This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

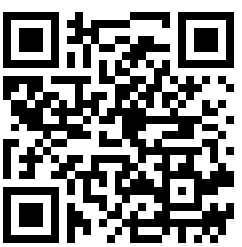

הספריה הלאומית
SC 2= 68 C 4409
Tevellutat [ev] Ingili Sherif :
C.1
3241571-10
LUE

Digitized by Google

Digitized by Google

2° 68c 14409
2205-0435

Digitized by Google

Bible + N.T. tr. Turkish (Osmanli) 1862

ԹԻՎԻԼԼԻՈՏԸԹ

ԵԼՈՍ

ՕՆՆԴՈՑ

ՊԱՊԸ

Աղօթիւն վէ եէրին՝ 3 ըշղընն՝ 4 վէ սէպաթըն եարատըլմասը ։ 9 Փարանըն սուլարտան այըրըլմասը ։ 11 վէ եէրին մէյվէտար օլունմասը ։ 14 Կիւնէշին՝ այըն՝ վէ կըլտըզլարըն՝ 20 պալըգլարըն վէ գուշլարըն՝ 24 ճանավարլարըն վէ տավարլարըն՝ 26 վէ Ալլահ հէքլինտէ ինսանըն եարատըլմասը ։ 29 Հէմ տախի թաս՛մըն թա՛յին օլունմասը ։

Թարիխի Իսաւէն էվ-վէլ · 4004 ։

1 Ի ՍԿԶԲԻՒՏԸՆ Ալլահ կէօյիւ
2 վէ եէրի ե՛արատը ։ Վ՚է եէր թէհի վէ խաւէլ իսի , վէ էնկինին նիւզիւլ իւզէրինտէ գարանլըգ վար իսի · վէ †Ալլահընըն Րուհու սուլարընն նիւզիւլ իւզէրինտէ տէվրէնիր
3 իսի ։ Վ՚է †Ալլահ տէտի · ե՛Լոյսընլըգ օլսուն · վէ այտընլըգ օլ-
4 տու ։ Վ՚է Ալլահ այտընլըդը կէօրտիւ քի՝ էյի տիր · վէ Ալլահ այտընլըդը գարանլըգտան այրըտը ։
5 Իմտի Ալլահ այտընլըդը Ղիւնն թէսմիյէ էյլէտի , վէ գարանլըդընն ատընը կէճէ գօտու · վէ ախշամ ու սապահ օլունճա՝ պիր կիւն օլ-
6 տու ։ Ընտէն Ալլահ տէտի · Սուլարըն օրթասընտա պիր †սէպաթ օլսուն , վէ սուլարը սուլարտան ա-
7 յրըսըն ։ Վ՚է Ալլահ սէպաթը եափտը , վէ †սէպաթըն ալթընտա օլան սուլարը՝ †սէպաթըն իւսթիւնտէ օլան սուլարտան այրըտը · վէ պէօյ-
8 լէ օլտու ։ Վ՚է Ալլահ սէպաթը կէօք թէսմիյէ էյլէտի · վէ ախշամ ու սապահ օլունճա՝ իքինճի կիւն օլտու ։
9 Ընտէն Ալլահ տէտի · ե՛կէօյիւն ալթընտա օլան սուլար պիր մահա-
10 լէ պիրիքսինլէր , վէ գարա կէօ-
11 կինսիւն · վէ պէօյլէ օլտու ։ Իմտի Ալլահ գարայը Եէր թէսմիյէ էյլէտի , վէ սուլարըն պիրիքինթի-սինին ատընը Տէնիզլէր գօտու · վէ Ալլահ կէօրտիւ քի՝ էյի տիր ։
11 Ընտէն Ալլահ տէտի · Եէր՝ ե՛եէշիլ օթ պիթիրսին , թոխսում վէրէն օթ , հէմ ճինսինէ կէօրէ ե՛մէյվէ վէրէն մէյվէտար աղաճ քի՝ եէրին իւզէրինտէ թոխսումու քէնտինտէ օլա · վէ պէօյլէ օլտու ։
12 Վ՚է եէր եէշիլ օթ՝ ճինսինէ կէօրէ թոխսում վէրէն օթ՝ վէ ճինսինէ կէօրէ թոխսումու քէնտինտէ մէյվէ վէրէն աղաճ չօգարտը · վէ Ալլահ
13 կէօրտիւ քի՝ էյի տիր ։ Վ՚է ախշամ ու սապահ օլունճա՝ իւչինճի կիւն օլտու ։
14 Ընտէն Ալլահ տէտի · Կէօյիւն սէպաթընտա †նուրլար օլսուն , քի կիւնիւ կէճէյէն այրըլալար , վէ նի-շանլար՝ հէմ ե՛դէմանլար՝ վէ կիւն-լէր՝ վէ երլէր իչիւն օլալար ·
15 Հէմ կէօյիւն սէպաթընտա նուր-լար իչիւն օլալար , քի եէրին իւզէ-րինէ այտընլըգ վէրէլէր · վէ պէօյլէ
16 օլտու ։ Իմտի Ալլահ †իքի պէօյիւք նուրլարը եափտը , պէօյիւք նուրու կիւնիւն հիւքիւմէթի իչիւն՝ վէ †քիւչիւք նուրու կէճէնին հիւքիւ-մէթի իչիւն · †երլտըզլարը տախի
17 Էոփտը ։ Վ՚է Ալլահ օնլարը կէօյիւն սէպաթընտա գօտու , քի եէրին
18 իւզէրինէ այտընլըգ վէրէլէր · Վ՚է ղիւնէ հէմ կէճէյէ հիւքիւմէթ էտէլէր , վէ այտընլըդը գարանլըգ-տան այրըալար · վէ Ալլահ կէօր-
19 տիւ քի՝ էյի տիր ։ Վ՚է ախշամ ու սապահ օլունճա՝ տէօրտիւնճիւ կիւն օլտու ։
20 Ընտէն Ալլահ տէտի · Սուլար պիր չօգ սիւրթիւնէն ճանլու հայ-վանլար չօգարսընլար · վէ գուշլար

Թարիխի Իսաւէն էվ-վէլ · 4004 ։

Ա Մոս · Ը · 3 ։ Լէվ · 6 ։ Հէթ · 11 , 12 ։ Ես. 25 · Հէզ · օ · Դան. 6 Նա-հում · 2 ։ Ն-բիմ. ժ · 12 ։ Ծե · 15 ։ Ջաք. Ժբ · 1 ։ Գոր. ժդ · 14 ։ ԺԷ · 14 ։ Կալ · ե · 16 , 17 ։ Ես. ԽԹ · 3 ։ Ջաք · Դ · 11 ։ Ժ · 6 ։ ե Մալ · ԼԴ · 6 ։ Ն-հե · 13 , 14 ։ ը Մաշ · ԼԴ · 8 ։ Ես · Ը · 20 ։ Ղև · Ի · 16 ։ Մաշ · ԿՀ · 16 · ՃԽ · 30 ։ թ Ջաբ · Լ · 18 ։ Մաշ · ՃՂ · 5 ։ Ն-բիմ. Ժ · 12 ։ Ծե · 15 ։ Ը Ռաահ · Ը · 28 ։ Ը Մաշ · ՃԽԸ · 3 ։ ժ Ջաբ · ԻԲ · 10 · ԼԲ 8 ։ Մաշ · ԼՀ · 7 ։ ղե · 5 ։ ՃԽ · 9 ։ ՃՂ · 6 ։ Ռաահ · Ը · 29 ։ Ներեմ. Ե · 22 ։ ի Պետ · Գ · 5 ։

Ա Մոս · Ը · 1 , 2 ։ Նբր · Ա · 10 ։ բ Մաշ · Ը · 3 ։ ԼԳ · 6 ։ ԼԲ · 11 , 12 ։ ՃԳ . 25 · ՃՂ · օ · ՃՂ · 6 Նա-հում · 2 ։ Ն-բիմ. Ժ · 12 ։ Ծե · 15 ։ Ջաբ · ԺԲ · 1 ։ Գոր · ժդ · 14 ։ ԺԷ · 14 ։ Կալ · ե · 16 , 17 ։ Նբր · Ա · 3 ։ Ջաբ · Գ · 11 ։ Ժ · 6 ։ է Մաշ · ԼԳ · 6 ։ Ն-բե · 13 , 14 ։ ը Մաշ · ԼԳ · 8 ։ Ես · Ը · 20 ։ Ղև · Ի · 16 ։ Մաշ · ԿՀ · 16 · ՃԽ · 30 ։ թ Ջաբ · Լ · 18 ։ Մաշ · ՃՂ · 5 ։ Ն-բիմ. Ժ · 12 ։ Ծե · 15 ։ Ը Ռաահ · Ը · 28 ։ Ը Մաշ · ՃԽԸ · 3 ։ ժ Ջաբ · ԻԲ · 10 · ԼԲ 8 ։ Մաշ · ԼՀ · 7 ։ ղե · 5 ։ ՃԽ · 9 ։ ՃՂ · 6 ։ Ռաահ · Ը · 29 ։ Ներեմ. Ե · 22 ։ ի Պետ · Գ · 5 ։

Նբր · Ը · 7 ։

Լ Ղու · Ը · 44 ։

Ի Ը Օր · Ե · 19 ։ Մաշ · ԿՀ · 16 ։ ՃՂ · 7 ։ ժ Մաշ · ԿՀ · 17 · ՃԵ · 19 ։

է Մաշ · ՃՂ · 7 , 8 , 9 ։ ՃԹ · 3 , 5 ։ Հ Մաշ · Ը · 3 ։ ի Ջաբ · ԼԲ · 7 ։

Ղ Ներեմ. Լ · 35 ։

Digitized by Google

եղերին իւզերինտե՝ կէօյիւն սեպա-
21 թը եիւզիւնտե ուչսունլար : Իմտի
Ըլլահ պէօյիւք ատա պալըգլա-
րընը՝ վէ սուլարըն պիր չօգ չըգար-
տըղը՝ ճինսինէ կէօրէ ճիւմլէ տեփ-
րէնէն ճանըլու հայվանը՝ հէմ ճին-
սինէ կէօրէ ճիւմլէ գանատլը գու-
շու եարաթտը . վէ Ըլլահ կէօր-
22 տիւ քի՝ էյի տիր : Ընտէն Ըլլահ
օնլարը պէրէքէթլէյիպ տէտի .
Մէյվէտար օլուն , վէ չօղալըն ,
վէ տէնիզլէրտե օլան սուլարը տօլ-
տուրուն . գուշլար տախի եէրտե
23 չօղալսընլար : Վ֊ ախշամ ու սա-
պահ օլունճա՝ պէշինճի կիւն օլ-
տու :
24 Ընտէն Ըլլահ տէտի . Էէր՝
ճինսլէրինէ կէօրէ ճանըլու հայվան-
լար՝ էո՛նի ճինսլէրինէ կէօրէ տա-
վարլար վէ սիւրթիւնէնլէր վէ եե-
րին ճանավարլարընը չըգարսըն . վէ
25 պէօյլէ օլտու : Իմտի Ըլլահ՝ ճինս-
լէրինէ կէօրէ եէրին ճանավարլա-
րընը՝ վէ ճինսլէրինէ կէօրէ տավար-
լարը՝ վէ ճինսլէրինէ կէօրէ եէրին
ճիւմլէ սիւրթիւնէնլէրինի եափտը .
վէ Ըլլահ կէօրտիւ քի՝ էյի տիր :
26 Ընտէն Ըլլահ տէտի . Մուրէ-
թիմիզտե՝ պէնկէզիյիմիզ կիպի ա-
տեմ եափալըմ , վէ տէնիզին պա-
լըգլարընա հէմ կէօյիւն գուշլարը-
նա՝ վէ տավարլարա վէ պիւթիւն
եէրէ՝ վէ եէրին իւզերինտե ճիւմլէ
տէփրէնէն սիւրթիւնէնլէրէ հիւ-
27 քիւմէթ սիւրէ : Վ֊ Ըլլահ քէն-
տի սուրէթինտե ատեմի եարաթտը .
օնու Ըլլահըն սուրէթինտե եա-
րաթտը . օնլարը էրքէք վէ տիշի
28 եարաթտը : Վ֊ Ըլլահ օնլարը պէ-
րէքէթլէտի , վէ Ըլլահ օնլարա
տէտի . Մէյվէտար օլուն , վէ
չօղալըն , վէ եէրի տօլտուրուն ,
վէ օնու զապթ էտին . վէ տէնիզին
պալըգլարընա հէմ կէօյիւն գուշ-
լարընա՝ վէ եէրին իւզերինտե տէփ-
րէնէն հէր հայվանա հիւքիւմ
սիւրիւն :
29 Ընտէն Ըլլահ տէտի . Իշթէ սի-
զէ պիւթիւն եէրին եիւզիւնտե օ-
լան հէփ թօխում վէրէն օթու՝ վէ
քէնտինտե թօխում վէրէն աղաճ
մէյվէսի օլան հէփ աղաճը վէրտիմ ,
30 քի Սիզէ եէմէք իչիւն օլա . Էէմ
եէրին էճիւմլէ ճանավարլարընա վէ
կէօյիւն ճիւմլէ Ըգուշլարընա՝ վէ
եէրին իւզէրինտե ճիւմլէ եաշայան
ճանը օլան տէփրէնէնէ հէր եէթել
օթու եէմէք իչիւն վէրտիմ . վէ
պէօյլէ օլտու :
31 Իմտի Ըլլահ Հէր եափտըղընը
կէօրտիւ , վէ իշթէ ղայէթ էյիի-
տի : Վ֊ ախշամ ու սապահ օ-
լունճա՝ ալըընճը կիւն օլտու :

ՊԸՊՌ

Իւք չաթաթըն թա՛յին օլունմասը : 4 Լա-
բատըզըն նագլյէթի : 8 Լդեմտե ճինէ-
թին տիքիլմեսի , 10 վէ օնուն ըրմագլար : 17 Նալընը՝ պիւմինին աղաճընան եէմէք եասագ օլունտուղու : 19 Մախլուգաթլար խմէր վէրիլմեսի : 21 Գարընըն եարատըմասը , վէ եվէնմէյին թա՛յին օլունմասը :

1 Վ֊ Հէօք իւէ եէր՝ հէմ օնլարը
ճիւմլէ ճիւմհուրու թէքմիլ
2 օլտու : Վ֊ Ըլլահ եափտըղը իշ-
նի եէտինճի կիւնտե թէքմիլ էտիս
եէտինճի կիւնտե հէր եափտըղը իշ-
3 շինտէն բահաթ էյլէտի : Իմտի
Ըլլահ եէտինճի կիւնիւ Հրւպարէք
գըլտը , վէ օնու ա՛զիզլէտի . ղէրա
օնտա՝ Ըլլահ եափըպ եարաթտըղը
ճիւմլէ իշինտէն բահաթ էյլէտի :
4 Կէօյիւն վէ եէրին՝ եարատըլ-
տըգլարը զէմանտա՝ խուսուլէ կէլ-
մէլէրի Նոյընը պու տուր , օլ կիւնտե
քի Տապպ Ըլլահ եէրի վէ կէօյիւ-
5 եափտը , վէ եէրտե օլմազտան էվվէլ
սահրանըն ճիւմլէ Էֆիտանլարընը՝
հէմ պիթմէզտէն էվվէլ սահրանըն
ճիւմլէ օթունու Էոփպը . զէրա
Տապպ Ըլլահ եէրին իւզէրինէ տա-
հա Էեաղմուր եաղտըրմամըշ իս-
տի , վէ Էեէրի իշէմէյէ ատեմ եօղ
6 իտի : Լմմա եէրտէն պուղու չը-
գար իտի , վէ եէրին ճիւմլէ եիւ-
7 զիւնիւ սուվարըը իտի : Վ֊ Տապպ
Ըլլահ ատեմի Էեէրին թօփրաղընը-
տան եափտը , վէ Ըպուրնունուն
տէլիքլէրինէ Էհայաթ նէֆէսի իւ-
ֆիւրտիւ , վէ Էատեմ հայաթա
մալիք զաթ օլտու :
8 Վ֊ Տապպ Ըլլահ Էկիւն տօղու-
սու թարաֆընտա Էլդեմտե ՃԷնե-
նէթ տիքտի , վէ եափտըղը ա-
9 տեմի Էօրայա գօտուռ : Վ֊ Տապպ
Ըլլահ եէրտէն՝ կէօզէ խօշ վէ եէ-
մէյէ էյի Էհէր աղաճը՝ հէմ ճէՃ-
նէթին օրթասընտա Էհայաթ ագա-

Digitized by Google

ճրնը՝ վէ ւխայր ու շէրրի պիլմէ-
10նին աղաճընը պիթիրտի : Վ֊է ճէն-
նէթի սուվարմաղա Եդեմտէն պիր
ըրմագ ջըգար իտի , վէ օրատան
թագսիմ օլունուպ՝ տէօրթ պաշ
11օլուր իտի : Պիրինին ատը փիսոն
տուր • ՚պու՝ ՚Եւիլանըն հէփ տի-
յարընը տօլաշըր , քի օրատա ալ-
12թունու խաստ տըր • օրատա ՚ինճու
13վէ ա՛գիդ թաշը վար : Վ֊է իքին-
ճի ըրմաղըն ատը Կեհոն տուր •
պու՝ Վհուշուն հէփ տիյարընը տօ-
14լաշըր : Վ֊է իւչիւնճիւ ըրմաղըն ա-
տը ՚Տիգրիս տիր • պու՝ Ըսորես-
տանըն կիւն տօղուսու թարաֆընա
կիտէր : Վ֊է տէօրտիւնճիւ ըրմագ
Եփրատ տըր :
15 Վ֊է Բապպ Ըլլահ ատէմի ալըպ՝
Եդեմ ՚ճէննէթինէ գօտու , քի օ-
նու իշլէյէ , վէ օնու պէքլէյէ :
16Իմմի Բապպ Ըլլահ ատէմէ թէն-
պիհ իտիւպ տէտի • Ա՛էննէթին
հէր աղաճընտան՝ իսթէտիյին կիպլի
17եէ • Ըմմա Խայր ու շէրրի պիլ-
մէնին աղաճընտան՝ սագըն ՚եէմէ •
զընրա օնտան եէտիյին կիւնտէ
Նմութլագան էօլէճէքսին :
18 Ընտէն Բապպ Ըլլահ տէտի •
Ադամա եալընըզ օլմագ էյի տե-
յիլ տիր , օնա՝ քէնտինէ միւնասիպ
19 ՚եարտըմճը եափայըմ : Իմմի Բապպ
Ըլլահ Նասհրանըն հէփ ճանավար-
լարընը վէ կէօյիւն հէր գուշունու
թօփրագտան եափտը , վէ ՚Ադա-
մա կէթիրտի , քի օնըլարա նէ ատ
գօր տէյիւ կէօրէ • վէ Ադամ հէր
ճանլույանէ ատ գօտու իսէ , օնուն
20ատը օ օլտու : Վ֊է Ադամ հէփ տա-
վարլարա վէ կէօյիւն գուշլարընա՝
հէմ սահրանըն ճիւմլէ ճանավարը-
նա ատլար գօտու • ամմա Ադամա
քէնտինէ միւնասիպ եարտըմճը պու-
21յունմատը : Իմմի Բապպ Ըլլահ
Ադամըն իւզէրինէ ՚աղըր ույգու
տիւշիւրտիւ , վէ օ՝ ույուտու • վէ
օնուն էյէկիւ քէմիքլէրինտէն պի-
րինի ալտը , վէ եէրինէ էթ տօլ-
22 տուրտու : Վ֊է Բապպ Ըլլահ Ա-
դամտան ալտըղը էյէկիւ քէմիյինի
գարը եափտը , վէ ՚օնու Ադամա
23կէթիրտի : Վ֊է Ադամ տէտի •
Հ֊իմմի պու՝ ՚քէմիյիմտէն քէմիք
վէ թէնիմտէն թէն տիր • պունա՝

*՚կիսա տէնիլսին • զէրա պու՝ ին-
24սանտան ՚ալընմըշ ույը : ՚Պունուն
իչիւն քիշի պապասընը վէ անասը-
նը թէրք էտիպ՝ գարըսընա եափը-
25շա , վէ պիր թէն օլալար : Վ֊է
Ադամ հէմ օնուն գարըսը՝ իքիսի
տէ ՚չըփլագ իտիլէր , վէ ՚ուԹան-
մաղլար իտի :

ՊԸՊ Գ

Եըլանըն նւայը ալտանմասը : 6 Ինսանըն տիւշմէսի : 9 Ըլլահըն Ադամը չաղըրտըղը : 14 Եըլանա պէտտուա՝ օլունտուղու : 15 Վա՛տ օլունան զիւրրիյէթ : 16 Ինսանըն թէգտիր օլունմասը : 21 Ինչ էսվապ : 22 Ինսանըն ճէննէթտէն գօվնւտուղու :

1Վ֊է Եըլան՝ Բապպ Ըլլահըն եափ-
՚տըղը սահրանըն ճիւմլէ Հայ-
վանլարընտան ՚զէյրէք իտի • վէ
գարըյա տէտի • Կերչէ՛ք մի քի
Ըլլահ՝ Ա՛էննէթին հէր աղաճըն-
2տան եէմէյէսինիզ տէտի : Վ֊է
գարը Եըլանա տէտի • Ա՛էննէթին
աղաճլարընըն մէյվէսինտէն եէրիզ •
3Ըմմա ՚ճէննէթին օրթասընտա օլան
աղաճըն մէյվէսինտէն՝ Ըլլահ տէտի
քի՝ Օնտան եէմէն , վէ օնա տօ-
4գունման , քի էօլմէյէսինիզ : Վ֊է
՚Եըլան գարըյա տէտի • Իչլգկէթ-
5թէ էօլմէզսինիզ : Օհրա Ըլլահ
պիլիր քի՝ օնտան եէտիյինիզ կիւն-
տէ ՚Հ֊էմման կէօզլէրինիզ աչըլա-
ճագ , վէ ալլահլար կիպլի օլուպ՝
խայր ու շէրրի պիլիր օլաճագսը-
նըզ :
6 Վ֊է գարը աղաճըն եէմէյէ էյի՝
վէ կէօզլէրէ խօշ՝ վէ ա՛գըլը էթ-
մէյէ արզուլու աղաճ օլտուղունու
կէօրտիւքտէ , օնուն մէյվէսինտէն
ալըպ ՀեՀտի • Հ֊էմ քէնտիսի իլէ
պէրապէր գօճասընա տա վէրտի , վէ
7 ՚Հեէտի : Վ֊է իքիսինին պէ ՚Հկէօզ-
լէրի աչըլըպ՝ ՚չըփլագ օլտուգլա-
րընը պիլտիլէր • վէ ինճիր աղա-
ճը եափրագլարընը տիքիպ՝ քէն-
տիլէրինէ գուշանաճագ էօրթիւլէր
եափտըլար :
8 Վ֊է կիւնտուզ սէրինլէյինտէ՝
ճէննէթտէ կէզէն Բապպ Ըլլահընը
՚սէսինի իշլիթտիլէր • վէ Ադամ
հէմ գարըսը՝ Բապպ Ըլլահընը նիւ-
զիւնտէն ճէննէթին աղաճլարը ա-
9րասընտա ՚Հկիզլէնտիլէր : Վ֊է Բապպ
Ըլլահ Ադամը չաղըրըպ՝ օնա տէ-

Digitized by Google

(Թ. Ի՛. Ի։ 4004։)

—

Լ Պ. բ. 25։ Ես. գ. 6։ ա Հօհ. գ. 20։
Ի Պ. բ. 18։ Հոբ. լա. 33։ Բռակ. իբ. 13։
Ֆ Խա. 4։ բ Կոր. ժա. 3։ ա Տիմ. բ. 14։
Ի Նա. կէ. 25։ Մէք. է. 17։
Հ Մատ. գ. 7։ ժգ. 38։ իգ. 33։ Հօհ. ը. 44։ Պար. ժգ. 10։ ա Հօհ. գ. 8։
Յ Մաղ. ձ. բ. 11։ Նա. է. 14։ Մէք. ե. 3։ Մատ. ա. 23, 25։
Ի. Ռա. ա. 31, 34, 35։ Գաղ. գ. 4։
Ը Հռով. ժդ. 20։ Կող. բ. 15։ Նբր. բ. 14։ ա Հօհ. ե. 5։ Հայտ. ժբ. 7, 17։
Թ Մաղ. խը. 6։ Նա. ժգ. 8։ իա. 3։ Հօհ. ժկ. 21։ ա Տիմ. բ. 15։
Ժ Պ. գ. 7։ Յ ա Կոր. ժա. 3։ ժգ. 34։ Նփես. ե. 22, 23, 24։ ա Տիմ. բ. 11, 12։ Տիտ. բ. 5։ Յակ. գ. 1, 5, 6։ Ն ա Մատ. ժե. 23։
Լ Պ. բ. 17։ Խա. 6։
Լ Հով. ա. 2, 3։ Նա. իգ. 5, 6։ Հռով. ը. 20։ Պ Հոբ. ե. 7։ Յով. բ. 23։
Լ Հոբ. լա. 40։
Մաղ. ձգ. 14։
Յով. ա. 13։ բ Յհես. գ. 10։

10 տի. Ի՛ր ըհետեսին։ Օ տախի տեւտի. Ա՛էննէթետ սէսինի իշխէթտիմ տէ՝ Ի գօրգտում. զիրա պէն չըփ-
11 լաղըմ, վէ կիզլէնտիմ։ Վ է Ըէլոհ տէտի. Սէնին չըփլագ օլտուղունու սանա քիմ խապեր վէրտի. սանա օնտան սագըն եէմէյեսին տէյիւ Թէնպիհ էթտիյիմ աղաճ-
12 տան եէտի՛ն մի։ Վ է Ըդամ տէտի. Էզկինիմ իլէ օլմադա վէրտիյին գարը՝ պանա աղաճտան օ վէրտի,
13 վէ եէտիմ։ Վ է Եապ Ըլլահ գարըլյա տէտի. Ի՛ընչ տիր պու էթտիյին. վէ գարը տէտի. Ընչ-
14 լան պէնի ալտադըդը, վէ եէտիմ։ Վ է Եապ Ըլլահ եըլանա տէտի. Պուունու էթտիյին իչիւն՝ ճիւմլէ հայվանլարտան վէ սահրանըն ճիւմ-
լէ ճանավարլարընտան մէյո՛ւն սուն. գարնըն իւզէրինէ եիւրիւյեսին, վէ է՛օմրիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ
15 Թօփրագ եէյեսին։ Ա՛էմ սէնին իլէ գարընըն արասընա՝ վէ հսէնին զիւրրիյէթին իլէ Ոօնուն զիւրրիյէ-
թի արասընա ա՛տավէթ գօյայըմ. Ը օ սէնին պաշընը էզէ, վէ սէն օ-
16 Նուն էօքճէսինի սանճասըն։ Վ է գարը յա տէտի. Սէնին զահմէթ-
լէրինի վէ կէպէլիք պաղրըլարընը զայէթլէ չօղալտայըմ, Ոաղրը իլէ էվլատ տօղուրասըն. վէ Ոարզուն գօճանընն էլինտէ օլա, վէ օ Ոանա
17 Հիւքմ էտէ։ Ընտէն Ըդամա տէտի. Սէն Ոգարընն սէօզիւնիւ տինկլէ-
տիյին իչիւն՝ վէ Ըսանա օնտան եէ-
մէյեսին տէյիւ Թէնպիհ էթտիյիմ Ոաղաճտան եէտիյին իչիւն՝ եէր սէ-
նին սէպէպինտէն Ուէլո՛ւն օլսուն. Ք օմրիւնիւն ճիւմլէ էյատընտա Ոօն-
18 ուան զահմէթ իլէ եէյեսին։ Վ է սա-
նա Ըտիքէն վէ խաշաք պիթիրսին, վէ Ոսահրանըն օթուղունու եէյեսին։
19 Ոէքմէյի ալընընը Թէրի իլէ եէյե-
սին, Թա Թօփրագա տէօնիւնճէ-
յէտէք, չիւն քի օնտան ալընտըն. զիրա Ըթօփրագսըն, վէ Ոթօփրա-
ղա տէօնէճէքսին։
20 Ի՛մտի Ըդամ՝ գարըսընըն ատընը՝ Ոըհայ գօտուս. զիրա ճիւմլէ եա-
21 շայանլարըն անասը օ՛ իտի։ Ընտէն Եապ Ըլլահ Ըդամա հէմ գարը-
սընա տէերիտէն կէօմլէքլէր եափըպ՝
22 օնլարա կիյիւրտի։ Վ է Եապ Ըլլահ տէտի. Ի՛շթէ Ըդամ խայր

ու շէրրի պիլմէքտէ պիզտէն պիրրի կիպի օլտուս. վէ շիմտի օլմայա քի էլինի ուզատըպ՝ Ոհայաթ աղաճընա տան տախի ալա, վէ եէյիպ՝ էպէ-
23 տէն եաշայա տէյիւ, Եապպ Ըլ-
լահ օնու Ընդեմ ճէննէթինտէն սիւրտիւ քի՛ շօլ Ոեէրի իշլէյէ քի
24 օնտան ալընմըշ իտի։ Ի՛մտի Ը-
դամը գօվտուս. վէ Ընդեմ ճէննէթինին Ոկիւն տօղուսուս թարաքընա տան Ոքերովբէլլերի վէ տէօնէն ա՛-
լէվ գըլըճընը՝ հայաթ աղաճընըն եօլունու պէքլէմէյէ գօտուս։

ՊԸՊ Դ

Կայէն իլէ Ըբէլին տօղուտուղու, վէ օնլարըն խրզմէթի։ 3 Ընլարըն Եապպա հէտիյէ ա՛րդ էթմէլերի։ 8 Ըբէլին գաթլի։ 11 Կայէնէ լա՛նէթ օլունմասը։ 17 Նուն օղու Ընոյա, վէ իլա չէհրին պինա օլունմասը։ 19 Ա՛ամէթ վէ օնուն իչի գարըսը։ 25 Սէթին՝ 26 վէ Ընոսսան տօղմասը։

(Թ. Ի՛. Ի։ 4003։)

1 Վ է Ըդամ գարըսը Ընոայը պիլ-
՝տի. վէ համիլէ օլուպ՝ Կայէ-
նի տօղուրուու, վէ տէտի. Ի Եապպ-
2 տան ատէմ էտինտիմ։ Վ է Թէք-
րար՝ գարընտաշը Ըբէլի տօղուր-
տու. վէ Ըբէլ գօյուն չօպանը ի-
տի, ամմա Կայէն Ոեէրի իշլէր ի-
3 տի։ Վ է վագի՛ օլտու քի՝ պիր
զէմանտէն սօնկրա Կայէն Բեէրին մահսուլունտան Եապպա հէտիյէ
4 կէթիրտի։ Վ է Ըբէլ՝ քէնտի գո-
յունլարընըն Ոիլք տօղմուշլարըն-
տան վէ օնլարըն եաղընտան՝ օ տախի կէթիրտի. վէ Եապպ Ըբէլէ՝ հէմ
օնուն հէտիյէսինէ նազար էյլէտի։
5 Ըմմա Կայէնէ հէմ օնուն հէտիյէ-
սինէ նազար էթմէտի. վէ Կայէն զայէթլէ էօվքէլէնտի, վէ Ոէհրէ-
6 սինի պօզտու։ Վ է Եապպ Կայէ-
նէ տէտի. Ոնիհչուն էօվքէլէնտին,
7 վէ նիՓչուն չէհրէնի պօզտուն։ Ի-
յէր էյի էտերսէն, գապուլ օլուն-
մա՞զ մը, վէ էյէր էյի էթմէզսէն, Ոկիւնահ գափուտա եաթար. Ընամ-
մա օնուն արզուսուս սէնին էլինտէ օլաճագ, վէ սէն օնա հիւքմ էտէ-
ճէքսին։
8 Վ է Կայէն գարընտաշը Ըբէլ ի-
լէ սէօյլէշտի. վէ վադի՛ օլտու քի օնլար սահրատա իքէն՝ Կայէն գա-
րընտաշը Ըբէլին իւզէրինէ գալգ-
9 տը, վէ Ոօնու էօլտիւրտիւ։ Վ է

(Թ. Ի՛. Ի։ 4004։)

—

Լ Պ. բ. 7։ Ես Հոբ. իա. 26։ Լէ. 15։ Մաղ. ձէ. 29։ Յով. գ. 20։ ժբ. 7։ Հռով. ե. 12։ Նբր. իը. 27։ Ոնո՛նէ Նաշայան։
բ Խա. 5։ Նա. ժը. 12։ խէ. 12, 13։ Նբեմ. իբ. 24։

յ Պ. բ. 9։ ա Պ. գ. 2։ իը. 20։
Ի Պ. բ. 8։ Մաղ. ձէ. 4։ Նբը. ա. 7։

(Թ. Ի՛. Ի։ 4003։)

—

ա Պ. ֆ. 23։ իը. 20։
բ Ռնու. ժբ. 12։
գ Ռնու. ժբ. 17։ Ռաակ. գ. 9։
Դ Նբը. ժա. 4։
ե Պ. լա. 2։
Ոնոխոպհիա նաշ գուբպանը։
Պ. գ. 16։
(Թ. Ի՛. Ի։ 3875 ձեռագրք։)
—
է Մատ. իգ. 35։ ա Հօհ. գ. 12։ Հուդ. 11։

Digitized by Google

Թապպ կայէնէ տէտի • ըՊաբրընտաշըն ըքել նէբէտէ տիր : վ֊է օ տէտի , ըՊիլմէմ• պէն գաբրընտաշ-
10 ընմըն պէքճիսիմի իմ : վ֊է Ըլլահ տէտի• ՙև֊ի իչլէտին • գաբրնտաշը-նըն ՝գանընըն սէսի՝ եէրտէն պանա
11 ֆէրեատ էտէյօր : վ֊է չիմտի սէն եէրտէն մէլո՛ւն սուն , քի օ՝ գա-բրնտաշընըն գանընը սէնին էլինտէն.
12 ալմաղա աղզընը աչտը : Լէրի իշ-լէտիյին զէման՝ արթըզ սանա մահ-սուլուննու վէրմէյէ • եէրտէ գաչ-
18 գըն վէ ավարէ օլասըն : Լմտի կա-յէն Ըապպա տէտի • կիւնահմըմ ա՛վֆ օլուննա պիլմէքտէն պէօյիւք
14 տիւր : ՝Ինչեէ պու կիւն պէնի եէ-բինն եիւզիւնտէն գօվտուն , վէ պէն Ըսէնին հուզուրունտան կիզլէնիպ՝ եէրտէ գաչգըն վէ ավարէ օլաճա-
ղըմ• վէ վադի՛ օլա քի՝ ՝Էհեր քիմ պէնի պուլուրսա , պէնի էօլտիւ-
15 րէճէք տիր : վ֊է Ըապպ օնա տէ-տի• Պունուն իչիւն՝ հեր քիմ կա-յէնի էօլտիւրիւրսէ , օնտան ՝եէտի գաթ ինթիգամ աղընա• վէ Ըապպ կայէնէ պիր ՝նինչան գօտուռ քի՛ օ-նու պուլան քիմէմնէ՝ օնու էօլ-տիւրմէյէ :
16 վ֊է կայէն ՙԸապպըն հուզու-բունտան չըգտը , վէ Ընդեմին կիւն տօղուստա թարաֆընտա՝ ՙկայիդ
17 տիյարընտա սաքին օլտու : վ֊է կայէն գաբրսընը պիլտի , վէ հա-միլէ օլուպ՝ Ընովքու տօղուրտու• վէ պիր չէհիր եափտը , վէ չէհրին ատընը ՝օղուրնուն աւրընտան Ը-
18 նովք գօտու : վ֊է Ընովքա Կա-յիրադ տօղտու • վէ Կայիրադ Ա՝այիէլի Թէվլիտ էյլէտի , վէ Ա՝ա-յիէլ Ա՝ախուսայէլի Թէվլիտ էյ-լէտի , Ա՝ախուսայէլ տէ Կ֊ամէքի
19 Թէվլիտ էյլէտի : վ֊է Կ֊ամէք քէնտինէ իքի գաբր ալտը • պիրինին ատը Ընդա վէ օպիրինին ատը Ա՛էլ-
20 լա իտի : վ֊է Ընդա Յոբէլի տօ-ղուրտու , պու՝ չատըրլարտա սա-քին օլանլարըն վէ չօպանլարըն
21 պապասը իտի : վ֊է գաբրնտաշընըն ատը Յոբալ իտի • պու՝ Ճիւմլէ Թանպուր վէ մը՛սգալ չալանլարըն
22 Ղապապասը իտի : վ֊է Ա՛էլլա՝ օ տախի Յոբէլ կայէնի տօղուրտու , քի պագըրտան վէ տէմիրտէն հեր կէօ-նէ ալէթի իչլեր իտի • վէ Յոբէլ կայէնին գըզ գաբրնտաշը ՙԱսամա
23 իտի : վ֊է Կ֊ամէք քէնտի գաբրլարը Ընդայէ վէ Ա՛էլլայէ տէտի • Ա՛է-սիմի իչլտին էյ Կ֊ամէք գաբրլա-րը՝ սէօզիւմիւ տինկլէյին • չիւն քի պէն պիր ատեմ էօլտիւրտիւմ եա-րամ սէպէպինտէն , վէ պիր կէնճ՝
24 պէրէմ սէպէպինտէն : Լյէր կա-յէն իչիւն ՝եէտի գաթ ինթիգամ ալընըրսա , էլպէթ Կ֊ամէք իչիւն եէթմիշ եէտի գաթ ա՛լընմալը :
25 վ֊է Ընդամ թէքրար գաբրսընը պիլտի , վէ օ՝ պիր օղուլ տօղտու , վէ ատընը Ա՛էթ գօտու • զիրա պէ՛թ • Ըլլահ պանա կա-յէնին էօլտիւրտիւյիւ Ըքէլին եէ-րինէ պաշգա զիւրրիյէթ վէրտի :
26 վ֊է Ա՛էթէ՝ օնա տախի ՝պիր օղուլ տօղտու , վէ ատընը Լինովս գօ-տու • օ զէման ՝Ըապպըն իսմի իլէ չաղըրլմաղա պաշլանըլտը :

ՊԸՊ Ե

Ընդամոն Նոյա գաւառ ՙԱհասպատէրին տօղմասը վէ օձլարըն վէֆաթը , Լինովքուն տախի կէօյէ ալընմասը :

1 Ա՛դամ թէնասիւլիւնիւն քիթապը պու տուր• Ըլլահ ատէմի եա-րաթտըղը կիւնտէ՝ օնու ՔԸլլահընը
2 սուրէթի իւզրէ եափտը • Օնլարը էէրքէք վէ տիշի եարաթտը • վէ օնլարը պէրէքէթլէտի , վէ եարա-տըլտըգլարը կիւնտէ օնլարըն ատը-նը ատէմ գօտու :
3 վ֊է Ընդամ եիւզ օթուզ ելը եաշայըպ՝ քէնտինէ պէնկզէր՝ քէն-տի սուրէթինտէ օղո֊լ թէվլիտ էյլէտի , վէ Ըատընը Ա՛էթ գօտու :
4 վ֊է ՝Ընդամընն կիւնլէրի Ա՛էթի թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ սէ-քիզ եիւզ ելը օլտու • վէ Ըօղուլ-լար Հեմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի :
5 Լմտի Ընդամըն եաշատըղը կիւնլէ-րին ճիւմլէսի՝ տօգուզ եիւզ օթուզ ելը օլտու • վէ ՝էօլտիւ :
6 վ֊է Ա՛էթ եիւզ պէշ ելը եա-շայըպ՝ Ը՝Ընովսու թէվլիտ էյլէ-
7 տի : վ֊է Ա՛էթ Ընովսու թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ սէքիզ եիւզ եէտի ելը եաշատը • վէ օղուլլար
8 Հեմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի : Լմ-տի Ա՛էթին ճիւմլէ կիւնլէրի տօ-գուզ եիւզ օն իքի ելը օլտու • վէ էօլտիւ :

9 Վ֊Ե Ընովս տօքսան երը եաշա֊
յըպ՝ կայնանը թէվլիտ էյլէտի ։
10 Վ֊Ե Ընովս կայնանը թէվլիտ էթ֊
տիքտէն սօնկրա՝ սէքիզ եիւզ օն
պէշ երը եաշատը • վէ օղուլլար
11 հէմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի ։ Իմ֊
տի Ընովսուն ճիւմլէ կիւնլէրի տօ֊
գուզ եիւզ պէշ երը օլտու • վէ
էօլտիւ ։
12 Վ֊Ե կայնան եէթմիշ երը եաշա֊
յըպ՝ Ասաղլիէլի թէվլիտ էյլէ֊
13 տի ։ Վ֊Ե կայնան Ասաղլիէլի
թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ սէ֊
քիզ եիւզ գըրգ երը եաշատը • վէ
օղուլլար հէմ գըզլար թէվլիտ էյ֊
14 լէտի ։ Իմտի կայնանըն ճիւմլէ
կիւնլէրի տօգուզ եիւզ օն երը օլ֊
տու • վէ էօլտիւ ։
15 Վ֊Ե Ասաղլիէլ ալթմըշ պէշ
երը եաշայըպ՝ Յարեդի թէվլիտ
16 էյլէտի ։ Վ֊Ե Ասաղլիէլ Յարե֊
դի թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝
սէքիզ եիւզ օթուզ երը եաշատը •
վէ օղուլլար հէմ գըզլար թէվլիտ
17 էյլէտի ։ Իմտի Ասաղլիէլին ճիւմ֊
լէ կիւնլէրի սէքիզ եիւզ տօգսան
պէշ երը օլտու • վէ էօլտիւ ։
18 Վ֊Ե Յարեդ եիւզ ալթմըշ իքի
երը եաշայըպ՝ Ընովքու թէվլիտ
19 էյլէտի ։ Վ֊Ե Յարեդ Ընովքու
թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ սէ֊
քիզ եիւզ երը եաշատը • վէ օղուլ֊
լար հէմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի ։
20 Իմտի Յարեդին ճիւմլէ կիւնլէրի
տօգուզ եիւզ ալթմըշ իքի երը օլ֊
տու • վէ էօլտիւ ։
21 Վ֊Ե Ընովք ալթմըշ պէշ երը
եաշայըպ՝ Ասթուսաղայի թէվլիտ
22 էյլէտի ։ Վ֊Ե Ընովք Ասթուսա֊
ղայի թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝
իւչ եիւզ երը Ալլահ իլէ եիւրիւ֊
տիւ • վէ օղուլլար հէմ գըզլար
23 թէվլիտ էյլէտի ։ Իմտի Ընով֊
քուն ճիւմլէ կիւնլէրի իւչ եիւզ
24 ալթմըշ պէշ երը իտի ։ Վ֊Ե Ըն֊
նովք Ալլահ իլէ եիւրիւտիւ , վէ
պուլունմազ իտի • զիրա օնու Ալ֊
լահ ալտը ։
25 Վ֊Ե Ասթուսաղա եիւզ սէքսէն
եէտի երը եաշայըպ՝ Պ ամէքի թէվ֊
26 լիտ էյլէտի • Վ֊Ե Ասթուսաղա
Պ ամէքի թէվլիտ էթտիքտէն սօնկ֊
րա՝ եէտի եիւզ սէքսէն իքի երը
եաշատը • վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
27 լար թէվլիտ էյլէտի ։ Իմտի Ասա֊
թուսաղանըն ճիւմլէ կիւնլէրի տօ֊
գուզ եիւզ ալթմըշ տօգուզ երը
օլտու • վէ էօլտիւ ։
28 Վ֊Ե Պ ամէք եիւզ սէքսէն իքի
երը եաշայըպ՝ պիր օղուլ Թէվլիտ
29 էյլէտի • Վ֊Ե ատընը Նոյ գօյուպ
տէտի • Պու՝ Ութապդն լանէթլէ֊
տիյի եէրին սէպէպլինտէն՝ իշնիզ֊
տէն վէ էլլէրիմիզին զահմէթինտէն
պիզի բահաթլանտըրաճագ տըր ։
30 Վ֊Ե Պ ամէք Նոյու Թէվլիտ էթ֊
տիքտէն սօնկրա՝ պէշ եիւզ տօգ֊
սան պէշ երը եաշատը • վէ օղուլ֊
լար հէմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի ։
31 Իմտի Պ ամէքին ճիւմլէ կիւնլէրի
եէտի եիւզ եէթմիշ եէտի երը օլ֊
տու • վէ էօլտիւ ։
32 Վ֊Ե Նոյ պէշ եիւզ եաշընտա
օլտու • վէ Նոյ Սէմի՝ Խամ՝ վէ
Յաբեթի թէվլիտ էյլէտի ։

ՊԸՊ Օ

Ալլահըն զաթապընը թահրիք էտիպ՝ թաւ֊
ֆանըն օլմասընա վէճիլէ օլան ինսանըն եաս֊
րամազլըղը ։ 8 Նոյուն լութֆ պուրմասը ։
14 Նէմինին եափըլմասընա օլան էմր , օնուն
չէքիլ վէ թէքմիլ օլմասը ։

1 Վ֊Ե վագի՝ օլտու քի՝ ութեր եիւ֊
զիւ իւզերինտէ ատէմլեր չօ֊
ղալմազա պաշլատըգտա՝ վէ օնլա֊
2 րա գըզլար տօղտուգտա , Ալլահըն
օղուլլարը ատէմլէրին գըզլարընըն
կիւզել օլտուգլարընը կէօրիւպ՝
Քէնտիլէրինէ ճիւմլէ սէչտիքլէրին֊
3 տէն գարըլար ալտըլար ։ Վ֊Ե Ութապ
տէտի • Զէնիմ Րուհումի տայի֊
մա ատէմ իլէ օղրաշմայա • Տօնլար
ի՝սեանլարը սէպէպլինտէն թէն տիր •
ամմա օնուն կիւնլէրի եիւզ իյիրմի
երը օլա ։
4 Օլ կիւնլէրտէ եէրտէ ճէպ֊
պարլար վար իտի • վէ Ալլահըն օ֊
ղուլլարը ատէմլէրին գըզլարընա կի֊
րիպ՝ օնլարա էվլոպ տօղուրտուգ֊
տան սօնկրա՝ պունլար տախի օլ
գատիմտէն պէրու նամտար ճէպ֊
պարլար իտի ։
5 Վ֊Ե Ութապ ատէմին եարատմազ֊
լըղը եէրտէ չօղալտըղընը՝ վէ եէիւ֊
րէյի էֆքեարլէրինին ճիւմլէ միւ֊
լահազալէրի հէր կիւն սալթ ֆէ֊
նա օլտուղունու կէօրիւքտէ ,
6 Ութապ ատէմի եէրտէ եափտըղընա
Ղիյաման օլտու , վէ եէիւրէյինտէ

Digitized by Google

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 2448։

7 գաւավէթէնտի։ Վէ Իսպպ տէ-
տի. Նարաթտղղմ ատէմի եէր
եիւզիւ իւղէրինտէն մահվ էտէյիմ,
ատէմտէն թա տավարլարա վէ սիւր-
թիւնէնէլէրէ՝ վէ կէօյիւն գուշլա-
րընա վարընճայէտէք. զիրա օն-
լարը եափտղղմա փիշման իմ։
8 Ըմմա Նոյ Իսպպլըն նազարընտա
լուԹք պուլտու։
9 Նոյուն Թէնէահիւլիւ պու տուր.
Նոյ սատղգ՝ վէ տէվղինտէ քնա-
միլ քիմսէ իտի. Նոյ Ըլլահ իլէ
10 եիւրիւտիւ։ Վէ Նոյ իւչ օղուլ
ԹէվղիԹ էյլէտի, Սէմ՝ Համ՝
11 վէ ՅաԹեմի։ Վէ եէր՝ Ըլլահըն
հուզուրունտա ֆասիտ օլտու. հէմ
12 Եէր զուլմ իլէ տօլտու։ Ամտի
Ըլլահ Եէրի կէօրտիւ քի՝ իշԹէ
ֆասիտ օլմուշ իտի. զիրա եէրին
իւզէրինտէ հէր ԹէնՀ՝ եօլունտու
պօզմուշ իտի։
13 Վէ Ըլլահ Նոյա տէտի. Ա՛իմ-
լէ Թէնէնին Սօնու էօնիւմէ կէլտի.
զիրա օնլարըն սէպէպինտէն եէր
զուլմ իլէ տօլտու. վէ ԻշԹէ պէն
օնլարը եէր իլէ պօզաճաղըմ։
14 Կէնտինէ չիրալը աղաճլարտան
պիր կէմի եափ. կէմիտէ Հիւճրեէր
եափ. վէ՝ օնու իչէրիւտէն վէ տի-
15 շարըտան զիֆԹ իլէ զիֆԹլէ։ Վէ
օնու եափաճաղընը բէհմ պու տուր՝.
կէմինին ուզունլուղու իւչ եիւզ
արշընն՝ էնի էլլի արշընն՝ վէ եիւզ
16 սէքիլյի օԹուզ արշընն օլսուն։ Կէ-
միյէ այտընլըզ եէրի եափասըն, վէ
օնու պիր արշընն միգտարի եօգա-
րըյա տօղրու պիՀիրէսինի, վէ կէ-
մինին գափուսունու եան Թարա-
ֆընա գօյասըն. օնու իւչ Թապա-
17 դալը եափասըն։ Վէ պէն՝ իշԹէ
պէն քէնտինտէ տիրի ճանը օ-
լան հէր Թէնի կէօյիւն ալԹընտան
պօզմագ իչիւն՝ Եէրին իւզէրինէ
սու Թուֆանը կէԹիրիրիմ. եէրտէ
հէր նէ վար իսէ հէլաք օլաճագ։
18 Ըմմա սէնին իլէ ա՛Հտըմը սապիԹ
էտէյիմ, վէ Նէմիյէ կիրէսին,
սէն տէ օղուլլարըն տա՝ վէ գարըն
վէ օղուլլարընըն գարըլարը պէ-
19 րապէրինճէ։ Վէ ճիւմլէ Հայ-
վանլարտան՝ հէր Թէնտէն պիրէր
չիֆԹ՝ հէփիսինտէն կէմիյէ կէԹի-
բէսին, քի հանընտա սապ սապլա-
յասըն. օնլար էրքէքլի տիշլիլ օ-
20 լա։ Գուշլարտան ճինսլէրինճէ վէ
տավարլարտան ճինսլէրինճէ՝ եէ-
րին ճիւմլէ սիւրԹիւնէնլէրինտէն
ճինսլէրինճէ Նսաղ սապլայասըն տէ-
յիւ՝ ճիւմլէսինտէն պիրէր չիֆԹ
21 սէնին հանընա կէլէ։ Վէ սէն՝
քէնտինէ ՀէԹ եէնիր եէյէճէքտէն
ալ տա՝ հանընտա պիրիքտիր, քի
սանա Հէմ օնլարա եէյէճէք օլա։
22 Ամտի Նոյ՝ Ըլլահըն օնա ճիւմլէ
էմր էԹտիյինէ կէօրէ էյլէտի.
Նէօյլէ էյլէտի։

ՊԸՊԼ

Նոյուն՝ ֆամիլեասը իւէ վէ ճանլու մախլուա գաԹլար իւէ կէմիյէ կիրմէսի. 17 ԹՒՎՔ ֆանըն պաշլամասը՝ չիտոէԹէլենմէսի՝ վէ տէվամը։ 21 Ա՛իւմէ Թէնին հէլաք օլմասը։

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 2349։

1 Վէ Իսպպ Նոյա տէտի. Ո՞ղն
ճիւմլէ էվլին իւէ կէմիյէ կիր.
զիրա Նսէնի պու տէվրտէ Հուզու-
2 րումտա սատղգ կէօրտիւմ։ Նէր
Նփաք Հայվանտան քէնտինէ էր-
քէքլի տիշիւլի եէտիշէր եէտիշէր ա-
լասըն. վէ Նփաք օլմայան Հայ-
վանլարտան էրքէքլի տիշիւլի պիրէր
3 չիֆԹ ալասըն։ Կէօյիւն գուշլա-
րընտան տախի էրքէքլի տիշիւլի եէ-
տիշէր եէտիշէր ալասըն, քի պիւ-
Թիւն եէր եիւզիւ իւղէրինտէ զիւր-
էրիյէԹ սապ սապլայասըն։ Օ՛նրա
եէտի կիւնտէն սօնկրա՝ եէրին իւ-
զէրինէ Նգըզգ կիւն վէ գըզգ կէճէ
եապմուր եապտըրըրըմ, վէ ճիւմլէ
եափտղղմ վիւճիւտիւ եէր եիւ-
զիւ իւղէրինտէն մահվ էտէճէյիմ։
5 Վէ Ը՛Նոյ Իսպպլըն օնա ճիւմլէ
էմր էԹտիյի կիսի էյլէտի։
6 Վէ սու Թուֆանը եէրին իւզէ-
րինտէ օլտուղու զէման՝ Նոյ ալ-
7 Թը եիւզ եապընտա իտի։ Ամտի
Ը՛Նոյ հէմ օղուլլարը վէ գարըսը վէ
օղուլլարընըն գարըլարը պիլէսինճէ
Թուֆան սուլարընըն սէպէպինտէն
8 կէմիյէ կիրտիլէր։ Փաք Հայվան-
լարտան վէ փաք օլմայան Հայվան-
լարտան հէմ գուշլարտան վէ եէ-
րին իւզէրինտէ ճիւմլէ սիւրԹիւ-
9 նէնլէրտէն, չիֆԹ չիֆԹ էրքէքլի
տիշիւլի կէմի իչինէ Նոյա վարտը-
լար, Ըլլահըն Նոյա էմր էԹտի-
յինէ կէօրէ։

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 2448։

ՀՊ. Է. 9, 15։ ՊՀԳ Պ. Ք. 19։

ՆԲր. ԺՁ. 7։ ՊԱԳ ՆԸՔ. 16։

Ն Պ. Է. 5, 9, 16։

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 2349։

ՍԽա. 7, 13։ Ա՛ած. իԹ. 38։ Ել. Ժէ. 27։ ՆԲր. ԺՁ. 3։ ՁՀԳ. Ք. 20։ Ք ՊԱԳ. Ք. 5։ Բ Պ. Ը. 9։ Ասղ. ԼՁ. 18, 19։ Ռ. ԺԿ. 9։ Ք ՊԱԳ. Ք. 9։

Ա Խա. 8։ Ել. ԺՁ. Բ. 10։ ՆՁԿ. ԽՁ. 23։ Ի Խա. 12, 17։

Ղ Պ. Ը. 22։

Ե Խա. 1։

Ե Խա. 13։ Պ. Է. 8, 21, 22, 23։ Ք ՊԱԳ. Ք. 5։

Ղ Պ. Է. 1, 7, 13։ Ա ՊԱԳ. Ք. 20։ Ք ՊԱԳ. Ք. 5։

Ա Պ. Է. 8, 9, 16։

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 2349.

10 Վ֊է վագի օլտու քի եէտի կիւնտէն սօնկրա՝ Թուճանըն սուլարը
11 եէրին իւզէրինէ կէլտի։ Նոյուն Էօմրիւնիւն ալթը եիւզիւնճիւ երլընտա՝ իքինճի այտա՝ այրն օն եէտինճի կիւնիւնտէ՝ Հէման օ կիւնտէ Ըպէօյիւք էնկինին Հէփ փունկարլարը եարըլտը, վէ Ըկէօյիւն փէնճէրէ-
12 լէրի աչըլտը։ Վ֊է Ֆեէրին իւզէրինէ գըրգ կիւն վէ գըրգ կէճէ եաղմուր
13 կէլտի։ Էման օ կիւնտէ՝ Ի՛նոյ վէ Նոյուն օղուլլարը Եմ վէ Վամ վէ Յաբեթ՝ վէ Նոյուն գարըսը՝ վէ օղուլլարընըն իւչ գարըլարը պէրապէրլէրինճէ կէմիյէ կիրտի-
14 լէր, Քէնտիլէրի՝ վէ Հէփ ճանավարլար ճինսլէրինէ կէօրէ՝ վէ Հէփ տավարլար ճինսլէրինէ կէօրէ՝ վէ եէրին իւզէրինտէ տէփրէնէն Հէփ սիւրթիւնէնլէր ճինսլէրինէ կէօրէ՝
15 վէ Հէփ գուշլար ճինսլէրինէ կէօրէ՝ Հէր տիւրլիւ գանատը գուշ,
16 եա՛նի ճիւմլէ տիրի ճանը օլան Թէնտէն՝ իքիշէր իքիշէր Նոյուն
17 կիրէնլէր՝ ճիւմլէ Թէնտէն էրքէքլի տիշիւլի կիրտիլէր, Ըվէ Նոյ արտընտան գափատը։
18 Վ֊է Ֆեէրին իւզէրինէ գըրգ կիւն Թուճան օլտու. վէ սուլար չօղալըրլար, վէ
19 եէրտէն եիւքսէլտի։ Վ֊է սուլար գապարըպ՝ եէրին իւզէրինտէ ղայէթ զիյատէսի իլէ գապարտըլար, վէ պիւթիւն կէօյիւն ալթընտա օլան Ֆհէփ եիւճէ տաղլար Էօրթիւլտու.
20 Մուլար՝ օնլարըն իւզէրինտէն օն պէշ արշըն գապարըպ՝ տաղլար Էօր-
21 թիւլտու։ Վ֊է Հեէրին իւզէրինտէ տէփրէնէն Հէր պիր Թէն՝ կէրէք գուշ՝ կէրէք տավար՝ կէրէք ճանավար՝ կէրէք եէրին իւզէրինտէ տէփրէնիր Հէր սիւրթիւնէն՝ վէ
22 ճիւմլէ ատէմ Հէլաք օլտու։ Ըէփ գարատա օլանլարտան՝ Ֆպուրնու տէլիյինտէ Հայաթ նէֆէսի օլան-
23 լարըն ճիւմլէսի Էօլտու։ Վ֊է եէր եիւզիւ իւզէրինտէ Հէր վիւճիւտ մահվ օլունտու, ատէմտէն թա Հայվանա՝ սիւրթիւնէնէ՝ վէ կէօյիւն

գուշունա վարընճէյէտէք, վէ օնլար՝ եէրտէն մահվ օլունտու. վէ
24 Ֆհալընըզ Նոյ Հէմ պիլէսինճէ կէ-
միտե օլանլար գալտը։ Վ֊է Նսուլար եէր իւզէրինտէ եիւզ էլլի կիւն գապարտըլար։

ՊԸՊ Ր

Նաւլարըն թէսքին օլմասը։ 4 Նէմինին Ըրարատ տաղլարընտա օթուրմասը։ 7 Նաւզղունուն վէ կէօյէրճինին կէօնտէրիլմէսի։ 15 Նոյա էմր օլունմագ իլէ՝ 18 Նէմիտէն չըգտըղը։ 20 Նունն պիր մէզպահ պինա էտիպ գուրպան սունմասը, 21 վէ Ըէհովան օնու գապուլ Էտիպ՝ եէրէ պիր տահա լա՛նէթ էթմէմէյէ վա՛ա էթմէսի։

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 2349.

1 Վ֊է Ըէհով֊Նոյու՝ վէ պիլէսինէ՝ Նճէ կէմիտէ օլան ճիւմլէ ճանավարլարը վէ ճիւմլէ տավարլարը Ֆիքրինէ կէթիրտի. վէ Ըէհով եէր իւզէրինէ պիր րիւզգեար կէչիրտի,
2 վէ սուլար Թէսքին օլտու։ Վ֊է Ֆէնկինին փունկարլարը Հէմ կէօյիւն փէնճէրէլէրի գափանտը, վէ Ըեաղ-
3 մուր կէօքտէն քէսիլտի։ Վ֊է սուլար եէրտէն կիտէ կիտէ չէքիլմէքտէ օլուպ՝ Նօլ եիւզ էլլի կիւնտէն սօնկրա սուլար աղալմագտա օլտու-
4 լար։ Վ֊է եէտինճի այտա՝ այրն օն եէտինճի կիւնիւնտէ կէմի Ըրարատ տաղլարընըն իւզէրինտէ գարար
5 գըլտը։ Վ֊է սուլար վարարագ աղալմագտա իտի՝ Թա օնունճու աՅատէք. օնունճու այրն իլք կէնէնտէ տաղլարըն Թէփէլէրի կէօրիւնտիւ։
6 Վ֊է վագի՝ օլտու քի գըրգ կիւնիւն սօնունտա՝ Նոյ եափտըղը կէ-
7 մինին Ղփէնճէրէսինի աչտը, վէ գուզղունու սալը վէրտի. վէ օ չըգտը, վէ չըգըպ էօթէ պէրի տէօնէր իտի՝ Թա եէրին իւզէրինէն սու-
8 լար գուրույունճէյէտէք։ Ընտէն՝ սուլար եէր իւզէրինէն ազալտը՞մը տէյիւ կէօրմէք իչիւն՝ եանընտան
9 կէօյէրճինի սալը վէրտի։ Ըմմա կէօյէրճին քէնտի այաղընըն Թապանընա տուրաճագ եէր պուլմամագ իլէ՝ օնուն եանընա կէմիյէ տէօնտիւ. զիրա պիւթիւն եէրին եիւզիւնտէ սուլար վար իտի. իմտի օ՝ էլլինի սալըպ օնու ալտը, վէ օնու քէնտի եա-
10 նընա կէմիյէ կէթիրտի։ Վ֊է Թէքրար եէտի կիւն տահա պէքլէյիպ՝

ՊԱՏՊԱ ԹԳ

Ընդհարձն Նոյու միապարէքներէն։ 4 Վաթել եթնէնին վէ գան եէնէնին եասագ օլմասը։ 8 Ընդհարձն ա՛նոը, 13 վէ օնա էէյիմ սաղմանըն նիշան օլմասը։ 18 Նոյան եէրին էհալիսինին չօղալմասը։ 20 Նոյուն պիր պաղ ախքիպ՝ 21 սէրխօշ օլմասը, վէ Ի՛ամըն օնու զեվգլէնմէսի։ 25 Նոյուն Քանանա պէտտուա՝ 26 վէ Սէմ իլէ Հաբեթէ խայր տուա՝ օգուտմասը, 29 վէ օնուն վեֆաթը։

1 Վ է Ընդհարձն Նոյու հէմ օղուլլարընը պէրէքէթլէյիպ՝ օնլարա տէտի. Պէյվէտար օղուպ չօղալ-
2 ըզն, վէ եէրի տօլտուրուն։ Վ է եէրին ճիւմլէ հայվանլարը վէ կէօյիւն ճիւմլէ գուշլարը Քսիզտէն իւրքիւպ գօրգտունլար. օնլար՝ եէրտե ճիւմլէ տէփրէնէնլէր իլէ վէ տէնիզին ճիւմլէ պալըգլարը իլէ
3 էլինիզէ վէրիլմիշտիր։ Ե՛էր տէփրէնէնն քի օնտա հայաթ վար, սիզ հէմէք իչիւն օլա. Հէ փախինի սի-
4 զէ Հեչիլ օթ կիպի վէրտիմ։ Ընճագ էթի ճանը իլէ՝ Հա՛նէ օնուն
5 գանընը եէմէյէսինիզ։ Վ է էլպէթթէ ճանլարընըզ իչիւն գանընըզը արայաճաղըմ. օնու Հէր ճանավարըն էլինտէն արայաճաղըմ. վէ աւէմին ճանընը Հատէմին էլինտէն Ըգարընտաչը օլան քիմսէնին
6 էլինտէն արայաճաղըմ։ Ի՛կիմ քի աւէմ գանը տէօքերսէ, օնուն գանը ատէմտէն տէօքիւլէճէք տիր. Էզիրա Ընդհարձ՝ աւէմի քէնտի սու-
7 բէթինտե եափմըշ տըր։ Ի՛մտի սիզ Համէյէտար օղուպ չօղալընը. եէրտե ղայէթ իլէ արթըն, վէ օնտա չօղալընն։
8 Վ է Ընդհարձ Նոյա վէ պիլէսինճէ օղուլլարընընա սէօյլէյիպ տէտի.
9 Ի՛մտի պէն՝ Էիշթէ պէն սիզին իլէ վէ սիզտէն սօնկրա զիւրրիյէթինիզ իլէ Թա՛հտըմը սապիթ էտէյիմ՝
10 սիզին իլէ օլան հէր Ճանլու հայվան իլէ տախի, կէրէք գուշ՝ կէրէք տավար՝ վէ կէրէք եէրին հէր ճանավարը իլէ քի սիզին իլէ պէրապէր տիր՝ կէմիտէն չըգանլարըն ճիւմլէսի իլէ, եա՛նի եէրին հէփ
11 ճանավարը իլէ։ Վ է Ըսիզին իլէ ա՛հտըմը սապիթ էտէյիմ, վէ արթըգ ճիւմլէ թէն թուճանըն սուլարընտան հէլաք օլմայա. վէ պիր տահա եէրի պօզմագ իչիւն թու-

եինէ կէմիտէն կէօյէրճինի սալը վէր-
11 տի։ Վ է կէօյէրճին ախշամ իւսթիւ օնա կէլտի, վէ իչթէ աղզընտա՝ պիր թազէ զէյթուն եափրաղը վար իտի. իմտի Նոյ պիլտի քի՝ սուլար
12 եէրին իւզէրինտէն ազալտը։ Վ է թէքրար եէտի կիւն տահա պէքլէյիպ՝ կէօյէրճինի սալը վէրտի, վէ արթըգ օնա պիր տահա տէօնմէտի։
13 Վ է վագի օլտու քի՝ ալթը եիւզ պիրինճի եըլտա էվվէլքի այըն իլք կիւնիւնտէ՝ սուլար եէրին իւզէրինտէն գուրուտու. վէ Նոյ կէմինին գափաղընը գալտըրըպ պագտը, վէ իչթէ եէրին եիւզիւ գուրումուշ
14 տուր։ Վ է իքինճի այտա՝ այըն իյիւմի եէտինճի կիւնիւնտէ՝ եէր գուրուտու։
15 Վ է Ընդհարձ Նոյա սէօյլէյիպ՝
16 տէտի. կէմիտէն չըգ՝ Հսէն վէ գարընը վէ օղուլլարըն վէ օղուլլարընընն գարըլարը սէնինն իլէ պէրապէր։
17 ԸՆ՛իւմլէ սէնինն իլէ պէրապէր օլան հայվանը հէր թէնտէն՝ կէրէք գուշլարը կէրէք տավարլարը՝ կէրէք եէր իւզէրինտե տէփրէնէն հէփ սիւրթիւնէնէրի պիլէնճէ չըգար. վէ Ներտե ղայէթ իլէ արթըսընլար,
18 հէմ եէր իւզէրինտե մէյվէտար օլուրլուգ՝ չօղալըսընլար։ Իմտի Նոյ՝ հէմ օղուլլարը վէ գարըսը վէ օղուլլարընըն գարըլարը օնուն իլէ
19 պէրապէր չըգտըլար. Ե՛էր հայվան վէ հէր սիւրթիւնէն վէ հէր գուշ՝ եէրին իւզէրինտե տէփրէնէնէնլէրին ճիւմլէսի ճինսլէրինճէ կէմիտէն չըգտը։
20 Վ է Նոյ Ըապապ պիր մէզպահ եափտը, վէ Ֆհէր փաք տավարտան վէ հէր փաք գուշտան ալտը, վէ մէզպահտա պիւթիւն եանմալար
21 սունտու։ Վ է Ըապապ Հսօշ գօգույու գօգլատը, վէ Ըապապ եիւրէյինտե տէտի քի՝ Ըրթըգ ատէմ իչիւն պիր տահա Նեէրե լա՛նէթ էթմէյէճէյիմ, էյէրչի ատէմին Ֆեիւրէյինինն միւլահազասը՝ չօճուգ-
լուղունտան եարամազ իսէ տէ. վէ Ֆարթըգ էթտիյիմ կիպի պիր տահա ճիւմլէ եաշայանը գըրմայաճա-
22 ղըմ։ Ըրթըգ եէր տուրտուգճա՝ էքին վէ պիչինն՝ սօուգ վէ սըճագ՝ հէմ եազ ու գըյ՝ վէ Հկիւն վէ կէ-
ճէ էքսիք օլմայա։

Digitized by Google

12 ՃԱՆ ՕԼՄԱՅԱ : ՅՆՏԿԷՆ ՅԼԼԱՀ ՏԵՏԻ . ՅՊԿԵՆԻՄ ԻԼԷ ՍԻԶԻՆ ԱՐԱՆՂՁՏԱ՝ ՎԷ ՍԻԶԻՆ ԻԼԷ ՕԼԱՆ ՃԻՄԼԷ ՃԱՆԼՈՒ ՀԱՅՎԱՆԸՆ ԱՐԱՍԸՆՏԱ՝ ԵՂՊԷՏԻ ՏԷՎՂԼԷՐ ԻԶՂԵՔ ԳՕՏՈՒՂՈՒՄ
13 Ա'ՀՏԸՆ ՆԻՇԱՆԸ ՊՈՒ ՏՈՒՐ . ԵԱՀՐՄԸ ՊՈՒԼՈՒԹԱ ԳՕՅԱՅԼՄ ՝ ՎԷ Օ՝ ՊԷՆԻՄ ԻԼԷ ԵԷՐԻՆ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՕԼԱՆ
14 Ա'ՀՏԸՆ ՆԻՇԱՆԸ ՕԼԱ : ՎՀ ՎԱԳԻ՝ ՕԼԱ ՔԻ՝ ԵԷՐԻՆ ԻԶՂԷՐԻՆԷ ՊՈՒԼՈՒԹ ԿԷԹԻՐԻՄԻՄԻՏԷ ՝ ԵԱՅ ՊՈՒԼՈՒԹԱ
15 ԿԷՕՐԻՆԷՃԷՔ ՄԻՐ . ՎՀ ՂՊԷՆԻՄ ԻԼԷ ՍԻԶԻՆ ԱՐԱՆՂՁՏԱ՝ ՎԷ ՀԷՐ ԹԷՆՏԷՆ ՃԻՄԼԷ ՃԱՆԼՈՒ ՀԱՅՎԱՆԸՆ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՕԼԱՆ Ա'ՀՏԸՄԸ ՖԻՔՐԻՄԻՄ ԿԷԹԻՐԷՅԻՄ . ՎԷ ՊԻՐ ՏԱՀԱ ՃԻՄԼԷ ԹԷՆԻ ՀԷԼԱՔ ԷՏԷՃԷՔ
16 ՍՈՒԼԱՐ ԹՈՒՖԱՆԸ ՕԼՄԱՅԱ : ՎՀ ԵԱՅ ՊՈՒԼՈՒԹԱ ՕԼԱՃԱԳ ՈՐՔ . ՎԷ ՊԷՆ ՕՆՈՒ ԿԷՕՐԷՃԷՅԻՄ ՔԻ՝ ՅԼԼԱՀ ԻԼԷ ԵԷՐԻՆ ԻԶՂԷՐԻՆՏԷ ՕԼԱՆ ՀԷՐ ԹԷՆՏԷՆ ՃԻՄԼԷ ՃԱՆԼՈՒ ՀԱՅՎԱՆԸՆ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՕԼԱՆ ԷՊԷՈՒԻ Ա'ՀՏԸ
17 ՖԻՔՐԻՄԻՄ ԿԷԹԻՐԷՅԻՄ : ՎՀ ՅԼԼԱՀ ՆՅՈՒ ՏԵՏԻ . ՊԵՆԻՄ ԻԼԷ՝ ԵԷՐԻՆ ԻԶՂԷՐԻՆՏԷ ՕԼԱՆ ՃԻՄԼԷ ԹԷՆԻՆ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՍԱՊԻԹ ԷԹՈՒՐԻՄ Ա'ՀՄԸՆ ՆԻՇԱՆԸ՝ ՊՈՒ ՏՈՒՐ :
18 ԻՄՄԻ ՆՅՈՒՆ ԿԷՄԻՏԷՆ ՀՐԳԱՆ ՕՂՈՒՂԼՈՐԸ՝ ՅԷՄ ՎԷ ՎԱՄ ՎԷ ՅԱՔԹԷ ԻՄԻ . ՎԷ ՎԱՄ՝ ՎԱՆԱՆԸՆ
19 ՊԱՊԱՍԸ ԻՄԻ : ՆՅՈՒՆ ՉԻՀՀ ՕՂՈՒՂԼՈՐԸ ՊՈՒՆԼԱՐ ԻՄԻ , ՎԷ ՆՃԻՄԼԷ ԵԷՐԷ ԵԱՅՐԼԱՆ ԽՈԼՉ՝ ՊՈՒՆԼԱՐ
20 ՏԱՆ ԻՄԻ : ՎՀ ՆՅՈՒ ՆԵԷՐԻ ԻՀԼԷՄԿԷ ՊԱՀԼԱՏՈՐ , ՎԷ ՊԱՂ ՏԻՔՈՒՄ :
21 ՎՀ ՀԱՐԱՊՏԱՆ ԼՀՇԱ՝ ՍԵՐԻՍՕՀ ՕԼՏՈՒ . ՎԷ ՀԱՍՏՐՐՆԸՆ ՕՐԹԱՍՐՆ
22 ՏԱ Ո'ՎՐԱՆ ՕԼՏՈՒ : ՎՀ ՎԱՆԱՆԸՆ ՊԱՊԱՍՐ ՎԱՄ՝ ՊԱՊԱՍՐՆԸՆ ՀՐՓԼԱԳԼՂՂՆԸՐ ԿԷՕՐԻԱ՝ ՏԻՀՀՐՐԸՏԱ ԻՔԻ ԳԱՐՐՆՏԱՀՆԱ ԽԱՊԷՐ
23 ՎԷՐՏԻ : ՐՄՄԱ ՆԱՄ ԻԼԷ ՅԱՔԹ ՊԻՐ ԷՍՎԱՊ ԱԼՐԱ՝ ԻՔԻՍԻ ՈՒՄՈՒԶԼԱՐՐՆԱ ԳՕՏՈՒ ; ՎԷ ԱՐԳԱՏԱՆ ԵԻՒԲԻՀԻԱ՝ ՊԱՊԱԼԱՐՐՆԸՆ ՀՐՓԼԱԳԼՂՂՆԸՐ ԷՕՐԹՈՒԼԷՐ . ՎԷ ԵԻՒԶԼԷՐԻ ԱՐԳԱՏԱՆ ՀԷՎՈՒՄԻՀ ՕՂՄԱԳ ԻԼԷ՝ ՊԱՊԱԼԱՐՐՆԸՆ ՀՐՓԼԱԳԼՂՂՆԸՐ ԿԷՕՐ
24 ՄԵՏԻԼԷՐ : ՎՀ ՆՅՈՒ ՀԱՐԱՊՐՆՏԱՆ ՈՒՐԼՂՍՔ՝ ՔԻՀՀԻՒՔ ՕՂՈՒՆՈՒՆ ՕՆԱ ԷԹՈՒՐԻՆԻ ՏՈՒՅՏՈՒԳՏԱ ՏԷՏԻ .
25 ՈՒՐԱՆԱՆ ՄԼՕ'ՀՆ ՕԼՏՈՒՆ . ՀԳԱՐՐՆՏԱՀՆԱՐՐՆԸ՝ ԳՈՒԼԼԱՐ ԳՈՒԼՈՒ ՕՀ

26 ՏՈՒՆ : ՀԷՄ ՏԷՏԻ . ՈՒՊԿԻՆ ՅԼԼԱՀՐ ԲԱՊՊ ՈՒԻԱՐՔՔ ՕԼՏՈՒՆ , ՎԷ ՎՐԱՆԱՆ ՕՆՈՒՆ ԳՈՒԼՈՒ ՕԼՏՈՒՆ :
27 ՅԼԼԱՀ ՅԱՔԹԻ ԿԷՆԻՀՂԷԹՍԻՆ , ՎԷ ՍԷՄԻՆ ՀԱՏՐՐԼԱՐՐՆՏԱ ՏԱՔԻՆ ՕՀՏՈՒՆ . ՎԷ ՎՐԱՆԱՆ ՕՆՈՒՆ ԳՈՒԼՈՒ ՕԼՏՈՒՆ :
28 ՎՀ ՆՅՈ ԲՈՒՖԱՆԱՆ ՍՕՆԿՐԱ՝
29 ԻՒՀ ԵԻՒԶ ԷԼԼԻ ԵՐԼ ԵԱՇԱՏՐ : ՎՀ ՆՅՈՒՆ ՀԷՓ ԿԻՒՆԼԷՐԻ՝ ՏՕԳՈՒԶ ԵԻՒԶ ԷԼԼԻ ԵՐԼ ՕԼՏՈՒ . ՎԷ ԷՕԼՏԻՒ :

ՊԸՊ Ժ

ՆՅՈՒՆ ՍԻԼՍԻԼԷԼԷՔ : 2 ՅԱՔԹԻՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ : 6 ՎԱՄԸՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ : 8 ԻՒՔ ՓԱՏԻՀԱՀ ՕԼԱՆ ՆԵԲՐՈՒԶ : 21 ՍԷՄԻՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ :

1 ՀՆՅ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ ՍԷՄ՝ ՎԱՄ՝ ՎԷ ՅԱՔԹԻՆ ԹԷՎԼԻՏԱՔԸ ՊՈՒՆԼԱՐ ՏՐՐ . ՎԷ ԹՈՒՖԱՆՏԱՆ ՍՕՆԿՐԱ ՈՕՆԼԱՐԱ ՕՂՈՒԼԼԱՐ ՏՕՂՏՈՒ :
2 ՔՅԱՔԹԻՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝ ՓՕՄՐ ՎԷ ՄԱԳՈԳ ՎԷ ՄԱԳԱՅ ՎԷ ՅԱԱՆ ՎԷ ԹՈՐԲԷԼ ՎԷ ՄՈՍՈՔ ՎԷ ԹԻՐԱՍ ԻՄԻ :
3 ՏԻ : ՎՀ ՓՕՄԻՐԻՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝ ՍՔԱՆԱՍ ՎԷ ԻՒՓԱԹ ՎԷ ՓՕՐԳՈՄԱ
4 ԻՏԻ : ՎՀ ՅԱԱՆԸՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝ ՆՂԻՍԱՅ ՎԷ ԹԱՐՍԻՍ՝ ԿԻՏԱԼՐԼԱՐ
5 ՎԷ ՓՈԴԱԼԼԱՐ ԻՄԻ : ՔՅԱՅԻՔԵԼԷՐԻՆ ԱՏԱԼԱՐՐ ՔԷՆՏԻԼԷՐԻՆ ՎԻԼԱՅԷԹԼԷՐԻՆՏԷ՝ ՀԷՐ ՊԻՐԻ ՏԻԼԻՆԷ ԿԷՕՐ՝ ԹԱՅԻՔԵԼԷՐՏԵ ԳԱՊԻԼԷԼԷՔԻՆՃԷ ՊՈՒՆԼԱՐՏԱՆ ԹԱԳՍԻՄ ՕԼՈՒՆՏՈՒ :
6 ՎՀ ՏՎԱՄՐՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝ ՎՈՒՇ ՎԷ ՄԱՏՐԻՄ ՎԷ ՓՈՒԴ ՎԷ ՎԱ-
7 ՆԱՆ ԻՄԻ : ՎՀ ՎՈՒՇՈՒՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝ ՈԱԲԱ ՎԷ ՆԻՒԼԱ ՎԷ ՄԱԲԱԹԱ ՎԷ ՈՒՆԳՄԱ ՎԷ ՄԵՐԵՄԱՔԱ ԻՏԻ . ՎԷ ՈՒՆԳՄԱՆԸՆ ՕՂՈՒԼԼՈՐԸ՝
8 ՄԱԲԱ ՎԷ ԴՈՂԱՆ ԻՄԻ : ՎՀ ՎՈՒՇ ՆԵԲՐՈՎԹՈՒ ԹԷՎԼԻՏ ԷՂԼԷՏԻ . ՊՈՒ՝ ԵԷՐՏԵ ՀՃՊԱՊԱՐ ՕԼՄԱԼԱ ՊԱՀԼԱ-
9 ՏՐ : ՊՈՒ՝ ԻՊԱՊԱՐՆ ՀՈՒԶՂՈՒՐՈՒՆՏԱ ԳՈՒՎՎԷԹԼԻ ՂԱՎՃՐ ԻՄԻ . ՕՆՈՒՆ ԻՀԻՒՆ՝ ՊԱՊԱՐՆ ՀՈՒԶՂՈՒՐՈՒՆՏԱ՝ ՆԲՐՈՎԹ ԿԻՊԻ ԳՈՒՎՎԷԹԼԻ ԱՎՃՐ ՏԷՆԻ-
10 ԼԻՐ : ՎՀ ՓԱՏԻՀԱՀՂՂՈՐՆՐՆ ԻՊԹԻՏԱՐ ԼԱՐԻԼՈՆ ՎԷ ԸՐԱԳ ՎԷ ՔԱԴ ՎԷ ՎԱՂԱՆԷ ԻՄԻ՝ ՄԵՆԱԱՐ
11 ՄԻՅԱՐՐՆՏԱ : ՕԼՄԻՅԱՐՏԱՆ ՊՏՈՒՐԱ ՀՐԳՄՐ , ՎԷ ՀՆԻՆՈՒԷ ԻԼԷ ՈՒՈՐՈՎԹ ՀԷՀՐՈՒՆՔ՝ ՎԷ ՎԱՂՅԻ ԼԱՓ-
12 ՄՐ . ՀԼԻՆՈՒԷ ԻԼԷ ՎԱՂՅ ԱՐԱՍԸՆ-

ԹՒ . Ի՛ . Լ՝ . 2348 :
ՅՊ . ԺԷ . 11 :
ՂՆԼ . ԻԲ . 12 : ՀԼ . ԻՀ . 42, 45 : ՆՀԵԿ . Ժ՚Ղ . 60 :
Ե ՊՊ . ԺԷ . 13, 19 :
ԹՒ . Ի՛ . Լ՝ . 2347 :
Ժ ՊՊ . Ժ . 6 :
Ի ՊՊ . Ե . 32 :
Ն ՊՊ . Ժ . 32 :
Ա ՄՆ . Ա . 4 , ԼԸ :
Լ ՊՊ . Ք . 19, 23 : Ք . 2 , ՂՈԱԿ . ԺԲ . 11 :
Ո ՂՈԱԿ . Ի . 1 : Ա ՍՈՐ . Ժ . 12 :
Ղ ՆԼ . Ի . 12 ; ԳԱՂ . Ղ . 1 :
Պ Բ ՕՐ . ԻԷ . 16 :
Ը ՀԱԵ . Թ . 23 ; ՔՀԱԳ . Թ . 20, 21 :
ԹՒ . Ի՛ . Լ՝ . 2348 :
ՀՐ . Ի՛ . Լ՝ . 1998 :
Ա ԼԵՓԵՍ . Բ . 13, 14 ; Ք . 6 :
Ո ՅԱՂ . ՃՔՋ . 15 : ՆԵՐՔ . Ժ Ա . 16 :
ԹՒ . Ի՛ . Լ՝ . 2348 :
Ե ՊՊ . Թ . 1, 7, 19 :
Բ Ա ՄՆ . Ա . 5 , ԼԸ :
Ջ ՅԱՂ . ՀԲ . 10 : ՆԵՐՄ . Բ . 10 : ԻԲ . 22 : ՄՈՒ . Բ . 11 :
Դ Ա ՄՆ . Ա . 8 , ԼԸ :
ԹՒ . Ի՛ . Լ՝ . 2218 ԴԷ :
Է ՊՊ . Ղ . 11 :
Ը ՆԵՀՄ . Ժ՚Ջ . 16 : ՄԻՔ . Է . 2 :
Է ՄԻՔ . Ե . 5, 6 :

Digitized by Google

տա Յէսէնի տախի Խափօը • պու-
13 պէօյիւք չէհր իտի : Վ֊է Մ֊եստ-
րեմ՝ Պ֊ուդուլուլարը վէ Ընամլըլա-
րը վէ Պ֊աբլըլարը վէ Նեփթուք-
14 լուլարը թէվլիտ էյլէտի , հէմ
Պաթուրեսլիլէրի վէ Վասղուքլու-
լարը քի՝ Ըանլարտան փղշտլըլար
չըգտը , վէ Կափթորլուլար պա-
15 խէ : Վ֊է Վհանան՝ իլք օղլու Ա-
16 դոնու անտէն Վհետի , հէմ Յե-
բուսլուլարը վէ Ըմորհլուլարը վէ
17 Կերգեսլիլէրի , վէ Խեւլիլէրի վէ
18 Ըրուկլուլարը վէ Ըսենլիլէրի , վէ
Ըրուադլըլարը վէ Ամաորիլիլէրի
վէ Ըմաթլըլարը թէվլիտ էյլէտի ,
անտէն սօնկրա Վհանանլըլարըն գա-
19 պիլէլէրի եայըլտըլար : Վ֊է Ըվհա-
նանլըլարըն սինօրու Ադոնտան Կե-
բարայէ տօղրու թա Վազայէտէք՝
Վէ Ադոմա վէ Վսմորա վէ Ըդմա-
յա վէ Սեբոյիմ տօղրու թա Պ֊ա-
20 սայէտէք իտի : Վհամըն օղուլլա-
րը գապիլէլէրինէ՝ տիլլէրինէ՝
վիլայէթլէրինտէ վէ թայիֆէլէրին-
տէ պունլար տըր :
21 Վ֊է Սէմի տախի Էվլոպլար տօղ-
տու , ֆէ պո֊ Ենթերին ճիւմլէ օ-
ղուլլարընըն պապասը՝ պէօյիւք օ-
լան Յաբեթին գարընտաշը իտի :
22 Ըսէմին օղուլլարը՝ Ենղամ վէ Ա-
սսուր վէ Ըրփաքսադ վէ Պ֊ուդ վէ
23 Ըրամ իտի : Վ֊է Ըրամըն օղուլ-
լարը՝ Ըուս վէ Ըուլ վէ Գաթեր
24 վէ Մաշ իտի : Վ֊է Ըրփաքսադ՝
Սաղայի թէվլիտ էյլէտի • վէ
Սաղայ Ենբերի թէվլիտ էյլէտի :
25 Վ֊է Ենբերէ իքի օղուլ տօղտու •
պիրինին ատը *Փաղէկ իտի • զերա
եէր օնուն կիւնլէրինտէ թագսիմ
օլտու • վէ գարընտաշընըն ատը
26 Յեկտան իտի : Յեկտանա տախի
Ենղմոդադ վէ Սաղափ վէ Ըսար-
27 մաթ վէ Յարաք , վէ Ընդորամ վէ
28 Ուզաղ վէ Գոկղա , վէ Գեբաղ վէ
29 Ըբիմաէլ վէ Սաբա , վէ Ոփիր վէ
Ենբիլայ վէ Յոբաբ տօղտու • պուն-
լարընըն ճիւմլէսի Յեկտանընըն օղուլ-
30 լարը տըր : Վ֊է պունլարընըն մէ-
քեանը՝ Մէսատէն կիւն տօղուսուս
տաղը Սոփերէ վարընճէյէտէք ի-
31 տի : Սէմին օղուլլարը գապիլէլէ-
րինէ՝ տիլլէրինէ՝ վիլայէթլէրին-
տէ թայիֆէլէրինէ պունլար տըր :
32 Ենոյ օղուլլարընըն գապիլէլէրի՝

թէվլիտաթլէրինէ թայիֆէլէրին-
տէ պունլար տըր • վէ թուֆան-
տան սօնկրա եէրտէ թայիֆէլէր
Պունլարտան տաղըլտըլար :

ՊԸՊ ԺՐ

Տիւնեանըն լիսանլարը : 3 Ռաբիւլնուն պի-
նա օլունմասը : 6 Լիսանլարըն գարըշմասը :
10 Սէմին տիւրիւէլէրի : 27 Ըբրահամըն փէ-
տէրի օլան Թարաղընըն տիւրիւէլէրի : 31 Ռա-
ղրանըն Ուրտան Խառանա կէթմէսի :

1 Վ֊է ճիւմլէ եէրտէ լիսան պիր՝
2 Պ֊վէ սէօյլէյիշ պիր իտի : Վ֊է
վագի՝ օլտու քի՝ Պհիւն տօղու-
սունտան կէօչտիւքլէրինտէ , Պե-
նաաբ տիյարընտա պիր օվա պու-
տուլար • վէ օրատա սաքին օլտու-
3 լար : Վ֊է պիրի պիրինէ տէտի-
լէր քի՝ կէլ քէրփիճլէր քէսէլիմ ,
վէ օնլարը աճէշտէ փիշիրէլիմ •
իմոի քէրփիճլէր օնլարա թաշ եէ-
րինէ օլտու , վէ նէֆթի օնլարա չա-
4 մուր եէրինէ օլտու : Վ֊է տէտի-
լէր • կէլ քէնտիմիզէ պիր չէհր
վէ պիր գուլլէ եափալըմ , քի Բօ-
նուն թէփէսի կէօյէտէք էրթէ , վէ
քէնտիմիզէ նամ էտինէլիմ • օլմա-
յա քի՝ ճիւմլէ եէրին եիւզիւ իւ-
5 զերինէ տաղըլալըմ : Վ֊է Պ֊ապպ՝
ատէմ օղուլլարընըն եափտըգլարը
չէհրի վէ գուլլէյի կէօրմէյէ էն-
6 տի : Վ֊է Պապպ տէտի • Ինչթէ
Պունլար պիր գավմ՝ վէ Էհէփի-
սինին լիսանը պիր ոիր , վէ պու-
նու եափմադա պաշլատըլար • վէ
Ղիլմտի Հէր նէ եափմադա նիյէթ
էտէրլէրսէ , օնլարտան մէն՝ օլուն-
7 մայաճագ տըր : Էկէլ էնէլիմ , վէ
օնլարընն լիսանընը օրատա գարըշ-
տըրալըմ , քի Բպիրի պիրինին լիսա-
8 նընը անկլամայալար : Վ֊է Պապպ
օնլարը օրատան Պճիւմլէ եէրին
եիւզիւ իւզերինէ Բտաղըթտը • վէ
Հէհրի եափմագտան ֆէրաղաթ էթ-
9 տիլէր : Օնուն իչիւն օնուն ատը
*Ռաբիլոն տէնիլտի • Բզերա Պապպ
օրատա ճիւմլէ եէրին լիսանընը
գարըշտըրտը • վէ Պապպ օնլարը
օրատան՝ ճիւմլէ եէրին եիւզիւնէ
տաղըթտը :
10 Էսէմին թէվլիտաթը պունլար
տըր • Սէմ եիւզ եաշընտա իքէն՝
Թուֆանտան իքի երլ սօնկրա Ըր-

Digitized by Google

ԹՎԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԸՊ ԺԻՒ

11 փաքսադը թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ա֊էմ Ըրփաքսադը թեվլիտ էթ֊տիքտէն սօնկրա՝ պէշ եիւզ եըլ եաշատը , վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
12 լար թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ըր֊փաքսադ օթուզ պէշ եըլ եաշատը , վէ Ի֊աղայը թեվլիտ էյլէ֊
13 տի : վ֊է Ըրփաքսադ Ա֊աղայը թեվ֊լիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ տէօրթ եիւզ իւչ եըլ եաշատը , վէ օղուլ֊լար հէմ գըզլար թեվլիտ էյլէտի :
14 վ֊է Ա֊աղայ օթուզ եըլ եաշատը ,
15 վէ Ա֊էրեքի թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ա֊աղայ Ա֊էրեքի թեվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ տէօրթ եիւզ իւչ եըլ եա֊շատը , վէ օղուլլար հէմ գըզլար
16 թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ի֊էրեք օ֊թուզ տէօրթ եըլ եաշատը , վէ
17 փաղեկի թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ի֊֊բեր փաղեկի թեվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ տէօրթ եիւզ օթուզ եըլ եաշատը , վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
18 լար թեվլիտ էյլէտի : վ֊է փա֊ղեկ օթուզ եըլ եաշատը , վէ Ի֊ա֊
19 գաւը թեվլիտ էյլէտի : վ֊է փա֊ղեկ Ի֊ագաւը թեվլիտ էթտիքտէն սօնկրա՝ իքի եիւզ տօգուզ եըլ եաշատը , վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
20 լար թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ի֊ա֊գաւ օթուզ իքի եըլ եաշայըպ՝ Ա֊է֊
21 րուգու թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ի֊ա֊գաւ Ա֊երուգու թեվլիտ էթտիք֊տէն սօնկրա՝ իքի եիւզ եէտի եըլ եաշատը , վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
22 լար թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ա֊է֊րուգ օթուզ եըլ եաշայըպ՝ Ն֊ա֊
23 քովրու թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ա֊է֊րուգ Ն֊աքովրու թեվլիտ էթտիք֊տէն սօնկրա՝ իքի եիւզ եըլ եաշա֊տը , վէ օղուլլար հէմ գըզլար
24 թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ն֊աքովը իյիրմի տօգուզ եըլ եաշայըպ՝ Ի֊ա֊
25 բայը թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ն֊ա֊քովը Ի֊արայը թեվլիտ էթտիք֊տէն սօնկրա՝ եիւզ օն տօգուզ եըլ եաշատը , վէ օղուլլար հէմ գըզ֊
26 լար թեվլիտ էյլէտի : վ֊է Ի֊ա֊բայ եէթմիշ եըլ եաշատը , վէ Ը֊ր֊բրամը՝ Ն֊աքովրու՝ վէ Ը֊ռանը թեվ֊լիտ էյլէտի :
27 վ֊է Ի֊արաքնն թեվլիտտաքը պուննլար տըը . Ի֊արայ Ըբրամը՝ Ն֊աքովրու վէ Ը֊ռանը թեվլիտ էյ֊լէտի . վէ Ը֊ռան Պ֊ովտու թեվ֊
28 լիտ էյլէտի : վ֊է Ը֊ռան՝ պապա֊սը Ի֊արաքնն էօնիւնտէ տօղտու֊ղու տիյարտա Վ֊իլտանիլէրին Իւր
29 Ն֊էհրինտէ էօլտիւ : վ֊է Ըբրամ իլէ Ն֊աքովը՝ քէնտիլէրինէ գարը֊լար ալտրլար . Ըբրամըն գարըսը֊նըն ատը Յ֊արայ՝ վէ Ն֊աքովրուն գարըսընըն ատը Ը֊ռանըն գիւղը Ա֊՝եղքա իտի , քի Ը֊ռան Ա֊եղ֊քանըն վէ Հ֊նսքանըն պապասը ի֊
30 տի : վ֊է Յ֊արայ գըսըը իտի . օ֊
31 նուն էվլատը եօղ իտի : վ֊է Ի֊ա֊բայ Յ֊քէնտի օղլու Ըբրամը՝ վէ քէնտի թօրնու Ը֊ռանըն օղլու Պ֊ով֊տու՝ վէ քէնտի օղլու Ըբրամըն գարըսը՝ կէլինի օլան Ա֊արայը ալ֊տը , վէ Ի֊Ռանան տիյարընա կիթ֊մէք իչիւն՝ օնլար իլէ Ն֊Վ֊իլտանի֊լէրին Իւր Ն֊էհրինտէն չըգտը . վէ Խառանատէք կէլիպ՝ օթատա սա֊
32 քին օլտուլար : վ֊է Ի֊արաքնն կիւնլէրի իքի եիւզ պէշ եըլ օլ֊տու . վէ Ի֊արայ՝ Խառանտա էօլ֊տիւ :

ՊԸՊ ԺԻՒ

Ա֊լեհրն Ըբրամը տա՛վէթ էտիպ՝ պէրէքէթ֊լէմէսի : 3 Ա֊նհանքն հագընա պէր վա՛տ : 4 Ըբրամըն՝ Ն֊ոյտ իլէ պէտապէր Խառանա֊տան կէօլտիւիւ : 6 Օ֊նուն օլ կէլտիյի եէ֊րի կէզտիյի , 7 վէ օլ տիյարըն օնա վա՛տ օլուննաուղու : 10 Պ֊իր գըթ֊լըգ սէպէպինտէն Ա֊ըսըրա կիթմէյէ մէճպուր օլտուղու : 11 Պ֊օրգուսունտան գարըսը իչիւն՝ գըզ գարընա տաշըմ տըը տէտիյի : 14 փարաւոնուն օնու օնտան ալտըղը , վէ պէր պէլայէ օղուատըղը իչիւն օնու կէրի վէդմէյէ մէճպուր օլտուղու :

1 Վ֊է Ա֊րապ Ըբրամա տէտի . Տի֊յարընտան վէ վաթանընտան՝ վէ պապանըն էվինտէն՝ սանա կէօս֊
2 թէրէճէյիմ տիյարա կիթ : վ֊է Ի֊սէնի պէօյիւք թայիֆէ էտէճէ֊յիմ՝ , վէ Ի֊սէնի պէրէքէթլէյէճէ֊յիմ՝ , վէ աւրընը ա՛զիմ էտէճէ֊յիմ . վէ Ի֊պէրէքէթ օլաճագսընը :
3 Վ֊է Ի֊սանա խայր տուա՝ էտէնլէրի պէրէքէթլէյէճէյիմ , վէ սանա պէտուա՝ էտէնէ լա՛նէթ էտէճէ֊յիմ . վէ Ը֊եերին հէփ գապիլէլէրի սէնտէ պէրէքէթլէնէճէքլեր :
4 Վ֊է Ըբրամ՝ Ի֊պապը օնա տէ֊տիյի կիպի՝ կիթտի , Պ֊ովտ տա պիլէսինճէ կիթտի . վէ Ըբրամ Խառանտան չըգտըղը զէման՝ եէթ֊
5 միշ պէշ եաշընտա իտի : վ֊է Ը֊բ֊

ՊԸՊ ԺԴ

Ընբամ իւէ Ղովտուն Մնսրբտան տեօնտիւքլէրի ։ 7 Ունարբն՝ չօպանլարընն խմթիւլա֊ֆը իչիւն՝ պիրի պիրինէն այրըլտգլարը ։ 10 Ղովտուն եարամազ Աոգոմա կիթոխյի ։ 14 Ուլահըն Ընբամա վա՛տյնը թէ ենտիտ էթոխյի ։ 18 Ընբամըն Աենբրոնա կեօղոտիւլու ։ վէ օբատա պիր մէղպահ պինա էթոխյի ։

1 Ա֊ Ընբամ Մնսրբտան՝ Ռաոնա֊ նէն «գըպլէ թարաֆընա տօղ֊ բոու չօգտը ։ քէնտիսի վէ գարբսը վէ ճիւմլէ օնուն օլանը՝ Ղովտ
2 տախի օնուն իւէ պէրապէր ։ Ա֊ Ընբամ սիւրիւ իւէ՝ կիւմիւշ իւէ՝ վէ ալթուն իւէ ղայէթ զէնկին ի֊
3 տի ։ Ա֊ գօնագլարընճա՝ «գըպ֊ լէ թարաֆընտան Աոթէլէէտէ կէլ֊ տի ։ Աոթէլ իւէ Գոայինին արա֊ սընտա էվվէլտէն օնուն չատրը օ֊
4 տուղու եէրէտէ ։ «Օլ մահալէ քի՝ մուգատտէմա օբատա մէղպահ եափմըշ իտի ։ վէ Ընբամ օբատա «Ուլահըն ատընա նիտա էյլէտի ։
5 Ա֊ Ընբամ իւէ կիտէն Ղով֊ տուն տախի՝ սիւրիւլէրի վէ սըղըր֊
6 լարը վէ չատրլարը վար իտի ։ Ա֊ Ըօլ եէրտե պիրլիգտե սաքին օլ֊ մազա սրղմազլար իտի ։ զէրա մալ֊ լարը չօգ օլմագ իւէ՝ պիրլիգտե սաքին օլմազա գատըր տէյիլ իտի֊
7 լէր ։ Ա֊ Ընբամըն սիւրիւսիւնիւն չօպանլարը իւէ՝ Ղովտուն սիւրիւ֊ սիւնիւն չօպանլարը արասընտա Էնիզա տիւշտիւ ։ վէ Ըօլ զէման օ֊
8 տի յարտա «Ուանանլըլար վէ փա֊ րեզլիլէր սաքին իտի ։ Ա֊ Ընբամ Ղովտա տէտի ։ «Կէրէմ էյլէ ։ Ըպէնիմ իւէ սէնին արանտա՝ վէ

«փարաւոնա վէ օնուն էվլինէ՝ Ընբ֊ բամըն գարբսը Աարատան էօթիւրիւ
18 պէօյիւք պէվլար սալտը ։ Ա֊ փարաւոն Ընբամը չաղրըպ տէտի ։ Ղովտ պանա էթտիխին նէ՞ տիր ։ Նի՞չիւն պանա խապէր վէրմէտին
19 քի՝ պու գարբն տըր ։ Նի՞չիւն տէ֊ տին քի՝ Պու գըզ գարբնտաշըմ տըր ։ վէ օնու քէնտիմէ գարբ իւ֊ չիւն ալը յօր իտիմ ։ ամմա շիմտի
20 իչթէ գարբն՝ ալ տէ կիթ ։ Ա֊ «փարաւոն օնուն իւզէրինէ ատէմ֊ լէր ժէմուբ էթտի ։ վէ օնու վէ գա֊ բըսընը վէ ճիւմլէ օնուն օլանը կէօնտէրտիւլէր ։

1 Ա֊ Ընբամ Ընսրբտան՝ Ռաոնա֊ նէն «գըպլէ թարաֆընա տօղ֊ բոու չօգտը ։ քէնտիսի վէ գարբսը վէ ճիւմլէ օնուն օլանը՝ Ղովտ
2 տախի օնուն իւէ պէրապէր ։ Ա֊ Ընբամ սիւրիւ իւէ՝ կիւմիւշ իւէ՝ վէ ալթուն իւէ ղայէթ զէնկին ի֊
3 տի ։ Ա֊ գօնագլարընճա՝ «գըպ֊ լէ թարաֆընտան Աոթէլէէտէ կէլ֊ տի ։ Աոթէլ իւէ Գոայինին արա֊ սընտա էվվէլտէն օնուն չատրը օ֊
4 տուղու եէրէտէ ։ «Օլ մահալէ քի՝ մուգատտէմա օբատա մէղպահ եափմըշ իտի ։ վէ Ընբամ օբատա «Ուլահըն ատընա նիտա էյլէտի ։
5 Ա֊ Ընբամ իւէ կիտէն Ղով֊ տուն տախի՝ սիւրիւլէրի վէ սըղըր֊
6 լարը վէ չատրլարը վար իտի ։ Ա֊ Ըօլ եէրտե պիրլիգտե սաքին օլ֊ մազա սրղմազլար իտի ։ զէրա մալ֊ լարը չօգ օլմագ իւէ՝ պիրլիգտե սաքին օլմազա գատըր տէյիլ իտի֊
7 լէր ։ Ա֊ Ընբամըն սիւրիւսիւնիւն չօպանլարը իւէ՝ Ղովտուն սիւրիւ֊ սիւնիւն չօպանլարը արասընտա Էնիզա տիւշտիւ ։ վէ Ըօլ զէման օ֊
8 տի յարտա «Ուանանլըլար վէ փա֊ րեզլիլէր սաքին իտի ։ Ա֊ Ընբամ Ղովտա տէտի ։ «Կէրէմ էյլէ ։ Ըպէնիմ իւէ սէնին արանտա՝ վէ

«փարաւոնա վէ օնուն էվլինէ՝ Ընբ֊ բամըն գարբսը Աարատան էօթիւրիւ
18 պէօյիւք պէվլար սալտը ։ Ա֊ փարաւոն Ընբամը չաղրըպ տէտի ։ Ղովտ պանա էթտիխին նէ՞ տիր ։ Նի՞չիւն պանա խապէր վէրմէտին
19 քի՝ պու գարբն տըր ։ Նի՞չիւն տէ֊ տին քի՝ Պու գըզ գարբնտաշըմ տըր ։ վէ օնու քէնտիմէ գարբ իւ֊ չիւն ալը յօր իտիմ ։ ամմա շիմտի
20 իչթէ գարբն՝ ալ տէ կիթ ։ Ա֊ «փարաւոն օնուն իւզէրինէ ատէմ֊ լէր ժէմուբ էթտի ։ վէ օնու վէ գա֊ բըսընը վէ ճիւմլէ օնուն օլանը կէօնտէրտիւլէր ։

ՀԹ. Ի՛. Ի՞. 1918 ԴԷ։

—

ԺՊԱԳ Պ. ԺՅՅ. 27, 31։ ՆՀ. Բ. 13։ ՄՍՂ. ՀԼՓ. 1։ Գ'ՈՐ. Է։ 26։

ԺՊ. Ի. 15։ ԼՓ. 10։

ԼՈՒԿՎ. ԺՐ. 18 ։ ՀՐԲ. ԺԲ. 14 ։ ՅԱԿ. Փ. 17։

ԺՊ. ԺԹ. 17 ։ Բ ՕՐ. ԼՓ. 3։ ՄՍՂ. ՀԷ. 34 ։

ԺՊ. ԺԹ. 24, 25 ։

ԺՊ. ԺՓ. 2, 8։ ԺԹ. 22։

ՀՊ. Բ. 10։ ՆՀ. ԾՅ. 3։

ՀԹ. Ի՛. Ի՞. 1917 ԴԷ ։

—

ՅՊ. ԺԹ. 29 ։

ՂՊ. ԺՓ. 12։ ԺԹ. 1 ։ Բ ՊԵՒ. Բ. 7, 8 ։

ՖՊ. ԺՀ. 20։ ՆՂԿ. ԺՂ. 49։ Բ ՊԵՒ. Բ. 7, 8 ։

ՃՊ. Ջ. 11 ։

ԺԽՕ. 11 ։

ՆՊ. ԻՀ. 14։

ԼՊ. ԺԲ. 7։ ԺԷ. 18։ ԺԷ. 8 ։ ԻՓ. 7 ։ ԲՂ. Ֆ ՀՈՒԼ. ԼՓ. 12 ։ Բ ՕՐ. ԼՓ. Ֆ։ ԳՈՐ. Է. 5։

ՈՒ Բ ՄՆ. Ի. 7 ։ ՄՍՂ. ԼՀ. 22, 29։ ՃԺԲ. 2 ։

ԼՊ. ԺԵ. 5։ ԲԲ. 17։ ԻՂ. 4 ։ ԻՀ. 14 ։ ԼԲ. 12։ ՆԼ. ԼԲ. 13 ։ ՀՈՒԼ. ԻՓ. 10 ։ Բ ՕՐ. ՇՇ. 10 ։ Ք ՀՈՒԳ. Փ. 20 ։ Ա ՄՆ. ԲՂ. 23։ ԼՈՍ ԽՀ. 19։ ՆՐՔՄ. ԼՓ. 22։ ՀՈՒԿՎ. Փ. 16, 17, 18 ։ ՆՀՐՔ. ԺՇ. 12 ։

ՊՊ. ԼՀ. 27, ԼՀ. 14 ։

ԼՊ. ԺՓ. 13։ ՉՕպանլարըմ իւէ սէնին չօպանլարը- 9 նըն արասընտա նիզա՝ օլմասըն. զի- րա Ա'պիզ գարընտաշըզ ։ Ե'Ա'իւմ- լէ եէը սէնին էօնիւնտէ տէյի՛լմի. քէրէմ էյլէ՝ պէնտէն այրըլ. Նէ- յէը սէն սօլա կիտէրսէն, պէն սա- ղա կիտէրիմ. վէ էյէը սաղա կի- 10 տէրսէն, պէն սօլա վարըրըմ։ Իմ- տի Ոլմտա կէօղէրինի գալտըրըպ՝ Է'Յորգանանըն ճիւմլէ տայիրէսինի կէօրտիւ քի՝ Բ'ապպ Ադամ վէ Կոմորու պօզմազտան էվվէլ՝ ճիւմ- լէսի Ի'նգովրա վարընճայատէք Բ'ապպըն ճէննէթի կիպի՝ Ամըրը տիյարը կիպի սուվարըլմըշ մահալ 11 իտի ։ Վէ Ոլմտա քէնտույէ Յորդանանըն ճիւմլէ տայիրէսինի սէ- չէպ՝ կիւնտօղուսունա տօղրու կէօչ- տիւ. վէ օնլար պիրի պիրինտէն 12 այրըլտը ։ Ըբրամ Կանան տիյա- րընտա սաքին օլտու. Ոլմտա տա Օլ տայիրէտէքի շէհրլէրտէ սաքին օլուպ՝ Ղէատրըրընը Ադամատէք 13 գուրտու ։ Վէ Ադամուն էհալիսի՝ Ղայէթ քէօթիւ վէ Բապպըն հու- զուրունտա Կիւնահքեար իտիլէր ։ 14 Վէ Բապպ Ըբրամ՝ Ոլմտա Օնա- տան այրըլտըգտան սօնկրա տէտի. Համի կէօղէրինի գալտրը տա՝ օլտուղուն մահալտէն Փօրեասա վէ գըպլէյէ վէ կիւնտօղուսունա վէ կիւնպաթըրընա տօղրու պագ. 15 Օ՞ւրա կէօրտիւլիւն ճիւմլէ եէրի՝ Նանա վէ Սէնին զիւրրիյէթինէ վէ- 16 րէճէյիմ թա էպէտէտէք ։ Վէ Նզիւրրիյէթինի եէրին թօզ թօփրա- ղը կիպի պէհիւոպ էտէճէյիմ. շէօյլէ քի պիր քիմսէնէ եէրին թօզ թօփրաղընը սայապիլիրսե, սէնին 17 զիւրրիյէթին ուէ սայըլա ։ Գալգ շու եէրի ուզունլուղունէնա վէ էնլիլի- յինճէ կէզ. գիրա օնու սանա վէրէ- 18 ճէյիմ։ Վէ Ըբրամ չատըրընը չէ- քիպ կիթտի, վէ Տ'Կերրոնտաս օլան Ը'Ամրրէ մէշէլիյինտէ սաքին օլ- տու. վէ օրատա Բապպա մէզպահ եափտը ։

ՊԸՊ ԺԴ

Տէօրթ փատիշահըն պէշ փատիշահ իւէ ճէնք էթմէսի. 12 Ոլմտան էսքը սիւրիւլթիյիւ։ 14 Ըբրամըն օնու գուրթարտըրը։ 18 Մէշ- քիսեդեկին Ըբրամա խայը տուա՝ էյլէսիյի։ 20 Ըբրամըն օնա օնտալըգ վէրտիյի։ 22 Ու- տըգլարը եաղմատան՝ պէրապէրլէրինէ ճէննէ կիտէնլէը հիսսէլէրինի ալտըգտան սօնկրա՝ պագըբընը Ադամ փատիշահընա կէրի վէր- տիւէ ։

1 Պ է վագի՝ օլտու քի Ա'ենաարը Փատիշահը օլան Ըմարրաղընը՝ Նլլասար փատիշահը Ըրիովգունը՝ Բ'Նղամ փատիշահը Կոդողագո- մորուն՝ վէ Թայիֆէլէրին փատի- շահը Թադգաղընը կիւնլէրինտէ, 2 պուռնլար՝ Ադամուն փատիշահը Կարա իւէ՝ վէ Կոմորուն փատիշա- հը Կարսա իւէ՝ Է'Ըդմանըն փատի- շահը Ա'ենաբ իւէ՝ վէ Սեբոյիմին փատիշահը Սիմորոր իւէ՝ վէ Կա- ղա եանի Է'Նգովրուն փատիշահը 3 իւէ ճէննք էյլէտիւէր ։ Հէփ պուռն- լար Ադիդիմ տէրէսինտէ՝ եանի Բ'Թուզ տէնիզինտէ պիւ իթթիֆագ 4 պիրիքտիւէր ։ Օն իքի եըլ Կոդողագոմորա Ղէուլլուգ էթտիւէր, վէ օն իւչիւնճիւ եըլտա անր օլտու- 5 լար ։ Վէ օն տէօրտիւնճիւ եըլտա Կոդողագոմոր վէ պիւէսինճէ օլան փատիշահլար կէլիպ, Ը'Ըատարոմը Կարնայիմտէ Ը'Նափայինլէրի՝ վէ Ը'Համտէ Օ՞ւզեյիւլէրի՝ վէ Ծ'Շաւէ 6 կարիաթեմտէ Նշմիւէրի՝ Հէմ Է'Կոռիւէրի քէնտիւէրին Սէիր տա- ղընտա՝ թա հէօլ եանընտա օլան 7 Կնլփատանէպէք վուրտուլար ։ Վէ տէօնիպ՝ Ընմասեփաթէ եանի Կա- դէսէ կէլտիւէր, վէ Ը'մաղեկկիւլէ- րին Ճիւմլէ Նահիյէսինի՝ վէ Բ'Սա- սանթամարտէ սաքին օլան Ըմօրհ- 8 լուլարը տախի վուրտուլար ։ Վէ Ադամ փատիշահը վէ Կոմոր փա- տիշահը վէ Ըդմա փատիշահը վէ Սեբոյիմ փատիշահը վէ Կաղա- նըն եանի Սեգովրուն փատիշահը չըգըպ՝ օնլար իւէ ճէննք Ա'էթմէք ի- չիւն Ադիդիմ տէրէսինտէ թաապուր 9 տիզտիւէր, քի Նշամըն փատի- շահը Կոդողագոմոր իւէ՝ վէ Թա- յիֆէլէրին փատիշահը Թադգաղ իւէ՝ վէ Ա'ենաարըն փատիշահը Ըմ- րափաղ իւէ՝ վէ Նշլասարըն փատի- շահը Ըրիովք իւէ՝ պու տէօրթ փատիշահ օլ պէշ իւէ ճէննք էթտիւէր ։ 10 Վէ Բ'Ադիդիմ տէրէսի նէֆթի գու- յուլարը իւէ տօլու իտի. վէ Ա- դոմուն վէ Կոմորուն փատիշահ- լարը գաչըպ՝ օրայա տիւշտիւէր. վէ գալանլար Ի'տաղա գաչտըլար ։ 11 Վէ օնլար՝ Ղ'Ադամուն վէ Կոմո- րուն հէփ մալլէրինի վէ հէփ զա-

ՀԹ. Ի՛. Ի՞. 1917 ԴԷ ։

ՈՒ Պ. Ժ. 10։ ԺՅ. 2 ։

Բ ՆՀ. ԺՅ. 11 ։

Ե Բ ՕՐ. ԻԹ. 23 ։

Զ Պ. ԺԹ. 22 ։

Ի Բ ՕՐ. Ֆ. 17 ։ ՀՈՒԼ. ԼՓ. 12. ՅՅԿ. Գ. 16։ ՄՍՂ. ՀԷ. 34 ։

Ղ Պ. ԹՐ. 26։

ՀԹ. Ի՛. Ի՞. 1913 ԴԷ ։

Ի ՅՅԿ. ԺԲ. 4 ։ ԺԳ. 12։

Ը Պ. ԺԵ. 20։ Բ ՕՐ. Գ. 11 ։

Ը Բ ՕՐ. Բ. 20 ։

Ժ Բ ՕՐ. Բ. 10, 11 ։

Ի Բ ՕՐ. Ք. 12, 23 ։

Լ Պ. ԻՈ. 21։ ՀՈՒԼ. ԺԲ. 16 ։ ԺԳ. 3։

Ի Բ ՄՆ. Ի. 2 ։

Ֆ Պ. ԺՈ. 3։

Է Պ. ԺԹ. 17, 30 ։

Հ ԽՈ. 16, 21 ։

Digitized by Google

12 խիրելէրիի ալըպ՝ կիթտիլէր ։ Վ֊է Ըբրամըն ֊գարընտաշը օղլու Ը֊ո֊դոմտա սաքին օլան Պ֊ովտու՝ հէմ օնուն ճիւմլէ մալինի՝ ալըպ կիթ֊տիլէր ։

13 Վ֊է պիր գաչգըն քիմսէ կէլիպ՝ Ի֊պրանի Ըբրամա խապէր վէրտի. վէ օ՝ ֊Ինսքողուն գարընտաշը վէ Ը֊ներին գարընտաշը Ըմօրհլու Ա֊մոր֊բէնին մէշէլիյինտէ սաքին իտի. զիքա ֊պունլար Ըբրամ իլէ ա֊հտ֊

14 լաշմըշլար իտի ։ Վ֊է Ըբրամ՝ ֊գա֊րընտաշընըն էսիր սիւրիւլտիւյիւնիւ իշխիթտիքտէ, ֊քէնտինին նէթիշ֊տիրտիյի էվ ուշագլարընը իւչ եիւզ օն սէքիզ նէֆէրի սիւրիւպ՝ օնլա֊րըն արտընձա ֊Լաննէտէք սէյիրթ֊

15 տի ։ Վ֊է քէնտիսի հէմ գուլլարը կէճէ իլէ օնլարըն իւզէրինէ հէր թաթաֆտան հիւճիւմ իտիպ՝ ֊օնլարը վուրտու. վէ օնլարը՝ Տը֊մըշգին սօլունտա օլան Կորայէտէք

16 գօվալատը ։ Վ֊է ֊Ադիւմլէ էշեայը կէրի կէթիրտի. հէմ տախի գա֊րընտաշը Պ֊ովտու վէ օնուն մալի֊նի՝ վէ գարըլարը տախի վէ խալգը կէրի կէթիրտի ։

17 Վ֊է ֊օ՝ Կոդողագոմորու վէ օ֊նուն իլէ պէրապէր օլան փաւի֊շահլարը վուրմագտան տէօնտիւք֊տէն սօնկրա, Ադոմ փաւիշահը Հօնու գարշըլամաղա Շաւէ տէրե֊սինէ՝ եանի ֊փաւիշահ տէրէսինէ

18 չըգտը ։ Վ֊է ֊Սաղեմին փաւիշա֊հը Ա֊ելքիսեդեկ էքմէք վէ շարապ չըգարտը. վէ օ՝ Էլլահ Թաաա֊

19 լանըն ֊քահինի իտի ։ Վ֊է օնա խայըր տուա՝ էտիպ տէտի. Ը֊բրամ՝ ֊Էկէօքլէրին վէ եէրին Սահի֊պի Էլլահ Թաաալատան միւպարէք

20 օլսուն. Վ֊է Էլլահ Թաաալա ֊միւ֊թէպարիք օլսուն, քի սէնին տիւշ֊մէնլէրինի էլինէ թէսլիմ էթտի. օ տախի ֊օնա ճիւմլէսինտէն օնտա֊լըզ վէրտի ։

21 Վ֊է Ադոմուն փաւիշահը Ը֊բրամա տէտի. Հոուֆուսլարը պա֊նա վէր, վէ մալի քէնտինէ ալը

22 գօ ։ Վ֊է Ըբրամ Ադոմ փաւիշահընա տէտի. ֊Էկէօքլէրին վէ եէրին Սահիպի ֊Ըպպ Էլլահ

23 Թաաալէյէ էլիմի գալտըրտըմ քի՝ ճիւմլէ սէնին շէյլէրինտէն՝ իփլիքտէն այագ գապը գայըշընա վա֊

բընճա ֊Հիչ պիր շէյ ալմայըմ, քի Ըբրամը պէն ղէնկին էթտիմ տէ֊

24 մէյէսին, անճագ ուշագլարըն եէ֊տիյինտէն՝ վէ ֊պէնիմ իլէ կէլէն ատէմլէրին՝ եանի Ընէրին վէ Ա֊մորհէյին՝ վէ Ա֊մորհէյին հիսսէսին֊տէն ղայրի. օնլար քէնտի հիսսէ֊լէրինի ալսընլար ։

ՊԸՊ ԺԹ

Ընձահրն Ըբրամը ղայրէթլէնտիրտիյի ։ 2 Ը֊բրամըն՝ վարիսի օլմատըղը իչին թէչէքքէթ էթտիյի ։ 4 Ընձահրն օնա պիր էրքէք եվլատ վէ հիսապա կէլմէզ զիւրրիյէթ վա֊տ էթտի֊յի ։ 6 Ըբրամըն իման իլէ սատըգլանըղը ։ 7 ֊Ուրանն տիյարընըն օնա թէչէքքարէն վա֊տ֊ 9 վէ պիր ա֊լէամէթ իլէ օնա թհատըգ օ֊լունտուղու ։

1 Պու շէյլէրտէն սօնկրա, ֊Տիւ֊յատա Ֆապպըրն սէօզիւ Ըբրա֊մա օլուպ տէտի քի՝ ֊Գօրգմա Ըբրամ, պէն ֊սանա սիփէր իմ.

2 ֊Էճքրին ղայէթ չօգ օլաճագ ։ Վ֊է Ըբրամ տէտի. Ա֊ֆէնիմ Ընհովա՝ պէն Էվլատսըզ կէչէյօր֊իքէն՝ վէ Էվիմին մալիքի պու Տը֊մըշգըը Էղիազար իքէն՝ պանա նէ֊

3 վերէճէքսին ։ ֊Էմ Ըբրամ տէ֊տի. Ընշթէ պանա ղիւրրիյէթ վեր֊մէտին, վէ իշթէ պանա՝ Էվլիմին

4 քէօլէսի վարիս՝ օլըւր ։ Վ֊է իշթէ Ֆապպըն սէօզիւ օնա ֆէլէկ տէ֊տի. Պու՝ վարիսին օլմայաճագ, իլլա քի ֊պաղրընտան չըգաճագ օ֊լան՝ օ սէնին վարիսին օլաճագ տըր ։

5 Վ֊է օնու տիշարը յա չըգարըպ տէ֊տի. ֊Ալա կէօյէ տօղրու պագ, վէ ըեըլտըղլարը ֊սայ, էյէր օնլա֊րը սայմադա գատիր իսէն. հէմ օնա տէտի քի՝ ֊Օ֊իւրրիյէթին

6 պէօյլէ օլաճագ տըր ։ Վ֊է օ՝ ֊Ֆապ֊պա հնանտը, վէ պունու ֊օնա սա֊տադաթ սայտը ։

7 Վ֊է օնա տէտի. Պէն՝ ֊պու տի֊յարը սանա միրաս վէրմէք իչիւն՝ սէնի ֊Ուրիլտանիլէրին Ուր ղէհ֊

8 րինտէն ֊չըգարան Ֆապպ իմ ։ Վ֊է օ տէտի. Ա֊ֆէնիմ Ընհո֊վա՝ օնու ֊միրաս ալաճադըմը նէ֊

9 տէն պիլէյիմ ։ Վ֊է օնա տէտի. Պանա պիր իւչ երլըղգ տանա՝ վէ պիր իւչ երլըղգ քէչի՝ վէ պիր իւչ երլըղգ գօչ՝ վէ պիր գումրու վէ պիր կէօյէրճին եավրուսու ալ ։

ԹԻՎԻՆԻՒՏԸ ՊԸՊ ԺԹ

Ը֊ն֊դ֊ն֊ 1913 Գէ ։

յ Պ. ԺԳ. 5։
ղ Պ. ԺԳ. 12։
ե Պ. ԺԳ. 18։
ՀԽ. 24 ։
յ Պ. ԺԳ. 8։
ն Պ. ԺԷ. 8։ ԺԷ. 12, 27։ Ի֊ՂՀ. Բ. 7։
չ Բ Օր. ԼԳ. 1 ։ Գ֊ատ. ԺԲ. 29 ։
ո ՆՀ. ԽԸ. 3, 8 ։
չ ԽԱ. 11 ։ 13 ։
պ ՆԲՐ. Է. 1 ։
ղ Դատ. ԺԸ. 31 ։ Ա֊ճ֊ագ. ԺԲ. 6 ։
ռ Բ Ճ֊ագ. ԺԲ. 18 ։
ռ ՆԲՐ. Է. 1 ։
վ Ա֊Ղէ. Գ. 6 ։ Գ֊որ. ԺԶ. 17 ։ Հռոմ. Գ. 10 ։ Բ Ճ֊ագ. Բ. 5 ։
փ Սաղ. ՀԺ. 4 ։ ՆԲՐ. Ե. 6 ։
ք ԽԱ. 22 ։ Ա֊ատ. ԺԸ. 25 ։
օ Պ. ԽԳ. 27։
֊ ՆԲՐ. Է. 4 ։
ֆ ԽԱ. 19 ։ Պ. ԽԸ. 33։
֏ ՆՀ. Գ. 8։ Գ֊ան. ԺԲ. 7 ։ Հ֊այտ. Ա. 5, 6 ։

Ը֊ն֊դ֊ն֊ 1913 Գէ ։

օ Պ֊ագ Ն֊ամ֊Թ. 15, 16։
ֆ ԽԱ. 13 ։

ա Գ֊ան. Ժ. 1 ։ Գ֊որ. Ժ. 10, 11 ։
բ Պ. ԹՀ. 24։ Գ֊ան. Ժ. 12 ։ Գ֊ատ. ա. 13, 30։
գ Սաղ. Գ. 3 ։ Ե. 12 ։ ՃՂ. 11։ ղա֊. 4 ։ ՃԺԹ. 114 ։
դ Սաղ. ԺՂ. 5 ։ Ծ֊ղ. 11։ Ը֊ռակ. Ժա֊. 18 ։
ե Գ֊որ. Է. 5։
զ Պ֊. ԺՂ. 14։
է Բ Ճ֊ագ. Է. 12 ։ ԺՂ. 11 ։ Բ֊ՄՆ. Լ Բ. 21 ։
ը Ն֊ռեմ. ԼԳ. 22 ։
ը Սաղ. ՃԽԷ. 4 ։
ժ Պ. ԹԲ. 17։ Ն֊Ր Լ Բ. 13։ Բ Օր. ա֊. 10 ։ Ժ. 22։ ա֊ ՄՆ. Լ Է. 23։ Հռոմ. Գ. 18։ Ն֊ԲՐ. ԺՂ֊. 12 ։ Պ֊ա՛գ Պ. ԺՂ. 16 ։
ի Հռոմ. Գ. 3, 9, 22 ։ Գ֊ագ. Գ. 6։ Հ֊ԱԿ. Բ. 23։
լ Սաղ. ՃՂ. 31 ։
խ Սաղ. ՃԵ. 42, 44։ Հռո֊մ. Գ. 13։
ծ Պ. ԺՂ֊. 28, 31 ։
կ Պ. ԺԲ. 1։
հ Պ֊ագ Պ. ԽԳ. 13, 14։ Գ֊ատ. Գ. 17, 37 ։ ա Ճ֊ագ. ԺԲ. 9, 10 ։ Գ֊ագ. Ի. 8 ։ Ն֊ռ. ա֊. 18 ։

Digitized by Google

10 Եվ պունլարըն Ճիւմլէսինի օնա
ալտը, վէ Ղօնլարը օրթատան կար-
տը, վէ հէր պիր փարչայը էշի իլէ
գարշը պէ գարշը գօտու. ամմա
11 Ղգուշլարը կարմատը: Վէ լէշլէ-
րին իւզ.րինէ գուշլար էնտի, վէ
12 Ըբրամ օնլարը գօվտու: Վէ վա-
գի՝ օլտու քի՝ կիւնէդ պաթար ի-
քէն, Ըբրամըն իւզէրինէ պիր ա-
ղըր ույգու տիւշտիւ. հէմ իշեթ
օնուն իւզէրինէ պէօյիւք գարան-
13 լըգ գօրգունտու տիւշտիւ: Օլ-
տէմ Ըբրամա տէտի. Այահիման
պիլ քի՝ զրւրիյէթին քէնտիլէ-
րին օլմայան տիյարտա ղարիպ օ-
լաճագլար, վէ օնլարա գուլլուգ
էթտիրէճէքլէր. վէ օնլարա ծտէօրթ
եիւզ սըլ ճէֆա էյլէյէճէքլէր:
14 Էմ տախի պէն՝ օնլարըն գուլլուգ
էտէճէքլէրի թայիֆէյէ Հիւքմ
էտէճէյիմ. վէ օնտան սօնկրա Ղօգ
15 մալ իլէ ջըդաճագլար: Վէ սէն
Սէյամթի իլէ Ղպապալարընա վա-
րաճագսըն. Էյի իլոհիյարլըգ իլէ
16 տէֆն սլոնաճագսըն: Վէ Ղօն-
լար՝ տէօրտիւնճիւ տէվրտէ պուլ-
բայա տէօնէճէքլէր. զիրա Ըմօրհ-
լուլարըն եարամազլըղը՝ շլմտիյէ-
17 տէք Տահա թէմամ օլմատը: Վէ
վագի՝ օլտու քի՝ կիւնէդ պաթընճա՝ գօյու գարանլըգ օլտու. վէ
իշթէ պիր թիւթէն քիւլխան վէ
աթէշ ա՛էվի Ղօլ փարչալարըն ա-
18 րասընտան կէչտի: Օլ կիւնտէ
Այապ Ըբրամ իլէ ա՛էտ քէսի-
շիպ տէտի. Պու տիյարը Ա՛ըսը-
րըն ըրմաղընտան թա պէօյիւք ըր-
մաղա՝ Ղփրատ ըրմաղընատէք Տէ-
19 նին զիւրրիյէթինէ վէրտիմ. Կէ-
նէվլէէրի վէ Կենզլիլէրի վէ Կեդ-
20 մոնլուլարը վէ Ղհաթլիէրի վէ փե-
21 րեզլիէրի վէ Ռափայինէրի, վէ
Ըմօրհլուլարը վէ Ղանանլըլարը վէ
Գերգեսլիէրի վէ Եեբուսլուլարը:

ՊԸՊ ԺԱ.

Այարանըն Ըբրամա Ճագարը վէրտիյի: 6 Ճագարըն խաթունու եիւզիւնտէն գաչըղը, 7 վէ պիր Ջէյէք օնու կէրի կէօնտէրտիյի: 15 Խամայէլին տօղմասը:

1 Վ Է Ըբրամըն գարըսը Այարայ՝ օ-
նա Տօղուրմազ իտի. վէ օ-
նուն պիր Ա՛ըսըրլը խալայըղը վար
իտի, քի օնուն ատը Ճագար ի-
2 տի: Ղհմտի Այարայ Ըբրամա տէ-
տի. Իշթէ հալա Ղապպ պէնի
Տօղուրմագտան մէն՝ էթտի, Ճքէ-
րէմ էյլէ՝ խալայըղըմա կիր, պէլ-
քի օնտան օղուլ էտինէյիմ. վէ
Ըբրամ Ղայրանըն սէօզիւնէ տինկ-
3 լէտի: Վ Է Ըբրամ Ղսլանան տի-
յարընտա օն հրլ սաքին օլտուգ-
տան սօնկրա, Ըբրամըն գարըսը
Այարայ՝ Ա՛ըսըրլը խալայըղը Ճա-
գարը ալտը, վէ օնու քէնտի գօ-
ճասը Ըբրամա գարը իչիւն վէրտի:
4 Վ Է օ՝ Ճագարա կիրտի, վէ հա-
միլէ օլտու. վէ համիլէ օլտուղու-
նու կէօրտիւքտէ, գաւորընը Ղօնուն
5 կէօզիւնտէ խօր կէօրիւնտիւ: Վ Է
Այարայ Ըբրամա տէտի. Պանա օ-
լան զուլմ՝ սէնին իւզէրինէ օլտուն.
պէն խալայըղըմը գօյնունա վէր-
տիմ, վէ համիլէ օլտուղունու
կէօրտիւքտէ, օնուն կէօզլէրինտէ
խօր կէօրիւնտիւմ. Ղապպ պէնիմ
իլէ սէնին պէյնինտէ հիւքմ էյ-
6 լէսին: Վ Է Ըբրամ Այարայա տէ-
տի. Կիշթէ խալայըղըն էլինտէ
տիր, օնա՝ կէօզլէրինէ խօշ կէօ-
րիւնէնի էյլէ. վէ Այարայ օնա ճէ-
ֆա էյլէտիքտէ, Ղօնուն եիւզիւնտէն գաչտը:

7 Վ Է Ղապպըն մէլէյի օնու չէօլ-
տէ սու փունկարընըն եանընտա՝
Ղօուր Ղեօլունտա օլան փունկարըն
8 եանընտա պուլտու, վէ տէտի. Ճ՛Ոյ
Այարանըն խալայըղը Ճագար՝ նէ՞
րէտէն կէլիյօրսուն, վէ նէրէյէ կի-
տէյօրսուն. վէ օ՝ պէն գատընըմ
Այարանըն եիւզիւնտէն գաչայօրում
9 տէտի: Վ Է Ղապպըն մէլէյի օնա
տէտի. Գատընընա տէօն, վէ Ղօ-
նուն էլի ալթընտա միւթի՛ւ օլ:
10 Էմ Ղապպըն մէլէյի օնա տէտի.
Ղօ.իւրրիյէթինի ղայէթ իլէ չօղալ-
տաճաղըմ, չէօյլէ քի չօգլուղուն-
11 տան սայրլամայա: Ընտէն Ղապպըն
մէլէյի օնա տէտի. Իշթէ սէն հա-
միլէ սին, վէ օղուլ տօղուրաճագ-
սըն, վէ ատրընը Ղկամայէլ գօյա-
սըն. գիրա Ղապպ ճէֆնըն իշիթ-
12 տի: Վ Է Ղօ՝ եապանի ատէմ օլա-
ճագ. օնուն էլի հէր քէսին իւղէ-
րինէ՝ վէ հէր քէսին էլի օնուն իւ-
զէրինէ օլաճագ. վէ Ճհիւմլէ գա-
րընտաշլարընըն էօնիւնտէ սաքին

Digitized by Google

Թ. Ի՛. Ի՛. 1911.

[a] Կո՛չէ՝ վասն հին տիրի Ալտահընդեան։
[b] Ց. Ի՛. 63։ Ի՛. 11։
[c] Ն. Ի՛. 36։ Ի՛. 23։
[d] Ա. Ի՛. 11։

Թ. Ի՛. Ի՛. 1898.

[e] Ա. Պ. Ի՛. 1։ [f] Բ. Պ. Ի՛. 3։ Ի՛. 11։ Ի՛. 3։ Ի՛. 17։ [g] Պ. Ի՛. 22։ Ի՛. 15։ Գ. Ի՛. 4։ Ի՛. 25։ Գ. Ի՛. 3։ [h] Դ. Պ. 9։ [i] Օր. Ի՛. 13։ Ցոր. Ա. 1։ Ա. Ի՛. 16։ [j] Պ. Ի՛. 2։ Ի՛. 16։ Ի՛. 17։ [k] Ա. Ի՛. 17։ [l] Ա. Պ. 11, 12, 16։ Գ. Ի՛. 29։ [m] Ներ. Ի՛. 7։ [n] Ա. Պ. Ի՛. 11։ [o] Ա. Ի՛. 16։ Ա. Ա. 6, 8։ [p] Գ. Պ. 17։ [q] Պ. Ի՛. 24։ Ի՛. 13։ Նբր. Ի՛. 16։ [r] Ա. Պ. Ի՛. 8։ [s] Պ. Ի՛. 7։ Ի՛. 15։ Ա. Ի՛. 9, 11։ [t] Պ. Ի՛. 5։ Ի՛. 8։

13 օրաճագ տըր։ Իմոի օ՝ քէնտիսի իւէ սօյլէչէն Պապլըն ատընա՝ վ՚ահիմին Ալլահը սըն տէտի. զիրա տէտի քի՝ վ՚ահիմտէն սօնկրա՝ պուրատա տախի կէօրի՛յօրմուշում։
14 Ընտէն էօթիւրիւ օր գուշունուն ատընը՝ [a]Յ՚ահայրօյի գուշուսու գօտու. Իչթէ օ՝ կադէս իւէ Ռաթադըն արասընտա տըր։
15 Վ՚է Ա՛ագար Ըբրամա պիր օղուր տօղուրտու։ Վ՚է Ըբրամ՝ Ա՛ագարըն տօղուրտուղու օղուրա
16 նուն ատընը Իսմայէլ գօտու։ Վ՚է Ա՛ագարըն Ըբրամա Իսմայէլի տօղուրտուղու զէման՝ Ըբրամ սէքսէն ալթը ճաշընտա իտի։

ՊԱՊ ԺԱ

Ալլահըն Ըբրամա ա՛տընը թէճահտ էթմէսի։ 5 Տահա ա՛զիմ պիր պէրէքէթէ նայիւ օրաճաղընա պիր նիշան տէյիւ՝ Ըբրամըն խամ տէյիւտիւրիւտիւի։ 10 Ալիւնէթին թա՛յին օրանտուղու։ 15 Սարայա խայր տուա՝ օրանուր իչէն՝ օնուն իսմի տէյիւտիւրիւտիւի։ 16 Իսահակին վա՛տ օրանտուղու։ 23 Ըբրահամ իւէ Իսմայէլին սիւննէթ օրտուղու։

11 Վ՚է Ըբրամ տօգսան տօգուզ հա՛շընտա իչէն՝ Պապլ Ըբրամա կէօրիւնտիւ, վէ օնա տէտի. [b]Պէն Ա՛հմէտէյէ գատիր Ալլահ իմ. [c]էօնիւմտէ եիւրիւ, վէ [d]քհամիլ օլ։
2 Վ՚է պէնիմ իւէ սէնին պէ՛յնինտէ ա՛տրմը գօյուպ՝ [e]սէնի ղայէթ իւէ
3 ղայէ չօղալտահաղըմ։ Իմոի Ըբրամ [f]ճիւզիւ իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ Ալլահ օնուն իւէ սէյիւէշէրէք
4 տէտի. Պէն իսէ՝ իչթէ սէնին իւէ ա՛տրմ վար, վէ [g]չօգ թայիֆէլէրին
5 պապասը օլաճագսըն։ Վ՚է արթըգ ատրն Ըբրամ տէնիլմէսին, ամմա [h]սէնին ատրն Ըբրահամ օլսուն. զիրա սէնի [i]չօգ թայիֆէլէրին պա՛
6 պասը էթտիմ։ Վ՚է սէնի ղայէթ իւէ ղայէ չօղալտահաղըմ, վէ [j]սէնի թայիֆէլէր էտէճէյիմ. վէ [k]սէնտէն
7 փատիշահլար չըգաճագլար։ Վ՚է պէնիմ իւէ սէնին պէ՛յնինտէ հէմ սէնտէն սօնկրա տէվլէրինճէ զիւրրիյէթինին պէ՛յնինտէ էպէտի ա՛տ տէյիւ՝ [l]ահ՛տրմը սապիթ էտէճէյիմ, քի [m]սէնին՝ վէ [n]սէնտէն սօնկրա զիւրրիյէթինին Ալլահը օլա՛
8 յըմ։ Վ՚է [o]սանա վէ սէնտէն սօնկրա զիւրրիյէթինէ [p]ղարիպ օլտուղ

ղուն տիյարը՝ ճիւմլէ Կանան տիյարընը էպէտի միւլք իչիւն վէրէճէյիմ. վէ [q]օնլարըն Ալլահը օլաճաղըմ։
9 Վ՚է Ալլահ Ըբրահամա տէտի. Իմոի սէն՝ վէ սէնտէն սօնկրա զիւրրիյէթին՝ տէվլէրինճէ՝ ա՛տը՛
10 մը հրճիւ էտէսինիզ։ Պէնիմ իւէ սիզին պէ՛յնինիզտէ՝ վէ սէնտէն սօնկրա սէնին զիւրրիյէթինին պէ՛յնինտէ հրճիւ էտէճէյինիզ ա՛տրմ պուտուր. [r]Ամիզտէն հէր էրքէք սիւննէթ
11 օլունսուն։ Իմոի ղուլճֆէնիզին էթինի սիւննէթ էտէսինիզ, վէ պու՝ պէնիմ իւէ սիզին պէ՛յնինիզտէ [s]ա՛տ
12 նիշանը իչիւն օլա։ Վ՚է սիզտէն հէր սէքիզ կիւնլիւք էրքէք՝ տէվլէլէրինճէ՝ էվտէ տօղան վէ սէնին զիւրրիյէթինտէն օլմայրպ ճիւմլէ էճնէպիլէրտէն ագչէ իւէ սաթուն
13 ալընան՝ [t]սիւննէթ օլունսուն։ Ինվինտէ տօղան վէ ագչէ իւէ սաթուն ալընան էլպէթթէ սիւննէթ օլունսուն. վէ ա՛տրմ թէնինիզտէ էպէ՛
14 տի ա՛տ իչիւն օլա։ Վ՚է ղուլճֆէսինէն էթի սիւննէթ օլմայրպ՝ սիւննէթսիզ օլան էրքէք՝ [u]օլ քիմսէ քէնտի գավմընտան հէլաք օլունա. օ՝ ա՛տրմը իպթալ էթմիշ տիր։
15 Ա՛էմ Ալլահ Ըբրահամա տէտի. Կարըն Սարանըն ատընը Սարայ պօ՛յէ չաղըրմա, ամմա օնուն ա՛
16 տը [v]Սարրա օլսուն։ Վ՚է օնու պէրէքէթլէյէճէյիմ, հէմ տահի [w]սա՛նա օնտան պիր օղուր վէրէճէյիմ. վէ օնու պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ [x]ԼԹայիֆէլէր օլաճագ տըր. օնտան գավմլար փատիշահլարը չը՛
17 գաճագլար։ Վ՚է Ըբրահամ եիւզիւ գօյուն տիւշիւպ [y]կիւլտիւ, վէ եիւրէյինտէ տէտի. [z]Ա՛յէ եիւզ եաշընտա օլան ատէմէ էվլօպ տօղա՛ր մը. վէ Սարրա տօգսան եաշընտա իչէն տօղուրաճա՛գ մը։
18 Վ՚է Ըբրահամ Ալլահա տէտի. Կաճաչքի Իսմայէլ սէնին հուզուրը
19 րունտա եաշայա։ Վ՚է Ալլահ տէ՛տի. Պէլի, [a]ղարըն Սարրա՝ սա՛նա օղուր տօղուրաճագ, վէ ատընը [b]Իսահակ գօյսըն. վէ օնուն իւէ՝ հէմ օնտան սօնկրա օնուն զիւրրիյէթի իւէ ա՛տրմը էպէտի ա՛տ
20 Իչիւն սապիթ էտէճէյիմ։ Իսմայէլ հագգընտա տախի սէնի իչթիտիմ. իչթէ օնու պէրէքէթլէյիպ՝

Թ. Ի՛. Ի՛. 1898.

[a] Ներ. Ի՛. 7։ Ի՛. Իզ. 12։ [b] Օր. Ի՛. 37։ Ժ. 2։ Իզ. 18։ Իթ. 13։
[c] Ղ. Օր. Է. 8։
[d] Ղ. Օր. Է. 8։ Ա՛ռ. Ի՛. 11։
[e] Ա. Ի՛. 3։ Ա. Ե. 21։ Հօհ. Է. 22։ Փիլ. Ի՛. 5։
[f] Ներ. Ի՛. 24։
[g] Ա. Պ. Ի՛. 31։ [h] Պետ. Ի՛. 6։
[i] Պ. Ժ. 12։ Իա. 6։
[j] Կո՛չէ՝ Խաթուն։
[k] Պ. Ժ. 10։
[l] Ա. Պ. Ի՛. 31։ [m] Պետ. Ի՛. 6։
[n] Կո՛չէ՝ Կիւժմէք։

Digitized by Google

մէյվէտար գըլաճաղըմ, հէմ օնու
ղայէթ իւլ ղայէ չօղալտաճաղըմ.
Ւօն իքի պէյ թէվլիտ էտէճէք,
վէ օնու՝ պէօյիւք թայիֆէ էտէ-
21 ճէյիմ։ Ըմմա կէլէճէք ըլ պու
վագըթտա՝ Աարրանըն սանա տօ-
ղուրաճաղը Իսահակ իլէ ա՛հտըմը
սապիթ էտէճէյիմ։
22 Իմտի օնուն իլէ սէօյլէշմէյի
պիթիրտիքտէ՝ Ըլլահ Ըբրահամըն
23 հանընտան եօգարը չզգտը։ Վէ
Ըբրահամ քէնտի օղլու Իսմայէլի
վէ ճիւմլէ էվինտէ տօղմուշլարը
վէ ագչէսի իլէ ճիւմլէ սաթուն ա-
լընմըշլարը՝ Ըբրահամ էվինին ա-
տէմլերի արասընտա օլան հէր էր-
քէյի ալըպ՝ օնլարըն ղուլֆէ էթի-
նի հէման օլ կիւնտէ սիւննէթ էթ-
տի, Ըլլահըն օնա սօյլէտիյի կի-
24 պի։ Վէ Ըբրահամ՝ ղուլֆէսինին
էթի սիւննէթ օլունտուգտա՝ տօգ-
25 սան տօգուզ եաշընտա իտի։ Վէ
օղլու Իսմայէլ՝ ղուլֆէսինին էթի
սիւննէթ օլունտուգտա՝ օն իւչ
26 եաշընտա իտի։ Հէման օլ կիւն-
տէ Ըբրահամ՝ օղլու Իսմայէլ իլէ
27 սիւննէթ օլունտու. Վէ Էվինին
ճիւմլէ ատէմլերի՝ էվտէ տօղան վէ
էճնէպի քիմսէլէրտէն ագչէ իլէ
սաթուն ալընան՝ պիլէսինճէ սիւն-
նէթ օլունտուլար։

ՊԸՊ ԺՈ՛

Ւապպէն Ըբրահամա կէօրիւնտիւյիւ։ 2 Օ-
նուն միւսաֆիրլերէ զիյաֆէթ էթտիյի։ 9
Աարրայա՝ Ըլլահըն վա՛ատընա կիւտիւյիւ իչիւն
թէքտիր օլունտուղու։ 17 Սագմանն խա-
բար օլաճաղը՝ Ըբրահամա պէյան օլունտու-
ղու, 23 վէ օնուն օլ չէհրին էհալիսի իչիւն
տուա՝ էթտիյի։

1 Վ է Ւապպ օնա Աամրըն մէչէ-
ղիյինտէ կէօրիւնտիւ, վէ օ՝
կիւնիւն ըսսըճագ վագըթընտա չա-
տրըը գափուսունտա օթուրուր ի-
2 տի։ Իմտի էկէօղլէրինի գալտը-
րըպ պագտը, վէ իչէթ գարշըսըն-
տա իւչ քիմսէ տուրույօր իտի. վէ
էկէօրտիքլէյին՝ չատրը գափու-
սունտան օնարը գարշըլամաղա սե-
յիրթտի, վէ եէրէ պէրապէր թէ-
3 մէննա էտիպ՝ տէտի. Ւչքէնտիմ,
հալա էյէր նազարընտա լութֆ
պուլտում իսէ, քէրէմ էյլէ՝ գու-
4 լունուն մէքեանընտան կէչմէ. Ռէ-
մէյվէտար գըլաճաղըմ, հէմ օնու
ղայէթ իւլ ղայէ չօղալտաճաղըմ.
Ւօն իքի պէյ թէվլիտ էտէճէք,
վէ օնու՝ պէօյիւք թայիֆէ էտէ-
21 ճէյիմ։ Ըմմա կէլէճէք ըլ պու
վագըթտա՝ Աարրանըն սանա տօ-
ղուրաճաղը Իսահակ իլէ ա՛հտըմը
սապիթ էտէճէյիմ։
22 Իմտի օնուն իլէ սէօյլէշմէյի
պիթիրտիքտէ՝ Ըլլահ Ըբրահամըն
23 հանընտան եօգարը չզգտը։ Վէ
Ըբրահամ քէնտի օղլու Իսմայէլի
վէ ճիւմլէ էվինտէ տօղմուշլարը
վէ ագչէսի իլէ ճիւմլէ սաթուն ա-
լընմըշլարը՝ Ըբրահամ էվինին ա-
տէմլերի արասընտա օլան հէր էր-
քէյի ալըպ՝ օնլարըն ղուլֆէ էթի-
նի հէման օլ կիւնտէ սիւննէթ էթ-
տի, Ըլլահըն օնա սօյլէտիյի կի-
24 պի։ Վէ Ըբրահամ՝ ղուլֆէսինին
էթի սիւննէթ օլունտուգտա՝ տօգ-
25 սան տօգուզ եաշընտա իտի։ Վէ
օղլու Իսմայէլ՝ ղուլֆէսինին էթի
սիւննէթ օլունտուգտա՝ օն իւչ
26 եաշընտա իտի։ Հէման օլ կիւն-
տէ Ըբրահամ՝ օղլու Իսմայէլ իլէ
27 սիւննէթ օլունտու. Վէ Էվինին
ճիւմլէ ատէմլերի՝ էվտէ տօղան վէ
էճնէպի քիմսէլէրտէն ագչէ իլէ
սաթուն ալընան՝ պիլէսինճէ սիւն-
նէթ օլունտուլար։

ՊԸՊ ԺՈ՛

Ւապպէն Ըբրահամա կէօրիւնտիւյիւ։ 2 Օ-
նուն միւսաֆիրլերէ զիյաֆէթ էթտիյի։ 9
Աարրայա՝ Ըլլահըն վա՛ատընա կիւտիւյիւ իչիւն
թէքտիր օլունտուղու։ 17 Սագմանն խա-
բար օլաճաղը՝ Ըբրահամա պէյան օլունտու-
ղու, 23 վէ օնուն օլ չէհրին էհալիսի իչիւն
տուա՝ էթտիյի։

1 Վ է Ւապպ օնա Աամրըն մէչէ-
ղիյինտէ կէօրիւնտիւ, վէ օ՝
կիւնիւն ըսսըճագ վագըթընտա չա-
տրըը գափուսունտա օթուրուր ի-
2 տի։ Իմտի էկէօղլէրինի գալտը-
րըպ պագտը, վէ իչէթ գարշըսըն-
տա իւչ քիմսէ տուրույօր իտի. վէ
էկէօրտիքլէյին՝ չատրը գափու-
սունտան օնարը գարշըլամաղա սե-
յիրթտի, վէ եէրէ պէրապէր թէ-
3 մէննա էտիպ՝ տէտի. Ւչքէնտիմ,
հալա էյէր նազարընտա լութֆ
պուլտում իսէ, քէրէմ էյլէ՝ գու-
4 լունուն մէքեանընտան կէչմէ. Ռէ-

ըէմ էյլէ՝ ղազաճըգ սու ալընսըն,
քի այագլարընըզը եայգասընլար,
վէ աղաճըն ալընտա խոթիրահաթ
5 էտին. Վէ պիր ըլօգմա էքմէք
կէթիրէյիմ, վէ ղեիւրէքլէրինիզի
գուվվէթլէնտիրին, անտէն կէչէն.
Էչիւն քի պունուն իչիւն գուլու-
նուզուն եանընա կէչտիինիզ. վէ օն-
լար տէտի քի՝ Նիճէ տէտին իսէ,
6 էօյլէճէ էյլէ։ Վէ Ըբրահամ չա-
տրա Աարրայա սէյիրտիպ տէտի.
Թէզ՝ իւչ չինիք սիմիտ ունու եօ-
7 ղուր, վէ փիտէլէր եափ։ Ընտէն
Ըբրահամ սըղըրլարա սէյիրթտի,
վէ պիր քէօրփէ վէ էյու պուզաղը
ալըպ՝ ուշաղա վէրտի. վէ օ՝ օնու
8 չափուճագ հազըրլատը։ Իմտի
էթէրէ եաղը իլէ սիւտ հէմ հազը-
լատըզը պուզաղըյը ալըպ՝ էօնլէ-
րինէ գօտու. քէնտիսի տէ աղա-
ճըն ալթընտա եանլարընտա տու-
9 րուր իտի, վէ օնլար եէտի։ Վէ
օնա տէտիլէր. Կարըն Աարրա
նէրէտէ տիր. օ տա տէտի. Իշ-
10 թէ էատըրուտա տըր։ Ընտէն Ւապպ
տէտի. Իչլէթթէ կէլէճէէք ըլ
եանա տէօնէրլիմ. վէ իշլէճ գարըն
Աարրայա օղուլ օլաճագ. իմտի
Աարրա օնուն արգասընտա օլուպ՝
չատրըրն գափուսունտա տինկլէր
11 իտի։ Վ է Ըբրահամ հէմ Աար-
րա իխթիյարլանմըշ վէ կիւնլէրինի
կէչիրմիշ իտիլէր. գաթրըլարա օ-
12 լակէլէն ա՛տէթ Աարրատան քէսիլ-
միշ իտի։ Վ է Աարրա տէրուե-
նինտէ կիւլիպ տէտի. Գլէն գօ-
ճատըգտան սօնկրա՝ սէֆո՞մը սիւ-
րէճէյիմ. Ւէֆէնտիմ տախի իհ-
13 թիյարլանմըշ տըր։ Վ է Ւապպ
Ըբրահամա տէտի. Աարրա նի՞-
չիւն պէօյլէ կիւլտիւ, վէ՝ Գլէն
գօճամըշ իքէն կէրչէքտէն տօղու-
14 րո՞ւրմույում տէտի։ Ռ Ւապպա
կիւճ նէսնէ վա՞րմը. գէլէճէէք ըլ
պու վագըթտա սանա տէօնէրիմ,
15 վէ Աարրանըն օղլու օլաճագ։ Վ է
Աարրա՝ Կիւլմէտիմ տէյէրէք՝ ին-
քեար էթտի, զիրա գօրգտու.
ամմա օ տէտի. Ւօգ, կիւլտիւն։
16 Վ է օլ ատէմլէր օրատան գալ-
գըպ՝ Սոդոմա ւօղրու պագտըլար.
վէ Ըբրահամ օնլարը գէօնտէրմէք
17 իչիւն՝ պէրապէր կիթտի։ Վ է
Ւապպ տէտի. Գլէն՝ էտէճէյիմի

Digitized by Google

ԹՈՒ· Ի՛· ԼԸ· 1898։

18 Աբրահամտան կիզկէրմիկիմ· Ձիւն քի Աբրահամ էլպէթթէ պէօյիւք վէ գավի թայիֆէ օլաճագ տըր· վէ եէրին ճիւմլէ թայիֆէլէրի նօն-
19 տա պէրէքէթլէնէճէքլեր։ Ո՛հիա օնու պիլիրիմ՝ քի նէքէնտի օղուլ-լարընա վէ քէնտինտէն սօնկրա է-վինէ թէնպիհ էտէճէք՝ վէ օնլար սաղագաթի վէ ա՛տալէթի իճրա է-տիպ՝ Աբրահամ իգրար էթտիկինի իճրա
20 էտէ։ Վէ Աբրահամ տէտի· Սո-դոմուն վէ Գոմորուն ֆէրեատը չօ-ղալտըղը իչիւն՝ վէ օնլարըն կիւ-նահը ղայէթ աղըրլաշտըղը իչիւն՝
21 Ւհալա էնէյիմ՝ վէ պիւսպիւթիւն պանա կէլէն ֆէրեատ՞ կէօրէ մի էթտիլեր կէօրէյիմ· վէ էյեր եօգ
22 իսէ՝ պիլէյիմ։ Անտի օլ ատէմլեր օբատան տէօնիւպ՝ Ելոդոմա տօղ-րու կիթտիլեր· վէ Աբրահամ տա-հա՝ Աբրահամ էօնիւնտէ տուրուր իտի։
23 Վէ Աբրահամ՝ Եագլաշըպ տէ-տի· Ելո՛ճապա սատրգը՞ տաս մը ֆասըգ իլէ պէրապեր հէլաք է տէ-
24 Ճէքսին։ Պէլքի օ չէհրին իչինտէ էլլի սատրգ վար· ա՛ճապա իչին-տէ օլան էլլի սատրգ իչիւն ա՛ֆվ էթմէյիպ՝ օ մահալի հէլաք էտէ՞ր-
25 միսին։ Հաշա քի սէն պունճուլա-յընի իշ էտէսին՝ քի սատրգը ֆա-սրգ իլէ պէրապեր էօլտիւրէսին՝ վէ Եսատրգ ֆասրգ կիպի օլա· հաշա սէնտէն· Ձիւմլէ եէրին
26 Հաքիմի ա՛տալէթ էթմէ՞զ մի։ Վէ Աբրապ տէտի· Ո՛յեր Ելոդոմտա՝ չէհրին իչինտէ էլլի սատրգ պու-լուրսամ՝ օնլարըն սէպէպինտէն ճիւմլէ պու մահալէ ա՛ֆվ էտէ-
27 րիմ։ Վէ Աբրահամ ճէվապ վէ-րիպ տէտի· Իշլեթ չիմտի Ֆպէն թօփրագ վէ քիւլ իքէն՝ Ո՛յֆէն-տիմ իլէ սէօյլէշմէյէ պաշլատըմ·
28 Պէլքի էլլի սատրգտան պէշ էք-սիք օլուր՝ օ պէշ իչիւն պիւ-թիւն չէհրի պօքմըրսըն· օ տախի տէտի· Ո՛յեր օբատա գըրգ պէշ
29 պուլուրսամ՝ պօզմամ։ Վէ թէք-բար պիր տահա օնա սէօյլէյիպ տէ-տի· Պէլքի օբատա գըրգ պուլու-նուր· օ տախի տէտի· Օլ գըրգըն
30 սէպէպինտէն պոխէ էթմէ՞մ։ Վէ օ տէտի· Վէրէյիմ էյլէ՝ Ո՛յֆէն-տիմ ղազապէ կէլմէսին՝ վէ սէօյ-լէյիմ· Պէլքի օբատա օթուզ պուլունուր· օ տախի տէտի· Ո՛յեր օբատա օթուզ պուլուրսամ՝ էթ-
31 մէմ։ Ո՛նտէն օ տէտի· Ո՛շլեթ չիմտի Ո՛ֆէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ պաշլատըմ· Պէլքի օբատա իյիրմի պուլունուր· օ տախի տէտի· Օլ իյիրմինին սէպէպինտէն պէ պօզմամ։
32 Ո՛նտէն օ տէտի· Վէրէյիմ էյլէ՝ Ո՛յֆէնտիմ ղազապէ կէլմէսին՝ վէ եալընըզ պու տէֆա՝ սէօյլէյիմ· Պէլքի օբատա օն պուլունուր· օ տախի տէտի· Օն քիշինին սէպէ-
33 պինտէն պէ պօզմամ։ Վէ Աբապ Աբրահամ իլէ սէօյլէշմէյի պիթիր-տիյի կիպի կիթտի· Աբրահամ տա քէնտի մահալինէ տէօնտիւ։

ՊԸՊ ԺԱԹ

Ելովտան իքի մէլէքլէրէ գէյաֆէթ էթտիյի։ 4 Ելոդամ էհալիսինին քէօրլիւք իլէ վատուլ-տուղտա։ 12 Ելովտա՝ գատրթուլմագ իչինն տաղա գաչմադա էմր օլունտուղտա։ 18 Ան-գավրա վարմադա օնա բուխսաթ վէրիլտիյի։ 24 Ելոդոմուն վէ Գոմորուն խարապ օլուն-տուղտա։ 26 Ելովտան գարըսընըն թագվտի-բէյի քէսիլտիյի։ 30 Ելովտան պիր մաղա-բատա սաքինն օշտուղտա։ 31 Մովաբլալարըն վէ Ըմմոնլուլարըն ատը։

1 Վէ ՚օղ իքի մէլէքլէր՝ ախշամ Իսթիւ Ելոդոմա կէլտիլեր· վէ Ելովտ Ելոդոմուն գափուսունտա օ-թուրուր իտի· վէ Ելովտ կէօրիւն-ճէ՝ օնլարը գարշըլամադա գալգ-տը՝ վէ եիւզիւ եէրէ պէրապեր թէ-
2 մէննա էտիպ՝ տէտի· Իշլեթ հա-լա էֆէնտիլէրիմ՝ քէրէմ էտին՝ գուլունուզուն էվինէ տէօնիւպ՝ պու կէճէ գալըն՝ վէ այագլարը-նըզը եայագալըն· վէ սապահ էրքէն գալգրպ՝ եօլունուզա կիտին· ամ-մա օնլար՝ Ո՛յօգ՝ իլլա կէճէ մէյ-
3 տանտա գալըրըզ տէտիլեր։ Վէ օնլարա չօգ զօր էթտի՝ վէ օնա տէօնիւպ՝ էվինէ կիրտիլեր· վէ օն-լարա Ուզիյաֆէթ էտիպ՝ պօղաչա-լար փիշիրտի՝ վէ եէտիլեր։
4 Ո՛նլար եաթմազտան էվվէլ՝ չէհ-րին էՀալիսի՝ Եա՛նի Ելոդոմլուլար՝ կէնճէտէն իհթիյարլարա վարընճա՝ ճիւմլէ գավմ էհր եանտան էվի-
5 գուշաթ տրլար։ Վէ Ելովտու չա-

ԹՈ· Ի՛· ԼԸ· 1898։

ա պ.ժէ. 22։

բ պ. ժէ. 1, ԼԸ։

գ Ո՛րբ. ժգ. 2։

դ պ. ժէ. 4։

ե պագ Ո՛ռ. իդ. 28։

զ պ. ժէ. 8։

է Ո՛ս. գ. 9։

ղըրպ՝ օնաս տէտիլէր • Պու կէձէ սանա կէլէն ատէմլէր նէ՞րէտէ տիր • 6 ըօնլարը պիզէ չըգար , քի ըօնլարը պիլէլիմ : Վ֊է ՛Ո֊ոմտ օնլարա գա֊ 7 փուտան չըգրպ՝ գափուդու արտընը֊ տան գափատը • Վ֊է տէտի • Ի՞նչ գարընտաշլարըմ՝ քէրէմ է֊տիպ 8 եարամազլըգ էթմէն : Իչլէ֊է չիմ֊ տի իքի գըզըմ վար քի՝ էրքէք պիլէմմիշլէր , օնլարը չիմտի սիզէ չըգարայըմ տա , օնլարա կէօզլէրի֊ նիզտէ խօշ օլանը էյլէյին • անճագ պու ատէմլէրէ պիր շէյ էյլէմէն , Ի֊չիւն քի տամըրմըն կէօլկէսինէ 9 պունուն իչիւն կիրտիլէր : Ը֊մմա օնլար տէտիլէր • Կէրի տուր • հէմ տէտիլէր քի՝ Ի֊պու քիմնէ միւսա֊ ֆիրլիյէ կէլտի , վէ ֊Ի֊աքիմ օլմագ իսթէյօր • չիմտի սանա օնլարտան պէթէր էտէրիզ • վէ ատէմի՝ Ի֊ա՛նի Ո֊ոմտու ղայէթ իւէ զօրլատըպ՝ գափուդու գըրմադա եագլաշտըլար : 10 Ը֊մմա օ ատէմլէր էլլէրինի ուզա֊ տրպ՝ Ո֊ոմտու եանլարընա էվինի ի֊ չինէ կէթիրտիլէր , վէ գափուդու 11 գափատըլար : Վ֊է Ի֊էվինի գափու֊ սունտա օլան ատէմլէրի՝ քիւչիւք֊ տէն պէօյիւէտէք՝ քէօրիւք իւէ վուրտուլար , չէօյլէ քի՝ գափուդու պուլմագտան ա՛Ճիղ գալտըլար : 12 Վ֊է օ ատէմլէր Ո֊ոմտա տէտի֊ լէր քի՝ Պուրատա տահա քիմի՞ն վար • կիւվէչինի վէ օղուլլարընը վէ գըզլարընը՝ վէ շէհրտուէ հէր նէն վար իսէ՝ ֊պու մահալտէն չըգար : 13 Օ֊իրա պիզ պու մահալի խարապ էտէճէյիզ • չիւն քի ֊Ի֊օնլարընը ֆէրեատը Ի֊ապպընն հուզուրունտա պէօյիւք օլտու , վէ Ը֊Ի֊ապպ պիզի 14 օնու պօզմադա կէօնտէրտի : Վ֊է Ո֊ոմտ չըգրպ՝ վէ ֊գըզլարընը ալան կինվէ յիյէրինէ սէօյլէյիպ տէտի • ֊Ո֊ալագըն՝ պու մահալտէն չըգըն , զիրա Ի֊ապպ պու շէհրի պօզադագ տրը • ֊Ամմա կիւվէյիյէրինէ խօ֊ րամթա կէօրիւնտիւ : 15 Վ֊է սապահ օլտուղու կիպի , մէլէքլէր Ո֊ոմտա ա՛Ճէլէ էթտի֊ րիպ տէտիլէր • Ի֊Ո֊ալագ՝ գարընը վէ հազըր օլան իքի գըզլարընը ալ , օլմայա քի՝ շէհրին ա՛զագընտա 16 հէլաք օլասըն : Վ֊է օ օյալանըր իքէն , Ի֊Ի֊ապպ օնու աճրտըղընտա՝ օլ քիմսէլէր օնուն էլինէ վէ գարըսընըն էլինէ վէ գըզլարընըն է֊ լինէ եափըշտըլար , վէ ՞օնու չը֊ գարըպ՝ շէհրին տիշարըսընա գօ֊ 17 տուլար : Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ օն֊ լարը տիշարը յա չըգարընճա՝ տէ֊ տի • Ն՛անընը գոռ֊ղնաթագ իչիւն գաչ • ՞արտընա պագմա , վէ պիւ֊ թիւն պու տայիրէտէ տուրմա • տադա գաչ , օլմայա քի հէլաք օ֊ 18 լասըն : Վ֊է Ո֊ոմտ օնլարա տէ֊ տի • Ի֊Ի֊այընը , քէրէմ էյլէ էֆէն֊ 19 տիմ • Իչլէթ չիմտի գուլուն սէնին նազարընտա լուԹֆ պուլմուշ տուր , վէ ճանըմը սաղ սագլամագ իլէ՝ պանա պէօյիւք իհսան գրլտրն • ամմա պէն տադա գաչամամ՝ օլմա֊ յա քի՝ պէլա պանա էրիշէ տէ էօ֊ 20 էյիմ : Իչլէթ չիմտի պու չէհրը՝ օրայա գաչմադա եագրն ուրը , հէմ օ՝ քիւչիւք տիւր • քէրէմ էյլէ օ֊ րայա գաչայըմ , օ՝ քիւչիւք տէ֊ 21 յիլմի , վէ ճանըմ սաղ գալա : Վ֊է օնա տէտի • Իչլէթ պու չէյտէ տախի ֊ըէճանը գապուլ էթտիմ , քի սէօյլէտիյին չէհրի խարապ 22 էթմէյիմ : Ի֊էզ՝ օրայա գաչ • զի֊ րա ֊սէն օրայա եէթիշինճէյէտէք՝ հիչ պիր նէսնէ էտէմէմ • օնուն ի֊ չիւն Ը֊օլ չէհրին ատընը *Վ֊եգովը 23 գօտու : Ո֊ոմտ Վ֊եգովըա կիրէր իքէն՝ կիւնէշ եէրին իւզէրինէ տօ֊ ղայօր իտի :

24 Օլտէմ *Ր֊ապպ Ս֊ոդոմ վէ Գո֊ մորուն իւզէրինէ՝ կէօքտէն Ր֊ապ֊ պրն թարաֆընտան քիւքիւրթ վէ 25 աթէշ եաղտըրտը : Վ֊է օլ չէհր֊ լէրի՝ վէ պիւթիւն օլ տայիրէյի՝ վէ օլ չէհրլէրին ճիւմլէ էֆալի֊ սինի՝ վէ ՞եէրտե պիթինի հէլաք 26 էթտի : Վ֊է արտընտան օնուն գարըսը կէրիյէ պագտը , վէ ֊թուզ տիրէյի օլտու :

27 Վ֊է Ը֊բրահամ սապահտան էր֊ քէն գալգրպ՝ ֊Ր֊ապպրն էօնիւնտէ 28 տուրտուղու մահալէ կէլէթ : Վ֊է Ս֊ոդոմուն՝ վէ Գոմորուն իւզէրինէ՝ վէ օլ տայիրէնին ճիւմլէ եէրի եիւ֊ զիւնէ պագտըգտա , կէօրտիւ քի՝ իչլէթ օլ եէրտէն ֊քիւլհան թիւ֊ թիւնիւ կիպի թիւթիւն չըգայօր ի֊ տի :

29 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Ը֊լլահ օլ տայիրէնինն չէհրլէրինի պօզտուղունտա՝ Ը֊լլահ ֊Ը֊բրահամը խաթըրընա

ԹՒ • Ի՛ • Ը • 1895 •

ը Գաաս. ժէթ. 23 :
Ը պ • է • 1 : Հոսէ. ա • 24 , 27 : Հայդ • 7 :
ժ Գ.աաս. ժէթ. 23 :
Ի Պայգ Գ.աաս. ժէթ • 24 :

Լ Պա՛գ Պ • ժէ • 5 :

Խ է Պէտ է • 7 , 8 :
ծ Ի֊Լ • է • 14 :

Հ պ • է • 1 : է Պէտ • է • 7 , 9 :
ֆ պ • ժէ • 20 :

Ղ ա Մ֊ն • Ի֊ն • 15 :

ճ Վ֊աա • ա • 18 :

ճ Ճ֊ու • ժէ • 21 , 45 :

ժ Ի֊Լ • թ • 21 : Ո֊Լ • ժէ • 28 : Իէ • 11 :

Ն Ճ֊ու • ժէ • 24 , 26 : Հայտ • ժէ • 4 :

Շ Ո֊Լ • ժէ • 13 : Հոսվ • թ • 15 , 16 :

ԹՒ • Ի՛ • Ը • 1898 :

Ո Վաղ • Լէ • 22 :

Ն է Ճ֊ագ • ժէթ • 3 :
պ Խա • 26 : Վաա • Իէ • 16 , 17 , 18 : Ո֊Լ • թ • 62 : Փիլիպպ • է • 13 , 14 :
Ղ Ի֊օր • Ժ • 14 :

Ա Հոբ • Խէ • 8 , 9 : Վաղ • ձխե • 19 •

Ո Պա՛գ Պ • Լէ • 25 , 26 : Ի֊Շ • Լէ • 10 : է Օր • թ • 14 : Մաթ • պ • 5 :
Հ Պ • ժէ • 10 • ժէ • 2 :

* Ի֊ա՛նի՝ Ի֊Իւչիւք •

Ա է Օր • Իթ • 23 : Ի֊ա • ժէ • 19 : Ի֊ր֊մ • ի • 16 : Ճ • 40 : Ի֊զեկ • ժպ • 49 , 50 : Վա֊ժա • 8 : Ի֊մով • է • 11 : Վոփ • է • 9 : Ի֊ա • ժէ • 29 : է Պէտ • է • 6 : Հոս • 7 :
բ Վաղ • ձէ • 34 :
ց Ի֊ա • ժէ • 32 :
Ա Պ • ժէ • 22 :
փ Հայտ • ժէ • 9 :

Ֆ Պ • է • 1 : ժէ • 23 :

Digitized by Google

կէթիրտի , վէ Պ՝ովտուն օլ սաքին օլտուղու շէհրլէրի խարապ էթտի- եինտէ՝ Պ՝ովտու հէլաքլէյին օր- թասընտան չզգարտը ։
30 Իմտի Պ՝ովտ Աեգովլտան չզգըպ՝ իքի գըզը իլէ պէրապէր °տաղտա սաքին օլտու , զիրա Աեգովլտա սա- քին օլմաղա գօրգար իտի • վէ քէն- տիսի հէմ իքի գըզը պիր մաղարատա
31 սաքին օլտու ։ Վ՝է պէօյիւք գըզ քիւչիւյէ տէտի • Պապամըզ իխ- թիյար տըր , վէ եէրտէ քիմսէ եօգ քի՝ ֆճիւմլէ եէրին ա՝տէթինէ կէօ-
32րե պիզե կիրե ։ Կէլ պապամըզա շարապ իչիրէլիմ , վէ օնուն իլէ եաթաալըմ՝ վէ պապամըզտան զիւր-
33րիյէթ հըճըզ էտէլիմ ։ Իմտի օլ կէձէ պապալարընա շարապ իչիր- տիլէր , վէ պէօյիւք գըզ կիրիպ՝ պապասը իլէ եաթտը • վէ օ՝ օնուն եաթըպ գալգտրղընը տուլմատը ։
34Վ՝է վագի՝ օլտու քի էրթէսի կէձէ՝ պէօյիւք գըզ քիւչիւյէ տէտի • Ի՝շ- թէ տիւն կէձէ պապամ իլէ եաթ- տրմ • պու կէձէ տաիսի օնա շա- րապ իչիրէլիմ , վէ կիրիպ՝ օնուն իլէ եաթ , վէ պապամըզտան զիւր-
35րիյէթ հըճըզ իտէլիմ։ Վ՝է օլ կէ- ձէ տաիսի պապալարընա շարապ ի- չիրտիլէր , վէ քիւչիւք գըզ գալ- գըպ՝ օնուն իլէ եաթտը • վէ օ՝ օ- նուն եաթըպ գալգտրղընը տուլմա-
36տը ։ Պէօյլէձէ Պ՝ովտուն իքի գը- զը՝ պապալարընտան համիլէ օլ-
37տուլար ։ Վ՝է պէօյիւյիւ պիր օ- ղուլ տուղուրտու , վէ ատընը Ա՝ո- վաք գօտու • ֆպու՝ Ա՝ովաքլըլարըն պապասը տըր՝ թա պու կիւնէտէք ։
38Վ՝է քիւչիւյիւ՝ օ տաիսի պիր օ- ղուլ տօղուրտուպ՝ ատընը Ռնեամմի գօտու • ֆպու՝ Ըմմոնլուլարըն պա- պասը տըր՝ թա պու կիւնէտէք ։

ՊԸՊԻ

Ըբրահամըն Գերաթայէ վտմասը , 2 վէ օ- բատա գաբրսը իչիւն գըզ գարընտաշըմ տըր աէձէի • 3 Ըբիմելէչին օնու ալմագ իլէ , բիյասաէ թէնգիր օլանմասը • 9 Ըբիմելէչին Ըբրահամա թա՛պգը էթմէսի իլէ , օնա Ա՝ո- բայը կէրի վէրմէսի , 16 վէ օնա տա թա՛- պէր էթմէսի ։ 17 Ըբրահամըն տուա՛սը իլէ Ըբիմելէչին չէֆա պուլմասը ։

1Վ՝է Ըբրահամ °օրատան գըպլէ ՝տիյարընա տօղրու կէօչտիւ •

վէ ֆկադէս իլէ Աուրուն արա- սընտա սաքին օլուպ՝ ֆԳերարատէ
2 միւսաֆիր օլտու ։ Վ՝է Ըբրահամ քէնտի գարըսը Սարրատան էօթիւ- րիւ՝ ՝Ո՝վրզ գարընտաշըմ տըր տէ- տի • վէ Գերարանըն փատիշահը Ըբիմելէք կէօնտէրիպ՝ ՝Սարրայը ալտը ։
3 Էմմա ՛Ըլլահ Ըբիմելէյէ ՝կէձէ րիւյասընտա կէլիպ՝ օնա տէտի • Իչտէ ալտըղընը գարընըն սէպէպսին- տէն ըէօլիւբսիւն • զիրա օնուն գօ-
4ճասը վար ։ Ըբիմելէք իսէ օնա եագլաշմամըշ իտի • վէ օ տէտի քի՝ Լա՛պպ՝ ֆսատրգ թայիֆէյի՞
5տախի մի էօլտիւբիւբսիւն ։ () պանա՝ Գ՝ովզ գարընտաշըմ տըր տէ՞ մէտիմի • վէ պու քէնտիսի տախի՝ Գ՝արընտաշըմ տըր տէտի • ֆպէն պունու տօղրու եիւրէք իլէ վէ փաք
6էլլէր իլէ էյլէտիմ ։ Վ՝է Ըլլահ օնա րիյատէ տէտի • Պէն տախի պիլտիմ քի՝ սէն պունու տօղրու եիւրէք իլէ էյլէտին , հէմ տախի սէնի՝ ֆպանա Գկիւնահ էթմէքտէն էսիրկէտիմ • օնուն իչիւն սէնի օնա
7եագլաշմադա գօմատըմ ։ Իմմա չիմտի գարըյը գօճասընա տէօն- տեր • ֆզիրա օ՝ փէյղամպէր տիր , վէ սէնին իչիւն տուա՝ էտէ , վէ եա- շայասըն • լաքին էյէր սէն տէօն- տերմէզսէն , ֆպիլ քի՝ էլպէթթէ էօլիւբսիւն , կէրէք քէնտին՝ կէ- րէք ֆՃիւմլէ սանա միւթա՝լիգ օ-
8լան ։ Ընտէն Ըբիմելէք սապահտան էրքէն գալգըպ՝ ճիւմլէ գուլլարընը չաղրըտը , վէ հէփ պու սէօզլէրի օնլար տինգիլէր իքէն սէօյլէտի • վէ
9 ատէմլեր ղայէթ գօրգտուլար ։ Վ՝է Ըբիմելէք Ըբրահամը չաղրըրպ՝ օ- նա տէտի • Պիզէ նէ՞ էյլէտին • հէմ պէն սանա նէ՞ գապահաթ էթտիմ քի՝ ՛իւզէրիմէ վէ փատի- շահլըղըմըն իւզէրինէ պէօյիւք կիւ- նահ կէթիրտին • պանա՝ ֆիչլէնմէ-
10յէճէք իշլեր իշլէտին ։ ՛Էհմ Ը- բիմելէք Ըբրահամա տէտի • ՛Նէ՞ կէօրտուն քի պու իշլի իշլէտին ։
11Վ՝է Ըբրահամ տէտի • Թահգի- գան Ղպու մահալտէ Ըլլահըն գօր- գուսու եօգ տուր՝ վէ ֆգարըմ սէ- պէպինտէն պէնի էօլտիւբիւբլէր
12տէտիմ ։ ՛Էհմ տախի կէրչէքտէն

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՐՐԱՀԱՄԱՅ

1 Ա Է Թապէլ տէտիյի կիսի Աարաայէցի Ա-
Ր՝բայէլ ՞զկայաբէթ էլլէտի. Հէմ
Թապէլ Աարբայա ՞սէօլէտիյի կի-
2 պի էլլէտի : Լմմի ՞Աարբա հա-
միլէ օլուպ՝ Ըբրահամա իսհագ լը-
ղընտա՝ Ա՛լլահըն ՞օնա տէտիյի
զէմանտէ պիր օղուլ տօղուրտու :
3 Վ Է Ըբրահամ՝ քէնտինէ տօղան՝
Լա՛նէ Աարրանըն օնա տօղուրտու-
ղու օղլուննուն ատրնը ԷԼսահակ
4 գօտու : Վ Է Ըբրահամ օղլու Ի-
սահակը՝ սէքիզ կիւնլիւք իքէն՝
Ղ՛Ա՛լլահըն օնա էմր ԷԹտիյի կիսպի
5 ՞սիւննէթ էթտի : Վ Է Ըբրահամ՝

՞գըզ գարընտաշըմ՝ պապամըն գըզը
տըր , անճագ անամըն գըզը տէյիլ
13 տիր , վէ գարըմ օլտու : Վ Է վա-
գի՝ օլտու քի՝ Ա՛լլահ պէնի պա-
պամըն էվինտէն ղուրպէթէ չըգար-
տըղը զէման՝ օնա տէտիմ . պա-
նա էտէճէյին քէրէմ պու օլսուն .
Է՛ր Հանկը մահալէ վարըր իսէք ,
օրատա ՞պէնիմ իչիւն տէ քի՝ Գա-
14 րընտաշըմ տըր : Վ Է Ըբիմէլէք՝
Ն՛գօյունլար վէ սըղըրլար վէ գու-
լար վէ խալայրգլար ալտպ՝ Ըբրա-
Համա վէրտի . գարըսըր Աարբայը
15 տախի՝ օնա կէրի վէրտի : Ընտէն
Ըբիմէլէք տէտի . Իշլէ ՞վիլայէ-
թիմ սէնին էօնիւնտէ տիր . նէրէ-
16 տէ պէյէնիրսէն սաքին օլ : Վ Է
Աարբայա տէտի . Իշլէ Ն՛գա-
րընտաշընա պին գրթա կիւմիւշ
վէրտիմ . իշլէ օ սանա ՞կէօզլէր
էօրթիւսիւ տիւր՝ Հէփ սէնին իւլէ
օլանլար իչիւն վէ ճիւմլէ իչիւն .
17 իմտի օ՝ Թէքտիր օլուննտու : Վ Է
Ըբրահամ Ա՛լլահա Ն՛տուա՝ էթմէք
իւէ՝ Ա՛լլահ Ա՛բիմէլէյէ վէ գարը-
սընա վէ խալայրգլարընա շիֆա
18 վէրտի , վէ տօղուրտուլար : Օ՛-
րա Թապպ՝ Ըբրահամընը գարըսը
Աարրանըն մատտէսի իչիւն՝ ՞Ա՛բի-
մէլէյին էվինէն ճիւմլէ բահմինի
պիլքիւլլիյէ գափամըշ իտի :

ՊԸՊ ԻԸ

Իսահակըն տօղմասը , 5 վէ օնուն պիւննէթ օլմասը : 6 Աարրանըն սէվինճի : 9 Է՛ագար իւէ Իսմայէլին գօվուլմասը , 15 վէ Է՛ագարը զէրուբէթէ տիւշմէսի : 17 Ա՛ելէյին Է՛ագարա Թէսէլլի վէրմէսի : 22 Ա՛ներսաբէհէտ՝ Ըբրահամ իւէ Ա՛բիմէլէյին ահա քէսիւտիւլէրի :

1 Ա Է Թապպ տէտիյի կիսի Աար-
Ր՝բայը ՞զկայաբէթ էլլէտի . Հէմ
Թապպ Աարբայա ՞սէօլէտիյի կի-
2 պի էլլէտի : Լմտի ՞Աարբա հա-
միլէ օլուպ՝ Ըբրահամա իսհագ լը-
ղընտա՝ Ա՛լլահըն ՞օնա տէտիյի
զէմանտէ պիր օղուլ տօղուրտու :
3 Վ Է Ըբրահամ՝ քէնտինէ տօղան՝
Լա՛նէ Աարրանըն օնա տօղուրտու-
ղու օղլուննուն ատրնը ԷԼսահակ
4 գօտու : Վ Է Ըբրահամ օղլու Ի-
սահակը՝ սէքիզ կիւնլիւք իքէն՝
Ղ՛Ա՛լլահըն օնա էմր ԷԹտիյի կիսպի
5 ՞սիւննէթ էթտի : Վ Է Ըբրահամ՝

օղլու Իսահակ քէնտիւյէ տօղ-
տուղու զէման՝ ԸեԻզ եաշընտա ի-
6 տի : Վ Է Աարրա տէտի . ՞Ա՛լլահ
պէնի կիւլտիւրտիւ . Հէր իշիտէն
7 ՞պէնիմ իւէ սէվինէճէք տիր : Է՛մ
տէտի . Ըբրահամա քի՞մ տէր ի-
տի քի՝ Աարրա էվլատլար էմզիրէ-
ճէք տիր . ՞զիրա իսթիյարլըղընտա
8 օղուլ տօղուրտում : Վ Է չօճուգ
պէօյիւյիւպ՝ սիւտտէն քէսիլտի .
իմտի Իսահակ սիւտտէն քէսիլտի-
յի կիւնտէ՝ Ըբրահամ պիր պէօյիւք
զիյաֆէթ էյլէտի :
9 Վ Է Աարրա՝ Ա՛ընըրլը Է՛ագա-
րըն ՞Ըբրահամա տօղուրտուղու օղ-
լունուն ՞զէվզէնտիյինի կէօրիւպ՝
10 Ըբրահամա տէտի . ՞Զու խալայը-
ղը վէ օղլունու գօվ . զիրա պու
խալայրղըն օղլու՝ օղլում Իսահակ
11 իւէ պէրապէր վարիս օլմայաճագ
տըր : Վ Է պու չէյ Ըբրահամ՝
՞օղլու Հագդընտա դայէթ կիւճ
12 կէօրիւնտիւ : Ըմմա Ա՛լլահ Ըբրա-
Համա տէտի . Օ՛ղլան իչիւն վէ
խալայրղըն իչիւն պու սանա կիւճ
կէօրիւնմէսին . Աարրանըն սանա
Հէփ սէօյլէտիյի սէօզիւնիւ տինկ-
լէ . զիրա ՞սանա զիւրրիյէթ Ի-
13 սահակտա անկըլաճագ տըր : Վ Է
խալայրղըն օղլունու տախի ՚ղէա-
յիճէ էտէճէյիմ . զիրա զիւրրիյէ-
14 թին տիր : Վ Է Ըբրահամ՝ սապահ-
տան էրքէն գալգըպ՝ էքմէք վէ պիր
թուլում սու ալտը , վէ Է՛ագարըն
ումուզունա գօտու , վէ օղլանը տա
վէրիպ՝ ՞օնու կէօնտէրտի . վէ օ
կիտիպ՝ Ա՛ներսաբէհ էօլիւնտէ էօ-
15 թէ պէրի կէզէր իտի : Վ Է թու-
լումտան սու տիւքէնտիքտէ , օղ-
լանը չալըլարըն պիրի ալթընա պը-
16 րագտը : Վ Է օղ աթըմը գատար
ուզաղա վարըպ՝ գարշըտան օթուր-
տու . զիրա տէտի քի՝ Զօճուղունն
էօլտիւյիւնիւ կէօրմէյիմ . վէ գար-
շըտան օթուրտու , վէ սէսինի գալ-
17 տըրըպ աղլատը : Վ Է ՞Ա՛լլահ օղ-
լանըն սէսինի իշիթտի . վէ Ա՛լլահըն
մէլէյի կէօքտէն Է՛ագարա չաղը-
րըպ՝ օնա ուտտի . Է՛ագար՝ սանա նէ
օլտու , գօրգմա . զիրա Ա՛լլահ՝ օղ-
լանըն սէսինի օնուն օլտուղու մա-
18 Հալտէ իշիթտի : Գալգ՝ օղլանը
գալտրը , վէ էլնն իւէ օնա եաթրշ .
զիրա ՞օնու պէօյիւք թայիֆէ էտէ-

Digitized by Google

տիկայրընտա պիր չօգ կիւնլէր միւսաֆիր օլտու ։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ըբրահամա՝ Խահակը գուրպան սունմազա էմր օլունտուղու ։ 3 Ըբրահամըն՝ քէնտի խմանընդն վէ էթաա՛թընն իսպաթընը կէօսթէրմէսի ։ 11 Մէհէյին օնու մէն՝ էթտիյի ։ 13 Խահակըն եէրինէ պիր գօչ գուրպան օլունտուղու ։ 14 Օլ մահալին ադընա Նէհովա-յիրէ տէնիլտիյի ։ 15 Ըբրահամա՝ թէգբարէն խայր տուա՝ օլունտուղու ։ 20 Նաքորլուն՝ Ռեբեկայէնէք սիւրիլէսի ։

1 Ա է վագի՝ օլտու քի պու չէյլէր-
տէն սօնկրա , Աստուած Ըբրա-
համը իմթիհան էտիպ օնա տէտի ։
Նա Ըբրահամ ։ վէ օ՝ Իշթէ պէն
2 տէտի ։ Ա է օ տէտի ։ Ղալա Բօղ-
լունու՝ սէվտիյին պիրիճիյինի՝ Ի-
սահակը ալ , վէ Մօրիա տիկայրը-
նա վար ։ վէ օնու օրատա՝ սանա
տէյճէյիմ տաղլարըն պիրի իւզէ-
րինէ պիւթիւն եանմա գուրպանը
3 սուն ։ Իմտի Ըբրահամ սապահ-
տան էրքէն գալգըպ՝ էշէյինի սէ-
մէրլէտի , վէ պիլէսինճէ իքի ու-
շագլարընը՝ հէմ օղլու Իսահակը
ալտը ։ վէ պիւթիւն եանմանընն օ-
տունլարընը եարտը , վէ գալգըպ՝
Աստուածը օնա տէտիյի մահալէ վար-
4 տը ։ Ա է իւչիւնճիւ կիւնտէ Ը-
բրահամ կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ ի-
5 րագտան մահալի կէօրտիւ ։ Իմտի
Ըբրահամ ուշագլարընա տէտի քի՝
Սիզ էշէք իլէ պուրատա օթու-
րուն , վէ պէն հէմ օղլան օրայա-
տէք վարալըմ , վէ սէճտէ էտէ-
6 լիմ , անտէն սիզէ տէօնէրիմ ։ Ան-
տէն Ըբրահամ պիւթիւն եանմանընն
օտունլարընը ալըպ՝ Օղլու Իսա-
հակըն իւզէրինէ գօտուռ , քէնտի-
սի տէ աթէշ իլէ պըչաղը էլինէ ա-
լըպ՝ իքիսի պէրապէր կիթտիլէր ։
7 Ա է Իսահակ պապասը Ըբրահամա
սէօյլէյիպ տէտի ։ Պաբամ ։ վէ
օ՝ Իշթէ պէն օղլում տէտի ։ վէ
օ տէտի ։ Իշթէ աթէշ վէ օտունն ,
եա պիւթիւն եանմա իչիւն գուզու
8 նէ՞րէտէ տիր ։ Ա է Ըբրահամ տէ-
տի ։ Աստուած քէնտինէ պիւթիւն
եանմա իչիւն գուզու թէտարիք է-
տէճէք տիր , օղլում ։ վէ իքիսի
պէրապէր կիթտիլէր ։
9 Ա է Աստուածն օնա տէտիյի մա-
հալէ կէլտիլէր ։ վէ Ըբրահամ օ-

19 ճէյիմ ։ Ա է Աստուած օնուն կէօզլէ-
րինի աչտը , վէ պիր սու գույուսու
կէօրտիւ ։ վէ վարըպ՝ թուլումու
սու իլէ տօլտուրտու , վէ օղլանա
20 իչէրտի ։ Ա է Աստուած Ղօղլան իլէ ի-
տի , վէ պէօյիւտիւ ։ վէ Ղէօլտէ
սաքին օլուպ՝ պէօյիւք օգճու օլ-
21 տու ։ Ա է փառան չէօլիւնտէ սա-
քին օլուպ՝ անասը Ղօնա Աստուը
տիկայրընտան պիր գարը ալըվէրտի ։
22 Ա է վագի՝ օլտու քի օլ զէմանա-
տէ՝ Աստուածը հէմ սէրա՛աքէրի
փիքօղ Ըբրահամա սէօյլէյիպ տէ-
տիլէր ։ Ա՛իւմլէ իշլէտիյին չէյ-
լէրտէ Աստուած պէրապէրինճէ տիր ։
23 Ա է չիմտի պուրատա պանա Աս-
տուած իլէ եէմին էթ քի՝ պանա վէ
օղլումա վէ օղլումուն օղլունա խի-
յանէթլիք էթմէյէճէքսին ։ իլլա
պանա վէ շու միւսաֆիր օլտուղուն
տիկայա՝ սանա էթտիյիմ իհսանա
24 կէօրէ էտէճէքսին ։ Ա է Ըբրա-
համ տէտի ։ պէն եէմին էտէրիմ ։
25 Ա է Ըբրահամ՝ Ըբիմէլէյին գուլ-
լարը զօր իլէ ալտըգլարը սու
գույուսուն հագդընտա Ըբիմէլէյէ
26 թա՛զիր էթտի ։ Ա է Ըբիմէլէք
տէտի ։ Պու չէյի քիմ էթտիյինի
պիլմէմ , հէմ սէն տէ պանա խա-
պէր վէրմէտին , վէ պէն տահի պու
կիւնտէն մա՛տա իշիթմէմիշ իտիմ ։
27 Ա է Ըբրահամ դօյունլար վէ սը-
ղըրլար ալըպ՝ Ըբիմէլէյէ վէրտի ,
28 վէ իքիսի Ա՛ահտ քէսիշտիլէր ։ Ա է
Ըբրահամ՝ գօյունլարըն եէտի տի-
չի գուզուլարընը այրըճա գօտուռ ։
29 Ա է Ըբիմէլէք Ըբրահամա տէտի ։
Պու՝ այրըճա գօտուղուն եէտի
30 տիչի գուզուլար նէ՞ տիր ։ Ա է օ
տէտի քի՝ Պու եէտի տիչի գու-
զուլարը էլիմտէն ալասըն , չէօյլէ
քի օնլար պու Աստուածու պէնիմ
գազտըղըմա պանա չէհատէթ իչիւն
31 օլալար ։ Պունուն իչիւն Ղօ մահա-
լէ Աբերսաբէէ տէտի ։ զէրա իքիսի
32 օրատա եէմին էթտիլէր ։ Ա է Աբեր-
սաբէէտէ ա՛հտ քէսիշտիլէր ։ ան-
տէն Ըբիմէլէք իլէ սէրա՛աքէրի փի-
քօղ գալգըպ՝ փղշտըլըլարըն տիյա-
րընա տէօնտիւլէր ։
33 Իմտի օ՝ Աբերսաբէէտէ աղաճլար
տիքտի ։ վէ օրատա Էպէտի Աս-
տուած Նէհովանըն Ատընա նիտա էթ-
34 տի ։ Ա է Ըբրահամ փղշտըլըլարըն

բատա մեզպահ եափրով՝ օտուն լարը տիզտի. վե օղլու Իսահակը պաղ-
լայրով՝ Էօնու մեզպահ՝ օտուն լա-
10 րըն իւզերինէ գօտու: Վ Ը Ըբրա-
համ էլինի սալըպ՝ պըչաղը ալտը,
11 քի օղլունու պօղազլայա: Վ Ը
Թապպըն մէլէյի կէօքտէն օնա չա-
ղըրըպ՝ տէտի. Ը՝Յ Ըբրահամ՝
Ըբրահամ. վե օ՝ Իշմէ պէն տե-
12 տի: Վ Ը օնա տէտի. Ը՝Օղլանա
էլինի սալմա, վե օնա հիչ պիր
շէյ էթմէ. զիրա Էհիմտի պիլտիմ
քի՝ Ըլահատան գօրգարսըն. չիւն
քի օղլունու՝ պիրիձիլինի պէնտէն
13 էսիրկէմէտին: Վ Ը Ըբրահամ
կէօզլէրինի գալտըրըպ պագտը, վե
իշմէ արտընտա՝ սըզ չալըլարտա
պու Յունզունտան թութուլմուշ պիր
գօչ վար. վե Ըբրահամ վարըպ՝
գօչու ալտը, վե օնու օղլունուն
եէրինէ պիւթիւն եանմա գուրպանը
14 սունտու: Վ Ը Ըբրահամ օ մահա-
լին ատրը *Ը՝Հովայիրե գօտու, քի
պու կիւնէտէք՝ Թապպըն տաղըն-
տա թէտարիք օլունաճագ տէնի-
15 լիր: Վ Ը Թապպըն մէլէյի իքին-
ճի տէֆա՝ կէօքտէն Ըբրահամա
16 չաղըրըպ տէտի. Թապպ տէր քի՝
Ը՝Էնտիմ իլէ եէմին էթտիմ, սէն
պու նէհնէյի էյլէտիյին իչիւն՝ վե
օղլունու՝ պիրիձիլինի պէնտէն է-
17 սիրկէմէտիյին իչիւն, սէնի հէր
վէճհ իլէ պէրէքէթլէյճէյիմ, վե
զիւրրիյէթինի Ը՝կէօյիւն երլտրզա-
րը՝ վե Ֆ՝տէնիզին եալըսընտա օլան
գումգատար ղայէթ իլէ չօղալը-
տաճաղըմ. վե Էզիւրրիյէթին Ը՝քէն-
տի տիւշմէնլէրինին գափուսունու
18 զապթ էտէճէքլէր. Վ Ը Էեէրին
հէվի թայիֆէլէրի սէնին Ը՝Օիւրրի-
յէթինտէ պէրէքէթլէնէճէքլէր.
չիւն քի Ֆ՝սէօզիւմիւ տինկլէտին:
19 Ընտէն Ըբրահամ ուշագլարընա
տէօնուիւ, վե գալգրով՝ պէրապէր
Ի՝Կերսաբէէյէ կիթտիլէր. վե Ըբ-
րահամ Կերսաբէէտէ սաքին օլ-
տու:
20 Վ Ը վագիի՝ օլտու քի՝ պու շէյ-
լերտէն սօնկրա, Ըբրահամա խա-
պեր վերիլիպ տէնիլտի քի՝ Իշմէ
Ֆ՝Եղբա՝ օ տախի գարընտաշըն
Ը՝նաքովրա օղուլլար տօղուրտու.
21 Իլք օղլու Յ՝ուսու վե գարընտա-
շը Ռուզու՝ վե Ը՝Ըրամըն պապասը
22 Կամուէլի՝ վե Ի՝Ազադը վե Ըսա-
ւը վե փաղդասը վե Յեդլափը վե
23 Իսմուէլի: Վ Ը Իսմուէլ Իսհա-
քինկայը Թէվլիտ էյլէտի. պու
սէքիզի՝ Ըբրահամըն գարընտաշը
Ը՝նաքովրա՝ Ըեղբա տօղուրտու:
24 Վ Ը Ռէումա իսմինտէ պիր օտա-
լըղը վար իսի. վե օ տախի Տե-
բաքը վե Գաասը վե Թահաքասը վե
Մահաքայը տօղուրտու:

ԳԸԳ ԻԿ

Սարրանըն եաչը վե վէֆաթը. 3 Մաքփե-
լանըն սահման ալընմասը, 19 վե Սարրանըն
օրտատա կէօմիւլմէսի:

1 Վ Ը Սարրանըն Է՝օմրիւ եիւզ ի-
Յիրմի եէտի երկ օլտու. Սար-
րանըն Է՝օմրիւ կիւնէրի պո՝նէլոր
2 փըչ: Վ Ը Սարրա Ը՝կարիթաթ-
բատա էօլտիւ, քի պու Ռանան
տիյարընտա օլան Ը՝Վերրոն տուր.
վե Ըբրահամ Սարրա իչիւն եաս
3 չէքմէյէ վե աղլամաղա կէլտի: Ընտէն Ըբրահամ՝ ճէնաձէսինին էօ-
նիւնտէն գալգտը, վե Վէետ օղուլ-
4 լարընա սէօյլէյիպ տէտի. Ֆպէն եանընըզտա ղարիպ վե միւսաֆիր իմ. պանա եանընըզտա պիր Ը՝մեզար-
լըգ միւլքիւ վէրին, քի Էօնիւմտէն
5 մէյիթիմի կէօմէյիմ: Վ Ը Վէետ օղուլլարը Ըբրահամա ճէվապ վէ-
6 րիպ՝ օնա տէտիլէր. Տինկիլ պիզի եա՝ էֆէնտիմ, սէն արամըզտա Ը՝Ալլահ պէյի սին. մէյիթինի էն ա՝լա մեզարըմըզա կէօմ. մէյիթինի կէօմիպէ իչիւն՝ պիզտէն հիչ քիմ-
սէ մեզարընը սէնտէն էսիրկէմէզ:
7 Ընտէն Ըբրահամ գալգրով՝ տի-
յարըն գավմը օլան Վէետ օղուլլա-
8 րընա եէմիպ տէտի, վե օնլարա սէօյլէյիպ տէտի. Ե՝յեր Էօնիւմ-
տէն մէյիթիմի կէօմիպէ կէօնկլիւ-
նիւզտէ վար իսէ, պէնի տինկլէ-
յին, վե պէնիմ իչիւն Սահառ օղ-
9 լու Եփրոնա բէճա էյլէյին, քի պանա Թարլասընըն քէնարընտա օ-
լան Ա՝քփելա մաղարասընը վեր-
օին. օնու պանա՝ արանըզտա մե-
զարլըգ միւլքիւ իչիւն՝ տօղու պա-
10 հա իլէ վէրսին: Վ Ը Եփրոն՝ Վէետ օղուլլարընըն արասընտա օթուրուր իտի. վե Վէետի Եփրոն՝ Ըքէնտի շէհրինին գափուսունտան կիրէն

ՃԻՒՄԼԷ Վքետ օղուլլարը իշխուիր ի-
քէն՝ Ըքօրահամա ՃԷվապ վէրիպ տէ-
11 տի։ Իքօգ էֆէնտիմ՝ պէնի տինկլէ։
Ֆարլայը սանա վէրիրիմ՝ վէ օնտա
օլան մաղարայը տախի սանա վէրիր-
իմ ՝ օնու գավմըմ օղուլլարընըն
կէօզլէրի էօնիւնտէ սանա վէրի-
12 րիմ։ Մէյթինի կէօմ ։ Վք Ըքը-
րահամ՝ օլ տիյարըն գավմը էօ-
13 նիւնտէ թէմէննա էթտի ՝ վէ օլ
տիյարըն գավմը իշխուիր իքէն՝
Իքփրոնա սէօյլէյիպ տէտի ։ Ընչ-
Ճագ էյէր սէն՝ քեՃշքի պէնի
տինկլէսէն ՝ թարլանըն ագչէսինի
վէրէյիմ՝ պէնտէն ալ ՝ անտէն օ-
14 րատա մէյթիմի կէօմէյիմ ։ Վք Իքփրոն Ըքրահամա Ճէվապ վէրիպ՝
15 օնա տէտի ։ Իքքէնտիմ պէնի տինկ-
լէ ։ Տէօրթ եիւզ Ըմրսգալ կիւ-
միւշլիւք եէր՝ պէնիմ իլէ սինին
պէքնինտէ նէ օլա ։ իմտի մէյթինի
16 կէօմ ։ Վք Ըքրահամ Իքփրոնու
տինլէտի ։ Վէ Ըքրահամ Իքփրոնա՝
Վետ օղուլլարը իշխուիր իքէն՝ սէօյ-
լէտիյի կիւմիւշլիւ՝ պաղըրկեան-
լարտա կէչէր տէօրթ եիւզ մըս-
17 գալ Իքկիւմիւշ թարթըը ։ Վք Իք-
փրոնուն՝ Ա՝ամըրէ գարշըսընտա
Ա՝աքփելատէ օլան թարլասը՝ կէ-
րէք թարլա կէրէք օնտա օլան
մաղարա կէրէք չէփչէվրէտէ պիւ-
թիւն սինօրլարընտա օլան թարլա-
18 տաքի ՃիւմԼէ աղաՃլար՝ օնուն շէհ-
րի գափուսունտան կիրէն ՃիւմԼէ
Վետ օղուլլարըն կէօզլէրի էօնիւն-
տէ՝ Ըքրահամա միւլք տէյիւ իպ-
19 գա օլունտու ։ Վք անտէն սօնկրա
Ըքրահամ քէնտի գարըսը Սարրա-
յը՝ Ա՝ամըրէ գարշըսընտա օլան
Ա՝աքփելա թարլասընըն մաղարա-
սընտա կէօմտիւ ։ քի պու՝ Վանան
տիյարընտա օլան Վէփրոն տուր ։
20 Վք թարլա՝ հէմ օնտա օլան մա-
ղարա՝ ԻքՎետ օղուլլարընտան Ըք-
րահամա մէզարլըգ միւլքիւ տէյիւ
իպգա օլունտու ։

ՊԸՊ ԻԴ

Ըքրահամըն՝ քէնտի օղլու Իսահակա գարը
ալմագ իչին գուդունու կէօնաէրտիյի ։ 15
Իքֆրեկանըն օնուն գարշըսընա չըդմասը ։ 25
վէ օնու էվինէ տա՝վէթ էթտիսի ։ 29 Իքա-
բանըն օնա իպրամ էթտիյի ։ 34 պու գուդ-
ուն օրայա նիչիւն վարսըղընը նադլ էթտ-
սի ։ 59 վէ Իքֆրեկայը ալըգ կիմտիսի ։ 62
Իսահակըն Իքֆրեկայը գարշըլամասը ։

1 Վք Ըքրահամ ՝կիւնլէրի կէչմիշ
Իքխթիյար օլտու ։ վէ Իքահպ
Ըքրահամը Իքէր չէյտէ պէրէքէթ-
2 լէտի ։ Վք Ըքրահամ՝ ԻքՃիւմԼէ
մալընին քէտխիւտասը օլան Իքքէն-
տի էվինին իխթիյար գուդունա
տէտի ։ Վէրէիմ էյլէ՝ Իքէվինի ույ-
3 լուղումուն ալթընա գո ։ Վք սա-
նա կէօյիւն Ալլահը վէ եէրին Ալ-
լահը ԻքԱպպ իլէ եէմին վէրէյիմ
քի՝ պէնիմ շու արաալարընտա սա-
քին օլտուղում Վանանլըլարըն
գըզլարընտան Իքօղումա գարը ալ-
4 մայսըն ։ Իլա Իքտիյարըմա վէ
վաթանըմա Իքվարասըն ՝ վէ օղլում
5 Իքահակա գարը ալասըն ։ Գուլ
տախի օնա տէտի ։ Նա գարը պէ-
նիմ արտըմձա պու տիյարա կէլ-
մէք իսթէմէտիյի թագտիրտե՝ օղ-
լունու օլ չըգտըղըն տիյարա պիր
6 վէճՀ իլէ տէօնտէրէյիմ մի ։ Վք
Ըքրահամ օնա տէտի ։ Ա՝ագըն՝
օլմայա քի օղլումու օրայա տէօն-
7 տէրէսին ։ Պէնի Իքպապամըն էվին-
տէն վէ տօղտուղում տիյարտան
չըգարան կէօյիւն Ալլահը ԻքԱպպ՝
օլ պանա սէօյլէյէն ՝ վէ պանա՝
ԻքԳու տիյարը գիւրրիյէթինէ վէ-
րէՃէյիմ տէյէրէք՝ եէմին էտէն
Իքքէնտիսի սէնին էօնիւնտէ մէչէյի-
նի կէօնտէրէՃէք ՝ վէ օղլումա օ-
8 րատան գարը ալասըն ։ Ըմմա էյէր
գարը սէնին արտընՃա կէլմէք իս-
թէմէզ իսէ ՝ Իքպու եէմինիմտէն ա-
զատ օլուրսուն ։ անՃագ օղլումու
9 օրայա կէրի կէօթիւրմէյէսին ։ Իմտի
գուլ՝ էֆէնտիսի Ըքրահամըն ույ-
լուղու ալթընա էլինի գօտու ՝ վէ
պու խուսուստա օնա եէմին էթտի ։
10 Ընտէն գուլ՝ էֆէնտիսինին տէ-
վէլէրինտէն օն տէվէ ալըպ՝ կիթ-
տի ՝ Իքվէ էֆէնտիսինին ՃիւմԼէ
գըյմէթլի էշեասը էլինտէ իտի ։ վէ
գալգըպ՝ Ա՝իչագետ ԻքԱպպուրուն
11 չէհրինէ կիթտի ։ Վք չէհրին տի-
շարըընտա սու գույսունուն եա-
Իքընտա՝ ախշամ իւսթիւ սու չէքէ-
ՃէՔ Իքգըզլարըն չըգտըգլարը վա-
գրիտա՝ տէվէլէրի չէօքտիւրտիւ ։
12 Վք տէտի ։ ԻքՆճ էֆէնտիմ Ըքը-
րահամըն Ալլահն ԻքԱպպ՝ քէրէմ
էյլէ՝ էօնիւմէ Ղպու կիւն ուղուր
աչ ՝ վէ էֆէնտիմ Ըքրահամա ին-
13 սան էյլէ ։ Իքչթէ Իքպէն սու փուռ-

ՃԻՒՄԼԷ Վետ օղուլլարը իշխուիր ի-
քէն՝ Ըքօրահամա ՃԷվապ վէրիպ տէ-
11 տի։ Իքօգ էֆէնտիմ՝ պէնի տինկլէ։
Ֆարլայը սանա վէրիրիմ՝ վէ օնտա
օլան մաղարայը տախի սանա վէրիր-
իմ ՝ օնու գավմըմ օղուլլարընըն
կէօզլէրի էօնիւնտէ սանա վէրի-
12 րիմ։ Մէյթինի կէօմ ։ Վք Ըքը-
րահամ՝ օլ տիյարըն գավմը էօ-
13 նիւնտէ թէմէննա էթտի ՝ վէ օլ
տիյարըն գավմը իշխուիր իքէն՝
Իքփրոնա սէօյլէյիպ տէտի ։ Ընչ-
Ճագ էյէր սէն՝ քեՃշքի պէնի
տինկլէսէն ՝ թարլանըն ագչէսինի
վէրէյիմ՝ պէնտէն ալ ՝ անտէն օ-
14 րատա մէյթիմի կէօմէյիմ ։ Վք
Իքփրոն Ըքրահամա Ճէվապ վէրիպ՝
15 օնա տէտի ։ Իքքէնտիմ պէնի տինկ-
լէ ։ Տէօրթ եիւզ Ըմրսգալ կիւ-
միւշլիւք եէր՝ պէնիմ իլէ սինին
պէքնինտէ նէ օլա ։ իմտի մէյթինի
16 կէօմ ։ Վք Ըքրահամ Իքփրոնու
տինլէտի ։ Վէ Ըքրահամ Իքփրոնա՝
Վետ օղուլլարը իշխուիր իքէն՝ սէօյ-
լէտիյի կիւմիւշլիւ՝ պաղըրկեան-
լարտա կէչէր տէօրթ եիւզ մըս-
17 գալ Իքկիւմիւշ թարթըը ։ Վք
Իքփրոնուն՝ Ա՝ամըրէ գարշըսընտա
Ա՝աքփելատէ օլան թարլասը՝ կէ-
րէք թարլա կէրէք օնտա օլան
մաղարա կէրէք չէփչէվրէտէ պիւ-
թիւն սինօրլարընտա օլան թարլա-
18 տաքի ՃիւմԼէ աղաՃլար՝ օնուն շէհ-
րի գափուսունտան կիրէն ՃիւմԼէ
Վետ օղուլլարըն կէօզլէրի էօնիւն-
տէ՝ Ըքրահամա միւլք տէյիւ իպ-
19 գա օլունտու ։ Վք անտէն սօնկրա
Ըքրահամ քէնտի գարըսը Սարրա-
յը՝ Ա՝ամըրէ գարշըսընտա օլան
Ա՝աքփելա թարլասընըն մաղարա-
սընտա կէօմտիւ ։ քի պու՝ Վանան
տիյարընտա օլան Վէփրոն տուր ։
20 Վք թարլա՝ հէմ օնտա օլան մա-
ղարա՝ ԻքՎետ օղուլլարընտան Ըք-
րահամա մէզարլըգ միւլքիւ տէյիւ
իպգա օլունտու ։

1 Վք Ըքրահամ ՝կիւնլէրի կէչմիշ
Իքխթիյար օլտու ։ վէ Իքապպ
Ըքրահամը Իքէր չէյտէ պէրէքէթ-
2 լէտի ։ Վք Ըքրահամ՝ ԻքՃիւմԼէ
մալընին քէտխիւտասը օլան Իքքէն-
տի էվինին իխթիյար գուդունա
տէտի ։ Վէրէիմ էյլէ՝ Իքէվինի ույ-
3 լուղումուն ալթընա գո ։ Վք սա-
նա կէօյիւն Ալլահը վէ եէրին Ալ-
լահը ԻքԱպպ իլէ եէմին վէրէյիմ
քի՝ պէնիմ շու արաալարընտա սա-
քին օլտուղում Վանանլըլարըն
գըզլարընտան Իքօղումա գարը ալ-
4 մայսըն ։ Իլա Իքտիյարըմա վէ
վաթանըմա Իքվարասըն ՝ վէ օղլում
5 Իքահակա գարը ալասըն ։ Գուլ
տախի օնա տէտի ։ Նա գարը պէ-
նիմ արտըմձա պու տիյարա կէլ-
մէք իսթէմէտիյի թագտիրտե՝ օղ-
լունու օլ չըգտըղըն տիյարա պիր
6 վէճՀ իլէ տէօնտէրէյիմ մի ։ Վք
Ըքրահամ օնա տէտի ։ Ա՝ագըն՝
օլմայա քի օղլումու օրայա տէօն-
7 տէրէսին ։ Պէնի Իքպապամըն էվին-
տէն վէ տօղտուղում տիյարտան
չըգարան կէօյիւն Ալլահը ԻքԱպպ՝
օլ պանա սէօյլէյէն ՝ վէ պանա՝
ԻքԳու տիյարը գիւրրիյէթինէ վէ-
րէՃէյիմ տէյէրէք՝ եէմին էտէն
Իքքէնտիսի սէնին էօնիւնտէ մէչէյի-
նի կէօնտէրէՃէք ՝ վէ օղլումա օ-
8 րատան գարը ալասըն ։ Ըմմա էյէր
գարը սէնին արտընՃա կէլմէք իս-
թէմէզ իսէ ՝ Իքպու եէմինիմտէն ա-
զատ օլուրսուն ։ անՃագ օղլումու
9 օրայա կէրի կէօթիւրմէյէսին ։ Իմտի
գուլ՝ էֆէնտիսի Ըքրահամըն ույ-
լուղու ալթընա էլինի գօտու ՝ վէ
պու խուսուստա օնա եէմին էթտի ։
10 Ընտէն գուլ՝ էֆէնտիսինին տէ-
վէլէրինտէն օն տէվէ ալըպ՝ կիթ-
տի ՝ Իքվէ էֆէնտիսինին ՃիւմԼէ
գըյմէթլի էշեասը էլինտէ իտի ։ վէ
գալգըպ՝ Ա՝իչագետ ԻքԱպպուրուն
11 չէհրինէ կիթտի ։ Վք չէհրին տի-
շարըընտա սու գույսունուն եա-
Իքընտա՝ ախշամ իւսթիւ սու չէքէ-
ՃէՔ Իքգըզլարըն չըգտըգլարը վա-
գրիտա՝ տէվէլէրի չէօքտիւրտիւ ։
12 Վք տէտի ։ ԻքՆճ էֆէնտիմ Ըքը-
րահամըն Ալլահն ԻքԱպպ՝ քէրէմ
էյլէ՝ էօնիւմէ Ղպու կիւն ուղուր
աչ ՝ վէ էֆէնտիմ Ըքրահամա ին-
13 սան էյլէ ։ Իքչթէ Իքպէն սու փուռ-

ԾԸՊ ԻԴ

ա Պ. ԺԲ. 11։
Ի՛Ա. 5։
բ Պ. ԺՁ. 2։
Խա. 35։
Ա՝աղ. ՃԺԲ. 3։ Ը՛ատկ. Ժ. 22։
գ Խա. 10։
Պ. ԼԲ. 4, 5, 6։
դ Պ. ԺԶ. 2։
ե Պ. ԽԷ. 29։
զ Ա՛Ն. ԽԲ. 24։ Ի՛ՂԲ. 6։
է Պ. ԺՓ. 22։
Բ Օր. Ի. 13։ Հնս. Բ. 12։
ը Պ. ԻՁ. 35։ ԻԷ. 46։ ԽԲ. 2։ Նէ. ԼՓ. 16։ Բ Օր. Է. 3։
թ Պ. ԺԲ. 1։
Ի Պ. ԽԲ. 2։
ժ Պ. ԺՁ. 1, 7։
ի Պ. ԺՁ. 7։ ԺՀ. 15։ ԺԸ. 18։ ԺԶ. 8։ Նէ. ԼԲ. 13։ Բ Օր. Ա. 8։ Լ՚Ձ. 4։ Պար. Է. 5։
լ Նէ. ԻՁ. 20, 23։ ԼՁ. 2։ Նբր. Ա. 14։
խ Հնս. Ը. 17, 20։
ծ Խա. 2։
կ Պ. ԻԷ. 43։
հ Նէ. Բ. 16։ Ա թագ. Թ. 11։
ձ Խա. 27։ Պ. ԻՁ. 24։ ԻԲ. 13։ ԼԲ. 9։ Նէ. Գ. 6, 15։
ղ Ն՚ԵԱՀ. Ա. 11։ Ա՝աղ. Լ՚Է. 5։
ճ Խա. 43։

Digitized by Google

ՆԱՐՐՆԵՐՆ ԵՒ ՆՐՈՅՆ ՏՈՒՐՔՈՒՄ, ՎԷ ՊՈՒ ՀԷՀՐԻՆ ԿՏԱԼԻՍԻՆԻՆ ԳՐՈՂԱՐՔ

14 սու չէքմէյէ ըզգարլար • Վէ վագի՛ օլա քի Հանկը գըզ քի օնա՝ Ռէբէկա էյլէ սու գապըդը էնտիր վէ իչէյիմ տէրսէմ՝ վէ օ՝ Ես վէ տէվէլէրինէ տախի իչէրէյիմ տէր իսե՝ գուրլուն Եսահակա միւնասիպ կէօրտիւյուն օ օլա • վէ Նախոռի պիլէյիմ քի՝ էֆէնտիմէ իհսան էյլէտին ։

15 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ օ տահա սէօյլէմէյի պիթիրմէզտէն , իլթէ Ըբրահամըն գարընտաշը Հագովրուն գարըսը Նեղքսանըն օղլու Ռաթուէլէ տօղան Ռեբեկա՝ ուրմուզունտա սու գապը իլէ չըգար

16 իտի ։ Վէ գըզ Ղայէթ իլէ կիւզէլ չէհրէլու պաքիրէ իտի , վէ օնու էրքէք պիլմէտի • իտի օ՝ փունկարա էնտի , վէ սու գապընը

17 տօղտուրուպ չըգտը ։ Վէ գուլ օնու գարշըլամաղա սէյիրտիպ տէտի • Ռէբէմ էյլէ՝ սէնին սու գապընտան պանա պիրազ սու իչէր ։

18 Վէ Օ՝ Ես էֆէնտիմ տէտի • վէ թէզ՝ սու գապընը էլինէ էնտիրիպ՝

19 օնա իչիրտի ։ Վէ օնա իչիրմէյի պիթիրտիքտէ՝ տէտի • Տէվէլէրին իչիւն տախի՝ հէփիսի իչինճէ չէյտէք՝

20 սու չէքէյիմ ։ Վէ թէզ՝ սու գապընը գուրնայա պօշաթտը , վէ ես՝ չէքմէյէ թէզքրար գույուջա գօշտու , վէ օնուն ճիւմլէ տէվէլէ-

21 րի իչիւն չէքտի ։ Վէ ատէմ օնա հէյրան օլուպ , Նայապ օնուն եօլունու ուղուրլու էթտիմի՝ էթմէտիմի՝ անկլամագ իչիւն սիւքիւթ

22 էտէր իտի ։ Վէ վագի՛ օլտու քի՝ տէվէլէր իչմէյի թէմամ էթտիքտէ , ատէմ եարըմ մրսգալ Նալթունտան պիր հալգա՝ վէ էլլէրի իչիւն օն մրսգալ ալթունտան պիր

23 էֆէթ պիլազիք ալտը • Վէ տէտի • Ռհիմ՞ն գըզըսըն , քէրէմ էյլէ՝ պանա տէյիվէր • պապանըն էվինտէ կէճէ գալմադա պիզէ եէր

24 վա՞ր մը ։ Վէ օ օնա՝ պէն Ռեղքաընըն Նաքովբա տօղուրտուղու օղլու

25 Ռաթուէլին գըզը իմ տէտի ։ Էմ օնա տէտի • Պիզտէ սաման տա եէմ տէ չօգ՝ կէճէ գալմադա եէր տախի

26 վար ։ Վէ օլ ատէմ՝ Էյիլիպ

27 Նապպա սէճտէ էթտի • Վէ տէ-

տի • Ըմիթէպարիք օլսուն էֆէնտիմ Ըբրահամըն Ըլահը Նապպաքի՝ էֆէնտիմի Էքէնտի իհսանընտան վէ հագիգէթինտէն մահրում գօմայըպ՝ պէն եօլտա իքէն՝ Նապպ պէնի էֆէնտիմին գարընտաշլարընըն էվինէ գուլաղըզլատը ։ Վէ գըզ գօշուպ՝ անասընըն էվինէ պուչէյլերէ կէօրէ խապէր վէրտի ։

29 Վէ Ռեբեկանըն՝ Լաբան հմինտէ պիր գարընտաշը վար իտի • վէ Լաբան տիշարրյա փունկարա՝ օլ ատէմին եանընա սէյիրթտի ։

30 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ հալգայը վէ գըզ գարընտաշընըն էլլէրինտէքի պիլազիքլերի կէօրտիքտէ , վէ գըզ գարընտաշը Ռեբեկանըն սէօզլէրինի իչիրթտիքտէ քի՝ Ա ատէմ պանա պէօյլէ սէօյլէտի տէր իտի , օլ ատէմ օ ատէմէ վարտը , վէ իչէրէ օ՝ տէվէլէրին եանընտա փունկարա-

31 տա տուրուր իտի ։ Վէ օնա տէտի • Կէ՛ Նէյ Նապպըն միւպարէքյի , Նի՞չիւն տիշարրտա տուրուրսուն • պէն իսէ էվի՝ վէ տէվէլէրէ

32 եէր հազըրլատըմ ։ Վէ ատէմ էվէ կէլտիքտէ՝ օնուն տէվէլէրինի չէօզտիւ , վէ տէվէլէրէ սաման վէ եէմ՝ վէ օնուն այագլարընը Հէմ օնուն իլէ օլան ատէմլէրին այագլարընը եայգամաղա սու վէրտի ։

33 Ընտէն էօնիւնէ եէյէճէք գօնուլտու • ամմա օ՝ Նասլահաթըմը սէօյլէմէյինճէ՝ եէմէմ տէտի • օ

34 տախի՝ Նէօյլէ տէտի ։ Նմոի օ տէտի • պէն Ըբրահամըն գուլու

35 իմ ։ Վէ Նապպ էֆէնտիմի ղալէթ իլէ պէրէքէթլէտի , վէ պէօյիւք օլտու • վէ օնա սիւրիւլէր վէ արգըրլար վէ կիւմիւշ վէ ալթունվէ գուլլար վէ խալայրգլար վէ տէ-

36 վէլէր վէ էշէքլէր վէրտի ։ Վէ էֆէնտիմին գարըսը Նարրա իխթիյարլըղընտա՝ էֆէնտիմէ պիր օղուլ տօղուրտու • վէ Հէվի վաղուլ տօղուրտուղու՝ տիյարլարընտա սաքին օլտուղում Կանանլըլարըն գըզլարընտան օղլումա գարը ալմայասըն ։

38 Իւլա պապամըն էվինէ վէ գապիլէմէ վարըպ՝ օղլումա գարը ալա-

39 սըն ։ Վէ էֆէնտիմէ տէտիմ քի՝ պէլքի գարը արտըմճա կէլմէզ ։

Թ. Ի. Ե. 1857։

40 Եվ ասաց Պաւանա տէսի. Ահա էսի օր հուզուրուն ետա երուսաղէմի Բապպ՝ սէնին իլէ մէլէքինի կէօնտէրիպ եօլուն ու ասան էտէձէք տիր. վէ օղուսա գապիլէմտէն վէ պապամըն էվինտէն գարը ալապըն։

41 Օ՛վ զէման եէմինիմտէն ազատ օլուրսուն, էյէր գապիլէմէ վարըրսան տէ՝ սանա վէրմէզլէր խէ, օվ զէման եէմինիմտէն ազատ օլուրսուն։

42 Եվ պու կիւն փունկարա կէլիպ տէտիմ. Եհ՛ շէֆէնտիմ Ըբրահամըն Ըլահը Բապպ՝ էյէր շիմտի պէնիմ շու կիթտիյիմ եօլումու ա-

43 սան էտէր իսէն, իլթէ պէն՝ Ըսու փունկաքըն եանընտա տուրուրում. վէ վագի՝ օլա քի հանկը գըզ սու չէքմէյէ կէլիր տէ՝ պէն օնա՝ Եհ՛ բէմ էյլէ պանա սու գապընտան իչ-

44 մէյէ պիրազ սու վէր տէրիմ տէ, օ պանա՝ Են տէ իչ, հէմ տէվէլէրին իչիւն տախի սու չէքէյիմ տէր իսէ, էֆէնտիմին օղուսնա՝ Բապպըն միւ-

նասիպ կէօրտիւյիւ գարը օ օլա։

45 Պէն գալսիմտէ սօյլէմէյի տահա պիթիրմէզտէն՝ իլթէ Աբեկա ուս-մուզունտա սու գապը իլէ չըգար իտի, վէ փունկարա էնիպ՝ սու չէքտի. վէ օնա տէտիմ, Վէրէմ

46 էյլէ պանա սու իչիր։ Եվ թէզ՝ սու գապընը ումուզունտան էնտի-րիպ՝ Ի՛չ, վէ տէվէլէրինէ տախի իչիրէյիմ տէտի. վէ իչտիմ, հէմ

47 տէվէլէրէ տախի իչիրտի։ Եվ օ-նա սօրուպ՝ Եհիմի՞ն գըզընըն տէ-տիմ. վէ օ՝ Պէն Ըեղբանըն Լա-քովա տօղուրտուղու օղուս Ռա-թուէլին գըզը իմ տէտի. իմտի

Ծնէկ. ժզ. 11, 13։ Հալազայը պուրնունա վէ պիլազիք-լէրի էլլէրինին իւզէրինէ գօտուս։

48 Եվ Էյիլիպ՝ Բապպա սէձտէ գըլ-տըմ, վէ էֆէնտիմ Ըբրահամըն Ըլահը Բապպը միւպարէքլէտիմ, քի պէնի՝ Էֆէնտիմին գարընտա-

Ել. թէ. 33։ չընըն գըզընը օղուննա ալմազա՝ տօղրու եօլտան գուլաղուզլատը։

Ե. Ել. թէ. 29։ Հեռ. ք. 11։ 49 Եվ չիմտի էյէր էֆէնտիմ Էհսան վէ կէրչէքլիք էթմէք խոթէրսէնիզ, պանա խապէր վէրին. վէ եօղ ի-սէ՝ ենէ պանա խապէր վէրին, վէ

Ծ Մաղ. ձժ. 23։ Մատ. թ. 42։ Մար. ժբ. 11։ սաղա եախօտ սօլա տէօնէ՛յիմ։

50 Եվ Լաբան իլէ Յակոբէլ ճէ-վապ վէրիպ տէտիլէր. Ծոու շէյ Բապպ թարաֆընտան սատըր օլ-

տու, Ասպիզ սանա քէօթիւ եա էյի

51 սէօյլէմէյէ գատիր տէյիլ իզ։ Իմ-թէ Աբեկա սէնին էօնիւնտէ տիր, ալ վէ կիթ. վէ Բապպըն տէտիյի կիպի սէնին էֆէնտինին

52 օղուննա գարը օլսուն։ Եվ վագի՝ օլսու քի՝ Ըբրահամըն գուլու օն-լարըն սէօզլէրինի իշիթտիյի կիպի՝ Ձէերէ պէրապէր Բապպա սէճտէ

Յ Խա. 26։ 53 գըլտը։ Եվ գուլ՝ Ղիւմիւշ թա-գըմլար վէ ալթուն թագըմլար վէ էսվապլար չըգարըպ՝ Աբեկայա վէրտի. հէմ օնուն գարընտաշընա վէ անասընա Գը յէթէլի հէտիյէ-

Ե Ըն. իա. 3։ Նզր. ա. 6։ 54 լէր վէրտի։ Ընտէն քէնտիսի՝ հէմ օնուն իլէ պէրապէր օլան աւոէմլէր եէյիպ իչտիլէր, վէ կէճէ օթապա գալտըլար. վէ սապահտան գալգ-տրգլարընտա՝ Պէնի էֆէնտիմէ

Ի Խա. 56, 59։ 55 կէօնտէրին տէտի։ Եվ գըզընն գա-րընտաշը հէմ անասը տէտի. Փըզ պիզտէ պիր գաչ կիւն հիչ օլ-մազ իսէ օն՝ օթուրսուն, սօնկրա

56 կիթսին։ Ըմմա օ՝ օնլարա տէտի. Պէնի ալըգման. զերա Բապպ եօ-լումու ասան էթտի. պէնի սալը

57 վէրին քի՝ էֆէնտիմէ վարայըմ։ Եվ տէտիլէր. Փըզը չաղըրալըմ, վէ

58 աղըզնը արայալըմ։ Ամտի Աբեկայը չաղըրտըլար, վէ օնա տէտիլէր. Պու աստէմ իլէ կիտէ՛րմիսին. վէ օ՝ Եվտէբիմ տէտի։

59 Ընտէն գըզ գարընտաշլարը Աբե-կայը՝ վէ Օնուն սիւտ անասընը վէ Ըբրահամըն գուլունու վէ օնուն

Յ Պ. Լ. 8։ 60 ատէմլէրինի սալը վէրտիլէր։ Եվ Աբեկայէ խայը տուա՝ էտիպ՝ օ-նա տէտիլէր. Են գըզ գարընտա-շըմըզ սըն, Հէզարան օն պինլէ-

Ե Պ. ժէ. 16։ Ել Պ. իէ. 17։ քէ չօղալասըն, վէ Հազիրրիյէ-լէրին՝ տիւշմէնլէրինին գափուլարը-նը զապթ էտէ։

61 Ամտի Աբեկա հէմ օնուն պէս-լէմէլէրի գալգըպ՝ տէվէլէրէ պին-տիլէր, վէ օ ատէմին արտընձա կիթտիլէր. վէ գուլ Աբեկայը

Ա Պ. ժզ. 14, իէ. 11։ 62 ալըպ կիթտի։ Եվ Յասահակ Ա-հայրօյի գուլուսունտան տէօնիւպ կէլիյօր իտի. չիւն քի գըսլէ տի-

63 յարընտա սաքին իտի։ Եվ Յա-սահակ Նախչամ իւսթիւ սահրա-յա ի՛պատէթ էթմէյէ չըգմըշ ի-տի. վէ կէօզլէրինի գալտրրըպ պագտը, վէ իշթէ տէվէլէր կէլի-

Ե Հես. ա. 8։ Ռաղ. ա. 2, կե. 12։ ձժթ. 15։ ձխէ. 5։

Digitized by Google

64 յօր իտի : Վ Է Ռեբեկա կէօզլէ-
րինի գալորըպ՝ Իսահակը կէօր-
65 տիւքտէ , Ծեէվետէն էնտի : Վ Է
գուլա տէտի . Պու պիզի գարշը-
լամագ իչիւն սահրատա կէզէն ա-
տէմ քիմ տիր . վէ գուլ՝ Ինճէն-
տիմ տիր տէտի . վէ նիգապը ա-
66 լըպ՝ Էօրթիւնտիւ : Վ Է գուլ՝ Հէր
իշլէտիյի շէյլէրի Իսահակա նագլ
67 էթտի : Վ Է Իսահակ օնու անա-
սը Սարրանըն չատըրընա կէօթիւր-
տիւ , վէ Ռեբեկայը ալտը , վ
քենտի գարըսը օլտու . վէ օ՝ օնու
ս պ . ւբ . սէվտի . վէ Իսահակ Ճանասընըն
12 : վէֆոըընտան սօնկրա միւթէսէլլի
օլտու :

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Ընբրահամըն Ռեեուբատան օղուլլարը : 5 Մալինին թագսիմ օլունմասը : 7 Օնուն եաշ-
չը վէ վէֆաթը : 9 Օնուն կէօմիւլմէսի : 12 Իսմայէլին սիւլիւէլերի : 17 Օնուն եաշը վէ
վէֆաթը : 21 Իսահակըն Ռեեուկա իչիւն տուա՝ էյլէտիյի : 24 Իսաւ իլէ Ճակոբուն
տօղմասը : 27 Օնլարըն պիրի պիրինտէն ֆարգը : 29 Իսաւըն իլք տօղմագ հագդընը ասթա-
ղընը :

ԹՒ . Ի՛ . Ը . 1853 : 1 Վ Է Ընբրահամ թէքրար պիր գա-
ծ ա ՄՆ . ա . 32 : ծընը ալտը , վէ օնուն ատը Ռեե-
2 տուբա իտի : Վ Է Ա՛օ օնա՝ Օ՛ղմ-
բանը վէ Յեկսանը վէ Ա՛ադանը
վէ Ա՛ադիանը վէ Յեսբոկու վէ
3 Ա՛ուէյի տօղուրտու : Վ Է Յեկ-
սան՝ Սարայը վէ Ռեդանը տօղուր-
տու . վէ Ռեդանըն օղուլլարը՝
Ասուրիմ վէ Լատուսիմ վէ Լոմոմ-
4 միմ իտի : Վ Է Ա ադիանըն օղուլ-
լարը՝ Ռեփա վէ Ըփեր վէ Ինովք
վէ Ըբիդա վէ Ելդաա իտի . Հէմ
պունլար՝ Ռեեուբանըն օղուլլարը
իտի :
ք պ . իէ . 36 : 5 Իմտի Ընբրահամ՝ Ճիւմլէ վա-
6 րիյէթինի Իսահակա վէրտի : Ընբ-
մա Ընբրահամ օտալըգլարընըն օ-
ղուլլարընա ադիյէլէր վէրտի . վէ
ք պ . իա . 15 : քենտիսի Հայաթտա իքէն՝ օնլարը
օղլու Իսահակըն եանընտան կիւն
գ Ղ ա . գ . տօղուսունա տօղրու՝ Ատշրիգ տի-
3 : յարընա կէօնտէրտի :
ԹՒ . Ի՛ . Ը . 1833 : 7 Վ Է Ընբրահամըն եաշատըղը Է՛օմ-
բիւ երլլարընըն կիւնլէրի պունլար
տըր , Լա՛նէ եիւզ եէթ Ճ պէշ երլ :
ե պ . իէ . 15 : 8 Վ Է Ընբրահամ Է՛յի փիրլիքտէ՝
խ թ . 29 : իխթիար վէ տօղղուն սինտէ Ճան
ղ պ . լէ . 29 : թէսլիմ Ետիպ էօլտիւ , վէ Ղգավ-
խ թ . 33 : 9 մընա գաթըլտը : Վ Է Էօղուլլարը
Իսահակ վէ Իսմայէլ օնու՝ Ա՛աքփե-
լա մաղարասընտա կէօմտիւլէր , քի
օ՝ Ռեեուկի Ա՛ահատ օղլու Ենփրոնուն
թարլասընտա Ա՛ամրէ գարշըսընը-
10 սա տըր . Ինանի Էօլ թարլատա քի
Ընբրահամ՝ Ռեետ օղուլլարընտան
սաթըն ալմըշ իտի . Ընբրահամ
վէ գարըսը Սարրա օթատա կէօ-
միւլտիւ :
11 Վ Է վագի՝ օլտու քի՝ Ընբրահամ
Էօլտիւքտէն սօնկրա , Ելոհ օնուն
օղլու Իսահակը պէրէքէթլէտի .
վէ Իսահակ Լահայրոյի գույու-
սունուն եանընտա սաքին իտի :
12 Վ Է Սարրանըն Ա՛ընըլը խալա-
յրղը Ագարըն Ընբրահամա տօ-
ղուրտուղու՝ Ընբրահամըն օղլուս
Իսմայէլին թէվլիտաթը պունլար
13 տըր : Վ Է Իսմայէլին օղուլլարը-
նըն ատլարը՝ ատլարընձա վէ թէվ-
լիտաթլարընձա պունլար տըր . Իս-
մայէլին իլք տօղուշու Նաբէօթ ,
անտէն Կեդար վէ Ադբէել վէ
14 Ա՛աբսամ , վէ Ա՛ասմա վէ Ի՛ումա
15 վէ Ա՛ասսէ , Էի՛ոդադ վէ Թեմա՛
16 Յետուր՝ Նաբէս՝ վէ Կեդմա : Իս-
մայէլին օղուլլարը պունլար տըր .
վէ օպալէբինձէ Հէմ քէօյլէրինձէ
աուլարը պունլար տըր . Հիւմմէթ-
17 լէրինձէ օն իքի պէյ իտիլէր : Վ Է
Իսմայէլին Ի՛օմրիւնիւն երլլարը
պունլար տըր . Լա՛նէ եիւզ օթուզ
եէտի երլ . վէ Ճան թէսլիմ էտիպ
էօլտիւ , վէ գավմընա գաթըլտը :
18 Վ Է Ինվիլատէն թա Շուրա կի-
տէճէք եօլտա Ա՛ըսըրըն գարշըսըն-
տա օլան Շորեստանէտէք սաքին
օլտուլար . Ճիւմլէ գարընտաշլա-
րընըն էօնիւնտէ *սաքին օլտու :
19 Վ Է Ընբրահամըն օղլու Իսահա-
կըն թէնասիւլիւ պունլար տըր .
Ընբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյ-
20 լէտի : Վ Է Իսահակ՝ †Ա՛իչլա-
դետուէն օլան Սիւրիանի Լաթու-
էլնի գըղը՝ Սիւրիանի Լաբանըն
գըզ գարընտաշը Ռեբեկայը քէն-
տինէ գարը ալտըղընտա , գըզգ
21 եաշընտա իտի : Վ Է Իսահակ՝ գա-
րըսը հագդընտա գըսըրը օլտուղու
իչիւն Ա՛ապափ Նիյաշ էթտի . վէ
Ա՛ապափ Նիյաշընը գապուլ էյլէ-

ք ա ՄՆ . է . 20 : բ ՄՆ . լէ . 13 : Նզ . ը . 23 :

ԹՒ . Ի՛ . Ը . 1832 : 9 մընա գաթըլտը : Վ Է Էօղուլլարը
Իսահակ վէ Իսմայէլ օնու՝ Ա՛աքփե-
լա մաղարասընտա կէօմտիւլէր , քի
օ՝ Ռեետի Ա՛ահատ օղլու Ենփրոնուն
թարլասընտա Ա՛ամրէ գարշըսընը-
10 սա տըր . Ինանի Էօլ թարլատա քի
Ընբրահամ՝ Ռեետ օղուլլարընտան
սաթըն ալմըշ իտի . Ընբրահամ
վէ գարըսը Սարրա օթատա կէօ-
միւլտիւ :
11 Վ Է վագի՝ օլտու քի՝ Ընբրահամ
Էօլտիւքտէն սօնկրա , Ելոհ օնուն
օղլու Իսահակը պէրէքէթլէտի .
վէ Իսահակ Լահայրոյի գույու-
սունուն եանընտա սաքին իտի :
12 Վ Է Սարրանըն Ա՛ընըլը խալա-
յրղը Ագարըն Ընբրահամա տօ-
ղուրտուղու՝ Ընբրահամըն օղլուս
Իսմայէլին թէվլիտաթը պունլար
13 տըր : Վ Է Իսմայէլին օղուլլարը-
նըն ատլարը՝ ատլարընձա վէ թէվ-
լիտաթլարընձա պունլար տըր . Իս-
մայէլին իլք տօղուշու Նաբէօթ ,
անտէն Կեդար վէ Ադբէել վէ
14 Ա՛աբսամ , վէ Ա՛ասմա վէ Ի՛ումա
15 վէ Ա՛ասսէ , Էի՛ոդադ վէ Թեմա՛
16 Յետուր՝ Նաբէս՝ վէ Կեդմա : Իս-
մայէլին օղուլլարը պունլար տըր .
վէ օպալէբինձէ Հէմ քէօյլէրինձէ
աուլարը պունլար տըր . Հիւմմէթ-
17 լէրինձէ օն իքի պէյ իտիլէր : Վ Է
Իսմայէլին Ի՛օմրիւնիւն երլլարը
պունլար տըր . Լա՛նէ եիւզ օթուզ
եէտի երլ . վէ Ճան թէսլիմ էտիպ
էօլտիւ , վէ գավմընա գաթըլտը :
18 Վ Է Ինվիլատէն թա Շուրա կի-
տէճէք եօլտա Ա՛ըսըրըն գարշըսըն-
տա օլան Շորեստանէտէք սաքին
օլտուլար . Ճիւմլէ գարընտաշլա-
րընըն էօնիւնտէ *սաքին օլտու :
19 Վ Է Ընբրահամըն օղլու Իսահա-
կըն թէնասիւլիւ պունլար տըր .
Ընբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյ-
20 լէտի : Վ Է Իսահակ՝ †Ա՛իչլա-
դետուէն օլան Սիւրիանի Լաթու-
էլնի գըղը՝ Սիւրիանի Լաբանըն
գըզ գարընտաշը Ռեբեկայը քէն-
տինէ գարը ալտըղընտա , գըզգ
21 եաշընտա իտի : Վ Է Իսահակ՝ գա-
րըսը հագդընտա գըսըրը օլտուղու
իչիւն Ա՛ապափ Նիյաշ էթտի . վէ
Ա՛ապափ Նիյաշընը գապուլ էյլէ-

ե պ . իէ . 23 : զ պ . իէ . 29 :

Digitized by Google

ՊԸՋ Լ.Զ

Լսահակը՝ պիր զբԹլըզ սեպեպհնտեն Գնճ բարայա վարդրը։ 2 Ըլլահն օնա սէօյլէմէսի, վէ օնու միւսարէբլէմէսի։ 7 Ըբիմելէյին օնա գարըսընը ինքեար եԹամխի իլիւն Թա՛զիը եԹՌեսի։ 12 Ընուն զենկինլենմէսի։ 18 Ընուն Նյսէք՝ Ռիդնա՛ վէ Ռուումէի գաւյարընը գազդրդը։ 26 Ըբիմելէ յին օնուն իւե Լհրսաբէեմե ա՛հ քեսիլտիկի։ 34 Նսաւըն գարըլարը։

1 Ա է եէրտե գըԹլըզդ օլտու՝ Ընբրահամըն կիւնէլէրինտե օլան եվվելքի գըԹլըգտան մա՛տա։ վէ Լսահակ փղշտլըլարըն փատիշահը Ընբիմելէյէ՝ Կերարայա վարդը։
2 Ա է Լապդ օնա կէօրիւնիւպ տեփի. Ընըրըա էնմէ, Եսանա տեյէճէյիմ
3 եերտե սաքին օլ։ Ցոու տիյարտա միւսաֆիր օլ, վէ Եպէն սէնին իւէ օլուպ՝ Եսէնի պէրէքէԹլէյէճէյիմ. զիրա Եճիւմլե պու պէլտէլէրի՝ սա նա վէ զիւրրիյէԹինէ վէրէճէյիմ, վէ Ըպդպան Ընբրահամ եԹափխիմ
4 եե հինի սապիհ ետէճէյիմ։ Ա է ԸզիւրրիյէԹինի կէօյիւն եըլտըզլարը գատար չօղալտաճաղըմ, վէ ճիւմլե պու պէլտէլէրի զիւրրիյէԹինէ վէրէճէյիմ. վէ Ցհէրին ճիւմլե Թայիֆէլէրի սէնին զիւրրիյէԹինտե պէրէքէԹլէնէճէքլէր.
5 Չունկի քի Ընբրահամ սէօզիւմիւ տինկլէտի, վէ էմրլէրիմի՝ ԹԷնպիհլէրիմի՝ գանունլարըմը՝ վէ նօմօսլարըմը հըֆզ էյլէտի։
6 Իմմի Լսահակ Կերարատա սա-
7 քին օլտու։ Ա է օ մահալլին ա-տէմլէրի գարըսը իչիւն սօրտուգլա-րընտա՝ Ցկընդ գարընտաչըմ տըր տէտի. զիրա Եգարըմտըր տէմէյէ գօրդտու, օլմայա քի օ մահալլին ա-տէմլէրի պէնի Ռեբեկա իչիւն էօլ-տիւրէլէր տէյիւ. զիրա Ցօ կիւզէլ
8 չէհրեչի իտի։ Ա է վագիի՝ օլտու քի՝ օրատա չօդ զէման էյլէնինճէ, փղշտլըլարըն փատիշահը Ընբիմելէք փէնճէրետէն պագըպ կէօրտիւ քի՝ իչԹե Լսահակ գարըսը Ռեբեկա ի-
9 լէ օյնաչը յօր իտի։ Ա է Ընբիմելէք Լսահակը չաղըրըպ տէտի. Ցահգիգան՝ իչԹե օ սէնին գարըն տըր, նա նիչիւն՝ Կընդ գարընտաչըմ տըր տէտին. վէ Լսահակ օնա տէտի. Չիւն քի տէտիմ. Ցլմայա քի օնուն
10 սէպեպինտեն էօլէյիմ։ Ա է Ընբիմելէք տէտի. Պու պիզէ էյլէ-

ա Պ.ԺԲ.10։

բ Պ.Ի.2։

գ Պ.Ի.1։

դ Պ.Ի.1։ Ասղ.ԼԹ. 12։ Նբը. ԺՁ.9։

ե Պ.ԻԲ.15։
զ Պ.ԺԲ.2։
է Պ.ԺՀ.15։ ԺԵ.18։
ը Պ.ԻԲ.16։ Ասղ.ԽԵ. 9։
թ Պ.ԺԵ.5։ ԻԲ.17։
ժ Պ.ԺԲ.3։ ԻԲ.18։

ի Պ.ԻԲ.16, 18։

լ Պ.ԺԲ.13։ Ի.2, 13։
խ Ընահ.ԻԹ. 25։

ծ Պ.ԻՀ.16։

ռի, վէ Ենունն գարըսը Ռեբեկա
22 Համիլէ օլտու։ Ա է չօճուգլար օ-նուն տէրուհինտե վուրուշըրլար իտի, իմմի տէտի. Պէօյլէ իսկ՝ նիչիւն պէն պէօյլէ օլտում. վէ Ցապպա տանըշմազա վարդը։ Ա է
23 Լապդ օնա տէտի. Ցկարընտա իքի Թայիֆէ վար, վէ պաղրընտան իքի իւմմԹի այրըլաճագ. վէ Նիւմ մէԹին պիրի օպրիհնտէն գուվվԹը-լու օլաճագ, վէ Ցպէօյիւյիւ՝ քիւ-
24 չիւյիւնէ գուլլուգ ետէճէք։ Ա է տօղուրմազա կիւնէլերի տօլունճա,
25 իչԹե գարընտա էքիզ իտի։ Ա է իլք չըգան՝ գըզըմմրագ՝ Ընփիւ-Թիւն պէՖէնէ գըլլը գափօր կիպի իտի. վէ ատրընը Ցնսաւ գօտու-
26 լար։ Ա է օնտան սօնկրա գարըն-տաչը չօգտը, վէ Ցէլի Լսաւըն էօքչէսինի ԹուԹտուղու սէպէպ-տէն՝ Ցատրընը Յակոբ գօտուլար. վէ օնլարըն տօղտուգլարընտա՝ Ի-սահակ ալԹմըշ եաչընտա իտի։
27 Ա է չօճուգլար պէօյիւյիւլէր. վէ Լսաւ սահրա ատէմի՝ Եմահիր ավ-ճի օլտու. ամմա Յակոբ Ցթամ ատէմ օլուպ՝ Ցէատրըլարտա օթու-
28 րուր իտի։ Ա է Լսահակ Լսաւը սեվլեր իտի, զիրա Ցօնուն ավը օնա լէզիզ կէլիր իտի. Ցլաքին Լհրե-կա Յակոբու սեվլեր իտի։
29 Ա է պէր կէՖ Յակոբ աշ փիչի-բիր իքէն, Լսաւ սահրատան կէ-
30 լիպ՝ եօղրունն իտի։ Իմմի Լսաւ Յակոբա տէտի. Կերէմ էյլէ՝ շու գըզըլ աշտան վէր եէյիմ, զի-բա եօրղունուում. օնուն իչիւն ատը-
31 նա Ցէնդոմ տէնիլտի։ Ա է Յա-կոբ տէտի. Պու կիւն պանա սէ-նին իլք տօղուշ Հադգընը սաթ։
32 Ա է Լսաւ տէտի. ԻչԹե պէն էօ-լիմճ վարըյօրում, վէ իլք տօ-
33 ղուշ պանա նէյճ՞ եարար։ Ընտէն Յակոբ տէտի. Պանա պու կիւն եէ հին էթ, օ տախի օնա եէ-մին էթտի, վէ Ցքէնտի իլք տօ-ղուշ Հադգընը Յակոբա սաթտը։
34 Ա է Յակոբ Լսաւա էքմէք վէ մըր-ճխմէք աշը վէրտի. վէ Ցօ եէտի, վէ իչտի, վէ գալգըպ՝ կիթտի.
պու վէճհ իլե Լսաւ իլք տօղուշ-լուղու թահգիր էյլէտի։

Digitized by Google

թ. Ի՛. Ը. 1804։

ա պ. ք. 9։

ե Կաղ. ձե. 15։

ը Մատ. ժգ. 8։ Մար. գ. 8։

թ Խոս. 3։ պ. ի՛գ. 1, 35։ Յոբ. խբ. 12։

ժ պ. իգ. 35։ Կաղ. ձի՛գ. 3։ Ընակ. Յ. 23։

ի պ. լԷ. 11։ Ժող. գ. ի՛։

ի պ. ի՛ա. 30։

ի Նէ. ա. 9։

ի պ. ի՛ա. 31։

* Իպր. Ը-պուհայաթ։

ա պ. ի՛ա. 25։

† Ւ՚նա՛նէ՝ Նի-զա՛։

‡ Ե՛նէ՝ Խուսաւուածք։

§ Ւ՚նա՛էն՝ Նէ-նիչւիք։

Է պ. ժԷ. 6։ ի՛ը. 3։ ի՛ա. 52։ Նէ. ա. 7։

տիկին նէ՞ տիր. ազ գալտը խալգ-տան պիրիսի գարըն իլէ եաթայօր իտի, վէ Ւիւզերիմիզե ճիւրմ կէ-
11 թիրէճէյիտին։ Իմտի Ըբիմելէք ճիւմլէ գավմա թէնսիհ էտիպ տէ-տի. Ո՞վեր քիմ պու ատէմ՝ եա օնուն գարըսընա տօգունուրսա, էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ։
12 Վ՚է Իսահակ օլ եէրտէ էքիպ՝ օ երլտա Ւեիւզ գաթ թահսիլ էյ-լէտի. վէ Բապպ Ւօնու պէրէքէթ-
13 լէտի։ Վ՚է ատէմ Ւպէօյիւք օլ-տու. վէ կիթտիքճէ պէօյիւտիւ, շէօյլէ քի ղայէթ իլէ պէօյիւք օլ-
14 տու։ Վ՚է օ՝ գօյունլարա վէ սը-ղըրլարա վէ չօգ գուլլարա մալիք օլմագ իլէ, փղշտլըլար Ւօնա հա-
15 սէտ էթտիլէր։ Վ՚է պապասը Ըբրա-համըն կիւնլէրինտէ՝ Ւպապասընըն գուլլարը գազտրգլարը ճիւմլէ գու-յուլարը փղշտլըլար գափատըլար, վէ օնլարը թօփրագ իլէ տօլտուր-
16 տուլար։ Վ՚է Ըբիմելէք Իսահակա տէտի. Ւ՚գանըմըզտան կիթ. զիրա պիզտէն չօգ գուվվէթլի օլտուն։
17 Վ՚է Իսահակ օրատան կիտիպ՝ Գերարա տէրէսինտէ գօնտու, վէ
18 օրատա սաքին օլտու։ Վ՚է Իսա-հակ՝ պապասը Ըբրահամըն կիւն-լէրինտէ գազտրգլարը՝ վէ Ըբրա-համըն էօլմէսինտէն սօնկրա փը-ղըշտլըլարըն գափատըգլարը սու գույուլարընը թէքրար գազտը, վէ Ւօնլարա պապասընըն գօտու-
19 տլարա կէօրէ իսիմլէր գօտու։ Վ՚է Իսահակըն գուլլարը տէրէտէ գազըպ՝ օրատա *ագար սու գու-
20 յուսու պուլտուլար։ Վ՚է Գե-րարանըն չօպանլարը Իսահակըն չօ-պանլարը իլէ՝ Սու պիզիմ տիր տէ-յէրէք՝ †էքիշտիլէր. օնուն իչիւն օլ գույունուն ատընը †Ւ՚սէք գօ-տու. զիրա օնուն իլէ նիզա՝ էթ-
21 տիլէր։ Ընուէն պիր պաշգա գույու գազտրլար, վէ օնուն իչիւն տախի չէքիշտիլէր. վէ ատընը ‡Միդնա
22 գօտու։ Վ՚է օրատան կէօչիւպ՝ պիր պաշգա գույու գաղտրգտա, օնուն իչիւն չէքիշմէտիլէր. պու էճիլտէն ատընը §Ռոթովիմ գօյուպ տէտի քի՝ Բապպ պիզի շիմտի կէ-նիշլէսի, վէ Նէերտէ մէյլէտար օ-
23 լաճաղըզ։ Վ՚է օրատան Ներսաբէէյէ չըգ-

24 տը։ Վ՚է օ կէճէ Բապպ օնա կէօ-բիւնիւպ տէտի. Ո՞վէն՝ պապան Ըբրահամըն Ըլլահը իմ. Ւգօրգ-մա. զիրա ՚սէնին իլէ իմ, վէ գու-լում Ըբրահամ իչիւն սէնի պէրէք-քէթլէյիպ՝ զիւրրիյէթինի չօղալ-
25 տաճաղըմ։ Վ՚է օրատա ՚պիր մէզ-պահ եափըպ՝ Ւ՚Բապպըն ատընա նիտա էյլէտի, հէմ օրատա չա-տըրընը գուրտու. վէ Իսահակըն գուլլարը օրատա պիր գույու գազ-տըլար։
26 Վ՚է Ըբիմելէք՝ միւսահիպի Ո-քոզաթ վէ ՚սէրասքերի Փիքօղ ի-լէ Գերարատան օնա վարտըլար։
27 Վ՚է Իսահակ օնլարա տէտի. Ւ՚նչ՞ սէպէպտէն պանա կէլտինիզ, չիւն քի ՚պէնտէն իքրահ էտիպ՝ ՚պէնի-
28 հանընըզտան գօվտուննուզ։ Վ՚է տէտիլէր. Ըհահգիգան կէօրտիւք քի՝ Բապպ ՚սէնին իլէ տիր, վէ տէ-տիք. Ո՞վալա արամըզտա՝ սէնին ի-լէ պիզիմ պէյնիմիզտէ պիր եէմին ՚գօ՛պ օլունսուն, վէ սէնին իլէ ա՛հտ
29 քէսիշէլիմ, քի պիզէ քէմլիք էթ-մէյէսին, նիճէ քի պիզ սանա տօ-գունմատըգ իսէ, վէ նիճէ քի սա-նա անճագ էյլիք էյլէյիպ՝ սէնի սէ-
30 լամէթ իլէ կէօնտէրտիք իսէ. ‡սէն չիմտի Բապպըն միւպարէյի սին։
31 Վ՚է ՚օնլարա զիյաֆէթ էյլէտի. վէ եէտիլէր՝ վէ իչտիլէր. Վ՚է սապահ-տան էրքէն գալգըպ՝ ՚պիրի պիրինէ եէմին էթտիլէր. անտէն Իսահակ օնլարը կէօնտէրտի, վէ եանընտան
32 սէլամէթ իլէ կիթտիլէր։ Վ՚է վագի՛ օլտու քի՝ հէման օլ կիւնտէ՝ Ի-սահակըն գուլլարը կէլտիլէր, վէ գազտրգլարը գույու իչիւն օնա խապէր վէրտիլէր, վէ օնա՝ Սու
33 պուլտուգ տէտիլէր։ Վ՚է օնուն ատընը *Սաբէէ գօտու. ‡օնուն իչիւն թա պու կիւնէտէք օ շէհրին ատը †Բէրսաբէէ տիր։
34 Վ՚է ՚Իսաւ գըրդ եաշընտա Ի-քէն՝ Ռէպղի Բէերինին գըզը Ցու-դիթի՝ վէ Ռէպղի Ընօնուն գըզը Բասեմաթը քէնտինէ գարը ալտը։
35 Վ՚է օնլար Իսահակա հէմ Ռէբե-կայա Բճան աճընը օլտուլար։

ՊԸՊ ԻԶ

Իսահակըն Իակաւբ ավա կէօնտէրտիխի։ 6 Յակոբուն՝ վալիտէսինին նասիհաթընը իճրա

թ. Ի՛. Ը. 1804։

գ պ. ժէ. 7։ իե. 12։ իը. 13։ Նէ. է. 6։ Գործ. է. 32։

ջ պ. ժէ. 1։

՚ Խոս. 3, ե։

՚՚ պ. ժբ. 7։ ժէ. 18։

Վ Կաղ. ձժգ. 17։

՚՚ պ. իա. 22։

ր Գործ. ժա. 7։

ց Խոս. 16։

՚՚ պ. իա. 22, 23։

‡ պ. իի. 31։ Կաղ. ձժե. 15։

† պ. ժբ. 3։

• պ. իա. 31։

•Ւ՚նա՛նէ՝ Նէ-մին։

†Ւ՚նա՛նէ՝ Նէ-մին գույսա-սու։

թ. Ի՛. Ը. 1796։

ե պ. իբ. 31։

՚՚ պ. ԼՂ. 2։

բ պ. իէ. 46։ իը. 1, 8։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. Ն. 1760 Գէ։

Էախ՝ 15 փետրվարին խայր տուա՛ծնը ալ- ծրղը ։ 34 Նսաւըն պոռ խուսուս իչին շէ- քեայէթ էախ՝ չօգ եալվաճմասը իլէ՝ խայր տուա՛ ալծրղը ։ 41 Օնան Յակոբաս էօլ- սիւմէյէ գասա էթախչի ։ 43 Ռեբեկանն Յակոբա Լաբանա կէօնդէրախչի ։

1 Ա է վագի՛ օլտու քի Նսահակ իխ-
Թիսարլանըպ՝ կէօզլէրի կէօր-
մէքտէն զայիֆ գալտրգտա ։ պէօ-
Յիւք օղլու Նսաւը չաղըրըպ օնա
տէտի ։ Օղլում ։ վէ օ օնա՝ Նշ-
2 թէ պէն տէտի ։ Ա է օ տէտի ։
Նշխէ արթըզ իխթիյար օլտում ։
3 Ա է Ղնիմոի վար սիլահ Լարընը՝ թիր-
քէշինի վէ օգ եայընը ալ տա՝ սահ-
րայա չըգ ։ վէ պանա պիր ավ ավ-
4 լա ։ Ա է պանա սէվտիյիմ կիպի
թաա՛մլար եափ ։ վէ պանա կէթիր
եէյիմ ։ շէօյլէ քի էօլմէզտէն էվ-
վէլ Ղճանըմ սանա խայր տուա՛
5 էյլէյէ ։ Ա է Նսահակ՝ օղլու Նսաւա սէօյ-
լէտիյինտէ ։ Ռեբեկա իշխթի ։ Ն-
սաւ իսէ՝ ավը ավէայըպ կէթիրմէյէ
6 սահրայա կիթի ։ Ղմոի Ռեբեկա
օղլու Յակոբա սէօյլէյիպ տէտի ։
Նշխէ պապանը իշխթիմ քի՝ գա-
րընտաշըն Նսաւա սէօյլէյիպ տէ-
7 տի ։ Պանա ավ կէթիրիպ՝ պէնիմ
իչիւն թաա՛մլար եափ եէյիմ ։ քի
էօլմէզտէն էվվէլ սանա Ռապպն
Հուզուրունտա խայր տուա՛ էյլէ-
8 յիմ ։ Ա է Ղնիմի օղլում՝ պէնիմ
սանա պույուրտուղումա կէօրէ՝
9 Նսէօզիւմիւ տինկլէյիպ ։ Վալա սիւ-
րիւյէ կիթ ։ վէ պանա օրատան՝
քէչիլէրտէն իքի էյի օղլագ կէթիր ։
վէ Ղօնլարը պապան իչիւն սէվտի-
10 յի կիպի թաա՛մլար եափայըմ ։ Ա է
պապանա կէօթիւր եէսին ։ շէօյլէ
քի Կէօլմէզտէն էվվէլ սանա խայր
11 տուա՛ էյլէյէ ։ Ըմմա Յակոբ՝
անասը Ռեբեկայա տէտի ։ Նշխէ
Ըգարընտաշըմ Նսաւ թիյլիւ ա-
տէմ տիր ։ վէ պէն թիւյսիւզ ա-
12 տէմ իմ ։ Նհթիմալ քի՝ պապամ
Ռպէնի էլի իլէ եօգլայա ։ վէ Նազա-
րընտա ալտատըճը կիպի կէօրիւ-
նէ յիմ ։ վէ Ժիւզերիմի խայր տուա՛
եէրինէ պէտ տուա՛ կէթիրէյիմ ։
13 Ա է անասը օնա տէտի ։ Ղվէտ
տուա՛ն իւզերիմի օլսուն օղլում ։
հէման սէօզիւմիւ տինկլէյիպ՝ կիթ

14 պանա ալըվէր ։ Նմոի օ կիթտի ։
վէ ալըպ՝ անասընա կէթիրտի ։ ան-
տէն անասը՝ Ռպապասընըն սէվտիյի
15 կիպի թաա՛մլար եափտը ։ Ա է
Ռեբեկա՝ պէօյիւք օղլու Նսաւըն
էվտէ քէնտի եանընտա օլան Ժա՛լա
էսմապլարընը ալըպ՝ քիւչիւք օղ-
16 լու Յակոբա կիյտիրտի ։ Ա է էլ-
լէրինէ հէմ պօյնունուն թիյսիւզ
եէրլէրինէ քէչի օղլագլարընըն տէ-
17 րսինի կիյտիրտի ։ Ընտէն եափ-
տրդը թաա՛մլար իլէ էքմէյի՝ օղլու
18 Յակոբուն էլինէ վէրտի ։ Ա է օ՝
պապասընա վարըպ՝ Նյ պապամ
տէտի ։ վէ օ՝ Նշխէ պէն՝ սէն քիմ
19 սին օղլում տէտի ։ Ա է Յակոբ
պապասընա տէտի ։ Պէն իլք տօ-
ղուշուն Նսաւըմ ։ պանա տէտի-
յին կիպի էյլէտիմ ։ քէրէմ էյ-
լէ՝ գալգ օթուր ։ վէ ավըմտան
եէ ։ շէօյլէ քի՝ Ղճանըն պանա խայր
20 տուա՛ էյլէյէ ։ Ա է Նսահակ՝ օղ-
լունա տէտի ։ Նի՞ճէ պէօյլէ չա-
փուք պուլտուն օղլում ։ վէ օ տէ-
տի ։ Ձիւն քի Ընլահըն Ռապպ՝ էօ-
21 նիւմ բասթ կէթիրտի ։ Ա է Նսա-
հակ Յակոբա տէտի ։ Ղալա եագ-
լաշ օղլում՝ վէ Նսէնի էլիմ իլէ եօգ-
լայըմ քի՝ սէն շու օղլում Նսա՞ւ

22 մը սըն եօխսա տէյիլմի ։ Ա է Յա-
կոբ՝ պապասը Նսահակա եագլաշ-
տը ։ վէ օ օնու էլի իլէ եօգլատը ։
վէ տէտի ։ Ռէս Յակոբուն սէսի՝
ամմա էլլէր Նսաւըն էլլէրի տիր ։
23 Պէօյլէճէ օնու թանըմատը ։ զիրա
Հէլլէրի գարընտաշը Նսաւըն էլլէ-
րի կիպի թիւյլիւ իտիլէր ։ վէ օ-
24 նա խայր տուա՛ էյլէտի ։ Ա է տէ-
տի ։ Ռէն շու օղլում Նսա՞ճմըսըն՝
25 օ տախի տէտի ։ Պէն օ իմ ։ Ընտէն տէտի ։ Նանըմա կէթիր ։ վէ
օղլումուն ալընտան եէյիմ ։ շէօյլէ
քի Ղճանըմ սանա խայր տուա՛ էյ-
լէյէ ։ վէ եանընա կէօթիւրտիւ ։
վէ եէտի ։ Հէմ օնա շարապ կէ-
26 թիրտի ։ վէ իչտի ։ Ա է պապասը
Նսահակ օնա տէտի ։ Ճ Նմոի
27 եագլաշ վէ պէնի էօփ օղլում ։ Ա է
օ եագլաշըպ՝ օնու էօփտիւ ։ վէ
օնուն էսմապլարընըն գօգուսունու
գօգլատը ։ վէ օնա խայր տուա՛ էյ-
տիպ տէտի ։ Պագ՝ Ղօղլումուն գօ-
գուսու Ռապպն պէրէքէթլէտիյի
28 սահրա գօգուսու կիպի տիր ։ Նմ-

Թ. Ի՛. Ն. 1760 ։

Ղ Խա. 8, 9։

Ե Խա. 27։

Ե Խա. 8։

Է Խա. 12։

Հ Խա. 16։

Ե Խա. 8։

Ղ Ով. ԺԷ. 6։

Digitized by Google

ԹՒ. Ի'. Ի. 1760։

պասընա տէտի. Ա՛ենին պէրէքէթին Հէման պի՛րմիտիր Էյ պապամ. պէնի պէրէքէթլէ, պէնի տէ պապամ. անտէն Յասաւ սէսինի գալ-

39 տըրըպ՝ ՚աղլատը։ Յամուի պապասը Յասահակ ճէվապ վէրիպ՝ օնա տէտի. Իշլէ ՚՚մէնքեաներն եէրին սէ-միզլիյինէն՝ վէ եօգաբըտան կէօ-

40 յիւն չիհինէն օլա, վէ գըլըճըն իլէ եաշայասըն, վէ ⁺գարընտաշընա գուռլուգ էտէսին. վէ վագի՛ ՚օլա քի՝ մէօհքեմ օլտուղուն կիպի՝ օ-նուն պօյունտուրուղունու սէնին պօյունտան գըրասըն։

41 Յամուի պապասը օնա օգուտու-ղու պէրէքէթի իչինն, Յասաւ Յա-կոբտան ՚իքրահՀ էթտի. վէ Յասաւ եիւբէյինտէ տէտի քի՝ ⁺պապամըն նաս կիւնէէրի եագըն տըր, վէ ՚՚գարընտաշըմ Յակոբու էօլտիւ-

42 րէյիմ։ Ընմա Ռեբեկայա՝ պէօ-յիւք օղլու Յասաւըն սէօզլէրի խա-պէր վէրիլտիքտէ, կէօնտէրիպ՝ քիւչիւք օղլու Յակոբու չաղըրտը, վէ օնա տէտի. Իշլէթ գարընտա-շընն Յասաւ ՚սէնի էօլտիւրէճէք տե-յիւ սէնտէն էօթիւրիւ քէնտինէ

43 Թէսէյլի վէրիյօր։ Ա՛է չիմտի Էյ օղլում՝ սէօզլէմիւ տինկլէ. վէ գալդրպ՝ սէն ⁺Խառանա գարընտա-

44 շըմ Լաբանա գաչ. Ա՛է օնուն եա-նընտա պիր գաչ կիւն գալ, Թա գա-րընտաշընն էօվքեսի կէչէնէտէք.

45 Թա գարընտաշընն էօվքեսի սէն-տէն կէչինճէյէտէք, վէ օնա էթ-տիյինի ունուտունճէյէտէք. ան-տէն կէօնտէրիպ՝ սէնի օրատան ա-լըրըմ. նիչիւն իքինիզտէն տէ պիր կիւնտէ մահրում գալայըմ։

46 Ա՛է Ռեբեկա Խասահակա տէտի. Վ՚Հետ գըղլարը սեպէլինտէն ՚՚ճա-նըմտան պիզար օլտուր. Էէյէր Յակոբ պու տիյարըն գըղլարըն-տան՝ պունլար կիպի՝ Վ՚Հետ գըզ-լարընտան գարը ալըրսա, է՚օմր պանա նէյէ եարար։

ՊԱՊԻ

Խասահակն Յակոբա խայր տուա՝ օգուտպ օնու Միէսաիտէ կէօնտէրմսի։ 6 Յասաւըն Խամայէլին գըղքնը գարը ալմասը։ 10 Յակոբուն՝ ներտիպան բիչասը։ 18 Լ՚ենթէլին թաշը։ 20 Յակոբուն ատաղը։

տի ՚Ըլլահ սանա ՚կէօյիւն չիհինի վէ ՚՚եէրին սէմիզլիյինի՝ վէ ՚պուղ-տայ վէ շարապ պօլուղուս վէրէ։

29 Ժ՚ողավմէէր սանա գուլլուգ էտէէր, վէ իւմմէթլէր սանա թէմէննա է-տէէր, գարընտաշարընա էֆէնտի օլ, վէ ՚՚անանըն օղուլլարը սանա թէմէննա էտէէր. Նէնի լա՛նէթ-լէյէն մէլո՛ւն՝ վէ սանա խայր տուա՝ էտէն միւպարէք օլսուն։

30 Ա՛է վագի՝ օլտուս քի՝ Խասահակ Յակոբա խայր տուա՝ էթմէյի թէ-մամ էյլէտիյի կիպի՝ Հէման Յա-կոբ՝ պապասը Խասահակըն Հուզու-րունտան չըգտըղը տէժտէ՝ գարըն-

31 տաշը Յասաւ ավընտան կէլտի։ Ա՛է օ տախի թաա՛մլար եափըպ՝ պա-պասընա կէթիրտի, վէ պապա-սընա տէտի. Պապամ գալգսըն, վէ ՚՚օլուննուն ավընտան նէսին, չէօյլէ քի Ճանըն պանա խայր տուա՝

32 էյլէյէ։ Ա՛է պապասը Խասահակ օնա տէտի. Ա՛ենն քի՞մնին. վէ օ պէն օղլուն՝ իլք տօղուշուն Յասաւ

33 իմ տէտի։ Ա՛է Խասահակ ղայէթ չօգ իւրքիպ՝ պիր ա՛ղիմ տիթրէ-յիւշ իլէ տէտի. Ի՛նա օլ ավ-լայըպ պանա կէթիրէն քի՞մ իտի, քի սէն կէլմէդէն էվվէլ հէփի-սինտէն նէտիմ, Հէմ օնա խայր տուա՝ էյլէտիմ. Չէլպէթթէ օ

34 միւպարէք օլաճագ տըր։ Յասաւ պապասըընն սէօզլէրինի իչէթտիյի կիպի՝ ՚՚ղայէթ պէօյիւք վէ աճը ֆիղան իլէ փէք չօգ ֆէրեատ էյ-լէտի, վէ պապասընա տէտի. Պէ-նի՝ պէնի տէ պէրէքէթլէ եա՛ պա-

35 պամ։ Ընմա օ տէտի. Վ՚արընտաշընն հիլէ իլէ կէլսի՝ պէրէքէ-

36 թինի ալտը։ Ա՛է օ տէտի. ՚՚Ը-տընա Յակոբ տէնիւտիյի՞ իչիւն մի տիր քի՝ շիմտի պէնի իքի քէրրէ ալտատըյօր. Ի՛լք տօղուշ Հագ-գըմը ալտը, վէ իշլէթ շիմտի պէ-րէքէթիմի տէ ալտը. Հէմ՝ պէ-նիմ իչիւն պէրէքէթ ալըգօ՞մա-

37 տընմը տէտի։ Ա՛է Խասահակ ՃԷ-վապ վէրիպ՝ Յասաւա տէտի. ՚՚Իշ-թէ օնու՝ սանա էֆէնտի էթտիմ, վէ օնուն Ճիւմլէ գարընտաշլարընը օնա գուլլար իչիւն վէրտիմ, վէ

՚՚օնու պուղտայ վէ շարապ իլէ գա-

38 վիլէտիմ. իմտի արթըգ սանա նէ՞

39 էյլէյիմ օղլում։ Ա՛է Յասաւ պա-

ԹՒ. Ի'. Ի. 1760։

ե Նբր. ժէ. 17։
ը Խա. 28։ Նբր. ժա. 20։
թ Նբր. ժէ. 23։ Ընդ. 18, 19, 20։ ք Թագ. Ը. 14։
ի Ե Թագ. Ը. 20։
ձ Նբր. ժա. 31։
ղ Ես. ժա. 31։
ճ Ընդ. 10։
մ Ես. Ե. 4, 8։
յ Պ. Ճ. 3, 4, 10։
ն Ես. Ե. 4։
շ Ես. ժա. 29։
ո Նբր. ժէ. 17։
չ Պ. ԽԵ. 26։
պ Ե Թագ. Ը. 14։ Խա. 29։
ջ Խա. 28։
ռ Պ. ԽԵ. 33։
ս Պ. ԽԵ. 26։
վ Պ. ԽԵ. 35։ ԻՐ. 8։
տ Պ. ԽՇ. 3։

Digitized by Google

1 Եւ Իսահակ Յակոբու չաղըրըպ՝ օնա խայր տուա՝ էյլէտի, վէ օնա թէնպիհ էտիպ տէտի. 2 Ռաքա՝ նան գըզլարընտան գարը ալմայասըն: Եվ Աղաք Միջագետէ՝ Բաթուէլին էվինէ վար, վէ քէնտինէ օրատան՝ Լաբանըն գարընտացը Ռաբանըն գըզլարընտան: 3 Աղրընտան գարը ալ: Եւ Էլ Շադայ Իւմ Լէյէ գատիր Ընլլահ սէնի պէրէքէթլէյէ, վէ սէնի մէյվէտար գըլա, վէ սէնի չօղալտա. վէ գավմլար ճիւմճիւրիւ օլասըն: 4 Եւ սա նա Աբրահամըն պէրէքէթինի վէրէ, կէրէք սանա՝ կէրէք պիւլէնճէ զիւրրիյէթինէ, չէօյլէ քի Ընլլահըն Աբրահամա վէրտիյի՝ օղ Ղարիպ օլտուղունն տիյարը միրաս ալասըն:

5 Ինմի Իսահակ Յակոբու կէօնտէրտի, վէ Միջագետէ՝ Յակոբուն վէ Ռասաւըն անասը Ռեբեկանըն գարընտացը Իւբրանի Ռաթուէլին օղլու Լաբանա կիթտի:

6 Եվ Ռասաւ՝ Իսահակըն Յակոբա խայր տուա՝ էյլէտիյինի՝ վէ օնու Միջագետէ՝ օրատան քէնտինէ գարը ալմաղա կէօնտէրտի յինի կէօրտիւքտէ, չէմ օնա խայր տուա՝ էյլէտիյինտէ՝ Քանան գըզլարընտան գարը ալմայասըն տէյիւ օնա թէնէ 7 պիհ էթտիյինի, վէ Յակոբ պապասընը վէ անասընը տինկլէյիպ՝ 8 Միջագետ կիթտիյինի, չէմ Ռասաւ՝ Քանան գըզլարընըն պապասը Իսահակըն կէօզլէրինտէ ֆէնա կէօրիւնտիւքլէրինի կէօրտիւքտէ, 9 օղ տէմ Ռասաւ՝ Իսմայէլէ կիթտի, վէ քէնտի գարըլարը իւզէրինէ՝ Աբրահամըն օղլու Իսմայէլին գըզը Նաբաէօթուն գըզ գարընտացը Միայէլէթի քէնտինէ գարը ալտը:

10 Եվ Յակոբ Բէրսաբէէտէն չըքըպ Խառանա կիտէյօրի: 11 Եւ պիր մահալէ օղրայըպ՝ կէճէ օրատա գալտը, զիրա կիւնէշ պաթմըշ իտի. վէ օ մահալին թաշլարընտան ալըպ՝ պաշը ալթընա գօտու, վէ 12 օ մահալտէ եաթտը: Եվ Պիր բիւյա կէօրտիւ, քի իլթէ եէր իւզէրինտէ պիր ներտիպան տիքիլմիշ՝ քի պաշը կէօյէ եէթիշիր իտի, վէ իլթէ Ընլլահըն մէլէքլէրի օնտան 13 Ըզդըպ էնէրլէր իտի: Եվ Միլթէ Թապպ օնուն իւզէրինտէ տուրուպ՝ տէտի. Ղոլէն՝ պապան Աբրահամըն Ընլլահը վէ Իսահակըն Ընլլահը Եհովա իմ. Սէնին չու իւզէրինտէ եաթտըղըն եէրի սանա՝ հէմ սէնին 14 զիւրրիյէթինէ վէրէճէյիմ: Եվ Զիւրրիյէթին՝ եէրին թօզ թօփրաղը գատար չօճ օլաճագ, վէ Կիւն պաթըսընա՝ վէ կիւն տօղուսունա՝ վէ փօրեասա՝ վէ գըպլէյէ եայըլաճագսըն. վէ եէրին ճիւմլէ գապիլէլէրի սէնտէ՝ վէ զիւրրիյէթինտէ 15 պէրէքէթլէնէճէքլէր: Եվ Իլթէ Ղոլէն՝ սէնին իլէ իմ, վէ Հէր նէրէյէ կիտէրսէն սէնի հըզըզ էտէճէյիմ՝ վէ Ռսէնի պու եէրէ տէօնտէրէճէյիմ. զիրա պոլէն թա սանա սէօյլէտիյիմի իճրա էթմիչինճէ՝ Ռսէնի պրագմայաձաղըմ:

16 Եվ Յակոբ ույգուսունտան ուայանըպ տէտի. Ճագգան Տապպ պու մահալտէ իմիշ, վէ պէն 17 պիլմէտիմ: Էմ գօրգուպ՝ տէտի. Պու մահալ՝ նէ գօրգուլու տուր. պու ղայրի տէյիլ՝ իլլա Ընլլահըն էվի, վէ պու՝ կէօյիւն գա- 18 փուսու տուր: Ընտէն Յակոբ սապահտան էրքէն գալգտը, վէ պաղը ալթընա գօտուղու թաշը ալըպ՝ օնու տիքիլի թաշ տիքտի, վէ Ռօնուն թէփէսինէ եաղ տէօքտիւ. 19 Եվ Ռօ մահալին ատընը՝ Ղէթէլ գօտու, ամմա էվվէլտէն օղ Շէհ- 20 րին ատը Լուզ իտի: Եվ Ռյակոբ պիր ատագ ատայըպ տէտի. Եյէր Ընլլահ պէնիմ իլէ օլուր տէ՝ պու պէնիմ կիթտիյիմ եօլտա պէնի հըզըզ էտէր իսէ, վէ պանա Ռեէյէճէք էքմէք՝ վէ կիյէճէք էսվապ 21 վէրիր իսէ, քի Ղապապմըն էվինէ սէլամէթ իլէ տէօնէ յիմ՝ օղ զէման 22 Ղապպ պանա Ընլլահ օլա. Եվ պու տիքիլի թաշ տէյիւ տիքտիյիմ թաշ՝ Ընլլահ էվի օլա. վէ Ռսէնին ճիւմլէ պանա վէրտիյինտէ՝ սանա մուէլլագան օնտալըգ վէրէճէյիմ:

ԳԼՈՒԽ ԼԻ

Յակոբան խառան գէյտուսունա կէլտիյի: 9 Ռնուն Լաքէլէ բաթի կէլտիյի: 13 Վէ Լաբանըն օնա իքրամ էթտիյի: 18 Լաքէլէ գարը ալմագ իլգուն գավէլէնտի: 23 Լաքին օնու ալատատըպ՝ օնա Լիայը վէրտիքլէրի: 28 Ռնուն Լիանըն իւզէրինէ Լաքէլէ տախի ալմասը, վէ օնուն իլգուն եէտի սէնէ ատհա

Խրզմէթ էթմէսի ։ 32 Լեանըն Ինուրէնի՝ 33 Շմաւոնու՝ 34 Լէվիի՝ 35 Վէ Յուդայը ծո-
ղուրաւաղու ։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1760։

1 Վէ Յակոբ եօլա տիւշիւպ՝ Քհուն
ծողուսու էհալիսինին տիյա-
2 րընա կիթտի ։ Վէ պագտը , վէ
իշխէ սահրատա պիր գույու վար
իտի , վէ իշխէ օրատա օնուն եա-
նընտա իւշ սիւրիւ գօյուն եաթա-
յօր իտի , զիրա սիւրիւլէրի օ գու-
յուտան սուվարըլար իտի . վէ գու-
յունուն աղզընտա պիր պէօյիւք
3 թաշ վար իտի ։ Վէ հէփ սիւրիւլէր
օրայա ճէմ՝ օլուպ՝ թաշը գույու-
նուն աղզընտան եուվարլարլար իտի ,
վէ գօյունլարը սուվարըլար իտի .
անտէն թաշը եինէ եէրինէ՝ գույու-
նուն աղզը իւզէրինէ գօրլար իտի ։
4 Վէ Յակոբ օնլարա՝ Ընի՞ գարըն-
տաշլարըմ նէ՞րէտէն սինիզ տէտի .
օնլար տա՝ Խառանտան իզ տէտի-
5 լէր ։ Վէ օնլարա տէտի . Նաքովլուն
օղլու Լաբանը պիլի՞միսինիզ . վէ
6 օնլար՝ Պիլէրիզ տէտիլէր ։ Ընտէն
օնլարա տէտի . Բ՞Սաղ սէլա՞մմի տիր .
վէ օնլար տէտի . Սաղ տըր , վէ
իշխէ գըզը Նաքէլ գօյունլար իլէ
7 կէլի՛յօր ։ Վէ օ տէտի . Ինշէ ախ-
շամա տահա չօգ վար , վէ սիւրիւ-
լէրին տէվշէրիլէճէք վագթը տե-
յիլ տիր . գօյունլարը սուվարըպ՝
8 վարըն օթլայըն ։ Ըմմա օնլար տե-
տի . Կատիր տէյիլիզ , թա քի
ճիւմլէ սիւրիւլէր տէվշէրիլսինլէր ,
վէ գույունուն աղզընտան թաշը
եուվարլասընլար . գօյունլարը օլ
9 գէման սուվարըրըզ ։ Տահա օնլար
իլէ սէօյլէշմէքտէ իքէն՝ Նաքէլ
պապասընըն գօյունլարը իլէ կէլ-
10 տի . զիրա չօպանլարը օ իտի ։ Վէ
վագի՛ օլտու քի՝ Յակոբ անասընըն
գարընտաշը Լաբանըն գըզը Նաքէ-
լի՝ վէ անասընըն գարընտաշը Լա-
բանըն գօյունլարընը կէօրտի՛քլէ-
11 յին , Յակոբ եագլաշտը , վէ Բթա-
շը գույունուն աղզընտան եուվար-
լատը , վէ անասընըն գարընտաշը
Լաբանըն գօյունլարընը սուվարտը ։
12 Վէ Յակոբ Նաքէլէ՝ Ղպապա-
սընըն *խըսրըմը վէ Նէրեկանըն օղ-
լու օլտուղունու խապէր վէրտի . վէ
13 Էօ սէյիրտիպ՝ պապասընա խապէր
վէրտի ։ Վէ վագի՛ օլտու քի՝ Լա-
բան գըզ գարընտաշընըն օղլու Յա-
կոտան էօթիւրիւ խապէր իշխե-
տիյի կիպի , Օնու գարշըլամաղա
սէյիրթտի . վէ օնու գուճագլայըպ՝
էօփտիւ , վէ օնու էվինէ կէօթիւր-
տիւ . վէ օ՝ Լաբանա ճիւմլէ պու
14 Նէսնէլէրի նագլ էյլէտի ։ Վէ Լա-
բան օնա տէտի . Բկէրչէքտէն սէն
պէնիմ քէմիյիմ վէ էթիմսին . իմ-
տի օնուն պիլէսինճէ թէմամ պիր
այ օթտուրտու ։
15 Ընտէն Լաբան Յակոբա տէտի .
Նէն գարընտաշըմ օլմագ իլէ՝ պա-
նա ճա՞պամը խըզմէթ էտէճէքսին .
իւճրէթին նէ՞ օլաճագ՝ պանա տէ-
16 յիվեր ։ Վէ Լաբանըն իքի գըզը վար
իտի . պէօյիւյիւն ատը Լիա՝ վէ
17 քիւչիւյիւն ատը Նաքէլ իտի ։ Վէ
Լիանըն կէօզլէրի զայի՛ֆ՝ ամմա Նա-
քէլ կիւզել կէօսթէրիշլի վէ կիւզել
18 չէհրէլի իտի ։ Վէ Յակոբ Նաքէ-
լի սէվտի , իմտի տէտի քի՝ Բ՞Կիւ-
չիւք գըզըն Նաքէլ իչխէն սանա
19 եէտի եըլ խըզմէթ էտէրիմ ։ Վէ
Լաբան տէտի . Օնու սանա վեր-
մէք՝ պիր զայրի քիմսէյէ վերմէք-
տէն էյի տիր . պէնիմ իլէ սաքին
20 օլ ։ Նմտի Յակոբ Բ՞Նաքէլ իչխէն
եէտի եըլ խըզմէթ էթտի . վէ օնու
սէվտիյի սէպէպտէն քէնտի կէօզ-
լէրինտէ պիր գաչ կիւն կիպի իտի-
լէր ։
21 Վէ Յակոբ Լաբանա տէտի .
Կտարըմը վեր , զիրա կիւնլէրիմ
թէմամ տըր . վէ պէն Նօնա կիրէ-
22 յիմ ։ Վէ Լաբան օլ մահալին
ճիւմլէ ատէմլէրինի ճէմ՝ էտիպ՝
23 Բզիյաֆէթ էթտի ։ Վէ վագի՛ օլ-
տու քի ախշամտա գըզը Լիայը ա-
լըպ՝ օնա կէօթիւրտիւ . վէ օ՝ օնա
24 կիրտի ։ Վէ Լաբան քէնտի խա-
լայըզը Օ՞ղփայը՝ գըզը Լիայէ
25 խալայըգ վերտի ։ Վէ վագի՛ օլտու
քի՝ սապահ օլունճա , իշխէ օ՝ Լիա
իտի . վէ Լաբանա տէտի . Նի՞ տիր
պու պանա էթտիյին . Նաքէլ ի-
չխէն սէնին եանընտա խըզմէթ Բ՞էթ-
մէտիմմի . իմտի պէնի նի՞չխէն ալ-
26 տաթտըն ։ Վէ Լաբան տէտի .
Տիյարըմզտա պէօյլէ՝ քիւչիւյիւ
պէօյիւքտէն էվվէլ վէրմէք օլմազ ։
27 Բպունուն հէֆթէսինի պիթիր , վէ
եանըմտա եէտի եըլ տահա էտէճէ-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1760։

Ա ՅԻՏԱ. ԻԷ. 7. ՈՎ. ԺԲ. 13։

Ե ՊՏ. ԻԷ. 29։

Ը ՊՏ. Բ. 23. ՂԱՏ. Թ. 2. Բ ՅԱՏԱԳ. Ե. 1. ԺԲ. 12, 13։

Ժ ՊՏ. Լ. 41. Բ ՅԱՏԱԳ. Է. 14։

Գ ՊՏ. Խգ. 27։

Է ՊՏ. Ը. 26. ՈՎ. ԺԲ. 13։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1758։

Ա ՂԱՏ. ԺԲ. 1։

Դ ՆՀ. Բ. 16։

Թ ՅԱՏԱ. ԺԲ. 10. ՅՕՀ. Բ. 1, 2։

Ե ՆՀ. Բ. 17։

Ի ՊՏ. ԼԳ. 4. ԽՈ. 14, 15. Ղ ՊՏ. ԺԲ. 8. ԺԲ. 14, 16։

*Ի՛ՆԳ. ՓԱ. ԲԸՆՏԱՍԳ ։

Է ՊՏ. ԻԲ. 28։

Digitized by Google

ին խզմէթ իչլուն՝ օնու ատա սանա
28 վէրթելիմ : Ալ է Յակոբ պէօյլէ էյ-
լէտի , վէ օնուն հէֆթէսինի պա-
թիրտի . անտէն օ՝ գըզը Իսաքէլի
29 օնա գարը իչլուն վէրտի : Էմ
Լաբան քէնտի խալայըզը Հաղդայը՝
գըզը Իսաքէլէ խալայըպ վէրտի :
30 Ալ է օ՝ Իսաքէլէ տախի կիրտի . վէ
հէմ Իսաքէլի Լուտաան զի յատէ
նէվտի . անտէն օնուն եանընտա՝
եէտի եըլ տահա խըզմէթ էթտի :
31 Ալ է Թապպ՝ Լիանըն իքրահ օ-
լունտուղունու կէօրտիւքտէ , ղօ-
նուն բահմինի աչտը . ամմա Իսա-
32 քէլ գըսըը իտի : Ալ է Լիա համի-
լէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու ,
վէ ատընը *Իուդէն գօտու . զիրա
ատի քի՝ Թապպ տէրտիմէ նաղար
էթտիյի իչլուն՝ շիմտի գօճամ պէնի
33 սէվճէնէք տիր : Ալ է թէքրար համի-
լէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու ,
վէ ատի . Ղիւն քի Թապպ պէ-
նիմ իքրահ օլունտուղումու իչլիթ-
տի , պունու տախի պանա վէրտի .
վէ օնուն ատընը †Ճմաւոն գօտու :
34 Ալ է եինէ համիլէ օլտու , վէ պիր
օղուլ տօղուրուպ տէտի . Ընիթըգ
պու տէֆա՝ գօճամ պէնիմ իլէ
պիրլէշիր . չիւն քի օնա իւչ օղուլ
տօղուրտում . օնուն իչլուն օնուն
35 ատընը ‡Ղևի գօտու : Ալ է պիր
տահա համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ
տօղուրտու , վէ տէտի . Պու քէր-
քի Թապպա համո էտէյիմ . օնուն
իչլուն օնուն ատընը ||Յուդա գօ-
տու . վէ տօղուրմագտան գալտը :

ՊԸՊԱԼ

Իսաքէլին՝ խալայըզը Հաղդայը Յակոբա վէր-
տիյի : 5 Օնուն Իլան իլէ Ենխթաղիմի տօ-
ղուրտուղու : 14 Լիանըն տախի Յակոբա
խալայըզը Օղիպայը վէրիպ՝ օնուն Կադ իլէ
Ընաբի տօղուրտուղու : 18 Լիանըն Իսաքա-
բը՝ Օպաուդնու՝ վէ Լինայը տօղուրտուղու :
23 Իսաքէլին Յովսէֆի տօղուրտուղու : 25
Յակոբուն՝ վաթանդնա տէօնմէք իսթէմե-
տի : 27 Լաբանըն օնու՝ պիր եէնի մուգավէ-
լէ իլէ ալըգօմսը : 37 Յակոբուն՝ զէնկին
օլմասընա թուէթտուղու համ :

1 Ալ է Իսաքէլ՝ Յակոբա տօղուր-
մատղընը կէօրտիւքտէ , Իսա-
քէլ գըզ գարընտաշընա հասէտ
էքտի . վէ Յակոբա տէտի քի՝
Պանա օղուլլար վէր , էհօգ իսէ էօ-
2 լէրիւմ : Ալ է Յակոբուն էօվգէքսի
Իսաքէլէ թուէթտուպ՝ տէտի .
Պէն՝ բահիմ մէյվէսինի սէնտէն
Ալլահընը եէրինտէմիմ :
3 Ալ է օ տէտի . Իլգէ խալայըզըմ
Հաղդա օնա կիր . վէ Ղահիզէրիմին
իւզէրինտէ տօղուրտուն , վէ Եպէն
տախի օնտան օղուլլար էտինէյիմ :
4 Ալ է խալայըզը Հաղդայը օնա Ըգարը
իչլուն վէրտի , վէ Յակոբ օնա կիր-
5 տի : Ալ է Հաղդա Համիլէ օլուպ՝
Յակոբա պիր օղուլ տօղուրտու :
6 Ալ է Իսաքէլ տէտի . Ալլահ պա-
նա Ըշէրաաթ էյլէտի , հէմ տախի
սէսիմի իչլուպ՝ պանա պիր օղուլ
վէրտի . օնուն իչլուն ատընը *Դան
7 գօտու : Ալ է Իսաքէլէն խալայըզը
Հաղդա թէքրար Համիլէ օլուպ՝
Յակոբա պիր օղուլ տահա տօղուր-
8 տու : Ալ է Իսաքէլ տէտի . Կիրզ
գարընտաշըմ իլէ ա՛զիմ կիւրէշ
կիւրէշտիմ , հէմ եէնտիմ . օնուն
իչլուն ատընը †Նեփթաղիմ գօ-
տու :
9 Ալ է Լիա տօղուրմագտան գալ-
մըղընը կէօրիւնճէ , խալայըզը
Օղիպայը ալըպ՝ օնու Յակոբա
10 գարը իչլուն վէրտի : Ալ է Լիանըն
խալայըզը Օղիպա՝ Յակոբա պիր
11 օղուլ տօղուրտու : Ալ է Լիա տէ-
տի . Ուղուր կէլտի , վէ օնուն ա-
12 տընը ‡Գադ գօտու : Ալ է Լիա-
նըն խալայըզը Օղիպա՝ Յակոբա
13 պիր օղուլ տահա տօղուրտու : Ալ է
Լիա տէտի . Կէ՛ մութլուղ պանա .
զիրա գըզլար պանա՝ Եմութլու
տէյճէնէքլէր . վէ ատընը ||Ասէր
գօտու :
14 Ալ է Ռուբէն պուղտայ պիչինի
կիւնլէրինտէ վարըպ՝ սահրատա
գան գուրուտանլար պուլտու , վէ
օնլարը անասը Լիայէ կէթիրտի .
վէ Իսաքէլ Լիայէ տէտի . Ղ՛ոէ-
րէմ էյլէ՝ պանա օղլունուն գան
15 գուրուտանլարընտան վէր : Ալ է օ՝
օնա տէտի . Եգօճամը ալըղընը
ա՞զմը տըր , քի օղլումուն գան գու-
րուտանլարընը տա ալաճագսըն . վէ
Իսաքէլ տէտի . Պունուն իչլուն օղ-
լունուն գան գուրուտանլարը պէ-
տէլինէ՝ պու կէճէ սէնին իլէ եաթ-
16 սըն : Ալ է ախշամ Յակոբ սահրատան
կէլտիքտէ՝ Լիա գարշընա չըգըպ
տէտի . Պանա կիր , զիրա սէնի կէր-
չէքտէն օղլումուն գան գուրուտան-

ՃԾ. Ի'. Լ. 1747 Գէ.

լարը պէտէլինէ իւձրէթ իլէ ալ-
տրմ. իմտի օլ կէձէ՝ օնուն իլէ
17 նամտը: Վ֊է Ըլլահ Վ֊իայը իչլէթտի,
վէ համիլէ օլուպ՝ Յակոբա պիր պէ-
18 չինճի օղուլ տօղուրտու: Վ֊է Վ֊իա
տէտի. Գօճամա խալայրղամը վէր-
Գ'ՂԲ. Լ.Ճ. տիյիմ իչիւն՝ Ըլլահ պանա իւձրէթ
վէրտի. իմտի ատրնը *Խաքար
ՃԾ. Ի'. Լ. 1746 Գէ. 19 գօտու: Վ֊է Վ֊իա թէքբար հա-
միլէ օլուպ՝ Յակոբա պիր ալթընճը
20 օղուլ տօղուրտու: Վ֊է Վ֊իա տէ-
տի. Ըլլահ պանա պիր էյի պախ-
շիշ պաղըշլատը. պու քէրրէ գօ-
ճամ պէնիմ իլէ սաքին օլուր, զիրա
օնա ալթը օղուլ տօղուրտում. օ-
† Ի'ՂԲ. Սա- նուն իչիւն ատրնը †Օ֊աբուդըն գօ-
քին օլմագ.
21 տու: Ընտէն սօնկրա պիր գըզ
‡ Ն՞Ե՛Ի՝ Ֆիւքմ. տօղուրտու, վէ ատրնը ‡Ո՛ինա գօ-
տու:
ՃԾ. Ի'. Լ. 1745 Գէ. 22 Վ֊է Ըլլահ Վ֊Իաքէլի զիքր էյ-
լէտի՝, հէմ Ըլլահ օնու տինկլէ-
Հ Ղ. Ը. 1. ՈՒ Ճնագ. ՈՒ. 19. 23 տի, վէ Յօնուն բահմինի աչտը: Վ֊է
Յ Ղ. ԽՁ. 31. համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուր-
Ղ. ՈՒ Ճնագ. ՈՒ. 6. Լ՞ո. Ա. 1. Վ֊ԼՈ. ՈՒ. 25. տու. վէ տէտի քի՝ Ըլլահ Դա՛յպըմը
24 կիտէրտի: Վ֊է օնուն ատրնը ‖Յով-
‖ Ե՛Ի՝ Ֆիւմ. սէփ գօյուպ՝ տէտի. Գապպ պա-
նա պիր ղայրի օղուլ տահա վէրե-
ճէք:
25 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Վ֊Իաքէլ
Յովսէփի տօղուրտուղու զէման՝
Յակոբ Վ֊աբանա տէտի. Ցվէնի սալը
վէր, քի Նմահալիմ վէ տիյարըմա
26 կիտէյիմ: Գարըլարըմը վէ էվատ-
Ֆ Ղ. Լ. 17: լարըմը՝ քի Նօնլար իչիւն սանա
Ց Ղ. ԻՁ. 54, 56: խըզմէթ էթտիմ՝ պանա վէր կիտէ-
Յ Ղ. Ժ. 33: Լ. 55: յիմ. զիրա սանա էթտիյիմ խըզմէ-
Ն Ղ. ԽԹ. 20, 30: 27 թիմի քէնտին պիլիրսին: Վ֊է Վ֊ա-
բան օնա տէտի. Ոյէր սէնին նա-
զարընտա լութֆ պուլտում իսկ՝
քէրեմ էյլէ, զիրա Նթէշրիւպէ
Լ Ղ. ԼԹ. 3, 5: իլէ անկլատըմ քի՝ Գապպ Ոսէնին
Ա. Գագ. Ղ. ԻԳ. 24: սէպէպինտէն պէնի պէրէքէթլէ-
Լ Ղ. ԽԹ. 15: 28 տի: Ֆէմ տէտի. Վ֊ԼՁրէթինի
պանա Ֆպէյան էյլէ, քի վէրէյիմ:
Պ Ղ. Լ՞. 6, 38, 39, 40: Ա՛ատ. ԻՁ. 45: Տիտ. Ը. 10: 29 Վ֊է օ օնա տէտի. Ցպանա նէ թարզ
խըզմէթ էթտիյիմի՝ վէ հայվանլա-
րըն եանըրմտա նիճէ օլտուղունու
30 քէնտին պիլիրսին: Ո֊իրա պէն
Ջ Խա. 43: կէլմէզտէն՝ վարիյէթին ազ իտի,
վէ կէլմէմին սէպէպինտէն Նզիյա-
տէսի իլէ չօղալտը, վէ Գապպ սէ-
նի պէրէքէթլէտի. եա շիմտի պէն՝
Ա՛ Տիտ. Ը. 8: Ցէվիմ իչիւն տախի նէ՞ զէման իշ-
31 լէյէճէյիմ: Վ֊է օ տէտի. Ոյանա

նէ՞ վէրէյիմ: Վ֊է Յակոբ տէտի
քի՝ Գպանա հիչպիր շէյ վէրմէ. էյէր
պու շէյի պանա էտէր իսէն, թէք-
բար սիւրիւլէրինի կիւտիւպ պէք-
32 լէրիմ: Գպու կիւն ճիւմլէ սէնին
սիւրիւլէրին արասընտան կէչէյիմ,
վէ օրատան հէր նօգթալը վէ պէ-
նէքլի գօյունու վէ հէր գարա գու-
ղույու՝ հէմ պէնէքլի վէ նօգթա-
լը քէչիլէրի այըրայըմ, վէ Ցիւճ- Ա Գ. Լ. 8:
Լ Ոաշ. Լէ. 6: 33 րէթիմ օնլար օլսուն: Վ֊է Վ֊իմ-
տէն սօնկրա սատագաթըմ պանա
շէհատէթ էտէճէք. զիրա իւճ-
րէթիմ իչիւն հուզուրունա կէլէ-
ճէք տիր. Ֆանըմտա պուլունան
հէր նօգթալը վէ պէնէքլի օլմայան
քէչի՝ վէ գարա օլմայան գուզու-
34 չալընմըշ սայըլա: Վ֊է Վ֊աբան
տէտի. Ինչթէ հէման սէօյլէտի-
35 յին կիպի օլսուն: Վ֊է օլ կիւն
ալաճա վէ պէնէքլի էրքէճլէրի՝ վէ
ճիւմլէ նօգթալը վէ պէնէքլի քէ-
չիլէրի հէր Ֆանկըսընտա պէյազ
վար իսէ՝ վէ հէր գարա գուզույու
այըրուպ՝ օղուլլարընըն էլինէ վէր-
36 տի: Վ֊է քէնտիսի իլէ Յակոբուն
արասընտա իւչ կիւնլիւք ֆօլ գօ-
տու. անտէն Յակոբ Վ֊աբանըն գա-
լան սիւրիւլէրինի կիւթտիւ:
Պ Պագ. Պ. Լ. 9—12: 37 Վ֊է Գյակոբ քէնտինէ՝ թապէ
գավագ վէ պատէմ վէ չինար չը-
պուգլարը ալտը, վէ օնլարտա
չիզիլէր չիզէրէք գապուգլարընը
սօյուպ՝ չըպուգլարտա օլան ագ
38 րէնք կէօրիւնտիւ: Վ֊է օլ չիզ-
տիյի չըպուգլարը Ֆէ-բէ-լէէ ի-
չիրտիքլէրի սու գուրնալարընա գօ-
տու, քի սիւրիւլէր իչմէյէ կէլ-
տիքլէրինտէ՝ գօյունլարըն էօնլէ-
րինտէ օլալար, վէ օնլար իչմէյէ
39 կէլտիքտէ՝ գըզըշալար: Վ֊է գօ-
յունլար չըպուգլարըն էօնիւնտէ
գըզըշմագ իլէ, ալաճա՝ նօգթալը՝
վէ պէնէքլի գուզուլար տօղուրուր-
40 լար իտի: Վ֊է Յակոբ գուզուլա-
րը այըրըր իտի, վէ սիւրիւլէրին
եիւզիւնիւ՝ Վ֊աբանըն սիւրիւլէրին-
տէ օլան ալաճա վէ հէփ գարա գօ-
յունլարը տօղուրու տէօնտէրիր ի-
տի. վէ քէնտինին սիւրիւլէրինի
պաշգա գօյուպ՝ օնլարը Վ֊աբանըն
սիւրիւլէրինին եանընա գօմատը:
41 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ գուվվէթլի
գօյունլար գըզըշըգլարը զէման՝

Digitized by Google

Յակոբ՝ գոյունլարըն կէօզլերի էօ-
նիւնտե չըպուգլարը գուրնալարա
գօր իտի, քի չըպուգլարըն էօնիւն-
42 առ գըզըչալար։ Ըմմա զայի՛ֆ գօ-
յունլար իչիւն գօմազ իտի, պէօյլէ-
ճէ զայի՛ֆլեր Լաբանըն՝ գուվվէթ-
լիլեր իսկ Յակոբուն օլուր իտի։
43 Ա Է ատեմ Ղայէթ չօգ զէնկինլէ-
տի, վէ Ձչօգ սիւրիւլերէ վէ խա-
լայըգլարա վէ գուլլարա վէ տէվէ-
լերէ վէ էշէգլերէ մալիք օլտու։

ՊԸՊ ԼԸ

Յակոբուն Լաբանատն կիզլի գաչմասը։ 19 Ռաքէլին՝ պապասընըն փուճլարընը չալտը-
ղը։ 22 Լաբանըն՝ Յակոբուն արտընակա գօ-
վալմասը, 26 վէ թէչէնքի էթմէսի։ 31 փուճլարը սագլամագ իչիւն Լաքէլին էթ-
տիկի չէյ։ 36 Յակոբուն Լաբանատն չի-
քնայէթ էթմէսի։ 43 Կաղաադա՝ Յակոբ իւէ Լաբանըն քէսիւտիքլերի ա՛հտ։

Ա Է Լաբան օղուլլարընըն՝ Յակոբ
պապամըզըն ճիւմլէ վարլըյէ-
թինի աւտը, վէ հէփ պու ՚սալ-
թանաթը պապամըզըն մալընտան
էտինտի տէտիքլերինի իչիւնտի։
2 Էմ Յակոբ Բ Լաբանըն եիւզիւնիւ
կէօրտիւ, վէ իչէնէ Ֆօնա Ֆտիւն էօ-
3 թէ կիւն կիպի տէյիլ իտի։ Ա Է
Ի՛ապպ Յակոբա տէտի. Ֆպապա-
լարընըն տիյարընա՝ վէ քէնտի վա-
թանընա տէօն, վէ սէնինի իւէ օ-
լաճաղըմ։
4 Իմտի Յակոբ կէօնտէրիպ՝ Լա-
քէլի վէ Լիայը սահրայա՝ քէնտի
5 սիւրիւլերի եանընա չաղըրտը, վէ
օնլարա տէտի. Ղպէն՝ պապանըզըն
եիւզիւնիւ կէօրիյօրում քի՝ պանա
տիւն էօթէ կիւն կիպի տէյիլ տիր.
ամմա պապամըն Ըլլահը Ֆպէնիմ
6 իւէ օլտու։ Ա Է Ըսիզ պիլիրսինիզ
քի՝ պապանըզա պիւթիւն գուվվէ-
7 թիմ իւէ խըզմէթ էթտիմ։ Ըմմա
պապանըզ պէնի ալտաթտը, վէ
Բիւճրէթիմի Ֆօն քէրրէ տէյիշթիր-
տի. լաքին Ըլլահ օնու՝ Ֆպանա
8 քէմիւթ էթմէյէ գօմատը։ Ի՛յէր
օ՝ պէօյլէ տէսէ իտի. Ն՛ուճրէթին
նօգթալըլար օլսուն, օլ զէման
ճիւմլէ սիւրիւլեր նօգթալըլար տօ-
ղտուրուլար իտի. վէ էյեր օ՝ պէօյ-
լէ տէսէ իտի. Ուճրէթին ալաճա-
լըլար օլսուն, օլ զէման ճիւմլէ սիւ-
րիւլեր ալաճալըլար տօղտուրուլար

9 իտի։ Պէօյլէճէ Ըլլահ Ֆպապանը-
զըն սիւրիւլերինի ալտը, վէ պանա
վէրտի։ Ա Է վագի՛ օլտու քի՝ սիւ-
րիւլեր գըզըչտըգլարը զէման՝ կէօզ-
10 լէրիմի գալտըրտըմ, վէ բիւյատէ
կէօրտիւմ, վէ իչէնէ սիւրիւլերէ
աշան էրքէճլեր ալաճա՝ նօգթալը՝
11 վէ պէնէգլի իտի։ Ա Է Ըլլահըն
մէլէյի պանա բիւյատէ տէտի. Ի՛յ
Յակոբ. վէ պէն՝ Իչէնէ պէն տէ-
12 տիմ։ Ա Է տէտի. Ը՛իմտի կէօզ-
լէրինի գալտըր, վէ սիւրիւլերէ
աշան էրքէճլերէ պագ. Հէփսի
ալաճա՝ նօգթալը՝ վէ պէնէգլի
տիր. զէրա Լաբանըն ճիւմլէ սա-
13 նա էթտիգլէրինի կէօրտիւմ։ Պէն՝
Ա՛ստուածն Ըլլահը իմ, քի ՚օրատա
տիգլիլի թաշ մէսհ էտիպ՝ պանա
օրատա ատագ ատատըն. չիմտի
՚գալգ՝ պու եէրտէն չըգ, վէ ծօղ-
տուղուն տիյարա տէօն։
14 Վ Է Լաքէլ իւէ Լիա ճէվապ
վէրիպ՝ օնա տէտիլեր. Ը՛ղրէթգ
պիզիմ իչիւն պապամըզըն էվինտէ
15 Հիսսէ վէ միրաս վա՛րմը։ Պիզ օ-
նուն ի՛նտինտէ եապանճըլար սա-
յը՛լմատըգմը. զէրա պիզի ՚սաթտը.
հէմ տախի ագչէմիզի հէր վէճհ ի-
16 Է եէտի։ Ը՛նճագ Ըլլահըն պապա-
մըզտան ալտըղը ճիւմլէ մալ՝ պի-
զիմ, վէ օղուլլարըմըզըն տըր. վէ
շիմտի Ըլլահ սանա հէր նէ տէտի
17 իսկ է յլէ։
Իմտի Յակոբ գալգըպ՝ օղուլ-
լարընը վէ գարըլարընը տէվէլէրէ
18 պինտիրտի։ Վ Է ճիւմլէ սիւրիւ-
լերինի հէմ ճիւմլէ գազանտըղը
մալինի՝ Ա՛ինջագետտէ գազանըպ է-
տինտիյի սիւրիւլերի՝ պապասը Լ-
սահակ Ո՛անան տիյարընա կիթ-
19 մէք իչիւն սիւրտիւ։ Վ Է Լաբան՝
սիւրիւլերինի գըըգմաղա կիթմէք
իւէ, Լաքէլ ՚պապասընըն *թէ-
20 րաֆիմլերինի չալտը։ Վ Է Յա-
կոբ՝ Ա՛իւրիանի Լաբանատն կիզլի
գաչտը. զէրա գաչտըղընը օնա տու-
21 յուրմատը։ Ի՛օյլէճէ օ՝ ճիւմլէ
վարիյէթի իւէ գաչտը, վէ գալ-
գըպ՝ ըրմագտան կէչտի. վէ Ո՛եհու-
զիւնիւ Ո՛աղաադ տաղընա տօղ-
22 րուլթտու։
Իմտի իւչիւնճիւ կիւնտե՝ Յա-
կոբուն գաչտըղը Լաբանա խապէր
23 վէրիլտի։ Վ Է օ՝ Ֆգարընտաշլարընը

ԹՒ. Ի՛. Ի՝. 1739։

պէրապէրինճէ աղբա՝ օնուն արտրինճա եէտի կիւնլիւք եօլ գօվալատը , վէ օնա Վաղաատ տաղընա 24տա եէթիշտի : Վ֊է Ըլլահ օլ֊կէճէ Աիւրիանի Լաբանա բիւյատէ կէլտի , վէ օնա տէտի • Աագըն՝ Յակոբա "էյի եա քէօթիւ սէօյլէ֊ 25մէյսին : Լմտոի Լաբան Յակոբա եէթիշտիյինտէ , Յակոբ՝ չատրըրնը տաղտա գուրմուշ իտի • վէ Լաբան գարընտաշլարը իլէ Վաղ֊ 26ղաադ տաղընտա գօնտուս : Վ֊է Լաբան Յակոբա տէտի • "նէ՞ իշլէտին քի՝ պէնտէն կիզլի գաչտրըն , վէ ֊գըզլարըմը գրլըճ իլէ ալընմըշ 27էսիրլէր կիպի սիւրտիւն : "նըչիւն գաչտրղընը կիզլէտին , վէ պէնտէն կիզլի գաչըպ՝ պանա տուդուրմատրըն , քի պէն սէնի չէնլիք վէ թիւրքիւլէր իլէ՝ տէֆլէր վէ թանէ 28պուրլար իլէ կէօնտէրէիտիմ : Վ֊է պանա՝ "օղուլլարըմը վէ գըզլարըմը էօփմէյէ գօմատրն • Չհալա՝ պու 29իշտէ ահմագլըգ էթտին : Աիզէ քէմլիք էթմէյէ էլիմտէ գուվվէթ վար • ամմա "պապանըզըն Ըլլահը՝ "տիւն կէճէ պանա սէօյլէյիպ՝ Աագըն Յակոբա էյի եա քէօթիւ սէօյ֊ 30լէմէյէսին տէտի : Վ֊է խօշ պապանըն էվինէ ղայէթ իլէ հասրէթ չէքտիյին իչիւն չըգըպ կիթտին իսէ , եա "պէնիմ ալլահլարըմը նէ՞֊ 31չիւն չալտըն : Վ֊է Յակոբ ճէվապ վէրիպ՝ Լաբանա տէտի • Ջիւն քի գօրգտում , զիրա տէտիմ քի՝ Օլմայա գըզլարընը պէնտէն զօր իլէ 32ալասըն : Աէնին ալլահլարընը քիմին եանընտա պուլսուր իսէն , "օ՝ եաշամասրն • գարընտաշլարըմզըն էօնիւնտէ՝ պէնտէ սէնին օլարագ պիր չէյ վար իսէ , թանը , վէ քէնտինէ ալ • Յակոբ իսէ Աաքէլէն օնլարը չալտըղընը պիլմէտի :

պասընա տէտի • Վ֊ընիւնտէ գալըմադա գատիր օլմատրղըմ՝ էֆէնտիմին կէօզլէրինէ աղըր կէօրիւնմէսին , զիրա գարըլարըն ա՛տէթինտէ իմ • իմտի օ արատը , ամմա թէրաֆիմլէրի պուլմատը :

33 Վ֊է Լաբան՝ Յակոբուն չատրըրնա վէ իքի խալայրղըն չատրըրնա կիրտի , ամմա պուլմատը • անտէն Լիանըն չատրըրնտան չըգըպ՝ Աագէլէն չա֊ 34տրըրնա կիրտի : Վ֊է Աագէլ թէրաֆիմլէրի ալըպ՝ օնլարը տէվէ փալանընտա եէրլէշթիրտի , վէ իզէրլէրինտէ օթուրուր իտի • վէ Լաբան՝ պիւթիւն չատրըր արաշ֊ 35թրըպ՝ պուլմատը : Վ֊է օ՝ պա֊

36 Վ֊է Յակոբ էօվքէլէնիպ՝ Լաբան իլէ չէքիշտի • վէ Յակոբ ճէվապ վէրիպ՝ Լաբանա տէտի • Վաղահաթրմ նէ՞՝ կիւնահրմ նէ՞ քի՝ արտրմճա հէրարէթ իլէ գօվա֊ 37լատըն : Ջիւն քի ճիւմլէ էշեամը արաշթրըտրն՝ էվինին ճէմի՝ էշեա֊ սընտան նէ՞ պուլտուն իսէ , պուրայա գարընտաշլարըմըն վէ գարընտաշլարընըն էօնիւնէ գօ , վէ իքիմիզին արասընտա չէրաա՛թ քէս֊ 38սինէր : Թէմամ իյիրմի եըլ տրը քի՝ սէնին իլէ իմ • գօյունլարըն վէ քէչիլէրին եավրու տիւշիւրմէտիլէր • վէ սիւրիւնիւն գօչլարընը նէ֊ 39մէտիմ : "Աանա ճանավարլարտան փարէլէնմիշի կէմիրմէտիմ • զարաըրը պէն չէքէր իտիմ • օնու էլիմտէն թալապ էտէր իտին , "կիւնտիւնիւն չալընմրշ օլսուն՝ կէճէ 40չալընմրշ օլսուն : Պէօյլէ իտիմ • պէնի կիւնտիւզ հէրարէթ՝ վէ կէճէ տօնկ եագար իտի , վէ կէօզլէրիմտէն ույգում գաչար իտի : 41Պէօյլէճէ իյիրմի եըլ՝ էվինտէ իտիմ • †իքի գըզլարըն իչիւն սանա օն տէօրթ եըլ՝ վէ սիւրիւլէրին իչիւն ալթը եըլ խըզմէթ էթտիմ , վէ †իճրէէմիի օն քէրըթ տէյիշ֊ 42Թիրտին : "Նյէր պապամըն Ըլլահը՝ Ըբրահամըն Ըլլահը վէ ‡Իսահակըն Վօրգուսու՝ պէնիմ իլէ օլմասա իտի , կէրչէքտէն չիմտի պէնի պօշ կէօնտէրիր իտին • "Ըլլահ պէնիմ սէֆիլլիյիմի վէ էլինին էմէյինի կէօրտու , վէ տիւն կէճէ ‡Նէնէ թա՛զիր էթտի :

43 Վ֊է Լաբան ճէվապ վէրիպ՝ Յակոբա տէտի • Պու գըզլար պէնիմ գըզլարըմ՝ վէ օղուլլար պէնիմ օղուլլարըմ՝ վէ սիւրիւլէր պէնիմ սիւրիւլէրիմ՝ վէ սէնին չու ճիւմլէ կէօրտիյիւն պէնիմ տիր • իմտի պու կիւն պու գըզլարըմա՝ եախօտ տօղուրտուգլարը էվլատլարընա նէ՞ 44էտէյիմ : Վ֊է չիմտի կէլ , ‡պէն իլէ սէն ա՛հտ քէսիշէլիմ , վէ պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ "չէհա֊

ԹՒ. Ի՛. Ի՝. 1739։

ր ՆԼ. ի. 12։ Լև. ժԹ. 32։

ե ՆԼ. ի. 13։ Յհ. ը. 18։

զ ՆԼ. իե. 10, ԼԱ։

է ՆԼ. իե. 12։

ը ՆԼ. իե. 27, 28։

թ Ել. իԹ. 7։

ժ Ղատ. ԺԲ. 1, 2։

ժա Ել. ԽԳ. 13։ Ես. ը. 18։

ժբ Պ. իԹ. 32։ ՆԼ. գ. 7։

ժգ ՄՆ. ԺԲ. 17։ Յուդ. 9։

ժդ Պ. իԲ. 28։

ժե Յես. իէ. 27։

ԹՒ. Ի՛. Ի՝. 1739։

ՆԼ. ի. 28։ Ել. ԺԹ. 9։

Ել. ի. 3։ Յոբ. ԼԷ. 15։ Ատ. ա. 20։

Պ. իԲ. 50։

Ա ՅԽ. 55։ Ղուբ. ա. 9, 14։ Փ Յագ. ԺԹ. 20։ Կող. ի. 37։

Ա ՅԽ. 13։ ԲՄՆ. ԺԶ. 9։

Ա ԽԱ. 53։ Պ. իը. 13։

Ա ԽԱ. 24։

Վ ԽԱ. 19։ Դատ. ԺԸ. 24։

Պ Պաճ. Պ. խդ. 9։

մասը վերինէն։ 31 Պատասխանեց ան։ Ցո՛ւր մասը ինծի այսօր։

1 Եվ Յակոբ քենտի եօղունա կիթ-
տի, վե օնա Ըլլահըն մէկէք-
2 ղերի բասթ կէլտիլեր։ Վ֊է Յա-
կոբ օնըլարը կէօրտիւքտէ՝ տէտի.
Պու՝ Ըլլահըն *օրտուսու տուր.
վե օ մահալին ատրնը *Մանայիմ
գօտու։

3 Վ֊է Յակոբ՝ էօնիւնձէ գարըն-
տաշը նսաւա՝ †Ամէնր տիյարընա՝
†Ընդովմ սահրասընա էլչիլեր կէօն-
4 տէրտի։ Վ֊է օնըլարա թէնպիհ է-
տիպ տէտի քի՝ †Ինֆենտիմ նսաւա
պէօյլէ տէյէսինիզ. Գոռլուն Յա-
կոբ պէօյլէ տէր. Լաբանըն ես-
նընտա միւսաֆիր օլուպ՝ շիմտիյէ-
5 տէք գալտըմ. Վ֊է նսրղըրլար հէմ
էշէքլեր՝ սիւրիւլէր վե գոռլար վե
խալայըգլար էտինտիմ. Վե էֆէն-
տիմ քի՝ †սէնին նաղարընտա լութֆ
6 պուլայըմ։ Վ֊է էլչիլեր՝ Յակո-
բա տէօնիպ տէտիլեր. Գարըն-
տաշըն նսաւա վարտըգ, հէմ *օ
տախի տէօրթ եիւզ ատէմ իլէ սէնի
գարշըլամաղա կէլիյօր։
7 Վ֊է Յակոբ զայէթ իլէ գօր-
գուպ՝ †սըզգէթէ տիւշտիւ, վե պի-
լէսինձէ օլան խալգը՝ հէմ սիւրիւ-
լէրի վե սըղըրլարը վե տէվէլէրի ի-
8 քի պէօլիւյէ այըրըպ, տէտի. Ին-
յէր նսաւա պիր պէօլիւյէ կէլիպ՝
օնու վուրուր իսկ, օլուր քի գալան
պէօլիւք գուրթուլմուշ գալըր։
9 *Էմ *Յակոբ տէտի. †Ին՛յ պա-
պամ Ըբրահամըն Ըլլահը վե պա-
պամ Իսահակըն Ըլլահը, Էվ՛յ
պանա՝ Տիյարընա վե վաթանընա
տէօն վե սանա իհսան էտէյիմ տէ-
10 յէն Տապպ. Պու գուրլունա էթ-
տիյին ճիւմլէ †Ինսանլէրինէ վե
ճիւմլէ Հագիգէթինէ լայըգսըզըմ.
զերա պու Յորդանանտան *պկէր
տէյնէյիմ իլէ կէչտիմ, վե շիմտի
11 իքի պէօլիւք սահիպի օլտում։ Ի՛-
նայէթ էյլէ, †պէնի գարընտաշըմ
էլինտէն՝ Նսաւըն էլինուէն գուր-
թար. զերա պէն օնտան գօրգա-
րըմ, օլմայա կէլիպ՝ պէնի վե *մա-
նայը էվլատլարը իլէ էօլտիւրէ։
12 Ըմմա †սէն տէուտին. Ինլայէթէթ
սանա իհսան էտէճէյիմ, վե զուր-
րիյէթինի՝ չօգալտըճանան սայըլ-

ա Սաղ. ղԼ. 11։ Եբր. ա. 14։
բ Ցես. է. 14. Սաղ. ԺԵ. 21։ ՃԽԲ. 3։ Ղուկ. բ. 13։
* Ի՛պր. Իթի օրտու։
գ Պ. Հ. 14։
դ Պ. Հ. 6, 7, 8։ ը Օր. բ. 5։ Ցես. իդ. 4։
ե Ընակ. ժԲ. 1։
զ Պ. Ը. 43։
է Պ. Հ. 8, 15։
ը Պ. Հ. 1։
թ Պ. Է. 3։
ժ Սաղ. Ջ. 15։
ի Պ. իբ. 18։ Լ Պ. Հ. 3, 13։
լ Ցես. Ը. 7։
խ Ծն. Ե. 24։ * Ի՛պր. Իքի ճամբար։
ծ Պ. իբ. 27։
կ Ծն. Ը. 7։
հ Սաղ. ծԹ. 1, 2։
ձ Ովս. Ժ. 14։
ղ Պ. իբ. 13, 14, 15։

Digitized by Google

45 տէթթ իչիւն օլա։ Վ֊է Յակոբ *պիր
թաշ ալըպ՝ օնու տիքիլի թաշ
46 տիքտի։ Վ֊է Յակոբ՝ գարընտաշ-
լարընա տէտի քի՝ Թաշլար տէվ շի-
քին. Վե օնլար թաշլար տէվշիրիպ՝
պիր եըղըն եափտըլար, վե օրատա՝
եըղընըն իւզէրինտէ եէյէ։ եէտի-
47 լէր։ Վ֊է Լաբան օնուն ատրնը
*Եգեկար սահատութա գօտու,
վե Յակոբ՝ օնուն ատրնը †Գա-
48 ղատ գօտու։ Վ֊է Լաբան տէ-
տի. Ղոռու եըղըն պէնիմ իլէ սե-
նին պէյնինտէ՝ պու կիւն շահիտ
տիր. օնուն իչիւն ատրնա Գաղա-
49 ազ տէնիլտի. *Էմ է‡Մասփա
փէնիլտի, զերա տէտի. Պիրի
պիրիմիզտէն իրագլանտըղըմըզտա,
պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ՝ Յապպ
50 նաղար էթսին։ Ընչէր գըզլարըմը
ինճիտիր իսէն, վե էյէր գըզլարըմըն
իւզէրինէ գարըլար ալըր իսէն, պի-
լէմիզճէ հիչ պիր քիմսէ եօգ. պագ՝
պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ շա-
51 հիտ Ըլլահ տըր։ Վ֊է Լաբան Յա-
կոբա տէտի. Ինչէ պու եըղընը՝
վե իչէթ պէնիմ իլէ սէնին պէյ-
52 նինտէ տիքտիյիմ թաշ, պու եը-
ղընը շահիտ՝ վե պու տիքիլի թաշ
շահիտ տիր, քի ֆէնսա նիյէթ իլէ՝
պէն սանա վարմայըպ պու եըղընը
կէչմէյիմ, վե սէն պանա կէչմէյէ
պու եըղընը վե պու տիքիլի թաշը
53 կէչմէյէսին։ Ըբրահամըն Ըլլահը՝
վե *Նաքորնըն Ըլլահը՝ օնլարըն
պապալարընըն Ըլլահը *արամըզտա
հիւքմ էթսին. վե Յակոբ *պա-
պասը Իսահակըն *Օրգուսուս իլէ
54 *եէմին էթտի։ Վ֊է Յակոբ տաղ-
տա գուրպան պօղազլատը, վե գա-
րընտաշլարընը էքմէք եէմէյէ տա՝
վե էթտի. վե էքմէք եէուիլեր,
55 վե կէճէ տաղտա գալըրլար։ Վ֊է
Լաբան սապահտան էրքէն գալըպ՝
օղուլլարընը վե գըզլարընը էօփ-
տիւ, վե *օնլարա խայր տուա՝ էյ-
լէտի. անտէն Լաբան Ւկիտիպ՝
քենտի մահալինէ տէօնտիւ։

ՊԸՊՂՈՒՐ

Մանայիմտէ Հակոբան ըրիւսդը։ 2 Նսաւա կէօնաէրտիյի խապէր։ 6 Նսաւըն կէլմէսինէն գօրգաուղու։ 9 Վուրթուլտուն տէ-յիւ տուա՝ էթտիյի։ 13 Նսաւա փէյքէչ կէօնտերէճէյի։ 21 Օնուն փանուէլտէ մէյդ իւէ կիւրէյճէի, վե օրատա օնա Իսրայէլ

մազ տէնիզ գումու գատար էտէ-
ճէյիմ ։
13 Վէ օղ կէճէ օրատա գալտը. վէ
էլինտէ պուղունանտան՝ գարընտա-
շը նասաւա Ղէտիյէ իչինն հազըր-
14 լատը իքի եիւզ քէչի վէ իչիրմի
էրքէճ՝ իքի եիւզ տիչի գօյուն վէ
15 իչիրմի գօչ՝ օթուզ էմղիքլի տէվէ
եավռուլարը իլէ պէրապէր՝ գըրգ ի-
նէք վէ օն պուղա՝ իչիրմի տիչի է-
16 չէք վէ օն սըփա ։ Վէ հէր պիր
սիւրիւիւ գուլլարընըն էլինէ այըր
այըր թէսլիմ էտիպ՝ գուլլարընա
տէտի. նօնիւմէ կէչինն, վէ սիւ-
րիւլէրին՝ պիրի պիրինին արասընտա
17 արալըգ պրագըն ։ Վէ էօնտէ
վարանա թէնպիհ էտիպ տէտի.
Դարընտաշըմ նասաւ սանա բասթ
կէլիր տէ սանա սօրուպ՝ Ալէն քի-
մի՞նսին, վէ նէ՞րէյէ կիտէրսին,
վէ պու էօնիւնտէ օլանլար քի-
18 մին տիր տէտիքտէ, օլ զէման տէ
քի՝ Դուլլուն Յակոբուն տուր.
օնուն՝ էֆէնտիմ նասաւա կէօն-
տէրտիյի հէտիյէ սիր. վէ իշ-
թէ քէնտիսի տախի արտըմըզտա
19 տըր ։ Վէ իքինճիյէ տէ՝ իւչիւն-
ճիւյէ տէ՝ հէմ սիւրիւլէրին ար-
տընճա ճիւմլէ կիտնէլէրէ տէ՝ թէն-
պիհ էտիպ տէտի. նասաւը պուլ-
տուղունուզտա՝ օնա պու սէօզէ
20 կէօրէ սէօյլէյին, վէ իչթէ գու-
լլուն Յակոբ տախի արտըմըզտա
տըր տէյին. զիրա տէտի քի՝ նօ-
նիւմտէ կիտէն հէտիյէ իլէ օնուն
եիւզիւնիւ եուամշատըրըմ, վէ ան-
տէն սօնկրա եիւզիւնիւ կէօրիւրիւմ.
21 պէլքի պէնի գապուլ էտէր ։ Իմ-
տի հէտիյէ էօնիւնճէ կէչտի. ամ-
մա քէնտիսի օղ կէճէ օրտուտա
22 գալտը ։ Վէ կէճէ գալգտը, վէ
իքի գարըսը իլէ իքի խալայըղընը՝
հէմ օն պիր օղուլլարընը ալըպ՝
23 Յաբոկ կէչիտինտէն կէչտի ։ Վէ
օնլարը ալըպ՝ ըմտագտան կէչիրտի,
հէմ վարիյէթինի կէչիրտի ։
24 Վէ Յակոբ եալընըզ գալտըգ-
տա, օնուն իլէ նպիր քիմսէ՛ շա-
ֆագ սէօքիւնճէ յէտէք կիւրէշիր
25 իտի ։ Վէ օնա կիւճիւ եէթէմէ-
տիյինի կէօրտիւքտէ՝ պուտտունուն
օյնաղընա տօգունտտու, վէ նօնուն
իլէ կիւրէշիր իքէն՝ Յակոբուն պու-
տտունուն օյնաղը եէրինտէն օյնա-
26 տը ։ Վէ նօ տէտի քի՝ պէնի սալը
վէր, զիրա շաֆագ սէօքտիւ. ամ-
մա օ՝ պէնի պէրէքէթլէմէյինճէ՛
27 սէնի սալը վէրմէմ տէտի ։ Վէ օ
օնա՝ Ըտրն նէ՞ տիր տէտի. վէ օ՝
28 Յակոբ տուր տէտի ։ Վէ օ տէտի.
Ո՞ըտրն՝ արթըգ Յակոբ տէնիլմէսին,
լաքին *Իսրայէլ փէնիէլին. զի-
րա ՞Ըլլահ իլէ կիւրէշտին Ճատէմ-
լէր իլէ տախի, վէ ղալիպ օլաճագ-
29 սըն ։ Վէ Յակոբ սիւալ էտիպ
տէտի. Ո՞էրէմ էյլէ՛ պաննա ա-
տրնը տէյիվէր. վէ օ՝ ՞Ըտրմը
նի՞չինն պէօյլէ սօրարսըն տէտի. վէ
30 օնու օրատա պէրէքէթլէտի ։ Վէ
Յակոբ օ մահալին ատրընը *փա-
նուէլ գօտու. զիրա ՞Ըլլահ իլէ
եիւզ պէ եիւզ կէօրիւշտիւմ, վէ
ճանըմ գուրթուլտու փէպէ ։
31 Վէ փանուէլտէն կէչտիյի կի-
պի՝ օնուն իւզէրինէ կիւնէշ տօղ-
տու. վէ օ՝ պուտտունուն իւզէրինէ
32 ագսար իտի ։ Օնուն իչինն Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ թա պու կիւնէ-
տէք՝ պուտտուն օյնաղընըն իւզէրին-
տէ օլանլ ուլուշուգ սինիրլի եէմէզ-
լէր. չինն քի օ՝ Յակոբուն պու-
տտու օյնաղընըն ուլուշուգ սինիրինէ
տօգունտտու ։

ՊԸՊՂԻ

Յակոբ իլէ Նասաւն պիրի պիրինի կէօրտիւքտէ ատօթանէ սէօյլէշտիկլէրի։ 17 Յակոբուն Սոկքովթա կէլտիսի։ 18 Վէ օնուն Սագէմ-
էտ պիր թարլա ատթուն ալըպ՝ օրատա պիր մէղպահ պինա էթտիւի։

1 Վէ Յակոբ կէօզլէրինի գալտը-
րըպ պագտը, վէ իչթէ ՞նասաւ՝
վէ պիւէսինճէ տէօրթ եիւզ ատէմ
կէլիյօր. իմտի էվլատլարընը Լէայէ
վէ Ռաքէլէ՝ վէ իքի խալայըգլարա
2 թագսիմ էյլէտի ։ Վէ խալայըգ-
լարը հէմ էվլատլարընը իլէրի՝ վէ
օնլարտան ատնկրա Լէայը վէ օղու-
լլարընը՝ վէ օնլարտան սօնկրա Ռա-
3 քէլի վէ Յովսէփի գօտու ։ Վէ
քէնտիսի էօնլէրինճէ կէչիպ՝ գարըն-
տաշընա եագլաշընճայէտէք՝ Բ եհ-
րէ պէրապէր եէտի քէրրէ թէմէն-
4 նա էթտի ։ Վէ ՞նասաւ՝ օնու
գարշըլամաղա սէչիրթտի, վէ օնու
գուճագ լայըպ՝ ՞պօյնունա տիւշ-
տիւ, վէ օնու էօփտիւ. վէ օնլար
5 աղլաշտըլար ։ Վէ կէօզլէրինի գալ-

ԹՒ. Ի՛. Լ։ 1739։

Ղ Պ. Խ՛. 11։ Ըատկ. ԺԷ. 16։

Ե Ըատկ. ԽԱ. 14։

Ժ Ը Օր. Գ. 16։

Ժ Ովս. ԺԷ. 4, 5։ Նփես. Գ. 13։

Ն Պագ Ա՛ատ. ԽԸ. 41։ Բ Նօթ. ԺԷ. 7։

ԹՒ. Ի՛. Լ։ 1739։

Լ Պագ Դատ. Խ՛. 28։
՞ Ռվս. ԺԷ. 5։
Ղ Պ. Լ՛Է. 10։ Գ Ռատգ. ԺԷ. 34։
• Ի՛պը. Ըէլահ իլէ կիւրէշտին։
Ո Ռվս. ԺԷ. 4, 5։ Ղ Պ. ՔԷ. 31։ Խ՛. 38։
— Դատ. ԺԷ. 18։
† Ի՛պը. Ըէլահ եիւզիւ։
՟ Պ. ԺԸ. 13։ Նէ. Խ՛. 11։ Հ. Գ. 20։ Բ Օր. Է. 24։ Դատ. Ը. 22։ ԺԷ. 22։ Նտ. Ը. 5։

Յակոբ իլէ Նասաւ

1 Վէ Յակոբ կէօզլէրինի գալտը-
րըպ պագտը, վէ իչթէ ՞նասաւ՝
վէ պիւէսինճէ տէօրթ եիւզ ատէմ
կէլիյօր. իմտի էվլատլարընը Լէայէ
վէ Ռաքէլէ՝ վէ իքի խալայըգլարա
2 թագսիմ էյլէտի ։ Վէ խալայըգ-
լարը հէմ էվլատլարընը իլէրի՝ վէ
օնլարտան ատնկրա Լէայը վէ օղու-
լլարընը՝ վէ օնլարտան սօնկրա Ռա-
3 քէլի վէ Յովսէփի գօտու ։ Վէ
քէնտիսի էօնլէրինճէ կէչիպ՝ գարըն-
տաշընա եագլաշընճայէտէք՝ Բ եհ-
րէ պէրապէր եէտի քէրրէ թէմէն-
4 նա էթտի ։ Վէ ՞նասաւ՝ օնու
գարշըլամաղա սէչիրթտի, վէ օնու
գուճագ լայըպ՝ ՞պօյնունա տիւշ-
տիւ, վէ օնու էօփտիւ. վէ օնլար
5 աղլաշտըլար ։ Վէ կէօզլէրինի գալ-

՞ Պ. ԼԲ. 6։

Ղ Պ. ԺԸ. 3։ ԽԲ. 6։ ԽԷ. 26։
Ե Պ. ԼԲ. 28։
Զ Պ. ԽԸ. 11։
Է Պ. ԽԸ. 14, 15։

Digitized by Google

տըրըպ՝ գարըլարը վէ չօճուգլարը
կէօրտիւքտէ , տէտի . Պունլար
սէնին նէ՞ն տիր . վէ օ տէտի . Իմ-
լահըն՝ սէնին գուլունա իհսան էյ-
6 լէտիյի էվլատլար տըր : Վէ խա-
լայըգլար հէմ էվլատլարը նագլա-
7 շըպ՝ թէմէննա էյլէտիլէր : Ընտէն
Լիա տախի էվլատլարը իլէ եագ-
լաշըպ՝ թէմէննա էյլէտիլէր . վէ
հընճամ Յովսէփ վէ Պաքէլ եագ-
8 լաշըպ՝ թէմէննա էյլէտիլէր : Վէ
օ տէտի . Ղպու բասթ կէլտիյիմ
ճիւմլէ օրտուն նէ՞ օլա . օ տախի
տէտի քի՝ Ինֆէնտիմին նաղարընտա
9 լուխֆ պուլմազ իչիւն տիւր : Վէ
Ինսաւ տէտի . Պէնիմ չօգ վար՝
էյ գարընտաշըմ , սէնինքի սէնին
10 օլսուն : Վէ Յակոբ տէտի . Խայր ,
քէրէմ էյլէ՝ էյէր Հալա նազարըն-
տա լուխֆ պուլտուսմ իսէ , պէ-
նիմ էլիմտէն հէտիյէմի ալ . պու-
նուն իչիւն քի Էհիւզիւնիւ՝ Ալլահ
եիւզիւ կէօրիւր կիպի կէօրտիւմ ,
11 վէ պէնտէն բազի օլտուն : Վէրէմ
էյլէ՝ սանա կէթիրիլէն պէրէքէ-
թիմի ալ . չիւն քի Ալլահ պանա
իհսան էյլէտի , վէ չիւն քի Ըպէ-
նիմ հէր շէյիմ վար . վէ Ծօնու
12 զօրլատը , վէ ալտը : Ընտէն օ
տէտի . Գալգալըմ կիտէլիմ , վէ
պէն սէնին էօնիւնճէ կիտէյիմ :
13 Վէ օնա տէտի . Ինֆէնտիմ պիլիր
քի՝ չօճուգլար թազէ տիր , վէ եա-
նըմտա օլան սիւրիւլէր հէմ սըղըր-
լար էմզիքլի տիր . վէ օնլարը պիր
կիւն զօրլաթսալար , հէփ սիւրիւ-
14 լէր գըրըլըր : Վէրէմ էյլէ՝ Ի-
ֆէնտիմ գուլունուն էօնիւնճէ կէչ-
սին , վէ պէն եավաշ եավաշ էօ-
նիւմտէ օլան հայվանլարըն այաղը
վէ չօճուգլարըն այաղը ա՛գապինճէ
սիւրերիմ , թա էֆէնտիմին եանը-
15 նա Ըվէրէ կէլինճէյտէք : Վէ
Ինսաւ տէտի . Վէրէմ էյլէ՝ պէ-
նիմ իլէ օլան խալգտան եանընա
պրագայըմ . օ տախի տէտի . Նէ-
յէ լազըմ . Ւհէման էֆէնտիմին նա-
16 զարընտա լուխֆ պուլայըմ : Ըն-
տէն Ինսաւ օլ կիւն՝ քէնտի եօլու-
նա Աէրէ տօղրու տէօնտիւ :
17 Վէ Յակոբ Ըոկթոլմա կէօ-
չիւ՝ օրատա քէնտինէ պիր էվ
պինա էյլէտի , վէ սիւրիւլէրինէ
մանտրալար եափտը . օնուն իչիւն
օ մահալին ատընա *Ոկքոլմէ տէ-
նիլտի :
18 Վէ Յակոբ Ալիձադտտէն
տէօնտիւքտէ՝ Պանան տիյարընտա
օլան Ծիւքէմին շէհրի Պաղէմ
կէլտի , վէ շէհրին էօնիւնէ գօն-
19 տուս : Վէ օլ չատըրընը գուրտու-
ղու Ըթարլանըն գրթաասընը՝ Աիւ-
քէմին պապասը Ինմոր օղուլլարը
եէտինտէն եիւզ ա՛տէտ սիքքէյէ
20 սաթուն ալտը : Վէ օրատա մէզ-
պահ եափտը , վէ Ցատընը Իսրայէլ
Ինօհէ Իսրայէլ գօտու :

ՊԱՏՊԱԼ

Աիւքէմին Դինայը մեւրտարլամասը . 4 օնուն օնու գարը ալմազա մաթլուզ էթմէսի . 13 վէ Յակոբուն օղուլլարընըն՝ պունա գայիլ օլմազ իչիւն Աիւքէմլիլէրին սիւննէթ օլմասը-նը թալոզ էթմէլէրի . 20 Ինմոր իլէ օղուս պունուս գապալ էթմէյէ Աիւքէմլիլէրի իա-քէթ էթմէլէրի : 25 Յակոբուն օղուլլարը պունատն պէօյլէ օնլարը էօլտիւրտիւքլէրի . 27 վէ շէհրիլէրինի եաղմա էթտիքլէրի . 30 Յակոբուն Ըմասըն իլէ Ղևիյի թէքտիր էթ-մէսի :

1 Վ էյ Իսրայէլ Յակոբա տօղուրտուս-
ղու գըզը Ցևինա՝ օլ տիյարընն
2 գըզլարընը Ըկէօրմէյէ չըգտը : Վէ
օնու տիյարընն պէյի Խևիի Ին-
մոր ղուն օղլու Աիւքէմ Ըկէօրիսպ՝
օնու Ըալտը , վէ օնուն իլէ եաթ-
3 տը , վէ Ըօնու ալչագլատը : Վէ
օնուն ճանը՝ Յակոբուն գըզը Դի-
նայա եափըշտը . վէ գըզը սէվտի ,
հէմ Ղգըզըն կէօնլիւնէ կէօրէ սէօյ-
4 լէտի : Վէ Աիւքէմ՝ Էքէնտի պա-
պասը Ինմորա սէօյլէյիպ տէտի .
Պանա պու գըզը՝ գարը իչիւն ալը
5 վէր : Վէ Յակոբ գըզը Դինայը
օնուն մուրտարլատրղընը իչիթտի-
յի զէման , օղուլլարը՝ օնուն սիւ-
րիւլէրի իլէ սահրատա իտիլէր .
իմտի օնլար կէլինճէյէտէք՝ Յա-
կոբ Ըսիւքիւթ էթտի :
6 Վէ Աիւքէմին պապասը Ինմոր՝
Յակոբա չըգտը , քի օնուն իլէ
7 սէօյլէշէ : Վէ Յակոբուն օղուլլա-
րը իչիթտիքլէրի կիպի՝ սահրատան
կէլտիլէր . վէ պու ղէյ ատէմլէ-
րին կիւճլէրինէ կէլիպ՝ Ըղայէթ իլէ
էօվքէլէնտիլէր . զիրա Յակոբուն
գըզը իլէ եաթըպ՝ Իսրայէլտէ
րիւսվայլըգ էթտի , քի Ըպէօյլէ օլ-
8 մամալը իտի : Իմոր Ինմոր օն-

* Ի՛պր . Մանտրալար :

Ծիս . իէ . 1 : Դասս . Բ . 1 :
Ծօհ . է . 23 :
Ծիս . իէ . 32 : Ծօհ . է . 5 :
Պ . Լ . 7 :
Ենա՛եի՝ Ըլ-
լահ Իսրայէ-
լին Ընտհը :

ա Պ . Հ . 21 :
Բ Տիս . Բ . 5 :
է Պ . Չ . 2 :
Դասս . ժէ . 1 :
է Պ . ի . 2 :
Ի Բ Օր . իէ . 29 :

Ղ Պահ Ե ս . Ի . 2 : Ովս . Բ . 14 :
Ե Դասս . ժէ . 2 :

Ը ա Ծիսգ . Ժ . 27 : Բ Ծիսգ . ժէ . 22 :

Բ Պ . Խթ . 7 : Բ Ծիսգ . ժէ . 21 :
Ծ Ծիս . Է . 15 : Դասս . Ի . 6 :
Է Բ Օր . իէ . 17 : Բ Ծիսգ . ժէ . 12 :

Ի Պ . Խչ . 9 : Ա՚Ղ . Ձիէ . 3 : Ն ս . Չ . 18 :

Ղ Պ . Լ . 10 :

Ի Պ . Լ . 5 :

Ը Պ . Խէ . 3 : Բ Ծիսգ . է . 13 : ժէ . 24, 28, 32 : Ա՚ա . ժչ . 10 :

Բ Փիլիպ . է . 18 :

ժէ Ծիսգ . Է . 23 :

Ի Ծիս . ժէ . 27 : Դասս . Չ . 5 : Ա՚Ղ . Է . 6 :

Ա Պ . Լ . 28 : Ծիս . ժէ . 13 : Ա՚Ղ . Խէ . 25 : Հբ . ա՚ա՚ . Բ . 13 :

Ի Ծիս . ժէ . 27 : Դասս . Չ . 5 : Ա՚Ղ . Է . 6 :

Digitized by Google

լար իւէ սէօյլէշիպ տէտի. Օղ-
լում Աիւքէմին ճանը գըզընըզա
ա՛լագա էթտի. քէրէմ իտիպ՝ օ-
9 նու օնա գարը իչիւն վէրին: Ա՗է
պիզիմ իւէ խըսըմլըգ պաղայըն.
գըզլարընըզը պիզէ վէրիպ՝ գըզլա-
10 րըմըզը քէնտիլէրինիզե ալըն: Ա՗է
պիզիմ իւէ սաքին օլուն, վէ Նպու
տիյար էօնիւնիւզտէ տիր, սաքին
օլուպ՝ օնտա Էթիճարէթ էտին,
11 Հէմ Նօնտա միւլք էտինին: Հէմ
Աիւքէմ՝ գըզընը պապասընա վէ
գարընտաշլարընա տէտի. Նազա-
րընըզտա լութֆ պուլույրմ, վէ
պանա նէ քի տէրսէնիզ՝ վէրիրիմ:
12 Պէնտէն ղայէթ չօգ Նմէհր վէ ա-
ղըրլըգ իսթէյին, վէ պանա սէօյլէ-
տիյինիզե կէօրէ վէրէյիմ. Ֆագաթ
13 գըզը՝ պանա գարը իչիւն վէրին: Ա՗է
Յակոբուն օղուլլարը Աիւքէմէ վէ
պապասը Նմովսա՝ գըզ գարընտաշ-
լարը Պինայը մուրտարլատըղը ի-
չիւն Հհիւլէ իւէ սէօյլէյիպ՝ ճէվապ
14 վէրտիլէր, վէ օնլարա տէտիլէր.
Պու շէյի էթմէյէ գատիր տէյիլ
իզ, քի գըզ գարընտաշըմըզը սիւն-
նէթսիզ օլան ատէմէ վէրէլիմ. զի-
15 րա Նպու պիզէ ա՛յրպ տըր: Նալը-
ընըզ պունուն իւէ սիզէ գայիւ օ-
լուրուզ. Նյէր սիզտէն հէր էրքէք
սիւննէթլէնմէք իւէ՝ պիզիմ կիպի
16 օլուրսանըզ, օ զէման գըզլարըմը-
զը սիզէ վէրիրիզ, վէ գըզլարընըզը
քէնտիլէրիմիզե ալըրըզ. վէ սիզին
իւէ սաքին օլուպ՝ պիր գավմ օ-
17 լուրուզ: Նմմա էյէր պիզի տինկ-
լէմէյիպ՝ սիւննէթլէնմէզսէնիզ պիզ
18 տէ գըզըմըզը ալըպ կիտէրիզ: Նմ-
տի օնլարըն սէօզիւ՝ Նմովսուն
կէօզլէրինտէ վէ Նմովս օղուս
Աիւ-
քէմին կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւն-
19 տիւ: Ա՗է օլ եհկիթ՝ պու նէմնէյի
էթմէյէ կէճիքմէտի. չիւն քի Յա-
կոբուն գըզընա կէօնիւլ վերմիշ ի-
տի. վէ պու՝ պապասընըն էվինտէ
ղահիմլէտէն ի՛թիպարլը իտի:
20 Նմտի Նմովս վէ օղուս Աիւքէմ
քէնտիլէրին չէհրինին գափուսու-
նա կէլտիլէր, վէ քէնտիլէրին չէհ-
րինին էհալիսինէ սէօյլէյիպ տէ-
21 տիլէր. Պու ատէմլէր պիզիմ իւէ
պարըշըգ տըր. իմտի վէլայէթ-
տէ սաքին օլուպ՝ օնտա Էթիճարէթ
էթտինիզէր. վէ տիյար իչիւէ էօն-

լէրինտէ սաղտան սօլտան կէնիշ
տիր. օնլարընը գըզլարընը քէնտի-
լէրիմիզէ գարըլար իչիւն ալալըմ՝
վէ գըզլարըմըզը օնլարա վէրէլիմ:
22 Պիզիմ իւէ օթուրուպ պիր գավմ
օլմագ իչիւն՝ պու ատէմլէր եալըն-
նըզ պունուն իւէ պիզէ գայիւ օ-
լուրլար, քի օնլարընն սիւննէթլէն-
տիքլէրի կիպի պիզտէն տախի հէր
23 էրքէք սիւննէթլէնէ: Աիւրիւլէրի վէ
մալլէրի վէ ճիւմլէ տավարլարը պի-
զիմ օլմազմը. անճագ օնլարա գա-
յիւ օլալըմ՝ վէ պիզիմ իւէ սաքին
24 օլալար: Ա՗է օնուն Նշէհրի գա-
փուսունտան չըգանլարընն ճիւմլէսի՝
Նմովսու վէ օղուս Աիւքէմի տինկ-
լէտիլէր՝ վէ շէհրինին գափուսուն-
տան ճիւմլէ չըգանլարընն հէր էր-
քէյի սիւննէթլէնտի:
25 Ա՗է վագի օլտու քի՝ իւչիւնճիւ
կիւնտէ օնլար աղըրտա իքէն՝ Յա-
կոբուն իքի օղլուլլարը Նսմաւուն
վէ Պ Լեի՝ Պինանըն գարընտաշլա-
րը՝ հէր պիրիսի գըլըճընը ալտը՝
վէ սէրպէսթիյէմ իւէ շէհրէ եիւ-
րիւտիւլէր՝ վէ հէր էրքէյի էօլ-
26 տիւրտիւլէր: Ա՗է Նմովսու հէմ
օղուս Աիւքէմի գըլըճ աղը իւէ
գաթլ էթտիլէր. վէ Աիւքէմին
էվինտէն Պինայը ալըպ չըգտը-
27 լար: Յակոբուն օղուլլարը գաթլ
օլունմուշլարըն իւզէրինէ կէլտի-
լէր՝ վէ գըզ գարընտաշլարընը
մուրտարլատըգլարը իչիւն՝ շէհ-
28 րի եաղմա էթտիլէր: Օնլարըն
սիւրիւլէրինի վէ սըղըրլարընը վէ
էշէքլէրինի՝ հէմ շէհրտէ օլանը
հէմ սահրատա օլանը ալտըլար:
29 Ա՗է ճիւմլէ մալլէրինի վէ ճիւմլէ
չօճուգլարընը վէ գարըլարընը է-
սիր էթտիլէր՝ վէ էվլէրտէ հէփ
30 պու-
լունանը եաղմա էթտիլէր: Ա՗է
Յակոբ՝ Նսմաւուն իւէ Պ Լեիյէ տէ-
տի. Պէնի պու տիյարըն էհալիսի
օլան Քանանլըլար իւէ Փերեզլիէ-
րին Նտինտէ Նպէտ գօգար էթմէք
իւէ՝ պէնի պէլայա սալտընըզ. վէ
Նպէնիմ իւէ ազ ատէմ օլմագ իւէ,
օնլար իւզէրիմէ ճէմ՝ օղուպ՝ պէնի
վուրաճագլար, վէ պէն հէմ է-
31 վիմ հէլաք օլաճաղըզ: Ա՗է օնլար
տէտի. Նա գըզ գարընտաշըմը-
ղը ֆահիշէ կիպի գուլլանմալը՞մ
իտի:

Digitized by Google

ՊԱՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ընտանիքն Յակոբայ Խնդիրք կէօնտէրմէսի։ 2 Ծնունդ ֆամիլիաներունն իւնուսէն եաս ալ-լահլարը մէջ՝ էֆմէսի։ 6 Ծնունդ Խնդիրքի պէր մէզպահ եափմասը։ 8 Դիւթօրանքն վէ-ֆաթը։ 9 Ընտանիքն Յակոբայ Խնդիրքի միւ-պարէքլիմէսի։ 16 Իսաքեանն Խնդիամինի տօ-ղուրքը իքէն՝ Խնդիրքէմ եօլունտա վէֆաթ էֆմէսի։ 23 Յակոբայն օղուլլարը։ 27 Յա-կոբայն Պէերսաբա իսահակա կէլմէսի։ 28 Ի-սահակընդհանին՝ վէֆաթը՝ վէ թէֆնի։

1 Վ է Ընտանիք Յակոբա տէտի. Դիւ-ցազ՝ Խնդիրքի չօղ, վէ օ-րատա սաքին օլ. վէ Եգաբընտա-ղընն Իսաւրն եիւզիւնտէն գաչտը-ղընն զէմանն՝ Եսանա կէօրիւնէն Ըն-տանիքա օրատա պիր մէզպահ եափ։

2 Վ է Յակոբ քէնտի Էվինէ՝ վէ ճիւմլէ պիլէսինճէ օլանլարա տէ-տի. Իրանըզտա օլան Եսաւտ ալ-լահլարը գալտըրըն, վէ Ուփաքլէ-նին, հէմ էսվապլարընըզը տէյիշ-

3 թիրին. Վ է գալզըպ Խնդիրքի չօ-գալըմ, վէ Խօրգլէթիմ կիւնիւնտէ պանա ճէվապ վերէն՝ վէ Ուկիթտի-յիմ եօլտա պէնիմ իլէ օլան Ըն-տանիքա օրատա մէզպահ եափայըմ։

4 Իմտի էլլէրինտէ օլան ճիւմլէ եաս ալլահլարը՝ հէմ Գուլագլարընտա օլան քիւփէլերի Յակոբա վէրտի-լէր. վէ Յակոբ օնլարը Սիւքէմին եանընտա օլան Մէլչէնին ալթընտա

5 կէօմտիւ։ Ընտէն եօլա չօղտը-լար. վէ էթրաֆլարընտա օլան չէ-հիրլերին իւզերինէ Ընտանիքա թա-րաֆընտան պիր գօրգու տիւշմէք իլէ՝ Յակոբուն օղուլլարընըն ար-

6 տընճա գօվալամատըլար։ Վ է Յակոբ՝ քէնտիսի հէմ պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ խալգ՝ Լանան տի-յարընտա օլան Հուզա՝ եանի Խնդ-

7 թէլէ կէլտիլէր։ Վ է օրատա Մէզպահ եափտը, վէ օլ մահալի՝ Ընտէ Խնդիրքի էյլէտի. զերա գարընտաշընըն եիւզիւնտէն գաչտըղընտա՝ Ընտանիքա քէնտինի օ-նա օրատա պէյան էյլէմիշ իտի։

8 Վ է Իսհականըն սիւտ անասը Դիւթօրան էօլտիւ, վէ Խնդիրքին ալթ եանընտա՝ մէշէնին ալթընտա կէօմիւլտիւ. պու սէպէպտէն օնուն ատընա Ընտանիքա տէնիլտի։

9 Վ է Ընտանիքա Յակոբա՝ Յիչա-գետտէն տէօնտիւիւնտէ թէքրար կէօրիւնիւպ՝ օնու պէրեքէթլէտի։

10 Վ է Ընտանիքա օնա տէտի. Քէնին ա-տընն Յակոբ տուր. Յարթըգ ատընն Յակոբ տէնիլմէսին, իլլա ատընն Իսրայէլ օլսուն. իմտի օնուն ա-

11 տընը Իսրայէլ գօտու։ Վ է Ըն-տանիքա օնա տէտի. Պէն՝ Աստուած-յէ գատիր Ընտանիք իմ. մէյվէ տար օղուպ չօղալ. Սէնտէն թայիֆէ՝ հէմ թայիֆէլէր ճիւմհիւրիւ օլա, վէ պէլիներտէն փատիշահլար չըգա-

12 լար։ Վ է Աբրահամա վէ Իսա-հակա վէրտիյիմ տիյարը՝ սանա վէրէճէյիմ. վէ սէնտէն սօնկրա օղ տիյարը սէնին զիւրրիյէթինէ վէ-

13 րէճէյիմ։ Վ է Ընտանիքա՝ օղ օնուն իլէ սէօյլէշտիյի մահալտէ՝ Եա-

14 ընտան եօգաբը չըգտը։ Վ է Յա-կոբ՝ օնուն իլէ սէօյլէշտիյի մա-հալտէ՝ պիր տիքիլի Ըթաշ տիք-տի. վէ իւզերինէ շէրպէթի փէշ-քէշի տէօքտիւ, հէմ իւզերինէ

15 եաղ տէօքտիւ։ Վ է Յակոբ Ըն-տանիքն օնուն իլէ սէօյլէշտիյի մա-հալին ատընը Խնդիրքէլ գօտու։

16 Վ է Խնդիրքէլտէն գալգտըլար, վէ Էֆրաթայէ կէլմէզտէն տահա պիր միգտար եէր վար իքէն՝ Յաքէլ տօղուրտու, վէ տօղուրուր իքէն՝

17 չօգ զահմէթ չէքտի։ Վ է վագի՝ օլտու քի տօղուրուր իքէն, չօգ զահմէթ չէքտիյի էսնատէ՝ էպէ օ-նա տէտի. Կօրգմա, զերա Ըպու-

18 տա սանա օղուլ տուր։ Վ է վագի՝ օլտու քի ճան թէսլիմ էտէր իքէն՝ (զերա էօլիւյօր իտի՝) օնուն ատընը Խնդ-

19 օնա Աստիամին տէտի։ Իմտի Յաքէլ էօլիւպ՝ Էֆրաթա եօ-լունտա կէօմիւլտիւ, քի օ՝ Խնդ-

20 լէհէմ տիր։ Վ է Յակոբ օնուն մէ-զարը իւսթիւնտէ պիր տիքիլի թաշ տիքտի. օ՝ Թա պու կիւնէտէք Յաքէլ մէզարընըն տիքիլի թաշը տըր։

21 Ընտէն Իսրայէլ գալգըպ՝ չատը-րընը Աիկտաշ Էդերին էօթէսին-

22 տէ գուրտու։ Վ է վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ օլ տիյարտա սաքին ի-քէն, Հուբէն վարըպ՝ Պապասը-նըն օտալընը Բաղդա իլէ եաթ տը. վէ Իսրայէլ իշիթտի։

23 Վ է Յակոբուն օղուլլարը օն ի-քի իտի. Լեանըն օղուլլարը՝ Յակոբուն իլք տօղուշու Հու-

քէն՝ անտէն Ը մաւտն վէ Պ Լի վէ
Յուդա վէ Իսաքար վէ Ջաբուղոն
24իտի ։ Իսաքէլին օղուլլարը՝ Յով-
25սէփ վէ Լենիամին իտի ։ Վ Է Իսա-
քէլին խալայըղը Խաղղանըն օղուլ-
լարը՝ Դան վէ Նեփթաղիմ իտի ։
26Վ Է Լիանըն խալայըղը Ջիղփանըն
օղուլլարը՝ Կադ վէ Ասեր իտի ։
Յակոբուն օղուլլարը պունլար տըր,
քի օնլար օնա Միլագետտե տօղ-
տուլար ։
27 Վ Է Յակոբ՝ պապասը Իսահա-
կա Ը՝ամբրէտե օլան Ըբրա շէհ-
բինէ՝ եանի Վեբրոնա վարտը, քի
օրատա Ըբրահամ վէ Իսահակ
28միւսաֆիր օլտուլար ։ Վ Է Իսա-
հակըն կիւնլերի՝ եիւզ սէքսէն եըլ
29օլտու ։ Վ Է Իսահակ իլհիյար-
լանըպ՝ եաշընըն ալտրգտա, Ճան
թէսլիմ էտիպ վէֆաթ էթտի, վէ
Ը՝գաւմընա զամմ օլունտու. վէ
Ժօղուլլարը Իսաւ վէ Յակոբ՝ օնու
տէֆին էթտիլէր ։

ՊԸՊ Լ.Ջ

Վրանանտա Իսաւըն ֆամիլեասը, 6 վէ Ոճ-
իր տաղընա կէօչմէսի ։ 9 Սէիր տաղընտա օ-
նուն նէօլի ։ 20 Սէիրին օղուլլարը վէ գըզ-
լարը ։ 31 Էդովմուն փատիշահլարը ։ 40 Է-
դովմտան օլան պէյլէր ։

1Վ Է Իսաւըն՝ եանի Էդովմուն
Թէվլիտաթը պունլար տըր ։
2Ը՝Իսաւ գարըլարընը Վրանան գըզ-
լարընտան ալտը, եու՛նէ Վրետլի
Նէօնուն գըզը Ընդալը վէ Խև-
լի Սերեգօնուն գըզը օլան՝ Ընա-
3նըն գըզը Ի՝ղիբամայը ալտը ։ Ջէմ
Իսմայէլին գըզը՝ Նաբէօթուն գըզ
գարընտաշը Խասեմաթը ալտը ։
4Իմոի Ե՝նդե՝ Իսաւա Նէղիփազը
տօղուրտու, վէ Խասեմաթ՝ Իսա-
5գուէլի տօղուրտու ։ Վ Է Ողիբա-
մա՝ Յեուսու վէ Յեգղոմու վէ
Կորխու տօղուրտու։ Իսաւըն Վրա-
նան տիյարընտա օղուլլարը պուն-
լար տըր, քի օնա տօղտուլար ։
6 Վ Է Իսաւ քէնտի գարըլարընը
վէ օղուլլարընը վէ գըզլարընը վէ
Էվինէն Ճիւմլէ Եհալիսինի վէ սիւ-
րիւէրինի վէ Հէփ Հայվանլարընը՝
վէ Վրանան տիյարընտա Էտինտիյի
Ճիւմլէ մալլինի ալըպ՝ գարընտա-
շը Յակոբուն Հուզուրունտան պիր
7 ղայրէ տիյարա կիթտի ։ Ջ.Ջիրա

մալլէրի չօգ օլմագ իլէ՝ պիրլիքտէ
սաքին օլամազլար իտի ։ Վէ սիւ-
րիւէրի սէպէպինտէն Ե՝միւսաֆիր
օլտուգլարը տիյար՝ օնլարը Թէ-
8 Համմիւլ Էտէմէզ իտի ։ Վ Է Ի-
սաւ Ը՝Սէիր տաղընտա սաքին օլ-
տու ։ Ի՝նսաւ՝ պու Էդովմ տուր ։
9 Վ Է Սէիր տաղընտա օլան Էդովմ
լուլարըն պապասը՝ Իսաւըն Թէվ-
10լիտաթը պունլար տըր ։ Իսաւ օ-
ղուլլարընըն ատլարը պունլար տըր ։
Իսաւըն գարըսը Ընդանըն օղլու
Ի՝ղիփազ՝ վէ Իսաւըն գարըսը
Խասեմաթըն օղլու Իագուէլ իտի ։
11Վ Է Նէղիփազըն օղուլլարը Թեման՝
Օմար՝ Սեփո վէ Կոթամ վէ Կե-
12նէզ իտի ։ Վ Է Թաննա՝ Իսաւ-
ուրն օղլու Նէղիփազըն օտալըղը Ի-
տի, վէ օ՝ Նէղիփազա Ը՝մաղէկի
տօղուրտու։ Իսաւըն գարըսը Ընդ-
դանըն օղուլլարը պունլար իտի ։
13Վ Է Իագուէլին օղուլլարը պուն-
լար տըր, Նահաթ վէ Ջարա՝
Սամմա վէ Միզա ։ Իսաւըն գա-
րըսը Խասեմաթըն օղուլլարը պուն-
14լար իտի ։ Վ Է Իսաւըն գարըսը
Սերեգօնուն գըզը օլան Ընանըն
գըզը Իղիբամանըն օղուլլարը պուն-
լար տըր ։ պու՝ Իսաւա Յեուսու վէ
Յեգղոմու վէ Կորխու տօղուրտու։
15 Իսաւըն օղուլլարընտան օլան
պէյլէր պունլար տըր։ Իսաւըն իլք
տօղուշու Նէղիփազըն օղուլլարը
Թեման պէյ՝ Օմար պէյ՝ Սեփո
16պէյ՝ Կենէզ պէյ, Կորխ պէյ՝ Կո-
թամ պէյ՝ Ըմաղէկ պէյ։ Էդովմ
տիյարընտա Նէղիփազտան օլան
պէյլէր պունլար տըր ։ պունլար
17Ընդանըն օղուլլարը տըր ։ Վ Է
Իսաւըն օղուլ Իագուէլին օղուլ-
լարը պունլար տըր։ Նահաթ պէյ՝
Ջարա պէյ՝ Սամմա պէյ՝ Միզա
պէյ ։ Էդովմ տիյարընտա Իա-
գուէլտէն օլան պէյլէր պունլար
տըր ։ Իսաւըն գարըսը Խասեմա-
18թըն օղուլլարը պունլար տըր ։ Վ Է
Իսաւըն գարըսը Իղիբամանըն օ-
ղուլլարը պունլար տըր ։ Յեուս
պէյ՝ Յեգղոմ պէյ՝ Կորխ պէյ ։
Իսաւըն գարըսը՝ Ընանըն գըզը Ի-
ղիբամատան օլան պէյլէր պունլար
19տըր ։ Պունլար տըր Իսաւըն եանի
Էդովմուն օղուլլարը, վէ պուն-
լար տըր օնլարըն պէյլէրի ։

տա վագի՝ Յորովաթան օլան Յա-
38 ւուղ փատիշահ օլտու։ Վ֊է Յա-
ւուղ էօլտիւ. վէ օնուն եէրինէ
Ընդոռորուն օղլու Խասաղանան փա-
39 տիշահ օլտու։ Վ֊է Ընդոռորուն
օղլու Խասաղանան էօլտիւ. վէ
եէրինէ Ընդադ փատիշահ օլտու.
վէ չէհրինին ատը փոգով՝ վէ գա-
րըսընըն ատը Ա֊էզասարըն գրըզը օ-
լան Ա֊ատրեթին գրըզը Ա֊ետաբեէլ
իտի։

40 Իմոի գապիլէէրինճէ վէ մա-
հալլէրինճէ ատլարընա կէօրէ՝ Ն-
սաւտան օլան ՝պէյլէրին ատլարը
պունլար տըր. Թաամնա պէյ՝ Կա-
41 ղուա պէյ՝ Յեթաթ պէյ, Ոլղ-
քամա պէյ՝ Իլա պէյ՝ փինօն պէյ,
42 Կենէզ պէյ՝ Թեման պէյ՝ Ա֊ար-
43 զար պէյ, Ա֊ագեդիէլ պէյ՝ Իրամ
պէյ. միւլքէրի օլան տիւյարտա՝
մէսքեանլէրինէ կէօրէ՝ Ընդովմ
պէյլէրի պունլար տըր. Ընդովմու-
լարըն պապասը Իսաա պու տուր։

ՊԸՊ ԼԻՆ

Յովսեփին՝ գարընտաշլարընտան խբրահ օլուն-
տուղու։ 5 Օնուն խքի բիւյասը։ 13 Յակո-
բան օնու՝ գարընտաշլարընը կէօրմէյէ կէօնա-
տէրսին։ 18 Օնուն գարընտաշլարը՝ օնուն
էօլիւմինէ գատտ էթտիքլէրի։ 21 Ռուբէ-
նին օնու գուրթարտըղը։ 26 Օնու Խամայէլ-
լիլերէ սաթտըղլարը։ 31 Օնուն փէտէրի՝
գանա պուլանմըշ էսվապ իլէ ալտանընը՝ օ-
նուն իչիւն եաս չէքմէսի։ 36 Օնուն Մըսըր-
տա Պետափրէսէ սաթըլմասը։

1 Վ֊է Յակոբ՝ ՚պապասընըն միւսա-
֊ֆիր օլտուղու եէրտէ՝ Կա-
2 նան տիւյարընտա սաքին օլտու։ Յա-
կոբուն Թեվլիտաթը պունլար տըր.
Յովսէփ օն եէտի եաշընտա իքէն՝
գարընտաշլարը իլէ սիւրիւլէրի կիւ-
տեր իտի. վէ կէնճ օլուսլ՝ պապա-
սընըն գարըլարը Խաղղանըն օղու-
լարը իլէ վէ Ո֊էզփանըն օղուլլարը
իլէ պէրապէր իտի. վէ Յովսէփ
֊օնլարըն պէտ սէօզլէրինի պա-
պալարընա խապէր վէրիր իտի։
3 Վ֊է Իսրայէլ Յովսէփի ճիւմլէ օ-
ղուլլարընտան զիյատէ սէվէր իտի,
զիրա ֊օնուն իհթիյարլըղընդն էվ-
լատը իտի. վէ օնա պիր ալաճա
4 գաֆթան եափտը։ Վ֊է գարընտաշ-
լարը՝ պապալարընդն օնու ճիւմլէ
գարընտաշլարընտան զիյատէ սէվ-

20 Օլ տիյարտա սաքին օլան
Ռուբէնուլու ֊Էվերին օղուլլարը պուն-
լար տըր. Պոտան վէ Յորաղ վէ
21 Եվեգօն վէ Ընա, վէ Փիսօն վէ
Իսեր վէ Փիտան. Ընդովմ տիյարընը-
տա Ռուբէնուլարընը պէյլէրի՝ Ա֊էի-
22 րին օղուլլարը պունլար տըր։ Վ֊է
Պոտանընդն օղուլլարը՝ Կոռի վէ
֊Էնոմամ, վէ Պոտանընդն գըզ գարընը-
23 տաշը Թամնա ֊իտի։ Վ֊է Յոփա-
ղընդն օղուլլարը պունլար տըր. Փա-
ղուան վէ Ա֊անաքաթ վէ Փե-
24 փաղ՝ Ա֊եփո վէ Օնամ։ Վ֊է Ա֊ե-
փեգօնուն օղուլլարը պունլար տըր.
Ըյիա վէ Ընա. պապասը Ա֊եփե-
գօնուն էչէքլէրինի կիւտէր իքէն՝
չէօլտե ըլըճա սուլարընը պուլան
25 Ընա պու ֊իտի։ Վ֊է Ընանընդն էվլատ-
լարը պունլար տըր. Փիսօն՝ Հեմ Ը-
26 նանընդ գըզը Աղիբամա։ Վ֊է Փիսօ-
նուն օղուլլարը պունլար տըր. Ը-
մադան վէ Իսբան վէ Յեթրան վէ
27 Ռառան։ Իսերին օղուլլարը պուն-
լար տըր. Խաղղան՝ վէ Օ֊զաւան՝
28 վէ Ըլիան։ Փիսանընդն օղուլլարը
պունլար տըր. Յուս վէ Ըռան։
29 Ռուբուլարընդն պէյլէրի պունլար
տըր. Պոտան պէյ՝ Յորաղ պէյ՝ Սե-
30 փեգօն պէյ՝ Ընա պէյ, Փիսօն պէյ՝
Իսեր պէյ՝ Փիսան պէյ. Աէրը
տիյարընտա պէյլէքլէրինճէ՝ Ռուբ-
լուլարընդն պէյլէրի պունլար տըր։
31 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարընդն իւ-
զերինէ փատիշահ նասլ օլմազտան
էվվէլ՝ Ընդովմ տիյարընտա փա-
տիշահլըգ սիւրդէն ֊փատիշահլար
32 պունլար տըր։ Իմոի Ընդովմտա
Ռէովուն օղլու Խաղան փատիշահ
օլտու. վէ չէհրինին ատը Փննա-
33 քա իտի։ Վ֊է Խաղան էօլտիւ.
վէ եէրինէ Խօսրալը ՚Օարանընդն օղ-
34 լու Յոբաբ փատիշահ օլտու։ Վ֊է
Յոբաբ էօլտիւ. վէ օնուն եէրի-
նէ Խեմանլըլար տիյարընտան օլան
35 Հուսամ փատիշահ օլտու։ Վ֊է
Հուսամ էօլտիւ. վէ օնուն եէ-
րինէ՝ Ա֊ովաթ սահրասընտան Ա֊ա-
ղիանլըլարը գըրան Խադադըն օղլու
Ընդադ փատիշահ օլտու. վէ չէհ-
36 րինին ատը Ըվիթ իտի։ Վ֊է Ը-
դադ էօլտիւ. վէ օնուն եէրինէ
Ա֊ասրեկալը Ա֊ամաղա փատիշահ
37 օլտու։ Վ֊է Ա֊ամաղա էօլտիւ.
վէ օնուն եէրինէ ըմմաղըն եանընը-

Digitized by Google

ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ Գ

ամիր • իմոի գաբրնտաշլարը գայիլ
28 օլտուլար : Վ Է Ա՛ադիանլը պա-
զիրկեան քիմնէլեր կէչէրլեր իքէն՝
Յովսէփի գուչուտան չէքիպ չը-
գարտըլար , վէ Յովսէփի Ղամա-
չէ լէլէրէ Ի՛իլիմի գըթա կիւմիւ-
շէ սաթտըլար • վէ օնլար Յովսէ-
29 փի Ա՛ըսըրա կէօթիւրտիւ : Ը՛նը-
տէն Ի՛ուբէն գուչուչա ուէօնիւպ՝
իշլէթ Յովսէփ գուչուտա եօգ ի-
տի • վէ օ՝ Է՛էվապլարընը երըթտը:
30 Վ Է գաբրնտաշլարընա տէօնիւպ
ատէտի • Չօճուգ Ա՛եօգ տուր • վէ
պէն՝ պէն նէ՞րէչէ վարայըմ :
31 Իմոի Ա՛Յովսէփին գաֆթանընը
ալտըլար , վէ քէչիլէրտէն պիր էր-
քէճ պօղազլայըլ՝ գաֆթանը գանա
32 պաթըրտըլար : Վ Է ալաճա գաֆ-
թանը կէօնտէրտիլէր , վէ պապա-
լարընա կէօթիւրիւպ տէտիլէր քի՝
Պունու պուլտուգ • Հալա պու
գաֆթան օղլունո՞ւն մու տուր տէ-
33 յիլմի տիր թանը : Վ Է օնու թա-
նըլըպ տէտի • Պու գաֆթան օղ-
լումուն տուր , օնու Ի՛պիր եարա-
մազ Ճանավար եէտի • Յովսէփ էլ-
34 պէթթէ փարէլէնտի : Վ Է Ա՛Յա-
կոբ էսվապլարընը երըթտը՝ պէլինէ
չուլ գատու • վէ օղլու իչիւն պիր
35 չօգ կիւն եաս չէքտի : Վ Է Ճիւմ-
լէ օղուլլարը Հէմ Ճիւմլէ գըզլարը
լար • ամմա օ՝ միւթէսէլլի օլմագ
խոթէմեզ իտի • վէ տէտի քի՝ Օղ-
լումուն եանընա մէզարա Ղեաս իլէ
էնէճէ յիմ • պէօյլէճէ պապասը օ-
36 նուն իչիւն աղլատը : Ը՛մմա Ա՛Ա-
գիանլըլար օնու Ա՛ըսըրտա փարա-
էանուն խատէմէսինտէն օլան ամէս-
լէրին պաշը Պետափրէսէ սաթտը-
լար :

ՊԵՊՐՈՆ Ը՛

Յուդանըն՝ Ը՛նր վէ Օնան վէ Ա՛ելամ՝ օղուլլա-
րը • 6 Ը՛րին Թամարը գաբը աղտըղը • 8 Օնա-
նըն կիւնահը • 11 Թամարըն Ա՛ելամու ալ-
մաղա պէքլէմէսի • 13 օնուն Յուդայը ալ-
սաթմասը • 27 վէ փարէս իլէ Զարայը է-
քիզ օղուլբմասը :

1 Վ Է վագի՝ օլտու քի օլ զէմանտի՝ Յուդա գաբրնտաշլարը
եանընտան էնիպ՝ Իդողոմլու քիմսէնին Ղանընա օղ-
2 լաա աղրնտա պիր Կանանլը քիմ-
սէնին գըզընը Կէօրիւպ՝ օնու ալ-
3 տը , վէ օնա կիրտի : Օ տախի
Համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուր-
4 տու • վէ ատընը Ի՛նր գօտու : Վ Է
Թէգրար Համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ
տօղուրտու , վէ ատընը Ի՛Օնան
5 գօտու : Վ Է եինէ պիր օղուլ տա-
Հա տօղուրտու , վէ ատընը Ղա-
լըմ գօտու • վէ օնու տօղուրտու-
ղու զէման , օ՝ Կեզիբտէ իտի :
6 Վ Է Յուդա իլէք տօղուշու Ի՛նրէ
պիր Կգարը ալտը , վէ օնուն ատը
7 Թամար իտի : Վ Է Ը՛Յուդանըն իլէք
տօղուշու Ի՛նր՝ Ի՛ապպըն նաղարընը-
տա եարամազ օլմագ իլէ՝ Ի՛Ապպ
8 օնու էօլտիւրտիւ : Վ Է Յուդա
Օնանա տէտի • Կգարընտաշլընըն
գարըսընա կիր , վէ օնա գային
Հագգընը իճրա էտիպ՝ գարընտա-
9 չընա զիւրրիյէթ գալտը : Վ Է
Օնան՝ զիւրրիյէթ Կքէնտինին օլ-
մայաճաղընը պիլտի • օնուն իչիւն
գարընտաշընըն գարըսընա կիրտիք-
ճէ , գարընտաշընա զիւրրիյէթ
վէրմէմէք իչիւն՝ եէրէ տէօքէր ի-
10 տի : Վ Է օնուն էթտիյի՝ Ի՛ապ-
պըն նաղարընտա քէօթիւ կէօրիւն-
տիւ , վէ Կօնու տախի էօլտիւր-
11 տու : Վ Է Յուդա քէնտի կէլինի
Թամարա տէտի • Օղլում Ա՛ելամ
պէօյիւրիւնճէ յէտէք՝ պապանըն է-
վինտե Կտուղ օթուր • զիրա՝ Օլ-
մայա քի պու տախի գարընտաշ-
լարը կիպի էօլէ տէտի՝ իմոի Ի՛Թա-
մար կիտիպ՝ Ղպապասընըն էվինտե
օթուրտու :
12 Վ Է չօգ կիւնլէրտէն սօնկրա՝
Շ՛ուանըն գըզը Յուդանըն գարը-
սը էօլտիւ • վէ Յուդա Կմիւթէ-
սէլլի օլունճա , քէնտիսի տօսթու
Ադողոմլու Իրաս իլէ՝ քէնտի սիւ-
րիւսիւնիւ գըրգանլարա Թամնայէ
13 չըգտը : Վ Է Թամարա խապէր
վէրիլիպ տէնիլտի • Իշլէթ գա-
չին աթան գօյունլարը գըրգմաղա՝
14 Թամնայէ չըգայօր : Օ տա տուլ-
լունուն էսվապլարընը իւզէրինը-
տէն չըգարտը , վէ նիգապ իլէ էօր-
թիւնտիւ , վէ պիւրիւնիւպ՝ Թամա-
նանըն եօլունտա օլան Ի՛նայիմ
գափուսունտա Կօթուրտու • զիրա
կէօրտիւ քի՝ Ղալամ պէօյիւտիւ ,
ամմա քէնտիսի օնա գարը իչիւն
15 վէրիլմէտի : Վ Է Յուդա օնու

Digitized by Google

կէօրտիւքտէ՝ օնու ֆահիշէ սան-
տը · զիրա եիւզիւնիւ էօրթիւշ ի-
16տի : Վ֊է եօլտա օնա տէօնիւպ
տէտի · կէլ քէրէմ էյլէ՝ սանա
կիրէ յիմ · զիրա քէնտի կէլինի օլ-
տուղունու պիլմէզ իտի · օ տախի՝
պոնա կիրմէք իչիւն պոնա նէ՞
17վերիրսին տէտի : Վ֊է օ տէտի ·
պէն՝ սիւրիւլէրտէն պիր ֯քէչի
օղլաղը կէօնտէրիրիմ · օ տախի՝
կէօնտէրինճէյէտէք պիր ֯րէչի վէ-
18րիրմիսին տէտի : Վ֊է օ տէտի ·
՞նէ՞ ըէչի վերէյիմ · օ տա տէտի ·
՝Վ֊իւհրիւն իւչ շէրիտինի վէ էշ-
լինտէքի ա՛սանը վէր · վէ օ օնա
վէրիպ՝ օնա կիրտի · վէ օ՝ օնտան
19Համիլէ օլտու : Վ֊է գալզըպ կիթ-
տի , վէ ֯իւզերինտէն նիգապըները
չըգարտը · վէ տուվլուղունուն էս-
20վապլարընը կիյտի : Վ֊է Յուդա
քէնտի տօսթու Դողոմշունուն է-
լի իւչ՝ քէչի օղլաղընը կէօնտէրտի
քի՝ գարընդն էլինտէն րէչի ալա ·
21ամմա օ՝ օնու պուվլամատը : Վ֊է օվ
մահալին էհալիսինէ սօրուպ տէ-
տի · Ի֊օվ իւզերինտէ օլան Ի֊նա-
յիմտէքի ֆահիշէ նէ֊ըէտէ տիր ·
վէ տէտիլէր · Պուրատա ֆահիշէ
22եօգ իտի : Ի֊մտի Յուդայա տէօ-
նիւպ տէտի · Օնու պուվլամատըմ ·
հէմ օ մահալին էհալիսի տախի՝
Պուրատա ֆահիշէ նօգ տուր տէ-
23տիլէր : Վ֊է Յուդա տէտի · Օ-
նուն օլսուն , հէման րէզիվ օվ-
մայալըմ · իշթէ պէն պու օղլա-
ղը կէօնտէրտիմ , ամմա սէն օնու
պուվլամատըն :
24 Վ֊է վագի՛ օլտու քի իւչ այ գա-
տար կէչինճէ՝ Յուդայա խասլեր
վէրիվիպ տէնիլտի · Կէլինին Ծնա-
մար Ըզինա էթտի , հէմ տախի
իշթէ զինատան Համիլէ օլտու · վէ
Յուդա տէտի քի՝ Օնու չըգարըն ,
25վէ ֯եագըլսըն : Օ չըգարըվը իքէն՝
քէնտիսի գային ալծատընա կէօն-
տէրիպ տէտի · Պէն պու շէյլէրին
սահիպի օլան ատէմտէն Համիլէ
իմ · հէմ տէտի · Վ֊էրեմ էյլէ՝
պու Ւմիւհը իւչ շէրիտ վէ ասա
26քիմին տիր ֯Ծանը : Վ֊է Յուդա
Ըթանը յըպպ տէտի · ֯՝Օ՝ պէնտէն
սատըգ տըր , պունուն իշիւն քի ֯օ-
նու՝ օղլում Ղելօմա վէրմէտիմ · վէ
Ւարթըգ օնու պիր տահա պիլմէտի :
27 Վ֊է վագի՛ օլտու քի տօղուր-
տուղու զէմանտէ՝ իչթէ գարընը-
28տա էքիզ խիլէր : Վ֊է վագի՛ օլ-
տու քի տօղուրուր իքէն՝ պէյի էլ
ուզաթտը · վէ էպէ թուԹուպ՝ Պու
էվվէլ չըգտը տէյէրէք՝ էլի իւզե-
րինէ պիր գըրմըզը իփլիք պաղլա-
29տը : Ի֊մմա էլինի կերի չէքտիյի
կիպի՝ իչթէ գարընտաշը չըգտը ·
վէ օ ուէտի · ֯՝Նէյէ՞ հիւճիւմ էթ-
տին · հիւճիւմ սէնին իւզերինէ օլ-
սուն · օնուն իչիւն ատը ֯՞փարէս
30գօնուլտու : Ի֊նտէն սօնկրա էլինե-
տէ գըրմըզը իփլիյի օլան գարըն-
տաշը չըգտը , վէ ատը Ո֊արա գօ-
նուլտու :

ՊԱՊ Ի֊Թ

Յովսէփին պետութիւնն խանէութիւնէ իջ-
պար պուվլսաը : 7 Ընուն խաթունուն
իրվասըն գարշը տուրմասը : 13 Ընա խա-
թունուն իջթիրա էյմէթի , 20 Հապսա
գօնուլմասը , վէ Ալահըն օրատա օնուն խ-
լէ օլմասը :

1Վ֊է Յովսէփ Ո֊ըսըրա էնտիրիլ-
տի · վէ փարաւոն խատէմ-
սինտէն անէսլէրին պաշը ֯՞պետափ-
րես նամ պիր Ո֊ըսըրը քիմսէ՝ օ-
նու օրայա էնտիրէն Իսմայէլիլէրին
2էլինտէն ֯սաթըն ալտը : Վ֊է Ի֊ապպ
֯Յովսէփ իլէ օլուպ՝ իչի բասթ
կիտեր քիմսէ իտի · վէ Ո֊ըսըրը
էֆէնտիսինին էվլինտէ օլուր իտի :
3Ի֊մտի էֆէնտիսի՝ Ի֊ապպ օնուն իլէ
օլտուղունու՝ վէ օնուն ֯Հէր էթտիյի
իշի Ի֊ապպ օնուն էլինտէ բասթ կէ-
4թիրիր իտիյինի կէօրտիւ : Վ֊է Յով-
սէփ ֯օնուն նազարընտա Լութֆ
պուլուպ՝ օնա խըզմէթ էտէր իտի ·
վէ օ օնու ՚էվլինէ քէտխիւտա Թա՛-
յին էտիպ՝ ճիւմլէ վարիյէթինի օ-
5նուն էլինէ Թէսլիմ էյլէտի : Վ֊է
վագի՛ օլտու քի՝ օնու էվլինին վէ
ճիւմլէ վարիյէթինին իւզերինէ
քէտխիւտա Թա՛յին էթտիյի զէ-
մանտան՝ Ի֊ապպ Ո֊ըսըրընը է-
վլինէ Յովսէփին սէպէլինտէն պէ-
րէքէթ կէօնտէրտի · վէ կերէք էվ-
տէ կերէք սահրատա վարիյէթինին
ճիւմլէսինտէ Ի֊ապպը պէրէքէթի
6օլտու : Ի֊մտի ճէմի՛ վարիյէթինի
Յովսէփին էլինէ Թէրք էթտի , վէ
օնուն հանընտա օլան էշհատան՝

Digitized by Google

եհտիյի էքմէքտէն ղայրի պիլմէզ իտի • վէ Յովսէփ՝ Եսիմասը կիւզէլ վէ կէօսթէրիշլի կիւզէլ իտի :
7 Վէ վագի՝ օլտու քի պու նէսնէնէլէրտէն սօնկրա՝ էֆէնտիսինին գարըսը կէօզլէրինի Յովսէփէ տիքիպ տէտի • Ինձնիմ իլէ եաթ :
8 Ըմմա օ գայիլ օլմայըպ՝ էֆէնտիսինին գարըսընա տէտի • Իշլէթ էֆէնտիմ էվտէ եանըմտա նէսի վար պիլմէզ • վէ ճիւմլէ քէնտի վարիյէթինի էլինէ թէսլիմ էթտի :
9 Պու էվտէ՝ պէնտէն պէօյիւք եօգ տուր • վէ սէնտէն ղայրի՝ հիչ պիր շէյի պէնտէն մէն՝ էթմէտի , չիւն քի սէն օնուն գարըսը սըն • եա պէն պու պէօյիւք քէօֆիւլլիւյիւ նի՞ճէ էտէյիմ , վէ Ալլահա կիւնահ իշլէյիմ : 10 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ օ հէր նէ գատար կիւն պէ կիւն Յովսէփէ սէօյլէր իտի իսէ տէ, օ օնուն եանընտա եաթըպ՝ օնուն իլէ պուլուշմադա օնու տինկլէմէ-
11 տի : Վէ վագի օլտու քի պիր կիւն՝ խըզմէթինի կէօրմէյէ էվէ կէլտի • վէ օրատա էվինն ատէմլէրինէն էվտէ հիչ քիմսէ եօգ իտի : 12 Վէ Ղադըր օնու էսվապընա թուէթուպ՝ պէնիմ իլէ եաթտէ • ամմա օ՝ էսվապընը օնուն էլինտէ պրագտը , վէ գաչըպ՝ տիր 13 շարը չըգտը : Վէ վագի օլտու քի գարը՝ օնուն էսվապընը էլինտէ պրագտրղընը վէ տիշարըյա գաչըտը :
14 Տրղընը կէօրիւնճէ , էվինին ատէմլէրինի չաղըրտը , վէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտի • Պագըն , պիզի բէզիլ էթմէք իչիւն՝ պիզէ պիր Ի՛պրանի ատէմ կէթիրտի • օ՝ պէնիմ իլէ եաթմադ գաստի իլէ պանա կէլտի , վէ եիւքսէք սէս իլէ պա-
15 ղըրտը՛ • Վէ վագի օլտու քի՝ Խէսիմի գալտրրըպ պաղըրտրղըմը իչիհթիյի կիպի , էսվապընը եանընմտա պրաղրպ՝ գուչարագ տիշա-
16 րը չըգտը : Վէ էֆէնտիսի էվինէ կէլինճէ յէտէք՝ էսվապընը քէնտի
17 եանընտա ալը գօտու : Վէ օնա՝ Ի՛պու սէօզլէրէ կէօրէ սէօյլէյիպ տէտի • Պիզէ կէթիրտիյին Ի՛պրանի քէօլէ՝ պէնի րէզիլ էթմէք
18 իչիւն պանա կէլտի : Վէ վագի օլտու քի՝ սէսիմի գալտրրըպ պաղըրտրղըմ կիպի՝ էսվապընը եանըմտա պրագտը , վէ տիշարըյա գաչըտը :
19 Վէ վագի օլտու քի՝ էֆէնտիսի քէնտի գարըսընըն օնա սէօյլէյիպ՝ Ռէօլէն պանա պէօյլէճճէ էյլէտի տէտիյի սէօզլէրինի իչիհթիյի կի-
20 պի՝ Հէօվքէսի թուէթուշտու : Վէ Յովսէփին էֆէնտիսի օնու թուէթուպ՝ Ղընտանա գօտու , օլ մահալէ քի՝ փատիշահըն մահպուսլէրի մահպուս իտիլէր • վէ օրա-
21 տա զընտանտա իտի : Ըմմա Ի՛պպպ Յովսէփ իլէ իտի , վէ օնա Ի՛նայէթի քէրէմ էտիպ՝ Ղընտանն աղասընըն նազարընտա լուքֆ պուլ-
22 տուրտու : Վէ զընտանըն աղասը՝ զընտանտա օլան ճիւմլէ մահպուսլէրի Յովսէփին էլինէ թէսլիմ էթտի • վէ օրատա հէր մասլահա-
23 թը կէօրէն՝ օ իտի : Ընտան աղասը՝ օնուն էլինտէ օլան հիչ պիր շէյէ պագմազ իտի • զիրա Ի՛պպպ օնուն իլէ իտի , վէ Ի՛պպպ՝ օնուն հէր իշլէտիյինի բասթ կէթիրիր իտի :

ՊԸՊԻ

Փարաւոնուն գատէհքեար պաչքսը իլէ էքմէքճի պաչքսընըն հապտա գօնուլմալարը : 4 Յովսէփին օնլարա մէմուր օլմասը : 5 Օնուն օնլարըն րիւյալարընը թաղիբ էթտիյի , 20 վէ օնուն թաղիբինէ կէօրէ օլտուղրա : 23 Փատէհքեար պաչքընըն օնու ատնէթտուղրա :

1 Վէ վագի՝ օլտու քի պու շէյ-
ղէրտէն սօնկրա՝ Ի՛ըսըր փատիշահընըն գատէհքեարը վէ էքմէքճիսի՝ էֆէնտիլէրի Ի՛ըսըր փատիշահնա գապահաթ իշլէտի-
2 լէր : Վէ փարաւոն պու Բիքի խատէմէսինէ՝ Էա՛նէ գատէհքեար պաչքսընա վէ էքմէքճի պա-
3 չըսընա ղազապ էյլէտի • Վէ Հօնլարը Յովսէփին մահպուս օլտուղրա մահալէ՝ ա՛սէլէր պաչը էվինին հապսընտա զընտանա գօ-
4 տու : Խմտի ա՛սէլէրին պաչը օնլարը Յովսէփէ ըսմարլատը , վէ օ՝ օնլարա խըզմէթ էտէր իտի • վէ օնլար պիր էյեամ հապստէ գալտրլար :
5 Վէ Ի՛ըսըր փատիշահընըն զընտանտա մահպուս օլան գատէհքեարը վէ էքմէքճիսի՝ իքիսի տէ հէման պիր կէճէտէ հէր պիրինին

տիւշիւնէ վէրիլէն թա՛պիրէ կէօ-
6 րէ՝ պիրէր տիւշ կէօրտիւլէր : Վ֊է
Յովսէփ սապահլայըն օնլարա կէլ-
տի , վէ օնլարը կէօրտիւ քի՝ իշթէ
7 գասավէթլի իտիլէր : Վ֊է էֆէն-
տիսինին էվինին հապսընտա պի-
լէսինճէ օլան փարաւոնուն խատէ-
մէսինէ սօրուպ տէտի . Ընէզնիւ-
նիւզ՝ պու կիւն նէ՞ սէպէպտէն
8 պօզղուն տուր : Վ֊է օնա՝ Տիւշ
կէօրտիւք , վէ օնու թա՛պիր էտէն
եօգ տէտիլէր . վէ Յովսէփ օնլա-
րա տէտի քի՝ Աստուածլար Ըլլահա
մախսուս տէ՞յիլ մի . քէրէմ էտիպ՝
պանա նագլ էտին :
9 Իմտի գատէհքեար պաշը քէն-
տի տիւշիւնիւ Յովսէփէ նագլ է-
տիպ՝ օնա տէտի . Տիւշիւմտէ
կէօրտիւմ քի՝ էօնիւմտէ պիր աս-
10 մա վար իտի . Վ֊է ասմատա իւշ
չըպուգ վար իտի , վէ փիլիսլէն-
տիյի կիպի չիչէք չըգարըպ՝ սալ-
դըմլարը իւզիւմ եէթիշտիրտի .
11 Վ֊է փարաւոնուն գատէհի էլիմ-
տէ իտի , վէ իւզիւմլէրի ալըպ՝
փարաւոնուն գատէհինէ սըգտըմ ,
վէ գատէհի փարաւոնուն էլինէ
12 սունտում : Վ֊է Յովսէփ օնա տէ-
տի քի՝ Էբրա՛պիրի պու տուր . Օլ
իւշ չըպուգ Ըիւշ կիւն տիւր .
13 Իւշ կիւն իչինտէ փարաւոն Ըսէ-
նին պաշընը գալտըրըպ՝ թէքրար
մանսուպունա գօյաճագ տըր , վէ
փարաւոնուն գատէհինի՝ օնուն
գատէհքեարը օլտուղունտա էվ-
վէլքի ա՛տէթ իւզրէ՝ էլինէ սունա-
14 ճագըն : Վ֊է լաքին սանա խայր
օլտուղու զէման՝ Բպէնի փիքրինէ
կէթիր , վէ քէրէմ էտիպ՝ պանա
Իհսան գըլ . վէ պէնի փարաւոնա
զիքր էտիպ՝ պէնի պու էվտէն չը-
15 գար : Օ֊նլա հագգան պէն՝ Ի՛պ-
րանիլէրին տիյարընտան չալընտըմ .
վէ Նպուբատա տախի պիր շէյ էթ-
մէտիմ քի՝ պէնի գույուլա աթա-
լար :
16 Վ֊է էքմէքճի պաշը՝ էյի թա՛-
պիր էթտիյինի կէօրիւնճէ , Յով-
սէփէ տէտի . պէն տախի տիւ-
շիւմտէ կէօրտիւմ քի՝ պաշըմ իւ-
զէրինտէ իւշ խաս էքմէք սէլէսի
17 վար իտի . Վ֊է էն իւսթտէքի սէ-
լէտէ՝ էքմէքճի իշի օլարագ՝ փա-
րաւոնուն հէր թա՛մընտան վար

իտի . վէ գուշլար օնլարը պաշըմ
իւզէրինտէ օլան սէլէտէն եէրլէր ի-
18 տի : Վ֊է Յովսէփ ճէվապ վէրիպ տէ-
տի քի՝ Էբրա՛պիրի պու տուր . Օլ
19 իւշ սէլէ՝ իւշ կիւն տիւր . Ընշ
կիւն իչինտէ փարաւոն սէնին պա-
շընը իւզէրինտէն գալտըրըպ՝ սէնի
պիր աղաճա ասմաճագ տըր . վէ
գուշլար սէնին իւզէրինտէն էթինի
եէյճէքլէր :
20 Վ֊է վագի՛ օլտու քի իւչիւնճիւ
կիւնտէ՝ փարաւոնուն Իմվլուտու
կիւնիւ օլուպ՝ ճիւմլէ գուլլարընա
Ըզիյաֆէթ էյլէտի . վէ գուլլա-
րընըն արասընտա՝ Ժգատէհքեար
պաշընըն վէ էքմէքճի պաշընըն
21 պաշլարընը գալտըրտը : Վ֊է Ըգա-
տէհքեար պաշը՛ը մանսուպունա
տէօնտէրտի . վէ Ըօ՛ փարաւոնուն
22 էլինէ գատէհի սունտու : Ըմմա
էքմէքճի պաշը՛ը՝ Յովսէփին օն-
լարա թա՛պիր էթտիյինէ կէօրէ
23 աստը : Վ֊է գատէհքեար պաշը
Յովսէփի փիքրինէ կէթիրմէտի ,
իլլա օնու Ժունուդտու :

ՊԸՊ ԽԸ

Փարաւոնուն իրի բիւյասը , 25 վէ Յովսէ-
փին օնլարը թա՛պիր էտիպ՝ 33 փարաւոնա
նէ էյտմէք կէրէք օլտուղունու սէօյլէտիփ :
38 Յովսէփին ա՛յա մէնծէտ եիւձէլտիյի . 50
Մանասէ իլէ Էփրա՛իմին տօղուդուղու . 53 Ընըճ-
լըղըն պաչլատըղը :

1 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ թէմամէն
Ժիքի սէնէտէն սօնկրա , փա-
րաւոն տիւշ կէօրտիւ , վէ իշթէ
ըրմաղըն քէնարընտա տուրուլյոր
2 իտի : Վ֊է իշթէ ըրմագտան՝ կէօ-
րիւնիւշտէ կիւզէլ վէ էթտէ սէ-
միզ եէտի ինէք չըգըպ՝ սազլըգտա
3 օթլանըրլար իտի : Վ֊է իշթէ օն-
լարըն արտընարընճա ըրմագտան՝
կէօրիւնիւշտէ չիրքին վէ էթտէ ա-
րըզ եէտի պաշգա ինէք չըգտը , վէ
օ պիր ինէքլէրին եանընտա՝ ըրմա-
ղըն քէնարընտա տուրուրլար իտի :
4 Վ֊է օ կէօրիւնիւշտէ չիրքին վէ
էթտէ արըզ ինէքլէր՝ կէօրիւնիւշ-
տէ կիւզէլ վէ էթտէ սէմիզ եէտի
ինէքլէրի եէտիլէր . վէ փարաւոն
5 ույանտը : Ընինէ ույգույա վ֊ըպ՝
թէքրար տիւշ կէօրտիւ , վէ պիր
գալէմտէ եէտի տօղղուն վէ էյի
6 պաշագլար չըգարլար իտի : Վ֊է

Digitized by Google

Թ. Ի՛. Լ. 1715։

իշխէ ծնլարըն արտլարընձա՝ եէտի արըգ վէ կիւնտօղուսու եէլինտէն եանմըշ պաշագլար պիթէրլէր ի-
7 տի ։ Վ֊է օ արըգ պաշագլար՝ եէտի տօղղուն վէ տօղու պաշագ-
լարը եուխտուլար. անտէն փարաւոն ուչյանտը, վէ իշխէ տիւշ ի-
8 տի ։ Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ սա-
պահլայըն ֊ծնուն ճանը սըգըլտը, վէ կէօնտէրիպ՝ Ա֊ըսըրըն ֊ճիւմլէ սահՀարլարընը վէ ճիւմլէ ֊ա֊լիմ-
լէրինի չաղըրտը. վէ փարաւոն օն-
լարա տիւշիւնիւ նագլ էթտի, ամմա օնու փարաւոնա թա՛պիր է-
տէն եօգ իտի ։
9 Վ֊է գատէՀքեար պաշը փարա-
ւոնա սէօյլէյիպ տէտի. Պու կիւն պէն գապահամլարըմը զիքր էտե-
10 յօրում ։ փարաւոն ֊գուլլարընա ղազապ էտիպ՝ ֊պէնի անէսլէր պա-
շը էվինին հապսընա գօտու, պէ-
11 նի ՀԷմ էքմէքճի պաշըլը ։ Վ֊է ֊ապիր կէճէտե ՀԷմ պէն ՀԷմ օ՛-
տիւշ կէօրտիւք. Հէր պիրիմիզ քէնտի տիւշիւնիւն թա՛պիրինէ
12 կէօրէ տիւշ կէօրտիւք ։ Վ֊է պի-
զիմ իլէ օրատա՝ ֊ա՛սէսլէր պա-
շընքն քէօլէսի պիր Ի՛պրանի ու-
շագ վար իտի, վէ օնա նագլ էթ-
տիք, վէ օ՛ պիզէ տիւշլէրիմիզի էթա՛պիր էթտի. Հէր պիրիմիզէ տիւշիւնէ կէօրէ թա՛պիր վէրտի ։
13 Վ֊է ՀԷման պիզէ ֊թա՛պիր էթտի-
յինէ կէօրէ օլտու, պէնի մանտու-
պումա տէօնտէրտի, վէ օնու աս-
պը ։
14 Վ֊է ֊փարաւոն կէօնտէրիպ՝ Յովսէփի չաղըրտը, վէ օնու ֊ա-
ճէլէ իլէ գույուտան չըգարտըլար. վէ թրաշօլուպ՝ էսվապլարընը տէ-
յիլթիրտի, վէ փարաւոնա կէլտի ։
15 Վ֊է փարաւոն Յովսէփէ տէտի. պիր տիւշ կէօրտիւմ, վէ օնու թա՛պիր էտէն եօգ ատուր. վէ ֊պէն սէնատէն էօթիւրիւ իշխէ-
տիմ քի՝ իշխէտիյին տիւշիւ թա՛-
16 պիր էտէրսէն տէրլէր ։ Վ֊է Յով-
սէփ փարաւոնա ճէվապ վէրիպ տէ-
տի. ֊պէն սէյիլ՝ փարաւոնուն սէլամէթինէ ֊Աւլահ ճէվապ վէրճէ-
ճէք ։
17 Վ֊է փարաւոն Յովսէփէ տէտի. ֊Տիւշիւմտէ կէօրտիւմ քի՝ ըռմա-
զըն քէնարընտա ատուրույօր իտիմ ։
18 Վ֊է իշխէ ըռմագտան՝ էթտէ սէ-
միզ վէ կէօրիւնիւշտէ կիւզէլ եէ-
տի ինէք չըգըպ՝ սազլըգտա օթ-
19 լանըրլար իտի ։ Վ֊է իշխէ օնլա-
րըն արտլարընճա եէտի պաշգա զա-
յիֆ՝ վէ կէօրիւնիւշտէ ղայէթ չիր-
քին՝ վէ էթտէ արըգ ինէքլէր չըգ-
տը. չիրքինլիքտէ Հիչ օնլար կի-
պի՝ պիւթիւն Ա֊ըսըր տիյարընտա
20 կէօրմէտիմ ։ Վ֊է օ արըգ վէ չիր-
քին ինէքլէր՝ էվվէլքի եէտի սէ-
21 միզ ինէքլէրի եէտիլէր ։ Վ֊է օն-
լարըն գարնընա կիրտիլէր, վէ գա-
րընլարընա կիրտիքլէրի պէլլի օլ-
մատը. իլլա օնլարըն կէօրիւնիւ-
շիւ՝ էվվէլքի կիպի չիրքին իտի.
22 անտէն ույանտըմ ։ Ե֊էմ տիւ-
շիւմտէ կէօրտիւմ քի՝ իշխէ պիր
գալէմտէ եէտի տօղու վէ էյի պա-
23 շագ չըգար իտի ։ Վ֊է իշխէ օն-
լարըն արտընճա եէտի պօչ արըգ՝
կիւն տօղուսու եէլինտէն եանմըշ
24 պաշագ պիթէր իտի ։ Վ֊է օլ արըգ
պաշագլար՝ եէտի էյի պաշագլա-
րը եուխտուլար. իմտի ֊ահՀար-
լարա սէօյլէտիմ, ամմա պանա
պէյան էտէն եօգ տուր ։
25 Վ֊է Յովսէփ փարաւոնա տէ-
տի քի՝ փարաւոնուն տիւշիւ պիր
տիր. ֊Աւլահ էտէճէյինի փարա-
26 ւոնա պէյան էյլէտի ։ Եէտի էյի
ինէք՝ եէտի եըլ տըր, վէ եէտի է-
յի պաշագ՝ եէտի եըլ տըր. տիւշ
27 պիր տիր ։ Վ֊է օնլարըն արտընճա
չըղան եէտի արըգ վէ չիրքին ինէք՝
եէտի եըլ տըր, վէ եէտի արըգ վէ
կիւն տօղուսու եէլինտէն եանմըշ
պաշագլար՝ ֊եէտի եըլ գըլմըգ
28 տըր ։ ֊փարաւոնա տէտիյիմ
սէօզ պու տուր. Աւլահ քէնտի
էտէճէյինի փարաւոնա կէօսթէր-
29 միշ տիր ։ Իշխէ ճիւմլէ Ա֊ըսըր
տիյարընտա ֊եէտի եըլ պէօյիւք
30 պօլտուգ կէլէճէք տիր ։ Վ֊է օն-
լարըն արտընճա ֊եէտի եըլ գըլմ-
լըգ կէլէճէք, վէ Հէփ օլ պօլ-
լուգ Ա֊ըսըր տիյարընտա տունու-
տուլաճաք տըր. վէ գըլմըլըգ ֊եէ-
31 րի թէկլէճ էտէճէք ։ Վ֊է պօլ-
լուգ եէրտէ պիլինմէյէճէք, ծնտան
սօնկրա օլաճագ գըլմըլըղըն սէպէ-
պինտէն. չիւն քի պու՝ ղայէթ ի-
32 լէ աղըր օլաճագ տըր ։ Վ֊է փա-
րաւոնա տիւշիւն իքի քէրրէ թէք-

Թ. Ի՛. Լ. 1715։

բաբլանմասրներն սեպհական պու քի՝ պու ՝նէնանէ Ա՝լլահտան մուգաբրեր
օլունտու , վե Ա՝լլահ օնու թեզ
33 իհգրա էտեճէք տիր : Վ է շիմտի
փարաւոն պիր ա՝գըլլը վե ա՝լիմ
ատեմ պուլսուն , քի օնու Ա՝ըսըր
տիյարը իւզերինէ նասպ էթսին :
34 փարաւոն պէօյլե էյլէսին , վե վի-
լայէթին իւզերինէ նազըրլար թա-
յին էթսին . վե Ա՝ըսըրըն տիյա-
րընտան՝ պօլուղուն եէտի երլըն-
35 տա " պէշտե պիր ալսըն : Վ է պու
կէլէն էյի երլուարըն Ղիպտի զա-
խիրէսինի տեվէլիրսինլեր . վե փա-
րաւոնուն էլի ալթընտա՝ չէհրլեր-
տե զախիրէ իչիւն պուղտայ երղըպ՝
36 սագլասընլար : Վ է Ա՝ըսըր տի-
յարընտա օլաճագ եէտի երլ գրթ-
լըգ իչիւն պու զախիրէ եէր իչիւն
հրգըօլունսուն քի՝ եէր "գրթլըգ-
տան գրրըլմայա :
37 Վ է Ղպու սէօզ փարաւոնուն
կէօզլէրինէ վե ճիւմլէ գուլլարընըն
38 կէօզլէրինէ խօշ կէօրիւնտիւ : Վ է
փարաւոն գուլլարընա տէտի . Պու-
նուն կիպի՝ "տէրունինտէ Ա՝լա-
հընը Ի՝ուհու օլան քիմսէ պուլ՝ուր-
39 մույուզ : Վ է փարաւոն Յովսեփէ
տէտի . Ա՝ինի քի պու ճիւմլէյի
Ա՝լահ սանա պիլտիրմիշ տիր , սէ-
նինի կիպի ա՝գըլլը վե ա՝լիմ հօգ
40 տուր : Ի՝վիմին իւզերինէ "սէն օլ ,
վե ճիւմլէ խալգըմ սէնինի աղզընա
պագսըն . եալնըզ թախթ հասէ-
պի իլէ սէնտէն պէօյիւք օլայըմ :
41 Վ է փարաւոն Յովսեփէ տէտի .
Ի՝շթէ Ղսէնի՝ Ա՝ըսըրըն պիւթիւն
տիյարը իւզերինէ նասպ էթտիմ :
42 Ա՝ընտէն փարաւոն եիւզիւյունիւ է-
լինտէն "էզգարըպ՝ օնու Յովսեփին
էլինէ գօտու . վե "օնա տիւլպէնտ
էսվապլար կիյտիրիպ՝ պօյնունա
43 ալթունն զընճիր թագտը : Վ է օ-
նու քէնտիսինին իքինճի գօչու-
սունա պինտիրտի . վե օնուն "էօ-
նիւնճէ չաղըրրըլար իտի . Տիզ
չէօքիւն . վե օնու պիւթիւն †Ա՝ը-
սըրըն տիյարը իւզերինէ նասպ էթ-
44 տի : Ղեմ փարաւոն Յովսեփէ տէ-
տի . Պէն փարաւոն իմ . վե Ա՝ըսը-
րըն պիւթիւն տիյարընտա՝ սէնտէն
իզնսիզ հիչ պիր քիմսէ էլինի եա
45 այաղընը գալտրըմայա : Վ է փա-
րաւոն Յովսեփին ատընը *փոսմի-

թոմփանէ գօտու , վե *Օն ղէհ-
րինին քեհհինի Պետափրէսին գը-
զը Ա՝սանէթի օնա գարը իչիւն վեր-
տի . վե Յովսեփ Ա՝ըսըր տիյարը-
նը կէզմէյէ չզգտը :
46 Վ է Յովսեփ Ա՝ըսըր փատի-
շահը Փարաւոնուն "Հուզուրունա
չզգտրղը զեման՝ օթուզ եաշընտա
իտի . վե Յովսեփ փարաւոնուն
Հուզուրունտան չզգըպ՝ պիւթիւն
47 Ա՝ըսըր տիյարընը տօղաշտը : Ի՝մ-
տի պօլուղուն եէտի երլընտա՝
եէր ղանիմէթ իլէ մահսուլաթ վեր-
48 տի : Վ է Ա՝ըսըր տիյարընտա օ-
լան եէտի երլըն ճիւմլէ զախիրէ-
սինի տեվէլիրիպ՝ զախիրէյի չէհր-
լերէ գօտու . հէր չէհրին էթրա-
ֆընտաքի թարլաբտա օլան զա-
49 խիրէյի՝ օ չէհիրէ գօտու : Վ է
Յովսեփ՝ "տէնիզ գումու գատար
ղայէթ չօգ պուղտայ երղտը .
չէօյլէ քի՝ հիսապէ կէլմէտիյի ի-
չիւն՝ էօլչմէսինի ֆէքրաղաթ էյլէ-
տի :
50 Վ է գրթլըղըն երլուարը կէլմէզ-
տեն էվվէլ՝ ‡Յովսեփէ իքի օղուլ
տօղտու , քի օնլարը օնա ()ն
չէհրինին "քեհհինի Պետափրէսին
51 գրզը Ա՝սանէթ տօղուրտու : Վ է
Յովսեփ իլք տօղուշունուն աւորը
†Ա՝նասէ գօտու . զիրա Ա՝լահ
պանա հէր տէրտիմի՝ վե պապա-
մըն ճիւմլէ էվինի ունութտուրտու
52 պէրկէ : Վ է իքինճիսինին ատը-
նը ‡Ի՝փրեմ՝ գօտու . զիրա Ը՝լ-
լահ պէնի սըգչէթիմին տիյարընտա
*մէյվէտար գյլտը պէրկէ :
53 Վ է Ա՝ըսըր տիյարընտա օլան
54 պօլուղուն եէտի երլը կէչտի : Վ է
‡Յովսեփին տէտիյի կիպի՝ "գրթ-
լըղըն եէտի երլը կելմէյէ պաչլա-
տը . վե ճէմի՝ տիյարլարտա գրթ-
լըգ օլտու , ամմա Ա՝ըսըրըն ճիւմ-
լէ տիյարընտա էքմէք վար իտի :
55 Վ է ճիւմլէ Ա՝ըսըր տիյարը աճըգ-
տը , վե խալգ էքմէք իչիւն փա-
րաւոնա ֆէրեաո էյլէտի . վե փա-
րաւոն ճիւմլէ Ա՝ըսըրըլըլարա տէ-
տի . Յովսեփէ կիտին , օնուն սի-
56 զէ տէտիյինի էյլէյին : Վ է եէ-
րին ճիւմլէ եիւզիւ իւզերինտէ
գրթլըգ օլտու . վե Յովսեփ պուղ-
տայ անպարլարրըն ճիւմլէսինի աչ-
տը , վե †Ա՝ըսըրըլըլարա սաճտը .

Digitized by Google

Թ. Ի'. Ի. 1707։

57 վէ գրթլըգ Ա՝ըսրը տիյաքընտա շէ-
տիտ օլտու ։ Վ՝է Ճիւմլէ եէր՝
Յովսէփտէն զախիրէ սաթուն ալ-
մաղա Ա՝ըսրըա կէվիրլէր իտի ։ զի-
րա Ճիւմլէ եէրտե գրթլըգ չէտիտ
օլտու ։

ՊԸՊ ԽՐ

Յակոբան՝ օղուլլարընը պուղտայ սաթուն
ալմաղա Ա՝ըսրըա կէօնաէրտիյի ։ 16 Ա՝նլա-
րըն՝ Ճասու տէյիւ Յովսէփին էմրի իլէ հապ
օլունտուգլարը, 18 վէ գարընտաշլարը Ռա-
նիամինի կէթիրմէք գավլե իլէ Հապտատան
յոդուլըգլարը ։ 21 Յովսէփին խուսու-
սունա էթտիքլէրինէ նէտատէր տուդյտուգ-
լարը ։ 24 Ճասունուն բէհրի պրադըմտըր ։
25 Պուղտայ ալըգ փէսէրլէրինէ սէօնմէյէ-
րի, վէ Թօրպալարընտա պուղտայ ագըէլէրի-
նի պուդմտարը ։ 29 փէսէրլէրի Յակոբա՝
օնլարա վագի՝ օլտընը նագլ էթմէլէրի ։ 36
վէ Յակոբան Ռանիամինի կէօնտէրմէյէ գա-
յիւ օլմտըգը ։

Թ. Ի'. Ի. ֆ. 1707։

1 Վ՝է Յակոբ՝ Ա՝ըսրըտա զախիրէ
վար իտիյինի կէօրտիւքտէ ,
Յակոբ օղուլլարընա տէտի ։ Ա՝նի-
2 հինն պագըշըրսընըզ ։ Ա՝էմ տէ-
մի ։ Ի՝նձէ իչինիտիմ՝ քի Ա՝ըսրը-
տա զախիրէ վար ։ օրայա էնիպ՝
պիզէ օրատան սաթուն ալընն , քի
3 Ա՝սաղ գալալըմ վէ էօլմէյէլիմ ։
Ի՝մտի Յովսէփին օն գարընտաշ-
լարը էնտիլէր քի՝ Ա՝ըսրըտան
4 պուղտայ սաթուն ալալար ։ Ա՝մմա
Յակոբ Յովսէփին գարընտաշը Ռա-
նիամինի գարընտաշլարը իլէ կէօն-
5 տէրմէտի ։ զիրա տէտի քի՝ Ա՝Ո-
մայա պիր պէլայա օղրայա ։
Վ՝է Իսրայէլին օղուլլարը օրա-
յա վարանլար իլէ պէրապէր պէհի-
րէ սաթուն ալմաղա կէլտիլէր ։ զի-
րա Ա՝Ռանան տիյարընտա գրթլըգ
6 վար իտի ։ Վ՝է Յովսէփ՝ օլ տի-
յարըն Ա՝վալիսի իտի ։ եէրին Ճիւմ-
լէ խալգընա օ սաթար իտի ։ իմտի
Յովսէփին գարընտաշլարը կէլտի-
լէր , վէ Ա՝եիւզլերի եէրէ պէրապէր
7 օնա թէմէննա էթտիլէր ։ Վ՝է
Յովսէփ գարընտաշլարընը կէօր-
տիքտէ՝ օնլարը թանըտը , ամմա
քէնտիսինի օնլարա թանըթմայըպ՝
օնլարա սէրթ սէօյլէտի , վէ օնլարա
եէտի ։ Ա՝յէրէտէն կէլտինիզ ։ վէ
օնլար՝ Ռանան տիյարընտան եէ-
յէճէք սաթուն ալմաղա Ա՝կլտի՛ տէ-
8 տիլէր։ Իմտի Յովսէփ գարընտաշ-
լարընը թանըտը , ամմա օնլար օնու

9 թանըմատըլար ։ Վ՝է Յովսէփ՝ Ա՝օն-
լարըն հադգընա կէօրտիւյիւ տիւշ-
լէրի Հաթըրնա կէթիրիպ՝ օնլարա
տէտի ։ Ա՝իզ Ճասուսլար սընըզ՝ տի-
յարըն զայի՛փ թարափընը կէօրմէ-
10 յէ կէլտինիզ ։ Վ՝է օնա տէտի-
լէր ։ Ա՝օգ Է՛փէնտիմ՝ , անճագ գուլ-
լարըն եէյէճէք սաթուն ալմաղա
11 կէլտիք ։ Ա՝էփիմիզ պիր ատէմին
օղուլլարը իլ ։ պիզ տօղրու քիչի-
լէր իլ ։ գուլլարըն՝ Ճասուսլար տէ-
12 յիլ իզ ։ Ա՝մմա օ՝ օնլարա տէ-
տի ։ Ա՝օգ , անճագ մէմլէքէթին
զայի՛փլիյինի կէօրմէյէ կէլտինիզ ։
13 Վ՝է օնլար տէտի ։ Պիզ գուլլա-
րընը՝ Ա՝Ռանան տիյարընտա պիր ա-
տէմին օղուլլարը օլարագ՝ օն իքի
գարընտաշընզ ։ վէ իշինէ էն քիւ-
չիւյիւ պու կիւն պապամընզընն ետա-
նընտա տըր , վէ պիրի ղայպ օլտու ։
14 Վ՝է Յովսէփ օնլարա տէտի ։ Ա՝իզէ
սէօյլէյիպ՝ Ճասուսլար սընըզ տէ-
15 տիյիմ պու տուր ։ Պունուն իլէ
սընանաճագընընզ ։ Է՛փարաւոնուն
է՛օմրիւ Հագգը իչիւն՝ քիւչլիք
գարընտաշընընզ պու բայա կէլմէյինն
16 Ճէ՝ պուրատան չըգմազընընզ ։ Ա՝իզ-
տէն պիրինի՝ գարընտաշընընզը ալ-
մաղա կէօնտէրին , վէ սիզ մահ-
պուս օլասընընզ , վէ սիզտէ կէր-
չէքլիք վա՛ըմըր տէյիւ՝ սէօզլէրինիզ
թէճրիւպէ օլունա ։ եօգ իսէ փա-
րաւոնուն է՛օմրիւ Հագգը իչիւն՝
17 սիզ Ճասուսլար սընըզ ։ Վ՝է օնլա-
րը իւչ կիւն պիրլիքտէ Հապսէ գօ-
տու ։
18 Վ՝է իւչիւնճիւ կիւնտէ՝ Յով-
սէփ օնլարա տէտի ։ Պունու էյ-
լէյին , վէ եաշայասընըզ ։ պէն
19 Ա՝Ըլլահտան գօրգուրըմ ։ Ի՝յէր
տօղրու քիչիլէր իսէնիզ , գարըն-
տաշլարընըզտան պիրի Հապսխանէ-
նիզտէ մահպուս գալսըն ։ վէ սիզ
վարըն , էվլէրինիզին աճլըզը իչիւն
20 զախիրէ կէօթիւրիւն ։ Վ՝է Ա՝քիւ-
չիւք գարընտաշընընզը պանա կէթի-
րին , վէ սէօզլէրինիզ կէրչէյէ չը-
գա , վէ էօլմէ յէսինիզ ։ իմտի պէօյ-
21 լէ էյլէտիլէր ։ Վ՝է պիրի պիրինէ
եէտիլէր ։ Է՛ֆրահ՝գիգան գարըն-
տաշըմըզըն խուսուսունտա սուչ-
լույուզ ։ զիրա օ պիզէ եաւլաճ-
տրգտա՝ Ճանընըն սըգընթըսընը
կէօրտիւք , վէ օնու տինկլէմէ տիք ։

Թ. Ի'. Ի. 1707։

Ե. պ. է. 8, 9։

Ե պէտ. ա. թլատ. ա. 26։ ժէ. 55։

Ը պէտ. ա. 1։ Ա՝ղ. Ա՝. 13։ Ղեմ. է. 15։

Ժ. պ. է. 23։

Ի՝ Ռեգ. ԼԳ. 8, 9։ Ա՝ղ. է. 15։

Digitized by Google

Ա՛օնուն իչիւն իւզերիմիզէ պու սըգ-
22 լէթ կէլտի ։ Ալ է Յուբէն օնլարա
ՀԷվապ վէրիպ տէտի ։ Պլէն սիզէ
սէօյլէյիպ՝ Ջօճուղուն Հագգընտա
կիւնահ իշլէմէն տէ՞մէտիմի , ամ-
մա պէնի տինկլէմէտինիզ ։ վէ իշթէ
շիմտի օնուն գանը ՚արանը յօր ։
23 Ալ է օնլար Յովսէփին անկլար ի-
տիյինի պիլմէտիլէր ։ զնրա արա-
լարընտա թէրճիւման վար իտի ։
24 Ըմմա օ՝ հանլարընտան չէքիլիպ
աղլատը ։ անտէն օնլարա տէօնիւպ՝
օնլար իլէ սէօյլէշտի , վէ օնլար-
տան Հ՚մաւունու ալըպ՝ օնու կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ պաղլատը ։
25 Ալ է Յովսէփ օնլարըն գապլա-
րընը պուղտայ իլէ տօլտուրմաղա՝
վէ Հէր պիրինին ագչէսինի քէնտի
չուվալընա գօմաղա՝ վէ օնլարա եօլ
զախիրէսի վէրմէյէ պույուրտու ։
26 իմտի օնլարա ՚պէօյլէ էյլէտի ։ Ալ է
պուղտայլարընը էշէքլէրինէ եիւք-
27 լէտիպ՝ օրատան կիթտիլէր ։ Ալ է
՚պիրիսի գօնագ եէրինտէ էշէյինէ
եէմ վէրմէք իչիւն չուվալընը աչ-
տրգտա՝ ագչէսինի կէօրտիւ , քի
իշթէ չուվալընըն աղզընտա իտի ։
28 Ալ է գարընտաշլարընա տէտի ։ Ըգ-
չէմ պանա կէրի վէրիլտի , Հէմ
չուվալըմտա տրը ։ վէ եիւրէքլէրի
գօփտու , վէ գօրգարագ պիրի
պիրինէ տէտիլէր ։ Ըլլահ՚ըն պու
պիզէ էթտիյի նէ՞ տիր ։
29 Ալ է Ռանան տիյարընտա պա-
պալարը Յակոբա կէլտիլէր , վէ
քէնտիլէրին պաշընա ՃիւմլԷ կե-
լէնլէրի օնա խապէր վէրիպ տէտի-
30 լէր ։ Օլ տիյարըն սահիպի օլան
քիմսէ ՚պիզէ սէրթ սէօյլէյիպ՝ պի-
զի օ մէմլէքէթին Ճասուսլարը եէ-
31 րինէ գօտու ։ Ալ է օնա տէտիք քի՝
Պիզ տօղրու քիչիլէր իզ ։ Ճասուս-
32 լար տէյիլ իզ ։ Պիզ պապամըզըն
օղուլլարը՝ օն իքի գարընտաշ իզ ։
պիրի ղայպ օլտու , վէ էն քիւ-
չիւյիւ պու կիւն Ռանան տիյա-
33 րընտա պապամըզ իլէ տիր ։ Ալ է
օլ տիյարըն սահիպի օլան քիմսէ
պիզէ տէտի ։ ՂՀիզին տօղրու օլ-
տուղունուզու պունտան պիլէյիմ ,
գարընտաշընըզըն պիրինի եանըմտա
գօյ վէրին , վէ էվինիզին ՃՀլըզը
իչիւն ղոխէրէ ալըն , վէ կիսին ։
34 Ալ է պանա էն քիւչիւք գարըն-
տաշընըզը կէթիրին , վէ պիլէյիմ
քի՝ Ճասուսլար տէյիլսինիզ , իլ-
լա տօղրու քիչիլէր սինիզ ։ անոնէն
գարընտաշընըզը սիզէ վէրիրիմ , վէ
պու տիյարտա ՚թիՃարէթ էտին ։
35 Ալ է վագի օլտու քի օնլար չուվալ-
լարընը պօշաթտըգլարը զէման՝ իշ-
թէ ՚Հէր պիրինին ագչէսինին չզգընը
չուվալընտա իտի ։ վէ օնլար Հէմ
պապալարը՝ ագչէլէրինին չզգընլ-
լարընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ գօրգ-
36 տուլար ։ Ալ է պապալարը Յակոբ
օնլարա տէտի ։ Պլէնի էվլատսըզ
գօտուռնուզ ։ Յովսէփ եօգ , Հէմ
Հ՚մաւուն եօգ , Խենիամինի տախի
ալաճագսընըզ ։ պունլարըն Ճիւմ-
37 լէսի պէնիմ պաշըմա կէլտի ։ Ալ է
Ռուբէն պապասընա սէօյլէյիպ
տէտի ։ Ընչէր օնու սանա կէթիր-
մէզ իսէմ , իքի օղլումու էօլտիւր ։
օնու էլիմէ թէսլիմ էթ , վէ պէն
38 օնու սանա կէրի կէթիրէյիմ ։ Ալ է
օ տէտի քի՝ Օղլում սիզին իլէ
էնմէզ ։ զնրա ՚գարընտաշը էօլմիւշ
տիւր , վէ պու եալընըզ գալտը ։
վէ Ընէչէր կիտէճէյինիզ եօլտա պիր
պէլայա օղրար իսէ , ՚՚պէնիմ ագ
սաչըմը գասավէթ իլէ մէզարա էն-
տիրիրսինիզ ։

ՊԷՊ ԽԴ

Յակոբան՝ Խենիամինի կէօնտէրմէյէ կիւճի-
լէ իսքեսթ օլտուղու ։ 15 Յովսէփին՝ գա-
րընտաշլարընը ասօթանէ գապուլ էթտիյի ,
31 վէ օնլարա քէնտի էվինտէ զիյաֆէթ էթ-
տիյի ։

1 Ալ է գրիլլըգ եէրտէ ՚՚աղըրլանտը ։
2 Ալ է օլտու քի՝ Ա՛ըրըտան
կէթիրտիքլէրի զախիրէյի եէյիպ
տիւքէթտիքլէրի կիսի՝ պապալա-
րը օնլարա տէտի ։ Թէքրար վա-
րըպ՝ պիզէ պիրազ եէյիճէք սա-
3 թուն ալընն ։ Ալ է Յուդա օնա սէօյ-
լէյիպ տէտի ։ Օլ ատէմ պիզէ անտ
իլէ թագրիր էտիպ տէտի ։ ՚Գա-
րընտաշընըզ սիզին իլէ պիլէ օլ-
մայընճա՝ պէնիմ եիւզիւմիւ կէօր-
4 մէյսինիզ ։ Ընչէր գարընտաշըմը-
զը պիզիմ իլէ կէօնտէրիր խսէն , է-
նիպ՝ սանա եէյճէք սաթուն ալը-
5 րըզ ։ Ըմմա էյէր կէօնտէրմէզ ի-
սէն , էնմէզիզ զնրա օլ ատէմ պիզէ
տէտի ։ Գարընտաշընըզ սիզին իլէ
պիլէ օլմայընճա՝ եիւզիւմիւ կէօր-

Digitized by Google

6 մէյէօրինիզ : Վ֊է Իսրայէլ տէ-
տի • Կիչիւն պանա քէմլիք էտիպ՝
օլ աստմէ տահա գարընտաշընըզ
օլտուղունու խապէր վէրտինիզ :
7 Վ֊է տէտիլէր • Օլ աստմ պիզիմ
իչիւն վէ խըսըմ ագրապամըզ ի-
չիւն տիգգաթ իլէ սիւալ էտիպ
տէտի • Պապանըզ տահա Հայաթ-
ամմը , գարընտաշընըզ վարը մը •
վէ պիզ օնա պու սուալլէրէ կէօրէ
ճէվապ վէրտիք • Կարընտաշընը-
զը Էնտիրին տէյէճէյինի՝ պիր վէճհ
8 իլէ պիլդիրմիյիտիք : Ընտէն Յու-
գա՝ Պապասը Իսրայէլէ տէտի •
Ղօճուղու պէնիմ իլէ կէօնտէր ,
վէ գալգըպ կիտէլիմ , քի սաղ
գալալըմ , վէ էօլմէյէլիմ , հէմ
պիզ՝ հէմ սէն՝ վէ հէմ չօճուգ-
9 լարըմըզ : Օնուն իչիւն պէն միւ-
թէքէֆֆիլ օլուրում • օնու պէնիմ
էլիմտէն թալապ էթ • Էօնու սա-
նա կէթիրմէզ իսէմ , վէ էօնիւնտէ
տուրտուրմազ իսէմ՝ օլ զէման սանա
տայիմա գապահաթը սայըլայըմ :
10 Օ֊իրա էյէր օյալանմասա իտիք ,
շիմտիյէտէք իքի քէրրէ տէօնմիւշ
11 իտիք : Վ֊է պապալարը Իսրայէլ
օնլարա տէտի • Էօյլէ իսէ , շիմ-
տի պունու էյլէյին • Կապալարը-
նըզա պու եէրին ալա մէյվէլէրին-
տէն ալըպ՝ օլ տատմ փէշքէշ կէօ-
թիւրիւն , պիրազ բպէլասան վէ
պիրազ պալ՝ պահարլար վէ միւր-
րիս սաքի՝ ֆըսթըգ վէ պատմ :
12 Վ֊է էլինիզտէ իքի գաթ ագչէ ա-
լըն • Հէմ չուվալլարընըզըն աղզըն-
տա Ղկէրի գօնուլան ագչէյի էլի-
նիզ իլէ կէրի կէօթիւրիւն • պէէ-
13 քի եանկըշըզըգ օլմուշ իտի : Վ֊է
գարընտաշընըզը ալըն , վէ գալ-
14 գըպ՝ օլ աստմէ տէօնիւն : Վ֊է
Ա֊իմըէյէ գատիր Ըլլահ՝ սիզէ օլ
աստմին թարաֆընտան մէրհամէթ
իհսան էթսին , քի սիզէ՝ օպիր գա-
րընտաշընըզը Հէմ Լենիամինի սա-
լը վէրսին • վէ Էպէն նիհէ քի էվ-
լատսըզ գալտըմ՝ էվլատսըզ գա-
լալըմ :
15 Իմոի աստմէր պու փէշքէշլէ-
րի ալտըլար , վէ էլլէրինտէ իքի
գաթ ագչէ Հէմ Լենիամինի ալըպ՝
գալտըլար , վէ Ա֊ըսրա Էնիպ՝
Յովսէփին Հուզուրունտա տուր-
16 տուլար : Վ֊է Յովսէփ օնլար իլէ
Բենիամինի կէօրտիւքտէ՝ Էքէնտի
էվինին քէտիսիւտասընա տէտի •
Պու աստմլէրի էվէ կէօթիւր , վէ
Ըհայվան պօղազլայըպ հազըրլա •
զիրա պու աստմլէր էօյլէյին պէ-
17 նիմ իլէ թաամ էտէճէքլէր : Վ֊է
օլ քիմսէ Յովսէփին տէտիյի կիպի
էյլէտի • վէ օլ քիմսէ՝ աստմլէրի
Յովսէփին էվինէ կէօթիւրտիւ :
18 Վ֊է աստմլէր Յովսէփին էվինէ
կէօթիւրիւտիւքլէրի իչիւն՝ գօր-
գուպ տէտիլէր • Պունտան ապ-
տէմ չուվալլարըմզդա տէօնտիւ-
րիւլէն ագչէ իչիւն կէօթիւրիւլիւ-
յօրուզ , քի Ֆիւզէրիմիզ հիւճիւմ
էտիպ՝ իւսթիւմիւզէ տիւշէ , վէ
պիզի գուլլար իչիւն՝ հէմ էշէք-
19 լէրիմի զի ալա : Իմոի Յովսէփին
էվինին քէտիսիւտասը օլան աստմէ
եագլաշըպ՝ էվին գափուսունտա
20 օնա սէօյլէտիլէր , վէ տէտիլէր քի՝
Ըմմ՞ն կիճնտիմ • Էպուննտան ագ-
տէմ եէյճէճէք սաթուն ալմադա
21 էնտիյիմիզ մա՛լիմ տիւր : Վ֊է
վարի՝ Օլտու քի՝ գօնագ եէրինէ
վարըպ՝ չուվալլարըմզը աչտըզը-
մըզտա , իչթիհ Ըէհհաէն թարթըսը
իլէ ագչէմիզ Է՞նի հէր պիրիմիզին
աշէհի չուվալընըն աղզընտա իտի •
վէ օնու էլիմիզ իլէ կէրի կէթիր-
22 տիք : Վ֊է նէյճէճէք սաթուն ալմագ
իչիւն՝ էլիմիզտէ պաշգա ագչէ էն-
տիրտիք • ագչէմիզի չուվալլարըմը-
զա քիմ գօտուղունու պիլմէզիզ :
23 Վ֊է օ տէտի • Ասլամ սիզէ , գօրգ-
ման • Ըլլահընըզ՝ վէ պապանըզըն
Ըլլահը չուվալլարընըզտա սիզէ
խազինէ վէրտի • ագչէնիզ պանա
կէլտի : Ընտէն օնլարա Շ֊մաւոնու
էջգարտը :
24 Վ֊է օլ քիմսէ աստմլէրի Յովսէ-
փին էվինէ կէօթիւրտիւ • վէ Ե֊ա-
յագլարընը եայկամագա սու վէր-
տի , հէմ՝ էշէքլէրինէ նեմ վեր-
25 տի : Վ֊է օնլար՝ Յովսէփ էօյլէ-
յին կէլինճէյէտէք՝ փէշքէշլէրի
հազըրլատըլար • զիրա օրատա էք-
մէք նէյճէճէքլէրինի իչթիհտիլէր :
26 Վ֊է Յովսէփ էվէ կէլտիքլէյին՝
էլլէրինտէ օլան փէշքէշլի օնա էվ-
տէ սունտուլար • վէ օնա Ֆ֊եէրէ
պէրապէր թէմէննա էթտիլէր :
27 Վ֊է օ՝ օնլարըն Կաղզընը սօրուպ
տէտի • Օլ Ա֊տէտյինիզ իչթի-

ՊԸՊ ԽԴ

Թ. Ի՛. Ը. 1767։

յար պապանըզ էյի խօշմու. տա-
28 հա սա՞զմը։ Ա՝է տէտիլէր. Գոու-
լուն պապամըզ էյի խօշ տուր,
տահա սաղ տըր. անուէն Ն՝էյիլիպ՝
29 թէմէննա էթտիլէր։ Ա՝է կէօզ-
լէրինի գալտըրըպ՝ Ղանասրնըն օղ-
լու գարընտաշը Աննիամինի կէօ-
բիւնճէ տէտի. Օ՞ պանա տէ-
տիյինիզ քիւչիւք գարընտաշընըզ
պո՞ւմու. անուէն տէտի. Ընլահ
սանա ի՛նայէթ էթին օղլում։
30 Ա՝է Յովսէփ թէզ գալգտը. զիրա
գարընտաշընա պաղը թուէթուշ-
տու, վէ աղլամադա էէր արար ի-
տի. վէ իչ օտայա կիրիպ՝ Ն՛օրա-
31 տա աղլատը։ Ընտէն եիւզիւնիւ
եայգայըպ՝ չզգտը. վէ քէնտինի
զապթ էտիպ տէտի քի՝ Ն՝ը քմէք
32 կէթիրին։ Ա՝է օնա այրը՝ վէ օնլա-
րա այրը՝ վէ օնուն իլէ եէյէն Ա՝ը-
սրըլըարա այրը գօտուլար. զիրա
Ա՝ըսրըլըլար Ի՛պրանիլէր իլէ էքմէք
եէմէյէ գատիր տէյիլ իտի. չիւն
քի պու՝ Ա՝ըսրըլըլարա մէքրուհ
33 իտի։ Ա՝է օնուն էօնիւնտէ՝ իլք
տօղմուշ քէնտի իլք տօղուշունա
կէօրէ՝ վէ քիւչիւք քէնտի քիւ-
չիւքլիւյիւնէ կէօրէ օթուրտուլար.
վէ ատէմլէր շաշարագ պիրի պի-
34 րինէ պագարլար իտի։ Ա՝է օ՝ օն-
լարա էօնիւնտէն հիսսէլէր կէօն-
տէրտի. ամմա Աննիամինին հիս-
սէսի ձիւմլէսինին հիսսէսինտէն
՞պէշ գամ զիյատէ իտի. իմոի
իչտիլէր, վէ Նօնուն իլէ պէրապէր
քէյֆլէնտիլէր։

ՊԸՊ ԽԴ

Յովսէփին՝ գարընտաշլարընը եօլտան չէվիր-
մէք իչուն էթտիյի։ 18 Յուդանընն Յով-
սէփէ ալտադ կէօնիւլլիւք իլէ հալէրինի պէրզ
ա իֆատէ էթմէսի։

1 Ա՝ է էվինին քէտխիւտասրնա պու-
՝յուրուպ տէտի. Պու ատէմ-
լէրին չուվալլարրընը՝ կէօթիւրէ
պիլտիքլէրի գատար՝ զախիրէ իլէ
տօլտուր, վէ հէր պիրինին ագ-
չէսինի չուվալընըն աղզընա գօ։
2 Ա՝է էն քիւչիւլիւն չուվալընըն աղ-
զընա պէնիմ քհասէմի՝ կիւմիւշ
քհասէյի՝ հէմ զախիրէնին ագչէսի-
նի գօյասըն. իմոի օ՝ Յովսէփին
սէօյլէտիյի սէօզիւնէ կէօրէ էյլէ-
տի։

3 Ա՝է շաֆագ սէօքիւնճէ՝ ատէմ-
լէր կէօնտէրիլտիլէր, օնլար հէմ
4 հէչէքլէրի։ Օնլար շէհրտէն շը-
գըպ՝ ուզաղա վարմազտան, Յով-
սէփ՝ էվինին քէտխիւտասրնա տէ-
տի. Գոալգ օլ ատէմլէրին արտընճա
սէյիրթ, վէ օնլարա եէմիշ, վէ
օնլարա տէ. Ն՝իչիւն էյլիք եէրինէ
5 քէմլիք էտա էթտինիզ. Պու՝ է-
ֆէնտիմին օնտան իչտիյի՝ հէմ տէ
օնուն իլէ ֆալ աչտրընը տէյիր մի.
պէօյլէ էթմէք իլէ քէօթիւ էթ-
6 տինիզ։ Ի՛մտի օ՝ օնլարա եէմիշ-
տի, վէ օնլարա պու սէօզլէրի
7 սէօյլէտի։ Ա՝է օնա տէտիլէր.
Ն՝իչիւն էֆէնտիմ պու միսիլլու
սէօզլէր սէօյլէր. Հաշա քի գուլ-
լարընը պուննուն կիսի իշ էտէլէր։
8 Ի՛չէթէ՝ ՞չուվալլարըմըզընն աղզընտա
պուլտուղումուզ ագչէյի Ո՛անան
տիյարընտան սանա կէրի կէթիր-
տիք. եա նի՞ճէ սէնին էֆէնտինին
էվինտէն կիւմիւշ եա ալթունա չա-
9 լալըմ։ Պու գուլլարընտան հէր
քիմտէ պուլունուր իսէ, հէմ ՞օ
էօլսիւն, վէ պիզ տախի էֆէնտի-
10 մէ գուլլար օլալըմ։ Ա՝է օ տէ-
տի. Ի՛մտի հէման տէտիյինիզ
կիսի օլսուն. քիմտէ պուլունուր
իսէ, օ պանա գուլ օլսուն, ամմա
11 սիզ պիսուչ օլասրնըզ։ Ի՛մտի ա՝-
ճէլէթէն հէր պիրի չուվալընը եճ-
րէ էնտիրիպ՝ հէր պիրի չուվալը-
12 նը աչսը։ Ա՝է օ՝ պէօյիւքտէն
պաշլայըպ՝ քիւչիւքտե թէքմիլ է-
տինճէյէտէք արատը. վէ քհասէ
Աննիամինին չուվալընտա պուլունը-
տու։
13 Ի՛մտի հէսվապլարընը երրէթտը-
լար. վէ հէր պիրի հէչէյինի
նիւքլէտիպ՝ չէհրէ տէօնտիւլլէր։
14 Ա՝է Յուդա հէմ գարընտաշլարը
Յովսէփին էվինէ կէլտիլէր, վէ
օ՝ տահա օրատա իտի. վէ ՞հոու-
15 զուրունտա եէրէ տիւշտիւլլէր։ Ա՝է
Յովսէփ օնլարա ուէտի. Ն՝ո՞ տիր
պու իշլէտիյինիզ իշ. պիլմէ՞զմի-
սինիզ քի պէնիմ կիպի պիր ա-
16 տէմ էլպէթթէ էֆալ աչար։ Ա՝է
Յուդա տէտի. Ի՛ֆէնտիմէ նէ՞
տէյէլիմ, նէ՛ սէօյլէյէլիմ, վէ
սատտագաթըմըզը նա՞սըլ կէօսթէ-
րէլիմ. Ընլահ գուլլարընն գա-
պահմընը թուէթտու. քիչթէ

Թ. Ի՛. Ը. 1767։

Ծ. Ի՛. Ը.
1707։

Digitized by Google

ՊԱՏՃԱՌԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ղպիզ՝ էֆէնտիմէ գուլլար իզ, հէմ պիզ՝ հէմ օլ քիմսէ քի՝ քեասէ օ-
17նուն էլինտէ պուլունտու։ Ալ է օ տէտի. Ի՞սրայէլ պէնտէն պէօյ-
լէ իշ. օլ ատէմ քի քեասէ էլինտէ պուլունտու՝ օ պանա գուլ օլ-
սուն, սիզ իսէ սէլամէթ իլէ պա-
պանըզա չըգըն։
18 Ասլտէմ Յուդա օնա եագլա-
ղոզ տէտի. Ամա՛ն էֆէնտիմ՝ քերէմ էյլէ, պու գուլուն՝ էֆէն-
տիմ տինկլեր իքէն պիր սէօզ սէօյ-
լէսին, վէ պու գուլունուն իւզէ-
րինէ Ղաղապըն թռուրտուշմասըն.
զիրա սէն փարաւոն մէգամընտա
19սըն։ Էֆէնտիմ գուլլարընա սօ-
րուզ՝ պապանըզ եա գարընտաշը-
20նըզ վա՞ր տէտի։ Ալ է պիզ է-
ֆէնտիմէ՝ պիր իխթիյար պապա-
մըզ վար, հէմ Իխթիյարլըղընա
տա տօղմուշ պիր քիւչիւք օղլու
վար. վէ օնուն գարընտաշը էօլ-
մէք իլէ՝ անասընտան օ եալընըզ
գալը, վէ օնու պապասը սէվէր
21տէտիք։ Ալ է գուլլարընա տէտին.
Ասնու պանա էնտիրին, վէ օնա
22հիւսնի նազար էտէրիմ։ Ալ է է-
ֆէնտիմէ տէտիք քի՝ Յօճուզ պա-
պասընը պրագամազ. զիրա պա-
պասընը պրագընը իսէ, օ՝ էօլիւբ։
23Ալ է գուլլարընա տէտին. Ինչէր
քիւչիւք գարընտաշընըզ սիզին իլէ
էնմէզ իսէ, պիր տահա եիւզիւմիւ
24կէօրմէյէսինիզ։ Ալ է վագի՛ օլ-
տու քի՝ գուլունն պապամա չըգտը-
ղըմըզտա, օնա էֆէնտիմին սէօզ-
25լէրինի խապէր վէրտիք։ Ալ է Ապա-
պամըզ Յակոբար վարըն՝ պիզէ
պիր միգտար եէյէճէք սաթուն ա-
26լըն տէտիքտէ, պիզ տէտիք քի՝
Ինմէյէ միւգթէտիր տէյիլ իզ.
էյէր քիւչիւք գարընտաշըմըզ պի-
զիմ իլէ օլուր իսէ, օլ զէման էնէ-
րիզ. զիրա քիւչիւք գարընտաշը-
մըզ պիզիմ իլէ օլմայընճա, օլ ա-
տէմին եիւզիւնիւ կէօրմէյէ միւգ-
27թէտիր տէյիլ իզ։ Ալ է պապամ
գուլունն պիզէ տէտի. Սիզ պի-
լիրսինիզ քի՝ Իգարըմ պանա իքի
28օղլ տօղուրտու։ Ալ է պիրէ եա-
նըմտան չըգտը, վէ՝ Ինչպէթէթ
փարէնէնտի տէտիմ, վէ չիմտի-
29յէտէք օնու կէօրմէտիմ։ Ալ է է-
յէր Պունու տախի եանըմտան ա-
լըրսանըզ, վէ օ՝ պիր պէլայա օղ-
րար իսէ, պէնիմ ագ սաչըմը տէրտ
30իլէ մէզարա էնտիրիրսինիզ։ Ալ է
չիմտի գուլուն պապամա վար-
տըղըմ կիպի՝ չօճուգ պիզիմ իլէ
օլմազ իսէ, [Հանը պունուն ճանը-
31նա պաղլը օլմագ իլէ։] օլ վագըթ
չօճուղուն օլմատըղընը կէօրտիւք-
տէ, էօլէճէք տիր. վէ գուլլարըն՝
գուլուն պապամըզըն ագ սաչընը
գասավէթ իլէ մէզարա էնտիրէճէ-
32յիզ։ Օվիրա գուլուն՝ չօճուգ ի-
չիւն պապամա միւթէքէփիլ օ-
լուպ՝ տէտիմ. Ինչէր պէն օնու
սանա կէթիրմէզ իսէմ, պապամա
տայիմա գապահաթը սայըլայըմ։
33Ալ է չիմտի քերէմ էյլէ, Ղչօճու-
ղուն եէրինտէ պու գուլուն է-
ֆէնտիմէ գուլ գալսըն. վէ չօ-
ճուգ գարընտաշլարը իլէ չըգսըն։
34Օվիրա չօճուգ պէնիմ իլէ օլմա-
յընճա՝ պապամա նի՞ճէ չըգայըմ.
օլմայա քի պապամա կէլէճէք պէ-
լայը կէօրէյիմ։

ՊԸՊ ԽԶ

Յովսէփին՝ քէնտինի գարընտաշլարընա պիլ-
տիրմէսի. 5 վէ օնլարա՝ Ընլահըն մուգատա-
տէրի իլէ Թէսէլլի էթմէսի. 9 փէտէրինի
կէթիրթմէյէ կէօնտէրմէսի. 16 վէ փարաւո-
նունն պունա բիզա ու էմր վէրմէսի. 21 Յով-
սէփին՝ գարընտաշլարընա եօլ զախիրէսի վէր-
մէսի, վէ եօլտա իթթիֆագտէ օլմազա օն-
լարա նասիհաթ էթմէսի. 25 Յակոբուն
Յովսէփին խայր խապէրինի իչէթտիքտէ,
ճանը Թազէլէնմէսի։

1Ալ է Յովսէփ՝ ճիւմլէ եանընտա
տուրանլարըն էօնիւնտէ քէն-
տիսինի զապթ էտէմէյիպ՝ չաղըր-
տը. Ե՞ր քէսի եանըմտան չըգա-
րըն. վէ Յովսէփ քէնտիսինի գա-
րընտաշլարընա թանըթտըղը վա-
գըթտա՝ եանընտա հիչ քիմսէ
2տուրմատը։ Ալ է Ղաղայարագ սէ-
սինի եիւճէլթտի. վէ Ալ՝ընըղլար
իչիթտիլէր, հէմ փարաւոնուն է-
3վի տախի իչիթտի։ Ալ է Յովսէփ
գարընտաշլարընա տէտի. Պէն
Յովսէփ իմ, պապամ տահա
հայաթտա՞մը. վէ գարընտաշլարը
օնա ճէվապ վէրմէ յէ գատիր տէ-
յիլլէր իտի, զիրա Հուզուրունտա
4Շաշըղ գալտըլար։ Ալ է Յովսէփ
գարընտաշլարընա տէտի. Գէնէրէմ
էտին՝ պանա եագլաշըն, օնլար տէ

եագլաշտը . վէ օ տէտի . պէնն՝ ՙՄ՝ըսըրա սաթտըղընըզ գարընտա-
5 շընըզ Յովսէփ իմ : Մ՝է շիմտի պէնի պուրայա սաթտըղընըզ ի-
չիւն՝ Ւէլէմ չէքմէն , վէ սիզէ աղըր կէօրիւնմէսին . զիրա ՂԸլլահ պէ-
նի՝ Ւ՛օմիւր հրճիզ ԵԹմէք իչիւն
6 Ւօնիւնիւզճէ կէօնտէրտի : Ո՝Ի-
րա ևէրին իչինտէ պու՝ գրթլըղընն
իքինճի ևըլը տըր . վէ տահա պէշ
ևըլ վար քի՝ նէ էքին նէ պիչին օ-
7 լաճագ : Մ՝է Ընլլահ պէնի ևէր-
տէ սիզէ պագիյէ ալըգօմագ՝ վէ
պէօյիւք խէլաս իլէ սիզի սաղ սագ-
լամագ իչիւն Ւօնիւնիւզճէ կէօն-
8 տէրտի : Մ՝է շիմտի՝ պէնի պու-
րայա կէօնտէրէն սիզ տէյիլսի-
նիզ , իլլա Ընլլահ տըր . վէ Ւպէ-
նի փարաւոնա պապա՝ վէ օնուն
ճիւմլէ Եվինէ սահիպ՝ վէ պիւթիւն
Ո՝ըսըր տիյարընա սուլթան նասպ
9 Ւէթտի : Ինէզ պապամա չըգըն , վէ օնա տէյին քի՝ Օղլուն Յով-
սէփ պէօյլէ տէր . Ընլլահ պէնի ճիւմլէ Ո՝ըսըրա սահ՛իպի Ադ՛ըլէէլ
նասպ Էյլէտի . պանա էն , տո՛ւր-
10 մա : Մ՝է Ւ՛Փհսեմ Թօփրաղընտա սաքին օղուպ՝ պանա եագըն օլա-
սըն , կէրէք սէն՝ կէրէք օղուլլա-
րըն՝ վէ կէրէք օղուլլարընըն օղուլ-
լարը , հէմ սիւրիւլէրին վէ սրդըր-
լարըն վէ պիլ ճիւմլէ նէն վար ի-
11 սէ : Մ՝է սէնի օթատա պէօլէյիմ . զիրա տահա պէշ ևըլ գրթլըգ օ-
լուր . օլմայա քի՝ սէն էվինն իլէ վէ
ճիւմլէ սանա միւթա՛լլիգ օլան իլէ
12 Ւօգսուլլուդ չէքէսին : Մ՝է իչԹէ
կէօզլէրինիզ՝ վէ գարընտաշըմ Ինէ-
նիամինին կէօզլէրի կէօրիպօր , քի
13 Ւսիզէ սէօյլէյէն աղզըմ տըր : Մ՝է
պէնիմ Ո՝ըսըրտա օլան ճիւմլէ
Ի՛ղղէթիմի՛ վէ հէր կէօրտիւյիւնիւ-
զիւ պապամա նագլ էտին . հէմ
Թէզ Ւ՛պապամը պուրայա էնտի-
14 ևրին : Մ՝է գարընտաշը Ինէնիամինին պօյնու իւզէրինէ տիւշիւպ աղլա-
տը . Ինէնիամին տէ օնուն պօյնու
15 իւզէրինտէ աղլատը : Հէմ ճիւմ-
լէ գարընտաշլարընը Եօփիւպ՝ իւ-
զէրլէրինտէ աղլատը . վէ անտէն
սօնկրա գարընտաշլարը օնուն իլէ
սէօյլէշտիլէր :
16 Մ՝է պու խապէր՝ Յովսէփին գարընտաշլարը կէլտի տէյէրէք՝

փարաւոնուն էվինտէ իչիտիլտի . վէ փարաւոնուն կէօզլէրինէ՝ հէմ գուլլարընըն կէօզլէրինէ Ւխօշ կէօ-
17 րիւնտիւ : Մ՝է փարաւոն Յովսէ-
փէ տէտի քի՝ Գարընտաշլարընա տէ . պունու էյլէյին՝ հայվանլա-
րընըզը ևիւքլէտին , վէ վարըպ՝
18 Ինանն տիյարընա կիտին . Մ՝է պապանըզը վէ էվինիզի ալըպ՝ պա-
նա կէլին . վէ սիզէ Մ՝ըսըր տիյա-
րընըն ա՛լասընը վէրէյիմ , վէ Նհէ-
19 րին սէմիզլէյինի եէյէսինիզ : Մ՝է սանա էմր ու ֆէրման օլունտու . պունու էյլէյին . Գէնտիլէրինիզէ Մ՝ըսըր տիյարընտան չօճուգլարը-
նըզ իչիւն վէ գարըլարընըզ իչիւն ա՛րապալար ալըն , վէ պապանըզը
20 գալտըրըպ կէլին : Մ՝է կէօզլէ-
նիւզ՝ էշեանըզը էսիրկէմէսին . զի-
րա Ճիւմլէ Մ՝ըսըր տիյարընըն էն էյիսի սիզին օլուր :
21 Ւմտի Ւսրայէլին օղուլլարը պէօյլէ էյլէտիլէր . վէ Յովսէփ օնլարա փարաւոնուն սէօզլու միւ-
ճիպինճէ ա՛րապալար վէրտի , հէմ օնլարա՝ եօլ իչիւն զախիրէ վէր-
22 տի : Ւ՛էփսինէ՝ պաշգա պաշգա տէյիշէճէք էսվապալար վէրտի , ամ-
մա Ինէնիամինէ իւչ ևիւզ գրթա՝
կիւմիւշ՝ վէ Ւպէշ գաթ տէյիշէ-
23 ճէք էսվապ վէրտի : Մ՝է պապա-
սընա պունուն կիպի չէյլէր կէօն-
տէրտի . Մ՝ըսըրըն նի՛մէթլէրինտէն
ևիւքլիւ օն էշէք՝ վէ եօլ իչիւն
պապասընա պուղտայ վէ էքմէք վէ
եէյէճէքլէր իլէ ևիւքլիւ օն տիշի
24 Ւշէք : Ւմտի գարընտաշլարընը եօլլատը , վէ կիթտիլէր . վէ օն-
լարա՝ Ւօլտա չէքիշմէն տէտի :
25 Մ՝է օնլար Մ՝ըսըրտան չըգըպ՝ Ինանն տիյարընա պապալարը
26 Յակոբա կէլտիլէր : Մ՝է օնա խա-
պէր վէրիպ տէտիլէր . Յովսէփ տահա հայաթտա տըր , վէ հէմ ճիւմլէ Մ՝ըսըր տիյարընըն սուլ-
թանը օ տուր . վէ Ւ՛օնուն գալպի ընընժատը , զիրա օնլարա ինանմազ
27 իտի : Ընմա օնլար Յովսէփին օն-
լարա ճիւմլէ սէօյլէտիյի սէօզլէրի օնա նագլ էտինճէ , վէ օ՝ օնու կէօթիւրմէք իչիւն Յովսէփին կէօն-
տէրտիյի ա՛րապալարը կէօրիւնճէ ,
օնլարըն պապասը Յակոբուն ճանը
28 տիրիլտի : Մ՝է Իսրայէլ տէտի քի՝

Digitized by Google

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1707։

—

Եղեթեր • օղլուամ Յովսեփ տասա հայաթտա տըր • կիտէյիմ՝ վէ վէֆաթ էթմէղտէն էվվէլ օնու կէօրէյիմ ։

ՊԵՊ ԽՈՀ

Յակոբան՝ Իսրաթէէտ Ալլահ Թարաֆընտան թէհէլլէյէ նայիւ օլտուղու ։ 5 Օրտան՝ Ֆամիլեասը իլէ Մըսըրա վարտըղը ։ 8 Օնուն պէրապէրինճէ Մըսըրա վարան Ֆամիլեասընըն ածալարընըն սայըսը ։ 28 Յովսէֆին՝ Յակոբուն խաթիգալինէ վարմասը ։ 31 Օնուն՝ գարընտաշլարընա փարաւանա նէ ճէվապ վէրմէյէ լազըմ կէլէյինի սէօյլէմէսի ։

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1706։

—

ա Պ. ՔԻ. 31, 33։ ԻԲ. 10։
բ Պ. ԻԲ. 24, 25։ ԻԲ. 13։ ԼԵ. 42։
գ Պ. ԺԵ. 1։ Ծոբ. ԼԴ. 14, 15։
դ Պ. ԺԲ. 13։
ե Օր. ԻԿ. 5։
զ Պ. ԻԲ. 15։ ԻԲ. 21։
է Պ. ԺԵ. 16։ Ե. 13, 24, 25։ Նէ. Ը. 8։
ը Պ. Ե. 1։
ը Գոր. Է. 15։
ժ Պ. ՔԵ. 19, 21։
ի Օր. ԻԿ. 5։ Յես. ԻԴ. 4։ Սաղ. ՃՃ. 23։ Նա. Ծբ. 4։
լ Նէ. Ա. 1։ Է. 16։
խ Յհ. ԻԿ. 5։ Ա Մն. Ե. 1։
ծ Նէ. Գ. 15։ Ա Մն. Ջ. 24։

Ո՛հադ վէ Յաքին վէ Սահատ վէ Զանանը գարընըն օղլու Սաւուղ
11 իտի ։ Վէ Հևինին օղուլլարը՝ Գերսօն՝ Կահաթ՝ վէ Մերարի իւ-
12 տի ։ Վէ Յուդանըն օղուլլարը՝ Ներ վէ Օնան վէ Սելօմ վէ Փա-
րէս վէ Զարա իտի • ամմա Ներ վէ Օնան Կանան տիյարընտա էօլ-
տիւլէր • վէ Փարէսին օղուլլարը՝
13 Եսրոն վէ Համուլ իտի ։ Վէ Ի-
սաքարըն օղուլլարը՝ Թովղա վէ Փուա վէ Յոբ վէ Սամրօն իտի ։
14 Վէ Զաբուղոնուն օղուլլարը՝ Սարէդ վէ Ելօն վէ Յաղէլ իտի ։
15 Լիանըն օղուլլարը պունլար տըր , քի օնլարը Հէմ գըզը Դինայը Յա-
կոբա Միջագետտէ տօղուրտու • Ճիւմլէ օղուլլարը վէ գըզլարը օ-
16 Թուզ իւչ ճան իտի ։ Վէ Գա-
դրն օղուլլարը՝ Սափոն վէ Ընգի՝ Սունի վէ Եսբօն՝ Երի վէ Երօդի
17 վէ Երելի իտի ։ Վէ Ասերին օ-
ղուլլարը՝ Յեմնա վէ Յեսուա վէ Յեսուի վէ Քարիա վէ օնլարըն գըզգարընտաշը Սարա իտի • վէ Քարիանըն օղուլլարը՝ Հաբեր վէ
18 Մեղքիէլ իտի ։ Պունլար Զաբա-
նըն՝ գըզը Լիայէ վերտիյի Զեղ-
փանըն օղուլլարը իտի • վէ օ պուն-
լարը՝ օն ալթը ճան օլարագ՝ Յա-
19 կոբա տօղուրտու ։ Նաթանէլուն գա-
րըսը Հաքելին օղուլլարը՝ Յովսէփ
20 վէ Բենիամին իտի ։ Վէ Յովսէ-
փէ՝ Մըսրը տիյարընտա Մանասէ վէ Եփրեմ տօղտու , քի օնլարը օնա Օն Ընհրինէն քահինի Պե-
տափրէսին գըզը Ասանէթ տօղուր-
21 տու ։ Վէ Բենիամինին օղուլլա-
րը՝ Հաղա վէ Խոքոր վէ Ասբէլ՝ Գերա վէ Նէեման՝ Էխի վէ Իովս՝ Մուփիմ վէ Իփիմ վէ
22 Երեդ իտի ։ Հաքելին Յակոբա՝ Ճիւմլէսի օն տէօրթ ճան օլարագ՝ տօղուրտուղու օղուլլարը պունլար
23 իտի ։ Վէ Դանին օղուլլարը
24 Հուսիմ իտի ։ Վէ Նեփթաղի-
մին օղուլլարը՝ Յասիել վէ Գու-
նի վէ Յասեր վէ Սիլլեմ իտի ։
25 Լաբանըն՝ գըզը Հաքելէ վերտի-
յի Հաղղանըն օղուլլարը պուն-
լար իտի • վէ օ՝ Յակոբա պուն-
լարը տօղուրտու , քի ճիւմլէսի
26 եէտի ճան իտի ։ Ամլիմլէ Յակոբ
իլէ Մըսրըա վարան ճանլար քէն-

ԹԲ. Ի՛. Ի՛. 1706։

—

է Ա Մն. Է. 24։
ը Ա Մն. Ջ. 1, 16։
թ Ա Մն. Ք. 3։ Է. 21։
ժ Պ. ԼԲ. 3, 7, 10։
ի Պ. ԼԲ. 29։ Ա Մն. Բ. 5։
լ Ա Մն. Է. 1։
*Եբէօր ցա-
սուբ ։

ա Թագ. ԻԳ. 15, ԼԱ։
բ Ա Մն. Է. 30։
գ Պ. ԽԹ. 24։
դ Պ. Հ. 10։
ե Պ. ԽԹ. 27։
զ Պ. ԽՀ. 50։
է Ա Մն. Է. 6։ Ը. 1։
ը Թագ. ԻԳ. 38։
թ Թագ. ԻԳ. 39։ Ա Մն. Է. 12։
ժ Թագ. ԻԳ. 42։
ի Ա Մն. Է. 13։
լ Պ. ԽԹ. 29։
խ Պ. Հ. 5, 7։
ծ Նէ. Ա. 8։
կ Պ. Հ. 11։

Digitized by Google

ԹՒ. Ի՛. Լ. 1706.

1 Ա Է Յովսէփ ՚կէլիա՝ վէ փա-
դրաւոնա խապէր վէրիպ տէտի.
պապամ վէ գարընտաշլարըմ վէ
սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարը վէ ՃԻՒՄ-
ԼԷ վարիյէթլէրի Կանան տիյա-
րընտան կէլտիլէր , վէ իւլթէ ՚Կա-
2 սեմ Թօփրաղընտա տըրըլար : Ա Է
գարընտաշլարը արասընտան պէշ
քիլի ալըպ՝ օնլարը ՚փարաւոնուն
3 Հուզուրունա չըգարտը : Ա Է փա-
րաւոն՝ օնուն գարընտաշլարընա
տէտի . ՚Ա՚նանթրընըզ նէ՞ տիր .
վէ օնլար փարաւոնա տէտիլէր քի՝
՚Կոսլարըն կէրէք պիզ կէրէք
պապալարըմըզ գօյուն չօպանլա-
4 րըյըզ : ՚Էմ փարաւոնա տէտի-
լէր . Ա՚պու տիյարտա միւսաֆիր
օլմաղա կէլտիք , զիրա ՚Կանան
տիյարընտա գըթլըգ աղըր ՃԼՄԱԳ
իլէ՝ գոսլարընըն սիւրիւլէրինէ
օթլագ ՃՕԳ տուր . վէ Հիմոի քէ-
րէմ էյլէ՝ գոսլարըն ՚Կոսեմ
5 Թօփրաղընտա սաքին օլալըմ : Ա Է
փարաւոն Յովսէփ սէ՚յէլ՚յիպ
տէտի . Պապան վէ գարընտաշլա-
6 րըն սանա կէլմիշլէր , ՚Ա՚ըսըրըն
տիյարը էօնիւնտէ տիր . պապանը
վէ գարընտաշլարընը՝ տիյարըն ալա
մահալինտէ իսքեան էթ . ՚Կոսեմ
Թօփրաղընտա սաքին օլսունլար .
վէ էյէր արալարընտա իշ էրլէրի
օլտուղունու պիլիր իսէն , օնլարը
պէնիմ սիւրիւլէրիմին լուզերինէ
պաշլար նասպ էյլէ :
7 Ա Է Յովսէփ պապասը Յակո-
բու կէթիրիպ՝ փարաւոնուն Հու-
զուրունա չըգարտը . վէ Յակոբ
փարաւոնա խայր տուա էյլէտի :
8 Ա Է փարաւոն Յակոբա տէտի .
Ա՚ենին էօմրիւն երլլարընըն կիւն-
9 լէրի նէ՞ գապար տըր : Ա Է Յա-
կոբ փարաւոնա տէտի . ՚Ա՚իսա-
ֆիրլիյիմ երլլարընըն կիւնլէրի՝ եիւզ
օթուզ երլ տըր . Նէ՚օմրիւմ երլ-
լարընըն կիւնլէրի աղ վէ տէրտլի
օլտուլար , վէ ՚պապալարըմընըն՝ միւ-
սաֆիրլիքլէրինին կիւնլէրինտէ օ-
լան էօմիւրլէրինին երլլարը կիւնլէ-
10 րինէ եէթիշմէտիլէր : Ա Է Յակոբ
՚փարաւոնա խայր տուա էյլէտի ,
վէ փարաւոնուն Հուզուրունտան
11 չըգտը : Իմոի Յովսէփ ՚փարաւոնուն էմ-
րինէ կէօրէ՝ պապասընը վէ գարըն-

ԹՒ. Ի՛. Լ. 1706.

ա պ . խգ . 31 :

բ պ . խե . 10 : խգ . 28 :

գ Կոր . է . 13 :

դ պ . խգ . 33 :

ե պ . խգ . 34 :

զ պ . ժե . 13 : ը Օր . իգ . 5 :

է պ . խգ . 1 : Կոր . է . 11 :

ը պ . խգ . 34 :

թ պ . խ . 15 :

ժ խա . 4 :

ի Ոաղ . լԹ . 12 : Նբր . ժա . 9 , 13 :

լ Հնր . ժգ . 1 :

խ պ . խե . 7 : կ . 28 :

ծ խա . 7 :

կ խա . 6 :

տի պէլինտէն չըգմըշ օլարագ Յա-
կոբուն օղուլլարը՝ գարըլարընտան
մա՚տա ՃԻՒՄԼԷսի ալԹմըշ ալԹը
27 Ճան իտի : Ա Է Յովսէփին օղուլ-
լարը իքի Ճան՝ քի օնա Ա՚ըսրըտա
տօղմուշլար իտի . Ա՚ըսրըտա վարան
Յակոբ էվինին ՚ՃԻՒՄԼԷսի եէթիմիշ
Ճան իտի :
28 Ա Է Է օնիւնՃԷ Յուդայը Յով-
սէփէ կէօնտէրտի , քի օնա ՚Կոս-
սեմի կէօսթէրսին . իմոի օնլար
՚Կոսեմ Թօփրաղընա կէլտիլէր :
29 Ա Է Յովսէփ գօչուսունու գօչտու-
րուպ՝ պապասը Իսրայէլին իսԹիգ-
պալինէ Կոսեմի չըգտը . վէ Հու-
զուրունա կէլտիքտէ՝ ՚պօյնունա
տիւշտիւ , վէ պօյնու իւղէրինտէ
30 տէֆաՆԹԼԷ աղլատը : Ա Է Իսրա-
յէլ Յովսէփէ տէտի . ՚Է՚ իմոի
եիւզիւնիւ կէօրտիւքտէն սօնկրա՝
էօլէյիմ . չիւն քի տահա ՀայաԹ-
31 տա սըն : Ա Է Յովսէփ քէնտի գա-
րընտաշլարընա վէ պապասընըն է-
վինէ տէտի . ՚Ա՚ըզայըմ , վէ փա-
րաւոնա խապէր վէրիպ օնա տէյիմ
քի՝ Կանան տիյարընտա օլան գա-
րընտաշլարըմ վէ պապամըն էվի
32 պանա կէլտիլէր . Ա Է օլ աւտէմլէր
գօյուն չօպանլարը տըր . զիրա սիւ-
րիւ սահիպլէրի տիրլէր . վէ սիւ-
րիւլէրինի վէ սըղըրլարընը վէ ՃԻՒՄ-
33 ԼԷ մալլէրինի կէթիրտիլէր : Ա Է
վագի՝ օլա քի փարաւոն սիզի չա-
ղըրտըգտա՝ ՚Ա՚անանթրընըզ նէ՞ տիր
34 տէր իսէ , տէյէսինիզ քի՝ Ղուլլա-
րըն ՚ԿէնՃԼիյիմիզտէն պու անէտէք՝
կէրէք պիզ կէրէք պապալարըմըզ
՚սիւրիւ սահիպլէրի իզ . չէօյլէ
քի՝ Կոսեմ Թօփրաղընտա սաքին
օլասընըզ . զիրա Ա՚ըսրըլըլարա
հէր գօյուն չօպանը ՚մէքրուհ
տուր :

ՊԸՊ ԽՒ

Յովսէփին՝ գարընտաշլարընտան պէշ քիլէ՝ 7 վէ փհէոէրինի փարաւոնուն հուզուրունա չը-
գարմասը : 11 Օնուն օնլարա մէսքեան վէ մահաձ վէրտիյի : 13 Յովսէփին Ա՚ըսրըլը-
լարըն Ճիմլէ ագչէսինի՝ 16 օնլարըն հայ-
վանլարընը՝ 18 վէ օնլարըն Թարլալարընը
փարաւոն իչիւն ալտընտըղը , 22 վէ քահինլէ-
րին Թարլալարը ալընմատըղը : 23 Ծառըլա-
լարը պիր պէչտէ պիր իլէ օնլարա կէրի քիրա
իլէ վէրտիյի : 28 Յակոբուն սիննի . 29 վէ
օնու պապալարը իլէ տէֆնի էթմին տէյիւ
Յովսէփէ եէմին վէրմէսի :

Digitized by Google

տաշլարընը իսքեան էթտի , վէ Ա՛ընը տի յարընտա՝ տի յարըն ա՛լա սէմթինտէ՝ ՚Ա՛ամսէս թօփրաղընտա օնլարա միւլք վէրտի : Ա՛է Յովսէփ՝ պապասընը վէ գարընտաշլարընը վէ պապասընն պիւթիւն էվինի ՚ինչ ու ա՛յալլարընա կէօրէ էքմէք իլէ պէսլէտի :

13 Ա՛է պիւթիւն եէրտէ էքմէք եօգ իտի , զէրա գրթլըզ ղայէթ աղըր օլտու . վէ ՚Ա՛ընը տի յարը հէմ Ջանան տի յարը՝ գրթլըզըն սէպէ-

14 պինտէն ա՛ճիզ գալտը : Ա՛է ՚Յովսէփ ջախիրէ սաթուն ալանլարտան՝ Ա՛ընը տի յարընտա վէ Ջանան տի յարընտա պուլունան ճիւմլէ ագէյի տեւլէրտի . վէ Յովսէփ ագէյի փարաւոնուն էվինէ կէօ-

15 թիւրտիւ : Ա՛է Ա՛ընը տի յարընտան վէ Ջանան տի յարընտան ագէյ տիւքէնինէ՝ ճէմի Ա՛ ընըրլըլար Յովսէփ կէլիպ տէտիլէր . Պիզէ էքմէք վէր . զէրա ագէյ տիւքէնտի տէ յիւ՝ նի՞չին ՚սէնին էօնիւն-

16 տէ էօլէլիմ : Ա՛է Յովսէփ տէտի . Ընդէ տիւքէնտի իսէ՝ սիւրիւլէրի-նիզի կէթիրին , վէ սիզէ սիւրիւլէ-

17 րինիզէ պէտէլ վէրէյիմ : Ա՛է սիւրիւլէրինի Յովսէփ կէթիրտիլէր , վէ Յովսէփ օնլարա՝ աթլար պէտէլինէ վէ գօյուն սիւրիւլէրի պէտէլինէ վէ սըղըր սիւրիւլէրի պէտէլինէ վէ էշէքլէր պէտէլինէ էքմէք վէրտի . վէ օնլարը օլ եըլ ճիւմլէ սիւրիւլէրի պէտէլինէ էքմէք իլէ պէսլէտի :

18 Ա՛է օլ եըլ թէքմիլ օլունճա , էրթէսի եըլտա օնա կէլիպ տէտիլէր . Ը՛ֆէնտիմտէն սադըլամազըզ քի՝ ագէյ տիւքէնտի , վէ տաւարլարըն սիւրիւսիւ էֆէնտիմ կէլպէ . արթըզ էֆէնտիմին հուզուրունտա պէտէնիմիզտէն վէ թօփրաղըմըզ-

19 տան ղայրի չէյ գալմատը : ՚Նի՞չիւն կէօզլէրին էօնիւնտէ՝ պիզ տէ թօփրաղըմըզ տէ հէլագ օլալըմ . պիզի վէ թօփրաղըմըզը էքմէք իլէ սաթուն ալ , վէ պիզ թօփրաղըմըզ իլէ փարաւոնա գուլլար օլալըմ . վէ թօխտւմ վէր , քի եաշայալըմ վէ էօլմէյէլիմ , վէ եէր վիրան օլ-

20 մայա : Ա՛է Յովսէփ ճիւմլէ Ա՛ընը թօփրաղընը փարաւոն իչիւն սաթուն ալտը . զէրա Ա՛ընըրլըլարըն իւզէրինէ գրթլըզ աղըր օլտուղու իչիւն՝ օնլարըն հէր պիրի՝ թարլասընը սաթտը , վէ թօփրագ փա-

21 րաւոնուն օլտու : Ա՛է Ա՛ընը սինօրունուն պիր ուճունտան թա օպիր ուճունատէք՝ խալգը չէհրլէ-

22 րէ կէչիրտի : Ա՛լալընըզ ՚քահինլէրին թօփրաղընը սաթուն ալմատը . զէրա քահինլէրին՝ փարաւոնտան թայինաթը վար իտի , վէ փարաւոնուն օնլարա վէրտիյի թայինաթը եէրլէր իտի . օնուն իչիւն թօփրագլարընը սաթմատը-

23 լար : Ա՛է Յովսէփ խալգա տէտի . Ի՛չթէ պու կիւն սիզի վէ թօփրաղընըզը փարաւոն իչիւն սաթուն ալտըմ . իչթէ սիզի թօխտւմ՝

24 վէ եէրէ էքին : Ա՛է վագի օլաքի՝ մահսուլունտան պէշտէ պիրինի փարաւոնա վէրէսինիզ , վէ տէօրթ փայը սիզին օլա , քի թարլայա թօխտւմ՝ վէ քէնտինիզէ հէմ էվինիզտէ օլանլարա զախիրէ՝ հէմ չօ-

25 ճուգլարընըզա եէյէճէք օլա : Ա՛է տէտիլէր քի՝ պիզի իչհա էթտին . ՚էֆէնտիմին նազարընտա լութֆ պուլալըմ տա՝ փարաւոնա գուլ-

26 լար օլալըմ : Ա՛է Յովսէփ Ա՛ընը տի յարընա պունու գանուն պաղլատը , քի պէշտէ պիր՝ փարաւոնուն օլա , թա պու կիւնէտէք . անճագ ՚նալընըզ ՚քահինլէրին թօփրաղը փարաւոնուն օլմատը :

27 Ի՛մտի ՚Իսրայէլ Ա՛ընը տի յարընտա՝ Գեսեմ թօփրաղընտա սաքին օլտու . վէ օնտա միւլք էտինտիլէր , վէ Ը՛մ յիւտար օլտուպ՝ ղայէթ իլէ չօղալտըլար :

28 Ա՛է Յակոբ Ա՛ընը տի յարընտա օն եէտի եըլ եաշատը . վէ Յակոբուն ՚էօմրիւ եըլլարընն կիւնէրի

29 եիւղ գընդ եէտի եըլ օլտու : Ա՛է Իսրայէլին էօլէճէք կիւնէրի ՚եագլաշտըգտա , օղլու Յովսէփի չաղըրըպ՝ օնա տէտի . ՚՚ալա էյէր նազարընտա լութֆ պուլտում իսէ , քէրէմ էյլէ՝ ՚էլինի ույլուղումուն ալթընա գօ , վէ ՚պանա իչսան վէ կէրչէքլիք էյլէ . քէրէմ էյլէ՝ ՚պէնի Ա՛ընըրտա տէֆնի

30 էթմէ : Իլա ՚պապալարըմ իլէ եաթայըմ տէյիւ՝ պէնի Ա՛ընըրտան գալտըրասըն , վէ ՚պէնի օն-

ԹՎ. Ի՝. Ի՝. 1689։

լարըն մէզարընտա տէֆն էտէսին. վէ օ՝ պէն սէնին սէօզիւնէ կէօրէ
31 էտէճէյիմ տէտի։ Ընտէն օ տէ-
տի քի՝ պանա եէմին էթ. վէ օ՝ օնա եէմին էթտի. վէ †Իսրայէլ *տէյնէյին ուճունա պոյանըղ սէճտէ էյլէտի։

ԳԸՊ ԻՄ

Յովսեփին՝ իբր օղու իւէ փէտէրինի զէյա-
րէթ էթմէսի։ 2 Յակոբուն՝ օնա խայր տուա՝ էթմէյէ գուվվէթլէնմէսի, 3 մէ վ'ատի թէբ-
բօթլամասը։ 5 Ներեմ իւէ Վանասէյի քէն-
տինէ ալտըղը։ 7 Յովսէփէ՝ վալիտէսինին մէ-
զարը խուսուսունտա սէօյլէմէտի։ 8 Ներեմ իւէ Վանասէյէ խայր տուա՝ օգուտմասը. 17 վէ քիւչիւիւ պէօյիւքտէն իւէրի գօմասը։ 21 Վանանա տէօնէճէլէրի պապընտա փէյ-
ղամպէրլիք էթմէսի։

1 Վէ վագի՝ օլտու քի պու շէյ-
ղէրտէն սօնկրա՝ Յովսէփէ տէ-
նիլտի քի՝ Ի՛նքէ պապան խաստա-
տըր. վէ օ՝ իբի օղլունու Վա-
նասէյի վէ Ներեմի սիլէսինճէ
2 ալտը։ Վէ Յակոբա խապէր վէ-
րիլիպ տէնիլտի քի՝ Ի՛նքէ օղլուն
Յովսէփ սանա կէլիյօր. վէ Իս-
րայէլ գուվվէթլէնիպ՝ տէօշէյին
3 իւզէրինտէ օթուրտու։ Վէ Յա-
կոբ Յովսէփէ ուէտի. Ա՛իւմէյէ
գատիր Ըլլահ պանա Վանան տի-
յարընտա Ո՛ուզտա կէօրիւնիւպ՝
ա Պ. իբ. 13, 4 պէնին պէրեքէթլէտի. Վէ պանա
19։ լէ. 6, տէտի քի՝ Ի՛նքէ սէնի մէյլէտար
9, ճէ։ գըլըպ՝ սէնի չօղալտաճաղըմ, վէ
սէնի գավմէրը ճիւմհիւրիւ էտէ-
ճէյիմ. վէ պու տիյարը՝ սէնտէն
բ Պ. ժէ. 8։ սօնկրա սէնին զիւրրիյէթինէ Բէ-
պէտի միւլք տէյիւ վէրէճէյիմ։
5 Վէ հալա պէն սանա Ա՛ըսըրա կէլ-
մէզտէն էվվէլ՝ Ա՛ըսըը տիյարըն-
տա սանա տօղան Բիբի օղուլլարըն
պէնիմ տիր. Ներեմ վէ Ա՛նանա-
գ Պ. խա. սէ՝ Ո՛ուբէն վէ Շ մաւոն կիպի պէ-
50։ խէ. 20։ 6 նիմ օլսուն։ Ի՛մմա օնլարտան
Յովս. ժէ. 7։ ժէ. 4։ սօնկրա թէվլիտ էտէճէյին էվլատ-
լարըն՝ սէնին օլսունլար. միրասլէ-
բինտէ գարընտաշլարընըն ատլարը
7 իլէ չաղըրլըընլար։ Պէն իսկ Ա՛ի-
ջագեւտուէն կէլիյօր իբէն, Վանան
տիյարընտա եօլտա՝ տահա Ներ-
բաթայա վարմադա պիր միգտար եէր
վար իքէն՝ †Ռաքէլ եանըմտա էօլ-
դ Պ. լէ. 9, տիւ. վէ օնու օրատա՝ Ներբաթա-
16, 19։ ղէմ Եփրաթ։ 8 Վէ Իսրայէլ Յովսէփին օղուլ-
լարընը կէօրտիւքտէ, Պունլար
9 քի՞մ տիր տէտի։ Վէ Յովսէփ
պապասընա տէտի. Ըլլահ պանա
պուրատա վէրտիյի †օղուլլարըմ
տըր. օ տա տէտի. Վէրէմ էյ-
լէ՝ օնլարը պանա կէթիր, վէ օն-
10 լարա Ղխայր տուա՝ էտէյիմ։ Վէ
†Իսրայէլին կէօզլէրի իխթիյար-
լըգտան աղըրլաշմըշ իտի, վէ
կէօրէմէզ իտի. իմտի օնլարը օնա
եագլաշըրըտը, վէ ‡օ օնլարը էօփ-
տիւ, վէ օնլարը գուճագլատը։
11 Վէ Իսրայէլ Յովսէփէ տէտի.
Ընիւզիւնիւ կէօրմէք ագլըմտան
կէչմէզ իտի, վէ իշթէ Ըլլահ պա-
նա զիւրրիյէթինի տախի կէօսթէր-
12 տի։ Վէ Յովսէփ օնլարը օնուն
տիզլէրինտէն չըգարըպ՝ եիւզիւ եէ-
բէ պէրապէր թէմէննա էյլէտի։
13 Վէ Յովսէփ օնլարըն իբիսինի ա-
լըպ՝ Ներեմի քէնտի սաղընտա Իս-
րայէլին սօլուընտան՝ վէ Վանասէ-
յի քէնտի սօլուընտա Իսրայէլին սա-
ղընտան օլարագ՝ օնա եագլաշըրը-
14 տը։ Վէ Իսրայէլ սաղ էլինի ու-
զատըպ՝ քիւչիւիւ օլսուն Ներեմին
պաշընա՝ վէ սօլուունու Վանասէնին
պաշը իւզէրինէ գօտու. էլլէրի-
նի †պիլէրէք տէյիշտիրտի, զիրա ժ Խա. 19։
15 Վանասէ իլք տօղուշ իտի։ Վէ
†Յովսէփէ խայր տուա՝ էյլէյիպ է Նբր. ժա. 21։
տէտի. Օլ Ըլլահ քի՝ †պապա- լ Պ. ժէ. 1։
լարըմ Ըբրահամ վէ Իսահակ օնուն խէ. 40։
էօնիւնտէ եիւրիւտիւէր, օլ պէնի
տօղտուղում զէմանտէն պէրու թա
16 պու կիւնէտէք պէսէյէն Ըլլահ, օլ
†պէնի հէր պէլատան գուրթարան
Ա՛էլէք՝ պու կէնճէլէրի պէրէքէթ- ե Պ. իբ. 15։
լէսին, վէ †պէնիմ ատըմ՝ վէ պա- լա. 11, 13։
պալարըմ Ըբրահամըն վէ Իսահա- 24։ Սաղ.
կընն ատը՝ իւզէրլէրինտէ չաղըրլը- լէ. 23։ ճա. 7։
սընն, վէ եէրին օրթասընտա †ղա- ը Ընմովս. թ. 12։ Գաք. ժէ. 17։
17 յէթ իլէ չօղալըընլար։ Վէ Յով- թ Պադ. Թուս. իզ. 34, 37։
սէփ՝ պապասը †սաղ էլինի Նե- հ Խա. 14։
րեմին պաշը իւզէրինէ գօտուղու-
նու կէօրտիւքտէ, կէօզլէրինէ †նօշ ճ Պ. իբ. 8։
կէօրիւնմէտի. վէ պապասընըն է-
լինի թուէթտու քի՝ օնու Ներե-
մին պաշը իւզէրինտէն Վանասէնին
18 պաշը իւզէրինէ տէօնտէրէ։ Վէ
Յովսէփ պապասընա տէտի. Պէօյ-

Digitized by Google

Թ. Ի՛. Ի՛. 1689։

լէ տէրիլ՝ պապամ, զերա իլք տօ-
ղուշ պու տուր. սաղ էլինի օնուն
19 պաշը իւզերինէ գօ։ Ընմա պա-
պասը իմիինա՝ էտիպ՝ տէտի.
ՂՊիլերիմ օղլում, պիլերիմ. պու
տախի գաւմ օլաճագ, վէ պու
տախի պէօյիւք օլաճագ. վէ լաքին
քիւչիւք գարընտաշը օնտան պէօ-
յիւք օլուպ՝ օնուն զիւրրիյէթի ղա-
յէթ պէօյիւք թայիֆէ օլաճագ
20 տըր։ Վէ օլ կիւնտէ օնլարա խայր
տուա՝ էյլէյիպ տէտի. Իսրայէլ՝
սէնին իլէ խայր տուա՝ էյլէյիպ
տէյէ. Ընչա սէնի Եփրեմ կիպի՝
վէ Մանասէ կիպի էյլէյէ. վէ
Եփրեմի Մանասէտէն իլերի գօ-
21 տու։ Վէ Իսրայէլ Յովսէփէ տէ-
տի. Իշտէ պէն էօլիւրիւմ, վէ
Ընչա սիզին իլէ օղուպ՝ սիզի պա-
պալարընըզըն տիյարընա տէօնտէ-
22 րէյճէք տիր։ Վէ Նպէն սանա գա-
րընտաշլարընքիտէն իւսթիւն պիր
գրթա եէր վէրտիմ, քի օնու՝ Ը-
մօրկնուլարըն էլինտէն գրլըճըմ ի-
լէ վէ օգ եայըմ իլէ ալտըմ։

ՊԸՊ ԽԹ

Յակոբան՝ օղուլարընը էօնիւնէ ջաղըրմա-
սը։ 3 Յօն կիւնլերտէ օնլարա նէ վագի՝ օ-
լաճաղընը փէյնի խապեր վէրմէպ, վէ օնլարա
խայր տուա՝ օգաւմասը։ 29 Օնլարա՝ քէնտի
տէքինի խուսուսունտա վասիյէթ էթմէսի,
33 վէ վէֆաթը։

1 Վ Է Յակոբ օղուլլարընը ջաղըրըպ
՝տէտի. Պիրիքին, վէ ՞սօն
կիւնլերտէ Նպաշընըզա կէլէճէյինի
2 սիզէ խապեր վէրէյիմ։ Ո՛ԷՄ՝ օ-
լուն վէ տինկլէյին՝ Ի՛Յ Յակոբուն
օղուլլարը, վէ Նպապանըզ Իսրա-
3 յէլի տինկլէյին։ Ը՛Յ Յուդէյն
Ըսէն իլք տօղուշում՝ գուվվէթիմ
վէ Նթագաթլըմըն իպթիտասը՝ ի՛-
4 թիպարը ա՛լա՝ վէ չանը ա՛լա սըն։ Պու
կիպի գայնատըն, Ղա՛լա օլմայա-
ճագսըն. զերա Նպապանըն տէօշէ-
յինի չզգտըն. օ զէման օնու մուր-
տարտըն. եաթաղընմա՛ չզգտը։
5 ԸՄատան վէ Պ ևի Նգարընտաշ-
լար տըր, գրլըճլարը Նզուլմ սի-
6 լահլարը տըր։ Ո՛անըմ օնլարըն
Նաշվէրէնթինէ կիրմէյէ, Նտէրունիմ
Նօնլարըն ճէմիյէթլերի իլէ Նթեթի-
ճագ էթմէյէ. զերա Նէօվթէլէրինե-
տէ՝ ատէմ էօլտիւրտիւլէր, վէ
ի՛նսանլէրինտէ պուղա սինիրի քէս-
7 տիլէր։ Նէօվքէլէրի մէղ՛ան օլ-
սուն զերա զօրլու՝ հէմ ղազապ-
լարը զերա սէրթ իտի. Նօնլարը
Յակոբտա թագսիմ էտէյիմ, վէ
օնլարը Նսրայէլտէ տաղըտայըմ։
8 Ո՛Նէյ Յուդա՝ գարընտաշլարըն
սէնի մէտհ էտէճէքլէր. Նսէնին է-
լինի՝ տիւշմէնլէրինին պօյնունտա օ-
լա. Ղապապանըն օղուլլարը սանա
9 թէմէննա էտէլէր։ Յուդա Նարս-
լան եավրուսու տուր. Էյ օղլում,
չիքեարտան չզգտըն. Նարսլան կի-
պի տիզ չէօքտիւ եաթտը, վէ տի-
շի արսլան միսալի օնու քի՞մ ու-
10 յանտըրը։ Ն՛Իւքիւմէթ՝ Յուդա-
տան այրըլմայաճագ տըր, Նէ տէ
Նօնուն այագլարը արասընտան Ղէ-
բիա՛թ սահիպի, ՞թա *Պևլով կէ-
լինճէյէտէք, վէ Հիւմմէթլէր օնա
11 ի՛թաա՛թ էտէ։ ՞Պրփասրնը աս-
մայա՝ վէ տիշի էշէյինին եավրու-
սունու աստանըն էն էյիսինէ պաղ-
լայաճագ. լիսպասրնը շարապ իլէ
վէ էս՛վապլրնը իւզիւմ գանը իլէ
12 եայգայաճագ։ Կէօզլերի շարապ-
տան գրզըլ՝ վէ տիշլերի սիւտտէն
պէյազ օլաճագ։
13 Է՛Օաբուղդն՝ տէնիզ եալըսընտա
սաքին օլա, վէ օ՝ կէմիլէրին լի-
մանի օլա, վէ սինօրու Պիդոնա
տօղրու օլա։
14 Իսաքար աղըլլար արասընտա
15 եաթըր գավի մէրքէպ տիր։ Վէ
բահաթլըզդն էյի՝ հէմ եէրին կիւ-
զէլ օլտուղունու կէօրտիւքտէ,
ումմուզունու եիւք ալճընա էյիպ՝
խարաճկիւզար գուլ օլտու։
16 ՞Դան՝ Իսրայէլ սըպթլարընըն
պիրի կիպի քէնտի գավմընա շէ-
17 բաա՛թ էտէ։ ՞Դան՝ ճատտէ իւ-
զերինտէ եըլան՝ վէ եօլ իւզերինտէ
էնկէրէք եըլանը օլաճագ, քի ա-
թրն էօքչէլէրինի սանճմագ իլէ՝
պինիճիսի արտընա տիւշէ։
18 Է՛Նէնին խէլասրնը պէքլէտիմ՝
եա՛ Նատպ։
19 ՞Գադա՝ պէօյիւքլէր հիւճիւմ
խոխճէք. լաքին ա՛գրպէթ օ հիւ-
ճիւմ էտէ։
20 ՞Ըսերին էքմէյի սէմիզ օլա. վէ
օ՝ փատիշահա լայըգ նէֆիս թա-
ա՛մլար վէրէ։
21 ՞Ընեփթաղիմ՝ կիւզէլ սէօզլէր

Թ. Ի՛. Ի՛. 1689։

1 Ցես. ժթ. 1։ իս. 5, 6, 7։ ա Պն. գ. 24, 39։ հ Պ. իթ. 35։ բ Օր. լէ. 7։ 3 Պաղ. ժը. 40։ ղ Պ. իէ. 29։ ա Պն. է. 2։ 5 Ավս. է. 14։ Ելայտ. է. 5։ 6 Ծնոտ. իդ. 24։ իթ. 9։ 9 Ծնոտ. իդ. 17։ Ներեմ. Է. 21։ Ջաքարիա. 4. 11։ 10 Օր. իը. 57։ ե Պաղ. Ի. 7։ Ը. 3։ Ծնոտ. իա. 18։ 11 Ելայտ. ժա. 1։ կբ. 11։ Ներեմիա. 27։ Ղևտ. իթ. 25։ Պատ. իա. 9։ Ղուտ. ա. 32, 33։

* Նայե՛ք Պաւլոս Հախճեր. Հախօպ Մեկնութիւն Պաւլոսեանը։

12 Ելայտ. բ. 3։ ժա. 10։ Թուոց. 1, 4։ Թէր. 6, 7, 22, 23։ ծբ. 4, 5։ Ի. 1, 3, 4, 5։ Ընդգ. բ. 7։ Ղուտ. բ. 30, 31, 32։ պ Գ. Ծնոտ. ժը. 32։ 13 Օր. լէ. 18, 19։ Ծնոտ. ժթ. 10, 11։ 14 բ Օր. լէ. 22։ Պատ. ժը. 1, 2։ Պատ. ժը. 27։ վ Պաղ. իէ. 5։ ճժթ. 166, 174։ Նտ. իէ. 9։ 15 բ Օր. լէ. 20։ ա Պն. է. 18։ 16 բ Օր. լէ. 24։ Ծնոտ. ժթ. 24։ 17 բ Օր. լէ. 28։

Digitized by Google

ՃԾ. Ի'. Լ. 1689.

վերիր սալը վերիվերմիւ կէյիք տիր։
22 Յովսէփ մէյվէտար տալ տըր, փունկար եանընտա մէյվէտար տալ քի՝ ֆիլիսլէրի տիվար իւզէրինէ
23 չըգար։ Օգ աթանալար օնու ՚ա- ճըթմըլար՝ վէ օնա օգ աթմըլար՝ վէ օնտան իքրահ էթմիլէր իսէ
24 տէ, երինէ օնուն ՚եայր գուվվէթ- լի գալտը, վէ էլլերինին գօլլարը Յակոբուն ՚Կատիր Ալլահընըն էլ- լերի իլէ գուվվէթլէնտիլէր. ՚Իս- րայէլին ֆգայասը օլան ՚՚չօպան՝
25 օրատան տրը։ ֆՊապանըն Ալլա- հընտան՝ քի սանա եարտըմ էտէ- ճէք, վէ ՚Ա՛իւմիլէյէ Կատիրտէն՝ քի ՚սէնի եօգարտան կէօյիւն պէ- րէքէթլերի իլէ՝ վէ աշաղտա եա- թան տէրինլիյին պէրէքէթլերի ի- լէ՝ մէմլէրին վէ բահմին պէրէ- քէթլերի իլէ պէրէքէթլէյէճէք։
26 ՊապանընՊլլա- տըմընն պէրէքէթլերի՝ էճտա- տըմընն պէրէքէթլերինտէն՝ ՚էպէ- տի պայրըլարընն թէփէլերինէտէք ղալիպ օլուպ՝ ՚ըՅովսէփին պաշընն- տա՝ վէ գարընտաշլարընն մուխ- թարը օլանըն թէփէսինտէ օլա- ճագլար։
27 ՀԱՒնիամին՝ երրթըճը գուրտ օ- լաճագ. սապահտան շէքէարը եէ- յիպ՝ ՚ախշամտա եաղմայը փայ- լաշտրըա։
28 ՚՚Էփ պունլար՝ Իսրայէլին օն իքի սըպթը տրը. վէ պապալարը- նըն օնլարը պէրէքէթլէյիպ՝ օնլա- րա սէօյլէտիյի պու տուր. Հէր պիրինին քէնտի պէրէքէթի իւզրէ
29 օնլարը պէրէքէթլէտի։ Ալ էօն- լարա վասիյէթ էտիպ՝ օնլարա տէ- տի. ՚Պէնէն գավմըմա զամմ օլու- րում. պէնի՝ ՚ՀԱւտլի Նփրոնուն թարըլասընտա օլան մաղարատա ՚պապալարըմընն քանընտա տէֆնի է-
30 տին. Օյ՝ ՀԱնան տիյարընտա Ա՛մմրէնին էօնիւնտէ օլան Ա՛աք- փէլանըն թարըլասընտաքի մաղա- րատա, քի ՚օնու Ալբրահամ ՀԱտա- լի Նփրոնտան՝ մէզարլըզ միւլքիւ իչիւն թարըլա իլէ պէրապէր սա-
31 թուն ալտը։ ՚Ալբրահամը՝ վէ գա- րըսը Սարրայը օրատա տէֆնի էթ- տիլէր. ֆԻսահաղը՝ վէ գարըսը Ռէբեկայը օրատա տէֆնի էթտիլէր. պէն տէ Լիայը օրատա տէֆնի էթ-
32 տիմ։ Օյ թարըա վէ օնտա օլան մաղարա ՀԱետ օղուլլարընտան սա-
33 թուն ալընտը։ Ալէ Յակոբ օ- ղուլլարընա վասիյէթ էթմէյի թէ- մամ էտինճէ, այագլարընը տէօ- շէյէ չէքիպ՝ րուհ թէսլիմ էթտի, վէ ֆգավմընա զամմ օլունտուս։

ՊԸՊ Ը

Յակոբա եաս էթտիքլէրի։ 4 Յովսէփին՝ օ- նու վարըպ կէօմմէյէ փարաւոնտան իզն ալմասը։ 7 Օնուն ՀԷնոգէսի ալայը։ 15 Յով- սէփին՝ գաբընտաշլարընա թէսէլլի վէրմէսի, վէ օնլարըն օնուն ա՛ֆվընը տիւէմէլերի։ 22 Յովսէփին պինի։ 23 Օնուն իւչիւնճիւ սիւլ- սիլէտին էվլատլարընը կէօրմէսի։ 24 Կա- բընտաշլարընա ՀԱնան տիյարընտա տէօնմէ- լերի խոսսուսունտա փէդդամպէրլիք էթմէսի, 25 վէ քէմիքլէրինի պէրապէր չըգարմաղա օնլարա եէմին վէրմէսի։ 26 Օնուն վէֆաթը վէ պէչէսանլանմասը։

1 ՚Է Յովսէփ ՚՚պապասընըն հիւ- զինէ տիւշիւպ՝ ֆիւզէրինտէ
2 աղլատը, վէ օնու էօփտիւ։ Ալ Յովսէփ քէնտի հէքիմ գուվլա- րընա պույուրտու քի՝ ՚պապասընը պէչէսանլասընլար. վէ հէքիմլէր
3 Իսրայէլի պէչէսանլատըլար։ Ալ օնուն գըրգ կիւնիւ թէմամ օլտու, զիրա պէչէսանանլարընն կիւնլէրի պէօյլէ թէմամ օլուր. վէ Մը- սըրլըլար ՚օնու եէմիշ կիւն աղ- լատը։
4 Ալ եասընըն կիւնլէրի կէչինճէ՝ Յովսէփ ֆփարաւոնուն էվինէ սէօյ- լէյիպ տէտի. Էյէր հալա նազա- րընըզտա լութֆ պուլտում իսէ, քէրէմ էտին, վէ փարաւոնուն գուլագլարընա սէօյլէյիպ տէյին.
5 ՀՊապամ պանա եէմին էթտիրիպ տէտի քի՝ Իշթէ պէն էօլիյօրում. ՀԱնան տիյարընտա ֆքէնտիմ իչիւն գազընըտրըղըմ մէզարըմտա՝ պէնի օրատա տէֆնի էտէսին. վէ շիմտի քէրէմ էյլէ՝ պապամը տէֆնի էթմէյէ չըգայըմ, անտէն
6 տէօնէյիմ։ Ալ փարաւոն տէտի. Ազդ, վէ պապանը սանա եէմին վէրտիյինէ կէօրէ տէֆնի էյլէ։
7 Ալ Յովսէփ պապասընը տէֆնի էթմէյէ չըգտը. վէ օնուն իլէ փա- րաւոնուն ճիւմլէ գուվլարը՝ էվինէն իխթիյարլարը՝ վէ Ա՛ըսըր տիյա- րընն ճիւմլէ իխթիյարլարը չըգ-
8 տրլար. ֆԷմ ճիւմլէ Յովսէփին էվի՝ վէ գարընտաշլարը՝ հէմ պա-

Թ.Ի՛.Ի՛. 1680։

պաոընըն էվի տախի։ Կ՝եսեմ Թօփ-
բաղընտա՝ նալընըզ չօճուգլարընը
վէ սիւբիւլէրինի վէ սըղըրլարընը
9 պրագտրլար ։ Վ՝է օնուն իլէ պէ-
բապէր գօչուլար հէմ ալթընլար
պոխէ չզգտը , վէ ղայէթ պէօ-
10 յիւք պիր օրտու օլտու ։ Վ՝է Յոր-
դանանըն էօթէնինտէ օլան Ըտադ
խարմանընաուէք վարտուգլարընտա ,
օրատա պիր Ըպէօյիւք վէ ղայէթ
չէտիտ աղլայրզ իլէ ֆէրեատ էթ-
տիլէր ։ վէ Ի՝պապասընա եէտի կիւն
11 նաս ալայը էյլէտի ։ Վ՝է օ տի-
յարտա սաքին օլան Ջանանլըլար
Ըտադ խարմանընտա նաս ալայընը
կէօրտիւքլէրինտէ՝ տէտիլէր ։ Պու՝
Ա՝ընըրլըլարա պիր պէօյիւք նաս
Դ՝ի՛գր։ Մը- օլմալը ։ օնուն իչիւն ատրնա *Ը-
ղբլ Ա՝իսրայիմ գօտուլար , քի օ՝
Յորդանանըն էօթէնինտէ տիր ։
12 Իմտի օղուլլարը՝ օնլարա վասիյէթ
էթտիյի կիպի՝ օնա պէօյլէ էյլէ-
Ա՝ գ ։ խե ։ 13 տիլէր ։ Վ՝է Ի՝օղուլլարը օնու Ջա-
20 , 30 , նան տիյարընա գալտրտրլար , վէ
Գաք։ է։ 16։ օնու Ըբրահամըն՝ Ի՝մէզարըզ միւլ-
Ե Գ ։ Խ ։ 10։ քիւ տէյիս Ա՝կետլի Նփրոնտան
թաբլա իլէ պէրապէր սաթուն ալ-
տրղը՝ Ա՝մարբէնին էօնիւնտէ օլան
Ա՝աքֆէլա թարլասընըն մաղարա-
14 սընտա տէֆն էթտիլէր ։ Վ՝է
Յովսէֆ պապասընը կէօմտիւքտէն
սօնկրա՝ Ա՝ըսրըա տէօնտիւ , կէ-
րէք քէնտիսի՝ կէրէք գարընտաշ-
լարը՝ կէրէք պապասընը կէօմտէյէ
ճիւմլէ պիլէսինճէ չըգանլար ։
15 Վ՝է Յովսէֆին գարընտաշլարը՝
պապալարընըն վէֆաթ էթտիյինի
կէօրտիւքլէրինտէ , Ւոտիլէր ։
Պէյթի Յովսէֆ պիզտէն իքրահ
էթմէք իլէ՝ ճիւմլէ օնա էթտիյի-
միզ քէմլիյի Հէր Հալտե պիզէ կէրի
16 աէօնտէրիր ։ Իմտի Յովսէֆէ խա-
պէր կէօնտէրիպ՝ տէտիլէր ։ Պա-
պան վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ վա-
սիյէթ էտիպ տէտի ։ Յովսէֆէ
17 պէօյլէ տէյտինիզ ։ Ե՝ալա քէրէմ

էյլէ՝ գարընտաշլարընըն գապահա-
թընը վէ օնլարընն Հաթասընը ա՛ֆվ
էյլէ , Ի՝զերա սանա քէմլիք էթտի-
լէր ։ վէ շիմտի քէրէմ էյլէ՝ Ե՝պա-
պանըն Ա՝լլահընըն գուլլարընըն գա-
պահաթընը ա՛ֆվ էյլէ ։ վէ օնլար
օնա սէօյլէր իքէն , Յովսէֆ աղ-
18 լատը ։ Վ՝է օնուն գարընտաշլա-
րը տախի կիտիպ՝ Ի՝էօնիւնէ տիւշ-
տիւլէր , վէ տէտիլէր ։ Իչթէ պիզ
19 սէնին գուլլարընն իզ ։ Վ՝է Յով-
սէֆ օնլարա տէտի ։ Հ՝Գօրգման ։
զէրա Ե՝պէն Ա՝լա՞Հ եէրինտէ մի իմ ։
20 Վ՝է Ըսիզ պանա քէմլիք գաստ
էթտինիզ իսէ տէ , Ե՝Ա՝լլահ օնու
էյլիյէ պէօնփէրմէյէ միւրատ էյլէ-
տի ։ շէօյլէ քի՝ պու կիւն օլտու-
ղու կիպի՝ պիր չօգ խալգ հաշա-
21 տա ։ Վ՝է շիմտի գօրգման ։ Ֆ՝պէն
սիզի վէ չօճուգլարընըզը պէսլէյէ-
ճէյիմ ։ վէ օնլարա թէսէլլի է-
տիպ՝ Ի՝կէօնիւլլէրինճէ սէօյլէտի ։
22 Ի՝մտի Յովսէֆ Ա՝ըսրըտա սա-
քին օլտու , կէրէք քէնտիսի՝ կէ-
րէք պապասընըն էվի ։ վէ Յով-
23 սէֆ եիւզ օն եըլ հաշատը ։ Վ՝է
Յովսէֆ Նփրեմին օղուլլարընը
Ի՝չչիւնճիւ սիլսիլէյէտէք կէօր-
տիւ ։ Ա՝նասէնին օղլու Ա՝Ի՝ա-
քիրինօղուլլարը տախի՝ Ա՝Յովսէֆին
տիզլէրի իւզէրինտէ տօղտուլար ։
24 Վ՝է Յովսէֆ՝ գարընտաշլարընա
տէտի ։ Պէն վէֆաթ էտէյօրում՝ վէ
Ը՝Ա՝լլահ սիզի էլպէթթէ զիյարէթ
էտէճէք տիր , վէ սիզի պու տիյար-
տան՝ Ը՝Ըբրահամա՝ Իսահակա՝ վէ
Յակոբա եէմին էթտիյի տիյարա
25 չըգարաճագ տըր ։ Վ՝է Ը՝Յովսէֆ
Իսրայէլ օղուլլարընա եէմին վէ-
րիպ տէտի ։ Ի՝չպէթթէ Ա՝լլահ
սիզի զիյարէթ էտէճէք տիր , վէ
պէնիմ քէմիքլէրիմի պուրատան
26 չըգարասընըզ ։ Վ՝է Յովսէֆ եիւզ
օն եաշընտա վէֆաթ էյլէտի ։ վէ
օնու Ե՝պէլէսանլատըլար , վէ Ա՝Ը-
սրըտա թապութա գօնուլտու ։

Թ.Ի՛.Ի՛. 1689։

Ի Ը.ոակ. ԽԸ. 13 ։
Ե Պ ։ Խթ ։ 25 ։

Ե Պ ։ ԼԷ ։ 7, 10 ։

Հ Պ ։ ԽԷ ։ 5։

Յ Բ Օր ։ ԼԲ. 35։ Թ.ագ. Է ։ 7։ Հ.ոբ. Լ.Բ ։ 29 ։ Հ.ոռմ.Ժ.Ք. 19 ։ Ն.բք ։ Ժ ։ 30 ։
ղ Ա.աղ ։ Ծ.Ջ. 5 ։ Ն.ս ։ Ժ ։ 7 ։
Ճ Պ ։ Խե ։ 8, 7։ Գ.ոբ ։ Ք ։ 13 ։ 14, 15։
Ֆ Պ ։ ԽԷ ։ 12։ Ա.աա ։ Է ։ 44 ։
Ֆ Պ ։ Լ.Ք ։ 3 ։

Թ.Ի՛.Ն ։ 1635 ։

Ն Հ.ոբ ։ Խբ ։ 16 ։
Ը Հ.ոռ ։ Լ.Բ ։ 39 ։
Ո Պ ։ Ը ։ 3 ։

Ը Պ ։ Ժ.Ե. 14։ Խ.Ջ ։ 4։ Խ.Ը ։ 21։ Ն.Լ ։ Ք ։ 16, 17։ Ն.բք ։ Ժ.Ա ։ 23 ։
Պ Պ ։ Ժ.Ե.14։ Խ.Ջ ։ 3 ։ Լ.Ե ։ 12 ։ Խ.Ջ ։ 4։
Ը Ն.Ա.Ժ.Ք.19։ Հ.ես ։ Խ.Ք ։ 32 ։ Գ.ոբ ։ Է ։ 10 ։

— Խա ։ 2 ։

Digitized by Google

ԽՈՒՐՈՒՄ

ԵԼՈՑ

ՆԻՑ

ՊԸՊԸ

Իսրայէլ օղուլլարընըն էնավեփին վէճաթընտան ասնկրա չօղալմասը։ 8 Պիր եէնի փառիչհարն օնլարա ղատր ու զալմ եէճախքեճ օնլարընն չօղալմասը։ 15 Նպելէրին Ալահտան գօրգուպ՝ երքէք չօճուգլարը էօլտիւրճէքէլէրի։ 22 Փարաւանուն երքէք չօճուգլարը ըրմադա աթմադա էմր եէճէխ։

1 Ալ Ը՞Ամրրա վարան Իսրայէլ օղուլլարընըն իսմլերի պունլար տրը քի՝ Յակոբուն պիլէխինճէ հէր 2 քես էվն իլէ վարտը. Ռուբէն՝ 3 Շմաւոն՝ Ղևի՝ վէ Յուդա, Իսսաքար՝ Զաբուղոն՝ վէ Բենիամին, 4 Դան՝ վէ Նեփթաղիմ՝ Գադ՝ վէ 5 Ասեր։ Իմոի Յակոբուն պէլինտէն չըգմըշ օլան ճանլարընն ճիւմլէսի՝ Բեէթմիշ ճան իտի. Յովսէփ՝ Յովսէփի՝ հէմ ճիւմլէ գարընտաշլարը վէ ճիւմլէ օլ տէվլերին. 7 աւտէմ։ Լերի էօլտիւ։ Վ Էր Իսրայէլ օղուլլարը մէյլէտար օլուպ՝ արթտըլար, վէ չօղալտըլար, վէ ղայէթէ իւղայէ գուվվէթլէնտիլեր. վէ տիյար օնլարտան տօլտու։

8 Վ Էր Ը՞Ամրընն իւզէրինէ Յովսէփի պիլմէյէն պիր եէնի փատիշահ 9 չահ գալգտը։ Վ Էօ՝ գավմընա տէտի. Իշթէ Իսրայէլ օղուլլարընն խալգը պիզտէն չօգ վէ 10 գուվվէթլի տիր։ Հէվէլին օնա գարշը Ըա՛գըլ գուլլանալըմ, օլմայա չօղալա տա՝ վագի՝ օլա քի ճէնք զուհր օլունճա, օ տախի տիւշմէնլերիմիզէ զամմ օլունա, վէ պիզիմ իլէ ճէնք էտիպ՝ պու 11 տիյարտան չօգա։ Իմոի օնլարընն իւզէրինէ իշ նաղըրլարը գօտուլար, Թա քի օնլարա Ըաղըր իշլերի իլէ Ճէճա էտէլէր. վէ փարաւոնա անպար շէհրլէրինի՝ փիթօմու 12 վէ Ռամսէսի եափտրլար։ Վ Էօ՝ օնլարա նէ գատար ճէճա էտէլէրսէ իտի, օլ գատար չօղալըրլար՝ վէ օլ գատար զիյատէ արթարլար իտի. վէ օնլար Իսրայէլ օղուլլարընն իւզլինտէն ա՛ճիզ 13 գալտը։ Վ Ը՞Ամրրլար Իսրայէլ օղուլլարընա էզիյէթ իլէ 14 գուլլուգ էթտիրիրլեր իտի։ Վ Էր՝ օմիւրլէրինի՝ աղըր գուլլուգտա՝ Ըպալչգտա՝ վէ քէրփիճլերտէ՝ վէ սահրանըն հէր տիւրլիւ գուլլուղունտա ահը էտէրլեր իտի. օնլարա գուլլուգ էթտիրտիքլերի հէր իշ էզիյէթ իլէ իտի։

15 Վ Էր Ը՞Ամրը փատիշահը Ի՛պրանիլերին էպէլէրինէ՝ քի պիրինին ատը Ըեփրա վէ օպիրինին ատը Փուա իտի՝ սէօյլէյիպ տէտի. 16 Ի՛պրանի գարրլարըն չօճուգլարընը ալըր իքէն՝ իսքէմլէյէ պագասընըզ, էյէր էրքէք իսէ օնու էօլտիւրիւն, վէ էյէր գըզ իսէ սաղ 17 գալսըն։ Ը՞Ամմա էպէլէր Ալահտան Ըգօրգուպ՝ Ը՞Ամրը փատիշահընըն օնլարա տէտիյի կիպի էթմէտիլէր. իլլա էրքէքլերի սաղ 18 գօրլար իտի։ Վ Էր Ը՞Ամրը փատիշահը չաղըրպ՝ օնլարա տէտի. Ի՞նչիւն պու չէյի էտիպ՝ 19 էրքէքլերի սաղ գօտուռուգ։ Վ Էր Ըէպէլէր փարաւոնա տէտիլէր. քի՝ Չիւն Ի՛պրանի գարրլար՝ Ը՞Ամրը գարրլարը կիպի տէյիլեր, զերա օնլար ուինճ տիր. էպէլէր օնլարա կէլմեզտէն էվվէլ տօղուրուրլար։

20 Իմոի Ալահ էպէլէրէ էյլիք էյլէտտի. վէ գավմ չօղալըպ՝ ղայէթ 21 իլէ գուվվէթլէնտի։ Վ Էր վագի՝ օլտու քի՝ էպէլէր Ալահտան

Թարգման Ի՛սաաէն էվվէլ 1635։

է Ծնն. խէ. 11։

Թարգման Ի՛սաաէն էվվէլ 1706։

ա Ծն. խզ. 8։ պ. ձ. 14։

բ Ծն. խզ. 26, 27։ խա. 20։ բ Օր. Ժ. 22։

Թ. Ի՛. Ծ. 1635։

գ Ծն. ճ. 26։ Գծր. է. 15։

դ Ծն. խզ. 3։ բ Օր. թձ. 5։ Ասղ. ձէ. 24։ Գծր. է. 17։

է Գծր. է. 18։

զ Ասղ. ձէ. 24։

է Ասղ. Ժ. 2։ ձգ. 3, 4։

ը Ելօբ. է. 13։ Ասղ. ձէ. 25։ Ռաւթ. ժձ. 25։ իա. 30։ Գծր. է. 19։

Ը Պ. բ. 11։ է. 4, 5։ Ասղ. ձա. 6։

թ Ծն. ժէ. 13։ պ. ձ. 7։ բ Օր. թձ. 6։

Թարգման Ի՛սաաէն էվվէլ 1635։

է Ծն. խէ. 11։

Ծ. պ. բ. 28։ ձ. 9։ Թաւ. է. 15։ Գծր. է. 19, 34։ Ի Ասղ. ձա. 6։

թ Ռաւթ. ժձ. 6։

ժ Ռաւթ. ժձ. 18։ Ա. Ծղ. Ը. 12։ Ն. ձ. 10։ Ի. Ր. ձ. 10։

Digitized by Google

գօրգտուգլարը իչիւն , ւօնլարա
22 էվլէր եափտր : Լամի փարաւոն
ճիւմլէ գավմընա պուլուրուպ տէ-
ան • Ջէր տօղան էրքէյի ըրմա-
ղա աթըն , վէ հէր գըզը սաղ գօ-
յուն :

ՊԸՊ Ր

Մովսէսին տօղմասը , 3 վէ պէր սանտուղուն իչինէ գօնուպ՝ ըրմաղըն սազլըզը պրասընա գօնմասը : 5 Օնուն պուլունուպ փարաւոնուն գըզընտան պէսլէնիպ պէօյիւտիւլմէսի : 11 Օնուն պէր Մովսըրլը էօլտիւրմէսի : 13 Պէր Լ՝պրանէլ Թան՛պէր էմմէսի : 15 Մադիանա գաչմասը : 21 Ցեփօրա իւէ էվլէնմէսի : 22 Գնդասարն տօղմասը : 23 Ընւսհէրն՝ Լորայէլ լնէրին Ֆէրնատընըզ իչէմմէսի :

1 Պէ ՚ՊՀ ևի էվլինտէն պէր քիմսէ
՝կիտիպ՝ Պ ևի գըզընըն պէրէ-
2 նէ ալտը : Պէ գարը համիլէ օ-
լուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու • վէ
Բօնուն կիւզէլ օլտուղունու կէօ-
բիւնճէ , օնու իւչ այ սագլատը :
3 Պէ արթըգ օնու սագլամաղա գա-
տիր օլմամագ իւէ , օնա սազտան
պիր սանտըգ ալըպ՝ օնու նէֆթի վէ
զիֆթ իւէ սրմատը , վէ չօճուղու
իչինէ գօյուպ՝ ըրմաղըն քէնարընա
4 տաքի սազլըգտա գօյվէրտի : Պէ
Դօնուն գըզ գարընտաշը՝ օնա նէ
օլուր պիլմէք իչիւն՝ ուզագտան
5 տուրտու : Պէ Ւփարաւոնուն գը-
զը ըրմաղա եայգանմադա էնտի ,
վէ օնուն պէսլէմէլէրի ըրմաղըն
քէնարընտա կէզինիրլէր իտի • վէ
օ՝ սազլըզըն իչինտէ ջանտուղու
կէօրտիւքտէ՝ խալայըզընը կէօն-
6 տէրիպ օնու ալտը : Պէ աչտըգ-
տա՝ չօճուղու կէօրտիւ , վէ իչթէ
մա՛սում աղլայօր իտի • վէ օ-
նու ածըյըպ տէտի • Պու՝ Լ՝պ-
բանիլէրին չօճուգլարընտան տը :
7 Լամի օնուն գըզ գարընտաշը՝ փա-
բաւոնուն գըզընա տէտի • Կիտէ-
յիմ վէ տանա Լ՝պրանիլէրտէն պիր
սիւտ վէրէն գարը չտղըբայը՞մ մը ,
քի սէնին իչիւն չօճուղա սիւտ վէրէ :
8 Պէ փարաւոնուն գըզը օնա՝ Կիթ
տէտի • իմսի գըզ կիտիպ՝ չօճու-
9 ղուն անասընը չաղըրտը : Պէ փա-
բաւոնուն գըզը օնա տէտի , Ճ՞ու
չօճուղու ալ տա՝ պէնիմ իչիւն օնա
սիւտ վէր , վէ պէն սէնին իւճրէթի-
նի վէրիր իմ • վէ գարը չօճուղու
10 ալտը , վէ օնա սիւտ վէրտի : Պէ

չօճուգ պէօյիւտիւյիւ զէմման , օնու
փարաւոնուն գըզընա կէօթիւրտիւ ,
վէ Ւօնա օղուլ օլտու • վէ ատընը
*Մովսէս գօտուպ , զէրա՝ Օնու
սուլարտան տիշարը չէքտիմ տէ-
տի :
11 Պէ վագի՝ օլտու քի օլ կիւն-
լէրտէ՝ Մովսէս պէօյիւտիւյիւ
զէման , գարընտաշլարընա չզգտը ,
վէ օնլարըն Ւաղըր իշլէրինէ նազար
էյլէտի • վէ պիր Մըսրլը քիմ-
սէնին՝ գարընտաշլարընտան պիր
Լ՝պրանի քիմսէյի տէօյտիւյիւնիւ
12 կէօրտիւ : Պէ օրայա պուրայա
տէօնիւպ՝ քիմսէ օլմատըղընը կէօր-
տիւքտէ , Մըսրլը Ւէօլտիւր-
տիւ , վէ օնու գումտա կէօմտիւ :
13 Պէ Ւերթէսի կիւն չզգըպ՝ իչթէ
իքի Լ՝պրանի ատէմլէր չէքիշէյօր
իտի • վէ նահագլըգ էտինէ՝ Դօնա-
շունա նիՀչիւն վուրուրսուն տէտի :
14 Օ տախի տէտի • Պենի *իւզէրիմիզէ
զապիթ եա հաքիմ քի՞մ նասպ էթ-
տի • Մըսրլըլը էօլտիւրտիւյիւն
կիպի՝ պէնի՞ պէ մի էօլտիւրմէք
գաստ էտէրսին • իմտի Մովսէս
գօրգուպ՝ Ցահգիգան պու շէյ
պիլինտի տէտի :
15 Պէ փարաւոն պու շէյի իշլի-
տինճէ , Մովսէսի էօլտիւրմէք իս-
թէր իտի • ամմա ՒՄովսէս փարա-
ւոնուն եիւպիւնտէն գաչտը , վէ
Մադիան տիյարընտա գօնուպ՝
Ւգույունուն եանընտա օթուրտու :
16 Պէ ՒՄադիան քեահինինին եէտի
գըզը վար իտի • վէ ՚օնլար կէլիպ՝
սու չէքտիլէր , վէ պապալարը-
նըն սիւրիւլէրինի սուվարմագ իչիւն
17 գուրնալարը տօղտուրտուլար : Ըմ-
մա չօպանլար կէլիպ՝ օնլարը գօվ-
տուլար • վէ Մովսէս գալգըպ՝ օն-
լարը գուրթարտը , հէմ ՚սիւրիւ-
18 լէրինի սուվարտը : Պէ պապա-
լարը ՚Ցագուէլ կէլտիքլէրինտէ՝
օ տէտի • Պու կիւն նէ՞ սեպէպտէն
19 չափուք կէլտինիզ : Պէ տէտի-
լէր • Պիր Մըսրլը քիմսէ պիզի
չօպանլարըն էլինտէն գուրթարտը ,
հէմ տէ պիզէ վաֆիր սու չէքիպ՝
20 սիւրիւյիւ սուվարտը : Պէ օ՝ գըզ-
լարընա տէտի • Ւաքին օ նէրէյէտ
տիր • նիՀչիւն օ աստմի պէօյլէ
գօյվէրտինիզ , օնու չաղըրըն քի՝
21 Ւէքմէք եէյէ : Պէ Մովսէս օլ ա-

[ա • Ի՛ • Լ • 1571 :

Է Գոփ • Ը
Ցատ • Բ • 35 : Բ Ցատ • Է • 11, 13 , 27 , 30 : Գ Ցատ • Բ • 24 : ժ • 38 • Ասղ • Ցրէ • 1 :

Ժ Գոփ • Է • 19 :

[ա • Ի՛ • Լ • 1571 :

ՈԳ • Ը • 20 : Ցատ • ԽԷ • 59 : Ա Պ • Ի • 14 :

Բ Գոփ • Է • 20 : Նբր • ժԸ • 33 :

Դ Գ • ժԷ • 20 : Ցատ • ԽԷ • 59 :

Գ Գոփ • Է • 21 :

[ա • Ի՛ • Լ • 1571 :

Է Գոփ • Է • 21 :

* Ի՛պր • Տի-շարը չէքիւ-միշ :

Ը Գոփ • Է • 23 , 24 : Նբր • ժ • 24 , 25 , 26 : Է Գ • Ը • 11 :

[ա • Ի՛ • Լ • 1531 :

Ը Գոփ • Է • 24 :

Ը Գոփ • Է • 26 :

Ժ Գոփ • Է • 27 , 28 :

Է Գոփ • Է • 29 : Նբր • ժ • 27 :

Լ Նմն • ԽԷ • 11 : ԽԹ • 2 :
Ի Գ • Գ • 1 :
Ծ Նմն • ԽՊ • 11 : ԽԹ • 10 :
Ը Ցատ • ԽԹ • 11 :

Է Նմն • ԽԹ • 10 :

Հ Ցատ • Ժ • 29 : Գ • Գ • 1 • Ը • 18 : ժԸ • 1 , ՃԸ :

Ց Նմն • Լ • 5 : ԽԳ • 25 :

Digitized by Google

տէմ իւէ սաքին օլմաղա գայիլ օլ-
տու , վէ օ՝ գըզը ա Պզիփօրայը
22 Մովսէսէ վէրտի : Վ֊է գարը պիր
օղուլ տօղուրտու , վէ օ՝ ատընը
*բ Գերսամ գօտու . զիրա՝ բ Տհյարի
ղուրսէֆտէ զարիպ օլտում տէ-
տի :
23 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ չօգ զէ-
ման կէչտիքտէ՝ Մ֊ըսըր փատիշահը
էօլտիւ , վէ Իսրայէլ օղուլլարը
գ ղուլլուղ սէպէպինտէն ա՛հ էտիպ
ֆէրեաւտ էթտիլէր , վէ գուլլուղ
սէպէպինտէն օլան դ ֆէրեաւտլարը
24 Ըլլահա չըգտը : Վ֊է Ըլլահ ե՛ն-
լարըն ֆիդանըդը իչիթտի . վէ Ըլ-
լահ Ըբրահամ՝ Իսահակ վէ Յա-
կոբ իւէ օլան Նա՛հտընը ե խաթըր-
25 նա կէթիրտի : Վ֊է Ըլլահ Իսրա-
յէլ օղուլլարընա ընազար գըլտը ,
վէ Ըլլահ ը պիլտի :

ՊԸՊ Գ.

Ա֊ովսէսին՝ Յոթորան սիւրիւլէրինի կիւթմէ-
սի : 2 Ըլլահըն օնա՝ պիր եանան պէօյիւրթ-
լէնէ կէօրինմէսի , 9 վէ օնու՝ Իսրայէլ
օղուլլարընը գուրթարմազա կէօնտէրմէսի :
14 Ըլլահըն խոմ : 15 Ըլլահըն Իսրայէլ-
լէրէ կէօնտէրտիյի խապէր :

1 Վ֊է Մ֊ովսէս գայնաթասը ե Մա-
ղիան քհահինի Յոթորուն սիւ-
րիւսիւնիւ կիւտէր իտի . վէ սիւրիւ-
յիւ չէօլիւն արտ թարաֆընա սիւ-
րէրէք՝ բ Ըլլահրն տաղը Կորեբէ
2 կէլտի : Վ֊է գ Պապըն մէլէյի օնա
աթէշ ա֊լէվինտէ՝ պիր պէօյիւրթ-
լէնին իչինտէն կէօրիւնտիւ . վէ օ
կէօրտիւ քի՝ իլթէ պէօյիւրթլէյէն
աթէշէ թուԹուշմուշ իքէն , ենինէ
պէօյիւրթլէյէն թէլէֆ օլմազ իտի :
3 Իմտի Մ֊ովսէս տէտի . Ը֊լմտի
տէօնէ յիմ , վէ դ պու պէօյիւք
սէյրանը կէօրէ յիմ՝ պէօյիւրթլէյէն
նէ սէպէպտէն թէլէֆ օլմայօր :
4 Վ֊է Պապ օնուն պագմաղա տէօն-
տիւյինիւ կէօրտիւքտէ՝ Ըլլահ օ-
նու ե պէօյիւրթլէյէնին իչինտէն չա-
ղըրըպ տէտի . Նա՛ Մովսէս՝ Մ֊ով-
սէս . վէ օ՝ Իլթէ պէն տէտի :
5 Վ֊է օնա տէտի . Պու բայա եագ-
լաշմա , Նայագ գապլարընը այագ-
լարընտան չըգար . զիրա իւզէրին-
տէ շօլ տուրտուղունն մահալ՝ ա՛-
6 զնզ եէր տիր : Ջէմ տէտի . Ե պէն

ը պ . ֆ . 25 :
ժբ . 2 :
* Ի՛պր . Օ-
բատա ղա-
բիպ :
ե պ . ժբ . 3 :
ֆ Կոր . է . 29 : Նբր .
ժա . 13, 14 :
յ պ . է . 7 :
Գաղ . է . 30 :
ն Ելուս . ի . 16 :
բ Օր . իզ . 7 : Մաղ .
ժբ . 5 :
ղ Ելն . ժբ .
20 : պ . ֆ .
9 : իբ . 29,
27 : բ Օր .
իէ . 15 :
Յակ . ե . 4 :
ա պ . ը . 5 :
է Ելն . ժե .
14 : խզ . 4 :
պ պ . ը . 5 :
Մաղ . ճի .
8, 43 . ճզ .
45 :
զ պ . է . 31 :
ա Թագ . ա .
11 : բ Թագ .
ժզ . 13 :
Ղեւ . ա . 35 :
ա պ . է . 7 :

ա պ . բ . 16 :
բ պ . ժբ . 5 :
գ Ելնագ .
ժթ . 8 :
ե բ Օր . լէ .
16 : Նա . կէ .
9 : Կոր . է .
30 :

դ Մաղ . ճժա .
2 : Կոր . է .
31 :
ե բ Օր . լէ .
16 :
զ պ . ժթ .
12 : Յես . ե .
15 : Կոր .
է . 33 :
է Ելն . իզ .
13 : խա . 15 :
պ . է . 5 :
Մատ . իբ .
32 : Մար .
ժբ . 26 :
Ղեւ . ե . 37 :
Կոր . է .
32 :

պապանըն Ըլլահը՝ Ըբրահամըն
Ըլլահը՝ Իսահակըն Ըլլահը՝ վէ
Յակոբուն Ըլլահը իմ . վէ Մ֊ով-
սէս եիւզիւնիւ կիզլէտի , զիրա ը Ըլ-
լահա պագմաղա գօրգտու :
7 Վ֊է Պապ տէտի . Մ֊ըսըրտա
օլան գավմըրըն ճէֆաասընը թաշ-
գիգան կէօրտիւմ , վէ Քանկա-
եաճըլարընըն սէպէպինտէն օլան
ե ֆէրեաւտլարընը իչիթտիմ . զի-
8 րա է տէրտլէրինի պիլէրիմ : Իմտի
օնլարը Մ֊ըսըրլուլարընն էլճինտէն
է գուրթարմազա՝ վէ օնլարը օլ տի-
յարտան ը պիր էյի վէ կէնիշ տի-
յար՝ թ սիւտ վէ պալ ագան տի-
յար՝ ի Քանանլուլարըն վէ Քէտտի-
լէրին վէ Ըմօրհուլարըն վէ Փե-
րեզիլիէրին վէ Խևէվիլէրին վէ Յե-
բուսլուլարըն մահալինէ չըգարմա-
9 զա է Հընտիմ : Վ֊է իլթէ շիմտի ժ Իս-
րայէլ օղուլլարընըն ֆէրեաւտը պա-
նա կէլմիշ տիր . վէ ը Մ֊ըսըրլուլարըն
օնլարա էթտիքլէրի զուլմու տաիի
10 կէօրտիւմ : թ Իմտի կէլ՝ սէնի փա-
րաւոնա կէօնտէրէյիմ , վէ գավ-
մըմ Իսրայէլ օղուլլարընը Մ֊ըսը-
տան չըգարասըն :
11 Վ֊է Մ֊ովսէս Ըլլահա տէտի .
ժ պէն քիմ իմ քի՝ փարաւոնա վա-
րայըմ , հէմ քի Իսրայէլ օղուլ-
12 լարընը Մ֊ըսըրտան չըգարայըմ : Վ֊է
Ըլլահ տէտի . պէն ժէլպէթթէ
սէնին իլէ օլուրում , վէ սէնի պէն
կէօնտէրտիյիմէ՝ սանա նիշան պու
օլա . Գաւմը Մ֊ըսըրտան չըգար-
տըղընտա՝ պու տաղըն իւզէրինտէ
Ըլլահա ի՛պատէթ էտէճէքսինիզ :
13 Վ֊է Մ֊ովսէս Ըլլահա տէտի . Իշ-
թէ պէն Իսրայէլ օղուլլարընա վա-
րըպ՝ օնլարա տէրիմ քի՝ Պէնի սի-
զէ պապալարընըզըն Ըլլահը կէօն-
տէրտի . եա պանա՝ Իսմի նէ՞ տիր
տէրլէր իսէ , օնլարա նէ՞ տէյիմ :
14 Վ֊է Ըլլահ Մ֊ովսէսէ տէտի .
Պէն Վ֊ԸՐ ՕՎ֊ԸՆ ԻՄ . հէմ
տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա
պէօյլէ տէյէսին . ե Պէնի սիզէ՝
Վ֊ԸՐ ՕՎ֊ԸՆ կէօնտէրտի :
15 Ընտէն թէքրար Ըլլահ Մ֊ովսէ-
սէ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա
պէօյլէ տէյէսին . Պապալարընըզըն
Ըլլահը Եհովա՝ Ըբրահամըն Ըլ-
լահը՝ Իսահակըն Ըլլահը՝ վէ Յա-
կոբուն Ըլլահը պէնի սիզէ կէօն-

ը է Ելուագ .
ժբ . 13 :
Նա . ը . 1, 5 :
ը պ . ա . 11 :
ժ պ . բ . 23,
24 : Նէեմ .
բ . 9 : Պաղ .
ճղ . 44 :
Գաղ . է .
34 :
թ Ելն . ժբ .
21 : պ . բ .
25 :
ի պ . ը . 6, 8 :
ժբ . 51 :
ժ բ Օր . ա .
25 : բ . 7,
8, 9 :
ի Խա . 17 :
պ . ժգ . 5 :
Լգ . 3 : Թաա .
ժգ . 27 : բ
Օր . իէ .
9, 15 : Նա-
բեմ . ժա .
5 . Լբ . 22 :
Ներկ . ի . 6 :
ե Ելն . ժբ .
18—21 :
Հ Ելն . ժա .
5, 7 : ժբ .
21 : ճ . 24 :
յ պ . բ . 23 :
ղ պ . ա . 11 ;
13, 14, 23 :
ճ Պաղ . ճէ .
26 : Մէք .
ը . 4 :
ժ գաղ . պ .
ը . 12 : ա
Թագ . ժբ .
18 : Նա . ը .
5, 8 : Նբեմ .
ա . 6 :
ի Ելն . լա .
3 : բ Օր . լա .
23 : Յես .
ա . 5 : ժբ .
ռով . ը . 31 :

ն պ . ը . 2 :
Յօհ . բ . 58 :
բ Կոր . ա .
20 : Նբր .
ժբ . 8 :
Յայտ . ա .
4 :

Digitized by Google

1 Ա Է Մովսէս ճեվապ վէրիպ տէ-
տի. Լաքին օնլար իշխէ պա-
նա ինանմայրսը՝ սէօզիւմիւ տինկ-
լէմէյէճէքլէր. զիրա՝ Թապպ պանա
2 կէօրիւնմէտի տէ յէճէքլէր: Վ Է
Թապպ օնա տէտի. Պու էլինտէ-
քի նէ տիր. վէ օ՝ Տէ ինէք տիր
3 տէտի: Վ Է օնա տէտի. Օնու
եէրէ աթ. վէ օ օնու եէրէ աթըն-
ճա՝ եըլան օլտու, վէ Մովսէս օ-
4 նուն էօնիւնտէն գաչտը: Վ Է
Թապպ Մովսէսէ տէտի. Իչլինի
ուզաթ տա՝ օնու գույրուղուճուտան
Թուէթ. վ էլինի ուզատըպ՝ օնա
եաիրըչնճա, էլինտէ տէ ինէք օլ-
5 տու. ճնա քի Պապալարընըն Ալ-
լահը Թապպ՝ Էբրահամըն Ալլա-
հը՝ Իսահակըն Ալլահը՝ վէ Յակո-
բուն Ալլահը սանա կէօրիւնտիւ-
յիւնէ Ինանալար:
6 Վ Է Թապպ Թէքրար օնա տէ-
տի. Ալա էլինի գօյնունա գօ.
օ տախի էլինի գօյնունա գօտու,
վէ օնու չըգարտըգտա՝ իչլէթ էլի
Գար կիպի պէյոպ ճիւտամըը ի-
7 տի: Վ Է օնա տէտի. Իչլինի գօյ-
նունա տէօնտէր. օ տախի էլինի
գօյնունա տէօնտէրտի, վէ օնու
գօյնունտան չըգարտըգտա՝ իչլէթ
Ենինէ ա՝պէլնա Թէնի կիպի օլտու:
8 Իմտի վագի՝ օլա քի էյէր սանա
ինանմազըար իսէ, վէ էվվէլքի ա՝
լամէթին սէօնիր տինկլէմէզլէր ի-
սէ, սօնկրաքի ա՝լամէթին սէօնէ
9 ինանալար: Էմ վագի՝ օլա քի՝
պու ալամէթլէրին իքիսինէ տախի
ինանմայրա՝ սէօզիւնիւ տինկլէմէզ-
լէր իսէ, ըրմաղըն սույունտան ա-
լըպ՝ գարայա տէօքէսին. վէ վա-
գի՝ օլաքի Ըրմագտան ալտըղըն
սոռ՝ գարատա գան օլա:
10 Վ Է Մովսէս Թապպա տէտի.
Ըմա՞ն էֆէնտիմ, պէն էհլի քէ-
լամ տէյիլ իմ, նէ ուիւնտէն՝ նէ
էօթէ կիւնտէն՝ նէ տէ գուլուն իլէ
սէօյլէշտիյինտէն պէրու. իլլա
Էպէն աղըր աղըղլը վէ աղըր տիլլի
11 իմ: Վ Է Թապպ օնա տէտի. Ըտե-
մէ աղըզ քիմ վէրտի. Հէմ տիլ-
սիզի՝ եախօտ սաղըրը՝ եա կէօզթե
օլանը՝ եախօտ քէօրիւ քիմ եափ-
12 տը. պէն Թապպ տէյիլմի: Ըմմա
չիմտի կիթ, վէ պէն Թաղըզն իլէ
օլաճաղըմ՝ վէ սէօյլէյէճէյինի սա-

1 Ա Է Մովսէս ճեվապ վէրիպ տէ-
տի. Լաքին օնլար իշխէ պա-
նա ինանմայրսը՝ սէօզիւմիւ տինկ-
լէմէյէճէքլէր. զիրա՝ Թապպ պանա
2 կէօրիւնմէտի տէ յէճէքլէր: Վ Է
Թապպ օնա տէտի. Պու էլինտէ-
քի նէ տիր. վէ օ՝ Տէ ինէք տիր
3 տէտի: Վ Է օնա տէտի. Օնու
եէրէ աթ. վէ օ օնու եէրէ աթըն-
ճա՝ եըլան օլտու, վէ Մովսէս օ-
4 նուն էօնիւնտէն գաչտը: Վ Է
Թապպ Մովսէսէ տէտի. Իչլինի
ուզաթ տա՝ օնու գույրուղուճուտան
Թուէթ. վ էլինի ուզատըպ՝ օնա
եաիրըչնճա, էլինտէ տէ ինէք օլ-
5 տու. ճնա քի Պապալարընըն Ալ-
լահը Թապպ՝ Էբրահամըն Ալլա-
հը՝ Իսահակըն Ալլահը՝ վէ Յակո-
բուն Ալլահը սանա կէօրիւնտիւ-
յիւնէ Ինանալար:
6 Վ Է Թապպ Թէքրար օնա տէ-
տի. Ալա էլինի գօյնունա գօ.
օ տախի էլինի գօյնունա գօտու,
վէ օնու չըգարտըգտա՝ իչլէթ էլի
Գար կիպի պէյոպ ճիւտամըը ի-
7 տի: Վ Է օնա տէտի. Իչլինի գօյ-
նունա տէօնտէր. օ տախի էլինի
գօյնունա տէօնտէրտի, վէ օնու
գօյնունտան չըգարտըգտա՝ իչլէթ
Ենինէ ա՝պէլնա Թէնի կիպի օլտու:
8 Իմտի վագի՝ օլա քի՝ էյէր սանա
ինանմազըար իսէ, վէ էվվէլքի ա՝
լամէթին սէօնիր տինկլէմէզլէր ի-
սէ, սօնկրաքի ա՝լամէթին սէօնէ
9 ինանալար: Էմ վագի՝ օլա քի՝
պու ալամէթլէրին իքիսինէ տախի
ինանմայրա՝ սէօզիւնիւ տինկլէմէզ-
լէր իսէ, ըրմաղըն սույունտան ա-
լըպ՝ գարայա տէօքէսին. վէ վա-
գի՝ օլաքի Ըրմագտան ալտըղըն
սոռ՝ գարատա գան օլա:
10 Վ Է Մովսէս Թապպա տէտի.
Ըմա՞ն էֆէնտիմ, պէն էհլի քէ-
լամ տէյիլ իմ, նէ ուիւնտէն՝ նէ
էօթէ կիւնտէն՝ նէ տէ գուլուն իլէ
սէօյլէշտիյինտէն պէրու. իլլա
Էպէն աղըր աղըղլը վէ աղըր տիլլի
11 իմ: Վ Է Թապպ օնա տէտի. Ըտե-
մէ աղըզ քիմ վէրտի. Հէմ տիլ-
սիզի՝ եախօտ սաղըրը՝ եա կէօզթե
օլանը՝ եախօտ քէօրիւ քիմ եափ-
12 տը. պէն Թապպ տէյիլմի: Ըմմա
չիմտի կիթ, վէ պէն Թաղըզն իլէ
օլաճաղըմ՝ վէ սէօյլէյէճէյինի սա-

աերտի. Ըպէնիմ իսմիմ՝ Էպէտէն
պու տուր, վէ տէվր պէ տէվր
16 եատիկեաըրըմ պու տուր: Ակի՝թ՝
Իսրայէլին իլոթիյարլարընը ճէմ՝
Էտիպ ծնլարա տէ. Պապալարը-
նըզըն Ալլահը Եհովա՝ Էբրահա-
մըն՝ Իսահակըն՝ վէ Յակոբուն Ալ-
լահը պանա կէօրիւնիւպ տէտի.
Սիզէ՝ վէ Մըսըրտա սիզէ վագի՝
օլանա Թահգիգան Ընազար գըլ-
17 տըմ. Վ Է տէտիմ քի՝ Սիզի Մը-
սըրըն էզի յէթինտէն՝ Քանանլըլա-
րըն վէ Խէտլիէլէրին վէ Ըմորհլու-
լարըն վէ Փերիզլիլէրին վէ Իևւի-
լէրին վէ Յեբուսլուլարըն տիյա-
րընա՝ ահւտ վէ պալ ագան տիյա-
18րա ջըգարայը: Վ Է օնլար Նսէնին
աէօզիւնիւ տինկլէյէյէր. անտէն
Սէն Իարայէլին իլոթիյարլարը իլէ
Մըսըր փատիշահընա վարըպ՝ օնա
տէյսինիզ. Պիզէ Ի՝պրանիլէրին
Ալլահը Եհովա Թրաթ կէլտի. վէ
չիմտի քերէմ էյլէ՝ իւչ կիւնլիւք
եոլ չէօլէ վարալըմ՝ վէ Շլլահը-
մըզ Եհովայա գուրպան սունա-
19լըմ: Վ Է պէն՝ Մըսըր փատիշա-
հընըն սիզի կիթմէյէ Հգօյվէրմէ-
յէճէյինի պիլիր իմ. նէ գուվվէթ-
20լի էլ իլէ տախի: Ընտէն պէն
Էլիմի սալայըմ՝ վէ Մըսըրը՝ ի-
չինտէ էտէճէյիմ Ճիւմլէ մի՝ւճի-
զաթլարըմ իլէ վուրայըմ. վէ սի-
21զի Ոօնտան սօնկրա սալը վէրէ: Վ Է
Պու գավմա՝ Մըսըրլուլարընը կէօզ-
լէրինտէ լութֆ վէրէյիմ. վէ վա-
գի՝ օլա քի չըգարըղընըզտա՝ պոշ
22չըգմայաըրըզ: Ըմմա հէր գա-
րը՝ գոնշուսունտան վէ էվինին միւ-
սաֆիրինտէն կիւմիւշ գապլար վէ
ալթուն գապլար վէ էվապլար
տիլէյէ՝ վէ օնլարը օղուլլարընը-
զըն վէ գըզլարընըզըն իւգէրինէ
գօյուպ՝ Մըսըրը սօյասընըզ:

ՊԸՊ Դ

Մովսէսին ասաբընըն Եըլանա տէօնմէսի: 6 Օնուն էլինին չիւաապ օլմասը: 10 Ակօնաէրիլմէյէ կէօնիւ վէրմէսինի: 14 Ընհարուսուն օնա եարար էհմէյէ Թային օլտուղը: 18 Մովսէսին Հոթորուն եանընտան կիթմէյէ: 21 Շլլահըն փատաւունա կէօնաէրմէյէ խապեր: 24 Սեպհօրայընըն օղլունու օխնայէք էհմէյէ: 27 Ընհարունուն Մովսէսին խոթէգալինի կէօնաէրիլմէյէ: 31 Իսրայէլ օղուլլարընըն օնլարա թինանագլարը:

13 նա էօյրէտէճէյիմ։ Ա՚է օ տէտի՛ Ը՞մա՞ն էֆէնտիմ , ՝քէրեմ էյլէ՝ քիմին էլի իլէ կէօնտէրիր իսէն
14 կէօնտեր ։ Ա՚է Յապպըն ղազապը Ա՚ովսէսէ թռւթռւշռւպ տէտի՛ Պ՚ևլի Ըհարոն՝ գարընտաշըն տէ֊յի՚լմի՛ պիւլիրիմ՝ քի օ էհլի քէլամ տըր՛ հէմ տախի իլեթէ ՝օ սէնի գաբշըլամազա չըգայօր՛ վէ սէնի կէօրտիւյիւ կիպի՛ եիւրեյինտե սե֊
15 վինէճէք տիր ։ Իմոի օնա Ւսէօյ֊լէ , վէ ՝օնուն աղըընա պու սէօզ֊լէրի գօ՛ վէ պէն աղըզն իլէ հէմ օնուն աղը իլէ օլուպ՝ ՝էտէճէյի֊
16 նիզի՛ սիզէ էօյրէտէճէյիմ ։ Ա՚է գավմա՝ սէնին եէրինէ օ սէօյլէյէ՛ վէ վագի՛ օլա քի՝ օ սանա աղըզ եէրինէ օլա , վէ ՝սէն օնա Ըլլահ
17 եէրինէ օլասըն ։ Իմոի ՛պու տէյ֊նէյի էլինէ ալ , քի օնուն իլէ ա՚֊լամէթլէրի էյլէյէսին ։
18 Ա՚է Ա՚ովսէս կիտիպ՝ գայնա֊թասը Յոթորա տէօնտիւ , վէ օնա տէտի՛ Գէրեմ էյլէ՝ վարայըմ , վէ Ա՚ըսըրտա օլան գաբընտաշլա֊ըրմա տէօնէյիմ՝ , վէ պագայըմ՝ օն֊լար տահա հայաթտա՞մը՛ վէ Յո֊թոր Ա՚ովսէսէ՝ Սէլամէթ իլէ կիթ
19 տէտի ։ Ա՚է Յապպ Ա՚ադիանտա Ա՚ովսէսէ տէտի՛ Վ՚ար Ա՚ըսըրա տէօն՛ զիրա ՝ճանընը պրայան ա֊
20 տէմէյէրին ճիւմլէսի էօլտիւ ։ Իմ֊տի Ա՚ովսէս գարըսընը վէ օղուլ֊լարընը ալըպ՝ օնլարը էշէյէ պին֊տիրտի , վէ Ա՚ըսըը տիյարընա տէօնտիւ ։ հէմ Ո՚ովսէս՝ Ը՚Ըլլա֊
21 Հըն տէյինէյինի էլինէ ալտը ։ Ա՚է Յապպ Ա՚ովսէսէ տէտի ։ Ա՚ըսըրա տէօնմէյէ կիթտիյինտե , պագ քի՝ էլինէ գօտուղում ճիւմլէ ՛մի՚ւճի֊զաթլարը փարաւոնուն էօնիւնտե էտէսին ։ վէ ՛պէն օնուն եիւրէյի֊նի սերթէէտէճէյիմ , վէ գավմը
22 սալը վէրմէյէճէք ։ Ա՚է փարաւոնա տէյէսին քի՝ Յապպ պէօյլէ տէր ։ ՝Իսրայէլ՝ օղլում՝՝ ՝իլք տօղուշում
23 տուր ։ Իմոի սանա տէրիմ ։ Օղ֊լում՝ պանա ի՚պատէթ էթմէյէ սալը վէր ։ ամմա օնու սալը վէր֊մէքտէն իմթինա էտէր իսէն , իշլէթ պէն Ւսէնին օղլունու՝ իլք տօղու֊շունու էօլտիւրիւրիւմ ։
24 Ա՚է վագի՛ օլտու քի եօլտա գօնմուշ իքէն , Յապպ՝՝օնա բասթ կէլիպ՝ օնու Ւէօլտիւրմէք իսթէ֊
25 տի ։ Իմոի Ա՚եպիօրա պիր ՝՝քէս֊քին թաշ ալըպ՝ օղուունուն ղուլ֊ֆէսինի քէստի , վէ օնուն այագ֊լարընա պրաղըպ տէտի ։ Ֆահ֊գիգան սէն պանա գան կիւվէյիսի
26 սին ։ Ա՚է օնու գօյվէրտի ։ օլ զէման Ա՚եպիօրա տէտի ։ Սիւննէթ իչիւն գան կիւվէյիսի սին ։
27 Ա՚է Յապպ Ը՚Հարոնա տէտի ։ Ձէօլէ՝ Ն՚Ա՚ովսէսին իսթիգպալինէ կիթ ։ վէ օ կիտիպ՝ օնա ՝՝Ըլլահ֊ըն տաղընաա բասթ կէլտի , վէ օնու
28 էօփտիւ ։ Ա՚է Ա՚ովսէս՝ օնու կէօնտէրէն Յապպըն ճիւմլէ ՝՝սէօզ֊լէրինի՝ վէ օնա պու֊յուրտաղու ճիւմլէ ՝՝ալամէթլէրինի՝ Հարո֊նա խապէր վէրտի ։
29 Իմոի Ա՚ովսէս Ը՚Հարոն իլէ ՝՝կի֊տիպ՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմ֊լէ իսթիյարլարընը ՃԷմ՝ էթտի֊
30 լէր ։ Ա՚է Ը՚Հարոն Յապպըն Ա՚ով֊սէսէ ճիւմլէ սէօյլէտիյի սէօզ֊լէրինի սէօյլէտի , հէմ ա՚լամէթ֊լէրի գավմըն էօնիւնտե էյլէտի ։
31 Ա՚է գավմ ՝ինանտը ։ վէ Յապ֊պըն՝ Իսրայէլ օղուլլարընը ՝՝զի֊յարէթ էթտիյինի վէ ՝սրգընթը֊լարընա նազար էթտիյինի իչիթ֊տիքլէրինտե ՛էյիլիպ սէճուե էթ֊տիլէր ։

ՊԸՊ Ե

Փարաւոնուն՝ Մովսէս իլէ Ըհարոնու քէնտի֊նէ կէթիրտիքլէրի խապէրսէն էօթիւրիւ֊թէքտիր էթմէսի , 5 վէ Իսրայէլլիլէրին է֊զկէթինի արթըրմասը , 15 հէմ օնլարըն շի֊քեայէթինի զէվզէնմէսի ։ 20 Օնլարըն Մով֊սէս իլէ Ըհարոնա տարըլտըգըլարը ։ 22 Մով֊սէսին Ըլլահա չէքվա էթտիյի ։

1 Ընտէն սօնկրա Մովսէս իլէ Ը֊Հարոն վարըպ՝ փարաւոնա տէ֊տիլէր քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Ե֊հովա պէօյլէ տէր ։ Փաւմմըը սա֊լը վէր քի՝ պանա չէօլտէ ՝՝պայ֊
2 րամ էտէլէր ։ Ա՚է փարաւոն տէ֊տի ։ ՛Ի՞նհովա քի՞մ տիր , քի օնուն սէօզլիւնիւ տինկլէյիպ՝ ՛Իսրայէլի սալը վէրէյիմ՛ Ե՞հովայը պիլմէմ՛ վէ Իսրայէլի տախի սալը վէրմէմ ։
3 Ա՚է օնլար տէտի ։ ՛Ի՚պրանիլէ֊րին Ըլլահը պիզէ բասթ կէլտի ։ քէրեմ էյլէ՝ իւչ կիւնլիւք ճօլ չէօլէ վարալըմ , վէ Ըլլահըմըզ

Ի՛հովայա գերապան սուրնալըմ · ալ-
մայա քի՝ իւզէրիմիզէ թառ՛ուն իլէ
4 ձա գըլըճ իլէ օղլայա : Լամոի Ա՛ր-
սըր փառհչահր օնլարա տէտի · Լ՛Ց
Ա ովսէս վէ Ը՛հարոն՝ գավմը նիչ՛իւն
իչինտէն ֆէրազաթ էթտիրիր սի-
5 նիզ · Էսրզէթինիզէ կիտին : Ը՛ն-
տէն փառաւոնձէտի · Լչքէ հա-
6 լա տիյարըն գավմը Հ՛օգ տուր ,
վէ սիզ օնլարը խըզմէթլէրինտէն
ազգօրսունուզ :
Վ է օլ կիւնտէ փառաւոն գավմ-
7 առա Էանկարեաճը օլանլարա՝ վէ օ-
նուն նաղըրլարընա պուլյուրուպ՝
տէտի · Ը՛րթըգ՝ տիւն էօթէ կիւն
կիպի՝ քէրփիճլէր քէսմէք իչ՛իւն՝
գավմա սաման վէրմէն · օնլար կիթ-
8 ինլէր , վէ քէնտիլէրինէ · սաման
պառաճնլար : Վ է տիւն էօթէ կիւն
եափըգլարը քէրփիճլէրին միգ-
ռարինի օնլարըն իւզէրինէ գօյուն ,
օնտան թէնզիլ էթմէն · զնրա օն-
լար թէնզէլէր տիր , օնուն իչ՛իւն
պաղըրշըպ՝ կիտէլիմ Ը՛լլահ ըմրզա
9 գուրպան սուրնալըմ՝ տէրլէր : Խրզ-
մէթ պու աաէմլէրին իւզէրինէ ա-
ղըրլանըրն , վէ օնտա չալըշըրնլար ,
քի պօշ սէօզլէրէ պագմասընլար :
10 Լամոի գավմըն անկարեաճըլարը վէ
նաղըրլարը չըգտրլար , վէ գավմա
սէօյլէյիպ տէտիլէր · Փառաւոն
պէօյլէ տէր քի՝ Պէն սիզէ սաման
11 վերմէմ : Կէնտինիզէ՝ սիզ կիփիպ
նէրէաէ պուլուրսանըզ՝ սաման ա-
լըն · լաքին իչ՛ինիզտէն՝ հիչ թէն-
12 զէլ օլուռնմայաճագ տըր : Ը՛նտէն
գավմ՝ պիւթիւն Ա՛ըրը տիյարըն-
տա՝ սաման եէրինէ սաման չէօփիւ
18 պամաղա տաղըլտրլար : Վ է ան-
կարեաճըլար օնլարը զօրլայըպ տէ-
տիլէր · Ը՛էր կիւնքի իչ՛ի՝ սաման-
նընըզ օլտուղու կի՛նէլէր կիպի՝
14 կիւնիւնտէ թէքմիլ էտին : Լամոի
փառաւոնուն անկարեաճըլարը Իս-
րայէլ օղուլլարընըն իւզէրինէ նասպ
էթտիքլէրի նաղըրլարը առօյլուպ՝
տէտիլէր · Ա՛իզէ թա՛յին օլուռնմուշ
քէրփիճլէրի՛ տիւն վէ պու կիւն՝
նի՛չ՛իւն իւէրքի կիպի պիթիրմէտի-
նիզ :
15 Վ է Իսրայէլ օղուլլարընըն նա-
զըրլարը վարըպ՝ փառաւոնա ֆէր-
ման էթտիլէր · վէ՝ Նի՛չ՛իւն գուռ-
լարընա պէօյլէ էտէրսինն տէտի-

16 լէր : Գուռլարընա սամանն վէրիլ-
մէզ , վէ պիզէ՝ Լ՛էրփիճլէրը ման-
փընն տէրլէր · վէ իչ՛ինէ գուռլարընն
տէօյիւլտիւլէր , վէ գապագհաթ
17 սէնին գավմընըն տըր : Վ է օ տէ-
տի · Ա՛իզ թէնպէլ սինիզ՝ թէն-
պէլ · օնուն իչ՛իւն սիզ՝ Վ արալըմ
Բապապ գուրպան սուրնալըմ տէր-
18 սինիզ : Լ՛ըմմա չիմոի կիտին իչ-
լէյին , վէ սիզէ սաման վէրիլմէ-
սին , երինէ տէ քէրփիճլէրին միգ-
19 տարինի վէրմէլիսինիզ : Վ է Խրա-
յէլ օղուլլարընըն նաղըրլարը՝ քէն-
տիլէրինի պէլատէ կէօրտիւլէր ,
չի՛ւն քի օնլարա տէնիլտի քի՝ Ո՛էր
կիւնքի քէրփիճլէրինիզէն միգտա-
ըընտան ասլա թէնզիլ օլմայաճագ
20 տըր : Վ է օնլար փառաւոնտան
չըգար իքէն , օնլարը գարշըլամա-
ղա տուրան Ա՛ովսէսէ վէ Ը՛հարո-
21 նա բասթ կէլտիլէր · Վ է Ը՛օնլարա
տէտիլէր· Բապպ սիզէ նազար էտիպ
հիւքմ էթսին · զնրա բայիհամրզը
փառաւոնուն էօնիւնտէ վէ գուռ-
լարընըն էօնիւնտէ Ը՛պէտ գօգար
իթմէք իլէ , պիզի էօլտիւրմէյ՝
օնլարըն էլինէ գըլըճ վէրտինիզ :
22 Վ է Ա՛ովսէս Բապապ տէօնիւպ
տէտի · Ն՛ա՛ էֆէնտիմ՝ նի՛չ՛իւն
պու գավմը պէլայա սալտըն , վէ
պէնի նի՛չ՛իւն պէօյլէ կէօնտէրտին ·
23 Օ՛իրա սէնին ատըն իլէ փառաւո-
նա սէօյլէմէք իչ՛իւն վարտըղմտան
պէրու , պու գավմը պէլայա սալ-
տը · վէ գավմընը ասլա գուրթար-
մատըն :

ՊԸՊ ՀՕ

Ը՛լլահըն՝ Ն՛ՈՒՆ Ը իսմի իլէ վնաի թագե-
լէսնյէ : 10 Ա՛ովսէսի փառաւոնա կէօնտէր-
մէսի : 14 Յուբէլնին՝ 15 Շ՛մաւոնուն՝ 16 վէ
Ղ՛ևինն սիւռիւլէրի նազի , վէ Ա՛ովսէս իլէ
Ը՛հարոնուն Ղ՛ևի սիւռիւլէսնյէն օլաուգլարը :

1 Վ է Բապպ Ա՛ովսէսէ տէտի ·
՝փառաւոնա՝ էտէճէյիմի չիմ-
տի կէօրիւրսիւն , քի օնլարը գուռ-
վէթլի՝՝էլ պօրո՝ իլէ օապը վէրէ ,
վէ օնլարը գուռվէթլի էլ պօրո՝ իլէ
2 տիյարընտան Բ՛իւրէ : Ը՛նմ Ը՛լլահ
Ա՛ովսէսէ պէօյլէյիպ՝ օնա տէտի ·
3 Ը՛հովա պէն իմ · վ է Ը՛ղբաէֆտա՝
Իսահակա՝ վէ Յակոբա Ա՛իճիլէյէ
գատիր Ը՛լլահ փսմի իլէ կէօրիւն-
տիւմ , ամմա Ո՛ՆՈՒՆ Ը իսմիմ

Ե ԳՆ · 11 ·

Ե ԳՆ · 11 ·

Ե ԳՆ · 11 ·

Ե ԳՆ · 9 ·

Ե ԳՆ · 9 ·

Ե ԳՆ · 9

իւէ օնլարա մա՛լիւմ օլմասդըմ ։
4 Վ֊է տախի Ի֊Ռանան տիյարընը՝ ի֊
չինտե ղարիպ օլտուգլարը տիյարի
ղուրպէթլէրինի օնլարա վէրմէյէ՝
Ո֊օնլար իւէ ա՛ֆտըմը սապիթ էթ֊
5 տիմ ։ Ջէմ տախի պէն Ա՛ըսը֊
լըլարընն գուլլուգ էթտիրտիքլէրի՝
Իսրայէլ օղուլլարընդն ֆիղանընը
Ի֊իչիթտիմ, վէ ա՛ֆտըմը խաթընըմա
6 կէթիրտիմ ։ Ո֊նուն իչիւն Ի֊սրա֊
յէլ օղուլլարընա տէ֊քի՝ Ի֊Եհո֊
վա պէն իմ ։ վէ Ի֊սիզի Ա՛ըսըլը֊
լարընն աղըր իչի աւթընտան չըգա֊
րըպ՝ սիզի օնլարընն գուլլուղուն֊
տան գուրթարտճաղըմ, վէ Ի֊սիզի
ուզանմընդ գօլ իւէ վէ պէօյիւք
ա՛ֆքեամ իւէ խէլաս էտէճէյիմ ։
7 Վ֊է Ի֊սիզի քէնտիմէ գաւմ իչիւն
աւճաղըմ, վէ Ի֊սիզէ Ա՛լահ օ֊
լաճաղըմ ։ վէ պիւէճէքսինիզ քի՝
սիզի Ի֊Ա՛ըսըընն աղըր իչւէրի աւ֊
թընտան չըգարան Ա՛լահընդզ
8 Ր֊ապպ պէն իմ ։ Ջէմ սիզի՝ Ա՛ը֊
բահամա՝ Ի֊սահակա՝ վէ Յակոբա
վէրմէյէ Ի֊նէմին էթտիյիմ տիյա֊
րա կէօթիւրէճէյիմ, Հէմ օնու
սիզէ միրաս իչիւն վէրէճէյիմ ։
9 Ր֊ապպ պէն իմ ։ Վ֊է Մ֊ովսէս Ի֊ս֊
րայէլ օղուլլարընա պէօյլէ սէօյլէ֊
տի ։ Ի֊ամմա օնլար՝ ճան սըգընթը֊
սընըն՝ վէ աղըր գուլլուղուն սէ֊
պէպինտէն Մ֊ովսէսի տինկլէմէտի֊
լէը ։
10 Վ֊է Ր֊ապպ Մ֊ովսէսէ սէօյլէ֊
11 յիպ տէտի ։ Վ֊ար Ա՛ըսըը փատի֊
շահը փարաւոնա սէօյլէ քի՝ Ի֊ս֊
րայէլ օղուլլարընը քէնտի տիյա֊
12 րընտան սաղը վէրէ ։ Վ֊է Մ֊ով֊
սէս Ր֊ապպըն Հուզուրունտա սէօյ֊
լէյիպ տէտի ։ Իշթէ Իսրայէլ օ֊
ղուլլարը Ի֊պէնի տինկլէմէտի, ճա
փարաւոն պէնի նի՛ճէ տինկլէյէ֊
ճէք տիր, Ի֊պէնի քի՝ աղըր տիւլլի
13 իմ ։ Վ֊է Ր֊ապպ Մ֊ովսէսէ վէ Ի֊֊
Հարոնա սէօյլէյիպ՝ օնլարա էմր
վէրտի քի, Իսրայէլ օղուլլարընա
վէ Ա՛ըսըը փատիշահը փարաւոնա
վէրըպ՝ Իսրայէլ օղուլլարընը Ա՛ը֊
սըը տիյարընտան չըգարալար ։
14 Պապալարը եվլէրինին պաշլարը
պունլար տըը ։ Ո֊Իսրայէլին իւք
տօղուշու Ռուբէնին օղուլլարը ;
Ե֊նովք՝ փաղղուս՝ Ե֊սրոն՝ վէ Քար֊
մի ։ Ռուբէնին գապիլէլէրի պուն֊
15 լար տըը ։ Վ֊է Ո֊Իմաւնուն օ֊
ղուլլարը՝ Յամուէլ վէ Յամին վէ
Ռհադ վէ Յաքին վէ Ա՛հառ վէ
Ք֊անանլը գարընըն օղլու Ա՛աւուղ ։
Ո֊Իմաւնուն գապիլէլէրի պունլար
16 տըը ։ Վ֊է Ո֊Ղևի օղուլլարընն
աւլարը թէվլիտաթլարընճա պուն֊
լար տըը ։ Գէրսոն վէ Կահաթ վէ
Մ֊երարի ։ վէ Ղևինին Է֊օմրիւ֊
նիւն երլլարը՝ եիւզ օթուզ եէտի
17 երլ իտի ։ Ո֊Գերսոնուն օղուլլարը
գապիլէլէրինճէ Ղ֊օբընի վէ Սեմէի
18 իտի ։ Վ֊է Կահաթըն օղուլլարը՝
Ո֊Ամրամ վէ Իսահառ վէ Ռեբրոն
վէ Ուզիէլ իտի ։ վէ Ո֊Կահաթըն
է֊օմրիւնիւն երլլարը՝ եիւզ օթուզ
19 իւէ երլ իտի ։ Վ֊է Ո֊Մերարիւնին
օղուլլարը՝ Ո֊Ոողի վէ Ո֊ուսի իտի ։
Ղևինին գապիլէլէրի թէվլիտաթ֊
20 լարընճա պունլար տըը ։ Վ֊է Ո֊Ամ֊
րամ քէնտինէ գարը տէյիւ խա֊
լասը Յոքաբեդի ալտը, վէ օնա
Ե֊Հարոնու վէ Մ֊ովսէսի տօղուր֊
տու ։ վէ Ո֊Ամրամըն է֊օմրիւնիւն
երլլարը՝ եիւզ օթուզ եէտի երլ
21 իտի ։ Վ֊է Ո֊Իսահառըն օղուլ֊
լարը՝ Կորխ վէ Ն֊ափեկ վէ Ո֊Զիք֊
22 րի իտի ։ Վ֊է Ո֊Ուզիէլին օղուլ֊
լարը՝ Մ֊իսայէլ վէ Եղիսափան վէ
23 Սեթրի իտի ։ Վ֊է Ե֊Հարոն Ո֊Ե֊
լիսեվաբընը գրզը՝ Ն֊ահասոնուն գրզ
գարընտաշը Եղիսաբեթի քէնտինէ
գարը ալտը, վէ օնա Ն֊ադաբը
վէ Ո֊Բիհուդու՝ Եղիազարը վէ Իթա֊
24 մարը տօղուրտու ։ Վ֊է Ո֊Կորխուն
օղուլլարը՝ Ո֊Ասիր վէ Եղկանա վէ
Ո֊Բիհասափ իտի ։ Կորխուլլարընն
25 գապիլէլէրի պունլար տըը ։ Վ֊է
Ե֊Հարոնուն օղուլ Եղլիազար՝ փու֊
տիէլին գըզլարընտան քէնտինէ
գարը ալտը, վէ օնա Ո֊Փենեհէսի
տօղուրտու ։ Ղևիլիէլէրին՝ գա֊
պիլէլէրինճէ՝ պաշ պապալարը
պունլար տըը ։
26 Ր֊ապպըն՝ Իսրայէլ օղուլլարընը
Մ֊ա՛քէրլէրինճէ Մ֊Ա՛ըսըը տիյարընն֊
տան չըգարընն տէյիւ Ո֊օղ Եմր էթ֊
տիյի Ե֊Հարոն վէ Մ֊ովսէս պուն֊
27 լար տըը ։ Իսրայէլ օղուլլարընը
Ո֊Ա՛ըսըընտան չըգարմադա Մ֊Ա՛ըսըը
փատիշահը փարաւոնա սէօյլէյէն֊
լէը՝ պունլար տըը ։ Խո՞նէ պուս
Մ֊ովսէս վէ Ե֊Հարոն ։
28 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Ր֊ապպ

Digitized by Google

Ը. Ի՛. Ի՛. 1491։

Ամբողջ տիւարընտա Մովսէսէ սէօյ-
29 լէտիյի կիւնտէ , Թապպ Մով-
սէսէ սէօյլէյիպ տէտի ։ [t]Ի՛նչո-
փ Խա. 3։ վա պէն իմ ։ [t]սանա հէր տէտիյիմի
փ Խա. 11։ Ամբողջ փատիշահը փարաւոնա
Գ. Ի. 2։ 30 սէօյլէ ։ Վէ Մովսէս Թապպէն
հուզուրուընտա տէտի ։ Ինշթէ պէն
ո Գ. Է. 10։ [t]աղքը տիւլլե իմ , վէ փարաւոն
Խա. 12։ պէնի նի՞ձէ տինկլէյէճէք ։

ՊԱՐՊ Ի՛

Մովսէսէ՝ փարաւոնա վարմաղա ղայրէթ վէ-
րիլմէյի ։ 7 Օնուն սէնի ։ 8 Օնուն անա-
ղընդն եքլտնա տէօնտիւլիւ ։ 11 Պիւյիւճիւ-
լէրին տէ էօյլէ էթմէյի ։ 13 փարաւոնուն
եիւբէյի սէրթլէնիպ՝ [t]Թապպէն տէտիյի կիպի օնլարը
տինկլէմէտի ։

14 Ընտէն Թապպ Մովսէսէ տէտի ։
[f]փարաւոնուն եիւբէյի գաթըլան-
տը ։ գավմը սայը վէրմէքտէն իմ-
15 թինա՝ էթտի ։ Սապահտան փա-
րաւոնա կիթ , իշթէ օ՝ սուբա չը-
գայօր ։ վէ ըրմաղընն քէնարընտա
գարշըսընտա տուր , վէ [t]ներէանա յ Գ. Է. 2, 3։
Խա. 10։
16 տէօնէն ա՛սայը էլինէ ալ ։ Վէ օ-
նա տէ ։ [t]Ի՛պրանիէլէրին Ընկլահը
Ես Ովա՝ Գավմըմը սայը վէր քի
[t]չէօլտե պանա ի՛պատէթ էտէլէր
տէյէրէք՝ պէնի սանա կէօնտէրտի ։
վէ իշթէ շիմտիյէտէք՝ տինկլէմէ-
17 տին ։ Թապպ պէօյլէ տէր քի՝
[t]պէնիմ Թապպ օլտուղումտու պուն-
տան պիլէսին ։ Ինշթէ պէն էլիմ-
տէ օլան անա իլէ ըրմագտաքի սու-
լարա վուրաճաղըմ , վէ [t]գանա
18 [t]տէօնէճէքլէր ։ Վէ ըրմագտա օ-
լան պալըգլար էօլէճէքլէր , վէ
ըրմագ գօգաճագ ։ Վէ Ամբողը-
լար ըրմագտան սու իչմէյէ [t]նէճէքլէր ։

19 Իմտի Թապպ Մովսէսէ տէտի ։
Ընհարոնա տէ քի՝ Ա՛սանը ալ , վէ
[t]էլինի Ամբողրն սուլարը իւզէրի-
նէ՝ չայլարը՝ ըրմագլարը՝ վէ կէօլ-
լէրի՝ վէ ճիւմլէ սուլարընն պիրի-
քինթիլէրի իւզէրինէ ուզաթ , քի
գան օլալար ։ Վէ պիւթիւն Ամ-
բողը տիյարընտա՝ կէրէք աղաճտան
կէրէք թաշտան օլան գապլարտա
20 [t]ոռլար գան օլա ։ Վէ Մովսէս
իլէ Ընհարոն՝ հէման Թապպէն էմր
էթտիյի կիպի էյլէտիլէր ։ Վէ
[t]ա՛սայը գալտրըպ՝ փարաւոնուն
կէօղլէրի՝ վէ գուլլարընն կէօղլէրի

Ը. Ի՛. Ի՛. 1491։

ձ Խա. 9։

է Պ. Ճ. 3։

հ Ք Տիմ. Ճ. 8։
Յ Ա՛ամ. Խա. 8։

ղ Խա. 23։ Պ. Է. 7, 18։

ե Պ. Ճ. 21։ Խա. 4։

զ Պ. Ը. 15։ Ժ. 1, 20, 27։

յ Պ. Ճ. 2, 3։ Խա. 10։

ն Պ. Գ. 18։

շ Պ. Ճ. 12, 18։ Ե. 1, 3։

ո Պ. Ճ. 2։ Խա. 5։

չ Ծայա. Ժղ. 4, 6։
պ Պ. Ճ. 9։

ջ Խա. 24։

ռ Պ. Ը. 5, 6, 16։ Ի՛. 22։ Ղ. 12, 21։ Ժճ. 21, 26։

ս Պ. ԺԷ. 5։

Digitized by Google

եղնիւնտե ըրմագտաքի սուլարա վուրտու , վե ըրմագտա օլան ճիւմլե Ենսուլար գանա տեօնտիւ-
21 լեր : Վ֊է ըրմագտա օլան պալըգ-լար էօլտիւլեր , վե ըրմագ գօգ-տու , վե Մ՚ըսըրլըլար ՚ըրմագտան սու իչմէյե գատիր տէյիլլեր իտի . վե պու գան՝ պիւթիւն Մ՚ըսը տի-
22 յարընտա վար իտի : Վ֊է ՚Մ՚ըսը-ըրն սահՀարլարը տե սիհիրլէրի ի-լէ էօյլե էյլէտիլեր . վե փարա-ւոնուն եիւրէյի սէրթլէնտի , վե ՚Պապպն տէտիյի կիպի օնլարը
23 տինկլէմէտի : Վ֊է փարաւոն տէօ-նիւ֊՝ էվլինե կէլտի , վե պունու
24 տախի եիւրէյինե գօմատը : Վ֊է ճիւմլե Մ՚ըսըրլըլար ըրմաղըն էթ-րաֆընտա իչմէյե սու իչիւն գազ-տըլար . զիրա ըրմաղըն սույուն-տան իչմէյե գատիր տէյիլլեր իտի :
25 Վ֊է Պապպ ըրմաղը վուրտուգտան սօնկրա՝ եէտի կիւն թէքմիլ օլ-տու :

ՊԸՊ Ը

Գուրպաղալար կէօնտէրիլտիյի : 8 փարաւ-նուն Մովսէսի չաղըրտըղը , 12 վե Մովսէսին տուանը իլե գուրպաղալարըն տէֆ՝ օլտու-ղու : 16 Հնօզ թօփրաղըն քէհլէյե տեօն-տիւյիւ , վե պիւյիւճիւլէրին տե էօյլե էտե-մէտիյի : 20 Սինէգլեր կէլտիի : 25 փարա-ւոնուն գավմը կէօնտէրմէյե կէօնլիւ օլտպ 32 վե եինե գաթըլտընըպ փիշման օլտուղու :

1 Վ֊է Պապպ Մովսէսե տէտի . ՝փարաւոնա վար , վե օնա տե քի՝ Պապպ պէօյլե տեր . Կավմը-մը՝ պանա ՚ինպատեթ էթմէյէ սալը
2 վեր : Վ֊է էյեր ՚սալը վէրմէքտէն իմթիհնա՝ էտեր իսէն , իշլեթ պէն ճիւմլե սինօրլարընը Գուրպաղա-
3 լար իլե վուրուրում : Վ֊է ըրմագ՝ չօգ գուրպաղալար չզգարա , վե օնլար չզգըպ՝ սէնին էվինէ վե ՚եա-թագ օտանա վե տէօշէյինին իւ-զերինե վե գուլլարընըն էվէրինե վե գավմընա՝ վե փուրունլարընա վե խամուր թէքնէլէրինե կիրէլեր :
4 Վ֊է գուրպաղալար սէնին՝ վե գավ-մընըն՝ վե ճիւմլե գուլլարընըն իւ-զերինե չզգալար :
5 Վ֊է Պապպ Մովսէսե տէտի քի՝ Ահարոնա տէ . Ձայլարըն իւզէ-րինէ՝ ըրմագլարըն իւզէրինէ՝ վե կէօլէրին իւզերինե էէլինի ա՛սան

իլե ուզաթ , վե Մ՚ըսըը տիյարը իւզերինե գուրպաղալարը չզգար :
6 Վ֊է Ահարոն Մ՚ըսըրըն սուլարը իւզերինե էլինի ուզաթտը . վե Գուրպաղալար չզգըպ՝ Մ՚ըսը տի-
7 յարընը գափլատը : Իմտի Եսահ-հարլար տե սիհիրլէրի իլե էօյլե էյլէտիլեր , վե Մ՚ըսը տիյարը իւզերինե գուրպաղալար չզգարար-լար :
8 Վ֊է փարաւոն Մովսէսի վե Ա-հարոնու չաղըրըպ տէտի . ըՊապ-պա նիյազ էտին քի՝ գուրպաղա-լարը պէնտէն վե գավմըմտան կի-տէրե , վե գավմը՝ Պապպ գուր-պան սունմաղա սալը վէրէյիմ :
9 Վ֊է Մովսէս փարաւոնա տէտի քի՝ պանա էմր էյլե . սէնին իչիւն վե գուլլարըն իչիւն վե գավմըն իչիւն նէ՞ զէման նիյազ էտէյիմ քի՝ սէնտէն վե էվինտէն գուրպաղա-լարը հէլաք էտէյիմ . եալընըզ
10 ըրմագտա գալալար : Վ֊է օ՝ Ե-ըրն տէտի . իմտի օ տէտի . Այօ-զիւնէ կէօրէ օլսուն , թա պիլէսին քի՝ ՚Ըլլահըմըզ Նհովա կիպի եօգ
11 տուր . Վ֊է գուրպաղալար սէնտէն վե էվէրինտէն վե գուլլարընտան վե գավմընտան կիտէլեր . եալը-նըզ ըրմագտա գալալար :
12 Վ֊է Մովսէս իլե Ահարոն փա-րաւոնուն եանընտան չզգըրլար . վե Մովսէս Պապպ՝ փարաւոնա սալտըղը գուրպաղալար խուսուսի
13 իչիւն ՝փէրեաօ էյլէտի : Վ֊է Պապպ Մովսէսին սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտի . վե էվէրտէն՝ հավլիլէր-տէն՝ վե սահրատան գուրպաղա-
14 լար էօլտիւ : Վ֊է օնլարը՝ եըղըն եըղըն եըղըլար , վե եէր գօգտու :
15 Ըմմա փարաւոն ՚բահաթլըգ օ-տուղունու կէօրտիւքտէ , Սիւրէ-յինի գաթըլատըպ՝ Պապպն տէ-տիյի կիպի օնլարը տինկլէմէտի :
16 Վ֊է Պապպ Մովսէսե տէտի . Ահարոնա տէ քի՝ Ը՚սանը ուզաթ , վե եէրին թօփրաղընա վուր , վե պիւթիւն Մ՚ըսը տիյարընտա քէհ-
17 լէ օլնուն : Իմտի էօյլե էյլէտի-լեր . զիրա Ահարոն ասասը իլե է-լինի ուզատըպ՝ եէրին թօփրաղընա վուրտու , վե Եատէմլէրտե հէմ հայվանլարտա քէհլէ օլտու . պիւ-թիւն Մ՚ըսը տիյարընտա ճիւմլէ

Digitized by Google

18 եէրին Թօփրաղը քէհլէ օլտու։ Վէ
ՙնահՀարլար տէ սիհիրլէրի իլէ էօյ-
լէ էյլէսիլէր քի՝ քէհլէլէր չըգա-
բալար , ամմա ՙպատիր օլմատըլար ։
իմոի քէհլէլէր ատէմլէրտէ Հէմ
19 Հայվանլարտա օլտու ։ Վէ պիւ-
յիւճիւլէր փարաւոնա տէոիլէր ։
Պու՝ ՙԸլլահՀըն փարմաղը տըր ։ լա-
քին փարաւոնուն ՙԻսրայէլի սէրթ-
լէնիկ՝ ՙԱպպըն տէոիյի կիպի օն-
լարը տինկլէմէոի ։
20 Վէ ՙԱպպ ՙՈվսէսէ տէոի ։
ՀայտարտԱն էրքէն գալգ , վէ
փարաւոնուն Հուզուրունտա տուր ,
իշթէ օ՝ սույա տօղրու չըգայօր ։
վէ օնա տէ քի՝ ՙԱպպ պէօյլէ տէր ։
ՙԳաւմըմը՝ պանա ՙիպատէթ էթմէ-
21 յէ սալը վէր։ ՙՕՀիրա էյէր գաւմըմը
սալը վէրմէզ իսէն , իշթէ պէն սէնին՝
վէ գուլլարընըն՝ վէ գաւմընըն իւզէ-
րինէ վէ էվլէրինէ տիւրլիւ տիւրլիւ
պէօճէք կէօնտէրիրիմ , վէ ՄՀ-
սըրլըլարըն էվլէրի Հէմ տէ օլտուգ-
22 Լարը եէր՝ պէօճէք իլէ տօլա ։ Վէ
օլ կիւնտէ գաւմըմընն սաքին օլտու-
ղու ՙԳաբսէմ վիլայէթինի այրըտ
էտէյիմ , քի օթատա Հիչ պիր
տիւրլիւ պէօճէք օլմայա , թա պի-
լէսին քի՝ եէրին օրթասընտա ՙԱպպ
23 պէն իմ ։ Վէ պէնիմ գաւմըմ իւ-
լէ սէնին գաւմընն արասընը այրըտ
էտէյիմ . պու ա՛լամէթ եարըն օ-
24 լուր ։ Իմոի ՙԱպպ՝ պէօյլէ էյ-
լէտի , վէ փարաւոնուն էվինէ վէ
գուլլարընըն էվլէրինէ վէ պիւթիւն
ՄՀսրը տիյարընա ՙփէք չօգ պէօ-
ճէք կէլտի . պէօճէյին սէպէպին-
տէն եէր պօզուլտու ։
25 Վէ փարաւոն ՄՀվսէսի վէ Ը-
Հարոնու չաղըրըպ տէոի . Կիտին ,
պո՞ տիյարտա ԸլլահՀընըզա գուր-
26 պան սունուն ։ Վէ ՄՀվսէս տէ-
տի . Պէօյլէ էթմէք ճայիզ տէ-
յիլ տիր , զիրա ԸլլահՀըմըզ ՙԱպ-
պա ՄՀսըրլըլարա մէքրուհ օլանը
գուրպան սունարըզ . իշթէ ՄՀսըր-
լըլարընն կէօզլէրի էօնիւնտէ օնլարա
մէքրուհ օլանը գուրպան սունար
27 խսէք , պիզի թաշլամազլըր մը ։ ՙԻՀչ
կիւնլիւք եօղ չէօլէ կիտիպ՝ ԸլլահՀըմըզ ՙԱպպա ՙպիզէ տէյէճէյի կի-
28 պի՝ գուրպան սունաճաղըզ ։ ՊՀնտէն
փարաւոն տէտի . Պէն սիզի՝ ԸլլահՀընըզ ՙԱպպա չէօլտէ գուրպան
սունմաղա սալը վէրիրիմ , անճագ
փէք ուզաղա կիթմէն . Ւպէնիմ իւ-
29 չիւն նէյազ էտին ։ Վէ ՄՀվսէս
տէտի . ԻշԹէ պէն եանընտան չը-
գըպ՝ ՙԱպպա նէյազ էտէրիմ , վէ
եարըն փարաւոնտան՝ գուլլարըն-
տան՝ Հէմ գաւմընտան պէօճէքլէր
տէֆ՝ օլա . անճագ փարաւոն ՙպիր
տահա՝ գաւմը ՙԱպպա գուրպան
սունմաղա սալը վէրմէյէրէք՝ պէնէ
30 ալտաթմասըն ։ Վէ ՄՀվսէս փա-
րաւոնուն եանընտան չըգըպ՝ ՀՀապ-
31 պա նէյազ էթտի ։ Վէ ՙԱպպ
ՄՀվսէսին սէօզԹիւնէ կէօրէ էտիպ՝
փարաւոնտան՝ գուլլարընտան՝ Հէմ
գաւմընտան պէօճէքլէրի տէֆ՝ էթ-
տի . պիր տանէ պիլէ գալմատը ։
32 Լաքին փարաւոն պու տէֆա՝ տա-
խի ՙեիւրէյիսի գաթըլտաթը , վէ
գաւմը սալը վէրմէտի ։

ԳԼՈՒԽ Թ

ՀայվանլարընԹ գըըղընը ։ 8 Ձըպան ու եա-
բալարընը պէկլասը ։ 13 Տօլունուն օլաճաղը
խապէր վէրիլմէսի ։ 22 Տօլունուն օլտուղու ։
27 փարաւոնաձն ՄՀվսէս իլէ սէօյլէշտի՝ 35
եինէ գաթըլանաբղը ։

1 Վէ ՙԱպպ ՄՀվսէսէ տէտի .
ՙՓարաւոնա վար , վէ օնա տէ
քի՝ Ի՝պրանիքէրին ԸլլահՀը ՙԱպպ
պէօյլէ տէր . Գաւմըմը պանա ի՛-
2 պատէթ էթմէյէ սալը վէր ։ ՕՀի-
րա էյէր սէն ՙսալը վէրմէքտէն իմ-
Թինա՝ էտիպ՝ օնլարը տահա ալը
3 գօր իսէն , իշթէ ՙՀապպըն էլի՛
սահրատա օլան սիւրիւլէրինին իւ-
զէրինէ օլուպ՝ աԹլարըն՝ էշէքլէ-
րին՝ տէվէլէրին՝ սըղըրլարըն՝ վէ
գէյուններըն արասընա ղայէթ աղըր
4 գըըղըն կէլէր ։ Վէ ՙԳապպ՝ Իս-
րայէլին սիւրիւլէրի իլէ ՄՀսրըրն
սիւրիւլէրինին մապէյնինի այրըտ .
վէ Իսրայէլ օղուլլարընա միւԹա՛-
լիգ օլանլարըն հիչ պիրի էօլմէյէ :
5 Վէ ՙԱպպ պիր վաղԹ Թա՛յին է-
տիպ՝ տէտի . Պու շէյի ՙԱպպ՝
6 եէրտէ եարըն էտէճէք տիր ։ Իմ-
տի էրԹէսի կիւնտէ՝ ՙԱպպ պու
շէյի էթտի , վէ ՄՀսըրըն ճիւմլէ
ՙսիւրիւլէրի էօլտիւ . ամմա Իս-
րայէլ օղուլլարընն սիւրիւլէրինտէ
7 Հիչ պիր հայվան էօլմէտի ։ Վէ
փարաւոն կէօնտէրտի , վէ իշթէ

սունմաղա սալը վէրիրիմ , անճագ
փէք ուզաղա կիթմէն . Ւպէնիմ իւ-
29 չիւն նէյազ էտին ։ Վէ ՄՀվսէս
տէտի . ԻշԹէ պէն եանընտան չը-
գըպ՝ ՙԱպպա նէյազ էտէրիմ , վէ
եարըն փարաւոնտան՝ գուլլարըն-
տան՝ Հէմ գաւմընտան պէօճէքլէրը
տէֆ՝ օլա . անճագ փարաւոն ՙպիր
տահա՝ գաւմը ՙԱպպա գուրպան
սունմաղա սալը վէրմէյէրէք՝ պէնէ
30 ալտաթմասըն ։ Վէ ՄՀվսէս փա-
րաւոնուն եանընտան չըգըպ՝ ՀՀապ-
31 պա նէյազ էթտի ։ Վէ ՙԱպպ
ՄՀվսէսին սէօզԹիւնէ կէօրէ էտիպ՝
փարաւոնտան՝ գուլլարընտան՝ Հէմ
գաւմընտան պէօճէքլէրի տէֆ՝ էթ-
տի . պիր տանէ պիլէ գալմատը ։
32 Լաքին փարաւոն պու տէֆա՝ տա-
խի ՙեիւրէյիսի գաթըլտաթը , վէ
գաւմը սալը վէրմէտի ։

ՙՓարաւոնա վար , վէ օնա տէ
քի՝ Ի՝պրանիքէրին ԸլլահՀը ՙԱպպ
պէօյլէ տէր . Գաւմըմը պանա ի՛-
2 պատէթ էթմէյէ սալը վէր ։ ՕՀի-
րա էյէր սէն ՙսալը վէրմէքտէն իմ-
Թինա՝ էտիպ՝ օնլարը տահա ալը
3 գօր իսէն , իշթէ ՙՀապպըն էլի՛
սահրատա օլան սիւրիւլէրինին իւ-
զէրինէ օլուպ՝ աԹլարըն՝ էշէքլէ-
րին՝ տէվէլէրին՝ սըղըրլարըն՝ վէ
գէյուններըն արասընա ղայէթ աղըր
4 գըըղըն կէլէր ։ Վէ ՙԳապպ՝ Իս-
րայէլին սիւրիւլէրի իլէ ՄՀսրըրն
սիւրիւլէրինին մապէյնինի այրըտ .
վէ Իսրայէլ օղուլլարընա միւԹա՛-
լիգ օլանլարըն հիչ պիրի էօլմէյէ :
5 Վէ ՙԱպպ պիր վաղԹ Թա՛յին է-
տիպ՝ տէտի . Պու շէյի ՙԱպպ՝
6 եէրտէ եարըն էտէճէք տիր ։ Իմ-
տի էրԹէսի կիւնտէ՝ ՙԱպպ պու
շէյի էթտի , վէ ՄՀսըրըն ճիւմլէ
ՙսիւրիւլէրի էօլտիւ . ամմա Իս-
րայէլ օղուլլարընն սիւրիւլէրինտէ
7 Հիչ պիր հայվան էօլմէտի ։ Վէ
փարաւոն կէօնտէրտի , վէ իշթէ

Թ. Ի'. Լ: 1491.

Իսրայէլին սիւրիւլէրինտէ հիչ պիր հայվան պիլէ էօլմէտի . վէ փա-
րաւոնուն Ղեհիւրէյի գաթըլանտը ,
վէ գավմը սալը վէրմէտի :
8 Վ֊է Բապպ Ա՛ովսէսէ վէ Ըհա-
րոնա տէտի . Վ֊էնտիլէրինիզէ՝ ա-
վուճլարընըզ տօղուսու քիւլհան
քիւլիւ ալըն , վէ Ա՛ովսէս օնու
փարաւոնուն էօնիւնտէ կէօյէ տօղ-
9րու սաչըրն : Վ֊է պիւթիւն Ա՛ը-
սըը տիյարը իւզէրինէ թօզա տէօ-
նէ , վէ ճիւմլէ Ա՛ըսըը տիյարընտա
ատէմլէրին հէմ հայվանլարըն իւ-
զէրինէ Ե֊ջըպանլար չըգարան գա-
10պարճըգլար օլա : Իմտի քիւլհան
քիւլհունիւ ալտըլար , վէ փա-
րաւոնուն էօնիւնտէ տուրտուլար .
վէ Ա՛ովսէս օնու կէօյէ տօղրու
սաչմագ իլէ , ատէմլէրտէ վէ հայ-
վանլարտա Ը֊չըպանլար չըգարան
11գապարճըգլար օլտու : Վ֊է Ը֊սահ-
հարլար՝ գապարճըգլարըն սէպէ-
պինտէն Ա՛ովսէսին էօնիւնտէ տուր-
մաղա գատիր տէյիլլէր իտի . զի-
րա գապարճըգլար՝ հէմ սահհար-
լարտա հէմ ճիւմլէ Ա՛ըսըրլըլար-
12տա օլտու : Վ֊է Բապպ փարաւո-
նուն եհիւրէյինի սէրթլէթտի , վէ
Բ֊Բապպըն Ա՛ովսէսէ տէտիյի՝ կիպի՝
օնլարը տինկլէմէտի :
13 Ընտէն Բապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Բ֊Ցապահտան էրքէն գալգ , վէ
փարաւոնուն հուզուրունտա տուր ,
վէ օնա տէ քի՝ Ի՛սրանիլէրին Ըհ-
լահը Բապպ պէօյլէ տէր . Գավ-
մըմը պանա ի՛պատէթ էթմէյէ սա-
14լը վէր : Օ֊իրա պու քէրրէ պէն՝
հէփ պէլալարըմը սէնին եհիւրէ-
յինէ վէ գուլլարընա հէմ գավմը-
նա կէօնտէրիրիմ . Թա Ւպիլէսին
քի՝ պիւթիւն եէրտէ պէնիմ կիպի
15հօգ տուր : Օ֊իրա չիմտի Է֊էլիմի
սալըպ՝ սէնի վէ գավմընը Թաո՛ւն
իլէ վուրուրում , վէ եէրտէն հօղ
16օլուրսուն : Վ֊է սէնի Ծ֊հէման
պունուն ինչունն գալտըրտըմ քի՝
գուվվէթիմի սէնտէ կէօսթէրէյիմ ,
վէ ատըմ պիւթիւն եէրտէ նագլ
17օլունա : Այն տահա գավմըմա
գարշը տուրուպ՝ օնլարը սալը վէր-
18մէ֊զիսին : Ինչէ պէն՝ եարընը պու
վագթ զալէթ աղըր տօղու եաղտը-
րըրըմ , քի օնուն կիպի Ա՛ըսըրտա՝
Թէմէլի գուրուլտուղու կիւնտէն
19պէրու պու անէտեկին օլմատը : Վ֊է
չիմտի կէօնտէրիպ՝ սիւրիւնիւ՝ վէ
սահրատա հէր նէյն վար իսէ , գա-
չըը . պէրա սահրատա պուլտունուպ՝
էվվէլքէ տէվէլերիլմէյէն ճիւմլէ ա-
տէմ վէ հայվան իւզէրինէ տօղու
էնէճէք , վէ օնլար հէլաք օլուր :
20փարաւոնուն գուլլարընտան Բապ-
պըն սէօղիւնտէն գօրգան՝ գուլլա-
րընը վէ սիւրիւսիւնիւ էվվէլքէ գա-
21չըրտը : Իմմա Բապպըն սէօղիւնիւ
եիւրէյինէ գօմայան՝ գուլլարընը վէ
սիւրիւսիւնիւ սահրատա գօյվէրտի :
22 Իմտի Բապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Իլինի կէօյէ տօղրու ուզաթ , վէ
պիւթիւն Ա՛ըսըը տիյարընտա՝ ա-
տէմլէր վէ հայվանլար իւզէրինէ՝
վէ Ա՛ըսըը տիյարընտա օլան սահ-
րանըն ճիւմլէ օթմու իւզէրինէ տօ-
23ղու սաչմագ իլէ , ատէմլէրտէ վէ
սասընը կէօյէ տօղրու ուզաթտը .
վէ Բապպ՝ կիւրիւլթիւլէր վէ տօ-
ղու կէօնտէրտի , հէմ եէրին իւ-
զէրինէ աթէչ եիւրիւտիւ . վէ
Բապպ՝ Ա՛ըսըը տիյարընըն իւզէրի-
24նէ տօղու եաղտըրտը : Վ֊է տօղու՝
հէմ տօղունուն օրթասընտա գա-
րըշըգ աթէչ կէլտի . չէօյլէ չիտ-
տէթլի իտի քի՝ ճիւմլէ Ա՛ըսըը տի-
յարընտա՝ թայիֆէ օլալըտան պէ-
25րու օնուն կիպի օլմամըշ իտի : Վ֊է
տօղու՝ պիւթիւն Ա՛ըսըը տիյարըն-
տա՝ սահրատա ճիւմլէ օլանը ա-
տէմտէն հայվանա վարընձա վուր-
տու . հէմ տօղու՝ Ը֊սահրանըն
ճիւմլէ օթմունու վուրտու , վէ
սահրանըն ճիւմլէ աղաճլարընը
26գըրտը : Ընճագ Ղ֊Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն օլտուգլարը Կեսեմ թօփ-
27րաղընտա տօղու օլմատը : Վ֊է
փարաւոն կէօնտէրտի , վէ Ա՛ովսէս
իլէ Ըհարոնու չաղըրըպ՝ օնլարա
տէտի . Ը֊պու քէրրէ կիւնահ իշ-
լէտիմ . Ը֊Յհովա սատըգ տըր ,
ամմա պէն վէ գավմըմ ֆասըգլար
28իզ : Ը֊Բապպա նիյազ էտին քի՝
Ի֊լլահընն կիւրլէմէլէրի վէ տօղու
կէլմէքտէն քէսիլսին . վէ սիզի սա-
լը վէրէյիմ , վէ արթըգ տուրմա-
29յասընըզ : Վ֊է Ա՛ովսէս օնա տէտի .
Շ֊էհրտէն չըգտըղըմ կիպի՝ Ղ֊էլէ-
բիմի Բապպա ուզաթըրըմ , վէ կիւր-
լէմէլէր տինէր , հէմ տօղու ար-
թըգ օլմազ . Թա պիլէսին քի՝ Ղ֊եէր

Թ. Ի'. Լ: 1491.

Ը֊Ցայս.ժէ. 8:

Բ֊Օր. ԻԲ. 27:

Ը Պ. Բ. 18, 19: Բ֊Տիմ. Գ. 9:

Ժ Պ. Է. 21:

Ի Պ. Ը. 20:

Լ Պ. Բ. 10:

Ի Պ. Գ. 20:

Ծ Պաչ. Պ. ԺԶ. 17: Ը֊ռաք. Ժ֊Ղ. 4: Հ֊ռով. Թ. 17: Ա Պետ. Բ. 9:

Ե֊Ցայս.ժէ. 3:

Ը֊Ցայս.ժէ. 21:

Հ Ցես. Ջ. 11: Պաշ. ԺԸ. 13: Հբ. 4: ԽԵ. 33: Ճխ. 8: Ն. Հ. 30: Ղ֊զեկ. ՀԸ. 22: Ցայս. Ը. 7:

Յ Պաշ. ԽԵ. 33:

Ղ Ի֊ա. 4, 6: Պ. Ը. 23: Ջ. 23: Ժա. 7: Ժբ. 13: Ն. Ը. 18, 19:

Ճ Պ. Ջ. 16: Ֆբ Մ֊Ն. Ժբ. 6: Պաշ. Ճ֊Թ. 4: Ճխ. 17: Ղեբ. Ա. 18: Պետ. Թ. 14:

Ոյ Պ. Ը. 8, 28: Ջ. 17: Կոր. Ը. 24:

Ն Ֆ Թագ. Ը. 22, 38: Պաշ. Ճխ. 6: Ն. Ա. 15:

Ղ Պաշ. ԻԲ. 1: Ա Պետ. Ջ. 26:

Digitized by Google

30 Պապպը տըը։ Ըմմա՞պէն պիլէրիմ՝ քի՝ սէն հեմ գուլլարըն տահա Պապպ Ըլլահըն հուզուրունտան գօրգմազընըզ։
31 Իմմի՝ քէթէն վէ սրփա վուրուլտու։ զիրա Նարփա պաշագլանմըշ՝ վէ քէթէն թօխտմա վարմըշ իտի։
32 Ըմմա պուղտայ վէ չավտար վուրուլմատը։ զիրա օնլար կէձ եէ-
33 թիշիը։ Ալ է Մովսէս փարաւոնուն հանընտան շէհրտէն տիշարը չըգըպ՝ Եէլէրինի Պապպ ուզաթը։ վէ կիւրէմէլէր հեմ տօլու տինտի, վէ եէրէ եաղմուր տէօ-
34 քիւլմտի։ Ալ է փարաւոն՝ եաղմուրուն վէ տօլունուն վէ կիւրէմէլէրին տինտիյինի կէօրիւնճէ, եինէ կիւնահ էտիպ՝ եիւրէյինի գաթըլաթը, կէրէք քէնտիսի կէ-
35 րէք գուլլարը։ Իմմի Ըփարաւոնուն եիւրէյի սէրթլէնտի, վէ Պապպըն Մովսէսին վասիթասի իլէ տէտիյի կիպի՝ Իսրայէլ օղուլլարընը սալը վէրմէտի։

ՊԸՊ Ժ

Ըլլահըն չէքիրկէլէր կէօնտէրմէյէ թէհչիտ էթմէյի։ 7 փարաւոնուն՝ գուլլարընըն սէօզիւ իլէ Իսրայէլիւէրի կէօնտէրմէյէ կէօնլէ։ Ա՛յլ էթմէյի։ 12 Ըչէքիրկէլէրին կէլմէսի։ 16 փարաւոնուն Մովսէս իլէ սէօյլէշտիյի։ 21 Փարաւոզընըն օլտուղուս։ 24 փարաւոնան եինէ Մովսէս իլէ սէօյլէշմէսի, 27 վէ եինէ գաթըլանըզպ փիշման օլմասը։

1 Ալ է Պապպ Մովսէսէ տէտի՝ փարաւոնա վար՝ զիրա ՞պէն օնուն եիւրէյինի՝ վէ գուլլարընըն եիւրէյինի գաթըլաթտըմ՝ չէօյլէ քի՝ պու Բա՛ալամթլէրիմի օնլարըն
2 օրթասընտա գըլայըմ՝ ՞էմ չէօյլէ քի Մըսըրտա էթտիքլէրիմի՝ վէ ա-
3 թալարընտա գօտուղում ա՛լամեթլէրիմի՝ ՞օղլուն վէ օղլունուն օղլու տինկլէր իքէն նագլ էտէսին, վէ Պապպ պէն օլտուղումու պիլէսինիզ։
3 Ալ է Մովսէս իլէ Ըհարոն փարաւոնա վարըպ՝ օնա տէտիլէր՝ Ի՛պրանիլէրին Ըլլահը Ա՛հովա՝
4 պէօյլէ տէր՝ ՞նէ՞ զէմանէտէք Ո՛հուզուրումտա թէվազո՛ւ էթմէքտէն իմթինա՝ էտէրսին՝ գավմըմը պանա Ի՛պաեէթ էթմէյէ սալը վէր։
5 Օ՛իրա էյէր գավմըմը սալը վէրմէքտէն իմթինա՝ էտէր իսէն, իշ-
թէ եարըն սինօրլարընա Է՛էեիրկէ-
5 լէր կէթիրիրիմ՝ Ալ եէրին նիւզէիւնիմ՝ վէ էմնէ եէ-
րի կէօրմէյէ գատիր օլմայա՝ վէ
6 տօլուտան գուրթուլմուշ սիզէ պա-
գը գալանը Ո՛եէյէլէր, հեմ սահ-
րատա պիլթէն հէփ աղաճլարընըզը
6 եէյէլէր։ Ալ է սէնին Է՛էվէրինէ՝ վէ հէփ գուլլարընըն էվէրինէ՝ վէ ճիւմլէ Ա՛ըսըրլըլարըն էվէրինէ տօլալար, չէօյլէ քի պապալարըն վէ պապալարընըն պապալարը՝ եէ-
րին իւզէրինտէ օլտուգլարը կիւնտէն թա պու կիւնէտէք՝ պէօյլէ-
սինի կէօրմէտիլէր՝ անտէն տէօ-
նիւպ՝ փարաւոնուն հանընտան չըգ-
7 տը։ Ալ է փարաւոնուն գուլլարը օնա տէտիլէր՝ ՞նէ՞ զէմանէտէք պու պիզէ ըտուզագ իչիւն օլուր՝ ատէմլէրի սալը վէր քի՝ քէնտիլէ-
րին Ըլլահը Լ՛Հովայա Ի՛պաեէթ էտէլէր՝ Ա՛ըսըրըն պէրպատ օլ-
տուղունու տահա պիլմէ՞զմիսին։
8 Իմմի Մովսէս իլէ Ըհարոնու փա-
րաւոնա տէօնտէրտիլէր, վէ օ օն-
լարա տէտի՝ Կիտին, Ըլլահընըզ Լ՛Հովայա Ի՛պաեէթ էտին՝ լաէյն
9 կիտէճէքլէր քի՛մ քի՛մ տիր։ Ալ է Մովսէս տէտի՝ Կէնճլէրիմիզ իլէ վէ իհթիյարլարըմըզ իլէ կիտէրիզ, օղուլլարըմըզ իլէ վէ գըզլարըմըզ իլէ՝ սիւրիւլէրիմիզ իլէ վէ սըղրլա-
րըմըզ իլէ կիտէրիւզ՝ զիրա Պապպ
10 Ը՛պայրամըմըզ վար։ Իմմի օնլա-
րա տէտի՝ Նիճէ պէն սիզի վէ չօ-
ճուգլարընըզը սալը վէրիր իսէմ, Պապպ պիլէնիզճէ էօյլէ օլսուն՝ պագըն քի՝ գարշընըզտա նէ պէլա
11 վար։ Պէօյլէ տէյիւ՝ հալա եր-
քէքլէր կիտիսի՝ Պապպա Ի՛պաեէթ էտին, զիրա սիզ պունու իսթէր իտինիզ՝ վէ օնլարը փարաւոնուն հուզուրունտան գօվտուլար։
12 Ընտէն Պապպ Մովսէսէ տէտի՝ Ա՛ըսըը տիյարը իւզէրինէ չէքիրկէ-
լէր իչիւն Է՛լիւնի ուզաթ, վէ Ա՛ը-
սըը տիյարը իւզէրինէ չըգալար, վէ Է՛եէրին պիւթիւն օթուրունու՝ տօ-
լուտան ճիւմլէ գալանը եէյէլէր։
13 Ալ է Մովսէս Ա՛ըսըը տիյարը իւ-
զէրինէ ա՛սասընը ուզաթտը, վէ Պապպ պիւթիւն օլ կիւն վէ պիւ-
թիւն օլ կէճէ Եէրին իւզէրինէ

կիւնտօղուսու եէլի էստիրտի • վէ սապահ օլունճա , կիւնտօղուսու
14եէլի չէքիրկէլէրի կէթիրտի : վ֊է ՙչէքիրկէլէր պիւթիւն Ա֊ըսըր տի֊
յարը իւզէրինէ չոգըպ՝ ճիւմլէ Ա֊ըսըր սինօրուննա գօնտուլար • դա֊
յէթ իլէ չօգ իտիլէր • ՚օնլարտան էվվէլ էօյլէ չէքիրկէ օլմատը , վէ
օնլարտան սօնկրա էօյլէ օլմայա֊
15ճագ տըր : վ֊է ՚պիւթիւն եէրին եիւզիւնիւ գափլատըլար , վէ եէր
գարարտը , վէ ՚եէրին ճիւմլէ օ֊
թտունու՝ վէ տօղուտան գալան ա֊
ղաճլարըն հէփ մէյվէլէրինի եէտի֊
լէր • վէ պիւթիւն Ա֊ըսըր տիյա֊
րընտա օլան աղաճլարտա վէ սահ֊
րանըն օթլարընտա հիչ եէչիլլիք
գալմատը :
16 Լմտի փարաւոն ա՛ճէլէթէն
Ա֊ովսէսի վէ Ա֊հարոնու չաղըրտը ,
վէ տէտի • ՙԱլլահընըզ Բապպա
17վէ սիզէ խաթա էթտիմ : վ֊է հա֊
լա քէրէմ էտիպ՝ եալընըզ պու տէ֊
ֆա՝ գապահլաթըմը ա՛ֆվ էտին ,
վէ ՚Ալլահընըզ Բապպա նիյազ է֊
տին քի՝ իւզէրիմտէն հէման պու
18էօլիւմիւ գալտրըսըն : վ֊է օ՛ղփա֊
բաւոնուն եանընտան չըգտը , վէ
19Բապպա նիյազ էթտի : վ֊է Բապպ
պիր փէք շիտտէթլի պաճը եէլի
տէօնտէրտի , վէ չէքիրկէլէրի գալ֊
տրըպ՝ օնլարը ՚ֆրըզլ տէնիզէ
սիւրտիւ • ճիւմլէ Ա֊ըսըր սինօրուն֊
տա՝ հիչ պիր ՚չէքիրկէ գալմատը :
20Լմմա Բապպ փարաւոնուն եիւրէ֊
յինի սէրթլէթտի , վէ օ՛ Իսրայէլ
օղուլլարընը սալը վէրմէտի :
21 Ընտէն Բապպ Ա֊ովսէսէ տէտի •
Յիչինի կէօյէ տօղրու ուզաթ , վէ
Ա֊ըսըր տիյարընըն իւզէրինտէ գա֊
բանլըգ օլա , պիր էլլէնիր գարան֊
22լըգ օլա : վ֊է Ա֊ովսէս էլլինի կէօ֊
յէ տօղրու ուզաթտը , վէ պիւ֊
թիւն Ա֊ըսըր տիյարընտա իչ կիւն
23 ՚գապգարա գարանլըգ օլտու : Պի֊
րի պիրինի կէօրմէզլէր իտի , վէ
իչ կիւն հիչ քիմսէ մահալինտէն
գալգմատը • ամմա ՙճիւմլէ Իս֊
րայէլ օղուլլարընըն մէաբեանլարըն֊
տա այտրընլըգլարը վար իտի :
24 վ֊է փարաւոն Ա֊ովսէսի չաղը֊
րըպ ՚տէտի • կիտին , Եհովայա
ի՛պատէթ էտին , անճագ սիւրիւ֊
լէրինիզ վէ սլղրլարընըզ գալսըն •
Ւչօճուգլարընըզ տախի՝ սիզին իլէ
25վարսընլար : վ֊է Ա֊ովսէս տէտի •
Ոչն տէ էլլիմիզէ գուրպանլար վէ
պիւթիւն եանմալար վէրմէլիսին ,
քի Ա֊լլահընըզ Բապպա սունալըմ :
26վ֊է սիւրիւլէրիմիզ տախի՝ պիր
թըրնագ գալմայարագ՝ պիզիմ իլէ
կիտէճէք տիր • զերա Ա֊լլահընըզ
Բապպա ի՛պատէթ էթմէք իչիւն՝
օնլարտան ալմալը լըզը • վէ թա պիզ
օրայա վարընճայէտէք , Բապպա նէ
իլէ ի՛պատէթ իտէճէյիմիզի պիլ֊
27մէզիզ : վ֊է Բապպ ՚փարաւո֊
նուն եիւրէյինի սէրթլէթտի , վէ
օնլարը սալը վէրմէք իսթէմէտի :
28 ՚Էմ փարաւոն օնա տէտի • Եա֊
նընտան կիթ • քէնտինի սագրն ,
պիր տահա եիւզիւմիւ կէօրմէյէ֊
սին • զերա եիւզիւմիւ կէօրտիւյիւն
29կիւնտէ՝ էօլիւրսիւն : վ֊է Ա֊ով֊
սէս տէտի • Տօղրու սէօյլէտտին •
Ես պիր տահա եիւզիւնիւ կէօրմէյէ֊
ճէյիմ :

ՊԸՊ ԺԸ

Ալլահըն Իսրայէլլիլէրէ՝ գօնշուլարընտան ալ֊
թուն վէ կիւմիւշ էշիա էտուիտճ ալտրնլար
տէյիւ կէօնտէրտիյի խապէր : և Ա֊ովսէսին
փարաւոնա՝ իւչ տօղուշլարընա էօլիւմ կէ֊
լէճէք տէյիւ խապէր վէրտիյի :

1Ե֊մմա Բապպ Ա֊ովսէսէ տէմիշ
իտի քի՝ փարաւոնուն իւզէրինէ
վէ Ա֊ըսըրըն իւզէրինէ պիր պէլա
տահա կէթիրէճէյիմ՝ անտէն սօնկ֊
րա սիզի պուրատան սալը վէրէճէք
տիր • վէ ՙսալը վէրտիյինտէ՝ սիզի
պուրատան էլալէթթէ պիւսպիւ֊
2թիւն սիւրէճէք տիր : Էալա գավմ
իչինտիր իքէն սէօյլէ քի , հէր էրքէք
քէնտի գօնշուսունտան՝ վէ հէր գա֊
րը քէնտի գօնշուսունտան ՚հիւ֊
միւշ շէյլէր վէ ալթուն շէյլէր
3տիլէսին : վ֊է ՚Բապպ գավմա
Ա֊ըսըրլըլարըն նազարընտա լուժք
վէրտի • ՚Ա֊ովսէս տախի Ա֊ըսըր
տիյարընտա փարաւոնուն գուլլա֊
րընըն նազարընտա՝ վէ գավմին նա֊
զարընտա զայէթ պէօյիւք քիմսէ ի֊
տի :
4 Լմտի Ա֊ովսէս տէտի քի՝ Բապպ
պէօյլէ տէր • ՚Միսրն կէճէ եարըսըն֊
տա Ա֊ըսըրըն օրթասընա չըգա֊
5րըմ • վ֊է Ա֊ըսըր տիյարընտա
ՙՀէր իլք տօղուշ էօլէճէք տիր ,

Լ Ասղ • հր • 46 : ԽԵ • 34 :

Ի Ծովկ • բ • 2 :

Ե Խա • 5 :

Ը Սաղ • ԽԷ • 35 :

Հ պ • թ • 27 :

Յ պ • թ • 28 : Ջ ՀՒագ • ժգ • 6 :

Ղ պ • ը • 30 :

Ճ Ծովկ • բ • 29 :

Մ պ • ԺԱ • 21 : ժա • 10 :

Յ պ • թ • 32 :

Ն Սաղ • ԽԷ • 28 :

Շ պ • ը • 22 :

Ո Խա • 8 :

Շ Խա • 10 •

Ո Խա • 20 : պ • ֆ • 21 : ժգ • 4 , 8 :

Ղ Խբ • ժա • 27 :

ա պ • ժԲ • 31 , 33 , 39 :

Բ պ • ֆ • 22 : ժԲ • 35 •

Գ պ • ֆ • 21 : ժԲ • 36 : Սաղ • ԺԶ • 46 :

Դ Բ ՀՒագ • է • 9 : Նէհ • թ • 4 :

Է պ • ժԲ • 13 , 23 , 29 : Ա֊մովս • Բ • 17 :

Ը պ • ժԲ • 12 , 29 : Ա֊մովս • ի • 10 :

Digitized by Google

թ. ի՛. ի՝. 1491։

—

թախթը իւզերինտե օթուրան փա-
բաւոնուն իլք տօղուշունտան թա-
տէյիրմէնին արտընտա օլան խա-
լայըղըն իլք տօղուշունա՝ վէ ճիւմ-
լէ տաւարլարըն իլք տօղանընտա-
6 տէք ։ Վ֊է ճիւմլէ Ա՛ըսըը տիյա-
ըընտա պիր Ե՛պէյիւք ֆէրեատ օ-
լուր ։ չէօյլէ քի օնուն կիպի օլմա-
ը , վէ պիր տահա օնուն կիպլի
օլմայաճագ տըր ։

ե. գ. ժբ. 10։ Ա՛ել. ե. 17։

7 Վ֊է ճիւմլէ Ը՛սրայէլ օղուլլա-
րընա՝ Ը՛ատէմտէն Հայվանատէք՝
քէօփէք պիլէ տիլինի ուզաթմայա .
թա պիլէսինիզ քի՝ Ը՛ապպ Ա՛ըսը-
լըլար իլէ Ը՛սրայէլլէն մապէյնինի

բ. գ. բ. 22։ ի. Օ՛ս. ժ. 31։

8 այրըտ էթմիշ տիր ։ Վ֊է Ե՛ճիւմլէ
շու գուլլարըն պանա էնէլէր , վէ
պանա թէմէննա էտիպ տէյէլէր քի՝
Ա՛ըն վէ ճիւմլէ Ե՛սանա թապի՝ օլան
խալէ՝ չըգըն , վէ անտէն սօնկրա
չըգաճաղըմ . վէ Ա՛ովսէս խըշմ ու
ղազապ իլէ փարաւոնուն հուզու-
բունտան չըգտը ։

ե. գ. ժբ. 38։

9 Վ֊է Ը՛ապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Ե՛փարաւոն սիզի տինկլէմէյէճէք ,
թա քի Ա՛ըսըը տիյարընտա Ե՛մի՛ե-

ի. գ. ի. 10։ ե. 5։ Ա՛ել. ե. 3։

10 ճիզաթլարըմըը չօղալտայըմ ։ Ի՛մոի
Ա՛ովսէս իլէ Ը՛հարոն ճիւմլէ պու
մի՛ւճիզաթլարը փարաւոնուն հու-
զուրունտա էթտիլէր . վէ Ե՛ապպ
փարաւոնուն եիւրէյինի սէրթլէթ-
տի , վէ Ի՛սրայէլ օղուլլարընը քէն-
տի տիյարընտան սալը վէրմէտի ։

Ա՛ել. ե. 1։ ի. գ. ի. 3։

ՊԸՊ ՀՐ

Նըզոշընըն Թէզաթիւ օլունմասը ։ 3 Պասէ-
քին Թախսիս օլաուղու ։ 11 Պասէքին այն
ուաւէքի ։ 15 Խամուրսուզլարըն Ռէտի կիւ-
նիւ ։ 29 Իլք տօղուշլարըն էօլտիւրիւլմիւ-
սիւ ։ 31 Ի՛սրայէլլիէրին՝ տիյարտան գօ-
վուլուգու ։ 37 Ա՛ոկքովճա կէլտիքէրի ։ 43
Պասէքին գանունունու ։

1 Վ֊է Ը՛ապպ՝ Ա՛ըսըը տիյարընտա
Ա՛ովսէսէ վէ Ը՛հարոնա սէօյ-
2 լէյիպ տէտի . Ա՛պու այ՝ սիզէ այ-
լարըն պաշը օլա . սիզէ ՌԼ այ-
3 լարընըն իլքի օլա ։ Ի՛սրայէլլէն
ճիւմլէ ճէմաա՛թընա նէօյլէյիպ
տէյին . Պու այըն օնունճունա
հէր քէս քէնտինէ՝ պապալարընըզ
եվինէէ պիրէր գուզու՝ Ե՛ոնէ էվ
պաշընա պիրէր գուզու ալըն ։
4 Վ֊է էյէր պիր էվ պիր գուզու ի-
չինէն ազ օլուր իսէ , օլ քիմսէ էվինէ

ե. գ. ի. 1։ ի. գ. ի. 1491։

—

եագըն օլան գօնշուսու իլէ՝ Ճան-
լարը սայըսընճա ալա . գուզունուն
իւզերինէ հէր քէսին եէյէճէյինէ
5 կէօրէ հիսապ էտէսինիզ ։ Գ՛ու-
զունուզ Ե՛այըպտըզ էրքէք՝ Ե՛պիր
եըլլըգ օլա . գօյունլարտան եա-
6 խօտ քէչիլէրտէն ալասընըզ ։ Վ֊է
օնու թա պու այըն Ե՛օնտէօրտիւն-
ճիւ կիւնիւնէտէք սագլայասընըզ .
վէ օնու Ի՛սրայէլ ճէմաա՛թընըն
ճիւմլէ ճիւմհիւրիւ՝ ախշամ իւս-
7 թիւ պօղազլասըն ։ Վ֊է գանտան
ալըպ՝ օնու օլ իչինտէ եէյէճէք օլ-
տուգլարը էվլէրին գափուսունուն
իքի սեօվէլէրինէ վէ իւսթ էշիկինէ
8 սիւրէլէր ։ Վ֊է էթի օլ կէճէ եէ-
յէլէր . օնու աթէշտէ պիրեան օլ-
մուշ՝ Ե՛խամուրսուզլար վէ աճի օթ-
9 լար իլէ եէյէլէր ։ Օ՛նտան չիյ՝
եա սուտա գայնանըպ փիշմիշ եէ-
մէյէսինիզ , իլլա Ը՛աթէշտէ պիր-
եան օլմուշ՝ պաշընը փաչալարը վէ
իչլէրի իլէ պէրապէր Է՛էյէսինիզ ։
10 Վ֊է Ե՛օնտան սապահատէք ալըգօ-
մայասընըզ . ամմա օնտան սապա-
հատէք գալանը աթէշէ եագասը-
11 նըզ ։ Վ֊է օնու պու ուսլուպ իւզրէ
եէյէսինիզ . Պէլլէրինիզ գուշան-
մուշ՝ այագգապալարընըզ այագլարը-
նըզտա՝ վէ տէյնէքլէրինիզ էլլէ-
րինիզտէ օլարագ՝ օնու ա՛ճէլէ իլէ
եէյէսինիզ . պու՝ Ը՛պապա *Պա-
12 սէք տիր ։ Վ֊է պու Ը՛կէճէտէ Ա՛ը-
սըը տիյարընտան կէչէճէյիմ , վէ
Ա՛ըսըը տիյարընտա հէր իլք տօ-
ղուշու՝ աստմտէն հայվանա վա-
րընճա վուրաճաղըմ . հէմ Ե՛Ա՛ը-
սըրըն ճիւմլէ ալըսհլարընա՝ ահ-
քեամլէր իճրա էտէճէյիմ . Ը՛պապ
13 պէն իմ ։ Վ֊է գան՝ սիզլէն օլտուս-
ղունուզ էվլէրին իւզերինտէ սիզէ
նիշան իչիւն օլա , վէ գանը կէօր-
տիւյիւմտէ՝ իւզերինիզտէն Ե՛կէչէ-
ճէյիմ . վէ Ա՛ըսըը տիյարընը վուր-
տուղումտա՝ հէլաք էտէճէք գըր-
14 ղընն սիզէ հէլմէյէճէք ։ Վ֊է օլ
կիւն սիզէ՝ Ե՛զիքը իչիւն օլա , վէ
օնու Ը՛պապա պայրամ սագլայա-
սընըզ . օնու տէվլէրինիզճէ Ե՛է-
պէտի գանուն տէյիւ պայրամ սագ-
15 լայասընըզ ։ Ի՛չէտի կիւն խամուր-
սուզլար եէյէսինիզ . հէման իլք
կիւնտէ՝ մայայը էվլէրինիզտէն կի-
տէրէսինիզ . զիրա իլք կիւնտէն

ե. գ. ի. 4։ ի. Օ՛ս. ժ. 1։

Ե՛ել. ի. 19, 20, 21։ Ա՛ել. ա. 8, 14 ։ Նբր . թ. 14 ։ ա Պետ . ա. 19 ։

է. Ի՛ել. իէ. 12 ։

Ը՛ Ի՛ել. իէ. 5։ ճնոս. թ. 3։ իը. 16 ։ բ Օր. ժգ. 1, 6 ։

է պ. լէ. 25։ ճնոս . թ. 11 ։ բ Օր . ժգ . 3 ։ ա Նոր . է. 8։ ղբ Օր. ժգ. 7 ։

է պ. իգ. 18։ լէ. 25 ։

ը բ Օր. ժգ. 5 ։

* Ի՛պր. Նէէմ. 17 ։

ը պ. ժա. 4, 5։ Ը՛մովս. է. 17 ։

ժ ճնոս . լէ. 4 ։

է պ . գ. 2 ։

լ պ . ժգ. 9։

† Ի՛պրանիս. ձէտ պու լուղէթ իլէ պասէք լաւզէթի պիր տիր ։

է Ի՛ել. իգ. 4, 5։ է. ճնոգ. իգ. 21 ։

ժ Խա. 24, 43։ պ. ժգ. 10։

է պ . ժէ. 6, 7 ։ իգ. 15։ լէ. 18, 25։ Ի՛ել. իգ. 5, 6։ ճնոս. իը. 17։ ը Օր . ժգ . 3, 8։ ա Նոր . է . 7։

Digitized by Google

եէտինճի կիւնէտէք հէր քիմ մա-
յալը եէր իսէ ՝ օլ ճան Իսրայէլտէն
16 հէլաք օլունա ։ Վ֊է իլք կիւնտէ
՚ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլա , եէտինճի
կիւնտէ տախի սիզէ ա՛զիզ ճէմի՛-
յէթ օլա ։ օլ կի֊նէրտէ հիչ պիր
իշ իշլէնմէյէն , անճագ հէր քէսին
եէյէճէյի՛ սիզտէն եաղընըզ օ իշ-
17 լէնսին ։ Վ֊է խամուրսուզլար պայ-
րամընը սագլայասընըզ , զիրա ա՛ս-
քէրլէրինիզի Ա֊ընը տիյարընտան
հէման ՚օլ կիւնտէ չըգարտըմ ։ իմ-
տի տէվըլէրինիզճէ էպէտի գանուն
իւզրէ օլ կիւնիւ սագլայասընըզ ։
18 ՚Էվվէլքի այտա՝ այրն օն տէօր-
տիւնճիւ կիւնիւնիւն ախշամընտան՝
այրն իյիրմի պիրինճի կիւնիւնիւն
ախշամընատէք խամուրսուզլար եէ-
19 յէսինիզ ։ ՚Էտի կիւն էվվէրինիզտէ
մայա պուլունմայա . զիրա հէր քիմ
մայալը եէր իսէ ՝ ՚օլ ճան Իսրայէ-
լին ճէմաա՛թընտան հէլաք օլունա ,
եատ օլսուն՝ եէրին եէրլիսի օլսուն ։
20 Ո՞իչ մայալը եէմէյէսինիզ . ճիւմ-
լէ մէաքեանլարընըզտա խամուր-
սուզլար եէյէսինիզ ։
21 Վ֊է Ա֊ովսէս Իսրայէլին ճիւմլէ
իսթիյարլարընը չաղըրըպ՝ օնլարա
տէտի . ՚Ի֊էնտիլէրինիզէ՝ էվ
պարգլարընըզա կէօրէ չէքիպ՝ պէ-
րէր գուզու ալըն , վէ ՚պասքի
22 պօղազլայըն ։ Վ֊է Ըպիր զուճա տէ-
մէտի ալըպ՝ էէյէնտէ օլան գանա
պաթրըրն , վէ ՚՚գափուննուն իւսթ
էէիյինէ վէ իքի սէօվէլէրինէ լէ-
յէնտէ օլան գանտան սիւրիւն , վէ
սապահատէք՝ սիզտէն հիչ քիմսէ
էվինին գափըսընտան չըգմասըն ։
23 Օ֊իրա Ի֊ապպ Ա֊ընըզը վուրմա-
ղա կէչէճէք , վէ գափուննուն իւսթ
էէիյինտէ վէ իքի սէօվէլէրինտէ
գանը կէօրտիւքտէ , Իապպ գա-
փուննուն իւսթիւնտէն կէչէճէք , վէ
՚՚խարապ էտիճիյի էվէրինիզէ՝ հէ-
լաք իմմէք իչիւն՝ կիրմէյէ Ըգոյ-
24 վէրմէյէճէք տիր ։ Վ֊է պու չէյի՝
քէնտինէ վէ օղուլլարընա գանուն
տէյիւ էպէտէտէք սագլայասընըզ ։
25 Վ֊է վագի՝ օլա քի՝ Իապպն ՚՚տէ-
տիյի կիսի սիզէ վէրէճէյի տիյա-
րա վարտըղընըզտա , պու խըզմէթի
26 սագլայասընըզ ։ Վ֊է ՚՚վագի՝ օլա
քի օղուլլարընըզ սիզէ՝ պու խըզ-
մէթտէն մէրամընըզ նէ՞ տիր տէ-

27 տիքլէրինտէ , տէյէսինիզ քի՝ Էզրա
Իապպա պասնէք գուրպանը տըր .
չիւն քի Ա֊ըսըրը հէլաք էթտիյի
զէման՝ Ա֊ըսըրտա Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն էվէլէրի իւսթիւնտէն կէչ-
տի , վէ էվէլէրիմզի խէլաս էյլէ-
տի . վէ գավմ ՚էյիլիպ՝ սէճտէ
28 գըլտը ։ Ը֊ընտէն Իսրայէլ օղուլ-
լարը կիթտիլէր , վէ ՚Իապպըն
Ա֊ովսէսէ վէ Ը֊հարոնա էմր էթ-
տիյի կիպի էյլէտիլէր . էօյլէ էյ-
լէտիլէր ։
29 Վ֊է ՚վագի՝ օլտու քի՝ կէճէ
եարըսընտա ՚՚Իապպ Ա֊ընը տիյա-
րընտա հէր իլք տօղուշու վուր-
տու , թախթը իւզէրինտէ օթտու-
բան ՚փարաւոնուն իլք տօղուշուն-
տան՝ թա զընտանտաքի էսիրին իլք
տօղուշունա՝ վէ ճիւմլէ Հայվանըն
30 իլք տօղանընա վարընճա ։ Վ֊է
կէճէլէյին՝ փարաւոն վէ օնուն ճէ-
մի՝ գուլլարը Հէմ պիւթիւն Ա֊ը-
սը էհալիսի գալգտը , վէ Ա֊ըսը-
տա պիր ՚պէօյիւք ֆէրեատ օլտու .
զիրա էվ եօգ իտի քի՝ իչինտէ էօ-
լիւ օլմայա ։
31 Իմտի ՚կէճէ իլէ Ա֊ովսէսի վէ
Ը֊հարոնու չաղըրըպ տէտի . Գալ-
գըն , կէրէք ՚սիզ կէրէք Իսրա-
յէլ օղուլլարը պէնիմ գավմընըն
արասընտան չըգըն , վէ տէտիյի-
նիզ կիպի՝ Ը֊հովայա ֆպատէթ էթ-
32 մէյէ կիտին ։ ՚՚Իւրիւլէրինիզի
տախի՝ հէմ սըղըրլարընըզը տէտի-
յինիզ կիպի ալըպ կիտին . վէ ՚պա-
նա տախի խայը տուա՝ էյլէյին ։
33 ՚Ա֊ըսըրլըլար տախի գավմը զօրլա-
տըպ՝ օնլարը մէմլէքէթտէն եօլ-
լամազա ա՛ճէլէ էթտիրիրլէր իտի .
զիրա տէտիլէր քի՝ ՚՚էֆիմիզ էօ-
34 լիւրիւզ ։ Վ֊է գավմ խամուրսունու՝
մայայէ կէլմէզտէն էվվէլ՝ ՚խամուր
թէքքնէլէրի՝ ումուզլարը իւզէրինէ
էսվապլարը իլէ սարըլմըզ օլարագ
35 գալտըրտըլար ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլ-
լարը Ա֊ովսէսին սէօզինէ կէօրէ
էյլէտիլէր . վէ Ա֊ըսըրլըլարտան՝
Ղկիւմիւշ չէյլէր վէ ալթունը չէյ-
36 լէր վէ էսվապլար տիլէտիլէր ։ Վ֊է
՚Իապպ գավմ՝ Ա֊ըսըրլըլարընն՝
զարընտա լութֆ վէրտի , չէօյլէ քի
Ա֊ըսըրլըլար օնլարա տիլէմէտիլէր .
վէ օնլար Ա֊ըսըրլըլարը Ըսօյտու ։
37 Իմտի ՚Իսրայէլ օղուլլարը

Digitized by Google

ՔԱՄԱՆԵՍՏԷՆ Ոսկեզօծեալ կէօշիւ-
լէր • չօճուգլարտան մա՛տա Ֆալ-
թը եիւզ պին գատար եայա էր-
38 քէքլէր իտի ։ Վ֊ Նօնլար իլէ պէ-
րապէր պիր չօգ գարըշըգ գալապա-
լըգ տախի չըգտը , հէմ գօյուն-
լար վէ սըղըրլար սիւրիւսիւ ղայէթ
39 չօգ իտի ։ Վ֊ Ընըրտան չըգար-
տըգլարը խամուրտան մայասըգ
փիտէլէր փիշէրտիլէր , զիրա մա-
յայէ կէլմէմիշ իտի • չիւնկի քի
Ընըրտան գօվուրտուգլարընտա
էյլէնմէյէ գատիր տէյիլէր իտի •
վէ քէնտիլէրինէ զախիրէ տախի
հազըրլամամըշլար իտի ։
40 Վ֊ Իսրայէլ օղուլլարընըն Ը-
սրըտա սաքին օլմալարընըն միւտ-
տէթի՝ Ֆաէօրթ եիւզ օթուզ եըլ
41 իտի ։ Վ֊ վագի՝ օլտու քի տէօրթ
եիւզ օթուզ եըլըն սօնունտա՝ Հէ-
ման օլ կիւնտէ՝ Ֆապալըն ճիւմլէ
ա՛սքէրլէրի Ընըրը տիյարընտան
42 չըգար ։ Պու՝ Ֆապալ իչիւն սագ-
լանաճագ պիր կէճէ տիր , զիրա
օնլարը Ընըրը տիյարընտան չը-
գարտը • պու՝ ճիւմլէ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընտան տէվոլէրինճէ Ֆապ-
պըն սագլանաճագ կէճէսի տիր ։
43 Վ֊ Ֆապալ Ընօվսէսէ վէ Ըհա-
րոնա տէտի քի՝ Ֆաեսքէրին գանունու
պու տուր • Օնտան հիչ պիր եա-
44 պանը եէմէյէ • Ըմմա պիր քիմ-
սէնին ագչէ իլէ սաթընմըշ
հէր գուլու՝ չօնու սիւննէթի էթ-
մին իսէ , օլ զէման օ՝ օնտան եէ-
45 յէ ։ Ֆապանճը վէ իւճրէթլի
46 խըզմէթքաար՝ օնտան եէմէյէ ։ Պիր
էվոե եէնիլէ • օլ էթտէն էվտէն
տիշարը չըգարմայասըն • վէ Ֆօնուն
47 ասլա քէմիյինի գըրմայասընըզ ։ Օ-
նու՝ Ֆսրայէլէն ճիւմլէ ճէմաա՛թը
48 էյլէյէ ։ Վ֊ եանընտա պիր Ֆա-
պանճը միւսաֆիր օղուլ՝ Ֆապապ
պասնք էտէճէք օլուր իսէ , օնուն
հէր էրքէյի սիւննէթի օլունա , վէ
օլ զէման օնու էյլէմէյէ եագլաշա ,
վէ տիյարըն եէրլիսի կիսի օլա •
ամմա հիչ պիր սիւննէթսիզ օնտան
49 եէմէյէ ։ Էէրլիյէ վէ աքանըզտա
միւսաֆիր օլան եապանճըյա Ֆչէ-
50 րիա՛թ պիր օլա ։ Վ֊ ճիւմլէ Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ Ֆապալը Ընօվ-
սէսէ վէ Ըհարոնա թէնպիհ էթ-
տիյի կիսի էյլէտիլէր • էօյլէ էյ-
51 լէտիլէր ։ Վ֊ վագի՝ օլտու քի՝
հէմման օլ կիւնտէ Ֆապալ Իսրա-
յէլ օղուլլարընը Օնլարընն ա՛սքէր-
լէրինճէ Ընըրը տիյարընտան չը-
գարտը ։

ՊԸՊ ԺԿ

Իւչ տօղուշլարըն Ընլահա թագտիս օլմագ կէ-
րէք օլտուղտա ։ 3 Պասէքին զիքր օլունմասը
էմր օլունտուղտա ։ 11 Իւչ տօղան հայվանլա-
րըն Ընլահա վագֆ էթմէք գանունտա ։ 17
Իարայէլլիլէր Ընըրտան չըգըպ՝ Հալօէվէին
քէմքէլէրինի պէրապէր կէօթիւքսիւքլէրէ ։
20 Օնլարըն ՈՓամա կէլտիքլէրի ։ 21 Օն-
լարըն էօնիւճէ Ընլահըն պիր ֆէէ տիրէ-
յինտէ վէ պիր պուլութ տիրէյինտէ կէթմէ-
յի ։

1 Վ֊ Ֆապալ Ընովսէսէ սէօյլէյիպ
2 տէտի • Իսրայէլ օղուլլարընըն
արասընտա՝ կէրէք ատէմտէ կէրէք
հայվանտա հէր անա բահմինի ա-
չան՝ ճիւմլէ իլէ տօղուշտա Ֆպանա
թագտիս էյլէյէսին • օ պէնիմ օ-
3 լա ։ Վ֊ Ընովսէս գավմա տէտի •
Ընըրտան գաչտըգ էվինտէն պու
չըգտըղընըզ Ֆկիւնիւ խաթրընըզտա
սագլայասընըզ • զիրա Ֆապալ սիզի
պուրատան Ֆգուվվէթլի էլ իլէ չը-
գարտը • իմտի Ֆմայալը էֆֆէ եէնիլ-
4 մէյէ ։ ՖԱիզ պու կիւն չըգտընըզ ,
5 Ըպիպ այրընտա ։ Վ֊ վագի՝ օլա
քի՝ Ֆապալ սէնի ՎՀանանլըլարըն
վէ ՎՀետիլէրին վէ Ընմրհլուլարըն
վէ Իևևիլէրին վէ Յեբուսլուլա-
րըն տիյարընա՝ սանա վէրթ տէյիւ
Ղապապալարընա եէմին էթտիյի սիւտ
վէ պալ ագան տիյարա Ֆկէօթիւր-
տիւյինտէ , օլտէմ Ըպու խրզմէ-
թի պու Ֆայտա իճրա էտէսին ։
6 Ընէտի կիւն խամուրսուզ եէյէ-
սին , վէ եէտինճի կիւնտէ՝ Ֆապապա
7 պայրամ օլա ։ Օլ եէտի կիւնտէ
խամուրսուզ եէնիլէ • վէ եանընը-
տա Ֆմայալը կէօրիւնմէյէ , հէմ
եանընտա ճիւմլէ սինօրուննտա մա-
8 յա կէօրիւնմէյէ ։ Վ֊ Ֆօլ կիւն-
տէ օղուննա նագլ էտիպ տէյէ-
սին • Պու՝ Ա՛ընըրտան չըգտըղմա-
տա՝ Ֆպապալըն պանա էթտիյի իչիւն
9 տիւր ։ Վ֊ սանա Ֆէլինին իւզէ-
րինէ նիշան իչիւն՝ վէ կէօղլէրինին
արասընտա եատիկեար իչիւն օլա ,
Ֆա քի Ֆապալըն շէրիա՛թի աղզընը-
տա օլա • զիրա Ֆապապ սէնի Ընը-
սրըտան գուվվէթլի էլ իլէ չըգար-

ԹՈՒ • Ի՛ • Ի՛ • 1491 ։

ԽԱ • 41 ։ Ը Պ • Ջ • 26։

ՄԽ • 12 , 13 , 15։ Պ • ԽԲ • 29, 30։ ԼՁ • 19։ Վ Լ • ԻԷ • 26 ։ ՀՈՒԱ • Ֆ • 13։ Ը • 16 , 17։ ԺԲ • 15։ Բ Օր • ԺԹ • 19։ Ղ Ա • Ք • 23 ։ Ք Պ • ԺՔ • 42։ Ք Օր • ԺՂ • 3 ։ Է Պ • Ջ • 1 ։ Դ Պ • ԺՔ • 8։ Ե Պ • ԽՖ • 15։ ԼՖ • 18 ։ Ք Օր • ԺՂ • 1։ Զ Պ • Ջ • 8 ։ Է Պ • Կ • 8 ։ Ը Պ • ԺՔ • 25, 26 ։ Ը Պ • ԺՔ • 15, 16 ։

ԺՊ • ԺՔ • 19։ Ի ԽՍ • 14։ Պ • ԺԲ • 26 ։ Լ ՊԱգ ԽՍ • 16։ Պ • ԺԲ • 14 ։ ՀՈՒԱ • ԺԵ • 39 ։ Բ Օր • Կ • 8 ։ ԺՁ • 18։ Ը ՈՒԱԿ • Ձ • 9։ Ի՛ՍՄ • ԽԲ • 16 ։ Ի՛ԹՄՈ • ԽԲ • 24 ։ Ի՛ՍԱ • ԽԳ • 5 ։

Digitized by Google

ԹՎ. Ի'. Լ. 1491։

10 տը ։ Վ֊է Ե֊պու գանունենու էրլատան
էրլա վագեթընճա սագլայաքը ։
11 Վ֊է վագի՝ օլա քի՝ Թապպ սանա
վէ պապալարընա եէմին էթտիյի
կիպի՝ սէնի Վ֊ռանանըլարդըն տի֊
յարընա կէօթիւրիւ՝ օնու սանա
12 վէրտիքտէ ։ Ձհիւմլէ անա բահմի
աչանը՝ Թապպ իչիւն պըրասըն ։
վէ էտինէճէյին հայվանըն ճիւմլէ
իլք տօղան էրքէքլերի՝ Թապպըն
13 օլա ։ Վ֊է Կէչէյին հէր իլք տօ֊
ղանընը՝ գուզու իլէ ֆիտա է֊
տէսին ։ վէ էյէր ֆիտա էթմէզ ի֊
սէն ։ էնկսէսինի գըրասըն ։ վէ օ֊
ղուլլարընտա ատէմին հէր իլք տօ֊
14 ղուշունու Ձֆիտա էտէսին ։ Վ֊է
Ձվագի՝ օլա քի՝ եարընը օղլուն սա֊
նա՝ Պու նէ՞ տիր տէյիւ՝ սօրար
իսէ ։ օնա տէյէսին քի՝ Վ֊Թապպ պի֊
զի Ա֊ըսըրտան՝ գուլլուգ էվինտէն
15 գուվվէթլի էլ իլէ չըգարտը ։ Վ֊է
վագի՝ օլտու քի՝ փարաւոնուն պի֊
զի սալը վէրմէյէ կիւճիւնէ կէլմէք
իլէ ։ Թապպ Ա֊ըսըր տիյարընտա
հէր իլք տօղուշու՝ ատէմին իլք
տօղուշունտան հայվանըն իլք տօ֊
ղանընատէք՝ էօլտիւրտիւ ։ օնուն
իչիւն պէն՝ հէր անա բահմինի աչան
էրքէյի՝ Թապպա գուրպան էտէրիմ՝
վէ օղուլլարըմընի հէր իլք տօղու֊
16 շունու ֆիտա էտէրիմ ։ Վ֊է էլինին
իւզէրինէ Ձնիշան իչիւն՝ վէ կէօզէ֊
րինին արասընտա ալն պաղը իչիւն
օլա ։ զէրա Թապպ պիզի Ա֊ըսըր֊
տան գուվվէթլի էլ իլէ չըգարտը ։
17 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ փարաւոն
գավմը սալը վէրտիյինտէ՝ Ըլլահ
օնլարը փղշտլըլար տիյարը եօլունա֊
տան կէօթիւրմէտի ։ օ եագընը իտի
իսէ տէ ։ զէրա Ըլլահ տէտի քի՝
Օլմայա գավմ ճէնք կէօրմէք իլէ ։
Ձփիշման օլուպ՝ Ա֊ըսըրա տէօնէ ։
18 Վ֊է Ըլլահ գավմը Ձկիրզել տէնիզ
չէօլէա եօլունտան տօլաշտըրտը ։
վէ Իսրայէլ օղուլլարը Ա֊ըսըր տի֊
յարընտան ճէնկէ Ձտալըր չըգարլար ։
19 Վ֊է Ա֊ոմսես Յովսէփին քեմիքլէ֊
րինի պէրապէրինճէ ալտը ։ զէրա
օ՝ Իսրայէլ օղուլլարընը անտ ու
եէմին իլէ պաղլայըպ տէմիշ իտի
քի՝ Ձ֊էչպէթթէ Ըլլահ սիզի զի յա֊
րէթ էտէճէք տիր ։ վէ պէնիմ քէ֊
միքլէրիմի պուրատան պէրապէրի֊
նիզճէ չըգարասընըզ ։

20 Վ֊է Ձ֊Յոկքավէթտան կէօչիւպ՝ Ա֊
թոմտա չէօլիւն քէնարընտա գօն֊
21 տուլար ։ Վ֊է Ձ֊Թապպ կիւնտիւ֊
զիւն պուլութ տիրէ յինտէ օնլարա
եօլու կէօսթէքտիյէ՝ վէ կէճէլէ֊
յին աթէշ տիրէ յինտէ օնլարա այ֊
տընըզդ վէրմէյէ՝ էօնլէրինճէ կիտէր
իտի ։ քի կիւնտիւզ վէ կէճէ կի֊
22 տէլէր ։ Կիւնտիւզիւն պուլութ
տիրէ յինի՝ վէ կէճէլէյին աթէշ տի֊
րէ յինի գավմըն էօնիւնտէն էքսիք
էթմէտի ։

ՊԵՊ ԺԻ

Ընլահըն՝ Իսրայէլ֊ի֊լէրէ կիւճէճքլէրի եօլու թաւրիճ էթտիյի ։ 5 փարաւոնուն օնլարըն արտընճա գօվլաստըղը ։ 10 Իսրայէլ֊ի֊լէրին մըրըլտանմալարը ։ 13 Մովսէսին օնլարա թէսէլլի վէրտիյի ։ 19 Պուլուճունն օրտուունուն արգասընա կէչտիյի ։ 21 Իսրայէլ֊ի֊լէրին Խըզըլ տէնիզտէն կէչտիքլէրի ։ 23 Մըսըրլըլարըն՝ օնլարը գօվլաստ իքէն պօղուլ֊ա տալգաստըը ։

1 Վ֊է Թապպ Ա֊ովսէսէ սէօյլէյիպ
2 Ձտէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէ քի ։ ա֊տէօնիւպ բ֊փիաիրօթ
էօնիւնտէ՝ գ֊Ա֊ագդող իլէ ուէնի֊
զին արասընտա գօնալար ։ Ի֊կէղ֊
սեփոնուն էօնիւնտէ՝ օնուն դարլը֊
սընտա տէնիզին եանընտա գօնուն ։
3 Վ֊է փարաւոն Իսրայէլ օղուլլարը֊
նըն Հագդընտա տէյէճէք քի՝ Օն֊
լար դ֊տի յարտա էօլ֊ա չաշըրմըշլար
տը ։ չէօլ էթրաֆլարընը գափա֊
4 տը ։ Վ֊է ե֊փարաւոնուն եիւրէյի֊
նի սէրթէչտէճէյիմ ։ վէ արտա֊
րընճա տիւշէ ։ վէ պէն փարաւոն֊
տա վէ ճիւմլէ օնուն օրտուսունտա
զ֊ի֊զդէթլէչնէճէյիմ ։ վէ Ա֊ըսըր֊
լըլար պիլէլեր քի՝ Թապպ պէն իմ ։
վէ օնլար էօյլէ էյլէտիլեր ։
5 Վ֊է գավմ գաչտը տէյիւ Ա֊ը֊
սըրը փատիշահընա խապեր վէրիլ֊
տիքտէ ։ է֊փարաւոնուն Հէմ գուլ֊
լարընըն եիւրէյի գավմին Հագդըն֊
տա տէյիշտիլէպ՝ տէտիլեր ։ Պու
էթտիյիմիզ նէ՞ տիր քի՝ Իսրայէլ
պիզի գուլլուգ էթմէքտէն սալը
6 վէրտիք ։ Իմտի գօչուսունու գօշ֊
տու ։ վէ պէրապէրինճէ գավմընը
7 ալտը ։ Ձէմ ը֊ալթը եիւզ սէչթը֊
միշ գօչուլար՝ վէ Ա֊ըսըրըն ճիւմ֊
լէ գօչուլարընը՝ վէ օնլարըն Հէփի֊
սինին իւզէրինէ ճէնքճիլեր ալտը ։
8 Վ֊է Թապպ՝ թ֊Ա֊ըսըր փատիշահը

ԹՎ. Ի'. Լ. 1491։

է Հաւ. Լէ. 6։
ը Պ. ԺԷ. 19, 24։ Ե. 38։ Հաւ. Ի. 15։ Ժ. 34։ ԺԷ. 14։ ի Օր. Ա. 33։ Նէհեմ. Ի. 12, 19։ Սաղ. Ղ. 14։ ղԹ. 7։ ճԸ. 39։ Նահ. Է. 5։ ա Ղօր. Ժ. 1։

ա Պ. ԺԷ. 18։
բ Հաւ. Լէ. 7։
գ Նբհմ. Խէ. 1։

Դ Սաղ. Հ. 11։
ե Պ. Է. 21։ է. 3։
զ Պ. Ի. 16։ Խա. 17, 18։ Հռոմ. Ի. 17, 22, 23։
է Պ. է. 5։
ը Սաղ. ճԸ. 25։

ը Պ. ԺԸ. 4։

ժ Խա. 4։

Digitized by Google

ՓարաւոնՈՒն եւիւբէ յինի սէրթլէթ-
տի , վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն ար-
տընա տիւշտիւ . Իսրայէլ օղուլ-
լարը իսկ եւիւձէլմիշ էլ իլէ չըգ-
9 տըլար : Իմտի Ա՛ընըլըլար օն-
լարըն արտընա տիւշիւպ՝ փարա-
ւոնուն ճիւմլէ աթլարը՝ գօչուլարը՝
հէմ օնուն աթլըլարը վէ օրտու-
սու՝ օնլարա տէնիզէ եագընն փիա-
իրօթ ՚անընտա Րէեղսեփոնուն էօ-
նիւնտէ գօնմուշ իքէն եէթիշտի-
լէր :
10 Վ֊է փարաւոն եագլաշընձա՝ Իս-
րայէլ օղուլլարը կէօզլէրինի գալ-
տրտրլար , վէ իշլեթ արտլարընը-
տան Ա՛ընըլըլար կէլիյօր իտի , վէ
ղայէթ իլէ գօրդտուլար . վէ Իս-
րայէլ օղուլլարը Ի՛ապապ ֆէրեաօ
11 էթտիլէր : Վ֊է Ֆ՛ովսէսէ տէւտի-
լէր քի՝ Ա՛ընըտա մեզարլար օ՞ղմա-
տրը իչիւն մի պիզի չէօլտե էօլ-
մէյէ կէթիրտին . պիզի Ա՛ընըտան
չըգարմագ իլէ՝ պիզէ պու էթտի-
12 յին նէ՞ տիր : Ի՛ընըտա սանա՝
Պիզի գոյվէր Ա՛ընըլըլարա գու-
լուգ էտէլիմ , զերա պիզէ չէօլտե
էօլմէքտուն իսկ Ա՛ընըլըլարա գու-
լուգ էթմէսի էվլա տրը տէյէրէք՝
սէօյլէտի յիմիզ սէօզ պու տէյի՞լ
13 մի : Վ֊է Ա՛ովսէս գավմա տէտի .
Ֆօրգման , տուրուն , վէ Ի՛ապ-
պըն սիզէ պու կիւն էտէճէյի խէ-
լասընը կէօրիւն . զերա պու կիւն
կէօրտիւյիւնիւզ Ա՛ընըլըլարը է-
պէտէն արթըգ պիր տահա կէօր-
14 մէյէճէք սինիզ : Ի՛ապպ սիզին ի-
չիւն ճէնգ էտէճէք , վէ սիզ Ղսուս
օլուն :
15 Վ֊է Ի՛ապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Պանա նէ՞ ֆէրեաօ էտէրսին . Իս-
րայէլ օղուլլարընա սէօյլէ քի՝
16 կէօչիւնլէր : Վ֊է Ֆ՛սէն ա՛սանը
գալտրը , վէ էլինի տէնիզին իւզէ-
րինէ ուզատըպ՝ օնու եար . վէ Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ տէնիզին օրթա-
սընտա գարատան եիւրիւսիւնլէր :
17 Պէն իսկ , իշլեթ պէն՝ Ֆ՛ընըլըլա-
րըն եիւրէյինի սէրթլէտէյիմ , վէ
օնլարըն արտընա վարալար . վէ պէն
Ֆ՛փարաւոնտա վէ օնուն ճիւմլէ
օրտուսունտա՝ գօչուլարընտա վէ
աթլըլարընտա Ի՛զզէթլէնէյիմ :
18 Վ֊է պէն փարաւոնտա՝ գօչուլա-
րընտա վէ աթլըլարընտա Ի՛զզէթ-
լէնտի յիմտէ , Ա՛ընըլըլար Ֆ՛պիլէ-
լէր քի՝ Ի՛ապպ պէն իմ :
19 Վ֊է Իսրայէլին օրտուսու էօ-
նիւնճէ կիտէն Ը՛լլահըն մէլէյի
գալգըպ՝ օնլարըն արտընա կիթտի .
վէ պուլութ տիրէյի էօնլէրինտէն
գալգըպ՝ օնլարըն արտընտա տուր-
20 տու : Վ֊է Ա՛ընըլըլարըն օրտու-
սու իլէ Իսրայէլլիլէր օրտուսու-
նուն արասընտա վարմագ իլէ՝ Ա՛ը-
ըլըլարա Ֆ՛պուլութ վէ գարանլըգ
օլտու , ամմա Իսրայէլլիլէրէ կէ-
ճէլէյին այտընըլըգ վէրիր իտի . վէ
պիւթիւն կէճէ պիրի պիրինէ եագ-
լաշմատըլար :
21 Վ֊է Ա՛ովսէս Տէնիզին իւզէրի-
նէ էլինի ուզաթտը , վէ Ի՛ապպ
տէնիզի պիւթիւն կէճէ՝ շէտիտ
կիւնտօղուսու եէլի իլէ եիւրիւթ-
տիւ , վէ Ֆ՛տէնիզի գարայա տէօն-
տէրտի , վէ սուլար Ըեարըլըլար :
22 Վ֊է Ֆ՛Իսրայէլ օղուլլարը տէնիզին
օրթասընտա գարատան եիւրիւտիւ-
լէր . վէ սուլար օնլարըն սաղընը-
տան վէ սօլունտան Ֆ՛տիվար օլտու :
23 Վ֊է Ա՛ընըլըլար օնլարը գօվալա-
տրլար . վէ փարաւոնուն ճիւմլէ
աթլարը՝ գօչուլարը՝ վէ աթլըլարը
օնլարըն արտընճա տէնիզին օրթա-
24 սընա եիւրիւտիւլէր : Վ֊է վագի՛
օլտու քի՝ սապահ Ընէվպէթինտէ
Ի՛ապպ աթէչին վէ պուլութունն
տիրէյինտէն Ա՛ընըլըլարըն օրտու-
սունա պագտը , վէ Ա՛ընըլըլարըն
25 օրտուսունու սըգլէթէ սալտը : Վ֊է
գօչուլարընն թէքէրլէյէլէրինի չը-
գարտը վէ օնլարը կիւճլիւք իլէ
էլէրէ սիւրտիւրտիւ . վէ Ա՛ընը-
ըլըլար տէտիլէր քի՝ Իսրայէլին էօ-
նիւնտէն գաչալըմ . զերա Ի՛ապպ՝
Ֆ՛օնլար իչիւն Ա՛ընըլըլար իլէ ճէնգ
էտէյօր :
26 Վ֊է Ի՛ապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Ի՛էլինի տէնիզին իւզէրինէ ուզաթ ,
վէ սուլար Ա՛ընըլըլարըն իւզէրի-
նէ՝ օնլարըն գօչուլարը իւզէրինէ՝
վէ աթլըլարը իւզէրինէ տէգնէ :
27 Վ֊է Ա՛ովսէս էլինի տէնիզին իւ-
զէրինէ ուզաթտը , վէ սապահ
գարշը՝ Ֆ՛տէնիզ քէնտի հէյէթինէ
տէօնտիւ , վէ Ա՛ընըլըլար գաչար
իքէն օնա օղրատըլար . վէ Ի՛ապպ
Ա՛ընըլըլարը Ֆ՛տէնիզին օրթասընա
28 սիւլթտի : Վ֊է Ֆ՛սուլար տէօնիւպ՝

Ա. Ի՛. Ը. 1491 :

Ե Գ. Է. 1 : ԺԷ . 9 : Ծաւ. Լէ. 3 : Ե Գ. ԺԸ. 9 : Ծաւ. Խէ. 6 :

Ե Ծաւ . Խէ. 7 : Նէեմ. Ըէ. 9 : Սաղ . Հէ. 17. ՀԷ. 6 :

Ե Սաղ . ՀՂ. 7 , 8 :

Ե Գ. Ե. 21 : Ը. 9 :

Հ Բ Մն . Ի. 15, 17 : Նա. Խաա. 10, 13, 14 :

Ե Խա. 25 : Բ Օր. Ա. 30 : Է. 22 : Ի. Ե Հես . Ժ. 14, 42 : Խէ. 3 : Բ Մն . Ի. 29 : Նէեմ . Դ. 20 : Ես . Ը. 4 :

Ա Ն . Հ. 15 : Ե Խա . 21, 28 : Գ . Է . 19 :

Ե Խա . 8 : Գ . Է . 3 :

Ե Խա . 4 :

Ա. Ի՛. Ը. 1491 :

Ե Խա . 4 :

Հ Գ. Ի՛. 1 : Ե Գ. ԺԷ. 31 : ԽԷ. 20 : ԼԲ. 34 : Ծաւ . Ի. 16 : Նա . Կէ . 9 :

Ե Պաղ Նա . Ը . 14 : Բ Կար . Է . 3 :

Ե Խա . 16 :

Ե Պաղ . ԿՂ . 6 :

Ե Գ. ԺԸ. 8 : Հես. Է. 16 : Է. 23 : Նէեմ. Ը. 11 : Սաղ . Կէ . 13 : ՃՂ . 9 : ՃԺ Է. 3 : Նա . Կէ . 12 :

Ե Խա . 29 : Գ . ԺԵ . 19 : Ծաւ . ԼԷ . 8 : Սաղ . Կէ . 6 : ՀԸ . 13 : Նա . Կէ . 13 : Ա Կար . Ժ . 1 : Նէր . ԺԱ . 29 :

Ե Ընթ . Է . 10 : Ա Պաղ Սաղ . ՀԷ . 17, ԼՃ :

Ե Խա . 14 :

Ե Խա . 16 :

Ե Հես . Է . 18 :

Ե Գ . ԺԵ . 1, 7 : Բ Օր . ԺԱ . 4 : Նէեմ . Ը . 11 : Սաղ . ՀԸ . 53 : Նէր . ԺԱ . 29 :

Է Ընթ . Է . 8, 13 :

Digitized by Google

գօչուլարը վէ աթլըլարը՝ եա՛նի արտլարընճա տէնիզէ կիրէն փա-
բաւռնուն ճիւմլէ օրտուսունու ՚էօրթիւլէր • վէ օնլարըն պիրի-
29սի պիւլէ գալմատը : Ըմմա ՚Իս-
րայէլ օղուլլարը տէնիզին օրթա-
սընտա՝ գարատան կիտէրլէր իտի ,
վէ սուլար օնլարըն սաղընտան վէ
30սօլունտան տիվար իտի : Վ Է Թապպ
օ կիւնտէ՝ Իսրայէլի Ա՛ըսըրլըլա-
րըն էլինտէն Տգուրթարտը • վէ
Իսրայէլ՝ Ա՛ըսըրլըլարը տէնիզին
քէնարընտա ՚՚էօլմիւշ կէօրտիւ :
31Վ Է Իսրայէլ՝ Թապպըն Ա՛ըսըրլը-
լար իւզէրինէ էթտիյի ա՛զիմ Պիշի
կէօրտիւ • վէ գավմ Թապպտան
գ՛օրգուպ՝ Թապպա վէ գուլու Ա՛ով-
սէսէ ՐինանտրլարԱ :

ՊԸՊ ԺԱ

Ա՛ովսէսին իւլտիսի • 22 Իսալգըն սու պուէ-
մնաորգւարը • 23 Ա՛էնուանըն աջգ սուլարը
թանթը օլանտուղու • 37 Իսալգըն Ւղիմ
կէւտիյի •

1Օ լտէմ ՚՚Ա՛ովսէս վէ Իսրայէլ
օղուլլարը Թապպա պու իւա-
հիյի օգուտուլար , վէ սէօյլէյիպ
տէնիզէ • ՐԹապպա իւահի օգու-
յայրմ • զէրա ա՛զամէթ իւէ մուա՛զ-
զամ օլտու • աթը վէ պինճիհինի
2տէնիզէ աթտը : Թապպ՝ գուվվէ-
թիմ վէ Տթէապհիմիմտիր , վէ պէ-
նիմ խէլասըմ օլտու • Ըլլահըմ օ
տուր , վէ օնա սէնաւէր գըլըճա-
ղըմ • ՚պապամըն Ըլլահը տըր , վէ
3Ւօնու եիւճէլտէճէյիմ : Թապպ
ՙՀճինք էրի տիր , օնուն Ւխամի Ւ-
4Հով Ը տըր : ՚՚փարաւռնուն գօ-
չուլարընը վէ օրտուսունու տէնիզէ
աթտը • վէ Ըօնուն սեչկլմիշ ճէնք-
ճիլէրի Ւրզըզ տէնիզէ պաթտլար :
5Օնլարը ՚Ւնկինէր էօրթտիւ • ՏԹաշ
6կիպի տիպլէրէ էնտիւէր : Ւ՚Պաղ
էլինն եա՛ Թապպ՝ գուվվէթ իւէ ճէ-
լիլ օլտու • սաղ էլինն եա՛ Թապպ՝
7տիւշմէնի էզտի : Վ Է Ւ՚ա՛զամէթի-
նին չօգլուղու իւէ՝ սանռա գարշը
տուրանլարը խարապ էթտին • ղա-
զապընը կէօնտէրտին , օնլարը ՚՚սա-
8ման կիպի ՏթէլէՖ էթտի : Վ Է
Հնէֆէսինին իւՖէլէմէսի իւէ սուլար
էրղըլտըլար • ՚՚ագընթըլար հըղընն
կիպի տուրտուլար • տէնիզին օր-
թասընտա էնկինէր տօնտուլար :
9Ւ՚Տիւշմէն տէտի • Գ՚օվալայըմ՝
եէթիչէյիմ՝ ՚՚եաշմալար փայլա-
շայրմ • ճանըմ օնլարտան տօյա ,
գըլըճմըմը չէքէյիմ , էլիմ օնլարը
10զապթ էտէ : ՚Ւնէլէն իւէ իՖիւը-
տիւն , ՚տէնիզ օնլարը էօրթտիւ •
ղօրղու սուլարա գուրշուն կիպի
11պաթտրլար : Ւա՛ Թապպ՝ ՚՚ալ-
լահլարտա սէնին կիպի քիմ վար •
սէնին կիպի Ւա՛զիզլիքտէ ճէլիլ՝
թէսպիհաթտէ հիյապէթլու՝ ՚միւ-
12ճիպաթլէր գըլան քիմ վար : Ւ՚Պաղ
էլինի ուզաթտըն , եէր օնլարը
13եուէթտու : Գու գուրթարտըղընն
գավմը ի՛նայէթին իւէ ՚գուլաղուզ-
լատըն • գուտուրէթին իւէ Նա՛զիզլի-
յինին մէքաեանընա կէօրթիւբտիւն :
14՚՚Գավմէր իշէտիպ տիթրէչէճէք-
լէր • փղշտլըլար Ե՚ֆալհինի ՚՚ազըր
15թուէթտու : Օլտէմ Ւ՚Նգովմուն
պէյլէրի իզթիրապէ տիւշէճէքլէր •
Ա՛ովարըն գուտուրէթ սահիալլէրի-
նի ՚՚տիթրէմմ թուէթաճաղ • ՚Ւա-
նանըն ճիւմլէ սաքինլէրի էրիյէ-
16ճէքլէր : ՚Ւէզէրլէրինի գօրգու վէ
տիթրէմմ տիւշէճէք • գօլունունն
պէօյիւքլիւյիւնտէն ՚՚թաշ քէսի-
լէճէքլէր , թա գավմըն կէչինճէ-
յէտէք , եա՛ Թապպ , թա պու Ւէ-
տինտիյին գավմըն կէչինճէյէտէք :
17Օնլարը կէթիրէճէքսին , վէ մի-
րասընըն տաղընտա օնլարը ՚տի-
քէճէքսին , քէնտինէ օթուրմա-
ղա եափտըղըն մէքաեանընտա եա՛
Թապպ , սէնին էլլէրինին պինա էթ-
տիյի ՚Ա՛զատէսէտ եա՛ Ւ՚ֆինն-
18տիմ : ՖԹապպ էպէտ իւլ ապատ
փատիշահլըգ սիւրէճէք :
19 ՚Օ՚իրա ՚՚փարաւռնուն աթլարը՝
ձօչուլարը իւէ վէ աթլըլարը իւէ
տէնիզէ կիրտի , վէ ԲԹապպ տէնի-
զին սուլարընը իւզէրլէրինիւէ տէօն-
տէրտի Ա՛ամմա Իսրայէլին օղուլ-
լարը տէնիզին օրթասընտա գարա-
տան եիւրիւտիւլէր :
20Իմտի ՚Ը՚հարռնուն գըզ գարըն-
տաշը Ա՛արիամ ՚փէյղամպէրէ՝
Ետայիրէէյի էլինէ ալտը • վէ ճիւմ-
լէ գարըլար Ետայիրէլէր իւէ վէ

ՀԱ • Ի՛ • Ը • 1491 •

—

ղ Գ՚ատա • է • 30 •
ճ Ը՚ննն • Խթ • 27 • Ւ՚ա • ծՀ • 12 • Գ՚ատ • ժա • 22 •
ժ Պ • ժՀ • 21 • Ա՛աղ • ՀԽէ • 18 •
յ Իատ • 5 • Գ • ժՀ • 28 •
ն Ը ՓՀաագ • է • 22 • Ձ ՓՀաագ • Ը • 23 • Ա՛աղ • Հա • 19 • ՀՁ • 8 • ՀԹ • 6, 8 • Ւ՚ռեմ • Ժ • 6 • Խթ • 19 •
շ Ւ՚ա • Ձ • 3 •
ո Ա՛աղ • Հէ • 14 •
չ Իա • 6 •
ռ Ա՛աղ • Հէ • 15, 20 • Հը • 52 • Ձ • 1 • ՃՁ • 9 • Ւ՚ա • Կէ • 12, 13 • Ւ՚ռեմ • ը • 6 •
ջ Ա՛աղ • Հը • 5 •
ս ՓՀաու • ժՀ • 14 • Ը Օր • ը • 25 • Ջ՚եա • Ը • 9 , 10 •
տ Ա՛աղ • Խը • 6 •
վ Ը՚ննն • ԼՁ • 40 • Ը Օր • ը • 4 •
փ ՓՀաու • Իը • 3 • Ըմը • ֆ • 7 •
ք Ջ՚եա • Ե • 1 •
օ Ը Օր • ը • 25 • ժա • 25 • Ջ՚եա • ը • 9 •
ֆ ա ՓՀաագ • Իը • 37 •
Ֆ Պ • ժ Ը՚ • 5 • Ը Օր • Լը • 9 • Ը ՓՀաագ • Լ • 23 • Ը՚ա՛ՀՀ • Հդ • 2 • Ւ՚ա • ԽՀ • 1 , 3 • ծա • 10 • Ւ՚ռեմ • Լա • 11 • Տիտ • ը • 1Ֆ • ա Պետ • ը • 9 • Ը Պետ • ը • 1 •
Ֆ Ա՛աղ • Խէ • 2 • Ճ • 8 •
• Ա՛աղ • Հը • 54 •

Ֆ Ա՛աղ • ժ • 16 • Իթ • 10 • ՃՀՁ • 10 • Ւ՚ա • ծՁ • 15 • ա Պ • ժՀ • 23 • Ը՚ռակ • Իա • 31 • Ը Պ • ժՀ • 28 , 29 • Ֆ ՓՀաե • ԻՁ • 59 • Ֆ Գ՚ատ • Ռ • 4 • ա ՓՀաագ • ժ • 5 • Ֆ ա ՓՀաագ • ժը • 6 • Ղ՚Իատ • ժա • 31 • Իա • 21 • Ը ՓՀաագ • Ձ • 16 • Ա՛աղ • Կը • 11 , 25 • ՃԹ • 3 • ՃՃ • 4 •

ՀԱ • Ի՛ • Ը • 1491 •

—

ա Գ՚ատա • Ե • 1 • Ը ՓՀաագ • Իը • 1 • Ա՛աղ • ՃՁ • 12 •
Ը Իա • 21 •
Ֆ Ը Օր • ժ • 21 • Ա՛աղ • ժը • 2 • Իը • 3 • ծԹ • 17 • Կը • 6 • ՃԹ • 1 • ՃժՀ • 14 • ՃՆ • 7 • Ւ՚ա • ժը • 2 • Ըմը • ֆ • 18 , 19 •
դ Պ • ը • 15, 16 •
Ե Ը ՓՀաագ • Իը • 47 • Ա՛աղ • ղԹ • 5 • ՃժՀ • 28 • Ւ՚ա • Իե • 1 •
Ղ Ա՛աղ • Իը • 8 • Ջ՚եա՛ • ժԹ • 11 •
Է Պ • Ձ • 3 • Ա՛աղ • ՃՀ • 18 •
ը Պ • ժ • 28 •
Ը Պ • ժ • 7 •
ժ Պ • ժ • 28 •
Ի Ա՛եեմ • Թ • 11 •
լ Ա՛աղ • ՃժՀ • 15 , 16 •
Խ Ը Օր • Լ • 26 •
ծ Ւ՚ա • Ե • 24 • Խե • 14 •
Ձ Ա՛աղ • ծԹ • 13 •
Հ Պ • ժ • 21 •
Ձ ՓՀաագ • Իը • 16 •
Ջ՚եբ • ը • 9 •
Ե ՓՀաես • ը • 8 •
Ֆ Ա՛աղ • Հը • 13 • Ըմը • ը • 10 •

Digitized by Google

քագուլէը իւէ օնուն արտընձա չզգ-
21 տըլար ։ Վ֊է Ա՛արիամ՝ օնլարա
Եճէվապ վէրտի . Բ՛ապպա իլահի
օգուլուն , զերա ա՛զամէթ իւէ մու-
ա՛զզամ օլտու . աթը վէ պինիճի-
սինի տէնիզէ աթտը ։
22 Ընտէն Ա՛ովսէս Իսրայէլի Գը-
զըլ տէնիզտէն կէօչիւրտիւ , վէ
Ա՛սուր չէօլիւնէ չզգաբլար . վէ իւչ
կիւն չէօլտե կէզտիլէր , վէ սու
23 պուլմատըլար ։ Վ֊է Ե՛ռեայա կէլ-
տիքլերինաէ՝ Ա՛եռանըն սուլարըն-
ան իչէմէզլէր իտի , զերա աճը ի-
տիլեր . օնուն իչինն օնուն ատրնը
24*Ա՛եռա գօտուլար ։ Վ֊է գավմ՝
Ա՛նի իչէլիմ տէյէրէք՝ Ա՛ովսէսէ
25 գարշը Ե՛մըրըլտանտըլար ։ Վ֊է օ՝
Ա՛պապա ֆէրեաօ էթտի . վէ
Ա՛պապ օնա պիր աղաճ կէօսթէր-
տի , քի Ե՛օուլարա գօտուղու կիպի՝
սուլար թաթլըլանտըլար ։ Օրատա
Ե՛օնլարա գանուն վէ չէրաամէթ վէր-
տի , վէ օրատա Ե՛օնլարը սընայըպ
26 տէտի . Հ֊ըյէր սէն Ա՛պապ Ըլա-
հինն սէօզիւնիւ տիգգաթ իւէ
տինկիլէյիպ՝ օնուն նազարընտա տօղ-
բու օլանը իչէր իսէն , վէ թէնապհ-
էէրինէ գուլագ վուրուպ՝ ճիւմլէ
գանունլարընը սագլար իսէն , Ա՛ը-
սրըն իւզէրինէ սալտրըմ Ե՛մա՝
բազալրը Հիչ պիրիսինի սէնին իւ-
զէրինէ սալմայաճաղըմ . զերա սա-
նա Ը֊չիճա վէրէն Ա՛պապ պէն իմ ։
27 Ընտէն Ե՛ղիմէ կէլտիլէր . վէ
օրատա օն իքի տու փունկարը՝ վէ
եէթմիշ խուրմա աղաճը վար իտի .
վէ օրատա սուլարըն եանընտա
գօնտուլար ։

ԳԸԳ ԺՕ

Իսրայէլէէրին Ա՛ինէ կէլտիքլէրէ ։ 2 Ը֊գ-
ճէյէրը օլմատըղընա մ֊ըրըլտանտըգլարը ։ 4
Ը֊լահէն օնլարա կէօգտէն էքմէք վանա էթ-
տիի ։ 11 Պէլտըրճընլար , 14 վէ մանանա
կէօնտէրիլտիի ։ 16 Մանանանըն խուսուռ-
տանա Թաբէիքլէր ։ 25 Հարամ կիւնիւնտէ
մանանանըն պուդունմատըղը ։ 32 Պիր օմըր
մանանա Հըճգ օլընտուղու ։

1 Եղ Ե֊ղիմտէն Ը֊կէօչիւպ՝ Իսրա-
Ե՛յէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ ճէ-
մաա՛թը Ա՛ըսըը տիյարընտան չզգ-
մալարընըն իքինճի այընտա՝ այրն օն
պէչինճի կիւնիւնտէ Եղիմ իւէ Ա՛ի-
նանըն արասընտա օլան Ե՛մին չէօ-

2 լիւնէ կէլտիլէր ։ Վ֊է Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն ճիւմլէ ճէմաա՛թը չէօլ-
տէ՝ Ա՛ովսէսէ գարշը վէ Ը֊Հարոնա
3 գարշը Ե՛մըրըլտանտըլար . Վ֊է Իս-
րայէլ օղուլլարը օնլարա տէտիլէր .
Ը֊Ա՛օ՛լայտը՝ Ա՛ըսըը տիյարընտա
էէթ գազանլարընըն պաշընտա օ-
թուրտուղումուզտա՝ վէ տօյունճէ-
յէտէք եէմէք եէտիյիմիզտէ՝ Բ՛ապ-
պէն էլի իւէ եօլսէ իտիք . զերա
պիզի պու չէօլէ չզգարտընըզ , քի
ճիւմլէ շու ճէմաա՛թը աճըզտան
էօլտիւբէսինիզ ։
4 Վ֊է Բ՛ապպ Ա՛ովսէսէ տէտի .
Իշլէճ պէն՝ սիզէ կէօքտէն Ղէք-
մէք եաղտըրըրըմ , վէ գավմ չը-
գըպ՝ Ը֊կիւն պէ կիւն լազըմ օլանը
տէվշիրէ . չէօյլէ քի չէրիա՛թմտա
եիւրիւրլէ՛ըմի՝ եիւրիւմէզլէ՛ըմի տէ-
5 յիւ օնլարը Ե՛սընայըմ ։ Վ֊է վագի՛
օլա քի՝ ալթընճը կիւնտէ կէթիր-
տիքլերինի Հաղըրլասընլար , վէ
Ը֊Հէր կիւն տէվշիրտիքլերինտէն իքի
գամ օլա ։
6 Վ֊է Ա՛ովսէս իւէ Ը֊Հարոն ճիւմ-
լէ Իսրայէլ օղուլլարընա տէտի-
լէր . Ե՛կու ախշամ պիլէճէքսինիզ
քի՝ սիզի Ա՛ըսըը տիյարընտան չը-
7 գարան Բ՛ապպ տըը ։ Վ֊է սապահ՝
Ե՛Բ՛ապպըն ի՛զզէթինի կէօրէճէքսի-
նիզ , չիւն քի Բ՛ապպա գարշը մը-
րըլտանտըղընըզը իշլէթտի . իմտի
Եպիզ քի՛մ իզ քի՝ պիզէ գարշը մը-
8 րըլտանըրսընըզ ։ Ը֊էմ Ա՛ովսէս
տէտի . Բ՛ապպ սիզէ ախշամտա եէ-
յէճէք էթ՝ վէ սապահտա տօյուն-
ճէ յէտէք էքմէք վէրտիքտէ , պի-
լէճէքսինիզ քի՝ Բ՛ապպ սիզին օ-
նա գարշը մըրըլտանտըղընըզ մը-
րըլթըյը իշլէթմիշ տիր . ամմա
պիզ քի՛մ իզ . մըրըլտանտըղընըզ
պիզէ գարշը տէյիլ , իլլա Ե՛Բ՛ապ-
9 պա գարշը տըը ։ Ընտէն Ա՛ովսէս
Ը֊Հարոնա տէտի . Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն ճիւմլէ ճէմաա՛թընա տէ
քի՝ Ե՛Բ՛ապպըն Հուզուրունա եագ-
լաշընն . զերա մըրըլթըլարընըզը ի-
շլէթմիշ տիր ։
10 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ Ը֊Հարոն
Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ ճէ-
մաա՛թընա սէօյլէր իքէն՝ չէօլէ
տօղրու տէօնտիւլէր , վէ իշլէճ
Բ՛ապպըն ճէլալի Ե՛պուլութտա կէօ-
11 բիւնտիւ ։ Վ֊է Բ՛ապպ Ա՛ովսէսէ

12 սէօյլէյիպ տէտի. Հ՚Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն միրըլթըլարընը իչնի-
տիմ. օնլարա սէօյլէյիպ տէ քի՝
Յ՚Ախշամ իւսթիւ էթ եէյէճէքսի-
նիզ, վէ Ղասապահտա՝ էքմէք իլէ
տօյաճադըրընըզ. վէ պիլէսինիզ քի՝
Ընլահընըզ Ռապպ պէն իմ:
13 Վէ վագի՝ օլտու քի ախշամտա
Ֆ պըլտրընճընլար չըգըպ՝ օրտույու
գափլատրլար. վէ սապահտա՝ օր-
տունուն էթրաֆընտա Ֆչիհ տէօ-
14 չէնտի: Վէ չիհին տէօչէնմէսի
գալգընճա՝ իչնէ չէօլիւն եիւգիւ
իւզէրինտէ պիր Ֆուֆաճ փուլ՝ եէ-
րին իւզէրինտէ գըրաղը կիպի ու-
15 ֆագ չէյ վար իտի: Վէ Իսրայէլ
օղուլլարը օնո՞ կէօրտիւքտէ, պի-
րի պիրինէ տէտիլէր. Ֆ[Ու նէ՞
տիր, զնրա նէ օլտուղունու պիլ-
մէզլէր իտի. վէ Մովսէս օնլարա
տէտի. Ֆ[Ու՝ Ռապպըն սիզէ եէ-
մէք իչիւն վէրտիյի էքմէք տիր:
16 Ռապպըն սիզէ թէնպիհ էթտիյի
շէյ պու տուր քի՝ Ֆէր քէս օնտան
եէյէճէյի միգտարի տէվշիրէսի-
նիզ. Հէր պիրինիզ չատըրընտա օ-
լանլար իչիւն՝ ճանլարընըզընն սայը-
սը իւզրէ ատէմ պաշընա Ֆպիրէր
17 օմեր ալասընըզ: Վէ Իսրայէլ օ-
ղուլլարը պէօյլէ էյլէսթիլէր, վէ
քիմի չօգ՝ քիմի ազ տէվշիրտի:
18 Ընմա օմեր իլէ էօլչթիւքլէրինտէ՝
Ֆչօղու օլանըն արթմատը, վէ ազը
օլանըն էքսիլմէտի. Հէր քէս եե-
յէճէյի միգտարի տէվշիրմիշ իտի-
19 Ֆէր: Վէ Մովսէս օնլարա տէ-
տի քի՝ Ֆէյչ պիր քիմսէ օնտան
20 սապահատէք ալըգօմասընն: Ընմա
Մովսէսէ տինկլէմէյիպ՝ պա՛զըլարը
օնտան սապահատէք ալըգօտու-
լար, վէ փէք գուրթլանըպ գօգ-
տու. վէ Մովսէս օնլարա տարըլ-
21 տը: Իմտի օնու սապահտան սա-
պահա Հէր քէս քէնտի եէյէճէյի
միգտարի տէվշիրիրլէր իտի. վէ
կիւնէշ գըզընճա՝ էրիր իտի:
22 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ ալթընճը
կիւնտէ իբի գաթ եէյէճէք՝ Ֆա՛նի
Հէր պիրի իչիւն իբիշէր օմեր տէվ-
շիրտիլէր. վէ ճէմաա՛թըն ճիւմլէ
պէյլէրի վարըպ՝ Մովսէսէ խապէր
23 վէրտիլէր: Վէ օ օնլարա տէտի
քի՝ Ռապպըն սէօյլէտիյի պու տուր-
Ֆարըն՝ Ռապպ իչիւն Ղրահաթը-

ղընն ա՛զիզ շաբաթը տըր. փիշիրէ-
ճէյինիզի փիշիրիւն, վէ գայնատա-
ճաղընըզը գայնատըն, վէ ճիւմլէ
արթանը՝ քէնտիլէրինիզէ սապահա
24 ալըգօյուպ Հրճիզ էտին: Իմտի օ-
նու՝ Մովսէսին պույուրտուղու կի-
պի՝ սապահա ալըգօտուլար. վէ
նէ Ֆգօգտու, նէ տէ օնտա գուրթ
25 օլտու: Վէ Մովսէս տէտի. Օնու
պու կիւն եէյին, զնրա պու կիւն
Ռապպա շաբաթ տըր. օնու պու
կիւն սահրատա պուլմազընըզ:
26 Օնու Ղալթը կիւն տէվշիրին. ամ-
մա շաբաթ օլան եէտինճի կիւնտէ
27 պուլունմազ: Վէ վագի՝ օլտու
քի՝ եէտինճի կիւնտէ գավմտան
պա՛զըլարը տէվշիրմէյէ չըգտըլար,
28 վէ պուլմատըլար: Վէ Ռապպ
Մովսէսէ տէտի. Ֆկիչէ պիր՝ թէն-
պիհլէրիմի վէ նօմօսլարըմը Ֆսագ-
29 լամազ իսթէմէզսինիզ: Պագըն քի՝
շաբաթը սիզէ Ռապպ վէրտի, օլ
սէպէպտէն ալթընճը կիւնտէ սիզէ
էքի կիւնլիւք էքմէք վէրիր. Հէր
քէս մահալլինտէ օթուրսուն. եե-
տինճի կիւնտէ հիչ քիմսէ մահա-
30 լինտէն չըգմասըն: Վէ գավմ
եէտինճի կիւնտէ բահաթլանտը:
31 Իմտի Իսրայէլ էվի օնուն ատընը
Ֆման գօտուլար. վէ օ՝ Ֆքիշնիշ
թօխումու կիպի պէյազ՝ վէ լէզ-
զէթի պալլը փիտէ կիպի իտի:
32 Վէ Մովսէս տէտի. Ռապպըն
պույուրտուղու շէյ պու տուր քի՝
Պունտան պիր օմեր տօլտուրուն, քի
տէվլէթինինիզճէ հրճիզ օլունա. թա
քի օնլար՝ սիզի Մըսրը տիյարընը-
տան չըգարտըղըմ զէման՝ սիզէ
չէօլտե եէտիրտիյիմ էքմէկի կէօ-
33 րէլէր: Վէ Մովսէս Ընհարոնա
տէտի. Պիր Ղտէսթէք ալ, վէ իչինէ
պիր օմեր տօլուսու մանանա գօ. վէ
օնու՝ տէվլէթինինիզճէ սագլանմագ
իչիւն Ռապպըն Հուզուրունա գօ:
34 Վէ Ընհարոն Ռապպըն Մովսէսէ
էմր էյլէտիյի կիպի՝ օնու սագ-
լանմագ իչիւն Ֆչէհատէթին էօնիւ-
35 նէ գօտու: Վէ Իսրայէլ օղուլլա-
րը մանանայը Ֆգըրգ երլ եէտիլէր,
թա Ֆսաքին օլունմուշ եէրէ կէլինճէ-
յէտէք. մանանայը թա Ֆկա-
նան տիյարընըն սինօրունա կէլինճ-
36 էճէյէտէք եէտիլէր: Վէ օմեր՝ է-
ֆանըն օն փայըն պիր փայը տըր:

Digitized by Google

ՊԱՏԳ ԺԱ

Ուժիգիմոե խալեբն առ իչիւն մըրըլտանաոգլուրը։ Ըլլահըն օնլարը առ իչիւն Ղարեբին գայտընտա կէօնտէրտիյի։ 8 Ըմաղէկին՝ Մովսէսին հլլեբի գալտըրըլմըշ թուխտուշ մտըրտան եէնէլմէտի։ 15 Մովսէսին նէհովանէսի ազգատէրը պինա էթմէսի։

1 Ա Է Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ ձէմաա՝թը Բապպըն սէօզիւ իւզրէ կէօչկերինէ կէօրի Անին չէօթնընտեն կէօչտիւլէր, վէ Ռափիդիմոե գօնտուլար։ վէ գավմ 2Իչիւն Իչէճէք առ եօգ իտի։ Ա Է գավմ Մովսէս իլէ չէքիշթպ տէտի քի՝ Պիզէ առ վէր, քի իչէլիմ։ վէ Մովսէս օնլարա տէտի քի՝ Պէնիմ իլէ նիճիւն չէքիշիրսինիզ։ 3Բապպը նիճիւն սընարսընըզ։ Ա Է գավմ օրատա սուչա սուսատը, հէմ գավմ Մովսէսէ գարշը մըրըլտանըպ տէտի։ Պիզի պուննուն իչիւն մի Մըսըրտան չըգարտըն, քի պիզի վէ օղուլլարըմըզը վէ սիւրիւչիմիզի սուսուզլուգտան գըրասըն։

4 Ա Է Մովսէս Բապպա ֆէրեաստ էտիպ տէտի քի՝ Պու գավմա նէչ՞ լէյիմ։ ազ տահա՝ պէնի Ւթաշըլէյիմ։ 5Լարլար։ Ա Է Բապպ Մովսէսէ տէտի։ Եվավմըն էօնիւնէ կէչիպ՝ պիլէնճէ Իսրայէլ իխթիյարլարընըն ա՛ ըլ, հէմ օյ Ըբրմաղը վուրտուղուն ա՛սանը էլինէ ա՛ վէ կիթ։ 6Իշթէ պէն Ւորէբտէ գայանընն իւզէրինտէ՝ օրատա սէնինն էօնիւնտէ տուրուրում, վէ գայայա վուր, վէ օնտան սուլար չըգաճագլար, վէ գավմ իչմին։ վէ Մովսէս Իսրայէլին իխթիյարլարընըն կէօզլէրի 7էօնիւնտէ էօյլէ էյլէտի։ Ա Է օ մահալին ատընը *Մասսա՝ վէ †Ներիպա գօտու, Իսրայէլ օղուլլարընըն նիզա՝ էթտիքլէրի իչիւն, վէ Բապպը սընայրա՝ Ըրամընըզտա Բապպ վարմը եօխսա եօգ մու տէտիքլէրի իչիւն։

8 Ընտէն Ըմաղէկ կէլիպ՝ Ռափիդիմոե Իսրայէլ իլէ ճէնիք էթ- 9տի։ Ա Է Մովսէս Ւյեսույա տէտի։ Պիզէ ատմիլեր սեչիպ՝ Ըմաղէկ իլէ ճէնիք էթմէյէ չըգ։ Եա՛ բընն պէն՝ Էլլահընն ա՛սասը էլիմտէ օլաթագ՝ թէփէնին պաշընտա տուր-

10 քաճաղըմ։ Ա Է Յեսու Մովսէսին օնա՝ Ըմաղէկ իլէ ճէնիք էթմէյէ տէտիյի կիպի էյլէտի։ վէ Մովսէս՝ Ըհարոն՝ վէ Ուվր՝ պայըրընն 11 թէփէսինէ չըգտըլար։ Ա Է վագի՛ օլուր իտի քի՝ Մովսէս Էլլէբինի գալտըրտըգճա, Իսրայէլ եէնէր իտի։ վէ էլլէբինի էնտիրտիքճէ, 12 Ըմաղէկ եէնէր իտի։ Ա Է Մովսէսին էլլէբի աղըր օլմագ իլէ, պիր թաշ ալըպ՝ ալթընա գօտուլար, վէ օ՝ իւզէրինտէ օթուրտու։ վէ Ըհարոն իլէ Ուվր՝ պիրի պիր եա՛ նընտան վէ պիրի օպիր եանընտան՝ օնուն էլլէբինի տայանտըլար, վէ կիւնէչ պաթրընճայէտէք էլլէբի 13 պէրգէբար գալտը։ Ա Է Յեսու՝ Ըմաղէկի վէ օնուն գավմընը գը- 14 լըճ աղզընտան կէչիրտի։ Ա Է Բապպ Մովսէսէ տէտի։ Պունու զիքր իչիւն քիթապա եազ, վէ Յեսունուն գուլագլարընա գօ, քի Ըմաղէկին զիքրինի կէօյիւն ալ- թընտան պիլքիւլլէյէ մահվ էտէ- 15 ճէյիմ։ Ա Է Մովսէս պիր մէզպահ եափտը, վէ Եատընը *Նէհովանիսի 16 գօյուպ՝ տէտի։ Չիւն քի Բապպ թահթընա էլ գալտըրտը, Ըմաղէկ իլէ տէվրետէն տէվրէ Բապպըն ճէնկի օլաճագ։

ՊԸՑ ԺԲ

Յոթորան Մովսէսէ՝ գաբըսընը վէ չօճուգլա- րընը կէթիրմէսի։ 7 Մովսէսին օնա զիյաֆէթ էթտիյի։ 13 Յոթորան Մովսէսէ նասիհա- թը։ 27 Օնուն կիթտիյի։

1 Ա Է Մովսէսին գայնաթասը՝ Մա- դիան քահինի Յոթորը՝ Ըլ- լահըն Մովսէսէ վէ քէնտի գավմը Իսրայէլէ †ճիւմլէ էթտիյինի՝ հէմ Բապպըն Ըսրըտան Իսրայէլի չը- 2 գարտըղընը իշիթտի։ Իմտի Մով- սէսին գայնաթասը Յոթորը՝ Մով- սէսին գարըսը Աեպփորայը ալտը, օ՝ օնու կէրի կէօնտէրտիքտէն սոնկ- 3 րա՝ Էմ օնուն †իքի օղլունուն՝ քի *պիրինին ատը †Գերսամ իտի, զիրա օ՝ Տիյարի ղուրպէթտէ ղա- 4 բիպ օլտում տէվիշ իտի։ Ա Է օ պիրինին ատը ‡Ւղղիազար իտի, զի- րա փէհդ իթթ։ Պապամընն Ըլլահը եարտըմճըմ օլուպ՝ պէնի փարաւո- նուն գըլըճընտան գուրթարտը։

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 1491։

5 Իմոի Մովսէսին գայնաթասը Յո-
թոր հէմ օնուն օղուլլարը վէ գա-
րըսը Մովսէսե չէօլէ՝ օնուն գօն-
տուղու եէրէ Ըլլահըն տաղընա
6 կէլտիլէր ։ Վէ Մովսէսե տէտի ·
Պէն գայնաթան Յոթոր՝ սանա գա-
րըն իլե վէ պիլէսինձէ իքի օղլու
7 իլե կէլէյօրում ։ Վէ Մովսես
գայնաթասընը Ղարշըլամաղա չըգ-
տը , վէ օնա թէմէննա էտիպ՝ օ-
նու Էօփտիւ , վէ պիրի պիրինին
ըսաղլըղընը սօրուպ՝ չատըրա կիր-
8 տիլէր ։ Վէ Մովսես Իապպըն
Իսրայէլտէն Էօթիւրիւ փարաւո-
նա վէ Մըսըրլըլարա ճիւմլէ էյ-
լէտիյինի վէ եօլտա օնլարա ճիւմ-
լէ Ըվագի՛ օլան զահմեթի հէմ
Իապպըն ՛օնլարը գուրթարտըղընը
9 գայնաթասընա նագլ էթտի ։ Վէ
Յոթոր՝ Իապպըն Իսրայէլի Մը-
սրըլըլարըն էլինուէն խէլաս էտիպ՝
օնա էթտիյի ճիւմլէ էյլիք իչիւն
10 սէվինտի ։ Վէ Յոթոր տէտի ·
Ինչի Մըսըրլըլարըն էլինտէն վէ
փարաւոնուն էլինտէն գուրթարան
Իապպ Ըմիւթէպարիք օլսուն , օլ
քի գավմը Մըսըրլըլարըն էլի ալ-
11 թընտան գուրթարտը ։ Հ՚իմոի
պիլիրիմ քի՝ Նէովա Ւէհէմի՝ ալ-
լահ Լարտան պէօյիւք տիւք · զիրա
Էմաղռուրլանտըգլարը ՛շէյտե օն-
12 լարտան իւսթիւն օլտու ։ Իմոի
Մովսէսին գայնաթասը Յոթոր՝
Ըլլահ պիւթիւն եանմա վէ գուր-
պանլար կէթիրտի · վէ Ըհարոն
վէ Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլա-
րը՝ Մովսէսին գայնաթասը իլէ Ըլ-
լահըն հուզուրունտա էքմէք եէմէ-
յէ կէլտիլէր ։
13 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ էրթէսի
կիւնտե Մովսես գավմ շէրաա՛թ
էթմէյէ օթուրտու , վէ գավմ սա-
պահտան ախշամտէք Մովսէսին
14 եանընտա տուրուր իտի ։ Վէ Մով-
սէսին գայնաթասը՝ օնուն գավմ
հէփ էթտիյինի կէօրտիւքտե՝ տե-
տի · Պէնին՝ գավմս պու էթտիյին
շէյ նէ՞տիր · Նէ՞չիւն սէն եալընըզ
օթուրուրսուն , վէ ճիւմլէ գավմ
սապահտան ախշամտէք եանընտա
15 տուրուր ։ Վէ Մովսես գայնա-
թասընա տէտի · Չիւն քի ՛գավմ՝
պանա Ըլլահտան շէրաա՛թ սօրմաղա
16 կէլէրլէր ։ Օխրա օնլարըն ՛մաս-
լահաթը օլտուգտա՝ պանա կէլէր-
լէր , վէ պէն պիրի պիրինին արա-
սընտա շէրաա՛թ էտիպ՝ օնլարա
Ըլլահըն գանունլարընը վէ նօմօս-
17 լարընը պիլտիրիրիմ ։ Վէ Մով-
սէսին գայնաթասը օնա տէտի ·
Սէնին էթտիյին իշ՝ էյի տէյիլ
18 տիր ։ Քահգիգան սէն իփրանըր-
սըն , սէն տէ սէնին իլե պիլէ օլան
պու գավմ տա · զիրա պու իշ սանա
աղըր տըր , օնու ՛սէն եալընըզ իճ-
19 րա էտէմէզսին ։ Ֆալա սէօզիւմիւ
տինկիլէ , սանա նասիհաթ էտէյիմ ,
վէ Ըլլահ սէնին իլէ օլուր · Սէն
՛գավմ իչիւն Ըլլահըն էօնիւնէ վա-
րըպ՝ ՛մասլահաթլարը Ըլլահա սէն
20 ա՛րզ էյլէ · Վէ ՛օնլարա գանուն-
լարը վէ նօմօսլարը էօյրէթ , հէմ
օնլարա ՛եիւրիւյէճէքլէրի եօլու վէ
21 Հիւնէրյէճէքլէրի իշի պիլտիր ։ Իմոի
սէն՝ ճիւմլէ գավմտան ՛իսթի՛տատ
սահիպի ատէմլէր՝ Ըլլահտան գօր-
գար՝ ՛թամա՛քեարլըգտան իքրահ
էտէր ՛հագգ քիմսէլէր սէչ , վէ
օնլարըն իւզէրինէ պին պաշըլար՝
եիւզ պաշըլար՝ էլլի պաշըլար՝ վէ
22 օն պաշըլար նասպ էյլէ · Վէ օն-
լար՝ Հէր տէմ գավմա շէրաա՛թ
էտէ · վէ վագի՛ օլա քի՝ հէր ՛պէօ-
յիւք մասլահաթը սանա ա՛րզ էտէ-
լէր , վէ հէր քիւչիւք մասլահաթա
օնլար շէրաա՛թ էտէ · պէօյլէճէ
սանա եարտըմ էթմէք իլէ՝ ՛սէնին
իւզէրինտէն էֆ–ֆ– խաֆիֆլէտե-
23 լէր ։ Էյէր պու շէյի էտէր իսէն ,
վէ Ըլլահ սանա էմր էտէր իսէ , օլ-
տէմ ՛տայանմաղա գատիր օլուր-
սուն , հէմ ճիւմլէ պու գավմ տա-
խի սէլամէթ իլէ ՛մէքեանլարընա
վարըր ։
24 Իմոի Մովսես գայնաթասընըն
սէօզիւնիւ տինկլէտի , վէ հէր տե-
25 տիյինի էյլէտի ։ Վէ ՛Մովսես
ճիւմլէ Իսրայէլտէն իսթի՛տատ սա-
հիպի ատէմլէր սեչիպ՝ օնլարը գավ-
մին իւզէրինէ պաշըլար՝ Էօ՚նէ պին
պաշըլար՝ եիւզ պաշըլար՝ էլլէ
պաշըլար՝ վէ օն պաշըլար նասպ էթ-
26 տի ։ Վէ օնլար ՛հէր զէման գավ-
մա շէրաա՛թ էտէրլէր իտի · ՛կիւճ
մասլահաթը Մովսէսե արզ էտէր-
լէր իտի , վէ հէր քիւչիւք մասլա-
հաթա օնլար շէրաա՛թ էտէր իտի ։
27 Ընտէն Մովսես գայնաթասընը սա-

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 1491։

ղ Լ. իէ. 15 ։ ՓՈՒԶ. ԺԷ. 35։ իէ. 6, ՃԶ։ ԼՂ. 6, 7, 8, 9։

ժ ՓՈՒԶ. ԺՁ. 14, 17 ։ Է Օր. Ճ. 9, 12։

ՀՊ. Ֆ. 12 ։ ՅՊ. Դ. 16։ Ի. 19 ։ Է Օր. Է. 5։

Ն ՓՈՒԶ. ԻԷ. 5 ։

Է Է Օր. Ֆ. 1, 5։ Է. 1։ Ը. 1, 2։ Է. 11 ։ Մաղ. ՀՃԺ. 8 ։

Է Է Օր. Ճ. 18 ։

Պ Խա. 25։ Է Օր. Ճ. 15, 16. ԺԸ. 18։ Է Ա՚Ն. ԺԹ. 5–10։ Փսղ. Ղ. 8 ։

Ը ՆՀՆ. ԻԷ. 18։ Է ԹՎԱ. ԻԶ. 3 ։ Է Ա՚Ն. ԺԹ. 9։ — Է Օր. ԺՁ. 19 ։ ՆԿԿ. ԺԸ. 8 ։

Վ Խա. 26 ։ Ֆ Խա. 26 ։ Ղ Լ. իՁ. 11։ ՓՈՒԶ. ԺԷ. 33 ։ իՀ. 2։ Լ Ղ. 1 ։ Է Օր. Ճ. 17։ ԺԷ. 8 ։

Ը ՓՈՒԶ. ԺՃ. 17 ։

Ց Խա. 18 ։ — ՆՀՆ. ԺԸ. 33 ։ Լ. 25 ։ Պ. ԺՂ. 29։ Ք ՓՈՒԶ. ԺԹ. 39։ Ֆ Է Օր. Ճ. 15 ։ Փսղ. Ղ. 5 ։

Ֆ Խա. 22 ։ Ա Հօբ. իԹ. 16 ։

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 1491։

Ե Պ. Է. 1, 12 ։

Ը ՆՀՆ. ԺՁ. 17։ ԺՂ. 2։ ԺԹ. 1 ։ Ք ՓՈՒԶ. ԺՀ. 19 ։

Ե ՆՀՆ. իԹ. 13 ։ Լ Ձ. 8։ Ը ՆՀՆ. իՁ. 27։ Է ԹՎԱՁ. ԺՃ. 7 ։

Ր ՓՈՒԶ. Ի. 14 ։

Ֆ Մաղ. ՀԸ. 42 ։ ՃՃ. 7։ ՃԶ. 10։ ՃԷ. 2 ։

Ի ՆՀՆ. ԺՁ. 20։ Է ԹՎԱՁ. ԺՀ. 28 ։ Ղ Ա. Ճ. 68։ Լ Է Ա՚Ն. Է. 5։ Մաղ. ՂԷ. 3։ ՂԷ. 9։ ՃԼԷ. 5 ։

Ի Ճ ՓՈՒԶ. Է. 3։ Գ.ԷՄՏ. Թ. 10, 16, 20։ Հ.ՅՈՒԲ. Ք. 11, 13 ։ Մաղ. ԼՃ. 23 ։ ՃԺԹ. 21։ Գ Ա. Ճ. 51 ։

Ծ Պ. Ճ. 10, 16, 22։ Ե. 2, 7։ ԺՁ. 8, 18 ։

Ի Է Օր. ԺՁ. 7։ Ճ Ա՚Ն. ԻԹ. 22 ։ Ճ Կօր. Ժ. 18, 21, 31 ։

Հ Գ Լ. ԻՂ. 12 ։ ՓՈՒԶ. ԺԵ. 34 ։

Յ Պ. իՒ. 14։ Է Օր. ԺԷ. 8։ Է ԹՎԱ. ԺԵ. 3։ Հ.ՅՈՒԲ. Լ.Ճ. 13 ։ Գ.ՅՈՒԲ. Լ. 15 ։ Ա.ՅՈՒԲ. ԺՂ. 15 ։ Ճ Կօր. Ի. 1 ։

Digitized by Google

լը վէրտի , վէ [a]քէնտի վիլայէթին կիթտի ։

ՊԱՏՊ ԺԹ

Իսրայէլեէրին Անինա չէօլիւնէ կէլէքլէրի ։ 3 Ընտհրան Անինա տաղրնտան խոյտա՝ Մովսէսին եէտի իլէ կէօնտէրտիյի խոսպէր , 8 վէ օնլարըն վէրտիյի ձէվապ ։ 10 Խոյտըն իւա չիւնճիւ կիւն իչիւն հազըրլանմալը օյտուղա ։ 12 Տաղա տօգանմամալը օյտուղա ։ 16 Տաղըն իւզէրինտէ Ընտհրան հիյպէթլի հոգ զուրտա ։

1 Իսրայէլ օղուլլարը Ընըրը տիյարընտան չզմալարընըն իւչիւնճիւ այընտա՝ հէման օլ կիւնտէ 2 Անինա չէօլիւնէ կէլտիլէր ։ Համ տի [b]Յափիդիմնէն կէօչտիւլէր , վէ Անինա չէօլիւնէ կէլիպ՝ չէօլտէ գօնտուլար ։ վէ Իսրայէլ օղատա 3 [c]տաղըն գարշըսընտա գօնտու ։ Վէ [d]Մովսէս Ընտհրա չզտը ։ վէ Յապպ օնու [e]տաղտան չաղըրըպ տէտի ։ Յակոբ էվինէ պէօյլէ տէյէսին , վէ Իսրայէլ օղուլլարընա խապէր էէտսէսին ։ Ույիպ Ընըրլըլարա էթտիյիմի կէօրտիւնիւզ , վէ նէճէ [f]սիղի գարթալ գանատլարը իւզէրինէ գալընըրըպ՝ եանընմա կէթիրտիւ 5 տիմ ։ Վէ չիմտի էյէր ըհէր վէճճ իլէ սէօզիւմիւ տինկլէյիպ՝ ա՛հ տընը հրճզ էտեր իսէնիզ , ճիւմլէ գավմլարտան [g]մախսուս պէնիմ օղլտրսունուզ ։ զիրա [h]պիւթիւն եէր 6պէնիմ տիր ։ [i]Էմ սիզ պանա [k]քեահինլէր փատիշահլըղը՝ վէ նազիզ թայիճէ օլուրսունուզ ։ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյէճէկ չին սէօզլէր պունլար տըր ։

7 Իտտի Մովսէս վարըպ՝ գավմընը իհթիյարլարընը չաղըրտը , վէ Յապպըն օնա պու ճիւմլէ էմր էթտիյի սէօզլէրի էօնլէրինէ գօտու ։ 8Վէ ճիւմլէ գավմ՝ պիրտէն ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝ Յապպըն [l]ճիւմլէ սէօյլէտիյինի իճրա էտէճէկիզ ։ վէ Մովսէս գավմընն սէօզլէրինի Յապպա տէօնտէրտի ։

9 Ընտէն Յապպ Մովսէսէ տէտի ։ Իչիճէ պէն՝ սանա պիր [m]պուլուրթուն գարանլըղընտա կէլէրիմ , քի պէն սէնին իլէ սէօյլէտիյիմտէ՝ [n]գավմ իշիտէ , հէմ տահի [o]էպէտէնէ սանա ինանալար ։ վէ Մովսէս գավմընն սէօզլէրինի Յապպա իճտա-

10 տէ էյլէտի ։ Վէ Յապպ Մովսէսէ տէտի ։ Գավմա վար , վէ օնլարը պու կիւն վէ եարընն [p]թագտիս էյլէ ։ վէ ղէսվապլարընը եայգասընը 11 լար , վէ իւչիւնճիւ կիւն իչիւն հազըր օլսունլար ։ զիրա իւչիւնճիւ կիւնտէ՝ Յապպ ճիւմլէ գավմընն կէօզլէրի էօնիւնտէ Անինա տաղընըն 12 իւզէրինէ [q]էնէճէք տիր ։ Վէ սէն գավմընն էթրաֆընա սինօր գօյուպ՝ տէյէսին ։ Վէնտինիզի տաղա չզմագտան՝ օնուն քէնարընա պիլէ տօգանմագտան սագընըն ։ [r]տաղա հէր տօգանան՝ էլպէթթէք էօլտիւ 13 րիւլէ ։ Օնա էլ տօգանմայա ։ զիրա փօգանան մուէթլագա թաշլանա , եա օգ իլէ սափլանա , հայվան օլսուն ինսան օլսուն՝ եաշամայա ։ օնլար տաղա՝ [s]պօրտունուն սէսի ուզուն սիւրտիւքտէ չզգալար ։

14 Իմտի Մովսէս տաղտան գավմա էնիպ՝ [t]գավմը թագտիս էյլէտի , վէ էսվապլարընը եայգատըլար ։ 15Վէ օ գավմա տէտի ։ Իւչիւնճիւ կիւն իչիւն հազըր օլուն , [u]գարըյա եագլաշման ։

16 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ սապահ օլունճա , Ույիւրիւթիւլէր վէ չիմշէքլէր վէ տաղըն իւզէրինտէ պիր [v]գօյու պուլութ վէ ղայէթ գուվվէթլի Նապօրու սէտասը օլտու , վէ օրտուտա օլան ճիւմլէ գավմ [w]տիթրէր իւ 17տի ։ Վէ [x]Մովսէս գավմը օրտուտան՝ Ընըսհրն իսթիգպալինէ չզգարտը ։ վէ տաղընն ալթընտա 18տուրտուլար ։ Վէ Անինա տաղը՝ Յապպ օնուն իւզէրինէ [y]աթէղ իլէ էնտիյի էճիլտէն պիլ քիւլլէյէ տիւթէր իտի ։ վէ [z]թիւթիւնիւ քիւլխան թիւթիւնիւ կիպի չզգարիտի , վէ [a]պիւթիւն տաղ ղայէթ իլէ 19տիթրէր իտի ։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ [b]պօրտունուն սէտասը կիթտիքճէ ղայէթ իլէ գուվվէթլէնտիքտէ , [c]Մովսէս սէօյլէտի , վէ [d]Ընըսհ օնա պիր 20սէտա իլէ ճէվապ վէրտի ։ Վէ Յապպ՝ Անինա տաղը իւզէրինէ տաղըն պաշընա էնտի ։ վէ Յապպ Մովսէսի տաղըն թէփէսինէ չա 21ղըրտը , վէ Մովսէս չզգը ։ Վէ Յապպ Մովսէսէ տէտի ։ Ընը՝ գավմա խիթապ էյլէ , քի օլմայա [e]կէօրմէք իչիւն Յապպա տօղրու

Digitized by Google

սինօրու աշալար , վէ օնլարտան
22պիր չօղու տիւշէ : Վ֊Ի Բապա֊
պա եագլաշան քեահինլեր պիլէ՝
ֈթագտիս օլսունլար , քի օլմայա
Բապպ ՚օնլարա հիւճիւմ էտէ :
23Իմոի Ո՚ովսէս Բապպա տէտի .
Գաւմ Ոինա տաղընա չըգամազ .
զերա սէն պիզէ խիլճապ էտիպ ուէ֊
տին քի՝ ֊Տաղա սինօր գօ , հէմ
24օնու թագտիս էյլէ : Վ֊Ի Բապպ
օնա տէտի . Վ֊ար՝ էն , վէ սէն
Ըհարոն իլէ պէրապէր չըգ . ամմա
քեահինլեր վէ գաւմ Բապպա չըգ֊
մագ իչիւն սինօրու աշմայալար ,
քի օլմայա օնլարա հիւճիւմ էտէ :
25Վ֊Ի Ո՚ովսէս գաւմա էնտի , վէ
օնլարա սէօյլէտի :

ՊԸՊԻ

Օն թէննպիհ : 18 Խալըն գօրգտուղու : 20
Ո՚ովսէսին օնլարա թէսէլլի վէրսիյի : 23
Փուրիմէրհամըլէյին եաատագ օլսունլու : 24
Մէզպահէն պինասը բէսմի :

1Վ֊Ի Ըլլահ ՚ճիւմլէ պու սէօզ֊
2 ՝լէրի սէօյլէյիպ տէտի . ֊Ես֊
նի Ո՚ըսրը տի յարընտան՝ ֈգուլլուգ
էվինտէն չըգարան Ըլլահըն Եհո֊
վա պէն իմ :
3 ՚պէնիմ հուզուրումտա՝ սէնին
ղայըը ալլահլարըն օլմասըն :
4 ֈվէնտինէ օյուլմուշ փութ՝
եօգարըտա կէօքտէ՝ եա աշաղատա
եէրտէ՝ եա եէրին ալթընտաքի սու֊
լարտա օլան չէյլէրին հիչ պիր
5պէնզէյիչինի եափմայասըն . ՚Օն֊
լարա սէճտէ գըլմայասըն , վէ օն֊
լարա ֊ի պատէթ էթմէյէսին . զերա
պէն Ըլլահըն Բապպ՝ պէնտէն իք֊
բահ էտինլերէ պապալար կիւնա֊
հընը օղուլլարըն իւզերինէ իւչիւն֊
ճիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիլսիլէյէ֊
տէք ֈեօգլայան ՚ղայուր Ըլլահըմ .
6Վ֊Ի պէնի սէվինլէրէ վէ թէննպիհ֊
լէրիմի սագլայանլարա պին սիլսի֊
լէյէտէք ֊Ինսան էտերիմ :
7 ֊Ինսին Ըլլահըն Բապպըն իսմի֊
նի պօշ եէրէ ՚ողլընա ալմայասըն .
զերա Բապպ՝ օնուն իսմինի պօշ
եէրէ ՚ողլընա ալանը ֈփաք թուլթ֊
մազ :
8 ՚Ճաբաթ կիւնիւնիւ ֆիքրինտէ
թուլթ , քի օնու ա՚զիզլէյէսին :
9֊Ըլլթը կիւն չալըշըպ՝ հէր իշինի
10իշլէ . Ըմմա ֈեէտինճի կիւն՝ Ըլ֊
լահըն Բապպըն շաբաթը տըր . հիչ
իշ իշլէմէյէսին , կէրէք սէն՝ կէ֊
րէք օղլուն՝ կէրէք գըզըն՝ քէօլէն
վէ խալայըղըն՝ կէրէք տավարըն՝
կէրէք ֈգափուլարընտա օլան ղա֊
11րիպին : Ո՚ղիրա ՚Բապպ կէօյիւ վէ
եէրի՝ տէնիզի՝ վէ օնլարտա հէյի
օլանլարը ալթը կիւնտէ եափտը ,
վէ եէտինճի կիւնտէ բահաթլանը֊
տը . պու խուսուստան Բապպ շա֊
բաթ կիւնիւնիւ միւպարէքլէտի ,
վէ օնու ա՚զիզլէտի :
12 ֈՊապանա վէ անանա ի՚զզէթ էյ֊
լէ . թա քի Ըլլահըն Բապպ սանա
վէրտիյի եէրին իւզէրինտէ սէնին
է՚օմրիւն ուզուն օլա :
13 ՂԿաթլ էթմէյէսին :
14 ֈՕ֊Ինա էթմէյէսին :
15 ֈիզրսըզլըգ էթմէյէսին :
16 ֈՊօնշուննա գարշը եալան շէհա֊
տէթ էթմէյէսին :
17 ֊Կօնշուննուն էվինէ արզու էթ֊
մէյէսին . ֊Կօնշուննուն գարըսընա
եա գուլլուննա եա խալայըղընա եա
էօքթիւզիւնէ եա էշէյինէ՝ վէ գօն֊
շուննուն հիչ պիր շէյինէ արզու
էթմէյէսին :
18 Վ֊Է ՚ճիւմլէ գաւմ՝ կիւրիւլ֊
թիւլէրի վէ շիմշէքլէրի վէ պօրու֊
նուն սէտասընը վէ տաղըն ֊տիւթ֊
տիւյիւնիւ ՚կէօրիւլլէր իտի , վէ
գաւմ կէօրտիւքտէ՝ տիթրէյիպ
19իրագտան տուրտուլար . Վ֊Է ով֊
սէսէ տէտիլէր քի՝ ՀՄիղլիմ իլէ սէն
սէօյլէշ , վէ տինկլէրիզ . ամմա
պիզիմ իլէ ՚Ըլլահ սէօյլէշմէսին ,
20քի էօլմէյէլիմ : Վ֊Է Ո՚ովսէս
գաւմա տէտի . ՚Գօրկմա՛ն , ֈզիւ֊
րա Ըլլահ սիզի սընամագ իչիւն՝ վէ
՚օնուն գօրգուսու էօնիւնիւզտէ
օլմագ իչիւն էնտի , քի կիւնահ
21էթմէյէսինիզ : Իմոի գաւմ ու֊
զագտան տուրտու . վէ Ո՚ովսէս
Ըլլահըն օլտուղու ՚գօյու տուսմա֊
նա եագլաշտը :

ֈ Վ֊Ե . Ժ . 3 :
՟ ք ՀԱագ . Ը . 7 , 8 :
ք Խա . 12 :
Գես . դ . 4 :
ՠ ք Օր . Ե . 22 :
ֆ Վ֊Ե . իզ . 1 , 13 : ք Օր . Ե . 6 : Պաշ . Ձա . 10 : Ո՚վս . ժդ . 4 :
գ Պ . ժդ . 3 :
դ ք Օր . Ե . 7 : Ղ . 1 : դ ՀԱագ . ժԷ . 35 : Ներմ . իԷ . 6 , Է . 15 :
ե Վ֊Ե . իզ . 1 : ք Օր . դ . 16 . Ե . 8 , իԷ . 15 : Պաշ . ղէ . 7 :
զ Պ . իզ . 24 : Գես . իզ . 7 : դ ՀԱագ . ժԷ . 35 : Ես . խզ . 15 , 19 :
է Պ . Ե . դ . 7 : Վ֊Ե . ի . 5 : իՀ . 39 , 40 : ՀԱոս . ժ . 18 , 33 : դ ՀԱագ . իա . 29 : Գեոք . Ե . 4 : իա . 19 : Պաշ . Գզ . 8 : ձԶ . 4 : Ես . ժդ . 20 , 21 : կԷ . 6 , 7 : Ներմ . ք . 9 : Ե . 18 :
ը Պ . Ե . 14 : ք Օր . դ . 24 : Ը . 15 : Գես . իզ . 19 : Ղաա . ա . 2 :
ը Պ . Ե . դ . 7 : ք Օր . Է . 9 : Պաշ . Ձ . 34 : Հոռ . ժա . 28 :
ժ Պ . իզ . 1 : Վ֊Ե . ժԲ . 12 : ք Օր . Ե . 11 : Պաշ . ժԵ . 4 : Պատ . Ե . 33 :
ի Մ . ժ . 11 :
լ Պ . Ես . 13 , 14 : Վ֊Ե . ժԲ . 3 , 30 : իզ . 2 : ք Օր . Ե . 12 :
խ Պ . իզ . 13 : Ես . 15 : Ե . 21 : Վ֊Ե . իզ . 3 : Նզեկ . ի . 13 : Վ֊Ե . ժդ . 14 :

ծ Ծոն . բ . 2 , 3 : Պ . ժԸ . 26 : Ես . 15 :
ձ Վ֊Է . ժ . 16 , 17 , 18 , 19 :
ճ Ծոն . բ . 2 :
յ Պ . իԲ . 26 : Վ֊Ե . ժԲ . 3 : ք Օր . Ե . 16 : Ներմ . Ես . 7 , 18 , 19 : Պաա . ժԵ . Ե , ժԲ . 19 : Պար . Է . 10 : Ժ . 19 : Վ֊Ու . ժԲ . 20 : Նփես . զ . 2 :
ղ ք Օր . Ե . 17 : Պաա . Ե . 21 : Հոռ . ժդ . 9 :
ճ ք Օր . Ե . 18 : Պաա . Ն . 27 :
մ Վ֊Ե . ժԲ . 11 : ք Օր . Ե . 19 : Պաա . ժԲ . 18 : Հոռ . ժգ . 9 : ա ՀԱես . դ . 6 :
յ Պ . իԲ . 1 : ք Օր . Ե . 20 . ժԲ . 16 : Պաա . ժԲ . 18 :
ն ք Օր . Ե . 21 : ՄԿգ . բ . 2 : Ը . 9 : Վ֊Ու . ժԲ . 15 : Գ֊Ար . Ի . 33 : Գ֊Ար . ժ . 9 : Նփես . Ե . 3 , 5 : Ներ . ժգ . 5 :
շ Հոգ . Ես . 9 : Ա՚ռակ . Ղ . 29 :

Ներմ . Է . 8 : Պաա . Ե . 28 : ա Ներ . ժԲ . 18 : Ե Պ . ժԲ . 18 : պ Գայա . ա . 10 , 12 : ղ ք Օր . Ե . 27 . ժԸ . 16 : Գաղ . դ . 19 , 20 : ր ժԲ . 19 : ա ք Օր . Ե . 25 : ա ա ՀԱագ . ժ . 20 : Ես . խա . 10 , 13 : Ե Ծոն . բԷ . 1 : ք Օր . ժդ . 3 : ա ք Օր . դ . 10 : Ղ . 2 : Ժ . 12 : ժԷ . 18 , 19 : ժԲ . 20 : ր 58 : Ա՚ռակ . դ . 7 : ժՂ . 6 : Ես . Ը . 13 : Բ Պ . 16 : ք Օր . Ե . 5 : դ ՀԱագ . Ը . 12 :

Digitized by Google

22 Վ֊է Իսպպ Մովսէսէ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա պէօյլէ տէ֊
յէսին. Քիզ կէօրտիւնիւզ քի՝ սի֊
զնի իլէ Ակէօքտէն սէօյլէշտիմ։
23 Պէնիմ իլէ պէրապէր կիւմիւշ ալ֊
լահլար եափմայասընըզ. Հէմ քէնն֊
տիլէրինիզէ ալթուն ալլահլար եափ֊
24 մայասընըզ։ Պանա թօփրագտան
պիր մէզպահ եափասըն, վէ օնուն
իւզէրինտէ պիւթիւն եանմալարընը
վէ սեւմէթ գուրպանլարընը՝ Ագօ֊
յունլարընը վէ պղպղլարընը պօ֊
ղազլայասըն. Աիամին Հէր զիքր
էտէճէյիմ մահալտէ՝ սանա կէլէ֊
ճէյիմ, վէ Ասէնի պէրէքէթլէյէ֊
25 ճէյիմ։ Վ֊է Աէյէր պանա թշշ֊
տան մէզպահ եափար իսէն, օնու
եօնուլմուշ թշշտան պինա էթմէ֊
յէսին. զնրա իւզէրինէ տէմիր գա֊
լէմ գալտրընը իսէն, օնու նափաք
26 էտէրսին։ Վ֊է մէզպահլմա պասա֊
մագլար իլէ չզգմայասըն, քի օ֊
նուն իւզէրինէ չզթլագլընըն աչըլ֊
մայա։

ՊԱՊԻ

Գուլլար իչնէն գանունլար։ 5 Գուլլարը տէ֊
լինէճէք գաւլար։ 7 Տիւհկնի գուլլար իչնէն,
12 գազա իլէ ատէմ էօլտիւրէն իչնէն, 16
ատէմչալանլար իչնէն, 17 ամթալարընը սէօ֊
յէն իչնէն, 18 ատէմ վուրանլար իչնէն, 22
գազա իլէ ատէմ սագամթայան իչնէն, 28
վուրուճու էօքիւզ իչնէն, 33 ատէմ զնյան
էտէն իչնէն, 35 վէ պիր էօքիւզ պիր հայ֊
վանա զնյան էճմէք իչնէն գանունլար։

1 Վ֊է Ասնլարըն էօնիւնէ գօյաճա֊
ղընն չէրիճթլար պունլար տրր.
2 Պիր Ասպրանի գուլ էտինտիյին
զէման, օ՝ ալթը նրլ խրզմէթ էտէ.
վէ եէտինճիսինտէ ճապա ազատ
3 չըգա։ Ասյէր հալընրզ կիրտի ի֊
սէ, հալընրզ չըգա. էյէր գարը
սահիպի իտի իսէ, գարըսը տա
4 պիլէսինինճէ չըգա։ Ասյէր էֆէնտիսի օնա գարը վէրտի տէ՝ օ օնա
օղուլլար եա գրզլար տօղուրտու
իսէ, գարը իլէ չօճուգլարը էֆէնտիսինին օլալար, վէ օ հալընրզ
5 չըգա։ Ըմմա էյէր Ագուլ սէօյլէ֊
յիպ, Ասֆէնտիմ՝ գարըմը վէ օ֊
ղուլլարըմը սէվէրիմ, ազատ չըգա֊
6 մամ տէր իսէ. Ասլտէմ էֆէնտիսի
օնու Ահաքիմլէրէ կէօթիւրէ, վէ
օնու գափույա՝ եա գափունուն սէօ֊
վէտինէ եագլաշտրրա. վէ էֆէնտի֊
սի օնուն Ագուլաղընը պիզ իլէ տէ֊
լէ, վէ օ օնա էպէտէն գուլ օլա։
7 Վ֊է պիր քիմսէ Ագըզընը խա֊
լայրգլըզա ամթտրգտա, օ՝ Ագուլ֊
լարըն չըգտրգլարը կիպի չըգմա֊
8 յա։ Ասյէր օ՝ օնու քէնտինէ
նիշանլամըշ օլան էֆէնտիսինին
կէօզիւնտէ պէտ կէօրիւնիւր իսէ,
օնու ֆիտա էթտիրէ. օնա զատր
էթտիյի իչնէն՝ օնու եատ գավմա
9 սամթմաղա գատիր օլմայա։ Վ֊է
էյէր օնու քէնտի օղլունա նիշան֊
լատը իսէ, օնա՝ գրզլարըն չէրիա֊
10 թընճա ա՛մէ֊ էյլէյէ։ Ասյէր օ՝
քէնտինէ պաշգատընը ալըր իսէ,
պունուն նաֆագասընը՝ էվապընը
վէ Ահօշէք հագգրընը քէսմէյէ։
11 Վ֊է էյէր օնա պու իւչ շէյի ինճ֊
րա էթմէզ իսէ, օլտէմ գրզ ճա֊
պա ագչէսիզ չըգա։
12 Ըստէմ վուրուպ էօլտիւրէն՝
13 էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ։ Ըմմա
Ագատ իլէ օլմայըպ՝ օնուն էլինէ
Ըլլահ Ասրասթ կէթիրտի իսէ, Ասա֊
նա պիր մէքեան թա՛յին էտէյիմ,
14 քի օ՝ օրայա գաչընր։ Ասքինն պիր
քիմսէնին՝ Ագօնշուսունա ղարագը
օլուպ օնու հիլէ իլէ էօլտիւրիւր
իսէ, օնու Ամէզպահլմտան ալասրն,
15 քի էօլէ։ Վ֊է պապասընը եա ա֊
նասընը տէօյէն՝ էլպէթթէ էօլ֊
տիւրիւլէ։
16 Վ֊է ատէմ Ասլան Ահօնու սա֊
թար իսէ տէ՝ Ասլինտէ պուլունուր
իսէ տէ՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ։
17 Վ֊է Ագապապասընա եա անասընա
սէօյէն՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ։
18 Վ֊է պա՛զը քիմսէլէր նիշա էտէր
էքէն, պիրի արգատաշընը թշշ
իլէ եա եուամրուգ իլէ վուրտուգ֊
տա, օ էօլմէզ՝ իլլա տէօշէյէ տիւ֊
19 շէր իսէ. էյէր գալգար տա՝ Ամէյ֊
նէք իլէ թաշըատէ կէզէր իսէ, վու֊
րան սուչսուգ օլա, հալընրզ օնուն
իշտէն գալտրղընը էօտէյէ, վէ
սաղալանատէք թիմար էթտիրէ։
20 Վ֊է պիր քիմսէ՝ քէօչէսինի եա
խալայրղընը տէյնէք իլէ վուրտուպ՝
էլի ալթընտա էօլիւր իսէ, օնտան
21 էլպէթթէ ինթիգամ ալընա։ Ըմմա
էյէր պիր կիւն եա իքի կիւն եա֊
շար իսէ, ինթիգամ ալընմայա.
զնրա Ասնուն ագչէսի տիր։
22 Վ֊է պա՛զը քիմսէլէրին չէքիշ֊

Digitized by Google

տիքէրի էնատէ՝ պիր կէպէ գա-
րըյա վուրուրլար տա էվլատրնը
տիւշիւրիւրլէր իսէ , պիր զիյան
վագը՝ օլմատըղը սուրէթտէ , օ՝
քէնտի իւզէրինէ գարընըն գօճասը
սալտըղը միգտարի ճէրիմէ չէքէ ,
վէ 23 Ղահիմլէրին Հի֊ֆհիւնէ կէօրէ
վէրէ : Ղմմա էյէր զիյան վագը՝
օղուր իսէ , ճան պէտէլինէ ճան՝
24 Ղկէօզ պէտէլինէ կէօզ՝ տիշ պէ-
տէլինէ տիշ՝ էլ պէտէլինէ էլ՝ ա-
25 յագ պէտէլինէ այագ՝ եագը պէ-
տէլինէ եագը՝ եարա պէտէլինէ
եարա՝ պէրէ պէտէլինէ պէրէ իլէ
էտա էտէսին :

26 Վ֊է պիր քիմսէ քէնտի գուլու-
նուն կէօզիւնիւ եա խալայըղընըն
կէօզիւնիւ վուրուպ՝ օնու սագլաթ-
լար իսէ , օնու՝ կէօզիւնիւն պէտէ-
27 լինէ ազատ սալը վէրէ : Վ֊է էյէր
գուլունուն տիշինի եա խալայըղը-
նըն տիշինի տիւշիւրիւր իսէ , օնու
տիշի պէտէլինէ ազատ սալը վէրէ :
28 Վ֊է պիր էօքիւզ՝ պիր էրքէյի
եա գարըյը պուչնուզու իլէ վու-
րուպ էօլտիւրիւր իսէ , Ւէօքիւզ
էլպէթթէ թաշլանա , վէ էթի եէ-
նիլմէյէ . ամմա էօքիւզիւն սահի-
29 պի սուչսուզ օլա : Ղաքին էյէր
էօքիւզ տիւն էօթէ կիւնտէն պէրու
վուրուճու իսէ , վէ սահիպինէ պիլ-
տիրիլիպ՝ օնու սագլամամագ իլէ
պիր էրքէյի եա գարըյը էօլտիւրիւր
իսէ , էօքիւզ թաշլանա , վէ սա-
30 հիպի տախի էօլտիւրիւլէ : Ղյէր
իւզէրինէ տիյէթ սալընըր իսէ ,
31 Ճանընըն ֆիտասը իչիւն օնուն
իւզէրինէ հէր նէ միգտար սալընըր
իսէ՝ էտա էյլէյէ : Ղյա պուչ-
նուզու իլէ էրքէք եա գըզ էվլատ
վուրուր իսէ , օնա պու չէրատ՝թ
32 իւզրէ օլունա : Ղյէր էօքիւզ պիր
գուլու եա խալայըղը պուչնուզու
իլէ վուրուր իսէ , օնլարըն սահի-
պինէ Ւօթուզ չէքլ կիւմիւշ վէ-
քէ , վէ 33 Ւէօքիւզ թաշլանա :
Վ֊է պիր քիմսէ՝ պիր գուլու ա-
չար իսէ , եա պիր քիմսէ պիր գու-
լու գազար տա՝ օնու էօրթմէզ ի-
սէ , օրայա էօքիւզ եա էշէք տիւշ-
տիւյիւ սուրէթտէ , զարարը գու-
34 լունուն սահիպի չէքիպ՝ օնլարըն
սահիպինէ ագչէ վէրէ . վէ էօլմիւշ՝
օնուն օլա :

35 Վ֊է պիր քիմսէնին էօքիւզիւ՝
գօնշուսունուն էօքիւզիւնիւ վու-
րուպ էօլտիւրտիւքտէ , տիրի էօ-
քիւզիւ սաթալար , վէ գըյմէթինի
փայլաշալար , վէ էօլմիշիւ տա-
36 խի փայլաշալար : Ղմմա էօքիւզիւն
տիւն էօթէ կիւնտէն պէրու վու-
րուճու օլտուղու պիլինմիշ իքէն ,
սահիպի օնու սագլամատըղը սու-
րէթտէ՝ էլպէթթէ էօքիւզիւն պէ-
տէլինէ էօքիւզ էօտէյէ , վէ էօլ-
միշ օնուն օլա :

ՊԸՊ ԻԲ

Իւրըսըղըզ իչիւն գանունլար : 5 Ո֊իչէն իւ-
չիւն , 7 ղայդ օլան չէյզէր իչիւն , 14 էօտիւնճ
իչիւն , 16 զինա իչիւն , 18 պէչիւճիւլիւք իւ-
չիւն , 19 Հայվան իլէ մաղարաբլանմագ իչիւն ,
20 փաթֆէրէթիւք իչիւն , 21 եատ քիմսէ՝
տուվ գարը վէ էօքսիւզ իչիւն , 25 մաւանա-
լէ իչիւն , 26 էմանէթլէր իչիւն , 28 զապիթ-
լէրէ ըաղպէթ էթմէք իչիւն , 29 վէ Թուր-
ֆանտա մահտուլար իչիւն գանունլար :

1 Պիր քիմսէ էօքիւզ եա գօյուն
չալըպ՝ օնու պօղազլար իսէ , եա
ասլթար իսէ , պիր էօքիւզիւն պէ-
տէլինէ պէշ էօքիւզ՝ վէ պիր գօ-
յունուն պէտէլինէ ՝տէօրթ գօյուն
2 էօտէյէ : Ղյէր պիր խրըսըզ՝ Բէվ
տէլմէքտէ պուլունուր իսէ , վէ վու-
րուլուպ էօլիւր իսէ , Դօնու վո֊ըան
3 դանը սայըլմայա : Ղյէր իւզէրինէ
կիւնէշ տօղմուշ իսէ , օնու վո֊-
ըան դանը սայըլա . պիլ Թէմամ
էօտէյէ պիլիր իտի , էյէր հիչ պիր
չէյի եօգ իսէ իտի , օլտէմ չալտը-
ղը չէյ իչիւն Ւսաթըլա պիլիր իտի :
4 Ղյէր չալտըղը Էէլինտէ հէր վէճմ
իլէ տիրի պուլունուր իսէ , էօքիւզ
օլսուն էշէք օլսուն գօյուն օլսուն՝
օնու Ւիքի գամ էօտէյէ :
5 Պիր քիմսէ պիր Թարլա եա պիր
պաղ օթլատըր իսէ , եա՛նի հայ-
վանընը սալը վէրիր տէ պիր ախէ-
րին Թարլասընտա օթլատըր իսէ ,
քէնտի Թարլասընըն էն էյի ֆահ-
ուո֊լո֊նատան՝ վէ պաղընըն էն էյի
6 ֆահուո֊լո֊նատան էօտէյէ : Ղմէշ
չըգրպ՝ տիքէնէրէ օղրար իսէ , վէ
տէմէթի եըղընը՝ եա պուղտայ՝ եա-
խօտ Թարլա եանար իսէ , աթէչլի
եագան՝ Ւոնմըշը պիլ Թէմամ էօ-
տէյէ :
7 Պիր քիմսէ գօնշուսունա սագ-
լամագ իչիւն կիւմիւշ եա գապլար

ե Ղևտ. 30 . բ Օր. իբ . 18, 19 :

զ Ղևտ . իե . 20 : բ Օր . ԺԹ . 21 : Ա֊ատ . Ե . 38 :

է Ելն. Թ . 5 :

ը Ելն . 22 . ՂԻտու . Լէ . 31 :

թ Ղաղդ Ջաք . ժա . 12, 13 : Ա֊ատ . իդ . 15 : Փիլիպ . բ . 7 :

ժ Ղտա . 28 :

ի Ա֊ատ . Ե . 38 :

ա բ Ղնագ . ԺԲ . 6 : Ղում . ԺԹ . 8 : Պաղ Ը֊ուակ . 31 :

գ Ա֊ատ . իդ . 13 :

դ Ղիտու . Լէ . 27 :

ե Պ . իա . 2 :

զ Պ . իա . 16 :

է Պաղ իա . 1, 7 : Ըուակ Ջ . 31 :

Digitized by Google

վերտիքատ՝ օլ քիմանէնին էվինտէն չալընը իսկ ։ էյէր Ի խըրսըզ պուլունուր իսկ ։ իքի գաթ էօտէյէ ։
8 Յ՚յէր խըրսըզ պուլունմազ իսկ ։ օլտէմ էվին սահիպի գօնշուսունուն մալինէ էլինի ուզաթմատրղընը խապաղ Էհնէֆ իչիւն Ը՚հաքիմ՚էրէ
9 կէօթիւրիւլէ։ Ո՞եր կէօնէ նահագ՚ըղըն տա՛վասը հագգընտա՝ կէրէք էօքիւզ կէրէք էշէք կէրէք գօյուն կէրէք էսվապ հագգընտա, պէրէնէն՝ Պու պէնիմ տիր տէտիյի հէր ղայպ օլմուշ նէօնէ հագգընտա ։ Ի՚քի թաթաֆըն տա՛վասը հաքիմ՚էր էօնինէ կէօթիւրիւլէ. հաքիմ՚էր՝ քիմին իւզէրինէ հիւքմ էտէրլէր իսկ ։ գօնշուսունա իքի գաթ էօտէյէ ։
10 Պիր քիմսէ գօնշուսունա էշէք՝ եա էօքիւզ՝ եա գօյուն՝ եա հէր նէ հայվան օլուր իսկ՝ սագլամաղա վերտիքատ ։ օ էօլիւր՝ եա սագաթ՚լանը՝ եա տիւշմէնտէն սիւրիւլիւր
11 տէ կէօրէն եօգ իսկ ։ գօնշուսուսունուն մալինէ էլինի ուզաթմատրղընը՝ նա՝ իքիսինին արասընտա Ը՚կապպըն եէմինի օլսուն ։ վէ մալ սահիպի գապուլ էտէ ։ վէ օ՝ էօտէմէյէ ։
12 Յ՚մմա էյէր Ի թահգիգան օնուն եա՛նընտան չալընմըշ իսկ ։ օ՝ սահի՛
13 պինէ էօտէյէ ։ Յ՚յէր երըթըճը ճանավարտան փարէլէնտի իսկ ։ օ՛նու իսպաթ իչիւն կէթիրէ ։ փարէլէնմիշի էօտէմէյէ ։
14 Վ է պիր քիմսէ գօնշուսունտան հայվան էօտիւնճ ալտըգտա ։ սահիպի պիլէսինճէ տէյիլ իքէն՝ սագաթ՚լանըը եա էօլիւր իսկ ։ օ՛ էլ՚
15 պէթթէ էօտէյէ ։ Ը՚ննա սահիպի պիլէսինճէ իսկ ։ էօտէմէյէ ։ էյէր քիրա իլէ ալընտը իսկ ։ քիրասընա սայըլա ։
16 Վ է Ի պիր քիմսէ եավուգլու օ՛մայան պիր գըզը ալտատրա՝ օնուն իլէ եաթար իսկ ։ էլպէթթէ օնա՝ քէնտինէ գարը տէյիւ մէհը գըյ՚
17 մէթի գըյսընը ։ Յ՚յէր օնու պա՛պասը օնա վէրմէյէ մուխլագա իմ՚ թինա՝ էտէր իսկ ։ օնա գըզլարընը Ի մէհրի միւճիպինճէ ագէյէ վէրէ ։
18 Ն՚վիյիւճիւ գարըյը եաշաթմա՛ յասընը ։
19 Ի՚յիան իլէ հէր եաթան քիմ՛սէ՝ էլպէթթէ էօլմէյիւրիւլէ ։
20 Հ՚նալընըզ Ա՚հուատան մա՛տա՝ ալահ՚լարա գուրպան էտէն՝ հէլալ՚ օլուննա ։
21 Վ է Ն՚զարիպէ սրգլէթի վէրմէ ։ հէմ օնա զուլմ էթմէ ։ զերա սիզ պէ Ա՚ըսրը տիյարընտա զարիպ ի՛
22 տինիզ ։ Ը՚ֆուլ գարըյա վէ էօքէ՛
23 սիւզէ ասլա ճէնճա վէրմէն ։ Յ՚յէր օնլարա պիր վէճհ իլէ ճէնճա վէ՛ըրիր իսէն ։ պանա էլպէթթէ Ֆ՚ֆէրեատ էթտիքլէրի պէման՝ քնլարըն ֆէրեատընը հէր վէճհ իլէ Ի՚իշիտէ՛
24 ճէյիմ ։ Վ է Ն՚ղազապպմ թուլթուշուպ՝ սիպկի գըլըճ իլէ էօլտիւրիւճէ՛յիմ ։ վէ Ն՚գարըլարընըզ տուլ՝ հէմ էվլատլարընըզ էօքսիւզ օլաճագ ։
25 Յ՚յէր Ը՚գամմտան եանընտա օլան ֆագիրէ ագէյէ էօտիւնճ վէ՛ըրիր իսէն ։ օնա մուամէլէճի կիպի օլմայասըն ։ իւզէրինէ ֆայիզ գօմա՛
26 յասընըզ Յ՚յէր պիր վէճհ իլէ "գօնշուսունուն էսվապընը րէճի իչիւն ա՛ըր իսէն ։ օնու կիւնէշ պաթմազ՛
27 տան օնա կէրի վէրէսին ։ Օ՚լրա օ օնուն եալընըզ էօրթիւսիւ տիւր ։ տէրիսինին էսվապը տըր ։ նէ՞ իլէ եաթսըն ։ վէ վագի՝ օլա քի՝ պա՛նա Ն՚ֆէրեատ էտէր իսկ ։ իչիւտէճէ՛յիմ ։ զերա պէն "մէրհամէթլի իմ ։
28 Ը՚ճաքիմ՚էրէ տէօյմէյէսին ։ վէ գավմընըն պէյ՚լէրինէ լա՛նէթ էթմէյէսին ։
29 Ա՚էնին եէթիշմիշ մէյվէլէրինին վէ ճէնտէրէնին "թուրֆանտալա՛ըրընը կէճհթիրմէյէսին ։ օղուլլա՛ըրընըն "իլք տօղուշլարընը պանա
30 վէրէսին ։ Վ՚յօքիւզիւն իչիւն վէ գօյունուն իչիւն պոխէ պէօյլէ է՛տէսին ։ "եէտի կիւն անասը իլէ օլուպ՝ սէքիզինճի կիւնտէ օնու պանա վէրէսին ։
31 Ի՚մտութ պանա՝ "ա՛զիզ ատէմ՚լէր օլասընըզ ։ վէ Ն՚սահրատա ճանավարտան փարէլէնմիշին էթինի եէմէյէսինիզ ։ օնու քէօփէքլէրէ ա՛թասընըզ ։

ՊԸՊ ԻԴ

Ի՚քթիբա վէ եալան չէհհաւէթ իչիւն ։ 3 հագգընէթ իչիւն ։ 4 հագիգաթլու օլմագ իչիւն ։ 10 ըահրելըզ սէնեթի իչիւն ։ 12 չաթթ իչիւն ։ 13 փութիէրէսթ՚իք իչիւն ։ 14 իւչպայրամ իչիւն ։ 18 գաւրպանընը գանը վէ եաղը իչիւն գնունելար ։ 20 Ո՚ելար իթաաթէլը օլուր իսկ ։ օնլարա՝ պիր մէյէք վ՚սա օ՛ըլնտուղու վէ օնա իթաաթ էտէրլէր իսկ ։ օնլարա պէրէքէթ իհսան օլաճագը ։

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Ի. 1491։

1 Աբրամազ խապէրի գապուլ էթմէյէսին . Եալան շահիտի օլմագ իչիւն՝ եարամազ իլէ պէ-
2 րապէր էլինի գօմայասըն : Ռէմ-
լէք էթմէք իչիւն չօգլուղա ույմա-
յասըն . վէ Տտա՛վատա ընէրսա՛ին
չէվիրմէք իչիւն չօգլարա թարաֆ-
կիրլէք էտերէք ճէվապ վէրմէյէ-
3 սին : Հէմ ֆագիրէ տա՛վասընտա
միւսաա՛տէ էթմէյէսին :
4 Ֆիւշմէնինին էօքիւզիւնէ եա
էշէյինէ ալարա կէզէր իքէն բասթ
կէլէր իսէն , օնու էլպէթթէ օնա
5 տէօնտէրէսին : Ալէնտէն իքրահ
էտէնին էշէյինի եիւքիւ ալճընտա
եաճմըշ կէօրիւբ իսէն , սագըն օ-
նու թէրք էթմէյէսին . էլպէթ-
թէ Եշէյի օնուն իլէ պիլէ ազատ
էտէսին :
6 Էվագիրինին՝ տա՛վասընտա շէ-
7 րաա՛թընը չէվիրմէյէսին : Ալալան
սէօզտէն իրագ օլասըն . վէ Ըսուշ-
սուզու հէմ սատըգ օլանը էօշ-
տիւրմէյէսին . զիրա Ժպէն զալիմի
սատըգ չօգարմամ :
8 Վէ Ըրիշվէթ ալմայասըն . զիրա
րիշվէթի աշըգ կէօզ քիսմէչէրի
քէօրչէտիր , վէ ա՛տիլէրին տա՛-
վասընը խիլաֆա չօգարըր :
9 Վէ Ըզարիպի սըգմայասըն . զիրա
զարիպին ճան Հալինի պիլերսինիզ ,
չհուն քի Ալընըր տիյարընտա սիզ
պէ զարիպ իտինիզ :
10 Վէ Ըթօփրաղընը ալթը եըլ է-
քիպ՝ մահսուլունու տէվշիրէսին .
11 Ամմա եէտինճի եըլտա օնու պօշ
գօյուպ՝ թէրք էտէսին , քի գավ-
մընըն ֆագիրլէրի եէյէլէր , վէ օն-
լարտան գալանը՝ սահրանըն հայ-
վանլարը եէսին . պաղընա՝ զէյ-
թունլուղունա տախի պէօյլէ էտե-
սին :
12 Ալէթը կիւն իշինի իշլէյէսին ,
վէ եէտինճի կիւնտէ բահաթլանա-
սըն . թա քի էօքիւզիւն հէմ է-
շէյին բահաթլանա , վէ խալայրղը-
նըն օղլու հէմ զարիպ նէֆէսլէնէ :
13 Վէ ճիւմլէ սիզէ սէօյլէտիքլէ-
րիմ շէյլէրտէ Ոտիգաթլը օլուն .
վէ Ղայրի ալլահլարըն ատընը անկ-
մայասընըզ , աղընտա պէյէ իշի-
տիլմէսին :
14 Ելըլտա պանա իւչ քերրէ պայ-
15 րամ էյլէյէսին : Ղամուբսուզ-
լարըն պայրամընը սագլայասըն .
սանա էմր էթտիյիմ կիպի՝ Ըպիպ
այրն մուա՛յին վագթընտա եէտի
կիւն խամուբսուզլար եէյէսին . զի-
րա Ալըրտան օլ այտա չգագրն . վէ
Հուզուրուսմա էլվէրի պօշ կէօ-
16 րիւնմէսինլէր : Վէ Թարլատա էք-
տիյին էմէյինին՝ Թուրֆանտա մահ-
սուլունուն պիչին պայրամընը՝ հէմ
Ելընը սօնունտա էմէյինի թարլա-
տան ճէմ՝ էթտիյինտէ՝ տէվշիրմէ
17 պայրամընը ասգլայասըն : Ելընտա
իւչ քերրէ՝ հէր էրքէյին Ըապպ Ե-
հովանըն Հուզուրունտա կէօրիւնէ-
18 Ղուրպանըմըն գանընը մայա
իլէ սունմայասըն , վէ պայրամընըն
եաղը՝ սապահատէք գալմայա :
19 Այնին Թօփրաղընըն իլք Թուր-
ֆանտալարընը՝ Ալլահըն Ըապպը
էվինէ կէօթիւրէսին . Հօղլաղը՝ անա-
սընըն սիւտիւնտէ փիշիրմէյէսին :
20 Ելքէթ պէն էօնիւնճէ պիր մէ-
լէք կէօնտէրիր իմ , քի սէնի՝ եօլ-
տա սագլայա , վէ սէնի՝ հազըրլա-
21 տըղըմ մահալէ կէօթիւրէ : Օ-
նուն Հուզուրունտան սագըն , վէ
սէօզիւնիւ տինկլէ , օնա Ե՛սը օլ-
մայասըն . զիրա օ՝ Ոսէնին եարա-
մազլըղընը ա՛ֆվ էթմէզ , չհուն
22 քի Ոպէնիմ ատըմ օնտա տըր : Ամ-
մա էյէր օնուն սէօզիւնիւ տիգ-
գաթ իլէ տինկլէր իսէն , վէ պէնիմ
ճիւմլէ սէօյլէտիյիմի իճրա էտէր
իսէն , օլտէմ Հսէնին տիւշմէնլէ-
րինէ տիւշմէն օլաճաղըմ , վէ սանա
սրգլէթի վէրքնէլէրէ սրգլէթի վէրէ-
23 ճէյիմ : Օ, իրա Ոպէնիմ մէլէյիմ
էօնիւնճէ կիտէճէք , վէ Ոսէնի՝ Ը-
մօրհլուլարա վէ Վհետլիլէրէ վէ
փերեզլիլէրէ վէ Վհանանըլըլարա՝

ԳՒ. Ի՛. Ի. 1491։

ք Օր. է. 9։ Ցհա. իէ. 5։ Ասղ. լԹ. 1։ Նփես. ե. 15։ ա Տիմ. է. 16։
հ Թես. լԹ. 38։ Թ Օր. ժբ. 3։ Ցհա. իէ. 7։ Ասղ. ժգ. 4։ Ովս. բ. 17։ Ջաք. ժէ. 2։
յ Պ. հԹ. 23։ Վհ. իգ. 4։ Թ Օր. ժգ. 16։
ղ Պ. ժբ. 15։ ժէ. 6։ հԹ. 18։ Վհ. իգ. 6։ Թ Օր. ժգ. 8։
ճ Պ. հԹ. 20։ Թ Օր. ժգ. 16։
մ Պ. հԹ. 22։ Վհ. իգ. 10։
յ Թ Օր. ժգ. 13։
ն Պ. հԹ. 23։ Թ Օր. ժգ. 16։
շ Պ. ժբ. 8։ հԹ. 25։ Վհ. Թ. 11։ Թ Օր. ժգ. 4։
ո Պ. իբ. 29։ հԹ. 26։ Վհ. իգ. 10, 17։ Ցհա. ժբ. 12, 13։ Թ Օր. իգ. 10։ Նէհմ. Յ. 35։
չ Պ. հԹ. 28։ Թ Օր. ժէ. 21։
պ Պ. ժէ. 19։ հԹ. 34։ հԹ. 2, 14։ Ցհա. Ի. 16։ Ցես. Ի. 13։ Ի. 2։ Ասղ. ղա. 11։ Նա. կգ. 9։
ջ Ցհա. ժգ. 11։ Ասղ. հղ. 40, 56։ Նփես. գ. 30։ Նբր. գ. 10, 16։

ե Ելա. 2։ Թ Օր. իէ. 19։ Ցօբ. լա. 13, 21։ Ցհզ. Ե. 8։ Նա Յ. 1, 2։ Նբհմ. Ե. 28։ Է. 6։ Ումվա. Ե. 12։ Մաղ. գ. 5։
զ Ելա. 1։ Վհ. ժԹ. 11։ Վու. գ. 14։ Նփես. գ. 35։ Ի Թ Օր. իէ. 25։ Ասղ. ղԹ. 21։ Ոահ. ժէ. 15, 26։ Նբհմ. Է. 6։ Մաս. իէ. 4։ Յ Պ. հԹ. 7։ Հռովմ. ա. 18։ Ի Թ Օր. ժգ. 19։ ա Թես. բ. 3։ ժբ. 3։ Թ Մն. ժԹ. 7։ Ասղ. իգ. 10։ Ոահ. ժէ. 27։ ժէ. 8, 23։ իԹ. 4։ Նա. ա. 23։ Ե. 23։ հԹ. 15։ Նշեկ. իբ. 12։ Ումվա. Ե. 12։ Պար. իԹ. 26։
է Պ. իբ. 21։ Թ Օր. Յ. 19։ իգ. 14, 17։ իէ. 19։ Ասղ. ղԹ. 6։ Նշեկ. իբ. 7։ Մաղ. գ. 5։ Ի Վհ. իէ. 3, 4։
ը Պ. ի. 8, 9։ Թ Օր. Ե. 13։ Վու. ժգ. 14։

ա Պ. հԹ. 34։ Ցհա. ժգ. 35։ Թ Օր. ժբ. 19։ Ցես. իգ. 19։ Նբհմ. Ե. 7։ Նբր. գ. 11։ ա Ցօհ. Ե. 16։ Նա. Թ. 6։ Նբհմ. իգ. 6։ Ցօհ. Յ. 30, 38։ Է Նհմ. ժբ. 3։ Թ Օր. Հ. 7։ Նբհմ. Հ. 20։ ո Ելա. 20։ Պ. հԹ. 2։ բ Ցես. իգ. 8, 11։

Digitized by Google

1 Ընտէն Մովսէսէ տէտի . Բապա-
պա չըգ, սէն վէ Ըհարոն՝ «Կա-
դաբ վէ Ըբիուդ՝ վէ Իսրայէլին
իմթէյարլարընտան էհէթմիշ քիմ-
սէ , վէ ուզագտան սէճտէ գըլըն :
2 Վէ Բապպա՝ Մովսէս եալընըզ
եագլաշըն , վէ օնլար եագլաշմա-
սընլար , նէ տէ գամմ պիլէսինճէ
չըգսըն :
3 Իմտի Մովսէս կէլիպ՝ Բապպըն
ճիւմլէ սէօզլէրինի վէ ճիւմլէ շէ-
քիա՛թլարընը գավմա նագլ էթ-
տի . վէ ճիւմլէ գավմ՝ սէօզ պիր-
լէ ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝
Բապպըն ճիւմլէ սէօյլէտիյի սէօզ-
4 լէրի իճրա էտէճէ յիզ : Վէ Մով-
սէս՝ Բապպըն ճիւմլէ սէօզլէրինի
եազտը , վէ սապահտան էրքէն
գալգըպ՝ տաղըն ալթընտա պիր
մէզապահ եափտը . Հէմ Իսրայէլին
օն իքի սըպթալարը իչիւն օն իքի
5 Ւտիքիլի թաշ պէփպէ : Վէ Իս-
րայէլ օղուլլարընըն կէնճլէրինի
կէօնտէրտի , վէ պիւթիւն եանմա-
լար սունուպ՝ սէլամէթ գուրպանլա-
րը իչիւն Բապպա պուղալար պօ-
6 ղազտըլար : Վէ Մովսէս Ւգանըն
եարըսընը ալպ՝ լէյլէնլէրէ գօտու ,
վէ գանըն եարըսընը մէզապահըն իւ-
7 զերինէ սէրփտի : Վէ Ըա՛հտ քի-
թապընը ալըպ՝ գավմ իշիտիր ի-
քէն օգուտու . վէ օնլար տէտի-
լէր քի՝ Բապպըն ճիւմլէ սէօյլէ-
տիյինի իճրա էյլէյճէյիզ , վէ ի-
8 թաա՛թ էտէճէյիզ : Վէ Մովսէս
գանը ալտը , վէ գավմըն իւզերինէ
սէրփիպ տէտի . Իշտէ Բապպըն
ճիւմլէ պու սէօզլէր իւզրէ՝ Ւսիզին
իլէ քէսիշտիյի ա՛հտըն գանը :
9 Ընտէն Մովսէս վէ Ըհարոն՝
«Ադաթ վէ Ըբիուդ հէմ Իսրայէ-
լին իխթիյարլարընտան եէթմիշ
10 քիմսէ չըգսը : Վէ Իսրայէլին
Ըլլահընը կէօրտիւլէր , վէ այագ-
լարը ալթընտա՝ Ւկէօք եագուէթ
թուղլա տէօշէմէսի կիպի՝ հէմ պէր-
րագլըգտա Ւհէման կէօք կիպի ի-
11 տի : Վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
մուխթարլարը իւզերինէ Ելինի սալ-
մատը . վէ Ըլլահը կէօրտիւլէր ,
վէ Ւեէտիւլէր հէմ իչտիւլէր :
12 Վէ Բապպ Մովսէսէ տէտի .
Պանա՝ Հատաղ չըգ , վէ օրատտա
տուր . վէ սանա Ւթաշ լէվհալա-

ԹՈ . Ի՛ . Ի՛ . 1491 .

Ի Պ . Հ . 12 : Բ Օր . Է . 16 : Ժ Բ . 30 : Հես . Խ Գ . 13 : Գաղ . Ե . 3 : ՃԹագ . Ժբ . 21 : Սաղ . ՃՀ . 36 :

Ա Պ . Խ Բ . 1 : Գ Հ . Ժ . 1,2 : Բ Պ . Ա . 5 : ԹԳաղ . Ժա . 16 :

Է Ելա . 13 , 15 , 18 :

Ը Ելա . 7 : Պ . Ժ Բ . 8 : Բ Օր . Ե . 27 : Գաղ . Գ . 19 , 20 :

Ի Բ Օր . Լ . 9 :

Ա Գնդ . Ի Բ . 18 : Լ . 45 :

Ե Նբբ . Թ . 18 :

Զ Նբբ . Թ . 19 :

Է Ելա . 3 :

Ժ Նբբ . Թ . 20 : Ժգ . 20 : ՃԳաղ . Գ . 2 :

Ի Ելա . 1 :

Լ Գա՛գ Ընդ . Լ Բ . 30 : Պ . Գ . 6 : Լգ . 20 , 23 : Գ Ելա . Ժգ . 22 : Կա . Ղ . 1 , 5 : Ցօհ . ՃԺ . 18 : ՃՏիմ . Ղ . 16 : ՃՑօհ . Գ . 12 :

Խ Նգկ . ՃԺ . 26 : Ժ . 1 : Հեայտ . Դ . 3 : Ֆ Ա Ելա . Ժէ . 2 :

Ձ Պ . Ժ Բ . 21 : Հ Ընդ . Ժգ . 13 : Լ Բ . 30 : Ելա . 10 : Պ . Լգ . 20 : Բ Օր . Գ . 3 : Գ Ելա . Ժգ . 22 :

Յ Ընդ . Լ Ճ . 5 : Պ . Ժ Բ . 12 : ՃԳ . Ի՛ . Ի՛ . 1 : Ղ . Ա . Ժ . 1,2 : Բ Պ . Ճ . 5 : ԹԳաղ . Ժ Ճ . 16 :

Կ Ելա . 13 , 15 , 18 :

Ղ Ելա . 7 : Պ . Ժ Բ . 8 : Բ Օր . Ե . 27 : Գաղ . Գ . 19 , 20 :

Ճ Բ Օր . Լ Ճ . 9 :

Ա Ընդ . Ի Բ . 18 : Լ Ճ . 45 :

Ե Նբբ . Թ . 18 :

Զ Նբբ . Թ . 19 :

Է Ելա . 3 :

Ը Պ Ելա . Ի Բ . 20 : Ժգ . 20 : ՃՊ Ելա

ՔՐՆԸՆ՝ ՀԵՄ ՕՆԼԱՐԱ ԷՕՐԵԲՄԼՔ ԻՀԻՆ
ՏԱՂՏՐՂԱՄ ՆՕՄՕՍՈՒ ՎՔ ԷՄՐԻ ՎԷ-
13 ՐԷՅԻՄ ՝ ԻՄՄԻ Ա՝ՈՎՍԷՍ՝ ՝ԽՐԶ-
ՄԷԹՃԻՍԻ ՀՅՏՈՒ ԻԼԷ ԳԱԼԳԱՐ ՝ ՎԷ
Ա՝ՈՎՍԷՍ ՝ՅԼԱՀՐՆ ՏԱՂՂՆԱ ՀՂԳԱՐ ։
14 Վ՚Է ԻՄԹԻՅԱՐԱՐԱ ՏԷՏԻ ՝ ՊԻԶ
ՍԻԶԷ ՏԷՕՆԻՒՆՃԷՅԷՏՔԷ՝ ՊՈՒՐԱՏԱ
ՏՈՒՐՈՒՆ ՝ ՎԷ ԻՂԹԷ Ա՚ՀԱՐՈՆ ՎԷ
Ա՝ՎԸ ՍԻԶԻՆ ԻԼԷ ՕԼՈՒՐ ՝ ՔԻՄԻՆ ՏԱ՚-
ՎԱՍՐ ՕԼՈՒՐ ԻՍԷ ՕՆԼԱՐԱ ՎԱՐՍՐՆ ։
15 Ա՚ՆՏԷՆ Ա՝ՈՎՍԷՍ ՏՈՂԱՂ ՀՂԳՏՐ ՝
16 ՎԷ ՝ՊՈՒԼՈՒԹ ՏՈՂՂԸ ԳԱՓԼԱՏՐ ։ Վ՚Է
՚ԲԱՓԱՊՐՆ Ի՝ՂԶԷԹԻ Ա՚ՆԻՆԱ ՏՈՂՂՐՆՂՆ
ԻԼՂԷՐԻՆՏԷ ՍԱՔԻՆ ՕԼՈՒ ՝ ՎԷ ՊՈՒ-
ԼՈՒԹ ՕՆՈՒ ԱԼԹՐ ԿԻՒՆ ԳԱՓԼԱՏՐ ։
ՎԷ ԵԷՏԻՆՃԻ ԿԻՒՆՏԷ Ա՝ՈՎՍԷՍԻ՝
ՊՈՒԼՈՒԹՈՒՆ ԻՀՂՆՏԷՆ ՀԱՂՐՐՏՐ ։
17 Վ՚Է ԲԱՓԱՊՐՆ ՃՀԼԱԼԻՆԻՆ ԿԷՕՐԻՒ-
ՆԻՀԻՒ՝ ՏՈՂՂՆ ԹԷՓԷՍԻՆՏԷ ՝ՍՍ-
ԲԱՅԷԼ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆՂՆ ԿԷՕՂԷՐԻՆՏԷ
՚ԹԷԼԷՔ ԷՏԷՆ ԱՓԻՀ ԿԻԱԻ ԻՏԻ ։
18 Վ՚Է Ա՝ՈՎՍԷՍ ՊՈՒԼՈՒԹՈՒՆ ԻՀՂՆԷ
ԿԻՐԻԱ՝ ՏՈՂԱՂ ՀՂԳՏՐ ։ ՎԷ Ա՝ՈՎՍԷՍ
ՏՈՂՏՏԱ ԳԸՐԳ ԿԻՒՆ՝ ՎԷ ԳԸՐԳ ԿԷՃԷ
ՏՈՒԲՐՏՈՒ ։

ՊԸՊ ԻԵ

Ձաթրրն եափրլմասը իւիւն Իսրայէլ իւէրին նէ կէթիրմէք կէրեք օլտուգլարը ։ 10 Ա՚ան-
տուղուն չէքլի ։ 17 ՎՒեֆարէթի իւէ քե-
րովբէէլը ։ 23 Ա՚օֆրա իւէ օնուն թագըմը ։
31 Շ՚ամ՚ոան իւէ օնուն թագըմլարը ։

1 Վ՚Է Բ՚ԱՓԱՊ Ա՝ՈՎՍԷՍԷ ՍԷՕՂԷՂԻՊ
2 ՝ՏԷՏԻ ։ ԻՍՐԱՅԷԼ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐ-
ՆԱ ՍԷՕՂԼԷ ՔԻ՝ ՊԱՆԱ ՀԷՏԻՂԷ ԱԼՐ
ՎԷՐԷՂԷՐ ։ ՀԷՏԻՂԷՄԻ ՔԷՆՏԻ ՞ԿԷՕ-
ՆԻՒԼ ԻՐԱՈՒԷԹԻ ԻՒԷ ՎԷՐՒՆ ՀԷՐ Ա-
3 ՏԷՄՏԷՆ ԱԼԱՍՐՆԸՂ ։ Վ՚Է ՕՆԼԱՐ-
ՏՈՒՆ ԱԼԱՃԱՂՐՆՒՂ ՀԷՏԻՂԷ ՊՈՒ
ՏՈՒՐ ։ Ը՚ՂԹՈՒՆ ՎԷ ԿԻՒՄԻՒՂ ՎԷ
4 ՊԱԳԸՐ՝ ՎԷ ԼԱՃԻՎԷՐՏ ՎԷ ԷՐՂԱՎԱՆ
ՎԷ ԻՔԻ ԳԱԹՂՈՒ ԳԸՐՄԸՂ ՎԷ ՚ԻՆՃԷ
5 ՔԷԹԷՆ ՎԷ ՔԷՂԻ ԳԸՂԸ՝ ՎԷ ԳԸՐՄԸՂԸ
ՊՕՂԱՆՄԸՂ ԳՕՂ ՏԷՐԻՒԼԷՐԻ ՎԷ ԹԷ-
ՀԱՂ ՏԷՐԻՒԼԷՐԻ ՎԷ ՀԻԹԹԻՄ ՍԱՂԱՃ-
6 ԼԱՐՐ ։ ՚Վ՝ՀՂԳ ԻՂԻՒՆ ԵԱՂ՝ ՄԷՍՀ ԵԱՂԸ
ԻՂԻՒՆ ՎԷ ՚ՐՀՕՂ ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՊՒՒԼԽՈՒՐ
7 ԻՂԻՒՆ ՚ՊԱՀԱՐԼԱՐ ՝ Ա՝ԳԻԳ ԹԱՇԼԱ-
ՐՐ՝ ՎԷ ՞ԼԵՓՈՒՏԱ ՀԵՄ ՚ԿԷՕՅԻՒՍ-
ԼԻՀՅԷ ՄՂԼԱՆԱՃԱԳ ԹԱՇԼԱՐ ։
8 Վ՚Է ՊԱՆԱ ՊԻՐ ՊՈ՝ԱԳՏԷՍԷ
ԵԱՓԱՍՐՆԼԱՐ ՝ ՔԻ ՚ԲԱՐԱԼԱՐՐՆՏԱ ՍԱ-
9 ՔԻՆ ՕԼԱՅՐՄ ։ Ձաթրրն ԷՕՂՆԷՅԻ-
ՆԻ ՎԷ ՃԻՒՄԼԷ ԳԱՊԼԱՐՐՆՂՆ ԷՕՂՆԷ-

ՅԻՒԻՒ Ի՚ՃԻՒՄԼԷ ՍԱՆԱ ԿԷՕՍԹԷՐԷՃՃԷ-
ՅԻՒՄԷ ԿԷՕՂՔ՝ ՀԷՄԱՆ ԷՕՅԼԷՃԷ ԵԱՓԱ-
ՍՐՆԸՂ ։
10 Վ՚Է ՚ՀՂԻԹԹԻՄ ՍԱՂԱՃՐՆՏԱՆ ՊԻՐ
ՍԱՆՏՈՒՂ ԵԱՓԱՍՐՆԼԱՐ ։ ՈՒՂՈՒՆԼՈՒ-
ՂՈՒ ԻՔԻ ՊՈՒԼՉՈՒՂ ԱՐՂԸՆ՝ ՎԷ ԷՆԻ
ՊԻՐ ՊՈՒԼՉՈՒՂ ԱՐՂԸՆ՝ ՎԷ ԵԻՒՔՍԷՔ-
11 ԼԻՅԻ ՊԻՐ ՊՈՒԼՉՈՒՂ ԱՐՂԸՆ ՕԼԱ ։ Վ՚Է
ՕՆՈՒ ԽԱԼԻՍ ԱԼԹՈՒՆ ԻՒԷ ԳԱՓԼԱ-
ՅԱՍՐՆ ։ ՕՆՈՒ ԻՀԷՐՏՒՆ ՎԷ ՏԻՀԱՐ-
ՏՈՒՆ ԳԱՓԼՅԱՍՐՆ ՝ ՎԷ ՕՆՈՒՆ ԻՒ-
ԶԷՐԻՆԷ ՀԷՓՀԷՓՎԷՔ ՊԻՐ ԱԼԹՈՒՆ ՀԷՆ-
12 ՊԷՐ ԵԱՓԱՍՐՆ ։ Վ՚Է ՕՆԱ ԱԼ-
ԹՈՒՆՏԱՆ ՏԷՕՂԹ Հ՚ԱԼՁԱ ՏԷՕՁԻՒՊ՝
ՏԷՕՂԹ ՔԷՕՂՀԷՂԻՐԻՆԷ ԳՕՅԱՍՐՆ ՝ ՔԻ
ՕՆՈՒՆ ՊԻՐ ԵԱՆԸՂՏԱ ԻՔԻ Հ՚ԱԼՁԱ ՎԷ
Օ ՊԻՐ ԵԱՆԸՂՏԱ ԻՔԻ Հ՚ԱԼՁԱ ՕԼԱ ։
13 Վ՚Է ՀԻԹԹԻՄ ՍԱՂԱՃՐՆՏԱՆ ՍՐՐԳ-
ԼԱՐ ԵԱՓԱՍՐՆ ։ ՎԷ ՕՆԼԱՐՐ ԱԼԹՈՒՆ
14 ԻԼԷ ԳԱՓԼՅԱՍՐՆ ։ Վ՚Է ՍՐՐԳԼԱ-
ՐՐ ՍԱՆՏՈՒՂՈՒՆ ԵԱՆԼԱՐՐՆՏԱ ՕԼԱՆ
ՀԱԼԶԱԼԱՐԱ ԿԷՀԻԲԷՍԻՆ ՝ ՔԻ ՍԱՆ-
15 ՏՈՒԳ ՕՆԼԱՐ ԻԼԷ ԳԱԼՏՐՐԼԼ ։ Ս՚ՈՐ-
ՐԳԼԱՐ ՍԱՆՏՈՒՂՈՒՆ ՀԱԼԶԱԼԱՐՐՆ-
ՏԱ ԳԱԼԱԼԱՐ ։ ՕՆՏԱՆ ՀՂԳԱՐՐԼ-
16 ՄՅԱԼԱՐ ։ Վ՚Է ՍԱՆՏՈՒՂԱ՝ ՍԱ-
ՆԱ ՎԷՐԻԶՃԷՅԻՄ ՚ՀՂԵՀԱՏԵԹԻ ԳՕՅԱ-
17 ՍՐՆ ։
Վ՚Է ՛ԽԱԼԻՍ ԱԼԹՈՒՆՏԱՆ ՊԻՐ
*ՔԷՓԱՐԷԹ ԵԱՓԱՍՐՆ ՝ ՈՒՂՈՒՆԼՈՒ-
ՂՈՒ ԻՔԻ ՊՈՒԼՉՈՒՂ ԱՐՂԸՆ՝ ՎԷ ԷՆԻ
18 ՊԻՐ ՊՈՒԼՉՈՒՂ ԱՐՂԸՆ ՕԼԱ ։ Վ՚Է ԱԼ-
ԹՈՒՆՏԱՆ ԻՔԻ ՔԵՐՈՎԲԷ ԵԱՓԱՍՐՆ ։
ՕՆԼԱՐՐ ՀՂԵՔԻՃ ԻՀՒ՝ ՔԷՓԱՐԷԹԻՆ Ի-
19 ՔԻ ՈՒՃՈՒՆՏԱՆ ԵԱՓԱՍՐՆ ։ Վ՚Է
ՊԻՐ ՔԵՐՈՎԲԷՅԻ ՊԻՐ ԵԱՆՆ ՈՒՃՈՒՆ-
ՏԱՆ՝ ՎԷ Օ ՊԻՐ ՔԵՐՈՎԲԷՅԻ Օ ՊԻՐ
ԵԱՆՆ ՈՒՃՈՒՆՏԱՆ ԵԱՓԱՍՐՆ ։ ՔԵ-
ՐՈՎԲԷԼԷՐԻ ՔԷՓԱՐԷԹՏԷ՝ ՕՆՈՒՆ Ի-
20 ՔԻ ՈՒՃԼԱՐՐՆՏԱ ԵԱՓԱՍՐՆ ։ Վ՚Է
՝ՔԵՐՈՎԲԷԼԷՐ ԳԱՆԱՏԼԱՐՐՆ ԵՕՁԱ-
ՐՐՅԱ ԵԱՅԱՐԱԳ՝ ԳԱՆԱՏԼԱՐՐ ԻԼԷ
ՔԷՓԱՐԷԹԻ ԷՕՐԹԷԼԷՐ ՝ ՎԷ ԵԻՀԶԷ-
ՐԻ ՊԻՐԻ ՊԻՐԻՆԷ ԳԱՐՉՐ ՕԼԱ ։ ՔԵ-
ՐՈՎԲԷԼԷՐԻՆ ԵԻՀԶԷՐԻ ՔԷՓԱՐԷԹԷ
21 ՏՕՂՐՐՈՒ ՕԼԱ ։ Վ՚Է ՀՔԷՓԱՐԷԹԻ՝
ԵՕՁԱՐՐՏԱՆ ՍԱՆՏՈՒՂՈՒՆ ԻՒԶԵՐԻՆԷ
ԳՕՅԱՍՐՆ ։ ՎԷ ՝ՍԱՆԱ ՎԷՐԻԷՃԷՅԻՄ
ՀՂԵՀԱՏԵԹԻ ՍԱՆՏՈՒՂԱ ԳՕՅԱՍՐՆ ։
22 Վ՚Է ՍԷՆԻՆ ԻՂԷ՝ ՂՕՐՏՏԱ ՊՈՒԼՈՒ-
ՀԱՃԱՂՐՄ ։ ՀԷՄ ՍԱՆԱ Իսրայէլ Օ-
ՂՈՒԼԼԱՐՐՆՂՆ ՀԱԳԳՐՆՏԱ ՃԻՒՄԼԷ
ԹԷՆՊԻՀ ԷՏԷՃՃՅԻՄ ԻՀԻՒՆ՝ ՍԷՆԻՆ Ի-
ԼԷ ՔԷՓԱՐԷԹՏԷՆ՝ ՀՂԵՀԱՏԵԹԻՆ ՍԱՆ-

ՀԱ ։ Ի ՊԱ ։ Լ ։ 1 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 3 ։ Նբր ։ Թ ։ 3 ։
ՀԱ ։ Ի՝ ։ Ի՚ ։ 1491 ։
ՀՈՎ ։ ԽԱ ։ 40 ։ Ի ՊԱ ։ Լ ։ 1 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 3 ։ Նբր ։ Թ ։ 3 ։
Ե Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 3 ։
Ի ՊԱ ։ ԺՁ ։ 34 ։ ԼՇ ։ 18 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 2 ։ 5 ։ ԼՇ ։ 26 ։ Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 9 ։ Ձ ՀԱՃԱԳ ։ ԺՇ ։ 12 ։ Նբր ։ Թ ։ 1 ։
Ի ՊԱ ։ Լ ։ 6 ։ Հռով ։ Ձ ։ 25 ։ Նբր ։ Թ ։ 5 ։
* Նախօք՝ Ի՚օրթի՝ ևս Ի՚սփագ ։
Ե Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 7 ։ Ա ՊՆ ։ ԻԲ ։ 18 ։ Նբր ։ Ժ ։ 5 ։
Հ ՊԱ ։ ԻԶ ։ 34 ։
Յ ԽԱ ։ 16 ։
Ղ ՊԱ ։ ԻԹ ։ 42, 43 ։ Ը ։ 6, 36 ։ Ի՚Հ ։ ԺՁ ։ 2 ։ ՅՈՒԱ ։ ԺՀ ։ 4 ։

ՀՈՎ ։ Ի՝ ։ Ի՚ ։ 1491 ։
Ժ ԽԱ ։ 40 ։ Ի ՊԱ ։ Լ ։ 1 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 3 ։ Նբր ։ Թ ։ 3 ։
Ե Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 3 ։
Ի ՊԱ ։ ԺՁ ։ 34 ։ ԼՇ ։ 18 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 2 ։ 5 ։ ԼՇ ։ 26 ։ Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 9 ։ Ձ ՀԱՃԱԳ ։ ԺՇ ։ 12 ։ Նբր ։ Թ ։ 1 ։
Ի ՊԱ ։ Լ ։ 6 ։ Հռով ։ Ձ ։ 25 ։ Նբր ։ Թ ։ 5 ։
* Նախօք՝ Ի՚օրթի՝ ևս Ի՚սփագ ։
Ե Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ը ։ 7 ։ Ա ՊՆ ։ ԻԲ ։ 18 ։ Նբր ։ Ժ ։ 5 ։
Հ ՊԱ ։ ԻԶ ։ 34 ։
Յ ԽԱ ։ 16 ։
Ղ ՊԱ ։ ԻԹ ։ 42, 43 ։ Ը ։ 6, 36 ։ Ի՚Հ ։ ԺՁ ։ 2 ։ ՅՈՒԱ ։ ԺՀ ։ 4 ։

ՀՈՎ ։ Ի՝ ։ Ի՚ ։ 1491 ։
Ա ՊՏ ։ Ձ ։ 17 ։ ԼԲ ։ 11 ։
Յ ԽԱ ։ 2 ։
Ն ՊՏ ։ ԺԹ ։ 9, 16 ։ Ա՚ՍՏ ։ ԺԲ ։ 5 ։
Ե ՊՏ ։ ԺՁ ։ 10 ։ ՅՈՒԱ ։ ԺՀ ։ 10 ։
Ա ՊՏ ։ Ք ։ 2 ։ ԺԹ ։ 18 ։ Բ Օր ։ Ք ։ 36 ։ Նբր ։ ԺԲ ։ 18, 29 ։
Ե ՊՏ ։ ԼՀ ։ 28 ։ Բ Օր ։ Թ ։ 9 ։
Ա ՊՏ ։ Է ։ 5, 21 ։ Ա՚ ՊՆ ։ ԻԹ ։ 3, 5, 9, 14 ։ Նբր ։ Բ ։ 68 ։ Ք ։ 5 ։ Է ։ 16 ։ Ղ ԵՒ Ր ։ ԺԱ ։ 2 ։ Բ ՂՈ ։ Ը ։ 12 ։ Թ ։ 7 ։ Բ Ն ։ ՅՈՆ ։ ԽԱ ։ 42 ։
Գ ՊՏ ։ ԻՀ ։ 20 ։ Ը ՊՏ ։ Ը ։ 34 ։ Ե ՊՏ ։ Ը ։ 23 ։
Ղ ՊՏ ։ ԻԲ ։ 4, 6 ։
Ե ՊՏ ։ ԻԲ ։ 15 ։
Ը ՊՏ ։ ԼՁ ։ 1, 3, 4 ։ Ի՚Լ ։ Ք ։ 6 ։ Ժ ։ 4 ։ ԻՇ ։ 12 ։ Նբր ։ Թ ։ 1, 2 ։
Ը ՊՏ ։ ԻԹ ։ 45 ։ Ձ ՀԱՃԱԳ ։ Ձ ։ 13 ։ Բ Ղօ ։ Ձ ։ 16 ։ Նբր ։ Ք ։ 6 ։ Յայտ ։ ԻՇ ։ 3 ։

Digitized by Google

տուղու իւզերինտէ օլան ⁸իքի քե-
րովբէէլերին արասընտան սէօյլէչէ-
ճէյիմ ։
23 Վ֊է ⁵չիթիմ աղաճընտան պիր
սօֆրա եափասըն • ուզունլուղու
իքի արշըն՝ վէ էնի պիր արշըն՝ վէ
եիւքսէքլիյի պիր պուչուգ արշըն
24 օլա ։ Վ֊է օնու խալիս ալթունա ի-
լէ գափլայասըն • հէմ էէփէվրէսի-
նէ պիր ալթուն չէննպէր եափասըն ։
25 Վ֊է օնա էէփէվրէ տէօրթ փարմագ
պիր փէրվազ եափասըն • վէ փէր-
վազըն չէփէվրէսինէ պիր ալթուն
26 չէննպէր եափասըն ։ Վ֊է օնա տէօրթ
ալթուն հալգա եափասըն • վէ
հալգալարը՝ տէօրթ այաղընտա օ-
լան տէօրթ քէօշէլէրէ գօյասըն ։
27 ⁴Ալգալար փէրվազըն եանընտա օ-
լուպ՝ սօֆրայը գալտըրմագ իչիւն
սըրըգլարըն խանէլէրի օլալար ։
28 Վ֊է սըրըգլարը չիթիմ աղաճընտ-
տան եափասըն , վէ օնլարը ալ-
թուն իլէ գափլայասըն • վէ սօֆ-
29 րա օնլար իլէ գալտըրըլա ։ Վ֊է
³օնուն թէփսիլէրինի վէ գատէհ-
լէրինի վէ քեասէլէրինի վէ թաս-
լարընը եափասըն , քի օնլար իլէ
չէրպէթ սունուլա • օնլարը խա-
30 լիս ալթունտան եափասըն ։ Վ֊է
սօֆրանըն իւզերինտէ ²հուզուր
էքմէյինէ՝ հուզուրումա տայիմա
գօյասըն ։
31 Վ֊է ¹խալիս ալթունտան պիր
շամ՛տան եափասընը • շամ՛տանը
եէքփարէ եափասըն , սագը վէ
տալարը՝ գատէհլէրի՝ պուղումլա-
րը վէ չիչէքլէրի օնտան օլալար ։
32 Վ֊է օնուն եանըլարընտան ալթը
տալ չըգա • շամ՛տանըն պիր եա-
նընտան իւչ տալ՝ վէ շամ՛տանըն օ
33 պիր եանընտան իւչ տալ չըգա ։ Պիր
տալտա պատէմ չէքլինտէ իւչ գա-
տէհ պիր պուղում՝ վէ պիր չիչէք՝
վէ պիր տալտա պատէմ չէքլինտէ
իւչ գատէհ պիր պուղում՝ վէ պիր
չիչէք օլա • շամ՛տանտան չըգան
34 ալթը տալտար պէօյլէ օլա ։ Շամ՛-
տանտա տախի պատէմ չէքլինտէ
պուղումլարը՝ վէ չիչէքլէրի իլէ
35 տէօրթ գատէհ օլա ։ Վ֊է շամ՛-
տանտան չըգան ալթը տալըն՝ իքի
տալըն ալթընտա օնտան պիր պու-
ղումու՝ վէ իքի տալըն ալթընտա
օնտան պիր պուղումու՝ վէ իքի
տալըն ալթընտա օնտան պիր պու-
36 ղումու օլա ։ Պուղումլարը վէ
տալտարը օնտան օլալար • պիւս-
պիւթիւնիւ պիր՝ չէքիճ իչի՝ խալիս
37 ալթունտան օլա ։ Վ֊է օնուն եէտի
գանտէլինի եափասըն • վէ ⁶գան-
տիլէրի եագըլտըգտա՝ ըշըղը ²էօ-
38 նիւնէ տօղրու վէրէլէր ։ Վ֊է ֆի-
թիլ մագալարը հէմ մալարը՝
39 խալիս ալթունտան օլա ։ Օնու՝
հէփ պու գալտարը իլէ՝ պիր գան-
թար խալիս ալթունտան եափա-
40 սըն ։ Վ֊է ⁷պագ քի՝ ²նլարը սա-
նա տաղտա կէօսթէրիլէն էօրնէյէ
կէօրէ եափասըն ։

ՊԸՊ Ի.Զ

Ձատրըն օն փէրտէսի ։ 7 ¹Իւէյի տէրիսին-
տէն օն պիր փէրտէլէր • 14 գօչ տէրիսինտէն
էօրթիւ ։ 15 Ձատրըն թախթալարը վէ օն-
լարըն տիզելքէրի վէ քէրիշլէրի ։ 31 Ի¹ան-
տուղան էօրթիւսիւ ։ 36 Պափունուն փէր-
տէլէրի ։

1 Վ֊է ⁷չատրը՝ գրվըրլմըշ հինճէ
՝քէթէն վէ լաճիվէրտ վէ էր-
ղաման վէ իքի գաթլու գըրմըզ-
տան օն փէրտէ եափասըն • օնլա-
րը ուսթազ իշի քերովբէէլէր իլէ
2 եափասըն ։ Պիր փէրտէնին ու-
զունլուղու իչիրմի սէքիզ արշըն՝
վէ պիր փէրտէնին էնի տէօրթ ար-
շըն օլա, • հէփ փէրտէլէրին էօլ-
3 չիւսիւ պիր օլա ։ Փէրտէլէրին
պէշի՝ պիրի պիրինէ էքլէնէ • վէ
օպէր փէրփէլէրին պէշի պիրի պի-
4 րինէ էքլէնէ ։ Վ֊է պիր փէրտէ-
նին քէնարը իւզերինտէ՝ էքին ու-
ճունտա լաճիվէրտի իլիքլէր եա-
փասըն • սօնկրաքի փէրտէնին քէ-
նարընտա օպիր էքտէ տախի էօյլէ
5 էյլէյսին ։ Պիր փէրտէտէ էլլի
իլիք եափասըն , վէ օպիր էքտէ
օլան փէրտէնին ուճունտա պօ էլ-
լի իլիք եափասըն • իլիքլէր էշի
6 էշինէ գարշը օլալար ։ Վ֊է էլլի
ալթուն գօպչալար եափասըն • վէ
փէրտէլէրի գօպչալար իլէ էշի է-
շինէ իլիքլէյսին , վէ չատրը պիր
օլա ։
7 Վ֊է ⁷չատրընն իւզերինէ խայմէ
իչիւն ⁵քէչէլի գըլընտան փէրտէլէր
եափասըն • օնլարը օնպիր փէրտէ
8 էտէսին ։ Պիր փէրտէնին ուզուն-
լուղու օթուզ արշըն՝ վէ պիր փէր-

տէնին էնի տէօրթ արշըն օլա • օն
պիր փէրտէնին էօլչէսիւ պիր օ-
9 լա : Վ֊է պէշ փէրտէյի պաշգա՝
ալթը փէրտէյի տէ պաշգա իլիք-
լէյէսին • վէ ալթընճը փէրտէյի՝
խայմէնին եիւզիւ էօնիւնտէն իքի
10 գաթ էտէսին : Վ֊է ուճտա օլան
պիր փէրտէնին քէնարը իւզէրինտէ
էքտէ էլլի իլիք՝ վէ օ պիր էքտէ օ-
լան փէրտէնին քէնարը իւզէրինտէ
11 էլլի իլիք եափասըն : Վ֊է պագըր-
տան էլլի գօպչալար եափասըն • վէ
գօպչալարը իլիքլէրէ կէչիրէսին , վէ
խայմէյի իլիքլէյէսին քի՝ պիր գը-
12 ևա՝ օլա : Վ֊է խայմէնին փէրտէլէ-
րինտէն արթան արթըղը՝ էա՞նէ ար-
թան փէրտէնին եարըսը՝ չատըրըն
արգասընտան սարգըլա գալսըն :
13 Վ֊է խայմէնին փէրտէլէրինին ու-
զունլուղունտան պիր արշըն պիր
թարաֆտան վէ պիր արշըն օպիր
թարաֆտան արթանը՝ չատըրըն
եանլարը իւզէրինէ պիր թարաֆ-
տան վէ օպիր թարաֆտան՝ օնու
էօրթմէք իչիւն՝ սարգըլա գալսըն :

ե Պ֊Լ֊Ի֊ 19 14 Վ֊է Ի֊խայմէյէ՝ գըրմըզը պօյան-
մըշ գօչ տէրիլէրինտէն պիր էօր-
թիւ՝ հէմ պուռնու֊ն իւսթիւնտէն
թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօր-
թիւ եափասըն :
15 Վ֊է չատըրըն թախթալարընը
չիթթիմ աղաճընտան տիք եափա-
16 սըն : Պիր թախթանըն ուզունլու-
ղու օն արշըն՝ վէ պիր թախթանըն
17 էնի պիր պուչուգ արշըն օլա : Ի֊էր
պիր թախթանըն՝ պիրի պիրինէ
կէչիրիլէճէք իքի զըվանասը օլա •
չատըրըն ճիւմլէ թախթալարընա
18 պէօյլէ էյլէյէսին : Վ֊է չատըրըն
թախթալարընը եափասըն • օնուն
գըպլէ թարաֆը իչիւն լօտօսա
տօղրու իյիրմի թախթա Ի֊ափա-
19 սըն : Վ֊է իյիրմի թախթալարըն
ալթընտա գըրագ կիւմիւշ տիպլիք
եափասըն • պիր թախթանըն ալ-
թընտա իքի զըվանասը իչիւն իքի
տիպլիք՝ վէ պիր թախթանըն ալ-
թընտա իքի զըվանասը իչիւն իքի
20 տիպլիք օլա : Վ֊է չատըրըն օպիր
եանը իչիւն փօրեաս թարաֆընա
21 իյիրմի թախթա՝ վէ գըրագ կիւմիւշ
տիպլիքլէրի՝ պիր թախթանըն ալ-
թընտա իքի տիպլիք՝ վէ օպիր
թախթանըն ալթընտա իքի տիպ-

22 լիք օլա : Վ֊է չատըրըն արտ թա-
թաֆը իչիւն պաթը թարաֆընա ալ-
23 թը թախթա եափասըն : Վ֊է չա-
տըրըն քէօչէլէրի իչիւն՝ արտ թա-
թաֆընա իքի թախթա եափա-
24 սըն : Վ֊է աշաղատան պիթիչէլէր ,
հէմ եօգարըտան պիր հալգա իլէ
պիթիչիկ՝ պէրապէր օլալար • ի-
քիսի իչիւն պէօյլէ օլա , իքի քէօ-
25 չէ իչիւն օլալար • Վ֊է պունլար
սէքիզ թախթա օլա • վէ օնլա-
րըն կիւմիւշ տիպլիքլէրի օն ալթը
տիպլիք օլուպ՝ պիր թախթանըն
ալթընտա իքի տիպլիք՝ վէ օպիր
թախթանըն ալթընտա իքի տիպլիք
26 օլա : Վ֊է չիթթիմ աղաճընտան
քիրիշլէր եափասըն • չատըրըն պիր
եանը թախթալարը իչիւն պէշ ֆէ-
27 րիշ՝ վէ չատըրըն օպիր եանը թախ-
թալարը իչիւն պէշ քիրիշ՝ վէ չա-
տըրըն օպիր եանը թախթալարը
իչիւն պաթըյա տօղրու օլան արտ
թարաֆը իչիւն պէշ քիրիշ օլա :
28 Վ֊է թախթալարըն օրթասընտա օ-
լան օրթատաքի քիրիշ՝ պիր ուճ-
29 տան օ պիր ուճա կէչէ : Վ֊է
թախթալարա ալթուն գափլայա-
սըն , հէմ հալգալարընը՝ Ի֊էա՞նէ
քիրիշլէրին խանէլէրինի ալթուն-
տան եափասըն • վէ քիրիշլէրէ ալ-
30 թուն գափլայասըն : Վ֊է չատըրը՝
սանա տաղտա կէօսթէրիլէն օնուն
Ի֊թէրթիպինէ կէօրէ գուրասըն :
31 Վ֊է Ի֊լահիվէրտ վէ էրղավան վէ
իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվըրը-
մըշ լինճէ քէթէնտէն պիր փէրտէ
եափասըն • ուսթաղ իչի քերովբէ-
32 լէր իլէ եափըլսըն : Վ֊է օնու ալ-
թուն գափլու չիթթիմտէն տէօրթ
տիրէք իւզէրինէ թագասըն • չիվի-
լէրի ալթունտան օլա • վէ տէօրթ
կիւմիւշ տիպլիք իւզէրինտէ օլա-
33 լար : Վ֊է փէրտէյի գօպչալար-
տան աշաղա ասուսըն , վէ օրայա՝
փէրտէտէն իչէրի Ի֊չէհատէթէին
սանտուղունու կէթիրէսին • վէ
փէրտէ սիզէ՝ Ի֊ա՝զիզ իլէ ա՝զիզլէր
ա՝զիզինին արասընը՝այըրտ էյլէյէ :
34 Վ֊է Ի֊էքֆարէթի՝ չէհատէթի սան-
տուղունուն իւզէրինէ ա՝զիզլէր ա՝-
35 զիզինտէ գօյասըն : Վ֊է Ի֊փէրտէ-
տէն տիշարը սօֆրայը՝ վէ Ի֊սօֆ-
րանըն գարշըսընտա չատըրըն գըպ-
լէ թարաֆընա շամ՝տանը գօյա-

ե Պ֊Լ֊Ի֊ 19
—

տ Պ֊ Ի֊է֊ 9 ; 40 : Ի֊է֊ 8 : Վ֊տ֊ Ի֊֊ 44 : Նբր֊ Ի֊֊ 5 :
է Պ֊Լ֊Ի֊ 35 : Ա֊Լ֊ժ֊Ի֊ 2 : Ի֊ Ա֊ն֊ Ի֊ 14 : Ա֊տա֊ Ի֊է֊ 51 : Նբր֊ Ի֊֊ 3 :

ղ Պ֊Ի֊է֊ 16 : Ի֊֊ 21 :
է Ա֊Լ֊ ժ֊Ի֊ 2 : Նբր֊ Ի֊֊ 2 , 3 :
ը Պ֊Ի֊է֊ 21 : Ի֊֊ 20 : Նբր֊ Ի֊ 5 :
ը Պ֊ Ի֊֊ 22 : Նբր֊ Ի֊֊ 3 :
ժ Պ֊ Ի֊֊ 24 :

Digitized by Google

սըն • վէ՛ ասֆիրայը փօրեաս թարա-
ֆընա գօյասըն ։
36 վ֊է խայմէնին գափուսունա՝ լա-
ճիվերտ վէ էրղավան վէ իքի գաթ-
լու գըրմըզ վէ գըվրըլմըշ ինճէ
քէթէնտէն նագըշ իշլու պիր ֊գա-
37 փու փէրտէսի՝ եափասըն ։ վ֊է գա-
փու փէրտէսի իչիւն շիթթիմտէն
Ըպէշ տիրէք եափասըն • վէ օնլա-
րը ալթունն իլէ գափլայասըն • չի-
վիլէրի ալթունտան օլա • վէ օն-
լար իչիւն պէշ պագըր տիպլիք
տէօքէսէն ։

ՊԸՊ ԻԶ

Պիւթիւն եանմանըն մէզպահը վէ օնուն գափ-
լասը ։ 9 Ղաապըրըն ավլուսու վէ օնուն գա-
փուլը օլաուղու փէրտէլէրի վէ տիրէքլէրի։ 18
Ընվլունուն էօլչիսի ։ 20 Պռանիլին եաղը ։

1 վ֊է ֊մէզպահը շիթթիմ աղաճընա
֊տան եափասըն • ուղունլուղու
պէշ արշընն վէ էնի պէշ արշընն՝
մէզպահ տէօրթ քէօշէլի օլուպ՝
2 իւքսէքլիկի իւչ արշընն օլա ։ վ֊է
պուչնուզլարընը օնուն տէօրթ քէօ-
շէսինտէ եափասըն • պուչնուզ-
լարը օնտան օլա • վէ ֊օնու պա-
3 գըը իլէ գափլայասըն ։ վ֊է քիւ-
լիւ իչիւն գապլարընը՝ վէ քիւրէք-
լէրինի վէ լէյլէնլէրինի վէ չաթալ-
լարընը վէ մաշալարընը եափասըն •
ճիւմլէ ալէթլէրինի պագըրտան
4 եափասըն ։ վ֊է օնա պագըրտան
աղ իշլի պիր ըսգարա եափասըն •
վէ աղընն իւզէրինտէ՝ օնուն տէօրթ
քէօշէսինտէ տէօրթ պագըր հալ-
5 գա եափասըն ։ վ֊է օնու մէզ-
պահըն տայիրէսի ալթընա՝ օնուն
ալթ թարաֆընտան գօյասըն ; քի
աղ՝ մէզպահըն օրթասընատէք օ-
6 լա ։ վ֊է մէզպահ իչիւն սըրըգլար
եափասըն • սըրըգլար շիթթիմ ա-
7 ղաճընտան օլա • վէ օնլարը պա-
գըը իլէ գափլայասըն ։ վ֊է օնուն
սըրըգլարը՝ հալգալարա կէչիրիլէ •
վէ օնու գալտրմագ իչիւն՝ սըրըգ-
լար մէզպահըն իքի եանլարընտա
8 օլա ։ ()նու թախթալարտան՝ ի-
չի պօշ եափասըն • ֊տաղտա սա-
նա կէօսթէրիլտիյի կիպի՝ օնու-
էօյլէ եափսընլար ։
9 վ֊է ֊չատրըն ավլուսունու եա-
փասըն • գըպլէ թարաֆը եանը
իչիւն՝ լօտօսա տօղրու ավլուընուն
փէրտէլէրի գըվրըլմըշ ինճէ քէ-
թէնտէն օլարագ՝ պիր եանըն ու-
10 զունլուղու եիւզ արշընն օլա • վ֊է
իյիրմի տիրէյի վէ օնլարըն իյիրմի
տիպլիքլէրի պագըրտան՝ տիրէք-
լէրին չիվիլէրի վէ օնլարըն պաղ-
11 լանմասը կիւմիւշտէն օլա ։ վ֊է
պու ուսլուպ իւզրէ փօրեաս թա-
րաֆը եանը իչիւն ուզունլուղունա՝
փէրտէլէրին ուզունլուղու եիւզ
արշընն՝ օլա • վէ իյիրմի տիրէյի վէ
օնլարըն իյիրմի տիպլիքլէրի պա-
գըրտան՝ տիրէքլէրին չիվիլէրի վէ
պաղլանմալարը կիւմիւշտէն օլա ։
12 վ֊է ավլունուն էնինէ՝ պաթը թա-
րաֆը եանը իչիւն փէրտէլէր էլլի
արշընն օլա • վ֊է տիրէքլէրի օն՝ հէմ
13 տիպլիքլէրի օն օլա ։ վ֊է ավլու-
նուն էնինէ՝ կիւնտօղու թարաֆը
եանը իչիւն կիւնտօղուսունա տօղ-
14 րու էլլի արշընն օլա ։ վ֊է պիր
եանընն փէրտէլէրի օնպէշ արշընն
օլա • տիրէքլէրի իւչ՝ վէ տիպլիք-
15 լէրի իւչ օլա ։ վ֊է օպիր եանընն
փէրտէլէրի օնպէշ արշընն օլա •
տիրէքլէրի իւչ՝ վէ տիպլիքլէրի
16 իւչ օլա ։ ֊Էմ ավլունուն գա-
փուսունա՝ լաճիվերտ վէ էրղավան
վէ իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվ-
րըլմըշ ինճէ քէթէնտէն նագըշ
իշլէնմիշ իյիրմի արշընն պիր փէր-
տէ ֊եափասըն • տիրէքլէրի տէօրթ՝
վէ պունլարընն տիպլիքլէրի տէօրթ
17 օլա ։ Ընվլունուն չէփչէվրէ ճիւմ-
լէ տիրէքլէրի կիւմիւշ իլէ պաղ-
լանմըշ օլուպ՝ օնլարընն չիվիլէ-
րի կիւմիւշտէն՝ վէ տիպլիքլէրի
18 պագըրտան օլա ։ Ընվլունուն ու-
զունլուղու եիւզ արշընն՝ վէ էնի
հէր եանտան էլլի՝ վէ եիւքսէքլ-
լիյի պէշ արշընն՝ գըվրըլմըշ ին-
ճէ քէթէնտէն օլա • վէ տիպլիք-
19 լէրի պագըրտան օլա ։ Ղաապըրըն
հէր խըզմէթի իչիւն ճիւմլէ ալէթ-
լէրի վէ հէփ գազըգլարը՝ հէմ
ավլունուն ճիւմլէ գազըգլարը պա-
գըրտան օլա ։
20 վ֊է Իսէն Իսրայէլ օղուլլարընա
թէնպիհ էտէսին քի՝ սանա ըշըգ
իչիւն սիւզմէ սաֆի զէյթունն եա-
ղը ալըվէրէլէր ; քի տայիմա գան-
21 տիլէր եանա ։ Ահէմա՛թ չատը-
րընտա ։Ահարոն վէ օնուն օղուլ-

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1491։

լարը՝ Հչէհատէթին էօնիւնտէքի փերտէնին տիշարրըսընտա ախշամ-
տան սապահատէք Իապպըն Հու-
զուրունտա օնու թէրթիպ էտէ-
լէր. Ըպու օնլարա Իսրայէլ օղուլ-
լարը իչիւն՝ տէվրլէրինճէ էպէտի
գանուն օլա։

ՊԸՊ ԻՐ

Ընհարան իւէ օղուլլարընըն խըզմէթէ թագտիս օլտուգլարը։ 2 Ընդիզ եավապլարըն թարիֆէ։ 6 Ընփուտ։ 15 Կէօյիւսլիւք՝ օնքի միւճէվհէր թաչք իւէ։ 30 Իւրիմ վէ Թումմիմ։ 31 Ընփուտուն գաֆթանը վէ օնուն նարլարը վէ չաղկրագլարը։ 36 Ցամճըն ալթունէ թէնէքէսի։ 39 Ցաղըլըը գաֆթան։ 40 Ընհարոնուն օղուլլարընըն եավապլարը։

1 Ու է սէն՝ Իսրայէլ օղուլլարընընն
արասընտան գարընտաշընն Ընհարոնու վէ պիլէսինճէ օնուն օ-
ղուլլարընը քէնտինէ Նագլաշընը քի՝ պանա քեահինլիք էտէլէր։
կէրէք Ընհարոն՝ կէրէք Ընհարոնուն օղուլլարը Նադաբ վէ Ընիհուդ Ե-
2 լիազար վէ Իթամար։ Ու է գա-
րընտաշընն Ընհարոնա ի՛զիէթ վէ
զիյնէթ իչիւն՝ ա՛զիզ լիպասլար
3 եափասընն Իամի սէն՝ ֆի՛լմ րու-
հու իւէ տօղտուրտուղում Ցճիւմ-
լէ ա՛լիմ եիւրէքլիլիէրէ տէ քի՝
Ընհարոնուն պանա քեահինլիք էթ-
մէք իչիւն՝ օնու թագտիս էթմէյէ
4 լիպասլարընը եափալար։ Ու է եա-
փաճագլարը լինպասլար պուն լար
տըր. Էվէօյիւսլիւք վէ Նեփուտ
վէ Էգաֆթան վէ Ընագըչըը կէօմ-
լէք՝ պէօրթ վէ գուշագ. իմտի
պանա քեահինլիք էթմէք իչիւն
գարընտաշընն Ընհարոնա վէ օղուլ-
լարընա ա՛զիզ լիպասլար եափա-
լար։

5 Ու է օնլար՝ ալթունու վէ լաճի-
վէրտի վէ էրղաման վէ իքի գաթ-
լու գըրմըզ վէ գըվրըլմըշ ինճէ
քէթէնէտէն՝ ուսթազ իչի եափա-
7 լար։ Ընուն իքի ուճուունտա՝ ի-
քի իլիքլէնիր ումուզլուղու օլա,
8 քի իլիքլէնէ։ Ու է եփուտուն
իւզէրինտէ օլան Նէրիտ՝ եափրըը-
նա կէօրէ օնտան օլա, Նո՛նէ ալ-
թուն՝ լաճիվէրտ վէ էրղաման վէ
իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվրըլ-
9 մըշ ինճէ քէթէնէտէն օլա։ Ու է
իքի ա՛գիճ թաչը ալասըն, վէ իւ-
զէրինտէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
10 ատլարընը գազտըրասըն։ Ընլարըն
ատլարընտան ալթընը պիր թաշ-
տա՝ վէ գալան ալթը ատլարը ը
պիր թաշտա՝ ընլարընն տօղուշլա-
11 րընա կէօրէ օլա։ Ընլ իքի թաչընն
իւզէրինէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
ատլարընը հէքքեաք իչի իլէ միւ-
հիւրէ գազտրգլարը կէոլէ գազտը-
րասընն. օնլարը ալթունէ խանէլէրէ
12 մրխլատասընն։ Ու է իքի թաչը՝ և-
փուտուն ումուզլուգլարը իւզէրի-
նէ գօյասընն, Նէ Իսրայէլ օղուլ-
լարընա Նհատիկեաթ թաչլարը օլա-
լար. վէ Ընհարոն օնլարընն ատ-
լարընը Իապպըն Հուզուրունտա՝
Նհատիկեաթ իչիւն՝ իքի ումուզլու
13 իւզէրինտէ գալտրա։ Ու է ալ-
14 թունտան խանէլէր եափասըն. Ու է
խալիս ալթունտան գրվրըլմըշ Նո՛-
նէ էօրմէ իչի իքի զինճիր եափա-
սընն. վէ էօրմէ զինճիրլէրի խանէ-
լէրէ թագասընն։

15 Ու է ուսթազ իչի՝ պիր Նշէրի-
ա՛թ կէօյիւսլիւիւչ եափասընն. օ-
նու եփուտուն եափրընը կիպի եա-
փանըն. օնու ալթունէ՝ լաճիվէրտ
վէ էրղաման վէ իքի գաթլու գըր-
մըզ վէ գըվրըլմըշ ինճէ քէթէնէ-
16 տէն եափասընն։ Նքիյէ գաթլա-
նընճա տէօրթ քէօշէլի՝ Նո՛նէ պիր
գարըշ ուզունէ վէ պիր գարըշ էնլի
17 օլա։ Ու է Էօնտա ճէվահիր մրխլա-
մասը օլարագ՝ տէօրթ սըրա թաշ
մրխլատասընն. պիր սըրասը գրըշլ
եագուէթ՝ թօփագ վէ զիւմրիւտ
18 օլա. պու իւլ սըրա տըր։ Ու է ի-
քինճի սըրա շէպչէրաղ՝ կէօք եա-
19 գուէթ վէ էշմաս օլա. Ու է իւ-
չինճիւ սըրա փիրուզէ՝ սուլէյմա-
20 նի վէ ճէպչէզում օլա. Ու է տէօր-
տինճիւ սըրա՝ զէպէրճէտ վէ ա՛-
գիգ վէ եէշիմ օլա. մրխլանմա-
լարը ալթունէ խանէլէրտէ օլալար։
21 Ու է թաչլար՝ Իսրայէլ օղուլլարը-
նընն ատլարը իւզրէ՝ օնլարընն ատ-
լարընա կէօրէ օն իքի օլալար. Հէր
պիրինին ատը օն իքի սրպթա կէօ-
րէ՝ միւհիւր իչի գազըլմըշ օլա։
22 Ու է կէօյիւսլիւիւն իւզէրինէ խա-
լիս ալթունտան էօրմէ իչի գրվրըլ-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1491։

Է Պ. իզ. 31, 33։
Ը Պ. իը. 43։ իթ. 9, 28. Ղ Ա. գ. 17։ ԺԶ. 34։ իէ. 9։ ՀԻՈՒ. Ժբ. 23։ Ժթ. 21։ ՚ի ՀԻՈՒԳ. Ը. 25։

ա ՀԻՈՒ. Ժբ. 7։ ԼԵԲՐ. Ե. 1, 4։

բ Պ. իթ. 5, 29։ ԼՈՒ. 10 ԼԹ. 1, 2. Ղ Ա. ը. 7, 30։ ՀԻՈՒ. Է. 26, 28։
գ Պ. Լ՚՚. 3։ Լե. 30, 31։
դ Պ. Լ՚՚. 6։ ԼՁ. 1։

Է Խա. 15։
զ Խա. 6։
Է Խա. 31։
Ը Խա. 39։

ը Պ. Լթ. 2։

Digitized by Google

23 մըշ զինճիրլէը եափասըն : Վ֊է կէօյիւսլիւյիւն իւզէրինտէ իքի ալ֊
թուն հալգա եափասըն , վէ իքի հալգալարը կէօյիւսլիւյիւն իքի
24 ուճճունա գօյասըն : Վ֊է օլ իքի ալ֊թուն էօրմէ զինճիրլէրի՝ կէօյիւս֊
լիւյիւն ուճլարընտաքի իքի հալ֊
25 գալարա թագասըն : Վ֊է իքի էօր֊մէ զինճիրլէրին օպէր իքի ուճլա֊
րընը՝ օլ իքի խանէյէ թագասըն , վէ օնլարը կէօյիւսլիւյիւն՝ իչ թարա֊
ֆընտան ումուզլուգլարընըն իւզէ֊
26 րինէ գօյասըն : Վ֊է իքի ալթուն հալգա պահա եափասըն , վէ օն֊
լարը կէօյիւսլիւյիւն՝ իչ թարա֊
ֆընտան եափուտտան եանա օլան քէնարը իւզէրինտէքի իքի ուճլա֊
27 բընա գօյասըն : Վ֊է իքի ալթուն հալգա պահա եափասըն . վէ օն֊
լարը աշաղատան եափուտուն իքի ումուզլուգլարընա՝ օնուն էօնիւն֊
տէն՝ պիթիշմէնին գարշըսընտա ե֊
փուտուն չէրիտի իւզէրինտէն թա֊
28 գասըն : Վ֊է կէօյիւսլիւյիւ հալգա֊
լարընտան՝ եափուտուն հալգալարը֊
նա լաճիվէրտի իփլիք իլէ պաղլա֊
յալար , քի եափուտուն չէրիտի իւ֊
զէրինտէ օլա . վէ կէօյիւսլիւք ե֊
29 փուտտան այրըլմայա : Վ֊է Ը֊հա֊
րոն Ա՝ագտէսէյէ կիւրտիյինտէ՝ Թապպուն Հուզուրունտա տայիմա Իսրայէլ օղուլլարընըն աւլարընը Բեատիկեար իչինն չէրիա՛թ կէօ֊
յիւսլիւնտէ՝ քէնտի եիւրէյի իւզէ֊
30 րինտէ . գալտրըա : Վ֊է Էչէրի֊ա՛թ կէօյիւսլիւյիւնտէ *Իւրիմի վէ Թումմիմի գօյասըն , վէ Ը֊հարոն Թապպուն Հուզուրունա վարտըղը զէման՝ եիւրէյի իւզէրինտէ օլա֊
լար . վէ Ը֊հարոն տայիմա Թապ֊պուն Հուզուրունտա Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընըն չէրիա՛թընը եիւրէյի իւզէրինտէ գալտրըա :
31 Վ֊է Եփուտտուն գաֆթանընը պիւսպիւթիւն՝ լաճիվէրտտուն եա֊
32 փասըն : Վ֊է օրթասընտա՝ պաշը֊նը Էչէրմէճէ+ պիր երթմաճը օլա . երթմաճընըն չէփչէվլէսինտէ ճէ֊պէ քէնարը կիպի տօգումա իչի
33 քէնարը օլա , +է երթըլմայա : Վ֊է էթէքլէրինին քէնարընտա՝ լաճի֊վէրա վէ երղաման վէ իքի գաթլու գըրմըզտան՝ էթէքլէրի քէնարընըն չէփչէվլէսինտէ նարլար՝ վէ օն֊
լարըն արասընա չէփչէվլէքսինտէ ալթուն չընկրագլար եափասըն :
34 Գաֆթանընըն քէնարընըն չէփչէվլէք֊սինտէ պիր ալթուն չընկրագ վէ պիր նար՝ պիր ալթուն չընկրագ վէ
35 պիր նար օլա : Վ֊է խրզմէթ էթ֊մէք իչինն Ը֊հարոնուն իւզէրինտէ օլա . վէ Թապպուն Հուզուրունա Ա՝ագտէսէյէ կիւրտիյինտէ վէ չըգ֊տրըղընտա՝ օնուն սէսի իշիտիլէ քի՝ էօլմէյէ :
36 Վ֊է Ֆխալիս ալթունտան պիր թէնէքէ եափասըն , վէ իւզէրինտէ միւհիւր իչի կիլէ †ԿՕՏՒՐ֊Ը֊ՀՈՎ֊Ը գազտրըասըն :
37 Վ֊է օնա պիր լաճիվէրտի չէրիտ թագասըն քի՝ պէօրքիւն իւզէրին֊տէ օլա . պէօրքիւն իւզէրինտէ
38 օնուն էօն թարաֆընտա օլա : Վ֊է Ը֊հարոնուն աչնը իւզէրինտէ օլա , քի Ը֊հարոն Իսրայէլ օղուլլարընըն թագտիս էթտիքլէրի ուճիւմէ ա՛֊զիզ էէտիյէլէրինին կիւնահընը գալտրըա . վէ տայիմա աչնը իւզէ֊րինտէ օլա , քի Թապպուն Հուզու֊րունտա մագպուլ օլալար :
39 Վ֊է կէօմլէյի ինճէ քէթէնտէն նագըշ իլէ տօգուտասըն , վէ պէօր֊քիւ ինճէ քէթէնտէն եափասըն , վէ գուշաղը նագըշ իշլի եափա֊սըն :
40 Վ֊է Ը֊հարոնուն օղուլլարընա կէօմլէքլէր եափասըն , վէ օնլարա գուշագլար եափասըն . էէմ ի՛զ֊զէթ վէ զինէթ իչինն՝ օնլարա սա֊
41 րըգլար եափասըն : Վ֊է օնլարը գարընտաշըն Ը֊հարոնա վէ պիլէ֊սինճէ օղուլլարընա կիյտիրէսին . էէմ Ը֊օնլարը մէսհ էտէսին , վէ օնլարը քեահնին Ն՝նասպ էտիպ՝ օն֊լարը թագտիս էյլէյէսին , քի պա֊նա քեահնիլիք էտէլէր :
42 Վ֊է թէն չըփլագլըղընը էօրթ֊մէյէ՝ օնլարա Ը֊քէթէն պէզինտէն տիզլիքլէր եափասըն . օնլար պէլ֊
43 տէն տիզէտէք եէրիչէլէր : Վ֊է ճէ֊մաա՛թ չատրըընա կիրտիքլէրինտէ՝ եախօտ Ա՝ագտէսէտէ խրզմէթ էթ֊մէյէ "մէզպահա եագլաշտըգլարըն֊տա՝ Ը֊հարոնուն վէ օղուլլարընըն իւզէրինտէ օլալար , քի Ը֊կինահ եիւքլէնիպ էօլմէյէլէր . "պօտ օ֊նա Էէմ օնտան սօնկրա օնուն զիւր֊րիյէթինէ էպէտի գանուն օլա :

ՊԸՊ ԻՆ

Պահանջները նասպի խչուն այն ու առեթը վե գուրպանէը ։ 38 Տայիմ պիւթիւն նանմա ։ 45 Ընէսէն՝ Իսրայէլ օղուլլարընն արասընտա ասքին օչմագ իչուն վատ էթտիկի ։

1 Վէ օնլարը՝ պանա քեահինլիք
էթմէկ իչ՝ թագտիս էթմէք ի-
չիւն օնլարա էտէճէկին չէյ պու
տուր . Պիր ա՞ինէք եավըռւսու պու-
ղա՝ վե իքի ա՛յըպըզ գօչ ալա-
2 սըն , հէմ բխամուրսուզ էքմէք՝
վե եաղ իլէ եօղռուլմուշ խամուր-
սուզ փիտէլէր՝ վե եաղ իլէ սիւ-
րիւլմիւշ խամուրսուզ եուֆգալար
ալասըն . պունլարը պուղտայ սի-
3 միտ ուընուտան եափասըն ։ Վէ օն-
լարը պիր սէլէյէ գօյասըն . վե օն-
լարը սէլէտե՝ պուղա իլէ վե իքի
4 գօչ իլէ եագլաշտըրասըն ։ Վէ Ը-
հարոնու հէմ օղուլլարընը ճէմա՛-
ատի չատրըրընն գափուսունա եագ-
լաշտըրասըն . վե բօնլարը սու իլէ
5 եայգայասըն ։ Վէ ղլիպասլարը ա-
լըպ՝ Ըհարոնա կէօմլէյի վե եփու-
տուն գաֆթանընը վե եփուտու վէ
կէօյիւսլեյիւ կիյտիրէսին . վե օ-
նա եփուտուն շէրիտի իլէ եփու-
6 տու գուշատասըն ։ Վէ ղպէօր-
քիւ օնուն պաշընա գօյասըն . վե
պէօրքիւն իւզէրինէ ա՛զիզ թաճը
7 գօյասըն ։ Վէ բմէսհ եաղընը ա-
լըպ՝ պաշը իւզէրինէ ուէօքէսին .
8 վե օնու մէսհ էտէսին ։ Ընտէն
ըօնուն օղուլլարընը եագլաշտըրա-
սըն . վե օնլարա կէօմլէքլէր կիյ-
9 տիրէսին ։ Վէ օնլարա գուշագլար
գուշատասըն՝ (եա՛ն է Ըհարոնա վե
օղուլլարընընա) վե օնլարա սարըգ-
լար սարասըն , վե բքեահինլիք է-
սէտի գանուն իւզրէ օնլարըն օ-
լա . վե Ըհարոնու հէմ օղուլլա-
րընը քեահին բնասպ էտէսին ։
10 Ընտէն պուղայը՝ ճէմաա՛թ չա-
տրըրընն էօնիւնէ եագլաշտըրասըն .
վե բԸհարոն հէմ օղուլլարը էլլէ-
րինի պուղանընն պաշը իւզէրինէ գօ-
11 յալար ։ Վէ պուղայը՝ ճէմաա՛թ չա-
տրըրընն գափուսունտա Ըապպըն
12 հուզուրունտա պօղազլայասըն ։ Վէ
Նպուղանընն գանընտան ալըպ՝ փար-
մաղընը իլէ մէզպահընն Խպույնուզ-
լարը իւզէրինէ գօյասըն . վե գա-
լան ճիւմլէ գանը՝ մէզպահընն թէ-
13 միզինէ տէօքէսին ։ Վէ բհիլէրի
էօրթէն հէվի եաղը հէմ գարա ճի-
յէրին իւզէրինտէ օլան աղը վե ի-
քի պէօյրէյի՝ հէմ օնլարըն իւզէ-
րինտէ օլան եաղը ալըպ՝ մէզպահ-
14 տա եագասըն ։ Վէ Նպուղանընն է-
թինի վե տէրիսինի վե թէզէյինի՝
օրտունուն տիչարըընտա աճէկէ
եագասընը . պու՝ կիւնահ գուրպա-
նը տըր ։
15 Վէ հգօչուն պիրինի ալասըն ,
վե Ըհարոն իլէ օղուլլարը Նէլէ-
րինի գօչուն պաշը իւզէրինէ գօ-
16 յալար ։ Վէ գօչու պօղազլայա-
սընն . վե գանընը ալըպ՝ մէզպահընն
17 իւզէրինէ չէփչէվրէ սէրփէսին ։ Վէ
գօչու փարչա փարչա էտէսին . վե
իչէրինի՝ վե փաչալարընը եայգա-
յըպ՝ փարչալարը վե պաշը իւզէ-
18 րինէ գօյասըն ։ Վէ պիւթիւն գօ-
չու մէզպահտա եագասընը . պու՝
Նապպա պիւթիւն նանմա տըր ,
ղսօշ գօգու իչուն Նապպա աճէկ
գուրպանը տըր ։
19 Վէ ֆօպիր գօչու ալասըն , վե Ը-
հարոն իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօ-
20 չուն պաշը իւզէրինէ գօյալար ։ Վէ
գօչու պօղազլայասըն . վե գանըն-
տան ալըպ՝ Ըհարոնուն ասղ գու-
լաղընը եումշաղը իւզէրինէ՝ վե օ-
ղուլլարընն սաղ գուլագլարընն
եումշաղը իւզէրինէ՝ վե օնլարըն
սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէ-
րինէ վե օնլարըն սաղ այաղընն
պաշ փարմաղը իւզէրինէ գօյասըն .
վե գալան գանը մէզպահըն իւզէրի-
21 նէ չէփչէվրէ սէրփէսին ։ Վէ մէզ-
պահըն իւզէրինտէ օլան գանտան՝
հէմ մէսհ եաղընտան ալասըն .
վե Ըհարոնուն իւզէրինէ հէմ լի-
պասլարընն իւզէրինէ՝ վե պիլէ-
սինձէ օղուլլարընն իւզէրինէ հէմ
օղուլլարընն լիպասլարը իւզէրինէ
սէրփէսին . վե նօ հէմ օնուն լի-
պասլարը՝ վե օնուն իլէ պիլէ օ-
ղուլլարը հէմ օղուլլարընն լի-
22 պասլարը թագտիս օլունա ։ Վէ
գօչտան եաղը վե գույրուղու հէմ
իչէրի էօրթէն եաղը վե գարա ճի-
յէրին աղընը վե իքի պէօյրէյի՝
հէմ օնլարըն իւզէրինտէ օլան եա-
ղը վե սաղ պուտու ալասըն , զի-
րա պու՝ թագտիսաթ գօչու տուր .
23 Հէմ Նապպըն էօնիւնտէ օլան

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 1891 ։

ա Ղ . Ա . Ը . 2 ։

բ Ղ . Ա . Ը . 4 ։ Ձ . 20 , 21 , 22 ։

գ Պ . Ե . 12 ։ Ղ . Ա . Ը . 6 ։ Ներբ . Ժ . 23 ։

դ Պ . ԻԸ . 2 Ղ . Ա . Ը . 7 ։

ե Պ . ԻՇ . 8 ։ Ղ . Ա . Ը . 9 ։

զ Պ . ԽՂ . 41 ։ Շ . 25 ։ Ղ . Ա . Ը . 12 ։ Ժ . 7 ։ ԹՁ . 10 ։ ՀԽու . . ՀԵ ։ 25 ։

է Ղ . Ա . Ը . 13 ։

Ը ՀԽու . Ժ Ը . 7 ։

Թ Պ . ԽՂ . 41 ։ Ղ . Ա . Ը . 22 ։ ՃՃ ։ Ներբ . Է . 28 ։

ժ Ղ . Ա . Ձ . 4 ։ Ը . 14 ։

ի Ղ . Ա . Ը . 15 ։ Ե Պ . ԻԷ . 2 ։ Է . 2 ։

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 1891 ։

Ժ Ղ . Ա . Ը . 3 ։

ի Ղ . Ա . Ը . 11 , 12 , 21 ։ Ներբ . Ժ Ձ . 11 ։

ի Ղ . Ա . Ը . 18 ։ յ Ղ . Ա . Ձ . 4 – 9 ։

ղ Ղ . Ա . Ը . 21 ։

ճ Խա . 3 ։ Ղ . Ա . Ը . 22 ։

մ Պ . Է . 28 , 31 ։ Ղ . Ա . Ը . 30 ։

յ Խա . 1 ։ Ներբ . Ք . 22 ։

ն Ղ . Ա . Ը . 20 ։

Digitized by Google

խամուռսուզլաք ակէքսինտէն պիր էքմէք սօմունու՝ վէ պիր եաղլը էքմէք փիսէսի՝ վէ պիր եուֆգա
24 ալաոլն . Վ Է ճիւմլէսինի Ըհարոնուն ավուճունա վէ օղուլլարը-
նըն ավուճունա գօյասըն , վէ Ւօնլարը Ւապպըն էօնիւնտէ սալլամա
25 գուրպանը սալլայասըն : Վ Է Ւօնլարը էլլէրինտէն ալասըն , վէ մէզպահոտա պիւթիւն եանմանըն իւզէրինտէ Ւապպըն հուզուրունտա եագասըն . պու՝ խօշ գօգու իչիւն Ւապպա աթէղ գուրպանը տըր :
26 Վ Է Ըհարոն իչիւն օլան թագտի-
սաթ գօչունտան Ւոէօչիւ ալասըն , վէ օնու Ւապպըն հուզուրունտա սալլամա գուրպանը սալլայասըն .
27 վէ օ Ւսէնին փայըն օլա : Վ Է Ը-
հարոն իչիւն հէմ օղուլլարը իչիւն օլան թագտիսաթ գօչունտան՝ պու սալլանմըշ վէ Ւգալտրըրլմըշ սալ-
լամա տէօչիւնիւ վէ գալտրըմա
28 պաւտունու թագտիս էտէսին . Վ Է պու՝ Ւարայէլ օղուլլարը թարա-
ֆընտան Ւէպէտի գանուն իւզրէ Ըհարոնուն հէմ օղուլլարընըն օ-
լա . զիրա պու՝ գալտրըմա փէշքէ-
շի տիր . վէ Ւսրայէլ օղուլլարը թարաֆընտան Ւգալտրըմա փէշքէ-
շի՝ սէլամէթլէրի գուրպանընտան օնլարըն Ւապպա գալտրըմա փէշ-
քէշի օլա :
29 Վ Է Ըհարոնուն ա՛զիզ լիպաս-
լարը՝ քէնտինտէն սօնկրա Ւօղուլ-
լարընըն օլա , քի Ւօնլար իւլէ մէսհ օլունալար , վէ օնլար իւլէ նասպ
30 օլունալար : ՒՕղուլլարընտան օ-
նաուն եէրինէ քահընի օլուպ՝ ա՛-
զիզ մահալտէ խրզմէթ էթմէյէ ճէմաա՛թ չատրընա կիրէն՝ օնլարը
31 Ւէէտի կիւն կիյէ : Վ Է թագտի-
սաթ գօչունու ալըպ՝ Ւէթինի ա՛-
32 զիզ մահալտէ փիշէրէսին . Վ Է Ըհարոն հէմ օղուլլարը՝ գօչուն է-
թինի վէ Ւսէլէյտէ օլան էքմէյի ճէ-
մաա՛թ չատրընըն գափուսու եա-
33 նընտա եէյէլլէր : Վ Է օլ նէսնէ-
լէրի քի՝ օնլարը նասպ ու թագտիս էթմէք իչիւն օնլար իւլէ քէֆարէթ օլունտու՝ օնլար Ւնէյէլլէր . վէ Ւեա-
պանը եէմէյէ ՝ զիրա օնլար ա՛-
34 զիզ տիր : Վ Է էյէր թագտիսաթ էթինտէն վէ էքմէյինտէն սապա-
հատէք գալըր իսէ , Ւգալանը ա-
թէշէ եագասըն . եէնիլմէյէ , զի-
րա ա՛զիզ տիր :
35 Լամոի Ըհարոնա հէմ օղուլլա-
րընա հէման պէօյլէճէ՝ ճիւմլէ սա-
նա էմր էթտիյիմէ կէօրէ էյլէյէ-
սին . օնլարը Ւեէտի կիւն թագ-
36 տիս էտէսին : Վ Է Ւկիւնտէ պիրեր պուղա՝ քէֆարէթի իչիւն կիւնաշ գուրպանը էտէսին . վէ մէզպահ իչիւն քէֆարէթ էթտիյինտէ՝ օ-
նու փաքլէյէսին . վէ օնու թագ-
տիս էթմէք իչիւն Ւմէսհ էտէսին :
37 ՒՊէզպահ իչիւն եէտի կիւն քէֆա-
րէթ էտիպ՝ օնու թագտիս էտէ-
սին , վէ Ւմէզպահ ա՛զիզլէր ա՛զիզի օլա . Ւմէզպահա հէր տօգանան՝ ա՛զիզլէնէ :
38 Վ Է մէզպահըն իւզէրինտէ էտէ-
ճէյին գո՛ըպան պու տուր . ՒՏա-
յիմ՝ կիւնտէ Ւպիրէր նըլլօգ իքի
39 գուզու . Պիր գուզույու Ըսապահ-
լայըն էտէսին , վէ օ պիր գուզու-
յու ախշամ իւսթիւ էտէսին :
40 Վ Է գուզունուն պիրի իլէ՝ պիր հին
չէյրէյի սիւզմէ զէյթունն եաղը իլէ եօղուրլմուշ՝ պիր ի՛ւշիւր սիմիտ
ունու՝ վէ շէրպէթի փէշքէշլի ի-
չիւն պիր հին չէյրէյի շարապ տո-
41 նաոլն : Վ Է օ պիր գուզույու Ւախշամ իւսթիւ էտէսին . օնա՝ սապահ փէշքէշի կիպի վէ օնուն շէրպէթի կիպի էտէսին . պու՝ խօշ գօգու իչիւն Ւապպա աթէղ գուր-
42 պանը տըր : Պո՛՝ ճէմաա՛թ չա-
տրընըն գափուսունտա Ւսիզնի իլէ պուղուշուպ սանա սէօյլէյէճէյիմ եէրտէ՝ Ւապպըն հուզուրունտա ուէվլէրինիզճէ : Ւէէտի պիւթիւն
43 եանմա օլա : Վ Է Ւսրայէլ օղուլ-
լարը իլէ օրտտա պուղուշայըմ՝ վէ օլ Ւմահալ Ըճէլալիմ իլէ թագտիս-
44 լէնէ : Վ Է ճէմաա՛թ չատրընըն հէմ մէզպահը թագտիս էտէյիմ . Ըհարոնու հէմ օղուլլարընը տա-
խի Ւթագտիս էտէյիմ՝ քի պանա
45 քահինլիք էտէլէր : Վ Է Ւսրա-
յէլ օղուլլարընն արասընտա սա-
քին օլաճաղըմ՝ վէ օնլարըն Ըլլա-
46 հը օլաճաղըմ . Վ Է պիլէլէր քի՝ Ւօնլարըն Ըլլահը Ւապպ՝ պէն իմ՝ քի արալարընտա սաքին օլայըմ տէյիւ՝ օնլարը Ըլլահը տէյարն-
տան չըգարտըմ . օնլարըն Ըլլահը Ւապպ՝ պէն իմ :

Digitized by Google

ՊԸՊԼ

ՎԻՒՆԻՒՍԻՒՆ ՄԷՂԱՊԸ ։ 11 Ա՛ՆԼՈՔԸՆ ՓԻ-ՏԱՍԸ ։ 17 ՊԱԳԸՐ ԳՈՒՐՆԱ ։ 22 Ի՛ԶԳ ՄԻՀ ԵԱՂԸ ։ 34 ՊՈՒԽՈՒՐԱՆ ԹԷՐՔԻՊԻ ։

1 Ա՚Ե ՝պուխուր եագաճագ պիր ՝Ի-մեզպահ եափասըն . օնու չիթթիմ աղաճընտան եափասըն ։
2 Ա՚ւզունլուղու պիր արշըն վէ էնի պիր արշըն՝ տէօրթ քէօշէլի՝ վէ եէփքսէքիլիի իքի արշըն օլա . օնուն
3 պուչնուզլարը օնտան օլա ։ Ա՚Է օնու՝ Է՝ա՚նէ իւսթիւնիւ վէ չէփ-չէվրէ եանլարընը՝ վէ պուչնուզլա-րընը խալիս ալթուն իլէ գափլա-յասըն . հէմ չէփչէվրէսինէ պիր
4 ալթուն չէնպէր եափասըն ։ Ա՚Է օնա չէնպէրինին ալթընտան՝ իքի եանլարընտա իքի ալթուն Հալգա եափասըն , օնլարը իքի թարաֆընտան եափասըն , քի օնու օնլար ի-լէ գալտրմագ իչիւն՝ սըրգլարըն
5 խանէլէրի օլալար ։ Ա՚Է սըրգ-լարը չիթթիմ աղաճընտան եափա-սըն . վէ օնլարը ալթուն իլէ գափ-
6 լայասըն ։ Ա՚Է օնու՝ սէնին իլէ պուլուշաճաղըմ եէրտէ՝ չէհատէ-թին իւզէրինտէքի ՝քէֆարէթին էօնիւնտէ՝ չէհատէթ սանուուղու-նուն եանընտա օլան փէրտէնին էօ-
7 նիւնէ գօյասըն ։ Ա՚Է Ը՚Հարոն օ-նուն իւզէրինտէ ՚խօշ գօգուլու պուխուր եագա . Հէր սապահ ՚գանտիլլէրի տիւզտիւյիւնտէ՝ օլ
8 պուխուրու եագա ։ Է՚էմ Ղախ-շամ իւսթիւ Ը՚Հարոն գանտիլլէրի եագուրդը զէման՝ Լ՚ապպըն Հուզու-րունտա տայիմ պուխուր տէյիւ տէվրլէրինիզէ օլ պուխուրու եա-
9 գա ։ Օնուն իւզէրինտէ Հեաօ պուխուր՝ եա պիւթիւն եանմա՝ եա էքմէք փէշքէշի սունմայասընըզ . նէ տէ իւզէրինտէ չէրպէթ փէշքէշի
10 տէօքէսինիզ ։ Ա՚Է Ը՚Հարոն՝ երլտա պիր քէրրէ օնուն պուչնուզլարը իւզէրինտէ քէֆարէթ էտէ . օ՝ քէֆարէթլէրին կիւնահ գուրպա-նը գանը իլէ՝ տէվրլէրինիզէ երլ-տա պիր քէրրէ օնուն իւզէրինտէ քէֆարէթ էտէ . պու՝ Լ՚ապպա ա՚-զիլլէր ա՚զիզի տիր ։
11 Ա՚Է Լ՚ապպ Ա՚ովսէսէ սէօյլէյիպ
12 տէտի . Ի՚սրայէլ օղուլլարընըն սայլարընձա եէքիւնիւնիւ ալաճագ

օլուր իսէն , օնլարը սայտրզընտա՝ Հէր քէս Լ՚ապպա ՚Ճանընըն ֆի-տասընը վէրէ . թա քի օնլարը սայտրզընտա՝ օնլարա ՝պէյա կէլ-
13 մէյէ ։ Ա՚զունու վէրէյէր . Ի՚էր սա-յըլըպ կէչէն՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզէրէ եարըմ մըսգալ կի՚-մի՚ղ վէ-րէ . ՝պիր մըսգալ՝ էյիրմի գրամ տրը . Լ՚ապպըն Հէտիյէսի՝ ՚եա-
14 րըմ մըսգալ օլա ։ Էյիրմի եաշընտան եօգարը Հէր սայրըպ կէչէն՝
15 Լ՚ապպա Հէտիյէ վէրէ ։ Ի՚՛ան-լարընըզտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք իչիւն Լ՚ապպըն Հէտիյէսի-նի վէրմէքտէ՝ մըսգալըն եարըսըն-տան Ի՚զէնկին զէյատէ վէ ֆագիր
16 էքսիք վէրմէյէ ։ Ա՚Է Իսրայէլ օղուլլարընտան քէֆարէթին կիւ-միւշիւնիւ ալասըն , վէ օնու ՝Ճէ-մաա՚թ չատրընըն խըզմէթինէ վէ-րէսին . վէ Ճանլարընզտան էօ-թիւրիւ քէֆարէթ էթմէք իչիւն՝ Լ՚ապպըն Հուզուրունտա Իսրայէլ օղուլլարընըն Ղեատիկեարի օլա ։
17 Ա՚Է Լ՚ապպ Ա՚ովսէսէ սէօյլէյիպ
18 տէտի . Է՚էմ եայգանմագ իչիւն ՝պագըրտան պիր գուրնա եափա-սըն , վէ այաղը պագըրտան օլա . վէ օնու ՝Ճէմաա՚թ չատրըը իլէ մէզպահըն արասընա գօյասըն ,
19 վէ իչինէ սու գօյասըն ։ Ա՚Է Ը՚-Հարոն Հէմ օղուլլարը օնտան ՝Է-լէրինի վէ այագլարընը եայգայա-
20 լար ։ Օնլար՝ Ճէմաա՚թ չատրընը-նա կիրտիքլէրինտէ , եախօտ մէզ-պահըն խըզմէթինի էթմէյէ Լ՚ապ-պա աթէշ գուրպանը եագմագ ի-չիւն եագլաշընգլարընտա ; սու իլէ
21 եայգանալար քի՝ էօլմէյէլէր ։ Լ՚մ-տի էլլերինի վէ այագլարընը եայ-գայալար քի՝ էօլմէյէլէր . վէ ՝պու՝ կէրէք գնա կէրէք օնուն զիւրրիյէ-թինէ՝ տէվրլէրինճէ օնլարա էպէ-տի գանուն օլա ։
22 Ա՚Է Լ՚ապպ Ա՚ովսէսէ սէօյլէյիպ
23 տէտի . Է՚էմ սէն՝ քէնտինէ Հա՚-լա պահարլար ալ , ՚միւրրի տաճի պէշ եիւզ Տրգագալ , վէ օնուն եա-րըսը միգտարի Է՚՚նէ իքի եիւզ էլ-լի Տրգագալ խօշ գօգուլու տար-չինի , վէ իքի եիւզ էլլի Նխօշ գօ-
24 գուլու գամըշ , վէ ՚Խըյարչէն-պէր պէշ եիւզ Տրգագալ Ա՚ագտէ-սէ մըսգալը իւզէրէ , վէ Ղէչէթունն

25 հաղը պիր հին . վ֊է օնու՝ ա՛զիզ մէսՀ հաղը՝ էձլաձը իւրի գաբըշմըշ պիր թէրքիպ եափասըն . պու՝
26 ¯ա՛զիզ մէսՀ հաղը օլա : վ֊է ¯օնուն իլէ ճէմաա՛թ չատըրընը՝ վէ
27 շէհատէթի սանտուղունու՝ վէ սօֆրայը Հէմ ճիւմլէ գապլարընը՝ վէ շամ՛տանը Հէմ գապլարընը՝ վէ
28 պուխուրուն մէզպահընը՝ վէ պիւթիւն եանմանըն մէզպահընը Հէմ ճիւմլէ գապլարընը՝ վէ գուրնայը
29 Հէմ այաղընը մէսՀ էտէսին , վէ օնլարը թագտիս էտէսին , վէ ա՛զիզլեր ա՛զիզի օլալար . օնլարա
30 Հէր տօգանան՝ ա՛զիզլէնէ : ¯Ը֊Հարունու Հէմ օղուլլարընը տախի մէսՀ էտէսին , վէ օնլարը թագտիս էտէսին քի՝ պանա քեահինլիք
31 էտէլէր : վ֊է Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէյէսին . Պու Խօդ պանա՝ տէվրէրինիզճէ ա՛զիզ
32 մէսՀ հաղը օլա : Ըտէմ թէնի իւզէրինէ տէօքիւլմէյ , վէ օնուն թէրթիպի իւզրէ՝ օնուն միսլինի եափմայսաընրզ . ¯պու ա՛զիզ տիր ,
33 սիզէ ա՛զիզ օլա : ¯Օնուն միսլինի թէրքիպ էտէն քիմսէ՝ վէ օնտան եապանճընըն իւզէրինէ գօյան՝ ¯գավմընտան Հէլաք օլուննա :
34 Էմ Իապպ Ա՛ովսէսէ տէտի . ¯Պէնտինէ պահարլար՝ Խա՛նի տամլա միւրրիւ վէ էզճար էթթա֊յիպ վէ գասնի , պո֊ պահարլարը վէ խալխա քիւնլիւք ալասըն . պի՛ր
35 վէզնտէ օլալար . վ֊է օնու ¯էճ֊զաձը իլէ պիր թէրքիպ՝ թէրպի֊յէ օլմուշ փաք ա՛զիզ պուխուր
36 եափասըն : վ֊է օնտան փէք ինձէ տէօյիւպ՝ ՚օնէնին իլէ պուլուշաճաղըմ՝ եէրտէ՝ ճէմաա՛թ չատըրընտա շէհատէթին էօնիւնտէ գօյասըն . ¯պո֊՝ սիզէ ա՛զիզլեր ա՛զիզի օ֊
37 լա : վ֊է եափաճաղըն պուխուրուն թէրթիպի իւզրէ ¯քէնտինիզ ի֊չիւն եափմայսաընրզ . պու սանա
38 Իապպ իչիւն ա՛զիզ օլա : ¯Օնու գօգլամագ իչիւն՝ օնուն միսլինի եափան քիմսէ՝ քէնտի գավմընտան Հէլաք օլուննա :

ՊԸՊ ԼԸ

Ռեհաբիէլ իւէ Ոողիտբըն չաղրըլըպ՝ չատըրըն եափըլմասը իւր իւզէրինէ Թային օլուռգլըսը : 12 Հաբաթըն կէօգէսիւնէսի թէքբա֊

րէն էմր օլունտուղու : 18 Մովսէսին խօսէվ֊լաըրը ալըղը :

1 Վ֊է Իապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
2 ¯տէտի . ¯Պագ , Յուդա սըպ֊Թընտան Ովը օղլու ¯Ուրինին օղ֊
3 լու Քեսեվիէլի ատը իւէ չաղըր֊տըմ . վ֊է օնու ¯ԸնլաՀըն Ռուհու իւէ՝ ի՛լմ ու ֆէկմ վէ պիլիկի վէ
4 Հէր կէօնէ մաՀրիֆէթի իւէ տօլտուր֊տում . Վի ուսթազ իշլէրի իճատ
5 էտիպ՝ ալԹունտա վէ կիւմիւշտէ վէ պագըրտա իշլէյէ , Հէմ մընհ֊
6 լամագ իչիւն Թաշ օյմագտա , վէ աղաճ օյմագտա՝ եա՛նի քի Հէր կէօնէ իշտէ իշլէյէ : վ֊է պէն՝
7 իշԹէ օնուն իւէ Դան սըպկիԹը֊տան Ընքիսամանըն օղլու ¯Ոողիաբը Թա՛յին էթտիմ . վէ Հէր ¯ա՛լիմին
8 եէրէյինէ ի՛լմ գօտուրմ քի՝ ճիւմ֊լէ սանա էմր էյլէտիյիմի եափա֊
9 լար . Ը֊Ա՛էմաա՛թ չատըրընը՝ վէ ¯Շէհատէթին սանտուղունու Հէմ իւզէրինտէ օլան ¯Քէֆֆարէթի՝ վէ
10 չատըրըն ճիւմլէ ալէթլէրինի , վէ ¯Սօֆրայը Հէմ գապլարընը՝ վէ ՚փաք շամ՛տանը Հէմ ճիւմլէ գապլարընը՝ վէ պուխուրուն մէզ֊
11 պահընը , վէ ¹պիւթիւն եանմանըն մէզպահընը Հէմ ճիւմլէ գապլա֊րընը՝ վէ Ըգուրնայը Հէմ այաղը֊
12 նը , վէ ²խըզմէթէ տայիր գուման֊լարը՝ վէ քեահին Ընհարունուն ա֊զիզ լիպասլարընը Հէմ օղուլլա֊րընըն լիպասլարընը քի՝ քեահին֊
13 լիք էտէլէր , վէ ³մէսՀին եաղընը՝ վէ Ա՛ագտէսէ իչիւն ⁴խօշ գօգու֊լու պուխուրու՝ սանա ճիւմլէ էմր էյլէտիյիմ կէօրէ եափալար :
14 Վ֊է Իապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
15 տէտի . Էմ սէն՝ Իսրայէլ օ֊ղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ քի՝ ⁵Ինլսլէթթէ շաբաթլարըմը սաղլա֊յասընըզ . զիրա պու՝ պէնիմ իւէ սիզին արանըզտա տէվրէրինիզճէ նիշան տըր . Թա պիլէսինիզ քի՝ սիզի ա՛զիզլէյէն Իապպ պէն իմ :
16 Իմտի ⁶շաբաթը սաղլայասընըզ , չիւն քի սիզէ ա՛զիզ տիր . օնու պօ֊զան՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ , զի֊
17 րա Ը֊Հէր քիմ օնտա իշ իշլէր խսէ , օլ քիմսէ գավմընն արասընտան
18 Հէլաք օլուննա : ⁸Ընթը կիւն իշ իշլէնէ , ամմա ⁹եէտինճի կիւնտէ՝

օլա · շաբաթըն կիւնիւնտե հէր իշ իչլէյեն՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ ։
16 Իմոի Իսրայէլ օղուլլարը շաբաթը սագլայալար, քի տէվրլէրինճէ էպէտի ա՛տ տէյիւ շաբաթը թուտ
17 թալար ։ Օ՝ պէնիմ իլէ Իսրայէլ օղուլլարընըն արասընտա ՚էպէտիյէտէք պիր նիշան տըր · զիրա Եապպ՝ կէօքլէրի վէ երրի ՚աղթը կիւնտե եափտը, վէ եէտինճի կիւնտե տինկլէնիպ բահաթլանտը։
18 Իմոի Մովսէս Մինա տաղընտա սէօյլէմէյի թէքմիլ էտինճէ, օնա Էշհատէթին իքի լէվհալարընը՝ Ելլահընն փարմաղը իլէ եազըլմըշ թաշ լէվհալարը վէրտի ։

ԳՃԳ Լ՚Ր

Իսալգըն՝ Մովսէսին օնլարըն եանընտան կիթաէյի զէմանտե Էհարունա պիր պուղազը եափտըրտըգլարը ։ 7 Ելլահընն պատնուն իչիւն ղազապէ կէլտիյի, 11 վէ Մովսէսին նէյազը իլէ ծնաւն ղազապը թէնքին օլտուղու ։ 15 Մովսէսին՝ լէվհալար իլէ տաղտան էնտիյի ։ 19 Օնլարը գըրտըղը ։ 20 Պաւզազըը հէլաք էթտիյի ։ 22 Էհարոնան չօճուբիւ ։ 25 Մովսէսին փաթթէրէսթէրի էօլտիւրթտիւյիւ ։ 31 Օնուն խալգ իչիւն տաւա էթտիյի ։

1 Վ՚է գավմ՝ Մովսէսին տաղտան էնմէյէ Կէհճիքտիյինի կէօրտիւքտե, գավմ Էհարոնուն եաննընա ճէմ՚ օլուպ՝ օնա տէտիլէր ։ Բ՚ալգ, էօնիւմիւզճէ կիւտէճէք պիզէ ալահլար եափ · զիրա պու Մովսէս՝ չու պիզի Մընըր տիյարընտան էզգարան քիմսէ՚ օնա նէ օլտուս
2 պիլմէզիզ ։ Վ՚է Էհարոն օնլարա տէտի · Կարըլարընըզընն՝ օղուլլարընըզընն վէ գըզլարընըզընն գուլագլարընտա օլան ՚ալթունն քիւփէլէ-
3 րի չզգարըպ՝ պանա կէթիրին ։ Վ՚է ճիւմլէ գավմ՝ գուլագլարընտա օլան ալթունն քիւփէլէրի չզգարտըլար, վէ Էհարոնա կէթիրտիլէր ։
4 Վ՚է Օ՝ էլլէրինտէն ալտը, վէ օնա ալէթի իլէ պիր գալըպ եափըպ՝ օնտան պիր տէօքմէ պուղազը եափտը · վէ օնլար՝ Նա Իսրայէլ սէնի Մընըր տիյարընտան չզգարան ալլահլարընն պունլար տըր տէտի-
5 լէր ։ Վ՚է Էհարոն կէօրտիւքտէ՝ օնուն էօնիւնէ պիր մէզպահ եափտը, հէմ Էհարոն ՚ընիտա էտիպ՝ Նարընն Եապպա պայրամ տընը տէ-
6 տի ։ Վ՚է էրթէսի կիւնտե էրքէն

գալգըպ՝ պիւթիւն եանմալար տունտուլար, վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագրիպ էթտիլէր · վէ Էգավմ եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուրտու, անտէն օյնամաղա գալգտըլար ։
7 Վ՚է Եապպ Մովսէսէ տէտի քի՝ Էվ՚ար, էն · զիրա սէնին Մընըր տիյարընտան չզգարտըղընն գավմընն
8 ՚ազտը ։ Օնլարա ՚էմր էթտիյիմ եօլտան թէզ սափըպ՝ քէնտիլէրինէ տէօքմէ պուղազը եափտըլար · հէմ օնա սէճտէ էտիպ՝ օնա գուրպանլար քէստիլէր, վէ՝ Նա Իսրայէլ՝ սէնի Մընըր տիյարընտան չզգարան ՚ալլահլարընն պունլար
9 տըր տէտիլէր ։ ՚Էմ Եապպ Մովսէսէ տէտի · Ումդէն պու գավմը կէօրտիւմ, վէ իչլէթ սէրթ պօ-
10 յունլու գավմ տընը ։ Իմոի հալա Էպէնի գօյվէր քի՝ ՚ղազապըմ օնլարընն իւզէրինէ թուտթուշա, վէ օնլարը հէլաք էտէյիմ · վէ ՚սէնի պիր պէօյիւք թայիֆէ էտէյիմ ։
11 Ըմմա Մովսէս՝ քէնտի Ելլահը Եապպընն հուզուրունտա նիյազ էտիպ տէտի · Նա Եապպ՝ նիչիւն Մընըր տիյարընտան պէօյիւք գուվվէթ իլէ վէ գուվվէթլի էլ իլէ չզգարտըղընն գավմընն իւզէ-
12 րինէ ղազապընը թուտթուշա ՚նիչիւն Մընըրլըլար սէօյլէյիպ տէյէյէր քի՝ Օնլարը քէմ նիյէթ իլէ չզգարտը, քի օնլարը տաղլարտա էօլտիւրէ, վէ օնլարը եէրին իւզէրինտէն եօղ էտէ · ղազապընն խըշմընտան տէօն, վէ գավմընա ասլանճաղըն պէլատէն ՚ավազ
13 կէչ ։ Գուլագլարըն Ըբրահամը՝ Իսահակը վէ Իսրայէլի խաթըրընա կէթիր, քի օնլարա քէնտին իլէ նէմին էթտին, վէ օնլարա տէտին քի՝ ՚Օ՝ իւրրիյէթինիզի կէօյիւն երլտրգլարը գատար չօղալտաճաղըմ, վէ ճիւմլէ պու սէօյլէտիյիմ տիյարը զիւրրիյէթինիզե վէրէճէյիմ, վէ օնոա էպէտէն զապթ է-
14 տէճէքլէր ։ Իմոի Եապպ՝ քէնտի գավմընա սալմաղա տէտիյի պէլատէն ՚վազ կէչտի ։
15 Վ՚է Մովսէս տէօնիւպ՝ տաղտան էնտի, վէ չէհատէթին իքի լէվհասը էլինտէ իտի · լէվհալար իքի եանլարընտան եազըլը իտի · օնլար՝ պիր թարաֆտան վէ օպիր

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Լ. 1491։

16 Թարաֆտան եազըլը իտի ։ Վ֊է Ղևվհալար Ըլլահըն իչի իտիլեր, վե լևվհալարըն իւզերինտե գազըլմըշ եազը՝ Ըլլահըն եազըսը իտի ։

17 Վ֊է Յեսու՝ հայգըրան գավմըն սէուսաընը իչիտիպ՝ Մովսէս տեմի քի՝ Օրտուտա ՃՀնք սէուսաը

18 վար ։ Վ֊է օ տէտի քի՝ Պու՝ եէնմիչլեր շամաթաասը սէտասը տէյիլ, վե եէնիմիչլեր շամաթասը սէտասը տէյիլ տիր. պէն Թիւրքիւ սէսի

19 իշլտիյօրում ։ Վ֊է վագի՝ օլտու քի օրտուսյա եագլազըպ՝ Պուզաղըյը վե րագալէրի կէօրտիւքլէյին՝ Մովսէսին էօվքէսի ԹուԹուշտու. վե լևվհալարը էլլերինտէն աԹըպ՝ օնլարը տաղըն աշաղըսընա

20 տա գըրտը ։ Վ֊է Հաւիտըգլարը պուզաղըյը ալըպ՝ աԹէչէ եադտը, վե Թօզ օլունՃէյէտէք եզտի. վե օսյօւն իւզերինէ սսչըպ՝ Իսրայէլ օղուլլարընա իչիրտի ։

21 Վ֊է Մովսէս Ըհարոնա տէտի. Պու գավմ սանա նէ՞ էյլէտի, քի օնուն իւզերինէ պէօյիւք կիւնահ

22 կէԹիրտին ։ Վ֊է Ըհարոն տէտի. Նֆենտիմին էօվքէսի ԹուԹուշտամսըն. Հաէն պու գավմը պիլիրսին

23 քի՝ քէօԹիւլիւյէ մայիլ տիր ։ Իմտի պանա տէտիլէը. Պիզէ ալահլար եափ, քի էօնիւմիզՃէ կիտէլէը. զիրա պու Մովսէս՝ պիզի Մըսըրտան չըգարան քիմՃէ՝ օ

24 նա նէ օլտու պիլմէզիզ ։ Վ֊է պէն օնլարա տէտիմ քի՝ Իմին ալԹունու վար իսէ չըգարսընլար. վե պանա վէրտիլէր. վե օնու աթէշէ աթտըմ, վե պու պուզաղը չըգտը ։

25 Վ֊է Մովսէս գավմըն պի գանուն Հարաքէթ էթմիյինի կէօրիւնՃէ, (զիրա Ըհարոն օնլարը տիւշմէնլէրինին օրԹասընտա րէզիլ օլաճագ տէրէՃէտէ Նպի գանուն Հարաքէթ էթմէյէ սալը վէր

26 միշ իտի,) օլտեմ Մովսէս օրտուսունտա տուրուպ տէտի. Իսրապ Թարաֆընտան օլան՝ պանա կէլսէյն. վե ճիւմլէ Ղևի օղուլլարը օնուն եանընա

27 ՃէմՀ՝ օլտուլար ։ Վ֊է օնլարա տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Իսրապ պէօյլէ տէր. Էվեր քէս գըլըՃընը պէլինէ գուշանսըն, վե օրտուտա գափուտան գափույա կէչիպ՝ տէօնիւն, վե Էվեր քէս քէնտի գարընտաշընը՝ վե Էվեր քէս քէնտի արգատաշընը՝ վե Էվեր քէս քէնտի

28 ագրապասընը էօլտիւրսիւն ։ Իմտի Ղևի օղուլլարը Մովսէսին սէօզընէ կէօրե էյլէտիլէր. վե օլ կիւնտէ գավմտան իւչ պին քիշի

29 գատար տիւշտիւ ։ Օյնրա Մովսէս տէմիշ իտի. Պու կիւն Էվեր քէս՝ քէնտի օղլունտա վե քէնտի գարընտաշընտա քէնտինիզի Իապապա Թագտիս էտին, քի պու կիւն իւզերինիզե պէրէքէԹ իՀսան էտէ ։

30 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ էրԹէսի կիւն Մովսէս գավմ տէտի. Սիզ պէօյիւք կիւնահ իշլէտինիզ. ամմա շիմտի Իապապա չըգայըմ՝ պէլէքի կիւնահընընզա քէֆարէԹ էՀ

31 տէյիմ ։ Վ֊է Մովսէս Իապապա տէօնիւպ տէտի. Նշյվահ, պու գավմ պէօյիւք կիւնահ իշլէտի, վե քէնտիլէրինէ ալԹունտան ալ

32 լահլար եափտըլար ։ Ըմմա շիմտի էյէր կիւնահլարընը ա՛ֆվ իտէր իսէն՝ Էվ. եօգ իսէ քէրեմ էյլէ՝ պէնի եազտըղընը քիԹապընտան

33 րէսիտ էյլէ ։ Վ֊է Իապպ Մովսէս տէտի. Պանա կիւնահ էտէն քիմ իսէ, քիԹապըմտան օնու րէՀ

34 սիտ էտէրիմ ։ Ըմմա շիմտի վար, գավմը սանա տէտիյիմ մահալէ կէօթիւր. իշթէ մէլէյիմ սէնին էօնիւնՃէ վարաճագ տրը. լաքին եօգլամամընն կիւնիւնտէ՝ օլտէմ օնլարըն կիւնահընը քէնտի իւ

35 զէրլէրինտէ եօգլայահաղըմ ։ Վ֊է Իապպ գավմը վուրտու, Ըհարոնուն եափտրղը պուզաղըյը եափտրգլարը իչիւն ։

ՊԸՊ ԼԴ

Իապպըն վախտ էթմիշ իտիյի կիպի խալճ իւէ կէթմէյէ իմԹինա՝ էթտիյէ ։ 8 Իսալըն՝ պուսնուն իչիւն աղյատթյլարը ։ 7 Ձատըրըն՝ օրտուտան տիշարըյա չըգարըլտըղը ։ 9 Իապպըն Մովսես իւէ եիւպ պէ եիւզ սէօյլէտիյի ։ 12 Մովսէսին՝ Ըլլահըն հաւզուրտա իչիւն տուա էտիպ՝ 18 օնուն Ճէլալինի կէօրմէյէ արզսալտըղը ։

1 Վ֊է Իապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի. Վար, պուրատան սէն հէմ Մըսրը տիյարընտան չըգարտըղըն՝ գավմ՝ Էբրահամա՝ Իսա

ԹՎ. Ի՛. Լ. 1491։

ա ԹՀաւ. իԸ. 5 ։ բ Օր. լ Ճ. 9 ։

գ ԹՀաւ. իԸ. 11, 12, 13։ բ Օր. ժՃ. 6—11։ ԼՃ. 9, 10 ։ ա ԹՀաւ. ժԸ. 18, 22 ։ Ըռակ. իա. 3։ ՕԱԹ. ժՃ. 3։ Պատ. Յ. 37 ։

դ ա ԹՀաւ. ժբ. 20, 23։ Ղևս. ժԸ. 18 ։

ե բ ԹՀաւ. ժՀ. 12։ Ընմով. Ե. 15։

զ ԹՀաւ. իԸ. 13 ։

է բ Օր. Թ. 18 ։

ը պ. ի. 23։

թ Պաղ. ծղ. 8. ՃՀ. Թ. 16։ Դան. ժբ. 1։ փիլ. Ճ. 3։ Յայտ. գ. 5։ ժՃ. 8։ ժԷ. 8։ ի. 12, 15։ իա. 27։ իբ. 19։

ժ Պաղ. կԹ. 28։ Հռոմ. Թ. 3 ։

ի Ղև. իՃ. 30։ Նզեկ. ժը. 4 ։

լ պ. ԼՃ. 2, 14, ԼԱ. ԹՀաւ. ի. 16 ։

խ բ Օր. ԼԲ. 35։ Ընժովս. գ. 14։ Հռոմ. բ. 6։

ծ բ ԹՀաւ. ժբ. 9։ Դտր. է. 41 ։

ձ պ. ԼԲ. 7։

Digitized by Google

սահակա վէ Յակոբա՝ ե Օ֊իւրրի֊
յէթինէ վէրէյիմ տէյէրէք եէմին
2 էթտիյիմ տիյարա չըգ ։ Վ֊է սէնին
էօնիւնճէ պիր մէլէք կէօնտէրէճէ֊
յիմ. Հէմ ֊Վանանը յը՝ Ը֊մօրհ֊
լուլա վէ Վհտլէյի վէ փերեզլէյի
վէ Խևէլէյի վէ Յեբուսլուլա գօ֊
3 վաճաղըմ. ֊Միւտ վէ պալ ագան
տիյարա չէգաօբէ. Ըզիրա պէն՝ ա֊
բանըզտա չըգմայաճաղըմ, չիւն քի
սէն ֊սէբէթ պօյունլու գավմսըն.
օլմայա սէնի ֊եօլտա Հէլաք էտէյիմ։
4 Ի֊մտի գավմ պու ածը սէօզլէրի
իշխէթտիքտէ, ֊եաս չէքտիլէր. վէ
֊Հիչ պիր քիմսէ զինէթինի իւ֊
5 զէրինէ գօմատը ։ Օ֊իբա Պապպ
Ա֊ովսէսէ տէմիշ իտի քի՝ Ի֊սրայէլ
օղուլլարընա տէյէսին. ֊Միզ՝ սէրթ
պօյունլու գավմսընըզ, պիր ան֊
տէ Ըսէնին օրթանտա չըգաճագ օ֊
լուր իսէմ, սէնի Հէլաք էտէրիմ.
վէ շիմտի զինէթինի իւզէրինտէն
գալտրը, քի ֊սանա նէ էտէճէյի֊
6 մի պիլէյիմ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլ֊
լարը Վորթ տաղընտա զինէթլէ֊
բինտէն սօյունտուլար ։
7 Վ֊է Ա֊ովսէս չատրըը ալըպ՝ օ֊
նու օրտունուն տիշարըսընտա՝ օր֊
տուտան իրագ գուրտու, վէ ֊ա֊
տընը՝ Ա՛էմա՛թ չատրըը գօտու.
վէ օլտու քի Հէր ֊Պապպը թա֊
լապ էտէն՝ օրտունուն տիշարըսըն֊
տա օլան ՃէմաԱ՛թ չատրըընա չը֊
8 գար իտի ։ Վ֊է օլտու քի՝ Ա֊ովսէս
չատրըա չըգտըղը կիսի, ճիւմլէ
գավմ գալգտը, վէ Հէր քէս
֊քէնտի չատրըընըն գափուսունտա
տուրտու. վէ Ա֊ովսէսին արտընճա
պագտրլար, թա օ՛ չատրըա կի֊
9 րինճէյէտէք ։ Վ֊է օլտու քի Ա֊ով֊
սէս չատրըա կիրտիյի կիսի, պու֊
լութ տիրէյի էնիպ՝ չատրըընն գա֊
փուսունտա տուրտու. վէ Պապպ
10 Ա֊ովսէս իլէ սէօյլէշտի ։ Ի֊մտի
ճիւմլէ գավմ՝ պուլութ տիրէյի֊
նինն չատրըընն գափուսունտա տուր֊
տուղունու կէօրիւնճէ, ճիւմլէ
գավմ գալգտը, վէ Հէր քէս չա֊
տրըընն գափուսունտա ֊սէճտէ
11 գըլտը ։ Վ֊է ֊Պապպ Ա֊ովսէս իլէ
եիւզ պէ եիւզ՝ պիր քիմսէ տօսթու
իլէ սէօյլէշտիյի կիպի՝ սէօյլէշտի.
անտէն օրտույա տէօնտիւ, ամմա
֊խըղմէթքեաբը՝ Ա՛յաւէ օղու֊ Յի֊
սու նամ կէնճ՝ չատրըընն իչինտէն
այրըլմատը ։
12 Վ֊է Ա֊ովսէս Ըապպա տէտի.
Պագ, ՝սէն պանա պու գավմը չը֊
գար տէբսին, վէ սէն՝ պէրապէ֊
բիմճէ քիմի կէօնտէրէճէյինի պա֊
նա պիլտիրմէտին. Հէմ սէն տէ֊
տին քի՝ Ա֊էնի իսմ իլէ պիլբր իմ,
Հէմ տախի՝ Ա֊ազարըմտա լութֆ
13 պուլտուն ։ Վ֊է շիմտի քէբէմ
էյլէ՝ Ա֊էյբր նազարընտա լութֆ
պուլտում իսէ, Հալա եօլունու
֊պանա պիլտիր քի սէնի պիլէյիմ,
չէօյլէ քի՝ նազարընտա լութֆ
պուլայըմ. Հէմ կէօր քի՝ պու
14 թայիֆէ Ըսէնին գավմըն տը։ Վ֊է
Ի֊ապպ տէտի. ֊Ա֊ուղուրում պէ֊
բապէրիմիզճէ կիտէճէք տիր, վէ սէնի
15 Ա֊րահաթլանտըրաճաղըմ ։ Վ֊է օ
օնա տէտի. ֊Ա֊յբեր Հուզուրուն
կիթմէզ իսէ, պիզճ պուրատան չը֊
16 գարմա. ֊Ա֊էմ արթըգ նէ֊ իլէ պի֊
լինիր քի՝ պէն տէ գավմըն տա նա֊
զարընտա լութֆ պուլտուգ, ֊պէ֊
րապէրիմիզճէ կիթմէն իլէ տէյի֊ մի. պու վէճԱ իլէ Հէմ Ըպէն Հէմ
գավմըն եէր իւզէրինտէ օլան ճիւմ֊
լէ գավմլարտան այրըտ օլաճա֊
17 ղըզ ։
Վ֊է Ի֊ապպ Ա֊ովսէսէ տէտի.
֊Պու տէտիյին շէյի տախի էտէ֊
յիմ. զիրա ֊Նազարըմտա լութֆ
պուլտուն, վէ սէնի իմ իլէ պիլի֊
18 րիմ ։ Վ֊է օ տէտի. ՎՀէրէմ էյլէ՝
19 ֊ճէլալինի պանա կէօսթէր ։ Վ֊է
Ի֊ապպ տէտի քի՝ պէն ֊ճիւմլէ էյ֊
լէյիմի սէնին էօնիւնտէն կէչիրէճէ֊
յիմ, վէ սէնին էօնիւնտէ Ի֊ապպըն
իսմինի չաղըրաճաղըմ, վէ ֊Ի֊նայէթ
էտէճէյիմ քիմսէյէ Ի֊նայէթ էտէ֊
ճէյիմ, վէ մէրհամէթ էտէճէյիմէ
20 մէրհամէթ էտէճէյիմ ։ Ա֊էմ տէտի
քի՝ Ա֊իւզիւմիւ կէօրէմէզսին. զիրա
֊ատէմ պէնի կէօրիւր իսէ, եաշա֊
21 մազ ։ Վ֊է Ի֊ապպ տէտի քի՝ Ա֊չԹէ֊
եանըմտա պիր մահաչ վար, վէ
22 գայանըն իւզէրինտէ տուրասրն. Վ֊է
վագի՝ օլա քի՝ ճէլալիմ կէչէր Ի֊֊
քէն, սէնի ֊գայանըն գօվուղունա
գօյայըմ, վէ ֊սէնի ավուճումմ իլէ
էօրթէյիմ, թա պէն կէչինճէյէ֊
23 ուէք. Ա֊ընտէն ավուճումմու կիտէ֊
րէյիմ, վէ արտըմը կէօրէսին, ամ֊
մա եիւզիւմ ֊կէօրիւլմէզ ։

յ պ·լԲ·34։

ն Ա֊ընն·ժԲ·19 ։ խա·17։ Ի֊սաղ·ա·6։ Ի֊րեմ·ա·5։ Ես֊յ·Ժ·14, 15։ բ Տիմ·բ·19։
լ պ·լԲ·9։ ֊Ի֊սաղ·իԲ·4։ իէ·11։ ՀՀղ·11։ ԱԲթ·33։
ն բ Օր·թ·26, 29։ Ես֊վեր·բ·17։ պ·ժղ·21։ ԹԱ·34—38։ Ի֊ս·կղ·9։
լ բ Օր·ջ·20։ Ես֊խա·44։ իբ·4։ իէ·1։ Ի֊սաղ·ջԼ·11։
— Ի֊ես·3։ պ·լԲ·9։
֊ Ի֊նաե·ժղ·14։
յ պ·լԲ·10։ բ Օր·ջ·7, 34։ բ Ի֊նաջ·է·23։ ջ Ի֊նաջ·ը·53։ Ի֊սաղ·ՃԼԷ·20։
֊ Ա֊ընն·ժԲ·21։ Ես֊կաղ·է·16։
ր Ի֊ես·12։
ց Ի֊ես·20։ ՃՏիմ·ջ·16։
— պ·լԲ·5, 6, 7։ Ի֊րեմ·լՃ·14։
ֆ Ա֊եռավ·ԹԲ·15, 16, 18։

+ պաճ Ա֊ընն·լԲ·30։ պ·իղ·10։ բ Օր·ե·24։ Ղ֊ես·ղ·22։ ժջ·23։ Ի֊ս·ջ·5։ Ես֊յես·Ճ·16, 17։
օ Ի֊ս·բ·21։
ֆ Ի֊սաղ·ը·1, 4։
֊ Ես·20։ Ես֊կաղ·ե·18։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԼԴ

Լեվհալաորըն հենիլենախյի ։ 5 Բապպըն՝ խա-
մինի նիտա էթախյէ ։ 8 Մովսեսին Բապպա՝
օնլար իլէ կէթսին ասկիւ. եաալարըդը ։ 10
Ալլահըն՝ օնլար իլէ ա՛նա քէսիքէդ՝ իւր լեվ-
հանըն ֆարղաորընտան պազըորը թէքըրու-
լաորը ։ 28 Մովսեսին՝ գըրէդ կիւն ասպտա
առաքաւգտան օնկրա լեվհալաոր իլէ հնտախյի ։
29 Օնուն հիւգիւնիւն փէրթեվ սալտըդը, վէ
պիր հօրթիւ իլէ հօրթախյիւ ։

1 Վ Է Բապպ Մովսէսէ տէտի ։ ՝Ռէնտինէ եվվէլքիէր կիպի՝ ՚թաշտան իքի լեվհա եօն ։ վէ ՚օր լեվհալաորը իւզէրինէ՝ գըրտըղըն եվվէլքի լեվհալաորը իւզէրինտէ
2 օլան սէօզլէրի եաազյըր ։ Վ Է սա-
պահա հաղոր օր ։ վէ սապահլայըն Վինա տաղընա չըգասըն ։ վէ օրա-
տա՝ ՚տաղըն պաշընտա հուզուռ-
3 րումտա տուրասըն ։ Ըմմա սէնին իլէ ՚քիմսէ չըգմասըն ։ հէմ տա-
խի պիւթիւն տաղտա քիմսէ կէօ-
րիւնմէսին ։ պու տաղըն գարշըսըն-
տա գօյուն եա սըղըր տախի օթ-
լանմասըն ։
4 Ի՛մտի օ՛ եվվէլքիւէր կիպի իքի թաշ լէվհա եօնտուռ ։ վէ Մովսէս սապահտան էրքէն գալգըդ՝ Բապ-
պըն օնա էմր էթտիյի կիպի Աինա տաղընա չըգտը ։ վէ իքի թաշ լէվ-
5 հայը էլինէ ալտը ։ Վ Է Բապպ պուլութ իլէ էնիպ՝ օրատա օնուն եանընտա տուրտուռ ։ վէ ՚Բապպըն
6 իսմինի չաղընրտը ։ Վ Է Բապպ օ-
նուն էօնիւնտէն կէչտի ։ վէ չաղըր-
տը ։ Ի՛հովա Բապպ՝ ՚Ալլահ բա-
հիմ վէ լաթիֆ՝ սապրի ա՛զիմ՝ էբ՛նայէթի վէ ՚հէրչէքլիկի ղանի՝
7 ՚պին ախլախլէյէտէք բ՛նայէթ հրճգ էտիճի՝ ՚եարամազլըգ վէ ա՛սրլըգ վէ կիւնահ ա՛ֆիվ էտիճի տիր ։ ամ-
մա ՚ոոլլոյոո ասլա փաք չըգար-
մազ ։ պապալարըն եարամազլըղընը օղուլլար իւզէրինէ վէ օղուլլար օ-
զուլլարը իւզէրինէ իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիլսիլէյէտէք եօգ-
8 լայրճը տրը ։ Վ Է Մովսես թէզի-
լէ Ւեերէ էյիլիպ՝ սէճտէ գըլտը ։
9 Վ Է տէտի ։ Ւա՛ Ի՛ֆենտիմ՝ էյէր հալա նազարընտա լութֆ պուլ-
տում իսէ, քէրէմ էյլէ՝ ՚Ի՛ֆենա-
տիմ արամըզտա վարսըն ։ զէրա պու ՚աէրթի պօյունլու գավմ տրը ։ վէ եարամազլըղըմըզը հէմ կիւնա-
հըմըզը ա՛ֆվ էտիպ՝ պիզի ՚միրա-
սըն էյլէ ։
10 Վ Է տէտի ։ Ի՛շթէ ՚պէն ա՛հտ քէսէրիմ ։ ճիւմլէ սէնին գավմիրնըն էօնիւնտէ՝ պիւթիւն եէրտէ վէ ճէ-
մի՝ թայֆէվէլէրտէ օլմամըշ ՝ա՛ճա-
յիպլէր գըլայըմ ։ վէ արասընտա օլտուղուն հէր գավմ՝ Բապպըն իշինի կէօրէ ։ զէրա սէնին իլէ ե-
տէճէյիմ շէյ՝ ՚Ի՛հյպէթլու օլա-
11 ճագ ։ Պէնիմ սանա պու կիւն էմր էթտիյիմի սէն ՚Ի՛ֆգ էյլէ ։ իշթէ պէն՝ Ըմօրհլույու վէ Վա-
նանըղ յր վէ Վէտէյնի վէ Փերեզլէյի վէ Իւևէյնի վէ Յեբուսլույու սէնին
12 ՚էօնիւնտէն գօվաճաղըմ ։ Ն՛Լէն-
տինի սագըն ։ օլմայա վարաճաղընն տիյարըն սաքինէլէրի իլէ ա՛հտ քէ-
սիշէսին ։ շէօյլէ քի օ՛ սէնին արան-
13 տա ՚տուղագ իչիւն օլմայա ։ Իւլա Ւօնլարըն մէզպահլարընը երգասը-
նըզ ։ վէ փուլլարընը փարէլէյէսի-
նիզ ։ վէ ՚գօրուլարընը քէսէսինիզ ։
14 Օ՛իրա Ւղայրի ալլահա սէճտէ էթ-
մէմէլիսին ։ չիւն քի ՚իսմի Պ՛այուր օլան Ի՛հովա՝ Ւղայուր Ըլլահ տըր ։
15 ՚Օլմայա՝ օլ տիյարըն սաքինէլէրի իլէ ա՛հտ քէսիշէսին ։ վէ օնլար ՚ալահլարը արտընճա զինա էթ-
տիքլէրինտէ՝ հէմ ալահլարընա գուրպան էթտիքլէրինտէ՝ պէրի ՚սէ-
նի չաղըրա ։ վէ ՚գուրպանընտան
16 եէյէսին ։ Վ Է օլմայա ՚օնլարըն գըզլարընտան սէնին օղուլլարընա ալասըն ։ վէ օնլարըն գըզլարը ՚ալ-
լահլարը արտընճա զինա էտիպ՝ սէ-
նին օղուլլարընա տա օնլարըն ալ-
լահլարը արտընճա զինա էթտիրէ-
17 լէր ։ ՚Ռէնտինէ՝ տէօքմէ ալահ-
լար եափմայասըն ։
18 ՚Խամուրսուզլարըն պայրամընը սագլայասըն ։ սանա էմր էթտի-
յիմ կիպի՝ Ըպիպ այրն մուա՛յին վագթընտա եէտի կիւն խամուր-
սուզլար եէյէսին ։ զէրա Ըսըրտան
19 ՚Ըպիպ այընտա չըգտըն ։ ՝՚Լէր անա բահմի աչան՝ պէնիմ տիր ։ հէմ ճիւմլէ սիւրիւնտէն իլք տօղան էրքէք՝ կէրէք սրղըր կէրէք
20 գօյուն՝ պէնիմ փէր ։ Ըմմա ՚Ի՛չէչ-
լին իլք տօղմուշուռնու՝ գուզու իլէ ֆիտա էտէսին ։ վէ էյէր ֆիտա էթմէզ իսէն ։ էնքսէսինի գըրաս-
սըն ։ օղուլլարընըն հէր իլք տօղա-

Digitized by Google

ՀԻ. Ի՝. Լ՝. 1491։

ա Պ. իգ. 15։ բ Օր. ժգ. 16։ գ Ծն. թ. 7, 8։ դ Ծն. իգ. 24։

ե Պ. ի. 9։ իգ. 12։ լե. 2։ զ Օր. ե. 13, 18։ Ղև. ժգ. 14։

է Պ. իգ. 16։ ը Օր. ժգ. 10, 13։

թ Պ. իւ. 14, 17։ ժ Օր. ժգ. 16։

ի Պ. լգ. 2։ Ղև. ժբ. 24։ ի Օր. է. 1։ Ագ. հը. 55։ ձ. 8։

ղ բ Օր. ժբ. 20։ ժբ. 3։

ճ Ծն. լ. 5։ ը Ած. ժէ. 10։ Ընտ. ժգ. 7։ Կոր. ժը. 10։

ե Պ. իդ. 18։ զ Պ. ժբ. 10։

է Պ. իգ. 19։ ը Օր. իգ. 2, 10։

թ Պ. իգ. 19։ ի Օր. ժգ. 21։

ժ Ելս. 10. ի Օր. գ. 13։ լա. 9։

ի Պ. իգ. 18։ ի Օր. ի. 9, 18։

ձ Ելս. 1։ Պ. լա. 18։ լբ. 16։ ղ Օր. գ. 13։ ժ. 2, 4։

ճ Պ. լբ. 15։

ե Պ. ժէ. 2։ ը Կոր. գ. 7, 13։

ընդը ֆիտա էտէսին. վէ Հուզուրումտա հիչ քիմսէ Էլի պօշ կէօրիւնմէյէ։

21 Ընէթը կիւն իշլէյէսին, վէ եէտինճի կիւնտէ բահաթ էտէսին. կէրէք էքին կէրէք պիչին վագթընտա բահաթ էտէսին։

22 Վէ քէնտինէ՝ Հաֆթալարըն եօ՞նէ պուղտայ պիչինի թուրֆանտալարընըն պայրամընը՝ վէ եըլըն սօնունտա Ֆահուշտէվչիրմէ պայրամընը էտէսին։

23 Էր էրքէյին Եըլտա իւչ քէրըէ՝ Իսրայէլին Ընհովա Պապպըն Հուզուրունտա կէօրիւ-

24նէ։ Օխրա Էօնիւնճէ թայիֆէլէր սիւրիւպ՝ սէնին Նսինօրլարընը կէնիշտէճէյիմ. վէ եըլտա իւչ քէրըէ Ընհովէն Պապպըն Հուզուրունտա կէօրիւնմէյէ չըգտըղըն զէման՝ սէնին Հտիյարընա քիմսէ թամա՝ էթմէյէ։

25 Ըվուրպանըմընն գանընը մայա իւլէ սունմայասըն. վէ Հպասէք պայրամընն գուրպանը սապահսատէք

26գալմայա։ Ֆօսիրաղընըն իւլք թուրֆանտալարընը Ընհովէն Պապպըն էվինէ կէօթիւրէսին։ Հօղլաղը անասընըն սիւտիւնտէ փիշլըմէյէսին։

27 Վէ Պապպ Ովսէսէ տէտի քի՝ Ղրէնտինէ պու սէօզլէրի եազ. զէրա սէնին իւլէ վէ Իսրայէլ իւլէ պու սէօզլէրին մէֆհումունա կէօ-

28րէ ա՝հտ քէսիշտիմ։ Իմտի Էօ՝ օ-բատա Պապպ իւլէ գըրդ կիւն վէ գըրդ կէճէ տուրտու. եէմէք եէ-մէտի, վէ սու իչմէտի. վէ Հէվ-հալարընն իւզէրինտէ ա՝հտընն սէօզ-լէրինի՝ Էա՞նէ օն քէլիմաթը եազ-ալ։

29 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Ովսէս Այինա տաղընտան էնտիքտէ, Հշէ-հատէթին իքի լէվհասը Ովսէսին էլինտէ իտի՝ տաղտան էնտիյի զէ-ման. վէ Ովսէս՝ քէնտիսի իւլէ սէօյլէշտիյի զէման՝ Հեւզիւնիւն տէրիսի փէրթէվ սալտըղընը պիլ-

30մէտի։ Իմտի Ընհարոն հէմ ճիւմ-լէ Իսրայէլ օղուլլարը Ովսէսի կէօրտիւլէր, վէ իշթէ եիւզիւ-նիւն տէրիսի փէրթէվ սալար իտի, վէ օնա եագլաշմադա գօրգտու-

31լար։ Վէ Ովսէս օնլարը չաղըր-տը, վէ Ընհարոն հէմ ճէմաաթընն ճիւմլէ պէյլէրի օնա տէօնտիւլէր, վէ Ովսէս օնլար իւլե սէօյլէշտի։

32Վէ անտէն սօնկրա ճիւմլէ Իսրա-յէլ օղուլլարը եագլաշտըլար, վէ Պապպն Պինա տաղընտա պիլէսին-ճէ ճիւմլէ սէօյլէշտիյինի՝ Հօնլարա

33թէնպիհ էթտի։ Վէ Ովսէս օն-լար իւլե սէօյլէշմէյի պիթիրինճէ-յէտէք՝ եիւզիւնէ Էէօրթիւ գօտու-

34Աքին Ովսէս Պապպն Հուզու-րունա՝ օնուն իւլե սէօյլէշմէյե կէր-տիքտե, թա չըգընճէյէտէք՝ էօր-թիւյիւ գալտըրըր իտի. վէ չըգըպ՝ օնա էմր օլուննընը Իսրայէլ օղուլ-

35լարընա սէօյլէր իտի։ Վէ Իսրա-յէլ օղուլլարը Ովսէսին եիւզիւ-նիւ կէօրիւրլէր իտի, քի Ովսէ-սին եիւզիւնիւն տէրիսի փէրթէվ սալար իտի. իմտի Ովսէս՝ եինէ քէնտի եիւզիւնէ էօրթիւ գօր իտի, թա Օնուն իւլե սէօյլէշմէյէ կէրինճէյէտէք։

ՊԸՊԱՆ

Հաբաթըն թէնպիհի։ 4 Զաոըր իչիւն իւրատէլտա հէտիյէր։ 20 Խալզըն հէտիյէյի կէթիրմէյէ հավէսի։ 30 Խնսէլէվ իւլէ Մողիաբըն իւլե թայֆէն օլտուգլարը։

1 Իմտի Ովսէս Իսրայէլ օղուլ-լարընըն ճիւմլէ ճէմաաթընը ճէմ՝ էտիպ՝ օնլարա տէտի. Պապ-պըն՝ էտէսինիզ տէյիւ էմր էթտի-

2 յի շէյլէր պունլար տըր. Ընէթը կիւն իշ իշլէնէ, վէ եէտինճի կիւնտէ սիզէ ա՝զիզ Պապպ իչիւն բահաթ շաբաթը օլա. Հօնտա Հէր

3իշ իշլէյէն էօլտիւրիւլէ։ Շա-բաթըն կիւնիւնտէ՝ ճիւմլէ մէս-քէնալարընըզտա աթէշ եագմայա-սընըզ։

4 Վէ Ովսէս Իսրայէլ օղուլլա-րընըն ճիւմլէ ճէմաաթընա սէօյ-լէյիպ՝ տէտի. Պապպըն էմր Է-

5տիպ տէտիյի շէյ պու տուր. Ղէն-տինիզտէն Պապպա Հէտիյէ ալա-սընըզ. Հէր Հկէօնլիւ իրատէթի իւլե օլան՝ Պապպա Հէտիյէ տէյիւ պունու կէթիրէ. Ընէթուն վէ կիւ-

6միշ վէ պագըր, վէ լաճխվէրտ վէ էրղաման վէ իքի գամըլու գըր-մըզ վէ ինճէ քէթէն վէ քէչի գը-

7լը, վէ գըրմըղը պոյանմըշ գօչ տէ-

Digitized by Google

բիլերի վէ թէհաշ տերիլէրի վէ
8 չիթիմ աղաճլարը՝ վէ ըշըգ իչիւն
եաղ վէ ՚ամօհ եաղը իչիւն հեմ
խօշ գօգուլուգ պուխուր իչիւն պա-
9 հարլար՝ վէ ա՛գիգ թաշլարը՝ վէ
եփուտա հեմ կէօյիւսլիւյէ մրխ-
10 լանաճագ թաշլար կէրէկ ։ Վ֊է
Ե՛արանըզտա ճիւմլէ ա՛լեմ եիւրէք-
լի օլանլար կէլեճէ՝ Թապպըն ճիւմ-
լէ էմր էթտիքլէրինի եափալար ։
11 ՀՀատրը՝ օնուն խայմէսինի վէ
էօրթիւսիւնիւ՝ գօպչալարընը վէ
թախթալարընը՝ քիրիշլէրինի՝ տի-
12 րէքլէրինի վէ տիպլիքլէրինի , Ե՛ան-
տուղալ վէ օնուն սըրըգլարընը՝ քէ-
ֆարէթի վէ էօրթիւնիւն փէրտէ-
13 օնի , Ե՛սօֆրայը վէ օնուն սըրըգ-
լարընը հեմ ճիւմլէ գապլարընը՝
14 վէ Ե՛հուզուր էքմէկինի , վէ Ե՛ըշըղըն
շամ՛տանընը վէ օնուն գապլարընը
վէ գանտիլէրինի՝ վէ ըշըղըն եա-
15 ղընը , վէ Ե՛պուխուր մէզպահընը
հեմ օնուն սըրըգլարընը՝վէ Ե՛մօհին
եաղընը՝ վէ Ե՛խօշ գօգուլու պու-
խուրու՝ վէ չատրըն գափուսու ի-
16 չիւն գափու փէրտէսինի , Հպիւ-
թիւն եանմա մէզպահընը վէ օնուն
պագըր ըսգարասընը՝ սըրըգլարընը
վէ ճիւմլէ ալէթլէրինի՝ գուրնայը
17 վէ օնուն այաղընը , Ե՛ավլունուն
փէրտէսինի՝ օնուն տիրէքլէրինի վէ
տիպլիքլէրինի՝ վէ ավլունուն գա-
փուսունուն գափու փէրտէսինի ,
18 չատրըն գազըգլարընը՝ վէ ավլու-
նուն գազըգլարընը վէ օնլարըն իփ-
19 լէրինի , Ա՛ագտէսէտ խըզմէթ էթ-
մէք իչիւն Ե՛խըզմէթէ տայիր գու-
մաշլարը՝ Վէ քեահին Ա՛Հարունուն
ածիզ լևպասլարընը վէ օղուլլարընըն
լևպասլարընը՝ քի քեահինլիք էտէ-
լէր ։
20 Վ֊է Ի՛սրայէլ օղուլլարընըն ճիւմ-
լէ ճէմաա՛թը՝ Ա՛ովսէսին Հուզուր
21 բունան չըգտըլար ։ Վ֊է Հէր
Ե՛կէօնլինտէ Հէվէսի օլան քիմսէ՝ վէ
Հէր ճանը իսթէյէն կէլիպ՝ ճէմաաթի
չատրընըն իչլի իչիւն վէ օնուն ճիւմ-
լէ խըզմէթի իչիւն՝ Հեմ ածիզ լի-
պասլար իչիւն Ի՛սպպրն Հետիյէսի-
22 նի կէթիրտիլէր ։ Վ֊է Հեմ էրքէք-
լէր Հեմ գարըլար՝ Հէր կէօնլիւ
իրատէթինտէ օլան կէլիպ՝ թօգա-
լար վէ քիւփէլէր վէ եիւզլիքլէր
վէ կէրտանլըգլար՝ Հէր կէօնէ ալ-

թուն գապլար կէթիրտիլէր ։ վէ
Ի՛սպպա ալէթուն Հետիյէսի Հէր
23 սունան քիմսէ կէՀՀիրթպէ ։ Վ֊է Ե՛Հէր
քիմին եանընտա լաճիվէրտ վէ էր-
ղաման վէ իքի գաթլու գըրմըզ վէ
ինճէ քէթէն վէ քէչի գըլը վէ գըր-
մըզը պօյանմըշ գօչ տերիլէրի վէ
թէհաշ տերիլէրի պուլունտու ի-
24 սէ՝ կէթիրտիլէր ։ Կիւմիւշ վէ
պագըր Հետիյէսինի՝ Հէր սունան
քիմսէ պօխէ՝ Ի՛սպպրն Հետիյէսի-
նի կէթիրտի ։ Հեմ Հէր իչին խըզ-
մէթինէ եարար չիթիմ աղաճլա-
րը Հէր քիմին եանընտա պուլունա-
25 տու իսէ՝ կէթիրտի ։ Վ֊է ճիւմլէ
Ե՛ա՛լեմ եիւրէքլի գարըլար քէնտի
էլլէրի իլէ էյիրտիլէր , վէ էյիր-
տիքլէրի լաճիվէրտի վէ էրղաման՝
իքի գաթլու գըրմըզը վէ ինճէ քէ-
26 թէնի կէթիրտիլէր ։ Հեմ մա՛-
րիֆէթէ Հեվէս էտէն Հէի գարը-
27 լար՝ քէչի գըլընը էյիրտիլէր ։ Վ֊է
Ե՛պէյլէր՝ ա՛գիգ թաշլարընը վէ ե-
փուտա Հեմ կէօյիւսլիւյէ մրխլա-
28 նաճագ թաշլարը՝ Հեմ ըշըգ իչիւն
վէ մեամ եաղը իչիւն վէ խօշ գօ-
գուլու պուխուր իչիւն Ե՛պահար-
29 լարը իլէ եաղը կէթիրտիլէր ։ Ի՛սպպ
Ա՛ովսէսին եէտի իլէ եափըլմաղա
էմր էթտիքի ճիւմլէ իշ իչիւն՝ կէ-
թիրմէյէ Ե՛կէօնլիւ իրատէթինտէ
օլան Հէր էրքէք վէ գարը՝ Ի՛սրա-
յէլ օղուլլարը Ի՛սպպա իրատէթ
Հետիյէսինի կէթիրտիլէր ։
30 Վ֊է Ա՛ովսէս Ի՛սրայէլ օղուլլա-
րընա տէտի ։ Պագըն , Ի՛սպպ
Ե՛Յուդա սըլթընտան Ա՛վը օղուլ
Ա՛ւրինին օղուլ Ի՛եսելիէլի իսմի իլէ
31 չաղըրտը ։ Վ֊է օնու Ա՛լլահըն Ի՛ու-
հու իլէ՝ ի՛լմ ու ֆէհմ ու իտրաք՝
վէ Հէր կէօնէ՝ մա՛րիֆէթի իլէ տօլ-
32 տուրտու ։ Վհի ուսթազ իշլէրի
իճատ էտիպ՝ ալէթունտա վէ կիւ-
33 միշտէ վէ պագըրտա իշլէյէ , Հեմ
մրխլամագ իչիւն թաշ օյմագտա
վէ աղաճ օյմագտա՝ եա՛նի քի Հէր
34 ուսթազ իշլինտէ իշլէյէ ։ Վ֊է օնուն
եիւրէյինէ էօյրէտէպիլմէյի գօ-
տուր , կէրէք օնուն կէրէք Ա՛հան
սըլթընտան Ա՛քիսամա օղուլ Ա՛ո-
35 ղիաբրն ։ Ա՛նլարը Հեիւրէք ի՛լմի
իլէ տօլտուրտու քի՝ օյմաճը վէ
ուսթազ՝ վէ լաճիվէրտտէ Հեմ էր-
ղամանտա՝ իքի գաթլու գըրմըզտա

վէ ինձէ քէթէնտե հէր կէօնէ նա-
գաշ վէ չուխհա իշլինի՝ հէր պէ-
լէ իշ իշլէյէնլէրին վէ ուսթազ
իշլերի իճատ էտէնլէրին իշինի է-
տէլէր ։

ՊԸՊ Լ.Ո

Ա էհյէլէրին իշճիլէրե վէրիլտիի ։ 5 Խա-
գըն՝ հատուէն զէյատե հէհյէ կէթիրմէլէրի
մէն՝ օլունտուղու ։ 8 փէրտէլէր իւե քէրով-
քէլէր ։ 14 Ռէյնի գըլընտան փէրտէլէր ։ 19
Տէրիլէրտէն էօրթիւ ։ 20 Ֆախթալար , վէ
օնլարըն տիպլիքլէրի ։ 31 Ռիխտիէլ ։ 35 փէ-
տե ։ 37 Պատիւ փէրտէլէրի ։

9 իւե եափտըլար ։ Պիր փէրտէնին
ուզունլուղու իյիրմի սէքիզ արշըն՝
վէ պիր փէրտէնին էնի տէօրթ ար-
շըն իտի . հէփ փէրտէլէրին էօլ-
10 չիւսիւ պիր իտի ։ Վէ պէշ փէր-
տէյի պիրի պիրինէ էքլէտի , վէ
օպէր պէշ փէրտէյի պիրի պիրինէ
11 էքլէտի ։ Վէ պիր փէրտէնին քէ-
նարը իւզէրինտէ էքին ուճճունտա
լաճիվէրտի իւլիքլէր եափտը . սօնկ-
րաքի փէրտէնին քէնարընտա օպիր
12 էքտէ տախի պէօյլէ էյլէտի ։ Պիր Ե Գ. իԼ. 5։
փէրտէտե էլլի իւլիք եափտը , վէ
օպիր էքտէ օլան փէրտէնին ու-
ճճունտա պախի էլլի իւլիք եափտը .
իւլիքլէր պիրի պիրինէ գարշը իտի-
13 լէր ։ Վէ էլլի ալթուն գօպչալար
եափտը . վէ փէրտելէրի գօպչա-
լար իւէ պիրի պիրինէ իւլիքլէտի ,
վէ չատըր պիր օլտու ։
14 Վէ Հչատըրըն իւզէրինէ խայմէ Ը Գ. իԼ. 7։
իչիւն՝ քէչի գըլընտան փէրտելէր
եափտը . օնլարը օնպիր փէրտե
15 եափտը ։ Պիր փէրտէնին ուզուն-
լուղու օթուզ արշըն՝ վէ պիր փէր-
տէնին էնի տէօրթ արշըն իտի .
օնպիր փէրտէնին էօլչիւսիւ պիր
16 իտի ։ Վէ պէշ փէրտելէրի պաշ-
գա՝ վէ ալթը փէրտելէրի պաշգա
17 իւլիքլէտի ։ Վէ ուճճտա օլան փէր-
տէնին քէնարը իւզէրինտէ էքտէ
էլլի իւլիք եափտը , վէ օպիր էքտէ
օլան փէրտէնին քէնարը իւզէրինտէ
18 էլլի իւլիք եափտը ։ Վէ պագըր-
տան էլլի գօպչա եափտը , քի խայ-
19 մէյի իւլիքլէյէ , վէ պիր օլա ։ Վէ Ի Գ. իԼ. 11։
Ի խայմէյէ գըրմըզը պօյանմըշ գօչ
տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ՝ հէմ
էն իւսթիւնտէն թէչկաշ տէրիլէ-
րինտէն պիր էօրթիւ եափտը ։
20 Վէ Ե չատըրըն թախթալարընը Ժ Գ. իԼ. 15։
չիւթիմ աղաճընտան՝ տիք եափտը։
21 Պիր թախթանըն ուզունլուղու օն
արշըն՝ վէ պիր թախթանըն էնի պիր
22 պուչուգ արշըն իտի ։ Հէր պիր
թախթանըն պիրի պիրինէ կէչիրի-
լէճէք իքի զըվանասը վար իտի .
չատըրըն ճիւմլէ թախթալարընա
23 պէօյլէ էյլէտի ։ Վէ չատըրըն
թախթալարընը եափտը . օնուն
գըպլէ թարաֆը իչիւն լօտօսա
տօղրու իյիրմի թախթա Հսփսը ։
24 Վէ իյիրմի թախթալարըն ալթըն-
տա գըրգ կիւմիւշ տիպլիք եափ-

Digitized by Google

տը • պիր թախթանըն ալթընտա
իքի զըվանասը իչիւն իքի տիպլիք՝
վէ պիր թախթանըն ալթընտա իքի
զըվանասը իչիւն իքի տիպլիք ի-
25տի : Վ֊է չատըրըն օպիր եանը ի-
չիւն՝ փօրեաս թարաֆընա իյիրմի
26թախթա եափտը • ՚էմ գըրգ կիւ-
միւշ տիպլիքէրինի՝ պիր թախթա-
նըն ալթընտա իքի տիպլիք՝ վէ օ
պիր թախթանըն ալթընտա իքի
27տիպլիք Խափտը : Վ֊է չատըրըն արտ
թարաֆը իչիւն՝ պաճը թարաֆը-
28նա ալթը թախթա եափտը : Վ֊է
չատըրըն քէօշէլէրի իչիւն՝ արտ
թարաֆընա իքի թախթա եափտը •
29Վ֊է աշաղատան պիճիչիր խոիլէր •
եօգարըտան տախի պիր Հալգա իլէ
պիճիչիսի՝ պէրապէր խոիլէր • ի-
քիսի իչիւն պէօյլէ էյլէսի , իքի
30քէօշէլէրի իչիւն : Վ֊է պուլսար
սէքիզ թախթա իտի • վէ օնլա-
րըն կիւմիւշ տիպլիքէրի՝ Հէր պիր
թախթանըն ալթընտա իքիշէր տիպ-
լիքտէն՝ օն ալթը տիպլիք իտի :
ի Գ. Թագ. 20։ 31Վ֊է ՚չիճիմ աղաճընտան քիրիշ-
լէր եափտը • չատըրըն պիր եանը
32թախթալարը իչիւն պէշ քիրիշ՝ վէ
չատըրըն օպիր եանը թախթալարը
իչիւն պէշ քիրիշ՝ վէ չատըրըն պա-
թրյա տօղրու օլան արտ թարաֆը
թախթալարը իչիւն պէշ քիրիշ •
33՚էմ թախթալարըն օրթասընտան
պիր ուճտան պիր ուճա կէչէճէք
34՚օրթատաքի քիրիշի եափտը : Վ֊է
թախթալարա ալթուն գափլատը •
վէ Հալգալարընը՝ Խա՚նէ քիրիշլէրին
խանէլէրինի ալթունտան եափտը •
քիրիշլէրէ տախի ալթուն գափլա-
տը :
ե Գ. Թագ. 31։ 35Վ֊է Խլաճիմէրտ Հէմ էրղավան վէ
իքի գաթլօ գըրմըզ վէ գրվըրըմըշ
ինճէ քէթէնտէն փէրտէյի եափ-
տը • օնու ուսթազ իչի քերովբէ-
36լէր իլէ եափտը : Վ֊է օնա չիթ-
թիմտէն տէօրթ տիրէք եափըպ՝
օնլարա ալթուն գափլատը ; վէ
չիվիլէրի պիրի պիրինէ գարշը իտի •
քերովբէլէրին եիւզլէրի քէֆարէ-
թէ տօղրու իտիլէր :
37տիւ : Վ֊է խայմէնին գափուսու-
նա՝ լաճիվէրտ վէ էրղավան վէ ի-
քի գաթլու գըրմըզ վէ գրվըրը-
մըշ ինճէ քէթէնտէն նագըշ իշլու
ի Գ. Թագ. 30։ պիր ՚գափու փէրտէսի եափտը •
38Վ֊է օնուն պէշ տիրէքէլէրինի վէ

օնլարըն չիվիլէրինի Խափտը • վէ
պաշ լըգլարընա Հէմ պաղլարընա
ալթուն գափլատը • ամմա օնլա-
րըն պէշ տիպլիքէլէրի պագըրտան
իտի :

ՊԵՊ Լ֊Ը

Կանտուգ ՝ 6 Ո֊էֆտրվէլէր իլէ ՝ Ո֊էրովբէլէր իլէ ՝ 10 Սօֆրա՝ գապլարը իլէ ՝ 17 Շ֊ամ՚տան՝ գանտիլլէրի վէ գապլարը իլէ ՝ 25 Ո֊իւնլիւյիւն մէզպահը ՝ 29 Ո֊էսհ եաղը վէ խօշ գօգուրու պուխուր ՝

1Վ֊է Ո֊էսէլիէլ ՚չիթթիմ աղա- ա Պ. Թէ. 10։
՚ճընտան սանտուղու եափտը •
ուղունլուղու իքի պուչուգ արշընն
վէ էնի պիր պուչուգ արշընն վէ
եիւքսէքլիյի պիր պուչուգ արշընն
2իտի : Վ֊է օնու իչէրտէն վէ տի-
շարտան խալխս ալթուն իլէ գափ-
լատը • Հէմ չէփ չէվրէսինէ պիր
3ալթուն չէնպէր եափտը : Վ֊է օնա
տէօրթ քէօշէլէրի իչիւն տէօրթ
ալթուն Հալգա տէօքտիւ , եա՚նի
պիր եանընտան իքի Հալգա՝ վէ օ
4պիր եանընտան իքի Հալգա : Վ֊է
չիթթիմ՚ աղաճընտան սըրըգլար
եափտը , վէ օնլարը ալթուն իլէ
5գափլատը : Վ֊է սըրըգլարը սան-
տուղուն եանլարընտա օլան Հալ-
գալարա կէչիրտի , քի սանտուգ
գալտըրըլա :
6Վ֊է խալխս ալթունտան ե քէֆա- բ Պ. Թէ. 17։
ըէթի եափտը • ուղունլուղու իքի
պուչուգ արշընն՝ վէ էնի պիր պու-
7չուգ արշընն իտի : Վ֊է ալթուն-
տան իքի քերովբէ եափտը • օնլա-
րը չէքիճ իչի՝ քէֆարէթին իքի ու-
8ճունտան եափտը : Պիր քերովբէ-
յի պիր եանըն ուճունտան՝ վէ օպիր
քերովբէյի օպիր եանըն ուճունտան
օլարագ՝ քերովբէլէրի քէֆարէթէ-
տէն Խա՚նէ իքի ուճունտան եափտը :
9Վ֊է քերովբէլէր գանատլարընը եօ-
գարըյա եայարագ՝ գանատլարը իլէ
քէֆարէթի էօրթէրըլէր իտի , վէ
եիւզլէրի պիրի պիրինէ գարշը իտի •
քերովբէլէրին եիւզլէրի քէֆարէ-
թէ տօղրու իտիլէր :
10Վ֊է չիթթիմ աղաճընտան ե սօֆ- գ Պ. Թէ. 23։
րայը եափտը • ուղունլուղու իքի
արշընն՝ վէ էնի պիր արշընն՝ վէ եիւք-
սէքլիյի պիր պուչուգ արշընն իտի :
11Վ֊է օնու խալխս ալթուն իլէ գափ-
լատը • Հէմ չէփչէվրէսինէ պիր

Digitized by Google

(ա. Ի'. Լ. 1491.)

12 ալթուն չէնպէր եափտը : Վ֊է օնա չէփչէվըհ տէօրթ փարմագ պիր փէրվազ եափտը , վէ փէրվազըն չէվըհսինէ պիր ալթուն չէնպէր
13 եափտը : Վ֊է օնա տէօրթ ալթուն հալգա տէօքտիւ , վէ հալգալարը՝ տէօրթ այաղընտա օլան տէօրթ
14 քէօշէլէրէ գօտու : Հալգալար փէրվազըն եանընտա օլուպ՝ սօֆրայը գալտըրմագ իչիւն սըրըգլարըն խա-
15 նէլէրի իտիլէր : Վ֊է սօֆրայը գալտըրմագ իչիւն՝ սըրըգլարը չէթիմ աղաճընտան եափտը , վէ օն-
16 լարը ալթուն իլէ գափլատը : Վ֊է սօֆրանըն իւզէրինտէ օլան շէր-պէթ սունուլաճագ գապպարընը՝ թէփսիլէրինի վէ գատէհլէրինի վէ թասլարընը վէ քէտսէլէրինի խալխս ալթունտան եափտը :
17 Վ֊է խալխս ալթունտան Ի֊շամ՝-տանը եափտը . շամ՝տանը չէքիճ իչի եափտը . սագը՝ վէ տաւլարը՝ գատէհլէրի՝ պօղումլարը՝ վէ չի-
18 չէքլէրի օնտան իտիլէր : Վ֊է օնուն եանլարընտան ալթը տալ չըգար իտի . շամ՝տանըն պիր եանընտան իւչ տալ՝ վէ շամ՝տանըն օպիր եա-
19 նընտան իւչ տալ . Պիր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ գատէհ՝ պիր պօղում վէ պիր չիչէք՝ վէ պիր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ գատէհ՝ պիր պօղում վէ պիր չի-չէք՝ շամ՝տանտան չըգան ալթը
20 տալարը պէօյլէ իտի : Ը֊շամ՝տան-տա տախի պատէմ շէքլինտէ պօ-ղումլարը վէ չիչէքլէրի իլէ տէօրթ
21 գատէհ վար իտի : Վ֊է օնտան չը-գան ալթը տալընը՝ իքի տալընը ալ-թընտա օնտան պիր պօղումու՝ վէ իքի տալլարըն ալթընտա օնտան պիր պօղումու՝ վէ իքի տալընը ալ-թընտա օնտան պիր պօղում վար
22 իտի : Պօղումլարը վէ տալլարը օնտան իտիլէր . պիւսպիւթիւնիւ պիր՝ չէքիճ իչի՝ խալխս ալթունտան
23 իտի : Վ֊է օնուն եէտի գանտիլի-նի վէ փիլիթիլ մագասլարընը վէ մա-շալարընը խալխս ալթունտան եափ-
24 տը : Օնու ճիւմլէ պու գապլար իլէ՝ պիր գանթար խալխս ալթուն-տան եափտը :
25 Վ֊է Ըպուխսուր մէզպահընը չէթիմ աղաճընտան եափտը , ու-զունլուղու պիր արշընն՝ վէ էնի պիր

(ա. Ի'. Լ. 1491.)

արշընն՝ տէօրթ քէօշէլի՝ վէ եիւքսէքլիյի իքի արշընն օլուպ՝ պուխ-
26 նէզլարը օնտան իտի : Վ֊է օնու՝ իւսթիւնիւ վէ չէփչէվրէ եանլարըն-ը վէ պուչնուզլարընը խալխս ալ-թուն իլէ գափլատը . Հեմ չէփչէվ-րէսինէ պիր ալթուն չէնպէր եափ-
27 տը : Վ֊է օնա չէնպէրինին ալ-թընտան՝ իքի եանլարընտա իքի թարաֆընտան իքի ալթուն հալ-գա եափտը , քի օնու օնլար իլէ գալտըրմագ իչիւն սըրըգլարըն խա-
28 նէլէրի օլալար : Վ֊է սըրըգլարը չէթիմ աղաճընտան եափտը , վէ օնլարը ալթուն իլէ գափլատը :
29 Վ֊է Ե֊ա՝զիճ մէսհ եաղընը՝ վէ փաք խօշ գօգուլու պուխուրու էճզա-ճի իչի իլէ եափտը :

ՊԸՂ Լ.

Պիւթիւն եանմանըն մէզպահը : 8 Պագըր գուրնա : 9 Ի֊վու : 21 Խալըն կէթիրօխի չեյլէրին եէքիւնիւ :

1 Վ֊է Ը֊պիւթիւն եանմա մէզպահը-նը չէթիմ աղաճընտան եափ-տը . ուզունլուղու պէշ արշընն վէ էնի պէշ արշընն՝ տէօրթ քէօշէլէ՝ վէ եիւքսէքլիյի իւչ արշընն իտի :
2 Վ֊է օնուն պուչնուզլարընը տէօրթ քէօշէսինտէ եափտը . պուչնուզլա-րը օնտան իտիլէր . վէ օնու պագըր
3 իլէ գափլատը : Վ֊է մէզպահընն ճիւմլէ գապլարընը՝ Ի֊Լ գապլա-րը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի վէ չաճալարը վէ աճէկ գապլա-րընը եափտը . օնուն ճիւմլէ գապ-
4 լարընը պագըրտան եափտը : Վ֊է մէզպահ՝ օնուն տայիրէսի ալթը-նա՝ օնուն ալթի թարաֆընտան թա օրթասընտէք պագըրտան աղ իչի
5 պիր ըսգարա եափտը : Վ֊է պագըր ըսգարա իչիւն՝ սըրըգլար խանէսի տէյիւ տէօրթ քէօշէսինտէ տէօրթ
6 հալգա տէօքտիւ : Վ֊է սըրըգլա-րը չէթիմ աղաճընտան եափտը , վէ օնլարը պագըր իլէ գափլատը :
7 Վ֊է սըրըգլարը մէզպահընն եանլա-րընտա օլան հալգալարա կէչիրտի , քի օնու օնլար իլէ գալտըրալար . օնու՝ թախթալարտան իչի պօշ եափտը :
8 Վ֊է Բ֊պագըր գուրնայը հեմ օ-նուն պագըր այաղընը՝ ճէմաա՝թ

(գ. Ի'. Լ. 1491.)

ա պ. իէ. 1.

բ պ. Ը. 18.

Digitized by Google

ՀՄԹպ. Ք. 22։
ե Գ. ԺԷ. 9։

ժամերըն գափուսունա ՙպէօվլիւք-
լէրճէ ճէմ՝ օլմագուէ օլան գարը-
լարրն այինէլէրինտէն եափտը ։
9 Վ֊է ՚ավլուլյու եափտը • գըպլէ
թարաֆը եանը իչիւն լօտօսա տօղ-
բու ավլուներուն փէրտէլէրի՝ գըվըլը-
մըշ ինճէ քէթէնտէն օլարագ եիւզ
10 արշըն իտի • Ի֊իրմի տիրէյի վէ
օնլարրն իյիրմի տիպլիքլէրի պա-
գըրտան՝ տիրէքլէրին չիվիլէրի վէ
օնլարրն պաղլանմասը կիւմիւշտէն
11 իտի ։ Վ֊է փօրեաս եանը իչիւն
եիւզ արշըն իտի, իյիրմի տիրէյի վէ
օնլարրն իյիրմի տիպլիքլէրի պա-
գըրտան՝ տիրէքլէրին չիվիլէրի վէ
12 պաղլանմասը կիւմիւշտէն իտի ։ Վ֊է
պաթը եանընտան փէրտէլէը՝ էլլի
արշըն իտի • տիրէքլէրի օն՝ վէ օն-
լարրն տիպլիքլէրի օն իտի • տիրէք-
լէրին չիվիլէրի վէ պաղլանմասը
13 կիւմիւշտէն իտի ։ Վ֊է կիւն տօ-
ղուսու եանը թարաֆը իչիւն՝ կիւն
տօղուսունա տօղրու էլլի արշըն ի-
14 տի ։ Պիր եանրն փէրտէլէրի օն
պէշ արշըն՝ տիրէքլէրի իւչ՝ վէ
15 տիպլիքլէրի իւչ իտի ։ Վ֊է օպիր
եանրն՝ էօ՚նի ավլու գափուսունուն
պիր թարաֆընտան վէ օպիր թա-
րաֆընտան փէրտէլէրի օն պէշ ար-
շըն՝ տիրէքլէրի իւչ՝ վէ տիպլիքլէ-
16 րի իւչ իտի ։ Ը֊վլուներն չէփէվրէ
ճիւմլէ փէրտէլէրի գըվըլըմըշ ին-
17 ճէ քէթէնտէն իտի • Վ֊է տիրէք-
լէրին տիպլիքլէրի պագըրտան՝ տի-
րէքլէրին չիվիլէրի վէ պաղլանմա-
սը կիւմիւշտէն՝ վէ պաշլըգլարը
կիւմիւշ գափլը՝ վէ ավլուներն
ճիւմլէ տիրէքլէրի կիւմիւշ իլէ
18 պաղլանմըշ իտի ։ Վ֊է ավլու գա-
փուսունուն գափու փէրտէսի նա-
գըշ իշլու՝ լաճիվէրտ վէ էրղավան
վէ իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվ-
ըրլմըշ ինճէ քէթէնտէն իտի • ու-
զունլուղու իյիրմի արշըն՝ վէ էնինէ
եիւքսէքլիյի ավլուներն փէրտէսի-
19 նէ կէօրէ պէշ արշըն իտի ։ Վ֊է
տէօրթ տիրէքլէրի հէմ օնլարրն
տէօրթ տիպլիքլէրի պագըրտան՝
չիվիլէրի կիւմիւշտէն վէ պաշլըգ-
լարրնրն գափլամասը հէմ պաղ-
20 լանմալարը կիւմիւշտէն իտի ։ Վ֊է
չատրըրն հէմ ավլուներն չէփէվրէ-
տէ ճիւմլէ Ե գաղըգլարը՝ պագըր-
տան իտիլէր ։

21 Վ֊ահարին Ը֊հարոնուն օղլու Ե֊ի-
թամարրն եէտի իլէ Պ֊ևիլիէրին
խըզմէթի ի֊լէ՝ Ա֊ովսէսին սէօզիւ
իւզրէ եօգլանան չատրըրն է՝ա՚նի
Ե֊էհատէթ չատրըրնրն եօգլանմըշ
22 Ը֊էյլէրի պուն֊լար տըր ։ Վ֊է Յու-
դա սըպտըրնտան Ա֊վր օղլու Ա֊ւրի-
նին օղլու Ը֊Հասէլիէլ՝ Ի֊ապպըն
Ա֊ովսէսէ ճիւմլէ էմր էթտիյինի
23 եափտը • Վ֊է օյմաճը հէմ ուսթազ
վէ լաճիվէրտտէ հէմ էրղավանտա
հէմ իքի գաթլու գըրմըզտա վէ
ինճէ քէթէնտէ նագըշ իշլէյիճի
Դ֊ան սըպտըրնտան Ը֊քիսամա օղլու
Ա֊ողնաբ պիլէսինճէ իտի ։
24 Ա֊ագտէսէնին ճիւմլէ իշինտէ
պու խըզմէթի իչիւն սարֆ օլունան
ճիւմլէ ալթուն՝ հէտիյէ ալթունու
օլարագ՝ Ի֊Ա֊ագտէսէ մըսգալը իւ-
զէրէ իյիրմի տօգուզ գանթար վէ
եէտի եիւզ օթուզ մըսգալ իտի ։
25 Վ֊է ճէմաա՚թտան սայլանլարրն
կիւմիւշիւ՝ Ա֊ագտէսէ մըսգալը
իւզրէ՝ եիւզ գանթար վէ պին եէտի
եիւզ եէթմիշ պէշ մըսգալ իտի ։
26 Ը֊տէմ պաշընա պիր ՚պէգա օլա-
րագ՝ է՚նի Ա֊ագտէսէ մըսգալը
իւզրէ եարըմ՚մըսգալ՝ ճիւմլէ սա-
յլըլըպ կէչէնլէրտէն իյիրմի եաշըն-
տան եօգարը քի՝ ՚ալթը եիւզ իւչ
պին պէշ եիւզ էլլի ՚ոպէհ իտի ։
27 Ի֊մտի եիւզ գանթար կիւմիւշ՝
Ա֊ագտէսէնին Ե֊տիպլիքլէրինին վէ
փէրտէլէր տիպլիքլէրինին տէօքիւլ-
մէսինէ կէթտի • տիպլիկի պիրէր
գանթար օլարագ՝ եիւզ գանթար-
28 տան եիւզ տիպլիք ։ Վ֊է պին եէ-
տի եիւզ եէթմիշ պէշ Ֆ֊ըգ֊ալտան՝
տիրէքլէրին չիվիլէրինի եափտը ,
հէմ օնլարրն պաշլըգլարրնը գափ-
29 լատը , վէ օնլարը պաղլատը ։ Վ֊է
հէտիյէնին պագըրը՝ եէթմիշ գան-
թար վէ իքի պին տէօրթ եիւզ
30 մըսգալ իտի ։ Վ֊է օնլարտան
ճէմաա՚թ չատրըր գափուսունուն
տիպլիքլէրինի՝ վէ պագըր մեզպա-
հը՝ վէ օնուն պագըր ըսգարասընը՝
վէ մեզպահրն ճիւմլէ ալթէլէրինի՝
31 հէմ ավլուներն չէփէվրէ տիպլիք-
լէրինի՝ վէ ավլու գափուսունուն
տիպլիքլէրինի՝ վէ չատրըրն ճիւմլէ
գազըգլարրնը՝ վէ ավլուներն չէփ-
չէվրէ ճիւմլէ գազըգլարրնը եափ-
տը ։

Ղ Կ֊որ • Ք • 28, 33։
Ե ՀՈ֊ու • Ա • 50, 53։ Թ • 15։ Ժ • 11։ ԺԷ • 7, 8։ ԺՐ • 2։ Բ Ա֊ն • ԻՔ • 6։ Կ֊որ • Է • 14։ Ը Պ Լ • 2, 6։

Ը Պ • Ը • 13, 24։ Վ Ա • Ե • 15։ ԻԷ • 3, 25։ ՀՈ֊ու • Ք • 47։ ԺՐ • 16։

Ժ Պ • Ը • 13, 15։

Ի ՀՈ֊ու • Ա • 46։

Լ Պ • ԻՀ • 19, 21, 25, 32։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԼԹ

Ի պատուէր Տէրոջմէ Տիրոջն գումարչաբը վե՛ց ձեզ հավապաբ ։ 2 Նփուտ ։ 8 Ընդհանրապէս ։ 22 Նփուտուն գաֆթանը ։ 27 Ի՛սաֆթանաբ , թաճ , վե՛ ինձե քեթէնտէն գուշագ ։ 30 Ը՛նձե թաճըն ալթուն թէնէքեթէ ։ 32 Մովսէսին՝ ճիւմլեախնի կեօրիւպ պէյենտիյէ ։

ԹՇ · Ի՛ · Ը · 1491 ։

1 Վ֊է ՚՚լաճիվէրտ վե էրղաւան վե իքի գաթլու գըրմըզտան Ա՛աղտեսէտե խըղմէթ էճմէք իչիւն ՚խըղմէթէ տայիր գումաշլաբը եաֆտըլար · վե Ը՛հարոն իչիւն օ֊լան ա՛ղիզ լհպասլաբը եաֆտըրլար ։

ա պ · Լ՚ · 23 ։

բ պ · Լ՚ · 10 ։ Լ՚ · 19 ։

2 Վ֊է ՚եֆուտուս ալթուն՝ լաճիվէրտ վե էրղաւան վե իքի գաթլու գըրմըղ վե գըվըրըմըղ ինձե՛ 3 քէթէնտէն եաֆտը ։ Վ֊է ալթունու՝ ինձե թէննէքէլէրե տէօյտիւլէր ։ վե թէլէր քէստիլէր քի՛ լաճիվէրտին արասընա վե էրղաւանըն արասընա վե իքի գաթլու գըրմըզըն արասընա վե ինձե քէթէնէն արասընա ուսթազ իչի իչլէյէլէր ։ 4 Ո՛նա իլիքլէնիր ումուզլուգլար եաֆտըրլար ։ վե իքի ուճունտան իլիքլէնիր իտի ։ 5 Վ֊է եֆուտուն իզերինտե օլան շէրիտ՝ օնտան իտի ։ Եա՛նի օնուն իչլէմէսի իւզրե ալթուն՝ լաճիվէրտ վե էրղաւան վե իքի գաթլու գըրմըզ վե գըվըրըմըղ ինձե՛ քէթէնտէն իտի ։ Ի՛սապն Ա՛ովսէսե էմր էյլէտիյի կիպի ։

ե պ · Իբ · 9 ։

6 Վ֊է Ի՛ալթուն խանէլէրե մըխ֊լանմըղ միւհիւրքեաբ իչի իլէ՛ Ի՛սրայէլ օղուլլարընըն ատլարը գազելմըղ ա՛գիգ թաշլարընը եաֆտը֊7 լար ։ Վ֊է օնլարը եֆուտուն ումուզլուգլարը իւզէրինէ գօտու քի՛ Ի՛սրայէլ օղուլլարընա Ը՛եատիկեաբ թաշլարը օլաբ ։ Ի՛սապն Ա՛ովսէսե էմր էթտիյի կիպի ։

է պ · Իբ · 12 ։

ը պ · Իբ · 15 ։

8 Վ֊է Ի՛կէօյիւսլիւյիւ ուսթազ իչի իլէ՛ եֆուտուն իչի կիպի ալթուն՝ լաճիվէրտ վե էրղաւան վե իքի գաթլու գըրմըզ վե գըվըրըմըղ 9 մըղ ինձե քէթէնտէն եաֆտը ։ Ի֊քիյե գաթլանընճա՝ տէօրթ քէօշէ֊լի օլան կէօյիւսլիւյիւ եաֆտըրլար · իքիյե գաթլանընճա՝ պիր գարըշ ուզուն վե պիր գարըշ էնլի իտի ·

10 Վ֊է Ը՚օնտա տէօրթ սըրա թաշ մըխ֊լատըլար · պիր սըրասը գըզըլ եա֊գուէ՝ թօփաշ վե զիւմրիւտ իտի ·

ԹՇ · Ի՛ · Ը · 1491 ։

ը պ · Իբ · 17, ԼԷ ։

11 պու իլէ սըրա տրը ։ Վ֊է իքինճի սըրա չէպչէրաղ՝ կէօզ եագուէ վե 12 էլմաս իտի · Վ֊է իւչինճիւ սըրա փիրուզէ՝ սուլէյմանի վե ճէպէլ֊13 գում իտի · Վ֊է տէօրտինճիւ սըրա զէպէրճէտ՝ ա՛գիգ վե եէշիմ իտի · մըխլանմալարը ալթուն խանէլէրտե 14 իտի ։ Վ֊է Թաշլար Ի՛սրայէլ օ֊ղուլլարընըն ատլարը իւզրէ՝ օնլա֊րըն ատլարընա կէօրէ օն իքի իտի · Հէր պիրինին աւրը օն իքի սըպեա կէօրէ՝ միւհիւրքեաբ իչլի գազելմըղ 15 մըղ իտի ։ Վ֊է կէօյիւսլիւյիւն իզերինտէ խալիս ալթունտան էօրմէ իչլի գըվըրըմըղ զինճիրլէր եաֆտը֊16 լար ։ Վ֊է իքի ալթուն խանէ՝ հէմ իքի ալթուն հալգա եաֆտրլար ; վե իքի հալգալարը կէօյիւսլիւյիւն 17 իքի ուճունա գօտուլար ։ Վ֊է օլ իքի ալթուն էօրմէ զինճիրլէրի կէօյիւսլիւյիւն իքի ուճլարընտա օլան իքի հալգալարա թագտրլար ։ 18 Վ֊է իքի էօրմէ զինճիրլէրին օ֊ոլէր իքի ուճլարընը օլ իքի խանէյէ թագտրլար ; վե օնլարը եֆու֊տուն ումուզլուգլարը իւզէրինէ՝ օ֊նուն էօն թարաֆընտան գօտու֊19 լար ։ Վ֊է իքի ալթուն հալգա պոհա եաֆտրլար ; վե օնլարը կէօյիւս֊լիյիւն իչ թարաֆընտան եֆու֊տուն պիթիչլեր քէնարը իւզէրինտե օլան իքի ուճլարընա գօտուլար ։ 20 Վ֊է իքի ալթուն հալգա պոհա եաֆտրլար · վե օնլարը աշաղատան եֆուտուն իքի ումուզլուգլարընա՝ օնուն էօնիւնտէն պիթիչլինին գար֊շըսընտա եֆուտուն շէրիտի իւզէ֊21 րինտէն թագտրլար ։ Վ֊է կէօյիւս֊լիյիւ՝ հալգալարընտան եֆուտուն հալգալարընա լաճիվէրտի իփլիք իլէ պաղլատրլար ; քի եֆուտուն շէրիտինին իւզէրինտե օլա ; վե կէօյիւսլիւք եֆուտտան այրըլմա֊յա ; Ի՛սապն Ա՛ովսէսե էմր էյ֊լէտիյի կիպի ։

22 Վ֊է Ը՚եֆուտուն գաֆթանընը տօգումա իչլու պիւսպիւթիւն լա֊23 ճիվէրտտէն եաֆտը ։ Վ֊է գաֆ֊թանըն օրթասընտա ճէպէ երթմաճը կիպի պիր երթմաճը վար իտ · երթմաճընըն չէփչէվրէ պօ֊

ը պ · Իբ · 31 ։

Digitized by Google

գոհա քենաթը վար իտի , քի երը-
24թըլմասըն : Վ֊է գաֆթաներն ե-
թէքլէրի քենաթընտա գըվըլըմըշ
լաճիվէրտ վէ էրղաման վէ իքի
գաթլու դըրմըզտան նաթլար եափ-
25տըլար : Վ֊է խալես ալթունտան
ՙչընկրագլար եափտըլար , վէ չընկ-
րագլարը նաթլարըն արասընա՝
գաֆթաներն էթէքլէրի քենաթընտա
չէփչէվրէ օլան նաթլարըն արասընա
26գօտուլար : Գաֆթաներն էթէքլէ-
րի քենաթրընն չէփչէվրէտինտէ պիր
չընկրագ վէ պիր նար՝ պիր չընկրագ
վէ պիր նար վար իտի՝ խըզմէթ էթ-
մէք իչուն , Թապպըն Մովսէս էմր
էյլէտիյի կիպի :
27 Վ֊է Ահարոն իչուն հէմ օղուլ-
լարը իչուն կէօմլէքլերի ինճէ քէ-
թէնտէն տօգումա իչղու եափտը-
28լար . Վ֊է Նպէօրքիւ ինճէ քէթէն-
տէն՝ վէ զիյնէթ քիւլահլէրինի ին-
ճէ քէթէնտէն՝ վէ Ճքէթէն տիզլիք-
լէրի գրվըլըմըշ ինճէ քէթէնտէն ,
29վէ Ճգուշաղը՝ գրվըլըմըշ ինճէ քէ-
թէնտէն վէ լաճիվէրտ վէ էրղա-
ման վէ իքի գաթլու գըրմըզտան
բէնկեամիզ Խաֆորըլար , Թապպըն
Մովսէս էմր էյլէտիյի կիպի :
30 Վ֊է Ճա՛զիզ թաճըն թէնէքէսի-
նի խալես ալթունտան եափտըլար ,
վէ իւզէրինտէ միւհիւրը գաղըճը
եաղըսը իլէ ԿՕՕՏԻՐՂԱՆ-
31ՀԱՒԱՐ եաղտըլար : Վ֊է իւզէրի-
նէ պիր լաճիվէրտի չէրիտ թագ-
տըլար քի՝ եօգարըտան պէօրքիւն
իւզէրինէ գօնուլա , Թապպըն Մով-
սէս էմր էյլէտիյի կիպի :
32 Իմտի չատրըն՝ Խա՛նի ճէմաա՛թ
չատրընըն ճհիւմլէ իչի թէքմի՞ օլ-
տու . վէ Իսրայէլ օղուլլարը ՙԹապ-
պըն Մովսէս ճհիւմլէ էմր էթտի-
յինէ կէօրէ էյլէտիւլէր . պէօյլէ
33էյլէտիւլէր : Վ֊է չատրը Մովսէ
սէ կէթիրտիւլէր . խայմէյի վէ օ-
նուն ճհիւմլէ գապլարընը՝ գօպչա-
լարընը՝ թախթաալարընը՝ քիրիչլէ-
րինի՝ վէ տիրէքլէրինի վէ տիպ-
34լէքլէրինի , վէ գըրմըզը պօյանմըշ
գօչ տէրիլէրինտէն էօրթիւյիւ՝ վէ
թէհշ տէրիլէրինտէն էօրթիւյիւ՝
35վէ էօրթիւնիւն փէրտէսինի , չէ-
հատէթ սանտուղունու վէ սըրըգ-
36լարընը՝ վէ քէֆարէթի , սօֆրայը՝
ճհիւմլէ գապլարընը վէ հուզուր
37 էքմէյինի , փաք շամ՛տանը՝ գան-
տիլէրինի Խա՛նէ տիզիլէճէք գան-
տիլէրինի վէ ճհիւմլէ գապլարընը՝
38վէ ըշըղըն եաղընը , վէ ալթուն
մէզպահը վէ մէհ եաղընը վէ խօշ
գօգուլու պուխուրու՝ վէ չատրըն
գափուսու իչինն գափու փէրտէ-
39սինի , պագըր մէզպահը վէ օնուն
պագըր ըսգարասընը՝ սըրըգլարընը
վէ ճհիւմլէ գապլարընը՝ գուրնայը
40վէ օնուն այաղընը , ավլուընուն
փէրտէլէրինի՝ օնուն տիրէքլէրինի
վէ տիպլիքլէրինի վէ ավլուընուն
գափուսու իչինն գափու փէրտէ-
սինի՝ իփլէրինի վէ գաղըգլարընը
վէ չատրըն Խա՛նէ ճէմաա՛թ չա-
տրըրնըն խըզմէթի իչինն ճհիւմլէ
41գապլարընը , Մագտսէտե խըզ-
մէթ էթմէք իչինն խըզմէթէ տայիր
գումաշլարը՝ քահնին Ահարոնուն
ա՛ղիզ լիպասլարընը վէ օղուլլարը-
նըն լիպասլարընը՝ քի քահնինլիք
42էտէլէր : Թապպըն Մովսէս ճհիւմ-
լէ էմր էյլէտիյինէ կէօրէ՝ Խօրա-
յէլ օղուլլարը հէփ իշի Ճպէօյլէ
էթտիլէր :
43 Իմտի Մովսէս ճհիւմլէ իշի կէօր-
տու , վէ իշթէ օնու՝ Թապպըն էմր
էյլէտիյի կիպի էթտիլէր , էօյլէ
էյլէտիւլէր . վէ Ըմովսէս օնլա-
րա խայր տուա՝ էյլէտի :

ՊԸՊԽ

Մովսէսէ՝ չատրը գուրմաղա՝ 9 վէ օնու մէհ էթաճէյ՝ 13 վէ Ահարոն իլէ օղուլլարընը նասդ էթաճէյ էմր օլունտուղու : 16 Մովսէսին հէր պիր չէյի էմր օլունտուղունա հյէօրէ իչրա էթտիյի : 34 Պիր զատլըճունն չատրը գափըտըզը :

1 Վ֊է Թապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
Շ ՙտէտի . Ել՛վէվէլի այտա՝ այըն-
իլք կիւնինէտե՝ Ճչատրը Խա՛նի ճէ-
3մաա՛թ չատրընը գուրասըն : Վ֊է
Ճօրայա չէհատէթ սանտուղունու
գօյուպ՝ սանտուղու փէրտէ իլէ
4էօրթէսին : Վ֊է Ճսօֆրայը իչէրի
կէթիրէսին , վէ Ճօնա տիզիլէճէք
էփտէվէլէրի տիզէսին . հէմ Ճշամ՛-
տանը իչէրի կէթիրիպ՝ գանտիլէ-
5րինի եագասըն : Վ֊է Ճշէհատէթ
սանտուղունուն էօնիւնտէ պուխու-
րուն ալթուն մէզպահընը գօյասըն .
հէմ չատրը գափուսունուն գափու
6փէրտէսինի գօյասըն : Վ֊է չատրընն

հմ . Ի՛ . Լ֊ . 1891 :

ա Պ . ժբ . 2 : ժբ . 4 :
բ Խա . 17 : Պ . իչ . 1 , 30 :
դ Խա . 21 : Պ . իչ . 33 : Ղ . ա . 5 :
գ Խա . 22 : Պ . իչ . 35 :
ե Խա . 23 : Պ . իչ . 30 : Ղ . ա . 5 , 6 :
զ Խա . 24 , 25 :
է Խա . 26 :

Ե . Ի՛ . Լ֊ . 1891 :

Ե . Ի՛ . Լ֊ . 1891 :

ժ . Ի . Լ֊ . 1891 :

ժ Պ . ԼԸ . 33 :

է Պ . ԼԸ . 39 , 40 :

ը Պ . ԼԸ . 4 , 30 : Նվկ . Խգ . 18 :

թ Պ . ԼԸ . 42 :

ժ Պ . ԼԸ . 30 :

ի Պ . ԼԸ . 36 , 37 :

ձ Խա . 42 , 43 : Պ . Լ՛ . 40 :

ա Պ . ժբ . 2 : ժբ . 4 :
բ Խա . 17 : Պ . իչ . 1 , 30 :
դ Խա . 21 : Պ . իչ . 33 : Ղ . ա . 5 :
գ Խա . 22 : Պ . իչ . 35 :
ե Խա . 23 : Պ . իչ . 30 : Ղ . ա . 5 , 6 :
զ Խա . 24 , 25 :
է Խա . 26 :

է Պ . ԼԸ . 10 : ղ Ղ . Ա . 22 , 23 : Ճնաւ . է . 23 : Ճնաւ . իԸ . 6 : Ը Ճնաւ . Ջ . 18 : գ Ճնաւ . ը . 14 : Ը Ման . Ը . 27 .

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 1491.

Խա՛ղ ՃԷմաա՛թ չատրըրներն գա-
փուսունուն էօնիւնտէ՝ պիւթիւն
7 եանմա մէզպահները գօյսօրն։ Վ֊է
Ըճէմաա՛թ չատրըը իլէ մէզպահներն
արսօրնուա գուրնայը գօյսօրն, վէ
8 օնուն իլինէ սու գօյսօրն։ Ընտէն
չէփչէվռէտ ավլույու գուրսօրն.
վէ ավլունուն գափուսունուն գա-
9 փու փէրտէխինի գօյսօրն։ Վ֊է
մէսհին եաղընը ալըպ՝ չատրըը վէ
ՃիւմԼէ օնտա օլանը Ի֊մէսհ էտէսին.
վէ օնու հէմ օնուն ՃիւմԼէ գապ-
լարրընը թագտիս էտէսին, վէ ա՛-
10 զիզ օլա։ Վ֊է պիւթիւն եանմա
մէզպահները հէմ ՃիւմԼէ գապլա-
րընը մէսհ էտէսին, վէ Ի֊մէզպահը
թագտիս էտէսին. վէ մէզպահ՝ ա՛-
11 զիզէր ա՛զիզի օլա։ Վ֊է գուրնա-
յը հէմ օնուն այաղընը մէսհ էտէ-
սին, վէ օնու թագտիս էտէսին։
12 Վ֊է Ի֊Ըհարոն իլէ օնուն օղուլլարը-
նըն ՃէմաաՃի չատրըրներն գափուսու-
նա եագլաշտրըասըն, վէ օնլարը սու
13 իլէ եայգայասըն։ Վ֊է Ըհարոնա
ա՛զիզ լիպասլարը կիյտիրէսին. վէ
օնու Ի֊մէսհ էտէսին, հէմ օնու
թագտիս էտէսին, քի պանա քեա-
14 հինլիք էտէ։ Վ֊է օնուն օղուլ-
լարրընը տա եագլաշտրըասըն, վէ
օնլարա կէօմլէքլէր կիյտիրէսին։
15 Վ֊է օնլարը՝ պապալարրընը մէսհ
էթտիյին կիպի՝ մէսհ էտէսին, քի
պանա քեահինլիք էտէլէր. վէ
օնլարրն մէսհ օլունմասը՝ օնլարա
տէվրլէրինՃէ Ի֊էպէտի քեահինլիք
16 իչիւն օլա։ Վ֊է Ա֊ովսէս Ի֊պապըն
օնա ՃիւմԼէ էմր էյլէտիյինէ կէօրէ
էյլէտի, էօյլէ էյլէտի։
17 Վ֊է վագի՛ օլտու քի իքինՃի
երլտա՝ էվվէլքի այըն իլք կի֊-
18 նի֊նօփ Ի֊չատրը գուրուլտու։ Վ֊է
Ա֊ովսէս չատրըը գուրտու, վէ
տիպլիքլէրինի գօտու, վէ թախ-
թալարրընը եէրլէշտիրտի, վէ քի-
րիշլէրինի թագտը, վէ տիրէք-
19 լէրինի տիքտի։ Վ֊է չատրըրն իւ-
զէրինէ խայմէյի եայտը, վէ եօ-
գարըտան օնուն իւզէրինէ խայմէ-
նին էօրթիւսիւնիւ գօտու, Ի֊պապ-
ըն Ա֊ովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի։
20 Վ֊է Ի֊չէհատէթի ալըպ՝ սանտուղա
գօտու. վէ սանտուղտուն իւզէրինէ
սըրըգլարը թագտը, վէ եօգարը-
տան սանտուղտուն իւսթիւնէ քէ-

ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 1491.

ՀԱ. ԻԶ. 33։ ԼԷ. 12։

Ե ՊԱ. ԻԶ. 35։

Ղ ԽԱ. 4։

Ե ՊԱ. ԻԶ. 35։

Տ ԽԱ. 4։ ՊԱ. ԻԵ. 37։

Չ ԽԱ. 5։ ՊԱ. Ի. 6։

Ն ՊԱ. Հ. 7։

Լ ԽԱ. 5։ ՊԱ. ԻԶ. 36։
Ո ԽԱ. 6։

Լ ՊԱ. ԻԹ. 38, ԼԱ։

Պ ԽԱ. 7։ ՊԱ. Հ. 18։

Ջ ՊԱ. Հ. 19, 20։
Ռ ԽԱ. 8։ ՊԱ. ԻԷ. 9, 16։
Ո ՊԱ. ԻԹ. 43։
Ղ Ա. ԺԶ. 2։ ՀԱՒԱ. Թ. 15։ Գ ՀԱՒԱԳ. Բ. 10, 11. Ը Ա՛Ն. Ե. 13։ Է. 2։ ՆՍ. Զ. 4։ ԸՆԴ. Բ. 7, 9։ ՅԱՅ. ԺՆ. 8։
Ղ Ա. ԺԶ. 2։ Գ ՀԱՒԱԳ. Բ. 11։ Ը Ա՛Ն. Ե. 14։

ԽԱ. 30։ ՊԱ. Հ. 18։

ՊԱ. ԻԵ. 26։

ՃԱ. ԻԹ. 38, 37։

ՂԱ. Հ. 1—13։

Ա ՊԱ. ԻԶ. 11։

ՀԱՒԱ. Ի. 13։

ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 1490։

Ե ԽԱ. 1։ ՀԱՒԱ. Է. 1։

Ե ՊԱ. ԻԵ. 16։

Digitized by Google

ճեքալի՝ չատրրը տօլտուրմուշ ի-
36տի : Իմմի Իսրայէլ օղուլլարը
հէսի կէօչլերինտէ՝ պուլութ չա-
տրրտան գալգընճա կէօչլերլեր ի-
37տի . վ՚է Ըպուլութ գալգմատրղը
թագտիրտե , թա գալգաճաղը կիւ-
38նէտէք կէօչմէշլեր իտի : Ո՚իրա
ճիւմլէ Իսրայէլին էմի կէօչլերի էօ-
նիւնտե ճիւմլէ կէօչլերինտէ՝ կիւն-
տուզ Ղապպըն պուլութա չա-
տրրըն իւզերինտե իտի , վ՚է կէճէ
օնուն իւզերինտե աթէշ վար իտի :

ՂԵՒԻՒԼԻՒՂ

ԵՒԽՕՏ

ՂԵՒՏԸՑԻՈՑ

ՊԸՊ Ը

Պիւթիւն եանմա գուրպանը սըղըրլարտան՝ 10 սիւրիւլէրտէն՝ 14 վ՚է գուշլարտան օլմա-
լը օլաձաղը :

1Վ՚է Ղապպ Ա՚ռմէսի Ըհաղըրտը ,
Ըվ՚է Ըճէմաա՚թ հատրրընտան օ-
2ղա սէօյլէյիպ տէտի . Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա սէօյլէ , վ՚է օնլարա
տէյէսին քի՝ Ըվիզտէն պիր ատէմ
Ղապպ գուրպան սունտուգտա ,
գուրպանընըզը տավարլարտան՝ Իա՚-
նի սըղըրլարտան վ՚է սիւրիւլէրտէն
սունասընըզ :
3 Ըյէր գուրպանը սըղըրլարտան
պիւթիւն եանմա իսէ , Ըօնու ա՚-
յըպօղլ էրքէք սունա . Ղապպըն
հուգուրունտա մագպուլ օլմագ ի-
չիւն՝ օնու ճէմաա՚թ հատրրընին
4գափուսունտա սունա : Վ՚է էէլի-
նի պիւթիւն եանմանըն պաշը իւ-
զերինէ գօյա , վ՚է օնտան էօթիւրիւ
Ըքճիարէթ տէյիւ օնուն իչիւն
5Ըգապուլ օլունա : Վ՚է Ըսրղըր
եավրուսունու Ղապպըն էօնիւնտե
պօղազյա . վ՚է Ըհարոնուն օղուլ-
լարը Ըքահինլէր գանը եագլաշ-
տրրըպ՝ գանը ճէմաա՚թ հատրրընին
գափուսունտա օլան մէզպահըն իւ-
6զերինէ չէփէվիկ Ըսերփիէլէր : Վ՚է
պիւթիւն եանմայը եիճէյիպ՝ օնու
7փարչա փարչա էտե : Վ՚է քեահին
Ըհարոնուն օղուլլարը՝ մէզպահըն
իւզերինէ աթէշ գօյալար , վ՚է Իա-
թէչին իւզերինէ օտունլար տիզե-
8լէր : Վ՚է Ըհարոնուն օղուլլարը
քեահինլէր՝ փարչալարը՝ պաշը՝ վ՚է
իչ եաղընը՝ մէզպահըն իւզերինտէ-
քի աթէշտե օլան օտունլարըն իւ-
9զերինէ տիզէլէր : Ըմմա իչէրինի վ՚է
փաչալարընը սու իլէ եայգայա ,
վ՚է քեահին հէփիսինի մէզպահտա
եագա . պու՝ պիւթիւն եանմա Իսօշ
գօգու իչիւն Ղապպա աթէշ գուր-
պանը տըր :
10 Վ՚է էյէր պիւթիւն եանմա իչիւն
գուրպանը սիւրիւլէրտէն՝ Իա՚նի
գօյունլարտան եա քէչիլէրտէն ի-
սէ , օնու Իա՚յըպօղլ էրքէք սունա :
11Վ՚է օնու Ղապպըն էօնիւնտե մէզ-
պահըն փօրեասա տօղրու օլան եա-
նընտա Ղպօղազյա . վ՚է Ըհարո-
նուն օղուլլարը քեահինլէր՝ օնուն
գանընը մէզպահըն իւզերինէ չէփ-
12չէվլէյէ սէրփիէլէր : Վ՚է օնու փար-
չա փարչա էտէ՝ պաշը իլէ վ՚է իչ
եաղը իլէ , վ՚է քեահին օնլարը՝
մէզպահըն իւզերինտէքի աթէշտե
օլան օտունլարըն իւզերինէ տիզէ :
13Վ՚է իչլերի վ՚է փաչալարը սու իլ-
լէ եայդայա , վ՚է քեահին հէփիսի-
նի սունուպ՝ մէզպահտա պիւթիւն
եանմա եագա . պու՝ Իսօշ գօգու
չիւն Ղապպա աթէշ գուրպանը տըր :

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Ի՝. 1490։

14 Վ֊է էյեր Բապպ իչիւն գուրպա֊
նը գուշլարտան պիւթիւն եանմա
իսէ, օլտէմ գուրպանընը ¹գում֊
բուլարտան եա կէօյէրճին եավըռու֊
15լարընտան սունա։ Վ֊է քեահին օ֊
նու մէզպահա թագրիպ էտիպ՝
պաշընը գօփարա, վէ մէզպահտա
եագա. վէ գանը մէզպահըն եանը֊
16նա սիւզիւլէ։ Վ֊է գուրսաղընը
թէրսի իլէ չըգարըպ՝ օնու ²մէզ֊
պահըն կիւնտօղուսունտաքի եա֊
նընտա օլան քիւլ մահալինէ աթա։
17Վ֊է օնու ³այըրմայարագ՝ գանատ֊
լարընտան երըթա, վէ քեահին օ֊
նու աթէշտե օլան օտունլարըն իւ֊
զէրինտե մէզպահտա եագա. Ղպու՝
պիւթիւն եանմա խօշ գօգու իչիւն
Բապպա աթէշ գուրպանը տըր։

ՊԸՊ Ր

Ուտան էքմէք փէշքեշի եաղ իլէ վէ քիւն֊
լիւք իլէ՝ 4 ֆըրընտա՝ 5 թավատա՝ 7 եա֊
խօտ թէնէքէյեե փիչմիշ։ 12 ֆաւրֆան֊
տա փէշքեշի։ 13 Ղէմէք փէշքեշինին թու֊
զու։

1Վ֊է պիր քիմսէ Բապպա ⁴էքմէք
փէշքեշի գուրպանը սուն֊
տուգտա, գուրպանը սիմիտ ու֊
նունտան օլա. վէ իւզէրինէ եաղ
տէօքե՛ հէմ իւզէրինէ քիւնլիւք
2գօյա։ Վ֊է օնու Ըհարոնուն օ֊
ղուլլարը քեահինլէրէ կէթիրէ. վէ
քեահին օնտան ավուշու տօլուսու՝
սիմիտ ունունտան վէ եաղընտան
հէփ քիւնլիւյիւ իլէ ալա, վէ օնուն
³եատիկեարընը մէզպահտա եագա.
խօշ գօգու իչիւն Բապպա աթէշ
3գուրպանը տըր։ Վ֊է ⁴էքմէք փէշ֊
քեշինտէն գալան՝ Ըհարոնուն վէ
օղուլլարընն օլա. պո՝ Բապպըն
աթէշ գուրպանլարընտան ⁵ալինըլէր
ա՛զիզի տիր։
4 Վ֊է ֆըրընտա փիչմիշ էքմէք
փէշքեշի գուրպանը սունտուղուն֊
տա, սիմիտ ունունտան եաղ իլէ
եօղուրլմուշ խամուրսուզ փիտէ֊
լէր՝ վէ ⁶եաղ իլէ սիւրիւլմիւշ
խամուրսուզ եուֆգալար օլա։
5 Վ֊է էյեր գուրպանընն՝ թավա էք֊
մէք փէշքեշի իսէ, սիմիտ ունուն֊
տան եաղ իլէ եօղուրլմուշ խա֊
6մուրսուզ օլա։ Ունու փարչա փար֊
չա փարէլէյէսին, վէ իւզէրինէ

եաղ տէօքէսին. պու՝ էքմէք փէշ֊
քեշի տիր։
7 Վ֊է էյեր գուրպանընն՝ թէնճէրէ
էքմէք փէշքեշի իսէ, սիմիտ ու֊
8նունտան եաղ իլէ եավրլա։ Վ֊է
պունլարտան եավրլան էքմէք փէշ֊
քեշինի Բապպա կէթիրէսին. վէ
քեահինէ կէօթիւրիւլիւպ՝ օնու
9մէզպահա եագլաշտրա։ Վ֊է քեա֊
հին էքմէք փէշքեշինտէն ⁷օնուն
եատիկեարընը գալտրըպ՝ մէզպահ֊
տա եագա. ⁸խօշ գօգու իչիւն
Բապպա աթէշ գուրպանը տըր։
10Վ֊է ⁹էքմէք փէշքեշինտէն գալան՝
Ըհարոնուն վէ օղուլլարընն օլա.
պո՝ Բապպըն աթէշ գուրպանլա֊
րընտան ա՛զիզէր ա՛զիզի տիր։
11 Բապպա սունաճաղընըզ հիչ պիր
էքմէք փէշքեշի ¹⁰մայալը եավրլա֊
մայա. զիրա Բապպա ասլա մայա֊
տան վէ պալտան՝ հիչ աթէշ գուր֊
պանը իչիւն եագմայաճագընընըզ։
12 ¹¹Պունլարը Բապպա թուրֆանտա֊
լըզ փէշքեշի իչիւն սունասընըզ.
ամմա մէզպահըն իւզէրինտէ խօշ
գօգու իչիւն եագըլմայալար։
13 Վ֊է սէնին հէր էքմէք փէշքեշի֊
նին գուրպանընը ¹²թուզ իլէ թուզ֊
լայասըն, վէ էքմէք փէշքեշինտէն՝
Ըլլահընն ա՛տընն թուզունու
էքսիք էթմէյէսին. ¹³հէր գուրպա֊
նըն իլէ թուզ սունասըն։
14 Վ֊է էյեր Բապպա թուրֆան֊
տալըգլար փէշքեշի սունար իսէն,
¹⁴թուրֆանտալըգլարընն փէշքե֊
շի իչիւն աթէշտե գավուռլմուշ
թազե ¹⁵պաշագլարտան տէօյիւլ֊
15միւշ պուղտայ սունասըն. Վ֊է
¹⁶իւզէրինէ եաղ տէօքէսին, հէմ
իւզէրինէ քիւնլիւք գօյասըն. պու՝
16էքմէք փէշքեշի տիր։ Վ֊է քեա֊
հին տէօյիւլմիւշ պուղտայտան վէ
օնուն եաղընտան ճիւմլէ քիւնլիւք
յիւ իլէ ¹⁷եատիկեարընը եագա.
Բապպա աթէշ գուրպանը տըր։

ՊԸՊ Գ

Ալամէք գուրպանը սըղըրլարտան՝ 6 սիւ֊
րիւլէրտէ՝ 7 եա պիր գուրուզ՝ 12 եա պիր
օղլագ օլմայը օլաուզու։

1Վ֊է էյեր գուրպանը՝ ¹⁸ալամէք
գուրպանը իսէ, էյեր օ՝ սը֊
ղըրլարտան սունայօր իսէ, էրքէք

ԹՎ. Ի՛. Ի՝. 1490։

Ղ Խա. 2։

Է Նև. խԹ. 18։

Ը Խա. 3։

Ղ Պ. Ջ. 17։ Պաճ Մառ. ԺՋ. 13։ Մար. Ը. 15։ Ի՛ա. ԺԸ. 1։ Ա Ի՛ոբ. Է. 8։ Փնաղ. Է. 9։ Ժ Ի՛Ր. խէ. 29։ Պ. խԷ. 10, 11։

Ի Մար. Թ. 19։ Ի՛ող. Ե. 6։

Լ Ֆնաու. ԺԸ. 19։

Խ Ի՛գեկ. խԷ. 24։

Ծ Պ. խԷ. 10, 14։

Կ Ֆնաղ. Ե. 13։

Հ Խա. 1։

Յ Խա. 2։

Ա Պ. Է. 11, 29։ խբ. 21։

Digitized by Google

օլսուն տիշի օլսուն՝ օնու Թապպլն Հուզուրուն֊ետա Բա՛յրպսրդ սունա։
2 Վ֊է Էելինի գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ գօյա, վէ օնու ՃէմաաԹ չատրընըն գաւիուսունտա պօղաղ֊լայա. վէ գանը՝ Ը֊Հարոնուն օ֊ղուլլարը քհահինլէր. մէզպահըն իւզէրինէ չէփչէվրէյէ սերփէլէր։
3 Վ֊է սէլամէԹ գուրպանընտան՝ Ւիչ֊լէրի էօրԹէն֊եաղը Հէմ իչլէրին իւզէրինտէ օլան Հէվի եաղը Թապ֊
4 պա աԹէշ գուրպանը սունա. Վ֊է իքի պէօպրէքլէրի վէ օնլարըն իւ֊զէրինտէքի պէօյրիւն իւսԹիւնտէ օլան եաղը՝ Հէմ գարա ճիյէրին իւզէրինտէ օլան աղը պէօպրէքլէր
5 իլէ գօփարա։ Վ֊է Ը֊Հարոնուն օ֊ղուլլարը օնու՝ մէզպահըն իւզէրին֊տէ աԹէշտէ օլան օտունլարըն իւ֊զէրինտէ պիւԹիւն եանմա իլէ Բաա֊գալար. խօշ գօգու իչլիւն Թապ֊պա աԹէշ գուրպանը տրը։
6 Վ֊է էյէր գուրպանը՝ Թապպա սէլամէԹ գուրպանը իչլիւն սիւրիւ֊լէրտէն իսկ, էրքէք օլսուն տիշի օլսուն՝ օնու Ղա՛յրպսրդ սունա։
7 Ը֊յէր օ՝ գուրպանը իչլիւն գուղու֊ սունար իսկ, օնու Թապպլն Հուա֊
8 ղուրունա կէԹիրէ. Վ֊է էելինի գուր֊պանընըն պաշը իւզէրինէ գօյա, վէ օնու ՃէմաաԹ չատրընըն էօ֊նիւնտէ պօղաղայա. վէ գանընը՝ Ը֊Հարոնուն օղուլլարը մէզպահըն իւզէրինէ չէփչէվրէյէ սերփէլէր։
9 Վ֊է սէլամէԹ գուրպանընտան օ֊նուն եաղընը՝ Բա՛նէ գուչրուգ սօ֊գումունտան գօփարարագ պիւԹիւն գուչրուղու՝ վէ իչլէրի էօրԹէն եա֊ղը՝ Հէմ իչլէրին իւզէրինտէ օլան Հէվի եաղը Թապպա աԹէշ գուր֊
10 պանը իչ֊լուն սունա. Վ֊է իքի պէօպրէքլէրի վէ օնլարըն իւզէրին֊տէքի պէօյրիւն իւսԹիւնտէ օլան եաղը՝ Հէմ գարա ճիյէրին իւզէ֊բինտէ օլան աղը պէօպրէքլէր իլէ
11 գօփարա. Վ֊է քհահին օնու մէզ֊պահըն իւզէրինտէ եագա. Բապ֊պլն աԹէշ գուրպանընըն Թաա՛մը տրը։
12 Վ֊է էյէր գուրպանը քէչլի իսկ, օնու Բ֊Թապպլն Հուզուրունա կէ֊
13 Թիրէ. Վ֊է էելինի պաշընըն իւզէ֊րինէ գօյա, վէ օնու ՃէմաաԹ չատրընըն էօնիւնտէ պօղաղայա. վէ գանընըն՝ Ը֊Հարոնուն օղուլլարը մէզպահըն իւզէրինէ չէփչէվրէյէ
14 սերփէլէր։ Վ֊է գուրպանընըն օն֊տան՝ Բապպա աԹէշ գուրպանը իչլիւն իչլէրի էօրԹէն եաղը՝ վէ իչ֊լէրին իւզէրինտէ օլան Հէվի եաղը
15 սունա. Վ֊է իքի պէօպրէքլէրի վէ օնլարըն իւզէրինտէքի պէօյրիւն իւսԹիւնտէ օլան եաղը՝ Հէմ գա֊րա ճիյէրին իւզէրինտէ օլան աղը
16 պէօպրէքլէրի իլէ գօփարա. Վ֊է քհահին օնլարը մէզպահտա եագա. խօշ գօգու իչլիւն աԹէշ գուրպա֊նը Թաա՛մը տրը. ԲպիւԹիւն եաղ
17 Բապպլն օլա։ Տէվլէրինիզճէ ճիւմլէ մէզքանլարընըզտա Բէպէ֊տի գանուն օլա քի՝ ասլա Բեաղ վէ ասլա Ղան եէմէյէսինիզ։

ՊԸՊ Դ

Վաֆլէթ իչլիւն կիւնահ գուրպանը՝ քհահին իչլիւն, 13 ճէմաաԹ իչլիւն, 22 զապԹի իչլիւն, 27 վէ խաչտան Հէր պիրի իչլիւն։

1 Վ֊է Բապպ Վովսէսէ սէյլէյիպ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլա֊
2 րընա սէյլէյիպ տէյէսին. Ցիր քիմսէ եանղլըշլըգ իլէ Բապպլն ճիւմլէ ԹէնապհՀէրինտէն էտիլմէ֊յէճէք չէյլէրտէ կիւնահ էտիպ՝
3 օնլարտան պիրինի իչլէր իսկ, էյէր Բմէսճ օլունմուշ քհահին՝ գաւմը սուչլուս էտէճէք կիւնահ իչլէր իսկ, օլտէմ իչլէտիլի կիւնահընտան էօ֊Թիւրիւ Բապպա կիւնահ գուրպանը իչլիւն պիր Բսրղըր եաւլուսուս ա՛յրպ֊
4 սրդ պուղա սունա։ Վ֊է պուղայը ԲճէմաաԹ չատրընըն գաւիուսունա Բապպլն Հուզուրունա կէԹիրէ. վէ էելինի պուղանըն պաշը իւզէրի֊նէ գօյա, վէ պուղայը Բապպլն
5 Հուզուրունտա պօղաղայա։ Վ֊է մէսճ օլունմուշ քհահին Բպուղա֊նըն գանընտան ալըսլ՝ օնու ճէ֊
6 մաաԹ չատրընա կէԹիրէ։ Վ֊է քհահին քէնտի փարմաղընը գանա պաԹըրըպ՝ գանտան Բապպլն Հուզ֊ղուրունտա Ա՛գաճէսէնլին փէրտէ֊սի էօնիւնտէ եէտի քէրրէ սէրփէ։
7 Ըմ քհահին գանտան՝ ճէմաաԹ չատրընտաքի Բապպլն Հուզուզ֊րունտա օլան խօշ գօգուլլու պուզ֊խուր մէզպահընըն պուլյինուզլարը իւզէրինէ Ղգօյա. վէ պուղանըն

Գ. ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՄԱ Դ

Ե՛ս Ի՛ՒԱՅ ԱՍԱՑԻ ՔԵԶ ԹԷ ՍՈՒՏ ԵՄ ԱՍԱՑԵԱՆ ՔՈՅ ՀԱՅՐԴ ՅԱԿՈԲԻ ԱՍԱՑԻ ՔԵԶ ԹԷ ՍՈՒՏ ԵՄ ԱՍԱՑԵԱՆ ՔՈՅ ՀԱՅՐԴ ՅԱԿՈԲԻ

Գ. Ի՛. Ի՞. 1490։

Ե պ. է. 9։

Ե՛ս Ի՛ՒԱՅ ԱՍԱՑԻ ՔԵԶ ԹԷ ՍՈՒՏ ԵՄ ԱՍԱՑԵԱՆ ՔՈՅ ՀԱՅՐԴ ՅԱԿՈԲԻ ԱՍԱՑԻ ՔԵԶ ԹԷ ՍՈՒՏ ԵՄ ԱՍԱՑԵԱՆ ՔՈՅ ՀԱՅՐԴ ՅԱԿՈԲԻ

31 լինէ առօքէ : Վ֊է հէփ եաղընը՝ ա֊
ելամէթ գուրպանընտան Ընտղ
գօփարըլտըղը կիպի ՚գօփարըպ՝
քահէին ՚խօշ գօգու իչուն Ի֊ապ֊
պա մէզպահտա եագա , հէմ Ի֊քա֊
հին օնուն իչուն քէֆարէթ էտէ ,
32 վէ օնա ա՛ֆվ օլունա : Վ֊է էյէր
գուրպանը տէյիւ՝ կիւնահ գուր֊
պանը իչուն գուզու կէթիրիր իսէ ,
33 օնու՝ ՚տիչի այըպըզ կէթիրէ : Վ֊է
էլինի կիւնահ գուրպանընըն պաշը
իւզերինէ գօյա , վէ օնու պիւթիւն
եանմայը պօղազլատրըղը մահալտէ
կիւնահ գուրպանը իչուն պօղազ֊
34 լայա : Վ֊է քահէին փարմաղը իլէ
կիւնահ գուրպանընըն գանընտան
ալըպ՝ պիւթիւն եանմա մէզպահը֊
նըն պույնուզլարը իւզերինէ գօյա ,
վէ ճիւմլէ գանընը մէզպահըն թէ֊
35 մէլինէ տէօքէ : Վ֊է հէփ եաղը֊
նը ա֊ելամէթ գուրպանընտան գու֊
զունուն եաղը գօփարըլտըղը կիպի
գօփարըպ՝ քահէին օնլարը՝ մէզ֊
պահտա Ի֊ապապա աթէշ գուրպա֊
նը ուսուլինտէ եագա . վէ ֊քա֊
հին օնուն իչուն էթուխի կիւնա֊
հընտան էօթիւրիւ քէֆարէթ է֊
տէ , վէ օնա ա՛ֆվ օլունա :

ՊԸՊ Ն

Տիւրթիւ պիւրթիւ սուչտը իչուն սուշ գուրբ֊
պանը՝ պիւրիւլէբաէն՝ 7 գուշլարտան՝ 11 եա֊
խօտ ուռնան օլմազը օլաուղու :

1 Վ֊է պիր քիմսէ կիւնահ էթուխը֊
տէ , վէ ՚՚եէմին սէսինի իշի֊
տիպ շահիտ օլմագ իլէ՝ կէրէք
կէօրմիւշ կէրէք պիլմիշ իքէն՝ է֊
յէր խապեր վէրմէզ իսէ , Բկիւ֊
2 նահընը չէքէ : Ն֊ախօտ Ֆպիր
քիմսէ պիր նափաք շէյէ՝ կէրէք
նափաք ճանաւարըն լէշինէ կէրէք
նափաք տաւարըն լէշինէ կէրէք
նափաք սիւրթիւնէնին լէշինէ տօ֊
գանըը իսէ , օնա նամա՛լիւմ օլ֊
առուղու սուրէթտէ տախի՝ օ նա֊
3 փաք օլուպ ՚սուչլու օլա : Ն֊ախօտ
Ի֊աեէմին նափաքլիյինէ՝ հէր նէ
կէօնէ նափաք էտէն նափաքլիյէ
ատգանըը իսէ , օնա նամա՛լիւմ
օլառուղու սուրէթտէ տախի՝ պիլ֊
4 տիյի զէման սուչլու օլա : Ն֊ախօտ
պիր քիմսէ՝ Ի֊քէմլիք եա Ի֊էյլիք
էթմէյէ աղըը իլէ սէօյլէյիպ՝ հէ֊

մին էտէր իսէ , հէր նէ իսէ քի օնու
ատէմ եէմին իլէ սէօյլէյէ տէ՝ օնա
նամա՛լիւմ օլա , օլտէմ օնո֊ պիլ֊
տիյի զէման՝ պուն֊լարըն պիրինտէ
5 սուչլու օլա : Վ֊է վագի՛ օլա քի՝
պուն֊լարըն պիրինտէ սուչլու օլ֊
տուգտա՝ օլ շէյին հագգընտա
Ըկիւնահ իշլէտիյինի թագրիր էտէ :
6 Վ֊է էթուխի կիւնահընտան էօ֊
թիւրիւ Ի֊ապապա՝ սուչլու գուրպա֊
նընը՝ սիւրիւլէրտէն պիր տիշի գու֊
զու եա քէչիլէրտէն պիր տիշի քէչի
կիւնահ գուրպանը իչուն կէթիրէ .
վէ քահէին օնուն իչուն կիւնահըն֊
տան էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ :
7 Վ֊է էյէր Ի֊գօյուն Եա ֆէնի կէ֊
ընէճէ էլի եէթմէյէ մուգթէտիր
տէյիլ իսէ , օլտէմ կիւնահ էթուխի
իչուն՝ սուչ գուրպանընը՝ Ի֊ապապա
Ի֊քի գումրու եա իքի կէօյէրճին
եավրուսու կէթիրէ՝ պիրինի կիւ֊
նահ գուրպանը իչուն վէ օ պիրի֊
8նի պիւթիւն եանմա իչուն : Վ֊է օն֊
լարը քահէինէ կէթիրէ , վէ էվվէ֊
լա կիւնահ գուրպանը օլանը սու֊
նա . վէ պաշընը պօյնունտան ա֊
9 յրըմայարագ Ի֊գօփարա : Վ֊է կիւ֊
նահ գուրպանընըն գանընտան մէզ֊
պահըն եանընա սէրփէ , վէ Ւգա֊
լան գան՝ մէզպահըն թէմիզլինէ սիւ֊
զիւլէ . պու՝ կիւնահ գուրպանը
10 տրր : Վ֊է օպիրինի Ի֊ա՛տէթ իւզ֊
ըէ պիւթիւն եանմա էյլէյէ . վէ
֊քահէին օնուն իչուն էթուխի կիւ֊
նահընտան էօթիւրիւ քէֆարէթ է֊
տէ , վէ օնա ա՛ֆվ օլունա :
11 Վ֊է էյէր իքի գումրու եա իքի
կէօյէրճին եավրուսու Վէ֊ինիչէ֊է էլի
եէթմէզ իսէ , օլտէմ կիւնահ էթ֊
տիյի իչուն՝ գուրպանընը սիմիտ
ունունտան պիր էֆա Ի֊չըրիւ կիւ֊
նահ գուրպանը իչուն կէթիրէ .
Ի֊իւզերինէ եաղ գօմայա , հէմ իւ֊
զերինէ քիւնլիւք գօմայա . զիրա
12 կիւնահ գուրպանը տրր : Վ֊է օնու
քահէինէ կէթիրէ , վէ քահէին օն֊
տան ավրուճու տօղուսու Ֆեատի֊
կեարընը ալըպ՝ մէզպահտա Ի֊ապ֊
պըն ֊ամէթշ գուրպանը ուսուլին֊
տէ եագա . կիւնահ գուրպանը տրր :
13 Վ֊է ֊քահէին օնուն իչուն պուն֊
լարտան պիրինտէ էթուխի կիւնա֊
հընտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ ,
վէ օնա ա՛ֆվ օլունա . վէ օ Ի֊էք֊

մէջ փէշքէշի կիպի քահինին օլա ։
14 Վ է Յապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
15 տէտի ։ Պիր քիմսէ պինամուսլուգ
էտիպ՝ յանղլըշլըգ իլէ Յապպըն
ա՛զիզ շէյլէրինտէ կիւնահ էթտիք-
տէ ։ Յապպա սուչ գուրպանընը
Ահարիւլէրտէն՝ Վագտէսէ մըս-
գալը իւզրէ սէնին թէրթիպ էթ-
տիյին գատար մըսգալ կիւմիւշլիւք
պիր ա՛յըպսըզ գօչ սուչ գուրպանը
16 իչլիւն կէթիրէ ։ Վ է ա՛զիզ շէյ-
լէրտէ կիւնահ էթտիյինի կէրի վէ-
րէ , հէմ օնուն իւզէրինէ Նպէշտէ
պիրինի զամմ էտէ , վէ օնու քահա-
հինէ վէրէ ։ Վէ Քահային օնուն ի-
չլիւն սուչ գուրպանը գօչու իլէ
քէֆարէթ էտէ , վէ օնա ա՛ֆվ օ-
լունա ։
17 Վ է էյէր Նպիր քիմսէ կիւնահ
էտիպ՝ Յապպըն ճիւմլէ էտիլմէյէ-
ճէք օլան թէնպիհլէրինին պիրինի
էտէր իսէ , Պիլմէզ իսէ տէ Նսուչ-
18 լու օլուպ՝ կիւնահ՞ընը չէքէ ։ Վ է
օ՝ սէնին թէրթիպ էթտիյինէ կէօրէ՝
քահահինէ սուչ գուրպանը իչլիւն
սիւրիւլէրտէն պիր Ռա՛յըպսըզ գօչ
կէթիրէ ։ Վէ Քահային օնուն իչլիւն՝
օնուն պիլմէյիպ եանղլըտրդը եանղ-
լըշլըդընտան էօթիւրիւ քէֆարէթ
19 էտէ , վէ օնա ա՛ֆվ օլունա ։ Պու՝
սուչ գուրպանը տըր ։ Էօ՝ թահգի-
գան Յապպա սուչլուս օլմուշ տուր ։

ՊԸՊ Ա

Պիլէրէք իչլէնէն կիւնահ իչլիւն կիւնահ գուր-
պանը ։ 8 Պիւթիւն եանմա գուրպանընդն՝
14 վէ էքմէք փէչքէշինին գանունու ։ 19
Վհահին նասպ էթմէնին գուրպանը ։ 24
Կիւնահ գուրպանընդն գանունու ։

1 Վ է Յապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
2 տէտի ։ Պիր քիմսէ կիւնահ
էտիպ՝ Յապպա գարշը Ռպինամուս-
լուգ էթտիքտէ , վէ Ք գօնշուսուս-
նուն էմանէթինի՝ եա քէնտի էլինէ
թէսլիմ օլունմուշ շէյինի՝ եա
գափըլմըշ շէյինի Ւինքեար էթ-
տիքտէ , եա Ռգօնշուսունա հիլէ
3 էթտիքտէ , եախսա Ւղայպ օլմուշ
պիր շէյ պուլուպ տէ՝ օնու ինքեար
էտիպ Նեալան եէրէ եէմին էթտիք-
տէ , աւտէմին ճիւսլէ էյլէտիյի
շէյլէրին պիրինտէ քի կիւնահ է-
4 տէ , օլ զէման կիւնահ էտիպ սուչ-

լու օլտուղու իչլիւն՝ ճէպր իլէ
գափտըղը շէյի՝ եա հիլէ իլէ ալ-
տըղը շէյի՝ եա օնա թէսլիմ օ-
լունան էմանէթի՝ եա պուլտուղու
5 ղայիպ Նէմնէյի կէրի վէրէ ։ Նա-
խօտ եալան եէրէ եէմին էթտիյի
հէր Նէմնէտէն էօթիւրիւ՝ օնու թէ-
մամէն Ւեէրինէ վէրէ , վէ օնուն իւ-
զէրինէ պէշտէ պիրինի զամմ էտէ ։
օ Նէմնէ քիմին իսէ՝ սուչ գուր-
6 պանը կիւնիւնտէ օնա վէրէ ։ Վ է
Յապպա սուչ գուրպանընդը՝ սէնին
թէրթիպինէ կէօրէ՝ քահահինէ սուչ
գուրպանը իչլիւն սիւրիւլէրտէն
7 պիր Ռա՛յըպսըզ գօչ կէթիրէ ։ Վ է
Քահային օնուն իչլիւն Յապպընդ
հուզուրունտա քէֆարէթ էտէ ։
վէ օնուն իշլէյիպ սուչլուս օլտու-
ղու ճիւմլէ Նէմնէլէրին հէր պիրի
իչլիւն օնա ա՛ֆվ օլունա ։
8 Վ է Յապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
9 տէտի ։ Ընհարոնա վէ օղուլլարընա
թէնպիհ էտիպ տէ քի՝ Պիւթիւն
եանմանընդն շէրիա՛թի պու տուր քի՝
Պիւթիւն եանմա պիւթիւն կէճէ
սապահատէք մէզպահընդն իւզէրին-
տէքի աթէշտէ օլուպ՝ մէզպահընդն
աթէշի օնտա եանմագտա օլա ։
10 Վ է Ք քահային քէթէն գափթանընդը
կիյինէ , վէ թէնի իւզէրինէ քէթէն
տիվլիյինի կիյինէ , վէ մէզպահընդն
իւզէրինտէ պիւթիւն եանմանընդն ա-
թէշինին եագտընդը քիւլիւ գալ-
տըրըպ՝ Ք մէզպահընդն եանընա գօյա ։
11 Վ է Նէսվապլարընդը սօյունուպ՝
պաշգա էսվապլար կիյինէ ։ վէ
քիւլիւ օրտուտան տիշարը պիր
12 Ք թէնիպ մահալէ չըգարա ։ Վ է
մէզպահընդն իւզէրինտէքի աթէշ օն-
տա եանա , սէօյիւնմէյէ ։ վէ քահա-
հինէ հէր սապահ՝ օնուն իւզէրինտէ
օտունալար եագա , վէ օնուն իւզէ-
րինտէ պիւթիւն եանմայը տիգէ ,
հէմ օնուն իւզէրինտէ Ք սէլամէթ
գուրպանընդն եաղընդը եագա ։
13 Վ Նէզպահընդն իւզէրինտէ աթէշ տա-
յիմա եանա ։ սէօյիւնմէյէ ։
14 Ւյէքմէք փէչքէշինին տահի՝ շէ-
րիա՛թի պու տուր ։ Օնու Ընհա-
րոնուն օղուլլարը Յապպընդն հու-
զուրունա մէզպահընդն էօնիւնտէ սու-
15 նալար ։ Վ է ավուշու իլէ օնտան՝
էքմէք փէչքէշինին սիմիտ ուննուն-
տան վէ օնուն եաղընդտան՝ հէմ

ԳՐՈՑ ԻԻՐԻՆ

Գ. Ի. Ի. 1890։

եքմէք փէշքեշինին իւզերինտէ օ-
լան ճիւմլէ քիւնլիւյիւ գալտըրըպ՝
խօշ գօգու իչիւն Թապպա մէզ-
պահտա Հեատիկեարընը եագա ։
16Վէ Յօնտան արթանը Ըհարոն իլէ
օնուն օղուլլարը եէյէլէր ։ պու՝
ղա՛զիզ մահալտէ խամուրտուզ եե-
նիլէ ։ օնու ճէմաաթ չատրըրընըն
17ամուսունտա եէյէլէր ։ Ա՛այալը
փէլերիլմէյէ ։ պունու Ա՛աթէշ
գուրպանլարըմտան փայլարը իչիւն
վէրտիմ ։ պու՝ կիւնահ գուրպանը
վէ սուչ գուրպանը կիպի Յա՛զիզլէր
18ա՛զիզի տիր ։ Օնու Ըհարոն օղուլ-
լարընըն ճիւմլէ էրքէչի եէյէ ։
Թապպան աթէշ գուրպանլարընը-
տան տէվրիլերինիզճէ՝ Ըէպէտի գա-
նուն օլա ։ "օնլարա հէր տօգանան՝
ա՛զիզ օլա ։
19Վէ Թապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
20տէտի ։ Ըհարոնուն վէ օղուլլարը-
նըն մէսհ օլտուղու կիւնտէ՝ Ը՛Թապ-
պա սունաճագլարը գուրպան պու
տուր ։ "Ի՛ֆանըն օն փայլընըն պիր
փայը սիմիտ ուընու տայիմ էքմէք
փէշքեշի իչիւն՝ եարըսը սապահտա
21վէ եարըսը ախշամտա ։ Օնու Թա-
վատա եաղ իլէ եափըլմըշ՝ եաղը
օլտուգ կէթիրէսին ։ վէ էքմէք
փէշքեշինին փիշմիշ ուճագլարընը
Թապպա խօշ գօգու իչիւն սունա-
22սըն ։ Վէ օնու՝ Յօնուն եէրինէ օ-
ղուլլարընտան մէսհ օլունան քեահին
սունա ։ Թապպա Էպէտի գանուն
23իւզէյ "պիլքիւլիյէ եագըլա ։ Վէ
քեահինին հէր էքմէք փէշքեշի
պիլ քիւլլիյէ եագըլա ։ եէնիլմէյէ ։
24Վէ Թապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
25տէտի ։ Ըհարոնա վէ օղուլլարընա
սէօյլէյիպ ուէ քի՝ "կիւնահ գուր-
պանըն չէրիա՛թի պու տուր ։ Կիւ-
նահ գուրպանը՝ Էպիւթիւն եան-
մանըն պօղազլանտըղը մահալտէ՝
Թապպան հուզուրունտա պօղազլա-
նա ։ պու՝ "ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր ։
26Օնու Ըկիւնահ գուրպանը իչիւն
սունան քեահին՝ օնու եէյէ ։ Յա՛զիզ
մահալտէ ճէմաաթի չատրըրընըն ավ-
27լուսունտա եէնիլէ ։ Ա՛իւմլէ օնուն
էթինէ տօգանան՝ ա՛զիզլէնէ ։ վէ
օնուն գանընտան պիր էսվապըն
իւզէրինէ սէրփիլիր իսէ ՝ իւզէրինէ
սէրփիլենի ա՛զիզ մահալտէ եայգա-
28յասըն ։ Վէ իչինտէ գայնատըլտրղը
թօփրագ գապ Ըգըրըլա ։ ամմա է-
յէր պադըր գապտա գայնատրլտը
իսէ ՝ օվուլուպ՝ սու իլէ եայգանա ։
29Օնու՝ Ըքեահինլէրին՝ Հէր էրքէյի
եէյէ ։ Ըպու ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր ։
30Վէ Ըճիւմլէ կիւնահ գուրպանը քի
օ՛ ա՛զիզ մահալտէ քէֆարէթ էթմէք
իչիւն օնուն գանընտան ճէմաա՛թ
չատրըրընա կէթիրիլիր՝ եէնիլմէյէ ,
աթէշէ եագըլա ։

ՊՈՊ Ի

Ասուչ գուրպանընըն՝ 11 վէ սէլամէթ գուր-
պանընըն գանունու՝ 12 թէշէքքիւր փէշքեշի
իսէ տէ՝ 16 եափատ ատտ՛ագ եա իրատէթ փէշ-
քեշի իսէ տէ ։ 22 Ի՛չ եաղընըն՝ 26 վէ գանըն
հէնգամի եասագ օլտուղու ։ 28 Ա՛ելամէթ
գուրպանընտան քեահինին հիսսէսի ։

1Վէ Ըսուչ գուրպանընըն չէրիա՛-
թի պու տուր ։ Ըպու՝ ա՛զիզ-
2լէր ա՛զիզի տիր ։ Ասուչ գուրպա-
նընը՝ սիւթիւն եանմայը պօղազ-
լատըգլարը մահալտէ պօղազլայա-
լար ։ վէ գանընը մէզպահընըն իւզէ-
3րինէ չէփչէվլէյէ սէրփէ ։ Հէմ
օնտան Ըճիւմլէ եաղընը՝ Էա՛նէ
գուչրուղու վէ իչլերի էօրթէն եա-
4ղը սունա ։ Վէ իքի պէօպրէքլէ-
րի վէ օնլարըն իւզէրինտէքի պէօյ-
րիւն իւսթիւնտէ օլան եաղը՝ Հէմ
գարա ճիյերին իւզէրինտէ օլան ա-
5ղը պէօպրէքլէր իլէ գօփարա ։ Վէ
քեահին օնլարը մէզպահտա Թապ-
պա աթէշ գուրպանը իչիւն եա-
գա ։ պու՝ սուչ գուրպանը տըր ։
6Օնու Ըքեահինլէրին հէր էրքէյի
եէյէ , ա՛զիզ մահալտէ եէնիլսին ։
7պու՝ Ըա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր ։ Կիւ-
նահ գուրպանը նիճէ իսէ , Ըսուչ
գուրպանը տա էօյլէ տիր ։ օնլարըն
չէրիա՛թի պիր տիր ։ օնուն իլէ
քէֆարէթ էտէն քեահինին օլա ։
8Վէ օլ քեահին քի պիր քիմսէ-
նին պիւթիւն եանմասընը սունար ,
սունտուղու պիւթիւն եանմա-
նըն տէրիսի՝ օլ քեահինին օլսուն ։
9Վէ Ըհէփ ֆուրունտա փիշմիշ՝
հէմ հէփ թէնճէրէետ վէ թավա-
տա եափըլմըշ էքմէք փէշքեշի՝ օ-
10նու սունան քեահինին օլա ։ Վէ
հէր եաղ իլէ հօղուսմուշ վէ
գուրու էքմէք փէշքեշի՝ Ըհարո-
նուն ճիւմլէ օղուլլարընըն օլսուն ։

ԹՎ. Ի՛. Ւ. 1490։

հէր պիրինին փայը պիր օլսուն ։
11 Վ֊է [a]Թապպա առնաճաղը սէ֊
լամէթ գուրպանընըն շէրիա՛թի պու֊
12 տուր ։ [b]Ւյէր օնու շիւքր իչիւն
սունաթ իսկ , օլ զէմման շիւքր
գուրպանը իլէ՝ եաղ իլէ եօղրուլ֊
մուշ խամուրսուզ փիտէլէր վէ
[c]եաղ իլէ սիւրիւլմիւշ խամուր֊
սուզ եուֆգալար վէ սիմիտ ունուն֊
տան եաղ իլէ եօղրուլմուշ եաղլը
13 փիտէլէր սունա ։ Գուրպանը ի֊
չիւն սէլամէթլէրինին շիւքր գուր֊
պանը իլէ՝ փիտէլէրտէն մա՛տա
14 [d]Իմայալը էքմէք սունա ։ Վ֊է օն֊
տան՝ [e]Ա՞նի հէփ գուրպանլարտան
պիրինի [f]Թապպա գալտըրմա փէշ֊
քէշլի սունա ։ [g]Ալու՝ սէլամէթ գուր֊
պանընըն գանընը սէրփէն քահի֊
15 նին օլա ։ Վ֊է [h]սէլամէթլէրինին
շիւքր գուրպանընըն էթի՝ սունուլ֊
տուղու կիւնտէ եէնիլէ , օնտան
թա սապահատէք պրագըլմայա ։
16 Վ֊է [i]Իյէր գուրպանը ատագ եա֊
խօտ իրատէթի գուրպանը իսկ ,
գուրպանը սունտուղու կիւնտէ եէ֊
նիլէ , վէ օնտան գալանը էրթէսի
17 կիւնտէ եէնիլէ ։ Վ֊է գուրպանըն
էթինտէն իւչիւնճիւ կիւնէտէք
18 գալանը՝ աթէշէ եագըլա ։ Վ֊է
էյէր սէլամէթի գուրպանընըն է֊
թինտէն իւչիւնճիւ կիւնտէ պիր
վէճհ իլէ եէնիր իսկ , մագպուլ օ֊
լունմազ , վէ օնու սունանա [j]գո֊բ֊
պուն սայըլմազ ։ [k]Մէքրուհ տուր , վէ
օնտան եէյէն քիմէնէ՝ գապահա֊
19 թընը չէքէ ։ Վ֊է ճիւմլէ նափաք
շէյէ տօգանան էթ՝ եէնմէյէ , ա֊
թէշէ եագըլա ։ Ընծիղ էթի իսկ ,
20 հէր փաք օլան քիմսէ եէյէ ։ Լ֊ա֊
քին պիր քիմսէ՝ [l]քէնտի նափաքլիյի
իւզէրինտէ խքէն՝ Թապպըն օլան
սէլամէթ գուրպանընտան էթ եէր
իսկ , օլ Ղքիմսէ գավմընտան հէ֊
21 լաք օլունա ։ Վ֊է հէր կէօնէ նա֊
փաքլիյէ տօգանմըշ քիմսէ կէ֊
րէք [m]ինսան նափաքլիյինէ կէրէք
[n]նափաք հայվանա կէրէք [o]հէր
կէօնէ մէքրուհ նափաք շէյէ՝
Թապպըն օլան սէլամէթ գուրպա֊
նընըն էթինտէն եէր իսկ , օլ քիմ֊
սէ [p]գավմընտան հէլաք օլունա ։
22 Վ֊է Թապպ Մովսէսէ սէօյլէ֊
23 յիպ տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէյիպ տէ քի՝ Ո՞իչ պիր սը֊
ղըրըն եա գօյունտուն եա քէչինին
24 եաղընը եէմէյէսինիզ ։ Վ֊է [q]Էօլ֊
միւշիւն եաղը հէմ փարէչէնմիշին
եաղը հէր խրզմէթտէ գուլլանըլա ,
ամմա ասլա օնտան եէմէյէսինիզ ։
25 Օյիրա հէր քիմ՝ Թապպա աթէշ
գուրպանը սունուլան հայվանընըն
եաղընտան եէր իսկ , օ եէյէն քիմ֊
սէ՝ գավմընտան հէլաք օլունա ։
26 Վ֊է Ւճիւմլէ մէքքեանլարընըզտա
հիչ գան՝ գուշտուն օլսուն տավա֊
րընն օլսուն՝ ասլա եէմէյէսինիզ ։
27 Իէր քիմ գան եէր իսկ , հէր նէ
կէօնէ գան օլուր իսկ օլսուն , օլ
քիմսէ գավմընտան հէլաք օլունա ։
28 Վ֊է Թապպ Մովսէսէ սէօյլէ֊
29 յիպ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլա֊
րընա սէօյլէյիպ տէ . Թապպա
[r]սէլամէթ գուրպանընը սունան՝
Թապպա գուրպանընը սէլամէթինին
30 գուրպանընտան կէթիրէ ։ Ընապ֊
պըն աթէշ գուրպանլարընը էլի ի֊
լէ կէթիրէ . տէօղ իլէ եաղը կէ֊
թիրէ , քի [s]տէօղիւ Թապպըն հուզ֊
ղուրունտա սալլամա գուրպանը ի֊
31 չիւն սալլայա ։ Վ֊է [t]քահինն եա֊
ղը մէզպահտա եագա . ամմա
Իտէօղ Ըհարունուն վէ օղուլլարը֊
32 նըն օլա ։ Վ֊է սէլամէթինիզ գուր֊
պանլարընտան [u]սաղ պուտտա քահ֊
հինէ գալտըրմա գուրպանը վէրէ֊
33 սինիզ ։ Ըհարունուն օղուլլարըն֊
տան սէլամէթ գուրպանընըն գա֊
նընը վէ եաղընը քիմ սունաթ իսկ ,
34 սաղ պուտտ օնուն փայը օլա ։ Օյի֊
րա սէլամէթլէրի գուրպանլարընը֊
տան՝ [v]սալլամա տէօղիւնէ հէմ
գալտըրմա պուտտունու Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընտան ալտըմ , վէ օնլարը՝
Իսրայէլ օղուլլարընտան էպէտի
գանուն իւզրէ քահին Ըհարունա
35 վէ օղուլլարընա վէրտիմ ։ Ըհարո֊
նուն փայը հէմ օղուլլարընըն փա֊
յը՝ Թապպըն աթէշ գուրպանլա֊
րընտան պու օլա , օնլարը Թապ֊
պա քահինլիք էթմէյէ եագլաշ֊
36 տըրտըղը կիւնտէ , քի Թապպ օն֊
լարը [w]մէսհ էթտիյի կիւնտէ Իս֊
րայէլ օղուլլարընտան տէվլէթլէրին֊
ճէ էպէտի գանուն տէյիւ օնլարա
վէրմէյէ էմր էյլէտի ։
37 [x]Պիւթիւն եանմանընն՝ [y]էքմէք
փէշքէշլինին վէ [z]կիւնահ գուրպա֊
նընըն վէ [a]սուչ գուրպանընըն վէ

ԹՎ. Ի՛. Ւ. 1490։

ա պ. ժէ. 15։ բ Օր. ժգ. 21 ։ Նգէկ. գ. 14 ։ Թէ. 31 ։

ե Ելս. թ. 4։ պ. գ. 17։ ժէ. 10—14 ։

զ պ. գ. 1 ։

է պ. գ. 3, 4, 9, 14 ։

ը Նէ. իթ. 24, 27 ։ պ. է. 27 ։ թ. 21 ։ Եսթ. գ. 20 ։

թ պ. գ. 5, 11, 16 ։

ժ Ելս. 34 ։ ի Ելս. 34 ։ պ. թ. 21։ Եսթ. գ. 20 ։

ի Նէ. իթ. 28 ։ պ. ժ. 14, 15 ։ Եսթ. ժը. 18, 19 ։ ի Օր. ժը. 3։

լ Նէ. ի. 13, 15 ։ պ. է. 12, 30 ։

խ պ. գ. 9 ։ ծ պ. գ. 14։ կ պ. գ. 25։ հ Ելս. 1 ։

ԹՎ. Ի՛. Ւ. 1490։

ա պ. ժէ. 15։ բ Օր. ժգ. 21 ։ Նգէկ. գ. 14 ։ Թէ. 31 ։

ե Ելս. թ. 4։ պ. գ. 17։ ժէ. 10—14 ։

զ պ. գ. 1 ։

է պ. գ. 3, 4, 9, 14 ։

ը Նէ. իթ. 24, 27 ։ պ. է. 27 ։ թ. 21 ։ Եսթ. գ. 20 ։

թ պ. գ. 5, 11, 16 ։

ժ Ելս. 34 ։ ի Ելս. 34 ։ պ. թ. 21։ Եսթ. գ. 20 ։

ի Նէ. իթ. 28 ։ պ. ժ. 14, 15 ։ Եսթ. ժը. 18, 19 ։ ի Օր. ժը. 3։

լ Նէ. ի. 13, 15 ։ պ. է. 12, 30 ։

Digitized by Google

ՌՆ. Ի՝. Ի՝. 1490։

ՌՆ. Ի՝. Ի՝. 1490։

ՌՆ. Ի՝. Ի՝. 1490։

սաղ գուլաղընդն եումշաղը իւզերինէ՝ վէ սաղ էլինն պաշ փարմաղը իւզերինէ՝ հէմ սաղ այաղընն պաշ փարմաղը իւզերինէ գո-
24 տու ։ Վ֊է Ըհարոնուն օղուլլարընը եագլաշտըրըպ՝ Մովսէս գանտան օնլարըն սաղ գուլագլարընն եումշաղը իւզերինէ՝ վէ օնլարըն սաղ էլլէրինին պաշ փարմաղը իւզերինէ՝ հէմ օնլարըն սաղ այագլարընն պաշ փարմաղը իւզերինէ գօտու ։ անտէն Մովսէս գանը մեզպահըն իւզերինէ չէփչէվլէյէ
25 սէրփտի ։ Վ֊է Ներ իլէ գուլրուղու վէ իչլէրին իւզերինտէ օլան ճիւմլէ եաղը՝ հէմ գարա ճիյէրին աղընը վէ իքի պէօպրէքլէրի վէ օնլարըն եաղընը վէ սաղ պուտու
26 ալտը ։ Հէմ Ներապըն հուզուրունտա օլան խամուրսուզ սէլէսինտէն պիր խամուրսուզ փիտէ իլէ պիր եաղ էքմէյի փիտէսի վէ պիր եուֆգա ալըպ՝ եաղլաբըն իւզերինէ վէ սաղ պուտուն իւզերի-
27 նէ գօտու ։ Վ֊է ճիւմլէսինի Ըհարոնուն էլինէ վէ օղուլլարընըն էլինէ վէրիպ՝ օնլարը Ներապըն հուզուրունտա սալլամա գուրպանը
28 սալլաթտըրտը ։ Ընտէն Մովսէս օնլարը էլլէրինտէն ալըպ՝ մեզպահտա պիւթիւն եանմանըն իւզերինտէ եագտը ։ պուռնլար նասդ գուրպանը՝ խօշ գօգու իչինն Ներապ-
29 պա աթէշ գուրպանը տրը ։ Վ֊է Մովսէս տէօշիւ ալըպ՝ օնու Ներապըն հուզուրունտա սալլամա գուրպանը սալլատը ։ պու՝ նասդը գօչունտան Մովսէսին փայը օլտու ։
30 Ներապըն Մովսէս էմր էյլէտիյի կիպի ։ Ընտէն Մովսէս Ամէհ եաղընտան վէ մէզպահըն իւզերինտէ օլան գանտան ալըպ՝ Ըհարոնուն իւզերինէ հէմ օնուն էսվապլարը իւզերինէ՝ վէ պիւէսինձէ օղուլլարընըն իւզերինէ հէմ օղուլլարընըն էսվապլարը իւզերինէ սէրփտի ։ վէ Ըհարոնու՝ էսվապլարընը՝ հէմ օնուն իլէ պէրապէր օնուն օղուլլարընը վէ օղուլլարընըն էսվապլա-
31 րընը թագտիս էյլէտի ։ Վ֊է Մովսէս Ըհարոնա վէ օղուլլարընա տէտի ։ Ըյթի՝ ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսունտա գոյնատըն ՝ վէ օնու օրատա՝ նասդ գուրպանընընն սէլէսինտէ օլան էքմէքլէր իլէ եէյինն ։ օնլարը՝ Ըհարոն վէ օնուն օղուլլարընը եէսինլէր տէյիս էմր
32 էթտիյիմ կիպի ։ Վ֊է Էթտինն հէմ էքմէքտէն արթանը՝ աթէշէ
33 եագըն ։ Վ֊է ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսունտան եէտի կիւն ջգմայընն ՝ թա նասպընըզ կիւնլէրինին սօն կիւնիւնէտէք ։ զիրա Ենասպընըզ եէտի կիւնտէ թէքմիլ ։
34 լուր ։ Պու կիւն էթտիյի կիպի՝ սիզտէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք իչիւն՝ Ներապ պէօյլէ էթմէյէ
35 էմր էյլէտի ։ Իմտի կիւնտիւզ վէ կէճէ եէտի կիւն ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսունտա օթուրասընըզ ՝ վէ Ներապընը պէքչիլիյինի՝ պէքլէյէսինինիզ ՝ քի էօլմէյէսինիզ ։
36 զիրա պէօյլէ էմր օլունտու ։ Իմտի Ըհարոն իլէ օղուլլարը՝ Ներապ Մովսէսին վասիթասը իլէ ճիւմլէ էմր էյլէտիյինի էթտիլէր ։

ՊԸՊ Թ

Ըհարոնուն քէնտիսի իչիւն վէ խալք իչիւն սունաուղու իլգ գուրպանլար ։ 8 Թէնտիսի իչիւն կիւնահ գուրպանը ՝ 12 վէ պիւթիւն եանմա ։ 15 Խալք իչիւն գուրպանլար ։ 23 Մովսէս իլէ Ըհարոնուն խալա խայր առաւ էթտիլէրի ։ 24 Մեզպահըն իւզերինէ Ներապ թարաֆընտան աթէշ կէլտիյի ։

1 Վ֊է ՝վագի՛ օլտու քի սէքիզինճի կիւնտէ՝ Մովսէս Ըհարոնու վէ օնուն օղուլլարընը հէմ Իսրայէլին իխթիյարլարընը չաղըրտը ։
2 Վ֊է Ըհարոնա տէտի ։ Թէնտինէ կիւնահ գուրպանը իչիւն պիր սըղըր եավրուսու պուզաղը՝ վէ Էպիւթիւն եանմա իչիւն պիր գօչ ։ ա՛յրպարզ օլալար ։ վէ Ներապըն հուզուրունա թագրիպ էյլէ ։
3 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ ։ Կիւնահ գուրպանը իչիւն քէչիլէրտէն պիր էրքէճ՝ վէ պիւթիւն եանմա իչիւն պիր պուզաղը վէ պիր գուզու ալէն ։ պիր
4 ներլէզ՝ ա՛յրպարզ օլալար ։ Հէմ սէլամէթ գուրպանը իչիւն Ներապըն հուզուրունտա գուրպան էթմէյէ պիր պուզա վէ պիր գօչ՝ վէ Ենաղ իլէ եօղուրմուշ էքմէքը փէչէքէշի ալտընընը ։ զիրա Նպու կիւն Ներապ սիզէ կէօրիւնէճէք
5 տիր ։ Իմտի Մովսէսին էմր էթ-

ասկինի ճէմասա՛թ չատրըրնըն էօ-
նիւնէ կէթիտիւլէր ։ վէ պիւթիւն
ճէմասա՛թ եագլաշըպ՝ Ղապպըղ
6 Հուզուրունտա տուրտուլար ։ Վ֊է
Մովսէս տէտի ։ Ղապպըղն պու էմր
էյլէտիյի շէյի էյլէյին , վէ Ղապ-
պըղն ճէլալէթ սիզէ կէօրիւնէճէք
7 տիր ։ Վ֊է Մովսէս Ըհարոնա տէ-
տի ։ Մէզպահա եագլաշ , վէ
էքէնտի կիւնահ գուրպանընըր հէմ
պիւթիւն եանմանըր էյլէ , վէ քէն-
տին իչիւն հէմ գամմ իչիւն քէ-
ֆարէթ էյլէ ։ հէմ Ղգամմըն գուր-
պանընըր էյլէ , վէ ընլար իչիւն քէ-
ֆարէթ էյլէ , Ղապպըղն էմր էյ-
լէտիյի կիպի ։
8 Վ֊է Ըհարոն մէզպահա եագ-
լաշտը , վէ քէնտիսի իչիւն կիւնահ
գուրպանը օլան պուզաղըյը պօ-
9 ղազլատը ։ Վ֊է Ըհարոնուն օ-
ղուլլարը գանը օնա եագլաշտըր-
մալար ։ վէ օ՝ փարմաղընը գանա
պաթըրըպ՝ Ղմէզպահըն պույնուզ-
լարը իւզէրինէ գօտու , անտէն
գանը մէզպահըն թէմէլինէ տէգը-
10 տիւ ։ Վ֊է Կիւնահ գուրպանընը-
ան եաղը վէ պէօրէքլէրի վէ
գաբա ճիյէրտէն աղը մէզպահտա
եագտը , Ղապպըղն Մովսէս էմր
11 էյլէտիյի կիպի ։ Վ֊է Ղէթի հէմ
տէրիյի օրտուստան տիշարը ալթէղէ
12 եագտը ։ Վ֊է պիւթիւն եանմայը
պօղազլատը ։ վէ Ըհարոնուն օ-
ղուլլարը գանը օնա վէրտիլէր , վէ
օնու Ղմէզպահըն իւզէրինէ չէփչէվ-
13 րէյէ սէրփտի ։ Հ֊էմ օնա պիւ-
թիւն եանմայը՝ փարչալարը իլէ վէ
պաշը իլէ վէրտիլէր , վէ մէզպա-
14 հըն իւզէրինտէ եագտը ։ Վ֊է Ղիչ-
լէրի հէմ փաչալարը եայգայըպ՝
պիւթիւն եանմանըն իւզէրինտէ
մէզպահտա եագտը ։
15 Վ֊է Ղգամմըն գուրպանընը եագ-
լաշտըրտը , վէ գամմ իչիւն կիւ-
նահ գուրպանը օլան էրքէճճի ալ-
տը , վէ օնու պօղազլայըպ՝ օնու
էվվէլքի կիպի կիւնահ գուրպանը
16 իչիւն սունտու ։ Վ֊է պիւթիւն
եանմայը եագլաշտըրտը , վէ Ղա՛-
17 աէթ իւզէէ էյլէտի ։ Ընտէն Ղէք-
մէք փէչքէչինի եագլաշտըրտը , վէ
օնտան ավուճունու տօլտուրուպ՝
մէզպահըն իւզէրինտէ եագտը , Ղսա-
պահ պիւթիւն եանմասընտան մա՛-
18 տա ։ Վ֊է գամմ իչիւն Ղաէլամէթ
գուրպանը օլան պուղայը վէ գօչու
պօղազլատը ։ վէ Ըհարոնուն օղուլ-
լարը գանը օնա վէրտիլէր , վէ օնու
մէզպահըն իւզէրինտէ չէփչէվրէյէ
19 սէրփտի ։ Վ֊է պուղատան հէմ գօչ-
տան եաղլարը՝ Ղօ՛նի գույրուղու վէ
իչ եաղլարը վէ պէօպրէքլէրի վէ
գարա ճիյէրին աղընը վէրտիլէր ։
20 Վ֊է եաղլարը տէօշէմէրին իւզէրինէ
գօտուլար , անտէն Ղեաղլարը մէզ-
21 պահա եագտը ։ Վ֊է տէօշէմէրի
հէմ սաղ պուտու՝ Ըհարոն Ղապ-
պըղն հուզուրունտա Ղսալամա գուր-
պանը սալլատը , Մովսէսին էմր էյ-
լէտիյի կիպի ։
22 Վ֊է Ըհարոն՝ էլինի գամմա տօղ-
րու գալտըրտը , վէ օնլարա Ղհայր
տու՛ա էյլէտի ։ վէ կիւնահ գուր-
պանընը հէմ պիւթիւն եանմայը վէ
Ղաէլամէթ գուրպանընը էյլէմէքտէն
23 էնտի ։ Վ֊է Մովսէս իլէ Ըհարոն
ճէմասա՛թ չատրըրնա կիրտի , վէ
չըգըպ՝ գամմ խայը տու՛ա էյլէ-
տիլէր ։ վէ Ղապպըղն ճէլալի
24 ճիւմլէ գամմա կէօրիւնտիւ ։ Վ֊է
Ղապպըղն հուզուրունտան աթէշ
չըգըպ՝ մէզպահըն իւզէրինտէ օլան
պիւթիւն եանմայը վէ եաղլարը
եագտը ։ վէ պիւթիւն գամմ կէօր-
տիւքտէ , Ղհայգըրըպ՝ եիւզիւ գօ-
յուն գափանտըլար ։

Գ Ը Գ Ի՟

Ղադաթ իլէ Ըրթուդուն՝ եատ աթէշ սուն-
տուգլարը իչիւն եանարգլարը ։ 6 Ըհարո-
նուն վէ օնուն գալան օղուգլարընըն օնլար
իչիւն նատ չէքմէքտին մէն՝ օլտուգլարը ։ 9
Ղինահչիլէրէ չարպագ իչմէսի՝ չատրըտա կիր-
պիքլերի զէման եատագ օլտուղու ։ 12 Ը՛զէզ
չեյլէրի եէմէնին գանունու ։ 16 Ըհարոնուն՝
պու գանունու պօղատըղնա սէյլէտիյի Ղ՛օ-
զերու ։

1 Վ֊է Ը՛Ըհարունուն օղուլլարը Ղնա-
դաթ վէ Ըբիուդ՝ Ըհէր պիրի
պուխուրտանընը ալըպ՝ օնլարա ա-
թէշ գօտուլար ։ վէ օնուն իւզէրի-
նէ պուխուր գօյուպ՝ Ղապպըղն հօ-
2 զուրունա՝ օնլարա էմր էթմէտիյի
Ղեատ աթէշ սունտուգլար ։ Վ֊է
Ղապպըղն հուզուրունտան աթէշ
չըգըպ՝ օնլարը հէլաք էթտի , վէ
Ղապպըղն հուզուրունտա էօլտիւլէր ։
3 Իմտի Մովսէս Ըհարոնա սէտի ։

Digitized by Google

Թապպէն սէօյլէյիպ տէտիյի պու տուր քի՝ Էզանա եագլաշանլարտա ազիզլենէճէքյիմ՝ վէ ճիւմլէ գավմըն հուզուրունտա Ւի՛զէթլենէճէքյիմ.
4 վէ Ի՝Հարոն սիւքիւթ էթտի։ Վ է Մովսէս՝ Ի՝Հարունուն ա՛մուճաստը Ըզիւէլին օղուլլարընը՝ Մ՝իսայէլի վէ Ե՝ղիսափանը չաղըրտը ։ վէ օնլարա տէտի ։ Եագլաշընն ։ Ը գաբրընտաշլարընըզը Մ՝ագտէսէնին էօնինտէն օրտուտան տիշարը գալ-
5 տըրըն ։ Վ է օնլար եագլաշտը ։ վէ Մովսէսին տէտիյի կիպի՝ օնլարը գէֆթանլարը իլէ օրտուտան տիշարը գալտըրտըլար ։
6 Վ է Մովսէս Ի՝Հարոնա վէ օնուն օղուլլարը Ե՝ղիազարա վէ Ի՝թամարա տէտի ։ Ը՝գիաշընըզը աչման ։ վէ էսվապլարընըզը երըթման ։ քի էօլմէյէսինիզ ։ Հեմ Լ՝ոպպ ճիւմլէ ճէմաա՛թըն իւզէրինէ Ը՝ղազապ էթմէյէ ։ ամմա ճիւմլէ Իսրայէլ էվի գարընտաշլարընըզ՝ Թապպէն եագ-
7 տըղը եանընընա աղլասընլար ։ Ն՝ազիզ իսէ ճէմաա՛թի չատըրընըն գափու սունտան չըգման ։ քի էօլմէյէսինիզ ։ Ը՝զերա Լապպէն մէսհ եաղը իւզէրինիզտէ տիր ։ վէ օնլար Մ՝ովսէսին սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտի ։
8 Վ է Թապպ Ի՝Հարոնա սէօյլէյիպ
9 տէտի ։ Ը՝Հեմաա՛թի չատըրընա կիր-տիյինիզտէ՝ կէրէք սէն կէրէք օ-ղուլլարընն պէրապէրինճէ՝ շարապ վէ սէրխօշ էտիճի շէյ իչմէն ։ քի էօլմէյէսինիզ ։ պո՜՝ տէվրլէրինիզ-
10 ճէ էպէտի գանուն օլա ։ Ի՝նա քի ա՛զիզ իլէ մէքրուհուն արասընտա՝ Հեմ նափաք իլէ փաքրն արասընա-
11 տա Ե՝այըրտ էտէսինիզ ։ Ը՝Հեմ Իսրայէլ օղուլլարընա՝ Թապպ օնլար իչինն Մ՝ովսէսին եէտի իլէ սէօյլէտիյի ճիւմլէ գանուլլարը էօյրէտէսինիզ ։
12 Իմտի Մ՝ովսէս Ի՝Հարոնա վէ օնուն գալան օղուլլարը Ե՝ղիազարա վէ Ի՝թամարա տէտի ։ Ը՝Թապպէն աթէշ գուրպանլարընտան արթան էքմէք փէշքէշինի ալըն ։ վէ օնու մէզպահընն եանընտա խամըուրսուզ եէյին ։ զիրա Ղպու՝ ա՛զիզլէր ա՛-
13 զիզի տիր ։ Վ է օնու ա՛զիզ մա-հալտէ եէյին ։ չիւն քի պու՝ Թապպէն աթէշ գուրպանլարընտան սէ-նին հագգըն վէ օղուլլարընըն հագ-գը ըտըը ։ զիրա Ղպէյլէ էմր օլուն-
14 տուտ ։ Վ է Ղսալամա տէօշիւնիւ հէմ գալտըրմա պուտուտունու՝ սէն վէ պէրապէրինճէ օղուլլարըն վէ գըզ-լարըն պիր փաք մահալտէ եէյէսի-նիզ ։ զիրա օնլար Իսրայէլ օղուլ-լարընըն սէլամէթ գուրպանլարըն-տան սէնին հագգըն՝ վէ օղուլլա-րընըն հագգը իչիւն վէրիլմիշ տիր ։
15 Ը՝գալտըրմա պուտուտունու վէ սալ-լամա տէօշիւնիւ՝ իչ եաղընըն ա-թէշ գուրպանլարը իլէ՝ Թապպէն հուզուրունտա սալլամա փէշքէշի սալլամագ իչիւն կէթիրէլէր ։ վէ Թապպ էմր էթտիյի կիպի սէնին՝ վէ պէրապէրինճէ օղուլլարընըն օ-լա ։ էպէտի գանուն իւզրէ ։
16 Իմտի Մ՝ովսէս Ն՝կիւնահ գուր-պանը քէչիյի տիգգաթ իլէ արա-տը ։ վէ իչթէ եանմըշ իտի ։ օլ-տէմ Ե՝ղիազարա հեմ Ի՝թամարա՝ Ը՝Հարունուն գալան օղուլլարընա
17 էօվքէլէնիպ տէտի ։ Ւ՝Ն՝ սէպէպ-տէն կիւնահ գուրպանընը ա՛զիզ մահալտէ եէմէտինիզ ։ զիրա պու՝ ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր ։ վէ օնու՝ ճէմաա՛թըն եարամազլըզընը գալ-տըրմագ իչիւն Թապպէն Հուզու-րունտա օնլար իչիւն քէֆթարէթ
18 էթմէյէ սիզէ վէրմիշ տիր ։ Ի՝չիէ՞ օնուն գանը Մ՝ագտէսէնին իչինէ կէթիրիլմէտի ։ օնու՝ Է՝մր էթտի-յիմ կիպի էլպէթէթ Մ՝ագտէսէտէ
19 եէմէլի իտինիզ ։ Վ է Ը՝Հարոն Մ՝ովսէսէ սէօյլէտի քի՝ Ի՝չիէ՞ պու կիւն օնլարըն կիւնահ գուրպանը-նը վէ պիւթիւն եանմասընը Թապ-պէն Հուզուրունա սունտուլար ։ վէ պաշըմա պէօյլէ իշլէր կէլտի ։ եա պու կիւն կիւնահ գուրպանընը եէսէ իտիմ ։ Ը՝Թապպէն նազարընը-
20 տա խօշ կէօրիւնիւր մի իտի ։ Վ է Մովսէս պո՜նո՜ իշիտինճէ ։ նա-զարընտա խօշ կէօրիւնտիւ ։

ՊԸՊ ԺԸ

Տավարլարտան՝ 9 պայգլարտան՝ 13 վէ գառլարտան եէնէճէք վէ եէնէմէյէճէք հան-կըլարը օլտուզու ։ 29 Լափաք օլան սիւր-թինճէլէր ։

1 Վ է Թապպ Մ՝ովսէսէ վէ Ը՝Հա-րոնա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէտի
2 քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէ-

յիպ տէյին • Ղէբրին իւզէրինտէ օ-
լան ձիւմլէ տէօրթ այագլըլարտան
եէյէձէյինիզ հայվանլար պուռնլար
3 տըր • Էէր թըրնաղը եարըգ՝ վէ
չաթալ թըրնագլը օլարագ՝ կէվիշ
կէթիրէն տէօրթ այագլը օլանը եէ-
4 յէսինիզ : Ընճագ կէվիշ կէթի-
րէնտէն վէ թըրնաղը եարըգ օլան-
տան՝ պուռնլարը եէմէյէսինիզ • Տէ-
վէյի քի՝ կէվիշ կէթիրիր իսէ տէ,
թըրնաղը եարըգ տէյիլ տիր • պու
5 սիզէ նափաք օլա : Վէ ատա
թավշանընը քի՝ կէվիշ կէթիրիր ,
ամմա եարըգ թըրնագլը տէյիլ •
6 պու սիզէ նափաք օլա : Վէ թավ-
շանը քի՝ կէվիշ կէթիրիր , լաքին
թըրնաղը եարըգ տէյիլ , պու սիզէ
7 նափաք օլա : Վէ տօնկուզու քի՝
օնուն թըրնաղը չաթալ՝ հէմ եա-
րըգ թըրնագլը իսէ տէ , կէվիշ կէ-
8 թիրմէզ • Ըպու սիզէ նափաք օլա :
Պունլարըն էթինտէն եէմէյէսինիզ ,
վէ լէշլէրինէ տօգանմայասընըզ •
օնլար ՚սիզէ նափաք օլա :
9 ՚Ուլարտա ճիւմլէ օլանլարտան
պուռնլարը եէյէսինիզ • Ուլարտա՝
տէննիզլէրտէ վէ չայլարտա հէփ
գանատը վէ փուլու օլանը՝ օնու
10 եէյէսինիզ : Վէ տէննիզլէրտէ հէմ
չայլարտա օլան ճիւմլէ գանատը
վէ փուլու օլմայանլար՝ սուլարընը
ճիւմլէ պէօճէյինիւտէն վէ սուլարտա
օլան ճիւմլէ ճանլու հայվանտան
11 սիզէ ՚մէքրուհ օլալար : Ղմմի օն-
լար սիզէ մէքրուհ օլա • էթլէրինը-
տէն եէմէյէսինիզ , վէ լէշլէրինտէն
12 իքրահ էտէսինիզ : Ուլարտա օլան
ճիւմլէ գանատընը վէ փուլուզ
օլան՝ սիզէ մէքրուհ օլա :
13 Վէ Ղուշլարտան մէքրուհ թու-
թաճաղընըզ պուռնլար տըր • օնլար
եէնիլմէյէ , մէքրուհ տուրլար •
Ֆաթթալ վէ թավշանճիլ վէ տէ-
14 ննիզ գաթթալը , վէ չայլագ վէ ագ-
15 պապա ճինսինճէ , ճիւմլէ գուզ-
16 ղուն ճինսինճէ , վէ տէվէ գու-
ղու վէ պայգուշ վէ գուգու գու-
17 ղու՝ վէ տօղան ճինսինճէ , վէ
ոյղու գուղու վէ գարապաճագ վէ
18 մաթթի , վէ գուղղու գուղու վէ
19 ռագգա գուղու վէ թօյ , վէ լէյլէք՝
վէ պալըգչին ճինսինճէ՝ վէ պու-
պու գուղու վէ կէճէ գուղու :
20 Պիւթիւն տէօրթ այագ իւզէրի-
նէ եիւրիւր ուշան պէօճէք՝ սիզէ
21 մէքրուհ օլա : Ընճագ պուռնլարը
եէյէսինիզ • Ճիւմլէ տէօրթ այագ
իւզէրինէ եիւրիւր ուշան պէօճէք-
լէրտէն՝ եէրին իւզէրինտէ սըղըա-
մագ իչիւն այագլարը իւսթիւնտէ
22 պուռտու օլանլարը : Օնլարտան
պուռնլարը եէյէսինիզ • Ւչէքիրկէյի
ճինսինճէ՝ վէ ճիւտճիւտի ճինսին-
ճէ՝ վէ հարղօլի ճինսինճէ՝ վէ օթ
23 պէօճէյինի ճինսինճէ : Ըմմա ճիւմ-
լէ պագէ տէօրթ այագլը ուշան
24 պէօճէք՝ սիզէ մէքրուհ օլա : Ղմմի
պուռնլար իւլէ մուրտաբլանըրսընըզ •
հէր օնլարընն լէշինէ տօգանան՝
25 ախշամատէք նափաք օլա : Վէ
հէր օնլարընն լէշինի գալտրըրան՝
ըէսվապլարընը եայգայա , վէ ախ-
26 շամատէք նափաք օլա : Ղիւմլէ
տէօրթ այագլըլար քի՝ օնլարընն
թըրնաղը չաթալ իսէ տէ՝ եարըգ
թըրնագլը տէյիլ վէ կէվիշ կէ-
թիրմէզլէր , օնլար սիզէ նափաք օ-
լա • օնլարընն լէշինէ հէր տօգա-
նան՝ նափաք օլուր :
27 Վէ ճիւմլէ տէօրթ այագ իւզէ-
րինտէ եիւրիւյէն ճանավարլարտան՝
ավուճլարը իւզէրինտէ հէփ եիւ-
րիւյէնլէր՝ սիզէ նափաք օլալար •
հէր օնլարընն լէշինէ տօգանան՝
28 ախշամատէք նափաք օլա : Էմմ
լէշլէրինի գալտրըրան՝ էսվապլարընը-
նը եայգայա , վէ ախշամատէք նա-
փաք օլա • պուռնլար սիզէ նափաք
տըր :
29 Վէ եէրին իւզէրինտէ սիւրթիւ-
նէն թէփրէնէնլէրին արասընտա՝
պուռնլար սիզէ նափաք օլա • Ղէօս-
թէպէք վէ ՚սըչան՝ վէ գափլու-
30 պադա ճինսինճէ , վէ քէլէր վէ
վէրէլ վէ թիմսահ վէ քէրթէնքէ-
31 լէ վէ պուռգալէմաուն : Ղիւմլէ
թէփրէնէնլէրին արասընտա՝ սիզէ
նափաք օլան պուռնլար տըր • էօլ-
տիւքլէրինտէ օնլարա հէր տօգա-
նան՝ ախշամատէք նափաք օլա :
32 Վէ օնլարընն էօլիւսիւ հէր հան-
կը շէյին իւսթիւնէ տիւշէր իսէ ,
հէր նէ կէօնէ աղաճ գապը եա էս-
վապ եա տէրի եա չուլ՝ իչէ գուլ-
լանըլան հէր նէ կէօնէ գապ իսէ ,
նափաք օլա • օ՝ ՚սուլա կիրէ , վէ
ախշամատէք նափաք օլա , անտէն
33 փաք օլա : Վէ պուռնլարընն պիրի

Թ•Ի'•Ի•
1490 •
—
ՔՕր•ժէ•
1 ; Գծ•
3 , 13 ;

Ե Ի•ԿԼ•Ի•
ԿԼ•8 , 17 ;

Է Ի••ՆՀ•
11 • Ա՛ա•
ժԹ• 11, 20 ;
Ա՛ա•Բ•2,
15 , 18 ;
Գծ•Յ•14,
15 • ժԹ• 29 ;
Հռով•ժէ•
18 , 17 ; Ա
Ղօ•Ը•8 ;
Ղզ•Բ•16,
21 ; Ի;բր •
Թ•10 ;
Ը ՔՕր•ժէ•
9 ;
Ի Պ•Է•18 ;
Ք Օր•ժէ•
3 ;

ՂԲ Օր•ժէ•
13 ;

Թ•Ի'•Ի•
1490 •
—
Ի Ա՛ա•Է•
4 ; Ա՛ա•Ա•
6 ;

Ը Պ•ժէ•8 ;
ժԹ•5 ; Ա՛թա•
ժԹ•10, 22 ;
Լա•24 ;

Ք Ի••ԿԼ•
17 ;

Ի պ•ժԹ•12 ;

Digitized by Google

ՀԵՐ հանկը թօփրագ գապըն իչինէ տիւշէր իսկ ; իչինտէ հէր նէ վար իսկ նափաք օլա , 34 օնու տա գըրսըրըզ : Հէր եէնիր թաս՝մ քի՝ օնուն իւզէրինէ պէօյլէ սու կէլիր՝ նափաք օլա . վէ հէր պէօյլէ գապտա օլան ճիւմլէ իչիլիր իչ- 35 քի՝ նափաք օլա : Վէ հէր չէյ քի՝ օնուն իւզէրինէ պուռլարըն լէշի տիւշէր իսկ , նափաք օլա . ֆուրուն օլսուն օճաղ օլսուն՝ երգըլա , նափաք տրըլար . վէ սիզէ նափաք օ- 36 լաչար : Ըմմա սու պիրիքինթիսի՝ եա՞նէ փունկար վէ գույու փաք օլա . անճաղ օնլարըն լէշինէ տօ- 37 գանան՝ նափաք օլա : Վէ էյէր օնլարըն լէշի պիր էքիլէճէք . էքին թօխտումունուն իւզէրինէ տիւշէր 38 իսկ , փաք օլա : Ըմմա էյէր թօ- խտումուն իւզէրինէ սու գօնուլմուշ իքէն՝ օնուն իւզէրինէ օնլարըն լէշի տիւշէր իսկ , օ սիզէ նափաք օլա : 39 Վէ եէյէճէյինիզ հայվանլար- տան պիրի էօլիւր իսկ , օնուն լէ- շինէ տօգանան՝ ախշամատէք նա- 40 փաք օլա : Վէ Նօնուն լէշինտէն եէյէն՝ էսվապլարընը եայգայա , վէ ախշամատէք նափաք օլա . վէ լէշինի գալտրան՝ էսվապլարընը եայգայա , վէ ախշամատէք նափաք օլա :

41 Վէ եէր իւզէրինտէ սիւրթիւ- նէն Հէփ պէօճէք՝ մէքրուհ տուր , 42 եէնիլմէյէ : Նէր իւզէրինտէ ճիւմ- լէ սիւրթիւնէն պէօճէքլէրտէն Հէր գարընը իւզէրինտէ եիւրիյէ- նի՝ վէ Հէփ տէօրթ այագտա կէ- զէնի՝ ճիւմլէ չօգ այագըը օլանլա- րա վարընճա եէմէյէսինիզ . զէրա- 43 մէքրուհ տուրլար : Ի՞ սիւրթիւնէն պէօճէքլէրը իւէ ճանլարընըզը մէք- րուհ էթմէյէսինիզ , վէ օնլար իւէ քէնտիլէրինիզի մուրտարլայըզ՝ նա- 44 փաք օլմայասընըզ : Օ՞իրա Ա- լահընըզ Ի՞ապպ պէն իմ . իմոի ա՛զիզլէնիպ՝ Ն՞ա՛զիզէր օլուն . զի- րա պէն ա՛զիզ իմ . վէ եէր իւզէ- րինտէ Հիչ պիր սիւրթիւնէն պէօ- ճէք իւէ ճանլարընըզը մուրտարլա- 45 ման : Ի՞ օ՞իրա պէն սիզին Ա՞լա- Հընըզ օլմագ իչիւն՝ սիզի Ա՞ըսըր տիյարընտան էրգարան Ն՞Հովա պէն իմ . իմոի Հ՞ա՛զիզէր օլուն , չիւն քի պէն ա՛զիզ իմ :

46 Տէօրթ այագլըլար՝ վէ գուշլար՝ վէ սուլարտա թէփրէնէն ճիւմլէ ճանլու Հայվան՝ վէ եէր իւզէրինտէ սիւրթիւնէն Հէր Հայվան Հագգըն- 47 տա՝ շէրիա՛թ պուռ տուր . Ի՞լա՝ քի նափաք իւէ փաք արասընտա՝ վէ եէննէճէք Հայվան իւէ եէնմէյէճէք Հայվան արասընտա ֆարգ էտէսի- նիզ :

ՊԸՊ ԺՒ

Ձօճուգ տօղուրմաքտան սօնկրա գարընըն փաքլէնմէսի . և Տօղուրտուղու էրքէք եա գըզ եվատ իչուն կէթիրէճէյի գուրպան :

1 Վ՝է Ի՞ապպ Ա՞ովսէսէ սէօյլէյիպ 2 Ն՞տուի քի՝ Ի՞սրայէլ օղուլլա- րընա սէօյլէյիպ տէ . Պիր Ա՞գա- րը Համիլէ օլուպ՝ էրքէք տօղուր- տուգտա , Բեէտի կիւն նափաք օ- լա . ԳՀայզընտա այրըլմասընըն կիւնլէրինէ կէօրէ նափաք օլա : 3 Վ՝է Տսէքիզինճի կիւնտէ չՁա՜ղո՜ն ղուլփէսինին էթի սիւննէթ օլունա: 4 Վ՝է գարը փաքլէնմէսինին գանը իւէ օթուզ իւչ կիւն օթուրա . վէ թա փաքլէնմէսինին կիւնլէրի թէմամ օլունճէյէտէ , Հիչ աս- լա ա՛զիզ չէյէ տօգանմայա , վէ 5 Մ՞ագտէսէյէ կիրմէյէ : Ըմմա էյէր գըզ տօղուրուր իսկ , իքի Հաֆթա Հայզընտա այրըլտըզը կիսի նա- փաք օլա , վէ աւթմըշ աւթը կիւն փաքլէնմէսինին գան իւէ օթուրա : 6 Վ՝է Էէրքէք եա գըզ եվատ իչիւն փաքլէնմէսինին կիւնլէրի թէ- մամ օլտուգտա , քեահինէ՝ ճէ- մամա՛թ չատըրընըն գափուսունտա պիւթիւն եանմա իչիւն պիր եըլ- ըգ պիր գուզու՝ վէ կիւնահ գուր- պանը իչիւն պիր կէօյէրճին եավ- րուսուս եա պիր գումրու կէթիրէ : 7 Վ՝է օ օնու Ի՞ապպըն Հուզուրունտա սունուպ՝ օնտան էօթիւրիւ քէֆա- րէթ էտէ , վէ գանընըն ագմասըն- տան փաք օլա . էրքէք եա գըզ եվատ տօղուրանըն չէրիա՛թի պու- 8 տուր : Վ՝է էյէր Ղգուզու կէ- թիրմէյէ էլի եէթմէզ իսկ , իքի գուզմրու եա իքի կէօյէրճին եավ- րուսուս ալա , պիրինի պիւթիւն եանմա՝ վէ օպիրինի կիւնահ գուր- պանը իչիւն , վէ էքսահին օնտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ , վէ փաք օլա :

Digitized by Google

ՊԵՐԴ ԺԴ

Ք.Ա. 1490

ՔԱՀԱՆԱՅ՝ ՁԻՒՏԱՄ Ի'ԼԼԷԹԻՒ ԹԱՆԸՄԱՑ՝ ՎԷ Ի'ԼԼԷԹԼԻ ՔԻՄՆԱՅԷ ՆԷ ԷԹ ՄԷՋ ԼԱՋԱՐ ԿԷՂԱՒԱՅԻ ՀԱՑՒԸՆԱՒ ԹԱ'ՐԻՔԼԷՔ ։

1 Վ Է Ըսպսպ Ա՛ովսէսէ վէ Ը՛հա-
2 ՝ռոնա սէօյլէյիպ տէտի . Պիր
ատէմին թէնինին տէրիսինտէ շիշ
եա ՞ուչուզ եա փարլագ պէնէք
օլուպ՝ թէնինին տէրիսինտէ ճիւ-
տամ ի'ԼԼԷթի կիսլի վագը՝ օլուր
իսէ , ՚օլուտմ քահհին Ը՛հարոնա՝
եա օնուն օղուլլարընտան օլան
քահհինլէրին պիրինէ կէօթիւրիւ-
3 լէ ։ Վ Է քահհին՝ թէնին տէրիսին-
տէ ի'ԼԼԷթի կէօրէ , վէ էյէր ի'Լ-
ԼԷթտէքի գըլլար պէյազա տէօ-
Նիւպ՝ ի'ԼԼԷթ թէնինին տէրիսին-
տէն տէրին կէօրիւնիւր իսէ , ճիւ-
տամ ի'ԼԼԷթի տիր . վէ քահհին օ-
նու կէօրտիւքտէ՝ օնու նափաք
4պիլտիրէ ։ Ը՛մմա էյէր փարլագ
պէնէք թէնինին տէրիսինտէ ագ
օլուպ՝ կէօրիւնիւշտէ տէրիտէն
տէրին տէյիլ իսէ , գըլ տէ պէ-
յազա տէօնմէտի իսէ , օլուտմ քահ-
հին ի'ԼԼԷթԼիյի եէտի կիւն գափա-
5յա ։ Վ Է քահհին եէտինճի կիւնը-
տէ օնա պագտըգտա՝ իշթէ ի'ԼԼԷթ
հիյէթինտէ տուրուպ՝ ի'ԼԼԷթ տէ-
րիյէ եայըլմամըշ իսէ , օլտէմ
քահհին օնու եէտի կիւն տահա
6գափայա ։ Վ Է քահհին օնա թէքը-
րար եէտինճի կիւնտէ պագտըգտա ,
իշթէ ի'ԼԼԷթ սօլմուշ՝ հէմ ի'ԼԼԷթ
տէրիյէ եայըլմամըշ իսէ , օլտէմ
քահհին օնու փաք պիլտիրէ . պու՝
ուչուզ տուր , վէ օ՝ ՚էսվապլարը-
7նը եայգայա , վէ փաք օլա ։ Ը՛մմա
էյէր փաքլէնմէսի իչիւն քահհին-
տէն պագտըլտըգտան սօնկրա ուչուզ
պիր վէճՀ իլէ տէրիյէ եայըլըր ի-
սէ , օլտէմ թէքրարի՛ն քահհինէ
8կէօնթէրիլէ ։ Վ Է քահհին կէօր-
տիւքտէ , իշթէ ուչուզ տէրիյէ
եայըլմամըշ իսէ , օլտէմ քահհին օ-
նու նափաք պիլտիրէ . պու՝ ճիւ-
տամ տրը ։
9 Պիր ատէմտէ ճիւտամ ի'ԼԼԷթի
օլտուգտա , օ՝ քահհինէ կէօթիւ-
10րիւլէ ։ Վ Է ՚քահհին պագտա , վէ
իշթէ տէրիտէ պէյազ շիշ վար ի-
սէ , վէ գըլլար պէյազա տէօնտիւ

Ղ.Ա. 1490

իսէ , վէ շիշտէ սաղ էթ նիշանը
11վար իսէ , պու՝ օնուն թէնինին տէ-
րիսինտէ էսքիմիշ ճիւտամ տրը , վէ
քահհին օնու նափաք պիլտիրէ .
օնու գափամայա , զիրա նափաք
տրը ։
12 Վ Է էյէր ճիւտամ տէրիտէ պիր
վէճՀ իլէ պիթտի իսէ , վէ ի'Լ-
ԼԷԹԼինին ճիւմլէ տէրիսինի՝ պա-
շընտան թա այագլարընտէք՝ Է՛ա՛-
նի քահհինին կէօզլէրինին ճիւմլէ
կէօրտիւիւ եէրի ճիւտամ գափ-
13լատը իսէ , վէ քահհին կէօրիւր իսէ
քի՝ իշթէ ճիւտամ ճիւմլէ թէնի-
նի գափլամըշ տրը , օլ զէման ի'Լ-
ԼԷԹԼիյի փաք պիլտիրէ . պիւս պիւ-
թիւն պէյազա տէօնտիւ . օ փաք
14տրը ։ Ը՛մմա օնտա սաղ էթ կէօ-
րիւնտիւիւ կիւնտէ՝ օ նափաք օ-
15լա ։ Վ Է քահհին սաղ էթի կէօր-
տիւքտէ , օնու նափաք պիլտիրէ .
սաղ էթ՝ նափաք տրը , ճիւտամ
16տրը ։ Նախօտ թաղ էթ թէպտիլ
օլուպ՝ պէյազա տէօնէր իսէ , օլ-
17տէմ քահհինէ կէլէ . Վ Է քահ-
հին օնա ապագտըգտա , իշթէ ի'Լ-
ԼԷթ պէյազա տէօնտիւ իսէ , օլ-
տէմ քահհին ի'ԼԼԷթԼիյի փաք պիլ-
տիրէ , օ փաք տրը ։
18 Վ Է թէնին տէրիսինտէ Է՛ըպան է Նէ. Թ. 9
19օլուպ՝ սաղալտըգտա , վէ չըպա-
նըն եէրինտէ ագ շիշ՝ եա պէյազ
գըզըլճա փարլագ պէնէք օլտուգ-
տա , օլտէմ քահհինէ կէօսթէրի-
20լէ ։ Վ Է քահհին պագա , վէ իշ-
թէ տէրիտէն տէրին կէօրիւնիւր՝
վէ գըլը պէյազա տէօնտիւ իսէ ,
օլտէմ քահհին օնու նափաք պիլ-
տիրէ . պու՝ չըպանտա պիթթիլ
21ճիւտամ ի'ԼԼԷթի տիր ։ Վ Է էյէր
քահհին օնու կէօրիւր իսէ քի՝ իշթէ
օնտա ագ գըլ եօգ , վէ տէրիտէն
տէրին տէյիլ՝ ամմա սօլմուշ տուր ,
օլտէմ քահհին օնու եէտի կիւն
22գափայա ։ Վ Է էյէր տէրիյէ պիր
վէճՀ իլէ եայըլմըշ իսէ , օլտէմ
քահհին օնու նափաք պիլտիրէ .
23պու՝ ի'ԼԼԷթի տիր ։ Ը՛մմա փարլագ
պէնէք՝ եէրինտէ տուրուպ եայըլ-
մատը իսէ , չըպանըն գաչուղու
տուր . քահհին օնու փաք պիլտիրէ ։
24 Նախօտ թէնինին տէրիսինտէ ա-
թէշ եանըդը օլուպ՝ եանըդըն նի-
շանը գըզըլճա պէյազ՝ եա պէյազ

Digitized by Google

25 փարլագ պէնէք օլտուգտա , քեա-
հին օնա պագտրդը զէման , իշլեթ
փարլագ պէնէքտէ գըլ պէյազա
տէօնտիւ՝ վէ տէրիւտէն տէրին կէօ-
րիւնիւր իսկ , պու՝ եանըգտա
պիթմիշ ճիւտամ տըր . վէ քեա-
հին օնու նափաք պիլտիրէ , պու՝
26 ճիւտամ ի'լլէթի տիր : Ա՛մմա է-
յէր քեահին օնա պագտրգտա , իշ-
լեթ փարլագ պէնէքտէ գըլլար ագ
օլմայըզ՝ տէրիտէն տէրին տէյիլ
իսկ , անճագ սօլմուշ իսկ , օլ զէման
քեահին օնու եէտի կիւն գափայա :
27 Վէ քեահին եէտինճի կիւնտէ օնա
պագտրգտա , էյէր տէրիյէ պիր
վէճճ իլէ եայըլտը իսկ , օլտէմ
քեահին օնու նափաք պիլտիրէ՝ պու՝
28 ճիւտամ ի'լլէթի տիր : Վէ էյէր
փարլագ պէնէք՝ եէրինտէ տուրտուպ
տէրիյէ եայըլմատը իսկ , ամմա
սօլմուշ իսկ , պու՝ եանըղըն շիշի
տիր . օլտէմ քեահին օնու փաք
պիլտիրէ , զէրա եանըղըն գապու-
ղու տուր :
29 Վէ պիր էրքէյին եա պիր գա-
րընըն՝ պաշընտա եա սագալընտա
30 ի'լլէթի օլուր իսկ , վէ քեահին ի'լ-
լէթէ պագըպ՝ իշլեթ տէրիտէն տէ-
րին կէօրիւնիւր իսկ , վէ օնտա սա-
րը ինճէ գըլ վար իսկ , օլտէմ
քեահին օնու նափաք պիլտիրէ .
պու պէր նէվ՝ քէլտիր , պաշըն եա
31 սագալընն ճիւտամը տըր : Վէ քեա-
հին պու քէլ ի'լլէթինի կէօրիւր
իսկ քի՝ իշլեթ տէրիտէն տէրին
կէօրիւնմէզ՝ վէ օնտա գարա գըլ
եօգ տուր , օլտէմ քեահին քէլտէն
ի'լլէթէլի օլանը եէտի կիւն գափա-
32 յա : Վէ քեահին եէտինճի կիւն-
տէ ի'լլէթէ պագտրգտա , իշ-
լեթ քէլ եայըլմատը՝ վէ օնտա սա-
րը գըլ եօղ իսկ , հէմ քէլ տէ-
րիտէն տէրին կէօրիւնմէզ իսկ ,
33 օլտէմ օ՝ թրաշ օլա , ամմա քէ-
լի թրաշ էթմէյէ . վէ քեահին
քէլտէն ի'լլէթէլի օլանը թէքրարէն
34 եէտի կիւն գափայա : Վէ քեա-
հին եէտինճի կիւնտէ քէլտէն ի'լ-
լէթէլիյէ պագտրգտա , իշլեթ քէլ
տէրիյէ եայըլմատը՝ վէ տէրիտէն
տէրին կէօրիւնմէզ իսկ , օլտէմ
քեահին օնու փաք պիլտիրէ , վէ
օ՝ էսվապլարընը եայգայա , վէ
35 փաք օլա : Ա՛մմա էյէր փաք պիլ-
տիրիլմէսինտէն սօնկրա՝ քէլ տէ-
րիյէ պիր վէճճ իլէ եայըլըր իսկ ,
36 օլտէմ քեահին օնա պագտրգտա ,
իշլեթ քէլ տէրիյէ եայըլմըշ իսկ ,
քեահին ուրիմ սարը գըլ իշիւն
37 պագմասըն . օ նափաք տըր : Ա՛մ-
մա էյէր քէլ բէնկիւտէ տուրտու-
յօր , վէ օնտա գարա գըլ պիթ-
տի իսկ , քէլ սաղալմըշ տըր , օ
փաք տըր . վէ քեահին օնու փաք
պիլտիրէ :
38 Վէ պիր էրքէյին եա գարընըն
թէնէկէրի տէրիսինտէ փարլագ պէ-
նէքէր՝ է՞նէ պէյազ փարլագ
39 պէնէքէրը օլուր իսկ , օլտէմ քեա-
հին պագա , վէ իշլեթ օնլարըն
թէնէկէրինին տէրիսինտէ փարլագ
պէնէքէրը սօլուպ աղարտըլար ի-
սէ , տէրիտէ պիթմիշ չիլ տիր , օ
փաք տըր :
40 Վէ պիր ատըմին պաշընըն սաչը
տիւշմիւշ օլուր իսկ , օ՝ թազ պոչ-
41 ը տըր , փաք տըր : Վէ էյէր եիւ-
զիւ թարաֆընտան պաշընըն սաչը
տիւշմիւշ իսկ , թազլագ տըր , օ
42 փաք տըր : Ա՛մմա էյէր թազտա եա
թազլագտա՝ պիր գըզըլճա ագ ի'լ-
լէթ օլուր իսկ , պու՝ թազընտա եա
թազլաղընտա պիթմիշ ճիւտամ
43 տըր : Վէ քեահին օնա պագտրգ-
տա , իշլեթ օնուն թազընտա եա
թազլաղընտա ի'լլէթին շիշի գը-
զըլճա ագ օլուր տա՝ թէնին տէրիւ-
սինտէ օլան ճիւտամ կիպի կէօ-
44 րիւնիւր իսկ , օլ քիմսէ ճիւտամը
տըր , նափաք տըր . քեահին օնու
էլպէթթէ նափաք պիլտիրէ , օ-
նուն ի'լլէթի պաշընտա տըր :
45 Վէ ի'լլէթ սահիպի ճիւտամը
քիմսէնին էսվապը էրթըգ օլա ,
վէ պաշը չըփլագ օլա , վէ ՚ստու-
տագլարը էօրթիւլմիւշ օլա , վէ՝
Է՚նափաք՝ նափաք իմ չաղըրա :
46 Ի'լլէթին օնտա ճիւմլէ օլտուղու
կիւնլէրտէ նափաք սայըլա . օ՝ նա-
փաք տըր , եալընըզ օթուրա .
ումէսքեանը օտտուտան տիշարը օ-
լա :
47 Վէ օլ էսվապ քի՝ օնտա ճիւ-
տամ ի'լլէթի օլուր , եիւն էսվա-
պը օլսուն քէթէն էսվապը օլ-
48 սուն . Լա մէշթիւտտէ եա ար-
ղաճտա քէթէնտէն օլսուն եիւն-
տէն օլսուն՝ եա տէրիտէ եա տէ-

ղ. Լևզկ. իէ. 17 , 22 : Մէք. է. 7 : Ե. Ողբ. է. 15 :

ը. Ելնու. է. 2 : ժէ. 14 : է. Ելագ. է. 3 : ժէ. 5 : Ք. Մն. իԿ. 21 : Ղ՚ա. ժէ. 13 :

Digitized by Google

Թ.Ի.Ղ.
1880։
—

49 բիտէն եափըլմըշ Հէր շէյտե, եա՛ նի էյէր էսվապտա եա տէրիտէ՝ կէրէք մէշէիւտտէ կէրէք արդաճտա եա տէրիտէն Հէր կ՚ըօնէ շէյտե եէշիլճէ եա գըզըլճա ի՛լլէթ օլուր իսե, ճիւտամ ի՛լլէթի տիր, վէ
50 քահանէե կէօսթէրիլէ։ Վ՚է քահանին ի՛լլէթե պագըպ՝ ի՛լլէթլի շէ-
51 յի եէտի կիւն գափայա։ Վ՚է եէտինճի կիւնտե ի՛լլէթի կէօրիւր իսե քի՝ էսվապտա կէրէք մէշէիւտտէ կէրէք արդաճտա եա տէրիտէ եա գուլլանըլմադա տէրիտէն եա-
փըլմըշ Հէր շէյտե ի՛լլէթ եայըլ-
Ի Գ.ԺԴ.ԱԱ. մըշ տըր, պու ի՛լլէթ [1]ազըզն ճիւ-
52 տամ օլուպ՝ նափաք տըր։ Իմտի օլ էսվապը կէրէք մէշէիւտիւ կէ-
րէք արդաճը եիւնտէ օլսուն եա քէթէնտե օլսուն եա տէրիտէն Հէր կ՚ըօնէ շէյլի՝ քի օնտա պու ի՛լլէթ օլա, օնու եագա. զիրա ազըզն ճիւտամ տըր, ափէշտե եագըլա։
53 Վ՚է էյէր քահանին կէօրիւր իսե քի՝ իշթե ի՛լլէթ էսվապտա՝ կէրէք մէշէիւտտէ՝ կէրէք արդաճտա՝ եա Հէր կէօնա տէրի գափընտա եա-
54 յըլմատը, օլտէմ քահանին էմր է-
տե քի՝ ի՛լլէթին օլտուղու շէյի եայգայալար. վէ օնու թէքբար եէ-
55 տի կիւն գափայա։ Վ՚է ի՛լլէթին օլ-
տուղու շէյ եայգանտըգտան սօնկ-
րա, քահանին կէօրիւր իսե քի՝ իշթե ի՛լլէթ բէնկինի տէյիշէիրմէյիս՝ ի՛լլէթ եայըլմամըշ իսե տե, օ՝ նափաք տըր. օնու ափէշէ եագա-
սըն. թէբսինտե եա եիւզիւնտե
56 չիւրիւտիճիւ վար։ Վ՚է էյէր քահանին կէօրիւր իսե քի՝ իշթե եայ-գանտըգտան սօնկրա՝ ի՛լլէթ սօլ-մուշտուր, օլտէմ օնու էսվապ-տան եա տէրիտէն՝ եա մէշէիւտ-
57 տէն եա արդաճտան՝ եըրթա։ Վ՚է էյէր էսվապտա՝ կէրէք մէշէիւտ-տէ կէրէք արդաճտա՝ եա Հէր կէօ-նէ տէրի գափընտա թէքբար զու-Հուր էտէր իսե, պու՝ պիր պիթմիշ ճէ[2]փամ տըր. իսթիւնտե ի՛լլէ-թի օլան շէյի ափէշէ եագասըն։
58 Վ՚է օլ էսվապ եա մէշէիւտ եա արդաճ՝ եա ճիւմլէ տէրիտէն գապ քի՝ օնու սէն եայգատըգտան սօնկ-րա օնտան ի՛լլէթ կիթմիշ տիր, թէքբար եայգանա, վէ փաք օ-
59 լուր։ Կիւն եա քէթէն էսվապըն-

տա՝ կէրէք մէշէիւտտէ կէրէք արդաճտա եա տէրիտէն Հէր կէօնէ գապտա ճիւտամ ի՛լլէթինին շէ-րիա՛թի պու տուր, օնու փաք՝ եա օնու նափաք պիլտիրմէք իշլիւն։

Թ.Ի.Ղ.
1880։
—

ՊԸՊ ԺԴ

Ա՛իւտամ ի՛լլէթի օլան քիմսէյի փաքլէմէ-նին այն ու ա՛տէթլէրի վէ գուրպանլարը։ 3 Պիր եվտե օլան ճիւտամ ի՛լլէթինին նի-շանլարը. 48 Կ՚ուի փաքլէմէնին ուսուլու։

1 Վ՚է Պապպ Մովսէսե սէօյլէյիպ
2 տէտի քի՝ Ա՛իւտամլըներն փաքլէնէճէյի կիւնտե՝ շէրիա՛թի պու տուր. Ո՝ քահանէ կէօ-
3 թիւրիւլէ. Վ՚է քահանին օրտու-տան տիշարը չըգա, վէ քահանին պագա, վէ իշթէ ճիւտամլըներն՝ ճիւտամ ի՛լլէթի սաղալտը իսե,
4 օլտէմ քահանին էմր էտէ քի՝ փաք-լէնէճէք քիմսե իշլիւն իքի տիրի փաք գուշ վէ [3]էրզ աղաճը վէ
5 [4]իքի գաթլու գըրմըզ Հէմ [5]զուշ-Ֆա ալա։ Ը՚նտէն քահանին էմր էտէ քի՝ գուշուն պիրինի պիր թօփրագ գապտա թաղէ սու իւզէ-
6 րինտե պօղազլայա։ Տիրի գուշու իսե՝ կէրէք օնու կէրէք էրզ աղա-ճընը վէ իքի գաթլու գըրմըզը վէ զուֆայը ալըպ՝ օնլարը տիրի գուշ իլէ թաղէ սույուն իւզէրինտե պօ-ղազլանմըշ գուշուն գանընա պա-
7 թըրա։ Վ՚է ճիւտամտան փաք-լէնէճէք քիմսէնին իւզէրինէ [6]եէ-տի քէբրէ Ղսէրփէ, վէ օնու փաք-լէյէ. վէ տիրի գուշու սահրայա
8 տօղրու սա՛լը վէրէ։ Ը՚նտէն փաք-լէնէճէք քիմսե էֆալալարընը եայ-գայա, վէ պիլճիւմլէ գըլընը թը-րաշ էտէ, վէ [7]սու իլէ եայգա-նա, վէ փաք օլա. անտէն սօնկ-րա օրտույա կիրիպ՝ [8]չատրըրընդեն տիշարըսընտա եէտի կիւն տուրա։
9 Վ՚է վագի՛ օլա քի՝ եէտինճի կիւն-տե ճիւմլէ գըլընը թրաշ էտե, պաշընը վէ սագալընը վէ գաշլա-րընը եա՛նի ճիւմլէ գըլընը թրաշ էտե. անտէն էսվապլարընը եայ-գայա, վէ թէնինի սու իլէ եայ-գայա, վէ փաք օլա։
10 Վ՚է սէքիզինճի կիւնտե [9]իքի ա՛յըպսըզ էրքէք գուզու՝ վէ պիր եըլըգ պիր ա՛յըպսըզ տիշի գու-

Ա. Ի՛. Ղ.
1880։
—

[1] Մատ. Ը. 2, 4։ Մար. Ա. 40, 44։ Ղու. Ե. 12, 14։ Ժէ. 14։
[2] Ծննդ. Ժէ. 6։
[3] Ծննդ. Ժ. 19։
[4] Սաղ. ծա. 7։
[5] Ելբ. Թ. 13։
[6] Ե. 10, 14։ Ղ Ելբ. Թ. 13։
[7] Պ. Ժէ. 6։
[8] Պ. Ժա. 25։
[9] Ծննդ. Ժէ. 12։ Մատ. Ը. 4։ Մար. Ա. 44։ Ղու. Ե. 14։

Digitized by Google

զու՝ հէմ ՝էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղուուլմուշ իւչ ի՝ուշիւր սիմիտ ունու՚՚ վէ պիր թաս եաղ
11 ալա ։ վ֊է փաքլէնէճէք քիմսէյի պունլար իլէ ՚ապպլն Հուզուրունա ճէմաա՚թ չատրըրընն գափուսունտա
12 տուրտուրա ։ վ֊է քահինն երքէք գուզունուն պիրիսինի ալըպ՝ օնու ՚սուչ գուրպանը իչիւն եաղըն թասը իլէ սունա , վէ օնլարը ՚ապպլն Հուզուրունտա ՝սալամա փէշքէշի
13 քէշլի սալըայա ։ վ֊է գուզուլու՝ ՚կիւնահ գուրպանընը՝ վէ պիւթիւն եանմայը պօղազլատըղը մահալտէ՝ ա՚զիզ մահալտէ պօղազլայա . զիբա սուչ գուրպանը՝ ՝կիւնահ գուրպանը կիւպի քահինին տիր . ՝պու՝
14 ա՚զիզլէր ա՚զիզի տիր ։ վ֊է քահինն սուչ գուրպանընըն գանընտան ալա ; վէ քահին փաքլէնէճէք քիմսէնին ՝սաղ գուլաղընըն եումշաղը իւզէրինէ վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէրինէ հէմ սաղ ա֊յաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ
15 գօյա ։ վ֊է քահինն թաստան եաղը ալա , վէ քահինին սօլ ավուճունտա
16 ճունա տէօքէ ։ վ֊է քահինն սաղ փարմաղընը՝ սօլ ավուճունտա օլան եաղա պաթըրա , վէ եաղտան՝ փարմաղը իլէ ՚ապպլն Հուզուրուն
17 նա եէտի քէրրէ սէրփէ ։ ՚Ընտէն քահինն՝ ավուճունտա գալան եաղտան փաքլէնէճէք քիմսէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղը իւզէրինէ վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէրինէ հէմ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ սուչ գուրպա֊
18 նընըն գանը իւսթիւնէ գօյա ։ վ֊է քահինն քէնտի ավուճունտա օլան գալան եաղը՝ փաքլէնէճէք քիմսէնին պաշը իւզէրինէ գօյա . վէ քահինն ՚օնտան էօթիւրիւ ՚ապպլն Հուզուրունտա քէֆարէթ է֊
19 տէ ։ վ֊է քահինն ՝կիւնահ գուրպանընը էյլէյէ , վէ նափաքլէնիլինտէն փաքլէնէճէք քիմսէտէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ . անտէն սօնկրա պիւթիւն եանմայը պօղազ֊
20 լայա ։ վ֊է քահինն պիւթիւն եանմայը վէ էքմէք փէշքէշինի մէզպահտա սունա . վէ քահինն օնտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ , վէ փաք օլա ։
21 վ֊է ՝էյէր ֆագիր օլուպ՝ պունա էլի եէթմէզ իսէ , օլտէմ օնտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք իչիւն՝ սալամա փէշքէշի տէյիւ սուչ գուրպանը պիր գուզու՝ վէ էքմէք փէշքէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուուլմուշ պիր ի՝ուշիւր սիմիտ ունու վէ
22 պիր թաս եաղ ալա , հէմ ՝իքի գուտրու եա իքի կէօյէրճին եավրուլարը՝ հէր նէյէ էլի եէթէր իսէ , քի պիրի կիւնահ գուրպանը վէ օ
23 պիրի պիւթիւն եանմա օլա ։ վ֊է օնլարը՝ փաքլէնմէսի իչիւն՝ ՚նէքիզինճի կիւնտէ ճէմաա՚թ չատրըրընն գափուսունտա ՚ապպլն Հուզուրունտա սալամա փէշքէշի սալըայա ։
24 զուրունա քահինէ կէթիրէ ։ վ֊է ՚քահին սուչ գուրպանը գուզուլյու վէ թասըն եաղընը ալըպ՝ քահին օնլարը ՚ապպլն Հուզուրունտա սալամա փէշքէշի սալըայա ։
25 ՚Ընտէն սուչ գուրպանը գուզուլյու պօղազլայա , վէ ՚՚քահին սուչ գուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ փաքլէնէճէք քիմսէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղը իւզէրինէ վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէրինէ հէմ սաղ այաղընըն պաշ
26 փարմաղը իւզէրինէ գօյա ։ վ֊է քահինն եաղտան՝ քէնտինին սօլ է֊
27 լինին ավուճունա տէօքէ ։ վ֊է քահին սաղ փարմաղը իլէ՝ սօլ ավուճունտա օլան եաղտան ՚ապպլն Հուզուրունտա եէտի քէրրէ
28 սէրփէ ։ վ֊է քահին ավուճունտա օլան եաղտան փաքլէնէճէք քիմսէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղը իւզէրինէ վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէրինէ հէմ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ՝ սուչ գուրպանընըն գանը օլան մա֊
29 հալին իւսթիւնէ գօյա ։ վ֊է քահին քէնտի ավուճունտա օլան գալան եաղը՝ փաքլէնէճէք քիմսէնին պաշը իւզէրինէ ՚ապպլն Հուզուրունտա օնտան էօթիւրիւ քէֆարէթ
30 էթմէք իչիւն գօյա ։ վ֊է էլի եէթտիյի նէ իսէ , ՚գումրուլարտան եա կէօյէրճին եավրուլարընտան պիրի֊
31 նի . էլինին եէթտիյի նէ իսէ , պիրինի կիւնահ գուրպանը իչիւն վէ օ պիրինի պիւթիւն եանմա իչիւն՝ էքմէք փէշքէշի իլէ պէրապէր սունա . վէ քահին փաքլէնէճէք քիմսէտէն էօթիւրիւ ՚ապ֊

պըն հաւզուրունտա քէֆարէթ է-
32 տե ։ Ա֗իւտամ ի՛լլէթի օլուպ՝ քէնտի ՚փաքլէնմէսինէ էլի եէթ-
մէյէնին չէրիա՛թի պու տուր ։
33 Ա֗ է Լ՚ապպ Ա՛ովսէս վէ Ը֗հա-
34 րոնա սէօյլէյիպ տէտի . Պէնիմ սի-
զէ միւլք իչիւն վէրէճէյիմ Ղ֗ա-
նան տիյարընա կիրտիյինիզտէ , վէ
պէն միւլքիւնիւզ օլան տիյարտա
պիր էվէ ճիւտամ ի՛լլէթի սալտը-
35 ղմտա , օլտէմ էվինն սահիպի կէ-
լէ , վէ քեահինէ խապէր վէրիպ՝
տէյէ . Պանա՝ ՚էլիմտէ ի՛լլէթ
36 վար կիպի կէօրիւնիյօր ։ Իմտի
քեահին էմր էտէ քի՝ քեահին ի՛լ-
լէթի կէօրմէյէ կէլմէզտէն էվվէլ՝
էվի պօշատալար , թա քի էվտէ
օլան շէյլէրտէն հիչ պիրի փիսէյէն-
մէյէ . վէ պունտան սօնկրա քեա-
37 հին էվի կէօրմէյէ վարա ։ Ա֗ է ի՛լ-
լէթէ պագտրգտա , իշլէթ ի՛լլէթ
էվին տիվարլարընտա եէշիլճէ եա
գրզըլճա չուգուրլար իսէ , վէ օն-
լար տիվարըն եիւզիւնտէն տէրին
38կէօրիւնիւր իսէ , օլտէմ քեահին
էվտէն՝ էվնն գափուսունա չօգա .
39վ էվի եէտի կիւն գափայա ։ Ա֗ է
էէտինճի կիւնտէ՝ քեահին տէօնիւպ
պագա , վէ իշլէթ ի՛լլէթ էվինն տի-
40վարընտա եայըլտը իսէ , օլտէմ
քեահին էմր էտէ քի՝ իւզէրլէրին-
տէ ի՛լլէթ օլան թաշլարը չօգարտա-
լար , վէ օնլարը շէհրտէն տիշարը
պիր նափաք մահալէ աթալար ։
41Ա֗ է էվի իչէրուտէն չէփչէվրէ գա-
զտա . վէ գազտրգլարը թօփրա-
ղը շէհրտէն տիշարը պիր նափաք
42մահալէ տէօքէլէր ։ Ը֗նտէն ղայ-
րի թաշլար ալըպ՝ օլ թաշլարըն
եէրինէ գօյալար , հէմ ղայրի թօփ-
43րագ ալըպ՝ էվի սրվայա ։ Ա֗ է Հ֗-
յէր թաշլարը չգարտրգտան՝ վէ
էվի գազտրգտան սօնկրա՝ վէ օ սը-
վանտրգտան սօնկրա՝ ի՛լլէթ տէօ-
44նիւպ՝ էվտէ ապիթէր իսէ , օլ զէ-
ման քեահին կէլիպ պագտրգտա ,
իշլէթ ի՛լլէթ էվտէ եայըլմըշ ի-
սէ , ՚էվտէ ազըզն ճիւտամ վար .
45օ՝ նափաք տըր ։ Իմտի էվի՝ Խո՞նչ
թաշլարընը վէ օտունլարընը վէ Հ֗-
վին ճիւմլէ օղվա թօփրաղընը եը-
գա , վէ շէհրտէն տիշարը պիր
46նափաք մահալէ չգարա ։ Ա֗ է օլ
էվէ օնուն ճիւմլէ գափանտրզը

կիւնէէրտէ կիրէն՝ ախշամատէք նա-
47փաք օլա ։ Ա֗ է օլ էվտէ եաթան՝ էսվապլարընը եայգայա . հէմ օլ
էվտէ ՚Խոո՛ եէյէն՝ էսվապլարընը
48եայգայա ։ Ը֗մմա էյէր քեահին
հէր հալտէ կէլիպ պագտրգտա ,
իշլէթ էվ սրվանտրգտան սօնկրա՝
ի՛լլէթ էվտէ եայըլմամըշ իսէ , օլ-
տէմ քեահին էվի փաք պիլտիրէ .
49զիրա ի՛լլէթ սաղալմըշ տըր ։ Իմ-
տի էվի փաքլէմէք իչիւն՝ Վ֗քի
գուշ վէ էրզ աղաճը վէ իքի գաթ-
50լու գըրմըզ վէ զուճա ալա ։ Ա֗ է
գուշուն պիրինի՝ պիր թօփրագ
գապտա թազէ սույուն իւզէրինտէ
51պօղաղլայա ։ Ա֗ է էրզ աղաճը իլէ
զուճայը վէ իքի գաթլու գըրմըզը
վէ տիրի գուշու ալըպ՝ օնլարը պօ-
ղազլանմըշ գուշուն գանընա վէ օլ
թազէ սույա պաթըրա , վէ էվէ
52եէտի քէրրէ սէրփէ ։ Ա֗ է էվի՝
գուշուն գանը իլէ վէ օլ թազէ
սու իլէ վէ օլ տիրի գուշ իլէ հէմ
էրզ աղաճը իլէ վէ զուճա իլէ հէմ
իքի գաթլու գըրմըզ իլէ փաքլէ-
53յէ ։ Ը֗նտէն տիրի գուշու չէհրին
տիշարընընտա սահրայա տօղրու
սալը վէրիպ՝ ՚էվտէն էօթիւրիւ
քէֆարէթ էտէ , վէ փաք օլա ։
54Ա֗իւմլէ ճիւտամ ի՛լլէթինին վէ
55 ՚քէլէնն՝ հէմ ՚էսվապ վէ ՚էվ ճիւ-
56տամընըն՝ վէ ՚չնչէնն վէ ուչուզուն
վէ փարլագ պէնէյինն չէրիա՛թի պու
57տուր . ՚Նափաք օլանը կիւնիւնտէ՝
վէ փաք օլանը կիւնիւնտէ ՚էօյ-
րէթմէք իչիւն ճիւտամընն չէրիա՛թի
պու տուր ։

ՊԸՊ ԺԻ

Ը֗տմտե վագի՛ օլան սէյէլան ի՛լլէթինին՝ 13 վէ օնուն փաքլէնմէսինին թա՛րիֆլէրի , 19 Խաբրլարընն սէյէլանը , 28 վէ օնուն փաք-
լէնմէսի ։

1 Ա֗ է Լ՚ապպ Ա՛ովսէսէ վէ Ը֗հա-
2 ՚րոնա սէօյլէյիպ տէտի . Իս-
րայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օն-
լարա տէյին . ՚Պիր քիմսէնին թէ-
նինտէն սէյէլան վագը՝ օլտուգ-
3տա , սէյէլանը նափաք տըր ։ Ա֗ է
սէյէլանընտա նափաքլըյի պու
տուր . կէրէք թէնին սէյէլանը իլէ
ագար իսէ , կէրէք թէնին սէյէլա-
նընտան գափանըը իսէ , նափաքլըյի

Digitized by Google

Գ. Ի. Ի. 1490։

4 պու տուր • Աէյէլանը օլանըն՝ իւ-
զերինտէ եաթտըղը հէր տէօղէք
նափաք օլա, վէ հէր հանկը էշնա-
նըն իւզերինտէ օթուրուր իսէ, օ
5 նափաք օլա։ Վ֊է օնուն տէօղէյի-
նէ տօգանան քիմսէ՝ էսվապլարընը
բ պ. ԺԱ. 25։ ԺԷ. 15։ եայգայա, բհէմ սու իլէ եայգանա,
6 վէ ախշամատէք նափաք օլա։ Վ֊է
սէյէլանը օլանըն՝ իւզերինտէ օ-
թուրտուղու էշնաւա օթուրան
քիմսէ էսվապլարընը եայգայա,
հէմ սու իլէ եայգանա, վէ ախշա-
7 մատէք նափաք օլա։ Վ֊է սէյէլան-
լընըն թէնինէ տօգանան՝ էսվապլա-
րընը եայգայա, հէմ սու իլէ եայ-
գանա, վէ ախշամատէք նափաք օ-
8 լա։ Վ֊է սէյէլանը օլան՝ պիր փաք
քիմսէնին իւզերինէ թիւքիւրիւք
իսէ, օլ քիմսէ էսվապլարընը եայ-
գայա, հէմ սու իլէ եայգանա, վէ
9 ախշամատէք նափաք օլա։ Վ֊է
սէյէլանլընըն՝ իւզերինէ պինտիյի
հէր պինիլէհէք շէյ նափաք օլա։
10 Վ֊է օնուն ալէճընտա օլան նէմսէ-
նին պիրինէ հէր տօգանան՝ ախշա-
մատէք նափաք օլա • վէ օնլարը
գալտըրան՝ էսվապլարընը եայգա-
յա, հէմ սու իլէ եայգանա, վէ
11 ախշամատէք նափաք օլա։ Վ֊է
սէյէլանլընըն՝ էլինի սույա պա-
թըրմազտան հէր տօգանտըղը քիմ-
սէ՝ էսվապլարընը եայգայա, հէմ
սու իլէ եայգանա, վէ ախշամա-
12 տէք նափաք օլա։ Վ֊է սէյէ-
լանլընըն տօգանտըղը գթօփրագ
գ. գ. 28։ ԺԱ. 32, 33։ գապ՝ գըրըլա, ամմա հէր աղաճ
գապ՝ սույա պաթըրըլա։
13 Վ֊է սէյէլանը օլան՝ սէյէլանըն-
դ խա • 28։ պ • ԺԲ • 8։ տան փաքլէնտիյինտէ, գփաքլէն-
մէսի իչինէ քէնտինէ նէտի կիւն
սայա • անտէն էսվապլարընը եայ-
գայա, վէ թէնինի թազէ սու իլէ
14 եայգայա, վէ փաք օլա։ Վ֊է սէ-
քիզինճի կիւնտէ քէնտինէ դիքի
է պ. ԺԲ. 22, 23։ գուդրու ևա իքի կէօյէրճին եավ-
րուլարը ալըպ՝ ճէմաա՝թ չատրը-
նըն գափուսունտա Լապպըն հու-
զուրունա վարա, վէ օնլարը քեա-
ե պ. ԺԲ. 30, 31։ 15 հինէ վէրէ։ Վ֊է քահհին Նօնլա-
րըն պիրինի կիւնահ գուրպանը՝
վէ օ պիրինի պիւթիւն եանմա էյ-
զ պ. ԺԲ. 19, 31։ լէյէ, վէ դքահհին օնտան էօթիւ-
րիւ Լապպըն հուզուրունտա սէյէ-
լանը իչինէ քէֆարէթ էտէ։
16 Վ֊է ե պիր քիմսէտէն ճիմա՝ նէֆ-
սի չըգտըղընտա՝ պիւթիւն թէնինի
սու իլէ եայգայա, վէ ախշամա-
17 տէք նափաք օլա։ Վ֊է իւզերին-
տէ ճիմա՝ նէֆսի օլան հէր էսվապ
վէ հէր տէրի՝ սու իլէ եայգանա,
18 վէ ախշամատէք նափաք օլա։ Վ֊է
պիր գարը՝ օնուն իլէ էրքէք ճի-
մա՝ նէֆսի իլէ եաթար իսէ, սու
իլէ եայգանալար, վէ զախշամա-
տէք նափաք օլալար։
19 Վ֊է էպիր գարընըն սէյէլանը օ-
լուպ՝ թէնինտէքի սէյէլան գան
իսէ, եէտի կիւն հայզընտա օլմազ
իլէ, հէր օնա տօգանան՝ ախշամա-
20 տէք նափաք օլա։ Վ֊է հայզընտա
օլտուղուն էսնատէ՝ հէր նէ իւզերի-
նէ եաթար իսէ, օլ շէյ նափաք օլա•
վէ հէր նէ իւզերինտէ օթուրուր ի-
21 սէ, օլ շէյ նափաք օլա։ Վ֊է օնուն
տէօղէյինէ հէր տօգանան՝ էսվապ-
լարընը եայգայա, հէմ սու իլէ եայ-
գանա, վէ ախշամատէք նափաք օ-
22 լա։ Վ֊է օնուն օլ իւզերինէ օ-
թուրտուղու հէր կէօնէ էշնայէ հէր
տօգանան՝ էսվապլարընը եայգայա,
հէմ սու իլէ եայգանա, վէ ախշա-
23 մատէք նափաք օլա։ Վ֊է կէրէք
տէօղէյի իւզերինտէ՝ կէրէք օլ իւս-
թիւնտէ օթուրտուղու գապըն իւ-
զերինճէ օլան նէսնէյէ պէր ֆէմէ
տօգանտըգտա, ախշամատէք նա-
24 փաք օլա։ Վ֊է էհէր պիլէսինճէ է պագ. պ. ի. 18։
պիր վէճհ իլէ քիմսէ եաթար իսէ,
վէ օնուն հայզը օլ քիմսէյէ տօ-
գանըը իսէ, օ՝ եէտի կիւն նափաք
օլա • հէմ հէր իւզերինէ եաթտըղը
եաթաք՝ նափաք օլա։
25 Վ֊է լպիր գարը քի՝ հայզը զե- լ Մատ. ի. 20։ Մար. ե. 25։ Լու. ը. 13։
մանընտա տէյիլ իքէն, գանընըն
սէյէլանը պիր չօգ կիւն ագար իսէ,
եախօտ հայզընտան զևյատէ ագար
իսէ, նափաքլիյի սէյէլանըն ճիւմլէ
կիւնլէրի՝ հայզընըն կիւնլէրի կիպի
26 օլա • օ՝ նափաք տըր։ Աէյէլանը-
նըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝ օնուն հէր
իւզերինտէ եաթտըղը տէօղէք քէն-
տինէ հայզընըն տէօղէյի կիպի օլա•
վէ հէր իւզերինտէ օթուրտուղու
էշնա՝ հայզընըն նափաքլիյի կիպի
27 նափաք օլա։ Վ֊է հէր օնլարա տօ-
գանան՝ նափաք օլա • վէ էսվապ-
լարընը եայգայա, հէմ սու իլէ եայ-
գանա, վէ ախշամատէք նափաք

ը պ. ԽԷ. 5։ Բ Օր • ԻԷ • 10։

ը ա Ծնած • խա • 4։ ե պ. ԺԲ. 2։

Digitized by Google

28 օրա : Վէ Էհյեր սէյէլանընտան
թէմիզլէնիր իսէ , օղ զէման քէնտի-
նէ եէտի կիւն տայա , անտէն ծօնկ-
29 րա փաք օրա : Վէ սէքիզնճի կիւն-
տէ քէնտիսինէ իքի գուսմրու եա
իքի կէօյէրճին եավրուլարը ալըպ՝
օնլարը ՃԷմաա'թի չատրըրնըն գա-
30 փուսունա քեահինէ կէթիրէ : Վէ
քեահին պիրինի կիւնահ գուրպանը՝
վէ օ պիրինի պիւթիւն եանմա էյ-
լէյէ . Հէմ քեահին օնտան էօթիւ-
րիւ Ասպպըն Հուզուրունտա՝ նա-
փաքլիյինին սէյէլանը իչիւն քէֆա-
րէթ էտէ :
31 ՊէօյլէՃէ Իսրայէլ օղուլլարը-
նը նափաքլիքլէրինտէն այրրասը-
նըզ , քի արալարընտա օլան Իչա-
տրըրմը փիսլէմէք իլէ՝ նափաքլիք-
32 լէրի իչիւն էօլմէյէլէր : Իէյէլա-
նը օլանըն՝ վէ շօլ Ճիմա'նէֆսի չը-
գրպ օնուն սէպէպի իլէ նափաք օ-
33 լան քիմսէնին՝ Հէմ Հայզը իլէ
խասթա գարրընը՝ վէ սէյէլանը օ-
լան կէրէք էրքէյին կէրէք գարը-
նըն՝ Հէմ նափաք գարը իլէ եաթան
էրքէյին չէրիա'թի պու տուր :

ՊԸՊ ՀՈՎ

Պու քեահինին՝ Ասագտեսէյէ նիձէ կիրմէյէ վաճիպ օլմուդու , 11 Վէնտսիի իչիւն կիւնահ գուրպանը : 15 Խալց իչիւն կիւնահ գուրպանը : 20 Ասալը վէրիլէձէք քէչի : 29 Սէնէվի քէֆարէթ :

1 Վէ Ա՚Հարոնուն իքի օղուլլարը
Նատապըն Հուզուրունա եագ-
լաշզը էօլտիքլէրինտէ , օնլար
էօլտիքտէն սօնկրա՝ Նատապ Մով-
2 սէս իլէ սէօյլէշտի , վէ Նատապ
Մովսէսէ տէտի . Վարընտաշըն Ա-
Հարոնա սէօյլէ քի՝ Բհէր վագըթտա
ա'զիզ մահալէ՝ փէրտէնին իչէրիսի-
նէ՝ սանտուղուն իլէրինտէ օլան
քէֆարէթին էօնիւնէ կիրմէսին , քի
էօլմէյէ . զէրա քէֆարէթին իլէ-
րինտէ՝ Նպուլրթտա կէօրիւնէճէ-
3 յիմ : Ա՚Հարոն ա'զիզ մահալէ պու-
նուն իլէ Նկիրէ . Հիւնահ գուր-
պանը իչիւն պիր կէնճ պուղա իլէ ,
վէ պիւթիւն եանմա իչիւն պիր գօչ
4 իլէ : Ա՚զիզ Էքէթէն պէզի կէօմ-
լէք կիյէ , վէ թէնի իլէրինտէ քէ-
թէն պէզի տիզլիք օլա , Հէմ քէ-
թէն պէզի գուշագ իլէ գուշանա ,
վէ քէթէն պէզի սարըգ սարընա .
պուննլար՝ ա'զիզ լիսպասլար տրը .
վէ Էթէննինի սու իլէ եայգայա ,
5 անտէն օնլարը կիյէ : Վէ Էհ-
բայէլ օղուլլարընըն ՃԷմաա'թըն-
տան կիւնահ գուրպանը իչիւն քէ-
չիլէբուտէն իքի էրքէճ՝ վէ պիւթիւն
6 եանմա իչիւն պիր գօչ ալա : Վէ
Ա՚Հարոն քէնտինին կիւնահ գուր-
պանը օլան պուղասընը սունա , վէ
Ըքէնտինտէն էօթիւրիւ Հէմ էվինը-
տէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ :
7 Ընտէն իքի էրքէճի ալըպ՝ օնլարը
ՃԷմաա'թի չատրըրընըն գափուսուն-
տա Նատապըն Հուզուրունա թագ-
8 տիմ էտէ : Վէ Ա՚Հարոն՝ իքի էր-
քէճլէրին իւզէրինէ գուրա'լար ա-
թա . գուրա'նըն պիրի Նատապ իչիւն՝
վէ գուրա'նըն օ պիրի աղատ օլուս-
9 նահագ էրքէճ իչիւն օլա : Վէ Ա-
Հարոն՝ օլ իւզէրինէ Նատապըն գու-
րա'սը չըգսն՝ էրքէճի թագրիպ է-
տէ , վէ օնու կիւնահ գուրպանը
10 Էյլէյէ : Վէ օլ էրքէճ քի օնուն
իւզէրինէ ապատ օլունմագ գուրա'-
սը չըգտը՝ օնուն իւզէրինէ քէֆա-
րէթի էտիպ օնու ապատ օլունմադա
չէօլէ սալը վէրմէք իչիւն Նատապըն
էօնիւնէ տիրի թագտիմ էտէ :
11 Ընտէն Ա՚Հարոն քէնտի կիւնահ
գուրպանը պուղասընը սունա , վէ
քէնտինտէն էօթիւրիւ Հէմ էվինը-
տէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ , վէ
քէնտինին կիւնահ գուրպանը պու-
12 ղասընը պօղազլայա : Վէ Նպու-
խուրտանը՝ Նատապըն Հուզուրուն-
տա օլան մէզպահտան ալթէշ քէօզ-
լէրի իլէ տօլու ալա , վէ Նտէօյիւ-
միւշ խօշ գօգուրու պուխուրտան
ավուճլարընը տօլտուրուպ՝ փէր-
13 տէնին իչէրիսինէ կէօթիւրէ : Վէ
Նպուխուրու՝ Նատապըն Հուզու-
րունտա ալթէշին իւզէրինէ գօյա ,
վէ պուխուրուն տուումանը չէհա-
տէթին իւզէրինտէ օլան Նքէֆա-
րէթի գափլայա , քի էօլմէյէ :
14 Ընտէն Նպուղանըն գանընտան ա-
լըպ՝ Նփարմաղը իլէ քէֆարէթին
իւզէրինէ՝ կիւն տօղուսունա տօղ-
րու սէրփէ . Հէմ փարմաղը իլէ
գանտան քէֆարէթին էօնիւնտէ
եէտի քէրրէ սէրփէ :
15 Վէ Նգամըն կիւնահ գուրպանը
օլան էրքէճինի պօղազլայըպ՝ գա-

Ե. Ի. Ն. 1490 :

Ե Նվ. Շ. 20 ; Պ . Ը . 6, 7 ; Ը Պա'գ Պ . Ջ . 14 ; Թհաս . Ի Ը . 11 ; Ը Ա'ն . Ի Ը . 21 ; Նզր . Ջ . 17 ; Նզկ . Ի Ե . 22, 23 :

Ը Պ . Ը . 7 ; Նբր Ի . 27, 28 ; Ը . 2 ; Ը . 7 :

Ի Ա՚Ա . Ի Ը . 20 ; Ա՚Ա . Ի Ե . 4 ; Ա՚Ա . Ի Ը . 13 ; Ա՚Ա . Ի Ը . 8 ; Նզկ . Ի Ի . 23 ; Ի Թհաս . Ի . 3 ; Ժ Ը . 17, 20 ; Նզկ . Ն . 11 ; Ի Ե . 38 ; Հ Ի Ա . 2 ; Յ Ի Ա . 16 ; Շ Ի Ա . 19 ; Ո Ի Ա . 25 ; Ս Ի Ա . 21 ;

Ի Ա՚Ա . Ի Ե . 2 :

Ա՚Ա . Ժ . 1, 2 :

Ի Նվ . Շ . 10 ; Պ . Ի Ի . 27 ; Նբր . Ը . 7 ; Ժ . 19 ;

Ի Նվ . Ի Ե . 23 ; Ը . 38 ; Ը Թհագ . Ը . 10, 11, 13 ; Ր Նբր . Ը . 7, 13, 24, 25 ; Ի Պ . Ր . 3 ; Շ Նվ . Ի Ը . 39, 42, 43 ; Պ . Ջ . 10 ; Նզկ . Ի Ի . 17, 18 ;

Ա՚Ա . Ժ . 1 ; Թհաս . Ժ Ջ . 18, 46 ; Հայաս . Ը . 5 ; Ե Նվ . Շ . 38 ;

Ի Նվ . Շ . 1, 7, 8 ; Թհաս . Ժ Ջ . 7, 18, 46 ; Հայաս . Ը . 3, 4 ;

Ի Նվ . Ի Ե . 21 ;

Ի Պ . Ր . 5 ; Նբր . Ը . 13, 25 ; Ժ . 4 ;

Ը Պ . Ր . 6 :

Յ Նբր . Ը . 17 ; Ե . 2 ; Ը . 7, 28 ;

Digitized by Google

նրանը Ահիեզրին իչէրիսինէ կէօ-
թիւրե · վէ օնուն գանը իլէ՝ պու-
ղանըն գանը իլէ էյլէտիյի կիպի
էյլէյէ , եա՛նի օնու քէֆարէթին
իւղէրինէ վէ քէֆարէթին էօնիւնտէ
16 սէրփե : Վ֊է ՙա՛զիզ մահալտէն էօ-
թիւրիւ՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն նա-
փաքլըխլէրի իչուն վէ օնլարըն ի՛ս-
եանը իչուն վէ ճիւմլէ կիւնահ֊լա-
րը իչուն քէֆարէթ էտէ · նափաք-
լըխլէրի օրթասընտա՝ սրալարըն-
տա տուրան ՀԷմաա՛թ չատրըրն-
տան էօթիւրիւ տախի պէօյլէ էյ-
17 լէյէ : Վ֊է ա՛զիզ մահալտէ քէ-
ֆարէթ էթմէյէ կիրտիյի ղէման ,
քէնտիսինտէն էօթիւրիւ վէ էվին-
տէն էօթիւրիւ Հէմ Իսրայէլին
ճիւմլէ ՀԷմաա՛թընտան էօթիւրիւ
քէֆարէթ էտիպ չըգընճայատէք՝
ՀԷմաա՛թ չատրըրնտա հիչ պիր
18 ատէմ օղմայա : Ընտէն Պապպըն
Հուղուրունտա օլան մէզպահա չը-
գա , վէ ՙօնտան էօթիւրիւ քէֆա-
րէթ էտէ . վէ պուղանըն գանըն-
տան վէ էրքէճին գանընտան ալա ,
վէ մէզպահըն պույնուղլարը իւզէ-
19 րինէ չէփչէվրէ գօյա : Վ֊է գանտան
փարմաղը իլէ եէտի քէրրէ օնուն
իւղէրինէ սէրփէ . վէ օնու Իսրայէլ
օղուլլարընըն նափաքլըխլէրինտէն
թէմիզլէյէ , վէ ՙօնու թագտիս
էյլէյէ :
20 Իմտի ա՛զիզ մահալէն վէ ճէ-
մաա՛թ չատրըրընըն Հէմ մէզպա-
հրըն ՙքէֆարէթինի թէքմիլ էթ-
տիքտէ , տիրի էրքէճի թագրիպ
21 էտէ : Վ֊է Ընհարոն իքի էլլէրինի
տիրի էրքէճին պաշը իւղէրինէ գօ-
յա , վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
ճիւմլէ ևարամազըգլարընը վէ
ճիւմլէ օնլարըն ի՛սեանընը ճիւմ-
լէ կիւնահ֊լարը իլէ՝ օնուն իւզէ-
րինտէ իգրար էտէ . վէ ՙօնլարը
էրքէճին պաշընա գօյուպ պիր միւ-
նասիպ քիմսէ եէտի իլէ չէօլէ
22 կէօնտէրէ : Վ֊է էրքէճ ՙօնլարըն
ևարամազըգլարընը քէնտինին իւ-
զէրինտէ պիր պէյապան եէրէ կէօ-
թիւրե . վէ էրքէճի չէօլտէ սալը
վէրէ :
23 Ընտէն Ընհարոն ճէմաա՛թ չա-
տրըրնա կիրէ , վէ ՙա՛զիզ մահա-
լէ կիրտիյինտէ՝ կիյոտիյի քէրթէն
պէզի լիպասլարընտան սօյունա ,
24 վէ օնլարը օթատա պրաղա : Վ֊է
Թէնինի ա՛զիզ մահալտէ սու իլէ
եայգայա , վէ էսվապլարընը կիյի-
նէ . անտէն Ի֊չըգըպ՝ քէնտի պիւ-
թիւն եանմասընը վէ գավմըն պիւ-
թիւն եանմասընը էյլէյէ , վէ քէն-
տինտէն էօթիւրիւ Հէմ գավմտան
25 էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ : Վ֊է
ՙկիւնահ գուրպանընըն եաղընը
մէզպահտա եագա :
26 Վ֊է էրքէճի ազատ օղունմագ ի-
չիւն կէօթիւրէն քիմսէ՝ էս՛վապ-
լարընը եայգայա , Հէմ ՙԹէնինի
սու իլէ եայգայա , վէ անտէն սօնկ-
րա օրտույա կիրէ :
27 Վ֊է Ի֊օլ կիւնահ գուրպանը օլան
պուղայը վէ կիւնահ գուրպանը օ-
լան էրքէճի՝ քի օնլարըն գանը
քէֆարէթ էթմէք իչիւն ա՛զիզ մա-
հալէ կէօթիւրիւլտիւ՝ օնլարը օր-
տուտան տիշարը չըգարա , վէ օն-
լարըն տէրիսինի վէ էթլէրինի Հէմ
28 Թէղէյինի աթէչէ եագալար : Վ֊է
օնլարը եագան քիմսէ՝ էս՛վապլա-
րընը եայգայա , Հէմ Թէնինի սու
իլէ եայգայա , վէ անտէն սօնկրա
29 օրտույա կիրէ :
Վ֊է պու սիզէ էպէտի գանուն
օլա քի՝ ՙեէտինճի այտա այըն օ-
նունճու կի՛նհնտէ ճանլարընըզը
ճէֆալանտրըսընըզ , վէ Հիչ իչ
իչէմէյէսինիզ , կերէք եէրլի քիմ-
սէ կէրէք արանըզտա միւսաֆիր օ-
30 ևան եապանճը : Օ֊իրա ՙԼահիյն
ՙսիզի փաքէմէք իչիւն՝ սիզտէն էօ-
թիւրիւ պու կիւնտէ քէֆարէթ է-
տէճէք , քի ճիւմլէ կիւնահ֊լարը-
նըզտան Ընտպպըն Հուղուրունտա
31 փաք օլասընըզ : Օ ՙսիզէ ըահաթ
շաբաթը օլա , վէ էպէտի գանուն
իւղէրէ ճանլարընըզա ճէֆա էտէ-
32 սինիզ : Վ֊է պապասը ևէրինտէ
քահինլիք էթմէք իչիւն ՙմեսՀ օ-
լունան վէ ՙնասպ օլունան քահ-
Հին՝ օ՛ քէֆարէթ էտէ , վէ ՙքէթէն
պէզի լիպասլարընը՝ ա՛զիզ լիպաս-
լարը օ՛ կիյէ · Վ֊է ՙա՛զիզ Պագ-
տէսէնին քէֆարէթինի էտէ , Հէմ
ճէմաա՛թ չատրըրընըն վէ մէզպահըն
քէֆարէթինի էտէ · վէ քահինլէրտէն
էօթիւրիւ Հէմ ճէմաա՛թըն
ճիւմլէ գավմընտան էօթիւրիւ քէ-
34 ֆարէթ էտէ : Վ֊է ՙպու սիզէ՝
ՙերլտա պիր քէրրէ Իսրայէլ օ-

Digitized by Google

զուլլարընտան էօթիւրիւ ճիւմլէ կիւնահլարը իչիւն քէֆարէթի էթմէյէ էպէտի գանուն օլա . վէ օ՝ Թապպըն Աւմսէս էմր էյլէտիյի կիպի էյլէտի :

ԺԶ ԺԱ՝

Ա՛իմլէ գուրպանլարըն՝ չատրըն փափաս սունանտ Թապպա սունուլմագ կերէք օլսունլար : 7 Ը էյթանլարա գուրպանլար սունուլմամագ կերէք օլսունլար : 10 Կանըն՝ 15 վէ քէնարինտէն էօչէն եա ճանավարտան փարէ-լէնէն հայվանըն գանը եկնիլմէմէք կերէք չսունլար :

1 Վ է Թապպ Աւմսէս սէօյլէյիպ
2 ՝տէտի . Ընհարունա վէ օնուն օղուլլարընա վէ ճիւմլէ Իսրայել օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա տէյտիսին քի՝ Թապպըն էմր էյլէյիպ սէօյլէտիյի սէօզ պու տուր .
3 Իսրայել էվինտէն հէր քիմ՝ օր-տուտա ՚սրղըր եա գօյուն եա քէչի պօղազլար իսէ եախօտ օրտուտան
4 տիշլարը պօղազլար իսէ , վէ օնու ՚ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսուն-նա Թապպա գուրպան սունմագ իչիւն Թապպըն չատրըր էօնիւնէ կէօթիւրմէզ իսէ , օլ ատէմ գան սայըլա . օ՝ գան տէօքմիւշ տիւր .
5 վէ օլ ատէմ քէնտի ՚գամլընըն ա-Իսրայել օղուլլարը՝ ՚աչըգ սահ-բատա պօղազլամագատա օլտուգլա-րը գուրպանլարընը կէթիրէլէր . եա՛նի օնլարը Թապպա ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսունա քեսհինէ կէթիրէլէր , վէ օնլարը Թապպա սէլամէթ գուրպանլարը իչիւն պօ-
6 ղազլայալար : Վ է քեսհին գանը ճէմաա՛թ չատրըրընըն գափուսուն-տա Թապպըն մէղպահը իւզէրինէ Իսէրփէ , վէ ՚ռեաղը Թապպա խօշ
7 գօգու իչիւն եագա : Վ է արթըգ գուրպանլարընը չօղ արտըրընճա ՚վէրըլ զինա էթտիքլէրի ՚ճինէ-րէ պօղազլամայալար . պու օնլարա տէվրլէրինճէ էսէտի գանուն օլա :
8 ՚ճէմ օնլարա տէյէսին . Իսրայէլ էվինտէն եա արանրզտա միւսաֆիր օլան եապանճըլարտան պիր ատէմ ՚պիւթիւն եանմա եա գուրպան
9 սունար իսէ , վէ օնու ՚Թապպա սունմադա՝ Ճէմաա՛Թ չատրըրընըն գափուսուն եա կէթիրմէզ իսէ , օլ ատէմ գավմընտան հէլաք օլունա :
10 Վ է Իսրայէլ էվինտէն եա ա-րանրզտա միւսաֆիր օլան եապան-ճըլարտան պիր ատէմ՝ պիր կէօնա գան եէր իսէ , գանը օլ եէյէն ա-տէմին իւզէրինէ Լեիւզիւմիւ տի-քիպ՝ օնու գավմընըն արասընտան
11 հէլաք էտէճէյիմ : ՚Օլիրա թէնին ճանը գանատա տրը . վէ պէն օնու սիզէ մէզպահլըն իւզէրինէ ՚ճանլա-րընըզտան էօթիւրիւ քէֆարէթի էթմէք իչիւն վէթտիմ , չիւնքի ՚ճա-նա քէֆարէթ էտէն՝ գան տրը :
12 Ընտէն էօթիւրիւ Իսրայէլ օղուլ-լարընա տէտիմ քի՝ Ա՛իզտէն հիչ պիր քիմսէ գան եէմէսին . արա-նըզտա միւսաֆիր օլան եապանճը
13 տախի գան եէմէսին : Վ է Իս-րայէլ օղուլլարընտան եա արանրզ-տա միւսաֆիր օլան եապանճըլար-տան պիր քիմսէ՝ ՚հէնիր հայվան եա գուշ շիքեարը սվլատըգտա , օնուն ՚գանընը տէօքէ , վէ օնու ՚Թօփ-
14 ագ իլէ էօրթէ : Օ՚իրա ՚հէր թէ-նին ճանը՝ օնուն գանը օլուպ՝ ճա-նը իլէ պէրապէր տիր . խմտի Իս-րայէլ օղուլլարընա տէտիմ քի՝ ՚Ըիչ պիր թէնին գանընը եէմէյէ-սինիզ . զիրա հէր թէնին ճանը՝ օ-նուն գանը տրը . հէր օնու եէյէն հէլաք օլունա :
15 Վ է ՚ևերլիլէրտէն եա եապան-ճըլարտան՝ հէր քիմ քի լէշ եա ճանավարպան փարէլէնմիշ եէր իս-սէ , ՚Էսվապլարընը եայգայա , հէմ ՚սու ՚լէ եայգանա , վէ ախշամա-տէք նափաք օլա , անտէն փաք օ-
16 լա . Ըմմա էյէր եայգամազ իսէ , հէմ թէնինի եումազ իսէ , օլ զէ-ման ՚ևաբամազլըզընը չէքէ :

ԺԶ ԺՀ

փուԹփէրէսէ փիլէթէլէրին էթտիքլէրի փա-սիա ա՛մէլլէրին եասագ օլտուղուս : 6 Ը էչի՝ օլմայան թէղլիճ : 19 Մէքքուհ չէհվէթլէր :

1 Վ է Թապպ Աւմսէս սէօյլէյիպ
2 ՝տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա տէյտիսին քի՝ ՚Ընլանհրզը Նհովա պէն իմ :
3 ՚Օլ սաքին իտիյինիզ Աւրսըր տի-յարընըն ա՛մէլինէ կէօրէ էթմէյէ-սինիզ . վէ պէն սիզի կէօթիւրէճէ-յիմ ՚Կանան տիյարընըն ա՛մէլինէ

կէօթէ էթմէյէսինիզ , հէմ օնլա-
րըն գանունլարը իւզրէ եիւրիւմէ-
4 յէսինիզ : Էհիւթմէլերիմի իճրա է-
տիպ՝ գանունլարըմը սագլայասը-
նըզ , քի օնլար իւզրէ եիւրիւյէսի-
նիզ . Ընշահընըզ Ղապպ պէն իմ :
5 Ղմմոի գանունլարըմը վէ հիւթմէ-
բիմի սագլայասընըզ , քի Ժօնլարը
իճրա էտէն ատէմ՝ օնլար իւէ ա-
շայաճագ տրը . Ղապպ պէն իմ :
6 Ժիչ պիր քիմսէ Թէնի մէգա-
մընտա օլան խըսրմընա՝ օնոն ա՝-
րընը աչմագ իչէուն եագլաշմայա .
7 Ղապպ պէն իմ : Էվէնտի պա-
պանըն ա՝րընը եա անանըն ա՝-
րընը աչմայասըն . օ սէնին անան
տրը , օնուն ա՝րընը աչմայասըն :
8 Ըվէնտի պապանըն գարըսընըն
ա՝րընը աչմայասըն . սէնին պա-
9 պանըն ա՝րը տրը : Ըվէնտի պա-
պանըն գըզը եա անանըն գըզը օ-
լան գըզ գարընտաշընըն ա՝րընը՝
կերէք էվտէ տօղմուշ կերէք Թաշ-
բատա տօղմուշ օլսուն՝ օնլարըն
10 ա՝րընը աչմայասըն : Ղվէնտի օղլուն
գըզընըն եա գըզըն գըզընըն ա՝րընը՝
օնլարըն ա՝րընը աչմայասըն . զիրա
օնլարըն ա՝րը սէնին նոմռատան
11 տուր : Պապանըն գարըսը գըզընըն
ա՝րընը՝ պապանտան տօղուպ սէնին
գըզգարընտաշըն օլմագ իւէ օնուն
12 ա՝րընը աչմայասըն : Ժվէնտի պա-
պանըն գըզ գարընտաշընըն ա՝րընը
աչմայասըն . օ՝ սէնին պապանըն
13 եագըն խըսրմը տրը . Ընանըն գըզ
գարընտաշընըն ա՝րընը աչմայասըն .
զիրա անանըն եագըն խըսրմը տրը :
14 Ըվէնտի պապանըն գարընտաշընըն
ա՝րընը աչմայասըն , գարըսընա
եագլաշմայասըն . օ սէնին ա՝մուճան
15 գարըսը տրը : Ղվէնին կէլինինին
ա՝րընը աչմայասըն . օղլունուն գա-
րըսը տրը , օնուն ա՝րընը աչմայա-
16 սըն : Ըգարընտաշըն գարըսընըն
ա՝րընը աչմայասըն . սէնին գա-
17 րընտաշընըն ա՝րը տրը : Ժգիր
գարընըն՝ հէմ օնուն գըզընըն
ա՝րընը աչմայասըն . օնուն օղ-
լու գըզընըն եա գըզը գըզընըն ա՝-
րընը աչմագ իչէուն ալմայասըն .
օնլար օնուն եագըն խըսրմը տրը .
18 պու՝ ֆիւճիւր տիւր : Վէ պիր
գարըյը՝ գըզ գարընտաշը իւզէրինէ
ալմայասըն , քի Ըտահա սաղ իքէն՝
օպիրինին ա՝րընը աչմագ իւէ օնու
միւքէտտեր էթմէյէսին :
19 Վէ Ընափաքլէյի էսնասընտա
այրըլմըշ գարըյա՝ ա՝րընը աչմագա
20 եագլաշմայասըն : Վէ Ժճիմա՝ իւ-
չիւն քէնտի գօնչուունուն գարըսը իւ-
լէ եաթմայասըն , չէօյլէ քի օնուն
21 իւլէ նափաքլէնէսին : Ղիւրրի-
յէթինտէն Վողը իչէն Ըոլնէշ-
պէն կէչիրմէյէ վէրմէյէսին , վէ
Ընլահընըն իսմինէ մուրտարլամա-
22 յասըն . Ղապպ պէն իմ : Վէ
Ժէրքէք իւէ՝ գարը իւէ եաթար կի՝պի
եաթմայասըն . պու՝ իքրահիմ էթ
23 տիր : Վէ Ըհիչ պիր հայվան՝ իւէ
եաթմա , չէօյլէ քի օնուն իւէ Ըա-
փաքլէնէսին . վէ պիր գարը հայ-
վան էօնիւնտէ տուրսա՝ օնուն իւ-
լէ չիֆթիլէշմէսին . պու՝ Ըխապիս-
լէք տիր :
24 Ոպունլարըն հիչ պիրի իւէ նա-
փաքլէնմէյէսինիզ . Ըզիրա ճիւմլէ
պունլար իւէ՝ էօնիւնիւզտէն գօվա-
ճաղըմ Թայիֆէլէր նափաքլէնտի-
25 լէր : Վէ օ Ոտիյար նափաքլէնմէք
իւէ , պէն Ընաբամազլըղընը օնուն
իւզերինէ սալաճաղըմ , վէ օ տի-
յար՝ սաքինլէրինի Ոգուսաճագ
26 տրը : Ոէմմոի սիզ գանունլարըմը
վէ հիւթմէյէրիմի հըֆզ էտիպ՝ պու
մէքրուհլուգլարտան հիչ պիրինի
էթմէյէսինիզ՝ կէրէք եէրլի կէ-
րէք արանըզտա միւսաֆիր օլան
27 եագանճը : Ղիրա սիզտէն էվվէլ
օլան օղ տիյարըն ատէմլէրի ճիւմ-
լէ պու մէքրուհլուգլարը էթտի-
լէր , վէ օղ տիյար նափաքլէնտի :
28 Վէ օղ Ըտիյար՝ օնու նափաքլէնտի-
յինիզտէ՝ սիզտէն էվվէլ օլան Թա-
յիֆէլէրի գուսսուղու կիպի սիզի
29 տէ գուսմայա : Ղիրա հէր քիմ
քի՝ պու մէքրուհլուգլարտան պի-
րինի էտէր իսէ , հէման օղ էտէն
քիմսէլէր քէնտիլէրին գամմը ա-
30 րասընտան հէլաք օլունալար : Իմ-
տի Թէնպիհլէրիմի հըֆզ էտէսի-
նիզ , քի Ոսիզտէն էվվէլ իչլէնէն
մէքրուհ այրընլարտան պէրիներ էթ-
մէյէսինիզ , վէ օնլար իւէ Ընափաք-
լէնմէյէսինիզ . Ընլահընըզ Ղապպ
պէն իմ :

ՊԸՊ ԺԹ

Պա՛զը գանունլարըն Թէքրարլանմասը :

Digitized by Google

1 Ա Է Բապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէ՛յիպ
2 ՝տէտի. Իսրայէլ օղուլլարընդն
ճիւմլէ ճէմաա՛Թընաա սէօյլէ՛յիպ՝
օնլարա տէյսէն. ՚Ը՛զիզլեր օ-
լուն, զիրա պէն Ը՛լահընըզ Եհո-
վա ա՛զիզ իմ:
3 Բ՛էլեր քէս՝ անասընտան վէ պա-
պասընտան գօրգուսուն, վէ Ծշա-
բաթլարըմը կէօզէտսինիզ. Ը՛լա-
հընըզ Բապպ պէն իմ:
4 Ծփուռլարա տօղրու տէօնմէյէ-
սինիզ, վէ Ե՛քէնտիլէրինիզէ տէգ-
ճ ալահ՛լար եափմայասընըզ. Ը՛լ-
ահընըզ Բապպ պէն իմ:
5 Վ Է Ի՛ապապ սէլամէթ գուր-
պունը սունտուղունուզտա, պէօյ-
լէ սունաըսընըզ քի՝ մագպուլ օ-
6լա. Ռունտուղունուզ կիւնտէ՝ վէ
էրթէսի կիւնտէ եէնիլէ. վէ իս-
ղիւնճիս կիւնէտէք գալան՝ աթէղէ
7հագըլա: Վ Է էյէր պիր վէճՀ ի-
լէ իւղլէնճիս կիւնտէ եէնիր իսէ,
մէքրուՀ օլուպ՝ մագպուլա կէչ-
8մէզ: Վ Է օնու եէյէն՝ գապահա-
թընը չէքէ, զիրա Բապպըն ա՛զիզ
չէյինի մաւրտարլամընը տրը. վէ օլ
քիմսէ գավմընտան հէյրաք օլուննա:
9 Վ Է Ե՛եբրինիզին պիչինինի պիչ-
ակյինիզտէ՝ սէնին թարլաններն քէ-
նարընը թէմամ պիչմէյէսին, վէ
պիչինինին գալան պաշագլարընը
10տէվշիրմէյէսին: Վ Է պաղընըն
պօզմասընտան գալանը թօփլամա-
յասըն, եա՛նի պաղընտա գալան
սալգըմլարը տէվշիրմէյէսին. օն-
լարը ֆագիրէ վէ եապանճըլա գօյ
վէրէսին. Ը՛լահընըզ Բապպ պէն
իմ:
11 Ե՛ևրոսրզլըզ էթմէյէսինիզ, եալան
սէօյլէմէյէսինիզ, վէ Ե՛պիրի պիրին-
12նիզին ալտաթմայասընըզ: Վ Է Ե՛իս-
իմ իլէ եալան եէրէ եէմին էթմէ-
յէսինիզ. վէ Ե՛Ը՛լահընըն իսմինի
մուբտարլամայասըն. Բապպ պէն
13իմ: ԵՒվօնշուննա զուլմ էթմէյէ-
սին, վէ զօր իլէ շէյ գափմայա-
սըն. Ե՛սանա իւճրէթի իլէ իշլէյէ-
նինն իւճրէթի՝ սէնին եաճընտա պիր
կէչի սապահատէք տուրմասըն:
14 Ա՛աղըրա սէօյմէյէսին, վէ Ե՛քէօ-
րիւն էօնիւնտէ թէօքէզ գօմայա-
սըն, իւլա Ե՛Ը՛լահընտան գօրգ.
Բապպ պէն իմ:
15 Ե՛Հ էրաա՛թտէ նահագլըգ էթ-
մէյէսին, ֆագիրէ խաթր էթմէ-
յէսին, վէ քէպիրին խաթրընը
սայմայասըն. գօնշուննուն շէրիա՛-
թընը ա՛տալէթի իւզրէ կէօրէսին:
16 Ե՛Գավմընտա ղամմազլըգ էթմէյէ
կէզմէյէսին. Ղգօնշուննուն գանընա
կիւրէյէ գալգըշմայասըն. Բապպ
17պէն իմ: Ե՛Վարընտաշընտան՝ եիւ-
րէյինտէ իքրահ էթմէյէսին. Ֆգօն-
շուննու էլպէթթէ ազարլայասըն,
վէ Ծօնուն իչիւն կիւնահ եիւքլէնս-
18մէյէսին: Ե՛Ինթիդամ ալմայասըն,
վէ գավմընըն օղուլլարընա քին
սագլամայասըն, Ե՛իլա գօնշուննու
քէնտին կիպի սէվէսին. Բապպ պէն
իմ:
19 Գանունլարըմը հըֆզ էյլէյէ-
սինիզ. Հայվանընը՝ պիր ճինսի պէր
զայրի ճինս իլէ չիֆթլէշտիրմէյէ-
սին. Ե՛թարլանա տիւրլիւ էքին
էքմէյէսին. վէ իւզէրինէ Ե՛տիւրլիւ
իփլիքտէն պօզոնՀոլ մէլէս էս-
վապ ալմայասըն:
20 Վ Է պիր ատէմ պիր գադը իլէ
եաթըպ ճիմա՝ էտէր իսէ, վէ օ՛
պիր քիմսէյէ նիշանլանմընշ ճարիյէ
օլուպ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ ֆիտա
օլունմատը իսէ, հէմ օնա ազատ-
լըգ վէրիլմէտի իսէ, թէքտիր իճ-
րա օլունա. էօլտիւրիւլմէյէլեր,
զիրա օլ գարը ազատլը տէյիլ տիր:
21 Վ Է Ե՛օլ էյնաէ սուչու իչիւն Բապ-
պա ճէմաա՛թի չատըրըն գափուսուն-
տա՝ սուչ գուրպանը տէյիւ պիր
22գօչ կէթիրէ: Վ Է քահ՛ին օն-
տան էօթիւրիւ էթտիյի կիւնահը
իչիւն սուչ գուրպանը գօչու իլէ
Բապպըն հուզուրունտա քէֆքէթ
էտէ, վէ էթտիյի կիւնահ օնա
ա՛ֆվ օլունա:
23 Վ Է օլ տէյաթա վարտրղընրզ-
տա, վէ հէր նէ կէօնմ եէնիր ՀԷյ-
վէնէ աղաճ տիքտիյինիզտէ, օլ-
տէմ օնուն մէյվէսինի սիւննէթ-
սիզ կիպի նափաք թուէթասընրզ.
սիզէ իւչ եըլ սիւննէթսիզ սայըր-
24լըպ եէնիլմէյէ: Վ Է տէօրտիւն-
ճիւ եըլտա ճիւմլէ մէյվէսի՝ Ը՛Բապ-
պա թէչէնքքիւր իչիւն ա՛զիզ օլա.
25Վ Է պէչինճի եըլտա մէյվէսինի եէ-
յէսինիզ, քի սիզին իչիւն մահ-
սուլունու արթըրա. Ը՛լահընըզ
Բապպ պէն իմ:

Digitized by Google

26 Ընկե գան իւէ պէրապեր եւ-
մէյէսինիզ. "ուղուր կէօզէթմէյէ-
սինիզ. ղայպէթի պիլմէյէ մուգա-
27 յէտ օլմայասընըզ։ Էվաշընըզըն
քէնարընտաքի սաչընը գըրգմայա-
սընըզ, վէ սագալընըն քէնարընը
28 պօզմայասըն։ Վէ էօլնէ իչիւն
թէնինիզտէ քէրթիքլէր էթմէյէ-
սինիզ, հէմ "քէնտիլէրինիզտէ
եազը տամղալամայասընըզ. Ըապպ
պէն իմ։
29 "Իրզընը՝ ֆահիշէ էթմէք իւէ
մուրտարլամայասըն, չէօյլէ քի օր
տիյար ֆահիշ օլա, հէմ օր վի-
լայէթե եարամազլըգ իւէ տօլա։
30 "Հաբաթլարըմը սագլայասընըզ,
վէ "Ինագտէսէմ հիւրմէթ էտէ-
սինիզ. Ըապպ պէն իմ։
31 "Ահիրպազլարա եիւզ վէրմէ-
յէսինիզ, վէ ըէմմալլարա տանըշ-
մայասընըզ, չէօյլէ քի օնլար ի-
լէ նափաքլէնէսինիզ. Ընլահընըզ
Ըապպ պէն իմ։
32 "Աշը աղարմըշ քիմսէ էօնիւնը-
տէն՝ այաղա գալգասըն, վէ իմ-
թիյարըն եիւզիւնէ իքրամ էյլէ-
յէսին, վէ "Ընլահընտան գօրգա-
սըն. Ըապպ պէն իմ։
33 Վէ տիյարընըզտա՝ սիզին իւէ
պիր ֆեապանընը միւսաֆիր օլուր
իսէ, օնա զատր էթմէյէսինիզ։
34 "Նանընըզտա միւսաֆիր օլան եա-
պանընը սիզէ՝ եէրլինիզ կիպի օլա,
վէ օնու "քէնտին կիպի սեվէսին.
զնրա սիզ տէ Ինըսը տիյարընտա
միւսաֆիր իտինիզ. Ընլահընըզ
Ըապպ պէն իմ։
35 "Հ էրաաթտա նահագլըգ էթ-
մէյէսինիզ, արշընտա՝ թարթըրտա
36 վէ էօլչէքտէ տախի։ "Ահզին թէ-
րազընըզ թէմամ՝ փխրհմ թաշլա-
րընըզ թէմամ՝ էֆանըզ թէմամ
վէ հին էօլչէ-էլէրինիզ թէմամ օ-
լա. սիզը Ինըսը տիյարընտան չը-
գարան Ընլահընըզ Ըապպ պէն
37 իմ։ "Իմտի ճիւմլէ գանուն լարը-
մը վէ ճիւմլէ հիւքմլէրիմի սագ-
լայասընըզ, վէ օնլարը իճրա էյ-
լէյէսինիզ. Ըապպ պէն իմ։

ՊԸՊԻ

Ինղքա քէնտի էվլատլարընը գէրպան սու-
նան քիմսէնին ա'լէյհինէ թագրիր օլունան
ա'զապ։ 6 Ահիրպազլարըն։ 9 աթալարընա

քիւքը էտէնլէրին՝ 10 վէ զինա՝ ֆահիշլիք
վէ լութֆլիք վէ սայիր մուրտարլագ իշլէյէն-
լէրին ա'զապը։ 22 Իթաա'թ մաթլուպ օ-
լունտուղու։

1 Վէ Ըապպ Ինովսէֆ սէօյլէյիպ
2 "տէտի քի՝ "Էմ "Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա տէյէրին. "Իսրայէլ
օղուլլարընտան վէ Իսրայէլտէ միւ-
սաֆիր օլան եապանճըլարտան՝ հէր
քէնտի զիւրրիյէթինտէն Ինողքա
վէրէն քիմսէ էլպէթթէ էօլտիւ-
րիւլէ. տիյարըն գավմը օնու-
3 թաշլար իւէ թաշլայա։ Վէ պէն
օլ ատէմին իւզէրինէ "եիւգիւրիւ-
տիքիպ՝ օնու գավմընըն արասընը-
տան հէլաք էտէճէյիմ. չիւն քի
"Ինագտէսէմի նափաքլէմէք՝ վէ
է՝զիզ իսմիմի մուրտարլամա գ ի-
չիւն քէնտի զիւրրիյէթինտէն Ինո-
4 ղղքա վէրմիշ տիր։ Վէ էյէր տի-
յարըն գավմը օլ քիմսէտէն՝ զիւր-
րիյէթինտէն Ինողղքա վէրտիյինտէ
պիր վէճհ իւէ կէօզէրթինի գափա-
յըպ տա ՝օնու էօլտիւրմէզ իսէ,
5 օլտէմ "պէն օլ քիմսէնին իւզէրի-
նէ՝ հէմ Ըօնուն խանէսի էհալի-
սինին իւզէրինէ եիւգիւմիւ տիքէ-
ճէյիմ, վէ կէրէք օնու՝ կէրէք
"Ինողղք իւէ ֆահիշլիք էթմէք ի-
չիւն օլ քիմսէնին արտընճա ճիւմլէ
վարանլարը՝ օնլարըն գավմը արա-
6 սընտան հէլաք էտէճէյիմ։ "Էմ
"տահիրպազլարըն վէ րէմմալլարըն
արտլարընճա ֆահիշլիք էթմէք ի-
չիւն տէօնէն քիշինին իւզէրինէ տա-
խի եիւգիւմիւ տիքիպ՝ օնու քէնտի
գավմընըն արասընտան հէլաք է-
7 տէճէյիմ։ "Խտի քէնտինիզի ա'-
զիզլէյիպ՝ ա'զիզլէր օլուն. զնրա
8 Ընլահընըզ Ըապպ պէն իմ։ Վէ
Ուգանունլարըմը հրֆզ էտին, վէ
օնլարը իճրա էյլէյին. "տիզի ա'-
զիզլէյէն Ըապպ պէն իմ։
9 Օիրա "պապասընա եա անասը-
նա հէր քիմ սէօյէր իսէ, էլպէթ-
թէ էօլտիւրիւլէ. օ՝ պապասընա
վէ անասընա սէօյմիւշտիւր։ Ուգա-
10 նը իւզէրինտէ օլա։ Վէ "պիր
քիմսէնին գարըսը իլէ հէր քիմ
զինա էտէր իսէ, գօնշուսունուն
գարըսը իլէ զինա էտէն քիմսէ՝
զինայը էտէն տէ գարը տա էլպէթ-
11 թէ էօլտիւրիւլէ։ Վէ "պիր ա-
տէմ պապասընըն գարըսը իլէ եա-

Digitized by Google

թաթ իսե ; պապասրնրն ա՛րրնր աչ-
մրշ տրը • էլպէթթէ իքիսի տե
էօլտիւրիւլէ • գանլարը իւզէրլէ-
12 րինտե օլա ։ Վ֊է Ւպիր քիմսե կէ-
լինի իլէ եաթար իսե , էլպէթթէ
իքիսե տե էօլտիւրիւլէ • ֊խապիս-
լէք էթտիլէր , գանլարը իւզէրլէ-
13 րինտե օլա ։ Վ֊է ֊պիր քիմսե էրքէք
իլէ՝ գարը իլէ եաթար կիպի եա-
թար իսե , իքիսի տե մէքրուհլուգ
էթտիլէր • էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ-
լէր • գանլարը իւզէրլէրինտե օլա ։
14 Վ֊է ֊պիր քիմսե պիր գարբյը հէմ
օնուն անասրնը ալը իսե , պու՝
ֆիւճիւր օլմագ իլէ , հէմ օնու
հէմ օնլարը աթէշէ եագալար •
թա քի արանրզտա ֆիւճիւր օլմա-
15 յա ։ Վ֊է ֊հայվան իլէ եաթան
քիմսե՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ ,
հայվանը տա տէփէլէյէսինիզ ։
16 Վ֊է օ֊ գարբյը քի՝ հէր հանկը
հայվանա եագլաղը քի օնուն իլէ
չիֆթլէղէ՝ կէրէք գարբյը կէրէք
հայվանը տէփէլէյէսին • օնլար էլ-
պէթթէ էօլտիւրիւլէ • գանլարը
17 իւզէրլէրինտե օլա ։ Վ֊է ֊պիր քիմ-
սե պապասրնրն գրզը եա անասրնրն
գրզը օլան գրզ գարբընտաշընը ա-
լը իսե , վէ օնուն ա՛րրնր կէօ-
րիւր իսե , հէմ գրզ տա օնուն ա՛-
րրնր կէօրիւր իսե , պու՝ բիւսվայ-
լզգ օլմագ իլէ , օնլար՝ գավմլէրի
խալգընրն կէօզլէրի էօնիւնտե հէ-
լաք օլունալար • օ՝ գրզ գարբն-
տաշընրն ա՛րրնր աչմրշ տրը • կիւ-
18 նահրնր չէքե ։ Վ֊է ֊պիր քիմսե
հայվընտա օլան գարը իլէ եաթրալ՝
օնուն ա՛րրնր աչար իսե , օ՝ օնուն
փուռնկարրնր աչտր , օլ գարը տա-
խի քէնտի գանրնրն փուռնկարրնր
աչմրշ տրը , իքիսի տե գավմլէրին-
նին արասրնտան հէլաք օլունալար ։
19 Վ֊է Ւանանրն գրզ գարբնտաշընրն՝
եա պապանրն գրզ գարբնտաշընրն
ա՛րրնր աչմայասրն , ֊զիրա քէնտի
եագրն խրսրմրնրն ա՛րրնր աչար •
օնլար եարամազլըղընր չէքէլէր ։
20 Վ֊է Ւպիր քիմսե ա՛մուճասրնրն
գարրսը իլէ եաթար իսե , ա՛մու-
ճասրնրն ա՛րրնր աչմրշ տրը • օնլար
կինահլարրնր չէքէլէր • էվլատ-
21 սրզ էօլէլէր ։ Վ֊է ֊պիր քիմսե
քէնտի գարբնտաշընրն գարրսրնը
ալը իսե , պու՝ մուրտարլըգ տրը •
օ՝ գարբնտաշընրն ա՛րրնր աչար •
էվլատսրզ օլալար ։

22 Իմտի ֊ճիւմլէ գանունլարրմը
վէ ճիւմլէ հիւքմլէրիմի հրֆգ է-
տէսինիզ , վէ օնլարը իճրա էյլէ-
յէսինիզ , թա քի պէնիմ՝ օնտա
սաքին օլասրնրզ տէյիւ՝ սիզի կէօ-
թիւրճէյիմ տիյար Ւսիզի գուս-
23 մայա ։ Վ֊է էօնիւնիւզտէն սիւ-
րճէյիմ թայիֆէլէրին գանունլա-
րընճա ֊եիւրիւմէյսինիզ • զերա
֊ճիւմլէ պու շէյլէրի օնլար էթտի ,
վէ պէն օնլարտան նէֆրէթ էյլէ-
24 տիմ ։ Վ֊է ֊սիզէ տէտիմ քի՝
Օնլարըն եէրինի զապթ էտէսինիզ ,
վէ պէն օնու՝ օլ սիւտ վէ պալ
ագան տիյարը սիզէ միւլք իճիւն
վէրճէյիմ • սիզի ֊գավմլարտան
այըրան Ըլլահրնրզ Ւապպ պէն
25 իմ ։ Իմտի սիզ ֊փաք իլէ նափաք
հայվանլարրն արասրնտա՝ հէմ նա-
փաք իլէ փաք գուշլարրն արասրն-
տա այըրտ էտէսինիզ • վէ նափաք
թուճասրնրզ տէյիւ այըրտրըղմ
հայվանլար իլէ վէ գուշլար իլէ
հէմ եէրտե ճիւմլէ սիւրթիւնէն-
լէր իլէ ֊ճանլարրնրզը մէքրուհ
26 էճմէյէսինիզ ։ Վ֊է պանա ա՛զիզ-
լէր օլուն • զերա ֊պէն Ւապպ ա՛-
զիզ իմ , վէ ֊սիզի գավմլարտան
այըրտրմ քի՝ պէնիմ օլասրնրզ ։
27 Վ֊է ֊սիհիրպազ եա բէմմալ օ-
լան՝ էրքէք օլսուն գարը օլսուն՝
էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ • օնլարը
թաշլար իլէ թաշլայալար • ֊գան-
լարը իւզէրլէրինտե օլսուն ։

ՊԸՊ ԻԸ

Ղեհաւինէն խաս չէքմէսի , 6 օնլարըն ա՛զիզ օլմասը , 13 վէ օնլարըն էվլէնմէլէրի խաս-սասւսունտա գանունլար ։

1 Վ֊է Ւապպ Ա՛ովսէսէ տէտի •
ԸՀարոն օղուլլարը քեահին-
լէրէ սէօյլէյիւզ օնլարա տէ քի՝
֊Պիր ֊ֆահրնը գավմընտա էօլիւ ի-
2 չիւն նափաքլէնմէսին ։ Ըմմա օ-
նուն ագրապասը օլան եագրն խը-
սրմը իչիւն՝ ֊ոնէ անասը վէ պա-
պասը վէ օղլու վէ գրզը վէ գա-
3 րընտաշը իչիւն , վէ ագրապասը օ-
լան՝ գօճայա վարմամրշ պաքիրէ
գրզ գարբնտաշը իչիւն նափաք-
4 լէնսէ ճայիզ տիր • ֊գավմընտա

Գ. Ի. Ի. Ի

ԳԼԽԻԼԻԼԻ ՊԸՊ ԻՌ

Հարունն զնիւրիյէթինտէն օլուպ ճիւտալը եա Խսէյէլանլը օլուր իսէ , ա՛զիզ նէսննէլէրտէն եէմէյէ , 2 ղթա փաքլէնինճէ յէտէք . վէ Էօ- լիւտէն հէր պիր նափաքլէնմիշէ տօգանան՝ եա քէնտինտէն ըճիմա՝ 5 նէֆսի չրգմըշ քիմսէ , եա օնու նափաք էտէն հէր սիւրթիւնէն հայվանաա Ըտօգանան քիմսէ՝ եա օնու նափաք էտէն հէր նէ կէօնէ 6 Ւնափաքլիքտէ օլան ատէմի , պուն- լարա տօգանան քիմսէ՝ ախշամա- տէք նափաք օլա . վէ Ւթէնինի սու իլէ եայգամայընճա՝ ա՛զիզ նէս- 7 նէլէրտէն եէմէյէ : Վ֊է կիւնէշ պաթընճա փաք օլա , անտէն սօնկ- րա ա՛զիզ նէսննէլէրտէն եէյէ . զի- 8 րա Ւօնուն էքմէյի՛տիր : Ո՝ էօլ- միշ եա ճանավարտան փարէլէն- միշի եէմէյէ , շէօյլէ քի օնուն ի- լէ նափաքլէնէ . Ւապպ պէն իմ : 9 Վ֊է թանըզմաթըմը կէօզտէլէր քի՝ Ըանտէն էօթիւրիւ կիւնահ եիւքլէնմէյէլէր , վէ օնու մուր- տարլատըգլարը իշիւն էօլմէյէլէր . օնլարը ա՛զիզլէյէն Ւապպ պէն իմ :

10 Վ֊է Ւհիշ պիր էճնէպի՝ ա՛զիզ նէսննէտէն եէմէյէ . քահինին միւ- սաֆիրի վէ եանաշմասը ա՛զիզ նէս- 11 նէտէն եէմէյէ : Ըմմա քահինին ազէնսի իլէ սաթըն ալտրըգը քիմսէ՝ հէմ էվինտէ տօգան՝ օնտան եէ- սին . Ըօնլար օնուն թաա՛մընտան 12 եէյէլէր : Վ֊է քահինին գրզը պիր էճնէպի քիմսէ իլէ էվէնիր իսէ , օ՝ ա՛զիզ փէշքէշլէրտէն եէ- 13 մէյէ : Ըմմա քահինին գրզը տուլ եա պօշանմըշ օլուպ՝ զիւրրիյէ- թի եօգ իսէ , Ւպապասընըն էվինէ տէօնտիւրիւ զէման , Ւգըզըլօղնտա կիպի պապասընըն էքմէկինտէն եէ- յէ . ամմա հիշ պիր էճնէպի օն- տան եէմէյէ :

14 Վ֊է Ւէյէր պիր քիմսէ պիլմէզ- լիք իլէ ա՛զիզ նէսննէտէն եէր իսէ , օնուն իւզէրինէ պէշտէ պիր գա- թըպ՝ ա՛զիզ նէսնէ իլէ քահինէ 15 վէրէ : Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը- նըն Ւապպա սուննտուգլարը ա՛զիզ նէսննէլէրինի մուրտարլամայալար . 16 Վ֊է օնլարըն ա՛զիզ նէսննէլէրինի եէմէք իլէ քէնտիլէրինէ Ւգապա- հաթ պէլասը եիւքլէթմէյէլէր . զէրա օնլարը ա՛զիզլէյէն Ւապպ պէն իմ :

17 Վ֊է Ւապպ Մ՛ովսէսի սէօյլէյիպ 18 տէտի . Ըհարունա վէ օնուն օղուլ- լարընա վէ ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլ- լարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէ- սին . ՒԻսրայէլ էվինտէն եա Իս- րայէլտէ օլան եապանճըլարտան պիր քիմսէ պիւթիւն եանմա տէ- յիւ Ւապպա սուննտուգլարը ճիւմ- լէ ատագլարը իշիւն վէ ճիւմլէ Ի- րատէթ փէշքէշլէրի իշիւն գուր- 19 պանըրը սուննար իսէ , սիզին իշիւն գապուլ օլունմազա՝ Ւէօքիւզլէր- տէն՝ գօյունլարտան՝ եա քէչիլէր- տէն ա՛յրպսըղ էրքէք պոռնաա :

20 Ըիշ պիր ա՛յրպը օլանը սուննմա- յասընըղ . զիրա սիզին իշիւն գա- 21 պուլ օլունմազ : Վ֊է Ւատագ է- տա էթմէք իշիւն՝ եա իրատէթ փէշքէշի իշիւն՝ Ւպիր քիմսէ էօ- քիւզէրտէն եա գօյունլարտան Ւապպա սէլամէթ գուրպանը սու- նար իսէ , օ՛ ա՛յրպսըղ օլա , թա քի գապուլ օլունա . ասլա օնտա պիր 22 ա՛յրպ օլմայա : ԵՒհէօր եա պէյ էօնը գըրըգ եա սագաթ եա չը- պանը եա ույուզլու եա թէմիզլիկ- լի օլանլարտան Ւապպա սուննմա- յասընըղ . վէ Ւպունլարտան Ւապ- պա աթէշ գուրպանը իշիւն մէզ- պահրն իւզէրինէ գօմայասընըղ : 23 Վ֊է Ւարթըգ եա էքսիք ա՛պալը պուղայը եա գօյունու՝ օնու իրա- տէթ գուրպանը իշիւն ա՛րզ էթ- սէն՝ օլուր . լաքին օ՛ ատագ իշիւն 24 գապուլ օլունմազ : ԵՒայէսի է- զիլմիշ եա սէօյիւլմիշ եա գօփա- րըլմըշ եա քէսիլմիշ օլանը՝ Ւապ- պա սուննմայասընըղ . վէ վիւյայէ- թինիզտէ պոռնաա էթմէկէսինիզ :

25 Վ֊է ճիւմլէ պունլարտան ԵՒվլաա- հընդզն էքմէկինի՝ Ւեապանճը քիմսէնին էլի իլէ սուննմայասը- նըզ . զիրա օնլարտա՝ Ւօնլարըն ֆէ- սատը վար , օնլարտա ա՛յրպ վար . օնլար սիզին իշիւն գապուլ օլուն- մազ :

26 Վ֊է Ւապպ Մ՛ովսէսէ սէօյլէ- 27 յիպ տէտի . ՒՕղըզը եա գօյուն եա քէչի տօղունճա՝ եէտի կիւն ա- նասընըն եանընտա օլա . վէ սէ- քիզինճի կիւնտէ՝ հէմ օնտան սօնկրա Ւապպա աթէշ գուրպա-

28 նը իչխեն մագպուլ օլուր : Վ է սըղըրը հեմ գօյունու՝ ծնու վե
ե՞ամրուսունու պիր կիւնտե պօ-
ղազլամայասընըզ :
29 Վ է Ի՞ապպա ⁴չիւքր գուրպանը սունտուղունուզտա՝ պէօյլէ սու-
նասընըզ , քի սիզին իչխեն գապուլ
30 օլունա . Օ՝ հեման օլ կիւնտե եէնիլէ , ⁴օնտան սապահատէք ա-
լը գօմայասընըզ . Ի՞ապպ պէն իմ :
31 ⁶Իմտի էմրլէրիմի հրվիզ էտե-
սինիզ , վե օնլարը իմրա էյլէյե-
32 սինիզ . Ի՞ապպ պէն իմ : Վ է ⁸ա՞-
զիզ իսմիմի մուրտարլամայասընըզ , քի ¹⁰պէն Իսրայէլ օղուլլարընըն
արասընտա ածիզլէնէյիմ . սիզի ¹²ա՞-
33 զիզլէյէն Ի՞ապպ պէն իմ . ¹⁴Ի՞մ-
լահընըզ օլմագ իչխեն սիզի Ո՞ը-
սըր տիյարընտան չզգարտըմ . Ի՞ապպ պէն իմ :

ՊԸՊ ԻԳ

Ի՞ապպըն պայրամլարը : 3 Հ՞ացէթ : 4 Պա-
սէք : 9 Ֆնուրջանտանըն տեմէտի : 15 Պէն-
տեկոստէ պայրամը : 22 Փուգարալէր իչխեն պալագլար թէնբ օլունմագ կէրէք օլտու-
ղու : 33 Պօրուլար պայրամը : 26 Ո՞էֆ-
րէթ կիւնլու : 33 Ձատրօլար պայրամը :

1 Վ է Ի՞ապպ Ո՞ովսէսէ սէօյլէյիպ
2 ՝տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլա-
րընա սէօյլէյիպ օնլարա տէյէսին .
՞Ը՝զիզ Ճէմի՛յէթի չաղըրտաճաղը-
նըզ ³Ի՞ապպըն պայրամլարը՝ է՞ա՝-
նէ պէնիմ պայրամլարմ պունլար
3 տրը . ⁴Ո՞լթը կիւն իչ իչլէնէ , վե
եէտինճի կիւն բահաթըն չաբաթը՝
ա՛զիզ Ճէմի՛յէթ տիր . հիչ պիր
իչ իչլէմէյէսինիզ . Ճէմիյ մէս-
քեհանլարընըզտա Ի՞ապպա շաբաթ
տրը :
4 Ո՞էվմինտէ ազիզ Ճէմի՛յէթ չա-
ղըրտաճաղընըզ ⁵Ի՞ապպըն պայրամ-
5 լարը պունլար տրը . ⁶Ի՞վվէլքի այ-
տա՝ այրն օն տէօրտինճիւ կէ-
նէ-նտէ՝ ախշամ իւսթիւ Ի՞ապպա
6 պասըք տիր : Վ է պու այրն օն պէշինճի կիւնիւնտէ Ի՞ապպա խա-
մըրսուզ պայրամը տրը . եէտի
կիւն խամըրսուզ եէյէսինիզ :
7 ՚Ի՞վվէլքի կիւնտե սիզին ա՛զիզ Ճէմի՛յէթինիզ օլա . հիչ խըզմէթ է
միւթա՛լիգ իչ իչլէմէյէսինիզ :
8 Վ է եէտի կիւն Ի՞ապպա աթէչ գուրպանը սունասընըզ . եէտինճի
կիւնտե ա՛զիզ Ճէմի՛յէթի օլա . հիչ խըզմէթէ միւթա՛լիգ իչ իչլէմէ-
յէսինիզ :
9 Վ է Ի՞ապպ Ո՞ովսէսէ սէօյլէյիպ
10 տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա տէ . Ա՞իզէ վէ-
րէճէյիմ տիյարա ⁸կիրտիյինիզտէ՝ վէ օնուն պիչինինի պիչտիյինիզտէ ,
⁹պիչինինիզին թէուրֆանտա տէմէ-
11 տինի քեահինէ կէթիրէսինիզ : Վ է պու տէմէտի ¹⁰Ի՞ապպըն հուզու-
րունտա սալլայա , քի սիզին իչխեն
գապուլ օլունա . քեահին օնու շաբաթըն էրթէսի կիւնիւնտե սալ-
12 լայա : Վ է տէմէտի սալլատըղընըզ կիւնտե՝ Ի՞ապպա պիւթիւն եանմա
իչխեն պիր ԵրԼԼԳ պիր այրպսրզ
13 գուզու սունասընըզ : Վ է ¹²օնուն էքմէք փէշքէշլի՝ եաղ իլէ եօղրուլ-
մուշ իքի ի՛չը սիմիտ ուննու օլա ,
խօշ գօգու իչխեն Ի՞ապպա աթէչ
գուրպանը տրը . վէ օնուն շէրպէթ
փէշքէշի՝ պիր չէյրէք հին շաբաթ
14 օլա : Վ է Ի՞լլահընըզա գուրպա-
նը հեման օլ սունաճաղընըզ կիւ-
նէտէք՝ էքմէք եա գավրուլմուշ
պուղտայ եա ¹³թաղէ պաշագլար
եէմէյէսինիզ . տէվրլէրինիզէ ճէ-
մի՛յ մէսքեհանլարընըզտա՝ պո՞ է-
պէտի գանուն օլա :
15 Վ է ¹⁴շաբաթըն էրթէսինտէն՝ սալ-
լամանըն տէմէտինի կէթիրտիյի-
նիզ կիւնտէն քէնտինիզէ թէմամ
16 եէտի հաֆթա սայասընըզ . ¹⁵Ա՞ա
եէտինճի շաբաթըն էրթէսինէտէք
Ե՞էլլի կիւն սայասընըզ . վէ Ի՞ապ-
պա ¹⁶եէնի էքմէք փէշքէշլի սունա-
17 սընըզ : Ո՞էքեհանլարընըզտան սալ-
լամա փէշքէշլի իչխեն իքի էքմէք
կէթիրէսինիզ , քի օնլար իքի ի՛չը
սիմիտ ուննունտան օլարագ՝ մայա-
լը փիչմիշ օլալար . պու՝ Ի՞ապպա
18 ¹⁷իլք մահսուլ հէտիյէսի տիր : Վ է
էքմէք իլէ պէրապէր պիրէր ԵրԼ-
ԼԳ ա՛յրպսրզ եէտի գուզու հեմ
պիր ինէք եավրուսու պուղա վէ ի-
քի գօչ սունասընըզ . պո՞ունլար՝
էքմէք փէշքէշլէրի իլէ վէ շէրպէթ
փէշքէշլէրի իլէ Ի՞ապպա պիւթիւն
եանմա խօշ գօգու իչխեն Ի՞ապ-
19 պա աթէչ գուրպանը տրը : ¹⁸Ե՞մ
¹⁹կիւնահ գուրպանը իչխեն քէչէ-
լէրտէն պիր էրքէճ՝ վէ ²⁰սէլամէթ
գուրպանը իչխեն պիրէր ԵրԼԼԳ ի-

Digitized by Google

ԹՒ. Ի. Ի. 1490։

20 քի գուզու ա'րզ էտէսինիզ ։ Վ֊է քեահէին օնլարը՝ իլք մահսուլուն էքմէյի իլէ սալլամա փէշքէշի ի֊չիւն՝ իքի գուզուլար իլէ Լապպէն հուզուրունտա սալլայա . օնլար քեահէին իչիւն Լապպա ա'զիզ օ֊
21 լա ։ Վ֊է հէման օլ կիւնտէ չաղը֊բասընըզ քի՝ սիզէ ա'զիզ ճէմի'յէթ օլա . հիչ պիր խըզմէթէ միւթա'լիգ իւ իչլէմէյէսինիզ . տէվըլէ֊բինիզճէ ճէմի'յ մէսքեանլարընըզտա պո՝ էպէտի գանուն օլա ։

զ Գ. ԺԲ. 9։
22 Վ֊է Ւտիյարընըզըն պիչինինի պիչտիյինիզտէ՝ պիչտիյին գէման թարլանըն քէնարընը թէմամէն պիչմէյէսին , վէ պիչինինին գա֊լան պաշագլարընը տէվրիրմէյէսին . օնլարը ֆագիրէ վէ եապանճը յա գոյվէրէսին . Ընլահընըզ Լապպ պէն իմ ։
23 Վ֊է Լապպ Վովսէսէ սէօյլէյիպ
24 տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ . Յէտինճի այտա՝ այն էվվէլքի կէ֊նէ֊նտէ սիզէ ա'֊զիզ ճէմի'յէթ
յ Գ. ԺԲ. 9։
25 օլա ։ Իսրզմէթէ միւթա'լիգ հիչ պիր իւ իչլէմէյէսինիզ , իլլա Լապպա աթէչ գուրպանը սունա֊սընըզ ։
26 Էմ Լապպ Վովսէսէ սէօյլէ֊
27 յիպ տէտի . Զունտան մա'տա պու եէտինճի այն օնուճնու կի֊նէ֊նտէ քէֆարէթլէրին կիւնիւ օլմագ իլլէ՝ սիզէ ա'զիզ ճէմի'յէթ օլա . վէ ճանլարընըզա ճէֆա է֊տէսինիզ , հէմ Լապպա աթէչ
28 գուրպանը սունասընըզ ։ Վ֊է հէ֊ման պու կիւնտէ հիչ պիր իւ իչ֊լէմէյէսինիզ . զիրա Ընլահընըզ Լապպն հուզուրունտա սիզտէն էօթիւրիւ քէֆարէթ եթմէք իչիւն՝ պու քէֆարէթ կիւնիւ տիւր ։
29 Օնյա հէման օլ կիւնտէ հէր քէնտինէ ճէֆա էթմէյէն քիմսէ
30 Գամընտան հէլաք օլունա ։ Վ֊է հէման օլ կիւնտէ հէր քիմ քի ասլա պիր իւ իչլէր իսէ , Գավ֊մընըն արասընտան օլ քիմսէյի
31 հէլաք էտէճէյիմ ։ Հիչ պիր իչ իչլէմէյէսինիզ . տէվըլէրինիզճէ ճէմի'յ մէսքեանլարընըզտա պո՝
32 էպէտի գանուն օլա ։ Պու սիզէ բահաթ չաբաթը տրը , վէ ճանլա֊
ԹՒ. Ի. Ի. 1490։
րընըզա ճէֆա էտէսինիզ . այրն տօգուզգունճու կի֊նէ֊նէ֊ ախշամընը֊տա՝ շաբաթընըզը պիր ախշամտան օպիր ախշամատէք թուխթասընըզ ։
33 Վ֊է Լապպ Վովսէսէ սէօյլէ֊
34 յիպ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլա֊րընա սէօյլէյիպ տէյէսին . Զպու եէտինճի այրն օնպէշինճի կիւ֊նիւնտէ Լապպա եէտի կիւն չատըը
35 պայրամը օլա ։ Ի֊վվէլքի կիւնտէ ա'զիզ ճէմի'յէթ օլա . հիչ պիր խըզմէթէ միւթա'լիգ իւ իչլէմէյէ֊
36 սինիզ ։ Իւտի կիւն Լապպա ա֊թէչ գուրպանը սունասընըզ . Վէ Սէֆիհինճի կիւն սիզէ ա'զիզ ճէ֊մի'յէթ օլա , վէ Լապպա աթէչ գուրպանը սունասընըզ պու՝ Նպայ֊րամ կիւնիւ տիւր . հիչ պիր խըզ֊մէթէ միւթա'լիգ իւ իչլէմէյէսի֊
37 նիզ ։ Լապպէն պայրամլարը պուն֊լար տրը , քի օնլարտա Լապպա աթէչ գուրպանը՝ պիւթիւն եան֊մա՝ վէ էքմէք փէշքէշլի գուրպան՝ վէ չէրպէթ փէշքէշլէրի՝ հէր կիւն֊տէ իգիթիզա էտէնի սունմագ իչիւն՝ Սանզիզ ճէմի'յէթ չաղըրաճագսընըզ։
38 Լապպէն շաբաթլարընտան մա'տա վէ հէտիյէլէրինիզտէն մա'տա վէ ճիւմլէ ատագլարընըզտան մա'֊տա՝ վէ ճիւմլէ Լապպա վէրէճէյի֊նիզ իրատէթլու փէշքէշլէրինիզ֊
39 տէն մա'տա ։ Էմ տէ եէտինճի այրն օնպէշինճի կիւնինէ֊նտէ՝ Հէճ֊րին մահսուլունու տէվզիրտիյինիզ֊տէ՝ Լապպէն պայրամընը եէտի կիւն հրճզ էտէսինիզ . էվվէլքի կիւնտէ շաբաթ՝ հէմ սէքիզինճի
40 կիւնտէ շաբաթ օլա ։ Վ֊է Էվ֊վէլքի կիւնտէ քէնտիլէրինիզէ կիւ֊զէլ աղաճ մէյվէսի խուրմա տալ֊լարը՝ վէ սրգ եաիրագլը աղաճ տալլարը՝ վէ տէրէ սէօյիւտլերի ա֊լասընըզ , վէ Ընլահընըզ Լապպէն էօնիւնտէ եէտի կիւն Շազ օլա֊
41 սընըզ ։ Վ֊է Պու պայրամը Լապ֊պա երլտա եէտի կիւն հրճզ էտէ֊սինիզ . տէվըլէրինիզճէ էպէտի գա֊նուն իւզրէ՝ օնու եէտինճի այտա
42 էտէսինիզ ։ Էտի կիւն չատըը֊լարտա օթուրասընըզ . Իսրայէլտէ ճիւմլէ եէրլի օլանլար՝ չատըրլար֊
43 տա օթուրալար . Լա քի զիւր֊րիյէթինիզ պիլէյէր քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընը Ա֊ըսըը տիյարընտան
ԹՒ. Ի. Ի. 1490։

ՔՀ. Ի՝. Ի՝. 1490։

չգգարտըղգմտա , օնլարը չատըըլարտա օթուրթտուա՛. Ըլլահ՝ընըզ
44 Թապպ պէն իմ ։ Վ՚է Մովսես Թապպըն պայրամլաբընը ՚Իսրայէլ օղուլլարընա խապէր վէրտի ։

ՊԸՊ ԻԴ

Պանտիլէբին եաղը ։ 5 ՛Ուզուր էքմէյի ։ 10 Սաղօմթին օղունուն քիւֆը կթէմիյի ։ 13 Ֆիւֆը իչիւն՝ 17 գաթլ իչիւն՝ 18 զատար ու զի յան իչիւն գանունլար ։ 23 Ֆիւֆպազըն թաշլանտըղը ։

1 Վ՚է Թապպ Մովսես սէօյլէյիպ
2 ՝տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա ՚թէնպիհ էյլէ քի՝ սանա այտընլըգ իչիւն սիւմմէ սաֆի զէյթունն եաղը կէթիրէլէր , քի տայիմա ։
3 մա գանտիլ եանա ։ Ըհարոն ճէմաթ չատըըընտա՝ շէհատէթ փէրտէսինին տիշարըսընտա՝ օնու տայիմա ախշամտան սապահատէք Թապպըն հուզուրունտա թէրթիպ էտե ։ պու՝ տէվրլէրինիզճէ էպէ։
4 տի գանուն օլա ։ Գանտիլլէրի ՚փաք շամ՝տանըն իւզէրինտէ՝ տայիմա Թապպըն հուզուրունտա թէրթիպ էտե ։
5 Վ՚է սիմիտ ուննու ալըպ՝ օնտան օննիքի ՚փիտէ փիշէրէսին ։ հէր պիր
6 փիտէ իքիշէր ի՝ուշրտէն օլա ։ Վ՚է օնլարը Թապպըն հուզուրունտա՝ ՚փաք սօֆիքանըն իւզէրինտէ իքի սըրայա գօյասըն , հէր պիր սըրատա
7 ալթըշար օլա ։ Վ՚է հէր սըրանըն իւզէրինտէ սաֆի քիւնլիւք գօյասըն , քի էքմէքտէ Թապպա աթէշ
8 գուրպանը զիքրի իչիւն օլա ։ Օնլարը Իսրայէլ օղուլլարընըն թապքընտան էպէտի ա՝Տտ իւզրէ՝ ՚հէր շաբաթ կիւնիւնտե տայիմա Թապպըն հուզուրունտա թէրթիպ
9 էտե ։ Վ՚է ՚Ը՚Հարոնուն իլէ օղուլլարընըն օլա , վէ օնու ՚ա՝զիզ մահալտե եէյէլէր ։ զիրա պու՝ Թապպըն աթէշ գուրպանլարընտան օնա էպէտի գանուն իւզրէ ա՝զիզլէր ա՝զիզի տիր ։
10 Վ՚է Իսրայէլ օղուլլարընըն ապասընտա չգգմրշ՝ պիր Իսրայէլլի գարընըն օղլու վար իտի , քի օնուն պապասը Մ՚ըսրըլը իտի ։ վէ օլ Իսրայէլլի գարընըն օղլու իլէ պիր Իսրայէլլի քիմսե օրտուտա չէքիշ-
11 տիլէր ։ Վ՚է օլ Իսրայէլլի գարընըն օղլու Թապպըն Մովսես էմր էթտիյի կիպի էյլէտիլէր ։

ՔՀ. Ի՝. Ի՝. 1490։

ը Խա. 16։
ը Հոբ. ա. 5, 11, 22։ բ. 5, 9, 10։ Նա. ը. 21։ ՛ Նէ. ժբ. 22, 26։
ւ Հռու. ժե. 34։
լ Նէ. ժբ. 15, 16։ Հռու. իէ. 5։ ԼՂ. 5, 6։
ւ բ Օր. ժգ. 9, ժե. 7։

ա Նէ. իէ. 20, 21։

ա պ. Ե. 1։ ի. 17։ Հռու. թ. 13։
ւ գ Հագ. իա. 10, 13։ Սաղ. հգ. 10, 18։ Սաա. ժբ. 31։ Մար. գ. 28։ Հաի. բ. 7։
ՀՆէ. իա. 12։ Հռու. լե. 31։ ՛ Օր. ժբ. 11, 12։
ի Խա. 21։

ՔՆէ. իա. 24։ բ Օր. ժբ. 21։ Սաա. Է. 38։ Է. 2։

ՔՆէ. իա. 33։ Խա. 18։
ՀԽա. 17։

ի Նէ. իա. 49։ պ. ժբ. 34։ Հռու. ժե. 16։

ՔՀ. Ի՝. Ի՝. 1490։

ը Խա. 16։
ը Հոբ. ա. 5, 11, 22։ բ. 5, 9, 10։ Նա. ը. 21։ ՛ Նէ. ժբ. 22, 26։
ւ Հռու. ժե. 34։
լ Նէ. ժբ. 15, 16։ Հռու. իէ. 5։ ԼՂ. 5, 6։
ւ բ Օր. ժգ. 9, ժե. 7։

ա Նէ. իէ. 20, 21։

ՔՆէ. լե. 8։ ԼԹ. 37։

է Նէ. իէ. 30։

գ Հագ. է. 48։ բ Պն. ը. 19։ ժգ. 11։ Նբր. Թ. 2։

ե Հռու. գ. 7։ ա Պն. Թ. 32։ բ Պն. բ. 4։ զ ա Հագ. իա. 6։ Սաա. ժբ. 6։ Պար. բ. 26։ Դ Նէ. ը. 4։

ե Նէ. իԹ. 33։ Պ. ը. 3։ իա. 22։

Digitized by Google

ԹԱԳ. Ի'. Լ. 1491:

ըին՝ 29 վէ ևվևբրին ֆիտառը : 35 Փառգառայա մէրհամեթ : 39 Ռհօլէ խուսաւառունտա գաձուն : 47 Պիր Իսրայէլլինին գուլլուգառան ֆիտառ օլառնմասը :

1 Վ Է Բ ա պ պ Ա՝ ովսէսէ Ա ինա տաղընտա սէօյլէյիպ տէտի .
2 Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին . Պէն սիզէ վէ-
բէճէյիմ տիյարա կիրտիյինիզտէ՝ օլտիյար Բ ա պ պ ա շաբաթ թուրթ-
3 ուն : Ք ա րլանը ալթը նրլ էքէսին , վէ պաղընը ալթը նրլ պուտայասըն , էհմ օնուն մահսուլուսինու տէվշիրէսին : Ը մմա եէտինճի նրլտա՝ եէր իչիւն բահաթ շաբաթը Լա՛նէ Բ ա պ պ ա շաբաթ օլա . թարլանը էքմէյէսին , վէ պաղընը
5 պուտամայասըն . Ք պիչինինտէն՝ քենտինտէն պիթէնի պիչմէյէսին , վէ պուտամատրըղըն պողընէ իւզիմլէրինի տէվշիրմէյէսին . եէրէ
6 բահաթ նրլը օլա : Վ Է սիզէ թա-
ա՛մ իչիւն եէրին շաբաթը օլա , էհմ սանա վէ գուլուննա վէ խաւայըղընա՝ էհմ եանըշմանա վէ եանընտա միւսաֆիր օլան եապան-
7 ճընա . Վ Է տավարլարընա էհմ սէնին տիյարընտա օլան հայվանլարա օնուն ճիւմլէ մահսուլաթը թաա՛մ իչիւն օլա :
8 Վ Է քենտինէ եէտի հաֆթա նրլլար՝ Լա՛նէ եէտի քէրրէ եէտի նրլ սայասըն . վէ եէտի հաֆթա նրլլարըն կիւնլէրի՝ սանա գրդգ տօ-
9 գուզ նրլ օլուր : Վ Է եէտինճի այտա այրն օնուննճու կի՛նէ՛նտէ եիւքսէք սէտալը պօրու էօթիւրէսին , պօրույու՝ Ք էֆֆարէթ կիւնիւնտէ ճիւմլէ տիյարընրզտա
10 էօթիւրէսինիզ : Վ Է պու սէնէյի՝ էլլինճի սէնէյի թագտիս էյլէյէսինիզ , վէ եէրտէ՝ ճիւմլէ սաքինլէրի իչիւն Տ ազատլըգ նիտա էտէսինիզ . պու սիզէ * Յ ո ր ե լ ե ան օ՛նէ՛ոթ օլա . վէ Ե սիզտէն հէր քէս քենտի միւլքիւնէ տէօնէ , վէ սիզտէն հէր քէս քենտի գապիլէսինէ
11 տէօնէ : Պու էլլինճի սէնէ սիզէ Յորելեան սէնէսի օլա , Ղէքմէյէսինիզ , վէ քենտինտէն պիթէնի պիչմէյէսինիզ , վէ պուտամատրընընզ պողընան տէվշիրմէյէսինիզ .
12 Օ Վիրա Յորելեան աննէոթ տիր , օ սիզէ ա՛զիզ օլա . Ե թարլանըն մահ-

13 սուլունու եէյէսինիզ : Ը պու Յորելեան սէնէսինտէ սիզտէն հէր պիրի քենտի միւլքիւնէ տէօնէ :
14 Վ Է գօնշուննա պիր շէյ սաթտընընտա՝ եա գօնշուննուն էլինտէն սաթուն ալտրընընտա , Ե պիրի պի-
15 րինիզէ զատր էթմէյէսինիզ . Գօնշունտան՝ Ժ որելեան աննէոթտէն սօնկրա օլան երլլարըն հիսապընա կէօրէ սաթուն ալասըն , օ պու մահսուլուն երլլարընըն հիսապընա
16 կէօրէ սանա սաթա : Նրլլարըն չօգլուղունա կէօրէ պահասընըն չօղալտասըն , վէ երլլարըն ազլընընա կէօրէ պահասընը ազալտասըն . զիրա օ սանա մահսուլլարըն հի-
17 սապընճա սաթար : Վ Է Ե սիզտէն քիմսէ գօնշուսունա զատր էթմէյէ , իլլա Ը Ալլահընտան գօրգասըն . զիրա Ը ալլահընըզ Բ ապպ պէն իմ :
18 Վ Է Ե գաճունլարըմը իճրա էտէսինիզ , էհմ հիւքմլէրիմի հրճիզ էտիպ օնլար իլէ ա՛մէլ էտէսինիզ . վէ Ժ օլ տիյարընը իւզէրինտէ էմին-
19 լիք իլէ սաքին օլաճագընընըզ : Վ Է եէր քենտի մահսուլուննու վէրէճէք , վէ Ե տօյունճայատէք եէյէճէքսինիզ . վէ օնուն իւզէրինտէ էմինլիք իլէ սաքին օլաճագընընըզ :
20 Վ Է էյէր տէր իսէնիզ քի՝ Ի՛նէ տինճի երլտա նէ՞ եէյէլիմ . իչիւն Ժ էքմէյէճէյիզ վէ մահսուլաթըմընը
21 տէվշիրմէյէճէյիզ . Օլ զէման պէն պէրէքէթիմի՝ Ղալթընճը երլտա սիզէ կէլէյէ էմր էտէճէյիմ , վէ իւչ երլլըգ մահսուլ վէրէճէք :
22 Վ Է Ե սէքիզինճի երլտա էքէսինիզ , վէ Ե էսքի մահսուլտան տօգուզընճու երլատէք եէյէսինիզ . թա օնունն մահսուլու կէլինճէյէտէք՝ էսքիտէն եէյէսինիզ :
23 Վ Է եէր գաթի՛ա՛լագա սաթըլմայա . զիրա Ե նէր պէնիմ տիր . չիւն քի սիզ պէնիմ ճանըմտա Ղասպանճըլար վէ միւսաֆիրլէրսինիզ :
24 Վ Է միւլքիւնիւզիւն ճիւմլէ տիյարընտա՝ եէր իչիւն ֆիտա վէրէ-
25 սինիզ : Ե Ղարընտաշընն ֆագիրլէնիպ՝ քենտի միւլքիւնտէն սաթտրգտա , օնուն ֆիտա էտէճէք Ա գրասյասը կէլէր իսէ , գարընտաշընըն սաթտրղընը ֆիտա էտէ :
26 Ը մմա պիր քիմսէնին ֆիտա էտէնի եօգ իսէ , վէ քենտի էլի կէ-

ԹԱԳ. Ի'. Լ. 1491:

ը խո . 10 : պ . իէ . 24 : ՀԱ . Լ . 4 :
Լ խա . 17 : պ . ժ . 13 : Ա ՀԱգ . ժ . 3 , 4 : Մէք . բ . 2 : Ա Սոր . Չ . 8 :
ժ պ . իէ . 18 , 23 :
ի խա . 14 :
լ խա . 43 : պ . ժ . 14 , 32 :
խ պ . ժ . 37 :
ծ պ . իչ . 5 : Բ Օր . ժ . 10 : Նաշ . գ . 8 : Ը ռակ . Ա . 33 : Նէհեմ . իգ . 6 :
կ պ . իչ . 5 : Նչկ . Լ . 25 , 27 , 28 : Հ Մատ . Չ . 25 , 31 :
ձ խա . 4 , 5 :
ղ Բ Օր . իը . 8 : Պագ Նհ . ժ . 29 :
մ Գ . Ա գագ . ժ . 29 :
յ Հես . Ե . 11 , 12 :
ն Բ Օր . Լ . 43 : Բ Ա Ն . է . 20 : Նաշ . 2 . 1 : Ը ռվհ . բ . 18 : գ . 2 :
շ Ա Ն . իթ . 15 : Ա Ղ . Լ . 12 : Ճ իթ . 19 : Ա պհտ . բ . 11 :
ո Հռուտ . բ . 20 : գ . 4 , 6 :
պ Պագ Հռուտ . գ . 3 , 9 , 12 : Նրեմ . Լ . 7 , 8 :

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1891.

նիշլենիպ՝ ֆիտայէ եէթէբ միգտա-
27 բընը պուլուբ իսէ , օլ զէման Ասաթտըղընտան պէրու եըլլարը հիսապ էտէ , վէ արթանընը սաթ-
տըղը քիմսէյէ կէրի վէրէ , վէ
28 քէնտի միւլքիւնէ տէօնէ : Ը՛մմա էյէր օնա կէրի վէրթիլճէյք եէթէ-
բինի էլի պուլամազ իսէ , օլտէմ սաթտըղը չէյ՝ օնու սաթուն ալա-
նըն էլինտէ Յորելեան սէնէսինէ-
տէք գալա , վէ Յորելեանտա չըգըպ՝ քէնտի միւլքիւնէ տէօնէ :
29 Վէ պիր քիմսէ հիսարլը չէհրտէ սաքին օլաճագ էվ սաթար իսէ , օնու սաթտըղընտան թէմամըն պիր եըլատէք ֆիտա էտէ , ֆիտասը
30 պիր սէնէ իչինտէ օլա : Վէ է-
յէր թէքմիլ եըլըն թէմամընատէք ֆիտա օլունմազ իսէ , օլ սու-
բէթտէ հիսարլը օլան շէհրտէքի էվ՝ մութլագան օնու սաթուն ա-
լանա սիլսիլէսինճէ սա՛պիթ օլա . Յորելեան ինէնէինտէ չըգմայա :
31 Ը՛մմա էթրաֆը հիսարլը օլմայան գաւասպալարըն էվլէրի՝ վիլայէթին թարլասը կիպի սայըլալար . օնլար ֆիտա օլունա , վէ Ը՛Յորելեան
32 ինէնէինտէ չըգա : Ը՛մմա Ը՛Ե-
իիլիլէրին շէհրլէրի՝ էա՞Ե քէնտի-
լէրին միւլքիւ շէհրլէրին էվլէրի՝ օնլարըն ֆիտասը Ը՛Եւիլիլէք իչիւն
33 տայիմա օլուր : Վէ Ը՛Եւիլիլէր-
տէն սաթուն ալան օլուր իսէ , օլ տէմ միւլքիւ օլտուղու շէհիրտէ-
քի սաթըլմըշ էվ՝ Յորելեան ինէնէինտէ չըգա . զիրա Ը՛Եւիլիլէք շէհրլէրինին էվլէրի՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն արասընտա քէնտիլէ-
34 րին միւլքիւ տիւր : Ը՛մմա շէհիր-
լէրինին Ո՞վարօշինտէ օլան թարլա-
լարը սաթըլմայա . զիրա օնլարըն էպէտի միւլքիւ տիւր :
35 Վէ գարընտաշըն ֆագիրլէնիպ՝ սէնին եանընտա էլի զայի՛ֆլանտրգ-
տա , եապանճը օլսուն միւսաֆիր օլսուն՝ օնա Ւեարտրմ էտէսին ,
36 քի եանընտա եաշայա : Ո՞Նտան ֆայիզ վէ մուբապահա ալմայա-
սըն , Ըիլլա Ը՛լլահընտան գօրգ , քի գաբընտաշըն սէնին եանընտա եա-
37 շայա : Ը՛գչէնի օնա ֆայիզ իլէ վէրմէյէսին , չէմ թաա՛մընը մու-
38 բապահա իլէ վէրմէյէսին : Ը՛Լա-
լահընըզ Ը՛ապպ պէն իմ՝ քի սիզէ Ք՛անան տիյարընը վէրմէյէ Ը՛լլա-
հընըզ օլմագ իչիւն՝ սիզի Ո՛ընըզ տիյարընտան չըգարտրմ :
39 Վ՛է Ո՞էյէր գարընտաշըն սէնին եանընտա ֆագիրլէնիպ՝ քէնտիսի-
նի սանա սաթար իսէ , օնու Ֆգուլ խըզմէթինտէ գուլլանմայասըն :
40 Ը՛անընտա եանաշմա՝ եա միւսաֆիր կիպի օլա . սանա Յորելեան սէնէ-
41 սինէտէք խըզմէթ էտէ . Ը՛նտէն եանընտան՝ կէրէք քէնտիսի կէրէք օնուն օղուլլարը ՛պիլէսինճէ չըգա , վէ քէնտի գապիլէսինէ տէօնիւպ՝ ՛պապալարընըն միւլքիւնէ տէօնէ :
42 Օ՛իրա օնլար պէնիմ՝ Ո՞ընըզ տի-
յարընտան չըգարտրղըմ Ֆգուլլա-
րըմ տըր . գուլ սաթըլտրղը կիպի
43 սաթըլմայալար : Օ՛նա ՟սէրթ ա-
ղալըգ Ֆէթմէյէսին , իլլա Ֆը՛լլա-
44 հընտան գօրգ : Վ՛է սէնին օլա-
ճագ գուլուն վէ խալայընըն՝ էթ-
բաֆընըզտա օլան թայիֆէլէրտէն օլա . գուլու վէ խալայընը օնլար-
45 տան սաթուն ալասըն : ՟Էմ տա-
խի՝ ՟եանընըզտա սաքին օլան եա-
պանճլարըն օղուլլարընտան՝ էթ-
բէք օնլարտան կէրէք տիյարընըզ-
տա տօղուրտուգլարը՝ եանընըզտա
օլան գապիլէլէրինտէն սաթուն ա-
լասընըզ , վէ քէնտի մալընիզ օ-
46 լալար : Վ՛է օնլարը Ֆսիզտէն
սօնկրա օղուլլարընըզա մալ միբաս օլմագ իչիւն միբաս պրաղասընըզ , քի օնլար Ֆտայիմա գուլունուզ օ-
լա . գարընտաշլարընըզ օլան Ֆս-
բայէլ օղուլլարընա իսէ՝ հիչ քիմ-
սէ Ֆգարընտաշընա սէրթ աղալըգ
47 էթմէյէ : Վ՛է սէնին եանընտա օլան՝ եա-
պանճընըն եա միւսաֆիրին էլի կէ-
նիշլէնտիքտէ , վէ օնուն եանընտա
օլան Ըգարընտաշըն ֆագիրլէնիպ՝
սէնին եանընտա օլան եապանճը միւսաֆիրէ եա եապանճը գապիլէ-
սի սօյունտան օլանա քէնտիսինի
48 սաթտրգտա , քէնտիսինի սաթտրգ-
տան սօնկրա , ֆիտա օլունսուն . գարընտաշլարընտան պիրիսի օնու-
49 ֆիտա էթսին . Օ՛նու եա ամուճաս-
սը եա ա՛մուճասընըն օղլու ֆիտա էտէ , եա գապիլէսինտէ եագըն ագ-
րապասը օնու ֆիտա էտէ . եախօտ
Ֆէլի կէնիշլէնտիքտէ , քէնտի քէն-
50 տիսինի ֆիտա էտէ : Վ՛է օնու սա-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1891.

— ՆԼ. ի՛ . 2 : Ը՛ Օբ . ժէ . 12 : Ֆ Գնագ . Ը՛ . 23 : Ֆ Գագ . դ . 1 : Նէեմ. Է . 5 : Նբեմ. ՀԷ . 14 :
‡ Խա . 46 : ՆԼ . ա . 14 : Նբեմ. ի՛ . 14 : ի՛է . 7 : Հ . 8 :
ՠ ՆԼ . ի՛ . 3 :
ո Խա . 28 :
ֆ Խա . 55 : Ֆռութ . Գ . 22 : ա Նար . Է . 23 :
— Խա . 46 : ՆԼ . ա . 13 :
Ը՛ Նփես . Գ . 9. Ա՛ռՀ . դ . 1 :
ֆ Խա . 17 : ՆԼ . ա . 17, 21 : Ը՛ Օբ . ի՛է . 18 : Մաղ . ֆ . 5 :
ֆ Ե՛ . ծՀ . 3 , 6 :

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1891.

ՠ Պաղ Կոր . ֆ . 35 :
Վ Ը՛ Օբ . ժէ . 7 , 8 : Ա՛աղ . Լ՛ . 26 : ի՛ա . 1 : ՀժՀ . 5 , 9 : Ը՛ռակ . ժՀ . 31 : Գ՛ու . Գ . 35 : Կոր . ժա . 29 : Ֆռութ . ժՀ . 13 : ա . Ցօհ . ֆ . 17 :
ֆ ՆԼ . ի՛Ը . 25 : Ը՛ Օբ . ի՛Ը . 19 : Նէեմ . Է . 7 : Ա՛աղ . ժէ . 5 : Ը՛ռակ . ի՛Ը . 8 : Նզեկ . ժՀ . 8, 13, 17 : ի՛Ը . 12 :
Ը Խա . 17 : Նէեմ . Է . 9 :
ֆ Պ . ի՛Ը . 32, 33 :

Digitized by Google

թուն ալան իլէ՝ քէնտիսինի սաթ-
տրը երլտան Յորելեան երլընատէք
հիսապլաշա , վէ սաթըլմասընըն
ագչէսի երլլարըն հիսապընճա օլա.
օնուն ետնընտա ետանաշմա կիւնտե-
51լիյի իլէ օլա : Նչյէր ուահա չօգ երլ
վար իսէ , օնլարա կէօրէ քէնտի
սաթըլմասընըն ագչէսինտէն ֆիտա-
52սընը էտա էտէ : Վ՚է էյէր Յորել-
եան երլընատէք ազ նրլ գալըր իսէ ,
օնուն իլէ հիսապլաշըպ՝ երլլարընա
53կէօրէ ֆիտասընը էտա էտէ : Օնուն
ետնընտա երլլըգլը ետանաշմա կիպի
օլա . սէնին հուզուրունտա օնա
54սէրթ աղալըգ էթմէյէ : Վ՚է է-
յէր պու վէճճ իլէ ֆիտա օլուն-
մազ իսէ , ե՚Յորելեան երլընտա
կերէք քէնտիսի կերէք օղուլլարը
55պիլէսինճէ չըգա : Օ՚իրա ե՚ս-
բայէլ օղուլլարը պէնիմ գուլլա-
րըմ տըր . օնլար՝ Ա՚ըսըր տիյարըն-
տան չըգարտրըմ գուլլարըմ տըր .
Ե՚ւահընըզ Ի՚ապպ պէն իմ :

ՊԸՊ Ի.Ջ

փուֆֆերեսթիյին եասագ օլտուղտա : 3 Մ՚ենպիհէլերի սագլայանլարըն նայիլ օլաճա-
ղը պերէքէթլէր : 14 Օ՚նլարը պօղանլարա լա՚նէթ : 40 Ե՚ւահընը՝ թէվպէ հտէնէլերի զէքր
էթմէյէ վա՚տը :

1 Ր՚էնտիլերինիզէ ՚պաթըլ մուա՚-
պուԹլար վէ օյմա . փուԹլար
եափմայասընըզ , վէ քէնտիլերինի-
զէ սուրէթլէր տիքմէյէսինիզ . Հէմ
տիյարընզտա՝ օնա սէճտէ էթմէք
իչուն՝ Թաշտան փուԹ գօմայասը-
նըզ . զերա Ե՚ւահընըզ Ի՚ապպ պէն
իմ :
2 Բ՚ահաթլարըմը սագլայասը-
նըզ , վէ Ա՚գաճէսմէ Հիւրմէթ
էյլէյէսինիզ . Ի՚ապպ պէն իմ :
3 Ի՚նչյէր գանունլարըմճա եիւրիւր
խէնիզ , վէ Թէնպիհլերիմի սագ-
լայրպ՝ օնլարը իճրա էտէր խէնիզ ,
4 Ե՚պէն տէ եաղմուրլարընըզը մէվսիմ-
լերինճէ վէրէճէյիմ , վէ Ե՚եէր մահ-
սուլտնու վէրէ , Հէմ Թարլանըն
աղաճլարը մէյվէլէրինի վէրէլէր :
5 Վ՚է Չխարմանընըզ պաղ պօզու-
մունատէք եէթիչէ , վէ պաղ պօ-
զումա էքինէտէք եէթիչէ . վէ
Ե՚էքմէյինիզէ տօյունճայէտէք եե-
յէսինիզ , վէ Ե՚տիյարընըզտա է-
6 մինէյէք իլէ սաքին օլասընըզ : Վ՚է
եէրէ Ե՚սէլամէթ վէրէյիմ , վէ Ե՚ա-
Թասընըզ , վէ իւրքիւտէն օլմայա .
վէ տիյարտան Է՚քէօԹիւ ճանավար-
լարը տիւքէտէյիմ , Հէմ տիյարը-
7 նըզտան Ե՚գըլըճ կէչմէյէ : Վ՚է
տիւշմէնլէրինիզէ գօվալայասընըզ ,
վէ էօնիւնիւզտէ գըլըճտան տիւ-
8 շէլէր : Վ՚է Ե՚սիզտէն պէշ քիշի
եիւզ քիշիյի գօվալայա , վէ սիզ-
տէն եիւզ քիշէ օն պին քիշիյի
գօվալայա , վէ տիւշմէնլէրինիզ էօ-
նիւնիւզտէ գըլըճտան տիւշէլէր :
9 Վ՚է Ե՚սիզէ նազար էտէյիմ , վէ սիզի
Ի՚մէյվէտար գըլըպ՝ սիզի չօղալտա-
յիմ , վէ սիզին իլէ ա՚Հտըմը սա-
10 պիթ էտէյիմ : Վ՚է Ե՚հքի զախի-
րէյի եէյէսինիզ , վէ եէնիյէ եէր
էթմէք իչիւն՝ էսքիյի չըգարասը-
11 նըզ : Վ՚է Ե՚չատըրըմը օրԹաճընըզտա
գօյայըմ , վէ Ը՚ճանըմ սիզտէն իյ-
12 րէնմէյէ : Վ՚է Ե՚օրԹաճընըզտա կէ-
զէյիմ , վէ Ե՚սիզին Ա՚լլահընըզ օլա-
յիմ , Հէմ սիզ պէնիմ գավմըմ
13 օլասընըզ : Ե՚Ա՚լլահընըզ Ի՚ապպ
պէն իմ , քի օնլարա գուլլար օլ-
մայասընըզ տէյիւ սիզի Ա՚ըսըր տի-
յարընտան չըգարտրմ , վէ Ե՚պօ-
յունտուրուղունուզուն պաղլարը-
նը գըրտրմ , վէ սիզի պաչը եօգա-
րըր կէզտիրտիմ :
14 Ե՚Ա՚լաքին էյէր պէնի տինկլէմմէյիպ՝
ճիւմլէ պու էմրլէրիմի իճրա էթ-
15 մէզ իսէնիզ , վէ էյէր Ե՚գանունլա-
րըմը Թահգիր էտէր իսէնիզ , Հէմ
էյէր ճանընըզ հիւքմլէրիմտէն իք-
րահ էտէր իսէ , չէօյլէ քի ճիւմ-
լէ էմրլէրիմի իճրա էթմէյիպ՝
16 ա՚հտըմը իպԹալ էտէսինիզ . Պէն
ուահի սիզէ պունու էտէճէյիմ ,
եա՚նի՝ իւզէրինիզէ Ե՚կէօզլէրի Թէ-
լէֆ էտէն վէ ճանը պայըլտրան
Ե՚հիյպէթի՝ Ը՚վէրէմ՝ վէ հիւմմայի
սալայըմ . վէ Ե՚Թօխունմունուզու
նաֆիլէյէ էքէսինիզ , զերա օնու
17 տիւշմէնլէրինիզ եէյէճէք : Վ՚է
Ե՚եիւզիւմիւ իւզէրինիզէ տիքէյիմ ,
վէ Ե՚տիւշմէնլէրինիզին էօնիւնտէ
գըրըլասընըզ . վէ Ե՚սիզտէն իքրահ
էտէնլէր՝ սիզէ մունասալաթ օլալար ,
վէ Ե՚սիզի գօվալայան եօղ իքէն՝
18 գաչասընըզ : Վ՚է էյէր պունլար իլէ
տաւի պէնի տինկլէմէզ իսէնիզ ,
կիւնահլարընըզ իչիւն սիզի Ե՚նէտի

ՃԻ·Ի՛·Իշ·
1491։

19 գաթ տահա թէտիպ էտէյիմ։ Վէ
՚գուվվէթինիզին մաղլուբլուղուզ-
նու գըրայըմ ՝ վէ ՛կէօյհունիւզիս
տէմիր կիպի՝ հէմ եէրինիզի պա-
20 գըը կիպի էտէյիմ։ Վէ ՛գուվ-
վէթինիզ պօշունա թէլէֆ օլա ·
վէ ՛եէրինիզ մահսուլունու վերմէ-
յէ ՝ հէմ եէրին աղաճլարը մէյ-
21 վէլէրինի վերմէյէը։ Վէ էյէր
՚պէնիմ իլէ զօտ կիտիպ՝ պէնի
տինկլէմէք իսթէմէզ իսէնիզ ՝ օլ
զէման իւզէրինիզէ՝ կիւնահլարը-
զա կէօրէ եէտի գաթ պէլա զամմ
22 էտէյիմ։ Վէ ՚՚իւզէրինիզէ սահ-
բանըն ճանաւարլարըը սալայըմ ՝
քի սիզի էվլատըզ էտէւէը ՝ վէ
տաւարլարընըզը գըրալար ՝ հէմ
սիզի ազալտալար · վէ ՚բօլարընըզ
23 վիրան օլալար ։ Էյէր ՚պունլար
իլէ տախի՝ թէտիպիմանէն իսլահ
օլմազ իսէնիզ ՝ վէ պէնիմ իլէ զօտ
24 կիտէը իսէնիզ ՝ ՚օլտէմ պէն տախի
սիզին իլէ զօտտընա կիտէյիմ ՝ վէ
պէն տախի սիզի՝ կիւնահլարընըզ
իչիւն եէտի գաթ տահա գըրայըմ։
25 Վէ ՚իւզէրինիզէ ա՛հտ ինթիգամը
ալան գըլըճ սալայըմ · վէ շէհրլէ-
րինիզտէ ճէմ՝ օլտուղունուղտա՝
արանըզա Ղթաւ՚ւն կէօնտէրէյիմ ՝
վէ տիւշմէնին էլինէ թէսլիմ օլա-
26 սընըզ ։ ՚Էյ քմէյինիզին տէյնէյինի
գըրտրղըմտա՝ էքմէյինիզի օն գա-
րը պիր ֆուրուշտա փիշիրէլէր ՝ վէ
էքմէյինիզի թարթը իլէ տէօնտէ-
րէլէր · վէ ՚՚եէյէսինիզ ՝ ամմա
տօյմայասընըզ ։
27 Էյէր ՚պունլար իլէ տախի պէ-
նի տինկլէմէզ իսէնիզ ՝ իլլա պէնիմ
28 իլէ զօտ կիտէր իսէնիզ ՝ օլ զէման
սիզին իլէ՝ ՚զաւզավ իլէ զօտտընա
կիտէյիմ · վէ պէն տախի սիզի կիւ-
նահլարընըզ իչիւն եէտի գաթ թէ-
29 տիպ էտէյիմ · Վէ ՚օղուլլարընը-
զըն էթինի եէյէսինիզ ՝ հէմ գըզ-
30 լարընըզըն էթինի եէյէսինիզ ։ Վէ
՚եիւքսէք եէրլէրինիզի պօզայըմ ՝
վէ կիւնէշ փութլարընըզը գըրա-
յըմ ՝ վէ ՚էշշէրինիզի փութլարը-
նըզըն էշշէրի իւզէրինէ գօյայըմ ՝
վէ ճանըմ սիզտէն ՚՚իքրահ էտէ ։

ՃԻ·Ի՛·Իշ·
1491։

31 Վէ ՚էշհրլէրինիզի խարապ՝ վէ
՚՚մաճուէսէլէրինիզի վերան էտէ-
յիմ՝ վէ սիզին խօշ գօճունուզու
32 գօճլամայըմ ։ Վէ պէն ՚՚օլ տի-
յարը վերան էտէյիմ ՝ վէ օնտա
սաքին օլաճագ տիւշմէնլէրինիզ օ-
նուն իւզէրինէ Ղթաւ՚ճճիւպ չէքէ-
33 լէր ։ Վէ ՚սիզի թայիֆէլէրտէ
տաղըտայըմ՝ վէ աւտընըզճա գըլըճ
չէքէյիմ · վէ տիյարընըզ վերան
օլա ՝ հէմ շէհրլէրինիզ խարապ
34 օլա ։ ՚Օլ զէման՝ տիյար վերան
գալտընը ճիւմլէ կիւնլէրտէ՝ սիզ
տիւշմէնլէրինիզին տիյարընտա ի-
քէն՝ շաւաթլարընը էտա էյլէյէ ·
եէր օլ զէման բահաթ էտիզ՝ քէն-
տի շաւաթլարընը էտա էյլէյէ ·
35 Ճիւմլէ վիրան գալտընը կիւնլէր-
տէ բահաթ էտէ · վէյա սիզ իւ-
զէրինտէ սաքին իքէն ՝ ՚շաւաթ-
լարընըզտա բահաթլանմամըշ տը ։
36 Վէ սիզտէն գալանլարա՝ տիւշմէն-
լէրինին տիյարյարընտա ՚՚նիւրէք-
լէրինէ տիթրէմէ կէթիրէյիմ ՝ վէ
օնլարը տէֆրէնէն եաֆրաղըն սէ-
տասը գօվալայըպ՝ գըլըճ էօնիւն-
տէն գաչար կիպի գաչալար ՝ վէ ՚գօ-
37 վալայտն եօղ իքէն՝ տիւշէյէը ։ Վէ
գօվալայտն եօղ իքէն՝ գըլըճ էօ-
նիւնտէն գէալը կիպի՝ ՚պիրի պի-
րինին իւզէրինէ տիւշէյէը · Հէմ
տիւշմէնլէրինիզին էօնիւնէ տուր-
38 մաղա ՚գատիր օլմայասընըզ ։ Վէ
թայիֆէլէր արասընտա հէյլաք օ-
լասընըզ ՝ հէմ տիւշմէնլէրինիզին
39 տիյարը սիզի հէյլաք էտէ ։ Վէ
սիզտէն գալանլար՝ ՚՚եարամազլըգ-
լարը իլէ տիւշմէնլէրինիզին տիյա-
րընտա էրիյէյէը · Հէմ տախի պա-
պալարընըն եարամազլըգլարը իլէ՝
օնլար իլէ պէրապէր էրիյէյէը ։
40 Վէ եարամազլըգլարընը հէմ
պապալարընըն եարամազլըգընը՝
պանա էթտիքլէրի ի՛սեանլէրի իլէ
Ճիգրար էտէրլէր իսէ ՝ հէմ տախի
պէնիմ իլէ զօտ կիթտիքլէրինի՝
41 հէմ տէ օնլար իլէ պէնիմ զօտ կիթ-
տիյիմ՝ վէ օնլարը տիւշմէնլէրինին
տիյարընա կէթիրտիյիմ էէրա Ե-
պէրլէր էոե ՝ պախտւստւս օնլարըն
՚՚սիւննէթսիզ եիւրէյի ՚՚ալչագլա-

Ե ՚ք ՄՆ · ԼԹ · 3 , 4 , 7 ։ Նա · իէ · 9 ։ Ինշկ · Ղ · 3 ,
4 , 5 , 6 , 13 ։ Ի ՚ք ֆաագ · իէ · 20 ։ ՚ք ՄՆ · ԼՃ·
5 ։ ՃՂ · ի · 23 ։ Սաշ · հը · 59 ։ ւՃ · 38 ։ Նա-
ըեմ. ժՃ · 19 ։

ՃԻ·Ի՛·Իշ·
1491։

Ե ՚ւ,էեմ. ք·
3։ Նրեմ.ֆ·
7։ Ինշկ.Ղ·
6։
Հ Սաշ.հՃ·
7 ։ Ող · ա·
10 ։ Նշկ ·
Ճ · 6 ։ թա·
2 ։
Ղ Նրեմ.Ճ·
1 ։ իե ։ 11,
18 ։
Ղ ՚ք Օր · իՃ·
37։ֆ ֆաագ·
Ճ·8։Նրեմ.
ժՃ·16։ժԹ·
8 ։ Ինշկ ·
Ե · 15 ։
Ճ ր Օր · Ճ ·
27։ իը· 64։
Սաշ · խՃ ·
11 ։ Նրեմ.
Ճ · 16։ Ն-
գկ · ժր ·
15 · ի · 22 ։
իա · 15 ։
Օ՛աք · է ·
14 ։
ՃՔ Մ՚ն · ԼՂ·
21 ։
յ պ · իե · 2։
Ն ԻնկՃ · իա·
7 , 12 , 15 ։
Լ Խա · 17 ։
Էյօբ · ժԵ ·
21 ։ Ընակ·
իՃ · 1 ։
՚՚ Նա , ժ · Ե ։
Պ՚ւՃ Դ ա ա·
է · 22 ։ ա
ֆաագ · ժՃ ·
15 , 16 ։
Լ Էյես.է·13,
13 ։ Գ·ա ա·
Ճ · 14 ։
Պ ՚ք Օր · Ճ ·
27։ իը· 65։
Ղ,էեմ. ա ·
8։ Նրեմ Ճ·
25 ։ Նշկ ·
Ճ · 17 · Ղ · 9։
ք · 43 ։ իՃ·
23։ Լէ · 10։
ԼՂ · 31 ։
Ով · Ե · 15։
Օ՛աք · ժ · 9։
Ջ ֆաագ · Ե · 7։
Ճ ՚ւ,էեմ · ՚Ճ·
33, 35 , ԿՂ·
Ղ,էեմ. թ·
2 · Գ ան · թ·
3, Ե ։ Ընակ·
իՃ · 13 · Ղ ա·
ժԵ · 19 ։ ա
Էյօ Ե · ա ·
9 ։

՚՚ Պա՛Ճ Նրեմ. Ղ · 10 ։ թ · 25 , 26 ։ Նշկ · խՃ · 7 ։
Գ ա՛Ճ · է · 51 ։ Ճ՚ւ ա Ճ · Ճ · 29։ Ող · Ճ · 11 ։ ա Ճ ֆաագ·
իա · 29 ։ Ճ Մ՚ն · ժՃ · 6 , 7 , 12 · ԼՃ · 21։ ԼՃ · 12, 13 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԻԳ

Ներք իսկ , հէմ եարամազլեգլարը-
նըն ճէզասընը ըիզա.իլէ չէքէրլէր
42 իսկ , օլտէմ Յակոբ իլէ օլան
ա՛հտըմը Խաթրըմա կէթիրէյիմ ,
հէմտոե Լաահակ իլէ օլան ա՛հտը-
մը՝ վէ Ըբրահամ իլէ օլան ա՛հ-
տըմը տախի խաթրըմա կէթիրէ-
յիմ , վէ ոօլ տիյարը տա խաթ-
րըմա կէթիրէյիմ :
43 Վէ ըօլ տիյար օնըարտան պրա-
զըլըպ՝ օնըարտան վիրան իքէն ,
շաթաթլարընը էտա էյլէյինճէ , վէ
օնըար եարամազլեգլարընըն ճէզա-
սընը ըիզա իլէ չէքինճէ , հէմտան օ-
նուն իչինէ քի՝ ըհիւքմէրիմի թահ-
գիր էթտիլէր , վէ ճանլարը գա-
44 նունըարըմտան իքրահ էթտի , վէ
պու պէօյլէ իքէն տէ՝ օնըար տիւշ-
մէնէրինին տիյարընտա իքէն ՝օն-
ըարը թահգիր էթմէմ , վէ օնըարը
պիւ քիւըլիյէ հէլաք էթմէք իչինն
օնըար իլէ օլան ա՛հտըմը իպթալ
էթմէք իլէ օնըարտան իքրահ էթ-
մէմ . չինն քի օնըարըն Ըլլահը
45 Թապպ պէն իմ : Ըմմա օնըար իչինն
ըպապաարընըն ա՛հտընը խաթրը-
մա կէթիրիրիմ , քի ըթայիֆէէրին
կէօզլէրի էօնիւնտէ օնըարա Ըլլահ
օլմագ իչինն օնըարը ՝Ըրըը տի-
յարընտան չըգարտըմ . Թապպ պէն
իմ :
46 Թապպընը՝ քէնտիսի իլէ Խսրա-
յիլօղուլլարընըն արասընտա՝ Ո՛ով-
սէսին եէտի իլէ ըՈինա տաղընտա
վէրտիյի ՝գանունէար վէ հիւքմէր
վէ չէրիա՛թլէր պունըար տրը :

ՊԸՊ ԻԳ

Ո՛ախաւսիյէ օլան ատագլար : 3 Վազֆ օ-
լունմասը ատէմէ՝ 9 Հայվանա՝ 14 վէ էվէ
գրյմէթ պիչմէք : 19 Վազֆ օլաւնմասը
չէյլէրի ֆիտա էթմէք խաւսուսունտա գա-
նունլար : 28 Էրկէմ օլմասը չէյնի ֆիտա օ-
լաւնմամագ կէրէք օլտաւղաս : 32 Ընտալը-
ղան թէպտիլ օլաւնմամագ կէրէք օլտաւղաս :

1 Վէ Թապպ Ո՛ովսէսէ սէօյլէյիպ՝
2 ՝տէտի . Խսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէյիպ օնըարա տէ քի՝ ՙՁիր
քիմսէ ատագ ատատըղընտա , հէր
քէս իչինն Թապպ՝ պիչտիյինն գրյ-
3 մէթէ կէօրէ օլա : Վէ էրքէք ի-
չինն պիչէճէյինն գրյմէթ պու օլա՝.
Խիւրմի եաշընտան ալթմըշ եաշընա-
տէք օլան իչինն պիչէճէյինն գրյ-
մէթ՝ ըԹագտէսէ մըսգալը իւզրէ՝
4 էլլէ մըսգալ կիւմիւշ օլա : Ըմ-
մա էյէր տիշև իսէ , օլտէմ պիչէ-
ճէյինն գրյմէթ օթուզ մըսգալ օ-
5 լա : Վէ էյէր պէշ եաշընտան ի-
յիրմի եաշընատէք իսէ , օլտէմ
էրքէք իչինն պիչէճէյինն գրյմէթ
իյիրմի մըսգալ՝ վէ տիշն իչինն օն
6 մըսգալ օլա : Վէ էյէր պիր այ-
լըգտան պէշ եաշընատէք իսէ , օլ-
տէմ էրքէք իչինն պիչէճէյինն գրյ-
մէթ պէշ մըսգալ կիւմիւշ՝ վէ տի-
շն իչինն պիչէճէյինն գրյմէթ իւչ
7 մըսգալ կիւմիւշ օլա : Վէ էյէր
ալթմըշ եաշընտան եօգարը օլուր
իսէ , էրքէք իսէ , պիչէճէյինն գրյ-
մէթ օն պէշ մըսգալ՝ վէ տիշն ի-
8 չինն օն մըսգալ օլա : Վէ էյէր
պիչէճէյինն գրյմէթէ գուտրէթի
եէթմէզ իսէ , քեահինին էօնիւնէ
չըգա , վէ օնուն գրյմէթինի քեա-
հինն պիչէ . քեահինն օնուն գրյ-
մէթինի՝ ատագ էտէնին էլինտէն
կէլտիյինէ կէօրէ պիչէ :
9 Վէ էյէր ոպողը Թապպա գուր-
պան սունուլուր հայվանտան իսէ ,
օնըարտան Թապպա հէր նէ վէրիր
10 իսէ՝ ա՛զիզ օլա : Ընու թէպտիլ
էթմէյէ , վէ էյիյի քէօթիյէ՝ եա
քէօթիյիւ էյիյէ տէյիշտիրմէյէ .
վէ էյէր պիր թագրիպ իլէ հայվանը
հայվանա տէյիշտիրիր իսէ , օլտէմ
11 օ տա պէտէլի տէ ա՛զիզ օլա : Վէ
էյէր ոպողը Թապպա գուրպան
սունուլմազ պիր կէօնէ նափաք
հայվանտան օլուր իսէ , օլ հայվա-
նը քեահինին էօնիւնէ չըգարա .
12 Վէ քեահին օնուն էյիլէյինէ եա
քէօթիւլիւյիւնէ կէօրէ գրյմէթ
պիչէ . եա՛ քեահին՝ սէնին հէման
պա՛չտիյին գրյմէթէ կէօրէ օլա :
13 Վէ ՙէյէր օնու պիր թագրիպ իլէ ֆ Խա . 15 ,
ֆիտա էտէր իսէ , օլտէմ օնա պիչ- 19 .
տիյին գրյմէթինտէն պէշտէ պիր
զամմ էտէ :
14 Վէ պիր ատէմ էվինի Թապպա
թագտիս օլմաղա վագֆ էտէր իսէ ,
քեահին օնուն էյիլէյինէ եա քէօ-
թիւլիւյիւնէ կէօրէ գրյմէթ պիչէ .
քեահին օնա նէ գրյմէթ պիչէր ի-
15 սէ , էօյլէձէ գալա : Վէ ՙէյէր ՙ Խա . 13 :
վագֆ էտէն քիմսէ՝ էվինի ֆիտա
էտէճէք օլուր իսէ , օնա գրյմէթ
պիչտիյին ագչէնին իւզէրինէ պէշ-

Digitized by Google

տէ պէր զամմ էտէ , վէ Եվ օնուն օլա :
16 Վ֊է էյէր պէր ատէմ՝ միւլքիւ֊ նիւն Թարլասընտան Պապպա վագֆ էտէր իսէ , օլտէմ պէյտիյին գըյ֊ մէթ Թօխումունա կէօրէ օլա . պէր Հօմէր արփա Թօխումու֊ նիւն էլլէ մընգալ կիւմիւշ օլա :
17 Նյէր Թարլասընը Յորելեան ը֊ լընտան վագֆ էտէր իսէ , պէյտի֊
18 յին գըյմէթ իւզրէ գալա : Վ֊է էյէր Թարլասընը Յորելեանտան սօնկրա վագֆ էտէր իսէ , քեա֊ հին ագէէյի՝ Յորելեան երընտէք գալան երլերա կէօրէ օնուն իլէ
ե Պ. իե. 15, 16 : է Նա . 13 : էհիսապ էտէ , վէ պէյտիյին գըյ֊
19 մէթտէն աշաղա վարըլա . Վ֊է ու֊ յէր Թարլայը վագֆ էտէն՝ օնու պէր Թագրիպ իլէ ֆիտա էտէճէք օլուր իսէ , օնա գըյմէթ պէյտի֊ յին ագէէնին իւզէրինէ պէշտէ պէր զամմ էտէ , վէ օնա իպգա օլու֊
20 նա : Վ֊է էյէր Թարլայը ֆիտա էթմէզ իսէ , եա Թարլայը պէր ղայրի քիմսէյէ սաթտը իսէ , ար֊
21 Թըգ ֆիտա օլունմայա : Ընմա Թարլա՝ ընյորելեանտա չըգտըգտա , Պապպա՝ ըվագֆ Թարլասը կիպի ա՛զիզ օլա . ըՄիւլքիւ քեահինին օլա :
ե Պ. իե. 10, 28, 31 : ը Նա . 26 : ը Ծնու . ժը . 14 : Նդկ . խէ . 29 : ժ Պ. իե. 10, 25 :
22 Վ֊է էյէր ժքէնտի միւլքիւնիւն Թարլասընտան օլմայըպ՝ սաթուն ալտըդը Թարլայը Պապպա վագֆ
ի Նա . 18 : 23 էտէր իսէ , ժօլտէմ քեահին պէյ֊ տիյին գըյմէթին մէպլաղընը Յո֊ քելեան երընտէք օնուն իլէ հի֊ սապ էտէ , վէ օլ կիւնտէ պէյտիյին գըյմէթի Պապպա ա՛զիզ կիպի վէ֊
լ Պ . իե . 28 : 24 րէ : Ծարլա ԺՅորելեան երընտա֊ տա՝ սաթուն ալընմընդ օլտուդու քիմսէյէ՝ Խա՛նի եէր միւլքիւնիւն
25 սահիպինէ տէօնէ : Վ֊է ճիւմլէ պէյտիյին գըյմէթ՝ Պագտէսէ մընգալը իւզրէ օլա . ժմընգալ իւ֊ յիրմի գրամ օլա :
26 Ընճագ ժՀայվանլարընը իլք տօղ֊ մուշունու՝ իլք տօղտուդու իչիւն Պապպընը օլմագ իլէ , օնու հիչ քիմսէ վագֆ էթմէյէ . սըղըր օլ֊ սուն գօյուն օլսուն Պապպընը տըր :
27 Վ֊է էյէր նափաք Հայվան օլուր իւ֊ սէ , օնու՝ պէյտիյին գըյմէթ իւզ֊ րէ ֆիտա էտէ , վէ ժիւզէրինէ պէշտէ պէր զամմ էտէ . վէ էյէր ֆիտա օլունմազ իսէ , պէյտիյին գըյմէթ իւզրէ սաթըլա :
28 Վ֊է լաքին ժպէր քիմսէնին ճիւմ֊ լէ քէնտինին օլսուն ատէմլէրտէն վէ Հայվանլարտան վէ միւլքիւնիւն Թարլասընտան Պապպա *Հէրէմ էթմէյի հիչ պէր Հէրէմ սաթըլ֊ մայա , վէ ֊ֆիտա օլունմայա . ճիւմլէ Հէրէմ՝ Պապպա ա՛զիզլէր
29 ա՛զիզի տէր : Հէրէմ օլունան ա֊ տէմլէրին հիչ պէրիսի՝ ֆիտա օ֊ լունմայա , էլպէթթէ էօյտիւրիւլէ :
30 Վ֊է ուեէրին ճիւմլէ ի՛ւշիւրիւ՝ եէրին էքինինտէն օլսուն աղաճլա֊ րընն մէյլէսինտէն օլսուն Պապպընը
31 տըր . Պապպա ա՛զիզ տէր : Վ֊է ժէյէր պէր ատէմ քէնտի ի՛ւշիւր֊ լէրինտէն պէր Թագրիպ իլէ ֆիտա էտէր իսէ , իւզէրինէ պէշտէ պէր
32 զամմ էտէ : Վ֊է սըղըրլարընը վէ գօյունլարընը Հէր ի՛ւշիւրիւ՝ ժտէյ֊ նէք ալթընտան Հէր կէչէնին ի՛ւ֊
33 շիւրիւ՝ Պապպա ա՛զիզ օլա : Նյ֊ յինին վէ քէօթիւնիւն արասընտա ֆարգ էթմէյէ , վէ օնու ժտէյյէշ֊ Թիրմէյէ . վէ էյէր պէր Թագրիպ իլէ օնու տէյյէթիրիր իսէ , օլ֊ տէմ օ՛ տա պէտէլէ տէ ա՛զիզ օ֊ լուպ՝ ֆիտա օլունմայա :
34 ՝Պապպընը՝ Ասրայէլ օղուլլարը ի֊ չիւն Այնա տաղընտա Ա՛ովսէս էմը էթտիյի թէնպիհլէր պունլար տըր :
Ե Նշ . Է . 18 ; Թուս . գ . 47 ; ժբ . 16 ; Նշ . գԼԿ . խե . 12 :
ը Նշ . ժէ . 2 , 12 ; իէ . 30 ; Ծնու . ժը . 17 ; ը Օր . ժե . 19 :
է Նա . 11 , 12 , 13 :
հ Նա . 21 ; Եյես . ջ . 17 , 18 , 19 :
*Նա՛նէ՝ Հէլաքէ Թախ֊ սէս օլունմուշ չէյ :
ջ Ծնու . իա . 2 , 3 :
ղ Ծն . իէ . 22 ; Ծնու . ժը . 21 , 24 ; ը Ած . լ . 5 , 6 , 12 ; Նէեմ . ժէ . 12 ; Աագ . գ . 8 , 10 :
ճ Նա . 13 :
ՠ Պա՛գ Նբեմ . ԼԷ . 13 ; Նզեկ . ի . 37 ; Աէք . Է . 14 :
յ Նա . 10 :
ն Պ . իշ . 16 :

Digitized by Google

ՍԱՅՐԸԼԵՐ

ԵԼՔՕՏ

ԹՈՒՈՑ

ՊԵՊԸ

Ելքն Մովսէսէ խալեզը սայմաղա էմբ էյլեախի։ 5 Սերթլարըն պէյլերի։ 17 Հէր պիր սըղթըն սայրսը։ 47 Լեւիլէրին սայրլմամագ՝ իլա Մապըն խըզմէթինէ թային օլմամագ կերէք օլտուղու։

1 Եվ է Մապսլ Մովսէսէ՝ Մինա չէօլիւնտէ ճէմաա՛թ չատրըմտա Մըսըր տիյարընտան էզգամլարընըն իքինճի երլընտա իքինճի պըն իլք կե՞նիւնտէ՝ սէօյլէյիպ 2տէտի. Իսրայէլ օղուլլարըն ճիւմլէ ճէմաա՛թընէն գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ատէմ պաշընա Մահաոպէն՝ ճիւմլէ էրքէյինին ատլարը սայրսընա կէօրէ ճեճ 3քիւնիւնիւ ալասընըզ։ Սէն Հարոն իլէ օնլարը պէօլիւքլէրինճէ՝ Իսրայէլտէ ճէնկէ ճիւմլէ էզգա պիլէնի՝ էյիրմի եաշընտան եօգարըսը 4ն եօգլայասընըզ։ Վե սիզին իլէ պէրապէր՝ հէր սըղթտան ալիրէր ատէմ օբա. հէր պիրի՝ պապասը էվինին սէրվէրի օբա։

5 Վե սիզին իլէ պէրապէր տուրաճագ ատէմլէրին ատլարը պունլար տըր. Ռուբէնտէն՝ Եգիւուր 6օղու Էղիսուր, Հմաւնտան՝ Սուրիսադա օղու Սաղամիէլ, 7Յուդատան՝ Ամինադաբ օղու Նահաոն 8ասոն, Իսաքարտան՝ Սուգար օղու 9լու Նաթանայէլ, Զաբուղնտան՝ 10Գեղոն օղու Էղիաբ, Յովսէփ օղուլլարը Եփրեմտէն՝ Ամիուդ օղու Էղիսամա, Մանասէտէն 11փադասուր օղու Գամաղիէլ, Բենիամինտէն՝ Գեդէօնի օղու Աբիդան 12, Դանտէն՝ Ամիսադա օղու 13Աքիեզեր, Ասերտէն՝ Եքրան օղու 14լու փագիէլ, Գադտան՝ Դագուէլ 15ու օղու Էղիասափ, Նեփթաղիմտէն՝ Ենան օղու Աքիրէ տիր։

16 Պունլար ճէմաա՛թըն մուխթարլարը՝ պապալարը սըղթլարընըն պէյլերի՝ Իսրայէլ պինլէրինին սէրվէրլէրի իտի։

17 Իմտի Մովսէս իլէ Հարոն իշպու իսմի իլէ պէյան օլան ատէմլէրի 18լէրի ալտրլար. Վե էքինճի այըն իլք կե՞նիւնտէ՝ ճիւմլէ ճէմաա՛թը ճէ՛մ էթտիլէր. Վե օնլար գապիլէլէրի իւզրէ պապալարը էվլէրինճէ՝ ատէմ պաշընա Մահաոպէն՝ էյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայրսընա կէօրէ վիլատէթ տէվ19թէրինէ գայտ օլուՆտուլար։ Պապպ Մովսէս նէճէ էմր էթտի իսէ, Մինա չէօլիւնտէ օնլարը Հման էօյլէճէ եօգլատը։

20 Վե Իսրայէլին իլք տօղուշու Ռուբէնին օղուլլարը տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ էզգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը հէր էրքէք ատէմ պաշընա Մահաոպէն՝ ատլարը սայրսընա կէօրէ ասյլըզպ, 21 Ռուբէն սըղթընտան եօգլանանլար՝ գըրգ ալթը պին պէշ եիւզ իտի։

22 Հմաւն օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ էզգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը հէր էրքէք ատէմ պաշընա Մահաոպէն՝ ատլարը սայրսընա կէօրէ 23րէ սայրլըպ, Հմաւն սըղթընտան եօգլանանլար՝ էլլի տօգուզ պին 24իւզ եիւզ իտի։ Գադ օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ էզգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայրսընա 25կէօրէ ասյլըզպ, Գադ սըղթընտան եօգլանանլար՝ գըրգ պէշ պին ալթը եիւզ էլլի իտի։

գՏ. Ի'. Ի։ 1490։

— Նէ. ԺԹ. 1։ Պ. Ժ. 11, 12։ Բ Նէ. ԽԲ. 22։

է Նէ. Ը. 12։ ԼԲ. 26։ Պ. ԽԼ. 2, 63, 64։ Բ Եսդ. Է. 3։ ա Մն. Խա. 2։

գՏ. Ի'. Ի։ 1490։

— ա Պ. Է. 2։ ա Մն. ԽԷ. 16։ է Նէ. ԺԸ. 21, 25։

Digitized by Google

ՔՐ. Ի. Ի. 1490.

26 Յուդա օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

27 Յուդա սըպէրընտան եօգլանանլար՝ եէթմիշ տէօրթ պին ալթը եիւզ իտի ։

28 Իսաքար օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

29 Իսաքար սըպէրընտան եօգլանանլար՝ էլլի տէօրթ պին տէօրթ եիւզ իտի ։

30 Զաբուղըն օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ

31 ՙայըլըպ՝ Զաբուղըն սըպէրընտան եօգլանանլար՝ էլլի եէտի պին տէօրթ եիւզ իտի ։

32 Յովսէփ օղուլլարընտան Եփրեմ օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը

33 սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝ Եփրեմ սըպէրընտան եօգլանանլար՝ գըրգ պին պէշ եիւզ իտի ։

34 Բանասէ օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

35 Բանասէ սըպէրընտան եօգլանանլար՝ օթուզ իքի պին իքի եիւզ իտի ։

36 Լեհիամին օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

37 Լեհիամին սըպէրընտան եօգլանանլար՝ օթուզ պէշ պին տէօրթ եիւզ իտի ։

38 Դան օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

39 Դան սըպէրընտան եօգլանանլար՝ ալթմըշ իքի պին եէտի եիւզ իտի ։

40 Ասեր օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

41 Ասեր սըպէրընտան եօգլանանլար՝ դըրգ պիր պին պէշ եիւզ իտի ։

42 Նեփթաղիմ օղուլլարը՝ տօղուշլարընճա՝ գապիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չօգա պիլէն իյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը սայըսընա կէօրէ ՙայըլըպ՝

43 Նեփթաղիմ սըպէրընտան եօգլանանլար՝ էլլի իւչ պին տէօրթ եիւզ իտի ։

44 Ովսէս իլէ Ահարոնուն՝ վէ պապալարը էվլէրինտէն պիրէր ատէմ օլարագ՝ Իսրայէլին օն իքի պէյլէրինին եօգլատըգլարը Եօգլա-

ՂՊ. ԻՁ. 64։

45 նան քիմնէլէր պուն՚լար տը ։ Իմտի Իսրայէլ օղուլլարընճն ճիւմլէսի պապալարը էվլէրինճէ՝ իյիրմի եաշընտան եօգարը Իսրայէլտէ ճէնկէ չօգապիլէնին ճիւմլէսի եօգ-

46 լանտը ։ Ա՚է ճիւմլէ եօգլանանլար՝ Եալթը եիւզ իւչ պին պէշ եիւզ էլլի իտի ։

Ե ԼՀ. ՀԶ. 26 ։ ՊՈՒ ԼՀ. ԺԶ. 37 ։ Պ. Բ. 32։ ԻՁ. 51։

47 Ամմա Ղեւիլիլէր՝ քէնտի պապալարը սըպէրընճա՝ օնլարընն արա-

Ը Պ. Բ. 33։ ՊՈԳ Գ. Ը՝ ՎԷ ԻՁ. 57։ ՙ Ա՚Ն. Ձ. Իՙ. 6 ։ Ր Պ. Բ. 33։ ԻՁ. 62 ։

48 սընտա եօգլանմատըլար ։ Զիւն քի Ասպպ Ա՚ովսէսէ սէօյլէյիպ տէմիշ

49 իտի քի՝ Ղեալընըզ Ղեւիլիլէրին սըպէրընը եօգլամայասըն ։ վէ Իսրայէլ՝ օղուլլարընըն արասընտա՝ օնլարընն եէքիւնիւնիւ ալմայասըն ։

50 Ղաքին սէն Ղեւիլիլէրի չէհատէթ չատըրընըն իւզէրինէ՝ վէ ճիւմլէ օնուն ալէթլէրինին իւզէրինէ վէ հէր նէսի վար իսէ իւզէրինէ նասպ էտէսին ։ չատըրը վէ ճիւմլէ ալէթլէրինի օնլար գալտըգա ՝ վէ օնա՝ օնլար խըզմէթ էտէ ։ վէ օնլար՝ Իչատըրըն էթրաֆընտա գօնա ։

Ե ԼՀ. ՀԶ. 21 ։ Պ. Ֆ. 7, 8։ Ֆ. 15, 25, 26, 27, 33 ։

51 Ա՚է Իչատըր կէօչէճէք զէմանտէ՝ օնու Ղեւիլիլէր էնտիրէ ՝ հէմ չատըր գօնտուգտա օնու Ղեւիլիլէր գուրա ։ վէ Ըօնա եագլշան էճնէպի էօլտիւրիւլէ ։

Ե Պ. Ֆ. 23, 29, 35, 38։ Լ Պ. Ժ. 17, 21 ։ Ե Պ. Ֆ. 10, 38։ ԺՔ. 22։

52 Ա՚է Իսրայէլ օղուլլարը՝ պէօլիւքլէրինճէ Իհէր քէս քէնտի օրտուսու եանընտա՝ վէ հէր քէս քէնտի պայրագը եանընտա գօնա-

Ե Պ. Բ. 2, 34 ։

Digitized by Google

53 լար : Ըմմա Ղ եբիլիլէր՝ չէհա-
տէթ չատրըրնըն էթրաֆընտա գօ-
նալար , վէ Իսրայէլ օղուլլարըն
ճէմաա՛թ իւզէրինէ Հ ղազապ կէլ-
մէյէ . վէ Ղ եբիլիլէր՝ չէհատէթ
չատրըրնըն նէվպէթլէրինի պէքլէ-
54 յէլէր : Իմտի Իսրայէլ օղուլլա-
րը՝ Պապպըն Աովսէոս ճիւմլէ էմր
էթտիյինէ կէօրէ էյլէտիլէր . պէյ-
լէ էյլէտիլէր :

ՊԵՊ Ր

Սըզթլարըն խուսուսունտա նիզամլար :

1 Ա է Պապպ Աովսէս իլէ Ըհարո-
2 ն ա եօղլէյիպ տէտի . ՂԻս-
րայէլ օղուլլարը հէր քէս քէնտի
պայրաղը եանընտա պապալարը է-
վինին սանճաղը օլտուղու եէրտէ
գօնալար . Բճէմաա՛թ չատրըրնըն
էթրաֆընտա ուզագտան գօնալար :
3 Վ է կիւնտօղուսունա տօղրու
մէշրիգտէն եանա՝ քէնտի պէօ-
լիւքլէրինէճէ Յուդա օրտուսունուն
պայրաղը գօնա , վէ Յուդա օղուլ-
լարընըն պէյի՝ Ըմինադաբըն օղլու
4 Նաասոն իտի : Վ է օնուն ա՛ս-
քէրի՝ եա՛նի եօգլանլարը՝ եէթ-
միշ տէօրթ պին ալթը եիւզ իտի :
5 Վ է օնուն եանընտա գօնաճագ օ-
լանլար՝ Իսաքարըն սըպթը օլա . վէ
Իսաքար օղուլլարընըն պէյի՝ Պով-
6 գար օղլու Նաթանայէլ իտի : Վ է
օնուն ա՛սքէրի՝ եա՛նի եօգլանան-
լարը՝ էլլի տէօրթ պին տէօրթ
7 եիւզ իտի : Ըզէբօն Զաբուղըն
սըպթը . վէ Զաբուղըն օղուլլա-
րընըն պէյի՝ Ղէղոն օղլու Էղիաբ
8 իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի՝ եա՛նի
եօգլանանլարը՝ էլլի եէտի պին
9 տէօրթ եիւզ իտի : Յուդա-
նըն օրտուսունտա եօգլանանլարըն
ճիւմլէսի՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ եիւզ
սէքսէն ալթը պին տէօրթ եիւզ ի-
տի . Տպունլար՝ իլք կէօչէ :
10 Դըպլէ թարաֆընտան՝ պէօլիւք-
լէրինճէ Ղուբէն օրտուսունուն
պայրաղը օլա . վէ Ղուբէն օղուլ-
լարընըն պէյի՝ Ղեդիւր օղլու Ե-
11 ղիսուր իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի՝
եա՛նի եօգլանանլարը՝ գըրգ ալթը
12 պին պէշ եիւզ իտի : Վ է օնուն
եանընտա Շմէաօնուն սըպթը գօ-

(Թ . Ի՛ . Ե . 1490 .)

նա . վէ Շ մաւոն օղուլլարընըն պէ-
յի՝ Ղուրիսադա օղլու Ղաղամիէլ
13 իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի՝ եա՛նի
եօգլանանլարը՝ էլլի տօգուզ պին
14 Իւչ եիւզ իտի : Ընտէն Գադ
սըպթը . վէ Գադ օղուլլարընըն
պէյի՝ Գագուէլ օղլու Էղիասափ
15 իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի՝ եա՛նի
եօգլանանլարը՝ գըրգ պէշ պին ալ-
16 թը եիւզ էլլի իտի : Ղուբէ-
նին օրտուսունտա եօգլանանլարըն
ճիւմլէսի՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ եիւզ
էլլի պիր պին տէօրթ եիւզ էլլի ի-
տի . վէ Տպունլար իքինճի կէօչէ : Է Պ . Ժ . 18 :
17 Ընտէն օրտուլարըն օրթասընը- Ը Պ . Ժ . 17 ,
տա Գ եբիլիլէրին օրտուսու իլէ՝ 21 :
ճէմաա՛թ չատրըր կէօչէ . օնլար
հէր քէս քէնտի եէրինտէ պայրա-
ղը եանընտա՝ գօնտուգլարը կիպի
կէօչէլէր :
18 Կիւնպաթը թարաֆընտա՝ պէօ-
լիւքլէրինճէ Ըփրեմ օրտուսունուն
պայրաղը օլա . վէ Ըփրեմ օղուլ-
լարընըն պէյի՝ Ըմիուդ օղլու Ը-
19 ղիսամա իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի
եա՛նի եօգլանանլարը՝ գըրգ պին
20 պէշ եիւզ իտի : Վ է օնուն եա-
նընտա Մանասէ սըպթը . վէ Մա-
նասէ օղուլլարընըն պէյի՝ փադա-
21 սուր օղլու Գամալիէլ իտի : Վ է
օնուն ա՛սքէրի եա՛նի եօգլանանլա-
րը՝ օթուզ իքի պին իքի եիւզ ի-
22 տի : Ընտէն Բենիամին սըպթը .
վէ Բենիամին օղուլլարընըն պէյի՝
23 Գեդէօնի օղլու Ըբիդան իտի : Վ է
օնուն ա՛սքէրի եա՛նի եօգլանանլա-
րը՝ օթուզ պէշ պին տէօրթ եիւզ
24 իտի : Ըփրեմ օրտուսունտա եօգ-
լանանլարըն ճիւմլէսի պէօլիւքլէ-
րինճէ՝ եիւզ սէքիզ պին եիւզ ի-
տի . վէ Տպունլար իւչիւնճիւ կէօ- է Պ . Ժ . 22 :
չէ :
25 Փօրեաս թարաֆընտա՝ պէօլիւք-
լէրինճէ Դան օրտուսունուն պայ-
րաղը օլա . վէ Դան օղուլլարընըն
պէյի՝ Ըմիսադա օղլու Ըքիեզեր
26 իտի : Վ է օնուն ա՛սքէրի եա՛նի
եօգլանանլարը՝ ալթմըշ իքի պին
27 եէտի եիւզ իտի : Վ է օնուն եա-
նընտա՝ Ըսեր սըպթը գօնա . վէ
Ըսեր օղուլլարընըն պէյի՝ Էքրան
28 օղլու փագիէլ իտի : Վ է օնուն
ա՛սքէրի եա՛նի եօգլանանլարը՝ գըրգ
29 պիր պին պէշ եիւզ իտի : Ընտէն

(Թ . Ի՛ . Ե . 1490 .)

Digitized by Google

Եհ. Ի. Ի. 1490։

Ա Եվ Մովսէս իւր Ահարոնուն սիրելիներուն պունլար տրը, Մապպ Անինա տաղնտա Մովսէս իւր սէօյ-
2 լէշտիյի կիւնտէ։ Ա Ը Ահարոնուն օղուլլարընըն ատլարը պունլար տրը. Իւր տօղուշ օլան Նադաբ՝ վէ Ըբիհուդ՝ Էղիազար վէ Ի-
3 թամար։ Ահարոնուն՝ քահանալիք էթմէք իչիւն նասպ օլունուպ՝ մէսհ օլունան օղուլլարը քահանալիք-
4 ատլարը պունլար տրը։ Ա Նադաբ իւր Ըբիհուդ Անինա չէօլիւնտէ Մապպլըն Հուզուրունտա եատ աթէշ սունտուգլարը զէման՝ Մապպլըն Հուզուրունտա էօլտիւլէր, վէ օնլարըն օղուլլարը եօգ իտի. վէ Էղիազար վէ Իթամար՝ պապա-

Եհ. Ի. Ի. 1490։

լարը Ահարոնուն էօնիւնտէ քահանալիք էթտիլէր։
5 Ա Է Մապպ Մովսէս սէօյլէյիպ
6 տէտի. Դ Եւ սըպթընըն հագլաշտըր, վէ օնլարը քահանալ Ահարոնուն էօնիւնէ տուրտուր քի՝ օնա
7 խըզմէթ էտէլէր։ Ա Է օնուն նէվպէթինի՝ վէ ճիւմլէ ճէմաաթընն նէվպէթինի ճէմաաթ չատրընըն էօնիւնտէ պէքլէյիպ՝ Էչատրընըն
8 խըզմէթինի էտէլէր։ Ա Է ճէմաաթի չատրընըն ճիւմլէ ալէթլէրինի հէմ Իսրայէլ օղուլլարընըն նէվպէթլէրինի պէքլէյիպ՝ չատրընըն
9 խըզմէթինի էտէլէր։ Ա Է Ղեւիլէրէրի Ահարոնա վէ օնուն օղուլլարընա վէրէսին. օնլար Իսրայէլ օղուլլարընտան՝ պիլ թէմամ օ-
10 նա վէրիլմիշլէր տիր։ Ա Է Ահարոնու հէմ օնուն օղուլլարընը թա՛կին էտէսին, քի Էքսահինլիք խըզմէթինի կէօզէտէլէր. վէ օնա Էեագլաշան Էճնէպի էօլտիւրիւլէ։
11 Ա Է Մապպ Մովսէս սէօյլէյիպ
12 տէտի՝ Հէմ իշթէ պէն Ղեւիլէրի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն ա-բասընտան Իսրայէլ օղուլլարընտա հէր անա բահմի աչան իլք տօղանընն պէտէլինէ ալտըմ, վէ պէ-
13 Իլիլէր պէնիմ օլալար։ Օ Իրա հէր իլք տօղան պէնիմ տիր. Ը Ընըզը տիյարընտա ճիւմլէ իլք տօղանք վուրտուղում կիւնտէ՝ Իսրայէլտէ ճիւմլէ իլք տօղանլարը աւէմտէն թա Հայվանատէք՝ քէնտիմ Մագտիս Էյլէտիմ. օնլար պէնիմ օլալար. Մապպ պէն իմ։
14 Ա Է Մապպ Անինա չէօլիւնտէ
15 Մովսէս սէօյլէյիպ տէտի. Ղեւի օղուլլարընը՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ գապիլէլէրինճէ եօգլա. Նպիր այլըգտան եօգարը հէր էրքէյի եօգ-
16 լայարն։ Իմտի Մովսէս Մապպլըն սէօզիւնէ կէօրէ՝ քէնտինէ էմր օլունտուղու կիպի՝ օնլարը եօգ-
17 լատը։ Ա Է Ի Ղեւի օղուլլարը՝ ատլարընճա պունլար իտիլէր. Գերսոն վէ Կահաթ վէ Մերարի։
18 Ա Է Գերսոն օղուլլարընըն գապիլէլէրինճէ ատլարը պունլար տրը.
19 Ղորհնի վէ Իմտի։ Ա Է Կահաթ օղուլլարը գապիլէլէրինճէ՝ Իմ-րամ վէ Իսահառ՝ Ղերբոն վէ Ի-
20 զհէհ իտի։ Ա Է Մերարինն օ-

Ա Նահ. Ա. 2։ Ղ. Ա. 1։ Ա Ղ. Ա. 1։ Ա Ղ. Ա. 1։ Ա

ղուլլարը գապիլէլէրինճէ՝ Մոողէ վէ Մուսի իտի։ Գ֊եւիլէլէրին գապիլէլէրի՝ պապալարը էվլէրինճէ՝ պաունլար տրը։

21 Գերսոնտան՝ Գոբենլիլէրին գապիլէսի վէ Եմմիլիլէրին գապիլէսի օլտու։ Գերսոնլուլարըն գա-
22 պիլէլէրի պունլար տրը։ Նօգլանանլարը՝ Եոա'նէ պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր սայըլարը իւզրէ եօգլանանլարը՝ եէտի պին
23 պէշ եիւզ իտի։ Գերսոնլուլարըն գապիլէլէրի՝ չատրըն պաթըյա տօղրու օլան արգասընտա գօնա-
24 լար։ Գ֊է Գերսոնլուլար պապասը էվլինին պէյի՝ Լաէլ օղլու Նա-
25 զհասափ օլա։ Գ֊է Գերսոն օղուլլարընըն ճէմաա'թ չատրընտա մէմուրիյէթի՝ չատրը վէ խայմէ՝ նօնուն էօրթիւսիւ՝ վէ ճէմաա'թ չատրը գաւիտուսունուն
26 գափու փէրտէսի՝ վէ Նավլունուն փէրտէլէրի՝ վէ չատրըն եանընտա հէմ մէզպահընը եանընտա չէփէլէրէ օլան Նավլունուն գափու փէրտէսի՝ վէ օնուն հէր խրզմէթի իչիւն օլան
27 Գ֊է Կահաթտան՝ Ըմրամլըլարըն գապիլէսի վէ Իսահարլըլարըն գապիլէսի վէ Զեբրոնլուլարըն գապիլէսի վէ Ոզնէլլիլէրին գապիլէսի օլտու։ Կահաթլըլարըն գապի-
28 լէլէրի պունլար տրը։ Պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր սայըլարը իւզրէ՝ սէքիզ պին ալթը եիւզ իտի։ օնլար Մագուէսէնին
29 պէքէլիլիյինի պէքլէրլէր իտի։ Կահաթ օղուլլարընըն գապիլէլէրի՝ չատրըն գըպլէյէ տօղրու օլան
30 եանընտա գօնալար։ Գ֊է Կահաթ գապիլէլէրինին պապասը էվլինին պէյի՝ Ոզիէլ օղլու Ենղիսափան
31 օլա։ Գ֊է օնլարըն մէմուրիյէթի՝ սանտուգ վէ Նօսքրա վէ Շամ'տան վէ մէզպահլար վէ Մագուէսէնին խրզմէթինէ գուլլա-
32 նըլըր գապլարը վէ փէրտէ վէ ճիւմլէ օնուն խրզմէթի օլա։ Գ֊է Գեւիլիլէրին պէյլէր պէյիսի՝ քհահին Էհարոնուն օղլու Ենղիզար օլա։ օ՝ Մագուէսէնին պէքէչէլիյինի պէքլէյէնլէրին իւզէրինէ մէմուր օլա։
33 Մերարիտէն՝ Մոողիլիլէրին գապիլէսի վէ Մուսիլիլէրին գապիլէսի օլտու։ Մերարիէրին գապիլէ-
34 լէրի պունլար տրը։ Գ֊է եօգլանանլարը՝ պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր սայըլարը իւզրէ՝
35 ալթը պին իքի եիւզ իտի։ Գ֊է Մերարի գապիլէլէրինին պապասը էվլինին պէյի՝ Ելիքէլ օղլու Մուրիէլ օլա։ պունլար չատրըն փօրեասա տօղրու օլան եանընտա գօ-
36 նալար։ Գ֊է Մերարի օղուլլարընըն պէքլէմէյէ մէմուր օլտուգլարը՝ չատրըն թախթալարը վէ օնուն քիրիշլէրի վէ տիրէքլէրի վէ տիպլիքլէրի վէ ճիւմլէ ալէթլէրի
37 վէ ճիւմլէ օնուն խրզմէթի՝ վէ ավլունուն չէփչէվլէքսինտէքի տիրէքլէրի վէ օնլարըն տիպլիքլէրի վէ գազըգլարը վէ իփլէրի օլա։
38 Գ֊է չատրըն էօնիւնտէ կիւնտօղուսունա տօղրու ճէմաա'թ չատրընըն էօն թարաֆընտա կիւնտօղուտան եանա գօնաճագ քիմսէլէր՝ Մոսէս իլէ Եհարոն վէ օնուն օղուլլարը օլա՝ քի Իսրայէլ օղուլլարընըն պէքչիլիյի պէտէլինէ Մագուէսէնին պէքչիլիյինի պէքլէչէյէլէր։ վէ օնա եագլաշան էճ-
39 նէպի էօլտիւրիւլէ։ Թապպէն սէօզիւ իւզրէ Մոսէս իլէ Եհարոնուն եօգլատըգլարը Գ֊եւիլիլէրին ճիւմլէ եօգլանանլարը օնլարըն գապիլէլէրինճէ՝ պիր այլըգտան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր՝ իյիրմի իքի պին իտի։
40 Գ֊է Թապպ Մոսէսէ տէտի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ իլք տօղմուշ էրքէյինի՝ պիր այլըգտան եօգարը եօգլա՝ վէ ատլարընըն
41 սայըսընը ալ։ Գ֊է Եւիլիլէրի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ իլք տօղմուշլարընըն պէտէլինէ պէնիմ իչիւն ալասըն։ Թապպ պէն իմ՝ վէ Եւիլիլէրին հայվանլարընը՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն հայվանլարընտան օլան ճիւմլէ իլք տօղան-
42 լարըն պէտէլինէ ալտօրն։ Իմտի Մոսէս՝ Թապպէն օնա էմր էյլէտտիյի կիպի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ իլք տօղմուշլարընը եօգլա-
43 տը։ Գ֊է ճիւմլէ իլք տօղան էրքէքլէր՝ ատլարը սայըսընա կէօրէ պիր այլըգտան եօգարը եօգլանմա-

լարընա կէօրէ՝ իյիրմի իքի պին իքի եիւզ եէթմիշ իւչ իտի ։
44 Վ֊է Թապպ Մ՝ովսէսէ սէօյլէյիպ
45 տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընտա ճէմի՝ իլք տօղանլարդն պէտէլինէ Գ֊եհիլլէրի՝ վէ օնլարդն Հայվանլարընն պէտէլինէ Գ֊եհիլլէրին Հայվանլարընը ալ ՝ վէ Գ֊եհիլլէր պէնիմ օլալար . Թապպ պէն իմ ։
46 Վ֊է Ղ֊եհիլլէրտէն զիյատէ կէլէն՝ Իսրայէլ օղուլլարընն իքի եիւզ եէթմիշ իւչ իլք տօղանլարընն ֆիտաւլերի իչիւն՝ ատէմ պաղընա Ըպէշէր մընգալ ալասըն . Մ՝ագտէսէ մընգալը իւզրէ ալասըն . Ըպիր մընգալ իյիրմի գրամ
48 տրը ։ Վ֊է օնլարտա զիյատէ կէլէնլերին ֆիտաւլերինին ագչէսինի՝ Ըհարոնա վէ օնուն օղուլլարընընա
49 վէրէսին ։ Վ֊է Մ՝ովսէս Գ֊եհիլլէր իլէ ֆիտաս օլունանլարդն զիյատէ կէլէնլէրինտէն՝ ֆիտանդն ագչէսինի
50 ալտը . Է՞նէ Իսրայէլ օղուլլարընն իլք տօղանլարընտան՝ Մ՝ագտէսէ մընգալը իւզրէ՝ Ըպին իւչ եիւզ ալթմընշ պէշ Ցըգաւ կիւ֊
51 միւչ ալտը ։ Վ֊է Մ՝ովսէս Թապպդն սէօզիւնէ կէօրէ՝ Ֆիտաս օլունանլարդն ագչէսինի Ըհարոնա վէ օնուն օղուլլարընընա վէրտի , Թապպդն Մ՝ովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ։

ՊԸՊ Դ

Գ֊եհիլլէրին՝ խըզմէթէ կիրէճէք սինինի վէ զէմանը ։ 9 Ահաթլըլարդն խըզմէթի՝ քահինէրին չատրըը աշաղա ալտըգլարը զէման օլտուզդա ։ 16 Ղռհազարդն խըզմէթի ։ 17 Վհահինէրին մանսապտ ։ 21 Վերսոնլուլարըն 29 վէ Մ՝երարիլլէրին խըզմէթի ։ 34 Ահաթլըլարդն՝ 38 Վերսոնլուլարըն՝ 43 վէ Մ՝երարիլլէրին սայըսը ։

1 Վ֊է Թապպ Մ՝ովսէսէ վէ Ըհա֊
2 ՝րոնա սէօյլէյիպ տէտի . Գ֊եհի օղուլլարընն արասընտան Ահաթ օղուլլարընն՝ գապիլէլէրինճէ վէ պապալարը էվլէրինճէ՝ եէքիւնիւ֊
3 նիւ ալ ։ Ո՝Օթուզ եաշընտան եօ֊գարը էլլի եաշընտէք՝ ճէմաա՛թ չատրընտա խըզմէթ էթմէյէ պէօ֊լիւյէ ճիւմլէ կիրէնլերի Էօզլայա֊
4 պը ։ Ո՛էմսաթ չատրընտա Ըկա֊Հաթ օղուլլարընն խըզմէթի՝ Ը՛ա֊
5 զիզէր ա՛զիզի չէյլէր օլա ։ Վ֊է

օրտու կէօչէճէք զէմանտէ՝ Ըհարոն վէ օղուլլարը կէլիպ՝ Ը֊էօրթիւ֊նիւն փէրտէսինի էնտիրէլէր , վէ օնուն իլէ Ը֊չեհատէթ սանտուղու֊
6 նու էօրթէլէր ։ Վ֊է թէհաշ տէ֊րիլէրի էօրթիւսիւնիւ օնուն իւզէ֊րինէ գօյալար , վէ օնուն իւզէրինէ պաշտան պաշա պիր լաճիվէրտի էսվապ եայալար , անտէն Ղսրըգ֊
7 լարընը թագալար ։ Վ֊է Ը֊հուզուր սօֆրասընըն իւզէրինէ պիր լաճի֊վէրտի էսվապ եայալար , վէ իւզէ֊րինէ՝ թէփսիլէրի վէ գատէհլէրի վէ քհասէլէրի վէ շէրպէթ սունուլա֊ճագ թասլարը գօյալար , վէ տա֊յիմ էքմէքլէր օնուն իւզէրինտէ
8 օլա ։ Վ֊է օնլարըն իւզէրինէ իքի գաթլու գըրմըզը պիր էսվապ եա֊յալար , վէ օնու թէհաշ տէրի֊լէրի էօրթիւսիւ իլէ էօրթէլէր . անտէն սըրըգլարընը թագալար ։
9 Վ֊է պիր լաճիվէրտի էսվապ ալըպ՝ Ը֊րշըղըն չամ՝տանընը վէ Ը֊օնուն գանտիլլէրինի հէմ օնուն ֆիթիլ մագասլարընը վէ մաշալարընը վէ օնուն խըզմէթինէ խսթի՝մալ օլու֊նան ճիւմլէ եաղ գապլարընը էօր֊
10 թէլէր ։ Վ֊է օնու՝ ճիւմլէ գապ֊լարը իլէ՝ թէհաշ տէրիլէրի էօր֊թիւսիւնէ սարալար . անտէն սը֊
11 րըղընը թագալար ։ Վ֊է ՞ալթունն մէզպահըն իւզէրինէ պիր լաճիվէր֊տի էսվապ եայալար , վէ օնու թէհաշ տէրիլէրի էօրթիւսիւ իլէ էօրթէլէր . անտէն սըրըգլարընը
12 թագալար ։ Վ֊է Մ՝ագտէսէտէ խըզմէթէ խսթի՝մալ օլունան խըզ֊մէթին ճիւմլէ գապլարընը ալըպ՝ պիր լաճիվէրտի էսվապա սարալար, վէ օնլարը թէհաշ տէրիլէրի էօր֊թիւսիւ իլէ էօրթէլէր . անտէն
13 սըրըղընը թագալար ։ Վ֊է մէզ֊պահան քիւլլէրի չըգարըպ՝ օնուն իւզէրինէ պիր երղավանի էսվապ
14 եայալար ։ Վ֊է օնուն իւզէրինէ խըզմէթէ խսթի՝մալ օլունան օնուն ճիւմլէ գապլարընը Է՞նէ մաշալա֊րը՝ չաթալարը՝ վէ քիւրէքլէրի՝ վէ լէյէնլէրի՝ մէզպահըն ճիւմլէ գապ֊լարընը օնուն իւսթիւնէ գօյալար . վէ իւզէրինէ թէհաշ տէրիլէրի էօրթիւսիւ եայալար , անտէն սը֊
15 րըգլարընը թագալար ։ Վ֊է Ըհա֊րոն իլէ օնուն օղուլլարը՝ Մ՝ագ֊

տէսէնին վէ ճիւմլէ Մագտէսէ գապլարընդն էօրթմէսինի օրտու կէօչէնէք զէմանտէ՝ թէքմիլ էտէ-
լէր • վէ անտէն սօնկրա Հ[1]ահաթ օղուլլարը օնո- գալտրմադա կէ-
լէլէր • Համմա ա՛զիզ չէյլէրէ տօ-
գանմայալար, թա քի էօլմէյէլէր • Հ[2]ահաթ օղուլլարընդն ճէմաա[3]թ չատրընտա եիւքլէրի՝ պունլար օ-
լա ։

16 Վ[4]է քահին Հ[5]արոնուն օղլու Ենղիազար՝ [6]ըշխ եաղընդն վէ [7]խոշ գօգուլտս պուխուրուն վէ [8]տայիմ էքմէք փէշքէշինին վէ [9]մէհ եա-
ղընդն իւզէրինէ մէմուր օլա • Էէմ ճիւմլէ չատրընդ՝ վէ կէրէք Մագ-
տէսէտ կէրէք ալէթլէրինտէ ճիւմլէ օլանլարդն իւզէրինէ մէմուր օլա ։

17 Վ[10]է Իազապ Մ[11]ոսէսէ վէ Հ[12]ա-
18րոնա սէօյլէյիպ տէտի • Վ[13]եիլի-
լէր արասընտան՝ Հ[14]ահաթլըլար գա-
պիլէլէրինին սըպթընդը Հէլաք էթ-
19մէյինիզ • Հ[15]աքին օնլարա պտունտ էտէսինիզ, քի Դա՛զիզլէր ա՛զիզի չէյլէրէ եագլաշտրգլարընտա՝ սաղ գալալար, վէ էօլմէյէլէր • Հ[16]արոն վէ օնուն օղուլլարը կէլիպ՝ օնլարդն Հէր պիրինի խըզմէթի իւզէրինէ վէ
20եիւքիւնէ թա՛յին էտէլէր ։ Վ[17]է [18]օնլար՝ կէօզէ իլիշէնէք գատար ա՛զիզ չէյլէրէ պագմադա կիրմէ-
յէլէր, քի էօլմէյէլէր ։
21 Վ[19]է Իապպ Մ[20]ոսէսէ սէօյլէյիպ
22տէտի • Գ[21]երսոն օղուլլարընդն տա-
խի՝ պապալարդ էվլէրինէ՝ գապի-
23լէրինէ եէքիւնիւնիւ ալ ։ [22]Օ-
թուզ եաշընտան եօգարը թա էլլի եաշընտաուէք՝ ճէմաա[23]թ չատրընտա խըզմէթ էթմէյէ պէօլիւյէ ճիւմլէ
24կիրէնլէրի եօգլայասըն ։ Գ[24]երսոն-
լուլար գատիլէլէրինին՝ կէրէք խըզ-
մէթ էթմէք կէրէք եիւքլէնմէք ի-
25չին խըզմէթլէրի պու օլա • [25]Նա՛-
նի չատրընդ փէրտէլէրինի վէ ճէ-
մաա[26]թ չատրընդ՝ օնուն էօրթիւ-
սիւնիւ՝ վէ իւսթիւնտէն օլան իւ-
զէրինտէքի թէհշաղ էօրթիւսիւնիւ՝
Էէմ ճէմաա[27]թ չատրընդ գափուտսու-
նուն գափու փէրտէսինի գալտը-
26րալար • [28]Էէմ ավլուենուն փէրտէ-
լէրինի վէ չատրընդն եանընտա վէ մէզպահընդն եանընտա չէփչէվլէ օ-
լան ավլուդա կիրէճէք գափուենուն

փէրտէսինի վէ օնլարընդն իփլէրինի վէ օնլարընդն խըզմէթինին ճիւմլէ ա-
լէթլէրինի գալտրդրմալար • Էէմ օն-
լարընդն ճիւմլէ իշլէնէճէյինէ տաիսի
27խըզմէթ էտէլէր ։ Գ[29]երսոնլուլար օղուլլարընդն ճիւմլէ խըզմէթի՝ Էէփ եիւքլէրի իչինն վէ ճիւմլէ խըզմէթլէրի իչինն՝ Հ[30]արոնուն վէ օղուլլարընդն էմրի իլէ օլա • Էէմ օնլարընդն ճիւմլէ մէմուր օլաճագ եիւքլէրինի՝ օնլարա թա՛յին էտէ-
28սինիզ ։ Գ[31]երսոնլուլարընդն օղուլլարը գապիլէլէրինին՝ ճէմաա[32]թ չատրընտա խըզմէթի պու օլա • վէ օնլարընդն մէմուրլիյէթի՝ քահին Հ[33]արոնուն օղլու Իթամարընդն էլի ալէթընտա օլա ։
29 Մ[34]երարի օղուլլարընդն պապի գա-
պիլէլէրինէ պապալարը էվլէրին-
30ճէ եօղլայասընդ ։ [35]Օնլարը՝ օթուզ եաշընտան եօգարը թա էլլի եաշընտաուէք՝ ճէմաա[36]թ չատրընդն խըզ-
մէթինի էթմէյէ պէօլիւյէ ճիւմլէ
31կիրէնլէրի եօգլայասընդ ։ Վ[37]է ճէ-
մաա[38]թ չատրընտա օնլարընդն ճիւմ-
լէ խըզմէթլէրինճէ՝ մէմուր օլա-
ճագլարը Հ[39]եիւքլէր պունլար տընդ • Ա[40]ատրընդն թախթալարը վէ քի-
րիշլէրի վէ տիրէքլէրի վէ տիպլիք-
32լէրի, վէ ավլուենուն էթրաֆընտա-
քի տիրէքլէրի վէ օնլարընդն տիպլիք-
լէրի վէ գաղզգլարընդ վէ իփլէրի՝ օնլարընդն Հէփ ալէթլէրի իչինն վէ օնլարընդն Հէփ խըզմէթի իչինն • Հէմ մէմուր օլաճագլարը եիւքլէ-
րինին Հ[41]գապլարընդն, ատլարընդ իլէ
33թա՛յին էտէսինիզ ։ Մ[42]երարի օ-
ղուլլարընդ գապիլէլէրինին՝ քահին Հ[43]արոնուն օղլու Իթամարընդն էլի ալէթընտա՝ ճէմաա[44]թ չատրընտա ճիւմլէ խըզմէթլէրինէ կէօրէ խըզ-
մէթի պու օլա ։
34 Իմտի [45]Մ[46]ոսէս իլէ Հ[47]արոն վէ ճէմաա[48]թընդն պէյլէրի՝ Հ[49]ահաթլը-
լար օղուլլարընդն գապիլէլէրինճէ վէ պապալարդ էվլէրինճէ եօգլա-
35տրլար • օթուզ եաշընտան եօ-
գարը թա էլլի եաշընտաուէք՝ ճէ-
մաա[50]թ չատրընդնտա խըզմէթ էթ-
մէյէ պէօլիւյէ ճիւմլէ կիրէնլէր,
36եա՛նի եօգլանանլարը գապիլէլէ-
րինճէ՝ իքի պին եէտի եիւզ էլլի
37իտի ։ Մ[51]ոսէսին եէտի իլէ Ա[52]պ-
պընդն էմրինէ կէօրէ՝ Մ[53]ոսէս իլէ

Ք՚Ի՚Ն՚ 1490։

Ք՚Ի՚Ն՚ 1490։

Ահարոնուն եօգլատրգլարը կա-
համթլըլար գապիլէլէրինին ճէմա-
ա՚թ չատրըրնտա ճիւմլէ խրզմէթ
էտէնլէրին եօգլանանլարը՝ պուն-
լար տրը ։
38 Վ՚է Գերսոն օղուլլարընին գա-
պիլէլէրինճէ վէ պապալարը էվլէ-
39 րինճէ եօգլանանլարը՝ օթուզ եա-
չընտան եօգարը թա էլլի եաչընա-
տէք ճէմա՚թ չատրըրնտա խրզ-
մէթ էթմէյէ ճիւմլէ պէօլիւյէ կի-
40 րէնլէր , եա՚նի օնլարըն եօգլանան-
լարը՝ գապիլէլէրինճէ պապալարը
էվլէրինճէ՝ իքի պին ալթը եիւզ
41 օթուզ իտի ։ Պապդն էմրինէ
կէօրէ Մովսէս իլէ Ահարոնուն
եօգլատրգլարը Գերսոն օղուլա-
րը գապիլէլէրինին ճէմա՚թ չա-
տրըրնտա ճիւմլէ խրզմէթ էտէնլէ-
րին եօգլանանլարը՝ Եպուն լար տրը ։ Ղ Խա. 22։
42 Վ՚է Մերարի օղուլլարը գապի-
լէլէրինին՝ գապիլէլէրինճէ պապա-
43 լարը էվլէրինճէ եօգլանանլարը՝ օ-
թուզ եաչընտան եօգարը էլլի եա-
չընտէք ճէմա՚թ չատրըրնտա
խրզմէթ էթմէյէ ճիւմլէ պէօլիւյէ
44 կիրէնլէր , եա՚նի օնլարըն եօգլա-
նանլարը՝ գապիլէլէրինճէ՝ իւչ պին
45 իքի եիւզ իտի ։ Մովսէսին եէտի
իլէ Պապդն էմրինէ կէօրէ՝ Մով- Ա Խա. 29։
սէս իլէ Ահարոնուն եօգլատրգ-
լարը Մերարի օղուլլարը գապիլէ-
լէրինին եօգլանանլարը՝ պուն լար
տրը ։
46 Մովսէս իլէ Ահարոն վէ Իսրա-
յէլին պէյլէրի՝ Ղեւիլիլէրտէն գա-
պիլէլէրինճէ վէ պապալարը էվլէ-
րինճէ եօգլատրգլարը ճիւմլէ եօգ-
ա Խա. 3, 23, 47 լանանլար՝ օթուզ եաչընտան եօ-
30։ գարը թա էլլի եաչընատէք ճէ-
մա՚թ չատրըրնտա ճիւմլէ խրզմէթ
էթմէյէ վէ եիւք խրզմէթինին կէօր-
48 մէյէ վարանլար՝ եա՚նի օնլարըն
եօգլանանլարը՝ սէքիզ պին պէշ
49 եիւզ սէքսէն իտի ։ Օնլար Պապ-
պն էմրինէ կէօրէ Մովսէսին նէ-
տի իլէ՝ Ղէվր քէս քէնտի խրզմէ-
թի իւզրէ վէ քէնտի եիւքիւ իւզրէ
եօգլանտը ։ վէ Պապդ Մովսէսէ
էմր էթտիյի կիպի եօգլանտրլար ։

ՊԸՊ Ն

Ղափաք օլանլարըն չատրըտան տիշարը չը-
գարըլմազա կէրէք օլտուղըս ։ 5 Պապդն օ-

լան չէյլէր հագըլնտա պիր քիմսէնին կիւնահ
էթտիյինէ օնուն փիւքեաֆաթըրընն իէրտասը ։
11 Կըզդանճլըգ խուատսուզնտա գանունլար ։

1 Վ՚է Պապդ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
2 տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարը-
նա էմր էյլէ քի՝ էղր Ճիւտամ-
լըյը վէ էղր Սէլէյէանլըյը էհմ
էօլիւ իլէ էղր նափաքլէնմիշի օր-
3 տուտան սիւրէլէր ։ Իշրքէքտէն
տիշէյէ վարընճայաուէք սիւրէսի-
նիզ , օնլարը օրտուտան տիշարը
սիւրէսինիզ ։ Թա քի օլ Տարանրզ-
տա սաքին օլտուղում օրտուլա-
4 րընը նափաք էթմէյէլէր ։ Իմտի
Իսրայէլ օղուլլարը պէօյլէ էյլէ-
յիպ՝ օնլարը օրտուտան տիշարը
սիւրտիւլէր ։ Պապդ Մովսէսէ նի-
ճէ տէտի իսէ , Իսրայէլ օղուլլա-
րը պէօյլէ էյլէտիլէր ։
5 Վ՚է Պապդ Մովսէսէ սէօյլէ-
6 յիպ տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէ քի՝ Ըզիր էրքէք եա պիր
գարը՝ ատէմին ճէմի՚ կիւնահլարըն-
տան պիրինի իշլէյիպ Պապդա ա՚-
սր օլմազ իլէ՝ օլ քիմսէ սուչլու-
7 օլուր իսէ , Ըօլտէմ իշլէտիքլէրի
կիւնահը իգրար էտէլէր , վէ զա-
րարը Ըպիլ թէմամ կէրի վէրիպ՝
օնուն իւզէրինէ պէշտէ պիր զիյա-
տէ իլավէ էտէլէր , վէ զարար չէ-
8 քէնէ վէրէլէր ։ Վ՚է էյէր օլատէ-
մին խրսըմը եօղ իսէ քի՝ զարարը
օնա կէրի վէրէ , զարար Պապդա
վէրիլիպ քեահինին օլա՝ օնտան
էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէյի Ըքէ-
ֆարէթ գօչունտան մա՚տա ։
9 Վ՚է Իսրայէլ օղուլլարընէն քեա-
հինէ թագրիպ էթմէքլէրի ճիւմլէ
ա՚զիզ չէյլէրին հէր Ըփէղքէյի՝ օ-
10 նուն օլա ։ Վ՚է հէր քէսին թագ-
տիս էկնէյէ նէմնէ՝ օնուն օլա ։ հէր
քէս քեահինէ նէ վէրիր իսէ , Ըօ-
նուն օլա ։
11 Վ՚է Պապդ Մովսէսէ սէօյլէ-
12 յիպ տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին ։ Զիր
քիմսէնին գարրսը ազըպ՝ օնա խա-
13 յինլէք էտէր իսէ , վէ պիր քիմ-
սէ Ըօնուն իլէ եաճըպ՝ ճիմա՚ է-
տէր իսէ , վէ գօճասը կէօրմէմէք
իլէ կիզլի գալըր իսէ , վէ գարը
նափաքլէնմիշ իքէն իւզէրինէ շա-
հիտ եօղ իսէ , հէմ գարը թօւ-
14 թուլմազ իսէ , վէ օլ քիմսէնին

Ք՚Ի՚Ն՚ 1490։

Ա Խա. 3, 46։ Պ. Ժէ. 14։
Բ Վ՚Լ. Ժ՚Ե. 2։
Գ Վ՚Լ. Ի՚Ա. 1։ Պ. Ի՚Բ. 6, 10։ Ժ՚Բ. 11, 13։ Լ՚Ա. 19։
Դ Վ՚Լ. Ի՚Ե. 11, 12։ Ի Կոր. Չ. 16։
Ե Վ՚Լ. Ջ. 2, 3։
Զ Վ՚Լ. Է. 5։ Իզ. Ա0։ Հես. Է. 19։
Է Վ՚Լ. Ջ. 5։
Ը Վ՚Լ. Ջ. 6, 7։ Է. 7։
Ը Ղ՚Ր. Իե՚. 28։ Վ՚Լ. Ջ. 17, 18, 26։ Է. 6, 7, 9, 19։ Ի Օր. Ժ՚Ը. 3, 4։ Ղ՚զեկ. Խե՚. 29, 30։
Ժ Վ՚Լ. Ժ. 13։
Ի Վ՚Լ. Ժ՚Ը. 20։

Digitized by Google

իւզերինէ գըզգանձլըգ բուհու կէ-
լինա՝ գարըսընը նափաք իքէն գըզ-
գանըը իսէ , եախօտ օնուն իւզէ-
րինէ գըզգանձլըգ բուհու կէլիպ՝
գարըսընը նափաք տէյիլ իքէն
15 գըզգանըը իսէ , օլտէմ օլ քիմսէ
գարըսընը քեահինէ կէթիրէ . վէ
օնուն իչիւն փէշքեշինի՝ արփա ու-
նունտան պիր էֆա ի՛չրիւ կէթի-
րէ . իւզերինէ եաղ տէֆքմէյէ՝ նէ
տէ իւզերինէ քիւնլիւք գօյա . զի-
րա պու՝ գըզգանձլըգ փէշքեշի
տիր . զիքը փէշքեշի տիր քի՝ Ւկիւ-
16 նահը զիքրէ կէթիրիր : Ընտէն քեա-
հին գարըը յը եագլաշտըրըպ՝ Թապ-
պըն հուզուրունտա տուրտուրա :
17 Վէ քեահին պիր չէօմլէք գապտա
ա՛զիզ սու ալա . անտէն քեահին
չաարըն տէօշէմէսինտէ օլան թօզ-
18 տան ալըպ օլ սույա գօյա : Վէ
քեահին գարըը յը Թապպըն հուզու-
րունտա տուրտուրուպ՝ գարընըն
պաշընը աչա , վէ զիքը փէշքեշինի
եա՛նի գըզգանձլըգ փէշքեշինի օ-
նուն էլինէ վէրէ . վէ լա՛նէթին ա-
ձը սույու՝ քեահինին էլինտէ օլա :
19 Վէ քեահին օնա եէմին վէրէ , վէ
գարըյա տէյէ . Ւյէր սէնին իլէ
պիր քիմսէ եաթմատը իսէ , վէ է-
յէր գօճանա խային օլուպ՝ նա-
փաքլէնմէտին իսէ , լա՛նէթին պու
աձը սույու սանա պիր զարար էթ-
20 մէին : Ւաքին էյէր գօճանա խա-
յին օլուպ՝ նափաքլէնտին իսէ ,
վէ գօճանտան զայըի պիր քիմսէնէ
21 սէնին իլէ եաթատը իսէ , (օլտէմ
քեահին գարըյա՝ պէտուա՛ եէ-
մինի իլէ եէմին վէրիպ՝ քեահին
գարըյա տէյէ քի՛) Թապպ սէնէն
պուտտունու չիւրիւտիւպ գարընըը
չիշիրմէք իլէ՝ Թապպ սէնի գամ-
մընըն արասընտա պէտտուա՛լը վէ
22 լա՛նէթի էտէ : Վէ լա՛նէթին
պու սույու Ւսէնին պաղըրսագլա-
րընա վարա , քի գարընընը շի-
չիրէ , վէ պուտտունու չիւրիւ-
տէ . վէ գարը՝ Ընտին ամին տէ-
23 յէ : Ընտէն քեահին պու պէտ-
տուա՛լարը պիր քիթապա եազա ,
24 վէ օլ աձը սու իլէ պօզա : Վէ
լա՛նէթին աձը սույունու գարը-
յա իչիրէ , վէ լա՛նէթին սույու
օնուն աէրունինէ աձըլըգ իչիւն
25 վարա : Ընտէն քեահին գարընընը

էլինտէն գըզգանձլըգ փէշքեշինի
ալըպ՝ փէշքեշի Թապպըն հուզու-
րունտա Ւսալլայա , վէ օնու մէզ-
26 պահա եագլաշտըրա : Վէ ըքեա-
հին փէշքեշտէն եատիկարընը ա-
վուձլայըպ՝ մէզպահտա եագա .
անտէն սօնկրա սույու գարըյա
27 իչիրէ : Վէ սույու օնա իչիրինձէ ,
օլա քի էյէր օ նափաքլէնմիշ ի-
սէ , վէ գօճասընա խը յանէթ էթ-
միշ իսէ , լա՛նէթին սույու աձը-
լըգ իչիւն տէրունինէ վարտըգլէ-
յին , գարընը շիշէ , վէ պուտտու
չիւրիւյէ , վէ գարը Ւքէնտի գավ-
մընըն արասընտա պէտտուա՛լը օ-
28 լա : Վէ էյէր գարը նափաքլէնս-
միշ օլմայըպ՝ փաք իսէ , զարար
29 չէքմէյէ , վէ էվլատ կէթիրէ : Գօ-
ճասընա խի յանէթ էտիպ՝ նափաք-
լէնէն Ւգարը հագգընտա՝ գըզ-
գանձլըգըն շէրիա՛թի պու տուր :
30 Նախօտ պիր քիմսէտէ գըզգանձ-
լըգ բուհու վագի՛ օլուպ՝ գարը-
սընը գըզգանտըգտա , գարըյը
Թապպըն հուզուրունտա տուրտու-
րուպ՝ քեահին օնա ճհիւմլէ պու
31 շէրիա՛թի լէգա էտէր իսէ , օլ զէ-
ման օլ քիմսէ գապահաթտան փաք
օլա , վէ օլ գարը Ւքէնտի գապա-
հաթընը չէքէ :

ՊԵՉ Ա

Ընտագլընըն շէրիա՛թը : 23 խալգա խայր տուա՝ օգումանըն գա՛տէսի :

1 Վէ Թապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
2 ՝ուտի . Իսրայէլ օղուլլարը-
նա սէօյլէյիպ օնլարա տէ քի՝ Պիր
էրքէք եա պիր գարը Ւքէնտինի
Թապպա այըրմագ իչիւն Ւկէզը է-
տէնին ատաղընը ատամաղա գարար
3 գըլար իսէ , Ւշարապտան վէ սեր-
խօշլատընը նէգընէտէն սագընա .
շարապ սիրքէսի վէ սերխօշ էտիձի
նէգընէ սիրքէսի իչմէյէ , վէ պիր
կէօնա իւզիւմ շէրպէթի իչմէյէ , վէ
թազէ եա գուրու իւզիւմ եէմէյէ :
4 Ընտաղընըն ճհիւմլէ կիւնլէրինտէ
իւզիւմ ասմասընտան Հասըլ օլան
հիչ պիր նէգընէ՝ չէքիրտէքլէրտէն
5 թա գապուղատէք՝ նէմէյէ : Ընյ-
րըլմասը ատաղընըն ձհիմի՝ կիւնլէ-
րինտէ՝ Ւպաշընտան՝ուսթուրա կէչ-
մէյէ , թա Թապպ իչիւն այրըլտը-

յ Ղ . Ա . ը . 27 ։ Ղ . Ղ . ը . 2 , 9 ։

զ ը Օր . ԻԲ . 37 ։ Մաշ . ձ . 9 , 11 ։ Ներմ . իէ . 9 . իԲ . 18 , 22 ։ իՀ . 18 ։ Ծաղ . Լ . 13 ։

ե Ղեւ . Ի . 17 , 19 , 20 ։

Ա . Թագ . ԺԷ . 18 ։ Նէեմ . իէ . 10 ։

է Ղեւ . Ի . 26 ։ Թագ . ԺԲ . 24 ։ Նէեմ . Յ . 20 ։

ը Ներմ . իԲ . 23 ։

թ Ղեւ . Ի . 12 ։ Ղ . Ղ . Ա . 15 ։

ժ Ա՛մոս . ԶԲ . 18 ։

ի Ա՛մոս . ձ . 18 ։

ժա Ղեւ . իէ . 2 ։ Գ՛ատա . ԺԶ . 5 ։ Գ՛ատ . իա . 24 ։ Ջոռ . ա . 1 ։

ժբ Ա՛մոս . ք . 12 ։ Ղ . Ղ . ա . 15 ։

ժգ Գ՛ատա . ԺԶ . 5 ։ ԺՀ . 17 ։ ա Ցնա . ա . 11 ։

Digitized by Google

ղը կիւնլէը թէմամ օլուռնճէյէտէք՝ ա՛զիզ օլա • պաշըներն զիւլթի սա-
6 ջընը պէօյիւմէյէ սալը վէրե։ Բապպ իչիւն այրըլտըղը ճիւմլէ կիւնլէր-
տէ՝ պիր Դէօլմիւշ քիմսէյէ եագ-
7 լաշմայա ։ Էզապասը իչիւն եա ա-
նասը իչիւն՝ գարընտաշը իչիւն եա գրզգարընտաշը իչիւն օնլարըն էօլ-
տիւքլէրինտէ՝ օնլար իչիւն նա-
փաքլէնմէյէ. զիրա Ըլլահընըն ա-
8 տաղը օնուն պաշընտա տըը ։ Օ՝ ատաղընըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ
9 Բապպա ա՛զիզ տիր ։ Վ՝է պիր վէճճ իլէ եանընտա ղաֆլէթէն պիր քիմսէ էօլիւսը՝ ատաղընըն պաշը նափաքլէնիր իսէ , փաքլէնմէսինին կիւնիւնտէ Ղպաշընը թրաշ էտէ . օնու՝ եէտինճի կիւնտէ թրաշ էտէ ։
10 Վ՝է Ւսէքիզինճի կիւնտէ ճէմսա՛թ չատրըընըն գափուսունտա՝ քահի-
նէ իքի գուտրու եա իքի կէօյէրճինին
11 եավրուսու կէթիրե ։ Վ՝է քահին պիրինի կիւնահ գուրպանը՝ վէ օ պիրինի պիւթիւն եանմա էյլէյէ , վէ օնա՝ էօլիւ իչիւն էթտիյի կիւ-
նահտան էօթիւրիւ քէֆարէթ է-
տէ . վէ օլ կիւնտէ՝ օնուն պաշընը
12 թագտիս էյլէյէ ։ Վ՝է ատաղընըն կիւնլէրինի Բապպա այրըլը՝ ըսուչ գուրպանը իչիւն պիր եըլլըգ պիր գուղու կէթիրե . վէ իլէրքի կիւն-
լէը սայրըմայալար , զիրա ատաղը նափաքլէնտի ։
13 Ւմտի նէզը էտէնին չէրիա՛թի պու տուր . Ըատաղընըն կիւնլէրի թէմամլանտըղը կիւնտէ՝ ճէմսա՛թ չատրըընըն գափուսունա կէթիրի-
14 լէ . Վ՝է գուրպանը իչիւն Բապ-
պա՝ պիր եըլլըգ ա՛յրպսըղ պիր եր-
քէք գուղու պիւթիւն եանմա ի-
չիւն՝ վէ պիր եըլլըգ ա՛յրպսըղ պիր
տիչլի գուղու Ւկիւնահ գուրպանը իչիւն՝ վէ պիր ա՛յրպսըղ գօչ Էսէ-
լամէթ գուրպանը իչիւն սունա ։
15 Վ՝է պիր սէլէտէ՝ Ւսիմիտ ունուն-
տան եաղ իլէ եօղուրմուշ խա-
մուրսուզ փիտէլէր վէ Էեաղ իլէ եաղլանմըշ խամուրսուզ եուֆգա-
լար՝ վէ օնլարըն էքմէք փէշքէշինի
հէմ օնլարըն Ըշէրսէթ փէշքէշլի-
16 նի կէրէկէ ։ Վ՝է քահինին օնլարը՝ Բապպան Հուզուրունա նագլաշը-
բա , վէ օնուն կիւնահ գուրպանը-
նը վէ պիւթիւն եանմասընը էյլէ-

17 յէ ։ Վ՝է գօչու՝ խամուրսուզլա-
րըն սէլէսի իլէ Բապպա սէլամէթ գուրպանը էյլէյէ . հէմ քահինին օնուն էքմէք փէշքէշինի վէ շէր-
18 պէթ փէշքէշինի էյլէյէ ։ Ընտէն ատաղը՝ ճէմսա՛թ չատրըընըն գա-
փուսունտա քէնտի ատաղընըն պա-
շընը թրաշ էտէ . վէ ատաղընըն պաշընըն սաչընը ալըպ՝ սէլամէթ գուրպանընըն ալթընտա օլան ա-
19 թէշ իւզէրինէ գօյա ։ Վ՝է քահա-
հին գօչտան փիշմիշ գօլու վէ սէլէտէն պիր խամուրսուզ փիտէ հէմ պիր խամուրսուզ եուֆգա ա-
լըպ՝ ատաղընըն ալուճէլարընա գօյա , ատաղընըն ասէլընը թրաշ
20 էթտիքտէն սօնկրա . Վ՝է քահին օնլարը Բապպըն էօնիւնտէ սալա-
մա գուրպանը սալսայա . Ղպոն-
լար՝ սալսամա տէօշիւ վէ գալտըր-
մա պուտու իլէ քահին իչիւն ա՛-
զիզ տիր . վէ անուէն սօնկրա ա-
21 տագը՝ շարապ իչէ ։ Ցէզդի իչիւն Բապպա գուրպանընը ատայան ա-
տագընըն շէբիա՛թի պու տուր , օնուն էլինտէն կէլէնտէն մա՛տա . օ՝ ատատրըը ատաղընա կէօրէ հէ-
մսն ատատրըընըն շէբիա՛թի իւզ-
բէ՝ էօյլէ էյլէյէ ։
22 Վ՝է Բապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
23 տէտի . Ըհարոնա վէ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ քի՝ Ւսրայէլ օ-
ղուլլարընա խայր տուա՝ օլուր ի-
քէն , օնլարա պէօյլէ տէյէսինիզ .
24 Բապպ սէնի միւպարէքլէյէ , վէ
25 սէնի սաղլայա ։ Բապպ Ցեհուզիւ-
նիւ սանա իշտիրագ էյլէյէ , վէ սա-
26 նա Ւմէրհամէթ գըլա ։ Բապպ Ւեհիւ-
զիւնիւ սանա տօղրու գալտըրա , վէ
27 սանա Սսէլամէթ վէրէ ։ Ւսմտի Իս-
րայէլ օղուլլարը իւզէրինէ Նիսմի-
մի գօյալար , վէ Սպէն օնլարը միւ-
պարէքլէյիմ ։

ՊԵՑՊ Ի

Ըատրըը թէպրիքինտէ պէյլէրին հէտի-
յէլէրի ։ 10 Ա՛ղպահըն թէպրիքինտէ օնլա-
րըն կէօնա կէօն հէտիյէլէրի ։ 89 Ընլահըն Ա՛ովսէսէ քէֆարէթին իւզէրինտէն սէպյէտի-
յի ։

1 Վ՝է վագի՝ օլտու քի՝ Ա՛ովսէս չա-
տրըը գուրմասը Սպիթիրտիյի՝ վէ օնու մէսհ էտիպ թագտիս էմ-

Digitized by Google

տիչի՝ վէ օնուն ճիւմլէ գապլարը-
նը վէ մէզպահը հէմ օնուն ճիւմ-
լէ գապլարընը մեսհ էտիպ օնլարը
2 Թագտիս էթտիչի կիւնտէ, օլտէմ
Իսրայէլին պէյլէրի՝ պապալարը
էվլէրինին պաշլարը՝ եօգլանանլա-
րըն իւզէրինէ նազիր օլան սըպթլա-
րըն պէյլէրի հէտիյէլէր կէթիր-
3 տիլէր։ Ալ Հէտիյէլէրինի՝ ալ-
թը էօրթիւլմիշ ա՛րապա վէ օն
իքի էօքիւզ՝ հէր իքի պէյ իչիւն
պիր ա՛րապա վէ հէր պիրի իչիւն
պիրէր էօքիւզ՝ Իապպըն Հուզու-
րունա կէթիրտիլէր. վէ օնլարը
չատրըն էօնիւնէ եագլաշարըտը-
4 լար։ Ալ Իապպ Ովսէսհ սէյ-
5 լէյիպ տէտի. Օնլարտան ալ տա՝
ճէմաա՛թ չատրըրընն խըզմէթինտէ
գուլլանմագ իչիւն օլալար. վէ օն-
լարը Լեւիլէրէ՝ հէր պիրինին
խըզմէթի իգթիզասընա կէօրէ վէ-
6 րէսին։ Ալ է Ովսէս ա՛րապալա-
րը վէ էօքիւզլերի ալըպ՝ օնլարը
7 Լեւիլէրէ վէրտի։ Իքի ա՛րա-
պայը վէ տէօրթ էօքիւզիւ՝ Ներ-
սոն օղուլլարընա վէրտի, օնլարըն
8 խըզմէթի իգթիզասընա կէօրէ։ Ալ
Տէօրթ ա՛րապայը վէ սէքիզ էօ-
քիւզիւ Երարի օղուլլարընա վէր-
տի, քեահին Ընհարոնուն օղուլ
Իթամարըն էլի իլէ՝ օնլարըն խըզ-
9 մէթի իգթիզասընա կէօրէ։ Ըմմա
Կահաթ օղուլլարընա վէրմէտի.
զէրա օնլարըն իւզէրինէտ Ա՛ագ-
տէսէնին խըզմէթի օլմազ իլէ,
Ըումուզ իլէ գալտըրըլմագ կէրէք
իտի։
10 Իմոի մէզպահըն մեսհ օլուն-
տուղու կիւնտէ Ըօնուն թէսպէր-
բուքի իչիւն պէյլէր հէտիյէ կէ-
թիրտիլէր. վէ պէյլէր՝ հէտիյէ-
լէրինի մէզպահըն էօնիւնտէ սուն-
11 տուլար։ Ալ Իապպ Ովսէսհ
տէտի. Պէյլէր մէզպահըն թէսպէր-
բուքի իչիւն հէտիյէլէրինի՝ կիւն-
տէ պիրէր պէյ սունալար։
12 Իմոի իլք կիւնտէ հէտիյէսինի
սունան՝ Յուգա սըպթընտան Ը-
13 մինադաբ օղլու Նաասոն իտի։ Ալ
օնուն հէտիյէսի՝ Ա՛ագտէսէ մըս-
գալը իւզրէ եիւզ օթուզ մըսգալ
պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ
մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ ի-
քիսի տէ Ելքմէք փէշքեշի իչիւն
եաղ իլէ եօղուլմուշ սիմիտ ու-
14 նունտան տօլու իտի, Ըպուխուր
իլէ տօլու՝ օն Մըգթալ պիր ալթուն
15 գատէհ, պիւթիւն եանմա իչիւն
պիր կէնճ Ըպուղա՝ պիր գօչ վէ
16 պիր եըլլըգ պիր գուզու, Ժկիւնահ
գուրպանը իչիւն՝ քեչիլէրտէն պիր
17 էրքէճ, վէ Իսէլամէթ գուրպանը
իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ պէշ
թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գու-
զու իտի. Ըմինադաբ օղլու Նա-
ասոնուն Հէտիյէսի պու իտի։
18 Իքինճի կիւնտէ Իսաքարըն պէ-
յի Ովզար օղլու Նաթանայէլ
19 սունտու։ Ասունտուղու Հէտիյէ՝
Ա՛ագտէսէ մըսգալը իւզրէ եիւզ
օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսի տէ Ելքմէք փէշ-
քէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուլմուշ
սիմիտ ունունտան տօլու իտի,
20 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Մըգթալ
21 պիր ալթուն գատէհ, պիւթիւն
եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝
պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ պիր գու-
22 զու, կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
23 քեչիլէրտէն պիր էրքէճ, վէ սէ-
լամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօ-
քիւզ՝ պէշ գօչ պէշ թէքէ՝ վէ
պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի.
Ովզար օղլու Նաթանայէլին Հէ-
տիյէսի պու իտի։
24 Իւչիւնճիւ կիւնտէ Զաբուղոն
օղուլլարընն պէյի Հելոն օղլու
25 Նղնաբ սոռնոռ։ Օնուն Հէտի-
յէսի՝ Ա՛ագտէսէ մըսգալը իւզրէ
եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսի տէ Ելքմէք փէշ-
քէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուլմուշ
սիմիտ ունունտան տօլու իտի,
26 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Մըգթալ
27 պիր ալթուն գատէհ, պիւթիւն
եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝
պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ պիր գու-
28 զու, կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
29 քեչիլէրտէն պիր էրքէճ, վէ սէ-
լամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօ-
քիւզ՝ պէշ գօչ պէշ թէքէ՝ վէ
պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի.
Հելոն օղլու Նղնաբըն Հէտիյէսի
պու իտի։
30 Տէօրտիւնճիւ կիւնտէ Ռուբէն
օղուլլարընն պէյի Ա՛եղիւր օղ-

31 լու Նղիսուր աս՚նպս՚ ։ Օնուն Հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօ-
32 լու իտի ։ պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգթալ պիր ալթուն գատէհ ։
33 պիւթիւն եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ
34 պիր գուզու ։ կիւնահ գուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ։
35 վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի ։ Ա՚եդիւր օղու Նղիսուրուն հէտիյէսի պու իտի ։
36 Պէշինճի կիւնտէ Շ՚մաւն օղուլլարընըն պէյի Ա՚ուրիսադա օղ-
37 լու Ա՚աղամիէլ աս՚նպս՚ ։ Օնուն հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօլու
38 իտի ։ պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգ-
39 թալ պիր ալթուն գատէհ ։ պիւթիւն եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ պիր
40 գուզու ։ կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
41 քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ։ վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի ։ Ա՚ուրիսադա օղլու Ա՚աղամիէլին հէտիյէսի պու իտի ։
42 Ը՚լթընճը կիւնտէ Գ՚ադ օղուլլարընըն պէյի Գ՚ադուէլ օղլու Ն՚-
43 ղիսասափ աս՚նպս՚ ։ Օնուն հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան
44 տօլու իտի ։ պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգթալ պիր ալթուն գատէհ ։
45 պիւթիւն եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ
46 պիր գուզու ։ կիւնահ գուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ։
47 վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի ։ Գ՚ադուէլ օղլու Ն՚ղիսասափըն հէտիյէսի պու իտի ։
48 Ն՚էսինճի կիւնտէ Ն՚փրեմ օղուլլարընըն պէյի Ը՚միուդ օղլու
49 Ն՚ղիսամա աս՚նպս՚ ։ Օնուն հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօլու իտի ։
50 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգթալ
51 պիր ալթուն գատէհ ։ պիւթիւն եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ պիր գու-
52 զու ։ կիւնահ գուրպանը իչիւն՝ քէ-
53 չիլէրտէն պիր էրքէճ ։ վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի ։ Ը՚միուդ օղլու Ն՚ղիսամանըն հէտիյէսի պու իտի ։
54 Ա՚էքիզինճի կիւնտէ Ա՚նասէ օղուլլարընըն պէյի Փադասուր օղ-
55 լու Գ՚ամաղիէլ աս՚նպս՚ ։ Օնուն հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօլու
56 լու իտի ։ պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգթալ պիր ալթուն գատէհ ։
57 պիւթիւն եանմա իչիւն պիր կէնճ պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիր եըլլըգ
58 պիր գուզու ։ կիւնահ գուրպանը
59 իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ։ վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ՝ վէ պէշ պիրէր եըլլըգ գուզու իտի ։ Փադասուր օղլու Գ՚ամաղիէլին հէտիյէսի պու իտի ։
60 Տօգուզունճու կիւնտէ Լ՚ենիամին օղուլլարընըն պէյի Գ՚եդէօնի
61 օղլու Ը՚բիդան աս՚նպս՚ ։ Օնուն հէտիյէսի՝ Ա՚ագտէսէ մըսգալը իւզբէ եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսի տէ էքմէք փէշքէշլի իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօլու
62 իտի ։ պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըգ-

Digitized by Google

ՌՈՒԲ. Ն. 1490

63 գո՛լ պիր ալթուն գաաքՀ , պիւ-
թիւն եանմա իչիւն պիր կՀնՁ պու-
ղա՝ պիր գօչ՝ վՀ պիր եըլլըգ պիր
64 գուզու , կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
65 քԹչիլԷրտԷն պիր էրքԹՁ , վՀ սԹ-
լամԹբ գուրպանը իչիւն իքի էօ-
քիւզ՝ պԷշ գօչ՝ պԷշ թԹքԹ՝ վՀ
պԷշ պիրԷր եըլլըգ գուզու իտի ։
Գեդէօնի օղլու Ըբիդանըն Հէտի-
յէսի պու իտի ։
66 ՕնունՁու կիւնտԷ Դան օղուլ-
լարընըն պէյի Ըմիսագայ օղլու Ը-
67 քիեզԷր ա՛ա՛ա՛ ։ Օնուն Հէտի-
յէսի՝ Ա՛ագտԷսԷ մըսգալը իւզրԷ
եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թԹփսի՝ ԷԹմիշ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսի տԷ էքմԷք փէշ-
քէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուրլմուշ
սիմիտ ունունտան տօլու իտի ,
68 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըռֆալ պիր
69 ալթուն գատԷՀ , պիւթիւն եանմա
իչիւն պիր կՀնՁ պուղա՝ պիր գօչ՝
70 վՀ պիր եըլլըգ պիր գուզու ։ կիւ-
նահ գուրպանը իչիւն՝ քէչիլԷրտԷն
71 պիր էրքԹՁ , վՀ սԹլամԹբ գուր-
պանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պԷշ գօչ՝
պԷշ թԹքԹ՝ վՀ պէշ պիրԷր եըլլըգ
գուզու իտի. Ըմիսագայ օղլու Ը-
քիեզԷրին Հէտիյէսի պու իտի ։
72 ՕնպիրինՁի կիւնտԷ Ըսեր օ-
ղուլլարընըն պէյի Ներքան օղլու
73 Փագիէլ ա՛ա՛ա՛ ։ Օնուն Հէտի-
յէսի՝ Ա՛ագտԷսԷ մըսգալը իւզրԷ
եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թԹփսի՝ ԷԹմիշ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսի տԷ էքմԷք փէշ-
քէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուրլմուշ
սիմիտ ունունտան տօլու իտի ,
74 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըռֆալ
75 պիր ալթուն գատԷՀ , պիւթիւն
եանմա իչիւն պիր կՀնՁ պուղա՝
պիր գօչ՝ վՀ պիր եըլլըգ պիր գու-
76 զու , կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
77 քէչիլԷրտԷն պիր էրքԹՁ , վՀ սԹլա-
մԹբ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝
պԷշ գօչ՝ պԷշ թԹքԹ՝ վՀ պէշ պի-
րԷր եըլլըգ գուզու իտի . Ներքան
օղլու Փագիէլին Հէտիյէսի պու ի-
տի ։
78 Օն իքինՁի կիւնտԷ Ներֆթա-
ղիմ օղուլլարընըն պէյի Ներնան օղ-
79 լու Ըքիրէ ա՛ա՛ա՛ ։ Օնուն Հէ-
տիյէսի՝ Ա՛ագտԷսԷ մըսգալը իւզրԷ
եիւզ օթուզ մըսգալ պիր կիւմիւշ
թԹփսի՝ ԷԹմիշ մըսգալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսի տԷ էքմԷք փէշ-
քէշի իչիւն եաղ իլէ եօղուրլմուշ
սիմիտ ունունտան տօլու իտի ,
80 պուխուր իլէ տօլու՝ օն Ֆըռֆալ
81 պիր ալթուն գատԷՀ , պիւթիւն
եանմա իչիւն պիր կՀնՁ պուղա՝
պիր գօչ՝ վՀ պիր եըլլըգ պիր գու-
82 զու , կիւնահ գուրպանը իչիւն՝
83 քէչիլԷրտԷն պիր էրքԹՁ , վՀ սԹլա-
մԹբ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝
պԷշ գօչ՝ պԷշ թԹքԹ՝ վՀ պէշ
պիրԷր եըլլըգ գուզու իտի . Ներնան
օղլու Ըքիրէնին Հէտիյէսի պու
իտի .
84 Ա՛էզպահՀրն մԷսՀ օլտուղու
կիւնտԷ՝ Իսրայէլ պէյլէրինին թա-
րաֆընտան օնուն թԹպէրրիւք փԷ-
փԷլԷ պու իտի . Օն իքի կիւմիւշ
թԹփսի՝ օն իքի կիւմիւշ լէյէն՝
վՀ օն իքի ալթուն գատէՀլէր ,
85 Հէր պիր կիւմիւշ թԹփսի եիւզ
օթուզ Ֆըռֆալ՝ վՀ Հէր պիր լէյէն
եէԹմիշ Ֆըռֆալ իտի . գապլարըն
ՃիւմլԷ կիւմիւշիւ իքի պին տէօրթ
եիւզ Ֆըռֆալ իտի , Ա՛ագտԷսԷ
86 մըսգալը իւզրԷ . Պուխուր իլէ տօ-
լու օն իքի ալթուն գատէՀ՝ Հէր
գատէՀ Ա՛ագտԷսԷ մըսգալը իւզ-
րԷ օնար Ֆըռֆալ օլարագ՝ ՃիւմլԷ
ալթուն գատէՀլէր եիւզ իյիրմի
87 Ֆըռֆալ իտի . Պիւթիւն եանմա
իչիւն սըղըրլարըն ՃիւմլԷսի օն իքի
պուղա իտի , վՀ օն իքի գօչ՝ օն
իքի պիրԷր եըլլըգ գուզու՝ օնլա-
րըն էքմԷք փէշքէշլի իլէ . վՀ կիւ-
նահ գուրպանը իչիւն քէչիլԷրտԷն
88 օն իքի էրքԹՁ իտի . վՀ սԹլամԹբ
գուրպանլարընըն ՃիւմլԷ սըղըրլա-
րը՝ իյիրմի տէօրթ էօքիւզ իտի ,
վՀ ալթմըշ գօչ՝ ալթմըշ թԹքԹ՝
վՀ պիրԷր եըլլըգ ալթմըշ գուզու .
ՄԷզպահՀրն՝ ԸմԷսՀ օլունտուգտան
սօնկրա թԹպէրրիւքի պու իտի ։
89 վՀ Ա՛ովսէս ՃԷմաա՛թ չատըրը-
նա Ֆ Օնուն իլէ սէօյլէշմիյէ կիր-
տիյինտԷ , օլտԷմ Ղօնա սէօյլէյէ-
նին սէսինի՝ շէհատԷթ սանտու-
ղունուն իւզԷրինտԷ իքի քիրովբԷ-
նին արասընտա օլան քէֆարԷթտէն
իշխտիր իտի . վՀ օ օնա սէօյլէր իտի ։

ՌՈՒԲ. Ն. 1490

ՀԱՅ. 1 ։

3 Պ . ԺԵ. 8 ։ ՆՀ . ԼԳ . 9 , 11 ։ Ղ ՆՀ . ԽԵ . 22 ։

ՊԵՊ Ը

Վանտիլէրին եաննմասը , 5 Լէւիլէրին նասպ

Digitized by Google

օրհնմասը ։ 28 Օնլարը խրզմեթե կերե-
ձէյի սինն ու զէման ։

1 Վ է Տապպ Մովսէսե սէօյլէյիպ
2 տէտի քի՝ Ըհարոնա սէօյլէ ,
վէ օնա տէյէսին . Գանտիլէրի
հագտըղընտա՝ եէտի գանտիլէր
շամ՝տանըն էօն թարաֆընա այտըն-
3 լըգ վէրէլէր : Իմոի Ըհարոն պէօյ-
լէ էյլէյիպ՝ օնուն գանտիլէրինի
շամ՝տանըն էօն թարաֆընա հագ-
տը , Տապպըն Մովսէսե էմր էյ-
4 լէտիյի կիպի : Վ է շամ՝տանըն
հափուսու պու իտի . չարգ իշի
ալթունտան իտի , սագընա վարըն-
ճա՝ չիլէքլէրինէ վարընճա չարգ
իշի իտի . Տապպըն Մովսէ-
5 սէ կէօսթերտիյի էօրնէյէ կէօրէ՝
շամ՝տանը էօյլէ հափտը :
Վ է Տապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
6 տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընըն ա-
րասընտան գ էհիլիլէրի ալ , վէ օն-
7 լարը փաքլէ : Վ է օնլարը փաք-
լէմէք իչիւն՝ օնլարա պէօյլէ էյ-
լէյէսին . Իւզէրլէրինէ փաքլէ-
մէ սուլարը սէրփսին , վէ Տպլու-
թիւն թէնլէրի իւզէրինէ ուսթու-
րա կէչիրէլէր , հէմ էսվապլարը-
նը հայգայալար , վէ փաքլէնէ-
8 լէր : Ընտէն պիր կէնճ պուղ-
ղա՝ վէ Տօնուն էքմէք փէչքէչինի
հաղ իլէ հօղուլմուշ սիմիտ ու-
նու ալալար . սէն տէ կիւնահ
գուրպանը իչիւն պիր կէնճ պուղա
9 տահա ալ : Վ է Տգ էհիլիլէրի ճէ-
մաաթի չատըրընըն էօնիւնէ հագ-
լաշտըրասըն . վէ Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն ճիմլէ ճէմաա՝թընը ճէմ՝
10 էյլէյսին : Ընտէն գ էհիլիլէրի
Տապպըն հուզուրունա հագլաշտը-
րասըն . վէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Տէլ-
լէրինի գ էհիլիլէրին իւզէրինէ գօ-
11 յալար : Վ է Ըհարոն՝ Իսրայէլ
օղուլլարընըն թարաֆընտան՝ գ էհ-
իլիլէրի Տապպըն հուզուրունա
սալլամա փէչքէչի սալլայա , քի օն-
լար Տապպըն խրզմեթինի իչէմէք
12 իչիւն օլալար : Վ է Տգ էհիլիլէր
էլլէրինի պուղալարընը պաշը իւզէ-
րինէ գօյալար . վէ գ էհիլիլէրտէն
էօթիւրիւ քէճարէթ էթմէք իչիւն՝
Տապպա պիրինի կիւնահ գուրպա-
նը վէ օպիրինի պիւթիւն նանմա
13 էյլէսին : Իմոի գ էհիլիլէրի Ըհա-
րոնուն էօնիւնէ՝ վէ օնուն օղուլ-
լարընըն էօնիւնէ տուրտուրասընը .
վէ օնլարը Տապպա սալլամա փէչ-
14 քէչի սալլայասընը : Պէօյլէճէ գ է-
հիլիլէրի Իսրայէլ օղուլլարընըն ա-
րասընտան այըրասըն , վէ գ էհի-
15 լիլէր Տպէնիմ օլալար : Վ է պուն-
տան սօնկրա գ էհիլիլէր ճէմաա՝թ
յատըրընըն խրզմեթինի էթմէյէ վա-
րալար . վէ օնլարը փաքլէյէսին ,
հէմ օնլարը Տսալլամա փէչքէչի
16 սալլայասընը : Օիրա օնլար պանա՝
Իսրայէլ օղուլլարընըն արասընտան
թէմամէն վէրիլմիչլէր տիր . օնլարը՝
հէր Տանա բահմի աչան նա՝նի Իս-
րայէլ օղուլլարընըն ճիմլէ իլք
տօղմուշլարը պէտէլինէ քէնտիմէ
17 ալտըմ : Օիրա Իսրայէլ օղուլ-
լարընտա հէր իլք տօղան՝ կէրէք
աւեմտէ կէրէք հայվանտա՝ պէհիմ
տիր . Մըսըր տիյարընտա հէր իլք
տօղմուշու վուրտուղում կիւնտէ՝
օնլարը քէնտիմէ թաւգտիս էթտիմ .
18 Վ է գ էհիլիլէրի Իսրայէլ օղուլ-
լարընտա օլան ճիմլէ իլք տօղ-
19 մուշլարընը պէտէլինէ ալտըմ : Վ է
Իսրայէլ օղուլլարընըն արասըն-
տան գ էհիլիլէրի՝ Ըհարոնա վէ օ-
նուն օղուլլարընա ապիյէ վէրտիմ ,
քի ճէմաա՝թ չատըրընտա Իսրայէլ
օղուլլարընըն խրզմեթինի էտէլէր ,
վէ Իսրայէլ օղուլլարընտան էօ-
թիւրիւ քէֆարէթ էտէլէր . թա-
քի Իսրայէլ օղուլլարը Մագտէ-
սէյէ հագլաշմալարը իլէ՝ Իսրայէլ
օղուլլարընա Տպէլա կէլմէյէ :
20 Իմոի Մովսէս իլէ Ըհարոն վէ
Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիմլէ ճէ-
մաա՝թը գ էհիլիլէրէ՝ Տապպըն
Մովսէսէ գ էհիլիլէրին հագգընտա ճիմլէ էմր էթտիյինէ կէօրէ
էյլէտիլէր . Իսրայէլ օղուլլարը օն-
21 լարա էօյլէ էյլէտիլէր : Վ է
գ էհիլիլէր փաքլէնտիլէր , վէ
էսվապլարընը հայգատալար . վէ
Ըհարոն օնլարը՝ Տապպըն հու-
զուրունտա սալլամա փէչքէչի սալ-
լատը , հէմ Ըհարոն օնլարը փաք-
լէմէք իչիւն՝ օնլարտան էօթիւրիւ
22 քէֆարէթ էյլէտի : Վ է Տանտէն
սօնկրա գ էհիլիլէր՝ ճէմաա՝թ չա-
տըրընտա քէնտի խրզմեթլէրինի
էթմէք իչիւն՝ Ըհարոնուն էօնիւնէ
վէ օնուն օղուլլարընըն էօնիւնէ
վարտըլար . Տապպ գ էհիլիլէր

Digitized by Google

Թ. Ի. Ն. 1120։

—

Հագցընտա Մովսէսէ նիՀէ էմր էթտի իսէ, օնլարա էոյլէ էյլէտիլեր։

23 Վ Է Բապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պ եւիլիլերէ վաճխպ օլան

24 պու տուբ. Ն էյիրմի պէշ եաշընտան եօգարը օլանլար՝ ՀէմմաՀ էատերըընըն խըզմէթինի էթմէյէ

25 պէօլիւյէ կիրէլեր։ Վ Է էլլի եաշընտան սօնկրա՝ խըզմէթին պէօլիւյիւնտէն չէքիլէլեր, վէ արթըգ

26 խըզմէթ էթմէյէլեր։ Ը մմա ՀէմմաՀ՝ էատերընտա՝ գարընտաշլարընա Ն էնէվպէթ պէքլէմէքտէ միւլազիմէթ էտէլեր, անՀագ խըզմէթ էթմէյէլեր. Պ եւիլիլերէ՝ մէմուրիյէթլերի խուսուսունտա պուՆճիլէյին էտէսին։

ՊԵՊ Թ

Պատճքին թէքրար էմր օլունուրղուս։ 6 Կլաֆպաք՝ եախօտ Հագցը պուլունմայան քիմսէլեր իչիւն պիր իքինճի պատճք թա՛յին օլունտուղուս։ 15 Պուլութունն՝ Իսրայէլ օղուլլարընա գօնտէրճագ եէրլէրի կէօսթէրտիխ։

1 Վ Է Ա՛ըսըը տիյարընտան չըգմա՝ լարընըն իքինճի եըլընտա իլք այտա՝ Բապպ Մինա չէօլիւնտէ Մովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի քի,

2 Իսրայէլ օղուլլարը պատճքի՝ օնունն թա՛յին օլմուշ զէմանընտա

3 էյլէյէլեր։ Օնու՝ պու այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ Ճախշամ իւսթիւ՝ օնուն թա՛յին օլմուշ զէմանընտա էյլէյէսինիզ. օնու Ճիւմլէ գանուելարը իւզրէ՝ վէ Ճիւմլէ րուսուսմաթը իւզրէ էյլէյէսինիզ։

4 Իմտի Մովսէս Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէտի քի՝ պատճքի էյլէյէ-

5 լեր։ Վ Է օնլար էէվվելքի այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ ախշամ իւսթիւ՝ Հինա չէօլիւնտէ պատճքի էյլէտիլեր. Բապպըն Մովսէսէ ՃիւմլԷ էմր էյլէտիյինէ կէօրէ՝ Իսրայէլ օղուլլարը էօյլէ էյլէտիլեր։

6 Վ Է վագի՝ օլտու քի պաղը քիմսէլեր վար իտի, քի տատէմ էօլիւսիւ իլէ նափաքլէնմիշ օլուպ՝ օլ կիւնտէ պատճքէ էթմէյէ գատիր տէյիլլեր իտի. վէ Ճօլ կիւնտէ Մովսէսին էօնիւնէ վէ Ը՛Հարո-

7 նուն էօնիւնէ եագլաշտրըլար։ Վ Է պու ատէմլեր օնա տէտիլեր քի՝

Պիզ ատէմ էօլիւսիւ իլէ նափաք իզ. նիՀիւն Բապպըն գուրպանըը թա՛յին օլմուշ զէմանընտա Իսրայէլ օղուլլարընն արասընտա սունը-

8 մագտան կէրի գալալըմ։ Վ Է Մովսէս օնլարա տէտի. Տուրուն, վէ Բապպ սիզին Հագցընըզա նէ-

9 էմր էտէՃէյինի տինլէյէյիմ։ Վ Է Բապպ Մովսէս սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէ-

10 յիպ տէ. Ը՛եր քիմ՝ կէրէք սիզտէն կէրէք զիւրրիյէթինիզտէն էօլիւ իլէ նափաքլէնիր իսէ, նա իրագ սէՃէրտէ օլուր իսէ, Բապպա պա-

11 սէքի օ տախի էյլէյէ։ Օնու՝ Ի-քինճի այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ ախշամ իւսթիւ էյլէյէլեր. օնու՝ Ճամուրսուզ էքմէք իլէ վէ աՃը օթլար իլէ եէյէլեր։

12 Ը՛Օնտան սապահատէք պրագմայալար, վէ ՛օնուն հիչ պիր քէմիյինի գըրմայալար. օնու՝ Ի պատճքին ՃիւմլԷ գանուելարը իւզրէ էյլէյէ-

13 լեր։ Ը մմա փաք օլան՝ եա սէՃէրտէ օլմայան ատէմ՝ պատճքի էթմէքտէն կէրի գալըը իսէ, օլ քիմսէ Էքենտի գամմընտան հէյէք օլունա. զէրա Բապպըն գուրպանընը թա՛յին օլմուշ զէմանընտա սունմատը. օլ ատէմ Էքենտի կիւնա-

14 Հընը չէքէ։ Վ Է եանընըզտա պիր ղարիպ սաքին օլտուղտա՝ Բապպա պատճքի էտէՃէք օլուր իսէ, օնու Հէման պատճքին գանուենու իւզրէ վէ րուսուսմաթը իւզրէ էյլէյէ. կէրէք ղարիպէ կէրէք եէրին եէրլիսինէ՝ գանուենուենուղ պիր օլսուն։

15 Վ Է Հչատը գուրուլտուղու կիւնտէ՝ չէՀատէթ խայմէսինին իզէրինտէն չատրը պուլութ գափլատը, վէ Ճախշամտան սապահատէք չատրըն իւզէրինտէ ա-

16 թէշ կէօսթէրիշի կիպի իտի։ Տայիմա պէօյլէ իտի. օնու կէ՜ն-փէ՜-կէ՜ն պուլութ՝ վէ կէՃէ աթէշ

17 կէօսթէրիշի գափլար իտի։ Վ Է Հեր նէ զէման պուլութ չատրըն իւզէրինտէն գալգարսա իտի, Իսրայէլ օղուլլարը անտէն ասնկրա կէօչէրլէր իտի. վէ պուլութ գարար գըլտըղը մահալտէ՝ Իսրայէլ օղուլլարը օրատա գօնարլար իտի։

18 Իսրայէլ օղուլլարը Բապպըն էմ-

Թ. Ի. Ն. 1490։

—

Ե Պ. ԻԷ. 5։

Է Ը Մ Ն. Շ. 2, 15։

Ը ՆԼ. ԺՔ. 8։

Ը ՆԼ. ԺՔ. 10։

Ժ ՆԼ. ԺՔ. 48, ՀՅՕՀ. ԺՔՀ. 37։

Ի ՆԼ. ԺՔ. 43, ՃԼ։

Լ ՅՕՆ. ԺԷ. 14։ ՆԼ. ԺՔ. 15։

Խ ԻՍՍ. 7։

Ծ Պ. Շ. 31։

Ի ՆԼ. ԺՔ. 49։

Հ ՆԼ. ԼՒ. 34։ ՆԷՀԵՄ. ՇՔ. 12, 19։ ՄԱՂ. ՀՇ. 14։

Յ ՆԼ. ԺԷ. 21 ԼՒ. 38։

Ղ ՆԼ. ԼՒ. 36։ Պ. Ժ. 11, 33, 34։ ՄԱՂ. Ջ. 1։

Digitized by Google

բինէ կէօրէ կէօչէրլէր իտի , վէ Ա֊ապպէրն էմբինէ կէօրէ գօնաքլար իտի ։ 5պուլուղի չատըրըն իւզէրին֊տէ ճիւմլէ գարար գըլըղը կիւն֊լէրտէ՝ գօնմուշ գալըքլար իտի ։ 19Վ֊է պուլուղի չատըրըն իւզէրինտէ պիր չօգ կիւն էյլէնտիյի զէման՝ Իսրայէլ օղուլլարը Ա֊պապըն էմ֊բինի թուղթարլար իտի , վէ կէօչ֊20մէզլէր իտի ։ Վ֊է վագի՝ օլուր իտի քի՝ պուլուղի պա՛ղէն չատըրըն իւ֊զէրինտէ ազ կիւն գալը֊ր իտի։ Ա֊պապըն էմբինէ կէօրէ գօնաքլար իտի , հէմ Ա֊պապըն էմբինէ կէօրէ կէօչէր֊21լէր իտի ։ Վ֊է վագի՝ օլուր իտի քի՝ պուլուղի ասլը ախշամտան սապա֊հատէք գալըր իտի։ ամմա պուլուղի սապահտան գալգտրը զէման՝ կէօ֊չէրլէր իտի . կիւնտիւզ օլսուն կէճէ օլսուն՝ պուլուղի գալգտրը զէման֊22տա կէօչէրլէր իտի ։ Պուլուղի չա֊տըրըն իւզէրինտէ էյլէնիպ տուր֊տուգճա՝ կէրէք իքի կիւն կէրէք պիր այ կէրէք պիր երը՝ Իսրայէլ օղուլլարը 1գօնագ էտէրլէր իտի , վէ կէօչմէզլէր իտի . ամմա գալգ֊23տը կիպի կէօչէրլէր իտի ։ Ա֊պապըն էմբինէ կէօրէ գօնաքլար իտի , վէ Ա֊պապըն էմբինէ կէօրէ կէօչէր֊լէր իտի . Ա֊պապըն՝ Ա֊ովսէսին նէ֊տի իլէ էմբինէ կէօրէ օլան 2Ա֊պապըն էմբինի հրճվ էտէրլէր իտի ։

ՊԱՊ Ա.

Աիւմիւշ պօրուլարըն նէյէ գուլլանըլմալը օլսուղու ։ 11 Իսրայէլլիլէրին Աինաատան փա֊ռանա կէօչտիքլէրի ։ 14 Օնլարըն եօլտա կիթտիքլէրի թէրթիպ ։ 29 Ա֊ովսէսին Հո֊բաբա՝ օնլարը թէրք էթմէմէյէ եավէրտը֊ղը ։ 35 Ամանտուղան գալտրըլըղը վէ ա֊չաղա գօնաուղու զէման՝ Ա֊ովսէսին տուամը ։

1Վ֊է Ա֊պապ Ա֊ովսէսէ աէօյլէյիպ 2 ՝տէտի ։ Վ֊էնտինէ կիւմիւշտէն իքի պօրու եափ ։ օնլարը չարգ իչի եափասըն , վէ սանա ՚ճէմա֊ա՛թը չաղըրմադ իչիւն՝ վէ օրտու֊լարը կէօչիւրմէք իչիւն օլալար ։ 3Վ֊է 4օնլար իլէ չալտրգլարը զէ֊ման , ճիւմլէ ճէմաա՛թ սանա ճէ֊մաա՛թ չատըրընըն գափուսուննտա 4ճէմ՛ օլուննա ։ Վ֊է էյէր պիրի ի֊լէ չալարլար իսէ , սանա պէյլէր՝ 5Իսրայէլին պին պաղըլարը ճէմ՛ 5օլալար ։ Վ֊է եիւքսէք սէտա չալ֊

տըղընըզտա , 7կիւն տօղուսունա տօղրու գօնմուշ օլան օրտուլար 6կէօչէլէր ։ Վ֊է թէքրար եիւքսէք սէտա իլէ չալտրղընըզտա, 8գըպէյ֊է տօղրու գօնմուշ օլան օրտուլար կէօչէլէր . կէօչ էթմէլէրի իչիւն 7եիւքսէք սէտա չալալար ։ Վ֊է ճէ֊մաա՛թը ճէմ՛ էթմէյինիզտէ՝ ղա֊լասընըզ , ամմա 8եիւքսէք սէտա իլէ տէյիլ ։ Վ֊է 9պօրուլարը՝ Ահարն օղուլլարը քեահինլէր չալալար . վէ սիզէ պունլար՝ տէվրլէրինիզճէ էպէ֊տի գանուն օլա ։ Վ֊է տէյտրընըզ֊տա 10սիզէ սըգընթը վէրէն տիւշ֊մէն իւզէրինէ 11ճէնկէ վարտղընըզ֊տա՝ պօրուլար իլէ՝ եիւքսէք սէտա չալտրգասընըզ . վէ Ա֊ղաճրընըզ Ա֊պապըն հուզուրունտա 12զիքր օ֊լունաճագսընըզ , վէ տիւշմէնլէրի֊10նիզտէն խելաս օլաճագսընըզ ։ Վ֊է 13նէզտէ խելաս օլաճագսընըզ ։ Վ֊է Ղէնղլիք կիւնիւնիւզտէ հէմ պայ֊րամլարընըզտա վէ այ պաշղլարը֊նըզտա՝ պիւթիւն եանմալարընըզ իլէ վէ սէլամէթլէրինիզլէն գուր֊պանլարը իլէ պօրուլարը չալասը֊նըզ , քի սիզէ Ա֊ղաճրնըզդն հու֊զուրունտա 14զիքր իչիւն օլալար . Ա֊ղաճրնըզ Ա֊պապ պէն իմ ։

11Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ իքինճի նըլտա՝ իքինճի այտա՝ այըն իչիր֊մինճի կիւնէ֊նիւնտէ՝ 15չէկտէթ չա֊տըրընըն իւզէրինտէն պուլուղի 12գալգտը ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը 16Ա֊ինա չէօլիւնտէն՝ 17կէօչէլէրի իւզ֊րէ կէօչտիւլէր . վէ պուլուղի 18փա֊ռանն չէօլիւնտէ գարար գըլըղը ։ 13Ամտի իլգ տէֆթ՝ ղա֊պապըն Ա֊ովսէսին վասրթասի իլէ օլան էմբինէ 14կէօրէ՝ կէօչտիւլէր ։ Վ֊է 19եօնտէ Յուդա օղուլլարընըն օրտուսունուն պայրաղը՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ կէօչ֊տիւ . վէ պէօլիւյիւնիւն իւզէրինտէ Ա֊մինադաբ օղլու 20Նաասոն իտի ։ 15Վ֊է Իսաքար օղուլլարընըն սրպէրը֊նըն պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Ա֊ովգար 16օղլու 21Նաթանայէլ իտի ։ Վ֊է Զաբուղոն օղուլլարընըն սրպէրընըն պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Քեղոն օղ֊17լու Ելղիաբ իտի ։ Վ֊է 22չատըր էն֊տիրիլտի . վէ 23չատըրը գալտրըան Գերսոն օղուլլարը՝ վէ Ա֊երարի օ֊18ղուլլարը կէօչտիւլէր ։ Ա֊նտէն Ղ֊ուբէն օրտուսունուն պայրաղը՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ կէօչտիւ . վէ

Digitized by Google

պէօլիւթիւնիւն իւզէրինտէ Ա֊եդիւսը
19 օղլու Իշխսուր իտի ։ Վ֊է Ը֊մաւն օղուլլարընըն սըպթընըն պէօլիւ֊
յիւ իւզէրինտէ՝ Ասուրիսադայ օղլու
20 Աաղամիել իտի ։ Վ֊է Գադ օղուլ֊
լարընըն սըպթընըն պէօլիւյիւ իւ֊
զէրինտէ՝ Գագուէլ օղլու Իշմա֊
21 սափ իտի ։ Վ֊է Ա֊ագուէսէյի գալ֊
տըրան Կահաթլալար կէօչտիւլէր ։
վէ պունլար կէլինճէյէտէք՝ չատըրը
22 գուրարլար իտի ։ Վ֊է Ի֊փրիմ օ֊
ղուլլարընըն օրտուսունուն պայրա֊
ղը՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ կէօչտիւ ։ վէ
պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Ըմիուդ օղ֊
23 լու Իշմսամա իտի ։ Վ֊է Ա֊անա֊
սէ օղուլլարընըն սըպթընըն պէօ֊
լիւյիւ իւզէրինտէ՝ փադասուր օղ֊
24 լու Գամաղիէլ իտի ։ Վ֊է Ա֊ե֊
նիամին օղուլլարընըն սըպթընըն
պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Գեդէօնի
25 օղլու Աբիդան իտի ։ Ընտէն Գ֊ան
օղուլլարընըն օրտուսունուն պայրա֊
ղը՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ ճիւմլէ օրտու֊
լարըն տիւմտաբը օլարագ՝ կէօչ֊
տիւ ։ վէ պէօլիւյիւնիւն իւզէրին֊
տէ՝ Ըմիսադայ օղլու Աբիհեզեր ի֊
26 տի ։ Վ֊է Ըսեր օղուլլարընըն սըպ֊
թընըն պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Իշ֊
27 բան օղլու փագիէլ իտի ։ Վ֊է
Նէֆթաղիմ օղուլլարընըն սըպթը֊
նըն պէօլիւյիւ իւզէրինտէ՝ Իշան
28 օղլու Աբիէբ իտի ։ Ներսայէլ օ֊
ղուլլարընըն՝ պէօլիւքլէրինճէ կէօչ֊
լէրի պունլար օլուպ՝ կէօչտիւլէր ։
29 Վ֊է Ա֊ովսէս քէնտի գայնաթա֊
սը Ա֊ադիամընը Գ֊ագուէլ օղլու
Յօթաբա տէտի քի՝ Պիզ Բապպէն
Գիզէ վէրէյիմ տէտիյի մահալէ
կէօչէյօրուզ ։ պիզիմ իլէ կէլ ։ վէ
Նսանա էյլիք էտէճէյիզ ։ զէրա
Գապպ Իսրայէլ Հագգընտա խայր
30 սէօյլէտի ։ Վ֊է օ օնա տէտի քի՝
կէլմէմ ։ իլլա տիյարըմա վէ վիլա֊
31 յէթիմէ կիտէրիմ ։ Վ֊է օնա տէտի
քի՝ Գէրէմ էյլէ ։ պիզի պրագմա ։
չինաքի չէօլտե գօնաճաղըմըզ մա֊
Հալլէրի պիլէրսին ։ պիզե գուլա֊
32 ղուզ օլասըն ։ Վ֊է վագի՝ օլա քի՝
էյէր պիզիմ իլէ կիտէր իսէն ։
Գապպըն պիզե էտէճէյի էյլիք
վագի՝ օլտուգտա՝ պիզ տե սանա
էօյլէ էյլիք էտէրիզ ։
33 Իմոի օնլար Գապպըն տաղըն֊
տան իւչ կիւնլուք եօլ կէօչտիւ֊

լէր ։ վէ Գապպըն ա՛Հտրընըն սան֊
տուղու՝ օնլարա Գրահաթլանաճագ
եէր պուլմագ իչիւն՝ էօնլէրինճէ
իւչ կիւնլուք եօլ կիտէր իտի ։
34 Վ֊է օրտուսան կէօչ էթտիքլէրին֊
տէ ։ Գապպըն պուլուտու՝ կիւն֊
տիւզիւն իւզէրլէրինտէ իտի ։
35 Վ֊է վագի՝ օլուր իտի քի սան֊
տուգ կէօչտիւքտէ ։ Ա֊ովսէս տէր
իտի քի՝ Գալգ եա՛ Բապպ ։ վէ
տիւշմէնլէրինն տարուտաղան օլսուն֊
լար ։ Հէմ սէնտէն իքրահ էտէնլէր՝
36 Հուզուրթունտան գաչսընլար ։ Վ֊է
գօնտուղունտա ։ տէր իտի քի՝ Իս֊
Բապպ՝ Իսրայէլին պին օնպինլէրի֊
նէ տէօն ։

ՊԸՊ ԺՐ

Տաբէրատա՝ Ա֊ովսէսին տաւա՛սը իւչ եանղը֊
նըն սէօյլունտիւյիւ ։ 4 Խալդէն էթ արզուս֊
լէյիպ՝ մանանատան իքրահ էթտիքլէրի ։ 10
Ա֊ովսէսին՝ քէնտի խըզմէթինին աղբր օլտուս֊
ղունա չէքվա էթտիյի ։ 16 Օնա եարտըմ
էթմէք իչիւն եէթմիշ խնթխըլար թա՛յին
օլտուղու ։ 31 Ույբրօթ հաթեալտտա խալ֊
գա պըլտըգընըլար վէրթլտիյի ։

1 Վ֊է ՚գամմ մըրըլտանըր կիպի օ֊
ղուպ՝ Բապպըն գուլագլարընա
քէօթիւ կէլպէ ։ վէ Բապպ իշհտիպ՝
Ղազապը թուլթուշտուս, վէ արա֊
լարընտա Գապպտան աթէշ եա֊
նրպ՝ օրտուսունուն ուճլարընտա թէ֊
2 լէֆֆ էյլէտի ։ Վ֊է գամմ Ա֊ովսէ֊
սէ ֆէրեատ էյլէտի ։ վէ Ա֊ովսէս
Բապպա Ւնիյազ էթտի ։ վէ աթէշ
3 տինտի ։ Իմոի օղ մահալին ատը֊
նը՝ արալարընտա Գապպըն աթէշի
եանտընը իչիւն *Տաբէրա գօտուս ։
4 Վ֊է արալարընտա օլսան Եգարը֊
չըգ խալգ՝ իշթահ ու արզուս էթ֊
տիւլէր ։ Հէմ Իսրայէլ օղուլլարը
տախի թէքրար աղլատըլար ։ վէ
տէտիւլէր քի՝ Ւզվիզե քիմ էթ եէ֊
5 տիրիր ։ Ա֊ընընտա Ճապա եէտի֊
յիմիզ պալըգլար՝ խըյարլար վէ
գաունլար վէ փրասալար վէ ձօ֊
ղանլար վէ սարըմսագլար ֆիքրիմի֊
6 զե կէլիյօր ։ Վ֊է շիմոի Ըճանըմըզ
գուրուտուս ։ մանանատան ղայրի՝
կէօզլէրիմիզ էօնհինտե պիր շէյ
7 հօգ տուր ։ Ա֊անանա իսե քիշ֊
նիղ թօխտումե կիպի՝ վէ րէնկի
8 Գինճու րէնկի կիպի իտի ։ Վ֊ամմ
տօլաշըպ տէվզիրիր իտի ՝ վէ տէ֊

գիրմենաէ իւյիւտիւրլէր իտի , եա հավանտա տէօյէրլէր իտի • վէ թէննէէրելէրտէ փիշէրիրլէր իտի , վէ օնտան փօղաչալար եափարլար իտի • վէ [ե]օնուն տաւտը՝ եաղ փի-
9 տէսի տաւտը կիպի իտի : Վ֊է կէ-ձէտէ [ե]որտունուն իւզէրինէ չիհին տիւշտիւյիւնտէ՝ մանանա օնուն իւզէրինէ տիւշէր իտի :
10 Վ֊է Ո՛ովսէս գավմը՝ գապիլէ-լէրինէ հէր քէսի քէնտի չատրըը-նըն գափուսունտա աղլայօր իքէն իշխիթի • վէ [ի]Ապապըն ղազապը ղայէթի իլէ թուխթուշտու , Ո՛ովսե-
11 սէ տէ քէօթիւ կէօրիւնտիւ : Վ֊է [ժ]Ո՛ովսէս Ապապա տէւտի • [ե]Նի՞շիւն պու գուլունու պէյայա սալտըն • վէ նի՞շիւն կէօզիւնտէ լուխֆ պուլմա-տըմ , քի ճիւմլէ պու գավմըն եիւ-քիւնիւ իւզէրիմէ գօմուշսուն :
12 Ա՛իւմլէ պու գավմա պէ՞ն մի կէ-պէ օլտում , եօխսա օնու պէ՞ն մի տօղուրտուում , քի պանա՝ [ե]Օնու հէման մա՛սումու թայէսի գալ-տըրտըղը կիպի՝ պապալարընա [հ]էն-մին իլէ վա՛տ էթտիյիմ վիլայէթէ գատար [յ]գօյնունտա գալտըը տէր-
13 սին : [ղ]Ալէն էթի նէ՞րէտէ պուլա-յըմ , քի ճիւմլէ պու գավմա վէ-րէյիմ • զերա պանա աղլայրըպ՝ պի-զէ էթ վէր եէյէլիմ տէրլէր :
14 [ծ]Ա՛իւմլէ պու գավմը պէն եալը-նըդ գալտըրմադա գատիր տէյիլ իմ • զերա պանա փէք աղըր տըր :
15 Վ֊է էյէր պանա պէօյլէ էտէր ի-սէն , քերէմ էյլէ՝ կէօզիւնտէ լուխֆ պուլտում իսէ , [ֆ]պէնի մուխլազան էօլտիւր քի՝ [չ]պէլամը կէօրմէյիմ :
16 Վ֊է [ի]Ապապ Ո՛ովսէսէ տէտի • Պանա [ի]Սրայէլին իխթիյարլարըն-տան՝ գավմըն իխթիյարլարը վէ [հ]զապիլէլերի օլտուգլարընը պիլտի-յին՝ եէթմիշ քիշի ճէմ՛ էյլէ • վէ օնլարը ճէմանաթ չատրըընա կէթիր , վէ օրատա՝ սէնին իլէ տուրալար :
17 Վ֊է պէն [ե]Նիպ՝ սէնին իլէ օրատա սէօյլէշէճէյիմ • վէ [ս]Սէնին իւզէ-րինտէ օլան [ի]ուհտան ալըպ՝ իւ-զէրլէրինէ գօյաճաղըմ , քի գավմըն եիւքիւնիւ պէրապէրինճէ գալտը-րալար , վէ սէն եալընդը գալտըը-
18 մայսաըն : Վ֊է գավմա տէյէսին • [ե]Նարընը իչիւն փաքլէնին , վէ էթ եէյէճէքսինիզ • զերա Վ֊[ի]Ապապըն գուլաղընտա աղլայրպ տէտինիզ քի՝ Պիզէ քիմ՛ էթ եէտիրիր , [զ]զերա Վ֊[ը]ըրտա օլտուղումուզ էյի իտի • իմտի [ի]Ապապ սիզէ էթ
19 վէրէճէք , վէ եէյէճէքսինիզ : [ն]Ա-լընդը պիր կիւն տէյիլ՝ նէ իքի կիւն՝ նէ պէշ կիւն՝ նէ օն կիւն՝ նէ տէ իյիրմի կիւն եէյէճէքսինիզ ,
20 [թ]Էմամ պիր այ՝ [թ]թա պուրնու-նուզտան չըգընճէյէտէք՝ վէ սիզ իկրէնինճէյէտէք • պուննուն իչիւն քի՝ արանըզտա օլան [ի]Ապապը թահ-գիր էթտինիզ , վէ հուզուրունտա աղլայըպ՝ [է]Նի՞շիւն պէօյլէ Վ֊[ը]-սըրտան չըգտըգ տէտինիզ :
21 Վ֊է Ո՛ովսէս տէտի քի՝ [պ]Ու արասընտա օլտուղում գավմ՝ ալ-թը եիւզ պին եաեա նէֆէր տիր , վէ սէն տէտին քի՝ Օնլարա էթ վէրէճէյիմ , քի թէմամ պիր այ
22 եէյէլէր : [Օ]Նլար իչիւն գօյուն-լար վէ սըղըրլա՞ր մը պօղազլանա-ճագ , քի օնլարա եէթիշսին • եա-խօտ օնլար իչիւն տէնիզին ճիւմլէ պալըղը՞ մը ճէվ՛ օլունաճագ քի՝
23 օնլարա եէթիշսին : Վ֊է [ի]Ապապ Ո՛ովսէսէ տէտի • [յ]Ապապըն էլի գըսաալը՞ մը • շիմտի կէօրիւր-սիւն , [ս]սանա սէօզիւմ կիպի օլո՞ւր մի եօխսա եօգ :
24 Վ֊է Ո՛ովսէս չըգըպ՝ Ապապըն սէօզիւնիւ գավմա սէօյլէտի • վէ գավմըն իխթիյարլարընտան [ե]եէթ-միշ քիշի ճէմ՛ էտիպ՝ օնլարը չա-տրըըն էթրաֆընտա տուրտուրտուզ :
25 Վ֊է [ի]Ապապ [պ]պուլուխտա էնիպ՝ օնուն իլէ սէօյլէշտի , վէ օնուն իւզէրինտէ օլան Ո՛ուհտան ալըպ՝ եէթմիշ իխթիյար քիմսէյէրին իւ-զէրինէ գօտու • վէ վագի՛ օլտու-քի՝ [Ո]ուհ օնլարըն իւզէրինէ գօն-տուդու կիպի՝ օլտէմ [ֆ]փէյղամ-պէրլիք էթտիէր , վէ արթըգ
26 էթմէտիյէր : Վ֊է իքի քիմսէ օր-տուտա գալտը , պիրինին ատը [է]Էլտադ՝ վէ օպիրինին ատը Վ֊[ո]ւ-դադ իտի • վէ օնլարըն իւզէրինտէ պոեխէ [Ո]ուհ գօնտու • չիւն քի օն-լար եաղըմըրշլարտան իտի , ամմա [շ]չատրըա չըգմամըշլար իտի • վէ օրտուտա փէյղամպէրլիք էտէրլէր
27 իտի : Վ֊է պիր ուշագ սէյիրթտի , վէ Վ֊[ո]ովսէսէ խապէր վէրիպ՝ տէ-

մի • Ելդադ վե Մովդադ օրտուա փէչյամպերլիք էտէչօրլար ։
28 Վ֊է Նաւէ օղլու Հեսու՝ Մովսէսին ա֊չէրլմիշլէրինտէն օլան խրզմէթքեաթը՝ ճէվապ վերիպ տէտի • Էյ֊ էֆէնտիմ Մովսէս՝ օնլարը Իմէն՝
29 էթ ։ Վ֊է Մովսէս տէտի • Գէնճիմ իչիւն մի գըզգանըրսըն • Տնօ՞ղայտը Բապպն ճիւմլէ գավմը փէչյամպերլէր օլսալար իտի , վե Բապպ՝ Րուհունուա իւզերլէրինէ գօսա իմ
30 տի ։ Ընտէն Մովսէս քէնտիսի վե Իսրայէլէն իխթիյարլարը օրտուչյա չէքիլտի ։
31 Վ֊է Բապպտան պիր Տեէլ գօփտու , վե տէնիզ թարաֆընտան պըլտըրճինլէր ուչուրուպ՝ օրտուա պիր կիւնլիւք եօլ գատար պիր նանտան վե պիր կիւնլիւք եօլ գատար օպիր նանտան օրտունուն էթրաֆլարընտա եայտը • վե եէր եիւզունիւն իւզերինտէ իքի արշըն
32 միգտարի էե֊փէփ իտիլէր ։ Վ֊է գավմ գալգըպ՝ օվ պիւթիւն կիւն վե պիւթիւն կէճէ Հէմ պիւթիւն էրթէսի կիւն պըլտըրճինլէրի տեվշիրտիլէր • ապ տեվշիրէն օն Հօմէր տեվշիրտի • վե օնլարը քէնտիլէրի իչիւն օրտունունուն էթրաֆընտա եայ֊
33 լըպ՝սէրտիլէր։ Էյթէ տահա տիշլէրի արասընտա քէսիլմէզտէն էվվէլ՝ Բապպն ղազապը գավմընն իւզերինէ թունթուշտու • վե Բապպ գավմտա պիր ղայթէ պէօյիւք գըրղըն սալտը ։ Վ֊է օվ մահալին ատընը՝ Տ֊կիբրօթ Հաթթավա գօտու • զիրա իչթահ չէքէն գավմը
35 օրտտա կէօմտիւլէր ։ Էկիբրօթ Հաթթավատան գավմ Ըսերովթա կէօչտիւ , վե Ըսերովթտա գալտըլար ։

ԳԸԳ ՀՐ

Ելւէհէն՝ Մարիամ իւէ Ընհարոնու ա֊օրլըգլըը իչիւն Թէքտիր էյլէտիչի ։ 10 Մովսէսին տատ֊օը իւէ Մարիամըն Հիւտայընտան ձիթա զալտըգրա ։ 14 Օնուն եէտի կիւն օրտուտան տիշտրը գափանմադը Ելւէհ Թարաֆընտան էմր օլունտուդրւ ։

1 Վ֊է Մարիամ իւէ Ընհարոն՝ Մովսէսի գարշը՝ ապէշի գարը խոստսուսունտա սէօյլէտիլէր ։ զիրա ապէշի գարը ալ֊
2 մըշ իտի , վե տէտիլէր քի՝ Բապպ

եալընըզ Մովսէսի՞ն վասրթասը իւլէմի սէօյլէտի • Էպիզիմ իւլէ տախի սէօյլէմէտիմի՞ վե Բապպ Տիշլէթտի ։
3 Վ֊է Մովսէս՝ եէր եիւզիւ իւզերինտէ օլան ճէմի՝ ատմէրտէն զիյա֊
4 տէ մահճուպ զաթ իտի ։ Վ֊է Տապպ տէր ա՝գապ Մովսէսէ վե Ընհարոնա վե Մարիամա տէտի քի՝ Իւչիւնիւզ ճէմաա՝թ չատրըրնա չըգըն • վե իւչիւ պէ չըգտըլար ։
5 Վ֊է Էապպ պուլութ տիրէչինտէ էնիպ՝ չատրըրն գափուսունտա տուրտու • վե Ընհարոն իւլէ Մարիամը չաղըրտը , վե օնլարըն իքիսի պէ
6 չըգտը ։ Վ֊է օնլարա տէտի • Ըալա սէօզիւմիւ իշիտին • Այզտէն պիր քիմսէ փէյդամպեր օլուր իսէ , պէն Բապպ՝ քէնտիմի օնա Ըրնիյատա պիլտիրիրիմ • օնուն իւէ Տոիւշտէ
7 սէօյլէշէրիմ ։ Ըվուլում Մովսէս էօյլէ տէյիլ , օ՝ Ըպիւթիւն էվիմ֊
8 տէ Էվին տիր • Օնուն իւէ Տաղըզ աղզա՝ Տաշիքեարէ սէօյլէշէրիմ , վե բէմզ իւէ տէյիլ • Հէմ Տօ՝ Բապպն սուրէթինի կէօրիւր • իմտի նէչինուն Գուլում Մովսէսէ գարշը
9 սէօյլէմէյէ գօրգմատընըզ ։ Վ֊է Բապպն ղազապը օնլարա թունը֊
10 թունշտու , վե կիթտի ։ Վ֊է պուլութ չատրըրն իւզերինտէն չէքիլինճէ , Տիշլէ Մարիամ գար կիպի Ճիւտամը օլտու • իմտի Ընհարոն Մարիամա պագտրգտա , իշլէ
11 օ՝ ճիւտամը իտի ։ Վ֊է Ընհարոն Մովսէսէ տէտի • Ըմա՞ն էֆէնտիմ , քէրեմ էյլէ՝ Տիւզերիմիզէ կիւնահ գօմա • զիրա տիվանէ֊
12 լիք էտիպ՝ կիւնահ իշէտիք • Քէրեմ էյլէ , Ղշօլ անասընըն գար֊ նընտան չըգտրըընտա էթինին հա֊ րըսը չիւրիւմիւշ օլան էօլիւ կիպի
13 օլմասըն ։ Վ֊է Մովսէս Բապպա ֆէրեատ էտիպ տէտի • Ելէրեմ էյլէ եա՞ Ըլլըյ՝ հալա օնա չիֆիա
14 վէր ։ Վ֊է Բապպ Մովսէսէ տէտի քի՝ Էյէր՝ պապասը օնուն եիւզիւնէ պիր թիւքիւրիւք թիւքիւրսէ իտի , եէտի կիւնէտէք ութանմազմը իտի • Տեէտի կիւն օրտուտան տիշարը գափանսըն , վե սօնկ֊
15 րա կէրի ալընսըն ։ Իմտի Մարիամ օրտուտան տիշարը եէտի կիւն գափանար • վե գավմ՝ Մարիամ կէրի ալընընճէյէտէք կէօչմէտի ։

ՊԵՊ ԺԻ

Տէրտը թէՃէսուս էթմէյէ կէօնտէրիլէն ա-
ոէմլէրին խխմլերի ։ 18 Օնլարա վէրիլէն
թա՛լիմաթ ։ 23 Օնլարըն ա՛մէլ ու հա-
րաքէթի ։ 27 Օնլարըն կէթիրտիքլէրի խա-
պէր ։

1 Ընտէն սօնկրա գալմ Ըսերովթ-
տան կէօչէւէպ՝ փառան չէօ-
2 լիւնտէ գօնտուլար ։ Վէ Իապպ
3 Ովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի. Պէ-
նիմ՝ Իսրայէլ օղուլլարընա վէրէ-
ճէյիմ Կանան տիյարընը թէՃէս-
սիւս էթմէյէ Բատէմլէր կէօնտէր.
պապալարը սըպթլարընտան պիրէր
քիչի՝ օնլարտան հէր պիրի պէյ օ-
4 լարագ կէօնտէրէսինիզ ։ Վէ Մով-
սէս օնլարը Իապպըն էմրինէ կէօ-
րէ՝ Բփառան չէօլիւնտէն կէօն-
տէրտի. օլ քիմսէլէրին հէփսիի՝
Իսրայէլ օղուլլարընըն պաշլարը ի-
5 տի ։ Վէ օնլարըն ատլարը պուն-
լար տըր. Ռուբէն սըպթրընտան՝
6 Օաքուր օղլու Սամուա, Հ մա-
ւոն սըպթրընտան՝ Կոռի օղլու Սա-
7 փատ, Գուդա սըպթրընտան՝ Յե-
8 փոնէ օղլու Բգաղէբ, Իսաքար
սըպթրընտան՝ Յովսէփ օղլու Իգաղ,
9 Զփրեմ սըպթրընտան՝ Կաւէ օղ-
10 լու Օսէս, Ռենիամին սըպթրըն-
11 տան՝ Ռափուս օղլու փաղտի, Զա-
բուղոն սըպթրընտան՝ Սուդի օղլու
12 Ռնդդիէլ, Յովսէփ սըպթրընըն
Մանասէ սըպթրընտան՝ Սուսի օղ-
13 լու Գադդի, Դան սըպթրընտան՝
14 Համաղի օղլու Ըմիէլ, Ըսեր սըպ-
թրընտան՝ Միքայէլ օղլու Սաթուր,
15 Նփթաղիմ սըպթրընտան՝ Վ ափ-
16 սի օղլու Նաբի, Գադ սըպթրըն-
տան՝ Մաքքի օղլու Գուէլ իտի ։
17 Մովսէսին՝ տիյարը թէՃէսսիւս
էթմէյէ կէօնտէրտիյի ատէմլէրին
ատլարը պունլար տըր. վէ Մովսէս
Նաւէ օղլու Օսէսին ատընը Յե-
18 սու գօտու ։ Իմտի Մովսէս օնլա-
րը Կանան տիյարընը թէՃէսսիւս
էթմէյէ կէօնտէրիպ՝ օնլարա տէ-
տի. Հ ու Բգըլլէ թաւաֆֆընտան
նօգաթը տօղրու վարըպ՝ Ըսուղա
19 չըգըն. Վէ պագըն օլ տիյար
նի՞ճէ տիր ՝ հէմ օնտա սաքին
օլան գալմ գուվվէթլի՞ մի ղա-
20 յիֆմի՝ ա՞լ մը չօգ մու տուր. Վէ
օնուն սաքին օլտուղու նէր՝ նէ՞
կէօնէ տիր ՝ էյի՞ մի ֆէնա մը.
վէ օնուն սաքին օլտուղու չէհրլէր
21 նի՞ճէ տիր ՝ հիսապսըզ մը հիսարլը
մը. Հէմ նէր նէ՞ կէօնէ տիր ՝ Ըսէ-
մին մի արըգ մը. իչինտէ ադաճլար
վէր մը նօխսա նօգ մու. վէ Ղուվ-
վէթլէնին ՝ հէմ օլ նէրին մէյվէ-
սինտէն ալըն. վէ օլ կիւնլէր՝
Թուրֆանտա իւզիւմ կիւնլէրի ի-
22 տի ։ Իմտի օնլար չըգտըլար ՝ վէ
օլ տիյարը Վին չէօլիւնտէն Թա
Նմաթէ վարաճագ՝ Ռոորսաւէը
23 ԹէՃէսսիւս էթտիլէր ։ Ընտէն
գըպլէ Թարաֆընտան չըգըպ՝
Կէրրոնատէք կէլտիլէր ՝ քի օրա-
տա Նինակըն օղուլլարը Ըքիման՝
Սէս՝ վէ Թողմի ատֆին իտի. վէ
Կէբրոն՝ Ընսըրըն Տայանիս չէհ-
րինտէն նէտի ել էվվէլ եափըլ-
24 մըշ իտի ։ Ընտէն Նաքող տէրէ-
սինէտէք կէլտիլէր. վէ օրատան
չըպուղու իլէ պիր իւզիւմ սալգը-
մը քէստիլէր ՝ վէ օնու իքի քիչի
պիր սըրըգ իլէ եիւքլէնտիլէր. Հէմ
նարլարտան վէ ինճիրլէրտէն կէօ-
25 ղլէ-թօխ-Լէր ։ Իսրայէլ օղուլլարը-
նըն օրատան քէստիքլէրի սալգըմընն
սէպէպինտէն՝ օլ մահալլին ատընա
26 *Նահալեաքող գօնուլտու ։ Վէ
գըրգ կիւն Թէմամընտա՝ տիյարը
ԹէՃէսսիւս էթմէքտէն տէօնտիլէր։
27 Վէ վարըպ Մովսէս վէ Ըհարոնա
վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ
ճէմաա՛թընա Բփառան չէօլիւնէ՝
28 կադէսէ կէլտիլէր. վէ օնլարա վէ
ճիւմլէ ճէմաա՛թա խապէր կէ-
թիրտիլէր ՝ հէմ օնլարա տիյարըն
29 մէյվէսինի կէօսթէրտիլէր ։ Վէ
օնա նագէ էտիպ տէտիլէր. Պիզի
կէօնտէրտիյին տիյարա վարտըգ.
վէ կէրչէքտէն Սիւտ վէ պալ
ագաար ՝ վէ Օնուն մէյվէսի պու
30 տուր ։ Գալտը քի Օլ տիյարտա
սաքին օլան գալմ գուվվէթլի
տիր ՝ վէ չէհրլէր հիսարլը հէյ
ղայէթ պէօյիւք տիւր. վէ օրատա
Նինակըն օղուլլարընը տախի կէօր-
ւիւք ։ Ըմտաղէկլիլէր տիյարըն
գըպլէ Թարաֆընտա սաքին օլուր-
լար. վէ Կետիլէր վէ Յեբուս-
լուլար վէ Ըմօրհլուլար տաղ-
լարտա սաքին օլուրլար ՝ վէ Կա-
նանընլար տէնիզ եանընտա վէ
Յորդանանըն քէնարընտա սաքին

Թ. Ի. Ն. 1490։

ՃԱ. 35։ Ը. 18։

Բ Պ. Ը. 3։ Բ Օր. Ա. 22։

Գ Խա. 1։ Պ. Ը. 8։ Բ Օր. Ա. 19։ Թ. 23։

Դ Պ. Ը. 19։ Ա Ն. Բ. 15։

Ե Խա. 31։ Պ. Ժ. 6, 30։ Ցես. Ժ. 6, 7, 13, 14։ Դատ. Ա. 12։

Զ Խա. 17։

Է Խա. 23։

Ը Նհմ. Ժ. 10։ Դատ. Ա. 9, 19։

Թ. Ի. Ն. 1490։

Ը Ղևտ. Թ. 25, 35։ Ն. Զկ. Ը. 13։

Թ Օր. Ը. 6, 7, 23։

Ժ Պ. Ը. 3։ Ցես. Ժ. 1։

Ժ Ցես. Ժ. 28։

Ի Խա. 34։

Ի Ցես. Ժ. 21, 22։ Ժ. 13, 14։ Դատ. Ա. 10։

Ի Ցես. Ի. 11։

Լ Պաշ. Ին. 12։ Ն. Ժ. 11. Ը. 4։

Խ Պ. Ը. 9։ Բ Օր. Ա. 24, 25։

Ծ Նա՛խ Պաշքըմ տէրէսի։

Կ Խա. 4։

Կ Պ. Ի. 1, 16։ Ը. 8։ Ը. 36։ Բ Օր. Ա. 19։ Ցես. Ժ. 6։

Հ Նը. Գ. 8։ Ը. 3։

Ղ Բ Օր. Ա. 25։

Ղ Բ Օր. Ա. 28։ Ի. 1, 2։

Ճ Խա. 33։ Նը. Ժ. 8, Պ. Ժ. 33։ Դատ. Գ. 3։ Ա Ցագ. Ժ. 38։ Ժ. 3։ ՌԼ.

Digitized by Google

31 օրուըլար : Վ֊է Նոգաղէբ՝ գամմը Ա֊ովսէսին Հուզուրունտա սիգքիւմ
էթտիրիպ առտի . ՟Էման չըգալըմ՝
վէ օնու զապթ էտէլիմ . զերա պիզ
օնու էլպէթթէ եէնիմչէ գատիր իզ :
32 Ըմմա ՟օնուն իլէ պէրապէր՝ չըգան
ատէմլէր տէտիլէր . Պիզ օլ գամմըն
իւզէրինէ չըգմազա գատիր տէյիլ
իզ , զերա պիզտէն գուվվէթլի
33 տիր : Վ֊է Կթէճէսսուս էթտիքլէրի
տէյարըն Հագգընտա Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընա քէօթիւ խապէր վէրիպ՝
առտիլէր . Օլ թէճէսսուս էթտիք
իշխան օրթասընտան կէշտիյիմիզ
տէյար՝ քէնտի էհալիսինի նէյէն
պիր տէյար տըր֊ վէ ՟իշինտէ կէօր֊
34 թիւիւմիւզ ճիւմլէ գամմ՝ ճէսիմ
քիմսէլէր տիր : Վ֊է օթատա ճէպ֊
պարլարտան ՟Նինակ օղուռ ճէպ֊
պարլարը կէօրտիւք . շէօյլէ քի
պիզ՝ քէնտի կէօզլէրիմիզտէ Ւշէ֊
քիրկէ կիպի կէօրիւնտիւք . Հէմ
35 ՟օնլարըն կէօզլէրինտէ տախի պէօյ֊
լէ կէօրիւնտիւք :

ՊԸՊ ՀԴ

Խոզէն մըրըլտանտըզը : 6 Ցնոռ իլէ Վռա֊
զէնի օնլարը խաքնաթ էթմէյէ չալըշտըգ֊
լարը : 13 Ա֊ովսէսին օնլար իչէն նէյտա֊
էպէ՝ օնլար իչէուն ա֊ֆվեզէ տլտրդը : 26
Ամրըլտանանլարըն՝ վա֊ա օլտւնան տէյտրա
կիրպէյէճէյի : 36 Ֆիլիա խաղերի կէթիրէն֊
լէրին թա֊ունտան էօլտիւիւ : 40 Խոզէն՝
Ալահըն էմրինէ գարշը նօգտրը կիրմէյէ
չալըշտըգլարը իչուն վուռտուտուգլարը :

1 Վ֊է ճիւմլէ ճէմաա֊թ սէսլէրինի
՝գալտրըրտ՝ ֆէրեհտա էթտի֊
լէր . վէ ՟գամմ օլ կէճէ աղշտրը֊
2 լար : Վ֊է ՟ճիւմլէ Իսրայէլ օղուռ֊
լարը Ա֊ովսէս իլէ Ւհարոնտա գարշը
մրըրտանտրար . վէ ճիւմլէ ճէ֊
մաա֊թ օնլարտա տէտիլէր քի՝ Ն֊օ֊
3 լայտը Ա֊ըրը տէյարընտա էօլէ ի֊
տիք , եա ՟նօլայտը պուռ չէօլտէ
էօլէ իտիք : Վ֊է Ւտապպ պիզի պուռ
տէյարա նիչէուն կէթիրտի՝ քի՝ գը֊
լըճտան տիւշէլիմ տէ գարըլարը֊
մըզ վէ էվլատլարըմըզ եաղմա օ֊
4 լաչար . պիզի Ա֊ըրըտա տէօնմէք
տէյի ՟մէյ֊Ա֊ մի : Իմտի պիզի
պիրինէ տէտիլէր . ՟զիր սէրտար
նատպ էտէլիմ , վէ ՟Ա֊ըրըտա տէօ֊
5 նէլիմ : Վ֊է Ւ֊Ա֊ովսէս իլէ Ըհա֊
րոն՝ Իսրայէլ օղուռլարընըն ճէմի֊
ճիւմհիւր ճէմաա֊թը էօնիւնտէ
6 եիւզիւ գօյուն գափանտրլար : Ըմ֊
մա Ւտիյարը թէճէսսուս էտէնլէր֊
տէն՝ ՟նաւէ օղլու Յեսու վէ Յե֊
փոնէ օղլու Վհաղէբ էսմապալարընը
7 երրթտրլար . Վ֊է Իսրայէլ օղուռլ֊
լարընըն ճիւմլէ ճէմաա֊թընա սէօյ֊
լէյիպ տէտիլէր . ՟Օլ թէճէսսուս
էթմէկը իչինտէն իչինտէն կէչտիյիմիզ
տիյար՝ ղայէթ զիյատէսի իլէ էյի
8 տիյար տըր : Ւյէր Ւտապպ ՟պիզ֊
տէն րազի օլուր իսէ , օլտէմ պիզի
օլ տիյարա կէօթիւրէճէկ տիր ,
հէմ օնու պիտէկ վէրէճէկ տիր , օլ
քի ՟սիւտ վէ պալ ագան տիյար
9 տըր : Ընճաղ ՟Ւտապպա ա֊ըլար
օլման , հէմ սիզ ՟օլ տիյարըն
գամմընտան գօրգման , զերա օնլար
՟էէքմէյիմիզ տիրլէր . օնլարըն սայէ֊
սի իւզէրլէրինտէն կիթմիշ տիր , վէ
՟Ւտապպ պիզիմ իլէ տիր , օնլար֊
10 տան գօրգման : Վ֊է ՟ճիւմլէ ճէ֊
մաա֊թ՝ Օնլարը թաշլար իլէ թաշ֊
լայալըմ տէտիլէր . ամմա ՟Ւտապ֊
պըն ճէլալը ճէմաա֊թի չատրընտա
ճիւմլէ Իսրայէլ օղուռլարընա կէօ֊
11 րիւնտիւ : Վ֊է Ւտապպ Ա֊ովսէսէ
տէտի . ՟Այէյիմտէք պուռ գամմ
պէնի ՟Ւթահգիր էտէր , վէ նէյէ֊
յիմտէք արալարընտա էթտիյիմ
ճիւմլէ ա֊լամէթլէր իլէ ՟պանաա
12 իւանամազլար : Պէն օնլարը թա֊ուն
իլէ վուրուպ՝ օնլարը Հէլալք էտէ֊
ճէյիմ . վէ ՟սէնի՝ օնլաթտան պէօ֊
յիւք վէ գուվվէթլի թայիֆէ է֊
13 ուէճէյիմ : Վ֊է ՟Ա֊ովսէս Ւտապ֊
պա տէտի . Օլտէմ Ա֊ըրըրլըլար
իչիտէճէքլէր , (զերա սէն պուռ
գամմը գուվվէթին իլէ օնլարըն
14 արաալընտան չըգարտրն) վէ պուռ
տիյարըն էհալիսինէ սէօյլէյէճէք֊
լէր . Էյ֊նէէ օնլար՝ սէն եա՞ Ւտապպ՝
պուռ գամմըն արաալընտա օլտուղու֊
նու՝ հէմ սէնին եա՞ Ւտապպ՝ եիւզ
պէ եիւզ կէօրիւնտիւյիւնիւ՝ վէ
սէնին ՟պուլուխտունուն օնլարըն
իւզէրինտէ տուրտուղունու՝ հէմ
կիւնտիւզիւն պուլուխ տիրէ յինտէ
վէ կէճէտէ ապէշ տիրէ յինտէ
էօնլէրինճէ կիթտիյինի ՟իշիթմիշլէր
15 տիր : Ւտմոի պուռ գամմը պիր ատմ
կիպի էօլտիւրէճէկ օլուր իսէն ,
սէնին նամընը իշիտէն թայիֆէլէր
16 սէօյլէ յիպ՝ տէյճէճքլէր . Ւտապպ

Digitized by Google

պու գավմը օնլարա Լեեմին էթ-
տիյի տիյարըն իչինէ կէօթիւրմէյէ
գուտրէթի օլմատըղը իչինն՝ օնլարը
17 չէօլտէ էօլտիւրտիւ ։ Վէ շիմտի
քերեմ էյլէ՝ Ղֆենտիմին գուտրէ-
թի ա՛զիմ օլսուն , նիճէ պուլյու-
18 րուպ տէտին քի՝ Թապպ «սապրը
ա՛զիմ վէ ինայէթի չօգ՝ եարամազ-
լըգ վէ սաըլըգ ա՛ֆիվ էտիճի տիր ,
ամմա ԱԼՅՈՅ ասլա փաք չը-
գարմազ . Նպապալարըն եարամազ-
լըղընը օղուլլարըն իւղէրինէ իւ-
չիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիլսիլէ-
19 յէտէք եօգլայըճը տըր . «Կէրեմ
էյլէ՝ Ռի՛նայէթինին չօգլուղունա
կէօրէ՝ վէ պու գավմա Ընսըրտան
չըգալտան պէրու պու անէտէք
ա՛ֆիվ էթտիյինէ կէօրէ՝ պու գավմըն
20 եարամազլըղընը «ա՛ֆիվ էյլէ ։ Վէ
Թապպ տէտի քի՝ «Ցէօղիւնէ կէօ-
21 րէ ա՛ֆիվ էթտիմ . Վէ լաքին պէն
սաղ իմ՛քի՝ Նպիւթիւն եէր Թապպըն
22 ճէելալն իլէ տօլաճագ . Ցիւն քի
պէնիմ ի՛զէթիմի վէ Ընսըրտա
Հէմ չէօլտէ էթտիյիմ ա՛լամէթ-
լէրիմի կէօրիւպ՝ պէնի չիմտի «օն
քերբէ սընայան վէ սէօգիւմիւ
տինիզլեմէյէն «օլ ճիւմլէ ատէմլեր՝
23 պապալարընա եէմին էթտիյիմ
տիյարը «ասլա կէօրմէյճէքլեր .
պէլի՝ պէնի թահգիր էտինլերին
հիչ պիրիսի օնու կէօրմէյճէք տիր ։
24 Ընմմա գուլում «Կաղէբտէ պիր
պաշգա բուհ օլուպ՝ Նպանա թէք-
միլէն թապի՝ օլտուղու էճիլտէն ,
պէն տէ օնու՝ վարտըղը տիյարա
կէօթիւրէյիմ , վէ օնուն զիւրրի-
25 յէթի օնու միրաս էտէ ։ Վէ Ը-
մաղէկլիլեր հէմ Կանանլըլար տէ-
րէլերտէ սաքին օլուրլար . եարըն
տէօնիւն , վէ Նչէօլէ՝ Կըղըլ տէ-
նիզին եօլունա կէօչիւն ։
26 Վէ Թապպ Մովսէսե վէ Ըհա-
27 րոնա աէօյլէյիպ տէտի . Հու պա-
նա գարշը մըրըլտանան եարամազ
ճէմաաթա «նէչէյճտեք Ըկհոմհո-Լ
Եոհէյմ . Իսրայէլ օղուլլարընըն
պանա գարշը մըրըլտանտըգլարը
28 մըրըլթըլարընը Նիչնէտիմ ։ Օն-
լարա տէ . «Պէն սաղ իմ տէյօր
Թապպ քի սիզէ էլպէթէթ Նիչնէ-
տիյիմ աէօզլէրինիզէ կէօրէ՝ Հէման
29 էօյլէ էտէճէյիմ . Լէշլէրինիզ՝ վէ
ճիւմլէ հիսապընըզա կէօրէ իյիրմի
հաշընտան եօգաբը պանա գարշը
մըրըլտանան Նհէվի եօգլանանլարը-
նրզ՝ պու չէօլտէ տիւշնճէքլեր ։
30 Նչպէթթէ սիզ՝ սիզի իչինտէ սա-
քին էթտիրէյիմ տէյիւ Նէլիմի
գալտրտրղըմ տիյարա կիրմէզսի-
նիզ՝ Նյեփոնէ օղլու Քաղէբտէն
վէ Նյաւէ օղլու Յեսուտան մնւտա ։
31 Ընմմա օլ եաղմա օլաճագ տէտիյի-
նիզ Նչօճուգլարընըզ՝ օնլարը կէօ-
թիւրէյիմ , վէ Նպէյէնմէտիյինիզ
32 տիյարը օնլար պիլէլեր ։ Նպաքին
սիզին Նվէշլերինիզ պու չէօլտե
33 տիւշէլեր ։ Վէ օղուլլարընըզ
պու չէօլտէ Նգըրգ եըլ Նօթլա-
նըպ Նզինալարընըզը թաշը յալար ,
թա լէշլերինիզ չէօլտե թէլէֆ օ-
34 լունճէյէտեք ։ Նօլ տիյարը թէ-
ճէսուս էթտիյինիզ կիւնլերին
Նգըրգ կիւնիւն հիսապընա կէօրէ՝
հէր կիւն եէրինէ պիրեր սրլ «այըլ՝
գըրգ եըլ գապահաթալարընըզը թա-
շը յասընըզ . վէ պէնիմ ախղէ թէրբ
35 էթտիյիմի պիլէսինիզ ։ Նզէն Թապպ
սէօյլէտիմ քի՝ պանա գարշը ճէմ՝
օլան շու ճիւմլէ Նեարամազ ճէ-
մաա՛թա պուննու էլպէթթէ էտե-
ճէյիմ . օնլար պու չէօլտե թէլէֆ
օլաճագ , վէ պուրատա էօլէճէք-
36 լեր ։ Նմտի Մովսէսին՝ տիյարը
թէճէսուս էթմէյէ կէօնտէրտիյի՝
վէ տէօնիւպ տիյարըն հագգընտա
քէօթիւ խապեր չըգարմագ իլէ
ճիւմլէ ճէմաա՛թը օնա գարշը մը-
37 րըլտանան Նատէմլեր՝ Հէման տի-
յարըն հագգընտա քէօթիւ խա-
պեր չըգարան ատէմլեր՝ Նթապպըն
Հուզուրունտա Նթաւն իլէ էօլ-
38 տիւլեր ։ Ընմմա տիյարը թէճէս-
սուս էթմէյէ կիտէն ատէմլերտէն՝
Ն«Նյաւէ օղլու Յեսու վէ Յերմնէ
օղլու Նքաղէբ սաղ գալտրլար ։
39 Վէ Մովսէս պու սէօզլերի Հէփ
Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէտի ,
վէ Նգավմ ա՛զիմ եաս չէքտիլեր ։
40 Վէ սապահլայըն էրքէն գալգտը-
լար , վէ տաղըն թէփեսինէ չըգըպ՝
տէտիլեր . Նզիզ Հաղըր իզ , վէ
Նապպըն տէտիյի մահալէ չըգա-
41 լըմ . զերա կիւնահ իչչէտիք ։ Վէ
Մովսէս տէտի քի՝ Նսիչէւն Նապ-
պըն էմրինտէն պէօյլէ կէչէրսի-
նիզ . վէ պու իշ պաշա չըգմազ ։
42 Նչըգման , զերա Թապպ արանըզ-

Digitized by Google

տա տէյլ տիր , թա քի տիւշլմէն-
լէրինիզին էօնիւնտէ գըրըլմայասը-
43նըզ : Օխրա Ըմադէկլիլէր վէ
Վանանլըլար օրատա էօնիւնիւզտէ
տիր , վէ գըլըճտան տիւշէրսինիզ .
Նսիզ Իապպըն արտընտան տէօն-
տիւլիւնիւզ իչիւն՝ Իապպ սիզին
44իլէ օլմայաճագ տըր : Ըմմա Ոօն-
լար տաղդն թէկիէսինէ չըգմադա
ինատ էթտիլէր . լաքին Իապպըն
ա՛Նտ սանատուղու վէ Ա՛ովսէս՝ օր-
տունուն իչինտէն պըրըլմատըլար :
45Իմտի օլ տաղտա սաքին օլան Ը-
մադէկլիլէր վէ Վանանլըլար էն-
տի , վէ օնլարը վուրուսլ՝ օնլարը
Ո՛օրմայէտէք գօվալատըլար :

ՊԵՊ ԻՒ

Ւ-քմէք՝ փէչքէշնին վէ չէրպէթ փէչքէշնին չէրի՛Թը : 17 Ի՛չ խամուրուն Թուրֆանտա փէչքէշ : 32 Վ՛աֆլէթ իլէ օլան կիւնահվար իչիւն դուրպանլար : 30 Ի՛աղըսրանէ հա-ղըթէթին ա՛զագը : 32 Շ՛արաթը պօշա քինէնին Թաշլանմասը : 37 Ի՛սրապլարըն կիրպիճնատ սաչտըլար :

1Վ է Իապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
2 Ն՛տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընա
՝սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին .
Պէնիմ սիզէ վէրէճէյիմ մէսքեսա-
նընզդն տի յաքընա կիրտիճինիզտէ ,
3վէ Իապպա աճէչ գուրպանը պիւ-
Թիւն եանմա՝ եա Բատագ էօտէմէք
իչիւն եախօտ իրատէք փէչքէշնիւտէ
եա Էպայրամ՛լարընըզտա պիր գուր-
պան Ըսրղոըլարտան եա սիւրիւլէը-
տէն Իապպա Էխօշ գօգու իչիւն
4էյլէտիճինիզտէ , օլտէմ Իապպա
Ըգուրպանընը սունան՝ պիր Ըհին
էչրէճի եաղ իլէ եօղուրտլմուշ Ւպիր
ի՛ւչը սիմիտ ուընու էէքմէք փէչքէ-
5շի սունա : Ըէմ պիւթիւն եանմա իլէ՝ եա գուրպան իլէ՝ հէր պիր
գուզու իչիւն պիր Ըհին էչրէճի
Շարապ շէրպէթ փէչքէշնի էյլէյէ-
6սին : Նախօտ Բպիր գօչ իչիւն՝
հինին իւչ փայընըն պիր փայը եաղ
իլէ եօղուրտլմուշ իէքի ի՛ւչը սիմիտ
ուընու էքմէք փէչքէշնի էյլէյէսին :
7Վ է չէրպէթ փէչքէշնի իչիւն հինին
իւչ փայընըն պիր փայը շարապ՝
Իապպա խօշ գօգու սաունասընն :
8Վ է պիւթիւն եանմա իչիւն՝ եա
ատագ էօտէմէյէ գուրպան իչիւն՝
եախօտ Իապպա Էսէլամէթ գուր-
պանը իչիւն պիր պուղաղը էյլէտի-
9 յինտէ , օլտէմ Ըպուզաղը իլէ՝
եարըմ հինՙեաղ իլէ եօղուրտլմուշ
իւչ ի՛ւչը սիմիտ ուընու էքմէք փէչ-
10քէշնի սունասընն . Վ է չէրպէթ
փէչքէշնի իչիւն եարըմ հինն շարապ
սունասընն . Խօշ գօգու իչիւն
Իապպա աճէչ գուրպանը տըր :
11Հէր պիր պուղա եա հէր պիր գօչ
իչիւն՝ եախօտ գոյուն եա քէչնի
եավրուսու իչիւն՝ պէօյլէ օլուընա :
12Ն՛յլէյէճէյինիզին սայընը միւճի-
պինճէ՝ օնլարըն սայընըն կէօրէ
13հէր պիրինէ էօյլէ էտէսինիզ : Հէր
եէրլի՝ Խօշ գօգու իչիւն Իապպա
աճէչ գուրպանը սունտուղտա՝
պուընլարը պու վէճճ իւզրէ էյլէ-
14յէ : Վ է եանընըզտա միւսաֆիր
օլան եապանճը՝ եախօտ տէվլէ-
բինիզճէ արանըզտա օլան՝ խօշ
գօգու իչիւն Իապպա աճէչ գուր-
պանը էտէճէք օլուր իսէ , սիզին
էթտիյինիզ կիսի՛ օ տա էօյլէ էյ-
15լէյէ : Ն՛այ ճէմաա՛Թ՝ Էսիզին իչիւն
վէ միւսաֆիր օլան եապանճը իչիւն
գանուն պիր օլա . տէվլէբինիզճէ
էպէտի գանուն իւզրէ՝ Իապպըն
Հուզուրտընտա սիզ Նիճէ իսէնիզ ,
16եապանճը տա էօյլէ օլա : Ա՛իզին
իչիւն վէ արանըզտա միւսաֆիր օ-
լան եապանճը իչիւն՝ նօմուս պիր՝
վէ չէրիա՛Թ պիր օլա :
17Վ է Իապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
18տէտի . Ըհսրայէլ օղուլլարընա
սէօյլէ , վէ օնլարա տէյէսին քի՝
Պէնիմ սիզի կէօրիւրէճէյիմ տի-
19յարա վարտըղընըզտա , վէ վագի՛
օլա քի՝ Ւօլ տի յարըն էքմէյինտէն
եէտիյինիզտէ՝ Իապպա գալարըրմա
20փէչքէշնի սունասընըզդ : Ըխամուր-
լարընըզդն իլքինտէն պիր փիտէ
գալտըրմա փէչքէշնի գալտըրասը-
նըզ . Ըխարման գալտըրմա փէչքէ-
շնի Նիճէ իսէ , օնու էօյլէճէ սու-
21նասընըզդ : Ըխամուրլարընըզդն իլ-
քինտէն՝ տէվլէբինիզճէ՝ Իապպա
գալտըրմա փէչքէշնի վէրէսինիզդ :
22Վ է Ըեանողլըզդ՝ պու ճիւմլէ
Իապպըն Ա՛ովսէսէ սէօյլէտիյի
էմրլէրինի էթմէտիյինիզ սուրէթ-
23տէ , (Էա՛նէ Իապպ Ա՛ովսէսին նէ-
տի իլէ սիզէ ճիւմլէ էմր էյլէտի-
յինի՝ Իապպըն պուլյուրտուղու
կիւնտէ վէ օնտան սօնկրա տէվլէբ-

24 բրնիզձէ ,) վագի՛ օլա քի , էյէր
ՙձէմաա՛թ եանղլըշլըգ իլէ խաթա
էտէր իսէ , օլտէմ ճիւմլէ ճէ-
մաա՛թ Թապպա խօշ գօգու իչիւն
պիւթիւն եանմա՝ ՚ա՛տէթ իւզրէ
էքմէք փէչքէչի վէ շէրպէթ փէշ-
քէշի իլէ՝ սըղըր եավըուսու պէր
պուղա՝ վէ կիւնահ գուրպանը ի-
չիւն պիր ՚քէչի Թէքէսի էյլէյէ ։
25 Վ֊է ՚քեահին Իսրայէլ օղուլլարը-
նըն ճիւմլէ ճէմաա՛թընտան էօ-
թիւրիւ քէֆարէթ էտէ , վէ օն-
լարա ա՛ֆվ օլունա ։ զիրա պու
եանղլըշլըգ տըր , վէ օնլար եանղ-
լըշլըգլարը իչիւն քէնտիլէրին գուր-
պանընը՝ Թապպա աթէշ գուրպա-
նը վէ քէնտիլէրին կիւնահ գուր-
պանընը Թապպըն Հուզուրունա կէ-
26 թիրէլէր ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլլա-
րընըն ճիւմլէ ճէմաա՛թընա՝ վէ
օնլարըն արալարընտա միւսաֆիր
օլան եապանճըլար ա՛ֆվ օլունա ։
զիրա ճիւմլէ գավմ եանղլըշլըգ
ալթընտա տըր ։
27 Վ֊է էյէր պիր ՚քիմսէ եանղլըշ-
լըգ իլէ կիւնահ էտէր իսէ , օլտէմ
կիւնահ գուրպանը իչիւն պիր եա-
28 շընտա պիր տիշի քէչի սունա ։ Վ֊է
՚քեահին՝ օլ եանղլըշլըգ իլէ կիւ-
նահ էտէն քիմսէտէն էօթիւրիւ
Թապպըն Հուզուրունտա եանղլը-
տըղընտա քէֆարէթ էտէ ։ Թա քի
օնտան էօթիւրիւ քէֆարէթ էթ-
29 մէք իլէ օնա ա՛ֆվ օլունա ։ Եանղ-
լըշլըգ իլէ կիւնահ էտէն՝ կէրէք
Իսրայէլ օղուլլարընըն եէրլիլէրի
իչիւն՝ կէրէք արալարընտա միւսա-
ֆիր օլան եապանճըլար իչիւն շէ-
րիա՛թընըզ պիր օլա ։
30 ՚Ըմմա մաղրուրլուգ իլէ էտէն
քիմսէ՝ եէրլի օլսուն եապանճը օլ-
սուն՝ պու Թապպա քիւֆր էթմիշ
օլուր ։ օլ քիմսէ քէնտի գավմընըն
31 արասընտան հէլաք օլունա ։ Ը՚Թապ-
պըն սէօզիւնիւ թահգիր էտիպ՝ օ-
նուն էմրինի պօզտուղու իչիւն՝ օլ
քիմսէ էլպէթթէ հէլաք օլունա ։
՚Վէպպէը պօյնունտա օլա ։
32 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը չէօլտէ
իքէն , շաբաթ կիւնիւնտէ օտուն
տէվէլերիր պիր ՚քիչի պուլտուլար ։
33 Վ֊է օնու օտուն տէվէլերիր իքէն
պուլանլար՝ օնու Մ՚ովսէսէ վէ Ը֊-
Հարոնա վէ ճիւմլէ ճէմաա՛թա կէօ-
34 թիւրտիւլէր ։ Վ֊է օնու Ւ՚Հապտա
գօտուլար ։ զիրա օնա նէ էթմէք
լազըմ կէլտիյի Թագրիր օլունմուշ
35 տէյիլ իտի ։ Վ֊է Թապպ Մ՚ովսէսէ
տէտի ։ ՚Օլ քիմսէ էլպէթթէթ
էօլտիւրիւլէ ։ ճիւմլէ ճէմաա՛թի օ-
նու օրտուտան տիշարը՝ ՚Թաշլար
36 իլէ Թաշլայա ։ Իմտի ճիւմլէ ճէ-
մաա՛թ օնու օրտուտան տիշարը
չըգարըպ՝ օնու Թաշլար իլէ Թաշ-
լատըլար , վէ էօլտիւ ։ Թապպըն
Մ՚ովսէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ։
37 Վ֊է Թապպ Մ՚ովսէսէ սէօյլէյիպ
38 տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյ-
լէյիպ ՚օնլարա տէյէսին քի՝ քէնտ-
տիլէրինէ տէվէլէրինճէ գաֆիթան-
լարընըն ուճլարընտա սաչագլար
եափալար ։ վէ ուճլարըն սաչաղընտա
պիր լաճիվէրտի չէրիտ գօյա-
39 լար ։ Վ֊է օ սիզէ սաչագ իչիւն օլա ,
քի օնու կէօրտիւյիւնիւզտէ՝ Թապ-
պըն ճիւմլէ էմրլէրինի խաթըրընըզա
կէթիրէսինիզ , վէ օնլարը իճրա է-
տէսինիզ ։ վէ օլ ՚ույուպ ֆա-
հիշլիք էթտիյինիզ ՚եիւրէյինիզին
վէ կէօզլէրինիզին հէվասընտա կէզ-
40 մէյէսինիզ ։ Ը՚էօյլէ քի՝ ճիւմլէ
էմրլէրիւի խաթըրընըզտա թուրթուպ
իճրա էտէսինիզ , վէ Ը֊լլահընըզա
41 ՚ա՛զիզլէր օլասընըզ ։ Ը֊լլահընըզ
Թապպ պէն իմ , քի սիզէ Ը֊լլահ
օլմագ իչիւն՝ սիզի Մ՚ըսըր տիյա-
րընտան չըգարտըմ ։ Ը֊լլահընըզ
Ը֊հովա պէն իմ ։

ՊԵՊ ՀՆՉ

Ասրե՝ Ղաթան վէ Ը֊բիրոնէն ա՛սըլըզը ։ 23 Մ՚ովսէսին խաղը ա՛սըլարըն չատըլարընտան
այըրտըզը ։ 31 Ղէրին Ասրեա վէ օնուն ճիւմ-
հիւրիւնիւ եումմասը , վէ պազիէրին աթէշ
իլէ հէլաք օլմալէրի ։ 36 Ո֊նլարըն պուռ-
խաւրտանլարընըն պազըրը իլէ մէզպահէն գափ-
լանտըզը ։ 41 Մ՚ովսէս խէ Ը֊հարոնաւն ա՛լէյ-
հինէ ՚մըրըլտանտըգլարը իչիւն օն տէօրթ պին
եէտի եիւզ քիշի խաչդտան Թաա՛ւն իլէ էօլ-
մուչիւ ։ 46 Ղհա՛ուանուն ասինտիյէ ։

1 Վ֊է Ղ֊եւի՝ օղլու Կահաթ օղլու
Ի֊սահաւ օղլու ՚Ասրեա՝ վէ
Ռուբէնն օղուլլարընտան Ը֊ղլիաբ օ-
ղուլլարը Դաթան վէ Ը֊բիրոն՝ վէ
փաղէթ օղլու Օ՚ն՝ պա՛զը ֆխմէէ
2 աղըպ , Իսրայէլ օղուլլարընտան
ՙճէմաա՛թ պէյլէրի՝ ճէմի՛յէթ մուխ-
թարլարը՝ նամտար քիմսէլէր օլա-

Digitized by Google

բազ իքի եիւզ էլլի քիմսէլէր իլէ Մովսէսին էօնիւնտէ գալգտըլար,
3 վէ ասՄովսէսին ա՛լէյհինէ հէմ Ըհարոնուն ա՛լէյհինէ ճէմ՝ օլուպ՝ օնլարա տէտիլէը. Նէթէր սիզէ զիրա բհիմլէ ճէմաա՛թըն հէնիխ ա՛զիզլէր տիր, վէ բԹապպ օնլարըն արաբնտա տըը. իմտի Թապպըն ճէմաա՛թը իւզէրինէ նիշնէն քէնտինիզի եիւճէլտիրսինիզ։
4 Վէ Մովսէս իշլիթտիքտէ՝ Ղեիւզիւ գօյուն տիւշտիւ. Վէ կորխա՝ հէմ ճիւմլէ օնուն ճիւմհիւրիւնէ սէօյլէյիպ տէտի. սապահ Թապպ օնուն օլանը՝ վէ գա՛զիզի պէյան էտիպ քէնտինէ եագլաշտըրաճագ տըը. հէմ քիմի ըսէյէր իսէ, քէնտինէ
6 օնու եագլաշտըրաճագ տըը։ Պուննու էտին եա՛ կորխ վէ օնուն պիւթիւն ճիւմհիւրիւ, քէնտիլէրինէ
7 նիզէ պուխուրտանլար ալըն. Վէ եարըն Թապպըն հուզուրունտա իչլէրինէ աթէշ գօյուն, վէ իւզէրլէրինէ պուխուր գօյուն. վէ վաղի՝ օյա քի՝ Թապպըն սէչտիյի քիմսէ՝ ա՛զիզ օ տուր. եէթէր սիզէ՝
8 էյի գիւն օղուլլարը։ Հէմ Մովսէս կորխա տէտի. Վէրէմ էտիպ տինկլէյին, էյի գիւն օղուլլարը.
9 քզմր սիզէ քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը սիզի Իսրայէլին ճէմաաԹրընտան այրըտը, թա քի սիզի քէնտիսինէ եագլաշտրա, չէօյլէ քի Թապպըն չատըրընըն խրզմէթինի էտէսինիզ, վէ ճէմաա՛թրըն էօնիւնտէ տուրուպ՝ օնլարըն բ՛պապէլ խրզմէթինի է-
10 տէսինիզ. Հէմ սէնի՝ վէ պիլէնճէ ճիւմլէ գարընտաշլարըն գիւն օղուլլարընը եագլաշտրտը. վէ սիզ քեահինլիք տախմի արաբսը-
11 նըզ։ Օնուն իչիւն սէն՝ վէ ճիւմլէ ճիւմհիւրիւն՝ Թապպըն ա՛լէյհինէ ճէմ՝ օլտունուզ. Ը՛Ըհարոն իսէ՝ օ քի՞մ տիր քի օնուն ա՛լէյհինէ մրդրլտանրդսընրդ։ Ընտէն
12 Մովսէս Եղիւաբ օղուլլարը Ելաթանը վէ Ա՛բիրոնու չաղըրմաղա կէօնտէրտի. վէ օնլար՝ Ազգմա-
13 զըզ տէտիլէր. Ը՛ըզմը քի սիզի էէօլտէ եօլտիւրմէք իչիւն՝ սիզի սիւտ վէ պալ ագան տիյարտան չդգարտըն, քի ըտահա իւզէրիմիզէ թէօալլութ էտիպ՝ սրլթան օլմագ
14 իսթէրսին։ Հէմ պիզի նիւտ վէ պալ ագան տիյարա կէօթիւրմէ-
տին, վէ պիզէ թարլա վէ պաղ միրաս վէրմէտին. պու ատմլէրին կէօզլէրինի՞մի օյաճագսըն. պիզ
15 չդգմաղըզ։ Վէ Մովսէս ղայէթ իլէ էօվգէլէնիպ՝ Թապպա տէտի. քֆէշգէշլէրինէ նազար գրլմա. ծօնլարտան պիր էշէք ալմատըմ, վէ օնլարտան պիրինէ րչենճիտէ
16 էթմէտիմ։ Ընտէն Մովսէս կորխա տէտի. Վէյարըն սէն վէ ճիւմլէ ճիւմհիւրիւն ըԹապպըն հուզուրունտա հաղըր օլուն, սէն վէ
17 օնլար վէ Ըհարոն. Վէ հէր քէս քէնտի պուխուրտանընը ալըպ՝ իւզէրինէ պուխուր գօյուն. վէ հէր քէս քէնտի պուխուրտանընը՝ իքի եիւզ էլլի պուխուրտանը՝ սէն տէ Ըհարոն իլէ հէր պիրինիզ պուխուրտանընը Թապպըն հուզուրուն-
18 նա եագլաշտրըրն։ Վէ հէր քէս քէնտի պուխուրտանընը ալըպ՝ իւզէրինէ աթէշ գօտուլար, վէ իւզէրլէրինէ պուխուր գօյուպ՝ ճէմաա՛թ չատըրընըն գափուսունտա Մովսէս
19 վէ Ըհարոն իլէ տուրտուլար։ Վէ կորխ՝ ճիւմլէ ճէմաա՛թը օնլարըն ա՛լէյհինէ ճէմաա՛թ չատըրընըն գափուսունտա ճէմ՝՝ էթտի. վէ ըԹապպըն ճէլալի ճիւմլէ ճէմաա՛թա կէօրիւնտիւ։
20 Վէ Թապպ Մովսէսէ վէ Ըհա-
21 րոնա սէօյլէյիպ տէտի. ՃՊու ճէմաա՛թըն իչինտէն այրըլըզ. վէ օնլարը ըպիր անտէ հէլաք էտէ-
22 յիմ։ Ըմմա օնլար՝ Ղեիւզիւ գօյուն տիւշիւպ տէտիլէր. Եա՛ Ըլլահ՝՝ ճիւմլէ թէնին բուհլարընըն Ըլլահը՝ պիր ատմ կիւնահ էթմէք իլէ ճիւմլէ ճէմաա՛թրն իւզէրինէ՞ մի զազապ էտէրսին։
23 Վէ Թապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
24 տէտի քի՝ Ճէմաա՛թա սէօյլէյիպ տէ. կորխունի՝ Աահարընը՝ վէ Ըբիրոնուն մէսքեանլարընըն էթրա-
25 ֆընտան իրագ կիտին։ Վէ Մովսէս գալգըպ՝ Աահարնա վէ Ա՛բիրոնա կիթտի, վէ Իսրայէլին իչթիյարլարը օնուն արտընճա կիթտիլէր։
26 Վէ ճէմաա՛թա սէօյլէյիպ տէտի. Հալա Ղպուս ֆասըգ ատմէլէրին չատըրըրընտան իրագ կիտին, վէ օնլարընն էշեասընտան հիչ պիր շէյ տօգանման, թա քի օնլարըն

ՃԻՄԼԵ կիւնահլարը իլէ հելաք օ-
27 մայասընըզ։ Իմոի օնլար Կորխուն՝
Դաթանըն՝ վէ Ըբիրոնուն մէսքեան-
լարընըն էթրաֆընտան իրագ կիթ-
տիլէր • վէ Դաթան իլէ Ըբիրոն
հէմ օնլարըն գարըլարը վէ օղուլ-
լարը վէ օնլարըն չօճուգլարը քէն-
տիլէրին չատըրլարընըն գափուսու-
28նա չըգըպ տուրտուլար։ Վէ Մով-
սէս տէտի • Պունտան պիլէսինիզ
քի՝ պու ՃԻՄԼԵ իշլէրի իշլեմէյէ
պէնի Եապպ կէօնտէրտի , զիրա
29 Ն ք է ն տ ի լ ի յ ի մ ո ն է թ մ է տ ի մ • Ն յ է ր
պունլար հէր ատէմին էօլտիւիւ
մինվալ իւզրէ էօլիւրլէր իսէ , վէ
ՃԻՄԼԵ ատէմլէրէ վագի՝ օլան՝
պունլարըն իւզէրինտէ վուգո՛ւ
պուլուր իսէ , Եապպ պէնի կէօն-
30 տէրմէմիշ տիր։ Ըմմա Էյէր Եապպ
պիր Մի՛ւՃիզաթ եարատըպ՝ եէր
քէնտի աղզընը աչար տա՝ օնլարը
հէմ հէփ օնլարըն օլանը եուտար
իսէ , վէ ՃԷՀԷՆՆԷՄԷ Տիպ տիրի
էնէրլէր իսէ , օլտէմ պիլէսինիզ
քի՝ պու ատէմլէր Եապպը թահգիր
31 էթտիլէր։ Վէ Վագի՛ օլտու քի՝
պու ՃԻՄԼԵ սէօզլէրի սէօյլէմէյի
թէքմիլ էթտիքտէ՝ օնլարըն ալըրը-
32 տա օլան եէր եարըլըր • Վէ եէր
քէնտի աղզընը աչըպ՝ օնլարը վէ օն-
լարըն էվլէրինի վէ Կորխուն օլան
ՃԻՄԼԵ ատէմլէրինի՝ հէմ ՃԻՄԼԵ
33 էշեայը եութտու։ Վէ օնլար հէմ
ՃԻՄԼԵ օնլարա միւթա՛լլիգ օլան՝
տիպ տիրի ՃԷՀԷՆՆԷՄԷ էնտիլէր • վէ
եէր օնլարը էօրթտիւ , վէ ՃԷմմա-
ա՛լընը արասընտան հէլաք օլտու-
34 լար։ Վէ օնլարընը էթրաֆընտա
օլան ՃԻՄԼԵ Իսրայէլ՝ օնլարըն
սէսինտէն գաչտըլար • զիրա տէ-
տիլէր քի՝ Օլմայա եէր պիզի պէ
35 եուտա։ Հէմ Եապպտան աթէշ
չըգըպ՝ պուխուրու սունան օլ իքի
եիւզ էլլի քիմսէյի հէլաք էթտի։
36 Վէ Եապպ Մովսէս սէօյլէյիպ
37 տէտի • Վհահին Ըհարոնուն օղ-
լու Ելէազարա տէ քի՝ եանկընընը
իչինտէն պուխուրտանլարը ալսըն •
վէ աթէշի էօթէյէ տաղըթ , զի-
38 րա օնլար Ա՛զիզլէնտի։ Պու
Ճանլարընա կիւնահ էտէնլէրին
պուխուրտանլարընը ալըպ՝ օնլար-
տան մէզպահը գափլամագ իչիւն
եասըր թէնէքէլէր եափալար , զի-
քրա օնլարը Եապպըն հուզուրունտա սունտուլար , վէ օնլար ա՛զիզ-
լէնտի • վէ Իսրայէլ օղուլլարընա
39 նիշան օլսունլար։ Վէ քեահին
Ելէազար օլ եանմըշ քիմսէյէրին
սունտուգլարը պագըր պուխուր-
տանլարընը ալտը , վէ օնլարը՝ մէզ-
պահը գափլամագ իչիւն եասըր-
40 լար • Իսրայէլ օղուլլարընա
զիքր իչիւն քի՝ Ըհարոն զիւրբի-
յէթինտէն օլմայան էճնէպի քիմ-
սէ Եապպըն հուզուրունտա պու-
խուր սունմադա եագլաշմայա , վէ
Կորխ կիպի՝ վէ օնուն ՃԻՄՀիւրիւ
կիպի օլմայա , Եապպըն օնա Մով-
սէսին եէտի իլէ սէօյլէտիյի կիպի։
41 Վէ էրթէսի կիւնտէ՝ Իսրայէլ
օղուլլարընըն ՃԻՄԼԵ ՃԷմմա՛թը
Մովսէսէ գարշը վէ Ըհարոնա
գարշը մըրըլտանըպ՝ տէտիլէր •
Անիզ Եապպըն գավմընը էօլտիւր-
42 տիւզ։ Վէ վագի՛ օլտու քի
ՃԷմմա՛թ Մովսէսէ գարշը վէ Ը-
հարոնա գարշը ՃԷմ՛ օլտուգլարընը-
տա՝ ՃԷմմա՛թ չատըրընա տողրու
տէօնտիւլէր վէ իշթէ Պուլութ օ-
նու գափլատը , վէ Եապպըն ՃԷ-
43 լալի կէօրիւնտիւ։ Վէ Մովսէս
իլէ Ըհարոն ՃԷմմա՛թ չատըրընըն
44 էօնիւնէ կէլտիլէր։ Վէ Եապպ
45 Մովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի • Պու
ՃԷմմա՛թըն արասընտան չըգըն , քի
օնլարը պիր անտ հէլաք էտէյիմ •
ամմա Օնլար եիւզլէրի գօյուն
46 տիւշտիւլէր։ Վէ Մովսէս Ըհա-
րոնա տէտի • Պուխուրտանը ալ ,
վէ իչինէ մէզպահտան աթէշ գօ ,
հէմ պուխուր գօ , վէ թէզ ՃԷ-
մմա՛թա վարըպ՝ օնլարտան էօ-
թիւրիւ քէֆքարէթ գըլ • Զիրա
Եապպըն հուզուրունտան ղազապ
47 չըգտը • Թաո՛ւն պաշլատը։ Վէ
Ըհարոն Ա՛ռվսէսին տէտիյի կիպի
ալըպ՝ ՃԷմմա՛թըն արասընա սէ-
յիրթտի , վէ իշթէ գավմտա Թա-
ո՛ւն պաշլամըշ իտի • իմոի պու-
խուր գօյուպ՝ գավմտան էօթիւ-
48 րիւ քէֆքարէթ էթտի։ Վէ էօլիւ-
լէրի իլէ տիրիլէրին արասընտա տուր-
49 տու , վէ Թաո՛ւն տինտի։ Վէ
Թաո՛ւնտան էօլէնլէր՝ օն տէօրթ
պին վէ եէտի եիւզ քիշի իտիլէր ,
Կորխ խուսուսունտա էօլէնլէրտէն
50 մա՛տա։ Վէ Ըհարոն՝ Մովսէս

ՃԻ • Ի՛ • Լ՛ • 1471 ֆէ ։

ՃԻ • Ի՛ • Լ՛ • 1471 ֆէ ։

Digitized by Google

ՁԷմաա՛թ չատրըրընըն գափուսունա տէօնտիւ, վէ թաո՛ւն տինտի։

ՊԸՊ ԺԱ

Ռւլահքն՝ Իսրայէլ օղուլլարընա ա՛սալըրընը կէթկընէյ էմը էյլէտիյի։ 8 Նալընըզ Ընհարունուն ա՛ռասը ֆիլիսդէնտիյի, 10 վէ օղ ա՛սանըն ա՛օրլարա պիր նիշան տէյիւ հըփզ օլունաուզու։

1Վ է Իապպ Ա՛ովսէսե սէօյլէյիպ
2 տէտի. Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէ, վէ օնլարտան՝ պապալարը էվլերինէ պիրէր տէյնէք՝ Եա՛նէ պապալարը էվլերինին ճիւմլէ պէյլերինտէն օն իքի տէյնէք ալ. հէր պիրինին ատընը՝ տէյնէյինին իւզէրինէ եազասընը։ Վ է Ընհարունուն ատընը՝ Ղ Լեւինին տէյնէյի իւզէրինէ եազասընը. զիրա պապալարը էվլերինին պաշլարը իչիւն պիրէր
4 տէյնէք օլաճագ։ Վ է օնլարը ճէմաա՛թ չատրըրընտա՝ շէհատէթին էօնիւնտէ Ոսիգին իլէ պուլուշտուրա
5 զուամ եէրտէ գօյասընը։ Վ է վագի՝ օլա քի՝ Ըպէնիմ սէչքիյիմ քիմսէնին տէյնէյի ֆիլիսդէնէճէք տիր. պէօյլէճէ Իսրայէլ օղուլլարընըն էսիգէ գարշը մըրըլտանտըգլարը մըրըլթըլարընը էօնիւմտէն կիտէրէճէյիմ։
6 Վ է Ա՛ովսէս Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէտի. վէ օնլարըն ճիւմլէ պէյլերի օնա պիրէր տէյնէք՝ պէյ պաշընա պիրէր տէյնէք՝ պապալարը էվլերինէ կէօրէ օն իքի տէյնէք վէրտիլէր. վէ Ընհարունուն
7 տէյնէյի՝ օնլարըն տէյնէքլէրինին տարսընտա իտի։ Վ է Ա՛ովսէս տէյնէքլէրի՝ Ըշէհատէթ չատրընա Իապպըն հօզուրունա գօտուռ։
8 Վ է վագի՝ օլտուռ քի էրթէսի կիւնտէ Ա՛ովսէս շէհատէթ չատրընա կիրտի. վէ իչէթէ Ղ Լեւի էվլինտէն Ընհարունուն տէյնէյի ֆիլիսդէնիպ՝ ղօնչէ չզգարտը, վէ չիչէքլէ-
9նիպ՝ պատճմլէր վէրտի։ Վ է Ա՛ովսէս ճիւմլէ տէյնէքլէրի Իապպըն հօզուրունտան ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլարընա չզգարտը. վէ օնլար կէօրտիւ, վէ հէր քէս քէնտի
10 տէյնէյինի ալտը։ Վ է Իապպ Ա՛ովսէսէ տէտի. Ը՞շհարունուն տէյնէյինի շէհատէթին էօնիւնէ տէօնտէր քի՝ Ո՛ւհեան օղուլլարընա նիշան իչիւն սագլանըլա. վէ էօնլարըն մըրըլթըլարընը էօնիւմտէն կիտէրէճէյիմ, վէ էօլմէյէլէր։
11 Վ է Ա՛ովսէս Իապպըն օնա էմր էյլէտիյի կիպի էյլէտի. էօյլէ
12 էյլէտի։ Վ է Իսրայէլ օղուլլարը Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ տէտիլէր. Իշթէ էօտիւք, հէլաք օլտուզ.
13 ճիւմլէմիզ հէլաք օլտուզ։ Ը՞Իապպըն չատրըրընա պիր վէճճ իլէ հէր եագլաշան էօլիւր. պէօյլէճճէ էօլիւպ տիւքէնէճճ՞ք մի իզ։

ՊԸՊ ԺԲ

Ռնեահինլէրէ վէ Լեւիլէրէ վէրիլէն թա՛լիմաթլար։ 8 Ռնեահինլէրին հիսսէսի։ 21 Լեւիլէրին հիսսէսի։ 25 Լեւիլէրին հիսսէսինտէն քեահինլէրէ գալըրմա փէչքէչէ։

1Վ է Իապպ Ընհարոնա տէտի.
2 Ո՛ղէն վէ օղուլլարըն վէ պապանըն էվի պէրապէրինճէ՝ Ը՞ադտէսէնին կիւնահընը չէքէսինիզ. վէ սէն վէ օղուլլարըն պէրապէրինճէ՝ քեահինլիյինիզին կիւնահընը չէքէսինիզ. Ե՛մ տաճի պապանըն սըպղէր օլան Ղ Լեւի սըպղէր գաբընտաշլարընը պէրապէրինճէ եագլաշտըրասըն, վէ էսանա միւլհազ օլուպ՝ էսանա խըզմէթ էտէլէր. վէ էսէն հէմ պէրապէրինճէ օղուլլարըն՝ շէհատէթ չատրըրընըն էօնիւնէ
3 տէ օլաաքճ։ Վ է սէնին մէմուրիյէթինի՝ հէմ Ըչատրըրն ճիւմլէ մէմուրիյէթինի կէօզէտէլէր. Էանճագ Ա՛ագտէսէնին գապլարընա վէ մէզպահա եագլաշմայալար, քի էօնլար տէ՝ սիզ տէ էօլմէյէսինիզ։
4 Իմտի օնլար սանա միւլհազ օլուպ՝ չատրըրն հէր իչինտէ՝ ճէմաա՛թ չատրըրընըն մէմուրիյէթինի կէօզէտէլէր. վէ սիզէ Ընէճնէպի
5 եագլաշմայա։ Վ է Ը՞Ա՛ագտէսէնին մէմուրիյէթինի՝ վէ մէզպահըն մէմուրիյէթինի կէօզէտին, քի Էարթըգ Իսրայէլ օղուլլարընըն իւզէ-
6 րինէ զազապ օլմայա։ Վ է պէն՝ իչթէ Իսրայէլ օղուլլարընըն արասընտան Եգարընտաշլարընըզ Ղ Լեւիլիլէրի ալտըմ. Էօնլար սիզէ Իապպ իչիւն ա՛թիյէ վէրիլմիչ տիր քի՝ ճէմաա՛թ չատրըրընըն խըզմէթի-
7 նի էտէլէր։ Վ է Ընէն իւէ օղուլ-

ՃԻ. Ի՛. Ի՛. 1471 Դէ.

1 Նբր. Թ. 3, 6:

2 Ղ. Ա. Ջ. 16, 18, 26: Է. 6, 32: Պ. Է. 9:

3 Նշ. ԽԹ. 29: Ե. 13, 15:

4 Ղ. Ա. Բ. 2, 3: Ժ. 12, 13:

5 Ղ. Ա. Դ. 22, 27: Ջ. 25, 26:

6 Ղ. Ա. Հ. 1: Է. 7: Ժ. 12: Ժէ. 13:

7 Ղ. Ա. Ջ. 16, 18, 26, 29: Է. 6:

8 Նշ. ԽԹ. 27, 28: Ղ. Ա. Է. 30, 34:

9 Ղ. Ա. Ժ. 14: Բ Օր. Ժբ. 3:

10 Ղ. Ա. Խէ. 2, 3, 11, 12, 13:

11 Նշ. ԽԴ. 19: Խա. 29:

12 Բ Օր. Ժբ. 4: Դևեմ. Ժ. 35, 36:

13 Նշ. ԽԲ. 29:

14 Նշ. ԽԲ. 29: ԽԴ. 19: Լէ. 26:

15 Ղ. Ա. Բ. 14: Պ. Ժէ. 19:

16 Բ Օր. ԽԶ. 2:

17 Նշ. Ժէ. 2: ԽԲ. 29: Ղ. Ա. ԽԷ. 26: Պ. Գ. 13:

18 Նշ. ԺԳ. 13: Ղ. Ա. Բ. 6: Ի. Ա. 3:

19 Ղ. Ա. Ա. 2: Ե. 1: Է. 7: Ժ. 12: Ժէ. 13:

20 Ղ. Ա. Ջ. 16, 18, 26, 29: Է. 6:

21 Նշ. ԽԹ. 27, 28: Ղ. Ա. Է. 30, 34:

22 Ղ. Ա. Ժ. 14: Բ Օր. Ժբ. 3:

23 Ղ. Ա. ԽԲ. 2, 3, 11, 12, 13:

24 Նշ. ԽԳ. 19: Խա. 29:

25 Բ Օր. Ժբ. 4: Դևեմ. Ժ. 35, 36:

26 Նշ. ԽԲ. 29:

27 Նշ. ԽԲ. 29: ԽԴ. 19: Լէ. 26: Ղ. Ա. Բ. 14: Պ. Ժէ. 19:

ՃԻ. Ի՛. Ի՛. 1471 Դէ.

1 Նշ. Է. 13: Ղ. Ա. ԽԷ. 2: Պ. Գ. 4: Նեհ. Ի. 12:

2 Նշ. ԽԲ. 26, 28: Ղևե Է. 31, 32, 34:

3 Խա. 11:

4 Ղ. Ա. Բ. 13: Բ Ա. Ժէ. 5:

5 Բ Օր. Ջ. 9: Ժէ. 12: Ժէ. 27, 29: Ժբ. 1, 2: Ցես. Ժէ. 14, 33: Ժբ. 3: Ժբ. 7: Ա Պտ. Ժբ. 5: Նեհ. Ժբ. Խէ. 28:

6 Ղ. Ա. ԽԲ. 30, 32: Խա. 24, 26: Դևեմ. Ջ. 37: Ժբ. 44: Նբր. Է. 5, 8, 9:

7 Պ. Գ. 7, 8:

8 Պ. Ա. 51:

9 Ղ. Ա. ԽԲ. 9:

10 Պ. Գ. 7:

11 Խա. 21:

12 Խա. 20: Բ Օր. Ջ. 9: Ժէ. 27, 29: Ժբ. 1:

Digitized by Google

տէմ օնտան՝ [b]օնտալըղըն օնտա
պիրինի Իապպա գալտըրմա փեշ-
27 քէշլի իհտա էտէսինիզ։ Վ[ե] է [c]պու
գալտըրմա փեշքէշլինիզ՝ սիզէ խար-
մանտան պուղտայ կիպի՝ վէ ճէն-
տերէտէն շնրա կիպի սայրլա։
28 Պէօյլէճէ սիզ տախի՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընտան ալտըղընըզ ճիւմ՝-
լէ օնտալըգլարընըզտան՝ Իապպա
գալտըրմա փեշքէշլի իհտա էտէ-
սինիզ. վէ օնտան Իապպըն գալ-
տըրմա փեշքէշլինի՝ քեհհին Ըհա-
29 րոնա վէրէսինիզ։ Ա՛իւմէ սիզէ
օլան հէտիյէլէրտէն՝ Իապպըն հէր
գալտըրմա փեշքէշլինի ճիւմէ էն
էյիսհտէն օնուն ա՛զիզինի իհ-
30 տա էտէսինիզ։ [d]Էմ օնլարա
տէյեսին. Օնուն էն էյիսհին-
տէն իհտա էթտիյինիզտէ, [e]օլ-
տէմ Ցևիլելէրե՝ խարման մահ-
սուլու կիպի վէ ճէնտերէ մահսու-
31 լու կիպի սայրլա։ Վ[ե] օնու՝ կէ-
րէք սիզ կէրէք էհլի պէյթինիզ
հէր մահալտէ եէյեսինիզ. զնրա
ճէմաա՛թ հատրընտաքի Իսրայ-
մէթինիզե պէտէլ իւճրէթինիզ
32 տիր։ Վ[ե] օնտան էն էյիսհին իհ-
տա էթտիյինիզտէ՝ [f]պունտան էօ-
թիւրու կիւնահ չէքմէ յեսինիզ. վէ
[g]Իսրայէլ օղուլլարընըն ա՛զիզ նէս-
նէլէրինի մուրտարլամայասընըզ՝
քի էօլմէյեսինիզ։

ՊԸՊ ԺԹ

Ընդրկագ սուրբ։ 11 փաքլէնմէքտէ օնու
գալանմանըն չէրհա՛թը։

1 Ա[ե] է Իապպ Ա՛ովսէսէ վէ Ըհարո-
2 [h]նա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Իապ-
պըն էմր էտիպ տէտիյի չէրհա՛թըն
գանունու պու տուր. Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա սէօյլէ քի՝ սանա պիր
գըզըլ գուսուրսուզ տանա կէթի-
րէլէր, քի օնտա ասլա ա՛յրըպ օլ-
մայա, վէ [i]ուզէրինէ պօյունտուր-
3 [j]ուգ չըգմամըշ օլա։ Վ[ե] է օնու
քեհհին Ելիազարա վէրէսինիզ. վէ
օնու [k]օրտուտան տիշարը չըգարա,
վէ օնու՝ օնուն էօնինտէ պէրէք պօ-
4 զուլայա։ Վ[ե] է քեհհին Ելիազար
փամպազը իլէ օնուն գանընտան ա-
լըպ՝ օնուն գանընտան ճէմաա՛թ
չատրընըն էօն թարաֆընա էեէտի
5 քէրրէ սէրփէ։ Ընտէն տանայը օնուն
կէօզէրի էօնինտէ պէրէք եագա.
[l]տէրիսինի վէ էթինի վէ գանընը
6 թէզէյի իլէ եագա։ Վ[ե] է քեա-
հին էէրզ աղաճը վէ զուճֆա վէ իքի
գաթըլու գըրմըզ ալըպ՝ տանայը
եագան աթէշնն օրթասընա ափա։
7 Վ[ե] [m]քեահին էվապլարընը եայ-
գայա, վէ թէնինի սու իլէ եայ-
գայա, անտէն սօնկրա օրտույա
կիրէ. վէ քեահին ախշամատէք նա-
8 փաք օլա։ [n]Էմ օնու եագան՝
էվապլարընը սու իլէ եայգայա,
վէ թէնինի սու իլէ եայգայա, վէ
9 ախշամատէք նափաք օլա։ Վ[ե] է
պիր փաք քիմսունէ՝ [o]տանանընն քիւ-
լիւնիւ տեվկիրիպ՝ օրտուտան տի-
շարը պիր փաք մահալէ գօյա. վէ
Իսրայէլ օղուլլարընըն ճէմաա՛թը
իչիւն հրճզ օլունա քի՝ կիւնահ
10 [p]փաքլէմէսի սույու օլա։ Վ[ե] է տա-
նանըն քիւլիւնիւ տեվկիրէն՝ էս-
վապլարընը եայգայա, վէ ախշամա-
տէք նափաք օլա. վէ պու՝ Իսրա-
յէլ օղուլլարընա հէմ արալարըն-
տա միւսաֆիր օլան եապանճըլա
էպէտի գանուն իչիւն օլա։
11 [q]Պիր վէճհ իլէ էօլմիւշ ատէմ
ճէսէտինէ տօգանան՝ եէտի կիւն
12 նափաք օլա. [r]Օլ քիմսէ քէնտի-
սինի օլ պո՝ իլէ իւչիւնճիւ կիւն-
տէ փաքլէյէ քի՝ եէտինճի կիւնտէ
թէմիզ օլա. ամմա էյէր իւչիւնճիւ
կիւնտէ փաքլէնմէզ իսէ, օլտէմ
եէտինճի կիւնտէ թէմիզ օլմազ։
13 Ըօլմիւշ ատէմին ճէսէտինէ հէր
տօգանըպ տէ քէնտիսինի փաքլէ-
մէյէն՝ Իապպըն չատրընը նափաք
էտէր, վէ օլ քիմսէ Իսրայէլտէն
հէլաք օլունա. օնուն իւզէրինէ
[s]փաքլէմէ սույու սէրփիլմէտիյի ի-
չիւն՝ օ նափաք տըր. [t]Նափաքլիյի
14 տահա իւսթիւնտէ տիր։ Չատրը-
տա ատէմ էօլիւբ իսէ, չէրհա՛թ
պու տուր. օլ չատրըա հէր կի-
րէն՝ վէ չատրըտա հէր օլան՝ եէտի
15 կիւն նափաք օլա։ Վ[ե] է իւզէրին-
տէ պաղլը գափաղը օլմայան հէր
16 [u]աչըգ գապ՝ նափաք տըր։ Վ[ե] է
հէր քիմ քի սահրա եիւզիւնտէ
գըլըճ իլէ էօլտիւրիւլմիւշէ՝ եա
էօլմիւշ թէնէ՝ եա ատէմ քէմիյի-
նէ՝ եա մէզարա տօգանըը իսէ, եէ-
17 տի կիւն նափաք օլա։ Վ[ե] է նա-
փաք օլան իչիւն՝ օլ [v]եագըլմըշ

Digitized by Google

պանանէն փաքլէմէ քիւլիւնտէն
ալալար , վէ իւզէրինէ՝ պիր գապ-
18 տա ¹թաղէ սու գօյալար . Վ֊է
պիր փաք քիմսէ Ըզուքա ալըպ՝
սույա պաթըրա , վէ չատըրըն իւզէ-
րինէ՝ վէ ճիւմլէ գապլարըն իւզէ-
րինէ՝ վէ օրատա օլան քիմսէլէրին
իւզէրինէ՝ վէ օլ քէմիյէ ետ էօլ-
տիւրիւլմիւշէ ետ էօլմիւշէ ետ մէ-
զարա տօգանանըն իւզէրինէ սէրփէ :
19 Վ֊է օլ փաք ապէՀ՝ նափաք օլանըն
իւզէրինէ իւչիւնճիւ կիւնտէ վէ
եէտինճի կիւնտէ սէրփէ . վէ օնու՝
⁶եէտինճի կիւնտէ փաքլէյէ , ան-
տէն էօվապլարընը եայգայա , վէ
սու իլէ եայգանա , վէ ախշամտա
20 փաք օլա : Ը֊մմա նափաքլէնիպ
տէ քէնտինի փաքլէմէյէն ատէմ՝
օլ քիմսէ ճէմաա՛թըն արասընտան
⁷հէլաք օլունա , զիրա ¹Ր֊ապպըն
Մ֊ագուէսէսինի նափաքլէտի . օ-
նուն իւզէրինէ փաքլէմէ սույու
21 սէրփիլմէտի . օ՝ նափաք տըր : Վ֊է
օնլարա էպէտի դանուն օլա քի՝
փաքլէմէ սույունու սէրփիէն՝ էօ-
վապլարընը եայգայա . Հէմ փաք-
լէմէ սույունա տօգանան՝ ախշամա-
22 տէք նափաք օլա : Վ֊է ²նափաք
օլան՝ հէր նէյէ տօգանըը իսէ ,
նափաք օլա . հէմ ³օնա տօգանան
քիմսէ՝ ախշամատէք նափաք օլա :

ՊԵՊ Ի

Իսրայէլ օղուլլարընըն Ին չէօլիւնէ կէլմէյէրի, վէ Մ֊արիամըն օրատա էօլտիւյիւ : 2 Մուսուզլուգ իչիւն օնլարըն մըրըլտանտըղը : 7 Մովսէսին Ներիպատա գայայը վուրուպ՝ սու կէզ-
տիյի : 14 Մ֊ովսէսին Կադէստէ Էդոմի Թօփ-
րաղընտան կէչիտ թալապ էթտիյի , վէ օնա վէրիլմէտիյի : 22 Ընհարունուն Հօրը տաղընտա
էօլտիւյիւ :

1 Վ֊է ¹Իսրայէլ օղուլլարընըն
²ճիւմլէ ճէմաա՛թը՝ էվվելքի
այտա Ին չէօլիւնէ կէլտիլէր , վէ
գավմ Կադէստէ գօնտու . վէ
³Մ֊արիամ օրատա վէճամթ էթտի ,
վէ օրատա կէօմիլտիւ :
2 Վ֊է ⁴ճէմաա՛թ իչիւն սու եօղ
իտի . իմտի ⁵Մ֊ովսէս իլէ Ընհարո-
3 նա գարշը ճէմ՝ օլտուլար : Վ֊է
գավմ ⁶Մ֊ովսէս իլէ Նիզա՝ էտէրէք
սէօյլէյիպ տէտիլէր . ⁷Ո՞ֆլայտը
Ըգարընտաշլարըմըզ Ր֊ապպըն էօ-
նիւնտէ էօլտիւքլէրինտէ՝ էօլմիւշ

4 օլա իտիք . Վ֊է Ընճիւն Ր֊ապպըն
ճէմաա՛թըը պու չէօլէ կէթիրտի-
նիզ քի՝ պիզ հէմ տավարլարը-
5 մըզ պուրատա էօլէլիմ : ⁸Էմ
Նիճիւն պիզի պու քէօթիւ մահա-
լէ կէթիրմէք իչիւն պիզի Մ֊ըսըր-
տան չըգարտընըզ . պո՞ֆ՝ էքին վէ
ինճիր վէ պաղ վէ նար մահալի
տէյիլ տիր . իչէճէք սու պիլէ եօգ
6 տուր : Իմտի Մ֊ովսէս իլէ Ընհա-
րոն ճէմաա՛թըն եիւզիւնտէն ճէ-
մաա՛թ չատըրընըն գափուսունա
վարըպ՝ ⁹եիւզէլէրի գօյուն տիւշտիւ-
լէր . վէ ¹⁰Ր֊ապպըն ճէլալի օնլարա
7 կէօրիւնտիւ : Վ֊է Ր֊ապպ Մ֊ով-
8 սէսէ սէօյլէյիպ տէտի . ¹¹Ը֊սայը
ալ , վէ ճէմաա՛թը ճէմ՝ էյլէ՝ սէն
վէ գարընտաշընը Ընհարոն , վէ օն-
լարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ գայայա
սէօյլէյին , վէ սույունու վէրէ .
վէ ¹²սէն օնլարա գայատան սու չը-
գտրասընը , վէ ճէմաա՛թա հէմ օն-
լարըն տավարլարընա իչիրէսին :
9 Իմտի Մ֊ովսէս Կ֊Ր֊ապպընը հուզուր-
րունտան՝ օնա էմր օլունտուղուս
10 կիպի ա՛սայը ալտը : Վ֊է Մ֊ովսէս
իլէ Ընհարոն ճէմաա՛թը գայանընը
էօնիւնէ ճէմ՝ էթտիլէր , վէ օն-
լարա տէտի . ¹³Իչիտին չիմտի՝ Կ֊յ
ա՛սիլէր , սիզէ պու գայատա՞ն մը
11 սու չըգարալըմ : Ընտէն Մ֊ովսէս
էլինի գալտրըպ՝ ա՛սա իլէ գայա-
յէ իքի քէրրէ վուրտու . իմտի
¹⁴պիր չօգ սու չըգտը , վէ ճէ-
մաա՛թ հէմ օնլարըն տավարլարը
իչտիլէր :
12 Վ֊է Ր֊ապպ Մ֊ովսէսէ վէ Ընհա-
րոնա տէտի . Ձիւն քի ¹Իսրայէլ
օղուլլարընըն նազարընտա պէնի
ա՛զիզլէմէք իչիւն ²պանա ինանմա-
տընըզ , օնուն իչիւն պու ճէմաա՛-
թը՝ օնլարա վէրտիյիմ տիյարա
13 ³պիզ կէօթիւրմէյէճէքսինիզ : Մ֊ե-
րիպա սուլարը՝ պունլար տըր . զի-
րա Իսրայէլ օղուլլարը Ր֊ապպ իլէ
Նիզա՝ էթտիլէր . վէ օ՝ օնլարտա
ա՛զիզլէնտի :
14 Վ֊է Մ֊ովսէս Կադէստէն՝ Ը-
դովմ փատիշահընա էլչիլէր կէօն-
տէրիպ պէօյլէ տէր քի՝ ⁴պիզիզ վա-
գի՝ օլան ճիւմլէ զահմէթի սէն
15 պիլիրսին , ⁵Նիճէ պապալարըմըզ
Մ֊ըսըրա էնտիլէր , վէ Մ֊ըսըրտա

ԹՒ . Ի՛ . Ը . 1271 ՃԷ :

յ Ննդ . ԻԷ . 19 :
զ Սաղ . ծՁ . 7 :

ճ Ղև . ԺԷ . 9 :

Ի Ելս . 13 :

յ Ննգ . Բ . 13 :
ն Ղև . ԺԷ . 5 :

ԹՒ . Ի՛ . Ը . 1453 :

ա Պ . ԼԷ . 26 :

Բ ԵՒշ . ԺԷ . 20 : Պ . ԻՂ . 59 :
Գ ԵՒշ . ԺԷ . 1 .
Դ Պ . ԺՁ . 19, 42 :
Ե ԵՒշ . ԺԷ . 2 .
Պ . ԺՃ . 2 .
Զ Պ . ԺՁ . 1, 33 : ԺՃ . 37 : ԺՁ . 32, 35, 49 :

Ը ԵՒշ . ԺԷ . 3 :

ը Պ . ԺՃ . 5 : ԺՁ . 4 , 22, 45 :
Ը Պ . ԺՃ . 10 :
Ժ ԵՒշ . ԺԷ . 5 :

Ի Ննեմ . ԹՃ . 15 : Սաղ . ՀԲ . 15 , 16 : ՃԷ . 41 : ՃԺՃ . 8 : ԵՒս . ԻՁ . 20 : ԻԲ . 21 :
Լ Պ . ԺԷ . 10 :

Խ Սաղ . ՃՂ . 33 :
Ծ ԵՒշ . ԺԷ . 6 : Բ Օր . Ը . 15 : Ռոմ . Ժ . 4 :
Կ Ղև . Ժ . 3 : ԵՒզեկ . Ի . 41 : ԼՂ . 23 : ԼԸ . 16 : Պետ . Է . 15 :
Հ Պ . ԻԷ . 18 : Բ Օր . Ա . 37 : Գ . 26 : ԼԲ . 51 : ¹Ն՛նի՝ Նէզա՝ :
Ձ ԵՒշ . ԺԷ . 7 : Բ Օր . ԼԷ . 8 : Սաղ . ՂԸ . 8 : ՃՂ . 33 : ԼՃ :
Ղ Ղաատ . ԺԱ . 16 , 17 :
Ճ Բ Օր . Բ . 4 , ԼՃ : ԲԷ . 7 : Ընդ . 10 : 13 :
Մ ԵՒշ . ԺԸ . 8 :
Յ Ննդ . ԻՁ . 6 : Գաղ . Է . 15 :
Ն ԵՒշ . ԺԷ . 40 :

Digitized by Google

պիր չօգ զէման սաքին օլտուգ • վէ
Ա՛ընըրլըլար պիզէ հէմ պապա-
16 լարըմըզա ՃէՔա էթտիլէր : Ալ է
՚Պապպա Քերեատ էթտիք , վէ
սէսիմիզի իչլէթտի , վէ պիր Ւմէլէք
կէօնտէրիպ՝ պիզի Ա՛ընըրտան չը-
գարտը • վէ իչԹէ պիզ՝ սէնին սի-
նօրունուն ուՃունտա օլան չէհրի
17 կադէստէ իզ : Վէրէմ էլլէ՝ ՚սէ-
նին տիյարընտան կէչէլիմ • թար-
լալարտան վէ պաղլարտան կէչմէ-
յէՃէյիպ , վէ գուլուտան սու իչ-
մէյէՃէյիզ • փատիչահրն Ճատտէ-
սինտէն կիտիպ՝ սինօրունու կէչին-
ՃէյէտԷ սաղա վէ սօլա սափմա-
18 յահաղըզ : Ալ է Ւդովմ օնա տէ-
տի • Պէնիմ վէլայէԹիմտէն կէչմէյէ-
սին , եօղուսա՝ գարշընա դրըՃ ի-
19 չէ չըգարըմ : Ալ է Իսրայէլ օղուլ-
լարը օնա տէտիլէր • Պիզ Ճատտէ-
տէն չըգարըզ , վէ էյէր պէն հէմ
սիւրիւլէրիմ սուլուտան իչէր ի-
սէք , Ըպէհասընը վէրիրիմ • զայրի
չէյ էթմէզտէն՝ այագլարըմ իլէ
20 կէչէյիմ : Ալ է օ՛ ՚կէչմէյէսին տէ-
տի • հէմ Ւդովմ պիր չօգ խալը
իլէ վէ գավի էլ իլէ օնու գարշը-
21 լամադա չըգտը : Իմտի Ւդովմ
Իսրայէլէ ՚քէնտի սինօրունտան
կէչԷտ վէրմէք իսթէմէտի , վէ Ի-
սրայէլ Էօնտան սափտը :
22 Ալ է *կադէստէն կէօչտիւլէր •
վէ ՚Իսրայէլ օղուլլարընըն ՃիւմլԷ
ՃէմաաԹը՝ Էովը տաղընա կէլտիլէր :
23 Ալ է Պապպ Էովը տաղընտա Ւդ-
դովմ տիյարընըն սինօրու ճանընտա
Ա՛ովսէսէ վէ Ը՛Հարոնա սէօյլէյիպ
24 տէտի • Ը՛Հարոն ՚քէնտի գավմընա
գաԹընըլսըն , զիրա օ՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա վէրտիյիմ տիյարա կիր-
մէյէՃէք տիր • չիւն քի Ա՛երիպա
սուլուտնտա Ըէմրիմէ անը օլտունուզ :
25 †Ը՛Հարոնու վէ օնուն օղլու Ւղհա-
զարը ալըպ՝ օնլարը Էովը տաղընա
26 չըգար • Ալ է Ը՛Հարոնու էավապլա-
րընտան սօյուպ՝ օնլարը օղլու Ւղ-
հազարա կիյտիր • զիրա Ը՛Հարոն
գավմընա գաԹընըլպ՝ օրտտա վէՔաթ
27 էտէՃէք տիր : Իմտի Ա՛ովսէս՝
Պապպըն էմր էթտիյի կիպի էյլէ-
պի , վէ Ճիւմլէ ՃէմաաԹըն կէօզլէ-
րի էօնիւնտէ՝ Էովը տաղընա չըգ-
28 տըլար : Ալ է †Ա՛ովսէս Ը՛Հարոնու
էավապլարընտան սօյուպ՝ օնլարը

օղլու Ւղհազարա կիյտիրտի • վէ
Ը՛Հարոն օրտտա տաղըն Թէփէսին-
տէ վէՔաթ էթտի • անտէն Ա՛ովսէս
վէ Ւղհազար տաղտան էնտիլէր :
29 Ալ է ՃիւմլԷ ՃէմաաԹ Ը՛Հարոնուն
վէՔաթ էթտիյինի կէօրտիւքտէ ,
պիւԹիւն Իսրայէլ էվի Ը՛Հարոն ի-
չիւն *օԹուզ կիւն աղլատըլար :

ՊԵՊ ԻԸ

Իսրայէլին Էօրմաատա Վհանանլելարը հէլաք էթտիքլէրի : 4 Խոյդըն մըրըլտանտըգլա-
րը , վէ աԹէլի երլանլար իլէ ա՛զապ օլուն-
տուգլարը : 7 Օնլարըն ԹեվպԷ էտիպ՝ պա-
գըը երլանա պագմալարը իլէ չիՔա՝ պազլ-
տուգլարը : 10 Իսրայէլլիլէրին պա՛զը մա-
հալլէրէ կէօտիւքլէրի : 21 Ահրոնուն՝ 33 վէ
Ովգուն էվնիլմէսի :

1 Ե՛ գըպլէտէ սաքին օլան Վհա-
նանը ՚Ըրադ փատիչահը՝
Իսրայէլին Ըթարիմ եօլունտան
կէլտիյինի իչլէթտի • վէ Իսրայէլ
իլէ ՃէնՔ էտիպ՝ օնլարտան էսիր
2 ալտը : Ալ է *Իսրայէլ Պապպա ա-
տտագ ատայըպ ատէտի • Իյէր պու
գավմը հէր վէՃհ իլէ էլիմէ ԹէսլիմԷ
էտէր իսէն , օնլարըն չէհրլէրինի
3 պիլՔիւլլիյէ հէլաք էտէյիմ : Ալ է
Պապպ Իսրայէլին սէսինի իչլէթտի ,
վէ Վհանանլելարը՝ օնա ԹէսլիմԷ
էյլէտտի , վէ օ օնլարը վէ չէհրլէ-
րինի պիլՔիւլլիյէ հէլաք էթտի •
վէ օլ մահալլին ատընը *Էօրմա
գօտու :
4 Ընտէն †Ւդովմ տիյարընը տօ-
լաշմագ իչիւն՝ ՚Էովը տաղընտան
Ծրըզլ տէնիզին եօլունա կէօչտիւ-
լէր • վէ եօլտա խալգըն ԷՃանը սը-
5 գըլտը : Ալ է գավմ ՚Ը՛լհահա
գարշը վէ Ա՛ովսէսէ գարշը տէտի •
Էվ՛նիչիւն պիզի Ա՛ընըրտան չըգար-
տընըզ քի՝ չէօլտե եօլէլիմ • զիրա
էքմէք եօգ հէմ սու եօգ տուր •
վէ Ըպէօյլէ խաֆիֆ էքմէքտէն Ճա-
6 նընմըզ տիթէսինտի : Ալ է †Պապպ
գավմընն իւզէրինէ †հագըՃը եըլան-
լար կէօնտէրտի , վէ գավմը ըսրը-
տըլար • վէ Իսրայէլտէն պիր վաֆիր
7 խալգ եօլտու : Ալ է †գավմ Ա՛ովսէսէ կէլիպ տէտիլէր քի՝ Ո՛պապպա վէ սանա գարշը սէօյլէմէք իչ-
լէ կիւնահ էթտիք , Ո՛պապպ Էնի-
յահ էյլէ քի՝ իւզէրիմիզտէն պու
եըլանլարը կիտէրէ • վէ Ա՛ովսէս

• պ • Ը֊ • 38 : Բ Օր • Ժ • 6 : Ը֊ • 50 :

† Բ Օր • Ը֊ • 8 :

ա պ • Ը֊ • 40 : Պագ Իսատ • ա • 16 :

Ը Բ Օր • Բ • 6 , 28 :

— Դատ • ժա • 17 :

• Պագ՝ Բ Օր • Բ • 27 , 39 :

Ը Բ Օր • Բ • 4 , 5 , 8 : Դատ • ժա • 18 :

* պ • Ը֊ • 37 : Բ պ • թա • 4 :

Ց Նտ • թԸ • 8 : պ • թԸ • 13 : Ը • 2 : Բ Օր • Ը֊ • 50 :

— Խ • 12 :

† պ • Ը֊ • 38 : Բ Օր • Ը֊ • 50 :

Ն Ը • ա • 11 , Ձ : Բ Օր • Թ Ը • Ի • 19 :

• Ն Ը • Բ • 23 : Գ • 7 :

Ե Ն Ը • Գ • 3 : ժԸ • 19 : ԹԸ • 20 : Ը֊ • 3 :

Դ Պագ՝ պ • թա • 33 : Բ Օր • Բ • 21 :

Ը Բ Օր • Բ • 6 , 28 :

— Դատ • ժա • 17 :

• Պագ՝ Բ Օր • Բ • 27 , 39 :

Ը Բ Օր • Բ • 4 , 5 , 8 : Դատ • ժա • 18 :

* պ • Ը֊ • 37 : Բ պ • թա • 4 :

Ց Նտ • թԸ • 8 : պ • թԸ • 13 : Ը • 2 : Բ Օր • Ը֊ • 50 :

— Խ • 12 :

† պ • Ը֊ • 38 : Բ Օր • Ը֊ • 50 :

• Ն Ը • թԸ • 29 , 30 :

Digitized by Google

ՃԹ·Ի'·Լ·
1452։

8 գավմ իչիւն նիյազ էյլէտի ։ Վէ
Բապպ Մովսէսէ տէտի · Լէնտի-
նէ պիր եագընճը եըլան եափ , վէ
օնու պիր սըրըգ թէփէսինէ գօ ·
վէ վագի՝ օլա քի՝ հէր քիմ ըսրըր-
լըր իսէ , օնա պագա , վէ սաղ
9 գալա ։ Վէ Մովսէս պագըրտան
պիր եըլան եափըպ՝ օնու սըրըղըն
թէփէսինէ գօտու · վէ վագի՝ օլ-
տու քի՝ պիր եըլան պիր ատէմի
ըսրըրընճա , օլ քիմսէ պագըր եը-
լանա պագտըգլայըն սաղալըր իտի ։
10 Ընտէն Իսրայէլ օղուլլարը կէօ-
11 չիւպ՝ Ալովթտա գօնտուլար ։ Վէ
Ալովթտան կէօչիւպ՝ Իյէաբա-
րիմտէ կիւնէչին տօղուսունա տօղ-
րու Մովաբըն գարշըսընտա օլան
12 չէօլտէ գօնտուլար ։ Օրատան
կէօչիւպ՝ Օարեդ տէրէսինտէ
գօնտուլար ։
13 Օրատան կէօչիւպ՝ Ըմորհլու-
լարըն սինօրունտան չըգան չէօլտէ
օլան Առնոնուն էօթէսինտէ գօն-
տուլար · զիրա Մովաբ իլէ Ըմորհ-
լուլար արասընտա Առնոն՝ Մո-
14 վաբըն սինօրու տուր ։ Օնուն ի-
չիւն Բապպըն ճէնքլէրի քիթապըն-
տա տէնիր քի՝ Մուֆատա Վահէ-
15 պի վէ Առնոն չայլարընը , հէմ Ը-
րըն տուրտուղու եէրէ ագան՝ վէ
Մովաբ սինօրունա տայանան չայ-
լարըն ագընթըսընը ։
16 Վէ օրատան Պէկերէ ՝ելտիլէր ·
պու օլ դույու տուր քի՝ օնուն
հագգընա Բապպ Մովսէսէ տէտի ·
Հաւմը ճէմ՝ էյլէ , վէ օնլարա սու
17 վէրէյիմ ։ Օլ զէման Իսրայէլ պու
իլահիյի օգուտու · Ինճ գույու՝
18 ճէօղ · օնա իլահի օգույուն · Կու-
յու քի՝ պէյլէր գազընըլար , օնու
գավմըն սերվիլէրի Գանուն պաղ-
լայըճընըն էմրի իւղրէ ա՛սալարը ի-
լէ գազընըլար ։
19 Վէ չէօլտէն՝ Մաթանա , վէ
Մաթանտան՝ Նահալիէլ , վէ Նա-
20 ալիէլտէն՝ Համօթա , վէ Համօթ-
տան՝ Մովաբըն սահրասընտա Իի-
սիմոնուն գարշըսընա պագան փաս-
գա թէփէսինտէ օլան վատիյէ
կէօլթէ-լէր ։
21 Վէ Իսրայէլ՝ Ըմորհլուլարըն
փատիշահը Ամոնա էլչիլէր կէօն-
22 տէրիպ տէտի · Լիէնին տիյարըն-
տան կէչէյիմ · Թարլայա եա պա-
ղա սափմազըզ , գույուտան սու իչ-
մէզ իզ · սինօրունու կէչինճէյէտէք
փատիշահըն ճատտէսինտէն կի-
23 տէճէյիզ ։ Ըմմա Ամոն Իսրա-
յէլէ քէնտի սինօրունտան կէչիտ
վէրմէտի , իլլա Ամոն ճիւմլէ խալ-
գընը տէվլէտի , վէ չէօլէ Իսրա-
յէլի գարշըլամաղա չըգըպ՝ Հեսա-
սայա կէլտի · վէ Իսրայէլ իլէ ճէնգ
24 էթտի ։ Վէ Իսրայէլ օնու գը-
լըճ աղզընտան կէչիրիպ՝ օնուն տի-
յարընը Առնոնտան թա Յաբոկա-
տէք թա Ըմմոն օղուլլարընա վա-
րընճայտէք զապթ էթտի · զիրա
Ըմմոն օղուլլարընըն սինօրու՝ սապպ
25 իտի ։ Վէ Իսրայէլ ճիւմլէ պու
չէհրլէրի ալտը · հէմ Իսրայէլ
Ըմորհլուլարըն ճէմի՝ չէհրլէրինտէ՝ Եսեբոնտա հէմ օնուն ճիւմլէ-
քէօյլիւքլէրինտէ սաքին օլտու ։
26 Օիրա Եսեբոն՝ Ըմորհլուլարըն
փատիշահը Ամոնուն չէհրի իտի ·
չիւն քի օ՝ Մովաբըն էվվէլքի փա-
տիշահը իլէ ճէնք էտիպ՝ օնուն
էլինտէն ճիւմլէ տիյարընը Առնո-
27 նատէք՝ ալմըշ իտի ։ Օնուն ի-
չիւն էմսալ սէօյլէյէնլէր տէրլէր ·
Եսեբոնա կէլին · Ամոնուն չէհրի՝
28 եափրըպ մէօհքէմ օլունա · Օիր-
րա Եսեբոնտան աթէշ՝ Ամոնուն
չէհրինտէն ա՛լէվ չըգտը · Վո-
վաբըն Ըրընը վէ Համոթ Առնո-
29 նուն էհալիսինի եագտը ։ Վէ
սանա՝ էյ Մովաբ · Եէյ Հաւմովա
գավմը՝ էհլաք օլտուն · գուրթուլ-
մուշ օղուլլարընը վէ գըզլարընը
Ըմորհլուլարըն փատիշահը Ամո-
30 նա էսիրլիյէ վէրտի ։ Օնլարը օգ-
լար իլէ սավլատըպ · Եսեբոն հէ-
լաք օլտու՝ թա Հեսբոնատէք · վէ
օնլարը թա Մադաբայատէք էրէն
Հօփայատէք խարապ էյլէտիք ։
31 Իմտի Իսրայէլ՝ Ըմորհլուլարըն
32 տիյարընտա սաքին օլտու ։ Վէ
Մովսէս Յազերի թէճէսսուս
էթմէյէ կէօնտէրտի · վէ օնուն
քէօյլիւքլէրինի ալըպ՝ օրատա օլան
Ըմորհլուլարը գօվտուլար ։
33 Ընտէն տէօնիւպ՝ Բասան ճո-
լունա չըգտըլար · վէ Բասան փա-
տիշահը Ովգ՝ քէնտիսի վէ օնուն
ճիւմլէ գավմը օնլարա գարշը
34 Եդրայիյէ ճէնկէ չըգտը ։ Վէ
Բապպ Մովսէսէ տէտի քի՝ Օնտան

ՃԹ·Ի'·Լ·
1452։

ՃԹ·Ի'·Լ·
1452։

Digitized by Google

գ օրգմա , զերա օնու վե ճիւմլե օ-
նուն գավմրնը վե տիյարրնը սէնին
էլինե վերտիմ · վե ֊օնա՝ Նսեբոն-
տա սաքին օլան Ըմօրհլուլարրն
փատիշահը Աճհոնա էյլէտիյին կի-
35պի էյլէյէսին : ՚Իմոի օնու վե
օղուլլարրնը հէմ ճիւմլե գավմը-
նը վուրտուլար , շէօյլե քի՝ պիրի-
սի պիլե պագի գալմատը · վե տի-
յարրնը զապթ էթտիլեր :

ՊԵՊ ԻՒ

Խաղակըն կէօնտէրիպ Խաղաամը չաղբրտը-
ղը , վե օնուն եվվէլա վարմագ իսթէմե-
տիյի : 15 ֆնէքտար կէօնտէրիպ օնու կէ-
թէրթտիյի : 22 Նյէբ էնէյի պիր եանա
տէօնտճոճ խոի՝ Ընլահրն մնէյի Խաղաամը
էօլտուրտճէք օլտուղա : 36 Խաղակըն Խա-
ղաամա զիյաֆէթ էթտիյի :

1 Եվ է ՚Իսրայէլ օղուլլարը կէօ-
՝չիւ՝ Աովաք սահրալարընտա
նրիքով Յորդանանըն էօթէ եա-
գասընտա դօնտուլար :
2 Վ է ֊Աեպփօր օղլու Խաղակ՝
Իսրայէլին Ըմօրհլուլարա ճիւմլէ
3էթտիյինի կէօրտիւ : Վ է ֎Պո-
վաք՝ գավմրնը Հուզուրունտան ղա-
յէթ գօրգտուս , զերա չօգ իտի ·
Հէմ Աովաք՝ Իսրայէլ օղուլլարը-
4նրնն Հուզուրունտան սրգրլտը : Վ է
Աովաք՝ ֎Ադիանրն իսթիխարլա-
րընա տէտի · Ը՞իմոի պուս ճէմմա-
ա՛թ՝ սրղրը սահրա օթտուռնու եալա-
տրղը կիպի՝ Հէփ էթրաֆլարրմզը
եալայաճագլար տրը · վե Աեպփօր
օղլու Խաղակ՝ օլ զէմանտէ Աովաք
5փատիշահը իտի : Վ է օնուն գավ-
մը օղուլլարրնըն տիյարը ըրմաղը-
նրն քէնարրնտա օլան ֆթաթուր
Ըհրիմնէ՝ Ղհէովը օղլու Խաղաամա
էլէիլեր կէօնտէրտի , քի օնու չա-
ղըրըպ տէյէլեր · Իչթէ Ընսրը
տիյարընտան պիր գավմ չօգտը ·
իչթէ եեր եիւզիւնիւ դափլատը ,
6վե գարշմտոս օթտուրույօր : Իմոի
Հալա քերէմ էյլէ՝ կէլ , ֆպէնիմ
իչիւն պու գավմա լա՛նէթ օգու ,
զերա օ պէնտէն գուվվէթլի տիր ·
պէլքի գատիր օլուպ օնու վուրա-
յըմ , վե օնու տիյարտան գօվա-
յըմ · զերա պիլիրիմ քի՝ խայր
ուռա՝ օգուտուղուն քիմնէ միւ-
պարէք՝ վե լա՛նէթ օգուտուղուն
մէլո՛ւն օլուբ :
7 Իմոի Աովաբրն իսթիխարլա-
րը վե Ադիանրն իսթիխարլա-
րը՝ ըֆալ իւշքէթլերի էլլէբրնտէ
օլարագ կիթտիլեր · վե Խաղաամա
կէլնսպ՝ Խաղակրն սէօզլէրինի օնա
8սէօյլէտիլեր : Վ է օ օնլարա տէ-
տի քի՝ ՚Պու կէճէ պուրատա գա-
լընն , վե Խապպրն պանա սէօյլէտի-
յինէ կէօրէ՝ սիզէ ճէվապ վէրէ-
յիմ · իմոի Աովաբրն պէյլէրի
9Խաղաամ իլէ գալտրլար : Վ է
՚Ընլահ Խաղաամա կէլնսպ՝ Պու
եանընտաքի ատէմլէր քիմլէր տիր
10տէտի : Վ է Խաղաամ Ընլահա տէ-
տի · Աովաբ փատիշահը Աեպփօր
օղլու Խաղակ՝ պանա կէօնտէրիպ
11պէպթ· Իչթէ օլ Աըսրըտան չըգան
գավմ՝ եեր եիւզիւնիւ գափլատը ·
Հալա կէլ , պէնիմ իչիւն օնա պէտ
տուա՛ էյլէյէսին , պէլքի օնուն իլէ
12ճէնք էտէ պիլնպ օնու գօվայրմ: Վ է
Ընլահ Խաղաամա տէտի քի՝ Օնլար
իլէ կիթմէյէսին · սէն օլ գավմա
լա՛նէթ օգուտայասրն , զերա ֊օ
13միւպարէք տիր : Վ է Խաղաամ
սապահտան գալգրպ՝ Խաղակրն
պէյլէրինէ տէտի · Տիյարընրզա
կիտին , զերա Խապպ պանա սիզին
14իլէ կիթմէյէ իզն վէրմէյօր : Վ է
Աովաբ պէյլէրի գալգտրլար , վէ
Խաղակա կէլնսպ տէտիլեր քի՝ Խա-
ղաամ պիզիմ իլէ կէլմէք իսթէմէտի:
15 Վ է Խաղակ թէքբար՝ օնլարտան
տահա զնյատէ վէ տահա մի՛ւթէ-
16պէր պէյլէր կէօնտէրտի : Վ է օն-
լար Խաղաամա կէլնսպ օնա տէտի-
լէր քի՝ Աեպփօր օղլու Խաղակ
պէօյլէ տէր · Կէերէմ էյլէ , պա-
17նա կէլմէքտէն կէրի գալմա · Օ՞ի-
րա սանա զայէթ չօգ իքրամ էտէ-
ճէյիմ , վէ պանա հէր նէ տէյէ-
ճէք օլուր իսէն՝ էտէճէյիմ · Կիմոի
քերէմ էյլէ՝ կէլ , պէնիմ իչիւն
պու գավմա պէտ տուա՛ էյլէյէսին:
18 Վ է Խաղաամ ճէվապ վէրիպ՝ Խա-
ղակրն գուվլարընա տէտի · ֊Խա-
ղակ պանա էվինին տօլուսուս կիս-
միշ վէ ալթուն վէրսէ տէ , ֊Ը՞ն-
լահրմ Խապպրն սէօզլէնտէն թէ-
ճավուզ էտիպ՝ քիւչիւք նա պէօ-
19յիւք շէյ էտէմէմ : Վ է շիմոի
քերէմ էտիպ՝ պու կէճէ սիզ տա-
խի պուրատա գալընն , քի պիլէյիմ
Խապպ պանա տահա նէ սէօյլէր :

գ · Ի՛ · Ը · 1452 :

ֆ Խա · 21 : Պա՛ղ · ԱՀ · 10 , 11 : ՀՀ · 30 : ՚ ֆ Օր · ֆ · 3 , 4 , Ճ :

՚ Գ՚Հ · ֆ8 :

֊ Խաա · ժա · 25 :

֎ Նէ · ժ · 15 :

֏ Պ · Ը՛ · 8 : Ծէօ · ժֆ · 21 :

֐ Պ՛ա՛ղ · Պ · ֆֆ · 7 : ֆ Օր · ֆֆ · 4 : Ը ֆ Օր · ֆֆ · 4 : Ծէօ · ժֆ · 22 : ֆֆ · 9 : Նէհմ · ժֆ · 1 , 2 : Մ՚Ֆք · Ը · 8 : ֆ Գ՚Ծ · ֆ · 15 : Յաւգ · 11 : Յայտ · ֆ · 14 :

֑ Պ · ֆֆ · 7 :

գ · Ի՛ · Ը · 1452 :

ը ՚՚ Ծ՚ա՛գ · ֆ · 7 , 8 :

՚ Խա · 19 :

֒ Ղ՚ա՛ն · ֆ · 3 : Խա · 20 :

֓ Պ՚ա՛ղ · ԻՀ · 20 : Պա՛գ՚ · Ը՚ը՚ · ռուվ · ժ՚՚ · 29 :

֔ Պ · ֆֆ · 20 :

֕ Ե Ծ՚ա՛գ · ֆ · 3 : Խա · 8 :

֖ Խա · 6 :

֗ Խա · 13 :

֘ Ե Ծ՚ա՛գ · ֆֆ · 14 : Ը Պ՚ն · ժը · 13 :

֙ Խա · 8 :

Digitized by Google

ԹԱ. Ի'. Լ. 1452։

20 Ա֊ե ՙկէձէ Ըլլահ Խաղաամա կէ֊
լիպ՝ օնա տէտի. Լ֊յէր օլ ատէմ֊
լէր սէնի չաղըրմադա կէլիրլէր իսէ,
գալգ օնլար իլէ կիթ. Յամմա հէ֊
ման սանա նէ քի սէօյլէր իսէմ, օ֊
նու էյլէյէսին։

21 Ա֊ե Խաղաամ սապահտան գալ֊
գըպ՝ էշէյինի սէմիրլէտի տէ՝ Ո֊
վաք պէյլէրինին պիլէսինճէ կիթ֊
22 տի։ Ա֊ե օնուն կիթտիյի իչիւն՝
Ըլլահըն էօվգէսի թուխթուշտու,
վէ Ղապպըն մէլէյի եօլուն իւզէ֊
բինտէ տուրտու քի օնա գարշը
տուրսուն. վէ օ՝ էշէյինին իւզէ֊
բինէ պինմիշ իտի, վէ իքի ուշաղը
23 պիլէսինճէ իտի։ Ա֊ե Ղէշէք՝ Պապ֊
պըն մէլէյինի եօլուն իւզէբինտէ
էլինտէ եալըն գըլըճը իլէ տուր֊
տուղունու կէօրտիւքտէ, էշէք եօլ֊
տան սափտը տա՝ Թարլայա կիրտի.
վէ Խաղաամ՝ էշէյի եօլա տէօն֊
24 տէրմէք իչիւն օնու տէյտիւ։ Ա֊ե
Պապպըն մէլէյի պաղլարըն եայա
եօլունտա տուրուր իտի. պիր եան֊
տան տիվար վէ օպիր եանտան տի֊
25 վար իտի։ Ա֊ե էշէք Պապպըն մէ֊
լէյինի կէօրտիւքտէ՝ տիվարըն եա֊
նընա գըսըլտը, վէ Խաղաամըն ա֊
յաղընը տիվարա գըստը. վէ օ՝
26 օնու թէքքար տէյտիւ։ Ա֊ե Պապ֊
պըն մէլէյի իլէրի կէչտի, վէ պիր
տար եէրտէ տուրտու, քի օրատա
սաղա եա սօլա սափաճադ եօլ եօղ
27 իտի։ Ա֊ե էշէք Պապպըն մէլէյի֊
նին կէօրիւնճէ, Խաղաամըն ալթըն֊
տա չէօքտիւ. վէ Խաղաամըն էօվ֊
քէսի Թուխթուշուպ՝ էշէյի տէյ֊
28 նէք իլէ տէօյտիւ։ Ա֊ե Պապպ՝
ՙէշէյին աղզընը աչտը, վէ օ՝ Խա֊
ղաամա տէտի. Պանա նէ՞ էթտիմ
քի պէնի չիմտի իւչ քէրրէ տէօյ֊
29 տիւն։ Ա֊ե Խաղաամ էշէյէ տէ֊
տի. Ղիւն քի պէնի զէվզէնտին֊
քեաշքի էլիմտե գըլըճ օլա իտի քի՝
30 Ղշիմտի սէնի էօլտիւրէյիտիմ։ Լմ֊
տի Ղէշէք՝ Խաղաամա տէտի. Պէն
սէնին էշէյին տէյիլ մի իմ, քի
սէնին օլաշտան պէրու Թա պու
կիւնէտէք իւզէրիմէ պինտին. սա֊
նա պէօյլէ էթմէք հիչ ատէթիմ
31 մի իտի. վէ օ՝ Ղօգ տէտի։ Ը֊ն֊
տէն Պապպ Խաղաամըն կէօզլէրինի
Հաչտը. վէ Պապպըն մէլէյինին՝
էլինտէ եալըն գըլըճը իլէ եօլուն
իւզէրինտէ տուրտուղունու կէօ֊
րիւնճէ, տիւշիւպ՝ "եիւզիւ գօյուն
32 սէճտէ գըլտը։ Ա֊ե Պապպըն մէ֊
լէյի օնա տէտի քի՝ "նիչիւն շիմտի
իւչ քէրրէ էշէյինի տէօյտիւն. իչ֊
թէ պէն սանա գարշը տուրմադա
չըգտըմ, զիրա եօլուն՝ էօնիւմտէ
33 Նթէրս տիր։ Ա֊ե էշէք պէնի կէօր֊
մէք իլէ, շիմտի իւչ քէրրէ էօ֊
նիւմտէն սափտը. էյէր էօնիւմ֊
տէն սափմասա իտի, Ղալա սէնի
էլպէթթէ էօլտիւրիւր իտիմ, վէ
34 օնու սաղ գօր իտիմ։ Ա֊ե Խա֊
ղաամ Պապպըն մէլէյինէ տէտի
քի՝ "Ղիւնահ էթտիմ. զիրա պիլ֊
մէտիմ քի՝ եօլտա պանա գարշը
տուրան սէն իտին. իմտի էյէր
սանա քէօրիւնիւր իսէ,
35 կէրի տէօնէյիմ։ Ա֊ե Պապպըն
մէլէյի Խաղաամա տէտի. Պու ա֊
տէմլէր իլէ կիթ, Ղլաքին հէման
սանա սէօյլէյէճէյիմ սէօզիւ սէօյ֊
լէյէսին. վէ Խաղաամ Խաղակըն
պէյլէրի իլէ կիթտի։
36 Ա֊ե Խաղակ Խաղաամըն կէլ֊
տիյինի իշիթտիքտէ, "օնու գար֊
շըլամադա՝ "սինօրուն ուճունտաքի
Ըռնռնուն սինօրունտա օլան Պո֊
37 վարըն պիր շէհրինէ չըգտը։ Ա֊ե
Խաղակ Խաղաամա տէտի. Ղէնի
մութլագան չաղըրմադա կէօնտէրը֊
մէտիմ մի, Նիչիւն պանա կէլմէ֊
տին. Հագգան Ղսանա իքրամ էթ֊
38 մէյէ գատիր տէյիլ մի իմ։ Ա֊ե
Խաղաամ Խաղակա տէտի. Իշթէ
սանա կէլտիմ, եա շիմտի հիչ պիր
նէսնէ սէօյլէմէյէ գատիր մի իմ.
"Ըլլահ աղզընա նէ սէօզ գօր ի֊
39 սէ, օնու սէօյլէյէճէյիմ։ Ընտէն
Խաղաամ Խաղակ իլէ կիթտի.
վէ Կարիաթհուսօլթա կէլտիլէր։
40 Ա֊ե Խաղակ սըղըրլար հէմ գօ֊
յունլար պօղազլայըպ՝ Խաղաամա
վէ պիլէսինճէ օլան պէյլէրէ կէօն֊
տէրտի։
41 Ա֊ե սապահ օլունճա, Խաղակ
Խաղաամը ալըպ՝ օնու "Ղահաղըն
թէփէ փուլխանէլէրինէ չըգարտը.
վէ օրատան գավմըն ճէմի'յէթինի
կէօրտիւ։

ՊԵՊ ԻԴ

Խաղակըն գուրպանլարը, վէ Խաղաամըն մեսէլէսի։

ԹԱ. Ի'. Լ. 1452։

Նէ. Լ. 8։

Ղ Պետ. Բ. 14, 15։

Պ Ա֊ե Ծատ. ԺԷ. 21, 30։ ԻԲ. 21։ Բ Ծատ. ԺԲ. 13։ Ես. Լ. 31, 32։

Ղ Խա. 20։

Պ֊գ՝Ն֊ն. ԺԲ. 17։ Պ. Խ. 13։

Ղ Խա. 17։ Պ. Իթ. 11։

Պ. Իթ. 26։ ԻԲ. 13։ Գ Ծատ. ԻԲ. 14։ Բ Ա֊ն. ԺԲ. 13։

Բ Օր. ԺԲ. 2։

Digitized by Google

1 Ել Հաղաամ Հաղակա տէտի
՝քի՝ Պանա ՞պուրատա եէտի
մէզպահ եափ. Հէմ պանա պու-
րատա եէտի պուղա վէ եէտի գօչ
2 Հաղըրլա: Վ՚է Հաղակ Հաղաա-
մըն տէտիյի կիպի էյլէտի. վէ
Հաղակ իլէ Հաղաամ ՝Հէր մէզ-
պահտա պիրեր պուղա վէ պիրեր
3 գօչ սունտուլար: Վ՚է Հաղաամ
Հաղակա տէտի քի՝ ՝Բէնտի պիւ-
թիւն եանմանըն եանընտա տուր,
վէ պէն կիտէյիմ, պէլքի Թապպ
՝գարշըմա բասթ կէլէ. վէ պա-
նա կէօսթէրտիյի չէյի սանա խա-
պեր էտերիմ. անտէն պիր թէփէ-
4 յէ չըգտը: Վ՚է ՝Ըլլահ Հաղաա-
մըն գարշըսընա չըգտը. վէ օ օնա
տէտի քի՝ Յէտի մէզպահը Հազըր-
լատըմ, վէ Հէր մէզպահտա պիրեր
պուղա վէ պիրեր գօչ սունտուս:
5 Վ՚է Թապպ ՞Հաղաամըն աղըննա
սէօզ գօյուպ՝ տէտի. Հաղակա
6 տէօնիւպ պէօյլէ սէօյլէյէսին: Իմ-
տի օնա տէօնտիւ, վէ իշթէ քէն-
տիսի Հէմ Ա՞ովաբրն ճիւմլէ պէյ-
լերի պիւթիւն եանմասընըն եանըն-
7 տա տուրուր իտի: Վ՚է ՝Քէնտի մէ-
սէլինի պաշլայըպ՝ տէտի. Ա՞ո-
վաբ փատիշահը Հաղակ պէնի Ը-
րամտան՝ կիւն տօղուսուս տաղլա-
ըընտան կէթիրիպ պէպէ. ՞Վկէլ
պանա Յակոբա լանէթ օգու, Հէմ
կէլ Իսրայէլէ պէտ տուա՝ էյլէ:
8 Ըլլահրն լանէթ էթմէտիյինէ՝ Ինի-
ճէ լա՚նէթ օգույայըմ՝ վէ Թապ-
պըն պէտ տուա՝ էթմէտիյինէ՝ նի՞-
9 ճէ պէտ տուա՝ էտէյիմ. Ո՞իրա
օնու գայալար պաշընտան կէօրիս-
բիւմ՝ վէ օնա թէփէլէրտէն նա-
զար էյլէրիմ. իշթէ ՝պիր գավմ
քի պաշգաճա սաքին օլուպ՝ ՝Թայի-
10 ֆէլէր իլէ սայըլմայաճագ: ՚Յա-
կոբուն թօզ թօփրաղընը՝ վէ Իս-
բայէլին րուպո՚ւնուն սայըսընը քիմ
սայա պիլեր. ճանըմ Էա՚տիլլէրին
էօլիւմիս իլէ էօլէ, վէ սօնուս՝
օնլարընքի կիպի օլա:
11 Վ՚է Հաղակ Հաղաամա տէտի
քի՝ Պանա նէ՞ էյլէտին. ՝պէն սէ-
նի՝ տիւշմէնլէրիմէ լա՚նէթ էթմէյէ
ալտըմ՝ վէ իշթէ սէն Հէր վէճՀ
12 Իլէ խայր տուա՝ օգուտուն: Վ՚է
օ՝ ՃէվապՀ վէրիպ տէտի. ՝Թապպ
աղըզմա նէ գօր իսէ՝ օնու սէօյլէմէ-
յէ տիգգամ էթմէլի տէյիլ՞ մի իմ:
13 Վ՚է Հաղակ օնա տէտի. Վէ-
րէմ էյլէ՝ պէնիմ իլէ ղայրի մա-
Հալէ կէլ՝ քի օնլարը օրատան
կէօրէսին՝ օնլարըն եալընըզ պիր
ուՃմուհունու կէօրէսին՝ վէ Հէփիսինի
կէօրմէյէսին. վէ պէնիմ իչիւն օրա-
14 տան օնա լա՚նէթ օգու: Վ՚է օնու՝
Ո՞օփիմ Թարլասընա փասգանըն
թէփէսինէ կէօթիւրտիւ. վէ ՝Հէտի
մէզպահ եափըպ՝ Հէր մէզպահտա
պիրեր պուղա վէ պիրեր գօչ սուն-
15 տու: Վ՚է Հաղակա տէտի. Ո՞էն
պուրատա քէնտի պիւթիւն եանմա-
նըն եանընտա տուր. վէ պէն օրատա
16 Թապպ՚ըն գարշըսընա չըգայըմ: Վ՚է
Թապպ Հաղաամըն գարշըսընա չըգ-
տը՝ վէ ՝Հաղըննա սէօզ գօյուպ
տէտի. Հաղակա տէօնիւպ՝ պէօյ-
17 լէ սէօյլէյէսին: Վ՚է օ՝ օնա կէլ-
տիքտէ՝ իշթէ պիւթիւն Հանմա-
սընըն եանընտա տուրուր իտի՝ վէ
Ա՞ովաբրն պէյլերի պիլէսինճէ ի-
տի. իմտի Հաղակ օնա տէտի քի՝
18 Թապպ նէ՞ սէօյլէտի: Վ՚է քէնտի
մէսէլինի պաշլայըպ տէտի. ՚Վկալգ
եա՞ Հաղակ՝ վէ իշթի՝ էյ Ա՞նպ-
19 փօր օղլու՝ պէնի տինկլէ: ՞Ըլլահ՝
ատէմ տէյիլ քի՝ եալան սէօյլէ-
յէ՝ նէ տէ ատէմ օղլու՝ քի փիշ-
ման օլա. օ տէտի տէ՝ իճրա ԸՓթ-
մէյէճէք մի՝ եախօտ օ սէօյլէտի
տէ՝ եէրինէ կէթիրմէյէճէք մի:
20 Իշթէ խայր տուա՝ էմրէ ալտըմ՝
վէ օ՝ ՝խայր տուա՝ էտէր իքէն պէն
21 կէրի չէվիրէմ՞: ՚Յակոբտա Թագ-
սիրաթ կէօրմէտի՝ նէ տէ Իսրա-
յէլտէ սուչ կէօրտիւ. ՝Քէնտի-
նին Թապպ Ը՞ըլլահը՝ օնուն իլէ տիր՝
վէ օնտա փատիշահ ալգըդը վար:
22 Ը՞Օնլարը Ա՞ըսըրտան չըգարան՝
Ը՞ըլլահ տըր. ՞օնտա քէրկէտէն կի-
23 պի չէվիքլիք վար: ՝Ագգան Յա-
կոբա էփսուն օլմազ, վէ Իսրայէլէ
սիհր օլմազ. վագթի իլէ Յակոբ
վէ Իսրայէլ Հագգընտա՝ Ը՞ըլլահ
24 Նէլի՞ր էյլէտի տէնիլէ: Իշթէ
պիր գավմ քի ՞արսլան կիպի գալ-
գաճագ՝ վէ կէնճ արսլան կիպի
եիւճէլէնէճէք տիր. Հավ եէմէ-
յինճէ՝ վէ էօլտիւրիւլմիչիւէր գանը
իչմէյինճէ յէտէք եաթմայաճագ:
25 Վ՚է Հաղակ Հաղաամա տէտի.

Օնա հիչ լա՛նէթ տէ օգուտա, օնա
26 հիչ խայր տուա՝ տա օգուտա։ Վ֊է
Հաղաատ ձեվապ վէրիպ՝ Հաղա֊
կա տէտի. Պանա սէօյլէյիպ տէ֊
մէտիմ մի քի՝ ՚Պապպ պանա հէր
նէ տէր իսէ օնու էտէձէյիմ։
27 Վ֊է Հաղակ Հաղաատա տէտի.
՚Կէրէմ էյլէ՝ կէլ սէնի պիր ղայ֊
րի մահալէ կէօթիւրէյիմ. պէլքի
Ըլլահըն նագաբրնտա տօղրու կէօ֊
րիւնիւր քի՝ օրատան պէնիմ իչիւն
28 օնա լա՛նէթ օգույասրն։ Վ֊է Հա֊
ղակ Հաղաատը Ի֊սիմնա տօղրու
պագան Փոգովրուն թէփէսինէ
29 կէօթիւրտիւ։ Վ֊է Հաղաատ Հա֊
ղակա տէտի քի՝ ՚պանա պուրատա
եէտի մէզպահ եափ. հէմ պուրա֊
տա պանա եէտի պուղա վէ եէտի
30 գօչ Հազըրլա։ Իմտի Հաղակ Հա֊
ղաատրն տէտիյի կիպի էյլէ յիպ՝
հէր պիր մէզպահտա պիրէր պուղա
վէ պիրէր գօչ սունտու։

ՊԵՊ ԻԴ

Հաղաատրն՝ Իսրայէլին սատ՝առէթի հագգընա
փէյղամպերլիք էթտիսի։ 10 Հաղակրն օնու
էօվքէ իլէ կէրի կէօնտէրտիյի։ 15 Հաղաատրն՝
Յակոբուն նըլսրզը՝ վէ պա՛զը միլէթլէրին
հագգընա փէյղամպերլիք էթտիյի։

1 Վ֊է Հաղաատ՝ Իսրայէլէ խայր
՝տուա՝ օգուտագ Պապպրն նա֊
զարընտա խօշ օլտուղունու կէօր֊
տիւքտէ, ՚՚օպիր քէրրէլէր կիպի
սիհրլէր արատաղա կիթմէտի. Լա֊
քին եիւզիւնիւ չէօլէ տօղրութտու։
2 Վ֊է Հաղաատ կէօզլէրինի գալ֊
տրրըպ՝ Իսրայէլի՝ սրպիճլարընճա
՚գօնմուշ իքէն կէօրտիւքտէ, օ֊
նուն իւզէրինէ ՚Ըլլահրն Իուհու
3 կէլտի. Վ֊է ՚մէսէլինի պաշլայրպ
տէտի. Իէռվօ օղու Հաղաատրն
քէլատրը՝ վէ կէօզիւ աչըգ աւէմին
4 քէլատրը՝ Ըլլահրն սէօզլէրինի իչի֊
տէնին քէլատրը քի՝ ՚եաթմըշ իքէն
կէօզլէրի աչըգ օլուպ Ա՛իւմլէյէ
5 Փատիրին իչհամրնը կէօրտիւ։ Ի֊յ
Յակոբ սէնին չատրրլարրն՝ վէ եա՛
Իսրայէլ սէնին չէրկէլէրին նէ՛ կիւ֊
6 զէլ տիր. Ձայլար կիպի եայրլտրրլար֊
րըմագլար եանընտա օլան պաղչէլէր
կիպի՝ Ո՚պապրն տիքտիյի ՚ո՛ւտ
աղաճլարը կիպի՝ սուլարրն քէնա֊
րընտա էրզ աղաճլարը կիպի տիր։
7 Օնուն գօվալարրընտան սու տէօ֊
քիւլէ, վէ թօխումու ՚ըզօգ սուլար֊
տա օլա. Հէմ փատիշահրը ՚Ագագ֊
տան զիյատէ եիւճէլէնէ, վէ ՚փա֊
տիշահլըղը եիւքսէքլէնէ։ ՚Օնու
8 Ա՚րըրտան չըգարան Ըլլահ տրը.
օնտա քէրկէտէն կիպի չէվիքլիք
վար. ՚Օնա տիւշմէն օլան թա֊
յիֆէլէրի եէյիպ՝ ՚օնլարրն քէ֊
միքլէրինի գըրաճագ, հէմ ՚օգլա֊
9 րը իլէ սափլայաճագ։ ՚Կէնճ արս֊
լան կիպի չէօքտիւ եաթտը, վէ
արսլան կիպի օնու քիմ ուչանտը֊
րըը. ՚Սանա պէրէքէթ օգուչանլար
միւպարէք օլուրլար, վէ սէնի լա֊
նէթլէչէնլէր մէլո՛ւն օլուրլար։
10 Իմտի Հաղակրն Հաղաատա էօվ֊
քէսի թուխտուշուպ՝ ՚Էլէերինի չարփ֊
տը, հէմ Հաղակ Հաղաատա տէտի.
ՂՊէն սէնի՝ տիւշմէնլէրիմէ լա՛նէթ
օգուտմաղա չաղըրտրմ, վէ իչթէ
սէն շիմտի իւչ քէրրէ խայր տուա՝
11 օգուտուն։ Իմտի Հալա քէնտի
մահալինէ գաչ. ՚՚սանա չօգ իքրամ
էտէյիմ տէտիմ, ամմա Պապպ իչ֊
թէ սէնի իքրամտան մահրում էթ֊
12 տի։ Վ֊է Հաղաատ Հաղակա տէ֊
տի. Պանա կէօնտէրտիյին էլ չէ֊
լէրինէ տախի սէօյլէյիպ տէմմէտիմ
13 մի քի, ՚Հաղակ պանա էյէր էվլի֊
նին տօղուսու կիւմիւշ վէ ալթունն
վէրսէ տէ՝ Պապպրն էմրինտէն թէ֊
ճավուզ էտէմէմ, քի կէօնլիւմտէն
խայր եա չէրր նէմնէ էտէյիմ.
Պապպ նէ քի տէր իսէ, օնու սէօյ֊
14 լէյէձէյիմ։ Վ֊է հալա իչթէ պէն
գավմրմա կիտէրիմ. կէլ ՚պու
գավմրն սէնին գավմրնա ՚սօն
կիւնլէրտէ նէ էյլէյէձէյինի սանա
15 պիլտիրէյիմ։ ՚Ընտէն քէնտի մէ֊
սէլինի պաշլայրպ տէտի. Իէռվօ
օղու Հաղաատրն քէլատրը՝ վէ կէօ֊
16 զիւ աչըգ աւէմին քէլատր, Ըլլա֊
հրն սէօզլէրինի իչտէնին՝ վէ Փաա֊
՚լանրն ի՛չինի պիլէնին՝ եաթմըշ
իքէն կէօզլէրի աչըգ օլուպ Ա՛իւմ֊
լէյէ Փատիրին իչհամրնը կէօրէնին
17 քէլատր պո֊ պո֊ր. ՚՚Օնու կէօ֊
րէձէյիմ՝ ամմա շիմտի տէյիլ. օնու
սէյր էտէձէյիմ՝ ամմա եագրն֊
տա տէյիլ. ՚Յակոբտան ելըտրզ
զուհուր էտէձէք, վէ Իսրայէլտէն
՚՚հիւքիւմլեթ ա՛սասը գալձաճագ,
վէ Ո՚ովարրն իքի ուձունու վու֊

Digitized by Google

թաճագ , հեմ ձիւմլէ էհլի վէլվէ-
18լէյի հելաք էտէճէք տիր : Վէ
Ինդովմ զապթ օլունաճագ , պէլլի
Ըհիր տիւշմինլերիմտէն զապթ օ-
լունաճագ . ամմա Իսրայէլ գուվ-
19վեթ իլե հարաքեթ էտէճէք . Վէ
Հակոբատան զո՞հր էֆէն հիւքիւ-
մեթ սիւրեճէք , վէ չէհրտէն գա-
լանը հելաք էտէճէք տիր :
20 Ընտէն Ըմաղէկ պագտը , վէ
մեսելինի պաշլայըպ տէտի . Ը-
մաղէկ Ելթայիֆելէրին իլքի տիր ,
ամմա ասնունտա Պիլ քիւլլեյէ
հելաք օլաճագ :
21 Վէ Կինելիյէ պագտը , վէ մե-
սելինի պաշլայըպ տէտի . Սաքին
օլտուղուն եէր սարպ տըր , վէ
եուվաճը գայատա գուրմուշտուն .
22Սաքին Կինելի խարապաթ օլու-
նաճագ , թա Ըսուր սէնի էսիր է-
տէնէճէք :
23 Ընտէն մեսելինի պաշլայըպ տէ-
տի . Ը՞հ , Ըլլահըն պունլարը
իճրա էթմէսինտէ՝ քիմ սաղ գա-
24լըր՝ էմ Կիտիլէրին եալըսընտան
կէմիլեր կելէպ Ըսուրա ճէֆա՝ Ին-
բնրէ տախի ճէֆա էտէճէքլեր ,
վէ օ տա պիլքիւլլիյէ հելաք օ-
լաճագ տըր :
25 Ընտէն Իսրայէլ գալգրպ կիթ-
ա , վէ Քէնտի մահալինէ տէօն-
տիւ . վէ Խազակ տախի քէնտի
եօլունա կիթտի :

ՊԸՊ ԻՆ

Իսրայէլին Սատիմտէ զինա վէ փուֆֆերէոթե-
լէք էթմէյէ : 6 փենհէհէսին Օամբրիյէ վէ
Ռազէյէ եօլսիւրտիւիւ : 10 Պունուն ի-
չինէ՝ Ըլլահըն օնա էպէտի քեահինլէք ա՛տը
վէրմէյէ : 16 Մադիանլելարըն տիւշմէն սա-
յէմագ կէրճէք օլսունլար :

1Վէ Իսրայէլ Սատիմտէ սաքին
օլտու , վէ Գավմ Մովաբ
գըզլարը իլէ զինա էթմէյէ պաշլա-
2տը : Վէ Օնլար գավմը Քէնտի-
լէրին ալլահլարընըն գուրպանլա-
ըմնա տանվէթ էթտիլէր . վէ գավմ
եէյիպ Օնլարըն ալլահլարընա
3սէճտէ գըլտըլար : Վէ Իսրայէլ
Հահաղփեգովրա անագա էթտիլէր .
իմաի Ղրապպրն ղազապը Իսրայէլ
4իւլէրինէ թուռնուշտու : Վէ
Տապպ Մովսէսէ տէտի . Կգավ-
մրն ճիւմլէ պաշլարընը ալըպ՝ օն-

լարը Տապպա կիւնէշէ գարշը աս ,
վէ Տապպրն խըշմ ու ղազա-
5պը Իսրայէլտէն տէօնէ : Վէ
Մովսէս Իսրայէլին հաքիմլերինէ
տէտի . Էվր պիրինիզ քէնտի ա-
տէմլերինի՝ Հահաղփեգովրա ա-
լագա էտէնլերի Օէօլտիւրիւն :
6 Վէ իշլեէ Իսրայէլ օղուլլարըն-
տան պիրի կելիպ՝ քէնտի գարըն-
տաշլարընա Մովսէսին կէօզլէրի
էօնիւնտէ վէ Իսրայէլ օղուլլարը-
նըն ճիւմլէ ճէմաա՛թը կէօզլէրի
էօնիւնտէ պիր Մադիանլը գարը
կէթիրտի . Ընօնլար իսէ ճէմաա՛թ
7իտի : Վէ քեահինի Ըհարոն օղ-
լու Էլիազարըն օղուս Փենհէհէս
կէօրիւնճէ , ճէմաա՛թըն արասըն-
տան գալգրպ՝ էլինէ պիր մըզրագ
8ալտը . Վէ Իսրայէլլի ատէմին
արտընճա չատըրա կիրիպ իքիսի-
նի՝ Իսրայէլլի իլե գարըյը գար-
ընտան սափլատը . վէ Թաո՛ւն
Իսրայէլ օղուլլարընտան տէփ՝ օլ-
9տու : Վէ Թաո՛ւնտան էօլէնլէր՝
իլիրմի տէօրթ պին իտի :
10 Վէ Տապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
11տէտի . Քեահինի Ըհարոն օղլու Ե-
լիազարըն օղլու Փենհէհէս՝ պէնիմ
ղազապըմը Իսրայէլ օղուլլարը իւ-
զէրինտէն չէվիրտի . չիւն քի օն-
լարըն արասընտա Պէնիմ ղայրէ-
թիմի չէքտի , վէ պէն Ղայրէթիմ-
տէ՝ Իսրայէլ օղուլլարընը թէլէփ
12էթմէտիմ : Պունուն իչիւն տէ քի .
Իշլեթ պէն Օնա սէլամէթ ա՛տրմը
13վէրիրիմ . Վէ օնա՝ հէմ օնտան
սօնկրա Օնուն զուրիյէթինէ Էպէ-
տի քեահինլիք ա՛տը օլա . չիւն քի
Ըլլահընըն ղայրէթինի չէքտի , վէ
Իսրայէլ օղուլլարընտան էօթիւրիւ
14քէֆֆարէթ էյլէտի : Վէ Մադի-
անլը գարը իլէ վուրուլան Իսրա-
յէլլի քիմսէնին ատը՝ Զմաւունլու-
լարտան պիր պապա էվի պէյի Մա-
15լու օղուս Օամբրի իտի : Վէ վու-
րուլան Մադիանլը գարընըն ատը՝
Մադիանտա պապա էվի գապիլէ
պաշը օլան Ուրուն գըզը Կազ-
բի իտի :
16 Վէ Տապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
17տէտի . Ե՝Մադիանլըլարա ա՛տա-
վէթ էտին , վէ օնլարը վուրուն :
18Օ՝իրա օնլար՝ փեգովրուն մասլա-

ը Խա . 11 : Բ Օբ . ԺԷ . 17 :
ը Նհ . ԺԲ . 21 , 25 :
թ Նհ . ԼԲ . 27 : Բ Օբ . ԺԷ . 6 , 9 , 13 , 15 :
ի Յովհ . Բ . 17 :
լ Նհ . Ջ . 25 :
խ Աաղ . ՃՂ . 30 :
ծ Աաղ . ՃՂ . 30 :
կ Բ Օբ . Գ . 3 : Ա Պտ . Ժ . 8 :
հ Աաղ . ՃՂ . 30 :
ձ Գած . Բ Ելոբ . ԺԱ . 2 :
ղ Նհ . Ի . 5 : Բ Օբ . ԼԲ . 16 , 21 : Ֆ Յհ . ԺԷ . 22 : Աաղ . ՀԸ . 58 : Նզեկ . ԺՁ . 38 : Մատ . Ա . 18 : Է . 8 :
ճ Աաղ . Բ . 4 , 5 : Գ . 1 :
մ Գած . Ա Մովս . Ջ . 4 , ՃԱ :
յ Նհ . Ե . 15 :
ն Գտ . ԻԲ . 3 : Հռով . Ժ . 2 :
շ Նէր . Բ . 17 :
ո Գ . Լ . 8 : Ելս . ԺԷ . 21 :
չ Գ . Լ . 3 :

թ . Ի՛ . Ի՛ . 1452 :
ա Բ Թագ . Ը . 18 : Մաղ . Ի . 9 , 13 :
ե Նտ . ԽԵ . 10 :
է Նհ . ԺԷ . 8 : Բ Նհ . ԺԷ . 18 : Թագ . ԺԷ . 3 , 8 :
ը Նտ . ԺԷ . 19 :
թ Նտ . Յ . 4 : Գատ . Յ . 30 :
ժ Նտ . Յ . 21 , 25 .
ի Գ՛ . Գ . Լ . 8 :
լ Ա Մ . Ջ . 8 : Ելս . Բ . 1 : Մէր . Ջ . 5 : Բ Գ . Լ . 16 : Ա Պտ . Յ . 8 :
խ Ելս . ԻԲ . 17 : Մաղ . ՄՂ . 38 : Ովս . Բ . 10 :
ծ Նհ . ԼՁ . 15 , 16 : Ա Թես . Յ . 20 :
կ Նհ . Ե . 5 :
հ Մաղ . ՃՂ . 30 .
ձ Բ Օբ . Գ . 3 : Ելս . ԻԲ . 17 :

Digitized by Google

Հաթքընտա սիզէ թէրթիպ էթտիք-
լէրի Ղհիլէլէրի իլէ՝ վէ Թաո՛ւն
կիւնիւնտէ փեգովլուն մասլահա-
թը իլէ վուրուլան գըզ գարընտաշ-
լարը Ա՛ադիանլը պէյին գըզը Ռազ-
բինին մասլահաթը իլէ՝ սիզէ ա՛-
տավէթ էթտիլէր ։

ՊԱՊ Ի.Օ

Մովսէ սահրալարընտա ճիւմլէ Իսրայէլին ատ-
յըսը ալընտըղը ։ 52 Նէրին գուրա՝ իլէ Թագ-
սիմ օմագ կէրէք օլտուղը ։ 57 Ղէհիլէլէրին
ֆամիլեալարը վէ ապյըսը ։ 63 Անինատա ատ-
յըլան առէմլէրին ճիւմլէսինտէն եալընըզ
Ռաղէբ իլէ Ջեսունան սաղ գալտըղը ։

1 Ա է վագի՝ օլտու քի Թաո՛ւնտան
սօնկրա՝ Իապպ Ա՛ովսէսէ վէ
քեահին Ղհարոնուն օղլու Ղղհա-
2 զարա սէօյլէյիպ տէտի ։ Ա՛Իսրայէլ
օղուլլարը ճիւմլէ ճէմաա՛թընըն՝
Ե՛իյիմի եաշընտան եօգարը՝ պա-
պալարը էվլէրինճէ՝ Իսրայէլտէ
ճէնկէ հէփ չըգա պիլէնին եէքթիւ-
3 նիւնիւ ալըն ։ Ա է Ա՛ովսէս իլէ
քեահին Ղհարոնա էմր էյլէտիլի
4 տէտիլէր ։ Ե՛յիրմի եաշընտան եօ-
գարըսընը՝ Իապպըն Ե՛Ա՛ովսէսէ վէ
Ա՛ըսրը տիյարընտան չըգան Իսրա-
յէլ օղուլլարընա էմր էյլէտիլի
կիպի՝ ասյըն ։
5 Իսրայէլին իլէ տօղուշտու Ե՛Ռու-
բէն ։ Ռուբէնին օղուլլարը Ղհնովք
տան Ղհնովքլուլարըն գապիլէսի ,
փաղղուստան փաղղուսլուլարըն
6 գապիլէսի , Ղսրոնտան Ղսրոնլու-
լարըն գապիլէսի , Ղարմիտէն
Ղարմիլիլէրին գապիլէսի օլտու ։
7 Ռուբէնլիլէրին գապիլէլէրի պուն-
լար տըր ։ վէ օնլարըն եօգլանանլա-
րը՝ գըզգ իւչ պին եէտի եիւզ օթուզ
8 իտի ։ Ա է փաղղուստուն օղուլլարը՝
9 Ղղհնաբ իտի ։ Ա է Ղղհնաբըն օ-
ղուլլարը՝ Նամուէլ վէ Թեմթան
վէ Ե՛բիրոն իտի ։ Իապպա գարշը
պաշ գալտըըտըդլարընտա՝ Կորխուն
ճիւմհիւրիւնտէ Ա՛ովսէսէ գարշը վէ
Ղհարոնա գարշը պաշ գալտըբան
Ղճէմաա՛թըն մուխթարլարը Թա-
10 թան վէ Ե՛բիրոն պունլար տըր ։ քի
Եէբ աղղընը աչըպ՝ օնլարը Հէմ
Կորխու եուխթուս ։ օլ ճէմ՛իէթ
էօլտիւյիւ զէման՝ աթէչ իլի եիւզ
էլլի քիմսէյի թէկլէֆ էթտիյի զէ-
11 ման ։ վէ Ե՛իպրէթ օլտուլար ։ Ե՛մ-
մա Ե՛Կորխուն օղուլլարը էօլմէտի-
լէր ։
12 Ե՛մաւոն օղուլլարը գապիլէլէ-
րինճէ ։ Ե՛Նամուէլտէն Ե՛Նամուէլ-
լիլէրին գապիլէսի , Յամինտէն
Յամինլիլէրին գապիլէսի , Ե՛Յա-
քինտէն՝ Յաքինլիլէրին գապիլէսի ,
13 Ե՛Օզարատան՝ Օզարալըլարըն գա-
պիլէսի , Ա՛աւուղտան՝ Սաւուղլուլ-
14 լարըն գապիլէսի օլտու ։ Ե՛մա-
ւոնլուլարըն գապիլէլէրի պունլար
տըր ։ Հիյրմի իքի պին իքի եիւզ
իտի ։
15 Կադ օղուլլարը գապիլէլէրինճէ ։ Ե՛Ա-
փիոնտան՝ Ա՛ափիոնլուլարըն
գապիլէսի , Ընգիտէն՝ Ընգիլիլէրին
գապիլէսի , Ա՛ունիտէն՝ Ա՛ունիլիլէ-
16 րին գապիլէսի , Ե՛Զընիտէն՝ Զընի-
նիլիլէրին գապիլէսի , Ե՛յրիտէն՝ Ե՛յ-
17 րիլիլէրին գապիլէսի , Ե՛Ըրօդիտէն՝
Ըրօդիլիլէրին գապիլէսի , Ըրելի-
տէն Ըրելիլէրին գապիլէսի օլտու ։
18 Կադ օղուլլարընըն գապիլէլէրի
եօգլանմալարը իւզրէ պունլար տըր ։
գըրգ պին պէշ եիւզ իտի ։
19 Ե՛Յուդա օղուլլարը Ե՛յր վէ Օ-
նան իտի ։ ամմա Ե՛յր իլէ Օնան
Կանան տիյարընտա էօլտիլէր ։
20 Ե՛մտի Ե՛Յուդա օղուլլարը գապի-
լէլէրինճէ պո՛նլար տըր ։ Սելօմ-
տան՝ Սելօմլուլարըն գապիլէսի ,
փարէստէն՝ փարէսլիլէրին գապի-
լէսի , Օզարատան՝ Օզարալըլարըն
21 գապիլէսի օլտու ։ Ա է փարէսին
օղուլլարը պո՛նլար տըր ։ Ղսրոն-
տան՝ Ղսրոնլուլարըն գապիլէսի ,
Ե՛Նամուէլտան՝ Ե՛Նամուէլլուլարըն գա-
22 պիլէսի օլտու ։ Յուդա գապիլէ-
լէրի եօգլանմալարը իւզրէ պուն-
լար տըր ։ եէթմիշ Ղալթը պին պէշ
եիւզ իտի ։
23 ՂԻսաքար օղուլլարը գապիլէլէ-
րինճէ ։ Թովղատան՝ Թովղալըլա-
րըն գապիլէսի , փուատան՝ փուա-
24 լըլարըն գապիլէսի , Յասուբտան՝
Յասուբլուլարըն գապիլէսի , Սամ-
բօնտան՝ Սամբօնլուլարըն գապիլէ-
25 սի օլտու ։ Իսաքարըն գապիլէլէ-
րի եօգլանմալարը իւզրէ պունլար
տըր ։ ալթմըշ տէօրթ պին իւչ
եիւզ իտի ։
26 Ե՛Օզարուղըն օղուլլարը գապի-

Digitized by Google

լէլէբինճէ · Յարեգտէն՝ Յարեգ-
լիլէբին գապիլէսի , Ելօնտան՝ Ե-
լօնլուարըն գապիլէսի , Յաղէլ-
տէն՝ Յաղէլլիլէբին գապիլէսի օլ-
27տու : Ջաբուղնլուլարըն գապիլէ-
լէբի եօգլանմալարը իւզրէ պունլար
տըր · ալթմըշ պին պէշ եիւզ իտի :
28 Յովսէի օղուլլարը գապիլէլէ-
բինճէ՝ Մանասէ վէ Եփրեմ իտի :
29Մանասէ օղուլլարը · Մաքիր-
տէն՝ Մաքիրլիլէբին գապիլէսի
օլտու · վէ Մաքիր Գաղաադը տօ-
ղուրտու , վէ Գաղաադտան՝ Գա-
ղաադլալարըն գապիլէսի օլտու :
30Գաղաադըն օղուլլարը պունլար
տըր · Իէզերտէն՝ Իէզերլիլէբին
գապիլէսի , Վիղեգտէն՝ Վիղեգ-
31լիլէբին գապիլէսի , վէ Ըսրիել-
տէն՝ Ըսրիելլիլէբին գապիլէսի , վէ
Ուիքեմտէն՝ Ուիքեմլիլէբին գա-
32պիլէսի , վէ Եմիդատան՝ Եմի-
դալլալարըն գապիլէսի , վէ Ուփեր-
տէն՝ Ուփերլիլէբին գապիլէսի օլ-
33տու : Վէ Ուփեր օղուլ Նալպա-
ադըն օղուլլարը օլմատը , իլլա օ-
նուն գըզլարը օլտու · վէ Նալպաադ
դըզլարընըն ատլարը՝ Մաալա վէ
Նուա՝ Իգդա՝ Մեղքա վէ Թիրսա
34իտի : Մանասէ գապիլէլէբի պուն-
լար տըր · վէ եօգլանանլարը՝ էլլի
էքի պին եէտի եիւզ իտի :
35 Եփրեմ օղուլլարը գապիլէլէ-
բինճէ՝ պունլար տըր · Նուտաղա-
տան՝ Նուտաղալալարըն գապիլէսի ,
Թաքոտան՝ Թոքոլուլարըն գա-
պիլէսի , Թաանտան՝ Թաանլալա-
36րըն գապիլէսի օլտու : Վէ Նու-
տաղանըն օղուլլարը պունլար տըր ·
Իրաանտան՝ Իրանլալարըն գապիլէ-
37սի օլտու : Եփրեմ օղուլլարընըն
գապիլէլէբի եօգլանմալարը իւզրէ
պունլար տըր · օթուզ էքի պին
պէշ եիւզ քիչլի իտի : Յովսէփին
օղուլլարը գապիլէլէբինճէ պունլար
տըր :
38 Թէնիամին օղուլլարը գապիլէ-
լէբինճէ · Բաղատան՝ Բաղալալա-
րըն գապիլէսի , Ըսբելտէն՝ Ըսբել-
լիլէբին գապիլէսի , Ըքիրամտան՝
39 Ըքիրամլալարըն գապիլէսի , Նու-
փամտան՝ Նուփամլալարըն գապի-
լէսի , Ոփիմտէն՝ Ոփիմլիլէբին գա-
40պիլէսի օլտու : Վէ Բաղատըն օ-
ղուլլարը Ըրեդ վէ Նէեման օլուպ՝
Ըբէդլիլէբին գապիլէ-
սի , Նէեմանտան՝ Նէեմանլալարըն
41գապիլէսի օլտու : Թէնիամին օ-
ղուլլարը գապիլէլէբինճէ պունլար
տըր · վէ եօգլանանլարը՝ գըրգ պէշ
պին ալթը եիւզ իտի :
42 Դան օղուլլարը գապիլէլէբինճէ
պունլար տըր · Նուհամտան՝ Նու-
համլալարըն գապիլէսի օլտու ·
Դան գապիլէլէբի՝ գապիլէլէբինճէ
43պունլար տըր : Նուհամլալարըն
ճիւմլէ գապիլէլէբի եօգլանմալարը
իւզրէ՝ ալթմըշ տէօրթ պին տէօրթ
եիւզ իտի :
44 Ասեր օղուլլարը գապիլէլէ-
բինճէ՝ Յեմնատան՝ Յեմնալալարըն
գապիլէսի , Յեսուիտէն՝ Յեսու-
իլիլէբին գապիլէսի , Թարիատան՝
45Թարիալալարըն գապիլէսի , Թարիա
օղուլլարընտան պաքի՝ Քաբերտէն՝
Քաբերլիլէբին գապիլէսի , Մեղ-
քիէլտէն՝ Մեղքիէլլիլէբին գապի-
46լէսի օլտու : Վէ Ասեր գըզընըն ա-
47տը Սարա իտի : Ասեր օղուլլարընըն
գապիլէլէբի եօգլանմալարը իւզրէ
պունլար տըր · Էլլի իւչ պին տէօրթ
եիւզ իտի :
48 Ջէլֆեադամ օղուլլարը գա-
պիլէլէբինճէ · Յասիէլտէն՝ Յա-
սիէլլիլէբին գապիլէսի , Գունի-
տէն՝ Գունիլիլէբին գապիլէսի ,
49Յասերտէն՝ Յասերլիլէբին գապի-
լէսի , Իիլլեմտէն՝ Իիլլեմլիլէբին
50գապիլէսի օլտու : Ջէլֆեադամ
գապիլէլէբի՝ գապիլէլէբինճէ պուն-
լար տըր · վէ եօգլանանլարը՝ գըրգ
պէշ պին տէօրթ եիւզ իտի :
51 Իսրայէլ օղուլլարընըն եօգլա-
նանլարը պունլար տըր · ալթը եիւզ
պիր պին եէտի եիւզ օթուզ իտի :
52 Վէ Բապպ Ովսէսէ սէօյլէյիպ
53տէտի · Օլ տիյար՝ միւլք իչիւն
ատլար սայրսը իւզրէ պունլարա
54թագսիմ օլունա : Ալօգլուգ օ-
լանա միւլքիւնիւ չօգ վէրէսին , վէ
ազլըգ օլանա միւլքիւնիւ ազ վէ-
րէսին · քէնտի եօգլանանլարընա
կէօրէ հէր քէսէ միւլքիւ վէրիլէ :
55Լաքին եէր Գուրա՝ իլէ թագսիմ
օլունուպ՝ օնոա պապալարը սըպթ-
լարընըն ատլարընճա թէմլիք էտէ-
56լէր : Ջօգլուգ իլէ ազլըգ պէյ-
նինտէ՝ միւլքիւ գուրա՝ իլէ թագ-
սիմ օլունա :

ԹՎ. Ի՛. Ի՛. 1452։

57 Վ֊Է ՚ղ եւիվլիլէրին եօգլանանա֊
լարը գապիլէլէրինէ պուննլար պըր֊
Դերսոնտան Վերսոնլուլարըն գա֊
պիլէսի , կահաթտան կահաթլը֊
լարըն գապիլէսի , Վերարիտէն
Վերարիլիլէրին գապիլէսի օլտու ։
58 ղ եւիվլիլէրին գապիլէլէրի պուննլար
տըր ։ ղ ոթենիլիլէրին գապիլէսի՝
Վերսոնլուլարըն գապիլէսի՝ Վոո֊
ղիլիլէրին գապիլէսի՝ Վուսիլիլէրին
գապիլէսի՝ վէ Կորխլուլարըն գա֊
պիլէսի։ վէ կահաթ՝ Ըմրամը թէվ֊
59 լիտ էյլէտի ։ Վ֊Է Ըմրամըն գա֊
րըսընըն ատը՝ ՚ղ եւի գրզը Յոքա֊
բեզ իտի , քի օ՝ ղ եւիյէ Վըսըր֊
տա տօղմուշ իտի ։ վէ օ՝ Ըմրա֊
մա Ըհարոնու վէ Վովսէսի վէ օն֊
լարըն գրզ գարրնտաշը Վարիա֊
60 մը տօղուրտու ։ Վ֊Է ՚Ըհարոնա
Նադաբ վէ Ըբիուդ՝ Նղնազար վէ
61 Ինթամար տօղտու ։ Ըմմա ՚՚նա֊
դաբ իլէ Ըբիուդ՝ Րապպըն Հու֊
զուրունտա եատ աթէշ սունտուգ֊
62 լարըն էօլտիւլէր ։ ՚Իմտի օն֊
լարըն եօգլանանլարը՝ ճիւմլէսի
էրքէք օլարագ պիր պյլօգ չօճուգ֊
տան եօգարը՝ իյիրմի իւչ պին ի֊
տի ։ զիրա ՚օնլարա Իսրայէլ օղուլ֊
լարընն արասընտա միւլք վէրիլ֊
մէտիյի իչուն՝ ՚Իսրայէլ օղուլլա֊
րընըն արասընտա եօգլանմատըլար ։
63 ՚՚Վովաբ սահրալարընտա Երի֊
քով Յորդանանըն եանընտա՝ Իս֊
րայէլ օղուլլարընը եօգլայան Վով֊
սէսին վէ քեհհին Նղնազարըն
64 եօգլատըգլարը պուննլար տըր ։ Վ֊Է
՚պուննլարրն արասընտա՝ Վովսէս
իլէ քեհհին Ըհարոնուն Վինա չէօ֊
լեւնտէ եօգլատըգլարը Իսրայէլ
օղուլլարընըն եօգլանմըշլարընտան՝
65 հիչ պիր քիմսէ եօղ իտի ։ Ո՛հի֊
րա Րապպ օնլարըն հագգընտա՝
՚Նլպէթթէ չէօլտե էօլէճէքլէր
տէմիշ իտի ։ վէ օնլարտան՝ ՚՚Յե֊
փոնէ օղուս Քաղէբտէն վէ ՚նա֊
էե օղուս Նեսուտան ղալրի՝ հիչ
քիմսէ գալմատը ։

ՊԸՊ ԻԶ

Ալպաադըն գրզլարընըն միրաս թալապ
էթոխքլէրի ։ 6 Միրասըն չէրիա՛թը ։ 12
Մովսէսին վէֆաթը օնա խապէր վէրիլտի֊
յի ։ վէ օնուն՝ եէրինէ պրաշաճագ պիր ա֊
ոէմ իչուն տաւն էթոխյի ։ 18 Օնուն եէ֊
րինէ Յեսուտան Թա՛յին օլունտուգտու ։

1 Վ֊Է Յովսէփ օղուս Վանասէ գա֊
՚պիլէլէրինէն՝ Վանասէ օղուս
Վաքիր օղուս Գաղաադ օղուս Ո֊
փեր օղուս ՚՚Ալպաադըն գրզլարը
եագլաշորլար ։ վէ գրզլարընն ատլա֊
րը պուննլար տըր , Վաալա՝ ՚Նուա՝
վէ Նդգա վէ Վեղքա վէ Թերսա ։
2 Վ֊Է օնլար՝ Վովսէսին էօնհինտէ
վէ քեհհին Նղնազարըն էօնհինտէ
վէ պէյլերին վէ ճիւմլէ ճէմաա՛֊
Թրն էօնհինտէ՝ ճէմաա՛թ չատրը֊
նըն գափուսունտա տուրուպ տէ֊
3 տիլէր ։ Պապամըզ ՚՚չէօլտէ էօլ֊
տիւ , վէ Րապպա գարշը ճէմ՛
օլան ճիւմհիւրհիւն արասընտա՝
՚՚Կորխուն ճիւմհիւրհիւ իլէ տէյիլ
իտի , իլլա քէնտի կհունահընտա
էօլտիւ ։ վէ օղուլլարը եօղ ի֊
4 տի ։ ՚՚Կի՛չհուն պապամըզըն ատը՝
օղուս օլմատըղը իչհուն՝ գապիլէսի֊
նին արասընտան մահվ օլունա ։
պիզէ՝ պապամըզըն գարընտաշլարը
5 արասընտա ՚միւլք վէրին ։ Իմ֊
տի Վովսէս ՚՚օնլարըն տա՛վասընը
Րապպըն Հուզուրունա ա՛րզ էյլէ֊
6 տի ։ Վ֊Է Րապպ Վովսէսէ սէօյլէ֊
7 յիպ տէտի ։ Ալպաադըն գրզլա֊
րը տօղուս սէօյլէտիլէր ։ Ղէլպէթթ֊
թէ օնլարա՝ քէնտիլէրին պապասը֊
նընն գարընտաշլարը արասընտա մի֊
րաս միւլքիս վէրէսին , վէ պապա֊
լարընըն միւլքիւնիս օնլարա հինթի֊
8 գալ էտԼսին ։ Ղէմ Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընա սէօյլէյիպ տէյէսին ։
Պիր քիմսէ էօլիպ տէ՝ օնուն օղուս
եօղ իսէ , օնուն միւլքիւնիս գրզընա
9 հինթիգալ էտԼսինիզ ։ Նյէր օնուն
գրզը տա եօղ իսէ , օլ զէման օ֊
նուն միւլքիւնիս գարընտաշլարընա
10 վէրէսինիզ ։ Նյէր գարընտաշլա֊
րը տախի եօղ իսէ , օլտէմ օնուն
միւլքիւնիս պապասընըն գարըն֊
11 տաշլարընա վէրէսինիզ ։ Վ֊Է պա֊
պասընըն գարընտաշլարը օղմատը֊
ղը սուրէթտէ , օնուն միւլքիւնիս
գապիլէսինտէն էն եագըն խրսըմը
օլանա վէրէսինիզ , վէ օ օնա վա֊
րիս օլա ։ վէ պու՝ Րապպըն Վով֊
սէսէ էմր էյլէտիլի կիպի Իսրայէլ
օղուլլարընա ՚՚էրիա՛թ գանուհու
օլա ։
12 Ընտէն Րապպ Վովսէսէ սէօյ֊
լէյիպ տէտի ։ ՚՚Ըղու Ըբարիմ տա֊

Digitized by Google

ղընա չզգ, վէ Իսրայէլ օղուլլարը-
13 նա վէրէճէյիմ տիյարը կէօր: Վէ
օնու կէօրտիքտէն ասնկրա, սէն
տախի Ըգամընա զամմ օլունա-
սըն, գարընտաշըն Ըհարոն նիճէ
14 զամմ օլունտու իսէ: Ղիւն քի
Ֆպէնիմ էմրիմէ Վին չէօլիւնտէ՝
ճէմաա'թ նիզա՝ էթտիյի զէմանտէ
սուտա օնլարըն նազարընտա պէնի
ածիզլէմէքտէ մուխալիֆլէթ էթտի-
նիզ. Վին չէօլիւնտէ կադէստէքի
Ֆնէրիպա սույու պու տուր:
15 Վէ Ա՛ովսէս Իապպա սէօյլէյիպ
16 տէտի. Ն՛Ա՛իմլէ թէնին բուհլա-
րընըն Ըլլահը Իապպ՝ պու ճէմա-
ա'թըն իւզէրինէ պիր ատմ նասպ
17 էյլէյէ. Ի՛Ր-ի օնլարըն էօնլէ-
րինճէ չզգա, վէ էօնլէրինճէ կի-
րէ, հէմ օնլարը տիշարը չզգա-
րա, վէ օնլարը իչէրի կէթիրէ. թա
քի Իապպըն ճէմաա'թը Ֆչօպանը
օլմայան սիւրիւ կիպի օլմայա:
18 Վէ Իապպ Ա՛ովսէսէ տէտի.
Կէնտինէ՝ Ղաաբ օղլու Յեսու-
յու ալ, քի պու՝ Ֆ՛ուհ սահիպի
պիր քիմսէ տիր, վէ Հօնուն իւզէ-
19 րինէ էլինի գօ: Վէ օնու քեհանին
Լղիւազարըն էօնիւնէ վէ ճիւմլէ
ճէմաա'թըն էօնիւնէ տուրտուր, վէ
օնա Ֆօնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ
20 թէնպիհ էյլէ: Վէ Ւսէնին շա-
նընտան օնուն իւզէրինէ գօ, թա
քի Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ
ճէմաա'թը Ֆօնա իհթաա'թ էտէլէր:
21 Ի՛Վէ քեհանին Լղիւազարըն էօնիւնէ
տուրա, քի օնուն իչինէ Իապպըն
Հուզուրունտա Ֆ՝Ուրիմ Հիւքմիւն-
տէն սիւալ էյլէյէ. Ֆպունուն
սէօզիւ իլէ ջզգալար, վէ պունուն
սէօզիւ իլէ կիրէլէր, քէնտիսի տէ
ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլարը տա
պէրաապէրինճէ, հէմ ճիւմլէ ճէ-
22 մաա'թ: Իմտի Ա՛ովսէս Իապպըն
օնա էմր էթտիյի կիպի էյլէյիպ՝
Յեսույու ալտը, վէ օնու քեհանին
Լղիւազարըն էօնիւնէ վէ ճիւմլէ
ճէմաա'թըն էօնիւնէ տուրտուրտա:
23 Վէ էլլէրինի օնուն իւզէրինէ գօ-
յուպ՝ Օնա թէնպիհ էյլէտի,
Իապպըն Ա՛ովսէսին վասիթասը ի-
լէ տէտիյի կիպի:

ՊԱՊ ԻՐ

Ըլլահա սունուլմագ հէտիյէէրին՝ վագթլա-
րընտա սունուլմագ կէրէկ օլտուզու: 8 Տայիմ պիւթիւն եանմա: 9 Շաբաթըն 11 այ պաշընըն՝ 16 պասէքին՝ 26 վէ Թաւրճան-
աալարըն հէտիյէէրի:

1 Վ է Իապպ Ա՛ովսէսէ սէօյլէյիպ
2 Ֆտէտի. Իսրայէլ օղուլլարը-
նա թէնպիհ էտիպ՝ օնլարա տէյէ-
սին. Ֆէտիյէմի՝ պանա խօշ գօ-
գու օլան ալթէշ գուրպանլարըմ
իչիւն Ֆէքմէյիմի՝ պանա վագթըն-
ճա սունմադա տիգգաճ էտէսինիզ:
3 Ֆէմ օնլարա տէյէսին. ԸԻապպա
սունաճաղընըզ ալթէշ գուրպանը
պու տուր. Կիւնտէ իքի պիրէր
ըլլըգ ա՛յըպսըզ գուզու տայիմ
4 պիւթիւն եանմա իչիւն: Պիր գու-
զույու սապահլայըն էյլէյէսին, վէ
օպիր գուզույու ախշամ իւսթիւ
5 էյլէյէսին: Վէ պիր Ֆհին չէյրէ-
յի սիւզմէ եաղ իլէ եօղուրլմուշ
Ֆպիր էփա ի՛չրիւ սիմիտ ուննու՝
Էքմէք փէշքէշլի իչիւն էյլէյէ՛ն:
6 Պու՝ Ղինա տաղընտա ընըրնէ օ-
լունմուշ տայիմ պիւթիւն եանմա
օլուպ՝ Իապպա խօշ գօգու իչիւն
7 ալթէշ գուրպանը տը: Վէ օնուն
շէրպէթ փէշքէշի՝ հէր պիր գուզու
իչիւն պիր հին չէյրէյի օլ՛ա. Ա՛պա-
տէսէտե Իապպա խաստ շարապ՝
շէրպէթ փէշքէշլի տէօքտիւրէսին:
8 Վէ օպիր գուզույու ախշամ իւս-
թիւ էյլէյէսին. սապահ էքմէք
փէշքէշլի կիպի հէմ օնուն շէրպէթ
փէշքէշլի կիպի էյլէյէսին. Իապ-
պա խօշ գօգու իչիւն ալթէշ
գուրպանը տը:
9 Վէ շաբաթ կիւնիւնտէ իքի պի-
րէր ըլլըգ ա՛յըպսըզ գուզու՝ վէ
եաղ իլէ եօղուրլմուշ իքի ի՛չրը
սիմիտ ուննու էքմէք փէշքէշլի՝ հէմ
օնուն շէրպէթ փէշքէշլինի էյլէյէ-
10 սինէ: Պո՝ տայիմ պիւթիւն եան-
մատան վէ օնուն շէրպէթ փէշքէ-
շլինտէն մաւտա Ֆհէր շաբաթըն պիւ-
թիւն եանմասը օլա:
11 Վէ Ըայպաշըլարընըզտա Իապ-
պա պիւթիւն եանմա սունասընըզ.
իքի սըղըր եավրուսու պուղա վէ
պիր գօչ եէտի ա՛յըպսըզ պիրէր
12 ըրլլըգ գուզու. Վէ հէր պիր պու-
ղա իչիւն՝ եաղ իլէ եօղուրլմուշ
Ըիւչ ի՛չրը սիմիտ ուննու էքմէք
փէշքէշլի՝ հէմ հէր պիր գօչ իչիւն
եաղ իլէ եօղուրլմուշ իքի ի՛չրը

ա Վ Լ. է. 11։ Ի՝ա. 6, 8։ Մաղ. ա. 7, 12։
բ Նէ. իէ. 39։
գ Նէ. իէ. 40։
դ Նէ. ժէ. 36։ պ. ժե. 4։
ե Վ Լ. ի. 1։ Ղ Նէ. իէ. 42։ պա'գ Ա'մաս. ե. 25։
զ Նզկ. խգ. 4։
է պ. ժ. 10։ ա Ֆ'ոագ. ի. 5։ ա Պ'ն. իգ. 31։ բ Պ'ն. բ. 4։ Նզզ. է. 5։ Նեեմ. ժ. 33։ Նա. ա. 13, 14։ Նզկ. խե. 17։ Խգ. 6։ Ո'ո. բ. 11։ Ա'ող. բ. 16։ ը պ. ժե. 4–12։

ե պ. ի. 24, 28։ Ղա. 2։ ե Օր. ն. 6։
է պ. ի. 12, 24։ բ Օր. ա. 37։ Ղե. 51։ Ա'ող. ԽԷ. 33։
է Նէ. ժէ. 7։
Ղ պ. ժԷ. 32։ Նէզ. ժբ. 9։
ի ե Օր. Ղա. 3։ ա Ֆ'ոագ. ե. 20։ ժբ. 13։ բ Պ'ն. ա. 10։
ն է Ֆ'ոագ. ի. 17։ Օ'ոբ. ն. 3։ Մաա. Ե'. 36։ Ի'ոագ. պ. 24։
ձ Նէն. ի. 38։ Դաա. է. 10. ժա. 20։ ա Ֆ'ոագ. ժբ. 13, 19։
ղ ե Օր. Լ. 9։
ճ ե Օր. Ղա. 7։
Ղ պ'ա'ե պ. ժա. 17, 28։ ա Ֆ'ոագ. ն. 6, 9։ է Ֆ'ոագ. բ. 15։
ռ Ղ'ա. ա. 16, 17։
ս պ'ա'է Ղ'ա. ի. 14։ Դաա. ա. 1։ ի. 18։ 33։ 36։ ա Ֆ'ոագ. իէ. 9։ Ղ. 7։
վ Նէ. իբ. 30։
տ Ղ'ա. ի. 19։ ա Ֆ'ոագ. իէ. 10, 13, 15։
ր ե Օր. ի. 28։ Ղա. 7։

Digitized by Google

13 սիմիտ ունու էքմէք փէշքեշի · վէ հէր պիր գուզու իչիւն պիրէր ի՛ւշը եաղ իլէ եօղոուլմուշ սիմիտ ունու էքմէք փէշքեշի ատնաօրնըզ։ Քապպա պիւթիւն եանմա խօշ գօգու
14 իչիւն ալթէշ գուրպանը տըր։ Վէ օնլարըն շէրպէթ փէշքեշի՝ հէր պիր պուղա իչիւն եարըմ հին՝ վէ հէր պիր գօչ իչիւն հինին իւշ փայընտան պիր փայ՝ վէ հէր պիր գուզու իչիւն պիր հին չէյրէյի շաբաթ օլա · պու՝ եըլ այլարընըն հէր այպաշընընըն պիւթիւն եանմասը
15 տըր ։ Վէ տայիմ պիւթիւն եանմատան վէ օնուն շէրպէթ փէշքեշինուէն մա՛տա՝ կիւնահ գուրպանը իչիւն Քապպա *քէչիւէրտէն պիր էրքէճ սունուլա ։
16 Վէ *էվվէլքի այտա այրն օնտօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ Քապպա
17 պասնք տիր ։ *Էմ օլ այրն օնպէչինճի կիւնիւնտէ պայրամ տըր · եէտի կիւն խամուրսուզ եէնիլէ ։
18 *Էվվէլքի կիւնտէ ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլուպ՝ խրզմէթէ միւթա՛ւիզ հիչ
19 պիր իշ իչիէմէչէսինիզ ։ Վէ Քապպա պիւթիւն եանմա աթէչ գուրպանը՝ իքի սըղըր եավըուսու պուղա վէ պիր գօչ վէ եէտի պիրէր եըլըզգ ա՛յըպսըզ գուզու սունասընըզ · օնլար *սիզէ ա՛յըպսըզ օլա-
20 լար ։ Վէ օնլարըն էքմէք փէշքեշի՝ եաղ իլէ եօղոուլմուշ սիմիտ ունու օլա · հէր պիր պուղա իչիւն իւշ ի՛ւշը վէ հէր պիր գօչ իչիւն
21 իքի ի՛ւշը էյլէյէսինիզ ։ *Էետի գուզու իչիւն՝ հէր պիր գուզու ի-
22 չիւն պիրէր ի՛ւշը էյլէյէսին ։ *Էմ սիզտէն էօթիւրիւ քէֆքարէթ էթմէք իչիւն *պիր էրքէճ կիւնահ
23 գուրպանը ատնաօրնըզ ։ Պունլարը՝ տայիմ պիւթիւն եանմա օլան սապահ պիւթիւն եանմասընտան
24 մա՛տա էյլէյէսինիզ ։ *Էետի կիւն՝ հէր կիւնտէ պունլար կիպի՝ Քապպա խօշ գօգու իչիւն աթէչ գուրպանըն էքմէչինի էտէսինիզ · պո՝ տայիմ պիւթիւն եանմատան
25 վէ օնուն շէրպէթ փէշքեշինտէն մա՛տա սունուլա ։ Վէ *եէտինճի կիւնտէ՝ սիզէ ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլա · հիչ պիր խրզմէթէ միւթա՛ւիզ իշ իչիէմէչէսինիզ ։
26 Վէ *թուրքմանտալարըն կիւնիւն-
տէ՝ *պէնտէկոստէնիզտէ Քապպա եէնի էքմէք փէշքեշի սունտուղունուզ զէման՝ սիզէ ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլա · հիչ պիր խրզմէթէ միւթա՛ւիզ
27 թա՛ւիզգ իշ իչիէմէչէսինիզ ։ Վէ Քապպա պիւթիւն եանմա խօշ գօգու իչիւն *էքմէք սըղըր եավըուսու պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիրէր եըլըզգ
28 եէտի գուզու սունասընըզ ։ Վէ օնլարըն էքմէք փէշքեշի եաղ իլէ եօղոուլմուշ սիմիտ ունու՝ հէր պիր պուղա իչիւն իւշ ի՛ւշը՝ հէր պիր
29 գօչ իչիւն իքի ի՛ւշը՝ եէտի գուզու իչիւն՝ հէր պիր գուզու իչիւն պի-
30 րէր ի՛ւշը օլա ։ *Էմ սիզտէն էօթիւրիւ քէֆքարէթ էթմէք իչիւն քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ատնաօրնըզ
31 նըզ ։ Պունլարը՝ տայիմ պիւթիւն եանմատան վէ օնուն էքմէք փէշքեշինտէն մա՛տա՝ շէրպէթ փէշքեշիլէրի իլէ էյլէյէսինիզ · օնլար *սիզէ ա՛յըպսըզ օլալար ։

ՊԵՊ ԻԹ

Պօրուլար պայրամընըն՝ 7 ճանլարընա ճէֆնա վէրմէքլէրի կիւնիւն՝ 12 ՛վէ չատը պայրամընտա եէտի կիւն սունուլաճագ հէսէյէլէրի ։

1 Վէ եէտինճի այտա այրն իլքինտէ *սիզէ ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլա · խրզմէթէ միւթա՛ւիզ հիչ պիր իշ իչիէմէչէսինիզ · սիզէ՝ *պօրու սէ-
2 տասը կիւնիւ օլա ։ Վէ Քապպա խօշ գօգու իչիւն պիւթիւն եանմա սըղըր եավըուսու պիր պուղա՝ պիր գօչ վէ պիրէր եըլըզգ եէտի
3 ա՛յըպսըզ գուզու սունասընըզ ։ Վէ օնլարըն էքմէք փէշքեշի՝ եաղ իլէ եօղոուլմուշ սիմիտ ունու հէր պիր պուղա իչիւն իւշ ի՛ւշը՝ հէր պիր
4 գօչ իչիւն իքի ի՛ւշը ՝ վէ եէտի գուզու իչիւն՝ հէր պիր գուզու ի-
5 չիւն պիրէր ի՛ւշը օլա · *Էմ սիզտէն էօթիւրիւ քէֆքարէթ էթմէք իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահ գուրպանը ատնաօրնըզ ։
6 Պունլարը՝ *այպաշը պիւթիւն եանմասընտան վէ օնուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ *տայիմ պիւթիւն եանմատան վէ օնուն էքմէք փէշքեշինտէն մա՛տա *շէրպէթ փէշքեշիլէրինուէն մա՛տա՝ շէրպէթ իւզրէ՝ Քապպա խօշ գօգու իչիւն աթէչ գուրպանը ատնաօրնըզ ։

Digitized by Google

7 Վ֊է Էպու եէտինճի այրն օնուն-
տա՝ սիզե ա՛զիզ ճէմի՛յէթ օլա ։
վէ Ղաճանլարընըզա ճէֆթա էտէսի-
նիզ ։ Հիչ պիր իշ իշլէմէյէսինիզ ։
8 Վ֊է Ըապպա պիւթիւն եանմա խօշ
գօգու իչիւն սըղըր եավըուսսու պիր
պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ
եէտի գուզու սուննասընըզ ։ Ե՛օնլար
9 ոիզե ա՛յրպսըզ օլալար ։ Վ֊է օն-
լարըն էքմէք փէշքեշի՝ եաղ իլէ
եօղրուլմուշ սիմիտ ուշնու՝ Հէր պիր
պուղա իչիւն իւչ ի՛ւշը՝ Հէր պիր
10 գօչ իչիւն իքի ի՛ւշը ։ վէ եէտի
գուզու իչիւն՝ Հէր պիր գուզու ի-
11 չիւն պիրեր ի՛ւշը օլա ։ Ե՛մ քեչի-
լէրտէն պիր էրքէճ՝ կիւնահ գուր-
զանը ա՛ո֊նաօընըզ ։ քեֆթարէթ
Հկիւնահ գուրպանընտան՝ վէ տա-
յիմ պիւթիւն եանմատան՝ Հէմ օ-
նուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ օնլա-
րըն շէրպէթի փէշքեշինտէն մա՛տա ։
12 Վ֊է Ըեէտինճի այրն օնպէշինճի
կիւնիւնտէ՝ սիզե ա՛զիզ ճէմի՛յէթ
օլա ։ խըղմէթէ միւթա՛ւլիգ Հիչ
պիր իշ իշլէմէյէսինիզ ։ վէ Ըապ-
պա եէտի կիւն պայրամ էտէսի-
13 նիզ ։ Վ֊է Ըապպա պիւթիւն
եանմա՝ խօշ գօգու իչիւն ալթէշ
գուրպանը՝ օն իւչ սըղըր եավըու-
սու պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր
եըլլըգ օնտէօրթ գուզու սուննասը-
14 նըզ ։ ա՛յրպսըզ օլալար ։ Վ֊է օն-
լարըն էքմէք փէշքեշի՝ եաղ իլէ
եօղրուլմուշ սիմիտ ուշնու՝ օն իւչ
պուղալար իչիւն Հէր պիր պուղա
իչիւն իւչ ի՛ւշը՝ իքի գօչլար իչիւն
15 Հէր պիր գօչ իչիւն իքի ի՛ւշը ։ վէ
օնտէօրթ գուզուլար իչիւն՝ Հէր
պիր գուզու իչիւն պիրեր ի՛ւշը օ-
16 լա ։ Ե՛մ քեչիլէրտէն պիր էրքէճ՝
կիւնահ գուրպանը ա՛ո֊նաօընըզ ։
տայիմ պիւթիւն եանմատան վէ օ-
նուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ շէր-
պէթի փէշքեշինտէն մա՛տա ։
17 Վ֊է իքինճի կիւնտէ օնիքի սը-
ղըր եավըուսսու պուղա՝ իքի գօչ՝
վէ պիրեր եըլլըգ օնտէօրթ ա՛յրպ-
18 սըզ գուզու՝ վէ օնլարըն էքմէք
փէշքեշի վէ շէրպէթի փէշքէշլէրի՝
պուղալար իչիւն՝ գօչլար իչիւն՝ վէ
գուզուլար իչիւն՝ սայըլարընա կէօ-
19 րէ Ըշուրութլարը իւզրէ օլա ։ Ե՛մ
քեչիլէրտէն պիր էրքէճ՝ կիւնահ
գուրպանը ա՛ո֊նաօընըզ ՝ տայիմ
պիւթիւն եանմատան՝ վէ օնուն
էքմէք փէշքեշինտէն վէ շէրպէթի
փէշքեշէրինտէն մա՛տա ։
20 Վ֊է իւչիւնճիւ կիւնտէ օնպիր
պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ
21 օնտէօրթ ա՛յրպսըզ գուզու ՝ վէ
օնլարըն էքմէք փէշքեշի վէ շէր-
պէթի փէշքէշլէրի՝ պուղալար՝ գօչ-
լար՝ վէ գուզուլար իչիւն՝ սայըլա-
րընա կէօրէ Ըշուրութլարը իւզրէ
22 օլա ։ Ե՛մ քեչիլէրտէն պիր էր-
քէճ՝ կիւնահ գուրպանը ա՛ո֊նաօ-
ընըզ ՝ տայիմ պիւթիւն եանմա-
տան՝ վէ օնուն էքմէք փէշքեշին-
տէն վէ շէրպէթի փէշքեշինտէն մա՛-
տա ։
23 Վ֊է տէօրտիւնճիւ կիւնտէ օն
պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ
24 օնտէօրթ ա՛յրպսըզ գուզու՝ վէ օն-
լարըն էքմէք փէշքեշի՝ վէ շէր-
պէթի փէշքէշլէրի՝ պուղալար՝ գօչ-
լար՝ վէ գուզուլար իչիւն՝ սայըլա-
րընա կէօրէ շուրութլարը իւզրէ օ-
25 լա ։ Ե՛մ քեչիլէրտէն պիր էրքէճ՝
կիւնահ գուրպանը ա՛ո֊նաօընըզ ՝
տայիմ պիւթիւն եանմատան՝ վէ
օնուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ շէր-
պէթի փէշքեշինտէն մա՛տա ։
26 Վ֊է պէշինճի կիւնտէ տօգուզ
պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ
27 օնտէօրթ ա՛յրպսըզ գուզու՝ վէ
օնլարըն էքմէք փէշքեշի վէ շէր-
պէթի փէշքէշլէրի՝ պուղալար իչիւն՝
գօչլար իչիւն՝ վէ գուզուլար իչիւն՝
սայըլարընա կէօրէ շուրութլարը
28 իւզրէ օլա ։ Ե՛մ պիր էրքէճ՝ կիւ-
նահ գուրպանը ա՛ո֊նաօընըզ տայիմ
պիւթիւն եանմատան՝ վէ օնուն
էքմէք փէշքեշինտէն վէ շէրպէթի
փէշքեշինտէն մա՛տա ։
29 Վ֊է ալթընճը կիւնտէ սէքիզ
պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ
30 օնտէօրթ ա՛յրպսըզ գուզու՝ վէ
օնլարըն էքմէք փէշքեշի վէ շէր-
պէթի փէշքէշլէրի՝ պուղալար իչիւն՝
գօչլար իչիւն՝ վէ գուզուլար իչիւն՝
սայըլարընա կէօրէ շուրութլարը
31 իւզրէ օլա ։ Ե՛մ պիր էրքէճ՝ կիւ-
նահ գուրպանը ա՛ո֊նաօընըզ ՝ տա-
յիմ պիւթիւն եանմատան՝ վէ օ-
նուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ շէր-
պէթի փէշքեշինտէն մա՛տա ։
32 Վ֊է եէտինճի կիւնտէ եէտի
պուղա՝ իքի գօչ՝ վէ պիրեր եըլլըգ

Digitized by Google

33 օնտէօրթ ա՛յրպսրզ գուզու՝ վէ
օնլարըն էքմէք փէշքեշի վէ շէր-
պէթ փէշքեշլէրի՝ պուղալար ի-
չիւն՝ գօչլար իչիւն՝ վէ գուզուլար
իչիւն՝ սայըլարընա կէօրէ շուրութ-
34 լարը իւզրէ օլա • Էէմ պիր էր-
քէճ՝ կիւնահ գուրպանը ա՛ռնաօը-
նը՝ տայիմ պիւթիւն եանմատան՝
վէ օնուն էքմէք փէշքեշինտէն վէ
շէրպէթ փէշքեշինտէն մա՛տա ։
35 Ակքիզնճի կիւնտէ՝ սիզէ Էպէօ-
հիւք պայրամ օլա • խըզմէթէ միւ-
թա՛լիգ հիչ պիր իշ իշլէմէյէսի-
36 նիզ ։ Վէ Ըապպա պիւթիւն եան-
մա խօշ գօգու իչիւն ամէն գուր-
պանը՝ պիր պուղա՝ պիր գօչ՝ վէ
պիրէր ելլէգ եէտի ա՛յրպսրզ գու-
37 զու սունասրնըզ ։ Վէ օնլարըն
էքմէք փէշքեշի վէ շէրպէթ փէշ-
քեշլէրի՝ պուղա իչիւն՝ գօչ իչիւն՝
վէ գուզուլար իչիւն՝ սայըլարընա
կէօրէ շուրութլարը իւզրէ օլա •
38 Էէմ պիր էրքէճ՝ կիւնահ գուր-
պանը ա՛ռնաօընէզ՝ տայիմ պիւ-
թիւն եանմատան՝ վէ օնուն էքմէք
փէշքեշինտէն վէ շէրպէթ փէշքե-
շինտէն մա՛տա ։
39 Ձհա՛յին օլունմուշ պայրամլա-
րընըզտա՝ Ըատագլարընըզտան վէ
իրատէթ փէշքեշլէրինիզտէն մա՛տա՝
պիւթիւն եանմալարընըզ վէ էքմէք
փէշքեշլէրինիզ վէ շէրպէթ փէշքե-
շլէրինիզ վէ սէլամէթ գուրպան-
լարընըզ իչիւն՝ Ըապպա պուն-
լարը սունասրնըզ ։
40 Իմոի Ա՛ովսէս Իսրայէլ օղուլ-
լարընա՝ Ըապպան Ա՛ովսէսէ ճիւմլէ
էմր էթտիյինի սէօյլէտի ։

ԳԼՈՒԽ Ա

Ընտագլարըն պօզուլմամագ կէրէք օլմուգտա ։ 3 Իզգլարըն 6 եվլէնմիշ գարընըն՝ 9 տուլումն՝ վէ գօճասընտան պօշանմըշլըն ատագլարը ։

1 Վէ Ա՛ովսէս Իսրայէլ օղուլլարը-
նէն ա՛սըլթլարը պաշլարընա
սէօյլէյիպ տէտի • Ըապպան էմր
2 էյլէտիյի ֆէրմանն պուս տուր • Բայր
քիմսէ՝ Ըապպա ատագ ատար իսէ ,
եախօտ պիր վէճհ իլէ Էեէմին էտէր
տէ՝ ճանընա պիր պաղ պաղլար ի-
սէ , Բսէօզիւնտէն տէօնմէյէ • Հաղ-
զընտան ճիւմլէ չզգանա կէօրէ էյ-
լէյէ ։
3 Վէ պիր գարը Ըապպա պիր ա-
տագ ատար իսէ , վէ էրկէնլեյինտէ՝
պապասընէն էվինտէ ճանընա պիր
4 պաղ պաղլար իսէ , վէ պապասը օնուն
ատաղընը վէ ճանընա պաղլատրզը
պաղընը իշինիր տէ՝ պապասը օնա
թրնմազ իսէ , օլտէմ օնուն ճիւմ-
լէ ատագլարը սապիթ օլուր , Էէմ
ճանընա Էէր պաղլատրզը պաղ սա-
5 պիթ օլուր ։ Ըմմա էյէր պապասը
իշինիրինէ կիւնտէ օնա մանի՛ օլուր
իսէ , օնուն ճիւմլէ ատագլարը վէ
ճանընա պաղլատրզը պաղը սապիթ
օլմազլար • վէ Ըապպ օնա ա՛ֆվ
էյլէյէ , զիրա պապասը օնա մանի՛
օլտու ։
6 Վէ էյէր պիր վէճհ իլէ ատագ-
լարը իւզէրինտէ իքէն գօճայա վա-
րըր իսէ , եախօտ տուտագլարընը-
տան ճանընը պաղլայան պիր սէօզ
7 Էզգար իսէ , վէ գօճասը իշինիր տէ՝
իշինիրինէ կիւնտէ օնա թրնմազ
իսէ , օլտէմ օնուն ատագլարը սա-
պիթ օլուր , Էէմ ճանընա պաղ-
8 լատրզը պաղը սապիթ օլուր ։ Ըմ-
մա էյէր գօճասը Էշինիրինէ կիւն-
տէ՝ օնա մանի՛ օլուր իսէ , օլտէմ
օ՛ օնուն քէնտի իւզէրինտէ օլան
ատաղընը՝ վէ քէնտի ճանընը պաղ-
լայան օլ տուտագլարընտան չզ-
գարտրզընը իպթալ էտէր • վէ
Ըապպ օնա ա՛ֆվ էտէր ։
9 Վէ տուլուն Էէմ պօշանմըշ գա-
րընըն ատաղը՝ ճանընա Էէր պաղ-
լատրզը՝ քէնտի իւզէրինէ սապիթ
10 օլուր ։ Վէ էյէր օ՛ գօճասընըն
էվինտէ ատատը իսէ , եախօտ Էէ-
մին իլէ ճանընա պիր պաղ պաղլա-
11 տը իսէ , վէ գօճասը իշինիպ օնա
թրնմամազ իլէ՝ օնա մանի՛ օլմատը
իսէ , օլտէմ ճիւմլէ ատագլարը
սապիթ օլուր , վէ ճանընա Էէր
պաղլատրզը պաղ սապիթ օլուր ։
12 Ըմմա գօճասը իշինիրինէ կիւնտէ՝
օնլարը պիր վէճհ իլէ իպթալ էթ-
տի իսէ , ատամագ վէ քէնտինի
պաղլամագ իչիւն տուտագլարընտան
Էէր նէ չզգտը իսէ սապիթ օլմազ •
գօճասը օնլարը իպթալ էթմիշ
տիր , վէ Ըապպ օնա ա՛ֆվ էտէր ։
13 Էէր ատաղը՝ վէ ճանընա ճէֆա
էթմէք իչիւն Էէր պաղլատրզը Էէ-
մինի գօճասը սապիթ էտէ , վէ գօ-
14 ճասը իպթալ էտէ ։ Վէ էյէր

թ • Ի • Լ • 1452 ։

ի Վ Ա • ի֊ 36 ։

թ Վ Ա • ի֊ 38 ։

ա Ղ • ա • Ա • 16 ։ է • 2 ։ բ Վ Ա • ի֊ 2 ։ է Օր • ի֊ 21 ։ Դատ • ժա • 30, 35 ։ Յոզ • Ե • 4 ։ գ Վ Ա • Ե • 4 ։ Ա՛ատ • ժ֊ 9 ։ Կոր • ի֊ 14 ։ ը Ա՛ղ • ՅԵ • 20 ։ թ Հնր • ի֊ 27 ։ Ա՛ղ • ի֊ • 25 ։ Ե • 14 ։ կզ • 13 , 14 ։ ՃՄՁ • 14 , 18 ։ Նաա • ա • 15 ։

ղ Ծ Ն • է • 16 ։

Digitized by Google

գօճասը կիւնտէն կիւնէ օնա հիչ թընմազ իսէ, օլտէմ օնուն ճիւմլէ ատտագլարընը եախօտ իւզերինտէ օ-
լան հէվի պաղլարընը սապիթ էտէր. իչլիթտիյի կիւնտէ օնա թընմատը-
ղը իչիւն՝ օնլարը սապիթ էթմիշ
15 օլուր: Ըմմա էյէր օնլարը՝ իչլիթ-տիյինտէն սօնկրա պիր վէճմ իլէ իպթալ էտէր իսէ, օլտէմ կիւ-նահրնը չէքէ:
16 Պօճա իլէ օնուն գարըսը պէյ-նինտէ՝ վէ պապա իլէ էրկէնլիյին-տէ պապասընըն էվինտէ օլան գը-ղընն պէյնինտէ Բապպոն Մովսէս էմր էյլէտիյի գանունլար պունլար տըր:

ՊԵՊ Ա

Մադիանլըլարըն պօղուլմասը, վէ Խաղաա-մընն գաթլ օլունմասը: 13 Մովսէսին՝ ա՛սքէր զապիթլէրինէ գարըլարը էօլտիւրմէտիքլէրի քիչուն տարըլմըշը: 19 Ը՛սքէրլէրին՝ էսիրլէ-էք իւէ պէրազէր նիմէ փաքէլնմէք կէրէք օլ-մազլարը: 25 Նաղմանընն Թագսիմի նիմէ օլմալը օլտուղու: 48 Բապպոն խաղինէսինէ վէրիլէճէք իրատէր հէտիյէսի:

1 Վ է Բապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
2 տէտի քի՝ Մադիանլըլարտան Իսրայէլ օղուլլարընըն ինթիգամընը
3 ալ. Եանտէն գալմընա զամմ օղու-նասըն: Իմտի Մովսէս գալմա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Սիզտէն ճէնք իչիւն ատէմլէր սիլահլանսընլար, քի Մադիանըն իւզերինէ վարըպ՝ Մադիանտան Բապպոն ինթիգա-
4 մընը ալալար: Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան՝ հէր սըպթտան պինէր ոպխ ճէնկէ կէօնտէրէսի-
5 նիզ: Իմտի Իսրայէլին պինէրինտէն՝ հէր սըպթտան պինէր ոպխ վէրիլիպ՝ ճէնք իչիւն սիլահը օն
6 իքի սին ոպխ օլտուլար: Վ է Մովսէս օնլարը՝ հէր սըպթտան պինէր ոպխ օլարագ՝ ճէնկէ կէօն-տէրտի: Հէմ պէրապէրլէրինճէ
7 ոխերթէ: Վ է Բապպոն Մովսէս էմր էյլէտիյի կիպի Մադիանլըլա-
8 րա գարշը ճէնք էտիպ՝ ճիւմլէ էր-քէյի էէօտիւրտիւլէր: Վ է էօլ-տիւրիւմիւշլէր իւէ Մադիան փա-տիշահլարընը պօ՝ ղէվիյի վէ Իո-կոմու վէ Աուրու վէ Աւրու վէ Աօբէ-
9 նի՝ Մադիանըն պէշ փատիշահլա-րընը էօլտիւրտիւլէր. էրէմօվը օղլու Հաղաամը տախի գըլըճ իլէ էօլ-տիւրտիւլէր: Վ է Իսրայէլ օղուլ-լարը Մադիանլըլարըն գարըլարընը վէ չօճուգլարընը էսիր էթտիւլէր. վէ օնլարըն ճիւմլէ տավարլարընը վէ ճիւմլէ սիւրիւլէրինի հէմ ճիւմ-լէ էշեալարընը եաղմա էթտիւլէր:
10 Հէմ սաքին օլտուգլարը ճիւմլէ շէհրլէրինի վէ ճիւմլէ օպալարընը
11 աթէշէ եագտըլար: Վ է ատէմ օլ-սուն տավար օլսուն՝ ըճիւմլէ եաղ-մայը հէմ ճիւմլէ տօյումլուղուս
12 ալտըլար: Վ է էսիրլէրի վէ տօյում-լուղու վէ եաղմայը Մովսէսե վէ քեհհին Էղլեազարա վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն ճէմաաթընա Էրիքով Յորգանանըն եանընտաքի Մովաբըն սահրալարընտա օլան օրտուլար կէ-
13 թիրտիլէր: Վ է Մովսէս հէմ քեհհին Էղ-լեազար վէ ճէմաաթըն ճիւմլէ պէյլէրի օրտուտան տիշարը օնլարը
14 գարշըլամաղա չըգտըլար: Վ է Մովսէս ճէնք սէֆէրինտէն կէլէն անաքէրին՝ զապիթլէրինէ՝ պին պաշը-
15 լարա վէ նիւզ պաշըլարա տարըլ-տը. Վ է Մովսէս օնլարա տէտի քի՝ Ըճիւմլէ գարըլարը սաղ մը գօտու-
16 նուզ: Էղլեազարըն սէօզիւ իլէ էօնլար Իսրայէլ օղուլլարընա փեգովը մատտէսինտէ Բապպա ա՛-սըլըգ սէպէպի օլտուլար, վէ Բապ-պոն ճէմաաթընտա Էօլ թառա՛ւն օլ-
17 տու: Իմտի հալա էչօճուգլարտան հէր էրքէյի էօլտիւրիւն. հէմ էր-քէք իլէ եաթըպ՝ էր պիլմիշ հէր
18 գարըյը էօլտիւրիւն: Վ է գարը-լարտան էրքէք իլէ եաթմամըշ ճիւմլէ գըզլարը քէնտինիզէ սաղ
19 գօյուն: Վ է Էսիզ եէտի կիւն օր-տուտան տիշարը գալըն. պիր քիմ-սէյի հէր էօլտիւրէն վէ Էօլտիւ-րիւլմիւշէ հէր տօգանան՝ հէմ քէնտինիզ հէմ էսիրլէրինիզ իւ-չիւնճիւ կիւնտէ վէ եէտինճի կիւն-
20 տէ փաքլէնէսինիզ: Վ է հէր էս-վապը վէ հէր տէրիտէն գապը՝ վէ քէչի գըզընտան եափըլմըշ հէր շէ-յի հէմ հէր աղաչ գապընը փաք-լէյէսինիզ:
21 Վ է քեհհին Էղլեազար՝ ճէնկէ վարմըշ ճէնքճիւլէրէ տէտի. Բապ-

պըն Ա՛ովսէսե էմր էյլէտիյի շէ-
բիա՛թըն գանուշնու՝ պու տուր ։
22 Ւ՛ալընըզ ալթուշնու՝ վէ կիւմիւշիւ՝
պագըրը՝ տէ՛միրի՝ գալայը՝ վէ գուր-
23 շունու՝ ալթէչէ հէր կիրե պիլէն
չէյի՝ ալթէչտէն կէչիրէսինիզ , վէ
փաք օլա , անճագ ՚փաքլէմէ սու-
յու իլէ փաքլէնէ ։ վէ ալթէչտէն
հէր կէչէ պիլմէյէն չէյի՝ սուտան
24 կէչիրէսինիզ ։ Վ՚է ՚նեֆտինճի կիւն-
տէ էսվապլարընըզը եայգայասը-
նըզ , վէ փաք օլասընըզ ։ անտէն
սօնկրա օրտուլյա կիրէսինիզ ։
25 Վ՚է Ւ՛ապպ Ա՛ովսէսե սէօյլէյիպ
26 տէտի ։ Այն քեահին Ւ՛ղիազար
վէ Ճէմաա՛թըն պաշ պապալարը
իլէ էսիրլիքտէն ալընան եաղմանըն՝
ատէմ օլսուն Հայվան օլսուն՝ եէ-
27 քիւնիւնիւ ալ ։ Վ՚է Ւ՛եաղմայը՝
ճէնկէ չզգմըշ ճէնքճիլէր իլէ ճիւմ-
լէ Ճէմաա՛թըն արասընտա եարը
28 եարըյա պէօլէսին ։ Վ՚է ճէնկէ
չզգմըշ ճէնքճի՛լէրտէն՝ կէրէք ա-
տէմտէն կէրէք սըղըրլարտան վէ
էշէքլէրտէն վէ սիւրիւլէրտէն՝
29 Ւ՛ապպա վէրկի իչիւն ՚պէշ եիւզտէ
պիրէր ճան ալասընը ։ Ո՛նու օնլարընը
եարը հէռէսինտէն ալասըն , վէ օ-
նու՝ Ւ՛ապպա գալտրըմա փէշքեշի
իչիւն քեահին Ւ՛ղիազարա վէրէ-
30 սին ։ Վ՚է Ւսրայէլ օղուլլարընըն
եարը հէռէսինտէն ատէմտէն՝ սը-
ղըրլարտան՝ էշէքլէրտէն՝ վէ սիւ-
րիւլէրտէն՝ հէր հայվանտան ՚էլ-
լիտէ պիրէր փայ ալասըն ։ վէ օն-
լարը ՚Ւ՛ապպէն չատրըընըն պէքչի-
լիյինի պէքլէյէն Ղ եւիւլէրէ վէ-
31 րէսին ։ Վ՚է Ա՛ովսէս իլէ քեահին
Ւ՛ղիազար՝ Ւ՛ապպըն Ա՛ովսէսէ էմր
էյլէտիյի կիպի էյլէտիլեր ։
32 Վ՚է օրտու ա՛աքերինին եաղմա-
լատըղը եաղմատան գալան տօ-
յումլուգ՝ ալթը եիւզ եէթմիշ
33 պէշ պին գօյուն իտի , վէ եէթմիշ
34 իքի պին սըղըր , վէ ալթմըշ պիր
35 պին էշէք , վէ ատէմ նուփուսու՝
էրքէք եաթաղը պիլմէմիշ գարը-
լարըն ճիւմլէսի՝ օթուզ իքի պին
ճան իտի ։
36 Վ՚է ճէնկէ չզգանլարըն հիսսէսի
օլսուն եարըմ փայ՝ իչէ եիւզ օթուզ
եէտի պին պէշ եիւզ ա՛տէտ գօ-
37 յուն իտի ։ Վ՚է գօյունլարտան
Ւ՛ապպ իչիւն օլան վէրկի՝ ալթը
38 եիւզ եէթմիշ պէշ իտի ։ Վ՚է սը-
ղըրլար օթուզ ալթը պին օլուպ՝
Ւ՛ապպ իչիւն օլան վէրկի եէթմիշ
39 իքի ՚սըղըր իտի ։ Վ՚է էշէքլէր օ-
թուզ պին պէշ եիւզ օլուպ՝ Ւ՛ապպ
իչիւն օլան վէրկի ալթմըշ պիր Ւ-
40 ՚Ն+ իտի ։ Վ՚է ատէմ նուփուսու
օն ալթը պին օլուպ՝ Ւ՛ապպ իչիւն
օլան վէրկի օթուզ իքի ճան իտի ։
41 Ւ՛մտի Ա՛ովսէս Ւ՛ապպըն գալտրը-
մա փէշքեշինին վէրկիսինի՝ Ւ՛ապ-
պըն Ա՛ովսէսե էմր էյլէտիյինէ
կէօրէ քեահին Ւ՛ղիազարա վէրտի ։
42 Վ՚է Ա՛ովսէս ճէնքլէշէն քիմսե-
լէրտէն պէօլտիւիւ Ւսրայէլ օղուլ-
րընըն եարը Հէռէսինտէն պէ՛ ալ-
43 պը ։ Վ՚է ճէմաա՛թըն եարը Հէռէ-
սի՛ իչ եիւզ օթուզ եէտի պին
44 պէշ եիւզ գօյուն իտի , վէ օթուզ
45 ալթը պին սըղըր , վէ օթուզ պին
46 պէշ եիւզ էշէք , վէ օն ալթը պին
47 նուֆուս ատէմ իտի ։ Վ՚է Ա՛ով-
սէս Ւ՛սրայէլ օղուլլարընըն եարը
Հէռէսինտէն՝ կէրէք ատէմտէն կէ-
րէք Հայվանտան էլլիտէ պիրէր
փայը ալըպ՝ օնու Ւ՛ապպըն չատը-
րընըն պէքչիլիյինի պէքլէյէն Ղ ե-
ւիւլիլէրէ վէրտի , Ւ՛ապպըն Ա՛ով-
սէսէ էմր էյլէտիյի կիպի ։
48 Վ՚է ա՛աքեր պինլէրինին զապիթ-
լէրի՝ պին պաշըլար վէ եիւզ պա-
49 շըլար Ա՛ովսէսէ եաղլաշտըլար ։ Վ՚է
Ա՛ովսէսէ տէտիլեր ։ Գ՛ուլլարըն՝
էլլիմիզ ալթընտա օլան ճէնքճիլէրին
եէքիւնիւնիւ ալտըգ , վէ պիզտէն
50 հիչ քիմսէ էքսիք տէյիլտիր ։ Ւ՛մտի
պիզտէն հէր քէս նէ քի պուլտու
իսէ , ալթուն գապլար՝ զինճիրլէր՝
վէ պիլէզիքլէր՝ եիւզնիքլէր՝ քիւ-
փէլէր՝ վէ կէրտանլըգլար՝ "Ւ՛ապ-
պըն Հուզուրունտա ճանլարըմըզ-
տան էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք
իչիւն Ւ՛ապպըն Հէտիյէսինի թագ-
51 րիպ էտէրիզ ։ Վ՚է Ա՛ովսէս իլէ
քեահին Ւ՛ղիազար ալթունու՝ Հէ-
փիսի իչլէնմիշ թագըմլար օլարագ՝
52 օնլարտան ալտըլար ։ Վ՚է պին
պաշըլար Հէմ եիւզ պաշըլար թա-
րաֆընտան Ւ՛ապպա սունտուգլարը
գալտրմա փէշքեշինին ճիւմլէ ալ-
թունու՝ օն ալթը պին եէտի եիւզ
53 էլլի մըսգալ իտի ։ Ն՚՛էնքճիլէր՝
Հէր քէս քէնտիսի իչիւն եաղմա-
54 լատը ։ Ւ՛մտի Ա՛ովսէս իլէ քեա-

Digitized by Google

հին Նշղնազար պին պաշըլարտան վէ եիւզ պոլըլարտան ալթունու ալտըլար, վէ օնու Պապպըն հուզուրունտա՝ Իսրայէլ օղուլլարընա եատիկնար իչիւն ճէմաա'թ չայորըընա կէթիրտիլէր։

ՊԵՊ ԼՒ

Ռուբենլիլէր իլէ Կադլըլարըն Հորդանանըն պէրի թարաֆընտա միւլք մաթ[ու]պ էթտիքլէրի։ 6 Մովսէսին օնլարա թա՛պիր էթտիյի։ 18 Օնլարըն՝ հագ սէպէպլէր կէօսթէրիպ մուգավէլէ էթտիքլէրի, 33 վէ օնուն օնլարա օլ եէրի վէրտիյի։ 39 Օնլարըն օլ եէրի զապթ էթտիքլէրի։

1 Վ Է Ռուբէն օղուլլարը իլէ Կադ օղուլլարընըն՝ զիյատեսի իլէ ղայէթ չօգ սիւրիւլէրի վար իտի. իմտի Գազեր տիյարը իլէ Կադադ տիյարընը կէօրտիւլէր քի՝ իլճէ օլ մահալ սիւրիւլէրէ ֆէ-
2 նաֆի մահալ իտի։ Վ Է Կադ օղուլլարը հէմ Ռուբէն օղուլլարը վարըպ՝ Մովսէսէ վէ քահին Նշղնազարա հէմ ճէմաա'թընըն պէյլէ-
3 րինէ սէօյլէյիպ տէսիլէր. Ատարովթ վէ Դիբոն վէ Գազեր վէ Եազմրա վէ Նմսէրոն վէ Նշղեազէ վէ Բէհմա վէ Պաբաա վէ Բէհան՝
4 Ապպըն Իսրայէլ ճէմաա'թընըն էօնիւնտէ օլ վուրտուղու տիյար՝ սիւրիւլէրէ ֆէնոսֆի եէր տիր. վէ գուլլարընըն Ըսիւրիւլէրի վար։
5 Էմ տէսիլէր քի՝ Նազարընտա լութֆ պուլտուգ իսէ, պու տիյար գուլլարընա միւլք իչիւն վէրիլէ. պիզի Յորդանանտան կէչիրմէ։
6 Վ Է Մովսէս Կադ օղուլլարընա վէ Ռուբէն օղուլլարընա տէսի. Կարընտաշլարընըզ ճէնկէ վարալար տա՝ սիզ պօ՞ւրատա մը օթու-
7 րասընըզ։ Էմ նիչիւն Իսրայէլ օղուլլարընըն եիւրէյինի՝ Ապպըն օնլարա վէրտիյի տիյարա կէչմէ-
8 տէն կէվէչէտիրսինիզ։ Պապալարընըզ պո՝ Նօնլարը Կադէս Կառնեատան Ետիյարը կէօրմէյէ կէօնտէրտիյիմ վէման պէյլէ էյլէտի-
9 լէր։ Օ՞րա Ըշքող վատիսի-նէտէք չոգըզ՝ տիյարը կէօրտիւլէրինտէ, Իսրայէլ օղուլլարընըն եիւրէյինի՝ Ապպըն օնլարա վէրտիյի տիյարա կիրմէքտէն կէվէչէթ-
10 տիլէր։ Վ Է Ապպըն զազապը օլ կիւնտէ թուխուշտու, վէ եէ-
11 մին էտիպ տէտի. Ընըրտան չըգան ատէմլէր Ապանա թէմամէն թապի՝ օլմատըգլարը իչիւն Եիյիմի եաշընտան եօգարը օլանլար՝ Ըբրահամ՝ Իսահակ՝ վէ Յակոբա վէրմէյէ եէմին էթտիյիմ տիյարը հիչ ասլա կէօրմէյէճէքլէր,
12 Կենեզի Յեփոնէ օղլու Կաղէբտէն՝ վէ Նաւէ օղլու Յեսուտան մատա՝ քի Օնլար Ապապա թէ-
13 մամէն թապի՝ օլտու։ Վ Է Ապապըն զազապը Իսրայէլին իւզէրինէ թուխուշտու՝ օնլարը Եգըրտ երլ չէօլտէ տօլաշտըրտը, թա Ապապըն հուզուրունտա օլ քէօթիւլիւք իչէյէն սիլսիլէնին ճիւմլէսի
14 թէլէֆ օլունճէյէտէք։ Վ Է իչթէ պապալարընըզըն եէրինէ սիզ՝ կիւնահքեար ատէմլէրին ազմալարը՝ Ապապըն Խըշմ ու զազապընը Իսրայէլին իւզէրինէ տահա արթը-
15 մաղա գալգտընըզ։ Օ՞րա Օնուն արտընտան տէօնէր իսէնիզ, օ՛ տաթի օնլարը տահա չէօլտէ պրագաճագ տրը. վէ ճիւմլէ պու գավմըն հէլաքինէ սէպէպ օլաճագ-
16 սընըզ։ Վ Է օնլար օնա եագլաշըպ տէտիլէր. Սիւրիւլէրիմիզ իչիւն պուրատա գօյուն աղըլլարը՝ վէ չօճուգլարըմըզ իչիւն շէհրլէր եա-
17 փալըմ. Լաքին պիզ Իսրայէլ օղուլլարընըն էօնիւնճէ հազիր սիլահլանմըշ կիտէլիմ, թա օնլարը մահալլէրինէ կէօթիւրիւնճէյէտէք. վէ չօճուգլարըմըզ պու տիյարըն էհալիսի եիւզիւնտէն հիսարը շէ-
18 հիրլէրտէ տուրալար։ Ը Իսրայէլ օղուլլարընտան հէր քէս քէնտի միրասընա մալիք օլունճէյէտէք՝
19 էվլէրիմիզէ տէօնմէյէլիմ։ Օ՞րա պիզ Յորդանանըն էօթէ եագասընտան իլէրի՝ օնլար իլէ պէրապէր միրաս ալմայաճաղըզ. Չիւն քի միրասըմըզ Յորդանանըն պէրի եագասընտա կիւնտօղուտան ետիշմիչ տիւր։
20 Վ Է Մովսէս օնլարա տէտի. Էյէր պու շէյի էտէր իսէնիզ, էյէր Ապապըն հուզուրունտա ճէնկ
21 իչիւն սիլահլանըբ իսէնիզ, վէ Ապապըն հուզուրունտա թա օ՝

թ. Ի՛. Լ. 1452։

—

ց Ը Օր. ֆ. 20։ Ելս. ժա. 23։ ժբ. 1։

ն Ելս. իբ. 4։

շ Ը Օր. ֆ. 12, 15, 16, 18։ Ելս. ա. 15։ ժֆ. 8, 33։ իբ. 4, 9։

ո Նմն. ֆ. 7։ խֆ. 16։ Նա. ծթ. 12։

չ Խա. 16, 34, ըգ։

տիւշմէնլէրինի էօնիւնտէն գօվուն-
ճէյէտէք՝ սիզտէն էվր քէս սիլահլը
22 Յորդանանտան կէչէր իսկ։ Ա՛յ Տ՛օվ
տիյար Թապպըն Հուզուրունտա
ֆէթհ օլունուր տա՝ օնտան սօնկ-
րա Տէօնէր իսէնիզ, օվ զէման
Թապպըն գըթթընտա հէմ Իսրայէ-
լին գըթթընտա սուչսուզ օլուրսու-
նուզ, վէ Ւպու տիյար Թապպըն
Հուզուրունտա միւլքիւնիւզ օլուր։
23 Ը՛մմա էյէր պէօյլէ էթմիզ իսէ-
նիզ, իշթէ Թապպա կիւնահ էթ-
տինիզ։ Վէ պիլին քի՝ Տ՛կիւնահընըզ
24 սիզի պուլաշմադ տըր։ Ւ՛Զօճուգ-
լարընըզ իչիւն շէհրլէր՝ հէմ սիւ-
րիւլէրինիզ իչիւն աղըլլար եափըն,
վէ աղընըզտան չըգանը իճրա էյ-
լէյին։
25 Իմտի Գադ օղուլլարը վէ Հու-
բէն օղուլլարը Մ՛օվսէսէ սէօյլէյիպ
տէտիլէր։ Գուլլարըն՝ էֆէնտիմին
պույուրտուղու կիպի էտէճէյիզ։
26 Ո՛Զօճուգլարըմըզ՝ գարըլարըմըզ՝
սիւրիւլէրիմիզ՝ վէ ճիւմլէ տաւար-
լարըմըզ պուրատա Գաղաադըն շէ-
27 հիրլէրինտէ օլալար։ Ը՛մմա գուլ-
լարըն՝ էֆէնտիմին պույուրտուղու
կիպի՝ հէպիմիզ սէֆէր իչիւն սի-
լահլանմըշ Թապպըն Հուզուրուն-
տա ճէնկէ կէչէլիմ։
28 Ո՞նտէն Մ՛օվսէս քեհանին Է-
ղիազարա վէ Տ՛եաւե օղուլ Յեսույա
հէմ Իսրայէլ օղուլլարը սըպթիա-
րընըն պաշ պապալարընա՝ օնլարըն
29 Հագգընա թէնպիհաթ վէրտի։ Վ՛է
Մ՛օվսէս օնլարա տէտի։ Ւ՛յէր
Գադ օղուլլարը վէ Հուբէն օ-
ղուլլարը Թապպըն Հուզուրունտա
ճիւմլէսի ճէնք իչիւն սիլահլանըպ՝
սիզին իլէ Յորդանանտան կէչէրէր
իսէ, վէ օլ տիյար էօնիւնիւզտէ
ֆէթհ օլուր իսէ, օլ զէման օնլա-
րա՝ Գաղաադ տիյարընը միւլք ի-
30 չիւն վէրէսինիզ։ Ը՛մմա էյէր սի-
լահլանըպ սիզին իլէ կէչմէզլէր ի-
սէ, օնլարըն միւլքիւ արանըզտա
31 Գանան տիյարընտա օլսուն։ Վ՛է
Գադ օղուլլարը իլէ Հուբէն օ-
ղուլլարը ճէվապ վէրիպ տէտիլէր։
Թապպ՝ գուլլարընա նիճէ էմր էթ-
32 տի իսէ, էօյլէ էտէճէյիզ։ Պիզ
Թապպըն Հուզուրունտա սիլահլան-
մըշ Գանան տիյարընա կէչէճէ-
յիզ, վէ պիզիմ միրասըմըզըն միւլ-

քիւ Յորդանանըն պէրի եագասըն-
33 տա օլսուն։ Իմտի Մ՛օվսէս օնլա-
րա՝ Եա՛Նէ Գադ օղուլլարընա վէ
Հուբէն օղուլլարընա հէմ Յովսէփ
օղլու Մ՛անասէնին եարը սըպթընա՝
Ը՛մորհլուլար փատիշահը Ս՛ենհո-
նուն մէմլէքէթինի վէ Հասան փա-
տիշահը Ովգուն մէմլէքէթինի՝ տի-
յարը սինօրլարընտաքի շէհրլէրի
իլէ՝ Եա՛Նէ օլ տիյարըն էթրաֆընը-
տա օլան շէհրլէրինի վէրտի։
34 Վ՛է Գադ օղուլլարը Ո՛Ւեբոնու
վէ Ը՛տարովթու վէ Ո՛Րոէրի պինա
35 էթտիլէր։ Հէմ Ը՛տրօթ Ո՛վփանը՝
36 վէ Յազերի՝ վէ Յօգբէհայը, վէ
Ո՛Լեթնամրայը՝ վէ Լեթարանը Հի-
սարլը շէհրլէրի՝ հէմ սիւրիւ աղըլ-
լարը Եափըլար։
37 Հուբէն օղուլլարը տա Ի՛սեբո-
նու վէ Ելեաղէյի վէ Կարիաթեմի
38 եափտըլար, վէ Տ՛Նաբաւը վէ
Ո՛Լէլմոնու (քի Տպունլարըն ատ-
լարընը տէյիշթիրտիլէր) հէմ Մե-
բամայը։ Իմտի պինա էթտիքլէրի
շէհրլէրէ ղայրի ատլար գօտու-
լար։
39 Վ՛է Մ՛անասէ օղլու Մ՛աքիրին
օղուլլարը Գաղաադա վարըպ՝ օնու
ալտրլար, վէ օնուն իչինտէ օլան
40 Ը՛մորհլուլարը գօվտուլար։ Վ՛է
Մ՛օվսէս Տ՛Գաղաադը Մ՛անասէ օղ-
լու Մ՛աքիրէ վէրտի։ վէ օ՛ օնտա
41 սաքին օլտու։ Վ՛է Տ՛Մ՛անասէ օղ-
լու Յայիր վարըպ՝ օնլարըն քէօյ-
լիւյիւնիւ ալտը։ վէ օնլարըն ատ-
լարընը *Տ՛աւօթ Յայիր գօտու։
42 Վ՛է Տ՛Նոբահ վարըպ՝ Կանաթը վէ
օնուն քէօյլէրինի ալտը։ վէ օնուն
ատընը քէնտի ատընտան Տ՛Նոբահ
գօտու։

ՊԸՊ Լ

Իսրայէլեւլէրին գըրդ էքի կէօչմէլէրի։ 50 Գանանլըլարը հէլաք էթմէք կէրէք օլտուգ-
լարը։

1 Մ՛օվսէսին վէ Ը՛հարոնուն եէտի
իլէ՝ ա՛աքէլէրինէ Մ՛ըսըր
տիյարընտան չըգան Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն կէօչէրի պունլար տըր։
2 Վ՛է Մ՛օվսէս Թապպըն էմրի իլէ
օնլարըն գօնագլարընճա խուրուճ-
լարընը եազտը։ վէ խուրուճլարըն-
ճա գօնագլարը պունլար տըր։

թ. Ի՛. Լ. 1452։

ա Ը Օր. ֆ. 12–17։ իբ. 8։ Ելս. ժբ. 6։ ժգ. 8։ իբ. 4։

վ Պ. իա. 21, 33, 35։

ա Պ. լգ. 45, 46։

բ Ը Օր. բ. 36։

ց Խա. 3։

— Խա. 24։

է Պ. իա. 27։

ի Նս. խէ. 1։

օ Պ. իբ. 41։

ֆ Պտգ Խա. 3։ Նլ. իգ. 18։ Ելս. իբ. 7։

— Նմն. ֆ. 23։

բ Ը Օր. ֆ. 12, 13, 16։ Ելս. ժգ. 31։ ժէ. 1։

գ Ը Օր. ֆ. 14։ Ելս. ժգ. 30։ Ա՛Նս. բ. 31, 22, 23։

* Ի՛ԵՐ. Յայիր քէօյլու.

Digitized by Google

3 Իմոի Ոպիրինճի այտա՝ պիրինճի այրն օն պէչինճճի կիւնիւնտէ Ի՞ամա-
օեստէն կէօչտիւլէր • պասեքին էրթէսինտէ՝ Իսրայէլ օղուլլարը
ՏհիւճէլմիշԼ իւլէ ճիւմլէ Ի՞ըսրը-
լալարըն կէօզլէքի էօնիւնտէ չըգ-
4 տրլար : Վ֊է Ի՞ըսրըլալար՝ Տ՞ապ-
արն օնլարտա վուրտուղու ճիւմլէ
իւք տօղուշու կէօմէյօրլար իտի •
վէ Տ՞այպ օնլարըն ալլահ՝ըր իւ-
զերինէ հիւքմլէր իճրա էյլէտի :
5 Իմոի Ղ՞իսրայէլ օղուլլարը
Ոամսէստէն կէօչէլ՝ Ոակզովճ-
6 տա գօնտուլար : Վ֊է Տ՞ոկզովճ-
տան կէօչլ՝ չէօլիւն ուճունտա
7 օլան Ոթոմտա գօնտուլար : Վ֊է
Ոթոմտան կէօչէլ՝ Ղ՞էեդոսփո-
նուն էօնիւնտէ օլան փիաիրօթա
տօղրու տէօնտիւլէր , վէ Ի՞ագ-
դողուն էօնիւնտէ գօնտուլար :
8 Վ֊է փիաիրօթ էօնիւնտէն կէօ-
չիւլ՝ Տ՞տէֆիզին օրթասընտան չէօ-
լէ կէչտիլէր • վէ Ոթոմ՝ չէօլիւն-
տէ իւչ կիւնլիւք եօլ եիւրիւյիւլ՝
9 Ի՞եռատա գօնտուլար : Վ֊է Ի՞ե-
ռատան կէօչէլ՝ Տ՞ղիմ կէլտի-
լէր • վէ Ղ՞իմտէ օն իքի սու
փուռնարլարը վէ եէմիշ խուրմա
աղաճը վար իտի , վէ օրատա գօն-
10 տուլար : Վ֊է Ղ՞իմտէն կէօչիւլ՝
Փըզըլ տէնիզին ճանըընտա գօնտու-
11 լար : Վ֊է Փ՞ըզըլ տէնիզտէն կէօ-
չիւլ՝ Տ՞ին չէօլիւնտէ գօնտուլար :
12 Վ֊է Ոին չէօլիւնտէն կէօչիւլ՝
13 Փաֆիկատա գօնտուլար : Վ֊է
Փաֆիկատան կէօչիւլ՝ Ղ՞ողուստա
14 գօնտուլար : Վ֊է Ղ՞ողուստան կէօ-
չիւլ՝ Կ՞ափիդիմտէ գօնտուլար •
վէ օրատա գամլ իշիւն իչէճէք սու
15 եօգ իտի : Վ֊է Ոափիդիմտէն
կէօչիւլ՝ Տ՞ինա չէօլիւնտէ գօն-
16 տուլար : Վ֊է Ոինա չէօլիւնտէն
կէօչիւլ՝ Տ՞ինբրօթ Հաթթավատա
17 գօնտուլար : Վ֊է Կինբրօթ Հաթ-
թավատան կէօչիւլ՝ Ի՞սերովթտա
18 գօնտուլար : Վ֊է Ի՞սերովթտան
կէօչիւլ՝ Հ՞ոաթամատա գօնտու-
19 լար : Վ֊է Ոաթամատան կէօչիւլ՝
20 Ոեմօն փարէստէ գօնտուլար : Վ֊է
Ոեմօն փարէստէն կէօչիւլ՝ Ղ՞եբ-
21 նատա գօնտուլար : Վ֊է Ղ՞եբնա-
տան կէօչիւլ՝ Ոէսսատա գօնտու-
22 լար : Վ֊է Ոէսսատան կէօչիւլ՝
23 Կէէլաթատա գօնտուլար : Վ֊է
Կէէլաթատան կէօչիւլ՝ Ոօփար
24 տաղընտա գօնտուլար : Վ֊է Ոօ-
փար տաղընտան կէօչիւլ՝ Կ՞արա-
25 դատա գօնտուլար : Վ֊է Կ՞արա-
դատան կէօչիւլ՝ Ի՞ահեղօթտա
26 գօնտուլար : Վ֊է Ի՞ահեղօթտան
կէօչիւլ՝ Ղ՞ատաթտա գօնտուլար :
27 Վ֊է Ղ՞ատաթտան կէօչիւլ՝ Ղ՞արա-
28 տա գօնտուլար : Վ֊է Ղ՞արատան
կէօչիւլ՝ Ի՞ատեկատա գօնտուլար :
29 Վ֊է Ի՞ատեկատան կէօչիւլ՝ Տ՞աս-
30 մօնտա գօնտուլար : Վ֊է Տ՞աս-
մօնտան կէօչիւլ՝ Ի՞օսերօթտա
31 գօնտուլար : Վ֊է Ի՞օսերօթտան
կէօչիւլ՝ Խանէ յականտա գօն-
32 տուլար : Վ֊է Ղ՞Խանէ յականտան
կէօչիւլ՝ Ը֊էօր գադգադտա գօն-
33 տուլար : Վ֊է Տ՞էօր գադգադտան
կէօչիւլ՝ Ղ՞տեբաթտա գօնտու-
34 լար : Վ֊է Ղ՞տեբաթտան կէօչիւլ՝
35 Ղ՞բրօնտա գօնտուլար : Վ֊է Ղ՞բ-
րօնտան կէօչիւլ՝ Տ՞վասիոն գա-
36 բերտէ գօնտուլար : Վ֊է Վ՞ասիոն
գաբերտէն կէօչիւլ՝ Ղ՞ին չէօլիւն-
տէ՝ եա՛նի կադէստէ գօնտուլար :
37 Վ֊է Ղ՞ադէստէն կէօչիւլ՝ Ղ՞դովմ
տիյարընըն ուճունտա օլան Տ՞ովը
տաղընտա գօնտուլար :
38 Վ֊է Ի՞քահին Ղ՞Հարոն Ղ՞ապպէն
էմրի իւզրէ Տ՞ովը տաղընա չըգտը ,
վէ օրատա էօլտիւ , Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն Ի՞ըսրը տիյարընտան
չըգմալարընըն գըրգընճը ընլընտա՝
պէչինճի այտա՝ այրն իւք կի֊նիւն-
39 տէ : Վ֊է Ղ՞Հարոն Տ՞ովը տաղըն-
տա էօլտիւյիւ զէման՝ եիւզ իյիրմի
իւչ եաշընտա իտի :
40 Վ֊է գըպլէտէ՝ Վ՞անան տիյա-
րընտա սաքին օլան Վ՞անանը Ղ՞ը-
րադ փատիշահը՝ Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն կէլտիյինի իչլիթտի :
41 Վ֊է Տ՞ովը տաղընտան կէօչիւլ՝
42 Ոելմօնտա գօնտուլար : Վ֊է
Ոելմօնտան կէօչիւլ՝ փունոնտա
43 գօնտուլար : Վ֊է փունոնտան
կէօչիւլ՝ Կ՞իւոթթա գօնտուլար :
44 Վ֊է Գ՞իւոթթան կէօչիւլ՝ Ի՞ովա-
բըն սինօրուննտա Ի֊յէ աբաարիմտէ
45 գօնտուլար : Վ֊է Ի֊յէտէն կէօ-
չիւլ՝ Գ՞եբրոն գադտա գօնտուլար :
46 Վ֊է Գ՞եբրոն գադտան կէօչիւլ՝
Գ՞եղմոն դէբլաթէմտէ գօնտուլար :
47 Վ֊է Գ՞եղմոն դէբլաթէմտէն կէօ-
չիւլ՝ Ղ՞ադաւըն էօնիւնտէ Ղ՞ը-

Թ֊Ի֊Ը֊ 1883 :
— Ա֊ՆԼ֊ԺԲ֊2: ԺԳ֊1:
Բ ՆԼ֊ԺԲ֊ 37 :
Գ ՆԼ֊ԺԲ֊8:
Դ ՆԼ֊ԺԲ֊ 29 :
Ե ՆԼ֊ԺԲ֊ 12: ԺԵ֊11: Ի֊Ա֊ԺԲ֊1: Յայտ֊ԺԲ֊ 8 :
Զ ՆԼ֊ԺԲ֊ 37 :
Է ՆԼ֊ԺԳ֊ 20 :
Ը ՆԼ֊ԺԳ֊ 3, 9 :
Թ ՆԼ֊ԺԳ֊ 22: ԺԱ֊22, 23 :
Ժ ՆԼ֊ԺԵ֊ 37 :
Ի ՆԼ֊ԺԶ֊ 1 :
Լ ՆԼ֊ԺԷ֊1: ԺԹ֊2:
Խ ՆԼ֊ԺԷ֊1: ԺԹ֊1, 2 :
Ծ Գ֊ԺՁ֊34:
Կ Գ֊ԺՁ֊35:
Հ Գ֊ԺՁ֊1:

Թ֊Ի֊Ը֊ 1452 :
—
Ա ՊԱՃ֊Ի֊Ը֊ 3 ; ՆՀ֊Ա֊ՓՀ֊ 8: ՀՀ֊Ա֊ՓՀ֊ 1: ՀՀ֊Ա֊ՓՀ֊ 1: ՀՀ֊Ա֊ՓՀ֊ 1

բարիմ տաղաւարընտա գօնտուլար ։
48 և Ը Բարիմ տաղաւարընտան կէօ-
չիւպ՝ Երիքով Յորդանանըն ե-
նընտա Մովաբ սահրալարընտա
49 գօնտուլար ։ Ամտի Յորդանանըն
եանընտա՝ Ռեթ Եսիմոթտան Աբէլ
սատիմէուէք Մովաբ սահրալարըն-
տա գօնտուլար ։
50 Ա Ը Պապ Մովսէսէ՝ Մովաբ
սահրալարընտա Երիքով Յորդա-
նանըն եանընտա սէօյլէյիպ տէտի ։
51 Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝
օնլարա տէյէսին ։ Յորդանանտան
Վանան տիյարընա կէչտիյինիզտէ ,
52 Օլտէմ օլ տիյարըն ճիւմլէ Հ-
ալիսինի էօնիւնիւզտէն գօվասը-
նըզ , վէ օնլարըն ճիւմլէ սիւրթթ-
լէրինի պօզասընըզ , վէ ճիւմլէ
տէօքմէ փուլլարընը պօզասընըզ ,
վէ օնլարըն ճիւմլէ թէփէ փուլ-
53 խանէլէրինի եագասընըզ ։ Ա Ը օլ
տիյարը միրաս էտիպ՝ օնտա սա-
քին օլասընըզ . զիրա օլ տիյարը
սիզէ վէրտիմ քի՝ օնու միրաս է-
54 տէսինիզ ։ Ա Ը տիյարը գուրա՝
իլէ գապիլէլէրինիզճէ թէմլիք է-
տէսինիզ . չօգլուգ օլանըն միւլ-
քիւնիւ չօգ վէրէսինիզ , վէ ազլըգ
օլանըն միւլքիւնիւ ազ վէրէսինիզ ,
Իւլէնէն գուրա՝սը Հէր Հանկը եէրէ
չըգար իսէ , օլ եէր օնուն օլա . պա-
պալարընըզըն սըպթլարընա կէօրէ
55 թէմլիք էտէսինիզ ։ Ամմա էյէր օլ
տիյարըն էհալիսինի էօնիւնիւզտէն
գօվմազ իսէնիզ , օլտէմ վագի՝ օլա
քի՝ օնլարտան պագի գօտուղրու-
նուզ՝ Ակէօզէրինիզէ տիքէնէր վէ
եանլարընըզա տիւրթիւլէր օլալար .
վէ սաքին օլտուղրունուզ տիյարտա
56 սիզէ ա՝տամէյէք էտէլէր ։ Ա Ը վա-
գի՝ օլա քի՝ օնլարա նիճէ էթմէյէ
նիյէթ էթտիմ իսէ , սիզէ էտէ-
ճէյիմ ։

ՊԵՊ ԼԴ

Ա՝ա օլաւնմուզ տիյարըն սինօրլարը ։ 16 Օնու թագսիմ էթմէյէ թա՝յին օլմուզ ա-
ռէմէլէրին խսիմլէրի ։

1 Ա Ը Պապ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
2 տէտի . Իսրայէլ օղուլլարընա
թէնպիհ էտիպ՝ օնլարա տէյէսին .
Վանան տիյարընա կիրտիյինիզ-
տէ՝ սիզէ միւլք իչլուն տիւշէն տի-
յար՝ սինօրլարը իւզրէ պու Վա-
3 նան տիյարը տըր . Ա Ը գըպլէ
եանընըզ՝ Ային չէօլիւնտէն Նէվմ-
տան եանա օլուպ՝ գըպլէ սինօրու-
նուզ Թուզ տէնիզինին քէնարըն-
տան կիւնտօղույա տօղրու օլա ։
4 Ա Ը պու սինօրունուզ գըպլէ թա-
րաֆընտան Աքրաբիմ պայիրինէ-
տէք տէօնիւպ՝ Ային տօղրու կէ-
չէ , վէ օնուն նիհայէթի՝ Կադէս
Առնեանըն գըպլէսինտէն օլա . վէ
Ասար ադդարտան չօղրպ՝ Ասե-
5 մոնա տօղրու կէչէ ։ Ա Ը պու սի-
նօր Ասմոնտան՝ Ընտը ըրմա-
ղընա տէօնէ , վէ նիհայէթի տէ-
նիզտէ օլա ։
6 Ա Ը պաթը սինօրու՝ պէօյիւք
տէնիզ սինօրունուզ օլա . պաթը
սինօրունուզ պու օլա ։
7 Ա Ը փօրեաս Լաթաֆը սինօրու-
նուզ պու օլա . պէօյիւք տէնիզ-
տէն Հօրէվ տաղընատէք չիզէսի-
8 նիզ . Հօրէվ տաղընտան Ընմա-
թա կէչինճէյէտէք չիզէսինիզ . վէ
օլ սինօրուն նիհայէթի՝ Կեգադտա
9 օլա ։ Ա Ը օլ սինօր Օհիփրոնա չը-
գա , վէ օնուն նիհայէթի՝ Ասար
Ենանտա օլա . փօրեաս թարաֆը
սինօրունուզ օ օլա ։
10 Ա Ը կիւնտօղուսու թարաֆը սի-
նօրունուզ իչիւն՝ Ասար Ենանտան
11 Կեփամատէք չիզէսինիզ ։ Ա Ը պու
սինօր Ասինին կիւնտօղուսու թա-
րաֆընտան՝ Կեփամտան Հազըայա
էնէ . վէ պու սինօր էնէրէք՝ կիւն-
տօղուսունա տօղրու ՀՌենհերթ
12 տէնիզինին եանընա էրիչէ ։ Հէմ
պու սինօր Յորդանանա էնէ , վէ
նիհայէթի Թուզ տէնիզինտէ օլա .
տիյարընըզ՝ չէփչէվրէ սինօրլարը
իւէ պու օլա ։
13 Ա Ը Մովսէս Իսրայէլ օղուլլա-
րընա թէնպիհ էտիպ տէտի . Գոս-
րա՝ իւէ թէմլիք էտէճէյինիզ Հա-
յար պու տուր , քի Պապ օնու
տօգուզ պուչուգ սըպթա վէրմէյէ
14 Հմր էյլէտի ։ Օրթա Կուբէն
օղուլլարընըն սըպթը պապալարը
էվլէրինճէ՝ Հէմ Գադ օղուլլար-
նըն սըպթը պապալարը էվլէրինճէ
ալտըլար . Մանասէնին եարը սըպ-
թը տախի միրասլարընը ալտըլար ։
15 Պու իքի սըպթի՝ Հէմ պու եարըմ
սըպթի միրասլարընը՝ Երիքով Յոր-

Digitized by Google

դանանըն պէրի թարաֆընտան՝ կիւնտօղուսունա տօղրու մէշրիգ-
տէ ալտրլար ։
16 Վ֊է Բապպ Մովսէսէ սէօյլէյիպ
17 տէտի ։ Ահիզ օղ տիյարը թէմիլիք
էթտիրէճէք ատէմլէրին ատլարը
պունլար տըր ։ Վհնահին Ինղիս-
18 զար վէ Նաւէ օղլու Յեսու ։ Էմ
օղ տիյարը թէմիլիք էթտիրմէյէ
հէր պիր սըպթտան պիրէր Ղպէյ
19 ալասընըդ ։ Վ֊է օղ ատէմլէրին ատ-
լարը պունլար տըր ։ Յուդա սըպ-
թընտան՝ Յեփոնէ օղլու Քաղէբ ։
20 Վ֊է Ըմաւն օղուլլարը սըպթըն-
տան՝ Ըմիուդ օղլու Սամուէլ ։
21 Բենիամին սըպթընտան՝ Վհասղօն
22 օղլու Էլդատ ։ Վ֊է Դան օղուլ-
լարը սըպթընըն պէյի՝ Ինգղի օղլու
23 Խոկկի ։ Յովսէփ օղուլլարընտան
Մանասէ օղուլլարը սըպթընըն պէ-
24 յի՝ Ինփօտ օղլու Ընիէլ ։ Վ֊է Ինփ-
րեմ օղուլլարը սըպթընըն պէյի՝
25 Սափթան օղլու Կամուէլ ։ Վ֊է
Զաբուղդն օղուլլարը սըպթընըն
պէյի՝ փառնակ օղլու Էղիսափան ։
26 Վ֊է Իսաքար օղուլլարը սըպթը-
նըն պէյի՝ Ըզան օղլու փաղտի-
27 էլ ։ Վ֊է Ըսեր օղուլլարը սըպթը-
նըն պէյի՝ Հելօմի օղլու Ընիուդ ։
28 Ի֊է Նէֆթաղիմ օղուլլարը սըպ-
թընըն պէյի՝ Ըմիուդ օղլու փա-
29 դայէլ տիր ։ Բապպըն՝ Իսրայէլ
օղուլլարընա Վհանան տիյարընտա
թէմիլիք էթտիրմէյէ էմր էյլէտիյի
Էմոթէլէր պունլար տըր ։

ՊԸՊ Լ֊Ն

Ղեւիլէրէ՝ գրդ սէքիղ չէհր վէ օնլարըն վ֊ըօղլուրը վէրիլմիք կէրէք օղուղու ։ 8 Օնլարըն ալթընը փէնակեահ չէհրլէր օլմա ։ կէրէք օղուղու ։ 9 Դազա իլէ ատէմ եօլտաշ-
մէնին վէ գաթիլէրին չէրիա՛թը ։ 31 Իսա-
թէլին մաւթլագան գըսսաս օլունմագ կէրէք
օղուղու ։

1 Վ֊է Բապպ Մովաբ սահրալա-
րընտա Երիքով Յորդանա-
նըն եանընտա Մովսէսէ սէօյլէ-
2 յիպ տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարընա
թենպիհ էյլէ քի՝ քէնտի միրաս
միւլքլէրիներնտէն Ղեւիլէրէ սաքին
օլմաղա չէհրլէր վէրէլէր ։ Էմ
չէհրլէրին չէփչէվրէսինտէ օլան
վարօշլարընը Ղեւիլիլէրէ վէրէսի-
3 նիղ ։ Վ֊է չէհրլէր օնլարա սաքին
օլմագ իչիւն օլալար ։ վարօշլարը
տա օնլարըն տավարլարը իչիւն վէ
մալլարը իչիւն վէ ճիւմլէ հայվան-
4 լարը իչիւն օլալար ։ Վ֊է Ղեւի-
լիլէրէ վէրէճէյինիղ չէհրլէրին վա-
րօշլարը՝ չէհրին գալէ՛սինտէն տի-
շարը չէփչէվրէ պիներ արշըն օլա ։
5 Վ֊է չէհրին տիշարըսընտա կիւն-
տօղուսուս թարաֆընտան իքի պին
արշըն՝ վէ գըպլէ թարաֆընտան ի-
քի պին արշըն՝ վէ պաղը թարա-
ֆընտան իքի պին արշըն՝ վէ փօր-
եաս թարաֆընտան իքի պին արշըն
էօլչէսինիղ ։ վէ չէհր օրթատա օ-
լա ։ օնլարըն չէհրլէրինին վարօշ-
6 լարը պու օլա ։ Վ֊է Ղեւիլիլէրէ
վէրէճէյինիղ չէհրլէրտէն Թալթը
չէհրի՝ փէնակեահ իչիւն վէրէսի-
նիղ ։ քի գաթիլ օրայա գաչա ։ վէ
պունլարտան մա՛տա գըրդ իքի չէհր
7 վէրէսինիղ ։ Ղեւիլիլէրէ վէրէճէ-
յինիղ չէհրլէրին ճիւմլէսի՝ Գըրդ
սէքիղ չէհր օլա ։ օնլարը վարօշ-
8 լարը իլէ վէրէսինիղ ։ Վ֊է Իսա-
րայէլ օղուլլարընըն միւլքիւնտէն
վէրէճէյինիղ չէհրլէրի՝ Էօղլուգ
օլանտան չօգ՝ վէ ազլըգ օլանտան
ազ վէրէսինիղ ։ Ղեւիլիլէրէ՝ քէնտի չէհրլէրինտէն Հէր քէս քէնտի
ալտրդը միրասընըն միդտարընա
կէօրէ վէրէ ։
9 Վ֊է Բապպ Մովսէսէ սէօյլէ-
10 յիպ տէտի ։ Իսրայէլ օղուլլարը-
նա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին ։
Ըյորդանտան Վհանան տիյարը-
11 նա կէչտիյինիպտէ ։ օլտէմ ըքէն-
տինիզ չէհրլէր թէրթիպ էտէսի-
նիղ ։ էվ օնլար սիզէ փէնակեահ չէ-
հրլէր օլա ։ վէ եանդլըշլըգ իլէ
պիր քիմսէյի վուրան գաթիլ՝ օրա-
12 յա գաչա ։ Վ֊է Ըօղ չէհրլէր սիզէ՝
տա՛վա սահիպինտէն գաչաճագ փէ-
նակեահ օլա ։ վէ գաթիլ՝ մուհա-
քէմէ իչիւն ճէվսա՛թընը հուզուրտա-
13 նա չըգմասընատէք էօլմէյէ ։ Վ֊է
վէրէճէյինիղ չէհրլէր՝ սիզէ Ընալ-
14 թըսը փէնակեահ չէհր օլա ։ Ը֊է-
հրլէրին իչէհնիւ Յորդանընըն
պէրի եագասընտա վէրէսինիղ ։ վէ
շէհրլէրին իչէհնիւ Վհանան տիյա-
րընտա վէրէսինիղ ։ պո֊նկլօ փէ-
15 նակեահ չէհրլէր օլա ։ Պու ալթը
չէհրլէր՝ Իսրայէլ օղուլլարընա վէ
էվիւսաճիէրէ վէ սրանըղտա սաքին

Digitized by Google

օլանա փէնակեահ իչիւն օլալար. թա քի հէր հանդլըշլըգ իլէ պիր քիմսէյի վըրան օրայա դաչա։

16 Ը[ա]մմա էյէր օնու պիր տէմիր ա-
ղէթ իլէ վըրըպ էօլտիւրտիւ իսե, գաթիլ տիր. գաթիլ՝ էլպէթթէք
17 էօլտիւրիւլէ։ Այա էյէր օնու՝ էօլ-
մէսինէ սէպէպ օլաճագ էլէ կէլիր պիր թաշ իլէ վըրըր տա՝ օ էօլիւր իսե, գաթիլ տիր. գաթիլ՝ էլպէթ-
18 թէ էօլտիւրիւլէ։ Այախօտ օնու՝ էօլմէսինէ սէպէպ օլաճագ օտուն-
տան էլէ կէլիր պիր ալէթ իլէ վը-
րըր տա՝ օ էօլիւր իսե, գաթիլ տիր. գաթիլ՝ էլպէթթէք էօլտիւ-
19 րիւլէ։ Իվան տա'վասը սահիպի օլան՝ գաթիլի օ էօլտիւրէ. օնա
բաամ կէլտիյի զէման՝ օնու օ էօլ-
20 տիւրէ։ Վէ էյէր օնու ա'տա-
վէթ իլէ իթիվէրիր իսե, եա պաստ իլէ իւզէրինէ պիր ղէյ ալթար տա՝
21 օ էօլիւր իսե, եախօտ տիւշմէնլիք իլէ օնու էլի իլէ վըրըր տա՝ օ էօլիւր իսե, վըրան էլպէթթէք էօլտիւրիւլէ, գաթիլ տիր. գան տա'վասը սահիպի օլան՝ գաթիլէ բաամ կէլտիքտէ օնու էօլտիւրէ։

22 Ը[ա]մմա էյէր օնու՝ հտիւշմէնլիյի օլմայարագ ղաֆլէթէն իթի վէրիր իսե, եա գաստ իլէ օլմայարագ՝ օ-
նուն իւզէրինէ պիր կէօնա ալէթ
23 ալթար իսե, եախօտ օնու կէօր-
մէքսիզին՝ իւզէրինէ օնու էօլտիւ-
րէճէք պիր կէօնա թաշ տիւշիւ-
րիւր տէ՝ օ էօլիւր իսե, օնուն տիւշմէնի օլմայըլ՝ օնուն քէմլիյի-
24 նի արամատըդը սուրէթտէ, Ա[ա]օ-
ռէմ ճէմաա'թ՝ վըրան իլէ գան տա'վասը սահիպինին արասընտա պու ղէրիա'թլէր իւզրէ հիւքմ է-
25 տէ։ Վէ ճէմաա'թ գաթիլի գան տա'վասը սահիպինին էլինտէն գուր-
թարըլ՝ ճէմաա'թ օնու քէնտինին սըղընտըդը փէնակեահ շէհրինէ տէօնտէրէ. վէ օ' թա ղանիզ եաղ իլէ մէհ օլունմուշ պաշ քեահին էօլիւնճէյէտէք Ա[ա]օնտա սաքին օ-
26 լա։ Ը[ա]մմա էյէր գաթիլ՝ օլ սը-
ղընտըդը փէնակեահ շէհրինին սի-
նօրօունտան տիշարը պիր թագրիպ
27 իլէ չըգար իսե, վէ գան տա'վասը սահիպի օլան՝ օնուն փէնակեահի օլան շէհրին սինօրօունտան տիշարը օնու պուլտուպ, գան տա'վասը սա-
հիպի օլան՝ գաթիլի էօլտիւրիւբ
28 իսե, գանը սայըլմայա։ Օ[ա]իրա օ' թա պաշ քեահին էօլիւնճէյէ-
տէք քէնտի փէնակեահի օլան շէ-
հիրտէ օթուրմալը իտի. ամմա պաշ քեահին էօլտիւքտէն սօնկրա, գա-
թիլ քէնտի միւլքիւնիւն տիյարը-
29 նա տէօնէ։ Իմտի պուն[ա]լար սիզէ՝ տէվլէթիմիզճէ՝ ճիւմլէ մէսքեան-
լարընըզտա Ա[ա]ղէրիա'թ գանունլարը
օլա։

30 Պիր քիմսէյի հէր էօլտիւրէն Ա[ա]գաթիլ՝ շահիտլէր աղզը Ի[ա]ճէրէյէ ի-
լէ գաթլ օլունա. ամմա պիր քիմսէ-
յի էօլտիւրմէք իչիւն պիր շահիտին
31 շէհատէթի քիֆայէթ էթմէզ։ Վէ էօլիւմէ միւսթահագ օլան գաթի-
լին ճանը իչիւն՝ տիյէթ ալմայա-
սընըզ, զիրա էլպէթթէք էօլտիւ-
32 րիւլմէլի տիր։ Էմ փէնակեահի օլան շէհրէ գաչան իչիւն՝ վէլայէ-
թէ տէօնիւպ սաքին օլա տէյիւ տիյէթ ալմայասընըզ, թա քեահին
33 էօլիւնճէյէտէք։ Իմտի օլտուղունուզ տիյարը մուբտարլամայա-
սընըզ. զիրա գան Ա[ա]տիյարը մուբ-
տարլար, վէ իչինտէ տէօքիւլէն գան իչիւն՝ տիյարա քէֆֆարէթի օլ-
մազ, իլա Ա[ա]օնու տէօքէնին գանը
34 իլէ։ Իմտի միւթէմէքքիւն օլ-
տուղունուզ պէնիմ օրթասընտա սաքին օլտուղուսում տիյարը նաիփաք-
լէմէյէսինիզ. զիրա Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն օրթասընտա Ասաքին օլան Ա[ա]պպլ պէն իմ։

ՊԵՊ Լ.Ա

Փըղլարըն միրասը՝ քէնթիլէրին գապիլէլէ-
րինէն էվէնոթքէլէրի թագտիրտէ՝ քէնտի-
լէրինէ ինթիգալ օլտուղու. 10 Ալպպատը-
գըղլարընըն՝ քէնտի պապպարընըն գարըն-
տաշը օղուլլարը իլէ էվէնոթքէլէրի։

1 Վ[ա]է Յովսէփի օղուլլարըն գապի-
լէլէրինէն էլան Ա[ա]նասէ
օղլու Ա[ա]քիր օղլու Ա[ա]ղաղաադ օ-
ղուլլարը գապիլէսինին պաշ պա-
պպալարը եանաշլըպ՝ Ա[ա]ովսէսին էօ-
նինտէ վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
պաշ պապպալարը պէյլէրին էօնինէն.
2 տէ սէօյլէյիպ տէուիլէր. Բ[ա]պպպ
էֆէնտիմիզէ էմր էթտի քի՝ Իս-
րայէլ օղուլլարընա տիյարը միրաս իչինէ գուրա՝ իլէ վէրէ. Հէմ Հ-

հիպի օլան՝ գաթիլի էօլտիւրիւբ
28 իսե, գանը սայըլմայա։ Օ[ա]իրա օ' թա պաշ քեահին էօլիւնճէյէ-
տէք քէնտի փէնակեահի օլան շէ-
հիրտէ օթուրմալը իտի. ամմա պաշ քեահին էօլտիւքտէն սօնկրա, գա-
թիլ քէնտի միւլքիւնիւն տիյարը-
29 նա տէօնէ։ Իմտի պուն[ա]լար սիզէ՝ տէվլէթիմիզճէ՝ ճիւմլէ մէսքեան-
լարընըզտա Ա[ա]ղէրիա'թ գանունլարը
օլա։

30 Պիր քիմսէյի հէր էօլտիւրէն Ա[ա]գաթիլ՝ շահիտլէր աղզը Ի[ա]ճէրէյէ ի-
լէ գաթլ օլունա. ամմա պիր քիմսէ-
յի էօլտիւրմէք իչիւն պիր շահիտին
31 շէհատէթի քիֆայէթ էթմէզ։ Վէ էօլիւմէ միւսթահագ օլան գաթի-
լին ճանը իչիւն՝ տիյէթ ալմայա-
սընըզ, զիրա էլպէթթէք էօլտիւ-
32 րիւլմէլի տիր։ Էմ փէնակեահի օլան շէհրէ գաչան իչիւն՝ վէլայէ-
թէ տէօնիւպ սաքին օլա տէյիւ տիյէթ ալմայասընըզ, թա քեահին
33 էօլիւնճէյէտէք։ Իմտի օլտուղունուզ տիյարը մուբտարլամայա-
սընըզ. զիրա գան Ա[ա]տիյարը մուբ-
տարլար, վէ իչինտէ տէօքիւլէն գան իչիւն՝ տիյարա քէֆֆարէթի օլ-
մազ, իլա Ա[ա]օնու տէօքէնին գանը
34 իլէ։ Իմտի միւթէմէքքիւն օլ-
տուղունուզ պէնիմ օրթասընտա սաքին օլտուղուսում տիյարը նաիփաք-
լէմէյէսինիզ. զիրա Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն օրթասընտա Ասաքին օլան Ա[ա]պպլ պէն իմ։

ՊԵՊ Լ.Ա

Փըղլարըն միրասը՝ քէնթիլէրին գապիլէլէ-
րինէն էվէնոթքէլէրի թագտիրտէ՝ քէնտի-
լէրինէ ինթիգալ օլտուղու. 10 Ալպպատը-
գըղլարընըն՝ քէնտի պապպարընըն գարըն-
տաշը օղուլլարը իլէ էվէնոթքէլէրի։

1 Վ[ա]է Յովսէփի օղուլլարըն գապի-
լէլէրինէն էլան Ա[ա]նասէ
օղլու Ա[ա]քիր օղլու Ա[ա]ղաղաադ օ-
ղուլլարը գապիլէսինին պաշ պա-
պպալարը եանաշլըպ՝ Ա[ա]ովսէսին էօ-
նինտէ վէ Իսրայէլ օղուլլարընըն
պաշ պապպալարը պէյլէրին էօնինէն.
2 տէ սէօյլէյիպ տէուիլէր. Բ[ա]պպպ
էֆէնտիմիզէ էմր էթտի քի՝ Իս-
րայէլ օղուլլարընա տիյարը միրաս իչիւն գուրա՝ իլէ վէրէ. Հէմ Հ-

ՍՂ. Խ'. Լ. 1451։
—
Լ ՆԼ. ԽԱ. 12, 14։ Ա[ա]Լ. ԻԷ. 17։ Բ Օր. ԺԲ. 11, 12։

Ի ԻՍԱ. 21, 24, 27։ Բ Օր. ԺԲ. 6, 12։ ՀՅԵՍ. Ի. 3, 5։
Ծ Ն[ա]Ն. Ը. 8։ Բ Ծ[ա]ԱՓ. Ը. 27։ Ի. 10։ Ը Ծ[ա]ԱՓ. Ա. 31, 32։
Ժ ՆԼ. ԽԱ. 14։ Բ Օր. ԺԲ. 11։

Հ ՆԼ. ԽԱ. 13։

Յ ԻՍԱ. 12։ ՀՅԵՍ. Ի. 6։

Ղ ՆԼ. ԼԲ. 7։ Ա[ա]Լ. Ը. 3։ ԻԱ. 10։ Ճ ՀՅԵՍ. Ի. 6։

ՍՂ. Խ'. Լ. 1451։
—
Ա ԲԲ Օր. ԺԶ. 6, ԺԲ. 15։ Ա[ա]ՌԱ. ԺԶ. 16։ Բ Ն[ա]Ր. ԺԶ. 1։ ՆԵՀ. Ժ. 28։

Ե ՊՏ. ԼԷ. 11։

Զ ՊՏ. ԻԷ. 29։

Է ՊՏ. ԻՇ. 55։ ՀՊ. 54։ ՀՅԵՍ. ԺԷ. 3։

Ն ՍԱՂ. ՃՂ. 38։ ՄԿԲ. Ժ. 11։

Ղ Ն[ա]Ն. ԹՎ. 6։

Ա Ա[ա]Լ. ԺԲ. 25։ Բ Օր. ԻԱ. 23։

Ղ ՆԼ. ԼԹ. 45, 46։

Digitized by Google

ՖԷնոխիմիզէ Ֆ Պապպտան էմր օլուն-
տու քի գարընտաշըմրզ Ա ալպաա-
դրն միրասրնը՝ օնուն գրզլարընա
3 վերէ : Խմոի օնլար՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընն ասյէր սրպիլարը օ-
ղուլլարընտան պիր քիմսէյէ գարը
իչիւն վարըրլար իսէ , օնլարրն մի-
քասը պապալարրմրզրն միրասրնտան
թէնզիլ օլուպ՝ գարը իչիւն վար-
տրգլարը քիմսէնին սրպիլրնրն միրա-
սրնա զամմ օլունաճագ , վէ գուրա՝
իլէ օլան միրասրմրզտան թէնզիլ
4 օլաճագ տրը : Վ է Իսրայէլ օղուլ-
լարրնրն Յորդնան ԱՆԷՍ օլ-
տուգտա , օնլարրը միրասը՝ վար-
տրգլարը սրպիլրն միրասրնա զամմ
օլունաճագ . պու վէճմ իլէ օնլա-
րրն միրասը՝ պապալարրմրզրն սրպ-
իլրնրն միրասրնտան թէնզիլ օլա-
ճագ տրը :
5 Իմոի Ա ովսէս Պապպրն էմրի իւդ-
րէ Իսրայէլ օղուլլարրնա թէնզիմ
էտիպ տէտի քի՝ Յովսէփ օղուլ-
լարրնրն սրպիլը Տօղրու սէօյլէր :
6 Ա աղպաագ գրզլարը հագգրնա Պապ-
պրն էմր էտիպ տէտիյի սէօզ պու
տուր : Օնլար գարը իչիւն կէօզ-
լէրինէ խօշ կէօրիւնէնէ վարալար .
Ղանճագ գարը իչիւն պապալարը
սրպիլրնրն գապիլէսինտէն օլանա
7 վարալար : Ձա քի Իսրայէլ օղուլ-
լարրնրն միրասը՝ սրպիտան սրպիա
կէչմէյէ . իլլա Իսրայէլ օղուլլարրն-
տան հէր քէս՝ Պապպասը սրպիլրնրն
8 միրասրնա եափրշա : Վ է Իսրա-
յէլ օղուլլարը սրպիլարրնտան պիր
միւլքէ միրասխօր օլան ըհէր գրզ՝
գարը իչիւն պապասը սրպիլրնրն
գապիլէսինտէն պիրինէ վարա . Թա
քի Իսրայէլ օղուլլարրնտան հէր
քէս պապասրնրն միրասրնը թէմիլիք
9 էտէ : Վ է միրաս պիր սրպիտան
պիր ղայրի սրպիա կէչմէյէ . իլլա
Իսրայէլ օղուլլարրնրն սրպիլարրն-
տան հէր քէս քէնտի միրասրնա
եափրշա :
10 Պապպրն Ա ովսէս էմր էյլէտի-
յի կիպի՝ Ա աղպաագրն գրզլարը
11 էջյլէ էյլէտիլէր : Ո՞իրա Ա ա-
պաագրն գրզլարը Ա ասյա՝ Թիր-
սա վէ Ի դղա վէ Ա եղքա վէ
Նուա՝ գարըլար իչիւն ա մուճալա-
րը օղուլլարրնա վարտրլար :
12 Յով-
սէփ օղու Ա անասէ օղուլլարրնրն
գապիլէլէրինտէն օլանլարա վար-
տրլար . վէ օնլարրն միրասը պա-
պալարրնրն գապիլէսինին սրպիը
իւզէրինտէ գալտը :
13 Պապպրն՝ Ա ովսէ սահրալարրն-
տա Երիքով Յորդանանրն հանրն-
տա՝ Ա ովսէսին եէտի իլէ Իսրայէլ
օղուլլարրնա էմր էթտիյի թէն-
պիհլէր վէ շէրիա՛թլէր պունլար
տրը :

ԻՐԻՆԱՒ ԹԻՎՐԱԹ

ԵԼԻՈՏ

ՆՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Գլուխս սկսանի առաջին Մովսէսին խօսելս առ սեղկէիմ՝ մանրամասնաբար ընդհանուր վտանգներուն թեքբարէն զիքը էտերեք՝ 19 խոյակա զապիթլէր թա՛յին էյլէտիյինի, 34 վէ ընդհանուր՝ օնլարա խմանսըզլըգլարը էյնիւն զազապ էթտիյինի սեղկէիմի։

1 Մովսէսին ճիւմլէ Իսրայէլէ՝ «Յորդանանըն պէրի եագասընտա չէօլտէ Փըզըլ-ոէնիկին գարշընտա օլան սահրատա փառան իլէ Տոփել վէ Վ՚ոբան վէ Ըսեբովթ վէ Տի զահապըն արասընտա՝ սեղկէտիյի սեօզլէր պուննլար տըր։

2 (Ո՚որեբտէն Սէիր տաղը եօլուննտան՝ Ի՚կադէս Բառնեայէտէք օն

3 պիր կիւն տիւր։) Վ՚է վադի՝ օլտուքի Գըզըգընճը ելլտա օն պիրինճի այտա այըն իլքինտէ Մովսէս Իսրայէլ օղուլլարընա՝ Բապպրն օնլարըն հագգընտա օնա ճիւմլէ էմր

4 էթտիյինէ կէօրէ սեղկէտի. Էմօրհլուլարըն Հէսբոնտա սաքին օլան փատիշահը Սհոնու՝ վէ Ըստարովթտա վէ Էդրայիտէ սաքին օլան Բասան փատիշահը Ովգու

5 վուրտուգտան սօնկրա. Յորդանանըն պէրի եագասընտա Մովաբ տիյարընտա՝ Մովսէս պու թեվրաթը պէյան էթմէյէ պաշլայըպ տէտի.

6 Էլհահմըզ Բապպ պիզէ Ո՚Ռոբեբտէ սեղկէիմ տէտի քի՝ Պու տաղտա օթուրտուգունուզ էնէ.

7 թեր. Տեօնիւպ՝ կէօչիւն, վէ Էմօրհլուլարըն տաղընա հեմ սահրատա՝ տաղտա վէ վատիտէ վէ գըպկէ թարաֆընտա վէ տէնիզ եաղընտա օլան օնուն ճիւմլէ եագդըն մահալլէրինէ՝ Քանանըլլարըն տիյարընա վէ Լիբանանա՝ թա պէօյիւք

ըրմագ Եփրատ ըրմաղընատէք վա-

8 րըն։ Պա՛գ, օլ տիյարը եօնիւնիզէ գօտուտ. վ՚ըրըն, վէ Բապպրն պապալարընըզ Ը՚Աբրահամ՝ Իսահակա վէ Յակոբա՝ վէ օնլարտան սօնկրա օնլարըն զիւրրիյէթինէ վէրմէյէ եէմին էթտիյի տիյարը զապթ էտին։

9 Վ՚է Ը՚օլ զէմանտէ սիզէ սեղկէիյիպ տէտիմ քի՝ Պէն սիզի եալընըզ

10 կէօթիւրէմէմ։ Էլհահընըզ Բապպ սիզի չօղալթտը. վէ իշթէ Ի՚պու կիւն սիզ՝ կէօքլէրին երլտրզլարը

11 գատար չօգ սունուզ։ Ի՚Պապալարընըզըն Էլհահը Բապպ սիզի՝ հալա օլտուղունուզտան պին գաթ զէյատէ էյլէյէ, հէմ Ի՚սիզի սեղկէտիյի կիպի սիզի պէրէքէթլէյէ։

12 Ի՚Պէն եալընըզ՝ զահմէթինիզի վէ եիւքիւնիւզիւ վէ նիզա՛լարընըզը

13 նո՞ճէ կէօթիւրէ պիլէյիմ։ Ի՚Վէնտինիզ իշիւն ա՛լիմ վէ ա՛գըլլը վէ սըպթլարընըզա մա՛լըմ ատէմլէր վէրին, վէ օնլարը սիզէ պաշլար

14 տիքէյիմ։ Սիզ տախի պանա ճէվապ վէրիպ տէտինիզ. պու՝ պէկնէ էտէլիմ տէտիյին չէյ էյի տիր։

15 Իմտի սըպթլարընըզըն սէրվէրլէրինի՝ ա՛լիմ վէ էհլի մա՛լըմաթ ատէմլէրի ալտըմ, վէ Ի՚օնլարը իզէրլէրինիզէ պաշլար՝ սըպթլարընըզա պին պաշըլար վէ եիւզ պաշըլար վէ էլլի պաշըլար վէ օն պաշըլար

16 վէ զապիթլէր տիքտիմ։ Էմ՚ օլ զէմանտէ հաքիմլէրինիզէ թէնպիհ էտիպ տէտիմ քի՝ Վարընտաշլարընըզտն տա՛վալարընը տինկլէյին. վէ հէր քէսին՝ կէրէք Ի՚գարընտաշը իլէ կէրէք էճնէպի իլէ օլան տա՛վասընը Ի՚հադգ իւզրէ հիւքմ էյ-

17 լէյին։ Ը՚Ղէրաա՛թտէ խաթընրա

Թ. Ի՛. Ի՛. 1451։

ա Հնա. իթ. 1, 10։ իէ. 4, 7։

բ Ծնա. ժգ. 27։ պ. իթ. 28։

գ Ծնա. լգ. 38։

դ Ծնա. իա. 25, 34։

ե Ծնա. իա. 33։ Հնա. ժգ. 12։

Թ. Ի՛. Ի՛. 1491։

զ Նհ. գ. 1։ է պագ՝ Նհ. ժթ. 1։ Ծնա. ժ. 11։

Թ. Ի՛. Ի՛. 1451։

ը Ծնա. ժբ. 7, ժէ. 18։ ժէ. 7, 8։ իշ. 4։ իէ. 13։

ը Նհ. ժէ. 18։ Ծնա. ժա. 14։

ժ Ծնա. ժէ. 5։ պ. Ժ. 22։ իը. 62։ է ը Ծագ. իգ. 3։

լ Ծնա. ժէ. 5։ իը. 17։ իգ. 4։ Նհ. լը. 13։

ի ձ Ծագ. գ. 8, 9։ ձ պագ՝ Նհ. ժէ. 21։ Ծնա. ժա. 16, 17։

ձ Նհ. ժէ. 25։

ճ Ղ՚Լ. իէ. 22։ յ պ. ժգ. 18։ Ելս. է. 24։ ղ Ղ՚Լ. ժը. 15։ պ. ժգ. 19։ Ծմա. ժգ. 7։ Ընակ. իգ. 23։ Ելակ. բ. 1։

Digitized by Google

պագմայաոընըզ · քիւչիւլիւ՝ պէօ-
յիւլիւ կիպի տինկէչէնինիզ · հիչ
քիմսէտէն գօրգմայաոընըզ , զերա
²չերաս՝թ՝ Ըլլահըն տըր · վէ սիզէ
միւշքիւլ կէլէն մասլահաթը՝ պա-
նա ³իֆսատ էտին , քի օնու տինկ-
18 լէյիմ : ⁴Էմ օլ զէմանաէ սիզէ՝
հէփ էտէճէյինիզ շէյլէրի թէնպիհ
էթտիմ :
19 Վ՚է Վ.որեքտէն կէօչտիւք , վէ
Ըլլահ՚ըմըզ Բապպըն պիզէ էմր էյ-
լէտիյի կիպի՝ Ըմօրհլուլարըն տա-
ղը եօլունտան օլ կէօրտիւյինիւզ
⁵պէօյիւք վէ հիյպէթլու պիւթիւն
չէօլիւս կէչտիք · վէ ⁶Նադէս Քառ-
20նեայէտէք կէլտիք : Վ՚է սիզէ տէ-
տիմ քի՝ Ըլլահ՚ըմըզ Բապպըն պիզէ
վէրտիյի Ըմօրհլուլարըն տաղընա
21 կէլտինիզ · Պա՛գ , Ըլլահ՚ըն Բապպ
օլ տիյարը սէնին էօնիւնէ գօտուս ·
պապալարընըն Ըլլահ՚ը Բապպ սա-
նա տէտիյի կիպի չը՛գ , զապթ էյ-
լէ , ⁷գօրգմա , վէ իւրքմէ :
22 Վ՚է սիզ հէփինիզ պանա եանա-
ղըզ տէտինիզ քի՝ Ը՚օնիւմիւզէ
ատէմլէր կէօնտէրէլիմ՝ վէ պիզէ
օլ տիյարը թէճէնսուս էտէլէր ·
վէ նէ եօլտան չըգաճաղըմըզը՝ հէմ
նասըլ շէհրլէրէ վարաճաղըմըզը
23պիզէ խապէր կէթիրէլէր : Իմտի
պու սէօզ պանա խօշ կէօրիւ-
նիւպ՝ հէր սըզթատան պիրէր ա-
տէմ օլարագ ⁸սիզտէն օն իքի ա-
24տէմ ալտըմ : Վ՚է Ըօնլար տէօ-
նիւպ՝ տարաս չըգտըլար · վէ Ը՚ս-
քող տէրէսինէտէք վարըպ՝ օնու
25թէճէնսուս էթտիլէր : Վ՚է էլլէ-
րինէ օլ տիյարըն մէյլէսինտէն ա-
լըպ՝ պիզէ կէթիրտիլէր · հէմ պի-
զէ խապէր կէթիրիպ՝ Բապպըն պի-
զէ վէրտիյի տիյար ⁹էյի տիր տէ-
26տիլէր : Ը՚մմա սիզ չըգմագ իսթէ-
մէտինիզ , վէ Ըլլահ՚ըմըզ Բապպըն
27էմրինէ ա՛սը օլտուրուզ : Վ՚է չա-
տրըլարընըզտա մըրըլտանրպ տէ-
տինիզ · Բապպ ¹⁰պիզտէն իքրահ
էթմէք իւճ՝ պիզի Վ՚ըսըը տիյարըն-
տան չըգարտը , քի պիզի գըրմագ
իչիւն Ըմօրհլուլարըն էլինէ վէրէ :
28Պիզ նէ՞րէյէ չըգալըմ · գարրն-
տաշլարըմըզ ¹¹եիւրէյիմիզի էրիթ-
տիլէր , չիւն քի տէտիլէր · ¹²Օլ
գաւմ՝ պիզտէն պէօյիւք վէ ու-
զուն պօյլո՝ տուր · չէհրլէր՝ պէօ-
յիւք վէ կէօյէտէք հիսարլը տըր ·
հէմ օրատա ¹³Ընակիմ օղուլլարը-
29նը տախի կէօրտիւք : Վ՚է սիզէ
տէտիմ քի՝ Իւրքմէն , վէ օնլարտան
30գօրգման : Ը՚օնիւնիւզէ կիտէն
¹⁴Ըլլահ՚ընըզ Բապպ՝ սիզին իչիւն
քէնտիսի ճէնք էտէճէք տիր , հէր
նիճէ սիզին իչիւն Վ՚ըսըըտա կէօզ-
լէրինիզին Ը՚օնիւնտէ էյլէտի իսէ :
31⁴Էմ չէօլտէ կէօրտիւն քի ¹⁵պիր
ատէմ քէնտի օղլունու կէօթիւր-
տիւյիւ կիպի Ըլլահ՚ըն Բապպ պու
կիթտիյինիզ ճիւմլէ եօլտա՝ սիզ
թա պու մահալէ կէլինճէյէտէք՝
32սէնի պէօյլէ կէօթիւրտիւ : Վ՚է
պու պէօյլէ իքէն , ¹⁶Ըլլահ՚ընըզ
Բապպա էմնիյէթ էթմէտինիզ ·
33 ⁴Վի օ՛ եօլտա էօնիւնիւզէճէ սիզէ
գօնաճագ մահալ պուլմագ իչիւն
¹⁷սիզէ կիտէճէյինիզ եօլու կէօս-
թէրմէյէ կէճէ աթէշտէ վէ կիւն-
34տիւզ պուլուրթտա կիտէր իտի : Վ՚է
Բապպ սէօզլէրինիզին սէսինի իչի-
տիպ՝ զաղէպէ կէլտի , վէ ¹⁸էմին
35էտիպ տէտի . ⁴Պու ատէմլէրտէն՝
պու եարամագ սիլսիլէտէն հիչ պիր
քիմսէ պապալարընըզա վէրմէյէ
եէմին էթտիյիմ էյի տիյարը
36կէօրմէյէճէէք , ¹⁹Եհփոնէ օղլու
Վաղէբտէն մնտա · օ օնու կէօրէ-
ճէք տիր , հէմ օնուն այաղընըն օլ
պաստըզը տիյարը՝ օնա վէ օնուն
օղուլլարընա վէրէճէէյիմ · ²⁰Իւճն քի
37օ՛ Բապպա թէմամէն թապի՝ օլ-
տու : ⁴Սիզտէն էօթիւրիւ Բապպ
պանա տախի տարրըլպ՝ Սէն տէ օ-
38բայա կիրմէյէճէքսին տէտի : ²¹Սէ-
նին էօնիւնտէ տուբան Ի՛սաէ օղլու
Յեսու՝ օրայա օ կիրէճէէք · Ըօնու
գուվվէթլէնտիր , զերա օ օնու Իս-
39բայէլէ թէմլիք էթտիրէճէէք : Վ՚է
օլ ըեաղմա օլաճագ տէտիյինիզ
²²չօճուգլարընըզ՝ հէմ պու կիւն
Էյիյի վէ քէօթիւյիւ պիլմէյէն
օղուլլարընըզ՝ օրայա օնլար կիրէ-
ճէէք , հէմ օնու օնլարա վէրէճէէ-
յիմ , վէ օնու օնլար միրաս ալա-
40ճագլար : ⁴Ը՚մմա սիզ տէօնիւն ,
վէ Փըղըլ տէնիզ եօլունտան չէօ-
լէ տօղրու կէօչիւն :
41 Վ՚է սիզ ճէվապ վէրիպ պանա
տէտինիզ քի՝ ⁴Բապպա կիւնահ
էթտիք , պիզ չըգըպ՝ Ըլլահ՚ըմըզ
Բապպըն պիզէ ճիւմլէ էմր էյլէ-

թո. Ի՛. Ի. 1451։

—

ե Ղեւտ. ժէ. 42։

ի Ղեւտ. ժէ. 44, 45։

ծ Ռաղ. ՃԺԲ. 12։

է Ղեւտ. ժէ. 26, ԼԱ. ի. 1, 22։ Գ.ատ. ժա. 17։

ա Ղեւտ. ժէ. 25։ Պ. ա. 40։

բ Պաէ. Խա. 7, 14։

գ Ղեւտ. ի. 14, ԼԱ։

դ Ելն. Ա.Ղ. 8։ Հես. իդ. 4։

տիկի կիպի ՃԷՆՔ էտէՃէյիզ · վէ հէր պիրինիզ ՃԷՆՔ պիլահԼարընը գուշանըպ՝ տապա չըգմապա ի՛նատ
42 էթտինիզ · վ՚է Բապպ պանա տէ- տի քի՝ Օ՚նլարա տէ · Ա՚Ձրգման , վէ ՃԷՆՔ էթմէն , զնրա պէն արա- Նըզտա տէ յիլ իմ , քի տիւշմէնլէ- րինիզին Էօնիւնտէ գըրըլմայասը-
43 Նըզ : վ՚է սիզէ սէօյլէտիմ տէ ի- Շխթմէտինիզ , իլլա Բապպըն սէօ- զիւնէ ա՛սը օլտուղունուզ · վէ Ի՛նատ
44 էտիպ՝ տապա չըգտընըզ : վ՚է օլ տապտա սաքին օլան Ըմօրհլուլար գարչընդրա չըգրպ՝ Ծարըլարըն էթ- տիքլէրի կիպի սիզի գօվալատը- լար , վէ սիզի Ա՚էիրտէ՝ թա Է՚օր-
45 մայատէք գըրտըլար : վ՚է տէօ- նիւպ՝ Բապպըն Հուզուրունտա աղ- լատընրդ , ամմա Բապպ սէսինիզի տինկլէմէտի , վէ սիզէ գուլագ
46 վուրմատը : վ՚է Ի՚ադէստէ պիր չօգ կիւնլէր՝ օրթպա տուրտուղու- նուզ կիւնլէր գատար տուրտու- նուզ :

ՊԸՊՌ

Իսրայէլիւլէրին նազիխէթինէն տէվամը , վէ օնլարըն Ա՚դովմուլար իլէ՝ 9 Ա՚ովաբլալար իլէ՝ 19 վէ Ա՚մմնղուլար իլէ գարըշմամագ կէրէք օլտուղու · 24 վ՚է Ըմօրհլուլարըն փատիշահը Ա՚հհոնու հէնտիքլերի :

1 Ընտէն տէօնտիւք , վէ Ա՚Բապպըն պանա սէօյլէտիյի կիպի՝ Ի՚ը- զըլ տէնիզ հօլուննտան չէօլէ տօղ- րու կէօչտիւք · վէ պիր չօգ կիւն-
2 լէր Ա՚էիր տապընը տօլաշտրգ : վ՚է Բապպ պանա սէօյլէյիպ տէտի ·
3 Պու Ծտապը տօլաշտրղընրզ սիզէ հէթէր · փօրհասա տօղրու տէօ-
4 Նիւն : Հ՚էմ գավմա թէնպիհ է- տիպ տէ քի՝ Ի՚Ալիզ Ա՚էիրտէ սաքին օլան Ընսաւ օղուլլարը գարընտաշ- լարընրզըն սինօրունտան կէչէ յօր- սունուզ · կէրչէ օնլար սիզտէն գօր- գարլար , լաքին սիզ ղայէթ իլէ
5 սագընըն · Օ՚նլար իլէ վուրուշ- ման , զնրա պէն սիզէ՝ օնլարըն տիյարընտան այագ թասպանը պա- սաճագ գատար պիլէ հէր վէրմէմ · Ծչիւն քի Ա՚էիր տապընը Ընսաւ մի-
6 րաս վէրտիմ : Ընէյհճէյի օնլարտան ագչէ իլէ սաթուն ալըպ հէյհսի- նիզ , վէ սույու տա օնլարտան ագչէ
7 իլէ սաթուն ալըպ իչէսինիզ : Օ՚իրա Ա՚լահ՚ըն Բապպ սէնի՝ էլինին հէր իչինտէ պէրէքէթլէտի , սէնին պու պէօյիւք չէօլտէ կէզտիյինի պիլ- տի · Ի՚Ալահ՚ըն Բապպ պու գըրգ ընը սէնին իլէ օլուպ՝ հիչ պիր շէ- յինն էքսիլմէտի :
8 վ՚է Ա՚էիրտէ սաքին օլան Ա՚Ընսաւ օղուլլարը գարընտաշլարըմզտան՝ սահրա եօլունտան Ի՚Ալահ՚տան վէ Գասիոն գաբերտէն կէչտիք · ան- տէն տէօնիւպ՝ Ա՚ովաբ չէօլիւ եօ-
9 լունտան կէչտիք : վ՚է Բապպ պա- նա տէտի քի՝ Ա՚ովաբլըլարա ա՛տա- վէթ էթմէ , վէ օնլար իլէ ՃԷՆԿԷ վուրուշմա · զնրա օնլարըն տիյա- րընտան սանա միրաս վէրմէմ , չիւն քի Ի՚Ընը՝ Ի՚ովտ օղուլլարընա մի-
10 րաս վէրտիմ՝ : Օ՚նտա Է՚վվէլտէն սաքին օլան Ի՚Ամմիլէր՝ պիր պէօ- յիւք վէ չօգլուգ վէ Ի՚Ընակիմլէր կիպի ուզուն պօյլը- գաւմ իտի :
11 Օ՚նլար տա Ընակիմլէր կիպի ՃԷպ- պարլար սայրլըը իտի · վէ Ա՚ովաբ- լըլար օնլարա՝ Ընմիմ չաղըրըլար
12 իտի : վ՚է Ա՚էիրտէ Է՚վվէլտէն Ի՚Ռուբէլլար՝ սաքին իտի · ամմա Ընսաւ օղուլլարը՝ օնլարը միրաս է- տիպ օնլարը Է՚օնլէրինտէն գըրտը- լար , վէ օնլարըն եէրինէ սաքին օլտուլար , Իսրայէլ տախի՝ Բապ- պըն օնլարա վէրտիյի միրասըընը
13 տիյարընա Էյլէտիյի կիպի : Շ՚իմ- տի գալգըպ՝ Ի՚Օ՚արեգ ըրմաղընը- տան կէչտիմ · վէ Օ՚արեգ ըրմաղընը- տան կէչտիք :
14 վ՚է Ծկադէս Ի՚ասնեատան թա Օ՚արեգ ըրմաղընտան կէչտինճէյէ- տէք կէզտիյիմիզ կիւնլէր օթուզ սէքիզ երը օլտու , Ի՚թա օրտունուն իչինտէն ՃԻՒՄԼԷ օլ տէվրին ՃԷՆքճի աւտէմլէրի՝ Ի՚Բապպըն օնլարա եէմին էթտիյի կիպի տիւքէնինճէյէտէք :
15 Հ՚էմ օնլարը օրտունուն իչինտէն Հէլաք էթմէք իչուն՝ թա օնլար տիւքէնինճէյէտէք՝ Ի՚Բապպըն էլի տախի օնլարըն իւզէրինտէ օլտու :
16 վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ ՃԷՆՔ- ճի աւտէմլէրին Հէփիսի Թէմամէն գավմըն արասընտան էօլիւնճէ ,
17 Բապպ պանա սէօյլէյիպ տէտի ·
18 Պու կիւն սէն Ա՚ովաբ սինօրուն-
19 տան վէ Ըրտան կէչէ յօրտուն : վ՚է Ըմմոն օղուլլարընըն գարշընընա

Digitized by Google

եագլաշտրղընտա , օնլարա ա՛տա-
վէթ էթմէ , վէ օնլար իւէ վու-
րուշմա • զիրա Ըմմոն օղուլլարընն
տիյարընտան սանա միրաս վէրմէմ ,
չիւն քի օնու Ղ՚ովտ օղուլլարընա
20 միրաս վէրտիմ ; (Ղու տախի ճէպ-
պարլար վիլայէթի սայլըլըր իտի ,
էվվէլտէն օնտա ճէպպարլար սա-
քին օլուրուտու • վէ Ըմմոնլուլար
օնլարա ՚Օամղուտիմ չաղըրըլար
21 իտի • Վէ ՚պէօյիւք վէ չօգլուգ
վէ Ընակիմէր կիպի ուզուն պօյ-
լո՝ գալմ իտի • ամմա Բապպ օ-
նու օնլարընն էօնիւնտէն գըրտը ,
վէ օնլարը միրաս էտիպ՝ օնլարըն
22 եէրինէ սաքին օլտուլար , ՚Ակիր-
տէ սաքին օլան Ընսաւ օղուլլա-
րընա էթտիյի կիպի , քի ՚Կոռ-
ղուլարը քէնտիլէրին էօնիւնտէն
գըրտըլար , վէ օնլարը միրաս է-
տիպ՝ թա պու կիւնէտէք օնլարընն
23 եէրինէ սաքին օլտուլար : Վ՚է
՚Կաղայէտէք քէօյլէրինտէ սաքին
օլան ՚Ըհալըլարը՝ Կափթորտան
չօգան ՚Կափթորղուլարը գըրտըլար ,
վէ օնլարընն կէրինէ սաքին օլտու-
24 լար :) Կալզըպ կէօչիւն , վէ ՚Ռո-
նոն ըրմաղընտան կէչիւն , իլթէ Ե-
սեռոն փատիշահը Ըմօրհղու Սե-
հոնու վէ օնուն տիյարընը սէնին
էլինէ վէրտիմ • միրաս էթմէյէ
պաշայրզ՝ օնուն իւէ ճէնկէ վու-
25 րուշ : Ղու կիւն սէնին հիյպէ-
թինի վէ գօրգունու՝ պիւթիւն
կէօյիւն ալթընտա օլան գավմլարըն
իւզէրինէ գօմաղա պաշլայաճաղըմ ,
շէօյլէ քի սէնին աւրընը իչիտէնլէր
սէնին հուզուրունտան տիթրէյէ-
լէր , վէ օնլարա սըգլէթ պատա :
26 Վ՚է Կագնմօթ չէօլիւնտէն՝ Ե-
սեռոն փատիշահը Սհոնա ՚սուլ
սէօզլէրի իւէ էլչիլեր կէօնտէրիպ
27 տէտիմ՝ քի ՚Տիյարընտան կէչէյիմ .
Հէման ճատտէ եօլունտան կիտիպ՝
28 սաղա եա սօլա սափմամ : Ընէյէճէ-
յի պանա ագչէ իւէ սաթ վէ եէյիմ ,
Հէմ սուչու պանա ագչէ իւէ վէր
վէ իչէյիմ • Ւանճագ այագլարըմ
29 իւէ կէչէյիմ • ՚Սէերտե սաքին օ-
լան Ընսաւ օղուլլարընն՝ վէ Ըր-
տա սաքին օլան Մոաթլըլարըն
պանա էթտիքլէրի կիպի • թա պէն
Օրգանանտան՝ Ըլլահմըղ Բապ-
պըն պիզէ վէրտիյի տիյարա կէ-

30 չինճէյէտէք : Ըմմա Ընսերոն փա-
տիշահը ՚Սհոնն՝ օնտան կէչմէմիզէ
գայիւ օլմատը • զիրա Ըլլահըն
Բապպ ՚օնուն րուհունու սեբեպլէ-
տիպ՝ ՚եիւբէյինի փէքլէթմիշ ի-
տի , քի օնու պու կիւն օլտուղու
կիպի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէ :
31 Վ՚է Բապպ պանա ուէտի • Իլթէ
Սհոնու վէ օնուն տիյարընը սա-
նա ՚թէսլիմ էթմէյէ պաշլատըմ ,
զապթ էթմէյէ պաշլա քի՝ օնուն
տիյարընը միրաս էտէսին :
32 Ամտի ՚Սհոն քէնտիսի ճիւմլէ
գավմը իւէ՝ Յասսատա պիզի ճէնկէ
33 գարշըլամաղա չօգտը : Վ՚է ՚Ըլ-
լահըմըզ Բապպ օնու պիզէ թէս-
լիմ էյլէտի • վէ ՚օնու հէմ օղուլ-
լարընը վէ ճիւմլէ գավմընը վուր-
34 տուգ : Վ՚է օլ զէմանտէ օնուն
ճիւմլէ չէհրլէրինի ֆէթհ էթտիք ,
վէ հեր չէհրի՝ էրքէքլէրի վէ գա-
րըլարը վէ չօճուգլարը իւէ ՚հե-
րեմ էթտիք • պիրիսինի պիւէ պագը
35 գօմատրգ : Վ՚էնտիմիզէ եալընըզ
տավարլարը՝ վէ ֆէթհ էթտիյիմիզ
շէհրլէրին եաղմասընը եաղմալա-
36 տրգ : ՚Ըւնոն ըրմաղընէն քէնարը
եանընտա օլան Ըրտերտէն վէ ըր-
մագտա օլան շէհրտէն՝ թա Կա-
դաղատէք գարշըմըզդ տայանա-
ճագ հիչ պիր շէհր օլմատը • ՚Ըլ-
լահըմըզ Բապպ ճիւմլէսինի պիզէ
37 թէսլիմ էյլէտի : Եալընըզ Ըմմոն
օղուլլարընն տիյարընա՝ վէ ՚Յա-
բոկ ըրմաղընն հիչ պիր սէմթինէ
վէ տաղըն շէհրլէրինէ՝ հէմ Ըլլա-
հըմըզ Բապպըն պիզէ ճիւմլէ եա-
սագ էթտիյի մահալէ եագլաշմա-
տրն :

ՊԸՊԳ

Ա՛էպպարլարն սօնու օլան Ինսան փատիշա-
հը Ավգու եէնտիքլէրինն նագլէյէթի : 12
Հօրդանանըն էօթէ թարաֆընտա տիյարընը
էբի պուչուգ գապլէյէ թագսիմ օլունմասը :
23 Ամվէսէին տիյարա կիրմէյէ նիյազ է-
տիյի : 26 Օնա՝ տիյարը եալընըզ կէօրմէյէ
մեւսաա՛տէ օլունտուղու :

1 Ընտէն տէօնիւտ՝ Ինսան եօլու-
նա չըգտըգ • վէ ՚Ինսան փա-
տիշահը Ավգ քէնտիսի ճիւմլէ
գավմը իւէ՝ ՚Ինդրայիտե պիզի ճէն-
2 կէ գարշըլամաղա չըգտը : Վ՚է
Բապպ պանա ուէտի քի՝ Օնտան

ր Ինու. իւ. 23 :
ս Ի՛Ա • գ. 21 :
տ Հեա. ժա. 20 :
ֆ Պ. ա. 8 :
ք Ինու. իւ. 23 :
օ Պ. է. 2 : ի. 16 :
ֆ Ինու. իւ. 24 Պ. իթ. 7 :
ո Պ. է. 2, 26 :
բ Պ. գ. 12 : գ. 48 Հեա. ժգ. 9 :
գ Աագ. խգ. 3 :
դ Ինն. Ա՛ճ. 22 • Ինու. ի. 24 • Պ. գ. 16 :
ե Ելս. 5, 9, 19 :
զ Ինու. իւ. 33, 38 • Պ. իդ. 7 :
է Պ. ա. 4 :

եագլաշտրղընտա . օնլարա ա՛տա-
վէթ էթմէ . վէ օնլար իւէ վու-
րուշմա • զիրա Ըմմոն օղուլլարընն
տիյարընտան սանա միրաս վէրմէմ .
չիւն քի օնու Ղ՚ովտ օղուլլարընա
20 միրաս վէրտիմ ; (Ղու տախի ճէպ-
պարլար վիլայէթի սայլըլըր իտի .
էվվէլտէն օնտա ճէպպարլար սա-
քին օլուրուտու • վէ Ըմմոնլուլար
օնլարա ՚Օամղուտիմ չաղըրըլար
21 իտի • Վէ ՚պէօյիւք վէ չօգլուգ
վէ Ընակիմէր կիպի ուզուն պօյ-
լո՝ գալմ իտի • ամմա Բապպ օ-
նու օնլարընն էօնիւնտէն գըրտը .
վէ օնլարը միրաս էտիպ՝ օնլարըն
22 եէրինէ սաքին օլտուլար , ՚Ակիր-
տէ սաքին օլան Ընսաւ օղուլլա-
րընա էթտիյի կիպի , քի ՚Կոռ-
ղուլարը քէնտիլէրին էօնիւնտէն
գըրտըլար , վէ օնլարը միրաս է-
տիպ՝ թա պու կիւնէտէք օնլարընն
23 եէրինէ սաքին օլտուլար : Վ՚է
՚Կաղայէտէք քէօյլէրինտէ սաքին
օլան ՚Ըհալըլարը՝ Կափթորտան
չօգան ՚Կափթորղուլարը գըրտըլար ,
վէ օնլարընն կէրինէ սաքին օլտու-
24 լար :) Կալզըպ կէօչիւն , վէ ՚Ռո-
նոն ըրմաղընտան կէչիւն , իլթէ Ե-
սեռոն փատիշահը Ըմօրհղու Սե-
հոնու վէ օնուն տիյարընը սէնին
էլինէ վէրտիմ • միրաս էթմէյէ
պաշայրզ՝ օնուն իւէ ճէնկէ վու-
25 րուշ : Ղու կիւն սէնին հիյպէ-
թինի վէ գօրգունու՝ պիւթիւն
կէօյիւն ալթընտա օլան գավմլարըն
իւզէրինէ գօմաղա պաշլայաճաղըմ ,
շէօյլէ քի սէնին աւրընը իչիտէնլէր
սէնին հուզուրունտան տիթրէյէ-
լէր , վէ օնլարա սըգլէթ պատա :
26 Վ՚է Կագնմօթ չէօլիւնտէն՝ Ե-
սեռոն փատիշահը Սհոնա ՚սուլ
սէօզլէրի իւէ էլչիլեր կէօնտէրիպ
27 տէտիմ՝ քի ՚Տիյարընտան կէչէյիմ .
Հէման ճատտէ եօլունտան կիտիպ՝
28 սաղա եա սօլա սափմամ : Ընէյէճէ-
յի պանա ագչէ իւէ սաթ վէ եէյիմ ,
Հէմ սուչու պանա ագչէ իւէ վէր
վէ իչէյիմ • Ւանճագ այագլարըմ
29 իւէ կէչէյիմ • ՚Սէերտե սաքին օ-
լան Ընսաւ օղուլլարընն՝ վէ Ըր-
տա սաքին օլան Մոաթլըլարըն
պանա էթտիքլէրի կիպի • թա պէն
Օրգանանտան՝ Ըլլահմըղ Բապ-
պըն պիզէ վէրտիյի տիյարա կէ-

30 չինճէյէտէք : Ըմմա Ընսերոն փա-
տիշահը ՚Սհոն՝ օնտան կէչմէմիզէ
գայիւ օլմատը • զիրա Ըլլահըն
Բապպ ՚օնուն րուհունու սեբեպլէ-
տիպ՝ ՚եիւբէյինի փէքլէթմիշ ի-
տի , քի օնու պու կիւն օլտուղու
կիպի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէ :
31 Վ՚է Բապպ պանա ուէտի • Իլթէ
Սհոնու վէ օնուն տիյարընը սա-
նա ՚թէսլիմ էթմէյէ պաշլատըմ ,
զապթ էթմէյէ պաշլա քի՝ օնուն
տիյարընը միրաս էտէսին :
32 Ամտի ՚Սհոն քէնտիսի ճիւմլէ
գավմը իւէ՝ Յասսատա պիզի ճէնկէ
33 գարշըլամաղա չօգտը : Վ՚է ՚Ըլ-
լահըմըզ Բապպ օնու պիզէ թէս-
լիմ էյլէտի • վէ ՚օնու հէմ օղուլ-
լարընը վէ ճիւմլէ գավմընը վուր-
34 տուգ : Վ՚է օլ զէմանտէ օնուն
ճիւմլէ չէհրլէրինի ֆէթհ էթտիք ,
վէ հեր չէհրի՝ էրքէքլէրի վէ գա-
րըլարը վէ չօճուգլարը իւէ ՚հե-
րեմ էթտիք • պիրիսինի պիւէ պագը
35 գօմատրգ : Վ՚էնտիմիզէ եալընըզ
տավարլարը՝ վէ ֆէթհ էթտիյիմիզ
շէհրլէրին եաղմասընը եաղմալա-
36 տրգ : ՚Ըւնոն ըրմաղընէն քէնարը
եանընտա օլան Ըրտերտէն վէ ըր-
մագտա օլան շէհրտէն՝ թա Կա-
դաղատէք գարշըմըզդ տայանա-
ճագ հիչ պիր շէհր օլմատը • ՚Ըլ-
լահըմըզ Բապպ ճիւմլէսինի պիզէ
37 թէսլիմ էյլէտի : Եալընըզ Ըմմոն
օղուլլարընն տիյարընա՝ վէ ՚Յա-
բոկ ըրմաղընն հիչ պիր սէմթինէ
վէ տաղըն շէհրլէրինէ՝ հէմ Ըլլա-
հըմըզ Բապպըն պիզէ ճիւմլէ եա-
սագ էթտիյի մահալէ եագլաշմա-
տրն :

ՊԸՊԳ

Ա՛էպպարլարն սօնու օլան Ինսան փատիշա-
հը Ավգու եէնտիքլէրինն նագլէյէթի : 12
Հօրդանանըն էօթէ թարաֆընտա տիյարընը
էբի պուչուգ գապլէյէ թագսիմ օլունմասը :
23 Ամվէսէին տիյարա կիրմէյէ նիյազ է-
տիյի : 26 Օնա՝ տիյարը եալընըզ կէօրմէյէ
մեւսաա՛տէ օլունտուղու :

1 Ընտէն տէօնիւտ՝ Ինսան եօլու-
նա չըգտըգ • վէ ՚Ինսան փա-
տիշահը Ավգ քէնտիսի ճիւմլէ
գավմը իւէ՝ ՚Ինդրայիտե պիզի ճէն-
2 կէ գարշըլամաղա չըգտը : Վ՚է
Բապպ պանա ուէտի քի՝ Օնտան

Digitized by Google

գօրգմա • զերա օնու վէ օնուն
ճիւմլէ գավմրնը վէ ոիյարրնը սէ-
նին էլինէ վերիրիմ՝ վէ օնա՝ [t]Ը-
մօրհլուլարրն Նսեբռնտա սաքին
օլան փատիշահը Աեհռնա էթոիյին
3 կիպի էյլէ։ Վ է Ըլլահրմրզ Թապպ
Հասան փատիշահը Ավգու տախի
վէ օնուն ճիւմլէ գավմրնը. էլնմի-
զէ վերտի, վէ [u]օնու թա օնա
պագը պրագմայրնճայէտէք վուր-
4 տուդ։ Վ է օլ զէմանտէ օնուն
ճիւմլէ շէհրլէրինի ֆէթհ էյլէ-
տիք, օնլարտան ալմայուղրմզ
հիչ պիր շէհր գալմատը. ալթ-
մրզ շէհր՝ [v]ճիւմլէ Ըրգովզ սէմ-
թինի Հասանտա օլան Ավգուն մէմ-
5 լէքէթինի ալտրգ։ Պունլարրն
ճիւմլէսի եիւքսէք [գալէ՛լի՛] գա-
փուլու՝ վէ սիւրմէ մանտալը՝ հի-
սարլը շէհրլէր իտի, ղայէթ չօգ
գալէ՛սիզ շէհրլէրտէն մա՛տա։
6 Վ է օնլարը՝ [w]Նսեբռն փատիշահը
Աեհռնա էյլէտիյիմիզ կիպի խա-
թապ էթոիք. ճիւմլէ՝ շէհրլէր-
տէ՝ էրքէքլէրի վէ գարըլարը վէ
7 չօճուգլարը հէյչք էթոիք։ Ըմ-
մա ճիւմլէ տավարլարը հէմ շէ-
հիրլէրին եաղմասրնը քէնտիլէրի-
8 միզէ եաղմալատըգ։ Վ է օլ զէ-
մանտէ Յորդանանրն պէրի եագա-
սրնտա օլան տիյարը՝ Ըռնոն ըրմա-
ղընտան [w]ԵրմՈն տաղընատէք՝ Ը-
մօրհլուլարրն իքի փատիշահլարը-
9 նրն էլինտէն ալտրգ։ [x]Ե՛րմՈնա՝
Աիդոնլուլար Աարիօն տէրլէր իտի.
Ըմօրհլուլար իսէ օնա [y]Աանիր
10 տէրլէր իտի։ [z]Աահրանրն ճիւմլէ
շէհրլէրինի վէ հէփ Գաղաադը վէ
[a]պիւթիւն Հասանը՝ թա Աելքայա
վէ Ինդրայիյէտէք՝ Հասանտա օլան
Ավգուն մէմլէքէթի շէհրլէրինի
11 ալտրգ։ [b]Օ իրա գալան [c]ՀԷպպար-
լարտան՝ Նեալընըզ Հասան փա-
տիշահը Ավգ գալմըշ իտի. ինչէ
օնուն քերէվէթի տէմիր քերէվէթ
օլարագ՝ [d]ԷմմՈն օղուլլարրնրն
Աարբաթընտա տէյրի մի տիր. օ-
նուն ուպրունլուղուզ՝ ատէմ արչընը
իւզրէ տօգուզ արչըն վէ էնի տէօրթ
արչըն տրը։
12 Վ է օլ զէմանտէ պու միրաս
էթոիյիմիզ տիյարը [e]Ըռնոն ըր-
մաղընըն իւզէրինէ օլան Ըրոեր-
տէն՝ վէ Գաղաադ տաղընըն եա-
ղրմսրնը [f]շէհրլէրի իչէ՝ Յաւբէնլի-
13 լէրէ վէ Գադլալարա վէրտիմ։ Վ է
[g]Գաղաադրն պագրսրնը վէ Ավգուն
մէմլէքէթի օլան հէփ Հասանը
Ա՝անասէնին եարը սրպթընա վէր-
տիմ, ճիւմլէ Ըրգովզ սէմթինի
պիւթիւն Հասան իլէ, քի պունա
ճէպպարլար տիյարը տէնիր իտի։
14 [h]Ա՝անասէ օղլու Յայիր՝ Ըրգովզուն
պիւթիւն սէմթինի ալտը, թա
[i]Գեսուրլուլարրն վէ Ա՝աքաթ-
լալարրն սինօրուննատէք. վէ [k]օն-
լարրն ատրնը՝ քէնտի ատրնտան
թա պու կիւնքի կիւնէտէք Հասան
15 [l]Եաւօր Յայիր գօտու։ Վ է [m]Ա՝ա-
16 քիրե Գաղաադը վէրտիմ։ Վ է
Հուբէնլիլէրե հէմ [n]Գադլալարա՝
Գաղաադտան թա Ըռնոն ըրմաղը-
նատէք վէ թա [o]ԸմմՈն օղուլլարը-
նրն սինօրու օլան Յաբոկ ըրմաղը-
նատէք պու ըրմաղլարրն մապէյնի-
17 նի սինօրու իլէ վերտիմ, հէմ սահ-
րայը վէ Յորդանանը սէվահիլի
իլէ [p]Գինեներեթտէն թա [q]սահրա
տէնիզինէ Եա՛նի Ըթուզ տէնիզինէ-
տէք՝ Ըսեդովթ փասգանրն ալ-
թընտա կիւնտօղույա տօղրու։
18 Վ է օլ զէմանտէ սիզէ Թէնպիհ
էտիպ տէտիմ. Ըլլահրնըզ Թապպ
սիզէ պու տիյարը վէրտի քի՝ օնու
միրաս էտէսինիզ. հէփ [r]գուվվէթ
սահիպի օլանլար սիլահլանրպ՝
Իսրայէլ օղուլլարը գարընտաշլա-
19 րընըզդն էօնիւնէ կէչին։ Ընճագ
գարըլարրնըզ վէ չօճուգլարրնըզ
վէ սիւրիւլէրինիզ՝ չիւն քի սիւրիւ-
լէրինիզին չօգ օլտուղունու պիլիր
իմ՝ սիզէ վէրտիյիմ շէհրլէրինիզ-
20 տէ գալընըլար, թա սիզին գարըն-
տաշլարրնըզդն տախի՝ Թապպ սիզին
կիպի բահաթլանտրդրնճէյէտէք,
վէ օնլար տախի՝ Ըլլահրնըզ Թապ-
պրն օնլարա Յորդանանրն էօթէ
եագասրնտա վերտիյի տիյարը
զապթ էտինճէյէտէք. անտէն
Չհէր քէս սիզէ վերտիյիմ միւլ-
քիւնէ տէօնէսինիզ։
21 Վ է օլ զէմանտէ [s]Յեսույա
Թէնպիհ էտիպ տէտիմ. Ըլլահր-
նըզ Թապպրն պու իքի փատիշահ-
լարա ճիւմլէ էթոիյինի կէօզլէրին
կէօրտիւ, սէնին շօլ կէչէճէյին
ճիւմլէ մէմլէքէթլէրէ Թապպ պէօյ-
22 լէ էտէճէք տիր։ Օնլարտան գօրգ-

Ի ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՊԿԱՑ

գօրգմա • զերա օնու վէ օնուն
ճիւմլէ գավմրնը վէ ոիյարրնը սէ-
նին էլինէ վերիրիմ՝ վէ օնա՝ [t]Ը-
մօրհլուլարրն Նսեբռնտա սաքին
օլան փատիշահը Աեհռնա էթոիյին
3 կիպի էյլէ։ Վ է Ըլլահրմրզ Թապպ
Հասան փատիշահը Ավգու տախի
վէ օնուն ճիւմլէ գավմրնը. էլնմի-
զէ վերտի, վէ [u]օնու թա օնա
պագը պրագմայրնճայէտէք վուր-
4 տուդ։ Վ է օլ զէմանտէ օնուն
ճիւմլէ շէհրլէրինի ֆէթհ էյլէ-
տիք, օնլարտան ալմայուղրմզ
հիչ պիր շէհր գալմատը. ալթ-
մրզ շէհր՝ [v]ճիւմլէ Ըրգովզ սէմ-
թինի Հասանտա օլան Ավգուն մէմ-
5 լէքէթինի ալտրգ։ Պունլարրն
ճիւմլէսի եիւքսէք [գալէ՛լի՛] գա-
փուլու՝ վէ սիւրմէ մանտալը՝ հի-
սարլը շէհրլէր իտի, ղայէթ չօգ
գալէ՛սիզ շէհրլէրտէն մա՛տա։
6 Վ է օնլարը՝ [w]Նսեբռն փատիշահը
Աեհռնա էյլէտիյիմիզ կիպի խա-
թապ էթոիք. ճիւմլէ՝ շէհրլէր-
տէ՝ էրքէքլէրի վէ գարըլարը վէ
7 չօճուգլարը հէյչք էթոիք։ Ըմ-
մա ճիւմլէ տավարլարը հէմ շէ-
հիրլէրին եաղմասրնը քէնտիլէրի-
8 միզէ եաղմալատըգ։ Վ է օլ զէ-
մանտէ Յորդանանրն պէրի եագա-
սրնտա օլան տիյարը՝ Ըռնոն ըրմա-
ղընտան [w]ԵրմՈն տաղընատէք՝ Ը-
մօրհլուլարրն իքի փատիշահլարը-
9 նրն էլինտէն ալտրգ։ [x]Ե՛րմՈնա՝
Աիդոնլուլար Աարիօն տէրլէր իտի.
Ըմօրհլուլար իսէ օնա [y]Աանիր
10 տէրլէր իտի։ [z]Աահրանրն ճիւմլէ
շէհրլէրինի վէ հէփ Գաղաադը վէ
[a]պիւթիւն Հասանը՝ թա Աելքայա
վէ Ինդրայիյէտէք՝ Հասանտա օլան
Ավգուն մէմլէքէթի շէհրլէրինի
11 ալտրգ։ [b]Օ իրա գալան [c]ՀԷպպար-
լարտան՝ Նեալընըզ Հասան փա-
տիշահը Ավգ գալմըշ իտի. ինչէ
օնուն քերէվէթի տէմիր քերէվէթ
օլարագ՝ [d]ԷմմՈն օղուլլարրնրն
Աարբաթընտա տէյրի մի տիր. օ-
նուն ուպրունլուղուզ՝ ատէմ արչընը
իւզրէ տօգուզ արչըն վէ էնի տէօրթ
արչըն տրը։
12 Վ է օլ զէմանտէ պու միրաս
էթոիյիմիզ տիյարը [e]Ըռնոն ըր-
մաղընըն իւզէրինէ օլան Ըրոեր-
տէն՝ վէ Գաղաադ տաղընըն եա-
ղրմսրնը [f]շէհրլէրի իչէ՝ Յաւբէնլի-
13 լէրէ վէ Գադլալարա վէրտիմ։ Վ է
[g]Գաղաադրն պագրսրնը վէ Ավգուն
մէմլէքէթի օլան հէփ Հասանը
Ա՝անասէնին եարը սրպթընա վէր-
տիմ, ճիւմլէ Ըրգովզ սէմթինի
պիւթիւն Հասան իլէ, քի պունա
ճէպպարլար տիյարը տէնիր իտի։
14 [h]Ա՝անասէ օղլու Յայիր՝ Ըրգովզուն
պիւթիւն սէմթինի ալտը, թա
[i]Գեսուրլուլարրն վէ Ա՝աքաթ-
լալարրն սինօրուննատէք. վէ [k]օն-
լարրն ատրնը՝ քէնտի ատրնտան
թա պու կիւնքի կիւնէտէք Հասան
15 [l]Եաւօր Յայիր գօտու։ Վ է [m]Ա՝ա-
16 քիրե Գաղաադը վէրտիմ։ Վ է
Հուբէնլիլէրե հէմ [n]Գադլալարա՝
Գաղաադտան թա Ըռնոն ըրմաղը-
նատէք վէ թա [o]ԸմմՈն օղուլլարը-
նրն սինօրու օլան Յաբոկ ըրմաղը-
նատէք պու ըրմաղլարրն մապէյնի-
17 նի սինօրու իլէ վերտիմ, հէմ սահ-
րայը վէ Յորդանանը սէվահիլի
իլէ [p]Գինեներեթտէն թա [q]սահրա
տէնիզինէ Եա՛նի Ըթուզ տէնիզինէ-
տէք՝ Ըսեդովթ փասգանրն ալ-
թընտա կիւնտօղույա տօղրու։
18 Վ է օլ զէմանտէ սիզէ Թէնպիհ
էտիպ տէտիմ. Ըլլահրնըզ Թապպ
սիզէ պու տիյարը վէրտի քի՝ օնու
միրաս էտէսինիզ. հէփ [r]գուվվէթ
սահիպի օլանլար սիլահլանրպ՝
Իսրայէլ օղուլլարը գարընտաշլա-
19 րընըզդն էօնիւնէ կէչին։ Ընճագ
գարըլարրնըզ վէ չօճուգլարրնըզ
վէ սիւրիւլէրինիզ՝ չիւն քի սիւրիւ-
լէրինիզին չօգ օլտուղունու պիլիր
իմ՝ սիզէ վէրտիյիմ շէհրլէրինիզ-
20 տէ գալընըլար, թա սիզին գարըն-
տաշլարրնըզդն տախի՝ Թապպ սիզին
կիպի բահաթլանտրդրնճէյէտէք,
վէ օնլար տախի՝ Ըլլահրնըզ Թապ-
պրն օնլարա Յորդանանրն էօթէ
եագասրնտա վերտիյի տիյարը
զապթ էտինճէյէտէք. անտէն
Չհէր քէս սիզէ վերտիյիմ միւլ-
քիւնէ տէօնէսինիզ։
21 Վ է օլ զէմանտէ [s]Յեսույա
Թէնպիհ էտիպ տէտիմ. Ըլլահր-
նըզ Թապպրն պու իքի փատիշահ-
լարա ճիւմլէ էթոիյինի կէօզլէրին
կէօրտիւ, սէնին շօլ կէչէճէյին
ճիւմլէ մէմլէքէթլէրէ Թապպ պէօյ-
22 լէ էտէճէք տիր։ Օնլարտան գօրգ-

[a] Ես. Ի'. Ի. 1451։
—
[b] Ես. Ի'. Ի. 1451։
[c] Ես. լբ. 33։ Յես. ժբ. 6։ ժգ. 8, ի։
[d] Յես. ժգ. 29։
[e] Ա Պն. բ. 22։
[f] Յես. ժգ. 13։ թ Թագ. ի. 3։ Ա. Թ. 4։
[g] Ես. լբ. 41։
[h] Ես. լբ. 39։
[i] Ա Թագ. իե. 5։
[k] Ես. ի. 2։ Յես. ժբ. 2։
[l] Ես. լչ. 11։
[m] Պ. ի. 49։ Ես. լ. 11։ Յես. ժբ. 3։
[n] Ես. ժդ. 3։
[o] Ես. լբ. 20, ի։
[p] Ես. իե. 18։
[q] Ես. ի. 4։
[r] Ես. լբ. 33։ Յես. ժբ. 6։ ժգ. 8, ի։
[s] Ես. իե. 18։

Digitized by Google

մայասընըզ • զերա սիզին իչիւն՝ Ըլլահընըզ Բապպ քէնտիսի ճէնք
23 էտէճէք տիր : Վէ Լօվ զէմանտե Բապպա նիյաղ էտիպ տէտիմ •
24 Իշ Իֆէնտիմ Բապպ՝ սէն գուլուանա ա՛զամէթինի վէ գուվվէթիլի էլէնի կէօսթէրմէյէ պաշլատըն • զերա կէօքտե եա եէրտե Հա՛նկը ալլահ վար քի՝ սէնին իչլէրինէ կէօբէ վէ սէնին գուվվէթինէ կէօ-
25 րէ էթմէյէ գատիր օլա : Վէրեմ էյլէ՝ կէչէյիմ՝ վէ Յորդանանըն էօթէ եագասընտա օլան օվ էյի տիյարը՝ օվ էյի տաղը վէ Իբա-
26 նանը կէօրէյիմ՝ : Ըմմա Բապպ պանա՝ սիզին սէպէպինիզտէն տա-
րըլմագ իլէ՝ բիճամը գապուլ էթմէտի • վէ Բապպ պանա տէտի քի՝ Նէթեր սանա • արթըգ պու խուսուս իչիւն պանա պիր տահա սէօյ-
27 լէմէ : Փաագանըն թէփէսինէ չըգըպ՝ պաթըյա վէ փօրեասա վէ գըպլէյէ վէ կիւնտօղույա տօղրու կէօզլէրինի գալտըը , վէ քէնտի կէօզլէրին իլէ պագ • զերա սէն պու Յորդանանտան կէչմէյէճէքսին :
28 Ըմմա Յեսույա թէնպիհ էտիպ՝ օնու գուվվէթլէնտիր , վէ օնու եիւրէքլէնտիր • զերա պու գավմըն էօնիւնէ օ կէչէճէք , հէմ օվ կէօ-
րէճէյին տիյարը՝ օնլարա օ թէմ-
29 լէք էթտիրէճէք տիր : Վէ Վա-
ահտե Նեթ փեգովլուն գարշըսընտա օթուրտուգ :

ՊԸՊ Դ

Ի Թառթա նասիհաթ • 41 Մովսէսին՝ Յորդանանըն կիւն տօղուսու թարաֆընտա իւչ փէնակեաճ չէհր Թա՛յին էթտիյի •

1 Վէ շիմտի եա Իսրայէլ՝ պէ-
նիմ սանա էօյրէթտիյիմ գա-
նունլարը վէ շէրիա՛թլէրի տինկլէ , թա քի օնլարը իճրա էտիպ եաշա-
յասընըզ , վէ վարըպ՝ պապալարը-
նըզըն Ըլլահը Բապպ սիզէ վէրտի-
2 յի տիյարը միրաս էտէսինիզ : Պէ-
նիմ սիզէ Թէնպիհ էթտիյիմ սէօ-
զէ զամմ էթմէյէսինիզ , վէ օնտան Թէնպիհ էթմէյէսինիզ , քի պէնիմ սիզէ Թէնպիհ էթտիյիմ՝ Ըլլահը-
նըզ Բապպըն էմրլէրինի սագլայա-
3 սընըզ : Իհահաղ փեգովը մատ-
տէսինտե կէօզլէրինիզ Բապպըն էթտիյինի կէօրմիւշ տիւր , քի Իհահաղ փեգովրա Թապի՛ օլան ճիւմլէ ատէմլէրի Ըլլահըն Բապպ
4 օրթանըզտան գըրտը : Վէ սիզ քի Ըլլահընըզ Բապպա եափըշ-
տընըզ , հէփինիզ պու կիւն սաղ
5 սընըզ : Պա՛գ , սիզէ Ըլլահըմ Բապպըն պանա էմր էթտիյի կիպի գանունլար վէ շէրիա՛թլէր էօյ-
րէթտիմ քի՝ հալա օվ միրաս էթ-
մէյէ կիրէճէյինիզ տիյարըն իչին-
6 տե պէօյլէ էյլէյէսինիզ : Իմտի օնլարը սագլայրակ իճրա էտէսի-
նիզ , զերա գավմլարըն կէօզլէրին-
տե Սիզին ի՛լմինիզ վէ ա՛գըրընըզ պու տուր , քի օնլար ճիւմլէ պու գանունլարը իչէթմէյիք իլէ՝ Ագ-
գան պու պէօյիւք թայիֆէ՝ ա՛լիմ վէ ա՛գըլլը գավմ տըը տէյէլէր :
7 Օհրա Հա՞նկը թայիֆէ պէօյլէ պէօյիւք տիւր , քի Օնուն ալլահ-
լարը քէնտինէ եագըն օլա , Ըլլա-
հըմըզ Բապպ՝ օնա հէր նիտա էթ-
տիյիմիզ շէյտե պէղէ օլտուղու-
8 կիպի : Վէ Հա՞նկը թայիֆէ պէօյ-
լէ պէօյիւք տիւր , քի օնուն՝ պէ-
նիմ պու կիւն էօնիւնիւզէ գօտուռ-
ղում պու ճիւմլէ թէվրաթ կիպի՝ Հագգ գանունլարը վէ շէրիա՛թլէ-
9 րի օլա : Ընճագ քէնտինի սագըն , վէ Հճանընը ղայէթ իլէ կէօզէթ , Հօլմայա քի կէօզլէրինին կէօրտիւ-
սիւ շէյլէրի ուննուտասըն , վէ օլ-
մայա քի Հ՛սմրիւնիւն ճէմի՝ կիւն-
լէրինտէ գալպինտէն չըգալար • լաքին Հօնլարը օղուլլարընա՝ հէմ օղուլլարընըն օղուլլարընա էօյրէ-
10 տեսին : Վ՚որերտե Ըլլահըն Բապ-
պըն Հ՚նուզուրունտա տուրտուղուն կիւնտե՝ Բապպ պանա տէտի • Գավմը պանա ճէմ՝ էյլէ , վէ օն-
լարա սէօզլիմիւ իչէթտիրէյիմ , քի եէրին իւզէրինտե ճիւմլէ հա-
շատըգլարը կիւնլէրտե պէնտէն գօրգմադա էօյրէնէլէր , քէնտի օ-
ղուլլարընա տախի էօյրէտէլէր :
11 Վէ սիզ հագլայըպ՝ տաղըն էթէ-
յինտե տուրտունուզ • վէ Հտաղ՝ գարանլըգ վէ պուլութ վէ տիւման էքՓրաթաճ՝ կէօյիւն օրթասընտէք
12 աթէչտե եսնար իտի : Վէ ՀԲապպ սիզէ աթէչէն իչինտէն սէօյլէտի • Հսիզ սէօզլէրին սէսինի իչէթտինիզ՝ Համմա սուրէթ կէօրմէյիմ՝ հալը-

ԹՎ. Ի՛. Լ՝. 1451։

—

ա ՊՐ. Թ. 9, 11։
բ ՆՀԼ. Լ՜. 28։
գ ՆՀ. ԽԵ. 12։ ԼՈ. 18։
դ ՆՀ. ի՛Ա. 1։ ՊՐ. ԽԱ. Խ՜։
ե ՀՅՍ. ԽԴ. 11։
զ ՆՀՍ. ԼԸ. 18։
է ՆՀ. ԻՀ. 7։
ը ՆՀ. Ի՛. 4, 5։ ԽՍՈ. 23։ ՊՐ. Ե. 8։
թ ՀՈՎԼ. Ա՜. 23։
ժ ՊՐ. ԺԶ. 3։ ՀՅԲ. ԼՁ. 26, 27։
ի ՆՀՆ. Բ. 1։ Ա՜. ՀԱԳ. ԺԶ. 16։ ԻՍ. 3, 5։
լ ՀՈՎԼ. Ա՜. 25։
խ Ա՜. ՀԱԳ. Բ. 51։ ԶԽՐՔՄ. ԺԱ. 4։
ծ ՆՀ. ԺԹ. 5։ ՊՐ. Ե. 29։ ԼԲ. 9։
կ ՀԱՒԱ. Ի. 12։ ՊՐ. Ա՜. 37։ Գ. 26։
հ ՊԱ՛Գ՝ Ը՜ ՊՁԻՈ. Ա՜. 13, 14, 15։
ձ ՊՐ. Գ. 27։
ղ ՊՐ. Գ. 25։
ճ ԽՍՈ. 9։
մ ՆՀ. Ի. 1։ 5։ ԽՍՈ. 10։

18 Նրոգ սէօ իլէլեաինէ։ Վ Է սիզէ՝ իճրա էթմէք իչիւն էմր էթտիյի ՝քէնտի ա՛Հտրը՝ ՀօՆ քէչիմաթը ի՛լան էյլէտի. վէ ՝օնլարը իքի թաշ
14 լէվհալար իւզէրինէ եազըը։ Վ Է Ղօլ զէմանտէ Ըապպ պանա էմր էթտի քի՝ սիզէ գանունլար վէ շէրիա՛թլէր էօյրէտէյիմ, քի օնլարը՝ Հալա օլ միրաս էթմէյէ կէչտիյինիզ տիյարտա իճրա էտէսինիզ։
15 Ի՛մտի ՞ճանլարընդը դայէթ իլէ սագընըն, չիւն քի Ըապպ սիզէ Վ՜որեաէտ աթէշլին իչինտէն սէօյլէտիյի կիւնտե՝ Հիչ ասլա ՞սուբ
16 րէթ կէօրմէտինիզ. Օլմայա քի ՝ֆէսատա վարասընդը, վէ ՝քէնտինիզէ օյմա փուԹ՝ պիր կէօնէ սուբէթ Թասվիրինի եափասընդը,
17 Ւէրքէք եա տիշի Թասվիրինի եէրտէ օլան պիր կէօնէ Հայվան Թասվիրինի՝ Հավատա ուչան պիր կէօնէ
18 գանատը գուշ Թասվիրինի, եէրտէ պիր կէօնէ սիւրԹիւնէն Թասվիրինի՝ եէրին ալԹընտա սուլարտա օլան պիր կէօնէ պալըգ Թաս-
19 վիրինի։ ՛Է՛մ օլմայա քի ՞կէօզլէրինի կէօյէ գալտընդը տա՝ կիւնէչէ եա այա եա եըլտըզլարա՝ Ւկէօյիւն ճէմի՛ ՝ան՛քէրինէ պագտընընտա, ալտանընդ ՞օնլարա սէճտէ վէ ի՛պատէթ գընլասըն, օնլարը քի Ըլլահըն Ըապպ՝ պիւԹիւն կէօյիւն ալԹընտա օլան գավմլար ի-
20 չիւն Թագսիմ էթմիշ տիր։ Ը՛մմա սիզի Ըապպ ալտը, վէ Նսիզի տէմիր ֆուրունտան՝ Ա՛ընըզտան չընգարտը քի՝ ՞օնուն միւլքիւ գավմը օլասընդը, պու կիւն օլտուղունուզ կիպի։
21 Վ Է ՞Ըապպ պանա սիզտէն էօԹիւրիւ տաընըզդ եէմին էթտի քի՝ Յորդանանտան կէչմէյիմ, վէ Ըլլահըն Ըապպ սանա միւլք իչիւն վէրտիյի օլ էյի տիյարա կիրմէ-
22 չիմ։ Իւլա Ւպէն՝ պու տիյարտա էօլիւպ՝ ՞Յորդանանտան կէչէճէք տէյիլ իմ. ամմա սիզ կէչէճէքսինիզ, վէ ՞օլ էյի տիյարը միրաս
23 էտէճէքսինիզ։ Վ՜էնտինիզի սագընըն, ՞օլմայա քի Ըլլահընդը Ըապպըն սիզին իլէ քէսիշտիի ա՛Հտը ունուտասընդը, վէ ՞քէնտինիզե օյմա փուԹ՝ պիր կէօնէ չէյնի Թասվիրինի եափասընդը, քի օնու-
24 Ըլլահըն Ըապպ սանա եասագ էյլէտի։ Օ իրա ՝Ըլլահըն Ըապպ՝ ԹէլէֆԹ էտէն աթէշ պիր, ՝ղայուր Ըլլահ տըր։
25 Օղուլլար՝ վէ օղուլլար օղուլլարը տօղուրտուղունտա, վէ օլ տիյարտա պիր չօգ զէմանն օԹուրտուղունուզտա, ՛էյէր ֆէսատա վարըպ օյմա փուԹ՝ պիր կէօնէ չէյնի Թասվիրինի եափար իսէնիզ, վէ ՝Ըլլահընդը Ըապպըն Հուզուրունտա քէօԹիւլիւք էտիպ՝ օնու-
26 տարըլտըը իսէնիզ, ՞պու կիւն սիզէ կէօյիւ վէ եէրի շահիտ ԹունԹարըպ, քի Յորդանանտան կէչիպ միրաս էթմէյէ վաթադընդը տիյարտա էլպէթԹէ Թէզ հէլաք օլաճագընընդ. օնուն իւզէրինտէ է՛օմրիւնիւզ ուզուն օլմայաճագ, իլլա պիլքիւլլիյէ գընըլաճագընընդ։
27 Վ Է Ըապպ ՞սիզի գավմլարըն ա-րասընա տաղընտաճագ տըր. Հէմ Ըապպ սիզի օլ սիւրէճէյի Թայիֆէլէրտէ սայըտա ազ գալաճագ-
28 սընըզ։ Վ Է ՞օրատա՝ ատէմ էլլէրինին եափմասը օլան Թաշ վէ օտունտան ալլահլարա ի՛պատէթ էտէճէքսինիզ, քի օնլար ՞կէօրմէզլէր վէ իչլէԹմէզլէր վէ եէմէզլէր վէ գօգու տույմազլար։
29 Վ Է ՞օրատան Ըլլահըն Ըապպը արայաճագսըն, վէ օնու պիւԹիւն եիւրէյին իլէ վէ պիւԹիւն ճանընը իլէ արատընընը Թագտիրտէ՝ պուլա-
30 ճագսըն։ Վանա սըգլէթ պաստըգտա, վէ ճիւմլէ պու շէյլէր սանա վագի՝ օլտուգտա, Ւսօն կիւնլէրտէ ՝Ըլլահըն Ըապպա տէօնէճէքսին, վէ օնուն սէօզիւնիւզ տինկլէյէճէքսինի։ Ը՛լլահըն Ըապպ ՞մէրհամԹէ-
31 լի Ըլլահ օլտուգտա իչիւն՝ սէնի պրագմազ, վէ սէնի հէլաք էթմէզ. հէմ պապալարընա եէմին էթտիյի ա՛Հտը ունուԹմազ։
32 Ի՛մտի հալա ՞սէնտէն իլէրի օլան եիվլէքի կիւնլէրտէն՝ Էա՛նէ Ըլլահ ատէմի եէրին իւզէրինտէ եարաթտըղընտան՝ ՛կէօյիւն պիր ուճունտան Թա կէօյիւն օպիր ուճունտէք սիւալ էյլէ, պուննուն կիպի պէօյիւք շէյ օլմ՛՞ուշ մու, եախօտ պուննուն կիպի շէյ իչլետիլմի՞շ մի։
33 ՞Է՛իչ պիր գավմ աթէշ իչինտէն սէօյլէյէն Ըլլահըն սէսինի՝ սէնին

ԹՎ. Ի՛. Լ՝. 1451։

—

՝ ՆՀ. ԻՓ. 17։ ՊՐ. Ք. 3։ ԼՓ. 14։ ՆԲՐ. ԺԲ. 29։
՞ ՆՀ. Ի. 5։ ՊՐ. Գ. 15։ ԼՍ. ԼՔ. 8։
ՀՕՍ. 16։
՞ Ք ՀԱԳ. ԺԶ. 17, Ճ։
՞՞ ՊՐ. Հ. 18, 19։ ԼՍ. 2։ Ա՛ՔԲ. Գ. 2։
Ք ՀՈՎ. Ա՜. 33։ ՊՐ. ԻՒ. 62, 64։ ՆԿ. ԵՄ. Ա՜. 8։
՞՝ ՊՐ. ԻՔ. 64։ Ա՜ ՀԱԳ. ԻՒ. 19։ ԼՍ. ԶԽՐՔՄ. ԺՀ. 13։
՞՞ Ա՛ՊՏ. ԺԱ. 4, 5։ Ջ. 15, 16։ ԼՍ. ԽՓ. 9։ ԽՀ. 7։
՝ Ի. Հ. ԻՀ. 39, 40։ ՊՐ. Հ. 1, 2, 3։ Բ Ա՛Ն. ԺՀ. 4։ Ի. ԵՄ. Ա՜. 9։ ԼՍ. ԺԲ. 6, 7։ ԼՐԶՄ. ԻԹ. 12, 13, 14։
՞ ՆՀՆ. ԽԹ. 1։ ՊՐ. Հ՜. 29։ ԼՐԶՄ. ԻՔ, 20։ Ա՛ՎՄ. Գ. 5։
՝ ՀՈՎԼ. Բ՜. 12։
՞ Ք ՀՈՎԼ. Ա՜. 9։ Ի. ԵՄ. Թ. 31։ Ա՛ՊՂ. ԺԺ. 5։ ՀՈՒԼ. Գ. 2։
՞՞ ՀՅԲ. Ք. 3։ Ա՛ՄՍ. ԻՒ. 31։
՝ ՆՀ. ԻՓ. 11։ Լ՜. 20։ ՊՐ. Ե. 24, 26։

Digitized by Google

իշխեմ տիրին կիսպի՝ իշխտիպ եաշա-
34տը՞մը : Եախօտ Ըլլայ հիչ քէն-
տինէ պիր թայիֆէյի պիր ղայբէ
թայիֆէյին օրթասընտան ալմագ
իչիւն՝ Ւթէճրիպէլեր իլէ՝ Ե՛լա-
մէթլեր իլէ վէ ա՛ճայիպլեր իլէ վէ
ճէնք իլէ վէ ՚գուվվէթլի էլ իլէ
վէ ՚Ւեիւճէլմիշ գօլ իլէ վէ ՚պէօ-
չիւք հիյպէթլեր իլէ՝ Ըլլահընըզ
Բապպ Ա՛ըսրատա կէօղլէրինիզին
էօնիւնտէ սիզէ ճիւմլէ էյլէտիյի
35կիսպի՝ կէլմէյէ սընաւը՞մը : Պու
սանա կէօսթէրիլտի , թա պիլէսին
քի՝ Խալընըզ Ըլլահ Ւնհովա տըր .
36՚օնտան ղայրի եօգ տուր : Ւ՚Պանա
նասխահթ էթմէք իչիւն՝ սանա
կէօքտէն սէսինի իշխեմիրտի , վէ
նէր իւղէրինտէ սանա պէօյիւք ա-
թէշինի կէօսթէրտի . վէ օնուն
սէօղլէրինի աթէշին օրթասընտան
37իշխեմին : Ա՛յ ՚սէնին պապալա-
րընը սէվտիյի իչիւն՝ օնլարտան
սօնկրա օնլարըն զիւրրիյէթինի սէչ-
տի , վէ սէնի քէնտի հուզուրուն-
տա՝ ՚պէօյիւք գուվվէթ իլէ Ա՛ը-
38սըրտան չըգարտը . ՚Թա սէնին
էօնիւնտէն՝ սէնտէն պէօյիւք վէ
գուվվէթլի թայիֆէլեր գօյա , քի
սէնի կէօրիւրիւպ՝ պու կիւն վագի՝
օլտուղու կիսպի՝ սանա օնլարըն տի-
39յարընը միրաս՝ վէրէ : Ւմտի պու
կիւն պիլ վէ գալտինէ գօ քի՝ եօ-
գարըտա կէօքտէ վէ աշաղատա
եէրտէ Խալընըզ Ըլլահ ՚Ւնհովա
40տըր . ղայրի եօգ տուր : Ա՛յ պէ-
նիմ սանա պու կիւն թէնպիհ էթ-
տիյիմ՝ Ւօնուն գանունլարընը վէ
թէնպիհլէրինի սագլայասըն , քի
՚սանա վէ սէնտէն սօնկրա օղուլլա-
րընա խայր օլա . Հէմ թա քի Ըլ-
լահըն Բապպ սանա տայիմա իչիւն
վէրտիյի տիյարըն իւղէրինտէ էօ՛մ-
րիւն ուզուն օլա :
41 Օլ զէման Ա՛ովսէս Յորդանա-
նըն պէրի եագասընտա կիւնտօղու-
յա տօղրու Նիւչ չէհր այրըտը .
42Ւ՚ի քէնտի գօնչուսունու՝ ՚տիւն
էօթէ կիւնտէն օնա զարազը օլմա-
յարագ՝ պիլմէքսիզին էօլտիւրէն
գաթիլ օրայա գաչա . վէ պու չէ-
հիրլէրին պիրինէ գաչմաղըլա՝ սաղ
43գալա : Ւ՚ուբէնլիլէր իչիւն սահրա
տիյարընտա չէօլտէ Ւհոսորու՝ վէ
Դադըլար իչիւն Գաղաադտա
Յամովթու՝ վէ Ա՛անասէլիլէր ի-
չիւն Ռասանտա Գովղանը այբըպը :
44 Ա՛յ Ա՛ովսէսին Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն էօնիւնէ գօտուղու Թիվ-
45րաթ պու տուր . Ա՛ովսէսին Իս-
րայէլ օղուլլարընա՝ օնլարըն Ա՛ը-
սըրատան չըգտրգլարընտա՝ սէօյլէ-
տիյի շէհտուէթլէր վէ գանունլար
46վէ հիւքմլէր պունլար տըր ; ՚Յոր-
դանանըն պէրի եագասընտա Ռեհո-
վոթգողուն գարշըսընտա օլան վա-
տիտէ՝ Ւսպերնտա սաքին օլան Ը-
մորհլուլարըն փատիշահը Ցեհո-
նուն տիյարընտա՝ քի օնու Ա՛ով-
սէս Իսրայէլ օղուլլարը իլէ Ա՛ը-
սըրատան չըգտրգլարընտա ՚վար-
47տուլար , վէ օնուն տիյարընը հէմ
Ւհասան փատիշահը Ռվգուն տի-
յարընը՝ Յորդանանըն պէրի եա-
գասընտա կիւնտօղույա տօղրու
օլան Ըմորհլուլար իլի փատի-
շահլարընըն պէյսբընը միրաս էթ-
48տիլէր . ՚Ըռնոն ըրմաղընըն քէնա-
րընտա օլան Ըրոերտէն՝ թա ՚Հէր-
մոն տէնիլէն Սիհօն տաղընատեք .
49Ա՛յ Յորդանանըն պէրի եագա-
սընտա կիւնտօղույա տօղրու օլան
հէփ օվայը՝ թա ՚Ըսեդվէթ փաս-
գանըն ալթընտաքի օվանըն տէնի-
զինէտեք :

ՊԸՊՆ

Վերթը տաղընտա օլան ա՛հտ , 6 վէ օն թէն-
պիհլէր : 22 խալգըն եէրինէ Ըլլահտան նօ-
մոսաւ Մովսէսին ալտրըը :

1Ա՛յ Ա՛ովսէս ճիւմլէ Իսրայէլի
՝չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի . Լա՛
Իսրայէլ՝ պու կիւն սիզ իշխտիր ի-
քէն պէնիմ սէօյլէտիյիմ գանուն-
լարը վէ հիւքմլէրի տինկլէ , քի
օնլարը էօրէնէսինիզ , վէ օնլա-
րը էճրա էթմէյէ տիգգաթ էտէ-
2սինիզ : ՚Ըլլահընըզ Բապպ Ռո-
րեւտէ պիզիմ իլէ ա՛հտ քէսիշտի :
3Բապպ ՚պու ա՛հտը պապալարը-
մըզ իլէ քէսիշմէտի , իլլա պիզիմ
իլէ քի՝ պիզ պու կիւն Հէփիմիզ
4պուրատա սաղ իզ : ՚Բապպ տաղ-
տա՝ սիզին իլէ աթէշին իչինտէն
5եիւզ պէ եիւզ սէօյլէշտի . Բապ-
պըն սէօզլէրինի սիզէ խապէր էթ-
մէք իչիւն՝ ՚Բապպ իլէ սիզին
արանըզտա օլ զէմանտէ տուրը-

Digitized by Google

տուա՛, զերա ⁴աթեչտէն գօրգուպ՝ տաղա չգամատընըզ.) վէ տէտի.
6 Ա֊էնի Ա֊ըսըր տիյարընտան գուլ֊ լուզ եվինտէն չգաբան՝ Ըլլահըն
7 Ը֊ղհովա պէն իմ. ⁵պէնիմ հու֊ զուրումտա՝ սէնին ղայրի ալլահլա֊ րըն օլմասըն։
8 Ը֊ՐԷնտինէ օյուլմուշ փուԹ՝ եօգարրտա կէօքտէ ևա աշաղատա եէրտէ ևա եէրին ալԹընտաքի սու֊ լարտա օլան չէյլէրին հիչ պիր
9 պէնկզէյիշինի եափմայասըն. Ո֊ն֊ լարա սէՃտէ գըլմայասըն, վէ օն֊ լարա ի՛պատէթ էթմէյէսին. զերա պէն Ըլլահըն Ի֊ապ՝ պէնտէն ի֊ք֊ բահ էտէնլէրէ պապալար կիւնա֊ հընը օղուլլարըն իւզէրինէ իւչիւն֊ ՃիւմԷ վէ տէօրտիւնՃիւմ սիլսիլէյէ֊
տէք ⁶ևօգլայան ղայուր Ըլլահ իմ.
10 Ա֊է պէնի սէվէնլէրէ վէ Թէն֊ պիհլէրիմի սապլայանլարա պէն սիլսիլէյէտէք ⁷իհսան էտէրիմ։
11 Ա֊էնէն ⁸Ըլլահըն Ի֊ապըն իսմի֊ նի պօշ եէրէ ոպղըձնա ալմայասըն. զերա Ի֊ապ՝ օնուն իսմինի պօշ եէրէ ոպղըձնա ալանը փաք Թուլթ֊ մազ։
12 ⁹Ը֊ՀաթաԹ կիւնիւնիւ կէօզէթ քի՝ օնու ա՛զիզլէյէսին, Ըլլահըն Ի֊ապ սանա էմր էթտիյի ուսլուպ
13 իւզրէ. ¹⁰Ը֊լԷը կիւն չալըշըպ՝ էր
14 իչինի իչլէ. Ը֊մմա եէտինՃի կիւն՝ Ըլլահըն ¹¹Ի֊ապըն շաթաԹը տըր. Հիչ իշ իչլէմէյէսին, կէրէք սէն՝ կէրէք օղլուն վէ գըզըն վէ քէօլէն վէ խալայըղըն վէ էօքիւզիւն վէ եշէյին վէ հէր տավարըն՝ վէ կէ֊ րէք գափուլարընտա օլան եապան֊ Ճըն, Թա քի քէօլէն վէ խալայը֊ ղըն՝ ադէնին կիպի բահաթ էտէ։
15 Ա֊է ¹²խաԹրընտա սագլա քի՝ Ա֊ը֊ սըր տիյարընտա գուլ իտին, վէ Ըլլահըն Ի֊ապ սէնի օրատան ¹³գուվվէԹլի էլ իլէ վէ եիւՃէլմիշ գօլ իլէ չրգարտը. օնուան էօթիւ֊ րիւ Ըլլահըն Ի֊ապ սանա շուբաթ կիւնիւնիւ սագլամաղա էմր էյ֊ լէտի։
16 ¹⁴Ի֊ապանա վէ անանա ի՛զզէթ էյլէ, Ըլլահըն Ի֊ապ սանա էմր էթտիյի կիպի. Ը֊թա քի է՛օմրիւն ուզուն օլա, հէմ Ըլլահըն Ի֊ապ սանա վէրտիյի տիյարըն իւզէրին֊ տէ սանա խայր օլա։
17 ¹⁵Կաթէ էթմէյէսին։
18 Ա֊է ¹⁶զինա էթմէյէսին։
19 Ա֊է ¹⁷խըրսըզլըգ էթմէյէսին։
20 Ա֊է ¹⁸գօնշուննա գարշը եալան չէհատէթ էթմէյէսին։
21 Ա֊է ¹⁹գօնշուննուն գարըսընա ար֊ զուլ էթմէյէսին. հէմ գօնշուննուն էվինէ՝ Թարլասընա վէ քէօլէսինէ վէ խալայրընա՝ էօքիւզիւնէ վէ էշէյինէ՝ վէ գօնշուննուն հիչ պիր շէյինէ Թամա՝ էթմէյէսին։
22 Ի֊ապ պուլ սէօզլէրի ՃիւմլԷ Ճէմաա՝Թընըզա տաղտա աթէչին՝ պուլուԹուն՝ վէ տիւմանըն իչին֊ տէն եիւքսէք սէս իլէ սէօյլէտի, վէ պայդի չէյ զամմ էթմէտի. վէ օնլարը ²⁰իքի Թաշ լէվհալար իս֊ զերինէ եազըպ՝ օնլարը պանա վէր֊
23 տի։ Ա֊է վագի՛ օլտու քի՝ Ն֊տաղ աթէչտէ եանար իքէն՝ գարանլը֊ ղըն իչինտէն սէսի իչլիթտիյինիզ֊ տէ, սըպԹալարընըզըն ՃիւմլԷ սէր֊ վէրլէրի վէ իհսանչարլարընըզ պա֊
24 նա եագլաշըպ տէտինիզ. Իչլիթ Ըլլահըմըզ Ի֊ապ՝ պիղէ ՃէլալԷ֊ նի վէ ա՛զամէթինի կէօսԹէրտի, հէմ ²¹օնուն սէսինի աթէչին իչլի֊ տէն իչլիթտիք. պուլ կիւն կէօր֊ տիւք քի՝ Ըլլահ աուէմ իլէ սէօյ֊
25 լէշիր տէ՝ ²²ոպկՀ Ն֊սաղ գալըր։ Ի֊մ֊ տի Հալա նիչիւն էօլէլիմ՝ զերա պուլ ա՛զիմ աթէչ պիպի ԹէլէՔ֊ էտէՃէք տիր. ²³Էյէր պիզ ԹէլՔըրար Ըլլահըմըզ Ի֊ապըն սէսինի պիր տահա իշիտիր իսէք, էօլեւրիզ։
26 ²⁴Օ֊իրա ²⁵ՃիւմլԷ Թէնտէն՝ աթէչին իչլինտէն սէօյլէյէն տիրի Ըլլահըն սէսինի պիզիմ կիպի՝ քիմ իչլիթ֊
27 տի վէ սաղ գալըր։ Ա֊էն եագ֊ լաշ, վէ Ըլլահըմըզ Ի֊ապըն ՃիւմլԷ սէօյլէյէՃէյինի իչլիթ. վէ ²⁶Ըլլահըմըզ Ի֊ապըն սանա ՃիւմլԷ սէօյլէյէՃէյինի սէն պիզէ սէօյլէյէսին, վէ պիզ տինկլԷ֊
28 րիզ, հէմ իՃրա էտէրիզ։ Ա֊է սիզ պանա սէօյլէր իքէն՝ Ի֊ապ սէօզլէրինիզին սէսինի իչլիթտի, վէ Ի֊ապ պանա տէտի. Պու գաւվ֊ մըն սանա սէօյլէտիյի սէօզլէրիներին սէսինի իչլիթտիմ, ²⁷հէվ սէօյլէ֊
29 տիքլէրի էյի տիր։ ²⁸Ա֊ղ֊օյասը օն֊ լարըն եիւրէյի պէօյլէ օլայսը, քի պէնտէն գօրգուպ՝ ²⁹ՃիւմլԷ էմրլէ֊ րիմի տայիմա սագլայալար իտի,

Թ. Ի՛. Ի՛. 1451։

— Գ. Ք. 10։

† Գալ. Ք. 19։

* Գ. Ժ. 20։ Իէ. 14։ Հես. Իէ. 6, 7։ Բառ. Ք. 27։

• Գ. Ժ. 12։ Սաղ. ԿԺ, 6։ Նրեմ. Ի. 23։ Ղա. Ա. 6։

† Գ. Ք. 40։

— Գ. Ք. 1։ Ե. 31։ Ժէ. 1։

Բ Նէ. Ի. 20։ Գ. Ժ. 12, 13։ Սաղ. ԿԺ. 10, ՃԻԵ. 1։ Ա՛ղ. Ժէ. 13։

† Գ. Ք. 40։ Բառ. Ի. 1, 2։

Ա Նդ. ԺԵ. 5։ Իէ. 17։ Ի Նէ. Ք. 8

Ջ Նտ. Խէ. 3։ Պար. Ժէ. 39, 33։ Ծոհ. ԺԵ. 3։ Ա Պար. Ե. 6։ Ե Գ. Ժ. 12։ Սաղ. Իէ. 37։ Պար. Ժէ. 30։ Ղա. Ժ. 27։

Ջ Ի Ինդ. Իէ. 25։

Բ Գ. Ժ. 18։ Հէ. 16։ Սաղ. ՀԵ. 31։ Ի. 8։ ՃԻԲ. 11, 98։ Բառ. Ք. 3։ Նտ. Ծ. 7։

Թ. Ի՛. Ի՛. 1451։

Ք Գ. Ք. 9։ Ժ. 19։ Սաղ. ՀԲ. 4։ 5։ 6։ Նփես. Ջ. 4։

Բ Նէ. Ժ. 9, 16։ Գ. Ժ. 18։ Բառ. Ք. 3։ Ջ. 21։ Է. 3։ Ղ Գ. Ժ. 20։ Նտ. ԽԷ. 8։

Ի Հես. Իէ. 13։ Սաղ. ՃԷ. 44։

Ե Գ. Ը. 10, ՃԼ։

Է Գ. Ժ. 12, 20։ Ժ. 4։ Մատ. Ի. 10։ Ղա. Ի. 8։

Հ Սաղ. ԿՁ. 11։ Նտ. ԽԵ. 23։ ԿԵ. 16։ Նրեմ. Ի. 2։ Ե. 7. Ժբ. 16։

Ե Գ. Ժ. 7։ Ղ Գ. Ը. 19։ Ժ. 28։ Նրեմ. Իե. 6։ Ե Նէ. Ի. 5։ Գ. Ք. 24։ Ե Գ. Է. 4։ Ժ. 17։

Ե Մատ. Ի. 7։ Ղա. Ի. 12։

Ե Նէ. ԺԷ. 2, 7։ Ծառ. Ի. 3, 4։ ԻՈ. 5։ Ա Պար. Ժ. 9։

Ղ Գ. Ժ. 13, 22։ Սաղ. ՃՀԲ. 4։

Ա Նէ. Ժէ. 26։ Գ. Ժբ. 28։ Ժ. 18։ Ղ Ծառ. Ղ. 52, 53։

Գ Նէ. Ժէ. 14։

ՀԹա քի քէնտիլէրինէ վէ օղուղ-
լարընա էպէտէն խայր օլա իտի ։
30 Վ՚այր ան՚լարա տէ քի՝ Ջատըղլա-
31 ըընըզա տէօնիւն ։ Ըմմա սէն՝
պուրատա պէնիմ իլէ տուր , վէ
†օնլարա էօյրէտէճէյին ճիւմլէ
թէնպիհլէրի վէ գանունլարը վէ
հիւքմլէրի սանա սէօյլէյիմ , քի
պէնիմ օնլարա միրաս իչիւն վէր-
տիյիմ տիյարտա օնլարը իճրա է-
32 տէլէր ։ Իմտի Ըլլահընըզ Պապ-
պըն սիզէ էմր էթտիյի կիպի էյլէ-
մէյէ տիգգաթ էտէսինիզ , †սաղա
33 եա սօլա սափմայասընըզ ։ †Ըլլա-
հընըզ Պապպըն սիզէ ճիւմլէ էմր
էթտիյի եօլարտա եիւրիւէսինիզ.
թա քի սաղ գալասընըզ , հէմ ‡սի-
զէ խայր օլա , վէ միրաս էտէճէ-
յինիզ տիյարտա է՚օմրիւնիւզ ու-
զուն օլա ։

ՊԸՊ ՀՕ

Ղ՚օմսուռ զայրէթի իլէ օգուտմագ՝ վէ օնու չօ-
ճուգլարա տիգգաթ իլէ էօյրէթմէգ խուսուս-
տունա նասիհաթ ։

1 Վ՚է սիզէ էօյրէթմէգ իչիւն՝ Ըլ-
՝լահընըզ Պապպըն էմր էթտի-
յի ՚էմրլէր՝ գանունլար վէ հիւքմ-
լէր պուռնլար տըր , քի միրաս էթ-
մէք իչիւն կէչտիյինիզ տիյարտա
2 ՚ան՚լարը իճրա էտէճէքսինիզ. †Թա
քի Ըլլահըն Պապպտան գօրգասըն ,
վէ ճիւմլէ սանա թէնպիհ էթ-
տիյիմ օնուն գանունլարընը վէ
էմրլէրինի՝ սէն տէ օղլուն տա
օղլունուն օղլու տա՝ է՚օմրիւնիւն
ճիւմլէ կիւնլէրինտէ սագլայասըն ,
3 քի †է՚օմրիւն ուզուն օլա ։ Իմտի
եա՜ Իսրայէլ՝ տինկլէ , վէ իճրա
էթմէյէ տիգգաթ էթ , թա քի
սանա խայր օլա . հէմ ՚պապալա-
րընըն Ըլլահը Պապպ սանա սէօյ-
լէտիյի կիպի՝ †սիւտ վէ պալ ա-
գան տիյարտա ղայէթ իլէ չօղալա-
սընընզ ։
4 ՚Ընկնկլէ եա՜ Իսրայէլ , Ըլլա-
հըմընզ ՚Պապպ՝ Պապպ պիր տիր ։
5 Վ՚է †Ըլլահըն Պապպը ՚պիւթիւն
եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընը-
տան վէ պիւթիւն գուտրէթինը-
6 տէն սէվէսին ։ Վ՚է պէնիմ սանա
պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ †պու
7 սէօզլէր եիւրէյինտէ օլալար ։ Վ՚է

†օնլարը օղուլլարընա թէլգին է-
տէսին . հէմ էվինտէ օթուրտու-
ղուն վէ եօլտա կէզտիյին վէ եաթ-
տըղընն վէ գալգտըղընն զէման՝ օն-
լարտան էօթիւրիւ սէօյլէյէսին ։
8 Վ՚է †օնլարը էլինին իւզէրինէ նի-
շան իչիւն պաղլայասըն . հէմ
կէօզլէրինին արասընտա համայլի
9 իչիւն օլալար ։ Հէմ †օնլարը է-
վինին գափու սէօվգէլէրինտէ վէ
գափուլարընտա եազասըն ։
10 Վ՚է վագի՝ օլա քի՝ Ըլլահընն
Պապպ պապալարըն Ըբրահամ՝
Իսահակ՝ վէ Յակոբա եէմին
էթտիյի տիյարա սէնի կէօթիւր-
տիյիւնտէ , քի սանա վէրէ †քէն-
տին եափմատըղըն պէօյիք վէ
11 կիւզէլ շէհրլէր , վէ քէնտին տօլ-
տուրմատըղըն հէր ՚փէ-րչէ- էյի
շէյլէր իլէ տօլու էվլէր՝ վէ գազ-
մատըղըն գազըլմըշ գույուլար՝
տիքմէտիյին պաղլար վէ զէյթունլ-
լուգլար , վէ †եէյիպ տօյար իսէն ,
12 օլտէմ քէնտինի սագըն , օլմա-
յա քի՝ սէնի Ա՚ըսըր տիյարընտան
գուլլուգ էվինտէն չըգարան Պապպը
13 ունուտասըն ։ †Ըլլահըն Պապպտան
գօրգասըն , վէ օնա ի՚պատէթ է-
տէսին , հէմ †օնուն իսմի իլէ եէ-
14 մին էտէսին ։ Յէթրաֆլարընըզ-
տաքի գավմլարըն ալլահլարընտան
օլան ւեատ ալլահլարա թապի՝ օլ-
15 մայասընըզ. (Օ՚իրա արանըզտա
օլան †Ըլլահըն Պապ՝ զայուր Ըլ-
լահ տըր .) †օլմայա քի սէնին իւ-
զէրինէ Ըլլահըն Պապպըն ղաշապը
թուրթուլա տա՝ սէնի եէր եիւ-
զիւնտէն հէլաք էտէ ։
16 †Ըլլահընըզ Պապը՝ ՚Մասսա-
տա սընատըղընըզ կիպի՝ սընամա-
17 յասընըզ ։ ՚Ըլլահընըզ Պապպըն
էմրլէրինի՝ հէմ սանա էմր էթտի-
յի չէհատէթլէրինի վէ գանուն-
լարընը տիգգաթ իլէ սագլայասը-
18 նըզ ։ Վ՚է ՚Պապպըն նաղարընտա
տօղրու վէ խօշ օլանը էյլէյէսին ,
թա քի սանա խայր օլա , վէ վա-
րըզ՝ Պապպըն սէնին պապալարը-
նա եէմին էթտիյի օլ էյի տիյարը
19 միրաս էտէսին , քի Պապպ տէթտի-
յի կիպի՝ սէնին էօնիւնտէն ՚էհէփ
տիւշմէնլէրինի սիւրէ ։
20 ՚Ի՚յարըն օղուն սանա սիւալ
էտիպ՝ Ըլլահընըզ Պապպ սիզէ

Digitized by Google

էմր էթտիյի շէհատէթլէր վէ գա-
նունլար վէ հիւքմլէր նէ՞ տիր տէր
21 իսէ, օլտէմ օղլունա տէյէսին քի՝ Ա՛ր-
սրտա փարաւոնա գուվլար ի-
տիք, վէ Իապպ պիզի Ա՛րսրտան
Չգուվվէթլի էլ իլէ չօգարտը:
22 Էմ Իապպ կէօղէրիմիզին էօ-
նիւնտէ Ա՛րսրըն իւզէրինէ՝ փա-
րաւոնուն իւզէրինէ՝ վէ օնուն
պիւթիւն էվի իւզէրինէ ա'զլմ վէ
եաման ա'լամէթլէր վէ ա'ճայիպլէր
23 էյլէտի: Ա՛յ պիզի օրատան չը-
գարտը. թա քի պիզի կէօթիւ-
րիւզ՝ պապալարըմզդա եէմին էթ-
24 տիյի տիյարը պիզէ վէրէ: Ա՛յ
Իապպ պիզէ էմր էթտի քի՝ ճիւմ-
լէ պու գանունլարը իճրա էտէ-
լիմ, քի ճէմի՝ կիւնլէրտէ "պիզէ
խայր օլմագ իչիւն՝ Իապպտան
գօրգալըմ, քի պու կիւն օլ Աո-
ղո-մո-ղ կիպի պիզի "սաղ գօյա:
25 Ա՛յ ճիւմլէ պու էմրլէրի Ա՛լահը-
մըդ Իապպըն հուզուրունտա՝ պի-
զէ էմր էթտիյի կիպի՝ իճրա էթ-
մէյէ տիգգամ էթտիյիմիզ թագ-
տիրտէ՝ "պիզէ սատագամ սայրլա-
ճագ տըր:

ՊԱՏՊ Ի'

Ռանանըն թայիֆէլէրի իլէ ա'լագա էթմէք պիլգիւլիյէ եասագ օլունտուղու, 4 պու-
նան իչին քի՝ Իսրայէլ օղլուլարը օնլարտան փախըլարա թափմայը էօյրէնմէյէէր. 6 Իս-
լա ա'զիզ օլալը, 9 վէ Ա՛լահըն ի'նանի-
տէ մագպուլ օլալը: 17 Թայիֆէլէրէ զա-
լիպ օլմալէրինէ վա'տ: 25 Օնլարըն փոխ-
լարընը գըրմագ կէրէք օլտուղու:

1 Ա՛լահըն Իապպ սէնի՝ միրաս
էթմէյէ վարտրդըն տիյարա
կէօթիւրտիւյիւնտէ, վէ սէնին էօ-
նիւնտէն չօգ թայիֆէլէր՝ օլ "սէն-
տէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի եէտի
թայիֆէլէրի՝ "Քետիլէրի վէ Գոր-
գեսլիլէրի վէ Ա՛մօրհլուլարը վէ
Ռանանլըլարը վէ փերիզլիլէրի վէ
Իսեւլիլէրի վէ Յեբուսլուլարը
2 տէփ՝ էթտիքտէ, վէ Ա՛լահըն Իապպ
"օնլարը սէնին էօնիւնէ թէսլիմ
էթտիյինտե՝ վէ սէն օնլարը գըլ-
տրդընտա, օնլարը՝ "պիլգիւլ-
լիյէ հէլաք էտէսին. "օնլար իլէ
ա'ՀտՔէսիշմէյէսին, վէ օնլարա
3 մէրհամէթ էթմէյէսին: Էմ "օն-
լար իլէ գըզ ալըպ վէրմէյէսին.
սէնին գըզընը օնուն օղլունա վէր-
մէյէսին, վէ օնուն գըզընը սէնին
4 օղլունա ալմայասըն: Ա՛յրա սէնին
օղլունու պանա թապի՝ օլմագտան
ղայրի ալահլարա ի'պատէթ էթ-
մէյէ տէօնտէրիրլէր. վէ Իապ-
պըն ղազապը սիզէ թուդուղուպ՝
սէնի թէզ հէլաք էտէճէք տիր:
5 Ա՛աքին օնլարա պէօյլէ էտէսինիզ.
"Օնլարըն ճէզպահլարընը երգա-
սընըզ, վէ տիքիլի թաշլարընը գը-
րասընըզ, վէ գօրուլարընը քէսէ-
սինիզ, վէ օյմա փութլարընը ա-
6 թէչէ եագասընըզ: Ա՛յրա սէն՝
Ա՛լահըն Իապպըն ա'զուզ գավմը
սըն. "Ա՛լահըն Իապպ սէնի սեչ-
տի քի՝ եէր եիւզիւնտէ օլան ճէմի՝
գավմլարտան՝ օնուն խասս գավմը
օլասըն:
7 Իապպ՝ ճիւմլէ գավմլարտան
չօգ օլտուղունուզտան էօթիւրիւ
սիզէ ա'լագա էթմէտի վէ սիզի սեչ-
մէտի. զիրա սիզ "ճիւմլէ գավմլար-
տան աղ սընըզ: Ա՛մմա "Իապպ սիզի
8 սեվտիյինտէն վէ "պապալարընըզա
էթտիյի եէմինի սագլատրդընտան՝
"Իապպ սիզի գուվվէթլի էլ իլէ
չօգարտը, գուվլուգ էվինտէն վէ
Ա՛րսրը փատիշահը փարաւոնուն
9 էլինտէն սէնի խելաս էյլէտի: Ա՛մ-
տի պիլ քի Ա՛լահըն Իապպ Ա՛լ-
լահ օ տուր. օ՝ "օնու սեվէնլէրէ
վէ էմրլէրինի սագլայանլարա՝ թա
պին սիլսիլէյէտէք ա'Հտ ու իհսան
10 սագլայան "էմին Ա՛լահ տըր: Ա՛մմա
Ղնտան իքրահ էտինլէրէ՝ օնլա-
րըր հէլաք էթմէք իչէն ճէզասընը
եիւզունէ գարչը վէրիր. օ՝ "օնտան
իքրահ էտինէ կէճիքմէյիպ ճէզա-
11 սընը եիւզունէ գարչը վէրիր: Ա՛մ-
տի պէնիմ սանա պու կիւն՝ իճ-
րա էթմէյէ թէնպահ էթտիյիմ էմ-
րի վէ գանունլարը վէ հիւքմլէրի
սագլայասըն:
12 Ա՛յ "վագի՝ օլա քի՝ սիզ պու
հիւքմլէրի տինկլէմէք իլէ օնլարը
սագլայըլպ իճրա էթտիյինիզ թագ-
տիրտէ, Ա՛լահըն Իապպ տախի
սանա "պապալարընա եէմին էթ-
տիյի ա'Հտը վէ իհսանը սագլայա-
13 ճագ տըր: Էմ "սէնի սեվէճէք,
վէ սէնի պէրէքէթլէյիպ՝ սէնի չօ-
ղալտաճագ տըր. վէ սանա վէրմէ-
յէ պապալարընա եէմին էթտիյի

ը Ա՛ԼԻ. Ի՛. 19։ ՃՓ. 3։
ա Ա՛ԼԻ. Ի՛. Ը. Թ. Ժ. ԺԱ. ԺԲ։ Ա՛ՄՂ. ՃԼ. 9։
ա Պ. Ժ. 13։ Յօբ. Լ. 7, 8։ Ա՛ՐԵՄ. ԼԲ. 39։
Վ Ի՛ՍԱ. 2։
պ Պ. Ղ. 1։ Ը. 1։ Ա՛ՄՂ. ԼՍԱ. 2։ Ղ՛ՈՒ. Ժ. 28։
բ Ղ՛Լ. Ժ Ը. 5։ Պ. Ի՛Ղ. 13։ Հ՛ՈՎԻ. Ժ. 3, 5։

ա Պ. Լ՛Ա. 3։ Ա՛ՄՂ. ԽՂ. 2, 3։
բ Պ. Ղ. 38։ Թ. 1։
գ Ծ՛ՈՆ. Ժ Ե. 19, ԼՃ։ Ա՛Ա. Լ Ե. 2։
դ Ի՛ՍԱ. 23։ Պ. Ի՛Ղ. 14։
ե ՅՈՒԴ. Լ Ե. 52։ Պ. Ի՛. 16, 17։ Ճ՛ԵՒ. Ղ. 17։ Ը. 24։ Թ. 24։ Ժ. 28, 40։ ԺՃ. 11, 12։
Զ Ա՛Ա. Ի՛Ե. 32։ Լ Ղ. 12, 15, 16։ Ղ՛ԱԹ. Ը. 2։ Պ՛ԱՓ. Պ. Ի. 10։ ԼՃ. Ճ՛ԵՒ. Ը. 14։ Ի՛. 18։ Ղ՛ԱԹ. Ճ. 24։
է Ճ՛ԵՒ. Ի՛Ղ. 12։ Ե ՅՈՎՍ. ԺՃ. 3։ Ի՛ՍԱ. Թ. 2։

սէնին գըզընը օնուն օղլունա վէր-
մէյէսին, վէ օնուն գըզընը սէնին
4 օղլունա ալմայասըն: Ա՛յրա սէնին
օղլունու պանա թապի՝ օլմագտան
ղայրի ալահլարա ի'պատէթ էթ-
մէյէ տէօնտէրիրլէր. վէ Իապ-
պըն ղազապը սիզէ թուդուղուպ՝
սէնի թէզ հէլաք էտէճէք տիր:
5 Ա՛աքին օնլարա պէօյլէ էտէսինիզ.
Ա՛Օնլարըն ճէզպահլարընը երգա-
սընըզ, վէ տիքիլի թաշլարընը գը-
րասընըզ, վէ գօրուլարընը քէսէ-
սինիզ, վէ օյմա փութլարընը ա-
6 թէչէ եագասընըզ: Ա՛յրա սէն՝
Ա՛լահըն Իապպըն ա'զուզ գավմը
սըն. Ա՛Ա՛լահըն Իապպ սէնի սեչ-
տի քի՝ եէր եիւզիւնտէ օլան ճէմի՝
գավմլարտան՝ օնուն խասս գավմը
օլասըն:
7 Իապպ՝ ճիւմլէ գավմլարտան
չօգ օլտուղունուզտան էօթիւրիւ
սիզէ ա'լագա էթմէտի վէ սիզի սեչ-
մէտի. զիրա սիզ Ա՛ճիւմլէ գավմլար-
տան աղ սընըզ: Ա՛մմա Ա՛Իապպ սիզի
8 սեվտիյինտէն վէ "պապալարընըզա
էթտիյի եէմինի սագլատրդընտան՝
Ա՛Իապպ սիզի գուվվէթլի էլ իլէ
չօգարտը, գուվլուգ էվինտէն վէ
Ա՛րսրը փատիշահը փարաւոնուն
9 էլինտէն սէնի խելաս էյլէտի: Ա՛մ-
տի պիլ քի Ա՛լահըն Իապպ Ա՛Ա-
լահ օ տուր. օ՝ Ա՛օնու սեվէնլէրէ
վէ էմրլէրինի սագլայանլարա՝ թա
պին սիլսիլէյէտէք ա'Հտ ու իհսան
10 սագլայան Ա՛էմին Ա՛լահ տըր: Ա՛մմա
Ղնտան իքրահ էտինլէրէ՝ օնլա-
րըր հէլաք էթմէք իչէն ճէզասընը
եիւզունէ գարչը վէրիր. օ՝ "օնտան
իքրահ էտինէ կէճիքմէյիպ ճէզա-
11 սընը եիւզունէ գարչը վէրիր: Ա՛մ-
տի պէնիմ սանա պու կիւն՝ իճ-
րա էթմէյէ թէնպահ էթտիյիմ էմ-
րի վէ գանունլարը վէ հիւքմլէրի
սագլայասըն:
12 Ա՛յ Ա՛վագի՝ օլա քի՝ սիզ պու
հիւքմլէրի տինկլէմէք իլէ օնլարը
սագլայըլպ իճրա էթտիյինիզ թագ-
տիրտէ, Ա՛լահըն Իապպ տախի
սանա՝ "պապալարընա եէմին էթ-
տիյի ա'Հտը վէ իհսանը սագլայա-
13 ճագ տըր: Էմ "սէնի սեվէճէք,
վէ սէնի պէրէքէթլէյիպ՝ սէնի չօ-
ղալտաճագ տըր. վէ սանա վէրմէ-
յէ պապալարընա եէմին էթտիյի

ը Ա՛ԼԻ. Խ՛. 24։ Լ՛Ե. 13։ Պ. ՃՓ. 2, 3։
ժ Ա՛ԼԻ. ԺՃ. 6։ Պ. ԺՓ. 2։ Ի՛Ղ. 19։ Ա՛ՄՂ. Ե. 5։ Ա՛ՐԵՄ. Բ. 3։
ի Ա՛ԼԻ. ԺՃ. 5։ Ա՛ՄՈՍ. Գ. 2։ ՄՈՒՏ. Ե. 9։

Լ Պ. Ժ. 22։
խ Պ. Ժ. 15։
ծ Ա՛ԼԻ. ԺԲ. 13։ Ա՛Ա. Ի՛Ե. 1։ Ա՛ՄՂ. Ե. 9։ Ղ՛ՈՒ. Ա՛. 55, 72, 73։
կ Ա՛ԼԻ. ՃՓ. 3, 14։
հ Ա՛Ա. Ի. 6։ Պ. Ե. 10։ Ղ՛ԱԷՄ. Ա՛. 5։ Ղ՛ԱՆ. Թ. 4։
յ Ա՛Ա. ԽԹ. 7։ Ա ԿՈՐ. Ա՛. 9։ Ժ. 13։ Բ ԿՈՐ. Ա՛. 18։ Ա ՅՈՎՆ. Ե. 24։ Բ ՅՈՎՆ. Չ. 3։ Բ ՏԻՄ. Բ. 13։ Ա՛ՐՐ. ԺՃ. 11։ Ա՛ ՅՕՀ. Ա՛. 9։
ղ Ա՛Ա. Ժ Թ. 18։ Ա՛ԱՌ. Ա՛. 2։
ճ Պ. Լ Բ. 35։
մ Ղ՛Լ. ԻԼ. 3։ Պ. ԻԸ. 1։

ն Ա՛ՄՂ. Ա՛Ի. 8, 9։ Ղ՛ՈՒ. Ա՛. 55, 72, 73։
շ Ճ՛ԵՒ. ԺՃ. 21։

Digitized by Google

տիյարտա Հսէնին գարնընրն մէյ-
վէսինի վէ եէրինին մէյվէսինի՝
պօէղտայրնը վէ շարապրնը վէ զէյ-
թունն եաղընր՝ սըղըրլարընրն եավ-
րուլարընը վէ սիւրիւլէրինին տի-
շիլէրինի պէրէքէթլէյէճէք տիր :
14Ա՛իւմլէ գավմլարտան միւպարէք
օլաճագընն . ՚սէնտե վէ տավար-
լարընտա՝ էրքէք եա տիշլի գըսըր
15օլմայաճագ տըր : Վ՚ է Ի՚ապպ սէն-
տէն՝ ճիւմլէ մա՛րազը տէփ՝ էտե-
ճէք տիր . վէ Վ՚ընըրն օլ պիլ-
տիյին փէնա ի՛լլէթլէրինին հիչ պի-
րինի սէնին իւզէրինէ գօմայաճագ ,
իլա օնլարը՝ սանա ճիւմլէ տիւշ-
մէնլիք էտէնլէրէ սալաճագ տըր :
16Վ է Ի՚լլահըն Ի՚ապպ սանա թէսլիմ
էթմէյի ՚՚ճիւմլէ գավմլարը հէլաք
էտէսին , Ընկէօզիւն օնլարը էսիր-
կէմէսին . վէ ալլահ՚լարընա ի՛պա-
տէթ էթմէյէսին , զիրա պու ՚՚սա-
17նա տուզագ օլուր : Այ՚ներ գալ-
պինտէ՝ պու թայիֆէլէր պէնտէն
չօղուզ տուր , օնլարը նիճէ գօ-
18վա պիլիրիզ տէր իսէն , ՚՚օնլար-
տան գօրգմա . Ի՚լլահըն Ի՚ապպընը՝
փարաւոնա վէ ճիւմլէ Վ՚ըսըրլը-
լարա էյլէտիյինի Ընէյիճէ զինքը
19էյլէ , կէօզլէրինին կէօրտիւյիւ օլ
՚պէօյիւք իմթիհանլարը վէ ա՛լա-
մէթլէրի վէ ա՛ճայիպլէրի վէ գուվ-
վէթլի էլի վէ եիւճէլմիշ գօլու-
քի՝ օնուն իլէ Ի՚լլահըն Ի՚ապպ սէ-
նի չըգարտը . Ի՚լլահըն Ի՚ապպ՝ սէ-
նին օլ հուզուրլարընտան գօրգ-
տուղունն ճիւմլէ գավմլարա պէօյ-
20լէ էտէճէք տիր : Ընէմ ՚Ի՚լլահըն
Ի՚ապպ օնլարըն իւզէրինէ էշլէք ա-
րըսընը տախի սալաճագ տըր . թա
քի պագը գալանլար վէ սէնին էօ-
նիւնտէն սագլանանլար հէլաք օլա-
21լար : Օնլարըն հուզուրունտան
գօրգմայասըն . զիրա Ի՚լլահըն
Ի՚ապպ՝ ՚օլ գուվվէթլի վէ հիյ-
պէթլի Ի՚լլահ ՚՚արանրզտա տըր :
22Ընէմ ՚Ի՚լլահըն Ի՚ապպ՝ օլ թայի-
ֆէլէրի սէնին էօնիւնտէն ազար ա-
զար տէֆ՝ էտէճէք տիր . օնլարը
թէզ տիւքէտէմէ յէճէքսին , օլմայա
քի՝ գրրըն ճանավարլարը սէնին իւ-
23զէրինէ չօղալա: Վ է Ի՚լլահըն Ի՚ապպ՝
օնլարը ՚սէնին էօնիւնէ թէսլիմ
էտէճէք տիր , Ընէմ օնլարը պէօ-
յիւք Ընէլաքիւք իլէ Ընէլաք էտէ-
ճէք տիր , թա ճիւմլէսի գըսըրլըն-
24ճայատէք : ՚Ընէմ օնլարըն փատի-
շահլարընը սէնին էլինէ թէսլիմ
էտէճէք տիր , վէ օնլարըն ատալա-
րընը ֆկէօյիւն ալթընտան եօղ է-
տէսին . սէն օնլարը գըսընճայա-
տէք՝ ՚՚հիչ քիմսէ սէնին էօնիւնտէ
25տուրամայաճագ տըր : Օնլարըն
ալլահ՚լարընըն օյմա փութլարընը
ֆաթէչէ նագասընրզ . վէ ֆիւզէր-
լէրինտէ օլան կիւմիւշէ վէ ալ-
թունա թամա՝ էտիպ՝ քէնտինէ
ալմայասըն , օլմայա քի օնուն իլէ
՚տուզաղա թունթուլասըն . զիրա
օ՝ Ի՚լլահըն Ի՚ապպընը գըսընտա
26մէքրուհ տուր : Ի՚մտի մէքրուհ
շէյի էվինէ կէօթիւրմէ , քի օնուն
կիպի մէլո՛ւն օլմայասըն . օնտան
ղայէթ իւէ նէֆրէթ էտէսին , հէմ
օնտան ղայէթ իւէ իքրահ էտէսին .
Ընզիրա օ՝ մէլո՛ւն տուր :

ՊՍՊ Ր

Ի՚լլահըն օնլարա օլան մէրհամէթի վէ էյ-
լէքքեանիւկի իչիւն՝ Ի՚լլահըն նօմնատնա ի-
թաա՛թ էթմէյէ նասիհաթ : 19 Ի՚թաա՛թ-
սըզլըղըն ճէզասը :

1 Պէնիմ սանա պու կիւն էմր էթ-
տիյիմ ճիւմլէ էմրլէրի իճրա
էթմէյէ ՚՚տիգգաթ էյլէյէսինիզ .
թա քի եաշայասընըզ , վէ չօղալա-
սընըզ , վէ Ի՚ապպըն՝ պապալարը-
նըզա եէմին էթտիյի տիյարա կի-
րէսինիզ , վէ օնու միրաս էտէսի-
2նիզ : Ի՚մտի Ի՚լլահըն Ի՚ապպ՝ օ-
նուն էմրլէրինի սագլամընըն եօխ-
սա տէյիլ մի՝ սէնին ֆեիւէյինտե
օլանը պիլսին տէյիւ սէնի սընամագ
իչիւն ֆսէնի ալչագլատըպ՝ ՚պու
գըրգ եըլտա չէօլտե սէնի կէզ-
տիրտիյի պիւթիւն եօլու խաթրընը-
3տա թուրթասըն . Վյի Ի՚ապպ սանա
ճէֆա՝ էտիպ՝ սէնի ֆաճրգտընրտը ,
վէ սանա՝ սէնին պիլմէտիյին՝ պա-
պալարընըն պիլէ պիլմէտիքլէրի
Ընամանայը եէտիրտի , թա սանա
պիլտիրէ քի՝ ատէմ ֆեալընընզ էք-
մէք իլէ եաշամազ . իլա ատէմ՝ Ընէ-
լահըն աղզընտան հէր չըգան ֆէօղ
4իլէ եաշար : ՚՚պու գըրգ եըլտա՝
սէնին իւզէրինտէ էսվապլարըն էս-
քիմէտի , վէ այաղընը գապարմատը :
5 Ը՚վ է գալպինտե պիլէսին քի սէ-

ՔՆ . Ի՛ . Ի՚ . 1451 :

օ ՀԵՒս . Յ . 24 , 25 , 42 : ԺԸ . 1 , ԼՃ : Ֆ Ի՚Հ . ԺԷ . 14 : Պ . Թ . 13 : ԻՒ . 19 : ԻՀԹ . 20 :
՚՚ Պ . Ժ . ՃԼ . 25 : ՀԵՒս . Ա . 5 : Յ . 8 : ԻՒ . 9 :
Բ Խառ . 5 : Ի՚Հ . ԼԸ . 20 : Պ . ԺԸ . 3 : ՃԼ Ի՚Ն . ԺՀ . 12 :
Է ՀԵՒս . Է . 1 , 21 :
Ը Վ՚ԱՏ . Ը . 27 :
Ի Պ . ԺԷ . 1 : Ղ Ի՚Հ . ԻԷ . 28 : Պ . ԺՀ . 17 : ՀԵՒս . Ճ . 17 , 18 : Է . 1 :

ՔՆ . Ի՛ . Ի՚ . 1451 :

՚՚ Պ . Ը . 1 :
Ե . 32 , 33 :
Ղ . 1 , 2 , 3 :
Բ Ը Ի՚Ն . ԼԸ . 31 : ՀՅՕՏ . Ը . 25 :
Է Ի՚Հ . ԺՂ . 4 : Պ . ԺՀ . 3 :
Ը Պ . Ճ . 3 : Ը . 7 : ԻԹ . 5 : Ա՚ՄՈՒ . Ը . 10 :
Ի Ի՚Հ . ԺՂ . 2 , 3 :
Ի՚Ա Ի՚Հ . ԺՂ . 12 , 14 , 35 : Ի Ա՚ՄՈ . Ը . 28 : Ա՚ՄՈ . Ը . 4 : Ի՚ՇՈ . Ը . 4 :
Ը Պ . ԻԹ . 5 : Ի՚ԵՀՄ . ԼԹ . 21 :
Ր Ը ՍԱՂՄ . 14 : Ա՚ԱՂ . ՅԻԹ . 32 : ԸՆԱԿ . Ը . 13 : Ի՚ԲՐ . ԺԸ . 5 , 6 : ՀՅԱՒՆ . 19 :

Digitized by Google

նի Ըլլահըն Թապպ՝ ատեմ օղլուն թէտիպ էթտիյի կիպի թէտիպ
6 էթտի : Իմտի Ըլլահըն Թապպըն էմրլէրինի ապգլայասըն , քի Ժօնուն եօլլարընտա եիւրիւյէսին վէ օնտան
7 գօրգասըն : Ոհիրա Ըլլահըն Թապպ սէնի պիր էյի տիյարա կէօթիւրիւր • Ժպիր տիյարա Ժի՝ վատիլէրտէն վէ տաղլարտան չըգան ըրմագլար՝ սու փունկարլարը վէ տե-
8 րին սուլար իլէ պօլո՜ տուր • Պիր տիյարա Ժի՝ պուղտայ վէ արփա վ ասմա վէ ինճիր վէ նար աղաճլարը իլէ պօլո՜ տուր • պիր տիյարա Ժի՝ զէյթուն եաղը վէ պալ իլէ
9 պօլո՜ տուր • Պիր տիյարա քի՝ օնտա էքմէյի պիլա գըթլըգ եէյէճէքսին , վէ օնտա սանա հիչ պիր չէյ էքսիլմէյէճէք տիր • պիր տիյարա քի՝ Ժթաշլարը տէմիր տիր , վէ տաղլարընտա պագըր չըգարաճագսըն :
10 Ժիմտի եէյիպ տօյտուղունտա , Ըլլահըն Թապպա սանա օղ վըրտիյի էյի տիյար իչիւն՝ Ժամտ ու
11 սէնա էտէսին : Ժէնոհինի սագըն , օլմայա քի՝ Ըլլահըն Թապպը պէնիմ սանա պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ օնուն էմրլէրինի վէ հիւքմլէրինի վէ գանունլարընը սագլա-
12 մայարագ ուննուտասըն • Օլմայա քի Ժեէյիպ տօյտուղունտա՝ վէ կիւզէլ էվլէր եափըպ սաքին օղ-
13 տուղունտա , վէ սըղըրլարըն հէմ սիւրիւլէրին չօղալտըգտա՝ հէմ կիւմիւշիւն վէ ալթունունն չօղալտըգտա՝ վէ հէր նէն վար իսէ չօ-
14 ղալտըգտա , Ժքէնտի եիւրէյին մաղրուրլանա տէ՝ սէնի Ըրսըր տիյարընտան գուլլուգ էվինտէն չըգարան Ըլլահըն Թապպը ունուտա-
15 սըն , օնու քի սէնի օղ պէօյիւք վէ գօրգուլու՝ Ժնագըձը նրլան վէ ա՝գրէպ իլէ պօլո՜ չէօլտէ՝ վէ սու օլմայան գուրագ եէրտէ Ժկէզտիրտի , հէմ Ժսանա գաթը գա-
16 Յաւոան սու չըգարտը , օնու քի սանա չէօլտէ պապալարընըն պիլմէտիյի Ժմանանայը եէտիրտի , թա քի սանա ճէֆա էտէ , հէմ թա քի սանա Ժսօնունտա էլլիք էթմէք
17 իչիւն՝ սէնի սընայա : Վէ Ժեիւրէյինտէ՝ Պու մալը գուտրէթիմ իլէ վէ էլիմին գուվվէթի իլէ գա-
18 զանտըմ տէմէյէսին : Իլա Ըլ-

լահըն Թապպը խաթրընա կէթիրէսին , զիրա սանա՝ Ժմալ գազանմաղա գուվվէթ վէրէն օ տուր • Թա քի Ոպապալարընա եէմին էթտիյի ա՝հտրնը՝ պու կիւն օլտուղու կիպի սապիթ էտէ :
19 Վ է վագի՝ օլա քի՝ էյէր պիր վէճճ իլէ Ըլլահըն Թապպը ունուտուպ ղայրի ալլահլարա Թապի՝ օլուր իսէն , վէ օնլարա ի՝պատէթ էտիպ՝ օնլարա սէճճէտ գըլաճագ օլուր իսէն , Ժպու կիւն սիզէ չէհատէթ էտէրիմ քի՝ սիլ Թէմամ
20 Հէլաք օլաճագսընդը : Ըլլահընդը Թապպըն սէօզիւնիւ տինկլէմէտիյինիզ Թագտիրտէ , Թապպըն էօնիւնիւզտէն Հէլաք էթտիյի Թայիֆէլէր կիպի՝ Ոսիզ տէ Հէլաք օլաճագսընդը :

ՊԸՊ ԼՅ

Մովսէսին Իսրայէլ օղուլլարընա քէնտիլէրին ածըլըգլարընը գիքր էթմէք իլէ՝ օնլարը քէնտի սատագաթլարընա կիւվէնմէքտէն սագընըլըգըդը , 26 Օնլար իչիւն տուա՝սը :

1 Տինկլէ եա՜ Իսրայէլ , Ոսէն պու կիւն Յորգանտան կէչէյօրսուն , քի վարըպ՝ Բսէնտէն պէօհիւք վէ գուվվէթլի Թայիֆէլէր՝ վէ Ժպէօյիւք Հէմ կէօյտէք հի-
2 սարը չէհրլէր միրաս էտէսին • Օլ պէօյիւք վէ ուզուն պօյու գավմը՝ Ժնանակիմ օղուլլարընը քի՝ սէն օնլարը պիլլէրսին , հէմ իչլէթմիչսին քի՝ Ոնանակ օղուլլարընըն էօնիւնէ
3 քիմ տուրա պիլիր պէնէք : Իմտի պու կիւն պիլ քի Ըլլահըն Թապպ քէնտիսի՝ Բսէնին էօնիւնճէ կէչիպ՝ Ղթէլէֆ էտէն ալթէշ կիպէ Բօնլարը օ գըրաճագ , հէմ սէնին էօնիւնտէ օնլարը ալթ էտէճէք • վէ Թապպըն սանա տէտիյի կիպի՝ Բսէն օնլարը գօվասըն , վէ օնլարը թէզ
4 հէլաք էտէսին : Ըլլահըն Թապպ օնլարը սէնին էօնիւնտէն սիւրտիւյիւնտէ , Բեիւրէյինտէ սէօյլէյիպ՝ Թապպ պէնի սատագաթլըմ իչիւն կէթիրտի քի՝ պու տիյարը միրաս էտէյիմ տէմէյէսին • զիրա պու Թայիֆէլէրի ԺԹապպ սէնին էօնիւնտէն՝ քէնտիլէրին եարամազ-
5 լըղը իչիւն գօվտու : Բսէնին սատագաթըն վէ եիւրէյինին տօղրու-

Digitized by Google

Թ. Ի. Ի. 1451։ —

լուղոս իչիւն տէյիլ տիր քի՝ սէն օնլարըն տիյարընը միրաս էթմէյէ կիրէրսին • իւլա պու թայիֆէլէրին եարամազ լըզը իչիւն՝ Ա՛լլահըն Բապպ օնլարը սէնին էօնիւնտէն գօլտու • Հէմ թա քի պապալարըն Ա՛բրահամ՝ Իսահակ՝ վէ Յակոբա նէմին էթտիյի Նսէօզիւ

ա Կած. ԺԷ. 7։ ԺԷ. 15։ ԺԸ. 7։ ԺԹ. 8։ Իմ. Ե։ ԻԲ. 18։ բ Իսա. 13։ Նէ. Հ. 9. Հ. 3։ Հ. 9։

6 սապիթ էտէ ։ Իմտի պիլէսին քի պու էյի տիյարը միրաս էթմէյէ՝ Ա՛լլահըն Բապպ սանա սատագաթըն իչիւն վէրմէյօր • ᵇզիրա սէն՝ պիր սէրթ պէյունլու գավմսըն ։

7 Իսթէրընտա թուրթուպ ունուրթմա քի՝ չէօլտէ Ա՛լլահըն Բապպը զաղապէ կէթիրտին • ᵇՄ՛ըսըը տիյարընտան չըգտըղըն կիւնտէն՝ պու մահալէ կէլինճէյէտէք Բապպա

8 ա՛սը օլտունուզ ։ ᵇԱվրեբտէ տա խի Բապպը զաղապէ կէթիրտինիզ • վէ Բապպ սիզի գըրմագ իչիւն՝ սիզէ

9 էօվքէլէնտի ։ Ձնաշ լէվհալարըը նը՝ Բապպըն սիզին իւլէ քէսիլտիյի ա՛տըն լէվհալարընը ալմադա ᵇտաղա չըգտըղըմտա , տաղտա ᵇգըրգ կիւն վէ գըրգ կէճճէ տուրտուրում • էքմէքը եէմէտիմ՝ վէ սու

10 իչմէտիմ ։ Վ՛է Ղ՛Բապպ պանա՝ Ա՛լլահըն փարմաղը իւլէ եաղըլմըշ իքի թաշ լէվհալարընը վէրտի • վէ օնլարըն իւզէրինտէ՝ ᵇՀէմի՛յէթ կիւնիւնտէ աթէշին իչինտէն ուաղտա Բապպըն սիզէ սէօյլէմտիյի ճիւմլէ սէօզլէրէ կէօրէ Խաղըլմըշ

11 իտի ։ Իմտի վագի՝ օլտու քի գըրգ կիւնիւն վէ գըրգ կէճճէնին սօնունտա՝ Բապպ պանա իքի թաշ լէվհալարընը՝ Էա՛նի ա՛տըն լէվհա

12 լարընը վէրտի ։ Վ՛է Բապպ պանա տէտի քի՝ ᵇՓալգ , թէզ պուրատան էն • զիրա սէնին Մ՛ըսըրտան չըգարտըղըն գավմըն ֆէսատէ վարտը • օնլարա էմր էյլէտիյիմ Նօլտան ։ թէզ սափտըլար • քէնտիլէրինէ տէօքմէ փուրթ եափտըլար ։

13 Հէմ Բապպ պանա սէօյլէյիպ տէտի • պէն պու գավմը կէօրտիմ քի՝ իչիդէ օ՛ Նսէրթ պէյունլու

14 լու պիր գավմ տըր ։ ᵇՊէնի պէյվէր , քի օնլարը գըրըպ՝ Նօնլարըն ատրընը կէօյիւն ալճընտան մահվ էտէյիմ • վէ ᵇսէնի օնլարտան գուվվէթլի վէ պէօյիւք թայիֆէ էտէյիմ ։

15 ՉՊընտէն տէօնիւպ՝ տաղտան էնտիմ • վէ ᵇտաղ աթէշտէ եանար իտի • վէ ա՛տըն իքի լէվհալարը

16 իքի էլիմտէ իտի ։ Իմտի ᵇկէօրտիւմ քի՝ իշթէ Ա՛լլահընըզ Բապպա կիւնահ էտիպ՝ քէնտիլէրինիզէ տէօքմէ պուզաղը եափտընըզ • Բապպըն սիզէ էմր էյլէտիյի նօլ

17 տան թէզ սափտընըզ ։ Օլտէմ իքի լէվհալարը թուրթուպ՝ իքի էլիմտէն աթտըմ՝ վէ օնլարը կէօզ

18 լէրինիզին էօնիւնտէ գըրտըմ ։ Ընտէն էվվէլքի կիպի գըրգ կիւն վէ գըրգ կէճճէ՝ Ղ՛Բապպըն հուզուրուննա գափանտըմ՝ էքմէքը եէմէտիմ վէ սու իչմէտիմ ; Բապպըն հուզուրունտա՝ օնու տարըլթմագ իչիւն քէօթիւլիւք էթմէք իւլէ հէփ իչէէմիյինիզ կիւնահընըզըն սէպէ

19 պինտէն ։ Օ՛իրա Բապպըն՝ ᵇսիզի գըրմագ իչիւն իւզէրինիզէ էօվքէլէնտիյի խըշմ ու զաղապընտան գօրգտուա՛մ • վէ ᶜԲապպ պէնի

20 օլ ատֆա՝ տախի իչինթտի ։ Վ՛է Բապպ Ա՛հարոնա զայէթ իւլէ էօվքէլէնտի , չէօյլէ քի օնու հէլաք էտէ • վէ օլ զէմանտէ Ա՛հարոն իւ

21 չիւն տախի նիյագ էյլէտիմ ։ Վ՛է ᵇէթտիյինիզ կիւնահընըզը՝ օլպու զաղըյը ալտըմ՝ վէ օնու աթէչէ եագտըմ՝ անտէն օնու տէօյիւպ՝ ինճէ թօզ կիպի օլունճէյէտէք էյիճէ էզտիմ՝ վէ թօզունու տաղ տան էնէն սիւէ աթտըմ ։

22 ᵇՏաբերատա վէ ᵈՄ՛ասսատա վէ ᵈԱիբրօթ հաթթավատա տախի

23 Բապպը զաղապէ կէթիրտինիզ ։ Վ՛է Բապպ՝ Ձըգըն վէ սիզէ վէրտիյիմ տիյարը միրաս էտին տէյէրէք՝ սիզի ᵇԱադէս բառնեատան կէօնտէրտիքտէ , Ա՛լլահընըզ Բապպըն էմրինէ ա՛սը օլտունուզ , վէ ᵉօնա իննանմայըզ՝ սէօզիւնէ իւթաաթ էթ

24 մէտինիզ ։ ᵇԱիզի պիւտիյիմ կիւնտէն պէրու Բապպա ածըլար սընըզ ։

25 Իմտի Բապպըն հուզուրունա ᶠգըրգ կիւն վէ գըրգ կէճճէ գափանտըմ Էվվէլէէ գափանտըզմ նէյէ • չիւն քի Բապպ տէտի քի՝

26 սիզի գըրա ։ Վ՛է ᵍԲապպա նիյագ էտիպ տէտիմ • Իա՛ Ի՛ֆէնտիմ Բապպ՝ ա՛զամէթին իւլէ խէլաս էտիպ՝ գուվվէթլի էլ իւլէ Մ՛ըսըրտան չըգարտըղըն գավմընը վէ մի

Ա. Ի. Ի. 1451։ —

Հ Նէ. Հ. 15։ ᵇ Նէ. ԺԹ. 18։ պ. Ե. 11։ Բ. 23։ ᶜ Նէ. Հ. 19։

Վ Նէ. Հ. 28։ Պաղ. ՃԼ. 23։

ᵈ Նէ. Հ. 10, 11։

ᵉ Նէ. Հ. 14։ Հ. 17։ պ. Ժ. 10։ Պաղ. ՃԼ. 23։

Ը Նէ. Հ. 20։ Նա. Հ. 7։

ᵇ Ծննդ. ԺԲ. 1, 3, 5։ ᵈ Նէ. ԺԷ. 8։ ᵉ Ծննդ. ԺԲ. 4, 34։

ᶠ Ծննդ. ԺԲ. 3։ ԺԵ. 1։

Ջ Պաղ. ՃԼ. 24, 25։

ᵇ Պ. Հ. 27։

Ժ Նէ. Հ. 11, ԺԱ։

Digitized by Google

27 բասընը հելաք էթմէ : Պուլլարըն Ըբրահամը՝ Իսահակը՝ վէ Յակոբու խաթրընա կէթիր • պու գավմըն սէրթելիւինէ վէ եարամազլը-
28 ղընա վէ կիւնահընա պագմա • Օլմայա քի օլ պիզի չըգարտըղըն տիյար տէյէ քի՝ Բապպ օնլարա վա՛տ էթտիյի տիյարա օնլարը կէօթիւրմէյէ ᵗգատիր օլմատըղընան՝ եախօտ օնլարտան իքըահ էթտիյի սէպէպտէն օնլարը չըգարտը քի՝ օնլարը չէօլտէ հելաք է-
29 տէ : Ըմմա ᵘօնլար սէնին պէօյիւք գուվվէթին իլէ հէմ եիւհէլմիշ գօլուն իլէ չըգարտըղըն գավմըն վէ միրասըն տըր :

ՊԸՊ Ժ

ՙնօմօսուն իքի լէվհալարընը թէքըրար վերմէք իլէ՝ 6 քահինլիք մանուպտունու տէվամ էթտիրմէք իլէ՝ 8 Ղևիի սըպթընը թա՛յին էթմէք իլէ՝ 10 վէ խալգընն խուսուսուն-տա Մովսէսին տուա՛սընը գապուլ էթմէք իւէ Ըլլահընն կէօրթերտիյի մերհամէթի իչիւն՝ իթտա՛թա նասիհաթ ։

1 Օլ ղէմանտէ Բապպ պանա տէ-տի քի՝ ᵛՐէնտինէ էվվելքիլէր կիսլի թաշտան իքի լէվհա եօն , վէ պանա՝ տաղա չըգ • հէմ քէնտինէ ᵂօտունտան պիր սանտուգ
2 եափ : Վէ պու լէվհալարըն իւ-զէրինէ՝ օլ էվվելքի գըրտըղըն լէվհալար իւզէրինտէ օլան սէօղլէրի եազայըմ • վէ ˣօնլարը սանտուղա
3 գօյասընն : Իմտի ʸշէիդիմ աղա-ճընտան պիր սանտուգ եափտըմ , վէ էվվելքի կիսլի՝ թաշտան իքի լէվհա եօնտում • վէ օլ իքի լէվհա
4 էլիմտէ օլարտագ տաղա չըգտըմ : Վէ ՚լէվհալարըն իւզէրինէ՝ էվվելքի եազը կիսլի՝ ՙեՃէմի՛յէթ կիւնիւնտէ էաթէչնն օրթասընտան տաղտա Բապպըն սիզէ սէօյլէտիյի օն քէ-լիմաթը եազտը • վէ Բապպ օնլարը
5 պանա վէրտի : Ընտէն տէօնիւպ՝ ᵇտաղտան էնտիմ , վէ ՛լէվհալարը եափտըղըմ սանտուղա գօտում քի՝ ᵏօրատա օլալար , Բապպըն պա-նա էմր էյլէտիյի կիսլի :
6 Վէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ ԿՒե-րոթ բանէյականտան Մՙօսէրայա կէօչտիւլէր • ᵇԸՀարոն օրատա էօլտիւ , հէմ օրատա ուէֆկն օ-լունտու , վէ օղլու Էղիազար օ-
7 նուն հէրինէ քահհին օլտու : ᵈՕ-րատան Գադգադա՝ վէ Գադգադ-տան սու չայլէրի տիյարը օլան Յո-տեբաթայէ կէօչտիւլէը :
8 Օլ զէմանտէ Բապպ՝ ᶦՂևի սըպթընը այըրտը քի ՛Բապպըն ա՛հտ սանտուղտունու կէօթիւրէ , ᶨԲապպըն հուզուրունտա տուրուսը օնա խրզմէթ էտէ , վէ Ւօնուն իս-մի իլէ խայը տուա՛ էյլէյէ , թա
9 պու կիւնէտէ : ᶰԳու խուսուս-տան Ղևիյէ՝ գաբընտաշլարը իլէ փայ վէ միրաս եօգ տուը • օնուն միրասը Բապպ տըր , Ըլլահըն Բապպ օնա տէտիյի կիսլի :
10 Վէ ՛պէն տաղտա՝ էվվելքի կիւնլէը գատաբ՝ գըրթ կիւն վէ գըրթ կէՃէ տուրտում • վէ ՛Բապպ պէնի պու տէֆա՝ տախի իշիտիպ՝ սէնի հէլաք էթմէք իսթէմէտի :
11 Հէմ ՚Բապպ պանա տէտի քի՝ Գալգ կիթ , թա քի գավմըն էօ-նիւնտէ կէօչէսին • վէ վարըպ՝ օնլա-րա վէրմէյէ պապալարընա եէմին էթտիյիմ տիյարը միրաս էտէլէր :
12 Իմտի հալա եա՛ Իսրայէլ՝ ՂՀա-լահըն Բապպ սէնտէն նէ՞ իսթէր • իլլա քի ՚Ըլլահըն Բապպտան գօր-գասըն , Ւօնուն ՃիւմլԷ եօլլարըն-տա եիւրիյէսին , վէ ՚օնու սէվէ-սին , հէմ Ըլլահըն Բապպ՝ պիւ-թիւն եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն
13 Ճանընտանՙ ի՛պատէթ էտէսին • Վէ պէնիմ սանա պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ՝ Բապպըն էմրլէրինի վէ գանունլարընը սագլայասըն , քի
14 ԵՒսանա խայր օլա : Իշլեթ ՙկէօք-լէր վէ կէօքլէրին կէօքլէրի՛ ՚եէր հէմ հէփ օնտա օլան՝ Ըլլահըն
15 Բապպըն տըր : ՛Ընճագ Բապպ՝ սէնին պապալարընը սէվմէք իչիւն օնլարա ա՛լագա էթտի • վէ օնլար-տան սօնկրա օնլարըն զիւրրիյէթի-նի՝ Է՜ա՛նէ սիզի ՃիւմլԷ գավմլար-տան սէչտի , պու կիւն օ՜լո՜ղո՜
16 կիսլի : Իմտի ՚եիւրէքլէրինիզին սիւննէթսիղլիյինի սիւննէթ էտին , վէ ՚արթըգ սէրթ պօյունլու օլ-
17 ման : Օ՚իրա Ըլլահընըզ Բապպ՝ ՚ալլահլարըն Ըլլահը վէ ՙսահիպ-լէրին Մահիպի տիր • օլ պէօյիւք՝ ᵗգուվվէթլի՝ վէ հէյպէթլի Ըլլահ տըր քի ᵘխաթրա պագմազ , վէ
18 րիւվէթ ալմազ • Վի ᵛէօքսիզլիւն

վե առուլուն շէրաա'թրնը իշխա էաեր ։ վե ղարիպի սէվիպ՝ օնա էքե-
19 ՚ՔԼ ՚ՔՔ ՚ՔՔ ՚ՔՔ

զերինիզ Լապպըն ղազազը թուրթուշուպ՝ Կհէօքէրէն գափայա, վէ եաղմուր օլմայըպ՝ եէր քէնտի մահսուլունու վէրմէյէ, վէ Լապպըն սիզէ վէրտիյի օլ էյի տիյարտան թէզ հէլաք օլասընըզ։

18 Ալ Ըպու սէօզլէրիմի եիւրէյինիզէ վէ ճանլարընըզա գօյուն, վէ Ըօնլարը էլինիզին իւզէրինէ նիշան իչիւն պաղլայըն, վէ կէօզլէրինիզին արասընտա համայիլ իչիւն օլալար։

19 Էմ Էօնլարը օղուլլարընըզա էօյրէտիպ՝ էվինտէ օթուրտուղունտա վէ եօլտա կէզտիյինտէ վէ եաթտըղընտա հէմ գալգտըղընտա օնլարտան էօթիւրիւ սէօյլէյէսինիզ։ Ալ էօնլարը էվինին գափու սէօվլէրինտէ հէմ գափուլարընտա եազըլըրընըզա վէրմէյէ եէմին էթտիյի տիյարտա՝ Կիւնլէրինիզ հէմ օղուլլարընըզըն կիւնլէրի՝ եէրին իւզէրինտէ Կէօյիւն կիւնլէրի կիպի՝ չօգ օլա։

22 Օ, իրա Էյէր սիզէ հալա թէպիհ էթտիյիմ ճիւմլէ պու էմրլէրի տիգգաթ իլէ սագլայըպ՝ իճրա էտեր իսէնիզ, քի Ըլլահընըզ Լապպը սէվիպ՝ օնուն ճիւմլէ եօլլարընտա եիւրիւյէսինիզ, վէ Կօնա

23 եափըշսընըզ, Լապպ տախի Հէվպու թայիֆէլէրի էօնիւնիւզուէն գօվաճագ տըր։ վէ Ըսիզտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի թայիֆէլէր

24 զապթի էտէճէքսինիզ։ Ցյագլարընըզըն Լապպանը հէր պաստըղը մահալ՝ սիզին օլաճագ տըր։ սինօրուննուզ Ըէօլտէն վէ Լհըանանտան՝ ըմմագտան ԷաՆի Էփրատ ըմմաղընտան Լա պաթը ուէնիզինէտէք օլա։

25 Ցօնիւնիւզտէ հիչ քիմսէ տուրա մայաճագ տըր։ Ըլլահընըզ Լապպ՝ Ցսիզին պաստըղընըզ ճիւմլէ եէրին եիւզիւնէ սիզին հիյպէթինիզի վէ գօրգունուզու պրաղաճագ տըր, Ցսիզէ սէօյլէտիյի կիպի։

26 Ցպագ, պէն պու կիւն էօնիւնիզէ խայր տուա՝ վէ պէտտուա՝

27 գօրում։ Վհայր տուա՝յը՝ պէնիմ պու կիւն սիզէ թէնպիհ էթտիյիմ՝ Ըլլահընըզ Լապպըն էմրլէրինէ իլ-

28 Լաա՝լ էտեր իսէնիզ։ Ալ Ցպէտտուա՝յը՝ էյէր Ըլլահընըզ Լապպըն էմրլէրինէ իլ-

սէնիզ, վէ պէնիմ սիզէ պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ եօլտան սափրպ՝ պիլմէտիյինիզ եատ ալլահլարըն արտընճա կիտեր իսէնիզ։

29 Իմտի վագի՝ օլա քի՝ Ըլլահըն Լապպ սէնի օլ միրաս էթմէյէ վարտըղըն տիյարա կէօթիւրտիւքտէ, Վխայր տուա՝յը Կարիզին տաղը իւզէրինտէ՝ վէ պէտտուա՝յը Կեեաղ տաղը իւզէրինտէ վէրէսին։

30 Կունլար Յորդանանըն էօթէսինտէ՝ կիւնէչին պաթտըղը եանա տօղրու օլան եօլտա՝ Վօրէ մէշէլիյինին եանընտա՝ Կաղգաղանըն գարշըսընտաքի սահրատա սաքին օլան Կանանլալարըն տիյարընտա տէյիլլէր

31 մի։ Ժ Ըիւն քի սիզ՝ Ըլլահընըզ Լապպըն սիզէ վէրտիյի տիյարը միրաս էթմէյէ վարմագ իչիւն՝ Յորգանանտան կէչճէքսինիզ, վէ օնու միրաս էտէճէքսինիզ, հէմ օն-

32 տա սաքին օլաճագսընըզ։ Իմտի պէնիմ պու կիւն էօնիւնիւզէ գօտուղում ճիւմլէ գանունլարը վէ հիւքմլէրի իճրա էթմէյէ Ցտիգգաթ էյլէյէսինիզ։

ՊԸՊ ԺԱ

Փաւլթէբէսթլէյին հէփ էսէրլէրի խարապ օլունմագ կէրէք օլտուղու։ 5 Ամիմլէ հէտթիյէլէրին՝ Ըլլահընն սէչտիյի մահալլէ կէթիրիլմէք կէրէք օլտուղու։ 16, 23 Կանընն եէնունէի եաւագ օլունտուղու։ 17, 26 Ը՝զիզ չէյլէրին ա՝զիզ մահալտէ եէնունէք կէրէք օլտուղու։ 19 Եւ-իչէի թէրք էթմէմէք հագգընա։ 29 Փաւլթէբէսթլէրին այն ալ ա՝տէթլէրինէ ույմամագ կէրէք օլտուղու։

1 Պապալարընըն Ըլլահը Լապպ սանա՝ Ցեէր իւզէրինտէ եաշատըղըն ճիւմլէ կիւնլէրտէ՝ միրաս էթմէք իչիւն վէրտիյի տիյարտա իճրա էթմէյէ տիգգաթ էտէճէչինիզ գանունլար վէ հիւքմլէր

2 Ցպունլար տըր։ Ամիզին գօվաճաղընըզ թայիֆէլէրին քէնտի ալլահլարընա օլ Ի՝պատէթ էթտիքլէրի Ցեիւքսէք տաղլար իւզէրինտէ վէ թէփէլէր իւզէրինտէ վէ հէր կէօնէ եէչիլ աղաճ ալթընտա օլան Ցճիւմլէ մահալլարը պիլ քիւլլէյէ

3 խարապ էտէսինիզ։ Ալ Ըօնլարըն մէզպահլարընը կըգասընըզ, վէ տիքիլի թաշլարընը գըրասընըզ, հէմ օնլարըն գօրուլարընը աթէչէ

ՊՏ ՃԱԴ. Ը. 35։ Ե ՊՆ. Ջ. 26։ Է. 13։

Ջ Պ. Ե. 26։ Ը. 19, 20։ Ի. 18։ ՀԵՍ. ԽԷ. 13, 15, 16։

Ա Պ. Ջ. 6։ ԼԷ. 46։

Ա Պ. Ջ. 8։

Վ Պ. Ե. 9, 10։ Ջ. 7։

Պ Պ. Ջ. 9։

Ը Պ. Ե. 40։ Ջ. 2։ Ընակ. Գ. 2։ Ե. 10։ Թ. 11։

Ց Ոաղ. ՀԲ. 5։ ԺԹ. 29։

Ա Խա. 13։ Պ. Ջ. 17։

Ֆ Պ. Ժ. 20։ Ի. 20։

Ֆ Պ. Ե. 38։ Թ. 5։

Օ Պ. Թ. 1։

Ֆ ՀԵՍ. Ա. 3։ ԺԸ. 9։

Ա ՀՆՆ. ԺԸ. 18։ ՆԼ. ԻԳ. 31։ ՃՈՒ. ԼՔ. 3, ԼՀ։

Ք Պ. Է. 24։

Է Պ. Ը. 25։

Ե ՆԼ. ԽԳ. 27։

Է Պ. Ի. 1, 15, 19։

Չ Պ. ԻԸ. 2։

Է Պ. ԻԸ. 15։

Digitized by Google

հագաստները, վե ալլահլարընըն օյ-
մա փութլարընը գըրասընըզ, վե
ատլաթընը օլ մահալտէն հօղ էտե-
սինիզ:
4 Ընլլահընըզ Պապա պէօյլէ
5էթմէյէսինիզ. Իւլա Ընլլահընըզ
Պապան՝ Էճիւմլէ սրպթլարընըզ-
տան քէնտի իսմինի օրայա գօյա
տէյիւ սէչտիյի մահալի՝ Էա՛նի օնուն
մէսքեանընը արայասընըզ, վե օրայա
6վարասըն: Վի Ըպիւթիւն հան-
մալարընըզը Հէմ գուրպանլարընը-
զը վե Ըօնտալըգլարընըզը վե էլե-
նիզին գալտըրմա փէշքէշլէրինի վե
ատագլարընըզը վե իրատէթ փէշ-
քէշլէրինիզի վե սըղըրլարընըզըն
Հէմ սիւրիւլէրինիզին իլե տօղան-
7լարընը օրայա կէօթիւրէսինիզ: Վի Է
Ըօրատա Ընլլահընըզ Պապան Հու-
զուրունտա եէյէսինիզ. վե էլինիզի
սալտըղընըզ Էճիւմլէ չէյտե Ընլա-
հըն Պապ սէնի պէրէքէթլէտիյի
իչին Էհէմ քէնտինիզ Հէմ էվ
խալազընըզ շազ օլասընըզ:
8 Պու կիւն պուրատա Էճիւմլէ էթ-
տիյիմիզ կիպի՝ Էհէր քէս կէօզլէ-
րինտե Էճիւմլէ տօղրու օլանա կէօրէ
9էթմէյէսինիզ: Օ, իրա չիմտիյէտէք
Ընլահըն Պապան սանա վէրտի-
յի բահաթա վե միրասա տահա
10կէլմէտինիզ: Ըմմա Էյօրդանան-
տան կէչիսի՝ Ընլահընըզ Պապան
սիզ միրաս իչիւն վէրտիյի սիյար-
տա սաքին օլտուղունուզտա, վե
օ սիզի չէփչէվլէտե օլան Էճիւմլէ
տիւշմէնլէրինիզտէն բահաթլան-
տըրըպ՝ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլ-
11տուղունուզտա, վե Ընլահընըզ
Պապան՝ քէնտի իսմինի օրատա
իսքան էթտիրէ տէյիւ օլ Ըսէչ-
տիյի մահալ օլտուգտա, սիզէ
հէփ թէնպիհ էթտիյիմի՝ Էա՛նի
պիւթիւն եանմալարընըզը վե գուր-
պանլարընըզը՝ օնտալըգլարընըզը վե
էլինիզին գալտըրմա փէշքէշլինի՝
վե Պապա ատայաճաղընըզ ա-
տագլարընըզըն Էճիւմլէ էն ա՛լա
փէշքէշինի օրայա կէօթիւրէսինիզ:
12Վի Է Ընլահընըզ Պապան Հուզու-
բունտա շազ օլասընըզ, սիզ տէ
օղուլլարընըզ տա գըզլարընըզ տա
քէօլէլէրինիզ վե խալայրգլարընըզ
տա՝ Հէմ գափուլարընըզտա սաքին
օլան Ղեւիւլ տախի. զիրա Ըօն-
լարընը սիզին իլէ փայը վե միրասը
եօգ տուր:
13 Էրէնտինի սագըն, օլմայա քի
պիւթիւն եանմանը Հէր կէօրտիւ-
14յիւն մահալտէ սունասըն: Իւլա
Ղպիւթիւն եանմանը՝ սէնին սրպթ-
լարընըն պիրինտէ Պապան սէչտիյի
մահալտէ սունասըն. Հէմ պէնիմ
սանա Հէր թէնպիհ էթտիյիմի օ-
15րատա էյլէյէսին: Ընճագ Ըսէնին
Էճիւմլէ գափուլարընտա՝ Ընլահըն
Պապան սանա վէրտիյի պէրէքէ-
թէ կէօրէ՝ Էաներընն Հէփ իսթէտիյի
կիպի էթ պօղազլայըպ եէյէսին.
Ըօնու նափաք վե փաք քիմէ
յՀէյրան վե կէյիք կիպի եէսին:
16Ընճագ Ըգանը եէմէյէսինիզ. օնու
սու կիպի եէրե տէօքէսինիզ:
17 Պուղտայընըն վե շարապընըն վե
զէյթունե եաղընըն օնտալըղընը՝ վե
սրղըրլարընըն Հէմ սիւրիւլէրինին
իլք տօղանլարընը՝ վե Հէփ ատա-
տրղըն ատագլարընը վե իրատէթ
փէշքէշլէրինի վե էլինին գալտըրմա
փէշքէշլէրինի ասլա գափուլարըն-
18տա եէյէսին: Իւլա Ըօնլարը
Ընլահըն Պապան Հուզուբունտա՝
Ընլահըն Պապան սէչտիյի մահալ-
տէ եէյէսին, կէրէք սէն վե օղլուն
վե գըզըն վե քէօլէն վե խալայրընը՝
կէրէք գափուլարընտա օլան Ղե-
ւիւլի. վե Ընլահըն Պապան Հու-
զուբունտա էլինի Հէր սալտըղընը
19չէյտե շազ օլասըն: Էրէնտինի
սագըն, օլմայա քի քէնտի եէրին
իւզէրինտե՝ պիւթիւն Ը՛օմրիւնտէ
Ղեւիւլի թէրք էտէսին:
20 Ընլահըն Պապ Նաանա տէտիյի
կիպի սինօրօնու կէնիչէտիքտե,
Ճանըն էթ եէմէսինի արզուլամագ
իլէ՝ Ղէթ եէյիմ տէր իսէն, Ճա-
նընըն Հէր արզուսու իւզրէ էթ եէ-
21յէսին: Ղյէր Ընլահըն Պապան
քէնտի իսմինի օրայա գօմագ իչիւն
սէչտիյի մահալ սէնտէն իրագ ի-
սե, Պապան սանա վէրտիյի սը-
ղըրլարտան վե սիւրիւլէրտէն՝ սա-
նա թէնպիհ էթտիյիմ կիպի՝ պօ-
ղազլայասըն, վե Ճանըընն Էճիւմլէ
արզուսու իւզրէ գափուլարընտա
22եէյէսին: Էէման Էճէյրան վե կե-
յիք եէնտիյի կիպի՝ օնլարը էօյ-
լէ եէյէսին. օնլարը նափաք վե
փաք քիմնե պիլա ֆարգ եէյէլէր:

ղ Խ. 31:

է Խ. 11:
Գ. Ի՛Ը. 3:
Ղ՚Ա. Ի՛. 27:ՖՒՆԱՔ. 2. 29:
Ի՚Ն. Է. 12:
Ռ՚Ա. ՀԸ. 68:
Ը Ղ՚Ա. ԺԷ. 3, 4:
Ի Խ. 17:
Գ. ԺՇ. 23:
23:ԺԵ. 19, 20:

Ժ Գ. ԺՇ. 36:

Ի Խ. 13, 18: Ղ՚Ա. ԻՇ. 30. Գ. ԺՇ. 11, 14, 15: ԻՇ. 11: ՀՇ. 7:
Ա Ղ՚Ա. ԺԷ. 6: ԻՇ. 25:

Ի Գ. ԺՁ. 31:

Ն Խ. 5, 18, 18, 21, 26: Գ. ԺՇ. 23: ԺԵ. 20: ԺՀ. 2, ԼՁ: ԺԷ. 8: ԺՀ. 16: ԻՇ. 3: Ա. ԼՁ. 11: ՀՅՈ. ԺՀ. 1: ՖՒՆԱՔ. Ը. 29: Ռ՚Ա. ՀԸ. 68:

Ի Խ. 7:

Ո Գ. Շ. 9: ԺՇ. 29:

Ղ՚Ա. ԺԷ. 4:

ղ Խ. 11:

ե Խ. 21:

Ք Խ. 22:
Ր Գ. ԺՇ. 5: ԺԵ. 22:
Ն ՆՀՆ. Ի՛. 4: Ղ՚Ա. Է. 26: ԺԷ. 10: Գ. ԺԵ. 23: Խ. 23, 24:

Ե Խ. 11, 12: Գ. ԺՇ. 23:

Ի Խ. 11: ՀՆ. ԺԵ. 18: ԻՇ. 14: ՆՂ՚Ա. 24: Գ. ԺՁ. 24: ԺԻ. 8:

Գ Խ. 15:

Digitized by Google

ՊԸՊ ՀԳ

Տիւնեն այսթան քիմնէլէրին՝ 6 են եաթը՛ն խրսըմը պիտ՛ 9 թաշլանըպ էօլսիւբիւլմէք կէրէք օլսուդու ։ 12 փուֆֆէրէսմէյիչ սա֊ֆան չէհրլէրէ բայ վէրմէմէք կէրէք օլսուդու ։

1 Եւ էր արանըզտա պիր փէչղամ֊պէր եա պիր տիւշ կէօրիւճիս գալգըպ՝ եանա պիր ա՛լամէթ եա
2 մի՛ւճիզաթ վէրիր իսէ ՝ վէ սա֊նա՝ պիլմէտիյինիզ ղայրի ալլահլար արտընձա կիտէլիմ՝ վէ ընձարա ի՛֊պատէթ էտէլիմ տէյէրէք էսէօյ֊լէտիյի ա՛լամէթ եա մի՛ւճիզաթ
3 վագը՛ օլուր իսէ ՝ օլ փէչղամպէ֊րին սէօզլէրինի եա օլ տիւշ կէօ֊րիւճիւս տինկլէմէյէսին ։ զիրա Ըլլահընըզ Թապպ սիզի տԹէնճրիւ֊պէ էտէյօր քի՝ Ըլլահընըզ Թապ֊պը պիւթիւն եիւրէյինիզտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան սէվէրմիսի֊
4 նիզ տէյիւ պիլէ ։ Ի՛Ըլլահընըզ Թապպա թապպի՛ օլասընըզ ՝ վէ օն֊տան գօրգասընըզ ՝ վէ օնուն էմր֊լէրինի սագլայասընըզ ՝ վէ սէօզլէ֊նէ իթաա՛թ էտէսինիզ ՝ վէ օնա ի՛պատէթ էտէսինիզ ՝ հէմ Ըօնա
5 եափըշասընըզ ։ Վէ Էօլ փէչղամ֊պէր եա օլ տիւշ կէօրիճիւս էօլ֊տիւրիւլէ ։ զիրա սիզի Ա՛ընըր տի֊յարընտան չըգարան՝ վէ սէնի գուվ֊լուգ էվինտէն խէլաս էտէն Ըլլա֊հընըզ Թապպա գարշը ի՛սեռան սէօյլէտի ՝ քի Ըլլահըն Թապպըն՝ օնտա եիւրիւյէսին տէյիւ՝ սանա էմր էթտիյի եօլտան սէնի սափը֊տա ։ Ըպէօյլէճէ արանըզտան քէօ֊թիւլիւյիւ կիտէրէսին ։
6 Ի՛նչէր անանըն օղլու գարընը֊տաշընը՝ եա օղլուն եա գըզընն եա Ֆգօյնունուն գարընը եա Էճանընն պէրապէրի օլան տօսթուն սէնի ազտըրըպ՝ օրրան տէր իսէ ։ Եկի֊տէլիմ վէ զայրի ալլահլարա ի՛֊պատէթ էտէլիմ՝ քի օնլարը սէն տէ պազալարընն տա պիլմէտինիզ ՝
7 շօլ չէվրէնիզտէ օլան միլլէթլէրին ալլահլարընտան քի՝ սանա եագընն եա սէնտէն ուզագ օլալար ՝ եէրին պիր ուճունտան թա օ պիր ուճու֊
8 նատէք ՝ Էօնա գայիլ օլմայասընն ՝ վէ օնու տինկլէմէյէսին ։ վէ կէօ֊զիւն օնա մէրհամէթ էթմէսին ՝ վէ էսիրկէյիպ՝ օնու սագլամայասընն ։

23 Ընճագ Ղայէթ սագընն քի՝ գանը եէմէյէսին ՝ զիրա Ֆգան՝ ճան տը֊վէ ճանը էթ իլէ պէրապէր եէմ֊
24 յէսին ։ ()նու եէմէյէսին ։ օնու
25 սու կիպի եէրէ տէօքէսին ։ ()֊նու եէմէյէսին ։ թա քի Ֆապպընն հուզուրունտա տօղրու օլանը էթ֊տիյին իչիւն՝ Էսանա վէ սէնտէն սօնկրա օղուլլարընա խայը օլա ։
26 Ընճագ սէնին Ֆօլաճագ ազիզ շէյ֊լէրինի վէ Ֆատագլարընը գալտը֊րըպ՝ Թապպընն սէչտիյի մահալէ
27 վարասընը ։ Վ՚է Ֆպիւթիւն եանմա֊լարընը՝ էթի վէ գանը Ըլլահընն Թապպընն մէզպահը իւզէրինտէ սու֊նասընն ։ վէ գուրպանլարընըն գա֊նը՝ Ըլլահընն Թապպընն մէզպահը իւզէրինտէ տէօքիւլէ ՝ վէ էթի եէյէսին ։
28 Տիգգաթ էթ քի՝ պէնիմ սանա թէնպիհ էթտիյիմ պու ճիւմլէ սէօզլէրէ իթաա՛թ էտէսին ։ Ֆթա քի Ըլլահընն Թապպընն նազարընտա էյի վէ տօղրու օլանը էթտիյին ի֊չիւն՝ սանա վէ սէնտէն սօնկրա սէնին օղուլլարընա էպէտէն խայը օլա ։
29 Ընճագ Ըլլահընն Թապպ սէնին էօնիւն֊տէն օլ միրաս էթմէյէ վարտղընն թայիֆէլէրի գըրտրգտա ՝ վէ սէն օնլարը միրաս էտիպ՝ օնլարընն տի֊յարընտա սաքին օլտուղունտա ՝
30 քէնտինի սագընն ՝ Ֆօլմայա քի օն֊լար սէնին էօնիւնտէն խարապ օլ֊տուգտան սօնկրա՝ օնլարընն ար֊տընճա կէօփէղ տուզաղա տիւշէ֊սին ։ վէ օլմայա քի օնլարընն ալ֊լահլարը հագգընա թէֆթիշ է֊տիպ՝ Պու թայիֆէլէրը քէնտի ալ֊լահլարընա նիճէ ի՛պատէթ էթ֊միշլէր իսէ ՝ պէն տէ էօյլէ էտէ֊
31 րիմ՝ տէյէսին ։ Ըլլահընն Թապպա էօյլէ էթմէյէսին ։ զիրա օնլար Ֆքէնտի ալլահլարընա՝ Թապպընն ճիւմլէ իքրահ էթտիյի մէքրուհ շէյի էթտիլէր ։ չիւն քի քէնտի֊լէրինն ալլահլարընա՝ օղուլլարընը վէ գըզլարընը պիւէ աթէլէ եագ֊
32 տըլար ։ Պէնիմ սիզէ էմր էթտի֊յիմ՝ հէր շէյի իճրա էթմէյէ տիգ֊գաթ էտէսինիզ ։ Ֆօնուն իւզէ֊րինէ զամ՛ էթմէյէսին ՝ վէ օնտան թէնզիլ էթմէյէսին ։

ՊԸՊ ՀԳ

Տիւնեն այսթան քիմնէլէրին՝ 6 են եաթը՛ն խրսըմը պիտ՛ 9 թաշլանըպ էօլսիւբիւլմէք կէրէք օլսուդու ։ 12 փուֆֆէրէսմէյիչ սա֊ֆան չէհրլէրէ բայ վէրմէմէք կէրէք օլսուդու ։

1 Եւ էր արանըզտա պիր փէչղամ֊պէր եա պիր Ֆտիւշ կէօրիւճիւ գալգըպ՝ Ըանան պիր ա՛լամէթ եա
2 մի՛ւճիզաթ վէրիր իսէ ՝ վէ սա֊նա՝ պիլմէտիյինիզ ղայրի ալլահլար արտընձա կիտէլիմ՝ վէ ընձարա ի՛֊պատէթ էտէլիմ տէյէրէք էսէօյ֊լէտիյի ա՛լամէթ եա մի՛ւճիզաթ
3 վագը՛ օլուր իսէ ՝ օլ փէչղամպէ֊րին սէօզլէրինի եա օլ տիւշ կէօ֊րիւճիւս տինկլէմէյէսին ։ զիրա Ըլլահընըզ Թապպ սիզի Ֆթէնճրիւ֊պէ էտէյօր քի՝ Ըլլահընըզ Թապ֊պը պիւթիւն եիւրէյինիզտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան սէվէրմիսի֊
4 նիզ տէյիւ պիլէ ։ Ի՛Ըլլահընըզ Թապպա թապպի՛ օլասընըզ ՝ վէ օն֊տան գօրգասընըզ ՝ վէ օնուն էմր֊լէրինի սագլայասընըզ ՝ վէ սէօզլէ֊նէ իթաա՛թ էտէսինիզ ՝ վէ օնա ի՛պատէթ էտէսինիզ ՝ հէմ Ըօնա
5 եափըշասընըզ ։ Վ՚է Էօլ փէչղամ֊պէր եա օլ տիւշ կէօրիճիւս էօլ֊տիւրիւլէ ։ զիրա սիզի Ա՛ընըր տի֊յարընտան չըգարան՝ վէ սէնի գուվ֊լուգ էվինտէն խէլաս էտէն Ըլլա֊հընըզ Թապպա գարշը ի՛սեռան սէօյլէտի ՝ քի Ըլլահընն Թապպընն՝ օնտա եիւրիւյէսին տէյիւ՝ սանա էմր էթտիյի եօլտան սէնի սափը֊տա ։ Ըպէօյլէճէ արանըզտան քէօ֊թիւլիւյիւ կիտէրէսին ։
6 Ի՛նչէր անանըն օղլու գարընը֊տաշընը՝ եա օղլուն եա գըզընն եա Ֆճանընն պէրապէրի օլան տօսթուն սէնի ազտըրըպ՝ օրրան տէր իսէ ։ Եկի֊տէլիմ վէ զայրի ալլահլարա ի՛֊պատէթ էտէլիմ՝ քի օնլարը սէն տէ պազալարընն տա պիլմէտինիզ ՝
7 շօլ չէվրէնիզտէ օլան միլլէթլէրին ալլահլարընտան քի՝ սանա եագընն եա սէնտէն ուզագ օլալար ՝ եէրին պիր ուճունտան թա օ պիր ուճու֊
8 նատէք ՝ Էօնա գայիլ օլմայասընն ՝ վէ օնու տինկլէմէյէսին ։ վէ կէօ֊զիւն օնա մէրհամէթ էթմէսին ՝ վէ էսիրկէյիպ՝ օնու սագլամայասընն ։

Digitized by Google

մանուե քենոի վիւհիւոլէրինէ նիչանլար էթմէմէք կէրէք օլսուղու ։ 8 Ղոճ եէնիմէք՝ վէ նէ եէնիմէմէք կէրէք օլսուղու՝ 4 հայվանլարսան՝ 9 պալըգլարսան՝ 11 վէ գուշլարսան ։ 20 Լէշին եէնիմէք կէրէք օլսուղու ։ 23 Օնաալգլար վէ իլգ սօղանլար Լապպըն հուզուրսունսա եէնիմէք կէրէք օլսուղու ։ 28 Ինչ եըլըգ օնաալգըն սաաեագայա վէրիլմէ- լի օլսուղու ։

1 Սիզ ՚Ըլլահընըզ Լապպըն օղուլ- լարը սընըզ։ քենտինիզէ էօլիւ իչիւն քէրթիլէր էթմէյէսինիզ՝ վէ կէօզլէրինիզին արասընտա եօ- 2 լուննայասընըզ ։ Օ՚իրա ՚սէն՝ Ըլ- լահըն Լապպըն ա՚զիզ գավմը սըն։ վէ Լապպ սէնի սեչմի քի՝ եէր իւ- զէրինտէ օլան ճիւմլէ գավմլարսան օնուն խասս գավմը օլասըն ։

3 ՚Էիչ պիր մէքրուհ շէյ եէմ- 4 յէսին ։ Ի՚նէյէճէյինիզ հայվան- լար պունլար տըր ։ Ալըղը՝ գօյուն՝ 5 վէ քէչի , կէյիք վէ ճէյրան վէ տաղ քէչիսի վէ եապան թէքէսի վէ գարաճա վէ եապան սրղըրը 6 վէ սիւրնափա ։ Էմ տէօրթ ա- յագլըլարսան հէր թըրնաղը չա- թալ վէ իքիյէ եարըգ թըրնագլը կէվհշ կէթիրէն տավարը եէ յէսի- 7 նիզ ։ Ըմմա կէվհշ կէթիրէնլէր- տէն՝ եա թըրնաղը չաթալ օլան- լարտան տէվէյի վէ թավշանը վէ ատա թավշանընը եէմէ յէսի- նիզ , զիրա կէվհշ կէթիրիրլէր իսէ տէ՝ եարըգ թըրնագլը տէյիլլէր ։ 8 օնլար սիզէ նափաք օլա ։ Վէ տօն- կուզու՝ քի պու եարըգ թըրնագլը իսէ տէ , կէվհշ կէթիրմէզ ։ պու սիզէ նափաք օլա ։ օնլարըն էթին- տէն եէմէ յէսինիզ , վէ Ղէշլէրինէ տօգանմայասընըզ ։

9 Էյուլարտա ճիւմլէ օլանլարտան պունլարը եէ յէսինիզ ։ Էէր գա- նատը վէ փուլու օլանը եէ յէսի- 10 նիզ ։ Ըմմա հէր գանատը վէ փու- լու օլմայանը եէմէ յէսինիզ ։ պու սիզէ նափաք օլա ։

11 Էէր փաք գուշու եէ յէսինիզ ։ 12 Ըմմա էեէմէ յէճէյինիզ՝ պունլար տըր ։ Գարթալ վէ թավշանճիլ վէ 13 տէնիզ գարթալը , վէ ագպապա վէ չայլագ վէ չագըր ճինսինճէ , 14 վէ ճիւմլէ գուզղուն ճինսինճէ , 15 վէ տէվէ գուշու վէ պայգուշ վէ գուգու գուշու վէ տօղան ճինալէ- 16 րինճէ , ուչօս գուշու վէ մարթի

ա Հռով. Ը. 16 ։ Թ ։ 8 , 26 ։ Կոռ ։ ի ։ 26 ։

բ Ղև ։ ժԹ ։ 28 ։ խ ։ 5 ։ Ներմ ։ ժգ ։ 6 ։ խա ։ 5 ։ խէ ։ 5 ։ ա Ծնաա ։ գ ։ 12 ։

գ Ղև ։ ի ։ 26 ։ Պ ։ Է ։ 6 ։ իգ ։ 18 , 19 ։

դ Ներկ ։ գ ։ 14 ։ Կար ։ ժ ։ 13 , 14 ։

ե Ղև ։ ժա ։ 2 , ՃԱ ։

զ Ղև ։ ժա ։ 26 , 27 ։

է Ղև ։ ժա ։ 9 ։

ը Ղև ։ ժա ։ 13 ։

9 Իլլա օնու Ի՚մուԹլագա էօլտիւրէ- սին ։ օնու էօլտիւրմէք իչիւն՝ օ- նուն իւզէրինէ Է՚էվվէլա սէնին էլնի օլա , վէ ճիւմլէ գավմըն էլի օն- 10 աան սօնկրա ։ Ի՚մտի օնու Թաշ- լար իլէ Թաշլայասըն , վէ էօլէ ։ զիրա Ա՚ըսըը տիյարընտան գուլ- լուգ էվինտէն սէնի չըգարան Ըլ- լահըն Լապպտան՝ սէնի այարԹմա- 11 ղա չալըշտը ։ Վ՚է ՚ճիւմլէ Ի՚սրա- յէլ իշխտիպ գօրգալար , վէ ար- Թրգ՝ արանըզտա պուննուն կիպի քէօԹիւ չէյ էթմէյէլեր ։

12 ՚Ի՚յէր Ըլլահըն Լապպըն՝ սա- նա օրատա սագին օլասըն տէյիւ վէրտիյի շէհրլէրինին պիրԹի հագգընա սէօյլէնտիյինի իշխտիր ի- 13 սէն քի՝ Ն՚արանըզտան պա՛ղը ղեա- բամազ օղուլլարը քիմսէլեր չը- գըպ , Ա՚կիտէլիմ վէ պիլմէտիյի- նիզ ղայրի ալլահ՚լարա Թապի՝ օ- լալըմ տէյէրէք՝ շէհրլէրինին է- 14 հալհսինի Ա՚այարԹտրլար ։ Օ՚լտէմ ԹէֆԹիշ վէ ԹէֆԹէշհիւս էտիպ՝ պիր էյիճէ սօրասըն , վէ կէրչէք- տէն արանըզտա պու իքրահիյէթին վագի՝ օլտուղունուն խասպէրի սա- 15 հիհ իսէ , օլ շէհրին էհալհսինի էլպէթԹէ գըլըճ ազգընտան կէչի- րէսին ։ Ն՚օնու վէ իչինտէ օլան ճիւմլէսինի հէրէմ էտիպ՝ տավար- լարըը պիլէ գըլըճ ազգընտան կէ- 16 չէօխն ։ Վ՚է օնուն ճիւմլէ եաղ- մասըը մէյտանընըն օրԹասընտա ճէմ՝ էտէսին , վէ Ն՚օլ շէհրի վէ ճիւմլէ եաղմասըը պիլ քիւլլիյէ՝ Ըլլահըն Լապպ իչիւն աԹէչէ եա- գասըն ։ վէ Է՚պէտի վիրանէ օլուպ՝ 17 արթրգ եափըլմայա ։ Վ՚է ՚օլ մէ- լո՛ն շէյտէն էլինէ հիչ պիր շէյ իւ- լիշմէյէ ։ Թա քի Լապպ Խըշմ ու զաղապընտան տէօնիւպ՝ սանա բամէթ վէրե , վէ սանա մէրհա- մէԹ էտե , հէմ ՚պապալարընա եէմին էթտիյի կիպի սէնի չօղալ- 18 ատա ։ Ըլլահըն Լապպըն սէսինէ ի- Թտա՛Թ էտիպ՝ պէնիմ սանա պու կիւն ԹէնգիՀ էթտիյիմ Է՚օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի սագլատըղըն՝ վէ Ըլլահըն Լապպըն նաղարընտա ատօղրու օլանը էթտիյին Թագտիր- ատէ ։

ՊԸՊ ՀԴ

Ըմէտըն եվատարընա՝ նաս չէքտէքլէրի զէ-

Digitized by Google

17 վէ գուղղու գուշղու, վէ սագա գուշ-
18 շու վէ թօյ՝ վէ գարապաթագ, վէ
լէյլէք վէ պալըգչըն ճինսինէ՛ վէ
պուպու գուշղու վէ կէճէ գուշղու։
19 Ա՛յ [ր]Հէր ուչան պէօճէք սիգէ նա-
փաք օլա. [բ]օնլար եէնմէյէ։ [գ]Էր
փաք գուշղու եէյէսինիզ։
20 [դ]Էչ պիր լէշ եէմէյէսինիզ. օն-
նու գափուլարընտա օլան էճնէ-
պիյէ վէրէսին, վէ օ օնու եէսին, նա
պիր նապանճըյա սաթասըն. [ե]զերա
սէն Ըլլահըն Թապպըն ա՛զիզ գավ-
21 մը սըն։ [զ]Օղլաղը անասընըն սիւ-
տիւնտէ փիչէրմէյէսին։
22 [է]Պէնէ պէ սէնէ թարլատան չը-
գան թօխտումունուն հէր մահսու-
լունտան էլպէթթէ օնտալըգ վէ-
23 րէսին։ [ը]Էմ պուղտայընըն վէ շա-
րապընըն վէ զէյթուն եաղընըն օն-
տալըղընը՝ վէ [թ]սրղըրլարընըն հէմ
սիւրիւլէրինին իլգ տօղանլարընը
[ժ]Ըլլահըն Թապպըն հուզուրունտա
քէնտի իսմինի իսքեան էթտիրմէյէ
սէչտիյի մահալտէ եէյէսին. թա
քի Ըլլահըն Թապպտան տայիմա
24 գօրգմագ էօյրէնէսին։ Ըմմա է-
յէր եօլ սանա ուզագ օլուր իսէ,
չէօյլէ քի Ըլլահըն Թապպ սանա
պէրէքէթ վէրտիյի զէման՝ Ըլա-
հըն Թապպըն քէնտի իսմինի օրա-
յա գօմագ իչիւն սէչտիյի [ի]մահալ
սէնուէն ուզագ օլտուղու էճիլտէն
օնու օրայա կէօթիւրմէյէ գատիր
25 օլմայասըն, օլտէմ օնու ագչէյէ
ընէպօրէլ էտէսին, վէ ագչէյի է-
լինտէ թուէթուպ՝ Ըլլահըն Թապ-
պըն սէչտիյի մահալէ վարասըն։
26 Ա՛յ օլ ագչէյի ճանընըն էր արզու
էթտիյի չէյէ՛ էա՛նէ սըղըրլարա եա
գօյունլարա՝ վէ չարապա եա միւս-
քիրէ՝ վէ ճանընըն հէր իսթէտիյի
չէյէ վէրէսին. վէ [ո]օրատա Ըլլա-
հըն Թապպըն հուզուրունտա եէ-
յիսէ՝ սէն տէ էհլի ա՛յալըն տա
27 շաղ օլասըն։ Ա՛յ [պ]գափուլարընտա
օլան Պ եւրիւկի թէրք էթմէյէսին.
զերա [օ]նուն՝ սէնին իլէ պէրապէր
փայը վէ միրասը եօգ տուր։
28 [յ]Ուչ եըլըն սօնունտա՝ օլ սէնէ
մահսուլունուն հէփ ի՛չըհինիւ չը-
գարասըն, վէ օնու գափուլարընը-
29 տա սագլայա գօյասըն։ Ա՛յ [ռ]Պ-
եւրիլի՝ [ս]սէնին իլէ պէրապէր փայը
վէ միրասը օլմաւորդը իչիւն՝ հէմ
գափուլարընտա օլան եապանճը վէ
էօքսիւզ վէ տուրգարը կէչէչէր,
վէ եէյիպ տօյալար. թա քի [տ]Ըլ-
լահըն Թապպ սէնի՝ իչէտիյինէ է-
լինին հէր իշինտէ պէրէքէթէչէյ։

ՊԸՊ ԺԱ

Նէտինճի սէնէնին՝ ֆուգարայայր իչիւն ա-
զատըգ սէնէսի օլմագ կէրէք օլտուղու։ 7
Ի՛չպու սէնէտէ ֆուգարանըն պօրճու պա-
ղըչլանմագ՝ վէ պու սէպէպտէն օնլարա վէր-
մէքտէն կէրի տուրմամագ կէրէք օլտուղու։
12 Նէտինճի սէնէտէ Ի՛պրանի գուլըն ա-
զատ օլմագ կէրէք օլտուղու։ 19 Հայվան-
լարըն հէփ իլգ տօղանլարը Թապպ վագֆ
օլմագ կէրէք օլտուղու։

1 [ն]Էտի եըլըն սօնունտա իթլագ
2 [ա]ճնէպէ էտէսին։ Ա՛յ իթլա-
ղըն գայի՛տէսի պու տուր քի՝ [հ]էր
ալաճագ սահիպի գօնշուսունա էօ-
տիւնճ վէրտիյինի պաղըշլայա. օ-
նոա գօնշուսունտան եա գարընտա-
շընտան թահսիլ էթմէյէ. զերա
Թապպ իչիւն իթլագ նիտա օլուն-
3 տու։ [բ]Ընճէպիտէն թահսիլ է-
տէսին, ամմա գարընտաշընտա օլան
4 ալաճաղընը պաղըշլայասըն. ճնա
քի սէնտէ եօխսուլ օլմայա. զերա
Ըլլահըն Թապպ սանա՝ միրաս էթ-
մէք իչիւն միւլք վէրտիյի տիյար-
տա՝ [ի]Թապպ սէնի թահգիգան պէ-
5 րէքէթլէչէճէք տիր, անճագ [ե]է-
յէր քի սէն՝ Ըլլահըն Թապպըն
սէօգիւնէ հէր վէճճ իլէ իթաա՛թ
էտիպ՝ պէնիմ սանա պու կիւն
թէնպիհ էթտիյիմ ճիւմլէ պու
էմրլէրի իճրա էթմէյէ տիգգաթ է-
6 տէր իսէն։ [օ]Իրա Ըլլահըն Թապպ՝
սանա տէտիյի կիպի սէնի պէրէ-
քէթլէչէճէք տիր, վէ էսէն պիր
չօգ թայիֆէլէրէ էօտիւնճ վէրէ-
ճէքսին, ամմա սէն էօտիւնճ ալ-
մայաճագսըն. հէմ [ո]սէն պիր չօգ
թայիֆէլէրէ թէսալլութ էտէճէք-
սին, ամմա սանա թէսալլութ էթ-
մէյէճէքլէր։
7 Ըլլահըն Թապպ սանա վէրտիյի
տիյարտա՝ գափուլարընըն պիրին-
տէ՝ սէնտէ գարընտաշլարընտան
պիրի ֆագիր օլուր իսէ, [է]հիւբէ-
յինի փէքլէթմէյէսին, վէ ֆագիր
գարընտաշընտան էլինի եումմայա-
8 սըն։ [ը]Ինչա օնա էլպէթթէ էլին
աչըգ օլա. վէ օնուն իհթիյաճընա
քիֆայէթ միգտարի՝ օնա հէր վէճճ

թ. Ի՛. Ի՛. 1451։

9 իւէ էօտիւնճ վէրէսին ։ Վհէնտինի
սագըն , օլմայա քի եիւրէյինտէ
պիր ֆասիտ ֆիքը օլուպ՝ Նէտին-
ճի ելը Խա՛նէ իթլագ ելը եագըն
տըր տէյէրէք՝ ֆագիր գարընտա-
շընա Ըեարամազ կէօզ իւէ պագա-
սըն , վէ օնա վէրմէյսին , վէ ՛սէ-
նին հագգընա Թապպա ֆէրեատ
էյլէյէ տէ՝ ՝կիւնահ սահիպի օլա-
10 սըն ։ Օնա էլպէթթէ վէրէսին , վէ
օնա վէրտիյինտէ՝ Հեիւրէյին եարա-
մազ օլմայա . զերա Հէման պու շէ-
յին սէպեպինտէն՝ ՝Ըլլահըն Թապպ
սէնին ճիւմլէ իշլէրինտէ վէ էլինի
ճիւմլէ սալտըղըն շէյտէ սէնի պէ-
11 րէքէթլէյէճէք տիր ։ Ձիւն քի
՝ոխյարըն իշինտէն ֆագիր էքսիք
օլմայաճագ . օնուն իշիւն սանա
թէնպիհ էտիպ տէրիմ քի՝ Տիյա-
րընտա գարընտաշընա՝ եօխսուլու-
նա՝ վէ ֆագիրինէ էլպէթթէ էլին
աչըգ օլա ։

ի Նէ . իա . 2 ։ Ա՛է . իճ . 39 ։ Նրեմ . Հէ . 14 ։

12 ՝Գարընտաշըն օլան Ի՛պրանի էր-
քէք եա գարը սանա սաթըլըր իսէ ,
սանա ալճը ելը խըզմէթ էտէ . վէ
եէտինճի ելըտա օնու եանընտան
13 ազատ սալըվէրէսին ։ Վ՚է օնու եա-
նընտան ազատ սալըվէրտիյինտէ՝
14 օնու պօշ կէօնտէրմէյէսին ։ Օնա
սիւրիւէէրինտէն վէ խարմանընտան
վէ ճէնտէրէնտէն էլպէթթէ զախի-
բէ վէրէսին . Ըլլահըն Թապպ ՙսէ-
նի պէրէքէթլէտիյի նէսնէլէրտէն
ե Ննա. Յ. 23։

յ Գ. Է. 15։ Ժգ. 12։

15 օնա վէրէսին ։ Վ՚է ՝սէնին Մ՚ըսըր
տիյարընտա գու՚ լ օլուպ՝ Ըլլահըն
Թապպըն սէնի ֆիտա էյլէտիյինի
խաթըրընա կէթիրէսին . օնտան էօ-
թիւրիւ պէն պու կիւն սանա պու
16 շէյի թէնպիհ էտիրմ ։ Ի՛աքին օ
սէնին իլէ խօշ կէչինիպ՝ սէնի վէ
սէնին էվինի սեվտիյի իշիւն սանա՝
Վ՚անընտան չըգմամ տէյճէք օ-
17 լուր իսէ , օլտէմ պիր պիզ ա-
լըպ՝ օնու օնուն գուլաղընտան գա-
փուլա սափլայասըն , վէ էպէտէն
սանա գու՚ լ օլա . Հէմ խալայըղը-
18 նա տախի պէօյլէ էյլէյէսին ։ Օ-
նու եանընտան ազատ սալըվէրտի-
յինտէ՝ կիւճիւնէ կէլմէյէ . զերա
սանա՝ ՝իւճրէթլէրինին իքի միգտարի
իւճրէթի օլան ալճը ելը խըզմէթ
էյլէտի . վէ Ըլլահըն Թապպ սէնի՝
ճիւմլէ իշլէտիյինտէ պէրէքէթ-
լէյէ ։

ե պ՚ա՛է . Նո. ժգ . 14 ։ ի Ա. 16 ։

19 ՝Ալըղըլարընտա վէ սիւրիւէէրին-
տէ Հէր իւէ տօղան էրքէյի Ըլլա-
հըն Թապպա թագտիս էտէսին .
սըղըրընըն իւէ տօղանընը իշէ գօշ-
մայասըն , վէ սիւրիւէէրինին իւէ
20 տօղանընը գըրգմայասըն ։ Օնլարը
՝ելը պէ ելը Ըլլահըն Թապպըն
Հուզուրունտա՝ Թապպըն սէչտիյի
մահալտէ եէյէսին , սէն տէ էհլի
21 ա՛յալըն տա ։ ՝Ըմմա օնտա պիր
գուսսուր օլուպ՝ թօփալ եա քէօր՝
պիր կէօնա քէօթիւ գուսսուր օլ-
տուղուս սուրէթտէ , օնու Ըլլահըն
Թապպա գուրպան էթմէյէսին ։
22 Օնու գափուլարընտա եէյէսին .
օնոՙ ՝նաֆիպ վէ փաք քիմսէ պի-
լա ֆարգ՝ ճէյրան վէ կէյիք կիպի
23 էէյէլէր ։ Ընճագ ՙգանընը եէմէ-
յէսին . օնու սու կիպի եէրին իւ-
զէրինէ տէօքէսին ։

ե Ղ. Ա. 20 ։ Պ. Ժէ. 1 ։

ՊԸՊ ՀՕ

Պասէքին՝ 9 Հաֆթալարըն՝ 13 վէ չաքըր-
լարըն պայրամը ։ 16 Ի՛շպու պայրամլարտա
Հէր պիր էրքէք գատիր օլտուղունա կէօթէ
Հէմիչէ սունմագ կէրէք օլտուղու ։ 18 Ձա-
քիմլէր՝ վէ հագ չէրաա՛թ կէօրմէք մանտէսի ։
21 Պօթուլարըն վէ ՝փուլարըն եասագ օլ-
տուղու ։

ե Ղ. Ա. 15, 22։

զ Պ. Ժէ. 16, 23։

1 ՙԱպիպ այրնը կէօզէտէսին , վէ
՚Ըլլահըն Թապպա պասէք է-
տէսին . զերա ՝Ըլլահըն Թապպ
սէնի Մ՚ըսըրտան՝ Ամիպ այրնտա
2 ՝կէճէլէյին չըգարտը ։ Վ՚է ՚Թապ-
պըն քէնտի խամինի օրատա իսքեան
էթտիրմէք իչիւն սէչտիյի մահալ-
տէ՝ Ըլլահըն Թապպա գօյունլար
վէ ՝ՍՐՂՐՐԼԱՐ պասէք պօղազլայա-
3 սըն ։ ՚Օնուն իլէ մայալը էքմէք
եէմէյէսին . եէտի կիւն օնուն իլէ
խամուրսուզ՝ Ա՛ճէք էքմէկի
եէյէսին , զերա Մ՚ըսըր տիյարընտա
ա՛ճէլէ իլէ չըգտըն . Թա
քի Մ՚ըսըր տիյարընտան չըգտըղըն
կիւնիւ՝ Ե՛օմրիւնիւն ճէմի՝ կիւնէէ-
րինտէ խաթըրընտա սագլայասըն ։
4 Վ՚է ՝սէնին եանընտա ճիւմլէ սի-
նօրունտա՝ սէնտէ եէտի կիւն մայա
կէօրիւնմէյէ . վէ ՚Էվվէլքի կիւնտէ՝
ախշամտա պօղազլատըղըն էթտէն
5 սապահատէք գալմայա ։ Ըլլահըն
Թապպ սանա վէրտիյի շէհրլէրինին
հիչ պիրինտէ պասէքի պօղազլա-
6 մաղա գատիր օլմայասըն . Իւլա
պասէքի՝ Ըլլահըն Թապպըն քէնտի

ա Նէ . ժէ . 2 , Լէ ։

բ Նէ . ժէ . 4 ։ Լէ . 18։

գ Նէ . ժէ . 29 , 43 ։ դ Պ . ժէ . 5, 26 ։

ե Ննա . իէ . 19 ։

զ Նէ . ժէ . 15 , 19, 39 ։ ժէ . 3, 6, 7 ։ Լէ . 18 ։

է Նէ . ժէ . 7 ։

ը Նէ . ժէ . 10 ։ Լէ . 25 ։

Digitized by Google

խմինի օրատա իսքեան էթիրմէք իչիւն սէչտիյի մահալտէ՝ ըախշամատա կիւնէշ պաթմագ իւզրէ իքէն՝ Մ՚ըսըրտան չըգտըղըն մուա՛յին վա-
7 գրթատա պօղազայասըն : Վ՚է ՛Ըլլահըն Թապպըն սէչտիյի մահալտէ էփիշերիպ եէյէսին , վէ սապահլայըն տէօնիւա՛ մէսքեանընա կիտէսին :
8 Ը՚լթը կիւն խամուրսուզ եէյէսին , վէ Նեէտիհնճի կիւնտէ Ըլլահըն Թապպ իչիւն Ւ՚ճէմի՛յէթ կիւնիւ օ-
լա · իւ իչլէմէյէսին :
9 ՚Վ՚էհնտինէ եէտի հաֆթա սա-
յասըն . եէտի հաֆթայը սայմաղա՛ էքինէ օրագ սալտրղըն զէմանտան
10 պաշլայասըն : Ը՚նտէն Ըլլահըն Թապպա հաֆթալար պայրամը է-
տիպ՝ ՚Ըլլահըն Թապպ սանա վէր-
տիյի պէրէքէթէ կէօրէ էլինտէն կէլէնի իրատէթ փէշքեշի վէրէ-
11 սին : Վ՚է սէն՝ հէմ օղլուն վէ գրըղըն վէ քէօլէն վէ խալայրղըն հէմ գափուլարընտա օլան Գ՚եւիլի վէ արանրզուա օլան եապանճը վէ էօքսիւզ վէ տուլ գարը ՚Ըլլահըն Թապպըն հուզուրունտա՝ Ըլլահըն Թապպըն քէնտի խամինի օրատա իսքեան էթիրմէք իչիւն սէչտիյի
12 մահալտէ շազ օլասըն : Վ՚է ՚Մ՚ը-
սըրտա գուլ իսիյին խաթրընտա օլուա՛ պոռ գանունլարը կէօզէ-
տիպ իշրա էտէսին :
13 Ղ՚ևտրմանընտան վէ ճէնտէրէն-
տէն ֆահիուշլու տէվշիրտիյինտէ , եէտի կիւն չէրկէլէր պայրամը է-
14 տէսին : ՚Վ՚է պայրամընտա շազ օլասըն , սէն տէ՝ օղլուն տա գրըղըն տա քէօլէն տէ խալայրղըն տա գա-
փուլարընտա օլան Գ՚եւիլի վէ եա-
պանճը վէ էօքսիւզ վէ տուլ գա-
15 րը տա : Ըլլահըն Թապպ սէնի ճիւմ-
լէ մահսուլունտա վէ էլլէրինին ճիւմլէ իչինտէ պէրէքէթլետիյի իչիւն , Թապպըն սէչտիյի մահալ-
տէ՝ ՚Ըլլահըն Թապպա եէտի կիւն պայրամ էտիպ հէման շազ օլասըն :
16 ՚Նըլտա իւչ տէֆա՝՝ խամուր-
սուզլար պայրամընտա վէ հաֆթա-
լար պայրամընտա վէ չէրկէլէր պայրամընտա սէնին հէր էրքէյին Ըլլահըն Թապպըն հուզուրունտա օնուն սէչտիյի մահալտէ կէօրիւ-
նէ . վէ ՚Թապպըն հուզուրունտա
17 էլէ պօշ կէօրիւնմէյէ : Ա՚եր քէս
Էլլինտէն կէլէնէ կէօրէ՝՝ Ըլլահըն Թապպըն սանա վէրտիյի պէրէքէ-
թէ կէօրէ՝ կէրէկ :
18 Ա՚լտմիլարընա՝ Ըլլահըն Թապպ սանա վէրտիյի ճիւմլէ գափուլա-
րընտա քէնտինէ Հ՚ազրմիլէր վէ զա-
պիթլէր նասպ էտէսին . վէ հագգ շէրաա՛թ իւզրէ գավմըն տա՛վալա-
19 րընը կէօրէէր : ՚Ա՚ֆերաա՛թը չէ-
վիրմէյէսին , Նխաթրա պագմա-
յասըն , վէ ՚՝ըիշվէթ ալմայասըն . զիրա րիշվէթ՝ ա՛լեմլէրին կէօզլէրի-
նի քէօրլետիր , վէ սատրգլարըն
20 սէօզլէրինի խիլաֆ չըգարըր : Ա՚եր վէճհ իւէ հագգա թապի՛ օլասըն . թա քի ՚՝եաշայըպ՝ Ըլլահըն Թապ-
պըն սանա վէրտիյի տիյարը միրաս էտէսին :
21 Վ՚Ըլլահըն Թապպա հափաճաղըն մէզպահըն եանընտա՝ քէնտինէ հիչ պիր կէօնա աղաճտան գօրու տի՛քա-
22 մէյէսին : Ա՚էմ ՚՝քէնտինէ տիքքի-
լի թաշ փուլթու տիքմէյէսին , քի Ըլլահըն Թապպ օնտան իքրահ Է-
տէր :

ՊԸՊ ԺԱՒ

Փուրպան սաունուլաճագ չէյլէրին գուսուր-
սուզ օլմագ կէրէք օլտուղտա : 2 Փուխֆէ-
րէսթէլէրին գաթլ օլունմագ կէրէք օլտաղտա :
3 Ա՚իճճատէլէյէրտէ կիւճ մէսէլէյէրին Թէս-
վիյէսինի քեհհինէր վէ հաքիմլէր իչրա էթ-
մէք կէրէք օլտաղտա : 12 Պաունլարըն վէրտիյի
հիւքմիւ Թահգիր էտէն՝ գաթլ օլունմագ կէ-
րէք օլտաղտա : 14 Փաուիչհըն ինթիխապը՝
16 վէ օնուն պօրճու :

1 ՚Ը՚լլահըն Թապպա՝ ա՛յըպը Է-
պիր կէօնա գուսուրու օլան սը-
ղըղըը եա գօյունու գուրպան էթմէ-
յէսին . զիրա պոռ՝ Ըլլահըն Թապ-
պըն գրթընտա մէքրուհ տուր :
2 Բ՚ոյէր արանրզտա՝ Ըլլահըն Թապպըն սանա վէրտիյի չէհրլէրի-
նին պիրինտէ՝ Ըլլահըն Թապպըն հուզուրունտա եարամազլըգ էթմէք իլէ՝ ՚էօնուն ա՛հտրնտան թէճավուզ էթմիշ էրքէք եա գարը պուլուղ-
3 նուր իսէ , վէ ՚էկիտիպ՝ էմր էթմէ-
տիյիմ ղայրի ալլահլարա՝ վէ Ւ՚կիւ-
նէչէ եա այա եա կէօյիւն ճիւմլէ ա՛աքէրինէ Բ՚պատէթ էտիպ օնլարա
4 սէճտէ գրլար իսէ , վէ Նսանա խա-
պէր վէրիլմէք իլէ սէն իչտիպ՝ Է-
յիճէ թէֆթիչ էթտիյինտէ , կէր-
չէքտէն՝ պու իքրահիմէթին Խորա-

Ա. Ի՛. Ի։ 1851։

Ի Ղև. ի֊ք. 18, 10։ Պ. ժգ. 10։ Ծնհ. է. 25։ ը Ծնհ. լ֊ե. 30։ Պ. ժթ. 15։ Մտա. ժգ. 16։ Ծնհ. ը. 17։ ի Պտ. ժգ. 1։ ա Տիմ. է. 19։ Նբր. ֆ. 28։

ր Պ. ժգ. 9։ Գործ. է. 57։

ժ Իս. 12։ Պ. ժգ. 5։ ժթ. 19։

ի Պ֊ոյ՝ Նշ. ի֊ա. 13, 30, 33, 38։ ի֊բ. 2։ Ծնհ. լ֊է. 11, 16, 19։ Պ. ժթ. ե։ լ ա Մն. ժթ. 10։ Ընդ. ը. 11։ Մտ. է. 7։

ի Պ. ժգ. 5։ ժթ. 17։ Ասգ. ա֊ի֊ե. 5։

ի Պ֊ոյ՝ Նհմ. ժգ. 18։

ի Պ. ժթ. 17։ ՀՆեփ. ի֊ի. 24։

յ Ծնհ. ժէ. 30։ Նգս. ֆ. 8։ Ում. ֆ. 4։

ղ Պ. ժշ. 5, 7։

ճ Պ. ժգ. 5։

յ Պ. ժգ. 11։ ժթ. 20։

յ ձ Ծնհ. շ. 5, 19, 20։

Յէլտե վագի՝ օլտուղունուն խա֊
5 պէրի սահիհ իսէ, օլտէմ պու էր֊
քէյի եա պու գարըյը՝ Նո՚ունէ պու
եարամազլըղը էտէն էրքէյի եա գա֊
րըյը գավուլարընա չըգարասըն, վէ
օնլարը Ե՚թաշլար իւէ թաշլայասըն,
6 վէ էօլէ։ Ե՚յօլիւմ միւսթահագ
օլան՝ իքի շահիտին եա իւչ շահի֊
տին աղզը Ե՚ապէրէք իւէ էօլտուբիւ֊
լէ. պիր շահիտին աղզը իւէ էօլ֊
7 տիւրիւլմէյէ։ Ե՚Օնու էօլտուրմք
իչիւն՝ օնուն իւզէրինէ իսպիթտա
շահիտլէրին էլի՝ վէ ճիւմլէ գավ֊
մըն էլի օնտան սօնկրա օլա. պէօյ֊
լէճէ Ե՚եարամազլըղը արանըզտան
կիտէրէսին։

8 Ե՚յէր գափուլարընտա՝ Ե՚տա՚վա
մասլահաթը օլան գան տա՚վասը
չէքիլմէ տա՚վասը եարա տա՚վասը
Է՚մտալէ Ե՚պիր մասլահաթըն տա՚վա֊
սը սանա միւշքիւլ կէլիր իսէ, օլ֊
աէմ գալգըպ՝ Ե՚Ըլլահըն Ե՚պապըն
9 սէչտիյի մահալէ վարասըն. վէ
Ե՚ի եւիւլէրտէն քեահին օլանլա֊
րա՝ վէ Ե՚օլ կիւնէրտէ հաքիմ օ֊
լանա վարըպ տանըշասըն, վէ Ե՚օն֊
լար սանա տա՚վանըն հիւքմիւնիւ
10 պէյան էտէլէր։ Վէ Ե՚պապըն օլ
սէչտիյի մահալտէն սանա պէ֊
յան էթտիքլէրի հիւքմէ կէօրէ էյ֊
լէյէսին. հէմ սանա ճիւմլէ սէօյ֊
լէտիքլէրինէ կէօրէ ա՚մէլ էթմէյէ
11 տիգգաթ էտէսին։ Ե՚պանա պէյան
էթտիքլէրի շէրիհլէրըն մէֆհումու֊
նա կէօրէ վէ սանա տէտիքլէրի
հիւքմէ կէօրէ ա՚մէլ էյլէյէսին.
սանա պիլտիրտիքլէրի հիւքմտէն
12 սաղա եա սօլա սափմայասըն։ Ե՚մմա
Ե՚օլ քիմսէ քի մաղրուրլուգ իւէ
ա՚մէլ էտիպ՝ Ե՚օրատա Ե՚Ըլլահըն
Ե՚պապա խըզմէթ էթմէյէ տուրան
քեահինի եախօտ հաքիմի տինկլէ֊
մէզ, օլ քիմսէ էօլէ. վէ Ե՚խրա֊
յէլտէն եարամազլըղը կիտէրէսին.
13 Ե՚վէ ճիւմլէ գավմ իշտիպ՚ գօր֊
գալար, վէ արթըգ մաղրուրլան֊
մայալար։
14 Ե՚Ըլլահըն Ե՚պապ սանա վէրտիյի
տիյարա վարտըղընտա, վէ օնու
միքաա էափ՝ իչինտէ սաքին օլ֊
տուղունտա, Ե՚յէթաֆէմտա օլան
ճիւմլէ թայիֆէլէր կիպի իւզէրիմէ
փատիշահ նասպ էտէճէյիմ տէ֊
15 յէճէք օլուր իսէն, իւզէրինէ՝ էլ֊

պէթթէ Ե՚Ըլլահըն Ե՚պապըն սէչ֊
տիյի քիմսէյի փատիշահ նասպ է֊
տէսին, իւզէրինէ՝ Ե՚գարընտաշլա֊
րընտան պիրինի փատիշահ նասպ
էտէսին. իւզէրինէ՝ գարընտա֊
շըն օլմայան եապանճըլը տիքմէյէ
16 գատիր օլմայասըն։ Ե՚Ընճագ օ֊
Ե՚քէնտինէ աթլար չօղալթմայա, վէ
չօգ աթլար էտինմէք իչիւն Ե՚գավ֊
մը Ե՚Ըսըրա տէօնտէրմէյէ. չիւն քի
Ե՚Ապպ սիւչ՝ Ե՚Ըրթըգ պիր տահա
պու եօլտան տէօնմէյէսինիւ տէմիշ
17 տիր։ Ե՚էմ քէնտինէ գարըլար
չօղալթմայա, քի Ե՚եիւրէյի ազմա֊
յա. վէ քէնտինէ կիւմիւշ վէ ալ֊
18 թտուն փէք չօղալթմայա։ Ալ է վա֊
գի՝ օլա քի Ե՚փատիշահ Ե՚ըղընըն
թախթը իւզէրինտէ օթուրտու֊
ղունտա, պու թէւրաթըն սուրէ֊
թինի՝ Ե՚ւ եւիւլէրտէն քեահին օ֊
լանլարըն էօնիւնտէ օլան նուս֊
խայա կէօրէ քէնտիսի իչիւն եա֊
19 ղա։ Վէ Ե՚ռանընտա օլուպ՝ օնու
է՚օմրիւնիւն ճէմի՝ կիւնէրինտէ օ֊
գուլա, քի Ե՚Ըլլահը Ե՚պապտան
գօրգմադա էյլէնէ, վէ պու թէվ֊
թաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի հէմ պու
գանունլարը իճրա էթմէյէ տիգ֊
20 գաթ էտէ. Ե՚Քի եիւրէյի քէնտի
գարընտաշլարը իւզէրինէ մաղրուր֊
լանմայա, վէ պու Ե՚թէնպիհլէրտէն
սաղա եա սօլա սափմայա. թա քի
Ե՚սրայէլին արասընտա՝ կէրէք քէն֊
տիսի կէրէք օղուլլարը փատիշահ֊
լըղընտա ուզուն է՚օմր սիւրէ։

ՊԸՊ ԺՂ

Ռեհաբինէլէրին վէ Ղեբիւլէրին միրասը Ե՚պապ օլտուղու. 8 Ռեհաբինէլէրին վէ Ղեբիւլէրին հիսաբի. 9 Ինայիֆէլէրին էրքրահիմէլ֊րինտէն կէրի տուրմագ կէրէք օլտուղու. 15 Իսրայէլ պիր փէյղամպէր վա՚տ օլուշտու֊ղու. 20 Նայան փէյղամպէրլէր գաթէ օ֊լուշմագ կէրէք օլտուղու։

Ա. Ի՛. Ի։ 1851։

ա Պա՚գ՝ ա Ինագ. ի֊թ. 15։ Ժ. 24։ ժգ. 12։ ա Մն. իբ. 10։ Ղ Նշեմ. է. 21։

ա ֆ Ինագ. ֆ. 26։ Ժ. 26, 28։ Ասղ. իս. 7։ ը Նհ. լա. 1։ Ելեկ. ժէ. 15։

ց Նշ. ժֆ. 17։ Ինու. ժֆ. 3, 4։ ը Պ. իբ. 68։ Ասվս ժա. 5։ Պա՚գ Երեմ. խբ. 15։

ա Պա՚գ՝ ֆ Ինագ. ժա. 3, 4։

ա ֆ Ինագ. ժա. 12։

Ղ Պ. լա. 9, 26։ Պա՚գ՝ ֆ Ինագ. իբ. 8։

պ Հնհս. ա. 8։ Ասղ. ժբ. 97, 98։

ը Պ. է. 32։ ֆ Ինագ. ժէ. 5։

ա Ինու. ժշ. 20։ իղ. 63։ Պ. Ժ. 9։

ը Ինու. ժշ. 8, 9։ ա Ասր. ի. 13։

Digitized by Google

նանլարտան՝ սըղըր օլսուն գօյուն
օլօուն՝ քեահինլէրին հագգը պու
տուր ; եա՛նի քեահինէ ե գօլու վէ
չէնկէլէրի վէ գարնը վերկլէր :
4 ե պուղտայընըն՝ շարապընըն՝ վէ
զէյթուն եաղընըն թուրքմանտալա-
րընը հէմ գօյունլարընըն իլք եա-
5 փաղըօնը օնա վերկսին . Ո՛Իրա
ե Ը՛ԼԼահըն Բապպ սէնին ճիւմլէ
սրպաթլարընտան օնու սեչմի քի՝
կերկք քէնտիսի կերկք օնուն օ-
ղուլլարը տայիմա ե Բապպըն իսմին-
տե խրզմէթ էթմէյէ տուրա :
6 Ալ է Ղ՛եւիլի օլան՝ օլ ե միւսա-
ֆիր օլտուղու ճիւմլէ Իսրայէլտէն
սէնին շէհրլէրինին պիրինտէն վա-
րըպ՝ ճանընըն պիւթիւն արզուսու
իլէ ը Բապպըն սեչմիյի մահալէ կե-
7 լէր իսէ , օլտեմ օրատա՝ Բապ-
պըն հուզուրունտա տուրան ը ճիւմ-
լէ Ղ՛եւիլի գարընտաշլարը կիպի՝
Ը՛ԼԼահը Բապպըն իսմինտէ խրզմէթ
8 էտե . պէրապէր պէրապէր ը հիս-
սե եէյէլէր , պապալարճա օլան օ-
նուն ա՛գարէթինտէն մա՛տա :
9 Ը՛ԼԼահըն Բապպ սանա վերտիյի
տիյարա վարտըղընտա , ե օլ թայի-
ֆէլէրին մէքքուհ իշլէրինէ կէօքէ
10 էթմէյէ էօյրէնմէյէսին : Ընէնտե՝
օղլունու եա գըղընը ե աթէշտէն
կէչէրէն՝ ը ֆաշ աչան՝ ղայիպի պիլ-
մէյէ մուգայէտ օլան եա ուղուր
կէօզէտէն եա էֆսունճու պուլունս-
11 մայա . Ալ է ը պիւյիւճիւ՝ եա ճինճ
տանըշան եա բէմմալ եա ե էօլիւ-
լէրտէն սօրուճու՝ պո՛լո՛նմա-
12 յա : Ո՛Իրա հէր պունու էտէն՝
Բապպըն ի՛նտինտե մէքքուհ տուր·
վէ հ հէման պու մէքքուհաթըն սէ-
պէպինտէն՝ Ը՛ԼԼահըն Բապպ օնլա-
րը սէնին էօնիւնտէն գօվայօր :
13 Ը՛ԼԼահըն Բապպըն ի՛նտինտե ե քեա-
14 միլ օլասըն : Ո՛Իրա պու սէնին
. սիւրէճէյին թայիֆէլէր՝ ղայիպի
պիլմէյէ մուգայէտ օլանլարա վէ
ֆալճըլարա տանըշըրլար . ամմա
սանա՝ Ը՛ԼԼահըն Բապպ պէօյլէ իզն
վերմէտի :
15 Ը՛Ը՛ԼԼահըն Բապպ սանա՝ օրթաննըզ-
տան գարընտաշլարընըզտան՝ պէ-
նիմ կիպի պիր փէյղամպէր գալ-
տրրաճագ տրր . օնու տինկլէյէսի-
16 նիզ : ե Ա՛էմի՛յէթ կիւնիւնտե Ռո-
բեւտէ՝ Ը՛ԼԼահըն Բապպտան հէր
նիճէ տիլէտին իսէ , ե Ը՛ԼԼահըմ
Բապպըն սէօնիի պիր տահա իչէթ-
մէյիմ , վէ պու պէօյիւք աթէշլի
արթըգ կէօրմէյիմ քի էօլմէյիմ տէ-
17 տիյին զէման . Բապպ պանա տէտի
18 քի՝ ե յէօյլէտիքլէրի էյի տիր . Ո՛ն-
լարա՝ գարընտաշլարը արասընտան
ը սէնին կիպի պիր փէյղամպէր գալ-
տրրաճաղըմ , վէ Ը սէօզլէրիմի օնուն
աղզընա գօյաճաղըմ , վէ ը օնա հէր
էմր էտէճէյիմի օնլարա սէօյլէյէ-
19 ճէճ տիր : Ալ է վագի՛ օլա քի՝ պէ-
նիմ իսմիմտէ օնուն սէօյլէյէճէյի
Ըսէօզլէրիմի տինկլէմէյէն քիմսէնին
տա՛վաճըսը՝ պէն օլաճաղըմ :
20 Ալաքին սէօյլէմէյէ էմր էթմէտի-
յիմ՝ սէօզիւ պէնիմ իսմիմտե սէօյ-
լէմէյէ մաղըուրլանան՝ եա ը զայրի
ալահլարըն ատընտա սէօյլէյէն
Չփէյղամպէր՝ օլ փէյղամպէր էօլէ :
21 Ալ է սէն գալպինտե՝ Բապպըն սէօյ-
լէմէտիյի սէօզիւ նիճէ պիլէլիմ
22 տեր իսէն , ը՛օլ փէյղամպէր քի
Բապպըն իսմինտե պէյ ընդ սէօյլէր
տե՝ ը՛օլ ընդ օլմազ , վէ վուգո՛ւ
պուլմազ , Բապպըն սէօյլէմէտիյի
սէօզ օ տուր· օլ փէյղամպէր օնու
Ե՛մաղըուրլուգ իլէ սէօյլէմիշ տիր ,
օնտան գօրգմայասըն :

ՊԸՊ ԺԱՅ

փէնակահ ընդրլէր : 4 Ընաէմ էօլտիւրէնին օրատա պուլտուղտա հուգուգու : 14 Սինօր նիչանլարը տէյիտիրիլմէմք կերկք օլտուղու : 15 պիր տա՛վայը թէպէյիւն էթմէք իչիւն ընդպէմ օլան չահիտընէր : 16 Նչանն չահիտընին թէքռիր ու ա՛զապի :

1 Օլ տիյարլարընը Ը՛ԼԼահըն Բապպ սանա վերտիյի թայիֆէլէրի՝
Ը՛ԼԼահըն Բապպ ը՛գըտրգտա , վէ սէն օնլարը գօվուպ՝ օնլարըն ընդրլէրինտե վէ էվէրինտե սաքին օ-
2 տուգտա , Ը՛ԼԼահըն Բապպ սանա միրաս էթմէք իչիւն վերտիյի սէնին տիյարընըն օրթասընտա ե քենտինէ
3 իւչ ընդր այրասըն : Կենտինէ եօլու հաղըրլայասըն , վէ Ը՛ԼԼահըն Բապպ սանա միրաս տէյիւ վերտի-
յի սէնին տիյարընըն սինօրունու իւչէ պէօլէսին , վէ հէր գամիլ օրայա գաչմագ իչիւն օլա :
4 Ալ է ե օրայա գաչըպ՝ սաղ գա-
լաճագ գամիլին խուսուսուս պու տուր· Գօնշուսունու պիլմէքսիզին՝

Digitized by Google

օնա տիւն էօթէ կիւնտէն ղարաղը
5 օլմայարագ էօլտիւբէն , մէսէլա՝ գօնշուսուս իլէ աղաճ եօնմաղա օրմանա վարըպ՝ օտուն քէսմէք իչիւն էլլինի պալթա իլէ էնտիրիր իքէն՝ տէմիր սափրնտան պօշանըպ գօնշուսունա բասթ կէլիր տէ օ էօլիւբ իսէ , պու քիմսէ օղ չէհրլէրին
6 պիրինէ գաչա վէ սաղ գալա ։ Ո՞ր մույա քի գանը տա՛վա էտէն՝ եիւրէյի հէրարէթտէ իքէն գաթիլինն արտընձա գօշա , վէ եօղ ուզագ օլմագ իլէ օնա եէթիչէ վէ օնու էօլտիւբէ՝ տիւն էօթէ կիւնտէն ղարագ սագլամըշ օլմատըղը իչիւն գաթիլէ վաճիպ տէյիլ իտի իսէ տէ ։
7 Պունուն իչիւն պէն սանա էմր է տիպ՝ ՝կէնտինէ իւչ չէհր այրըա սըն տէրիմ ։
8 Ո՞ է էյէր Ընլահըն Թապպ՝ պա պալարընա եէմին էթտիյի կիպի՝ Ըսէնին սինօրլարընը կէնիչէէտիր իսէ , վէ պապալարընա վէրմէյէ վա՛տ էյլէտիյի ճիւմլէ տիյարը
9 սանա վէրիր իսէ , սանա պու կիւն թէնպիհ էթտիյիմ հէփ թէնպիհլէրի իճրա էթմէք իչիւն հրճգ էթտիյին թագտիրտէ , եա՛նի քի Ընլահըն Թապպը սէվէսին , վէ տա յիմա օնուն եօլլարընտա եիւրիւ յէսին , Ղօլտէմ պու իւչ չէհրին իւզէրինէ՝ քէնտինէ իւչ չէհր տահա
10 զամմ էտէսին . Ո՞վ Ընլահըն Թապպ սանա միրաս իչիւն վէրտիյի սէնին տիյարընըն օրթասընտա սուչսուզ գան տէօքիւլմէյէ , վէ սէնին իւզէրինտէ գան ճի՜բդի՜ օլմայա ։
11 Ընմմա Ըպիր քիմսէ քէնտի գօնշուսունա ղարաղը օլուպ՝ օնա գաստը օլմագ իլէ իւզէրինէ գալգըպ՝ օնու էօլէսիյէ վուրուր տա օ էօլիւբ իսէ , վէ օ՝ պու չէհր
12 լէրին պիրինէ դաչար իսէ , օլտէմ քէնտի չէհրինին իխթիյարլարը կէօնտէրիպ՝ օնու օրատան ալա լար , վէ օնու գանը տա՛վա էտէ նին էլլինէ թէսլիմ էտէլէր , վէ
13 էօլէ ։ Ըվէօզիւն օնա մէրհամէթ էթմէյէ . վէ Ըյսրայէլտէն սուչ սուզ գանը կիտէրէսին , քի սա նա խայր օլա ։
14 Ընլահըն Թապպ սանա միրաս էթմէք իչիւն վէրտիյի տիյարտա մալէք օլտուղուն Ծիւլքիւնտէ՝ գատիմլէրին քէստիյի սինօրտան գօնշուսունուն նիշանըը եէրինտէն գալտըրմայասըն ։
15 Ըզիր քիմսէնին իւզէրինէ՝ հէր ճիւրմիւ վէ հէր գաւգահաթը իչիւն՝ հէր իշլէտիյի գաւգահաթտա եալընըզ ալի՛ր շահիտ գալգմայա . մասլահաթի իքի շահիտին աղզը՝ եա իւչ շահիտին աղզը ընագէյէէ իլէ սապիթ օլա ։
16 Ըզիր քիմսէնին իւզէրինէ՝ պի նամուսլուգ չէհատէթ էթմէյէ պիր եալան շահիտ գալգար իւ
17 սէ , օլտէմ տա՛վասը օլան ա տէմլէրին իքիսի ֆէ Ը՛ապպըն հուզուրունտա՝ Ըօղ կիւնլէրտէ օլան քէսհինլէրին վէ հաքիմլէրին էօ
18 նիւնտէ տուրալար ։ Վ՚է հաքիմլէր էյիճէ թէֆթիչ էտէլէր . վէ օղ շահիտ եալան շահիտի օլուպ՝ գա րընտաշը իչիւն եալան չէհատէթ
19 էթտի իսէ , Ծօլտէմ օնա՝ քէնտի գարընտաշընա էթմէյէ դաստ էթ տիյի կիպի էյլէյէսինիզ . վէ Ըա րանըզտան եարամազ լըղը կիտէրէ
20 սին ։ Վ՚է Ըպագիլէր իչնտիպ՝ գօր գալար . վէ արանըզտա արթըգ պիր տահա պուննուն կիպի քէօղիւ
21 իչի իչլէմէյէլէր ։ Իմտի Ծկէօզնէն մէրհամէթ էթմէյէ , ղշան պէտէ լինէ ճան՝ կէօզ պէտէլինէ կէօզ՝ տիշ պէտէլինէ տիշ՝ էլ պէտէլի նէ էլ՝ այագ պէտէլինէ այագ վէ րէյլէ ։

ՊԸՊԻ

Ա՛ենքուէն էվվել քեահինին խալգա նասիհա թը ։ 5 Ա՛ենքաէն մուա՛ֆ օլանլարա զաղի թին թագրիրի ։ 10 Ասուլհաւ գապուլ էտէն եախօտ էթմէյէն չէհրլէրէ նէ էթմէք կէրէք օլտուղու ։ 16 Հանկը չէհրլէր խարապ օլուն մագ կէրէք օլտուղու ։ 19 Մուհասէրէ էա նասրընտա մէյվէ աղաճլարընը թէլէֆ էթմէ մէք կերէք օլտուղու ։

1 Տիւշմէնլէրինէ գարշը ճէնկէ չըգ տրղընտա , վէ ՚աթլար հէմ ա՛թապալար՝ սէնտէն զիյատէ խալգ կէօրտիւյինտէ , օնլարտան գօրգ մայասըն . զիրա Ըսէնի Ընսրը տիյարընտան չոգագան Ընլահըն
2 Ի՛ապպ՝ սէնին իլէ տիր ։ Վ՚է վագի՛ օլա քի՝ ճէնկէ եագլաշտրղընըղ զէ ման , քեահին եագլաշա վէ գավմա
3 սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէ . Տինկիլէ

եաճ Իսրայէլ, սիզ պու կիւն տիւշ-
մէնինիզ իւլ ճէնք էթմէյէ եագլա-
ը յօրսունուզ · եիւրէյինիզ կէվ-
չէմէսին , գօրգման , վէ շաշման ,
վէ օնլարըն հուզուրունտան իւրք-
4 մէն : Օվիրա սիզի գուրթարմաղա
զ Ա · Ա. 20։ ֆ. 22։ Հնա. վէ Տսիզին իչիւն տիւշմէնլէրինիզ
իւլ ճէնք էթմէյէ՝ պէրապէրինիզ-
ճէ կիտէն Ըլլահընըզ Լապպ տըր :
5 Վէ զապիթլէր գավմա սէօյլէ-
յիպ տէյէլեր · Քիմ տիր օլ քիմ-
զ Պագ՝ Ծնէ- սէ քի՝ եէնի էվ եափտը վէ Տօ-
նու թէպէրրիւք էթմէմիշ տիր ,
լին. Ը · Լ · վարսըն էվինէ տէօնսիւն · օլմայա
լունվանի : քի ճէնքտէ էօլէ , վէ օնու պիր
ղայրի քիմսէ թէպէրրիւք էտե :
6 Վէ քիմ տիր օլ քիմսէ քի՝ պաղ
տիքտի վէ օնուն մէյվէսինտէն
ե պագ՝ Վև. տահա Տեէմէտի , վարսըն էվինէ
ժ. 23,24։ տէօնսիւն · օլմայա քի ճէնքտէ
պ · իը. 30։ էօլէ , վէ օնուն իւք մէյվէսինի պիր
7 ղայրի քիմսէ եէյէ : Վէ Դքիմ
ը Պ · իէ · 5։ տիր օլ քիմսէ քի՝ գարըյա նիշան-
լանտը վէ օնու ալմատը , վար-
սըն էվինէ տէօնսիւն · օլմայա քի՝
ճէնքտէ էօլէ , վէ օնու պիր ղայրի
8 քիմսէ ալա : Վէ զապիթլէր գավ-
մա տահա սէօյլէյիպ տէյէլեր ·
է Վատ.է.3։ Էվիմ գօրգագ վէ կէվզէնք եիւ-
րէքլի ատէմ իսէ , վարսըն էվինէ
տէօնսիւն · վէ գարընտաշընըն եիւ-
րէյինի՝ քէնտի եիւրէյի կիպի է-
9 րիթմէսին : Վէ վագի՝ օլա քի՝ զա-
պիթլէր գավմա սէօյլէմէյի պիթիր-
տիքտէ , գավմըն պաշընա պէօ-
լիւք պաշըլար նասպ էտէլէր :
10 Պիր շէհրին իւզէրինէ ճէնք էթ-
մէք իչիւն օնա եագլաշտըղընտա ,
բ Բ Ծնագ · բ · 18 , 20 · Ըօլտէմ օնու սուլճա տա՛վէթի է-
11 տէսին : Վէ վագի՝ օլա քի էյէր
սանա սուլճ իւզրէ ճէվապ վե-
րիպ՝ սանա աչար իսէ , օլտէմ
իչինտէ ճիւմլէ պուլունան գավմ՝
սանա խարաճկիւզար օլուպ սա-
12 նա գուլլուգ էտէլէր : Ըմմա
էյէր սէնին իւէ սուլճ էթմէյիպ՝
սէնին իւէ ճէնք էտէր իսէ , օլտէմ
13 օնու մուհասէրէ էտէսին : Վէ
Ըլլահըն Լապպ օնու սէնին էյինէ
թէսլիմ էթտիքտէ , Բօնուն ճիւմ-
լէ էրքէքէրինի գըլըճ աղզընտան
14 կէչիրէսին : Ըմմա գաբըլարը վէ
չօճուգլարը վէ Ժհայվանլարը՝ վէ
օվ շէհրտէ հէր նէ վար իսէ ճիւմ-
լէ եաղմասընը քէնտինէ եաղմա-
լայասըն · վէ Ըլլահըն Լապպըն
սանա վէրտիյի տիւշմէնլէրինին
15 եաղմասընը եէյէսին : Պու թայի-
ֆէլէրին շէհրլէրինտէն օլմայըպ՝
սէնտէն ղայէթ իրագ օլան ճիւմլէ
16 շէհրլէրէ եօյլէ էտէսին : Ըմմա
Ըլլահըն Լապպ սանա միրաս իչիւն
վէրտիյի պու գավմլարըն շէհր-
լէրինտէն հիչ պիր ճանլը զալթ
17 տիրի գօմայասըն · Իլլա Վհեռլի-
լէրի վէ Ըմօրհլուլարը՝ Վանանե-
լըլարը վէ փերեզլիլէրի՝ Խեւելիլէրի
վէ Յեբուսլուլարը՝ Ըլլահըն Լապպ
սանա էմր էյլէտիյի կիպի պիլ-
18 քիւլէյէ հէլաք էտէսին : Թա քի
ալլահլարընա էթտիքլէրի ճիւմլէ
մէքրուհ իշլէրի կիպի էթմէյի Տսիզ
ի պ · է · 4։ ժբ. 30,31։ ժբ. 9։ Էօյրէթմէյէլեր · վէ Տլապպ Ըլ-
ը Ղ · ե · 6։ լահընըզա կիւնահ էթմէյէսինիզ :
19 Պիր շէհրի՝ օնուն իւզէրինէ
ճէնք էտիպ օնու ֆէթհ էթմէք
իչիւն պիր չօգ զէման մուհասէրէ
էթտիյինտէ , աղաճլարընա պալթա
սալըպ՝ օնլարը պօզմայասըն , քի
օնլարտան եէյէսին · իմտի օնլարը
քէսմէյէսին , զիրա սահրանըն ա-
զաճը ատէմ մի քի սէնին հուզու-
20 րունտա մուհասէրէ օլա : Լաքին
օլ աղաճլարը քի՝ եէնիր Ղէյվէ ա-
ղաճը օլմատըղընը պիլիրսին , օն-
լարը պօզուպ՝ քէսէսին · վէ սէնին
իւէ ճէնքլէչէն շէհրին գարշըսընա
մէնճինիգլէր եափասըն , թա օնու
ֆէթհ էտինճէյէտէք :

ՊԸՊ ԻԸ

Վտթիւ մա՛լիւմ օլմատըղը սուրբէթտէ գաթլ իչիւն լազըմ կէլէն քէֆֆարէթի · 10 Ըսիր օ-
լանը գարը ալան՝ օնա նիճէ հարաքէթի էթ-
մէք լազըմ կէլտիյի · 15 Իւք տօղմուշ օլան՝
պիր ախէր գարընըն էվէտը խարրը իչիւն
միրասընտան մահրում օլուննմամագ կէրէք օլ-
ատուղու · 18 Ը՛սը վէ ի՛նսանը օղուլուն
թաշլանըպ եօլիւրիւմէք կէրէք օլտուղու ·
22 Լտարամագքէարընն ճէսէտի կէճէ աղաճատա
ասըլը գալմամագ կէրէք օլտուղու ·

1 Ըլլահըն Լապպ սանա միրաս ի-
չիւն վէրտիյի տիյարտա՝ սահ-
րատա տիւշմիւշ պիր գաթլ օլուն-
մուշ պուլունաւր իսէ , օնու վու-
րան մա՛լիւմ օլմատըղը թաւգտիր-
2 տե , օլտէմ սէնին իխթիյարլարըն
վէ հաքիմլէրին չէգագլար , վէ
գաթլ օլունմուշ քիմսէնին էթ-

Digitized by Google

բաՔընտա օլան չէհրլէրէտեք էօլ-
3էէլէր : Վէ գաթէ օլուռնմուշա
եագըն օլան չէհր պուլուռնտուգ-
տա , օլտէմ օվ չէհրին իխթի-
յարլարը՝ սըղըրլարտան իշէ գօ-
շուլմամըշ վէ պօյուռնտրուղա կիր-
4մէմիշ պիր տանա ալալար : Վէ
օվ չէհրին իխթիյարլարը տանայը՝
չիՔթ սիւրիւլմէմիշ վէ էքիլմէմիշ
օլան պիր տայիմա ագաը տէրէյէ
էնտիրէլէր , վէ տանայը օվ տէրէ-
5տէ պօղազլայալար : Վէ Ղեւի օ-
ղուլլարը քեահինլէր նագլաշալար .
չիւն քի Ըլլահըն Ռապպ՝ քէնտի-
նէ խըզմէթ էթմէյէ վէ Ռապպըն
իսմինտէ խայր տուա՝ էթմէյէ օն-
լարը սեչմիշ տիր , վէ հէր տ՛ավա
հէմ հէր եարա Ըօնլարըն սէօզիւ
6իւզրէ հիւքմ օլունա . Վէ օվ էօլ-
տիւրիւլմիւչէ եագըն օլան չէհրին
ճիւմլէ իխթիյարլարը՝ տէրէտէ
պօղազլանմըշ տանանըն իւզէրին-
7տէ էէլլէրինի եայգայալար . Վէ
ճէվապ էտիպ տէյէլէր . Պու գա-
նը՝ էլլէրիմիզ տէօքմէտի , վէ կէօզ-
8լէրիմիզ կէօրմէտի : Նա՞ Ռապպ՝
խէլաս էթտիյին գավմընն Նսրայէ-
լէ մաղՔիրէթ էյլէ , վէ գավմընն
Նսրայէլէյն օրթասընա Ռսուչսուզ
գան գօմա . պէօյլէճէ օվ գան ի-
չէՔ՞ն օնլարա մաղՔիրէթ օլունա :
9Վէ Ռապպըն նազարընտա տօղ-
րու օլանը էթմէք իլէ՝ Ռսուչ-
սուզ գանը օրթանըզտան կիտէ-
րէսիյն :
10 Տիւշմընլէրինին իւզէրինէ ճէնկէ
չըգար իսէն , վէ Ըլլահըն Ռապպ
օնլարը սէնին էլինէ թէսլիմ էտեր
տէ՝ օնլարտան էսիր ալըը իսէն .
11Վէ էսիրլէրին արասընտա պիր
կիւզէլ կէօսԒէրիչլի գարը կէօրիւը
իսէն , վէ օնա ա՛լագա էտիպ՝ օ-
նու քէնտինէ գարը իչիւն ալաճագ
12օլուը իսէն , օլտէմ օնու էվլինէ
կէօՔիւրէսիյն . վէ օ քէնտի պաչընը
Թրաշ էտէ , հէմ Թըրնագլարընը
13քէսէ . Վէ քէնտի իւզէրինտէն է-
սիրլիյինին էսվապլարընը չըգարա ,
վէ սէնին էվլինտէ օՔուրուպ՝ պա-
պաօը վէ անասը իչիւն ղԹէմամէն
պիր ոյ աղլայա . վէ օնտան սօնկ-
րա օնա վարասըն , վէ սէն օնուն
գօճասը օլասըն , օ տա սէնին գա-
14րըն օլա : Վէ վագի՛ օլա քի՝ էյէր

օնտան խօշլանմազ իսէն , օնու
ազատ սալը վէրէսին , ամմա օնու
պիր վէճԿ իլէ ագչէ իլէ ամԹմա-
յասըն . օնու Է՛Թահգիր էԹտիյին
իչիւն՝ օնու գուլ էթմէյէսին :
15 Պիր քիմսէնին իքի գարըսը օ-
լուպ՝ պիրի սէվմիւլիւ վէ Ըօպիրի
իքրահլը իսէ , վէ ՀէյՀ սէվմիւլիւ
հէմ իքրահլը օնա օղուլլար տօ-
ղուրտուգլարընտա՝ իլք տօղան օ-
16ղուլ իքրահլընէն իսէ , վագի՛ օ-
լա քի՝ Ի՛վարիյէԹինի օղուլլարընա
միրաս վէրտիյի կիւնտէ , սէվմիւ-
լիւնիւն օղլունու՝ իլքտօղուշ օլան
իքրահլընէն օղլունտան իլէրի Թու-
Թուպ իլք տօղուշ սայմաղա գա-
17տիր օլմայա : Նյլա իքրահլընէն
օղլունու իլք տօղուշ պիլիպ՝ քէն-
տինտէ ճիւմլէ պուլունանտան օնա
Ժիքի հիսսէ վէրէ . չիւն քի Է՛գուվ-
վէԹինին իսպիտասը օ տուր . Ն՛իլք
տօղուշլուգ հագգը օնա տիւշէր :
18 Պիր քիմսէնին՝ պապասընէն սէօ-
զիւնիւ վէ անասընէն սէօզիւնիւ
տինկլէմէգ ազղըն վէ ամը օղլու օ-
լուը իսէ , վէ օնու ԹէՀտիպ էթ-
տիքլէրինտէ՝ օնլարա միւԹի՛ օլ-
19մազ իսէ , օլտէմ օնուն պապա-
սը վէ անասը օնու ԹուԹուպ՝ օ-
նու չէհրինին իխթիյարլարընա վէ
մահալի գափուսունա չըգարալար .
20Վէ չէհրինին իխթիյարլարընա
տէյէլէր . Պու օղլումազ ազղընէն վէ
ա՛սը օլուպ՝ սէօզիւմիւզիւ տինկ-
լէմէգ . միւսրիւճ վէ պէքրի տիր :
21Օլտէմ չէհրինին ճիւմլէ ատէմ-
լէրի օնու Թաչլար իլէ Թաչլայալար
քի էօլէ , վէ Է՛արանըզտան քէօ-
Թիւլիւյիւ կիտէրէսին . վէ Ժճիւմ-
լէ Նսրայէլ իչտիպ գօրգալար :
22 Վէ պիր քիմսէնին Ի՛էօլիւմ
միւսԒահագ գապահԹրը օլուպ՝
էօլտիւրիւլէճէք օլտուգտա , օնու
23ագաճ իւզէրինէ ասար իսէն . Ի՛Վէ-
չի աղաճընն իւզէրինտէ կէճէ գալ-
մայա , իլլա օնու՝ Հէման օլ կիւնա
տէ էլալէԹիէ կէօմէսին , զիրա
Նսրայէլան քիմսէ՝ Ըլլահ մէլո՛էնու
տուր . վէ Ըլլահըն Ռապպ սանա
միրաս իչիւն վէրտիյի սէնին եէրի-
նի՝ Նսափաք էթմէյէսին :

ՊԸՊ ԻՒ

Վարընտալարա միւրիւվվէԹ կէօսԒէրմէք

Ե.Ծն.Լէ.
2: Պ.իԹ.
29: Վատ.
ժԹ.24:

Ը.Ծն.իԹ.
33:

Ը ա Ծն.Ճ.
2: իգ.10:
Ե Ծն.ժա.
19,22:

ժ պ՛գ՝ ա
Ծն.ե.1:
Ի.Ծն.խԹ.
3:

Լ.Ծն.խԵ.
31,33:

Ե պ.ժԷ.5:
ժԹ.19,20:
իԲ.21,24:
Ջ պ.ժԷ.11:
Ի պ.ժԹ.
6: իԲ.26:
Վտր.իՀ.
29 իԵ.11,
25: իգ.31:
Հ Հես.Ը.
29: ժ.26,
27: Հօվ.
ժԹ.31:
Ն Վաղ.Է.
13:
ղՊամ՛ԹԱու.
իԵ.4: Ը
Մատ.իա.
6:
ծ Ղև.ժՀ.
25: Մտու.
Լ՛.34:

Digitized by Google

կերբէք օլուռղու։ 5 Ի՛ղբէք իւէ գարը՝ ես-
վապընտան պէտի օլմագ կերբէք օլուռղու։
6 Պուռ՛ եավղուռլարը իւէ ալընմամագ կերբէք
օլուռղու։ 8 Ի՛վէրին տամըրընտա գօրգու-
լուգ օլմագ կերբէք օլուռղու։ 9 Ի՛թմէսի ճա-
յիզ օլմայան պա՛զը չէյլէր։ 12 Ի՛ավազըն
էթրաֆընտա սաւագլար։ 13 Պարըօընա իփ-
թիրա եէնին թէքմիր ու ա՛զապը։ 22
Պահիւլիյին՝ 25 զօր իւէ գրզ պօզմանըն՝ 28
վէ զինանըն թէքմիր ու ա՛զապը։

ա Ներ. իգ. 4։

1 ա Գարընտաշընն էօքիւզիւնիւ
եա գօյուննունու. եօլու շաշըր-
մըշ կէօրտիւյիւնտէ, օնլարտան
կէրի չէքիլմէյէսին. օնլարը էլպէթ-
թէ գարընտաշընա տէօնտէրէսին։
2 Վէ էյէր գարընտաշընն սանա եա-
գընն տէյիւ իսէ, եա օնու պիլմէզ
իսէն, օլտէմ օնու էվինին իչինէ
ալասըն, վէ գարընտաշընն օնու ա-
բայընձէչյէտէք սէնին եանընտա օ-
լա. վէ օնու օնա կէրի վէրէսին։
3 Օնուն էչէյինէ տէ պէօյլէ էտէ-
սին, էսվապընա տա պէօյլէ էտէ-
սին. Հէմ գարընտաշընն եանըն-
ուան դայպ օլուպ՝ սէնին պուլտուռ-
ղուն Հէր դայիպինէ պէօյլէ էյլէ-
յէսին. կէրի չէքիլմէյէ գատիր
օլմայասըն։

բ Ներ. իգ. 5։

4 բ Գարընտաշընն էչէյինի եա
էօքիւզիւնիւ եօլտա տիւշմիւշ
կէօրտիւյիւնտէ, օնլարտան կէրի
չէքիլմէյիպ՝ էլպէթթէ օնուն իւէ
պիւլէ գալըրըասըն։
5 Գարը իւզէրինտէ՝ էրքէք կիյի-
մի օլմայա, վէ էրքէք՝ գարը էս-
վապընը կիյմէյէ. զիրա պուռնու
Հէր էտէն՝ Ըլլահըն Գապպա մէք-
բուռ տուր։
6 Ի՛յէր եօլտա սէնին էօնիւ-
նէ՝ պիր կէօնա աղաճտա եա եէր
իւզէրինտէ՝ եավղուռլարը իւէ եա-
խօտ եուէմուրթալարը իւէ գուշ
եուվասը բասթ կէյիր տէ՝ անասը
եավղուռլար եա եուէմուրթալար իւ-
զէրինտէ եաթար իսէ, դ անայը
եավղուռլարը իւէ պէրապէր ալմա-
7 յասըն։ Ը՛նայը էլպէթթէ սալը
վէրէսին, վէ եավղուռլարը ալասըն.
դ Պ. դ. 10։ դ թա քի սանա խայր օլուպ՝ էօ՛մ-
բիւն ուզուն օլա։
8 Ի՛նէնի էվ եափտրընտա՝ տամը-
նա գօրգուլուգ եափասըն. թա
քի օնտան պիր վէձԽ իւէ պիր քիմ-
սէ տիւշիւպ՝ էվինէ գան կէթիր-
մէյէսին։
ե Կ. ժԹ. 19։ 9 է Պաղընտա կէօնա կէօն թօխուռմ-

լար էքմէյէսին, քի էքտիյին թօ-
խուռմուն Հասիլմէը վէ պաղընն
մահսուլու պօզուլմայա։
10 Ղպէրապէր գօշուլմուշ էշէք վէ
էօքիւզ իւէ չիփթ սիւրմէյէսին։
11 Ե՛յիւն իւէ քէթէնտէն պէրապէր
պօզոնօռոշ մէյէս էսվապ կիյմէ-
յէսին։
12 Ի՛օրթիւնտիւյիւն գափթանընըն
տէօրթ քէօշէսինտէ՝ Ըսաչագլար
եափասըն։
13 Պիր քիմսէ՝ պիր գարը ալըպ
բ Ծնա կիրտիքտէն սօնկրա՝ օնտան
Ծնա կիրտիքտէն սօնկրա՝ օնտան
14 իքրահ Էտէր իսէ, վէ օնա իփթի-
րա սէօզէր աթըպ՝ օնուն ատրընը
փէնայա չըգարըը իսէ, վէ՝ պէն
պու գարըյը ալտըմ, ամմա օնա
եագլաշտըղմտա՝ օնտա պիքիրլիք
նիշանը. պուլմատըմ՝ տէյէձէք օ-
15 լուր իսէ, օլտէմ գըզընն պապասը
վէ անասը՝ գըզընն պիքիրլիք նիշա-
նընը ալըպ չէհրին իխթիյարլարը-
16 նա գափույա չըգարալար։ Վէ
գըզընն պապասը իխթիյարլարա տէ-
յէ. Գըզըմը պու քիմսէյէ գարը
իչինէն վէրտիմ, վէ օնտան իքրահ
17 էթտի. Էէմ իշթէ օ՝ Գըզընտա
պիքիրլիք նիշանը պուլմատըմ տէ-
յէրէք իփթիրա սէօզլէր աթայօր,
ամմա իշթէ գըզըմընն պիքիրլիյի
նիշանը. վէ օլ չարշաֆը շէհրին
իխթիյարլարը էօնիւնէ եայալար։
18 Ը՛նտէն օլ շէհրին իխթիյարլարը
օլ քիմսէյի թուռթուպ՝ օնու թա՛-
19 զիր էտէլէր։ Վէ օնտան եիւզ
մըգաճալ կիւմիւշ ճէրիմէ ալըպ՝ Ի՛ս-
րայէլլի պաքիրէնին ատընը փէնայա
չըգարտըղը իչինէ՝ գըզընն պապասը-
նա վէրէլէր. վէ օ՛ օնուն գարըսը
օլա, վէ պիւթիւն է օ՛մրիւնտէ օ-
20 նու պօշայմայա։ Ը՛մմա էյէր պու-
նէնէն կէրչէք օլուպ՝ գըզտա պի-
քիրլիք նիշանը պուլունմատը իսէ,
21 օլտէմ գըզը՝ պապասընըն էվինին
գափուսունա չըգարալար, վէ շէհ-
րինին ատէմլէրի օնու թաշլար իւէ
թաշլայալար քի Ւօլէ. չիւն քի
պապասընըն էվինտէ զինա էթմէք
իւէ՝ Ի՛սրայէլտէ բիւսվայլըգ էթ-
միշ տիր. Ի՛պէօյլէձէ՝ քէօթիւլիւ-
յիւ արանըզտան կիտէրէսին։
22 Ղպիր քիմսէ՝ գօճասը օլան պիր
գարը իւէ եաթար պուլունուր ի-
սէ, օլտէմ Հէմ օլ գարը իւէ նա-

ղ Պա՛դ Ի՛ Կոր. դ. 11, 15, 16, է Ղև. ժԹ. 19։

ը Ծնա. ժի. 38։ Կառ. իգ. 5։

ը Ծն. իգ. 21։ Կառ. ժե. 1։

ժ Ծն. Լ. 7։ Կառ. ի. 6, 10։ Ի Ծնագ. ժգ. 12, 13։

ի Պ. ժգ. 5։ լ Ղև. Ի. 10։ Ծնօ. Ը. 5։

Digitized by Google

թան քիմնէ հէմ օլ գարը՝ իքքսի տէ էօլէլէր · վէ Իսրայէլտէն քէօթիւլիւյիւ կիտերէսին ։

23 Պիր պաքիրէ գըզ՝ ե պիր քիմսէյէ եավուգլու օլուր իսէ , վէ օնու շէհրտէ պիր քիմսէ պուլուպ՝

24 օնուն իլէ եաթար իսէ , օլտէմ իքսինի տէ օլ շէհրին գափուսուն չըգարաըրըզ , վէ օնլարը թաշլար իլէ թաշլայասընըզ քի էօլէլէր , գըզը՝ շէհրտէ օլուպ պաղըրմատրզընտան էօթիւրիւ , վէ էրքէյի՝ ե գօնշուսունուն գարըսընը թահգիր էթտիյինտէն էօթիւրիւ · վէ ե քէօթիւլիւյիւ արանըզտան կիտերէսին ։

25 Ըմմա էյէր պիր քիմսէ եավուգլու գըզը սահրատա պուլուր տա՝ ը օնու զօրլայըզ օնուն իլէ եաթար իսէ , օլտէմ օնուն իլէ եաթան ա-

26 տէմ եալընըզ էօլէ · վէ գըզա հիչ պիր շէյ էթմէյէսին · գըղընն էօլիւմե միւսթահագ գապահաթը եօգ տուր · զիրա պու մատտէ՝ պիր քիմսէնին գօնշուսունա հիւճիւմ էտիպ օնու էօլտիւրտիւյիւ կիպի

27 տիր ։ Օ իրա օ օնու սահրատա պուլտու · եավուգլու գըզ պաղըրտը իսէ տէ , օնու գուրթարան եօղ իտի ։

28 թՊիր քիմսէ՝ պիր եավուգլու օլմայան պաքիրէ գըզը պուլուր տա՝ օնու թուութուպ օնուն իլէ եաթար

29 իսէ , վէ պուլունուրլար իսէ , օլտէմ օնուն իլէ եաթան քիմսէ՝ գըզըզն պապասընա էլլի մըփալ կիւմիւշ վերե , վէ ըօնու թահգիր էթտիյի իչիւն՝ օնուն գարըսը օլա · պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ օնու պօշամադա գատիր օլմայա ։

30 ժԿիմսէ պապասընըն գարըսընը ալմայա , վէ ի պապասընըն էթէյինի աշմայա ։

ՊԸՊ ԻԴ

Իսրայել ձէմաա՛թընա կիրէճէք վէ կիրմէյէճէք միլէթիւյը ։ 2 Օրտուտա նափգըզտան սոգընմագ կերէք օլտուղու ։ 15 Պատէան գուլ 17 սէֆիհլիք՝ 18 մէքրուհ գուրպանլար՝ 19 մուրապահա՝ 21 ատագլար՝ 24 վէ հատուն թէճավուզ էթմէմէք խուսուսընտա ։

1 Եթայալարը էգըլմիշ եա քէսիլմիշ քիմսէ՝ Լապպըն ճէմաա՛թընա 2 կիրմէյէ ։ Վ էլէտի զինա՝ Լապպըն ճէմաա՛թընա կիրմէյէ · օնուննճուս սիլսիլէսինէտէք տախի՝ քիմսէսի Լապպըն ճէմաա՛թընա կիրմէյէ ։

3 ՚Ըմմնընլու վէ Մովսէըը Լապպըն ճէմաա՛թընա կիրմէյէ · օնուննճուս սիլսիլէյէտէք տախի՝ քիմսէյէրի էպէտէն Լապպըն ճէմաա՛թընա կիրմէյէ · բՊու սէպէպտէն քի՝ սիզին Մըսըրտան էյգաղընընըզտա , եօլտա էքմէք վէսու իլէ սիզի գարշըլամատրլար · վէ Միյնագետին փաթուր չէհրիննտէն՝ դԼէոլը օղլու Լաղաամը սանա պէտտուա՝ էթմէյէ սէնին իւ-

5 զէրինէ իսթիճար էթտիլէր ։ Ըմմա Ըլլահըն Լապպ Լաղաամը տինկլէմէք իսթէմէտի · վէ Ըլլահըն Լապպ սէնի՝ սէվտիյի իչիւն՝ Ըլլահըն Լապպ պէտտուա՝յը խայր

6 տուա՝յա թէպտիլ էյլէտի ։ ե Պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ՝ էպէտէն օնլարըն սուլհունու վէ էյլէյինի թալապ էթմէյէսին ։

7 Ույդումլուսան իքրահ էթմէյէսին , զիրա սէնին գարընտաշընտրը · Մըսըրլըտան իքրահ էթմէյէսին , զիրա Ըօնուն վիլայէթինն-

8 տէ միւսաֆիր իտին ։ Օնլարա տօղան էվլատլար՝ իւչիւնճիւ տէվրտէ Լապպըն ճէմաա՛թընա կիրէ ։

9 Տիւշմընլէրինին իւզէրինէ օրտու չըգտըղընտա , հէր քէօթիւ-

10 չէյտէն սագընասըն ։ ժՈվենտ պիր քիմսէ՝ կէճէ վագա՛սը սէպէպի իլէ նափաք օլտուղու զէման , օրտուտան տիշարը չըգա , վէ օր-

11 տունուն իչինէ կիրմէյէ ։ Վ է վագի՝ օլա քի՝ ախշամ իւսթիւ Ըսու իլէ եայգանա , վէ կիւնէշ պաթընճա՝ օրտունուն իչինէ կիրէ ։

12 Վ է օրտուտան տիշարը պիր մահալին օլսուն , քի օրատա թաշլա-

13 յա չըգասըն ։ ՚Էմ սիւահլարընըն արասընտա պիր չիվին օլսուն · վէ վագի՝ օլա քի թաշլայա օթուրտուղունտա՝ օնուն իլէ գաղասըն , վէ տէօնիւալ՝ սէնտէն չըգանը էօր-

14 թէսին ։ Օ իրա Ըլլահըն Լապպ՝ սէնի գուրթարմագ իչիւն վէ տիւշմընլէրինի սանա թէսլիմ էթմէք իչիւն՝ ը սէնին օրտունուն օրթասընտա կիտեր · իմտի օրտուն ա՛զիզ օլսուն , քի սէնտէ պիր չիր-

քին շէյ կէօրիւպ՝ սէնտէն կէբի տէօնմէյէ ։
15 Պահիպլիներէն սանա գաշան ⁽գուլու՝ սահիպլինէ թէսլիմ էթ-
16 մէյէսին ։ Վէնտի խօշլանտըղը սէ-նին շէհրլէրինին պիրինտէ՝ քէնտի սէչտիյի մահալտէ՝ արանըզտա սէ-նին իլէ սաքին օլա ։ ⁽օնա զօր էթ-մէյէսին ։
17 ⁽Իսրայէլ գըշլարընտա ֆահիշէ օլմայա ։ վէ Իսրայէլ օղուլլարընտա
18 ⁽լութի օլմայա ։ Հիչ պիր ատագ իչիւն Ընկհրն Պապպըն էվինէ՝ ֆահիշէ իւճրէթինի հա քէօփէք պէհասընը կէօթիւրմէյէսին ։ զի-րա Ընկհրն Պապպա իքիսի տէ մէքքուշ տուր ։
19 Վարընտաշընա՝ կէրէք ⁽ազչէյի կէրէք զախիրէյի կէրէք մուրապա-հա իլէ վէրիլէն հէր շէյի՝ մուա՛-
20 մէլէ իլէ վէրմէյէսին ։ ⁽կապանճը-տան մուա՛մէլէ ալասըն ։ ամմա գարընտաշընտան մուա՛մէլէ ալմա-յասըն ։ թա քի ⁽Ընկհրն Պապպ՝ օլ միրաս էթմէյէ վարտրղըն տի-յասըն իւղէրինտէ էլինի հէր սալ-տրղըն իչինտէ սէնի պէրէքէթլէյէ ։
21 ⁽Ընկհրն Պապպա ատագ ատա-տրղընտա ։ օնու էտա էթմէյէ կէ-ճիքմէյէսին ։ զիրա Ընկհրն Պապպ՝ օնու սէնտէն էլպէթթէ արայաճագ տրը ։ վէ կիւնահ սահիպլի օլուր-
22 սուն ։ Ամմա ատագ էթմէյէճէք օլուր իսէն ։ սէնտէ կիւնահ օլմազ ։
23 ⁽Ղազըն իլէ իգրար էտիպ Ընկհ-րն Պապպա իրատէթին իլէ ատա-տրղըն կիպի՝ հէման տուտագլա-րընտան չըգանը կէօզէտիպ իճրա էտէսին ։
24 Վօնշունունն պաղընա կիրտիյին-տէ՝ իսթէտիյին կիպի տօյունճա իւզիւմ եէյէսին ։ ամմա գապընա
25 գօմայասըն ։ Վօնշունունն էքինինէ կիրտիյինտէ՝ ⁽էլինն իլէ պաշագլար գօփարասըն ։ ամմա գօնշունունն է-քինի իւզէրինէ օրագ սալմայասըն ։

ՊԸՊ ԻՒ

Պարըյը պօշամագ՝ 5 էէնի էվէնէն քիմէ-նէ՝ 7 ասէմ չալմագ՝ 8 ճիւտաւ ի՛լէթի՝ 10 էմանէթլէր՝ 14 խըզմէթքէսընըն իւճրէթի՝ 16 հագգանիյէթ՝ 19 վէ ատտագա խուսուս սունտա ։

1 ⁽Պիր քիմսէ պիր գարը ալըսլ՝ օ-նուն գօճասը օլտուգտա ։ է-յէր օնտա պիր չիրքին շէյ պուլ-մագ իլէ՝ քէնտի նազարընտա լութֆ պուլմայաճագ օլուր իսէ ։ օլտէմ օնուն թալագնամէսինի եազըպ՝ էլինէ վէրէ ։ վէ օնու էվինտէն սա-
2 լը վէրէ ։ Վէ գարը օնուն էվինտէն չըգա ։ վէ կիտիպ ղայրի գօճայա
3 վարա ։ Վէ սօնկրաքի գօճասը տա օնտան իքրահ էտիպ՝ թալագ-նամէսինի եազար՝ վէ էլինէ վէրիր տէ՝ օնու քէնտի էվինտէն սալը վէրիր իսէ ։ նախօտ օնու քէնտինէ գարը իչիւն ալան սօնկրաքի առէմ
4 էօլիւր իսէ ։ օնու սալը վէրէն ⁽էվվէլքի գօճասը թէքքրար՝ քէն-տինէ գարը իչիւն օնու ալմաղա գատիր օլմայա ։ գարը նափաք օլ-տուգտան սօնկրա ։ զիրա պու՝ Պապպըն հուզուրունտա մէքքուշ տուր ։ վէ Ընկհրն Պապպ սանա միրաս իչիւն վէրտիյի տիյարը կիւ-նահա սալմայասըն ։
5 ⁽պիր քիմսէ եէնի գարը ալտըգ-տա՝ ճէնկէ չըգմայա ։ վէ օնա հիչ պիր իշ թէքլիֆ օլունմայա ։ պիր եըլ էվինտէ մուաֆվ օլուպ՝ ⁽ալ-տրղը գարըսընը մէսրուր էտէ ։
6 Պէր ⁽նէֆէ տէյիրմէնի եա իւսթ թաշընը բէհնէ ալմայա ։ զիրա բէհնէ ճան ալմըշ օլուր ։
7 ⁽պիր քիմսէ՝ Իսրայէլ օղուլլա-րը գարընտաշլարընտան պիրինի չալ-մըշ պուլունուր իսէ ։ վէ օնու գուլ էտէր իսէ ։ նա օնու սաթար իսէ ։ խըրսըզ էօլէ ։ վէ Ղարանըզ-տան քէօթիւլիյիւ կիտէրէսին ։
8 ⁽Հիւտամ ի՛լէթի խուսուսուն-տա սագըն քի՝ Կ⁽եւիւի քեահինլէ-րին սիզէ ճհւմլէ էօյրէթտիքլէրինի կէօրէ էթմէյէ ղայէթ իլէ տիգ-գաթ էտէսինիզ ։ օնլարա թէնպիհ էյլէտիյիմ կէօրէ՝ ա՛մէլ էթմէյէ
9 տիգգաթ էտէսինիզ ։ Ամըրըտան չըգտրղընըզտա՝ Ընկհրն Պապ-պըն եօլտա ⁽Արիամա էյլէտի յի ⁽խաթըրընտա օլսուն ։
10 Վօնշունա պիր շէյ էօտիւնճ վէրիր իսէն ։ բէհնինի ալմագ իչիւն
11 օնուն էվինէ կիրմէյէսին ։ Տիշա-րըտա տուրասըն ։ վէ սէնին էօ-տիւնճ վէրտիյին քիմսէ՝ բէհնի
12 սանա տիշարըյա չըգարա ։ Վէ է-յէր օլ քիմսէ ֆագիր իսէ ։ բէհնի
13 իլէ եաթմայասըն ։ ⁽Կիւնէշ պաթ-

ԹԻՎՐ Ա՛ ։ 1451 ։
ՃՈՒ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 1451 ։
ՃՈՒ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 1490 ։
ՃՈՒ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 1451

տրոցը կիսպի էլպէթթէ բէհնի օնա կէրի վէրէսին , քի քէնտի էսվա-
պընտա ևաթըզ՝ Եսանա խայր տուա՛ էյլէյէ . վէ սանա՝ ՏԼլահըն Թապ-
պըն Հուզուբրունտա սատագաթ սա-
յըլա :

14 Կէրէք գաբընտաշլարընտան կէ-
բէք տիյարընտա գափուլարընտա
օլան միւսաֆիրլէրինտէն Եֆագիր
վէ միհթաճ ըրղատա ղատը էթմէ-
15 յէսին : Օնա իձդրէթինի հէման
օղ կիւնտէ՝ Ժկիւնէղ իւզէրինէ
պաթմազտան վէրէսին , զնրա օ
ֆագիր տիր , վէ օնուն ա՛գլը օն-
տա տրը . վէ Եսանա գարշը Թապ-
պա ֆէրևատ էթմէյէ տէ՝ կիւնահ
սահիպի օլասրն :

16 Ո՛Օղուլլար իչինն պապալար էօլ-
տիւրիւլմէյէ , վէ պապալար իչինն
օղուլլար էօլտիւրիւլմէյէ . հէր քէս
քէնտի գապահաթը իչինն էօլտիւ-
րիւլէ :

17 ՅՄիւսաֆիրին վէ էօքսիւզիւն շէ-
բահաթընը չէվիրմէյէսին . վէ Ղտուղ
գարընն էսվապրնը բէհնէ ալմա-
18 յասրն : Վէ ՅԸսրըտա գուղ օ-
լուպ՝ Ընլահրն Թապպ սէնի օրա-
տան գուրթարտրղընը Ֆխաթրըն-
տա սագլա . օնտան էօթիւրիւ պէն
սանա էմր էտէրիմ քի՝ պու շէյի
էտէսին :

19 Ֆ Ձարլանտա պիչինինի պիչտիյին
զէման , թարլատա պիր տէմէտ ու-
նութտուղունտա՝ օնու ալմադա
տէօնմէյէսին , միւսաֆիրին՝ էօք-
սիւզիւն՝ վէ տուղ գարընն օլա .
թա քի Ընլահրն Թապպ սէնի՝ Ձէլ-
լէրինին հէր իշինտէ պէրէքէթլէ-
20 յէ : Օ էյթուն աղաճլարընը սիլք-
տիյինտէ՝ արտընտա գոլանը տալ-
տան տալա արամայասրն , միւ-
սաֆիրին՝ էօքսիւզիւն՝ վէ տուղ
21 գարընն օլա : Պաղընը պօզտուղ-
ղունտա՝ արտընտա գոլանն սալգըմ-
լարը տէվէյիրմէյէսին , միւսաֆի-
րին՝ էօքսիւզիւն՝ վէ տուղ գարը-
22 նրն օլա : Վէ ՅԸսրը տիյարընտա
գուղ իտիյինի Ֆխաթրընա կէթթիր .
օնտան էօթիւրիւ պէն սանա էմր
էտէրիմ քի՝ պու շէյի էտէսին :

ՊԸՊ ԻՆ

Զբր քիմսէյի Թէտիպ էթմէքտէ՝ օնա գըրգ
ան՝ ևնէքտէն զէյսատէ վուրմամալը օլտուղու ։

4 Ինղէյէն էօքսիւզիւն աղղընը պաղլամմամա-
լը օլտուղու ։ 5 Պարընտաշա գիւրթիյէթ
գալարմագ՝ 11 հատպսիզ գարը՝ 13 վէ էք-
սիք Թարթը Թաշլարը խաւսաւտունտա ։ 17
Ընմաղէկլիւլէրին զիքրինի մահվ էթմէք կէրէք
օլտուղու ։

1 Ո՞Ա տէմիլէր արասընտա ղավգա օ-
լուպ՝ շէրատա՛թէ Ձվարտրգա-
րընտա , շէրատա՛Թլարընը կէօրէն-
լէր՝ Ֆսատրգ օլանը Թաստրգ Ֆ-
տէլէր , վէ գապագահաթը օլանը գա-
2 պահաթը չզգարալար : Վէ վագի՛
օլա քի՝ էյէր գապահաթը օլան
Ֆտէօյիւլմէյէ միւսաֆահագ իսէ ,
հաքիմ օնու ևաթըրրպ՝ Ո՛հուզու-
րունտա գապահաթընա կէօրէ սա-
3 յը իլէ տէյնէք վուրտուրա : Օնա
Ֆգրրգ տէյնէքտէն զէյսատէ վուր-
տուրմայա . օլմայա քի՝ պունլար-
տան տահա զէյսատէ օնա վուր-
տուրմագ իլէ , գարընտաշըն Ընէ-
նին նագարընտա Թահգիր օլա :
4 Ի՛Ոօքսիւզիւն՝ խարման սիւրտիւ-
յիւնտէ աղղընը պաղլամայասրն :
5 ըՓարընտաշլար սիրվիքտէ սա-
քին օլտուգլարընտա՝ օնլարտան
պիրիսի էօլիւպ էվլատը օլմագ իսէ՝
էօվէնին գարրսը տիշարրտա ևա-
պանձը քիմսէյէ վարմայա . Ռգայնը
օնա կիրիպ՝ օնու քէնտինէ գարը
ալա , վէ գայընլզգ հագգընը օնա
6 իձդրա էտէ : Վէ վագի՛ օլա քի
օնուն տօղուրտուղու իլգ տօղուշ՝
Ժէօվէն գարընտաշընն ատրնը իպգա
էտէ , քի Ֆօնուն ատը Իսրայէլ-
7 տէն ևահվ օլմայա : Վէ էյէր օվ
քիմսէ գարընտաշընն Ֆգարրսրնը
ալմադա բագի օլմագ իսէ , օլտէմ
գարընտաշընն գարրսը գափուչա
իևնթիչարլարա չզգըպ տէյէ քի՝
Պէնիմ գայնրմ գարընտաշընա Ի-
բայէլտէ ատ իպգա էթմէյէ իմմի-
նա էտիպ՝ պանա գայընլզգ հագգը-
8 նը իձդրա էթմէգ իսէ : Իմտի
շէհրինին իևնթիչարլարը օնու չաղը-
րըպ՝ օնա սէօյլէյէնէր . վէ օ տուղ-
բուպ՝ Ֆօնու ալմադա բագի տէյիվ
9 իմ տէր իսէ , օլտէմ օնուն գարրն-
տաշընն գարրսը իևնթիչարլարրն
Հուզուբրունտա օնա նագալշրպ՝ Ֆօ-
նուն այաղընտան այագ գապընը չզ-
գարա , հէմ օնուն եիւզինէ թիւ-
քիւրէ , վէ սէօյլէյիպ տէյէ քի՝
Ձգարընտաշընն էվինի պինա էթմէ-

Digitized by Google

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1451։

10 Յէն քիմնէյէ պէօյլէ օլուռնա։ Ընտէն օնուն ատը Իսրայէլտէ՝ Ա՛յագ գապը չըգարըլանըն եվի տէնիլէ։
11 Պա՛ղը ատէմլէր պիրլիքտե պիր պիրի իլե չէքիշտիքլէրինտե, պիրինին գարըսը՝ քէնտի գօճասընը վուրանըն էլինտէն գուրթարմադ իչիւն եագլաղը տա՝ էլինի ուզատըպ օնու խայալարընտան թուրթար
12 իսե, օլտէմ օնուն էլինի քէսէսին, Հէօղիւն էսիրկէմէսին։
13 Յ[Ա]օրպանտա տիւրլիւ տիւրլիւ՝ պէօյիւք վե քիւչիւք թարթը թաշը
14 լարըն օլմասըն։ Ի՛վինտե տիւրլիւ տիւրլիւ՝ պէօյիւք վե քիւչիւք ե-
15 ֆա էօլչէքլէրին օլմասըն։ Ա՛նինի թարթը թաշըն՝ թէմամ վե տօղրու օլա. էֆա էօլչէյին՝ թէմամ վե տօղրու օլա. թա քի Ա՛լլահըն Պապպ սանա վէրտիյի տիյարըն իւ-
ղէրինտէ Ղէօ՛մրիւն ուղուն օլա։
16 Օ՛իրա Հէր պունլարը էտէն՝ Հէր ղատր էտէն քիմսե՝ Ա՛լլահըն Պապպա մէքրուհ տուր։
17 Ի՛ընըրտան չըգտրղընտա՝ Ամաղէկին սանա եօլտա էթտիյինի
18 խաթիրընտա սագլայասըն. Ղիճէ եօլտա սէնի գարշըլայըպ՝ սէն եօրղուն վե թագաթսըղ իքէն՝ սէնին արգանտան սէնտե արտտան վա-
րան ճիւմլէ զայիֆլէրի գընտը. վե
19 Ա՛լլահտան գօրգմատը։ Ի՛նտի վագի՝ օլա քի՝ Ա՛լլահըն Պապպ սանա միւլք իչիւն միրաս էտէսին տէյիւ վէրտիյի տիյարտա էթրաֆտա օլան ճիւմլէ տիւշմէնլէրինուէն սէնի բահաթլանտընրտրգտա, Ա՛մաղէկին զնքրինի կէօյիւն ալթընտան մահվ էտէսին. ունուտմայասըն։

ՊԸՊ ԻՕ

Ղաուրքանտա մէյվէլէր սեփետինի կէթիրէն բիմսէնին թագրիբի։ 12 Իւչիւնճիւ եըլըն օնտալըղընը թագրիպ էտէն քիմսէնին տուա՝սը։ 16 Ա՛լլահ իւէ խալը պէյնինտե օլան ա՛չտ։

1 Ա[Ա] է վագի՝ օլա քի՝ Ա՛լլահըն Պապպ սանա միրաս իչիւն վէրտիյի տիյարա վարտրղընտա, վե օնու զապթ էտիպ օնտա սաքին
2 օլտուղունտա, Օ՛լտէմ Ա՛լլահըն Պապպ սանա վէրտիյի տիյարտան թահսիլ էթտիյին եէրին ճիւմլէ մէյվէլէրինին թուրքանտալարընտան աղըպ՝ պիր սեփետե գօյասըն, վէօղ մահալէ Հիտէսին քի՝ Ա՛լլահըն Պապպ քէնտի իսմինի օրատա իսքեան էթտիրմէք իչիւն սէչէճէք։
3 Ա՛է օղ կիւնլէրտե օլան քահինէ վարըպ՝ օնա տէյէսին. Պու կիւն սէնին Ա՛լլահըն Պապպա իգրար էտերիմ քի՝ Պապպըն պիզէ վէրմէք իչիւն պապալարըմըզդա հէմին էթ-
4 տիյի տիյարա կէլտիմ։ Ընտէն քահինի սէնին էլինտէն սեփետի աղըպ՝ օնու Ա՛լլահըն Պապպըն մէզ-
5 պահը Հէօնիւնէ գօյա։ Ա՛է սէն ճէվապ վէրիպ՝ Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունտա տէյէսին. Պապամ պիր տուրադը եօգ Ի՛սրաէլի՛ն իքէն՝ Ի՛ընըրա էնիպ օրատա Հազըգ իլէ միւսաֆիր օլտու. վէ օրատա պիր պէօյիւք՝ գուվվէթլի՝
6 վե չօգլուգ թայիֆէ օլտու։ Ա՛է Ի՛ընըրըլըպ պիզէ եղիյէթ վէրտիյէր, Հէմ պիզէ ճէֆա՝ էյլէտիյէր, վէ իւզէրիմիզէ աղըր խըզ-
7 մէթ սալտըպար։ Ա՛է Հպապալարըմըզըն Ա՛լլահը Պապպա ֆէրեատ էյլէտիք. վէ Պապպ սէսիմիզի իշիթտի, վէ ճէֆամըզը վէ զահմէթիմիզի վէ պիզէ օլան զուլմու
8 կէօրտիւ։ Ա՛է ՀՊապպ պիզի՝ գուվվէթլե էլ իլէ վէ եիւճէվմիշ գօլ իլէ վէ Հպէօյիւք հիյապէթլէր իլէ՝ Հէմ ա՛լամէթլէր վէ մի՛ճիզաթլար
9 իլէ Ի՛ընըրտան չըգարտը։ Ա՛է պիզի պու մահալէ կէթիրտի. Հէմ պիզէ պու տիյարը՝ Հսիւտ վէ պալ
10 ագան եէրի վէրտի։ Ա՛է չիմտի՝ իչթէ պանա վէրտիյին եէրին մէյվէսինին թուրքանտալարընը կէթիրտիմ՝ եա՛ Պապպ. վէ օնու Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունա գօյուպ՝ Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունա գօյասըն՝ սէն տէ Ղեւիլի տէ
11 բունտա սէճտէ գըլասըն։ Ա՛է Հ՛Ա՛լլահըն Պապպըն սանա Հէմ սէնին էվինէ վէրտիյի ճիւմլէ էյլէքտէն շաղ օլասըն՝ սէն տէ Ղեւիլի տէ արանըզտա օլան միւսաֆիր տէ։
12 Հ՛Ուշը եըլը օլան իւչիւնճիւ եըլտա Հմահսուլարընըն Հէվի Հ՛ուշրէյրինին օնտալըղընը վէրիպ թէքմիլ էթտիյինտե, օնլարը Ղեւիլիյէ՝ միւսաֆիրէ՝ էօքսիւղէ՝ վէ տուլ դարըյա վէրտիյինտե, վե օնլար

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1451։

ը Պ. ԺԲ. 8։

3 Ա՛է օղ կիւնլէրտե օլան քահինէ վարըպ՝ օնա տէյէսին. Պու կիւն սէնին Ա՛լլահըն Պապպա իգրար էտերիմ քի՝ Պապպըն պիզէ վէրմէք իչիւն պապալարըմըզդա հէմին էթ-
4 տիյի տիյարա կէլտիմ։ Ընտէն քահինի սէնին էլինտէն սեփետի աղըպ՝ օնու Ա՛լլահըն Պապպըն մէզ-
5 պահը Հէօնիւնէ գօյա։ Ա՛է սէն ճէվապ վէրիպ՝ Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունտա տէյէսին. Պապամ պիր տուրադը եօգ Ի՛սրաէլի՛ն իքէն՝ Ի՛ընըրա էնիպ օրատա Հազըգ իլէ միւսաֆիր օլտու. վէ օրատա պիր պէօյիւք՝ գուվվէթլի՝
6 վե չօգլուգ թայիֆէ օլտու։ Ա՛է Ի՛ընըրըլըպ պիզէ եղիյէթ վէրտիյէր, Հէմ պիզէ ճէֆա՝ էյլէտիյէր, վէ իւզէրիմիզէ աղըր խըզ-
7 մէթ սալտըպար։ Ա՛է Հպապալարըմըզդա Ա՛լլահը Պապպա ֆէրեատ էյլէտիք. վէ Պապպ սէսիմիզի իշիթտի, վէ ճէֆամըզը վէ զահմէթիմիզի վէ պիզէ օլան զուլմու
8 կէօրտիւ։ Ա՛է Հպապալարըմըզդա Ա՛լլահը Պապպա ֆէրեատ էյլէտիք. վէ Պապպ սէսիմիզի իշիթտի, վէ ճէֆամըզը վէ զահմէթիմիզի վէ պիզէ օլան զուլմու
9 իլէ Ի՛ընըրտան չըգարտը։ Ա՛է պիզի պու մահալէ կէթիրտի. Հէմ պիզէ պու տիյարը՝ Հսիւտ վէ պալ
10 ագան եէրի վէրտի։ Ա՛է չիմտի՝ իչթէ պանա վէրտիյին եէրին մէյվէսինին թուրքանտալարընը կէթիրտիմ՝ եա՛ Պապպ. վէ օնու Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունա գօյուպ՝ Ա՛լլահըն Պապպըն հուզուրունա գօյասըն՝ սէն տէ Ղեւիլի տէ
11 բունտա սէճտէ գըլասըն։ Ա՛է Հ՛Ա՛լլահըն Պապպըն սանա Հէմ սէնին էվինէ վէրտիյի ճիւմլէ էյլէքտէն շաղ օլասըն՝ սէն տէ Ղեւիլի տէ արանըզտա օլան միւսաֆիր տէ։
12 Հ՛Ուշը եըլը օլան իւչիւնճիւ եըլտա Հմահսուլարընըն Հէվի Հ՛ուշրէյրինին օնտալըղընը վէրիպ թէքմիլ էթտիյինտե, օնլարը Ղեւիլիյէ՝ միւսաֆիրէ՝ էօքսիւղէ՝ վէ տուլ դարըյա վէրտիյինտե, վե օնլար

ա Ղ. ժթ. 13։
բ Ղ. ժթ. 35, 36։ Ռոմ. ժ. 1։ Ղնկ. խե. 10։ Ակ. ձ. 11։
գ Ղ. Ի. 12։
դ Ռոմ. ժա. 1։ Ա Ղնս. ջ. 6։
ե Ղ. ժէ. 8։
զ Սաղ. Լձ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
է Ղ. ժՀ. 14։
ը Ղ. ժ. 13։ Ղ. ժգ. 26։ Ղնս. ժը. 13։ Պ. ժգ. 10։ Ռոմ. ջ. 9։
թ Ղ. ժ. 1։
ժ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժա Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժբ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժգ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժդ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժե Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժզ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժէ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժը Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ժթ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
ի Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իա Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իբ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իգ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իդ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իե Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իզ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իէ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իը Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իթ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իժ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իի Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իա Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իբ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իգ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իդ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իե Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իզ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իէ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իը Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իթ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իժ Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։
իի Ղ. ժ. 1։ Ռոմ. ժգ. 6։ Հռոմ. ը. 18։ Ա Ա Ղնագ. ժե. 3։

Digitized by Google

"Էնին գափուլարընտա եէյիպ տօյ-
13տուգլարընտա , օլտէմ Ըլլահըն
Թապպըն Հուզուրունտա տէյէսին.
Ը՝զիզ շէյի եվտէն իսրաճ էթ-
տիմ , հէմ տսխի օնու սէնին էմր
էթտիին ճիւմլէ թէնպիհլէրինէ
կէօրէ Պ՝նիւիլէ վէ միւսաֆիրէ՝
էօքսիւզէ վէ տուլ գարըյտա վեր-
տիմ. սէնին թէնպիհլէրինտէն թէ-
ճավուզ էթմէտիմ , վէ [b]օնլարը ու-
14նութմատըմ : Օնտան՝ [c]նասըմ
պէհանընտա եէմտիմ , վէ նափաք իշ
իչիւն օնտան իսրաճ էթմէտիմ , վէ
օնտան էօլիւ իչիւն վերմէտիմ: Ըլ-
լահըմ Թապպըն սէօզիւնիւ տինկ-
լէտիմ. պանա ճիւմլէ էմր էթ-
15տիին կիպի էյլէտիմ : [d]Կէօքտէն՝
ա՛զիզ մէսքեանընտան պագ , վէ
գավմըն Իսրայէլի՝ հէմ պապալա-
րըմըզա եէմին էթտիին կիպի պիզէ
վերտիին եէրի՝ սիւտ վէ պալ ա-
գան տիյարը միւպարէքքէ :
16 Պու կիւն Ըլլահըն Թապպ սա-
նա՝ պու գանունէլարը վէ հիւքմ[e]է-
րի էթմէյէ էմր էտեր . իմտի օն-
լարը՝ պիւթիւն սիրէյինտէն վէ
պիւթիւն ճանընտան հրջզ էտիպ
17իճրա էյլէյէսին : [f]Պու կիւն Թապ-
պա իգրար էյլէտին քի՝ սէնին Ըլ-
լահըն օլա , վէ օնուն եօլլարընտա
եիւրիւյէսին , վէ գանունէլարընը վէ
էմրլէրինի վէ հիւքմլէրինի սագլա-
յասըն , վէ սէօզիւնիւ տինկլէ յէսին :
18 [g]Էմ ՚Թապպ պու կիւն սանա իգ-
րար էթտի քի՝ սանա տէտիյի կի-
պի օնուն խասս գավմը օլասըն ,
վէ օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի սագ-
19լայասըն : Վէ [h]եարաթտըղը ճիւմ-
լէ թայիֆէլէրին իւզէրինէ սէնի
մէտ վէ նամ վէ ի՛զզէթ իչիւն՝
եիւքսէք գալտըրա . վէ տէտիյի
կիպի՝ Ըլլահըն Թապպըն [i]ա՛զիզ
գավմը օլասըն :

ՊԸՊԻՒ

[1]Օմանսու Թաշ իւզէրինէ եազմաղա՝ 5 վէ Թաշտան պիր մէզպահ պինա էթմէյէ խալգա վէրթէյէն էմր , 11 Կապիլէէրին՝ Կարթզին իւ-լէ Կիբզաղ տաղընդն իւզէրինէ տուրմաղա Թագսիմ օլմալէրի , 14 Պէտտուալըրդն Կի-բզաղ տաղընդն իւզէրինտէն Թագրիր օլմադ կէրէք օլտուղու ,

1 Է Մովսէս Իսրայէլին իխթի-
յարլարը իլէ՝ գավմա էմր է-
տիպ տէտի . Պէնիմ սիզէ պու կիւն
էմր էթտիյիմ ճիւմլէ թէնպիհլէ-
2րի հրջզ էտէսինիզ : Վէ վագի՝
օլա քի՝ [j]Յորդանանտան Ըլլահըն
Թապպ սանա վէրտիյի տիյարա կէչ-
տիյինիզ կիւնտէ , [k]քէնտինէ պէօ-
յիւք Թաշլար տիքիպ՝ օնլարը քի-
3րէճ իլէ սըվայասըն . Վէ պապալա-
րընըն Ըլլահը Թապպ սանա սէօյլէ-
տիյի կիպի օլ սիւտ վէ պալ ագան
տիյարա՝ Ըլլահըն Թապպըն սա-
նա վէրտիյի տիյարա կիրմէք իչիւն
կէչտիյինտէ , օնլարըն իւզէրինէ
պու Թէվրաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի
4 եազասըն : Վէ վագի՝ օլա քի՝ Յոր-
դանանտան կէչտիյինիզտէ , պէ-
նիմ սիզէ պու կիւն Թէնպիհ էթ-
տիյիմ պու Թաշլարը [l]Կնեթաղ
տաղընտա տիքէսինիզ , վէ օնլարը
5քիրէճ իլէ սըվայասըն : [m]Էմ օրա-
տա Ըլլահըն Թապպ պիր մէզպահ՝
Թաշլարտան պիր մէզպահ եափա-
սըն . [n]Իւզէրլէրինէ տէմիր սալմա-
6 յասըն : Ըլլահըն Թապպըն մէզ-
պահընը պիւթիւն Թաշլարտան եա-
փասըն . վէ օնուն իւզէրինէ Ըլլա-
հըն Թապպ պիւթիւն եանմալար
7 սուննասըն : [o]Էմ սէլամէթ գուր-
պանլարը քէսիպ՝ օրատա եէյէսին ,
վէ Ըլլահըն Թապպըն հուզուրուն-
8 տա շազ օլասըն : Վէ պու Թէվ-
րաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի Թաշ-
լարըն իւզէրինէ ղայէթ ա՛յան եա-
պասըն :
9 Վէ Մովսէս իլէ Պ՝եւիլի քեա-
հինլէր ճիւմլէ Իսրայէլէ սէօյլէ-
յիպ տէտիլէր քի՝ Նա՛ Իսրայէլ
սիւքիւթ էտիպ տինկլէ . [p]պու կիւն
10 Ըլլահըն Թապպըն գավմը օլտուն :
Իմտի Ըլլահըն Թապպըն սէօզիւ-
նիւ տինկլէյիպ՝ պու կիւն պէնիմ
սանա Թէնպիհ էթտիյիմ օնուն
էմրլէրինի վէ գանունլարընը իճրա
էյլէյէսին :
11 Վէ օլ կիւնտէ Մովսէս գավմա
12 էմր էտիպ տէտի . Յորդանանտան
կէչտիյինիզտէ՝ [q]Փարիզին տաղը
իւզէրինտէ գավմա խայր տուա՝
օգուրմաղա պուննալար տուրալար .
[r]Մաւոն վէ Պ՝եւի վէ Յուդա վէ
Իսաքար վէ Յովսէփ վէ Պենիա-
13մին : Վէ [s]պէտ տուա՝ իչիւն Կե-
բաղ տաղընտա պուննալար տուրա-
լար . Ռուբէն՝ Գադ վէ Ըսեր վէ

Օ՛աբուղոն՝ Դան վէ՛ն Նեփթաղիմ։
14 Վ՛է ըՊ եւիլէլեր ճէվապ վէրիպ Իսրայէլին հէփ ատէմլէրինէ եիւքսէք սէս իլէ տէյէլեր։
15 ԲՊապպա մէքքուհ օլան օյուլմուշ եա տէօքիւլմիւշ փութ ուսթազ էլե իչի եափան՝ վէ կիզլետե գօյան քիմսէ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ ճէվապ վէրիպ՝ Ըմին տէյէ։
16 ԲՊապասընա վէ անասընա սէօյէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝
17 Ըմին տէյէ։ ԿՕնշուսունուն սիւնօրունու՝ տէյիւտիրէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին
18 տէյէ։ ԲՎէօրիւ եօլտան սափտըրան՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ
19 գավմ՝ Ըմին տէյէ։ ԲՄիւսաֆիրին՝ էօքսիւզիւն՝ վէ տուլ գարըննըն չէրաա՛թընը չէվիրէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին
20 տէյէ։ ԲՊապասընըն գարըսը իլէ եաթան՝ մէլո՛ւն օլսուն՝ զիրա պապասընըն էթէյինի աչար։ վէ ճիւմլէ
21 գավմ՝ Ըմին տէյէ։ ԲՊիր կէօնէ հայվան իլէ ճիմա՝ էտէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին
22 տէյէ։ ԲՊապասընըն գըզը եա անասընըն գըզը օլան գըզ գարընտաշը իլէ եաթան՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ
23 ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին տէյէ։ ԿՊայնանասը իլէ եաթան՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին տէյէ։
24 ԿՕնշուսունու կիզլետէ էօլտիւրէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ
25 գավմ՝ Ըմին տէյէ։ ԲՈւչսուզ գան պէօֆթա ատէմ վուրմագ իչէն բիշվէթ ալան՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին տէյէ։
26 ԲՊու թէվրաթըն սէօզլէրի իլէ ա՛մէլ էթմէյէ տէվամ էթմէյէն՝ մէլո՛ւն օլսուն։ վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ըմին տէյէ։

ՊԸՊԻՒ

Ութաա՛թ իլիւն օլան խայր առա՛լէր, 15 վէ իթաա՛թսըզլըգ իլիւն օլան պէտ առա՛լէր։

1 Վ՛է վագի՛ օլա քի՝ Ա՛էյեր Ըլլահ՝ն Պապպըն սէօզլիւնիւ հէր վէճվ իլէ տինկլէյիպ՝ պէնիմ սանա պու կիւն Թէնպիհ էթտիյիմ օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի իճրա էթմէյէ տիգգաթ էտեր իսէն՝ Ըլլահ՝ն Պապպ սէնի՝ Բէերին ճիւմլէ թայիֆէլէրին իւզէրինէ եիւճէ գօ-
2 յաճագ տըր։ Վ՛է Ըլլահ՝ն Պապպըն սէօզլիւնէ իթաա՛թ էթտիյին թագատիրտէ՝ ճիւմլէ պու խայր տուա՛լէր սէնին իւզէրինէ կէլիպ՝ Բսանա
3 եէթիչէճէքլեր տիր։ ԲՀ՛էյրտէ միւպարէք՝ վէ Բսահրատա միւպա-
4 րէք օլաճագսըն։ Ը՛Ա՛էնին գարընըն մէյվէսի վէ եէրինին մէյվէսի վէ տավարընըն մէյվէսի՝ սըղըրլարընըն եավղուլարը վէ սիւրիւլէրինին տի-
5 շիլէրի միւպարէք օլաճագ։ Ա՛էնին սէփէտին վէ թէքնէն միւպարէք օ-
6 լաճագ տըր։ Բկիրտիյինտե միւպարէք՝ վէ չըգտըղընտա միւպարէք
7 օլաճագսըն։ Ա՛էնին իւզէրինէ գալգան տիւշմէնլէրինէ Ըպապպ սէնին էօնիւնտե գըրըղըն սալաճագ։ սա-նա պի՛ր եօլտան չըգաճագլար։ վէ սէնին հուզուրունտան եէտի եօլ-
8 տան գաչաճագլար։ Ըպապպ սա-նա՝ Բմախզէնլէրինտե վէ Բէլինի հէր սալտըղըն շէյտե պէրէքէթ կէօնտէրէճէք։ հէմ Ըլլահ՝ն Պապպ սանա վէրտիյի տիյարտա
9 սէնի միւպարէք էտէճէք տիր։ Ըլլահ՝ն Պապպըն էմրլէրինի հըֆզ էտիպ՝ օնուն եօլլարընտա եիւրիւտիյիւճա թագտիրտէ՝ Ը՛Պապպ սա-նա եէմին էթտիյի կիպի՝ սէնի քէնտինէ ազեզ գավմ նասպ էտէճէք։
10 Վ՛է եէրին ճիւմլէ գավմ՝լարը՝ սէնին իւզէրինտե Բ՛Պապպըն խամի չաղրըլտըղընը կէօրէլէր՝ վէ Բ՝սէնտէն
11 գօրգալար։ Վ՛է Պապպ սանա վէրմէյէ պապալարընա եէմին էթտիյի եէրին իւզէրինտե՝ սէնին գարընընը մէյվէսինտե վէ տավարլարընըն մէյվէսինտե Բ՛Պապպ սէնի էյլիք իլէ
12 ղանի էտէճէք։ Վ՛է Պապպ սանա էյլիք խազինէսինի Բ՝ա՛նի կէօքլէրի աչաճագ քի՝ Բ՝տիյարընըն եաղմուրունու վագթընձա վէրէ՝ վէ Բ՝էլինին հէր իչինի միւպարէքլէյէ։ վէ ղօզգ թայիֆէլէրէ էօտիւնճ վէրէճէքսին՝ ամմա սէն էօտիւնճ ալ-
13 մայաճագսըն։ Վ՛է Պապպ սէնի Բ՝պաշ էտիպ՝ գուչրուգ էթմէյէճէք տիր՝ վէ հէման իւսթտե օլուպ՝ ալթտա օլմայաճագսըն՝ պէնիմ սանա պու կիւն հըֆզ էթմէյէ վէ իճրա էթմէյէ թէնպիհ էթտիյիմ Ըլլահ՝ն Պապպըն էմրլէ-

Digitized by Google

բինի տինկլէտիյին թագտիրտէ ,
14 վէ ղայրի ալլահլարըն արտընձա
կիտիպ՝ օնլարա ի՛պատէթ էթմէք
իչիւն պէնիմ սիզէ պու կիւն թէն-
պիհ էթտիյիմ հէփ սէօզլէրտէն
տաղա եա սօլա սաիմատըղըն թագ-
տիրտէ ։
15 Վ֊է վագի՛ օլա քի՝ էյէր պէնիմ
պու կիւն տանա թէնպիհ էթտիյիմ
օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի վէ գանուն-
լարընը հըփզ էտիպ իճրա էթմէյէ
Յ֊Ալլահըն Ի֊պպին սէօզիւնէ իթա-
ա՛թ էթմէյէճէք օլուր իսէն , օլ-
տէմ սէնին իւզէրինէ ճիւմլէ պու
պէտ տուա՛լար կէլիպ՝ ֊տանա եէ-
16 թիչէճէքլէր ։ ֊Ե֊Ը էհրետ մէլո՛ւն՝
վէ տահրատա մէլո՛ւն օլաճագընըն ։
17 Ի֊էփետին վէ թէքընէն մէլո՛ւն օլա-
18 ճագ տըր ։ Վարընընըն մէյվէտի
վէ եէրինին մէյվէտի՝ սըղըրլարընըն
եավրուլարը վէ սիւրիւլէրինին տի-
19 չիլէրի մէլո՛ւն օլաճագ ։ Կիր-
տիյինտէ մէլո՛ւն՝ վէ չըգտըղընտա
20 մէլո՛ւն օլաճագընըն ։ Ի֊պպպ տանա՝
սէնին իչիւէմէյէ էլինի էր տալտըղըն
չէյտէ ֊լա՛նէթի՝ ֊Ւհայրէթի վէ
֊Ի֊թէքտիրի կէօնտէրէճէք , քէօթիւ
ա՛մէլլէրին իլէ պէնի թէրը էթտի-
յին իչիւն թա թէզ գըրըլընճէյէ-
տէք , վէ թա հէլաք օլունճայատէք ։
21 Ի֊պպպ Նանա թաո՛ւնու եափրըշ-
տըրաճագ տըր , թա օ սէնի՝ օ մի-
րաս էթմէյէ վարտըղըն եէրին իւ-
զէրինտէն տիւքէտինճէյէտէք ։
22 ֊Ի֊պպպ սէնի վէրէմ իլէ վէ սրթ-
մա իլէ վէ հիւմմա իլէ վէ չէտիտ
հէրարէթ իլէ վէ գրլըճ իլէ վէ
֊գօրագլըգ իլէ վէ սարըլըգ իլէ
վուրուպ՝ օնլար սէնի թա հէլաք
օլունճայատէք գօվալայաճագլար ։
23 Վ֊է Նսէնին պաշըն իւզէրինտէ օ-
լան կէօքլէր պագըր վէ ալթընտա
24 օլան եէր տէմիր օլաճագ ։ Ի֊պպպ
սէնին եէրինին եաղմուրունու՝ թօզ
վէ թօփրագ վէրէճէք . կէօքտէն
թա սէն հէլաք օլունճայատէք իւ-
25 զերինէ էնէճէք տիր ։ ֊Ի֊պպպ սէ-
նի տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ գըր-
տըրաճագ տըր . օնլարա պիր նօլ-
տան չըգաճագսըն , վէ օնլարըն
Հուզուրունտան եէտի նօլտան գա-
չաճագսըն . հէմ ֊նէերին ճիւմլէ
մէմլէքէթլէրինտէ մաղտուր օլա-
26 ճագսըն ։ Վ֊է ֊Ի֊էչին՝ կէօյիւն
ճիւմլէ գուշունա վէ եէրին ճա-
նավարընա թա՛մ օլաճագ , վէ
օնլարընը իւրքիւտէն օլմայաճագ ։
27 Ի֊պպպ սէնի ֊Ա֊ըսըր չըպանլարը
իլէ վէ ֊Ի֊պվասիր իլէ վէ ույուզ
իլէ վէ կիճիք իլէ վուրաճագ տըր ,
քի օնլարտան չիքա պուլմաղա գա-
28 տիր օլամայաճագսըն ։ Ի֊պպպ սէնի
տիվանէլիք իլէ վէ քէօրլիւք իլէ
վէ ֊Ի֊եիւրէք շաշգընլըղը իլէ վու-
29 րաճագ տըր ։ Վ֊է քէօրիւն գա-
րանլըգտա էլի իլէ եօգլատըղը կի-
պի՝ ֊կիւն եարըսընտա պէօյլէ եօգ-
լայաճագսըն . վէ եօլլարընտա պէր-
խուրտար օլմայաճագսըն , վէ տայի-
մա հէման զուլմ վէ զատը չէքէ-
ճէքսին , վէ ֊Ա֊ինի գուրթարան օլմա-
30 յաճագ տըր ։ ֊Ի֊վարը իլէ նիշանլա-
նաճագսըն , վէ օնուն իլէ ղայրի քիմ-
սէ եաթաճագ . ֊Ե֊վ եափաճագսըն ,
վէ օնտա սաքին օլմայաճագսըն .
֊Ի֊պաղ տիքէճէքսին , վէ օնուն իւ-
զերինիւ տէվէլիրմէյէճէքսին ։
31 Ն֊օքիւզիւն՝ կէօզլէրին էօնիւնտէ
պօղազլանաճագ , վէ օնտան եէմէ-
յէճէքսին . էշէլին էօնիւնտէն գա-
փրլաճագ , վէ սանա կէրի վէրիլմէ-
յէճէք . սիւրիւլէրին տիւշմէնլէ-
րինէ վէրիլէճէք , վէ օնլարը սանա
32 գուրթարան օլմայաճագ տըր ։ Օ-
ղուլլարըն վէ գըզլարըն պիր ղայրի
գամմա թէսլիմ օլունաճագլար ,
վէ կէօզլէրին կէօրիւպ՝ ֊Ի֊պրահիմն
կիւն օնլար իչիւն իփրանաճագլար
տըր , վէ էլինտէն պիր չէյ կէլմէ-
33 յէճէք ։ ֊Ի֊էրինին մահսուլունու
վէ ճիւմլէ էմէյինի պիր պիլմէտի-
յին գաւմ եէյէճէք . վէ տայիմա
անճագ զուլմ վէ մէշագգաթտէ
34 օլաճագսըն ։ Վ֊է Ի֊կէօզլէրինին
կէօրէճէքլէրի չէյլէրտէն՝ տիվանէ
35 օլաճագսըն ։ Ի֊պպպ Նսէնի տիզ-
լէրինտէ վէ պալտըրլարընտա՝ ա-
յաղընըն թապանընտան թա պա-
չընըն թէփէսինէտէք՝ քէօթիւ չը-
պան իլէ վուրաճագ . վէ շիքա
պուլմաղա գատիր օլամայաճագ-
36 սըն ։ Ի֊պպպ Նսէնի վէ իւզէրինէ
տիքէճէյին փատիշահընը՝ սէնին
վէ պապալարընըն պիլմէտիյի թա-
յիքէյէ կէօթիւրէճէք . վէ Նօրա-
տա ղայրի ալլահլարա՝ օտուննա վէ
37 թաշա ի՛պատէթ էտէճէքսին ։ Վ֊է
Ի֊պպպըն սէնի օլ կէօթիւրէճէյի

ՃՀւմՂէ գավմլարտա [ք]Հայրէթ՝ մէ-
սէլ վէ [բ]բէզալէթի իչիւն օլաճագ-
38 սըն : [գ]Թարլայա չօգ թօխուսմ չը-
գարըպ՝ ազ տէվէլիրէճէքսին . զի-
րա օնու [դ]չէքիրկէլէր եէ յէճէք
39 տիր : Պաղլար տիքիպ՝ թիմար է-
տէճէքսին , ամմա շարապ իչմէ-
յէճէքսին , վէ իւզիւսմ տէվշիր-
մէյէճէքսին . զիրա օնու գուրթ-
40 լար եէյէճէք տիր : [ե]Էվ սինօ-
րունտա զէյթունն աղաճլարը օլա-
ճագ տըր , ամմա եաղ իլէ սիւ-
րիւնմէյէճէքսին . զիրա զէյթու-
41 նուն տէօքիւլէճէք տիր : Ողու-
լար վէ գըզլար թէվրէտ էտէճէք-
սին , ամմա սէնին օղմայաճագլար .
42 զիրա [է]եսիրլիյէ կիտէճէքլէր : [զ]Էվ
աղաճլարընը վէ ևէրինին մէյվէյէ-
րինի պէօճէքլէր զապթ էտէճէք :
43 Երանըզտա օլան միւսաֆիր սէնտէն
իւսթիւն՝ եօգարը եօգարը նիւճէ-
լէճէք . վէ սէն աշաղա աշաղա է-
44 նէճէքսին : [ծ]Օ սանա էօտիւնճ վէ-
րէճէք , վէ սէն օնա էօտիւնճ վէ-
րէմէյէճէքսին . [ի]օ պաշ օլաճագ ,
վէ սէն գույրուգ օլաճագսըն :
45 [հ]Ույ ճհւմՂէ պու պէտ տուա՛լար
սէնին իւզէրինէ կէլէճէքլէր , վէ
սէնի գօվալայրպ՝ սանա նէթիչէ-
ճէքլէր , թա սէն հէլաք օլունճէ-
յէտէք . չիւն քի Ալլահըն Թապ-
պըն սէօզիւնէ իթաա՛թ էմմէտին
քի՝ սանա էմր էթտիյի թէնպիհլէ-
րինի վէ գանունլարընը հրփզ է-
46 տէսին . Ույ օնլար՝ սէնտէ վէ սէ-
նին զիւրրիյէթինտէ էպէտի [յ]ա՛-
լէամէթ վէ մի՛ւճիզլար իչիւն օլա :
47 Ղ[ա]Լիւն քի [ֆ]Հէր շէյին պօլտուղու
իչիւն Ալլահըն Թապպա շաղլըգ իլէ
վէ կէօնիւլ խօշտուղու իլէ ի՛պա-
48 տէթ էթմէտին , օնուն իչիւն Թապ-
պըն սէնին իւզէրինէ կէօնտէրճէճ-
յի տիւշմինլէրինէ՝ աճլըգ իլէ վէ
սուսուզլուգ իլէ վէ չըփլագլըգ ի-
լէ վէ հէր շէյին եօխսուլլուղու ի-
լէ գուլլուգ էտէճէքսին . հէմ
[պ]օյնունտուն իւզէրինէ տէմիր պօ-
յունտուրուգ գօյաճագ տըր , թա
49 սէնի հէլաք էտինճէյէտէք : [յ]Թապպ
սէնին իւզէրինէ ուզագտան՝ ևէրին
ուճունտան՝ [դ]գարթալ կիսպի ուչար
պիր թայիֆէ կէթիրէճէք տիր , պիր
թայիֆէ քի՝ օնուն տիլինի անկլա-
50 մաղ սըն . Պիր նիւզիւ փէք թայի-
ֆէ քի՝ Նիխթիյարլարա խաթը էթ-
մէյէճէք , վէ կէնճէ մերհամէթ
51 էթմէյէճէք տիր : Ույ օ՝ [ա]սէնին
տավարլարընն մէյվէսինի հէմ եէ-
րինին մէյվէսինի եէյէճէք տիր ,
թա սէն խարապ օլունճայատէք ,
քի սանա պուղտայ՝ շարապ՝ վէ
զէյթուն եաղը՝ սըղըրլարընն եավ-
րուլարընը վէ սիւրիւլէրինին տիշի-
լէրինի գօմայաճագ , թա սէնի հէ-
52 լաք էտինճէյէտէք : Ույ սէնի՝
ՀճհւմՂէ շէհրլէրինտէ մունհասէրէ
էտէճէք , թա պիւթիւն տիյարընտա՝ սէնին կիւվէնտիյին օլ եիւք-
սէք վէ հիսարլը գալէ՛լէրին եըգը-
լընճէյէտէք . վէ Ալլահըն [թ]ապպ
սանա վէրտիյի պիւթիւն տիյարընտա՝ սէնի ճհւմՂէ շէհրլէրինտէ մու-
53 հասէրէ էտէճէք տիր : Ույ մու-
հասէրէտէ՝ վէ սէնին տիւշմէնին սէնի սըգաճաղը սըգընթըրտա
[գ]գարընընը մէյվէսինի՝ Ալլահըն
[թ]ապպըն սանա վէրտիյի օղուլլա-
րընն վէ գըզլարընն էթինի նէյէ-
54 ճէքսին : [Ա]էնտէ զարիֆ վէ զայէթ
նազիք օլան քիչի՝ գարընտաշընա վէ
Ճգօյնունուն գարըսընա վէ պագի
գօտուղու գալան էվլատլարընա
[ք]էօթիւ կէօզ իլէ պագաճագ .
55 [Հ]էօյլէ քի օնլարըն պիրիսինէ՝
քէնտի եէյէճէյի էվլատլարընն է-
թինտէն վէրմէյէ . զիրա մունհասէ-
րէտէ՝ վէ սէնին տիւշմէնին սէնի
սըգաճաղը ճհւմՂէ շէհրլէրինտէքի
սըգընթըրտա՝ օնուն ղայրի շէյի
56 գալմայաճագ տըր : [Ա]էնտէ օլան
զարիֆ վէ ղայէթ նազիք խաթուն՝
քի նազիքլիքտէն վէ զէրաֆէթին-
տէն այաղընըն թապանը եէրին իւ-
զէրինէ պասմաղա ալըշմամըշ իտի ,
քէնտի գօյնունուն գօճասընա հէմ
57 օղլունա վէ գըզընա՝ հէմ [ա]այագ-
լարը արասընտան չըգան մէշհմէսի-
նէ վէ տօղուրտուղու օղուլլարընա
[է]էօթիւ կէօզ իլէ պագաճագ .
զիրա օնլարը մունհասէրէտէ՝ վէ սէ-
նին տիւշմէնին սէնի շէհրլէրինտէ
սըգաճաղը սըգընթըրտա՝ քիւլլի զէ-
րուրէթտէն կիզլէճէ եէյէճէք տիր :
58 Ույէր պու քիթապտա եազըլ-
մըշ՝ պու թէվրաթըն ճհւմՂէ սէօզ-
լէրի իլէ ա՛մէլ էթմէյէ տիգգամ
էթմէզ իսէն , քի [պ]պու ճէլիլ վէ
գօրգուլու օլան՝ ԵՂԼԵՀՐՆ

Digitized by Google

ՆՀՈՎԱՆ խիմտեն գօրգասըն ,
59 Պատպ տախի ըսէնին պէլալարընը
հէմ սէնին զիւրրիյէթինին պէլա-
լարընը՝ պէօյիւք վէ սապիթ պէլա-
լարը վէ ֆէնա հէմ սապիթ տէրտ-
60 լերի ա՛ճայըպ գըլաճագ : Վ է
ՅԸրըրըն օլ գօրգտուղուն մա՛-
րազլարընըն հէվփիսինի սանա տէօն-
տէրէճէք , վէ օնլար սանա եափը-
61 շաճագ տըր : Պապպ սէնին իւզէ-
րինէ՝ պու Թէվրաթըն քիթապըն-
տա եազըլը օլմայան հէր տէրտի վէ
հէր պէլայը տախի կէթիրէճէք ,
62 թա սէն հէլաք օլունճայատէք : Վ է
Ընհարն Պապպն սէօզիւնէ իթա-
ա՛թ էթմէտիյին իչիւն՝ սիզ ՚չօգ-
լուգտա կէօյիւն երկտըղլարը գա-
տար իքէն , ՚սայըտա ազ գալա-
63 ճագսընըզ : Վ է վադի՝ օլա քի՝
Պապպ սիզէ էյլիք էթմէյէ վէ սի-
զի չօղալթմաղա ՚սիզուէն էօթիւ-
րիւ շազ օլտուղու կիսի , պէօյլէ-
ճէ ՚սիզուէն էօթիւրիւ՝ սիզի խա-
րապ էթմէյէ վէ սիզի հէլաք էթ-
մէյէ շազ օլաճագ տըր . հէմ մի-
րաս էթմէյէ վարտըղընըզ եէրին իւ-
64 զէրինտէն սիփրիւէճէքսինիզ : Վ է
Պապպ սէնի՝ եէրին պիր ուճուն տան
օպիր ուճունատէք՝ ֆճիւմլէ գամմ-
լարտա տաղըտաճագ տըր . վէ ՙօ-
րատա՝ կէրէք սէնին կէրէք պապա-
լարընըն պիրլմէտիյի ղայրի ալահ-
լարա՝ օտտունա վէ թաշա ի՛պատէթ
65 հետճէքսին : Վ է ՚օլ Թայիֆէլէր-
տէ բահաթ պուլմայաճագսըն , վէ
այաղընըն Թապանընա ւոուրագ օլ-
մայաճագ տըր . հէմ ՚օրատա
Պապպ սանա՝ տիլմէրէր եիւրէք վէ
իփրանմըշ կէօզլէր վէ ՚պայըլմըշ
66 ճան վէրէճէք տիր : Վ է Է՛օմրիւն
սէնին էօնիւնտէ միւա՛լլաղտա օ-
լաճագ . վէ կէճէ հէմ կիւնտիւզ
գօրգաճագսըն , վէ Է՛օմրիւն իչիւն
67 Էմնիյէթին օլմայաճագ տըր : Նիւ-
րէյինին գօրգտուղու գօրգուտան
ՙհէմ կէօզլէրինին կէօրտիւյիւ սէյ-
րանտան Ըսապահտա՝ Վհաճ՛ղի
ախշամ օլայտը տէյէճէքսին , վէ
ախշամնուա՝ Վհաճ՛ղի սապահ օլայ-
68 տը տէյէճէքսին : Վ է Պապպ սէ-
նի Եկէմիլէր իլէ՝ օլ պէնիմ սանա
տրթըգ ՚պիր տահա օնու կէօրմէ-
յէճէքսին տէտիյիմ եօլտան՝ Ը՛ր-
սըրա տէօնտուրէճէք . վէ օրատա

տիւշմէնլէրինիզէ գուվլար վէ խա-
լայըղլար իչիւն սաթըրլաճագսընըզ ,
վէ սաթըն ալան օլմայաճագ :

ՊԸՊ ԻԹ

Մովսէսին խալգա՝ կէօրտիւքլէրի ա՛ճայըպլէ-
րէ նաղարէն իթա՛թա նասկհաթ էթտիյի ։
10 Ը՛հոա կիրմէք իչիւն ճիւմլէսինին Ընվա-
հընն հուղուրունա իհղար օլունտուգլարը ։ 19
Վհընտինի՝ քէնտի եարամազլըգը իլէ խօշհան-
տրան քիմսէնին իւղերինէ կէվէճէք ղազագ ։
29 Ասրը չէյլէրին Ընվահա մախսուս օլտուղու

1 Պապպըն Մովսէսէ Մովաբ տի-
յարընտա՝ Իսրայէլ օղուվլարը
իլէ քէսիշմէյէ էմր էթտիյի ա՛հ-
տըն սէօզլէրի պուննար տրը , ՙօն-
վար իլէ Վհորեբտէ քէսիշտիյի
ա՛հտտան մա՛տա :
2 Իմտի Մովսէս ճիւմլէ Իսրայէ-
լի չաղըրըպ՝ օնվարա տէտի . Պապ-
պըն Ըսրը տիյարընտա փարա-
ւոնա վէ օնուն ճիւմլէ գուվլարընա
վէ հէփ տիյարընա՝ կէօզլէրինիզին
էօնիւնտէ հէփ էյլէտիյինի ՚կէօր-
3 տիւնիւզ . Ը՞ա՛նէ կէօզլէրինին
կէօրտիյիւ ՚օվ պէօյիւք իմմէի-
հանվարը՝ օվ ա՛լամէթլէրի վէ պէօ-
4 յիւք մի՛ուճիզամէթլարը : Ըմմա
ՙՊապպ սիզէ՝ պու կիւնէտէք՝
անկվամագ իչիւն եիւրէք վէ կէօր-
մէք իչիւն կէօզլէր վէ իշիթմէք ի-
5 չիւն գուվլագվար վէրմէտի : Վ է
Էսիզի գըրդ եըվ չէօլտէ կէզտիր-
տիմ . Ղէսվապվարընըզ իւզէրինիզ-
տէ էաքիմէտի , վէ պյաղընտա ա-
6 յագ գապըն իփրանմատը : Էյ քէ-
մէք եէմէտինիզ , վէ շարապ եախօտ
միւսքիր իչմէտինիզ . Թա պիլէսի-
նիզ քի՝ Ընվահընըզ Պապպ պէն
7 իմ : Վ է պու մահալէ կէվտիյի-
նիզտէ՝ Էսեբոն փատիշահը Սհ-
հոն վէ Բասան փատիշահը Իվգ
դարշըմըզա ճէնկէ ըզդտը . վէ օն-
8 արը վուրտուգ : Վ է օնվարընն տի-
յարընը ալտըգ , վէ ՚օնու Իոու-
քենվիլէրէ վէ Վադըվարա վէ Ա՛ա-
նասէնին եարը սըպվթընա միրաս
9 վերտիք : ՚Իմտի պու ա՛հտըն սէօզ-
լէրինի հրիգ էտիպ՝ օնվարը իճրա
էտէսինիզ , Թա քի ՝ճիւմլէ իշլէ-
տիքլէրինիզ միյէսսեր օվա :
10 Ասիզ պու կիւն ճիւմլէնիզ՝ Ը՛վ-
վահընըզ Պապպըն հուղուրունտա
տուրուրսունուզ , սըպվթարընըզըն

ՙ Ծ ա ն . Բ . 13 ։
ՙ Ծ ղ . է . 15 ։
ՙ Ծ ղ . Ժ . 22 ։ Ղևեմ. Բ . 33 ։
ՙ Ծ ղ . ի . 27 ։
ՙ Ծ ղ . Հ . 9 ։ Նբեմ. Լբ . 11 ։ ՙ Ընահ . ա . 26 ։ Նա . ա . 24 ։
ՙ Ղ Հ . ԻՀ . 33 ։ Ծ . Ր . 27, 38 ։ Ղևեմ . ա . 8 ։ Ներեմ. ժէ . 13 ։
ՙ Խա . 36 ։
ՙ Ընվա. Բ . 6 ։
ՙ Ղ Հ . ԻՀ . 36 ։
ՙ Ղ Հ . ԻՀ . 16 ։
ՙ Խա . 34 ։
ՙ Յոր . է . 4 ։
ՙ Ովս . Ը . 13 ։ Բ . 3 ։
ՙ Ծ . ժէ . 16 ։

ՙ Ծ ղ . Ժ . 2, 3 ։
ՙ Ղ Հ . Ի՛ . 1 ։ Բ . 19 ։
ՙ Ղ Հ . Ի՛ . 4 ։
ՙ Ծ ղ . Ր . 34 ։ Ղևեմ. Ա . 1 ։
ՙ Ծ ղ . Ր . 1 ։
ՙ Ծ ղ . Ր . 6 ։ Ցես . ա . 7 ։ Գ (ա.գ . Բ . 3 ։
ՙ Ցես . ա . 7 ։

Digitized by Google

պաշտարը՝ իմիթիարտարընդ վե
զապիթէէրինիզ Իսրայէլին ճիւմլէ
11 էրի , չօճուգլարընդ՝ գարրլարը-
նդը վէ օրտուն իչինտէ օլան եա-
պանճըն՝ Նօտուն եարրճրնտան թա
12 սու սագանա վարընճայէտեք • Ի՛
Ըլլահըն Բապպըն պու կիւն սէնին
իլէ քէսիշտիյի Ըլլահըն Բապպըն
ա՛հտրնա վէ Նօնուն եէմինինէ կէ-
13 չէսին : Թա քի Նսանա տէտիյի կի-
պի՝ հէմ Նպապարրըն Ըրրահա-
մա՝ Իսահակա վէ Յակոբա եէմին
էթտիյի կիպի Նպու կիւն սէնի
քէնտինէ գաւմ նասպ էտէ , վէ օ՛
14 սէնին Ըլլահըն օլա : Ա՛է պէն Նպու
ա՛հտը վէ պու եէմինի եալընդը սի-
15 զին իլէ քէսիշմէյօրում , իլլա հէյ
Ըլլահըմդը Բապպըն հօւզուրուն-
տա տուրուպ՝ պիզիմ իլէ պէրա-
պէր պու կիւն պուրատա օլանլար
իլէ , վէ հէյ Նպու կիւն պիզիմ իլէ
պէրապէր պուրատա օլմայանլար
16 իլէ • Ո՛իրա Ա՛ըսըը տիյարընտա
նիճէ սաքին օլտուղումուզու՝ վէ
կէչտիյինիզ Թայիֆէէրին արա-
սընտան նիճէ կէչտիյիմիզի սիզ պի-
17 լտրսինիզ • Ա՛է եանլարընտա օլան
օնլարըն իքրահիյէթլէրինի՝ վէ աղաճ
վէ թաշ՝ կիւմիւշ վէ ալթուն փութ-
18 լարընը կէօրտիւնիւզ • Օլմայա քի
սիզտէ էրքէք եա գարը եա գապիլէ
եա սըպէթ պուլունա , քի Նօնուն եիւ-
րէյի պու կիւն Ըլլահըմդը Բապպ-
տան տէօնիլպ՝ օլ Թայիֆէէրին
ալլահ՛լարընա ի՛պատէթ էթմէյէ
կիտէ • Նօլմայա սիզտէ էօտ վէ աֆ-
19 սէնիթին վէրէն քէօք պուլունա • Ա՛է
վագի՝ օլա քի պու պէտտուա՛նըն
սէօզլէրինի իշնիթիքտէ , եիւրէյին-
տէ պէրէքէթ օգուշուպ տէյէ քի՝
Ո՛իւրէյիմին փէքլէյինտէ կէզսէմ
տէ՝ պանա սէլամէթ օլուր • պու-
նօւն իչինէ Նսուսուզլուղա սերխօշ-
20 լուղու գաթա • Ո՛Բապպ օնու ա՛ֆվ
էթմէյէ խսիէմէզ , իլլա օլ զէման
Ո՛Բապպըն ղազապը վէ Նղայրէթի
օլ քիմսէնին իւզէրինէ թուֆեու-
շուպ՝ պու քիթապտա եազըլան հէր
պէտ տուա՛ օնուն իւզէրինէ գօնա-
ճագ տրը • վէ Բապպ Ռօնուն ա-
տրընը կէօյիւն ալթընտան մա՛հվ
21 էտէճէք տիր : Ա՛է Բապպ օնու՝
պու թէվրաթ քիթապընտա եազը-
լան ա՛հտրն ճիւմլէ պէտ տուա՛լա-

Ծ • Ի՛ • Ի • 1451 :

Լ Պագ՝ Ձնա-
թ • 21 , 23 ,
27 :

Ի Ո՛ւեմ. Ժ.
29 :
Ծ Ի՛Լ • Գ • 7 :
Ձ Ձ՛ն . ԺԷ .
7 :
Հ Պ • ԻԸ • 9 :

Յ Ներեմ . Լ՚ա .
31 , 32 , 33 :
Ներբ . Ը • 7 ,
8 :

Ղ Պագ՝ Գ՚ոբ .
Ը • 39 :

Ճ Պ՚ . Ժ՚ա . 16 :

Մ Գ՚ոբ . Ը •
23 : Ներբ .
ԺԷ . 15 :

Յ Հռու . ԺԸ .
39 : Ա՚ոզ .
Ժ՚ա . 9 :
Ն Ի՛ա . Ը . 1 :
Շ Ինգկ . ԺԳ .
7 , 8 :
Ո Սաղ . Կ .
1 :
Շ Սաղ . ՀԹ .
5 : Ինգկ .
ԻԳ . 25 :
Ոչ Պ . Թ . 14 :

պու միւճիպինճէ՝ Ըհսրայէլին հէր
սրպէթընտան քէմլիք իչիւն այրըա-
22 ճագ տրը : Ա՛է սօնկրաքի սիլսիլ-
տէյէ քի՝ Ե՛ն հ սիզտէն սօնկրա
գալգաճագ օղուլլարընդ՝ վէ ու-
զագ տիյարտան կէլէն եապանճը՝
օլ տիյարըն պէլալարընը վէ օնուն
իւզէրինէ Բապպըն կէթիրտիյի մա-
23 րազլարը կէօրտիւքլէրինտէ , պիւ-
թիւն տիյար՝ Բապպըն խրշմ ու
ղազապը իլէ խարապ էթտիյի Ո՛ո-
դոմ վէ Գոմոր վէ Ըդմա վէ Ա՛ե-
բոյիմին խարապաթը կիպի՝ քիւ-
քիւրթ վէ Նթուզ վէ եանրգ օ-
լուպ՝ էքիլմէտիյինի վէ մախսուլ
վէրմէտիյինի վէ օնտա հիչ պիր օլմ
պիթմէտիյինի կէօրտիւ-էէրինտէ
24 տէյէէր , եանի ճիւմլէ թայիֆէէր
տէյէէր քի՝ պու տիյարա Բապպ
Էնէչիւն պէօյլէ էյլէտի • պու պէօ-
յիւք ղազապ ու խրշմըն տէպէտի
25 նէ՞ օլա : Ա՛է օնլարա տէյէէր •
Ա՛էպէպի պու տուր քի՝ օնլար պա-
պալարընըն Ըլլահը Բապպըն քէն-
տիէէրի իլէ օնլարը Ա՛ըսըը տիյա-
բընտան չըգարտըղընտա քէսիշտի-
26 յի ա՛հտը թէրք էթտիէէր • Ա՛է
կիտիպ պիլմէտիքլէրի վէ քէնտի-
էէրին հիսսէսինի վէրմէյէն ալլահ-
լարա՝ ղայրի ալլահլարա ի՛պատէթ
էթտիէէր , հէմ օնլարա սէճտէ
27 գրլտրլար • Ա՛է Բապպըն ղազապը
պու տիյարա թուրթուշտու քի՝ օ-
նուն իւզէրինէ Նպու քիթապտա
եազըլան ճիւմլէ պէտ տուա՛նը կէ-
28 թիրէ : Իմտի Բապպ ղազապ իլէ
վէ խրշմ իլէ վէ ա՛զիմ էօվքէ ի-
լէ Նօնլարը եէրլէրինտէն սէօքիւպ՝
ղայրի տիյարա աթտը , պու կիւն
29 օլաոողո կիպի : Կիղլլը շէյ-
լէր Ըլլահըմդը Բապպա մախսուս
տուր • վէ աշիքեարէ օլանլար՝ է-
պէտէն պիզէ վէ օղուլլարըմըզա
մախսուս տուր , քի պու թէվրա-
թընն ճիւմլէ սէօզլէրի իլէ ա՛մէլ
էտէլիմ :

ՊԸՊԱԼ

Ռեվպէ էտէնէ ա՛զիմ ի՛նայէթլէր վա՛տ օ-
լուննտուղու : 11 Ըլլահըն էմրի ա՛յան աչի-
քեար օլտուղու : 15 Օնլարըն էօնիւնէ է՛օմր
վէ էօլիւմ իչղար օլուննտուղու :

1 Ա՛է Նվագի օլա քի ճիւմլէ պու

Ծ • Ի՛ • Ի • 1451 :

Լ Սաա . իդ .
51 :

— Ա՚ն . ժԹ .
24 , 25 : Ներ .
թ . 16 :
— Սաղ . ՃԷ .
34 : Ներեմ .
ժԷ . 6 : Սոփ .
Բ . 9 :

Վ Գ Ծագ .
թ . 8 , 9 :
Ներեմ . իԸ .
8 , 9 :

Ռ Ծագ .
Ժ՚ա . 15 : Ա՚ն . Է . 20 :
Սաղ . ՃԸ .
5 : Ընսակ .
Բ . 22 :

Ա՚Լ . իԳ .
40 : Պ . իԸ :

Digitized by Google

ՀԻ. Ի'. Ի:
1851:
—

Ք Պ. Ի. 29, 30։ Թագ. Ը. 47, 48։ ՚ Նեհեմ. Ա. 9։ Ես. ԽԵ. 7։ Ոզե. Ի. 10։ Հովել. Բ. 13, 13։

՛ Ասղ. ԺԶ. 15. Ղեվ. 1, 4։ Նբհմ. ԽԲ. 14։ Ոզե. Ի. 22, 23։ ՚ Ասղ. ՀՔԵ. 3։ Նբհմ. ԼՀ. 37։ Նահեկ. ԼՂ. 13։ ԼՂ. 34։ ՚ Պ. ԽԲ. 61։ Նեհեմ. Ա. 9։

շէյլէր՝ սէնին էօնիւնէ գօտուր ղում պէրէքէթ վէ պէտտուա՝ սէնին իւզէրինէ կէլտիքտէ, Ըլլահ ըն Թապպ սէնի օլ սիւրտիւյիւ ճիւմլէ Թայիֆէլէրտէ ՚էօնլէրը
2 խաթրընա կէթիրիր իսէն, վէ ՚Ըլլահըն Թապպա տէօնէր իսէն, վէ օնուն սէօզիւնէ՝ կէրէք սէն կէրէք օղուլլարըն՝ պէնիմ սանա պու կիւն ճիւմլէ Թէնպիհ էթտիյիմէ կէօրէ պիւԹիւն եիւրէյինտէն վէ պիւԹիւն ճանընտան իԹաաթ էտեր ի-
3 սէն, ՚Ըլլահըն Թապպ տախի սէնի էսիրլիքտէն տէօնտէրիպ՝ սանա մերհամէթ էտէճէք տիր. հէմ Ըլլահըն Թապպ սէնի տաղըԹտըղը ճիւմլէ գավմլարտան ՚Թէքքարր
4 ճէմ՝ էտէճէք տիր: ՚Ինյէր կէօյիւն ուճունտան պոխէ սիւրիւլիւը իսէն, Ըլլահըն Թապպ սէնի օրատան ճէմ՝ էտէճէք, վէ սէնի
5 օրատան ալաճագ տըր: Վէ Ըլլահըն Թապպ սէնի՝ պապալարընըն միրաս էթտիյի տիյարա տէօնտէրէճէք, վէ օնու միրաս էտէճէքսին. հէմ սանա էվլիք էտիպ՝ սէնի պապալարընտան զիյատէ չօղալը-
6 տաճագ տըր: Վէ ՚Ըլլահըն Թապպ սէնին եիւրէյինի հէմ զիւրրիյէԹինէն եիւրէյինի սիւննէԹ էտէճէք տիր քի՝ Ըլլահըն Թապպը սիւԹիւն եիւրէյինտէն վէ պիւԹիւն ճանընտան օէվէսին, Թա քի եաշայա-
7 սըն: Վէ ճիւմլէ պու պէտ տուա՝ լարը՝ Ըլլահըն Թապպ սէնին տիւշմէնլէրինին իւզէրինէ վէ սէնի գօվալայըգ սէնտէն իքքահ էտէնլէ-
8 րին իւզէրինէ սալաճագ տըր: Վէ սէն տէօնիւպ՝ Թապպըն սէօզիւնէ իԹաաթ էտէսին, վէ պէնիմ սանա պու կիւն Թէնպիհ էթտիյիմ օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի
9 իճրա էտէսին: Վէ ՚Ըլլահըն Թապպ սէնի էլլէրինին ճիւմլէ իշինտէ՝ գարընընն մէյվէսինտէ վէ հայվանլարընն մէյվէսինտէ վէ եէրինին մէյվէսինտէ էվլիք իլէ ղանի էտէճէք տիր. զիրա Թապպ սէնին պապալարընըն իւզէրինէ շաղ օլտուղու կիպի՝ ՚սէնին իւզէրինէ էվլիք իշինէ շաղ օլմադա տէօնէճէք տիր,
10 պիւԹիւն եիւրէյինտէն վէ պիւԹիւն ճանընտան Ըլլահըն Թապպա տէօնուԹիւյիւն Թագտիրտէ՝ քի պու

ՀԻ. Ի'. Ի:
1851:
—

թէվրաթ քիթապընտա եազըլը օլան օնուն էմրլէրինի վէ գանունլարընը սապլամագ իշինէ Ըլլահըն Թապպըն սէօզիւնէ իԹաա'Թ էտէսէն:
11 Օհրա պէնիմ պու կիւն սանա Թէնպիհ էթտիյիմ պու Թէնպիհ՝ ՚սանա միւշքիւլ տէյիլ տիր, հէմ
12 իրագ տէյիլ տիր: ՚Կէօքտէ տէյիլ տիր քի տէյէսին. Պիզիմ իչիւն կէօյէ քիմ չըգրպ օնու պիզէ կէԹիրէճէք տիր, վէ օնու տինկլէյիպ
13 յիպ իճրա էտէլիմ: ՚Էմ տէնիզին էօԹէ եագասընտա տէյիլ տիր քի տէյէսին. Պիզիմ իչիւն տէնիզին էօԹէ եագասընա քիմ կէչիպ օնու պիզէ կէԹիրէճէք տիր, վէ օնու տինկլէյիպ իճրա էտէլիմ:
14 Ինլա պու սէօզ սանա ղայէԹ եագրն տըր. աղզընտա վէ եիւրէյինտէ տիր քի՝ օնու իճրա էտէսին:
15 Պա՛գ, ՚պու կիւն սէնին էօնիւնէ հայաԹը վէ խայրը՝ հէմ էօ-
16 լիւմիւ վէ շէրրի գօտուր. Չիւն քի պէն պու կիւն սանա Թէնպիհ էտէրիմ քի՝ Ըլլահըն Թապպը սէվիպ օնուն եօլլարընտա եիւրիյէսին, վէ օնուն էմրլէրինի վէ գանունլարընը վէ հիւքմլէրինի սագլայասըն, Թա քի եաշայըպ չօղալասըն, վէ Ըլլահըն Թապպ սէնի՝ օլ միրաս էԹմէք իչիւն վարտըղըն տի-
17 յարտա միւպարէք գըլա: Ըմմա էյէր եիւրէյին տէօնիւպ իԹաա'Թ էթմէզ իսէն, վէ ազըպ ղայրի ալլահլարա ի'պատէթ էտեր իսէն, վէ օնլարա սէճտէ գըլարր իսէն,
18 ՚սիզէ պու կիւն խապէր վէրիրիմ, Ի. Պ. Ի. 26։ Բ. 19։ քի էլպէԹէթ հէլաք օլաճագընըզ. օլ միրաս էԹմէք իչիւն Յորդանանտան կէչիպ վարտըղըն եերտէ ուզուն է'օմր սիւրմէզսինիզ:
19 ՚պու կիւն սիզէ կէօյիւ վէ եէրի շահիտ ԹուԹաարըմ, քի ՚հայաԹը վէ էօլիւմիւ՝ պէրէքէթի վէ պէտտուա'յը էօնիւնէ գօտուր. իմտի հայաԹը սէչէսին, Թա քի կէրէք սէն կէրէք զիւրրիյէԹին եաշայասընըզ.
20 Որ Ըլլահըն Թապպը սէվիսին, օնուն սէօզիւնէ իԹաա'Թ էտէսին, վէ օնա եափըշասըն. զիրա սէնին ՚է'օմրիւն վէ էյամընըն ուզունլուղու պու տուր, քի Թապպ պապալարըն Էբրահամա՝ Իսահակա

Ք Պ. Ի. 26։ Բ. 19։ ՚ Ես. ԽԵ. 19։ ՚ Հով. Յ. 6, ԼԱ։ ՚ Ա Սաղ. Իէ. 1։ Կ. 9։ Հյօհ. Ժա. 25։

Digitized by Google

վէ Յակոբա՝ օնլարա վէրմէք իչիւն եէմին էթտիյի տիյարտա սաքին օլասըն ։

ՊԸՊ ԼԸ

Մովսէսին խալչա՝ 7 վէ Յեսուա զայրէթ վէրտիյի ։ 9 ԹՒվվրաթը քեահինլէրէ՝ հէր եէտ սէնետէ օգունմագ իչիւն թէսլիմ էյլէտիյի ։ 14 Ալլահըն Մովսէս իլէ Յեսուայա ձէմաա՝թ չաթըրընա չաղըրտըղը ։ 19 Խալգա գարչը չէհատէթ էթմէք իչիւն օնլարա պիր իլահ վէրտիյի ։ 23 Յեսուա՝ թա՛լիմաթ վէրիլտիյի ։ 24 Մովսէսին՝ թէվրաթ քիթապընը սագլամագ իչիւն Ղէւիլիլէրէ թէսլիմ էյլէտիյի ։ 28 Իսթիայբլարա՝ձէհատէթ էյլէտիյի ։

1 Ա է Մովսէս կիտիպ՝ պու սէօզլէրի ճիւմլէ Իսրայէլէ սէօյ-
2 լէտի ՝ վէ օնլարա տէտի . ՙՊու կիւն պէն եիւզ իյիրմի եաշընտա իմ ՝ արթըգ ՚չըգըպ կիրմէյէ գատիր տէյիլ իմ . Հէմ Թապպ պանա՝ ՚պու Յորդանանտան կէչմէ-
3 յէճէքսին տէտի ։ Ալլահըն Թապպ սէնին էօնիւնճէ ՚քէնտիսի կէչէճէք ՝ պու թայիֆէլէրի սէնին էօնիւնտէն օ՛ հէլաք էտէճէք ՝ վէ օնլարը միրաս էտէճէքսին . ՚Թապպն տէտիյի կիպի՝ սէնին էօնիւն-
4 ճէճ Յեսու կէչէճէք տիր ։ Ա է ՚Թապպ օնլարա՝ հէլաք էթտիյի ՚Ամօրհլուլարըն փատիշահլարը Անհոնա վէ Ավգա վէ օնլարըն տիյարընա էյլէտիյի կիպի էտէճէք
5 տիր ։ Ա է ՚Թապպ օնլարը սիզէ թէսլիմ էտէճէք տիր . վէ սիզ օնլարա՝ սիզէ էմր էթտիյիմ ճիւմլէ թէնպիհէ կէօրէ էյլէյէսինիզ ։
6 ՚Կուվվէթլէնին ՝ վէ ճէսուր օլուն ՝ ՛գօրգման ՝ վէ օնլարըն հուզուրունտան իւրքմէն . զիրա ՝պիլէնճէ կիտէն Ալլահըն Թապպ քէնտիսի տիր . Նօ սէնի պրագմագ ՝ վէ սէնի թէրքը էթմէզ ։
7 Ընտէն Մովսէս Յեսուայու չաղըրպ՝ օնա ճիւմլէ Իսրայէլին էօնիւնտէ տէտի . ՚Կուվվէթլէն վէ ճէսուր օլ . զիրա պու գավմի՝ Թապպն օնլարա վէրմէք իչիւն պապալարընա եէմին էթտիյի տիյարա սէն կէօրիւրէճէքսին ՝ վէ
8 օնու օնլարա սէն միրաս էթտիրէճէքսին ։ Ա է ՚էօնիւնճէ կիտէն՝ Թապպ քէնտիսի տիր ՝ ՚օ սէնին իլէ օլաճագ . օ սէնի պրագմայաճագ ՝ վէ սէնի թէրքը էթմէյէճէք տիր . գօրգմա վէ շաշմա ։
9 Իմտի Մովսէս պու թէվրաթը եազտը ՝ վէ ՚օնու Թապպն ա՛հտ սանտուղունու գալտրան ՝յ եւի օղուլլարը քեահինլէրէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյաբլարընա
10 վէրտի ։ Ա է Մովսէս օնլարա թէնպիհ էտիպ տէտի . Յէտինճի երլըն սօնունտա՝ ՚հիճլագ երլը վագթընտա՝ ՝չէրկէլէր պայ-
11 րամընտա ՝ ճիւմլէ Իսրայէլ Ալլահըն Թապպն հուզուրունտա կէօրիւնմէյէ օնուն սէչտիյի մահալէ կէլտիքլէրինտէ ՝ ՝ճիւմլէ Իսրայէլին էօնիւնտէ գունլագլարը իչտիր իքէն պու թէվրաթը օ-
12 գույասըն ։ Գավմը՝ էրքէքլէրի վէ գարըլարը վէ չօճուգլարը վէ գափուլարընտա օլան միւսաֆիրինի՝ ճէմ՝ էյլէ . թա քի իչտէյէր ՝ հէմ թա քի էօյրէնիպ՝ Ալլահընըզ Թապպտան գօրգալար ՝ վէ պու թէվրաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի իճ-
13 րա էթմէյէ տիգգաթ էտէյէր ։ Ա է ՚պիլմէյէն օղուլլարը իչտէյէր ՝ վէ միրաս էթմէյէ Յորդանանտան կէչտիյինիզ եէրին իւզէրինտէ եաշայաճաղընըզ ճիւմլէ կիւնէյէտէ ՚Ալլահընըզ Թապպտան գօրգմա-
14 ղա էօյրէնէյէր ։ Ա է Թապպ Մովսէսէ տէտի . ՚Իճէճէ էօլմէյէ կիւնէյէրին եագ-
լաշտը . Յեսուայու չաղըր ՝ վէ ճէմաա՝թ չատըրընտա տուրուն ՝ վէ Օնա թէնպիհ էտէյիմ . վէ Մովսէս իլէ Յեսու կիտիպ՝ ճէմաա՝թ
15 չատըրընտա տուրտուլար ։ Ա է ՚Թապպ չատըրտա պուլութ տիրէյինտէ կէօրիւնտիւ . վէ պուլութուն տիրէյի չատըրըն գափու-
16 սու իւզէրինտէ տուրտու ։ Ա է Թապպ Մովսէսէ տէտի . Իշճէճ սէն Ղպապալարըն իլէ ուլուճագսըն ՝ վէ պու գավմ ՚գալգագ՝ օլ իչինտէ օլմաղա վարտըղը եատ ՚տիյար ալլահլարը արտընճա զինա էտէճէք տիր ՝ վէ Ղպէնի թէրքը էտիպ՝ ՚օնուն իւլէ քէսիշտիյիմ
17 ա՛հտըմը նագզ էտէճէք տիր ։ Ա է օլ կիւնտէ պէնիմ զաշապըմ օնլարա թուճուշուպ՝ ՚օնլարը թէրքը էտէճէյիմ ՝ վէ ՝եիւզճիւմու օնլարտան սագլայաճաղըմ ՝ վէ թէլէֆ

Հ Խա . 35 ։ Պ · ԺԷ · 18 ։
յ Հնու · Ճ · 15 ։ Յես · Է · 3 ։ ա ԱՆ · Ժ · 12, 15 ։
ղ Պ . Ժ · 1 ։
ն Ղև . Խ · 34 ։
շ Պ . Ժ · 16 ։
չ Յես . Ը · 34 ; 35 ։ Ե ։ Ծնագ · Խ · 2 ։ Նէեմ . Ը · 1 , 2, 3, Ճ ։

ա Լ·Ր . Է · 7 ։ Պ · ԼԵ · 7 ։
բ Հնու · Իէ · 17 ։ Է Ծագ · Է · 7 ։
գ Հնու · Ի · 12 Իէ · 13 ։ Պ . Դ . 27 ։ Դ Պ · Թ · 3 ։
ե Հնու · Իէ · 21 ։ Պ · Ճ · 28 ։
զ Պ · Ճ · 21 ։
է Հնու · Իա · 24 , 33 ։
ը Պ · Է . 2 ։
Ը Յես . Ջ . 25 ։ ա ԱՆ . Իդ . 13 ։
թ Պ . ա . 29 Է . 18 ։
ժ Պ · Ի · 4 ։
ի Հնա . ա . 5 Նբր . Ժդ . 5 ։
լ Խա . 23 ։ Պ · ա . 38 ։ Ղ · 28 ։ Հնա . ա . 6 ։
խ Լ·Ր . Ժճ . 21, 22 ։ Լգ · 14 ։ Պ . Թ . 3 ։
ծ Հնա . ա . 5, 9 ։ ա ԱՆ . Իբ . 20 ։

Digitized by Google

օլաճագլար · վէ չօգ պէլալարա վէ սըգընթըլարա օղրայըպ՝ օլ կիւնտէ տէյճէքլէր քի՝ Պիզ պու պէլալարա Ըլլահըմըզ տա օլմատըղը սէպէպտէն օղրա՞ 18 մատըգ մը : Վ֊ պէն օլ կիւնտէ՝ ճիւմլէ էթտիքլէրի քէօթիւլիւքտէն էօթիւրիւ էլպէթթէ եիւզիւ միւ սագլայաճաղըմ՝ · չիւն քի ղայ֊ 19 րի ալահլարա տէօնտիւլէր : Իմ֊ տի հալա քէնտինիզ իչիւն պու ի֊ լահիյի եազըն , վէ օնու Իսրայէլ օղուլլարընա էօյրէտին . օնու օն֊ լարըն աղըլաբընա գօ , թա քի պու իլահի պանա Իսրայէլ օղուլլարը֊ 20 նա գաբըը շահիտ իչիւն օլա : Ո֊ի֊ բա պէն օնլարը՝ պապալարընա եէ֊ մին էթտիյիմ սիւտ վէ պալ ագան տիյարա կէօթիւրէճէյիմ , վէ օն֊ լար եէյիպ տօյաճագլար , վէ պ֊սէ֊ միրէճէքլէր · Անտէն ղայրի ալ֊ լահլարա տէօնէճէքլէր , վէ օն֊ լարա ի֊պատէթ էտէճէքլէր , վէ պէնի ըէտտ էտիպ՝ ա՛հտրմը նագդ 21 էտէճէքլէր : Վ֊ վագի՝ օլա քի՝ պ֊օնլար չօգ պէլալարա վէ սըգլէթ֊ լէրէ օղրատըգտա , պու իլահի օն֊ լարըն էօնիւնտէ շահիտ իչիւն օ֊ լաճագ տըր , չիւն քի օնլարըն զիւրրիյէթինին աղըընտան ուննու֊ տուլմայաճագ · զիրա եէմին էթ֊ տիյիմ տիյարա օնլարը կէօթիւր֊ մէզտէն էվվէլ՝ պու կիւն օնլարըն իմրա էթտիյի միւլահազաասըներ 22 պիլիր իմ : Իմտի Մովսէս օլ կիւնտէ պու իլահիյի եազըպ՝ օնու Իսրայէլ օղուլլարընա էօյրէթտի : 23 Վ֊ Էհաւէ օղլու Յեսուայա թէնպահ էտիպ տէտի քի՝ Ղովվէլէն , վէ ճէսուր օլ · զիրա Իս֊ րայէլ օղուլլարընը՝ օնլարա եէմին էթտիյիմ տիյարա սէն կէօթիւ֊ րէճէքսին , վէ պէն սէնին իլէ օ֊ լաճաղըմ :

24 Վ֊ վագի՝ օլտու քի՝ Մովսէս պու թէվրաթըն սէօզլէրինի պիլ֊ թէմամ Ելպիր քիթապա եազըպ 25 պիթիրտիքտէն սօնկրա · Մովսէս Իապպըն ա՛հտ սանտուղտունու գալտրան Վ֊ եւիլիլէրէ թէնպահ 26 էտիպ տէտի · Պու թէվրաթ քի֊ թապընը ալագ՝ Ըլլահընըզ Իապ֊ պըն ա՛հտ սանտուղտունուն եանը֊ նա գօյուն , վէ ֊օրատտա սէնին եա֊ 27 նընտա շահիտ իչիւն օլա : Ո֊օի֊ բա պէն սէնին ի՛սեանընը վէ Ելպօյ֊ նուննուն սէրթլիյինի պիլիրիմ · իշ֊ թէ պէն պու կիւն տահա եանը֊ նըզտա սաղ իքէն՝ Իապպա ան֊ըլար օլտուննուզ , գա՞նտէ գալտը պէն 28 էօլտիւքտէն սօնկրա : Ալպթլարը֊ նըզըն հէփ իխթիյարլարընը՝ վէ զապիթլէրինիզի պանա ճէմ՝ էտին , քի գուլագլարը իշխտիր իքէն՝ պու սէօզլէրի սէօյլէյիմ , վէ օնլարա Վկէօյիւ վէ եէրի շահիտ թուտա֊ 29 յըմ : Ո֊իրա պիլիրիմ քի պէն էօլտիւքտէն սօնկրա սիզ էլպէթ֊ թէ Ելֆէսաուա վարըպ՝ սիզէ թէնպահ էթտիյիմ եօլտան սափաճագ֊ սընըզ · վէ ֊սօնկ կիւնլէրտէ Ելպէ֊ լայա օղրայաճագսընըզ , չիւն քի Իապպըն հուզուրունտա եարամազ֊ լըգ էթմէք իլէ՝ էլլէրինիզին ա՛մէ֊ լի իլէ օնու տարըլտաճագսընըզ : 30 Իմտի Մովսէս Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՝թընըն գուլագլարը իշխտիր իքէն՝ պու իւլահինին սէօզլէրինի պիլ թէմամ սէօյլէտի :

ՊԸՊ Լ՚Ւ

Մովսէսին իւահիսի քի օնտա Ա՚ւլահըն մէր֊ համէթինի վէ ինթիգամընը պէյան էտէր : 46 Օնու գալպլէրինէ գօմագ՝ օնլարա նասի֊ հաթ էյլէյիյ : 48 Ա՚ւլահըն օնու՝ Նարաա տաղընըն իւգէրինէ կէօնտէրիյի քի օրատա վէճթաթ էյլէյէ :

1 Գ֊ուլագ վուրուն ՞ե՞ա կէօգլէր , վէ սէօյլէյիմ · վէ նէր աղըը֊ 2 մըն սէօզլէրինի տինկլէսին : Բ֊ան֊ լիմիմ եաղմուր կիպի տամլայա֊ ճագ , սէօզիւմ չիհ կիպի էնէգէճ՝ սաղանագլը եաղմուր կիպի չիմճն իւգէրինէ վէ ֊պօլ եաղմուր կի֊ 3 պի օթ իւգէրինէ : Ո֊իրա Իապ֊ պըն իամինէ նիտա էյլէտիմ · ֊Ը֊ լահըմըզա թա՛զիմ թագրիր էտին : 4 Օ՝ Փայա տըր · օնուն է՛մէլի թէմամ տըր · զիրա Ւօնուն ճիւմլէ եօլլարը շէրիա՛թ տըր · ֊Ըլլահ հագիգաթլու տուր , վէ օնպա֊ ընահագլըգ եօգ տուր · սատըգ 5 վէ տօղրու տուր : Բ֊Օնլար ֆասիտ օլտուլար , օնլարըն լէգէսի՝ օ֊ ղուլլարընըն տէյիլ տիր , պիր ֊էյ֊ 6 րի վէ թէբս սիլսիլէ տիր : Իապ֊ պա էտա էթտիյինիզ պա՞ւ մա՛ էյ տիվանէ վէ ա՛գըլսըզ գավմ · օ

սէնի Ա֊ետինէն ե֊պապան՝ ե֊սէնի ե֊բատան վէ սէնի վարըղա կէթիրէն՝
7 օ տէյի՛Ա մի : Ա֊ատիմ կիւնէրի խաթըրնա կէթիր , կէչէն տէվը պէ տէվը երլւարընը միւլահազա էթ . Ա֊պապանա սիւալ էյլէ , վէ սանա խապէր վէրէ . իխթիյարլաբընա
8 ոօր , վէ սանա սէյիլէյէլը : ՃԱ֊ա՛լա Ա֊թայիֆէլէրէ միւլք թագ֊սիմ էթտիյինտէ՝ ե֊Ընդամ օղուլ֊լարընը այրըտըղը զէմանտէ , Ա֊բայէլ օղուլլարընըն սայրըսընճա՝ գավմլարըն սինօրլարընը գօտու :
9 Օ֊իրա Վ֊ապպըն Հիսսէսի՝ քէնտի գավմը տըր . միրասրնըն միւլ֊
10 քիւ Յակոբ տուր : Ընու Ա֊չէօլ վիլայէթտէ՝ վէ խալի ըսսրզ պէ֊եապանտէ պուլտու . օնուն էթ֊րաֆընը սարըպ՝ օնա ե֊մուգայէտ օլտու . օնու ե֊կէօզիւնիւն պէպէյի
11 կիպի սագլատը : Ա֊պարթալ եուվա֊սընը թահրիգ էտիպ եավրուլարը իւզէրինտէ թէփրէնտիյի՝ գանատ֊լարընը եայմաղլա օնլարը ալըպ գանատլարը իւզէրինտէ գալտրը֊
12 տրղը կիպի , օնու Վ֊ապպ եալը֊նրզա Է֊օյլէ կէզտիրտի . վէ պիլէ֊
13 սինձէ եատ ալլահ եօղ իտի : Ա֊Ո֊նու եէրին եիւքսէք մահալլէրինէ պինտիրտի , վէ թարլա մահսու֊լաթը եէտի . Հէմ օնա Ա֊գայատան պալ՝ վէ չագմագ թաշը գայասրն֊տան զէյթունն եաղը էմզիրթտի .
14 Ալրղըր թէրէ եաղըսը վէ գօյուն սիւտիւ՝ գուզուլարրն վէ Ի֊ասան֊տա պէսլէնմիշ գօչլարրն վէ էր֊քէճլէրին եաղը իլէ՝ Ա֊պուղտայրն խասս ունու իլէ . վէ Ա֊իւզիւմ գա֊
15 նը չարապ իչտին : Վ֊Է Հ֊եսուրուն սէմիրիպ Ա֊թէփտի . Ա֊սէմիրտին , գալընլանտրն , եաղ պաղլատրն . վէ Ա֊քէնտինի եարատան Ա֊լլահը Ա֊թէրքը էթտի , վէ Ա֊խէլասրնրն
16 Ա֊յասրնը թահգիր էյլէտի : Ա֊Ո֊նու եատ ա֊լլահլաթ իլէ ե֊ղայրէթէ կէթիրտիլէր , օնու իքրահիյէթլէր
17 իլէ տարըլմտրլար : Ե֊Տիվլէրէ գուրպան քէստիլէր՝ տէյիլ Ա֊լլահա , պիլմէտիքլէրի ալլահլարա , եագընտան եէնի կէլէնլէրէ քի՝ պապալարընըզ օնլարտան գօրգ֊
18 մատը : Ա֊Սէնի վիւճիւտէ կէթիրէն Գ֊այայը խաթըրտան չըգարտըն , վէ ե֊սէնի եարատան Ա֊լլահը ու֊
19 նութտուն : Վ֊Է Ե֊Պապ կէօրտիւ , վէ քէնտի Ա֊օղուլլարը վէ գրզլարը օնու֊ տարըլմտրգլարը իչիւն ըհտտ
20 էթտի . Վ֊Է ուէտի քի՝ Ա֊Ընլար֊տան եիւզիւմիւ սագլայրմ , օնլա֊բրն ա՛գըպէթի նիհէ օլուբ կէօրէ֊յիմ . զիրա օնլար հիլէպազ սիլսի֊լէ՝ Ա֊էմնիյէթ օլուննմազ օղուլլար
21 տրը : Ա֊Ընլար պէնի՝ Ե֊Ալլահ օլ֊մայանլար իլէ ղայրէթէ կէթիրտի֊լէր , ե֊քէնտիլէրին պաթրլ նէսնէ֊լէրի իլէ պէնի տարըլմտրլար . Ե֊պէն տէ օնլարը պիր գավմ օլմայան խալէ իլէ ղայրէթէ կէթիրէճէյիմ՝ օնլարը պիր տիվանէ թայիֆէ իլէ
22 տարըլտաճաղմ՝ Ա֊Օ֊իրա Ե֊ղազա֊պըմտա աթէչ թուէթուշտու , վէ թա ճէչէննէմին աշաղասընտէք եանաճագ , վէ եէրի հէմ օնուն մահսուլուննու թէլէֆ էտէճէք , հէմ տաղլարրն թէմէլլէրինի ե֊
23 գաճագ տրը : Ա֊Ընլարրն իւզէրինէ պէլալար եըղաճաղըմ , Ե֊օգլարըմրը օնլարրն իւզէրինտէ պիրիթրէճէ֊
24 յիմ : Ընլար աճլըղըն էմէճէյի՝ վէ Ը֊Հիւմմեանրն հէմ աճը թաո֊ւնուն եէյէճէյի օլաճագլար . հէմ Ե֊օն֊լարրն իւզէրինէ ճանավարլարրն տիչլէրինի՝ թօֆրագտա սիւրթիւ֊նէնլէրին զէհիրի իլէ պէրապէր
25 կէօնտէրէճէյիմ : Ե֊Տիչարըտան գը֊լըճ վէ իչէրտէն գօրգու՝ հէմ իչի֊տի հէմ պագիրէ գրզը՝ սիւտտէքի մա՛սում իլէ փիր իխթիյարը պէր֊
26 պատ էտէճէք տիր : Ե֊Տէտիմ քի օնլարը պուճագլարա տաղըտրը իտիմ , օնլարրն զիքրինի ատէմլէր
27 պասընտան գալտրըրրըտրմ , տիւշ֊մէնին տարղընլըղընտան գօրգմասա իտիմ . Ե֊օլմայա քի օնլարրն խա֊սիմլէրի եանընլըղ անկլայալար , օլ֊մայա քի՝ Ե֊էվ պուննու իչլէչէն եիւճէ էլիմիզ տիր վէ ուէյիլ
28 Վ֊ապպ տէյէլէր : Ա֊Օ֊իրա օնլար՝ ֆիրասէթի զա՛յ օլմուշ թայիֆէ տիր . վէ Ե֊օնլարրն ա՛գլը եօգ
29 տուր : Ե֊Բճաշքի ա՛լիմլէր օլըպ՝ պուննու անկլասալար իտի , Ա֊ա֊գըպէթլէրինի ֆէհմ էթսէլէր ի֊
30 ա՛ : Ե֊Ա՛լճէ օլուր քի պիր քիշի պինի գօվալասրն , վէ իքի քիշի օն պինի գաչըրսրն , էյէր օնլարրն Գ֊այասը՝ Ե֊օնլարը սաթմազ իսէ , վէ Վ֊ապպ օնլարը գափաթմազ իսէ :

Digitized by Google

31 Ո՛չ իրա՝ ընկերքն գայաղ պիղիմ
Գայամըզ կիպի տէյիլ տիր. վէ
պոռնա տիւշմէնլէրիմիզ քէնտիլէ-
32 րի հաքիմ օլսուն։ Ո՛չ իրա՝ ընկերքն
ամամաղ Աղոմ ամամընտան վէ
Գամոր թաբլասընտան տրը. իւ-
զիւմլէրի աղու իւզիւմիւ՝ ընկերքն
33 ամպրմլարը ածը տրը։ Ընկերքն
չարպաղը՝ ժաժտէրլէր աղուսու՝ վէ
՝ամաղըր ելանկերքն հէլաք էտիճի
34 զէհլերի տիր։ Պու՝ մախպէնլէրիմտէ
՝միւհրլէնմիշ՝ եանրմտա սագլը տէ-
35 յիմի տիր։ ՝Ինթիգամ վէ ճէ-
զա պանա մախսուս տուր, ընկա-
րըն այաղը՝ վագիճընճա գայաճագ
տրը. զերա Նպէկլարը կիւնիւ եա-
գրն տրը, վէ պաշլարընա կելէ-
ճէքլեր՝ ա՛ճելէ էթմէքտէ տիր։
36 Ո՛չ իրա ՚Ի՛ապպ գավմընըն չերաճ-
թընը կէօրէճէք, վէ Նքենտի գուշ-
լարընը ամրյաճագ տրը. չիւն
կէօրտիւ քի՝ էլ զայիֆլէնտի, վէ
37 ՚էսիր եա ազատ գալմատը։ Վ՛է
տէյէճէք տիր քի՝ ՚Ընկարըն ալ-
լահլարը՝ օղ սըղընտըդլարը գայա
38 նէ՞րէտե տիր, քի ընկարըն գուր-
պանլարընըն եաղընը եէտիլէր, վէ
չերպէթի փէչքէշլէրինին շարպաղը-
նը իչտիլէր, գալգընլար վէ սիզէ
եարտըմ էթսինլէք, ընկար սիզէ
39 սիփէր օլսունլար։ ՚Ալա պագընը,
քի Նպէն՝ պէն օ իմ, վէ ՚պէնտէն
զայրի Ընլահ եօգ տուր. ՚պէն էօլ-
տիւրիւրիւմ՝ Հէմ եաշատրըմ՝
վուրսուրսամ՝ վէ պէն սաղալտրըմ՝
վէ պէնիմ էլլիմտէն գուրթարան
40 եօգ տուր։ Ո՛չ իրա ՚էլլիմի կէօյէ
գալտրըպ տէրիմ քի՝ պէն էպէ-
41 ատէն սաղ ըմ։ ՚Ի՛յէր եալապըգ
գրլուճմըմ պիլէր իսէմ, վէ էլլիմ
չէրաա՛թա եափրշըր իսէ, ՚տուրշ-
պէնլէրիմտէն ինթիգամ ալաճաղըմ՝
վէ պէնտէն իքրահ էտինլէրին ճէ-
42 զասընը վէրէճէչիմ. Ո՛աթիուլլէ-
րին վէ էսիրլէրին գանընտան՝ ՚տուշ-
պէնլէր ուղուղարընըն պաշընտան
՚օգլարըմը գանտան սէրխօշ էտէ-
ճէյիմ, վէ գրլուճմ էթ նէյճէճէք։
43 ՚Ի՛ՀՀ թայիֆէլէր՝ ՚ծնունն գամը ի-
լէ շազ օլուն. զերա ՚՚գուղլարը-
նըն գանընըն ինթիգամընը ալաճագ
տրը. վէ ՚տուշպէնլէրինտէն ինթի-
գամ ալաճագ տրը. վէ ՚էներինէ հէմ
գավմընա քէֆարէթ էտճէք տիր։

44 Վ՛է Ո՛ովսէս քէնտիսի՝ ՚կաւէ
օղլու Յեսու իւլէ վարըպ՝ գավմ ի-
չիտիր իքէն պու իլահինին ճիւմլէ
45 սէօզլէրինի սէօյլէտի։ Վ՛է Ո՛ով-
սէս ճիւմլէ Իսրայէլէ պու սէօզլէ-
րին ճիւմլէսինի՝ սէօյլէմէյի պիթիր-
46 տիքտէ, ընկարա տէտի. Պէնիմ
սիզէ պու կիւն չէհատէթ էթտի-
յիմ ճիւմլէ սէօզլէրի ՚էհիւթէքլէ-
րինիզէ գօյուն, քի ընկարը էվլատ-
լարընըզա թէնպիհ էտէսինիզ. թա
քի՝ պու թէվրաթըն ճիւմլէ սէօզ-
լէրի իլէ ա՛մէլ էթմէյէ տիգաճաթ
47 էտէլէր։ Ո՛չ իրա պու սիզէ՝ պօշ
սէօզ տէյիլ տիր, իլլա Նսիզին
Ի՛օմրիւնիւզ տիւթ. վէ միրաս էթ-
մէք իչիւն Յորդանանտան կէչտի-
յինիզ եէրին իւզէրինտէ պու սէօ-
զիւն սէպէպի իլէ Ի՛օմրիւնիւզ ու-
զուն օլաճագ։
48 Վ՛է ՚Ի՛ապպ Հէման օլ կիւնտէ
49 Ո՛ովսէսէ սէօյլէյիպ տէտի. Չ՛ու
՚Ի՛բարիմ տաղընա՝ Ո՛ովաբ տիյա-
րընտա օլան Յերիքովուն գարշը-
սընտաքի ՚Նաբաու տաղընա չըգ,
վէ պէնիմ Իսրայէլ օղուլլարընա
միւլք իչիւն վէրտիյիմ Քանան տի-
50 յարընը կէօրէսին։ Վ՛է սէնին օլ չըգ-
տրղընն տաղտա վէֆաթ էտէսին, վէ
գավմընա գաթրլասըն, նիճէ ՚գա-
րընտաշընն Ընհարոն ՚՚ովը տաղընտա
վէֆաթ էտիպ՝ գավմընա գաթրլտը
51 իսէ։ Ընիւն քի Իսրայէլ օղուլլարընըն
արասընտա՝ Ո՛ին չէօլիւնտէ կադէ-
սին Ո՛երիսա սուլարընտա ՚պանա
ի՛սեան էթտինիզ. զերա ՚Իսրայէլ
օղուլլարընըն արասընտա պէնի
52 թագտիս էթմէտինիզ։ ՚Իմտի օլ
տիյարը գարշընտան կէօրէսին. ամ-
մա օրայա՝ Իսրայէլ օղուլլարընա
վէրտիյիմ տիյարա կիրմէյէսին։

ՊԸՊ Լ՛Գ

Ո՛ովսէսին խայբ տուա՛ծը։ 2 Ընլահըն ա՛-
զամէթի։ 6 Իսրայէլին գապիլէլէրինէ էյլէ-
ուիյի խայբ տուա՛։ 26 Իսրայէլին Ընլահընըն
ա՛զիմ աւշչան օլտուղու։

1 Վ՛է ՚Ընլահըն ատէմի Ո՛ովսէս
՝էօլմէզտէն էվվէլ՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա էթտիյի ՚խայբ տուա՛
2 պու տուբ։ Իմտի տէտի. ՚Պապպ
Ինաւտան կէլտի, վէ օնլարա Ո՛է-
իրտէն կէօրիւնտիւ, փառան տա-

ղընտան իշքագ էթտի , վէ Դա՝ զիզլէրին օն պինլէրի իլէ կէլտի ։ օնուն սաղ էլինտէն օնլարա չէրի-
3 ա՝թ աթէշլի չէփոը ։ Պէլի , Էօ գավմլարը սէվէր , օնուն Ղճիւմլէ ա՝զիզլէրի սէնին էլինտէ տիր ։ վէ օնլար Էսէնին սէօզլէրինի գապուլ էթմէք իչուն՝ Ըսէնին այագլարըն-
4 տա օթուրուրլար ։ Ի՞ովսէս պիզէ թէվրաթ՝ Իսյակոբ ճէմաա՝թը-
5 նա միրաս վասիյէթ էյլէտի ։ Վէ գավմըն սէրվէրլէրի՝ Իսրայէլին սրպթլարը իլէ պէրապէր ճէմ՝ օլտուգտա , օ՝ Յեսուրունտա Էփատիշահ իտի ։
6 Ի՝ուրէն եաշայա , վէ էօլմէյէ , վէ օնուն ատէմլէրի հիսապսըզ օլա ։
7 Վէ Յուդա իչուն պուռնու ակօյլէփէ , վէ տէտի ։ Նյա՝ Լապպ Յուդանըն սէսինի իշիթ , վէ օնու գավմընա կէօթիւր ։ Ըօնուն էլլէրի քէնտիսինէ եէթէք օլա , վէ Էուիւշմէնլէրինտէն՝ օնա եարտըմ օլ ։
8 Վէ Գ Եւի իչուն տէտի ։ Ֆ՝Էնին Ձուսմին վէ Ի՝ուրիմին՝ սալիհ ատէմինտէ օլա , քի Էօնու Ի՝ասսատա սընատըն , Ի՝երիպա սուՅունտա օնուն իլէ նիզա՝լաշտըն ։
9 Պապասը վէ անասը Հագգընտա՝ Օնու կէօրմէտիմ տէյէն , վէ Ըգարընտաշընը թանըմայան , վէ օղուլլարընը պիլմէյէն ։ չիւն քի Ֆօնլար սէնին սէօզլէրինի սագլատըլար , վէ ա՝Հտրնը Հրթիզ էթտիլէր ։ Ղ՝Յակոբա սէնին չէրիա՝Թընը՝ վէ Իսրայէլէ թէվրաթընը էօյրէտէլէր ։ Ֆսէնին Հուզուրունտա պուխուր՝ վէ Ֆմէզապահընըն իւզէրինտէ պիւթիւն եանմա սունա-
11 լար ։ Նյա՝ Լապպ օնուն էմվալինի պէրէքէթլէ , վէ Ֆօնուն էլլէրինին ա՝մէլինի գապուլ էյլէ ։ օնուն իւզէրինէ գալգանլարըն՝ Հէմ օնուն տիւշմէնլէրինին պէլլէրինի գըր , քի արթըգ գալգմայալար ։
12 Ի՝ենիամին իչուն տէտի ։ Լապպըն սէվկիւլիւսիւ՝ օնուն եանընտա էմինլիք իւզրէ սաքին օլա ։ օ՝նա տայիմա օ սիյանէթ էտէ , վէ օնուն ումուղլարը արասընտա սաքին օլա ։
13 Վէ Յովսէփ իչուն տէտի ։ Ֆ՝Օնուն տիյարը Լապպըն միւպարէյի օլա , կէօյիւն նի՝մէթլէրի իլէ Ղչհ

իլէ՝ վէ աշաղատա եաթան տէրինէ-
14 լիքլէր իլէ , վէ կիւնէշ մահսուլունուն նի՝մէթլէրի իլէ՝ Հէմ այընը Հասիլաթը պէրկիւզարլարը իլէ ,
15 վէ Ֆէնքի տաղլարըն նէֆիս չէյլէրի իլէ Հէմ Ֆտայիմ թէփէլէրին-
16 նի՝մէթլէրի իլէ , վէ եէրին Հէմ օնուն տօլուսունուն պէրկիւզարը՝ վէ Ֆպէօյիւրթլէնտէ սաքին օլանըն բիզաաը իլէ ։ պոՖնլար Ղ՝Յովսէփին պաշընա՝ վէ գարընտաշլարընըն մուխթարը թէփէսինէ կէլէլէր ։
17 Օնուն՝ Ֆիլք տօղմուշ պուղասը կիպէ զիյնէթի վար , վէ պուֆնուզլարը Ֆքէրկէտէն պուֆնուզլարը կիպէ տիր ։ Ըօնլար իլէ գավմլէրի եէրին ուճճարընսատէք իթիվլէրէճէք տիր ։ վէ Ֆ՝Ափթմին օն պինլէրի պունլար տըր , Հէմ Ի՝անասէնին պինլէրի պունլար տըր ։
18 Ընտէն Օաբուղըն իչուն տէտի ։ Ֆ՝Նյա՝ Օաբուղըն ջըգըշլարընտա՝ վէ էյ Իսաքար չատրըլարընտա
19 շազ օլ ։ Ֆ՝Գավմլարը տաղա տա՝վէթէ էտիպ՝ օբատա Ֆսատագաճ գուբպանլարը քէսէճէքլէր ։ զիրա տէնիզլէրին ղանիմէթինի՝ վէ գուռմուն կիզլի խազինէլէրինի էմճէքլէր ։
20 Վէ Գադ իչուն տէտի ։ Ֆ՝Ղադը կէնիշլէտէն միւպարէք օլսուն ։ տիշի արսլան կիպի օթուրուր ։ վէ գօլու պաշ թէփէսի իլէ եըրթար ։
21 Վէ Ֆքէնտինէ իլք միւլթիւ թէտարիք էթտի ։ զիրա գանուն պաղլայըճընըն Ըա՝յնէ էվութէյ հիսսէ օբատա սագլանմըշ իտի ։ վէ Ֆգավմըն սէրվէրլէրի իլէ կէլիպ՝ Լապպըն ա՝տալէթինի՝ վէ օնուն Իսրաէյէլ իլէ հիւքմլէրինի իճրա էյլէտի ։
22 Վէ Գան իչուն տէտի ։ Գան արսլան եավրուսու տուր ։ Ֆօ՝ Ղաանանտան սը չոյաճագ ։
23 Վէ Ֆ՝Նեփթալիմ իչուն տէտի ։ Ֆ՝Նեփթալիմ Ֆլութֆտան թօգ՝ վէ Լապպըն պէրէքէթինտէն տօլուս տուր ։ Ֆպաթըյը վէ գըպլէյի միրաս էտէճէք ։
24 Վէ Ըսեր իչուն տէտի ։ ՖԸսեր՝ օղուլլար իլէ միւպարէքլէնէ ։ գաբընտաշլարընա մագպուլ օլա , վէ Ֆայաղընը զէյթուն եաղընա պա-
25 թրըա ։ Ըյագ գապլարըն՝ Էտէմիր

Digitized by Google

վէ պագըը օլա • վէ բահաթըն՝ կիւնլէրին գատար օլա ։
26 Ղեսուրունուն Ընլլահը կիպի եօգ տուբ • քի ըօ՝ սէնին եարտը-
մըն իչիւն կէօքլէրէ՝ վէ ա՛զամէթի
27 իլէ պուլութլարա պիներ ։ Ղզէլի
Ընլլահ Փիւնհասհաս տըր , վէ աշա-
ղատան էպէտի փազուլար վար ,
վէ Իտիւմէնլէրի սէնին էօնիւնտէն
գօվաճագ տըր , վէ Յարապ էթ
28 տէյճէք տիր ։ վէ Իսրայէլ է-
մինլիք իւզրէ եալընըզ պաշընա սա-
քին օլաճագ , Ղեակոբուն էչլմէ-
սի՝ պուղտայ վէ շարապ տիյարընըն
իւզէրինտէ օլաճագ . Իկէօքլէրին-
տէն տախի չիհ տամլայաճագ ։
29 Ձալ մութլու սանա եա՛ Իսրայէլ ,
էյ Ասպպընն Իգուրթարտըզը գամմ՝
Իսէնին եարտըմընըն գալգանը վէ
իֆֆիհիսարընըն գըլըճը օ իքէն՝ սա-
նա պէնկիզէր վարը մը . Իտիւմէն-
լէրին իսէ սանա միւտահանէ է-
աիպ՝ սէն Ղօնլարըն եիւքսէք մա-
հալլէրինի պասասճագսըն ։

ՊԸՊ Լ՚Ի

Ասվսէսին՝ Ալաբաա տաղընտան տիյարը նա-
զար էյլէտիյի ։ 5 Օնուն վէֆաթը վէ տէֆնի-
7 Օնուն սիննի ։ 8 Խաչգըն օնուն իչիւն օ-
թուզ կիւն եաս չէքտիյի ։ 9 Ղեսուսունուն՝
Ասվսէսին եէրինէ կէչտիյի ։ 10 Ասվսէսին
ջահի ։

11 Վէ Ասվսէս Ասվար սահրալա-
ըրընտան Աալաբաա տաղընա՝ Ին-
քիքովուն գարշըսընտա օլան փաս-
գանըն թէկիէսինէ չըգտը . վէ
Ասպպ Իօնա պիւթիւն Վաղասադըն
տիյարընը՝ թա Իհանատէք կէօս-
2 թէրտի , հէմ ճիւմլէ Ալեփթա-
ղիմի՝ վէ Նեփթեմ հէմ Ասնասէ
տիյարընը , վէ ճիւմլէ Ղուդա տի-
յարընը թա Պաթը տէնիզինէտէք ,
3 վէ գըպլէ թաթաֆընը վէ Ներիքով
տէրէսինին օվասընը՝ Իսուրմա չէհ-
4 բինի թա Ղեգովըատէք ։ Վէ Ասպպ
օնա տէտի • Ընբրահամ՝ Իսահա-
կա վէ Ցակոբա՝ Օնու զիւրրիյէ-
թինէ վէրէճէյիմ տէյիւ եէմին
էթտիյիմ Ուտյար պու տուբ • պէն
օնու Իսանա կէօզլէրին իլէ պագ-
տրըտրմ , ամմա օրայա կէչմէյէ-
ճէքսին ։
5 Էյմտի Թապպըն գուլու Ասվ-
սէս օրատա՝ Ասվար տիյարընտա
Ասպպըն սէօզիւ իւզրէ վէֆաթ
6 էթտի ։ Վէ օնու Ներիքովուն
գարշըսընտա Ասվար տիյարընտա
պիր տէրէտէ տէֆն էթտի , վէ
Ընթա պու կիւնէտէք հիչ քիմսէ
7 օնուն մեզարընը պիլմէտի ։ Վէ
Ասվսէս էօլտիւրիւնտէ եիւզ ի-
յիրմի եաշընտա իտի • Իօնուն կէօզ-
լէրի զայիֆլէնմէտի , վէ տինճլիյի
8 կիթմէտի ։ Վէ Իսրայէլ օղուլա-
րը Ասվար սահրալարընտա Ասվ-
սէս իչիւն Իօթուզ կիւն աղլա-
տրլար • վէ Ասվսէս իչիւն աղլա-
մա եասընըն կիւնլէրի թէքմիլ օլ-
տու ։
9 Վէ Ալաւէ օղլու Ղեսու Իլ՚լմ
րուհու իլէ տօլտու , չիւն քի
Ասվսէս էլլէրինի օնուն իւզէրինէ
գօմուշ իտի • վէ Իսրայէլ օղուլ-
լարը օնա իհթաա՛թ էթտիլէր , վէ
Ասպպըն Ասվսէսէ էմր էթտիյինէ
կէօրէ էյլէտիլէր ։
10 Վէ արթըգ Իսրայէլտե Ասվ-
սէս կիպի՝ Ասպպըն եիւզ պէ եիւզ
պիլտիյի փէյղամպէր գալգմատը ,
11 Ճիւմլէ ա՛լամէթլէրտե վէ մի՛ւճի-
զաթլարտա քի Ասպպ օնու Ասըը-
տիյարընտա փարաւոնա վէ օնուն
ճիւմլէ գուլլարընա վէ պիւթիւն
տիյարընա էյլէմէյէ կէօնտէրմիշ
իտի , վէ ճիւմլէ օլ գուվվէթլի
էլտե , վէ ճիւմլէ օլ պէօյիւք հէյ-
պէթտե քի Ասվսէս Իսրայէլին
կէօզլէրի էօնիւնտե էյլէմիշ իտի ։

ԵՕՇՈՒԱ

ԵԼԼՈՑ

ՅԵՍՈՒԱՑ

ՊԵՊԸ

Ընդհարձն Յեսուայ՝ Մովսէսին երբենէ նասպ ու թա՛յին էյլեսիյէ։ 5 Ընդհարձն Յեսուայ ղայրեթ ու թա՛լիմաթ վէրտիյէ։ 10 Յեսուա-նուն՝ խալխը Յորդանանտան կէմիյէ հազըր-լատըղը։ 12 Ինքի պուէյուգ գապիլէյէ Մովսեսէ էթաիքլէրի վա՛տը ղէքը էթտիրտիյէ։ 16 Ընդարձն օնա իթաաթ վա՛տ էթտիք-լէրի։

1 Ա է վագի՛ օլտու քի՝ Բապպէն Գուլու Մովսէսին վէֆաթընտան սօնկրա՝ Բապպ Մովսէսին ըխըզմէթքեարը Նաւէ օղու Յե-2 սույա ասօյլէյիպ տէտի քի՝ Ֆլուդլում Մովսէս վէֆաթ էթտի. վէ հալա գալգ, սէն վէ ճիւմլէ պու գավմ պու Յորդանանտան՝ պէնիմ օնլարա՝ Եաէհասրայէլ օղուլլարը-3նա վէրտիյիմ տիյարա կէչ։ Ֆ-յաղընըզըն թապանը պատըղը հէր մահալի՝ Մովսէսէ տէտիյիմ կի-4պի սիզէ վէրտիմ։ Զէօլտէն վէ պու Լիբանանտան՝ թա պէօյիւք ըրմաղա Նփրատ ըրմաղընտէք Քետլիլէրին ճիւմլէ տիյարը՝ վէ թա պէօյիւք տէնիզէտէք՝ կիւնէչին պաթտըղը եանա տօղրու սինօրու-5նուդ օլա։ Ի՛օմրիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ սէնին էօնիւնէ հիչ քիմսէ տուրամայա. Մովսէս իլէ օլտուղում կիպի՝ Էսէնին իլէ պա-խէ օլաճաղըմ. Էսէնի պրագմայա-ճաղըմ, վէ սէնի թէրք էթմէյէ-6 ճէյիմ։ Ֆլուվվէթլէյն, վէ ճէ-սուր օլ. զըրա պու գավմա՝ օնլա-րա վէրմէյէ պապալարընա եէմին էթտիյիմ տիյարը սէն միրաս էթ-7 տիրէճէքսին։ Ջէման գուվվէթ-լէյն, վէ ղայէթ ճէսուր օլ, քի Գուլում Մովսէս սանա թէն-պիհ էթտիյի ճիւմլէ թէվրաթա կէօրէ ա՛մէլ էթմէյէ տիգգաթ է-տէսին. Ի՛օնտան սաղա եա սօլա սափմայասըն, թա քի հէր նէրէյէ կիտէր իսէն, ա՛գրլանէ Հարաքէթ 8 էտէսին։ Լզու թէվրաթըն քի-թապը աղզընտան այրըլմայա, իլլա էկիւնտուզ վէ կէճէ օնտա թէ-ֆէք քիւր էտէսին, թա քի օնտա ճիւմլէ եազըլմըշ օլանա կէօրէ ա՛-մէլ էթմէյէ տիգգաթ էտէսին. զըրա օլ զէման ըօլլարընը սասան է-տէրսին, վէ Ֆօլ զէման ա՛գրլանէ 9 Հարաքէթ էտէրսին։ Ասանա էմր Ըթմէտիմ մի. գուվվէթլէյն՝ վէ ճէսուր օլ, Հգօրգմա վէ շաշմա. զըրա հէր նէրէյէ կիտէր իսէն, Ըլլահըն Բապպ սէնին իլէ տիր։ 10 Ընտէն Յեսու գավմըն զապիթ-լէրինէ թէնպիհ էտիպ տէտի. 11 Օրտուններն օրթասընտան կէչին, վէ գավմա ըսմաըլայըպ տէյին. Քէնտինիզէ զախիրէ հազըրլայըն. զըրա Ֆիւչ կիւն իչինտէ՝ Ըլլահը-նըզ Բապպն սիզէ միրաս իչիւն վէրտիյի տիյարը վարըպ զապիթ էթմէք իչիւն՝ պու Յորդանանտան կէչէճէքսինիզ։ 12 Վէ Ռուբէնլիլէր իլէ Գադը-լարա՝ հէմ Մանասէնին եարը օրպ-թընա՝ Յեսու սէօյլէյիպ տէտի. 13 Բապպըն գուլու Մովսէսին սիզէ էմր էթտիյի Ըսէօզիւ խաթըրընըզա կէթիրին, քի տէմիշ իտի. Ըլլա-հընըզ Բապպ սիզի րահաթլանտը-րըյօր. վէ պու տիյարը սիզէ վէր-14 տի։ Գարրլարընըզ՝ չօճուգլարը-նըզ՝ վէ սիւրիւլէրինիզ՝ Մովսէսին սիզէ Յորդանընն պէրի եագա-սընտա վէրտիյի տիյարտա սաքին օլսունլար. սիզ իսէ ճիւմլէ գուվ-վէթլի իչիտլէր՝ գարրնտաշլարընը-զընն էօնիւնճէ սիլահլը կէչիպ՝ օն-15 լարա եարտըմ էտէսինիզ. Ինա

ՀՆ. Ի՛. Ը. 1451։

Ե Ք Օր. Ե. 32։ ԻԷ. 11։ Լ Ք Օր. ԺԷ. 18, 19։ Ի Նպ. Ա. 2։

Ա Նհ. Ի. 13։ Ք Օր. Ա. 38։ Բ Ք Օր. Լ. 5։

Գ Ք Օր. Ժ. 24։ Պ. Ժ. 9։

Դ Ելն. Ժ. 18։ Նհ. Ի. 31։ ՀՆ. Լ. 3–12։

Ե Ք Օր. Է. 24։

Զ Նհ. Գ. 12։ Է Ք Օր. Լ. 8, 23։ Նա. 9, 17։ Պ. Գ. 7։ Ղ. 27։ Նա. Ի. 2, 5։ Ը Ք Օր. Լ. 6, 8։ Նբր. Ժ. 5։ Ի Ք Օր. Լ. 7, 23։

Ժ ՀՆ. Ի. 23։ Ք Օր. Լ. 7։ Պ. Ժ. 15։

Ա Ք Օր. Է. 32։ ԻԷ. 14։ Լ Ք Օր. ԺԷ. 18, 19։ Ի Նպ. Ա. 2։

Ծ Նա. 7

Ք Օր. Լ. 7, 8, 23։

Հ Նպ. Ի. 1։ Ելհմ. Ա. 8։

Յ Պ. Գ. 2։ Պգ. Ք Օր. Ի. 1։ Ժ. 31։

Ջ ՀՆ. Լ. 20–28։ Պ. Ի. 2, 3, 4։

Digitized by Google

Թագաւորաց Ա. 1851 — Թագաւորաց Ա. 1851 —

Թագաւորաց Ա. 6, 8։ Ա Պետ. 2, 5։ Եբր. 13, 15։ Ա Պետ. 2, 24։ Ա Յովհ. 1, 7։ Յայտն. 1, 5։ Ա Թես. 5, 9։ Ա Պետ. 1, 18։ Գործ. 20, 28։ Ա Պետ. 1, 19։ Ա Կոր. 15, 3։ Եբր. 9, 22։ Ա Յովհ. 1, 7։ Յայտն. 5, 9։ Ա Պետ. 1, 2։ Եբր. 12, 24։ Ա Պետ. 1, 19

տիյարը վերտիքտե , [յ]սանա իհօան
15 վե կերչէքլիք էյլէյճէյիշ : Ընտէն Հնօղանը
տէն Հնօղարը պիր իփ իլե փէնճէրբտէն էնտիրտի . զիրա օնուն էվի
հիսարըն գալէ՝սինտե իտի , վե օ՝
16 հիսարտա սաքին օղուր իտի : Վէ
օնղարա տէտի քի՝ Տաղա տօղրու
կիտին , օղմայա քի՝ գօվալայանղար
սիզե բասթ կելելեր . վե օրատա
իւչ կիւն կիզլէնին , թա գօվալա-
յանղար տէօնիւնճէյէտէք , անտէն
17 սօնկրա եօղունուզա կիտին : Վէ
օղ աւէմլեր օնա տէտիլեր . Վէ-
նին [տ]պիզե պու վերտիյին նէմին-
18 տէն փաք օղուրուզ . [ի]նչէ պիզ
տիյարա կիրտիյիմիզտէ , չու գըր-
մըզը իփլիք իփինի՝ պիզի էնտիր-
տիյին օղ փէնճէրէյէ պաղլայասըն ,
19 վե [չ]պապանը հէմ անանը վե գա-
ըրնտաշլարընը վե պապանըն ճիւմ-
լէ եվինի եանընա էվին իչինէ ճէմ՝
19 էտէսին : Վէ վագի՝ օլա քի՝ հէր
քիմ սէնին էվինին գափուսունտան
տիշարը չըգար իսե , օնուն գանը
պաշը լուզերինէ օլա , սիզ իսե
փաք օղուրուզ . ամմա սէնին իլէ
էվտե հէր օլանա էյէր էլ տօգանըը
իսե , [ն]գանը պաշըմըզ իւզերինէ օ-
20 լա : [է]մ էյէր պու պիլիմ սէօ-
զիւմիւզիւ պէրինէ խապեր էտեր
իսէն , օղ տէմ սէնին պիզե վերտի-
21 յին հէմինտէն փաք օղուրուզ : Վէ
գարը տէտի քի՝ Այօզիւնիւզե կէօ-
րէ էօյլէ օլսուն . անտէն օնղարը
սալը վէրտի , վե օնղար կիթտիլեր .
վե օղ գըրմըզը իփի փէնճէրէյէ
պաղլատը :
22 Վէ օնղար կիտիպ՝ տաղա տօղ-
րու վարտըլար . վե օրատա՝ թա
գօվալայանղար տէօնիւնճէյէտէք՝
իւչ կիւն օթուրտուլար . վե գօ-
վալայանղար օնղարը պիւթիւն եօղ-
տա արատըլար , ամմա պուլամա-
23 տըլար : Ընտէն օղ իքի ատէմ
տէօնիւպ՝ տաղտան էնտիլեր , վե
կէչիպ՝ [ն]աւէ օղու Յեսույա վար-
ըտըլար . վե օնա ճիւմլէ օնղարա
24 վագը՝ օլանը նագլ էթտիլեր : Վէ
Յեսույա տէտիլեր քի՝ Թահգի-
գան [ը]պապ ճիւմլէ տիյարը էլի-
միզե վերտի . Հէմ տախի օղ տի-
յարըն ճիւմլէ էհուդի՝ Հուզու-
բումուզտան [ե]րիտիլեր :

ՊԸՊ Գ

Ի[սրայէլ]ելիներին Յորդանանա կելմելերի : 2 Ո[ղ]ափիթներին խալգա՝ Յորդանանտան նահե կեչէճելերի խաւսուսունտա թա՝լիմաթ վերտիքելերի : 7 Ի՝ապպըն Յեսույա զայրէթ վերտիյի : 9 Յեսունուն խալգա զայրէթ վերտիյի : 14 Յորդանանըն սուլարընը իքիյե եաբըլըղը :

1 Վէ Յեսու սապահտան էրքէն
[գ]ալգտը , վե քենտիսի հէմ
ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլարը [ա]կա-
տիմտեն կէօչտիլեր , վե Յորդա-
նանատէք կելտիլեր . վե կեչմեզ-
տեն էվվել օրատա գօնտուլար :
2 Վէ վագի՝ օլտու քի [բ]իւչ կիւն-
տեն սօնկրա՝ զապիթլեր օրտուունուն
3 օրթասընտան կեչտիլեր . Վէ գավ-
մա թենպիհ էտիպ տէտիլեր . [դ]Ընլ-
լահընըզ [ի]ապպըն ա՝հտ սանտու-
ղունու՝ վե [տ]Վ եւիլի քեահինլերին
օնու կէօթիւրտիքլերինի կէօր-
տիյիւնիւզ կիպի՝ հէման մահալե-
նիզտեն կէօչիւպ օնուն արտընճա
4 կիտէսինիզ : Ըմմա [ե]սիզեն իլե օ-
նուն արասընտա՝ էօյլիւ իլե իքի
պին արշըն միգտարի արալըգ օլա .
օնա եագլաշմայասընըզ , թա քի
կիտեճէյինիզ եօղու պիլէսինիզ .
զիրա պու եօղտան՝ պունտան էվ-
5 վել կեչմետինիզ : Վէ Յեսու
գավմա տէտի քի՝ [զ]Իհենտինիզի
թագտիս էտին . զիրա հարըն [ի]ապպ
արանըզտա մի՝ւճիգաթլար էյլէյէ-
6 ճէք տիր : Ընտէն Յեսու քեահին-
լերէ սէօյլէյիպ տէտի . [է]Ի՝տտն
սանտուղունու գալտըրըպ՝ գավմըն
էօնիւնէ կեչին . վե օնլար ա՝հտըն
սանտուղունու գալտըրըպ՝ գավմըն
էօնիւնճէ կիթտիլեր :
7 Վէ [ի]ապպ Յեսույա տէտի քի՝
պու կիւն [ը]ճիւմլէ Իսրայէլին
կէօզլէրի էօնիւնտէ սէնի պէօյլիթ-
մէյէ պաշլարըմ , թա պիլելեր քի՝
[ի]Մովսէս իլե օլտուղում կիպի սէ-
8 նին իլե պուլնէ օլաճաղըմ : Իմտի
սէն [ա]՝հտըն սանտուղունու գալ-
տըրան քեահինլերէ թէնպիհ էտիպ
տէյսին քի՝ Յորդանանըն սուլյու
քենարընատէք կելտիյինիզտե ,
[է]Յորդանանտա տուրասընըզ :
9 Ընտէն Յեսու Իսրայէլ օղուլ-
լարընա տէտի քի՝ Պուրայա եագլա-
չընն , վե Ըլլահընըզ [ի]ապպըն սէօզ-
10 լէրինի տինկլէյին : Վէ Յեսու

տէտի. 4Տիրի Ընկհարն արանըզտա
օլտուղունու՝ վէ Էէօնիւնիւզտէն
Վանանլըլարը վէ Վհտլիլէրի վէ
Խեվլիլէրի վէ փերեզլիլէրի վէ
Քերգեսլիլէրի վէ Ըմօրհլուլարը
վէ Յեբուսլուլարը հէր վէճհ իլէ
գօվաճաղընը պուննտան պիլէսինիզ.
11 Իչթէ 5ճիւմլէ եէրին Ասհիպին
ա՛հտ սանտուղու էօնիւնիւզճէ
12 Յորդանանա կէչէյօր. Վ է շնմտի
սիզ 6Իսրայէլ սըպթլարընտան՝ հէր
սըպթտան պիրեր ատէմ օլարագ՝
13 օն իքի ատէմ ալըն. Վ է վագի՝
օլա քի՝ 7ճիւմլէ եէրին Ասհիպի
Նհովանըն 8սանտուղունու գալտը-
րան քահհինլէրին այագ թապան-
լարը Յորդանանըն սույունտա բա-
հաթ տուրտուղու կիպի՝ Յորդա-
նանըն սույու էօ՞նէ եօգարըտան
էնէն սու քէսիլէճէք, վէ պիր 9ևը-
ղընն կիպէ տուրաճագ։
14 Վ է վագի՝ օլտու քի՝ գամմ
Յորդանանտան կէչմէք իչհուն չա-
տըրլարընտան կէօչտիւքլէրինտէ,
10ա՛հտըն սանտուղունու գալտրան
քահհինլէր գամմըն էօնիւնճէ օլա-
15րագ, վէ սանտուղու գալտրան-
լար Յորդանանտէք կէլտիքլէրին-
տէ, 11սանտուղու գալտրան քահ-
հինլէրին այագլարը սույուն քէնա-
րընա պաթըրըլտրդը կիպի՝ (12Յոր-
դանան իսէ պիւթիւն 13օրագ զէմա-
նընտա ճհիւմլէ քէնարլարը իւզէ-
16րինտէն ճէօղղուն օլուր՝) օլտէմ
եօգարըտան էնէն սու տուրտու,
վէ ղայէթ ուզագա 14Սարթանըն
եանընտա օլան Ըզամ ձէհրինտէ
պիր նըղընն կիպէ տուրտու, վէ
15ահրա տէնիզինէ՝ Նհնուզ տէ-
նիզինէ էնէն ատ թէմամէն քէսիլ-
տի. վէ գամմ՝ Նրիքովուն գար-
17ձըսընա կէչտի։ Վ է Թապպըն ա՛հտ
սանտուղունու գալտրան քահհին-
լէր՝ Յորդանանըն օրթասընտա
գարա իւզէրինտէ գայիմ տուրտու-
լար. վէ 16պիւթիւն Իսրայէլ՝ թա
ճհիւմլէ խալգ թէմամէն Յորդա-
նանտան կէչինճէկյէտէք՝ գարատան
կէչտիկլէր։

ՊԱՐԶ Դ

Նոտիկնաք իչհուն Յորդանանըն իչինէն օն
իքի թաշ ալմագա օն իքի քիմէնին թա՛յին
օլանտուղտ։ 9 Յորդանանըն օրթասընա օն

իքի թաշ տիքտիքլէրի։ 10 Խալգըն կէչտիկ։
11 Ընկհարն Յեհուչյա խալգըն նաղարընտա
թա՛զհմ էլչէտիկ։ 20 Գիլգաղատա օն իքի
թաշ տիքտիքլէրի։

1 Վ է վագի՝ օլտու քի՝ ճհիւմլէ
17խալգ 18Յորդանանտան կէչմէկի
թէմամ էթտիքլէրի կիպի՝ Քապպ
2 Յեհուչյա սէօյլէիպ տէտի. 19Էր
սրպթտան պիրեր ատէմ օլարագ՝
սիզ 20գավմտան օն իքի ատէմ ա-
լըն. 3 Վ է օնլարա թէնպիհ էտիպ
տէյին քի՝ Պուրատան Յորդանա-
նըն օրթասընտան 21քահհինլէրին
այագլարը գայիմ տուրտուղու մա-
հալտէն քէնտինիզ օն իքի թաշ
գալտրըրն, վէ օնլարը պիլէնիզճէ
կէչիրիպ՝ սու կէճէ գօնաճաղընդզ
4 գօնագ 22եէրինտէ գօյուն։ Ի՛մտի
Յեհու՝ հէր սրպթտան պիրեր քի-
շի օլարագ՝ Իսրայէլ օղուլլարըն-
տան հաղրլատըղը օն իքի ատէմի
5 չաղրտը, վէ Յեհու օնլարա տէ-
տի. Ընկհարնդզ Քապպըն սանտու-
ղունուն էօնիւնտէ Յորդանանըն
օրթասընա կէչին, վէ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն սրպթլարը սայրսընճա՝
օթօպան հէր պիրինիզ ումուղու
իւզէրինէ պիրեր թաշ գալտրըրն.
6 Նհա քի պու՝ արանըզտա նհշան օ-
լա, քի 23եարըն օղուլլարընդզ սիւ-
ալ էտիպ՝ Պու թաշլար սիզէ նէ՛
7 օլա տէտիքլէրինտէ, օնլարա տէ-
յէսինիզ քի՝ Քապպըն ա՛հտ սան-
տուղունուն հուզուրունտա 24Յոր-
դանանըն սույու քէսիլտիյի իչհուն
տիւր. օ՝ Յորդանանտան կէչէր ի-
քէն՝ Յորդանանըն սույու քէսիլ-
տի. վէ պու թաշլար 25Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա թա էպէտիյէտէք զիքր
8 իչհուն օլարար։ Ի՛մտի Իսրայէլ օ-
ղուլլարը Յեհուչյանուն թէնպիհ էթ-
տիյի կիպի՝ էէման էօյլէ էյլէտի-
լէր. վէ Քապպըն Յեհուչյա սէօյ-
լէտիյի կիպի՝ Իսրայէլ օղուլլարը-
նըն սրպթլարը սայրսընճա Յոր-
դանանըն օրթասընտան օն իքի
թաշ գալտրըտրլար, վէ օնլարը
պիլէէրինճէ գօնագ եէրինէ կէչի-
9 րիպ՝ օրատա գօտուլար։ 26Էմ Յե-
հու՝ ա՛հտըն սանտուղունու գալ-
տրան քահհինլէրին այագլարը
Յորդանանըն օրթասընտա պատ-
տրգլարը մահալտէ օն իքի թաշ
տիքտի. վէ թա պու կիւնէտէք

(Ա. Ի՛. Ի.
1451։

Ա Օր. Ե.
26։ Թագ.
ժէ. 26։ Է
Թագ. ժԲ.
4։ Ովս. Ա.
10։ Ի՛սա.
ժչ. 16։ Ա
Թես. Ա. 9։
Ի ՆԼ. ԼԲ.
2։ Բ Օր. Է.
1։ Մաղ. Խէ.
2։
Ե Խ. 13։
Ա՛ր. Դ. 13։
Օ.աբ. Է.
14։ Դ. 5։
Ա Պ. Դ. 2։
Ը Խ. 11։
Ժ Խ. 15,
16։

Ե Ա՛ղ. Ղ.
13։ Ա՛ր. 3։

Ժ Պ.օր. Է.
15։

Ե Խ. 18։

Ե Ա՛ն. ժգ.
15։ Ներմ.
ժ.։ 8 խէ.
19։
Ե Պ. Գ. 18։
Ե. 10, 13։

Ե Գ Ա՛ռ.գ.
12։ Ե. 46։

Ա Բ Օր. Գ.
17։
Ե Ա՛ն. ժգ.
3։ Ա՛ռ.
Հէ. 3։

Դ Պա.գ. Ա՛Ն.
ժէ. 29։

(Ա. Ի՛. Ի.
1451։

Ա Օր. Ե.
2։ Պ. Դ. 17։

Բ Պ. Դ. 12։

Գ Պ. Դ. 12։

Դ Պ. Դ. 13։

Ե Խ. 19,
20։

Ե Խ. 21։
ՆԼ. ժԲ.
26. ժգ. 14։
Բ Օր. Պ.
20։ Ա՛ռ.
խէ. 1։ Հգ.
3, 4, 5, 8։
Ե Պ. Գ. 13,
16։

Ե ՆԼ. ժԲ.
19։ Ա՛ռ.
ժչ. 40։

Digitized by Google

10 օրատա տրըլար : Վ֊է սանտուղու գալտըրան քեահինլէր՝ Յորդանա֊
նըն օրթասընտա տուբտուլար , թա
Մովսէսին Յեսույա ճիւմլէ էմր
էթտիյինէ կէօրէ՝ Տապպըն Յե֊
սույա գավմա սէօյլէմէյէ էմր էթ֊
տիյի հէր սէօզ թէմամ օլունճա֊
յատէք . անտէն գավմ ա՛ճէլէ է֊
11 տիպ կէչտիլէր : Վ֊է վագի՝ օլտու
քի՝ ճիւմլէ գավմ թէմամէն կէչ֊
տիքտէ , Տապպըն սանտուղու տա֊
խի հէմ քեահինլէր՝ գավմըն էօ֊
նիւնէ կէչտիլէր :
12 Վ֊է Ըհուդէն օղուլլարը իլէ Գադ
օղուլլարը հէմ Մանասէնին նարը
սըպթը Իսրայէլ օղուլլարընըն էօ֊
նիւնճէ սիլահը կէչտիլէր՝ Մով֊
13 սէսին օնլարա տէտիյի կիպի : Գըրգ
պին գատար սիլահլանմըշ ճէնքճի՝
Տապպըն հուզուրունտա ճէնք ի֊
չիւն նէրիքովուն սահրասընա կէչ֊
տիլէր :
14 Օլ կիւնտէ Տապպ Յեսույու
ճիւմլէ Իսրայէլին կէօզէրիտէ
պէօյիւթտիւ , վէ օնուն է՛օմրիւ֊
նիւն ճիւմլէ կիւնէլէրիտէ՝ Մով֊
սէստէն գօրգտուդլարը կիպի օն֊
15 տան գօրգարլար իտի : Վ֊է Տապպ
16 Յեսույա սէօյլէյիպ տէտի . Ըճ֊է֊
հատէթին սանտուղունու գալտը֊
րան քեահինլէրէ էմր էթ քի՝ Յոր֊
17 դանանտան չըգըպընար : Իմտի Յե֊
սու քեահինլէրէ էմր էտիպ՝ Յոր֊
18 դանանտան չըգըն տէտի : Վ֊է վա֊
գի՝ օլտու քի՝ Տապպըն ա՛ստ սան֊
տուղունու գալտրան քեահինլէր
Յորդանանըն օրթասընտան չըգըպ՝
քեահինլէրին այագլարը թապանը
գարայա պաստըղը կիպի՝ Յորդա֊
նանըն սույու մահալինէ տէօնտիւ ,
վէ Էվվէլքի կիպի օնուն ճիւմլէ
քէնարլարը իւզէրինէ եիւրիւտիւ :
19 Վ֊է գավմ էվվէլքի այըն օնուն֊
ճու կէ֊նէ֊նօթ Յորդանանտան
չըգտը . վէ Ըհաղազատա՝ Իչրի֊
քովուն կիւնտօղուսունտան եանա
20 գօնտուլար : Վ֊է Յորդանանտան
ալտըգլարը Էօլ օն իքի թաշը՝ Յե֊
21 սու Գաղազատա տիքտի : Վ֊է
Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ
տէտի քի՝ Նարըն օղուլլարընըզ
պապալարընա սիւալ էտիպ՝ Պու
22 թաշլար նէ՞ օլա տէտիքլէրինտէ ,
օլտէմ օղուլլարընըզա պիլտիրիպ
տէյէսինիզ քի՝ Իսրայէլպու Յոր֊
դանանտան գարատան կէչտի :
23 Չիւն քի Ըլլահընըզ Տապպ սիզ
կէչինճէյէտէք Յորդանանըն սու֊
յունու էօնիւնիւզտէ գուրութտու ,
Ըլլահընըզ Տապպըն Գըզըլ տէ֊
նիզտէ էյլէտիյի կիպի՝ քի սիզ
կէչինճէյէտէք էօնիւմիւզտէ օնու
24 Գուրութտու : Թա քի Յերրին
ճիւմլէ գավմլէրի Տապպըն էլի
ղգուվվէթլի օլտուղունու պիլէ֊
լէր , չէօյլէ քի տայիմա Ըլլահը֊
նըզ Տապպտան գօրգասընըզ :

ՊԸՊ Ե

Վրանանլալարըն գօրգտուղու : 2 Յեսունուն սիւննէթի թազէլէտիյի : 10 Գազգաղատա պատքի թութտուգլարը : 12 Մանանանըն քէսիլտիյի : 13 Յեսույա պէր մէլէյին կէօրիւնտիւ :

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Յորդանա֊
նըն պէրի եագասընտա կիւն
պաթըտա օլան Ըմօրհլուլարըն
ճիւմլէ փատիշահլարը վէ Տէնի֊
զին եանընտա օլան Վրանանլալարըն
ճիւմլէ փատիշահլարը՝ Տապպըն
Իսրայէլ օղուլլարընըն էօնիւնտէ
թա օնլար կէչինճէյէտէք Յորդա֊
նանըն սույունու գուրութտուղա֊
նու Իչիթտիքլէրինտէ , օնլարըն
եիւրէյի էրիտի , վէ Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընըն հուզուրունտան՝ օն֊
լարտա արթըգ ճան գալմատը :
2 Օլ վագիտէ Տապպ Յեսույա
տէտի քի՝ Վէնտինէ թաշտան պի֊
չագլար եափ , վէ տէօնիւպ՝ Իս֊
րայէլ օղուլլարընը թէքրար սիւն֊
3 նէթ էյլէ : Վ֊է Յեսու քէնտինէ
թաշտան պիչագլար եափտը , վէ
Իսրայէլ օղուլլարընը՝ ղուլփէ թէ֊
4 փէօնտէ սիւննէթ էյլէտի : Վ֊է
Յեսունուն սիւննէթ էթմէսինին
սեպէպի պու իտի . Ընըրտան
չըգան ճիւմլէ գավմընը էրքէքլէրի՝
Հէփ ճէնք էրլէրի՝ Մըսըրտան չըգ֊
տրգտան սոնկրա չէօլտէ եօլտա ի֊
5 քէն էօլտիւլէր : Օ֊իրա ճիւմլէ
չըգան գավմ սիւննէթլի իտի . ամ֊
մա Մըսըրտան չըգտրգլարընտան
սոնկրա , չէօլտէ եօլտա իքէն տօ֊
ղան ճիւմլէ գավմը սիւննէթ էթ֊
6 մէտիլէր : Օ֊իրա Իսրայէլ օղուլ֊
լարը Էգըրգ եըլ չէօլտէ կէզտիլէր ,
թա Մըսըրտան չըգան ճիւմլէ խալգ֊
Տապպըն սէօզինէ իթտաաթ էթմէ֊

Թ . Ի՛ . Լ֊ . 1451 :
ը Թհու . Լ֊ . 20 , 27 , 28 :
ը պ . ֆ . 7 :
ժ Նէ . ի֊ . 16 , 22 :
ի պ . ֆ . 15 :
լ պ . է . 9 :
խ Իա . 3 :
ծ Իա . 6 :
Թ . Ի՛ . Լ֊ . 1451 :
է պ . ֆ . 17 : հ Նէ . ժ֊ . 21 :
յ ֆ Թհագ . ը . 43 , 48 : ֆ Թհագ . ժ֊ . 19 : Պաղ . ձղ . 8 :
ղ Նէ . ժ֊ . 16 : ա Պն . ի֊ . 13 : Պաղ . ի֊ . 13 :
ց Նէ . ժ֊ . 31 : ֆ Օր . պ . 3 : Պաղ . ի֊ . 7 : Նբմ . Ժ . 7 :
ա Թհու . ժ֊ . 30 :
բ Նէ . ժ֊ . 14 , 15 : պ . ֆ . 9 , 10 , 11 : Պաղ . խը . 6 : Նզկ . ի֊ . 7 :
գ ֆ Թհագ . Ժ . 5 :
դ Թհու . ժ֊ . 29 : ի֊ . 64 , 65 : ֆ Օր . ի֊ . 16 :
ե Թհու . ժ֊ . 33 : ֆ Օր . ա . 3 : ի֊ . 7 , 14 : Պաղ . ղ֊ . 10 :

Digitized by Google

ՅԻՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՅԱՅՍ ԼԵՌՆԻՍ ՈՐ ԿՈՉԻ ԱՍՏՎԱԾ ՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՄՈՎՍԵՍ ՅԱՅՍ ԼԵՌՆԻՍ ՈՐ ԿՈՉԻ ԱՍՏՎԱԾ ՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԵՐ ՄՈՎՍԵՍ

ՅԻՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ

Թ ՀԱՒԱ. Ժ. 25.

Ե Բ Օր. Լ. 25.

Ե Բ Օր. Է. 26: ԺԳ. 17: Պ. Է. 1, 11, 12. Ե Պ. Է. 25: Գ ՀԱԳ. ԺԱ. 17, 18: ՅՈՒԴ. Ա. 12.

Ե Պ. Բ. 4.

չալան քահանիլերին էօնիւնձէ կիտէր իտի, վէ էհահինլէր պօրուլարը չալարագ կիտէր իքէն՝ տիւմ տար սանտուղուն արտընձա կիտէր
10 իտի: Վէ Յեսու գավմա թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Կիւլպեանք չէքմէն, վէ սէսինիզ իչիտիլմէսին, վէ աղզընըզտան սէօզ ջզմասըն, թա՝ Կիւլպեանք չէքին տէյէճէյիմ կիւնէտէք. անտէն կիւլպեանք չէ-
11 քսինիզ: Յմտի Ապպըն սանտուղու չէհրին էթրաֆընը տօլաշըպ՝ պիր տէֆա՝ տէվը էթտի. անտէն օրտուլա վարըպ՝ օվ կէճէ օրտուտա գալտրլար:
12 Վէ Յեսու սապահտան էրքէն գալգտը. վէ էքահինլէր Ապպըն
13 սանտուղունու գալտրտրլար: Վէ եէտի Յորելեան պօրուլարընը գալտրան եէտի քահին Ապպըն սանտուղու էօնիւնձէ կիտէր իքէն՝ պօրու չալարագ կիտէրլէր իտի, վէ սիլահլըլար օնլարըն էօնիւնձէ կիտէր իտի. վէ էհահինլէր պօրուլարը չալարագ կիտէր իքէն՝ տիւմ տար Ապպըն սանտուղունուն ար-
14 տընձա կիտէր իտի: Վէ իքինձի կիւնտէ չէհրին էթրաֆընը պիր տէֆա՝ տօլաշըպ՝ օրտուլա տէօնտիւլէր. ալթը կիւն պէօյլէ էյլէ-
15 տիլէր: Վէ վագի՝ օլտու քի եէտինձի տէֆա՝ քահինլէր պօրուլարը չալտրգտա; Յեսու գավմա տէտի քի՝ Կիւլպեանք չէքին, զիրա Ապպ՝
17 չէհրի սիզէ վէրտի: Վէ չէհր հէմ օնտա հէր նէ վար իսէ Ապպ իչիւն մէլո՛ւն օլսուն. անճագ ֆահիչէ Առախաբ՝ Էկէօնտերտիլիմիզ ճասուսլարը սագլատրդը իչիւն՝ կերէք քէնտիսի կերէք օնուն իլէ էվտէ օլան ճիւմլէսի սաղ գալընը:
18 Վէ լաքին սիզ ըհէր վէճճ իլէ մէլո՛ւն չէյտէն սագընասընդը, օլմայա քի մէլո՛ւն չէյտէն ալմագ իլէ՝ մէլո՛ւն օլասընդը, վէ Իսրայէլին օրտուսունա լա՞նէթ կէթիրիպ՝ Բօ-
19 նու պէլայա սալասընդը: Վէ հէփ

կիւմիւշ վէ ալթունն՝ վէ հէփ պագընը վէ տէմիր գապլար՝ Ապպ իչիւն ա՛զիզ օլա. Ապպըն խաղճնէսինէ կիրէլէր:
20 Վէ գավմ կիւլպեանք չէքտի, վէ պօրուլար չալընտը. վէ վագի՝ օլտու քի՝ գավմ պօրու սէտասընը իչիթտիյի կիպի, օլտէմ գավմ պէօյիւք կիւլպեանք իլէ կիւլպեանք չէքտի, վէ Գալէ՝ աշաղա տիւշտիւ, վէ գավմ հէր քէս քէնտի գաբշըսընա չէհրէ չզգըպ՝ չէհրի
21 ֆէթհ էթտիլէր: Վէ Չէհրտէ հէփ օլանը՝ էրքէքտէն գարըյատէք՝ կէնճտէն իխթիյարատէք՝ վէ սրղըր վէ գօյուն վէ էշէյէ վարընճայատէք գրլըճ աղզը իլէ հէլաք
22 էթտիլէր: Վէ օվ տիյարը թէճճէսուս էտէն իքի ատէմ Յեսու տէտի քի՝ Օվ ֆահիչէ գարընըն էվինէ վարն, վէ Նօնա եէմին էթտիյինիզ կիպի՝ օրատան գարըյը վէ օնուն չէր նէսի վար իսէ չզգա-
23 ըրն: Վէ օվ ճասուս կէնճէլէր վարըպ՝ Նախաբը վէ Նօնուն պապասընը վէ անասընը վէ գարընտաշլարընը վէ օնուն հէր նէսի վար իսէ չզգարտրլար, հէմ օնուն ճիւմլէ գապիլէսինի չզգարտրլար. վէ օնլարը Իսրայէլին օրտուսու-
24 նուն տիշարրսընտա գօտուլար: Վէ չէհրի հէմ օնտա ճիւմլէ օլանը աթէչէ եագտրլար. Գեալընդզ կիւմիւշիւ վէ ալթունու՝ վէ պագընը հէմ տէմիր գապլարը Ապպ էվի-
25 նին խաղճնէսինէ գօտուլար: Վէ Յեսու՝ ֆահիչէ Նախաբը վէ օնուն պապասը էվինի վէ ճիւմլէ օնուն օլանը սաղ գօտու, վէ թա պու կիւնէտէք Իսրայէլին արասընտա սաքին տիր, չիւն քի Յեսունուն Լրիքովու թէճճէսուս էթմէյէ կէօնտերտիյի խապէրճիլէրի կիզլէտի:
26 Վէ օլ վագթտա Յեսու եէմին վէրիպ տէտի քի՝ Պու չէհրի Եա՛նէ Լրիքովու գալգընպ պինա էտէն քիմսե Ապպըն Հուզուրունտա մէլո՛ւն օլսուն. օնուն թէճճլլերինի քէնտի իլգ տօղուշ օղլունտա գալտրտա, վէ գափուլարընը քիւչիւք օղլունտա տիքէ:
27 Վէ Ապպ Յեսու իլէ խտի. վէ Նօնուն նամը պիւթիւն տիյարա եայըլտը:

Digitized by Google

ՊԸՊ Ի

Ըքանըն ին՝ ա՛ծ ըսըգլըղը։ 2 Իսրայէլլիներին Գայիսէ վուրուլսուգլարը։ 6 Յեսուննուն շէքվասը։ 10 Նէ էսէքէյինէ տայիբ Ընլահըն օնա վէրտիյի ին՝ լիմաթ։ 16 Ըքանըն գուրա՛ ին էն ԹուԹուլտուգը։ 19 Օնուն էքրարը։ 22 Օնուն վէ ձիմլէ ձամիլեսընըն Ըքովը տերեօնաէ հէլաք օլունտուղու։

1 Մմա Իսրայէլ օղուլլարը մէլո՛ւն շէյտէ խայինլիք էթտիլեր։ վէ Յուդա սըպԹընտան Ջարա օղլու Զարդի օղլու Քարմի օղլու Ը-քան՝ մէլո՛ւն շէյտէն ալմագ իլէ, Իսրայէլ օղուլլարընա Իապպըն զա-զապը ԹուԹուշտու։

2 Վէ Յեսու Էրիքովտան՝ Լեհէ-լին կինտօղուսունտա Լեհաւանըն ճանընտա օլան Գայիյէ ատէմլեր կէօնտերտի, վէ օնլարա սեօյլէյիպ տէտի քի՝ Ձըգըպ օլ տիյարը Թե-ճէսսուս էտին։ վէ օլ ատէմլեր չը-գըպ՝ Գայիյի Թէճէսսուս էթտիլեր։

3 Վէ Յեսույա տէօնիպ օնա տէտի-լեր քի՝ Էվի գավմ չըգմասըն, իքի պին քիշի գատար ետ իւչ պին քիշի գատար չըգըպ՝ Գայիյի վուրսուն-լար։ Ճիւմլէ գավմը օրայա եօ-րուլԹմա, զիրա օնլար ազըզ տըր։

4 Ամմի գավմտան օրայա իւչ պին քիշի գատար չըգտր։ ամմա օնլար Գայինին ատէմլերի հուզուրուն-

5 տան գաչտրլար։ Վէ Գայինին ատէմլերի օնլարտան օվԹուզ ալԹը քիշի գատար վուրտուլար, վէ օն-լարը գափու էօնիւնտէն Թա Վե-բարիմտէք գօվալայըպ՝ էնիչտէ վուրտուլար։ իմմի Գավմըն եիւ-րէյի էրիյիպ՝ սու կիպի օլսու։

6 Վէ Յեսու Էլչիլարընը երը-Թըպ՝ Իապպըն սանուուղու էօնիւն-տէ Թա ախշամատէք եիւզիւ գօ-յուն եէրէ գափանտը քէնտիսի տէ Իսրայէլլին իլԹիյարլարը տա։ վէ Էպաշլարը իւզէրինէ Թօփրագ գօ-

7 տուլար։ Վէ Յեսու տէտի։ Էյ վահ եա՛ Էֆենտիմ Իապպ՝ պուս գավմը Յորդանանտան պէրի Ընի՞-չիւն հէր վէճճ իլէ կէչիրտին, քի պիզի Ըմօրհլուլարըն էլինէ Թէս-լիմ էտէսին, վէ պիզի հէլաք է-տէլէր։ իմմի նօ՞ղայտը գայիլ օ-լուպ՝ Յորդանանըն էօԹէ եագա-

8 ըլտա գալա իտիք։ Ըմա՛ն Էֆէն-տիմ, Իսրայէլ տիւշմէնինին հու-

զուրունտան արգա չէվիրտիքտէն

9 սօնկրա՝ պէն նէ տէյիմ։ Գիւն քի Քանանլըլար հէմ տիյարըն ճիւմլէ սաքինլէրի իշիտիպ՝ պիզի գուշա-տուճագլար, վէ Էատրմրզը նէրտէն մահվ էտէճճէքլէր, վէ սէնին Էա՛-զիմ իսմինէ նէ՞ էյլէրսին։

10 Վէ Իապպ Յեսույա տէտի քի՝ Գայգ, նի՞շլիւն պէօյլէ եիւզիւ գօ-

11 յուն տիւշէրսին։ Իսրայէլ կիւ-նահ էթտի։ հէմ ուախի պէննիմ օնլարա էմր էթտիյիմ ա՛հտրմտան Թէճճավուզ էթտիլեր, վէ հէմ Էմէ-լո՛ւն շէյտէն ալտրլար, հէմ տա-խի խըրսրզլըգ էթտիլեր, հէմ տէ էեալան սեօյլէտիլեր, վէ հէմ

12 գապլարընա գօտուլար։ Էօնուն իչիւն Իսրայէլ օղուլլարը տիւշմէն-լէրինին հուզուրունտա տուրմադա գատիր օլմատրլար։ տիւշմէնլէրի-նին հուզուրունտան արգա չէվիր-տիլեր, զիրա Էմէլո՛ւն օլտուլար։ էյլէր արանըզտան մէլո՛ւն օլանը հէլաք էթմէզ իսէնիզ, արԲէրգ

13 պէրապէրինիզճէ օլմամ։ Գայգ, Էգավմը Թագտիս էյլէ, վէ տէյէ-սինն քի՝ Էվէնտինիզի եարըն իչիւն Թագտիս էյլէյլին, զիրա Իսրայէ-լին Ըլլահը Իապպ պէօյլէ տէր։ Էա՛ Իսրայէլ՝ արանըզտա մէլո՛ւն վար։ Թա մէլո՛ւնու արանըզտան կիտէրինճէյէտէք, տիւշմէնլէրինին հուզուրունտա տուրմադա գատիր

14 օլմայաճագըն։ Իմմի սապահլա-յընն՝ սըպԹլարընըզճա եագլաշըն։ վէ վագի՝ օլա քի ԷԻապպըն ԹուԹ-տուղու սըպԹ՝ գապիլէլէրինճէ եագլաշա, վէ Իապպըն ԹուԹտուղու գապիլէ՝ խանէլէրինճէ եագլա-

15 շա, վէ Իապպըն ԹուԹտուղու խանէ՝ էրքէքլէրճէ եագլաշա։ Վէ վագի՝ օլա քի Էմէլո՛ւն շէյ իլէ ԹուԹուլան՝ Իապպըն ա՛հտրնտան ԸԹէճճավուզ էթտիլի իչիւն վէ Իսրայէլտէ Էեարամազլըգ էթտիլի իչիւն՝ քէնտիսի տէ նէսի վար իսէ տէ աԹէչէ եագըլա։

16 Իմմի Յեսու սապահտան էրքէն գալգըպ՝ Իսրայէլի սըպԹլարընճա եագլաշտըրտը։ վէ Յուդա սըպԹը

17 ԹուԹուլտու։ Վէ Յուդա գա-պիլէլէրինի եագլաշտըրըպ՝ Ջա-րալըլարըն գապիլէսինի ԹուԹուլտու։ վէ Ջարալըլարըն գապիլէսինի էր-

ՊԵՊՐ

Ա Ելահէն Յեսուայ ղայրէթ վերադիյի ։ 3 Վասիյինին ֆէթհ օլունմասընա էթտիքլերի ֆէնտա ։ 29 Օնուն փատիշահընը ասորգլարը ։ 30 Յեսունուն պիր մեզպահ եափարը ։ 32 Նօմռու թաշլար խուզերինէ եաղարը ։ 34 Վէ խայր տուա՛լար հէմ պէս տուա՛լար թագրէր էյլեսէյլէ ։

1 Վ Է Լապպ Յեսուայ տէտի քի՝ Ֆօրգմա վէ շաշմա • հէվեսճէնք խալգընը պէրապէրինճէ ալ, վէ գալգըպ Վայիյէ չըգ • պագ, 2 Վայինին փատիշահընը վէ օնուն գավմընը վէ հէրբինի վէ տիյարը- 2նը սէնին էլինէ վէրտիմ։ Վ Է Վա- յիյէ հէմ օնուն փատիշահընա՝ 3Էրիքովա վէ օնուն փատիշահընա էթտիյին կիւպի էտէսին • անճագ 4օնուն եաղմասընը վէ տավարլա- րընը քէնտինիզէ եաղմա էտէսի- նիզ • սէն հէրբ օնուն արտընտան 3 փուսու գուր ։ Վ Է Յեսու հէմ ճիւմլէ ճէնք խալգը՝ Վայիյէ չըգ- մադա գալգտրլար • վէ Յեսու ա՛քէբէրին գահրիմանլարընը՝ օթուզ պին ատէմ սէչիպ՝ օնլարը կէճէ իլէ 4կէօնտէրտի • Վ Է օնլարա թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Պագընը, սիզ հէրբ իչիւճէ՝ Էհէրբին արտընտան փուսու- տա օթուրուճ, հէրբտէն փէք ու- զագլանման • վէ հէփինիզ հազըր 5 օլասընըզ ։ Վ Է պէն պէրապէրիմ- ճէ օլան ճիւմլէ խալգ իլէ հէրբէ եագլաշաճաղըմ • վէ վագի՝ օլա քի՝ էվվէլքի կիպի պիզի գարշըլամադա չըգտրգլարընտա, օլտէմ Էհօնլէ- 6րինտէն գաչաճաղըզ • Վ Է օնլար արտըմըզճա չըգաճագլար, թա պիզ օնլարը հէրբտէն այրընճայա- տէք • չիւն քի՝ Յօնիւմիւզտէն էվ- վէլքի կիպի գաչտրլար տէյէճէք- լէր • իմտի էօնլէրինտէն գաչաճա- 7 ղըզ ։ Օլտէմ սիզ փուսուտան գալգըպ՝ հէրբի զապթ էտէսինիզ • զիրա Ելահընըզ Լապպ օնու է- 8լինիզէ թէսլիմ էտէճէք տիր ։ Վ Է վագի՝ օլա քի՝ հէրբի ֆէթհ էթ- տիյինիզ կիպի, հէրբի աթեշէ վուրասընըզ, Լապպընը աէօգիւնէ կէօրէ էյլէյէսինիզ • Էպագընը, սիզէ 9թէնպիհ էյլէտիմ։ Իմտի Յեսու օնլարը կէօնտէրտի, վէ օնլար կի- տիպ՝ Լռնթէլ իլէ Վայինին արա- սընտա՝ Վայինին պաթը թարա-

ԹՈ • Ի՛. Ի։ 1851։

քէքլէրճէ եագլաշտրըպ՝ Օաբդի 18թուրթուլտու ։ Ընտէն օնուն խա- նէսինի էրքէքլէրճէ եագլաշտրըն- ճա ; Յուդա սըպթընտան Օարա օղլու Օաբդի օղլու Կարմի օղլու 19Ըքան Թուրթուլտու ։ Իմտի Յե- սու Ըքանա տէտի • Նա՛ օղլում՝ քէրէմ էյլէ՝ Իսրայէլին Ելահը Լապպա ի՛զդէթ էյլէ, հէմ նօնա իգլար էյլէ • վէ Էհմտիյինի հալա պանա տէյի վէր, պէնտէն սագլա- 20մա ։ Վ Է Ըքան Յեսույա ճէվապ վէրիպ տէտի • Ազգան պէն Իս- րայէլին Ելահը Լապպա կիւնահ էհմտիմ, վէ պէօյլէ պէօյլէ էյլէ- 21տիմ• Նա՛նի եաղմատա պիր կիւ- զել Պննաար գաֆթանը՝ վէ իքի եիւզ մըսգալ կիւմիւշ՝ վէ թար- թընը էլլի մըսգալ պիր սիւպիւքէ ալթուն կէօրտիւմ, վէ օնլարա թամա՝ էտիպ ալտըմ• վէ իշթէ օնլար չատրըմըն օրթասընտա եէր- տէ սագլանմըշ տըր, վէ կիւմիւշ 22գաֆլանըն ալթընտա տըր ։ Վ Է Յեսու խապէրճիլէր կէօնտէրտի, վէ օնլար չատրըա սէչիրթտի, վէ իշթէ չատրտա սագլը՝ վէ կիւմիւշ 23գաֆլանըն ալթընտա իտի ։ Վ Է օնլարը չատրըն իչինտէն ալըպ՝ Յեսույա վէ ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլ- լարընա կէօթիւրտիւլէր • վէ օնլարը Լապպըն հուզուրունա գօտտուլար ։ 24 Վ Է Յեսու Օարա օղլու Ըքա- նը վէ կիւմիւշիւ վէ գաֆթանը վէ ալթունն սիւպիւքէյի հէմ օնուն օ- ղուլլարընը վէ գըզլարընը վէ սըղըր- լարընը վէ էշէքլէրինի վէ գօյունլա- րընը վէ չատրըընը՝ վէ հէր նէսի վար իսէ ալտը, վէ ճիւմլէ Իսրայէլ պէրապէրինճէ օլարագ՝ օնլարը ՚Ը- 25քօվը տէրէսինէ չըգարտրլար ։ Վ Է Յեսու տէտի • Ո՛նի՞չիւն պիզի պէ- լայա սալտըն, Լապպ սէնի պու կիւն- տէ պէլայա սալաճագ տըր • իմտի ՚օնու ճիւմլէ Իսրայէլ՝ թաշլար իլէ թաշլատրլար, վէ օնլարը թաշլար իլէ թաշլատըգտան ասնկրա աթէ- 26չէ եագտրլար ։ Ընտէն Նիւգերինէ պիր պէօյիւք թաշ երղընը գալ- տրըտրլար թա պու կիւնէտէք, վէ ՚Լապպ խըշմ ու ղազապընտան տէօնտիւ • պունտան էօթիւրիւ օլ մահալին ատընա՝ թա պու կիւ- նէտէք ՚Ըքօվը տէրէսի տէնիլտի ։

ԹՈ • Ի՛. Ի։ 1851։

ա ԲՕր. Ի՛։ 21 ։ է. 18։ Լ՚։ 8։ Գ։ ՚։ 9։
բ Պ։ Գ. 2։
գ Պ։ Գ. 21։
դ Բ Օր. Ի։ 14։
ե Գ՚ասա. Ի։ 29։
զ Գ՚ասա. Ի։ 32։
է Բ Թագ. Ի՛։ 28։

Ի՛ ՚ ԹՈ • Ի՛. Ի։ 1851։

ը ՚ ԹՈագ • ժէ. 42։
թ ՚ Պա՛դ ՚ ԹՈագ • Գ. 5 ։ Նբեմ. ժԳ • 16 ։ Յօհ • Բ • 28։
ժ ԹՈու • Է • 6, 7 ։ Բ Պն. Է • 22։ Սադ. ծ՚։ 3։ Իսան. Բ • 8։
ի ՚ ԹՈագ • ժԳ • 43։
ա Խա • 26 ։ Գ • ժէ • 7 ։
բ Գ • Գ. 18։ ՚ Պն • Բ • 7։ Գաշ • է. 12 ։
գ Բ Օր. ժէ. 5 ։
դ Գ • Գ. 29։ Բ ԹՈագ • ժԳ • 17 ։ Ողբ • Գ. 53։ — Բ Օր. ժԳ. 17։ Բ Թագ. Ի՚։ 14 ։
ե Խա • 24 ։ Նա. կէ. 10։ Ովա. Բ. 15.

Digitized by Google

ՀԻ. Ի՛. Ի՞. 1451։

ֆընտան փուսուտա օթուրտուլար. վե Յեսու օլ կէճէ գավմըն օրթասընտա գալտը։
10 Ալ է Յեսու սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ գավմը եօգլատը. վե քէնտիսի Իսրայէլին խխթիյարլարը իլէ գավմըն էօնիւնճէ Գայիյէ չըգա-
ը Խա. 5. 11 տը։ Ալ է Ըպիլէսինճէ օլան Հէփ ճէնէք խալգը չըգտըլար, վե եագ-լաշըպ՝ շէհրին գարշըսընա վարտը-լար. վե Գայինին փօրեաս թարա-ֆընտան գօնտուլար, վե օնլար իլէ Գայինին արասընտա տէրէ
12 վար իտի։ Ալ է պէշ պին գատար ատէմ ալըպ՝ օնլարը Հեթէլ իլէ Գայինին արասընտա՝ շէհրին պա-թը թարաֆընտան փուսույա գօ-
13 մուշ իտի։ Իմոի գավմը՝ շէհրին փօրեաս թարաֆընտա օլան Հէփ օրտույու վե շէհրին պաթը թա-
ի Խա. 1. բաֆընտան ըփուսույու գօտուգ-տան սօնկրա, Յեսու օլ կէճէ տէրէնին իչինէ կիթտի։
14 Ալ է վագի՝ օլտու քի Գայինին փատիշահը կէօրտիքտէ, մուա՛-յին վագըթտա օվա եիւզիւնտէ քէնտիսի հէմ ճիւմլէ գավմը Իս-րայէլի ճէնկէ գարշըլամագ իչիւն՝ շէհրին ատէմլէրի իլէ ա՛լէլ ա՛ճէ-լէ էրքէն գալգըպ չըգտըլար. օ
ի Գատ. ի. 34։ Ովշ. թ. 13։ իսէ ըշէհրին արտընտան քէնտիսի իչիւն փուսու վար իտիյինի պիլ-
15 մէզ իտի։ Ալ է Յեսու հէմ ճիւմ-
ի Գատ. ի. 36, ՃԼ։ լէ Իսրայէլ ըօնլարըն էօնիւնտէ քէնտիլէրինի վուրուլմուշ կիպի կէօսթէրիպ՝ չէօլ եօլունա գաչտը-
16 լար։ Ալ է շէհրտէ օլան ճիւմլէ գավմ օնլարըն արտընճա գօվալա-մադա ճէմ՝ օլունտու. իմոի Յե-սուսունուն արտընճա գօվալայարագ՝
17 շէհրտէն այրըլտըլար։ Ալ է Գա-յիտէ եա Հեթէլտէ Իսրայէլին ար-տընճա չըգմամըշ ատէմ գալմա-տը. իմոի շէհրի աչըգ պրաղըպ՝ Իսրայէլին արտընճա գօվալատը-լար։
18 Ալ է Բապպ Յեսույա տէտի քի՝ Իչլինտէքի մըզրաղը Գայիյէ տօղ-րու ուզաթ, զիբա օնու էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. վէ Յեսու է-լինտէ օլան մըզրաղը շէհրէ տօղրու
19 ուզաթտը։ Ալ է փուսուտա օլան-լար թէզ մահալլէրինտէն գալգտը-լար, վէ Յեհո- էլինի ուզաթտրդը կիպի եիւքիւյիւշ էտիպ՝ շէհրէ կիրտիլէր, վէ օնու ֆէթհ էթտի-
20 լէր. վէ ա՛ճէլէ էտիպ՝ շէհրի ա-թէշէ վուրտուլար։ Ալ է Գայինին ատէմլէրի արգալարընա տէօնիւպ կէօրտիլէր քի՝ իշթէ շէհրին թիւ-թիւնիւ կէօյէ տօղրու չըգայօր ի-տի, վէ օնլարըն պուրայա վէ օ-
21 րայա գաչաճագ մէճալի եօգ իտի. հէմ չէօլէ գաչան գավմ՝ ատրթընճա գօվալայանըն իւզէրինէ տէօնտիւ.
Յա՛նի Յեսու հէմ ճիւմլէ Իս-րայէլ՝ փուսուտաքիլէրին շէհրի ֆէթհ էթտիյինի վէ շէհրին թիւ-թիւնիւ չըգտրդընը կէօրտիւքլէ-րինտէ, օնլար տա տէօնիւպ՝ Գա-յինին ատէմլէրինի վուրտուլար։
22 Օպիրլէրի տէ շէհրտէն օնլարը գարշըլամադա չըգտրլար. վէ պիր թարաֆտան պուռնլար վէ օպիր թա-րաֆտան օնլար օլուպ՝ Յոյէլիլէր Իսրայէլին օրթասընտա գալ-տրլար. իմոի օնլարը՝ ըգալմըշ
ւ Բ Օր. է. 2։ վէ գուրթուլմուշ գալմայանատէք
23 վուրտուլար։ Ալ է Գայինին փա-տիշահընը տիրի թութուպ՝ օնու Յեսույա կէթիրտիլէր։
24 Իմոի վագի՝ օլտու քի Իսրայէլ Գայինին հէփ սաքինէլէրինի սահրա-տա՝ քէնտիլէրինի գօվալայանլարը չէօլտէ թէմամէն գըրտրգտա, վէ ճիւմլէսի տիւքէնինճէ յէտէք գըլըճ աղըընտան տիւշտիւքտէ, օլտէմ ճիւմլէ Իսրայէլ Գայիյէ տէօնիւպ՝ օնու գըլըճ աղըընտան կէչիրտի-
25 լէր։ Ալ է օլ կիւնտէ տիւշէնլէրին ճիւմլէսի՝ էրքէքտէն գարըյա վա-րընճա Գայինին հէփ ատէմլէրի՝ օն
26 իքի պին իտի։ Ալ է Յեսու մըզ-րագ իլէ ուզաթտրդը էլինի՝ Գա-յինին ճիւմլէ սաքինէլէրինի հէլաք
27 էտինճէյէտէք՝ կէրի չէքմէտի։ Ըն-ճագ Ղապպըն ըՅեսույա էմր էթ-
ի Խա. 2։ տիյի սէօզիւնէ կէօրէ տավարլարը
ծ Պագ. (հնու. Լ. 22, 26։ վէ շէհրին ճիւմլէ եաղմասընը՝ ծԻս-րայէլլիլէր քէնտիլէրի իչիւն եաղ-
28 մալատրլար։ Ալ է Յեսու Գայիյի եագտը, վէ օնու թա պու կիւնէ-տէք՝ էէպէտի վէրանէ խարապա-
է Բ Օր. ժգ. 16։ զ Պ. Ջ. 26։ Ղաղ. ԽԷ. 40։ ԽՋ. 5։ է Բ Օր. իՃ. 23։ Պ. Ջ. 27։
29 թընա տէօնտէրտի։ Ալ է ըԳայինին փատիշահընը թա ախշամ վագթը-նատէք աղաճ իւզէրինէ աստը. վէ ընկիւնէշ պաթտրգտա, Յեսու էմր էթտի, վէ օնուն լէշինի աղաճտան

Digitized by Google

1 Ա է վագի՝ օլտու քի Յորդանա-
ն՝ նըն պէրի եագասընտա տաղ-
տա վէ օվատա վէ ա պէօյիւք տէ-
նիզին հէփ եալըսընտա՝ Իբանանըն
գարշըսընտա օլան ճիւմլէ փատի-
շահլար՝ բ Ռեւելէր՝ վէ Ըմորհ-
լուլար՝ Ռանանըլար՝ փերեզլիլեր՝
Խեւլիլեր՝ վէ Յեբուսլուլար իշխե-
2 տիքլերինտե ՝ տ օլտիմ պիրլիք-
տէ ճէմ՝ օլտուլար քի՝ Յեսու ի-
լէ վէ Իսրայէլ իլէ պիլ իթթի-
ֆագ ճէնք էտէլէր ։
3 Ըմմա ր Գաբաւոնուն սաքինլէ-
րի՝ Յեսունուն Երիքովա վէ Գա-
յիյէ էթտիյինի ս իշխէթտիքլերին-
4 տե , օնլար տախի պիր ֆէնտ գուր-
տուլար ։ իմտի կիտիպ՝ զախիրէ
տիւզտիւլէր , վէ մէրքէպլէրինէ
էսքի չուլլար՝ վէ էսքի վէ երրթրգ
վէ պաղլը շարապ թուլումլարը
5 ալտրլար ։ հէմ այագլարընտա էս-
քի վէ եամալը այագ գապլարը՝ վէ
իւզէրլէրինտե էսքիմիշ էսվապլար
վար իտի ։ վէ հէփ եէյէճէքլէրի
էքմէք՝ գուրումուշ վէ քիւֆլէն-
6 միշ իտի ։ Ա է Գաղգաղա Ըօր-
տուսունա Յեսույա կիտիպ՝ օնա
հէմ Իսրայէլ ատէմլէրինէ տէտի-
լէր քի՝ Ուզագ տիյարտան կէլտիք ։
վէ շիմտի պիզիմ իլէ ա՛Հտ քէսի-
7 շին ։ Ա է Իսրայէլ ատէմլէրի օլ
Խեւելիլէրէ տէտի քի՝ Պէլքի սիզ
արամըզտա սաքին սինիզ , վէ ըսխ-
զին իլէ նի՞ճէ ա՛Հտ քէսիշէլիմ ։
8 Ա է օնլար Յեսույա Ըպիզ գուլ-
լարըն իզ տէտիլէր ։ վէ Յեսու
օնլարա տէտի քի՝ Ալզ քի՞մ սինիզ ,
9 վէ նէրէտէն կէլիյօրսունուզ ։ Ա է
օնա տէտիլէր քի՝ Պու ժ գուլլարըն
Ըհովանըն իսմի իչուն
ղայէթ ուզագ տիյարտան կէլտիք ։
զիրա ի օնուն նամընը՝ վէ Ա ըսրըտա
10 Հէփ էյլէտիյինի իշխէթտիք ։ ճէմ
Յորդանանըն էօթէ եագասընտա
օլան Ըմորհլուլարըն Հիքի փատի-
շահընա՝ Էսեբոն փատիշահը Ա-
հոնա՝ վէ Ըստարովթտա օլան Ո-
սան փատիշահը Ովգա ճիւմլէ էյ-
11 էտիյինի իչէրսինէ ։ Իմտի իսթի-
յարլարըմըզ վէ տիյարըմըզըն
ճիւմլէ սաքինլէրի պիզէ սէօյլէյիպ
տէտիլէր ։ Իչլինիզէ եօլ իչուն զա-
խիրէ ալըն , վէ օնլարը գարշըլա-
մաղա կիտին , վէ օնլարա տէյին քի՝

թ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 1451 ։

ա ։ Ես ։ 6 ։

բ Ես ։ գ ։ 17 ։ ի՞ ։ 23 ։

գ Ես ։ ձ՞ ։ 3 , 5 ։

դ Պ ։ Յ ։ 2 ։ Բ Թագ ։ ի՞ ։ 3 ։

է Պ ։ Ջ ։ 27 ։

ը Պ ։ Ե ։ 10 ։

թ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 1451 ։

ա Յես ։ Ը՞ ։ 6 ։

բ Ես ։ գ ։ 17 ։ ի՞ ։ 23 ։

գ Ես ։ ձ՞ ։ 3 , 5 ։

դ Պ ։ Յ ։ 2 ։ Բ Թագ ։ ի՞ ։ 3 ։

է Պ ։ Ջ ։ 27 ։

ը Պ ։ Ե ։ 10 ։

թ Պ ։ Ժ՞ ։ 19 ։ ը Ես ։ ի՞ ։ 32 ։ Բ Օր ։ Է ։ 3 ։ ի ։ 16 ։ Դատ ։ բ ։ 2 ։

ժ Բ Օր ։ ի ։ 11 ։ դ Յես ։ Յ ։ 5 ։

ի Բ Օր ։ ի ։ 15 ։

լ Ես ։ ժ Ե ։ 14 ։ Հես ։ բ ։ 10 ։

խ Յես ։ Ը ։ 24 , 33 ։

էնտիրտիլէր , վէ օնու շէհրին գա-
փուսու մէտիէլինէ աթըպ՝ ըօնուն
իւզէրինէ պիր պէօյիւք թաշ եը-
ղընը գալտըրտըլար թա պու կիւ-
նէտէք ։
30 Օլ զէմանտէ Յեսու Իսրայէ-
լին Ըլլահը Ի ապպա ժ Գեբաղ տա-
ղընտա պիր մէզպահ եափտը ։
31 Ի ապպան գուլու Ա ովսէսին Իսրա-
յէլ օղուլլարընա թէնպիհ էթտի-
յինէ կէօրէ՝ ժ Ա ովսէսին թէվրաթ
քիթապընտա եազըլը օլտուղու մի-
սիլլիւ պիւթիւն թաշլարտան պիր
մէզպահ քի օնլարըն իւզէրինէ տէ-
միր սալընմամըշ իտի , վէ ժօնուն
իւզէրինտէ Ի ապպա պիւթիւն ևան-
մալար սունտուլար , հէմ սէվա-
մէթ գուրպանլարը քէստիլէր ։
32 Ա է ժօրատա թաշլարըն իւզէրինտէ
Ա ովսէսին Իսրայէլ օղուլլարընն
էօնիւնտէ եազտըղը թէվրաթըն
33 Նուսխասընը եազտը ։ Ա է ճիւմլէ
Իսրայէլ վէ օնուն իխթիյարլարը
վէ զապիթլէր վէ օնուն գատրլա-
րը սանտուղուն պիր եանընտան վէ
օպիր եանընտան Ի ապպան ա՛Հտ
սանտուղունու գալտըրան Ի եւիլի
քեսհինլէրին էօնիւնտէ՝ ժ եապան-
ճը օլսուն եէրլի օլսուն՝ եարընը
Գարիզին տաղը գարշըսընա վէ եա-
րընը Գեբաղ տաղը գարշըսընա
տուրտուլար , Ի ապպան գուլու
Ա ովսէսին էվվէլտէն թէնպիհ էթ-
տիյի կիպի , քի Իսրայէլ գամմը-
34 նա խայը տուա՝ օգուլալար ։ Ա է
անտէն սօնկրա ժ թէվրաթըն հէփ
սէօզլէրինի՝ Լխայը տուա՛լարը վէ
պէտ տուա՛լարը՝ թէվրաթ քիթա-
պընտա հէր նիճէ եազըլմըշ իսէ
35 օգուտու ։ Ա ովսէսին հէփ թէն-
պիհ էթտիյինտէն հիչ պիր սէօզ
եօգ իտի , քի օնու Յեսու Իսրա-
յէլին ճիւմլէ ճէմաա՛թընըն հէմ
ժգարըլարըն վէ չօճուգլարըն վէ
արալարընտա կէզէն ժ եապանճրինն
էօնիւնտէ օգուամատը ։

ՊԸՊ Թ

Վտախիահլարըն՝ Իսրայէլին ա՛լէ յհինէ էթ-
թիճագ էթտիքլերի ։ 3 Գաբաւոնլուլարըն
ուսթաղըգ իլէ պիր մուա՛հիսէ քէսպ էթ-
տիքլերի ։ 16 վէ պուննուն իչինն օնլար տայիմ
գուլլուղա հիւքմ օլաննտուգլարը ։

Digitized by Google

Պիզ գուլարըն իզ, վէ շիմոի պի-
12 զիմ իլէ ա՛հտ քէսիշլին : Պիզէ
կէլմէյէ չըգտրըմըզ կիւնտէ՝ է-
վիմիզտէն պու էքմէյիմիզի եէյէ-
ճէք իչիւն սըճագ ալտրգ • վէ շիմ-
տի իշլէթ գուրուտու , վէ քիւճ-
13 լէնտի : Վ՚է եէնի իքէն տօլտուր-
տուղումուզ պու շարապ թօուլումշ
լարը՝ իշլէթ երըթըլտրլար • վէ պու
էսվապլարըմըզ վէ այագ գապլա-
րըմըզ՝ եօլուն ղայէթ չօգ ուզուն
14 օլտուղունտան էսքիտիլէր : Իմոի
օլ ատէմլէրի՝ զախիրէլէրինէ պա-
գարագ գապուլ էթտիլէր , վէ
Իսրապէլն աղզընա տանըշմատրլար :
15 Վ՚է Յեսու Նօնլար իլէ պարըշզդ
էտիպ՝ օնլարը սաղ գօմաղա օնլար
իլէ ա՛հտ քէսիշտի • հէմ ճէմա-
ա՛թըն պէյլէրի օնլարա եէմին էթ-
տիլէր :
16 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ օնլար իլէ
ա՛հտ քէսիշտիքտէն սօնկրա իւշ
կիւնիւն սօնունտա իշլէթտիլէր քի՝
օնլար գօնշուլարը տրըլար , վէ ա-
17 րալարընտա սաքին օլուրլար : Վ՚է
Իսրայէլ օղուլլարը կէօչիւալ՝ իւ-
չիւնճիւ կիւնտէ օնլարընն շէհրլէ-
րինէ վարտրլար • վէ օնլարընն շէ-
հիրլէրի՝ Գաբաաւն վէ Կեփիրա
վէ Քերովթ վէ Կարիաթարիմ ի-
18 տի : Վ՚է Իսրայէլ օղուլլարը օն-
լարը վուրմատրլար , Էչիւն քի ճէ-
մաա՛թըն պէյլէրի օնլարա Իսրա-
յէլին Ըլլահը Յապպ իլէ եէմին
էթմիշլէր իտի • ամմա ճիւմլէ ճէ-
մաա՛թ՝ պէյլէրէ գարշը մըրըլտան-
տրլար :
19 Վ՚է ճիւմլէ պէյլէր պիւթիւն
ճէմաա՛թա տէտիլէր քի՝ Պիզ օնլա-
րա Իսրայէլին Ըլլահը Յապպ իլէ
եէմին էթտիք , վէ շիմտի օնլա-
րա տօգանմադա գատիր տէյիլ իզ :
20 Օնլարա պուննու էտէլիմ՝ վէ օն-
լարը օաղ գօյալըմ՝ վէ օնլարա
էթտիյիմիզ եէմին իչիւն Յիւզէրի-
21 միզէ ղազապ կէլմէյէ : Իմոի
պէյլէր օնլարա տէտիլէր քի՝ Սաղ
գալըմլար , ամմա Ղճիւմլէ ճէ-
մաա՛թա օտուն եարըճըլարը վէ սու
սագալարը օլսունլար , պէյլէրին
Ֆօնլարա տէտիյի կիպլի :
22 Վ՚է Յեսու օնլարը չաղըրտը ,
վէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտի • Ո՞ր-
չիւն պիզի ալտադրպ Ֆարմըզտա
սաքին իքէն , պիզի՝ Ղմիզուէն ղայէթ
23 ուզաղըզ տէտինիզ : Իմոի հալա
Ղմէյո՛ւն սուննուզ • վէ Ըլլահըմըն
էվինէ գուլ վէ Ղօտուն եարըճը վէ
սու սագասը՝ սիզտէն էքսիք օլմա-
24 սըն : Վ՚է օնլար Յեսույա ճէվապ
վէրիպ տէտիլէր • Չիւն պու գուլ-
լարընա սահիհ խապէր վէրիլտի
քի՝ սէնին Ըլլահըն Նէովա ճիւմ-
լէ պու տիյարը սիզէ վէրմէյէ վէ
պու տիյարըն ճիւմլէ սաքինլէրի-
նի էօնիւնիւզտէն Ֆէլաք էթմէյէ
գուլու Ղ՚ովսէսէ էմր էյլէտի , վէ
պիզ Ղհուզուրունուզտան ճանըմըզ
իչիւն ղայէթ իլէ գօրգուա՝ պու
25 շէյի էյլէտիք : Վ՚է շիմտի իշլէթ
Ֆէլինտէ իզ • պիզէ էթմէյէ սանա
խօշ վէ տօղրու կէօրիւնէնէ կէօ-
26 րէ էյլէ : Իմոի օնլարա էօյլէ էյ-
լէտի • վէ օնլարը Իսրայէլ օղուլ-
լարընն էլինտէն գուրթարտը , վէ
27 օնլարը էօտիւրմէտիլէր : Վ՚է Յե-
սու օնլարը օր կիւնտէ՝ ճէմաա՛թա
վէ Իապպըն մէզպահընա Ղ՚ապ-
պըն սէչտիյի մահալ իչիւն թա պու
կիւնէտէք Ֆօտուն եարըճրլարը վէ
սու սագալարը էյլէտի :

ՊԸՊ Ժ

Գաբաաւնուն խզէրինէ պէշ փատիշահլարըն
ճէնք էթտիյի • 6 Յեսուննուն օնու գուրթար-
տըղը : 10 Ըլլահ օր փատիշահլարա գարշը
տօլու իլէ ճէնք էթտիյի • 12 Յեսուննուն սէօ-
զնե իլէ կիւնէզնէն վէ այըն տուրտուգլարը •
16 Պիշ փատիշահլարըն պիր մաղարայա գա-
փանագզլարը : 23 Օնտան տիշարը չզգա-
րըլտըգլարը , 24 մասխարա օլունտուգլարը ,
26 վէ ասըլտգլարը : 28 Իսրայէլլէրէրին
պաշգա եէտի փատիշահ տահա եէնիքգլէրի •
43 Յեսուննուն Գաղգաղայա աէօնտիւիւ :

1 Վ՚է վագի՝ օլտու քի Իէրուսաղէ-
մին փատիշահը Ըդոնիսեդեկ՝
Յեսուննուն Գայիի ֆէթհ էթտի-
յինի հէմ օնու խարապ էթտիյի-
նի՝ Էօ՛նի Գայիյէ հէմ օնուն փա-
տիշահընա Էրիհաւմա վէ օնուն
փատիշահընա Էյլէտիյի կիպի էթ-
տիյինի՝ վէ Գաբաաւն սաքինլէրի
Իսրայէլ իլէ սուլհա եաթըզ ա-
րալարընտա գալտըգլարընը իչիւթ-
2 տիքտէ , Ղայէթ իլէ գօրգուտու-
լար • զիրա Գաբաաւն՝ փատիշահա-
նի շէհրլէրին պիրի կիպի պիր պէօ-
յիւք շէհէր իտի • հէմ ֆէ Գայի-
տէն պէօյիւք՝ վէ հէփ օնուն ա-

3 տէմՂերի զօրԼու իտի : Իմոի Ե-
րուսաղէմ փատիշահը Ը դոնիսե-
դեկ՝ Ֆերրոն փատիշահը Հօհամ
վէ Յերիմութ փատիշահը Փիրամա
վէ Լաքիս փատիշահը Յափիյէ վէ
Ե գդոն փատիշահը Դափիրէ կէօն-
4 տէրիպ տէտի . Պանա չըգրն , վէ
պանա եարտըմ էտին քի՝ Վափա-
ւոնու վուրալըմ . զիրա Ի Յեսու
իլէ վէ Իսրայէլ օղուլլարը իլէ
5 սուլհա եաթտը : Իմոի Ը մօրհ-
լուլարըն պէշ փատիշահլարը Ե-
րուսաղէմ փատիշահը՝ Ֆէբրոն
փատիշահը՝ Յերիմութ փատիշա-
հը՝ Լաքիս փատիշահը՝ Ե գդոն փա-
տիշահը Հազէմ՝ օլուպ քէնտիլէրի
հէմ օնլարըն հէփ օրտուլարը չըգ-
տըլար , վէ Վաբաւոնուն եանըն-
տա գօնուպ՝ օնուն իւզէրինէ ճէնք
էթտիլէր :
6 Ա Է Վաբաւոնուն էհալիսի
Ի վաղազաղա օրտուսունա Յեսույա
կէօնտէրիպ տէտիլէր . Փուլլա-
րընտան էլինի չէքմէ , թէզ պիզէ
չըգրպ՝ պիզի գուրթար , հէմ պի-
զէ եարտըմ էյլէ . զիրա տաղտա
սաքին օլան Ը մօրհլուլարըն ճիւմլէ
փատիշահլարը պիզէ գարշը ճէմ՝
7 օլտուլար : Իմոի Յեսու քէնտի-
սի վէ Ը ճիւմլէ ճէնք խալգը պիլէ-
սինճէ հէմ ա՝աքէրին ճիւմլէ գահ-
րըմանլարը Վաղազաղատան չըգտը-
8 լար : Ա Է Բապպ Յեսույա տէտի
քի՝ Ը Օնլարտան գօրգմա , զիրա
օնլարը սէնին էլինէ թէսլիմ էթ-
տիմ . օնլարտան Ժ քիմսէ սէնին
9 էօնիւնտէ տուրամայաճագ : Ա Է
Յեսու՝ Վաղազաղատան պիւթիւն
կէճէ եօգարը չըգրպ օնլարա ա-
10 փանսըզ կէլտի : Ա Է Բապպ օն-
լարը Իսրայէլին էօնիւնտէ Ի չա-
ղրթտը , վէ օնլարը Վաբաւոնտա
պէօյիւք գըրղըն իլէ գըրտը . վէ
օնլարը Լ Իվեթորն եօգուշու եօ-
լունտա գօվալատը , հէմ օնլարը
թա Ը ղեկայա վէ թա Ա՝ակեգա-
11 յատէք վուրտու : Ա Է վագի՝ օլ-
տու քի Իսրայէլին էօնիւնտէն
գաչտըգլարընտա՝ օնլար Իվեթորն
էնիշինտէ իքէն , Բ Բապպ օնլարըն
իւզէրինէ՝ թա Ը ղեկայատէք կէօք-
տէն պէօյիւք թաշլար աթտը , վէ
էօլտիւէր . տօլունուն թաշլարըն-
տան էօլէնլէր՝ Իսրայէլ օղուլլա-
րընըն գըլըճ իլէ էօլտիւքտիքլէ-
րինտէն չօգ իտիլէր :
12 Օլ զէման Յեսու Բապպ սէօյ-
լէյիպ՝ Բապպըն Ը մօրհլուլարը
Իսրայէլ օղուլլարընա թէսլիմ էթ-
տիյի կիւնուտ՝ Իսրայէլին էօնիւն-
տէ տէտի . Ի Նա կիւնէչ՝ Վա-
բաւոնտա գալ , սէն տախի եա՞ այ՝
13 Ը Յեղոն տէրէսինտէ պու՞ր : Ա Է
գավմ տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ
ալընճայատէք՝ կիւնէչ գալտը , վէ
այ տուրտու . պու՝ Ժ նշաշար քի-
թապընտա եաղըլը տէյի՞լ մի . իմ-
տի կիւնէչ կէօյիւն օրթասընտա
տուրտու , վէ թէմամ պիր կիւն
գատար պաթմադա ա՝ճէլէ էթմէ-
14 տի : Ա Է օնտան էվվէլ հէմ օն-
տան սօնկրա Հօնուն կիպի կիւն օլ-
մատը , քի Բապպ ատէմ սէօզիւ-
նիւ իչիտէ . զիրա Լ Բապպ Իսրա-
յէլ իչիւն ճէնք էթտի :
15 Մ Ընտէն Յեսու վէ ճիւմլէ Իս-
րայէլ պիլէսինճէ՝ Վաղազաղա օր-
16 տուսունա տէօնտիւ : Ա Է օլ պէշ
փատիշահ գաչըպ՝ Ա՝ակեգատա
պիր մաղարատա սագլանտըլար :
17 Իմոի Յեսույա խապէր վէրիլիպ
տէննիլտի քի՝ Օլ պէշ փատիշահ՝
Ա՝ակեգատա պիր մաղարատա սագ-
18 լանմըշ պուլունտու : Ա Է Յեսու
տէտի քի՝ Ա՝աղարանըն աղզընա
պէօյիւք թաշլար եուվարլայըն . վէ
օնուն իւզէրինէ օնլարը պէքլէմէ-
19 յէ ատէմլէր թա՝յին էտին : Ա Է
սիզ տուրմայըպ՝ տիւշմէնլէրինիզին
արտընճա գօվալայըն , վէ օնլարը
արտլարընտան վուրուն . օնլարը
չէհրլէրինէ կիրմէյէ գօման , զիրա
Ը լլահընըզ Բապպ օնլարը էլլէրինի-
20 զէ թէսլիմ էթտի : Ա Է վագի՝ օլ-
տու քի՝ Յեսու Իսրայէլ օղուլլա-
րը իլէ օնլարը թա տիւքէտինճէ-
յէտէք ղայէթի պէօյիւք գըրղընը իլէ
գըրմայը պիթիրտիքտէ , վէ գա-
լանլար գաչըպ հիսարլը չէհրլէրէ
21 կիրտիքտէ , ճիւմլէ գավմ Ա՝ակե-
գատա օրտուլայ Յեսույա սէլամէթ
իլէ տէօնտիւ , վէ Իսրայէլ օղուլ-
լարընտան հիչ քիմսէյէ տիլինի
թէփիրէտմէն օլմատը :
22 Օլտէմ Յեսու տէտի քի՝ Ա՝ա-
ղարանըն աղզընը աչըն , վէ մաղա-
րատան շու պէշ փատիշահը պանա
23 չըգարըն : Ա Է էօյլէ էյլէտիլէր ,

ՀԹ . Ի՝ . Լ՝ . 1451 :

Ե Իսա . 1 : Պ . թ . 15 :

Ղ Պ . թ . 2 :

Է Պ . Է . 10 : թ . 6 :

Ը Պ . Ը . 1 :

Բ Պ . ժա . 6 : Գատ . դ . 14 :

Ժ Պ . ա . 5 :

Ի Գատ . դ . 15 : ա թագ . Է . 10 , 12 : Նաղ . ժբ . 14 : Իս . իբ . 21 :

Լ Պ . ժչ . 3 , 5 :

Խ Պ . ժճ . 35 :

Ծ Նաղ . ժբ . 13 , 14 : Հէ . 17 : Իս . Ը . 30 : Հայտ . ժգ . 21 :

ՀԹ . Ի՝ . Լ՝ . 1451 :

Ե Իս . իբ . 21 : Ը մբ . դ . 11 :

Ճ Գատ . ժբ . 12 :

Յ Բ ՀԹագ . ա . 18 :

Ղ Պ՝ք՝ Ն . Լ Բ . 8 :

Ճ Բ Օր . ա . 30 : Իս . 42 : Պ . իգ . 3 :

Ն Իս . 43 :

Ո Իշ . ժա . 7 :

Digitized by Google

վէ մաղարաւտան օլ պէշ փատի-
շահը՝ Իրուսաղէմ փատիշահընը՝
Քէբրոն փատիշահընը՝ Յերիմութ
փատիշահընը՝ Լաքիս փատիշահը-
նը՝ Էգղոն փատիշահընը օնա էջ-
24 գարտըլար ։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝
պու պէշ փատիշահը Յեսույա էջ-
գարտըգլարընտա ։ Յեսու ճիւմլէ
Իսրայէլ ատէմլէրինի չաղըրտը ։
վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր կիտէն՝
ճէնքճիլէրին սէրտարլարընա տէ-
տի ։ Նագլաշըն ։ Այագլարընըզը
շու փատիշահլարըն պօյունլարը
իլգէրինէ դօյուն ։ վէ օնլար եագ-
լաշըպ՝ այագլարընը օնլարըն պօ-
25 յունլարը իլգէրինէ գօտուլար ։ Վէ
Յեսու օնլարա տէտի քի՝ Ղօրգ-
ման ։ վէ իւրքմէն ։ գուվվէթլէնին ։
վէ ճէսուր օլուն ։ զէրա իւգէրլէրի-
նէ ճէնք էտէճէյինիզ ճիւմլէ տիւշ-
մընլէրինիզէ Ասպ պէօյլէ էտէ-
26 ճէք տիր ։ Վէ անտէն ասնկրա Յե-
սու օնլարը վուրուպ էօլտիւրտիւ ։
վէ օնլարը պէշ աղաճա աստը ։ վէ
Նաղաճլարըն իւգէրինտէ թա սխս-
27 շամատէք ասըլը գալտըլար ։ Վէ
վագի՝ օլտու քի՝ կիւնէշ պաճտը-
ղը վագըթ Յեսու էմր էթտի ։ վէ
Օնլարը աղաճլարըն իւգէրինտէն
էնտիրտիւէր ։ վէ օնլարը օլ ագա-
լանտըգլարը մաղարայա աճտըլար ։
վէ մաղարանըն աղզընա պէօյիւք
թաշլար գօտուլար՝ թա պու կիւն-
քի կիւնէտէք ։
28 Յեսու օլ կիւնտէ Մակեդայը
տախի ֆէթհ էթտի ։ վէ օնու հէմ
փատիշահընը գըլըճ աղզընտան
կէչիրիպ՝ օնտա օլան ճիւմլէ նու-
ֆուսու հէլաք էթտի ։ հիչ պա-
գը գալան գօմատը ։ վէ Մակե-
դանըն փատիշահընա Լիբնէզուն
փատիշահընա էթտիյի կիպի էյ-
29 լէտտի ։
Ընտէն Յեսու վէ պիլէսինճէ
ճիւմլէ Իսրայէլ Մակեդատան Լբ-
նայա կէչտի ։ վէ Լբնա իլէ ճէնք
30 էթտի ։ Վէ Ասպ օնու տախի
փատիշահը իլէ Իսրայէլին էլինէ
վէրտի ։ վէ օնու՝ օնտա օլան ճիւմլէ
նուֆուսու իլէ գըլըճ աղզընտան
կէչիրտի ։ օնտա հիչ քիմսէյի պա-
գը գօմատը ։ վէ օնուն փատիշա-
հընա՝ Լբնէզուն փատիշահընա
էթտիյի կիպի էյլէտտի ։

31 Ընտէն Յեսու վէ պիլէսինճէ
ճիւմլէ Իսրայէլ Լբնատան Լաքի-
սէ կէչտի ։ վէ օնուն եանընտա գօ-
32 նուպ՝ օնուն իլէ ճէնք էթտի ։ Վէ
Ասպ Լաքիսի Իսրայէլին էլինէ
վէրիպ՝ օնու իքինճի կիւնտէ ֆէթհ
էթտի ։ վէ օնու հէմ օնտա օլան
ճիւմլէ նուֆուսու՝ Լբնայա հէր
էթտիյինէ կէօրէ գըլըճ աղզընտան
կէչիրտի ։
33 Օլ զէման Գազէր փատիշահը
Հօրամ՝ Լաքիսէ եարտըմ էթմէյէ
էզգտը ։ վէ Յեսու օնու վէ օնուն
գավմընը՝ թա պագը գալանը գօ-
մայընճայատէք գըրտը ։
34 Ընտէն Յեսու վէ պիլէսինճէ
ճիւմլէ Իսրայէլ Լաքիստէն Էգ-
ղոնա կէչտի ։ վէ օնուն եանընտա
գօնուպ՝ օնուն իլէ ճէնք էթտի ։
35 Վէ օնու հէման օլ կիւնտէ ֆէթհ
էտիպ՝ օնու գըլըճ աղզընտան կէ-
չիրտի ։ վէ օնտա օլան հէփ նու-
ֆուսու օլ կիւնտէ Լաքիսէ հէր
էթտիյինէ կէօրէ հէլաք էթտի ։
36 Ընտէն Յեսու վէ պիլէսին-
ճէ ճիւմլէ Իսրայէլ Էգղոնտան
Քէբրոնա էզգըպ՝ օնուն իլէ ճէնք
37 էթտի ։ Վէ օնու ֆէթհ էտիպ՝
օնու վէ փատիշահընը հէմ ճիւմ-
լէ շէհրլէրինի վէ օնտա օլան հէփ
նուֆուսու՝ հիչ պագը գալան գօ-
մայարագ՝ Էգղոնա հէր էթտի-
յինէ կէօրէ գըլըճ աղզընտան կէ-
չիրտիլէր ։ վէ օնու հէմ օնտա օլան
ճիւմլէ նուֆուսու հէլաք էթտի ։
38 Ընտէն Յեսու վէ պիլէսինճէ
ճիւմլէ Իսրայէլ Դաբիրէ տէօն-
տիւ ։ վէ օնուն իլէ ճէնք էթտի ։
39 Վէ օնու փատիշահը իլէ վէ ճիւմ-
լէ շէհրլէրի իլէ ֆէթհ էտիպ՝ օն-
լարը գըլըճ աղզընտան կէչիրտի ։
վէ օնտա օլան ճիւմլէ նուֆուսու՝
հիչ պագը գալան գօմայարագ՝
հէլաք էթտի ։ Քէբրոնա էթտի-
յինէ կէօրէ վէ Լբնայա վէ օնուն
փատիշահընա էթտիյինէ կէօրէ՝
Դաբիրէ վէ օնուն փատիշահընա
պու էօյլէ էյլէտտի ։
40 Յոմտի Յեսու տաղըն վէ գըպլէ-
նին վէ օվանըն վէ տաղ էթէքլէ-
րինին հէփ տիյարընը վէ ճիւմլէ
փատիշահլարընը վուրտու ։ հիչ
պագը գալան գօմատը ։ իլլա Ի-
սրայէլին Ըլահը Ասպպըն էմր

էթտիյինէ կէօրէ՝ ճիւմլէ նէֆէս
41 ալանը հէլաք էյլէտի։ Էմ Յէ-
սու օնլարը կադէս Կառնեատան
թա Գազայատէք՝ վէ Հէփ Գո-
սոմ տիյարընը թա Փարաւոնատէք
42 վուրտու։ Վէ ճիւմլէ պու փա-
տիշահլարը վէ օնլարըն տիյարը-
նը Յեսու պիր տէֆա՛տա ֆէթհ
էթտի. զիրա Իսրայէլ իչիւն Ի-
սրայէլին Ըլլահը Տապպ ճէնք էթ-
43 տի։ Վէ Յեսու հէմ պիլէսինճէ
ճիւմլէ Իսրայէլ՝ Կաղզաղա օր-
տուսունա տէօնտիւլէը։

ՊԸՊ ԺԸ

Առաջ սույնտա պա՛զը փտիշահլարըն նէ-
նիտիքէլերի։ 10 Ջաորուն ֆէթհ օլունուպ
եագըլըդը։ 16 Պիւթիւն տիյարըն ֆէթհ
օլունտուղու։ 21 Ինակիմիէրին հէլաք օլուն-
մուգու։

1 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ Ջաորը
փատիշահը Յաբին իչիթտիք-
տէ, Առադն փատիշահը Յորաբա
վէ Յամրօն փատիշահընա վէ Ըք-
2 սափ փատիշահընա՝ հէմ փօրեաս
թարաֆընտաքի տաղլարտա վէ
Կրենէրէթին գըպլէսինտէ օլան
սահրատա՝ հէմ օվատա՝ վէ պա-
թրտա Էվովը նահիյէլերինտէ օ-
3 լան փատիշահլարա՝ կիւնտօղու-
տա վէ պաթրաա օլան Վանանը-
լարա վէ տաղտա օլան Ըմօրհլու-
լարա վէ Քետիլէրէ վէ ֆերեզլի-
լէրէ վէ Յեբուսլուլարա վէ Ջեր-
մոնուն ալթընտա Առասփա տի-
յարընտա օլան Հիւեւիլէրէ Էֆա-
4 պէրէ կէօնտէրտի։ Վէ օնլար ճիւմ-
լէ օրտուլարը իլէ պէրապէրլէրին-
ճէ չօգ խալգ՝ չօգլուգտա Ըտէնիզ
քէնարընտա օլան գում կիպի՝ վէ
ղայէթ չօգ աթլար վէ ա՛րապալար
5 իլէ չոգտրլար։ Վէ ճիւմլէ պու
փատիշահլար իթթիֆագ էթտի-
լէր. վէ վարըպ պիրլիքտէ Առաօն
սույունտա գօնտուլար քի՝ Իսրա-
յէլ իլէ ճէնք էտէլէր։
6 Վէ Տապպ Յեսույա տէտի քի՝
Օնլարըն եիւզիւնտէն գօրգմա,
զիրա եարըն պու վագթտա՝ պէն
օնլարըն Հէփիսինի Իսրայէլին էօ-
նիւնէ մագթուլ գօյաճաղըմ. Ձաթ-
լարընըն սինիրլէրինի քէսիպ՝ ա՛րա-
7 պալարընը աթէշէ եագասըն։ Իմ-
տի Յեսու վէ պիլէսինճէ Հէփ
ճէնք խալգը օնլարըն իւզէրինէ
Առաօն սույունա անկսրզըն վարըպ՝
8 օնլարա հիւճիւմ էթտիլէը։ Վէ
Տապպ օնլարը Իսրայէլին էլինէ
թէսլիմ էտիպ՝ օնլարը վուրտու-
լար, վէ օնլարը թա պէօյիւք Սի-
դոնա վէ Ասրեփօթ մայիմէ-
տէք վէ թա Ասփա վատիսինէ
կիւնտօղուսունատէք գօվալատը-
լար. վէ օնլարը՝ թա հիչ պիր
պագը գալան գօմայընճա՝ գըր-
9 տլար։ Վէ Յեսու օնլարա՝
Կ'ապալըն օնա տէտիյի կիպի էյ-
լէտի. օնլարըն աթլաքընըն սինիր-
լէրինի քէստի, վէ ա՛րապալարընը
աթէշէ եագտը։
10 Վէ օր վագթտա Յեսու տէօ-
նիւպ՝ Ջասորու ֆէթհ էթտի,
վէ փատիշահընը գըլըճ իլէ էօլ-
տիւբտիւ. զիրա Ջասոր՝ էվվէլ-
տէն հէփ պու մէմլէքէթլէրին պա-
11 շը իտի. Վէ օնտա օլան հէփ նուս-
ֆուսու գըլըճ աղզընտան կէչիրտի-
լէր, օնլարը հէլաք էյլէտի, հիչ
պիր նէֆէս ալան գալմատը. վէ
12 Ջասորու աթէշէ եագտը։ Վէ
Յեսու պու փատիշահլարընը ճիւմ-
լէ շէհրլէրինի ճէմի՝ փատիշահ-
լարը իլէ ֆէթհ էտիպ՝ օնլարը
գըլըճ աղզընտան կէչիրտի, օնլա-
րը՝ Տապպըն գուլու Առովսէին
թէնպիհ էթտիյինէ կէօրէ հէլաք
13 էյլէտի։ Ընճաղ քէնտի վիրանէ-
լէրի իւզէրինտէ տուրան շէհրլէրին
հիչ պիրինի Իսրայէլ եագմատը,
Յեսունուն եագտըդը եալընըզ Ջա-
14 սորտան մա՛տա։ Վէ պու շէհրլէ-
րին հէփ եաղմասընը վէ հայվանընը
Իսրայէլ օղուլլարը քէնտիլէրինէ
եաղմալատըլար. անճագ հէփ ա-
տէմի՝ թա օնլարը հէլաք էտին-
ճէ յէտէք՝ գըլըճ աղզընտան կէչիր-
տիլէր, հիչ պիր նէֆէս ալան գօ-
15 մատըլար։ Տապպ քէնտի գու-
լու Առովսէսէ էմր էթտիյի կիպի՝
Առովսէս Յեսույա էօյլէ թէնպիհ
էյլէտի, Յեսու տախի էօյլէ էյ-
լէտի. Տապպըն Առովսէսէ էմր
էթտիյինտէն հիչ պիր շէյ թէրք
էթմէտի։
16 Վէ Յեսու պիւթիւն պու տի-
յարը ալտը, Լեռնէ տաղլըսթանը
վէ հէփ գըպլէ թարաֆընը վէ

Digitized by Google

2 շահլարը պունլար տըր. Նսեբռնտա
սաքին օլան Ըմորհլուլարըն փա-
տիշահը Ալհոն քի՝ պու հիւքիւ-
մէթ սիւրէը իտի Ըռնոն ըրմաղընըն
քէնարընտա օլան Ըրուէրտէն եա՛նի
ըրմագլար մագէինինտէ վէ Գա-
ղաադըն եարըսը իլէ թա Ըմմոն օ-
ղուլլարընըն սինօրու օլան Յաբոկ
3 ըրմաղընատէք, հէմ ասահրայա
կիւնտօղուտան եանա թա Գենե-
րէթ տէնիզինէտէք՝ վէ կիւնտօղու-
տան եանա Ալեքսանդրիա եօլունտա
վէ գըալէտէն Ըսեդովթ փապա-
նըն ալընտա թա սահրա տէնիզի-
4 նէ էա՛կ թուզ տէնիզինէտէք. վէ կ
Էճէպպարլատան գալան Ըկասան
փատիշահը Ալգուն սինօրու քի՝
Ըստարովիտա վէ Նդրայիտէ սա-
քին օլուպ՝ հիւքիւմէթ սիւրէը ի-
5 տի, ֊ Ալերմոն տաղընտա վէ Ալ-
քատա վէ հէփ Նասանտա թա
Ալհոսուրլուլարըն վէ Ամաքաթը-
լարըն սինօրունա՝ վէ Նսեբռն փա-
տիշահը Անհոնուն սինօրու օլան
6 Գաղատադըն եարըսընտէք. Բոյուն-
լարը Պապպոն գուլու Ամովսէս Ի-
սրայէլ օղուլլարը իլէ վուրտուլար.
վէ ֊փէյոթլարընը Պապպոն գուլու
Ամովսէս Ռուբէնլիլերէ վէ Գադ-
լարա վէ Ամանասէնին եարը սըպ-
թընա միրաս իչինն վէրտի:
7 վ է Յորդանանըն պէրի եագա-
սընտա պաֆըտա՝ Նբրանան վատի-
սինտէ օլան Նսաղգադտան թա
Էլիէբ չօգան Գալակ տաղընատէք
Ցեսուննուն Իսրայէլ օղուլլարը ի-
լէ վուրտուգլարը տէյարըն փատի-
շահլարը պունլար տըր, քի Ցեսու
պէյոթլարընը Իսրայէլընն սըպթա-
րընա՝ թագսիմլերի միւճիպինճէ՝
8 միրաս իչինն վէրտի, Ռուտաղտա վէ
օվատա վէ սահրատա վէ տաղ է-
թէքլէրինտէ վէ չէօլտէ վէ գըպ-
լէտէ՝ Գհետիլլերի՝ Ըմորհլուլարը
վէ Գանանըլըլարը՝ Փերեզլիլերի՝
9 Խեւլիլերի վէ Ցեբուսլուլարը. Ն-
րիքովոն փատիշահը պիր. Ռնթհէլ
եանընտա օլան Ֆայինին փատիշա-
10 հը պիր. Նըրուսաղէմ փատիշահը
պիր, Գեբրոն փատիշահը պիր.
11 Ցերիմութ փատիշահը պիր, Լա-
12 քիս փատիշահը պիր. Նգլոն փա-
տիշահը պիր, Գհազէր փատիշա-
13 հը պիր. Դաբիր փատիշահը պիր,

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1452:

ե ՀԻՆ. ԹԻ. 24. Բ ՕՐ. Բ. 33, 36: Գ. 6, 16:

Դ Բ ՕՐ. Գ. 17:

Ե Պ. ԺԳ. 20:
Զ Բ ՕՐ. Դ. 17: Է. 49:
Է Բ ՕՐ. Դ. 11: Պ. ԺԳ. 12:
Ը ՀԻՆ. ԹԻ. 35: Բ ՕՐ. Գ. 8, 10:
Ը Բ ՕՐ. Ա. 4:
Ժ Բ ՕՐ. Դ. 8:
Ի Բ ՕՐ. Դ. 10: Պ. ԺԳ. 11:
Լ Բ ՕՐ. Դ. 14:
Խ ՀԻՆ. ԹԻ. 24, 33:

Ծ ՀԻՆ. ԼԲ. 29, 33: Բ ՕՐ. Գ. 11, 12: Պ. ԺԳ. 8:

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1451:

Կ ՆՅՆ. Ժ. 6: ԼԲ. 3:
Բ ՕՐ. Բ. 1, 4:
Հ Պ. ԺԱ. 17:
Ձ Պ. ԺԱ. 23:
Ղ Պ. Ժ. 40: ԺԱ. 16:
Ճ ՆՀ. Գ. 8: ԻԳ. 23: Պ. Բ. 1:
Մ Պ. Ը. 2:
Յ Պ. Ը. 29:
Ն Պ. Ժ. 23:
Շ Պ. Ժ. 33:
Ո Պ. Ժ. 33:

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1450:

Չ Պ. Ժ. 41:
Պ Պ. ԺԲ. 7:

Ռ Բ ՕՐ. Է. 24: Պ. ԺԲ. 7:

Ս Պ. Բ. 3, 7:

Վ Բ ՕՐ. Բ. 30: ՆԱՀ. Ժ. 4: ՍԻ ՀԻՆԱԳ. Բ. 25: ԹԱԳ. ԺԲ. 15: ՀՈՎՀ. Թ. 18:

Տ Բ ՕՐ. Ի. 18, 17:

Ր ՀԻՆ. ԺԳ. 28, 34: Բ ՕՐ. Ա. 28: Պ. ԺԸ. 13, 14:

Ց Ա ՀԻՆԱԳ. ԺԳ. 4:

Ւ Պ. ԺԸ. 16:

Փ ՀԻՆ. ԼԳ. 3, ՁԱ:

Ք ՀԻՆ. ԻԿ. 53: Պ. ԺԳ: ԺՁ:ԺՁ. ԺԶ: ԺԸ: ԺԹ:

Օ Պ. ԺԴ. 15: ԲԱ. 44: ԻԲ. 4: ԻԳ. 1:

Ֆ ՀԻՆ. ԺԳ. 23, 34: Բ ՕՐ. Ա. 28: Պ. ԺԸ. 13, 14:

Ա Ա ՀԻՆԱԳ. ԺԳ. 4:

Ա Պ. ԺԸ. 16:

Ա Բ ՀԻՆ. ԺԲ. 11, 17:

Ա Բ ՕՐ. Ի. 18:

Ա Պ. Բ. 3, 7:

Ա Բ ՕՐ. Ա. 30: ՆԱՀ. ԺԳ. 4: Ա ՀԻՆԱԳ. Բ. 25: ԹԱԳ. ԺԲ. 15: ՀՈՎՀ. Թ. 18:

Ա Բ ՕՐ. Ի. 18, 17:

Ա Ա ՀԻՆ. ԻԹ. 28: Բ ՕՐ. Ա. 28: Պ. ԺԸ. 13, 14:

Ա Ա ՀԻՆԱԳ. ԺԳ. 4:

Ա Պ. ԺԸ. 16:

Ա ՀԻՆ. ԼԳ. 3, ՁԱ:

Ա ՀԻՆ. ԻԿ. 53: Պ. ԺԳ: ԺՁ:ԺՁ. ԺԶ: ԺԸ: ԺԹ:

Ա Պ. ԺԳ. 15: ԲԱ. 44: ԻԲ. 4: ԻԳ. 1:

Ա Բ ՕՐ. Ա. 3, 8:

Ա Ա ՀԻՆ. ԺԲ. 11, 17:

Ա Բ ՕՐ. Ի. 18:

Ա Պ. Բ. 3, 7:

Ա Պ. ԺԲ. 7:

Ա Բ ՕՐ. Է. 24: Պ. ԺԲ. 7:

Ա Պ. Ժ. 41:

Ա Պ. ԺԲ. 7:

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1450:

ՊԱՊ ԺԱ

Յորդանանըն կիւն տօղուտու թարաֆընտա Ամովսին ախյօլլարընը ալըպ թագսիմ էթ-մէյի իթի փատիշահ: 17 Ցեսուննուն՝ Յորդանանըն պաթը թարաֆընտա վուրտուղըս օթուզ պիր փատիշահ:

1 Ա Յորդանանըն էօթէ եագա-
սընտա կիւնտօղուտունտա
Ըռնոն ըրմաղընտան թա Ա՛եր-
մոն տաղընատէք ճիւմլէ կիւնտօ-
ղու սահրատը իլէ՝ Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն օվ վուրտուպ տիյարլարընը
զաղթ էթտիքլերի տիյարըն փատի-

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1452:

Ա Ա ՀԻՆ. ԲԱ. 24: Բ ՕՐ. Բ. 33, 36: Գ. 6, 16:

Ա Դ Բ ՕՐ. Դ. 17:

Ա Ե Պ. ԺԲ. 20:
Ա Զ Բ ՕՐ. Դ. 17: Է. 49:
Ա Է Բ ՕՐ. Դ. 11: Պ. ԺԲ. 12:
Ա Ը ՀԻՆ. ԹԻ. 35: Բ ՕՐ. Գ. 8, 10:
Ա Ը Բ ՕՐ. Ա. 4:
Ա Ժ Բ ՕՐ. Դ. 8:
Ա Ի Բ ՕՐ. Դ. 10: Պ. ԺԲ. 11:
Ա Լ Բ ՕՐ. Դ. 14:
Ա Խ ՀԻՆ. ԹԻ. 24, 33:

Ա Ծ ՀԻՆ. ԼԲ. 29, 33: Բ ՕՐ. Գ. 11, 12: Պ. ԺԲ. 8:

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1451:

Ա Կ ՆՅՆ. Ժ. 6: ԼԲ. 3:
Ա Բ Բ ՕՐ. Բ. 1, 4:
Ա Հ Պ. ԺԱ. 17:
Ա Ձ Պ. ԺԱ. 23:
Ա Ղ Պ. Ժ. 40: ԺԱ. 16:
Ա Ճ ՆՀ. Գ. 8: ԻԳ. 23: Պ. Բ. 1:
Ա Մ Պ. Ը. 2:
Ա Յ Պ. Ը. 29:
Ա Ն Պ. Ժ. 23:
Ա Շ Պ. Ժ. 33:
Ա Ո Պ. Ժ. 33:

ՀԱ. Ի՛. Ի. 1450:

Ա Չ Պ. Ժ. 41:
Ա Պ Պ. ԺԲ. 7:

Ա Ռ Բ ՕՐ. Է. 24: Պ. ԺԲ. 7:

Ա Ս Պ. Բ. 3, 7:

Ա Վ Բ ՕՐ. Բ. 30: ՆԱՀ. ԺԳ. 4: Ա ՀԻՆԱԳ. Բ. 25: ԹԱԳ. ԺԲ. 15: ՀՈՎՀ. Թ. 18:

Ա Տ Բ ՕՐ. Ի. 18, 17:

Ա Ր ՀԻՆ. ԺԳ. 28, 34: Բ ՕՐ. Ա. 28: Պ. ԺԸ. 13, 14:

Ա Ց Ա ՀԻՆԱԳ. ԺԳ. 4:

Ա Ւ Պ. ԺԸ. 16:

Ա Փ ՀԻՆ. ԼԳ. 3, ՁԱ:

Ա Ք ՀԻՆ. ԻԿ. 53: Պ. ԺԳ: ԺՁ:ԺՁ. ԺԶ: ԺԸ: ԺԹ:

Ա Օ Պ. ԺԴ. 15: ԲԱ. 44: ԻԲ. 4: ԻԳ. 1:

Digitized by Google

ԹՎ. Ի՛. Ի. 1451։

Ա Պ. Ջ. 29։
Գ Պ. Ջ. 28։
Ա Պ. Ը. 17։
Դատ. Ա. 22։
Բ Թագ. Գ. 10։

Ա Պ. Ժա. 10։
Ա Պ. Ժա. 1։ ԺԹ. 15։

Գ Պ. ԺԹ. 37։
Բ Պ. Ժա. 2։
Յ Նշն. Ժէ. 1, 2։ Ի. Թ. 1։

14 Դաւէր փատիշահը պիր • Հօրմա փատիշահը պիր , Ըրաղ փատիշահ
15 հը պիր • Ղէբնա փատիշահը պիր ,
16 Ոդողամ փատիշահը պիր • Պա կեդա փատիշահը պիր , Ղէթեթել
17 փատիշահը պիր • Յոափուա փատիշահը պիր , Ոփէր փատիշահը
18 պիր • Ըփէկ փատիշահը պիր , Լասրօն փատիշահը պիր ,
19 Մադոն փատիշահը պիր • Պասոր փատիշահը պիր , Հասոր փատիշահ
20 հը պիր • Պամրօն մառօն փատիշահը պիր , Ըքսափ փատիշահ
21 հը պիր • Յոանաք փատիշահը պիր , Մակեդդով փատիշահը պիր •
22 Կադէս փատիշահը պիր , Կարմեղոսուն Յեկնաամ փատիշահը պիր •
23 Հովը նահիյէսիներ Հովը փատիշահը պիր , Հադաղադա Թայիթ
24 Ֆէլէթերինին փատիշահը պիր • Յոերսա փատիշահը պիր • փատիշահ
լարը ճիւմլէսի օթուզ պիր իտի :

ՊԵՊ ԺԴ

Տահա զապէթ օլունաճագ չօգ տիյար գալմըղը : 8 Իքի պուղուգ գապիլէնին միրասը : 14 Պէնիամինին միրասը՝ Իապպոն գուրպանլարը օլսուղու : 15 Ռուբէնին միրասը : 22 Իաղամանն գաթէ օլունսուղու : 24 Գադրն միրասը : 29 Մանասէնին միրասը :

ԹՎ. Ի՛. Ի. 1445։

Ա Պա՛դ. Պ. Ժ. 10։ իգ. 1։

Բ Դատ. Գ. 1։
Դ Յեվէլ. Գ. 4։
Դ Նա. 13։ Բ Յոաղ. Գ. 3։ Ժգ. 37, 38։
Ե Նրեմ. Բ. 18։
Զ Դատ. Գ. 3։ Ա Յոաղ. Գ. 4, 16։ Ամո. Բ. 5։
Ե Բ Օր. Բ. 23։
Ը Պ. Ժ. 30։
Թ Պա՛դ. Դատ. Ա. 34։
Ժ Գ Յոաղ. Ե. 18։ Սաղ. ՃԳ. 7։ Նշմկ. իէ. 9։
Ի Պ. Ժ. 7։

1 Ա Է Յեսու կիւնէրի կէչմիշ Իսրայիլ օլտուգտա , Իսպպ օնա տէտի • Ըէն իսրայիլանտըն , եաշտա կէչմիշն օլտուն , վէ զայէթ չօգ միրաս օլունաճագ եէր գալսը :
2 Գալան եէր պու տուր • Փղըշտ
լըլարըն ճիւմլէ տայիրէսի վէ պիւ
3 թիւն Դեսուր , Ը Ընսրըն էօ
նիւնտէ օլան Յովսեփտան թա
Յանանըլարըն սայըլան փօրեասա տօղրու Ըկկարոն սինօրուննատէք ,
Ըփղ շտլըլարըն պէշ պէյլիքլէրի՝ Եաննի Գազալըլար՝ Ըզովտուլար՝ Ըսկաղոնլուլար՝ Գէթլիլէր վէ Ըհկարոնլուլար՝ հէմ Ըւալըլար ,
4 Գրպլէտէն Յանանըլարըն հէփ տիյսը հէմ Յիդոնուլարըն օլան Ըէաթա թա Ըփէկ թա Ըմօրհ
5 լուլարըն սինօրուննատէք , վէ Գե
բաղլըլարըն տիյսը՝ վէ կիւնտօ
ղուսունտան եանա պիւթիւն Լիբանան՝ Հերմոն տաղընըն ալթընտա Լհաաղգադտան թա Եմմաթա
6 վարընճայատէք , տաղխթանըն հէփ

սաքինլէրի՝ Լիբանանտան թա Սայրեփօթմայիմէտէք ճիւմլէ Իդոնլուլար • պուննլարը պէն Իսրայէլօղուլլարընն էօնիւնտէն գովաճաղըմ • անճագ Սէն օնու Իսրայէլէ՝ սանա էմր էթտիյիմ կիպի՝ գուրա՝ իլէ միրասէ թագսիմ էտէսին :
7 Վէ շիմտի պու տիյարը տօգուզ սըպթա վէ Մանասէնին եարը սըպթընա միրասէ թագսիմ էյլէ :
8 Ռուբէնլիլէր վէ Գադլըլար օնուն օպէրէսէ իլէ միրասլարընը՝ Մովսէսին օնլարա Յորդանանն էօթէ եագասընտա կիւնտօղուտա վէրտիյինի՝ Իապպը գուլլու Մովսէս օնլա
9 րա վէրտիյի կիպի ալտըլար , Ըռնոն ըրմաղընըն քէնարը իւզէրինտէ օլան Ըրոէրտէն՝ ըրմաղըն մապէյնինտէ օլան Ըհհոնուն ճիւմլէ շէհրլէրինի՝ թա Ըմմոն օղուլլարընըն սիբ
10 քոնատէք , վէ Եսեբոնտա սալթանաթ սիւրէն Ըմօրհլուլարընը փատիշահը Եհհոնուն ճիւմլէ շէհրլէրինի՝ թա Ըմմոն օղուլլարընըն սիբ
11 նօրունատէք , վէ Գաղաադը՝ վէ Գեսուրլուլարըն հէմ Մաքաթլըլարըն սինօրուննու՝ վէ պիւթիւն Հերմոն տաղընը՝ վէ ճիւմլէ Եասանը թա Յնկեայատէք , Ըստարովթտա վէ Եդրայիտէ սալթանաթ սիւրէն Եասանտաքի Եվգուն հէփ մէմլէքէթինի • ճէպպարլարընն պագը գալանընտան պու գալմըշ իտի , ամմա Մովսէս օնլա
13 րը վուրտուղ օվտուս : Վէ Իսրայէլ օղուլլարը Գեսուրլուլարը վէ Մաքաթլըլարը գովմատըլար • վէ Գեսուրլուլար իլէ Մաքաթլըլար թա պու կիւնէտէք Իսրայէլին ա
14 րասընտա սաքին օլտուլար : Եղալընըղ Եւի սըպթընա միրաս վէրմէտի • օնուն միրասը Հօնա տէտիյի կիպի Իսրայէլին Ըլլահը Իապպըն աթէշ գուրպանլարը տըը :
15 Վէ Մովսէս Ռուբէն օղուլլարը սըպթընա գապիլէէրինճէ ղ
16 րաա վէրտի : Վէ օնլարընն սինօրուպո օտա օլտու • Ըռնոն ըրմաղընըն քէնարը իւզէրինտէ օլան Ըրոէրտէն ըրմագ պէյնինտէ շէհր վէ Եգաբանընն եանընտաքի ճիւմլէ
17 սահրա , Հեսբոն վէ օնուն սահրատա օլան ճիւմլէ շէհրլէրի՝ Գե

ԹՎ. Ի՛. Ի. 1445։

Լ Պ. Ժա. 8։ Ի Պա՛դ. Պ. իգ. 13։ Դատ. Բ. 21, 23։
Ծ Պ. Ժգ. 6, 2։

Ե Յոաղ. Լբ. 33։ Բ Օր. Գ. 12, 13։ Պ. իբ. 4։

Հ Խա. 16։ Յոաղ. իա. 30։

Յ Յոաղ. իա. 24, 25։

Լ Պ. Ժբ. 5։

Տ Բ Օր. Գ. 11։ Պ. Ժբ. 4։
Տ Յոաղ. իա. 24, 35։
Յ Խա. 11։

Ն Յոաղ. Ժբ. 20, 23, 24։ Պ. Ժգ. 3, 4։
Լ Խա. 33։

Ա Պ. Ժբ. 2։

Լ Յոաղ. իա. 30։ Խա. 9։
Պ Յոաղ. իա. 28։

Digitized by Google

քոն վէ Համոթ բահաղ վէ Հեթքե-
18 էլմոն , վէ Ղեհասամ վէ Կադեմոթ
19 վէ Մեփայաթ , վէ Հաբիաեմ
վէ Սեբամա վէ Լեմակ տաղընտա
20 Պարիթ ձահառ , վէ Հեթփեգովը
վէ Ղասեգովը փասգա վէ Հեթե-
21 սիմոթ , վէ Ռահրանն հէփ շե-
հիրլէրի՝ վէ Լեսեբռնտա սալթա-
նաթ սիւրէն Ըմօրհլուլարըն փա-
տիշահը Յեհոնուն ճիւմլէ մեմլէ-
քէթի քի՝ Մովսէս Ծնու հէմ
Մադեան պէյլէրի Եվիի վէ Րո-
կոմու վէ Սուրու վէ Հուրու վէ
Հօբէյի՝ Յեհոնուն օլ տիյարտա
ձաքին օլան պէյլէրինի վուրտու :
22 Ա՛ է Իսրայէլ օղուլլարը մագթուլ-
լէր իլէ պէրապեր Հէովը օղու-
սիհիրպաղ Հաղաամը պա էօլտիւր-
23 տիւլէր : Իմտի Իսուբէն օղուլլա-
րընըն սինօրու՝ Յորդանան իլէ օ-
նուն սինօրու օլտու . Իսուբէն օ-
ղուլլարընըն միրասը գապիլէլէրին-
ճէ պու տուր , պո՝ շէհրլէր վէ
օնլարըն քէօյլէրի :
24 Ա՛ է Մովսես Գադ սրպթընա
Գադ օղուլլարընա գապիլէլէրինճէ
25 հիսա վէրտի : Ա՛ է Հօնլարըն սի-
նօրու պո՝ օլտու . Յազեր վէ հէփ
Գաղաադըն շէհրլէրի վէ Ըմմոն
օղուլլարը տիյարընըն եարըսը՝ թա
Արաբաանըն էօնիւնտէ օլան Ըրոհ-
26 բէտէք , վէ Լեսբռնտան թա Մաս-
փանըն Իամովթունա վէ Հոտանի-
մէտէք , վէ Մանայիմտէն թա Գա-
27 բիրին սինօրունատէք , վէ վատիտէ
Հեթարամ վէ Հեթնամրա վէ
Ոկգովի վէ Պափոն՝ Եսբռն
փաաթիշահը Յեհոնուն մեմլէքեթի-
նին պագըսը՝ Յորդանան վէ օ-
նուն՝ սինօրու թա Յորդանանըն
էօթէ եագասընտա կիւնտօղուսու-
նա տօղրու Հրենեբէթ տէնիզինին
28 քէնարընատէք : Գադ օղուլլարը-
նըն գապիլէլէրինճէ միրասը պու
տուր , պո՝ շէհրլէր վէ օնլարըն
քէօյլէրի :
29 Մովսես Մանասէնին եարը սրպ-
թընա տա հիսա վէրտի , վէ Մա-
նասէ օղուլլարընըն եարը սրպթը-
նըն գապիլէլէրինճէ հէ-լէ՛- օլ-
30 տու : Ա՛ է օնլարըն սինօրու պո՝
օլտու . Մանայիմտէն Հասան փա-
տիշահը Ովգուն ճիւմլէ մեմլէքէ-
թի պիւթիւն Հասան՝ վէ Յայի-

ր ին Հասանտա օլան հէփ քէօյլէ-
31 յիւ՝ ալթմըշ շէհր : Ա՛ է Գա-
զաադրն եարըսը՝ վէ Ըստարովթ
վէ Եդրայի՝ Հասանտա Իվգուն
մեմլէքէթինին շէհրլէրի՝ Մանասէ
օղլու Մաքիր օղուլլարընըն գա-
պիլէլէրինճէ Մաքիր օղուլլարընըն
32 եարըսընըն օլտու : Մովաբ սահ-
րալարընտա Երիքով Յորդանանըն
էօթէ եագասընտա կիւն տօղու-
սունտա Մովսէսին միրաս վէրտիյի
33 պունլար տրը : Ըմմա Մովսէս
Ղեւի սրպթընա միրաս վէրմէտի .
օնլարըն միրասը՝ Էօնլարա տէտիյի
կիպի Իսրայէլին Ըլլահը Իապպ
տրը :

ՊԵՊ ԺԴ

Տօգուզ պուչուգ գապիլէնին՝ միրասլարընը գուրա՝ իլէ ալաճագլարը : 6 Հաղէբին Հրեբռնաա ալտրը :

1 Ա՛ է Քանան տիյարընտա Իսրա-
յէլ օղուլլարընըն միրաս էթ-
տիքլէրի պունլար տրը , քի օնլա-
րը քեահին Էղիազար իլէ Նաւէ
օղլու Յեսու վէ Իսրայէլ օղուլլա-
րը սրպթլարընըն պաշ պապալարը
2 միրաս վէրտի : Տօգուզ սրպթա
վէ եարըմ սրպթա՝ Իապպըն Մով-
սէսին եէտի իլէ էմր էթտիյինէ
կէօրէ՝ միրասլարը գուրա իլէ վէրէ-
3 տի : Օյիրա Մովսէս իքի սրպթա
վէ եարըմ սրպթա Յորդանանըն
էօթէ եագասընտա միրաս վէրմիշ
իտի . ամմա օնլարըն արասընտա
Ղեւիլիլէրէ միրաս վէրմէմիշ ի-
4 տի : Զիւն քի Յովսէփ օղուլ-
լարը իքի սրպթ՝ Մանասէ վէ Էփ-
րեմ իտի . վէ Ղեւիլիլէրէ՝ քէն-
տիլէրի սաքին օլմաղա շէհրլէր՝ վէ
տավարլարը հէմ մալլարը իչլէրն օն-
լարըն վարօլտունատն մա՛տա՝ օլ տի-
5 յարտա հիսսէ վէրմէտիլէր : Իապպ
Մովսէսէ նէձէ էմր էթտի իսէ ,
Իսրայէլ օղուլլարը էօյլէ էյլէտի-
լէր , վէ տիյարը փայլաշտրար :
6 Ա՛ է Յուդա օղուլլարը Գաղ-
գաղատա Յեսուայա եագլաշըպ՝
Ղենեզզի Եփոնէ օղլու Գաղէբ
օնա տէտի . Սէն Կադես բառ-
նեատա Իապպըն՝ պէնիմ հագգը-
մա վէ սէնին հագգընա՝ Ըլլահ ա-
տէմի Մովսէսէ սէօյլէտիյի Ըսէօ-
7 զիւ պիլերսին : Իապպըն գուլու

Digitized by Google

Մովսէս պէնի [ա]Կագէս բառնեա-
տան տիյարը թէՀէսսուս էթմէյէ
կէօնտէրտիյինտէ՝ գըրգ եաչընտա
իտիմ. վէ օնա եիւրէյիմտէ օլտու-
8 ղու կիպի սէօզ կէթիրտիմ։ Ըմմա
[բ]պէնիմ իլէ չըգան գարընտաշլա-
րըմ՝ գավմըն եիւրէյինի էրիթտի-
լէր. պէն իսկ [գ]Ըլլահըմ Բապպա
9 թէմամէն թապի՝ օլտում։ Վէ օր
կիւնտէ Մովսէս եէմին էտիպ տէ-
տի. [դ]Պէնին այաղըն օր կէզտիյի
տիյար՝ [ե]էլպէթթէ էպէտէն սէնին
վէ սէնին օղուլլարընըն միրասը օ-
լաճագ տը. չիւն քի [զ]Ըլլահըմ
Բապպա թէմամէն թապի՝ օլտուն։
10 Վէ շիմտի Իսրայէլ չէօլտե կէզեր
իքէն, Մովսէսի Բապպըն պու
սէօզիւ սէօյլէտիյինտէն պէրու՝
հալա գըրգ պէշ ելլ՝ իչթե Բապպ
[է]տէտիյի կիպի պէնի եաշլաթտը.
վէ շիմտի իչթե պէն պու կիւն
11 սէքսէն պէշ եաշընտա իմ։ [ը]Պու
կիւն տահա՝ Մովսէս պէնի կէօն-
տէրտիյի վագըթտա իտիյիմ կիպի
գուվվէթլի իմ, ճէնք հագգընտա՝
վէ [թ]չըգըպ կիրմէք հագգընտա օր
12 զէման թագաթըմ նիձէ իտի իսկ,
շիմտի տախի թագաթըմ եօյլէ
տիր։ Վէ շիմտի Բապպըն օր
կիւնտէ պու տէտիյի տաղը պանա
վէր. զիրա օրատա՝ [ժ]Ընակիմէրին
օլտուղտունու հէմ պէօյիւք հիսար-
լը շէհրլէր օլտուղտունու օր կիւն
քէնտին իշլէթտին. Ղպէլքի Բապպ
պէնիմ իլէ օլուպ՝ Բապպըն տէ-
13 տիյի կիպի [ի]օնլարը գօվարըմ։ Վէ
Յեսու օնա [ժա]խայր տուա՝ էյլէտի,
վէ [ժբ]Յեփոնէ օղլու Ղաղէբէ Ղեբ-
14 րոնու միրաս վէրտի։ [ժգ]Օնտան էօ-
թիւբիւ Ղէբրոն՝ կենեզի Յեփո-
նէ օղլու Ղաղէբին միրասը օլտու
թա պու կիւնէտէք՝ Իսրայէլին
Ըլլահը Բապպա թէմամէն թապի՝
15 օլտուղտու իչթե։ Վէ [ժդ]Ղեբրոնուն
ատը էվվէլտէն Կարիաթ Ըրբա ի-
տի, Ըրբա էրէ Ընակիմէրտէ
պէօյիւք ատէմ իտի։ Ետվէ տիյար
ճէնքտէն բահաթ պուլտու։

ՊԸՊ ԺԱ

Յուդանըն գուբա՛սընըն սինօրլարը։ 13 Ղա-
ղէբին՝ քէնտի միրասընը զապթ էթթիւէ։ 16
Կաթթանիել՝ քէնտի ճէսուբլուղտա իչթե Ղա-
ղէբին գըզը Աքսայը գարը ալտըղը։ 21 Յու-
դանըն չէհրլէրի։ 63 Յերուսաղէմըն գօ-
վալմաղը։

1 Վէ Յուդա օղուլլարը սըպթը-
նընն գուբա՛սը գապիլէլէրինճէ՝
գըպլէ ուճունտան եանա լօտօսա
տօղրու [ա]Ափն չէօլիւ [բ]Ընդոմ սի-
նօրունատէք օլտու։
2 Վէ օնլարըն գըպլէ սինօրու՝
թուզ տէնիզինին ուճունտան գըպ-
լէյէ տօղրու պագան քէօրֆէզտէն
3 օլտու. Վէ գըպլէտէն [գ]Ըկրա-
բիմ պայիրինէ չըգըպ Ափնէ տօղրու
կէչէրէք՝ գըպլէ Թարաֆընտան
կադէս բառնեայա եօգարը չըգար,
վէ Եսրոնտան կէչիպ՝ Ընդարա եօ-
գարը չըգար, վէ Կարկայա տէօներ։
4 [դ]Ընտէն [ե]Սեմոնա տօղրու կէչիպ՝
Մըսրը տէրէսինէ չըգար. վէ պու
սինօրուն նիհայէթի տէնիզտէ տիր.
գըպլէ սինօրունուզ պու օլա։
5 Վէ կիւնտօղուսու սինօրու՝
Յորդանանըն ուճունտաքի տէնիզ
օլտու։
Վէ փօրեաս եանըն սինօրու՝
6 քէօրֆէզինտէն օլտու։ Վէ պու սի-
նօր [է]Ափթագղայա եօգարը չըգար,
վէ փօրեաս Թարաֆընտան Ափթա-
ղարայա կէչէր. վէ պու սինօր՝
7 Ղուբէն օղլու Բաան Թաշընա
եօգարը չըգար։ Ընտէն պու սի-
նօր [ը]Ըքուվը տէրէսինտէն Դաբիրէ
եօգարը չըգար, վէ փօրեաս տօղ-
րու Վաղզաղայա տէօներ, քի օ
տէրէյինի գըպլէսինտէ օլան Ընդո-
մին եօգուշունուն էօնիւնտէ տիր.
վէ պու սինօր՝ Ընսամիս սուլարը-
նա տօղրու կէչէր, վէ նիհայէթի
8 [ը]Ընէնուվգէլտէ տիր։ Վէ պու սինօր
[թ]Ընովմ օղլու վատիսինէ՝ գըպլէ-
տէն [ժ]Յերուսաղէմ՝ եան՝ի Լրուա-
ղէմին եան Թարաֆընա եօգարը չը-
գար. անտէն պու սինօր՝ փօրեա-
սա տօղրու [ի]Հափայիմ վատիսի-
նին ուճունտա օլան պաթըյա տօղ-
րու Ընովմ վատիսինին էօնիւնտէ
9 օլան տաղըն պաշընա չըգար։ [ժա]Էմ
պու սինօր՝ տաղըն պաշընտան
[ժբ]Եփթովա սույունուն փունկա-
րընա նիշան քէսէր, վէ Ափրոն
տաղը շէհրլէրինէ չըգար. անտէն
պու սինօր՝ [ժգ]Բաաղայա եան՝ի [ժդ]Կա-
10 րիաթարիմէ նիշան քէսէր։ Վէ
պու սինօր՝ Բաաղատան պաթըյա

տօղրու Սէիր տաղքնա տէօնէք ,
վէ փօքասա տօղրու Յարիմ տա-
ղընդն եան թարաֆընա կէչէր , պու
Քհասաղօն տուր • անտէն Նեթա-
միւսէ էնէր , վէ Թամնայա տօղ-
11 րու կէչէր : Վ֊է պու սինօր՝ փօր-
եասա տօղրու Ըկկարոնուն եան
թարաֆընա չըգար , վէ պու սինօր
Աքարօնա նիշան քէսիպ՝ Խաղա
տաղընա կէչէր : վէ Յաբնէլէ չը-
գար • վէ պու սինօրուն նիհայէ-
թի տէննիզտէ տիր :
12 Վ֊է պաթը սինօրու՝ Ազէօլիւք
տէննիզ վէ սինօրու տուր : Յուդա
օղուլլարընդն չէփ չէվրէ սինօրու՝
գապիլէչէրինճէ պու տուր :
18 Վ֊է Եփոնէ օղլու Քաղէբէ
Յուդա օղուլլարընդն արասընտա՝
Խապպըն Յեսույա օլան էմրինէ
կէօրէ՝ Ընակրն պատասը Ըրբանդն
չէհրինի՝ եա՛նի Քէբրոնու հիսսէ
14 վէրտի : Վ֊է Քաղէբ օրատան Ըն-
նակրն իւչ օղուլլարընդ՝ Աէսի վէ
Ըքհանընը վէ Թոմմի յի Ընակրն իւչ
15 էվլատլարընդ գօվտու : Վ֊է Նօր-
տան Դաբիր սաքինչէրինէ չըգտը ,
վէ Դաբիրին ատը էվվէլտէն կա-
16 րխաթսեփեր իտի : Վ֊է Ըքաղէբ
աէտի քի՝ կարխաթսեփերի քիմ
վուրուպ ճէթհ էտէր իսէ , գըղըմ
Ըքսայը օնա գարը վէրէճէ յիմ :
17 Վ֊է օնու՝ Քաղէբին գարընտաշը
Ընենէզին օղլու Ըթոթնիէլ ճէթհ
էթտի , վէ գըղը Ըքսայը գարը ի-
18 չէւն օնա վէրտի : Վ֊է վագի՝ օլ-
տու քի՝ օնա վարդը իքէն , պա-
պասընտան պիր թարլա թալապ
էթմէյէ օնու թահրիք էյլէտի , վէ
Ընդրքպին իւզէրինտէն էնտի • իմ-
տի Քաղէբ օնա՝ Ասնա նէ՞ օլտու
19 տէտի : Վ֊է գրզ տէտի քի՝ Պանա
պէրէքէթի վէր • չիւն քի պանա
գըպլէ եէրինի վէրտին , պանա տու
փունկարլարընը տա վէր • վէ օնա
եօգարրքի փունկարլարը հէմ ա-
շաղաքի փունկարլարը վէրտի :
20 Յուդա օղուլլարը սըպթընդն
գապիլէչէրինճէ միրասը պու տուր :
21 Վ֊է Յուդա օղուլլարը սըպթը-
նդն Ընդումի սինօրունտա՝ գըպլէ-
յէ տօղրու սօն չէհրիլէրի պոռնլար
ատը • կաբեսէէլ վէ Ընդեր վէ Յա-
22 գուր , վէ Կինա վէ Դիմօնա վէ Ը-
23 գադա , վէ Կադէս վէ Հասոր վէ

24 Յեթնան , Զիփ վէ Տելեմ վէ
25 Խաալօթ , վէ Հասոր՝ Ըդաթա վէ
Կարիօթ վէ Եսրոն եա՛նի Հասոր ,
26 Ըմամ վէ Սամա վէ Մօլադա ,
27 վէ Ըսար գադդա վէ Եսեմոն վէ
28 Նեթփաղէթ , վէ Ըսար սուալ վէ
29 Ներսաբէէ վէ Ազիօթիա , Խաս-
30 ղա վէ Իյիմ վէ Ըսէմ , վէ Էլ-
թուղադ վէ Քէսիլ վէ Հօրմա ,
31 վէ Զիկեղակ վէ Մադմաննա վէ
32 Սանսաննա , վէ Լաբաոթ վէ Պէ-
լեմ վէ Ըյին վէ Ռեմմոն՝ ճիւմլէ-
սի իյիրմի տօգուզ չէհր վէ օնլա-
րընդ քէօյլերի իտի :
33 Օվատա՝ Էնթաւուղ վէ Սա-
34 բաա վէ Ըզնա , վէ Զանով վէ
Էնգանիմ՝ Թափուա վէ Էնայիմ ,
35 Յերիմութ վէ Ադողամ՝ Սոքով
36 վէ Ըզեկա , վէ Սագարիմ վէ Ը-
տիթայիմ վէ Գադերա վէ Գա-
թերօթայիմ՝ օն տէօրթ չէհր վէ
37 օնլարընդ քէօյլերի : Զէննան վէ
38 Ըդասա վէ Մագդաղադ , վէ
Դաղատան վէ Մասփա վէ Յեկ-
39 թովէլ , Լաքիս վէ Ազկաթ վէ
40 Էգղոն , վէ Փաբբօն վէ Լամաս վէ
41 Զիթլիս , վէ Գադերօթ՝ Նեթ-
գագոն վէ Զաամա վէ Մակեդա՝
օն ալթը չէհր վէ օնլարընդ քէօյ-
42 լերի : Լեբնա վէ Էթեր վէ Ըսան ,
43 վէ Յեփթա վէ Ըսնա վէ Նեսիբ ,
44 վէ Կէիլա վէ Ըքեզիբ վէ Մարե-
սա՝ տօգուզ չէհր վէ օնլարընդ
45 քէօյլերի : Եկկարոն վէ օնուն գա-
46 սապալարընդ վէ քէօյլերի իլէ , Եկ-
կարոնտան տէննիզէտէք՝ Ըսեդովմ
թուն եանընտա օլան հէփ չէհրլէր
47 քէօյլերի իլէ • Ըսեդովմ գասա-
պալարընդ վէ քէօյլերի իլէ , Գազա
գասապալարընդ վէ քէօյլերի իլէ թա
Ընդրը տէրէսինէ տէք , վէ սինօ-
րու իլէ Ազէօլիւք տէննիզէտէք :
48 Վ֊է տաղխանտա՝ Սամիր վէ
49 Յաթիր վէ Սոքով , Դաննա վէ
50 Կարիաթ սաննա եա՛նի Դաբիր , վէ
51 Ընաբ վէ Էսթեմով վէ Ընիմ , վէ
Գոսոմ վէ Վ֊օղօն վէ Քեղոն՝ օն
պիր չէհր վէ օնլարընդ քէօյլերի :
52 Էրեբ վէ Դումա վէ Էսան , վէ
53 Յանում վէ Քեթթափուա վէ Ը-
54 փեկա , վէ Քամմատա վէ Կարի-
աթ արբա եա՛նի Քեբրոն վէ Սիոր՝
տօգուզ չէհր վէ օնլարընդ քէօյ-
55 լերի : Մաոն՝ Կարմեղոս վէ Զիփ

56 վէ Յեսուա , վէ Յեզդրայէլ վէ
57 Յեկդաամ վէ Ղօանով , Կային՝
Գաբաա վէ Թամնա՝ օն չէհր վէ
58 օնլարըն քէօյլերի : Ղուղ Ռեթ-
59 սուր վէ Գեդովը , վէ Մաարաթ
վէ Ռեթանովթ վէ Ելթեկոն՝ ալ-
թը չէհր վէ օնլարըն քէօյլերի :
60 Կարիաթ բահաղ՝ եա՛նի Կարիա-
թարիմ՝ վէ Ռաբբա՝ իքի չէհր վէ
օնլարըն քէօյլերի :
61 Ընէօլոէ՝ Ռեթարաբա՝ Մադ-
62 դին վէ Ռնքաքա , վէ Նիբսան վէ
Թաուղ չէհրի վէ Ենգադդի՝ ալթը
չէհր վէ օնլարըն քէօյլերի :
63 Ումմա Երուսաղէմտէ սաքին օ-
ղան Յեբուսլուլարը Իսրայէլ օղուլ-
լարը գօվմադա գատիր օլմատը-
լար . վէ Յեբուսլուլար՝ թա պու
կիւնէտէք՝ Յուդա օղուլլարը իլէ
Երուսաղէմտէ սաքին օլուրլար :

ՊԸՊ ԺԱ

Յովսէփ օղուլլարը գուբա՛սըն սինօրլարը : 5 Էփրեմլիներին միրասըն սինօրու : 10 Ռանանլըլարըն եէնիլմեխյի :

1 Ա է Յովսէփ օղուլլարընէն գու-
՝բա՛սը՝ Երիքով Յորդանան-
տան կիւնսօղուսունա տօղրու Ե-
րիքով սույունատէք Երիքովտան
չըգան Ռեթել տաղընա չէօլէ չը-
2 գար . Ա է Ռեթէլտէն Լուզա չը-
գար , վէ Ըրքի ատարօթ սինօրու-
3նա կէչէր . Ա է պաթըյա տօղ-
րու Յեփալթի սինօրունա տօղրու
էնէր՝ թա Աշաղաքի Ռեթորոնուն
սինօրունատէք վէ թա Գազէ-
րէտէք , վէ օնուն նիհայէթի տէ-
4նիզտէ տիր : Իմմի Յովսէփ օ-
ղուլլարը Մանասէ վէ Էփրեմ մի-
րաս ալտրլար :
5 Ա է Էփրեմ օղուլլարընէն սի-
նօրու գապիլէլէրինճէ պոո օլտու .
եա՛նի միրասլարընէն սինօրու՝ կիւն-
տօղուչա տօղրու Ընտարօթ ատար
օլտու , թա Ղազարըքի Ռեթորո-
6նատէք : Ա է պու սինօր փօրեաս
թարաֆընտան Ամաքմեթաթէ տէ-
նիզէ չըգար , վէ պու սինօր կիւն-
տօղուչա տօղրու Թաեանթ սելվա
տէօնէր , վէ օնտան կիւնտօղուտան
7 եանա Յանովէյէ կէչէր : Ա է Յա-
նովէտէն Ընտարովթա վէ Նաա-
րա էնէր , վէ Երիքովա տայանըպ՝
8 Յորդանանա չըգար : Թափուա-
տան՝ պու սինօր պաթըյա տօղրու
Կանա տէրէսինէ կիտէր , վէ օ-
նուն նիհայէթի տէնիզտէ տիր .
Էնփրեմ օղուլլարը սըպաթընընճէ մի-
րասը՝ գապիլէլէրինճէ պու տուր :
9 Ա է Էփրեմ օղուլլարը իչիւն Մա-
նասէ օղուլլարընէն միրասը արասըն-
տա այրըլմըշ չէհրլէր վար իտի ,
հէփ չէհրլէր վէ օնլարըն քէօյլէ-
10րի : Ա է Նօնլար՝ Գազէրտէ սաքին
օլան Կանանլըլարը գօվմատըլար .
վէ Կանանլըլար թա պու կիւնէ-
տէք Էփրեմին արասընտա սաքին
օլուպ՝ խարաճկիւզար գուլ օլտու-
լար :

ՊԸՊ ԺԲ

Մանասէնին գուբա՛սը : 7 Օնուն սինօրլարը : 12 Ռանանլըլարըն գօվուլմատընը : 14 Յով-սէփ օղուլլարընըն պիր հիսսէ տահա ալտըգ-լարը :

1 Ա է Մանասէ սըպաթընընճէ գու-
՝բա՛սը պոո օլտու . չիւն քի
՝Յովսէփին իլք տօղուչու օ իտի .
Մանասէնին իլք տօղուչու Մա-
քիր Գազաադընը պապասը՝ ճէնկ
էրպապը օլտուղու իչիւն , Գա-
ղաադ վէ Ռասան օնուն օլտու :
2 Ա է Մանասէ օղուլլարընտան պա-
գի գալանլարըն գապիլէլէրինճէ՝
Եաղնի Ըբիհեզեր օղուլլարընըն վէ
Ռեղէք օղուլլարընըն վէ Սըրիէլ
օղուլլարընըն վէ Միւքեմ օղուլ-
լարընըն վէ Շիփեր օղուլլարընըն վէ
Սեմիդա օղուլլարընըն գոո-բա՛սը
օլտու . Յովսէփ օղուլ Մանասէ-
նին էրքէք էվլատլարը գապիլէլէ-
3րինճէ պու ալտրլար :
Ամմա սէ օղուլ Մաքիր օղուլ Գազաադ
օղուլ Ռփեք օղուլ Սալպաադընը
օղուլլարը օլմայըպ՝ օնուն գըզ-
լարը վար իտի . վէ օնուն գըզ-
լարընըն ատլարը պունլար տըր .
Նաալա վէ Նօուա՝ Ենգա՝ Մեղ-
4քա վէ Թիրսա : Ա է պունլար
Քահին Էլիազարընն էօնիւնէ՝ վէ
Նաւէ օղուլ Յեհոսունուն էօնիւնէ
վէ պէյլերին էօնիւնէ եագլաշըպ
տէտիլէր . Ամապպ Մովսէսէ էմր
էյլէտի քի՝ պիզէ գարընտաշլարը-
մըզընն արասընտա միրաս վէրէ . իմ-
տի Նապպընը էմրի իւզրէ օնլարա՝
պապալարը գարընտաշլարընըն ա-

5 օրնտա միրաս վէբտի : Վ֊է Ա֊նաւասէյէ՝ Յորդանանըն էօթէ եա֊գաօրնտա օլան Գաղաադ վէ Ման֊ասան տիյարընտան մա՛տա՝ օն հիս֊
6 սէ աիւշտիւ : Օ֊իրա Ա֊նասէ֊նին գըզլարը՝ օնուն օղուլլարը ա֊բաօրնտա միրաս ալտըլար • Գա֊զաադ տիյարը իսկ Ա֊նասէնին պագը օղուլլարընըն օլտու :
7 Վ֊է Ա֊նասէնին սինօրու՝ Ը֊ահերտէն Իւքէմ էօնհունտէ օ֊լան Ի֊Աքմեթաթատէք օլտու • վէ պու սինօր սաղտան Յընթա֊փուա սաքինլէրինէտէք կիտէր :
8 Թափուա տիյարը Ա֊նասէնին օլ֊տու • լաքին Ա֊նասէնին սինօ֊բունտա օլան Կ֊ափուա՝ Յփրեմ
9 օղուլլարընըն օլտու : Վ֊է պու սինօր Ի֊ենայ տէրէսինէ՝ տէրէնինն գըզլէ թարաֆընա էներ • Ի֊Անա֊սէնին շէհրլէրի արասընտա՝ պուն֊լար Յփրեմին շէհրլէրի տիր • վէ Ա֊նասէնին սինօրու տէրէնինն փօրեաս թարաֆընտան տըր , վէ
10 Նէհայէթի տէնիզտէ տիր : Գըզլէ թարաֆը Յփրեմին վէ փօրեաս թարաֆը Ա֊նասէնին օլուպ՝ սի֊նօրու տէնիզ օլտու • վէ փօրեաս֊տան ենանա Ը֊սերէ՝ վէ կիւնտօղու֊ռունտան Յասաքարա տոյանըրլար :
11 Վ֊է Յասաքարտա հէմ Ը֊սերտէ՝ Ի֊Նթեաան վէ օնուն գասապալարը վէ Յերղսամ հէմ օնուն գասա֊պալարը վէ Գոմը սաքինլէրի վէ օնուն գասապալարը վէ Յինդոմը սաքինլէրի վէ օնուն գասապալարը վէ Թանաք սաքինլէրի վէ օնուն գասապալարը վէ Ա֊ակեդդոմ սա֊քինլէրի հէմ օնուն գասապալարը՝
12 օլ իւչ նահիյէ Ի֊Անասէնին օլ֊տաւ : Վ֊է Ի֊Անասէ օղուլլարը պու շէհրլէրի զապթ էթմէյէ գա֊սիր օլմատըլար • ամմա Գանան֊լըլար օլ տիյարտա սաքին օլմաղա
13 պալատըլար : Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ օղուլլարը գուվվէթ֊լէնտիքտէ՝ Գանանլըլարը Ղսարաճ֊կիւզաթ էթտիլէր , ամմա օնլարը պիւթիւն պիւթիւնէ գօվմատըլար :
14 Վ֊է Յովսէփ օղուլլարը Յե֊օռւյա սէօյլէյիշ տէտիլէր • Ընի֊շէյն պանա միրաս իչիւն պիր գու֊բա՝ վէ ազիր հիսսէ վէրտին , պէն իսէ Ղօգ խալգ իմ • չիւն քի չիմտի֊յէտէկին Ի֊ապպ պէնի պէրէքէթ֊
15 լէմիշ տիր : Վ֊է Յեսուս օնլարա տէտի • Ի֊յէր սէն չօգ խալգ իսէն՝ օրմանա չըգ , վէ փերիզլիլէրին հէմ Ն֊Ռափայիմլիերին տիյարընտա՝ օրատա քէսիպ քէնտինէ Ղփրա֊այ , չիւն քի Յփրեմ տաղը սանա
16 տար տըր : Վ֊է Յովսէփ օղուլ֊լարը տէտիլէր • Օլ տաղ էլիմիզէ կէչէմէզ , վէ վատի տիյարընտա՝ Կենթաանտա վէ գասապալարընտա հէմ Կ֊Յեզրայէլ վատխինտէ սա֊քին օլան ճիւմլէ Գանանլըլարըն
17 տէմիր ա՛րապալարը վար : Վ֊է Յեսուս Յովսէփ էվլինէ՝ Ե֊՛նի Յփ֊րեմի վէ Ա֊նասէյէ սէօյլէյիշ տէ֊տի • Այն չօգ խալգտըն , վէ չօգ գուվվէթին վար , սանա պիր գու֊
18 րա՝ օրմազ , լաքին տաղ սէնին օլսուն • վէ չիւն քի օրման տըր , օնու քէսիպ ալ , վէ տէրպէնտլէրի սէնին օլա • զիրա սէն Գանանլը֊լարը գօվաճագսըն , Էկէրչի տե֊միր ա՛րապալարը օլուպ՝ օնլար գուվվէթլի իսէ տէ :

ՊԸՊ ԺՒ

Ջատրըրն Ակլտտա գուրուլտուղու : 2 Պա֊զէ գալն տիյարըն ճէտիյէ այրըլըպ՝ գուբա՝ իլէ թագսիմ օլունտուղու : 11 Ինէնամինին գուբա՝սը վէ սինօրլարը : 21 Օնլարըն չէ֊հիւլէրի :

11 Է֊Իսրայէլ օղուլլարընըն ճիւմ֊լէ ճէմաա՛թը Ա֊կէղտտա ճէմ՝ օլուպ՝ Բօրատա շէհատէթ չատը֊րընը գուրտուլար , վէ տիյար՝ Հուզուրլարընտա ալթ օլունտու :
2 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարընտա՝ մի֊րասլարընը ալմամըշ ճէտի սրպթ
3 գալմըշ իտի : Վ֊է Յեսուս Իսրա֊յէլ՝օղուլլարընա տէտի քի՝ Պապա֊լարընընզըն Ը֊լլահը Ի֊սրպլը սիզէ վէրտիյի տիյարը վարըպ զապթ էթմէյէ Բսիզ Նիչէյինտէք իչմալ
4 Էտէրսինիզ : Գէնտինիզ իչիւն հէր սրպթտան իւչէր ատէմ վէ֊րին , վէ օնլարը կէօնտէրէյիմ , վէ գալգըպ օլ տիյարտա կէզթինլէր , վէ օնու միրասլարը միւճիպինճէ թահրիր էթթինլէր , վէ պանա կէլ֊
5 սինլէր : Վ֊է օնու ճէտի փայա թագսիմ էթթինլէր • ԲՅուդա քէն֊տի սինօրունտա՝ գըզլէտէն ճանա

տուբա , վէ Յովսէփ էվի քէնտի սինօքլարընտա փօրեաստան եանա
6 տուբալար : Վ է սիզ տիյարը եէ- տի փայ թահրիր էտէսինիզ , վէ պուբայա պանա կէթիրէսինիզ . վէ
7 Ըլլահմըզ Թապպըն Հուզուբուն- տա՝ պուբատա սիզէ գուբա՝ աթա- Յ . Օ , Իբա Եվկեվիլէրին՝ ա- բանըզտա փայը եօգ տուբ , չիւն քի օնլարըն միրասը՝ Թապպըն քէա- հինէյի տիր . վէ Գադ իլէ Իու- բէն հէմ Անասէնին եարը սըպ- թը՝ Թապպըն գուլու Մովսէսին օնլարա վէրտիյի կիւնտօղուսունա տօղրու Յորդանանըն էօթէ եագա- սընտա միրասլարընը ալտըլար :
8 Իմտի օլ աւտմլէր գալգըպ՝ կէթտիլէր , վէ Յեսու՝ օլ տիյարը թահրիր էթմէյէ կիտէնլէրէ թէն- պիհ էտիպ տէտի . Կիտին , վէ տիյարտա կէգլիպ օնու թահրիր է- տին , անտէն պանա տէօնիւն , վէ պուբատա՝ Մելովտա Թապպըն Հուզուբունտա սիզէ գուբա՝ աթա-
9 Յըմ : Վ է օլ ատմլէր կիտիպ՝ տիյարտան կէջտիլէր , վէ օնու՝ շէհր պէ շէհր եէտի փայ պիր քի- թապա թահրիր էթտիլէր , վէ Մե- լով օրտուսունա Յեսույա կէլտի-
10 լէր : Վ է Յեսու օնլարա Մելովտա Թապպըն Հուզուբունտա գուբա՝ աթտը . վէ Յեսու օրատա Իսրա- յէլ օղուլլարընա գըսըմլարընճա տիյարը թագսիմ էթտի :
11 Վ է Էվվէլա Ռենիամին օղուլ- լարը սըպթընըն՝ գապիլէլէրինճէ՝ գուբա՝սը չօգտը . վէ գուբա՝լա- րընըն սինօրու՝ Յուդա օղուլլարը իլէ Յովսէփ օղուլլարընըն արասըն-
12 տա չօգտը : Վ է օնլարըն սինօրու Յորդանանտան փօրեաս թարաֆը- նա տօղրու օլտու . վէ պու սինօր փօրեաստան Քրիքովուն եան թա- րաֆընա եօգարը չօգրպ՝ պաթրյա տօղրու տաղա չօգտր , վէ նիհա- յէթի Ռեթաւան էօլիւնտէ տիր :
13 Վ է օրատան պու սինօր Հուզա տօղ- րու՝ Հուզուն Եանի Ռեթէլին գըպ- լէ եանընա տօղրու կէչէր . անտէն պու սինօր՝ Եաշաղաքի Ռեթորոնուն գըպլէսինտէն օլան տաղըն եանըն-
14 տա Ըտարօթ ադարա էնէր : Վ է պու սինօր նիշան քէսէրէք գըպլէ- յէ տօղրու Ռեթորոնուն էօնիւնտէ

օլան տաղտան գըպլէյէ տօղրու տէնիզին քէնարընա տէօնէր . վէ օ- նուն նիհայէթի Կարիաթ բահաղ- տա՝ եա՝նի Յուդա օղուլլարը շէհ- րի օլան Կարիաթարիմտէ տիր .
15 պաթը եանը պու տուր : Վ է գըպ- լէ եանը Կարիաթարիմին ուէճուն- տան օլուպ՝ պու սինօր պաթրյա տօղրու խուրուճ էտէրէք Նափ-
16 թուվա սույու փունկարընա չօգտր : Ընտէն պու սինօր՝ փօրեաստ տօղ- րու Եափեյիմլէրին վատիսինտէ օ- լան Ինովմ օղլու տէրէսինին էօ- նիւնտէքի տաղըն ուէճունա էնէր . վէ գըպլէյէ տօղրու Յեբուսուն եան թարաֆընտա Ինովմ տէրէ- սինէ էնէրէք՝ Ինովմգէլէ էնէր .
17 Վ է փօրեաստան եանա նիշան քէ- սէրէք՝ Ինսամիւսէ չօգտր . անտէն Ադովմին եօգուշունուն գարշըսըն- տա օլան Գալիլովթէ չօգտր , վէ Հուբէն օղլու Խանընը թաշքնա
18 էնէր . Վ է փօրեաստ տօղրու Ը- բրաանըն գարշըսընա եան թարա-
19 ֆընը կէչլպ՝ Ընրայա էնէր . Ընն- տէն պու սինօր փօրեաստ տօղրու Ռեթագղանըն եան թարաֆընա կէ- չէր , վէ պու սինօրուն փօրեաստ տօղրու նիհայէթի՝ Քուզ տէնիզի- նին քէօրֆէզինտէ գըպլէյէ տօղ- րու Յորդանանըն ուէճունտա տրը .
20 գըպլէ սինօրու պու տուր : Վ է կիւնտօղուսունտան եանա սինօր՝ Յորդանան տրը . Ռենիամին օղուլ- լարընըն միրասը գապիլէլէրինճէ՝ չէփչէվրէ սինօրլարը իւզրէ պու տուր :
21 Վ է Ռենիամին օղուլլարը սըպ- թընըն շէհրլերի գապիլէլէրինճէ պօշլար տրը . Ընրիքով վէ Ռե-
22 թագղա վէ Ըմեկկասիս , վէ Ռե- թարաբա վէ Ցեմարիմ վէ Ռեթէլ ,
23 վէ Ըվիմ վէ փարա վէ Ոփրա ,
24 վէ Քեփարամմոնա վէ Ոֆինի վէ Գաբա՝ օն իքի շէհր վէ օնլարըն
25 քէօյլերի . Գարաւոն վէ Ցամա
26 վէ Ռերովթ , վէ Մասփա վէ Կե-
27 փիրա վէ Մոսա , վէ Ռեկեմ վէ
28 Յերփայէլ վէ Թարաղա , վէ Ցե- լա՝ Ըլէփ վէ Ջեբուս եա՝նի Ը- րուսաղէմ՝ Գաբաաթ վէ Կարիաթ՝ օն տէօրթ շէհր վէ օնլարըն քէօյ- լերի . Ռենիամին օղուլլարընըն մի- րասը գապիլէլէրինճէ պու տուր :

Digitized by Google

ՊԸՊ ԺԱ

Հմաւնուն՝ 10 Հաբուղոնուն՝ 17 Իսաքարը՝ 24 Ղևեին՝ 32 Նեփթաղիմին՝ 40 վէ Դանը գուռա՛ծը ։ 49 Իսրայէլ ազուլլարընն Յեսուայ պէր միրաս վէտիլ ։

1 Վ է խքինճի գուրա՝ Հմաւնա՝ գապիլէլէրինճէ Հմաւն ազուլլարը սրպիրնա չըգտը · վէ 2 օնլարըն միրասը՝ Յուդա ազուլլարընն միրասը արասընտա օլտու ։ Վ է միրասլարընտա օնլարըն պո՞ օլտու · Կերսաբէէ եա՛նի Սաբէէ՝ 3 վէ Հօլադա ; վէ Ըսեր սուաղ՝ վէ 4 Հազաղ վէ Ըսէմ ; վէ Էլթուղադ վէ 5 Հաֆթուլ վէ Էօրմա ; վէ Սիկէլակ վէ Կեթմարքաբովթ վէ Ըսեր սու- 6 սա ; վէ Կեթլաբաովթ վէ Յարու- հէն՝ օն իւչ չէհր վէ օնլարըն 7 քէօյլերի · Ըյին՝ Հեմոն վէ Կեթեր վէ Ըսան՝ տէօրթ չէհր վէ օնլա- 8 րըն քէօյլերի , հեմ պու չէհրլէ- րին չէփչէվրէլէրինտէ հէփ քէօյ- լեր թա Հասաղեթ բէլերի՝ գըպլէ- յէ տօղրու Համայէտէք · Հ մաւն ազուլլարը սրպիրնըն միրասը գա- 9 պիլէլէրինճէ պու տուր : Հ մաւն ազուլլարընն միրասը՝ Յուդա ա- զուլլարընն հիսաէսինտէն օլտու · զէրա Յուդա ազուլլարընն միրասը՝ քէնտիլէրէ չօգ օլմագ իլէ , Հ մաւն ազուլլարը՝ օնլարըն միրասը 10 արասընտա միրաս ալտրլար ։ Վ է իւչիւնճիւ գուրա՞ գապի- լէլէրինճէ Հաբուղոն ազուլլարընա չըգտը · վէ օնլարըն միրասընըն սի- 11 նօրու Սարիդէտէք օլտու ։ Վ է օնլարըն սինօրու տէնիզէ վէ Մա- րաղայա չըգտը , վէ Դաբասէթէ տայանըը · հեմ Յեկնամ էօնիւն- 12 տէ օլան ուերէյէ տայանըը ։ Վ է Սարիդտէն կիւնտօղույա կիւնէ- չին տօղտուղու թարաֆա տօղրու Քասղովթ թաբօր սինօրուընա տէօ- նէր · վէ Դաբարաթա չըգըպ՝ Յա- 13 փիէյէ եօգարը չըգտր ։ Վ է օրա- տան կիւնտօղույա կիւնտօղուտուզ- նա տօղրու Գեթքոփերէ՝ Իթագա- պինէ կէչէր · վէ Հեմոն մեթօարա՝ 14 Նուայա չըգտր ։ Ընտէն օնուն սի- նօրու փօրեաստան Հնաֆօնա տէօ- նէր , վէ օնուն նիհայէթի Յեփ- 15 թայէլ տէրէսինտէ տիր ։ Վ է Կատտաթ վէ Նահալօլ վէ Սմ- րօն վէ Յադելա վէ Իեթլէհէմ՝ օն իքի չէհր հեմ օնլարըն քէօյլէ- 16 րի ։ Հաբուղոն օղուլլարընն մի- րասը գապիլէլէրինճէ պու տուր , պու չէհրլէր վէ օնլարըն քէօյլերի ։ 17 Տէօրտինճիւ գուրա՝ Իսաքա- րա՝ գապիլէլէրինճէ Իսաքար օ- 18 ղուլլարընա չըգտը ։ Վ է օնլարըն սինօրու պո՞ օլտու · Յեզրայէլ 19 վէ Քասեղովթ վէ Սունամ , վէ Փիերէմ վէ Իհան վէ Ընարէթ , 20 վէ Հաբրիթ վէ Կեսիօն վէ Եբէս , 21 վէ Համաթ վէ Կնգանիմ վէ Կն- 22 քադա վէ Կեթփասես ։ Վ է պու սինօր Յաբօրա վէ Մասիմայա վէ Կեթասմիւսէ տայանընը , վէ օնլարըն սինօրուընուն նիհայէթի Յորդա- նանտա տրը՝ օն ալթը չէհր վէ 23 օնլարըն քէօյլերի ։ Իսաքար օղուլ- լարը սրպիրընըն միրասը գապիլէ- լէրինճէ պու տուր , պո՞ չէհրլէր վէ օնլարըն քէօյլերի ։ 24 Վ է պէշինճի գուրա՞ գապիլէ- լէրինճէ Ըսեր օղուլլարընա չըգտը ։ 25 Վ է օնլարըն սինօրու պո՞ օլտու · Հելկաթ վէ Ըղլ վէ Կետէն վէ 26 Ըքսափ , վէ Ըլամելէք վէ Ըմաղ վէ Մասաղ · վէ պաթրյա տօղրու Կաբմելոսա վէ Սիօր լեբնաթա տա- 27 յանըը ։ Վ է կիւն տօղուսունա տօղրու Կեթդագոնա տէօնիւպ՝ Հաբուղոնա վէ Յեփթայէլ տէ- բէսինէ փօրեասա տօղրու Կեթա- մեկէ վէ Նէիէլէ տայանըը · վէ 28 սօլտան Կաբօղա չըգար ։ Վ է Նէրօն վէ Բոռ վէ Համմոն վէ Կանայ՝ Ղեթա պէօյիւք Սիդոնատէք ։ 29 Ընտէն պու սինօր Սամայա վէ Թա մեթին Տիւրոս շէհրինէտէք տէօնէր , անտէն պու սինօր Սուսա- յա տէօնէր · վէ օնուն նիհայէթի Ըքեզիբ հիսաէսինտէն տէնիզտէ 30 տիր · Վ է Ըմմա վէ Ըփեկ վէ Րո- ոբ՝ իլիրմի իքի չէհր հեմ օնլարըն 31 քէօյլերի : Ըսեր օղուլլարը սրպ- թընըն միրասը գապիլէլէրինճէ պու տուր , պու չէհրլէր վէ օնլարըն քէօյլերի ։ 32 Ըլթընճը գուրա՝ Նեփթաղիմ օ- ղուլլարընա՝ գապիլէլէրինճէ Նեփ- 33 թաղիմ օղուլլարընա չըգտը ։ Վ է օնլարըն սինօրու Հելեփտէն վէ Ը- լօնտան Սանանիմտէք վէ Ադամի Նագեբ վէ Յաբնէլ թա Լակումա-

ղուղլարը սրպաթլարընըն պաշ պաշ պաշարընըն Յեղովտա Բապպըն հուզուրունտա ՀՀմա՛թ չատրըր գափուսունտա գուրա՛ իւէ թագսիմ էթմիքլերի Միրասլար պաունլար տըր • վէ տիչարը թագսիմ էթմէչի պիճիրտիւէր ։

ՊԸՊ Ի

Ընթը փէնակեահ չէհր թա՛յին օլունտուղու ։

1 Ա է Բապպ Յեսույա սէօյլէյիպ
2 տէտի • Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ քի՝ Ամոմէսին եէ- տի իւէ սիզէ օլ տէտիյիմ փէնա- կեահ չէհրլերի քէնտինիզ իչիւն 3 վէրին ։ թա քի եանդլըշլըգ իւէ պիլմէքսիզին ատէմ էօլտիւրէն գա- թիլ՝ օրայա գաչա • վէ օնլար սի- զէ՝ գանը տա՛վա էտէնտէն սրղը- 4 նաճագ եէր օլալար ։ Ա է պու շէ- հիրլէրտէն պիրինէ գաչըպ՝ Ի չէհ- րին գափուսու մէտիսէլինտէ տոռ- րա ։ վէ օլ չէհրին իսթիյարլարը իչինտիր իքէն՝ մասլահաթընը սէօյ- լէյէ • վէ օնլար օնու չէհրէ եան- լարընա ալըպ՝ օնա պիր մահալ վէրէլէր ։ վէ օնլար իւէ սաքին օ- 5 լա ։ Ա է Ադանը տա՛վա էտէն օ- նուն արտընճա գօվալատրգտա ։ գաթիւլի օնուն էլինէ թէօվիմ էթ- մէյէլէր • զիրա օ՝ գօնշուսունու պիլմէքսիզին էօլտիւրմիւշ տիւր ։ վէ տիւն էօթէ կիւնտէն պէրու օ- 6 նա ղարաղը եօգ իտի ։ Ա է Ադա ճէմաա՛թընըն հուզուրունտա չէրիսթի իչիւն մուրաճա՛ օլունճէյէտէ՛ թա օլ կիւնլէրտէ օլան պէօյիւք քահին էօլիւնճէյէտէք ։ օլ չէ- հիրտէ սաքին օլա • անտէն գա- թիլ տէօնիւպ՝ քէնտի չէհրինէ վէ քէնտի էվինէ՝ Ե՝նէ չօլ օրատան գաչըրղը չէհրէ վարա ։

7 Իմտի Ի՝սրայիլ եատա Ա՝նէմիա- ղիմ տաղընտա Ի՝ադէսի՛ վէ Ա՝փ- րեմ տաղընտա Ը՝Ֆրաքսի՛ վէ Ե՝Յուդա տաղընտա Ը՝Նաբիսի՛ ար- բայը եա՛նի Քեբրոնու թագսիս 8 էթտիլէր ։ Ա է կիւն տօղուսուն- տան եանա Ա՝րիքով Յորդանանըն էօթէ եագասընտա Ի՝սուբէն սրպ- թընտան՝ չէօլտէ սահրատա Ը՝Քո- սորու՝ վէ Ի՝սադ սրպթընտան Գա-

ղ. Ի՛. Ի։ 1444։

Ի Ղ. ԺԵ. 1։ 10։

Հ Ի՛սու. Լ՚Ի։ 17։ Գ. ԺԵ. 1։

ա Ա՚Ն. Ի՛ա։ 13։ Ի՛սու. Լ՚Ե. 6, 11։ 14։ Բ Օր. ԺՇ. 2, 9։

բ Հ՚ութ. Գ. 1, 2։

գ Ի՛սու. Լ՚Ե. 12։

դ Ի՛սու. Լ՚Ե. 12, 25։

ե Գ. Ի՛ա. 33։ Ա՚Ն. Է. 16։ Ղ. Ի՛ա. 21։ Բ Ա՚Ն. Ժ. 1։

զ Ի՛սու. Ա. 39։

է Գ. ԺԳ. 15։ Ի՛ա. 11, 18։

Ը Բ Օր. Ջ. 33։ Գ. Ի՛ա. 36։ Ա՚Ն. Է. 28։

տէք օլտու ։ վէ օնուն նիհայէթի 34 Յորդանանտա տըր ։ Ա է Ե՝պու սի- նօր պաթըյա տօղրու Ը՝զանօթ թա- բօրա տէօնէր ։ վէ օրատան Ե՝ուկօկա չըգար ։ վէ գըպլէտէն Օ՝ֆրաուղոնա տայանըր ։ վէ պաթըտան Ը՝սերէ՛ վէ կիւնտօղույա տօղրու Յորդանանտա 35 Յուդայա տայանըր • Ա է հիսաբը չէհրլէր Ը՝սեդիմ՝ Այր վէ Ը՝մաթ՝ 36 Ի՝եկկաթ վէ Կենեռեթ ։ վէ Ը՝գա- 37 մա վէ Իամա վէ Ե՝ասոր ։ վէ կա- 38 դէս վէ Ադրայի վէ Ի՝նհասոր ։ վէ Յարօն վէ Մակդաղիել՝ Ե՝արէմ վէ Ի՝եթանաթ վէ Ի՝եթսամիւս՝ 39 ան տօգուղ չէհր վէ օնլարըն քէօյ- լէրի տիր ։ Ա՝նէփթաղիմ օղուլլա- րը սրպթընըն միրասը գապիլէյէ- րինճէ պու տուր ։ պո՝ չէհրլէր վէ օնլարըն քէօյլէրի ։

40 Ի՝էհուճէի գուրա՛ գապիլէլէրին- ճէ Ի՝սան օղուլլարը սրպթընա չըգ- 41 տը ։ Ա է միրասլարընըն սինօրու պո՝ օլտու • Ասրաա վէ Ի՝սթա- 42 ւուղ վէ Իրսամէս ։ վէ Ե՝Պաղաբին 43 վէ Ի՝Յեղո՛ն վէ Յեթէլ ։ վէ Ի՝էլօն 44 վէ Թաամնաթա վէ Ի՝էկկարոն ։ վէ Ի՝էթեկէ վէ Գաբաթոն վէ Ի՝ատա- 45 լօթ ։ վէ Ի՝հուդ վէ Ի՝անէբարակ 46 վէ Գեթրեմմոն ։ վէ Ա՝էարկօն վէ Ի՝ակկօն տուր՝ Ե՝նաճա էօնիւն- 47 տէ օլան սինօր իւէ պէրապէր ։ Ա է Ադան օղուլլարընըն սինօրու՝ քէն- տիլէրի իչիւն քիւչիւք չըգտը • իմ- տի Ադան օղուլլարը չըգըպ՝ Ի՝է- սէմ իւէ ճէնք էթտիլէր ։ վէ օնու ֆէթհ էտիպ՝ գըլըճ աղըընտան կէչէրտիլէր ։ վէ օնու միրաս էտիպ՝ օնտա սաքին օլտուլար • վէ Ի՝էսէ- մին ատընա՝ պապալարը Ե՝Ֆանըն 48 ատընտան՝ Ե՝Ադան գօտուլար ։ Ադան օղուլլարը սրպթընըն միրասը գա- պիլէլէրինճէ պու տուր ։ պու շէ- հիրլէր վէ օնլարըն քէօյլէրի ։

49 Ա է տիչարը՝ սինօրլարընճա թէ- մամէն թագսիմ էտինճէ ։ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Ի՝աւէ օղու Յեսույա քէնտիլէրին արասընտա միրաս վէր- 50 տիլէր • Բապպըն սէօղու իւզրէ՝ օնա տիլէտիյի չէհրի Ադրեմ տա- ղընտա Ե՝Թամնաթ սարայը վէրտի- լէր • վէ օլ չէհրի եափըպ՝ օնտա սաքին օլտու ։

51 Վեահհին Ադիճալար իւէ Ի՝աւէ օղու Յեսունուն վէ Իսրայէլ օ-

Digitized by Google

զաւագտա Յ[1]ամովթու՝ վէ Ա՛անաս սըպէրընտան Ռասանտտա Յ[2]ովա-
9 ղանը վէրտիլէը ։ Ն՛Ա[3]իւմլէ Իսրա-
յէլ օղուլլարը իչիւն՝ վէ արալա-
րընտա միւսաֆիր օլան եապանճը
իչիւն թա՛յին օլունան չէհրլէր
պուռնլար տրը , քի եանդլըշլըգ իլէ
պիր ատէմ հէր էօլտիւրէն օրայա
գաչա , վէ Ի[4]էմաո՛թրն հուզուր-
թունա մուբաֆա՝ օլունճէ յէտէք՝
գանը տո՛վա էտէնին էլլի իլէ էօլ-
տիւրիւլմէյէ ։

ՊԵՊ ԻԸ

Պապ՝ գապիլէէրաէն Յ[5]եւիւլէէրէ գուրա՝ Ի-
լէ գըզդ սէբէդ չէհր վէրիլմէյի ։ 43 Պու-
վէճճ իլէ Ը[6]ւլահ Իսրայէլիւլէէրէ տիյարը վէ
բահաթ վէրտիյի ։

1 Վ[7]է Յ[8]եւիւլէէրին պաշ պապալա-
րը՝ քահին Ա՛ղիազար իլէ
Նաւէ օղլու Յեսույա վէ Իսրայէլ
օղուլլարը սըպէթլարընըն պաշ պա-
2 պալարընա եագլաշտըլար , վէ Կա-
նան տիյարընտա Բ[9]ելղամա օնլա-
րա աէօյլէյիպ տէտիլէը . Է[10]ապպ
Ա՛ովաէսին եէտի իլէ էմը էթտի քի՝
պիզէ սաքին օլմագ իչիւն շէհրլէր
վէ տաւարլարըմըզ իչիւն օնլարըն
3 վարօշլարը վէրիլէ ։ Վ[11]է Իսրայէլ
օղուլլարը՝ Յապպէն աէօզիւ իւզրէ
քէնտի միրասլարընտան Յ[12]եւիւլէ-
բէ պու շէհրլէրի վէ օնլարըն վա-
րօշլարընը վէրտիլէր ։
4 Վ[13]է Կահաթլըլարըն գապիլէ-
սինէ գուրա՝ չգտը . վէ Յ[14]եւիւլ-
լէրտէն քահին Ը[15]լհարոնուն օ-
ղուլլարընա Է[16]գուրա՝ իլէ՝ Յուդա
սըպէրընտան վէ Շ[17]մաւոնլուլարըն
սըպէրընտան վէ Ռէնիամին սըպէրըն-
5 տան օն իւչ շէհր օլտու ։ Վ[18]է
պագը գալան Ո՛հահաթ օղուլլա-
րընա գուրա՝ իլէ՝ Ն[19]փրեմ սըպէր
գապիլէէրինտէն վէ Դան սըպ-
6 էրընտան վէ Ա՛նասէնին եարը սըպ-
էրընտան օն շէհր օլտու ։ Վ[20]է
Կ[21]երսոն օղուլլարընա գուրա՝ իլէ
Իսաքար սըպէրը գապիլէէրինտէն
վէ Ը[22]սեր սըպէրընտան վէ Ն[23]եփթա-
ղիմ սըպէրընտան՝ վէ Ռասանտտա
Ա՛նասէնին եարը սըպէրընտան օն
7 իւչ շէհր օլտու ։ Է[24]ղերաբի օղուլ-
լարընա գապիլէէրինէ՝ Հուբէն
սըպէրընտան վէ Գադ սըպէրընտան
վէ Զաբուլոն սըպէրընտան օն իւչ
8 շէհր օլտու ։ Իսմոի Ի[25]սբայէլ օ-
ղուլլարը Յ[26]եւիւլէէրէ գուրա՝ իլէ
պու շէհրլէրի հէմ օնլարըն վա-
րօշլարընը Յ[27]ապպէն Ա՛ովսէսին եէ-
տի իլէ էմը էթտիյի կիպի վէրտի-
լէր ։
9 Վ[28]է Յուդա օղուլլարը սըպէրըն-
տան հէմ Շ[29]մաւոն օղուլլարը սըպ-
էրընտան՝ պու իսմլէրի իլէ զիքր օ-
10 լունան շէհրլէրի վէրտիլէր ։ (քի
Յ[30]եւ օղուլլարընտան կահաթլը-
լար գապիլէէրինտէն օլան Ը[31]հա-
րոն օղուլլարընը օլտու ։ զիքր իլէ
11 գուրա՝ օնլարը ։) Կա՛նէ Նօն-
լարա՝ Ի[32]ուդա տաղընտա Յ[33]ենակընը
պապասը Ա[34]րբանընը շէհրինի եա՛նի
Վէբրոնու էչփէվնէխինտէ օլան
12 վարօշլարը իլէ վէրտիլէր ։ Ը[35]մմա
շէհրին թարլալարընը վէ քէօյլէ-
րինի Կ[36]եփոնէ օղլու Կաղէբէ
13 միւլք իչիւն վէրտիլէր ։ Պու վէճճ
իլէ քահին Յ[37]Հարոնուն օղուլլա-
րընա՝ գաթիլէ փէնակեահ շէհրի
օլան Ո՛Հէբրոնու վարօշլարը իլէ
14 վէրտիլէր , հէմ Ղ[38]եբնայը վարօշ-
լարը իլէ , վէ Ի[39]եթիրի վարօշլա-
րը իլէ՝ վէ Յ[40]էսթեմովու վարօշլա-
15 րը իլէ , վէ Հ[41]Ոլոնու վարօշլարը
իլէ՝ վէ Դ[42]աբիրի վարօշլարը իլէ ,
16 վէ Ա[43]յինի վարօշլարը իլէ՝ վէ
Ե[44]ւտտայը վարօշլարը իլէ՝ վէ
Բ[45]եթսամիւսիւ վարօշլարը իլէ , պու
իքի սըպէրտան տօգուզ շէհր վէր-
17 փէլէր ։ Վ[46]է Բենիամին սըպէրըն-
տան Կ[47]աբաւոնու վարօշլարը Ի-
լէ՝ վէ Ո՛[48]ֆայը վարօշլարը իլէ ,
18 Ա[49]նաթովթու վարօշլարը իլէ՝ վէ
Ա՛[50]լմոնու վարօշլարը իլէ , տէօրթ
19 շէհր վէրփէլէր ։ Ա[51]հարոն օղուլ-
լարը քահինլէրին ձիւմլէ շէհրլէ-
րի օն իւչ շէհր տիր , հէմ օնլա-
րըն վարօշլարը ։
20 Վ[52]է Կահաթ օղուլլարընտան
պագը գալան Յ[53]եւիւլ կահաթ օ-
ղուլլարընըն գապիլէէրինէ՝ գու-
րա՝ լարընըն շէհրլէրի Ն[54]փրեմ սըպ-
21 էրընտան իտիլէր ։ Վ[55]է օնլարա
Ն[56]փրեմ տաղընտա՝ գաթիլէ փէնա-
կեահ շէհրի օլան Ա[57]իւքէմի վա-
րօշլարը իլէ վէրտիլէր , հէմ Գա-
22 զերի վարօշլարը իլէ , վէ Կաբաեմի
վարօշլարը իլէ՝ վէ Բեթորոնու վա-
րօշլարը իլէ , տէօրթ շէհր վէրփէ-

զ Ա՛մ . Ի՛ . Ը . 1444 ։
ա Ղ Ի՛ . 38 ։
է Ա՛մ . 3 ։
ը Ղ . Ի՛ . 27 ։
լ Ա՛մ . Ը՛ . 15 ։
ի Ի՛ . 6 ։
ա Ղ . Ժ՛ . 1 ։ Ժ՛ . 1 ։
բ Ղ . Ժ՛ . 1 ։
գ Ա՛մ . Ը՛ . 3 ։
դ Ի՛ . 8 , 19 ։
ե Ղ . Ի՛ . Ղ . Ի՛ . 33 ։
զ Ի՛ . 20 , Ճ ։
է Ի՛ . 27 , Ճ ։
ը Ի՛ . 31 , Ճ ։

Ա՛մ . Ի՛ . Ը . 1444 ։
Ը Ի՛ . 3 ։
ժ Ա՛մ . Ը՛ . 2 ։
ի Ի՛ . 4 ։
լ Ա՛ Մն . Ջ . 55 ։
ա Ի՛ . 7 ։
Ա՛ . Ա՛ . 39 ։
բ Ղ . Ժ՛ . 13 , 14 ։
գ Ն՛ . Ի՛ . 2 ։
դ Ղ . Ժ՛ . 14 ։ Ա՛ Մն . Ջ . 56 ։
ե Ա՛ Մն . Ջ . 57 , Ճ ։
զ Ղ . Ժ՛ . 54 ։ Ի՛ . 7 ։
է Ղ . Ժ՛ . 42 ։
ը Ղ . Ժ՛ . 48 ։
ժ Ղ . Ժ՛ . 50 ։
ի Ա՛ Մն . Ջ . 58 ։ Ղ . Ժ՛ . 51 ։
լ Ղ . Ժ՛ . 49 ։
ա Ա՛ Մն . Ջ . 59 ։ Ղ . Ժ՛ . 42 ։
բ Ղ . Ժ՛ . 55 ։
գ Ղ . Ժ՛ . 10 ։
դ Ղ . Ժ՛ . 25 ։
ե Ղ . Ժ՛ . 24 ։
զ Ա՛ Մն . Ջ . 60 ։
է Ի՛ . 5 ։ Ա՛ Մն . Ջ . 66 ։
ը Ի՛ . 7 ։

Digitized by Google

23 լեր ։ ևՙ է Գան սրպթընտան Նո-
թեկէյի վարօչլարը իլէ՝ Գարա-
24 թօնու վարօչլարը իլէ , Ըյեղնու
վարօչլարը իլէ՝ Գեթրեմօնու վա-
րօչլարը իլէ , տէօրթ շէհր վէրպէ-
25 լեր ։ ևՙ է Ո՛անասէնին եարը սրպ-
թընտան Յանաքը վարօչլարը իլէ՝
վէ Գեթրեմօնու վարօչլարը իլէ ,
26 իքի շէհր վէրպէլեր ։ Պաղը գալան
Կահաթ օղուլլարընըն գապիլէլե-
րինին ճիւմլե շէհրլերի օն տուր ,
հէմ օնլարըն վարօչլարը ։
27 ևՙ է Գ եւիլէլերին գապիլէլերին-
տէն ՚Գերսոն օղուլլարընա՝ Ո՛ա-
նասէնին եարը սրպթընտան գաթի-
լէ փէնակեահ շէհրի օլան Կասսն-
տա ՚Գովղանը վարօչլարը իլէ՝
հէմ Կեեստարայը վարօչլարը իլէ ,
28 իքի շէհր վէրպէլեր ։ ևՙ է Կաքար
սրպթընտան Կեսիօնու վարօչլարը
իլէ՝ Գարաթաթը վարօչլարը իլէ ,
29 Յերիմութու վարօչլարը իլէ՝ վէ
Կինգանիմի վարօչլարը իլէ , տէօրթ
30 շէհր վէրպէլեր ։ ևՙ է Ըսեր սրպ-
թընտան Ո՛ասաղը վարօչլարը իլէ՝
31 Ըգօնու վարօչլարը իլէ , Կեղ-
կամը վարօչլարը իլէ՝ վէ Ո՛ոռու
վարօչլարը իլէ , տէօրթ շէհր վէր-
32 պէլեր ։ ևՙ է Կեփեթաղիմ սրպթըն-
տան՝ գաթիլէ փէնակեահ շէհրի
օլան Գաղիլեատա ՚Կագէսի վա-
րօչլարը իլէ՝ վէ Կէմաթ դովղու վա-
րօչլարը իլէ՝ վէ Կարթանը վարօչ-
լարը իլէ , իւչ շէհր վէրպէլեր ։
33 Գերսոնլուլարըն՝ գապիլէլերինէ՝
ճիւմլե շէհրլերի օն իւչ տիւր ,
հէմ օնլարըն վարօչլարը ։
34 ևՙ է գալան Գ եւիլէլերէ՝ ՚Ո՛ե-
րարի օղուլլարը գապիլէլերինէ՝
Ո՛աբուղոն սրպթընտան Յեկնամը
վարօչլարը իլէ՝ Կարթայը վարօչ-
35 լարը իլէ , Դեմնայը վարօչլարը ի-
լէ՝ վէ ՚Կաադօղու վարօչլարը իլէ ,
36 տէօրթ շէհր վէրպէլեր ։ ևՙ է Ռու-
բէն սրպթընտան՝ ՚Կոսորու վարօչ-
լարը իլէ՝ վէ Յասսայը վարօչլարը
37 իլէ , Կադեմօթու վարօչլարը իլէ՝
վէ Ո՛եփայաթը վարօչլարը իլէ ,
38 տէօրթ շէհր վէրպէլեր ։ ևՙ է Գադ
սրպթընտան՝ գաթիլէ փէնակեահ
շէհրի օլան Կաղաադտա ՚Կամով-
թու վարօչլարը իլէ՝ վէ Ո՛անայիմի
39 վարօչլարը իլէ , Ըսեբոնու վարօչ-
լարը իլէ՝ վէ Յազերի վարօչլարը ի-
լէ , ճիւմլեսի տէօրթ շէհր վէրպէ-
40 լեր ։ Պ եւի գապիլէլերինտէն գա-
լան՝ գապիլէլերինճէ Ո՛երարի օ-
ղուլլարընըն հէփ շէհրլերի՝ օնլա-
րըն գուրալարը Խ՚ղբէ օն իքի շէհր
օլտու ։
41 Իսրայէլ օղուլլարընըն միւլքիւ
արասընտա ՚Պ եւիլէլերին ճիւմլե
շէհրլերի գըրգ սէքիզ շէհր իտի ,
42 վէ օնլարըն վարօչլարը ։ Պու շե-
հիրլերին հէր պիրինին էթրաֆընը-
տա վարօչու վար տըր • պու շե-
հիրլերին ճիւմլեսի տէ պէօյլէ տիր ։
43 ևՙ է Ո՛ապպ Իսրայէլէ՝ պապա-
լարընա վէրմէյէ եէմին էթտիյի
՚ճիւմլե տիյարը վէրտի • վէ օնու
միրաս էտիպ՝ օնտա սաքին օլտու-
44 լար ։ ևՙ է Ո՛ապպ օնլարը՝ պապա-
լարընա հէր նիճէ եէմին էթտի ի-
սէ՝ ՚Բէփէվրէտէն բահաթլանտրը-
տը • վէ ՚օնլարըն ճիւմլե տիւշմէն-
լէրինտէն հիչ քիմսէ էօնլէրինտէ
տուրամատը • օնլարըն ճիւմլե
տիւշմէնլերինի՝ Ո՛ապպ օնլարըն էլ-
45 լէրինէ թէսլիմ էթտի ։ ՚Ո՛ապպրն
Իսրայէլ էվի հագըրնա սէօյլէտի-
յի ճիւմլե խայր սէօզտէն հիչ պիր
սէօզ եապանա տիւշմէտի • ճիւմ-
լէսի վուգո՛ւ պուլտու ։

ՊԱՊ ԻՒ

Հեսունուն իքի պուլուգ գապիլէյի՝ տուա՝ իւէ քէնտի մահալլէրինէ կէօնտէրտիյի ։ 10 Օնլարըն Յորդանանըն եանընտա շէհատէթ իչիւն պիր մէզպահ պինա էթտիքլերի ։ 11 Օպիր գապիլէլերին պուրնա տուրըլտըգլարը ։ 21 Օնլարը գանտըրտըգլարը ։

1 Օլ զէման Յեսուս Ո՛ուբէնլիլէ-
րի վէ Գադլըլարը վէ Ո՛ա-
նասէնին եարը սրպթընը չաղըրտը ,
2 վէ օնլարա տէտի • Սիզ ՚Ո՛ապ-
պըն գուլու Ո՛ովսէսին սիզէ ճիւմլե
թէնպիհ էթտիյինի սագլատընըզ ,
հէմ սիզէ հէփ թէնպիհ էթտիյիմ-
տէ ՚սէօզիւմէ իթաաթ էթտինիզ ։
3 Գարընտաշլարընըզը պու չօգ կիւն-
լէրտէ թա պու կիւնէտէք թէրք
էթմէտինիզ • վէ Ըլլահընըզ Ո՛ապ-
պըն հրքզ օլունճագ էմրլէրինի
4 սագլատընըզ ։ ևՙ է չիմտի Ըլլահ-
ընըզ Ո՛ապպ գարընտաշլարընըզը
օնլարա տէտիյի կիպի՝ բահաթ վեր-
միշ տիր • իմտի հալա տէօնիւպ
չատրըլարընըզա՝ ՚Ո՛ապպըն գուլու-

թ • Խա • 6 ։ ա Ո՛ն. չ • 71 ։
ց Գ • ի • 8 ։
— Գ • ի • 7 ։
է Խա • 7 ։ Գած՝ ա Ո՛ն. չ • 77 ։
ը Գ • ի • 8 ։
թ • Խ՝ • ի • 1444 ։
ժ (Ծու • ի • 20 ։ ի Օր • գ • 18 ։
ի Գ • ա • 16, 17 ։
լ (Ծու • լի • 33 ։ ի Օր • իի • 8 ։ Գ • ժ • 8 ։

Digitized by Google

Մովսէսին սիզէ Յորդանանըն էօթէ եագասընտա վէրտիյի միւլքիւ-
5նիւզիւն տիյարընա կիտին : Ընճագ Թապպըն գուլու Մովսէսին սիզէ թէնպիհ էթտիյի էմրի վէ նօմօսու իճրա էթմէյէ ղայէթ տիգգաթ էտէսինիզ քի՝ Ըլլահը-նըզ Թապպը սէվէսինիզ , վէ օնուն ճիւմլէ եօլլարընտա եիւրիյէսի-
նիզ , վէ օնուն թէնպիհլէրինի սագ-լայասընըզ , վէ օնա եափըշասընըզ , վէ օնա պիւթիւն եիւրէյինիզտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան ի՛պա-
6տէթ էտէսինիզ : Ընտէն Յեսու օնլարա Ղհայր տուա՝ էտիպ՝ օնլա-րը սաղը վէրտի , վէ չատըրլարընա
7կիթտիլէր : Վէ Մանասէնին եա-րը սրպթընա Մովսէս Ղասանտա Յ-Ը վէրմիշ իտի , վէ Ղեարըսընա Յեսու օնլարըն գարընտաշլարը ի-լէ պէրապէր Յորդանանըն պէրի եագասընտա պաթըրտա վէրտի . հէմ տախի Յեսու օնլարը չատըր-լարընա կէօնտէրտիքտէ՝ օնլարա
8տախի խայր տուա՝ էյլէւտի . Վէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտի . Ջօղ ղանիմէթ իլէ՝ վէ ղայէթ չօգ սիւ-բիւլէր իլէ՝ կիւմիւշ վէ ալթուն վէ պագըր վէ տէմիր վէ ղայէթ չօգ էսվապլար իլէ չատըրլարընը-զա տէօնիւն . Ըտիւշմէնլէրինիզին եաղմասընը գարընտաշլարընըզ իլէ թագսիմ էտին :
9 Իմտի Ռուբէն օղուլլարը իլէ Գադ օղուլլարը հէմ Մանասէնին եարը սրպթը Ղանան տիյարընտա օլան Մելովտան՝ Իսրայէլ օղուլ-լարընտան տէօնիւպ կիթտիլէր , քի Մովսէսին եէտի իլէ Թապպըն սէօ-զիւ իւզրէ թէմէլլիւք էթտիքլէրի միւլքլէրինին տիյարընա՝ Ղհաղա-
10ադ տիյարընա կիտէլէր : Վէ Ղհա-նան տիյարընտա օլան Յորդանա-նըն սէմթլէրինէ կէլտիքլէրինտէ , Ռուբէն օղուլլարը իլէ Գադ օ-ղուլլարը հէմ Մանասէնին եարը սրպթը օրատա Յորդանանըն եա-նընտա պիր մէզպահ՝ կէօրիւնիւշ-տէ պիր պէօյիւք մէզպահ եափտը-
լար :
11 Վէ Իսրայէլ օղուլլարը Ղիչթի-տիլէր քի՝ Իչթէ Ռուբէն օղուլ-լարը իլէ Գադ օղուլլարը հէմ Մանասէնին եարը սրպթը Ղանան տիյարընըն գարշըսընտա Յորդա-նան սէմթլէրինտէ Իսրայէլ օղուլ-լարընըն կէչտիքլէրի եէրտէ պիր մէզպահ պինա էթտիլէր տէնիլ-
12 յօր : Վէ Իսրայէլ օղուլլարը ի-շիթտիքտէ՝ Իսրայէլ օղուլլարը-նըն ճիւմլէ ճէմաա՛թը Շիլովտա ճէմ՝ օլտուլար , քի օնլարըն ի-
13 զերինէ ճէնկէ չըգալար : Վէ Իս-րայէլ օղուլլարը՝ Ռուբէն օղուլ-լարը իլէ Գադ օղուլլարընա հէմ Մանասէնին եարը սրպթընա Գա-ղաադ տիյարընա քահին Ղէղիա-զար օղլու Փենէհէսի Ղէօնտէր-
14 տիլէր , հէմ պիլէսինճէ Իսրայէլին ճիւմլէ սրպթլարընտան հէր պիր պապա էվինտէն պիրէր պէյ՝ օն պէյ քի Ղօնլարըն հէր պիրի Իս-րայէլին պինլէրինտէ պապալարը
15 էվլէրինին պէյի իտի : Իմտի օնլար Ռուբէն օղուլլարը իլէ Գադ օ-ղուլլարընա հէմ Մանասէնին եա-րը սրպթընա Գաղաադ տիյարընա վարտըլար , վէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտիլէր քի՝ Թապպըն ճիւմլէ ճէ-
16 մաա՛թը պէօյլէ տէր . Ղու կիւն Թապպա ա՛սը օլուպ՝ քէնտինիզէ մէզպահ եափմագ իլէ Թապպա թա-պի՝ օլմագտան պու կիւն տէօնիւպ՝ Իսրայէլին Ըլլահընա գարշը պու իշլէտիյինիզ եարամազլըգ նէ-
17 տիր : Ղփէգովրուն պինամուսլու-ղու պիզէ ա՞զ մը տըր , օնտան քի թա պու կիւնէտէք թէմիզլէնմէ-տիք , վէ Թապպըն ճէմաա՛թընա
18 օլ պէլա կէլտի . Վէ սիզ պու կիւն Թապպա թապի՝ օլմագտան տէօնէրսինիզ . վէ վագի՛ օլա քի՝ սիզ պու կիւն Թապպա ա՛սը օլուր իսէնիզ , օ տա եարըն Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՛թընա ղազապ էտէ-
19 ճէք տիր : Վէ լաքին էյէր միւլ-քիւնիւզիւն եէրի նափաք իսէ , Թապպ միւլքիւնիւն տիյարընա կէ-չին , Ըօրատա քի Թապպըն չատը-րը գուրուլմուշ տուր , վէ արա-մըզտա միւլք էտինին . վէ Ըլլահը-մըզ Թապպըն մէզպահընտան մա՛-տա քէնտինիզէ մէզպահ եափմագ իլէ՝ Թապպա ա՛սը օլման , պիզէ
20 տախի ա՛սը օլման : Ղօրատա օղու Ըքան մէլո՛ւն նէսնէտէ եարամազ-լըգ իշլէյիպ՝ Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՛թը իւզէրինէ ղազապ կէ-

մէտիմ • վէ օլ քիմսէ պինա-
մուսլուղունտա եալընըզ էօլմէտի։
21 Վ֊է Իսուբէն օղուլլարը իլէ Գադ
օղուլլարը հէմ Մ֊անասէնին եարը
սըպթը ճէվապ վէրիպ՝ Իսրայէլին
22 պին պաշըլարընա տէտիլէր • Ել-
լահլարըն Ելլահը Էհովա՝ ալլահ-
լարըն Ելլահը Էհովա քէնտիսի
՚պիլիր , հէմ Իսրայէլ քէնտիսի
պիլէճէք տիր • էյէր պո՜ա՝ ա՛սըլըգ
իլէ վէ էյէր Ըապպա գարշը եարա-
մազլըգ իլէ իսէ , պիզի պու կիւն
23 գուրթարմա • Պիզ Ըապպա թապի՝
օլմագտան տէօնմէք իչիւն քէնտի-
միզէ մեզպահ եափտըգ իսէ՝ վէ էյէր
օնուն իւզէրինէ պիւթիւն եանմա
եա էքմէք փէշքէշլի թագրիպ էթ-
մէք իչիւն իսէ , եա էյէր իւզէրին-
տէ սէլամէթ գուրպանլարը էյլէ-
մէք իչիւն իսէ , Ըապպ քէնտիսի
24 ՚թէֆթիւլ էթսին • Վ֊է էյէր օնու
պու շէյին գօրգուսունտան էթմէ-
տիք իսէ , եա՛նի տէտիք քի՝ Եարըն
սիզին օղուլլարընըզ պիզիմ օղուլ-
լարըմըզա սէօյլէյիպ՝ Սիզին Իս-
րայէլին Ելլահը Ըապպտան նէ՞
25 ա՛լագանըզ վար • Ո՞եմ քի եա՜
Իսուբէն օղուլլարը վէ Գադ օ-
ղուլլարը՝ Ըապպ պիզիմ իլէ սիզին
արանըզտա Յորդանանը սինօր գօ-
տու , Ըապպտան սիզին հիսսէնիզ
եօգ տուր տէյէճէքլէր , վէ սիզին
օղուլլարընըզ պիզիմ օղուլլարըմը-
զը Ըապպտան գօրգմագտան քէ-
26 սէրլէր : Իմտի տէտիք քի՝ Ո՞ալա
պիզ իշլէյիպ պու մեզպահը պինա
էտէլիմ • տէյիլ պիւթիւն եանմա
իչիւն վէ տէյիլ գուրպան իչիւն •
27 Իլլա ՚պիզիմ իլէ սիզին՝ հէմ պիզ-
տէն սօնկըս սիլսիլէմիզին արասըն-
տա շէհատէթ օլա , քի ՚պիւթիւն
եանմալարըմըզ իլէ վէ գուրպան-
լարըմըզ իլէ վէ սէլամէթ փէշքէշ-
լէրիմիզ իլէ՝ Ըապպըն ի՛պատէթի-
նի օնուն հուզուրունտա իճրա է-
տէլիմ • վէ եարըն օղուլլարընըզ
օղուլլարըմըզա՝ Ըապպտան հիսսէ-
28 նիզ եօգ տուր տէմէյէլէր : Վ֊է
տէտիք քի՝ Ի֊յէր վագի՝ օլուր քի
պիզէ եա սիլսիլէմիզէ եարըն պէօյ-
լէ տէրլէր իսէ , տէյէլիմ քի՝
Պաապալարըմըզըն եափտըղը Ըապպ
մեզպահընըն էօրնէյինէ պագըն •
պիւթիւն եանմա իչիւն տէյիլ՝ վէ
գուրպան իչիւն տէյիլ տիր , իլլա
պիզիմ իլէ սիզին արանըզտա շէ-
29 հատէթ իչիւն տիւր : Ո՞աշա պիզ-
տէն քի՝ Ըապպա ա՛սը օլալըմ , վէ
պու կիւն Ըապպա թապի՝ օլմագ-
տան տէօնէլիմ , քի չատրըը էօ-
նիւնտէ օլան Ելլահըմըզ Ըապպըն
մեզպահընտան մա՛տա ՚պիւթիւն
եանմա իչիւն՝ էքմէք փէշքէշլի ի-
չիւն վէ գուրպան իչիւն մեզպահ
եափալըմ :
30 Իմտի քեահին փենէհէս՝ հէմ
պիլէսինճէ օլան ճէմաա՛թ պէյլէ-
րի վէ Իսրայէլին պին պաշըլարը՝
Իսուբէն օղուլլարընըն վէ Գադ օ-
ղուլլարընըն վէ Մ֊անասէ օղուլ-
լարընըն սէօյլէմիքլէրի սէօզլէրի
իչիտինճէ , կէօզլէրինէ խօշ կէօ-
31 րիւնտիւ : Վ֊է քեահին Էղիազար օղլու փենէհէս՝ Իսուբէն օ-
ղուլլարընա վէ Գադ օղուլլարընա
վէ Մ֊անասէ օղուլլարընա տէտի •
Պու կիւն պիլդիք քի՝ Ըապպ Ե֊ա-
բամըզտա տըր , չիւն քի Ըապպա
գարշը պու եարամազլըղը էթմէ-
տինիզ • Հալա Իսրայէլ օղուլլա-
րընը Ըապպըն էլինտէն գուրթար-
տընըզ :
32 Ընտէն քեահին Էղիազար օղլու
փենէհէս վէ պէյլէր՝ Իսուբէն օ-
ղուլլարընըն վէ Գադ օղուլլարը-
նըն եանընտան՝ Գաղաադ տիյա-
րընտան Ո֊անան տիյարընա Իս-
րայէլ օղուլլարընա տէօնիւպ օն-
33 լարա ճէվապ կէթիրտիլէր : Վ֊է
պու սէօզ Իսրայէլ օղուլլարընըն
կէօզլէրինէ խօշ կէօրիւնտիւ , վէ
Իսրայէլ օղուլլարը ՚Ելլահա շիւքր
էյլէտիլէր , վէ Իսուբէն օղուլլա-
րընըն հէմ Գադ օղուլլարընըն սա-
քին օլտուգլարը տիյարը խարապ
էթմէք իչիւն՝ օնլարըն իւզէրինէ
ճէնկէ չըգալըմ տէմէտիլէր :
34 Վ֊է Իսուբէն օղուլլարը հէմ Գադ
օղուլլարը օլ մեզպահը Ե֊դ
թէսմիյէ էթտիլէր , չիւն քի Պու՝
արամըզտա Էհովանըն Ելլահ օլ-
տուղունա շահիտ տիր պէօյլէր :

ՊԸՊ ԻԴ

Ցեսունուն՝ Իսթիյարըղընտա Իսրայէլ օ-
ղուլլարընա վէտիյէ նասիհաթ :

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի Ըապպ Իս-

Digitized by Google

[ա] Ի՛ն. Ի՛. 1827 44։

— պ. թա. 44։ թգ. 4։ բ պ. ժգ. 1։

բայէլէ չեփչէվրէտէ օլան հէփ տիւշմէնլէրտէն ՝բահաթ վէրտիքտէ՛ չօգ կիւնլէրտէն սօնկրա , Յեսու կիւնլէրի կէչմիշ [բ]իսթիյար օ-
2 լունճա , Յեսու ճիւմլէ Իսրայէլի՝ օնուն իսթիյարլարընը վէ սէրվէր-լէրինի վէ գաթրլարընը վէ զապիթ-լէրինի [գ]ալդըրըպ օնլարա տէւտի քի՝ պէն կիւնլերի կէչմիշ իսթիյար օլ-
3 տուա՛ : Ա՛ է սիզ՝ Ըլլահընըզ Թապ-պընն ճիւմլէ պու թայիֆէլէրէ սիզին իչիւն ճիւմլէ էյլէտիյինի կէօրտիւ-նիւզ. զերա սիզնն իչիւն [դ]Ըլլահը-
4 նըզ Թապպ քէնտիսի ճէնք էթմիշ : Պա՛զրն , սրպաթլարընըզճա միրաս օլմագ իւզրէ [ե]պու գալան թայիֆէլէրի՝ վէ ճիւմլէ գըրտրըզըմ թայիֆէլէրի Յորդանանտան թա պէօյիւք տէնիզէ կիւն պաթըյա տօղրու սիզէ գուրա՝ իւլէ թագսիմ
5 էթտիմ : Ա՛ է Ըլլահընըզ Թապպ [զ]քէնտիսի օնլարը էօնիւնիւզտէն սիւրիւպ՝ օնլարը Յուզուրունուզտան գօվմաճագ տըր . վէ [է]Ըլլահընըզ Թապպըն սիզէ տէտիյի կիպի՝ օնլա-բընն տիյարընը միրաս էտէճէքսի-
6 նիզ : Իմտի Մովսէսին թէվրաթ քիթապընտա ճիւմլէ եազըլը օլանը տագլայըզ իճրա էթմէքտւտ [է]ղայէթ գուվվէթլէնէն , վէ [ը]օնտան սաղա
7 նա սօլա սաւիմայասընըզ : Շէօյլէ քի պու եանընըզտա գալան պու [թ]թայիֆէլէրէ վարմայասընըզ , վէ [ի]օնլարընն ալլահլարընն ատլարընը զիքր էտէրէք եէմին վէրմէյէսինիզ , հէմ օնլարա սէճտէ գըլմայասը-
8 նըզ . Իլլա թա պու կիւնէտտէք էթտիյինիզ կիպի՝ [լ]Ըլլահընըզ
9 Թապպա եափըշասընըզ : [խ]Ձիւն քի Թապպ էօնիւնիւզտէն պէօյիւք վէ գուվվէթլի թայիֆէլէր գօվտու . ամմա սիզին թա պու կիւնէտտէք էօ-նիւնիւզտէ [ծ]քիմնէ տուրամատը :
10 [կ]Միզտէն պիր քիմնէ պին փէնէ գօ-վալայաճագ տըր . զերա [հ]սիզին իչիւն ճէնք էտէն՝ սիզէ տէտիյի կիպի Ըլլահընըզ Թապպ քէնտիսի տիր :
11 Իմտի [ձ]ճանլարընըզը ղայէթ իւլէ սագընասընըզ , քի Ըլլահընըզ
12 Թապպը սէվէսինիզ : [ղ]Իրա էյէր ՚զիր վէճճ իւլէ տէօնիւլ՝ պու եա-նընըզտա գալան պու թայիֆէլէ-րին պագրսը իւլէ ա՛լագա էտէր [ի]սէնիզ , վէ [ճ]օնլար իւլէ գըզ ալըպ վէրիր խսէնիզ , վէ օնլար սիզէ՝ սիզ
13 տէ օնլարա վարը խսէնիզ . [մ]ահ-գիգ պիւլին քի՝ [յ]Ըլլահընըզ Թապպ արթըգ պու թայիֆէլէրի հուզուռ-րունուզտան գօվմայաճագ տըր . իւլա [ն]օնլար սիզէ քէմճնտ վէ տու-զագ՝ վէ եանլարընըզա տիւրթիւլէր հէմ կէօզլէրինիզէ տիքէնլէր օլա-ճագլար , թա սիզ՝ Ըլլահընըզ Թապպըն սիզէ վէրտիյի պու էյի եէրին իւզէրինտէն հէլաք օլունճէ-
14 յէտէք : Ա՛ է իշլէթ պէն պու կիւն [շ]ճիւմլէ եէրին եօլունա կիւտէրիմ , վէ պիւթիւն եէւրէյինիզ իւլէ հէմ պիւթիւն ճանընըզ իւլէ պիւլղսի-նիզ քի՝ Ըլլահընըզ Թապպըն սի-զին հագգընըզա սէօյլէտիյի ճիւմ-լէ խայր սէօզլէրտէն [շ]հիչ պիր սէօզ եապանա տիւշմէտի . ճիւմ-լէսի սիզէ վագի՝ օլտու . օնլար-տան հիչ պիր սէօզ եապանա տիւշ-
15 մէտի : Ա՛ է վագի՝ օլա քի՝ [ո]հէր նիճէ Ըլլահընըզ Թապպըն սիզին հագգընըզա սէօյլէտիյի ճիւմլէ խայր սէօզլէր իւզէրինիզտէ վուգո՛ւ պուլտու իսէ , Թապպ էօյլէճէ իւ-զէրինիզէ [պ]ճիւմլէ քէօթիւ սէօզլէրի կէթիրէճէք տիր , թա Ըլլահընըզ Թապպ սիզէ վէրտիյի պու էյի եէ-րին իւզէրինտէն սիզի հէլաք էտին-
16 ճէյէտէք : Ըլլահընըզ Թապպըն սիզէ էմր էթտիյի ա՛հտտան թէ-ճավուզ էտիպ՝ զայրի ալլահլարա ի՛պատէթ էթմէյէ վէ օնլարա սէճ-տէ գըլմաղա կիթտիյինիզ թագ-տիրտէ , իւզէրինիզէ Թապպըն զա-զապը թուճուշաճագ , վէ սիզէ վէրտիյի էյի եէրին իւզէրինտէն թէզ հէլաք օլուրսունուզ :

ՊԱՊ ԻՈ

Յեսունուն գագիլէլէրի Սուքէմտէ հէմ՝ էթ-տիյի : 2 Ըբրահամըն փէտէրի ֆնարատան պաշլայարագ՝ Ըլլահըն օնլարա վէրտիյի պէ-րէքէթլէրին պիր մուհթաապ նագլէյէթի : 14 Յեսունուն՝ Ըլլահ իւէ Իսրայէլ օղուլլա-բընըն պէյնինտէ օլան ա՛հտը թէճտիտա էթ-տիյի . 26 Ա՛է պուն չէհատէթ իչիւն պիր թաշ տիքտիյի : 29 Յեսունուն պինի՝ վէ-ֆաթը՝ վէ աէֆնի : 32 Յովսէֆին քէմիքլէ-րինի կէօմուքլէրի : 33 Նղիազարըն վէֆա-թը :

1 Ա՛ է Յեսու Իսրայէլին ճիւմլէ [ա]սրպաթլարընը ՚Միւքէմմէտ ճէմ՝

[ա] Ի՛ն. Ի՛. 1827 44։

ե բ Օր. է. 3։ ը դ.սամ. բ. 3։

թ Նէ. իէ. 33։ Ի՛ներ. 55։ բ Օր. ի. 16։ գ Ի՛սագ. ժա. 4։

ժ Նէ. իէ. 30։ Ի՛ներ. 27։ Նէեմ. թ. 27։

ի պ. իա. 45։ Ղու. իա. 33։

ա բ Օր. իէ. 69։

լ Ղ. իէ. 16։ բ Օր. իէ. 15, 16, ԼԱ։

Digitized by Google

էլլէտի. հէմ [բ]Իսրայէլին իխթի-
Յարլարընը վէ սէրվէրլէրինի վէ
գատըլարընը վէ զապիթլէրինի տա-
վէթ էթտի, վէ [գ]Ըլահընըն հուզու-
2րունտա տուրտուլար: Վ՚է Յեսու
ճիւմլէ գավմա տէուի քի՝ Իսրայէ-
լին Ըլահը Թապպ պէօյլէ տէր.
Պապալարընըզ՝ Ըբրահամըն պա-
պասը վէ [դ]Նաքովրուն պապասը
[ե]Թարա մուգատտէմա ըմմաղընն
էօթէ եագասընտա սաքին օլտու-
լար, վէ [զ]դայրի ալահլարա ի՚պա-
3տէթ էթտիլէր: Վ՚է [է]պապանըզ
Ըբրահամը ըմմաղընն էօթէ եագա-
սընտան ալտըմ, վէ օնա պիւթիւն
Կանան տիյարընը կէզտիրտիմ. վէ
օնուն զիւրրիյէթինի չօղալտըպ՝ օ-
4նա [է]Սահակը վէրտիմ: Վ՚է Ի-
սահակա [ը]Յակոբու վէ Նսաւը
վէրտիմ. վէ [թ]Նսաւա Սէիր տաղը-
նը միրաս էթմէք իչիւն վէրտիմ,
[ժ]Յակոբ իսէ զիւրրիյէթի իլէ Մը-
5սրա էնտիլէր: Վ՚է [ի]Մովսէս իլէ
Ըհարոնու կէօնտէրտիմ, վէ Մը-
սրընը՝ օրթասընտա էթտիյիմ կիպի՝
[լ]Վուրտում. անտէն սօնկրա սիզի
6չըգարտըմ: Վ՚է [խ]պապալարընըզը
Մ՚ըսըրտան չըգարտըմ, վէ [ծ]տէ-
նիզէ կէլտինիզ. վէ [կ]Մ՚ըսըրլըլար
պապալարընըզըն արտընճա ա՚րա-
պալար իլէ վէ աթլալար իլէ Փըզը-
7տէնիզէ տէնիզէ գօվալատըլար: Վ՚է օն-
լար [հ]Պապա ֆէրևատ էթտիլէր,
վէ [յ]սիզին իլէ Մ՚ըսըրլըլարընն արա-
սընա գարանլըզ գօտու, վ՚ուտ-
նիզի օնլարընը իւզէրինէ կէթիրիպ՝
օնլարը էօրթտիւ, վէ [ղ]կէօզլէրի-
նիզ Մ՚ըսըրտա էլլէտիյիմի կէօր-
տիւ. անտէն [ճ]պիր չօգ զէման չէօլ-
8տէ սաքին օլտունուզ: Վ՚է սիզի
Յորդանանընն էօթէ եագասընտա
սաքին օլան Ըմմօրհլուլարընն տիյա-
րընա կէթիրտիմ, վէ [մ]սիզին իլէ
ճէնկ էթտիլէր. վէ օնլարը էլի-
նիզէ թէսլիմ էթտիմ, վէ օնլարընն
տիյարընը միրաս էթտինիզ, վէ օն-
լարը էօնիւնիւզտէն հէլաք էթ-
9տիմ: Վ՚է [ն]Մ՚ովաբ փաուիշահը
Մեպիօր օղլու Ղաղակ գալգըպ՝
Իսրայէլ իլէ ճէնկ էթտի. վէ սի-
զէ պէտ տուա՝ էթմէյէ՝ [շ]Էհուդ
օղլու Ղաղաամը չաղըրմաղա կէօն-
10տէրտի: Ըմմա Ղաղաամը տինկի-
լէմէք [ո]խոթէմտիմ. վէ նօ սիզէ
խայր տուա՝ ու պէրէքէթ օգու-
տու, վէ սիզի օնուն էլինտէն
11գուրթարտըմ: Ընտէն [պ]Յորգա-
նանտան կէչիպ՝ Երիքովա կէլտի-
նիզ, վէ [ջ]Երիքովուն էհալիսի՝
Ըմմօրհլուլար վէ փերեզլիլէր վէ
Կանանլըլար վէ Քետլիլէր վէ
Գերգեսլիլէր՝ Խեւլիլէր վէ Յե-
բուսլուլար սիզին իլէ ճէնկ էթտի-
լէր. վէ օնլարը էլինիզէ թէսլիմ
12էթտիմ: Վ՚է [ռ]էօնիւնիւզէ եշէկ
արըսընը կէօնտէրտիմ, վէ օնլարը՝
էօ՚նէ Ըմօրհլուլարըն իբի փաուի-
շահընը էօնիւնիւզտէն գօվտուլար.
պո՛ [ս]գըլըճընն իլէ օլմատը, վէ եա-
13յըն իլէ օլմատը: Վ՚է սիզէ պիր
տիյար վէրտիմ քի օնտա էմէք
չէքմէտին, վէ [տ]շէհրլէր քի օնլարը
պինա էթմէտինիզ, վէ օնլարտա սա-
քին օլուրսունուզ. տիքմէտիյինիզ
պաղլարտան վէ զէյթունլուգլար-
տան եէրսինիզ:
14 [վ]Իմտի հալա Թապպտան գօր-
գունն, վէ օնա [ր]քէմալիյէթ իլէ
վէ հափդէթ իլէ ի՚պատէթ է-
տին. վէ պապալարընըզըն՝ ըմմա-
ղընն էօթէ եագասընտա վէ [ց]Մ՚ը-
սըրտա ի՚պատէթ էթտիգլէրի՞ալ-
լահընը տէֆ՝ էտիպ Թապպա
15ի՚պատէթ էտին: Ըմմա էյէր
Թապպա ի՚պատէթ էթմէք՝ կէօզլէ-
րինիզէ ճէնա կէօրիւնիւբ իսէ, պու-
կիւն քէնտինիզէ քիմէ ի՚պատէթ
էտէճէյինիզի [ս]սէչին, [ր]ըմմաղընն
էօթէ եագասընտա օլան՝ պապա-
լարընըզըն ի՚պատէթ էթտիգլէրի
ալլահլարա՞ մը, եօխսա տիյարըն-
րընտա սաքին օլտուղունուզ [ծ]Ը-
մօրհլուլարըն ալլահընա մը.
լաքին [պ]պէն վէ էվիմ Նհովայա
ի՚պատէթ էտէճէյիզ:
16 Վ՚է գավմ ճէվապ վէրիպ տէ-
տի. [ջ]Նա քի պիզ Նհովայը
թէրք էտիպ՝ ղայրի ալլահլարա ի՚-
17պատէթ էտէլիմ: Օ՚իրա պիզիմ
Ըլլահըմըզ Թապպ տըր, պիզի վէ
պապալարըմըզը Մ՚ըսըր տիյարըն-
տան գուլլուգ էվինտէն չըգարան
օ տուր. հէմ կէօզլէրիմիզ էօնիւն-
տէ պու պէօյիւք ա՚լամէթլէրի է-
տիպ՝ պիզի կէզտիյիմիզ ճիւմլէ
եօլտա վէ արալարընտան կէչտիյի-
միզ հէփ գավմլարտա սագլայան
18օ՛ տուր: Վ՚է ճիւմլէ գավմլա-

Digitized by Google

ը վէ պու տիյարտա սաքին օլան Ը մօրչուլարը էօնիւմիւզտէն կՀո- վա գօվտու . պիզ տախի կՀո- վայա ի՛պատէթ էտէճէյիզ , չիւն Ը լլահըմըզ օ՛ տուր :

19 Ը նտէն Յեսու գավմա տէտի քի՝ Ո՞ւիզ կՀովայա ի՛պատէթ էթմէ- յէ գատիր օլմայաճագսընըզ , զի- բա օ՛ Բ՛ա՛զիզ Ը լլահ տըր . օ՛ Ե՛ղա- յուր Ը լլահ տըր , վէ Ե՛եարամազ- լըղընըզը վէ կիւնահլարընըզը գալ-

20 տըրմազ : Օ՚իբա Ե՛կՀովայը թէրք էտիպ՝ եատ ալլահլարա ի՛պատէթ էտէր իսէնիզ , Ւօլտէմ տէօնիւպ՝ սիզէ էյլիք էթտիքտէն սօնկրա սի- զէ պէլա վէրիպ՝ սիզի թէլէֆ է- տէճէք տիր :

21 վ Ը գավմ Յեսույա տէտի . Ը օ՛գ , իլլա պիզ Բապպա ի՛պա- տէթ էտէճէյիզ :

22 վ Ը Յեսու գավմա տէտի . Օնա ի՛պատէթ էթմէք իչիւն՝ Ե՛քէնտինիզ Բապպը սէչտիյինիզէ քէնտինիզ իչիւն շահիտլէր սինիզ . վէ տէտի-

23 լէր քի՝ Ը՞շահիտլէր իզ : Ւօյլէ իսէ հալա Ե՛արանըզտա օլան եատ ալ- լահլարը կիտէրին , վէ եիւրէյինիզի Իսրայէլին Ը լլահը Բապպա մէյլ

24 էտին : վ Ը գավմ Յեսույա տէ- տի քի՝ Ը լլահըմըզ Բապպա ի՛պա- տէթ էտէճէյիզ , վէ օնուն սէօ- զինիւ տինկլէյճէճէյիզ :

25 վ Ը օլ կիւնտէ Յեսու Ե՛գավմ իլէ ա՛՛տ քէսիյիպ՝ Ե՛ՈիւքէմտԷ օնա գանուն վէ շէրիա՛թ թա՛յին

26 էթտի : վ Ը Յեսու Ե՛պու սէօզլէրի Ը լլահըն թէվրաթ քիթապընտա եազտը . վէ Ե՛պիր պէօյիւք թաշ ա- լըպ՝ օրատա օնու Բապպըն Ա՛ագ- տէօէսինտէ օլան Ե՛մէշէ աղաճընըն

27 ալթընա Ե՛տիքտի : վ Ը Յեսու ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝ Ի՛շթէ պու թաշ Ե՛պիզէ շահիտ իչիւն օլսուն , զի՛րա Հօ՝ Բապպըն պիզիմ իլէ սէօյ- լէշտիյի ճիւմլէ սէօզլէրի իշթիմիշ տիր . իմտի սիզէ շահիտ իչիւն օ- լա , օլմայա քի՝ Ը լլահընըզը ին-

28 քեար էտէսինիզ : Ը նտէն Ե՛Յեսու գավմը՝ Հեր քէսի քէնտի միրասը- նա սալը վէրտի :

29 վ Ը վագի՛ օլտու քի՝ Ւպու նէս- նէլէրտէն սօնկրա , Բապպըն գու- լու Հ՛նաւէ օղլու Յեսու եիւզ օն

30 նաշընտա վէֆաթ էյլէտի : վ Ը օ- նու քէնտի միրասըն սինօրուննա՝ Գասս տաղընըն փօրեաս թարա- ֆընտա՝ Ն փրեմ տաղընտա օլան Ե՛թամմաթ սարատա տէֆն էյլէ- տիլէր :

31 վ Ը Իսրայէլ՝ Յեսուննուն ճիւմ- լէ կիւնլէրինտէ վէ Բապպըն Ե՛Իս- րայէլ իչիւն էթտիյի ճիւմլէ ա՛- մէլլէրինի պիլէն Յեսուտան սօնկ- րա է՛օմր սիւրէն իխթիյարլարըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝ Ե՛Բապպա ի՛- պատէթ էյլէտի :

32 վ Ը Իսրայէլ օղուլլարը Ա՛ըսըը- տան չղգարտըգլարը Ե՛Յովսէֆին քէմիքլէրինի Ա՛իւքէմտէ տէֆն էթ- տիլէր , Ե՛Յակոբուն Ա՛իւքէմին պա- պասը Ն մուր օղուլլարընտան եիւզ մըսգալա սաթըն ալտըղը թարլա- նըն Հիսսէսինտէ տէֆն էյլէտիլէր . վէ օ՛ Յովսէֆ օղուլլարընըն միրա- սը օլտու :

33 Ը Հարոն օղլու Ն զլեազար տախի վէֆաթ էյլէտի , վէ օնու Ն փրեմ տաղընտա՝ օնուն օղլու Ֆինհէսէս վէրիլէն Թէփէտե տէֆն էյլէտի- լէր :

Digitized by Google

ԳԱՏԱԼԱՐ

ԵՒՈՍ

ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ՊԱՊՂ

Յուդա իւր Հմաւնուն էթաքլէրի։ 6 Ընդոնիբեզեկին հազ ձէղասը։ 10 Վէբրոնուն ֆէթհ օլունտուղու։ 11 Գոթոնիէլին Դաբիրի ալմազ իչուն՝ օնա Աքսա գաբը իչուն վերիլէյի։ 16 Կենէվէրէրին Յուդա վիլայէթինտէ սաքին օլտուղլարը։ 17 Հօրմանըն Զաֆաղանըն՝ Եսկաղնուն վէ Ընկկարունուն ֆէթհ օլունտուգլարը։ 21 Խնիամինլիլէրին էթաքլէրի։ 22 Յովսէֆ օղուլլարընըն Խէթէլ ֆէթհ էթտիքլէրի։ 30 Աբրուղան՝ 31 Ընաեր՝ 33 Նէֆթաղիմ՝ 34 վէ Գադ սըղթլաըընըն էթտիքլէրի։

1 Վէ ետ վաքի՝ օլտու քի Յեսուննուն վէֆաթընտան սօնկրա՝ Իսրայէլ օղուլլարը Ա՛րապա սիւալ էտիպ տէտիլէր. Պիզիմ իչիւն Կանանլըլարըն իւզէրինէ՝ օնլար իլէ ճէնք էթմէյէ իսթիտա քի՞մ չըգսըն։ 2 Վէ Ա՛րապ տէտի քի՝ Յուդա չըգսըն. իշթէ տիյարը օնուն 3 էլինէ վէրտիմ։ Վէ Յուդա՝ գաբընտաչը Հմաւնա տէտի. Պէնիմ իլէ պէրապէր գուրա՛մա չըգ, վէ Կանանլըլար իլէ ճէնք էտէլիմ, վէ Ա՛պէն տախի սէնին իլէ պէրապէր գուրա՛նա կիտէյիմ. վէ 4 Հմաւն օնուն իլէ կիթտի։ Վէ Յուդա չըգտը. վէ Ա՛րապ Կանանլըլարը վէ Փերեզլիլէրի օնլարընն էլինէ վէրտի. վէ օնլարտան Բեզեկտէ օն պին ատէմ գըրտը. 5 լար։ Վէ Ադոնիբեզեկի պուլուպ՝ օնուն իլէ ճէնք էթտիլէր. վէ Կանանլըլարը հեմ Փերեզլիլէրի վուրտուլար։ Վէ 6 Ադոնիբեզեկ գաչտը, վէ օնուն արտընճա գօվալատըլար. վէ օնու թուրթուպ՝ էլլէրինին վէ այագլարընըն պաշ փարմագլարընը քէստիլէր։ 7 Վէ Ադոնիբեզեկ տէտի. Եէտի-ննէն վէ այագլարընըն պաշ փարմագլարը քէսիլմիշ եէթմիշ փատիշահ սօֆրասընն ալթընտա պէնէ ընէնէ տէվշիրթիլէր իտի. Ա՛լլահ պանա՝ Էթտիյիմ կիպի ճէզասընը վէրտի. վէ օնու Եէրուսաղէմէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրատա էօլտիւ։ 8 Վէ Ե՛Յուդա օղուլլարը Եէրուսաղէմ իլէ ճէնք էտիպ՝ օնու ֆէթհ էթտիլէր, վէ օնու գըլըճ աղզընտան կէչիրիպ՝ շէհրի աթէշէ եագտըլար։ 9 Ե՛Ընտէն սօնկրա Յուդա օղուլլարը՝ տաղտա վէ գըպլէ թաուաֆընտա վէ օվատա սաքին օլան Կանանլըլար իլէ ճէնք էթմէյէ 10 էնտիլէր։ Հէմ Յուդա՝ Վէբրոնտա սաքին օլան Կանանլըլարըն իւզէրինէ կիթտի. (վէ Վէբրոնուն ատը էվվէլտէն Կարիաթ արբա իտի.) վէ Սէսի վէ Ըքիմա-11նը վէ Թոլմիյի վուրտուլար։ Վէ Ե՛օրատան Դաբիր սաքինլէրի իւզէրինէ կիթտի. վէ Դաբիրին ատը էվվէլտէն Կարիաթ սեփեր իտի։ 12 Վէ Ե՛Քաղէբ տէտի քի՝ Կիմ կաբրիաթ սեփերի վուրտուպ ֆէթհ էտէր իսէ, գըզըմ Ըքսայը օնա գա-13րը իչիւն վէրէճէյիմ։ Իմտի օնու Ե՛Քաղէբին քիւչիւք գարընտաչը Կենէզ օղլու Գոթոնիէլ ֆէթհ էթտի. վէ օնա գըզը Ըքսայը գա-14րը իչիւն վէրտի։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Ե՛օնա վարըը իքէն, պապասընտան պիր թարլա թալապ էթմէյէ օնու թահրիք էյլէտի, վէ մէրքէպին իւզէրինէն էնտի. վէ Քաղէբ օնա՝ Ա՛նա նէ՞ օլտու տէ-15տի։ Վէ գըզ օնա տէտի քի՝ Ե՛պա-նա պէրէքէթ վէր. չիւն քի պանա գըպլէ եէրինի վէրտին, պանա սու փունկարլարը տա վէր. վէ Քա-

մագլարը քէսիլմիշ եէթմիշ փատիշահ սօֆրասընն ալթընտա պէնէ ընէնէ տէվշիրթիլէր իտի. Ա՛լլահ պանա՝ Էթտիյիմ կիպի ճէզասընը վէրտի. վէ օնու Եէրուսաղէմէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրատա էօլտիւ։

8 Վէ Ե՛Յուդա օղուլլարը Եէրուսաղէմ իլէ ճէնք էտիպ՝ օնու ֆէթհ էթտիլէր, վէ օնու գըլըճ աղզընտան կէչիրիպ՝ շէհրի աթէշէ եագտըլար։

9 Ե՛Ընտէն սօնկրա Յուդա օղուլլարը՝ տաղտա վէ գըպլէ թաուաֆընտա վէ օվատա սաքին օլան Կանանլըլար իլէ ճէնք էթմէյէ 10 էնտիլէր։ Հէմ Յուդա՝ Վէբրոնտա սաքին օլան Կանանլըլարըն իւզէրինէ կիթտի. (վէ Վէբրոնուն ատը էվվէլտէն Կարիաթ արբա իտի.) վէ Սէսի վէ Ըքիմա-11նը վէ Թոլմիյի վուրտուլար։ Վէ Ե՛օրատան Դաբիր սաքինլէրի իւզէրինէ կիթտի. վէ Դաբիրին ատը էվվէլտէն Կարիաթ սեփեր իտի։ 12 Վէ Ե՛Քաղէբ տէտի քի՝ Կիմ կաբրիաթ սեփերի վուրտուպ ֆէթհ էտէր իսէ, գըզըմ Ըքսայը օնա գա-13րը իչիւն վէրէճէյիմ։ Իմտի օնու Ե՛Քաղէբին քիւչիւք գարընտաչը Կենէզ օղլու Գոթոնիէլ ֆէթհ էթտի. վէ օնա գըզը Ըքսայը գա-14րը իչիւն վէրտի։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Ե՛օնա վարըը իքէն, պապասընտան պիր թարլա թալապ էթմէյէ օնու թահրիք էյլէտի, վէ մէրքէպին իւզէրինէն էնտի. վէ Քաղէբ օնա՝ Ա՛նա նէ՞ օլտու տէ-15տի։ Վէ գըզ օնա տէտի քի՝ Ե՛պանա պէրէքէթ վէր. չիւն քի պանա գըպլէ եէրինի վէրտին, պանա սու փունկարլարը տա վէր. վէ Վա-

Digitized by Google

ղէր օնա եօգաբրքի փունկարլարը վէ աշաղաքի փունկարլարը վէրտի ։

16 Վ Է Մովսէսին գայնաթասը Նեվնէլինին օղուլլարը՝ Յուդա օղուլլարը իլէ Խուրմալար շէհրինտէն Ազադրն գըպլէ եանընտա օլան Յուդա չէօլիւնէ չըգտըլար • վէ Կիտիպ՝ գալմ իլէ սաքին օլտուլար ։

17 Վ Է Յուդա գարընտաշը Ըմաւուն իլէ Կիտիպ՝ Մեփաթտա սաքին օլան Ռանանլըլարը վուրտուլար ՝ վէ օնլարը հէլաք էթտիլէր • վէ շէհրին ատընը Օրմա գօտուլար ։

18 Ընտէն Յուդա Գազայը վէ օնուն սինօրուննու՝ հէմ Ըսկաղոնու վէ օնուն սինօրուննու՝ վէ Ըկկարոնու հէմ օնուն սինօրուննու ֆէթհ էթտի ։ Իմտի Ապպ Յուդա իլէ իտի ՝ վէ տաղը զապթ էթտի • ամմա վատի սաքինլէրինի գօվմատը՝ զէրա օնլարըն տէմիր ա՛բապալարը

20 վար իտի ։ Վ Է Մովսէսին տէտիյի կիպի Ելբերոնու Գազէբ վէրտիլէր • վէ օթատան Ենակը իւչ օղուլլարընը գօվտու ։

21 Վ Է Հոնիամին օղուլլարը Երուսաղէմտէ սաքին օլան Եբուսլուլարը գօվմատըլար • վէ Եբուսլուլար Հոնիամին օղուլլարը իլէ՝ թա պու կիւնէտէք՝ Երուսաղէմտէ սաքին օլտուլար ։

22 Վ Է Յովսէփ էվի՝ օնլար տախի Բեթէլ իւզէրինէ չըգտըլար • վէ

23 Ապպ օնլար իլէ իտի ։ Վ Է Յովսէփ էվի Բեթէլի թէէսսուս էթտիլէր • վէ օլ շէհրին ատը էվվէլ

24 տէն Լուզ իտի • Վ Է պէքչիլէր՝ շէհրտէն չըգան պիր քիմսէյի կէօրթիւպ օնա տէտիլէր • Ռէհէմ էյլէ՝ շէհրին կիրէճէք եէրինի պիզէ կէօսթէր , վէ սանա իհսան էտէրիմ

25 լիմ ։ Վ Է օնլարա շէհրին կիրէճէք եէրինի կէօսթէրտի , վէ շէհրի գըլըճ աղզընտան կէչիրտիլէր • ամմա օլ քիմսէյի պիւթիւն գապիլէսի

26 իլէ սալը վէրտիլէր ։ Իմտի օլ քիմսէ Հէտտիլէր տիյարընա կիտիպ՝ պիր շէհր պինա էթտի , վէ օնուն ատընը Լուզ գօտու • օնուն ատը՝ թա պու կիւնէտէք պու տուր ։

27 Վ Է Մանասէ՝ Բեթսանը վէ գաւասպալարընը՝ վէ Թանաքը հէմ գասասպալարընը՝ վէ Դովը սաքինլէրի իլէ գասասպալարընը՝ վէ Յեբղաամ սաքինլէրի իլէ գասասպալարընը՝ վէ Մակեդով սաքինլէրի իլէ գասասպալարընը գօվմատըլար • ամմա Ռանանլըլար օլ տիյարտա

28 սաքին օլմադա պաշլատըլար ։ Վ Է վագի՝ օլտու քի Իսրայէլ գուվվէթլէնտիքտէ , Ռանանլըլարը խարաճա քէստի • ամմա օնլարը պիլ քիւլլիյէ գօվմատը ։

29 Վէփրեմ տախի Գազէրտէ սաքին օլան Ռանանլըլարը գօվմատը • իլլա Ռանանլըլար օնուն արասընտա Գազէրտէ սաքին օլտուլար ։

30 Ասուղն՝ Կեթրոն սաքինլէրինի վէ Նաաղօլ սաքինլէրինի գօվմատը • իլլա Ռանանլըլար օնուն արասընտա սաքին օլուպ՝ խարաճ կիւզար օլտուլար ։

31 Ասեր՝ Ըկքովուն սաքինլէրինի՝ վէ Սիդոնուն վէ Ըքղաբըն վէ Ըքեզիբին վէ Եղբանն վէ Ըփեկին վէ Բոոբուն սաքինլէրինի գօվմատը

32 տը ։ Իլլա Ըսերլիլէր՝ օլ տիյարըն սաքինլէրի օլան Ռանանլըլարըն արասընտա սաքին օլտուլար • չիւն քի օնլարը գօվմատըլար ։

33 Լեփթաղիմ՝ Հեթսամիսիւն սաքինլէրինի վէ Հեթանաթրն սաքինլէրինի գօվմատը • ամմա օլ տիյարըն սաքինլէրի օլան Ռանանլըլարըն արասընտա սաքին օլտու , վէ Հեթսամիս իլէ Հեթանաթ սաքինլէրի օնա խարաճ կիւզար օլտուլար ։

34 Վ Է Ըմորհլուլար՝ Դան օղուլլարընը տաղա գըստըլար • զէրա օնլարը վատիյէ էնմէյէ գօվմատը-

35 լար ։ Վ Է Ըմորհլուլար Արէս տաղընտա վէ Ըյեղօնտա վէ Շաղաբինտէ սաքին օլմադա պաշլատըլար • ամմա Յովսէփ էվինին էլի գուվվէթը պուլտուգտա՝ օնլար

36 խարաճ կիւզար օլտու ։ Վ Է Ըմորհլուլարըն սինօրու՝ Ակքաբիմ պայիրինտէն գայատան եօգաբը իտի ։

ՊԸՊ Ր

Պիր մէլէյին՝ Խոքիմոէ խալըը թէքթիր էթտիի ։ 6 Հեսուտան սօնկրա կէլէն սիլսիլէնին եարատմազլըղը ։ 14 Ալլահըն օնլարա շա-

զաղ վէ մերհամէթ էյլէտիյէ ։ 20 Իսրայէլի սընամաղա պագի գալան Թայիֆէլէր ։

1 Վ Է Գաղգաղատան Ա՛Հոքիմէ Ա՛Պապլէն մէլէյի չըգըպ՝ տէ-
տի ։ Այզի Ա՛ըսըրտան չըգարտըմ ,
վէ սիզի պապալարընըզա եէմին էթ-
տիյիմ տիյարա կէթիրտիմ , վէ
բ Տէտիմ քի՝ Այզին իլէ օլան ա՛Տ-
2 տըմը էպէտէն պօղմայաճաղըմ ։ Վ Է
սիզ գպու տիյարըն սաքինէրէ իլէ
ա՛Տտ քէսիլմէյէսինիզ , դմէզպահ-
լարընը երգասընըզ ։ լաքին եսիզ
սէօզիւմէ իթաա՛թ էթմէտինիզ ։
3 պունու նի՛չիւն էթտինիզ ։ Իմտի
պէն տախի տէտիմ քի՝ Օնլարը էօ-
նիւնիւզտէն գօվմայաճաղըմ ։ իլա
օնլար Ւսիզէ խասիմլէր՝ վէ եալ-
լահ՛լարը սիզէ ըտուզագլար օլալար ։
4 Վ Է վագի՛ օլտու քի՝ Ա՛պապլէն
մէլէյի Ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլա-
րընա պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի կի-
պի՝ գավմ սէսլէրինի գալտըրըպ
5 աղլատըլար ։ Վ Է օլ մահալին ա-
տընը *Հոքիմ գօտուլար ։ վէ օրա-
տա Ա՛պապա դուրպան քէստիլէր ։
6 Վ Է Հեսու գավմը սալը վէր-
տիքտէ , Իսրայէլ օղուլլարը հէր
քէս քէնտի միւլքիւնէ՛ տիյարը
7 զապթ էթմէյէ կիթտիլէր ։ Վ Է
գավմ Հեսունուն Ճիւմլէ կիւն-
լէրինտէ վէ Ա՛պապլէն Իսրայէլէ
էյլէտիյի հէփ ա՛զիմ իշլէրինի
կէօրմիւշ՛ Հեսուտան սօնկրա է՛օմր
սիւրէն իլմէթիյարլարընը Ճիւմլէ
կիւնլէրինտէ Ա՛պապա ի՛պատէթ
8 էթտիլէր ։ Վ Է Ա՛պապլէն գուլու
Սաւէ օղլու Հեսու եիւզ օն հա-
9 ջընտա վէֆաթ էթտի ։ Վ Է Սօնու
քէնտի միրասընըն սինօրունտա՝
Գաաս տաղընըն փօրևաս Թաբա-
ֆընտա՝ Եփրեմ տաղընտա Ա՛համ-
նաթ հարէտտէ տէֆնի էյլէտիլէր ։
10 Էմ Ճիւմլէ օլ տէվրին ատէմլէրի
տախի պապալարընա գաթըլտըլար՝
վէ օնլարտան սօնկրա պիր պաշգա
սիլսիլէ գալգտը , քի օնլար Ա՛պա-
պլը՝ հէմ տախի Իսրայէլէ իճրա էյ-
լէտիյի ա՛մէլի պիլմէտիլէր ։
11 Վ Է Իսրայէլ օղուլլարը՝ Ա՛պա-
պլէն նազարընտա քէօթիւլիւք էյ-
լէտիլէր , վէ Եհահաղիմ ի՛պատէթ
12 էթտիլէր ։ Վ Է օնլարը Ա՛ըսըր տի-
յարընտան չըգարան՝ քէնտի պա-
պալարընըն Ըլլահը Ա՛պապլը Թէրբ
էյլէտիլէր , վէ Ւպաշգա ալլահ՛լա-
րըն՝ չէփչէվրէլէրինտէ օլան Թա-
յիֆէլէրին ալլահ՛լարը արտընճա
կիթտիլէր , հէմ Ւօնլարա սէճտէ
դրլտրլար ։ վէ Ա՛պապլը ղազապա
13 կէթիրտիլէր ։ Վ Է Ա՛պապլը Թէրբ
էտիպ՝ Եհահաղա վէ Ը՛ստաթովճա
14 ի՛պատէթ էթտիլէր ։ Վ Է Իսրա-
յէլէ Ղ՛Ապապլէն ղազապը ԹուԹու-
շուպ՝ օնլարը Ցեաղմաճըլարըն էլի-
նէ Թէսլիմ էթտի , վէ օնլարը
եաղմալատըլար ։ հէմ Ցօնլարը
չէփչէվրէտտէ օլան տիւշմէնլէրինին
էլինէ սաթտը , վէ արԹըգ տիւշ-
մէնլէրինին էօնիւնտէ տուրմադա
15 Ժգատիր տէյիլլէր իտի ։ Ա՛էր նէ-
րէյէ չըգարլար իսէ իտի , Ա՛պա-
պլէն տէտիյի կիպի վէ Ա՛պապլէն օն-
լարա Ւեէմին էթտիյի կիպի Ա՛պա-
պլէն էլի օնլարըն իւզէրինէ քէմ-
լիյէ օլուր իտի ։ վէ շէտիտ սըգ-
լէթէ տիւշտիւլէր ։
16 Վ Է Ա՛պապ գատըլար գալտըր-
տը , վէ օնլարը եաղմաճըլարընըն
17 էլինտէն գուրԹարտըլար ։ Ա՛մմա
գատըլարընը տախի տինկլէմէտի-
լէր , իլա Ո՛զպրի ալլահ՛լար ար-
տընճա զինա էտիպ՝ օնլարա ի՛պա-
տէթ էթտիլէր ։ պապալարընըն՝
Ա՛պապլէն էմրինէ իթաա՛թ էթմէք
իլէ եիւրիւտիւքլէրի նօլտան Թէզ
սափտըլար ։ պունլար էօյլէ էթ-
18 մէտիլէր ։ Վ Է Ա՛պապ օնլարա գա-
տըլար գալտըրտըգտա , Ւ՛Ապապ
գատը իլէ օլուպ՝ օնլարը օլ գա-
տընըն Ճիւմլէ կիւնլէրինտէ տիւշ-
մէնլէրինին էլինտէն գուրԹարըը ի-
տի ։ զիրա օնլարա սըգլէթ վէրէն-
լէրին վէ ճէֆա էտինլէրին եիւ-
զինտէն ֆիղանլարը իչիւն՝ Ո՛Ապապ
19 նատիմ օլուր իտի ։ Վ Է վագի՛ օ-
լուր իտի քի՝ Ւօլ գատը էօլտիւք-
տէ , օնլար տէօնիւպ՝ ղայրի ալ-
լահ՛լար արտընճա կիթմէք իլէ վէ
օնլարա ի՛պատէթ էթմէք իլէ վէ
օնլարա սէճտէ գրլմագ իլէ պա-
պալարընտան ֆասիտ օղուրլար ի-
տի ։ ա՛մէլլէրինտէն վէ սարփ եօլ-
լարընտան վազ կէչմէզլէր իտի ։
20 Իմտի Ո՛Ապապլէն ղազապը Իսրա-
յէլէ ԹուԹուշուպ տէտի ։ Գու
Թայիֆէ՛ պապալարընա էմր էթ-
տիյիմ ա՛Տտըմտան Ո՛թէճավուզ
էթտիքլէրի վէ սէօզլէմէ իթաա՛թ

Digitized by Google

21 Եթէ տիքլերի իչխան, Ալէն տա-
խի օնլարըն էօնիւնտէն՝ Յեսուննուն
էօլիւպ պրագտըղը թայիֆելէրին
հիչ պիրինի արթըդ գօվմայաճա-
22 ղըմ։ Հէօյլէ քի Օնլար իլէ Իս-
րայէլի սընայըմ, Թապպըն եօլու-
նու օնտա եհուդիմէք իչխան՝ պա-
պալարընըն սագլատըղը կիսլի սագ-
23 լարընըն մը, եօխսա ոէյիւ մի։ Իմ-
տի Թապպ պուռ թայիֆելէրի թէզ
գօվմայըսի՝ պրագտը, վէ օնլարը
Յեսուննուն էլինէ թէսլիմ եթմէ-
տի։

ՊԸՊ Ի

Իսրայէլի սընամաղա պագի գալան թայիֆե-
լէր։ 5 Իսրայէլելէրին՝ օվ թայիֆելէրին իչխ-
ան սաքին օլմադ իլէ փուրթփէրեմէլէյէ տիւշ-
տիքլէրի։ 8 Կոթոնիէլին օնլարը Աինջադետ
փատիշահընըն էլինտէն գուրթարտըղը։ 12 Ե-
ւովնուն Էդղոնտան։ 31 վէ Աամգարըն փը-
ղըստըլարտան օնլարը գուրթարտըգլարը։

1 Եվ Թապպըն պրագտըղը Թա-
յիֆելէրը պունլար տըր, քի օն-
լար իլէ Իսրայէլի՝ Եռնէ Վանա-
նըն ճիւմլէ ճէնկիինի հէվ պիլմե-
2 յէնլէրի սընայա։ (Նալընըզ պու-
նուն իչխան քի՝ Իսրայէլ օղուլլա-
րընըն սիլսիլէլէրի օնլարա՝ Եռնէ
հէման իլէրտէն պիլմէյէնլէրէ՝
3 ճէնկի էօյրէտէ պիլէլէր։) Փողտ-
լըլարըն պէշ պէյլիքլերի վէ հէվ
Վանանլըլար վէ Աիդոնլըլար վէ
Լէքանան տաղընտա սաքին օլան
Իեւուսլիլէր՝ Ռաաղհերմոն տաղընը-
4 տան թա Նմաթա վարընճա։ Եվ
պունլար Իսրայէլ օղուլլարընը
5 օնլար իլէ սընամագ իչխան օլտու
քի՝ Աովսէսին եէտի իլէ օնլարըն
պապալարընա էմր էթտիյի Թապ-
պըն էմրլէրինէ իթաաթ էտէրլէր-
մի պիլէ։
5 Եվ Իսրայէլ օղուլլարը Վա-
նանլըլարըն՝ Կէտսիլիէրին վէ Ա-
մորհլուլարըն վէ Փերեզլիլէրին վէ
Իեւուսլիլէրին վէ Յեբուսլուլարըն
6 պարսընտա սաքին օլտուլար։ Եվ
Օնլարըն գըզլարընը քէնտիլէրինէ
գարըլար իչխան ալտըլար, Հէմ
քէնտի գըզլարընը օնլարըն օղուլ-
լարընա վէրտիլէր։ Վէ օնլարըն ալ-
լահլարընա ի պատէթ էթտիլէր։
7 Եվ Իսրայէլ օղուլլարը Թապ-
պըն նաղարընտա քէօթիւլիւք էթ-
տիլէր, վէ քէնտիլէրին Ելլահը

Թապպը ունուտտուպ՝ Էհահաղիմէ
վէ Ըստարովթա ի պատէթ էթ-
8 տիլէր։ Եվ Իսրայէլէ Թապպըն
ղազապը թուրթուշուպ՝ օնլարը
Աինջադետ փատիշահը Ռուսար
սաթեմին էլինէ սաթտը։ Վէ Իս-
րայէլ օղուլլարը Ռուսար սաթե-
մէ սէքիզ նըլ գուլլուգ էթտիլէր։
9 Ընտէն Իսրայէլ օղուլլարը Թապ-
պա ֆէրեաա էթտիլէր, վէ Թապպ
Էհրայէլ օղուլլարընա Ռաղէլին
քիւչիւք գարընտաշընը՝ Կենէզին
օղլու Էթոթնիէլի գուրթարընճը
գալտըրտը, վէ օնլարը գուրբ-
10 թարտը։ Եվ Թապպըն Ռու-
հու օնուն իւզէրինտէ օլուպ՝ Իս-
րայէլէ գաատըղըգ էյլէտի, վէ
ճէնկէ չըգըպ՝ Թապպ Աինջադետ
փատիշահը Ռուսար սաթեմի օնուն
էլինէ թէսլիմ էթտի։ վէ օնուն է-
լի Ռուսար սաթեմին իւզէրինէ ղա-
11 լըպ օլտու։ Եվ տիյար գըրգ ելլ
բահաթ պուլտու։ վէ Կենէզ օղ-
լու Թոթոնիէլ էօլտիւ։
12 Եվ Իսրայէլ օղուլլարը թէք-
բար Թապպըն նաղարընտա քէօ-
թիւլիւք էթտիլէր։ վէ Թապպըն
նաղարընտա քէօթիւլիւք էթտիք-
լէրի սեպեպտէն՝ Թապպ Աովաթ
փատիշահը Եգղոնու Իսրայէլին
13 իւզէրինէ գուվվէթլէնտիրտի։ Եվ
Ըմմոն հէմ Ըմմաղէկ օղուլլարընը
եանընա ճէմ՝ էթտի, վէ կիւրպ՝
Իսրայէլի վուրտու։ վէ Ղուդը-
մալար շէհրինի զապթ էթտիլէր։
14 Եվ Իսրայէլ օղուլլարը Աովաթ
փատիշահը Եգղոնա՝ օն սէքիզ նըլ
գուլլուգ էյլէտիլէր։
15 Եվ Իսրայէլ օղուլլարը Թապ-
պա ֆէրեաա էթտիլէր, վէ Թապպ
օնլարա Ռենիամինլի օղլու Գերա-
նըն օղլու Ըհուդու գուրթարընճը
գալտըրտը, էյ սաղ էլի ջոլագ
քիմսէ իտի։ իմտի Իսրայէլ օղուլ-
լարը օնուն եէտի իլէ Աովաթ փա-
տիշահը Եգղոնա հէտիյէ կէօն-
16 տէրտիլէր։ Եվ Ըհուդ քէնտինէ՝
ուզունլուղու պիր գարըշ գատար
իքի աղզը պիր խանճէր եափտը։
վէ օնու էսմայլարը ալթընտան
սաղ պուտու իւզէրինէ գուշանտը։
17 Իմտի հէտիյէի Աովաթ փատի-
շահը Եգղոնա սունտու։ վէ Եգ-
ղոն ղայէթ շիշման քիմսէ իտի։

Digitized by Google

18 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ հէտիյէյի սունուպ թէմամ էթտիքտե ։ հէտիյէյի գալտըրան ատէմլերի կէօն֊
19 տէրտի ։ Ըմմա քէնտիսի Ի֊Պաղգաղա եանընտա օլան քէսմէ գա֊յալարտան կէրի տէօնտիւ ։ վէ տէտի ։ Նա՛ փատիշահ՝ սանա պիր կիշի սէօզիւմ վար ։ վէ օ՝ Ա֊իւքիւթ էթ տէտի ։ վէ եանընտա ճիւմլէ տուրանլար եանընտան չըգ֊
20 տը ։ Վ֊է Ըւովդ օնուն եանընա վարտը ։ (վէ քէնտինէ մախսուս օլան Ի֊եազլըգ քէօշքտէ օթուրուր իտի ։) վէ տէտի ։ Ա֊անա Ըլլահտան պիր սէօզիւմ վար ։ վէ թախթըն
21 իւզէրինտէն գալգտը ։ Վ֊է Ըւովդ սօլ էլինի սալըպ՝ խանճէրի սաղ պուտունտան չէքտի ։ վէ օնու՝ օ֊
22 նուն գարնընա պաթըրտը ։ Վ֊է տէմիրին արտընճա գապզէ պիլէ սափլանտը ։ վէ եաղ տէմիրի գափ֊լատը ։ շէօյլէ քի խանճէրի օնուն գարնընտան չըգարամատը ։ վէ նէ֊
23 ճասէթի չըգտը ։ Վ֊է Ըւովդ տի֊վանխանէյէ չըգտը ։ վէ քէօշքիւն գափուլարընը օնուն իւզէրինէ գա֊
24 փալըպ քիւլտէտի ։ Վ֊է պու չը֊գընճա ։ օնուն գուլլարը վարըպ պագտըլար քի՝ իչլէթ քէօշքիւն գափուլարը քիւլտէնմիշ իտի ։ վէ տէտիլեր քի՝ Ի֊լպէթթէ եազլըգ վուշտա Ա֊այագ եօլունա կիթմիշ
25 տիր ։ Վ֊է օնլար՝ թա ուէթանընճայատէք պէքլէտիլեր ։ ամմա իչ֊թէ քէօշքիւն գափուլարընը աչան եօգ տուր ։ վէ անախթարը ալըպ աչտըլար ։ վէ իչլէթ էճնէտիլերի եէրտէ էօլմիւշ եաթայօր ։
26 Վ֊է օնլար օյալանը իքէն՝ Ը֊ւովդ գաչտը ։ վէ քէսմէ գայալարը կէչիպ՝ Ա֊կէրտայա սաղ սէլիմ եէ֊
27 թիշտի ։ Վ֊է վագի՛ օլտու քի վարտըղընտա ։ Ի֊վփրիմ տաղընտա Ա֊պօրու չալտը ։ վէ Իսրայէլ օ֊ղուլլարը օնուն պիլէսինճէ՝ քէն֊տիսի էօնլէրինտէ օլարագ՝ տաղ֊
28 տան էնտիլեր ։ Վ֊է օնլարա տէ֊տի քի՝ Ըրտըմճա սէյիրտին ։ զէրա Ի֊պապ տիւշմէնլէրինիզի Ա֊ուաբ֊լըլարը էլինիզէ թէսլիմ էթտի ։ իմտի օնուն արտընճա էնտիլեր ։ վէ Ա֊ուաբըն Ա֊Յորդանան կէչիտլէրի֊նի զապթ էթտիլեր ։ վէ քիմսէյի
29 կէչմէյէ գօմատըլար ։ Վ֊է օլ զէ֊մանտէ Ա֊ուաբտան՝ Հէփիսի իրի վէ Հէփիսի գուվվէթ սահիպի օ֊լարագ՝ ճն պին քիշի գատար գըր֊տըլար ։ վէ Հիչ քիմսէ գաչամա֊
30 տը ։ Վ֊է օլ կիւնտէ Ա֊ուաբ՝ Իս֊րայէլին էլի ալթընտա ալչագլան֊տը ։ վէ Ա֊տիյար սէքսէն եըլ բա֊հաթ պուլտու ։
31 Վ֊է Լօնտան սօնկրա Ը֊նաթ օղ֊լու Ա֊մմեգար օլտու ։ վէ փղշտ֊լըլարտան ալթը եիւզ քիշիլի պիր Ա֊էօքիւզ էօյէնտրէսի իլէ գըրտը ։ վէ Ր֊ տախի Ի֊սրայէլի գուրթար֊տը ։

ՊԸՊ Դ

Դէբօրա իլէ Ի֊աբակըն Իսրայէլի Հաբինտէն վէ Սիսարատան գուրթարըգլըը ։ 18 Հա֊յէլին Սիսարայը էօլտիւտիւյիւ ։

1 Վ֊է Ըւովդ էօլտիւքտէն սօնկրա ։ Ի֊սրայէլ օղուլլարը Ի֊պապ֊պին նազարընտա թէքրար եարա֊
2 մազլըգ էթտիլեր ։ Վ֊է Ի֊պապ օն֊լարը՝ Ք֊Հասազտա փատիշահլըգ սիւրէն Ի֊ևանան փատիշահը Յաբի֊նին Ե֊էլինէ սաթտը ։ վէ օնուն սէ֊րա՛աքերի՝ Ր֊Սիսարա իտի ։ վէ օ՝ Հթայիֆէլերին Ըրիսօթունտա սա֊
3 քին օլուր իտի ։ Վ֊է Իսրայէլ օ֊ղուլլարը Ի֊պապա ֆէրեատ էթտի֊լէր ։ զէրա օնուն Ատօգուզ եիւզ Հտէմիր ա՛րապալարը վար իտի ։ վէ Իսրայէլ օղուլլարընա իչիրմի եըլ շիտտէթ իլէ ճէվը ու ճէֆկա էյլէ֊տի ։
4 Վ֊է օլ զէմանտէ Իսրայէլտէ գատընլըգ էտէն՝ Ի֊ապիթօգուն գա֊բրսը փէյղամպէր Ղէբօրա իտի ։
5 Վ֊է պու գարը Էֆրեմ տաղընտա Ա֊ամա իլէ Բ֊Հեթէլին արասընտա՝ Ղէբօրա խուրմա աղաճընըն ալ֊թընտա սաքին օլուր իտի ։ վէ Իսրայէլ օղուլլարը օնա չէրաա՛թ
6 իչիւն չըգարլար իտի ։ Վ֊է պու֊կէօնտէրիպ՝ Ր֊Ի֊եփթաղիմ Ղազէ֊սինտէն Ի֊Ըբինոամ օղլու Իսարակը չաղընրտը ։ վէ օնա տէտի ։ Իսրա֊յէլին Ը֊ւլլահը Ի֊պապ սանա էմր էթմէտի մի քի՝ Ֆաթօր տաղընա չէքիպ՝ պիլէնճէ Ի֊եփթաղիմ օ֊ղուլլարընտան վէ Ջաբուլոն օ֊ղուլլարընտան օն պին քիշի ալա֊
7 սըն ։ Վ֊է պէն՝ Յաբինին սէրա՛ս֊քէրի Սիսարայը վէ օնուն ա՛րապա֊

լարընը վէ գալապալըղընը Էկիսոն տէրէսինէ սանա Ղէքեքճէյիմ , վէ
8 օնու սէնին էլինէ վէրէճէյիմ : Վ Է Հարակ օնա տէտի քի՝ Ի՞յէր պի-
ղէմճէ կիտէր իսէն , կիտէրիմ . վէ էյէր պիղէմճէ կիթմէզ իսէն ,
9 կիթմէմ : Վ Է օ տէտի քի՝ Ի՞ղպէթ պէն սէնին իլէ կիտէրիմ . անճագ
կիտէճէյին եօղտա սէնին չանըն օղմազ , զիրա Ի՞ապպ Աիսարայը պիր
գարընըն Էլինէ սաթաճագ տրը .
իմտի Դեբօրա գալգըպ՝ Հարակ ի-
10 ղէ կադէսէ կիթտի : Վ Է Հարակ
Զաբուղընու վէ Ղենթազիմի
կադէսէ չաղըրտը , վէ Հայաղընտա
օն պին քիշի իլէ չգտը . վէ Դե-
բօրա պիղէսինճէ չգտը :
11 Վ Է Մովսէսին գայնաթաստը
Հոբաբըն օղուղլարընտան Կենելի
Հաբէր՝ Կենելիէրտէն այրըլըպ՝
ղկադէսին եանընտա օլան Ցանա-
նիմ մէղէսինտէ չատրըրընը գուր-
մուշ իտի :
12 Վ Է Աիսարայա՝ Ըբինոամ օղլու
Հարակըն Թաբօր տաղընա չգտը-
13 ղընը խապէր վէրտիլէր : Վ Է Աի-
սարա հէփ ա՛րապալարընը՝ տօգուղ
հիւզ տէմիր ա՛րապալաբը՝ վէ պի-
ղէսինճէ օլան ճիւմլէ խալգը Թա-
յիֆէլէրին Ըբիսօթունտան Կիսոն
տէրէսինէ չաղըրտը :
14 Վ Է Դեբօրա Հարակա տէտի քի՝
Գայգ , զիրա Ի՞ապպըն Աիսարայը
սէնին էլինէ վէրտիյի կիւն պու
տուր , Ի՞ապպ սէնին էօնիւնճէ
ջգմատը մը . վէ Հարակ Թաբօր
տաղընտան էնտի վէ օնուն արտըն-
15 ճա օն պին ատէմ վար իտի : Վ Է
Ի՞ապպ Աիսարայը վէ ա՛րապալա-
բըն ճիւմլէսինի վէ հէփ օրտուլու
Հարակըն հուղուբրունտա գըլըճ
աղզը իլէ Թար ու մար էյլէտի , վէ
Աիսարա ա՛րապատան էնիպ՝ եայան
16 գաչտը : Վ Է Հարակ՝ ա՛րապալա-
բըն արտընճա վէ օրտունուն ար-
ապնճա Թայիֆէլէրին Ըբիսօթու-
նատէք գօվալատը . վէ Աիսարա-
ընն ճիւմլէ օրտուսու՝ Թա պիր ա-
փխ գալմայանատէք՝ գըլըճ աղ-
զընտան տիւշտիւ :
17 Վ Է Աիսարա Կենելի Հաբէրին
գարընը Հայէլին չատրընա եայան
գաչտը . զիրա Ղաստր փատիշահը
Հաբին իլէ Կենելի Հաբէր էվինին
18 արասընտա պարըղըգ վար իտի : Իմ-
տի Հայէլ Աիսարայը գարշըլամա-
ղա չգտը , վէ օնա տէտի քի՝ Տի՛օն
էֆէնտիմ , պանա տէօն , գօ՛րգմա .
վէ օնուն չատրընա տէօնտիւ , վէ
գարը օնու պիր քէչէ իլէ էօրթտիւ :
19 Վ Է գարըյա տէտի քի՝ Գէրէմ Էյ-
լէ պանա պիրազ սու վէր իչէյիմ ,
զիրա սուսատըմ . օ տախի Ասիւտ
Թուլումունու աչըպ օնա իչիրտի ,
20 անտէն օնու էօրթտիւ : Վ Է գա-
րըյա տէտի քի՝ Չատրըրն գափու-
սունտա տուր , վէ վագի՛ օլա քի
էյէր պիր քիմսէ կէլիր տէ սանա
սօրուպ՝ Պունտա քիմսէ վա՞ր մը
տէր իսէ , Ն՛օ՛գ տուր տէյէսին :
21 Վ Է Գաբէրին գարընը Հայէլ Չա-
տրըրն գաղըղընը ալըպ՝ թօգմաղը
տախի էլինէ Թուլթուպ եափ եափ
օնա կէլտի , վէ գաղըղը օնուն գու-
լաղը Թօզունա սօգտու , վէ եէրէ
սափլատը . օ իսէ եօղուն օլմագ իլէ
ույգույա տալմըշ իտի , վէ էօլտիւ :
22 Վ Է իշթէ Հարակ Աիսարայը գօ-
վալայօր իքէն , Հայէլ օնու գար-
շըլամաղա չգըպ օնա տէտի քի՝
Կէլ սէնին արատըղըն քիմսէյի սա-
նա կէօսթէրէյիմ . օլ տախի իչէրի
վարտը , վէ իշթէ Աիսարա էօլիւ
եաթայօր իտի , վէ գաղըգ գուլաղը
Թօզունտա իտի :
23 Իմտի Ի՞լլահ օլ կիւնտէ Գանան
փատիշահը Յաբինի՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն էօնիւնտէ ալչագլա-
24 տը : Վ Է Իսրայէլ օղուլլարընըն
էլլէ՝ Գանան փատիշահը Յաբինին
իւզէրինէ կիւտէ կիւտէ Թա Գանան
փատիշահը Յաբինի քէօքտէն քէ-
սինճէյէտէք գուվվէթ պուլուր ի-
տի :

ՊԵՊՈՆ

Դեբօրա իւէ Հարակըն իւշհիւ :

1 Վ Է օլ կիւնտէ Ա՛Դեբօրա իւէ Ը-
բինոամ օղուլ Հարակ՝ իւշհի
օգույուպ տէտիլէր .
2 Իսրայէլտէ սերա՛օքերլէրին իւէ-
րինէ սէյիրթտիքլէրի իչիւն՝ Ի՞գամմ
իրատէթի իւէ քէնտինի օուսուտուղու
իչիւն Ի՞ապպա պէրէքէթէ օգու-
3 յուն : Ի՞նկիւլէյին՝ եա՛ փատիշահ-
լար , գուլագ վուրուն՝ եա՛ պէյ-
լէր . պէն Ի՞ապպա՝ պէն իւշհի օ-

Թ . Ի՛ . Ի : 1296 հէ :

ա պագ՝ նև ժէ . 1 : Սաղ . ժը ին իւնվանի :

բ Ը Ո . ժէ . 16 :

գ Ը Օր . ԼԲ . 1 , 3 : Սաղ . ը . 10 :

Digitized by Google

գուշաձաղըմ. Իսրայէլին Ըլլահը Բապպա մէզմուր օգուշաձաղըմ։
4 Նա Ըզպպ՝ Պէիրտէն չըգտըղըն զէման՝ Ընդումմ սահրասըլնուան եիւրիւտիւչիւն զէման Եէր սարսըլտը, կէօքլէր պիլէ տամլատը, պուլուխլար տախի սուլար տամ-
5 լաթտը։ ԸԲապպըն Հուզուրուն-տան տաղլար՝ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպըն Հուզուրունտան պու Էվինա պախի ագտըլար։
6 ԸՆաթի օղլու Սամեգարըն կիւնլէրինտէ՝ ՊՅայէլին կիւնլէրինտէ՝ ՃՃատտէ եօլլար քէսիլմիշ իտի. վէ եօլլարտա եիւրիւչէնլէր՝ սափա
7 եօլլարտա եիւրիւրլէր իտի։ Իսրայէլտէ ֆերվէրլէր գալմատըլար, թա պէն Ոեքօրա գալդրնճայատէք գալմատըլար, Եիսրայէլտէ անա պէյէ գալգրնճայատէք։
8 Ընէնի ալլահլար սէչտիլէր. օլ զէման գափուլարտա ճէնք օլտու. Էա՛ճապ Իսրայէլտէ՝ գըրդ պինտէ գալգան եա մըղազադ կէօրիւնտի՞ւ
9 միւ։ Ընիւրէյիմ Իսրայէլին հա-քիմլէրինէ՝ Ճգավմտա իրատէթլէրի իլէ քէնտիլէրինի սունանլարա Տա-չէլ տիր. Բապպա պէրէքէթ օգու-
10 յուն։ Եէյ պէյազ մէրքէպլէրէ պինէնլէր՝ Հմահքէմէտէ օֆուրան-լար՝ վէ եօլ իւղէրինտէ եիւրիւ-
11 յէնլէր՝ Ֆսէյլէյին։ Թիրէնտազ-լարըն սէսլինտէն սու գուրնալարը ա-բասընտա՝ օրատա ՚Բապպըն ա՛տա-լէթլէրինի՝ Իսրայէլտէ օնուն սէր-վէրլէրինին ա՛տալէթլէրինի նագԼ էտէլէր. օլ զէման Բապպըն գավ-մը գափուլարա էնէճէք։
12 ՍՈյան՝ ույան եա՞ Ոեքօրա, ույան՝ ույան իլահի՛ օգու. գալգ եա՞ Խարակ, վէ Եսիրլիյինի էսի՛ր
13 ալ՝ եա՞ Ընրինտամ օղլու։ Օլ զէ-ման գաչգընլար՝ Ֆգավմըն պէյլէ-րինի չէյնէտիլէր. Բապպ զօրլու-լարը պանա չէյնէթտի։
14 Ֆէփրեմ՝ քէօքլունտէն օլանլար ՚Ընմաղէկ արասընտա սաքին օլան-լար էնոփլէր. սէնին արտընճա գավմընըն արասընտա Իենիամին էնոփ. ՚Պաքիրտէն հաքիմլէր՝ վէ Օձաբուղունտան քեաթիպ գալէմի
15 թուրթանլար էնտի։ Ոյ Էասաքար-տա օլան սէրվէրլէրիմ ՚Ոեքօրա ի-լէ իտի, Իսաքար տախի ՚Խարակ

կիպի իտի, արտընճա վէրօնլէր իլէ վատիյէ կէօնտէրիլտի. Իուբէնին
սէլլէրինտէ պէօյիք եիւրէք նի-
16 յէթլէրի վար։ ՚Ոիչիւն ՚աղըլլարըն արասընտա օթուրտուն քի՝ սիւ-րիւլէրին մէլէմէսինի տինկլէյէսին. Իուբէնին սէլլէրինտէ պէօյիք
17 նիւրէք էֆքեարը վար։ Չգիա-ղաագ՝ Յորդանանըն էօթէ եագա-սընտա սաքին իտի. վէ ՚Ոան նի՞-չիւն կէմիլէրտէ ղարիպ գալտը. ՚Ըսեր տէնիզ եալըսընտա օթուր-տու, վէ քէնտի լիմանլարընտա
18 սաքին իտի։ ՚Օձաբուղըն վէ ՚Նեփ-թաղիմ՝ սահրանըն եիւՃէ եէրլէրի իւղէրինտէ քէնտի ճանընը էօլիւմ թէհլիքէսինէ գօյան գավմ տըր։
19 Ֆատիշահլար կէլտիլէր, ճէնք էթտիլէր. օլ զէման Ֆհանան փա-տիշահըրը Մակեդով սույու-նուն եանընտա Ֆհանաքտա ճէնք էթտիլէր. պիր Էագէ պիր հապպէ
20 ալմատըլար։ ՚Կէօքլէրտէն ճէնք էթտիլէր, ՚երլորղլար մէնզիլլէրին-տէն Ֆիսպարա իլէ ճէնք էթտիլէր։
21 ՚Ոիսոն տէրէսի՝ օլ էսքի տէրէ՝ Կի-սոն տէրէսի օնըլարը սիլտի կէօ-թիւրտիւ. եա՞ ճանըմ՝ գուվվէթ
22 տէփէլէտին։ Օլ զէման աթըն Թապանլարը սիւրա՛թտէն՝ զօրլու ՃՃլարընը սիւրա՛թինտէն Էէրի
23 չարփտը։ Բապպըն մէլէյի տէտի քի՝ Ամարովա պէտ տուա՛ էտին, օնուն սաքինլէրինէ Հէր վէՃՀ իլէ պէտ տուա՛ էտին. զէրա ՚Բապ-պըն իմտատընա՝ զօրլուլար իւ-զէրինէ Բապպըն իմտատընա ՚վար-մատը։
24 ՚Կենելի Ֆաբէրին գարըսը Յա-յէլ՝ գարըլարտան զէյատէ միւպա-րէք օլսուն, ՙՀատրըլարտա օլան գարըլարտան զէյատէ միւպարէք
25 օլսուն։ ՍՈու իսթէտի, սիւտ վէր-տի. պէյլէր չանաղընտա թէրէ
26 եաղը սունտու։ ՚Նլինի գազդա՝ վէ սաղ էլինի ա՛մէլէ թօգմաղընա սալտը. վէ Ֆիսպարայը վուրուպ՝ պաշընը էզտի, վէ օնու՝ գուլաղը թօղունտան սափլայըպ տէփէլէտի։
27 Ընյագլարը արասընտա չէօքտիւ տիւշտիւ եաթտը, այագլարը արա-սընտա չէօքտիւ տիւշտիւ. չէօք-տիւյիւ եէրտէ՝ օրատա միւրտ տիւշտիւ։

28 Աիսարանըն անասը փչենճերեստեն պագտը , վե գաճեստեն աղլայըպ սըզլատը քի՝ Նիչհուն ա՛րապասը կելմէյ կեճիքիյօր . նիչհուն ա՛րապալարընըն եւրիւյիւշիւ կերի գա-
29 ըյօր : Ընուն ա՛լեմ խաթունլարը օնա ճելվապ վերտիլեր . քենտի- սի պիլէ քենտինէ սեօզ տեօնտեր-
30 տի քի , Նաղմայը պուլուպ ատէմ պաշընա պիրեր իքիշեր գրզ՝ Աիսա- բայա ալաճալար եաղմասը՝ նագըշ- ը ալաճալար եաղմասը՝ իքի եանը նագըշը ալաճա կէրտանըգլար եաղմասը թագսիմ ընմէտիլէր մի :
31 Նիւմէ տիւշմենլերին պեօյլէ հե- լաք օլսունլար՝ եա Պապպ . ամմա օնու սեվենլէր՝ գուվվեթինտ չը- գան կիւնեչ կիսի օլսունլար :
Իմոի տիյար գըրգ եըլ բահաթ պուլտու :

ՊԸՊ Ա

Իսրայէլտիլերին՝ քենտի կիւնահվարը սէպե- պինտեն՝ Ա՛ադիանըլարը էլինտէն զուլմ ու եղեյէթ չէքտիքերի : 8 Պիր փէյղամպերին օնլարա թա՛զիր էյլէտիյի : 11 Պիր մէրէ յին Գեդէօնու Իսրայէլի գուրթարմագ իչիւն կէօնտէրթիյի : 21 Ընուն հէտիյէի աթէչ իլէ եանըտը : 25 Գեդէօնուն՝ Իահաղըն մէզպա- հընը եըգտրը , վե Իապպա գուրբան սուն- տուղու : 28 Հէհրելիէրին՝ օնու էօլտիւրմէք խթէտիքերի : 31 Յովասըն՝ օղունա հիմա- յէթ էթթիյի , վե օնուն ատընը Երոբաաղ չաղրտըղը : 33 Գեդէօնուն ադերի : 36 Նա- փաղընըն ա՛լամէթի :

1 Եվ է Իսրայէլ օղուլլարը Պապ- պընն նազարընտա եարամազ ը գ էթտիլեր . վե Պապպ օնլարը եէ- տի եըլ Ա՛ադիանըլարընը էլինէ
2 վերտի : Վ է Ա՛ադիանըլարընն էլի Իսրայէլին իւզերինէ գուվվեթլէնե- տի . Ա՛ադիանըլար եիւզիւնտէն Իսրայէլ օղուլլարը՝ քենտիլերինէ տոպղարտա օլան ինէլերի վե մա- ղարալարը վե թապաեալարը եափ-
3 տըլար : Վ է վագի՝ օլուր իտի քի՝ Իսրայէլ էքին էքտիքտե՝ Ա՛ադի- անըլար չզար իտի , հէմ Ըմա- ղեկլիլեր իլէ Հիւնտօղուսու էհա- լիսի օնուն իւզերինէ չզգարար ի-
4 տի . Վ է օնլարըն իւզերինէ օթ- տու գուրուպ՝ թա Գազայա վա- րընճայատեք Ղեերին մահսուլունու պօղարլար իտի . վե Իսրայէլէ կէ- չինէնէք շէյ՝ գօյուն օլսուն սրղըր օլսուն էշէք օլսուն գօմազլար ի-
5 տի : Օղիրա օնլար սիւրիւլէրի վե չատըրլարը իլէ չզգրպ՝ չօգլուգտա Հէքերկէլէր կիսի կէլերլէր իտի , վե օնլարըն հէմ տէվէճէրինին սա- յըսը եօգ իտի . վե տիյարա օնու-
6 պօզմազա կէլերլէր իտի : Վ է Իս- րայէլ Ա՛ադիանըլարը եիւզիւնտէն ղայէթ իլէ ֆագիր օլտու . վե Իս- րայէլ օղուլլարը Պապպա ֆէր- եատ էթտիլեր :
7 Վ է վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ օղուլլարը Ա՛ադիանըլարտան էօ- թիւրիւ Պապպա ֆէրեատ էթտիք-
8 լէրինտե , օլտէմ Պապպ Իսրայէլ օղուլլարընա պիր փէյղամպեր քիմնէ կէօնտէրտի , վե օ օնլարա տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Պապպ պէօյլէ տեր . Պէն սիզի Ա՛ընըրտան եօ- գարը կէթիրտիմ , վե սիզի գուլ-
9 լուգ էվինտէն չզգարտըմ : Վ է սի- զի Ա՛ընըրլալարը էլինտէն հէմ սիզէ հէփ ճէֆիա՝ էտէնլերին էլին- տէն գուրթարտըմ . վե Ընլարը էօնիւնիւզտէն սիւրիւպ՝ տիյարլա-
10 րընը սիզէ վերտիմ : Վ է սիզէ տե- տիմ քի՝ Ըլլահընըզ Նհովա պէն իմ . տիյարլարընտա սաքին օլ- տուղուհնուզ Ըմորհլուլարընն ալ- լահլարընտան Ֆգօրգմայասընըզ . սիզ իսէ սէօզհեմ իթաա՛թ էթմէ- տինիզ :
11 Վ է Պապպըն մէհէյի կէլեպ՝ Ը- բիեզերլի Յովասըն Նփրատա օլան մէչէսինին ալթընտա օթտուրտու . վե օնուն օղու Գեդէօն Ա՛ադի- անըլար եիւզիւնտէն գաչզրմագ ի- չհուն՝ ճէնտէրէտէ պուղտայ տէօ-
12 յէօր իտի : Իմոի Պապպըն մե- հէյի օնա կէօրհնիպ՝ օնա տէտի . Նէ գուվվեթի գահրիման՝ Պապպ
13 Ֆսէնին իլէ օլա : Վ է Գեդէօն օ- նա տէտի . Ըմա՞ն էֆէնտիմ՝ Պապպ պիզիմ իլէ իսէ եա նիչհուն հէփ պու շէյլեր պաշընմըզա կէլտի . վե պիզէ Ֆպապալարըմըզըն՝ Պապպ պիզի Ա՛ընըրտան չզգա՞րմատը մը տէյերէք նագ հէթիքլերի օնուն ճհիմէ միւճիզաթլարը Հա՞նի . ամմա շիմտի Պապպ պիզի Ֆթերք էտիպ՝ Ա՛ադիանըլարըն էլինէ վեր-
14 տի : Վ է Պապպ օնա նազար է- տիպ տէտի քի՝ Ղոու գուվվեթին իլէ կիթ , վե Իսրայէլի Ա՛ադիան- լարըն էլինտէն գուրթարասըն .

Digitized by Google

ՃԻ. Ի՝. Լ՝. 1249 ԴԿ.

15 ⁶սէնի կէօնտէրմէյիմ մի ։ Վ֊է օ՝ օնա տէտի. Ըմմ՚ն էֆէնտիմ՝ Իսրայէլի նէ՞ իլէ գուրթարայըմ. իշլթէ ⁷գապիլէմ Ա՚անասէնին ֆա֊գիրի՝ հէմ պէն պապամ էվինին
16 քիւչիւյիւ իմ ։ Վ֊է Բապպ օնա տէտի քի՝ ⁸պէն էլսէթթէ սէնին իլէ օլուրում. վէ Ա՚ադիանըլարը՝ պիր
17 ատէմ կիպի գըրաճագսըն ։ Վ֊է օ՝ օնա տէտի. ՎՐէրէմ էյլէ՝ Հ֊յէր նազարընտա լութֆ պուլտում իսէ, պէնիմ իլէ սէօյլէշէն՝ սէն օլտուղունա պանա պիր ՚նիշան
18 էյլէ ։ ՚ՎՐէրէմ էյլէ՝ պէն սա֊նա կէլինճէյէտէք վէ փէշքէշիմի կէթիրիպ էօնիւնէ գօյունճայատէք պուբատան կիթմէ. վէ օ տէտի քի՝ Ա՚էն տէօնիւնճէյէտէք պէն պէք֊լէրիմ ։
19 Վ֊է ⁹Վեդէօն վարըպ՝ պիր քեչի օղլաղը վէ պիր էֆա ունտան խամուրսուզ փիտէլէր հազըրլա֊տը. էթի սէփէթէ գօտու, վէ չօրպայը պիր թէնճէրէյէ գօտու, վէ օնա մէչէնին ալթընա չըգարըպ
20 սունտու ։ Վ֊է Ըլլահըն մէչէյի օ֊նա տէտի. Ի՚թի վէ խամուրսուզ փիտէլէրի ալըպ՝ Ի՚ղու գայանըն իւ֊զէրինէ գօ, վէ ¹⁰չօրպայը տէօք.
21 վէ էօյլէ էյլէտի ։ Ընտէն Բապ֊պէն մէչէյի՝ էլինտէքի տէյէնէյին ուճճունու ուզատըպ էթէ վէ խա֊մուրսուզ փիտէլէրէ տօգանտը. վէ Ի֊գայատան աթէչ չըգըպ՝ էթի վէ խամուրսուզ փիտէլէրի եագ֊տը. վէ Բապպէն մէչէյի օնուն
22 կէօզլէրի էօնիւնտէն կիթմէտի ։ Օլ֊տէմ Վեդէօն՝ ¹¹օնուն Բապպ մէ֊լէյի օլտուղունու կէօրտիւքտէ, Վեդէօն տէտի. Ի՚չիմա Ի֊ֆէն֊տիմ Բապպ՝ պունուն իչիւն քի ¹²Բապպէն մէչէյինի եիւզպէ եիւզ
23 կէօրտիւմ ։ Ը֊մմա Բապպ օնա տէ֊տի քի՝ Ի֊յէլամ սանա, գօրգմա, էօլմէզսին ։
24 Վ֊է Վեդէօն օրատա Բապպա մէզպահ եափտը, վէ օնուն ատը֊նը ¹³Ի֊հովա շալօմ գօտու. պու֊թա պու կիւնէտէք տահա ¹⁴Ը֊բհիմ֊զերլիլէրին Ի֊փրասընտա տըր ։
25 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ օլ կէճէ Բապպ օնա տէտի. Պապանըն կէնճ պուղասընը՝ եա՚նի եէտի եըլըզ իքինճի պուղայը ալ, վէ պապանըն Ի֊սհաղ մէզպահընը եըգըպ՝ եա֊
26 նընտա օլան ¹գօրուշու քէս ։ Վ֊է պու գայանըն պաշընտա՝ ա՚տէթի իւզրէ Ը֊լլահըն Բապպա մէզպահ եափ. վէ իքինճի պուղայը ալըպ՝ քէստիլին գօրունուն օտունու իլէ
27 պիւթիւն եանմա սուն ։ Վ֊է Վեդ֊դէօն քէնտի խրզմէթքեարլարընտան օն ատէմ ալըպ՝ Բապպըն օնա տէ֊տիյի կիպի էյլէտի. վէ վագի՝ օլ֊տու քի՝ պապասընըն էվինտէն վէ շէհրին ատէմլերինտէն պռոնզ֊կիւնտիւզիւն էթմէյէ գօրգտուղու
28 իչիւն կէճէ էյլէտի ։ Վ֊է շէհ֊րին ատէմլերի սապահլայըն էրքէն գալգտրգլարընտա, իշթէ Ի֊սհա֊ղըն մէզպահը եըգըլմըշ՝ վէ օնուն եանընտաքի գօրու քէսիլմիշ՝ վէ իքինճի պուղա եափըլան մէզպա֊հընը իւզէրինտէ պիւթիւն եանմա
29 օլմուշ իտի ։ Ի֊մոի պիրի պիրինէ տէտիլէր քի՝ Պու շէյի քիմ էյլէ֊տի. վէ թէֆթիշ ու թէֆթէհհիւս էտիպ տէտիլէր քի՝ Պու շէյի Յո֊
30 վաս օղլու Վեդէօն էթտի ։ Վ֊է շէհրին ատէմլերի Յովասա տէտի֊լէր քի՝ Օղլունու տիշարը չըգար քի էօլսիւն. զիրա Ի֊սհաղըն մէզպա֊հընը եըգտը, վէ օնուն եանընտա
31 օլան գօրուշու քէստի ։ Վ֊է Յո֊վաս քէնտինէ գարշը ճիւմլէ տու֊բանլարա տէտի քի՝ Ի֊սհաղ իչիւն սիզ մի տա՚վաճը օլու֊րսունուզ, եօխսա սիզ մի օնու գուրթարա֊ճագսընըզ. օնուն իչիւն տա՚վայա քիմ գալգըշըր իսէ, սապահատէք էօլտիւրիւլիւը. էյէր ալլահ իսէ, օնուն մէզպահընը եըգանըն իւզէ֊բինէ տա՚վաճըլըզ քէնտիսի էթսին ։
32 Վ֊է օլ կիւնտէ օնուն ատընա ²Եռոբաաղ գօտու, չիւն քի տէտի. Օնուն մէզպահընը եըգ֊տըղը իչիւն Ի֊սհաղ օնուն իւզէ֊բինէ տա՚վաճըլըզ էթսին ։
33 Վ֊է ճիւմլէ ³Ա՚ադիանըլըար վէ Ը֊մմաղէկլիլէր վէ կիւնտօղուսու է֊հալիսի պիրլիքտէ ճէմ՚ օլտու֊լար. վէ կէչիպ՝ ⁴Յեզրայէլ վա֊
34 տիսինտէ գօնտուլար ։ Վ֊է ⁵Բապ֊պէն Իու֊հու Վեդէօնու գափլա֊տը, վէ ⁶պօրու չալտը, վէ Ը֊բհի֊զերլիլէր օնուն արտընճա պիրիք֊
35 տիլէր ։ Վ֊է ճիւմլէ Ա՚անասէյէ էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ օնլար տախի

ՃԻ. Ի՝. Լ՝. 1249 ԴԿ.

ց ՀԼՆ. Ա. 9։ Պ. Ի. 6։
տ Պա՛Գ՝ Ա Ճ֊Ա֊Գ. Ի. 21։
յ ՆԼ. Գ. 12։ ՀԼՆ. Ա. 5։
ն ՆԼ. Գ. 1—8։ Խա. 36, 37. Ի Ճ֊Ա֊Գ. Ի. 8։ Ա՚ԱՂ. ԺԹ. 17։ Ա֊Ա. Է. 11։
շ Ա՚ՆՆ. ԺԲ. 3, 5։ Պ. ԺԳ. 15։
ո Ա՚ՆՆ. ԺԲ. 6, 7, 8։
չ Պ. ԺԳ. 19։ պ Պա՛Գ՝ Ե Ճ֊Ա֊Գ. ԺԲ. 33, 34։
ջ Ղ֊Լ. Ի. 24։ Ե Ճ֊Ա֊Գ. ԺԲ. 38։ Ի Ա՚ՆՆ. Է. 1։
ռ Պ. ԺԳ. 21։
ս Ա՚ՆՆ. ԺՁ. 13։ Լ՚Ա. 30։ ՆԼ. Լ֊Գ. 20։ Պ. ԺԳ. 22։ Վ֊Ղ֊ԱՆ. Ճ. 19։
վ Ն֊Ա՛Ի՝ Բապպէն սէ֊լամէթի։
տ Պա՛Գ՝ Ա՚ՆՆ. ԺԴ. 14։ ՆԼ. ԺԷ. 15։ Ն֊ՐԱՄ. Լ֊Ե. 16։ Ի֊ԶԿ. Խը. 35։
ր Պ. Ը. 32։

ՃԻ. Ի՝. Լ՝. 1249 ԴԿ.

ց ՆԼ. Լ֊Է. 13։ Ի Օր֊Է. 5։
¹ Ն֊Ա՛Ի՝ Ի֊սհաղ մէզպահընը եըգ֊տըղը ա֊վա էթմէյէ քիմսէ։
² Ա Ճ֊Ա֊Գ. ԺԲ. 11։ Ի Ճ֊Ա֊Գ. ԺԲ. 21։ Պա՛Գ՝ Ն֊ՐԹՄ. ԺՁ. 13։ Ի֊Վ. Բ. 10։
³ Խա. 3։
⁴ Յեզ. ԺԷ. 16։
⁵ Պ. Է. 10։ Ա Պ֊Ե. ԺԲ. 18։ Ի Պ֊Խ֊Ի. 20։
⁶ Հ֊Ա֊Ե. Ժ. 3։ Պ. Է. 27։

Digitized by Google

օնուն արտրնձա ՃԷմ՝ օլտուլար · վէ
Ըսերէ Հէմ Ովաբուղոն իլէ Նեփ-
թաղիմ էլչիլէր կէօնտէրտի , վէ
օնլարրն իսթիգպալինէ չզգտրլար ։
36 Վ Է Դեդէօն Ըլլահա տէտի քի՝
Ն յէր տէտիյին կիպի Իսրայէլի
պէնիմ էլիմ իլէ գուրթարրը ի-
– գ՚ե՛գ՝ Նէ՛ · 37 սէն , ՞իշթէ պէն եափաղը գըրգըն-
Ե. 3, 4, 7։ թըսրնը խարմանա գօրում · էյէր
եալընըզ գըրգընթրընն իւզէրինէ
չհՙ՝ վէ պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ
գուրուլուգ օլուր իսէ , օլտէմ
պիլէճէյիմ քի՝ տէտիյին կիպի Իս-
րայէլի պէնիմ էլիմ իլէ գուրթա-
38 րաճագսրն ։ Վ Է պէօյլէ օլտու ·
զնրա էրթէսի կՙ՝ն էրքէն գալգըպ՝
գըրգընթրընը սրգտը , վէ գըրգըն-
թրտան լէյկն տօլուսու չհՙ սու-
39 յու չզգարտը ։ Ընտէն Դեդէօն
Ը Ըլլահա տէտի քի՝ Իւզէրիմէ ղա-
զապրն թուրթուշմասրն , վէ եալը-
նըզ պու. տէֆա՝ սէօյլէյիմ . քէ-
րէմ էյլէ՝ Հէման պու տէֆա՝ գըր-
գընթը իլէ սրնայըմ , քէրէմ էյլէ
եալընըզ գրրգընթրտա գուրուլուգ՝
վէ պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ չհՙ
40 օլսուն ։ Վ Է օլ կէՃէտէ Ըլլահ
էօյլէ էյլէսի . վէ եալընըզ գրր-
գընթրտա գուրուլուգ՝ պիւթիւն
եէրին իւզէրինտէ իսէ չհՙ օլտու ։

ՊԸՊ Ի

Դեդէօնուն ա՛աքէրի օթուզ պինտէն իւչ
Եիւզէ էնտիրիլտիյէ ։ 9 Օնուն՝ պիր արփա
փխտէսի բէյլասը իլէ ղայրէթ ալտրը ։ 16
Օնուն՝ պօրուլար վէ տէօթիլէր իչինտէ չի-
րաղլար իլէ գուրտուղու ֆէնա ։ 24 Ն՝փեմՃ
լէյէրն Օրէբի վէ Ովէբ էօլսիւրսիւքլէրի ։

1 Վ Է ՞ՀՎերտրաաղ եանի Դեդէօն
՝պիլէսինՃէ օլան Հէփ գավմ
իլէ էրքէնՃէ գալգըպ՝ Ըարօդ
փուՆկարրնըն եանընտա գօնտու-
լար · վէ Ա՛ադիանըն օրտուսու՝
օնուն փօրեաս Ճանիպինտէն Ա՛օբէ
Թէփէսինտէն եանա վատիտէ իտի ։
2 Վ Է Լապպ Դեդէօնա տէտի . Պի-
լէնՃէ օլան գավմ չօգ տուր , քի
Ա՛ադիանը օնլարրն էլինէ վէրէյիմ .
օլմայա քի Իսրայէլ ՞պօնա գարշը
ՃՃիՃիկար էտիպ՝ Պէնի քէնտի է-
3 լիմ գուրթարտը տէյէ ։ Վ Է
չհմտի Հալա գավմ իչտիր իքէն՝
տէլլալ չաղրտրպ տէյէսին . ՞Ըէր
գօրգագ վէ խաՃինաք օլան՝ տէօ-

Ե. Ի՛ · Ի · 1249 Գէ ։

նիւպ Թէզ Դաղատադ տաղքնտան
կէրի կիթսին . վէ գավմտան իչիրմի
իքի պին ապՃՀ տէօնիւպ՝ օն պին
4 գալտը ։ Ընտէն Լապպ Դեդէօնա
տէտի քի՝ Գավմ նինէ չօգ տուր ,
օնլարը սույա էնտիր , վէ սէնին ի-
չիւն օրատա օնլարը սրնայըմ . վէ
վագի՝ օլա քի սանա՝ Պու սէնին ի-
լէ կիթսին տէտիյիմ քիմսէ սէնին
իլէ կիթսին , վէ Հէր՝ Պու սէնին
իլէ կիթմէսին տէտիյիմ քիմսէ սէ-
5 նին իլէ կիթմէսին ։ Իմտի գավ-
մը սույա էնտիրտի . վէ Լապպ
Դեդէօնա տէտի քի՝ ՞Ըէր քիմ քի
սույու տիլի իլէ քէօփէյին եալա-
տրղը կիպի եալար իսէ , օնու պաշ-
գա՝ վէ իչմէք իչիւն Հէր տիզէրի իւ-
զէրինէ չէօքէնի պօղՃա տուրտու-
6 րասրն ։ Վ Է աղըզարը իլէ էլլէրին-
տէն եալայանլարրն սայրսը իւչ եիւզ
քիմսէ իտի . վէ գավմրն ՃիւմլէՃ
պագըսը՝ սու իչմէք իչիւն տիզէրի
7 իւզէրինէ չէօքտիւլէր ։ Վ Է Լապպ
Դեդէօնա տէտի քի Վիզի՝ եալայան
՞իւչ եիւզ ատմ իլէ գուրթարա- Բ Ա (հնագ ·
Ճաղըմՙՙ վէ Ա՛ադիանը սէնին էլինէ ժՃ · 8 ։
վէրէՃէյիմ . վէ ՃիւմլէՃ գավմ Հէր
8 քէս մահալինէ կիթսին ։ Իմտի
գավմ էլլէրինտէ զախիրէ Հէմ պօ-
րուլարրնը ալտրլար . ՃիւմլէՃ Իս-
րայէլ ատէմլէրինի իսէ՝ Հէր քէսի
քէնտի չատրըրնա կէօնտէրտի , վէ
օլ իւչ եիւզ քիմսէյի ալըգօտու .
վէ Ա՛ադիանըն օրտուսու օնուն
ալԹրնտաքի վատիտէ իտի ։
9 Վ Է վագի՝ օլտու քի օլ Ի կէՃՃէ Է ՀՀն · ԽՀ ·
Լապպ օնա տէտի քի՝ Գալգ , օր- 2, 8 ։
տույա էն . զնրա օնու սէնին էլինէ
10 վէրտիմ ։ Վ Է սէն էյէր էնմէյէ
գօրգար իսէն , սէնին իլէ պէրա-
պէր օրտույա՝ ուշաղրն փուրա էն-
11 սին . Վ Է օնլարրն նէ սէօյլէտիյի- Ա ԻԱ · 18 ,
նի Ուտինկլէյէսին , անտէն սօնկրա 14, 15։ Պագ՝
էլլէրին գուվվէԹլէնիպ՝ օրտույա ՀՀն · ԽՀ ·
էնէսին . վէ քէնտիսի ուշաղը փու- 14։ Ա Թագ ·
րա իլէ օրտուտա օլան Ուպէօլիւք- ԺՃ · 9 , 10։
12 լէրին քէնարրնա էնտիլէր ։ Վ Է Ե ՀԼ · ԺՃ ·
Ա՛ադիան Հէմ Ըմաղէկ վէ ԸՃիւմ- 18 ։
լէ կիւնտօղուսու էՀալիսի չօգ- Ը Պ · Ջ · 5 ,
լուգտա չէքիրկէէր կիպի՝ վատի- 33 ։ Բ · 10։
տէ եաԹարլար իտի . վէ տէվէլէ-
րինին Հիսապը եօղ իտի , չօգ-
լուգտա տէնիզին եալըսընտա օլան
13 գում կիպի իտի ։ Վ Է Դեդէօն

Ե. Ի՛ · Ի · 1249 Գէ ։

Digitized by Google

վարտըգտա , իշխէ պիր քիմսէ եօլ-
տաշընա պիր բիւյա նագլ էտիպ
տէտի քի՝ Իշխէ պիր բիւյա կէօր-
տիւմ , քի իշխէ պիր արփա էքմէ-
յի սօմունու Ա՛ադիանըն օրտու-
սունա եուվարլանըը իտի , վէ չա-
տրըա եէթիշնպ՝ օնու վուրտու ,
վէ տիւշտիւ , վէ օնու պաշ աշաղա
14 տէօնտէրիպ՝ չատրը եըգըլտը : Վ Է
եօլտաշը ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
Պու պիր պաշգա շէյ տէյիլ տիր ,
իլլա Իսրայէլլի Յովաս օղլու Կե-
դէօնուն գրլըճը տըր • Ընշտ՝ Ա՛ա-
դիանը վէ հէփ օրտույու օնուն է-
լինէ վէրմիշ տիր :
15 Իմտի վագի՝ օլտու քի Կեդէօն
բիւյանըն նագլինի վէ օնուն թա՛-
պիրինի իշխէտիյի կիպի՝ սէճտէ
գրլտը , վէ Իսրայէլին օրտուսու-
նա տէօնիւպ տէտի • Կա՛լգըն ,
զիրա Բապպ Ա՛ադիանըն օրտուսու-
16 նու էլինիզէ վէրմիշ տիր : Վ Է օլ
իւչ եիւզ ատէմի իւչ պէօլիւյէ
թագսիմ էտիպ՝ ճիւմլէսինին էլի-
նէ պօրուլար վէ պօշ տէսթիլէր՝
հէմ տէսթիլէրին իչինտէ չիրաղը-
17 լար վէրտի : Վ Է օնլարա տէտի քի՝
Պանա՛ պագրն , վէ էօյլէ էյլէ-
յին • վէ իշխէ պէն օրտունուն
քէնարընա վարտրղըմտա , վագի՛ օ-
լա քի՝ պէն նիձէ էտեր իսէմ , սիզ
18 տէ էօյլէ էյլէյէսինիզ : Վ Է պէն
ճիւմլէ պէրապէրիմճէ օլանլար իլէ
պօրու չալտրղըմըզտա , օլտէմ սիզ
տախի ճիւմլէ օրտունուն էթրա-
ֆընտա պօրուլար չալասընըզ , վէ՛
Բապպըն վէ Կեդէօնուն գըլըճը
առէյէսինիզ :
19 Ընտէն Կեդէօն վէ պիլէսինճէ
օլան եիւզ քիմսէ՝ օրթա նէվպէ-
թինին իպթիտասընտա օնլար պէք-
չիլէրի հէնուզ գօմուշ իքէն , օր-
տունուն քէնարընա կէլտիլէր • վէ
պօրուլարը չալըպ՝ էլլէրինտէ օլան
20 տէսթիլէրի գըրտրլար : Օլտէմ
պէօլիւքլէրին իւչիւ պէ պօրուլա-
րը չալտրլար , վէ տէսթիլէրի գրը-
տրլար , վէ սօլ էլլէրինտէ չիրա-
ղըլարը հէմ սաղ էլլէրինտէ պօ-
րուլարը չալմագ իչիւն թուրթուպ՝
Բապպըն վէ Կեդէօնուն գրլըճը
21 պաղըրըրլար իտի : Վ Է Ի՛հէր քէս
օրտունուն էթրաֆընտա քէնտի
եէրինտէ տուրուր իտի • վէ Ի՛հէփ
օրտու սէյիրտիպ պաղըրարագ գա-
22 չարլար իտի : Վ Է օլ իւչ եիւզ
քիմսէ Ի՛պօրուլարը չալտրգլարընը-
տա՝ Բապպ ճիւմլէ օրտուտա Ի՛հէր
քէսին գրլըճընը Ի՛եօլտաշը իւզէրինէ
տէօնտէրտի • վէ ա՛աքէր թա Ի՛հ-
թասետայատէք Աարևրայա տօղրու՝
թա Տաբէթին եանընտա Ընբէլմա-
ուլանըն սինօրունատէք գաչտը :
23 Վ Է Իսրայէլլիլէր Ի՛նճիթաղիմ-
տէն վէ Ընսերտէն վէ ճիւմլէ Ա՛ա-
նասէտէն ճէմ՝ օլուպ՝ Ա՛ադիանըն
24 արտընճա գօվալատրլար : Էմ
Կեդէօն ճիւմլէ Ի՛նփրեմ տաղընա
էլչիլէր կէօնտէրիպ տէտի • Ա՛ա-
դիանլըլարը գարշըլամաղա էնին ,
վէ էօնլէրինտէ սուլարը թա Ի՛հէթ-
բարայատէք հէմ Յորդանանը թու-
թուն • իմտի ճիւմլէ Ի՛նփրեմ ա-
տէմլէրի ճէմ՝ օլուպ՝ Ի՛սուլարը
թա Ի՛հէթբարայատէք հէմ Յոր-
25 դանանը թութտուլար : Վ Է Ի՛Ա-
դիանըն իքի պէյլէրինի՝ Օրէբի վէ
Ի՛Օէբի թութտուլար , վէ Օրէբի՝
Ի՛Օրէբ գայասընտա գաթլ էթտի-
լէր , Ի՛Օէբի իսկ Ի՛Օէբ ճէնտէրէ-
սինտէ գաթլ էթտիլէր , վէ Ա՛ա-
դիանլըլարը գօվալատրլար • վէ
Օրէբ իլէ Ի՛Օէբին պաշլարընը
Յորդանանըն էօթէ եագասընտա
Կեդէօնա կէօթիւրտիւլէր :

ՊԸՊ Ր

Ի՛նփրեմլիլէրին Կեդէօնա գարշը մարազալա-
րը՝ վէ օնուն օնլարը իսքէտթ էֆէնտի : 4
Սոկքովէ իլէ փանուէլ չէհրլէրինին Կեդէօ-
նուն ա՛աքէրինէ եապտըմ էֆէնտի իմթինա՝
էթտիքլէրի : 10 Օէրէե իլէ Ա՛ամմանանըն
թուրթուլտուղու : 13 Կեդէօնուն՝ տէօնտէու-
յինտէ Սոկքովէ իլէ փանուէլի պօզտուղու :
18 Կեդէօնուն՝ Օէրէե իլէ Ա՛աղամնատաան
գարընտաշլարընըն ինթիգամընը պայտըը : 22
Օնուն Ա՛ուրթան օլմագ մանտուպունու գա-
պուլ էթմէտիյի : 24 Օնուն պիր եֆտա
եափտըը , վէ պունուն փուրփէրսթիյէ վե-
տիլէ օլտուղու : 29 Կեդէօնուն չօճուգլա-
րը՝ վէ օնուն վէճաթը : 33 Իսրայէլլիլէրին
փուրփէրսթիյի վէ օնլարըն նամաքեօրտուղու :

1 Վ Է Ի՛նփրեմլիլէր օնա տէտիլէր
Ի՛քի՝ Պու պիզէ էթտիյին շէյ
նէ՞ տիր , քի Ա՛ադիան իլէ ճէնկը
էթմէյէ կիթտիյինտէ՝ պիզի չաղըր-
մատըն • իմտի օնուն իլէ շիտտէթ-
2 լիճէ չէքիշտիլէր : Վ Է օնլարա
տէտի քի՝ Պէն սիզին կիպի շիմտի
նէ՞ էյլէտտիմ • Ի՛նփրեմին պօզուլմուշ

ՀԻ • Ի՛ • Լ • 1249 գէ ։
ՀԻ • Ի՛ • Լ • 1249 գէ ։
ե Հես. է. 16 , 20 ։ Պա՛գ՝ Բ Կր. է. 7 ։ Ը ՀԻ ձիագ. ժէ. 20 ։ Ե Մն • ի. 33։ Ե Ա՛ալ. ձէ. 9 ։ Լ՝ա. թ. 4 ։
ե Պ • է. 27։
է Պ • է. 28։ Ը Հյօզ • ա. 28 ։ ի Պ • Ը. 3 ։ Ա՛ալ • ձէ. 11 ։
գ Լ՛ա. Ժ. 26։
ե Պ • ը. 4 ։
ա Պա՛գ՝ Պ • ժէ. 1 ։ Բ ՀԻ ձիագ. ժԲ. 41 ։
Բ Ա՛Հ. ժէ. 13 , 14 ։ Բ Մն . ի. 17։ ժ Է ՀԻ ձիագ . է . 7 ։

Digitized by Google

պաղտան սալգըմ տէվղիրմէսի՝ Ը-
բիեզերին պաղ պօզուամունտան էյի
3 տէյիլ մի : [բ]Ըլլահ Աադիանըն
պէյլէրինի Օրէբի վէ Ջէբի սի-
զին էլինիզէ վէրտի . վէ պէն սի-
զին կիպի նէ՞ էտէ պիլտիմ . պու
սէօզիւ սէօյլէտիյինտէ , օլ զէման
[գ]օնուն ա՛լէյհինէ օլան ղազապլա-
րը թէսքին օլտու :
4 Վ֊է Գեդէօն Յորդանանա կէ-
լիպ՝ քէնտիսի վէ պիլէսինճէ օլան
իւշ եիւզ քիմսէ կէչտիլէր , վէ
եօրդուն եօրդուն գօվալամագտա
5 իտիլէր : Վ֊է [դ]Ոկքովէ էհալի-
սինէ տէտի քի՝ Վէրեմ էտին , ար-
տըմճա կէլէն գաւմա եէյճէնէք էք-
մէքլէր վէրին . զերա եօրդուն տուր-
լար , վէ պէն Աադիան փատիշահ-
լարը Օրբէէ վէ Աաղմանանըն ար-
6 ըտընճա գօվալայօրում : Վ֊է Ոկ-
քովէնուն սէրվէրլէրի տէտիլէր .
[ե]Օրբէէ իլէ Աաղմանանըն ավու-
ճու շիմտի սէնին էլինտէ՞ մի քի՝
Ասէնին ա՛քէրինէ էքմէք վէրէլիմ :
7 Վ֊է Գեդէօն տէտի քի՝ Յօլէ իսկ ,
Բաղպ Օրբէէյի վէ Աաղմանայը
էլիմէ վէրտիքտէ , էէթլէրինիզի
էօլիւն տիքէնլէրի իլէ վէ տիւյէն-
8 լէր իլէ գըյայըմ : Վ֊է օրատան
[զ]փանուէլէ ջըգըպ՝ օնլարա տա
պէօյլէ տէտի . վէ փանուէլին է-
հալիսի օնա Ոկքովէնուն էհալի-
սինին վէրտիյի ճէվապ կիպի ճէվապ
9 վէրտիլէր : Վ֊է փանուէլին էհա-
լիսինէ տախի սէօյլէյիպ տէտի քի՝
[է]Ալամէթ իլէ տէօնտիւյիմտէ ,
[ը]պու գուէլէյի եըգայըմ :
10 Վ֊է Օրբէէ իլէ Աաղմանա՝ հէմ
պիլէլէրինճէ օնլարըն օրտուսու՝
[թ]կիւնօղուսու էհալիսինին հէփ
օրտուսունտան ճիւմլէ պագի գա-
լանլար օն պէշ պին միգտարի կար-
կարտա իտիլէր . վէ տիւշէնլէր՝
[ժ]էիւզ իյիրմի պին գըլըճ չէքէր
11 քիմսէ իտի : Վ֊է Գեդէօն [ի]Նո-
բահ վէ Յօգբէհանըն կիւնօղու-
սունտան չատըրլարտա սաքին օ-
լանլարըն եօլունտան ջըգըպ՝ օրտու-
յու վուրտու . զերա օրտու [ի]էմ-
12 նիչէթ իւզէէ իտի : Վ֊է Օրբէէ
իլէ Աաղմանա գաչտըրար , վէ օ օն-
լարըն արտընճա գօվալայըպ՝ [լ]Ա-
դիանըն իքի փատիշահլարընը Օ-
բէէյի վէ Աաղմանայը թուէթտու ,
վէ ճիւմլէ օրտույու պօզտու :
13 Վ֊է Յովաս օղլու Գեդէօն կիւ-
նէչ տօղմազտան ճէնքտէն տէօն-
14 տիւ : Վ֊է Ոկքովէթ էհալիսինտէն
պիր ուշագ թուէթուպ՝ օնա սիւալ
էյլէտի . վէ օնա Ոկքովէթուն
սէրվէրլէրինի վէ իխթիյարլարընը՝
15 եէթմիշ եէտի քիշի եազտը : Ը-
տէն Ոկքովէթ էհալիսինէ կէլիպ
տէտի . Իշթէ Օրբէէ վէ Աաղմա-
նա քի օնլար իշլիւն [պ]ապա սիթէմ
էտիպ՝ Օրբէէնին վէ Աաղմանանըն
ավուճու շիմտի սէնին էլինտէ՞ մի
տիր , քի սէնին եօրդուն ատէմլէ-
րինէ էքմէք վէրէլիմ տէտինիզ :
16 Իմտի [յ]շէհրին իխթիյարլարընը վէ
չէօլ տիքինլէրի հէմ տիւյէնլէր ա-
լըպ՝ օնլար իլէ Ոկքովէթ էհալի-
17 սինի թէտիպ էյլէտի : Վ֊է [ւ]փա-
նուէլ [գ]գուէլէսինի երգաը , հէմ
շէհրին ատէմլէրինի գաթլ էյլէտի :
18 Վ֊է Օրբէէ իլէ Աաղմանայա
տէտի քի՝ [ի]Ճաբօրտա էօլտիւթ-
տիւյիւնիւզ աւտէմլէր նէ՞ շէքիլ
[խ]էմճելէր իտի . վէ օնլար տէտի քի՝
Այն նիճէ իսէն , օնլար տա էօյլէ
իտի՝ հէր պիրի փատիշահ օղլու
19 շէքելինտէ իտի : Վ֊է օ տէտի քի՝
Օնլար գաբրնտաշլարըմ՝ անամըն
օղուլլարը իտի . Բաղպ սաղ տըր քի՝
էյէր օնլարը սաղ գօսա իտինիզ ,
20 սիզի էօլտիւրմէզ իտիմ : Ընտէն
քէնտի իլք տօղուշու Յեհոբէ տէ-
տի քի՝ Գաւգ շունլարը էօլտիւր .
ամմա օլ կէնճ գըլըճընը չէքմէտի ,
զերա տահա կէնճ օլմագ իլէ գօրգ-
21 տու : Վ֊է Օրբէէ իլէ Աաղմանա
տէտիլէր քի՝ Վէնտին գաւգ , վէ
պիզի վուր , զերա ատէմին գուվվէ-
թի՝ [ա]ինչէ կէօրէ տիր . վէ Գեդէօն
գաւգընը՝ [ժ]Օրբէէյի վէ Աաղմանայը
էօլտիւրտու , վէ տէվէլէրինին պօյն-
լարընտա օլան մահչէլէրի ալտը :
22 Վ֊է Իսրայէլ աւտէմլէրի Գեդէօ-
նա տէտիլէր քի՝ Պիզի հիւքիւմ-
տարլըգ էյլէ , սէն տէ օղլուն տա
օղլունուն օղլու տա . չիւն քի պիզի
Աադիանըն էլինտէն գուրթարտըն :
23 Վ֊է Գեդէօն օնլարա տէտի քի՝
Պէն սիզէ հիւքիւմտարլըգ էթմէմ ,
օղլում տախի սիզէ հիւքիւմտար-
լըգ էթմէյէճէք տիր . սիզէ [լ]Բապպ
հիւքիւմտարլըգ էտէճէք տիր :
24 Ընտէն Գեդէօն օնլարա տէտի .

[ա] Ես . Ի՛ . Լ֊ . 1249 ֆէ :

[բ] Գ . Ե . 24 , 25 : փէտ . Բ . 3 :

[գ] Ըսափ . 3 . 1 :

[դ] Ելից . Լէ . 17 : Սալ . Ի . 9 :

[ե] Գ՛ . Ե . 11 : Գ՛ . Ա . 11 :

[զ] Ես . 16 :

[է] Դ՛ . Լէ . 30 : Գաւգ . ժբ . 25 :

[ը] Գ֊ . Ե . 27 : Ես . 17 :

[թ] Գ . Ե . 12 :

[ժ] Գ . Ի . 8 , 15 , 17 , 25 : Գ֊ . Գ . 26 : Ի . Գաւգ . Լէ . 35 , 42 :

[ի] Գ . ժբ . 37 : Ա֊ . Ե . 3 :

[լ] Սալ . ձէ . 11 :

[ա] Ես . Ի՛ . Լ֊ . 1249 ֆէ :

[բ] Ես . Ի՛ . Լ֊ . 1249 ֆէ :

[գ] Ես . 6 :

[դ] Ես . 7 :

[ե] Գ֊ . Ե . 25 : Ես . 9 :

[զ] Գ . Ե . 6 : Սալ . ձԹ . 12 :

[է] Գ . Ե . 6 : Սալ . ձԹ . 12 :

[ը] Գ֊ . Գ . 19 : ժբ . 12 :

Digitized by Google

Ահզտէն պիր տիւէք տիւէյճէյիմ
քի՝ հէր քէս եաղմասընդն ալըոան
հալգալարընը պանա վէրսին. զնրա
ընդլար Յամայէլ լիւէր օլմադ իւէ,
ընլարդն ալթուն քիւփէէրի վար
25իտի։ Վ՚է ընլար՝ էէր վէճմ իւէ
վէրիրիզ տէտի. իմոի պիր էս-
վազ եայրա՝ օրայա հէր քէս եաղ-
26մասընդն հալգալարընը ալթար։ Վ՚է
օլ տիւէտիյի ալթուն հալգալարընդն
թարթըսը՝ պին եէտի եիւզ ֆըա-
գօլ ալթուն օլտու, մահչէլէրտէն
վէ քիւփէլէրտէն վէ Ադիան փա-
տիշահլարընդն իւզէրինտէ օլան էր-
ղամանի էսվապլարտան մա՚տա, վէ
տէվէլէրինին պոյնունտաքի կէր-
27տանլըգլարտան մա՚տա։ Վ՚է Գե-
դէօն «ընտան պիր եփուտ եափրագ՝
ընու Վնփրատա քէնտի չէհրինտէ
գօտու. վէ ճիւմլէ Իսրայէլ «օ-
րատա ընուն արտընձա զինա էտիպ՝
Գեդէօնա վէ ընուն էվինէ Ետու-
զագ օլտու։
28 Իմոի Ադիան Իսրայէլ օղուլ-
լարընդն էօնիւնտէ ալչագլանըգ՝
արթըգ պաշ գալտըրմատը. վէ
«Գեդէօնուն կիւնլէրինտէ՝ տիյար
29գըրդ նըլ բահաթ պուլտու։ Վ՚է
Յովաս օղլու Յերոբաաղ կիտիպ՝
30քէնտի էվինտէ օթուրտու։ Վ՚է
Գեդէօնուն ուչլուղունտան չոգ-
մըշ «եէթմիշ օղլու վար իտի. զի-
րա ընուն չօգ գարըսը վար իտի։
31Վ՚է Աիւքէմտէ օլան օտալըզը՝ ո
տախի օնա պիր օղուլ տօղուր-
տու, վէ ընուն ատընը Աբիմելէք
32գօտու։ Վ՚է Յովաս օղլու Գե-
դէօն «էյի իխթիյարըգտա վէֆաթ
էթտի, վէ Աբիեզերլիլէրին Ոփ-
րասընտա պապասը Յովասըն մէ-
զարընտա տէֆն օլունտու։
33 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ Գեդէօն
էօլտիւճիւ կիպի, Իսրայէլ օղուլ-
լարը տէօնիւպ՝ Եհաղիմին ար-
տընձա զինա էթտիլէր, վէ Եհա-
հաղ բէրիթի քէնտիլէրինէ ալլահ
34էթտիլէր։ Վ՚է Իսրայէլ օղուլ-
լարը՝ ընլարը էթրաֆտաքի հէփ
տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուրթա-
րան քէնտիլէրին Աէլհը Բապպը
35Եզեքը էթմէտիլէր։ Վ՚է Յերոբա-
աղ Գեդէօնուն էվինէ՝ ընուն Իս-
րայէլէ էյլէտիյի հէփ էյլիյէ կէօ-
րէ Ինհսան էթմէտիլէր։

ՊԱՊ Թ

Աբիմելէքին Սիւքէմլիլէր իլէ ատի օլուպ՝ քէնտի գարընտաշլարընդը էօլտիւրմէք իլէ փա-
տիշահ օլտուղտա։ 7 Յոթամին՝ ընլարդը պիր թէփտէ իլէ թէէտիբ էտէրէք ընլարդն Հե-
լաքինի խապէր վէրտիյի։ 22 Իսաաղըն Սիւ-
քէմլիլէր իլէ պիրլիչէպ՝ Աբիմելէյէ գարշը
գալգարաղը։ 30 Ընթըռաղ պատու պէյտն
էթտիյի։ 34 Աբիմելէյին ընլարը կէնտիյի,
վէ ընլարդն չէհրինի պօղուպ ընտա թաւղ էք-
տիյի։ 46 Մերիթ փուրթունուն մահլիյինի
եագմաղը։ 50 Մեբէստէ պիր տէյիրմէն թա-
չէ փարչասը իլէ ընուն էօլտիւրիլմէսիյլէ։ 56
Յոթամին պէս ատա՝ ընդն թէէտիլ օլ-
մաուղտա։

1Վ՚է Յերոբաաղ օղլու Աբիմե-
լէք՝ Սիւքէմ «անասընդն գա-
րընտաշլարընդա կիթտի, վէ ընլարա՝
էէմ անասընդն պապասը էվինին
պիւթիւն գապիլէսինէ սէօյլէյիպ
2տէտի. «Դէրէմ էտին, Սիւքէ-
մին ճիւմլէ վիւճիւհլէրի իշիտիր
իքէն սէօյլէյին քի՝ Սիզէ Հանգըսը
էյի տիր, Յերոբաաղըն էէփ օ-
ղուլլարը «եէթմի՞շ ատէմին սիզէ
հիւքիւմտարլըգ էթմէսի՞ մի, եօխ-
սա սիզէ պի՞ր ատէմին հիւքիւմ-
տարլըգ էթմէսի մի. վէ խաթըր-
նըզա կէթիրին քի՝ պէն «սիզին քէ-
3միլինիզ վէ էթինիզ իմ։ Իմոի
անասընդն գարընտաշլարը՝ օնուն
հագգընա ճիւմլէ պու սէօզլէրի
Սիւքէմին ճիւմլէ վիւճիւհլէրի իշ-
լիտիր իքէն սէօյլէտիլէր. վէ օն-
լարդն նիւրէյի Աբիմելէյէ թապի՝
օլմազա տէօնտիւ, զնրա՝ Ոգա-
4բընտաշլըմըզ տըր տէտիլէր։ Վ՚է
օնա Եհահաղ բերիթ էվինտէն
եէթմիշ գընթա՝ կիւմիւշ վերտի-
լէր, վէ Աբիմելէք օնլար իլէ «ա-
վարա վէ հօլարտա ատէմլէր իւճ-
բէթ իլէ թուէթտու, վէ օնուն ար-
5տընձա կիթտիլէր։ Վ՚է Ենփրա-
յա պապասընդն էվինէ վարըպ՝
Քէնտի գարընտաշլարը Յերոբա-
աղդն օղուլլարը օլան եէթմիշ քի-
շինի պիր թաշդն իւզէրինտէ էօլ-
տիւրտիւ. ամմա Յերոբաաղդն
քիւչիւք օղլու Յովաթամ կիզլէն-
6մէք իլէ սաղ գալտը։ Ընտէն ճիւմ-
լէ Աիւքէմ վիւճիւհլէրի հէմ հէփ
Ալօն էվի ճէմ՝ օլտուլար, վէ
կիտիպ՝ Աբիմելէյի Սիւքէմտէ օլան
Եթապեանդն մէշէլէյինին հանընտա
փատիշահ նասպ էթտիլէր։

հմ. Ի՝. Ի՝. 1249 գէ։

Ղ Ծն. իճ. 13։ Ել. 25, 26։

հմ. Ի՝. Ի՝. 1309 գէ։

ա Պ. Ջ. 31։

Ե Պ. Ջ. 30։

Ը Ծն. իճ. 14։

Թ Պ. Ջ. 31։

Ժ Պ. Ժէ. 5։
Ի Պ. Ջ. 24։
Ի Սաղ. ՃՂ. 39։
Լ Բ Օր. Է. 16։

Ի Ծն. իճ. 15։

Խ Պ. Թ. 2, 5։

Ծ Պ. Թ. 1։

հմ. Ի՝. Ի՝. 1209 գէ։

Կ Ծն. իճ. 8։ Հռ. Ե. 26։
Ր Ելա. 27։ Պ. Ջ. 24։
Ս Պ. Ե. 19։
Տ Պ. Բ. 17։
Ք Պ. Թ. 4, 46։

Ֆ Սաղ. ՀԲ. 11, 42. ՃՂ. 13, 21։
Օ Պ. Թ. 16, 17, 18։ Ժող. Թ. 14, 15։

Digitized by Google

7 Վ֊է Յովաթամա խապէր վէր֊
տիքէրինտէ , վարըպ ՙԳաբիզին
տաղընըն թէփէսինտէ տուրտու ,
վէ սէսինի գալտըրըպ պաղըրտը ,
վէ օնլարա տէտի . Նա՛ Սիւքէմ
վիւճիւհլէրի պէնի տինկլէյին , վէ
8 Ըլլահ սիզի տինկլէսին : ՚Ըղաճ֊
լար վարըպ իւզէրլէրինէ փատիշահ
մեսհ էթմէյէ կիթտիլէր . վէ զէյ֊
թունն աղաճընա՝ Իւզէրիմիզէ փա֊
9 տիշահ օլ տէտիլէր : Ըմմա զէյ֊
թունն աղաճը օնլարա տէտի . Նա֊
ղըմը պրաղայըմ՝ քի Հօնուն իլէ
Ըլլահ վէ ինսանլար իքրամ օլու֊
նուր՝ վէ աղաճլարըն իւզէրինտէ
10 ջալգանմաղա՞ մը կիտէյիմ : Ըն֊
տէն աղաճլար ինճիր աղաճընա տէ֊
տիլէր . Անն կէլ իւզէրիմիզէ փա֊
11 տիշահ օլ : Վ֊է ինճիր աղաճը օն֊
լարա տէտի . Քնաթլըլըղըմը վէ է֊
յի մահսուլումու պրաղայըմ տա
աղաճլարըն իւզէրինտէ չալգանմա֊
12 ղա՞ մը կիտէյիմ : Օլուեմ աղաճ֊
լար ասմայա տէտիլէր . Անն կէլ
13 իւզէրիմիզէ փատիշահ օլ : Ըսմա
տաճի օնլարա տէտի . ՚Ըլլահը վէ
ինսանլարը շաղ էտուն շարապըմը
պրաղըպ՝ աղաճլարըն իւզէրինտէ
14 ջալգանմաղա՞ մը կիտէյիմ : Ընտէն
հէփ աղաճլար պէօյիւրթլէնէ տէ֊
տիլէր . Անն կէլ իւզէրիմիզէ փա֊
15 տիշահ օլ : Վ֊է պէօյիւրթլէնն՝ ա֊
ղաճլարա տէտի . Նյէր սիզ պէնի
իւզէրինիզէ կէրչէքտէն փատիշահ
մեսհ էտէր իսէնիզ , կէլիպ պէնիմ
16 կէօլէկէմտէ սըղընըն . վէ Հօղ իսէ ,
՚պէօյիւրթլէնտէն աթէշ չըգրպ՝
՚իքանանըն էրզ աղաճլարընը եագ֊
սըն : Իմտի հալա՝ էյէր Ըհիմելէ֊
17 յի փատիշահ էթմէքտէ կէրչէքլիք
վէ տօղրուլուգ իլէ ա՛մէլ էթտի֊
նիզ իսէ , վէ էյէր Յերոբաաղա
վէ օնուն էվլինէ էյլիք էթտինիզ
իսէ , վէ օնուն հագգընա՝ էլլէրի֊
նին ՚միւքեաճաճընա կէօրէ ա՛֊
18 մէլ էթտինիզ իսէ . (Ձիւն քի պա֊
պամ սիզին իչիւն ճէնք էտիպ՝ ճա֊
նընը եապանա աթտը , վէ սիզի
Ա՛ադիանըն էլինտէն գուրթարտը .
՚Սիղ իսէ պու կիւն պապամըն էվի
իւզէրինէ գալգտընըզ , վէ օնուն օ֊
ղուլլարը օլան եէթմիշ քիչիյի պիր
թաչընն իւզէրինտէ էօլտիւրտիւ֊
նիւզ , վէ խալայըղընըն օղլունու
Ըհիմելէյի՝ գարընտաշընըզ օլտու֊
ղու իչիւն Սիւքէմ վիւճիւհլէրթ֊
նին իւզէրինէ փատիշահ էթտի֊
19 նիզ .) Իմտի էյէր պու կիւն Յե֊
րոբաաղըն վէ օնուն էվլինին հագ֊
գընա կէրչէքլիք իլէ վէ տօղրու֊
լուգ իլէ ա՛մէլ էթտինիզ իսէ ,
՚Ըհիմելէքտէն շաղ օլուն , վէ օ՛
տախի սիզտէն շաղ օլսուն : Ըմ֊
մա եօղ իսէ , ՚Ըհիմելէքտէն ա֊
20 թէշ չըգրպ՝ Սիւքէմ վիւճիւհլէ֊
րինի վէ Ա՛ելօն էվլինի եագսընն , վէ
Սիւքէմ վիւճիւհլէրինտէն վէ Ա՛ե֊
լօն էվլինտէն աթէշ չըգրպ՝ Ըհիմե֊
21 լէյի եագսընն : Ընտէն Յովաթամ
ֆիրար էտիպ գաչտը , վէ Ի՛էերէք
կիթտի , վէ գարընտաշը Ըհիմելէ֊
յին հուզուրունտան՝ օրատա սա֊
քին օլտու :
22 Վ֊է Ըհիմելէք՝ Իսրայէլին իւ֊
զէրինէ իւչ ըրլ հիւքիւմէթ սիւր֊
23 տիւ : Վ֊է ՚Ըլլահ Ըհիմելէք իլէ
Սիւքէմ վիւճիւհլէրինին պէյնի֊
նէ եարամազ բուհ կէօնտէրտի .
վէ Սիւքէմ վիւճիւհլէրի Ըհիմե֊
24 լէյէ ՚խայինլիք էթտիլէր . Նոյա
քի Յերոբաաղըն եէթմիշ օղուլ֊
լարընա օլան զուլմ կէլիպ՝ օնլա֊
րըն գանը օնլարը էօլտիւրէն դա֊
րընտաշլարը Ըհիմելէյին՝ վէ գա֊
րընտաշլարընը էօլտիւրմէյէ օնուն
էլլէրինի գուվվէթլէնտիրէն Սիւ֊
քէմ վիւճիւհլէրինին իւզէրինէ գօ֊
25 նա : Իմտի Սիւքէմ վիւճիւհլէ֊
րի տաղլարըն պաշլարընտա օնա
փուսուլար գուրտուլար , վէ եօլ֊
տա քէնտի եանլարընտան հէր կէ֊
չէնի սօյարլար իտի . վէ Ըհիմելէ֊
26 յէ խապէր վէրիլտի : Վ֊է Ըբէդ
օղլու Կաաղ գարընտաշլարը իլէ
կէլիպ՝ Սիւքէմէ կէչտիլէր , վէ
Սիւքէմին էհալիսի օնա ի՛թիմատ
27 էթտիլէր : Իմտի սահրայա չըգրպ՝
պաղլարընը պօզտուլար , վէ խո֊
պլե՛նէրի պասրպ՝ ՚զէվգ սէֆա էթ֊
տիլէր . վէ Հալլահլարընըն էվլինէ
կիրիպ՝ եէտիլէր վէ իչտիլէր , վէ
28 Ըհիմելէյէ սեօյտիւլէր : Վ֊է Ըբէդ
օղլու Կաաղ տէտի . ՚՚Ըհիմելէք
քիմ՝ վէ Սիւքէմ քիմ տիր , քի
օնա գուլ օլաճաղըզ . օ՛ Յերո֊
բաաղընն օղլու՝ վէ Զէբուղ օնուն
վէքիլլէ տէյիլ մի . ՚՚Սիւքէմին
պապասը Իմմօրուն աոէմլէրինէ

գուլլուգ էտին , վէ ան՛նա նի՛չիւն
29 գու՛լ օլալըմ : Վ՚է Ե՛նօ՛ղլայտը պու
գավմ էլիմ ալթընա վէրիլէյտի ,
վէ Ըբիմելէյի գալտրըայտըմ . վէ
Ըբիմելէյէ տէտի քի՝ Ը՚սքէրինի
չօղալթ տա չըգ :
30 Վ՚է չէհրին սէրտարը ՚Օ՚ղբուղ՝
Ըբեդ օղլու Փաաղըն սէօզլէրինի
իչինտիքտէ , էօվքէսի Թուրթուշ-
31 տու . Վ՚է հիլէ իլէ Ըբիմելէյէ
խապէրձիլէր կէօնտէրիպ տէտի .
Իչինէ Ըբեդ օղլու Փաաղ գաբըն-
տաշլարը իլէ Աիւքէմ կէլտիլէր .
վէ իչինէ օնլար՝ չէհրի սէնին իւ-
32 զէրինէ գալտրըրչօրլար : Իմտի
հալա պիլէնճէ օլան գավմ իլէ կէ-
ճէլէյին գալգըպ՝ սահրատա փու-
33 սուտա օղուր : Վ՚է վագի՝ օլա
քի սապահլայըն կիւնէշ տօղտու-
ղու կիպի էրքէն գալգըպ՝ չէհրին
իւզէրինէ հիւճիւմ էյլէ . վէ իչ-
ինէ օ հէմ պիլէսինճէ օլան խալգ
սանա չըգաճագլար , օլտէմ օնա՝
պ ա հնագ . Յ . 7 : բ . 8 : ովոշ . Ը . 10 : 34 Իմտի Ըբիմելէք պիլէսինճէ օ-
լան ճիւմլէ գավմ իլէ կէճէլէյին
գալգըպ՝ տէօրթ պէօլիւք օլարագ
Աիւքէմ իւզէրինէ փուսուս գուր-
35 տուլար : Վ՚է Ըբեդ օղլու Փաաղ
չըգըպ՝ չէհրին գափուսու աղըն-
տա տուրտու . վէ Ըբիմելէք՝ պի-
լէսինճէ օլան խալգ իլէ փուսուսան
36 գալգը : Իմտի Փաաղ խալգը
կէօրտիքտէ , ՚Օ՚ղբուղա տէտի քի՝
Իչինէ տաղլարըն պաշլարընտան
խալգ էնէյօր . վէ ՚Օ՚ղբուղ օնա
տէտի քի՝ Տաղլարըն կէօլկէսի սա-
նա ատէմ կիպի կէօրիւնիյօր :
37 Վ՚է Փաաղ Թէգըրար պիր տահա
սէօյլէյիպ տէտի . Իչինէ տիյարըն
եիւքսէք եէրլէրինտէն խալգ էնէ-
յօր , վէ պիր պէօլիւք տէ Ա՚էօ-
նէնիմ մէշէլինի եօլունտան կէլի-
38 յօր : Վ՚է ՚Օ՚ղբուղ օնա տէտի .
օլ սէնին՝ ՚Ըբիմելէք քի՛մ տիր քի
օնա գուլ օլալըմ տէյէն աղըզն
հա՛նի . սէնին Թահգիր էթտիյին
խալգ պու տէյի՛լ մի . իմտի չըգ
39 հալա օնուն իլէ ճէնգ էյլէ : Վ՚է
Փաաղ Աիւքէմին վիւճիւհլէրի
էօնիւնճէ չըգըպ՝ Ըբիմելէք իլէ
40 ճէնգ էթտի : Վ՚է Ըբիմելէք օնու
գօվալատը , վէ օ օնուն էօնիւնտէն
գաչտը . վէ Թա գափունուն աղ-

ըընատէք չօգ մագթուլ տիւշտիւ :
41 Վ՚է Ըբիմելէք Ըրումատա օթուր-
տու . վէ ՚Օ՚ղբուղ՝ Փաաղը վէ օ-
նուն գարընտաշլարընը Աիւքէմտէ
42 սաքին օլմագտան գօվտու : Վ՚է
վագի՝ օլտու քի՝ էրթէսի կիւնտէ
գավմ սահրայա չըգտը . վէ Ըբի-
մելէյէ խապէր վէրտիքլէրինտէ ,
43 գավմը ալըպ՝ իւչ պէօլիւյէ Թագ-
սիմ էթտի , վէ սահրատա փու-
սուտա օթուրտու . վէ կէօրտիւ-
քի՝ իչինէ գավմ չէհրտէն չըգայօր ,
օլտէմ իւզէրլէրինէ հիւճիւմ է-
44 տիպ՝ օնլարը վուրտու : Վ՚է Ըբի-
մելէք հէմ պիլէսինճէ օլան պէօ-
լիւք հիւճիւմ էտիպ՝ չէհրին գա-
փուսու աղըընտա տուրտուլար . վէ
օպիր պէօլիւքլէր սահրատա հէփ
օլանլարըն իւզէրինէ հիւճիւմ է-
45 տիպ՝ օնլարը վուրտուլար : Վ՚է
Ըբիմելէք պիւթիւն օլ կիւն չէհր
իլէ ճէնգ էտիպ՝ ՚չէհրի ալտը , վէ ՚ յ խա . 20 :
օնտա օլան խալգը գըրտը . վէ ՚՚ բ Օր . իԹ . 23 : ֆ Թագ . ժբ . 25 : ֆ Թագ . ֆ . 25 :
՚՚չէհրի երգըպ՝ օնտա Թուղ էքտի :
46 Իմտի Աիւքէմ գուլլէսինին
հէփ վիւճիւհլէրի իչինէտիքլէրինտէ՝
†Եերիթ նամ ալլահըն էվինին գա-
47 լէ՛սինէ կիրտիլը : Վ՚է Ըբիմելէյէ
խապէր վէրիլտի քի՝ Աիւքէմ գուլ-
լէսինին ճիւմլէ վիւճիւհլէրի ճէմ՛
48 օլտու : Օլտէմ Ըբիմելէք
քէնտիսի՝ պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ
խալգ իլէ †Աելմօն տաղընա չըգտը .
վէ Ըբիմելէք պալթայը էլինէ ա-
լըպ՝ պիր աղաճ տալը քէստի , վէ
օնու գալտրըրպ՝ ումուզունա գօ-
տու . անտէն պիլէսինճէ օլան խալ-
գա տէտի քի՝ Պէնիմ նէ էթտիյիմի
կէօրտիւնիւզ , Թէզ՝ սիզ տէ էօյլէ
49 էյլէյին : Վ՚է գավմըն ճիւմլէսի
տախի՝ հէր քէս պիրէր տալ քէ-
սիպ Ըբիմելէյին արտընճա կիթտի-
լէր , վէ փալըրը գալէ՛յէ գօ-
յուպ՝ օնլար իլէ գալէ՛յի աճէյէ
եագտըլար . վէ Աիւքէմ գուլ-
լէսինին հէփ ատէմլէրի տախի պին
գատար էրքէք վէ գարը՝ էօլտիւ-
լէր :
50 Ը՚նտէն Ըբիմելէք Թեբէսէ կիթ-
տի . վէ Թեբէստէ գօնուպ՝ օնու
51 ֆէթհ էթտի : Վ՚է չէհրին օրթա-
սընտա պիր գավի՛ գուլլէ վար ի-
տի , վէ չէհրին ճիւմլէ էրքէքլէրի
վէ դարըլարը վէ ճիւմլէ վիւճիւհ-

Digitized by Google

լերի օրայա գալջըպ՝ իչերտե գա-
փանտըլար ։ վէ գուլլէնին տամը-
52 նա չըգտըլար ։ Վ֊է Ըբիմելէք
գուլլէյէտէք վարըպ՝ օնուն իւզէ-
քինէ ճէնք էթտի · վէ թա գուլլէ-
նին գափուսունատէք եագլաշտը
53 քի՝ օնու ափէչէ եագա ։ Վ֊է գա-
րընըն պիրի Ըբիմելէքին պաշընա
պիր տէյիրմէնին իւսթ թաշընը ա-
5 4 թըպ՝ գաֆթասընը գըրտը ։ Վ֊է
տէր ա՛գապ՝ սիլահլարընը գալ-
տըրան ուշաղը չաղըրըպ օնա տէ-
տի · Փրըճընը չէքիպ՝ պէնի էօլ-
տիւր ։ օլմայա քի պէնիմ հագգը-
մա՝ Օնու պիր գարը էօլտիւրտիւ
տէյէլէր · վէ ուշաղը օնու սափ-
55 լատը ։ վէ էօլտիւ ։ Վ֊է Իսրայէլ
աւտէմլէրի Ըբիմելէքին էօլտիւյիւ-
նիւ կէօրտիւքտէ ։ հէր քէս մա-
հալինէ կիթտի ։
56 Պու վէճճ իլէ Ըլլահ Ըբիմե-
լէքին՝ եէթմիշ գարընտաշընը էօլ-
տիւրմէք իլէ պապասընա էթտիյի
քէօթիւլիւյիւնիւ պաղընա տէօն-
57 տէրտի ։ Ութքէմ աւտէմլէրինին
ճիւմլէ եարամազ լըզընը տախի Ըլ-
լահ օնըլարըն պաշընա տէօնտէրտի ։
վէ Յերոբաաղ օղլու Յովաթա-
մըն պէտ տուսնաը օնըլարը պուլտու ։

ԳԸԳ Ի

1 Վ֊է Ըբիմելէքտէն սօնկրա Իսա-
քարը Թովղա օղլու փուանըն
օղլու Ութովղա՝ Իսրայէլի գուրթար-
մաղա գալգտը · վէ օ՝ Էֆրեմ
տաղընտա Սամիրտե սաքին իտի ։
2 Վ֊է Իսրայէլէ իյիրմի իւչ եըլ
հիւքմ էթտի · վէ էօլիւպ՝ Սա-
միրտե կէօմիւլտիւ ։
3 Վ֊է օնտան սօնկրա Գաղաադը
Յայիր գալգտը ։ վէ Իսրայէլէ ի-
կիյիրմի իքի եըլ հիւքմ էյլէտի ։ Վ֊է
օնուն օթուզ օղուլլարը վար իտի ։
քի օթուզ սըփայա պինէրլէր ի-
տի · վէ օնլարըն օթուզ շէհրլէրի
վար իտի ։ քի Գաղաադ Թօփրա-
ղընտա օլուպ՝ Յայիր քէօյլէրի տէրլէր ։
5 Վ֊է Յայիր էօլիւպ՝ Կամօնտա
կէօմիւլտիւ ։
6 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը եինէ
Իապպէն նազարընտա եարամազլըգ
էթտիլէր ։ վէ Ըհահաղիմէ վէ Ըս-
տարովթա՝ հէմ Սիւրիանըն ալ-
լահլարընա վէ Սիդոն ալլահլա-
րընա վէ Մոաւ ալլահլարընա վէ
Ըմմոն օղուլլարընըն ալլահլարընա
վէ փղշտլըլարըն ալլահլարընա ի՛-
պատէթ էթտիլէր · վէ Իապպը
թէրք էտիպ՝ օնա ի՛պատէթ էթ-
7 մէտիլէր ։ Վ֊է Իապպըն ղազապը
Իսրայէլին իւզէրինէ թուլթուշտպ՝
օնլարը Փղշտլըլարըն էլինէ վէ
Ըմմոն օղուլլարընըն էլինէ սաթտը ։
8 Վ֊է օլ սէնէտե օնլար Իսրայէլ
օղուլլարընա էա՛նի Յորդանանընը
էօթէ եագասընտա Գաղաադտա օ-
ւան Ըմօրհլուլարըն տիյարընտաքի
հէմ Իսրայէլ օղուլլարընա օն սէ-
քիզ եըլ զուլմ էտիպ ճէքթա էթ-
9 տիլէր ։ Վ֊է Ըմմոն օղուլլարը
Յորդանանտան կէչտիլէր՝ քի Յու-
դա իլէ վէ Բենիամին իլէ վէ Էփ-
րեմ էվի իլէ տախի ճէնք էտիլէր ·
վէ Իսրայէլ ղայէթի սըգըլտը ։
10 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը Իապ-
պա ֆէրեատ էտիպ տէտիլէր քի՝
Սանա կիւնահ էթտիք ։ չիւն քի
Ըլլահըմըզը թէրք էտիպ՝ Բահա-
11 ղլիմ ի՛պատէթ էթտիք ։ Վ֊է Իապպ
Իսրայէլ օղուլլարընա տէտի · Մը-
սըրլըլարտան վէ Ըմօրհլուլար-
տան՝ Ըմմոն օղուլլարընտան վէ
12 Փղշտլըլարտան ։ հէմ Սիդոնլու-
լար վէ Ըմաղէկլիլէր վէ Մաոն-
լուլար հսիզ սըգլէթի վէրտիքլէ-
րինտէ պանա ֆէրեատ էթտիյինիզ
զէման ։ օնլարըն էլինտէն սիզի
13 գուրթարմատըմ մը ։ Ըմմա հսիզ
պէնի թէրք էտիպ՝ ղայրի ալլահ-
լարա ի՛պատէթ էթտինիզ · օնուն
իչլուն սիզի արթըգ գուրթարմայա-
14 ճաղըմ ։ Կիտին՝ վէ Ըսէչտիյինիզ
ալլահլարա ֆէրեատ էտին · սըգ-
լէթինիզ վագթընտա սիզի օնլար
15 գուրթարսըն ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլ-
լարը Իապպա տէտիլէր քի՝ Կիւ-
նահ իչլէտիք , պիզի նազարընտա
ճիւմլէ խօշ օլանա կէօրե էյլէ ·
անճագ քէրէմ էյլէ պիզի պու-

Հովղանըն Իսրայէլէ գատը օլտուղու ։ 3 Յայիրին գատը օլտուղու , վէ օնուն գըրգ օղլու օլուպ օնլարըն գըրգ չէհրէ մալէք օլ-
ատգլարը ։ 6 Փղշտլըլարըն վէ Ըմմոնլուլա-
րըն Իսրայէլէ զուլմ էթտիքլէրի , 10 վէ
աերալէրինտէն չէքվա էթտիքլէրինտէ՝ Ըլլա-
հըն օնլարը եարտըմ իչլուն փուռլարընա
կէօնտէրտիյի ,15 վէ Թելվագ էթտիքլէրինտէ
օնլարա մէրհամէթ էթտիյի ։

Digitized by Google

16 կիւն գուրթար : Իմտի ՙարալա-
րընտան եատ ալլահլարը տէֆ՝
էթտիլէր , վէ Թապպա ի՛պատէթ
էթտիլէր . վէ ՚օնուն ճանը Իսրա-
յէլին միչէթինտէն էօթիւրիւ սը-
գըլտը :
17 Ա՛ է Ը.մմոն օղուլլարը պիրիքիպ՝
Գաղաադտա օրտու գուրտուլար .
Իսրայէլ օղուլլարը տախի ճէմ՛ օ-
լուպ՝ Ն՚Ասփատտա օրտու գուր-
18 տուլար : Ա՛ է գամ՛ Գաղաադըն
սէրվէրլէրի պիրի պիրինէ տէտի-
լէր . Ը.մմոն օղուլլարը իւէ ճէնք
էթմէյէ պաշլայան քիմ օլուր իսկ ,
ճիւմլէ Ն՚Գաղաադ սաքինլէրինէ
պաշ օլսուն :

ՊԸՊ ԻՒ

Յեփթայէնին Գաղաադլալար իւէ՝ օնլարա հաքիմ օլմագ իչէուն էթտիյի մուգավէլէ : 12 Օնուն Ը.մմոնլուլարա կէօնտէրտիյի խապէր : 30 Օնուն ատադը : 32 Օնուն Ը.մմոնլուլարը հէնտիյի : 34 Տէօնիւշիւնտէ օնուն գարշըսընա իւէ չըգան օնուն գըզը օլտուղու : 39 Օնուն քէնտի ատադընը թէրա էյլէտիյի :

1 Ա՛ է ՙԳաղաադլը Յեփթայէ
Ն՚Գուվվէթի սահիպի պիր քիմսէ
իտի , վէ օ՝ պիր ֆահիշէ գարընընը
օղլու իտի . վէ Գաղաադա Յեփ-
2 թայէ տօղտու : Ա՛ է Գաղաադըն
գարըսը օնա օղուլլար տօղուրտու .
վէ գարընըն օղուլլարը պէօյիւ-
տիւքտէ , Յեփթայէյի գօվուպ՝
օնա տէտիլէր . Ա՛էն պապամըզըն
էվինտէ միրաս ալամազսընը , զերա
3 սէն եատ գարընտա օղլու սուն : Ա՛ է
Յեփթայէ գարընտաշլարը եիւ-
զիւնտէն գաչըպ՝ Տովը տիյարընտա
սաքին օլտու . վէ Յեփթայէնին
եանընա Ղավարա ատէմլէր պիրի-
քիպ՝ պէրապէրինճէ չըգտըլար :
4 Ա՛ է վագի՛ օլտու քի պիր վա-
գըթտան սօնկրա՝ Ը.մմոն օղուլլա-
րը Իսրայէլ իւէ ճէնք էթտիլէր :
5 Ա՛ է վագի՛ օլտու քի՝ Ը.մմոն օղուլ-
լարը Իսրայէլ իւէ ճէնք էթտիք-
լէրինտէ , Գաղաադըն իխթիյար-
լարը Տովը տիյարընտան Յեփթա-
6 յէյի ալմաղա կիթտիլէր : Ա՛ է
Յեփթայէյէ տէտիլէր . Կի՛ գիզէ
սէրվէր օլ , քի Ը.մմոն օղուլլարը
7 իւէ ճէնք էտէլիմ : Ա՛ է Յեփթա-
յէ Գաղաադըն իխթիյարլարընա
տէտի քի՝ ՙԱյիզ պէնտէն իքրահ

16 էթմէտինիզ մի , վէ պէնի պապա-
մըն էվինտէն գո՞վմատընըզ մը . վէ
շիմտի տարլըզա կէլտիյինիզ կիպի՛
8 նի՞չիւն պանա կէլտինիզ : Ա՛ է
Ն՚Գաղաադըն իխթիյարլարը Յեփ-
թայէյէ տէտիլէր . Պունուն իչիւն
շիմտի Ղանանա տէօնտիւք , քի պի-
զիմ իւէ կէլիպ՝ Ը.մմոն օղուլլարը
իւէ ճէնք էտէսին . հէմ Ն՚պիզի՛
9 Գաղաադըն ճիւմլէ սաքինլէրինէ
պաշ օլսուն : Ա՛ է Յեփթայէ Գա-
ղաադըն իխթիյարլարընա տէտի .
Էյէր սիզ պէնի Ը.մմոն օղուլլարը
իւէ ճէնք էթմէյէ տէօնտէրտիյի-
նիզ թագտիրտա՝ Իապպ օնլարը
պանա թէսլիմ էտէր իսկ , պէն
10 սիզէ պաշ օլայը՞մ մը : Ա՛ է Գա-
ղաադըն իխթիյարլարը Յեփթա-
յէյէ տէտիլէր . Ը՞Իապպ պէյնի-
միզտէ շահիտ օլսուն , էյէր սէօ-
11 զիւնէ կէօրէ էթմէզ իսկը : Իմտի
Յեփթայէ Գաղաադըն իխթիյար-
լարը իւէ կիթտի , վէ գավմ օնու
քէնտի իւզէրլէրինէ Ն՚պաշ վէ սէր-
վէր նասպ էթտիլէր . վէ Յեփթայէ
՚Ն՚Ասփատտա Իապպընը Հուզուրուն-
տա ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյլէտի :
12 Ընտէն Յեփթայէ՝ Ը.մմոն օ-
ղուլլարընը փատիշահընա էլչիլէր
կէօնտէրիպ տէտի քի Պէնիմ իւէ
սէնին նէ՞ն վար , քի տիյարըմտա
ճէնք էթմէք իչիւն պանա կէլտին :
13 Ա՛ է Ը.մմոն օղուլլարընըն փատիշա-
հը՝ Յեփթայէնին էլչիլէրինէ տէ-
տի . ՚Չիւն քի Իսրայէլ Ա՛ընըր-
տան չըգտըղը զէմանտա՝ Ը.մոն-
տան թա Ն՚Յաբոկատէք վէ թա
Յորդանանատէք տիյարըմը ալմըշ-
տըր . իմտի հալա օնու սէլամէթ
14 իւէ կէրի վէր : Ա՛ է թէքրար Յեփ-
թայէ Ը.մմոն օղուլլարընըն փատի-
շահընա ճինէ էլչիլէր կէօնտէրտի .
15 Ա՛ է օնա տէտի քի՝ Յեփթայէ
պէօյլէ տէր . ՚Իսրայէլ Ա՛ովաբ
տիյարընը վէ Ը.մմոն օղուլլարընըն
16 տիյարընը ալմամըշ տըր : Ո՞իրա
Ա՛ընըրտան չըգտըգլարը զէման ,
օլտէմ Իսրայէլ Ն՚Կըզըլ տէնիզէ-
տէ՛ք չէօլտէն վարըպ՝ Ն՚Կադէսէ
17 կէլտի : Ա՛ է ՙԻսրայէլ Ն՚Գդումմ
փատիշահընա էլչիլէր կէօնտէրիպ
տէտի քի՝ Ռէրիմ էյլէ , տիյարըն-
տան կէչէյիմ , ամմա Ն՚Գդումմ փա-
տիշահը տինկլէմէտի . անտէն Ա՛ո-

վաթ փատիշահ Լարընա տախի կէօնտէրտի , վէ օ տա գայիլ օլմատը . վէ Իսրայէլ Ղևադէստե օթուրու-
18 տու : Ընտէն չէօլտե կիտիպ՝ Ենդոմ տիյարընը վէ Մովաթ տիյարընը տօլաշտը , վէ Մովաթ տիյարընէն կիւնտօղուսու թարաֆընտան վարըպ՝ Ընոնունուն էօթէ եագաասընտա գօնտուլար . ամմա Մովաթ սինօրուննա կիրմէտիլէր , զէրա Մովաթըն սինօրու Ընոնն իտի : Ալ է Իսրայէլ Լմօրհլուլարըն փատիշահը Լսեհոն փատիշահը Ամհոնա էլչիլէր կէօնտէրտի , վէ Իսրայէլ օնա ետտի քի՝ Կիէրեմ էյլէ , տիյարընտան կէչիպ մա-
20 հալիմէ վարայըմ : Ըմմա Ամհոն Իսրայէլէ՝ տիյարընտան կէչմէյէ էմնիյէթ էթմէտի . իլլա Ամհոն հէփ գավմընը ճէմ՝ էտիպ՝ Յասաատա օրտու գուրտուլար , վէ Իս-
21 րայէլ իլէ ճէնք էթտի : Ալ է Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ՝ Ամհոնու վէ օնուն ճիւմլէ գավմընը Իսրայէլին էլինէ վէրտի , վէ Նօնլարը վուրտու . վէ Իսրայէլ օլ տիյարտա սաքին օլան Լմօրհլուլարըն պիւթիւն տիյարընը զապթ էթտի :
22 Ալ է Ըմօրհլուլարըն ճիւմլէ սինօրու՝ Ընոնունան թա Յաբոկատէք վէ չէօլտէն թա Յորդանանա-
23 տէք զապթ էթտիլէր : Ալ է Լիմտի Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ՝ Ըմօրհլուլարը քէնտի գավմը Իսրայէլին էօնիւնտէն գօվմուշ իքէն , օլ Էբէյ սէն մի զապթ էտէճէք-
24 սին : Ըմէնին ալլահըն Քամովա սանա զապթ էթտիրտի յէ իսէ , օնու զապթ էթմէզ մի սին . պիզ տէ Ըլլահըմըզ Եհովա էօնիւմիզտէն հէր քիմի գօվար իսէ , օնուն պէյսա-
25 բընը զապթ էտէրիզ : Ալ է Լիմտի սէն՝ Մովաթ փատիշահը Ենպիփօր օղլու Բաղակտան ասլա էյլի միսին . օ՝ Իսրայէլ իլէ ասլա չէքիշտի մի , օնլար իլէ ասլա ճէնք էթտի մի :
26 Իսրայէլ Եհսեբընտա վէ գասապալարընտա՝ վէ Ըրոերտե հէմ օնուն գասապալարընտա վէ Ընոնունուն քէնարլարը իւզէրինտէ օլան ճիւմլէ շէհրլէրտե իւչ եիւզ երլ սաքին օլտու , վէ նիշլիւն օնլարը պու-
27 զէմանտէ գուրթարմատընըզ : Իմտի պէն սանա գասահաթ էթմէմիշ

իքէն , սէն պէնիմ իլէ ճէնք էտիպ պանա քէօթիւլթէք էտէրսին . պու կիւն Իսրայէլ օղուլլարը իլէ Ըմմոն օղուլլարընըն արասընտա՝ Հաքիմ օլան Թապպ Շէբաա՝թ քէս-
28 սին : Ըմմա Ըմմոն օղուլլարընըն փատիշահը՝ Յեփթայէնին օնա կէօնտէրտիյի սէօզլէրինի տինկլէմէտի :
29 Օլտէմ Յեփթայէնին իւզէրինէ Թապպըն Իւհու կէլիպ՝ Գաղաադա վէ Մանասէյէ կէչտի . հէմ Գաղաադ Մասփասընա կէչիպ՝ Գաղաադ Մասփասընտան Ըմմոն
30 օղուլլարընա կէչտի : Ալ է Յեփթայէ Թապպա ատագ ատայրպ ետտի քի՝ Էյէր Ըմմոն օղուլլարընը հէր վէճճ իլէ էլիմէ վէրիր իսէն ,
31 Ելտէմ վագի՝ օլա քի՝ Ըմմոն օղուլլարընտան սէլամէթ իլէ տէօնտիւիւմտե , էվիմին գափուսունտան գարշըմպ պիր վէճճ իլէ չըգան՝ Թապպըն օլսուն , վէ օնու պիւ-
32 թիւն եանմա սունայըմ : Իմտի Յեփթայէ Ըմմոն օղուլլարընա կէչտի , քի օնլար իլէ ճէնք էտէ . վէ Թապպ օնլարը օնուն էլինէ վէրտի :
33 Ալ է օնլարը Ըրոերտեն թա Մինննիթէ վարընճայէտէք վէ թա Աբէլքերամիմէտէք ղայէթ պէ օյիւք գըրըղըն իլէ իյիրմի չէհր գըրտը . վէ Ըմմոն օղուլլարը՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն էօնիւնտէ ալչագլանտը :
34 Ալ է Յեփթայէ Մասփայա քէնտի էվինէ վարտը , վէ իշթէ Բօնուն գըզը տէֆլեր վէ բագալար իլէ օնու գարշըլամաղա չըգայօր իտի , վէ օ՝ եալընըզ էվլատ իտի , օնուն օնտան զայրի օղլու եա գըզը
35 եօգ իտի : Ալ է վագի՝ օլտու քի օնու կէօրտիւյիւ կիպի՝ Հէսվապլարընը երրէթպ տէտի . Նէվահ գըզըմ , պէնի պիլքիւլլեյէ չէօքտիւրտիւն , վէ սէն տէ պանա իզթիրապ էտէնլէրտէն օլտուն . զէրա Թապպա Տաղզըմը աչտըմ , վէ
36 Հկէրի չէվիրէմէմ : Ալ է գըզ օնա տէտի քի՝ Նա՛ պապամ՝ աղզընը Թապպա աչտըն իսէ , Թապպ սանա տիւշմէնլէրին Ըմմոն օղուլլարընտան ինթիգամ ալտըտըգտան սօնկրա՝ պանա Տաղզընտան չըգանա
37 կէօթէ էյլէ : Ընտէն պապասընա տէ՝ քի՝ Պանա պու չէյ օլունսուն .

Պէնի իքի այ գօյվէր , քի կիտիպ տաղլարըն իւզէրինտէ տօլաշայըմ , վէ պէն՝ արգատաչըմ գըզլար իլէ
38 պաքիրէլիյիմէ աղլայըմ : Ա՛յ տէ- տի քի՝ Կիմ , վէ օնու իքի այ սալը վէրտի . վէ օ՝ արգատաչլարը գըզլար իլէ կիտիպ տաղլարըն իւզէրինտէ
39 պաքիրէլիյինէ աղլատը : Ա՛յ վա- գի՝ օլտու քի իքի այըն սօնունտա՝ պապասընա տէօնտիւ , վէ օնա Հա- տաղնըր էյլէտի , վէ օ՝ էրքէք պիլմէտի . վէ Իսրայէլտէ ա՛տէր
40 օլտու , քի վադիր պէ վագիր Իս- րայէլ գըզլարը կիտիպ՝ Գաղաադ- լը Յեփթայէնին գըզը իչիւն երթա տէօրթ կիւն աղլայալար :

ՊԸՊ ԺԲ

Էփրեմլիէրըն Յեփթայէ իւէ նէգա՝ էտիպ՝ Հ՛իպպօլէթ սէօզիւ իւէ թուէթուտուգլարը , վէ Գաղաադլըլարտան գաթը օլունտուգլա- րը : 7 Յեփթայէնին վէճաթը : 8 Ընհասանըն՝ 11 Էլօնուն՝ 13 վէ Ընդօնուն պիրի պիրի արտընձա գաստը օլտուգլարը :

1 Ա՛յ Էփրեմ ատէմլէրի Հէմ՝ օլտուլար , վէ փօրեաս թա- րաքընա տօղրու կէչիպ՝ Յեփթա- յէյէ տէտիլէր . Նի՞չիւն Ըմմոն օ- ղուլլարը իւլէ Հէնք էթմէյէ կէչտին տէ՝ պիզի սէնին իւզէրինէ
2 էվինի աթէշէ եագաճաղըզ : Ա՛յ Յեփթայէ օնլարա տէտի . Պէնիմ Հէմ գավմըմըն Ըմմոն օղուլլարը իւլէ պէօյիւք ղավղամըզ օլտու , վէ սիզի չաղըրտմը , ամմա պէնի էլէ-
3 րինտէն գուրթարմատընըզ : Պէն տէ սիզտէն գուրթարան օլմատըզը- նը կէօրտիւքտէ , Հ՛Ճանըմը ավու- Ճուա գօյուպ՝ Ըմմոն օղուլլարընա կէչտիմ , վէ Ռապպ օնլարը էլիմէ վէրտի . վէ նի՞չիւն պու կիւնքի կիւնտէ պէնիմ իւլէ Հէնք էթմէյէ
4 էջգտընըզ : Ա՛յ Յեփթայէ Գա- ղաադը Հիւմլէ էվալիսինի Հէմ՝ էտիպ՝ Էփրեմ իւէ Հէնք էյլէտի , վէ Գաղաադը էվալիսի Էփրեմի վուրտուլար . զիրա տէտիլէր քի՝ Ա՛իզ Գաղաադլըլար՝ Էփրեմին ա-
5 րասընտա վէ Մ՛անասէնին արասըն- տա՝ Հ՛Էփրեմ գաչգընլարը սընըզ : Ա՛յ Գաղաադլըլար՝ Էփրեմին Յորդա- նան կէչիտլէրինի Հուէթուտուլար . վէ վագի՝ օլտու քի Էփրեմ գաչ-

գընլարը՝ կէչէյիմ տէտիքլէրինտէ , Գաղաադը էվալիսի օնա տէրլէր իտի . Էփրեմլի՞ միսին , վէ օ՝ Էօ՛գ
6 տէր իտի : Ա՛յ օնլար օնա տէրլէր իտի . Հ՛ալա՝ *Հ՛իպպօլէթ տէ . վէ օ՝ Ա՛իպպօլէթ տէր իտի . վէ տօղրու տօղրույա պէօյլէ Թէլաֆ- ֆուզ էտէմէմէք իւէ , օնու Թու- Թուպ՝ Յորդանանըն կէչիտլէրինտէ պօղազլարլար իտի . վէ օլ վագիթ- տէ Էփրեմտէն գըրգ իքի պին ա- փխմ տիւշտիւ :
7 Ա՛յ Յեփթայէ Իսրայէլէ ալԹը երլ Հիւքմ էթտի . վէ Գաղաադ- լը Յեփթայէ վէճաթ էյլէտի , վէ Գաղաադ շէհրլէրինէն պէրէնտէ տէճին օլունտու :
8 Ա՛յ օնտան սօնկրա Իսրայէլէ Լեթ- լէհէմտէն օլան Ընհասան Հիւքմ
9 էթտի : Ա՛յ օնուն օթուզ օղլու վար իտի , Հէմ օթուզ գըզը քի օնլարը տիշարը կէօնտէրիպ՝ տի- շարըտան օղուլլարընա օթուզ գըզ իչէրի ալտը . վէ Իսրայէլ եէտի
10 երլ Հիւքմ էթտի : Ա՛յ Ընհասան էօլիւպ՝ Լենթլէհէմտէ կէօմիւլ- տիւ :
11 Ա՛յ օնտան սօնկրա Իսրայէլէ Օ՛ֆուղոնլու Էլօն գատը օլտու . վէ Իսրայէլէ օն երլ Հիւքմ էթ-
12 տի : Ա՛յ Օ՛ֆուղոնլու Էլօն էօլ- տիւ , վէ Օ՛ֆուղոն Թօփրաղընտա Ը՛յեղնտա կէօմիւլտիւ :
13 Ա՛յ օնտան սօնկրա Փարաթոն- լու Էվելել օղլու Ընդօն Իսրայէլէ
14 Հիւքմ էթտի : Ա՛յ օնուն գըրգ օղլու վէ օթուզ Թօրնու վար իտի , քի Հ՛եթմիշ սըփալարա պինէրլէր իտի . վէ պու՝ Իսրայէլէ սէքիզ
15 երլ Հիւքմ էթտի : Ա՛յ փարա- Թոնլու Էվելել օղլու Ընդօն էօլ- տիւ , վէ Ը՛մմաղէկլիլէրին տաղընը- տա Էփրեմ Թօփրաղընտա փարա- Թոնտա կէօմիւլտիւ :

ՊԸՊ ԺԳ

Իսրայէլին փղշտլըլարըն կլինէ Թէսլիմ օ՛ւուն- տուղու : 2 Պիր մէղէյին Մ՛անուէնին գաբը- սընա՝ 8 անտէն քէնտիսինէ կէօրինտիւյիւ :

1 Ա՛յ Իսրայէլ օղուլլարը Ը՛թէքրար Ը՛պապլըն նազարընտա եարա- մազլըգ էյլէտիլէր . վէ Ը՛պապ օն- լարը Հ՛գըրգ երլ փղշտլըլարըն է- լինէ վէրտի :

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1143 գէ :
—
Ը Իտա . 31 : Ա՛ Թագ . Ա՛ . 22 , 24 : Բ . 18 :
Ա՛ Պա՛գ՝ Պ . Ը . 1 :
ԹԲ . Ի՛ . Ի՛ . 1137 գէ :
—
ԹԳ . Ի՛ . Ի՛ . 1130 գէ :
—
ԹԴ . Ի՛ . Ի՛ . 1120 գէ :
—
Ե Ա՛ . Ե . 10 : Ժ . 4 :
ԹԵ . Ի՛ . Ի՛ . 1112 գէ :
—
Ը Պ . Ջ . 13 , 27 : Ե . 14 :
ԹԶ . Ի՛ . Ի՛ . 1161 գէ :
—
Ա՛ Պ . Բ՛ . 11 : Գ . 7 : Ջ . 1 : Ջ՛ . 1 : Ժ . 6 :
Բ Ա՛ Թագ . Ժ . 9 :
Գ Ա՛ Պ . Ի՛ . 11 : Պ . Գ . 28 : Է . 24 :
Դ Ելս . Լ՛ . 11 : Պ . Գ . 28 : Է . 24 :
Ե Ա՛ Թագ . Ժ . 8 : Ա՛աղ . Հգ . 9 :

Digitized by Google

2 Ա֊Ե Դանըլըլար սըպիթընտան՝
ե֊Ասրասլը Ա՛անուէ խմինտէ պիր
քիմսէ վար իտի , վէ օնուն գարըսը
3 գըսըը օլուպ տօղուրմազ իտի : Ա֊Ե
ե֊Պապլըն մէլէյի գարըյա կէօրիւ֊
նիւպ օնա տէտի քի՝ Ի֊ղիթէ Հալա
սէն գըսըը օլուպ տօղուրմազսըն ,
ամմա Համիլէ օլուպ օղուլ տօղու֊
4 գրաճագսըն : Ա֊Ե չիմտի՝ Հալա
ե֊ագըն քի շարապ ևա միւսքիր իչ֊
մէյէսին , վէ ասլա նափաք չէյ ևէ֊
5 մէյէսին : Օ֊Իրա իղիթէ սէն Հա֊
միլէ օլուպ՝ օղուլ տօղուրաճագ֊
սըն , վէ Նօնուն պաշը իւզերինէ
ուսթուրա չըգմայա , ղիրա չօ֊
ճուգ՝ անա բահմինտէն ե֊Ըլահ֊ըն
նէզը օլունմուշու օլաճագ . վէ օ՝
ը֊Իսրայէլի փղշտլըլարըն էլինտէն
6 գուրթարմազա պաշլայաճագ : Ի֊մ֊
տի գարը կիթտի , վէ գօճասընա
սէօյլէյիպ՝ տէտի . Պանա ե֊Ըլա֊
հըն ատէմի կէլտի , վէ օնուն
ը֊էհրէսի՝ Ըլահ մէլէյի էհրէսի
կիպի ղայէթ հիյապէթլու իտի . վէ
ե֊օնուն ներէտէն օլտուղունու սօր֊
մատըմ , հէմ իսմինի տէ պանա
7 Համպէր էթմէտի : Ա֊Ե պանա տէ֊
տի քի՝ Ի֊ղիթ սէն Համիլէ օլուպ
օղուլ տօղուրաճագսըն . իմտի Հա֊
լա շարապ վէ միւսքիր իչմէյէսին ,
վէ ասլա նափաք չէյ եէմէյէսին ,
զիրա չօճուգ անա բահմինտէն Թա
էօլէճէյի կիւնէտէք՝ Ըլահ֊ըն նէզը
օլունմուշու օլաճագ տըը :
8 Ա֊Ե Ա՛անուէ Պապպա նիյազ
էտիպ տէտի քի՝ Ը֊մ֊՞ն էֆէնտիմ
քէրէմ էյլէ , օլ կէօնտէրտիյին
Ըլահ֊ըն ատէմի՝ պիզէ Թէքքար
կէլսին , վէ պիզ՝ տօղաճագ չօ֊
ճուղա նէ էյլէյէլիմ էօյրէթսին :
9 Իմտի Ըլահ Ա՛անուէնին սէսինի
իչիթտի . վէ Ըլահ֊ըն մէլէյի Թէք֊
բար գարըյա կէլտի , վէ օ՝ Թար֊
լատա օթուրուր իտի , վէ գօճասը
Ա՛անուէ եանընտա տէյիլ իտի :
10 Իմտի գարը Թէզ սէյիրտիպ՝ գօ֊
ճասընա խապէր վէրտի , վէ օնա՝
Իղիթ օլ կիւն պանա կէլէն ատէմ
11 պանա կէօրիւնտիւ տէտի : Ա֊Ե
Ա՛անուէ գալգըպ՝ գարըսընըն ար֊
տընճա կիթտի , վէ օլ քիմսէ֊
յէ կէլտիքտէ՝ օնա տէտի . Վա֊
ըը իլէ սէօյլէչէն ատէմ սը՞ն մի֊
սին . օ տա՝ պէն իմ տէտի :
12 Ա֊Ե Ա՛անուէ տէտի քի՝ Հալա տէ֊
տիյին վագի՝ օլտուգտա , չօճուղա
ֆարզ օլան նը՞ տիր , վէ նը՞ իշ֊
13 լէսին : Ա֊Ե Ի֊պապլըն մէլէյի Ա՛ա֊
նուէյէ տէտի . Գարը՝ Հէր սէօյ֊
14 լէտիյիմտէն սագընսըն . Ը֊սլա իւ֊
զիւմ ասմասընտան չըգան պիր չէյ
եէմէսին , վէ Ւշարապ Հէմ միւսքիր
իչմէսին , վէ ասլա պիր նափաք չէյ
եէմէսին , ճիւմլէ թէնպիհ էթտի֊
յիմի սագլասըն :
15 Ը֊նտէն Ա՛անուէ Ի֊պապլըն մէլէ֊
յինէ տէտի . Վ֊Էրէմ էյլէ՝ Ե֊սէ֊
նի ալըդօյալըմ , վէ Հուզուրունտա
պիր քէչի օղլաղը Հազըրլայալըմ :
16 Ա֊Ե Ի֊պապլըն մէլէյի Ա՛անուէյէ
տէտի . Պէնի ալըգօսան տէ՝ սէ֊
նին էքմէյինտէն եէմէյէճէյիմ ,
ամմա էյէր պիւթիւն ևանմա էտէր
իսէն , օնու Ի֊պապա սուն . չիւն
քի Ա՛անուէ՝ օնուն Ի֊պապլըն մէ֊
17 լէյի օլտուղունու պիլմէտի : Ա֊Ե
Ա՛անուէ Ի֊պապլըն մէլէյինէ տէ֊
տի . Ե֊սմին նը՞ տիր , քի սէօզիւն
վագի՝ օլտուգտա՝ սանա Թա՛զիմ
18 էտէլիմ : Ա֊Ե Ի֊պապլըն մէլէյի օնա
տէտի քի՝ ը֊Ե֊սմիմ նի՞չիւն պէօյ֊
լէ սօրարսըն , վէ օ ե֊ա՛ճայիպ տիր :
19 Իմտի Ա՛անուէ քէչի օղլաղընը վէ
էքմէք փէշքէշինի ալըպ՝ ը֊գայանըն
իւզերինտէ Ի֊պապա սուննտու . վէ
Ա՛անուէ իլէ գարըսը պագար ի֊
քէն , օ՝ ա՛ճայլըպ պիր շէյ էյլէտի :
20 Ձիւն վագի՝ օլտու֊քի՝ մէզպահտան
ա՛լէվ կէօյէ տօղրու ուզանտրգ֊
տա , Ի֊պապլըն մէլէյի մէզպահընը
ա՛լէվի իլէ եօգաըը չըգ֊ը֊ը . վէ
Ա՛անուէ գարըսը իլէ պագարլար
իտի , վէ ե֊հիւզիւ գօյուն եէրէ
21 տիւշտիւլէր : Ա֊Ե Ի֊պապլըն մէլէ֊
յի արթըգ պիր տահա Ա՛անուէյէ
վէ օնուն գարըսընա կէօրիւնմէտի .
Ւօլ զէման Ա՛անուէ՝ օնուն Պապ֊
պլըն մէլէյի օլտուղունու պիլտի :
22 Ա֊Ե Ա՛անուէ գարըսընա տէտի քի՝
ե֊Իլպէթէթ էօլէճէյիվ . զիրա Ըլա֊
23 լահը կէօրտիւք : Ա֊Ե գարըսը օնա
տէտի . Ի֊պապլըն պիզի էօլտիւրմէյէ
մէրամը օլսա իտի , էլլէրիմիզտէն
պիւթիւն ևանմայը վէ էքմէք փէշ֊
քէշինի գապուլ էթմէզ իտի , վէ
ճիւմլէ պունլարը պիզէ կէօսթէր֊
մէզ իտի , վէ չիմտի պունճիլէյին
ա֊էօպլէր պիզէ իշիթտիրմէզ իտի :

24 Ալ է օր գարը օղուղ տօղուրուպ՝ աւուրնը Սամփսոն գօտու ։ վէ Ֆօղլան պէօյիւտիւ , վէ Ըատպպ
25 օնու միւպարէքլէտի ։ Ալ է Ըատպպրն Ըուհու՝ Ըսարաս իլէ Ֆսթաւուղ արասընտա Ֆլան օրտուս սունատա՝ օնու թահրիք էթմէյէ պաշլատը ։

ՊԸՊ ՀԴ

Սամփսոնուն փղշտացւոց գարը ալմաղա արդուկէտիյէ ։ 5 Կիտէր իքէն պիր արսլան էօլտիւքսիւյիւ ։ 8 Ֆքինէի տէքա՝ կիտէր իքէն՝ օնուն լէչինտէ պալ պալտուղու ։ 10 Սամփսոնուն եվէնմէսինտէ տիւյիւնէ ։ 12 Օնուն պիլմէճսինին՝ գարըսընտան խապէր վէրիլտխյէ ։ 19 Օնուն օթուզ փղալը եօւսթիւթպ օղուտու ։ 20 Ֆարըսընըն պիր ամէրինէ վէրիլտխյէ ։

1 Ալ է Սամփսոն Ֆթամնաթայա էնտի ։ վէ Ֆթամնաթատա փըղշտլըլարըն գըզլարընտան պիր
2 Ըգարը կէօրտիւ ։ Ալ է եօգարը չըգտը , վէ պապասընա հէմ անասընա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ Ֆտամնաթատա փղշտլըլարըն գըզլարընտան պիր գարը կէօրտիւմ ։ վէ շիմտի Ֆօնու պանա գարը իչիւն ա-
3 լը վէրին ։ Ֆմտի պապասը հէմ անասը օնա տէտիլէր ։ Ֆգարընտաշլարընն գըզլարընտա վէ պիւթիւն գամվըմտա գարը եօգ մու տուր քի՝ սէն Ֆսիւննէթսիզ փղշտլըլարտան գարը ալմաղա կիտէճէքսին ։ ամմա Սամփսոն պապասընա տէտի քի՝ պանա օնու ալը վէր , ղերա կէօզլէրիմ օ միւնասիպ կէօրիւնտիւ ։
4 Ալ է օնուն պապասը հէմ անասը՝ պուննուն Ըպապտան օլտուղունու պիլմէզլէր իտի , չիւն քի փղշտլըլար թարաֆընտան վէսիլէ արայօր իտի ։ վէ օլ զէմանտէ Ֆփղշտլըլար
5 Ֆտրայէլէ մուսալլաթ իտիլէր ։ Ֆմտի Սամփսոն՝ պապասը վէ անասը իլէ Ֆտամնաթայա էնտի ։ վէ Ֆտամնաթանըն պաղլարընա գատար կէլտիքտէ , իչթէ պիր կէնճ արսլան պէօյիւրէրէք օնու գարշըլատը ։
6 Ալ է օնուն իւզէրինէ Ըպապըրն Ըուհու կէլիպ՝ օնու պիր օղլաղը ըրըթար կիպի ըրըթտը , վէ էլինտէ հիչ պիր շէյ եօղ իտի ։ վէ նէ էթտիյինի՝ պապասընա վէ անասը-
7 նա խապէր էթմէտի ։ Ալ է էնիպ՝ գարը իլէ սէօյլէշտի ։ վէ գարը Սամփսոնուն կէօզլէրինէ միւնասիպ կէօրիւնտիւ ։
8 Ալ է պիր զէմանտէն սօնկրա օնու ալմաղա տէօնէր իքէն , արսլանըն լէշինի կէօրմէյէ սափտը ։ վէ իչթէ արսլանըն ճէսէտինտէ արըլար սիւ-
9 րիւսիւ վէ պալ վար իտի ։ Ալ է օնու էլինէ ալըպ՝ եէյէրէք կիթտի , վէ պապասը իլէ անասընա կիտիպ՝ օնլարա տա վէրտի , վէ եէտիլէր ։ ամմա օնլարա՝ պալը արսլանըն ճէ-
10 սէտինտէն ալտըղընը խապէր վէրմէտի ։ Ընտէն պապասը գարըյա էնտի , վէ Սամփսոն օրատա զիյաֆէթ էյլէտի ։ զիրա կէնճլէր պէօյլէ է-
11 տէրլէր իտի ։ Ալ է վագի՝ օլտուղ քի՝ օնու կէօրտիւքլէրինտէ , օնուն իլէ օլմագ իչիւն՝ օթուզ եարան կէ-
12 թիրտիլէր ։ Ալ է Սամփսոն օնլարա տէտի քի՝ Ըալա սիզէ պիր Ֆպիլմէճէ սէօյլէյիմ ։ էյէր օնու Ֆզիյաֆէթին եէտի կիւնիւ էնտասընտա պանա թահգիգան պէյան էտիպ պուլուր իսէնիզ , պէն տէ սիզէ օթուզ կէօմլէք վէ օթուզ Ֆտէյիշէճէք գաֆիթան վէրէյիմ ։
13 Ըմմա էյէր պանա պէյան էթմէյէ գատիր օլմազ իսէնիզ , օլտէմ սիզ պանա օթուզ կէօմլէք վէ օթուզ տէյիշէճէք գաֆիթան վէրէսինիզ ։ վէ օնա տէտիլէր քի՝ Պիլմէճէնի
14 սէօյլէ տէ օնու իչիւտլիմ ։ Ֆմտի օնլարա տէտի ։ Ֆէյիճիտէն եէյէճէք չըգտը , վէ գուվվէթլիտէն թաթլը չըգտը ։ վէ օնլար պիլմէճէյի իւչ կիւն պէյան էթմէյէ
15 գատիր օլամատըլար ։ Ալ է վագի՝ օլտուղ քի՝ եէտինճի կիւնտէ Ամփսոնուն գարըսընա տէտիլէր ։ Ֆլօճանը ալտաթ քի՝ պիլմէճէյի պիզէ պէյան էտտ , Ֆթա քի սէնի հէմ պապանըն էվինի աթէշէ եագմայալըմ ։ պիզի օյմաղա մը տա-
16 վէթ էթտինիզ ։ տէյիր մի ։ Ֆմտի Սամփսոնուն գարըսը օնուն եանընտա աղլայըպ տէտի քի՝ Ֆպէնտէն սալթ իքրահ էտէրսին , վէ պէնի սէվմէզսին ։ գավմըմըն օղուլլարընա պիլմէճէ սէօյլէտին , վէ օնու պանա պէյան էթմէտին ։ վէ օնա տէտի քի՝ Ֆչթէ պապամա վէ անամա պէյան էթմէտիմ , վէ սանա
17 մը պէյան էտէյիմ ։ Ալ է օնուն

Ֆա ։ Ի ։ Ի ։ 1161 ՀԷ ։
Ֆա ։ Ի ։ Ի ։ 1141 ՀԷ ։
Ֆա ։ Ի ։ Ի ։ 1141 ՀԷ ։

Ր Կ ԸՐԸ ։ ԺՅ ։ 32 ։
Յ Ա ՅՈ ՀԱՅԳ ։ Գ ։ 19 ։ Ղ ։ ՅՈ ։ 80 ։ Ը ։ 52 ։
Ն Գ ։ Ջ ։ 10 ։ ՅՈ ՀԱՅԳ ։ ԺՅ ։ 6 ։ Ա Ֆ ։ Գ ։ 1 ։
Ջ ՀՅՆ ։ ԺՆ ։ 32 ։ Գ ։ ԺՀ ։ 11 ։
Ա ՀՅՆ ։ ԼՊ ։ 13 ։ ՀՅՆ ։ ԺՆ ։ 10 ։
Ք ՀՅՆ ։ ԼԶ ։ 2 ։
Կ ՀՅՆ ։ ԼՅ ։ 21 ։ ԼԶ ։ Ն ։
Ր ՀՅՆ ։ ԻՅ ։ 3 , 4 ։
Ե ՀՅՆ ։ ԼԶ ։ 14 ։ ԵԼ ։ ԼԶ ։ 16 ։ Ը Օր ։ Է ։ 3 ։
Վ ՀՅՆ ։ ԺՅ ։ 20 ։ Ջ ՀԱՅԳ ։ ԺԸ ։ 15 ։ Ի ՀԱՅԳ ։ Գ ։ 33 ։ Ը ՍՅՆ ։ Ժ ։ 15 ։ ԻԸ ։ 7 ։ ԻՀ ։ 20 ։
Ե Ը Օր ։ ԻԸ ։ 48 ։ Գ ։ ԺՀ ։ 1 ։
Ը Գ ։ Ջ ։ 10 ։ ԺՀ ։ 25 ։ Ա ՀՅԳ ։ ԺՅ ։ 6 ։

Ֆ Ի ՀԱՅԳ ։ Ժ ։ 1 ։ Ի Ըկկ ։ ԺԷ ։ 2 ։ Ղ ։ ԺԳ ։ 7 ։
Ժ ՀՅՆ ։ ԻԸ ։ 27 ։
Է ՀՅՆ ։ ԽԵ ։ 23 ։ Ջ ԹԱՅԳ ։ Է ։ 23 ։
Լ Գ ։ ԺՂ ։ 5 ։
Է Գ ։ ԺԷ ։ 6 ։
Ժ Գ ։ ԺՂ ։ 15 ։

Digitized by Google

եանընտա զիյաֆէթէլէրի օլան եէտի
կիւնտէ աղլատը . վէ վագի՝ օլտու
քի՝ եէտինճի կիւնտէ օնա պէյան
էյլէտի , զերա օնա սըզլէթի վէր-
տի , վէ օ՝ գավմընըն օղուլլարընա
18 պիլմէճէյի պէյան էյլէտի : Ա՛յ
չէհրին ատէմիլերի եէտինճի կիւնտէ
կիւնեշ պաթմադտան էվվել օնա
տէտիլէր . Պալտան թաթլը նէ՞ վէ
արսլանտան գուվվէթլի նէ՞ վար .
վէ օնլարա տէտի՝ քի՝ Ի՛յէր տա-
նամ իլէ չիֆթ սիւրմէճ իտինիզ ,
19 պիլմէճէմի պուլամազ իտինիզ : Ա՛յ
օնուն իւզէրինէ Ի՛ապալըն Ի՛ուհու
կէլիպ՝ Ի՛սկադնա էնտի , վէ օն-
լարտան օթուզ քիմսէ էօլտիւ-
րիւպ՝ ասյգալարընը ալտը , վէ պիլ-
մէճէյի պէյան էտինլէրէ տէյիշ-
ճէք էավապլարը վէրտի . վէ էօվ-
քէօի թուրթուշուպ՝ պապասընըն
20 էվինէ չըգտը : Ա՛յ Ա՛մփսոնուն
գարըսը՝ օնուն Ի՛տօսթու օլան եա-
րանընա վարտը :

ՊԸՊ ԺԹ

Ա՛մփսոնա գարըսը վէրթլմէխին , 3 Օնուն
տիրթիլէր վատիթասի իլէ փղշտլըլարընը էքին-
լէրինի եագտըղը . 6 Օնուն գարըսը իլէ գա-
րընընը պապասընը փղշտլըլարընը եագտըղը , 7
վէ օնուն իլէնէն Ա՛մփսոնունն օնլարը գըստը-
ղը . 9 Օնուն Յուդա ատէմլէրինէն պաղ-
լանըպ փղշտլըլարա թէսլիմ օլունտուղու ,
14 վէ օնուն՝ պիր էլէք չէնկէօի իլէ պին
փղշտլը եօլտաթսըյու . 18 Ի՛լահընն Ա՛մփ-
սոն իչէնի Ի՛էքիսէ պիր փունկար աչտըղը :

1 Ա՛յ վագի՝ օլտու քի՝ պիր զէ-
՝մանտան սօնկրա պուղտայ պի-
չինի կիւնլէրինտէ , Ա՛մփսոն պիր
քէչի օղլաղը իլէ գարըսընը զիյա-
րէթ էթտի , վէ տէտի քի՝ Ի՛չ օ-
տայա գարըմա վարայըմ . ամմա
գարընընն պապասը՝ օնու կիրմէյէ
2 գօյվերմէտի : ՚Էմ պապասը տէ-
տի . Թահգիգան սանտըմ քի՝ ՚օն-
սան պիլթիւլլիյէ իքրահ էթտին ,
վէ օնու սէնին եարանընա վէրտիմ .
օնուն քիւչիւք գըզ գարընտաչը օն-
սան կիւզէլ տէյիլմի . Հալա օնուն
3 եէրինէ պու սէնին օլսուն : Ա՛յ
Ա՛մփսոն օնլարընն հագգընա տէ-
տի . Ըրթըգ փղշտլըլարա քէմսիկը
էթմէյիմ սուրէթտէ՝ սուչսուզ օ-
4 լըրսամ : Ի՛տտի Ա՛մփսոն կիտիպ՝
իւչ եիւզ տիլքի թուրթտու . վէ
չէքալար ալըպ՝ փէչէլէրէ գույրուգ

գույրուղա չէվիրտի . վէ իքի գույ-
րուղուն արասընտա՝ օրթա եէրտէ
5 պիր չէրա գօտու : Ընտէն չէրա-
լարը աթէչէ թուրթուշտուքտուպ՝
փղշտլըլարընն էքինլիյինէ սալտը ,
վէ եըղըլմըշ հէմ պիչիլմէմիշ է-
քինլէրի՝ պաղլարա վէ զէյթունա-
լուգլարա վարընճայէտէք եագտը :
6 Ա՛յ փղշտլըլար տէտիլէր քի՝ Պու-
նու քիմ էթտի . վէ տէտիլէր .
Թամսնաթալընըն տամատը Ա՛մփ-
սոն , չիւն քի օնուն գարըսընը ալըպ՝
օնուն եարանընա վէրտի . իմտի
Փղշտլըլար չըգըպ՝ գարըյը վէ օ- ք Գ. Ժչ. 15.
նուն պապասընը աթէչէ եագտը-
7 լար : Ընմա Ա՛մփսոն օնլարա տէ-
տի քի՝ Ի՛յէր պէօյլէ էթտինիզ իսէ
տէ , պէն սիզտէն էլպէթթէ ին-
թիգամ ալըպ՝ օնտան սօնկրա վազ
8 կէչէճէյիմ : Ա՛յ օնլարը՝ պուտու
պալտըը իւզէրինէ պիր պէօյիւք
վուրուշ իլէ վուրտու . վէ էնիպ՝
Ի՛տեմ գայասընըն գօվուղունտա
օթուրտու :
9 Ա՛յ փղշտլըլար չըգըպ՝ Յու-
դատա օրտու գուրտուլար . վէ
10 ՚Ի՛քփտէ եայըլտըլար : Ա՛յ Յու- ք Պաչ. Խա.
դալըլար տէտիլէր քի՝ ՚Նի՛չէն 19 .
իւզէրիմիզէ չըգտընըզ . օնլար տա
տէտիլէր . Ա՛մփսոնու պաղլամա-
ղա չըգտըգ , քի պիզ տէ օնա՝ օ-
նուն պիզէ էթտիյի կիւպի էտէ-
11 լիմ : Ի՛տտի Յուդատան իւչ պին
քիշի Ի՛տեմ գայասընըն գօվուղու-
նա էնիպ՝ Ա՛մփսոնա տէտիլէր .
փղշտլըլարըն ՚պիզէ թէսալլութ ՚ Գ. Ժչ. 4.
էթտիյինի պիլմէզ միսին , վէ պի-
զէ պու էթտիյին նէ՞ տիր . վէ օն-
լարա տէտի քի՝ Օնլար պանա նի-
ճէ էթտիլէր իսէ , պէն պէ՛ օնլարա
12 էօյլէ էյլէտիմ : Ա՛յ օնա տէտի-
լէր . Ա՛յնի պաղլայըպ՝ փղշտլըլա-
րըն էլինէ թէսլիմ էթմէք իչիւն
էնտիք . վէ Ա՛մփսոն օնլարա տէ-
տի քի՝ Պէնիմ իւզէրիմէ սիզին
տիւշմէյէճէկ յինիզէ պանա եէմին է-
13 տին : Ա՛յ օնլար օնա սէօյլէյիպ
տէտիլէր քի՝ Ի՛օ՛ղ , իլլա սէնի
հէման պաղլայըպ՝ օնլարըն էլինէ
թէսլիմ էտէճէյիզ , վէ սէնի թահ-
գիգան էօլտիւրմէյէճէյիզ . վէ օ-
նու իքի եէնի իփ իլէ պաղլայըպ՝
գայատան չըգարտըլար :
14 Օ՝ Ի՛քփյէտէք կէլտիքտէ , փը-

ղըշտլըլար օնու կիւլպեանք չէքե-
րէք գարշըլատըլար • վէ օնուն իւ-
զէրինէ Էրապպէն Լուհու կէլիպ՝
գօլլարընտա օլան իփլէր աթէշտե
եանմըշ քէթէն կիպի օլտուլար ,
վէ պաղլարը էլլէրինտէն սէօքիւլ-
15 տիւ : Վ֊է պիր էշէյին թաղէ չէ-
նէսինի պուլտու , վէ էլինի սալըպ՝
օնու ալտը , վէ Ւօնուն իլէ պին
16 քիչի էօլտիւրտիւ : Ընտէն Յամփ-
սոն տէտի քի՝ Ւշէյին չէնէսի իլէ
օնլարը երղըն երղըն էլխփէ , էշէ-
յին չէնէսի իլէ պին քիչի էօլ-
17 տիւրտիւմ : Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝
սէօյլէմէյի թէմամ էթտիքտե ,
չէնէյի էլինտէն աթտը • վէ օլ
մահալին ատրնը *Ռամաթլէքի գօ-
տու :
18 Վ֊է ղայէթ իլէ սուսայըպ՝ Լապ-
պա ֆէրեատ էյլէտի , վէ տէտի քի՝
Էյլէն պու գուլտունուն էլի իլէ պու
պէօյիւք խէլասը վէրտին , վէ շիմ-
տի սուսուզլուդտան էօլիւպ՝ սիւն-
նէթսիզլէրին էլինէ՞ մի տիւշէյիմ :
19 Վ֊է Ըլլահ Լքիտէ օլան չուգու-
րու եարըպ՝ օնտան սու չըգտը , վէ
իչիպ՝ Ըճանը տէօնտիւ , վէ եաշա-
տը • օնուն իչիւն օնուն ատրնը
†Լինգօրէ գօտու , քի օ՛ թա պու
կիւնէտէք Լքիտէ տիր :
20 Վ֊է Ւփղշտլըլարըն կիւնէլէրին-
տէ Իսրայէլէ իյիրմի երը հիւքմ
էյլէտի :

ՊԸՊ ԺԲ

Յամփսոնուն՝ Վազա չէհրինին գափուլարընը սէօքիւպ կէօթիւրտիյիւ : 4 Վալիլանըն փղշտլըլարտան գընտրըլարագ Յամփսոնու պլտաթտրղը : 6 Յամփսոնուն օնու իւչ քէր-
րէ պլտաթտրղը : 15 Լընճամը Յամփսոնուն օնա քէնտի գուվվէթինին սըրրընը պէյան էթտիյի : 21 փղշտլըլարըն օնու թուրթուպ կէօզլէրինի օյտուդլարը : 23 Օնուն գուվվէ-
թի կէրի տէօնէրէք՝ Վագոնուն էվինի փը-
ղըշտլըլարըն իւզէրինէ երդտըղ , վէ օնլար իլէ պէրապէր օնուն տա էօլտիւյիւ :

1 Վ֊է Յամփսոն Վազայա կիթտի • վէ օրատա պիր ֆահիշէ գա-
2 րը կէօրիւպ՝ օնա վարտը : Վ֊է Վազալըլարա՝ Յամփսոն պուրայա կէլտի տէնիլտի • վէ ՞էթրաֆը չէ-
վիրիպ՝ Ըչէհրին գափուտունտա պիւ-
թիւն կէճէ օնուն իչիւն փուսու-
տա եաթտրլար , վէ պիւթիւն կէ-
ճէ սիւքիւթ էտիպ ոէտիլէր քի՝

Յապահ ըշըղը իլէ օնու էօլտիւ-
3 րիւրիւզ : Վ֊է Յամփսոն կէճէ եա-
րըսընատէք ույուտու , վէ կէճէ
եարլըսընտա գալգըպ՝ Ըչէհրին գա-
փու գանատլարընը իքի էշիքլէրի
իլէ թուլտու , վէ օնլարը ման-
տալլարը իլէ պէրապէր գօփարըպ՝
ումուզու իւզէրինէ գօտու , վէ
օնլարը Ռիհբրոնուն էօնիւնտէքի
տաղընն պաչընա չըգարտը :
4 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ օնտան
սօնկրա Սովրեկ տէրէսինտէ պիր
գարը սէվտի • վէ օնուն ատը Դա-
5 լիլա իտի : Վ֊է փղշտլըլարըն պէյ-
լէրի գարընըն եանընա չըգըպ՝ օնա
տէտիլէր • Ք֊Օնու ալտաթ , վէ օ-
նուն պէօյիւք ղուվվէթի նէտէ օլ-
տուղունու՝ հէմ նէ իլէ կիւճիւ-
միւզ օնա եէթէճէյինի էօյրէն , քի
օնա ճէֆա էթմէք իչիւն օնու
պաղլայալըմ • վէ պիզ սանա հէր
պիրիմիզ պին եիւզ գըլնա՝ կիւմիւշ
6 վէրիրիզ : Վ֊է Վալիլա Յամփսոնա
տէտի քի՝ Ռէրեմ էյլէ , պանա՝
սէնին պէօյիւք գուվվէթին նէտէ
օլտուղունու պէյան էյլէ , հէմ
սանա ճէֆա՝ էթմէք իչիւն նէ իլէ
7 պաղլանըրսըն : Վ֊է Յամփսոն օնա
տէտի քի՝ Ւյէր պէնի եէտի գու-
րումմըշ թազէ քիրիչլէր իլէ
պաղլարլար իսէ , օլտէմ զայիֆլէ-
նիպ պայաղը ատէմ կիպի օլու-
8 րում : Վ֊է փղշտլըլարըն պէյլէրի
գարըյա եէտի գուրումմըշ թա-
զէ քիրիչ կէթիրտիլէր , վէ օնու
9 օնլար իլէ պաղլատը : Վ֊է փուսու-
տա օլանլար օնուն իչիւն օտասընտա
օթուրուբ իքէն , գարը օնա տէտի
քի՝ փղշտլըլար սէնի պաստըլար
եա՞ Յամփսոն • օլտէմ քիրիչլէրի՝
աթէշ զօգուսունտան գօփան իւս-
թիւփիւ իփլիյի կիպի գօփարտը ,
վէ օնուն գուվվէթի պիլինմէտի :
10 Ընտէն Վալիլա Յամփսոնա տէտի
քի՝ Ւյէթէ պէնի ալտատըպ պանա
եալանլար սէօյլէտին • Հալա քէ-
րէմ Ռէյլէ՝ պանա խապէր էյլէ , նէ՞
11 իլէ պաղլանըրսըն : Վ֊է օնա տէտի
քի՝ Ւյէր պէնի իլէ գուլլանըլ-
մամըշ եէնի իփլէր իլէ գավի պաղ-
լարլար իսէ , օլտէմ զա՛յիֆլէնիպ՝
պայաղը ատէմ կիպի օլուրում :
12 Իմտի Վալիլա եէնի իփլէր ալըպ՝
օնլար իլէ օնու պաղլատը , վէ օնա

տէտի քի՝ փղշտըլըար սէնի պաս-
տրլար եա՞ Աամփսոն. վէ փուսու-
տա օլանլար իչ օտատա օթուրուր
իտի. օլտէմ օնլարը գօլլարընտան
13 պիր իփլիք կիպի գօփարտը։ Ընա-
տէն Դալիլա Աամփսոնա տէտի քի՝
Պու անէտէք պէնի ալտաթտըն,
վէ պանա եալանլար սէօյլէտին.
պանա խապէր էյլէ նէ՞ իլէ պաղ-
լանըրսըն. օ տախի օնա տէտի քի՝
Նչէր պաշըմըն եէտի պէօլիւք սա-
14 չընը արդաճ իլէ տօգուր իսէն։ Ա՛է
գարը օնու՝ սաչընը Ըէգնէհոհ գա-
ղըղը իլէ մըխլատը, վէ օնա տէտի
քի՝ փղշտըլար սէնի պաստրլար
եա՞ Աամփսոն. վէ ույգուսունտան
ույանըպ գազըղը՝ պէղի վէ արդա-
15 ճը սէօքտիւ գօփարտը։ Օլտէմ
օնա տէտի քի՝ Ինչին եիւրէյին
պէնիմ իլէ տէյիլ իքէն, նի՞ճէ՝
Աէնի սէվըրիմ տէրսին. չիմտի իւչ
քերրե պէնի ալտաթտըն, վէ պէօ-
յիւք գուվվէթին նէտե օլտուղուս-
16 նու պանա խապէր էյլէմէտին։ Ա՛է
վագի՝ օլտու քի օնա հէր կիւն
սէօզլէրի իլէ սըգըլէթ վէրիպ՝ օնու
զօրլամաղ իլէ, օնուն ճանը էօ-
17 լիմ տէրէճէսինէ սըգըլտը։ Ա՛է
Ըօնա պիւթիւն եիւրէյինտէքինի
խապէր էյլէտի, վէ օնա տէտի քի՝
Ինպաշամ իւզէրինէ ուսթուրա չըգ-
մատը, զիրա անամ բահմինտէն
Ըլլահա նէզը օլունմուշ իմ. էյէր
թրաշ օլուր իսէմ, օլտէմ պէնիմ
գուվվէթիմ պէնտէն կիտէր, վէ
զա՛իֆլէնիպ՝ հէփ ատէմլէր կիպի
18 օլուրում։ Ի՛մտի Դալիլա՝ օնուն
ճիւմլէ եիւրէյինտէքինի օնա խա-
պէր էյլէտիյինի կէօրտիւքտէ,
կէօնտէրիպ փղշտըլարըն պէյլէրի-
նի չաղըրտը, վէ օնլարա տէտի քի՝
Պու տէֆա չըգըն, զիրա պանա
պիւթիւն եիւրէյինտէքինի սէօյլէ-
տի. օլտէմ փղշտըլարըն պէյլէրի
19 օնա չըգտըլար, վէ կիւմիւշիւ էլլէ-
ցինտէ կէթիրտիլէր։ Ա՛է Ընգարը
օնու տիզլէրի իւզէրինտէ ույուտուպ՝
պիր ատէմ չաղըրտը, վէ օնուն
պաշընըն եէտի պէօլիւք սաչընը
թրաշ էթտիրտի. վէ օնա ճէֆա
էթմէյէ պաշլատը, չիւն քի գուվ-
վէթի օնուն իւզէրինտէն կիթտի։
20 Ա՛է գարը տէտի քի՝ փղշտըլար
սէնի պաստրլար եա՞ Աամփսոն. վէ

ույգուսունտան ույանըպ տէտի քի՝
Ըրգայըմ, վէ տէֆա՝ պէ տէֆա՝
Էլճէյէմ կիպի սիլքինէյիմ. վէ օ՛
21 Ինապալըն Ընտան կիթտիյինի պիլ-
մէտի։ Ի՛մտի փղշտըլար օնու
թուրթուպ՝ օնուն կէօզլէրինի օյ-
տուլար. վէ օնու Դազայա էնտիր-
տիլէր, վէ օնու պուգաղուլար ի-
լէ պաղլատըլար, վէ զընտանտա
տէյիրմէն չէվիրիր իտի։
22 Ա՛է օնուն պաշընըն սաչը՝ թրաշ
օլտուղու կիպի պիթմէյէ պաշլա-
23 տը։ Ա՛է փղշտլըլարըն պէյլէ-
րի ալահլարը Դագոնա պէօյիւք
գուրպան քէսմէյէ վէ շազ օլմա-
ղա ճէմ՝ օլտուլար, վէ տէտիլէր.
Պիզիմ ալահըմըզ՝ տիւշմէնիմիզ
24 Աամփսոնու էլիմիզէ վէրտի։ Ա՛է
խալգ օնու կէօրտիւքտէ՝ Ըքէնտի
ալահլարընա շիւքր էթտիլէր, զի-
րա տէտիլէր. Պիզիմ ալահըմըզ
տիւշմէնիմիզի՝ վէ վիլայէթիմիզի
խարապ էտէնի հէմ մագթուլլարը-
մըզը չօղալտանը էլիմիզէ վէրտի։
25 Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ եիւրէքլէ-
րի Ըշաղ օլտուգտա, տէտիլէր.
Աամփսոնու չաղըրըն քի պիզի կիւլ-
տիւրէ. իմտի Աամփսոնու զընը-
տանտան չաղըրտըլար, վէ օնլարըն
էօնիւնտէ օյնատը, վէ օնու տի-
րէքլէրին արասընա տուրտուրտու-
26 լար։ Ա՛է Աամփսոն՝ էլինտէն թու-
թան ուշաղա տէտի. Պէնի գօյ-
վէր քի էվին օլ իւզէրինտէ տուր-
տուղու տիրէքլէրի թութայըմ, վէ
27 օնլարըն իւզէրինէ տայանայըմ։ Ն՛վ
իսէ՝ էրքէք վէ գարը իլէ տօլու ի-
տի, վէ փղշտըլըլարըն հէփ պէյլէ-
րի օրատա իտի. հէմ Ըտամըն իւ-
զէրինտէ իւչպին գատար՝ Աամփ-
սոնուն օյնունունու սէյր էտէն էրքէք
28 վէ գարը վար իտի։ Ա՛է Աամփսոն
Ինպապա չաղըրըպ տէտի. Ն՛ա՞
Ն՛ֆէնտիմ Ն՛հովա՝ Ինլութֆ էտիպ
պէնի զիքր էյլէ, վէ եա՞ Ընահ
լութֆ էտիպ՝ պէնի եալընըզ պու
տէֆա՝ տահա գուվվէթլէնտիր քի՝
փղշտլըլարտան իքի կէօզիմիւն
29 ինթիգամընը պիրտէն ալայըմ։ Ընտէն
Աամփսոն՝ էվին օլ իւզէրինտէ տուրտուղու իքի օրթա տիրէք-
լէրինի՝ պիրինի սաղընտան վէ օ-
պիրինի սօլունտան գավրայըպ օն-
30 լարըն իւզէրինէ տայանտը։ Ա՛է

Թ. Ի՛. Ն. 1120 Գէ.

Ե Ինու. ժէ. 9, 42, 43։ Ելս. Է. 12։ ա Ինագ. ժէ. 14։ ժը. 12։ իշ. 15, 16։

Ե Պ. ժէ. 16։

Ը Դան. Ե. 4։

Ը Պ. Թ. 27։

Ե Մկբ. Է. 5։

Ի Ինու. Վ. 5։ Պ. ժէ. 5։

Ժ Ը Օր. իէ. 8։

Ի Ն՛բհմ. ժե. 15։

Ճ Ընտ. Է. 20, 27։

Digitized by Google

Ա ամիսոն տէտի քի՝ պէնիմ ճանըմ փղշտըլըար իլէ էօլսիւն, վէ գուվ-
վէթ իլէ էյիլնպ՝ եվ պէյլերին վէ
իչինտե օլան ճիւմլէ խալըգըն իւ-
ղերինէ տիւշտիւ. վէ օնուն էօլիւր
իքէն էօլտիւրտիւյիւ էօլմիւշլէր՝
քէնտի է՛օմրիւնտէ էօլտիւրտիւյիւ
31 քիմսէ էլէրտէն զիյատէ օլտու։ Ա է
օնուն գարընտաշլարը վէ պապա-
սընըն ճիւմլէ էվի էնիպ՝ օնու
գալտըրտըլար, վէ չըգարըպ՝ օնու
Ա արաա իլէ Նսթաւուղուն արա-
սընտա պապասը Մ՛անուէնին մէ-
զարընտա տէճին էյլէտիլէր. վէ
օ՝ Իսրայէլէ իյիրմի ըլլ հիւքմ
էթտի։

ՊԸՊ ԺԱ

Միքա իլէ օնուն անասընըն փուրփէրէսթլի-
յի։ 7 Օնուն պիր Ղեւիլի քահէին իւհթէ
իլէ թաւթուղու։

1 Ա է Նփրեմ տաղընտան Մ՛իքա
Իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի։
2 Ա է անասընա տէտի. Ա՝էնտէն ա-
լընան օլ պին եիւզ գընըա՝ կիւմիւ-
շիւ քի՝ օնուն իչինն պէտ տուա՝
էյլէտին հէմ տախի պէն իչինտիր
իքէն սէօյլէտին, իլթէ օլ կիւմիւշ
եանըմտա տըր, օնու պէն ալտըմ.
3 ան՝ Ա է պին եիւզ գընըա՝ կիւմիւ-
շիւ անասընա կէրի վէրտի. ամմա օ
տէտի քի՝ պէն օլ կիւմիւշիւ է-
լիմտէն օղլում իչինն պիլքիւլլիյէ
Թապպա թագտիս էթտիմ, քի Բօյ-
մա վէ տէօքմէ փուրթ եափա, իմտի
հալա օնու սանա կէրի վէրիրիմ։
4 Ըմմա կիւմիւշիւ անասընա կէրի
վէրտի. վէ անասը Էիքի եիւզ գընը-
ըա՝ կիւմիւշ ալըպ՝ օնու գուլյումա
ճուլյա վէրտի, վէ օ օնլարտան օյ-
մա վէ տէօքմէ փուրթ եափտը, վէ
5 Մ՛իքանըն էվինտէ օլտու։ Ա է պու
Մ՛իքա նամ քիմսէնին ալլահլար
խանէսի օլտու. վէ Էեփուտ հէմ
Էթերափիմ եափտը, վէ Նօղուզլա-
րընըն պիրինի նասպ էթտի, վէ օ-
6 նա քահէին օլտու։ Էօլ կիւնլէր-
տէ Իսրայէլտէ փատիշահ եօգ ի-
տի. Էհէր քէս կէօզլէրինտէ տօղ-
րու օլանը իշլէր իտի։
7 Ա է Յուդա գապիլէսինին Բյու-
դա Նեթլեհէմինտէն պիր կէնճ վար
իտի, քի Ղեւիլի օլուպ՝ օրատա
8 միսաֆիր իտի։ Ա է օլ քիմսէ՝
Յուդա շէհրի Նեթլեհէմտէն կիթ-
տի քի՝ պուլտուղու եէրտէ միսա-
ֆիր օլա. վէ եօլճուլուղունա ի-
քէն, Նփրեմ տաղընա Մ՛իքանըն
9 էվինէտէք կէլտի։ Ա է Մ՛իքա օ-
նա տէտի քի՝ Նէ՞րէյտէն կէլիր-
սին. վէ օ օնա՝ պէն Յուդա Նեթ-
լեհէմինտէն Ղեւիլի իմ, վէ պուլ-
տուղում եէրտէ միսաֆիր օլմա-
10 ղա կիտէյօրում տէտի։ Ա է Մ՛ի-
քա օնա տէտի քի՝ Պէնիմ իլէ օ-
թուր, վէ Էպանա Էփէտէր վէ քահ-
հին օլ, վէ պէն սանա եըլտա օն գը-
ընա՝ կիւմիւշ իլէ պիր գաթ էսվապ
վէ եէյէճէյինի վէրէյիմ. վէ Ղե-
11 ւիլի օնդան Էտնէնա կիթտի։ Ա է
Ղեւիլի օլ քիմսէ իլէ սաքին օլ-
մաղա գայիլ օլտու. վէ օլ կէնճ
օնա՝ օղուլլարընտան պիրի կիպի
12 օլտու։ Իմտի Մ՛իքա Ղեւիլի
նասպ էյլէտի, վէ օլ կէնճ Էօնուն
քահհինի օլտու, վէ Մ՛իքանըն է-
13 վինտէ օլուր իտի։ Ա է Մ՛իքա
տէտի. Ճիմտի պիլէրիմ՛ քի՝ Թապպ
պանա էյլիք էտէճէք տիր, չիւն
քի Ղեւիլի քահհինիմ վար։

ՊԸՊ ԺԲ

Դանըէլտրըն՝ միրաս ապտմագ իչիւն պէշ ա-
տէմ կէօնտէրտիքէրի։ 3 Օնլարըն Մ՛իքա-
նըն էվինտէ քահհինէ ասընըլտըգլարը, վէ օ-
նուն օնլարա դայրէթ վէրտիյի։ 7 Օնլարըն
Լաքիսի զէյտրէթ էտիպ՝ էյի խապէր կէթթը-
տիքէրէի։ 11 Օնու պատմաղա ալճէթ եիւգ-
ատէմ կէօնաէրէլտիյի։ 14 Օրայա կիտէր
իքէն եօլտա Մ՛իքանըն քահհինինի վէ օնուն
փուրթլարընը ալըպ կիթտիքէրէի։ 27 Լաքի-
սի ֆէթհ էտիպ օնու Դան թէտմիյէ էթտիք-
լէրի։ 30 Օնլարըն Մ՛իքանըն փուրթլարընը
տիքիպ Յոնաթանը քէնտիլէրինէ քահհին
էթտիքլէրի։

1 Օլ կիւնլէրտէ Իսրայէլտէ փա-
տիշահ եօգ իտի. Հէմ օլ
կիւնլէրտէ Բդանըլըլար սըպթը սա-
քին օլմագ իչիւն քէնտիլէրինէ
միւլք արար իտի. չիւն քի օլ
կիւնէտէկին Իսրայէլ սըպթլարընըն
արասընտա քէնտիլէրինէ տիւշմիւշ
2 օլանը զապթ էթմէմիշլէր իտի։ Ա է
Դան օղուլլարը՝ գապիլէլէրինտէն
քէնտի սինօրլարընտան Էարաա-
4 տան վէ Նսթաւուղտան պէշ ա-

Digitized by Google

տէմ՝ գուվվէթ սահիպի ատէմ
կէօնտէրտիլէը , քի ᵗտիյարը թէ-
ճէսսուս վէ օնու թէֆէկհիւս է-
տէլէր . վէ օնլարա տէտիլէր քի՝
կիտին՝ տիյարը թէֆէկհիւս էտին.
վէ օնլար Ւփրեմ տաղընա թա
ԷՒՒքանըն էվինէտէք կէլտիլէր ,
3վէ կէձէ օրատա գալտրլար : Օն-
լար Ա՛ՒքանՀն էվի եանընտա իքէն՝
Ղ եւիլի կէնձին սէսինի թանըտը-
լար , վէ օրայա տէօնտիւլէր , վէ
օնա տէտիլէր քի՝ Ակէնի պուրայա
քիմ կէթիրտի , վէ սէն պուրատա
նէ եափարսըն , վէ նիՀլիւն պուրա-
4տասըն : Վ֊է օ օնլարա տէտի քի՝
Ա՛Ւքա պանա պէօյլէ պէօյլէ էյլե-
տի . վէ Ղպէնի իւձքեթ իլէ թուրթ-
տու քի՝ օնուն քեահինի օլայըմ :
5Վ֊է օնա տէտիլէր քի՝ ԿԷրեմ էյ-
լէ , ᵇԱլլահա Ըտանըշ , վէ պիզիմ
շու կիթտիյիմիզ եօլ պիզէ խայրլը
6օլՀսուր մու պիլէլիմ : Վ֊է քեահին
օնլարա տէտի քի՝ ᵇՕՒէլամէթ իլէ
կիտին . սիզնի պու կիթտիյինիզ
եօլ՝ Ա՛պապա մագպուլ տուր :
7 Օլտէմ օլ պէշ քիմսէ կիտիպ՝
ᵇՀայիսէ վարտրլար . վէ օնուն
իչինտէ օլան գավմը կէօրտիւլէր
քի՝ էմնիյէթի խուզուէ ᵇՀիդոնլու-
լարըն ա՛տէթինէ կէօրէ րահաթ վէ
էմին սաքին օլուր խտի , վէ օլ
տիյարտա պիր նէսնէյի թէա՛յիպ
էտէձէք Հիւքիւմէթ սահիպի եօղ
խտի , վէ Միդոնլուլարտան ուզագ
օլուպ՝ պիր ատէմ իլէ պիր մաս-
8լահաթլարը եօգ խտի : Ընտէն
գարընտաշլարընա ՀԱարաայա վէ
Նսթաւուղա կէլտիլէր . վէ գա-
րընտաշլարը օնլարա տէտիլէր քի՝
9Ամէզ նՀ էՀպէնէզ : Վ֊է օնլար տէ-
տիլէր քի՝ ᵇԵՕալգըն տէ օնլարըն
իւզէրինէ վարալըմ , զիրա տիյարը
կէօրտիւք , վէ իչթէ ղայէթ էյի
տիր . վէ ᵇտուրո՛ւր մու սունուզ ,
Ի՛մալ էթմէն քի՝ կիտիպ կիրէ-
աինիզ , Ն֊է տիյարը զապթ էտէսի-
10նիզ : Ամէզ վարտրղընըզտա , ᵇէմ-
նիյէթի իւզրէ օլան պիր գավմա՝ վէ
պիր սաղտան սօլտան կէնիշ տի-
յարա վասըլ օլաճագսընըզ , զիրա
Ա՛ապպ օնու էլինիզէ վէրմիշ տիր .
օ՝ ᵇպիր մահալ տրը քի օնտա՝ նէր-
տէ օլան հիչ պիր շէյին էքսիքլիյի
եօգ տուր :

11 Իմտի օրատան Ղանըլըար գապի-
լէսինէն՝ Ասրաատան վէ Նսթա-
ւուղտան ՃէՀնք ալէթլէրի գուշան-
մըշ ալթը եիւզ քիշի գալգտը .
12 Վ֊է չըգըպ՝ Յուդատա օլան ՚Կա-
րիաթարիմտէ օրտու գուրտուլար .
օնուն իչիւն օլ մահալէ թա պու
կիւնէտէք՝ *Ա՛մահանէ դան տէ-
նիր . իշթէ Կարիաթարիմին ար-
13տընտա տրը : Վ֊է օրատան Նփ-
րեմ տաղընա կէչտիլէր , վէ ՂՒի-
14քանըն էվինէտէք կէլտիլէր : Վ֊է
Ասյիս տիյարընը թէՃէսսուս էթ-
մէյէ կիտէն օլ պէշ ատէմ ᵍՃէ-
վապ էտիպ՝ գարընտաշլարընա տէ-
տիլէր . Պիլիրմիսինիզ քի՝ ʲպու
էվլէրտէ եփուտ վէ թերապիմ վէ
օյմա վէ տէօքմէ փութ վար . վէ
Հալա նէ իշլէյէՃէյինիզի պիլին :
15Իմտի օնլար օրայա սափըպ օլ
Ղ եւիլի կէնձին էվինէ՝ Ա՛Ւքանըն
էվինէ վարտրլար , վէ ᵏօնուն
16խաթրընը սօրտուլար : Վ֊է Դան
օղուլլարընտան ՃէՀնք ալէթլէրի
գուշանմըշ ՚օլ ալթը եիւզ քիշի
գափունուն աղզընտա տուրտուլար :
17Վ֊է տիյարը թէՃէսսուս էթմէյէ
կիտէն ՚օլ պէշ ատէմլէր չըգըպ
օրայա կիրտիլէր տէ՝ օյմա փութու
վէ եփուտու վէ թերապիմի վէ
՞տէօքմէ փութու ալտրլար , վէ
քեահին՝ ՃէՀնք ալէթլէրի գուշան-
մըշ օլ ալթը եիւզ քիմսէ իլէ
գափունուն աղզընտա տուրտուր խ-
18տի : Վ֊է օնլար Ա՛Ւքանըն էվինէ
կիրիպ՝ օյմա փութու՝ եփուտու վէ
թերապիմի վէ տէօքմէ փութու
ալտրգլարը զէման , քեահին օնլա-
19րա նՀ իշլէրսինիզ տէտի : Վ֊է օ-
նա տէտիլէր . Ասուս օլ , Էլինի
աղզընա գօ , վէ պիզիմ իլէ կէլ ,
վէ ՞պիզէ փէտէր վէ քեահին օ-
լասըն . սսոնա պիր սաէմ էվինին
քեահինի օլմագմը էյի տիր , եօղու-
սա Իսրայէլտէ պիր սրպթընըն վէ
պիր գապիլէսինի՞ն քեահինի օլմագ
20մը էյի տիր : Վ֊է քեահինին եիւ-
րէյի խօշլանտը , վէ եփուտու վէ
թերապիմի վէ օյմա փութու ալը պ՝
21խալգըն արասընտա վարտը : Ընտէն
օնլար տէօնիւպ՝ կիթտիլէր . վէ
չօՃուգլարը Հէմ տավարլարը վէ
գըյմէթլի Հշեայը էօնլէրինէ գօ-
տուլար :

ՊԸՊ ԺԹ

Պիր 'Ղեբելինին՝ օտալըղընը կէրի կէթիրմէք իչուն Յեթլէհեմ կիթէխի ։ 16 Վաղտատտա օնու պիր իխթիյար քիմսե միւսաֆիր գապալ կէթմէյի ։ 22 Օլ շէհրին ասէնէրի օնուն օտալըղընա հարաքէթի շէնի՛յէ իլէ էօլտիւրտիւլըր ։ 29 Օնուն՝ գարընըն թէ-նինի օն իքի փարչայա ասղըայըզ՝ օն իքի սըղթլարա կէօնտէրմէյի ։

1 Վ֊է վագի՛ օլտու քի օլ կիւն֊ղերտէ՝ Իսրայէլտէ փատիշահ եօգ իտի ։ վէ Ղփրեմ տաղը սէմթ-լերինտե սաքին միւսաֆիր պիր Ղեբելի քիմսէ վար իտի ։ քի քէն-տինէ Յուդա Յեթլէհեմինէն
2 պիր օտալըղ գարը ալտը ։ Վ֊է օ-տալըղը օնուն ա՛լէյհինէ զինա է-տիպ՝ օնտան պապասընըն էվինէ Յուդա Յեթլէհեմինէ կիթտի ։ վէ օրատա թէմամ տէօրթ այ տուր-
3 տու ։ Իմտի գօճասը գալգըպ՝ օ-նուն արտընճա կիթտի ։ քի օնուն հկ֊օնլիւնիւ էտիպ՝ օնու կէրի կէ-թիրէ ։ վէ պիլէսինճէ՝ ուշաղը իլէ պիր չիֆթ մէրքէպի վար իտի ։ վէ գարը օնու՝ պապասընըն էվինէ կէօթիւրտիւ ։ վէ գրզըն պապասը օնու կէօրտիւքտե ։ սէվինճ իլէ
4 իսթիգպալինէ վարտը ։ Վ֊է գայ-նաթասը գրզըն պապասը օնու ա-լը գոյուպ՝ օնուն իլէ իչ կիւն օ-թուրտու ։ վէ եէյիպ իչտիլէր ։
5 վէ կէճէ օրատա գալարլար ։ Վ֊է վագի՛ օլտու քի տէօրտիւնճիւ կիւնտէ՝ սապահ֊լայըն էրքէն գալգ-տըլար ։ վէ կիթմէյէ գալգըշտը ։ ամմա գրզըն պապասը տամատընա տէտի քի՝ Դիւրէյինի պիր լօգմա էքմէք իլէ գուվվէթլէնտիր ։ ան-
6 տէն սօնկրա կիտէրսինիզ ։ Իմտի օթուրտուլար ։ վէ իքիսի պիրլիք-տէ եէտիլէր ։ վէ իչտիլէր ։ վէ գրզըն պապասը օլ քիմսէյէ տէտի քի՝ Կէրէմ էյլէ ։ կէճէ գալմա-ղա գայիլ օլ ։ վէ եիւրէյին խօշ
7 օլսուն ։ Վ֊է օլ քիմսէ կիթմէյէ գալգընճա՝ գայնաթասը օնա իպ-րամ էյլէտի ։ վէ տէօնիւպ՝ կէճէ
8 օրատա գալտը ։ Վ֊է պէչինճի կիւնտէ կիթմէք իչուն սապահ֊լա-յըն էրքէն գալգտը ։ վէ գրզըն պապասը տէտի քի՝ Կէրէմ էյլէ ։ եիւրէյինի գուվվէթլէնտիր ։ վէ թա կիւն տէօնիւնճէյէտէք օյա-

22 Օնլար Վիքանըն էվինտէն իրագ վարտըգլարընտա ։ Վիքանըն էվի եանընտա օլան էվլերին էհալիսի պիրիքիպ՝ Դան օղուլլարընը եէ-
23 թիշտիլէր ։ վէ Դան օղուլլարընա պաղըրտըլար ։ վէ օնլար եիւզլերի-նի չէվիրիպ՝ Վիքայա տէտիլէր ։ Վանա նէ՞ օլտու քի՝ ճէմի՛յէթի իլէ
24 չըգտըն ։ Վ֊է օ տէտի քի՝ Նափտը-ղըմ ալլահ֊լարը վէ քեահինի ալըպ կիթտինիզ ։ վէ պանա տահա նէ՞ գալտը ։ իմտի պանա նի՞չիւն պէօյլէ՝ Վանա նէ՞ օլտու տէրսի-
25 նիզ ։ Վ֊է Դան օղուլլարը օնա տէտիլէր ։ Ըրամըզտա սէնին իչի-տիլմէսին ։ օլմայա քի Ղազղըն ա-տէմլէր իւզերինիզե հիւճիւմ է-տէլէր ։ վէ ճանըրը հէմ սէնին էվ խալգընըն ճանլարընը հէլաք էթ-
26 տիրէսին ։ Նէտէն Դան օղուլլարը եօլլարընա կիթտիլէր ։ վէ Վիքա օնլարըն քէնտինտէն գուվվէթլի օլտուգլարընը կէօրտիւքտե՝ տէօ-նիւպ էվինէ կիթտի ։
27 Վ֊է օնլար Վիքանըն եափտը-ղընը վէ օնուն քեահինինի ալըպ՝ Նայիսին իւզերինէ բահաթա վար-մըղ վէ էմնիյէթտե օլան պիր գավ-մըն իւզերինէ վարտըլար ։ վէ "օն-
28 լարը գըլըճ աղղընտան կէչիրիպ՝ չէհրի աթեչէ եագտըլար ։ Վ֊է Վիդոնլուլարտան իրագ օլմագ իւ-չէ՝ հէմ քիմսե իլէ պիր մասլա-հաթլարը օլմամագ իլէ ։ օնլարը գուրթարան եօգ իտի ։ չիւն քի "Յեհովահ օլան վատիտե իտի ։ անտէն չէհրի պինա էտիպ՝ օնտա
29 սաքին օլտուլար ։ Վ֊է Չէհրին ա-տընը Իսրայէլե տօղմուշ պապա-լարը Դանըն ատընտան՝ "Դան գօ-տուլար ։ վէ լաքին չէհրին ատը
30 իլերտէն Նայիս իտի ։ Վ֊է Դան օ-ղուլլարը քէնտիլէրինե օյմա փու-թու ափքիպ՝ Վանասե օղու Մեր-սոնուն օղու Յոնաթան քէնտի-սի վէ օնուն օղուլլարը "թա տի-Յարըն էսիրլիյի կիւնէկէնէտէ՝ Դանլըլար սըղթընըն քեահինլերի
31 իտի ։ Վ֊է օնլար՝ Ըլլահ֊ըն էվի Վելվտա օլտուղը ճիւմլէ կիւնե-լերտե քէնտիլէրի իչուն Վիքանըն օլ եափտըղը օյմա փութու նասպ էթմիշլէր իտի ։

Digitized by Google

լանտրլար , վէ պէբապէր եէտիլէր ։
9 Ընտէն օլ քիմսէ օտալըղը իլէ վէ
ուշաղը իլէ կիթմէյէ գալգտը · տմ-
մա գայնաթասը գրզըն պապասը
օնա տէտի քի՝ Իշլթէ հալա կիւն
ախշամա եագլաշըյօր , քէրէմ էյ-
լէ՝ կէձէ գալըն · իշլթէ կիւն մէյլ
էթմէքտէ տիր , կէձէ պուրատա
գալ , վէ եիւրէյին խօշ օլսուն ,
վէ սիզ սապահլայըն էրքէն եօ-
լունուզա չըգըպ՝ չատըրընա կիթ ։
10 Վէ օլ քիմսէ կէձէ գալմագ իս-
թէմէտի , իլլա գալգըպ կիթտի ,
վէ թա Էվերուսուն՝ եա՛նի Իրու-
սաղէմին գարշըսընա վարտը · վէ
պիլէսինձէ պիր չիֆթի սէմէրլի մէր-
քէպ վար իտի , հէմ օտալըղը պի-
լէսինձէ իտի ։
11 Օնլար Էվերուսուն եանընտա ի-
քէն՝ կիւն ղայէթ իլէ էնտի , վէ
ուշագ էֆէնտիսինէ տէտի քի՝ Վէ-
րէմ էյլէ , կէլ շու Էվերուսըս-
լարըն շէհրինէ սափալըմ , վէ կէձէ
12 օնտա գալալըմ ։ Ըմմա էֆէնտի-
սի օնա ուէտի · Պուրայա՝ Իսրա-
յէլ օղուլլարընտան օլմայան եա-
պանձը շէհրինէ սափմայալըմ , իլ-
13 լա Եփաթասյատէք կէչէլիմ ։ Ընդ-
տէն ուշաղընա տէտի քի՝ Կէլ պու
մահալլէրին պիրինէ եագլաշալըմ ,
վէ կէձէ Փաթաստա եա Ըռամա-
14 տա գալալըմ ։ Իմտի կէչիպ կիթ-
տիլէր , վէ Յենիամին Փաթասընըն
եանընտա իքէն՝ իւզէրլէրինէ կիւ-
15 նէշ պաթտը ։ Վէ օրայա սափտը-
լար քի՝ կիրիպ կէձէ Փաթաստա
գալըընլար · վէ վարըպ՝ շէհրին
մէյտանընտա օթուրտուս , վէ օն-
լարը՝ կէձէ գալմագ իչիւն Էվինէ
աշան եօգ իտի ։
16 Վէ իշլթէ ախշամլայըն թարլա-
տան՝ Քէնտի իշինտէն պիր իսթի-
յար ատէմ կէլիյօր իտի , օ իսկ
Էփրեմ տաղընտան օլուպ՝ Փա-
թաստա միւսաֆիր իտի · վէ օլ
մահալին էհալիսի՝ Եենիամինլի ի-
17 տիլէր ։ Վէ կէօզլէրինի գալտը-
րըպ՝ եօլճու ատէմի շէհրին մէյ-
տանընտա կէօրտիւ · վէ օլ իսթի-
յար քիմսէ տէտի քի՝ Էյ՛րէյէ կի-
տէրսին , վէ նէ՛րէտէն կէլիրսին ։
18 Վէ օնա տէտի քի՝ Պիզ Յուդա
Եենէլէհէմինտէն Էփրեմ տաղը
սէմթլէրինէ տէք կէչէրիզ · պէն օ-
րատան իմ , վէ Յուդա Եենէլէհէ-
մինէտէք կիթտիմ · ամմա ղէմպէ
Իրապպէն էվինէ կիտէյօրսմ , վէ
պէնի Էվինէ ալան քիմսէ եօգ ։
19 Աքին մէրքէպլէրիմիզ իչիւն հէմ
սաման հէմ եէմ վար , հէմ տա-
խի պէնիմ իչիւն հէմ խալայըղըն
իչիւն՝ վէ գուլլարըն իլէ օլան ու-
շաղ իչիւն էքմէք վէ շարապ վար ·
հիչ պիր շէյ էքսիք տէյիլ տիր ։
20 Է օլ իխթիյար քիմսէ տէտի քի՝
Իլէլատ սանա , անճաղ հէր էք-
սիքլիյին իւզէրիմէ պօթճ օլսուն ·
Ծիճագաթ մէյտանտա կէձէ գալմա ։
21 Ընտէն Էօնու քէնտի էվինէ կէօ-
թիւրտիւ , վէ մէրքէպլէրէ սաման
վէրտի · վէ Հօնլար այագլարընը
եայգայըպ՝ եէտիլէր վէ իչտիլէր ։
22 Օնլար եիւրէքլէրինի խօշլան-
տըրմագտա իքէն , իշլթէ Ընէհրին
էհալիսի Ղեարամազ քիմսէլէր՝ է-
վին էթրաֆընը գուշատըպ գափու-
յու գագտըլար , վէ էվին սահի-
պի օլան օլ իխթիյարա սէօյլէյիպ
տէտիլէր · Էվինէ կէլէն ատէմի
23 չըգար քի՝ օնու պիլէլիմ ։ Վէ
Հօլ էվին սահիպի քիմսէ օնլարա
չըգըպ՝ օնլարա տէտի · Էօգ՝
գարընտաշլարըմ , քէրէմ էտին ,
քէմիլիք էթմէն · պու ատէմ էվիմէ
կիրտիքտէն օճակրա , պու Ըրիւս-
24 վայլըղը էթմէն ։ Էշլթէ պէնիմ
պաքիրէ գրզըմը վէ օնուն օտալը-
ղընը սիղէ չըգարայըմ տա Հալա
Հնլարա Հագարէթ էտին , վէ օնլա-
րա կէօզլէրինիզտէ խօշ օլանը էյլէ-
յին · ամմա պու ատէմէ պու բիւս-
25 վայլըգ իշլինի էթմէն ։ Աքին օլ
քիմսէլէր օնու տինկլէմէք իսթէմէ-
տիլէր · վէ օլ ատէմ քէնտի օտա-
լըղընը թուրթուպ՝ օնլարա տիշա-
րըյա չըգարտը · վէ օնլար Հօնու
պիլտիլէր , հէմ պիւթիւն կէձէ
թա սապահատէք օնու բէզիլ էթ-
տիլէր , վէ կիւն աղարըը իքէն օ-
26 նու սալը վէրտիլէր ։ Վէ օլ գա-
րը սապահ գարշը վարըպ՝ աղա-
սընըն օլտուղու քիմսէնին էվինին
գափուսունտա տիւշտիւ , թա ը-
27 չըգ օլուճայատէք ։ Վէ օնուն ա-
ղասը սապահլայըն գալգըպ՝ էվին
գափուլարընը աչտը , վէ չըգտը
քի՝ եօլունա կիտէ · վէ իշլթէ օնուն
օտալըղը օլան գարը՝ էվին գափու-

սունտա տիւշմիւշ իտի , վէ էլլէ-
28րի էչիլին իւզէրինտէ իտի : Վ֊է
օնա՝ Գաալգ կիտէլիմ տէտի , ամ-
մա Նճէվապ վէրէն եօգ իտի . օլ-
ուէմ օնու մէրքէպի իւզէրինէ ալ-
տը , վէ օլ քիմսէ գալգըպ՝ քէնտի
մահալինէ կիթտի :
29 Վ֊է էվինէ վարտըգտա՝ պիր պը-
չագ ալտը , վէ օտալըղընը թու-
թուպ՝ Նօնու քէմիքլէրի իլէ օն ի-
քի փարչայա տօղրատը . վէ օնու
Իսրայէլին հէր սինօրուննա կէօն-
30տէրտի : Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ հէր
կէօրէն տէտի . Իսրայէլ օղուլլա-
րը Ա՛րսըը տիյարընտան չըգտրղը
կիւնտէն թա պու կիւնէտէք՝ պու-
նուն կիպի իշ օլմատը վէ կէօ-
րիւնմէտի . պունուն իւզէրինէ
տիւշիւնիւն վէ Ն֊միշավէրէ էտիպ
սէօյլէյին :

ՊԸՊԻ

Ի֊պու Ա֊եւիլինին՝ խալգը պիր ձէմ֊յէթի հուզուրունտա քէնտինէ օլան զուլմու խա-պէր էթտիյի , 8 Ձ֊էմ֊յէթին գըլըղը գա-բար , 12 Ա֊ենհամինլիլէրտէն՝ գապահաթը քիմսէլէրի էլէ վէրմէյէ թալապ օղուռնտուղու , վէ օնլարըն իմթինա՝ էտիպ ձէնկէ հազըլան-տըգլարը , 18 Իսրայէլլիլէրին էքի ձէնքտէ գըրգ պին ատէմ ղայդ էթտիքլէրի , 26 պիր ֆէնտ գուրմագ իլէ օնլարըն հէփ Ա֊ենհամին-լիլէրի՝ ալթը եիւղ ատէմտէն մա՛տա գը-տըգլարը :

1 Օլտէմ ՚Ճիւմլէ Իսրայէլ օ-
ղուլլարը չըգտրլար , վէ ճէ-
մաա՛թ պիր ատէմ կիպի՝ Բ֊ուան-
տան Ա֊երսաբէէյէտէք Գաղատ
տիյարը իլէ Ա՛պպա ՚Ա՛՚աստատա
2 ՃԷմ՝ օլտուլար : Վ֊է Ճիւմլէ գավ-
մըն իլէբիրտէ օլանլարը՝ Ճիւմլէ
Իսրայէլ սըպթլարը տէօրթ եիւղ
պին ՚գըլըճ չէքէն եայա նէֆէր՝
Ը֊լլահ գավմրընն ՃԷմ֊յէթինտէ
3 հազըր օլտուլար : Վ֊է Ա֊ենհամին
օղուլլարը՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն
Ա՛՚ասփայա չըգտրգլարընը իշլթ-
տիլէր : Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը
տէտիլէր քի՝ Գու եարամազլըգ
կՆ՚ըլ օլտու , սէօյլէյին : Վ֊է
օլ Գ֊եւիլի քիմսէ՝ էօլտիւրիւլմիւշ
գարընըն գօճասը ՃԷվապ վէրիպ
տէտի . ՚Գյէն օտալըղըմ իլէ Ա֊ե-
նհամին Գաբաասընտա կէՃէ գալ-
5 մաղա վարտըմ : Վ֊է ՚Գ֊աբաանըն
էհալիսի իւզէրիմէ գալգըպ՝ կէՃէ
իլէ իւզէրիմէ Եվի գուշաթտըլար .
պէհնի էօլտիւրմէյէ գաստ էթտի-
լէր տէ՝ ՚օտալըղըմա Հագարէթ
6 էթտիլէր , վէ էօլտիւ : ՚Գյէն տէ
օտալըղըմը ալըպ՝ օնու տօղրատըմ ,
վէ օնու Իսրայէլ միրա՛սընըն Հէր
մահալինէ կէօնտէրտիմ . զիրա օն-
լար՝ Ը֊Իսրայէլտէ խաափսըլէք վէ
7 րիւսվայլըգ իշէտիլէր : Իշթէ սիզ
Հէփինիզ Իսրայէլ օղուռլարը սընընզ .
՚պուբատա սէօյլէշիպ՝ միւշավէրէ
էտին :
8 Վ֊է Ճիւմլէ գավմ պիր ատէմ
կիպի գալգըպ տէտի քի՝ Վ֊Իմսէմիզ
չատրընա կիթմէյէՃէք , վէ քիմ-
սէմիզ էվինէ տէօնմէյէՃէք տիր :
9 Վ֊է շիմտի Գաբաայա էտէՃէյի-
միզ չէյ պու տուր . Օնուն իւզէ-
10 րինէ գուրա՝ իլէ վ֊ուռլըմ : Վ֊է
Իսրայէլին հէփ սըպթլարընտան
եիւզտէ օն վէ պինտէ եիւզ վէ օն-
պինտէ պին ատէմ ալալըմ քի՝
գավմա զախիրէ ալալար , քի Ա֊ե-
նհամին Գաբաասընա վարտըգլա-
րընտա՝ օնա Իսրայէլտէ իշէտիլի
Ճիւմլէ բիւսվայլըգա կէօրէ էտէլէր :
11 Իմտի օլ շէհրէ վ֊ուռմագ իշէն՝
Ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի պիր ա-
տէմ կիպի պիլ իթթիֆագ ՃԷմ՝
օլտուլար :
12 Վ֊է ՚Իսրայէլին սըպթլարը՝ Ա֊ե-
նհամինին պիւթիւն սըպթընա ա-
տէմլէր կէօնտէրիպ տէտիլէր . Պու
սիզտէ իշլէնէն եարամազլըգ նէ֊
13 տիր : Վ֊է շիմտի Գաբաաստա օլան
ատէմլէրի Ը֊օլ եարամազ քիմսէլէրի
վէրին քի՝ օնլարը էօլտիւրէլիմ՝ վէ
Իսրայէլտէն ՚եարամազլըգը կիտէ-
րէլիմ . ամմա Ա֊ենհամինլիլէր՝ գա-
րընտաշլարը Իսրայէլ օղուռլարընընն
սէօզիւնիւ տինկլէմէք իսթէմէտի-
14 լէր : Վ֊է Ա֊ենհամին օղուռլարը՝
Իսրայէլ օղուռլարընըն իւզէրինէ
ՃԷնկէ չըգմագ իչլէն՝ շէհրլէրտէն
15 Գաբաայա ՃԷմ՝ օլտուլար : Վ֊է
օլ կիւնտէ շէհրլէրտէն կէլէն Ա֊ե-
նհամին օղուռլարը եօգլանըպ՝ Գա-
բաանընն սաքինլէրինտէն եօգլանան
եէտի եիւզ սէչիլմիշ նէֆէրտէն
մա՛տա՝ խիրմի ալթը պին գըլըճ
16 չէքէն ատէմ իտի : Պու խալգընն
Ճիւմլէսինտէն եէտի եիւզ սէչիլմիշ
՚սօլագ ատէմ վար իտի . պունլա-
րընը Ճիւմլէսի շաշըրմազտան սափան

Digitized by Google

իլէ թաղը գըլա աթարլար իտի ։
17 Վ է Իսրայէլ ատէմլէրի եօգլանըպ՝ Ռենհամինտէն այրը տէօրթ եիւզ պին գըլըճ չէքէն ատէմ իտի . պունլարըն ճիւմլէսի ճէնք էրի իտի ։
18 Վ է գալգըպ՝ Պէյթուլահա չըգտըլար , վէ Իսրայէլ օղուլլարը Ըլահա տանըշըպ տէտիլէր . Ռենհամին իլէ ճէնք էթմէյէ պիզիմ իչիւն խալթիտա քիմ չըգա . վէ Թապպ տէտի քի՝ Խալթիտա Յուդա
19 գա չըգա ։ Ընտէն Իսրայէլ օղուլլարը սապահլայըն գալգըպ՝ Գաբաանըն գարշըսընտա օրտու գուրտուլար ։ Վ է Իսրայէլ ատէմլէրի Ռենհամին իլէ ճէնք էթմէյէ չըգտըլար . վէ Իսրայէլ ատէմլէրի Գաբաատա օնլարա գարշը ճէնկէ
21 տիզիլտիլէր ։ Վ է Ռենհամին օղուլլարը Գաբաատան չըգըպ՝ օղ կիւնտէ Իսրայէլտէն իչիրմի իքի
22 պին ատէմ եէրէ սէրտիլէր ։ Վ է գամ Էո՛նէ Իսրայէլ ատէմլէրի գուվվէթլէնիպ՝ էվվէլքի կիւնտէ տիզիլտիքէրի մահալտե թէքքար
23 ճէնկէ տիզիլտիլէր ։ Վ է Իսրայէլ օղուլլարը չըգըպ՝ Թապպըն հուզուրունտա թա ախշամատէ աղլատըլար , վէ Թապպա տանըշըպ տէտիլէր . Գարընտաշըմ Ռենհամին օղուլլարը իլէ ճէնք էթմէյէ թէքքար եագլաշայը՞մ մը . վէ Թապպ տէտի քի՝ Օնա գարշը
24 չըգըն ։ Վ է իքինճի կիւնտէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Ռենհամին օղուլլարընա եագլաշըրլար ։ Վ է Ռիքինճի կիւնտէ Ռենհամինլիլէր օնլարը գարշըլամագ իչիւն Գաբաատան չըգըպ՝ Իսրայէլ օղուլլարընտան օն սէքիզ պին ատէմ տահա եէրէ սէրտիլէր . պունլարըն հէփիսի գըլըճ չէքէն քիմսէլէր իտի ։
26 Օլտէմ ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլարը եա՛նի ճիւմլէ գավմ չըգըպ՝ Պէյթուլլահա վարտըլար , վէ օթառա Թապպըն հուզուրունտա օթուրուպ աղլատըլար , վէ օր կիւնտէ թա ախշամատէք օրուճ թուրտուլար . վէ Թապպըն հուզուրունտա պիւթիւն եանմալար վէ սէլաճէթ գուրպանլարը սունտուլար ։
27 Վ է Իսրայէլ օղուլլարը Թապպա տանըշտըլար , Մէ օր կիւնլէրտէ Ըլահա ա՛հտրնըն սանտուղու օթա-
28 տա իտի , հէմ օր կիւնլէրտէ օնուն էօնիւնտէ՝ Ըհարոն օղուս Էղիազարըն օղուս փինէհէս տուրուր իտի ,) վէ տէտիլէր . Գարընտաղըմ Ռենհամին օղուլլարը իլէ ճէնք էթմէյէ թէքքար պիր տահա չըգայը՞մ մը , եօղսա վա՞զ կէլէյիմ մի . վէ Թապպ տէտի քի՝ Ընըգըն , զիրա եարըն օնլարը էլինիզէ վէրէճէյիմ ։
29 Ընտէն Իսրայէլ Գաբաանըն էթրաֆընտա փուսուլար գուրտու ։
30 Վ է Իսրայէլ օղուլլարը իչէրինճիս կիւնտէ Ռենհամին օղուլլարը իզէրինէ վարըպ՝ օ պիր իքի քէրրէ կիպի Գաբաանըն էօնիւնտէ տիզիլ-
31 տիլէր ։ Օլտէմ Ռենհամին օղուլլարը գավմը գարշըլամաղա չըգըպ՝ չէհրտէն այրըլտըլար , վէ պիրի Պէյթուլլահ եօգուշունա վէ պիրի Գաբաանըն սահրասընա չըգան եօլ-
32 լարտա օլ իքի տէֆա՝ կիպի գավմտան եա՛նի Իսրայէլտէն օֆուզ քիմսէ գատար վուրուպ էօլտիւր-
մէյէ պաշլատըլար ։ Վ է Ռենհամին օղուլլարը տէտիլէր քի՝ Ընլար հուզուրումուզտա էվվէլքի կիպի գըլըրլըյօր . Իսրայէլ օղուլլարը իսէ տէտիլէր քի՝ Գաչալըմտա օնլարը չէհրտէն հօլլարա չըգարա-
33 լըմ ։ Վ է ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի մահալլէրինտէն գալգըպ՝ Նահաղ Թամարտա տիզիլտիլէր . հէմ Իսրայէլին փուսուսուս մահալինտէն՝ Էո՛նէ Գաբաանըն մաղա-
34 րասընտան օղրատը ։ Վ է ճիւմլէ Իսրայէլտէն սէչիլմիշ օնպին ատէմ Գաբաանըն գարշըսընա վարտը , վէ ճէնք շիտէթլէնտի . "օնլար իսկ պէլանըն քէնտիլէրին իւզէրինէ եէ-
35 թիշտիյինի պիլմէզլէր իտի ։ Վ է Թապպ Ռենհամինի Իսրայէլին էօնիւնտէ վուրտու , վէ օր կիւնտէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Ռենհամինտէն իչիրմի պէշ պին եիւզ քիշի գաթլ էթտիլէր . պունլարըն ճիւմլէսի
36 գըլըճ չէքէն քիմսէլէր իտի ։ Վ է Ռենհամին օղուլլարը՝ վուրտուլտուգլարընը կէօրտիւլէր . վէ Իսրայէլ ատէմլէրի՝ Ռենհամինլիլէրէ մահալ վէրտիլէր , զիրա Գաբաանըն իւզէրինէ գօտուգլարը փուսուսյա կիւ-
37 վէնիրլէր իտի ։ Վ է փուսուստա օ-

Ծան. Ի՛. Ի՛. 1406 գէ ։

Ա Հին. ԺԲ. 1 ։ Ա Մակաբ. Գ. 3, 4 ։
Բ Հին. Իէ. 33 ։
Գ Ը Օր. Ժ. 8 ։ ԺԲ. 5 ։

Ե Հին. Ը. 4 ։

Զ Հին. Ը. 14 ։ Նա. Խէ. 11 ։

Է Հին. Ը. 15 ։

Ը Հին. Ը. 19 ։

Digitized by Google

լանալար թեզ Գաբաանըն իւզէբինէ հիւաճիւմ էթտիլէր • վէ փուսուտա օլանլար եայըլըպ՝ պիւթիւն շէհրի
38 գըլըճ աղզընտան կէչիրտիլէր : Վ֊է Իսրայէլ ատէմլէրի փուսուտա֊ քիլէր իլէ պիր նիշան Թա՛յին էթ֊ միշլէր իտի , քի շէհրտէն պիր պէօ֊ յիւք աթէշ տիւմանը գալտըրա֊
39 լար : Ալտէմ Իսրայէլ ատէմլէ֊ րի ճէնքտէ արգա կէօսթէրտիլէր , վէ Ղենիամինլիլէր Իսրայէլ ատէմ֊ լէրինտէն օթուզ ատէմ գատար վուրուպ՝ գըրմաղա պաշլատըլար • զիրա տէտիլէր քի՝ Թահդիգան էվ֊ վէլքի ճէնքտէ կիպի հէր վէճճ իլէ
40 էօնիւմիւզտէ գըրըլը յօրլար : Ամ֊ մա շէհրտէն աթէշ Թիւթիւնիւ֊ նիւն տիրէյի եիւքսէլմէյէ պաշլա֊ յընճա , Ղենիամինլիլէր Կարգալա֊ րընա պագտըլար քի՝ իշթէ շէհրին
41 եանկընը կէօյէ չըգայօր իտի : Վ֊է Իսրայէլ ատէմլէրի տէօնտիւքտէ , Ղենիամինլիլէր շաշըպ գալտըլար • զիրա պէնյանըն քէնտի իւզէրլէրինէ
42 եէթիշխիյինի կէօրտիւլէր : Վ֊է օնլար՝ Իսրայէլ ատէմլէրինին էօ֊ նիւնէ չէօլիւն եօլունա տէօն֊ տիւլէր , ամմա ճէնք օնլարը եէ֊ Թիշտի • վէ շէհրտէն չըգանլար՝ օնլարը օրթալարընտա հէլաք է֊
43 տէրլէր իտի : Այն֊ֆ Ղենիա֊ մինլիլէրի գուշաթարլար , օնլարը գօվալատըլար , օնլարը գօլայլըգ իլէ՝ Թա Գաբաանըն գարշըսընա֊ տէք՝ կիւն տօղուսունտան եանա
44 տէփէտիլէր : Վ֊է Ղենիամինտէն օն ալթըդ պին ատէմ տիւշտիւ • պունլարընն հէփիսի գուվվէթ սա֊
45 հիպլէրի իտի : Վ֊է տէօնիւպ՝ չէօ֊ լէ տօղուս Եհմէն գայասընա գաչտըլար , վէ եօլարտա օնլար֊ տան պէշ պին քիմսէյի քէստիլէր • վէ արտլարընճա Կեդոմատէք գօ֊ վալայըպ՝ օնլարտան իքի պին ա֊
46 տէմ վուրտուլար : Վ֊է Ղենիամին֊ տէն օլ կիւնտէ հէփ տիւշէնլէր՝ իյիրմի պէշ պին գըլըճ չէքէն ա֊ տէմ իտի • պունլարընն հէփիսի
47 գուվվէթ սահիպլէրի իտի : Վ֊է Եհմէն գայասընա գաչտըլար , վէ Ղենիամին օղուլլարընա
48 տուրտուլար : Ամտէն Իսրայէլ ա֊ տէմլէրի Ղենիամին օղուլլարընա

տէօնիւպ՝ օնլարը գըլըճ աղզընտան կէչիրտիլէր , շէհրլէրտէքի ատէմ֊ լէրտէն Թա Հայվանլարա վէ հէր պուլունան շէյէ վարընճայէտէք • ճիւմլէ պուլունան շէհրլէրի տախ աթէշէ եագտըլար :

ՊԸՊ ԻԸ

Խալըրն՝ Ղենիամինլիլէրին հէլաք օլտուղու իշիւն եաս չէքտիքլէրի : 8 Հայրիս Գաղաա֊ դը պօզմագ իլէ տէօրթ հիւզ Ղենիամինլիլէ֊ րէ գարըլար Թէաարիք օլունտուղու :

1 Վ֊է Իսրայէլ ատէմլէրի Ա֊աս֊ փատա եէմին էտիպ՝ Պիզտէն Ղենիամինլիլէյ քիմսէ գըրըճնը գարը
2 իշիւն վէրմէյին տէմիշլէր իտի : Վ֊է գալմ Պէթթուլլահա վարըպ՝ օ֊ րատտա Ալլահըն հուզուրունտա Թա֊ ախշամատէք օթուրտուլար , վէ սէալէրինի գալտըրըպ՝ ա՛զիմ Գի֊
3 ղան իլէ աղլատըլար • Վ֊է տէտի֊ լէր • Այ՛ Իսրայէլլին Ալլահը Եապպ՝ Իսրայէլտէ պու նի՞չիւն վաղի՝ օլտու քի՝ պու կիւն Իսրա֊
4 յէլտէն պիր սըպթի էքսիլէ : Վ֊է վաղի՝ օլտու քի՝ էրթէսի կիւն գալմ էրքէն գալտըլար , վէ Իօ֊ րատտա պիր մէզպահ եափըպ՝ պիւ֊ Թիւն եանմալար վէ սէլամէթ գուր֊ պանլարը սունտուլար :
5 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը տէտիլէր քի՝ Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթի֊ րընտան ճէմաաթ իլէ Եապպա չը֊ գմայան քի՞մ տիր • չիւն քի Եապ֊ պա Աստիայա չըգմամըշ քիմսէ֊ նին Հադգընա՝ Ալպէթթէ էօլ֊ տիւրիւլէ տէյիւ պէօյիւք եէմին
6 օլմուշ իտի : Վ֊է Իսրայէլ օ֊ ղուլլարը՝ գարընտաշլարը Ղենիա֊ մին իշիւն նատիմ օլուպ տէտիլէր • Պու կիւն Իսրայէլտէն պիր սըպթի
7 գըրըլտը : Ճ֊ու գալանլարա՝ գա֊ րըլար իշիւն նէ՞ էտէլիմ • չիւն քի գըզըլարըմըզտան օնլարա գարը վէր֊ մէյէլիմ տէյիւ Եապպ իլէ եէմին
8 էթտիք : Ամտէն տէտիլէր քի՝ Իս֊ րայէլ սըպթիլարընտան Եապպա Աստիայա պիր չըգմամըշ վա՞ր մը • վէ իշթէ Հայրիս Գաղաադ֊ տան ճէմաաթա օրտույա քիմսէ
9 կէլմէմիշ իտի : Վ֊է գալմ եօգ֊ լանըպ՝ իշթէ օրաւտա Հայրիս Գա֊ ղաադ սաքինէլէրինտէն քիմսէ եօգ

10 իտի ։ Օլտեմ ՃԷմաւթ՝ գուվվէթ սահիպլէրինտէն օրայա օն իքի պին աուէմ կէօնտէրտիլէր , վէ օնլարա էմր էտիպ՝ տէտիլէր . Իվիտին , վէ Յաբիս Գաղաադէն սաքինլէրինի՝ գարրլարը վէ չօճուգլարը իլէ
11 գըլըճ աղըշտան կէչիրին ։ Վ֊ է֊ տէՃէյինիվ չէյ պու տուր . Ո՞վ էր էրքէյի՝ վէ հէր էրքէք եաթաղը պիլմիշ գարրյը հէլաք էտէսինիզ ։
12 Վ է Յաբիս Գաղաադէն սաքինլէրինտէն էրքէք եաթաղընտա էրքէք պիլմէմիշ տէօրթ եիւզ պաքիրէ գըղլար պուլտուլար , վէ օնլարը Ղանան տիյարընտա օլան Իվեւոլտաքի օրտուդա կէթիրտիլէր ։
13 Ընտէն ՃիւմլԷ ՃԷմաւ՛թ կէօնտէրիպ՝ Ըվեմօն գայասընտա օլան Իենիամին օղուլլարընա սէօյլէտիլէր , վէ Ըօնլարը սուլՀա տա՛վէթ
14 էթտիլէր ։ Վ է օլ զէմանտէ Իենիամինլիլէր տէօնտիւլէր , վէ օնլարա՝ Յաբիս Գաղաադէն գարըլարընտան սաղ գօտուդլարը գարըլարը վէրտիլէր . ամմա օնլարա
15 քիֆայէթ էթմէտիլէր ։ Վ է գավմ՝ Իենիամին Հագգընտա նատիմ օլտու . չիւն քի Ըապպ Իօրայէլ սըպթլարընտա երգըմ էյլէտի ։
16 Իմտի ՃԷմաւ՛թըն իխթիյարլարը տէտիլէր . Գարրլար իչիւն՝ գալանլարա նէՀ էտելիմ՝ , չիւն քի Իենիամինէն գարրլար հէլաք օլտու ։
17 Վ է տէտիլէր քի՝ Իենիամինլիլէրին միրասը գուրթուլանլարըն տըր , վէ Իսրայէլտէն սըպթ մահվ օլմա֊
18 սըն ։ Ըմմա պիզ օնլարա՝ գըղլարըմըզտան գարրլար վէրէմէյիզ . չիւն քի Իսրայէլ օղուլլարը նէմին էտիպ՝ Իենիամինլիլէյէ գարը վէրէն
19 մէլո՛ւն օլսուն տէտիլէր ։ Ընտէն տէտիլէր . Իչթէ եըլտան եըլա Պէյթուլլահըն փօրեաս Ճանիպլինտէ՝ Պէյթուլլահտան Ավիքէմէ չըգան եօլուն կիւն տօղուստա թաբաՃընտա վէ Պ երօնանըն գըպլէսինտէ օլան Ավելտա Բապպըն
20 պայրամը օլուր ։ Իմտի Իենիամին օղուլլարընա ըսմարլայըպ՝ տէտիլէր . Կիտին , վէ պաղլարտա փուս
21 սուտա օթուրասընըզ , վէ կէօզէտէսինիզ , վէ էյէր իչթէ Ավելտըն գըղլարը՝ Երագս օյնամաղա չըգարլար իսէ , օլտէմ պաղլարտան չըգըն , վէ հէր պիրինիզ Ավելտ գըղլարընտան քէնտիլէրինիզէ գարը գափըն , վէ Իենիամին տիյարընա
22 կիտին ։ Վ է վագի՝ օլա քի՝ օնլարըն պապալարը եա գարընտաշլարը պիզէ շիքեայէթ էթմէյէ կէլիրլէր իսէ , օլտէմ օնլարա տէրիզ քի՝ Իսաթըրմըզ իչիւն օնլարա ի՛նայէթ էտին . չիւն քի ՃէնքտՀ՝ պիզ հէր քէսին դարրսընը ալըգօմատըզ . լաքին շիմտի սիզ օնլարա վէրմէ֊
23 տինիզ քի սուչլու օլասընըզ ։ Իմտի Իենիամին օղուլլարը էօյլէ էյլէյիպ՝ բաշս էտէնլէրտէն զօր իլէ թուԹտուգլարընը՝ քէնտի սայրլարընա կէօրէ գարրլար կէօթիւրտիւլէր , վէ վարըպ միրասլարընա տէօնտիւլէր , վէ Ըչէհրլէրի պլինա էտիպ՝ օնլարտա սաքին օլտուլար ։
24 Վ է օլ զէմանտէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ օրատան հէր քէս քէնտի սըպթլընա վէ քէնտի գապլէսինէ կիմտի , վէ հէր քէս օրատան քէնտի միրասընա չըգտը ։
25 Ըօլ կիւնլէրտէ Իսրայէլտէ փատիշահ եօգ իտի . Իհէր քէս կէօզլէրինտէ տօղրու օլանը իշլէր իտի ։

ԲՌ . Ի՛ . Լ֊ 1406 Գէ ։
Ի Խաս . 8 . 33 ։ Ա Ծագ . ԺԲ . 7 ։
Ղ Ծաս . Լ՚ . 17 ։
Ե Ցես . ԺԷ . 1 ։
Ը Գ . Ի . 47 ։
Ի Բ Օր . Ի . 10 ։
Ժ Խա . 6 ։
Ի Խա . 1 . Գ . ԺԱ . 35 ։
ԲՌ . Ի՛ . Լ֊ 1406 Գէ ։
Լ ՊաՀ՝ Ի Լ . ԺԷ . 20 ։ Գ . ԺԱ . 34 ։ Ա Ծագ . ԺԲ . 6 ։ Ներեմ . Լ՚ . 13 ։
Ի ՊաՀ՝ Գ . Ի . 48 ։
Բ Գ . ԺԷ . 6 ։ ԺԸ . 1 ։ ԺԹ . 1 ։
Է Բ Օր . ԺԷ . 8 ։ Գ . ԺԷ . 6 ։

Digitized by Google

ՀՈՒԹ

ՊԸՊ Ը

Նլիմելէքին գըթլոգ սէպհականէն Մովաբ տիյարընա կիթտիյի, վէ օնուն օրատա էօլտուլու։ 4 Օնուն իքի օղլու Մովաբա էվլէնիպ՝ օնլարըն տախի էօլտուլու։ 6 Օնուն գարընսը Նաեմինին վաթանընա կէրի տէօնմէսէ օլտուղու։ 8 Ռէնէսինին իքի կելինին քէնտիսի իլէ պէրապէր վարմամաղա Յահուէթ էթտիյի։ 14 Ուրիանըն օնու թէրք էտիպ՝ Հռութուն օնուն իլէ պէրապէր կիթտիյի։ 19 Պեթլարըն իքիսի Նէթլէհէմէ կէլտիյի։

1 Ալ է վագի՛ օլտու քի՝ Գատըլար Հիւքմ էթտիքլէրի կիւնլէրտէ, Եէերտէ գըթլըգ օլտու. վէ Յուդա Նէթլէհէմինտէն պիր քիմսէ՝ գարընսը իլէ վէ իքի օղուլլարը իլէ Մովաբ թօփրաղընա 2 ղուրպէթէ կիթտի։ Ալ է օլ քիմսէնին ատը Նէլիմելէք՝ վէ գարընսընըն ատը Նոեմի՝ վէ իքի օղուլլարընըն ատը Մահլոն վէ Քեղլոն իտի. օնլար Յուդա Նէթլէհէմինտէն Էֆրաթացը իտիլէր, վէ Մովաբ թօփրաղընա վարըպ՝ օրա- 3 տա գալտըլար։ Ալ է Նոեմինին գօճասը Նէլիմելէք էօլտիւ, վէ գա- 4 րը իքի օղուլլարը իլէ գալտը։ Ալ է օնլար քէնտիլէրինէ Մովաբլը գա- րըլար ալտըլար, պիրինին ատը Որփա վէ օպիրինին ատը Հռութ իտի. վէ օնլար օրատա օն երլ գա- 5 տար օթուրտուլար։ Ալ է Մահլոն Հէմ Քեղլոն իքիսի տախի էօլտիւ- լէր. վէ գարը իքի էվլատընտան վէ գօճասընտան մահրում գալտը։

6 Իմտի գարը իքի կելինլէրի իլէ գալգտը քի՝ Մովաբ թօփրաղընտան տէօնէ. զիրա Մովաբ թօփ- րաղընտա իշլիթմիշ իտի քի՝ Մատպ Ղգավմընը զիյարէթ էյլէտի քի՝ 7 Էօնլարա էքմէք վէրէ։ Ալ է գարը՝ օլտուղու մահալտէն իքի կելինի իլէ պէրապէր չըգտը. վէ Յուդա տիյարընա տէօնմէք իչիւն՝ եօլտա 8 կիտէրլէր իտի։ Ալ է Նոեմի իքի կելինինէ տէտի քի՝ Ընիտին, հէր պիրինիզ անասընըն էվինէ տէօնիւն. Մատպ սիզէ իհսան էյլէյէ, նիճէ քի սիզ Էօլէնլէրէ վէ պանա էյլէ- 9 տինիզ։ Մատպ սիզէ իհսան էյլէյէ քի՝ հէր պիրինիզ գօճասընըն էվինտէ Էրահաթ պուլա՛. անտէն օնլարը էօպտիւ, վէ օնլար սէսլէրինի գալ- 10 տըրըպ՝ աղլատըլար. Ալ է օնա տէ- տիլէր քի՝ պիզ էլպէթթէ սէնին 11 իլէ գավմընա տէօնէրիզ։ Ընմա Նոեմի տէտի. Նա գըզլարըմ՝ կէրի տէօնիւն, նիՓչիւն պէնիմ իլէ կի- տէսինիզ. պէնիմ գարընըմտա տա- հա օղուլլար վա՞ր մը քի՝ Նսիզէ 12 գօճալար օլալար։ Տէօնիւն գըզ- լարըմ՝ կիտին, զիրա պէն գօճա- յա վարմադա իխթիյարլանտըմ. էյէր իւմիւտիմ վար ուէյիպ՝ հէ- ման պու կէճէ գօճայա վարսամ տա օղուլլար պիլէ տօղուրսամ, 13 սիզ օնլար պէօյիւիւնճէյէտէք պէքլէյէճէՓք մի սինիզ, սիզ օնլար իչիւն գօճայա վարմայըպ տուրա- ճաՓգ մը սընըզ. եօգ՝ գըզլարըմ՝ զիրա սիզտէն էօթիւրիւ փէք աճը- նըրըմ՝ չիւն քի Մատպըն էլի պէ- 14 նիմ իւզէրիմէ չըգտը։ Ալ է թէք- րար սէսլէրինի գալտըրըպ աղլա- տըլար. վէ Որփա՝ գայնանասը- նը էօպտիւ, լաքին Հռութ օնա 15 Մեափրշա գալտը։ Ընմա գարը տէ- տի քի՝ Նշլէճ էլթին քէնտի գավ- մընա վէ Ալլահլարընա տէօնտիւ. Նսէն պոյնէ էլթինին արտընճա կէ- 16 րի տէօն։ Ալ է Հռութ տէտի քի՝ սէնի պրագմաղա վէ սէնին արտըն- տան կէրի տէօնմէյէ Նիւզէրիմէ տիւշմէ. զիրա նէրէյէ կիտէր իսէն կիտէճէյիմ, վէ նէրէտէ գալըր իս- սէն գալաճաղըմ, Հսէնին գավ- մընը պէնիմ գավմըմ՝ վէ սէնին Ալլահըն պէնիմ Ալլահըմ օլա. 17 Նէրէտէ էօլսիւր իսէն էօլճէյիմ, վէ օրատա կէօմիւլճէյիմ. Մատպ

ՀՈՒԹ Ը

ա Պատ. բ. 16։
բ Պագ՝ Նհն. ժբ. 10. իդ. 1. դ Յհսպ. բ. 1։
գ Պատ. ժէ. 8։
դ Պագ՝ Նհն. իե. 19։
ե Պատ. դ. 30։
զ Նէս. դ. 31. Նհս. ա. 68։
է Մաղ. Հէ. 15. Մատ. ղ. 11։
ը Պագ՝ Նհս. իզ. 15։ բ Տիմ. ա. 16, 17, 18։
թ Յհս. 5. պ. բ. 20։
ժ Պ. գ. 1։
ի Պատ. բ. 15. Յոբ. ժէ. 21. Մաղ. Հբ. 4. Հբ. 2. Լէ. 9, 10. ձ Նահ. ժէ. 17. ժէ. 24։
ղ Պատ. ժա. 24։
ճ Պագ՝ Նհս. իդ. 15, 19։ դ Յհսպ. բ. 2. Նհս. իդ. 28։
յ դ Յհսպ. բ. 2, 4, 6։
ն Պ. բ. 11, 12։
շ Ա Նհսպ. գ. 17. Հ. 23։ ռ Յհսպ. ժէ. 13. դ Յհսպ. գ. 31։

Digitized by Google

պանա պէօյլէ՝ վէ պուննտան զիյա-
տէ էյլէյէ , էյեր պէնի սէննէն՝
18 էօլիւմ պիլէ այրըլը իսկ : Իմտի
՚օնուն իլէ կիթմէյէ գավի տուր-
տուղունու կէօրտիւքտէ , օնա
սէօյլէմէքտէն վազ կէլտի :
19 Ընտէն իքիսի թա Իսրէլէհէմ
կէլինճէ յէտէք կիթտիլէր . վէ վա-
գի՝ օլտու քի՝ Իսրէլհէմ վար-
տրգլարընտա , պիւթիւն շէհր ՚օն-
լարտան էօթիւրիւ պիրի պիրինէ
կէչիպ ՚Յոռմի պո՞ւ մռւ տուր տէ-
20 տիլէր : Ալ է գարը օնլարա տէ-
տի քի՝ Պանա *Յոռմի չաղըրման ,
պանա †Մարա չաղըրրն . գնրա
Ա՛իւմլէյէ գատիր՝ պէնի ղայէթ իլէ
21 ածըլաճտը : Պէն տօլու կիթտիմ ,
վէ Ի՛ապպ պէնի պօշ տէօնտէր-
տի . նի՞չիւն պանա ՚Յոռմի չաղը-
ըրսընըզ , զիրա Ի՛ապպ ալէյհիմէ
շէհատէթ էթտի , վէ Ա՛իւմլէյէ
22 գատիր՝ պէնի տէրտէ սալտը : Իմ-
տի ՚Յոռմի՝ պիլէսինճէ Մովաբ
թօփրաղընտան կէրի կէլէն քէնտի
կէլինի Մովաբը Հռութ իլէ տէօն-
տիւ . վէ օնլար Իսրէլհէմէ ՞արփա
պիչինինին պաշլանկըճընտա կէլ-
միլէր :

ՊԸՊ Ւ

Հռութեան՝ Բոոսոսն թարլասընտա պաշագ ուվէլէրտիկի : 6 Բոոսոսն՝ օնուն իլինն սիւալ էթտիկի , 8 վէ պուննտան պէօյլէ օնա ա՛զիմ ի՛թիպար էթտիկի : 18 Տէվիւթտիկի պաշագ-լորը գայնանասընա կէօթիւրտիւիւ :

1 Ալ է ՚Յոռմինին գօճասը թարա-
՝ֆընտան պիր ՞ագրապասը վար
իտի , քի Նէլիմելէքին գապիլէսինտէն
մալը ղանի պիր քիմսէ իտի . վէ օ-
2 նուն ատը Բոոս իտի : Ալ է Մո-
վաբլը Հռութ ՚Յոռմիյէ տէտի քի՝
Վէրէմ էյլէ , թարլալարա վա-
րայըմ , վէ քիմին կէօզլէրինտէ ի՛-
նայէթ պուլուր իսէմ , օնուն ար-
տընճա †պաշագլար տէվշիրէյիմ .
վէ օ օնա տէտի քի՝ Կիթ գըզըմ :
3 Իմտի կիթտի , վէ վարըպ՝ թար-
լատա օրագճըլարըն ծրտընճա պա-
ղագ տէվշէրիր իտի . վէ բասթ կէ-
լէ՝ Նէլիմելէքին գապիլէսինտէն օ-
լան Բոոսոսն թարլասընըն հիսսէ-
սինէ օղրատը :
4 Ալ է իշթէ Բոոս՝ Նէթլէհէմ-
տէն կէլէպ օրագճըլարա տէտի .
Ա՛պպպ սիզին իլէ օլա . վէ օնա
տէտիլէր քի՝ Ա՛պպպ սէնի միւպա-
5 րէքլէյէ : Ընտէն Բոոս օրագճը-
լարըն իւզէրինտէ տուրան ուշաղը-
նա տէտի քի՝ Պու գըզ քիմ՞ն
6 տիր : Ալ է օրագճըլարըն իւզէրին-
տէ տուրան ուշագ ճէվապ վէրիպ
տէտի քի՝ ՚Յոռմի իլէ Մովաբ
թօփրաղընտան տէօնէն օլ Մո-
7 վաբլը գըզ տըր . Ալ է տէտի քի՝
Վէրէմ էտին , տէմէտլէրտէ օ-
րագճըլարըն արտընճա պաղագ տէվ-
շէրիպ ճէմ՝ էտէյիմ . վէ գըզ սա-
պահտան էրքէն կէլիպ շիմտիյէ-
տէք տուրտու , հէնուզ էվտէ ազ
8 օթուրտու : Ընտէն Բոոս Նռու-
թա տէտի . Նա գըզըմ՝ իշինթմէզ
մի սին , պաշգա թարլայա պաղագ
տէվշէրմէյէ կիթմէյէսին , հէմ տա-
խի պուրատան այրըլմայասըն . իլ-
լա պուրատա պէննիմ գըզլարըմընն
9 եանընտա տուրասըն : Կէօզլէրին
գըզլարընն պիչինթքլէրի թարլատա
օլսուն , վէ օնլարըն արտընճա կիթ ,
ուշագլարա թէնպիհ էթմէտիմ քի՝
սանա տօգանմայալար . վէ սուսա-
տըղըն զէման՝ գապլարա կիթ , վէ
ուշագլարըն չէքտիյի պո՞տան իչ :
10 Իմտի գըզ Նէհուզիւ գօյուն տիւշ-
տիւ , վէ եէրէ պէրապէր թէմէննա
էյլէյիպ օնա տէտի . Պէն պիր
ղարիպ իքէն՝ նի՞չիւն կէօզլէրինտէ
ի՛նայէթ պուլտուս , քի պանա աշ-
11 նալըգ էտեսին : Ալ է Բոոս ճէվապ
վէրիպ գըզա տէտի . Գօճան էօլ-
տիւքտէն սօնկրա , Եգայնանանա
ճիւմլէ էյլէտիյին՝ վէ պապանը
հէմ անանը վէ տօղտուղունն տի յա-
րը թէրք էթտիյին՝ հէմ էվվէլտէն
պիլմէտիյին գավմա կէլտիյին՝ պա-
նա թէմամէն խապէր վէրիլտի :
12 Ի՛ապպ Էսէնին ա՛մէլինին էճրինի
վէրէ . վէ սէնին իւճրէթինի՝ Ի՛գա-
նատլարը ալթընտա սըղընմաղա
կէլտիյին Իսրայէլին Ը՛լլահը Ի՛ապպ
թարաֆընտան ղանիմէթ իլէ վէ-
13 րիլէ : Ալ է գըզ տէտի . ՛Նէօզ-
լէրինտէ ի՛նայէթ պուլայըմ՝ եա՛
էֆէնտիմ , չիւն քի պանա թէսէլ-
լի վէրտին , վէ պէն Ի՛սրայըլգլա-
րընըն պիրի գատար տէյիլ իքէն՝
պու խալայըղընըն Ւկէօնլիւնէ կէօ-
14 րէ սէօյլէտին : Ընտէն Բոոս թա-
ա՛մ վագթընտա օնա տէտի քի՝

թ . Ի՛ . Ւ . 1313 Գէ :

/ Պոր . իա . 14 :

ւ Մաա . իա . 10 :

ն Գա՛դ՝ Ւ . իէ . 7 : Ոհր . Բ . 15 :

Ե՛ն՛ Ի՛ . Թէէ :

Ե՛ն՛ Ընը :

լ Գա՛դ՝ Հ՚ոբ . ա . 21 :

* Ի՛ւ . Թ . 31 , 32 : Գ . Բ . 38 : Բ Թագ . իա . 9 :

- Գ . է . 2 , 12 :

Բ Գ . է . 21 : Մաա . ա . 5 :

Ե Ի՛ . ժԹ . 9 : Բ Օր . իէ . 19 :

թ . Ի՛ . Ւ . 1313 Գէ :

Բ Պաւ . ԽԹ . 7 , 8 : Ի՛ա . ա . 28 : Բ Թես . գ . 16 :

Է Գ . ա . 22 :

Ը Գ . ա . 14 , 16 , 17 :

Թ Ա՛ղ . ԽԹ . 8 : Ա՛ղ . ժԷ . 7 : ՚Ն . Ի՛ . 1 : կԷ . 7 :

Ժ Ա՛ղ . ժԷ . 15 : ա Թագ . ա . 18 :

Ժ Ա Թագ . իԹ . 41 :

Ժ Ա՛ղ . ժԷ . 3 : Գ . ա . ժԹ . 3 :

Ժ Ա Թագ . իԹ . 23 :

Ժ Ա Թագ . իԹ . 19 :

Ժ Գ . ա . 16 : Ա՛ղ . ժԷ . 8 : ԼՀ . 7 : ՚Ն . Ի՛ . 1 : կԷ . 7 :

41 պ

Digitized by Google

Պուրայա եագլաշ , վէ էքմէքքտէն եէ , վէ լօգմանը սիրքէյէ պաթըր . վէ գըզ օրագճըլարըն եանընտա օ-
թուրտու , վէ օնա գավըռուլմուշ պուղտայ սունտու , վէ եէյիպ տօյ-
տու , հէմ Ե արթանը սագլատը :
15 Վ Է պաշագ տէվշիրմէյէ գալզտրգ-
տա , Հոռս ուշագլարընա թէնպիհ էտիպ տէտի . Տէմէտլերին արա-
սընտա տախի տէվշիրսին , վէ օնու
16 ուԹանտըրման : Էհմ օնուն իչիւն
թուԹամլարտան տախի հէր վէճՀ իլէ տիւշիւրիւն . վէ գօյ վէրին
ատվշիրսին , վէ օնու ա'զարլամա-
17 յասընըզ : Իմտի գըզ ախշամա-
տէք թարլատա տէվշիրտի . վէ տէվշիրտիյինի տէօյիւպ՝ պիր էֆա
էօլչէյի գատար արփա օլտու :
18 Վ Է գալտըրըպ՝ շէհրէ վարտը , վէ գայնանասը օնուն տէվշիրտիյինի
կէօրտիւ . Հէմ չօգարըպ՝ օլ Ե տօյ-
տուգտան սօնկրա արթանը օնա
19 վէրտի : Վ Է գայնանասը օնա տէ-
տի քի՝ Պու կիւն նէ՞րէտե պօլագ տէվշիրտին , վէ նէ՞րէտե իչլէտին .
Ես սանա աչնալըզ էտէն՝ միւպարէք օլսուն . օլտէմ գըզ գայնանասը-
նա քիմին եանընտա իչլէտիյինի խապէր վէրիպ տէտի քի՝ Պու կիւն
եանընտա իչլէտիյիմ ատէմին ատը
20 Հոռս տուր : Վ Է Վռեմի կէլէնինէ տէտի . Ո՞Օ Լ էնմաե Լապպտան միւպարէք օլսուն , քի Ե տիրիլէրէ վէ էօլիւլէրէ իհսանընը թէրք էճ-
մէտի . Հէմ Վռեմի օնա տէտի քի՝ Պու ատէմ ագրապամըզտան տրը ,
21 եագըն Ղխըսըմմըզ տրը : Ընտէն Վովաբը Էռութ տէտի . Պա-
նա՝ Պէնիմ ուշագլարըմ իլէ տու-
րասըն թա ճիւմլէ պիչինի թէքմիլ էտինճէյէ գատար տախի տէմիշ
22 տիր : Վ Է Վռեմի կէլինի Էռու-
թա տէտի . Ընյի տիր գըզըմ քի՝ օնուն գըզլարը իլէ չօգասըն , վէ
սանա պաշգա թարլատա բասթ կէլ-
23 մէյէլէր : Իմտի Հոռսուն գըզլա-
րընտան այրըլմայըպ՝ թա արփա պիչինի վէ պուղտայ պիչինի թէք-
միլ օլունճայատէք պօլագ տէվ-
շէրտի . վէ գայնանասընըն եանըն-
տա սագքին իտի :

ՊԸՊ Գ

Վռեմինին Էռութա նասիհաթը : 5 Էռու-

թուն՝ Հոռսուն թարլասընտա կէճէ եաթաը-
ղը : 8 Հոռսուն օնա՝ խըսըմ օլտուղունու իչդրար էթտիյի : 14 Վ Է սապահասը օնու ալ-
թը էօլչէք պուղտայ իլէ եվինէ կէօնաէրտիյի :

1 Վ Է գայնանասը Վռեմի օնա տէ-
տի . Իրըզըմ՝ սանա Ճրահաթ-
լըգ Բարմայըմ մը , քի սէնին
2 Հագդընա խայը օլա : Վ Է Հալա՝
Ղշու գըզլարը իլէ տուրտուղուն Հո-
ռս ագրապամըզ տէյի՞Լ մի . իչդէք
օ՝ պու կէճէ խարմանտա արփա սա-
3 վուրույօր : Իմտի սէն եայգան , վէ
Ղեաղ սիւրիւն , հէմ իւզերինէ էս-
վապլարընը կիյին , վէ խարմանա
էն . օլ քիմսէյէ՝ թա քէնտիսի
եէյիպ իչմէյի պիթիրինճէյէտէք
4 պիլինմէյէսին : Վ Է վագի՝ օլա քի՝
եաթտրզը զէման , օնուն եաթտրը-
մահալի անկլա , վէ վարըպ՝ օնուն
այագլարընտան էօրթիւյիւ աչ , վէ
եաթ . վէ օ սանա՝ նէ իչլէյճէէ-
5 յինի խապէր վէրէճէք տիր : Վ Է
գըզ օնա տէտի քի՝ Պանա հէփ
սէօյլէտիյինի էտէճէյիմ :
6 Վ Է խարմանա էնիպ՝ գայնանա-
սընըն ճիւմլէ լսմարլատըզը կի-
7 պի էյլէտի : Վ Է Հոռս եէյիպ իչ-
տիքտէն վէ Եբիւրէյի խօշլանտըգ-
տան օսնկրա , եըզընլարըն քէնա-
ըրընտա եաթմայա վարտը . անտէն
գըզ կիզլիճէ վարըպ՝ օնուն այագ-
լարընտան էօրթիւյիւ աչտը , վէ
8 եաթտը : Վ Է վագի՝ օլտու քի՝
կէճէնէն եարըսընտա օլ ատէմ
իւրքտիւ , վէ էյիլտի . վէ իչմէք
այագլարընտա պիր գարը եաթար
9 իտի : Վ Է տէտի քի՝ Վէն քի՞մ
սէն . վէ օ՝ Հայալյրզընն Էռութ
իմ , իմտի խալայըզընըն իւզերինէ
Ղգանատընը էօրթ , չիւն քի սէն
10 Եխըսըմ սըն տէտի : Վ Է օ տէտի
քի՝ Բապպտան միւպարէք օլսըն
գըզըմ , սօնկրաքի էյլէտիյին իհ-
սան՝ Ըիլէրքինտէն էյի տիր . չիւն
քի ֆագիր օլսուն զէնկին օլսուն՝
11 կէնճէէր արտընճա կիթմէտին : Վ Է
շիմտի եա՜ գըզըմ՝ գօրգմա , հէր
նէ քի տէր իսէն սանա էտէճէյիմ .
զիրա գավմըմըն հէփ շէհրի սէնի
Ֆգաղիէլէթ սահիպի գարը պիլիրլէր :
12 Վ Է շիմտի հագիգաթ պէն Եխըսըմ
իմ . վէ լաքին Ապէնտէն տահա եա-
13 գըն խըսըմ վար : Պու կէճէ գալ ,
վէ վագի՝ օլա քի՝ Եսապահէլյընը

Թ . Ի՝ . Ի՞ . 1812 գէ :

Ե Իա . 18 :

Ե Պագ՝ Իա . 13 :

Է Իա . 10 : Վաշ . Իա . 1 :

Հ Պ . Ճ . 10 : Ը Հինագ . բ՞ . 5 : Հյոթ բի՞ . 13 :

Յ Վռակ . ժէ . 17 :

Ղ Պ . Ճ . 9 : Ճ . 6 : Վէ . Քէ . 25 :

Հ . Ի՝ . Ի՞ . 1812 գէ :

Ա Պ . Ա . 9 :

Բ Ա Կոր . Է . 36 : Ա Տիմ . Է . 8 :

Դ Պ . Բ . 8 :

Զ Ք Հինագ . ժէ . 2 :

Է Գաթ . ժք . 6 , 9 , 22 : Ք Հինագ . ժէ . 28 : Ւսթ . Ա . 10 :

Ը Վաշ . ժէ . 8 :

Թ Վռակ . ժէ . 8 :

Ժ Վռակ . ժէ . 8 :

Ի Իա . 9 : Լ Պ . Ճ . 1 : Ի Ք Ծր . ի՞ . 5 : Զ Պ . Ճ . 5 : Ա Տա . ի՞ . 24 :

Digitized by Google

էյէր օլ փխոխ սանա խըսըմլըգ հագգընը իհրա էտէր իսէ՝ խօշ , էթսին , ամմա էյէր օ խըսըմլըգ հագգընը սանա իհրա էթմէք իս- թէմէզ իսէ , օլտէմ պէն էտէ- րիմ՝ [b]Ապպ սաղ տրը . սապահա- տէք եաթ :

14 Իմտի այագլարընտա սապահա- տէք եաթտը , վէ ատէմ ատէմի ֆարգ էտմէզտէն էվվէլ գալդըը . վէ օ՝ [c]Ասարմանա գարը կէլտիյի
15 պիլինմէսին տէտի : [d]Էմ տէտի քի՝ Իւզէրինտէքի էօրթիւյիւ կէթիր , վէ օնու թռւթ , վէ գարը օնու թռւթտու . անտէն օնա ալթը էօլ- [e]չէ արփա էօլչտիւ , վէ իւզէրինէ եիւքէթտի , վէ գըզ չէհրէ կիթտի :
16 Վ[f]է գայնանասընա կէլտիքտէ , գա- րը [g]Աբ[h]ճէ սին եա՞ գըզըմ տէտի . վէ գըզ ատէմին քէնտինէ հէփ էթ-
17 տիյինի օնա խապէր վէրտի : Վ[i]է տէտի քի՝ պանա պու ալթը էօլ- [k]չէ արփայը վէրտի . զէրա՝ [l]Իսյ- նանանա պօշ կիթմէյէկսին տէտի :
18 Վ[m]է գարը տէտի . [n]Իզդըմ՝ թա մասլահաթըն ներէյէ վարաճաղընը պիլինճէյէտէք օթուր . զէրա օլ ատէմ՝ մասլահաթը պու կիւն պի- թիրմէյինճէ բահաթ էթմէզ :

ՊԸՊ Դ

[o]Ասռուն՝ [p]Ռուբէթա քէնտինտէն տահա եագըն խըսըմ օլանը իսխիյարլարըն հաւզուրտունա տա՛վէթ էթսին . 6 վէ օնուն խըսըմլըգ հագգընը իհրա էթմէյէ իսխինա՝ էթտիյի , 9 Ասռս օնատն օնու ասթուն ալտըղը , 10 վէ օնուն [q]Ռուբէթու գաբը իչինն ալտըղը : 13 [r]Ռուբէթուն [s]Վէնեդի ատղուրտուղու , քի պու [t]Իսխիյին պէօյիւք պադասը իսի : 18 Փա- բէօին սիւսիյէսի :

1 Վ[u]է Ասռս գափույա չըգըպ՝ օրա- [v]տա օթուրտու , վէ իչինէ [w]Ասռ- ոսուն օլ տէսիյի խըսըմ կէչէյօր իտի . վէ Ասռս օնա տէտի քի՝ Նա սէն ֆիւլան ֆիւլան տէօն չուրայա օթուր . վէ օ տէօնիւպ օթուրտու :
2 Ընտէն [x]չէհրին իսխիյարլարըն- տան օն քիմսէ ալըպ՝ [y]Ըուրայա օ- թուրուն տէտի , վէ օնլար օթուր-
3 տու : Ընտէն օլ խըսըմա տէտի . Ա՛ռաք թօփրաղընտան տէօնէն [z]Ասռմի՝ գարընտաշըմըզ Իլիմէլե- քին թարլասընըն հիսէսինի սա-
4 թայօր : Վ[aa]է տէտիմ քի սանա պիլ-

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1312 գէ .

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1312 գէ .

տիրիպ՝ [ab]Նոա [ac]շու օթուրանլարըն էօնիւնտէ վէ գավմըմըն իսխիյար- լարը էօնիւնտէ [ad]սաթըն ալ տէ- կիմ . էյէր խըսըմլըգ հագգընը իհրա էտէր իսէն էթ , վէ էյէր էթ- մէզ իսէն , պանա խապէր վէր պի- լէյիմ . [ae]զէրա սէնտէն մա՛տա խը- սըմլըգ հագգընը իհրա էտէճէք եօգ տուր , վէ սէնտէն սօնկրա պէն իմ . վէ օ տէտի քի՝ պէն խըսըմլըգ
5 հագգընը իհրա էտէրիմ : Ընտէն Ասռս տէտի . [af]Ռումինին էլինտէն թարլայը սաթուն ալտըղըն կիւնտէ , էօլէնին գարըսը [ag]Մովաբը [ah]Ռուբէ- տան տախի սաթուն ալմալըսըն , քի
6 [ai]Էօլէնին ատընը միրասընըն իւզէ- րինէ գալտրըասըն : Վ[aj]է օլ [ak]խըսըմ տէտի քի՝ պէն քէնտիմ խըսըմ- լըգ հագգընը իհրա էտէմէմ , օլ- մայա քի՝ քէնտի միրասըմը պօզա- յըմ . պէնիմ իհրա էտէճէյիմ խը- սըմլըգ հագգընը՝ սէն իհրա էյլէ . չիւն քի պէն իհրա էթմէյէ գա-
7 տիր տէյիլ իմ : Վ[al]է [am]Իսրայէլտէ մուգաւտէմա խըսըմլըգ ֆիտասը հագգընտա վէ ախը ու իթա հագ- գընտա՝ հէր մասլահաթը սապիթ էթմէք իչիւն պու ա՛պէրն վար իտի քի՝ պիր քիմսէ այագ գապընը չէ- քիպ օ պիրինէ վէրիր իտի , վէ պու
8 Իսրայէլտէ չէհատէթ իտի : Իմտի խըսըմ Ասռսա տէտի քի՝ Վէն սա- թուն ալ . վէ քէնտի այագ գապընը չէքտի :
9 Վ[an]է Ասռս իսխիյարլարա վէ ճիւմլէ գավմա տէտի . Վիլ պու կիւն շահիտլէր սինիզ քի՝ Իլիմ- լէքին հէր նէսի վար իսէ , հէմ Ռէվլոնուն վէ [ao]Մաալոնուն հէր նէ- լէրի վար իսէ , [ap]Ռումինին էլինտէն
10 սաթուն ալտրմ : [aq]Էմ [ar]Մաալոնուն գարըսը [as]Մովաբը [at]Ռուբէթու տա- խի՝ էօլէնին ատընը քէնտի միրա- սընըն իւզէրինէ գալտրմագ իչիւն՝ վէ [au]էօլէնին ատը գարընտաշըը- նըն արասընտան վէ մէքեանընըն գափուսունտան մահվ օլմամագ ի- չիւն՝ քէնտիմէ գարը էտինտիյիմէ
11 պու կիւն սիզ շահիտ սինիզ : Օլ- տէմ գափուտա օլան ճիւմլէ գավմ վէ իսխիյարլար տէտիլէր քի՝ Պիզ շահիտ իզ . [av]Ապպ սէնին էվինէ կէլէն գարըյը [aw]Ասքէլ կիպի վէ լիա կիպի էյլէյէ , քի օնլարըն ի-

Ե . Ասղ . իէ . 18 :

Ե . Ասղ . ԺԲ . 17 : ԺԳ . 16 : Ա Կոր . Ջ . 32 : Բ Կոր . Ը . 21 : ա Մհաս . Ե . 22 :

Ե . Ասղ . Ը . 19 : Ներմ . Գ . 2 :

Ե . Ասղ . իէ . 25 :

Ղ . Ա . 18 :

Ներմ . Լ . 7 , 8 :

Ղ . Ա . 18 :

Ղ . Ա . 8 : Բ Օր . իհ . 5 , 6 : Պ . գ . 13 : Ա Յատ . իբ . 24 :

Ե Պ . Գ . 12 , 13 :

Ը Բ Օր . իե . 7 , 9 :

Ը Բ Օր . իե . 6 :

Ե Պ . գ . 1 :

Բ Գ Ներգ . իա . 8 : Ես . ասղ . լա . 23 :

Ե Պ . Գ . 12 :

Ե Ասղ . ԺԲ . 3 : ՃԻԸ . 3 :

Digitized by Google

Քիսի Իսրայէլին էվլինի եափտըլար • վէ սէն Ւէփրաթատա գուվվէթ պուլ, վէ Ւհեթլէհէմտէ նամ
12 գաղան : Ա՛ է Թապպէն սանա պու կէնճ գարըտան վէրէճէյի Էզիւրիւմէէթտէն սէնին էվին՝ Ծհամարրն Յուդայա տօղուրտուղու փարէսին էվի կիպի օլա :
13 Իմոի Հոոս Ւհուրթու ալտը, վէ օնուն գարըսը օլտու • վէ օնա կիրտի, վէ Ւթապպէն ի՛նայէթի իլէ Համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօ-
14 ղուրտու : Ա՛ է Ւգարըլար Ւոոմիյէ տէտիլէր • Թապպ միւթէպարիք օլսուն քի՝ սանա պու կիւն խըսըմ էքսիքլիյի կէօսթէրմէտի • վէ օ-նուն ատը Իսրայէլտէ զիքր օլունա •
15 Ա՛ է պու՝ սէնին ճանընը թազէլէ-յէճէք վէ իւթիյարըղընը պէսլէ-յէճէք Ղպալն օլա • զիրա օնու՝ սա-նա Ւեէտի օղուլտան էվլա օլան՝ սէնի սեվէն կէլինին տօղուրտու :
16 Ա՛ է Ւոոմի մա՛սումու ալըպ՝ գու-ճաղընա գօտու, վէ օնուն Թայէսի
17 օլտու : Ա՛ է օնուն Ւգօնշու գարըլ-լարը օնա իսիմ գօյուպ՝ Ւոոմիյէ օղուլ տօղտու տէյէրէք օնուն ա-տրնը Ավգէդ գօտուլար • պու՝ Դաւիթին պապասը Յէսսէնին պա-պասը իտի :
18 Ա՛ է փարէսին Թէվվիտաթը պուն-լար տըր • Ւփարէս Նսրոնու Թէվ-
19 լիտ էյլէտի • Ա՛ է Նսրոն Ըրամը Թէվվիտ էյլէտի, վէ Ըրամ Ըմի-
20 նադաբը Թէվվիտ էյլէտի • Ա՛ է Ըմինադաբ Ւնաասոնու Թէվվիտ էյլէտի, վէ Ւնաասոն Ւնաղմո-
21 նու Թէվվիտ էյլէտի • Ա՛ է Նաղմոն Հոոսու Թէվվիտ էյլէտի, վէ Հոոս
22 Ավգէդի Թէվվիտ էյլէտի • Ա՛ է Ավգէդ Յէսսէյի Թէվվիտ էյլէտի, վէ Յէսսէ Դաւիթի Թէվվիտ էյ-լէտի :

ՔՀ • Ի՛ • Ի՛ • 1312 Գէ :
ՀԲ Օր • ԻԵ • 9 :
Ա Նհն • Լ՛ • 16, 19 :
Ի Ա Ցնագ • Բ՛ • 20 :
Ծ Նհն • ԼԸ՛ • 29 : Ա ԱՆ • Բ՛ • 4 : Մատ • Ա՛ • 3 :
Ի Պ • Է՛ • 11 :
Հ Նհն • ԻԹ՛ • 31 : ԼԷ՛ • 5 :
Յ Դ՛ա • Ա՛ • 58 : Ւոութ • Ժ՛Բ՛ • 15 :
Ղ Նհն • ԽԸ՛ • 11 : Սաղ • ՃԸ՛ • 22 :
Ճ Ա Ցնագ • Ա՛ • 8 :

ՔՀ • Ի՛ • Ի՛ • 1312 Գէ :
Ր Ղա • Ա՛ • 58, 59 :
Ս Ա՛ • Բ՛ • 4, ԼԱ : Մատ • Ա՛ • 3 :
Ն Ցնա • Ա՛ • 4, ԼԱ :
Ը Մատ • Ա՛ • 4, ԼԱ :
Ա Ա՛ • Բ՛ • 15 : Մատ • Ա՛ • 6 :

ՊԻՐԻՆԱՒ ՓԱՏԻՐՔ ՀԱԼԱՐ

(ԸՍՏ ՅՕՀՆ ԹԷՕԼՈԳԻԱՅԻ 3)

ԵՐԿՈՏ

ՊԻՐԻՆԱՒ ՍԱՄՈՒԷԼ

ՊԸՊ Ը

Ի՛նչկանանդն՝ իքի գարըսը իւէ սէնէ պէ սէնէ Ավելտա Ի՛պատէթ էթտիքլէրի : 9 Ի՛ննանդն՝ պիր չօճուգ իչիւն տուա՝ էտիպ՝ պիր ատագ էթտիյի : 19 Օնան Ա՛մռէլի տօղուրտուգտան սօնկրա՝ 24 քէնտի ատաղընա կէօլէ օ-նու Թապպ վագֆ էթտիյի :

1 Ա՛ է Ւէփրեմ տաղընտան Ըրիմա-թեմ սօփիմտէն Ի՛նչկանա իս-մինտէ՝ Սուֆի օղլու Թոուա օղլու Ի՛նչհուս օղլու Յերոամըն օղլու Ւէփրաթացը պիր քիմսէ վար իտի :
2 Ա՛ է օնուն իքի գարըսը վար իտի, պիրինին ատը Ի՛ննա վէ օպիրինին ատը Փէնանա իտի • վէ Փէնանա-նըն էվլատլարը վար իտի, ամմա
3 Ի՛ննանըն էվլատլարը եօգ իտի : Ա՛ է պու քիմսէ Ւերըտան երըա քէնտի

ՔՀ • Ի՛ • Ի՛ • 1171 Գէ :
Ա Ա՛ Ա՛ • Ը • 27, 34 :
Բ Ֆառաթ • Ա՛ • 2 :
Է Նհ • ԻԲ • 14 : Ք Օր • ԺԸ • 16 : Դա • Բ • 11 :

ՔՀ • Ի՛ • Ի՛ • 1171 Գէ :
Գ Ք Օր • ԺԲ • 5, 6, 7 :
Ի Հես • ԺՔ • 1 :
Ը Ք Օր • ԺԲ • 17, 18 • ԺԹ • 11 :
Ե Նհն • Ը՛ • 2 :
Ը Յոբ • ԻԵ • 21 :

Digitized by Google

չգտղը զեմանտե՝ Նղկանա էօյլէ էտէր իտի , փէնահա պախէ օնու պէօյլէ ինձիտիր իտի . վէ օ՝ աղ-
8 լար իտի , վէ եէմէզ իտի : Ա է գօճասը Նղկանա օնա տէտի քի՝ Նա Ըննա նիշխուն աղլարսըն , վէ նիշխուն եէմէզսին , վէ եիւրէյին նիշխուն էլէմ չէքէր . Պպէն սանա օն օղուլտան էյի տէյիլմիտիմ :
9 Ա է Ըննա Աևլովտա եէյիպ իչտիքտէն սօնկրա գալգտը . քեահին Եղի իսէ Պապպ էվինին էշխքէլերի եանընտա իսքեմլէտե օթուրուր իտի . Ա է գարը Ճան ածըսը իլէ
10 Պապպա նիյազ էտիպ՝ պիր չօգ աղլատը : Ա է Նատադ ատայրպ տէտի . Նա՞ ասքերլէրին Պապպը՝ էյէր պիր վէճկ իլէ պու Խալայըղընըն միճնէթինէ նազար էտիպ պէնի Խաթըրնա կէթիրիր իսէն , վէ պու խալայըղընը ունութմայրպ՝ պու խալայըղընա երքէք զիւրրիյէթ վէրիր իսէն , օնու՝ էօմրիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ Պապպա վէրէյիմ՝ վէ Ճօնուն պաշը իւղէրինէ ուս-
12 թուրա չզմայա : Ա է վադի՝ օլտու քի՝ գարը Պապպըն Հուզուրունտա նիյազը չօղալտրնճա , Եղի օնուն աղղընը կէօզէտիր իտի :
13 Ըննա իսէ Եիւրէյինտէն սէօյլէր իտի , եալընղդ տուտագլարը գըմըլտանըպ՝ սէսի իշխտիլմէզ իտի , վէ Եղի օնու սէրխօշ զանն էթտի :
14 Ա է Եղի օնա տէտի քի՝ Նիչէյ՞տէք սէրխօշլուգ էտէրսին . շա-
15 րպընը իւղէրինտէն կիտէր : Ա է Ըննա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Նօգ էֆէնտիր , պէն ճանը տէրտլի պիր գարը իմ , վէ շարապ նա միւսքիր իչմէմիշիմ . լաքին Պապպըն Հուզուրունտա ճանրմը տէօքտիւմ :
16 Պու խալայըղընը Եարամազ գարը զանն էթմէ . զիրա շիմտիյէտէք ֆէրեատրմըն վէ գասավէթիին
17 չօգլուղունտան սէօյլէմիշիմ : Օլտէմ Եղի ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Նգկլատէթ իլէ վար . վէ Իսրայէլին Ըլլահը՝ սէնին օնատան տի-
18 Լէտիյին մաթլուպունու վէրէ : Ա է գարը տէտի քի՝ Պու խալայըղընն նազարընտա լուֆթֆ պուլա . անտէն գարը Յօլունա կիթտի , վէ Հէտի , վէ եիւղիւ սրթըգ պօղոֆ տէյիլ իտի :
19 Ա է օնլար սապահտան էրքէն գալգըպ՝ Պապպըն Հուզուրունտա սէճտէ գըլտրլար , վէ տէօնիւպ Ամայա էվէրինէ վարտրլար . վէ Նղկանա գարըսը Ընննայը պիլտի , վէ Պապպ օնու խաթըրնա կէթիր-
20 տի : Ա է վագի՝ օլտու քի Ընննա համիլէ օլուպ՝ վագթըն թէմամընտա պիր օղուլ տօղուրտու . վէ ատընը Ամունէլ գօտու , զիրա՝ Օնու Պապպտան տիլէտիմ պէպի :
21 Ա է օլ ատէմ՝ Նա՞նի Նղկանա ճիւմլէ էվի իլէ Պապպա եըլըգ գուրպանընը վէ քէնտի ատաղընը
22 սունմադա Եըգտրգտա , Ընննա եըգմատը . զիրա գօճասընա տէտի քի՝ Ձօճուգ սիւտտէն քէսիլինճէ-յէտէք օխ-ըպ-ըպ , անտէն Նօնու կէօթիւրիւրիւմ քի՝ Պապպըն Հուզուրունտա կէօրիւնէ , վէ Նտա-
23 յիմա օրատա Պգալա : Ա է Եգօճասը Նղկանա օնա տէտի քի՝ Կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէնի էյլէ , օնու սիւտտէն քէսինճէյէտէք օթուր , Հէման Պապպ քէնտի սէօղիւնիւ սապիթ էյլէսին . իմտի գարը օթուրուպ՝ օղլունու թա սիւտտէն քէսինճէյէտէք էմզիրտի :
24 Ա է օնու սիւտտէն քէսաիյի կիպի Նօնու պիլէսինճէ չգարըպ՝ իւչ կէնճ պուղա իլէ վէ պիր էֆա էօլչէյի ուն իլէ վէ պիր թուլում շաբաթ իլէ Եպապպըն Ամլովտա օլան էվինէ կէօթիւրտիւ . վէ չօճուգ
25 քիւչիւք իտի : Ա է կէնճ պուղայը պօղազլատրլար , վէ Նչօճուղու Եհ-
26 ղէյ կէօթիւրտիւլէր : Ա է Ընննա տէտի . Նմմո՞ էֆէնտիմ , Նճանընն օտաղ տրը եա՞ էֆէնտիմ քի՝ պէն Պապպա նիյազ եթմէք իչնէն սէնինեանընտա օլ պուրատա տուրմուշ
27 օլան գարը իմ : Նպու չօճուգ իչնէն նիյազ էյլէտիմ . վէ Պապպ պանա՝ օնտան թալապ էթտիյիմ
28 մաթլուպումու վէրտի : Իմտի Նպէն տախի օնու Պապպա վագֆ էտէրիմ՝ օ՝ պիւթիւն էօմրիւնիւն կիւնլէրինտէ Պապպա վագֆ օլմուշ օլսուն . վէ Նօրատա Պապպա սէճտէ գըլտը :

ՊԸՊ Ր

Ընննանըն թէչէքքիւր իւահիսի : 12 Եղինին օղուլլարընըն կիւնահը : 13 Ամմունէլին Պապպըն խըզմէթինի էյլէտիյի : 20 Ընննանըն ա-

ՅԻ·Ի'·Լ·
1165 Դէպ։

խէր եվլատարը ։ 22 Հեղինին՝ քենտի օ-
ղուլարընա Թա՛զիր էթախի ։ 27 Հեղինին
եվինե գարըը փեյղամպերլիք ։

1 Ա Է Ընենա ՚տուա՝ էտիպ տէտի ։
Բ Գալալիմ Լապպտա մէսրուր
օլտու ։ Գպուշնուզում Լապպտա
եիւճէլէնտի ։ աղզմ՝ տիւշմինէ-
բիմ իւզէրինէ կէնիշլէնտի , չիւն
քի ՚սէնին խէլասըն իլէ շազ օլ-
2 տում ։ Բլապպ կիսի ա՛զիզ եօգ
տուր , զիրա Հսէնտէն զայրի եօգ
տուր ։ հէմ Ընլահմըզ կիսի գա-
3 յա եօգ տուր ։ Ա՛աղրուր մաղ-
րուր չօգ սէօյլէմէն , Հաղզնըզտան
պէօյիւք սէօզ չգմասըն ։ զիրա
Լապպ՝ Ի՛լմէրին Ընլահը տըր , վէ
4 ա՛մէլէրի միզանէ չէքէր ։ Ը Օ՚օր-
լուլարըն եայլարը գըրըլտը ։ վէ
զայի՛ֆլէր գուվվէթի գուշանըրլար ։
5 Բ Ֆօգլար՝ էքմէք իչիւն քէնտիլէ-
րինի իւճրէթէ վէրտիլէր , վէ աճ-
լար փօյո՚ղ պրագտրլար , չէօյլէ
քի Ֆգըսըր գարը՝ եէտի տօղուր-
տու , վէ Ֆօղուլլարը չօգ օլան՝ զա-
6 յի՛ֆլէնտի ։ Ի՚օլտիւրէն վէ տի-
րիլտէն՝ մէզարա էնտիրէն վէ եօ-
7 գարը չգարան՝ Լապպ տըր ։ Ֆա-
գիր էտէն վէ զէնկին էտէն՝ Ֆալ-
չագլատան Հէմ եիւճէլտէն՝ Լապպ
8 տըր ։ Ֆագիրի թօփրագտան գալ-
տրրըր , վէ միՀրթաճը ֆիրզերտան
եիւճէլտիր քի՝ Ֆպէյլէր իլէ օ-
թուրտուպ օնլարա սալթանլար
թախթընը միրաս վէրէ ։ զիրա Ֆնէ-
րինի թէմէլլէրի Լապպըն տըր , վէ
տիւնեայը օնլարրըն իւզէրինտէ
9 գուրտու ։ Ը Ալիհէլէրինին այագ-
լարընը սագլար , վէ ֆասըրգլար
գարանլըգտա սիւքիւթ գալաճագ-
լար ։ զիրա ատէմ՝ գուվվէթի իլէ
10 ղալխպ օլմազ ։ Լապպ՝ քէնտիսի
իլէ չէքիշէնլերի Ֆգըսաճագ , իւ-
զէրլէրինէ Ֆկէօքտէն կիւրէյէճէք
տիր ։ Ֆապպ եէրին ուճ՚ըրընը
հիւքմ էտէճէք տիր , վէ քէնտի
փատիշահրընա գուվվէթի վէրէճէք ,
հէմ Ֆմէսիհինին պուշնուզունու
եիւճէլտէճէք տիր ։
11 Ընտէն Ընղկանա Լամայա քէն-
տի էվինէ կիթտի ։ վէ Ը՚չօճուգ՝
քեահին Հեղինին Հուզուրունտա
12 Լապպա խըզմէթ էտէր իտի ։ Ա Է
Հեղինին օղուլլարը ՚եարամազ
քիմսէլէր օլուպ՝ Լապպը պիլմէզ-

13 լէր իտի ։ Ա Է քեահինլէրին գամմ՚
իլէ ա՛տէրլէրի վար իտի քի՝ հէր
պիր քիմսէնին գուրպան քէստի-
յինտէ , էթի փիշէր իքէն՝ քեահի-
նին ուշաղը էլինտէ իւչ տիշլի պիր
14 չաթալ իլէ վարըը իտի ։ Ա Է թա-
վայա՝ եախօտ գազանա՝ եա թէն-
ճէրէյէ՝ եա գայնար գապա տալ-
տրըրը իտի , չաթալ հէր նէ չըգա-
րըը իսէ իտի՝ քեահին քէնտինէ օնու
ալըը իտի ։ պունլար Ա՚էլվէտա՝ օ-
րտայա կէլէն ճիւմլէ Ֆտրայէլէ էօյլէ
15 էտէր իտի ։ Ֆաղը օնլար եագ-
մազտան էվվէլ տախի քեահինին
ուշաղը կէլիսի՝ գուրպան էտէն ա-
տէմէ տէր իտի ։ Վքեահին իչիւն
քէպապլըգ էթի վէր , չիւն քի
սէնտէն գայնանմրշ էթի ալմազ ,
16 իլլա չէյ Ֆսէնէր ։ Ա Է ատէմ օնա՝
Գօյլէր շիմտի եաղը եագսընլար ,
անտէն ճանըն իսթէտիյի գատար
ալ տէր իսէ իտի , օլտէմ՝ Ֆօգ ,
շիմտի վէր , եօգ իսէ զօր իլէ ալըրըմ
17 տէր իտի ։ Ֆմտի պու ուշագլարըն
կիւնահը՝ Ը Լապպըն Հուզուրունտա
զայէթի պէօյիւք իտի ։ զիրա ատէմ-
լէր ՚Լապպըն փէշքէշինի թահգիր
էտէրլէր իտի ։
18 Ա Է Ամուէլ ՚քէթէն եփուտ
գուշանմրշ պիր Ը՚չօճուգ՝ Լապպըն
Հուզուրունտա խըզմէթ էտէր իտի ։
19 Ա Է անասր օնա պիր քիւչիւք գաֆ-
թան եափրպ՝ եըլտան եըլա ՚գօ-
ճասը իլէ եըլըգ գուրպանընը քէս-
մէյէ չըգտրզը զէման օնա կէօթիւ-
20 րիւր իտի ։ Ա Է Հեղի ։ Ընղկանայա
վէ գարըսընա խայր տուա՝ էտիպ
տէտի ։ Լապպ սանա պու գարը-
տան՝ ՚Լապպա վագֆ էթտիյին
վագֆըն եէրինէ զիւրրիյէթ վէրէ ։
անտէն օնլար մահալլէրինէ կիթտի ։
21 Ա Է Լապպ Ընենայը ՚վիյարէթ էյ-
լէտի , վէ համիլէ օլուպ՝ իւչ օ-
ղուլ վէ իքի գըզ տօղուրտու ։
Ամուէլ չօճուգ տախի ՚Լապպըն
հանըննա պէօյիւտիւ ։
22 Ա Է Հեղի զայէթի գօճամըշ ի-
տի ։ վէ օղուլլարընըն ճիւմլէ Իս-
րայիլէ հէփ էթտիքլէրինի՝ հէմ
ճէմաայթի հատրրընըն գափսսունտա
՚պէօյլիւքճէ ճէմ՚ օլան գարըլար
23 իլէ եաթտըգլարընը իչիւտի ։ Ա Է
օնլարա տէտի քի՝ Վի՚չիւն պուն-
ճիլէյին իչլէր էտէրսինիզ , չէօյլէ

ՅԻ·Ի'·Լ·
1165 Դէպ։

ա Փիլ·գ·6։
բ Պա՛գ՝Ղա·
ա·46, ՃԸ։
գ Ալաղ·ղբ·
10։ ՃՒբ·9։
դ Ալաղ·Ըբ·
18։ ԺՃ·5։
ի·5։ Ըբ·9։
ե Ղա·ԺԹ·11։
բ Օր·գ·
24։ Լբ·4։
Ալաղ·ձղ·
8։ ձԹ·6, 8։
ղ բ Օր·գ·
35։ բ Ծտագ·
խբ·32։
է Ալաղ·ղգ·
4։ Ալաղ·գ·
13։ Հնուդ·
15։
ը Ալաղ·լէ·
15, 17։ Տղ·
3։
ը Ալաղ·Լգ·
10։ Ղա·ա·
53։
ժ Ալաղ ՃՒգ·
9։
ի Ղա·Ծդ·1։
Ղրեմ·ԻԸ·
9։
լ բ Օր Լբ·
39։ Հնր·
Ե·18։ Ալա·
գ·1։
խ Հնր·ա·
21։
ծ Ալաղ·Հճ·
7։
կ Ալաղ ՃՒգ·
7, 8։ Գտան·
գ·17։ Ղա·
ա·52։
հ Հնր·Լղ·
7։
ձ Հնր·Լբ·
4, 5, 6։ Ալաղ·
իգ·2։ ՃԻ·
25։ ՃՀ·5։
Ղրբ·ա·3։
ղ Ալաղ·ղ·
11։ ձԻ·3։
ճ Ալաղ·ի·9։
մ պ·է·10։
Ալաղ·ժբ·
13։
յ Ալաղ·ղղ·
18։ ղբ·9։
ն Ալաղ·ձի·
24։
շ Իա·18։
պ·գ·1։
ո Ձ Օր·ժգ·
13։
չ Գատ·բ·
10։ Ղրեմ·
իհ·18։ Ֆբ·
ռոմ·ա·28։

Digitized by Google

քի պէն սիզին հագգընդզա պիւ-
թիւն պու գավմուան քէօթիւ սէօզ-
24լէր իշխտիյօրում : Իշթմէն օղուլ-
լարըմ՝ զիրա իշխթտիյիմ խապէր
էյի տէյիլ տիր. Պապպըն գավմը-
25նը ազդըրըյօրսունուզ : Իյէր պիր
ատէմ՝ ատէմէ կիւնահ էտեր իսէ ,
օլտէմ օնուն տա՛վասընը Ալլահ
քէսէր , ամմա պիր քիմսէ Պապպա
կիւնահ էտեր իսէ , օնուն իշիւն
քիմ ըիճա էտէճէք տիր . լաքին
օնլար պապպալարընըն սէօզիւնէ ի-
թաա՛թ էյթմէզլեր իտի , զիրա
26Պապպ օնլարը էօտիւրմէք իսթեր
իտի : Ալ է չօճուգ Ամուէլ ՚կի-
տերէք պէօյիւր իտի . վէ էմ
ըՊապպըն վէ էմ ատէմլերին գը-
թընտա էյի իտի :
27 Ալ է Էղլէյէ ՚Ալլահընը պիր ա-
տէմի կէլիպ օնա տէտի քի՝ Պապպ
պէօյլէ տեր . ՚Պապպընըն էվինէ՝
Ա՛ըսրըտա փարաւոնուն էվինէ
գո՚լ օյտուդլարը զէման աշէքեա-
28րէ կէօրիւնտի՞մ միւ . Ալ է օնու
Իսրայէլին ճիւմլէ սրպթլարընտան
քէնտիմ քահէին իշիւն սէչտիմ քի՝
մէզպահըմ իւսէրինտէ գուրպան
սունա , պուխսուր եագա , վէ հոս-
զուրսմտա եփուտ կիյէ . վէ Ղոս-
րայէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ աթէշ
գուրպանլարընը՝ պապպընը էվինէ
29վէրտիմ : Ալ է Էմէքեանըմ էչ՚ո-
էէմը էթտիյիմ գուրպանլարըմը վէ
փէշքէշլէրիմի նի՞շիւն տէփէ յօրսու-
նուզ , վէ օղուլլարընա պէնտէն զի-
յատէ ի՛զդէթ էտերսին , քի գավ-
մըմ Իսրայէլին ճիւմլէ փէշքէշլէ-
րինին ա՛լասը իւէ քէնտինիզի սէ-
30միրտէսինիզ : Պունտան էօթիւրու
Իսրայէլին Ալլահը Պապպ տեր .
ըԱհագիգան տէմիշ իտիմ քի՝ սէ-
նին էվին վէ պապպընըն էվի էպէ-
տէն հոզուրսմտա եիւրիւյէ ,
ամմա շիմտի՝ ՚՚ՏԱՏա պէնտէն , զի-
րա պանա ի՛զդէթ էտընլէրէ ի՛զ-
զէթ էտէճէյիմ վէ Ղպէնի թահ-
գիր էտընլէր թահդիր օլունաճագ
31տէյօր Պապպ : ՚Իշլէթ կիւնլէր
կէլիր քի՝ սէնին գօլունու վէ պա-
պան էվինին գօլունու քէսէճէյիմ ,
չէօյլէ քի սէնին էվինտէ իսթիյար
32պուլունմայա : Ալ է Իսրայէլին
ճիւմլէ կէօրէճէյի էյլիքտէ սէն
մէգաեանըմըն տարլըղընը կէօրէճէք-

սին . վէ ՚էվինտէ ճիւմլէ կիւնլէր-
տէ իսթիյար պուլունմայաճագ
33տըր : Ալ է սէնին իչիւն մէզպահըմ-
տան քէսմէյէճէյիմ ատէմ՝ սէնին
կէօզլէրինի իփրաթմագ վէ ճանըրը
պայրլթմագ իչիւն օլաճագ տըր . վէ
էվինին հէփ չօդլանմասը՝ իյիթ ի-
34քէն էօլէճէքլէր : Ալ է սանա նիշան
պու՝ էա՛նի ՚իքի օղլուն Ոփնի վէ
փինէհէսին պաչընա կելէճէք ըէյ
օլա , քի ՚իքիսի տէ պիր կիւնտէ
35էօլէճէք : Ալ է պէնիմ գալպիմտէ
վէ ճանըրմտա օլանա կէօրէ ա՛մէլ
էտէճէք ՚քէնտիմէ պիր էմին քեա-
հին գալտրըայրմ . վէ ղօնա պիր
էմին էվ եափայրմ , վէ ճիւմլէ
կիւնլէրտէ ՚մէսիհիմին էօնիւնէճէ
36եիւրիւյէ : Ալ է վապի՛ օլա քի ՚սէ-
նին էվինտէն հէր գալան՝ պիրազ
ագչէ իչիւն եա պիր տիլիմ էքմէք
իչիւն կելիպ օնա թէմէննա էտե ,
վէ տէյէ քի՝ Վէրէմ էյլէ , պէնի
քեահինլիք խըզմէթլէրինին պիրինէ
գօշ քի՝ պիր լօգմա էքմէք եէյիմ :

ՊԱՍՊ Գ

Պապպըն քէլամը Ամուէլէ իւք տէքիա՝ նիէճ
օլտուղտա : 11 Ալլահըն Ամուէլէ՝ Էղլի
էվինին հէլաքինի փէշին խապէր վէտիյի :
18 Ամուէլին՝ խթէմէյէրէք Էղլիյէ կէօր-
տիւիս բիւյայը նագլ էթտիյի : 20 Ամուէ-
լին փէյղամպէր օլմազա նապզ օլտուղտա :

1 Ալ է ՚՚Ամուէլ չօճուգ՝ Էղլինին
՚էօնիւնտէ Պապպա խըզմէթ է-
տէր իտի . վէ ըօր կիւնլէրտէ
Պապպըն քէլամը նատիր իտի , ա-
2 շխքեար իլհամ՝ եօգ իտի : Ալ է վա-
գի՛ օլտուս քի՝ օր կիւնտէ Էղլի
մահալինտէ եաթար իտի . վէ
Տկէօզլէրի զա՛յիֆլանմադա պաշլա-
յըպ՝ կէօրմէյէ գատիր տէյիլ ի-
3 տի : Ալ է ՏԱլլահըն գանտիլի
սէօյիւնմէզտէն էվվէլ՝ Ամուէլ
ԷՊապպըն խանէսինտէ Ալլահ սան-
տուղտունուն օլտուղտու եէրտէ եա-
4թար իտի : Ալ է Պապպ Ամուէլէի
չաղըրտը , վէ օ՝ Իշլէե պէն տէտի :
5 Ալ է Էղլիյէ սէյիրտիպ տէտի քի՝
Իշլէե պէն , չիւն քի պէնի չաղըր-
տըն . վէ օ տէտի քի՝ Չաղըրմա-
տըմ , տէօն եաթ . օ տա տէօնիւպ
6 եաթտը : Ալ է Պապպ թէքրար պիր
տահա՝ Իա՛ Ամուէլ չաղըրտը . վէ
Ամուէլ գալգըպ՝ Էղլիյէ կիթ-

տի , վէ՛ Իշխէ պէն , չիւն քի պէնի
չաղըրտըն տէտի . վէ օ տէտի քի՛
Ողում չաղըրմատըմ՛, տէօն եաթ :
7 Վ֊է Յամուէլ Ուտահա Իապպը
պիլմէզ իտի , վէ տահա Իապպըն
քէլամը օնա քէչճ օլուննամըշ ի-
8 տի : Վ֊է թէքքար իչիւնճիւ տէ-
ֆա՛ Իապպ՝ Նա՛ Յամուէլ չաղըր-
տը . վէ օ գալգըպ՝ ֊ եղիյէ կիթ-
տի , վէ տէտի քի՝ Իշխէ պէն , չիւն
քի պէնի չաղըրտըն . իմոի ֊ եղի
անկլատը քի՝ չօճուղու Իապպ չա-
9 ղըրյօր : Վ֊է ֊ եղի Յամուէլէ
տէտի քի՝ Կիթ եաթ , վէ վագի՛
օլա քի՝ էյէր սէնի չաղըրըը իսկ ,
օլտէմ տէյէսին . Յէօյլէ եա՛
Իապպ , զիրա գուլուն իչիտիյօր .
վէ Յամուէլ կիտիպ՝ մահալինտէ
10 եաթտը : Վ֊է Իապպ կէլիպ տուր-
տու , վէ էվվէլքի տէֆա՛լար կի-
պի՛ Նա՛ Յամուէլ՝ եա՛ Յամուէլ՝
չաղըրտը . վէ Յամուէլ տէտի քի՛
Յէօյլէ , զիրա գուլուն իչիտիյօր :
11 Ողտէմ Իապպ Յամուէլէ տէտի .
Իշխէ պէն Իսրայէլտէ պիր շէյ
էտէճէյիմ , քի ֊ էօնու հէր իչիտէ-
12 նին իքի գուլաղը չընկլէյէ : Օլ
կիւնտէ ֊ եղիյէ՝ ֊ էօնուն էվի հագ-
գընա հէփ սէօյլէտիյիմի իճրա է-
տէճէյիմ . պաշլայաճաղըմ՝ վէ
13 պիթիրէճէյիմ : Վ֊է ֊ էօնա խապէր
վէրտի՛ր քի՝ ֊ էօնուն էվինէ էպէտէն
հիւքմ էտէճէյիմ , օնուն պիլտի-
յի օլ կիւնահը իչիւն քի՝ ֊ էօղուլ-
լարը քէնտի իւզէրլէրինէ լա՛նէթ
կէթիրիրլէր իտի , վէ օնլարը ֊ լթէք-
14 տիր էթմէզ իտի : Իմոի պուն-
տան էօթիւրու ֊ եղինին էվի հագ-
գընա եէմին էթտիմ քի՝ էլպէթ-
թէ ֊ եղի էվինին եարամազլըղը
֊ գուրպան իլէ վէ փէշքէշ իլէ է-
պէտէն քէֆարէթ պուլմայաճագ
տըր :
15 Վ֊է Յամուէլ սապահատէք
եաթտը , անտէն Պէնյամուլլահէրն
գափու գանատլարըն աչտը . վէ
Յամուէլ բիւյայը ֊ եղիյէ սէօյլէ-
16 մէյէ գօրգտու : Ըմմա ֊ եղի Յա-
մուէլի չաղըրըպ տէտի . Նա՛ Յա-
մուէլ՝ օղլում . վէ օ՝ Իշխէ պէն
17 տէտի : Վ֊է օ տէտի քի՝ Յանա
սէօյլէտիյի սէօզ նէ՞ տիր , քէրէմ
էյլէ՝ պէնտէն սագլամա . ֊ Ընլլահ
սանա պէօյլէ՝ վէ պուննան զիյա-
տէ էյլէսին , էյէր սանա ճիւմլէ
սէօյլէտիյի սէօզլէրտէն՝ պիր սէօզ
18 պէնտէն սագլար իսէն : Իմոի Յա-
մուէլ օնա ճիւմլէ սէօզլէրի խա-
պէր էյլէտի , օնտան սագլամատը .
վէ օ տէտի քի՝ ֊ Իսրայէնտիսի Իապպ
տըը , կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէ-
նին էյլէսին :
19 Վ֊է Յամուէլ ֊ պէօյիւտիւ , վէ
֊ Իապպ օնուն իլէ իտի , վէ ուճիւմ-
լէ սէօզլէրինտէն պիրինի եէրէ տիւ-
20 շիւրմէտի : Վ֊է ֊ Իսանտան Իսր-
սապէէյէտէք ճիւմլէ Իսրայէլ Յա-
մուէլէին Իապպըն էմին փէյղամ-
21 պէրի օլտուղունու պիլտի : Վ֊է
Իապպ Յելովտա թէքքար կէօրիւն-
տիւ . զիրա Իապպ Յամուէլէ Յէ-
լովտա ֊ Իապպըն քէլամը իլէ իւ-
նամ օլունուը իտի , վէ ճիւմլէ
Իսրայէլէ Յամուէլին սէօզիւ օլ-
տու :

ՊԸՊ Դ

Իսրայէլլիէրին՝ Ընենեզէրտէ փղշտլըլար-
տան եէնիլտիքլէրի : 3 Օնլարըն՝ Ելլահէն
անտուղունու չըզարըպ՝ փղշտլըլարըն գօրգ-
տուղու : 10 Օնլարըն թէքքար եէնիլտիյի ,
անտուղուն ալընտըղը , վէ Իփնի վէ Փի-
նէհէսին էօլտիւյիւ : 12 Պու խապէրի իչէ-
րինէ՝ ֊ եղինին արգասը իւզէրինէ տիւշիպ
էօլտիւյիւ : 19 Փինէհէսին գարըսընըն Իգա-
բօդու տօղուրուը խքէն էօլտիւյիւ :

1 Վ֊է Իսրայէլ փղշտլըլարը ճէննկէ
գարշըլամաղա չըդ տը , վէ ՚Իս-
բենեզէրտէ օրտու գուրտու . փը-
ղշտլըլար տա Ըֆէկտէ օրտու
2 գուրտուլար : Վ֊է փղշտլըլար Իս-
րայէլին գարշըսընա տիզիլտիլէը .
վէ ճէնգ գըզըշընճա , Իսրայէլ
փղշտլըլարըն էօնիւնտէ պօզուլ-
տու . վէ ալայտան՝ մէյտանտա
տէօրթ պին ատամ գատար գըը-
3 տըլար : Ընտէն գավմ օրտույա
տէօնտիւ , վէ Իսրայէլին իխթի-
յարլարը տէտիլէր քի՝ Իապպ պի-
զի պու կիւն փղշտլըլարըն էօնիւն-
աէ նի՞չիւն պօզտու . Իապպըն ա՛հտ
սանտուղունու Յելովտան եանընմը-
զա ալալըմ՝ վէ օրթամըզտա վար-
սըն քի՝ պիզի սիւշմէնլէրիմիզին է-
4 լինտէն գուրթարսըն : Իմոի գավմ
Յելովա կէօնտէրիպ՝ ֊ քերովբէլլէր
ի֊ողէրինտէ ֊ օթուրան ա՛սքերլէր
Իապպընըն ա՛հտ սանտուղունու
օրտուան գալտըրտըլար . վէ ֊ է-

ԹԱ . Ի՛ . Լ՝ : 1141 ԳԳ :

ղ Պագ՝ Կոր . ԺԹ . 2 :

է ՅԱՒ . 21 : Բ . 10 : Ա֊Ղ . ԼԹ . 9 : Ի֊Ա . ԼԹ . 8 :
ո Պ . Բ . 21 :
ց Ելն . ԼԹ . 2, 21, 23 :
ղ Պ . Թ . 6 :
ճ Գատ . Ի֊1 :

ԹԱ . Ի՛ . Լ՝ : 1141 ԳԳ :

ա Պ . Է . 1 : Է . 12 :

բ Լ֊Ե . ԽԵ . 18, 23 : ՅԱՒ . Է . 89 :
գ Բ . ՅԱՒ . Ջ . 3 : Ա֊Ղ . Ձ . 1 : ՂԹ . 1 :

է Ելս . 1, 4 :

ե Ֆ . ՅԱՒ . ՔԱ . 12 : Ի֊ԲԵՄ . ԺԹ . 3 :
ը Պ . Բ . 30—36 :

թ Պ . Բ . 29, 30, 31, ԼԱ : ժ Ի֊Ջ . Կ . Է . 3 : ԺՀ . 30 :
ի Պ . Բ . 13, 17, 22 :

լ Պ . Բ . 23, 25 :

խ ՅԱՒ . ԺԵ . 30, 31 : Ի֊Ա . ԽԲ . 14 :

ծ Հռութ . Ա . 17 :

Digitized by Google

ղենին իքի օղուլլարը Հփնի վէ փե-
նէհէս օրատա Ըլլահըն ա՛հտ սան-
5տուղու իլէ իտիլէր : Վ֊է վագի՛
օլտու քի՝ Յապպըն ա՛հտ սանտուղ-
ղու օրտուչա կէլտիյի կիպի՝ ձիւմ-
լէ Իսրայէլ պէօյիւք սէս իլէ կիւլ-
պէանք չէքտիլէր , վէ եէր սէտա
վէրտի :
6 Վ֊է փղշտլըլար կիւլպէանք սէ-
սինի իշլտինճէ , Յ՛պրանիլէր օր-
տուսունտա պու պէօյիւք կիւլ-
պէանքըն սէսի նէ՞ օլա տէտիլէր .
վէ պիլտիլէր քի՝ Յապպըն սան-
7տուղու օրտուչա կէլտի : Վ֊է
փղշտլըլար գօրգտուլար , զիրա
սէտիլէր քի՝ Ըլլահ օրտուչա կէլ-
տի . Հէմ տէտիլէր քի՝ Վ֊այ պիզէ ,
զիրա պուննտան էվվէլ պուննճիլէյինը
8չէյ օլմամըշ տըր : Վ֊այ պիզէ ,
պու գատիր Ըլլահըն էլլինաէն
պիզի քի՞մ գուրթարըր . չէօլտե
հէր կէօնէ պէլա իլէ Ը՝ըսրըը վու-
9րան Ըլլահ՝ պու տըր : Տ՛ուվ-
վէթլէնին վէ ժըտլէր օլուն եա՜
փղշտլըլար , օլմայա քի՝ Ի՛պ-
րանիլէր Ե՛նիճէ սիզ գուլլուգ
էթտիլէր իսէ , սիզ օնլարա գուլ-
լուգ էտէսինիզ . իմտի ժէրտլէր
10օլսա՝ ճէնք էտին : Վ֊է փղշտլը-
լար ճէնք էթտիլէր , Ւվէ Իսրայէլ
պօղուլուպ՝ հէր քէս քէնտի չա-
տրընա գաչտը , վէ դայէթի պէօ-
յիւք կըրղըն օլտու . վէ Իսրա-
յէլտէն օթուզ պին եայա նէֆէր
11տիւշտիւ : Է՛էմ Ը՝Ըլլահըն սան-
տուղու աւընտը . վէ Ը՝Է՛ղինին ի-
քի օղուլլարը Հփնի վէ Փ՛ինէհէս
էօլտիւլէր :
12 Վ֊է Լհնիամինի պիր քիմսէ ա-
լայտան սէյիրտիպ՝ Ը՝հէման օղ
կիւնտէ էսվապլարը եըրթըգ վէ
Ը՝պաշընտա թօփրագ օլարագ Հո-
13ղտա կէլտի : Վ֊է կէլտիյինտէ՝
իչթէ Է՛ղղի եօլուն քէնարընտա
Ի՝նթէմէնտէ օթուրտուպ պէքլէր ի-
տի , զիրա Ըլլահըն սանտուղու ի-
չինն եիւրէյի տիթթէր իտի . վէ
օղ քիմսէ չէ՛հրէ կէլիպ՝ խապէր
վէրտիքտէ , պիւթիւն չէհր ֆէր-
14եատ էյլէտի : Վ֊է Է՛ղղի ֆէրեա-
տըն սէսինի իշլտինճէ , Պու շա-
մաթանըն սէսի նէ՞ օլա տէտի . վէ
օղ քիմսէ ա՛ճէլէթէն կէլիպ՝ Է՛ն-
15ղիյէ խապէր վէրտի : Վ֊է Է՛ն-

ղի տօգսան սէքիզ եաշընտա իտի .
վէ Կէօղլէրի գամաշըպ՝ կէօրմէյէ
16գատիր տէյիլ իտի : Իմտի օղ
քիմսէ Է՛ղղիյէ տէտի քի՝ պէն ա-
լայտան կէլի յօրում , վէ ալայտան
պու կիւն գաչտըմ . վէ օ տէտի
17քի՝ Ը՝Ա՛Է՛ օլտու օղուում : Վ֊է խա-
պէրճի ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
Իսրայէլ փղշտլըլարըն էօնիւնտէն
գաչտը , Հէմ տախի գավմտա պէօ-
յիւք գըրղըն օլտու . վէ սէնին ի-
քի օղլուն Հփնի վէ Փինէհէս տէ
էօլտիւ , վէ Ըլլահըն սանտուղու
18աւընտը : Իմտի վագի՛ օլտու քի՝
Ըլլահըն սանտուղունու անկտրը
կիպի , Է՛ղղէ իսքէմլէտէն սրգա-
սը իւզէրինէ գափուննուն ճանընտա
տիւշտիւ , վէ էնկսէսի գըրըլըպ
էօլտիւ , չիւնքի իխթիյար վէ ա-
ղըր ատէմ իտի . վէ Իսրայէլի
գըրգ Հրլ Հիւքմ էթտի :
19 Վ֊է օնուն կէլինի փինէհէսին
գարըսը տօղուրմաղա եագըն Հա-
միլէ օլմագ իլէ , Ը՝Ըլլահ սանտու-
ղունուն աւընտրղընը վէ գայնա-
թասընըն Հէմ գօճասընըն էօլ-
տիւյինէ իչլթտիյի կիպի՝ չէօ-
քիւպ տօղուրտու . զիրա աղրըլա-
20րը օնու պաստրլար : Վ֊է գարը
էօլիւր իքէն , Ե՛ճանընտա տուրան
գարըլար օնա տէտիլէր քի՝ Կօրգ-
մա , զիրա օղուլ տօղուրտուն .
ամմա ս՝ ճէվապ վէրմէտի , վէ եիւ-
21րէյինէ գօմատը : Վ֊է չօճուղունն
ատընը Ֆ՛իքաբօդ գօյուպ տէտի
քի՝ Հսրայէլտէն թ՛ղղէթ կիթ-
տի . զիրա Ըլլահըն սանտուղու
աւընտը , վէ գայնաթասը Հէմ գօ-
22ճասը էօլպ՛է՛ : Է՛էմ տէտի . Ը՝Ը-
լահըն սանտուղու աւընմագ իլէ ,
Իսրայէլտէն թղղէթ կիթտի :

ՊԸՊ Ե

Փղշտլըլարըն՝ սանտուղու Ըզվտոստա Վա-
գոնուն էվինէ կէօթիւրտիւրլէրի : 3 Վագո-
նուն՝ սանտուղուն էօնիւնտէ տիւշտիւիլիս , վէ
Ըզվտոսլուլարըրը մայաորլ իլէ վատրուլտու-
ղու : 8 Սանտուղուն՝ Վէթթէ վէ Ակկարոնա
կէօթիւրիւլմէք իլէ՝ պուրանըն էհալիսի տա-
խի օլ պէլայա օղրատըգլարը :

1 Վ֊է փղշտլըլար Ըլլահըն սան-
տուղունու աւտրլար . վէ օ-
նու Ը՝Աբէնէզերտէն Ըզվտոսա

2 կէօթիւրտիւլէը ։ Ա Է փղշտլըլար Ըլլահ սանտուղունու ալըպ՝ օնու Բ[1]Դագոնուն էվլինե կէթիրտիլէր, վէ օնու Դագոնուն եանընա գօտու-
3 լար։ Ա Է էրթէսի կիւն սապահլայըն Ըզովտոսլուլար գալգտըգլարընտա, իլթէ Դագոն Բապպ սանտուղու-նուն էօնիւնտէ Էնիւզիւ գօյուն եէրե տիւշմիւշ իտի • իմտի Դա-գոնու ալըպ՝ թէքբար օնու Ըեէրի-
4 նէ գօտուլար ։ Ա Է էրթէսի կիւն սապահլայըն գալգտըգլարընտա, իլթէ Դագոն Բապպըն սանտու-զու էօնիւնտէ եիւզիւ գօյուն եէրէ տիւշմիւշ իտի, վէ Բ[2]Դագոնուն պաշը վէ էլլէրինին իքլ ովուճու-էշնքտէ քէսիլմիշ իտի • օնուն իւ-զէրինտէ եալընըզ Դագոնուն պէ-
5 պէնի գալմըշ իտի ։ Օնտան էօթիւ-րիւ Դագոնուն քահինլէրի վէ Դագոնուն խանէսինէ ճիւմլէ կի-րէնլէր՝ թա պու կիւնէ տէք Ըզով-տոստա օլան ԸԴագոնուն էշխինէ
6 պասմազլար ։ Ըմմ Բպապըն էլլի Ըզովտոսլուլարըն իւզէրինէ աղըր-լաշըպ՝ Ըօնլարը Էզովտոստա վէ օնուն սի-նօրլարընտա Բմայասըլ իլէ վուր-տու ։
7 Ա Է Ըզովտոսուն էհալիսի պէօյ-լէ օլտուղունու կէօրտիւքլէրինո-ւէ ՝ տէտիլէր քի՝ Իսրայէլ Ըլ-լահընըն սանտուղու եանըմընդա տուրմասըն • զիրա օնուն էլլի իզէ-րիմիզ վէ ալլահըմըզ Դագոնուն
8 իւզէրինէ աղըրլաշը։ Իմտի կէօն-տէրիպ՝ փղշտլըլարըն ճիւմլէ պէյ-լէրինի եանլարընա ճէմ՝ էթտի-լէր ։ վէ տէտիլէր քի՝ Իսրայէլ Ըլ-լահընըն սանտուղունա նէ՞ էտէ-լիմ • վէ օնլար տէտի քի՝ Իսրա-յէլ Ըլլահընըն սանտուղու Գէթէ տէօնտէրիլէ • իմտի Իսրայէլ Ըլ-լահընըն սանտուղունու տէօնտէր-
9 տիլէր ։ Ա Է վագի օլտու քի՝ օ-նու տէօնտէրտիքլէրինտէն սօնկ-րա ՝ Բպապըն էլլի չէհրին իւզէ-րինէ Դայէթ պէօյիք իղթիրապ իլէ օլտու ՝ վէ Էչէհրին աւէմլէ-րինի քիւչիւքտէն թա պէօյիւյէ-տէք վուրտու • վէ օնլարտա մա-յասըլար ա՛րիզ օլտու ։
10 Իմտի Ըլլահ սանտուղունու. Էկ-կարոնա կէօնտէրտիլէր • վէ վա-գի օլտու քի՝ Ըլլահ սանտուղու Էկկարոնա վարտըղը կիպի ՝ Էկ-կարոնլուլար ֆէրեատ էտիպ տէ-տիլէր քի՝ Պիզի վէ դավմմըզը էօլ-տիւրմէք իչիւն Իսրայէլ Ըլլահը-նըն սանտուղունու պիզէ կէթիր-
11 տիլէր ։ Ընտէն կէօնտէրիպ փը-ղըշտլըլարըն հէփ պէյլէրինի ճէմ՝ էթտիլէր ՝ վէ տէտիլէր քի՝ Իս-րայէլ Ըլլահընըն սանտուղունու կէօնտէրին ՝ վէ մահալինէ տէօն-սիւն ՝ քի պիզի հէմ գավմմըզը էօլտիւրմէյէ • զիրա պիւթիւն շէ-հիրտէ էօլիւմ իզթիրապը օլուպ՝ Բպապըն էլլի օթատա ղայէթ ա-
12 ղըր իտի ։ Ա Է էօլմիշ ատէմ-լէր մայասըլ իլէ վուրուլտուլար • վէ շէհրին ֆէրեատը կէօյէ չըգտը։

ՊԸՊ ՃԱ

Նէտի այտան սօնկրա փղշտլըլարըն՝ սանտուղու նասըլ կէօրի կէօնտէրէճէքլէրինէ տա-յիր մէշվէրէթ էթտիքլէրի ։ 10 Օնլարըն օնու՝ պիր եէօի ա՛րապա իւզէրինտէ Էնէթսա-միւէ կէթիրտիքլէրի ։ 19 Օր մահալինն էշ-հալիսի սանտուղուն իչինէ պագմագ իլէ վուր-տուլտուգլարը ։ 21 Ա արիաթարիմէ սանտու-ղու ալմագ իչիւն կէօնտէրտիքլէրի ։

1 Ա Է Ըլլահըն սանտուղու փղշտ-ըլլար թօփրագընտա եէտի այ-
2 գալտը ։ Ա Է փղշտլըլար՝ Բքահ-հինլէրի վէ ֆալճըլարը չաղըրըպ տէտիլէր • Էհովանըն սանտուղու-նա նէ՞ էտէլիմ • օնու քէնտի մա-հալինէ նէ՞ իլէ կէօնտէրէլիմ՝ պի-
3 զէ պիլտիրին ։ Օնլար տա տէտի-լէր քի՝ Էյէր Իսրայէլ Ըլլահընըն սանտուղունու կէօնտէրիր իսէնիզ ՝ օնու Բպօշ կէօնտէրմէն ՝ իլա հէր վէճհ իլէ օնա Բսուչ փէշքէշլի տէօնտէրին • օլ զէման շիֆա պու-լուրսունուզ ՝ վէ օնուն էլլի սիզ-տէն նի՞շիւն կիթմէզ՝ Բսիզէ մա-
4 լիւմ՝ օլուր ։ Ա Է օնլար տէտիլէր քի՝ Օնա տէօնտէրէճէկիմիզ սուչ փէշքէշլի նէ՞ օլսա կէրէք • վէ տէ-տիլէր քի՝ Բփղշտլըլար պէյլէրի-նին սայըսընճա պէչ ալթուն մա-յասըլ վէ պէչ ալթուն սրչանի օլ-սուն • զիրա ճիւմլէնիզին հէմ պէյ-
5 լէրինիզին պէլասը պիր տիր ։ Իմտի Նմայասըլընըզըն սուրէթլէրինի վէ տիյարը պօզան սրչանլարընըզըն սուրէթլէրինի եափասընըզ ՝ վէ

Թ. Ի'. Ի. 1140 Ֆէ։

Ի Հես. Է. 19 ։ Ն. Խ. 18 ։ Ա՚Պ. Բ. 3։ Հօհ. Բ. 28։ Հ Պ. Է. 3, 4, 7։ Ֆ Պա՛Գ Պ. Է. 6, 11։ Պաղ. Հ. 10։ Ի Նէ. Է. 13։ Ը. 15։ Ժէ. 17։ Ի Նէ. Ժբ. 31։ Լ Բ Ծնգ. 2. 3։ Ի Ծնն. Ժ. 2։

Թ Ելս. 4, 5։

Ի Հես. Ժէ. 10։

Հ Ելս. 3։

Եհորայէլին Ըլլահըն թէշէքքիւր էտէսինիզ. պէլքի էլլինի իւզերինէն վէ Բալահլարընըզըն իւզերինէն վէ տիյարընըզըն իւզերինէն ։ 6 ուէն Ո՚հաֆիթլէտէ ։ Ա՚Ե Նի՞չիւն եիւրէքլէրինիզի՝ Ա՚ընըրլըլար վէ փարաւոն եիւրէքլէրինի փէքլէթիքլերի կիսի՝ փէքլէտիրսինիզ. տէյի՚Ը մի՚ քի արալարընտա ա՚Ճա՚յիպլէր էթտիքտէն սօնկրա՝ Ո՚օնլարը սալը վէրտիլէր ։ վէ կիլթիլէր ։ 7 Իմտի հալա Ո՚պիր եէնի արապա եափըպ՝ իքի էմզիքլի ինէք ալըն ։ քի Ո՚օնլարըն իւզերինէ պօյունտուրուգ գօնմամըշ օլա. վէ ինէքլէրի արապայա գօշուն ։ վէ արալարընտան եամլուլարընը էվէ տէօնը։ 8 տէրին ։ Ա՚Ե Ա՚Հովանըն սանտուղունու ալըպ՝ օնու ա՚րապանըն իւզերինէ գօյուն ։ վէ օնա սուշ փէշքէշի տէօնտէրտիճէյինիզ Ո՚ալթուն գապլարը՝ օնուն հանընա պիր քիւչիւք սանտուղուն իչինէ գօյուն ։ վէ օնու սալը վէրին քի կիլթսին ։ 9 Ընտէն պագըն ։ էյէր քէնտի սիւնօրու եօլունտան Ո՚Հեթսամիւսէ չզգար իսէ ։ պիւէ պու պէօյիւք պէյլայը սալան օ տուր. վէ եօգ իսէ ։ օլտէմ Հպիլէլիմ քի պիզէ օնուն էլի տօգանմայըպ՝ պու պիզէ բասթ կէլէ վագի օլմուշ տուր ։

10 Իմտի օլ ատէմլէր էօյլէ էյլէյիպ՝ իքի էմզիքլի ինէք ալտըլար ։ վէ օնլարը ա՚րապայա գօշտուլար. վէ եավըուլարընը էվտէ գափատըլար ։ 11 Ընտէն Լապպէն սանտուղունու Հէմ ալթուն սըչանլար իւլէ մայասըլլարընըն սուրէթլէրինին քիչիւք սանտուղունու ա՚րապա։ 12 նըն իւզերինէ գօտուլար ։ Ա՚Ե իւնէքլէր եօլա տօղրուլուպ՝ Հեթսամիւս եօլունտան Հէման օլ Ճատտէտէն կիտիպ պաղըրարագ կիտերլէր իտի ։ վէ սաղա եա սօլա սափմատըլար. վէ փղշտլըլարընը պէյլէրի օնլարըն արտընձա Հեթսամիւսիւն սինօրունատէք կիլթիլէր ։ 13 Ա՚Ե Հեթսամիւսլիւլէր վատիտէ պուղտայ պիչինի պիչէրլէր իտի. վէ կէօզլէրինի գալըրըպ՝ սանտուղուն կէօրտիքլէրինտէ ։ օնու կէօրմէք 14 իլէ շազ օլտուլար ։ Ա՚Ե Ա՚պրապա Հեթսամիւսլիւ Հսունձան թարլասընա կէլտի վէ օրատա տուրտու ։ վէ օրատա պիր պէօյիւք թաշ վար իտի. վէ ա՚րապանըն օտունլարընը եարըպ՝ Ո՚նէքլէրի Լապպա պիւլթիւն եանմա սունտուլար ։ 15 Ա՚Ե Պ Եւիլիլէր Լապպէն սանտուղունու վէ պիլէսինճէ օլ իչինտէ ալթուն գապլար օլան քիւչիւք սանտուղու էնտիրիպ՝ օլ պէօյիւք թաշըն իւզերինէ գօտուլար. վէ Հեթսամիւսիւն էհալիսի օլ կիւնտէ Լապպա պիւլթիւն եանմալար սունուպ՝ գուրպանլար քէստիւ 16 լէր ։ Ա՚Ե Ո՚փղշտլըլարընը պէշ պէյլէրի կէօրտիւքլէրինտէ ։ օլ կիւնտէ 17 Ըկկարոնա տէօնտիւլէր ։ Ա՚Ե փըղշտլըլարընը Լապպա սուշ փէշքէշի կէօնտէրտիքլերի Ղալթուն մայասըլլար՝ պունլար տըր. Ըզովտոս իչինն պիր՝ Գազա իչինն պիր՝ Ըսկաղոն իչինն պիր՝ Գէթ իչինն պիր՝ 18 Ըկկարոն իչինն պիր ։ Ա՚Ե ալթուն սըչանլար՝ փղշտլըլարընը պէշ պէյլէրինին ճիւմլէ շէհրլերի սայըսընճա իտի ։ հիսարլը շէհրտէն թա հիսարսըզ քէօյ վարընճա ։ վէ թա Հեթսամիւսլիւ Հսունունուն թարլասընտա պու կիւնէտէք պոռոյան պէօյիւք թաշատէք քի՝ օնուն իւզերինէ Լապպէն սանտուղունու գօմուշլար իտի ։ 19 Ա՚Ե Ո՚Հեթսամիւսիւն էհալիսինի վուրտու. չիւն քի օնլար Լապպէն սանտուղունուն իչինէ պագտըլար. իմտի գավմտան *Էլլի պինն եէթմիշ ատէմ վուրտու ։ վէ Լապպ գավմը պէօյիւք գըրղըն իւլէ վուրտուղու իչիւն՝ գավմ հաս 20 չէքտի ։ Ա՚Ե Հեթսամիւսիւն էհալիսի տէտիլէր քի՝ Պու Ո՚ա՛զիզ Ըլլահ Լապպէն էօնիւնտէ տուրմաղա քի՚մ գատիր օլուր. վէ եա 21 նըմըզտան քիմի՚ չըգսըն ։ Ա՚Ե Ո՚Նա րիաթարիմ սաքինլէրինէ իապէրճիլէր կէօնտէրիպ տէտիլէր քի՝ փղշտլըլար Լապպէն սանտուղունու կէրի կէթիրտիլէր. էնին ։ օնու եանընըզա չըգարըն ։

Ի Թագ. Ի'. Ի. 1140 Ֆէ։

3 Հես. Ժէ. 3։

Ը Խա. 4։

6 Պա՛Գ Նէ. Ժէ. 21 ։ Ծնու. Ի. 5, 15, 20 ։ Բ Ծնգ. Չ. 7։

*Ի՚ԳԻ ԵԹՄԻՇ ատէմ՝ էլլի ոսկի՝ պին ատէմ։

Մ Բ Ծնգ. Ղ. 9։ Ա՚Պ. Գ. 2։

3 Հես. Ժբ. 14 ։ Գատ. Ժբ. 12 ։ Ա՚Ն. Ժ. 5, 6։

ՊԻՐՊ Ի

Նարիաթարիմ սանտուղու կէթիրմէք իչիւն կէօնտէրտիքլէրի ։ վէ օրատա իյիրմի Ըբլինադաբըն էվինէ օնուն գալըրդը ։ 3 Իսրայէլլիէրին՝ Սամուէլին նասիհաթը իյէ

Digitized by Google

ՊԻՐԻՆԱՒ ՓԸՏՐՈՒԱԾՔԸ ՊԸՊՐ

(ա. Ի՛. Ի. 1140 Դէ.)

Ա Ասփատա թէվագ էթոխքէրէր։ 9 Ա Ամուէլ տուա՝ էտիպ գուբպանլար սուներ իքէն, Բապպէն փղշտըլըրը թարուժար էթոխյի։ 13 Ընլարըն եէնիլմէսի։ 15 Ամուէլին Խա- րայէլ գաօրլըդ էթոխյի։

(ա. Ի՛. Ի. 1120 Դէ.)

1 Եամի Կարիաթարիմին էհալիսի էնիպ՝ Բապպէն սանտուղունու չզգարտըլար, վե օնու թէփէտե Բըրինգարըն էվլինէ կէօթիւրտիւլէր. վե օնուն օղու Էղիա- զարը Բապպէն սանտուղունու կէօ-

(ա պ. Ձ. 21։ Ա Ա. Ճ. Բ. 6։

(Բ Բ ճնագ. Ձ. 4։

2 զէթմէյէ թագտիս էթոխէր։ Ա Է վագի օլտու քի՝ սանտուգ Կարիա- թարիմոե գօնտուղու կիւնտէն չօգ կիւն կէչտի, եանի Իյիրմի եըլ օլ- տու. վե պիւթիւն Իսրայէլ էվի՝ Բապպէն արտընձա հասրէթ չէք- տիլէր։

(ա. Ի՛. Ի. 1120 Դէ.)

3 Օլտէմ Ամուէլ պիւթիւն Խա- րայէլ էվինէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Էյէր սիզ Բապպա պիւթիւն եիւ- բէյինիզտէն ուէօնէր իսէնիզ, Տարա- նըզտան եատ ալլահլարը վե Բ Ա- տտարովճու տէֆ՝ էտին. վե Ւհիւ- րէքլէրինիզի Բապպա հազըրլայըզ՝ Եաալընըզ օնա իպատէթ էտին, վե օ սիզի փղշտըլարըն էլինուէն

(ա. Ի՛. Ի. 1120 Դէ.)

4 գուրթարաճագ տըր։ Իմտի Խա- րայէլ օղուլլարը Ւհահաղիմի վե Ըսատարովճու տէֆ՝ էյլէտիլէր. վե եալընըզ Բապպա իպատէթ

5 էթոխէրէր։ Ընտէն Ամուէլ տէ- տի քի՝ Ա՛իւմլէ Իսրայէլի Ա ա- փայա ճէմ՝ էտին. վե սիզտէն էօթիւրիւ Բապպա նիյազ էտե-

6 յիմ։ Իմտի Ա ասփատա ճէմ՝ օլ- տուլար, վե Տսու չէքիպ՝ Բապպէն էօնիւնէ տէօքտիւլէր, վե Տօլ կիւնտե օրուճ թուրթուպ օրատա տէտիլէր քի՝ Բապպա կիւնահ էթոխք. վե Ամուէլ Իսրայէլ օղուլլարընը Ա ասփատա հիւքմ էթտի։

7 Ա Է փղշտըլար՝ Իսրայէլ օ- ղուլլարընըն Ա ասփայա ճէմ՝ օլ- տուգլարընը իշիթտիքլէրինտե, փղշտըլարըն պէյլէրի Իսրայէլէ գարշը ջըգտըլար. վե Իսրայէլ օ- ղուլլարը իշիտինճէ, փղշտըլա- րըն հուզուրունտան գօրգտու-

8 լար։ Ա Է Իսրայէլ օղուլլարը Ա ա- մուէլէ տէտիլէր քի՝ Ընլահմըդ Բապպա Էհադգըմըզա ֆէրեատ էթմէքտէն սիւքքիթ էթմէ, քի

(Բ Ա. Ճ. Բ. 6։ Ա Ա. Ճ. Բ. 1։

9 թարա։ Ա Է Ամուէլ պիր սիւտ- տէ օլան գուղտու ալլափ՝ օնու Բապ- պա թէքմիլ պիւթիւն եանմա եագտը. Հէմ Ամուէլ Իսրա- յէլտէն էօթիւրիւ Բապպա ֆէր- եատ էյլէտի, վե Բապպ օնա ճէ-

10 վապ վէրտի։ Իմտի վագի օլտու քի՝ Ամուէլ պիւթիւն եանմայը եանար իքէն, փղշտըլար Իսրա- յէլ իլէ ճէնք էթմէյէ եագլաշտը- լար. վե Բապպ Հէման օլ կիւնտե փղշտըլարըն իզգերինէ պէօյիք սէտա իլէ կիւրլէյիպ՝ օնլարը իւր- քիւթտիւ, վե Իսրայէլին էօնիւնտէ

(Պագ՝ Ջես. Ժ. 10։ Ա ատ. Դ. 15։ Ե. 20։ Պ. Բ. 10։ Բ ճագ. Ք Բ. 14, 15։

11 պօզուլտուլար։ Ա Է Իսրայէլ ա- տէմլէրի Ա ասփատան չզգրպ՝ Փը- ղըշտըլըրը գովալատըլար, վե օն- լարը թա Ւհէթգուվուն ալըընատէք

12 վուրտուլար։ Օլտէմ Ամուէլ Պիր թաշ ալըպ՝ Ա ասփա իլէ Սե- նին արասընա գօտու, վե օնուն ա- տընը Ըլհէնգեր գօյուպ տէտի քի՝ Բապպ պիզ պուրայատէք եար-

13 տըմ էյլէտի։ Իմտի Ւվղշտըլար ալչագլանըպ՝ արթըգ պիր տա՛ճա Իսրայէլին սինօրունա օղրամատը- լար. վե Ամուէլին ճիւմլէ կիւն- լէրինտե՝ Բապպն էլի փղշտը-

14 լարա գարշը իտի։ Ա Է փղշտ- լըլարըն Իսրայէլտէն ալտըգլարը շէհրլէր Ըկկարոնտան թա Գէ- թէտէք՝ Իսրայէլէ կէրի վէ- րիլտի, վե Իսրայէլ սինօրլարընը փղշտըլարըն էլինտէն գուրթար- տը. Հէմ Իսրայէլ իլէ Ըմորհլու- լարըն պէյնինտե պարըշըգ օլտու։

15 Ա Է Ամուէլ՝ Էօմրիւնիւն ճիւմ- լէ կիւնլէրինտե Իսրայէլի հիւքմ

16 էյլէտի։ Ա Է եըլ պէ եըլ Ւհէթճ- լի վե Գաղգաղայը վե Ա ասփայը տօլաշմագա կիտէր իտի, վե ճիւմ- լէ պու մահալլէրտե Իսրայէլի

17 հիւքմ էտէր իտի։ Ա Է Ռամայա տէօնէր իտի, զիրա օնուն էվի օ- րատա օլուպ՝ Իսրայէլի օրատա հիւքմ էտէր իտի. վե օրատա Բապպա մէզպահ եափտը։

(Ա ատ. Ժ. 1։

(Ա ատ. Ժ. 5։

(Ա ատ. Ժ. 6։ Պ. Ժ. 11։ Գատ. Բ. 16։

(Ա ատ. Ի. 1։ Գ ճագ. Ի. 23։

(Բ Բ ճագ. Ժ. 11։

(Ա ւհէմ. Ք. 1, 2։ Գատ. Ք. 3, 4, 5։ Յովէլ. Ը. 12։

(Գատ. Ժ. 10։ Գ ճագ. Ը. 47։ Ա ատ. Ճ. 6։

(Ա ատ. Լ. 4։

ՊԸՊՐ

Իսրայելեանէրին պիր փատիշահ թալապ էթ- տիքլէրի, 6 Պատնուան Ամուէլին կէօնլիւ գըրըլտըգը, վե Ընլահըն օնա թէհեւլի էթ- տիյի։ 10 Ամուէլին խալգա փատիշահըն հաս-

Digitized by Google

գուգունու թա՛րիք էթախի։ 19 Խալըն փէք թալտպ էթախի իչուն, Ընկերն Սամուէլէ օնըրա պիր փատիշահ նասպ էթմէնին խուսուսնամա թա՛րիֆլէր վէրախի։

1 Վէ վագի օլտու քի՝ Սամուէլ ՝իխթիյարլանտըղը զէմանի, ՚օղուլլարընը Իսրայէլէ ՚հաքիմլէր 2 գօտու։ Վէ ՚իլք տօղուշ օղլունուն խսմի Յովէլ՝ վէ իքինճիսինին խսմի Ընբիա իտի. օնլար 3 Խերսաքէետ հաքիմլէր իտի։ Վէ օղուլլարը ՚օնուն եօլլարընտա եիւրիւմէտիլէր, իլլա ՚էթամա՛ա մալիվիլ օլուպ՝ Ղրիվէթ ալարագ շէրիա՛թի խիլաֆ էթտիլէր։

4 Ամտի Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարը ճէմ՝ օլուպ՝ Սամայա 5 Սամուէլէ վարտըլար. Վէ օնա տէտիլէր քի՝ Իշթէ սէն ՝իխթիյարլանտըն, վէ օղուլլարըն սէնին եօլլարընտա եիւրիւմէզլէր. Հալա ՚պիղէ պիր փատիշահ նասպ էյլէ քի՝ հէմ թայիֆէլէր կիսպի 6 պիզէ հիւքմ էտէ։ Վէ պու սէօզ Սամուէլին նազարընտա ֆէնա կէօրիւնտիւ, եա՛նի քի օնա՝ պիզէ պիր փատիշահ վէր քի պիզէ հիւքմ էտէ տէտիլէր. իմտի Սամուէլ 7 Թապպա նի՛յազ էյլէտի։ Վէ Թապպ Սամուէլէ տէտի քի՝ Վաւմընն սէօզիւնի՛ս սանա հէր սէօյլէտիքլէրինէ կէօրէ տինկլէ. զիրա Ըսէնի ըէտտ էթմէյօրլար, իլլա իզերլերինէ փատիշահլըգ սիւրմէքտէն ՚պէնի ըէտտ էտէյօրլար։ 8 Նլարը Ըսըրտան չըգարտըղմ կիւնտէն թա պու կիւնէտեք՝ պէնի թէրք էտիպ դայրի ալլահլարա ի՛պատլէր էտէրէք իշլէտիքլերի հէմ ամէլլերինէ կէօրէ, սանա տախի 9 էօյլէ էտէյօրլար։ Վէ շիմտի օնլարըն սէօզիւնի՛ս տինկլէ. անճագ օնլարա հէր վէճհ իլէ շէհատէթ էտիպ՝ ՚իւզերլերինէ փատիշահլըգ սիւրէճէք փատիշահըն հուգուգունու խապէր վէրէսին։

10 Վէ Սամուէլ Թապպըն հէմ սէօզլերինի՝ օնտան փատիշահ տի- 11 լէյէն գավմա սէօյլէտի. Վէ տէտի քի՝ ՚Իւզերինիզէ փատիշահլըգ սիւրէճէք փատիշահըն հուգուգունու պու օլաճագ. Ը՝ղուլլարընըզը ալաճագ, վէ քէնտիսի իչիւն՝ ա՛րապալարը իւզերինտէ գօյաճագ, քի օնուն ա՛րապալարը էօնիւնճէ սէյիրտէ- 12 լէր. Հէմ օնլարը քէնտիսինէ պին պաշըլար վէ էլլի պաշըլար գօյաճագ, քի օնլար օնուն չիֆթլէրինի սիւրիւպ՝ պիչինինի պիչէլէր, վէ օնուն ճէնք ալէթլէրինի հէմ ա՛րապալարը ալէթլէրինի եափալար։ 13 Վէ գըզլարընըզը ալաճագ, քի պուխուրճուլար վէ աշճըլար վէ 14 էքմէքճիլէր օլալար։ Վէ ՚էթարլալարընըզըն հէմ պաղլարընըզըն վէ զէյթունլուգլարընըզըն էյիսինի ալըպ՝ քէնտի գուլլարընա վէ- 15 րէճէք տիր։ Վէ էքինինիզին հէմ պաղլարընըզըն օնտալըզընը ալըպ՝ քէնտի ՚խատրմլարընա վէ գուլլա- 16 րընա վէրէճէք տիր։ Վէ քէօլէլէրինիզի հէմ խալայըգլարընըզը վէ ա՛լա իյիթլէրինիզի վէ մէրքէպլէրինիզի ալաճագ տըր, քի օնուն 17 խըզմէթինտէ իշլէյէլէր։ Իւրիւլէրինիզին օնտալըզընը ալաճագ տըր. վէ սիզ օնա գուլլար օլա- 18 ճագ սընընըզ։ Վէ քէնտինիլէ սէչտիյինիզ փատիշահընըզ եիւզիւնտէն օլ կիւնտէ ֆէրեաա էտէճէքսինիզ, ամմա Թապպ սիզէ ՚օլ կիւնտէ ճէվապ վէրմէյէճէք տիր։ 19 Ընմա գավմ՝ ՚Սամուէլին սէօզզիւնէ հթաաթ էթմէյէ իմթինա՝ էյլէտիլէր, վէ տէտիլէր քի՝ Յօգ, էլպէթթէ իւզերիմիզտէ փատիշահ 20 օլսուն։ Վէ պիզ տախի ՝ճիւմլէ թայիֆէլէր կիսպի օլալըմ. վէ պիզէ փատիշահըմըզ հիւքմ էտէ, վէ էօնիւմիւզտէ չըգըպ՝ ճէնքլէ- 21 րիմիզի ճէնքլէյէ։ Վէ Սամուէլ գավմըն հէփ սէօզլերինի իշիտիպ՝ օնլարը Թապպըն հուզուրունա ի- 22 ֆատէ էյլէտի։ Վէ Թապպ Սամուէլէ տէտի քի՝ Ը՝Նլարըն սէօզզիւնիւ տինկլէ, վէ օնլարա պիր փատիշահ նասպ էյլէ. օլտէմ Սամուէլ Իսրայէլ ատէմլերինէ տէտի քի՝ Հէր քէս քէնտի շէհրինէ կիտսին։

ՊՂՊ ԼԱ

Սաուլ պապասընըն ղայպ օլմուշ մէրքէպլէրինի պուլմամագ իլէ, 18 Սամուէլէ կէտտիյի։ 19 Սամուէլին զիյաֆէթտէ օնա ի՛քրամ էթտիյի, 25 վէ էրթէսի կիւնիւ օնուն եօլունա կէօնտէրտիյի։

Digitized by Google

ՌԽ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

1 Ա Է Յենիամինտէն պիր քիմսէ
՝վար իտի , քի օնուն իտի
՚կիս իտի. պու՝ Յենիամինլի պիր
քիմսէնին օղլու՝ Ակիա օղլու Յե-
քովաթ օղլու Ասերօր օղլու Ըբիէլ
օղլու գուվվէթտէ զօրլու պիր ա-
2 ֆէՀ իտի : Ա Է պունուն պիր օղլու
վար իտի , քի օնուն իտի Ասուղ
իտի. պու՝ իւիթ վէ կիւզել իտի ,
վէ Իսրայէլ օղուլլարընտա օնտան
կիւզել քիմսէ եօգ իտի . բ պիւ-
թիւն գավմտան՝ ումուզունտան
եօգարը ուղուն իտի :
3 Ա Է Ասուղտուն պապասը Կիսին
էշէքլերի ղայդ օլուպ՝ Կիս քէնտի
օղլու Ասուղա տէտի քի՝ Ֆալա
պէրապէրինէ ուշագլարըն պիրինի
ալ , վէ գալգըպ՝ կիլո էշէքլերի
4 արա : Օ տախի Նփրեմ տաղըն-
տան կէչտի , անտէն գՊաղիտա
Թօփրաղընտան կէչտի , վէ պուլ-
մատըլար . անտէն Ասաիմ Թօփ-
րաղընտան կէչտիլէր , վէ եօգ
իտիլէր . անտէն Յենիամին-
լիլէր տիյարընտան կէչտի , վէ
5 պուլմատըլար : Օնլար Ասուփ
Թօփրաղընա վարտըգլարընտա ,
Ասուղ պիլէսինէճ օլան ուշա-
ղընա տէտի քի՝ Կէլ տէօնէլիմ ,
օլմայա քի պապամ էշէքլէրտէն
վազ կէլիպ՝ պիզիմ իչիւն գայդը-
6 յա տիւշէ : Ըմմա օ օնա տէտի
քի՝ Իչիմէ Հալա պու շէհրտէ պիր
գԸլլահ ատէմի վար , վէ օլ քիմսէ
միւթէպէր տիր , էհէր նէ տէր ի-
սէ էլպէթտէ վագի օլուր . չիմտի
օրայա կիտէլիմ , պէլքի պիզէ կի-
տէճէք եօլումուզու խապէր էտէր :
7 Ա Է Ասուղ ուշաղընա տէտի քի՝
Իչիմէ կիտէր իսէք , ՚օլ ատէմէ
նէ՞ կէօթիւրէլիմ . զիրա գապլա-
րըմըզտան էքմէք տիւքէնտի , վէ
Ըլլահն ատէմինէ կէօթիւրէճէք
փէշքէշիմիզ եօգ տուր . հանը-
8 մըզտա նէ՞ վար : Ա Է ուշագ թէք-
րար Ասուղա ՀէվապՀ վէրիպ տէ-
տի քի՝ Իչիմէ էլիմտէ պիր մըս-
գալ բուպու կիւմիշ պուլունուր ,
իմտի Ըլլահն ատէմինէ վէրիր
իմ , քի պիզէ եօլումուզու խա-
9 պէր էտէ : Իվվէլտէն Իսրայէլտէ
պիր քիմսէ գԸլլահա տանըշմաղա
կիթտիքտէ , պէօյլէ տէր իտի .
ՌԽ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ք Ք ՀԱԳ. ԻԳ. 11 : Ֆ ՀԱԳ. ԺԷ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻԲ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՌԽ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ք ՀԱԳ. ԻԳ. 11 : Ֆ ՀԱԳ. ԺԷ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻԲ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ա պ. ԺՇ. 51: ա ԱՐՆ. Ը. 33 : ԻԹ. 39:

բ պ. Յ. 28:

գ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 42 :

դ Ի Օր. ԼՁ. 1: Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 1 :

ե պ. Ձ. 19:

զ պԱԳ. Ի ՀԱՄ. Ջ. 18 : ԺՁ. 17: Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 3 : Ձ ՀԱԳ. Ձ. 12 : Ը. 8:

է ՀՆՄ. ԻՀ. 23:

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1095 Գէ.

ը Ը ՀԱԳ. ԻՀ. 11 : Ձ ՀԱԳ. ԺՁ. 13 : ա ԱՐՆ. ԻՁ. 28: ԻԹ. 29 : բ ԱՐՆ. ԺՇ. 7 ; 10: ԼՆ. Հ. 10: ԸՄՄՍ. Է. 13 :

ը ՆՀՄ. ԻԳ. 11 :

ժ Ֆ ՀԱԳ. Գ. 2 :

ի ՀՆՄ. Լա. 5 : պ. ԺՇ. 2 :

տեսինիզ , վե սենի սապահ սալը վերիր իմ , հեմ սանա՝ եիւբէյինտե
20 Ճիւմլե օլանը խապէր ետէրիմ : Վ֊է սենին ֊ղայպ օլան եշխքելերին իշխուն քի պու կիւն իւշ կիւն օլտու օնլար իշխուն տիւշիւնմե , զիրա օնլար պուշուլնտու . վե Իսրայէլին Ճիւմլե արզուսու քիմ՞ տիր . սանա վե պապանըն պիւթիւն էվինե տե-
21 յի՞մ : Վ֊է Աւուղ Ճեվապ վերիպ տէտի քի՝ Պէն Իսրայէլ սրպէշլա-րընըն ֊ էն քիւշիւիւնտէն ֊Հենիա-մինլե տէյի՞մ իմ , հեմ ֊գապիլէմ՝ Հենիամին սրպէշընըն Ճիւմլե գա-պիլէլերինին էն քիւշիւիւ տէյի՞մ . իմտի նի՞չիւն պանա պուննուն
22 կիպի շէյլեր սէօյլերսին : Վ֊է Աւուղ Աւուղու վե օնուն ուշաղընը աշտը , վե օնլարը եէմեք օտասընա կէօթիւրիւպ օնլարա՝ օ-թուզ քիշի գատար օլան տաւվէթլի-լերին իւսթ պաշընտա մահալ վեր-
23 տի : Վ֊է Աւմուեէլ աշխյա տե-տի քի՝ Պանա շու եանընտա տուր-սուն տէյերեք վերտիյիմ հիսսէյի
24 կէթիր : Վ֊է աշխը ֊պուտու վե օնուն իւզերինտեքինի գալտրըպ Աւուղուն էօնիւնէ գօտու . վե Աւմուեէլ տէտի քի՝ Իշխե սագ-լանանը էօնիւնէ գօյուպ եե , չիւն քի գավմը տաւվէթ եթտիմ տէտի-յիմ պէշմանտէն պու անե տէկին օ սենին իշխուն սագլանմըշ տըր . իմ-տի օլ կիւնտե Աւուղ Աւմուեէլ իլե եետի :
25 Ընտէն եիւքսեք մահալտէն չէհ-րե էնտիլեր . վե օ՝ Աւուղ իլե
26 ֊տամըն իւզերինտե սէօյլէշտի : Վ֊է էրքեն գալգտրլար , վե վագի՛ օլ-տու քի շաֆագ սէօքեր իքեն՝ Աւ-մուեէլ Աւուղու տամա չաղըրըպ տէտի . Գալգ , վե սենի կէօնտե-րէյիմ . վե Աւուղ գալգտը , վե օ հեմ Աւմուեէլ իքիսի պիլե տի-
27 շարը չգտրլար : Օնլար չէհրին քէնարընտա էներ իքեն , Աւմուեէլ Աւուղա տէտի քի՝ Ուշաղա տե քի էօնիւմիւզճե կէչէ , վե օ կէշտի . ամմա հալա սէն տուր , վե սանա Ըլ-լահըն սէօզիւնիւ խապէր ետէյիմ :

ՊԸՊ Ա

Աւմուեէլին Աւուղու մէհ էթտիյի , վե օնու պա՛զը նիշանլար խապէրի իլե ասպէթ էթ-

տիյի : 9 Աւուղուն գալգի թէպտիլ օլտու-ղու , վե օնուն փէյղամպէրլիք էթտիյի : 14 Օնուն՝ փատիշահլըգ խուսուսունու ա՛մու-ճասընտան սագլասրըգը : 17 Աւուղուն Ա՛աս-փատա գուրա՛ իլե սէնէլտիյի : 26 Խալգտան պա՛զըլարընըն օնու խոթեէյիպ՝ պա՛զըլարընըն տա օնու խոթեմէտիքլէրի :

1 Վ֊է ՚Աւմուեէլ զէյթունե եաղը ՚իպրիյինի ալըպ՝ օնուն պաշը իւզերինե տէօքտիւ , վե Բօնու էօփտիւ , վե տէտի . Տէյի՞մ քի սենի Բսապպ էքենտի միրասը իւզերինե Բսուլթան մէհՀ էյլէտի :
2 Պու կիւն պէնտէն կիւմտիյինտե՝ Հենիամին սինօրունտա ֊Իսրայէ-տա ՚Իաբէլին մէզարը եանընտա իքի ատէմ պուլաճագընըն , վե սանա տէյեճէքլէր քի՝ Ըրամաղա կիմ-տիյին էշէքլեր պուլունտու , վե իշխե պապան էշէքլերին խուսու-սունու պրաղըպ՝ Օղուտ իշխուն նէ՞ էյլէյիմ տէյերեք սիղին իշխուն
3 գայդը չէքէյօր : Վ֊է օրատան իլէ-րի վարըպ՝ Թաբօր մէշէլիյինե կէ-լէճէքսին , վե օրատա սենի՝ Ըլ-լահա Հեմէէլե չղան իւշ ատէմ պուլաճագ տըր . պիրիսի իւշ օղ-լագ գալտրրա , վե պիրիսի իւշ էքմէք սօմունու գալտրրա , վե պիրիսի պիր Թուլումէ շարապ գալ-
4 տրրա . Վ֊է Բսենին սէլամէթինին սօրուպ՝ սանա իքի էքմէք վերե-ճէքլէր , վե օնլարրն էլինտեն ալա-
5 ճագսըն : Ընտեն սօնկրա ֊Ըլլա-հըն պայըրընա վարաճագսըն , քի ֊օրատա փղշտլըլարրն մուհաֆըզ-լարը վար . վե վագի օլա քի օրա-տա շէհրե վարտրղընտա՝ էօնլէ-րինճէ սանթռտը վե տէֆ վե նէյ վե
6 թանպուր իլե Բեիւքսեք մահալ-տեն էնէն փէյղամպէրլէր ճէմաա-թընա բասթ կէլէճէքսին , վե օն-լար Բիւյղամպէրլիք էտէճէքլեր .
6 Վ֊է Բսենին իւզերինե Բատպըն ՚Աուհու կէլէճէք , վե ֊պերապէրլե-րինճէ փէյղամպէրլիք էտէճէքսին , վե պաշգա ատէմ թէպտիլ օլա-
7 ճագսըն : Իմտի վագի՛ օլա քի՝ սա-նա ֊պու նիշանլար վագի՛ օլտուգ-տա , ֊էլինտեն կէլտիյինի էտե-սին . զիրա ֊Ըլլահ սենին իլե տիր :
8 Վ֊է պէնտեն էվվել Ղ֊աղգա-ղայա էնէսին , վե իշխե պէն պիւ-թիւն եանմալար սունմագ վե սէ-լամէթ դուրպանլարը քէսմէք իչիւն

ՀԹ . Ի՛ . Ի՞ . 1095 ԱՔ ։

ա պ . ի՞ . 16 ։ ԺՁ . 13 ։ ՟ Ծնած . ի՞ . 3 , 6 ։
բ Սաղ . ի՞ . 13 ։
գ ի՞ Օր . ԼԸ . 9 ։ Սաղ . Հի՞ . 71 ։
դ Կոր . Ժ՟ . 21 ։
ե Հյես . ԺԸ . 28 ։
զ Ծն . Լ՟ . 19 , 20 ։

է Ծն . իԸ . 22 ։ Լ՟ . 1 , 3 , 7 ։

ը Կատ . ԺԸ . 15 ։

թ Խա . 10 ։

ժ պ . Ժ՟ . 3 ։

ի պ . ի՞ . 12 ։

լ Նհ . Ժ՟ . 20 , 21 ։ ՟ Ծնած . Ժ՟ . 15 ։ ա Կոր . Ժ՟ . 1 ։
խ Ծնած . Ժա . 25 ։ պ . Ժ՟ . 13 ։
ծ Խա . 10 ։ պ . Ժ՟ի . 23 , 24 ։
կ Նհ . ՟ . 8 ։ Ա՛ղս . ի՞ . 12 ։
հ Կատ . ի՞ . 33 ։
ձ Կատ . Ղ . 12 ։
ղ պ . Ժա . 14 , 15 ։ Ժ՟ . 4 ։

Digitized by Google

սանա էնէճէյիմ • թա պէն սանա
կէլիպ՝ սանա էլլէյճէյինի պիլ-
տիրինճէյեաէք ⁵եէտի կիւն պէք-
լէյէսին ։
9 Իմտի վագի՝ օլտու քի՝ Ա-
մուէլին եանընտան կիթմէք իչիւն
արգա չէվիրտիյի կիպի ։ Ըլլահ օ-
նա պիր ղայրի եիւրէք վէրսի • վէ
ճիւմլէ պու նիշանլար օլ կիւնտէ
10 վագի օլտու ։ Ալ է ⁶օրայա թէփե-
յէ կէլտիքլէրինտէ ։ իչլէթ օնու
պիր ⁷փէյղամպէրլէր ճէմաաթը
դարչըլատը • վէ օնուն իւզէրինէ
⁸Ըլլահըն Թուհու կէլիպ՝ օնլարըն
արասընտա փէյղամպէրլիք էյլէ-
11 տի ։ Ալ է վագի՛ օլտու քի օնու
հէվի պունտան ագտէմ պիլէնլէր՝
օնուն փէյղամպէրլէր իւէ փէյղամ-
պէրլիք էթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ ։ գաւմ պիրի պիրինէ տէտի քի՝
Կիս օղլունա պու վագի՛ օլան նի՞
տիր • ⁹Աւուղ տախի մի փէյղամ-
12 պէրլէր իւէ տիր ։ Ալ է օրանըն պիր
ատէմի ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
Նա օնլարըն պապասը քի՞մ տիր •
օնուն իչիւն պու՝ Աւո՞ւղ տախիմի
փէյղամպէրլէր իւէ տիր պիր մէսէլ
13 օլտու ։ Ալ է փէյղամպէրլիք էթ-
մէյի պիթիրտիքտէ, եիւքսէք մա-
հալէ վարսը ։
14 Ալ է Աւուղուն ա՛մուճասը օնա
վէ օնուն ուշաղընա տէտի քի՝ ¹Չ՞-
րէյէ կիլմտինիզ • օ տախի՝ Ի-
չէքլէրի արամադա՝ վէ օնլարըն
հօգ իտիյինի կէօրտիւյիւմիւզտէ
15 Ամուէլէ վարսըգ տէտի ։ Ալ է
Աւուղուն ա՛մուճասը տէտի քի՝
Վհէրէմ էյլէ ։ Ամուէլ սիզէ նէ՞
սէօյլէտի ։ պանա խապէր վէր ։
16 Ալ է Աւուղ ա՛մուճասընա տէտի
քի՝ Իչէքլէրին պուլունտուղունու
պիզէ սահիհան խապէր էյլէտի •
Լաքին Ամուէլէնն սէօյլէտիյի փա-
տիշահլըգ խուսուսունու օնա խա-
պէր վէրմէտի ։
17 Ինտէն Ամուէլ գաւմը ¹⁰Ապպա
18 ¹¹Ա՛ափատա ճէմ՝ էյլէտի • Ալ է
Իսրայէլ օղուլլարընա տէտի քի՝
¹²Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ պէօյ-
լէ տէր • Պէն Իսրայէլի Ա՛ըսըր-
տան չըդարտըմ ։ վէ սիզի Ա՛իսըր-
լըլարըն էլինտէն հէմ սիզէ ճիւմլէ
զուլմ էտէն փատիշահլարըն էլինե-
19 տէն գուրթարտըմ ։ ¹³Սիզ իսկ պու
կիւն սիզի ճիւմլէ պէլալարընըզտան
վէ սըգընթրլարընըզտան գուրթա-
րան Ըլլահընըզը ըետտ էտիպ՝ օնա
տէտինիզ քի՝ Իչլպէթթէ իւզէրի-
միզէ պիր փատիշահ նասպ էյլէ •
իմտի հալա սըպթլարընըզճա վէ
պինլէրինիզճէ Թապպը հուզու-
20 րունտա տուրուն ։ Ալ է Ամուէլ՝
¹⁴Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընը
եագլաշըրտը ՝ վէ Յենիամինին
21 սըպթը թուհտուլտու ։ Ընտէն Յե-
նիամին սըպթընը գապիլէլէրինճէ
եագլաշտըրտը ՝ վէ Ա՛ատրի գա-
պիլէսի թուհտուլտու • վէ Կիս օղ-
լու Սաուղ թուհտուլտու ՝ վէ օ-
նու արատըլար ամմա պուլունա-
22 մայը ։ Ընտէն եինէ ¹⁵Թապպա
սիւալ էթտիլէր քի ՝ Ը՛ստէպ օղ
քիմսե հալա պուրայա կէլա՞մի • վէ
Թապպ տէտի քի՝ Իշլէթ գապլարըն
23 արասընտա կիզլէնմիշ տիր ։ Ալ է
սէյիրտիպ՝ օնու օրատան ալտրլար ՝
վէ գաւմըն օրթասընտա տուրտու •
վէ Ըճիւմլէ գաւմտան՝ ումուղտուն-
24 տան եօգարը ուզուն իտի ։ Իմտի
Ամուէլ ճիւմլէ գաւմա տէտի
քի՝ ¹⁶Թապպըն չու սէչտիյի քիմ-
սէյի կէօրտիւնի՞զ մի ՝ քի ճիւմ-
լէ գաւմըն իչինտէ օնուն կիպի եօգ
տուր • վէ ճիւմլէ գաւմ կիւլ-
պանք չէքիպ՝ ¹⁷փատիշահ եաշասըն
25 տէտիլէր ։ Ընտէն Ամուէլ գաւ-
մա ¹⁸փատիշահլըգըն հուգուգունու
սէօյլէտի ՝ վէ պիր քիթապա եա-
զըպ՝ Թապպըն հուզուրունա գօ-
տուր • վէ Ամուէլ ճիւմլէ գաւ-
մը հէր քէսի քէնտի եվինէ կէօն-
26 տէրտի ։ ²⁰Էմ Սաուղ տախի
քէնտի եվինէ ²¹Թարասյա կիթտի •
վէ պիլէսինճէ՝ պիր պէօյիւք ա-
տէմ՝ կիթտի ՝ քի օնլարըն եիւրէք-
լէրինէ Թապպ տօգանմըշ իտի ։
27 ²²Իմմա պա՛զլը ²³եարամազ քիմսե-
լէր տէտիլէր քի՝ Պու պիզի նի՞ճէ
գուրթարաճագ տըր ՝ վէ օնու
Թահգիր էտիպ՝ ²⁴օնա փէշքէշ
կէօթիւրմէտիլէր • օ իսէ սիւքիւթ
էյլէտի ։

ՊԵՊ ԺԶ

Իմմանուէլտըն հէնարթա Պաղատադն էհալիսի-
նէ էթթիքլէրի զալիմ Թէքլիֆ ։ 4 Օնլարըն
Աաուղա խապէր կէօնտէրտիքլէրի, վէ օնուն
օնլարը գուրթարտըը ։ 12 Աաուղուն՝ քէնե-

ա Գատ. ժա. 11 ։ բ. 1 ։ Պ. ժա. 15։
գ Գատ. ը. 8, 9։
դ Գատ. ի. 8։
ե Յես. է. 14, 16, 17. Գոր. ա. 23, 26։
զ Խա. 5 •
է Պ. ժթ. 20։
ը Խա. 6 ։
թ Պ. ժթ. 21։ Ասա. ժ. 54, 55։ Հյոհ. է. 15։ Գոր. ե. 13 ։
ժ Պ. ժթ. 2։ Ասա. ժ. 5։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ի Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
լ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
խ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ծ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
կ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
հ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ձ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ղ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ճ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
մ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
յ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ն Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
շ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ո Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
չ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
պ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ջ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ռ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ս Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
վ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
տ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ր Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ց Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ւ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
փ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ք Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
օ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։
ֆ Գատ. ժ. 1։ Ես. ժդ. 1։ Ես. ժդ. 1։

Digitized by Google

մինչ զօտ տուրանչարա ասգանմասըդը ։ 14 Ընուն փատիչահլըլընըն Վաղգաղատա թէճ-
ահա օլունտուդու ։

1 Վ է Ըմմընլու Նաաս չըգըպ՝ Յաբիս Վաղաադրն իւզէրի-
նէ օրտու գուրտու . վէ Յաբիսին ճիւմլէ էհալիսի Նաասա տէտիլէր
քի՝ Էպիզիմ իլէ ա՛հտ քէսիշ , վէ
2 սանա գուլլուգ էտէլիմ ։ Ըմմա Ըմմընլու Նաասա ծնլարա տէտի .
Ալիզին իլէ պու գավլ իւզրէ քէսի-
շիրիմ քի՝ ճիւմլէնիզլին սաղ կէօ-
զլէնիլու օյայըմ , վէ հէփ Իսրայէ-
լլին իւզէրինէ պու Ոայըզը գօյա-
3 յը՛մ ։ Վ է Յաբիսին իմմէյարլա-
րը օնա տէտիլէր քի՝ Պիզէ եէտի
կիւն միւհլէթ վէր , վէ Իսրայէլլին
հէփ սինօրլարընա խապէրճիլէր
կէօնտէրէլիմ , վէ էյէր պիզի
գուրթարան օլմազ իսէ , օլտէմ
սանա չըգարըզ ։
4 Իմտի խապէրճիլէր Ալաուղ-
ղուն Կաբաասընա վարըպ՝ գավմ
իշխտիր իքէն պու սէօզլէրի սէօյ-
լէտիլէր . վէ Նճիւմլէ գավմ սէս-
լէրինի գալտրըպ՝ աղլատրլար ։
5 Վ է իշթէ Ալաուղ էօքիւզլէրին
արտընճա թարլատան կէլտի , վէ
Ալաուղ տէտի . Կավմա նէ օլ-
տու քի՝ աղլայօրլար . վէ օնա Յա-
քիս էհալիսինին սէօզլէրինի նագլ
6 էթտիլէր ։ Վ է Էպու սէօզլէրի ի-
շիթտիքտա՝ Ըապպլըն Ուհու Ալա-
ւուղուն իւզէրինէ կէլտի , վէ զա-
յէթ իլէ էօվքէսի թուրթուշտու ։
7 Վ է պիր չիֆթ էօքիւզ ալըպ՝ Նօն-
լարը փարչա փարչա քէստի , վէ
խապէրճիլէր էլի իլէ Իսրայէլլին
ճիւմլէ սինօրլարընա կէօնտէրիպ
տէտի քի՝ Ալաուղուն արտընճա
վէ Սամուէլլին արտընճա հէր չըգ-
մայանըն էօքիւզիւնէ պէօյլէ օլու-
նա . իմտի գավմըն իւզէրինէ Ըապպ
գօրգուտու տիւշմէք իլէ՝ պիր ա-
8 ռէմ կիպի չըգտրլար ։ Վ է օն-
լարը Կէզկտէ եօգլատը , վէ
Իսրայէլ օղուլլարը իւչ եիւզ պին՝
վէ Յուդա ատէմլէրի օրթուզ պին
9 իտի ։ Վ է կէլէն խապէրճիլէրէ
տէտիլէր քի՝ Յաբիս Վաղաադրն
էհալիսինէ պէօյլէ տէյէսինիզ .
Նարըն կիւնէշ գըզըլգտա , սիզէ
գուրթուլուշ օլաճագ տըր . իմտի
խապէրճիլէր վարըպ՝ Յաբիս Վա-

ղաադրն էհալիսինէ խապէր վէր-
10 տիքտէ , օնլար շատ օլտու ։ Վ է
Յաբիսին էհալիսի տէտիլէր քի՝
Նարըն սիզէ չըգարըզ , վէ պիզէ՝
կէօզլէրինիզէ հէր խօշ կէօրիւնէնէ
11 կէօրէ էյլէյին ։ Վ է վագի՝ օլտու
քի՝ էրթէսի կիւն Ըաւուղ դավ-
մը Իւչ պէօլիւյէ պէօլիւպ՝ սա-
պահ նէվպէթինտէ օրտունուն ի-
չինէ վարտըլար , վէ Ըմմընլուլարը
թա կիւն գըզընճայատէք վուրտու-
լար . վէ վագի՝ օլտու քի՝ գալանա-
լար տաղըլտը , վէ օնլարըն էքիտի
պիր եէրտէ գալմատը ։
12 Օլէտի գավմ Սամուէլէ տէ-
տի քի՝ Ոաւո՛ղ մոս իւզէրիմիզէ
փատիչահ օլաճագ տէյէն քի՛մ
տիր . Ոօլ ատէմլէրի վէրին , վէ
13 օնլարը էօլտիւրէլիմ ։ Վ է Նա-
ւուղ տէտի քի՝ Ղպու կիւն հիչ
քիմսէ էօլտիւրիւլմէսին . ղիրա
Ըապպ պու կիւն Իսրայէլտէ գուր-
թուլուշ էյլէտի ։
14 Վ է Սամուէլ գավմա տէտի քի՝
Կէլէնն Վաղգաղայա կիտէլիմ , վէ
օրատա փատիչահլըղը թէճտիտ է-
15 տէլիմ ։ Իմտի ճիւմլէ գավմ Վաղ-
գաղայա կիթտիլէր , վէ օրատա՝
Ըապպլըն Հուզուրունտա Ալաուղու
Վաղգաղատա փատիչահ նասպ
էթտիլէր , հէմ օրատա Ըապպլըն
Հուզուրունտա Սէլամէթ գուր-
պանլարը սունտուլար . վէ Ալա-
ուղ հէմ ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմ-
լէրի օրատա ղայէթ իլէ շատ օլ-
տուլար ։

ՊԸՊ ԺԻ

Սամուէլին Իսրայէլ օղուլլարընա քէնտի
տօղրուլուղունու իապպը էթտիյի ։ 6 Ընուն՝
Ընլահընն՝ օնլարըն ահալարընա գըլտըղը իչ-
ատնլարը պէքը էթտիյի , 16 վէ օրագ մէվի-
մինտէ պիր կէօք կիւրիւլթիւսիւ ա՛լատէթի
իլէ օնլարըն փատիչահ իսթէտիքլէրի իչինէ
կիւնահ իշլէտիքլէրինի օնլարա կէօսթէրմէ-
սի ։ 20 Ոաքին էյէր միւթի՝ օլտուլար իսէ ,
Ընլահընն մէրհամէթինէ կիւվէնէրէք թէսէլ-
լի պուլմազա օնլարա նասիհաթ էթտիյի ։

1 Վ է Սամուէլ ճիւմլէ Իսրայէլէ
տէտի . Իշթէ պանա հէր տէ-
տիյինիզէ կէօրէ Սէօզլէունիւզիւ
տինկլէտիմ , վէ Իւէրինիզէ փա-
2 տիշահ էօնիւնիւզճէ կի-
տէյօր , Տպէն իսէ իմմէյարլանըպ՝

Digitized by Google

ագ սաչլը օլտուր՝ վէ օղուլլարըմ իչլէէ սիզին իլէ տիր. վէ պէն չօ-
ճուգլուղումտան թա պու կիւնէ-
տէք էօնիւնիւզճէ Եիւրիւսիւմ:
3 Իչլէէ պէն, պէնիմ հագգըմա
Իապպըն Հուզուրունտա վէ Ւօնուն
մէսիհինին Հուզուրունտա չէհաուէթ
էտին, Ըքիմի՞ն էօքիւղիւնիւ ալ-
տըմ, վէ քիմի՞ն էշէյինի ալ-
տըմ, վէ քիմէ՞ ղատր էթտիմ,
քիմէ՞ զուլմ էթտիմ, վէ քիմի՞ն
էլինտէն բիչվէթ ալըպ՝ Ւօնուն իլէ
կէօզլէրիմի գափատըմ, վէ սիզէ
4 կէրի տէօնտէրէ յիմ: Վ է տէտի-
լէր քի՝ Պիզէ ղատր էթմէտին, վէ
պիզէ զուլմ էթմէտին, վէ քիմսէ-
նին էլինտէն հիչ պիր շէյ ալմա-
5 տըն: Վ է օնլարա տէտի քի՝ Պու
կիւն Իապպ սիզէ շահիտ օլսուն,
վէ օնուն մէսիհի սիզէ շահիտ օլ-
սուն, քի Ւպէնիմ էլիմտէ հիչ
Ւպիր շէյ պուլմատընըզ. վէ՝ Շա-
հիտ օլսուն տէտիլէր:
6 Ընտէն Սամուէլ գավմա տէ-
տի. Ւ՚Ի՚ովսէսի վէ Ըհարոնու թա-
յի՚ն էտէն՝ վէ պապալարընըզը
Մ՚ըսըը տիյարընտան չզգարան
7 Իապպ տըը: Վ է շիմտի տուրուն,
վէ Իապպըն սիզէ վէ պապալարը-
ընըզա էյլէտիյի ճիւմլէ Ւա՚տալէթ-
լէրի խոսոսունտա՝ ՒԻապպըն
հուզուրունտա սիզէ շէրաա՚թի կէօ-
8 րէյիմ: Ւ՚Յակոբ Մ՚ըսըրա վարարգ-
տա, պապալարընըզ Ւ՚Իապպա
ճէրեաուո էթտիլէր, վէ Իապպ
Ւ՚Ի՚ովսէսի վէ Ըհարոնու կէօնտէր-
տի, վէ պապալարընըզը Մ՚ըսըրտան
տիշարը չզգարըզ՝ օնլարը պու մա-
9 հալտէ իսքիան էթտիրտիլէր: Ըմ-
մա Ւքէնտիլէրին Ըլլահը Իապպը
ունուդթտուլար. օ տա օնլարը՝
Ւաստրուն սէրա՚սքէրի Ա՚իսարանըն
էլինէ վէ Ւ՚Փղշտլըլարըն էլինէ վէ
Ւ՚Ի՚ովաք փատիշահընըն Ւէլինէ
սաթտը, վէ օնլար իլէ ճէնք էթ-
10 տիլէր: Վ է Իապպա ճէրեաուո է-
տիպ տէտիլէր քի՝ Իապպը թէրք
էտիպ Ւհահաղմէ վէ Ընատարով-
թա ի՚պատէթ էթմէք իլէ Ւհիւնահ
էթտիք, վէ շիմտի Ւտիւշմէնլէրի-
միզին էլինտէն պիզի գուրթար,
11 վէ սանա ի՚պատէթ էտէլիմ: Վ է
Իապպ Ւ՚Յէրոբաաղը վէ Ըհեդանը
վէ Ւ՚Յէփթայէյի վէ Ւ՚Սամուէլի
կէօնտէրիպ՝ սիզի չէվրէտէքի
տիւշմէնլէրինիզին էլինտէն գուր-
թարտը, վէ էմնիյէթի իլգրէ սա-
12 քին օլտուղուզ: Վ է Ւ՚Ըմմոն օ-
ղուլլարընըն փատիշահը Ւ՚Նասսըն
իլգէրինիզէ կէլտիյինի կէօրտիւ-
յիւնիւզտէ, Ըլլահընըզ Իապպ
փատիշահընըզ իքէն՝ Ւ՚պանա տէ-
տինիզ քի՝ Նօգ, իլլա իւգէրիմիզէ
պիր փատիշահ հիւքիւմդէ սիւր-
13 սիւն: Վ է շիմտի Ւ՚իշլէէ Նսէչտի-
յինիզ օլ տիլէտիյինիզ փատիշահ,
հէմ իշլէէ Ւ՚Իապպ իւգէրինիզէ
14 պիր փատիշահ նասպ էյլէտի: Ընչ-
յէր Ւ՚Իապպտան գօրգուպ՝ օնա
ի՚պատէթ էտէր իսէնիզ, վէ օնուն
սէօզլունէ իթտաա՚թ էտէր իսէնիզ,
վէ Իապպըն էմրինէ ա՚սը օլմազ
իսէնիզ, օլտէմ հէմ սիզ հէմ իւ-
գէրինիզէ փատիշահլըգ սիւրէն փա-
տիշահ՝ Ըլլահընըզ Իապպա իթա-
15 պի՚ օլաճագսընըզ: Ըմմա էյէր
Ւ՚Իապպըն սէօզլունէ իթտաա՚թ էթ-
մէյիպ՝ Իապպըն էմրինէ ա՚սը օ-
լուր իսէնիզ, օլտէմ Իապպըն էլի՚
Ւ՚պապալարընըզըն իւգէրինտէ օլ-
սուդուղ կիպի՝ իւգէրինիզէ տախի օ-
16 լաճագ սըը: Շիմտի տախի Ւ՚տուռ-
բուն, վէ Իապպըն՝ կէօզէրինիզտէ
էտէճէյի պու պէօյիւք շէյի կէօ-
17 րիւն: Պու կիւն Ւ՚պօղտայ պի-
չինի տէյի՚ը մի. Ւ՚Իապպա նիտա
էտէճէյիմ, վէ կիւրիւլթիւ հէմ
եաղմուր կէօնտէրէճէք սիր. վէ
պիլէսինիզ հէմ կէօրէսինիզ քի՝
քէնտինիզէ փատիշահ տիլէմէք իւլէ
Ւ՚Իապպըն նազարընտա էթտիյինիզ
18 եարամազլըգ պէօյիւք սիւր:
Ընտէն Սամուէլ Իապպա նիտա
էյլէտի, վէ Իապպ օլ կիւնտէ
կիւրիւլթիւ վէ նազմուր կէօնտէր-
տի. վէ՝ Ճիւմլէ գավմ՝ Իապպ-
տան վէ Սամուէլտէն ղայթի իլէ
19 գօրգուտը: Վ է Ճիւմլէ գավմ Սա-
մուէլէ տէտի. Կուլլարընտան էօ-
թիւրիւ Ւ՚Ըլլահըն Իապպա նիյազ
էյլէ քի՝ էօլմէյէլիմ, զիրա քէն-
տիմիզէ փատիշահ տիլէմէք իւլէ՝
Ճիւմլէ կիւնահլարըմըզ իւգէրինէ
20 եարամազլըգ զամմ էթտիք: Վ է
Սամուէլ գավմա տէտի քի՝ Կօրգ-
ման, սիզ հէփ պու եարամազլըզը
էթտինիզ, անճագ Իապպա թապի՚
օլմագտան տէօնմէն, վէ Իապպա

ՓԻ. Ի՚. Ի. 1095 գէ.

ՓԻ. Ի՚. Ի. 1095 գէ.

Digitized by Google

պիւթիւն եւ ըլինիզ իւէ ի՛պա-
21 տէթ էտին : Վ֊է ⁺թէճալուզ
էթմէն . զիրա ⁼պաթըլըլարըն ար-
տընձա վարըը՝ ըընըզ ՝ քի օնլար
ֆայիտէ էթմէզ , վէ գուրթարմազ ,
22 չիւն քի օնլար պաթըլ ատը : Ո՛վ-
բա Իապպ ⁺քէնտի պէօյիւք իսմին-
տէն էօթիւրիւ՝ ՝գավմընը պրագ-
մազ . չիւն քի ⁼Իապպ սիզի քէն-
տինէ գավմ էթմէյէ բազի օլտու :
23 Պէն տախի հաշա պէնտէն քի՛ ըսի-
զինն իչիւն նիյազ էթմէքտէն վազ
կէչմէք իւէ Իապպա կիւնահ էտե-
յիմ . իւլա սիզէ ⁼էյի վէ տօղրու
24 ձօլու ⁺էօյրէտէճէյիմ : ⁼Ընձագ
Իապպտան գօրգուն , վէ պիւթիւն
եւրէյինիզ իւէ հադիգաթ իւզրէ
օնա ի՛պատէթ էտին . զիրա սիզինն
իչիւն նէ Ըպէօյիւք իշլեր էյլէտի-
25 յինի ⁼էկօրիւյօրսունուզ : Վ֊է էյեր
պիր վէճհ իւէ եարամալըգ էտեր
իսէնիզ , ⁺՝էհմ սիզ հէմ փատիշա-
հընըզ ⁼էհէլաք օլաճադընընզ :

ՊԸՊ ԺՕՓ

Աւուղուն սէչիին պէօլիւյիւ . 3 Ընուն Իս-
րայէլ օղուլլարընը փղշտլըլարըն իւզէրինէ
վարմագ իչիւն Դաղգաղայա չաղըրտըզը . 5
փղշտլըլարըն չօգ ա՛սքերի . 6 Իսրայէլլի-
լէրին գօրգուսուզլուլ . 8 Աւուղուն Աամուէլի
պէթլէհէմէն օսանըպ գուրպան սունուսուզլուլ .
11 Աամուէլին օնու թէքթիր էթմէյի . 17
փղշտլըլարըն իւէ պէօլիւյիւ . 19 փղշտլա-
րըն Իսրայէլտէ տէմիրճի գօմատզլարը :

1 Աւուղ փատիշահլըղընտա պո-
վէճհ իւլէ պիր ըրլ էթտի . վէ Իս-
րայէլ իւզէրինէ իւթի ըրլ փատիշահ .
2 լըգ սիւրտիւքտէ , Աւուղ քէն-
տինէ Իսրայէլտէն իւչ պին ատամ
սէչտի . վէ իքի պինի Աւուղ իւլէ
Աքմաստա վէ Իզրէել տաղընտա
իսրիլըր , վէ պինի Յոնաթան իւլէ
Վէնիամին Գաբաասընտա իսրիլըր .
վէ պագը գավմը հէր քէսի քէնտի
չատրըընա կէօնտէրտի :
3 Վ֊է Յոնաթան փղշտլըլարըն
Գաբաատա օլան ⁺թապաճալարընը
վուրտուս , վէ փղշտլըլար իչիթ-
տիլէր . օլտեմ Աւուղ պիւթիւն
տիյարտա պօրու չալտրըրպ տէտի
4 քի՛ Ի՛պրանիլէր իչիթիսինլէր : Վ֊է
ճհամլէ Իսրայէլ իչիթիւի քի՛ Աա-
ւուղ փղշտլըլարըն թապաճալարը-
նը վուրտուս , հէմ տախի Իսրա-
յէլ ⁺փղշտլըլարըն ի՛նտինտէ ֆէ-

նա գօգար օլտուս տէնիլէր իտի .
վէ գավմ Աաւուղուն արտընձա
5 Գաղգաղատա ճէմ՛ օլտու : Իմտի
փղշտլըլար օթուրպ պին ա՛րապա վէ
ալթը պին աթլը վէ չօգլուգտա
տէնիզին հալըսընտաքի գումգա-
տար խալգ օլարագ՝ Իսրայէլ իւէ
ճէնգ էթմէյէ ճէմ՛ օլտուլար . վէ
չօգրպ՝ Իհեթաւանըն կիւն տօղու-
սունտա Աաքմաստա օրտու գուր-
6 տուլար : Վ֊է Իսրայէլ ատէմլէրի
քէնտիլէրինի տարտա կէօրտիւլէր ,
չիւն քի գավմ սըգըլմըշ իտի . վէ
գավմ ⁼մաղարաչարտա վէ չալը-
լար արասընտա վէ գայալարտա վէ
գուլլէլէրտէ վէ չուգուրլարտա
7 կիզլէնտի : Հէմ Ի՛պրանիլէր Յոր-
դանանտան Գադըն վէ Գաղաա-
դընը տիյարընա կէչտիլէր . Աաւուղ
իսէ տահա Գաղգաղատա իտի ,
վէ ճհիմլէ գավմ օնուն արտընձա
տիմրէր իտի :
8 Վ֊է ⁼օ՝ Աամուէլին վա՛տէսինէ
կէօրէ եէտի կիւն պէքլէտի , ամմա
Աամուէլ Գաղգաղայա կէլմէտի ,
վէ գավմ օնուն եանընտան տա-
9 ղըլըը : Վ֊է Աաւուղ տէտի քի՛
պիւթիւն եանմայը վէ սէլամէթ
գուրպանընը պանա եագլաշտը-
րըն . իմտի պիւթիւն եանմայը
10 սունտու : Վ֊է վագի՛ օլտու քի՛
պիւթիւն եանմանընն սունմասընը
թէքմիլ էթտիյի կիւսլի , իչլէթ Աա-
մուէլ կէլտի . վէ Աաւուղ օնու
սէլամլամագ իչիւն գարշըլամաղա
11 չըգտը : Վ֊է Աամուէլ տէտի քի՛
՝Նէ՞ էյլէտին . Աաւուղ տա տէտի
քի՛ Գավմին եանըմտան տաղըլ-
մագտա օլտուղունու վէ վա՛տէնին
կիւնլէրինտէ սէնին կէլմէտիյինի վէ
փղշտլըլարըն Աաքմաստա ճէմ՛
օլտուղունու կէօրտիյիմ իչիւն
12 տէտիմ քի՛ փղշտլըլար չիմտի իւ-
զէրիմէ Գաղգաղայա էնէճէքլէր ,
վէ պէն Իապպըն հուզուրունտա
նիյազ էթմէտիմ . իմտի մէճպուր
օլուպ՝ պիւթիւն եանմայը սուն-
13 տում : Վ֊է Աամուէլ Աաւուղա
տէտի քի՛ ՝Տիւանէլիք էյլէտին .
Ըլլահըն Իապպըն սանա էմր էթ-
տիյի թէնպիհինի սագլամատըն ,
չիւն քի հալա Իապպ սէնին վա-
տիշահլըղընը Իսրայէլտէ էպէտէն
14 սապիթ էտէճէք իտի . ⁼Ըմմա

ՀԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1095 Ֆէ .

ՀԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1093 Ֆէ .

ՀԱ . Ի՛ . Ի՛ . 10 . 3 Ֆէ .

— պ Ժ . 25 .

ը պ . Ժ . 5 .

Ֆ Ծոն . Ա՛Ե . 30 : Ի՛Հ . Ե . 21 .

ա Ի՛ . Ի՛ . 16 .

բ Ի՛ՀԱ . Ժ՛Ջ . 19 : Ի՛Ա . Բ . 18 : ա Ի՛ՈՐ . Ը . 6 .

գ Ջ՛ԵՆ . Է . 9 : Ա՛Ա . Ա՛Ե . 8 : Ի՛ՀՄ . Ժ՛Ջ . 21 : Ի՛Ա՛Կ . Ի՛ . 9 , 14 .

ե Ջ՛ԹԱԳ . Գ . 13 : Ա՛Ա . Ղ՛Ե . 14 .

զ Ի՛ Օր . Է . 7 , 8 : Ժ՛Ե . 2 : Ա՛Ա . Ա՛ . 2 .

է Ի՛ՈՐ . Ժ՛Բ . 5 : Հ՛ԱՈՎ . Ա՛ . 10 : Ա՛Ղ . Ա՛ . 9 : Բ ՏԻՄ . Ա՛ . 3 .

ը Ի՛ ԹԱԳ . Ը . 36 : Բ Ա՛Ն . Գ . 27 : Ի՛ԶԱՀ . 16 :

թ Ա՛Ա . Լ՛Ե . 11 : Ի՛ԱԿՈ . Դ . 11 :

ժ Ի՛ՈՎ . Ժ՛Բ . 13 .

ի Ի՛ Օր . Ժ . 21 : Ա՛Ղ . Ձ՛Ղ . 2 , 3 .

ի Ի՛ՀՈ . 12 :

ի Ի՛ Օր . Իէ . 36 .

լ Ջ՛ԵՆ . Իէ . 20 .

— պ Ժ . 25 .

ը պ . Ժ . 5 .

Ֆ Ծոն . Ա՛Ե . 30 : Ի՛Հ . Ե . 21 .

ա Ի՛ . Ի՛ . 16 .

բ Ի՛ՀԱ . Ժ՛Ջ . 19 : Ի՛Ա . Բ . 18 : ա Ի՛ՈՐ . Ը . 6 .

գ Ջ՛ԵՆ . Է . 9 : Ա՛Ա . Ա՛Ե . 8 : Ի՛ՀՄ . Ժ՛Ջ . 21 : Ի՛Ա՛Կ . Ի՛ . 9 , 14 .

ե Ջ՛ԹԱԳ . Գ . 13 : Ա՛Ա . Ղ՛Ե . 14 .

զ Ի՛ Օր . Է . 7 , 8 : Ժ՛Ե . 2 : Ա՛Ա . Ա՛ . 2 .

է Ի՛ՈՐ . Ժ՛Բ . 5 : Հ՛ԱՈՎ . Ա՛ . 10 : Ա՛Ղ . Ա՛ . 9 : Բ ՏԻՄ . Ա՛ . 3 .

ը Ի՛ ԹԱԳ . Ը . 36 : Բ Ա՛Ն . Գ . 27 : Ի՛ԶԱՀ . 16 :

թ Ա՛Ա . Լ՛Ե . 11 : Ի՛ԱԿՈ . Դ . 11 :

ժ Ի՛ՈՎ . Ժ՛Բ . 13 .

ի Ի՛ Օր . Ժ . 21 : Ա՛Ղ . Ձ՛Ղ . 2 , 3 .

ի Ի՛ՀՈ . 12 :

ի Ի՛ Օր . Իէ . 36 .

լ Ջ՛ԵՆ . Իէ . 20 .

ա Ի՛ . Ի՛ . 16 .

բ Ի՛ՀԱ . Ժ՛Ջ . 19 : Ի՛Ա . Բ . 18 : ա Ի՛ՈՐ . Ը . 6 .

գ Ջ՛ԵՆ . Է . 9 : Ա՛Ա . Ա՛Ե . 8 : Ի՛ՀՄ . Ժ՛Ջ . 21 : Ի՛Ա՛Կ . Ի՛ . 9 , 14 .

ե Ջ՛ԹԱԳ . Գ . 13 : Ա՛Ա . Ղ՛Ե . 14 .

զ Ի՛ Օր . Է . 7 , 8 : Ժ՛Ե . 2 : Ա՛Ա . Ա՛ . 2 .

է Ի՛ՈՐ . Ժ՛Բ . 5 : Հ՛ԱՈՎ . Ա՛ . 10 : Ա՛Ղ . Ա՛ . 9 : Բ ՏԻՄ . Ա՛ . 3 .

ը Ի՛ ԹԱԳ . Ը . 36 : Բ Ա՛Ն . Գ . 27 : Ի՛ԶԱՀ . 16 :

թ Ա՛Ա . Լ՛Ե . 11 : Ի՛ԱԿՈ . Դ . 11 :

ժ Ի՛ՈՎ . Ժ՛Բ . 13 .

ի Ի՛ Օր . Ժ . 21 : Ա՛Ղ . Ձ՛Ղ . 2 , 3 .

ի Ի՛ՀՈ . 12 :

ի Ի՛ Օր . Իէ . 36 .

լ Ջ՛ԵՆ . Իէ . 20 .

ա Ի՛ . Ի՛ . 16 .

բ Ի՛ՀԱ . Ժ՛Ջ . 19 : Ի՛Ա . Բ . 18 : ա Ի՛ՈՐ . Ը . 6 .

գ Ջ՛ԵՆ . Է . 9 : Ա՛Ա . Ա՛Ե . 8 : Ի՛ՀՄ . Ժ՛Ջ . 21 : Ի՛Ա՛Կ . Ի՛ . 9 , 14 .

ե Ջ՛ԹԱԳ . Գ . 13 : Ա՛Ա . Ղ՛Ե . 14 .

զ Ի՛ Օր . Է . 7 , 8 : Ժ՛Ե . 2 : Ա՛Ա . Ա՛ . 2 .

է Ի՛ՈՐ . Ժ՛Բ . 5 : Հ՛ԱՈՎ . Ա՛ . 10 : Ա՛Ղ . Ա՛ . 9 : Բ ՏԻՄ . Ա՛ . 3 .

ը Ի՛ ԹԱԳ . Ը . 36 : Բ Ա՛Ն . Գ . 27 : Ի՛ԶԱՀ . 16 :

թ Ա՛Ա . Լ՛Ե . 11 : Ի՛ԱԿՈ . Դ . 11 :

ժ Ի՛ՈՎ . Ժ՛Բ . 13 .

ի Ի՛ Օր . Ժ . 21 : Ա՛Ղ . Ձ՛Ղ . 2 , 3 .

ի Ի՛ՀՈ . 12 :

ի Ի՛ Օր . Իէ . 36 .

լ Ջ՛ԵՆ . Իէ . 20 .

Digitized by Google

շիմտի փատիշահլըղըն գայլիմ օլ-
մայաճագ տըր • Բ՝Ապպ քէնտիսի
իչիւն՝ քէնտի գալպինճէ պիր ա-
տէմ արատը, վէ Բապպ օնու
գամմընըն իւղերինէ սուլթան ի-
չիւն թա՛յին էթտի, զիրա սէն՝
Բապպըն սանա էմր էթտիյինի
սագլամատըն։
15 Ընտէն Ա՝ամուէլ գալգըպ՝ Կաղ-
գաղատան Հենիամին Կաբաասընա
չզգտը • վէ Աաւուղ քէնտի եա-
նընտա պուլունան խալգը եօգլա-
յըպ՝ Բալթը եիւզ նէֆէր գատար
16իտի։ Ա՝է Աաւուղ օղլու Յոնա-
թան վէ պէրապէրլէրինճէ պուլու-
նան խալգ իլէ Հենիամին Կաբաա-
սընտա օթուրուրլար իտի • փղշտ-
լըլար իսկ Ա՝աքմաստա օրտու
գուրմուշլար իտի։
17 Ա՝է փղշտլըլարըն օրտուսուն-
տան իւչ պէօլիւք եաղմաճը չըգ-
տը • պէօլիւյիւն պիրի Ընփրա եօ-
լունա Աուաղ տիյարընա տօղրու
18տէօնտիւ։ Ա՝է պէօլիւյիւն պիրի
Ըրնէթտրոն եօլունա տօղրու տէօն-
տիւ • վէ օպիր պէօլիւք չէօլէ
տօղրու Ա՝Եբռայիմ վատիսինէ պա-
գան սինօրուն եօլունա տօղրու
տէօնտիւ։
19 Ա՝է Ճհիմլէ Իսրայէլ տիյարըն-
տա պիր տէմիրճի պուլունմազ ի-
տի • զիրա փղշտլըլար տէմիշլէր
իտի քի՝ Օլմայա Ը՝պրանիլէր գը-
20լըճ եա մըզրագ եաիալար։ Ա՝է
Ճհիմլէ Իսրայէլ՝ հէր քէս սապա-
նընը վէ չափասընը վէ պալթասը-
նը վէ պէլինի պիլէմէք իչիւն փը-
21ղշտլըլարա էնէրլէր իտի։ Ը՝մմա
պէլէրի վէ չափալարը վէ իւչ տիշ-
լի չաթալարը վէ պալթալարը ի-
չիւն՝ հէմ իւկէնտրէլէրինի պիլէ-
22մէք իչիւն էյէլերի վար իտի։ Իմ-
տի վագի՝ օլտու քի՝ ճէնք կիւ-
նիւնտէ Աաւուղ հէմ Յոնաթան
իլէ պուլունան ճհիմլէ գալմընն է-
լինտէ Ըգըլըճ եա մըզրագ պուլուն-
մալ իտի • եալընըզ Աաւուղտա վէ
օղլու Յոնաթանտա պուլունուր
23իտի։ Ա՝է Ըփղշտլըլարըն գարաու-
լու Ա՝աքմաս կէչիտինէ չըգտը։

ՊԸՊ ԺՈՒ

Յոնաթանըն՝ պապասընըն խապէրի եօղ ի-
քէն փղշտլըլարըն պիր թապասը իւզէրինէ

հիւճհիմ էթտիյի • 17 Աաւուղտն՝ քէնտի ան-
քէրի իլէ ճէնկէ կէլտիյի • 24 Ընուն միւսա-
սիպէթսիզ անտը՝ խալգը սրդընճըլյա սալըր-
ղը • 27 Յոնաթանըն պիլմէյէրէք օնու պօզ-
տուղու • 32 Աաւուղուն՝ գան իլէ եէմէյէ
խալգա մանի՝ օլտուղու • 36 Յոնաթանըն՝
անտը պօզտուղու իչիւն փէտէրինտէն էօլմէյէ
հիւքմ օլտուղու, 45 վէ խալգըն օնու խէլաս
էթտիյի • 47 Աաւուղտն ճէնքլէրի, 49 վէ
օնուն ֆամիլեասը։

1 Ա՝է վագի՝ օլտու քի՝ պիր Ըկիւն
Աաւուղուն օղլու Յոնաթան
սիլահլարընը գալտրան ուշաղա
տէմի • Կէլ էօթէ եագատա օլան
փղշտլըլարըն գարաուլունա կէչէ-
լիմ • ամմա պապասընա խապէր
2 էթմէտի։ Ա՝է Աաւուղ Կաբաասընըն
ուճճունտա Ա՝ագրոնտա օլան նար ա-
ղաճընըն ալթընտա օթուրուր իտի •
վէ օնուն իլէ օլան գամմ՝ Ըալթը
3 եիւզ ատէմ գատար իտի։ Ա՝է Ըեղի
օղլու փինէհէս օղլու Բ՝Իքաբօղունն
գարընտաշը Ըքիտվըլուն օղլու Ը՝Ի-
քիա Աելվտա Ըեփուտ կիյինիր
Բապպ քեահինի իտի • վէ գամմ
Յոնաթանըն կիթտիյինի պիլմէզ
4իտի։ Ա՝է Յոնաթանըն փղշտլը-
լարըն Ը՝գարաուլունա կէչմէյէ խա-
թէտիյի կէչիտլերին արասընտա պիր
թարաֆտան պիր սիվրի գայա վէ
օպիր թարաֆտան պիր սիվրի գա-
յա վար իտի • վէ պիրինին ատը
Ռազէս վէ օպիրինին ատը Աենա
5իտի։ Պիր գայանըն ուճճու փօր-
եաստան եանա Ա՝աքմասըն գաբչը-
սընա՝ վէ օ պիրինին գըպլէյտէն
Կաբաանըն գարշըսընա տիքիլի
6տուրուր իտի։ Ը՝մմի Յոնաթան
սիլահլարընը գալտրան ուշաղա
տէմի քի՝ կէլ չու սիւննէթսիզլե-
րին գարաուլունա կէչէլիմ, պէլքի
Բապպ պիզիմ իչիւն իշ կէօրիւր •
զիրա Ղչօգ իլէ եա ազ իլէ գուր-
թարմաղա Բապպա մանի՝ եօգ
7տուր։ Ա՝է օնուն սիլահլարընը
գալտրան օնա տէմի քի՝ Ա՝հիմլէ
նիւրէյինտէ օլանը էյլէ • իլերի
կիթ, իշլէթ պէն կէօնկիւնճէ սէ-
8նին իլէ իմ։ Ընտէն Յոնաթան
տէմի • Ը՝շլէթ պիզ օլ ատէմլէրէ
կէչիպ՝ օնլարա կէօրինիւրիւզ։
9Ը՝յէր պիզե պէօյլէ տէրլեր իսէ
քի՝ պիզ սիզե կէլինճէյէտէք տուռ-
րուն, օլուէմ մահալիմիզտէ տուռ-
րալըմ՝ վէ օնլարա չըդմայալըմ։
10Ը՝մմա էյէր պէօյլէ՝ Ե՝նէ պիզե

Թագ. Ի'. Ի. 1087 Ֆէդ.

եօգարը չըգրն տերլէր իսէ, օլ զէման չըգալըմ, զիրա Ի'ապպ օնլարը էլհմիզէ թէսլիմ էթմիշ տիր.
11 վէ Ե'նիչանըմըզ պու օլա: Ա'է իքիսի՝ փղշտլըլարըն գարաուլունա կէօրիւնտիւքլէրինտէ, փղշտլըլար տէտիլէր քի՝ Իշպէ Ի'պրանիլէր կիզլէնտիքլէրի տէլիքլէրտէն չը-
12 գայօրլար: Ա'է գարաուլուն ա-տէմլէրի Յոնաթանա վէ օնուն սիլահլարընը գալտրրանա ճէվապ էտիպ տէտիլէր քի՝ Պիզէ չըգրն, վէ սիզէ պիր շէյ պիլտիրէլմմ. վէ Յոնաթան՝ սիլահլարընը գալտը-րանա տէտի քի՝ Ի'րտըմճա չըգ, զիրա Ի'ապպ օնլարը Իսրայէլին է-
13 լինէ վէրտի: Ի'մտի Յոնաթան՝ սիլահլարընը գալտրրան տա օնուն արտընճա էլլէրի վէ այագլարը իւզէրինէ չըգտը. վէ Յոնաթա-նըն էօնիւնտէ տիւշտիւլէր, սի-լահլարընը գալտրրան տա օնուն
14 արտընճա էօլտիւրիւր իտի: Ա'է Յոնաթանըն սիլահլարընը գալ-տրրան իլէ պու վուրտուղու իլք վուրուշ՝ պիր եարըմ տէօնիւմ միպտարի հէրտէ իյիրմի ատէմ
15 գատար իտի: Ա'է օրտուտա՝ սահ-րատա՝ հէմ ճիւմլէ գավմտա Հիբ-քիւնիիւ տիւշտիւ. գարաուլլար վէ Ի'ռատմճըլար տախի հէյրան գալտրլար, վէ եէր տիթրէտի, շէօյլէ քի Ի'լլահ Ի'իւրքիւնթիւսիւ վագի՝ օլտու:
16 Ա'է Ի'հնիամին Ֆարաասընտա Ա'ւուղուն պէքճիէրի կէօրտիւլէր քի՝ իշպէ օլ գալապալըգ Ի'էրիյօր,
17 վէ կիտէրէք տաղլըլյօր: Ա'է Ա'ւուղ պիլէսինճէ օլան խալգա տէտի քի՝ Ե'ալա եօգլայըն, վէ պագըն պիզտէն քիմ կիթտի. իմ-տի եօգլատըլար, վէ իշպէ Յոնա-թան վէ օնուն սիլահլարընը գալ-
18 տրրան եօգ իտի: Ո'լտէմ Ա'ւուղ Ը'քիայա տէտի քի Ի'լլահըն սան-տուղունու եագլաշտրը. զիրա օլ զէման Ը'լլահըն սանտուղու Իս-
19 րայէլ օղուլլարը իլէ իտի: Ա'է վագի՝ օլտու քի՝ Ա'ւուղ Ն'քեա-հինէ սէօյլէր իքէն, փղշտլըլարըն օրտուսունտաքի շամաթա կիտէ-րէք չօղալըր իտի. վէ Ա'ւուղ քեահինէ տէտի քի՝ Ի'լլինի չէք:
20 Ա'է Ա'ւուղ պիլէսինճէ օլան
ճիւմլէ խալգ իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ ճէնկէտէք վարտըլար. վէ իշպէ Ի'հէր քէսին գըլըճը եօլտաշը իւ-զէրինէ օլուպ՝ ղայէթի պէօյիւք
21 գարըշըգլըգ վար իտի: Ա'է էվ-վէլա փղշտլըլար իլէ օլան Ի'պ-րանիլէր քի՝ էթրաֆտան օնլար ի-լէ պէրապէր օրտուլայա չըգմըշլար իտի՝ օնլար տախի Ա'ւուղ վէ Յոնաթան իլէ օլան Իսրայէլ ի-
22 լէ պէրապէր օլտուլար: Ա'է Ի'փ-րեմ տաղընտա Ե'կիզլէնմիշ ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի՝ փղշտլըլարըն գաչտրղընը իշիտինճէ, օնլար տա-խի օնլարըն արտընճա ճէնկէ եա-
23 փըշտրլար: Ա'է Ե'օլ կիւնտէ Ի'ապպ Իսրայէլի գուրթարտը. վէ ճէնկ Ե'Էթաւանա կէչտի:
24 Ա'է օլ կիւնտէ Իսրայէլ ատէմ-լէրի սրգրլտը. զիրա Ա'ւուղ գավմա եէմին վէրիպ տէտի քի՝ Ի'խշամատէք էքմէք եէյէն քիմ-սէ մէլօ'ւն օլսուն, շէօյլէ քի տիւշ-մէնլէրիմտէն ինթիգամ ալայըմ. վէ ճիւմլէ գավմ էքմէք թաթմա-
25 տը: Ա'է պիւթիւն խալգ պիր օր-մանլըղա կէլտի, վէ ղեէր եիւզիւ-
26 իւզէրինտէ պալ վար իտի: Ի'մտի գավմ օրմանա կիրտիյինտէ, իշ-թէ պալ ագար իտի. ամմա էլի-նի աղըննա եագլաշտրան եօգ իտի, զիրա գավմ հէմինտէն պօրգար ի-
27 տի: Ա'է Յոնաթան՝ պապասընըն գավմա եէմին վէրտիյինտէ, իշպէ-մէ իտի. իմտի էլինտէքի տէյ-նէյինին ուճունու ուղատըպ՝ օնու պիր պալ կէօմէճինէ պաթրտը, վէ էլինի աղըննա աէօնտէրտիքտէ՝
28 կէօզլէրի այտընլանտը: Ա'է խալգ-տան պիր քիմսէ ճէվապ Է'տիպ տէ-տի քի՝ Պապան գավմա պէօյիւք եէմին վէրիպ տէտի. Պու կիւն էքմէք եէյէն քիմսէ մէլօ'ւն օլ-սուն. գավմ իսէ եօրուլմուշ իտի:
29 Ա'է Յոնաթան տէտի քի՝ Պա-պամ տիյարը իզթիրապէ սալտը. հալա պագըն, պու պալտան սա-զաճըգ թաթտրղըմ կիպի՝ կէօզլէ-
30 րիմ այտընլանտը. Փանտէ գալտը քի՝ էյէր գավմ պու կիւն պու-տուղու տիւշմէնլէրինին եաղմա-սընտան տօյունճա եէսէ իտի. զի-րա շիմտի փղշտլըլարտա չօգ գըր-ղընն օլմատը:

Թագ. Ի'. Ի. 1087 Ֆէդ.

Ե Գաղ. Ա. 22 : Բ Պետ. Ի. 23:

Գ Պ. Ժէ. 6:

Է Ներ. Ժէ. 30 : Պաղ. խէ. 6, 7 : Ովս. Ա. 7:

Հ Պ. Ժէ. 5:

Յ Հես. Ա. 26:

Ղ Ներ. Ջ. 8: Ծնոս. Ժէ. 28 : Պատ. Ջ. 4:

Ը Ջ Հնաղ. Ե. 9: Գեթ. Ժէ. 11:

Թ Պ. Ժէ. 17:

Ժ Ելս. Լ. 6:

Ի Խս. 20:

Լ Հնաղ. Խէ. 21:

Digitized by Google

Թ. Ի՝. Ի՝. 1087 Գէ։

31 Վ֊է օր կիւնտէ փղշտըլըլարը Նաքմաստան Յեղոնատէք վուրտուլար. վէ գավմ դայէթ իլէ եօ-
32 բուլտու։ Վ֊է գավմ հաղմայա տիւշիւսի՝ գօյունլար վէ սըղըրլար վէ տանալար ալտըլար, վէ եէրտէ պօղազլաւորլար. վէ գավմ [5]գան
33 իլէ եէտիլէր։ Վ֊է Նաւուղա խա-պէր վէրիպ տէտիլէր քի՝ Իլճէթ գավմ գան իլէ եէյիպ Բապպա կիւնահ իշէյօր. վէ օ տէտի քի՝ Ը՝սը օլտունուզ. պու կիւն հանը-
34 մա պիր պէօյիւք թաշ հուվարլա-յըն։ Ընտէն Նաւուղ տէտի քի՝ Գավմա տաղըլըպ օնլարա՝ Ո՝եր քէս սըղըրընը վէ Հեր քէս դօյու-նունու պանա հագլաշտրըրն, վէ պուրատա պօղազլայըպ եէյին, վէ գան իլէ եէյիպ՝ Բապպա կիւնահ էթմէն տէյին. իմոի ճիւմլէ գավմ Հեր քէս էլի իլէ օլ կէճէ սըղըրը-
35 նը հագլաշտրըպ՝ օրատա պօղազ-լատըլար։ Վ֊է Նաւուղ [5]Բապպա մէզպահ հափտը. Բապպա հափ-տըղը իլէ մէզպահ պու իտի։
36 Վ֊է Նաւուղ տէտի քի՝ Կէճէ իլէ փղշտըլըրըն արտընճա էնէլիմ, վէ սապահ այտընըզդ օլունճայա-տէք օնլարը հաղմալայալըմ, վէ օնլարտան պիր քիմսէյի պրագմա-յալըմ. վէ օնլար տէտի քի՝ Ո՝էվ կէօզլէրինուէ խօշ կէօրիւնէնի էյ-լէ. վէ քեահին տէտի քի՝ Պուրա-
37 տա Ը՝լահա հաղլաշալըմ։ Վ֊է Նաւուղ Ը՝լահա՝ փղշտըլըրըն արտընճա էնէյ[6]մ մի, օնլարը Ի-բրայէլին էլինէ վէրէճէ[6]ք միսին տէ-յիւ սիւալ էյլէտի. ամմա [7]օլ կիւնտէ օնա ճէվապ վէրմէտի։
38 Օլտէմ Նաւուղ տէտի. Նա՝ [8]գավմըն ճիւմլէ իլէրիտէ օլանլա-րը [8]պուրայա եագլաշըն, վէ պու կիւն պու կիւնահ քիմսե[6] օլտու-
39 ղունու պիլմէն, վէ կէօրիւն։ [9]Օ֊ի-բրա Ի՝սրայէլի գուրթարան [10]Բապպ սաղ տըր քի՝ էյէր օղլում Յով-նաթանտա տսյի իտ, էլպէթթէ եօլէճէք տիր. ամմա պիւթիւն գավմտան օնա ճէվապ վէրէն հօգ
40 իւտ։ Ընտէն ճիւմլէ Ի՝սրայէլ տէտի քի՝ Ո՝իզ պիր հանտան տու-բուն, վէ պէն օղլում Յով-նաթան իլէ պիր հանտան տուրա-լըմ. վէ գավմ Նաւուղա տէտի քի՝ կէօզլէրինուէ խօշ կէօրիւնէնի
41 էյլէ։ Ընտէն Նաւուղ Իսրայէլին Ը՝լահը Բապպա տէտի. [11]Ո՝ուէ-սուղու կէօսթէր. վէ [12]Յոնաթան իլէ Նաւուղուն գո՝ը՝ո՝ը թու-թուլտու, գավմ իսէ ալըղը չըգ-
42 տը։ Վ֊է Նաւուղ տէտի քի՝ Պէ-նիմ իլէ օղլում Յոնաթանըն արատընա գուրա՝ աթըն. վէ Յով-
43 նաթանըն թուտուլտու։ Իմոի Նաւուղ Յոնաթանա տէտի քի՝ [13]Նէ֊ էյլէտիյինի Նպանա խապէր վէր. վէ Յոնաթան օնա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ [14]Իլճմտէքի տէյնէյին ուճու իլէ ապաճըգ պալ կէրչէք թաթմըշըմ. իլճէթ պէն էօ-
44 լէճէյիմ։ Ընտէն Նաւուղ տէ-տի քի՝ [15]Ը՝լահ պոնո պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին քի՝ Նա՝ Յոնաթան Նէլպէթթէ էօլէճէք-
45 սին։ Իմմա գավմ Նաւուղա տէ-տի քի՝ Իսրայէլտէ պու պէօյիւք գուրթուլուշու էտէն Յոնաթա՝ն մը էօլէճէք, հա՝շա. [16]Բապպ սաղ տըր քի՝ էլպէթթէ օնուն պաշընըն պիր դըլը եէրէ տիւշմէյէճէք տիր, զիրա պու կիւն Ը՝լահ իլէ հարա-քէթ էյլէտի. իմոի գավմ Յով-նաթանը խէլաս էյլէտի, վէ էօլ-
46 մէտի։ Ընտէն Նաւուղ փղշտը-լըրըն արտընտան տէօնտիւ. վէ փղշտըլար քէնտի մահալլէրինէ կիթտիլէր։
47 Իմոի Նաւուղ Իսրայէլին իւ-զէրինէ փատիշահլըղը ալտը, վէ էթրաֆտաքի ճիւմլէ տիւշմէնլէրի իլէ՝ Նէվաթ իլէ վէ [17]Ըմմոն օղուլ-լարը իլէ վէ Նէդոմ իլէ վէ [18]Պու-բա փատիշահլարը իլէ վէ փղշտ-լըլար իլէ ճէնք էյլէտի. վէ հեր նէրէյէ տէօնտիւ իսէ, դալիպ օլ-
48 տու։ Վ֊է գուվվէթ իլէ հարաքէթ էտիպ՝ [19]Ըմաղէկի վուրտու. վէ Իսրայէլի՝ օնու եաղմալայանըն է-լինտէն գուրթարտը։
49 Վ֊է [20]Նաւուղուն օղուլլարը՝ Յոնաթան վէ Յեսուի վէ Նեղ-քիսաւէ իտի. վէ օնուն իքի գըզ-լարընըն իսմլէրի՝ իլքինին ատը Մերովը վէ քիւչիւյիւն ատը Մեղ-
50 քող իտի։ Վ֊է Նաւուղուն գարը-սընըն ատը [21]Քիմսասըն գրդը Ը-քինոամ իտի. վէ օնուն սէրա՝սքէ-րինին ատը՝ Նաւուղուն ա՝մուճա-

Թ. Ի՝. Ի՝. 1087 Գէ։

*Ի՝պ. Թեկ-մաքիյէթ վէր։

ե Ընակ. ԺԷ. 33։ Պար. ա. 24։

ը Յես. է. 16։ պ. Ժ. 20, 21։

ղ Յես. է. 19։

ը Ես. 27։

ի Հռուբ. ա. 17։

ձ Ես. 39։

ծ Բ Թագ. ԺՇ. 11։ Բ Թագ. ա. 52։ Պր. ԻՁ. 18։

կ Բ Թագ. Ժ. 6։

ձ պ. ԺՁ. 11։

ղ Բ Թագ. Ժ. 6։

ե պ. ԺՀ. 3, 7։

ի պ. Ը. 2։ ա Ն՝ն. Ը. 33։

342

Digitized by Google

սը Ներին օղու Աբեններ իտի։
51 Ա֊Է Աւուղուն պապասը Կիս վէ
Աբեններին պապասը Ներ՝ Աբիէ-
52 լին օղուլլարը իտի։ Ա֊Է Աւու-
ղուն ձիւմլէ կիւնլերինտե փը-
ղըշտըլըարըն իւզերինէ գուվվէթ-
լի ձէնք վար իտի. վէ Աւուղ
հեր կէօրտիւիւ զօրլու ատէմի՝
վէ հեր գուվվէթ սահիպի քիմ-
սեյի Նանընա տեվշիրիր իտի։

ՊԸՊ ԺԱ

Ամուէլին Աւուղու Ըմաղեկլիների հետաք
եթմէյէ կեօնտէրտիյի։ 6 Աւուղուն Աննա
լիզէէ իհսան եթտյի։ 8 Օնուն Ըգաղը վէ
նաղմատան են էյի չէյլերի հետաք եթմէտի-
յի։ 10 Ամուէլին Աւուղա՝ թեսա՝թսըզ-
լըզը իչուն Ըլեահ օնու բետա եթտիյինի խա-
պէր վէրտիյի։ 24 Աւուղուն ալէյհտա-
տըզը։ 32 Ամուէլին Ըգաղը գաթլ եթտի-
յի։ 34 Ամուէլին Աւուղատան այրըլտըզը։

1 Ա֊Է Ամուէլ Աւուղա տետի.
Պապպ պէնի քենտի գավմը
իւղերինէ՝ Իսրայէլ իւղերինէ սէ-
նի փատիշահ իչիւն մեհ եթմէյէ
կեօնտէրտի. իմտի հալա Պապ-
պըն սեօզլերինին սեսինի տինլէ։
2 Ը֊պէրլերին Պապպը պէօյլէ տեր.
Ըմաղեկին Իսրայէլէ եթտիյինի՝
օնուն Ընսըրտան չըգտըղը ղէման
Եեօլտա օնա գարշը տուրտուղու-
3 նու զիքր էյլէտիմ։ Գալա կիթ,
վէ Ըմաղեկի վուր. վէ Օնուն
հեր նէսի վար իսէ հեղաք էյլէյին,
վէ օնու էսիրկեմէյէսին. իւլա եր-
քեքտէն գարըյատէք՝ չօճուգտան
սիետ էմէնէտէք՝ սըղըրտան գօ-
յունատէք՝ տեվէտէն մերքեպէ-
տէք էօլտիւրէսին։
4 Իմտի Աւուղ գավմը չաղը-
րըպ՝ Տեղաիմտե եօգլատը. իքի
եհուդ պին նայա՝ վէ Յուդալը-
5 ար օն պին նէֆէր իտի։ Ա֊Է
Աւուղ Ըմաղեկ չէհրինէտէք
վարտը, վէ տերեետ փուսու գուր-
6 տու։ Ընտէն Աւուղ Կինդիլերէ
տետի քի՝ Հիլտին, այրըլըն, Ը-
մաղեկլիլերին արասընտան էնին,
օլմայա քի՝ սիզի օնըար իլէ պօզա-
յըմ. զիրա սիզ Հճիւմլէ Իսրայէլ
օղուլլարընա՝ օնըար Ընսըրտան
չըգտըզլարընտա՝ իհսան էյլէտի-
նիզ. իմտի կենդիլեր Ըմաղեկլի-
7 լերին օրթասընտան այրըլտը։ Ա֊Է
Աւուղ Ըմաղեկի Հաւիլատան
Ընսըրըն գարշըսընտաքի Շուրա
8 վարընճայատէք վուրտու։ Ա֊Է
Ըմաղեկին փատիշահը Ագագը
տիրի թռութտու. Ձհիւմլէ խալգը
իսէ՝ գըլըճ աղզը իլէ հեղաք էթ-
9 տի։ Ըմմա Աւուղ իլէ գավմ՝
Ագագը վէ գոյունլարըն հեմ սը-
ղըրլարըն են էյիսինի վէ աշաղաճէ-
սինի՝ վէ գուղուլարը վէ հեփ էյի
շէյլերի եսիրկետի, վէ օնլարը հե-
լաք էթմէք իսթեմէտիլեր. ամմա
ճհիւմլէ գըյմեթսիզ վէ զայի֊ֆ
հայվանլարը հելաք էթտիլեր։
10 Ա֊Է Ամուէլէ Ըլլահըն սեօ-
11 զիւ օլուպ տետի. Աւուղու
փատիշահ էթտիյիմէ նատիմ օլ-
տում. զիրա պէնիմ արտըմտան
տէօնիւպ՝ սէօզլիւմիւ իճրա էթմե-
տի. վէ Ամուէլ գասաւվեթլէ-
նիպ՝ պիւթիւն կէճէ Պապպա ֆէ-
12 րեատ էյլէտի։ Ա֊Է Ամուէլ սա-
պահլայըն Աւուղու գարշըլամա-
ղա երքէն գալգտը. վէ Ամուէլէ
խապէր վէրիպ տետիլեր քի՝ Աւ-
ուղ Կարմէղոսա կելտի, վէ իշ-
թէ քենտինէ զաֆեր նիշանը տիքտի. անտէն տէօնիւպ կէչտի, վէ
Գաղգաղայա էնտի։
13 Ա֊Է Ամուէլ Աւուղա վար-
տը. վէ Աւուղ օնա տետի քի՝
Ես էն Պապպտան միւպարէք օլա-
սըն, Պապպըն սեօզլունիւ իճրա
14 էյլէտիմ։ Ա֊Է Ամուէլ տետի.
Նա գուլաղլարըմա կելէն շու
գոյունլար մէլեմէսի՝ վէ իչիթտի-
յիմ սըղըրլար սեսի նէ օլա։
15 Ա֊Է Աւուղ տետի քի՝ Ըլլահըն
Պապպա գուրպան էթմէք իչիւն
գավմըն եսիրկետիյի էն էյի գօ-
յունլար վէ սըղըրլար տըր քի
Ըմաղեկլիլերտեն կեթիրտիլեր.
ամմա պագըսընըր հելաք էթտիք։
16 Օլտեմ Ամուէլ Աւուղա տե-
տի քի՝ Ապար էյլէ, վէ պու կե-
ճէ Պապպըն պանա սեօյլետիյինի
սանա խապէր վէրէյիմ. օ տա օ-
17 նա՝ Սեօյլե տետի։ Ընտէն Ա-
մուէլ տետի քի՝ Տէյիլ մի քի
սէն քենտի կեօզլերինտե քիչիւք
կեօրիւնիւր իքէն՝ սէն Իսրայէլ օ-
ղուլլարը սըղըլարընըն պաշը օլ-
տուն, վէ Պապպ սէնի Իսրայէ-
լին իւզերինէ փատիշահ մեհ
18 էթտի։ Ա֊Է Պապպ սէնի եօլա

Digitized by Google

կէօնտէրիպ տէտի քի՝ կիթի, վէ կիւնահքեար Ըմաղէկլիլէրի հէլաք էյլէ. վէ օնլար իլէ թա օնլարը տիւքէտինճէյէ գատար ճէնք էյ-
19 լէ: Իմոի նի՞չիւն Թապպըն սէօ-զիւնէ իթաա՛թ էթմէտին, վէ եաղմայա տիւշիւպ՝ Թապպըն նա-զարընտա եարամազլըգ էթտին:
20 Վ է Սաւուղ Սամուէլէ տէտի քի՝ Չգէլի, Թապպըն սէօղիւնէ իթա-ա՛թ էյլէտիմ, վէ Թապպ պէնի կէօնտէրտիյի եօլտա կիտիպ՝ Ը-մաղէկ փատիշահը Ագագը կէ-թիրտիմ, վէ Ըմաղէկլիլէրի հէ-
21 լաք էյլէտիմ: Ըմմա Ղաւմ եաղմատան հէլաք օլունաճագ գօ-յունլարըն վէ սըղըրլարըն ա՛լա-սընը ալտը քի՝ Գաղգաղատա Ըլլահըն Թապպա գուրպան էտէ:
22 Վ է Սամուէլ տէտի քի՝ Ի՞նպպ պիւթիւն եանմալարտան վէ գուր-պանլարտան՝ Թապպըն սէօղիւնէ իթաա՛թ էթմէքտէ՞ն գատար մը խօշլանըը. Ի՞նչպէ իթաա՛թ գուր-պանտան՝ տինկլէմէք գօչլարըն եա-
23 ղընտան էյի տիր: Օ՞իրա ա՛սըլըգ՝ Ապիւյիւճիւլիւք կիւնահը տըր, վէ ի՛նատ՝ պաթըլըգ վէ փուֆփէ-ըէսթլիք նէտէ տիր. սէն Թապպըն սէօղիւնիւ ըէտտ էթմէտիյին իչիւն, Ո՞ տա սէնի փատիշահ օլմագ-տան ըէտտ էյլէտի:
24 Վ է Սաւուղ Սամուէլէ տէտի քի՝ Կիւնահ էթտիմ, զիրա Թապ-պըն էմրինտէն վէ սէնին սէօղիւն-տէն թէճավուզ էթտիմ. չիւն քի Գամմտան գօրգտում, վէ օնլարըն
25 սէօղիւնիւ տինկլէտիմ: Իմոի հա-լա քէրէմ էտիպ՝ սուչտումու ա՛ֆվ էյլէ, վէ պէնիմ իլէ տէօն քի՝ Թապ-
26 պա սէճտէ գրլայըմ: Վ է Սամու-էլ Սաւուղա տէտի քի՝ Սէնին իլէ տէօնմէմ. Ո՞սէն Թապպըն սէօղիւ-նիւ ըէտտ էյլէտիյին իչիւն, Թապպ տախի սէնի Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ օլմագտան ըէտտ էյլէ-
27 տի: Ընտէն Սամուէլ կիթմէյէ տէօնտիւ. ամմա օ՝ Էհսվապընըն է-թէյինտէն թուվթուս, վէ ըրըթըլ-
28 սը: Օլտէմ Սամուէլ օնա տէ-տի քի՝ Թապպ պուս կիւն սէնին իւզէրինտէն Իսրայէլին փատիշահ-լըղընը ըրըթտը, վէ օնու՝ սէնտէն էյի օլան սէնին գօնշուսնա վէ-
29 Էմ տախի Իսրայէլին կիւվէնտի-յի Ո՞ֆլիկ ՏՀլէլ՝ Տեալան սէօյլէ-մէզ, վէ նատիմ օլմազ. զիրա ատէմ
30 տէյիլ տիր քի՝ նատիմ օլա: Վ է օ տէտի քի՝ կիւնահ էթտիմ. քէրէմ էյլէ, Հալա պանա գաւմմընըն իսթի-յարլարը էօնիւնտէ վէ Իսրայէլին էօնիւնտէ Ի՛զգէթի էյլէյիպ պէնիմ իլէ ուէօն քի՝ Ըլլահըն Թապպա սէճ-
31 տէ գրլայըմ: Իմոի Սամուէլ Սա-ւուղուն արտընճա տէօնտիւ, վէ Սաւուղ Թապպա սէճտէ գրլըը:
32 Ընտէն Սամուէլ տէտի քի՝ Ըմաղէկ փատիշահը Ագագը պա-նա կէթիրին. վէ Ագագ օնա սէֆայի խաթը իլէ վարտը. վէ Ագագ տէտի քի՝ Ո՞չգճան էօ-լիւմիւն աճլըլըգը կէչմիշ տիր:
33 Ըմմա Սամուէլ տէտի. Ո՞նէնին գրլըճըն գաբրլարը եվլատսըզ գօ-տուղու կիպի՝ սէնին անան տա գա-բրլար արաբընտա եվլատսըզ գա-լա. վէ Սամուէլ Ագագը Գաղ-գաղատա Թապպըն հուզուրուընտա փարէլէտի:
34 Ընտէն Սամուէլ Ռամայա կիթտի. վէ Սաւուղ քէնտի էվի-նէ՝ Սաւուղ Գաբաասընա չգգ-
35 տը: Վ է Սամուէլ Սաւուղու՝ պիր տաճա էօլտիւյիւ կիւնէտէք կէօրմէտի, զիրա Սամուէլ Սա-ւուղ իչիւն եաս չէքտի. վէ Թապպ Սաւուղու Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ էթտիյինէ նատիմ օլ-տուս:

ՊԸՊ ԺՕ

Սամուէլին՝ Հեսսէյին օղուլլարընտան պիրի-նի մէհ էթմէք իչիւն Իսթէյէնմէ կէօնտէ-րիլտիյի. 6 Հեսսէյին օղուլարընտան նէ-տիսի Սամուէլին էօնիւնէ կէչտիքլերի. 12 Դաւիթին սեչիլիպ մէհ օլունտուղու. 14 Սաւուղուն պիր ֆէնա ըուհտան ինճինտիյի իչիւն՝ Դաւիթի կէթթրթտիյի:

1 Վ է Թապպ Սամուէլէ տէտի քի՝ Ո՞Սաւուղ իչիւն նիչէյէ՞տէք եաս չէքէրսին, չիւն քի Քպէն օնու Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ օլ-մագտան ըէտտ էթմիշ իմ. Քպտէ-նուզունու եաղ իլէ տօլտուր, վէ կիլ սէնի Իսթէյէնմէյի Յեսսէյէ կէօնտէրէյիմ. զիրա Ռօնուն օղուլ-լարընտա քէնտիմէ փատիշահ թէ-
2 տարիք էթտիմ: Վ է Սամուէլ

տէտի քի՝ նաճըլ կիտէյիմ, էյէր Պաւուղ իշխէրը իսկ, պէնի էօլ-
տիւրիւր. վէ Թապպ տէտի քի՝ Իլինտե պիր սըղըր տանասը ալ,
վէ Իթապպա գուրպան էթմէյէ կէլ-
3 տիմ տէ: Վէ Յեսսէյի գուրպանա
տա՝վէթէ էյլէ. վէ Հպէն սանա նէ
էտէճէյինի պիլտիրէճէյիմ, վէ սա-
նա սէօյլէյէճէյիմ քիմսէյի Հպա-
նա մէսհ էյլէյէսին:
4 Իմտի Պամուէլ Թապպըն սէօյ-
լէտիյինի էյլէտի, վէ Իսհէլէհէմ
վարտը. վէ շէհրին իսհթիյարլարը
Հտիթրէյէրէք օնու գարշըլատըլար,
վէ տէտիլէր քի՝ Իպէլամէթի իլէ մի
5 կէլտին: Վէ է օ տէտի քի՝ Պէլամէթ
իլէ, Թապպա գուրպան էթմէյէ
կէլտիմ. Իթագտիս օլուն, վէ պէ-
նիմ իլէ գուրպանա կէլլին. վէ Յես-
սէյի վէ օնուն օղուլլարընը թագ-
տիս էտիպ՝ օնլարը գուրպանա տա՝-
6 վէթէ էյլէտի: Վէ վագի՝ օլտու քի՝
օնլար կէլտիքտե, Էդղիարը կէօր-
տիւ. վէ Հտէտի քի՝ Թահդիգան
Թապպըն մէսիհի էօնիւնտե տիր:
7 Իմմա Թապպ Պամուէլէ տէտի քի՝
Էկէօսթէրիշլինէ վէ պօյունուն ու-
զունլուղունա պագմա, զիրա պէն
օնու բէտտ էթտիմ. չիւնքի Հատէ-
մին պագտըղը օլմազ, զիրա Հատէմ՝
զահիրէ պագար, ամմա Թապպ
8 գալպէ պագար: Ընտէն Յեսսէ
Իբինադարը չաղըրըպ՝ օնու Պա-
մուէլին էօնիւնտէն կիչիրտի. լա-
քին օ՝ Թապպ պուննու տախի սէչ-
9 մէմիշ տիր տէտի: Իմտի Յեսսէ
ԸՊամասյը կէչիրտի. վէ օ՝ Թապպ
10 պուննու տախի սէչմէտի տէտի: Վէ է
Յեսսէ Պամուէլին էօնիւնտէն եէտի
օղլունու կէչիրտիքտե, Պամուէլ
Յեսսէյէ տէտի քի՝ Թապպ պուն-
11 լարուան սէչմէմիշ տիր: Ընտէն
Պամուէլ Յեսսէյէ տէտի քի՝ Ձօ-
ճուգլար թէմամ օլտո՞ւմու. վէ օ՝
Տահա էն քիւչիւյիւ գալտը, վէ
իշթէ գօյունլարը կիւտէյօր տէտի.
վէ Պամուէլ Յեսսէյէ տէտի քի՝
Կէօնտերիպ օնու ալ, զիրա օ
պուրայա կէլմէյինճէ՝ սօֆրայա
12 օթուրմազըզ: Իմտի կէօնտերիպ՝
օնու կէթիրտի. վէ օ՝ Ձըղըլմըրագ
հէմ կէօզլէրի կիւզէլ վէ տիլպէր
չէհրելի իտի. օլտէմ Թապպ տէ-
տի քի՝ Փալգ պուննու մէսհ էյլէ,

13 զիրա պու օ տուր: Վէ Պամուէլ
եաղընն պույնուզունու ալըպ՝ Ձօ-
նու գարընտաշլարընըն օրթասընը-
տա մէսհ էյլէտի, վէ օլ կիւնտէն
սօնկրա՝ Թապպըն Յուհուա Փաւի-
թին իւզէրինէ կէլտի. անուէն Պա-
մուէլ գալգընչ Ձամայա կիթտի:
14 Վէ Իթապպըն Յուհուա Պաւուղ-
տան այրըլտը. վէ օնու՝ Թապպ
թարաֆընտան Պիր քէօթիւ բուհ
15 եագալատը: Վէ Պաւուղուն գուլ-
լարը օնա տէտիլէր քի՝ Իշթէ Հա-
լա սէնի Ընլահտան քէօթիւ բուհ
16 եագալատը: Ձալա էֆէնտիմիզ
Ջհազուրունտա օլան գուլլարընա
սէօյլէսին քի՝ Թանպուր չալմասընը
պիլէն պիր ատէմ արասընլար. վէ
վագի՝ օլա քի՝ Ընլահտան քէօթիւ
բուհ սէնին իւզէրինէ կէլի՛նճէ, օլ
տէմ Ձէլի իլէ չալա, վէ սանա է-
17 Յի՛ օլա: Իմտի Պաւուղ գուլլա-
րընա տէտի քի՝ Ձալա պէնիմ իշիւն
պիր էյի չընէը չալան քիմսէ թէ-
տարիք էտիպ պանա կէթիրին:
18 Վէ ուշագլարտան պիրիսի ձէվապ
վէրիպ տէտի. Իշթէ Իսհէլէհէմին
Յեսսէնին պիր օղլունու կէօրտիւմ
քի՝ չալկը չալմագ պիլիր, վէ
Պգուվվէթ սահիպի վէ ճէնք էրի
վէ էհլի քէլամ վէ կէօսթէրիշ-
լի ատէմ տիր, հէմ Վթապպ օ-
19 նուն իլէ տիր: Վէ Պաւուղ Յես-
սէյէ խապէրճիլէր կէօնտէրիպ տէ-
տի քի՝ Պօյունլար իլէ օլան օղլուն
20 Փաւիթի պանա կէօնտէր: Վէ
Յեսսէ Պէքմէքլէր իլէ վէ պիր թու-
լում շարապ իլէ վէ պիր քէչի օղլա-
ղը իլէ Էէ—+լէ— պիր մէրքէպ ալըպ՝
օղլու Փաւիթին եէտի իլէ Պաւու-
21 ղա կէօնտէրտի: Վէ Փաւիթ Պա-
ւուղա կէլիպ՝ Ձօնուն Հուզուրուն-
տա տուրտու. վէ օ օնու ղայէթ
իլէ սէվտի, վէ օնուն սիլահլարընը
22 գալտրան օլտու: Վէ Պաւուղ
Յեսսէյէ կէօնտէրիպ՝ տէտի քի՝
Պէրմ էյլէ, Փաւիթի էօնիւմտէ
տուրսուն. զիրա նազարըմ՛ա լութֆ
23 պուլտու: Վէ վագի օլտու քի՝
Ընլահտան Պաւուղա Ձուհ կէլ-
տիքտե, Փաւիթի թանպուրու ալըպ՝
էլի իլէ չալար իտի. վէ Պաւուղ
ֆէրրահլանըպ՝ օնա էյի օլուր ի-
տի, վէ օնուն իւզէրինտէն քէօ-
թիւ բուհ կիտէր իտի:

ՊԵՊ ԺԱ

Իսրայէլլիէրին վէ փղշտլերըն ա՛օքերլէ-
քի ճէնկէ ահզկտիքլէրէ ։ 4 Կողիաթըն մէ յ-
ատան օգուտուղտա ։ 12 Դաւիթին՝ գարընտաշ-
լարընը կէօրմէք իչին փետէրինտէն կէօն-
ուէրիլտիկի ։ 28 Նղիաբըն օնու ա՛զարլա-
մըղը ։ 32 Դաւիթին՝ Կողիաթա գար-
չը չզմտաք իսթէտիկի , վէ Իթիմաարընըն
սէպէպինի կէօսթէրտիկի ։ 38 Օնուն Կո-
զիաթը գամէլ էթտիկի ։ 55 Սաուղտան Կո-
ւիթին հագդընա սիւալ էթտիկի ։

1 Ալ է փղշտլըլար ա՛ոքերլէրինի
ՙճէնկ իչիւն ճէմ՛ էտիպ՝ Յու-
գատա օլան Բ Ոքովտա թօփլան-
տըլար ։ վէ Ոքով իլէ Ըզեկանըն
պէյնինտէ Ի՚փեսդոմինտէ օրտու
2 գուրտուլար ։ Ալ է Սաուղ Իսրա-
յէլ օղուլլարը իլէ ճէմ՛ օլուպ՝
Ընա վատիսինտէ օրտու գուրտու-
լար ։ վէ փղշտլըլարը գարշըլամագ
իչիւն ճէնկէ թապուր տիզտիլէր ։
3 Ինմոի փղշտլըլար պիր թարաֆտան
պիր տաղըն իւզէրինտէ տուրտուրլար
իտի , վէ Իսրայէլլիլէր օպիր թա-
րաֆտան պիր տաղըն իւզէրինտէ
տուրտուրլար իտի ։ վէ տէրէ արալա-
4 րընտա իտի ։ Ալ է փղշտլըլարըն օր-
տուսունտան՝ ալթը արշըն պիր գա-
րըշպօյլու Ի՚Կողիաթ նամ էԳէթ-
5 լի պիր փէհլիվան չըգտը ։ Ալ է պաշը
իւզէրինտէ պագըր թուղլայ օլուպ՝
պու փիմաէ փուլլու պիր զըրհ կիյին-
միշ իտի ։ վէ զըրհընըն աղըրլըղը
6 պէշ պին մըսգալ պագըր իտի ։ Ալ է
այագլարընտա պագըր չիվմէլէրի՝
հէմ ումուզլարը արասընտա պագըր
7 խըղթը վար իտի ։ Ալ է Ումըզաղը-
նըն սըրըղը չիւլհա հաֆֆէթի կի-
պի իտի ։ վէ մըզաղըն տէմիրընի՝
ալթը եիւզ մըսգալ տէմիրտէն ի-
տի ։ վէ գալգանը գալըրտան՝ օնուն
8 էսնիւնճէ կիտէր իտի ։ Ինմոի տուր-
տու , վէ Իսրայէլին թապուրլարընա
ջաղըրըպ օնլարա տէտի քի՝ Նի՞-
չիւն ճէնկէ թապուր տիզմէյէ չը-
գարսընըզ ։ տէյի՞մի քի պէն փը-
ղշտլը իմ , վէ սիզ Ի՚Սաուղտան
գուլլարը սընըզ ։ քէնտինիզէ պիր
ատէմ սէչին , վէ պանա էնսին ։
9 Ընյէր պէնիմ իլէ տէօյիւշմէյէ
գատիր օլուպ՝ պէնի էօլտիւրիւր ի-
սէ , օլտէմ պիզ սիզին գուլլարընըզ
օլալըմ ։ վէ էյէր պէն օնու եէնիպ
օնու էօլտիւրիւր իսէմ , օլ զէման
10 սիզ պիզիմ գուլլարըմըզ օլուպ՝
Ըպիզէ գուլլուգ էտէսինիզ ։ Ընտէն
օլ փղշտլը տէտի քի՝ պէն Ըպու
կիւն Իսրայէլին թապուրլարընը
թահգիր էտէրիմ ։ պանա պիր ա-
տէմ վէրին քի՝ պէրապէր տէօյիւ-
11 շէլիմ ։ Վէ Սաուղ հէմ ճիւմլէ
Իսրայէլ՝ փղշտլընըն պու սէօզլէ-
րինի իշիտինճէ , իւրքտիւլէր վէ
ղայէթի իլէ գօրգտուլար ։
12 Վէ Դաւիթ՝ Յուդա Իսթէֆէ-
հէմինտէն Ի՚սէքիզ օղուլ սահիպի
օլան Յեսսէ իսմինտէ Ի՚նփրաթալը
պիր Ը քիմսէնին օղլու իտի , քի պու
քիմսէ Սաուղտան կիւնլէրինտէ
ատէմլէր արասընտա իխթիյար սա-
13 յըլըր իտի ։ Վէ Յեսսէնին իւչ
պէօյիւք օղլու վարըպ՝ Սաուղտան
արտընճա ճէնկէ կիթմիշլէր իտի ։
վէ ճէնկէ կիտէն Էլիյ օղլունուն
ատլարը՝ իլքի Ընղիաբ վէ Ըբինադաբ
Ընթինադաբ վէ իւչիւնճիսիս Սա-
14 մաա իտի ։ Դաւիթ իսէ էն քիւ-
չիւսիւ իտի ։ վէ իւչ պէօյիւք-
լէր Սաուղտան արտընճա կիթմ-
15 տիլէր ։ Վէ Դաւիթ Սաուղտան
եանընտան կիտիպ՝ Ի պապասընըն
սիւրիւլէրինի կիւթմէք իչիւն Կնթ-
16 լէհէմ տէօնտիւ ։ Վէ օլ փղշտլը
գըրգ կիւն եագլաշըպ՝ սապահ վէ
17 ախշամ մէյտան օգուր իտի ։ Վէ
Յեսսէ՝ օղլու Դաւիթէ տէտի ։
Ըալա գարընտաշլարըն իչիւն պու
պիր էօլչէք գավըուշմուշ պուղտայը
վէ պու օն էքմէյի ալ տա՝ գա-
րընտաշլարընա օրտույա սէլյիթի ։
18 Ըէմ պու օն փարչա թազէ փէյ-
նիրի պին պաշըյա կէօթիւր ։ վէ
Ի գարընտաշլարըն սէլամէթտը մի,
տիր եօգլա , վէ օնլարտան նիշան
19 ալ ։ Վէ Սաուղ հէմ օնլար վէ
ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի՝ Ընղա
վատիսինտէ փղշտլըլար իլէ ճէնկ
20 էտէրլէր իտի ։ Ինմոի Դաւիթ սա-
պահլայըն էրքէն գալգըպ՝ սիւրիւ-
յիւ պէքչիյէ պրագտը , վէ Յեսսէ-
նին օնա ըմմարլատըղը կիպի Ընյէրէ
գալտըրըպ կիթտի ։ վէ Ըարապա-
լար տայիրէսինէ կէլտիքտէ՝ ա՛ոքէր
թապուրա չըգայօր իտի , վէ ճէնք
իչիւն կիւլպեանք չէքէյօրլար իտի ։
21 Օ՚նրա Իսրայէլ իլէ փղշտլըլար՝
ա՛ոքէր ա՛ոքէրէ գարշը թապուր
22 տիզմիշլէր իտի ։ Ինմոի Դաւիթ

Digitized by Google

իւզերինտէն գապլարը՝ գապլար պէքՀիսինին էլինէ թէսլիմ էտիպ թապուրա սէ յիրթտի. վէ վարըպ՝ գարընտաշլարը սէլամէթտէ՞ մի սիւ-
23 ալ էյլէտի: Վ֊է օնլար իլէ սէօյ-լէնիր խբէն, իշթէ օվ Կէթտէն օլան փղշտը Դոդնաթ նամ փէհլիվան՝ փղշտլըլարըն թապուրունտան չը-գըպ Հէման օվ Նսէօզլէրէ կէօրէ սէօյլէր իտի. վէ Իաւիթ իշնիթտի:
24 Վ֊է Հէփ Իսրայէլ ատէմլէրի օվ քիմսէյի կէօրտիւքլէրինտէ՝ օնուն եիւզիւնտէն գաչտրլար, վէ ղա-
25 յէթ իլէ գօրգտուլար: Վ֊է Իս-րայէլ ատէմլէրի տէտիլէր քի՝ Ո՞ւ չգան ատէմի կէօրտիւնի՞ւզ մի, քի Իսրայէլի թահգիր էթմէյէ չը-գայօր. իմոի վագի՝ օվա քի՝ օնու քիմ էօլտիւրիւբ իսէ, փատիշահ օնու չօգ մալ իլէ զէնկին էտէճէք,
6 Ցհ. ԺԸ. 16: Հէմ օնա ֊ գըզըլընը վէրէճէք տիր, վէ պապասընըն էվինի Իսրայէլտէ
26 մուա֊ֆիվ էտէճէք: Վ֊է Իաւիթ եանընտա տուրան քիմսէլէրէ սէօյ-լէյիպ տէտի. Պու փղշտլը յր
5 Գ. ԺՇ. 2: էօլտիւրիւպ՝ ֊ Իսրայէլտէն Հագա-րէթի կիտերէն քիմսէյէ նէ՞ օվա.
3 Գ. ԺԸ. 9, 4 Բ Օր. Է. 26: զիրա պու ֊ սիւննէթսիզ փղշտը քի՞մ տիր քի՝ ֊ սաղ Ընլահըն կթա-
2 Խ. 10. 27 պուրլարընը թահգիր էտէ: Վ֊է խալգ օնա՝ օվ սէօզէ կէօրէ սէօյ-
5 Խ. 15. լէյիպ տէտի. ֊ Ո՞նու էօլտիւրէն
28 ատէմէ էօյլէ օվաճագ տրը: Իմ-տի օնուն պէօյիւք գարընտաշը Իղնաք՝ օնուն օվ ատէմլէրը իւլէ սէօյլէշտիյինտէ իշնտինձէ, Իղնա-
Ե Օր. Է. 4, 8, 11; Ա Սա. Ջ. 36: բըն Էէօվքէսի Իաւիթէ թուԹուա-շուպ տէտի. Իյէն պուրայա նէյէ՞ էնտին, վէ օվ ազ գօյունլարը էէօլտէ քիմ՞ պրագտըն. պէն սէ-նին քիպրինի վէ եիւրէյինին եարա-մազլըղընը պիլէրիմ. էլպէթթէ սէն ճէնկի սէյր էթմէյէ էնմիշտին:
29 Վ֊է Իաւիթ տէտի քի՝ Ո՞ւմտի նէ՞ էյլէտիմ, պու՝ լաֆ տէյի՞լ մի:
Ը Ես. Ա. 30, 37: 30 Ընտէն օնուն եանընտան պիր ղայ-րինինէ տէօնիւպ՝ եիհէ ֊ պու սէօզ-լէրէ կէօրէ սէօյլէւտի. վէ խալգ օնա էվվէլքի սէօզլէրէ կէօրէ ճէ-վապ վէրտիլէր:
31 Իմտի Իաւիթին սէօյլէտէյի սէօզլէր իշնտիւտի, վէ օնլարը Իա-ւուղուն Հաւզուրունտա խապէր
32 էթտիքտէ՝ օնու կէթիրթտի: Վ֊է Իաւիթ Իաւուղա տէտի քի՝ ՉՊու ֆխաճ իշիւն Հիշ պիր ատէ-մին եիւրէյի քէտէրլէնմէսին. ֊ պու գուլուն կիտիպ՝ պու փղշտլը իլէ
33 տէօյիւշէճէք տիր: Վ֊է Իաւուղ Իաւիթէ տէտի քի՝ ֊ Պու փղշտ-լընըն իւզէրինէ կիտիպ՝ օնուն իլէ տէօյիւշմէյէ գատիր օլամազսըն. զիրա սէն կէնճ սին, օ իսէ կէնճլի-
34 յինտէն պէրի ճէնքճի տիր: Վ֊է Իաւիթ Իաւուղա տէտի քի՝ Պու գուլուն պապասընըն գօյունլարը-նը կիւտէրքէն, արսլան վէ այը կէլտի, վէ սիւրիւլէրտէն գօյուն
35 կէօթիւրտիւ: Վ֊է պէն օնուն աբ-տընճա չըգըպ՝ օնու վուրտում, վէ աղըլընտան գուրԹարտըմ. վէ իւզէրիմէ Հիւճիւմ էթտիքտէ, օ-նու սագալընտան ԹուԹուպ՝ օնու վուրտում, վէ օնու էօլտիւբ-
36 տիւմ: Պու գուլուն Հէմ արսլա-նը Հէմ այըյը էօլտիւրտիւ. պու սիւննէթսիզ փղշտլը տախի օնլա-րըն պիրի կիպի օլաճագ, զիրա սաղ Ընլահըն թապուրունու Թահ-
37 գիր էթմիշ տիր: ֊Էմ Իաւիթ տէտի. Ելպէնի արսլանըն փէնչէ-սինտէն վէ այըլընն փէնչէսինաէն գուրԹարան ֊ապպ քէնտիսի՝ պու փղշտլընըն էլինտէն պէնի գուր-Թարաճագ ուրը. իմտի Իաւուղ Իաւիթէ տէտի քի՝ Կիթ, վէ
38 ֊ապպ սէնին իլէ օլա: Վ֊է Իա-ւուղ Իաւիթէ քէնտի քիսվէթի-նի կիյտիրտի, վէ օնուն պաշը-նա պիր պագըր Թուղա գօտու.
39 Հէմ օնա զըրՀ կիյտիրտի: Վ֊է Իաւիթ օնուն քիսվէթի իւզէրինէ գըլըճընը գուշանտը, վէ եիւրիւ-մէյէ պաշլատը, զիրա ալըշմամըշ իտի. վէ Իաւիթ Իաւուղա տէ-տի քի՝ Պունլար իլէ եիւրիւմէյէ գատիր տէյիլիմ, զիրա ալըշմա-մըշըմ. իմտի Իաւիթ օնլարը իւ-զէրինտէն չգաբտը:
40 Ընտէն տէյնէյինի էլինէ ալըպ՝ քէնտինէ տէրէտտէն պէշ չագըլ Թաշը սէչտի, վէ օնլարը քէնտի չօպան տաղարճըղընա եա՛նի եանն ճըղընա գօտու. վէ սափանը էլի-նէ ալըպ՝ փղշտլըյա եագլաշտը:
41 Վ֊է փղշտլը՝ Իաւիթէ եագլաշ-մաղա կէլմէքտէ իտի, վէ գալգա-նը գալարըան քիմսէ օնուն էօնիւն-

ՀԱ. Ի՛. 1՝ 1063 դէ:

ղ Բ Օր. Ի. 1, 3: — Գ. ԺԷ. 18:

- գաւ Թագ. ԺԷ. 32: Բ Օր. Թ. 2.

ՀԱ. Ի՛. 1՝ 1063 դէ:

Ա Սաղ. ԺԷ. 16, 17: կէ՛ 7: հէ. 11: Բ Նար. Ա. 10: Բ Ցիմ. Գ. 17, 18:

Ա Պ. Ի. 13: Ա Ն՛ն. ԻԷ. 11, 16:

Digitized by Google

42 տէ իտի ։ Վ֊է փղշտը պագըպ՝ Դաւիթի կէօրտիւ , վէ ՚օնու թահգիր էյլէտի · զիրա կիւզել կէօսթէրիշ իլէ ՚գըզըմթրագ պիր
43 կէնճ իտի ։ Վ֊է փղշտը՝ Դաւիթէ տէտի · ֊Պէն քէօփէ՞ք մի իմ քի սէն պանա տէյնէք իլէ կէլիրսին · վէ փղշտը՝ Դաւիթէ քէնտի ալ֊ լահլարը իլէ պէտտուա՝ էյլէտի ։
44 Ընտէն ֚փղշտը՝ ֚Դաւիթէ տէտի քի՝ Պանա կէլ , վէ սէնին էթլէ֊ րինի կէօյիւն գուշլարընա վէ սահ֊ րանըն ճանավարլարընա վէրէյիմ ։
45 Վ֊է Դաւիթ փղշտը֊յա տէտի · Պէն պանա գըլըճ վէ մըզրագ վէ խընջէր իլէ կէլիրսին , ամմա ֚պէն սանա անգէրլէր Բապպընըն ՚թահ֊ գիր էթտիյին Իսրայէլ Թապուր֊ լարընըն Ըլլահընըն խմի իլէ կէ֊
46 լիրիմ ։ Պու կիւն Բապպ սէնի է֊ լիմէ թէսլիմ էտէճէք տիր · վէ սէնի վուրուպ՝ իւզէրինտէն պաշը֊ նը ալաճաղըմ , վէ ֚փղշտըլար օրտուսունուն լէշլէրինի պու կիւն կէօյիւն գուշլարընա վէ եէրին ճա֊ նավարլարընա վէրէճէյիմ , վէ ֵՃիւմլէ եէր՝ Իսրայէլտէ Ըլլահ
47 վար իտիյինի պիլէ ։ Վ֊է ճիւմլէ պու ճէմաա՚թ պիլէլէր քի՝ Բապպ ՚գըլըճ իլէ վէ մըզրագ իլէ գուր֊ թարմագ · զիրա ֚ճէնկը Բապպընը տըր , վէ սիզի էլիմիզէ թէսլիմ է֊ տէճէք տիր ։
48 Վ֊է վագի՝ օլտուս քի՝ օլ փղշ֊ լը գալգտը , վէ կէլիպ Դաւիթին գարշըսընա նաղլաշարղընտա , Դա֊ ւիթ տախի ա՚ճէլէթէն փղշտը֊լը գարշըլամադա թապուրա տօղրու
49 սէյիրթտի ։ Ընտէն Դաւիթ էլի֊ նի տաղարճըղընա սալըպ՝ օրատան պիր թաշ ալտը , վէ օնո֊ սափան իլէ ատըպ՝ փղշտը֊լը այնընա վուրտու , վէ թաշ օնուն այնընա սափլանտը , վէ եիւզիւ գօյուն եէ֊
50 րէ տիւշտիւ ։ Վ֊է ֚Դաւիթ փը֊ ղշտըլընըն իւզէրինէ սափան իլէ վէ թաշ իլէ ղալիպ օլտու , վէ փը֊ ղշտը֊լը վուրուպ՝ օնու էօլտիւր֊ տիւ · վէ Դաւիթին էլինտէ գը֊
51 լըճ եօգ իտի ։ Իմոի Դաւիթ սէ֊ յիրտիպ՝ փղշտընըն իւզէրինտէ տուրտու , վէ օնուն գըլըճընը ա֊ լըպ՝ օնու գընընտան չըգարտը , վէ օնու էօլտիւրիւպ՝ պաշընը օնուն

իլէ քէստի · վէ փղշտըլար քէնտի֊ լէրին գահրիմանընըն էօլտիւյիւնիւ կէօրտիւ֊քլէրինտէ ֚գաչարըլար ։
52 Օլտէմ Իսրայէլ վէ Յուդա ա֊ տէմլէրի գալգըպ՝ կիւլպեանք չէք֊ տիլէր , վէ փղշտըլարը թա տէրէյէ վարընճայէտէք՝ վէ թա Ըկկարոն գափուլարընատէք գօվալատըլար · վէ փղշտըլարընն մագթուլէրի ֚Պագարիմ եօլունտա՝ վէ թա Դէթէյտէք հէմ թա Ըկկարոնա֊
53 տէք տիւշտիւլէր ։ Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը փղշտըլարը գօվալա֊ մագտան տէօնիւպ՝ օնլարըն օր֊
54 տուսունու եաղմալատըլար ։ Վ֊է Դաւիթ փղշտընըն պաշընը ալըպ՝ օնու Իրուսաղէմ կէօթիւրտու · վէ օնուն սիլահլարընը , քէնտի չատրընա գօտու ։
55 Վ֊է Սաուղ՝ Դաւիթի փղշտը֊ յը գարշըլամադա չըգար իքէն կէօրտիւյինտէ , սէրա՚քէրի Ը֊ բենէներ տէտի · ֚Պու ուշագ քի֊ մի՞ն օղլու տուր՝ եա՞ Ըբենէներ · վէ Ըբենէներ տէտի քի՝ Ա՛նէն սաղ
56 տրը եա՞ փատիշահ՝ պիլմէմ ։ Վ֊է փատիշահ տէտի քի՝ Միւալ էյ֊ լէ , պու կէնճ քիմի՞ն օղլու տուր ։
57 Վ֊է Դաւիթ փղշտընըն գաթլընը֊ տէն տէօներ իքէն՝ Ըբենէներ օնու ալտը , վէ ֚Փղշտընըն պաշը օնուն էլինտէ օլարագ՝ օնու Սաուղընն
58 էօնիւնէ կէօթիւրտիւ ։ Վ֊է Սա֊ ուուղ օնա տէտի քի՝ Կիմի՞ն օղ֊ լու սուն , եա՞ չօճուգ · վէ Դա֊ ւիթ տէտի քի՝ ֚Փղշտընըն Ըսրա֊ հէմլի Յեսսէնին օղլու իմ ։

ՊԸՊ ԺԵ

Յոյնաթանէլ Դաւիթէ մուհապպէթի ։ 5 Սաուղուն Դաւիթի էվվէլա եիւճէլէթտիյի 8 անտէն սօնկրա օնու գըզգանտըղը , 10 վէ էնճամը օնու էօլտիւրմէյէ չալըշտըղը ։ 20 Օնուն Դաւիթէ տօղագ տէյիւ քէնտի գը֊ զընը վէրմէյէ վա՚տ էթթիյի ։ 23 Վ֊է Դա֊ ւիթին տուզաղը անկիսըպ՝ օնատան սագընա֊ տըղը ։ 28 Սաուղուն Դաւիթէ ա՚տաալէթի , վէ Դաւիթին չանընըն արթմասը ։

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Սաուղա ֚սէօյլէմէյի Թէմամ էթտիքտէ , ֵՅոյնաթանէլն ճանը Դաւիթին ճանընա պաղլանտը · վէ ֚Յոյնա֊ թան օնու քէնտի ճանը կիպի սէվ֊
2 տի ։ Վ֊է օր կիւնտէ Սաուղ օ֊

նու ալտը, վէ ՚պապասրընդն էվինէ
3 տէօնմէյէ գօյվէրմէտի։ Վ֊է Յով֊
նաթան Դաւիթի իլէ ա՛հտ քէսիշ֊
տի. զիրա օնու քէնտի ճանը կի֊
4 պի սէվվէր իտի։ Վ֊է Յոզնաթան
քէնտի իւզէրինտէ օլան խիլաթընը
սօյունուպ՝ օնու վէ քիսվէթինի
գըլըճընա վէ եայընա վէ գուշա֊
ղընա վարընճա Դաւիթէ վէրտի։
5 Վ֊է Դաւիթ՝ Աւուղ օնու հէր
նէրէյէ կէօնտէրտի իսէ չըգար
իտի, վէ ՚ա՛դիլանէ հարաքէթ է֊
տէր իտի. վէ Աւուղ օնու ճէնք֊
ճիլէրին իւզէրինէ նապ էթտի,
վէ ճիւմլէ գավմըն նազարընտա
հէմ Աւուղուն գուլլարընըն նա֊
զարընտա տախի խօշ իտի։
6 Վ֊է վագի՝ օլտու քի Դաւիթ
փղշտլընըն գաթլինտէն տէօն֊
տիւքտէն սօնկրա՝ օնլար կէլիր ի֊
քէն, Իսրայէլին ճիւմլէ շէհրլէ֊
րինտէն ՚գարըլար իրլայարագ վէ
բագս էտէրէք՝ տայիրէլէր վէ շազ֊
լըզ իլէ վէ քէմանլար իլէ փատի֊
շահ Աւուղուս գարշըլամաղա էրգա֊
7 ռըլար։ Վ֊է Ըօյնայան գարըլար
ճէվապ վէրիպ տէրլէր իտի. ՚Աա֊
ւուղ պինէլէրինի՝ վէ Դաւիթ օն֊
8 պինէլէրինի վուրտու։ Իմտի Աա֊
ւուղ ղայէթլէ էօվքէլէնտի, վէ
պու սէօզ օնուն Ըհօշունա կէլմէ֊
յիպ տէտի քի՝ Ընպինէլերի Դաւի֊
թէ վէրտիլէր, վէ պանա պինէլերի
վէրտիլէր. իմտի օնա Ըհալընընզ
9 փատիշահլըգ գէլսըլ։ Վ֊է օլ
կիւնտէն սօնկրա Աւուղ Դաւի֊
թէ կէօզ տիքէր իտի։
10 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ էրթէսի
կիւն ՚Աւուղուն իւզէրինէ Ի֊լլ
ահտան քէօթիւ բուհ կէլիպ ՚է֊
վին օրթասընտա չըլտըրըյօր իտի,
վէ Դաւիթ ղայրի վագթտէքի կի֊
պի էլի իլէ չալկը չալար իտի. վէ
Աւուղուն էլինտէ մըղրագ վար
11 իտի։ Վ֊է Աւուղ ՚մըղրաղը՝ Դա֊
վիթի տիվարա սափլարըմ տէյէ֊
րէք աթտը. ամմա Դաւիթ օնուն
եիւզիւնտէն իքի տէֆա՝ պիր Խանա
12 տէօնտիւ։ Իմտի Աւուղ ՚Դաւի֊
թին եիւզիւնտէն գօրգար իտի. զիրա
՚Ապպ օնուն իլէ իտի, ամմա Աա֊
13 ւուղտան կիթմիշ իտի։ Վ֊է Աա֊
ւուղ օնու քէնտի ճանընտան ուզագ
էթտի, վէ օնու պին պաշը էյլէտի.
վէ ՚գավմըն էօնիւնտէ չըգրպ կիրէր
14 իտի։ Վ֊է Դաւիթ ճիւմլէ եօլա֊
րընտա Ը՛գիլանէ հարաքէթ էտէր
իտի. վէ ՚Ապպ օնուն իլէ իտի։
15 Վ֊է Աաւուղ օնուն ղայէթ իլէ ա՛֊
գիլանէ հարաքէթ էթտիյինի կէօր֊
տիւքտէ, օնուն եիւզիւնտէն գօր֊
16 գար իտի։ Վ֊է ՚ճիւմլէ Իսրայէլ
հէմ Յուդա Դաւիթի սէվվէրլէր
իտի. զիրա էօնլէրինտէ չըգրպ կի֊
րէր իտի։
17 Վ֊է Աաւուղ Դաւիթէ տէ֊
տի. Իչթէթ պէօյիւք գըզըմ Ընե֊
րովք՝ օնու ՚սանա գարը իչիւն վէ֊
րէճէյիմ, հէման պանա գուվվէթ
սահիպի օլուպ՝ ՚Ապպըն ճէնք֊
լէրինի ճէնք էյլէ. զիրա Աաւուղ
տէտի քի՝ Ը()նուն իւզէրինէ պէ֊
նիմ էլիմ օլմասըն, իլա օնուն իւ֊
զէրինէ փղշտլըլարըն էլի օլտուն։
18 Վ֊է Դաւիթ Աաւուղա տէտի քի՝
"Պէն քի՞մ իմ, վէ է՛օմրիւմ՝ Էա֊
խօթ պապամըն գապիլէսի Իսրայէլ֊
տէ նէ՞տիր, քի փատիշահըն տամա֊
19 որ օլայըմ։ Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝
Աաւուղուն գըզը Ըներովք Դաւի֊
թէ վէրիլէճէք զէմանտէ, Ը՛Աաու֊
լալը "Ընդրիեէլէ գարը իչիւն վէ֊
րիլտի։
20 Վ֊է Ը՛Աաւուղուն գըզը Ընեղքող՝
Դաւիթի սէվէր իտի. վէ Աաւուղա
խապէր վէրտիլէր, վէ պու շէյ օ֊
նուն կէօզլէրինտէ միւնասիպ կէօ֊
21 րիւնտիւ։ Վ֊է Աաւուղ տէտի քի՝
պէն օնու օնա վէրէյիմ քի "օնա
տուզագ օլա, վէ "փղշտլըլարըն էլի
օնուն իւզէրինէ օլա. իմտի Աաւուղ
Դաւիթէ տէտի քի՝ Պանա Ըպու
22 կիւն իքինճի տամատ օլ։ Հէմ Աա֊
ւուղ գուլլարընա էմր էթտի քի՝
Դաւիթէ կիպլինճէ սէօյլէյիպ՝ Ի֊լ֊
թէ փատիշահ սէնտէն խօշնուլ
տուր, հէմ օնուն ճիւմլէ գուլլա֊
րը սէնի սէվէյօրլար, իմտի հալա
փատիշահա տամամտ օլ տէյէրլէր։
23 Վ֊է Աաւուղուն գուլլարը պու
սէօզլէրի Դաւիթին գուլագլարընը֊
տա սէօյլէտիլէր. վէ Դաւիթ տէ֊
տի քի՝ փատիշահա տամամտ օլմասը
կէօզլէրինիզտէ քիչիւք չէ՞յ մի
տիր. պէն իսէ ֆագիր վէ հագիր
24 քիմսէ իմ։ Վ֊է Աաւուղուն գուլ֊
լարը օնա խապէր վէրիպ տէտիլէր
քի՝ Դաւիթ պուննուն կիպի սէօզ֊

ՀԱ·Ի՛·Ի՛· 1063 ԳԼ։

ա ՆԱՆ ԼԶ· 12։ ՆԼ·ԻԲ· 17։
բ Գ·ԺԶ· 24։
ց ԽԱ· 17։

25 լեր սէօյլէտի։ Վ֊Ե Ա֊աւուղ տէ֊տի քի՝ Դաւիթէ պէօյլէ տէյէսի֊նիզ· փատիշահ ա֊ճէհէզ խոթէմէզ, իլլա եիւզ փղշտլըլար ղուվֆէսի քի բ֊փատիշահըն տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալընա։ գ֊Ա֊աւուղ խսէ Դաւիթի փղշտլըլարըն էլինէ տիւ֊

26 շիւրմէյէ գատտ էտեր իտի։ Իմտի օնուն գուվլարը՝ պու սէօզլէրի Դաւիթէ խապէր էթտիքլէրինտէ, պու շէյ Դաւիթին կէօզլէրինտէ միւնասիպ կէօրիւնտիւ քի՝ փա֊

Ա ՊԱԳ՝ ԽԱ· 21։

27 տիշահըն ա֊տամատը օլա։ Վ֊Ե կիւնվէր թէմամ օվմազտան էվ֊վէլ՝ Դաւիթ գալգըպ բ֊ատէմ֊լէրի իլէ կիթտի, վէ փղշտլը֊լարտան իքի եիւզ ատէմ վուր֊տու, վէ գ֊Դաւիթ օնվարըն ղուվ֊ֆէսինի կէթիրտի· վէ օնվարը

Բ Ի ԱԽԱԳ· Ֆ· 14։

թէմամէն փատիշահա վէրտիկէր քի՝ փատիշահա տամատ օլա· վէ Ա֊աւուղ օնա՝ քէնտի գըղը Մ֊եղ֊

28 քողու գարը իչիւն վէրտի։ Վ֊Ե Ա֊աւուղ՝ Բապպրն Դաւիթի իլէ օլտուղունու վէ Ա֊աւուղուն գըղը Մ֊եղքողուն օնու սէվտիյինի կէօ֊

29 րիւպ պիլտիքտէ, Ա֊աւուղ Դա֊ւիթին եիւզիւնտէն տահա զիյա֊տէ գօրգար իտի· վէ Ա֊աւուղ ճիւմլէ կիւնէրտէ Դաւիթէ տիւշ֊

30 մէն օլտու։ Վ֊Ե փղշտլըլարըն սէրասքէրլէրի դ֊ջգտրլար· վէ վա֊գի՝ օլտու քի՝ օնվարրն ջգմասըն֊տան սօնկրա, Դաւիթ Ա֊աւուղուն ճիւմլէ գուվլարընտան զիյատէ ե֊ա֊գիլանէ հարաքէթ էտեր իտի, վէ օնուն իսմի ղայէթ ը֊միւթէպէր օլ֊տու։

Ե ԲԱԳ· Ա· 1։

Զ ԽԱ 5։

Ը Պ·ԻՂ·21։ Է ԲԱԳ·ԻԲ· 13։

ՊԸԳ ՀԱՅ

Յոնաթանը՝ պապասընն Դաւիթի էօլ֊տիւրմէյէ մէրամընը անկլատըը։ 4 Օնուն պապասընը ուզաչմազա գանատրմասը։ 8 Դաւիթին գահրմանլըզը սէպէպինտէն Ա֊աւ֊աւղուն օնու հինէ էօլտիւրմէյէ գատտ էթ֊մէսի, 12 վէ Մ֊եղքողուն օնու գայըրմասը։ 18 Դաւիթին Նաւաթա Ամուէլէ կէվմսի։ 20 Ա֊աւուղուն Դաւիթի թուխմազա կէօն֊տէրմէսի։ վէ օնուն կէօնտէրտիյի քիմսէյէ֊րին՝ 23 հէմ Ա֊աւուղուն փէյղամպէրլիք էթ֊մէյէրի։

1 Վ֊Ե Ա֊աւուղ՝ օղլու Յոնաթանա֊ն վէ ճիւմլէ գուվլարընա տէտի

2 քի՝ Դաւիթի էօլտիւրէյէր։ Ը֊մմա Ա֊աւուղուն օղլու Յոնաթան

ա Պ·ԺԶ· 1։

3 լը եէրտէ օթուրտուպ կիզլէն։ Վ֊Է պէն չըգըպ՝ սէնին օլտուղունն թար֊լատա պապամընն եանընտա տուրա֊յըմ, վէ սէնին հագգընա պա֊պամա սէօյլէյիմ, վէ կէօրտիւ֊յիմիւ սանա խապէր էտէյիմ։

4 Վ֊Է Յոնաթանն պապասը Ա֊աւու֊ղա բ֊Դաւիթին հագգընա էյլի սէօյլէտի, վէ օնա տէտի քի՝ փա֊տիշահ օնուն գ֊ուվլու Դաւիթին կիւնահընա կիրմէսին, զիրա օ՝ սանա գապահաթ իշլէմէտի, լա֊քին օնուն իշլէրի սանա ղայէթ իլէ

5 ֆայիտէլի տիր։ Ձիւնքի ա֊ճանընը ավուշտունա գօյուպ՝ բ֊փղշտլը յը֊վուրտու, վէ ը֊րտապ ճիւմլէ Իս֊րայէլէ պիր պէօյիւք գուրթուլուշ էյլէտի· սէն կէօրտիւն վէ սէվին֊տին· իմտի ը֊նի֊չիւն Դաւիթի սէպէպսիզ էօլտիւրմէք իլէ ըսուչ֊սուզ գանըն կիւնահընա կիրէճէք֊

6 սին։ Վ֊Է Ա֊աւուղ Յոնաթանըն սէօզլիւնիւ տինկլէտի· հէմ Ա֊֊աւուղ՝ Բապպ սաղ տըր էօլ֊տիւրիւլմէյէճէք տիր փէյ֊ֆ֊ե֊մին

7 էրտի։ Իմտի Յոնաթան Դաւի֊թի չաղըրտը, վէ Յոնաթան օնա հէփ պու սէօզլէրի խապէր էյլէ֊տի· հէմ Յոնաթան Դաւիթի Ա֊աւուղա կէթիրտի, վէ օ՝ ը֊Է֊վվէլքի կիւպի օնուն հուզուրունտա իտի։

ը Պ·ԺԶ·21։ ԺԸ· 2։ 13։

8 Վ֊Է թէքրար ճէնթ օլտու· վէ Դաւիթի չըգըպ՝ փղշտլըլար իլէ ճէնթ էյլէտի, վէ օնլարտա պիր պէօյիւք գըրղընլըգ էյլէտի, վէ

ՀԱ·Ի՛·Ի՛· 1063։ ԳԼ։

9 օնլար՝ Վ֊Է բ֊Ա֊աւուղուն իւզէրինէ Բապպտան ֆէնա բուհ կէլտի, վէ էվինտէ օթուրուր իտի, վէ օ֊նուն մըղրաղը էլինտէ իտի· Դա֊

10 ւիթ տէ էլի իլէ չալկըյը չալար իտի։ Վ֊Է Ա֊աւուղ մըղրագ իլէ Դաւիթի տիվարա սափլամաղա չա֊լըշտը· ամմա օ՝ Ա֊աւուղուն էօ֊նինտէն եան վէրիպ՝ մըղրագ իլէ տիվարը վուրտու, վէ Դաւիթ գաչըպ՝ օլ կէճէ գուրթուլտու։

բ Ը֊ԱԿ·Ը֊ 8։ 9։
գ ՀԱՆ· ԽԲ· 23։ Ա֊Ա֊Լ֊Ը· 12։ ԽԲ· 5։ Ը֊ԱԿ· ԺԸ· 18։ Ը֊ԲԵՄ·ԺԲ·20։
դ Ղ֊ԱԱ·Ը֊ 17։ ԺԸ· 3։ Պ·ԻԲ·21։ Ա֊Ա֊Ը֊ԺԲ· 109։
ե Պ·ԺԸ·19, 50։
զ Պ·ԺԱ·13։ է ՍԴ·ԺԱ· 14։
ը Պ·Ի·ԲՂ· 32։ թ Ա֊ԱԱ·ԲՂ· 4։
ժ Պ·ԺՂ·21։ ԺԸ· 2։ 13։
ի ԺԴ·Ի՛·Ի՛· 1063։ ԳԼ։
լ Պ·ԺԸ·1։
խ Պ·ԺԸ· 14։ ԺԸ· 10։ 11։

Digitized by Google

11 Ընտէն Աւուղ Դաւիթին էվի-
նէ ատէմլէր կէօնտէրտի քի՝ օնու
պէքլէյիպ սապահլայըն օնու էօլ-
միւրէլէր. ամմա Դաւիթին գա-
րըզը Ղեղդող օնա խապէր էտիպ
տէտի քի՝ Նչէր պու կէձէ ճանընըզը
գուրթարմազ իսէն, եարըն սէն էօլ-
12 տիւրիւլիւրսիւն: Լմտի Ղեղդող
Ղաւիթի փէնճէրէտէն էնտիրտի.
վէ օ կիտիպ գաչտը, վէ գուր-
13 թուլտու: Վէ Ղեղդող պիր
*թերափիմ ալըպ՝ տէօչէյէ գօ-
տու, վէ օնուն պաշընա քէչի
գըլընտան պիր եաստըգ գօյուպ՝
14 պիր էօրթիւ իլէ էօրթիւ: Վէ
Աւուղ Դաւիթի թուլթմաղա
խապէրճիլէրի կէօնտէրտիյինտէ՝
15 Խասթա տըր տէտի: Ընտէն Ա-
ւուղ Դաւիթի կէօրմէյէ խապէր-
ճիլէր կէօնտէրիպ՝ տէտի. Ղնու
պանա եաթագ իլէ կէթիրին քի՝ օ-
16 նու էօլտիւրէյիմ: Վէ օլ խա-
պէրճիլէր վարտըգլարընտա, իշթէ
եաթագտա պաշընտա քէչի գըլըն-
տան պիր եաստըգ իլէ թերափիմ
17 վար իտի: Վէ Աւուղ Ղեղդողա
տէտի քի՝ Պէնի՞չիւն պէօյլէ
ալտանդըն, վէ տիւշմէնիմի սալը
վէրտին, վէ գուրթուլտու. վէ
Ղեղդող Աւուղա տէտի. Ղ
պանա տէտի քի՝ Պէնի՞չիւն սէնի էօլտիւրէյիմ՝:
18 Պու վէճհ իլէ Դաւիթ գաչըպ
գուրթուլտու, վէ Իսմայա Ա-
մուէլէ վարըպ՝ Աւուղուն օնա հէփ
էյլէտիյինի օնա խապէր էյլէտի.
վէ օ՝ Աամուէլ իլէ վարըպ Նա-
19 աթտա սաքին օլտուլար: Վէ Ա-
ւուղա խապէր վէրիլիպ տէնիլտի
քի՝ Իշթէ Դաւիթ Իսմատաքի
20 Նաւաթտա տըր: Վէ Աւուղ
Դաւիթի թուլթմաղա խապէրճիլէր
կէօնտէրտի. վէ Ղնլար փէյղամ-
պէրլիք էտէն փէյղամպէրլէր ճէ-
մի՝յէթինի՝ վէ օնլարըն իւզէրինէ
նապ օլմուշ Աամուէլին տուր-
տուղունու կէօրտիքլէրինտէ, Աա-
ւուղուն խապէրճիլէրի իւզէրինէ
Ըլլահըն Րուհու օլուպ՝ օնլար
տախի Ղփէյղամպէրլիք էթտիլէր:
21 Վէ Աւուղա խապէր օլունտուգ-
տա պաշգա խապէրճիլէր կէօնտէր-
տի, վէ օնլար տախի փէյղամպէր-
լիք էթտիլէր. վէ Աւուղ թէքքար
իչիւնճիւ տէֆթա խապէրճիլէր կէօն-
տէրտի, վէ օնլար տախի փէյղամ-
22 պէրլիք էթտիլէր: Ընտէն քէնթիսի
տախի Իամայա կիթտի, վէ Ղոկ-
քովտա օլան պէօյիւք գույույա-
տէք կէլտիքտէ, սիւալ էտիպ՝
Աամուէլ իլէ Դաւիթ նէ՞րէտէ
տիր տէտի. վէ պէյթ՝ Իշթէ օն-
լար Իսմատաքի Նաւաթտա տըր
23 տէտի: Ղլտէմ օրայա՝ Իսմա-
տաքի Նաւաթտա վարտը. վէ
օնուն իւզէրինէ տախի Ըլլահըն
Րուհու օլուպ՝ իլէրի կիտէրէք
Իսմատաքի Նաւաթտա կէլինճէ-
յէտէք փէյղամպէրլիք էտէր իտի:
24 Վէ ղօ տախի էվապլարընը չըգա-
րըպ՝ Աամուէլին էօնիւնտէ. տա-
խի փէյղամպէրլիք էտէր իտի, վէ
պիւթիւն օլ կիւն վէ պիւթիւն օլ
կէձէ *չըփլաղ *տիւշտիւ. օնուն
իչիւն տէրլէր քի՝ Նաւո՞ւղ տախի
մի փէյղամպէրլէր իլէ տիր:

ՊԸՊ Ի

Դաւիթին Յոնաթանի իլէ մէյվէրէէ էթմէ-
սի: 11 Ղնլար եէմին իլէ ա՞տլարընը եէ-
նիլէտիքլէրի: 18 Յոնաթանըն Դաւի-
թէ վէրտիյի նիշան: 24 Աւուղ Դաւի-
թին կէլմէտիյինի կէօրիւնճէ, Յոնաթանը
էօլտիւրմէյէ չալըշըրը: 35 Յոնաթանըն
Դաւիթէ թէհլիքէտէ օլտուղունու պիլտիր-
մէսի: 41 Ղնլարըն մատհապպէթ իլէ պէյթ
պէրինտէն այրըլմասը:

1 Վ է Դաւիթ Իսմատաքի Նա-
ւաթտան գաչտը, վէ վարըպ՝
Յոնաթանըն էօնիւնտէ տէտի.
Պապանըն Հուզուրունտա նէ՞ իշլէ-
տիմ, սուչում նէ՞, վէ գապա-
Հաթըմ նէ՞ քի օ՝ ճանընըմը արա-
2 յօր: Վ է օնա տէտի քի՝ Հաշա,
էօլմէզսին. իշթէ պապամ՝ պէնիմ
գուլաղըմտա քէշքի էթմէյինճէ
պէօյիւք շէյ եա քիւչիւք շէյ էյ-
լէմէզ, վէ պու շէյի պապամ
պէնտէն նի՞չիւն սագլայաճագ.
3 ասլը եօգ տուր: Պունտան գա-
թի՝ նազար Դաւիթ եէմին էտիպ
տէտի. Պէնիմ սէնին նազարընտա
լութֆ պուլտուղումու պապան է-
յի պիլիր, օնուն իչիւն տէր քի՝
Յոնաթան պունու պիլմէսին, օլ-
մայա քի գաւավէթլէնէ. ամմա
Նապղ սաղ տըր վէ սէնին ճա-
նըն սաղ տըր քի՝ պէնիմ իլէ էօ-

իչիւնճիւ տէֆթա խապէրճիլէր կէօն-
տէրտի, վէ օնլար տախի փէյղամ-
22 պէրլիք էթտիլէր: Ընտէն քէնթիսի
տախի Իամայա կիթտի, վէ Ղոկ-
քովտա օլան պէօյիւք գույույա-
տէք կէլտիքտէ, սիւալ էտիպ՝
Աամուէլ իլէ Դաւիթ նէ՞րէտէ
տիր տէտի. վէ պէյթ՝ Իշթէ օն-
լար Իսմատաքի Նաւաթտա տըր
23 տէտի: Ղլտէմ օրայա՝ Իսմա-
տաքի Նաւաթտա վարտը. վէ
օնուն իւզէրինէ տախի Ըլլահըն
Րուհու օլուպ՝ իլէրի կիտէրէք
Իսմատաքի Նաւաթտա կէլինճէ-
յէտէք փէյղամպէրլիք էտէր իտի:
24 Վ է ղօ տախի էվապլարընը չըգա-
րըպ՝ Աամուէլին էօնիւնտէ. տա-
խի փէյղամպէրլիք էտէր իտի, վէ
պիւթիւն օլ կիւն վէ պիւթիւն օլ
կէձէ *չըփլաղ *տիւշտիւ. օնուն
իչիւն տէրլէր քի՝ Նաւո՞ւղ տախի
մի փէյղամպէրլէր իլէ տիր:

ՊԸՊ Ի

Դաւիթին Յոնաթանի իլէ մէյվէրէէ էթմէ-
սի: 11 Ղնլար եէմին իլէ ա՞տլարընը եէ-
նիլէտիքլէրի: 18 Յոնաթանըն Դաւի-
թէ վէրտիյի նիշան: 24 Աւուղ Դաւի-
թին կէլմէտիյինի կէօրիւնճէ, Յոնաթանը
էօլտիւրմէյէ չալըշըրը: 35 Յոնաթանըն
Դաւիթէ թէհլիքէտէ օլտուղունու պիլտիր-
մէսի: 41 Ղնլարըն մատհապպէթ իլէ պէյթ
պէրինտէն այրըլմասը:

1 Վ է Դաւիթ Իսմատաքի Նա-
ւաթտան գաչտը, վէ վարըպ՝
Յոնաթանըն էօնիւնտէ տէտի.
Պապանըն Հուզուրունտա նէ՞ իշլէ-
տիմ, սուչում նէ՞, վէ գապա-
Հաթըմ նէ՞ քի օ՝ ճանընըմը արա-
2 յօր: Վ է օնա տէտի քի՝ Հաշա,
էօլմէզսին. իշթէ պապամ՝ պէնիմ
գուլաղըմտա քէշքի էթմէյինճէ
պէօյիւք շէյ եա քիւչիւք շէյ էյ-
լէմէզ, վէ պու շէյի պապամ
պէնտէն նի՞չիւն սագլայաճագ.
3 ասլը եօգ տուր: Պունտան գա-
թի՝ նազար Դաւիթ եէմին էտիպ
տէտի. Պէնիմ սէնին նազարընտա
լութֆ պուլտուղումու պապան է-
յի պիլիր, օնուն իչիւն տէր քի՝
Յոնաթան պունու պիլմէսին, օլ-
մայա քի գաւավէթլէնէ. ամմա
Նապղ սաղ տըր վէ սէնին ճա-
նըն սաղ տըր քի՝ պէնիմ իլէ էօ-

Ճա. Ի'. Ն. 1063 ֆէ:

Ի Սալ. Ն՚թ. Խավսի:

Ն Ճնն. Բ. 15: Գօր. Ի՚. 24, 25:

* Նախ՝ փաթ:

Ի Բ Ցնոգ. Բ. 23:

Ն Գոգ՝ Ճօհ. Է. 33, 45, ԱՃ:

ւ Գ. Ց. 8, 9: Ա Նոր. ժգ. 3, 24, 25:

Հ Ցնու. ժա. 25: Ճավև. Ց. 28:

Հի. Ի'. Ն. 1062 ֆէ:

Ց Գ. Ց. 10:

Ղ Նո. Ի. 2:

Ճ Ա Ինք. Ա. 8: Պա՛դ Բ. Ցնագ. Ղ. 14, 20:

Տ Ցնու. իէ. 4:

Ց Գ. Ց. 11:

Digitized by Google

լիւմիւն արասընտա անձագ պիր ա-
4տըմ վար : Ա՚ն Յովնաթան Դա-
ւիթէ տէտի քի՝ Ա՚ռանընդն նէ իս-
թէտիյինի սէօյլէ, վէ սանա էտէ-
5յիմ : Ա՚ն Դաւիթ Յովնաթանա
տէտի քի՝ Իշլէ եարըն այպաշը
տըր, վէ պէն էլպէթթէ փատիշահ
իլէ եէմէք եէմէյէ օթուրմալը իմ.
իմտի պէնի սալը վէր քի՝ իւչիւն-
ճիւ կիւնիւն ախշամընատէք ե՚սահ-
6րատա սագլանայըմ : Ի՚յէր պա-
պան պիր վէճճ իլէ պէնի արար իսէ,
տէյէսին քի՝ Դաւիթ ե՚քէնտի չէհ-
րի Ա՚ռթլէճէմէ սէյիրթմէյէ պանա
փէք եալվարտը, զիրա օրատա
պիւթիւն գապիլէնին երլլըզ ե՚գուր-
7պանը օլույօր : ե՚Ի՚յէր պէօյլէ
տէր իսէ քի՝ փէք էյի, գուլունա
սէլամէթ տիր. ամմա տարրլըպ
էօվքէլէնիր իսէ, պիլ քի՝ Ո՚օնտա
8քէօթիւլիւք հազըր տըր : Իմտի
գուլունա ե՚ի՚նայէթ էյլէ, զիրա
ե՚պու գուլունու սէնին իլէ Ի՚ապ-
պըն ա՚Ի՚տընա կէթիրտին. վէ ե՚էյէր
պէնտէ պիր ճիւրմ վար իսէ,
պէնի սէն էօլսիւր, վէ պէնի նի՞-
չիւն պէօյլէ՝ պապանատէք կէօ-
9թիւրէսին : Ա՚ն Յովնաթան տէ-
տի քի՝ Ե՚աշա սէնտէն, քի պա-
պամտա քէօթիւլիւք հազըր օլուպ
սանա կէլճէյինի պիր վէճճ իլէ
պիլտիյիմտէ՝ սանա խապէր վեր-
10մէյիմ : Ա՚ն Դաւիթ Յովնաթա-
նա տէտի. Նա էյէր պապան սա-
նա սէրթ ճէվապ վերիր իսէ, պանա
11քի՞մ խապէր էտեր : Ա՚ն Յովնա-
թան Դաւիթէ տէտի քի՝ Կէլ
սահրայա չըգալըմ. իմտի իքիսի
12սահրայա չըգտըլար : Ընտէն Յով-
նաթան Դաւիթէ տէտի. Խորայէ-
լին Ա՚լլահը Ի՚սպպ ղահիպ օլսուն
+է՝ պու զէման եարըն եա օ պիր
կիւն պապամը թէճէնսուս էտիպ՝
Դաւիթին հագգընա խայր օլտու-
ղունու կէօրսիւիւմտէ, հէման օլ
զէման կէօնտէրիպ՝ սէնին գուլագ-
13լարընա +քէշճի էթմէզ իսէմ՝ Ի՚սպպ
Յովնաթանա պէօյլէ՝ վէ պունուան
զէյատէ էյլէյէ. ամմա էյէր պա-
պամ սանա քէմլիք էթմէյէ միւ-
բատ էտէր իսէ, նիւնէ սէնին գու-
լաղընա քէշճի էտիպ՝ սէնի կէօն-
տէրէճէյիմ՝ վէ սէլամէթ իլէ կի-
տէսին. վէ Ի՚սպպ՝ պապամ իլէ
օլտուղու կիպի սէնին իլէ օլա :
14Ա՚ն տէյիլ եալընըզ հէման պէն
սաղ օլտուգճէ սէն պանա Ի՚սպ-
պըն ինայէթինի էտէսին քի՝ պէն
15էօլմէյիմ. Իլլա ե՚սէն ի՚նայէթինի
պէնիմ էվիմտէն էպէտէն քէսմէ-
յէսին, նէ տէ Ի՚սպպ Դաւիթին
տիւշմընլէրինին հէր պիրինի եէր
եիւզիւ իւզէրինտէն քէստիյինտէ
16տախ : Իմտի Յովնաթան Դա-
ւիթին էվի իլէ ա՚հտ քէսիշտի. վէ
պէօթ քի՝ Ի՚սպպ Դաւիթին տիւշ-
17մընլէրինին էլինտէն արասըն : Ըն-
տէն Յովնաթան Դաւիթէ՝ օնու
սէվտիյի էճիլտէն թէքքար եէմին
էթտիրտի. զիրա ե՚օնու՝ ճանը կիպի
18ղայէթ սէվըր իտի : Ա՚ն Յովնա-
թան օնա տէտի քի՝ Ե՚ղարըն այ-
պաշը տըր, վէ արանաճագ սըն.
զիրա սէտիրին պօշ գալաճագ տըր :
19Ա՚ն իւչ կիւն էյլէնիպ՝ ա՚ճէլէ
էնէսին, վէ ե՚օղ իշլին կիւնիւնտէ
չօղ օրատա սագլանարղըն մահալէ
վարըպ՝ Իզլել թաշը եանընտա օ-
20թուրասըն : Ա՚ն պէն օնուն եանը-
նա՝ նիշանա օփ աթար կիպի իւչ
21օղ աթաճաղըմ : Ա՚ն իշլէ՝ կիւթ
օղլարը պուղ պէյէրէ+ ուշաղը
կէօնտէրէճէյիմ. էյէր պիր վէճճ
իլէ ուշաղա՝ Իշլէ օղլար սէնտէն
պէրի տիր, վէ օնլարը ալ տէր ի-
սէմ, օլտէմ կէլէսին, զիրա սանա
սէլամէթ տիր, վէ Ի՚սպպ սաղ
22տըր՝ հիչ պիր շէյ եօղ տուր : Ըմ-
մա էյէր ուշաղա պէօյլէ տէր իսէմ,
Իշլէ օղլար սէնտէն էօթէ տիր.
օլաէմ կիտէսին, զիրա Ի՚սպպ սէ-
23նի կէօնտէրմիշ տիր : Ա՚ն պէն ի-
լէ սէն ե՚պու սէօյլէշտիյիմիզ սէօ-
զէ՝ պէյնիմիզտէ Ի՚սպպ էպէտէն
ղահիպ օլսուն :
24Իմտի Դաւիթ սահրատա սագ-
լանտը. վէ այ պաշը օլտուգտա,
փատիշահ Թաս՚մ էթմէյէ սօֆ-
25րայա օթուրտու : Ա՚ն փատիշահ
էվվելքի կիպի քէնտի սէտիրինտէ՝
տիվարըն եանընտագի սէտիրտէ օ-
թուրտու. վէ Յովնաթան այաղա
գալգըպ՝ Ա՚ւուղղուն եանընա Ը-
բիններ օթուրտու, վէ Դաւիթին
26մահալը պօշ գալտը : Ըմմա Ա՚ւ-
ւուղ օլ կիւնտէ հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէտի, չիւն տէտի քի՝ Ո՚նա
պիր շէյ վագի՛ օլմուշ տուր,

ՀԻ. Ի՝. Ի՝. Ի՝. 1062 44։

— ՛ ՂԼ.Է.21։ ԺԼ. Ե, ՃԼ։

ՀԻ. Ի՝. Ի՝. 1062 44։

'նափաք օլմալը տըր՝ էլսկեթթէ
27 փաք տէյիլ տիր։ Վէ վագի՝ օլ-
տու քի էրթէսի կիւնտե՝ այըն ի-
քինճիսինտե Դաւիթին մահալի
պօշ իտի. իմոի Աաւուղ՝ օղլու
Յոնաթանա տէտի քի՝ Յեսսէնին
օղլու հէմ տիւն հէմ պու կիւն
28 նիչիւն սօֆրայա կէլմէտի։ Վէ
՝ Ի՝. Ե։ Յոնաթան Աաւուղա ճէվապ էյ-
լէտի քի՝ Դաւիթ պանա փէք եալ-
վարտը քի Լէթլէհէմէ վարա։
29 Վէ տէտի քի՝ Ղէրեմ էյլէ՝
պէնի կէօնտէր. զիրա շէհրտե
պիզիմ գապիլէ գուրպանըմըզ
վար՝ վէ գարընտաշըմ՝ քէնտիսի
պանա թէնսիհ էթմիշ տիր՝ իմոի
հալա նազարընտա լութֆ պուլ-
տում իսե՝ քէրեմ էյլէ սէյիր-
տէյիմ՝ վէ գարընտաշըմը կէօ-
րէյիմ. պունտան էօթիւրիւ փա-
տիշահըն սօֆրասընա կէլմէմէշ
30 տիր։ Վէ Աաւուղուն էօվքեսի
Յոնաթանա թուխուշտու՝ օնա
տէտի. Ա՛յ ա՛սը վէ խային գա-
րընըն օղլու՝ պիլմե՞զ մի իմ քի սէն
Յեսսէ օղլունու քէնտի ա՛յրպըն
իչիւն վէ անան չըփլագլըղընըն ա՛-
31 յրպը իչիւն սեչտին։ Օնիրա Յես-
սէ օղլու եէր իւզէրինտե եաշատը-
ղը ճիւմլե կիւնլէրտե՝ սէն վէ սե-
նին փատիշահլըղընն գայիմ օլա-
մազ. իմոի հալա կէօնտէրիպ՝ օ-
նու պանա կէթիր՝ զիրա էօլիւմ
32 միւսթահաղ տըր։ Վէ Յոնա-
թան պապասը Աաւուղա ճէվապ
վէրիպ օնա տէտի քի՝ ՛Նիչիւն
33 էօլտիւրիւլէ՝ նէ՞ էյլէտի։ Վէ
Աաւուղ օնու վուրմագ իչիւն օ-
նուն իւզէրինէ ՛ևմըզղաղը աթտը.
օլտէմ ՛Յոնաթան՝ պապասընըն
Դաւիթի էօլտիւրմէյէ հազըր օլ-
34 տուղունու պիլտի։ Վէ Յոնա-
թան էօվքէ գըզղընըլըղը իլէ սօֆ-
րաստան գալգըպ՝ այըն իքինճի կիւ-
նինտե թաա՛մ եէմէտի՝ զիրա
Դաւիթի իչիւն գասավէթլէնտի.
չիւնքի պապասը օնու րէզիլ էթ-
տի։
35 Վէ վագի՝ օլտու քի սապահ-
լայըն Յոնաթան Դաւիթի իլէ
թա՛յինն օլունմուշ վագիտա սահ-
րայա չըդտը՝ վէ պիլէսինճէ պիր
36 քիչիւք ուշագ վար իտի։ Վէ ու-
շաղընա տէտի քի՝ Ակիրթի՝ հալա

ՀԻ. Ի՝. Ի՝. 1062 44։

չու պէնիմ աթտըղըմ օգլարը
պուլ. ուշագ սէյիրտիր իքէն՝ օ-
37 դու օնտան էօթէյէ աթտը։ Իմոի
ուշագ Յոնաթանըն աթտըղը օ-
գուն մահալինէ վարընճա՝ Յով-
նաթան ուշագընն արգասընտան չա-
ղըրըպ տէտի քի՝ Օգ սէնտէն էօ-
38 թէ տէյի՞մ տիր։ Ընտէն Յով-
նաթան ուշագընն արգասընտան չա-
ղըրտը քի՝ Չափուք օլ՝ ա՛ճէլէ
էթ՝ տուրմա. իմոի Յոնաթանըն
ուշագը օգլարը տէվչիրիպ՝ էֆէն-
39 տիսինէ վարտը։ Ուշագընն իսէ պիր
չէյտէն խապէրի եօգ իտի. պու
նէօնէյի եալընըզ Յոնաթան իլէ
40 Դաւիթ պիլիր իտի։ Իմոի Յով-
նաթան ալէթլէրինի քէնտի ուշա-
գընա վէրիպ՝ օնա տէտի քի՝ Վար
41 չէհրէ կէօթիւր։ Ուշագ կիլթտիյի
կիպի՝ Դաւիթ գըպլէ թարափընը-
տան գալգըպ եիւզիւ գօյուն եէրէ
գափանտը՝ վէ իւչ քէրրէ թէ-
մէննա էյլէտի. վէ պիրի պիրի իլէ
էօփիւշիւպ՝ պիրի պիրի իլէ աղլաշ-
տըլար՝ շէօյլէ քի Դաւիթ փէք
42 չօգ աղլատը։ Ընտէն Յոնաթան
Դաւիթէ տէտի քի՝ Ղվէլամէթ իլէ
կիթ. ՛չիւն քի իքիմիզ Ա՛տպըն
իսմի իլէ եէմին էտիպ տէտիք քի՝
Ա՛տպ էպէտէն պէնիմ իլէ սէնին
արամըզտա՝ վէ զիւրրիյէթիմ իլէ
սէնին զիւրրիյէթինին արասընտա
43 օլսուն։ Վէ օ՝ գալգըպ կիթտի՝
Յոնաթան տա չէհրէ վարտը։

ՊԵՊ ԻԵ

Դաւիթին Նոբա Ընքիմելէքտէն ա՛ֆիզ էքմէքէրի ալտըղը։ 7 Դովկին օրտաս պուլունտուղու։ 8 Դաւիթին Գաղաթը գըլըճընը ալտըղը, 10 վէ Աէթէ գաչտըղը։ 13 Օնուն օրտաս քէնտինի ափլանէ կէօս-թէրտիյի։

1 Ընտէն Դաւիթ Նոբա՝ Ընքիմ- — Պ. ԺՇ. 3։
լէք քեահինէ վարտը. վէ Ը- Լաար. Ք.26։
քիմելէք Ք տիթրէյէրէք Դաւիթին Ք Պ. ԺՂ. 4։
իսթիգպալլինէ չըգտը՝ վէ օնա
տէտի քի՝ Նիչիւն եալընըզ սըն՝
2 վէ պիլէնճէ քիմսե եօգ տուր։ Վէ
Դաւիթ՝ քեահին Ընքիմելէքէ տէ-
տի. փատիշահ պանա պիր մաս-
լահաթ պույուրուպ պանա տէտի
քի՝ Պէնիմ սէնի օղ կէօնտէրտի-
յիմ վէ սանա պույուրտուղում
մասլահաթ խուսուսունտա հիչ

Digitized by Google

քիմնէ պիլմէսին . վէ ուշագլարը
ֆիւլան ֆիւլան մահալէ թա՛յին
3 էթտիմ : Իմոի հալա էլինին ալ-
թընտա նէ՞ վար . էլիմէ պէշ էք-
մէք՝ եա նէ քի պուլունուր իսէ
4 վեր : Ալ է քեահին Դաւիթէ ճէ-
վապ վէրիպ տէտի քի՝ Իլիմ ալ-
թընտա պայաղը էքմէք եօգ տուր ,
եալընըզ Ա՛զիզ էքմէք վար , Տու-
շագլար հիչ տէյիլ իսէ գարըտան
5 սագընտըլար իսէ՝ ալ : Ալ է Դաւիթ
քեահինէ ճէվապ վէրիպ օնա տէ-
տի . Պէն չըգալտան պէրի շիմտի
իւչ կիւն տիւր քի՝ գարըլար պիզ-
տէն իրագ տըր , վէ Հուշագլարըն
գապլարը փաք տըր . պու իսէ պիր
կէօնէ պայաղը տըր , չիւն քի պու
կիւն Ղգապլարտա ղայթէպ թագ-
6 տիս օլունաճագ տըր : Իմոի քեա-
հին օնա Ա՛զիզ Էֆէյի վէրտի .
զէրա օրատա Ըպապըն Հուղուր-
բունտան ալընան Հուղուր էքմէյին-
տէն մա՛տա (քի ալընտրդը կիւնտէ
սրճագ էքմէք գօնուլա) ղայրի էք-
7 մէք եօգ իտի : Ալ է օլ կիւն օրա-
տա Աւուղուն գուլլարընտան պիր
քիմսէ Ըպապըն Հուղուրունտա ա-
լըգօնմուշ իտի , վէ օնուն ատը
Եդովմլու Ըիովվէկ իտի . օ՝ Աա-
ւուղուն չօպանլարընըն պաշը իտի :
8 Ալ է Դաւիթ Ը.քիմնէյէք տէտի քի՝
Պուրատա էլին ալթընտա հիչ
պիր մրզրագ եա պիր գրլըճ եօգ
մու . զէրա փատիշահըն մասլահա-
թը պէճիտ օլմագ իլէ , գրլըճըմըզ
վէ սիլահլարըմըզ էլիմէ ալմամը-
9 շըմ : Ալ է քեահին տէտի քի՝ Ի՛չ-
լա վատխինտէ վուրտուղուն փըս-
ղըչլըը Դողիաթըն գրլըճը՝ իչինէ
Հեփուտունն արտընտա պիր էս-
վապ իլէ սարըլմըշ տըր . Էյէր
քէնտինէ օնու ալըր իսէն ալ , զէրա
պուրատա օնտան ղայրի եօգ տուր .
վէ Դաւիթ տէտի քի՝ Օնուն էմ-
սալի եօգ տուր , օնու պանա վէր :
10 Իմոի Դաւիթ գալզըպ՝ օլ կիւն
Աաւուղուն եիւղիւնտէն գաչըր .
վէ Կէթթ փատիշահը Ընքուսա
11 վարտը : Ալ է Ընքուսուն գուլլարը
օնա տէտիլէր քի՝ Օլտիյարըն փա-
տիշահը Դաւիթ պու տէյիլ մի .
բագալարտա՝ Աաւուղ պինլէրինի
վէ Դաւիթ օնպինլէրինի վուրտու
տէյէրէք ճէվապ վէրտիքլէրի պու
12 տէյի՞լ մի : Ալ է Դաւիթի պու
սէօզլէրի եիւրէյինէ գօտու . վէ
Դէթ փատիշահը Ընքուսուն եիւ-
13 զինտէն ղայթէ գօրգտու : Իմոի
Հօնլարըն էօնիւնտէ հարաքէթինի
թէպտիլ էտիպ՝ օնլարըն էլի ալ-
թընտա սուրէթէն տէլի օլտու .
վէ գափու գանատլարընը չըզար ի-
տի , վէ սալխասընը սագալընա ա-
14 գըտըր իտի : Ալ է Ընքուս՝ գուլ-
լարընա տէտի քի՝ Իչլէթ պու ա-
տէմին տէլի օլտուղունու կէօրտիւ-
նիւզ . օնու նի՞չիւն պանա կէթիր-
15 տինիզ : Պէնիմ տէլիլէրէ իՀթիյա-
ճը՞մ՝ մը վար քի՝ պունու էօնիւմ-
տէ տէլիլիք էթմէյէ կէթիրտինիզ .
պու՝ էվիմէ կիրսի՞ն մի :

ՊԸՊ ԻՐ

Ազգ քիմնէլէրին Ադղոմա Դաւիթին եա-
նընա ճէմ՝ օլտուղու : 3 Օնուն՝ քէնտի պա-
պասընը վէ անասընը Ովաթ փատիշահընըն
հիմայէթինէ սիփարըշ էթտիյի : 5 Դադ
փէդղամպէրին նասիհաթը իլէ Ֆարէթէ կէլ-
տիյի : 6 Աաւուղուն օնու գօվլայըպ քէն-
տի խըզմէթքարլարընտան Հային տըղլար
տէյիւ չէքնայէթ էթտիյի : 9 Ովվէկին
Ընքիմլէքի ղամմազլատըղը : 17 Աաւուղուն
քեահինլէրի էօլտիւմէյէ էմր էթտիյի : 20
Ընրխաթարըն գաչըպ՝ պու խապէրի Դաւի-
թէ կէթիրտիյի :

1 Ալ է Դաւիթի օրատան կիտիպ՝
Ադոդոմ մաղարասընա սաղ
սէլիմ եէթիշտի . իմոի գարըն-
տաչլարը վէ պապասընըն ճիւմլէ
էվի իչլտիպ՝ օրայա օնա էնտիլէր :
2 Ալ է օնուն եանընա՝ Հէր սըգըն-
թընտա օլան քիմսէ վէ Հէր պօրճու
օլան աւուտ վէ Հէր ճանը ածմընըշ
քիչի ճէմ՝ օլուպ՝ օնլարըն իւզէ-
րինէ պաշ օլտու . վէ եանընտա
աէօրթ եիւզ գատար ատէմ օլտու :
3 Ընտէն Դաւիթ օրատան Ով-
վաթ Աասփասընա կիտիպ՝ Աովաթ
փատիշահընա տէտի . Վէրէմ էյ-
լէ , թա Ըլլահ պանա նէ էտէճէ-
յինի պէն պիլինճէյէտէք՝ պապամ
4 վէ անամ սիզէ չըգսընըլար : Ալ է
օնլարը Աովաթ փատիշահընըն էօ-
նիւնէ կէթիրտի . վէ օնլար՝ Դա-
ւիթին սարպ մահալտէ օլտուղու
ճիւմլէ կիւնլէրտէ օնուն իլէ սա-
քին օլտուլար :
5 Ալ է Ադ փէդղամպէրը Դա-
ւիթէ տէտի քի՝ Արպ մահալտէ

ՓԻ . Ի՛ . Ը . 1062 ԴԷ .

Ե Նէ . իճ . 30 : Ղա . իէ . 5 : Մատ . ժբ . 4 :

Զ Նէ . ժԹ . 15 : Ղաք . է . 3 :

Է ա Ֆես . է . 4 :

Ը Ղա . իէ . 8–9 :

Թ Մատ . ժբ . 3, 4 : Մար . բ . 25 , 26 . Ղու . Ղ . 3, 4 :

Ժ Ղա . իէ . 8 , 9 :

ԺԱ Պ . իբ . 9 : Սաղ . ծբ . խնվանի :

ԺԲ Պ . ժէ . 2, 50 .

ԺԳ Պա՛գ Պ . Ը՝ . 10 :

ԺԴ Սաղ . ւբ . խնվանի :

ԺԵ Սաղ . ծՂ . խնվանի :

ԺԶ Պ . ժը . 7 : իճ . 5 :

ՓԻ . Ի՛ . Ը . 1062 ԴԷ .

Է Ղա . բ . 19 :

Ը Սաղ . ւճ . խնվանի :

Ա Ա՛գ . իճ . վէ ճխբ . խնվանի :

Գ Ժաւտ . ժա . 3 :

Դ Ժաւտ . իէ . 13 : Բ Սաղ . ծէ . վէ ճխբ . խնվանի :

Ե Ժաւտ . խդ . 11 : ա Ան . իա . 9 : բ Ան . իշ . 25 :

Digitized by Google

(Ա. Ի'. Ի. 1063 Գէ.)

օթուրմա , վար Յուդա տիյարընա կիթ . իմոի Դաւիթ կիտիպ՝ Ա֊րէթ օրմանընա վարտը ։

6 Վ֊է Պաւուղ Դաւիթին հէմ օ֊նուն պիլէսինճէ օլան ատէմլէրին պիլինտիյինի իչինտի . Պաւուղ խսէ՝ մըզրաղը էլինտէ օլարագ ճիւմլէ քէնտի գուլլարը եանընտա տուրուպ՝ Աբրահամ Ասա֊տաքի աղաճըն սլէթընտա օթու֊

7 րուր իտի ։ Իմոի Պաւուղ՝ եանըն֊տա տուրան քէնտի գուլլարընա տէտի քի՝ Ա֊ալա եա՛ Ներհամին օ֊ղուլլարը տինկլէյին . Յեսսէնին օղլու Ի֊հէփինիզէ տախի թարլալար վէ պաղա՛ր մը վերէճէք , Հէ֊փինիզի պին պաշըլար վէ եի֊զ

8 պաշըլար մը էտէճէք տիր . Ա֊յի Հէփինիզ ալէյհիտ ֆիլիճնէ գօ֊փարտընըզ , վէ պէնիմ օղլում՝ Յեսսէնին օղլու իլէ ա՛հտ քէսիշ֊տիյինի Ի֊գուլաղդմա քէշֆ էտէն եօգ տուր . վէ սիզտէ պէնտէն էօթիւրիւ ղամ չէքէն օլմայըպ՝ օղլումուն պու կիւն վագի՛ օլտու֊ղու կիպի գուլդումու իւզէրիմէ փուսու գուրմադա գալտըրտըղընը գուլաղդմա քէշֆ էտէն եօգ տուր ։

9 Վ֊է Պաւուղուն գուլլարը իւզէ֊րինէ նասլ օլան Ը֊գդումլու Դա֊վիկ ճէվապ վէրիպ տէտի . Յես֊սէնին օղլունու կէօրտիմ քի՝ Ա֊նրա Ը֊քիտովլուն օղլու Ը֊քի֊

10 մլէքէ կէլտի ։ Վ֊է Ի֊օնուն իչինն Պապա տանըշտը , Հէմ Ա֊օնա զա֊խիրէ վէրտի . վէ օնա փղշտը Դաւիթլէրն գըլըճընը վէրտի ։

11 Վ֊է փատիշահ Ը֊քիտովը օղլու քահանին Ը֊քիմլէքի վէ պապասը֊նըն ճիւմլէ էվլինի՝ Ա֊նրատա օլան քահանլէրի չաղըրմադա կէօնտէր֊տի . վէ Հէփիսի փատիշահա կէլ֊

12 տիլէր ։ Վ֊է Պաւուղ տէտի քի՝ Ա֊ալա եա՛ Ը֊քիտովը օղլու տինկ֊լէ . վէ օ՝ Իշրէե պէն եա՛ Էֆէնե֊

13 տիմ տէտի ։ Վ֊է Պաւուղ օնա տէտի քի՝ Ա֊յիչիւն սէն Յեսսէ օղ֊լու իլէ՝ օնա էքմէք վէ գըլըճ վէրմէք իլէ վէ օնուն իչինն Ը֊լլա֊հա տանըշմագ իլէ պէնիմ իւզէ֊րիմէ սէօզ պիր էթտինիզ քի պու կիւն վագի՛ օլտուղու կիպի օ գալ֊

14 գըպ պանա փուսու գուրա ։ Վ֊է Ը֊քիմլէքը փատիշահա ճէվապ վէ֊

(Ա. Ի'. Ի. 1062 Գէ.)

րիպ տէտի . Ա֊իւմլէ գուլլարըն֊տա Դաւիթ կիպի էմին քիմ տիր , քի փատիշահըն տամատը՝ վէ սէ֊

15 նին միւսահիպին վէ սէնին էվինտէ միւ֊թէպէր տիր ։ Օնուն իչինն Ը֊լլահա տանըշմադա պո՞ւ կիւն մի պաշլատըմ . Հաշա պէնտէն . փա֊տիշահ պու գուլլունուն՝ վէ պապա֊մըն պիւթիւն էվինին իւզէրինէ պիր չէյ գօմասըն , զիրա պունուն ճիւմ֊լէսինո՛ գուլլունուն պիր քիւչիւք եա պէօյիւք չէյտէն խապէրի եօգ

16 տուր ։ Վ֊է փատիշահ տէտի քի՝ Ն֊ա֊Ը֊քիմլէք էլպէթթէ կէրէք սէն կէրէք պապանըն պիւթիւն էվի էօ֊

17 լէճէքսին ։ Ընտէն փատիշահ եա֊նընտա տուրան շաթըրլարա տէտի քի՝ Տէօնիւն վէ Պապպըն քեահ֊լէրինի էօլտիւրիւն . զիրա օնլարըն տախի Դաւիթ իլէ էլի վար , վէ զիրա գաչտրղընը պիլէր իքէն՝ գուլ֊լաղդմա քէշֆ էթմէտիլէր . ամմա փատիշահըն գուլլարը Պապպըն քեահինլէրինի էօլտիւրմէք իչինն Էէլլէրինի սալմագ իսթէմէտիլէր ։

18 Վ֊է փատիշահ Դովիկէ տէտի քի՝ Ա֊յն տէօնիւպ՝ քեահինլէրի էօլ֊տիւր . իմոի Ը֊գդովմլու Դովիկ տէօնիւպ՝ քեահինլէրի էօլտիւր֊տիւ . վէ ՚օլ կիւնտէ քէթէն ե֊փուտ գալտրըան սէքսէն պէշ ա֊

19 տէմ էօլտիւրտիւ ։ Վ֊է Ի֊նրուն էա՛նէ քեահինլէրին չէհրինի՝ էր֊քէքտէն գարըյա վէ չօճուգտան սիւտ էմէն մա՛սումատէք գըլըճ աղզընտան կէչիրտի . Հէմ եօքիւզէ վէ մէրքեպէ վէ գօյունա վարըն֊ճայատէք գըլըճ աղզընտան կէ֊չէրտի ։

20 Վ֊է Ը֊քիտովը օղլու Ը֊քիմ֊լէքին Ը֊բիաթար իսմինտէ պիր օղ֊լու գուրթուլուպ՝ Դաւիթին ար֊

21 տընճա գաչտը ։ Վ֊է Ը֊բիաթար Դաւիթէ՝ Պաւուղուն Պապպ քեա֊հինլէրինի էօլտիւրտիւյիւնիւ խա֊

22 պէր վէրտի ։ Վ֊է Դաւիթ Ը֊բիա֊թարա տէտի . Պէն օլ կիւնտէ Ը֊գդովմլու Դովիկին օրատա օլտու֊ղունտա պիլտիմ քի՝ օ էլպէթթէ Պաւուղա խապէր վէրէճէք տիր . պապան էվինին ճիւմլէ նուֆու֊սունուն էօլիւմիւնէ սեպեպ պէն

23 օլտում ։ Պէնիմ իլէ օթուր , գօրգմա . զիրա Ղպէնիմ ճանըմը

(Ա. Ի'. Ի. 1062 Գէ.)

(Ա. Ի'. Ի. 1063 Գէ.)

Ի Պ. Ը. 14։

Ղ Պ. ժը. 3։ ի. 30։

Ե Պ. ի. 2։

Ը Պ. իա. 7։ Պաղ. ծը. 1, 2, 3 խա֊նէլէրի ։

Ը Պ. ժը. ա։ ժ Պ. իա. 1։ Ի Թագ. իէ. 21։

Լ Պ. իա. 6, 9։

Ի պագ՝ Նե֊ա. 17։

Ե պագ՝ Պ. ը. 31։

Ի Թագ. 9, 11։

Հ Պ. իէ. 6։

Ի Պ. ը. 33։

Ղ ի (Ա֊պագ. ը. 26։

Digitized by Google

արայան՝ սէնին ճանըինը տա արար • ամմա սէն պէնիմ եանըմտա մահ-
ճուզ օլուբսուն :

ՊԸՊ ԻԿ

Դաւիթին կէիլայը գուրթարտըզը ։ 7 Ալլահըն օնա Աւուղուն կէլէճէյինի՝ վէ կէիլա էհալիսինին խայինլիյինի կէօսթէրմէյիէ, օնուն կէիլատան գալմըզը ։ 14 Չոլնա-թանըն Օհիի կէյիպ՝ օնա թէսէլլի վէր-տիլի ։ 19 Օհի էհալիսինին օնու Աւուղա դամնազատըզլարը ։ 25 Ամանտա՝ փղշտը-լարըն օղ տիյարը պաամլարը իլէ Դաւի-թին Աւուղուն էլինտէն գուրթուլտուզու ։

1 Եվ էԴաւիթէ խապէր վէրիպ տէ-
՝տիլէր քի՝ Իշթէ փղշտլըլար
՚կէիլա իլէ ճէնք էտիպ խարման-
2 լարը եաղմալայօրլար ։ Վ էԴա-
ւիթ ֊Ապպա տանըշըպ տէտի քի՝
Վ՚արըպ շու փղշտլըլարը վուրա-
յը՚մ մը • վէ Ապպ Դաւիթէ՝
կիմ փղշտլըլարը վուր վէ կէի-
3 լայը գուրթար տէտի ։ Վ էԴա-
ւիթին աատմլէրի օնա տէտիլէր քի՝
Իշթէ պիզ պուրատա Յուդատա
գօրգայօրուզ , եա գա՞նտէ գալըր
քի՝ կէիլայա փղշտլըլարըն թա-
պուրլարընա վարտրղմրզ թագ-
4 տիրտէ ։ Վ էԴաւիթ թէքրար
պիր տահա Ապպպա տանըշար , վէ
Ապպ օնա ճէվապ վէրիպ տէտի
քի՝ Դալգ կէիլայա էն , զիրա պէն
փղշտլըլարը սէնին էլինէ վէրէճէ-
5 յիմ ։ Վ էԴաւիթ՝ քէնտի ա-
տէմլէրի իլէ կէիլայա կիմտի , վէ
փղշտլըլար իլէ ճէնք էտիպ՝ օնլա-
րըն սիւրիւլէրինի սիւրտիւ , վէ օն-
լարը պիր պէօյիւք վուրուշ իլէ
վուրտու • վէ Դաւիթ կէիլանըն
6 սաքինլէրինի գուրթարտը ։ Վ էդ
վագի՝ օլտու քի՝ Ըքիմլէրք օղ-
լու Ըքիսթար կէիլայա Դաւիթէ
֊գաչտրղընտա , էլինտէ եփուտ ի-
լէ էնտի ։
7 Վ էԴաւիթին կէիլայա վար-
տրղը՝ Աւուղա խապէր վէրիլտիք-
տէ , Աւուղ տէտի քի՝ Ալլահ օ-
նու էլիմէ թէրք էթմիշ տիր • զի-
րա գափուլարը վէ մանտալը օլան
8 էհերէ կիրիպ գափանտը ։ Վ էդ Աա-
ւուղ ճիւմլէ գավմը ճէնկէ չաղրը-
տը քի՝ կէիլայա էնիպ Դաւիթի
վէ օնուն ատէմլէրինի մուհասարէ
9 էտէ ։ Վ էԴաւիթ քէնտի իւզէրի-

նէ Աւուղուն քէմլիք գաստ էթ-
տիյինի պիլտի • իմտի Ըքհաթթար՝ Էփուտու եագլաշղրը
10 տէտի ։ Վ էԴաւիթ տէտի քի՝
Նա՞ Իսրայէլին Ալլահը Ապպպ
սէնին գուլուն թահգիգան իշթէ-
միշ տիր քի՝ Աւուղ կէիլայա
կէլմէյէ չալըշըյօր , քի էհերի
11 պէնիմ սեպէպիմտէն պօզա ։ Կէի-
լանըն էհալիսի պէնի օնուն էլինէ
թէսլիմ էտէճէքլըը մի , գուլուն
իշթէտիյիմ կիպի՝ Աւուղ էնէ-
ճէ՞ք մի , եա Իսրայէլին Ալլահը
Ապպպ՝ քերէմ էյլէ գուլուննա
խապէր վէր • վէ Ապպպ՝ Էնճէկէք
12 տիր տէտի ։ Վ էԴաւիթ տէտի
քի՝ կէիլանըն էհալիսի պէնի վէ-
ատէմլէրիմի Աւուղուն էլինէ
թէսլիմ էտէճէքլը՚ը մի • վէ Ապպպ՝
13 Թէսլիմ էտէճէքլըր տէտի ։ Իմտի
Դաւիթ վէ օնուն ատէմլէրն Նալ-
թը եիւզ ատէմ գատար գալզըպ
կէիլատան չըգտրլար , վէ կիտէ
պիլտիքլէրի եէրէ կիթտիլէր • վէ
Աւուղա Դաւիթին կէիլատան
գաչտրղը խապէր վէրիլտիքտէ ,
չըգմագտան վազ կէլտի ։
14 Վ էԴաւիթ չէօլտէ սապպ մա-
հալլէրտէ օթուրուր իտի , վէ
Թ՚Օհիի չէօլիւնտէ Ետաղտա օթու-
րուր իտի • վէ Աւուղ օնու
Բճիւմլէ կիւնլէրտէ արար իտի ,
ամմա Ալլահ օնու՝ օնուն էլինէ
15 թէսլիմ էթմէտի ։ Իմտի Դաւիթ
Աւուղուն օնուն ճանընը արամա-
ղա չըգտրղընը կէօրտիւ , վէ Դա-
ւիթ Օհիի չէօլիւնտէ պիր օր-
մանտա իտի ։
16 Վ էԱւուղուն օղլու Յոնա-
թան գալգպ՝ Դաւիթէ օրմանա
վարտը • վէ օնուն էլինի Ալլահ
17 իլէ գուվվէթլէնտիրտի ։ Վ էօնա
տէտի քի՝ Փօրգմա • զիրա պա-
պամ Աւուղուն էլի սէնի պուռ-
լամազ , վէ սէն Իսրայէլ իւզէրինէ
փատիշահ օլաճագսըն , վէ պէն
սէնին իքինճին օլաճաղըմ• Թպու-
նու պապամ Աւուղ տախի պի-
18 լիր ։ Վ էՔիքիսի Ապպպն հուզուռ-
րունտա ա՝հտ քէսիշտիլէր • վէ
Դաւիթ օրմանտա գալտը , Յով-
նաթան իսկ քէնտի էվինէ տէօն-
տիւ ։
19 Վ էՔ՚Օհիվիլէր Վաբաայա Աա-

ՊԸՊԻԿՈՒ

Դաւիթին կ՚ընգդիմէ գաչըպ պիր մարդ բառտա սաքին օլտուղու, վէ օրատա Սաւուղուն էթէյինի քէսիպ՝ օնու էօլտիւրմէտիյէ։ 8 Պուննուն իլէ քէնտինի սուլտուղ օլտուղունու կէօսթէրտիյի։ 17 Սաւուղուն քէնտի գապահօթընը իգրար էթտիյի, վէ Դաւիթէ եէմին վէրիպ կիթտիյի։

1 Եւ Դաւիթ օրատան չըգտը, վէ Կընգադդի սարպլարընտա 2 օթուրտու։ Եւ վագի՝ օլտու քի՝ Սաւուղ փղշտըլարըն արտընտան տէօնտիւիւ կիպի, օնա խապէր վէրիպ տէտիլէր քի՝ Իշլէ Դաւիթ Կընգադդի չէօլիւնտէ 3 տիր։ Իմտի Սաւուղ ճիւմլէ Իսրայէլտէն իւչ պին սէչկին ատամ ալըպ՝ Դաւիթի վէ օնուն ատամլէրինի եապան քէչիլէր գայալարընըն իւզէրինտէ արամադա կիթ- 4 տի։ Եւ եօլուն իւզէրինտէ օլան սիւրիւլէրին աղըլլարընա վարտը, վէ օրատա պիր մաղարա վար իտի, վէ Սաւուղ այագ եօլու հաճէթիի իչիւն իչինէ կիրտի. վէ Դաւիթ հէմ ատէմլէրի մաղարանըն իչերի- 5 սինտէ օթուրուրլար իտի։ Եւ Դաւիթին ատէմլէրի օնա տէտիլէր. Իշլէ օղ կիւն քի Տէպպ սանա՝ Իշլէ տիւշմէնինի էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ վէ օնա կէօզլէրինտէ խօշ օլանը էյլէյէսին տէտի. վէ Դաւիթ գալգըպ՝ Սաւուղուն խիլա՛թընըն էթէյինի 6 կիղ լիճէ քէստի։ Եւ վագի՝ օլտու քի պունտան սօնկրա, Սաւուղուն էթէյինի քէստիյի իչիւն՝ Դաւիթին եիւրէյի օնու վրու- 7 տու։ Եւ ատէմլէրինէ տէտի. Տէպպ պանա կէօսթէրմէսին քի՝ Տէպպըն մեսիհի օլան էֆէնտիմ պու շէյի էտէյիմ տէ էլիմի օնունուն իւզէրինէ սալայըմ. զիրա 8 պու՝ Տէպպըն մեսիհի տիր։ Եւ Դաւիթ Տպո- սէօզլէր իլէ քէնտի ատէմլէրինի ազարլայըպ՝ օնըարը Սաւուղուն իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէյէ գօյվէրմէտի. վէ Սաւուղ մաղարատան գալգըպ՝ եօլունա կիթտի։

9 Ընտէն ասնկրա Դաւիթ տէ գալգըպ՝ մաղարատան չըգտը, վէ Սաւուղուն արտընճա պաղըրըպ

Թ. Ի'. Ի. 1061 Պէ։

լուղա չըգրպ տէտիլէր քի՝ Դաւիթ ճանըմըզտա սարպ մահալլէրտէ օրմանտա Եսիմոնուն գըպլէ թարաֆընտա օլան Եքիղա թէփէսինտէ կիզլէնմիշ տէյիլ մի տիր։ 20 Իմտի հալա եա՛ փատիշա՝ էնմէյէ օլան ճանընըն հէր միւրատը իւզրէ էն. վէ Տնու փատիշահընը էլինէ թէսլիմ էթմէք պիզէ գալ- 21 սըն։ Եւ Սաւուղ տէտի քի՝ Ամէք Եապպտան միւպարէք օլասընըդ, 22 ճիւնքի պէնի ճաղտընըդ։ Իէրեմ էտիպ կիտին, տահա տիգգաթ էտին, վէ օնուն պաստըդը մահալի՝ օնու օրատա քիմլէր կէօրտիւյինիւ պիլին վէ կէօրիւն. զիրա պանա տէնտի քի՝ ֆէնտ ու հիլէ 23 գուլլանըյօր։ Իմտի պագըն, վէ օնուն օղ կիզլէնտիյի հէփ կիզլէնէճէք մահալլարընը էօյրէնիպ՝ պանա սահիհ խապէր իլէ տէօնինէն, վէ սիզին իլէ կիտէյիմ. վէ վագի՝ օլա քի՝ էյէր տիյարտա իսէ, օնու Յուդանըն ճիւմլէ պինտ 24 էրինտէ արաչտըրաճաղըմ։ Իմտի օնլար գալգըպ՝ Սաւուղուն էօնինէն Օղիվէ կիթտիլէր, վէ Դաւիթ ատէմլէրի իլէ Տնան չէօլիւնտէ Եսիմոնուն գըպլէսինէ 25 տէքի սահրատա իտի։ Եւ Սաւուղ ատէմլէրի իլէ օնու- արամադա կիթտի. վէ Դաւիթէ խապէր վէրիլտիքտէ, գայայա էնիպ՝ Նան չէօլիւնտէ օթուրտու. վէ Սաւուղ իշլտիպ՝ Դաւիթին արտընճա Նան չէօլիւնէ գօվալա- 26 տը։ Եւ Սաւուղ տաղըն պիր թարաֆընտա՝ Դաւիթ իսէ ատէմլէրի իլէ տաղըն օպիր թարաֆընտան կիտէր իտի. վէ Դաւիթէ Սաւուղուն էօնիւնտէն կիլմէյէ ա՛ճէլէ էյլէտի. ամմա Սաւուղ ատէմլէրի իլէ Դաւիթին վէ ատէմլէրինին էթրաֆընը գուշատըրըլար իտի, քի օնլարը թուրթա- 27 լար։ Եւ Սաւուղա պիր Նխապէրճի վարըպ տէտի քի՝ Իէզ կիթ, զիրա փղշտըլլար տիյարըն 28 իւզէրինէ եայըլտըլար։ Օլտէմ Սաւուղ Դաւիթին արտընճա գօվալամագտան տէօնտիւ, վէ փղշտըլլարը գարշըլամաղա կիթտի. պունուն իչիւն օղ մահալին ատընա Էլամահլէգօթ տէնիլտի։

Ա. Ի'. Ի. 1061 Դէ։

ա Բ Մն. ի. 2։
բ Պ. իէ. 28։
գ Սաղ. ԼԸ. 12։
դ Սաղ. ճԽԱ. 6։
ե Սաղ. ծէ. վէ ճԽԲ. իւնվանի։
զ Պ. իէ. 8։
է Բ Ձամ. իէ. 10։
ը Պ. իէ. 11։
թ Սաղ. է. 4։ Մատ. Ե. 11։ Հռոմ. ԺԲ. 17, 19։

Ե Պ'. Ի. 1061 Ձէ։

ի Սաղ. ծէ. 3։
լ Սաղ. Լ. 22։
խ Սաղ. ԺԷ. 9։
ծ Պ'. Ի. Ձամ. ԺԲ. 9։
կ Ե'նի. նէ- ճաթ գայա- օղ։

ժ Հին. ԺԵ. 5։ Պ. իե. 2։

Digitized by Google

տէտի քի՝ Կա՞ էֆէնտիմ փա-
տիշահ. վէ Մաւուղ արտընա
պագտըգտա, Դաւիթ եիւզեւնիւ
եէրէ էյիպ՝ թէմէննա էյլէտի։
10 Վէ Դաւիթ Մաւուղա տէտի քի՝
Իշլէ Դաւիթ սէնին քէմլիյինի
արայօր տէյէն ատամ սէօզլէրինի
11 նի՞չիւն տինկլէրսին։ Իշլէ հէ-
ման պու կիւն Յապպըն սէնի պու
կիւն մաղարատա պէնիմ էլիմէ
թէսլիմ էթտիյինի կէօզլէրին կէօր-
տիւ, վէ պէրէ տէտի քի՝ սէնի
էօլտիւրէյիմ, ամմա ճանըմ սէնի
էսիրկէտի. վէ տէտիմ քի՝ Իչլիմի
էֆէնտիմէ սալմամ, զիրա պու՝
12 Յապպըն մէսիհի տիր։ Իմտի եա՛
պատամ պագ, պէրի՝ էլիմտե սէ-
նին խիլա՛թընըն էթէյինէ պագ.
վէ խիլա՛թընըն էթէյինի քէստի-
յիմտէ, սէնի էօլտիւրմէտիյիմտէն
պիլ վէ կէօր քի՝ էլիմտե քէմլիք
վէ խայրընըզ եօգ տուր, վէ սանա
գապահաթ իշլէմմիշիմ, սէն իսէ
պէնիմ ճանըմըզ ալմադա ավլաշ-
13 տըրըյօրսուն։ Իմտի Սպէնիմ իլէ
սէնին արամըզտա Յապպ հիւքմ
էթսին, վէ պէնիմ ինթիգամըմը
սէնտէն Յապպ ալսըն. ամմա պէ-
նիմ էլիմ սէնին իւզէրինէ օլմա-
14 սըն։ Վաւհմէլէրին մէսէլի ման-
թուգինճէ՝ Ֆասըգլարտան Ֆըրագ
չըգար. ամմա պէնիմ էլիմ սէնին
15 իւզէրինէ օլմասըն։ Իսրայէլին
փատիշահը քիմի՞ն արտընա չըգ-
տը, սէն քիմի՞ն արտընճա գօվա-
լարսըն. Էօլմիւշ քէօփէյին ար-
տընճա, պիր թէք փիրէնին ար-
16 տընճա չըգըպը՞ն։ Իմտի Յապպ
հաքիմ օլսուն, վէ պէնիմ իլէ սէ-
նին արամըզտա հիւքմ էթսին. վէ
պագըլ՝ պէնիմ տա՛վամը կէօր-
սիւն, վէ պէնի սէնին էլինտէն
գուրթարսըն։
17 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ Դաւիթ
պու սէօզլէրի Մաւուղա սէյլէմէյի
թէմամ էթտիքտէ, Մաւուղ տէ-
տի քի՝ Պու սէնին սէօնմի տիր
հա՛ օղլում Դաւիթ. անտէն Մա-
ւուղ սէսինի գալտըրըպ աղլատը.
18 Վէ Դաւիթէ տէտի քի՝ Սէն
պէնտէն սատըգ սըն. զիրա Սսէն
պանա էյլիք էտա էյլէտին, պէն
իսէ սանա քէօթիւլիւք էտա էյլէ-
19 տիմ։ Իմտի Յապպ պէնի էլինէ
ԼթէսլիմՀ էթմիշ իքէն պէնի էօլ-
տիւրմէտիյինտէն՝ սէն պու կիւն
պանա էյլիք էյլէտիյինի պիլտիր-
20 տին։ Ձինքի հիչ ատէմ քէնտի
տիւշմէնինի պուլուր իսէ, էյլիք
իլէ կիթմէյէ օնու սալը վէրի՞ր մի.
իմտի սէնին պանա պու կիւն էյ-
լէտիյինէ պէտէ՝ Յապպ սանա
21 էյլիք էտա էյլէյէ։ Վէ հալա
իշլէթ Սպիլտիրիմ քի՝ էլպէթթէ
փատիշահ օլաճագսըն, վէ Իս-
րայէլին փատիշահլըղը սէնին էլին-
22 տէ սապիթ օլաճագ։ Իմտի Հհալա
Յապպ իլէ պանա եէմին էթ քի՝
Պէնտէն սօնկրա զիւրրիյէթիմի
քէսմէյէճէքսին, վէ պապամընը է-
վինտէն ատըմը եօղ էթմէյէճէք-
23 սին։ Վէ Դաւիթ Մաւուղա եէ-
մին էթտի. անտէն Մաւուղ էվի-
նէ կիթտի, վէ Դաւիթ ատէմ-
լէրի իլէ Ասարպ մահալէ չըգտը։

ՊՍՊ ԻԹ

Սամուէլին վէֆաթը։ 2 Դաւիթին Նաբա-
ղա ատամ կէօնտէրտիյի։ 10 Նաբաղըն
Դաւիթէ կէօնտէրտիյի ուդղունսուզ ճէ-
վապտան էօթիւրիւ Դաւիթին էօվքէվէն-
տիյի։ 14 Աբիգեանընը՝ ա՛գիլանէ հարաքէթի
իլէ Դաւիթին կէօնլէնէյ ալսըղը։ 36 Նա-
բաղըն էօլիմիւ։ 39 Դաւիթին Աբիգեա
իլէ Ընքինամը գարը իչիւն ալսըղը։ 44
Մեղծողուն փալտիէլէ վէրիլտիյի։

1 Վ է Ամուէլ վէֆաթ էյլէտի,
Վէ ճիւմլէ Իսրայէլ ճէմ՝ օ-
լուպ՝ Բօնա եաս չէքտիլէր, վէ օնու
Ամատտա քէնտի էվինտէ տէֆն
էթտիլէր. անտէն Դաւիթ գալ-
գըպ՝ Փառան չէօլիւնէ էնտի։
2 Վ է Ատառնտա պիր քիմսէ վար
իտի, վէ օնուն իչի Կարմեղոստա
իտի, վէ օ՝ ղայէթ պէօյիւք պիր
քիմսէ օլուպ՝ օնուն իւչ պին գօ-
յունուն վէ պին քէչէսի վար իտի.
վէ Կարմեղոստա գօյունլարընը
3 գըդըմագտա իտի։ Վ է օլ քիմսէ-
նին ատը Նաբաղ՝ գարըսընըն ա-
տը տա Աբիգեա իտի. վէ օլ գա-
րընըն ֆէրասէթի էյի՝ վէ սիմասը
կիւզէլ իտի. լաքին օլ քիմսէ
սէրթ՝ վէ ա՛մէլլէրի եարամազ ի-
4 տի. վէ պու՝ Նաղէբլի իտի։ Վ է
Դաւիթ չէօլտէ իշիթտի քի՝ Նա-
բաղ գօյունլարընը Ղգըրգայօր։
5 Վ է Դաւիթ օն ուշագ կէօնտէրտի,

վէ Դաւիթ ուշագլարա տէտի քի՝ Կարմեղոսա ջըգըն, վէ Նաբաղա վարըն, վէ պէնիմ ատըմ իլէ Հօնունն սէլամէթինի սիւալ էտին.
6 Վ֊է պէօյլէ տէյին. Այաղ օլ, Ըսանա սէլամէթ՝ վէ էվինէ սէլամէթ՝ վէ սէնին ճիւմլէ վարլըղընա
7 սէլամէթ օլա: Իմտի հալա իշլիմիտիմ քի՝ գըրգընճլարըն վար. հալա չօպանլարըն պիզիմ իլէ իքէն՝ օնլարը ինճիթմէտիք, վէ օնլարըն Կարմեղոստա օլտուգլարը ճիւմլէ
8 կիւնլերտէ Հիչ պիր չէյլերի զա՛յ օլմատը: Ուշագլարընա սիւալ էյլէ, վէ սանա խապէր վէրսինլեր. իմտի պու կէնճլէր կէօզլէրինտէ լուլթֆ պուլսունլար, ղնրա էյի կիւնտէ կէլտիք. քերէմ էյլէ՝ պու գուլլարընա վէ օղլուն Դաւիթէ
9 էլինտէն կէլէնի վէր: Վ֊է Դաւիթին ուշագլարը վարըպ՝ Նաբաղա Դաւիթին ատը իլէ ճիւմլէ պու սէօզլէրէ կէօրէ սէօյլէտիլէր, ան-
10 տէն տուրտուլար: Վ֊է Նաբաղ Դաւիթին գուլլարընա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Դաւի՞թ քիմ վէ Յեսսէնին օղլու քիմ տիր. պու կիւնլերտէ՝ հէր պիրի էֆէնտիսինէն էյրիլիր տա՝ նէրէսէն օլտուգլարընը պիլմէտիյիմ ատէմ-
12 լէրէ՞ մի վէրէյիմ: Վ֊է Դաւիթին ուշագլարը քէնտիլէրին եօլընա տէօնտիւլէր. վէ կէրի կիտիպ՝ վարտըլար, վէ օնա ճիւմլէ պու սէօզլէրէ կէօրէ խապէր վէրտի-
13 լէր: Վ֊է Դաւիթ քէնտի ատէմլէրինէ տէտի քի՝ Էր քէս գրլըճընը գուշանսըն. իմտի Հէր քէս գրլըճընը գուշանտը, վէ Դաւիթ տախի գրլըճընը գուշանտը, վէ Դաւիթին արտընճա տէօրթ եիւզ գատար ատէմ ջըգըպ՝ իքի եիւզ
14 քիչի Հաղըրլըղըն եանընտա գալտըլար:
Վ֊է ուշագլարտան ուշաղըն պիրի Նաբաղըն գարըսը Աբիգեայա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ Իշլեթ Դաւիթ չէօլտէն էֆէնտիմիզէ խայր տուա՝ էթմէյէ խապէրճիլեր կէօնտէրտի, վէ օ օնլարա սէրթ
15 սէօյլէտի: Օլ ատէմլէր իսէ պիզէ ղայէթ էյի իտիլէր. վէ Հպիղնինճիթմէտիլէր, վէ պիզ սահրատա օլուպ՝ օնլար իլէ կէզտիյիմիզ ճիւմլէ կիւնլէրտէ հիչ պիր չէյի-
16 միզ զա՛յ օլմատը: Օնլար պիզէ կէրէքէ կիւնտուզ կէրէք կէճէ՝ օնլարըն եանընտա գօյունլարը կիւթտիւյիւզ ճիւմլէ կիւնլէրտէ
17 Հդալէ՝ իտիլէր: Իմտի հալա պիլ, վէ պագ նէ էտէճէքսին. զնրա էֆէնտիմիզ վէ օնուն պիւթիւն էվի իւզէրինէ Հքէմլիք հայզը օլուն-
մուշ տուր. չիւնքի քէնտիսի էօյլէ Նեարամազ ատէմ տիր քի՝ օնա քիմսէ սէօյլէյէմէզ:
18 Իմտի Աբիգեա ա՛լէլ ա՛ճէլէ՝ էքի եիւզ էքմէք վէ էքի թուլում շարապ վէ հազըրլանմըշ պէշ գօյուն վէ պէշ շինիք գավրուլմուշ պուղտայ վէ եիւզ հէվէնք գուրու իւզիւմ վէ էքի եիւզ տիզի ինճիր գուրուսու ալտը, վէ օնլարը էշէքլէր իւզէրինէ գօտու:
19 Վ֊է ուշագլարընա տէտի քի՝ Ես օնիւմճէ կէչլին, իշլեթ պէն արտընըզճա վարըրըմ. ամմա գօճասը
20 Նաբաղա խապէր վէրմէտի: Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ գարը մէրքէպ իւզէրինէ պինմիշ տաղընն սիփէրինտէն էնէր էքէն, իշլեթ Դաւիթ վէ օնուն ատէմլէրի օնուն գարշըսընա էնէրլէր իտի. վէ գարը օնլարա
21 բասթ կէլտի: Վ֊է Դաւիթ տէմիշ իտի քի՝ Պուննուն չէօլտէ հէր նէսի վար իսէ, հէման պօշունա սագլամըշըմ, վէ օնուն ճիւմլէ վարի-էէթինտէն հիչ պիր շէյ զա՛յ օլմատը. վէ օ պանա էյլիք նէ-
22 բինէ քէմլիք տէօնտէրտի: Ալլահ Դաւիթին տիւշմէնլէրինէ պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին, էյէր սապահ աղարընճա Յատէք օնա ճիւմլէ միւթա՛լիք օլանլարտան պիր. երքէյի պագի՛ գօր իսէմ:
23 Վ֊է Աբիգեա Դաւիթի կէօրտիւքէյին՝ չափուճագ Նմէրքէպտէն էնտի. վէ Դաւիթին էօնիւնտէ եիւղլէ գօյուն գափանըպ՝ նէրէ պէրապէր թէմէննա էյլէտի:
24 Վ֊է օնուն այագլարընա գափանըպ տէտի քի՝ Ա՛ման էֆէնտիմ՝ գապահաթ պէնիմ տիր. իմտի քէ-

ըէմ էյլէ՝ գուլագլարըն իշխտիր ի-
քէն խալայըղըն սէօյլէսին , վէ
խալայըղընըն սէօզլէրինի տինկ-
25լէ : Նֆէնտիմ քէրէմ էտիպ՝ պու
եարամազ աւոէմ *Նաբաղըն հագ-
գընա եիւրէյինէ պէբ ղէյ գօ-
մասըն . զիրա ատը նէ իսէ , քէն-
տիսի տէ էօյլէ տիր , օնուն ատը
*Նաբաղ տըր , վէ ահմագլըգ օ-
նուն պիլէսինճէ տիր . ամմա պէն
խալայըղըն՝ էֆէնտիմին կէօնտէր-
տիյի ուշագլարը կէօրմէմիշլիմ :
26Վէ հալա եա՛ էֆէնտիմ Պապպ
սաղ տըր վէ սէնին ճանընն սաղ
տըր քի՝ Պապպ Նսէնի գանա կիր-
մէքտէն վէ Քէնտի ինթիգամընը
էլնին իլէ ալմագտան մէն՝ էթմիշ
տիր . վէ հալա Նտիւշմէնլէրին՝ վէ
էֆէնտիմէ քէօթիւլիւք արայանլար
27Նաբաղ կիպի օլսուն : Վէ շիմտի
պու խալայըղըն էֆէնտիմէ կէթիր-
տիյի Իշպու հէտիյէ՝ էֆէնտիմին
Արտընճա վարան ուշագլարա վէ-
28րիլէ : Վէրէմ էյլէ՝ պու խալա-
յըղընըն գապահաթընը ա՛ֆվ
էյլէ . զիրա ՎՊապպ էֆէնտիմէ էլ-
պէթթէ սապիթ էվ եափճագ
տըր . չիւնքի էֆէնտիմ՝ Պապ-
պընն ճէնքէլէրինի ճէնքէլէշտի , վէ
սէնին կիւնլէրինտէ Նսէնտէ քէմ-
29լնք պուլունմատը : Նմմա սէնի
գօվալամազա՝ հէմ սէնին ճանընը
արամաղա պիր ատէմ գալգմըշ
իսէ տէ , էֆէնտիմին ճանը՝ սէնին
Նլլահըն Պապպընն գրթընտա է՝օմր-
լէրին տէմէտինտէ պաղլը օլմագ
իլէ , սէնին տիւշմէնլէրինին ճան-
լարընը՝ սաֆան օրթասընտան կէ-
30պի Նսալուրաճագ տըր : Վէ վագի՝
օլա քի Պապպ էֆէնտիմէ՝ սէնին
իչինն սէօյլէտիյի ճիմլէ էյլիքլէ-
րէ կէօրէ էթտիքտէ , վէ սէնի
Իսրայէլ իւզէրինէ սուլթան նասպ
31էթտիքտէ , օլտէմ պու Էֆիյէլ
սանա թէօքէվ՝ վէ էֆէնտիմէ եիւ-
րէք իշքիլի օլմասըն , քի սէպէպ-
սիզ գան տէօքտիւն , եա քի Է-
ֆէնտիմ քէնտի ինթիգամընը ալ-
տը . իմտի Պապպ էֆէնտիմէ էյ-
լիք էթտիքտէ , պու խալայըղընը
խաթրընա կէթիր :
32Վէ Դաւիթ Նբիգեայէ տէտի .
Նէնի պու կիւն՝ պէնի գարշըլամա-
ղա կէօնտէրէն Իսրայէլին Նլլահը
33Պապպ Միւթէպարիք օլսուն : Էմ
ֆէրասէթին միւպարէք օլսուն ,
աէն տէ միւպարէք օլասըն քի՝
Պապ կիւն պէնի գանա կիրմէքտէն
վէ ինթիգամըմը էլիմ իլէ ալմագ-
34տան մէն՝ էյլէտին : Վէ հագգան՝
պէնի սսնա քէմլիք էթմէքտէն մէն՝
էտէն Իսրայէլին Նլլահը Պապպ
սաղ տըր քի՝ էյէր թէզ էտիպ
պէնի գարշըլամաղա կէլմէսէ ի-
տին , սապահ աղըրընճայատէք
°Նաբաղըն հիչ պիր էրքէյի
35գալմազ իտի : Իմտի Դաւիթ օ-
նուն էլինտէն՝ օնա կէթիրտիյինի
ալտը , վէ օնա տէտի քի՝ Վէյա-
մէթ իլէ էվինէ վար , պագ՝ սէօ-
զլունիւ տինկլէտիմ , վէ Եիւզլունիւ
գապուլ էթտիմ :
36Նընտէն Նբիգեա Նաբաղա վար-
ուր , վէ Իչթէէ էվինտէ օնուն՝ փա-
տիշահընն ղիյաֆէթի կիպի զիյա-
ֆէթի վար իտի , վէ Նաբաղըն եիւ-
րէյի քէյֆտէ իտի , վէ օ ղայէթ
իլէ սէրխօշ իտի . իմտի գարը՝
սապահ աղարընճայատէք օնա քիւ-
չիւք եա պէօյիւք հիչ պիր սէօզ
37սէօյլէմէտի : Վէ վագի՝ օլտու քի՝
սապահլայըն Նաբաղ շարապընա-
տան այըլընճա , օնուն գարըսը օնա
պու շէյլէրի սէօյլէտի , վէ օնուն
եիւրէյի օնուն տէրունինտէ էօլ-
38տիւ , վէ օ թաշա տէօնտիւ : Վէ
օն կիւն գատար կէչտիքտէ , Պապպ
Նաբաղը վուրտու , վէ էօլտիւ :
39Վէ Դաւիթ Նաբաղըն էօլ-
տիւյիւնիւ իշիտինճէ , տէտի քի
Պապպ միւթէպարիք օլսուն քի՝
Նաբաղըն էլինտէն օլան ա՛յրպլը-
մըն տաւա՛սընա հիւքմ էյլէտի .
վէ Էպու գուլունու քէմլիքտէն
մէն՝ էյլէտի , վէ Պապպ Նաբա-
ղըն եարամազլըղընը պաշընա տէօն-
տէրտի . վէ Դաւիթ Նբիգեա իլէ՝
օնու քէնտինէ գարը ալմագ իշիւն
40սէօյլէմէյէ կէօնտէրտի : Վէ Դա-
ւիթին գուլլարը Կարմէղոսա Ն-
բիգեայա վարտըլար , վէ օնա սէօյ-
լէյիպ տէտիլէր . Դաւիթ պիզի
սանա կէօնտէրտի քի՝ սէնի քէն-
41տինէ գարը իշիւն ալա : Վէ ո
գալգըպ՝ եիւզիւ եէրէ պէրապէր
սէճտէ գըլտը , վէ տէտի քի՝ Իշ-
թէ Էխալայըղըն էֆէնտիմին գուլ-
լարընըն այագլարընը եայդամաղա

Digitized by Google

42 Ճարիւէ օլուր : Վ է Ըբիգեա թէզ գալզըպ՝ Ըսիլէսինճէ կիտէն օնուն պէշ պէսլէմէսի իլէ մէրքէպէ պինտի . վէ Դաւիթին խապէրճիլէրինին արտընճա կիթտի , վէ օնուն գարըսը օլտու :

43 Դաւիթ Բեզայէլտէն տախի Ըքինոամը ալտը , վէ Պաունլարըն իքիսի տախի օնուն գարըլարը օլտուլար . ամմա Յաւուղ գըզընը Դաւիթին գարըսը Մեղքողու Վաղղիմտէն օլան Լայիս օղլու Փաղտիէլէ վէրտի :

ՊԸՊ Ի.Օ

Յաւուղուն՝ Օխիլէրտէն ալտըղը խապէրէ կէօրէ Դաւիթին արտընճա տիւչտիւիւ : 5 Դաւիթին Ըբեսայը Յաւուղու էօլտիւրմէտէն մէն մէն էթտիյի . վէ օնուն պաշը ուճունտան մըզրաղընը վէ մաթարասընը ալտըղը : 13 Դաւիթին Ըբեններէ թա՛զիր էթտիյի , վէ Յաւուղա սէօյլէտիյի : 21 Յաւուղուն՝ քէնտի կիւնահընը խգրար էթտիյի :

1 Վ է Օխիլէրէր Դաբաայա Յաւուղա վարըպ տէտիլէր . Դաւիթ Էսիմոնուն գարշըսընտա Էքեղա թէփէսինտէ կիտլէնմիշ տէ-
2 յիլ՝ մի : Էմտի Յաւուղ գալզըպ՝ պէրապէրինճէ Իսրայէլին իւչ պինն սէչքին ատմլէրի իլէ Օխի չէօլիւնտէ էնտի քի՝ Օխի չէօլիւնտէ
3 Դաւիթի արայա : Վ է Յաւուղ՝ եօլուն եանընտա Էսիմոնուն գարշըսընտա օլան Էքեղա թէփէսինտէ օրտու գուրտու . Դաւիթ տէ չէօլտէ օթուրուր իտի , վէ Յաւուղուն քէնտի արտընճա չէօլէ կէլ-
4 տիյինի կէօրիւնճէ՝ Դաւիթ ճասուսլար կէօնտէրտի , վէ Յաւուղուն թահդիգան կէտիյինի պիլտի :
5 Էմտի Դաւիթ գալզըպ՝ Յաւուղուն օրտու գուրտուղու մահալէ կէլտի , վէ Դաւիթ Յաւուղուն հէմ օնուն սէրա՛սքերի Ներ օղլու Ըբեններին եամթրգլարը մահալէ կէօրտիւ . Յաւուղ իսէ Ե՛րա-
պալար տայիրէսինտէ եամթար իտի , վէ գալմ չէփչէվրէսինտէ գօնմուշ
6 իտի : Վ է Դաւիթ ճէվապ էտիպ՝ Վհտլէ Ըքիմլէքէ վէ Յոլարըն գարընտաղը Ցարուհեա օղլու Ըբեսայա սէօյլէյիպ՝ Պէնիմ իլէ Յաւուղա օրտույա քի՛մ էնէր տէտի . վէ Ըբեսա տէտի քի՝ Պէն սէ-
7 նին իլէ էնէրիմ : Էմտի Դաւիթ Ըբեսա իլէ կէճէլէյին գավմա կէլտիլէր , վէ իչթէ Յաւուղ ա՛րապալար տայիրէսինտէ եամթըպ ուչունտա եէրէ սափլանմըշ իտի . վէ Ըբեններ հէմ գավմ օնուն էթ-
8 րաֆընտա եամթարլար իտի : Վ է Ըբեսա Դաւիթէ տէտի քի՝ Ըլլահ պու կիւն սէնին տիւշմէնինի ել-
լինէ թէսլիմ էթտի . էմտի հալա քէրէմ էյլէ օնու պիր վուրուշտա մըզրաղ իլէ եէրէ սափլայըմ , վէ
9 օնա թէքրարլամայաճաղըմ : Ըմմա Դաւիթ Ըբեսայա տէտի քի՝ Օնու գաթըլ էթմէ . զիրա Ապպ մէսիհինէ քի՛մ էլինի սալար տա
10 սուչսուզ օլուր : Հէմ Դաւիթ տէտի . Ապպ սաղ տրը քի՝ Օնու Ապպ վուրաճաղ տրը , եա խօտ Օնուն վագթը կէլիպ էօլէճէք տիր , եա Ճէնկէ էնիպ էօլ-
11 տիւրիւլէճէք տիր : Ապպ պանա կէօսթէրմէսինի քի՝ Ապպընն մէսիհինէ էլինի սալայըմ . ամմա հալա քէրէմ էյլէ , օնուն պաշը ուճունտա օլան մըզրաղը վէ սու մաթա-
12 րասընը ալ տա կիտէլիմ : Վ է Դաւիթ՝ Յաւուղուն պաշը ուճունտան մըզրաղը վէ սու մաթարասընը ալտը , վէ կիթտիլէր . վէ կէօրէն եօգ՝ հէմ պիլէն եօգ՝ վէ ույանան եօգ իտի , չիւն քի ճիւմլէսի ույուր իտի . զիրա օնլարըն իւզէրինէ Ապպ թարաֆընտան աղըր ույգու տիւշմիւշ իտի :
13 Վ է Դաւիթ էօթէ եագայա կէչիպ՝ տաղըն պաշը իւզէրինէ ուզագտան տուրտու . օնլարըն ա-
14 րասը չօգ ուզագ իտի : Վ է Դաւիթ գալմա վէ Ներ օղլու Ըբեններէ չաղըրըպ տէտի քի՝ Ա՛վապ վէրմէզ մի սին եա՞ Ըբեններ . պի՛ Ըբեններ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Էն փատիշահա չաղըրան քի՛մ
15 սին : Վ է Դաւիթ Ըբեններէ տէտի քի՝ Էն երքէք տէյի՛լ մի սին , պի՛ Իսրայէլտէ սէնին կիպի քի՛մ վար . էմտի էֆէնտին փատիշահը նի՛չին պէքլէմէտին , զիրա գավմտան պիրի՝ էֆէնտին փատիշահը գաթլ
16 էթմէյէ կէլտի : Էնինն պու իշլետիյինն իչ՝ էյի տէյիլ միր . Ապպ սաղ տրը քի՝ Գաթլէ միւսթա-

ա Պ. իգ. 19։ Պաղ. ծգ , իննվանի ։

բ Խա. 27։

բ Հես. ժէ. 56։ ե Պ. իէ. 3։ Հ. 5։ իբ Թագ. գ. 14։ Ես. Ժ. 30։ իբ Թագ. գ. 15։

գ Պ. իէ. 19։

դ Պ. իդ. 7, 8։ բ Թագ. ա. 16։

ը Պ. իե. 38։ Պաղ. ղէ. 1, 2, 23։ Ղու. ժը. 7։ Հռովմ. ժբ. 19։

ը Պագ՝ ծն. խէ. 29։ Ը Օր. լա. 14։ Հով. է. 1։ ժդ. 5։ Պաղ. լէ. 13։

ե Պ. լա. 6։ ե Պ. իէ. 7, 13։

ը Ծն. բ. 21։ ժէ. 12։

ի Պ. ժէ. 50։ ժէ. 55։

է Պ. ժէ. 20։

ը Ա Կոր. բ. 16։ ի Կաս. է. 10, 11։

ի Թագ. ե. 5։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի'. Լ. 1060 Գէ.

ՀԱ. Ի'. Լ. 1060 Գէ.

Ը ԵՒՍ. ԼԲ. 28.

հագ սընդզ , զիրա Բապպէն մէսի- հի էֆէնտիհզի պէգլէմէտինիզ . իմտի հալա պագ , փատիշահըն մըզդրաղը՝ վէ օնուն պաշը ուձուն- տա օլան սու մաթարասը նէ՞րէտէ
17 տիր : Ո՛լտէմ Ովաւուղ Դաւիթին սէսինի թանըյըպ տէտի քի՝ Պու
Ը Պ. ԻԳ. 17. սէնին սէսի՞ն մի տիր Ը օղլում Դա- ւիթ . վէ Դաւիթ՝ Ոչխմ տիր եա՞
18 էֆէնտիմ փատիշահ տէտի : Ընդ- Է Պ. ԻԳ. 10. տէն տէտի քի՝ Էֆէնտիմ Ինչիւն պէօյլէ գուլունուն արտընձա գօ- վալար . զիրա նէ՞ էյլէտիմ , վէ է-
19 լիմտէ նէ՞ քէմլիք վար : Վ է չիմ- տի էֆէնտիմ փատիշահ քերէմ է- տիպ՝ պու գուլունուն սէօզլէրինի տինկլէսին . Էյէր հսէնի պէնիմ
Հ Ք ՀՈ.ագ . Ժղ. 11. ԻԳ. 1 : իւզէրիմէ Բապպ թահրիք էթտի ի- սէ , գուրպան գօգլասըն . ամմա էյէր ատէմ օղուլլարը իսէ , օնլար Բապպէն հուզուրունտա մէլո՛ւն օլ-
Յ Ք Օր . Դ . 28 : Պաշ . Ձի . 5 : սունլար . զիրա՝ Ովար զայրի ալ- լահլարա ի՛պատէթ էյլէ ուէյէրէք՝ պէնի պու կիւն ԸԲապպէն միրասը
Ղ Ք ՀՈագ . Ժդ . 16 . Ի . 19 : իւէ պիրլիքտէ օլմագտան գօվ-
20 տուլար : Վ է չիմտի Բապպէն եիւ- զիւ էօնիւնտէ դանըմ նէրէ տիւշ- մէսին . զիրա Իսրայէլին փատիշա- հը՝ պիր քիմսէնին տաղլարտա քէք-
Ե Պ. ԻԳ. 15. լիյի գօվալատըղը կիւպի՝ պիր թէք Ըփիրէյի արամաղա չըգտը :
Տ Պ. ԺԷ. 24. ԻԳ. 18 :
Յ Պ. ԺԲ. 20. 21 Վ է Ովաւուղ ուէտի քի՝ Ղաթթա էթտիմ , տէօն օղլում Դաւիթ . պէնիմ ճանըմ պու կիւն Յսէնին կէօզլէրինտէ գըյմէթլի կէօրիւ- տիւյիւ սէպէպտէն , սանա ար- թըգ քէմլիք էթմէյէճէյիմ . իյիթէ տիվանէլիք էթտիմ , վէ պէօյիւք
22 եանկլըշլըգ էթտիմ : Ընտէն Դա- ւիթ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Իյիթէ փատիշահըն մըզդրաղը . իմտի ու- շագլարըն պիրի կէչիպ՝ օնու ալ-
Ն Ովաղ . Է . 8 . ԺԲ . 20 : 23 սըն : Վ է Ը Բապպ հէր քէսէ քէն- տի սատտագաթըննըն վէ քէնտի է- մինլէյինին էՀրինի վէրսին . չիւն քի Բապպ սէնի պու կիւն էլէ վեր-
տի , ամմա Բապպըն մէսիհինէ է-
24 լիմի սալմագ իսթէմէտիմ : Վ է իյիթէ սէնին ճանըն պու կիւն պէ- նիմ նազարըմտա նիճէ ա՛զիմ կէօ- րիւնտիւ իսէ , պէնիմ ճանըմ պա- խէ Բապպըն նազարընտա պէօյլէ ա՛զիմ կէօրիւնիւպ՝ պէնի հէր պէ-
25 լատան գուրթարա : Ընտէն Ովա-

ւուղ Դաւիթէ տէտի քի՝ Ընիւպա- րէք օլասըն օղլում Դաւիթ , հէմ էլպէթթէ իյ կէօրէճէքսին , հէմ տախի հէր վէճՀ իլէ Ըղալիպ օլա- սըն . անտէն Դաւիթ եօլունա կիթտի , Ովաւուղ տախի քէնտի մահալինէ տէօնտիւ :

ՊԸՊ ԻՒ

Դաւիթին Դէթէ գաչտըղը , վէ Ովաւուղուն օնու արթըղ արամտըղը . 5 Ընքուսուն Դա- ւիթէ Ուիկ/ահը վէրթյի . 8 Դաւիթին Ընդ- քուսու ալտաթտըղը :

ՀԱ. Ի'. Լ. 1058 Գէ.

1 Վ է Դաւիթ քէնտի կէօնլիւնտէ տէտի քի՝ Ը՝գըպէթ պիր կիւն Ովաւուղուն էլի իլէ թէլէֆ օլու- րում , պանա փղշտըլար տիյա- րընա հէր վէճՀ իլէ գաչմագտան ղայրի խայր եօգ տուր , քի Ովա- ւուղ պէնտէն վաղ կէչիպ՝ արթըգ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ սինօրուն- տա արամայա , օլտէմ օնուն է-
2 լինտէն գուրթուլուրում : Իմտի Դաւիթ քէնտիսի՞ պիլէսինճէ օ- Ա Պ. ԻՀ. 13. լան ալթը եիւզ ատէմ իլէ գալ- գըպ Դէթ փատիշահը Ովաովք օղ-
3 լու Բընքուսա կէչտի : Վ է Դա- Բ Պ. ԻՁ. 10. ւիթ քէնտիսի հէմ օնուն ատէմլէ- Գ Պ. ԻՀ. 13. րի հէր քէս քէնտի էվի իլէ՝ Դա- ւիթ ուէ Ըեզրայէլլի Ընքինոամ վէ Կարմէղոսլու Նաբալըն գարրսը Ընքիգա էֆէի գարրսը իլէ՝ Ընդ- քուսուն եանընտա Կոլթուէ սաքին
4 օլտուլար : Վ է Ովաւուղա՝ Դա- ւիթին Կոլթէ գաչտըղը խապէր վէրիլտիքտէ , արթըգ պիր տահա օնու արամատը :
5 Վ է Դաւիթ Ընքուսա տէտի քի՝ Վ՝էրէմ էյլէ , էյէր նազարընտա լութֆ պուլտում իսէ , պանա մէմլէքէթին շէհրլէրինին պիրինտէ պիր մահալ վէրիլսին քի՝ օրատա սաքին օլայլըմ . զիրա պու գուլուն նէրչիւն փայթախտա սէնին իլէ
6 օթուրսուն : Վ է օլ կիւնտէ Ընդ- քուս օնա Ոիկ/ակը վէրտի . պու- նուն իչիւն Ը՝Ոիկ/ակ թա պու կիւ- Դ Պագ Ոնա- ւութ. ԺԱ. 31. ԺԲ. 5 . նէտէք Հուդա փատիշահլարընընն
7 օլտու : Վ է Դաւիթին փղշտլըլար մէմլէքէթինտէ օթուրտուղու կիւն- լէրին սայլըսը՝ Ը պիր եըլ վէ տէօրթ Ե Պագ Պ. ԻԹ. 3 . այ օլտու :
8 Վ է Դաւիթ իլէ օնուն ատէմ-

Digitized by Google

լէրի չըգըպ՝ ՚Պեսուրլուլարա վէ
՚Պաղեւլիլէրե վէ ՚Ըմաղկլիլէրե
հիւճիւմ էթտիլէր. զիրա օնլար
գատիմտէն պէրու օլ տիկյարտա
՚Ուրտան ՚Ը՚ըսըր տիկյարընատէք
9 սաքին իտիլէր: Վէ Դաւիթ օլ
տիկյարը վուրուպ՝ հիչ պիր էրքէք
եա գարը տիրի գօմատը. վէ գօ-
յունլար հէմ սըղըրլար վէ եչէք-
լէր վէ տեվէլէր վէ էսվապլար
ալտը, վէ տեօնիւպ ՚Ընքուսա վար-
10 տը: Վէ ՚Ընքուս՝ Պու կիւն նէ՞
րէյէ հիւճիւմ էթտինիզ տէտի.
վէ Դաւիթ՝ Յուդանըն գըպլէ ճա-
նիպինէ վէ ՚Յերամլիլէրին գըպլէ
թարաֆընա վէ ՚Կինլիլէրին գըպլէ
11 թարաֆընա տէտի: Յամի Դա-
ւիթ հիչ պիր էրքէք եա գարը տի-
րի գօմատը քի՝ Գէթէ խոպէր
կէթիրէ. զիրա տէտի քի՝ Ը՚լմայա
հագըմըզա խապէր վէրիպ Դա-
ւիթ պէօյլէ էյլէսի, վէ փղշտը-
լար մէմլէքէթինտէ օթուրտուղու
ճիւմլէ կիւնլէրուե ա՚սէթի պու
12 օլաճադ տէյէլէր: Վէ ՚Ընքուս
Դաւիթէ ինանըպ տէտի քի՝ Պու
ԻՍՐԱՅԷԼ գավմը Յսրայէլտե պիլ
քիւլլիյէ ֆէնա գօգմագ իլէ պա-
նա էպէտէն գուլ օլուր:

ՊԸՊ ԻՀ

Ընքուսուն Դաւիթէ բ՚թիմսա էթտիյի: 3 Սաւուղ Ուլսը թէրք էտիպ՝ Ընդոլոտա պիր պիւյիւճիւ գարըյա տանըլտըղը: 12 Սամուէլին կէօրիւնիւպ՝ Սաւուղա եագըն օ-
լան հելաքինի խապէր վէրտիյի:

1 Վէ վագի՝ օլտու քի ՚օլ կիւն-
լէրտե փղշտլըլար՝ Իսրայէլ
իլէ ճէնք էթմէք իչիւն՝ օրտուլա-
րընը սէֆէրէ ճէմ՝ էթտիւլէր. վէ
Ընքուս Դաւիթէ՝ Թահգիգան
պիլմիշ օլասըն քի սէն ատէմլէրին
իլէ պէրապէրիմճէ օրտուչա չը-
2 գաճագսըն տէտի: Վէ Դաւիթ
Ընքուսա տէտի քի՝ Յմտի պու
գուլուճունուն նէ էտէճէյինի պիլէ-
ճէքսին. վէ Ընքուս Դաւիթէ
տէտի քի՝ Պուճունուն իչիւն սէնի
ճիւմլէ կիւնլէրտե պաշըմա պէքճի
նասպ էտէճէյիմ:

3 Վէ ՚Սամուէլ էօլմիւշ իտի.
վէ օնա ճիւմլէ Իսրայէլ եաս չէ-
քիպ՝ օնու Ռամատա եա՚նի քէնտի
շէհրինտէ տէֆն էթմիշլէր իտի. վէ
Սաւուղ ՚ճինճիլէրի վէ ֆալճըլաա-
րը տիչյարտան չըգարմըշ իտի:
4 Վէ փղշտլըլար ճէմ՝ օլտուլար, վէ
վարըպ՝ ՚Ռունամտա օրտուե գուր-
տուլար. Սաւուղ տա ճիւմլէ Իս-
րայէլի ճէմ՝ էտիպ՝ ՚Կիղբուէտե
5 օրտուե գուրտուլար: Վէ Սաւուղ
փղշտլըլարըն օրտուսունու կէօր-
տիւքտե՝ ՚Գօրգտուե, վէ եիւրէյի
6 դայէթ իլէ իւրքտիւ: Վէ Սաւուղ
Ըապպա տանըշտը, ամմա Ըապպ
օնա՝ կէրէք ՚Երիւյալար իլէ կէրէք
՚Ումրիմ իլէ կէրէք փէյղամպէրլէր
7 իլէ ՚ճէվապ վէրմէտի: Ը՚լտէմ
Սաւուղ գուլլարընա՝ Պանա պիր
ճին սահիպի գարը արայընը քի օ-
նա վարըպ տանըշայըմ տէտի. վէ
գուլլարը օնա տէտիլէր քի՝ Ին-
դոլոտա իլճէթ ճին սահիպի պիր
գարը վար:

8 Վէ Սաւուղ թէպտիլ գը-
յափէթ օլուպ՝ դայրի էս՚վապլար
կիյտի, վէ քէնտիսի պիլէսինճէ
իքի ատէմ իլէ կիտիպ՝ կէճէլէյինի
գարըյա կէլտիլէր. վէ ՚տէտի քի՝
Ո՚Էրեմ էյլէ պանա ճին իլէ ֆա-
լա պագ, վէ սանա տէյէճէյիմ
քիմսէյի պանա եօգարը չըգար:
9 Վէ գարը օնա տէտի քի՝ Իչէթ
սէն Սաւուղուն էթտիյինի եա՚նի
օնունն ՚ճինճիլէրի վէ ֆալճըլարը
տիչյարտան հէլաք էթտիյինի պի-
լէրսին. իմտի սէն նի՞չիւն պէնի
էօլտիւրմէք իչիւն՝ պէնիմ ճա-
10 նըմա տուղագ գուրարսըն: Վէ
Սաւուղ օնա Ըապպ իլէ եէմին
էտիպ տէտի քի՝ Ըապպ սաղ տըր
քի պու նէսնէտէն սանա պիր պէ-
լա կէլմէզ: Ընտէն գարը՝ Սանա
քիմի՞ եօգարը չըգարայըմ տէտի.
օ տա՝ Պանա Սամուէլի չըգար տե-
12 տի: Վէ գարը Սամուէլի կէօր-
տիւքտե, պիր պէօյիւք սէս իլէ
պաղըրտը. հէմ գարը Սաւուղա
սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պէնի նի՞-
չիւն ալտաթտըն, չիւնքի սէն Սա-
13 ւուղ սուն: Վէ փատիշահ օնա՝
Կօրգմա, ամմա նէ՞ կէօրտիւն
տէտի. վէ գարը Սաւուղա՝ Ին-
տէն չըգան ալճահլար կէօրտիւմ
14 տէտի: Օ տա օնա տէտի քի՝ Օ
նէ՞ հիյէթտե տիր. վէ գարը՝ Պիր
իհթիյար ատէմ չըգայօր, վէ

Խիլա՛թ իւէ պիւրիւնմիւշ տիւր տէտի . վէ Յաւուր Յամուէլ օլտուղուննու պիլտի , վէ եիւզիւնիւ 15 եէրէ էյիպ՝ սէճտէ գըլտը : Վ֊է Յամուէլ Յաւուղա՝ Նի՞չիւն պէ֊ նի եօգարը չըգարմագ իւէ զահմէթ գօշտուն տէտի . վէ Յաւուղ տէտի քի՝ Ընգէն ա՛զիմ տարըլ֊ ղա կէլոիմ , չիւն քի փղշտլըլար պէնիմ իւզէրիմէ ճէնք էտէյօր , վէ Ընշտահ պէնտէն իրագլանտը , վէ արթըգ Ենպանա՝ կէրէք փէյ֊ ղամպէրլէր եէտի իւէ կէրէք բիւ֊ յալար իւէ ճէվապ վէրմէյօր . իմ֊ տի սէնի չաղըրտըմ քի՝ նէ էտէ֊ 16 ճէյիմի պանա պիլտիրէսին : Վ֊է Յամուէլ տէտի քի՝ Ինմտի Ըպպպ սէնտէն իրագլանըպ սէնին տիւշ֊ մէնին օլմուշ իքէն՝ նի՞չիւն պանա 17 տանըղըրսըն : Ըալա Ըպպպ քէնտի֊ սի իչիւն՝ Հպէնիմ եէտիմ իւէ սէօյլէ֊ տիյի կիպի էյլէտի , վէ Ըպպպ սէնին էլինտէն փաւրիշահ֊ղըղը նըրթըպ՝ օնու գօնշուն Վաւիթէ վէրտի :

18 Ղիւնքի Ենէն Ըպպպըն սէօզիւնիւ տինկլէմէտին , վէ Ընմաղէկ իւզէ֊ րինէ օնուն ղազապըրըն չինտտէ֊ թինի իճրա էթմէտին , պունուն ի֊ չիւն պու կիւն Ըպպպ սանա պու 19 չէյի էյլէտի : Ըմ Ըպպպ՝ սէնին իւէ պէրապէր Իսրայէլի տախի փը֊ ղըշտլըլարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր , վէ եարըն սէն վէ օղուլլարըն պէնիմ եանըմտա օլաճագսընըզ . Ըպպպ՝ Իսրայէլին օրտուսունու տախի փղշտլըլարըն էլինէ վէրէ֊ ճէք տիր :

20 Ելտէմ Յաւուղ տէրա՛գապ պօյու պօյունա եէրէ սէրիլտի . զիրա Յամուէլին սէօզլէրինտէն ղայէթ իւէ գօրգուտ . թագաթը տախի գալմատը , չիւն քի պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ էքմէք նէ֊ 21 մէ՞րշ իտի : Վ֊է գարը Յաւուղա վարըպ՝ օնուն ա՛զիմ իզթիրապա տիւշտիւրիւնիւ կէօրտիւքտէ , օնա տէտի քի՝ Իշլէ պու խալայրըղըն սէնին սէօզիւնիւ տինկլէյիպ՝ Ղճա֊ նընմը ավուճտուտա գօտուտ , վէ պա֊ նա սէօյլէտիյին սէօզլէրինի տինկ֊ 22 լէտիմ . Վ֊է չիմտի քէրէմ էյլէ՝ սէն տախի պու խալայրըղընըն սէօ֊ զիւնիւ տինկլէ , վէ էօնիւնէ պիր լօգմա էքմէք գօյայըմ , վէ նէ֊

ԳՈ . Ի՛ . Ի֊ . 1056 դէ ։

թա քի եօլա կիթմէյէ գուվվէթին 23 օլա : Ըմմա իսթիհնա՝ էտիպ Ընէմէմ տէտի , լաքին քէնտի գուվվարը հէմ գարը տախի օ֊ նա իպրամ էթտիլէր , վէ օնլա֊ րըն սէօզիւնիւ տինկլէտի . վէ եր֊ տէն գալգըպ՝ եաթաղըն իւզէրինէ 24 օթուրտու : Վ֊է գարընըն էվտէ պէսլէնմիշ պիր պուզաղըսը վար իտի , վէ չափուճագ օնու պօղազ֊ լատը . վէ ուն ալըպ՝ եօղուրտու , վէ օնտան մայասըզ փիտէլէր փի֊ 25 չիրտի : Վ֊է Յաւուղուն էօնիւնէ հէմ օնուն գուվվարընըն էօնիւնէ սուննտու , վէ եէտիլէր . անտէն գալգըպ՝ օվ կէճէ կիթտիլէր :

ՊԸՊ ԻԹ

Փղշտլըլարըն պէյլէրի Վաւիթէ ի՛թիմատ էթմէտիքլէրի . 6 Ընքուս օնուն էմինլիյինէ մետ էտերէք՝ օնու կէօնտէրտիյի :

1 Վ֊է ՙփղշտլըլար պիւթիւն օր֊ տուլարընը Բըփէկտէ ճէմ՛ էթտիվլը . վէ Իսրայէլլիլէր՝ Եզ֊ րայէլտէ օլան փուռնկարըն եանըն֊ 2 տա օրտու գուրտուվար : Վ֊է փղշտլըլարըն պէյլէրի եիւզէր եիւզէրը վէ պինէր պինվը կէչէրլէր իտի . վէ Վաւիթի քէնտի ատէմ֊ լէրի իւէ արգատան Բընքուս իւէ 3 պէրապէր կէչէրլէր իտի : Վ֊է փը֊ ղըշտլըլարըն սէրվէրլէրի տէտիլէր քի՝ Պու Ի՛պրանիլէր նէ՞ օլա . վէ Ընքուս՝ փղշտլըլարըն սէրվէրլէ֊ րինէ տէտի քի՝ Իսրայէլ փատի֊ շահը Յաւուղուն գուվվու Վա֊ ւիթի պու տէյի՞լ մի , քի Ցպունճա կիւնվէր եախօտ պունճա նըվվար եանըմտա օվուպ՝ պանօ տիւշտիւ֊ յիւ կիւնտէն թա պու կիւնէ֊ 4 էնտա գուսուր պուվմատըմ : Վ֊է փղշտլըլարըն սէրվէրլէրի օնու էօվ֊ քէվէնտիվէր , հէմ փղշտլըլարըն սէրվէրլէրի օնա տէտիլէր քի՝ ՚Օվ քիմսէյի կէրի կէօնտէր , վէ օնա թա՛յին էթտիրին մահալէ տէօնսիւն , վէ պիզիմ իւէ ճէնկէ էնմէսին , քի Եճէնքտէ պիզէ տիւշ֊ մէնվիք էթմէսին . զիրա էֆէնտիսի իւէ նէ՞իւէ պարրշաճագ պու ատէմ֊ 5 լէրին պաշվարը իւէ տէյի՞լ մի : Պու օվ Վաւիթի տէյի՞լ մի քի՝ օնուն իչիւն բագսարտա ճէվապ վէրիպ ըՅաւուղ պինվէրինի՝ վէ Վաւիթի

ԳՈ . Ի՛ . Ի֊ . 1056 դէ ։

ա պ . իը . 1։ բ պ . ը . 1։ գ պ . իը . 1, 2։ դ պ֊ա֊ պ . իէ . 7։ ե Դան . Վ . 5։ զ ա Ցն . ժ . 19։ է պ . ժ . 21։ ը պ . ժ . 7։ իա . 11։

Ղ . Ի֊ . Ի֊ . 1056 դէ ։

Ղ պ . ժ . 27։ է Ճհագ . ը . 8, 13։ Ը Ըագ . Ե . 11, 12, 13։ թ պ . ժ . 12։ ի Խա . 6։ ժ պ . ժ . 28։ ի պ . ժ . 9 է Ճհագ . ի . 42։ ա Ցն . ժ . 13։ Երեմ . խը . 10։ Վ Վաս . ժ . 3։ պ . ժ . 5։ Յոբ . ժ . 14։

Digitized by Google

օնպինլէրինի վուրուու տէտիլէր :
6 Վ֊է Ընքուս Դաւիթի չաղըրըպ
օնա տէտի քի՝ Թապպ սաղ տըր
քի՝ սէն տօղրու սուն , վէ պիլէմ֊
ձէ սէնին օրտուլա Ըչզգըպ կիրտի֊
լին՝ նազարըմտա էլի տիր , Բզիրա
պանա կէլտիլին կիւնտէն թա պու
կիւնէտէք սէնտէ քէմլիք պուլմա֊
տըմ . ամմա սէն՝ պէլլէրին նազա֊
7 րընտա էլի տէլիլ սին : Վ֊է շիմ֊
տի տէօնիւպ՝ սէլամէթ իլէ վար .
վէ փղշտլըլար պէլլէրինին նազա֊
8 րընտա քէօթիւ օլանը էլլէմ : Վ֊է
Դաւիթ Ընքուսա տէտի քի՝ Ըմ֊
մա պէն նէ՞ էլլէտիմ , վէ ֆէնին
էօնիւնտէ օլտուղում կիւնտէն թա
պու կիւնէտէք պու գուլտունտա նէ՞
պուլտուն , քի պէն վարըպ՝ էֆէն֊
տիմ փատիշահըն տիւշմէնլէրի իլէ
9 ձէնք էթմէլիմ : Վ֊է Ընքուս ճէ֊
վապ վէրիպ՝ Դաւիթէ տէտի .
Պիլիրիմ քի՝ սէն կէօզլէրիմտէ Բնէ֊
լահըն մէջէյի կիպի էյի սին , ան֊
ճագ Բփղշտլըլարըն սէրվէրլէրի՝
Պու պիզիմ իլէ ճէնկէ չզգմասըն
10 տէտիլէր : Վ֊է շիմտի էֆէնտիսին
սէնին իլէ պիլէ կէլէն գուլլարը ի֊
լէ սապահլայըն էրքէն գալգ . վէ
սապահլայըն էրքէն գալգտրղընըզ֊
տա՝ շաֆագ սէօքիւնճէ կիտին :
11 Իմտի Դաւիթ քէնտիսի՝ հէմ օ֊
նուն ատէմլէրի էրքէն գալգտրլար
քի՝ սապահլայըն փղշտլըլար տի֊
յարընա տէօնմէյէ կիտէլէր . Բփը֊
ղշտլըլար տա Յեզրայէլէ չզգտը֊
լար :

ՊԸՊ Լ

Ըմաղէկլիէրին Սիկէլակը նաղմա էթտիքլէ֊
րի : 8 Դաւիթին Ընլահըն իչտի իլէ օնլարը
գօվալատըզը , 11 վէ նաղմայը կէրի այտը֊
ղը : 22 Նաղմայը Թապսիմ էթմէք խուսուս
սունտա Դաւիթին էթտիքի գանուն : 26
Օնուն տօսթլարընա փէշքէշլէր կէօնտէր֊
մէյի :

1 Վ֊է վագի՝ օլտուս քի՝ Դաւիթ վէ
օնուն ատէմլէրի իչէրիսինճէիւ
կիւնտէ Ամիկէլակ վարտըղլարըն֊
տա , Ըմաղէկլիէր գըպլէ ճանի֊
պինի վէ Ամիկէլակը պատմըշլար վէ
Ամիկէլակը վուրուպ օնու աթէչլէ
2 նագմըշլար իտի . Վ֊է օնտա օլան
գարըլարը էսիր ալմըշլար իտի ,
քիչիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա
քիմսէյի էօլտիւրմէտիլէր . իլլա
օնլարը սիւրիւպ՝ եօլլարընա կիթ֊
3 տիլէր : Վ֊է Դաւիթ հէմ օնուն
ատէմլէրի շէհրէ կէլտիքլէրինտէ ,
իչլէթ աթէչտէ եանմըշ՝ վէ օնլարըն
գարըլարը վէ օղուլլարը հէմ գըղ֊
4 լարը էսիր ալընմըշ իտի : Իմտի
Դաւիթ վէ պիլէսինճէ օլան գամ֊
սէօլէրինի գալտրըրպ՝ օնլարտա
աղլամաղա թադաթ գալմայընճա֊
5 յատէք աղլատըլար : Վ֊է Դաւի֊
թին Բիքի գարըսը Յեզրայէլլի Ը֊
քինոամ վէ Կարմէղոսլու Նաբալըն
գարըսը Ընիգեա էսիր ալընմըշ
6 իտի : Վ֊է Դաւիթ ղայէթ իլէ սը֊
գըլտը , Բչիւն քի գամ՝ Օնու
թաչլայալըմ տէտիլէր . զիրա
ճիւմլէ գամըրն ճանը՝ հէր քէս օ֊
ղուլլարը վէ գրզլարը իչիւն ա֊
ճրտը . Բամմա Դաւիթ Ընլահը
7 Թապպ իլէ գուվվէթլէնտի : Իմտի
Բ֊Դաւիթ՝ Ընիմէլէք օղլու քահին
Ընիաթարա տէտի քի՝ Կէրէմ
էլլէ պանա եփուտու եագլաշ֊
տըը , վէ Ընիաթար Դաւիթէ և֊
8 փուտու եագլաշտըրտը : Վ֊է
Դաւիթ Թապպա տանըշլըպ տէտի
քի՝ Պու ա՛սքէրին արտընճա գօ֊
վալայը՞մ մը , օնլարը եէթիչլը՞մի֊
յիմ . վէ օնա տէտի քի՝ Գօվա֊
լա , զիրա թահգիգան եէթիչլէր֊
սին , վէ հէր չէյէ էլպէթթէ գուր֊
թարըրսըն :
9 Իմտի Դաւիթ քէնտիսի՝ պիլէ֊
սինճէ օլան ալէթը եիւզ ատէմ ի֊
լէ վարըպ՝ Նոսոր տէրէսինէտէք
կէլտիլէր , վէ կէրի գալանլար օ֊
10 րտաա տուրտուլար : Դաւիթ իսէ
քէնտիսի՝ տէօրթ եիւզ ատէմ ի֊
լէ գօվալատը . Համմա իքի եիւզ
քիչի տուրտուլար , զիրա եօրղուն
օլմազ իլէ՝ Նոսոր տէրէսինտէն
11 կէչէմէտիլէր : Վ֊է սահրատա պիր
Ամըսըրլը ատէմ պուլուպ՝ օնու
Դաւիթէ կէթիրտիլէր . վէ օնա
էքմէք վէրտիլէր վէ եէտի , հէմ
12 օնա սու իչէրտիլէր : Վ֊է օնա պիր
փարչա ինճիր գուրսուս վէ իքի
սալգըմ գուրու իւզլիմ վէրտիլէր ,
վէ ըեէտի , վէ ճանը եէրինէ կէլ֊
տի . զիրա իւչ կիւն վէ իւչ կէճէ
էքմէք եէմէմիշ վէ սու իչմէմիշ ի֊
13 տի : Ընտէն Դաւիթ օնա տէտի
քի՝ Այն քիմ՞նսին , վէ նէ՞րէտէն
սին . վէ օ տէտի քի՝ Պէն Ամըսը֊

ՀԹ . Ի՛ . Լ֊ 1056 գէ ։
ա Պօգ՝ Պ . ժէ . 7 ։ բէ . 8 ։
ե բ ՀԹագ . է . 25 ։ Ղ ՀԹագ . ժ֊թ . 27 ։
է խա . 3 ։
ը ՀԹագ . ժ֊թ . 17, 20 ։ ժ֊թ . 27 ։
ա խա . 4 ։
ե բ ՀԹագ . է . 4 ։
ՀԹ . Ի՛ . Լ֊ 1056 գէ ։
բ Պ . ի֊ե . 42, 43 ։ ե ՀԹագ . ը . 2 ։
է Նե ժէ . 4 ։
թ Սաղ . խգ . 5 ։ ծգ . 3, 4, 11 ։ Ընմ . ղ . 17, 18 ։
ի Պ . իգ . 6, 9 ։
ձ Պ . իգ . 2, 4 ։
ի խա . 21 ։
ղ Դատ . ժե . 19 ։ Պ . ժգ . 27 ։

Digitized by Google

(Ա. Ի՛. Ի՛. 1056 գէ.)

լը ուշագ պիր Ը՛մաղէկլի քիմսէնին
գուլլու իմ՝ վէ շիմտի իւշ կիւն
տիւր քի՝ խասթա օլտուղում ի-
չիւն էֆէնտիմ պէնի թէրք էյլէ-
14 տի։ Պիրլ Ե՛վէրթիւրին գըպլէ թա-
րաֆընա՝ վէ Յուդանըն ճանիպլի
իւզէրինէ հէմ Ե՛րուսաղէրին գըպլէ
ճանիպլի իւզէրինէ հիւճիւմ էյթ-
տիք, վէ Միխեալը աթէյէ եագ-
15 տըգ։ Ալ Դաւիթ օնա՝ պէնի օլ
ա՛սքէրէ էնտիրէպիլի՛րմիսին տէ-
տի. վէ օ տէտի քի՝ պէնի էօլ-
տիւրմէյէճէյինէ հէմ պէնի էֆէն-
տիմին էլինէ թէսլիմ էթմէյէճէ-
յինէ Ը՛լլահ իլէ եէմին էթ, վէ
պէն սէնի օլ ա՛սքէրէ էնտիրիրիմ։
16 Ամտի օնու էնտիրտի, վէ իչթէ
օնլար պիւթիւն եէրին եիւզիւնտէ
եայըլմըշ՝ փղշտըլար տիյարընտան
վէ Յուդա տիյարընտան ալտըգ-
լարը ճիւմլէ պէօյիւք տօյում-
լուգտան էօթիւրիւ էեէյիպ իչէր-
լէր իտի, վէ քէյֆ էտէրլէր ի-
17 տի։ Ալ Դաւիթ օնլարը շաֆագ
սէօքիւ՛պընտէն թա էրթէսի կիւ-
նիւն ախշամընատէք վուրտու. վէ
օնլարտան՝ տէվէլէրէ պինիպ գա-
չան ութօրթ եիւզ կէնճ քիմսէլեր-
տէն մա՛տա՝ հիչ պիր ատէմ
18 գուրթուլմատը։ Ալ Դաւիթ՝ Ը-
մաղէկլիլէրին ճիւմլէ ալտըգլարընը
գուրթարտը. հէմ Դաւիթ քէն-
տինին իքի գարըսընը պոխ գուր-
19 թարտը։ Ալ քիւչիւքաէն թա
պէօյիւյէտէք վէ օղլանա վէ գըզա-
տէք վէ եաղմատան ալտըգլարը հէր
չէյէ վարընճայատէք օնլարըն պիր
20 չէյի գա՛յ օլմատը. Դաւիթ ճիւմ-
լէսինի կէրի կէթիրտի։ Ալ Դա-
ւիթ հէփ գօյունլարը վէ սըղըրլա-
րը ալտը. օնլարը օպիր սիւրիւլէ-
րին էօնիւնճէ սիւրիւպ՝ Դաւիթին
եաղմասը պու տուր տէրլէր իտի։
21 Ալ Դաւիթ Ը՛օլ եօրդուն օլ-
տուգլարը իչէն Դաւիթին ար-
տընճա կիթմէյիպ՝ Խոսոր տէրէ-
սինտէ օթուրթտուգլարը իքի հիւզ
ատէմ կէլտիքտէ, օնլար Դաւի-
թի գարշըլամաղա՝ վէ պիլէսինճէ
օլան խալգը գարշըլամաղա չըգտը-
լար. վէ Դաւիթ գավմա եագլաշ-
տըգտա՝ Ը՛օնլարընն սէլամէթինի
22 սօրտու։ Ալ Դաւիթին պիլէսին-
ճէ կիտէն ատէմլէրտէն՝ հէփ Ի՛քօ-

(Ա. Ի՛. Ի՛. 1056 գէ.)

թիւ վէ եարամազ քիմսէլէր ճէ-
վապ էտիպ տէտիլէր. Պունլար
պիզիմ իլէ կիթմէտիքլէրի իչիւն՝
պիզ տէ օնլարա գուրթարտըղը-
մըզ եաղմատան վէրմէզիզ. հէր
քէս եալընըզ դարըսընը վէ օղուլ-
լարընը կէօթիւրիւպ կիթսինլէր։
23 Ը՛մմա Դաւիթ տէտի քի՝ պէօյլէ
էթմէն եա գարընտաշլարըմ. չիւն
քի պունու պիզէ Ի՛տպպ վէրտի,
վէ պիզի օ սագլատը, վէ իւզէրի-
միզէ կէլէն պէօլիւյիւ էլիմիզէ
24 վերտի։ Ալ պու մասլահաթտա
սիզի քի՛մ սինկլէր. զըրա Հաղըր-
լըգ եանընտա օթուրանլարըն հիս-
սէսի՝ ճէնկէ կիտէնլէրին հիսսէսի
իլէ պէս պէրապէր օլաճագ տըր,
պէրապէրճէ թագսիմ էտէլէր։
25 Ալ վագի՝ օլտու քի՝ օլ կիւնտէն
պէրու թա պու կիւնէտէք Իսրա-
յէլտէ պունու գանուն վէ չարթ
գօտու։
26 Ընտէն Դաւիթ Միխեալա կէլ-
տիքտէ, Յուդա իխթիյարլարը
տօսթլարընա եաղմատան կէօնտէ-
րիպ տէտի քի՝ Իչթէ սիզէ Ի՛տպ-
պլըն տիւշմէնլէրինին եաղմասըն-
27 տան պիր պէրէքէթ. Ամթէլտէ
օլանլարա՝ վէ Ե՛զրպլէ ճանիպլինտէ
Ադամվէթտա օլանլարա՝ վէ Ե՛զա-
28 թիրտէ օլանլարա՝ վէ Ե՛շէմոէրտէ
օլանլարա՝ վէ Միճամովթտա օ-
լանլարա՝ վէ Ի՛թթեմովտա օ-
29 լանլարա, վէ Ի՛թաքլտա օլանլա-
րա՝ վէ Ե՛յերամէլլիլէրին շէհրլէ-
րինտէ օլանլարա՝ վէ Ե՛կենլիլէ-
30 րին շէհրլէրինտէ օլանլարա, վէ
Ը՛օրմատա օլանլարա՝ վէ Վռով-
բասանտա օլանլարա՝ վէ Ը՛թաքտա
31 օլանլարա, վէ Ե՛վէրոնտա օլան-
լարա՝ վէ Դաւիթին քէնտի ա-
տէմլերի իլէ հէփ տօլաշըրդը մա-
հալլէրէ կէօնդէրդի։

ՊԸՊ Լ

Աաւուդան ա՛սքէրինին եէնիլտիլի։ 2 Օ-
նուն օղուլլարընըն էօլտիւրիւլտիւյիւ։ 4
Աաւուդան վէ օնուն սիւյճաարընըն քէնտի-
լէրինի էօյտիւրտիւքլէրի։ 7 Վդշտլըլարըն
Իսրայէլիւերին թէրք էթտիքլէրի չէհրլէրի
գապի էթտիքլէրի։ 8 Աաւուդան վէ օ-
նուն օղուլլարընըն լէշլէրինէ րէզալէթ էթ-
տիքլէրի։ 11 Հայրիս Դաղաադըն սաքինի-
լէրի կէձէ իլէ լէշլէրի ալըգ օնլարը եագ-
տըգլարը, վէ օնլարըն քէմիքլէրինի կէօմ-
տիւքլէրի։

Digitized by Google

ՃԻ·Ի՛·Ի՛· 1056 Ֆէ։

ա ա ՄՆ·Յ. 1–12։

բ Գ·ԻԷ· 8։

գ Գ·Յէ.ԽԹ· ՄՆ·Ը· 33։

դ Բ ՅԱԳ· ա. 6, ՁԱ։

ե Գաա·ԹԲ· 51։

զ Գ·Յէ·Ը· Յէ·28։

է Բ ՅԱԳ· ա·14։

ը Բ ՅԱԳ· ա·10։

1 Ա Է ՞փղշտլըլար Իսրայէլ իւէ ՝ձէնք էթտիլէր · վէ Իսրայէլ ատէմլէրի՝ փղշտլըլարըն էօնիւնտէն գաշտըլար , վէ [բ]Գեղբուէ տաղընտա մագթաուլ տիւշտիւլէր ։

2 Վ՚Է փղշտլըլար՝ Աաւուղա վէ օ՚նուն օղուլլարընա եէթիշտիլէր , վէ փղշտլըլար [գ]Աաւուղուն օղուլլարը Յոնփրաթանը վէ Էբինադաբը վէ

3 Շ՚եղքիսաէլի վուրտուլար ։ Վ՚Է [դ]ձէնք Աաւուղուն իւզէրինէ ա՚ղըրլաշմագ իլէ , օգճուլար օնու պուլուպ՝ օնու վուրտուլար , վէ օգճուլարտան աղըր եարալանտը ։

4 Վ՚Է [ե]Աաւուղ քէնտի սիլահլարը՚նը գալտրըրանա տէտի քի՝ Կրլը՚ճընը չէք , վէ օնուն իւէ պէնի սափլա , օլմայա քի շու Ւսիւն՚նէթսիզէր կէլիպ՝ պէնի սափլա՚յալար , վէ պէնի զէվգէ ալա՚լար · ամմա սիլահլարընը գալտը՚րան խթեմէտի , վէրա [զ]ղայէթ գօրգտու · իմտի Աաւուղ գրլը՚ճընը ալըպ՝ Ըօնուն իւզէրինէ տիւշտիւ ։

5 Վ՚Է օնուն սիլահլարընը գալտրրան Աաւուղուն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւն՚ճէ , օ տախի գրլը՚ճընընն իւզէրինէ

6 տիւշիւպ՝ պիլէսինճէ էօլտիւ ։ Իմ՚տի Աաւուղ՝ վէ օնուն իւէ օղլու վէ օնուն սիլահտարը՝ օնուն ճիւմ՚լէ ատէմլէրի տախի օլ կիւնտէ պէրապէր էօլտիւլէր ։

7 Վ՚Է վատինին էօթէ կէչէսինտէ հէմ՝ Յորդանանընը էսթէ նագա՚սընտա օլան Իսրայէլ ատէմլէրի՝ Իսրայէլլիլէրին գաշտրղընը վէ Աաւուղուն հէմ օնուն օղուլլա՚րընն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ , շէհրլէրի պրաղըպ գաշտըլար , վէ փղշտլըլար վարըպ՝ օնլարտա սա՚քին օլտուլար ։

8 Վ՚Է վագի՝ օլտու քի՝ էրթէսի կիւնտէ փղշտլըլար մագթաուլէրի սոյմաղա կէլտիլէր · վէ Աաւուղու հէմ օնուն իւչ օղլունու Կնղբուէ տաղընտա տիւշմիւշ պուլտու՚

9 լար ։ Օլտէմ օնուն պաշընը քէս՚տիլէր , վէ օնուն սիլահլարընը սոյ՚տուլար , վէ փղշտլըլար տիյարընըն չէփ չէվրէսինէ՝ օնլարընն փութ՚լարը խանէլէրինէ վէ ճիւմլէ գավ՚մա [է]միւժտէ էթմէյէ կէօնտէրտի՚

10 լէր ։ Վ՚Է [ը]օնուն սիլահլարընը [թ]Աստարովթուն խանէսինէ գօտու՚լար , վէ օնուն Կվիւճիւտիւնիւ [ժ]Բեթսան հիսարընտա աստըլար ։

11 Իմտի [ի]Յաբիս Գաղաադըն սաքին՚լէրի օնուն հագգընա՝ Ւա՚նէ փղշտ՚լըլարըն Աաւուղա էթտիքլէրինի ի՚

12 չտինճէ , [կ]էէփ գուվվէթ սահիպ՚լէրի գալգըպ՝ պիւթիւն կէճէ կիթ՚տիլէր , վէ Ւսրթսանըն հիսարընտան Աաւուղուն վիւճիւտիւնիւ վէ օ՚նուն օղուլլարընն վիւճիւտիւլէրինի ալտըլար · վէ Յաբիսէ վարըպ՝

13 [լ]օնլարը օրատա եագտըլար ։ Վ՚Է օնլարըն քէմիքլէրինի ալըպ՝ [մ]Յա՚քիսէ Ա՚էլէնին ալթընա կէօմ՚տիւլէր , վէ Ղեէտի կիւն ուրուճ թութտուլար ։

ՃԻ·Ի՛·Ի՛· 1056 Ֆէ։

ը Բ ՅԱԳ· ա. 20։

թ Պ·Ի՛ա. 9։

ժ Վաա·Բ· 13։

ի Բ ՅԱԳ· Ի՛ա. 12։

կ Յեա·ԺԷ· 11։ Վաա· ա·27։

լ Պ·ԺՁ. 3, 9, 11։

մ Պա՛գ՝ Պ· ԺՁ. 1, 11։

ն Թագ·Բ· 4, 7։

շ Բ ՍՆ·ԺՂ· 14։ Նբմ· Ա Ը· 5։ Ա՚մվս · Ղ· 10։

ո Բ Թագ·Բ· 4, 5·Ի՛ա. 12, 13, 14, Ղ Յն. Ե. 10։

Digitized by Google

ԻՌԻՆԱՒ ՓԱՏԻՃԱՌԸ

(ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ)

ԵՒԱՆ

ԻՌԻՆԱՒ ԱՄՄՈՒՆ

ՊԱՊԱՆ

Պիր Ըմազէկլի քիմէնին՝ Իսրայէլիէրին հէնիլմէսինին խապէրինի կէթիրիպ՝ Աւետարանը քէնտիսի էօլտիւրտիւ տէյիւ խապէր վէրտիյի իչիւն էօլտիւրիւլտիւիւ։ 17 Վաւէթին Աւետարանը վէ Յովհաննա ֆիղանը։

1 Վ է վագի՝ օլտու քի Աւետարանն Վէֆաթընտան սօնկրա, Վաւէթի Ըմազէկլիլէրի վուրմագտան տէօնիւպ՝ Դաւիթ Միկէլակտա 2 ի քի կիւն օթուրտու. Վ է իւչիւնճիւ կիւնտէ վագի՝ օլտու քի՝ իշթէ օրտուտան Աւետարանն հանընտան պիր քիմսէ կէլտի, վէ Տօնուն էսվապլարը նըրթըգ՝ հէմ պաշը իւզէրինտէ թօփրագ վար իտի. վէ Դաւիթին հանընա կէլինճէ, տիւշիւպ եէրէ պէրապէր թէմէն- 3 նա էյլէտի։ Վ է Դաւիթ օնա տէտի քի՝ Նէ՞րէտէն կէլիրսին. վէ օնա՝ Իսրայէլին օրտուսունտան 4 գաչտըմ տէտի։ Վ է Դաւիթ օնա տէտի քի՝ Տէ՞նէ՞ օլտու, Հալա մատտէյի պանա խապէր էյլէ. վէ օ տէտի քի՝ Գավմ ճէնգտէն դաչտը, վէ խալգտան չօղու տա- խի տիւշիւպ էօլտիւլէր, վէ Աւետարագ հէմ օնուն օղլու Յովհան- 5 նան տախի էօլտիւլէր։ Վ է Դաւիթ քէնտինէ խապէր կէթիրէն ուշաղա տէտի քի՝ Աւետարանն վէ օնուն օղլու Յովհաննան էօլ- 6 տիւլինիւ նի՞ճէ պիլլիրսին։ Վ է օնա խապէր կէթիրէն ուշագ տէ- տի քի՝ Բասթ կէլէ Էվնեզուէ տաղընտա պուլունտում, վէ իշ- թէ Աւետարագ մըզրաղը իւզէրինէ տույանըյօր իտի. վէ իշթէ ա՛րա- պալար վէ աթլըլար օնա նէթիշ- 7 տիլէր։ Օլտէմ արգասընա տէօ- նիւպ՝ պէնի կէօրտիւ, վէ պէնի չաղըրտը. պէն տէ՝ Իշթէ պէն 8 տէտիմ։ Վ է պանա՝ Պէն քի՞մ սին տէտի. պէն տէ օնա՝ Պէն 9 Ըմազէկլի իմ տէտիմ։ Ընտէն պանա տէտի քի՝ Վէրէմ էյլէ իւզէրիմէ աուրուպ պէնի էօլ- տիւր. զիրա պէնի ույուշուդլուգ եագալատը, լաթին ճանըմ հէփ 10 տահա պէնտէ աող տը։ Օլտէմ օնուն իւզէրինէ տուրուպ՝ Էօնու էօլտիւրտիւմ, զիրա տիւշտիւք- տէն սօնկրա՝ օնուն եաշամայաճա- ղընը պիլտիմ. իմտի օնուն պաշը իւզէրինտէ օլան թաճը վէ գօլուն- տա օլան պիլազէյի ալտըմ, վէ օնըարը պուրայա էֆէնտիմէ կէ- 11 թիրտիմ։ Վ է Դաւիթ քէնտի էս՝վապլարընը թուռթուպ ըերթը- տը, քէզալնք օնուն պիլէսինճէ 12 օլան հէփ ատէմլէր տախի։ Վ է օնըար Աւետարանն էօթիւրիւ վէ օնուն օղլու Յովհաննանն էօ- թիւրիւ հէմ Բապպըն գավմընտան էօթիւրիւ վէ Իսրայէլ էվինտէն էօթիւրիւ եաս չէքիպ աղլատըլար, վէ ախշամատէք ուրուճ թուռթ- տուլար, չիւն քի օնըար գըլըճ իւ- լէ տիւշտիւլէր։

13 Վ է Դաւիթ քէնտինէ խապէր կէթիրէն ուշաղա՝ Պէն Նէ՞րէլն սին տէտի. վէ օ տէտի քի՝ Պէն պիր ղարիպ Ըմազէկլինին օղլու իմ։ 14 Վ է Դաւիթ օնա տէտի. Բապ- պըն Մսիհինի էօլտիւրմէք իչիւն՝ Ըէլինի սալմաղա Ժնի՞ճէ էգօրգ- 15 մատըն։ Ընտէն Դաւիթ ու- շագլատան պիրինի չաղըրըպ տէ- տի քի՝ Նագլաշ շունու էօլ- տիւր. վէ օնու վուրտու, վէ 16 էօլտիւ։ Վ է Դաւիթ օնա տէ- տի քի՝ Էվանըն պաշըն իւզէրինէ օլսուն, զիրա սէնին հագգընա՝

Digitized by Google

Թապպէն մեսիհինի պէն էօլտիւրտիւմ տէյէրէք քէնտի ՚աղղընն չէհատէթի վէրտի։
17 Ա՚է Դաւիթ Աւուղուն իւզէրինէ վէ օնուն օղլու Յոշնաթանն իւզէրինէ պու ֆիղանը օգուտտու։ 18 Էմմ տէտի քի՝ Յուդա օղուլլարընա պու եայ իլահիսինի էօյրէտէլէր. իլթէ օ՚ նաշար քիթապընտա եազըլմըշ տըր։
19 Իսրայէլին չանը՝ սէնին եիւքսէք եէրլէրինտէ գաթլ օլունտու. հգահրիմանլար նի՞ճէ տիւշտիւ-
20 լէր։ ՚Նէթտէ խապէր էթմէն, Ասկաղոն սօգագլարընտա միւժտէ վէրմէն. օլմայա քի Ֆղըլտըլարըն գըզլարը շաղանալար, օլմայա քի ֆսիւննէթսիզլէրին գըզլարը սեվինէ-
21 լէր։ ՚Ի՚Յ Կեղեուէտէքի տաղլար՝ ՚իւզէրինիզէ չիհ եա եաղմուր կելմէսին, վէ թուրքանտա հէտիյէլէր թարլալարը օլմասըն. զիրա ճէպպարլարըն գալգանը՝ Աւեուղուն գալգանը ՚զէյթ եաղը իլէ մեսհ օլունմամըշ կիպի օթաս-
22 պարաղըտը։ Ա՚ագիուլլէր գանընտան՝ ճէպպարլար իչ եաղընտան ՚Յոշնաթանըն եայը կէրի տէօնմէզ իտի, վէ Աւեուղուն գըլըճը-
23 պօշ տէօնմէզ իտի։ Աւեուղ վէ Յոշնաթան է՚օմրէրինտէ մուհապպէթլու վէ սէվգիլիլու իտիլէր, էօլիւմէրինտէ տախի այրըլմատըլար. գարթալարտան եէյնի՝ ՚ապսլանլարտան գուվվէթլի իտիլէր։
24 Ի՚Յ Իսրայէլ գըզլարը՝ սիզէ սէֆա՚թ իլէ ալլար կիյտիրէն՝ գաֆթանլարընըզ իւզէրինէ ալթուն զիյնէթի գօյան Աւեուղա-
25 աղլայըն։ Գահրիմանլար՝ ճէնկին օրթասընտա նի՞ճէ տիւշտիւլէր. էյ Յոշնաթան՝ քէնտի եիւքսէք եէրլէրինտէ գաթլ օլունտուն։
26 Ա՚էնտէն էօթիւրու պէնի սըգլէթ պասայօր էյ գարընտաշըմ Յոշնաթան, սէն պանա զայէթ սեվգիլիլու իտին. Նսէնին պանա մուհապպէթին ա՚ճայիսլ իտի, գարըլար մուհապպէթինտէն զիյատէ իտի։
27 Գահրիմանլար նի՞ճէ տիւշտիւլէր, վէ ճէնկ ալէթլերի զա՚յ օլտու։

ՊԱՍՊ Բ

Դաւիթին՝ Ընկհըղն էմրի իւէ Ռէբբոնա չըղըպ՝ օրատա Յուդա իւզէրինէ փատիշահ նասպ օլտուղու։ 5 Ունուն՝ Յաբիս Գաղաադըն սաքինէրինի Աւեուղա կէօսթէրտիքլէրի բաղպէթ իչիւն մեհ էթտիյի։ 8 Ընէննէրին Էֆրայէմէյի Իսրայէլլիլէր իւզէրինէ Աւեուղուն եէրինէ փատիշահ էթտիյի։ 12 Հոլաբ իւէ Ընէննէրին ասէմլէրինին պէյնինտէ ճէնկ օլտուղու։ 18 Ընայէլին էօլիւրիւմիւ։ 25 Ընէննէրին Թալապ էթմէսի իւէ Հոլաբ պօրու չալտըրտըպ ա՚ագէրի կէրի չէվիրտիյի։ 32 Ընայէլին կէօսիւլիւիյիւ։

1 Ա՚է վագի՝ օլտու քի՝ պունտան ՚ասոնկրա Դաւիթ Ի՚սպպա-
տանընշըպ տէտի քի՝ Յուդա չէհիրլէրինին սիրինէ չըգայը՚մ մը, վէ Սպպպ օնա՝ Ընդ տէտի. ան-
տէն Դաւիթ տէտի քի՝ Կ՚ԷրԷ-
յէ չըգայըմ. վէ օնա՝ Բ՚Քէբրո-
2 նա տէտի։ Իմտի Դաւիթ Բ՚իքի գաբրըսը՝ Յեզրայէլլի Ընքինոամ վէ Կարմելցուլու Նաբաղընն գաբրըսը Ընրիգեա իւէ պէրապէր օրայա
3 չըգտը։ Էմմ Դաւիթ Բ՚պիլէսին-ճէ օլան ատէմլէրինի հէր քէսի էվպարգը իւէ չըգարտը. վէ Կեբ-
րոն շէհրլէրինտէ սաքին օլտու-
4 լար։ Ա՚է Բ՚Յուդա ատէմլէրի վարըպ՝ օրատա Դաւիթի Յուդա էվի իւզէրինէ փատիշահ մեսհ էթտիլէր. վէ Դաւիթէ խապէր վէրիպ տէտիլէր քի՝ Աւեուղուղ կէօ-
մէն Ղ՚Յաբիս Գաղաադըն էհալիսի-
5 տիր։ Ա՚է Դաւիթ Յաբիս Գաղաադըն էհալիսինէ խապէրճիլէր կէօնտէրտի, վէ օնլարա տէտի քի՝ Ի՚սպպատան միւպարէք օլասընըզ, քի էֆէնտինիզ Աւեուղա պու ի՚-
նայէթի էտիպ՝ օնու տէֆն էթտի-
6 նիզ։ Իմտի հալա Ը՚սպպ սիզէ ի՚նայէթ վէ կէրչէքլիք էյլէյէ. վէ պու իշն էթտիյինիվ իչիւն՝ պէն տախի սիզէ պու էյլիյինի իճրասը-
7 նը էտէճէյիմ։ Ա՚է շիմտի էլլէ-
րինիզ գուվվէթլէնսին, վէ գահ-
րիման խիթլէր օլուն. զիրա է-
ֆէնտինիզ Աւեուղ էօլտու, վէ Յուդա էվի՝ քէնտի իւզէրլէրինէ պէնի փատիշահ մեսհ էթտիլէր։
8 Ընմմա Աւեուղուն սէրա՚սքէրի Բ՚Նէր օղլու Ընէննէր Աւեուղուն օղլու Բ՚Յեբուսթէյի ալըպ օնու
9 Ա՚անայիմէ կէչէրտի. Ա՚է օնու

ա Կատ. Ա. 1։ Ա Թագ. իգ. 2, 4, 9։ Ը. 7, 8։
բ Ա Թագ. Ը. 31։ Կատ. 11. պ. Ե. 1, 3։ գ Թագ. Բ. 11։
դ Ա Նահագ. Ը. 5։
ե Ա Պտ. Ե. 2, 3։ Ը. 1։ Ա Պտ. ժգ. 1։
զ Խոս. 11։ պ. Ե. 5։
է Ա Նահագ. Ը. 11, 13։
ը Ա Սամուէլ. Բ. 20։ գ. 10։ Պաղ. ճժե. 15։
թ Ա Տիմ. Ա. 16, 18։
ժ Ա Պտ. Ե. 50։
ի Ա Պտ. Ը. 38։ Բ. 39։

Ա Կատ. Ա. 1։ Ա Թագ. իգ. 2, 4, 9։ Ը. 7, 8։
բ Ա Թագ. Ը. 31։ Կատ. 11. պ. Ե. 1, 3։ գ Թագ. Բ. 11։
դ Ա Նահագ. Ը. 5։
ե Ա Պտ. Ը. 2, 3։ Ը. 1։ Ա Պտ. ժգ. 1։
զ Խոս. 11։ պ. Ե. 5։
է Ա Նահագ. Ը. 11, 13։
ը Ա Սամուէլ. Բ. 20։ գ. 10։ Պաղ. ճժե. 15։
թ Ա Տիմ. Ա. 16, 18։
ժ Ա Պտ. Ե. 50։
ի Ա Պտ. Ը. 38։ Բ. 39։

ա Կատ. Ա. 1։ Ա Թագ. իգ. 2, 4, 9։ Ը. 7, 8։
բ Ա Թագ. Ը. 31։ Կատ. 11. պ. Ե. 1, 3։ գ Թագ. Բ. 11։
դ Ա Նահագ. Ը. 5։
ե Ա Պտ. Ը. 2, 3։ Ը. 1։ Ա Պտ. ժգ. 1։
զ Խոս. 11։ պ. Ե. 5։
է Ա Նահագ. Ը. 11, 13։
ը Ա Սամուէլ. Բ. 20։ գ. 10։ Պաղ. ճժե. 15։
թ Ա Տիմ. Ա. 16, 18։
ժ Ա Պտ. Ե. 50։
ի Ա Պտ. Ը. 38։ Բ. 39։

Digitized by Google

Գաղաադա վէ Ասուրիէրէ վէ Յեզրայէլէ՝ վէ Եփրեմին իւզէրինէ հէմ Բենիամինին իւզէրինէ վէ ճիւմլէ Իսրայէլին իւզէրինէ փա-
10տիշահ նասպ էթտի։ Պաւուղ օղլու Յեբուսթէ՝ Իսրայէլին իւզէրի-նէ փատիշահ օլտուղունսա գըրգ եաշընտա իտի, վէ իքի եըլ փա-տիշահլըգ սիւրտիւ. անճագ Յու-դա էվին՝ Դաւիթէ թապի՝ օլտու։
ե Պ. Բ. 5։ գ Թագ. Բ. 11։
11 Վ֊է Դաւիթ Յուդա էվինին իւ-զէրինէ վՅերրոնտա փատիշահ օլ-տուղու կիւնլէրին սայըը՝ եէտի եըլ վէ ալթը այ իտի։
12 Վ֊է Ո՞ներ օղլու Բէններ իլէ Պաւուղ օղլու Յեբուսթէնին գուվ-լարը՝ Պ՚անայիմտէն Կ՚աբաւոնա
ը Յես. ԺԸ. 25։
ԹԱ. Ի՛. Լ. 1053 գէ։
13 Ըզգտըլար։ Վ֊է Շ֊արուհեա օղլու Յովաբ հէմ Դաւիթին գուվլարը Ըզգըպ՝ Կ՚աբաւոն հավուզունուն եանընտա պիրլիքտէ պուլուշտու-լար. վէ պուռնլար հավուզուն պիր եանընտան՝ վէ օնլար հավուզուն օ-
14 պիր եանընտան օթմուրտուլար։ Վ֊է Բէններ Յովաբա ուէտի քի՝ Ամա-ուշագլար գալգըպ էօնիւվիւզտէ օյնասընլար. վէ Յովաբ Իւլգասըն-
15 լար ուէտի։ Իմտի սայը իլէ գալ-գըպ՝ Բենիամին վէ Պաւուղ օղլու Յեբուսթէ թարաֆընտան օն իքի էլլէ՝ վէ Դաւիթ գուվլարընտան օն
16 իքի էլլէ կէչտիլէր։ Վ֊է հէր քէս արգատաշընը պաշընտան թուվթուպ՝ քէնտի գըլըճընը արգատաշընըն պէօյրիւնէ ասլըը, վէ պիրլիքտէ տիւշտիւլէր. իմտի օլ մահալէ՝ *Լ՚եղկաթասուրիմ տէնիլտի՝ քի Դաւաւոնտա տըր։
*Լ՚ա՛նէ՝ պըր-չագլար թարլասը։
17 Վ֊է օլ կիւնտէ զայլթ իլէ շէ-տիտ ճէնք օլտու. վէ Բէններ Իսրայէլ աստէմլէր իլէ Դաւիթին գուվլարը էօնիւնտէ եէնիլտի։
ժ Ա Մն. բ. 16։
18 Վ֊է Շ֊արուհեանըն իւչ օղլու՝ Յովաբ վէ Բէհասա վէ Ասայէլ օ-բատա իտի. վէ Ասայէլ՝ սահրատա օլան Քէրեթացլարըն պիրի կիպի
ի Պաշ. ԺԸ. 33։ Նէրգ. Բ. 17։ ը. 14։ հ Ա Մն. ԺԲ. 8։
19 Հայագտա չափուբ իտի։ Վ֊է Ասայէլ Բէննեներին արտընձա գօվա-լատը. վէ Բէննեներն արտընտան սաղա եա սօլա կիլթէմէյ սափմա-
20 տը։ Վ֊է Բէններ արտընտա տէօ-Նիւպ տէտի քի՝ Նա՛ Ասայէլ՝ շուս-ա՛ն մի սին. օ տա՝ պէն իմ տէտի։
21 Վ֊է Բէններ օնա տէտի քի՝ Վէննի սաղընա եա սօլունա տէօն, վէ ու-շագլարըն պիրինի թուվթուպ՝ քէն-տինէ օնուն սիլահլարընը պա. ամ-մա Ասայէլ օնուն արտընտան սափ-
22 մագ իսթէմէտի։ Վ֊է Բէններ թէքրար պիր տահա Ասայէլէ տէ-տի քի՝ Բտրտմտան տէօն. սէնի նինջիւն եէրէ չարփայըմ, օլ զէման գարընտաշըն Յովաբա եիւզիւմիւ
23 նի՞ճէ գալտըրայըմ։ Իմմա ուէօն-մէյէ գայիլ օլմամագ իլէ, Բէններ օնու՝ մըղրաղըն արգասը իլէ
ի Պ. Ե. 27։ գ. 6։ ի. 10։ Պօշ եէրինէ վուրտու, վէ մըղրագ օնուն արգասընտան չըգտը, վէ օրայա տիւշիւպ՝ հէման եէրինտէ էօլտիւ. իմտի վագի՝ օլտու քի՝ Ասայէլին տիւշիւպ էօլտիւյիւ մա-հալէտէք հէր կէլէն տուրտու։
24 Վ֊է Յովաբ իլէ Բէհասա Բէննե-րին արտընձա գօվալատըլար. վէ օն-լար Դաւաւոն չէօլիւնիւն եօլուն-տա Գիաոնըն գարչըսընտա օլան Իմմա թէփէսինէ կէլտիքլէրինտէ, կիւնէչ պաթտը։
25 Վ֊է Բենիամին օղուլլարը Բէն-ներին արտընձա ճէմ՝ օլուպ՝ պիր ալայ օլտուլար, վէ պիր թէփէնին
26 պաշընտա տուրտուլար։ Վ֊է Բ-բէններ Յովաբա չաղըրըպ տէտի քի՝ Գըլըճ հէման պէր գարար եէսո՞ն մի, պիլմէ՞զ մի սին քի՝ պուռնուն սօնուռնտա ածրլըգ օլուր. իմտի նինջէյո՞տէք գավմա՝ գարընտաշլա-րընը գօվալամագտան տէօնմէյէ
27 էմր էթմէզսին։ Վ֊է Յովաբ տէտի-Ըլլահ սաղ տըը քի՝ էյէր Նաէօյլէ-մէյիշ օլսա իտին, գավմ՝ սապահ-տան պէրու հէր քէս գարընտաշ-
ղ Խա. 14։ Նահ. ԺԷ. 14։ շընըն արտընտան տէօնմիշ իտի։
28 Ոլտըմ Յովաբ պօրու չալտը, վէ ճիւմլէ գավմ տուրուպ՝ արթըգ Իսրայէլին արտընձա գօվա-լամատըլար. հէմ արթըգ պիր
29 տահա ճէնք էթմէտիլէր։ Վ֊է Բ-բէններ իլէ օնուն ատէմլէրի պիւ-թիւն օլ կէճէ սահրատա կիտիպ՝ Յորգանանտան կէչտիլէր. վէ պիւ-թիւն Ներրոնու եիւրիյիւպ՝ Պ՚ա-
30 նայիմէ կէլտիլէր։ Վ֊է Յովաբ Բէննեներին արտընտան տէօնիւպ՝ ճիւմլէ գավմը ճէմ՚ էյլէտի. վէ Դաւիթին գուվլարընտան օն տօ-գուզ ատէմ հէմ Ասայէլ զա՚յ օլ-
31 մուշ իտի։ Իմմա Դաւիթին գուվ-

ԹԱ. Ի՛. Լ. 1053 գէ։

Digitized by Google

լարը՝ Լենիամինտէն վէ Ըբենեներին
ատեմլերինտէն իւչ եիւզ ալթմըշ
ատամ վուրտուլար ֆէ պոռնլար
32 Էօլտիւ։ Վէ Ըսայէլի գալտըրըպ՝
օնու Լեթլեհեմտէ պապասընըն
մէզարընտա տէֆնն էյլէտիլէր . վէ
Յովաբ հէմ օնուն ատէմլերի
պիւթիւն կէձէ կիտիպ՝ սապահ ա-
ղարընձա Վհերոնա կէլտիլէր ։

ՊԸՊ Գ

Ա՛ենք էանասընտա Դաւիթին գուվվէթ պուլտուղու ։ 2 Օնա Վհերոնտա ալթը օ-
ղուլ տօղտուղու ։ 6 Ըբենեներին Էներուսթէյէ տարընլըպ՝ 12 Դաւիթ իւէ մուա՛հիտ էյլէ-
տիւի ։ 13 Դաւիթին օնտան գարընը Ա՛եղ-
քողու կէթիրմէյէ իւէ մաթլուպու ։ 14 Ը-
բենեներ պուտնու էթմէկէ իւէ Դաւիթին օնա
զիյատֆէթ էթտիյի , վէ օնու սալը վէրտի-
յի ։ 22 Հովաբըն ձէնքտէն տէօնէր իքէն
Ըբենեների էօլտիւրտիւիւ ։ 28 Դաւիթին
Հովաբա պէտտուա՝ էյլէտիյէ , 31 վէ Ը-
բեններէ ֆիդան էթտիյի ։

1 Եմտի Սաւուղ էվի իւէ Դաւիթ է-
վինին պէչինտէ ուզուն ճէնք օլ-
տու . վէ Դաւիթ վարարագ գուվ-
վէթլէնիր իտի , Սաւուղուն էվի
իսկ կիւիտիքձէ զա՛յիֆլէնիր իտի ։
2 Վէ Դաւիթէ Վհերոնտա օ-
ղուլլար տօղտու . վէ օնուն իւէք
տօղուշու՝ Յեզրայէլլի Էքինոամ-
3 տան օլան Ըմնոն իտի ։ Վէ օնուն
իքինճիսի՝ Կարմէղոսլու Նաբաղլն
գարըսը Ըբիգեատան օլան Վհիլաբ
իտի . վէ իւչիւնճիսիւ՝ Թհնսուր
փատիշահը Գեշուրինին գըզը Մաա-
4 քանըն օղլու Ըբիսողոմ իտի . Վէ
տէօրտիւնճիսիւ Ադոնիյան օղլու
Ագիթհ վէ պէշինճիսի Ըբիտալըն
5 օղլու Սափատիա իտի . Վէ ալ-
թընճըսը Դաւիթին գարըսը Ե-
գլատան օլան Յեթրաամ իտի .
Վհերոնտա Դաւիթէ պունլար
տօղտու ։
6 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Սաւուղ
էվի իւէ Դաւիթին էվի պէչինտէ
ճէնք օլտուգձա , Ըբեններ Սաւու-
ղուն էվի իչինէ գուվվէթլէ հարա-
7 քէմ էտէր իտի ։ Վէ Սաւուղուն
պիր օտալըղը վար իտի , քի օնուն
ատը Ըյիսանըն գըզը Միսափա իտի .
վէ Յեբուսլիէ Ըբեններէ տէտի քի՝
Պապամըն օտալըղընա նիֆլուն
8 կիբտին ։ Վէ Ըբեններ՝ Յեբուս-
թէնին սէօզլէնտէն էօթիւրիւ զա-

յէթ իւէ էօվքէլէնիպ տէտի . Պէն
Էքէօփճէ պաշըմըյըմ՝ քի Յուդա-
յա գարըը պապան Սաւուղուն է-
վինէ՝ օնուն գարընտաշլարընա վէ
տօսթլարընա պու կիւէն ի՛նայէթ
էտիպ սէնի Դաւիթին էլինէ թէս-
լիմ էթմէտիմ տէ պու կիւէն պու
գարը իչիւն իւզէրիմէ գապահաթ
9 ամարսըն ։ Ըլլահ Ըբեններէ պէօյ-
լէ վէ օնա պունտան զիյատէ էյ-
լէսին , էյէր Սապպ Դաւիթէ
եէմին էյլէտիյի կիպի՝ օնա էհէման
10 էօյլէճէ էթմէզ իսէմ . Վհի փատի-
շահլըղը Սաւուղուն էվինտէն
գալտըրայըմ , վէ Դաւիթին թախ-
թընը Իսրայէլին իւզէրինէ վէ
Յուդանըն իւզէրինէ Ադոնտան
Կերսաբէէյէտէք սապիթ էտէյիմ ։
11 Վէ արթըգ Ըբեններէ՝ օնտան
գօրգտուղու իչիւն պիր ճէվապ
տէօնտէրմէյէ գատըր օլմատը ։
12 Ընտէն Ըբեններ՝ քէնտի թարա-
ֆընտան Դաւիթէ էլչիլեր կէօն-
տէրիպ տէտի քի՝ Պու տիյար քի-
մի՞ն տիր . հէմ տէտի քի՝ Պէնիմ
իւէ ա՛հտ քէսիշ , վէ իշթէ ճիւմլէ
Իսրայէլի սանա տէօնտէրմէք իչիւն՝
13 էլիմ սէնին իւէ օլաճագ ։ Վէ
տէտի քի՝ Կիւզէլ , պէն սէ-
նին իւէ ա՛հտ քէսիշէրիմ . անձագ
սէնտէն պիր շէյ տիլէրիմ , եա՛նի՝
Նիւզլուսիւ կէօրմէյէ կէլտիյին զէ-
ման , պանա Սաւուղուն գըզը
Միեղքողու կէթիրմէյինճէ՝ եիւ-
14 զիւիւ կէօրմէյէսին ։ Հէմ Դա-
ւիթի Սաւուղուն օղլու Յեր-
թհէյէ էլչիլեր կէօնտէրիպ տէտի
քի՝ Նիւզ փղշտը ղուվֆէսի իւէ
քէնտիմէ ագտի նիքահ էթտիյիմ
15 գարըմ Միեղքողու պանա վէր ։ Վէ
Յերուսթէ կէօնտէրիպ՝ օնու գօ-
ճասը Լայիս օղլու փալտիէլին
16 եանընտան ալտը ։ Վէ օնուն գօ-
ճասը կիտիպ՝ աղլայարագ օնուն
արտընճա Հաւուրիմտէէ պիլէ-
սինճէ կիթտի . վէ Ըբեններ օնա՝
Վար տէօն տէտի . վէ տէօնտիւ ։
17 Վէ Ըբեններ Իսրայէլ իխթի-
յարլարը իւէ սէօյլէչիպ տէտի քի՝
Տիւնտէ էօթէ կիւնտէ Դաւիթին
իւզէրինիզէ փատիշահ օլտուղու-
18 նու արայօր իտինիզ ։ Եմտի հալա
իճրա էտին , զերա Դաւիթին
հագգընա Սապպ սէօյլէյիպ տէ-

տի. Դաւմըմ Իսրայէլի՝ փղշտացլարըն էլինտէն վէ ճիւմլէ տիւշմէնլէրինին էլինտէն Դաւիթ գուլումուն եէտի իլէ գուրթարաճաղ 19 ղըմ։ Հէմ Ըբեններ Լևենիամինին գուլագլարընա տախի քէչի էյլէտի. անտէն Ըբեններ՝ Իսրայէլին կէօզլէրինէ վէ Լևենիամինին պիւթիւն էվինին կէօզլէրինէ ճիւմլէ խօշ կէօրիւնէնլի՝ Դաւիթին տախի գուլագլարընա քէչի էթմէյէ 20 Լևերոնա կիթտի։ Իմտի Ըբեններ Դաւիթէ Լևերոնա վարտը, վէ պիլէսինճէ իյիրմի ատմ վար իտի. վէ Դաւիթ Ըբեններէ վէ օնուն պիլէսինճէ օլան ատէմլէրէ զիյաֆէթ էյլէտի։ 21 Վէ Ըբեններ Դաւիթէ տէտի քի՝ Գալգըպ կիտէյիմ, վէ Ճիւմլէ Իսրայէլի էֆէնտիմ փատիշահա ճէմ՝ էտէյիմ, վէ սէնին իլէ ա՛Ղտ քէսիշինլէր, վէ ուէնին ճանընըն ճիւմլէ խաթէտիյի մինվալ իւզրէ փատիշահլըգ սիւրէսին. իմտի Դաւիթ Ըբեննների սալը վէրտի, վէ սէլամէթ իլէ կիթտի։

22 Վէ իշթէ Դաւիթին գուլլարը Յովաբ իլէ պիր հիւճիւմտէն կէլտիլէր, վէ պիլէլէրինճէ պիր չօգ եաղմա կէթիրտիլէր. վէ Ըբեններ՝ Դաւիթին եանընտա Լևերոնատա տէյիլ իտի, վէրա օ՝ օնու սալը վէրտի, վէ սէլամէթ իլէ կիթտի։ 23 Վէ Յովաբ պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ ամբէր իլէ կէլտիքտէ, Յովաբա խապէր վէրիպ տէտիլէր քի՝ Նէր օղլու Ըբեններ փատիշահա կէլտի, վէ օնու սէլամէթ իլէ կիթմէյէ սա- 24 լը վէրտի։ Օլտէմ Յովաբ փատիշահա վարըպ տէտի քի՝ Նէ՞ էյլէտին. իշթէ Ըբեններ սանա կէլտի, նի՞չիւն օնու սալը վէրտին, 25 վէ վարըպ կիթտի։ Նէր օղլու Ըբեններին՝ սէնի ալտաթմաղա վէ սէնին չըգաճաղընը վէ կիրէճէյինի պիլմէյէ էյտ սէնին Հէմ սէնին Հէվ իշլէտիյինի պիլմէյէ կէլտիյինի պիլըրսին։ 26 Ընտէն Յովաբ Դաւիթին եանընտան չըգտը, վէ Ըբեններին արտընճա էլչիլէր կէօնտէրտի, վէ օնու Միրա գույուսունտան տէօնտէրտիլէր. վէ Դաւիթին խապէրի չօղ իտի։ 27 Իմտի Ըբեններ Լևերոնա տէօնտիքտէ, Յովաբ օնուն իլէ սըրըան սէօյլէշէ տէյիւ՝ Նօնու գափու արասընա սափրթտը. վէ օնու օրատա՝ գարընտաշը Իսրայէլին գանը իչիւն պօշ եէրինէ վուրտու, վէ էօլտիւ։ 28 Վէ պունտան սօնկրա՝ Դաւիթ իչիմտիքտէ տէտի. պէն վէ պէնիմ փատիշահլըղըմ՝ Նէր օղլու Ըբեններին գանընտան Թապսըն Հուզուրունտա էպէտէն սուչ- 29 սուզ իզ։ Յովաբըն պաշը իզերինէ վէ օնուն պապասընըն ճիւմլէ էվինէ գօնսուն, վէ Յովաբըն էվինտէն Սէյէլանը վէ ճիւտամը վէ գօլթուգ տէյէնէյինէ տայանան վէ գըլըճ իլէ տիւչէն վէ էքմէյէ միւհթաճ օլան էքսիք օլմասըն։ 30 Իմտի Յովաբ իլէ գարընտաշը Աբեսա Ըբենների՝ գարընտաշլարը Իսայէլի Գաբաւոնտա ճէնգթուէ էօլտիւրտիւյիւ իչիւն գաթլ էթտիլէր։ 31 Վէ Դաւիթ Յովաբա վէ օնուն իլէ օլան ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝ Նէվապլարընըզը եըրթըն, վէ Նչուլլար կիյին, վէ Ըբեններին էօնինէնճէ աղլայըն. Դաւիթ փատիշահ իսէ՝ թապութուն արտընճա 32 կիթտի։ Վէ Ըբենների Լևերոնատա կէօմտիւլէր. վէ փատիշահ սէսինի գալտըրըպ՝ Ըբեններին մեզարը իւզերինատէ աղլատը, ճիւմլէ գավմ տախի աղլատը։ 33 Վէ փատիշահ Ըբեններ իչիւն ֆիղան էտիպ տէտի. Ըբեններ՝ Աբիվանէնին էօլտիւճը կիպի մի- 34 էօլէ։ Նլէրին պաղլը տէյիլ իտի, վէ այագլարընը պուգաղուլարտա կէրկիլէ տէյիլ իտի, աշգիա էօնինէտէ տիւշէնլէր կիպի տիւշտիւն. վէ ճիւմլէ գավմ թէքրար 35 օնուն իւզերինէ աղլատը։ Վէ տահա կիւնտիւզ իքէն՝ ճիւմլէ գավմ Դաւիթէ էքմէք եէտիրմէյէ կէլտի. լաքին Դաւիթ հէմին էտիպ՝ Ըլլահ պանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէյէ, էյէր Կիւնէշ պաթմազտան էվվէլ՝ էքմէք նա ղայրի նէսնէ թաթար իսէմ տէտի։ 36 Իմտի ճիւմլէ գավմ անկլատը, վէ կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնտիւ. նիճէ քի փատիշահըն ճիւմլէ էյլէտիյի՝ պիւթիւն գավմըն կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնիւր իտի։

ՍԱ. Ի՛. Ը. 1048 գէ։

Ա ՄՆ. ԺԲ. 29։

Ե ԽԱ. 10, 12։

Ֆ ՀԱՏԱԳ. ԺԱ. 37։

Ց ՀԱՏԱԳ. ԽԹ. 6, Ն. ԼԷ. 28։

ՍԱ. Ի՛. Ը. 1048 գէ։

Ն Պ. Բ. 9, 10. ՀԱՏԱԳ. Բ. 5։

Լ Պ. Բ. 23։

Ո Պ. Դ. 6։

Լ Գ ՀԱՏԱԳ. Բ. 32, 33։

Պ ՂԼ. ԺԲ. 2։

Լ Պ. Բ. 23։

ՅԵՍ. Է. 6. Պ. Ա. 2, 11։ Ո ՆՈՒՄ. ԼԷ. 38։

Վ Պ. ԺՀ. 12, 13։

Ա Պ. ԺՔ. 17։ ԼՐԻՄ. ԺՀ. 7։ Բ ՀՈՒԹ. Ա. 17։ Ց Պ. Ա. 13։

Digitized by Google

ԹԱ. Ի՛. Ի՞. 1048 ԴԿ.

37 Օ՜հրա օր կիւնտե պիւթիւն գավմ վե՛ ճիւմլե Իսրայէլ պիլտի քի՝ Ղներ օղլու Ըբենեերին գամլի փա-
38 տիշահտան տէյիլ իտի։ Ալ է փատիշահ քենտի գուլլարընա տէտի. Պիլմե՞զմիսինիզ քի՝ պու կիւն Իսրայէլտե պիր պէօյիւք սէրվեր
39 տիւշտիւ։ Ալ է պէն փատիշահ մեհ օլտուսմ իսէ տէ՝ պու կիւն զա՛յիֆ իմ, վե պու ատէմլեր Ղա՞րուհա օղուլլարը՞ պէնտէն զօրլու տուրլար. Ի՞ապ քէմլիք էտէնին էճրինի քէմլիյինէ կէօրէ վերե։

ՊԸՊ Դ

Ըբենեերին էօլիւմիւ իլե Իսրայէլլիէր ալթ իւթ օլտուղու։ 2 Ղաանա վե Ղնեքաբ նամ քիմսէլերին Հեբուսթէնին պաշընը Ղեբրոնա Դաւիթէ կէթիրտիքլերի. 9 վե Դաւիթին օնլարը էօլտիւրթտիւյիւ, վե պաշը կէօմտիւյիւ։

1 Ալ է Ա՛ասուղընէն օղլու՝ Ըբենեե-
ՙրին Ղեբրոնտա էօլտիւյիւնիւե իշխտինճէ, ՙէլլերի կէվշէտի, վե ճիւմլե Իսրայէլ Ի՞հզիրապա տիւշ-
2 տիւ։ Ալ է Ա՛ասուղ օղլունուն իքի ուլու պէօղիւք պաշը քիմսէլերի վար իտի, պիրինին ատը Ղաանա վե օ պիրինին ատը Ղնեքաբ իտի, պունլար Ղենիամին օղուլլարընտան Ղերուվէլտու Ղնամօնուն օղուլլարը իտի. զերա Ի՞Ղերուվէ տտխի Ղե-
3 նիամինին սայըլտը. Ալ է Ղերուվէլուլար Ի՞Ղնթթայիմէ գաչտըլար, վե օրատա թա պու կիւնէտէք ղա-
4 բիպ օլտուլար։ Ղմտի Ա՛ասուղ օղլու Ի՞Յոնաթաանըն՝ այագլարը սա-
գաթ պիր օղլու վար իտի, քի Ա՛ասուղ իլե Յոնաթաանըն Ղ՞Յեզրաէլտէն խապէրի կէտտիյինտէ՝ պէշ
5 եաշընտա իտի, վե օնուն թայէսի օնու գալտըրըպ գաչտը, վե վագի՛ օլտու քի՝ գաչմադա էվտիյինտէն, Ղօճո-գ տիւշիւպ՝ թօփալ օլտու, վե օնուն ատը Ի՞Ղնամիթրոսթէ ի-
6 տի։ Ալ է Ղերուվէլու Ղնամօնուն օղուլլարը Ղնեքաբ իլե Ղաանա կի-
տիպ՝ կիւն ըսըճաղը մէհէլինտէ Յեբուսթէնին էվինէ կիրտիլէր. վե օ՛ էօյլէն վագթընտա տէօշէ-
7 Յինտէ եաթմըշ իտի։ Ալ է օրայա՝ պուղտայ ալաճագլար կէլէ՛ թա էվին օրթասընա կիրտիլէր, վե օնու

ԹՈ. Ի՛. Ի՞. 1048 ԴԿ։

Ը Պ. Բ. 23։

ՂՆ. ԽԸ. 16։ Ի ԹԱԳ. Ա. 29։ Ա՛ԱՂ. Լ՛Ա. 7։

Ի Պ. Ա. 2, 4, 15։

Լ ՂՆ. ԹԸ. 5, 6։

Խ Պ. Ա. 15։
Ծ Պ. Ք. 32։

Սըպթլարըն Ղնեբռնա՝ Դաւիթի պիւթիւն Իսրայէլին իւգերինէ փատիշահ նասպ եթմէյէ կէլտիքլերի. 4 Ղնուն սննի. 6 Ղնուն Ղերուսըլաըտան Ղիօնու ֆէթհ էտիպ օնտա սաքին օլտուղու. 11 Ղխիրամըն Ղաաւիթէ էւյիւէր կէօնտէրտիյի. 13 Ի՞րուսաղէմտէ Դաւիթէ օն պիր օղուլ տոդտուղու. 17 Ղնաւն Ղտաղ փարաահմտէ փղշտլըլարը վաւրտուղու. 22 վե օնլարը թէքրար սալգըմ սէօյիւտ աղաճլընտա վուրտուղու։

Digitized by Google

ԹԱ. Ի՛. Լ. 1048 Գէ։

ա ա ՄՆ.ԺԱ. 1։ ԺԲ. 28։

բ ՆՀՄ. ԻԹ. 14։

գ ա ՀԱՊ. ԺԲ. 13։

դ ա ՀԱՊ. ԺԶ. 1, 12։ ՄԱՂ. ՀԸ. 71։ Պա՛պ՝ Պ. Է. 7։

ե ա ՄՆ.Ժ.Ա. 3։

զ Է. ՀԱՊ. Ժ.Ա. 17։

է Դ.ԹԱԳ.Ժ.Ա. 11։ա ԹԱԳ. ԻԳ. 18։

ը ա ՄՆ.ԻԳ. 31։ ԻԹ.27։

թ Պ. Բ. 11։ ա ՄՆ. Գ. 4։

ժ Դ.ԹԱԳ. Ա. 21։

ի ՀՅՈ. ԺԲ. 63։ Դ.ԹԱԳ. ա. 8։ ԺԹ. 11, 12։

լ ԽԱ. 9։ Է ՀԱՊ. Բ. 10։ Հ. 1։

խ ա ՄՆ.Ժ.Ա. 6—9։

ծ ԽԱ. 7։

1 Ա Է ՝Իսրայէլին ճիւմլէ սրպէ֊
ղլարը Ռեբրոնա Դաւիթէ կէլ֊
տիլէր , վէ սէօյլէյիպ տէտիլէր
քի՝ Իշթէ Բպիզ սէնին քէմիլին վէ
2 էթին իզ ։ Պունտան ագտէմ տա֊
խի իւզէրիմիզտէ Պաւուզ փատի֊
շահ իքէն , Իսրայէլի Տիշլարը չը֊
գարան վէ իչէրի կէթիրէն սէն ի֊
տին . Էվէմ Բապպ սանա՝ Տփավ֊
մըմ Իսրայէլի սէն կիւտէսին , վէ
Իսրայէլին իւզէրինէ սէն սուլթան
3 օլասըն տէտի ։ Ա Է Իսրայէլին
ճիւմլէ իխթիյարլարը Ռեբրոնա
փատիշահա կէլտիլէր , վէ ՂԴա֊
ւիթ փատիշահ՝ Ռեբրոնտա Էբպ֊
պըն Հուզուրունտա օնլար իլէ ա՛հտ
քէսիշտի . վէ օնլար Դաւիթի Իս֊
րայէլին իւզէրինէ փատիշահ մէսհ
էթտիլէր ։
4 Դաւիթ՝ փատիշահ օլտուղունտա օթուզ հաչընտա իտի , վէ
Ըգըրգ երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ ։
5 Ռեբրոնտա Յուդա իւզէրինէ Ըհէ֊
տի երլ վէ ալթը այ փատիշահլըգ
սիւրտիւ . վէ Երուսաղէմտէ ճիւմ֊
լէ Իսրայէլին վէ Յուդանըն իւզէ֊
րինէ օթուզ իւչ երլ փատիշահ֊
լըգ սիւրտիւ ։
6 Ա Է փատիշահ քէնտի ատէմլէ֊
րի իլէ Երուսաղէմ՝ Էօլ տիյարըն
սաքինլէրի Յեբուսլուլարըն իւզէ֊
րինէ վարար . վէ Դաւիթէ սէօյ֊
լէյիպ տէտիլէր քի՝ Ընյէր քէօր֊
լէրի վէ թօփալլարը գալըրմազ
իսէն , պուրայա կիրմէյէսին . զի֊
րա օնլար՝ Դաւիթի պուրայա կիրէ֊
7 մէզ տէտիլէր ։ Ըմմա Դաւիթ
Ալիօն գալէ՛սինի ֆէթհ էյլէտի
(քի Ա Դաւիթի շէհրի պու տուր) ։
8 Ա Է օլ կիւնտէ Դաւիթ տէտի .
Յեբուսլուլարը վէ Դաւիթին ճա֊
նընըն իքրահ էթտիյի թօփալլարը
վէ քէօրլէրի հէր քիմ՝ վուրուպ սու
եօլունա հէթիշէր իսէ , Էաէբա՛ա֊էր
օլաճագ . օնտան էօթիւրիւ՝ Ա էօր
վէ թօփալ էվէ կիրմէսին տէտի֊
9 լէր ։ Ա Է Դաւիթ օլ գալէ՛տէ սա֊
քին օլուպ՝ օնուն ատընը Դաւիթ
շէհրի գօտու . վէ Դաւիթ Ա՝նէլօն֊
տան իչէրի շէփ շէվրէ պինա էյ֊
10 լէտի ։ Ա Է Դաւիթ կիթտիքճէ
պէօյիւր իտի . վէ ա՛քէրլէրին Ըլ֊
լահը Բպպ օնուն իլէ իտի ։

11 Ա Է Տիւրոս փատիշահը Ա՝իհ֊
րամ՝ Դաւիթէ էլչիլէր վէ էրզ
աղաճլարը վէ տիւլկէրլէր վէ թաշ
տիվարճըլարը կէօնտէրտի . վէ
12 Դաւիթէ էվ եափտըլար ։ Ա Է
Դաւիթ՝ Բպպըն օնու Իսրայէլին
իւզէրինէ փատիշահ իպգա էթ֊
տիյինի՝ վէ գավմը Իսրայէլ իչիւն
օնուն փատիշահլըղընը եիւճէլթ֊
տիյինի պիլտի ։
13 Ա Է Դաւիթ Ա՝Ռեբրոնտան կէլ֊
տիքտէն սօնկրա՝ Երուսաղէմտէն
տահա օտալըգլար վէ գարըլար ալ֊
տը . վէ Դաւիթէ տահա օղուլ֊
14 լար վէ գըզլար տօղտու ։ Ա Է օ֊
նա Երուսաղէմտէ տօղանլարըն
իսիմլէրի պունլար տըր . Սամաա
15 վէ Սովբաբ վէ Նաթան վէ Սողո֊
մոն , վէ Յեբահար վէ Նղիսուա վէ
16 Նափեկ վէ Յաբիէ , վէ Նղիսա֊
մա վէ Նղիադա վէ Նղիփաղէտ ։
17 Ա Է Ըփղշտլըլար Դաւիթի Իս֊
րայէլին իւզէրինէ փատիշահ մէսհ
էյլէտիքլէրինի իշիտինճէ , ճիւմ֊
լէ փղշտլըլար Դաւիթի արամա֊
դա չըգտըլար . վէ Դաւիթ ի֊
18 չէթտի , վէ Բգալէ՛յէ էնտի ։ Ա Է
փղշտլըլար կէլիպ՝ Ռափայիմէր
19 վատիսինտէ եայըլտըլար ։ Ա Է Դա֊
ւիթ Դպպպա տանըշըպ տէտի քի՝
փղշտլըլարա չըգայը՞մ մը , օնլա֊
րը էլիմէ թէսլիմ էտէճէ՞ք մի սին .
վէ Բպպպ Դաւիթէ տէտի քի՝
Ընգ , զիրա փղշտլըլարը էլպէթ֊
թէ սէնին էլիւնէ թէսլիմ էտէճէ֊
20 յիմ ։ Ա Է Դաւիթ Ա՝Բաալփա֊
րասիմէ վարտը , վէ Դաւիթ օն֊
լարը օրատա վուրուպ տէտի քի՝
Բպպպ տիւշմէնլէրիմի էօնիւմտէ
սուլարըն պէ՛նօլէրէ *պօզտուղու
կիպի պօզտու . օնուն իչիւն օլ
մահալին ատընը Ա՝Բաալփարասիմ
21 գօտու ։ Ա Է օնլար օրատա փուռ֊
լարընը պրագտըլար . վէ Դաւիթի
քէնտի ատէմլէրի իլէ Դօնլարը գալ֊
տըրտը ։
22 Ընտէն Ըփղշտլըլար թէգրար
պիր տահա չըգըպ՝ Ռափայիմէր
23 վատիսինտէ եայըլտըլար ։ Ա Է
Դաւիթ Բպպպ տանըշտը , վէ
օնա տէտի քի՝ Ընգմայասըն . օն֊
լարըն արգասընտան տօլաշըպ՝ օն֊
լարա սալգըմ սէօյիւտլիւճիւն գար֊
24 չըսընտան վարասըն . Ա Է վագի՝

ԹԱ. Ի՛. Լ. 1053 Գէ։

ե Է ՀԱՊ. Բ. 2։ ա ՄՆ. ԺԷ. 1։

զ Բ Օր. ԺԷ. 17։ ա ՄՆ. Է. 9։ ԺԷ. 3։

է ա ՄՆ. Է. 5։ ԺԷ. 4։

ը ա ՄՆ.ԺԱ. 16։ ԺԷ. 8։

թ Պ. ԻԷ.14։ ժ ՀԼՍ. ԺԶ. 8։ Ն. ԺԶ. 5։

ի ա ՀԱՊ. ԻԷ. 2, 4։ Հ. 8։ Պ. Բ. 1։

լ Ն. ԻԲ. 21։

* Նախօտ՝ Հիւձիմ Էբիխի՝ պա՛պ՝ Ն՝ան, ԼԲ. 29։

†Ե՛նի՝ Պօզկուղու ; Նախօտ՝ Հիւձիմ մահալի ։

խ Բ Օր. Է.5, 25։ ա ՄՆ. ԺԷ. 12։ ա ա ՄՆ.ԺԷ. 13։

ծ Խա. 19։

Digitized by Google

օլա քի՝ սալգըմ սէօյիւտլիւլիւն պաշընտա Ղեւրիւլիւշ սէհինի իշխիտիլինտէ , օլ զէման հարաքէթ էտէսին . զիրա օլ զէման Ղրապպ փղշտլըլարըն օրտուսունու վուրմագ իչիւն սէնին էօնիւնճէ չըգա-
25 ճագ տըր : Լմտի Դաւիթ Թապպըն օնա էմր էթտիլի կիպի էյլէյիպ՝ փղշտլըլարը *Գաթատան թա *Գազերէ վարընճայատէք վուրտու:

ՊԸՊ ՕՂ

Դաւիթին պիր էնի ա՛րապա իւզէրինտէ Կարիաթարիմտէն ա՛հտըն սանսաղտունու կէթիրտիլի : 6 Ոզանըն վուրուլուտուղտա : 11 Ընշահըն Ընդհօմնա պէրէքէթլէտիլի : 12 Դաւիթին սանտուղու Սիօնա կէթիրիը իքէն օնուն էօնիւնաէ խօրա Թէմիլի : 17 Ո-նու պիր չատրա գօտուղու : 20 Ոնդքտղուն Դաւիթ՝ տինտար սէվինճի իչիւն սիթէմ էթտիլինտէն վէճաթընա գաւառ եվատօրդ գալտրդը :

1 Ա է Դաւիթ Թէքթար Իսրայէլին ՝ճիւմլէ սէչկինլէրինի՝ օթուզ
2 պին նէֆֆը՝ ճէմ՝ էյլէտի : Ա է *Դաւիթ գալգտը , վէ պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ գավմ իլէ ՐՅուդա Ռահաղատրնտան կիճիտի քի՝ օրա-տան Ֆքերովքէլէր իւզէրինտէ օ-Թուրան ա՛աքերլէր Թապպընըն իսմի իլէ Թէսմիյէ օլուննան Ռլլահրն սանտուղունու եօգարը չըգարա :
3 Լմտի Ռլլահրն սանտուղունու Ֆպիր եէնի ա՛րապայա պինտիրիպ՝ Դա-բաատա օլան Ռբինագաբրն էվինտէն գալտրդտրլար . վէ Ռբինագա-բրն օղուլլարը Ոլա վէ Ռքիով՝ եէնի ա՛րապայը սիւրէրլէր իտի :
4 Ա է օնու Ռլլահրն սանտուղու իլէ պէրապէր ՖԴաբաատա օլան Ռբի-նագաբրն էվինտէն գալտրդտրլար , վէ Ռքիով սանտուղուն էօնիւնճէ
5 կիտէր իտի : Ա է Դաւիթ հէմ ճիւմլէ Իսրայէլ էվի չամ աղա-ճընտան հէր կէօնէ չալկիլար՝ վէ Թամպուրլար վէ սանթուրլար վէ տէֆլէր վէ Թիւմպէլէքլէր վէ զիլ-լէր իլէ Թապպըն էօնիւնտէ օյ-նարլար իտի :
6 Ա է Ռ՛Նաքոնուն խարմանընա-տէք կէլտիքլէրինտէ , Ոզա Ֆ՛Ռլ-լահրն սանտուղունա սալդպ՝ օնու Թուէթտու . զիրա էօքիւզլէր ազղըն
7 հարաքէթ էտէրլէր իտի : Ա է Ոզայա Թապպըն ղազապը Թուէթտու-չուպ՝ Ռ՛Ռլլահ օնու օրատա պու խաԹատան էօթիւրիւ վուրտու . վէ օրատա Ռլլահրն սանտուղու
8 եանընտա էօլտիւ : Ա է Դաւիթ՝ Թապպրն Ոզատա էյլէտիյի պօզ-կունլուգտան էօթիւրիւ Թասա-լանտը . վէ օլ մահալինն աւորնը *փարէս Ոզա գօտու Թա պու կիւ-
9 նէտէք : Ա է Ռ՛Դաւիթ օլ կիւնտէ Թապպտան գօրգուպ տէտի քի՝ Թապպրն սանտուղու պանա նի՞ճէ
10 կէլէճէք : Լմտի Դաւիթ Թապպրն սանտուղունու քէնտի եանընա՝ Դաւիթ շէհրինէ կէօթիւրմէք իս-Թէմէտի . ամմա Դաւիթ օնու Ֆ՛Դէթլի Ռբդեհօմուն էվինէ սա-
11 փրթը : Ա է Ֆ՛Թապպրն սանտու-ղու Դէթլի Ռբդեհօմուն էվինտէ իւչ այ տուրտու . վէ Թապպ՝ Ռ՛Ռբ-դեհօմու վէ օնուն ճիւմլէ էվինի միւպարէքլէտի :
12 Ա է փատիշահ Դաւիթէ խապէր վէրիլիպ տէհլիտի քի՝ Ռլլահրն սան-տուղու սէպէպինտէն Թապպ Ռբ-դեհօմուն էվինի վէ օնուն ճիւմլէ վարիյէթինի միւպարէքլէտի . իմտի Ֆ՛Դաւիթ կիտիպ՝ Ռլլահրն սան-տուղունու Ռբդեհօմուն էվինտէն Դաւիթ շէհրինէ շազլըգ իլէ չը-
13 գարտը : Ա է վագի՝ օլտու քի՝ Ֆ՛Թապպրն սանտուղունու գալտը-բանլար ալթը ատմ աթտըգճէ , Ֆէօքիւզ վէ պէսլէնմիշ պոնա
14 պօղազլար իտի : Ֆէմ Դաւիթ Ֆ՛Թապպրն էօնիւնտէ պիւԹիւն գուվվէթ իլէ րագս էտէր իտի . վէ Դաւիթ Ֆքէթէն եփուտ գուշան-
15 մըշ իտի : Լմտի Ղ՛Դաւիթ իլէ ճիւմլէ Իսրայէլ էվի Թապպրն սան-տուղունու կիւլպիանք վէ պօրու
16 սէտասը իլէ չըգարըրլար իտի : Ա է Ֆվագի՝ օլտու քի՝ Թապպրն սան-տուղու Դաւիթ շէհրինէ կէլտիք-տէ , Սաուղուն գըզը Ոեղքող փէնճերէտէն պագըպ՝ Դաւիթ փա-տիշահրն Թապպրն էօնիւնտէ սըչ-րայըպ րագս էթտիյինի կէօրմէք ի-լէ , օնու եիւրէյինտէ Թահգիր
17 էյլէտի : Ա է Ֆ՛Թապպրն սանտու-ղունու կէլթիրտիլէր , վէ օնու Ֆքէնտի մահալինտէ՝ Դաւիթին օ-նուն իչիւն գուրտուղու չատրըրն օրթասընա եէրլէշտիրտիլէր . վէ Դաւիթ Թապպրն հուզուրունտա

Ծ. Ի՛. Ի՛. 1083 46 :

պ է Ծաագ . է . 6 :
լ Դաա . է . 18 :
ա ա ՄՆ . ժէ . 18 պէ-նէ Դաբատան .
ա Հես . ժԶ . 10 :

Ծ. Ի՛. Ի՛. 1082 :

բ ա Ծաագ . Ջ . 19 :

*Լատ՝նէ՝ Ոզա պօղունլուղու . Հաեօպ՝ Ոզա հիւճիւմիւ :

ք Ոաղ.ՃԺԹ. 120 : Ծաք՝ Ղաա . է . 8, 9 :

ք ա ՄՆ.ԺՔ. 13 :
է ա ՄՆ . ԺՔ . 14 :
է Ծաա . Ը . 27 : ԼԹ . 5 :

ա ա ՄՆ.ԺՔ. 5, 6 :
Բ Հես.ԺԷ. 9, 60 :
է ա Ծաագ . Ջ . 4 : Ոաղ . Ի . 1 :

գ Պաք Ծաա. է . 9 : ա Ծաագ . Ջ . 7 :

է ա Ծաագ . է . 1 :

Ի ա Ծաագ . Ի . 18 : ա ՄՆ . ԺԷ . 27 :
ղ ա ՄՆ. ԺԷ. 28 :
ճ ա ՄՆ. ԺԷ. 29 :

ղ ա ՄՆ.ԺՔ. 9 :
է Պաք՝ Ծաա. է . 15 :

ֆ ա ՄՆ. ԺՁ. 1 :
յ ա ՄՆ . ԺԷ. 1 : Ոաղ . ՃԼԲ . 8 :

Digitized by Google

ՍԱՒԼԻԱՅԻ 1042։

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

1 Ա Ե վագի՝ օլտու քի՝ փատի-
շահ էվինտե սաքին օլուպ՝
Թապպ օնա չէփ չէվրէտե Ճիւմլէ
տիւշմէնլէրինտէն բահաթ վէրտիք-
2 տե, փատիշահ՝ Իսրաէլ փէյղամ-
պէրէ տէտի. Էալա պագ, պէն
Նպիւթիւն եանմալար վէ սէլամէթ
18 գուրպանլարը սունտու։ Ա Է Դա-
ւիթի պիւթիւն եանմալարըն վէ սե-
լամէթ գուրպանլարըն սունմասընը
թէքմիլ էթտիքտե, Ընգամա ա՛ս-
քէրլէրին Թապպը իսմինտե խայր
19 տուա՝ էյլէտի։ Ա Է Ճիւմլէ գալ-
մա՝ Խորայէլին հէփ գալապալը-
ղընա էրքէքտէն գարըյատէք հէր
պիրինէ պիր էքմէք փիտէսի վէ
պիր փարչա էթ վէ պիր գուրու
իւզիւմ փիտէսի էօլէշտիրտի. վէ
Ճիւմլէ գալմ հէր քէս քէնտի է-
վինէ կիթտի։
20 Ընտէն Դաւիթ քէնտի էվինէ
խայր տուա՝ էթմէյէ տէօնտիւ. վէ
Աաւուղուն գըղը Նղքղ Դա-
ւիթի գարշըլամաղա չըգըպ տէտի
քի՝ Իսրայէլին փատիշահը պու կիւն
նէ գինէթլի իտի, քի Պու կիւն
գուլլարընըն խալայըգլարը կէօզ-
լէրինտէ Հաւարա ատէմլէրին պիրի
չըփլագլանըպ սոյունտուղու կիսի
21 սոյունտու։ Ա Է Դաւիթ Նեղ-
քողաղ տէտի քի՝ Ինէն պա-
պանտան վէ օնուն Ճիւմլէ էվինէ-
տէն Թապպըն գավմը իւզէրինէ
Իսրայէլին իւզէրինէ պէնի սուլ-
թան մէմուր էթմէք իչիւն պէնի էվա
թուտան Թապպըն Հուզուրունտա՝
պէնի Թապպըն Հուզուրունտա օյ-
22 նատըմ։ Էմ պունտան տահա
զիյատէ քէնտիմի թահգիր էտէ-
րէք՝ քէնտի կէօզլէրիմտէ էտնա օլ-
սամ տա, օլ սէնին տէտիյին խա-
լայրգլարըն գրթընտա ի՛զգէթլի օ-
23 լուրում։ Ա Է Աաւուղուն գրգը
Նեղքողուն՝ թա էօլտիւյիւ կիս-
նէտէք էվատը օլմատը։

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

Նպիւթիւն եանմալար վէ սէլամէթ
18 գուրպանլարը սունտու։ Ա Է Դա-
ւիթի պիւթիւն եանմալարըն վէ սե-
լամէթ գուրպանլարըն սունմասընը
թէքմիլ էթտիքտե, Ընգամա ա՛ս-
քէրլէրին Թապպը իսմինտե խայր
19 տուա՝ էյլէտի։ Ա Է Ճիւմլէ գալ-
մա՝ Խորայէլին հէփ գալապալը-
ղընա էրքէքտէն գարըյատէք հէր
պիրինէ պիր էքմէք փիտէսի վէ
պիր փարչա էթ վէ պիր գուրու
իւզիւմ փիտէսի էօլէշտիրտի. վէ
Ճիւմլէ գալմ հէր քէս քէնտի է-
վինէ կիթտի։
20 Ընտէն Դաւիթ քէնտի էվինէ
խայր տուա՝ էթմէյէ տէօնտիւ. վէ
Աաւուղուն գրգը Նեղքողուն՝ Դա-
ւիթի գարշըլամաղա չըգըպ տէտի
քի՝ Իսրայէլին փատիշահը պու կիւն
նէ գինէթլի իտի, քի Պու կիւն
գուլլարընըն խալայըգլարը կէօզ-
լէրինտէ Հաւարա ատէմլէրին պիրի
չըփլագլանըպ սոյունտուղու կիսի
21 սոյունտու։ Ա Է Դաւիթ Նեղ-
քողաղ տէտի քի՝ Ինէն պա-
պանտան վէ օնուն Ճիւմլէ էվինէ-
տէն Թապպըն գավմը իւզէրինէ
Իսրայէլին իւզէրինէ պէնի սուլ-
թան մէմուր էթմէք իչիւն պէնի էվա
թուտան Թապպըն Հուզուրունտա՝
պէնի Թապպըն Հուզուրունտա օյ-
22 նատըմ։ Էմ պունտան տահա
զիյատէ քէնտիմի թահգիր էտէ-
րէք՝ քէնտի կէօզլէրիմտէ էտնա օլ-
սամ տա, օլ սէնին տէտիյին խա-
լայրգլարըն գրթընտա ի՛զգէթլի օ-
23 լուրում։ Ա Է Աաւուղուն գրգը
Նեղքողուն՝ թա էօլտիւյիւ կիս-
նէտէք էվատը օլմատը։

Պ Ե Պ Ի Ն։

Նամանն՝ Դաւիթին Ընդհանուր պիր եվ պի-
նա էթմէյէ էյլէտիյի Նիյէթինի թահսին
էթտիյի. և Օնսան ասնդրա Ընդհանրն էմ-
բի իլէ պու Նիյէթինի իճրա էթմէքտէն օնա-
մէն՝ էթտիյի, 12 վէ օնուն զիւբրիյէթինէ
պէրէքէթ վա՛տ էթտիյի. 18 Դաւիթին
տուա՛սը վէ թէնէքքիւբիւ։

Պ Ե Պ Ի Ն։

1 Ա Է վագի՝ օլտու քի՝ Փատի-
շահ էվինտե սաքին օլուպ՝
Թապպ օնա չէփ չէվրէտե Ճիւմլէ
տիւշմէնլէրինտէն բահաթ վէրտիք-
2 տե, փատիշահ՝ Իսրաէլ փէյղամ-
պէրէ տէտի. Էալա պագ, պէն

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

Ա Պ Ե Պ Ի Ն։

13 Հպէնիմ իսմիմ էվ օ պլինա էտէ-
ճէք . վէ "օնուն փատիշահլըղընըն
թախթընը էպէտիյէտէք գայիմ է-
14 տէճէյիմ : Հպէն օնուն պապասը
օլաճաղըմ , օ տախի պէնիմ օղլում
օլաճագ տրը . "Էյէր օ եարամազլըգ
էտէր իսէ , պէն օնու ատէմլէր
տէյնէյի իլէ վէ ատէմ օղուլլարը
վուրուչլարը իլէ թէտիպ էտէճէ-
15 յիմ : Ըմմա ի՛նայէթիմ օնտան՝
սէնին էօնիւնտէն կիտէրտիյիմ
Հպաւուղտան կիտէրտիյիմ կիպի՝
16 կիտէրիլմէ յէճէք տիր : Վէ "սէ-
նին էվլին հէմ սէնին փատիշահլը-
ղըն՝ էօնիւնճէ էպէտիյէտէք սա-
պլիթ օլաճագ . սէնին թախթըն
էպէտէն գայիմ օլաճագ տրը :
17 Ամիմլէ պու սէօզլէրէ կէօրէ վէ
ճիւմլէ պու իշ՛համա կէօրէ՝ Նա-
թան Դաւիթէ էօյլէ սէօյլէտի :
18 Ընտէն Դաւիթ փատիշահ վա-
րըպ՝ Թապպըն հուզուրունտա օ-
թուրտու , վէ տէտի . Նա՛ Ն-
ֆէնտիմ Թապպ՝ "պէն քի՞մ իմ ,
վէ պէնիմ էվիմ նէ՞ տիր քի՝ պէնի
19 պուրայատէք կէթիրտին : Ըմմա պու
պիւճ կէօզլէրինտէ քիւչիւք կէօ-
րիւնտիւ՝ եա՛ Նֆէնտիմ Թապպ ,
վէ Հպու գուլուննուն էվլի հագդընա
կէլէճէք իրագ զըման իշխուն տախի
սէօյլէտին . վէ "ադամ՛զատ սըն՝
տէթի պո՞ւ մու տուր՝ եա՛ Նֆէն-
20 տիմ Թապպ : Վէ Դաւիթ արթըգ
պիր տահա սանա նէ՞ տէտին .
Հսէն իսէ գուլուննու պիլիրսին՝ եա՛
21 Նֆէնտիմ Թապպ : Ամիմլէ պու
պէօյիւք չէյլէրի սէօզլուն իշխուն
վէ եիւրէյինէ կէօրէ էյլէտին քի՝
22 գուլուննա պիլտիրէսին : Պուննուն
իշխուն "ադամ՛զատ սըն , եա՛ Թապպ
Ըլլահ , զիրա գուլագլարըմըզ իլէ
ճիւմլէ իշխիթտիյիմիզէ կէօրէ՝ "սէ-
նին կիպի եօգ տուր , վէ սէնտէն
23 դայրի Ըլլահ եօգ տուր : Վէ
Դաւիմըն կիպի Իսրայէլ կիպի եէր-
տէ պիր ա՛տէտ Հթայիֆէ վա՞ր մը
քի՝ Ըլլահ օնու քէնտինէ գավմ
տէյիւ գուրթարմագ իշխուն վէ
քէնտինէ նամ գազանմագ իշխուն
վէ սիզէ պէօյիւք հէմ տիյարընը-
զա հիյպէթլի չէյլէր էթմէք իշխուն
կիւտէ , Հքէնտինէ Ամըսրտան՝ Թա-
յիֆէլէրտէն՝ վէ օնլարընն ալլահ-
լարընտան գուրթարտըղըն գավմը-
24 նըն էօնիւնտէ էվլատ կիպէյ : Վէ
Հգավմին Իսրայէլի՝ սանա էպէտէն
գավմ օլմագ իշխուն քէնտինէ
գայիմ էյլէտին . վէ Հսէն եա՛
Թապպ՝ օնլարըն Ըլլահը օլտուն :
25 Իմտի հալա՝ եա՛ Թապպ Ըլլահ՝
պու գուլուննտան էօթիւրիւ վէ օ-
նուն էվինտէն էօթիւրիւ սէօյլէտի-
յին սէօզիւ էպէտէն սապիթ էյլէ .
26 վէ սէօյլէտիյին կիպի էյլէ . Վէ
սէնին իսմին էպէտէն մուա՛զզամ
օլսուն , քի տէյէլէր . Ը՛աքէրլէրին
Թապպը Իսրայէլին Ըլլահը՝
պու գուլուննուն գուլաղընա քէշֆ
էտիպ տէտին . Վանա էվ պինա
էտէճէյիմ . օնուն իշխուն պու գու-
լուն պու նիյազը սանա ա՛րզ էթ-
մէյէ եիւրէյինի հաղըգ պուլմուշ
28 տուր : Վէ շիմտի եա՛ Նֆէնտիմ
Նհովայ՝ օ Ըլլահ սէն սին , վէ
"սէօզլէրին հագ տրը . վէ պու
գուլուննա պու էյլիյի վատ էթտին :
29 Վէ հալա պու գուլուննուն էվլինի
միւպարէք գըլմաղա ըռաղի օլ քի՝
էպէտէն սէնին հուզուրունտա օ-
լա . զիրա եա՛ Նֆէնտիմ Թապպ՝
սէն սէօյլէտին , վէ սէնին պէրէ-
քէթինտէն՝ պու գուլուննուն էվլի
Հէպէտէն միւպարէք օլսուն :

ՊԸՊ Ր

Դաւիթին փղշտըլարը վէ Մովաբըլարը եէնտիյի : 3 Օնուն Ադրազարը վէ Սիւբ-
եանիլէրի վուրտուղու : 9 Հովուն օնա՝ Հնովրամը հէտիյէլէր իլէ կէօնտերտիյի : 11 Դա-
վիթին՝ հէտիյէլէրի վէ եաղմայը Ըլլահա
վագֆ էթտիյի : 14 Օնուն Նդումմա մու-
հաֆըզլար գօտուղու : 16 Դաւիթին ման-
սուպ սահիպլէրի :

1 Վ է վագի օլտու քի "պուննտան
՝սօնկրա , Դաւիթ փղշտըլար-
րը վուրուպ՝ օնլարը ալթ էթտի ,
վէ Դաւիթ՝ փղշտըլարընն էլինը-
2 տէն Մ՝եթեկամմայը ալտը : Էմ
Հ՝Մովաբը վուրտու , վէ օնլարը
եէրէ եաթըրըպ՝ սիճիմ իլէ էօլչ-
տիւ . վէ էօլտիւրէճէյինի իքի սի-
ճիմ իլէ՝ վէ սաղ գօյաճաղընը պիր
պիւթիւն սիճիմ իլէ էօլչտիւ . վէ
Մովաբլըլար Դաւիթէ Հխոպաճ-

Digitized by Google

3 կիւզար գուլ օլսուս : Հէմ Դաւիթ Յուդա փատիշահը Յուդա օղլու Ռեհոբովամ Սողոմոնի որդւոյ Հրէից թագաւորը՝ հիւքիւմէթինի ղէփլաք ըրմաղընըն իւզէրինէ տէօնտերմէյէ կիտէր իքէն վուրսուս : Ու Իսրայէլ ամէն եէտի եիւզ աթլը՝ վէ իւրիմի պին եաեա նէֆիեր թուէթուս . վէ Դաւիթ Հճիւմլէ ա՛րապա պէկիրլերինին սինիրլերինի քէստի , վէ օնլարտան եիւզ ա՛րապա պէկիրի ալը 5 գօտուս : Ու Տրմըղընը Իւրեւանիլերտէն իւրիմի իքի պին ատէմ վուրտուս : Ու Դաւիթ Իւրեւանիլերտէն իւրիմի իքի պին ատէմ վուրտուս : Ու Իւրեւանիլերը Դաւիթէ խարաճկիւզար գուլ օլտուլար . վէ Բապպ Դաւիթի՝ հեր կիթտիյի եէրտէ գուրբան կէստիլեր : 7 Թարտը . Ու Դաւիթ Հրազալարըն գուլլարընտա օլան Հալթուն գալգանլարընը ալըպ՝ օնլարը Յերուսաղէմ կէթիրտի : 8 Ու Հրազալարըն շէհրիլերի Իսթեհէտտան վէ Իերոհեատան՝ Դաւիթ փատիշահ ղայէթ չօգ պագըր ալտը : 9 Ու Ինմաթ փատիշահը Թովու Դաւիթին Հրազալարըն ճիւմլէ անոնք քէրինի գըրտըղընը իշխոնճէն, Թովու քէնտի օղլու Յովրամը Դաւիթ փատիշահա կէօնտէրտի քի՝ խաթըրընը սօրա , վէ օնուն Հրազալար իլէ ճէնկ էտիպ՝ օնու վուրտուղու իչիւն օնա թէշնիյիկ էյլէյէ , զիրա Հրազալարըն Թովու իլէ ճէնկէլէրի վար իտի . վէ Յովսոմըն էլինտէ կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն գապլար վէ պագըր գապլար 11 վար իտի : Դաւիթ փատիշահ՝ օնլարը տախի Բապպա Թագուիս էյլէտի , ալէ էթտիյի ճիւմլէ Թայիֆէլէրտէն ալըպ Թագուիս էթտիյի կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ 12 պէրապէր՝ Էսհէր Իւրեւանան վէ Մովաբտան վէ Հմմոն օղուլլարընտան վէ փղշտլալարտան վէ Հմաղէկլիլէրտէն վէ Յուբա փատիշահը Ռուհ օղլու Հրազալարըն եաղմաբընտան : 13 Ու Դաւիթ՝ Հնուղ տէրէսինտէ Յօնսէքլիզ պին Իւրեւանի գըբմաղտան տէօնտիւքտէ , նամ գաղ 14 զանտը : Ու Հդովմտա մուհաֆըզլար գօտուս , ճիւմլէ Հդովմտա մուհաֆըզլար գօտուս , վէ ճիւմլէ Հդովմլուլար Դաւիթէ գուլլար օլտուս . վէ Բապպ Դաւիթի՝ հեր կիթտիյի եէրտէ գուրբարտը : 15 Ու Դաւիթ ճիւմլէ Իսրայէլ իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիս . վէ Դաւիթ ճիւմլէ գավմընա շէհրիա՛թ վէ ա՛տալէթ էյլէր իտի : 16 Ու Հարուհեա օղլու Յովաբ անքէրին իւզէրինէ՝ վէ Հքիղուդ օղլու Յովսափատ թէզքէրէճի իտի . 17 Ու Հքիտովը օղլու Աղովկ իլէ Հբիաթար օղլու Հքիմէլէք քեահինլէր իտի , վէ Սարայիա քեատիբ իտի : 18 Թիպ իտի . Ու Հյովհադա օղլու Ռանեա՝ Քրեթիլերին հէմ փելեթիլերին իշէրիյնոբէ իտի , վէ Դաւիթին օղուլլարը միւշիրլեր իտի :

ԳԼՈՒԽ ԹԴ

Դաւիթին Աւուղուն եվատալը իչիւն սիւսալ եթտիյի : 6 Օնուն Ամփիբոսթէյէ իհսան էյլէտիյի : 9 Դաւիթին օնա վէրտիյի մսա՛չ :

1 Ու Դաւիթ տէտի քի՝ Աւուղ Հեվինուէն գալմըշ տահա պիր քիմսէ վա՞ր մը , քի օնա Յոնաթան թերը խաթըր իչիւն իհսան էտէ- 2 յիմ : Ու Աւուղ եվինին պիր գուլու վար իտի քի՝ իսմի Միբա իտի . վէ օնու Դաւիթէ չաղըրտըլար , վէ փատիշահ օնա տէտի քի՝ Միբա սէ՞ն մի սին , վէ օ՝ Դու- 3 լուն տուր տէտի : Ու փատիշահ տէտի քի՝ Աւուղուն եվինուէն գալմըշ ատէմ եո՞ գ մու , քի օնա Ըլլահ իհսանը էտէյիմ . վէ Միբա փատիշահա տէտի քի՝ Յոնաթանն երն Տայագլարը սագաթ պիր օղուս 4 գալտը : Ու փատիշահ օնա՝ Ո՞ր- եէտէ տիր տէտի . վէ Միբա փատիշահա տէտի քի՝ Իշեթէ Հմաղաարատա Ամիէլ օղլու Մաքիրին եվինտէն 5 տիր : Իմտի Դաւիթ փատիշահ կէօնտէրիպ՝ օնու Հմաղաարատան Ամիէլ օղլու Մաքիրին եվինտէն ալ- 6 տը : Ու Աւուղ օղլու Յոնաթանանն օղլու Ամեմփիբոսթէ Դաւիթէ վարտըգտա , եիւզիւ գօյուն տիւշիւպ՝ օնա թէմէննա էյլէտի . վէ

Դաւիթ տէտի քի եա Ա՝նմփիբոսթէ , վէ օ՝ Ի՝չթէ գուլուն տէ-
7 տի : Վ՝է Դաւիթ օնա տէտի քի՝ Յօրգամ · զիրա Ե՝պապան Յովնա-
թանըն խաթրը իչուն՝ սանա հէր վէճմ իլէ իհսան էտէճէյիմ , վէ
պապան Աւուղուն ճիւմլէ թար-
լալարընը սանա ինթիգալ էտէճէ-
յիմ · սէն տէ տայիմա սօֆրամտա
8 էքմէք եէյէճէքսին : Վ՝է օնա թէ-
մէնա էտիպ տէտի քի՝ Ի՝ուլուն
քիմ տիր , քի պէնիմ կիպի Ը՝էօլ-
միւշ քէօփէյէ նազար գըլտըն :
9 Ընտէն փատիշահ Աւուղուն ու-
շաղը Սիթայը չաղըրըպ՝ օնա տէ-
տի · Ե՝Աւուղուն վէ օնուն ճիւմ-
լէ էվինին հէր նէսի վար իտի իսէ՝
սէնին էֆէնտինին օղուննա վէրտիմ :
10 Վ՝է սէն վէ սէնին օղուշլարըն վէ
գուշլարըն՝ օնուն իչուն եէրի իշլե-
յիպ Ա՝հհաու-լա՝նու կէթիրէսին ,
քի էֆէնտինին օղուննուն եէյէճէք
էքմէյի օլա՝ ամմա էֆէնտինին օղու-
Ա՝նմփիբոսթէ Ե՝տայիմա սօֆրամտա
էքմէք եէյէ · վէ Սիրանըն Ե՝օնպէշ
օղուռ վէ իյիրմի գուլուռ վար իտի :
11 Վ՝է Սիրա փատիշահա տէտի քի՝
Պու գուլուննա փատիշահ էֆէնտիմ
հէր նէ էմր էթտի իսէ , պու գու-
լուն էօյլէ էտէճէք տիր · Ա՝նմփի-
բոսթէ իսէ (փապիլա՝ պէպէ) փա-
տիշահըն օղուշլարընտան պիրի կի-
12 պի սօֆրամտա եէյէ : Վ՝է Ա՝նմ-
փիբոսթէյինին պիր քիշիւք օղու
վար իտի , վէ Ե՝օնուն ատը Ա՝իքա
իտի · վէ Սիրա էվինին ճիւմլէ է-
հալիսի՝ Ա՝նմփիբոսթէյինին գուշլա-
13 րը իտի : Իմտի Ա՝նմփիբոսթէ Ե-
րուսաղէմտէ սաքին օլտու , զիրա
Ե՝տայիմա փատիշահընն սօֆրասըն-
տա եէր իտի · վէ Ե՝օնուն իքի այա-
ղը սագաթ իտի :

ՊԵՊ ԺՀ

Դաւիթին Ընոնա թէսէլլի էթմէք իչուն կէօնտէրտիկի ատէմլէրէ էթտիքլէրի բէզա-
լէթ · 6 Ը՝մմոնըուշլարըն Սիւրեանիլէրի իմ-
ատատ ալտըգլարը , վէ Յովաբ իլէ Ը՝բեսա-
ռըն օնլարը եէնուիչի : 15 Սիւրեանիլէրին
թէքթարէն եէնիլտիկի :

1 Վ՝է վագի՝ օլտու քի պուննտան
Ե՝սոնկրա՝ Ը՝մմոն օղուշլարընըն
փատիշահը էօլտուռ , վէ օնուն եէ-
րինէ օղուռ Ընոն փատիշահ օլտու :
2 Վ՝է Դաւիթ տէտի քի՝ Ի՝չտաս օղ-
լուռ Ընոնա իհսան էտէյիմ , օնուն
պապասը պանա իհսան էթտիկի
կիպի · իմտի Դաւիթ՝ գուշլարը
եէտի իլէ օնա պապասը իչուն
Թէսէլլի վէրմէյէ կէօնտէրտի · վէ
Դաւիթին գուշլարը Ը՝մմոն օղուշ-
3 լարը տէյարընա վարտըլար : Վ՝է
Ը՝մմոն օղուշլարընըն սէրվէրլէրի՝
էֆէնտիլէրի Ընոնա տէտիլէր քի
Դաւիթ սէնին պապանա իքրամէն
մի սանա Թէսէլլիճիլէր կէօնտէրտի
զանն էտէրսին՝ Դաւիթ գուշլարընը
սանա չէհրի արաշտըրմաղա վէ օնու
Թէճէսսուս էթմէյէ վէ օնու ալթ
իւսթ էթմէյէ կէօնտէրմէտի մի :
4 Իմտի Ընոն՝ Դաւիթին գուշլարընը
Թուխթուպ օնլարըն սագալընըն ա-
րըսընը Թրաշ էթտի , վէ օնլարըն
էսվապլարընը եարըսընատէք Թա
Բ՝օթուրաճագ եէրինէտէք քէստի , Բ Ե՛ս · ի · է ·
5 վէ օնլարը սալը վէրտի : Վ՝է Դա- խէ · 2 ։
ւիթէ խապէր վէրտիքլէրինտէ , օն-
լարը գարշըլամաղա կէօնտէրտի ,
զիրա ատէմլէր ղայէթ իլէ ըէզիլ
օլմուշլար իտի · վէ փատիշահ տէ-
տի քի՝ Ա՝ագալընըզ պիթինճէյէ-
տէք Ե՝րիքովտա օթուրուն , ան-
տէն կէրի կէլին :
6 Վ՝է Ը՝մմոն օղուշլարը՝ Ե՝Դաւի- Գ Ե՛ն · լէ ·
թին ինտինտէ ֆէնա գօգար օլ- 30։ Ե՛ս · ի ·
տուգլարընը կէօրիւնճէ , Ը՝մմոն 21։ա Թագ·
օղուշլարը կէօնտէրիպ Ե՝Եփրոռը ժէ · է ։
Սիւրեանիլէրինտէն վէ Սուբա Սիւր- Ե Պ · ը · 3, 5։
եանիլէրինտէն խիյրմի պին եահա
վէ Ա՝ահաքա փատիշահընտան պին
նէֆէր վէ Իստովքատան օն իքի պին
ատէմ իւճրէթ իլէ Թուխթուշլար :
7 Վ՝է Դաւիթ իշլտինճէ , Յովաբը
վէ Ե՝գուվվէթլիլէրին ճիւմլէ ա՝ս- Ի Պ · իէ · 8։
8 քէրինի կէօնտէրտի : Վ՝է Ը՝մմոն
օղուշլարը չըգըպ՝ գափունուն մէտ-
խէլինտէ ճէնկէ տիզիլտիլէր · ամմա
Ղ՝ուբա վէ Ր՝ոոբ Սիւրեանիլէրի Ը ԻԽա · 6 ։
հէմ Իստովքը վէ Ա՝ահաքա՝ սահրա-
9 տա պաշգաճա իտիլէր : Վ՝է Յովաբ՝
ճէնկինին եիւզիւ քէնտինէ գար-
շը էօնտէն հէմ արգատան օլտու-
ղունու կէօրիւնճէ , Իսրայէլին
ճիւմլէ սէչքինլէրինտէն սէչիպ՝
Սիւրեանիլէրին գարշըսընա թա-
10 պուր տիզտի : Վ՝է գալան խալգը՝
գարընտաշը Ը՝բեսաանըն էլինէ վեր-
տի , քի Ը՝մմոն օղուշլարընըն գար-

ՅՈ. Ի'. Ի. 1037 Դէ։

11 շըսընա թապուր տիկէ. վ֊է տէ֊
տի քի՝ Ի֊յէր Աիւրեանիլէր պէն֊
տէն ղալիպ կելիր իսէ, իմտատը֊
մա կելէսին. վ֊ե էյէր Ըմմոն օ֊
ղուլլարը սէնտէն ղալիպ կելիր ի֊
սէ, պէն սէնին իմտատընա վարա֊
12 ճաղըմ։ Եվ֊ուվվէթլէն, վ֊ե Եգավ֊
մըմըզ իչիւն հեմ Ըլլահմըդըն
շէհրլէրի իչիւն գուվվէթլի հարա֊
քէթ էտելիմ. վ֊ե Ըրապպ՝ քէնտի
նազարընտա խօշ օլանը էյլէսին։
13 վ֊է Յովաբ պիլէսինճէ օլան խալխ
իլէ Աիւրեանիլէր իլէ ճէնք էթմէ֊
յէ հազլաշըր. վ֊ե օնլար օնուն
14 էօնիւնտէն գաչտրլար։ Օլտէմ
Ըմմոն օղուլլարը՝ Աիւրեանիլէրին
գաչտրղընը կէօրիւնճէ, օնլար տա֊
խի Ըբեսսանըն էօնիւնտէն գաչըպ՝
շէհրէ կիրտիլէր. անուն Յովաբ
Ըմմոն օղուլլարընըն իւզէրինտէն
տէօնիւպ՝ Ի֊րուսաղէմմէ վարտը։
ՅՈ. Ի'. Ի. 1016 Դէ։ 15 վ֊է Աիւրեանիլէր՝ Իսրայէլին էօ֊
նիւնտէն վուրուլտուգլարընը կէօ֊
րիւնճէ, պիրլիքտէ ճէմ՝ օլտու֊
16 լար։ վ֊է Ըդրազար կէօնտէրիպ՝
ըրմազընը էօթէ եագասընտա օլան
Աիւրեանիլէրի չըգարտը, վ֊ե Ի֊
լամա կելտիլէր. վ֊ե էօնլէրինճէ
Ըդրազարընը սէրա՛քէրի Հովթակ
Ա ՍԱՄ. Ժ Թ. 16։ 17 կէօդը էտէ։ վ֊է Դաւիթէ խապէր
վէրիլտիքտէ, ճիւմլէ Իսրայէլի
ճէմ՝ էտիպ՝ Յորդանանտան կէչ֊
տի վ֊ե Ի֊լամա վարտը. վ֊ե Աիւրեա֊
նիլէր Դաւիթին գարշընընա թա֊
պուր տիզիպ՝ օնուն իլէ ճէնք էթ֊
18 տիլէր։ վ֊է Աիւրեանիլէր Իսրա֊
յէլին էօնիւնտէն գաչտրլար, վ֊ե
Դաւիթ Աիւրեանիլէրտէն եէտի
եիւզ ա՛րապա վ֊ե գըրգ պին էաթ֊
Ի Ա Ի. Ժ Թ. 18։ լը գըրտը. հեմ օնլարըն սէրա՛ս֊
քէրի Յովթակը վուրտու, վ֊ե օրա֊
19 տա էօլտիւ։ վ֊է Ըդրազարըն
գուվլարը օլան հէփ փատիշահլար՝
Իսրայէլին էօնիւնտէն վուրուլ֊
տուգլարընը կէօրիւնճէ, Իսրայէլ
Ե. Պ. Ը. 6։ իլէ սուլհա եաթըպ՝ Էօնլարա գուվ֊
լուգ էթտիլէր. վ֊ե Աիւրեանիլէր՝
Ըմմոն օղուլլարընա իմտատ էթմէ֊
յէ արթըգ գօրգարլար իտի։

ՊԸՊ ԺԸ

Յովաբըն Աբեթայը մուհասէրէ էթտիկի։ 2 Դաւիթին Ներսաբէ իլէ զինա էթտիկի։ 6 Ջինասընը կիզլէմէյէ ճէհտի։ 11 Ուրիանըն գաթլինէ գաստ էթտիկի։ 17 Ուրիանըն գաթել օլունտուղու, վ֊ե Յովաբըն Դաւիթէ պու խապէրի կէօնտէրտիկի։ 26 Դաւիթին Ներսաբէյի գարը իչիւն ալտընը.

ՅՈ. Ի'. Ի. 1036 Դէ։

1 Ա֊է վագի՝ օլտու քի Էրթէսի
Սէնէ՝ փատիշահլարընն չըգ֊
տըգլարը զէմանտէ, Բ֊Դաւիթ
Յովաբը հեմ պիլէսինճէ գուվլա֊
րընը վ֊ե ճիւմլէ Իսրայէլի կէօն֊
տէրտի, վ֊ե Ըմմոն օղուլլարընը
խարապ էտիպ՝ Աաբբայը մուհա֊
սէրէ էթտիլէր. Դաւիթ իսէ Ի֊
րուսաղէմտէ օթուրուր իտի։
Ա ՓԱ. Ի. 22, 26։ Բ Ա Ի. 1։ Ա Ի Թագ. Ի. 22, 26։ Բ Ա Ի. 1։
2 Ա֊է վագի՝ օլտու քի ախշամ
վաղթընտա Դաւիթ եաթաղընտան
գալգըպ՝ փատիշահ Իսէբայըլընն
տամը իւզէրինտէ կէզինիր իտի,
վ֊ե տամըն իւզէրինտէն՝ եայգանըր
Ապիր գարը կէօրտիւ. վ֊ե օլ գա֊
րը ղայէթ կիւզել չէհրէլի իտի։
Բ Օր. Իե֊ 8։ Բ Նա. Լէ֊ 2։ Հոբ. Լ֊։ Ա Սամ. 6. 28։
3 Ա֊է Դաւիթ կէօնտէրիպ՝ օլ գա֊
րը իչիւն սիւալ էթտի. վ֊ե պէյթ
տէտի քի՝ Իվիետլի Ուրիանընն գա֊
րըսը Ի֊լիամընն գըզը Աներսաբէ պու֊
4 տէյիլ մի։ Ա֊է Դաւիթ խապէր.
ճիլէր կէօնտէրիպ՝ օնու ալտը, վ֊ե
գարը օնա կելտիքտէ, Էօնուն իլէ
եաթտը, գարը իսէ Էնափաքլի֊
յինտէն Հէնո֊ղ թէմիզլէնմիշ ի֊
տի. անուն գարը էվինէ կիթտի։
Ա Պ իե֊ 39։
5 Ա֊է գարը Համիլէ օլտու. վ֊ե կէօն֊
տէրիպ վ֊ե Դաւիթէ խապէր վէրիպ՝
6 Էամիլէ իմ տէտի։ Ա֊է Դաւիթ
Յովաբա՝ Վիետլի Ուրիայը պանա
կէօնտէր տէյի պէօղ կէօնտէրտի.
Յովաբ տա Ուրիայը Դաւիթէ
7 կէօնտէրտի։ Ա֊է Ուրիա օնա կելտիքտէ, Դաւիթ Յովաբըն սաղ֊
լըղընը վ֊ե գավմըն սաղլըղընը վ֊ե
ճէնկին սէլամէթինի սիւալ էյլէ֊
8 տի։ Ընտէն Դաւիթ Ուրիայա
տէտի քի՝ Էվինէ էն, վ֊ե Եայագ֊
լարընը եայգա. վ֊ե Ուրիա փատի֊
շահըն սէրայընտան չըգտըղը կի֊
պի, օնուն արտընճա փատիշահ֊
9 տան թաա՛մ կիթտի։ Ըմմա Ու֊
րիա՝ էֆէնտիսինին ճիւմլէ գուվ֊
լարը իլէ փատիշահըն սէրայընըն
գափուսունտա եաթտը, վ֊ե էվինէ
10 էնմէտի։ Ա֊է Դաւիթէ խապէր
վէրիպ տէտիլէր քի՝ Ուրիա էվինէ
էնմէտի. վ֊ե Դաւիթ Ուրիայա
տէտի քի՝ Էօլտան կէչմիյօրմու֊
սուն, նիչիւն էվինէ էնմէզսին։
Ը Նա. Ժէ֊ 4։ Ժ Թ. 2։

Digitized by Google

11 Վ է Աւրիա Դաւիթէ տէտի քի՝ Ըլ Անտուգ վէ Իսրայէլ վէ Յու-
դա չատըրլարտա օթուրույօրլար ,
վէ էֆէնտիմ Յովաբ վէ էֆէն-
տիմին գուլլարը իւթիւ աչըգ
սահրատա գօնարլար , վէ պէն եէ-
մէյէ վէ լէմէյէ վէ գարըմ իլէ
եաթմաղա էվլիմ՞ մի կիտէյիմ . սէն
սաղ սըն վէ սէնին ճանըն սաղ տըր
12 քի՝ պէն պու շէյի էթմէմ : Վ է
Դաւիթ Աւրիայա տէտի քի՝ Պու
կիւն տա պուրատա գալ , վէ եա-
րըն սէնի կէօնտէրէյիմ . իմտի Աւ-
րիա օլ կիւն վէ էրթէսի կիւն Ե-
13 րուսաղէմտէ գալտը : Վ է Դա-
ւիթ օնու տա՛վէթ էյլէտի , վէ օ՝
օնուն էօնիւնտէ եէտի վէ լիչտի ,
վէ օնու Ֆսէրխօշ էթտի . վէ ախ-
շամտա Ւէֆէնտիսինին գուլլարը
իլէ քէնտի տէօշէյինտէ եաթմա-
ղա չըգտը , ամմա էվինէ էնմէտի :
14 Վ է սապահ օլունճա , Դաւիթ
Յովաբա Ֆպիր մէքթիւպ եազըպ՝
Աւրիանըն եէտի իլէ կէօնտէրտի :
15 Վ է մէքթիւպտէ եազըպ տէտի քի՝
Աւրիայը էն շէտիտ ճէնկին էօնիւ-
նէ գօյուն , վէ արտընտան չէքի-
16 լին քի՝ Ֆվուրուլուպ էօլէ : Վ է
վագի՝ օլտու քի՝ Յովաբ շէհրի
մուհասէրէ էտէր իքէն , Աւրիայը
չօլ մահալէ գօտու քի՝ քէնտիսի
օրատա գուվվէթլի աւտմլէր վար
17 իտիյինի պիլիր իտի : Վ է շէհրին
աւտմլէրի չըգըպ՝ Յովաբ իլէ ճէնք
էթտիլէր , վէ գավմտան՝ Դաւիթին
գուլլարընտան պա՛զըսը տիւշտիւ .
վէ Ուհտի Աւրիա տախի էօլտիւ :
18 Վ է Յովաբ կէօնտէրիպ՝ ճէնկին
ճիւմլէ ահվալինի Դաւիթէ խա-
19 պէր վէրտի : Վ է խապէրճիյէ
թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Ա՛էնկին
հէր մատտէսինի փատիշահա նագ-
20 էթմէսինի պիթիրտիյին կիպի , օլ-
տէմ վագի՝ օլա քի՝ էյէր փատի-
շահըն էօվքէսի չըգրպ սանա տէր
իսե քի՝ Ա՛ինչիւն ճէնք էթմէք ի-
չիւն շէհրէ եագլաշտընըզ . հիսար-
տան աթաճագլարընը պիլմէ՞զ մի
21 իտինիզ . Յերոբեսեթի օղլու Ըբի-
մելէքի քի՞մ էօլտիւրտիւ , օնուն
իւզէրինէ տէյիրմէնին իւսթ թաշընը
հիսարտան պիր գարը ա՞թմատը մը ,
քի օ Թեբեստէ էօլտիւ . հիսարա
նի՞չիւն եագլաշտընըզ . օլտէմ սէն
տէյէսին քի՝ Դուլուն Ֆէտլի Ա-
22 րիա տախի էօլտիւ : Վ է խապէր-
ճի կիթտի . վէ վարըպ՝ Յովաբըն
օնա ճիւմլէ ըսմարլատըղընը Դա-
23 ւիթէ խապէր վէրտի : Ւմտի խա-
պէրճի Դաւիթէ տէտի քի՝ Օլ
ատէմլէր իւզէրիմիզէ ղալիպ օլմադ
իլէ , պիզէ սահրայա չըգտըլար .
ամմա պիզ օնլարը թա գափու-
24 նուն աղզընատէք գօվալատըգ : Վ է
օգճուլար գուլլարընըն իւզէրինէ
հիսարտան աթտըլար , վէ փատի-
շահըն գուլլարընատան պա՛զըսը էօլ-
տիւ , հէմ գուլուն Ֆէտլի Ա-
25 րիա տախի էօլտիւ : Օլտէմ Դա-
ւիթ խապէրճիյէ տէտի քի՝ Յո-
վաբա պէօյլէ տէյէսին . Պու շէյ՝
կէօզլէրինտէ Ֆէնա կէօրիւնմէ-
սին , զիրա գըլըճ պա՛զէն շուննու
պա՛զէն պուննու եէր . շէհրին իւ-
զէրինէ գուվվէթլի ճէնք էյլէ , վէ
օնու եըգ , վէ սէն օնու գուվվէթ-
լէնտիր :
26 Վ է Աւրիանըն գարըսը՝ գօճա-
սը Աւրիանըն էօլտիյինիւ իչլէթ-
տիքտէ , գօճասը իչիւն եաս չէք-
27 տի : Վ է եաս կէչլինճէ , Դաւիթ
կէօնտէրիպ՝ օնու քէնտի էվինէ
ալտը , վէ օ՝ օնուն գարըսը օլ-
տու , վէ օնա պիր օղուլ տօղուր-
տու . ամմա Դաւիթին պու էթ-
տիյի շէյ՝ Եապպըն նազարընտա
Ֆէնա կէօրիւնտիւ :

ՊԸՊ ԺԻ

Նաթանըն՝ Դաւիթէ սէօյլէտիյի տիչի՝ գու-
զընուն թէմսիլի . 7 Օնու Դաւիթէ պէնկ-
զէթտիյի , վէ օնուն թէվկէ էտիպ ա՛ֆիլ օ-
լունտուղու : 15 Դաւիթին՝ չօճուղուն խաս-
թալըղընտա վէ էօլիւմլիւնտէ հարաքէթի ,
24 Սողոմոնուն տօղտուղու , 26 Ռաբբանըն
Ֆէթհ օլունտուղու :

1 Վ է Եապպ Նաթանը Դաւիթէ
կէօնտէրտի , վէ ՚օնա վարըպ
Բօնա տէտի . Պիր շէհրտէ՝ պիրի
զէնկին վէ օպիրի Ֆագիր՝ իքի ա-
2 տէմ վար իտի : Օ զէնկինին ղայէթ
չօգ սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարը վար
3 իտի . Ըմմա Ֆագիրին պիր քիչիւք
տիչի գուզուտան ղայրի հիչ պիր
շէյի եօգ իտի , քի օնու էտինմիշ
իտի , վէ պէսլէր իտի , վէ օնուն եա-
նընտա վէ օղուլլարը իլէ պիրլիքտէ
պէօյիւտիւ . օնուն լօգմասընտան

ԹԱ . Ի՛ . Լ՝ . 1035 ԴԷ ։
Ղ Գ . Է . 2 , 6 ։ Ի Գ . Ի . 8 ։
Ի ՆԱՒ . ԺՔ . 33 , 35 ։ Ղ ԽԱ . 9 ։
Ի ՊԱ՛Զ՝ Ֆ ԹԱԳ . ԻԲ . 8 , 9 ։
Ե Գ . ԺՔ . 9 ։
ԹԱ . Ի՛ . Լ՝ . 1035 ԴԷ ։
Ե Գ . ԺՔ . 9 ։
ԹԱ . Ի՛ . Լ՝ . 1034 ԴԷ ։
Ա ՍԱՂ . Ծ՚Ա . ԻՆՎԱՀԱՆ ։ Բ ՊԱ՛Զ՝ Պ . ԺՔ . 5 , ԼԶ ։ Ֆ ԹԱԳ . Ի . 35 - 41 ։ ՂԱ . Ե . 3 ։
Ի ԴԱՍ . ԹԲ . 53 ։

Digitized by Google

եւր իտի , վէ քեասէսինտէն իչէր իտի , վէ գօյնունտա եաթար իտի ,
4 վէ օնուն գըղը կիպի իտի : Ալ է օլ զէնկին քիմսէյէ պիր եօլճու կէլտի , վէ քէնտի սիւրիւլէրինտէն վէ սըղըրլարընտան ալըպ՝ քէնտինէ կէլէն միւսաֆիրի իչիւն հազըրլամաղա գըյմատը , իւլա օլ ֆագիր քիմսէնին տիչի գուղուսունու ալըպ՝ քէնտինէ կէլէն ատէմ իչիւն հազըրլաւը :
5 Օլտէմ Դաւիթին էօվքէսի օլ քիմսէյէ ղայէթ իլէ թուրթուշուպ՝ Նաթանա տէտի . Թապ սաղ տըը քի՝ պունու էտէն քիմսէ
6 գաթլէ միւսթահագ տըը . Ալ է պու շէյի էթտիյի սեպէպտէն հէմ էսիրկէմէտիյինտէն էօթիւրիւ՝ գուզուլու տէօրթ գաթ էօ-
7 տէմէլի տիր : Ընտէն Նաթան Դաւիթէ տէտի քի՝ Օլ քիմսէ սէն սին . Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ պէօյլէ տէր քի՝ Ես պէն սէնի Իսրաէլին իւզէրինէ փատիշահ մէսհ էթտիմ , հէմ պէն սէնի Դաւուտ
8 ղուն էլինտէն գուրթարտըմ . Ալ է էֆէնտինին էվինի սանա՝ հէմ էֆէնտինին գարըլարընը սէնին գօյնունա վէրտիմ , վէ սանա Իսրայէլ հէմ Յուդա էվինի վէրտիմ . վէ էյէր աղ իտի իսէ , սանա պունուն կիպի նիչէ չէյլէր տահա իլավէ
9 էտեր իտիմ : Ու Նիչիւն Թապպըն սէօզիւնիւ խօրլատըն քի՝ օնուն նազարընտա ֆէնա օլանը էտէսին . Ու Հետի Ուրիայը գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւն . Հէմ օնուն գարըսընը քէնտինէ գարը իչիւն ալտըն , հէմ օնու Ըմմոն օղուլլարընըն գըլըճը
10 իլէ գաթլ էթուիրտին : Ամոի հալա պէնի թահգիր էթտիյին՝ վէ Հետի Ուրիանըն գարըսընը քէնտինէ գարը օլմագ իչիւն ալտըղըն սէպէպտէն , Սէնէնին էվինտէն էպէտէն գըլըճ
11 էքսիք օլմայաճագ տըը : Թապպ պէօյլէ տէր քի՝ Իչլեթ պէն սէնին էվինտէն սէնին իւզէրինէ պիր պէ-լա գալտրրաճաղըմ . վէ Ֆսէնին կէօզլէրին էօնիւնտէ սէնին գարըլարընը ալաճաղըմ , վէ սէնին գօնչունա վէրէճէյիմ , վէ պու կիւնէշին կէօզլէրի էօնիւնտէ գարըլարընն
12 իլէ եաթաճագ տըը : Օլիրա սէն պոհոո կիզլիճէ էյլէտին . ամմա Էպէն պու չէյի ճիւմլէ Իսրայէլին էօնիւնտէ՝ վէ կիւնէշին էօնիւնտէ
13 Էտէճէյիմ : Ալ է Ուրիէ Հիթթանա տէտի քի՝ Էրապպա կիւնահ էթտիմ . վէ Նաթան Դաւիթէ տէտի քի՝ Թապպ տախի Ֆսէնին կիւնահընը պէրթարաճ էթտի , էօլ-
14 մէզսին : Ալքին պու չէյ իլէ Թապպընն տիւշմէնլէրինէ՝ Քիւֆր էթմէյէ ֆուրսաթ վէրտիյին իչիւն , սանա տօղաճագ չօճուգ էլպէթթէ էօլէճէք տիր :
15 Ընտէն Նաթան քէնտի էվինէ կիթտի . վէ Թապպ Ուրիանըն գաըրսը Դաւիթէ տօղուրտուղու չօճուղու վուրտու , վէ ղայէթ խաս-
16 թա օլտու : Ալ է Դաւիթ չօճուգ իչիւն Ըլլահա նիյազ էյլէտի . հէմ Դաւիթ ուրուճ թուրթտու , վէ վարըպ՝ Ուրիթիւն կէճէ եէր
17 իւզէրինտէ Նաթտը : Ալ է էվինին իխթիյարլարը օնուն եանընտա տուրտուլար քի՝ օնու եէրտէն գալ-մըրալար . ամմա օ իսթէմէտի , հէմ օնլար իլէ էքմէք եէմէտի :
18 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ եէտինճի կիւնտէ չօճուգ էօլտիւ . վէ Դաւիթին գուլլարը՝ չօճուղուն էօլ-տիւյիւնիւ օնա խապէր վէրմէյէ գօրգտուլար , զիրա տէտիլէր քի՝ Իչլեթ չօճուգ տահա սաղ իքէն օնա սէօյլէտիք , վէ սէօզիւմիզիւ տինկլէմէտի , եա օնա՝ Չօճուգ էօլտիւ նաըրլ տէյէլիմ , քի պիր
19 ֆէնա չէյ էտէ : Ըմմա Դաւիթ գուլլարընըն փըսըլթը էթտիքլէ-րինի կէօրմէք իլէ՝ չօճուղուն էօլ-տիւյիւնիւ Դաւիթ անկլատը . վէ Դաւիթ գուլլարընա՝ Չօճուգ էօլ-տիւ միւ տէտի , օնլար տա՝ Իչօլ-
20 տիւ տէտիլէր : Օլտէմ Դաւիթ եէրտէն գալդըպ՝ եայգանտը , վէ Ամէսհ օլուպ՝ էսվապլարընը տէ-յիշտիրտի , վէ Թապպըն էվինէ կիրիպ՝ Ուսէճտէ դըլըը . անտէն քէնտի էվինէ վարտը , վէ իսթէ-տի , վէ էօնիւնէ էքմէք գօտու-
21 լար , վէ եէտի : Ալ է գուլլա-րը օնա տէտիլէր քի՝ Պու էթտի-յին իչ նէ օլա . չօճուգ իչիւն օ տահա սաղ իքէն՝ ուրուճ թուռ-թուպ ալըատըն , վէ չօճուգ էօլ-տիւյիւ կիպի՝ գալդըպ էքմէք եէ-
22 տին : Ալ է տէտի քի՝ Չօճուգ տա-

Digitized by Google

Հա սաղ իքէն ուրուշ թուխթուպ աղլատըմ • զիրա [տ]տէտիմ քի՝ Վհիմ պիւիր , պէլքի Ըլլահ ոլանա ի՛- նայէթ էտէր վէ չօճուգ եաշար : 23 աքին չհմտի էօլտիւ , պէն նի՞չիւն պէօյլէ ուրուշ թուխթայըմ , օնու արթըդ տէօնտէրէ պիւիլ՞ր մի իմ • պէն օնա կիտէճէյիմ , ամմա [ս]օ պանա տէօնմէզ :

24 Ընտէն Դաւիթ՝ գարըսը Ներսաբէյէ թէսէլլի վէրտի , վէ օնա վարըպ՝ օնուն իլէ եաթտը • վէ օ՝ պիր օղուլ տօղուրտու , վէ նա- տընը Յողմոն գօտու , վէ Թապպ 25 օնու սէվտի : Վ֊է Նաթան փէյ- ղամպէրին եէտի իլէ կէօնտէրտի , վէ օնուն ատընը՝ Թապպտան էօ- թիւրիւ՝ *Յեզդիգիա գօտու :

26 Վ֊է Չ֊Յովաբ՝ Ըմմոն օղուլլարը- նըն Ռաբբասը իլէ ճէնք էյլէտի , վէ փատիշահանի շէհրի ֆէթհ էթ- 27 տի : Վ֊է Յովաբ Դաւիթէ խապէր- ճիլէր կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Ռաբ- բա իլէ ճէնք էթտիմ , սուլար շէհ- 28 րինի տախի ֆէթհ էթտիմ : Իմ- տի հալա գավմըն պագըսընը ճէմ՝ էյլէ , վէ շէհրին գարշըսընա օր- տու գուրուպ՝ օնու ֆէթհ էյլէ , օլմայա քի շէհրի պէն ֆէթհ է- տէյիմ տէ՝ օնուն իւզէրինէ պէնիմ 29 ատըմ չաղրըլա : Իմտի Դաւիթ ճիւմլէ գավմը ճէմ՝ էտիպ՝ Ռաբ- բայա կիթտի • վէ օնուն իլէ ճէնք 30 էտիպ՝ օնու ֆէթհ էյլէտի : Վ֊է Ուօնլարըն փատիշահընըն պաշընտան թաճընը ալտը • վէ օնուն աղըրը- ղը պիր գանթար ալթուն վէ գը յ- մէթլի թաշլար օլուպ՝ Դաւիթին պաշընա գօնուլտու • վէ շէհրտէն 31 դայէթ չօգ եաղմա չըգարտը : Վ֊է օնտա օլան խալգը չըգարըպ՝ օն- լարը տէօմէէրէ իլէ վէ տէմիր տիւ- յէնըէր իլէ վէ տէմիր պալթալար իլէ [ա]լտպա գօտու , հէմ օնլարը թուղա ֆուրունուն տան կէչիրտի • վէ Ըմմոն օղուլլարընըն հէփ շէ- հիրլէրինէ պէօյլէ էյլէտի • անտէն Դաւիթ ճիւմլէ դավմ իլէ Նրուս- սաղէմէ տէօնտիւ :

ՊԵՐԳ ԺԴ

Ընտէն՝ քէնտի գըզ գարընտաշը Յոամարը մուռաթլաղը : 15 Պուհտան պէօյլէ օնտան էքրահ էտիպ օնու գօվռուղու : 19 Ը- բիսողոմուն Յոամարը գապուլ էթտիյի , 23 վէ գարընտաշընըն գաթլինէ գատտ էթտիյի : 28 Ընտնուն գաթլ օրընտուղու : 30 Դա- ւիթին պու խապէրի այտըգտա գատավէթ- լէնտիյի : 37 Ըբիսողոմուն Յոոլմինին հա- նընա Վեսուբա գայտըղը :

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի պունտան [ս]ոնկրա՝ Դաւիթին օղլու Ը- բիսողոմուն պիր կիւզել գըզ գա- րընտաշը վար իտի , վէ օնուն ատը [Յ]ամաար իտի • վէ օնու՝ Դաւիթ- 2 ին օղլու Ընմոն սէվտի : Վ֊է Ըմ- նոն՝ գըզ գարընտաշը Յոամարըն սէպէպինտէն խապար օլմագ տէ- րէճէսինտէ սըգըլտը • պիրա գըզ պաքիրէ իտի , վէ Ընմոնուն կէօզ- լէրինտէ օնա պիր շէյ էթմէյէ 3 կիւճ իտի : Վ֊է Ընմոնուն Յոնի[ս]ա- դաբ իսմինտէ պիր տօսթու վար ի- տի , քի օ՝ Դաւիթին գարընտաշը [Ը]ամաանըն օղլու իտի • վէ Յով- նադաբ՝ ֆիրասէթլի քիմսէ իտի : 4 Վ֊է օնա տէտի քի՝ Նյ֊ի փատիշահ օղլու , սէն նի՞չիւն պէօյլէ կիւն- տէն կիւնէ զայ֊իֆլէնիրսին , պանա խապէր վէրմ՞զ մի սին • վէ Ընմոն օնա տէտի քի՝ պէն գարընտաշըմ Ըբիսողոմուն գըզ գարընտաշը Յոա- մարը սէվէրիմ : 5 Վ֊է Յոնի[ս]ադաբ օնա տէտի քի՝ Տէօշէյինէ եաթըպ քէնտինի խասթա կէօսթէր • վէ պապան սէնի կէօրմէյէ կէլինճէ , օնա տէ քի՝ Վհէրեմ էյլէ գըզ գա- րընտաշըմ Յոամար կէլսին , վէ պանա թաամ եէտիրսին • վէ կէօզ- լէրիմին էօնիւնտէ հէմէք եափսըն , 6 քի կէօրիւպ էլինտէն եէյիմ : Իմ- տի Ընմոն եաթըպ՝ քէնտինի խաս- թա կէօսթէրտի • վէ փատիշահ օնու կէօրմէյէ կէլտիքտէ , Ընմոն փատիշահա տէտի քի՝ Վհէրեմ էյլէ գըզ գարընտաշըմ Յոամար կէլսիւ՝ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ [ի]քի 7 լօգում եափսըն , վէ օնուն էլինե- տէն եէյիմ : Վ֊է Դաւիթ Յոա- մարա էվէ կէօնտէրիպ տէտի քի՝ [Ե]ալա գարընտաշըն Ընմոնուն է- 8 վինէ վարըպ օնա եէմէք եափ : Վ֊է Յոամար գարընտաշը Ընմոնուն է- վինէ վարտը , վէ օ՝ եաթայօր ի- տի • վէ գըզ խամուրու ալըպ՝ եօ- ղուրտու , վէ օնուն կէօզլէրի էօ- նիւնտէ լօգումար եափտը , վէ լօ- 9 գումարը փիչիրտի : Ընտէն Յա-

Digitized by Google

վայը աղբպ՝ օնուն էօնիւնտէ գօ-
թարտը , ամմա օ՝ եէմէք իսթէմէ-
տի • վէ Ըմնոն ուէտի քի՝ Ի՞նա-
նըմտան հէր քէսի տիշարը չըգա-
րըն , վէ հէր քէս օնուն եանընտան
10 տիշարը չըգտը : Վ֊է Ըմնոն Թաա-
մարա տէտի քի՝ Ին֊էմէյի իչ օտա-
յա կէթիր , վէ էլինտէն հէյիմ•
իմտի Թամամ եափտըղը լօգում-
լարը աղբպ՝ գարընտաչը Ըմնոնա
11 իչ օտայա կէօթիւրուիւ • Վ֊է օնա
եագլաշտըրտը , քի հէյէ • վէ օ՝
Ըօնու եագալայըպ՝ օնա տէտի •
Կէլ գըզ գարընտաչըմ՝՝ պէնիմ ի-
12 լէ եաթ : Վ֊է գըզ օնա տէտի քի՝
Ին֊օգ գարընտաչըմ , Իպանա զօր
էթմէ , զիրա Իսրայէլտէ պէօյլէ
13 օլմազ• պու Իբրիսվայլըղը էթմէ : Վ֊է
պէն ա՛յպըմ իլէ նէՓրէյէ կիտէյիմ՝
սէն տէ Իսրայէլտէ բրիսվայլէրին
պիրի կիպի օլուրսուն • իմտի հա-
լա քէրէմ էյլէ փատիշահա սէօյ-
լէ , զիրա Ֆօ պէնի սէնտէն մէն՝
14 էթմէզ : Ըմմա օ՝ օնուն սէօզիւ-
նիւ տինկլէմէք իսթէմէտի • իլլա
օնա ղալիպ օլուպ՝ Իօնու զօրլաւը ,
15 վէ օնուն իլէ եաթը : Ընտէն
Ըմնոն՝ օնտան ղայէթ զիյատէսի
իլէ իքրահ էյլէտի • զիրա օնտան
իքրահ էթտիյի իքրահլըղ՝ օնու
սէվտիյի սէվկիւտէն պէօյիւք իտի •
վէ Ըմնոն օնա՝ Վալիդ կիթ տէտի :
16 Վ֊է գըզ օնա տէտի քի՝ Ընպէպի
եօգ տուր , պու պէնի գօվտուղուն
քէօթիւլիւք՝ պանա օպիր էթտի-
կինտէն պէօյիւք տիւր • ամմա օ՝
17 օնու տինկլէմէք իսթէմէտի : Վ֊է
քէնտինէ խըզմէթ էտէն ուշաղընը
չաղըրըպ տէտի քի՝ Ո՞ունու եա-
նըմտան տիշարը չըգարընը , վէ ար-
տընտան գափուլու սիւրկիւլէ :
18 Վ֊է գըզըն իւզէրինտէ պիր Ֆալաճա
գաֆթան վար իտի , զիրա փատի-
շահընը պաքիրէ օլան գըզլարը պէօյ-
լէ գաֆթան կիյէրլէր իտի • իմտի
օնուն խըզմէթքարը օնու տիշա-
րը չըգարըպ՝ արտընճա գափուլու
19 սիւրկիւլէտի : Վ֊է Թամար Իքիւլ
աղբպ՝ պաշը իւզէրինէ ասպը , վէ
իւզէրինտէ օլան աղաճա գաֆթա-
նը եըրթտը , վէ Իէլինի պաշը իւ-
զէրինէ գօյուպ կիթտի , վէ կիտէր
20 իքէն ֆէրեատ էտէր իտի : Վ֊է
գարընտաչը Ըբիսողոմ օնա տէ-

տի քի՝ Ինէնին իլէ գարընտաչընն
Ըմնո՞ն մու օլտու , իմտի Հալա՝
գըզ գարընտաչըմ սիւքիւթ օլ , օ՝
սէնին գարընտաչընն տըր , պուննու
եիւրէյինէ գօմա • վէ Թամար գա-
րընտաչը Ըբիսողոմուն էվինտէ օ-
թուրուպ՝ մահզուն օթուրուր իտի :
21 Վ֊է Դաւիթ փատիշահ հէփ պու
շէյլէրի իշլտինճէ , ղայէթ իլէ ղա-
22 զապ կէլտի : Ըմմա Ըբիսողոմ
Ըմնոն իլէ Իքօթիւ եա էյի շէյ
սէօյլէմէտի • զիրա Ըբիսողոմ Իմ-
նոնտան՝ գըզ գարընտաչը Թամա-
րա զօրէթտիյի իչիւն իքրահ էտէր
իտի :
23 Վ֊է իքի երլ զէման կէչինճէ ,
Ըբիսողոմուն Ենփրեմին եանընտա
օլան Խաղաստրտա Իգըրգընճլարը
վար իտի , վէ Ըբիսողոմ՝ փատի-
շահընն հէփ օղուլլարընը տա՛վէթ
24 էյլէտի : Վ֊է Ըբիսողոմ փատի-
շահա վարըպ տէտի քի՝ Ինէնէ հա-
լա պու գուլունուն գըրգընճլա-
րը վար • քէրէմ էյլէ փատիշահ
հէմ օնուն գուլլարը՝ պու գուլուն
25 իլէ կիթսինլէր : Վ֊է փատիշահ
Ըբիսողոմա տէտի քի՝ Ինօգ օղլում ,
հալա հէփիմիզ կիթմէյէլիմ՝ քի
սէնին իւզէրինէ աղբրլըգ օլմայա-
լըմ • վէ օ՝ օնա զօր էյլէտի , ամ-
մա կիթմէք իսթէմէտի , լաքին օ-
26 նա խայը տուա՝ էյլէտի : Վ֊է Ը-
բիսողոմ՝ Իէչ տէյիլ իսէ պիլէ-
միզճէ պարի գարընտաչըմ Ըմնոն
կիթսին տէտի • վէ փատիշահ օնա
տէտի քի՝ Նիչիւն սէնին իլէ կիթ-
27 սին : Ըմմա Ըբիսողոմ օնու զօր-
լամագ իլէ , Ըմնոնու հէմ փա-
տիշահըն ճիւմլէ օղուլլարընը օնուն
28 պիլէսինճէ եօլլատը : Իմտի Ըբի-
սողոմ քէնտի ուշագլարընա թէն-
պիհ էտիպ տէտի քի՝ Իալա պա-
գըն , Ըմնոն Ղարապ իլէ քէյֆ
օլտուղու կիպի , պէն սիզէ՝ Ըմ-
նոնու վէրուն տէտիյիմտէ , օնու
էօլտիւրէսինիզ , գօրգման • Ֆսիզէ
էմր էտէն՝ պէն տէյիլ մի իմ , գուվ-
վէթլէնիպ գահրիման իյիթլէր օ-
29 լուն : Վ֊է Ըբիսողոմուն ուշագ-
լարը Ըմնոնա՝ Ըբիսողոմուն թէն-
պիհ էթտիյինէ կէօրէ էյլէտիլէր •
վէ փատիշահընն հէփ օղուլլարը
գալգըպ՝ հէր քէս քէնտի գաթը-
րընա պինտիլէր , վէ գաչտրլար :

ԳՒ • Ի՛ • Լ • 1032 գէ՛ •

Ե Ինն • խէ • 1 •

Ղ Ինն • լԹ • 12 •

Ե Ինն • լՀ • 2 •
Ը Ղ֊Լ • ժԲ • 9 , 11 : Ի • 17 •
Ը Ինն • լՀ • 7 : Դ֊ատ • ժԹ • 23 • Ի • 6 •
Ժ Պաղ՛ Ղ֊Լ • ժԲ • 9 , 11 •
Ի Բ Օր • իՀ • 25 • Պաղ՛ Պ • ժԲ • 11 •

Լ Ինն • լԷ • 3 • Դ֊ատ • Ե • 30 : Ասղ • խԵ • 14 •

Ի Հես • է • 6 • Պ • Ա • 2 • Հռո • Բ • 12 •
Ն Ներեմ • Բ • 37 •

ԳՒ • Ի՛ • Լ • 1032 գէ՛ •

Ա Ինն • խէ • 50 : լԱ • 24 • Հ Ղ֊Լ • ժԹ • 17 , 18 •
Ց Պաղ՛ Ինն • լԲ • 12 , 13 • Ա Ռաջ • իԵ • 4 , 36 •

ԳՒ • Ի՛ • Լ • 1030 գէ՛ •

Ա Ինն • խԹ • 1 •
Բ Ինն • լԹ • 2 •
Գ Ինն • խԹ • 1 •
Դ Ինն • խԹ • 1 •
Ե Ինն • խԹ • 1 •
Զ Ինն • խԹ • 1 •
Է Ինն • խԹ • 1 •
Ը Ինն • խԹ • 1 •
Թ Ինն • խԹ • 1 •
Ժ Ինն • խԹ • 1 •
Ի Ինն • խԹ • 1 •
Լ Ինն • խԹ • 1 •
Խ Ինն • խԹ • 1 •
Ծ Ինն • խԹ • 1 •
Կ Ինն • խԹ • 1 •
Հ Ինն • խԹ • 1 •
Ձ Ինն • խԹ • 1 •
Ղ Ինն • խԹ • 1 •
Ճ Ինն • խԹ • 1 •
Մ Ինն • խԹ • 1 •
Յ Ինն • խԹ • 1 •
Ն Ինն • խԹ • 1 •
Շ Ինն • խԹ • 1 •
Ո Ինն • խԹ • 1 •
Չ Ինն • խԹ • 1 •
Պ Ինն • խԹ • 1 •
Ջ Ինն • խԹ • 1 •
Ռ Ինն • խԹ • 1 •
Ս Ինն • խԹ • 1 •
Վ Ինն • խԹ • 1 •
Տ Ինն • խԹ • 1 •
Ր Ինն • խԹ • 1 •
Ց Ինն • խԹ • 1 •
Ւ Ինն • խԹ • 1 •
Փ Ինն • խԹ • 1 •
Ք Ինն • խԹ • 1 •
Օ Ինն • խԹ • 1 •
Ֆ Ինն • խԹ • 1 •

Digitized by Google

30 Ա֊ե վագի՝ օլտու֊ քի օնլար եօլտա
ի֊քէն , Դաւիթէ՝ Ը֊բիսողոմ փա֊
տիշահըն հէփ օղուլլարընը վուր֊
տու֊ վէ օնլարտան հիչ պիրիսի
գալմատը տէյէրէք՝ խապէր վար֊
31 ը : Ա֊ե փատիշահ գալգըպ՝
ֆէսվապլարընը եըրթտը , վէ յեէր֊
տէ եամթը . ճիւմլէ գուլլարը տա֊
խի էսվապլարը եըրթըգ տուրուր֊
32 լար իտի : Ա֊ե Դաւիթին գարըն֊
տաշը Ա֊մանընն օղու֊ Յովնադաբ
ճէվապ վէրիպ ուէտի . Ի֊ֆէնտիմ
զանն էթմէսին քի՝ հէփ կէնճէրի
փատիշահըն օղուլլարընը էօլտիւր֊
տիւլէր , զիրա եալընըզ Ը֊մընն
էօլտու . չիւն քի պու՝ Ը֊բիսողո֊
մուն աղզը իւզրէ գարար գըլընմըշ
իտի , օ֊ օնուն գըզ գարընտաշը
Ա֊մարա զօր էթտիյի կիւնտէն
33 պէրի : Ի֊մտի հալա ֊փատիշահ
էֆէնտիմ՝ փատիշահըն հէփ օ֊
ղուլլարը էօլտիւ տէյէրէք՝ եիւրէ֊
յինէ պիր շէյ գօմասըն . զիրա եա֊
34 լընըզ Ը֊մընն էօլմիւշ տիւր : Ա֊ա֊
քին Ը֊բիսողոմ գաչտը . վէ պէք֊
լէյէն ուշագ՝ կէօզլէրինի գալտը֊
րըպ պագտրգտա , իշխէ քէնտի
արտընտա օլան եօլտան տաղընը
եանընտան պիր չօգ խալգ կէլիյօր
35 իտի : Օլտէմ Յովնադաբ փատի֊
շահա տէտի քի՝ իշխէ փատիշահըն
օղուլլարը կէլիյօրլար , գուլլու֊
36 նուն սէօզիւնէ կէօրէ օլտու : Ա֊ե
վագի՝ օլտու քի՝ սէօյլէմէյի պի֊
թիրտիյի կիպի , իշխէ փատիշա֊
հըն օղուլլարը կէլտիլէր , վէ սէս֊
լէրինի գալտըրըպ՝ աղլատըլար .
հէմ փատիշահ տախի վէ օնուն
հէփ գուլլարը՝ պիր ղայէթ պէօ֊
յիւք աղլայըշ իլէ աղլատըլար :
37 Ա֊ե Ը֊բիսողոմ գաչըպ՝ Դեսուր
փատիշահը Ը֊միուդ օղու֊ Հ֊մո֊
միյէ կիթտի . ամմա Դաւ֊էլ օղ֊
լու իչիւն ճիւմլէ կիւնլէրտէ եաս
38 չէքտի : Ի֊մտի Ը֊բիսողոմ գաչըպ՝
Դեսուրա կիթտի , վէ օրատա
39 իւչ եըլ գալտը : Ա֊ե Դաւիթի փա֊
տիշահ Ը֊բիսողոմա չը գմադա Հասա֊
րէթ չէքէր իտի . զիրա Ը֊մընն ի֊
չիւն ֊թէսէլլի պուլտու , չիւն քի
էօլմիւշ իտի :

ՊԵՊ ԺԹ

Յովաբն՝ Ը֊բիսողոմն հէրի հէլքէսի մէ֊
րամը իլէ՝ փատիշահըն հաւգուրտանա պիր
ֆ֊հկուէյի գարը կէթիրտիյի : 4 Փարընըն
թէմմիւզ : 21 Յովարըն՝ Ը֊բիսողոմու Ի֊րու֊
սաղէմ հէրի հէթիրմէյէ կէօնտէրիլտիյի :
25 Ը֊բիսողոմն կիւզէլիյի , վէ օնուն ֆա֊
միլեասը : 28 Ի֊քի սէնէէն ասնկրա՝ օնուն
փատիշահըն հաւգուրտանա չգգարըլտըգը :

1 Ա֊ե Հ֊սրուհեա օղու Յովաբ՝
֊փատիշահըն եիւրէյի ֊Ը֊բիսո֊
ղոմա մէյլ էթտիյինի անկլատը :
2 Ա֊ե Յովաբ ֊Ֆ֊ֆկուէյէ կէօնտե֊
րիպ՝ օրատան պիր ա֊լիմ գարը կէ֊
թիրտի , վէ օնա տէտի . Վէրէմ
էյլէ՝ եաս չէքէր կիպի օլ , վէ հա֊
լա ֊եաս էսվապլարը կիյին , վէ
մէսհ օլմա , վէ էօլիւ իչիւն պիր
չօգ զէմանտէն պէրի եաս չէքէն
3 գարը կիպի օլ . Ա֊ե փատիշահա
վարըպ՝ օնա պու սէօզլէրէ կէօրէ
սէօյլէ . վէ Յովաբ ֊օնուն աղզընա
4 սէօզլէրի գօտու : Ի֊ընտէն օլ ֆ֊հ֊
կուէյի գարը փատիշահա սէօյլէտի .
վէ եիւզիւ գօյուն եէրէ տիւշիպ՝
օնա թէմմննա էյլէտի , վէ՝ Ի֊յ
5 փատիշահ Ը֊գուբթար տէտի : Ա֊ե
փատիշահ օնա՝ Ա֊նան նէ֊ օլտու
տէտի . վէ օ տէտի քի՝ ֊Ա֊գագան
էպէն պիր տուլ գարը իմ , վէ գօ֊
6 ճամ էօլմիւշ տիւր : Ա֊ե պու խա֊
լայըղընըն իչի օղու վար իտի , վէ
իչիսի սահրատա չէքիշտիլէր , վէ
օնլարըն արասընա կիրէն օլմամագ
իլէ , պիրի օպիրինի վուրուպ՝ օնու
7 Էօլտիւրտիւ : Ա֊ե իշխէ ֊Ա֊պիւթիւն
գապլիլէ՝ պու խալայըղընընն իւզէրի֊
նէ գալգըպ տէտիլէր . Փարընտաշը֊
նը վուրանը վէր քի օնու՝ էօլտիւր֊
տիւյիւ գարընտաշընն ճանընա պէ֊
տէլ էօլտիւրէլիմ՝ վէ վարիսի տա֊
խի հէլաք էտէլիմ . իմտի գալան
քէօզիւմիւ սէօյիւնտիւրիպ գօճա֊
մա խմ՝ վէ եէր եիւզիւնտէ պա֊
8 գը գալան գօմայաճագլար : Ա֊ե
փատիշահ գարըյա տէտի քի՝ Ի֊֊
վինէ կիթ , վէ պէն սէնին հագգը֊
9 նա թէննպիհ էտէրիմ : Ա֊ե օլ
Ֆ֊հկուէյի գարը փատիշահա տէ֊
տի . Ի֊մ֊ էֆէնտիմ փատիշահ՝
Ը֊կիւնահ պէնիմ իւզէրիմէ վէ պա֊
պամ էվլինին իւզէրինէ օլա , վէ
֊փատիշահ վէ օնուն Ֆամիլը սուչ֊
10 սուզ օլա : Ա֊ե փատիշահ տէտի
քի՝ Ա֊նան սէօյլէյէն օլուր իսէ ,
օնու պանա կէթիր , վէ արթըգ
պիր տահա սանա տօգանմայաճագ

ԹՒ֊Ի֊Լ֊ 1030 :
—
ՃՁ֊ Ա֊ Ի֊ 11 :
ՃՁ֊ ԺԵ֊ 16 :
Ա֊ խ֊ 3 :
Ը֊ ԺԵ֊ 19 :
Ա֊ խ֊ 38 :
Ե Պ֊ Ե֊ 3 :
Ը Պ֊ ԺԳ֊ 38 ; ԺԴ֊ 32 : ԺԵ֊ 8 :
Ե Պաղ֊ Ե֊ 2 :
֊ Ա֊Թ֊ Ե֊ 13 :
ՀՒ֊Ի֊Լ֊ 1027 :
—
ա Պ֊ ԺԷ֊ 39 :
բ Ք Ա֊ն֊ ԺՁ֊ 6 :
գ Պաչ֊ Հ֊ռութ֊ Ե֊ 3 :
դ Ի֊Լ֊ Ե֊ 15 : Խ֊ 19 :
ե Ձ ՀԱ֊ Ե֊ 11 : Պ֊ Ձ֊ 2 :
զ Պ֊ Ե֊ Ե ՀԱ֊ Ջ֊ 26 , 28 :
է Պաչ֊ Պ֊ ԺԷ֊ 1 :
ը ՀԱ֊ Հ֊ 19 : ը Օբ֊ ԺՔ֊ 12 :
թ Ա֊ն֊ Խ֊ 13 : ՁԱ֊ Ե֊ 24 : Մաա֊ Խ֊ 25 :
ժ Պ֊ Ե֊ 28, 29 : ղ ՀԱ֊ Ք֊ 33 :

Digitized by Google

11 տըը ։ Վ֊է գարը տէտի ։ փատի֊
շահ քէրէմ էտիպ՝ Ըլլահըն Թապ֊
պը անկսըն , չէօյլէ քի հէլաք էթ֊
մէք իչիւն՝ Ի֊գանը տավա՝ էտէն
չօղալմասըն , վէ օղլումու էօլտիւր֊
մէսինլէր ։ վէ օ տէտի քի՝ Ի֊Թապպ
սաղ տըը քի՝ սէնին օղլունուն պիր
12 գըլը եէրէ տիւշմէյճէք տիր ։ Ը֊
տէն գարը տէտի քի՝ Վ֊էրէմ էյ֊
լէ պու խալայըղըն էֆէնտիմ փա֊
տիշահա պիր սէօզ սէօյլէսին ։ վէ
13 օ՝ Վէօյլէ տէտի ։ Վ֊է գարը տէ֊
տի քի՝ Իմտի Ը֊ըլլահըն գավմը
հագգընա նիշխիւն պունուն կիպի շէյ
տիւշիւնիւրսիւն ։ չիւն քի փատի֊
շահ Ը֊քէնտի սիւրկիւնիւնիւ կէրի
տէօնտէրմէտիքճէ , փատիշահ պու
շէյի սէօյլէր իքէն՝ սուչլու կիպի
14 օլուր ։ Օ֊իրա պիզ Ի֊էլպէթթէ
էօլէճէյիզ , վէ եէրէ տէօքիւլմիւշ
սույա պէնկզէրիզ , քի Թօփլան֊
մազ ։ վէ Ըլլահ ճանը գալտըրմազ ,
իլլա Հ֊էարէլէր տիւշիւնիւր , քի
սիւրկիւն օլան՝ քէնտինտէն սիւր֊
15 կիւն գալմայա ։ Իմտի հալա պու֊
նուն իչիւն էֆէնտիմ փատիշահա
պու սէօզիւ սէօյլէմէյէ կէլտիմ ,
զիրա գամմ պէնի գօրգուԹտու ։ վէ
պու խալայըղըն տէտի քի՝ Ե֊ալա
փատիշահա սէօյլէյիմ , պէլքի փա֊
տիշահ պու ճարիյէսինին սէօզիւ֊
16 նիւ իճրա էտեր ։ Օ֊իրա փատի֊
շահ՝ պէնի վէ օղլումու պիրլիքտէ
Ըլլահըն միրասընտան հէլաք էթ֊
մէք խոնէյէն քիմսէնին փէնչէսին֊
տէն պու ճարիյէսինի գուրԹարմագ
խուսուսունտա՝ տինկլէյէճէք տիր ։
17 Վ֊է պու խալայըղըն տէտի քի՝
Ե֊ալա փատիշահ էֆէնտիմին սէօ֊
զիւ Թէսէլլի իչիւն օլաճագ տըը ,
զիրա էյիյի վէ քէօթիւյիւ անկլա֊
մագտա՝ էֆէնտիմ փատիշահ Ի֊Ը֊
լահըն մէլէյի կիպի տիր ։ իմտի
Ըլլահըն Ի֊ապպ սէնին իլէ օլա ։
18 Ընտէն փատիշահ ճէվապ վէրիպ՝
գարըյա տէտի ։ Ա֊անա սիւալ էտէ֊
ճէյիմ շէյի՝ քէրէմ էյլէ պէնտէն
սագլամա ։ վէ գարը՝ փատիշահ
էֆէնտիմ քէրէմ էտիպ սէօյլէսինն
19 տէտի ։ Վ֊է փատիշահ տէտի քի՝
Ե֊էփ պու շէյտէ Յովարըն էլի
սէնին իլէ պէրապէր մի տիր ։ վէ
գարը ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
Ո֊անըն սաղ տըը եա՛ էֆէնտիմ
փատիշահ , էֆէնտիմ փատիշահըն
սէօյլէտիյի ճիւմլէ շէյլէրտէն՝
հիչ քիմսէ սապա եա սօլա սափա֊
մազ , զիրա պանա էմր էտէն գու֊
լուն Յովաբ տըը , հէմ ղաճիւմլէ
պու սէօզլէրի պու խալայըղընըն
20 աղզընա գօյան օ տուր ։ Պու մաս֊
լահաթըն եիւզիւնիւ Թէպտիլ էթ֊
մէնին սէպէպինտէն՝ գուլուն Յո֊
վաբ պու շէյի էյլէմիշ տիր ։ ամ֊
մա էֆէնտիմ եէրտե հէփ օլանը
պիլմէքտե՝ Ը֊ըլլահըն պիր մէլէյի֊
նին ի՛լմինէ կէօրէ ա՛յլիմ տիր ։
21 Վ֊է փատիշահ Յովաբա տէտի
քի՝ Իչթէ հալա պու շէյի էյլէ֊
տիմ ։ իմտի կիթ ուշաղը Ը֊բիսողո֊
22 մու կէրի կէթիր ։ Օլտէմ Յովաբ
եիւզիւ գօյուն եէրէ գափանըպ՝ օ֊
նա Թէմէննա էյլէտի , վէ փատի֊
շահա խայը տուա՝ էյլէտի ։ վէ
Յովաբ տէտի քի՝ Պու գուլուն պու
կիւն պիլտի քի նազարընտա լութֆ
պուլտուա՞ եա՛ էֆէնտիմ փատի֊
շահ , չիւն քի փատիշահ պու գու֊
լունուն սէօզնէնիւ իճրա էյլէտի ։
23 Ընտէն Յովաբ գալզըպ՝ Ի֊գեսու֊
րա կիթտի , վէ Ը֊բիսողոմու Ն֊
24 րուսաղէմ կէթիրտի ։ Վ֊է փատի֊
շահ տէտի քի՝ Վ֊էնտի էվինէ
տէօնսիւն , վէ Ա֊եիւզիւմիւ կէօր֊
մէսին ։ իմտի Ը֊բիսողոմ քէնտի
էվինէ տէօնիւսպ՝ փատիշահըն եիւ֊
զիւնիւ կէօրմէտի ։
25 Վ֊է ճիւմլէ Իսրայէլտե Ը֊բիսո֊
ղոմ կիպի ղայէթ իլէ մէտ օղու֊
նուր կիւզէլ քիմսէ եօղ իտի ։ օ֊
նուն Ի֊այաղընըն Թապանընտան Թա
պաշընըն Թէֆէսինէտէք գուսու֊
26 րու եօղ իտի ։ Վ֊է պաշընը Թրաշ
էթտիյինտե , չիւն քի էեր եըլըն
սօնունտա սաչընը Թրաշ էտեր ի֊
տի , զիրա իւզէրինտե աղըր օլ֊
մագ իլէ օնու Թրաշ էտեր իտի ։
վէ պաշընըն սաչընը ԹարԹըպ՝ փա֊
տիշահըն վէզնի իլէ իքի եիւզ մըս֊
27 գալ օլուր իտի ։ Վ֊է Ի֊Ը֊բիսողո֊
մա իւչ օղուլ՝ վէ Ա֊համար իսմին֊
տե պիր գըզ տօղտու ։ պու՝ կէօս֊
Թէրիշի կիւզէլ գարը իտի ։
28 Իմտի Ը֊բիսողոմ Ի֊երուսաղէմտե
Թէմամ իքի իըլ օԹուրուպ՝ Ա֊փա֊
տիշահըն եիւզիւնիւ կէօրմէտի ։
29 Ընտէն Ը֊բիսողոմ Յովաբա կէօն֊
տէրտի քի՝ օնու փատիշահա կէօն֊

ԹԳ ։ Ի՛ ։ Ի֊ ։ 1027 ։ —
է ՀԱՒ ։ Լ֊Է ։ 19 ։
Լ ։ ա ՀԱՒԳ ։ ԺԷ ։ 45 ։ Պ֊ՈՐ ։ Խ֊Է ։ 34 ։
Ի ՊԱՒ ։ Ի֊ ։ 2 ։
Ե Պ ։ ԺԷ ։ 37, 38 ։
Է ՅՈՒ ։ Լ֊Ե ։ 15 ։ ՆՒՐ ։ Ք֊ ։ 27 ։
Հ ՀԱՒ ։ Լ֊Է ։ 15, 25, 28 ։
Ձ ԽԱ ։ 20 ։ Պ ։ ԺՔ ։ 27 ։

ԹԳ ։ Ի՛ ։ Ի֊ ։ 1027 ։ —
Ղ ԽԱ ։ 3 ։
Ճ ԽԱ ։ 17 ։ Պ ։ ԺՔ ։ 27 ։
Մ ՊՍ ։ Պ ։ ԺՔ ։ 18 ։
Յ ԽՈՒ ։ ԽԷ ։ 3 ։ ՊՍ ։ Գ ։ 13 ։
Ն ՆՀ ։ Ը ։ 6 ։
Շ ԱՌԱ ։ ԽԳ ։ 3 ։ ՊՍ ։ Գ ։ 13 ։
Ո ԽԱ ։ 24 ։
Չ ՊՍ ։ Ժ֊Գ ։ 37 ։

Digitized by Google

տէրէ , ամմա օնա կէլմէք իս-
թէմէտի • վէ թէքքար իքինճի
քէրրէ կէօնտէրտի , ամմա վարմագ
30 իսթէմէտի : Օլտէմ քէնտի գուէ-
լարընա տէտի քի՝ պապքն Յովա-
բըն թարլասը պէնիմքինէ եագըն
տըր , վէ օնուն օրատա արփալարը
վար , կիտիպ օնու աթէշէ եագըն .
իմոի Ըբիսողմուն գուէլարը՝ օլ
31 թարլայը աթէշէ եագտըլար : Վէ
Յովաբ գալգըպ՝ Ըբիսողմուն է-
վինէ վարտը , վէ օնա տէտի քի՝
Պէնին գուէլարըն նիշխուն թարլա-
32 մը աթէշէ եագտըլար : Վէ Ը-
բիսողմ Յովաբա տէտի քի՝ Ի-
ջէթ սանա կէօնտէրիպ տէտիմ .
Պուրայա կէլ , վէ սէնի փատիշահա
կէօնտէրէյիմ քի՝ տէյէսին , Վռ-
սուրտան նիշխուն կէլտիմ , օրատա
օլմամ պանա տահա էյի իտի .
իմոի հալա փատիշահըն եիւզուս-
նիւ կէօրէյիմ , վէ էյէր պէնտէ
գապահաթ վար իսէ , պէնի էօլ-
33 տիւրսիւն : Վէ Յովաբ փա-
տիշահա վարըպ՝ օնա պռ-ւ ընէյէ
խապէր վէրտի . վէ օ՝ Ըբիսողմուս
չաղըրտը , վէ փատիշահա վարտը ,
վէ փատիշահրն Հուզուրունտա եիւ-
զնս եէրէ պէրապէր թէմէննա էյ-
լէյտի , վէ փատիշահ Ը՝Ըբիսողմուս
էօփտիւ :

ՊԸՊ ՀԱՒ

Ըբիսողմուն՝ Իսրայէլիլէրէ քէնտինի պէ-
յէնտիրտիյի : 7 Պիր ատագ պէհանէսի իլէ՝
Վհէրրոնա կիթմէյէ օնուն իդին ալըղը : 10
Օնուն օրատա պիր պէօյիւք իսթիլալ գօ-
փարտըղը : 13 Պու խապէրի ալտըգտա Դա-
վիթին Լրուսաղէմտէն գաչտըղը : 19 Լէ-
թինին օնու թէրք էթմէք իսթէմէտիյի : 24
Սաւուվկ իլէ Ըբիսթաբրն սանտուգ իլէ հէրի
կէօնտէրիլտիքլէրի : 30 Դաւիթին վէ օնուն
առէմէրինին զէյթուն տաղընըն իւզէրինա-
ան աղլայարագ կէչտիքլէրի : 32 Վհուսինին՝
Թա՝լիմաթլէր իլէ կէրի կէօնտէրիլտիյի :

1 Վ է վագի՝ օլտու քի՝ պուռնտան
՝ սօնկրա՝ Ըբիսողմ քէնտինէ
Է՝ա՝րապալար վէ աթլար՝ վէ քէն-
տի էօնիւնճէ սէյիրտէն էլլի ատէմ
2 քէտարիք էթտի : Վ է Ըբիսողմ
էրքէն գալգար իտի , վէ գափու
եօլուննուն պիր եանընտա տուրուր
իտի . վէ վագի՝ օլուր իտի քի հէր
տա՝վասը օլուպ փատիշահա շէ-
րաա՝թ իչիւն կէլէն քիմսէյի՝ Ը-
բիսողմ չաղըրըպ տէր իտի . Պէն
համնկը շէհրտէն սին . վէ օ՝ Պու
գուէլուն Իսրայէլ սըպթլարընըն
3 պիրինտէն իմ տէտիքտէ , Ըբիսո-
ղոմ օնա տէր իտի քի՝ Պագ , սէ-
նին մնսլահաթընն էյի վէ հագ տը-
ր . ամմա սէնի փատիշահրն թարաֆըն-
4 տան տինկլէյէն եօգ տուր : Էմ
Ըբիսողմ տէր իտի քի Վհէաշքի
պու տիյարտա հաքիմ գօնուլսա
իտիմ , վէ հէր տա՝վասը վէ շէրա-
ա՝թը օլան քիմսէ պանա կէլիպ՝ օ-
նուն հագգընը հագ էթսէ իտիմ :
5 Պիր քիմսէ տախի օնա թէմէննա
էթմէյէ եագլաշաճագ օլտուղու
թագտիրտէ , էլինի սալըպ՝ օնու
թուէթար իտի , վէ օնու էօփէր ի-
6 տի : Իմոի Ըբիսողմ՝ փատիշա-
հա շէրաա՝թ իչիւն կէլէն ճիւմլէ
Իսրայէլէ պու մինվալ իւզրէ էթ-
մէք իլէ , Ըբիսողմ Դ՝Իսրայէլ ա-
տէմլէրինին եիւրէյինի չալտը :
7 Վ է վագի՝ օլտու քի գըրգ եը-
լըն սօնուննտա , Ըբիսողմ փատի-
շահա տէտի քի՝ Վհէրէմ էյլէ ,
կիտիպ Թապպա ատատըղըմ ա-
տաղը Վհեբրոնտա էտա էտէյիմ :
8 Օ՝իրա Էպու գուէլուն Ը՝Աիւրիա-
տաքի Վհեսուրտա սաքին օլտու-
ղում զէմանտա՝ Ի՝յէր Թապպ պէ-
նի պիր վէճմ իլէ Ի՝րուսաղէմէ կէ-
րի կէօնտէրիր իսէ , Թապպա ի՝-
պատէթ էտէյիմ տէյէրէք՝ Էա-
9 տագ ատատըմ : Վ է փատիշահ
օնա՝ Պէլամէթ իլէ կիթի տէտի .
իմոի օ գալգըպ՝ Վհեբրոնա կիթտի :
10 Վ է Ըբիսողմ Իսրայէլին ճիւմ-
լէ սըպթլարընա ճասուսլար կէօն-
տէրիպ՝ տէտի . Պօրունուն սէսի-
նի իչիթմէյիչիզ կիպի՝ Ըբիսողմ
Վհէրրոնտա փատիշահ օլտու տէ-
11 յէսինիզ : Վ է Ի՝րուսաղէմտէն
Ըբիսողմ իլէ Ըտա՝վէթ օլունմուշ
իքի եիւզ ատէմ կիթտի . օնլար
պիր չէյտէն խապէրլէրի օլմայա-
րագ՝ Ի՝խուլուսի փաք իլէ կիթտի :
12 Վ է Ըբիսողմ գուրպանլարը սու-
նար իքէն , Դ՝Աւիթին տանիշմէն-
տի Վհեբրոնտան կէթիրթտի . իմոի իխ-
թիլալ գավիլէնտի , վէ գավմ կի-
տէրէք Ըբիսողմուն եանընտա Ի՝չօ-
ղալըր իտի : .
13 Վ է Դաւիթէ խապէրճի կէլիպ

Digitized by Google

տէտի քի՝ Իսրայէլ ատեմլէրինին եիւրեյի Ըբիսողոմուն արտընձա
14 օլտու ։ Օլտեմ Դաւիթ պիլէ- սինճէ Ներուսաղէմտէ օլան ճիւմլէ գուլլարընա տէտի քի՝ Գալգըն Ըգաչալըմ. զիրա Ըբիսողոմուն եիւ- զիւնտէն պիգէ գուրթուլուշ եօգ տուր. կիլմէյէ ա՛ճէլէ էտին, օլ- մայա քի օ՛ թէզ պիգէ եէթիշիպ պէլայը իւզէրիմիզէ օղրատա, հէմ շէհրի գըլըճ աղըընտան կէչիրէ ։
15 Ու՞ փատիշահըն գուլլարը փատի- շահա տէտիլէր քի՝ Ներճենտիմիզ փատիշահ հէր նէ միւնասիպ կէօ- րիւր իսէ, իշթէ գուլլարըն ։
16 Իմտի Ֆփատիշահ՝ վէ օնուն ա՛- գապինճէ պիւթիւն էվի չըգտը. վէ փատիշահ Ֆօն օտալըգ գարըյը
17 էվն պէքլէմէյէ պրադտը ։ Ու՞ փատիշահ հէմ օնուն ա՛գապինճէ պիւթիւն գավմ չըգտը, վէ Իսթ-
18 մըրհագտա տուրտուլար ։ Ու՞ օնուն ճիւմլէ գուլլարը՝ ճիւմլէ Ֆ Իվերե- թիլէր վէ ճիւմլէ ֆեվթիլէր տա- խի օնուն եանընտա կէչէրլէր ի- տի, հէմ ալթը եիւզ ատէմ գա- տար՝ Գէթտէն օնուն ա՛գապինճէ կէլմիշ ճիւմլէ Գէթլիլէր փատի- շահըն էօնիւնճէ կէչէրլէր իտի ։
19 Ու՞ փատիշահ ՂԳէթլի Նթթիյէ տէտի քի՝ Նլ՚չիւն սէն տախի պի- զիմ իլէ կիտէրսին, տէօն վէ փա- տիշահ իլէ օթուր. զիրա սէն միւ- սաֆիր՝ հէմ տախի քէնտի մահա-
20 լինտէ ղարիպ սին ։ Այն տիւն կէլ- տին, վէ պու կիւն սէնի պէնիմ ի- լէ կիմճէյէ թէփրետէյի՚մ մի. Ֆգո պէն նէրէյէ կիտեր իսէմ կիտէյիմ՝ տէօն վէ գարընտաշլարընը տէօն- տեր. սէնին իլէ իհսան վէ կէրչէք-
21 լիք օլա ։ Ու՞ Նթթի փատիշահա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ֆպապ սաղ տըր վէ Ֆֆենտիմ փատիշահ սաղ տըր քի՝ Ֆֆենտիմ փատիշահ հէր հանկը մահալտե օլուր իսէ կէրէք էօլիմտե կէրէք Հայաթտա, պու գուլուն տախի օրատա օլա-
22 ճագ տըր ։ Ու՞ Դաւիթ Նթթի- յէ տէտի քի՝ Նկէլ իմտի կէչ, վէ Գէթլի Նթթի վէ ճիւմլէ ատէմ- լէրի՝ հէմ պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ
23 չօճուգլար կէչտիլէր ։ Օլտեմ պիւթիւն տիյար պէօյիւք սէտա իւ- լէ աղլայօր իտի, վէ ճիւմլէ խալգ

կէչէյօրլար իտի. վէ փատիշահ Ֆկեդրոն տերէսինտէն կէչէյօր ի- տի, վէ ճիւմլէ գավմ Ֆչէօլիւն եօլունա տօղրու կէչէրլէր իտի ։
24 Ու՞ իշթէ Ասադովկ տախի՝ հէմ պիլէսինճէ ճիւմլէ Գ եւիլիլէր ՖՆա- լահ ա՛հտրընըն սանտուղտունու կէօ- թիւրիւյօրլար իտի, վէ Ըլլահըն սանտուղտունու տուրտուրտուլար. վէ թա ճիւմլէ գավմ չէհրտէն չըգըպ թէմամ օլունճայտեք՝ Ը- բիահթար գուրպան սունար իտի ։
25 Ու՞ փատիշահ Ասադովկա տէտի քի՝ Ըլլահըն սանտուղտունու չէհրէ տէօնտեր. էյէր Ասպպըն նագա- բընտա լութֆ պուլուր իսէմ, օլ- տէմ Ֆպէնի կէրի կէթիրիպ՝ օնու վէ օնուն մէսքեանընը պանա կէօս-
26 թէրճէք տիր ։ Ըմմա էյէր պէօյ- լէ տէր իսէ քի՝ Հվէնտէն բագի տէյիլ իմ, իշթէ պէն՝ Ֆքէնտի կէօզլէրինտէ խօշ օլանը պանա էյ-
27 լէսին ։ Էմ փատիշահ քեահյին Ասադովկա տէտի քի՝ Ու՞էն Նպագը- ճը սին, սէլամէթ իլէ չէհրէ տէօն, հէմ օղլուն Ըքիմսաս իլէ Ըբիա- թարրն օղլու Յոզնաթան՝ Ֆիքի օղլունուզ սիզին իլէ պէրապէր ։
28 Պագըն՝ պէն թա սիզտէն պանա խապէր իչիւն սէօզ կէլինճէյէ- տէք Ֆչէօլիւն սահրալարընտա էյ-
29 լէնիր իմ ։ Իմտի Ասադովկ իլէ Ը- քիահթար՝ Ըլլահըն սանտուղտունու կէրի Ներուսաղէմէ կէօթիւրտիւ- լէր, վէ օրատա օթուրտուլար ։
30 Ու՞ Դաւիթ զէյթունլէր եօ- գուշունա չըգայօր իտի, վէ չըգա- յօր իքէն աղլայօր իտի, վէ օնուն Նպաշը էօրթիւլիւ իտի, հէմ օ՛ Ֆեալըն այագ եիւրիւյօր իտի. պի- լէսինճէ օլան Ֆճիմլէ գավմ տա- խի հէր քէս քէնտի պաշընը էօր- թիւ՚ չըգայօր իտի, վէ Ֆչըգար ի-
31 քէն աղլայօր իտի ։ Ու՞ պէրէ Դա- ւիթէ խապէր վէրիպ տէտի քի՝ ՖԸբիտուփէլ Ըբիսողոմ իլէ իսխ- թիլալ գալտըրանլարըն պիլէսինճէ տիր. վէ Դաւիթ տէտի քի՝ Նա՞ Պապպ քէրէմ էյլէ ՖԸբիտուփէ- լին միւշավէրէսինի պօշա չըգար ։
32 Ու՞ վադի՝ օլտու քի՝ Դաւիթ օլ Ըլլահա սէճտե գըլտըղը թէփե- յէտէք վարընճա, իշթէ Ըրաքըլը Վռուսի Ֆէվապը երրթըգ վէ պա-

Ք. Ի'. Լ. 1023.

եը իւզերինտե թօփրագ իլէ օնուն
33 իսթիգպալինէ չըգտը : Վ֊է Դաւիթ օնա տէտի քի՝ Նէյէր պէնիմ իլէ կէչէր իսէն , պանա ՙեիւք օ-
34 լուրսուն . Ըմմա էյէր չէհրե տէօնիւպ Ըքիսողոմա տէր իսէն քի՝ Նէ՞յ փատիշահ ֽպէն սէնին գուրլուն օլուրում , չօգտան պէրու պապանըն գուլու իտիմ , վէ շիմտի պէն տէ սէնին գուլուն իմ . օլտէմ Ըքիտոփէլին միւշավէրէսինի պէնիմ իչուն իսթալ էտէպիլիրսին :
35 Վ է Պադովկ իլէ Ըքիաթար քեհինէլեր օրատա սէնին իլէ տէյի՛լ մի . իմտի վագի՛ օլա քի՝ փատիշահըն էվինտէն հէր նէ իշիտիր իսէն , ՙՊադովկ վէ Ըքիաթար քեհ-
36 հինէլերէ խապէր վէրէսին : Նէյէ օրատա ֽօնլարըն իբի օղուլլարը՝ Պադովկուն օղլո՝ Ըքիմսաս վէ Ըքիաթարըն օղլո՝ Յոշիաթան՝ օնլարըն պիլէսինճէ տիր . վէ հէր իշէմտիյինիզ սէօզիւ՝ օնլարըն վասիթասի իլէ պանա կէօնտէրէսի-
37 նիզ : Իմտի ֽԴաւիթին տօսթու Հուսի շէհրե վարտը . վէ ֽԸքիսողոմ Երուսաղէմէ կէլսի :

ՊԸՊ ԺԱ.

Ամբանըն՝ էֆէնտիսի Եմմիիրսաթէյէ իֆթիրա էմէկ իլէ օնուն միրասընը ալտըղը : 5 Եմմէինին Դաւիթէ պէտտուա՝ էթտիյի : 9 Դաւիթին ինթիգամ ալմագան իմթիրաղ էթտիյի : 15 Ուսիյէ Ըրիսողոման իմթիմատ էթտիյի : 20 Ըքիտոփէլին նասիհաթը :

1 Վ է ՙԴաւիթ թէփէտէն պիրազ կէչինճէ , իշլեթ ֽԱմմիիրոսթէնին ուշաղը Ամբա օնուն իսթիգպալինէ չըգտը . վէ իքի եիւզ էքմէք վէ եիւզ հէվէնք գուրու իշզիւմ վէ եիւզ փէնէ եաղ եէմիշի վէ պիր թուղում շարապ իլէ եիւքլիու պիր չիֆթ սէմէրլի մէրքէպլէ-
2 րի վար իտի : Վ է փատիշահ Ամբայա՝ Պուհնարը նէ՞յլէրսին տէտի . վէ Ամբա տէտի քի Ըէրքէպլէր փատիշահ էվինին խալզը պինմէք իշինճ՝ վէ էքմէք հէմ եաղ եէ միշէլրի ուշաղլարա եէմէք իչինճ՝ վէ շարապ
3 ֽչէօլտէ եօղղունճ օլանլարա իչմէք իչինճ՝ տիւր : Վ է փատիշահ տէտի քի՝ Նա սէնին էֆէնտինին օղլու նէ՞րէտե տիր . վէ ֽԱմբա փատի-

Ք. Ի'. Լ. 1023.

շահա տէտի քի՝ Իշլեթ Երուսաղէմտէ օթուրուր , զիրա՝ Պու կիւնճ Իսրայէլ էվի պապամըն փատիշահլըղընը պանա տէօնտէրէճէք տէտի :
4 Ո՛վ զէման ֽփատիշահ Ամբայա տէտի քի՝ Իշլեթ Մեմիիրոսթէնին հէր նէսի վար իսէ , սէնին օլսուն . վէ Ամբա տէտի քի՝ Թէմէննա գըլարըմ , հէման կէօզլէրինտե լուխֆ պուլայըմ՝ եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ :
5 Վ֊է Դաւիթ փատիշահ Հաւռուրիմէտէք կէլտիքտե , իշլեթ օրատան Հաւուղ էվինին գապիլէսինտէն ՚Վէրա օղլու Ամմի իսմինտէ պիր քիմսէ չըգտը , վ֊է չըղար իքէն
6 սէօյէյօր իտի : Վ֊է Դաւիթի հէմ Դաւիթ փատիշահըն հէփ գուլլարընը թաշլար իլէ թաշլար իտի . վէ ճիւմլէ գավմ վէ ճիւմլէ գուվվէթ սահիպլէրի՝ օնուն սաղընտա
7 վէ սօլունտա իտիլէր : Վ֊է Ամմի օնա սէօյէր իքէն պէօյլէ տէր իտի . Ձը՛գ , չը՛գ եա՞ գանը ատէմ՝ վէ
8 եա՞ եաարամազ ատէմ . Նապպ՝ ըՀաւուղ էվինին ճիւմլէ գանընը ֽսէնին իւզէրինէ տէօնտէրտի , քի օնուն եէրինէ փատիշահ օլտուն , վէ Նապպ՝ փատիշահլըղը սէնին օղլուն Ըքիսողոմուն էլինէ վէրտի . վէ սէն իշլեթ պէլանը պուլտուն ,
9 վէրա սէն գանը ատէմ սին : Վ֊է Հարուհա օղլու Ըքեսսա փատիշահա տէտի քի՝ Պու ֽէօլճիւշ քէօփէք նիշինճուն էֆէնտիմ փատիշահա սէօյէր . քէրէմ էյլէ կէչէյիմ տէ
10 օնուն պաշընը կիտէրէյիմ : Ըմմա փատիշահ տէտի քի՝ ՚Աղընիմ իլէ սիզինն նէ՞ իշինիզ վար եա՞ Հարուհա օղուլլարը , գօ պէօյլէ պէտտուա՝ էյլէսին . ֽԻնապպ օնա Դաւիթի սէօյ տէտիյի իչուն՝ ՚Աղընճուն պէօյլէ էյլէտին ֽքի՞մ տէյէճէք
11 տիր : Ընտէն Դաւիթ Ըքեսսայա վէ հէփ գուլլարընա տէտի քի՝ Իշլեթ ֽպէնիմ պաղըրմտան չըգտան ֽօղլում ճանըմը արայօր , Հալա գա՞նտե դալտը պու Յենիամինլինին
12 օղլու . օնու գօյվերին սէօյսիւն , զիրա օնա Նապպ սէօյլէտի : Պէլքի Նապպ պէնիմ ֽճէֆամա նադար էտէր , վէ պու կիւն՝ պուննուն պէտտուա՝ էթտիյի իչուն Նապպ պա-
13 նա ՚էյլիք տէօնտէրիր : Իմտի

Ք. Ի'. Լ. 1023.

Digitized by Google

ՊԸՊ ԺԻ

Ա. Ի՝. Ի՝. 1023։

Ա. Ի՝. Ի՝. 1023։

Ղաւսինին՝ Ընդիտփէլին նասիհաթընը պօզ-
տուղը ։ 15 Դաւիթէ կիզլէ խապէր կէօն-
տէրիւտիւ ։ 23 Ընդիտփէլին քէնտինի աս-
տըղը ։ 24 Ընդիսդոմուն Հնդրդանանտան կէչ-
տիւ , վէ Ըմեսայը ապա՛սքէր էթտիւ ։ 27
Դաւիթին Մանայիմտէ զախրէթ ալտըղը ։

1 Իմտի Ընդիտփէլ Ընդիսդոմա տէ-
տի քի՝ Հ՚ալա օն իքի պին ա-
տէմ սեչիպ գալգայըմ , վէ պու
կէձէ Դաւիթին արտընձա գօվա-
2 լայըմ ։ Վ՚է օ ՚՚ծօրդուն վէ էլլէրի
կէվրէմիշ իքէն , օնուն իւզէրինէ
վարըպ՝ օնու իւրքիւտէյիմ , վէ
պիլէսինձէ օլան ճիւմլէ գավմ գա-
չաճագ տըր ։ վէ ՚փատիշահը եա-
3 լընըզ վուրայըմ ։ Վ՚է ճիւմ-
լէ գավմը սանա տէօնտէրէյիմ ։
սէնին արատըղընն ատէմ՝ ճիւմլէ-
նին տէօնմէսի գատար օլմագ իլէ
ճիւմլէ գավմ սէլամէթտէ օլուր ։
4 Վ՚է պու սէօզ՝ Ընդիսդոմուն կէօզ-
լէրինէ վէ ճիւմլէ Իսրայէլ իխթի-
յարլարընն կէօզլէրինէ մա՛գուլ
կէօրիւնտիւ ։
5 Ընտէն Ընդիսդոմ տէտի քի՝
Հ՚ալա Ըրաքը Դուսիյի տախի
չաղըր , վէ օնուն տախի աղզընտա
6 նէ վար իշիտէլիմ ։ Վ՚է Դուսի
Ընդիսդոմա կէլտիքտէ , Ընդիսդոմ
օնա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Ընդիտ-
փէլ պու սէօզէ կէօրէ սէօյլէտի ։
օնուն սէօզլիւնիւ էտէլի՞մ մի , եօղ
7 իսէ՝ սէն սէօյլէ ։ Վ՚է Դուսի Ը-
դիսդոմա տէտի քի՝ Ընդիտփէլին
վէրտիյի նասիհաթ պու տէփա՛ է-
8 յի տէյիլ տիր ։ Ընտէն Դուսի
տէտի ։ Այն պապանը վէ օնուն
ատէմլէրինի՛ գուվվէթլի վէ ՚՚նավ-
րուլարը ալընմըշ ՚՚՚սահրատաքի ա-
յը կիպի ՚՚՚՚ճաճը ճանլը օլտուգլա-
բընը՝ էմմ պապանըն ճէնք էրի օ-
լուպ կէձէ գավմ իլէ գալմատը-
9 ղընը պիլէրսին ։ Իշթէ շիմտի օ՛
նա խէնտէքլէրին պիրինտէ եա ղայրի
մահալլէրին պիրինտէ սագլանմըշ
տըր ։ վէ վագի՛ օլա քի՛ իպթիտա
պուննարտան տիւշէճէք օլտուգլարը
կիպի , էր իշիտէն՝ Ընդիսդոմուն
արատընձա օլան գավմտա գըրղընն
10 օլտու տէյէճէք տիր ։ Վ՚է արս-
լան եիւրէյի կիպի եիւրէյի օլան
չօլ գուվվէթ սահիպի պիլէ էլ-

1 Ամեն ։ Ա՚ղ ։ 80։ ՚՚՚Թագ։ ժէ ։ 4։
2 ՚՚՚՚Ես։ ժէ։ 18։ Պ։ ժշ ։ 14։
3 Ես։ ժէ։ 7։
4 Ա՚ղ ։ ժէ ։ 8։
5 Ա՚ղ ։ ժէ ։ 25։
6 Ա՚ղ ։ ժէ ։ 16։ ի ։ 3։
7 ՚՚՚՚Ես ։ Լէ ։ 13։
8 Ա՚ղ ։ ժէ ։ 11։ 12։
9 Ա՚ղ ։ ժէ ։ 12։

Digitized by Google

ՔՈ. Ի'. Ի. 1023։

պէտքէ Հկեվշէյճէնէք տիր. զերա
ճիւմլէ Իսրայէլ՝ սէնին պատանըն
գահրիման օլտուղունու՝ հէմ պի-
լէսինճէ օլանլար գուվվէթ սահիպ-
11 լերի օլտուգլարընը պիլէր։ Պու
սուբէթտէ նասիհաթ վերիրիմ քի՝
ճիւմլէ Իսրայէլ ղԹանտան Հեր-
սաբէէյէտէք չօգլուգտա Էտէնիզ
քէնարընտա օլան գում գատար՝
հէր վէճՀ իլէ սէնին եանընա ճէմ՝
օլսունլար, վէ քէնտին պիզգաթ
12 ճէնկէ կիտէսին։ Պէօյլէճէ օնուն
օլ պուլունտուղու մահալլէրին պի-
րինտէ օնա վարալըմ, վէ օնուն
իւզէրինէ՝ չիհին եէր իւզէրինէ
տիւշտիւիւիւ կիպի տիւշէլիմ, վէ
օնտա հէմ օնուն իլէ օլան ճիւմլէ
ատէմլէրտէ պիր քիմսէ պիլէ գալ-
13 մայա։ Վ՚է էյէր պիր չէՀրէ գա-
փանըը իսէ, օլ չէՀրէ՝ ճիւմլէ Իս-
րայէլ իփլէր կէթիրսին, վէ օնու
տէրէյէտէք չէքէլիմ, չէօյլէ քի
օրատա պիր քիւչիւք թաշ պիլէ
14 պուլունմայա։ Իմտի Ըբիսողոմ
հէմ ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի
տէտիլէր քի՝ Ըրաքլը Կուսինին
նասիհաթը Ըքիտոփէլինն նասիհա-
Թընտան էյի տիր. զերա ըԱպպ՝
Ըքիտոփէլին էյի օլան նասիհա-
Թընը իսպիթալ էթմէյէ Թէտպիր
էյլէմիշ իտի, քի ԻԱպպ՝ Ըբիսո-
ղոմուն իւզէրինէ պէլա կէթիրէ։
15 Ընտէն Ի.Ռուսի՝ ՈԱդովկ վէ
Ըբիսթար քնահինլէրէ տէտի. Ը-
քիտոփէլ Ըբիսողոմա վէ Իսրայէլ
իխթիյարլարընա պուննուն կիպի վէ
պուննուն կիպի նասիհաթ վերտի,
վէ պէն՝ պուննուն կիպի վէ պու-
ննուն կիպի նասիհաթ վերտիմ։
16 Իմտի հալա Թէզ կէօնտերին, վէ
Դաւիթէ խապէր վերիպ տէյին
քի՝ Պու կէճէ ՚չէօլինն սահրալա-
րընտա գալմա, հէմեն ա՚լէլ ա՚-
ճէլէ կէչ. օլմայա քի՝ փատիշահա
վէ օնուն պիլէսինճէ օլան ճիւմլէ
17 գավմա հէլաքլիք եէթիչէ։ Վ՚է
՚Յովնաթան իլէ Ըքիմասա Կ՚ն-
ռուվգէլտէ տուրսյօրլար իտի, չինն
քի չէՀրէ կիրիպ՝ կէօրիւնմէյէ գա-
տիր տէյիլլէր էտի. իմտի խալա-
յըգ կիտիպ՝ օնլարա խապէր վեր-
տի, վէ օնլար կիտիպ՝ փատիշահ
18 Դաւիթէ խապէր վէրտիլէր։ Վ՚է
օնլարը պիր ուշագ կէօրիւպ՝ Ը-
բիսողոմա խապէր վէրտի. ամմա
օնլարըն իքիսի չափուգ կիտիպ՝
ԷԱաւուրիմտէ պիր քիմսէնին էվինէ
կիրտիլէր, վէ օնուն ավլուսունտա
պիր գուլյուսու վար իտի, վէ օրա-
19 յա էնտիլէր։ Վ՚է ՚գարը պիր
էօրթիւ ալըպ՝ գուլյունուն աղզը
իւզէրինէ եայտը, վէ օնուն իւզէ-
րինէ պուղղուր սէրտի. վէ պիր չէյ
20 պիլինմէտի։ Վ՚է Ըբիսողոմուն գուլ-
լարը օլ գարընըն էվինէ վարտը-
լար, վէ տէտիլէր քի՝ Ըքիմասա
վէ Յովնաթան նէՀրէտէ տիր, վէ
՚գարը օնլարա տէտի քի՝ ՈԱլյուն
տէրէսինտէն կէչտիլէր. իմտի ա-
րայըպ՝ օնլարը պուլամատըլար, վէ
21 Ներուսաղէմէ տէօնտիւլէր։ Վ՚է
վագի՝ օլտու քի օնլար կիթտիք-
տէն սօնկրա՝ գուլյուտան չըգտը-
լար, վէ վարըպ Դաւիթ փատի-
շահա խապէր վէրտիլէր. վէ Դա-
ւիթէ տէտիլէր քի՝ ՀԴալգըն, վէ
ա՚ճէլէ սուտան կէչտին, զերա Ը-
քիտոփէլ սիղին Հագգընըզա պէօյ-
22 լէ նասիհաթ վէրտի։ Իմտի Դա-
ւիթ իլէ օնուն պիլէսինճէ օլան
ճիւմլէ գավմ գալգըպ՝ Յորգա-
նանտան կէչտիլէր, սապահ աղա-
րընճայատէք՝ Յորդանանտան կէչ-
մէմիշ պիր ատէմ պիլէ գալմատը։
23 Վ՚է Ըքիտոփէլ՝ քէնտի նասի-
հաթը ա՚մէլէ գօնմատըղընը կէօ-
րիւնճէ, մէրքէպինէ էյէր վուլ-
տու, վէ գալգըպ ՚քէնտի էվինէ
քէնտի չէՀրինէ կիթտի. վէ ղէ-
վինէ վասիյէթ էյլէյիպ՝ ՚քէնտի
քէնտինի պօղտու, վէ էօլտիւ, վէ
պապասընընը մէզարընտա կէօմիւլ-
տիւ։
24 Վ՚է Դաւիթ ՚Ա՚նայիմէ վար-
տը. Ըբիսողոմ իսէ քէնտիսի՝
ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի իլէ պէ-
րապէրինճէ Յորդանանտան կէչտի։
25 Վ՚է Ըբիսողոմ ա՚սքէրին իւզէրինէ՝
Յովաբըն եէրինէ Ըմեսայը նասպ
էթտի. վէ Ըմեսա Յեթեր իսմին-
տէ պիր Իսրայէլլի քիմսէնին օղլու
իտի, քի օ՚ Յովաբըն անասը Շա-
բուհեանընն գըզ գարընտանը՝ Նաա-
սըն գըզը ՚Աբիգեայը ալմըշ իտի։
26 Իմտի Իսրայէլ Ըբիսողոմ իլէ Դա-
ղաաղ տիյարընտա օրտու գուր-
տուլար։
27 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ Դաւիթ

ՔՈ. Ի'. Ի. 1023։

Ի Պ. ԺՂ. 5։

Ե Պաղ՝ Ձես. Բ. 6։

Ը Պա՚գ՝ Նէհ. Ա. 19։ Ձես. Բ. 4, 5։

Հ Իա. 15, 16։

Յ Պ. ԺԲ. 12։

Ղ. Ջ Թագ. Ի. 1։

Ա Մաա. իէ. 5։

Ն Ելն. ԼԲ. 2։ Ձես. ԺԳ. 26։ Պ. Բ. 8։

Ո Ա՚ն. Բ. 16, 17։

Digitized by Google

Ա՛նայիմէ կէլինձէ , Ըմմոն օղուլ-
լարընըն Ռաբբասընտան Նաաս
օղլու Մոթի վէ Լադաբարտան Ը-
միել օղլու Մաքիր վէ Ռովգելիմ-
28 տէն Գաղաադլը Կերզելի՝ տէօ-
ղէքլէր վէ լէյէնլէր վէ թօփրագ
գապլար վէ պուղտայ վէ արփա վէ
ուն վէ դավղուլմուշ պո՜ղմայ վէ
պագլա վէ մերճիմէք վէ գավղուլ-
29 մուշ նօխո՜ւ վէ պալ վէ թէրէ
եաղը վէ գօյուն վէ ինէք փէյնիրի՝
Դաւիթէ վէ օնուն պիլէսինճէ օ-
լան գավմա թաա՛մ իչիւն կէթիր-
տիլէր . զնրա տէտիլէր քի՝ Գավմ
Նչէօլտէ աճ վէ եօրղուն վէ սու-
սուշ տուր :

ՊԸՊ ԺԴ

Դաւիթին քէնտի ա՛սքէրինի ճէնկէ հազըր-
լատըղը , վէ Ըբիսողմ իչիւն թէնպիհ վէր-
տիյի ։ 6 Նփրեմ տաղընտա Իսրայէլլիէրին
հէնիլտիյի ։ 9 Ըբիսողմունն պիր մէչէ տաղա-
ճընա իլիտիյի , վէ Յովաբրն օնու էօլտիւ-
տիւիւ ։ 19 Պատնուն խապէրի Դաւիթէ
կէթիրիլտիյի ։ 33 վէ օնուն Ըբիսողմ իչիւն
ֆիղան էթտիյի ։

1 Ա՚ Դաւիթ՝ պիլէսինճէ օլան
գավմը եօգլայըպ իւզէրլէրին-
նէ պին պաշըլար վէ եիւզ պաշը-
2 լար գօտու : Ա՚ Դաւիթ գավ-
մըն իւչ փայընըն պիր փայընը
Յովաբրն էլի ալթընտա՝ վէ իւչ
փայընըն պիր փայընը Յովաբրն
գարընտաշը Հ՚ասրուհեա օղլու Ը-
ա Պ.ԺԷ.18։ բիսսանըն էլի ալթընտա՝ վէ Ա՚իւչ
փայընըն պիր փայընը Կէթելի Նէթ-
թինին էլի ալթընտա կէօնտէրտի .
Հէմ փատիշահ գավմա տէտի քի՝
Նչպէթթէ պէն տախի սիզին իւչ
բ Պ.իա.17։ 3 էզգաճաղըմ : Ըմմա Բգավմ տէտի
քի՝ Ողգմա , զնրա էյէր պիզ պիր
վէճճ իւչ գաչաճագ օղուր իսէք ,
պիզիմ իչիւն վազիֆէլէրի օլմազ ,
վէ էյէր եաորմըղ պիլէ էօլուր ի-
սէք , պիզիմ իչիւն գայտ էթմէզ-
լէր , զնրա չիմտի սէն՝ օն պինի-
միզ գատարսըն . իմտի հալա էյիսի
պու տուր քի՝ սէն պիզէ չէհրտէն
4 իմտատ օլասըն : Ա՚ փատիշահ
օնլարա տէտի քի՝ Կէօզլէրինիզտէ
խօշ կէօրիւնէնի էտճէյիմ . իմ-
տի փատիշահ գափուներն եանընը-
տա տուրտու , վէ ճիւմլէ գավմ
եիւգլէրճէ վէ պինլէրճէ չըգտը :
5 Ա՚ Բփատիշահ Յովաբա վէ Ըբես- Գ.Ի.Ի.
սայա վէ Նէթթիյէ թէնպիհ էտիպ 1023 ։
տէտի քի՝ Ռտաթրըմ իչիւն Ըբիսո-
ղոմ չօճուղա միւլայիմ հարաքէթ
էտէսինիզ . իմտի փատիշահ Ըբի-
սողոմուն հագգընա ճիւմլէ սեր-
վէրլէրէ թէնպիհ էթտիյինտէ՝
ճիւմլէ գավմ իչէթտի :
6 Ա՚ գավմ սահրայա Իսրայէլի
գարշըլամաղա չըգտը . վէ ճէնք
7 Բ՚Նփրեմ օրմանընտա օլտու : Ա՚ է Բ Գես.ԺԷ.
օրատա Իսրայէլ գավմը Դաւի- 15,18։
թին գուլլարը էօնիւնտէ գըրըլտը .
վէ օրատա օլ կիւնտէ պէօյիւք
գըրղընն օլուպ՝ էյիրմի պին ոպխմ
8 պո՜ղպո՜ : Ա՚ է օրատա ճէնք պիւ-
թիւն եէրին նիւղիւնտէ եայըլտը .
վէ օլ կիւնտէ օրման՝ գըլըճընն
թէլէֆ էթտիյինտէն զիյատէ նուս-
9 ֆուս թէլէֆ էթտի : Ա՚ է Ըբիսո-
ղոմ՝ Դաւիթին գուլլարընըն էօ-
նիւնէ ըսաթ կէլտի . վէ Ըբիսո-
ղոմ գաթընա պինմիշ իտի , վէ
գաթընը՝ պիր պէօյիւք մէչէ աղա-
ճընըն պիրպիրինէ սըգ տալլարընըն
ալթընա օղտատը , վէ օնուն պաշը
մէչէտէ թուխթուլտու , վէ կէօք
իլէ եէրին արասընտա ասըլա գալ-
տը , ալթընտաքի գաթընը իսէ գաչ-
10 տը : Ա՚ է պիր քիմսէ կէօրիւպ՝
Յովաբա խապէր վէրտի , վէ տէ-
տի քի՝ Ինչթէ Ըբիսողոմու կէօր-
տիւմ քի՝ պիր մէչէ աղաճընտան
11 ասըլմըշ իտի : Ա՚ է Յովաբ քէն-
տինէ խապէր վէրէն ատէմ տէտի
քի՝ Իմտի իչէթէ կէօրտիւն տէ՝
նի՞չիւն օնու օրատա եէրէ վուրմա-
տըն , օլտէմ սանա օն ֆըգհալ
կիւմիւշ վէ պիր գուշագ վէրմէք՝
12 իւզէրիմէ ֆռղլ իտի : Ա՚ է օլ քիմ- Գ.Ի.Ի.
սէ Յովաբա տէտի քի՝ Ինչէր է- 1023 ։
լիմի պին ֆըգհալ կիւմիւշ թար-
թըլսա պիլէ , փատիշահրն օղլու-
նա էլիմի սալմազ խտիմ . զնրա
էպիզ իչէտիր իքէն , փատիշահ է Խա.5։
սանա վէ Ըբեսսայա վէ Նէթթիյէ
թէնպիհ էտիպ՝ Կիմ օլո՞ւ էսէ
օլսո՜ն Ըբիսողոմ չօճուղու գա-
13 ղըրշըլամաղա . Ա՚ է օղ
ղըրը տէտի . Նօղ իսէ ճանըմա
խայընըզդ էթմիշ օլուր իտիմ , էլուն
քի փատիշահտան հիչ պիր շէյ
կիղլէնմէզ . հէմ սէն պէ պանա
14 գարշը տուրուր իտին : Ա՚ է Յո-
վաբ տէտի քի՝ Պէն սէնին էօնիւն-

Digitized by Google

տէ պէօյլէ օյալանմամ • վէ էլինէ իւչ խրշճ ալտը , վէ օնլարը Ըքիսողոման՝ օ տահա մէչէ աղաճընըն օրթասընտա սաղ իքէն եիւրէյինէ
15 սափլատը : Վ֊է Յովաբըն սիլահ֊լարընը գալտըրան օն ուշաղ՝ էթ֊րաթջընը էվիրիպ Ըբիսողոմու վուր֊տուլար , վէ օնու էօլտիւրտիւլէր :
16 Ընտէն Յովաբ պօրույու չալըպ՝ գավմ Իսրայէլին արտընճա գօ֊վալամագտան տէօնտիւ • զիրա Յովաբ գավմը կէրի թուէտու :
17 Վ֊է Ըբիսողոմու ալտըլար , վէ օ֊նու օրմանտաքի պէօյիւք խէնտէ֊յէ աթտրլար , վէ Հիւզէրինէ պիր ղայէթ պէօյիւք թաշ եըղընը գալ֊տրտրլար • վէ ճիւմլէ Իսրայէլ հէր քէս չատրընա գաչտրլար :
18 Վ֊է Ըբիսողոմ՝ սաղլըղընտա Ե֊փատիշահրն տէրէսինտէ օլան տի֊քիլի Թաշը ալըպ քէնտինէ տիքմիշ իտի , զիրա՝ Ը֊Ողում եօգ քի ա֊տըմը զիքը էթտիրէ տէմիշ իտի • իմտի օլ տիքիլի Թաշը քէնտի իս֊մինտէն Լէսմիյէ էտիպ՝ Թա պու կիւնէտէնբ օնա Ըբիսողոմուն նիշան֊նը տէնիր :
19 Վ֊է Սադովկ օղլու Ըքիմասս տէտի քի՝ Ղալա գօշուպ փատի֊շահա միւժտէ կէօթիւրէյիմ , քի Իապպ օնուն տիւշմէնլէրինին է֊լինտէն՝ օնուն Հադգընը Հագ էյ֊
20 լէտի : Վ֊է Յովաբ օնա տէտի քի՝ Պու կիւն սէն միւժտէճի օլամազ֊սըն , իւլա պիր ղայրի կիւնտէ միւժտէ կէօթիւր • լաքին պու կիւն միւժտէ կէօթիւրմ , չիւն քի փա֊տիշահրն օղլու էօլմիշ տիւր :
21 Վ֊է Յովաբ Ռուսիյէ տէտի քի՝ Կիթ կէօրտիյիւնիւ փատիշահա խապէր վէր • վէ Ռուսի Յովա֊բա թէմէննա էտիպ սէյիրթտի :
22 Ընտէն Սադովկ օղլու Ըքիմասս թէքրար պիր տահա Յովաբա տէ֊տի քի՝ Նէ օլուր իսէ օլսուն , քէ֊րէմ էյլէ՝ պէն տախի Ռուսինին արտընճա սէյիրտէյիմ , վէ Յովաբ տէտի քի՝ Ղալա Նիշիւն սէյիրտէ֊սին օղլում , չիւն քի կէօթիւրէ֊
23 ճէք միւժտէն եօգ տուր : Վ֊է օ պէտէ էի՝ Նէ օլուր իսէ օլսուն , սէյիրտէյիմ • վէ օնա՝ Սէյիրթ տէտի • վէ Ըքիմասս օվա եօ֊լընտան սէյիրտիպ՝ Ռուսի կէչ֊
24 տի : Վ֊է Դաւիթ իքի գափու֊նուն արասընտա օթուրուր իտի • վէ Ւպէքչի գափունուն տամը իւ֊զէրինէ հիսարա վարտը , վէ կէօզ֊լէրինի գալտըրըպ պագտը , վէ իշ֊թէ պիր եալընըզ ատէմ սէյիրտի֊
25 յօր իտի : Օլտէմ պէքչի չաղը֊րըպ՝ փատիշահա խապէր էթտի • վէ փատիշահ ատէտ քի՝ Նյէր եալընըզ իսէ , օնուն աղըընտա միւժտէ վար տըր • վէ օ՝ կիտէ կի֊
26 տէ եագլաշըր իտի : Ընտէն պէք֊չի պիր ղայրի սէյիրտէն ատէմի կէօրտիւ , վէ պէքչի գափուճուլա չաղըրըպ տէտի քի՝ Իչթէ պիր եա֊լընըզ ատէմ սէյիրտիյօր • վէ փա֊տիշահ տէտի քի՝ Պու տախի միւժ֊
27 տէճի տիր : Վ֊է պէքչի՝ Նվվել֊քինին սէյիրտիչի պանա Սադովկ օղլու Ըքիմասըն սէյիրտիչի կի֊պի կէօրիւնիւր տէտի • վէ փատի֊շահ տէտի քի՝ Պու էյի ատէմ տիր , վէ էյի միւժտէ իլէ կէլիյօր :
28 Իմտի Ըքիմասս պաղըրըպ փատի֊շահա՝ Սէլամէթ տէտի , վէ փատի֊շահա եիւզիւ եէրէ պէրապէր թէ֊մէննա էյլէտի • անտէն տէտի քի՝ Ըլլահրն Թապպ միւթէպարիք օլ֊սուն , քի էֆէնտիմ փատիշահա էլ գալտըրան քիմսէլէրի էլէ վէրտի :
29 Վ֊է փատիշահ տէտի քի՝ Ըբիսողոմ չօճուգ սէլամէթտէ՞ մի տիր • վէ Ըքիմասս տէտի քի՝ Յովաբ փա֊տիշահրն գուլլուննու հէմ պու գուլլուննու կէօնտէրիր իքէն , պէօ֊յիւք գալապալըղը կէօրտիւմ , ամ֊
30 մա նէ օլտուղունու պիլմէմ : Վ֊է փատիշահ՝ Տէօնիւպ պուրատա տուր տէտի , վէ օ՝ տէօնիւպ տիքիլտի :
31 Ընտէն իշթէ Ռուսի կէլտի • վէ Ռուսի տէտի քի՝ Նֆէնտիմ փա֊տիշահա միւժտէ օլսուն , քի սէ֊նին իւզէրինէ գալգանլարըն էլինտէն Թապպ պու կիւն սէնին հագ֊
32 գընը հագ էյլէտի : Վ֊է փատի֊շահ Ռուսիյէ տէտի քի՝ Ըբիսո֊ղոմ չօճուգ սէլամէթտէ՞ մի տիր • օլտէմ Ռուսի տէտի • Նֆէնտիմ փատիշահրն տիւշմէնլէրի՝ վէ սէ֊նին իւզէրինէ քէմլիք իչիւն հէփ գալգանլար՝ օլ չօճուգ կիպի օլ֊
33 սունլար : Վ֊է փատիշահ Հարա֊քէթէ կէլտի , վէ գափունուն իւ֊զէրինտէքի քէօշքէ չըգըպ՝ աղաս֊

ՔՀ. Ի'. Ի. 1023։

տը , վէ կիտէր իքէն պէօյլէ տէ-
տի . Ի՝նա օղուում Ըբիսողոմ՝ օղ-
լուում Ըբիսողոմ օղուում , քեաշքի
սէնին եէրինէ պէն էօլսէ իտիմ ,
օղլուում Ըբիսողոմ օղուում ։

ՊԵՊ ԺԹ

Հովարըն փատիշահը եաս չէքմէքտէն վազ
էթախրտիյէ ։ 9 Իսրայէլտիէրին փատիշահը
կէրի կէթիրմէյէ ղայրէթ էթմտիյէ ։ 11 Դա-
ւիթին Հուդալըլարը քենտինի տա՛վէթ էթ-
մէյէ թէչվիգ էթմէք իչուն խապէր կէօն-
աէրտիյէ ։ 18 Մեմֆինին ա՛ֆվ օլունտուղու ։
21 Ինմիխոսթէնին մատտէսի ։ 32 Ի՝երգե-
լինին Դաւիթէ էթտիյէ էյլիյի զէքր օլուն-
տուղու ։ 41 Իսրայէլտիէրին՝ Հուդալըլար
իլէ փատիշահը կէրի կէթիրմէք խուսուսուն-
տա միաճատէլէ էթտիքլէրի ։

1 Վ՚է Յովաբա խապէր վէրիլտի
՝քի՝ Իչթէ փատիշահ Ըբիսո-
ղոմ իչիւն աղալյըպ եաս չէքէյօր ։
2 Վ՚է օլ կիւնտե ճիւմլէ գավմա
գուրթուլուշ եասա տէօնտիւ . զի-
րա օլ կիւնտե գավմ իչիլմտի քի՝
փատիշահ օղուունտան էօթիւրիւ
3 աճընըյօր տէնիլիր իտի ։ Վ՚է գավմ
օլ կիւնտե՝ ճէնքտէն գաչըպ ու-
թանարագ օղրին կիտէն պիր գավմ
կիպի՝ ա՝չէկրե օղրին կիրէրլէր ի-
4 տի ։ Վ՚է փատիշահ բ՝եիզիւնիւ
էօրթտիւ , վէ փատիշահ պէօյիւք
սէս իլէ՝ գ՝նա՝ օղուում Ըբիսողոմ՝
օղուում Ըբիսողոմ օղուում՝ ֆէր-
եաատ էյլէտտի ։
5 Վ՚է Յովաբ էվվէ փատիշահա
վարըպ տէտտի քի՝ պու կիւն սէնին
ճանընը վէ օղուլլարընըն հէմ գըզ-
լարընըն ճանընը վէ սէնին գարը-
լարընըն ճանընը վէ օտալըգլարը-
նըն ճանընը գուրթարան հէփ գուլ-
լարընըն եիզիւնիւ պու կիւն ու-
6 թանտըրտըն . Չիւն քի սէնտէն
իքրահ էտէնլէրի սէվգիսին , վէ
սէնի սէվէնլէրտէն իքրահ էտէր-
սին . զիրա պու կիւն կէօսթէրտին
քի՝ սէրվէրլէր վէ գուլլար իչիւն
վազիֆէն տէյիլ . չիւն պու կիւն
պիլտիմ քի՝ էյէր պու կիւն Ըբի-
սողոմ սաղ գալըպ հէփիմիզ էօ-
լէ իտիք , օլ զէման սէնին կէօզ-
7 լէրինէ խօշ կէօրիւնիւր իտի ։ Իմ-
տի հալա գալզըպ տիշարը չըգ ,
վէ գուլլարընըն կէօնիւլլէրինճէ
սէօյլէ . զիրա Նապպ իլէ եէմին է-
տէրիմ քի՝ էյէր սէն տիշարը չըգ-

ՔՀ. Ի'. Ի. 1023։

մազ իսէն , պու կէճէ սէնին իլէ
քիմսէ գալմազ , վէ պու սանա՝
կէնճլիյինտէն պէրու շիմտիյէտէք
սէնին պաշընա կէլէն հէփ պէլա-
8 լարտան պէթէր օլուր ։ Իմտի փա-
տիշահ գալզըպ՝ գափուտա օթուր-
տու . օլուէմ ճիւմլէ գավմա խա-
պէր վէրիլիպ տէնիլտի քի՝ Իչթէ
փատիշահ գափուտա օթուրույօր ,
վէ ճիւմլէ գավմ փատիշահըն հու-
զուրունա կէլտի . Նապպայէլ իսկ՝
հէր քէս չատըրընա գաչմըշ իտի ։
9 Վ՚է Իսրայէլին հէփ սըպթալա-
րընտա ճիւմլէ գավմ միճատէլէ
էտիպ տէր իտի քի՝ Տիւշմէնլէրի-
միզին էլինտէն պիզի փատիշահ
գուրթարտը , հէմ պիզի փղշտ-
լըլարըն էլինտէն օ խէլաս էյլէտի .
վէ շիմտի Ըբիսողոմտուն սէպէպլին-
10 տէն Ո՚իյարտան գաչտը . Հէմ
իւզէրիմիզէ Ռեհ էթտիյիմիզ Ը-
բիսողոմ՝ ճէնքտէ էօլտիւ . իմտի
հալա սիզ փատիշահը կէրի կէ-
թիրմէյէ նի՞չիւն սիւքիւթտէ տու-
րուրսունուզ ։
11 Վ՚է Դաւիթ փատիշահ՝ Ա-
դոմի վէ Ըբիսթաբ քեահինլէրէ
կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Յուգա իճ-
թիյարլարընա սէօյլէյիպ տէյինք քի՝
Փատիշահը էվինէ տէօնտէրմէյէ
նի՞չիւն սօնկրաքիլէր օլուրսունուզ .
չիւն քի ճիւմլէ Իսրայէլին սէօզիւ
12 փատիշահա էվինէտէք կէլտի ։ Այզ
գարընտաշլարըմընըզ , սիզ էքէ-
միյիմ վէ էթիմ սինիզ . իմտի փա-
տիշահը կէրի կէթիրմէյէ նի՞չիւն
13 սօնկրաքիլէր օլուրսունուզ ։ Վ՚է
Ը՝Մեսայիյէ տէյին քի՝ Այն քէ-
միյիմ վէ էթիմ տէյի՞լ մի սին .
Է՝լլահ պանա պէօյլէ՝ վէ պուն-
տան զիյատէ էյլէյէ , էյէր Յո-
վաբըն եէրինէ ճիւմլէ կիւնլէրտէ
պէնիմ էօնիւմտէ սէրսաքէր օլմազ
14 իսէն ։ Իմտի ճիւմլէ Յուդա ա-
տէմլէրինին եիւբէյինի ըպիր ա-
տէմին կիպի մէյլ էթտիրտի , վէ
փատիշահա՝ Այէրի կէլ կէրէք սէն
կէրէք հէփ գուլլարըն պէյէ խա-
15 պէր կէօնտէրտիլէր ։ Օլտէմ փա-
տիշահ տէօնիւպ՝ Յորգանանատէք
կէլտի . Յուդա տապի փատիշա-
հըն խթիգպալինէ վարմագ Հիւն՝
Ը՝գաղատագա կէլտի , քի փատի-
շահը Յորգանանտան կէլիրէ ։

ՔՀ. Ի'. Ի. 1023։

Ա պ. ԺԶ. Ե։

Ա պ. ԺԶ. Ե։

Ա պ՚ագ՝ Խա. 32 ։

Բ պ. ԺԵ. 30։

Գ պ. ԺԶ. 33։

Ե պ. Ա. 1։

Զ պ. ԺԵ. 25։

Է Հռաք. Ա. 17 ։

Ը Դատ. Ի. 1։

Թ Հեռ. Ե. 9։

Digitized by Google

16 Ա Է Յաւուրիմոէն օլան ՛գՀ-
բանըն օղլու Լենիամինլի Ա եմէի
էվիպ՝ Յուդա ատէմլէրինին պի-
լէսինձէ փատիշահ Դաւիթին խա-
17 ֆիգպալինէ էնտի : Ա Է պիլէսին-
ձէ Լենիամինտէն պին ատէմ՝ հէմ
Ա աւուղ էվինին ուշաղը ՛Ա իքա
պերապէրինձէ օնպէշ օղուլլարը
վէ իսիրմի գուլլարը իլէ՝ էնպէ ,
վէ փատիշահրն էօնիւնտէն Յոր-
18 դանանտան կէչտիլէր : Իմտի փա-
տիշահրն էվինի կէչիրմէք վէ օնուն
կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէնի էյ-
լէմէք իչիւն՝ պիր սանտալ կէչտի .
վէ փատիշահ Յորդանանտան կէ-
չինձէ , Գէրա օղլու Ա եմէի փա-
տիշահրն հուզուրունտա եէրէ գա-
19 փանտը . Ա Է փատիշահա տէտի
քի՝ Ի ֆէնտիմ պանա գապահլթ
սայմասրն , վէ փատիշահ էֆէն-
տիմ Ի շրուսաղէմտէն չըգտըղը
կիւնտէ՝ պու Է գուլլունուն էթտի-
լի եարամազլըղը զէքր էթմէ , քի
20 փատիշահ օնու գալպինէ գօյա :
Օ իրա պու գուլլուն կիւնահ էթ-
տիլիմի պիլէրիմ . վէ իշթէ պու
կիւն էնիպ փատիշահ էֆէնտիմին
իսթիգպալինէ՝ ճհւմլէ ՛Յովսէփ
21 էվինտէն էվվել կէլտիմ : Ա Է
Շարուհեա օղուլլարը՝ քի պու
կիւն պանա խասիմ օլուրսունուզ .
Ղպու կիւն Իսրայէլտէ ատէմ էօլ-
տիրիւլմիւն մի , զէրա պիլմէզ մի
իմ քի՝ Իսրայէլտէ պու կիւն փա-
23 տիշահ օլտուսմ : Ի նտէն ՛փատի-
շահ Ա եմէիյէ՝ Ի օլմէզսին տէտի ,
հէմ փատիշահ օնա եէմին էթտի :
24 Ա Է ՛Ա աւուղ օղլու Ա եմէի-
բոսթէ փատիշահրն իսթիգպալինէ
էնտի . վէ փատիշահրն կիմտիյի
կիւնտէն թա սէլամէթ իլէ կէլտի-
յի կիւնէտէք՝ այագլարրնը գա-
յրմատը , վէ սագալընը թիմար
էթմէտի , վէ էսվապլարրնը եայ-
25 գամատը : Իմտի վագի՝ օլտու քի՝
փատիշահրն իսթիգպալինէ Իրու-
սաղէմէ կէլտիքտէ , փատիշահ օ-
նա տէտի քի՝ ՛Ա իջէն պէրապէ-
րիմճէէ կիմէէտին էյ Ա եմէիբոս-
26 թէ : Ա Է օ տէտի քի՝ Ի ահ էֆէն-
տիմ փատիշահ՝ գուլում պէնի
ալտաթտը . զէրա պու գուլլուն
տէտի քի՝ Կէնտիմ իչիւն մէրքէ-
պէ էյէր վուրայըմ տա իւզէրինէ
պինէյիմ , վէ փատիշահա կիտէ-
յիմ . չիւն քի պու գուլլուն Թօ-
27 փալ տրը : Ա Է ՛օ՝ պու գուլլունու
էֆէնտիմ փատիշահա ղամմազլա-
տը . ամմա Ւէֆէնտիմ փատիշահ
Ըլլահրն մէէյի կիպի տիր . իմտի
կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէնի էյ-
28 լէ : Օ իրա պապամրն պիւթիւն
էվլի՝ էֆէնտիմ փատիշահրն գը-
թընտա դայրի տէյիլ՝ իլլա ՛էօլիւ-
մէ միւթէահհէգ ատէմլէր իքէն ,
՛պու գուլլունու սօֆրանտա եէյէն-
լէրին սըրասրնա գօտուն . իմտի
արթըգ պէնիմ նէ՞ հագգըմ վար ,
քի արթըգ փատիշահա ֆէրեատ
29 էտէյիմ : Ա Է փատիշահ օնա տէ-
տի քի՝ Ըրթըգ սէօզլէրինի նէյէ
սէօյլէրսին . Թարլալարը սէն Ա ի-
լա իլէ փայլաշասրնըզ տէտիմ :
30 Ընտէն Ա եմփիբոսթէ փատիշահա
տէտի քի՝ Ի ֆէնտիմ փատիշահ
սէլամէթ իլէ էվինէ կէլտիքտէն
սօնկրա , հէփիսինի տէ օ ալսրն :
31 Ա Է ՛Պաղատադլը Ի երզելի Յով-
գելիմտէն էնիպ՝ փատիշահ իլէ
Յորդանանտան կէչտի , քի օնու
32 Յորդանանտան կէօնտէրէ : Ա Է
Ի երզելի ղայէթ իլէ իսթիյար՝ սէք-
սէն եաշընտա իտի . վէ փատիշահ
Ա անայիմտէ սաքին իքէն՝ Էօնու
պու պէսէէր իտի , զէրա ղայէթ ի-
33 լէ պէօյիք ատէմ իտի : Ա Է փա-
տիշահ Ի երզելիյէ տէտի քի՝ Պէ-
նիմ իլէ կէչ , վէ սէնի հանրմտա
34 Ընրուսաղէմտէ պէսէէյիմ : Ա Է
Ի երզելի փատիշահա ՛տէտի քի՝
Ի օմրիւմիւն երըլսրընըն կիւնլէրի
նէ՞ գատար գալտը , քի փատիշահ
35 իլէ Ընրուսաղէմէ չըգսյըմ : Պէն
պու կիւն ՝սէքսէն հաշընտա իմ ,
խայր ու շէրրին արասրնը ֆէրգ է-
տէպիլի՞ր մի իմ , պու գուլլուն եէ-
տիյինին վէ իչտիյինին լէզզէթինի
ալա պիլի՞ր մի , արթըգ մուսիգի օ-
գույան էրքէքլէր եա գարըլարըն
սէսինի իշիտէպիլի՞ր մի իմ . իմտի
պու գուլլուն՝ արթըգ փատիշահ է-
36 ֆէնտիմէ նի՞շիւն եիւք օլսուն : Պու

ՊԵՊ Ի

Աթէնքին Իսրայէլէ պիր ֆըղգա գալըբտըղը։ 3 Դաւիթին օն օտալգլարը էօլիմլէրի վրէնիւնէտէք՝ պիր մահալէ գափանըլտըգլարը։ 4 Ամեսայինին Յուդա իւզերինէ ատրախքեր օլմաւը իքէն՝ Յովաբըն օնու էօլտուրմիւշ։ 14 Յովաբըն Աթէնքի Ընէլէ գօվլատըղը։ 16 Պիր ֆերասէթլի գարընըն Աթէնքին պաշընը վէրմէք նասիհաթը իլէ չէհրի գուրթարտըղը։ 23 Դաւիթին մանասաւպ ահնպլէրի։

1 Վ Է օրատա՝ Յեհոիամինլի պիր ատէմ Լոքոր օղլու Աթէնք իսմինտէ պիր եարամազ քիմսէ բուլթ կէլտի, վէ պօրույու չալըպ տուրմուշ քի՝ Պիզիմ Դաւիթտէ հիսէմիզ վէ Յեսսէ օղլունտա միրասըմըզ եօք տուր։ եա՛ Իսրայէլ՝ էհէր քէս չատըրընա պէօնէ՛ն։

2 Իմտի ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի Դաւիթին արտընտան Լոքոր օղլու Աթէնքին արտընա էլգուր։ Յուդա ատէմլէրի իսէ՝ Յորդանանտան թա Երուսաղէմտէք քենտի փատիշահլարընա եափրըշա գալտըլար։

3 Վ Է Դաւիթ Երուսաղէմ քենտի էվինէ կէլտի, վէ փատիշահ էվի սագլամագ իչիւն պրագտրդը օն տօտալըգ գարըլարը ալըպ՝ օնլարը մահֆուզ էվէ գօտու, վէ օնլարը պէսլէր իտի, ամմա օնլարա վարմազ իտի։ վէ օնլար թա էօլիմլէրի կիւնիւնէտէք մահֆուզ օլուպ՝ տուլդուգտա եաշատըլար։

4 Ընտէն փատիշահ Ամեսայինէ տէտի քի՝ Դուշ կիւնտէ Յուդա ատէմլէրինի պանա չաղըր, սէն տախի պուրատա հազըր օլ։ Իմտի Ամեսայի Յուդայը չաղըրմազա կիթտի, վէ օնա թա՛յին էթտիլի վագթտան զիյատէ կէճիքտի։ Օլտէմ Դաւիթ Աբեսայա տէտի քի՝ Հիմտի Լոքոր օղլու Աթէնք պիզէ Երիսողոմտան պէթէր էտէճէքտիր։ սէն էֆէնտինին գուլլարընը ալտա՝ օնուն արտընա գօվլա, օյմայա քի քենտինէ հիսարը շէհիրլէր պուլուպ՝ կէօզլէրիմիզ էօտ։

7 Նիւնտէն սավուշ։ Պէօյլէճէ Յովաբըն ատէմլէրի վէ Երիթիլէրը հէմ փելեթիլէր վէ ճիւմլէ գահրիմանլար օնուն արտընա չըգտը-

ՀԹ։ Ի՝։ Ի։ 1023։

ա Գ։ԺԲ։13։

բ Ֆ ՀնագԹ։ ԺԲ։16։ Ր Պն։ Ջ։16։

գ Պ։ԺԵ։16։ ԺՀ։21,22։

դ Պ։ԺԲ։13։

ե Պ։Ժ՝։11։ Ֆ ՀնագԹ։՝։ 33։

զ Պ։Ը։18։ Ֆ ՀնագԹ։՝։ 38։

ՀԹ։ Ի՝։ Ի։ 1023։

բ Ա։Ի՝։ Ի։ 1023։

ա Ֆ ՀնագԹ։ 7։ Նբեմ։ Ի՝։ 17։

Վ Ծնն։ Ի՝։ 55։

բ Խա։ 15։

գ Խա։ 12։

դ Պաշ Դաւտ։ Ը։ 1։ ԺՖ։ 1։

գուլուն՝ փատիշահ իլէ պիրազ Յորդանանտան կէչէճէք, իմտի փատիշահ նիչիւն պանա պէօյլէ

37 իւճրէթ էտա էտէ։ Վ Էրէմ էյլէ պու գուլուն ուէօնէյիմ՝ վէ չէհրիմտէ պապամըն վէ անամըն մէզարը եանընտա էօյէյիմ։ վէ իչիթէ գուլուն Վամաամ էֆէնտիմ փատիշահ իլէ կէչսին՝ վէ օնա կէօզ-

38 լէրինէ խօշ կէօրիւնէնի էյլէ։ Վ Է փատիշահ տէտի քի՝ Վամաամ պէնիմ իլէ կէչսին՝ վէ պէն օնա սէնին կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէնի էտէճէյիմ։ վէ պէնտէն հէր նէ

39 տիլէր իսէն սանա էտէճէյիմ։ Իմտի ճիւմլէ գաւմ Յորդանանտան կէչտի, փատիշահ տախի կէչտի։ անտէն փատիշահ Կերզելիի Էօփտիւ, վէ օնա խայր տուա՝ էյլէտի, վէ օ՝ մահալինէ տէօնտիւ։

40 Ընտէն փատիշահ Պաղգաղայա կէչտի, վէ Վամաամ օնուն պիլէսինճէ կէչտի։ վէ Յուդանըն պիւթիւն գաւմը հէմ Իսրայէլին տախի եարը գաւմը փատիշահը կէչիրտիլէր։

41 Վ Է իլթէ ճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէրի փատիշահա կէլտիլէր, վէ փատիշահա տէտիլէր քի՝ Յուդա ատէմլէրի գարընտաշլարըմըզ սէնի նիչիւն չալտըլար, վէ փատիշահը հէմ օնուն էվինի վէ պիլէսինճէ Դաւիթին ճիւմլէ ատէմլէրինի

42 Յորդանանտան կէչիրտիլէր։ Վ Է հէփ Յուդա ատէմլէրի Իսրայէլ ատէմլէրինէ ճէվապ վէրտիլէր քի՝ փատիշահ պիզիմ ագրապամըզտան տըր, իմտի պու մասլահաթտան էօթիւրիւ նիչիւն պէօյլէ զահմէտ կէլտինիզ։ փատիշահտան պիր վէճհ իլէ չէյ եէմիճք մի, եա պիզէ հիչ պիր փեշքեշ վէրտի՛ մի։

43 Վ Է Իսրայէլ ատէմլէրի Յուդա ատէմլէրինէ ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝ Պիզիմ փատիշահտա օն հիսսէմիզ վար, հէմ Դաւիթէ տախի սիզտէն էլէրէ իլ, իմտի նիչիւն սիզի թահխիր էթտինիզ, վէ փատիշահըմըզը կէրի կէթիրմէքտէ պիզիմ սէօզիւմիւզ իլէրի օլմատը։ ամմա Յուդա ատէմլէրինին սէօզլիւ Իսրայէլ ատէմլէրինին սէօզլիւնտէն սէրթ իտի։

լար. վե Հոգոր օղու Աաբէէնին արտընձա գօվալամագ իչիւն Երու-
սաղէմէն չգտըլար։
8 Օնլար Գաբաւոնտա օլան պէօ-
յիւք թաշըն ճանընտա իքէն, Ը-
մեսայի օնլարըն էօնիւնէ կէլտի. վե
Յովաբ կիյտիյի էսվապ իլէ գու-
շանմըշ՝ վե օնուն իւզերինտե պէ-
լինտե պաղլը գընը իլէ պիր գըլըճ
գուշանմըշ իտի, վե Յովաբ չը-
9 գար իքէն՝ գընընտան տիւշտիւ։ Ա՛է
Յովաբ Ը՛մեսայիյէ տէտի քի՝ Աաղ
սէլի՛մ մի սին ճա՞ գարընտաշըմ. վե
Ե՛Յովաբ Ը՛մեսայիյի էօփմէք իչիւն՝
սաղ էլի իլէ օնու սագալընտան
10 թուրթտու։ Ա՛է Ը՛մեսայի Յովաբըն
էլինտե օլան գրլըճտան սագընմա-
մագ իլէ, Յովաբ օնու՝ Ըօնուն ի-
լէ Ե՛պօղ եէրինէ վուրտու, վե օ-
նուն պաղըրսագլարընը եէրէ տէօք-
տիւ, վե օնա թէքրար վուրմատը,
վե օ՝ էօլտիւ. անտէն Յովաբ վե
օնուն գարընտաշը Ը՛բիսսա՝ Հո-
քոր օղու Աաբէէնին արտընձա գօ-
11 վալատըլար։ Իմտի օնուն ճանըն-
տա Յովաբըն ուշագլարընտան պի-
րի տուրուպ տէտի քի՝ Վ՛իմ քի
Յովաբտան խօշնուտ իսէ, վե քիմ
քի Դաւիթտէն իսէ, Յովաբըն ար-
12 տընճա կէլնէ։ Ը՛մմա Ը՛մեսայի գա-
նա պուլանմըշ եօլուն օրթասընտա
իտի. վե օլ քիմսէ ճիւմլէ խալ-
գըն տուրա գալտրըղընը կէօրիւնճէ,
Ը՛մեսայի եօլտան թարըյա գալ-
տրտը, վե օնուն իւզերինէ պիր
էսվապ աթտը. չիւն կէօրտիւ քի՝
հէր օնուն ճանընա կէլէն՝ տու-
13 րա գալը յօր։ Օ՝ եօլտան գալ-
տրըլտրղը կիպի, հէր քէս՝ Հո-
քոր օղու Աաբէէնին արտընճա
գօվալամագ իչիւն Յովաբըն ար-
14 տընա կէչտի։ Ա՛է օ՝ Իսրայէլին
ճիւմլէ սրպէթլարընտան Ը՛բէլէ վե
Ռեհմաաքայա վե ճիւմլէ Հորլի-
լէրէ կէչտի. վե օնլար տախի ճէմ՛
15 օլուպ՝ արտընճա վարտըլար։ Իմ-
տի օնլար կէլիպ՝ օնու Ռեհմաա-
քանըն Ը՛բէլինտե մուհասէրե էթ-
տիլէր. վե չէհրին գարշըսընտա պիր
Ի՛միթէրիս գալտրըտրըլար քի՝ հի-
սարըն էօնիւնտե տուրուր իտի, վե
Յովաբ իլէ օլան ճիւմլէ գավմ՛ հի-
սարը պօղմագ իչիւն եըգայօր իտի։
16 Ա՛է պիր ա՛լիմ գարը չէհրտէն

չաղըրտը քի՝ Իշխտին, իշխտին,
քերեմ էտիպ Յովաբա տէյին քի՝
պուրայա եագլաշըըն, վե օնա սէօյ-
17 լէյիմ։ Ա՛է օնա եագլաշընճա,
գարը՝ Յովաբ սէ՞ն մի սին տէտի,
վե օ՝ պէն իմ տէտի. անտէն օնա
տէտի քի՝ Պու խալայրղընըն սէօղ-
լէրինի տինկլէ, վե օ՝ Տինկլէյօ-
18 րում տէտի։ Իմտի սէօյլէյիպ
տէտի քի՝ Ի՛վվէլ զէմանտէ սէօյ-
լէյիպ տէյէ կէլմիշլէր իտի քի՝
Ի՛նպէթէէ Ը՛բէլտե տանըշընլար,
19 վե էօյլէճէ իճրա էթտինլէր։ Պէն
Իսրայէլտե սալիմ վե էմինլէրտէն
իմ. սէն Իսրայէլտե պիր շէհր՛ վե
պիր անա շէհրի խարապ էթմէյէ ա-
րարըն. Ի՛պապըն միրա՛սընը նի՞-
20 չիւն եուտասըն։ Ա՛է Յովաբ ճէ-
վապ վէրիպ տէտի քի՝ Ա՛ճա, հա՛-
չա պէնտէն քի՝ եուտայըմ, ճա հէ-
21 լաք էտէյիմ։ Ա՛ասալահի պէօյ-
լէ տէյիլ տիր, իլլա Ի՛փրեմ տա-
ղընտան Հոքոր օղու Աաբէէ իս-
մինտե պիր քիմսէ փատիշահա՝
Դաւիթէ էլ գալտրտու, եաըլընըղ
օնու վէրին, վե շէհրին իւզերինտէն
կիտէյիմ. վե գարը Յովաբա տէտի
քի՝ Ի՛չէէ օնուն պաշը սանա հի-
22 սարտան աթըլաճագ տըր։ Իմտի
գարը պիւթիւն գավմա Է՛լմի իլէ
վարտը, վե օնլար Հոքոր օղու
Աաբէէնին պաշընը քէսիպ՝ Յովա-
բա աթտըլար. օլտէմ օ՝ պօրու-
յու չալտը, վե օնլար շէհրին իւ-
զերինտէն հէր քէս քէնտի չատրըը-
նա տաղըլտը, Յովաբ տա Երու-
սաղէմ փատիշահա տէօնտիւ։
23 Ա՛է Յովաբ՝ Իսրայէլին ճիւմլէ
ա՛սքէրի իւզերինտե իտի. վե Յո-
վհաբա օղու Հանեա՝ Վ՛էրեթիլէ-
րին վե Փելեթիլէրին իւզերինտե
24 իտի։ Ա՛է Ը՛դորամ Հատարաճընը իւ-
զերինտե՝ վե Ը՛քիղուզ օղու
25 Յովսափատ թէսքերէճի իտի. վե
Ա՛ուսա քեաթիպ՝ վե Ա՛ադովկ իլէ
26 Ը՛բիաթար քեահինլէր իտի։ Ա՛է
Ը՛Այիրլի Իրաս տախի՝ Դաւիթին
Ժիւշլերի իտի։

ՊԸՊ ԻԸ

Գաբաւոնլուլարըն՝ դրթլըգ սէպէպինտէն Ա-
ւուղուն ֆամիլեասընտան օն քիշինին գաթլի
իլէ ինթիդամ ալտրգ՛ըրը։ 10 Ի՛նեփանըն էօլ-
միշլէրէ կէօսթէրտիյի բաղպէթ։ 13 Դաւի-

թին՝ Պաւուղ իւէ Յոյնեաթանըն քեմիքլէրինէ կիմսին մէզարընտա կէօմտիւիւ։ 15 փղշտլըլարըն իւզէրինէ օլան ասէօբթ ձէնկին՝ վէ օնլարտա ասէօբթ ձէպպարլարըն. գամէլ օ-
գ. Ի՛. Ի. 1021։ լունտուղու։

1 Վ է Դաւիթին կիւնլէրինտէ պիր պիրի արտընձա իւչ եըլ գըթ-
լըգ օլտու, վէ Դաւիթ Ըապպա
սիւալ էյլէմի. իմտի Ըապպ տէ-
մի քի՝ Պաւուղուն վէ գանը էվի-
նին սէպէպինտէն օլտու, չիւն քի
2 Դաբաւոնլուլարը էօլտիւրտիւ։ Վ է
փատիշահ Դաբաւոնլուլարը չաղը-
ըրըպ՝ օնլարա սէօյլէմի. (ամմա
Դաբաւոնլուլար Իսրայէլ օղուլ-
ըրընտան տէմիլլեր իտի, իւլա գա-
լան Ա Ըմօրհլուլարտան օլուպ՝ Իս- ա Հես. Թ. 3, 15, 16, 17։
րայէլ օղուլլարը օնլարա եէմին
էթմիշլէր իտի. Պաւուղ իսէ Իս-
րայէլ օղուլլարը վէ Յուդա իչիւն
ղարդէթինտէն՝ օնլարը վուրմադա
3 արամըշ իտի.) Իմտի Դաւիթ
Դաբաւոնլուլարա տէմի քի՝ Սիզէ
նէ՞ էյլէյիմ, վէ նէ՞ իլէ քէֆարէթ բ պ. Ի. 19։
էտէյիմ, քի Ըապպըն միրասընա
4 Իսայը տուա՝ էյլէյէսինիզ։ Վ է
Դաբաւոնլուլար օնա տէմիլլէր քի՝
Պաւուղտան վէ օնուն էվլինտէն
կիւմիւշ հա ալթուն իսթէմէզիզ,
վէ Իսրայէլտէն քիմսէյի էօլտիւր-
մէք իսթէմէզիզ. վէ օ՝ Սիզ նէ
տէր իսէնիզ, սիզէ էտէճէյիմ տէ-
5 տի։ Վ է օնլար փատիշահա տէ-
տի. Օլ պիզի թէլէֆ էտէն՝ վէ
պիզի Իսրայէլին հիչ պիր սինօրու-
տա տուրամայաճագ տէրէճէտէ
խարապ օլմամըզը գաստ էտէն
6 քիմսէնին օղուլլարընտան պիզէ
եէտի քիչի վէրիլէ, վէ օնլարը
Ըապպըն մուհթարը Պաւուղուն ի ՇԱ. գ. 24։
Դաբաասընտա Ըապպ իչիւն ասա- ի ՇԱ. գ. 26։ ժ. 4։
լըմ. վէ փատիշահ՝ Վ էրէյիմ տէտի։
7 Ըմմա փատիշահ Պաւուղ օղու
Յոյնեաթանըն օղու Ա Նմփիբոսթէ-
յի՝ արաւարընտա Էա՞նէ Պաւուղ
օղու Յոյնեաթան իլէ Դաւիթին
արասընտա օլան Ըապպըն եէմինի
8 իչիւն էսիրկէտի։ Վ է փատիշահ՝ ի Ա. գ. ժբ. 3։ ի. 8, 15, 42։ իգ. 18։
Ղ Ըմմինէյի վէ Ա Նմփիբոսթէյի՝ ղ պ. գ. 7։
Հեմ Պաւուղուն գըղը Ա Ղեքթղուն
էՊաուլալը Հերզելինին օղու ի Ա. գ. ժբ. 19։
Նդրիեէ տօղուրտուղու պէշ օղ-

9 լու ալտը. Վ է օնլարը Գաբաաոն-
լուլարըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի,
վէ օնլարը Ըապպըն Հուզուրուն-
տա տաղտա աստըլար, վէ եէտի-
սի պիրտէն տիւշտիւ. իմտի օն-
լար պիչին կիւնլէրինին էվաիլինտէ՝
արփա պիչինինին իպթիտասընտա
գամէլ օլունտուլար։
10 Վ է Ըլիանըն գըղը Յեսփա ղ պ. գ. 7։ Իսա. 8։
ըուլ ալըպ՝ օնու քէնտինէ գայա- ե պա՛գ. Բ Օբ. իա. 28։
նըն իւզէրինէ եայտը, ե պիչինին
իպթիտասընտան թա օնլարըն իւ-
զէրինէ կէօքտէն սու եաղընձայա-
տէք. վէ կիւնտիւզ կէօյիւն գուշ-
լարընը վէ կէճէ գըրըն ճանաւար-
լարընը օնլարըն իւզէրինէ գօնմա-
11 ղա գօմատը։ Իմտի Պաւուղուն
օտալըղը Ըլիանըն գըղը Յես-
փանըն էթտիյի Դաւիթէ խապէր
12 վէրիլտի։ Վ է Դաւիթ կիտիպ Պա-
ւուղուն քեմիքլէրինի վէ օնուն
օղլու Յոյնեաթանըն քեմիքլէրինի
Կենեաամին տիյարընտա ե Ա նելատա ե Յես. ժբ. 28։
օնուն պապասը Ակհին Մէզարընա
տէջն էյլէտիլէր, վէ փատիշահըն
հեփ թէնպիհ էթտիյինի իճրա էյ-
լէտիլէր. վէ պունտան ասնկրա
ե Ըլլահ՝ տիյար իչիւն օլան նէյզաղի ե Յես. է. 26։ պ. իե. 25։
գապուլ էյլէտի։
15 Վ է փղշտլըլարըն թէքրար Իս-
րայէլ իլէ ճէնկի օլտու. վէ Դա-
ւիթ հեմ պէրապէրինճէ օնուն
գուլլարը էնիպ՝ փղշտլըլար իլէ
ճէնք էյլէտիլէր. վէ Դաւիթ եօ-
16 րուլտու։ Վ է Ա Նափա եվլատըն-
տան մրզրաղը իւչ եիւզ մրգաղ
պագըր աղըրլըղընտա հեմ եէնի
գըլըճ գուշանմրզ Յեսբիբենոբ՝
Դաւիթի վուրմադա գաստ էյլէ-
17 տի։ Ըմմա Հարուհեա օղու Ը-
բեսսա՝ օնուն իմտատընա եէթիչէպ
փղշտլըյը վուրտու, վէ օնու էօլ-

Digitized by Google

տիւթտիւ. օլտեմ Դաւիթին ա-
տեմլերի օնա եէմին էտիպ տէտի-
լեր քի՝ Ընրեզ պիզիմ իլէ ձէնկէ
լեգմայասըն, թա քի Իսրայէլին
լըրաղընը սէօյիւնտիւրմէյէին։
18 Վէ վագի՝ օլտու քի Պունտան
սօնկրա՝ Դովլաթա թէքրար փղշտ-
լըլար իլէ ճէնք օլտու. օլտեմ
Վիվալը Սովլաք՝ Իատիա եվլա-
տընտան օլան Սեփիայը վուրտու։
19 Վէ փղշտլըլար իլէ եինէ Դովլ-
տա ճէնք օլտու. վէ Լեհեմէհէմլի
Ընրհովգիմ օղլու Էլհանան՝ Գէթ-
լի Գողիաթը Ձվուրտու, քի օնուն
մզրաղընըն սըրըղը չիւլհա հաֆ-
ֆէթի կիպի իտի։
20 Վէ եինէ Գէթտէ ճէնք օլտու.
վէ պիր պէօյիւք ճիսիմլու քիմսէ
վար իտի, քի էլլերինին փարմագլա-
րը վէ այագլարընըն փարմագլարը
ալթըլար ալթըլար օլուպ՝ իյիրմի
տէօրթ ա'տէտ փոփոպղը վար իտի,
քի պու տախի Իսրայէլ տօղմուշ
21 իտի։ Վէ պու՝ Իսրայէլի Յոնա-
թիէն գարընտաշը Յամանընն օղ-
22 լու Եոնաթան վուրտու։ Էզուն-
լարըն տէօրտիւ Գէթտէ Իսրա-
յէլ տօղմուշլար իտի. ամմա Գա-
ւիթին էլլի՝ վէ օնուն գուլլարընըն
էլլի իլէ տիւշտիւլեր։

ՊԸՊ ԻՒ

Դաւիթին՝ խէլասը իլնէն վէ ալտըղա նինէ պէրէքէթլէր իլնէն Ընէհամ Թէկէքգիւր՝ մեզ-մուրտու։

1 Վէ Գաւիթ՝ Իսրայէլի օնու հեփ
տիւշմէնլէրինին էլինտէն վէ
Սաուղընն էլինտէն Ազուրթար-
տըղը կիւնտէ՝ Իսրայէլ պու իլա-
հինին սէօզլէրինի սեցյլէյիպ տէտի.
2 Իսրայէլ գայամ վէ գալէ'մ վէ
3 գուրթարըճըմ տըր. Ընհամ պէ-
նիմ հիսարըմ փըր, Տօնա կիւվէ-
նիրիմ. Էգալգանըմ վէ Նխէլասը-
մըն պուլնուղու՝ Էգուլլեմ վէ Ըֆէ-
նակեահըմ՝ խէլաս էտիճիմ տիր.
զուլմտան պէնի գուրթարտըն։
4 Մեհէհ լայըզ օլան Իսրայէլ նի-
տա էտէրիմ, վէ տիւշմէնլէրիմտէն
5 խէլաս պուլուրում։ Ոհրա էօ-
լիւմ տալղալարը էթրաֆըմը ալ-
տը. Հէլաքլըղըն սէլլէրի պէնի
6 իւրքիւտիւք։ Ամէզարըն քէմէնտ-
լէրի էթրաֆըմը չէվիրտի. էօլիւմ
7 տուզագլարը էօնիւմիւ ալտը։ Ամզ-
լէթիմտէ Իսրայէլ չաղըրըրըմ, վէ
Ընհամ չաղըրըրըմ. վէ Հէյքէ-
լինտէն Նաեսիմի իշխտիր, Հեմ ֆէր-
եատըմ օնուն գուլաղընա վուրըբ։
8 Օլտեմ եէր սարսըլըպ տիթրէտի՝
Էկէօքլէրին թէմէլլէրի Հարաքէթը
էտիպ սարսըլտըլար. զիրա ղազա-
9 պէ կէլտի։ Օնուն պուրնունտան
տիւման՝ վէ աղզընտան թէլէֆ է-
տիճի Նաֆէշ չըգտը. օնտան գօր-
10 լար թուտուշտուս։ Վէ Նկէօքլէրի
էյիպ էնտի, վէ այագլարը ալթընը
11 տա Հգօյու տիւման վար իտի։ Վէ
քերովբէ իւզէրինէ պինիպ ուչտու,
վէ Նհէլին գանատլարը իւզէրինտէ
12 կէօրիւնտիւ։ Վէ խայմէ իչինէ
էթրաֆընտա Ղգարանլըգ սուլար
ճէմի'յէթի՝ գարա պուլուտլար
13 գօտու։ Նօնիւնտէքի զիյասընտան
Նաթէշ գօրլարը թուտուշտուլար։
14 Իսրայէլ Նէօքսէն կիւրլէտի, վէ
15 Թսաա'լա սէտասընը վէրտի։ Էմ
Նօգլարընը սալըպ՝ օնլարը տաղըթ-
տը, Եըլտըրըմլար ալթը վէ օնլա-
16 րը շաշըրթտը։ Վէ Նիսրայէլ
Թա'զիրի իլէ՝ օնուն Ղզազալը եէ-
լինին իւֆլէմէսինտէն տէնիզին
տիպլէրի կէօրիւնտիւ, տիւնհանընն
17 Թեմէլլէրի աչըլտը։ Նիւքսէքտէն
կէօնտէրիպ՝ պէնի ալտը. պէնի
18 չօգ սուլարտան չըգարտը։ Պէնի
գուվվէթլի տիւշմէնիմտէն՝ պէն-
տէն իքրահ էտէնլէրտէն Ղգուր-
թարտը. զիրա պէնտէն զօրլու օլ-
19 տուլար։ Պէլամընն կիւնհիւնտէ օն-
լար էօնիւմիւ ալտըլար. ամմա
Իսրայէլ պանա՝ տայանաճագ ա'սա
20 օլտու։ Վէ Տպէնի կէնհչէհյէ չը-
գարտը. պէնի խէլաս էյլէտի, զի-
21 րա Ընպէնտէն բաշը օլտու. Ըիսրայէլ
սատտագամըմա կէօրէ էճրիմի վեր-
տի. Սպանա էլլէրիմին փաքէչիյինէ
22 կէօրէ ի'վազ վէրտի։ Օիրա
Իսրայէլն եօլլարընը հընֆչ էյլէ-
տիմ, վէ Նընհամա ֆասրգլըգ
23 էթմէտիմ։ Օիրա օնուն հէփ Սչէ-
րիա'թլէրի էօնիւմտէ իտի, վէ օ-
նուն գանունլարընտան այրըլմա-
24 տըմ։ Վէ օնուն Բի'նտինտէ քնա-
միլ օլտում, վէ եարամազլըգըմ-
25 տան սագընտըմ։ Վէ Իսրայէլ պա-

(Ա. Ի'. Ի. 1018)

—

ց Իսա. 21։ — Սաղ. ժբ. 25։ Պա'տ՝ Սաա. Ե. 7։
ի Ղ. Ի. 23, 24, 27, 28։
ի Սաղ. ժբ. 26։
ա Նհ. գ. 7, 8։ Սաղ. ՀԲ. 12, 13։
ֆ Հռ. ԺԱ. 11, 12։ Նա. Բ. 11, 12, 17։ Ե. 15։ Գան. Է. 37։
ա Հռո. ԻԳ. 3։ Սաղ. ԻԷ. 1։
բ Ի Օր. ԼԲ. 4։ Գան. Է. 37։ Հայտ. ԺԹ. 3։
գ Սաղ. ԺԲ. 6։ ՃԻԲ. 140։ Ընակ. Ը. 5։
դ ա Ծնած. Բ. 2։ Նա. Խե. 5, 6։
ե Նհ. ԺԹ. 2։ Սաղ. ԻԷ. 1։ ԻԲ. 7, 8։ Լա. 4։ Նա. ԺԲ. 2։
զ Ի Օր. ԺԲ. 13։ Նրբ. ԺԴ. 21։ Հռո. ԻԲ. 3։ Սաղ. ՃԼ. 2, 6։ ՃԻԲ. 1։
է Պ. Բ. 18։ Ես. Դ. 19։
ը Ի Օր. ԼԲ. 13։ Նա. Ա. Դ. 16։ ՃԸ. 14։
թ Սաղ. ՀԿԴ. 1։
ժ Ընակ. Գ. 12։
ի Սաղ. Դ. 3։
լ Սաղ. ԺԸ. 32, 39։
խ Սաղ. ԼԵ. 5։
ծ Հռո. ԻԷ. 9։ Ընակ. Ա. 28։ Նա. Ա. 15։ Սիք. Դ. 4։
կ Ե. Ծնած. ԺԴ. 7։ Սաղ. ԼԶ. 5։ Գան. Բ. 35։
հ Նա. Ջ. 6։ Սիք. Է. 10։ Օ'ազ. Ջ. 5։
ձ Պ. Գ. 1։ Ե. 1։ ԺԲ. 9, 14։ Ի. 1, 2, 22։

նա սատագաթըմա կէօրէ՝ ծնուն կէօզլէրի էօնիւնտէ օլան փաքլի-
26 յիմ կէօրէ ՚ի՛վազ վէրտի։ ¯Սա-լնհ իլէ սալնհ օլուրսուն. քհամիլ ատէմ իլէ քհամիլ օլուրսուն.
27 փաք իլէ փաք օլուրսուն, վէ ՚թէրս իլէ ՚թէրս հարաքէթ էտէր-
28 սին։ Նմոի °մինէթտե օլան գավ-մը գուրթարըրսըն. ամմա կէօզլէ-րին՝ ՚միթէքէպիրլէրին իւզէրինէ տիր, ֆէ օնլարը ալչագլատասըն։
29 ¸Օհրա պէնիմ ¯գանտիլիմ սէն սին եա՞ Պապպ, վէ Պապպ գա-
30 րանլըղմա զնյա վէրիր։ ¸Օհրա սէնին իլէ՝ պէօլիւյէ հիւճիւմ է-տէրիմ. Նլլահըմ իլէ հնսարտան
31 աշարըմ։ ՚Նլլահըն եօլու քհամիլ տիր. ՚¶Պապպն սէօզնւ գալլ օլ-մուշ տուր. օ՝ ճիւմլէ օնա կիւ-
32 վէնէնլէրէ գալգան տըր։ ¸Օհրա ՚Պապպտան մա'տա Նլլահ քիմ տիր. վէ Նլլահըմըզտան ղայրի
33 գայա քիմ տիր։ ՚Գալէ՛մին դուվ-վէթի Նլլահ տըր, վէ ¯ԵօլուՄու-
34 քհամիլ էտէր։ Նյագլարըմը ՚էքե-յիքլէրինքինէ միւսաւի էտէր, վէ պէնի ԵհիւքսԷք ևէրլէրիմ իւզէրին-
35 Նէ տուրտուրուր։ ՚Նլլէրիմի ճէնե-կէ թա'լիմ էտէր, վէ գօլլարըմ
36 պագըր եայ էյտի։ Ալ է պանա խէ-լասընըն գալգանընըր վէրտին. վէ սէնին թէնէզզիւլիւն պէնի պէօ-
37 յիւթիւ։ ՚Նտըմլարըմը ալթընմ-տա կէնիչլէթտին, վէ թօփուգլա-
38 րըմ գըմըլտանմատը։ Տիւշմէնլէ-րիմի գօվալայրսյ՝ օնլարը գըր-տըմ, վէ օնլարը տիւքէտինճէյէ-
39 տէք տէօնմէտիմ։ Նմոի օնլարը թէլէֆ էթտիմ, վէ օնլարը էզտիմ, վէ գալգմայաճագլար. պէլի՝ նա-Յագլարըմըն ալթընա տիւշտիւէր։
40 ¸Էմ պանա ճէնք իչիւն Կգուվ-վէթ գուշաթտըն. Իւզէրիմէ գալ-գանլարը՝ ալթընմա չէօքտիւրտիւն։
41 Ալ է տիւշմէնլէրիմին պօյնունու պանա վէրտին, քի պէնտէն իքքրահ
42 էտէնլէրի գըրայըմ։ Պաղըրտը-լար, ամմա գուրթարան հօգ իտի. ՚Պապպա պէնէ՝ ամմա օնլարա ճէ-
43 վապ վէրմէտի։ Օլտէմ օնլարը ¹հէրին թօղ թօփրաղը կիպի էզ-տիմ. օնլարը ՚հօգագլար չամու-րու կիպի չէնկիլիպ տէօքտիւմ։
44 Ալ է ՚Իսալգըմընն նիզա'լարընտան

պէնի գուրթարտըն, պէնի թայի-ֆէլէրէ ՚ևպաշ օլմագ իչիւն հընֆզ էյլէտտին, ՚¶պիլմէտիյիմ գավմ-
45 պանա գուլլուգ էտէճէք։ Նյատ օղուլլարը պանա ՚միւտահանէ է-տէճէքլէր. գուլագլարը իչիթտի-սի կիպի՝ պանա իթաա'թ էտէճէք-
46 լէր։ Նյատ օղուլլարը զապտուն օ-լաճագլար. վէ ՚նսիփէրկհաՀլարընն-
47 տան սիրթէյէճէքլէր։ Պապպ սաղ տըր, վէ գայամ միւթէպարիք օլ-սուն. վէ ՚խէլասըմընն գայասը Ալ-
48 լահ նիւճէլսին։ Պանա Ւինթիգամ-լար վէրէն՝ վէ ալթընմա ¯գավմ-
49 լէր էնտիրէն՝ Նլլահ տըր։ ¸Էմ պէնի տիւշմէնլէրիմտէն չըգարըր, վէ ա'լէյհիմէ գալգանլարըն իւզէ-րինէ պէնի նիւճէլթտին, պէնի Ըզալիմ ատմլէրտէն խէլաս էթ-
50 տին։ Պունուն իչիւն եա՞ Պապպ՝ ¯թայիֆէլէրտե սէնի միտ էտէ-ճէյիմ՝, վէ սէնին իսմինէ մէզմուր
51 օգուլյաճաղըմ։ Նվրէնտի փատի-շահընընն խէլասլարընը ա'զիմ է-տէն՝ վէ ¯մէսիհի Դաւիթէ հէմ ¯օնուն զիւրրիյէթինէ էպէտէն ի'-նայէթ էտէն օ տուր։

ՊԸՊ ԻԳ

Դաւիթին՝ ոօն՝ սէօզլէրինտե Նլլահըն վա'տ-լէրինէ իմանընը ՚թագրիր էթմէսի, 6 վէ եարամազլարըն հալինի թա'րիֆ էթմէսի։ 8 Դաւիթին գահրիմանլարընըն էօամէսի։

1 Ալ է Դաւիթին ոօնկ սէօզլէրի ՚պունլար ոտրը. Յեսսէ օղլու
Դաւիթին քէլամի՝ եանի ¯եիւքսէկ
չըգմըշ ատէմին՝ ՚Յակոբ Նլլահը-
նըն մէսիհինին՝ վէ Իսրայէլին չիրին
. մէզմուրլար օգուլյանընըն քէլամի
2 պո— տուր. Պէնիմ վասիթամ իւ-լէ ¶Պապպն Իուհու սէօյլէտի. վէ օնուն քէլամը՝ տիլիմին իւզէ-
3 րինէ իտի։ Իսրայէլին Նլլահը տէտի, պանա Իսրայէլին ¶Դա-Յասը սէօյլէտի քի՝ ՚Էտմլէրտե սալնմանաթ սիւրէն սատըգ օլա,
Ը Նլլահ գօրգուսու իւլէ սալնա-
4 նաթ սիւրէ. Ալ է կիւնէշ տօղունա-ճա Էսայպա՝ Էոնէ պուէլուհսուզ սապաղ այտընլըղը կիպի օլա, Եաղմուրտան ոօնկրա զիյատան եէր-
5 տէ պէրէն փիլիս կէօրէ օլա։ Պէ-նիմ էվիմի Նլլահըն գըթընտա պէօյ-

(Ա. Ի'. Ի. 1018)

—

Ը Ի Օր. ԻԲ. 13։ Պ. Բ. 1—14։ Սաղ. Բ. 8։
ե Նա. ԾԷ. 5։
զ Ի Օր. ԼԷ. 29։ Սաղ. ԿԷ. 3։ ՃԼ. 15։
է Սիք. Է. 17։
ը Սաղ. Բ. 26։
թ Սաղ. ՃԹ. 39։ Պ. ԺԲ. 19, 31։
ժ Սաղ. ՃԽԲ. 2։
ի Սաղ. ՃԽԱ. 1։
ի Հռով. ԺԲ. 9։
լ Սաղ. ՃԽԲ. 10։
խ Սաղ. ՃԹ. 20։
ծ Պ. Է. 12, 13։ Սաղ. ՃԹ. 29։
կ Պ. Ը. 8, 9։ Սաղ. ՀԲ. 70, 71։ ՃԹ. 27։
հ Ա Ծնած. ԺԲ. 12, 13։ Սաղ. ՃԹ. 20։
ձ Ի Պետ. Ա. 21։
ղ Ի Օր. ԼԲ. 4, 31։ Պ. Ի. Բ. 2, 33։
ճ Սաղ. ՃԺ. 1։
ն Նհ. ԺԲ. 21։ Ի Պետ. ԺԹ. 7, 9։
շ Գատ. Է. 31։ Սաղ. ՃԹ. 36։ Ընակ. Գ. 18։ Ովս. Ը. 5։ Գա'ղ Սաղ. ՃԺ. 3։

Digitized by Google

ՃՈ. Ի՝. Ի՝. 1018։

—

ը պ. է. 18, 16։ Ա՝ա. 28. 29. Ա՝ա. 36. 3։

լէ տէյիլ իսէ տէ , ըպէնիմ իլէ էպէտի ա՝Հտ էյլէտի քի օ՝ հէր խուսուստա թէրթիպ օլուննուզ վէ մէօհքեմ տիր • գիրա պիւ-
թիւն խէլասըմ վէ հէփ միւրա-
տըմ պո՝ պո՝ , էյէրչի օնու-
6 զուհր էթտիրմէտի իսէ տէ : Ալ է եարամազլարըն հէփիսի աթըլմըշ տիքէնլէր կիպի օլաճագլար • զի-
րա օնլար էլ իլէ եափըշըլմազ-
7 լար : Ըմմա օնլարա տօգանա-
ճաղ օլան ատէմ՝ տէմիր իլէ վէ մըղրադ սըրըղը իլէ սիլահլանմալը տըր • վէ օլտուգլարը եէրտէ պիլ քիւլլիյէ աթէչտէ նագըլաճագլար :
8 Դաւիթին գահրիմանլարընըն ատլարը պուռնլար տըր • Ա՝իւրսիւ-
տէ օթուրան իւչլէրին պաշը ա՝ահ-
քեմնլու եա՝նի Ըսօնլու Ըդինօ , քի Ըպիր տէֆա՝տա սէքիզ եիւզլիւն իւղէրինէ գըրղըն էյլէտի :
9 Ալ է օնտան սօնկրա Ըքուքլու օղլու Դովգանըն օղլու Ընդիազար իտի • Դաւիթ իլէ պիլէ օլան իւչ գահրիմանլարըն պիրի քի՝ ճէնք ի-
չիւն օրատա ճէմ՝ օլան փղշտլըլարը թահգիր էթտիքլէրի՝ Իսրայէլլիւլէր իսէ եօգարը չէքիլտիքլէրի զէման ,
10 պու գալգըպ՝ թա էլի եօրուլուն-
ճայատէք վէ էլի գըլըճա եափըշըն-
ճայատէք փղշտլըլարը վուրտու , վէ Ըապպ օլ կիւնտէ պէօյիւք խէլաս էյլէտի • անտէն գավմ օնուն ար-
տընճա՝ եալընըզ սօյմադա տէօնտիւ :
11 Ալ պուռնտան ցօնկրա Ըքարլը Ըգէ օղլու Ամմա իտի • վէ Ըփը-
ղըշտլըլար պիր պէօլիւյէ ճէմ՝ օլ-
տուլար , վէ օրատա մէրճիմէք իլէ տօլու պիր թարլա գըթա՝ըզ վար իտի , վէ գավմ փղշտլըլարըն եիւ-
12 զիւնտէն գաչտը • Պու իսէ թար-
լանընն օրթասընտա տուրուպ՝ օնու գօրուտու , վէ փղշտլըլարը վուր-
տու • վէ Ըապպ պէօյիւք խէլաս էյլէտի :
13 Ա՝էմ Էօթուզ սերվէրլէրին իւչիւ էնիպ՝ օրագ զէմանընտա Դաւիթէ Ըդէողոմ մաղարասընա վարտըլար • վէ փղշտլըլարըն պէօլիւյիւ Ըա-
փայիմ վատիսինտէ գօնմուշ իտի :
14 Ալ է օլ զէմանտէ Դաւիթ Ըգալէ՝-
տէ իտի • փղշտլըլարըն գարաուլ-
լու իսէ օլ զէման Ըսեթլէհէմտէ
15 իտի : Ալ Դաւիթ արզու չէքիպ

ՃՈ. Ի՝. Ի՝. 1018։

տէտի քի՝ Ըսեթլէհէմին գափու-
սունտա օլան գուդուտան քիմ
16 պանա սու իչիրիր : Օլտէմ պու իւչ գահրիման՝ փղշտլըլարըն օր-
տուսունու եարըպ կէչտիլէր , վէ Ըսեթլէհէմին գափուսունտա օլան գուդուտան սու չէքտիլէր , վէ գալ-
տըրըպ՝ Դաւիթէ կէօթիւրտիւլէր• ամմա օ՝ օնտան իչմէք իսթէմէտի ,
17 իլլա օնու Ըապպա տէօքտիւ : Ալ տէտի քի՝ Ա՝աշա պէնտէն եա՝ Ըապպ՝ քի պէն պունու էտէյիմ , պու՝ ճանլարընըն ԸԷհլէթէ՞ իլէ կիտէն ատէմլէրին ՝գանընը՞ մը ի-
չէյիմ • իմտի օնտան իչմէք իսթէ-
մէտի : Օլ իւչ գահրիման պուռն-
լարը էթտիլէր :
18 Ալ Ճարուհեա օղլու Յովաբըն գարընտաշը ՚Ըքեսսա՝ պու իւչ քիմսէնին պաշը իտի • վէ մըղրա-
ղընը իւչ եիւզ քիմսէնին իւզէրի-
նէ սալըպ՝ գըրղըն էյլէտի ; վէ իւ-
չիւն արասընտա օնուն նամը վար
19 իտի : Պու՝ օլ իւչիւն էն մի՝ւթէ-
պէրի տէյիլ մի իտի , իմտի օնլա-
րըն պաշը օլտու • ամմա օպէր իւ-
չիւն մէրթէպէսինէ էրմէտի :
20 Ալ ՚կաթեսէլտէն չօգ իշ կէօթմիւշ պիր գահրիման քիմսէ-
նին օղլու Յովիագա օղլու Ա՝անեա՝ ՚Յովաբըն իքի զօրլուլարընը վուր-
տու • Հէմ պու՝ գար վարլընտա էնիպ չուգուրուն իչինտէ արսլա-
21 նը էօլտիւրտիւ : Ալ է պու՝ ՝կէօս-
թէրիչլի Յըսըրլը պիր քիմսէ էօլ-
տիւրտիւ • վէ Յըսըրլընըն էլինտէ պիր մըղրագ վար իքէն՝ օնուն իւ-
զէրինէ պիր տէյնէք իլէ էնտի , վէ Յըսըրլընըն էլինտէն մըղրաղը գա-
փըպ՝ օնու օնուն մըղրաղը իլէ էօլ-
22 տիւրտիւ : Յովիագա օղլու Ա՝անեա՝ պունլարը էյլէտի , վէ իւչ գահրիմանլարըն արասընտա նամը
23 օլտու : Օթուզտան մի՝ւթէպէր իտի , ամմա իւչիւն մէրթէպէսինէ էրէմէտի • վէ Դաւիթի օնու՝ Ըմու-
սահիպլէրին իւզէրինէ նասպ էյ-
լէտի :
24 Յովաբըն գարընտաշը ՚Ըսայէլ օթուզլարտան իտի • էվ օնլար՝ Ըսեթլէհէմլի Դովգանըն օղլու Ն
25 Լէանան , ՚Ա՝արոգլու Ամմա՝ Ա՝ա-
26 բօգլու Ընդիկա , փելլատալը Ա՝եզ-
ղէս՝ Թեկոուալը Ա՝իգէս օղլու

ՃՈ. Ի՝. Ի՝. 1018։

ը պ. է. 18, 16։ Ա՝ա. 28. 29. Ա՝ա. 36. 3։

է պ՝ա՝ ա Ա՝ն. ժ՝ա. 11։ ի՝է. 2։

ւ ա Ա՝ն. ժ՝ա. 13։ ի՝է. 6։

ղ ա՝ն. ժ՝ա. 21։

ը պ՝ա՝ ա Ա՝ն. ժ՝ա. 23։ ի՝ա. 11։

ի ա՝ն. ժ՝ա. 2 ։

ւ ա ՃՈ. ժ՝ա. ի՝ա. 1։ ի՝է. 1։ ի՝է. 13։

ւ ա ՃՈ. ժ՝ա. ի՝ա. 1։ ի՝ա. 5։

ՃՈ. Ի՝. Ի՝. 1018։

ւ Ա՝ն. ժ՝ա. 20։

ղ ՀԵս. ժ՝է. 21։

է Ա՝Ր. ժ՝է. 15 ա Ա՝ն. ժ՝ա. 22։

ը ա Ա՝ն. ժ՝ա. 23։

ն ա ՃՈ. ժ՝ա. ի՝է. 14։ պ. ը. 18. ի՝. 23։

ւ պ. ը. 18։

ա պ՝ա՝ ա Ա՝ն. ժ՝ա. 27։

Digitized by Google

27 Իրաս ։ Ընախօվթլու Աբիեզեր՝ ին-
28 սալը Արեւունայ ։ Աքուքլու Պել-
29 մօն՝ Նետոփաթլը Մաարայ ։ Նե-
տոփաթլը Նատնա օղլու Ելաբ՝
Նենիամին օղուլլարը Գաբաասըն-
30 տան Ինիփա օղլու Եթթի ։ փա-
ր ք Օր ։ ա ։ 24 ։ րեսինտէն օլան Ընդայի ։ Ընրաբաթ-
31 լը Ընբիելեան՝ Նարուտլու Ընզամթի ։
32 Սաղաբինլի Եղլիաբա՝ Յասէն օ-
33 ղուլլարընտան Յաշնաթան ։ Ընար-
լը Սամմա՝ Ընարլը Սարար օղլու
34 Ընքիամ ։ Սահաթինին օղլու Ը-
հասբա օղլու Եղլիփալէտ՝ Գեղոն-
լու Ընքիտոփելին օղլու Եղլիամ՝
35 Կարմելլի Ըսարէ՝ Ընբլը Փաարայ ։
36 Ոուբլու Նաթան օղլու Իգալ՝
37 Գադլը Նանի ։ Ըմմոնլու Սելեկ՝
Նարուհիա օղլու Յովաբըն սիլահ-
ղ գ ։ ի ։ 26։ 38 տարը Ներովթլու Նաարա ։ Ցէյ-
թհրլի Իրաս՝ Յեթերլի Կարեբ ։
ա գ ։ ժա ։ 3, 6 ։ 39 Ուրիա Հետլի ։ Ճիւմլէսի
օթուզ եէտի տիր ։

ՊԵՊ ԻԴ

Դաւիթին՝ հալեը սայմագտա կիւնահը ։ 10 Ունուն պունու իգրար եթմէսի ։ 11 Ունա թէքլիֆ օլունան իւչ ա՛զապտան իւչ կիւնլուք թա՛ունու սէչտիյի ։ 16 Էելաք էտիճի մէնէյին մէն՝ օլանտուղու, վէ Իրուսաղէմին գուրթուլտուղու ։ 18 Դաւիթին պէր մէզպահ պինա էտիպ՝ Ընլահա գուրպանլար սունտուղու ։

հմ ։ Ի՛ ։ Ի ։ 1017 ։ 1 Ա է Իսրայէլտէ թէքրար Նատ-
ա պ ։ իա ։ 1։ պը զազապը թուրթուշուպ ։
բ ա Պն ։ իէ ։ 23, 24 ։ օնլարա գարշը՝ Ա է ար Իսրայէլի վէ
գ Պա՛գ՝ ա Պն ։ իա ։ 1 ։ Յակ ։ ա ։ 13, 14 ։ Ցուդայը սայ տէյէրէք Դաւիթի
դ Դատ ։ ի ։ 1 ։ 2 թահրիք էյլէտի ։ Ա է փատիշահ
ե Ներսաբէէյէտէք ։ ոլաշ ։ վէ գավ-
մը եօղլայըն քի՝ Էգամին սայըսը-
3 նը պիլէյիմ ։ Յովաբ տախի փա-
տիշահա տէտի քի՝ Ընլահըն Նատպ
գավմը Նէգատար իսէ եիւզ օլ գա-
տար զիյատէ էյլէյէ ։ վէ էֆէն-
տիմ փատիշահըն կէօզլերի կէօր-
սիւնլէը ։ ամմա էֆէնտիմ փատի-
շահ պու չէյտէն նի՞չիւն հազըլ է-
4 տեր ։ Նաքին փատիշահըն սէօզիւ
Յովաբըն՝ վէ ա՛աքերին սերվէրլերի
իւզերինէ զալիպ կէլտի ։ վէ Յո-
վաբ ա՛աքերին սերվէրլերի իւչ փա-

տիշահըն հուզուրունտան՝ Իսրայէլ
5 գավմընը եօգլամադա չըգտը ։ Ա է
Յորդանանտան կէչիպ Ղազերէ
տօղրու՝ Գադ տէրէսինին օրթա-
սընտա օլան չէհրին սաղ եանընտա
6 Ընրոէրտէ գօնտուլար ։ Ընտէն
Գաղաադա վէ Թահթիմհադա
տիյարընա վարտրլար ։ վէ Գան-
եաանա վէ Սիդոնուն էթրաֆընա
7 կէլտիլեր ։ Ա է Տիւրոս հիսարընա
հեմ Խեւելիլերին վէ Կանանլըլա-
րըն հէփ չէհրէլերինէ վարտրլար ։
անտէն Յուդանըն գըպկէսինէ Ներ-
8 սաբէէյէ չըգտրլար ։ Ա է պիւթիւն
տիյարը տօլաշըպ՝ տօգուզ այ վէ
էյիրմի կիւնիւն սօնունտա Նէրու-
9 սաղեմ կէլտիլեր ։ Ա է Յովաբ
գավմըն եօգլամա հիսապընը փա-
տիշահա վէրտի ։ վէ Իսրայէլ սէ-
քիզ եիւզ պին գըլըճ չէքէն գուվ-
վէթի սահիպի ատէմ օլուպ՝ Յու-
դա ատէմլերի պէշ եիւզ պին ա-
տէմ իտի ։
10 Ա է գավմը սայտըգտան սօնկրա՝
Դաւիթին եիւրէյի օնու վուր-
տու ։ վէ Դաւիթ Նատպա տէտի
քի՝ Պո՛նո՛ էթմէք իլէ Նպէօյիւք
կիւնահ էթտիմ ։ վէ հալա ես՛
Նատպ քէրէմ էյլէ՝ պու գուլու-
նուն կիւնահընտան կէչ ։ զիրա
11 Նպէօյիւք ահմագլըգ էթտիմ ։ Ա է
Դաւիթ սաղահլայընը գալգընճա ։
Նատպընը սէօզիւ՝ Դաւիթին Նպա-
գըճլըը Դադ փէյղամպէրէ կէ-
12 լիպ տէտի ։ Կիտիպ Դաւիթէ տե-
յէսին քի՝ Նատպ պէօյլէ տէր ։
պէն սանա իւչ չէյ թէքլիֆ էտէ-
րիմ ։ օնլարտան պիրինի քէնտինէ
13 սէչ քի՝ սանա էտէյիմ ։ Նմտի
Դադ Դաւիթէ կէլիպ՝ օնա խա-
պէր կէթիրտի ։ վէ օնա տէտի քի՝
Նատա տիյարընտա Նէէտի եըլ
գըթլը՞գ մը օլսուն ։ եօխսա տիւշ-
մընլերինին էօնիւնտէն իւչ այ մը
գաչսընը՝ վէ օնլար սէնին արտըն-
ճա գօվալայալար ։ եօխսա տիյա-
րընտա իւչ կիւն Նատ՛ուն մը օ-
լա ։ չիմտի պիլ՝ վէ կէօր քի՝ պէ-
նի կէօնտէրէնէ նէ՞ ճէվապ տէօն-
14 տերէյիմ ։ Ա է Դաւիթ Գադա
տէտի քի՝ Գայէթ սըգըլտըմ ։ հա-
լա Նատպընը էլինէ տիւշէյիմ ։ զի-
րա Հօնուն մէրհամէթի չօգ տուբ ։
վէ Նատամ էլինէ տիւշմէյիմ ։

ղ Սամ ։ իբ ։ 1, 3 ։
ե Ը Օր ։ ը ։ 36 ։ Յես ։ ժդ ։ 9, 10 ։
ը Յես ։ ժբ ։ 25 ։ Նաա ։ ժբ ։ 28 ։
բ պա՛գ՝ ա Պ ։ իա ։ 6։
ք պ ։ ժբ ։ 13։
լ ա Նէտ ։ ժգ ։ 13 ։
խ ա Նէտ ։ իթ ։ 9։ա Պն իթ ։ 29 ։
ծ ա Նէտ ։ իգ ։ 5։
ձ պա՛գ՝ ա Պն ։ իա ։ 13։
հ Նաղ ։ ձգ ։ 8, 13, 14։ ձժբ ։ 156։
յ Ղա ։ իէ ։ 6։ Ծաք ։ ա ։ 15 ։

Digitized by Google

15 Ալ է Պապպ՝ ասպահտան թա
թա՛յին օլունմուշ վագըթատեք՝
Իօրայէլ իւզերինէ թա՛ուն սալ-
տը. վէ Իանտան Ներսարէէյէտեք՝
գաւմտան եէթմիշ պին ատէմ էօլ-
16 տիւ։ Ալ է Մէլէք էլինի Նրուսա-
ղէմէ սալտը քի՝ օնու խարապ է-
տէ, վէ Պապպ պէլատան էօթիւ-
րիւ նատիմ օլուպ գաւմտա խա-
րապ էտէն մէլէյէ՝ Ալա եէթէր,
էլինի չէք տէտի. վէ Պապպըն մէ-
լէյի՝ Ձերուսլու Իոնանըն խար-
17 մանը եանընտա իտի։ Ալ է Իաւիթ՝
գաւմը վուրան մէլէյի կէօտիւք-
տէ, Պապպա սէօյլէյիպ տէտի քի՝
Ինձէ Պէն կիւնահ էթտիմ, վէ
պէն եարամազըգ էթտիմ, ամմա
պու գօյունլար նէ՞յլէտիլէր. քէ-
րէմ էյլէ՝ սէնին էլին պէնիմ իւ-
զերիմէ վէ պապամ եվինին իւզե-
րինէ օլսուն։
18 Ալ է օլ կիւնտէ Գադ Իաւիթէ
կէլիպ օնա տէտի քի՝ Ձըդ Ցե-
բուսլու Իոնանըն խարմանընտա
19 Պապպա պիր մէզպահ եափ։ Իմ
տի Իաւիթ Գադըն սէօզիւնէ կէօ-
րէ՝ Պապպըն թէնպիհ էթտիյի կի-
20 պի եօգարը չըգտը։ Ալ է Իոնա
պադըպ՝ փատիշահըն վէ օնուն
գուվլարընըն օնա տօղրու կէչտիք-
լերինի կէօրիւնճէ, Իոնա չըգտը,
վէ փատիշահա եիւզիւ եէրէ պէ-
21 րապէր թէմէննա էյլէտի։ Ալ է
Իոնա՝ փատիշահ էֆէնտիմ նի՞չիւն
պու գուլօունա կէլտի տէտի. վէ
Իաւիթ տէտի քի՝ Պու խարման-
նը սէնտէն սաթուն ալըպ՝ Պապպա
մէզպահ պինա էտէյիմ, քի գավ-
մըն իւզերինտէն պու Ցգըրդըն տէֆ՝
22 օլունա։ Ալ է Իոնա Իաւիթէ տէ-
տի քի՝ Նէֆէնտիմ փատիշահ ալ-
սըն, վէ կէօզլէրինտէ խօշ կէօ-
րիւնէնի գուրպան էյլէսին. իշթէ
Էօքիւզլէր պիւթիւնանմա իչիւն՝
վէ տիւյէնլէր հէմ էօքիւզլէրին
23 ալէթլէրի օտուն Իչիւն օլա։ Պուն-
լարըն հէփիսինի Իոնա փատիշահ՝
փատիշահա վէրտի. վէ Իոնա
փատիշահա՝ Ընլահըն Պապպ Ըսէն-
24 տէն բազի օլսուն տէտի։ Ընմմա
փատիշահ Իոնայա՝ Նօգ, իլլա օ-
նու սէնտէն էլպէթթէ պահասը
իլէ սաթուն ալաճաղըմ, վէ Ընլա-
հըմ Պապպա ճապա ալըբդըմը
պիւթիւն եանմա սունմայաճաղըմ
տէտի. վէ Իաւիթ խարմանը էօ-
քիւզլէր իլէ էլլէ մըսգալ կիւմիւ-
25 շէ սաթուն ալտը։ Ալ է Իաւիթ
օրատա Պապպա մէզպահ եափտը,
վէ պիւթիւն եանմալար վէ սէլա-
մէթ գուրպանլարը սունտու. վէ
Պապպ տիյար իչիւն օլան նիյազը
գապուլ էյլէտի, վէ Նօրայէլին իւ-
զերինտէն Ցգըրդըն տէֆ՝ օլունտու։

ԻՇԽԻՆԱՒՒ ՓԱՏԻՇԱՀՆԵՐ

(ԵՐՐՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՅՆ)

ԵՒԽՈՍ

ՊԻՐԻՆԱՒ ՓԱՏԻՇԱՀՆԵՐ

ՊԱՊ Ը

Բրիսակըն Պաւիթի իսթիյարլըղընտա ակօ-
զէթիյի ։ 5 Ընդհանըն փատիշահ օյմաղա
գալգըտըղը ։ 11 Նաթանըն 15 վէ Խերսա-
բէնին Պաւիթ իլէ Սողոմոնու փատիշահ
նատպ էթմէյէ սէօյլէտիքլէրի ։ 32 Սողոմո-
նուն փատիշահ մէսհ օլունտուղու ։ 41 Ընդ-
նիանըն պունու էօյրէնիքտէ ռէզպհանըն պոյ-
նուզլարընա գալըպ սըղընտըղը ։ 51 Սողո-
մոնուն օնա տօգանմատըղը ։

1 Վէ Պաւիթի փատիշահ իսթի-
յարլանըպ՝ կիւնլէրտէ կէչկին
օլտու . վէ օնու էսվապ իլէ էօր-
թէրլէր իտի ։ լաքին ըսընմազ ի-
2 տի ։ Վէ գուլլարը օնա տէտիլէր
քի՝ Նֆենտիմիզ փատիշահ իչիւն
պիր կէնճ պաքիրէ գըզ արասընը-
լար ։ վէ փատիշահընն էօնիւնտէ
տուրա ։ վէ եանընտա սաքին օլա ։
վէ գօյնուննտա եաթա ։ քի էֆէն-
3 տիմիզ փատիշահ ըսընա ։ Վէ
Իսրայէլին ճիւմլէ սինօրուննտա պիր
կիւղել կէնճ գըզ արատըլար . վէ
Աունամը Ըբիսակը պուլուպ՝ օ-
4 նու փատիշահա կէթիրտիլէր ։ Վէ
պու գըզ՝ ղայէթ զիյատէ կիւզել
իտի . իտի գըզ փատիշահընն ես-
նընտա սաքին օլուպ՝ օնա խըզմէթ
էտեր իտի ։ ամմա փատիշահ օնու
պիլմէտի ։

5 Վէ Ըգդիթին օղլու Ադոնիա
մաղրուրլանըպ՝ պէն փատիշահ օ-
լուրում տէտի . վէ Ցա՛րապլար
վէ ասքըլլար՝ վէ էօնիւնճէ սէյիր-
6 տէճէք էլլի ատամ էտինտի ։ Վէ
պապասը օնուն էօ՛մրիւնտէ կէօն-
լիւնիւ գըրըպ՝ Նի՞չիւն պէօյլէ
էթտին ուէմէտի . Հէմ օ տախի
ղայէթ իլէ կիւզել կէօսթէրիշլի
իտի ։ վէ Աաֆսալոմ օնու Ըբիսողոմ-
տան սօնկրա տօղուրմուշ իտի ։
7 Վէ օնուն Հ՚ապուհա օղլու Յո-
վաբ իլէ վէ քահէնն Ըբիաթար ի-
լէ սէօղլիւ պիր օլտու ։ վէ Հօնլար
Ադոնիանըն արտընճա վարըպ՝ եար-
8 ուր էտերլէր իտի ։ Ամմա քահա-
հին Սադովկ վէ Յովիադա օղլու
Նանեա վէ Նաթան փէյղամպէր
վէ Եմէյի վէ Ռէի վէ ըՊաւիթին
օլան գահրիմանլար՝ Ադոնիա իլէ
9 տէյիլլէր իտի ։ Վէ Ադոնիա Ռո-
ոմգէլին եանընտա օլան Օղողէթ
թաշընըն գուրպինուէ զօյունլար վէ
սըղըրլար վէ պէսլի հայվանլար պօ-
ղազլայըպ՝ ճիւմլէ փատիշահ զատէ
գարընտաշլարընը՝ վէ փատիշահըն
գուլլարը հէփ Յուդա ատէմլէրի-
10նի տա՛վէթ էյլէտի ։ Ամմա Նա-
թան փէյղամպէրի վէ Նանեայը վէ
գահրիմանլարը վէ գարընտաշը Սո-
ղոմոնու տա՛վէթ էթմէտի ։

11 Վէ Նաթան՝ Սողոմոնուն ա-
նասը Խերսաբէյէ սէօյլէյիպ տէտի
քի՝ Նֆէնտիմիզ Պաւիթին խա-
պէրի օլմայարագ՝ ըԱգգիթին օղ-
լու Ադոնիանըն փատիշահ օլտու-
12 ղունու իչի՞նմէտին մի ։ Իմտի հա-
լա կէլ՝ քէրէմ էյլէ սանա պիր նա-
սիհաթ վէրէյիմ ։ քի քէնտի ճա-
նընը հէմ օղլուն Սողոմոնուն ճա-
13 նընը խէլաս էտէսին ։ Վարը փա-
տիշահ Պաւիթէ կիթ ։ վէ օնա տէ
քի՝ Նա՞ էֆէնտիմ փատիշահ սէն
պու խալայըղընա՝ ըԱյէնտէն սօնկ-
րա փատիշահ էլպէթթէ օղլուն
Սողոմոն օլաճագ ։ վէ թախթընմ-
տա օ օթուրաճագ տէյէրէք՝ եէմին
է՞թմէտին մի . իմտի նի՞չիւն Ադոնիա
14 փատիշահ օլմուշ ։ Իշթէ սէն օ-
րատա տուհա փատիշահ իլէ սէօյլէր
իքէն ։ պէն տէ սէնին արտընճա կէ-
լիպ՝ սէօղլէրինի թէմամ էտէրիմ ։
15 Վէ Խերսաբէ փատիշահընն ես-
նընտա իչ օտայա կիրտի . փատիշահ

(ա . Ի՛ . Ի . 1015 ։
—
է ք (ա . ի . 25 ։
ղ պ . ք . 22, 28 ։
է պ . ֆ . 18 ։
ը ք (ա . իդ . 8 ։
ը ք (ա . ժէ . 17 ։
ժ ք (ա . է . 4 ։
ա Հես . ժք . 18 ։
բ ք (ա . ֆ . 4 ։
գ ք (ա . ժէ . 1 ։
դ ք (ա . ֆ . 3, 4 ։ ա Մն . ֆ . 2 ։
թ ա Մն իդ . 9 ։

Digitized by Google

խսէ զայէթ իլէ՝ իխթիյարլանմըշ
իտի , վէ Ոունամլը Ըբհսակ փա-
16 տիշահա խըզմէթ էտէր իտի : Ա՛է
Ներսաբէ էյիլիպ՝ փատիշահա թէ-
մէննա էյլէտի . վէ փատիշահ՝
17 Ոանա նէ՞ օլտու տէտի : Ա՛է օնա
տէտի . Նա՛ էֆէնտիմ՝ Նսէն պու
խալայըղընա Ըլլահըն Ռապպ իլէ
եէմին էթտին քի՝ պէնտէն սօնկրա
էլպէթթէ օղլուն Ոողոմոն փատի-
շահ օլաճագ , վէ թախթըմտա օ
18 օթուրաճագ : Ա՛է չիմտի իլթէ
Ըդոնիա փատիշահ օլմուշ . վէ
հալա եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ՝
19 սէն պիլմէզսին : Ա՛է Ւչօդ սըղըր-
լար վէ պէսլի Հայվանլար վէ գօ-
յունլար պօղազլայըպ՝ փատիշա-
հըն հէփ օղուլլարընը վէ քեահին
Ըբհաթարը վէ սէրա՝սքէր Յովսէբը
տա՝վէթ էյլէտի , ամմա գուլըն
20 Ոողոմոնու տա՝վէթ էթմէտի : Ա՛է
սէն եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ՝
ճիւմլէ Իսրայէլին կէօղլէրի սէնին
իւզէրինտէ ոիր , քի սէնտէն սօնկ-
րա էֆէնտիմ փատիշահընը թախ-
թընտա քիմ օթուրաճադընը օն-
21 լարա պիլտիրէսին : Ւչօգա՝ էֆ-
էնտիմ փատիշահ Ֆպապալարը
իլէ ույուտուգտա , պէն վէ օղլում
Ոողոմոն սուէզու սայրլաճադըզ :
22 Ա՛է իլթէ օ տահա փատիշահ
իլէ սէօյլէր իքէն , Նաթան փէյ-
23 ղամպէր կէլտի : Ա՛է փատիշահա՝
Ւլթէ Նաթան փէյղամպէր տէ-
լիւ խապէր վէրտիլէր . վէ օ՝ փա-
տիշահընը հուզուրունա վարտըգտա ,
փատիշահա եիւզիւ ա՛րբ պէրապէր
24 թէմէննա էյլէտի : Ա՛է Նաթան
տէտի քի Նա՛ էֆէնտիմ փատի-
շահ՝ սէն տէտի՞ն մի քի՝ պէնտէն
սօնկրա Ըդոնիա փատիշահ օլա-
ճագ , վէ թախթըմտա օ օթուրա-
25 ճագ : Ւօ՚իրա Ֆպու կիւն էնիպ՝
չօգ սըղըրլար վէ պէսլի Հայվանլար
վէ գօյունլար պօղազլատը , վէ
փատիշահընը հէփ օղուլլարընը վէ
ա՛սքէրին սէրվէրլէրինի վէ քեահին
Ըբհաթարը տա՛վէթ էյլէտի . վէ
իլթէ օնուն հուզուրունտա եէյիպ
իչէյօրլար , վէ՝ Ըդոնիա փատիշահ
26 եաշասընը տէյօրլար : Ըմմա պէն
գուլունու վէ քեահին Ոադովիկու վէ
Յովհաղա օղլու Ռանեայը վէ գու-
27 լուն Ոողոմոնու չաղըրմատը : Պու

նէտնէ էֆէնտիմ փատիշահ՞ա
մը օլտու , վէ պու գուլունա՝ սէն-
տէն սօնկրա էֆէնտիմ փատիշա-
հընը թախթընտա քիմ օթուրաճա-
ղընը պիլտիրմէտին :
28 Ա՛է Դաւիթ փատիշահ ճէվապ
վէրիպ տէտի քի՝ Ներսաբէյի պա-
նա չաղըրըն . վէ փատիշահընը հու-
զուրունա կէլիպ՝ փատիշահընը էօ-
29 նիւնտէ տուրտու : Ա՛է փատիշահ
եէմին էտիպ տէտի . Ֆպէնիմ ճա-
նըմը հէր սըգընթըտան խէլաս է-
30 տէն Ռապպ տըր քի՝ Թահ-
գիգան սանա Իսրայէլին Ըլլահը
Ռապպ իլէ Ընիճէ եէմին էթտիմ՝
վէ՝ Ւչէպէթթէ պէնտէն սօնկրա սէ-
նին օղլուն Ոողոմոն փատիշահ օ-
լաճագ վէ պէնիմ եէրիմէ Թախ-
թըմտա օ օթուրաճագ տէտիմ ի-
սէ , էլպէթթէ պու կիւն պէօյ-
31 լէ էտէճէյիմ : Օլտէմ Ներսա-
քէ եիւզիւնիւ եէրէ պէրապէր է-
յիպ՝ փատիշահա թէմէննա էյլէ-
տի , վէ Ֆէնտիմ Դաւիթ փա-
տիշահ էպէտէն եաշասընը տէտի :
32 Ընտէն Դաւիթ փատիշահ՝ Վէհա-
հին Ոադովիկու վէ Նաթան փէյ-
ղամպէրի վէ Յովհաղա օղլու Ռան-
եայը պանա չաղըրըն տէտի . իմտի
օնլար փատիշահընը հուզուրունա
33 կէլտիլէր : Ա՛է փատիշահ օնլարա
տէտի քի՝ Ֆէնտինիվկին գուլլա-
րընը պիլէնիվճէ ալըն , վէ օղլում
Ոողոմոնու Ֆգաթըրըմ իւզէրինէ
պինտիրիպ՝ օնու Ֆվահոնա էնտի-
34 րին . Ա՛է Նօնու օրատա Ոադովիկ
քեահին իլէ Նաթան փէյղամպէր՝
Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ
մէսհ էթսին . անտէն Ֆպօրուլու
չալըպ՝ Ոողոմոն փատիշահ եաշա-
35 սըն տէյին : Ա՛է օնուն արտընճա
չըգասընըզ , վէ կէլիպ՝ թախթըմ-
տա օթուրա , վէ պէնիմ եէրիմէ
փատիշահ օ օլա . չիւն քի՝ Իսրա-
էլէյին իւզէրինէ վէ Յուդանըն իւ-
զէրինէ սուլթան օ օլսուն տէյիւ
36 վասիյէթ էյլէտիմ : Օլտէմ Յո-
վհաղա օղլու Ռանեա փատիշահա
ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ամին փա-
տիշահ էֆէնտիմին Ըլլահը Ռապպ
37 պաճխի պէօյլէ տէյէ : ՖՌապպ՝ է-
ֆէնտիմ փատիշահ իլէ նիճէ իտի
իսէ , Ոողոմոն իլէ տախի էօյլէ օ-
լա . վէ Ֆօնուն թախթընը՝ էֆէն-

խսէ զայէթ իլէ՝ իխթիյարլանմըշ
իտի , վէ Ոունամլը Ըբհսակ փա-
16 տիշահա խըզմէթ էտէր իտի : Ա՛է
Ներսաբէ էյիլիպ՝ փատիշահա թէ-
մէննա էյլէտի . վէ փատիշահ՝
17 Ոանա նէ՞ օլտու տէտի : Ա՛է օնա
տէտի . Նա՛ էֆէնտիմ՝ Նսէն պու
խալայըղընա Ըլլահըն Ռապպ իլէ
եէմին էթտին քի՝ պէնտէն սօնկրա
էլպէթթէ օղլուն Ոողոմոն փատի-
շահ օլաճագ , վէ թախթըմտա օ
18 օթուրաճագ : Ա՛է չիմտի իլթէ
Ըդոնիա փատիշահ օլմուշ . վէ
հալա եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ՝
19 սէն պիլմէզսին : Ա՛է Ւչօդ սըղըր-
լար վէ պէսլի Հայվանլար վէ գօ-
յունլար պօղազլայըպ՝ փատիշա-
հըն հէփ օղուլլարընը վէ քեահին
Ըբհաթարը վէ սէրա՝սքէր Յովսէբը
տա՛վէթ էյլէտի , ամմա գուլըն
20 Ոողոմոնու տա՛վէթ էթմէտի : Ա՛է
սէն եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ՝
ճիւմլէ Իսրայէլին կէօղլէրի սէնին
իւզէրինտէ ոիր , քի սէնտէն սօնկ-
րա էֆէնտիմ փատիշահընը թախ-
թընտա քիմ օթուրաճադընը օն-
21 լարա պիլտիրէսին : Ւչօգա՝ էֆ-
էնտիմ փատիշահ Ֆպապալարը
իլէ ույուտուգտա , պէն վէ օղլում
Ոողոմոն սուէզու սայրլաճադըզ :
22 Ա՛է իլթէ օ տահա փատիշահ
իլէ սէօյլէր իքէն , Նաթան փէյ-
23 ղամպէր կէլտի : Ա՛է փատիշահա՝
Ւլթէ Նաթան փէյղամպէր տէ-
լիւ խապէր վէրտիլէր . վէ օ՝ փա-
տիշահընը հուզուրունա վարտըգտա ,
փատիշահա եիւզիւ ա՛րբ պէրապէր
24 թէմէննա էյլէտի : Ա՛է Նաթան
տէտի քի Նա՛ էֆէնտիմ փատի-
շահ՝ սէն տէտի՞ն մի քի՝ պէնտէն
սօնկրա Ըդոնիա փատիշահ օլա-
ճագ , վէ թախթըմտա օ օթուրա-
25 ճագ : Ւօ՚իրա Ֆպու կիւն էնիպ՝
չօգ սըղըրլար վէ պէսլի Հայվանլար
վէ գօյունլար պօղազլատը , վէ
փատիշահընը հէփ օղուլլարընը վէ
ա՛սքէրին սէրվէրլէրինի վէ քեահին
Ըբհաթարը տա՛վէթ էյլէտի . վէ
իլթէ օնուն հուզուրունտա եէյիպ
իչէյօրլար , վէ՝ Ըդոնիա փատիշահ
26 եաշասընը տէյօրլար : Ըմմա պէն
գուլունու վէ քեահին Ոադովիկու վէ
Յովհաղա օղլու Ռանեայը վէ գու-
27 լուն Ոողոմոնու չաղըրմատը : Պու

Digitized by Google

տիմ Դաւիթի փատիշահըն թախ-
38 թընտան պէօյիւք էյլէյէ : Իմոի
քեահին Սադովկ իլէ Նաթան փէյ-
ղամպեր վէ Յովիադա օղլու Կան-
եան հէմ Վէրեթլիլեր վէ փէրեթ-
լիլեր էնիպ՝ Սողոմոնու Դաւիթ
փատիշահըն գաթըրը իւզերինէ
պինտիրտիլեր , վէ օնու Դեհոնա
39 կէօթիւրտիւլեր : Վ՚է քեահին
Սադովկ չատըրտան Ձէյթ հաղը
պույնուզունու ալըպ՝ Սողոմոնու
մէսհ էյլէտի . անտէն պօրույու
չալտըլար , վէ Ղճիւմլէ գավմ՝
Սողոմոն փատիշահ եաշասըն տե-
40 տիլէր : Վ՚է ճիւմլէ գավմ օնուն
արտընճա չօգարլար իտի , վէ գավմ
սուրնալար չալարագ՝ պէօյիւք շաղ-
լըգ իլէ շաղ օլուրլար իտի , չէօյ-
լէ քի սէտալաբընտան եէր եարը-
լըր իտի :
41 Վ՚է Ադոնիա հէմ պիլէսինճէ օ-
ղան ճիւմլէ տա՚վէթլիլեր իչինտի-
լէր , օնլար իսէ եէմէյի պինիրմիշ-
լէր իտի . իմոի Յովաբ պօրու-
նուն սէտասընըլ իշինտինճէ՝ Ղէհ-
րին նիշանըն՝ շամաթա իլէ սէսի
42 կէլիյօր ուէտի : Օ տահա սէօյ-
լէր իքէն , իշլեթ քեահին Ապիա-
թարըն օղլու Յոնաթան կէլտի .
վէ Ադոնիա տէտի քի՝ Կէլ զէրա
Պսէն իյիթ ատէմ սին , վէ խայր
43 միժտէ վէրէճէքսին : Վ՚է Յով-
նաթան ճէվապ վէրիպ՝ Ադոնիայա
տէտի . Հագգան էֆէնտիմիզ Դա-
ւիթ փատիշահ՝ Սողոմոնու փատի-
44 շահ նասպ էթտի : Վ՚է փատիշահ՝
քեահին Սադովկու հէմ Նաթան
փէյղամպերի վէ Յովիադա օղլու
Կանեայը հէմ Վէրեթլիլերի վէ
փէլեթլիլերի օնուն պինէսինճէ
կէօնտէրտի , վէ օնու փատիշահըն
գաթըրընըն իւզերինէ պինտիրտի-
45 լեր . Վ՚է քեահին Սադովկ Նա-
թան փէյղամպեր իլէ՝ օնու Դե-
հոնտա փատիշահ մէսհ էթտի-
լեր , վէ օրատան շաղլանարագ
ղըգտըլար , վէ ղէհր սէտա վեր-
տի . իշլեթտիյինիզ սէս օ տուր :
46 Հէմ տախի Սողոմոն փատիշահ-
լըղընն թախթը իւզերինէ օթուր-
47 տու : Վ՚է փատիշահըն գուվլարը
տախի էֆէնտիմիզ Դաւիթ փա-
տիշահա թէպրիք էթմէյէ կէլիպ՝
Ղէնին Ալլահըն Սողոմոնուն ատը-

նը սէնին ատընտան էյի էյլէյէ ,
վէ օնուն թախթընը սէնին թախ-
թընտան պէօյիւք էտէ տէտիլէր ,
փատիշահ տախի տէօղէյին իւ-
48 զերինէ սէճտէ գըլտը : Հէմ
տախի փատիշահ պէօյլէ տէտի .
Պու կիւն՝ կէօզլէրիմ կէօրիւր ի-
քէն թախթընտա օթուրաճագ քիմ-
սէ վէրէն Իսրայէլին Ալլահը Եահպ
միւթէպարիք օլսուն :
49 Օլտէմ Ադոնիանըն հէփ տա՚-
վէթլիլէրի տիրէտիլէր , վէ գալ-
գըպ՝ հէր քէս եօլունա կիթտիլէր :
50 Վ՚է Ադոնիա Սողոմոնուն եիւզիւն-
տէն գօրգմագ իլէ՝ գալգըպ կիթ-
տի , վէ Մզպահըն պույնուզլարըը-
51 նա եափըշտը : Վ՚է Սողոմոնա խա-
պեր վէրիլիպ տէնիլտի քի՝ Իշլեթ
Ադոնիա Սողոմոն փատիշահտան
գօրգտու , վէ իշլեթ Մզպահըն
պույնուզլարընա եափըշըպ՝ Սողո-
մոն փատիշահ պու գունուննու գը-
լըճ իլէ էօլտիւրմէյճէյինէ պու
կիւն պանա եէմին էթսին տէտի :
52 Վ՚է Սողոմոն տէտի քի՝ Իյէր էհ-
լի էտէպ օլուր իսէ , Օնուն գը-
լընտան պիրի եէրէ տիւշմէյճէք
տիր . ամմա էյէր օնտա եարամազ-
լըգ պուլունուր իսէ , օյտէմ էօ-
53 լէճէք տիր : Վ՚է Սողոմոն փատի-
շահ կէօնտէրիպ՝ օնու Մզպահտան
էնտիրտիլէր . վէ կէլիպ՝ Սողոմոն
փատիշահա թէմէննա էյլէտի . վէ
Սողոմոն օնա՝ Իվինէ կիթ տէտի :

ՊԵՊ Ր

Դաւիթին Սողոմոնա վերտիյի թա՚լիմաթ : 5 Յովաբըն՝ 7 Խերզիլէինն՝ 8 վէ Սեմէինն հադիզնա օնա վէրտիյի սըփարըշար : 10 Օնուն վէֆաթը : 12 Սողոմոնուն օնուն եէրինէ կէչտիյի : 13 Ադոնիանըն Աբիսակը թաղլապ էթտիյի իշիւն էօլտիւրիւլտիւյէ : 26 Աբիաթարըն քեահիւլիքտէն ա՚զլ օլտուգուն : 28 Յովաբըն՝ մէզպահըն՝ պույնուզլարընա գալմասը , վէ օրատա գաթը օլունմասը : 35 Նաեանըն Յովաբըն եէրինէ՝ վէ Սադովկուն Աբիաթարըն եէրինէ նասպ օլտուգըը : 36 Սեմէյէ՝ Երուսաղէմին չզգմամագ էմր օ-լունտուղու , 39 վէ օնուն իթաաթ էթմէտիյի իշիւն գաթը օլունտուղու :

1 Վ՚է Դաւիթին էօլմէյէ կիւնլէ-
րի եագըլաշտըգտա , օղլու Սո-
ղոմոնա վասիյէթ էտիպ տէտի քի՝
2 Ես կէզէն ճիւմլէ եէրին եօլունա կի-
տէյօրում , իմոի գուվվէթլէնիպ՝
3 մէրտ օլ : Վ՚է Ալլահըն Եապպէն

Digitized by Google

հրճիզ օլունաճագ չէյլերինի հրճիզ էտէսին քի՝ օնուն եօլլարընտա եիւբիւյեսին , վէ օնուն գանուն-
լարընը՝ էմրլէրինի վէ հիւքմլէրիւ-
նի վէ շէհատէթլէրինի Մովսէսին
թէվրաթընտա եազըլը օլտուղու
վէճՀ իւղրէ սագլայասըն • թա քի
ՏՀէր նէ իշլեր իսէն վէ Հէր նէրէյէ
եիւզիւնիւ չէվիրիր իսէն , է՛գի-
4լանէ Հարաքէթ էտէսին : Ծա քի
Ըապպ պէնիմ Հագգըմա սէօյլէ-
յիպ՝ Ոյ յէր օղուլլարըն քէնտի
եօլլարընա տիգգաթ էտիպ՝ Էպէնիմ
էօնիւմտէ պիւթիւն եիւրէքլէրինի-
տէն վէ պիւթիւն ճանլարընտան
կէրչէքլիք իլէ եիւրիւրլէր իսկ ,
ըԻսրայէլին թախթը իւզէրինտէն
սէնտէն ատէմ էքսիք օլմայաճագ
տէյէրէք՝ իգրար էթտիյի ըսէօ-
5զիւնիւ սա՛պիթ էտէ : Ջէմ տա-
խի Ճարուհեա օղլու Յովաբըն
՛պանա էթտիյինի՝ Է՛նէ Իսրայէ-
լին իքի սերա՛քէրլէրի ՝Ոյեր օղուս
՝Ըբեններէ վէ Յեթեր օղուս Ոմա-
սայիյէ նէ էյլէտիյինի սէն պիլիր-
սին , քի օնլարը գաթլ էտիպ՝ սուլՀ
իւզրէ իքէն ՃէնՀէ գանը տէօքտիւ .
վէ ՃէնՀէ գանընը պէլինտէքի գուշ-
շաղընա վէ այաղընուաքի այագ
6գապլարընա գօտուս : Իմտի սէն
էի՛լմինէ կէօրէ էտէսին . վէ օնուն
ագ սաչընը սէլամթէ իլէ մէզարա
7էնտիրմէյէսին : Ըմմա Գաղատագը
՝Ներզելինին օղուլլարընա իՀսան
էտէսին , վէ ՝սօֆրանտա եէյէն-
լերին արասընուտա օլալար • զէրա
գարընտաչընը Ըբիսողոմուն եիւզիւն-
տէն գաչտրղըմտա , ՝պանա պէօյ-
8լէ եագլաշտրըլար : Ոյ է իշթէ Ան-
ւուբիմ.ուէն Ոենիամինլի ՝Գերանըն
օղուս Ոեմէի սէնին իլէ տիր , վէ օ
պանա՝ Ոանայիմէ կիթտիյիմ
կիւնտէ՝ աճը պէտտուա՝ էթտի .
ամմա Ըսիթիգպալիմէ Յորգա-
նանա էնտիյինտէ , օնա ՝Ըապպ
իլէ եէմին էտիպ՝ Ոէնի գըլըճ իլէ
9էօլտիւրմէմ տէտիմ : Իմտի Հա-
լա ՛օնու սուչսուզ թուԹմա , զի-
րա սէն ա՛լիմ ատէմ սին , վէ օնա
նէ էտէճէյինի պիլիրսին . վէ օնուն
ագ սաչընը ՝գան իլէ մէզարա էն-
տիրէսին :
10 Ոյ է Նգաւիթ պապալարը իլէ
ուլյուլյուպ՝ Նգաւիթ շէհրինտէ

11տէֆին օլունտու : Ոյ է Գաւիթին
Իսրայէլ իւզէրինէ ՛փատիշահլըգ
սիւրտիւյիւ կիւնլէր՝ գըրգ եըլ ի-
տի . եէտի եըլ Վեբրոնտա փատի-
շահլըգ սիւրտիւ , վէ օթուզ իւչ
եըլ Երուսաղէմտէ փատիշահլըգ
սիւրտիւ :
12 Իմտի Ը՛Ողոմոն՝ պապասը Գաւ-
ւիթին թախթընտա օթուրտու , վէ
փատիշահլըղը ղայէթ իլէ գայիմ
օլտու :
13 Ոյ է Ըգդիթին օղուս Ըգոնիա՝
Ողոմոնուն անասը Ներսաբէյէ
վարտը • վէ օ օնա՝ ՛Հէկկիտին խա-
յրըլը ՛մը տըր տէտի : Ո տախի՝
14խայրը տըր տէտի : Ընտէն տէտի
քի՝ Ոանա պիր սէօզիւմ վար • օ
15տախի՝ Ոէօյլէ տէտի : Ոյ է օ տէ-
տի • Ոէն պիլիրսին քի՝ փատիշահ-
լըգ Ղպէնի՛րտի , վէ Ճէմի՝ Իսրա-
յէլէն եիւզիւ պէնիմ իւզէրիմտէ
իտի , քի փատիշահ օլայըմ • ամմա
փատիշահլըգ տէօնիւպ գարընտա-
շըմըն օլտու , զէրա ՛օնա Ի՛ապպ-
16տան օլտու : Ոյ է չիմտի պէն սէն-
տէն պիր տիլէք տիլէրիմ , պանա
եօգ տէմէյէսին . վէ օնա՝ Ոէօյ-
17լէ տէտի : Ընտէն օ տէտի քի՝
Վէրէմ էյլէ՝ Ողոմոն փատիշահա
սէօյլէ , (զէրա օ սանա եօգ տէ-
մէզ ,) քի ՛Ուռնամըը Ըբիսակը պա-
18նա գարը իչիւն վէրէ : Ոյ է Ներ-
սաբէ՝ Ահիզէլ , պէն սէնին Հագգը-
նա փատիշահա սէօյլէրիմ՝ տէտի :
19 Իմտի Ներսաբէ Ողոմոն փա-
տիշահա վարտը քի՝ օնա Ըգոնիա-
նըն Հագգընա սէօյլէյէ . վէ փա-
տիշահ օնուն իսթիգպալինէ գալգ-
տը , վէ Ըօնա Թէմէննա էթտի , վէ
թախթընտա օթուրուռնճա՝ փատի-
շահըն անասընա տախի թախթ գօ-
տու , վէ ՓօՀ՝ օնուն սաղընտա օ-
20թուրտու : Ոյ է օ տէտի քի՝ Պէն
սէնտէն պիր քիւչիւք տիլէք տիլէ-
րիմ՝ պանա եօգ տէմէյէսին . վէ
փատիշահ օնա՝ Տիլէ անամ՝ զէրա
սանա եօգ տէմէյէճիմ տէտի :
21 Ոյ է օ տէտի քի՝ Ողնամըը Ըբիսակ
գարընտաչընը Ըգոնիայա գարը իչիւն
22 վէրիլսին : Ոյ է Ողոմոն փատիշահ
ՃէվապՀ վէրիպ անասընա տէտի քի՝
Իմտի սէն նէտէՀն էօթիւրիւ Ը-
գոնիա իչիւն Ողնամըը Ըբիսակը
տիլէրսին , օնուն իչիւն փատիշահ-

լըղը տա տիլէ (զիրա օ պէնիմ պէօյիւք գարընտաշըմ տըր)՝ հէմ օնուն իչիւն հէմ քեահին 23իչիւն։ Վ֊է Սողոմոն փատիշահ Բապպ իլէ եէմին էտիպ տէտի. 24Էվիշ տիր. Իմտի հալա պէնի գայիմ էտիպ պապամ Դաւիթին թախթը իւզէրինէ օթուրտան վէ տէտիյի կիպի պանա էվ եափան Բապպ սաղ֊ տըր քի՝ Ընդունիա պու 25կիւն էօլտիւրիւլէճէք տիր։ Վ֊է Սողոմոն փատիշահ՝ Յովհաւգա օղլու Ահանաընն էլի իլէ կէօնտէրտի, վէ օնա հիւճիւմ էթտի, վէ էօլտիւ։

26 Էմ փատիշահ Բրիամար քեահինէ տէտի քի՝ Վէնտի չիփթիլիյինէ Ընաֆթովթա վար, զիրա սէն էօլիւմէ միւսթահագ ատէմ սին. ամմա պու կիւն սէնի էօլտիւրմէմ, չիւն քի պապամ Դաւիթին էօնիւնճէ Եհովա Բապպըն սանտուղունու գալտըրտըն, վէ չիւն քի պապամըն հէր ճէփա չէքտիյի 27նէսնէտէ ճէփա չէքտին։ Վ֊է Սողոմն Բրիամարը՝ Բապպըն քեահինլիյինէն ա՛զ էյլէտի. Թա քի Իհլովտա Եղլիին էվի հագգընա Բապպըն սէօյլէտիյի սէօզիւնիւ թէքմիլ էյլէյէ։

28 Վ֊է պու խապէր Յովաբատէք եէրիչտի, զիրա Յովաբ Աբիսողոմուն արտընճա ույմատը իսէ տէ, Ընդունիանըն արտընճա ույմուշ իտի. օլտէմ Յովաբ Բապպըն չատրընա գաչըպ՝ մէզպահըն պույ29նուզարընա եափըշը։ Վ֊է Սողոմն փատիշահա խապէր վէրիլտի քի՝ Յովաբ Բապպըն չասըրընա գաչըը, վէ իչթէճ մէզպահըն եանընտա տըր. վէ Սողոմն Յովհաննա օղլու Ահանայը կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Կիթ օնու գամըշ էթ։

30Վ֊է Ահանա Բապպըն չատրընա վարըպ օնա տէտի քի՝ Փատիշահ պէօյլէ տէր. Տիշարը էլգ. վէ օ՝ Լօգ իլա պուրատա էօլիւրիւմ տէտի. իմտի Ահանա փատիշահա ճէվապ տէօնտէրիպ տէտի քի՝ Յովաբ պէօյլէ սէօյլէտի, վէ պանա 31պէօյլէ ճէվապ վէրտի։ Վ֊է փատիշահ օնա տէտի քի՝ Օնուն սէօյլէտիյի կիպի էտիպ օնու գամըշ էյլէ, վէ օնու կէօմ, քի պէնիմ իւզէրիմտէն հէմ պապամ էվինին իւզէրինտէն Յովաբըն տէօքտիւիւ 32սուչսուզ գանը կիտէրէսին։ Վ֊է Բապպ օնուն գանընը՝ օնուն պաշը իւզէրինէ տէօնտէրէ. չիւն քի օ՝ պապամ Դաւիթին խապէրի օլմայարագ քէնտիսինտէն ա՛տիլ վէ ղէյի իքի քիմսէյէրը՝ Իսրայէլ ա՛սքէրինին սէրվէրի Նէր օղլու Աբեննէրէ վէ Յուդա ա՛սքէրինին սէրվէրի Էյնէթեր օղլու Ամեսայիյէ հիւճիւմ էտիպ, օնըլարը գըլ33լըճ իլէ էօլտիւրտիւ։ Իմտի օնլարըն գանը էպէտէն Յովաբըն պաշը իւզէրինէ վէ օնուն պլուրրիյէթինին պաշը իւզէրինէ ատօնէ, ամմա Դաւիթէ վէ օնուն զիւրրիյէթինին վէ էվինէ վէ թախթընա՝ Բապպ թարաֆընտան էպէտէն սէ34լամթէ օլա։ Վ֊է Յովհաւգա օղլու Ահանա չօգրպ՝ օնա հիւճիւմ էյլէտի, վէ օնու էօլտիւրտիւ. վէ օ՝ չէօլտէ քէնտի էվինտէ կէօ35միւլտիւ։ Վ֊է փատիշահ օնուն եէրինէ անքէրին իւզէրինէ Յովհաւգա օղլու Ահանայը նասպ էթտի. հէմ փատիշահ քեահինի Սադովկու՝ Բրիամարըն եէրինէ գօտու։

36 Ընտէն փատիշահ կէօնտէրիպ՝ Նաթանի չաղրըրը, վէ օնա տէտի քի՝ Վէնտինէ Երուսաղէմտէ պիր էվ պինա էյլէ, վէ օրատա սաքին օլուպ՝ օնտան շուրայա նա37պուրայա չըգմայըսըն։ Օվիրա վագի՝ օլա քի՝ հէմտան չըգրպ Կեդրոն տէրէսինտէն կէչտիյին կիւնտէ, սահհան պիլմիշ օլասըն քի՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէճէքսին. գա38նըն պաշըն իւզէրինտէ օլա։ Վ֊է Նաթանի փատիշահա տէտի քի՝ Պու սէօզ էյի տիր, էֆէնտիմ փատիշահ նիճէ տէտի իսէ, պու գուլուն պէօյլէ էտէճէք տիր. իմտի Նաթանի պիր չօգ զէմտան Երուսաղէմտէ սաքին օլտու։

39 Վ֊է վագի՝ օլտու քի իւչ եըլըն սօնունտա՝ Նաթինին իքի գուլուն Կէթթ փատիշահը Նաաքա օղլու Ընքուսա գաչըրըպ, վէ Նաթիյէ խապէր վէրիպ տէտիլէր քի՝

Իշեմ գուլլարըն Գէթտէ տիր ։
40 Վ Ը Ովեմի գալգըպ՝ մէրքեպինէ Եհ-
յէր վուրտու , վե գուլլարընը ա-
րամաղա Գէթէ Ընքուսա կիմտի ։
իմտի Ովեմի կիտիպ՝ Գէթտէն
41 գուլլարընը կէթիրտի ։ Վ Ը Ովղո-
մոնա՝ Ովեմինին Նրուսաղէմտէն
Գէթէ վարըպ տէօնտիւիւ խապեր
42 վէրիլինճէ , օլտէմ փատիշահ կէօն-
տէրիպ՝ Ովեմէյի չաղրրտը , վե օ-
նա տէտի ։ Ոանա Ռապպ իլէ եհ-
մին էթտիրիպ՝ Ձըգտրղըն վե շու-
բույա եա պուրայա կիմտիյին կիւն-
տէ թահգիգան պիլմիշ օլասըն քի՝
էլպէթթէ էօլէճէքսին տէյէրէք
սանա շէհատէթ Է՞թմէտիմ մի , վե
սէն պանա՝ Իշեմտիյիմ սէօզ էյի
43 տիր տէտին ։ Իմտի նի՞չիւն Ռապ-
պըն եէմինինէ՝ վե սանա էթտիյիմ
թէնպիհէ իթաա՛թ էթմէտին ։
44 Ե՞էմ փատիշահ Ովեմէյէ տէտի
քի՝ Պապամ Դաւիթէ էթտիյին
սէնին եիւրէյինին շէհատէթ էթ-
տիյի օլ ՝ճիւմլէ եարամպղլըղը
քէնտին պիլիւրսին ։ իմտի Ռապպ
Ասէնին եարամպղլըղընը պաշընա
45 տէօնտէրտի ։ Ընմա Ովղոմոն փա-
տիշահ միւպարէք՝ վե ՙԴաւիթին
թախթը Ռապպըն Հուզուրունտա
46 էպէտէն գայիմ օլա ։ Ընուէն փա-
տիշահ՝ Յովիադա օղլու Ոանա-
յա էմր էյլէտի , վե չըգըպ՝ օնա
Հիւճիւմ էյլէտի , վե էօլտիւ ։ վե
՚փատիշահլըգ Ովղոմոնուն եէտին-
տէ գայիմ օլտու ։

ՊԸՊ Գ

Ովղոմոնուն՝ փարաւոնուն գըզընը քէնտինէ գարը ալտըղը , ե Հիւքսէք եէրլէրտէ գուր-
պան էթմէք ա՛տէթ օլտուղու իչիւն , Ովղո-
մոնուն՝ էն եիւքսէք եէր օլան Իսրաէլունտա
գուրպան սունտուղու ։ 5 Օնուն հ՛լմ իչիւն
տուա՝ էթտիյի 10 Ընէհարն օնա ձեվապ
վէրտիյի ։ 16 Ի՛քի վալիտէնին տա՛վասընտա
Ովղոմոնուն էյլէտիյի հիւքմ ։

11 Վ Ը ՙՈվղոմոն՝ Ովսըր փատիշա-
հը փարաւոն իլէ խըսըմլըգ
պաղլատը , վե փարաւոնուն գըզը-
նը ալըպ՝ օնու Է՞վաւիթի շէհրինէ
կէթիրտի , թա Է՞քէնտի եվինի վե
Ը՞Ռապպ եվինի վե չէփչեվրէտէ Ի՞ն-
րուսաղէմին հիսարընը պինա էթ-
2 մէյի թէմամ էտինճէյէտէք ։ Ընն-
ճաղ գա՛մ եիւքսէքէլէրտէ գուր-
պան քէսէրլէր իտի ։ զնրա օլ
կիւնլէրէտէք Ռապպըն իսմինէ եմ-
եափրըմամրշ իտի ։
3 Վ Ը Ովղոմոն՝ Է՞պապասը Դա-
ւիթին գանունլարընճա եիւրիւ-
յիւպ՝ Ը՞Ռապպը սեվէր իտի ։ ան-
ճաղ հիւքսէքլէրտէ գուրպան քէ-
4 սէր վէ պու խուր եագար իտի ։ Վ Ը
Ը՞փատիշահ Գաբաւոնա կիմտի ,
քի օրատա գուրպան էտէ , Ի՞զնրա
պէօյիւք եիւքսէք եէր օ իտի ։ Ով-
ղոմոն օլ մէզպահրն իւզէրինէ պին
5 պիւթիւն եանմա սունտու ։ Է՞Գա-
բաւոնտա՝ Էկէճէ իլէ տիւշտէ
Ռապպ Ովղոմոնա կէօրիւնտիւ , վե
Ընլահ տէտի քի՝ Տիլէ սանա նէ՞
6 վէրէյիմ ։ Վ Ը Է՞Ովղոմոն տէտի ։
Վէն գուլուն պապամ Դաւիթէ՝
օնուն Ի՞սէնին հուզուրունտա կէր-
չէքլիք իլէ վե սատագաթ իլէ վե
պիլէնճէ եիւրէք տօղրուլուղու իլէ
եիւրիւտիւյիւնէ կէօրէ պէօյիւք ի՛-
նայէթ էյլէտին ։ Էեմ օնա պու
պէօյիւք ի՛նայէթի հըփզ էյլէտին
քի՝ օնա պու կիւն օլտուղու կիպի
Է՞թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ
7 օղուլ վէրսին ։ Վ Ը շիմտի եա՛
Ընլահըմ Ռապպ՝ սէն պու գու-
լունու պապամ Դաւիթին եէրինէ
փատիշահ էյլէտին ։ Ը՞պէն իսէ
քիւչիւք չօճուգ օլուպ՝ Ի՞չըգմայը
8 վե կիրմէյի պիլմմ ։ Վ Ը պու գու-
լուն՝ Ասէչտիյին գավմընըն Եա՞նի
չօգլուղունտան Ի՞սայըլմազ վե հի-
սապա կէլմէզ պիր գավմընն արա-
9 սընտա տուր ։ Իմտի պու գուլունա
անկլար եիւրէք վեր քի՝ Ի՞գավմընա
հիւքմ էտէ , վե Ը՞էյի իլէ քէօ-
թիւիւ ֆէհմ էտէ ։ զնրա սէնին
պու պէօյիւք գավմընա հիւքմ էթ-
10 մէյէ քի՞մ գատիր օլուր ։ Վ Ը պու
սէօզ եա՛նի Ովղոմոնուն պու շէյի
տիլէտտի՝ Ռապպընը նազարընտա
11 խոշ կէօրիւնտիւ ։ Վ Ը Ընլահ օ-
նա տէտի ։ Չիւն քի պու շէյի
տիլէտին , վե քէնտինէ Նուզուն
է՛օմիւր տիլէմէտին , հէմ քէնտի-
նէ մալ տիլէմէտին , վե տիւշմէն-
լէրիւնին ճանընը տիլէմէտին , իլլա
շէրիա՛թի տինկլէմէյէ ֆէհմ սի-
12 լէտին ։ Իշեմ Ի՞սէօզիւնէ կէօրէ
էյլէտիմ ։ Ի՞շեմ սանա ա՛լիմ վէ
ֆէհմլի եիւրէք վէրտիմ , շէօյ-
լէ քի սէնտէն էվվլ սէնին միսլին

Digitized by Google

(Ա. Ի'. Ի. 1914։)

—

ղ Մատ. Ջ. 33։ Ղփես. Գ. 20։
ջ Պ. Գ. 21, 24։ Ժ. 23, ՃԱ. Ընակ. Գ. 16։
ռ Պ. Ժէ. 5։

ս Սաղ. ՂՁ. 16։ Ընակ. Գ. 2։
վ Ծն. խա. 7։

փ Ծն. Ի. 20։ Պ. Ի. 65։ Ղսթ. Ա. 3։ Գաղ. Է. 1։ Մար. Ձ. 21։
ք Ծնոտ. խԷ. 2։

օլմամբզ տըը , վէ սէնտէն սօնկրա
13 միսլին գալգմայաճագ տըը ։ Ջէմ սանա Ղտիլէմէտիյինի տախի՝ կէ-
րէք Ըմալ կէրէք ի'զղէթ վէրտիմ , շէօյլէ քի ՃէՄի՝ կիւնլէրինտէ փա-
տիշահլար արասընտա սէնին կիպի
14 քիմսէ օլմայա ։ Վ Ի էյեր Ղպա-
պան Գաւիթ եւրիւտիւիւ կիպի եօլլարընտա եւրիւյիւպ՝ գանուն-
լարըմը վէ թէնպիհլէրիմի սագ-
լար իսէն , օլտէմ Ղսէնին էօմ-
15 րիւնիւ ուզուն էտէՃէյիմ ։ Վ Ի Ողոմոն Գույանտը , վէ իլճէ տիւշ իտի ։ վէ Ներսասդէմէ վա-
րըպ՝ Գապպըն ա'Ճտ սանտուղու-
նուն էօնիւնէ տուրտու , վէ պիւ-
թիւն եանմալար սունտու , Հէմ սելամէթ գուրպանլարը ա'րզ էյ-
լէտի , վէ Ղճիւմէ գուլլարընա զի-
Յաֆէթ էթտի ։
16 Օլ զէման իքի ֆահիշէ գարը փատիշահա կէլիպ՝ Ղօնուն Հու-
17 ղուրունտա տուրտուլար ։ Վ Ի գա-
րընըն պիրի տէտի քի՝ Ըմա՞ն է-
ֆէնտիմ , պէն Հէմ պու գարը պիր էվտէ սաքին իդ ։ վէ օլ էվտէ պու-
18 նուն եանընտա տօղուրտում ։ Վ Ի վագի՝ օլտու քի՝ պէնիմ տօղուր-
մամըն իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ պու գարը տախի տօղուրտու ։ իմտի պիզ պիրլիքտէ իտիք , էվտէ պի-
լէմիզճէ պաշգասը եօղ իտի , իլլա
19 էվտէ եալընըզ իքիմիզ իտիք ։ Վ Ի պու գարընըն օղլու կէճճէ իլէ էօլ-
տիւ ։ չիւն քի օնուն իւզէրինէ
20 եաթտը ։ Վ Ի կէճճէ եարըսընտա գալգըսը՝ պու խալայըղընն ույուր իքէն հանըմտան օղլումու ալտը , վէ օնու գօյնունտա եաթընտը ։ վէ քէնտինին էօլմիւշ օղլունու գօյ-
21 նումա եաթընտը ։ Վ Ի սապահլա-
յընն օղլումու էմզիրմէյէ գալգտը-
ղմտա , իշլեթ էօլմիւշ իտի ։ վէ սապահլայընն օնա տիգգաթ էտին-
ճէ , իշլեթ օ՝ տօղուրտուղում օ-
22 ղուլ տէյիլ իտի ։ Վ Ի օպիր գա-
րը՝ Ղօգ , իլլա սաղ օլան պէնիմ օղլումմ տուր , վէ էօլմիւշ սէնին օղլուն տուր տէտի ։ պու գարը տախի՝ Ղօգ , իլլա էօլմիւշ սէնին օղլուն՝ վէ սաղ օլան պէնիմ օղ-
լումմ տուր տէտի ։ վէ փատիշա-
հընն Հուղուրունտա սէօյլէշիրլէր
23 իտի ։ Օլտէմ փատիշահ տէտի ։

պու տէր քի՝ Օղլումմ պու սաղ օլան տըը , վէ էօլմիւշ սէնին օղ-
լուն տուր ։ վէ օ տէր քի՝ Ղօգ , իլլա էօլմիւշ սէնին օղլուն վէ սաղ
24 օլան պէնիմ օղլումմ տուր ։ Վ Ի փատիշահ տէտի քի՝ պանա պիր գրլըճ կէթիրին ։ վէ փատիշահընն էօնիւնէ պիր գրլըճ կէթիրտիլէր ։
25 Ընտէն փատիշահ՝ Սաղ օլան չօ-
ճուղու իքիյէ եարըն , վէ եարըսընը պիրինէ՝ վէ եարըսընը օպիրինէ վէ-
26 րին տէտի ։ Օլտէմ սաղ չօճուղուն անասը օլան գարը փատիշա-
հա սէօյլէյիպ՝ Ղպաղըլարը օղլու իչիւն Թուխուշմաղ իլէ տէտի քի՝ Ըմա՞ն էֆէնտիմ՝ սաղ չօճուղու օնա վէրին , վէ օնու Հիչ պիր վէճճ իլէ էօլտիւրմէն ։ ամմա օ-
պիրի՝ Գնէ պանա նէ սանա օլսուն ,
27 եարընն տէտի ։ Ընտէն փատիշահ Ճէվապվէրիպտէտիքի՝ Սաղ չօ-
ճուղու պունա վէրին , վէ օնու պիր վէճճ իլէ էօլտիւրմէն ։ օնուն ա-
28 նասը պու տուր ։ Իմտի ՃիւմլէԻսրայէլ՝ փատիշահընն քէստիյի շէրաա'թը իչտինճէ , փատիշահ-
տան գօրգտուլար ։ զնրա շէրաա'թ քէսմէք իչիւն՝ օնտա Ղլլահ ի'լմի օյտուղունու կէօրտիւլէր ։

ՊԵՊ Գ

Ողոմոնուն պէյլէրի ։ 7 Օնուն օնիքի գա-
խրէ նազիրլէրի ։ 20 փատիշահզղընըն ա-
սատ հալի վէ պէօյիւմէսի ։ 23 Օնուն հէր կիւնքի թա'յինաթը ։ 26 Օնուն ախրըլարը ։ 29 Օնուն ի'լմի ։

1 Վ Ի Ողոմոն փատիշահ՝ ՃիւմլէԻսրայէլին իւզէրինէ փատի-
2 շահ իտի ։ Վ Ի օնուն աէրվէլլէրի պունլար իտի ։ Ահիհին Ազով-
3 կուն օղլու Ընդարիա ։ Ոիսանըն օ-
ղուլլարը Ներիքորէփ վէ Ընքիա քեաթիպլէր՝ վէ Ընքիղուդ օղլու
4 Ոովսափատ թէզքէրէճի իտի ։ Վ Ի ա'սքէրին իւզէրինտէ Ցովիադա օղլու Ղանանա՝ վէ Սադովկ իլէ Ղ-
5 քիաթար քեահինլէր իտի ։ Վ Ի Ղազարիա Ղլաղէրէ նազիրլէրի իւզէրինտէ իտի ։ վէ Գաթան օղլու Ընդարիա Ղօպէդ՝
6 փատիշահընն էմիւսահիպի իտի ։ Վ Ի Ընքիսար էվլին քէտխիւտասը՝ վէ Ընդգա օղլու Ընդոնիրամ խարաճընն իւզէրինտէ իտի ։

(Ա. Ի'. Ի. 1914։)

—

— Խա. 9, 11, 12։

— Ի Գաթ. Ը. 16։ Ի. 24։
ջ Պ. Ի. 35։
ռ Պ'Ջ'Պ. Ի. 27։
ս Խա. 7։
վ Ի Գաթ. Ժէ. 37։ ԺԸ. 16։ ա Պ. Ի. 33։
ք Պ. Ե. 14։

Digitized by Google

ԹԱԳ. Ի'. Ի. 1014։

7 Վէ Սողոմոնուն ճիւմլէ Խորա-
յէլին իւզէրինտէ օնիքի պախէրէ
նազիրլէրի վար իտի , վէ օնլար
փատիշահը հէմ օնուն էվինի պէս-
լէրլէր իտի . պէսլէմէք Իըզըդիի՝
հէր պիրինէ երլտա պիրեր այ տիւ-
8շէր իտի ։ Վէ օնլարըն ատլարը
պունլար տըր . Նփրեմ տաղընտա՝
9Իվը օղլու . Մ՝ադաստա վէ Սաղա-
բինտէ վէ Ռէթսամիւստէ վէ Նլօն
10բէթանանտա՝ Դակար օղլու . Ը-
բաթովմտա՝ Սոքով իւէ ճիւմլէ Ո-
փիր թօփրաղը օնուն օլարագ՝ Ֆե-
11սեդ օղլու . Ախիւմլէ Դովը նահի-
յէսինտէ՝ Ըբինադաբ օղլու , Սո-
ղոմոնուն գըզը Տափաթ պունուն
12գարըսը իտի . Թանաքտա վէ Մա-
կեդդովտա վէ ճիւմլէ Ռէթսանտա
Յեզրայէլին ալճընտա Սարթանըն
եանընտա օլան Ռէթսանտան թա
Ըբէլմաուլայա թա Յեկմամըն էօ-
թէսինէտէք՝ Ըքիղուդ օղլու Հաս-
13նա . Ռամովթ Գաղասադտա՝ Գա-
ղաադը Մ՝անասէ օղլու Ի՝այիրին
օպալարը օնուն օլարագ վէ Հա-
սանտա Ը՝ըդովը նահիյէսի օնուն
օլարագ Էանի ալճընտ պէօյիւք հի-
սարը վէ պագըր մանտալը շէհրլէր՝
14Դաբեր օղլու . Մ՝անայիմտէ՝ Ըդ-
15գով օղլու Ըքինադաբ . Ա՝եփթա-
ղիմտէ՝ Ըքիմասս , պու տախի
Սողոմոնուն գըզը Հասեմաթը գարը
16իչիւն ալտը . Ըսերտե վէ Հաս-
լօթտա՝ Վ՝ուսի օղլու Հաանա .
17Խսաքարտա՝ փարուա օղլու Յով-
18սափատ . Ռենիամինտէ՝ Նլա օղ-
19լու Ամէի . Դաղաադ տիյարընտա՝
Ըմօրհլուլար փատիշահը Սեհո-
նուն վէ Հասան փատիշահը Իվ-
գուն Ի՝տիյարընտա՝ Իւրի օղլու
Դաբեր իտի . վէ օլ տիյարտա հա-
լընըդ պիր պախէրէ նազիրի վար իտի ։
20 Յուդա իլէ Խսրայէլ՝ չօգլուգ-
տա Ի՝տենիզ եալըընտաքի գում
գատար չօգ իտիլէր . Ռեէյիպ իչէր-
լէր իտի , վէ շաղ օլուրլար իտի ։
21 Վէ Սողոմոն Ըրմագտան փղշտ-
լըլար տիյարընա վէ թա Մ՝ըսըր
սինօրտունատէք ճիւմլէ Ի՝փատիշահ-
լըգլարա սալճանաթի սիւրեր իտի .
վէ օնաս Ի՝շէտիյէլեր կէթիրիրլէր
իտի . հէմ Սողոմոնա՝ օնուն էօ՝մ-
րիւնիւն հէփ կիւնլէրինտէ գուշ-
լուգ էտէրլէր իտի ։

22 Վէ Սողոմոնուն թա՝յինի՝ պիր
կիւնտէ օթուզ էօլչէք սիմիտ ու-
23նու վէ ալթմըշ էօլչէք ուն , օն
պէսլի սըղըր վէ խիրմի օթլագ սը-
ղըր վէ եիւզ գօյուն իտի , քէյիք-
լէրտէն վէ ճէյրանլարտան վէ տաղ
քէչիլէրինտէն վէ պէսլի գուշլար-
24տան մա՝տա ։ Ո՝ղիրա ըրմաղընը
պիւթիւն պէրի եագասընա՝ Թաֆ-
սատան թա Փազայատէք՝ ըրմա-
ղընն պէրի եագասընտա օլան Ի՝հէփ
փատիշահլարա հիւքիւմդէ սիւրեր
իտի . վէ Ի՝չէփչէվրե հեր թարաֆ-
25տան պարըշընը վար իտի ։ Վէ
Սողոմոնուն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝
Յուդա հէմ Խսրայէլ Ի՝ամանտան թա
Ռերսաբէէյէտէք հէր քէս քէնտի
ասմասընըն ալճընտա վէ Ի՝հեր քէս
քէնտի ինճիր աղաճընըն ալճընտա
էմնիյէթի իւզրէ Ի՝սաքին օլուր իտի ։
26 Վէ Սողոմոնուն Ի՝ա՝րապալարը
իչիւն Ի՝գըրգ պին աթ թավլալարը
վէ օն իքի պին աթլուլարը վար ի-
27տի ։ Վէ Ի՝օլ ղախէրէ նազիրլէրի՝
Սողոմոն փատիշահը վէ Սողոմոն
փատիշահըն սոֆրասընա հէփ եագ-
լաշանլարը պիր շէյի էքսիք էթ-
մէյէրէք հեր պիրի քէնտի այընտա
28պէսլէր իտի ։ Վէ աթլար հէմ
Ի՝քէօշանլար իչիւն՝ հեր քէս թա՝-
յինինէ կէօրէ օլտուգլարը մահալէ՝
արփա վէ սաման կէթիրիրլէր իտի ։
29 Վէ Ի՝ղլահ Սողոմոնա՝ ի՝լմ վէ
ղայէթ չօգ ֆէհմ վէ տէնիզ եա-
լընընտաքի գում գատար եիւրէք
30 կէնիշլիյի վէրտի ։ Վէ Սողոմո-
նուն ի՝լմի՝ ճիւմլէ Ի՝շէրգ էհալի-
սինին ի՝լմինտէն վէ Մ՝ըսըրլուլա-
րըն ճիւմլէ ի՝լմինտէն զիյատէ ի-
31տի ։ Վէ Ի՝հեր աստմտէն՝ Իզ-
րահլը Մ՝էթանտան վէ Մ՝աւուլ
օղուլլարը Մ՝ահան վէ Ք՝ալքօլ վէ
Դարդատան ա՝լիմ իտի . վէ էէփ-
էէվրէտէ ճիւմլէ թա՝յիֆէլէրտէ
32նամտար իտի ։ Վէ Ի՝իւէ պին մէ-
սէլ սէօյլէտի . վէ Մ՝օնուն իլահի-
33լերի պին պէշ իտի ։ Վէ աղաճ-
լար խուսուսունտա՝ Լիբանանտա
օլան էրզուէն թա տիվարա չըգան
ղուֆայատէք սէօյլէտի . հէմ Հայ-
վանլար խուսուսունտա վէ գուշ-
լար խուսուսունտա վէ սիւրթիւ-
նէնլէր խուսուսունտա վէ պալըգ-
34լար խուսուսունտա սէօյլէտի ։ Վէ Ի՝

ԹԱԳ. Ի'. Ի. 1014։

Ա Թագ. Լ'. 11։

Բ Ք Օր. Դ. 4։

Բ Ք Օր. Գ. 3։

Ա Նշն. ԻԲ. 17 . Պ. Դ. 8 . Ընակ. ԺԴ. 28 ։

Ի Սաղ. ՀԲ. 3, 7 . Միք. Գ. 4 ։

Ը Նշն. ԺԵ. 18 ։ Հին. Ա. 4 ։

Ի Ք Մն. Ի. 26 . Սաղ. ՀԲ. 8 ։

Ժ Սաղ. ԿԲ. 29 . Հմ. 10, 11 ։

ԻԹ. Ի'. Ի. 1014։

Ի Սաղ. ՀԲ. 1 ։

Հ Ք Մն. ԻԲ. 9 ։

Յ Գատ. Ի. 1 ։

Ղ Միք. Դ. 4 . Հաբ. Գ. 10 ։

Ե Պա՛գ՝ Ն-ըեմ. ԻԳ. 6 . Ք Պա՛գ՝ Ք Օր. ԺԷ. 16 ։

Յ Պ. Ժ. 26 . Բ Մն. Ա. 14 . ԻԹ. 25 ։

Ն Խա. 7 ։

Լ Նսղ . Ը. 14 . Միք . Ա. 13 ։

Ո Պ . Գ. 12 ։

Ն Նշն. ԻԵ. 6 . Պ Պա՛գ՝ Գոր. Է . 22 ։

Լ Պ . Գ. 12 ։

Ա Ք Մն. Ժ Ե. 19 ։ Սաղ. ԺԹ. Ի-նվա-նի ։

Ա Պա՛գ՝ Ա Մն . Բ . 6 . Դ . 33 ։ Ժ Ե. 19 ։ Սաղ . ԺԹ. Ի-նվա-նի ։

Վ Ընակ . Ա. 1 . Հաղ . Ժ Բ. 9 ։

Պ Ն-ըգ . Ա. 1 ։

Digitized by Google

ՃԲԻՄԼԷ գամմէրտէն՝ օնուն ի՛լմի հագգընտա իշխտէն եէրին ՃԲԻՄԼԷ փատիշահլարընտան՝ Սողոմոնուն ի՛լմինի տինկլէմէյէ կէլէրլէր իտի։

ՊԸՊ Ե

Ւ Խիրամըն՝ Սողոմոնու թէհնիյէ էթմէյէ կէօնտէրտիյի։ 2 Ունուն՝ Սողոմոնուն պիր հէյքէլ պինա էթմէյէ վէ օնտան քէրէմէթ թալեպ էթմէյէ մէրամընո էյրէնտիյի։ 7 Պու խուսուստա օնլարըն էթտիքլէրի թէրթիպ։ 13 Սողոմոնուն իշճիլէրինին սայըսը։

1 Ա Է Տիւրոս փատիշահը Խի-
րամ՝ գունլարընը Սողոմոնա
կէօնտէրտի , զիրա պապասընըն
եէրինէ օնու փատիշահ մէհ էթ-
տիքլէրինի իշլէմիշ իտի ։ 2 Իւն
քի Խիրամ ճիւմլէ կի՝ ընէրտէ
Դաւիթի սէվէր իտի ։ Սողոմոն
տախի Խիրամա կէօնտէրիպ տէտի
3 քի՝ Սէն պիլիրսին քի պապամ
Դաւիթ չէփչէվրէտէ Ճէնքլէրի
սէպէպինտէն Ըլլահը Թապպըն
խամինէ էվ եափմալա գատիր օ-
լամատը , թա Թապպ օնլարը՝ օ-
նուն այագլարընընն թապանլարը տլ-
4 թընա գոյունճայատէք ։ Ճաքին
Ղալա Ըլլահըմ Թապպ՝ պանա
Էշէփչէվրէտէն բահաթլըգ վէրտի ։
տիւշմէն եօգ՝ վէ քէօթիւ վուս-
5 գուա՛թ եօգ տուր ։ Ա Է Ուիշ-
թէ պէն Ըլլահըմ Թապպընն խամինէ
էվ պինա էտէյիմ տէտիմ , Էնի-
ճէ քի Թապպ պապամ Դաւիթէ
սէօյլէյիպ՝ Նաթանընըն իւզէրինէ
սէնին եէրինէ գօյաճաղըմ օղլուն՝
խամմէ էվ օ պինա էտէճէք տէ-
6 միշ տիր ։ Խոտի Ղալա էմր էյլէ
քի՝ պանա Ը իթանանտան էրզ ա-
ղաճլարը քէսէյէր , վէ պէնիմ
գուլլարըմ սէնին գուլլարընն իւէ
պէրապէր օլալար , վէ Հէր տէտի-
յինէ կէօրէ՝ սանա գուլլարընըն
իւճրէթինի վէրիրիմ ։ զիրա սէն՝
պիլտէ Ուիդնլուլար կիպի աղաճ
քէսմէք պիլէն քիմսէ օլմատըղընը
պիլիրսին ։
7 Ա Է վագի՛ օլտու քի՝ Խիրամ
Սողոմոնուն սէօզլէրինի իշլտինճէ ,
ղայէթ իւէ սեվինտի ։ վէ տէտի
քի՝ Պու պէօյիւք գավմըն իւզէրինէ
Դաւիթէ ալիմ օղուլ վէրէն Թապպ
պու կիւն միւթէպարիք օլսուն ։
8 Ա Է Խիրամ Սողոմոնա կէօնտէ-
րիպ տէտի քի՝ Պանա կէօնտէրտի-
յին խոպէէրի իշլիթտիմ ։ պէն էրզ
աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը խու-
սուսունտա՝ սէնին հէր միւրատընը
9 էտէճէյիմ ։ Պէնիմ գուլլարըմ Ի-
քանանտան տէնիզէ էնտիրէլէր ։ վէ
Ը պէն օնլարը սալար պողլայըղ՝
տէնիզտէն պանա թա՛յին էթտիյին
մահալէտէք կէօթիւրիւրիմ ։ վէ
օնլարը օրատա չէօզէրիմ ։ վէ սէն
գալտըրըրսըն ։ անտէն սէն Ը էվիմէ
զախիրէ վէրմէք իւէ՝ կէօնլիւմիւ
10 խօշ էտէրսին ։ Խոտի Խիրամ՝ Սո-
ղոմոնա՝ խոթէտիյի գատար էրզ
աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը վէ-
11 րիրիտի ։ Ա Է Սողոմոն Խիրա-
մա էվի իչիւն զախիրէ՝ իյիրմի պին
էօլչէք պուղտայ վէ իյիրմի էօլ-
չէք սիւզմէ զէյթուն եաղը վէրտի ։
Սողոմոն Խիրամա ևրւ պէ ևրւ
12 պէօյլէ վէրիր իտի ։ Ա Է Թապպ
Սողոմոնա՝ Ա՛վ՛տ էթտիյի կիպի
ի՛լմ վէրտի ։ վէ Սողոմոն իւէ Խի-
րամըն արասընտա պարըշըգ վար
իտի , վէ իքիսի ա՛հտ քէսիշտիւէր ։
13 Ա Է Սողոմոն փատիշահ՝ ՃԲԻՄԼԷ
Իսրայէլտէն ատէմ տէվշիրտի ։ վէ
տէվշիրտիյի՝ օթուզ պին ատէմ
14 օլտու ։ Ա Է օնլարը նէվպէթ իւէ
այտա օնպինէր Ի բանանա կէօնտէ-
րիր իտի , պիր այ Ի բանանտա՝ վէ
իքի այ էվվէլրինտէ տուրտուրար ի-
սի ։ վէ Ադոնիրամ՝ տէվշիրմէնին
15 իւզէրինտէ իտի ։ Ա Է Սողոմո-
նուն եէթմիշ պին եիւք գալտըրա-
նը՝ վէ տաղտա սէքսէն պին պըչ-
16 գընճլարը վար իտի , իշտէ իշլէյէն
խալգա զապիթլիք էտէն՝ Սողոմո-
նուն իշին իւզէրինտէ օյան իւչ պին
իւչ եիւզ պաշ միւթէմէտլէրինն-
17 տէն մա՛տա ։ Ա Է փատիշահ էմր
էթտի քի էվվին թէմէլինի Ը եօնուլ-
մուշ թաշլար իւէ գօմագ իշճիւն
պէօյիւք թաշլար՝ գըյմէթլի թաշլ-
18 լար քէսէյէր ։ Ա Է Սողոմոնուն
եափուճուլարը հէմ Խիրամըն եա-
փուճուլարը վէ Գեպհաղլըլար օն-
ըլարը եօնարլար իտի ։ վէ էվի եափ-
մաղա աղաճլար վէ թաշլար հա-
զըրլատըլար ։

ՊԸՊ Զ

Սողոմոնուն հէյքէլի պինա էթտիյի ։ 8 Օ-
նուն օտալարը ։ 11 Ըլլահըն օնուն հագգընա-

ա վա՛ոը ։ 15 Լ՝վին թավանշարը վե վէյ-
նէթլէրի ։ 33 ՎԻերովբէլէը ։ 11 Պ՝ափուլար՝
36 Լ՝վու ։ 37 Ո՝նուն պինասընա սարֆ օ-
լունան վագրի ։

1 Եվ վագի՝ օլտու քի Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն Ա՝ղըր տիյարընա-
տան չզգմալարընըն տէօրթ եիւզ
սէքսէնինճի ելըընտա՝ Ա՝ողոմոն
Իսրայէլ իւզերինէ փատիշահ օլ-
մասընըն տէօրտիւնճիւ ելըընտա՝
իքինճի այ օլան Զ՝իու այընտա
Գ՝ապպէն եվինի պինա էթմէյէ
պօլըսոդը ։
2 Եվ Ա՝ողոմոն փատիշահըն Ի՝ապ-
պա պինա էթտիյի էվին ուզուն-
լուղու ալթմըշ արշըն՝ վե էնի ի-
յիրմի՝ վե եիւքսէքէլիյի օթաու զ ար-
3 շըն իտի ։ Վե էվին Հէյքէլի էօ-
նիւնտէքի էյվան՝ էվին էսինճէ ի-
յիրմի արշըն ուզուն իտի ՝ վե օ-
նուն՝ էվին էօնիւնտէքի էնի օն
4 արշըն իտի ։ Վե էվէ՝ գաֆէսլի
5 աշըլմազ փէնճէրէլէր եափտը ։ Վե
էվին տիվարընտա չէփ չէվրէտէ՝
էվին տիվարլարընտա կէրէք Հէյ-
քէլին կէրէք Ը՝իհրապը չէփ չէվ-
րէտե Խ՝ը Էթապագա օթալար
եափ ոը ։ իմտի չէփ չէվրէտէ օտա-
6 լար եափտը ։ Լ՝շաղաքի գաթըն
էնի պէշ արշըն՝ վե օրթատաքինին
էնի ալթը արշըն՝ վե իւչիւնճիւ-
նիւն էնի եէտի արշըն իտի ։ զիրա
էվէ՝ տիշարըտան չէփ չէվրէ սէտ-
լէր եափտը ՝ քի Ֆրթէչէր էվին
7 տիվարընա սոդուլմայալար ։ Վե
Ղէվ պինա օլուռնուր իքէն՝ գայա-
սընտա իշլէնմիշ Հազար Թաշլար-
տան եափրլտը ։ չէօյլէ քի էվտէ
չէքիճ եա պալթա՝ Հիչ պիր կէօռնէ
տէմիր ալէթ՝ օնուն պինա օլուռնա-
8 տուղունտա իշխութլուէտի ։ Օրթա-
տաքի գաթըն գափուսու՝ էվին
սաղ եանընտա իտի ։ վե տէօնէր
Ներտիպանլէր իլէ օրթատաքի գա-
Ռա՝ վե օրթատաքինտէն իշխինա-
9 ճիւլէ չզդարլար իտի ։ Վե Էվի
պինա էտիպ՝ օնու պիթիրտի ։ Վե
էվի՝ էրլտէն Թախթալար իլէ վե
10 սըրա օտալար իլէ գափլատը ։ Վե
պիւթիւն էվին իւզերինէ օլ Թա-
պագալարը՝ պէչէր արշըն եիւքսէք
եափտը ։ վե օնլար էրլ աղաճլարը
իլէ էվէ պիթիշէր իտի ։
11 Վե Ա՝ողոմոնա Գ՝ապպէն սէօզիւ
12 կէլիպ տէտի քի՝ Ա՝էնին իշպու
եափտըղըն էվ Հաֆզընա՝ Ըէյէր
գանունալարլմտա եիւրիւյիւպ շէ-
քիա՝Թլէրիմի իճրա էտեր իսէն ՝ վէ
ճրւմլէ Թէնպիհլէրիմի սագլայա-
րագ՝ օնլարտա եիւրիւր իսէն ՝ օլ-
տէմ Գ՝պապան Գ՝աւիթէ սէօյլէ-
տիյիմ սէօզիւիւ՝ սէնտե իճրա է-
13 տէճէյիմ՝ Վե Ը՝Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն արասընտա սաքին օլուպ՝
գավմըմ Իսրայէլի Ը՝թէրք էթմէ-
յէճէյիմ ։
14 Խմտի Ա՝ողոմոն էվի պինա է-
15 տիպ՝ օնու Թէքմիլ էյլէտի ։ Վե
էվին տիվարլարընը օնուն իչ Թա-
րաֆընտան էվին Ը՝ութօչէմէսինտէն
Թա Թավանըն տիվարլարը Թէ-
փէսինէտէք էրզ Թախթալարը իլէ
պինա էտիպ՝ իչ Թարաֆտան ա-
ղաճ իլէ գափլատը ՝ վե էվին տէօ-
չէմէսինի չամ Թախթալարը իլէ
16 տէօչէտի ։ Վե էվին արտ Թարա-
ֆընըն իյիրմի արշընը՝ տէօչէմէ-
տէն տիվարըն Թէփէսինէտէք էրզ
Թախթալարընտան պինա էյլէտի ՝
վե օնու իչ Թարաֆտան միհրապ
իչիւն՝ Է՝ա՛նէ Ը՝ա՛զիզէր ա՛զիզի ի-
17 չիւն եափտը ՝ Վե Է՝ վէ՝ Ե՛ա՛նի էօ-
նիւնտէքի Հէյքէլ՝ գլուգ արշըն ի-
18 տի ։ Վե էվին իչինտէքի էրզ՝ զօն-
չէլէր վե աչըլմըշ չիչէքլեր իլէ օ-
յուլմուշ իտի ՝ Ճիւմլէսի էրզտէն
օլուպ՝ ասլա Թաշ կէօրիւնմէզ ի-
19 տի ։ Վե միհրապը իչ էվին օր-
Թասընտա Հազըրլատը ՝ Թա քի օ-
րայա Գ՝ապպ ա՛Հտընըն սանտու-
20 դունու գօյա ։ Վե միհրապըն եիւ-
զիւ իյիրմի արշըն ուզուն իտի ՝ վե
օնուն էնի իյիրմի արշըն՝ վե եիւք-
սէքլիյի իյիրմի արշըն իտի ՝ վե օ-
նու խալիս ալթուն իլէ գափլատը ՝
էրզտէն մէզպահը տախի գափլա-
21 ը ։ Վե Ա՝ողոմոն՝ էվի իչ Թա-
րաֆտան խալիս ալթուն իլէ գափ-
լատը ՝ վե միհրապըն էօնիւնէ ալ-
Թուն զինճիրլեր կէչիրիպ՝ օնու ալ-
22 Թուն իլէ գափլատը ։ Վե պիւ-
Թիւն էվին՝ Թա պիւթիւն էվ պիւ-
Թինճէյէտէք ալթուն իլէ գափլա-
տը ՝ միհրապըն Ը՝պիւթիւն մէզպա-
հընը տա ալթուն իլէ գափլատը ։
23 Վե միհրապտա՝ պօյու օնար ար-
շըն զէյթուն աղաճընտան Հ՝քի քե-
24 րովբէէնին եափտը ։ Վե քերովբէէնին

Ա՝Թ ։ Լ՝ ։ 1013 ։

Ա՝Թ ։ Լ՝ ։ 1005 ։

ը Պ ։ Բ ։ 5 ։ Թ ։ 5 ։

ը Բ Ա՝Թ ։ 5 ։ 1, 3 ։

Ը Ա՝Թ ։ Լ՝ ։ 8 ։ Ղ՝Լ ։ իգ ։ 11 ։ Բ Ա՝ը ։ գ ։ 16 Ցայս Թ՝ ։ 3 ։

թ Գ՝ը ։ Է ։ 17 ։

Բ Ա՝Օր ։ Լ՝ ։ 6 ։

ժ Գ՝ա՛ Ն՝ զէկ ։ Թ՝ ։ 1, ։ Լ՝ ։

Լ Խա ։ 38 ։

Խ Խա ։ 16 ։

ի Խա ։ 18, 19, 20, 21, 31 ։

ժ Նէ ։ իգ ։ 33 ։ Ղ՝Լ ։ ժգ ։ 2 ։ Պ ։ Ը 6 ։ Բ Ա՝Ն ։ Է ։ 8 ։ Ն՝ զէկ ։ Խե ։ 3 ։ Ն՝ըը ։ Թ ։ 3 ։

ի Պ՝ա՛ Ն՝ զէկ ։ Խ՝ ։ 6 ։

Ա՝ Խա ։ 16 ։ 6 Ն՝Լ ։ Ը՝ ։ 6 ։

Ա՝ Պ՝ա՛ Բ Օր ։ Խէ ։ 5, 6 ։ Պ ։ Ե ։ 18 ։

Ա՝Թ ։ Ի՝ ։ Լ՝ ։ 1005 ։

Ե Խա ։ 14, 38 ։

Ե Նէ ։ Ը ։ 1, 3 ։

Ա՝ Նէ ։ Ը ։ 1, 2 ։

Ա՝ Ն՝Լ ։ Է ։ 1 ։ 3, 6 ։

Բ Նէ ։ Լ ։ 3, 9 ։ Բ Ա՝Ն ։ Գ ։ 10, 11, 12 ։

Digitized by Google

պիր գանատը պէշ արշըն՝ վէ քե-
քրովբէներին օպիր գանատը պէշ ար-
շըն իտի • պէր գանատրներն ուճունն
տան օպէր գանատրներն ուճունա-
25 տէք օն արշըն իտի • ()պիր քե-
րովբէներին տէ օն արշըն իտի • ի-
քի քերովբէներին էօյլհիսիւ պիր՝ վէ
26 պիչիմի պիր իտի : Պիր քերովբէ-
ներին պօյու օն արշըն՝ վէ օպիր քե-
27 րովբէներին փէ էօյլէ իտի : Վ֊է քե-
րովբէէրի իչ էվին օրթասընա գօ-
տու, վէ ֊քերովբէէր գանատլարը-
նը ուզատըպ՝ պիրիներին գանատը պիր
տիվարա տէյէր իտի, վէ օպիր քե-
րովբէներին գանատը օպիր տիվարա
տէյէր իտի • վէ օնլարըն օպէր գա-
նատլարը էվին օրթասընտա գա-
28 նատ գանատա տէյէր իտի : Վ֊է
քերովբէէրի ալթուն իլէ գափլատը :
29 Վ֊է էվին չէփ չէվրէ պիւթիւն
տիվարլարընը՝ քերովբէէր վէ խուր-
մա աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէք-
լէրին գազըլմըշ օյմալարը իլէ՝ ի-
չէրտէն վէ տիշարտան նագշ էյ-
30 լէտի : Վ֊է էվին տէօչէմէսինի՝
իչէրտէն վէ տիշարտան ալթուն իլէ
գափլատը :
31 Վ֊է միհրապըն գափուսունա՝
զէյթուն աղաճընտան գափու գա-
նատլարը եափը • գափու սէօվ-
լէրինին հան տիրէյի փիվար գա-
լընըզընըն պէչտէ պիր փայը իտի :
32 Վ֊է զէյթուն աղաճընտան օլան իքի
գափու գանատլարընըն իւզէրինէ՝
քերովբէէր վէ խուրմա աղաճլարը
վէ աչըլմըշ չիչէքլէր օյմալարը օ-
յուպ՝ ալթուն իլէ գափլատը •
վէ քերովբէէրին իւզէրինէ վէ
խուրմա աղաճլարընըն իւզէրինէ
33 ալթունունու տէօչէտի : ֊Էյքէլին
գափուսունա տա էօյլէ՝ զէյթուն
աղաճընտան գափու սէօվէլէրի էյ-
լէտի • պո՝ փիվար գալընըզընըն
34 տէօրթտէ պիր փայը իտի : Վ֊է գա-
փուսունուն իքի գանատլարը՝ չամ ա-
ղաճընտան իտի • ֊Ղգափու գանատ-
լարընըն պիրի՝ իքի փարչատան օ-
լուպ գաթլանը իտի, վէ գափու
գանատլարընըն օպիրի՝ իքի փար-
35 չատան օլուպ գաթլանը իտի : Վ֊է
օնլարպա քերովբէէր վէ խուրմա
աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր
օյտու • վէ նագշըն իւզէրինէ տիւզ
ալթուն գափլատը :

36 Վ֊է իչէրքի ավլույու՝ իւչ սըրա
եօնուլմուշ թաշլար իլէ վէ պիր
սըրա էրզ քէրէսթէսի իլէ եափտը :
37 ֊Լապպ էվինին թէմէլի՝ տէօր-
տիւնճիւ եըլտա ֊Օ֊իու այընտա
38 գօնուլտու • Վ֊է օնպիրինճի եըլ-
տա Լ֊ուլ այընտա եա՛նի սէքիզին-
ճի այոս՝ էվ հէր թագըմը վէ հէր
թէրթիպի իւզրէ թէքմիլ օլտու •
վէ օնու ֊Եէտի եըլտա պինա էյ-
լէտի :

ՊԸՊ Լ

Սողոմոնուն իւչ էվինին պինա օլունմասը : 13 Ինրամ ուսթանըն հէյքէլ իչինն եափ-
տըղը իքի տիրէք , 38 օն գուբնա , 40 վէ
ճիւվլէ գապլար :

1 Վ֊է Սողոմոն քէնտի էվինի ՝օն
՝իւչ եըլտա պինա էթտի , վէ
պիւթիւն էվինի թէքմիլ էյլէտի :
2 Վ֊է Իրանան օրմանընըն էվինի պէ
եափտը • ուզունլուղու եիւզ ար-
շըն՝ վէ էնի էլլի արշըն՝ վէ եիւք-
սէքլիյի օթուզ արշըն իտի • տէօրթ
սըրա էրզ տիրէքլէրի իւզէրինտէ՝
վէ տիրէքլէրին իւզէրինտէ էրզ քէ-
3 րսթէլէրի իլէ էոփըլըպ : Վ֊է
իւսթիւնտէն՝ սըրասը օնպէչէրտէն
գըրգ պէշ տիրէյին իւզէրինտէ օ-
լան չամըրընըն իւզէրինտէն էրզ ա-
4 ղաճլարը իլէ էօրթիւլտիւ : Վ֊է
իւչ գաթ պիր պիրինէ գարշը՝ իւչ
սըրա գաֆէսլի փէնճէրէսի վար
5 իտի : Վ֊է հէփ գափուլար վէ սէօ-
վէլէր տէօրթ քէօշէլի իտի , վէ
գաֆէսլի փէնճէրէլէր պիր պիրինէ
գարշը՝ իւչ գաթ իտի :
6 Վ֊է ուզունլուղու էլլի արշըն վէ
էնի օթուզ արշըն տիրէքլէրտէն
էյվան եափտը • վէ էյվան օնլարըն
էօնիւնտէ՝ վէ տիրէքլէր հէմ պա-
սամագ օնլարըն էօնիւնտէ իտի :
7 Վ֊է չէրսա՛թ քէսէճէյի թախթ
իչինն էյվանը՝ Եա՛նի տիվան էյ-
վանընը եափտը , քի տէօչէմէտէն
թավանատէք էրզ իլէ գափլան-
մըշ իտի :
8 Վ֊է օնուն օլ իչինտէ սաքին
օլտուղու էվինին պիր ղայրի ավլու-
սու վար իտի , քի էյվանըն իչինտէ
օլուպ՝ եափուսու պունուն կիպի
իտի • Հէմ ֊Սողոմոն՝ ալտընը փա-
բաւունուն գըզընա պու էյվան կի-
9 պի պիր էվ եափտը : Պունլարըն

Digitized by Google

ՃհւմՂէսի՝ իչէրիտէն վէ տիշարըտան՝ վէ թէմէլտէն թա տիվարըն ուՀՀունատէք՝ վէ տիշ եանընտան թա պէօյիւք ավլուդատէք՝ եօնուդմուշ թաշլարըն էօլ չիւսիւնէ կէօրէ՝ պը չգր իլէ պիչիլմիշ գրյ-մէթլի թաշլարտան իտի։ 10 Թէմէլ տէ գրյ-մէթլի թաշլարտան իտի, պէօյիւք թաշլարտան՝ օն արշըն թաշլարտան վէ սէքիզ արշըն թաշլարտան իտի։ 11 Վէ իւսթիւ՝ եօնուդմուշ թաշլար էօլ չիւսիւնՃէ գրյ-12 մէթլի թաշ վէ էրզ իտի։ Վէ պէօյիւք ավլունուն չէփ չէվրէսի՝ կէրէք Ղապպ էվինին իչ ավլուսուս կէրէք էվին Ղէյվանը՝ իւչ սըրա եօնուդմուշ թաշլար իլէ վէ պիր սըրա էրզ քէրէսթէսի իլէ իտի։ 13 Վէ Սողոմոն փատիշահ կէօն-տէրիպ՝ Տիւրոստան Ղհիրամը ալ-14 տը. Ը՝ Ղեփթաղիմ սրպթըն-տան պիր տուլ գարընըն օղլու օ-լուպ՝ Նօնուն պապասը պիր Տիւ-րոսլու պագըրճը քիմսէ իտի. վէ Ղապգըրտան հէր կէօնէ իլ իչ-լէմէյէ՝ ի՛լմ վէ հիւնէր վէ մա՛րի-ֆէթ իլէ տօլու իտի, վէ Սողոմոն փատիշահա կէլիպ՝ օնուն հէր ի-15 շինի իչլէտտի։ Վէ Ղապգըրտան ի-քի տիրէք եափտը. հէր պիր տի-րէյին պօյու օն սէքիզ արշըն իտի, վէ իքի տիրէյի՝ օն իքիշէր արշըն 16 Թէլ գուշատը իտի։ Վէ տիրէք-լէրին պաշընա գօմագ իչիւն՝ պա-գըրտան տէօքիւլմիւշ իքի տիրէք պաշլըգլարը եափտը. պիր պաշ-լըղըն եիւքսէքլէյի պէշ արշըն՝ վէ օպիր պաշլըղըն եիւքսէքլէյի պէշ 17 արշըն իտի։ Տիրէքլէրին Թէփէսինտէ օլան պաշլըգլար իչիւն՝ պիր պաշ-լըգ իչիւն եէտի՝ վէ օպիր պաշլըգ իչիւն եէտի չէպէքի իշլու գաֆէս-լէր վէ զինճիր իշլ տիւզէնլէր 18 Ենփօղը։ Վէ տիրէքլէրի՝ վէ չէփ չէվրէ պիր չէպէքիտէ իքի սըրա նարլար եափտը, քի Թէփէտէ օլան պաշլըգլարը էօրԹէ. օպիր պաշ-19 լըղա տա էօյլէ էյլէտի։ Վէ էյ-վանտա՝ տիրէքլէրին Թէփէսինտէ օլան պաշլըգլար տէօրթ արշըն 20 զանպագ իշլի իտի։ Վէ չէպէքի-նին եանընտա օլան իքի տիրէքլէ-րին իւզէրինտէքի պաշլըգլարըն գարնընա եագըն իւսԹիւնտէն տա-

խի նարլար վար իտի. վէ հէր պիր պաշլըղըն իւզէրինտէ Ը՝սըրասը իլէ չէփ չէվրէ իքի եիւզ նար վար իտի 21 տի։ Վէ Ը՝տիրէքլէրի Ի՛հէյքէլին էյվանընտա տիքտի. վէ սաղ տի-րէյի տիքիպ՝ օնուն ատընը Յաքին գօտու. վէ սօլ տիրէյի տիքիպ՝ 22 ատընը Լհոզ գօտու։ Վէ տիրէք-լէրին պաշը իւզէրինտէ զանպագ իչի վար իտի. իմտի տիրէքլէրին իչի Թէքմիլ օլտու։

23 Վէ Ը՝տէօքմէ տէնիզի եափտը. պիր տուտաղընտան օպիր տուտա-ղընա օն արշըն չէփ չէվրէ տէյիր-մի՝ վէ եիւքսէքլէյի պէշ արշըն իտի. վէ օնուն էթրաֆընը՝ օթուզ 24 արշըն Թէլ տօլաշըր իտի։ Վէ օ-նուն տուտաղը ալԹընտա չէփ չէվ-րէսինտէ հէր եանտան ղօնչէլէր վար իտի. Ը՝տէնիզին չէփ չէվրէսինտէ հէր պիր արշընտա օնար ղօնչէլ վար իտի. իքի սըրա ղօնչէլէր՝ օնու-տէօքտիւքլէրինտէ տէօքիւլմիւշ 25 իտի։ Ը՝Օն իքի սըղըրըն իւզէրին-տէ տուրուր իտի. իւչիւ փօրեա-սա տօղօրու պագար իտի, վէ իւ-չիւ պաԹրյա տօղօրու պագար ի-տի, վէ իւչիւ նօտօսա տօղօրու պագար իտի, վէ իւչիւ կիւնտօ-ղուսունա տօղօրու պագար իտի. վէ տէնիզ օնլարըն իւզէրինտէ եիւք-սէքտէ տուրուր իտի, վէ ՃհւմՂէ-սինին արգասը իչէրիյէ տօղօրու ի-26 տի։ Վէ օնուն գալընլըղը պիր գարըշ՝ վէ տուտաղը գատէհ տու-տաղը իշլ կիպի զանպագ չիչէք-լէրի իլէ իտի. Ի՛քի պին պաթ ա-լըր իտի։

27 Վէ պագըրտան օն տիպլիք եափտը. հէր պիր տիպլիյին ու-զունլուղու տէօրթ արշըն վէ էնի տէօրթ արշըն վէ եիւքսէքլէյի իւչ 28 արշըն իտի։ Վէ տիպլիքլէրին իշ-լէնմէսի պուս իտի. օնլարըն փէր-վազլարը վար իտի, վէ փէրվազլար 29 քէնարլարըն արասընտա իտի։ Վէ քէնարլարըն արասընտա օլան փէր-վազլարըն իւզէրինտէ՝ արսլանլար վէ օղըղըլար վէ քէրուվեէլէր վար իտի, վէ քէնարլարըն իւզէրինտէ՝ իւսԹ եանընտա պիր Թէմէլ եէրի վար իտի. վէ արսլանլարըն հէմ սըղըրլարըն ալԹընտա սարգըլմըշ 30 ասգըլար վար իտի։ Վէ հէր պիր

Թ. Ի՛. Ի։ 1005։

Ե. Օ՛. 3. 23։ Կար. գ. 11։

Ե. Ե՛. 11։ Գ՛գ՛ Խա. 40։ Ե Բ Մն. բ. 14։ Ղ Բ Մն. դ. 16։ Ն ՆԼ. Ա. 3։ ԼՁ. 1։

Ը. Ե՛. Ի։ 1005։

Ը Գ՛գ՛ Բ Մն. դ. 16։ դ. 13։ Ն-բեմ. Ծբ. 23։

Ժ Բ Մն. գ. 17։

Ի Պ. Ը. 3։

Ե. դ. Ի։ Բե. 13։ Բ Մն. դ. 3։ Ներեմ. Ծբ. 17։

Ե Բ Մն. դ. 3։

Ժ Բ Մն. դ. 4, 5։ Ներեմ. Ծբ. 20։

Ե. Ե՛. 17։ Բ Մն. դ. 15։ դ. 12։ Ներեմ. Ծբ. 21։

Ե Պա՛գ՛ Բ Մն. դ. 5։

Digitized by Google

տիպլէյին՝ պագըրտան տէօրթ թէ-
քերլէյի վէ պագըրտան տինկիլի վար
իտի, վէ տէօրթ այագլարը՝ օնլարըն
ումուզլարը իտի. վէ հէր ասգըրն
եանընտա՝ գուրնանըն ալթընտա
31 տէօքմէ ումուզլար վար իտի: Ալ է
օնուն աղզը՝ պաշլըղըն իչինտէն եօ-
գարըյա տօղրու պիր արշըն իտի.
վէ աղզը՝ տիպլէյին իչինէ կէօրէ
տէյիրմի օլուպ պիր պուչուգ արշըն
իտի. վէ աղզը իւզերինտէ տախի
օլան օյմալար վէ օնլարըն գուշագ-
լարը տէօրթ քէօշէլի օլուպ՝ տէյիր-
32 մի տէյիլլէր իտի: Ալ է գուշագլա-
րըն ալթընտա տէօրթ թէքերլէք
վար իտի, վէ թէքերլէքլէրին տին-
կիլլերի տիպլիքլէրտէ իտի. վէ
հէր պիր թէքերլէյին եիւքսէքլի-
33 յի պիր պուչուգ արշըն իտի: Ալ է
թէքերլէքլէրին իչլէնմէսի՝ ա'րապա
թէքերլէյին իչի կիպի իտի. օն-
լարըն տինկիլլերի վէ չէնպէրլերի
վէ փարմագլարը վէ տէօղէքլէրի
34 հէփսի տէօքմէ իտի: Ալ է հէր
պիր տիպլէյին տէօրթ քէօշէլէ-
րինտէ տէօրթ ումուզլար վար ի-
տի. ումուզլար տիպլէյին քէնտին-
35 տէն իտի: Ալ է տիպլէյին պաշը՝
պօյու եարըմ արշըն չէփ չէվրէ
տէյիրմի իտի, վէ տիպլէյին պա-
շընտա ալան օնուն քէնարլարը վէ
36 փէրվազլարը քէնտինտէն իտի: Ալ է
քէնարլարընըն լախթալարը իւ-
զէրինտէ վէ փէրվազլարը իւզէրին-
տէ՝ քերովբէյէր վէ արսլանլար վէ
խուրմա աղաճլարը օյմուշ իտի,
հէր պիրինին մահալինէ կէօրէ,
հէմ չէփ չէվրէտէքի ասգըլարա
37 կէօրէ: Օն տիպլիքլէրի պէօյլէ
էյլէտի. հէփսինին տէօքիւլիւշիւ
պիր՝ էօլչիւսիւ պիր՝ պիչիմի պիր
իտի:
38 Հէմ պագըրտան օն դուրնա
եափտը. հէր պիր գուրնա՝ գըրգ
պաթ էօլչիւսիւ իլէ տօլար իտի.
հէր պիր գուրնա տէօրթ արշըն ի-
տի. օն տիպլիքլէրին հէր պիր տի-
պլէյին իւզէրինտէ պիր գուրնա վար
39 իտի: Ալ է տիպլիքլէրին՝ էվին սաղ
եանընտա պէչինի վէ էվին սօղ
եանընտա պէչինի գօտու. վէ տէ-
նիզի էվին սաղ եանընա կիւնտօղու
թարաֆընա նօտօտա գարշը գօտու:
40 Հէմ Վխիրամ մուսլուգլարը
վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի նափ-
տը. վէ Վխիրամ Թապպըն էվի ի-
չինն Սողոմոն փատիշահա եափտը-
ղը հէփ իշին եափմասընը թէքմիլ
41 էյլէտի. Նա՝նէ իքի տիրէյի՝ վէ
իքի տիրէքլէրին պաշընտաքի պաշ-
լըգլարըն քիւրթէլէրինի՝ վէ տի-
րէքլէրին պաշընտա օլան պաշլըգ-
լարըն իքի քիւրթէլէրինի էօրթմէք
42 իչինն իքի Հէպէքիւլէրի, վէ իքի
Հէպէքինին տէօրթ եիւզ նարընը
քի՝ տիրէքլէրին իւզէրինտէ օլան
պաշլըգլարըն իքի քիւրթէլէրինի
էօրթմէք իչինն հէր պիր Հէպէ-
43 քիտէ իքի սըրա նար, վէ օն
տիպլէյի՝ վէ տիպլիքլէրի՛ն իւզէ-
44 րինտէ օն մուսլուգու, վէ պիր
տէնիզի՝ վէ տէնիզին ալթընտա օն
45 իքի սըղրրը, վէ Ղազանլարը վէ
քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի. վէ
Վխիրամըն Սողոմոն փատիշահա
Թապպըն էվի իչինն եափտըղը
ճիւմլէ պու գապլար՝ Ճիլալանմըշ
46 պագըրտան իտի: Փատիշահ
պունլարը Յորդանանըն օվասընտա՝
պիր քիլլի եէրտէ Սոկքովթի իլէ
Սարթանըն պէյնինտէ տէօքտիւ-
47 տիւ: Ալ է Սողոմոն Հէփ պու
գապլարը Նաւրնըզըղ պրագտը. չիւն
քի զիյատեսի իլէ ղայէթ չօղ ի-
տիլէր, Ղէօյլէ +է պագըր Թար-
Թըյա կէլմէզ իտի:
48 Ալ է Սողոմոն Թապպ էվինին
ճիւմլէ գապլարընը եափտը, Նալ-
Թուն մէզպահը՝ վէ իւզէրինտէ
Հուզուր էքմէքլէրի օլան Նալթուն
49 սօֆրայը, վէ միհրապըն էօնիւն-
տէ՝ պէշ սաղընտան վէ պէշ սօ-
լընտան խալխս ալթունտան չամ-
տանլարը՝ վէ ալթուննան չիրէքլէ-
րի վէ գանտիլլէրի վէ մաշալարը,
50 վէ խալխս ալթունտան լէյլէնլէրի
վէ մօմ մագասլարը վէ քհասլէրի
վէ գատէհլէրի վէ պուխուրտան-
լարը՝ վէ իչլէրիքի էվինն Եա՝նէ ա'-
զիզլէր ա'զիլինին հէյքէլ գափու-
լարընըն՝ վէ էվինն Եա՝նէ հէյքէլինն
դափուլարընըն ալթուն րեզէլէրին
նէ եափտը:
51 Ինմի Սողոմոն փատիշահընն՝
Թապպըն էվի իչինն եափտըղը հէփ
իշ Թէքմիլ օլտու. անտէն Սողո-
մոն Պապպասը Իսրայէլին Թագախ
էթմիյի չէյլէրի՝ կիւմիւշիւ վէ

ալքունով վէ գապլարը կէօթիւրիւպ Թապպ էվինին խազինէլերինէ գօտու ։

ՊԵՊ Ը

Իսրայէլին խոթխոյլարընդն վէ պէյլէրինին՝ հէյքէլին թէպրիքի իչուն ձէմ՝ օմմէլէի ։ 3 Ա ահտուղուն ա՝զիզլէր ա՝զիզինէ կէթիրիլոփ՝ 12 Աղոմանուն խայր տուա՝լէրի վէ օնուն թագրիլէրի ։ 22 Օնուն տուա՝լէրի ։ 62 Օնուն գուրպան սունմասը ։

1 Օլտէմ Սողոմոն Իսրայէլին խոթխյարլարընդն վէ սրպիլաընդն հէփ սէրվէրլէրինի՝ Իսրայէլ օղուլլարընդն պաշ պապալարընդ Սողոմոն փատիշահընդ եանընա Երուսաղէմ ճէմ՝ էյլէտի , քի 2 Թապպընդ ա՝հտ սանտուղունու Փաւիթի չէհրինտէն հա՝նի Սիոն՝ 3 օլտուլար ։ Վէ Իսրայէլին ճիւմլէ խոթխյարլարը կէլտիլէր , վէ էքհահինլէր սանտուղու գալտրդտրլար ։ 4 Վէ Թապպընդ սանտուղունու վէ ղաճմա՝թի չատրընդն վէ չատրտտա օլան հէփ ա՝զիզ գապլարը հօգարընդ չգարտրլար ։ վէ օնլարը քհահինլէր վէ Ղեւիլիլէր չգարտրլար ։ 5 Վէ Սողոմոն փատիշահ՝ հէմ օնուն եանընա ճէմ՝ օլան Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՝թընդ օնուն պիլէսինճէ սանտուղուն էօնիւնտէ օլարագ՝ չգիւղտտան սայըլմազ վէ հիսապա կէլմէզ էգօյունլար վէ սրղրլար գուրպան քէստիլէր ։ 6 Վէ քհահինլէր Թապպընդ ա՝հտ սանտուղունու Քէնտի մահալինէ՝ էվին միհրապընդա ա՝զիզլէր ա՝զիզինէ՝ Քերովբէլէրին գանատլարընդ սզ- 7 Թընդա կէօթիւրտիւլէր ։ Օ իրա քերովբէլէր սանտուղուն մահալի իւզէրինէ գանատլարընդ եայմըշլար իտի , վէ քերովբէլէր սանտուղու վէ օնուն սրղրգլարընդն հօգար- 8 տան էօրթէրլէր իտի ։ Վէ Իսրգլարընդ ուզաթտրլար , վէ սրղրգլարընդն ուշլարը Աղտէսէտէն միհրապընդն էօնիւնտէ կէօրիւնիւրլէր իտի , ամմա տիշարընդտան կէօրիւնմէզլէր իտի ։ վէ թա պու կիւ- 9 նէտէք օրատա ողրլար ։ Էյան-

տուգտա ղայրի չէյ եօղ իտի , Իլլա Սովսէփին Կիորեբտէ օրայա գօտուղու իքի թաշ լէվհալար քի՝ Թապպ Իսրայէլ օղուլլարը իլէ օնլարընդն Սընդր տիյարընդտան չգտրգլարընդտա ա՝հտ քէսիշմիշ ի- 10 տի ։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ քհահինլէր Սագտէսէտէն չգընճա , Թապպընդն էվինի պուլուղթ տօլտուր- 11 տու ։ Վէ պուլուղթուն եիւզիւնտէն քհահինլէր տուրուպ խրզմէթ էթմէյէ գատիր տէյիլլէր իտի ։ զիրա Թապպընդն ճէլալի Թապպ էվինի տօլտուրմուշ իտի ։

12 Ը Օլ ղէտան Սողոմոն տէտի քի՝ Թապպ տիւմանտա ասքին օլաճագ 13 տէտի ։ Ամանա հագգան մէսքեան իչիւն էվ՝ Էպէտէն սաքին օլմազ սանա մէքհան պինա էթտիմ ։ 14 Ընտէն փատիշահ եիւզիւնիւ էվիւրիպ՝ Ճիւմլէ Իսրայէլին ճէմաա՝թընդա խայր տուա՝ էյլէտի , վէ ճիւմլէ Իսրայէլին ճէմաա՝թընդ տուրուպ Երուսաղէմ ճէմ՝ օլան Ընթանի այընտա պայրամտա ճէմ՝ 15 օլտուլար ։ Վէ Իսրայէլին ճիւմլէ խոթխյարլարը կէլտիլէր , վէ էքհահինլէր սանտուղու գալտրդտրլար ։ 16 Վէ Թապպն սանտուղունու վէ ղաճմա՝թի չատրընդն վէ չատրտտա օլան հէփ ա՝զիզ գապլարը հօգարընդ չգարտրլար ։ վէ օնլարը քհահինլէր վէ Ղեւիլիլէր չգարտրլար ։ 17 Վէ Սողոմոն փատիշահ՝ հէմ օնուն եանընա ճէմ՝ օլան Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՝թընդ օնուն պիլէսինճէ սանտուղուն էօնիւնտէ օլարագ՝ չգիւղտտան սայըլմազ վէ հիսապա կէլմէզ էգօյունլար վէ սրղրլար գուրպան քէստիլէր ։ 18 Վէ քհահինլէր Թապպընդն ա՝հտ սանտուղունու Քէնտի մահալինէ՝ էվին միհրապընդա ա՝զիզլէր ա՝զիզինէ՝ Քերովբէլէրին գանատլարընդ սզ- 19 Թընդա կէօթիւրտիւլէր ։ Օ իրա քերովբէլէր սանտուղուն մահալի իւզէրինէ գանատլարընդ եայմըշլար իտի , վէ քերովբէլէր սանտուղու վէ օնուն սրղրգլարընդն հօգար- 20 տան էօրթէրլէր իտի ։ Վէ Իսրգլարընդ ուզաթտրլար , վէ սրղրգլարընդն ուշլարը Աղտէսէտէն միհրապընդն էօնիւնտէ կէօրիւնիւրլէր իտի , ամմա տիշարընդտան կէօրիւնմէզլէր իտի ։ վէ թա պու կիւ- 21 նէտէք օրատա ողրլար ։ Էյան-

Digitized by Google

պլն պապալարըմըզ իւէ օնլարը Ա-
սըր տիյարընտան չըգարտըղընտա
քէսիշտիյի ա՛հտըն օլ իչինտէ օլ-
տուղու սանտուղա պիր մահալ
թա՛յին էթտիմ ։

22 Ընտէն Սողոմոն Պապպ մեղ-
պահընըն էօնիւնտէ՝ ճիւմլէ Իս-
րայէլ ճէմաա՛թընըն հուզուրուննտա
տուրուպ՝ Էլլէերինի կէօյե տօղրու
23 ուղաթտը , վե տէտի ։ Ա՛յ Իս-
րայէլին Ալլահը Պապպ եօգարը-
տա կէօքտէ վե աշաղատա եէրտէ
սէնին կիպի Ալլահ եօգ տուր ։
սէն՝ հուզուրուննտա պիւթիւն եիւ-
րէքլէրի իւէ եիւրիւյէն գուլլարը-
նա ա՛տ ու ի՛նայէթ սագլարսըն ։
24 Սէն գուլումն պապամ Դաւիթէ
վա՛տ էթտիյինի սագլատըն ։ վե
աղզընը իւէ սէօյլէտիյինի՝ պու կիւն
օլտուղու կիպի էլնն իւէ եէրինէ
25 կէթիրտին ։ Վէ շիմտի եա՛ Իս-
րայէլին Ալլահը Պապպ՝ գուլումն
պապամ Դաւիթէ՝ Սէնին օղուլ-
լարըն հէման եօլլարընա տիգգամ
էտիպ պէնիմ հուզուրումտա սէն
նիճէ եիւրիւտիւն իսէ օնլար տա
հուզուրումտա եիւրիւրլէր իսէ ,
էէօնիւմտե Իսրայէլ թախթընը-
տա օթուրուր ատէմ սէնտէն էք-
սիք օլմայաճագ տըր տէյէրէք՝
26 սէօյլէտիյինի հըգըզ էյլէ ։ Վէ
շիմտի եա՛ Իսրայէլին Ալլա-
հը՝ քերէմ էյլէ գուլումն պապամ
Դաւիթէ սէօյլէտիյին սէօզիւն սա-
պիթ օլսուն ։
27 Օհրա հէագգան Ալլահ եէր
իւզէրինտէ սաքին օլաճա՛գ մը ։
իշթէ սէն կէօքլէրէ՝ վէ կէօքլէ-
րին կէօքլէրինէ սըղմազընը , գո՛ն-
տե գալտը պու պէնիմ պինա էթ-
28 տիյիմ էվէ ։ Իմտի պու գուլու-
նուն նիյազընա վէ բէճասընա նա-
ղսըր գըլ՝ եա՛ Ալլահըմ Պապպ , քի
պու գուլումնուն պու կիւն սէնին
հուզուրունտա ա՛րզ էթտիյի ֆէր-
եաատընը վէ նիյազընը տինկլէյէ-
29 սին ։ Վէի պու էվին իւզէրինէ կէ-
ճէ վէ կիւնտուզ կէօզլէրին աչըզ
օլա , պու մահալէ քի՝ պէնիմ
իսմիմ օրատա օլա տէտին ։ չէօյ-
լէ քի պու մահալտէ՝ պու գուլու-
նուն ա՛րզ էթտիյի նիյազը իշլտէ-
30 սին ։ Վէ Եպու գուլումնուն վէ
գավմըն Իսրայէլին պու մահալտէ
ա՛րզ էթտիքլէրի բէճալարընը ի-
շիտէսին ։ իմտի մէսքեանընըն մա-
հալի օլան կէօքտէն իշլտէսին ,
վէ իշլէթտիյինտէ ա՛ֆվ էտէսին ։
31 Պիր քիմսէ գօնշուսունա գապա-
հաթ էտիպ՝ օնա եէմին էթտիրմէք
իչիւն ուեէմին թէքլիֆ էտէր իսէ ,
վէ եէմին պու էվէ սէնին մէզպա-
32 հընընն էօնիւնէ կէլիր իսէ ։ Օլ-
տէմ սէն կէօքտէն իշլտիպ՝ իճրա
էյլէյէսին , վէ գուլլարընա հիւքմ
էտէսին քի՝ գապահաթլընըն ճէ-
զասընը վէրիպ օնուն եօլունու օ-
նուն պաշընա կէթիրէսին , վէ սա-
տրղըն հադգընը հադգ էտիպ՝ օնա
օնուն սատադաթընա կէօրէ էտա
էտէսին ։
33 Պաւիմըն Իսրայէլ՝ սանա կիւ-
նահ էթտիքլէրի իչիւն տիւշմէնլէ-
րինին էօնիւնտէ եէնիլտիքլէրինտէ ,
էյէր սանա տէօնիւպ՝ սէնին իս-
մինէ համտ էտէրլէր իսէ , վէ սա-
նա պու էվտէ նիյազ վէ բէճա է-
34 տէքլէր իսէ ։ Օլտէմ սէն կէօք-
տէն իշլտիպ՝ գավմըն Իսրայէլին
կիւնահընը ա՛ֆվ էտէսին , վէ օն-
լարը՝ պապալարընա վէրտիյին տի-
յարա տէօնտէրէսին ։
35 Օնլարըն սանա կիւնահ էթտիք-
լէրի իչիւն կէօքլէր գափանըպ՝
հաղմուր օլմազ իսէ , վէ պու մա-
հալտէ նիյազ էտիպ՝ իսմինէ իգ-
րար էտէրլէր իսէ , վէ օնլարը սէ-
ֆիլ էթտիյին զէման՝ կիւնահլա-
36 րընտան թէվպէ էտէրլէր իսէ ։ Օլ-
տէմ սէն կէօքտէն իշլտիպ՝ գուլ-
լարընըն վէ գավմըն Իսրայէլին
կիւնահընը ա՛ֆվ էյլէյէսին , քի
օնլարա օլ եիւրիւյէճքլէրի էյլի
եօլու էօյրէտէսին ։ անտէն գավ-
մընա միրաս իչիւն վէրտիյին սէնին
եէրինին իւզէրինէ հաղմուր վէրէսին ։
37 Էյէրտէ զըմթըզ օլտուգտա ,
թա՛ուն օլտուգտա , սամամ եէլլի՝
սարըլըգ՝ չէքիրկէ վէ թըղըթըլ օլ-
տուգտա , եա տիւշմէնլէրի օնլարը
շէհրլէրինին տիյարընտա սըգտըգ-
տա , էէր նէ եարա՝ էէր նէ տէրտ
38 օլուր իսէ , ճիւմլէ գավմըն Իսրա-
յէլտէն էէր ատէմտէն գըլընան էէր
նիյազը էէր բէճայը էէր քէս եիւ-
րէյինին եարասընը պիւլիպ՝ պու է-
վէ տօղրու էլլէրինի ուղաթտըգտա ,
39 Օլտէմ սէն կէօքտէն՝ սաքին օլ-

Digitized by Google

տուղուն մէքքեանտան իշխտիպ ա՛ֆվ էյլէյէսին , վէ ա՛մէլ էտիպ հէր քէսէ՝ սէն օնուն գալտինի պիլ-
մէք իլէ օնուն ճիւմլէ հօլլարընա
կէօրէ վէրէսին . զերա Ճիւմլէ ա-
տէմ օղուլլարընդն եիւրէքքէլէրինի
40 սէն՝ եալընդզ սէն պիլիրսին . Ահա
քի օնլար՝ պապալարընդզա վէրտի-
յին էէրին իւզէրինտէ եաշատդ-
լարը ճիւմլէ կիւնէլէրտէ սէնտէն
գօրգալար :
41 Վ՚է սէնին գաւմընն Իսրայէլտէն
օլմայրպ ուզագ հէրտէն սէնին իս-
մին իչնուն կէլէն եապանճընը տախի՝
42 ա՛զիմ իսմինի վէ Հգուվվէթլի է-
լինի վէ ուզանմընդ գօլունու ի-
շիթտիքտե՝ կէլիպ պու էվտէ նի-
43 յազ էտէր իսէ . Այէն կէօքտէն
սաքին օլտուղուն մէքքեանտան ի-
շիտիպ՝ եապանճընն սանա Ճիւմ-
լէ նիւտա էթտիյինէ կէօրէ էյլէ .
թա քի Ֆէերին Ճիւմլէ գաւմլարը՝
գաւմընն Իսրայէլ կիպի Ըսէնտէն
գօրգմագ իչնուն սէնին իսմինի պի-
լէլէր , հէմ պիլէլէր քի՝ պու եափ-
ուրղըմ էվնին իւզէրինէ սէնին իսմին
չաղըրլար :
44 Այէնին գաւմընն՝ օնլարը կէօն-
տէրտիյին եօլտան տիւշմէնլէրի իւ-
զէրինէ Ճէնկէ չզգտրգլարընտա ,
վէ պու սէչտիյին չէհրտէն՝ հէմ
սէնին իսմինէ պու եափուրղըմ էվ-
տէն եանա Իապապա նիյազ էթ-
45 տիքլէրինտէ , օլտէմ կէօքտէն օն-
լարըն նիյազընը վէ րէճալարընը
իչնտիպ՝ օնլարըն Հագդընը Հագդ
էյլէյէսին :
46 Այանա կիւնահ էթտիքլէրինտէ ,
զերա Ֆկիւնահ էթմէյէն ատէմ եօգ
տուր , վէ սէն օնլարա ղազապ է-
տիպ՝ օնլարը տիւշմէնէ թէսլիմ
էթտիյինտէ , վէ օնլարը էսիր է-
տէննէր ուզագ եա եագըն Ֆտիւշ-
մէն տիյարընա էսիր սիւրտիւքլէ-
47 րինտէ , վէ Ֆօղ էսիր օլտուղլարը
տիյարտա պու ընչլէրդ խաթրլարը-
նա կէթիրիպ՝ թէվպէ էթտիքլէ-
րինտէ , վէ օնլարը էսիր էտնէնլէ-
րին տիյարընտա սանա՝ Ալիւնահ
էթտիք վէ եարատազլըգ էթտիք՝
գապահաթ իչլէտիք Ֆտէյէրէք րէ-
48 ձա էթտիքլէրինտէ , վէ օնլարը է-
սիր էտէն տիւշմէնլէրինին տիյա-
րընտա Ղպիւթիւն եիւրէքքէլէրինտէն
վէ պիւթիւն ճանլարընտան սանա
տէօնտիւքլէրինտէ , վէ պապալա-
րընա վէրտիյին քէնտիլէրին տիյա-
րընտան՝ սէչտիյին չէհրտէն՝ հէմ
սէնին իսմինէ եափտրղըմ էվտէն
եանա Ֆսանա նիյազ էթտիքլէրին-
49 տէ , օլտէմ սէն կէօքտէն՝ սաքին
օլտուղուն մէքքեանտան օնլարըն
նիյազընը վէ րէճասընը իչնտիպ
օնլարըն Հագդընը Հագդ էյլէյէ-
50 սին . Վ՚է սէնին գաւմընն սանա
իչլէտիյի կիւնահը՝ վէ օնլարըն սա-
նա էթտիքլէրի ճիւմլէ ի՛սեանլա-
րընը ա՛ֆվ էտէսին . վէ օնլարը
Ըսէպր էտէնլէրին Հօղուրունտա
օնլարա մէրհամէթ վէրտիրէսին , քի
51 օնլարա մէրհամէթ էտէլէր : Օ՚ի-
րա Ֆօնլար սէնին գաւմընն վէ սէնին
միրասընն տրը , քի օնլարը Ա՚ըսըր-
տան՝ Ըտէմիր Ֆուրունուն իչինտէն
52 չզգարտըն : Ը՚էյլէ քի պու գու-
լունուն նիյազընա վէ գաւմընն Իս-
րայէլին նիյազընա կէօզլէրին աչզգ
օլսուն , քի օնլարըն սանա Հէր նի-
տա էթտիքլէրինտէ օնլարը իչի-
53 տէսին : Օ՚իրա սէն օնլարը եէրին
ճիւմլէ գաւմլարընտան այըրտըն ,
քի սէնին միրասըն օլալար , Ֆնիճէ
քի՝ պապալարընդզը Ա՚ըսըրտան չզ-
գարտըզընտա գուլուն Ա՚ովսէֆին
էլի իլէ սէօյլէմիշսին եա՝ Ֆնիճէ-
տիմ Ֆհովա :
54 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ Ասողոմն
ճիւմլէ պու նիյազը վէ րէճայը
Իապապա ա՛րզ էթմէյի թէքմիլ
էթտիքտե , էլլէրի կէօյե տօղրու
ուզանմընդ օլուպ տիզ չէօքտիւյիւ
մահալտէն՝ Իապապն մէզպահը էօ-
55 նիւնտէն գալմօը . Վ՚է տուրուպ՝
Ֆսրայէլին ճիւմլէ ճէմաաթընա
եիւքսէք սէս իլէ խայր տուա՝ էյ-
56 լէտի , վէ տէտի . Իապապ միւթէ-
պարիք օլսուն , քի հէփ տէտիյի-
նէ կէօրէ՝ գաւմը Իսրայէլէ : Իս-
հաթ վէրտի . Ըգուլու Ա՚ովսէֆին
եէտի իլէ սէօյլէտիյի ճիւմլէ խայր
սէօզլէրինտէն հիչ պիր սէօզ եա-
57 պանա տիւշմէտի : Ընլահմընդզ
Իապապ՝ պապալարընդմզ իլէ օլտու-
ղու կիպի պիզիմ իլէ օլա . Ֆպիզի
պրագմայա , վէ պիզի թէրք էթմէ-
58 յէ . Ահա քի Ֆեիւրէյիմիզ օնա մէյլ
էտէ , քի օնուն ճիւմլէ եօլլարընա
եիւրիւյէլիմ , վէ պապալարը-

ՊԵՊ Թ

Պիր բիւյատ՝ Ընլահըն Այղոման իլէ էթտիյէ ա՛տը ։ 10 Այղոման իլէ Իփրաիմըն պիրի պիրինէ կէօնտէրտիքլէրի հէսխյէլէր ։ 15 Այղոմնուն էթտիյի իշլէրտէ գուլլանուղը գուլլար թայիֆէլէրտէն՝ վէ օնուն միւթէպէր խըզմէթճիլէրի Իսրայէլիլէրաչէն օլտուղու ։ 24 վարաւնուն գըղընըն՝ օնա մախսուս օ-լան էլէ կէօչիւրուլմիւշ ։ 25 Այղոմնուն սէնէվի գուրպանլարը ։ 26 Ընուն տօնանմա-սընըն Ափիրտէն ալթուն էթիյիի ։

1 Ալ է վագի՝ օլտուղ քի Այղոման Իսպպ էվլինի վէ փատիշահ էվլինի՝ վէ Այղոմնուն եափմաղա մէրամ էթտիյի հէր արզուլատը-
2 ղընը եափըպ թէքմիլ էտինճէ ։ օլ-տէմ Իսպպ Այղոմնա՝ օնա Գա-բաւնտա կէօրիւնտիւյիւ կիպի
3 թէքքար կէօրիւնտիւ ։ Ալ է Իսպպ օնա տէտի քի՝ Հուզուրումտա ա՛րզ էթտիյին նիյազընը վէ րէ-ճանը իշլիթտիմ ։ պուս պինա էթ-տիյին էվլի՝ Խմմիմի էպէտէն օ-րայա գօմագ իշլուն թագտիս էյ-լէտիմ ։ վէ Հէօզլէրիմ հէմ եիւ-րէյիմ տայիմա օրատա օլաճագ
4 տըր ։ Ալ է սէն էյէր պէնիմ հու-զուրումտա Իսպպան Դաւիթին եիւրիւտիյիւ կիպի՝ սանա ճիմլէ էմր էթտիյիմէ կէօրէ ա՛մէլ էտէ-րէք Քհամիլ վէ տօղրու եիւրէք իլէ եիւրիւր տէ գանուն լարըմըզ վէ
5 շէրհա՛թլէրիմի սագլար իսէն ։ օլ-տէմ փատիշահլըղընըն թախթընը Իսրայէլին իւզէրինտէ՝ Իսպպան Դաւիթէ սէօյլէյիպ Իսրայէլին թախթը իւզէրինտէ սէնտէն ատէմ էքսիք օլմայաճագ տըր տէտիյիմ կիպի՝ էպէտէն սապիթ էտէճէյիմ ։
6 Ինչէր սիզ նա օղուլլարընըզ պիր վէճճ իլէ պանա թապի՝ օլմագտան տէօնէր իսէնիզ ։ վէ էօնիւնիւզէ գօտուղուդմ էմրլէրիմի վէ գանուն-լարըմը սագլամագ իսէնիզ ։ իլլա վարըպ զայրի ալահլարա ի՛պատէթ էտեր տէ՝ օնլարա սէճճաէ գըլար
7 իսէնիզ ։ Ւօլ զէման Իսրայէլի՝ օն-լարա վէրտիյիմ եէրին եիւզիւ իւ-զէրինտէն քէսէճէյիմ ։ վէ Իսմիմի իշլուն պու թագտիս էթտիյիմ էվի հուզուրումտան պրաշաճաղըմ ։ վէ Իսրայէլ ճիւմլէ գավմլարտա՝ մէ-սէլ իշլուն վէ րէզալէթի իշլուն օլա-
8 ճագ ։ Ալ է պու ա՛լա օլան էվին հադգընա՝ հէր եանընտան կէչէն

ՊԵՊ Թ

Պիր բիւյատ՝ Ընլահըն Այղոման իլէ էթտիյէ ա՛տը ։ 10 Այղոման իլէ Իփրաիմըն պիրի պի-րինէ կէօնտէրտիքլէրի հէսխյէլէր ։ 15 Այղոմնուն էթտիյի իշլէրտէ գուլլանուղը գուլլար թայիֆէլէրտէն՝ վէ օնուն միւթէպէր խըզմէթճիլէրի Իսրայէլիլէրաչէն օլտուղու ։ 24 վարաւնուն գըղընըն՝ օնա մախսուս օ-լան էլէ կէօչիւրուլմիւշ ։ 25 Այղոմնուն սէնէվի գուրպանլարը ։ 26 Ընուն տօնանմա-սընըն Ափիրտէն ալթուն էթիյիի ։

1 Ալ է վագի՝ օլտուղ քի Այղոման Իսպպ էվլինի վէ փատիշահ էվլինի՝ վէ Այղոմնուն եափմաղա մէրամ էթտիյի հէր արզուլատը-
2 ղընը եափըպ թէքմիլ էտինճէ ։ օլ-տէմ Իսպպ Այղոմնա՝ օնա Գա-բաւնտա կէօրիւնտիւյիւ կիպի
3 թէքքար կէօրիւնտիւ ։ Ալ է Իսպպ օնա տէտի քի՝ Հուզուրումտա ա՛րզ էթտիյին նիյազընը վէ րէ-ճանը իշլիթտիմ ։ պուս պինա էթ-տիյին էվլի՝ Խմմիմի էպէտէն օ-րայա գօմագ իշլուն թագտիս էյ-լէտիմ ։ վէ Հէօզլէրիմ հէմ եիւ-րէյիմ տայիմա օրատա օլաճագ
4 տըր ։ Ալ է սէն էյէր պէնիմ հու-զուրումտա Իսպպան Դաւիթին եիւրիւտիյիւ կիպի՝ սանա ճիմլէ էմր էթտիյիմէ կէօրէ ա՛մէլ էտէ-րէք Քհամիլ վէ տօղրու եիւրէք իլէ եիւրիւր տէ գանուն լարըմըզ վէ
5 շէրհա՛թլէրիմի սագլար իսէն ։ օլ-տէմ փատիշահլըղընըն թախթընը Իսրայէլին իւզէրինտէ՝ Իսպպան Դաւիթէ սէօյլէյիպ Իսրայէլին թախթը իւզէրինտէ սէնտէն ատէմ էքսիք օլմայաճագ տըր տէտիյիմ կիպի՝ էպէտէն սապիթ էտէճէյիմ ։
6 Ինչէր սիզ նա օղուլլարընըզ պիր վէճճ իլէ պանա թապի՝ օլմագտան տէօնէր իսէնիզ ։ վէ էօնիւնիւզէ գօտուղուդմ էմրլէրիմի վէ գանուն-լարըմը սագլամագ իսէնիզ ։ իլլա վարըպ զայրի ալահլարա ի՛պատէթ էտեր տէ՝ օնլարա սէճճաէ գըլար
7 իսէնիզ ։ Ւօլ զէման Իսրայէլի՝ օն-լարա վէրտիյիմ եէրին եիւզիւ իւ-զէրինտէն քէսէճէյիմ ։ վէ Իսմիմի իշլուն պու թագտիս էթտիյիմ էվի հուզուրումտան պրաշաճաղըմ ։ վէ Իսրայէլ ճիւմլէ գավմլարտա՝ մէ-սէլ իշլուն վէ րէզալէթի իշլուն օլա-
8 ճագ ։ Ալ է պու ա՛լա օլան էվին հադգընա՝ հէր եանընտան կէչէն

թա՛ձիւպ գալաճագ ; վէ ըսլըգ
չալըպ տէյճէնք քի՝ Հրապպ նիճ-
չիւն պու տիյարա վէ պու էվէ
9 պէօյլէ էյլէտի : Վէ տէյճէնք-
լէր քի՝ Ճիւն քի պապալարընը
Մ՚ըսըր տիյարընտան չըգարան քէն-
տիլէրին Ըլլահը Յապպը թէրք է-
տիպ՝ ղայրի ալլահլարա եափըլտը-
լար ; վէ օնլարա սէճտէ գըլըպ՝
ի՛պատէթի էթտիլէր ; օնուն իչիւն
Յապպ օնլարընն իւզէրինէ հէվի պու
պէլալարը կէթիրտի :
10 Վէ վագի՛ օլտու քի Սողոմոն
իքի էվլի՛ Յապպըն էվլինի վէ փա-
տիչահրն էվլինի եափտրընընն իչիր-
11 մինճի ընըլըն սօնունտա , Տիւրոս
փատիշահը Քիրամ՝ Սողոմոնա էրզ
աղաճլարը իլէ վէ չամ աղաճլարը
իլէ վէ ալթուն իլէ օնուն հէր
միւրատը իւզրէ եարտըմ էյլէտի .
օլ զէման Սողոմոն փատիշահ՝ Քի-
րամա Կալիլեա տիյարընտա իչիր-
12 մի չէհր վէրտի : Վէ Քիրամ
Տիւրոստան չըգտը քի՝ Սողոմոնուն
օնա վէրտիյի չէհրլէրի կէօրէ . վէ
օնուն կէօլէրինտէ էյի կէօրիւն-
13 մէտիլէր : Վէ տէտի քի՝ Պու պա-
նա վէրտիյին չէհրլէր նէ՞ տիր՝ եա՛
գարընտաչըմ. վէ օնլարա՝ թա
պու կիւնէտէք՝ Քաբօղ տիյարը
14 թէմամիյէ էյլէտի : Վէ Քիրամ՝
փատիշահա եիւզ իյիրմի գանթար
ալթուն կէօնտէրտի :
15 Վէ Սողոմոն փատիշահրն՝
Յապպըն էվլինի վէ քէնտի էվլինի վէ
Մ՚ելօնու վէ Եըրուսաղէմին հիսա-
րընը՝ վէ Հասորու վէ Մակեդ-
գովու վէ Կազիրի եափմագ իչիւն
տէվչիրտիյի սալըղընըն սէպէպի պու
16 տուր . (Մ՚ըսըր փատիշահը փա-
րա ւէռն չըգըպ՝ Կազիրի ալմըշ վէ
օնաու աթէշէ եագմըշ իտի . վէ
Նէհրտէ սաքին օլան Քանանլըլա-
րը էօլտուրիւպ՝ օնու գըզը Սող-
մոնուն գարըսընտա ճէհէզ վէրմիշ
17 իտի :) Նմտի Սողոմոն Կապէրի
պինաա էյլէտի՝ վէ Աշաղաքի Հե-
18 թորոնու , վէ Լաաղէթի վէ չէօլ
19 տիյարընտա Թադմորու , հէմ Սո-
ղոմոնուն օլան ճիւմլէ անպար չէ-
հիլէրինի վէ ա՛րապալարըն չէ-
հիլէրինի վէ աթլըլարըն չէհրլէ-
րինի՝ վէ Սողոմոնուն Եըրուսաղէմ-
տէ վէ Լիբանանտա վէ փատիշահ-
լըղընըն ճիւմլէ տիյարընտա Հափ-
մաղա միւրատ էթտիյի միւրատընը
20 պինաա էյլէտի : Իսրայէլ օղուլլա-
րընտան օլմայրպ՝ Ըմորհուլարտան՝ Քհետլիլէրտէն՝ փերեզլիլեր-
տէն՝ Խեւլիլէրտէն վէ Յեբուս-
լուլարտան գալան Ճիւմլէ խալ-
21 գա՝ Իսրայէլ օղուլլարընն պիլ-
քիւլլիյէ հէվլաք էտէմտիքլէրի՝
22 օնլարտան սօնկրա տիյարտա գա-
լան օնլարընն օղուլլարընա՝ Սող-
մոն թա պու կիւնէտէք օնլարա
23 գուլ խարատը սալտը : Ըմմա
Սողոմոն Իսրայէլ օղուլլարընտան
քէօլէ էյլէմտի , իւլա օնլար
ճէնքճիլէր վէ օնուն խըզմէթքառ-
լարը վէ սէրվէրլէրի վէ սէրտար-
լարը՝ վէ ա՛րապալարընն հէմ աթ-
24 լարընն պաշլարը իտի : Սող-
մոնուն իչի իւզէրինտէ մի՛ւթէմէտ
պաշլար պուլնալր իտի , պէշ եիւզ
էլլի քիչի . օնլար իչտէ իչլէյէն
զավմընն իւզէրինտէ զապիթլիք է-
տէրլէր իտի :
25 Ընճագ փարաւոնուն գըզը՝ Դա-
ւիթի շէհրինտէն օնա պինաա էթտի-
մի էվինէ չըգտը . Մ՚ելօնու օլ
զէման եափտը :
26 Վէ Սողոմոն եըլտա իւչ տէ-
ֆա՝՝ Յապպա եափտրընը մէզպահրն
իւզէրինտէ պիւթիւն եանմալար վէ
սէլամէթ գուրպանլարը սուճար ի-
տի , վէ Յապպրն էօնիւնտէ օլան
Ղէղահրն իւզէրինտէ պուխուր
եագար իտի . պէօյլէճէ էվի թէք-
միլ էյլէտի :
27 Ընտէն Սողոմոն փատիշահ՝ Ե-
գովմ տիյարընտա Կըզըլ տէնիզին
եալըսընտա Էյլաթրն եանընտա օ-
լան էՁասիոնգաբերտէ տօնանմա
28 եափտը : Վէ Էմիրատ՝ Սողոմո-
նուն գուլլարը իլէ պէրապէր տէ-
նիզ ահվալինի պիլէն քէնտի գուլ-
լարը կէմիճիլէրի՝ օլ տօնանմա իլէ
28 կէօնտէրտի : Վէ օնլար Ղիփի-
րէ վարտրլար , վէ օրատան տէօրթ
եիւզ խիրմի գանթար ալթուն ա-
լըպ՝ Սողոմոն փատիշահա կէօ-
թիւբտիւլեր :

ՊԸՊ Ժ

Սաբա մէլիքէսինին՝ Սողոմոնուն ի՛մինէ պէ-
չէնէյի : 14 Սողոմոնուն ալթուներ : 16
Սողոմոնուն ասիքերլէրի : 18 Օնուն ճիլտի-

չիտէն թախթը : 21 Ընուն դապլարը : 24 Ընա կէլէն հէտիյէլէր : 26 Ընուն գօչուլարը վէ աթլարը : 28 Ընուն ալըղը խարաճ։

1 Վ է ՚Աբա մէլիքէսի՝ Լապպէն Իմմի խուսուսունտա Յողոմոնուն նամընը իշիթտի , վէ օնու Եմէսէլէլէր իլէ սընամադա կէլտի :
2 Իմտի օ՝ Երուսաղէմէ դայէթ ա՚զիմ ալայ իլէ՝ պահարլար վէ զա՚յէթ չօգ ալթուն վէ գըյմէթլի թաշլար իլէ եիւքլիւ տէվէլէր իլէ կէլտի . վէ Յողոմոնա վարըպ՝ օնա հէփ եիւրէյինտէ օլանը սէօյլէտի :
3 Վ է ճիւմլէ մէսէլէլէրինի Յողոմոն օնա քէշֆ էյլէտի . փատիշահտան կիզլի օլուպ՝ օնա քէշֆ էթմէտի .
4 յի պիր մէսէլէ օլմատը : Վ է Աբա մէլիքէսի Յողոմոնուն ճիւմլէ
5 ի՚լիինի վէ պինա էթտիյի էվի՝ վէ սօֆրասընըն թաամլարընը վէ գուլլարընըն մէճլիսինի վէ խըզմէթքէարլարընըն տուրաղընը վէ օնլարըն լիպասլարընը վէ օնուն գատէհքէարլարընը վէ Լապպէն էվինէ չըգտըղը նէրտիպանլարընը կէօրիւնճէ , օնտա արթըգ ճան
6 գալմատը : Վ է փատիշահա տէտի քի՝ Այէնին ահվալինին խուսուսունտա վէ ի՚լինին խուսուսունտա՝ տիյարըմտա իշիթտիյիմ սէօզ
7 կէրչէք իմիշ : Պէն խսէ թա կէլիպ՝ կէօզլէրիմ իլէ կէօրիւնճէյէ տէք օվ սէօզլէրէ ինանմատըմ , լաքին իշիթ պանա եարըսը խապէր վէրիլմէմիշ տիր . սէնին ի՚լինին վէ խօշ հալինի՝ իշիթտիյիմ խապէրսէտ
8 տէն զիյատէ տիր : Ե՞նի՚ մութլու սէնին ատէմլէրինէ , նէ՚ մութլու տայիմա սէնին էօնիւնտէ տուրուպ սէնին ի՚լինի սինիլէյէն սէնին պու
9 դուլլարընա : Ընլահընն Եհովա միւթէպարիք օլսուն , քի սէնի Իսրայէլին թախթը իւզէրինէ գօմագ իչիւն սէնտէն րազի օլտու . Եհովա Իսրայէլի էպէտէն սէվմէք իլէ սէնի փատիշահ նասպ էթտի քի՝ ՚նշէրաա՚թ վէ սատագաթ էյլէյէ-
10 սին : Վ է Ե՞փատիշահա եիւզ իյիրմի գանթար ալթուն՝ վէ զա՚յէթ չօգ պահար՝ հէմ գըյմէթլի թաշլար վէրտի . Աբա մէլիքէսինէն Յողոմոն փատիշահա պու վէրտիյի պահարլար կիպի չօգ՝ արթըգ կէլմէտի :
11 Վ է Ե՞ւիրամընն Իփիրտէն ալթունու կէթիրէն տոնանմասը տախի՝ Իփիրտէն զայէթ չօգ Ըալմուգիմ աղաճլարը վէ գըյմէթլի թաշ-
12 լար կէթիրտի : Վ է Ե՞փատիշահ ալմուգիմ աղաճընտան Լապպէն էվինէ վէ փատիշահընն էվինէ փարմագլօգլար՝ վէ մուսիգարլարա թանապուրլար վէ սանթուրլար եափտը . պէօյլէ Ըալմուգիմ աղաճ՝ թա պու կիւնէտէք հիչ կէլմէտի , վէ կէօրիւնմէտի :
13 Վ է Յողոմոն փատիշահ Աբա մէլիքէսինէ՝ Յողոմոն փատիշահ օնա քէնտի էլինտէն կէլէնի վէրտիյինտէն մա՚տա՝ օնուն թալապ էթտիյի հէր իսթէտիյինի վէրտի , անտէն քէնտի գուլլարը իլէ պէրապէր տէօնիւլ՝ քէնտի տիյարընա կիտի :
14 Վ է Յողոմոնա պիր եըլտա կէլէն ալթունուն թարթընը՝ ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը գանթար ալ-
15 թուն իտի , ահզ ու ի՚թա էտէն էլչուտէն վէ թիւճճարլարատան վէ Ը՚րապիսթանընն ճիւմլէ փատիշահլարընտան վէ տիյարընն պէյլէրինտէն կէլէնօքէն մա՚տա :
16 Վ է Յողոմոն փատիշահ չէքիճ-լէնմիշ ալթունտան իքի եիւզ գալգան եափտը . հէր պիր գալգան իչիւն ալթը եիւզ մըսգալ ալթուն
17 խարճ էթտի : Վ է Ե՞չէքիճլէնմիշ ալթունտան իչ եիւզ սիփէր եափտը , ե՞է հէր պիր սիփէրէ իչ մինա ալթուն խարճ էթտի . վէ փատիշահ օնլարը՝ Ե՞լիրանան օրմանընն էվինէ գօտու :
18 Հէմ փատիշահ՝ Ֆիլտիչիտէն պիր պէօյիւք թախթ եափտը , վէ
19 օնու խալիս ալթուն իլէ գափլատը : Թախթըն ալթը պասամագլարը վար իտի , վէ թախթըն թէփէսի արտընտան եուվարլագ իտի . վէ օթուրաճագ եէրինտէ պիր եանտան վէ օ պիր եանտան գօլ պոյոնաճագ էէրլէրի վար իտի , վէ
20 գօլ պոյոնաճագ էէրլէրին եանընտա իքի արսլան տուրուր իտի : Հէմ օրատա ալթը պասամագլարընն իզէրինտէ՝ պիր եանտան վէ օպիր եանտան՝ օն իքի արսլան տուրուր իտի . հիչ պիր մէմլէքէթտէ պու-
նուն կիպի եափըլմամըշ իտի :

ՊԵՊ ԺԸ

Սողոմոնեան գործերը եւ օտարերկրայիք ; Ա իխթիայեղբընտա օնու փուխ փերէսխելիչէ սա փըխտըգլարը : 9 Ուլահըն օնա թէհտիսի : 14 Սողոմոնուն տիւրհենէրի՝ Ա՛ըսըրտա միւսաֆիրլիք էտէն Ադադ ; 23 Ղամասկոստա փատիշահլըգ էտէն Ռազն ; 26 վէ Ա՛քիանըն փէղդամպէրլիք եթտիկի Հէրորոբոամ : 31 Սողոմոնուն եթտիքլէրի՝ փատիշահլըգը՝ վէ վէֆաթը՝ վէ օնուն եէրինէ Ռորովամըն փատիշահ օլտուգը :

1 աքին Սողոմոն փատիշահ՝ փա-
ռաւոնուն գըզընտան մա՛տա Հջոգ
եապանձը գարըլար Է՛ոնէ Ա՛ո-
վաբը՝ Ըմմոնլու՝ Ադովմլու՝ Ա՛մ-
մոնլու՝ վէ Վհետլի գարըլար սէվ-
2 տի : Հօղ թայիֆէլէրուէն քի
Ռապպ Իսրայէլ օղուլլարընա տէ-
միշ իտի քի՝ Հնէլարա վարմայասը-
նըզ՝ վէ օնլար սիզէ վարմայալար .
օնլար մուրթլագա եիւրէքլէրինիզի
օնլարըն ալլահլարը արտընձա սա-
փրտաձագլար տըր : Սողոմոն աշգ
3 իլէ օնլարա եափըշտը : Վէ օնուն
եէտի եիւզ խասս գարըսը՝ վէ իւչ
եիւզ օտալըղը վար իտի . վէ գա-
րըլարը օնուն եիւրէյինի սափրթա-
4 տըլար : Վէ վագի՝ օլտու քի Սո-
ղոմոն իխթիյարլըղը զէմանընտա՝
Հդարըլարը օնուն եիւրէյինի եատ
ալլահլար արտընձա սափրթտըլար՝
վէ Հօնուն եիւրէյի՝ Ղպապասը
Դաւիթին եիւրէյի կիպի Ալլահը
Ռապպըն պիլէսինձէ քեամիլ տէ-
5 յիլ իտի : Վէ Սողոմոն՝ Սիդոն-
լուլարըն ալլահը Հաստարովթուն
արտընձա՝ վէ Ըմմոնլուլարըն մէք-
րուհաթը Հ՛Ագդոմոն արտընձա
6 կիթտի : Վէ Սողոմոն Ռապպըն
նազարընտա քէօթիւլիւք էյլէտի .
վէ Ռ՛ապպըն արտընձա՝ պապասը
Դաւիթ կիպի թէմամէն վարմատը :
7 Օլ զէման Սողոմոն Հ՛Ա՛ովաբլըլա-
րըն մէքրուհաթը Վամովա՝ Հ՛Ն-
րուսաղէմին գարշըսընտաքի տաղ-
տա պիր Կթէփէ փուխխանէսի
եափտը , Ըմմոն օղուլլարընըն մէք-
8 րուհաթը Ա՛ողոքա տախ : Հէմ
քէնտի ալլահլարընա պուխուր եա-
գան վէ գուրպան քէսէն ճիւմլէ
էճնէպի գարըլարը իչուն պո՛ւթ
պէօյլէ էյլէտի :
9 Իմտի Ռապպ Սողոմոնուն իւ-
զէրինէ՝ Հօնա իքի տէֆա՝ կէօրիւ-
նէն Իսրայէլին Ալլահը Ռապպտան

1 աքին Սողոմոն փատիշահ՝ փա-
ռաւոնուն գըզընտան մա՛տա Հջոգ
եապանձը գարըլար Է՛ոնէ Ա՛ո-
վաբը՝ Ըմմոնլու՝ Ադովմլու՝ Ա՛մ-
մոնլու՝ վէ Վհետլի գարըլար սէվ-
2 տի . Հօղ թայիֆէլէրուէն քի
Ռապպ Իսրայէլ օղուլլարընա տէ-
միշ իտի քի՝ Հնէլարա վարմայասը-
նըզ՝ վէ օնլար սիզէ վարմայալար .
օնլար մուրթլագա եիւրէքլէրինիզի
օնլարըն ալլահլարը արտընձա սա-
փրտաձագլար տըր . Սողոմոն աշգ
3 իլէ օնլարա եափըշտը : Վէ օնուն
եէտի եիւզ խասս գարըսը՝ վէ իւչ
եիւզ օտալըղը վար իտի . վէ գա-
րըլարը օնուն եիւրէյինի սափրթա-
4 տըլար : Վէ վագի՝ օլտու քի Սո-
ղոմոն իխթիյարլըղը զէմանընտա՝
Հդարըլարը օնուն եիւրէյինի եատ
ալլահլար արտընձա սափրթտըլար՝
վէ Հօնուն եիւրէյի՝ Ղպապասը
Դաւիթին եիւրէյի կիպի Ալլահը
Ռապպըն պիլէսինձէ քեամիլ տէ-
5 յիլ իտի : Վէ Սողոմոն՝ Սիդոն-
լուլարըն ալլահը Հաստարովթուն
արտընձա՝ վէ Ըմմոնլուլարըն մէք-
րուհաթը Հ՛Ագդոմոն արտընձա
6 կիթտի : Վէ Սողոմոն Ռապպըն
նազարընտա քէօթիւլիւք էյլէտի .
վէ Ռ՛ապպըն արտընձա՝ պապասը
Դաւիթ կիպի թէմամէն վարմատը :
7 Օլ զէման Սողոմոն Հ՛Ա՛ովաբլըլա-
րըն մէքրուհաթը Վամովա՝ Հ՛Ն-
րուսաղէմին գարշըսընտաքի տաղ-
տա պիր Կթէփէ փուխխանէսի
եափտը , Ըմմոն օղուլլարընըն մէք-
8 րուհաթը Ա՛ողոքա տախ : Հէմ
քէնտի ալլահլարընա պուխուր եա-
գան վէ գուրպան քէսէն ճիւմլէ
էճնէպի գարըլարը իչուն պո՛ւթ
պէօյլէ էյլէտի :
9 Իմտի Ռապպ Սողոմոնուն իւ-
զէրինէ՝ Հօնա իքի տէֆա՝ կէօրիւ-
նէն Իսրայէլին Ալլահը Ռապպտան

ա Կ՚ելեմ. ժէ. 26 :
բ Բ Օր. ժէ. 17 :
գ Կ՚ել . Լ՚Ե . 16 : Բ Օր . Է . 3 , 4 :
դ Ա՚Ա . Ը . 4 : Բ Ա՚Ն . Ի . 36 :
ե Ա՚Ա . Ի . 12 , 13 : Ի . 30 :
զ Ա՚Ա . Ը . 20 Բ Ա՚Ն . Ա . 14 : Ի . 25 :
է Բ Օր . ժէ . 16 :
ը Ա՚Ա . Ը . 15—17 :
թ Բ Օր . ժէ . 16 : Բ Ա՚Ն . Ա . 16 : Ի . 28 :
ժ Ցեռ . Ա . 4 : Բ Ղաղ . Է . 6 :

ա Կ՚ել . Ի՚ . Լ՚ . 993 :
—
բ Բ Օր . ժէ . 17 :
գ Կ՚ել . Լ՚Ե . 16 : Բ Օր . Է . 3 , 4 :
դ Ա՚Ա . Ի՚ . Լ՚ . 984 :
—
ե Բ Օր . ժէ . 17 : Կ՚ել . ժգ . 26 :
զ Պ . Ի . 61 : Ղ Պ . Ի . 4 :
է Դատ . Բ . 13 : Յես . 33 : Ի Ծագ . իգ . 13 :
ը Յես . 7 . փե . Նէր Ա՚ողք :
թ Գ՚ագ Ծու . ժէ . 24 :
ժ Ղ՚ու . իա . 29 : Դատ . ժա . 24 :
ի Ի Ղ՚ագ . իգ . 13 :
լ Ղ՚ու . Լ՚Ե . 52 :

Digitized by Google

օնուն [b]եբուբէյի սափտրղը իչիւն՝
10 ղազապէ կէլտի : Ձիւն քի [l]օնա պու խուսուստա էմր էթմիշ իտի քի՝ ղայրի ալլահ՝լարըն արտընձա վարմայա . լաքին օ՝ Թապպըն էմր
11 էթտիյինի սագլամատը : Իմտի Թապպ Սողոմոնա տէտի քի՝ Ձիւն քի պու սէնտէ վագի՝ օլտու վէ պէնիմ ա՝հտրմը վէ սանա էմր էթտիյիմ գանունլարըմը սագլամատըն,
[h] փատիշահ՝լըղը սէնտէն էլպէթթէ եըրթըպ՝ օնու գուլուննա վէրէձէ-
12 յիմ : [l]աքին պապան Դաւիթին խաթրը իչիւն՝ պունու սէնին կիւնլէրինտէ էթմէմ՝ . [j]օնու սէնին օղլունուն էլինտէն հըրթաձաղըմ :
13 Ընձագ [k]պիւթիւն փատիշահ՝լըղը եըրթմայաձաղըմ . գուլում Դաւիթին խաթրը իչիւն վէ Ըսէչտիյիմ Երուսաղէմին խաթրը իչիւն՝ [l]սէնին օղլունա պիր սըպթ վէրէձէյիմ:
14 Վ՚է Թապպ [m]Սողոմոնա պիր խասիմ գալտըրտը , էօ՚նէ Ադոմմ փատիշահ՝ընըն զիւրրիյէթինտէն՝
15 Ադոմմտա օլան Ադադը : [n]Օ՚նրա վագի՝ օլտու քի՝ [o]Դաւիթ Ադոմմտա իքէն , Յովաբ սէրա՝սքէր մագթուլլէրի կէօմմէյէ չըդտըղը զէման՝ [p]Ադոմմտա ձիւմլէ էրքէքլէրի
16 վուրտուգտան ասնկրա , (զնրա Յովաբ ձիւմլէ Իսրայէլ իլէ թա Ադոմմուն ձիւմլէ էրքէքիւնի գըբրընձէ յէտէք՝ օրատա ալթը այ օ-
17 թուրտու .) Օլտէմ Ադադ քէնտիսի՝ պիլէսինձէ պապասընըն գուլլարընտան պաղը Ադոմմու քիմսէլէր իլէ [q]Ըսրըա վարմագ իչիւն գաչտը . վէ Ադադ քիւչլիք
18 չոճուգ իտի : Իմտի օնլար [r]Մադիանտան գալգըպ՝ փառանա վարտըլար , վէ փառանտան պիլէլէրինձէ աւէմլէր ալըպ [s]Ըսրըա՝ [t]Ըսրը փատիշահը փարաւոնա վարտըլար . վէ օ՝ օնա եվ վէրտի , Էէմ օնա մաս՚շ թա՝լին էթտի ,
19 վէ օնա եէր վէրտի : Վ՚է Ադադ փարաւոնուն նազարընտա ղայէթ լուճճ պուլտու . վէ օնա քէնտի գարըսընըն գրզ գարընտաշընը՝ [u]Թահփենէս մէլիքէնին գրզ գա-
20 րընտաշընը գարը վէրտի : Վ՚է [v]Թահփենէսին գրզ գարընտաշը օնա՝ օղլու Գանեբաթը տօղուրտու , վէ [w]Թահփենէս օնու փա-

օնուն [b]եբուբէյի սափտրղը իչիւն՝ 10 ղազապէ կէլտի : Ձիւն քի [l]օնա պու խուսուստա էմր էթմիշ իտի քի՝ ղայրի ալլահ՝լարըն արտընձա վարմայա . լաքին օ՝ Թապպըն էմր 11 էթտիյինի սագլամատը : Իմտի Թապպ Սողոմոնա տէտի քի՝ Ձիւն քի պու սէնտէ վագի՝ օլտու վէ պէնիմ ա՝հտրմը վէ սանա էմր էթտիյիմ գանունլարըմը սագլամատըն, [h]փատիշահ՝լըղը սէնտէն էլպէթթէ եըրթըպ՝ օնու գուլուննա վէրէձէ- 12 յիմ : [l]աքին պապան Դաւիթին խաթրը իչիւն՝ պունու սէնին կիւնլէրինտէ էթմէմ՝ . [j]օնու սէնին օղլունուն էլինտէն հըրթաձաղըմ : 13 Ընձագ [k]պիւթիւն փատիշահ՝լըղը եըրթմայաձաղըմ . գուլում Դաւիթին խաթրը իչիւն վէ Ըսէչտիյիմ Երուսաղէմին խաթրը իչիւն՝ [l]սէնին օղլունա պիր սըպթ վէրէձէյիմ: 14 Վ՚է Թապպ [m]Սողոմոնա պիր խասիմ գալտըրտը , էօ՚նէ Ադոմմ փատիշահ՝ընըն զիւրրիյէթինտէն՝ 15 Ադոմմտա օլան Ադադը : [n]Օ՚նրա վագի՝ օլտու քի՝ [o]Դաւիթ Ադոմմտա իքէն , Յովաբ սէրա՝սքէր մագթուլլէրի կէօմմէյէ չըդտըղը զէման՝ [p]Ադոմմտա ձիւմլէ էրքէքլէրի 16 վուրտուգտան ասնկրա , (զնրա Յովաբ ձիւմլէ Իսրայէլ իլէ թա Ադոմմուն ձիւմլէ էրքէքիւնի գըբրընձէ յէտէք՝ օրատա ալթը այ օ- 17 թուրտու .) Օլտէմ Ադադ քէնտիսի՝ պիլէսինձէ պապասընըն գուլլարընտան պաղը Ադոմմու քիմսէլէր իլէ [q]Ըսրըա վարմագ իչիւն գաչտը . վէ Ադադ քիւչլիք 18 չոճուգ իտի : Իմտի օնլար [r]Մադիանտան գալգըպ՝ փառանա վարտըլար , վէ փառանտան պիլէլէրինձէ աւէմլէր ալըպ [s]Ըսրըա՝ [t]Ըսրը փատիշահը փարաւոնա վարտըլար . վէ օ՝ օնա եվ վէրտի , Էէմ օնա մաս՚շ թա՝լին էթտի , 19 վէ օնա եէր վէրտի : Վ՚է Ադադ փարաւոնուն նազարընտա ղայէթ լուճճ պուլտու . վէ օնա քէնտի գարըսընըն գրզ գարընտաշընը՝ [u]Թահփենէս մէլիքէնին գրզ գա- 20 րընտաշընը գարը վէրտի : Վ՚է [v]Թահփենէսին գրզ գարընտաշը օնա՝ օղլու Գանեբաթը տօղուրտու , վէ [w]Թահփենէս օնու փա-

[a] Ա՛Թագ. Ժ՛. Ի՛. 984 :

[b] Պաղ՝ Խա. 2 , 3 :

[l] Պ. Ե. 12. Թ. 6 :

[h] Խա. 31 : Պ. Ժբ. 15, 16 :

[j] Բ Թագ. Է. 15 : Պաղ. 131. 38 :

[k] Ը Օր. Ժբ. 11 :

[l] Պ. Ժբ. 20 :

[m] Ա Մն. Ե. 26 :

[n] Թուա. Իդ. 19 : Բ Օր. Ի. 13 :

[o] Բ Թագ. Ի. 14 : Ա Մն. Ժէ. 12, 13 :

[p] Ա՛Թագ. Ժ՛. Ի՛. 984 :

[q] Ե. Պ. Բ. 10, 34 :

[r] Ա՛Թագ. Ժ՛. Ի՛. 980 :

[s] Պ. Ժբ. 2 :

[t] Ա Մն. Ժբ. 6 :

[u] Ա՛Թագ. Ի՛. 21 :

[v] Պ. Ժբ. 2 :

[w] Ա՛Թագ. Ի՛. 27. Իդ. 5 :

Digitized by Google

վամա տէտի քի՝ Պ֊էնտինէ օն
փարչա ալ֊ զիրա Իսրայէլին Ըլ֊
լահը Թապպ պէօյլէ տէր քի՝ Ի֊շ֊
Թէ Սողոմոնուն էլինտէն փատի֊
շահլըղը ելըթաճաղըմ՝ վէ սանա
32 օն սըպթը վերէճէյիմ ։ Պ֊է գու֊
լում Դաւիթին խաթրը իչինն Հէմ
Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան
սեչտիյիմ Երուսաղէմ շէհրին
խաթրը իչինն՝ պիր սըպթ օնուն օ֊
յլա ։ Ցունքի պէնի թէրք էթտիլէր,
33 վէ Ասիդոնլուլարըն աստա֊
րովթա վէ Մովաբլուլարըն աստա֊
րովթա վէ Ըմմոն օղուլլարընդն
աստա Պեղթոմ ի՝պաւէթթ էթ֊
տիլէր ։ վէ պէնիմ ճօլլարըմտա
եիւրիւմէտիլէր քի՝ օնուն պապասը
Դաւիթ կիպի նազարըմտա տօղ֊
րու օլանը վէ գանունլարըմը վէ
34 չէրիա՝թլէրիմի իճրա էտէլէր ։ Լա֊
քին օնուն էլինտէն պիւթիւն փա֊
տիշահլըղը ալմայաճաղըմ ։ իլլա
Թէնպիհլէրիմի վէ գանունլարըմը
սագլայան սեչտիյիմ գուլում Դա֊
ւիթին խաթրը իչինն՝ օնու էօ՛մ֊
րիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ սուլ֊
35 թան պրաղաճաղըմ ։ Ցմմա օնուն
օղլու էլինտէն փատիշահլըղը ա֊
լըպ՝ սանա օն սըպթը վերէճէյիմ ։
36 Պ֊է իսմիմ օթայա գօմագ իչիւն
քէնտիմէ սեչտիյիմ Երուսաղէմ
չէհրինտէ հուզուրումտա տայիմա
գուլում Դաւիթէ պիր չիրաղ
օլմագ իչիւն՝ օնուն օղլունա պիր
37 սըպթ վերէճէյիմ ։ Պ֊է աէնի ա֊
լաճաղըմ՝ վէ ճանընըն հէփ ար֊
զուսունա կէօրէ փատիշահլըգ սիւ֊
րէնէքսին՝ վէ Իսրայէլին իւզէրի֊
38 նէ փատիշահ օլաճագսըն ։ Պ֊է
վագի՝ օլա քի՝ էյէր սանա ճիւմլէ
էմր էթտիյիմէ իթաա՛թ էտէր ի֊
սէն՝ վէ եօլլարըմտա եիւրիւյիւպ՝
Դաւիթ գուլում էթտիյի կիպի
գանունլարըմը վէ թէնպիհլէրիմի
սագլայարագ նազարըմտա տօղրու
39 օլանը էտէր իսէն ՝ օլտէմ պէն
սէնին իլէ օլուպ՝ Դաւիթէ եաֆ֊
տրղըմ կիպի սանա պիր էմին էվ
եաֆաճաղըմ ։ վէ Իսրայէլն սանա
վէրէճէյիմ ։ Պ֊է պունտան էօ֊
Թիւրիւ Դաւիթին զիւրրիյէթինէ
ճէֆա էտէճէյիմ՝ անճագ տայիմա
40 տէյիլ ։ Պ֊է Սողոմոն Յերոբովա֊
մը էօլտիւրմէյէ չալըշտը ։ վէ Յե֊

բոբովամ գալգըպ Ամըսրա՝ Ամ֊
սըր փատիշահը Աիսակա գաչտը ,
վէ թա Սողոմոն էօլիւնճէյէտէք
Ամըսրատա գալտը ։

41 Ցմմի Սողոմոնուն պագի հի֊
քեայէթի վէ օնուն հէփ էթտիք֊
լէրի հէմ օնուն իլմի՝ Սողոմոն
հիքեայէթինին քիթապընտա եա֊
42 զըլը տէյիլմի՞ մի ։ Պ֊է Սողոմո֊
նուն Երուսաղէմտէ ճիւմլէ Իսրա֊
յէլին իւզէրինտէ փատիշահլըգ
սիւրսիյիւ կիւնլէր՝ գըրգ տըլ օլ֊
43 տու ։ Պ֊է Սողոմոն պապալարը
իլէ ոյուտու , վէ պապասը Դա֊
ւիթին չէհրինտէ տէֆնն օլուտու ։
վէ օնուն օղլու Ռոբովամ՝ օնուն
եէրինէ փատիշահ օլտու ։

ՊԸՊ ԺԲ

Իսրայէլիէրին Ռոբովամը փատիշահ նասպ էթմէք իչիւն Աիւքեմտէ ճէմ՝ օլուպ՝ օրատա օնա վէրսիյէրինի ազալթմագ իչիւն ա՛րզ֊հալ էթտիքլերի ։ 8 Ռոբովամընն իհթիյար֊լարըն նասիհաթընը ըէտտ էտիպ կէնճէլէրին նասիհաթընա կէօրէ խայգա ճէվապ վէրմէք իլէ , օնլարա սէրթ ճէվապ վէրտիյի ։ 16 Օն սըպթըն իհթիլալ գօֆարրըպ Ընդրամը էօլտիւրտիւքլերի , վէ Ռոբովամը գաչըր֊տըդլարը ։ 21 Ռոբովամըն ա՛սքէր ճէմ՝ էթ֊մէտէ իքէն՝ Եհմայիա փէյղամպէր օնու մէն՝ էթտիյի ։ 25 Յերոբովամ քէնտինի գուվ֊վէթլէնտիրմէք նիյէթի իլէ չէհրլէր պինա էթտիյի , 26 վէ իքի պուզաղընըն փուճ֊փէրէսթէյինի իճատ էյլէտիյի ։

1 Պ֊է Ռոբովամ Աիւքեմէ կիթ֊
տի ։ զիրա ճիւմլէ Իսրայէլ օ֊
նու փատիշահ էթմէյէ Աիւքեմէ
2 վարմըշ իտի ։ Պ֊է վագի՝ օլտու քի՝
Սողոմոն փատիշահըն եիւզլինտէն
գաչըպ տահա Ամըսրատա օլան
3 Նաբատ օղլու Յերոբովամ իչի֊
տինճէ , Յերոբովամ Ամըսրատա օ֊
թաքին կէօնտէրիպ օնու
չաղըրտըլար ։ վէ Յերոբովամ իլէ
Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաաթը կէլ֊
տիլէր , վէ Ռոբովամա սէօյլէյիպ
4 տէտիլէր քի՝ Պապան պոյունտու֊
րուղումուզու սէրթ էյլէտի , իմ֊
տի սէն հալա պապանըն սէրթ
գուլլուղունու վէ իւզէրիմիզէ գօ֊
տուղու աղըր պոյունտուրմուղունու
հաֆիֆ էյլէ , վէ սանա գուլլուգ
5 էտէլիմ ։ Պ֊է օ օնլարա տէտի քի՝
Իւչ կիւնէ գատար կիտին , անտէն
պանա տէօնիւն ։ վէ գավմ կիթտի ։
6 Իմմի Ռոբովամ փատիշահ պա֊

ա֊ Ի֊Ն֊ Թ֊ 29 ։

բ Ի֊Ն֊ Թ֊ 30 ։

գ֊Ի֊Ի֊ 975 ։

ա֊ Ի֊Ն֊ Թ֊ 31 ։

բ Ի֊ա֊ Ա֊ 7 ։

ա֊ Ի֊Ն֊ Ժ֊ 1 , ԼԱ ։

բ Պ֊ Ժ֊Ա֊ 40 ։

գ Պ֊ Ժ֊Ա֊ 26 ։

դ Ա Գ֊ա֊ Ը֊ 11 — 18 ։ Պ֊ Ե֊ 7 ։

Digitized by Google

պասը Սողոմոն տահա սաղ իքէն օ-
նուն հուզուրունտա տուրան խս-
թիյարլարա տանըշըզ՝ Սիզ նիձէ
նասիհաթ վերիրսինիզ քի պու գավ-
7 մա ձէվապ վերէյիմ ուէտի : Վ֊է օնա
սէօյլէյիպ տետիլէր քի՝ Ընչեր Ըսէն
պու կիւն պու գավմա գուլ օլուպ
օնլարա խըզմէթ էտէր իսէն , վէ
օնլարա էյի սէօզլէր սէօյլէյէրէք
ձէվապ վերիր իսէն , օլտէմ օնլար
սանա ձէմի՝ կիւնլէրտէ գուլլար օ-
8 լուր : Ըմմա իսթիյարլարըն օնա
վերտիյի նասիհաթը թէրք էտիպ՝
օնուն էօնիւնտե տուրան քէնտիսի
իլէ պէօյիւիւլ կէնձէրէ տանըշը-
9 տը : Վ֊է օնլարա տետի քի՝ Սիզ
նէ էօյիւթ վերիրսինիզ , քի պու
պանա սէօյլէյիպ՝ Պապանըն իւզէ-
րիմիզէ գօտուրդու պօյունտուրու-
ղու հաֆիֆ էյլէ տէյէն գավմա ձէ-
10 վապ տէօնտէրէյիմ : Վ֊է պիլէսին-
ձէ պէօյիւյէն կէնձէրը օնա սէօյլէ-
յիպ տետիլէր . Պու սանա սէօյ-
լէյիպ՝ Պապան պօյունտուրուղու-
մուզու աղըրլամտը , վէ սէն իւ-
զէրիմիզուէն հաֆիֆ էյլէ տէյէն
գավմա պէօյլէ սէօյլէյիպ օնլարա
պէօյլէ տէյէսին քի՝ Պէնիմ սէրչէ
փարմաղըմ պապամընն պէլինտէն
11 գալըն տըր : Իմտի հալա պապամ
իւզէրինիզէ աղըր պօյունտուրուգ
եիւքլէթմիշ տիր , պէն իսէ՝ պօ-
յունտուրուղունուզա զամմ էտէ-
ձէյիմ . պապամ սիզի գըրպաչլար
իլէ թէտիպ էթմիշ տիր , ամմա
պէն սիզի ա՛գրէպլէր իլէ թէտիպ
էտէձէյիմ :
12 Վ֊է փատիշահընն սէօյլէյիպ՝ Ու-
չինձիւ կիւնտե պանա կէրի կէլին
տետիյինէ կէօրէ՝ Իսրոբովամ
ձիւմլէ գավմ իլէ իւչիւնձիւ կիւն-
13 տե Յոբովամա վարտը : Վ֊է փա-
տիշահ գավմա սէրթ ձէվապ վեր-
տի , վէ իխթիյարլարըն օնա վեր-
տիքլէրի նասիհաթը թէրք էյլէ-
14 տի : Վ֊է օնլարա կէնձէրին նա-
սիհաթընա կէօրէ սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ Պապամ սիզին պօյունտու-
րուղունուզու աղըրլամըշ տըր ,
պէն տախի պօյունտուրուղունուզա
զամմ էտէձէյիմ . պապամ սիզի
գըրպաչլար իլէ թէտիպ էթմիշ
տիր , ամմա պէն սիզի ա՛ղրէպլէր
15 իլէ թէտիպ էտէձէյիմ : Իմտի փա-

տիշահ գավմը տինկլէմէտի . չիւն
քի Ղպու վուգուա՛թ Իապպտան
օլտու , քի Իապպ՝ Իիլօնլու Ը-
քիա փէյղամպէրին վասիթասի իլէ
Նաբատ օղլու Յերոբովամա սէօյ-
լէտիյի սէօզիւնիւ սապիթ էտէ :
16 Օլտէմ Իսրայէլին ձիւմլէսի՝ փա-
տիշահըն օնլարը տինկլէմէտիյինի
կէօրիւնձէ , գավմ տախի փատի-
շահա ձէվապ տէօնտէրիպ տետիլէր
քի՝ Ըմմիզիմ Դաւիթտե նէ հիս-
սէմիզ վար , հէմ Յեսսե օղլուն-
տա միրասըմըզ եօգ տուր . չատըր-
լարընա կէթթին եա՛ Իսրայէլ՝ չիմտի
քէնտի էվինի կէօր եա՛ Դաւիթ .
իմտի Իսրայէլ չատըրլարընա կիթ-
17 տիլէր : Ըմմա Ռեհոբովամ չէհրլէ-
րինտե սաքին օլան Իսրայէլ օղուլ-
լարը իւզէրինէ՝ Յոբովամ փատի-
18 շահ օլտու : Վ֊է Յոբովամ փա-
տիշահ՝ Խարաճընն իւզէրինտե օլան
Ընդրամը կէօնտէրտի , վէ ձիւմլէ
Իսրայէլ օնու թաշլար իլէ թաշ-
լադըլար , վէ էօլտիւ . վէ Յոբո-
վամ փատիշահ ա՛ձէլէթէն ա՛րա-
պայա պինտի քի՝ Իրուսաղէմ գա-
19 չու : Պու վէձհ իլէ Իսրայէլ թա
պու կիւնէտէք Դաւիթ էվինէ ա՛-
սը օլտուլար :
20 Վ֊է վաղի՝ օլտու քի՝ ձիւմլէ
Իսրայէլ Յերոբովամընն տէօնտիւ-
յիւնիւ իչիտինձէ , կէօնտէրիպ՝
օնու ճէմաա՛թա չաղըրտըլար , վէ
օնու ձիւմլէ Իսրայէլնն իւզէրինէ
փատիշահ էթտիլէր . Դաւիթ է-
վինէ թապի՝ օլան Եաւընըզ Նու-
դա սըպթընտան զայրի եօզ իտի :
21 Վ֊է Յոբովամ Իրուսաղէմէ վա-
րըպ ձիւմլէ Յուդա էվինի վէ Բե-
նիամին սըպթընը եիւզ սէքսէն
պին սէչիլմիշ ձէնքձիլէր ձիմ՝ էյ-
լէտի քի՝ Իսրայէլ էվի իլէ ձէնք
էտիպ փատիշահլըղը Սողոմոնուն
օղլու Յոբովամա տէօնտէրէլէր :
22 Ըմմա Ըլլահընն ատէմի Սեմայիայա
Ըլլահընն սէօզիւ օլուպ տետի քի՝
23 Սողոմոնուն օղլու Յուդա փատի-
շահը Յոբովամա վէ պիւթիւն
Յուդա էվինէ վէ Բենիամինէ վէ
պագի գավմա սէօյլէյիպ տէյէսին
24 քի՝ Իապպ պէօյլէ տէր . Ըզգմա-
յասընըզ , վէ Իսրայէլ օղուլլարը
դարընտաշլարընըզ իլէ ձէնք էթ-
մէյէսինիզ , հէր քէս էվինէ տէօն-

ՀԱ . Ի՛ . Ի֊ . 975 .
—
Ե Բ ԱՐՆ . Ժ . 7 . Ընտակ . ԺԲ . 1 .
ՀԱ . Ի՛ . Ի֊ . 975 .
—
Գ Խա . 21 . Դատ . Ժ֊Ի . 4 . Բ ՄՆ . Ժ . 15 . ԻԲ . 7 . ԻԲ . 20 .
Ե Պ . Ժ֊Ա . 11 , 29–31 .
Ը Բ Թագ . Ի . 1 .
Ը Պ . Ժ֊Ա . 13 , 30 .
Ի Պ . Դ . 6 . Ե . 14 .
Ի Դ Ա֊գ . ԺԷ . 31 .
Լ Պ . Ժ֊Ա . 13 , 32 .
Ի Բ ԱՐՆ . Ժ֊Ա . 1 .
Ի Բ ԱՐՆ . Ժ֊Ա . 2 .

Digitized by Google

ՊԵՊ ԺԻ

Յերոբովամը՝ պինա էթափլի մեզպահա գարձը փէյղամպէրիք էտնէ էլինի գալըրտըղը իչիւն օնուն էլինին գուրուտուզու ։ 6 վէ փէյղամպէրին տուա՛ծը իւէ օնուն սաղայտըղը ։ 7 փէյղամպէրին՝ փատիշահըն տափէթինի գապուէ էթմէյէրէք Իսթէլտին կիթտիյի ։ 11 պիր իսթիյար փէյղամպէրին օնու ալտաալըպ կէրի կէթիրտիյի ։ 20 Ըլլահըն օնու թէէքտիր էթտիյի ։ 23 եօլտա օնու պիր արսլան էօլտիւրտիւ ։ 26 իսթիյար փէյղամպէրին օնու կէօմտիւյիւ ։ 31 վէ քէնտիսինի տէ օլ մեզարա կէօմմէյէ վասիյէթ էթտիյի ։ 33 Յերոբովամըն ի՛նատը։

ԳԱ · Ի՛ · Ի՛ · 975 ։

1 Վ֊է Յերոբովամ պուխուր եագմաղա մեզպահըն եանընտա տուրուր իքէն ՝ իչէթ Յուդատան Թապպըն սէօզիւ իլէ Իսթէլէ Ըլլահըն ատէմի կէլտի ։ 2 Վ֊է մեզպահա Թապպըն սէօզիւ իլէ պաղըրըպ տէտի ։ Նա՛ մեզպահ մեզպահ՝ Թապպ պէօյլէ տեր քի՝ Ինչթէ Դաւիթ էվինէ Յովսիա իսմինտէ պիր օղուլ տօղաճագ ՝ վէ սէնին իւզէրինտէ պուխուր եագան թէփէ փուռխանէլէրին քեահինլէրինի սէնին իւզէրինտէ պօղազլայաճագ տըր ՝ վէ սէնին իւզէրինտէ ատէմ քէմիքլերի եագաճագլար ։ 3 Վ֊է օլ կիւնտէ պիր ա՛լամէթ վէրիպ տէտի քի՝ Թապպըն սէօյլէտիյինէ ա՛լամէթ պու տուր ։ Ինչթէ մեզպահ եարըլաճագ ՝ վէ իւզէրինտէքի քիւլ տէօքիւլէճէք տիր ։ 4 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ փատիշահ Իսթէլտէ Ըլլահ ատէմինին մեզպահա չաղըրտըղը սէօզիւ իչինտիյի կիպի ՝ Յերոբովամ օլտէմ մեզպահըն իւզէրինտէն էլինի ուզատըպ՝ Հունու թուրթուն տէտի ։ վէ օնուն իւզէրինէ ուզաթտըղը էլի գուրուտու ՝ վէ օնու քէնտինէ տէօնտէրմէյէ գատիր տէյիլ իտի ։ 5 Էմ Ըլլահըն ատէմի Թապպըն սէօզիւ իլէ վէրտիյի ա՛լամէթէ կէօրէ՝ մեզպահ եարըլտը ՝ վէ քիւլ 6 մեզպահտան տէօքիւլտիւ ։ Օլտէմ փատիշահ ճէվապ վէրիպ Ըլլահըն ատէմինէ տէտի քի՝ Վէրէմ էյլէ Ըլլահըն Թապպըն հուզուրունտա րէճա էթի ՝ վէ պէնտէն էօթիւրիւ նէյազ էյլէ քի՝ էլիմ պանա տէօնէ ։ վէ Ըլլահըն ատէմի՝ Թապպըն հուզուրունտա րէճա էյլէտի ՝ վէ փատիշահըն էլի քէն-

ա · պ · ժէ.32, 33 ։

բ · թ · հնգ · իէ · 17 ։

գ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

դ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ե · Ի · Ա · իգ · 1 ։

զ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

է · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ը · Ի · Ա · իգ · 1 ։

թ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ժ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ի · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ա · Ի · Ա · իգ · 1 ։

բ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

գ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

դ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ե · Ի · Ա · իգ · 1 ։

զ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

է · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ը · Ի · Ա · իգ · 1 ։

թ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ժ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ի · Ի · Ա · իգ · 1 ։

սիւն ՝ զիրա ՝պու շէյ պէնտէն օլտու · իմտի Թապպըն սէօզիւնիւ տինկլէտիլէր ՝ վէ Թապպըն տէտիյի կիպի տէօնիւպ կիթտիլէր ։

25 Վ֊է Յերոբովամ Նփրեմ տաղընտա Հիւքէմի պինա էտիպ՝ օնտա սաքին օլտու · վէ օրատան չըգըպ՝ Փանուէլի պինա էթտի ։ 26 Վ֊է Յերոբովամ քէնտի եիւրէյինտէ տէտի քի՝ Հ֊իմտի փատիշահլըգ Դաւիթին էվինէ տէօնէ֊ 27 ճէք տիր ։ Նէյէր պու գավմ Ընրուսաղէմտե ՚Ըլլահըն էվինտէ գուրպան քէստիյէ չըգար իսէ ՝ օլտէմ պու գավմըն եիւրէյի՝ էֆէնտիլէրի Յուդա փատիշահը Ռոբովամ տէօնէճէք տիր · վէ պէնի էօլտիւրիւպ՝ Յուդա փատիշահը 28 Ռոբովամ տէօնէճէքլէր ։ Իմտի փատիշահ միւշավէրէ էտիպ՝ ⁶իքի աղթունն պուզաղը եափտը ՝ վէ օնլարա տէտի քի՝ Ալիզ արթըգ Ընրուսաղէմէ չըգմագ Հաճէթ եօգ տուր · եա՛ Իսրայէլ՝ ⁷իչլերիդ սէնի Ա՛ըսըը տիյարընտան չըգարան ալ֊ 29 լահ՛լարըն ։ Վ֊է օնուն պիրինի ⁸Ռեհթէլէ գօտու ՝ վէ օպիրինի ՚Ռդաթէլէ գօտու ։ 30 Նա գօտու ։ Վ֊է պու շէյ Հկիւնահա պէպէպ օլտու · վէ գավմ՝ պիրինին Հուզուրունա Դանատէք 31 կիտէրլէր իտի ։ Էմ ՚թէփէ փուռխանէլէրինի եափտը · վէ Պ֊եւի օղուլլարընտան օլմայան՝ Նգավմընն ալչագ քիմնէլէրինտէն 32 քեահինլէր էյլէտի ։ Վ֊է Յերոբովամ սէքիզինճի այտա այըն օնպէչինճի կիւնիւնտէ ՚՚Յուդատա օլան պայրամ կիպի պայրամ էյլէտի ՝ վէ մեզպահըն իւզէրինտէ գուրպան սուննտու · քէնտի եափտըղը պու֊զաղըլարա գուրպան սունմագ իչիւն՝ Իսթէլտէ պէօյլէ էյլէտի · վէ թէփէ փուռխանէլէրի իչիւն եափտըղը Նքեահինլէրի Իսթէլէթէլ եափտըղը մեզպահըն իւզէրինտէ՝ ՚՚եիւրէյինտէն իճատ էթտիյի այտա եէ՚նէ սէքիզինճի այտա այըն օնպէչինճի կիւնիւնտէ գուրպանլար սունտու · իմտի Իսրայէլ օղուլլարընա պայրամ էթտի ՝ վէ մեզպահըն իւզէրինտէ գուրպանլար սունեալ ՚՚պուխուր եագտը ։

ա · Ի · Ա · իգ · 1 ։

բ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

գ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

դ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ե · Ի · Ա · իգ · 1 ։

զ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

է · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ը · Ի · Ա · իգ · 1 ։

թ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ժ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ի · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ա · Ի · Ա · իգ · 1 ։

բ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

գ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

դ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ե · Ի · Ա · իգ · 1 ։

զ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

է · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ը · Ի · Ա · իգ · 1 ։

թ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ժ · Ի · Ա · իգ · 1 ։

ի · Ի · Ա · իգ · 1 ։

Digitized by Google

տինէ տէօնիւպ՝ էվվէլքի կիպի օլ-
7 տու։ Ա՛է փատիշահ Ըլլահ ատէ-
մինէ տէտի քի՝ պէնիմ իլէ էվվէ
կէլ, վէ թաա՛մ էյլէ, հէմ Նսա-
8նա պախշիշ վէրէյիմ։ Ա՛է Ըլ-
լահըն ատէմի փատիշահա տէտի քի՝
Իյէր պանա էվինին եարըսընը
վէրսէն, սէնին իլէ վարմամ. վէ
պու մահալտէ էքմէք եէմէմ վէ
9սու իչմէմ։ Օ՛իրա Թապպ պանա
քէնտի սէօզիւ իլէ պէօյլէ էմր է-
տիպ տէտի քի՝ Ի՛քմէք եէմէյէ-
սին, վէ սու իչմէյէսին, վէ կիթ-
10տիյին եօլտան տէօնմէյէսին։ Իմ-
տի զայրի եօլտան կիթտի. վէ Իս-
թէլէ վարտըղը եօլտան տէօնմէտի։
11 Ա՛է Իսթէլտէ պիր փէյղամպէր՝
պիր իխթիյար քիմսէ սաքին օլուր
իտի. վէ օնուն օղուլլարը վարըպ՝
Ըլլահ ատէմինին օլ կիւնտէ Իս-
թէլտէ հէփ էթտիյի իշլէրի օնա
նապէ էթտիլէր, հէմ օնուն փա-
տիշահա սէօյլէտիյի սէօզլէրի պա-
12պալարընա նապէ էթտիլէր։ Ա՛է
օնլարըն պապասը օնլարա տէտի
քի՝ Ա՛ն՛նկը եօլտան կիթտի. վէ
օնուն օղուլլարը Յուդատան կէ-
լէն Ըլլահ ատէմինին կիթտիյի եօ-
13լու կէօսթէրտիլէր։ Իմտի օղուլ-
լարընա՝ պէնիմ իշիւն մէրքէպ է-
յէր վուրուն տէտի. վէ օնուն ի-
շիւն մէրքէպ էյէր վուրտուլար,
14վէ օնուն իւզէրինէ պինտի։ Ա՛է
Ըլլահ ատէմինին արտընճա կիտիպ
օնու պուլտու քի՝ Ա՛յէնին իլէ տէօն-
մէյէ, վէ սէնին իլէ կէլմէյէ գա-
տիր տէյիլիմ. հէմ պու մահալ-
տէ սէնին իլէ էքմէք եէմէմ, վէ
15սու իչմէմ։ Օ՛իրա Թապպըն սէօ-
զիւ իլէ պանա տէնիլտի քի՝ Ի՛ք-
մէք եէմէյէսին, վէ օրատա սու
իչմէյէսին. վէ վարտըղըն եօլտան
16տէօնիւպ կիթտիյէսին։ Իմտի օ-
նա տէտի քի՝ պէն տէ սէնին կիպի
փէ յղամպէր իմ, վէ պանա պիր
մէվէք Թապպըն սէօզիւ իլէ սէօյ-
լէյիպ տէտի. Օնու պիլէնճէ է-
վինէ տէօնտէր քի՝ էքմէք եէյէ

վէ սու իչէ. լաքին օնա եարէան
19 սէօյլէտի։ Իմտի օնուն իլէ տէօն-
տիւ, վէ օնուն էվինտէ եէմէք եէ-
տի վէ սու իչտի։
20 Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ օնլար
սօֆրատա օթուրուր իքէն, Թապ-
պըն սէօզիւ՝ օնու տէօնտէրէն
21 փէ յղամպէրէ օլտու. Ա՛է Յու-
դատան կէլէն Ըլլահըն ատէմինէ
չաղըրըպ տէտի քի՝ Թապպ պէօյլէ
տէր. Ճիւն քի սէն Թապպըն եմ-
րինէ ա՛սը օլտու՝ Ըլլահըն Թապ-
պըն սանա էմր էթտիյի թէնպիհի
22 սագըլմատըն, իլլա տէօնտիւն,
վէ օր սանա՝ Ի՛քմէք եէմէյէսին վէ
սու իչմէյէսին տէտիյի Էմահալտէ
էքմէք եէտին վէ՝ սու իչտին, սէ-
նին ճէսէտին պապալարընըն մէզա-
րընա կիրմէյէճէք սիր։
23 Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ էքմէք եէ-
տիքտէն սօնկրա վէ իչտիքտէն
սօնկրա, օնուն իչիւն Է՞նէ տէօն-
տէրտիյի փէյղամպէր իչիւն մէր-
24 քէպէ էյէր վուրտու։ Ա՛է օ կիթ-
տի, վէ եօլտա օնու Ղպիր արսլան
պուլուպ՝ օնու էօլտիւրտիւ. վէ
ճէսէտի եօլտա սէրիլմիշ իտի, վէ
մէրքէպ օնուն եանընտա ոտուրուր ի-
տի, արսլան տա ճէսէտին եանընտա
25 տուրուր իտի։ Ա՛է իշլէճ օրտան
ատէմլէր կէչէ յօր իտի, վէ ճէսէ-
տին եօլտա սէրիլմիշ օլտուղտունու՝
հէմ արսլանըն ճէսէտին եանընտա
տուրտուղտունու կէօրտիւլէր, վէ
վարըպ՝ իխթիյար փէյղամպէրին օլ
սաքին օլտուղտու չէհրտէ սէօյլէ-
26 տիլէր։ Ա՛է օնու եօլտան տէօն-
տէրէն փէյղամպէր իշտինճէ՝ տէ-
տի. պու՝ Թապպըն սէօզիւնէ ա՛-
սը օլան օլ Ըլլահ ատէմի տիր.
վէ Թապպըն օնա տէսիյի սէօզէ
կէօրէ՝ Թապպ օնու արսլանա վէր-
տի, վէ օ օնու փարէլէյիպ՝ օնու
27 էօլտիւրտիւ։ Իմտի օղուլլարընա
սէօյլէյիպ տէտի քի՝ պէնիմ իշիւն
մէրքէպէ էյէր վուրուն. վէ օնլար
28 էյէր վուրտու։ Ա՛է կիտիպ օնուն
ճէսէտինի պուլտու քի՝ եօլտա սէ-
րիլմիշ իտի, վէ մէրքէպ Հէմ արս-
լան ճէսէտին եանընտա տուրույօր-
լար իտի. արսլան ճէսէտի եէմէտի
29 վէ մէրքէպի փարէլէմէտի։ Ա՛է օլ
փէյղամպէր Ըլլահ ատէմինին ճէ-
սէտինի պալտըրըպ՝ օնու մէրքէպին

ՃԹ. Ի՛. Ի. 975։
Ղ ա ՃԹ. Ի՛. Ի. 975։
Ղ ա ՃԹ. Ի՛. Ի. 975։
Ղ ա

իւզերինէ գօտու , վէ օնու կէրի
կէթիրտի . վէ իխթիյար փէյղամ-
պէր չէհրէ վարտը քի՝ եաս չէքէ ,
30 հէմ օնու տէֆն էյլէյէ : Ալ է օնուն
ճէսէտինի քէնտի մէզարընա գօտու-
վէ օնուն իւզերինէ՝ Եալ՝ գարընա-
տաշըմ փէյէրէ+ եաս չէքտիլէր :
31 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ օնու տէֆն
էթտիքտէն սօնկրա , քէնտի օղուլ-
լարընա սէօյլէյիպ ոէտի . Պէնիմ
էօլտիւիւմտ՝ պէնի Ըլլահ ատե-
մինին կէօմիւտիւյիւ մէզարտա կէօ-
մէսինիզ . Եքէ ինքէրիմի օնուն քէ-
միքէրի եանընատա գոյասընըզ :
32 Օ՝իրա օնուն Լհէթէլտէ օլան մէզ-
պահա վէ Լամարիա շէհրլէրինտէ
օլան ճիւմլէ թէփէ փուլխանէլէ-
րինէ Ֆապպէրն սէօղիւ իլէ չաղըր-
տըղը սէօզ՝ հէր վէճհ իլէ վագի՝
օլաճագ տըրը :
33 Ցպու շէյտէն սօնկրա Յհորոբո-
վամ քէնտի եարամազ եօլունտան
տէօնմէտի , իլլա եինէ գաւմընն ալ-
չագ քիմսէլէրինտէն թէփէ փուլ-
խանէսի Ը քահինլէրի եաէր իսի .
հէր իսթէյէնի նատպ էտէր իսի ,
վէ օ՝ թէփէ փուլխանէսի քահինի
34 օլտուր իսի : Ալ է ՙպու շէյ Յհորո-
բովամ էվինին կիւնահը օլտու ,
շէօյլէ քի ՚օնու հէր նիւգիւ իւզէ-
րինտէն խարապ էտիպ հէլաք էյ-
լէյէ :

ՊԵՊ ԺԴ

Յհորոբովամն՝ քէնտի օղլու Աբիանէն խաս-
թա օլտուղու իչին քէնտի գարբսընը
թէպտիլ սուրէթ Ը.քիա փէյղամպէրէ Ա-
լուվա կէօնտէրտիյի : 6 Ը.քիանըն՝ Ըլլահ
Թարաֆընտան օնա օյան իշմամ իլէ Ըլլահըն
հիւքմիւնիւ գարբյա Թագրիր էյլէտիյի : 17
Աբիանէն էօլտիւիւ վէ կէօմիւլտիւիւ : 19
Նադարըն՝ Յհորոբովամն եէրինէ փատիշահ
օլտուղու : 21 Ռոբովամն եարամազ փա-
տիշահզըղը : 25 Ասիակին Իրուսաղէմի եաղ-
մայատըզը : 29 Աբիամըն՝ Ռոբովամն եէրի-
նէ փատիշահ օլմասը :

1 Օլ զէմանտէ՝ Յհորոբովամըն օղ-
2 լու Ը.քիա խասթա օլտու . Ալ է
Յհորոբովամ քէնտի գարբսընա տէ-
տի քի՝ ՚ալա գալգըպ Թէպտիլ
գըյաֆէթ օլ , շէօյլէ քի Յհորոբո-
վամըն գարբսը օլտուղունու պիլ-
մէյէլէր , վէ Ասիվլա կիթ . իշթէ
պանա ՚պու գաւմընն իւզերինէ փա-
տիշահ օլաճաղընը սէօյլէյէն Ը-
քիա փէյղամպէր՝ օրատա տըրը :
3 Ալ է Բէլինէ օն էքմէք վէ փէքսի-
մէթլէր վէ պիր տէսթի պալ ալըպ՝
օնա վար . շօճուղա նէ օլաճաղընը
4 օ սանա խապէր էտէճէք տիր : Իմ-
տի Յհորոբովամըն գարբսը էօյլէ
էյլէտի , վէ գալգըպ՝ Ասվլովա
կիթտի , վէ Ը.քիանըն էվինէ վար-
տը . Ը.քիա իսէ իխթիյարլըղընա-
ան կէօզլէրի գամաչլապ՝ կէօրմէյէ
գատիր տէյիլ իսի :
5 Ալ է Ռապպ Ը.քիայա տէտի քի՝
Իշթէ Յհորոբովամըն գարբսը օղ-
լու իչիւն սանա պիր շէյ տանըշ-
մաղա կէլիյօր , չիւն քի խասթա
տըր . օնա պէօյլէ վէ պէօյլէ տէ-
յէսին . վէ վագի՝ օլա քի գարբ
կէլտիյինտէ , գըյաֆէթի տէյիշ-
6 միշ օլաճագ տըր : Ալ է վագի՝ օլ-
տու՝ քի՝ Ը.քիա օնուն այագլարընըն
սէսինի գափուտան կիրէր իքէն ի-
շիմտիյի կիպի տէտի . Կիվ եա՜
Յհորոբովամըն գարբսը , սէն նի՞շիւն
էօյլէ գըյաֆկէթինի տէյիշտիրտին .
պէն իսէ սանա սէրթ խոպէր իլէ
7 կէօնտէրիլմիշիմ : Կիթ Յհորոբո-
վամա տէ քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը
Ռապպ պէօյլէ տէր . ՚Ձուն քի սէնի
խալգըն արասընտա հիւճէլէթտիմ ,
վէ սէնի գաւմընմ Իսրայէլին իւզէ-
8 րինէ սուլթան էյլէտիմ . Ալ է ՚փաւ-
տիշահլըղը Դաւիթին էվինտէն
եըրթտըր , վէ օնու սանա վէրտիմ .
վէ սէն՝ Ղէմրէրիմի սագլայան վէ
նազարըմտա հէման տօղրու օլանը
իշլէմէք իչիւն պիւթիւն եիւրէկի
իլէ պանա թապի՝ օլան գուլում
9 Դաւիթ կիպի օլմատըն . Իլլա սէն-
տէն էվվէլ օլանլարըն ճիւմլէսին-
տէն զի յատե եարամազլըգ իշլէ-
տին , վէ կիտիպ՝ ՚պէնի զազապկ կէթիր-
մէք իչիւն քէնտինէ զայրի սլլահլար
վէ տէօքմէ փուլթար եափտըն , վէ
Ըպէնի էնկսէնին արտընա ալթտըն .
10 Պունուն իչիւն իշթէ ՚Յհորո-
բովամըն էվի իւզերինէ պէլա կէ-
թիրէճէյիմ , Յհորոբովամըն ՚ատա-
յէլտէ էսիր վէ ա՛պատ օլան էվը-
քէյինի գըրաճաղըմ . վէ պիր քիմ-
սէնին չիրքէֆի տէֆ՝ էթտիյի կի-
պի թա թէմամ օլտունճայատէք՝
Յհորոբովամըն էվինին նէսլինի տէֆ՝
11 էտէճէյիմ : ՚Յհորոբովամտան չէ-
հիրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէ-
ճէք , վէ սահրատա էօլէնի կէօյիւն

Ա . Ի՛ . Ի՛ . 975 ։
Ի Իրեմ . իԹ . 18 ։
Ի Թ . իՀ . 16 , 19 ։
Ի պա՛դ . պ . ԺԲ . 24 ։
Հ խա . 2 . Ե Գնաց . իէ . 16 , 19 ։
Յ պ . ԺԲ . 31 , 33 . Ը Պն . Ժա . 15 ։ Ժէ . 9 ։
Ղ Դատ . ԺԷ . 13 ։
Ճ պ . ԺԲ . 30 ։
Մ պ . Ժէ . 10 ։
Ա . Ի՛ . Ի՛ . 950 ։
— պ . Ժա . 31 ։
Ա . Ի՛ . Ի՛ . 956 ։
Բ ա Գնաց Թ . 7 , 8 ։
Գ պ . ԺԱ . 29 ։
Դ պ՛դ՝ պ Գնաց . ԺԲ . 7 , 8 ։ պ . ԺԳ . 2 ։
Ե պ . Ժա . 31 ։
Զ պ . Ժա . 33 ։ 38 ։ Ժէ . 5 ։
Է պ . ԺԲ . 28 ։ Ա Պն . Ժա . 15 ։
Ը Ղ . Էմ . Թ . 28 ։ Ասղ . Ե . 17 ։ Նեեմ . իդ . 35 ։
Ը պ . Ժէ . 29 ։
Ժ Ի Օր . Լ . 36 Ի Թագ . Ժդ . 26 ։
Ի պ . իա . 21 ։
Ի Գնաց . Թ . 8 ։
Լ պ . Ժզ . 4 ։ իա . 24 ։

Digitized by Google

գուշլարը եկէք տիր·զերա Թապպ
12 սէօյլէմիշ տիր : Իմոի սէն գալգըպ
էվինե կիթ · Ինէնին այագլարըն
շէհրե կիրեր իքէն՝ չօճուգ էօլե-
13 ճէք տիր : Վ֊է ճիւմլէ Իսրայէլ
օնա եաս չէքէրէք՝ օնու ութճն է-
տէճէք տիր , զերա Յերոբովամտան
մէզարա կիրէճէք եալընըզ պու
տուր · չիւն քի Իսրայէլին Ըլլահը
Թապպըն հուզուրունտա՝ Յերոբո-
վամըն էվինտէ պիրազ ֆէյլիք օն-
14 տա պուլունտու : Վ֊է [Թապպ
քէնտինէ Իսրայէլին իւզերինէ պիր
փատիշահ գալտըրաճագ տըր , քի
Հէման օլ կիւն Յերոբովամըն է-
վինի քէսէճէք տիր · վէ նէ՞, պո-
15 Հէման չիմտի օլաճագ : Վ֊է Թապպ
Իսրայէլի՝ սուլտրտաքի սալանան
գամըշ կիպի վուրաճագ տըր , Հէմ
[Իսրայէլի՝ պապալարընա պու վեր-
տիյի ֆէյի եէրին իւզերինտէն
քէօքտէն գօփարըպ օնլարը Ղըր-
մաղըն էօթէ եագասընա տաղըտա-
ճագ տըր · չիւն քի Թապպը ղազա-
պէ կէմիրէրէք՝ Ըստարովթ փութ-
16 լարընը եափտըլար : Վ֊է [Յեր-
բովամըն իշլէտիյի կիւնահլարը սե-
պէպինտէն Հէմ Իսրայէլէ էթ-
տիրտիյի կիւնահլարըն սէպէպին-
տէն՝ Իսրայէլի էլէ վէրէճէք տիր :
17 Իմոի Յերոբովամըն գարընը
գալգըպ կիթտի , վէ [Աիերսայա
վարտը · գարը֊ գափուտնուն էշիյին-
տէն իչէրի վարտըղը կիպի , չօճուգ
18 էօլտիւ : Վ֊է օնու տէֆն էյլէտի-
լէր , վէ ճիւմլէ Իսրայէլ օնա եաս
չէքտիլէր , [Թապպըն՝ գուլու Ըքիա
փէյղամպէրին վասիթասի իլէ սէօյ-
լէտիյի սէօզիւնէ կէօրէ :
19 Վ֊է Յերոբովամըն պագի հիքեա-
յէթի՝ նիճէ ֊ճէնք էթտի վէ նիճէ
փատիշահլըգ սիւրտիւ՝ իշթէ Իս-
րայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ
20 քիթապընտա եազըլմըշ տըր : Վ֊է
Յերոբովամըն փատիշահլըգ սիւր-
տիւյիւ կիւնլէր՝ իյիրմի իքի եըլ օլ-
տու · վէ պապալարը իլէ ույու-
տու , վէ օնուն եէրինէ օղլու [Նա-
դաբ փատիշահ օլտու :
21 Վ֊է Սողոմոն օղլու [Ռոբովամ
Յուդատա փատիշահ օլտու · [Ռո-
բովամ փատիշահ օլտուգտա՝ գըրգ
պիր հազընտա իտի , վէ Ներուսա-
ղէմտէ՝ ֊Թապպըն Իսրայէլին հէփ
սըպթլարընտան իսմինի օրայա գօ-
մագ իչիւն սէչտիյի շէհրտէ օն եէ-
տի եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ · վէ
Լանասընըն ատը՝ Ըմմոնլու [Նաա-
22 մա իտի : Վ֊է ֊Յուդա Թապպըն
նազարընտա եարամպլըգ էյլէտի ,
վէ իշլէտիքլէրի կիւնահլարը իլէ՝
պապալարընըն ճիւմլէ էթտիյին-
տէն զիյատէ ֊օնու ղազապէ կէ-
23 Թիրտիլէր : Վ֊է օնլար տախի հէր
պիր եիւքսէք թէփէնին իւզէրինտէ
վէ Հէփ եէշիլ ագաճըն ալթընը-
տա քէնտիլէրինէ ֊թէփէ փութ-
խանէլէրի վէ տիքիլի թաշլար վէ
[Ըստարովթ փուլթլարը եափտը-
24 լար : Էմ տախի ֊տիյարտա լիվ-
վաթա իշլէյէնլէր վար իտի · Թապ-
պըն Իսրայէլ օղուլլարընըն Հու-
զուրունտան սիւրտիւյիւ թայիֆէ-
լէրին ճիւմլէ իքրահիմէթլէրինէ
կէօրէ էյլէտիլէր :
25 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ ֊Ռոբո-
վամ փատիշահըն պէշինճի եըլընը-
տա Ը֊ըսրը փատիշահը Միսակ Ի-
26 րուսաղէմ իւզերինէ չօգտը · Վ֊է
[Թապպ էվինին խազինէլէրինի հէմ
փատիշահ էվինին խազինէլէրինի
ալտը , հէփսընի տէ ալտը · [Ո-
ղոմոնուն եափտըղը հէփ ալթընն
27 գալգանլարը տախի ալտը : Վ֊է
Ռոբովամ փատիշահ՝ օնլարըն եէ-
րինէ պագըր գալգանլար եափտը ,
վէ փատիշահ էվինին գափուսու-
նու պէքլէյէն խասէքիլէր սէրվէր-
լէրինին էլինէ էմանէթի գօտու :
28 Վ֊է վագի՝ օլուր իտի քի փատի-
շահ Թապպըն էվինէ վարտըգճա՝
խասէքիլէր օնլարը կէօթիւրիւրլէր
իտի , անտէն օնլարը խասէքիլէր
օտասընա տէօնտէրիրլէր իտի :
29 Վ֊է [Ռոբովամըն պագի հիքեա-
յէթի վէ օնուն հէր էթտիյի՝
Յուդա փատիշահլարընըն թէվա-
րիխ քիթապընտա եազըլը տէյիլ
30 մի : Էմ [Ռոբովամ իլէ Յերո-
բովամըն պէյնինտէ տայիմա ճէնք
31 վար իտի : Վ֊է ֊Ռոբովամ պապա-
լարը իլէ ույուտու , վէ պապալարը
իլէ Դաւիթ ճէհրինտէ տէֆն օ-
լունտու , վէ [անասընըն ատը Ըմ-
մոնլու [նաամա իտի · վէ օնուն
եէրինէ՝ օղլու [Ըբիամ փատիշահ
օլտու :

Digitized by Google

ՊԸՊ ԺԱ

Ըբիամին եարամազ փատիշհլըղը։ 7 Ըսա-նըն օնուն եէրինէ փատիշայ օլտուղու։ 9 Ըսանըն էյի փատիշհլըղը։ 19 Պուննուն իլէ Իսասանըն պէյնինտէ ձէնք օլտուղու իչիւն պունուն Խենադատ իլէ Թեթիքագ եթտիյի։ 23 Ըսանըն եէրինէ Յովսափատըն փատիշահ օլտուղու։ 25 Նադաբըն եարամազ փատիշհլըղը։ 27 Իսասանըն պունա գարշը իսթիլալ գալտըրմագ իլէ Ըբիանըն փէյղամպէրլիյինի իչուա եթտէսի։ 31 Նադաբըն եթտիքլէրի, վէ եօնիւմիւ։ 33 Իսասանըն եարամազ փատիշհլըղը։

1 Եվ է՚նաբատ օղլու Յերոբովամն փատիշահլըղընըն օն սէքիզինճի երլընտա՝ Յուդանըն իւզերինէ Ըբիամ փատիշահ օլտու։
2 Պու՝ Նէրուսաղէմտէ իւչ երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ Ահասընըն ատը՝ Ըբիսողոմուն գըզը Աա-
3 քա իտի. Եվ է քէնտինտէն իլէրի պապասընըն էթտիյի ճիւմլէ կիւնահլարտա եիւրիւտիւ, վէ Ռօնուն եիւրէյի Ըլլահը Յապպ իլէ՝ պապասը Դաւիթին եիւրէյի կիսի
4 քեամիլ տէյիլ իտի։ Եվ աքին Դաւիթին խաթըր իչիւն՝ Ըլլահը Յապպ օնտան սօնկրա օնուն օղլունու գալտըրմադա վէ Նէրուսաղէմի գայիմ էթմէյէ Նէրուսաղէմտէ օնա
5 պիր ՚չէհրադ վէրտի։ Ձիւն քի Դաւիթ՝ Ելապպըն նազարընտա տօղրու օլանը էյլէտի, վէ օնա հէմ էմր էթտիյի չէյտէն Ե՚օմրիւնիւն ճիւմլէ կիւնէլէրինտէ՝ Ա՚րքտալի Ասերիանըն մատտէսինտէն զայրի
6 սափմատը։ Եվ է Ելոբովամ իլէ Յերոբովամըն պէյնինտէ՝ օնուն Էօ՚մրիւնիւն ճիւմլէ կիւնէլէրինտէ ճէնք վար իտի։
7 Եվ է Ըբիամըն պագի Հիքեա-յէթի վէ օնուն ճիւմլէ էթտիյի՝ Յուդա փատիշահլարընըն Թեվա-րիխ քիթապընտա եազըլը տէյիլ-մի. Հէմ Ըբիամ իլէ Յերոբովա-մըն արասընտա ճէնք վար իտի։
8 Ինմտի Ըբիամ պապալարը իլէ ու-յուտու, վէ օնու Դաւիթ չէհ-րինտէ կէօմտիւլլէր. վէ օնուն եէ-րինէ օղլու Սա փատիշահ օլտու։
9 Եվ է Իսրայէլ փատիշահը Յերո-բովամըն իյիլիմինճի երլընտա՝ Սա Յուդա իւզերինտէ փատիշահ օլ-
10 տու։ Եվ է Նէրուսաղէմտէ գըրդ պիր երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ ա-նասընըն ատը՝ Ըբիսողոմուն գըզը
11 Ասաքա իտի։ Եվ է Սա՝ պապասը Դաւիթի կիսի Յապպըն նազարըն-
12 տա տօղրու օլանը էյլէտի։ Եվ է Հտիյարտան լիվվաթա իչլէյէնլէրի կիտէրտի. վէ օնուն պապալարընըն եափտըգլարը ճիւմլէ փուխլարը
13 գալտըրտը։ Եվ է Հանասը Սաա-քայը տախի՝ օնուն Ըստարովթա փուխ եափտըղը իչիւն սուլթան օլմագտան ա՚գլ էյլէտի. վէ Սա՝ օնուն փուխունու փարէլէտի, վէ Ակեդրոն տէրէսինտէ եագտը։
14 Եվ աքին Հթէփէ փուխխանէլէրի կի-տէրիլմէտի. անձագ Սանըն Հիւ-րէյի՝ ճիւմլէ կիւնէլէրինտէ Յապպ
15 իլէ Թէքմիլ իտի։ Եվ է պապասը-նըն վագֆ էթտիյի հէմ քէնտինին վագֆ էթտիյի չէյլէրի՝ կիւմիւշլիւ վէ ալթունու վէ գապլարը Յապ-պըն էվինէ կէօթիւրտիւ։
16 Եվ է Սա իլէ Իսրայէլ փատի-շահը Իսասանըն պէյնինտէ՝ օն-լարըն ճիւմլէ կիւնէլէրինտէ ճէնք
17 վար իտի։ Եվ է Իսրայէլ փատի-շահը Իսասա՝ Յուդա իւզերինէ չէգտը, վէ Համայը պինա էթտի քի՝ Յուդա փատիշահը Սայա
18 չէգրըպ կիրէն Հատոնէ գօմայա։ Եվ է Սա՝ Յապպ էվինին խազինէսինտէ վէ փատիշահ էվինին խազինէսինտէ գալան հէփ կիւմիւշիւ վէ ալ-թունու ալըպ քէնտի գուլլարընըն էլինէ վէրտի. վէ Սա փատիշահ օնլարը՝ Դամասկոստա սաքին օլան Ասիւրիա փատիշահը Ելզիոն օղլու Տաբրեմոն օղլու Հէնադադա կէօն-
19 տէրիսի տէտի. Պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ՝ Վէ պապամ իլէ պա-պանըն պէյնինտէ ա՚հտ վար. Իշ-թէ սանա կիւմիւշ վէ ալթունն փէշքէշ կէօնտէրտիմ, կիմի Իս-րայէլ փատիշահը Իսասա իլէ օ-լան ա՚հտընը նագզ էյլէ, վէ օ
20 պէնիմ իւզերիմտէն չէքիլէ։ Իմ-տի Հէնադադ՝ Սա փատիշահը տինկլէտի, վէ քէնտի ա՚սքէրինին սէրվէրլէրինի Իսրայէլ շէհրլէրի-նին իւզերինէ կէօնտէրտի, վէ Ի-յօնու հէմ Ռանը վէ Ըբէլ բէթմաաքայը՝ հէմ Հիփթաղլի թօփրաղընընը ճիւմլէսի իլէ պիւ-
21 Թիւն Հենեերեթի վուրտու։ Եվ է վագի՝ օլտու քի՝ Իսասա իչլիթի-

ԻՆ. Ի՛. Լ. 958։ — ՊԸՊ ԺԱ

ա Ե Մն. ժգ. 1։

բ Ե Մն. ժա. 20, 21, 22։
գ Ե Մն. ժգ. 2 Թեսէր Միքայէլ Ռաբբանը գըզը։
դ Պ. ժա. 4։ Սալ. ԺԱ Թ. 80։
ե Պ. ժա. 32, 36։ Ե Մն. ի՛ա. 7։

զ Պ. ժա. 36։
է Պ. ժգ. 8։

ը Ե Ինագ. ժա. 4, 15։ ժգ. 9։
թ Պ. ժգ. 30։

ժ Ե Մն. ժգ. 2, 3, 32։

ԻՆ. Ի՛. Լ. 955։ — Ի՛. Լ. 951 գգ։

ի Ե Մն. ժգ. 1։

ԻՆ. Ի՛. Լ. 955։ —

լ Ե Մն. ժգ. 2։
խ Պ. ժգ. 24։ իե. 47։
ծ Ե Մն. ժե. 16։

կ Նէ. Լե. 20։
հ Պ. իե. 44։ Ե Մն. ժե. 17, 18։
ձ Պ՚ա՚գ՝ Նա. 3։

ղ Ե Մն. ժգ. 1, ՃԱ։

ճ Յես. ժը. 25։
մ Պա՚գ՝ Պ. ժե. 27։

յ Պ. ժա. 23, 24։

ն Ե Մն. ժգ. 2։

շ Ե Ինագ. ժե. 29։
ո Գաա. ժը. 29։
չ Ե Թագ. ի՛. 14։

Digitized by Google

ի կիպի, Համայը պինա էթմէքտէն վազ կէլսի, վէ Թերսատա 22 սաքին օլտու։ Վէ Ասա փատիշահ ճիւմլէ Յուդայը՝ քիմսէ կէրի գալմայարագ չաղըրտը, վէ Համանըն պինա էթսիյի Համանըն Թաշլարընը վէ օտունլարընը գալտըրըպ՝ Ասա փատիշահ օնլար իլէ Ներսիան Պաբասընը վէ Մասփայը պինա էթսի։ 23 Վէ Սանըն պագի հէվ հիքայէթի վէ օնուն ճիւմլէ գուվվէթի վէ հէր էթսիյի հէմ օնուն պինա էթսիյի չէհրլէր՝ Յուդա փատիշահլարընըն Թէվարիխ քիթապընտա եազըլը տէյիլ մի. անճագ Խոթիյարլըզը զէմանընտա այագ-24 լարընըն իլլէթի վար իսի։ Վէ Սա պապալարը իլէ ույուտու, վէ պապասը Դաւիթին չէհրինտէ պապալարը իլէ տէֆն օլունտու. վէ Համանն եէրինէ օղլու Յովսափատ՝ փատիշահ օլտու։ 25 Վէ Յուդա փատիշահը Սանըն իքինճի երլընտա՝ Իսրայէլին իւզէրինէ Յերոբովամըն օղլու Նադաբ փատիշահ օլտու. վէ Իսրայէլին իւզէրինէ իքի երլ փատիշահլըգ 26 սիւրտիւ։ Վէ Պապսըն նազարընտա եարամազլըգ էթսի. վէ պապասընըն եօլունտա վէ օնուն Իսրայէլէ էթսիրտիյի Կիւնահընտա 27 եիւրիւտիւ։ Վէ Իսաքար էվինտէն Ըքիա օղլու Ասա՝ օնուն իւզէրինէ պաշ գալտըրտը, վէ Նադաբ ճիւմլէ Իսրայէլ իլէ Գաբաթոնու մուհասէրէ էտեր իքէն՝ Ասա օնու փղշտլրլարըն օլան 28 Գաբաթոնտա վուրտու։ Վէ Ասա օնու՝ Յուդա փատիշահը Սանըն իւչհունճիւ երլընտա էօլտիւրտիւ, վէ օնուն եէրինէ փա-29 տիշահ օլտու։ Վէ վագի՝ օլտու քի փատիշահ օլտուղու կիպի՝ Յերոբովամըն պիւթիւն էվինի վուրտու. Պապսըն գուլու Քիլօնլու Ըքիա փէյղամպէրին վասիթասի իլէ սէօյլէտիյի սէօզիւ միւճիպինճէ, Յերոբովամտան թա օնու հէլաք էտինճէյէտէք 30 Հիչ պիր ճան ասղ գօմատը, Յերոբովամըն իշլէտիյի՝ հէմ օնուն Իսրայէլէ էթսիրտիյի կիւնահլարընտան էօթիւրիւ, օնուն Իսրա-

էլէն Ըլլահը Պապսը ղազապէ կէթիրտիյի ղազապը իչիւն։ 31 Վէ Նադաբըն պագի հիքայէթի հէմ օնուն հէփ էթտիյի՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն Թէվարիխ քիթապընտա եազըլը տէյիլ մի։ 32 Վէ Սա իլէ Իսրայէլ փատիշահը Ասասանըն պէյհինտէ օնլարըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ ճէնք վար իսի։ 33 Յուդա փատիշահը Սանըն իւչհունճիւ երլընտա՝ Ըքիա օղլու Ասասա Գաբաթոնտա ճիւմլէ Իսրայէլէն իւզէրինէ՝ իյիրմի տէօրթ 34 երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ։ Վէ Պապսըն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի. վէ Յերոբովամըն եօլունտա՝ վէ օնուն Իսրայէլէ էթսիրտիյի կիւնահընտա եիւրիւտիւ։

ՊԵՊ ՀՈՎ

Յէուհնուն՝ Ասասանըն ա՛լէյհինէ փէյղամպէրլիյի։ 6 Ղնանըն՝ օնուն եէրինէ փատիշահ օլտուղու։ 8 Յամմրիինն՝ Ղսրայա գարշըպաշ գալտըրըպ՝ եէրինէ փատիշահ օլտուղու։ 11 Յամմրիինն՝ Յէուհնուն փէյղամպէրլիյինի իճրա էթմէսի։ 15 Ը՛սքէրին Ըմրիյի փատիշահ էթմէք իլէ Յամմրինին քէնտինի եազարդը։ 21 Փատիշահլըգ իքիյէ պէօլունմէ իլէ, Ըմրինին Գաթոնիյի եէնտիյի։ 23 Ըմրինին Համաթիայը պինա էթսիյի։ 25 Օնուն եարամազ փատիշահլըգը։ 27 Օնուն եէրինէ Ըքաաբըն փատիշահ օլտուղու։ 29 Ըքաաբըն փէք եարամազ փատիշահլըգը։ 34 Յեսուհնուն՝ Ղրիքովու պինա էտէն Յիէլին իւզէրինէ Թագրիր էթսիյի պէտուա՛սընըն իճրա օլմասը։

1 Իմոի Ասասատան էօթիւրիւ՝ Ընանի օղլու Յէուհյա Պապսըն 2 սէօզիւ օլուպ տէտի. Ընէնի թօփրագտան եիւքսէլտիպ՝ սէնի գավմըմ Իսրայէլին իւզէրինէ սուլթան գօտուպ՝ տա՝ Սէն Յերոբովամըն եօլունտա եիւրիւտիւպ վէ գավմըմ Իսրայէլէ կիւնահ էթսիրիպ՝ օնլարըն կիւնահլարը իլէ պէնի զա-3 զապէ կէթիրտիյին իչիւն. Իչիդէ պէն Ասասանըն նէսլինի վէ օնուն էվինին նէսլինի հէլաք էտիպ՝ սէնին էվինի Նաբատ օղլու Յերոբովամըն էվի կիպի էտէճէյիմ։ 4 Ղսասանըն չէհրտէ էօլէնինի քէօփէքլէր եէյհէճէք, վէ օնուն գըրտա էօլէնինի կէօյիւն գուշլարը եէյհճէք տիր։ 5 Վէ Ասասանըն պագի հիքայէթի հէմ օնուն էթսիյի վէ

գուվվէթի՝ Իսրայէլ փատիշահլա-
րընըն թէվարիխ քիթապընտա եա-
6 զըլը տէյիլ մի : Վէ Իաասա պա-
պալարը իլէ ույուտու, վէ ըմոր-
սատա կէօմիւլտիւ. վէ օնուն եէ-
րինէ օղլու Յէլա փատիշահ օլտու :
7 Էմմ տախի Իաասայա վէ օնուն
էվինէ օնուն Յերոբովամ էվի կի-
պի օլտուղու իչիւն հէմ Բօնու
էօլտիւրտիւյիւ իչիւն՝ վէ էլլէրինին
ա՛մէլի իլէ Իապպը ղազապէ կէ-
թիրմէք իլէ օնուն նազարընտա իշ-
լէտիյի հէփ եարամազլըգտան էօ-
թիւրիւ Իապպընն սէօզիւ Ըյնանի
օղլու Յէու փէյղամպէրին վասի-
թասը իլէ օլտու :
8 Յուդա փատիշահը Ըսանընն ի-
յիրմի ալթընճը երլընտա Իաա-
սանընն օղլու Յէլա՝ Իերուստա Իս-
րայէլին իւզէրինէ իքի երլ փատի-
9 շահլըգ սիւրտիւ : Վէ Իերսա է-
վինին քէոխիւտասը Ըրսանընն է-
վինտէ Իերսատա իչիպ սէրխօշ-
լանմըշ իքէն, ա՛պապալարընն եա-
րըսընա սէրվէր օլան Ղէուլու
Օմմրի՝ օնուն իւզէրինէ պաշ
10 գալտըրտը : Վէ Օմմրի կէլտի,
վէ Յուդա փատիշահը Ըսանընն
իյիրմի եէտինճի երլընտա օնու
վուրուպ էօլտիւրտիւ. վէ եէրինէ
11 փատիշահ օլտու : Վէ վագի՝ օլ-
տու քի փատիշահ օլուպ թախ-
թընտա օթուրտուղու կիպի՝ Իա-
սանընն հէփ էվինի՝ օնուն կէրէք
ագրապասընը կէրէք տօսթլարընը
պիր Ղէրքէք սաղ գօմայարագ էօլ-
12 տիւրտիւ : Վէ Օմմրի Իաասա-
նընն հէփ էվինի՝ Թապպըն Ղէու
փէյղամպէրին վասիթասը իլէ Իա-
սայա Սէօյլէտիյի սէօզէ կէօրէ
13 Հէլաք էյլէտի. Իաասանընն հէփ
կիւնահլարը վէ օղլու Յէլանընն
կիւնահլարը իչիւն քի՝ Ղապթըլ-
լըգլարը իլէ Իսրայէլին Ըլլահը
Թապպը ղազապէ կէթիրէրէք կիւ-
նահ իշլէտիլէր ; հէմ Իսրայէլէ
14 կիւնահ էթտիրտիլէր : Լմմի Յէ-
լանընն պագի հիքեայէթի վէ օնուն
հէփ էթտիյի՝ Իսրայէլ փատի-
շահլարընըն թէվարիխ քիթապընը-
տա եազըլը տէյիլ մի :
15 Յուդա փատիշահը Ըսանընն ի-
յիրմի եէտինճի երլընտա՝ Օմմ-
րի եէտի կիւն Իերսատա փատի-

շահլըգ սիւրտիւ. լաքին գավմ
փղշտըլըլարընը Գաբաթոնու իւղէ-
16 րինէ օրտու գուրմուշլար իտի : Վէ
օրտուտա օլան գավմ իչիթտի՝ քի՝
Օմմրի պաշ գալտըրտը հէմ
տախի փատիշահը էօլտիւրտիւ
տէրլէր իտի. վէ օլ կիւնտէ Ճիւմլէ
Իսրայէլ՝ օրտուտա Իսրայէլին իւ-
զէրինէ սէրա՛քէր Ըմրիյի փատի-
17 շահ էթտիլէր : Վէ Ըմրի հէմ
պիւէսինճէ Ճիւմլէ Իսրայէլ Գա-
բաթոնտան չըգըպ Իերսայը մու-
18 հասէրէ էթտիլէր : Վէ վագի՝ օլ-
տու քի՝ Օմմրի շէհրին ալընտը-
ղընը կէօրիւնճէ, օլտէմ փատի-
շահ էվինին հիսարընա կիրտի, վէ
քէնտի իւզէրինէ փատիշահ էվինի
19 աթէշէ վուրտու վէ էօլտիւ, Յէ-
րոբովամըն եօլունտա վէ Իսրայէ-
լէ կիւնահ էթտիրէրէք իշլէտիյի
կիւնահընտա եիւրիւմէք իլէ Թապ-
պընն նազարընտա եարամազլըգ
էտիպ՝ իշլէտիյի կիւնահլարը ի-
20 չիւն : Վէ Օմմրինին պագի հի-
քեայէթի վէ օնուն պաշ գալտըր-
տըղը՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն
թէվարիխ քիթապընտա եազըլը
տէյիլ մի :
21 Օլ զէման Իսրայէլ գավմը ի-
քի ֆըրգա օլտու. գավմըն եարըսը
Թիւնաթ օղլու Թաբնիյին արտըն-
ճա վարտը, քի օնու փատիշահ է-
տէլէր, վէ եարըսը Ըմրիյին ար-
22 տընճա վարտը : Վէ Ըմրիյին ար-
տընճա օլան գավմ՝ Թիւնաթ օղլու
Թաբնիյին արտընճա օլան գավմ-
տան ղալըպ կէլտի. իմտի Թաբնի
էօլտիւ, վէ Ըմրի փատիշահ օլ-
23 տու : Յուդա փատիշահը Ըսանընն
օթուզ պիրինճի երլընտա՝ Ըմրի
Իսրայէլին իւզէրինէ օն իքի երլ
փատիշահլըգ սիւրտիւ. ալթը երլ
Թերսատա փատիշահլըգ սիւրտիւ :
24 Վէ Սամերտէն իքի գանթար կիւ-
միւշէ Սամարիա տաղընը սաթուն
ալտը. վէ տաղը պինա էյլէտի,
վէ պինա էթտիյի շէհրին ատընը
տաղընն սահիպի Սամերին ատընա
կէօրէ Շամարիա գօտու :
25 Վէ Ըմրի Թապպընն նազարըն-
տա եարամազլըգ էյլէտի. վէ հէփ
օնտան իւէրի օլանլարտան պէթէր
26 իւէրէր էյլէտի : Վէ Նաբատ օղ-
լու Յերոբովամըն՝ հէփ եօլլարըն-

գ. Ի'. Ւ. 930 :

ե ԲՇ. ԺՂ. 1 :
ը Պ. Ժ. 17 : ԺԸ. 21 :

բ Պ. ԺԸ. 27, 29 : Պ՛Ջ՝ ՈՎ. ՁՁ. 5 :

թ Խ. 1 :

ժ Ի. Թագ. Ք. 31 :

գ. Ի'. Ւ. 929 :

լ Ձ Թագ. ՔԲ. 33 :

ի Խ. 1 :

խ Խ. 3 :

ծ Ի. Օր. ԼԲ. 31 : Ձ Թագ. ԺԸ. 21 : Ւ Խ. ԽՁ. 29 : Յոշե. Բ. 8 : Ձ Կոր. Ը. 4. 5. 19.

գ. Ի'. Ւ. 929 :

ճ Պ. ԺԸ. 27.

յ Պ. ԺԲ. 28 : ԺԸ. 26, 34 :

գ. Ի'. Ւ. 925 :

ղ Պ՛Ջ՝ Պ. ԺԳ. 32 : Ք Թագ. ԺԷ. 24 : Յօհ. Ք. 4 :

ճ Մէք. Շ. 16 :

ն Խ. 19 :

Digitized by Google

տա՝ վէ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպը Պաթըլլըգլարը իւէ ղազապէ կէթիրէրէք օնուն Իսրայէլէ իշլէթտիլի կիւնահլարընտա եիւրիւ-
27 տիւ։ Վ֊է Ըմրինին էթտիլի պագի հիքեայէթի վէ էթտիլի գահրիմանլըզը՝ Իսրայէլ փատիշահլարընին թէվարիխ քիթապընտա եա-
28 զըլը տէյիլմի։ Վ֊է Ըմրի պապալարը իւէ ույուտու, վէ Յամարիատա էօմիւլտիւ. վէ օնուն եէրինէ
29 օղլու Ըքաաբ փատիշահ օլտու։ Վ֊է Ըմրինին օղլու Ըքաաբ՝ Յուդա փատիշահը Ըսանըն օ-
30 թուզ սէքիզինճի եըլընտա Իսրայէլ իւզէրինէ փատիշահ օլտու. վէ Ըմրի օղլու Ըքաաբ՝ Իսրայէլին իւզէրինէ Յամարիատա իկիրմի իքի
31 եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ։ Վ֊է Ըմրի օղլու Ըքաաբ Բապպընը նա-զարընտա՝ հէփ օնտան իւէրի օլան-լարտան պէթէր իւէնէր էյլէտի։
32 Վ֊է Յամարիատա պինա էթտիլի Վահազընը էվինտէ Յահա-
33 զա պիր մէզպահ եափտը։ Վ֊է Ըքաաբ պիր Աստարովճի փուրթու եափտը. վէ Ըքաաբ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպը զազապէ կէթիրէ-րէք՝ Օնտան իւէրի օլան Ճիւմլէ Իսրայէլ փատիշահլարընտան պէ-թէր իւէնէր էյլէտի։
34 Օնուն կիւնէրինտէ Իհթէւլի Յիէլ Երիքովու պինա էյլէտի. օնուն թէմէլինի քէնտի իւէ տօ-ղուշու Բիիրոն իւէ գօտու, վէ օնուն գափուլարընը քիւչիւք օղ-լու Իեգուբ իւէ թագտը, Բապ-պընը՝ Նաւէ օղլու Յեսուննուն եէ-տի իւէ սէօյլէտիյի սէօզէ կէօրէ։

ՊԵՊ ԺԱ

Երկիանըն՝ Ըքաաբըն իւզէրինէ փէ յղամպէրլիք էթտիքտէն սօնկրա Աէրիմէ կէօնտէրիլը մէսի, վէ օրատա օնու գուզղունլարըն պէս-լէտիյի։ 8 Օնուն Իարեփթալը պիր տուռ գարրյա կէօնտէրիլտիյի։ 17 Օնուն օ տուռ գարընըն օղլուննու տիրիլթտիյի։ 24 Վ֊է գարընըն օնա ինանուրըզ։

1 Վ֊է Գաղաադ սաքինէէրինտէն Թեզբէ Երղնա Ըքաաբա տէ-տի. Ո՞ւզուրունտա տուրտու-ղում Իսրայէլին Ըլլահը Բապպ սաղ տըր քի՝ Ոպու եըլլարտա Ոչիհ վէ եաղմուր օլմայաճագ, մէյէր աղզըմընն սէօզիւ իւէ։
2 Վ֊է օնա Բապպըն սէօզիւ օ-3 լուպ տէտի քի՝ Պուրատան կիւթ, վէ կիւն տօղուսունա տօղրու տէօ-նիւպ՝ Յորդանանըն գարշընընտա օլան Աերիթ տէրէսինտէ կիւզէն։
4 Վ֊է վագի՝ օլա քի՝ տէրէտէն ատ-իչէսին. վէ գուզղունլարա պու-յուրտում քի՝ սէնի օրատա պէս-5 լէյէէր։ Վ֊է օ վաըրպ՝ Բապպըն սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտի. վէ կի-տիպ՝ Յորդանանըն գարշընընտա օլան Աերիթ տէրէսինտէ օթուր-6 տու։ Վ֊է գուզղունլար օնա սա-պահտան էքմէք իւէ էթ՝ վէ ախ-շամտա էքմէք իւէ էթ կէթիրիւէր իտի. վէ տէրէտէն ատ-իչէրիտի։
7 Վ֊է վագի՝ օլտու քի պիր վա-գըթտան սօնկրա՝ տէրէ գուրու-տու, չիւնքի եէրտէ եաղմուր օլ-8 մատը։ Վ֊է օնա Բապպըն սէօզիւ-9 օլուպ տէտի քի՝ Գալէգ Աիդոնուն Էյարեփթարընա կիւթ, վէ օրատա օթուր. իչէթ օրատա պիր տուռ գարըյա էմր էթտիմ քի՝ սէնի 10 պէօլէյէ։ Վ֊է օ գալէգըպ՝ Ատ-րեփթայա կիւթտի, վէ չէհրին գափուսունա վարտըգտա՝ իչէթ օ-րատա պիր տուռ գարը օտուն տէվչիրիր իտի. իմտի օնու չաղ-րըպ տէտի քի՝ Աերէմ էյլէ, պա-նա գապտա պիր ազ սու ալըվէր,
11 վէ իչէյիմ։ Վ֊է կէթիրմէյէ կի-տէր իքէն, օ օնու չաղըրըպ տէ-տի. Աերէմ էյլէ՝ պանա էլինտէ պիր լօգմա էքմէք պէ կէ-12 թիր։ Վ֊է գարը տէտի. Ըլլահըն Բապպ սաղ տըր քի՝ էքմէյիմ եօգ տուր, իւլա քիւփտէ պիր ավուճ տօլուսու ուն՝ վէ տէսթիւտէ ազա-ճըգ եաղ վար. վէ իչէթ իքի օ-տուն տէվչիրտիմ, քի վարայըմ օ-նու քէնտիմէ վէ օղլումա փիչիրէ-յիմ, վէ եէյէլիմ, անտէն էօլէ-13 լիմ։ Վ֊է Երղնա օնա տէտի քի՝ Գօրգմա, վար տէտիյին կիպի էյ-լէ. լաքին օնտան էվվէլա պէնիմ

ԳԹ. Ի'. Լ. 925։
յ Իսա. 19։
ԳԹ. Ի'. Լ. 918։
ե Գատ. ԺԷ. 7։
է Ա Օր. է. 3։
ը Պ. իա. 25, 26։ Ա Թագ. Ժ. 18։ ԺԷ 16։
թ Ա Թագ. Ժ. 21, 26, 27։
ժ Ա Թագ. ԺԱ. 6։ ԺԷ. 10։ իա. 3։ Երեմ. ԺԷ. 2։
լ Իսա. 30։ Պ. իա. 25։
ծ Ա Օր. Ժ. 8։
կ Ա Թագ. ԺԱ. 14։
հ Ղու. Ա. 25։
ձ Յակ. Ե. 17։
ԳԹ. Ի'. Լ. 910։

Digitized by Google

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

Աղբը գըթալըգ զէմանընտա Յղիանըն Աքաաբա կէօնտէրիլմէք իլէ սալխ Աբդիայա բասթ կէլմէսի ։ 9 Աբդիանըն Աքաաբը Յղիայա կէթիրտիկի ։ 17 Յղիանըն Աքաաբը Թէֆտիր ԷԹմէք իլէ, կէօքտէն աթէշ իլէ Խահաղըն քահինլէրինի բէզիլ ԷԹտիկի ։ 41 Յղիանըն տուա՝ ԷԹմէսի իլէ կէօքտէն եաղմուր կէլտիկի, վէ օնուն՝ Աքաաբըն արտընձա Յեզրաելէտէ սէյիրթտիկի ։

1 Վէ ասիր չօգ զէման կէչտիքտէ, Իէզիւնճիւ Բելտա Յղիայա Թապպէն սէօզիւ օլուպ տէտի քի՝ Կիթ Աքաաբա կէօրիւն, վէ Բեհերին եիւզէրինէ եաղմուր վերիմ։ 2 Իէյիմ։ Վէ Յղիա Աքաաբա կէօրիւնմէյէ կիթտի. վէ Սամարիատա աղըր գըթալըգ վար իտի ։ 3 Վէ Աքաաբ՝ էվին քէտխիւտասը Աբդիայը չաղըրտը. Աբդիա իսէ Թապպտան ղայէթ իլէ գօրգաք 4 իտի ։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Յեզաբէլ Թապպէն փէյղամպէրլէրինի գըրտըղընտա, Աբդիա եիւզ փէյղամպէր ալըպ՝ օնլարը էլլիյէր քիշէ մաղարատա կիզլէտի, վէ օնլարը էքմէք վէ սու իլէ պէսլէտի ։ 5 Վէ Աքաաբ Աբդիայա տէտի քի՝ Տիյարտա օլան հէփ սուլարըն փուռնարլարընա վէ ճիւմլէ տէրէլէրինէ կիթ, պէլքի օթլուգ պուլուրուզ տէ՝ աթլարը հէմ գաթըրլարը սաղ սագլարըզ, վէ հէփ տավարլարը զայ էթմէզիզ ։ 6 Իմտի օնլար տիյարը քէնտիլէրինէ փայլաշտըլար քի՝ օնտան կէչէյէր. Աքաաբ պիր եօլտան եալընըզ կիթտի, վէ Աբդիա պիր զայրի եօլտան եալընըզ կիթտի ։ 7 Վէ Աբդիա եօլտա իքէն, իշթէ Յղիա գարշըսընա չըգտը. վէ օ՝ օնու Թանըյընճա, եիւզիւ գօյուն տիւշիւպ՝ Յա՞ էֆէնտիմ 8 Յղիա՝ շու սէ՞ն մի սին տէտի ։ Վէ օնա՝ Պէն իմ տէտի. կիթ էֆէնտիմ 9 տինէ տէ քի՝ Իչթէ Յղիա ։ Վէ օ տէտի քի՝ Նէ՞ կիւնահ իշլէտիմ, քի սէն պու գուլուճունու Աքաաբըն էլինէ վէրիրսին քի՝ պէնի էօլտիւրսին 10 րէ ։ Պէնին Աստուածը Թապպ սաղտը քի՝ Հիչ պիր թայիֆէ վէ մմլէքէթ գալմատը, քի էֆէնտիմ սէնի օրատա արամաղա կէօնտէրմէյէ, վէ Յօգ տուր տէտիքլէ-

Գ. Ի. 16. 906։

ա Կոր. Բ. 25։ Հակ. Է. 17։

բ Ի Օր. ԽԸ. 12։

Գ. Ի. 16. 910։

իչիւն պիր քիւչիւք էքմէք եափըպ՝ պանա կէթիր, վէ քէնտին հէմ 14 օղուն իչիւն սօնկրա եափ։ Օ, իբա Իսրայէլին Աստուածը Եհովան պէօյլէ տէր. Քանի Թապպէն եէր եիւզիւ իւզէրինէ եաղմուր վէրէճէյի կիւնէտէք՝ ուն քիւփտէն տիւքէնմէյէճէք վէ տէսթիտէն 15 եաղ էքսիլմէյէճէք տիր։ Իմտի գարը կիտիպ՝ Յղիանըն սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտի. վէ հէմ օ հէմ քէնտիսի հէմ քէնտի էվի պիր էօ 16 յամ եէրլէրիտի։ Թապպէն Յղիանըն եէտի իլէ սէօյլէտիյի սէօզէ կէօրէ՝ քիւփտէն ուն տիւքէնմէտի վէ տէսթիտէն եաղ էքսիլմէտի ։ 17 Վէ վագի՝ օլտու քի պու չէյլէրտէն սօնկրա՝ էվ սահիպի գարընըն օղուռ խասթա օլտու, վէ օնուն խասթալըղը ղայէթ աղըր իտի. չէօյլէ քի՝ օնտա նէֆէս գալ 18 մատը։ Վէ գարը Յղիայա տէտի. Ազէնիմ իլէ նէ՞ն վար՝ եա՛ Աստուածըն ատէմի. կիւնահըմը զէքը էթմէյիպ՝ օղուռմու էօլտիւրթմէյիչ՞ 19 մի պանա կէլտին ։ Վէ օ օնա տէտի քի՝ Օղուռնու պանա վէր. վէ օնու գօյնունտան ալըպ՝ քէնտի օթաուրտուղու իւսթ օտայա չըգարտը, վէ օնու քէնտի եաթա 20 ղընտա եաթըրտը։ Վէ Թապպա նիտա էտիպ տէտի քի՝ Յա՞ Աստուածըմ Թապպ՝ պէնիմ շու եանընտա միւսաֆիր օլտուղումմ տուպ գարըյա՞ տախի մի՝ օնուն օղուռնու 21 էօլտիւրմէքլէ պէլա վէրտին։ Վէ էչճուղուն իւզէրինէ իւչ տէֆա՝ ուզանտը, վէ Թապպա նիտա էտիպ տէտի քի՝ Յա՞ Աստուածըմ Թապպ՝ քէրէմ էյլէ պու չօճուղուն ճանը օնուն տէրունինէ տէօնը 22 սիւն։ Վէ Թապպ Յղիանըն սէսինի իչիթտի՝ վէ չօճուղուն ճանը օնուն տէրունինէ տէօնիւպ Ե՛ուի 23 րիլտի ։ Իմտի Յղիա չօճուղու ալըպ՝ օնու իւսթ օտատան էվէ էնտիրտի, վէ օնու անասընա վէրտի. վէ Յղիա՝ Պագ օղուռն եաշայօր 24 տէտի ։ Վէ գարը Յղիայա տէտի. Հիմտի պուռնտան Ֆիլիտիմ քի՝ Աստուած ատէմի սին, վէ սէնին աղզընտա Թապպէն սէօզիւ կէրչէք տիր ։

Ա Կոր. Ժ. 35։

Ե Հրբ. ԺԱ. 35։

Ե Յով. Ի. 2։ ԺՀ. 30։

Digitized by Google

ՃԹ·Ի'·Լ·
906։

—

ր Գործ Ցես.
իե·15։
ս Պ·ԺԹ·10,
14։

ի Խա·19։

ի Խա·38։
ա Պն·իա·
26։

ե Ցես·է·
25։ Գոր·
ԺՂ·20։
ի Պ·իա·20

զ Ա Պն·Ժե·
2։

է Պ·ԺՂ·33

ը Ցես·ԺԹ·
26։

ը Պ·լԹ·6։

ժ Գ ՃԱգ·
ԺԷ·41։
Ա ա·Պ·
24։

արտընձա վարըն, վէ էյեր Ի՛հաղ
ալլահ իսէ, Ի՛օնուն արտընձա վարըն.
վէ գավմ օնա՝ հիչ պիր սէօզ ձէ-
22 վավ էթմէտիւ Ընտէն Ընդնա գավմա
տէտի քի՝ Ի՛պպպըն փէյղամպէրի
պէն եալընըզ գալտըմ, վէ Ի՛հա-
ղըն փէյղամպէրլէրի տէօրթ եիւզ
23 էլլի քիչի տիր։ Ինմի պիզ իքի
պուղա վէրսինլէր, վէ պուղանըն
պիրինի օնլար քէնտիլէրի իչիւն սէ-
չիպ՝ փարչա փարչա էթսինլէր, վէ
օտաունլարըն իւզէրինէ գօսաունլար,
վէ աթէշ գօմսընլար. վէ օպիր
պուղայը պէն էտէյիմ, վէ օտաուն-
լարըն իւզէրինէ գօյայըմ, վէ ա-
24 թէշ գօմայըմ։ Ընտէն սիզ ալ-
լահլարընըզըն ատընա նիտա էտին,
վէ պէն Ընհովանըն իսմինէ նիտա
էտէյիմ, վէ վագի՝ օլա քի Ի՛աթէշ
իլէ ձէվապ վէրէն Ալլահ՝ Ալլահ
օ տուր. վէ ճիւմլէ գավմ ձէվապ
վէրիպ՝ պու սէօզ էյի տիր տէ-
տիլէր։
25 Վ ընդնա Ի՛հաղըն փէյղամ-
պէրլէրինէ տէտի քի՝ Ընէնտինիզ
պուղանըն պիրինի սէչիպ իսթիտա
սիզ էտին, զիրա սիզ չօգ սունուզ.
վէ ալլահլարընըզըն ատընա նիտա
26 էտին, ամմա աթէշ գօման։ Վ է
օնլարա վէրիլէն պուղայը ալըպ՝
էթտիլէր, վէ սապահտան էօյլէ-
յէտէք Ի՛հաղըն ատընա նիտա է-
տիպ՝ Ընա Ի՛հաղ պիզէ ձէվապ
վէր տէտիլէր, ամմա Ի՛սէս եօգ՝ վէ
ձէվապ վէրէն եօգ իտի. վէ օնլար
հաֆտըգլարը մէզպահ՚ն ճանընտա
27 սըջարլար իտի։ Վ է վագի՝ օլտու
քի էօյլէն վագիթընտա Ընդնա օն-
լարը զէվգլէնիպ տէտի քի՝ Պէօ-
յիւք սէս իլէ չաղըրըն. զիրա օ
ալլահ օլմագ իլէ՝ եա սէօհվէթէ
տալմըշ տըր եախօտ պիր իչի վար
եա եօղճու տուր. պէլքի ույուշօր
28 վէ ույանտըրըլմալը տըր։ Ինմի
պէօյիւք սէս իլէ պաղըրըրլար ի-
տի, վէ ա՛տէթլէրի իւզրէ Հպը-
չագլար վէ խըշթլար իլէ՝ թա իւ-
զէրլէրինէ գան տէօքիւլիւնճէյէ-
29 տէք էթլէրինի քէսէրլէր իտի։ Վ է
վագի՝ օլտու քի՝ էօյլէն կէչինճէ,
թա ախըրմ գուրպանըն սունուլը-
տուղու զէմանատէք չըլտըրըրլար
իտի. վէ Ի՛սէս եօգ՝ վէ ճէվապ
վէրէն եօգ՝ վէ իչհտէն եօգ իտի։

Digitized by Google

30 Ողտէմ Նղիա ճիւմլէ գավմա՝ Պանա եագլաշըն տէտի, վէ ճիւմլէ գավմ օնա եագլաշտրլար. վէ 30 Պապըն երգըլմըշ մէզպահրը- 31նը թա՛միր էթտի: Ա՛է Նղիա՝ Իսմին Իսրայէլ օլսուն տէյէրէք օղ Պապըն սէօզիւ օլան Յակո- բուն օղուլլարը սըպթլարընըն սա- 32 յըսընճա օնիքի թաշ ալտը: Ա՛է թաշլար իլէ Պապըն իսմինէ պիր մէզպահ եափտը. վէ մէզպահըն չէվրէսինէ իքի չինիք գատար էքին 33սըղար պիր խէնտէգ եափտը: Ա՛է օտունլարը տիզտի, վէ պուղայը փարչա փարչա էտիպ՝ օտունլարընն իւ- 34իւզէրինէ գօտու: Ընտէն տէտի քի՝ Տէօրթ տէսթի սու տօլտուր- րուն, վէ պիւրթիւն եանմանընն իւ- զէրինէ վէ օտունլարընն իւզէրինէ տէօքիւն. վէ Իքինճի քէրրէ է- տին տէտի, վէ իքինճի քէրրէ էյ- լէսիլէր. վէ տէտի քի՝ Իւչիւն- ճիւ քէրրէ էտին, վէ իւչիւնճիւ 35քէրրէ էյլէսիլէր: Իսմի սու՝ մէզ- պահրն էթրաֆընա եիւբիւտիւ. վէ սու խէնտէյի տախի տօլտուր- տու:

36 Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ ախշամ գուրպանը սունուլտուղու զէմման- տէ, Նղիա փէյղամպէր եագլաշըպ տէտի. Նայ Ըբրահամըն Իսա- հակրն վէ Իսրայէլին Ըլլահը Նո- հովա՝ պու կիւն պիլինսին քի Իս- րայէլտէ Ըլլահ սէն սին, վէ պէն սէնին գուլուն ում, վէ Հէվի պու 37 չէյլէրի սէնին սէօզիւն իլէ էյլէ- տիմ: Պանա ճէվապ վէր եա՛ Պապ՝ պանա ճէվապ վէր, վէ պու գավմ պիլսին քի՝ սէն եա՛ Պապ Ըլլահ սըն. վէ օնլարրըն եիւբէյինի էվրի 38տէջնտէրէն սէն սին: Ողտէմ Պապպտան աթէշ տիւշտիւ, վէ պիւրթիւն եանմայը հէմ օտունլա- րը վէ թաշլարը վէ թօփրաղը եագ- տը, խէնտէգտե օլան սուլարը 39պիլէ եալատը: Ա՛է պիւրթիւն գավմ կէօրիւնճէ՝ եիւղիւ գօյուն տիւ- չիւպ տէտիլէր. Նո՛հովա՝ Ըլլահ օ տուր, Նո՛հովա՝ Ըլլահ օ տուր: 40Ա՛է Նղիա օնլարա տէտի քի՝ Իսահաղընն փէյղամպէրլէրինի թու- թուն, օնլարտան քիմսէ գուր- թուլմասըն, վէ օնլարը թուրթտու- լար. վէ Նղիա օնլարը Կիսոն տէ- րէսինէ էնտիրտի, վէ Իսրատա օն- լարը գաթլ էթտի:

41 Ա՛է Նղիա Ըքսաբա տէտի քի՝ Նօգարը չըգ եէ վէ իչ. պիրա եաղ- մուր չամաթասընընն սէտասը կէլի- 42 չօր: Իմտի Ըքսաբ հէմէյէ վէ իչմէյէ չըգտը. վէ Նղիա կարմե- ղոսուն թէփէսինէ չըգտը, վէ Հէբ- րէ էյիլիպ՝ եիւզիւնիւ տիզլէրի ա- 43րասընա գօտու: Ա՛է ուշաղընա տէտի քի՝ Ըալա չըգրըպ տէնիզէ տօղրու պագ. վէ օ չըգրըպ պագ- տը, վէ՝ Պիր չէյ եօգ տուր տէ- տի. վէ օ տէտի քի՝ Ֆէքթար եէ- 44տի քէրրէ կիմ: Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ եէտինճի քէրրէտէ տէտի. Իշ- թէ տէնիզտէն ատէմ ավուճու գա- տար քիւչիւք պիր պուլութ չըգա- չօր. վէ օ տէտի. Ըրգ Ըքսաա- բա տէ քի՝ Ը՛րապայը գօչուպ էն, 45քի եաղմուր սէնի ալըգօմայա: Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ չէօյլէ վէ պէօյ- լէ տէյինճէյէտէ, կէօք պու- լութլար վէ րիւզկեար իլէ գարար- տը, վէ պէօյիւք եաղմուր օլտու. վէ Ըքսաբ պինիպ՝ Յեզդայէլէ 46կիթտի: Ա՛է Պապըն էլի՝ Նղիա- նընն իւզէրինտէ լտի. վէ ՚պէլինի գուշատըպ՝ թա Յեզդայէլէ կէլինն- ճէյէտէք Ըքսաբրն էօնիւնճէ սէ- յիրթտի:

ՊԸՊ ԺԹ

Նղիանըն՝ Յեզաբէլին գօրգուսունտան Խէր- սաքէյէ գաչըրըը, և Ըէօլտե օնուն՝ քէն- տի է՛օմրիւնտէն պիզար օլըպ՝ պիր մէէյին օնա թէսէլլի էթտէյի. 9 Ա՛Խօրեթաե Ըլլահրն օնա կէօրիւնիւպ՝ Ըղայէ՛ի՝ Ելիա՛ պու՝ վէ Նղ- ղիսէյի մէսհ էթմէյէ օնու կէօնտէրտիյի: 19 Նղիսէնին՝ քէնտի տօսթլարը իւէ վէտտա- լըշըպ՝ Նղիանըն արտընճա կիթտիյի.

1 Ա՛է Ըքսաբ Նղիանըն հէփ էթ- տիյինի՝ վէ ճիւմլէ օնուն՝ ՚Հէփ փէյղամպէրլէրի գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւյինիւ Յեզաբէլէ խա- 2պէր վէրտի: Ա՛է Յեզաբէլ Նղիա- յա պիր խապէրճի կէօնտէրիպ տէ- տի քի՝ Պանա ֆալահլար պէօյլէ վէ պունտան զիյատե էտէլէր քի՝ էյէր եարրն պու վագթտա սէնին ճանընը օնլարրն պիրինին ճանը եէ- րինէ գօմազ խէմ:

3 Իմտի օ գօրգուպ՝ գալգտը վէ ճանը ֆէլահլրնի իչինն կիթտի, վէ

Յուդանըն Խերսաբէէսինէ վարտը • վէ ուշաղընը օրատա պրագտը ։
4 Վ֊է քէնտիսի պիր կիւնլիւք եօլ չէօլէ կիթտի, վէ վարըպ՝ պիր արտըճ աղաճընըն ալթընտա օթուրտու • վէ ՙճան ու կէօնլիւնտէն էօլմէք իսթէյիպ՝ Ը֊լմտի եէթէր եա՞ Բապպ՝ ճանըմը ալ, զիրա պէն պապալարըմտան էյի տէյիլ իմ
5 տէտի ։ Ընտէն պիր արտըճ աղաճընըն ալթընտա եաթըպ ույուտու • վէ իշթէ օնա օրատա պիր մէլէք տօգանտը, վէ օնա՝ Գալգ եէ տէ֊
6 տի ։ Վ֊է օ պագտը, վէ իշթէ պաշը ուճունտա գօրտա փիշմիշ պիր փիտէ վէ պիր տէսթի սու վար խտի • իմտի եէտի վէ իչտի, վէ
7 երնէ եաթտը ։ Վ֊է Բապպըն մէ֊ լէյի թէքբար իքինճի տէֆա՝ օնա տօգանըպ տէտի քի՝ Գալգ եէ, զիրա կիւոէճէյին եօլ չօգ տուը ։
8 Վ֊է գալգրպ՝ եէտի վէ իչտի, վէ օլ թաա՛մըն գուվվէթի իլէ՝ թա ՚Ը֊լ֊ լահըն տաղը Ֆորեբէտէք ՚գըրգ կիւն վէ գըրգ կէճէ կիթտի ։
9 Վ֊է օրատա մաղարայա կիրիպ՝ կէճէ օրատա գալտը • վէ իշթէ օ֊ նա Բապպըն սէօղիւ օլուպ՝ օնա տէտի • Պուրատա նէ՞ իշին վար՝
10 եա՞ Ւդիա ։ Վ֊է օ տէտի քի՝ ՚Ը՛ս֊ քէրլէրին Ըլահը Բապպ իչիւն ա՛֊ զիմ ղայրէթ չէքտիմ, զիրա ՙԽս֊ րայէլ օղուլլարը սէնին ա՛Խտընը թէրք էթտիլէր, սէնին մէզպահ֊ լարընը երգտրլար, վէ ՚փէյղամ֊ պէրլէրինի գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւ֊ լէր • վէ ՚պէն եալընըզ գալտրմ, վէ պէնիմ ճանըմը արայօրլար քի
11 օնու ալսընլար ։ Վ֊է օնա տէտի քի՝ Ազգ, վէ ՙտաղտա Բապպըն Հու֊ զուրունտա տուր • վէ իշթէ Բապպ կէչէյօր, վէ Բապպըն էօնիւնտէ տաղլար եարան վէ գայալար փա֊ րէվէյէն ՙպէօյիւք վէ գուվվէթլի եէլ օլուր, ամմա Բապպ օլ եէլտէ տէյիլ տիր • վէ եէլնն արտընճա զէլզէլէ օլուր, ամմա Բապպ զէլ֊
12 զէլէտէ տէյիլ տիր • Վ֊է զէլզէ֊ լէնին արտընճա աթէշ օլուր, ամ֊ մա Բապպ աթէշտէ տէյիլ տիր • վէ աթէշին արտընճա եավաշ ինճէ
13 սէս օլուր ։ Վ֊է վագի՝ օլտու քի Ւդիա իշնթտիլի կիպի՝ Ֆերաճէ֊ սի իլէ եիւզիւնիւ պիւրիւտիւ, վէ

չըգրպ՝ մաղարանըն աղզընտա տուր֊ տու • վէ ՙիշթէ օնա պիր սէս օ֊ լուպ տէտի • Պուրատա նէ՞ իշին
14 վար՝ եա՞ Ւդիա ։ Վ֊է ՚օ տէտի քի՝ Ը՛աքէրլէրին Ըլահը Բապպ իչիւն ա՛զիմ ղայրէթ չէքտիմ, զիրա Խս֊ րայէլ օղուլլարը սէնին ա՛Խտընը թէրք էթտիլէր, սէնին մէզպահ֊ լարընը երգտրլար, վէ փէյղամ֊ պէրլէրինի գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւ֊ լէր • վէ պէն եալընըզ գալտրմ, վէ պէնիմ ճանըմը արայօրլար քի
15 օնու ալսընլար ։ Վ֊է Բապպ օնա տէտի քի՝ Կիթ, Գամասկոս չէօ֊ լիւնէ տօղրու եօլունա տէօն • վէ վարըպ՝ Ըղայէլի Աիւրիա իւզէրի֊
16 նէ փատիշահ մէսհ էյլէ ։ Վ֊է ՙԱամեսսի օղու Յէուայու՝ Խսրա֊ յէլին իւզէրինէ փատիշահ մէսհ էտէսին • վէ Ըբէլմաուլատան Ա֊ փատ օղու ՚Ւդիսէյի սէնին եէրի֊
17 նէ փէյղամպէր մէսհ էտէսին ։ Վ֊է Ւվագի՝ օլա քի՝ Ըզայէլին գըլը֊ ճընտան գուրթուլանը՝ Յէու էօլ֊ տիւրէճէք տիր, վէ Յէուննուն գը֊ լըճընտան գուրթուլանը՝ ՚Ւդիսէ
18 էօլտիւրէճէք ։ ՚Պէն իսէ Խսրա֊ րայէլտէ՝ Ւհահաղա հէփ չէօքմէ֊ միշ տիզէրի վէ օնու հէր ՚Էօփմէ֊ միշ աղզը՝ եէտի պէն ատէմ ալը֊ գօտուա ։
19 Իմտի օրատան կիտիպ՝ Աափատ օղուս Ւդիսէյի պուլտու, քի էօ֊ նիւնճէ օն իքի չիֆթ Է֊օ֊է֊ոլ իլէ վէ օն իքինճիսինտէ քէնտիսի օլա֊ րագ չիֆթ սիւրէր իտի • վէ Ւդիա եանընա կէչիպ՝ քէնտի ֆէրաճէսի֊
20 նի օնուն իւզէրինէ աթտը ։ Օլ֊ տէմ Ւդէ֊ոէ էօքիւզլէրի թէրք է֊ տիպ՝ Ւդիանըն արտընճա սէյիրթ֊ տի, վէ՝ ՚Ռէրեմ էյլէ պապամը վէ անամը էօփէյիմ, անտէն ար֊ տընճա կէլէյիմ տէտի • վէ օ օնա տէտի քի՝ Վ֊ար տէօն, զիրա պէն
21 սանա նէ՞ էյլէտիմ ։ Իմտի օնուն արտընուսան տէօնտիւ, վէ պիր չիֆթ էօքիւզիւ ալըպ օնլարը պօ֊ ղազլատը, վէ էօքիւզլէրին ալէթ֊ լէրի իլէ Ւօնլարըն էթինի փիշիր֊ տի, վէ խալգա վէրտի, վէ եէ֊ տիլէր • անտէն գալգրպ՝ Ւդիանըն արտընճա կիթտի, վէ օնա խրզմէթի էտէր իտի ։

(Թ. Ի'. Ի. 901.)

ԳԼՈՒԽ Ա

Լենադադը՝ Ասմարիայը մուհասերէ եթ-
ափի։ 13 Պիր փեյղամպերին նասիհաթը ի-
լէ Ասիւրեանիլերին գաթը օլունտուղու։ 22
փեյղամպերին Ըքաաբա եվվելտէն վերտիյի
խապերէ կէօրէ՝ Ասիւրեանիլերին վատիլերէ
կիվվեներէք Ըփեկէ կելտիքլերի։ 28 փեյ-
ղամպերին քէմտը՝ վէ Ալլահըն հիւքմիւ իլէ
Ասիւրեանիլերին թէքրար վուրուլտուղու։ 31
Սիւրեանիլերին միւթի՝ օլմալերի իլէ՝ Ըքաաբ
Լենադադ իլէ մուա՝հիտէ էտիպ օնու սալը
վերտիյի։ 35 փեյղամպերին՝ պիր մահպու-
սան թէմմիլի իլէ՝ Ըքաաբա ֆէնա եթթի-
լիյի կէօսթէրտիյի, վէ անոն սօնկրա օնա
Ալլահըն հիւքմիւնիւ թագրիր էյլէտիյի։

1 Վ է Ասիւրիա փատիշահը Լենա-
դադ ճիւմլէ ա՝սքէրինի ճէմ՝
էյլէտի։ վէ պիլէսինճէ օթուզ ի-
քի փատիշահ վէ աթլար հէմ ա՝-
րապալար իլէ չըգըպ՝ Ասմարիայը
մուհասերէ եթտի, վէ օնուն իլէ
2 ճէնք էյլէտի։ Վ է չէհրէ՝ Իսրա-
յէլ փատիշահը Ըքաաբա էլչիլեր
3 կէօնտերիպ օնա տէտի քի՝ Լենա-
դադ պէօյլէ տեր։ Ասինին կիւմիւ-
շիւն վէ ալթունուն պէնիմ տիր,
հէմ սէնին գարըլարըն վէ կիւզէլ
4 օղուլլարըն պա պէնիմ տիր։ Վ է
Իսրայէլ փատիշահը ճէվապ վէ-
րիպ տէտի քի՝ Այ՛ էֆէնտիմ
փատիշա՛՝ սէնին սէօզիւնէ կէօրէ
կերէք պէն կերէք հէր նէմ վար
իսկ, սէնին տիր։
5 Վ է էլչիլեր թէքրար կելիպ տէ-
տէլեր քի՝ Լենագադ պէօյլէ սէօյ-
լէյիպ տէյօր։ Պէն սանա կէօն-
տերիպ՝ Կիւմիշիւնիւ վէ ալթուն-
նունու վէ գարըլարընը վէ օղուլ-
լարընը պանա վեր տէտիմ իսկ տէ,
6 հէր վէճհ իլէ եարըն պու վագթ-
տա գուլլարըմը սանա կէօնտերէ-
ճէյիմ, վէ սէնին էվինի՝ հէմ սէ-
նին գուլլարընըն էվլերինի արաշ-
տըրաճագլար։ վէ վագի՝ օլա քի՝
սէնին կէօզլերինտէ հէր արզուլու
կէօրիւնէն շէյի էլլերինէ գոյուպ
7 ալաճագլար տըր։ Օլտէմ Իսրա-
յէլ փատիշահը՝ մէմլէքէթին հէփ
իխթիյարլարընը չաղըրըպ տէտի։
Ալա պիլլին վէ պագըն քի պու՝
քէմլիք էլհէ+ արայօր։ զիրա պանա՝
գարըլարըմ վէ օղուլլարըմ վէ կիւ-
միւշիւմ վէ ալթունումը իչիւն կէօն-
տերմիշ տիր, վէ օնտան մէն՝ էթմէ-
8 տիմ։ Իմտի ճիւմլէ իխթիյարլար

(Թ. Ի'. Ի. 901.)

հէմ պիւթիւն գավմ օնա տէտիլէր
քի՝ Տինկլէմէ, վէ գայիլ օլմա։
9 Ընտէն օ՝ Լենադադըն էլչիլէրինէ
տէտի։ Լ՝ֆէնտիմ փատիշահա տէ-
յէսինիզ քի՝ Պու գուլլուղնա էվ-
վէլտէն ճիւմլէ խոպլէր կէօնտեր-
տիյինի էտէճէյիմ, ամմա պու շե-
յի էտէմէմ։ իմտի էլչիլեր կի-
տիպ՝ օնա ճէվապ տէօնտերտիլէր։
10 Վ է Լենադադ օնա կէօնտերիպ
տէտի քի՝ Պանա ալլահլար պէօյ- ա պ. ժթ. 2։
լէ վէ պունտան զիյատէ էտէլէր
քի՝ էյէր Ասմարիանըն թօփրաղը
Հայաղմտա օլան ճիւմլէ գավմընն բ Նհ. ժ. 8։ Պատ. ը. 10։
11 ավուճունա եէթիշլիր իսէ։ Վ է Իս-
րայէլ փատիշահը ճէվապ վէրիպ
տէտի քի՝ Օնա տէյին։ Պուշագ
պաղլանան՝ չէօզէն կիպի էօյիւնմէ-
12 սին։ Վ է վագի՝ օլտու քի պիլէ-
սինճէ օլան փատիշահլար իլէ չա-
տըրլարտա Հիչեր իքէն՝ պու սէօ- դ Նա. 16։
զիւ իչնթտիյի կիպի, գուլլարընա՝
ճէնկէ տիզիլին տէտի, վէ չէհրէ
գարշը ճէնկէ տիզիլտիլեր։
13 Վ է իլճէ պիր փեյղամպեր Իս-
րայէլ փատիշահը Ըքաաբա եագ-
լաշըպ տէտի քի՝ Գապպ պէօյլէ
տեր։ Ալիւմլէ պու պէօյիւք գա-
լապալըղը կէօրտիւն միւ։ իչնթէ
Պէն օնու պու կիւն սէնին էլլինէ դ Նա. 28։
թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ պիլէսին
14 քի՝ Գապպ պէն իմ։ Վ է Ըքաաբ՝
Կիմի՞ն եէտի իլէ տէտի։ վէ օ
տէտի քի Գապպ պէօյլէ տեր։ Ի-
յալէթլէր սերվէրլէրինին ուշագ-
լարը նէտի իլէ։ անտէն տէտի
քի՝ Ալէնկի քի՞մ գուբսուն։ վէ օ՝
15 Սէն տէտի։ Իմտի էյալէթլէր սեր-
վէրլէրինին ուշագլարընը եօգլա-
տը, վէ իքի եիւզ օթուզ իքի նէ-
ֆէր իտի։ վէ օնլարտան սօնկրա
ճիւմլէ գավմը Էա՛նի ճիւմլէ Իս-
րայէլ օղուլլարընը եօգլատը, եէ-
16 տի սինն նէֆէր իտի։ Վ է օնլար
էօյլէն վագթընտա չըգտը։ վէ
Լենադադ կէրէք քէնտիսի կէրէք
օնա եարտըմ էտէն փատիշահլար
օլ օթուզ իքի փատիշա՝ չատըը-
17 լարտա Հիչնպ սերխօշ իտի։ Իմտի Ի նա. 12։
էյալէթլէր սերվէրլէրինին ուշագ- պ. ժչ. 9։
լարը էօնտէ չըգտրլար։ վէ Լե-
նադադ էօյչէնճէյէ կէօնտերտի, վէ
օնա՝ Ասմարիատան ատէմլէր չըգ-
տը տէյէրէք խապեր վերտիլեր։

Digitized by Google

18 Վ֊է օ տէտի քի՝ Նչյէր օնլար
մուսալիհէ իչլուն չզգտրլար իսկ ,
օնլարը տիրի թուրթուն , վէ է֊
յէր ճէնք իչիւն չզգտրլար իսկ ,
19 օնլարը էյնէ տիրի թուրթուն : Իմ֊
տի պու էյալէթլէր սէրվէրլէրինին
ուշագլարը՝ վէ օնլարըն արտընճա
օլան ա՛սքէր չէհրտէն չզգտրլար :
20 Վ֊է հէր պիրի գարշըսընա կէլէնի
վուրտու , վէ Միւրեանիլէր գաչ֊
տը , վէ Իսրայէլ օնլարը գօվալա֊
տը . վէ Միւրիա փատիշահը Ռե֊
նադադ՝ աթ իւզէրինտէ աթլըլար
21 իլէ գալըզ գուրթուլտու : Վ֊է
Իսրայէլ փատիշահը չզգզ՝ աթ֊
լարը վէ ա՛րապալարը վուրտու ,
վէ Միւրեանիլէրի պէօյիւք գըրղըն
իլէ վուրտու :
22 Վ֊է օր փէյղամպէր Իսրայէլ
փատիշահընա եագլաշըպ օնա տէ֊
տի քի՝ Կիթ գուվվէթլէն , վէ պիլ
հէմ կէօր քի՝ նէ էտէճէքսին . զի֊
րա Ւվէլէճէք երլտա Միւրիա փա֊
տիշահը սէնին իւզէրինէ չզգաճագ :
23 Վ֊է Միւրիա փատիշահընըն
գուվլարը օնա տէտիւէր քի՝ Ո՛ն֊
լարըն ալլահլարը տաղլար ալլահ֊
լարը տըր , օնլար պիզի օնուն ի֊
չիւն եէնտիլէր . ամմա օնլար իլէ
էյէր օվատա տէօյիւշիւր իսկէ ,
24 օնլարը էլպէթթէ եէնէրիզ : Իմ֊
տի պուննու էյլէյէսին . փատիշահ֊
լարըն հէր պիրինի մահալինտէն չզ֊
գար , վէ օնլարըն եէրինէ սէրտար֊
25 լար գօ : Վ֊է սէն քէնտինէ՝ սէն֊
տէն տիւշէն ա՛սքէր գատար ա՛ս֊
քէր՝ վէ աթլար գատար աթլար վէ
ա՛րապալար գատար ա՛րապալար
հազըրլա , վէ օնլար իլէ օվատա
տէօյիւշէլիմ , օնլարը էլպէթթէ
եէնէրիզ . վէ օ՝ օնլարըն սէօզիւ֊
26 նիւ տինկլէյիպ էօյլէ էյլէտի : Վ֊է
վագի՝ օլտու քի էրթէսի երլտա
Ռենադադ Միւրեանիլէրի եօգլա֊
տը , վէ Իսրայէլ իւզէրինէ ճէնք
27 էթմէյէ Ը֊փէկէ չզգտը : Իսրայէլ
օղուլլարը տախի եօգլանըպ հազըր֊
լըգ կէօրտիւլէր , վէ օնլարը գար֊
շըլամաղա կիթտիլէր . վէ Իսրա֊
յէլ օղուլլարը օնլարըն գարշըսըն֊
տա՝ իքի քիւշիւք քէչի սիւրիւլէրի
կիպի օրտու գուրտուլար , Միւր֊
եանիլէրը իսկ եէրի տօլտուրտուլար :
28 Վ֊է Ըլլահըն ատէմի կէլիպ՝

Իսրայէլ փատիշահընա սէօյլէտի ,
վէ տէտի քի՝ Ըապպ պէօյլէ տէր .
Միւրեանիլէրին՝ Նհովա տաղլար
Ըլլահը տըր վէ վատիլէր Ըլլահը
տէյիլ տիր տէտիքլէրի էճիլտէն ,
էճիւմլէ պու պէօյիւք գալապա֊
լըղը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէ֊
յիմ , վէ պիլէսինիզ քի՝ Ըապպ
29 պէն իմ : Վ֊է պիր պիրինէ գարշը
եէտի կիւն օրտու գուրմուշլար ի֊
տի . վէ վագի՝ օլտու քի՝ եէտին֊
ճի կիւնտէ ճէնք օլտու , վէ Իս֊
րայէլ օղուլլարը Միւրեանիլէրտէն
պիր կիւնտէ եիւզ պին եայա վուր֊
30 տուլար : Վ֊է գալանլար Ըփէկէ
չէհրե գաչտըլար , վէ օլ գալան
իյիրմի եէտի պին քիշինին իւզէրի֊
նէ հիսար սիւշտիւ . վէ Ռենադադ
գաչըպ չէհրէ՝ Ըիչ օտատան իչ օ֊
տայա կիրտի :
31 Վ֊է օնուն գուվլարը օնա տէտի֊
լէր . Իչթէ հալա իչնթիւք քի՝
Իսրայէլ էվլինին փատիշահլարը
մէրհամէթլի փատիշահլար տըր .
հալա Ըպէլլէրիմիզ չուվլար վէ
պաշլարըմըզա իփլէր գօյուպ՝ Իս֊
րայէլ փատիշահընա չզգալըմ ,
պէլքի սէնին ճանընը սաղ գօյա :
32 Իմտի պէլլէրինէ չուվլար վէ պաշ֊
լարընա իփլէր սարտըլար , վէ Իս֊
րայէլ փատիշահընա վարըպ տէ֊
տիլէր . Գուվլուն Ռենադադ տէր
քի՝ Վէրէմ էյլէ ճանըմ սաղ գալ֊
սըն . վէ օ տէտի քի՝ Տահա սաղ
33 մը տըր . օ գարընտաչըմ տըր : Վ֊է
օլ ատէմլէր պուննու ուղուր սայըպ՝
ա՛լէլ աճէլէ աղզընտան սէօզիւ
ալտըլար տա՝ Ռենադադ գարըն֊
տաչըն տէտիլէր . վէ օ՝ Վ֊արըն
օնու ալըն տէտի . իմտի Ռենադադ
օնա չզգընճա , օնու ա՛րապայա չը֊
34 գարտը : Վ֊է օ օնա տէտի քի՝
Ըզնէհմ պապամ սէնին պապան֊
տան ալտըդը չէհրլերի կէրի վէրէ֊
յիմ՝ , վէ սէն Դամասկոստա քէն֊
տին իչիւն պապամ Ասմարիատա
եափտըդը կիպի սօգագլար եափա֊
սըն . օ տա՝ Ասէնի պու ա՛հտ իւզ֊
րէ սալը վէրիրիմ փէֆէ . իմտի օ֊
նուն իլէ ա՛հտ քէսիչիպ՝ օնու սա֊
լը վէրտի :
35 Վ֊է Ւվէյղամպէրլէրին օղուլ֊
լարընտան պիրի՝ քէնտի արգատա֊
չընա Ըպապըն սէօզիւ իլէ տէտի

քի՝ Վհէրեմ էյլէ պէնի վուր • վէ
օլ քիմսէ օնու վուրմադա իմթինա՝
36 էյլէտի : Վէ օ օնա ութտի քի՝
Լապպըն սէօղիւնէ իթաա՛թ էթ-
մէտիյին իչիւն , իշլեթ պէնիմ ևա-
նըմտան կիտէր իքէն՝ սէնի արսլան
էօլտիւրէճէք տիր • վէ օնուն ևա-
նընտան կիթտի , վէ օնու արսլան
37 Ղպուլուպ էօլտիւրտիւ : Ընտէն
պիր ղայրի քիմսէյի պուլուպ՝ Վհէ-
րեմ էյլէ պէնի վուր տէտի • իմոի
օլ քիմսէ օնու վուրտու , շէօյլէ
38 քի վուրունճա եարալատը : Վէ օլ
փէյղամպէր վարըպ՝ եօղուն իւզէ-
րինէ փատիշահը պէքլէտի , վէ
կէօղլերինի էօրթմէք իլէ թանըլ-
39 մազ օլտու : Վէ վագի՝ օլտու քի՝
Ղփատիշահ կէչէր իքէն , փատիշա-
հա ֆէրեաա էտիպ տէտի քի՝ Պու
գուլուն ճէնթ արասընա չըգտը , վէ
իշլեթ պիր քիմսէ սաիրպ՝ պանա
պիր ատեմ կէթիրտի վէ տէտի •
Պու քիմսէյի սագլա , էյէր օ՝ պիր
վէճհ իլէ զայ՝ օլուր իսէ , Ղսէնին
ճանընն օնուն ճանը եէրինէ օլա ,
եօղուսա՝ պանա պիր գանթար կիւ-
40 միւշ թարթասըն : Վէ վագի՝ օլ-
տու քի՝ պու գուլուն շուրատա
պուրատա իշլէր իքէն , օ ղայպ օլ-
տու • վէ Իսրայէլ փատիշահը օնա
տէտի քի՝ Վէնին չէրաաթըն պէօյ-
լէ տիր , Ղէվճէ ֆէ քէնտին ֆասլ
41 էթտին : Իմոի օ՝ թէզ էօրթիւ-
յիւ կէօղլերինտէն չըգարտը , վէ
Իսրայէլ փատիշահը օնուն փէյ-
զամպէրլէրտէն օլտուղունու թա-
42 նըտը : Վէ օ օնա տէտի քի՝ Լապպ
պէօյլէ տէր • Ղէլաքէ թաՂին
էթտիյիմ քիմսէյի եէտէն սալը-
վէրտիյին իչիւն , սէնին ճանըն օ-
նուն ճանը եէրինէ՝ վէ սէնին գավ-
մըն օնուն գավմը եէրինէ օլաճագ
43 տը : Վէ Իսրայէլ փատիշահը
Ղտարղըն վէ գըզըլըն՝ էվլինէ կիթ-
տի , վէ Ամարիայա վարտը :

ՊԸՊ ԻԸ

Ե՛քաարըն՝ Նաբովթուն պաղընը ալամատը-
ղընա գասակէթ չէքտիյի : 5 Հեզաբէլին
Ջէքթիւպէլէր եազմասը իլէ Նաբովթուն իւ-
զէրինէ քիւֆը էթտի տէյիւ հիւքմ օլուն-
տուղաս , 15 Ե՛քաարըն պաղը ղապի էթտի-
յի , 17 Ինդիանըն՝ Ե՛քաարըն վէ Հեզաբէ-
լին իւզէրինէ հիւքմ թագրիր էյլէտիյի , 25
Ինարամազ Ե՛քաարըն թէվպէ էթմէսի իլէ՝
Ընչահ հիւքմիւն իճրասընը թէխխիր էթտիյի ,

1 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ պու չէյ-
Ղլէրտէն սօնկրա , Հեզրայէլլի
Նաբովթուն Ամարիա փատիշա-
հը Ե՛քաարըն սէրայը ևանընտա
Հեզրայէլտէ պիր պաղը վար իտի :
2 Վէ Ե՛քաար Նաբովթա սէօյլէ-
յիպ տէտի քի՝ Պաղընը պանա
վէր , քի պանա սէպզեվլէթ պաղ-
չէսի օլա , զիրա եազըն՝ Էվլիմին
ևանընտա տըր , վէ օնուն եէրինէ
սանա՝ օնուտան էյի պիր պաղ վէ-
րէյիմ • Էյէր կէօղլէրինէ խօշ կէօ-
րիւնիւր իսէ , սանա՝ օնուն պէհա-
3 սընըն ագչէսինի վէրէյիմ : Վէ
Նաբովթ Ե՛քաարա տէտի • Ղապպ
պանա կէօսթէրմէսին քի՝ Ղպապա-
լարըմըն միրասընը սանա վէրէյիմ :
4 Վէ Ե՛քաար՝ Հեզրայէլլի Նա-
բովթուն օնա սէօյլէտիյի սէօզտէն
ևա՛նի Պապալարըմըն միրասընը
սանա վէրմէմ տէտիյինտէն էօ-
թիւրիւ էվլինէ տարղընն վէ գըզըլ-
վարտը • վէ եաթաղը իւզէրինէ ևա-
թըպ՝ եիւզիւնիւ տէօնտէրտի , վէ
5 էքմէք եէմէտի : Վէ գարըսը Հե-
զաբէլ օնա կէլտի վէ օնա տէտի •
Ձ՛անընն նի՞շլիւն պէօյլէ տարղընն օ-
6 լուպ՝ էքմէք եէմէզսին : Վէ օնա
տէտի • Ղիւն քի Հեզրայէլլի Նա-
բովթա սէօյլէյիպ օնա տէտիմ քի՝
Պանա պաղընը ագչէ իլէ վէր ,
եախօտ էյէր բազի օլուր իսէն , օ-
նուն եէրինէ սանա պիր պաղ վէ-
րէյիմ • օ տա՝ Պաղըմը սանա վէր-
7 մէմ տէմիշ տիր : Վէ օնուն գա-
րըսը Հեզաբէլ օնա տէտի քի՝ Ձէն
Իսրայէլին իւզէրինէ շի՞մտի մի
փատիշահլըգ էտէյօրսուն • գալգ
էքմէք եէ , վէ ևիւրէյին խօշ օլ-
սուն • Հեզրայէլլի Նաբովթուն
պաղընը պէն սանա վէրէյիմ :
8 Վէ Ե՛քաարըն ատընտա մէք-
թիւպլէր եազըպ՝ օնուն միհիւրիւ
իլէ միհիւրլէտի • անտէն մէք-
թիւպլէրի՝ Նաբովթ իլէ պէրապէր
սաքին օլան օնուն շէհրինտէքի իխ-
թիյարլարա վէ պէյլէրէ կէօնտեր-
9 տի : Վէ մէքթիւպլէրտէ եազըպ
տէտի քի՝ Ղուրուճ նիտա էտին ,
վէ Նաբովթու գավմընն պաշընտա
10 օթուրտուն • Վէ օնուն գարշը սը-
նա իքի եարամազ քիմսէլէր օ-
թուրտուն , վէ օնլար շէհսատէթ

Digitized by Google

էտիպ տէսինլէը քի՝ Այն Էլլա-
հա վէ փաաիշահա քիւֆր էթտին .
անտէն օնու չըգարըպ Թաշլայըն ,
քի էօլէ :
11 Լմտի օնուն չէհրինին Հալիսի՝
օնուն չէհրինտե սաքին օլան ին-
թիյարլար վէ պէյլէր՝ Յեզաբէլին
օնլարա ըսմարլատըղընա կէօրէ
օնլարա Հէման կէօնտէրտիյի մէք-
թիւպլէրտե եազըլը օլտուղու կի-
12 պի էյլէտիլէր : Օնլար ուրուճ
նիտա էթտիլէր , վէ Նաբովթու
գաւմըն պաշընտա օթտուրթտու-
18 լար : Վէ իքի եարամազ քիմսէ-
լէր վարըպ՝ օնուն գարշըսընտա օ-
թտուրտուլար , վէ օլ եարամազ
քիմսելէր գաւմըն էօնիւնտե Նա-
բովթուն իւզէրինէ չէհատէթ է-
տիպ՝ Նաբովթ Ըլլահա վէ փատի-
շահա քիւֆր էթտի տէտիլէր . վէ
Ւօնու չէհրին տիշարըսընա չըգա-
տըլար , վէ օնու թաշլար իլէ թաշ-
14 լատըլար , վէ էօլտիւ : Ընտէն
Յեզաբէլ կէօնտէրիպ՝ Նաբովթ
թաշլանտը վէ էօլտիւ տէտիլէր :
15 Վէ վադի՝ օլտու քի՝ Յիզաբէլ
Նաբովթուն թաշլանըպ էօլտիւ-
յիւնիւ իշիտինճէ , Յեզաբէլ Ը-
քաապա տէտի քի՝ Վալդ Յեզըա-
յէլլի Նաբովթուն սանա օլ ագէճ
իլէ վէրմէյէ իմթինա՝ էթտիյի պա-
ղընը զապթ էյլէ . զիրա Նաբովթ
սաղ տէյիլ տիր , իլլա էօլտիւ :
16 Վէ վադի՝ օլտու քի Ըքաապ՝
Նաբովթուն էօլտիւյիւնիւ իշիթ-
տիյի կիպի , օլտէմ Ըքաապ գալգտը
քի՝ Յիզրայէլլի Նաբովթուն պա-
ղընա էնէ , վէ օնու զապթ էտէ :
Ե Պաշ . ԻԹ 12 : 17 Վէ Էզեբիլի Յղիսայա Թապ-
18 պըն սէօզիւ օլուպ տէտի . Վալդ՝
Ը Պամարիատա օլան Իսրայէլ փա-
տիշահը Ըքաապը գարշըլամաղա
էն . իշէթ օ՝ Նաբովթուն պաղըն-
տա տըր , քի օրայա՝ օնու զապթ
19 էթմէյէ էնտի : Վէ օնա սէօյլէ-
յիպ տէյէսին քի՝ Թապպ պէօյլէ
տէր . Յօլտուրտուն տէ զապթ տէ
մի էտէր սին . անտէն օնա սէօյլէ-
յիպ տէյէսին քի՝ Թապպ պէօյլէ
Ի պ . իԲ . 38 տէր . Ւօլ մահալտէ քի՝ քէօ-
փէքլէր Նաբովթուն գանընը եա-
լատըլար , քէօփէքլէր սէնին քէն-
տի գանընը տախի եալայաճագլար
20 տըր : Վէ Ըքաապ Յղիսայա տէ-

տի . Ալյ տիւշմէնիմ՝ պէնի պուլ-
տո՞ւն մու . վէ օ տէտի քի՝ Պուլ-
տում , չիւն քի Նսէն Նապպըն նա-
զարընտա եարամազլըգ էթմէկէ
21 քէնտինի սաթտըն . Ալշէ Նպէն
սէնին իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէ-
յիմ , վէ արտընճա սիւփիւրճէճ-
յիմ . վէ Ըքաապըն Իսրայէլտէ
էսիր Հէմ ազատ օլան Էրքէյինի
22 գըրաճաղըմ : Վէ սէնին էվինի
Ղարատ օղլու Յերոբովամըն էվի
կիպի՝ վէ Ըքիա օղլու Բասասանըն
էվի կիպի էտէճէյիմ , պէնիլ ղա-
զապէ կէթիրտիկին զազապ՝ վէ Նս-
րայէլէ կիւնահ էթտիրտիկին ի-
23 չիւն : Վէ Յեզաբէլ Հագգընա
տախի Նապպ սէօյլէյիպ տէտի քի՝
Յեզաբէլի Յեզրայէլին հիսարը
եանընտա քէօփէքլէր եէյէճէք
24 տիր : Ը Ըքաապըն շէհրտէ էօլէնի-
նի քէօփէքլէր եէյէլէր , վէ սահ-
րատա էօլէնինի կէօյիւն գուշլարը
եէյէլէր :
25 Ընճագ Նապպըն նազարընտա
եարամազլըգ էթմէք իչիւն՝ քէն-
տինի սաթմըշ Ըքաապ կիպի օլ-
մամըշ տըր . զիրա Ւօնուն գարըսը
26 Յեզաբէլ օնու ազտըրտը : Վէ
փութլարըն արտընճա վարմագ իլէ
պէօյիւք մէքրուհլուք էյլէտի ,
Նապպըն Իսրայէլ օղուլլարընըն էօ-
նիւնտէն գօվտուղու Ւմօրհլուլա-
րըն հէփ էթտիքլէրինէ կէօրէ :
27 Վէ վադի՝ օլտու քի՝ Ըքաապ
պու սէօզլէրի իշիթտիյի կիպի ,
էսվապլարընը երթտը , վէ Ւթէնի
իւզէրինէ չուլ գօտու , վէ ուրուճ
թուրթտու . վէ չուլ իլէ եաթտը ,
28 վէ եավաշ հիւրիւբ իտի : Վէ
Էզեբիլի Յղիսայա Նապպըն սէօզիւ
29 օլուպ տէտի . Ըքաապըն՝ Հուզուր-
ըումտա ալչագլանտըղընը կէօրմ-
միւ սիւն . օնուն Հուզուրըումտա
ալչագլանտըղը իչիւն՝ պէլայը օ-
նուն կիւնլէրինտէ կէթիրմէյէճէ-
յիմ . օնուն էվի իւզէրինէ պէլա-
յը՝ Ւօղլուներն կիւնլէրինտէ կէ-
թիրէճէյիմ :

ՊԸՊ ԻՒ

Ը քաապըն՝ եալան փէյղամպէրլէրին սէօզլէ-
րինէ ալտանըպ՝ Ամքիա փէյղամպէրին քէ-
լամը միւճիպինճէ՝ Իսամվէլ Նպաղատա
գաթել օլուներուղու : 37 Օնուն գանընը քէօ-
փէքլէրին եալատըղը , վէ օնուն եէրինէ Ա-
քազիանըն փատիշահ օլտուղու : 41 Յովսափա-

ԹԱ . Ի՝ . Ւ : 899 :

ՀԱ. Ի'. Ի. 897։ —

տըն էյի փատիշահլըղը ։ 45 Ընուն էթմիք-
լէրի ։ 50 Յովսաբդն ընուն եէրինէ փատիշահ
օլտուղու ։ 52 Ի քոջիանըն եարամազ փատի-
շահլըղը ։

1 Ի է իւշ եըլ կեչտի , վէ Ասիւրիա
դիլէ Իսրայէլին պէյնինտէ ճէնք
2 եօգ իտի ։ Ի է վագի՝ օլտու քի
— Բ Պն. ԺԸ. 2 , ԼԸ։ իւչհիւնճիւ եըլտա , Յուդա փա-
տիշահը Յովսափատ՝ Իսրայէլ
3 փատիշահընա էնտի ։ Ի է Իսրայէլ
փատիշահը քէնտի գուլլարընա տէ-
Բ Բ Օր. Ի. 43։ տի ։ Պիլի՞ր մի սինիզ քի՝ Ռա-
մովթ Գաղաադ պիզիմ տիր , վէ
պիզ օնու Ասիւրիա փատիշահընըն
էլինտէն ալմազա թընմայօրուզ ։
4 Ընտէն Յովսափատա տէտի քի՝
Պէնիմ իւէ Ռամովթ Գաղաադըն
ճէնկինէ կիտի՞ր մի սին ։ վէ Յով-
սափատ Իսրայէլ փատիշահընա
Բ Բ ՀԱԳ. Է. 7։ տէտի քի՝ Պէն սէնին կիպի իմ ,
գամմըմ գամմըն կիպի՝ աթլարըմ
աթլարըն կիպի տիր ։
5 Էմ Յովսափատ Իսրայէլ փա-
տիշահընա տէտի քի՝ Վէրէմ էյ-
լէ , պու կիւն Տապպըն սէօզիւնէ
6 տանըշ ։ Ի է Իսրայէլ փատիշահը
Ը Պ. Ժ Ը. 19։ փէյղամպէրլէրի տէօրթ եիւզ ա-
տէմ գատար օլարագ ճէմ՝ էտիպ
օնլարա տէտի քի՝ Ռամովթ Գա-
ղաադըն իւզէրինէ ճէնկէ կիտէ-
յի՞մ մի , եօխսա վազ մի կէչէյիմ .
վէ օնլար՝ Ըզդ , զիրա Տապպ օ-
Ե Ի. ՀԱԳ. Գ. 11։ նու փատիշահըն էլինէ վէրէճէք
7 տիր տէտիլէր ։ Ի է Յովսափատ
տէտի քի՝ Պուրատա Եհովանըն
պիր փէյղամպէրի տահա եո՞ք մու ,
8 քի օնտան տանըշալըմ ։ Ի է Իս-
րայէլ փատիշահը Յովսափատա
տէտի քի՝ Պիր ատմ տահա վար
քի Տապպա օնտան տանըշալըմ ,
ամմա պէն օնտան իքրահ էտէրիմ .
զիրա Հադգըմա խայր փէյղամպէր-
լէք էթմէզ , իւլլա չէրը , պու Յեմ-
լա օղլու Ախիթթա տըր . վէ Յով-
սափատ տէտի քի՝ Փատիշահ պէօյ-
լէ տէմէսին ։
9 Իմտի Իսրայէլ փատիշահը
պիր խաւտըմ չաղըրըպ՝ Յեմլա օղ-
լու Ախիթթայը թէզ կէթիր տէ-
10 տի ։ Ի է Իսրայէլ փատիշահը իւլէ
Յուդա փատիշահը Յովսափատ՝
Սամարիա գափուսու մէտիսէլինին
մէչտանընտա հէր պիրի խիւլթլէր
կէչինմիշ թախթընտա օթուրուր
իտի . վէ ճիւմլէ փէյղամպէրլէր՝

էօնլէրինտէ փէյղամպէրլիք էտէր-
11 լէր իտի ։ Ի է Ռամոթ Գաղաադ
Ախիհգիա՝ քէնտինէ տէմիրտէն
պուչնուզլար եափմըշ իտի , վէ՝
Տապպ պէօյլէ տէր քի Ասիւրեանի-
լէրի թա օնլարը տիւքէտինճէյէ-
տէք պուննլար իւլէ վուրասըն տէր
12 իտի ։ Էմ ճիւմլէ փէյղամպեր-
լէր՝ պուննճիւէյին փէյղամպէրլիք
էտիպ տէրլէր իտի . Ռամովթ
Գաղաադա զըդ , վէ իշին բասթ
կէլէճէք տիր , վէ Տապպ Ռնո-
փատիշահըն էլինէ վէրէճէք տիր ։
13 Ի է Միքիայը չաղըրմադա կի-
տէն խապէրճի օնա սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ Իշթէ հալա փէյղամպեր-
լէրին սէօզլէրի պիր աղըզտան փա-
տիշահըն հագգընա խայրլը տըր .
քէրէմ էյլէ՝ սէնին սէօզիւն օնլա-
րըն պիրինին սէօզիւ կիպի օլսուն ,
14 վէ խայր սէօյլէ ։ Ի է Միքիա տէ-
տի . Տապպ սաղ տըր քի՝ Տապպ
պանա նէ տէր իսէ , օնու սէօյլէ-
յէճէյիմ ։
15 Ի է փատիշահա կէլինճէ , փա-
տիշահ օնա տէտի քի՝ Նա՞ Միք-
քիա՝ Ռամովթ Գաղաադա ճէնկէ
կիտէլի՞մ մի , եօխսա վազ մի կէչէ-
լիմ . վէ օնա՝ Ըզդ , վէ իշին բասթ
կէլէճէք տիր , վէ Տապպ փատի-
շահըն էլինէ վէրէճէք տիր տէտի ։
16 Ի է փատիշահ օնա տէտի . Պէն
սանա գա՞չ քէրրէչտէք եէմին
վէրէյիմ քի՝ պանա Տապպըն իսմի
իւլէ կէրչէքտէն ղայրի սէօյլէմէյէ-
17 սին ։ Ի է օ տէտի . Տ'իւմլէ Իս-
րայէլին Էչօպանը օլմայան գօյուն-
լար կիպի տաղլարտա փէրիշան
կէօրտիւմ . վէ Տապպ տէտի քի՝
Պուննլարըն սահիպի եօգ տուր ,
հէր քէս սէլամէթ իւլէ էվինէ տէօն-
18 սիւն ։ Ի է Իսրայէլ փատիշահը՝
Յովսափատա տէտի . Ռանա տէ՞
մէտիմ մի քի՝ հագգըմա խայր փէյ-
ղամպէրլիք էթմէզ , իւլլա չէրը ։
19 Ի է օ տէտի քի՝ Նէօյլէ իսէ , Տապ-
պըն սէօզիւնիւ տինկլէ . Տ'Տապպը
կէօրտիւմ քի՝ Թախթընտա օթու-
րուր իտի , վէ Տկէօյիւն ճիւմլէ ա'ս-
քէրի օնուն ճանընտա՝ սաղընտան
20 վէ սօլուընտան տուրուր իտի ։ Ի է
Տապպ տէտի . Ը քաապը քի՞մ ալ-
տատըր քի՝ չըգըպ Ռամովթ Գա-
ղաադտա տիւշէ . վէ քիմի պէօյլէ

ՀԱ. Ի'. Ի. 897։ —

Ը Մատ. Թ. 38։

Ղ Հատ. ԽԲ. 38։

Ը Նա. Գ. 1։ Պատ. Է. 9։ Ը Ջոր. Ա. 6 ։ Բ. 1։ Սաղ. ՃԲ. 20. 21։ Պատ. Է. 10։ Մատ. ԺԸ. 10։ Նէբ. Ա. 7, 14։

Digitized by Google

21 վէ քիմի չէօյլէ տէտի ։ վ֊է պիր
րուհ չըգըպ՝ Բապպըն հուզուրուն֊
տա տուրտու , վէ տէտի քի՝ Ընու
պէն ալտատըրըմ. վէ Բապպ օնա՝
22 Նի՞ իլէ տէտի ։ վ֊է օ՝ Ըրգայըմ
վէ օնուն ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին
աղըընտա եալան րուհու օլայըմ տէ֊
տի . վէ տէտի քի՝ Ալէն հէմ ալ֊
տատըրսըն , հէմ ղալիպ օլուրսուն .
23 չըգ , վէ էօյլէ էթ ։ Իմոի Հալա
իլթէ Բապպ՝ սէնին հէփ պու
փէյղամպէրլէրինին աղըընա եալան
րուհու վէրմիշ տիր . վէ Բապպ
սէնին հագդընա քէմ սէօյլէտի ։
24 Օլտէմ Վհանանա օղլու Ագդե֊
կիա եագլաշըպ՝ Միքիանըն չէնէ֊
սինէ վուրտու , վէ տէտի քի՝
Բապպըն րուհու սանա սէօյլէմէք
իչիւն պէնտէն շու նէրէտէն կէչ֊
25 տի ։ վ֊է Միքիա՝ Իլթէ սէն կիզ֊
լէնմէք իչիւն Հիչ օտատան իչ օ֊
տայա կիրտիյին կիւնտէ կէօրիւր֊
սիւն տէտի ։
26 վ֊է Իսրայէլ փատիշահը տէտի
քի՝ Միքիայը ալ տա օնու չէհրին
սէրտարը Ըմռնա վէ փատիշահըն
օղլու Յովասա կէրի կէօթիւր .
27 վ֊է տէ քի՝ փատիշահ պէօյլէ
տէր . Պունու հապսխանէյէ գօ֊
յուն , վէ թա պէն սէլամէթ իլէ
կէլինճէյէտէք՝ օնու ճէֆա էքմէյի
վէ ճէֆա սույու իլէ պէսլէյին ։
28 վ֊է Միքիա տէտի քի՝ Նէյէր պիր
վէճէ իլէ սէլամէթ իլէ տէօնէր ի֊
սէն , Բապպ պէնիմ վասիթամ
իլէ սէօյլէմիշ տիր . հէմ՝ Նա֊
դավմլար՝ հէփինիզ իշնտին տէտի ։
29 Իմոի Իսրայէլ փատիշահը իլէ
Յուդա փատիշահը Յովափատ
Ամովթ Փաղաադա չըգտըլար ։
30 վ֊է Իսրայէլ փատիշահը՝ Յովա֊
փատա տէտի . Ֆէպտիլ գըյա֊
ֆէթ օլուպ՝ ճէնկէ վարըրմ , ամ֊
մա սէն խիլա՛թընը կէյին . իմոի
Իսրայէլ փատիշահը Ֆէպտիլ
ղըյաֆէթ օլուպ՝ ճէնկէ վարտը ։
31 վ֊է Միւրիա փատիշահը քէնտի
ա՛րապալարընն օթուզ իքի սեր֊
վէրլէրինէ էմր էտիպ տէտի քի՝
Վհիւշիւք իլէ եա պէօյիւք իլէ
ճէնգ էթմէն , իլլա եալընըզ Ես֊
րայէլ փատիշահը իլէ ։ Իմոի վա֊
գի՝ օլուս քի՝ ա՛րապա սէրվէրլէրի
Յովափատը կէօրիւնճէ , թահ֊
գիգան Իսրայէլ փատիշահը պու
տուր տէյէրէք՝ օնուն իւզէրինէ
ճէնգ էթմէյէ սափտըլար . վէ
Յովսափատ Ֆէրեատ էյլէտի ։
33 վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ ա՛րապա
սէրվէրլէրի օնուն Իսրայէլ փատի֊
շահը օլմատըղընը կէօրտիւքլէրի
կիպի , օնուն արտընտան տէօն֊
34 տիւլէր ։ վ֊է պիր քիմսէ պիլա
գաստ պիր օգ աթըպ՝ Իսրայէլ
փատիշահընը զըրհըն Հալգալարը֊
նըն արասընտան վուրտու . օլտէմ
օ՝ ա՛րապաճըսընա տէտի քի՝ Ընչի֊
նի չէվիր ուէ պէնի օրտուտան չը֊
35 գար , զիրա եարալանտըմ ։ վ֊է օլ
կիւնտէ՝ ճէնգ չէտիտ օլտու , վէ
փատիշահ՝ Միւրեանիլէրին գարշը֊
սընտա ա՛րապասընտա տուրտու .
վէ ախշամ իւսթիւ էօլտիւ , վէ
եարանըն գանը ա՛րապանըն իչինէ
36 տէօքիւլտիւ ։ վ֊է կիւնէշ պա֊
թար իքէն , օրտուտա՝ Էր քէս
քէնտի շէհրինէ վէ հէր քէս քէն֊
տի վիլայէթինէ պէօնօ֊ն տէյիւ
37 շագըգ սէտասը կէչտի ։ Իմոի
փատիշահ էօլտիւ , վէ Ամարիա֊
յա կէթիրիլտի . վէ փատիշահը
Ամարիատա տէֆն էյլէտիլէր ։
38 վ֊է ա՛րապայը Սամարիա հավը֊
պունուն եանընտա հայգատըլար , վէ
Բապպըն սէօյլէտիյի սէօզէ կէօ֊
թէ քէօփէքլէր օնուն գանընը եա֊
լատըլար , վէ ֆահիշէլէր օրտոպ
եայգանտըլար ։
39 վ֊է Ընքաաբըն պագի հիքեա֊
յէթի՝ վէ հէփ էթտիյի՝ վէ եափ֊
տըղը Ղքիլ տիշի էվ՝ հէմ պինա
էթտիյի ճիւմլէ շէհրլէր՝ Իսրայէլ
փատիշահլարընըն թէվարիխ քի֊
թապընտա եազըլը տէյիլլէր մի ։
40 վ֊է Ընքաաբ պապալարը իլէ ու֊
յուտու , վէ օնուն եէրինէ օղլու
Ախազիա փատիշահ օլտու ։
41 վ֊է Իսրայէլ փատիշահը Ը֊
քաաբըն տէօրտունճիւ եըլընտա՝
Յուդա իւզէրինէ Ասա օղլու Յով֊
42 սափատ փատիշահ օլտու ։ վ֊է
Յովսափատ փատիշահ օլտուղունտա՝
օթուզ պէշ եաշընտա իտի ,
վէ Երուսաղէմտէ հիրմի պէշ եըլ
փատիշահլըգ սիւրտիւ . վէ անա֊
սընըն ատը՝ Ազղինին գրզը Ըզու֊
43 բա իտի ։ վ֊է Ախազիասը Ասանըն
ճիւմլէ եօլունտա եիւրիւտիւ .

Պապպն նազարընտա տօղրուլուգ
44 էտիպ օնտան սափմատը : Ընճագ
Թէփէփ փուրխանէլէրի կիտէրիլ-
մէտի . գավմ տահա թէփէլէրտէ
գուրպան էտէրլէր իտի վէ պուռ-
45 խուր եագարլար իտի : Վէ Յով-
սափատ՝ Իսրայէլ փատիշահը իւէ
պարընզեգ էյլէտի :
46 Վէ Յովսափատըն պագի հի-
քեայէթի վէ օնուն էթտիյի գահ-
րիմանլըղը վէ ճէնքլէրի՝ Յուդա
փատիշահլարընըն թէվարիխ քի-
47 թապընտա եազըլը տէյլի մի : Էմ
օ՝ Մպապասը Ըսանըն կիւնէէրինը-
տէն գալան լուխիլէրի տիյարտան
տէֆ՝ էթտի :
48 Վէ Ինդովմտա փատիշահ եօգ
իտի . պիր փատիշահ վէքիլի վար
իտի :
49 Վէ Յովսափատ Ղարսիս տօ-
նանմասը եափտը քի՝ ալթունը ի-
չիւն Ոփիրէ կիտէ , ամմա Կիխ-
մէտի . զիրա տօնանմա՝ Փասիոն
50 գաբերտէ փարէլէնտի : Օլ զէման
Ըքսաբ օղլու Ոքոզիա՝ Յովսա-
փատա տէտի քի՝ կէմիլէր իլէ պէ-
նիմ գուլլարըմ սէնին գուլլարընըն
պիլէսինճէ կիթսին . վէ Յովսա-
փատ իսթէմէտի :
51 Իմտի Յովսափատ՝ պապալարը
իլէ ույուտու , վէ պապալարը ի-
լէ՝ պապասը Դաւիթին չէհրինտէ
տէֆնն օլունտու . վէ օնուն եէրինէ
օղլու Յովրամ փատիշահ օլտու :
52 Յուդա փատիշահը Յովսափա-
տըն օն եէտինճի երլընտա՝ Իսրա-
պիատա Իսրայէլին իւզէրինէ Ը-
քսաբ օղլու Ոքոզիա փատիշահ
օլտու . վէ Իսրայէլին իւզէրինէ ի-
քի երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ :
53 Վէ Պապպն նազարընտա եարա-
մազլըգ էտիպ՝ Մպապասընըն եօ-
լունտա վէ անասընըն եօլունտա վէ
Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն Նա-
բատ օղլու Յերոբովամընն եօլուն-
54 տա եիւրիւտիւ : Վէ Ղահաղա
ի՝պատէթ էտիպ՝ օնա սէճտէ գըլ-
տը . հէմ պապասընըն ճիւմլէ
էթտիյինէ կէօրէ՝ Իսրայէլին Ը-
լահը Պապպն ղազապէ կէթիրտի :

ՏԻՕՐՏԻՈՆԱՒԻ ՓԱՏԻՇԱՀԱԼՔ

(ՁՈՐՐՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ)

ԵԼԻՕՍ

ԻՔՒՆՃԻ ՓԱՏԻՇԱՀԱԼՔ

ՊԱՊ Ը

Մովարըլարըն ա՝սը օլտուղտա , 2 Ոքոզիանընն Ղահաղզիբուբա տանըլմազը կէօնտէրտիյի , վէ Ղղիանընն վասիթասի իլէ օնա կէօնտէրիլէն հիւքմիւն Թագըրիի , 5 Ղղիանընն՝ օնու Թուխմազա կէօնտէրտիյի քիմսէլէրին իւզէրինէ իքի քէրրէ կէօքտէն աթէզ էնսիրիպ հէլաք էթտիրտիյի : 13 Ընուն՝ իւչիւնճիւ եւլի պաշըյա մէրճամէթ էթտիյի վէ պիր մէլէյին օնա ճէսարէթի վէրմեսի իլէ վարըպ փատիշահըն էօլէճէյինի խապէր վէրտիյի : 17 Յովրամըն՝ Ոքոզիանընն եէրինէ փատիշահ օլտուղտա :

1 Վէ Ըքսաբ էօլուիւքտէն սօնկ-
ըրա , Մովաբ՝ Իսրայէլէ ա՝սը
օլտու :

2 Վէ Ոքոզիա՝ Սամարիատա օլան
քէօշքիւնին փարմադլըղընտան
տիւշիւպ խասթա օլտու . վէ խա-
պէրճիլէր կէօնտէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ կիտին Էկկարոն ալլահը
Ղահաղզիբուբա տանըշընն , ա՝ճէպ
պու խասթալըղըմտան սաղալը՛ր մը
3իմ : Վէ Պապպն մէլէյի Թեզ-
բիլի Ղղիայա տէտի քի՝ Կալգ ,
Սամարիա փատիշահընըն խապէր-
ճիլէրինի գարշըլամադա չըգ , վէ
օնլարա տէ քի՝ Իսրայէլտէ Ըլլահ
օ՞ղմատըղընտան մը սիզ Էկկարոն
ալլահը Ղահաղզիբուբա տանըշմա-
4ղա կիտէ յօրտունուզ : Իմտի պու-

Նուն իչխուն Բապպ պէօյլէ տէր քի՝ Պէնին օղ չզգտրդըն եաթագտան էնմէյէճէքսին, իլլա էլպէթթէ էօլէճէքսին. անտէն Նղնա կիթտի։
5 Պ֊է խապէրճիլէր օնա կէրի կէլտիլէր. վէ օ օնլարա տէտի քի՝ Նիչխուն պէօյլէ կէրի կէլտինիզ։
6 Պ֊է օնա տէտիլէր քի՝ Պիզի գարշըլամաղա պիր քիմսէ չզգտը, վէ պիզե տէտի քի՝ Կիտիպ սիզի կէօնտէրէն փատիշահա տէօնիւնե, վէ օնա տէյէսինիզ քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր. Պէն Իսրայէլտե Ըլլահ օ֊լմատրդընտան մը Ը֊կկարոն ալլահը Խահաղզիբուբա տանըշմադա կէօնտէրիբսին. պուննուն իչխուն սէնին օղ չզգտրդըն եաթագտան էնմէյէճէքսին, իլլա էլպէթթէ էօլէճէքսին։
7 Պ֊է օ օնլարա՝ Այզի գարշըլամաղա չզգըպ՝ պու սէօզլէրի սիզե սէօյլէյէն քիմսէ նէ՞ սուրթէտե իտի տէտի։ Պ֊է օնա տէտիլէր քի՝ Պիր Թթիյլիւ քիմսէ իտի, հէմ պէչինտէ գայըշ գուշագ գուշանմըշ իտի. վէ օ՝ Անգգիլի Նղնա տըր տէտի։
9 Իմոի օնա էլլի Նէֆէրի իլէ պիր էլլի պաշը կէօնտէրտի, վէ օ՝ օնուն եանընա չզգտը, վէ իչխէ տաղըն պաշընտա օթնուբուր իտի, վէ օնա տէտի. Ընֆ Ըլլահըն ատէմի՝ փատիշահ տէր քի՝ Ընշաղա
10 էնէսին։ Պ֊է Նղնա ճէվապ վէրիպ էլլի պաշը յա տէտի քի՝ Իմոի էյէր պէն Ըլլահ ատէմի խէմ, Ը֊կկօքտէն աթէշ էնիպ՝ սէնի վէ էլլե Նէֆէրինի եէսին. վէ կէօքտէն աթէշ էնիպ՝ օնու հէմ օնուն էլլե Նէֆէրինի եէտի։
11 Պ֊է օնա թէբրար էլլի Նէֆէրի իլէ պիր դայրի էլլի պաշը կէօնտէրտի. վէ օ՝ ճէվապ էտիպ օնա տէտի քի՝ Ընֆ Ըլլահըն ատէմի՝ փատիշահ պէօյլէ տէր. Ահէզ աշաղա էնէսին։
12 Պ֊է Նղնա ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Ընֆէր պէն Ըլլահըն ատէմի խէմ, կէօքտէն աթէշ էնիպ՝ սէնի հէմ էլլե Նէֆէրինի եէսին. վէ կէօքտէն Ըլլահ աթէշի էնիպ՝ օնու վէ օնուն էլլի Նէֆէրինի եէտի։
13 Պ֊է օ թէբրար պիր իւչիւնճիւ էլլի պաշը հէմ՝ օնուն էլլի Նէֆէրինի կէօնտէրտի. իմոի իւչիւնճիւ էլլի պաշը եօգարը չզգտը, վէ վարըպ՝ Նղնանըն էօնիւնէ տիզէրի իւզէրինէ չէօքտիւ, վէ օնա եալվարըպ՝ օնա տէտի. Ընֆ Ըլլահըն ատէմի՝ քերէմ էլլէ, պէնիմ ճանըմ վէ պու էլլի գաւլարընըն ճանլարը՝ Ադէնին նազարընտա գըշ֊
14 մէթլի օլսուն։ Իչթէ կէօքտէն աթէշ էնիպ՝ էվվէլքի իքի էլլի պաշըլարը վէ օնլարընն էլլիչէր նէֆէրլէրինի եէտի. ամմա շիմտի պէնիմ ճանըմ սէնին նազարընտա գըշ֊մէթլի օլսուն։
15 Պ֊է Բապպըն մէլէյի Նղնայա տէտի քի՝ Օնուն իլէ էն, օնուն եիւզիւնտէն գօրգմա. իմոի օ գալգըպ՝ օնուն իլէ փատիշահա էն.
16 տի. Պ֊է օնա տէտի քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր. Զիւն քի Ը֊կկարոն ալլահը Խահաղզիբուբա տանըշմադա խապէրճիլէր կէօնտէրտին, Իսրայէլտե սէօզիւնէ տանըշաճագ Ըլլահ օ֊լմատրդընտան մը Էյլէ էլ֊պին. պուննուն իչխուն սէնին օղ չզգտրդըն եաթագտան էնմէյէճէքսին, իլլա էլպէթթէ էօլէճէքսին։
17 Իմոի Նղնանըն սէօյլէտիյի Բապպըն սէօզիւ իւզրէ էօլտիւ, վէ օնուն եէրինէ՝ Յուդա փատիշահը Յովափատ օղլու Յովրամըն իքինճի եըլընտա՝ Էյովրամ փատիշահ օլտու. չիւն քի օնուն օղ֊
18 լու եօղ իտի։ Պ֊է Ելիազիանըն էթ֊տիչինին պադի Ահքեայէթի՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազըլը տէյի՞լ մի։

ՊԸՊ Ր

Նղնանըն՝ Նղնէսէէն այրըլմագ խուսուսունտա օնուն իլէ սէօյլէտիքտէն օսնկրա, Փերաձէսի իլէ Յորդանանըն սուլարընը այբոտրդը, 6 վէ Նղնէսէնին մաթնուպունու վէրտիքտէն սօնկրա՝ պիր աթէշ ա՛բապասը իլէ կէօյէ չզգտրդը։ 12 Նղնէսէնին՝ Նղնանըն Փերաձէսի իլէ Յորդանանըն սուլարընը այբոտրդը, վէ պունտան պէօյլէ օնուն եէրինէ փէղդամպէր նասպ օլունտուղու պիլինտիկի։ 16 Պէնէ փէղդամպէրլէրին Նղնայը պատմադա կիւճ իլէ իչին ալտրգլարը, վէ օնու պուլամատրդլարը։ 19 Նղնէսէնին Թուզ իլէ Փէնա սուլարը սաղալթտրդը։ 23 Ընըլար չզգըպ Նղնէսէյի զէվզէյէնէն չօճուգլարը էօսթիւրթիւքլէրի։

1 Պ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Բապպ Նղնայը գաարաճաղընտա, Նղնա վէ Նղնէ֊

2 ած Գաղգաղատան կիթտիլէը ։ Ալ է
Ենղիա Ենղիսէյէ տէտի քի՝ Վհերէմ
էյլէ Տսէն պուրատա օթթուր, զիրա
Բապպ պէնի Ռեթէլէտեք կէօն-
տէրտի. վէ Ենղիսե տէտի քի՝
Բապպ սաղ տըր, վէ Տսէնին ճա-
նըն սաղ տըր քի՝ պէն սէնի պրագ-
մամ. իմտի Ռեթէլէ էնտիլէր ։
3 Ալ է Ռեթէլտե օլան Տփէյղամպեր-
լէրին օղուլլարը Ենղիսէյէ չըգըպ
օնա տէտիլէր քի՝ Բապպըն պու
կիւն էֆէնտինի սէնին պաչընտան
ալաճաղընը պիլի՞ր մի սին. վէ օ՝
պէն տէ պիլիրիմ, սուս օլուն տէ-
4 տի ։ Ընտէն Ենղիա օնա տէտի.
Նա՞ Ենղիսէ՝ քերէմ էյլէ պուրա-
տա օթթուր, զիրա Բապպ պէնի Ե-
րիքովա կէօնտէրտի. վէ օ՝ Բապպ
սաղ տըր, վէ սէնին ճանըն սաղ
տըր քի՝ պէն սէնի պրագմամ տե-
5 տի. վէ Երիքովա վարտըլար ։ Ալ է
Երիքովտա օլան փէյղամպերլերին
օղուլլարը Ենղիսէյէ եագլաշըպ օ-
նա տէտիլէր քի՝ Բապպըն պու
կիւն էֆէնտինի սէնին պաչընտան
ալաճաղընը պիլի՞ր մի սին. վէ օ՝
պէն տէ պիլիրիմ, սուս օլուն տե-
6 տի ։ Ալ է Ենղիա օնա տէտի քի՝
Վհերէմ էյլէ սէն պուրատա օ-
թթուր, զիրա Բապպ պէնի Յորդա-
նանա կէօնտէրտի. վէ օ՝ Բապպ
սաղ տըր, վէ սէնին ճանըն սաղ
տըր քի՝ պէն սէնի պրագմամ տե-
7 տի. իմտի իքիսի կիթտիլէր ։ Ալ է
փէյղամպերլէրին օղուլլարընտան
էլլի քիշի կիտիպ՝ գարշըտան ու-
զագտան տուրտուլար. վէ օնլա-
րըն իքիսի Յորդանանըն եանընտա
8 տուրտուլար ։ Ալ է Ենղիա ֆէրա-
ճէսինի ալըպ տիւրտիւ, վէ սուլա-
րա վուրտու, վէ Ղպիր եանա Հէմ
օպիր եանա պէօլիւնտիւլէր. վէ
իքիսի գարատան կէչտիլէր ։
9 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ օնլար կէչ-
տիքտե, Ենղիա Ենղիսէյէ տէտի
քի՝ պէն սէնտէն ալընմազտան էվ-
վել տիլէ սանա նէ էսէյիմ. վէ
Ենղիսէ տէտի քի՝ Վհերէմ էյլէ
սէնտէ օլան բուՀ՝ իւզէրիմէ իքի
10 գաթ օլսուն ։ Ալ է օ տէտի քի՝
Կիւճ շէյ տիլէտին. էյէր պէնի
սէնին եանընտան ալընը իքէն կէօ-
րիւր իսէն՝ սանա էօյլէ օլսուն,
եօգ իսէ օլմասըն ։
11 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ օնլար
աէօյլէշէրէք կիտէյօր իքէն, իշթէ
պիր Տաթէշ ա՛րապասը աթէշ աթ-
լարը իլէ օնլարը պիր պիրինտէն
այըրտը. վէ Ենղիա գասըրղա իլէ
12 կէօյէ չըգտը ։ Ալ է Ենղիսէ կէօ-
րիւյօր իտի, վէ պաղըրյօր իտի.
ԸնՀ՞ պապամ պապամ Իսրայէլ
ա՛րապասը վէ օնուն աթլըսը, վէ
օնու արթըգ կէօրմէտի. իմտի
քէնտի էսվապլարընա եափըշըպ՝ օն-
13 լարը իքի փարչէյ եըրթտը ։ Հէմ
Ենղիանըն իւզէրինտէն սիւչէն ֆէ-
ըրաճէսինի գալտրըտը, վէ տէօ-
նիւպ՝ Յորդանանըն քէնարընտա
14 տուրտու ։ Ալ է Ենղիանըն իւզէրին-
տէն տիւչէն ֆէրաճէսինի ալըպ՝
սուլարա վուրտու, վէ տէտի քի՝
Ենղիանըն Ընլահը Բապպ նէ՞րէտե
տիր. Հէմ տախի սուլարա վուր-
տու, Ըվէ պիր եանա վէ օպիր եա-
նա պէօլիւնտիւլէր, վէ Ենղիսե
կէչտի ։
15 Ալ է Երիքովտա օլան փէյղամ-
պերլէրին օղուլլարը օնու Տգարշը-
տան կէօրտիւքլէրինտե, տէտիլէր
քի՝ Ենղիանըն բուՀու Ենղիսէնին
իւզէրինէ գօնմուշ տուր. իմտի
օնուն իսթիգպալինէ վարըպ՝ օնա
եէրէ պէրապէր թէմէննա էթտի-
16 լէր. Ալ է օնա տէտիլէր քի՝ Ինշթէ
Հալա սէնին գուլլարըն իլէ էլլի
գուվվէթ սահիպի աւէմ վար,
քերէմ էյլէ՝ կիթսինլէր, վէ է-
ֆէնտինի արասընլար, Տիհթիմալ
քի օնու Բապպըն ԸուՀու գալտը-
րըպ՝ օնու տաղլարըն պիրինէ ես
տէրէլէրին պիրինէ սթմըշ տըր.
17 վէ օ՝ Կէօնտէրմէն տէտի ։ Ընմմա
օնլար օնու՝ պէզինճէյէտեք իպ-
րամ էթտիլէր, վէ՝ Կէօնտէրին տէ-
տի. իմտի էլլի աւէմ կէօնտէ-
րիպ՝ իչ կիւն արատըլար, ամմա
18 օնու պուլմատըլար ։ Ընտէն օնա
տէօնտիւլէր, վէ օ՝ Երիքովտա օ-
թթուրուր իտի. վէ օ օնլարա՝ պէն
սիզէ տե՞մէտիմ մի քի կիթմէյէսի-
նիզ տէտի ։
19 Ալ է շէհրին ատէմլէրի Ենղիսե-
յէ տէտիլէր քի՝ Ինշթէ Հալա շէհ-
րին տուրտուղու եէր էֆէնտիմին
կէօրտիւյիւ կիպլի կիւզէլ տիր.
ամմա սուլար ֆէնա՝ վէ եէր մահ-
20 սուլսուզ տուր ։ Ալ է օ՝ պանա

Ծ. Ի՛. Լ. 896։

Ե Պա՛գ՝ Ա՛ը. ռուբ. ա. 15, 16։

Ը ա ՀնագԴ. ա. 36։ խա. 4, 8։ Պ. է. 30։

Ի է ՀնագԴ. ի. 35։ խա. 5, 7, 15։ Պ. է. 1, 38։ թ. 1։

Ծ. Ի՛. Լ. 896։

Խ Պ. Ջ. 17։ Սաղ. ՃԺ. 4։

Ը Պ. ժգ. 14։

Ի Խա. 8։

Ժ Խա. 7։

Ե Պա՛գ՝ է ՀնագԴ. ժը. 12։ Նէկէ. ը. 3։ Վոր. Ը. 39։

Ղ Նե. ժէ. 21։ Հես. է. 16։ խա. 14։

Digitized by Google

պիր եէնի չանագ կէթիրին , վէ ի-
չինէ թուզ գոյուն տէտի . վէ օնա
21 կէթիրտիլէր : Ա֊է սուլարըն փու-
նարընա չզրալ՝ Ւօրայա թուզ աթ-
տը , վէ տէտի քի՝ Բապպ պէօյլէ
տէր . Պու սուլարա չնփա վէր-
տիմ , օնտան արթըգ էօլիւմ վէ
22 մահսուլսուզուդ օլմայա : Իմոի
օլ սուլար թա պու կիւնէտէք Ե-
ղիսէնին սէյլէտիլի սէօզէ կէօրէ
չնփա պուլտուլար :
23 Ա֊է օրատան Ամթէլէ չզգտը ,
վէ եօլտա եօգարը չզգար իքէն ,
քիւչիւք չօճուգլար չէհրտէն չզ-
գրալ՝ օնու մասխարալըղա ալտը-
լար , վէ օնա՝ Թազ պաշլը չզգ ,
Թազ պաշլը չզգ տէրլէր իտի :
24 Ա֊է արգասընա տէօնիւպ՝ օնլարը
կէօրտիւ , վէ Բապպըն իսմի իլէ
օնլարա պէտ տուա՝ էյլէտի . վէ
օրմանտան իքի տիւչի այը չզգտը ,
վէ օնլարտան գլզգ իքի չօճուգ
25 փարէլէտի : Ա֊է օրատան Կար-
մէղոս տաղընա կիթտի . վէ օնտան
Ամաղրիայա տէօնտիւ :

ՊԸՊ Գ

Յովսամն փատիշահլզը : 4 Ախաղըն ա՛սը
օլտուզու : 6 Յովսամն՝ Յովսափատ վէ Ե-
զեմի փատիշահը իւէ սու իչին սզգլէթ չէք-
տիքլէրի , վէ Ղղիսէնին վասիթասը իւէ օն-
լարա սու վէրիլտիքտէն մա՛տա զաֆէր տա-
խի վա՛տ օլունտուզու : 21 Ա֊ովաբլըլարըն՝
սայուն բննկինտէն ալտանմագ իւէ՝ եաղմայա
կէլտիքլէրի , վէ հէնիւտիքլէրի : 26 Ա֊ովա-
բըն փատիշահընըն՝ քննտի օղլունու գուրպան
սունմասը իւէ մուհասէբէյի գալդրմտըղը :

1 Ա֊է Ըքասաբ օղլու Յովզամ՝ Յուդա փատիշահը Յովսա-
փատըն օն սէքիզնճի պըլընտա Ի-
սրայէլին իւզէրինէ Ամաղրիատա
փատիշահ օլտու , վէ օն իքի պըլ
2 փատիշահլզգ սիւրտիւ : Ա֊է Բապ-
պըն նազարընտա եարամազլզգ էյ-
լէտի , անճագ պապասը կիպի վէ
անասը կիպի տէյիլ . չիւնքի Ըպա-
պասընըն հափտրզը Ահազընն փու-
3 Թունու կիտէրտի : Ընճագ Ի֊սրա-
էյէլէ կիւնահ էթտիրէն Ընաբատ
օղլու Յեհորոթամըն կիւնահլարընա
եափըշտը . օնլարտան այրըլմատը :
4 Ա֊է Ա֊ովաբ փատիշահը Ա֊եսա
սիւրիւլէր սահիպի օլմագ իւէ ,
Իսրայէլ փատիշահընա եիւզ պին

Դուզու՝ վէ եիւնիւ իւէ եիւզ պին
5 գօչ վէրիր իտի : Ըմմա վագի՝ օլ-
տու քի՝ Ըքասաբ էօլտիւքտէն
սօնկրա , Ա֊ովաբ փատիշահը Ի֊ս-
րայէլ փատիշահընա ա՛սը օլտու :
6 Իմտի օլ կիւնտէ Յովզամ փատի-
շահ Ամաղրիատան չզգտը , վէ
7 Ճիւմլէ Իսրայէլի նօգլատը . Ընտ-
էն կիտիպ՝ Յուդա փատիշահը
Յովսափատա կէօնտէրտի , վէ տէ-
տի քի՝ Ա֊ովաբ փատիշահը պանա
ա՛սը օլտու , պէնիմ իւէ Ա֊ովաբ
իւզէրիւնէ ճէնկէ կիտէ՞ր մի սին .
օլ տաւսի՝ Ըզգարըմ , Ղպէն սէնի՛ն
կիպի իմ , գամմըմ գամմըն կիպի՛
աթտարըմ աթտարըն կիպի տիր տէտի :
8 Ա֊է օ տէտի քի՝ Ճ՞անկը եօլտան
չզգալըմ . օ տա՝ Ըզդովմ չէօլիւ
9 եօլունտան տէտի : Իմտի Իսրայէլ
փատիշահը իւէ Յուդա փատիշա-
հը հէմ Ըզդովմ փատիշահը կի-
տիպ՝ եէտի կիւնիւիւք եօլ տօլաշ-
տըլար , վէ Ւօրտունուն հէմ
արտըլարընճա օլան հայվանլարըն
տուլու եօգ իտի :
10 Ա֊է Իսրայէլ փատիշահը տէ-
տի . Ի֊շվահ քի՝ պու իւչ փա-
տիշահը Բապպ Ա֊ովաբըն էլինէ
թէսլիմ էթմէյէ չաղըրմըշ տըր :
11 Ա֊է Ըյովսափատ տէտի . Պուրա-
տա Բապպըն փէյղամպէրի եօճգ մու-
քի՝ օնուն վասիթասը իւէ Բապպա
տանըշալըմ . վէ Իսրայէլ փատի-
շահընըն դուլարընտան պիրի ճէ-
վապ վէրիպ տէտի քի՝ Ի֊ղիանըն
էլլէրինէ սու տէօքմիւշ օլան Ա-
փատ օղլու Ի֊ղիսէ պուրատա տըր :
12 Ա֊է Յովսափատ Բապպըն սէօզիւ
օնուն իւէ տիր տէտի . իմտի Ի֊ս-
րայէլ փատիշահը վէ Յովսափատ
վէ Ի֊զդովմ փատիշահը Ւօնա էն-
13 տիլէր : Ա֊է Ի֊ղիսէ Իսրայէլ փա-
տիշահընա տէտի քի՝ Ժպէնիմ իւէ
սէնին նէ՞ իշին վար , Ւսէն պապա-
նընն Ւփէյղամպէրլէրինէ վէ ան-
նընն փէյղամպէրլէրինէ կիթ . վէ
Իսրայէլ փատիշահը օնա տէտի
քի՝ Ւօգ , զիրա Բապպ պու իւչ
փատիշահը Ա֊ովաբըն էլինէ թէս-
14 լիմ էթմէյէ չաղըրմըշ տըր : Ա֊է
Ի֊ղիսէ տէտի . Ճ՞ուզուրունտա
տուրտուղում ա՛քէրլէրին Բապ-
պը Ւսաղ տըր քի՝ Յուդա փատի-
շահը Յովսափատըն խաթրընը

սայմասա խոիմ , սանա նազար էթ-
մէզ խոիմ , վէ սանա պագմազ ի-
15տիմ : Ըմմա հալա պանա ³պիր
սաղէնտէ կէթիրին . վէ վագի՛ օլ-
տու քի՝ սազէնտէ չալկը չալար ի-
քէն , ⁴օնուն իւզէրինէ Ասպպըն
16էլի օլտու . վ֊է տէտի քի՝ Ասպպ
պէօյլէ տէր . ⁵Պու տէրէյի չու-
17գուր չուգուր եափ : Օ֊իրա Ասպպ
պէօյլէ տէր քի՝ Իւզկևար կէօրմէ-
յէճէքսինիզ , վէ եաղմուր կէօրմէ-
յէճէքսինիզ , ամմա պու տէրէ սու
իլէ տօլաճագ տըր . վէ սիզ հէմ
սիրիւլէրինիզ վէ տավարլարընըզ
18իչէճէքսինիզ : Լ֊աքին պու՝ Ասպ-
պըն նազարընտա քիւչիւք շէյ
տիր . Վ֊ովաբը տա էլինիզէ թէս-
19լիմ էտէճէք տիր : վ֊է հէր հի-
սարը շէհրի՝ հէմ հէր սէչկին
շէհրի վուրասընըզ , վէ հէփ էյի
աղաճլարը տիւշիւրէսինիզ , վէ
ճիւմլէ սու փունարլարընը գափա-
Յասընըզ . վէ հէր էյի թարլայը՝
20թաշլար իլէ վիրան էտէսինիզ : վ֊է
վագի՛ օլտու քի ³սապսհլայըն՝
գուրպան սունուլուր իքէն , իշլէթ
Ադովմ եօլունտան սուլար եիւ-
րիւիւպ՝ եէր սու . իլէ տօլտու :
21վ֊է ճիւմլէ Վ֊ովաբլըլար՝ փատի-
շահ֊լարըն օնլար իլէ ճէնք էթմէյէ
էըգտըգլարընը իշտինճէ , ճիւմլէ
գուշագ գուշանա պիլէն ճէմ՝ օ-
լուպ՝ սինօր պաշընտա տուրտու-
22լար : վ֊է սապսհլայըն էրքէն
գալգտըղլարընտա , կիւնէշին զի-
յասը սուլարըն իւզէրինէ վուր-
մուշ իտի , վէ Վ֊ովաբլըլար գար-
շըտան սուլարը գան կիսպի գըզըլ
23կէօրիւնճէ , տէտիլէր քի՝ Պու
գան տըր , փատիշահ֊լար էլպէթթէ
տէօյիւշիւալ՝ պիր պիրինի վուր-
տուլար . իմոի հալա եա՞ Վ֊ովաբ-
24լըլար՝ եաղմայա փէ֊լէ֊ն : Պէօյ-
լէճէ Իսրայէլ օրտուսունա վար-
տըլար , վէ Իսրայէլլիլէր գալգըպ՝
Վ֊ովաբլըլարը վուրտուլար , վէ
օնլար՝ էօնլէրինտէն գաչտըլար .
վէ Վ֊ովաբլըլարը վուրարագ՝ փէ-
25յորլարընա կիրտիլէր : վ֊է շէ-
հիրլէրի եըգտըլար , վէ հէր էյի
թարլայա հէր քէս քէնտի թաշընը
աթըպ՝ օնու տօլտուրտուլար , հէմ
ճիւմլէ սու փունարլարընը գափա-
տըլար , վէ հէր էյի աղաճը տիւ-
շիւրտիւլէր , թա քի՝ Ղկիրհարէ-
սէթտէ եալընըզ թաշլարը գալ-
տը , վէ սափան աթանլար օնու
26գուշատըպ վուրտուլար : Իմոի
Վ֊ովաբ փատիշահ֊լը՝ ճէնկին քէն-
տի իւզէրինէ ղալկպ կէլտիյինի
կէօրիւնճէ , պիլէսինճէ եէտի եիւզ
տալ գըլըճ նէֆէր ալտը քի՝ Ադո-
վմմ փատիշահ֊լընատէք եարըպ
կէչէլէր , ամմա գատիր օլմատը-
27լար : Օ֊լտէմ քէնտի եէրինէ փա-
տիշահ օլտճագ իլէ տօղուշ օղ-
լունու ալըպ՝ օնու հիսարըն իւզէ-
րինտէ պիւթիւն եանմա սունտու , վէ
Իսրայէլ իւզէրինէ պէօյիւք խըշմ
օլտու . վէ օնուն իւզէրինտէն գալ-
գըպ՝ տիյարլարընա տէօնտիւլէր :

ՊԸՊ Գ

Ադիսէնին՝ տուլ գարընըն զէյթունի եաղընը չծղալթտղը : 8 Ունամլը գարըյա օնուն տուա՛սը իլէ պիր էրքէք եվլատ օլտուղու : 18 Օլ գարընըն պու օղլունու էօլմիւշ իքէն տիրիլթտիյի : 38 Կաղաապտա զէհիրլի ալը սաղալթտղը : 42 Իյիւմի էքմէք իլէ եիւզ ատէմի տօյուրտուղու :

1 Վ֊է ³փէյղամպէր օղուլլարընը գարըլարընտան պիր գարը՝ Ադո-
ղնսէյէ ֆէրեատ էտիպ տէտի քի՝
Պուլուն գօճամ էօլտիւ , վէ սէն՝
գուլունուն Ասպպտան դօրգար ի-
տիյինի պիլէրսին , վէ ալաճագ
սահիպի ⁴իքի օղլումու քէնտինէ
2գուլլար իչիւն ալմաղա կէլտի : Վ֊է
Ադնսէ օնա տէտի քի՝ Ասանա նէ՞
էյլէյիմ , պանա սէօյլէ , էվտէ նէ՞ն
վար . վէ գարը տէտի քի՝ Պու
խալայընընը էվտէ պիր քիւչիւ-
ճիւք գապ զէյթունի եաղընտան
3ղայրի պիր շէյի եօգ տուր : Օ
տա տէտի քի՝ Կիմի տիշարըտան
քէնտինէ հէփ գօնշուլարընտան
գապալար՝ պօշ գապալար տիլէ , ⁵ազ
4տիլէմ : Վ֊է վարըպ՝ քէնտի ար-
տընտան վէ օղուլլարընըն արտըն-
տան գափույու գափա , վէ հէփ
օլ գապալարա տէօք , վէ տօլանը
5գալտրը : Իմոի գարը օնուն եա-
նընտան կիմոի , վէ քէնտի ար-
տընտան հէմ օղուլլարընըն ար-
տընտան գափույու գափաւը . օն-
լար օնա եագլաշտրըրլար իտի , վէ
6գարը տէօքէր իտի : Վ֊է վագի՛
օլտու քի՝ օլ գապալար տօլունճա ,
գարը օղլունա՝ Պանա տահա գապ

Digitized by Google

Ծն. Ի՛. Ի՛. 895։

—

հագլաշտրը տէտի, վէ օ օնա տէ-
տի քի՝ Ըրթըգ գապ եօգ տուր.
օլսէմ զէյթուն եաղը տուրտու։
7 Իմոի գարը վարըպ՝ Ըլլահ՛ըն ա-
տէմինէ խապէր վէրտի. վէ օ տէ-
տի քի՝ Կիթ զէյթուն եաղընը սաթ
տա պօրճունու էօտէ, վէ գալա-
նը իլէ՝ սէն օղուլլարըն իլէ կէչին։
8 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ պիր կիւն
Նոյհսէ Պունամտան կէչէր իքէն,
օթատա պիր մի՛ւթէպէր գարը վար
իտի, վէ գարը օնա էքմէք եէմէյ
զօր էթտի. վէ վագի՛ օլտու քի օ
կէչտիքճէ, օրայա էքմէք եէմէյ
9 սափար իտի։ Վ֊է գարը գօճասը-
նա տէտի քի՝ Իչլէթ հալա պիլի-
րիմ քի եանըմըզտան պու տայիմա
կէչէն Ըլլահ՛ըն պիր ա՛զիզ ատէմի
10 տիր։ Վ֊էրէմ էյլէ՝ տիվարտա պիր
քիւչիւք իւսթ օտա եափալըմ, վէ
օնա օրայա եաթագ վէ սօֆրա վէ
իսքէմլէ վէ շամ՛ուան գօյալըմ.
վէ վագի՛ օլա քի՝ պիլէ կէլտիք-
11 ճէ օրայա սափա։ Իմոի վագի՛
օլտու քի պիր կիւն օրայա կէլտի,
վէ օլ իւսթ օտայա սափըպ՝ օրա-
12 տա եաթտը։ Վ֊է քէնտի ուշաղը
Դէեզիյէ տէտի քի՝ պու Յոու-
նամ՛ը գարըյը չաղըր. իմոի օ՛ օ-
նու չաղըրտը, վէ գարը օնուն
13 հուզուրունտա տուրտու։ Վ֊է օ՛
ուշաղընա տէտի քի՝ Ֆալա օնա
տէ. Իչլէ սէն պիզիմ իչիւն հէվի
պու զահմէթի չէքտին, սանա նէ՞
էյլէյիմ, փատիշահա եա սէրա՛ս-
քէրէ պիր սէօյլէյճէյին վա՞ր մը.
օ տա՝ պէն գավմըմըն արասընտա
14 սաքին իմ տէտի։ Վ֊է օ տէտի քի՝
Իմոի օնա նէ՞ էյլէյիմ. վէ Դէ-
եզի տէտի քի՝ Ֆապգան օնուն
օղլու եօգ, հէմ գօճասը իխթի-
15 յարլանմըշ տըր։ Վ֊է օ՛ Օնու
չաղըր տէտի. իմոի օնու չաղըր-
16 տը, վէ գափուտա տուրտու։ Ընը-
տէն տէտի քի՝ կէլէճէք երլ պու
վագիտա գուճաղընտա պիր օղուլ
օլաճագ տըր. վէ գարը տէտի քի՝
Նօգ եա՛ էֆէնտիմ՝ Ըլլահ՛ըն ա-
տէմի, Խալայըղընա եալան ատմէ։
17 Իմոի գարը համիլէ օլուպ՝ Նղի-
սէնէն օնա տէտիյի կիպի էրթէսի
երլ օլ վագիտա օղուլ տօղուրտու։
18 Վ֊է չօճուգ պէօյիւտիւ. վէ
վագի՛ օլտու քի պիր կիւն պա-
19 պասընա՝ օրագճըլարա չըգտը։ Վ֊է
պապասընա՝ Պա՛շըմ պա՛շըմ տէտի.
օ տա ուշաղա տէտի քի՝ Օնու ա-
20 նասընա կէօթիւր։ Վ֊է օ օնու
գալտրըպ՝ անասընա կէօթիւր-
տիւ. վէ էօյլէյէտէք օնուն տիզ-
լէրինտէ օթտուրտու, անտէն էօլ-
21 տիւ։ Վ֊է գարը եօգարը չըգըպ՝
օնու Ըլլահ՛ըն ատէմինին եաթա-
ղընտա եաթըրտը, վէ իւսթինտէն
22 գափայըպ չըգտը։ Վ֊է գօճասընը
չաղըրըպ տէտի. Վ֊էրէմ էյլէ
պանա ուշագլարըն պիրի իլէ պիր
մէրքէպ կէօնտէր քի՝ Ըլլահ՛ըն ա-
տէմինէտէք սէյիրտիպ կէրի կէլէ-
23 յիմ։ Վ֊է օ տէտի քի՝ Պու կիւն
օնա նի՞չիւն կիտէյօրսուն, այ պա-
ղը տէյիլ վէ շաբաթ տէյիլ տիր.
օ տա տէտի քի՝ Կէլամէթ տիր։
24 Իմոի մէրքէպէ էյէր վուրուպ ու-
շաղընա տէտի քի՝ Կիւր կիթ, սա-
նա սէօյլէմէյինճէ՝ պէնի սիւրմէք-
25 տէն մէքս էթմէ։ Իմոի կիտիպ՝
Ւվարմեղոս տաղընտա Ըլլահ՛ըն ա-
տէմինէ վարտը. վէ վագի՛ օլտու
քի՝ Ըլլահ՛ըն ատէմի գարըշտան օ-
նու կէօրտիւյիւ կիպի, ուշաղը
Դէեզիյէ տէտի քի՝ Իչլէթ օլ Յոու-
26 նամ՛ը գարը։ Ֆալա քէրէմ էյլէ,
օնու գարշըլամաղա սէյիրտիպ օնա
ատ քի՝ Կաղ սալի՞մ մի սին, գօ-
ճան սաղ սալի՞մ մի, չօճուգ սաղ
սալի՞մ մի. օ տա՝ Կաղ սալիմ
27 տէտի։ Վ֊է գարը տաղտա Ըլլա-
հ՛ըն ատէմինէ կէլտիքտէ, Էօնուն
այագլարընա եափրըշտը. վէ Դէ-
եզի օնու կէրի չէքմէյէ եագլաշ-
տը. ամմա Ըլլահ՛ըն ատէմի տէտի
քի՝ Օնու գօյվէր, զիրա օնուն
ճանը ածրմըշ տըր, վէ Կապպ
պէնտէն կիզլէտի, վէ պանա պէ-
28 յան էթմէտի։ Վ֊է գարը տէտի
քի՝ Պէն էֆէնտիմտէն օղուլ տի-
լէտիմ մի. Էպէնի ալտադմա տէ՞-
29 մէտիմ մի։ Վ֊է օ՛ Դէեզիյէ տէ-
տի. Ւպէլէնի գուշաթ, վէ տէյ-
նէյիմի էլինէ ալըպ կիթ, էյէր
պիր քիմսէյէ բասթ կէլիր իսէն,
Ծօնա սէյամ վէրմէ, վէ էյէր սա-
նա պիր քիմսէ սէյամ վէրիր իսէ,
ճէվապ վէրմէ. վէ Ւտէյնէյիմի չօ-
ճուղուն եիւզիւ իւզէրինէ գօ։
30 Վ֊է չօճուղուն անասը տէտի.
Կ՛ապպ սաղ տըր վէ սէնին ճա-

Ծն. Ի՛. Ի՛. 895։

Ե՛. Ղհս. ԺԹ. 18։

Ե՛. Պ. Ը. 25։

Է Ա՛ատ. ԻԲ. 9։

Ը Խա. 16։

Թ Ե՛ն Ծատ. ԺԸ. 46։ Պ. ՔԹ. 1։

Ժ Գ՛ոս. Ժ. 4։

Ի Պաւ՛ղ Ա՛ս. Ջ. 19։ ԺԵ. 16։ Պ. Ը. 8, 14։ Կոր. ԺԹ. 12։

Լ Պ. Ը. 2։

Digitized by Google

ՆՆ սաղ որբ քի՝ սէնի գոյվէրմէմ. վէ օ գալգըպ՝ օնուն արտընձա կիթ-
31 տի: Վ֊է Կէդէզի օնլարըն էօնիւնճէ կէչտի, վէ տէյնէյի չօճուղուն եիւզիւ իւզէրինէ գօտու, ամմա սէս եօգ վէ իարաք եօգ իտի. իմ-
տի օնու գարշլամաղա տէօնտիւ, վէ օնա խապէր վէրիպ՝ Ղօճուգ
32 Բուլանմայօր տէտի: Վ֊է Նղլիսէ էվէ վարընճա, իլթէ չօճուգ էօլ-
միշ՝ օնուն եաթաղը իւզէրինտէ
33 եաթար իտի: Իմտի Ժկիրիպ՝ իքի-
սինին իւզէրինէ գափույու գափա-
տը, վէ Լապպա նիյազ էյլէտի:
34 Վ֊է չօգըպ՝ չօճուղուն իւզէրինէ եաթտը, վէ աղզընը օնուն աղզը իւ-
զէրինէ վէ կէօզլէրինի օնուն կէօզ-
լէրի իւզէրինէ վէ ավուճլարընը օ-
նուն ավուճլարը իւզէրինէ գօյուպ՝
Հօնուն իւզէրինէ պիւզիւլտիւ, վէ
35 չօճուղուն թէնի ըսընտը: Վ֊է տէօնիւպ՝ էվտէ պիր պու եանա վէ պիր շու եանա կէչինտի, ան-
տէն Ժչգըպ՝ օնուն իւզէրինտէ պիւզիւլտիւ. իմտի Ղչօճուգ եէ-
տի քէրրէ ագսըրտը, վէ չօճուգ
36 կէօզլէրինի աչտը: Վ֊է Կէդէզի չաղըրըպ տէտի քի՝ Պու Ռուհամ-
լը գարըյը չաղըր. վէ օնու չաղըր-
տը, վէ օնա կէլտի. իմտի օնա՝
37 Ողուհու գալտըր տէտի: Վ֊է գարը վարըպ՝ օնուն այագլարընա գափանտը, վէ եէրէ պէրապէր թէմէննա էյլէտի. վէ Ֆօղուհու գալտրըպ չգագտը:
38 Ընտէն Նղլիսէ Ֆկաղգաղայա տէօնտիւ, վէ տիյարտա Ֆգըթլըգ վար իտի, վէ փէյղամպէրլէրին օ-
ղուլլարը Ֆօնուն էօնիւնտէ օթու-
բուրլար իտի. իմտի օ՝ ուշաղընա տէտի քի՝ Պէօյիւք թէնճէրէյի Ֆկէչէ գօ, վէ փէյղամպէրլէրին
39 օղուլլարընա աշ փիշիր: Վ֊է պի-
բիսի սահրայա չգագտը քի՝ օթլար տէվշիրէ, վէ պիր եապանի ֆիտան պուլուպ՝ օնտան էսվապը տօղու-
սու եապան խըյարը տէվշիրտի. վէ կէլիպ աշըն թէնճէրէբսինէ տօղ-
40 բատը, զերա պիլմէզլէր իտի: Վ֊է օլ քիմսէլէրէ եէմէք իչիւն գօ-
թարտըլար. վէ վագի՝ օլտու քի աշտան եէտիքլէրինտէ, պաղըրըպ տէտիլէր քի՝ Թէնճէրէյտէ Նէօ-
լիւմ վար Ե՝յ Ընղահըն ատէմի, վէ
41 եէմէյէ գատիր տէյիլէր իտի: Վ֊է օ՝ Ընն կէթիրին տէտի. իմտի Ֆօնու թէնճէրէյէ աթտը, անտէն՝ Խալ-
գա գօթար, վէ եէսինլէր տէտի. վէ թէնճէրէյտէ հիչ պիր ֆէնա
ղէյ եօգ իտի:
42 Վ֊է Ղհահաղսալհսատէն պիր քիմսէ Ֆկէլիպ՝ Ընղահըն ատէմինէ թուրֆանտա էքմէքլէր՝ խիրմի ար-
փա էքմէյի վէ թօրպասընտա թա-
զէ պաշագլար կէթիրտի. վէ օ տէտի քի՝ Խալգա վէր, վէ եէ-
43 սինլէր: Վ֊է օնուն խըզմէթքաբընը Ղպու նէ՞ քի եիւզ ատէմին էօնիւ-
նէ գօյայըմ տէտի. ամմա օ տէտի քի՝ Խալգա վէր, վէ եէսինլէր. զերա Լապպ պէօյլէ տէր քի՝ Նէ-
յէճէքլէր, վէ արթաճագ տըր:
44 Վ֊է օնլարըն էօնիւնէ գօտու, վէ եէ՞տիլէր, վէ Լապպըն սէօզիւնէ կէօրէ՞ արթտը:

ՊԵՊ Ն

Պիր՝ ճարիյէնին խապէրի իլէ՝ Ֆկէհմանըն ճիւտամ Ֆլլէթինտէն ազալմագ իչիւն Ռա-
մարիայա կէօնտէրիլտի։ 8 Նղլիսէնին օնու
Հորդանանա կէօնտէրմէսի իլէ օնու ազալթա-
տըղը։ 15 Ընուն՝ Ֆկէհմանըն հէտիյէլէրինի գապուլ էթմէմէք իլէ, օնա օլ եէրին թօփ-
րաղընտան պիր միգտար ալմադա իպնն վէրտիպի։ 20 Ֆկէզիճինն՝ էֆէնտիսինին իս-
մի իլէ Ֆկէհմանը ալտադըղը իչիւն օնուն ճիւտամ Ֆլլէթինի գազանտըղը։

1 Վ֊է Աիւրիա փատիշահընըն սէ-
Ֆրա՝սքէրի Ռ՝Ֆկէհման՝ էֆէնտիսինին Հուզուրունտա Բպէօյիք վէ մի՝լէթպէր քիմսէ իտի, զերա Լապպ օնուն վասիթասը իլէ Աիւ-
րիայա գուրթուլուշ վէրտի. ամ-
մա պու գուվվէթ սահիպի քիմսէ՝
2 ճիւտամյը իտի: Վ֊է Աիւրեանիլէր պէօղիւքլէրճէ չգագպ՝ Իսրայէլ տի-
յարընտան պիր քիւչիւք գրդ է-
սիր ալտրլար, վէ օ՝ Ֆկէհմանըն գարըսընըն Հուզուրունտա օլուր
3 իտի: Իմտի գրդ գատընընա տէ-
տի քի՝ Վհահ՝չքի էֆէնտիմ Ռա-
մարիատա օլան փէյղամպէրին էօ-
նիւնտէ օլայտը. օլ ղէման օ՝ օ-
նու ճիւտամընտան սաղալտրը ի-
4 տի: Վ֊է վարտը, վէ էֆէնտիսի-
նէ նագլ էտիպ տէտի. Իսրայէլ տիյարընտան օլան գրդ պէօյլէ վէ
5 պէօյլէ տէտի: Վ֊է Աիւրիա փա-
տիշահը տէտի քի՝ Վար կիթ, վէ

Ա. Ի. Ն. 894։

Իսրայէլ փատիշահընա մէքթիւպ կէօնտէրիրիմ. իմտի օ կիտիպ՝ ՚էլլինէ օն գանթար կիւմիւշ վէ ալթը պին ալթուն վէ օն գաթ էս-
6 վապ ալտը։ Վէ Իսրայէլ փատիշահընա կէօթիւրտիւյիւ մէքթիւպ՝ պու սիյագ իւզրէ իտի. Էվլա պու մէքթիւպ սանա վասրլ օլունճա, իշլեթ սանա գուվլում ՚Նէհեմանը կէօնտէրիրիմ քի՝ օնու-
7 ճիւտամընտան սաղալտասըն։ Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ փատիշահը մէքթիւպիւ օգուտտուգտա, էսվապլարընը պըրթըպ տէմի քի՝ պէն էօլտիւրիւր վէ հայաթ վէրիր ՚Նէհեմ մը իմ քի՝ պու պանա ճիւ-
տամընտան սաղալթմաղա ատէմ կէօնտէրիր. իմտի հալա էյի պիլլին, վէ կէօրիւն քի՝ օ պէնտէ պէհանէ արայօր։
8 Վէ վագի՝ օլտու քի Նէհեմն աւէմի Նղնսէ՝ Իսրայէլ փատիշահընըն քէնտի էսվապլարընը պրթըտրզընը իշխթտիյի կիպի, փատիշահա կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Նյսվապլարընը նի՞չիւն պրթըտրն. հալա օ պանա կէլսին, վէ Իսրայէլտէ փէյղամպէր վար իտիյինի պիլսին։ Իմտի ՚Նէհեման ախթարը իլէ վէ ա՛րապասը իլէ վարըպ՝ Նղնսէնին էվի գափուսունտա տուրտու։
10 Վէ Նղնսէ օնա պիր ատէմ կէօնտէրիպ տէտի. Կիթ Հորդանանտա եէտի քէրրէ նայգան, վէ սանա թէնին ասղա տէօնէ, վէ փաք օ-
11 լասըն։ Վէ ՚Նէհեման էօվքէնէ-նիպ կիթտի, վէ տէտի. Իշխթ պէն տէր իտիմ քի՝ էլպէթթէ պանա չըգաճագ տըր, վէ տուրուպ՝ Ըլլահը Նհովանընն իսմինէ նիտա էտէճէք, վէ էլինի օլ մահալէ սալայաճագ, վէ ճիւտամըր եէ-
12 րի սաղալտաճագ տըր։ Ի՞մմասկոս ըրմագլարը Նբանա վէ փարփար՝ Իսրայէլին հէփ սուլարընտան էյի տէյի՞լ մի, պէն օնլարտա նույգանսամ փաքէնմի՞զ մի իմ. իմտի տէօնիւպ՝ ղալպալնաք կիթ-
13 տի։ Վէ օնուն գուլլարը եագլաշըլար, վէ օնա սէօյլէյիպ տէտիլէր. Նյա՞ պապամ՝ օլ փէյղամպէր սանա պիր պէօյիւք շէյ սէօյլէսէ իտի, էթմէ՞զ մի իտին. գա՞նտէ գալտը քի սանա՝ Նյագան քի
14 փաք օլասըն տէտի։ Օլտէմ օ էնտի, վէ Ըլլահըն ատէմինին սէօզլունէ կէօրէ Հորդանանտա եէտի քէրրէ տալտը, վէ Նօնուն էթի՝ քիւչիւք չօճուգ էթինէ տէօնիւպ ՚փաքլէնտի։
15 Վէ օ՝ պիւթիւն օրտուսու իլէ Ըլլահըն ատէմինէ տէօնտիւ, վէ վարըպ՝ օնուն էօնիւնտէ տուրտու, վէ տէտի. Իշխթ շիմտի պիլտիմ քի՝ պիւթիւն հէրտէ Ըլլահ եօգ տուր, իլլա Իսրայէլտէ. իմտի հալա քէրէմ էյլէ, պու
16 գուվլունտան պիր հէտիյէ ալ։ Ըմմա օ՝ Հուզուրունտա տուրտու-ղում Բապպ սաղ տըր քի ՚ալմայահաղամ տէտի. վէ օնա ալմաղա իպրամ էյլէտի, ամմա գա-
17 յիվ օլմատը։ Վէ ՚Նէհեման տէտի քի՝ Իմտի պու գուվլունա պիր չիֆթի գաթըր եիւքիւ միգտարի թօփրագ վէրիլսէ օլմա՞զ մը. զիրա պու գուվլուն՝ արթըդ ղայրի ալլահլարա պիւթիւն նանմա վէ գուրպան էթմէյէճէք տիր, իլլա
18 Նհովայա։ Պու շէյտէ Բապպ պու գուվլունու ա՛ֆվ էյլէյէ քի՝ պէնիմ էֆէնտիմ՝ Ռեմմոնուն էվինէ կիրտիյինտէ քի օրատա սէճտէ գըլա, վէ օ՝ ՚էլիսէ տայանմագ իլէ պէն Ռեմմոնուն էվինտէ էյիլտիյիմտէ՝ պու շէյ իչիւն Բապպ պու գուվլունու ա՛ֆվ էյ-
19 լէյէ։ Վէ օնա՝ Ելամէթի իլէ կիթտի. իմտի օ՝ օնուն նանընտան Նպիր միգտար եէր կիթտի։
20 Վէ Ըլլահ ատէմի Նղնսէնին ուշաղը Կէեզի տէտի քի՝ Նշխթ էֆէնտիմ պու Նիւթանի ՚Նէհեմանա գըյմատը, քի օնուն էլինտէն օնուն կէթիրտիյինի ալա. Բապպ սաղ տըր քի՝ պէն օնուն արտընճա սէյիրտիպ օնտան պիր շէյ ալը-
21 րըմ։ Իմտի Կէեզի՝ ՚Նէհեմընն արտընճա տիւշիւ. վէ ՚Նէհեման՝ օնուն արտընճա սէյիրթտիյինի կէօրիւնճէ, ա՛րապատան օնուն իսթիգպալինէ սըչըտը, վէ Նէ-
22 լամէթ մի տէտի։ Վէ օ տէտի քի՝ Նէլամէթ, էֆէնտիմ պէնի կէօնտէրիպ տէյօր քի՝ Իշխթ հէման շիմտի պանա Նեփրեմ տաղընտան փէյղամպէրլէրին օղուլլարընտան

Ա. Ի. Ն. 894։

Ղ. Յոբ. Լ. 25։

Ե. Կաս. Ե. 27։

Բ. Դան. Բ. 47։ Գ. 29։ Գ. 26, 27։

Ը. Պ. Է. 14։ Ժ. Նհ. ԺԷ. 23։ Պա՛գ՝ Մատ. Ֆ. 8։ Գոր. Ը. 18, 20։

Գ. Պ. Է. 2, 17։

Ե. Նհ. Լ. 16։

Ա. Ի. Ն. 894։

Գ ՝ Թագ. Թ. 8։ Պ. Ը. 8, 9։

Դ Նհն. Շ. 2։ Ե Օր. Լե. 39։ ՝ Թագ. Ե. 6։

Է Պա՛գ՝ Պ. Ե. 41։ Յօհ. Ե. 7։

Digitized by Google

իքի ուշագ կելտի • քերեմ էյլէ ,
օնլարա պիր գանթար կիւմիւշ իլէ
23 իքի գաթ էսվապ վէր : Վ֊է Կնէ-
ման տէտի քի՝ Իքի գանթար սւլ-
մաղա ի՛նայէթ պուլսւր • իմտի օ-
նա իպրամ էտիպ՝ իքի գանթար
կիւմիւշ իքի թօրպայա պաղլատը ,
վէ իքի գաթ էսվապ իլէ՝ իքի ու-
շաղնա վէրիպ՝ օնուն էօնիւնձէ
24 գալտրըտըլար : Վ֊է թէփէյէ կել-
տիքտէ , օնլարըն էլինտէն ալըպ՝
էվտէ սագլատը , վէ օլ քիմսէլէ-
րի սալը վէրտի , վէ կիլթիւլէր :
25 Վ֊է քէնտիսի վարըպ՝ էֆէնտիսի-
նին էօնիւնտէ տուրտու , վէ Ա-
ղնսէ օնա տէտի քի՝ Ա՛յա Կ֊էեզի՛
նէ՞րէտէն կ֊էլէյսւն . վէ օ՝ Կու-
լուն շուրայա եա պուրայա կիլթիւ-
26 տիմ տէտի : Վ֊է օնա տէտի քի՝
Օլ քիմսէ ա՛րապատան սէնին իս-
թիգպալինէ տէօնիւնձէ , նիւրե-
յիմ օթա՞յ կի՞լթիւտի մի . կիւ-
միւշիւ ալմաղա՝ վ֊է էսվապլար վէ
զէյթունն աղաճլարը վէ պաղլար վէ
գօյունլար վէ սըղըրլար վէ գուլ-
լար վէ խալայըգլար ալաճագ վա-
27 գը՞թ մը տըր : Իմտի ՛նէեմանըն
ճիւտամը ՚եանա վէ սէնին զիւր-
բիյէթինէ էպէտէն եափըշա . օլ-
տէմ օնուն Հուզուրունտան ՚գար
կիպի ճիւտամըը չզգտը :

ՊԱՊ Ա

Ինղիսէնին՝ կէնճ փէյղամպէրլէրէ քէնտի մէա-
քեռնլարընը պէօյիւթմէյէ բուխսաթ վէր-
մէսի իլէ՝ տէմիրի նիւզուիւրտիւյիւ : 8 Օ-
նուն Աիւրիա փատիշհընըն միւշավէրէսինի
ալիքեաը էթտիյի : 13 Օնու թուլթագ ի-
չինն ՚Իօթայիմ կիտէն ա՛սքերին քէօրիւք
իլէ վուրուլտուղու : 19 Օնլարըն Աամարիա-
յա կէթիրիլիպ՝ օնտան սէլամէթ իլէ սալը
վէրիլտիքլէրէ : 24 Աամարիատա օլան գըթ-
լըղընն սեպէպինտէն գարըլարըն քէնտի չօ-
ճուգլարընը եէտիքլէրէ : 30 Փատիշհընն՝ Ի-
ղիսէյի էօլսիւմէյէ կէօնտէրտիյի :

1 Ա է ՝փէյղամպէրլէրին օղուլլարը
՚Ինղիսէյէ տէտիլէր քի՝ Իշթե
հալա սէնին էօնիւնտէ օլ սաքին
օլտուղումտուգ մահալ պիզէ տար
2 տըր : Վ֊էերեմ էյլէ Յորդանանա-
տէք կիտէլիմ , վէ օթատան հէր
պիրիմիզ պիր մէրթէք ալալըմ տա՝
օթատա քէնտիմիզէ օթուրաճագ
մահալ եափալըմ . վէ օ՝ Կիտին
3 տէտի : Ի՞նտէն պիրիսի տէտի քի՝

վ֊էերեմ էյլէ պուլլարըն իլէ
կիթմէյէ ի՛նայէթ պուլսւր . վէ օ՝
4 Կիտէրիմ տէտի : Իմտի օնլար ի-
լէ պէրապէր կիթտի . վէ Յորդա-
նանա վարըպ՝ աղաճլար քէստիլէր :
5 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ պիրիսի մէր-
թէք տիւշիւրիւր իքէն , պուլնա-
նըն տէմիրի սուլա պօշանտը . վէ
օ պաղըրըպ տէտի քի՝ Վա՞յ եա՛
էֆէնտիմ , չիւն քի օ՝ էօտիւնձ
6 իտի : Վ֊է Ըլլահըն ատէմի՝ ՚նէ-
րէյէ տիւշտիւ տէտի . վէ օ օնա
մահալի կէօսթէրինձէ , ՚օ՝ պիր
օտուն քէստի , վէ օրպայա աթտը ,
7 վէ տէմիր եիւզտիւ : Օլտէմ՝ Օ-
նոո գալտրը տէտի . իմտի օ՝ է-
լինի ուզատրպ օնու ալտը :
8 Վ֊է Աիւրիա փատիշահը՝ Իսրա-
յէլ իլէ ճէնք էտէյօր իտի , վէ
գուլլարը իլէ մէշվէրէթ էտիպ տէ-
տի քի՝ Ֆիւլան ֆիւլան մահալտէ
9 օրտու գուրարըմ : Վ֊է Ըլլահըն
ատէմի՝ Իսրայէլ փատիշահընա
կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Շու մահալ-
տան սագըն կէչմէ , զնրա Աիւրեա-
10 նիլէր օրպայա էնտիլէր : Վ֊է Իս-
րայէլ փատիշահը Ըլլահըն ատէմի
օնա տէտիյի վէ օնու իհթիրազ
էթտիրտիյի մահալէ կէօնտէրիպ՝
պիր քերրէ տէյ՛ի վէ իքի քերրէ
տէյիլ՝ օրատան սագընըը իտի :
11 Իմտի Աիւրիա փատիշահընըն եիւ-
րէյի պու չէյտէն էօթիւրիւ միւզ-
թարիպ օլուպ՝ գուլլարընը չաղըր-
տը , վէ օնլարա տէտի քի՝ Պիզտէն
Իսրայէլ փատիշահընտան եանա
քի՞մ օլտուղունու պանա խապէր
12 վէրմէ՞զ մի սինիզ : Վ֊է գուլլարը-
նըն պիրի տէտի քի՝ Նօգ , եա՛ է-
ֆէնտիմ փատիշահ , իյլա սէնին եա-
թագ օտանտա ակօյլէտիյին սէօզ-
լէրի Իսրայէլտէ օլան Ինղիսէ փէյ-
ղամպէր՝ Իսրայէլ փատիշահընա
13 խապէր էտեր : Վ֊է օ տէտի քի՝
Կիտին , վէ օնուն ներէտէ օլտու-
ղունու կէօրիւն , քի կէօնտէրիպ
օնու թուլթայըմ . իմտի օնա խա-
պէր վէրիլիպ տէնիլտի քի՝ Ինշթե
՚էլօթայիմտէ տիր :
14 Իմտի օրպայա աթլար վէ ա՛րա-
պալար վէ գամվի ա՛քքեր կէօնտէր-
տի . վէ օնլար կէճէ իլէ վարըպ՝
15 շէհրի գուշաթտըլար : Վ֊է Ըլ-
լահըն ատէմինին խըղմէթքեարը

երքքէն գալեքով՝ տիշարը չգտը, վե իշեհ չէհրի՝ ա՛սքէր վե աթլաք վե ա՛րապալար գուշամմըշ իտի. իմտի ուշաղը օնա տէտի քի՝ վ֊ա՛յ
16 էֆէնտիմ, նէ՞ եափալըմ։ վ֊է օ տէտի քի՝ Գօրգմա, վերա Ղպի֊լէմիզճէ օլանլար՝ օնլարըն պիլէ֊սինճէ օլանլարտան չօգ տուրլար։
17 Իմտի Իղնիսէ նիյազ էտիպ տէտի. Իա՞ Իապպ՝ քերէմ էյլէ օնուն կէօզլէրինի աչ քի կէօրսիւն. վե Իապպ՝ ուշաղըն կէօզլէրինի աչտը, վե կէօրտիւ քի իշլեհ տաղ֊ Իղիսէնին էթրաֆընտա Ղաթէչ աթ֊լարը վե ա՛րապալար իլէ տօլու ի֊
18 տի։ վ֊է օնլար օնա էնտիքտէ՝ Իղնիսէ Իապպա նիյազ էտիպ տէտի քի՝ Գէրէմ էյլէ պու թա՛յիֆէյի քէօրլիւք իլէ վուր. վե Ղօնլարը Իղնիսէնին սէօզիւնէ կէօրէ քէօր֊
19 լիւք իլէ վուրտու։ Օլտէմ Իղնիսէ օնլարա տէտի քի՝ Իօլ պու տէյիլ վե շէհր պու տէյիլ տիր, արտըմճա կէլին, վե սիզի՝ արա֊տըղընըզ քիմսէյէ կէօթիւրէյիմ. վե օնլարը Իամարիայա կէօթիւր֊
20 տիւ։ վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Իա֊մարիայա կէլտիքլէրինտէ, Իղնիսէ տէտի քի՝ Իա՞ Իապպ՝ պուՂլարըն կէօզլէրինի աչ, քի կէօրսիւնլեր. վե Իապպ օնլարըն կէօզլէրինի աչ֊տը, վե կէօրտիւլեր քի՝ իշլեհ Իամարիանըն օրթասընտա իտիլեր։
21 վ֊է Իսրայէլ փատիշահը օն֊լարը կէօրիւնճէ, Իղնիսէյէ տէտի քի՝ վ֊ուրայը՞մ մը եա՞ պապամ,
22 վուրայը՞մ մը։ վ֊է օ տէտի քի՝ վ֊ուրմա. գրլըճըն իլէ վե եայըն իլէ էսիր էթտիքլէրինի՞ մի վու֊ րուլյօրսուն. Է֊էօնլէրինէ էքմէք վե սու գօ, վե եէյիպ իչսինլեր, վե
23 էֆէնտիլէրինէ կիթսինլեր։ Իմտի օնլարա պիր պէօյիւք զիյաֆէթ էյլէտի, վե եէյիպ իչտիլեր, ան֊տէն օնլարը սալը վէրտի, վե է֊ֆէնտիլէրինէ կիթտիլեր. վե ար֊
24 թըզ ՀԱիւրիանըն պէօլիւքլէրի պիր տահա Իսրայէլ տիյարընա կէլմէ֊տիլէր։
25 վ֊է վագի՝ օլտու քի պուՂնտան սօնկրա՝ ՀԱիւրիա փատիշահը Իե֊նադադ էֆի օրտուսունու ճէմ՝ էյլէտի, վե չզգըպ՝ Իամարիայը մուհասէրէ էյլէտի։ վ֊է Իամա֊
26 միւշէ օլտու։ վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ փատիշահը հիսարըն իւզէրինտէ կէչէր իքէն, պիր գարը օնա ֆէրեաւ էտիպ՝ Գուրթար եա՞ էֆէնտիմ փատիշահ տէտի։
27 վ֊է օ տէտի քի՝ Իապպ սէ֊նի գուրթարմալ իսէ, պէն սէնի նէ՞րէտէն գուրթարայըմ, խարման֊տա՞ն մը եօխսա ճէ՞նտէրէտէն մի։
28 Էհմ փատիշահ օնա՝ Իանա նէ՞ օլտու տէտի. օ տա տէտի. Պու գարը պանա տէտի քի՝ Օղլունու վէր, վե պու կիւն օնու եէյէլիմ, վե պէնիմ օղլումու եարըն եէյէ֊
29 լիմ։ Իմտի Ղպէնիմ օղլումու փի֊շիրտիք, վե օնու եէտիք. վե եր֊թէսի կիւն օնա՝ Օղլունու վէր քի՝ եէյէլիմ տէտիմ, ամմա օղլունու
30 կիպլէտի։ վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ փատիշահ գարընըն սէօզիւնիւ ի֊շէթտիյի կիպի, Ղէսվապլարընը եըրթտը. վե հիսարըն իւզէրինտէ կէչէր իքէն, գավմ կէօրտիւ քի՝ իշլեհ իչէրտէն՝ էթի իւզէրինտէ
31 չուլ վար իտի։ վ֊է օ տէտի քի՝ ՀԱլլահ պանա պէօյլէ վե պունտան զիյատէ էյլէյէ քի՝ էյեր պու կիւն Իափատ օղլու Իղնիսէնին պաշը օ֊
32 նուն իւզէրինտէ գալըր իսէ։ վ֊է Իղնիսէ քէնտի էվինտէ օթուրուպ՝ իխթիյարլար պիլէսինճէ Ղօթու֊րուրլար իքէն, Հուզուրունտան պիր ատէմ կէօնտէրտի. խապէրճի օ֊նա վարմազտան էվվէլ՝ իխթիյար֊լարա տէտի քի՝ Ղէօրի՞յօրմու֊սունուղ քի՝ պու Ղգաթիլին օղլու պաշըմը ալմաղա կէօնտէրտի. պա֊գրն խապէրճի կէլտիյի կիպի՝ գա֊փույու գափայըն, վե օնու գա֊փուտա ալըգօյուն. էֆէնտիսինին այագլարընըն սէսի օնուն արտընճա
33 տէյի՞լ մի։ () տահա օնլար իլէ սէօյլէր իքէն, իշլեհ խապէրճի օ֊նա էնիպ տէտի քի՝ Իշլեհ պու պէլա Իապպտան տըր, Ղ֊Իապպ֊տան արթըգ նէ՞ ումայըմ։

Digitized by Google

ՊԱՊԻԱՍ

Ի՝ղիսէնէին՝ Ի՝րուսաղէմէ՛ն իւանդըմազ տեբէձէ՛ե պօլուգ օլաճաղընը փէյղամպէրլիք էթ՛ի՛բ ։ 3 Տէօրթ ճիւտամլընը՝ Միւբահնիլէրին օրտուսունա վարմաղա ձէսարէթ էտի՛ք՝ օնլարըն գաչտըգլարընըն խապէրինի կէթ՛ի՛բ։ 12 Փատիշահընը՝ ճասուսլար վասթ՛ասը իլէ օնլարը գաչտըգլարընը էյրէնի՛ք՝ օնլարըն օրտուսունա եաղմայատընը ։ 17 Պօլուգ օլաճաղընըն փէյղամպէրլիքինի՛ն իւանմայան պէյին՝ գափու իւզէրինէ մէմուր օլմաղ իլէ այագ ալ՛ընա չէյնէնտիյի ։

1 Ա՛ Է Ի՝ղիսէ՛ տէտի՛ քի՝ Ի՝ապպէ՛ն
՝ սէօզիւնիւ տինկլէ՛յին ։ Ի՝ապպ
պէօյլէ տէր ։ ՞Ի՝արըն պու վա-
գ՛ընթ՛ա՛ տ՛՝ Ա՛մարիա գափուսունտա
պիր էօլչէք սիմիտ ունու պիր մըս-
գա՛լ կ՝ի՛—ղի՛—լէ՛ վէ իքի էօլչէք ար-
փա պիր մըսգա՛լ կ՝ի՛—ղի՛—լէ՛ օլաճագ
2 տըր ։ Ա՛ է փատիշահըն ֆօ՛լ էլլի իւ-
զէրինէ՛ տայանտըղը սէրտարը՝ Ի՝ւ-
լահըն ատէմինէ՛ ճէվապ վէրիպ՝
Ի՝շթէ՛ ֆի՛ապպ կէօքտէ՛ փէնճէրէլէր
պիլէ՛ եափսա ։ պու չէյ օլ՛՞ւր մու
տէտի՛ ։ վէ օ տէտի՛ քի՝ Ի՝շթէ՛ սէն
կէօզլէրին իլէ՛ կէօրէ՛ճէքսին՝ ամմա
օնտան եէմէյճէ՛քսին ։
3 Ա՛ է ֆգափունուն աղզընտա
տէօրթ ճիւտամլը քիմսէյէր վար
իտի՛ ։ իմտի օնլար պիր պիրինէ տէ-
տիլէր քի՝ պիզ պուրատա նի՛չ՛իւն
4 էօլիւնճէյէտէք օթուրալըմ ։ Ի՝-
յէր չէ՛ֆրէ կիրէլիմ տէր իսէք ,
չէ՛ֆրտէ դրթ՛լըգ վար , վէ օրատա
էօլիւրիւզ , վէ էյէր պուրատա
գալսագ , եինէ էօլիւրիւզ ։ իմտի
Հալա կէլլին՝ Ա՛իւրեանիլէրին օր-
տուսունա տիւշէլիմ ։ էյէր պիզի
սաղ գօրլար իսէ՝ եաշարըզ , վէ է-
յէր պիզի էօլտիւրիւրլէր իսէ՝ էօ-
5 լիւրիւզ ։ Ի՝մտի գարանլը՛ղընը Ա՛իւր-
եանիլէրին օրտուսունա վարմաղա
գալգտըլար ։ վէ թա Ա՛իւրեանիլէ-
րին օրտուսու ուճունատէք կէլ-
տիլէր , վէ իշթէ օրատա քիմսէ
6 եօգ իտի ։ Ա՛յնն քի Ի՝ապպ Ա՛իւր-
եանիլէրին օրտուսունա ֆ՛րապպա
շամաթասը վէ սէթ շամաթասը՝ պիր
պէօյիւք ա՛սքէր շամաթասը իշթի-
տիրտի ։ վէ պիր պիրինէ տէտիլէր
քի՝ Իշթէ Իսրայէ՛լ փատիշահը՝
Ե՛լեազարլիլէրին փատիշահլըրընը վէ
Ա՛ըսրընը փատիշահլարընը իւզէ-
րիմիզէ իւճրէթ իլէ թուրթտու քի
7 իւզէրիմիզէ կէլէլէր ։ Ի՝մտի գալ-
գըպ ֆգարանլըգ իքէն գաչտըլար ,
վէ չատրըլարընը հէմ աթ՛լարընը
վէ էշէքլէրինի՝ օրտուլսու հէման
օլտուղու կիպի պրաղըպ ճանլարը
8 ֆէլաֆինի իչիւն գաչտըլար ։ Վ՛է
պու ճիւտամլըլար թա օրտունուն
ուճունատէք կէլտիլէր , վէ պիր
չատրըա կիրիպ՝ եէտիլէր վէ իչտի-
լէր , հէմ օրատան կիւմիւշ վէ
ալ՛թուն վէ էսվապլար գալտրըտը-
լար , վէ կիտիպ սագլատըլար ։ վէ
կէրի տէօնիւպ՝ պիր ղապը չատրըա
վարտըլար , վէ օրատան տա գալ-
տրըտըլար , վէ կիտիպ սագլատը-
9 լար ։ Ի՝նտէն պիր պիրինէ տէտի-
լէր քի՝ Պիզ էյի էթմէյօրուզ ,
պու կիւն միւժտէ կիւնիւ տիւր , վէ
պիզ թ՛ընմազտա՝ սապահ աղա-
րընճայատէք պէքլէր իսէք , պէ-
լայա օղրարըզ ։ իմտի Հալա կէլլին ,
վարըպ փատիշահըն էվինէ խապէր
10 վէրէլիմ ։ Վ՛է վարըպ՝ չէ՛ֆրին
գափուճուսունա պաղըրտըլար , վէ
օնլարա խապէր վէրիպ տէտիլէր
քի՝ Ա՛իւրեանիլէրին օրտուսունա
վարըզ , վէ իշթէ օրատա ատէմ՝
եա ինսան սէսի եօգ իտի , իլլա
աթ՛լար պաղլը՝ վէ էշէքլէր պաղ-
լը՝ վէ չատրըլար հէման օլտուղու
11 կիպի տիր ։ Վ՛է գափուճուլար չա-
ղըրըպ՝ փատիշահ էվինէ իչէրույէ
խապէր վէրտիլէր ։
12 Վ՛է փատիշահ կէճէ իլէ գալ-
գըպ գուլլաբընա տէտի քի՝ ՞ալա
Ա՛իւրեանիլէրին պիզէ նէ էթ՛ի՛բ-
նի սիզէ խապէր էտէյիմ ։ Պիզիմ
աճ օլտուղումուզու պիլտիլէր , վէ՝
Օնլար չէ՛ֆրտէն չըգընճա օնլարը
սաղ թուրթարըզ , վէ չէ՛ֆրէ կիրէ-
րիզ տէյէրէք օրտուտան սահրա-
13 տա կիզլէնմէյէ չըգտըլար ։ Վ՛է
գուլլարընըն պիրի ճէվապ վէրիպ
տէտի քի՝ Կէրէմ էյլէ , չէ՛ֆրտէ
գալմըշ պագը գալան աթ՛լարըն
պէչինի ալըրնըլար , իշթէ օնլար
օնտա Հէփ գալան Իսրայէլին գա-
լապալըղը կիպի տիր , իշթէ օնլար
Հէլաք օլան Իսրայէլին Հէփ գա-
լապալըղը կիպի տիր , վէ կէօնտէ-
14 րիպ կէօրէլիմ ։ Իմտի իքի ա՛րա-
պա աթ՛լարը ալտըլար , վէ փատի-
շահ Ա՛իւրեանիլէրին օրտուսու ար-
տընճա կէօնտէրիպ՝ Վ՛արըն պա-
15 գընն տէտի ։ Վ՛է օնլարըն արտըն-
ճա Յորդանանատէք կիթ՛տիլէր ,

— Խա. 18, 19։

Բ Խա. 17, 19, 20։ Պա՛ր. Ե. 18։

Գ Ա՛ղ. Գ. 10։

Դ Ա՛ղ. Ժ. 16։

Ե Ե՛ս. Ա՛. 23։ Պ. Ժ՛Թ. 7։ Հ՛ոբ Ժ՛Ե. 21։

Զ Գ Ա՛ղ. Ժ. 29։

Է Ա՛ղ. Խ՛Ը. 4, 5, 6։ Ը-ռակ. ԻԸ. 1։

Digitized by Google

վե իշթէ պիւթիւն. եօ՝ Պիւրեա-
նիլէրին ա՛ձէլէ էթոիքլէրինտէն
աթտրգլարը էսվապլար վե գապ-
լար իլէ տօլու իտի. վե խապեր-
ճիլէր տէօնիւալ՝ փատիշահա խա-
պեր վէրտիլէր։
16 Օլտէմ գավմ չօգըլ՝ Պիւր-
եանիլէրին օրտուսունու եաղմա
էթտիլէր. վե Բապպէն սէօզիւ
իւղրէ՝ պիր էօլչէք սիմիտ ուն-
ու պիր մըսգալ կե՛-ֆե՛-ղե վե իքի էօլ-
չէք արփա պիր մըսգալ կե՛-ֆե՛-ղե
17 օլտու։ Վե՟ փատիշահ՝ օլ էլի
իւղերինտէ տայանտըղը սերտարը
գափուսունուն իւզերինէ մէմուր գօ-
տու, վե գավմ օնու՝ Ըղլահըն
ատէմինին փատիշահ օնա էնտիք-
տէ սէօյլէյիպ տէտիյի կիսլի գա-
փուտա չէյնէտի, վե էօլտիւ։
18 Իմտի վագի՝ օլտու քի Ըղլահըն
ատէմի փատիշահա սէօյլէյիպ՝
Ինարըն պու վագթտա Յամարիա
գափուսունտա արփանըն իքի էօլ-
չէյի պիր մըսգալ կե՛-ֆե՛-ղե վե սի-
միտ ունուն էօլչէյի պիր մըսգալ
կե՛-ֆե՛-ղե օլաճագ տըր տէտիքտէ,
19 վե սերտար Ըղլահըն ատէմինէ ճէ-
վապ վէրիպ՝ Իշթէ Բապպ կէօք-
տէ փէնճէրէլէր պիլէ եափսա, պու
շեյ օլ՞ուր մու տէտիքուէ, օ օնա՝
Իշթէ կէօզլէրին իլէ կէօրէճէք
սին, ամմա օնտան եէմէյէճէք սին
20 տէտիյի կիսլի, օնա հէյտան էօյլէ
օլտու. զիրա գավմ օնու գափու-
տա չէյնէտի, վե էօլտիւ։

ՊԵՊ Ը

Յունամլը գարընըն՝ գըթլըգ սէպէպինտէն
տէյարտան եէտի եըլ գաչըպ՝ էմլաքինի թէրք
էթոիքտէն օօնկրա՝ Իղիսէնին մի՛ւճիգաթը
տէպէպինտէն փատիշահըն օնա էմլաքինի կէրի
վէրտիրտիյի։ 7 Ընդայէլին՝ Ռէհոադադտան պիր
հէտիյէ իլէ Դամասկոսա Իղիսէյէ կէօնտէրի-
լիպ օրատա պիր վէյդամպէրլիք իչթիմէք իլէ՝
էֆէնտիսինի էօլտուրիպ օնուն եէրինէ կէտ-
տիյի։ 16 Էհերօթոլամըն Էհուդատա եարա-
մազ փատիշահլըղը։ 20 Իդոլմուն վե Ելբա-
նանըն ա՛սը օլտուզլարը։ 23 Ոթոզիասընըն՝
Էհուդամըն եէրինէ կէտտիյի։ 25 Ոքոզիասընըն
եարամազ փատիշահլըղը։ 28 Օնուն Էհով-
բամը զիյաթէթ էթմէք իլէ Էնդրայէլտէ եա-
բրալանաթրը։

1 Վ՟ Իղլիսէ օլ ՞օղլունու տի-
րիլթտիյի գարըյա սէօյլէյիպ
տէտի քի՝ Գալգ, վե էվինն իլէ
կիթ, վե զարիպ օլա պիլտիյին
մահալտէ ղուրպէթէ վար. զիրա
Իապպ ֆգըթլըգ տա՛վէթ էյլէտի,
հէմ տախի եէրտէ եէտի եըլ կէ-
2 լէճէք տիր։ Իմտի օլ գարը գալ-
զըպ՝ Ըղլահըն ատէմինին սէօզիւնէ
կէօրէ էյլէտի. վե էվի իլէ կի-
տիպ՝ փղշտլըլարըն տիյարընտա
եէտի եըլ զարիպ օլտու։
3 Վ՟ վագի՝ օլտու քի եէտի եըլ-
տան սօնկրա՝ օլ գարը փղշտլըլար
տիյարընտան տէօնտիւ, վե էվի
իչինն վե թարլասը իչինն փատի-
շահա ֆէրեաստ էթմէյէ չըգտը։
4 Վ՟ փատիշահ՝ Ըղլահ ատէմի-
նին ուշաղը ՞Գէհազիյէ սէօյլէյիպ
տէտի քի՝ Իէրէմ էյլէ, Իղի-
սէնին գըլտըղը ճիւմլէ պէօյիւք
5 իշլերի պանա նագլ էյլէ։ Վ՟
վագի՝ օլտու քի օ՝ փատիշահա օ-
նուն ՞էօլիւյիւ տիրիլթտիյինի
նագլ էտէր իքէն, իշթէ օլ օղ-
լունու տիրիլթտիյի գարը էվի ի-
չինն վե թարլասը իչինն փատիշա-
հա ֆէրեաստ էտէր իտի. վե Գէհ-
զի տէտի քի՝ Իա՛ էֆէնտիմ փա-
տիշահ՝ օլ գարը պու տուր, վե
Իղլիսէնին տիրիլթտիյի օնուն օղ-
6 լու պու տուր։ Իմտի փատիշահ
գարըյա սիւալ էյլէտի, վե օօ-
նա նագլ էթտի. վե փատիշահ օ-
նա պիր խաստըմ վէրիպ տէտի քի՝
Օնուն հէր նէսի վար իսէ, վե տի-
յարը թէրք էթտիյի կիւնտէն
շիմտիյէտէք թարլանըն ճիւմլէ
մահսուլաթընը օնա կէրի տէօնտէր։
7 Վ՟ Իղլիսէ Դամասկոսա վար-
տը. վե Պիւրիա փատիշահը Ռե-
նադադ խաստա իտի. վե օնա խա-
պեր վէրիլիպ՝ Ըղլահըն ատէմի
8 պուրայա կէլտի տէյնիւտի։ Վ՟ է
փատիշահ ՞Ըզայէլէ տէտի քի՝
Ղ՟ղլինէ հէտիյէ ալ, վե Ըղլահըն
ատէմինին իսթիգպալինէ վար, վե
Եօնուն վասիթասը իլէ Բապպա՝
Ը՟ճէպ պու խասթալըզտան սա-
9 ղալը՞ր մը իմ տէյիս տանընշ։ Իմ-
տի Ընզայէլ օնուն իսթիգպալինէ
վարտը, վե էլինէ հէտիյէ՝ Իա՛նի
Դամասկոսըն ճիւմլէ էյի շէյլէ-
րինտէն եիւքլիս գըրզգ տէվէ ալըպ
կիթտի, վե օնուն Հուզուրունտա
տուրուպ տէտի. Օղլուն Պիւրիա
փատիշահը Ռենադադ պէնի սանա
կէօնտէրիպ տէյօր քի՝ Ը՟ճէպ պու

խասթալըգտան սաղալը՞ր մը իմ :
10 Վ֊է Նղիսէ օնա տէտի . Կիթ օնա
տէ քի՝ Նչլպէթթէ սաղալաճագ
սըն . ամմա Բապպ պանա կէօս֊
թէրտի քի՝ ըօ էլպէթթէ էօլէճէք
11 տիր : Վ֊է եիւզիւնիւ տիքիպ տուր֊
տու՝ թա օ ուքթանընճէ յէտէք ,
հէմ Ըլլահըն ատէմի Բաղլատը :
12 Վ֊է Ըզայէլ Նֆէնտիմ Նիչիւն
աղլայօր տէտի . վէ օ տէտի քի՝
Պունուն իչիւն քի՝ Իսրայէլ օ֊
ղուլլարընա էտէճէյին քէօթիւլիւ֊
Յիւ պիւիրիմ . օնլարըն հիսարլա֊
րընը աթէչէ եագաճագսըն , վէ ի֊
յիթլէրինի գրլըճ իլէ գաթել է֊
տէճէքսին , վէ Իմա՛սումլարընը նէ֊
րէ չարփաճագսըն , վէ Համիլէ գա֊
13 րըլարընը եարաճագսըն : Վ֊է Ը֊
զայէլ տէտի քի՝ Պու գուլուն նէ՞
Իքէօփէք տիր քի՝ պու պէօյիւք
չէյի էյլէյէ . վէ Նղիսէ տէտի .
Իպանա Բապպ կէօսթէրտի քի՝ սէն
Ղիւրեանիլէրին իւզէրինէ փատի֊
14 շահ օլաճագսըն : Վ֊է օ՝ Նղիսէ֊
նին եանընտան կիտիպ էֆէնտիսի֊
նէ վարտը , վէ օ օնա տէտի քի՝
Նղիսէ սանա նէ՞ տէտի . վէ օ տէ֊
տի . Պանա՝ Նչլպէթթէ սաղալա֊
15 ճագսըն տէտի : Վ֊է վափ՝ օլտու
քի էրթէսի կիւն օ՝ պիր ա՛պա ալըպ
սուչա պաթըրտը , վէ օնուն եիւզիւ
իւզէրինէ եայտը , վէ օ էօլտիւ .
վէ Ըզայէլ օնուն եէրինէ փատի֊
շահ օլտու :
16 Վ֊է Իսրայէլ փատիշահը Ը֊
քաաբ օղլու Յովրամըն պէշինճի
երլընտա՝ Յովսափատ Յուդա փա֊
տիշահը իքէն՝ Յուդա փատիշահը
Յովսափատըն օղլու Յովրամ փա֊
17 տիշահ օլտու : Փատիշահ օլ֊
տուգտա՝ օթուզ իքի եաշընտա
իտի , վէ Երուսաղէմտէ սէքիզ
18 երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ : Վ֊է
Ը քաաբ էվինին էթտիի կիպի՝
Իսրայէլ փատիշահլարընըն հօ֊
լունտա եիւրիւտիւ , զիրա Ը քա֊
աբըն գըզը՝ օնուն գարըսը իտի .
վէ Բապպըն նազարընտա եարա֊
19 մազլըգ իշլէտի : Ը մմա Բապպ՝
գուլու Դաւիթին խաթրը իչիւն
օնա օղուլլարընա տայիմա պիր ը֊
շըգ վէրմէյէ Վա՛տ էթտիի կիպի
Յուդայը պօզմագ իսթէմէտի :
20 Պունուն կիւնլէրինտէ Նղովմ֊
լուլար Յուդանըն էլի ալթընտան
ղէթղպ ա՛սը օլտուլար , վէ Քէնտի
իւզէրլէրինէ փատիշահ նասպ էթ֊
21 տիլէր : Վ֊է Յովրամ հէփ ա՛րա֊
պալարը պէրապէրինճէ օլարագ՝
Սայիրէ կէչտի . վէ վագի՝ օլ֊
տու քի կէճէ իլէ գալըգպ՝ օնուն
էթրաֆընը ալան Նգովմլուլարը վէ
ա՛րապա սէրվէրլէրինի վուրտու ,
վէ գավմ չատրըլարընա գաչտը֊
22 լար : Ը մմա Նգովմլուլար Յու֊
դանըն էլի ալթընտան ղէթղպ՝ Թա
պու կիւնէտէք ա՛սը օլտուլար .
օվ զէմանտէ Նկընա տախի ա՛սը
օլտու :
23 Վ֊է Յովրամըն պագի հիքեայէ֊
թի վէ հէփ էթտիյի՝ Յուդա փա֊
տիշահլարընըն թէվարիխ քիթա֊
24 պընտա եազըը տէյիլ մի : Վ֊է
Յովրամ պապալարը իլէ ույու֊
տու , վէ պապալարը իլէ Դաւիթ
չէհրինտէ տէֆն օլունտու , վէ
օղլու Նքողիա օնուն եէրինէ փա֊
տիշահ օլտու :
25 Իսրայէլ փատիշահը Ը քաաբ օղ֊
լու Յովրամըն ոն իքինճի երլընտա՝
Յուդա փատիշահը Յովրամ օղ֊
26 լու Նքողիա փատիշահ օլտու : Ն֊
քողիա Նփատիշահ օլտուգտա՝ Ի֊
յիրմի իքի եաշընտա իտի , վէ Ը֊
րուսաղէմտէ պիր երլ փատիշահ֊
լըգ սիւրտիւ . վէ անասընըն աւոը՝
Իսրայէլ փատիշահը Ը մրինին գը֊
27 զը Կոթողիա իտի : Վ֊է Նօ՝ Ը֊
քաաբ էվինին եօլունտա եիւրիւ֊
տիւ , վէ Ը քաաբըն էվն կիպի՝
Բապպըն նազարընտա եարամազլըգ
էյլէտի . զիրա Ը քաաբ էվինին տա֊
28 մատը իտի : Վ֊է օ՝ Ը քաաբ օղ֊
լու Յովրամ իլէ պէրապէր՝ Նիւ֊
րիա փատիշահը Ը զայէլ իւզէրինէ
Ասամռվթ Գաղաադա ճէնկէ կիթ֊
տի . վէ Նիւրեանիլէր Յովրամը
29 վուրտուլար : Վ֊է Նյովրամ փա֊
տիշահ տէօնտիւ քի՝ Նիւրիա փա֊
տիշահը Ըզայէլ իւլէ ճէնք է տէր ի֊
քէն Նիւրեանիլէր օնու Ասամռվթ֊
տա վուրտուգլարը եարասընտան
Յեզրայէլտէ չիքմա թահսիլ էտէ .
վէ Յուդա փատիշահը Յովրամ
օղլու Նքողիա՝ Ը քաաբ օղլու
Յովրամը խասթա օլտուղու իչիւն
կէօրմէյէ Յեզրայէլէ էնտի :

Digitized by Google

ՊԵՊ Թ

Նղեսէնին՝ թա՛լմաթ իւէ Ուամովթ Պաղաադա պէր կէնճ փէյղամպէրի Յեուդա փատիշահ մեսհ էթմէյէ կէօնտերմիյի ։ 4 Պու փէյղամպէրին՝ քենտի ճէմաաթիյէթինի իչտա էթտիքտէն սօնկրա գալտըղը ։ 11 Յեուննան՝ ա՛աքերութն փատիշահ օլմասը իւէ Յովրամը Նաթովթաուն պաղընտա գաթը էթտիկի ։ 27 Ո քողիանըն Ուուրտա գաթը օլընուպ Երուսաղէմէ տէֆն օլուննուղու ։ 30 Պաղտուր Յեզաբէլին պէր փէնճէրէտէն աշաղա աթըլուպ՝ քէօփէքլէրտէն եէնտիկի ։

1 Ալ է Նղեսէ փէյղամպէր՝ ՙփէյ-
ղամպէրը օղուլլարընըն պիրինի
չաղըրըպ օննա տէտի քի՝ բՊէկէհնի
գուշաթ, վէ պու զէյթ եաղը իպ-
րիղինի էլինէ ալըպ՝ դՈսամովթ
2 Գաղաադա կիթ. Ալ է օրայա վար-
տըղընտա՝ ՙնամէս օղլու Յովսա-
փատըն օղլու Յեուդա օրատա
կէօր. վէ վարըպ՝ օննու ՚գարըն-
տաշլարը արասընտան գալտըր, վէ
օննու պիր թէնճա օտայա կէօթիւր.
3 Ալ է եզէյթ եաղընըն իպրիղինի ա-
լըպ՝ օննուն պաշը իւզէրինէ տէօք,
վէ տէ քի՝ Բասպ պէօյլէ տէր.
Ասէնի Իսրայէլ իւզէրինէ փատի-
շահ մեսհ էթտիմ. անտէն գա-
փույու աչընպ՝ գաչասընը, վէ օրա-
պա գալմայասընը ։
4 Իմտի ուշագ՝ օլ կէնճ փէյղամ-
պէր Ուամովթ Գաղաադա կիթ-
5տի ։ Ալ է օրայա վարտըղընտա՝ իշ-
թէ ա՛աքերին սէրվէրլէրի օթու-
րուրլար իտի, վէ օ տէտի քի՝ Ա-
նա սէօղիւմ վար, եա՞ սէրվէր.
վէ Յեու՝ Ահիւմէլէմիզտէն քիմէ՞
տիր տէտի. օ տախի՝ Անա եա՞
6սէրվէր տէտի ։ Իմտի գալգընպ՝
իչէրիյէ կիրտի, վէ օ՝ զէյթ եա-
ղընը օննուն պաշընտա տէօքիւպ օ-
նա տէտի քի՝ ՚Իսրայէլին Ըլահը
Բասպ պէօյլէ տէր. Ասէնի Իսրա-
պըլն գավմընա Իսրայէլէ փատիշահ
7մեսհ էթտիմ ։ Ալ է էֆէնտին Ը-
քաաբըն էվինի վուրասըն. վէ գուլ-
լարըմ փէյղամպէրլէրին գանը ի-
չիւն՝ Հէմ ճիւմլէ Բասպ գուլլա-
րընըն գանը իչիւն ՚Եզեաբէլին է-
8լինտէն ինթիգամ ալայըմ ։ Ալ է
ճիւմլէ Ըքաաբ էվի զայ օլա. վէ
Ըքաաբըն ՚Հէլաք էտէճէյիմ. Ալ է Ը-
քաաբըն էվինի՝ ՚Նաբատ օղլու
ՙԵրոբովամըն էվի կիպի վէ Ըքիա
օղլու ՚Բաասանըն էվի կիպի էտէ-
10ճէյիմ ։ Ալ է ՚Եզաբէլի՝ Եզրա-
յէլ թարլասընտա քէօփէքլէրը եէ-
յէլէր, վէ օննա կէօմէն օլմայա.
անտէն գափույու աչընպ գաչտը ։
11 Ալ է Յեու էֆէնտիսինին գուլ-
լարընա չընգտը, վէ պէրի օնա՝ Ա-
լամէ՞թ ու, ՚պու տիվանէ սանա
նի՞չիւն կէլտի տէտի. վէ օ օնլա-
րա՝ Ուիզ ատէմի վէ օնուն սէօյլէ-
12 յէճէյինի պիլիրսինիզ տէտի ։ Ալ է
օնլար՝ Եալան տըր, քէրէմ էյլէ՝
պիպէ նագլ էթ տէտիլէր. վէ օ
տէտի քի՝ Օ պանա պէօյլէ վէ
պէօյլէ սէօյլէյիպ տէտի. Բասպ
պէօյլէ տէր քի՝ Ասէնի Իսրայէլէ
13 փատիշահ մեսհ էթտիմ ։ Օլտէմ
թէպկիյէ ՚Հէր քէս էսվապընը ալըպ՝ տէրէճէլէրին պաշընա օնուն ալ-
թընա գօտուլար, վէ պօրու չա-
լըպ տէտիլէր քի՝ Յեու փատիշահ
14 օլտու ։ Իմտի ՙնամէս օղլու Յով-
սափատըն օղլու Յեու՝ Յովրամըն
իւզէրինէ պաշ գալտըրտը. Յով-
րամ իսէ Ճիւմլէ Իսրայէլ իլէ
Սիւրիա փատիշահը Ըզայէլին եիւ-
զիւնտէն ՚Ռամովթ Գաղաադա
15 պէքլէր իտի ։ Ալ է ՚Յովրամ փա-
տիշահ՝ Սիւրիա փատիշահը Ըզա-
յէլ իլէ ճէնքլէչտիյինտէ՝ Սիւր-
եանիլէրին օննա վուրտուգլարը եա-
րասընտան Յեզրայէլտէ չիփա
թահսիլ էթմէյէ տէօնտիւշ ի-
տի. վէ Յեու տէտի քի՝ Եդէր
միւրատընըզ օլուր իսէ, չէհիր-
տէն վարըպ՝ Յեզրայէլտէ խա-
պէր վէրէճէք գուրթուլմուշ չընգ-
մասըն ։
16 Ալ է Յեու պինիպ՝ Յեզրայէլէ
կիթտի, զիրա Յովրամ օրատա
եաթայօր իտի. վէ ՚Յուդա փա-
տիշահը Ռոզիա՝ Յովրամը կէօր-
17 մէյէ էնտիշ իտի ։ Ալ է Յեզրայէլ-
տէ գուլլէնին իւզէրինտէ պիր պէք-
ճի տուրտույօր իտի, վէ Յեուննուն
պէօլիւյիւնիւն կէլտիյինի կէօրիւն-
ճէ տէտի քի՝ Պէն պիր պէօլիւք
կէօրիւյօրում. վէ Յովրամ տէ-
տի քի՝ Պիր աթլը ալ տա գար-
շըլարընա կէօնտէր, վէ՝ Ռէլամէթի
18մի տէսին ։ Իմտի աթլը օնու գար-
շըլամաղա կիթտի, վէ տէտի քի՝
փատիշահ պէօյլէ տէր. Ռէլա-

Թ. Ի'. Լ. 884։

մէ՞թ մի. վէ Յէու՝ Աէնին սէլամէթտէն նէ՞ ա'լագան վար, արտըմա տօլաշ տէտի. իմոի պէքճի խապէր վէրիպ՝ Լատպէրճի օնլարատէք վարտը, ամմա տէօնմէ յօր
19 տէտի։ Ա՞է պիր ղայրի ալթը կէօնտէրտի, վէ օ օնլարա կէլիպ տէտի քի՝ փատիշահ պէօյլէ տէր. Աէլամէ՞թ մի. վէ Յէու տէտի քի՝ Աէնին սէլամէթտէն նէ՞ ա'լա-
20 գան վար, արտըմա տօլաշ։ Ա՞է պէքճի խապէր վէրիպ տէտի քի՝ Օնլարատէք վարտը, ամմա տէօնմէյօր. վէ պու նիւբիւյիւշ Նա-մէս օղլու Յէուննուն նիւբիւյիւշ չիւնէ պէնկզէր, զիրա գուտուրմուշ նիւբիւյօր։
21 Օլտէմ Յովրամ տէտի քի՝ Ը'-ըռապայը գօշ. վէ ա'րապասընը գօշտուլար, վէ Լօրայէլ փատիշահը Ն Յովրամ՝ Յուդա փատիշահը Աքոզիա իլէ հէր պիրի քէնտի ա'րապասը իլէ չըգտը, վէ Յէուննուն գարշըսընա չըգտրլար, վէ օնու Յեզրայէլլի Նաբովֆուն
22 թարլասընտա պուլտուլար։ Ա՞է վագի՝ օլտու քի Յովրամ Յէույու կէօրիւնճէ, Ն՞յ Յէու՝ սէլամ՞թ մի տէտի. վէ օ տէտի. Ը՞նան Յեզաբէլին զինալարը վէ սիհիրլէրի չօղալտըգճա՝ նա՞ըրլ սէլամէթ օլուր։
23 Լտմի Յովրամ էլլէրինի տէօնտէրիպ Աքոզիայա՝ Լիւլէ վար եա՞ Աքոզիա տէյիպ գաչտը։ Ա՞է Յէու եայլընը չէքտի, վէ Յովրամը իքի գօլունուն արասընտան վուրտու, վէ օգ եիւրէյինտէն չըգտը. վէ օ՝
25 ա'րապասընտա չէօքէ գալտը։ Ը՞նտէն սէրտարը Լագեկարա տէտի քի՝ Պուննու գալտըը տա Յեզրայէլլի Նաբովֆուն թարլասընըն գըթասընա ալթ. զիրա խաթրընա կէթիր քի՝ պէն սէնին իլէ օնուն պապասը Ը՞քաաբըն արտընճա եան եանա ֆէլաթ պինիշ կիտեր իքէն
ֆ գ հնագ. իա. 29։ Ր՞ապպ օնուն Հագգընա պու իլ-
26 Համը սէօյլէտի։ Լ՞ապպ տեր քի՝ Ահագիգան տիւն Նաբովֆուն գանընը վէ օնուն օղուլլարընըն գանընը կէօրտիւմ, վէ ֆ պու թարլասոա ճէզանը վէրէճէյիմ տէյօր Լապպ. իմոի Լապպըն սէօզիւ իւզրէ՝ Հալա օնու գալտրը տա թարլայա ալթ։

27 Ա՞է Յուդա փատիշահը Աքոզիա կէօրիւնճէ, պաղչէ էվինէն եօլունտան գաչտը. վէ Յէու օնուն արտընճա գօվալայրպ տէտի քի՝ Ը'րապատա օնու տա վուրուն, վէ Յերղաամ եանընտա օլան Լուր եօգուշունտա վը-բոօ-լըբ, վէ Ո՞ակեդգովա գաչըպ՝ օրատա էօլ-
28 տիւ։ Ա՞է օնուն գուլլարը օնու ա'րապա իլէ Ն՞երուսաղէմէ կէօթիւրտիւլէր. վէ օնու Դաւիթ շէհրինտէ պապալարը իլէ քէնտի մէզարընտա կէօմտիւլէր։
29 Ա՞է Ը'քաաբ օղլու Յովրամընն օնպիրինճի եըլընտա՝ Աքոզիա Յուդանըն իւզէրինէ փատիշահ օլմուշ իտի։
30 Ա՞է Յէու Յեզրայէլէ կէլտի. իմոի Յեզաբէլ իշիտինճէ՝ Նկէօզլէրինէ սիւրմէ գօտու, վէ պաշընը տիւզտիւ, վէ փէնճէրէտէն պագ-
31 տը։ Ա՞է Յէու գափուտան կիրէր իքէն, օ տէտի քի՝ Հ՞ֆենտիսինի էօլտիւրէն Զամբրի պէրխօրտար
32 օլտո՞ւ մու։ Ա՞է օ հիւզլինիւ փէնճէրէյէ գալտըրըպ՝ Պէնիմ իլէ քի՞մ տիր, քի՞մ տէտի. վէ իքի
33 իւչ խատըմ օնա պագտըլար։ Ա՞է օ տէտի քի՝ Օնու աշաղա ալթըն, վէ օնու աշաղա սէթտըլար, վէ օ-նուն գանընտան տիվարա վէ ալթ-
34 լարա սէրփիլտի. վէ օ՝ օնու չիյ-նէտի։ Ա՞է իչէրի վարտը, վէ եէ-յիպ իչտի. անտէն տէտի քի՝ Ձա-լա պու մէլո'ւնէյի եօգլայըպ կէօ-միւն, զիրա ֆփատիշահ գրըը տըր։
ֆ ֆ հնագ. ժդ. 31։
35 Ա՞է օնու կէօմտէյէ կիւթտիւլէր. ամմա օնտա՝ գաֆգատան վէ այագ-լարտան վէ էլլէրին ավուճլարընը-
36 տան ղայրի պուլմատըլար։ Ա՞է տէօնիւպ օնա խապէր վէրտիլէր, վէ օ տէտի քի Պու՝ Լապպըն քէնտի գուլու Ֆեզբիլի Ն՞ղիանընն վասիթասը իլէ սէօյլէտիյի սէօզիւ տիւր, չիւն քի՝ Յեզրայէլլին թար-լասընտա քէօփէքլէր Ն՞Յեզաբէլին
ե ֆ հնագ. իա. 23։
37 Հըվէրինի եէյճէքլէր տէտի։ Ձէմ Յեզաբէլին լէշի՝ Յեզրայէլլին թարլասընտա Ղթարլանըն եիւ-զիւնտէ կիւպրէ կիպի օլաճագ. չէօյլէ քի՝ Պու Յեզաբէլ տիր տէ-մէյէլէր։
պ Աագ. ձէ. 10։

Digitized by Google

ԹՒ. Ի'. Լ. 884։

ՊԸՊ Ա

ՀՅեռնուն՝ մեքթաւպէր վասիթասը իւէ Ը-քասաբըն եէթմիշ օղուլլարընը գաթէ եթ-տիրտիյի։ 8 Պունուա՝ Ն'ղիանըն պիր փէյղամ-պէրլիյինին իճրասը տէյիւ կէօնթէրտիյի։ 12 Ընղլըզրտա՝ Ոքողիանըն գարընտաշլարընտան գըրգ իքի քիւչ էօլտիւրտիւյիւ։ 15 ՀՅոնի-գարը պէրապէրինէ ալըրղը։ 18 Պիր ֆէնտ իւէ Ն'ահաղա հէփ ի'պատէթ էտինէլդի գաթէ էթտիյի։ 29 ՀՅեռնուն՝ ՀՅերթրովամըն կիւ-նահլարընա թապի՝ օլտուղու։ 32 Ընգայէլին՝ Իսրայէլէ սըղլէթ վէրտիյի։ 34 ՀՅովաքա-զըն՝ ՀՅեռնուն եէրինէ կէլտիյի։

1 Ա էՆ Ը քասաբըն Ա ամարիատա եէթ-միշ օղուլլարը վար իտի։ վէ ՀՅէու մեքթիւպլէր եազտը, վէ Ա ամարիայա Յ իզրայէլին սէրվեր-լէրի օլան իխթիյարլարա վէ Ը-քասաբըն լալալարընա կէօնտէրիպ
2 տէտի քի՝ Ն'ալա պու մեքթիւպլէր թարաֆընըզա վըսսուլ պուլտուգ-լարընտա, չիւն քի էֆէնտինիզին օղուլլարը սիզին հանընըզտա տըր, հէմ ա'րապալար վէ աթլար վէ հիսարլը շէհիր վէ սիլահլար հանը-
3 նըզտա տըր, իմտի էֆէնտինիզին օղուլլարընտան էյիսինի վէ միւ-նասիպինի թէտարիք էտիպ՝ պա-պասընըն թախթը իւզէրինէ գօ-յուն, վէ էֆէնտինիզին էվի իչիւն
4 Ճէնք էտին։ Ա էՆ օնլար ղայէթ պէ ղայէթ գօրգտուլար, վէ տէ-տիլէր քի՝ Ի՛նշէ օնուն էօնիւնէ իքի փատիշահ տուրամատը, վէ
5 պիզ նի՞Ճէ տուրաՃաղըզ։ Իմտի սարայըն միւտիրի վէ շէհրին միւ-տիրի վէ իխթիյարլար վէ լալալար Յ էույա կէօնտէրիպ տէտիլէր քի՝ Պիզ սէնին գուլլարընը իզ, վէ պի-զէ նէ էմր էտէր իսէն, իՃրա է-տէՃէյիզ։ Հիչ քիմսէյի փատիշահ էթմէզսըզ, կէօզլէրինտէ խօշ կէօ-րիւնէնի էյլէ։
6 Ա էՆ օնլարա թէքրար պիր մեք-թիւպ եազըպ տէտի քի՝ Ի՛յի էր սիզ պէնիմ իսէնիզ, վէ սէօզիւմիւ տինկլէր իսէնիզ, էֆէնտինիզին օ-ղուլլարը օլան քիմսէլէրին պաշլա-րընը ալըն, վէ եարընն պու վագթ Յ եզրայէլէ պանա կէլսին։ Վէ փա-տիշահընն օղուլլարը եէթմիշ քիմ-սէլէր՝ օնլարը պէօյիւտէն շէհրին
7 պէօյիւքլէրի իւէ իտիլէր։ Ա էՆ վագի՝ օլտուղ քի՝ մեքթիւպ օնլարա վասըլ օլտուղու կիպի, փատիշա-հընն օղուլլարընը ալըպ՝ Ոեէթմիշ քիմսէյի պօղազլատըլար, վէ պաշ-լարընը զէնպիլլէրե գօյուպ՝ Յ եզ-
8 րայէլէ օնա կէօնտէրտիլէր։ Ա էՆ խապէրճի կէլտի, վէ օնա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ փատիշահ օ-ղուլլարընըն պաշլարընը կէթիրտի-լէր։ Վէ օ տէտի քի՝ Օնլարը թա սապահատէք իքի երղընն գափու-
9 նուն աղղընա գօյուն։ Ա էՆ վագի՝ օլտուղ քի՝ սապահտան չըգրպ տուրտուղ, վէ Ճիւմլէ գավմա տէ-տի քի՝ Ա իզ սատգընընզ։ իչթէ Բպէն էֆէնտիմին իւզէրինէ պաշ-գալտըրըպ՝ օնուղ էօլտիւրտիւմ, ամմա հէփ պունլարը քիմ էօլ-
10 տիւրտիւ։ Ն'ալա պիլսին քի՝ Բապ-պընը Ը քասաբ էվինին հագդընա սէօյլէտիյի Լ'ապպըն սէօզիւնտէն Ֆհէրէ տիւշմէյճէք տիր։ Հէմ Բապպ՝ Ֆգուլլուղ Ն'ղիանըն վասի-թասը իւէ սէօյլէտիյինի իճրա էյ-
11 լէտի։ Իմտի Յ էուս Յ եզրայէլտէ Ը քասաբ էվինին հէփ գալանլարը-նը վէ օնուն Ճիւմլէ էքեապիրինի վէ աշնալարընը վէ քեահինէրինի՝ թա օնա պագը գալան գօմայլըն-Ճայատէք էօլտիւրտիւ։
12 Ընտէն գալգտը, վէ վարըպ Ա-մարիայա կիթտի։ օ՝ եօլտա չօ-պանլարըն պիր աղղընտա իքէն,
13 Ֆյէուս Յուդա փատիշահը Ոքո-զիանըն գարընտաշլարընը պուլտուս, վէ՝ Ա իզ քի՞մլեր սինիզ տէտի։ վէ օնլար՝ Ոքոզիանըն գարընտաշլարը իզ, վէ փատիշահըն օղուլլարընը վէ մէլիքէնին օղուլլարընը սէլամ-
14 լամաղա էնէյօրուզ տէտիլէր։ Օլ-տէմ օ՝ պունլարը տիրի թուԹմուն տէտի, վէ օնլարը տիրի թուԹմ-տուլար։ վէ օնլարը աղղընն գու-յուսունուն եանընտա գըրգ իքի քիչի օլարագ՝ պօղազլատը, վէ օն-լարըն պիրինի պագը պրագմատը։
15 Ա էՆ օրատան կիտիպ՝ գարշընը-նա կէլէն Ղ'ահեքաբ օղլու Յ ոնա-գարը պուլտուս, վէ օնա սէլամ վէրիպ տէտի քի՝ Պէնիմ հիւրէյիմ սէնին եիւրէյին իլէ օլտուղու կի-պի սէնին եիւրէյին տէ տօղրո՞ մու-տուր։ վէ Յ ոնագաբ՝ Պէլի տէ-տի։ էօյլէ իսէ Ըէլինի վէր։ վէ էլինի վէրտի, վէ օնու ա'րապայա
16 եանընա չըգարտը։ Ա էՆ տէտի քի՝

ԹՒ. Ի'. Լ. 884։

ա ֆ ԹԱագ. իա. 21։

Բ պ. թ. 14, 24։

է ա ԹԱագ. ֆ. 19։
դ ֆ ԹԱագ. իա. 19, 21, 29։

ե պ. ը. 29։ ը Ա Ն. իը. 8։

զ ա Ն Ն. ը. 55։
է Նրեմ. լե. 6, ըա։

ը Նզր. ժ. 19։

Digitized by Google

ՊիլէմՃէ կէլ, վէ Թապպ իչիւն օ-
լան Ըղայբէթիմի կէօր • վէ օնու
17 ա՛րապասընա պինտիրտիլէր : Վ֊է
Յամարիայա վարտը , վէ Ժ֊Ըքաա-
բըն Յամարիատա հէփ գալանընը
թա օնլարը հէլաք էտինՃէյէտէք՝
Ի֊Թապպըն Ենղիայա սէօյլէտիյի
սէօզիւնէ կէօրէ վուրտու :
18 Վ֊է Յէու Ճիւմլէ գաւմը ՃէմՀ՝
էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Ն֊Ըքաաբ
Հահաղա ազ ի՛պատէթ էթտի ,
Յէու օնա չօդ ի՛պատէթ էտէՃէք
19 տիր : Իմմի հալա պանա Ի֊Հահա-
ղըն Ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինի՝ օ-
նուն ՃէմՀ՝ գուլլարընը վէ օնուն
հէփ քահինլէրինի չաղըրըն , քիմ-
սէ էքսիք օլմասըն , զիրա Հահաղա
պէօյիւք գուրպանը՛ վար , ՃրաՃա
հէր պուլունմայան եաշամայաՃագ
տըր . ամմա Յէու՝ Հահաղա ի՛-
պատէթ էտինլէրի հէլաք էթմէք
իչիւն՝ պո֊նո֊ հիլէ իլէ էյլէտի :
20 Էմմ Յէու տէտի քի՝ Հահաղ ի-
չիւն պիր պայրամ թա՛յին էտին ,
21 վէ նիտա էթտիլէր : Վ֊է Յէու
Ճիւմլէ Իսրայէլէ կէօնտէրիպ՝ Հա-
հաղա հէփ ի՛պատէթ էտինլէր
կէլտի , վէ կէլմէմիշ քիմսէ գալ-
մասը . վէ օնլար Ի֊Հահաղընն էվի-
նէ կէլտի , վէ Հահաղընն էվի պաշ-
22 տան պաշա տօլտու : Վ֊է գաՃ-
թանՃը պաշըյա տէտի քի՝ Հա-
հաղա Ճիւմլէ ի՛պատէթ էտինլէրէ
գաՃթանլար չըգար . վէ օնլարա
23 գաՃթանլար չըգարտը : Վ֊է Յէու
Ի֊Ռքաբ օղլու ՅովՃագաբ իլէ Հա-
հաղընն էվինէ կիրտի . վէ Հահա-
ղա ի՛պատէթ էտինլէրէ տէտի .
Ըրայըպ պագընը քի՝ պուրատա պի-
լէնիՃՃէ Ենովանընն գուլլարընտան
օլմայա , իլլա եալընըղ Հահաղա
24 ի՛պատէթ էտինլէր օլա : Իմմի
գուրպանլար վէ պիւթիւն եանմա-
լար ա՛րԶ էթմէյէ վարտըլար . վէ
Յէու քէնտինէ տիշարըտա սէքսէն
ատէմ գօյուպ տէտի քի՝ պէնիմ
սիզնն էլլէրինիզէ կէթիրտիյիմ ա-
տէմլէրտէն հէր քիմ պէրթինէ գա-
չըրըր իսէ , Ի֊Ճանը օնուն Ճանը եէ-
25 րինէ օլաՃագ տըր : Վ֊է վագի՝ օլ-
տու քի՝ պիւթիւն եանմալրա Ըզ
էթմէսինի պիթիրտիյի կիպի , Յէու
եասագՃըլարա վէ սէրտարլարա տէ-
. տի քի՝ Վ֊արըն շունլարը վուրուն ,

քիմսէ չըգմասըն , վէ օնլարը գը-
լըՃտան կէչիրտիլէր . վէ եասագ-
ՃըլարՀէմ սէրտարլար օնլարը
աթտըլար . անտէն Հահաղ էվինէն
26 չէհրինէտէք վարտըլար : Վ֊է Հա-
հաղ էվինէն Հփութլարընը չըգա-
27 րըպ՝ աթէչէ եագտըլար : Վ֊է Հա-
հաղընն փութուհունու երգտրլար . Հէմ
Հահաղընն էվինի երգըպ՝ օնու թա
պու կիւնէտէք Ֆքէնիֆ էթտիլէր :
28 ՊէօյլէՃէ Յէու՝ Իսրայէլտէն Հա-
29 հաղը հէլաք էյլէտի : ԸնՃագ
Յէու՝ Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն
Նաբատ օղլու Յերոբովամընն կիւ-
նահլարընտան՝ եա՛նի Իսթէլտէ
վէ Գանտա օլան Ղալթուն պու-
զաղլարտան կէրի տուրմատը :
30 Վ֊է Թապպ Յէույա տէտի . Ը-
քաաբընն էվինէ եիւրէյիմտէ ՃիւմՀ
լէ օլանա կէօրէ նազարըմտա տօղ-
րու օլանը էթմէք իլէ էյի էթտի-
յինի իչիւն՝ Ֆսէնին օղուլլարընն թա
տէօրտիւնՃիւ սիլսիլէյէտէք Իս-
րայէլին թախթը իւզէրինտէ օթու-
31 րաՃագլար : Ըմմա Յէու՝ Իսրայէ-
լին Ըլլահը Թապպընն Թէվրաթընը-
տա պիւթիւն եիւրէյի իլէ եիւրիւ-
մէյէ տիգդաթ էթմէտտի . Ֆսրայէ-
լէ կիւնահ էթտիրէն Յերոբովամընն
կիւնահլարընտան կէրի տուրմատը :
32 Օլ կիւնլէրուէ Թապպ՝ Իսրա-
յէլի գըրգմաղա պաշլատը . վէ
Ի֊Զայէլ օնլարը՝ Իսրայէլին ՃիւմլէՀ
33 սինօրլարընտա վուրտու , Յորդա-
նանտան կիւնտօղուսունտան եանա
ՃիւմլէՀ Գաղաադընն տիյարընը՝
Գադլըլարը վէ Ռուբէնլիլէրի վէ
Մանասէլլիլէրի՝ եա՛նի Ըռնոն ըր-
մաղընըն եանընտա Ըրոէրտէն Գա-
ղաադը վէ Բասանը :
34 Վ֊է Յէուննուն պագի հիքայէ-
թի վէ հէր էթտիյի՝ վէ պիւթիւն
գուվվէթի՝ Իսրայէլ փատիշահլա-
րընըն թէվարիխ քիթապընտա եա-
35 զըլը տէյի՞լ մի : Վ֊է Յէու պա-
պալարը իլէ ույուտու , վէ օնու
Մամարիատա կէօմտիլէր . վէ եէ-
րինէ օղլու Յովաքազ փատիշահ
36 օլտու : Վ֊է Յէուննուն՝ Իսրայէլ
իւզէրինէ Մամարիատա փատիշահ-
լըգ սիւրտիւյիւ կիւնլէր՝ էյիրմի
սէքիզ եըլ իտի :

ՊԵՊ ԺԸ

Յովսաբն՝ խալասը Հօսաբէէնին հետ իւէ Պոթողիանքն փաւիշահ զիւրքիյէթինի հէլաք էթտիյի վագըթ գուրթուլմասը իւէ՝ ալ թը երբ Ալլահըն խանէխնտէ սագլանտըղը։ 4 Հովիադանքն՝ էէուինձի հըլտա ա՛սքեր գասպիթլէրինէ թէնպիհաթ վերտիքուէն սօնկրա՝ օնու փատիշահ մեսհ էթտիյի։ 13 Պոթողիանքն գաթէ օլունտուղու։ 17 Հովիադանքն՝ Ալլահըն ի՛պատէթինի թէքրար սասպիթ էթտիյի։

ա պ. չ. 26։ բ բ Մն. իբ. 10։

1 Ալ է Պոզիանքն անասը ԲԳոթողիա՝ օղուննուն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ, գալգըպ՝ պիւթիւն էփատիշահ զիւրքիյէթինի

ե բ Մն. իբ. 11։

2 հէլաք էթտի։ Ամմա Հովրամ փատիշահըն գրզը՝ Պոզիանքն գրզ գարընտաշը Հօսաբէէ՝ Պոզիանքն օղուս Հովասը ալըպ փատիշահըն էօլտիւրիւլէն օղուլլարընքն արասընտան սիւտ անասը իւէ պէրապէր օնու չալտը, վէ օնու Պոթողիանքն եիւզիւնտէն եաթագլար օտասընտա սագլատըլար,

3 վէ էօլտիւրիւլմտի։ Ալ է օնուն պիլէսինճէ ալթը երբ Թապպըն էվինտէ սագլը տուրտու. վէ տիյարըն իւզէրինտէ Պոթողիա փատիշահղզ սիւրտիւ։

ճՀ. Ի՛. Ի՞. 878։ — գ բ Մն. իգ. ա, ըէ։

4 Ալ է էեէտինճի հըլտա Հովիագա կէօնտէրիպ՝ եիւզ պաշըլարը՝ խասէքիւլերի վէ եասագճըլարը չաղըրտը, վէ օնլարը եանընա Թապպըն էվինէ կէթիրտի. վէ օնլար իւէ ա՛Հտ քէսիշիպ՝ Թապպըն էվինտէ օնլարա եէմին վէրտի, անուէն օնլարա փատիշահըն օղուննու

5 կէօսթէրտի։ Ալ է օնլարա թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Ի՛սուէճէյինիզ շէյպու տուր. պիր սիւլիւսիւնիւզ էշալաթտա վարըպ՝ փատիշահըն էվինտէ նէվպէթ պէքլէյէճէք տիր.

ե ա Մն. իթ. 25։

6 Ալ է պիր սիւլիւսիւնիւզ Պուր գափուսունտա՝ վէ պիր սիւլիւսիւնիւզ եասագճըլարըն արտընտաքի գափուտա օլա, վէ էվտէ նէվպէթ պէքլէյէսինիզ քի՝ քիմսէ եագլաշմայա։ Ալ է պիզտէն իբի պէօլիւք՝ շաբաթտան ճիւմլէ շըգանլար՝ փատիշահըն էթրաֆընտա Թապպ է-

8 վինտէ նէվպէթ պէքլէյէլէր։ Ալ է հէր քէս սիլահլարը էլինտէ՝ փատիշահըն չէփ չէվրէ էթրաֆընը աւասընըդ, վէ սաֆլարտան իչէրի կիրէն էօլտիւրիւլէ. վէ չըգտրղընտա հէմ կիրտիյինտէ փատիշահ իւէ օւասընընդ։

ճՀ. Ի՛. Ի՞. 878։ — ղ բ Մն. իգ. 8։

9 Ամտի Նէհիզ պաշըլար՝ քեահին Հովիագանքն ճիւմլէ թէնպիհ էթտիյինէ կէօրէ էյլէտիւլէր. վէ հէր քէս քէնտի ատէմլէրինի՝ շաբաթա կիրէնլերի իւէ շաբաթտան չըգանլարը աւտը, վէ քեահին Հովիա-

10 գանքն եանընա կէլտիւլէր։ Ալ է քեահին եիւզ պաշըլարա՝ Թապպըն էվինտէ օւան Դաւիթի փատիշահընի մըզրագլարընը վէ գալգանըլա-

11 րընը վէրտի։ Ալ է եասագճըլար հէր քէս սիլահլարը էլինտէ՝ էվինսաղ թարաֆընտան թա էվին սօղ թարաֆընտէք՝ մէզպահըն վէ էվինի եանընտա փատիշահըն էթրա-

12 ֆընտա տուրտուղար։ Ալ է փատիշահըն օղունու չըգարտը, վէ օնուն իւզէրինէ թաճը վէ շէհատէթի գօտու, վէ օնու փատիշահ նասպ էթտիւլէր, վէ օնու մեսհ էթտիւլէր. վէ էղ չարփըպ՝ Ֆփատիշահ եաշասըն տէտիւլէր։

ե ա ճՀ. Ժ. 24։

13 Ալ է Պոթողիա սէյիրտէն խալգընն սէսինի իշիտինճէ, գավմա-

14 Թապպըն էվինէ կէլտի։ Ալ է կէօրտիւ քի՝ իշթէ փատիշահ՝ ա՛տէթ իւզրէ Թտիրէյին եանընտա տուրույօր իտի, վէ սէրվէրլէր հէմ պօրազանլար փատիշահընի եանընտա իտի, վէ տիյարըն ճիւմլէ գավմը շազ օլարագ՝ պօրուլար չալար իտի. վէ Պոթողիա էսվապլարընը երրթըպ Ֆիֆինէ՝ ֆիֆի-

15 նէ պաղըրտը։ Ամտի քեահին Հովիագա ա՛սքէրին իւզէրինտէ օլան եիւզ պաշըլարա էմր էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Շուունու սաֆլարընը իչինտէն չըգարըն, վէ օնուն արտընճա կիտէնի՝ գրըճ իւէ էօլտիւրիւն. զնրա քեահին տէմիշ իտի քի՝ Թապպըն էվինտէ էօլտիւ-

16 րիւմէյ։ Ալ է օնուն իւզէրինէ էլլէր սալտրլար, վէ օ՝ փատիշահ էվինէ վարան աթլար եօլունտան կիտէր իբէն օրատա էօլտիւրիւլտիւ։

17 Ալ է Հովիագա Թապպըն վէ փատիշահըն վէ գավմըն արասընտա ա՛Հտ քէստի, քի Թապպըն գավմը օլալար, Հէմ փատիշահ իւէ գավ-

ե բ Մն. իգ. 16։

ի ե ճՀ. Ե. 3։

18 մըն արասընտա տախի էէսպէ։ Ալ է տիյարըն ճիւմլէ գավմը Ալահա-

լ պ. Ժ. 26։

Digitized by Google

ղըն էվինէ վարըպ՝ օնու երգտըլար , օնուն մէզպահլարըն վէ փուռթլարըն Ի գըըտըլար , վէ Լահաղըն քահինի Ա՝ատթանը մէզպահլարըն էօնիւնտէ գաթէ էթտիլէր . անտէն Ի քահին՝ Ա՝ապ-
19 պըն էվինէ մէմուրլէր գօտու : Ա՝ Է եհուզ պաշըլարը վէ խասէքիլէրի վէ եասագճըլարը վէ տիյարըն ճհումէ գամմըն ալտը , վէ փատիշահը Ա՝ապպ էվինտէն էնտիրտիլէր , վէ եասագճըլար գափուտու եօլունտան փատիշահըն էվինէ վարտըլար . վէ փատիշահլարըն թախթընտա օ-
20 թուրտու : Ա՝ Է տիյարըն ճհումէ խալգը շազ օլուպ՝ շէհր բահաթլըգ պուլտու . վէ Կոթողիայը փատիշահ էվինին Խ՝ընըթպա գըլըճ
21 իլէ էօլտիւրտիւլէր : Յովաս փատիշահ օլտուղունտա՝ եէտի եաշընտա իտի :

ՊԸՊ ԺՈ

Յովասը՝ Յովիադանըն ճհումէ կիւնէրինաէ էյի փատիշահլըգ սիւրտիւիւ : 4 Օնուն հէյքէլին թա՝միրի իչհուն էմր վէռտիի . 17 Ընշայէլին՝ հէյքէլին խազինէլէրինի փէշքէշ ալմասը իլէ Երուսաղէմին իւզէրինտէն տէօնտիւիւ : 19 Յովասը՝ քէնտի գուլլուքընտան գաթէ օյունմասը իլէ օնուն եէրինէ Ա՝մասխանընն կէտտիի :

1 Յովաս Յէուհուն եէտինճի երը-
ը Ա՝մն իէ· 1 : ընտա փատիշահ օլտու , վէ Երուսաղէմտէ գըրգ երը փատիշահլըգ սիւրտիւ . վէ անասընընն ատը Հերսաբէէլի Սաբիա իտի :
2 Ա՝ Է Յովաս՝ օնա քահին Յո-
վիադանըն էօյրէթտիի ճհումէ կիւնէրտէ՝ Ա՝ապպըն նազարընտա
3 տօղրու օլանը իշէտի : Ընճագ
բ Ի Ոագ· ժէ. 14 ; իէ· 44 ; պ· ժգ· 4 : Բէթփե փուռխանէլէրի կիտերիլմէտի . գավմ տահա թէվիէլէրտէ գուրպան էտէրլէր՝ վէ պուխուր եագարլար իտի :
4 Ա՝ Է Յովաս քահինլէրէ տէտի
ե՝ պ· իէ· 4 ; ը Նշ· Է· 13 : քի՝ Ա՝ապպըն էվինէ կէթիրիլէն ա՝զիզ շէյլէրին հէփ ագչէսինի՝ Դաաչյոան կէչէն քիմսէնին ագչէսինի՝ Էֆահիյնէն պէհա պիչտիյի ճանլար ագչէսինի՝ Ա՝ապպըն էվինէ կէթիրմէյէ կէօնլիւնէ կէլէն Ը քիմսէնին
ւ Նշ· Է· 5, ա Մն· իբ· 9 : 5 հէր ագչէսինի , քահինլէր քէնտիլէրինէ հէր քէս քէնտի պիլտիքլէրինտէն ալալար , վէ օնլար էվին երգըգ եէրլէրինի՝ օրատա հէր պուլունան երգըգ եէրլէրի թա՝միր էտէլէր :
ը Մն· իէ· 856 : 6 Ընմա վագի՝ օլտու քի՝ Յովաս փատիշահըն իյիրմի իւչհունճհու երլընտա՝ Է քահինլէր էվին երգըգ
ե Ա՝մն· իէ· 5 : 7 եէրլէրինի թա՝միր էթմէտիլէր : Ա՝ Է
ը Յովաս փատիշահ քահին Յո-
վիադայը վէ ահէր քահինլէրի չաղըրըպ օնլարա տէտի քի՝ Էվին երգըգ եէրլէրինի նիչհուն թա՝միր էթմէյօրսունուզ . իմտի հալա պիլտիքլէրինիզտէն ագչէ ալման , իլլա օնու էվին երգըգ եէրլէրի իչհուն
8 վէրին : Ա՝ Է քահինլէր՝ գավմտան ագչէ ալմամաղա վէ էվին երգըգ եէրլէրինի թա՝միր էթմէմէյէ գայիլ
9 օլտուլար : Ա՝ Է քահին Յովիա-
թ Ա՝մն· իէ· 8, ճէ : դա պիր Խանտուգ ալըպ՝ օնուն գափաղընտա պիր տէլիք տէլտի, վէ օնու մէզպահըն եանընտա՝ Ա՝ապպ էվինէ կիրէնլէրին սալընտա գօտու . վէ գափույու պէքլէյէն քահինլէր՝ Ա՝ապպ էվինէ կէթիրիլէն հէփ ագչէյի օրայա գօտու-
10 լար : Ա՝ Է վագի՝ օլտու քի՝ ագ-
չէնին սանտուգտա չօղալարըղընը կէօրտիւքլէրինտէ , փատիշահըն քահինիպի պէօյիւք քահին իլէ չըդրպ՝ Ա՝ապպ էվինտէ պուլունան ագչէյի ըչփըն պաղլայրպ՝ սայար-
11 լար իտի : Ա՝ Է թարթըլմըշ ագ-
չէյի՝ Ա՝ապպ էվինին իւզէրինէ նասպ օլունմուշ իշի իչլէյէնլէրին էլինէ վէրիրլէր իտի . վէ օնլար Ա՝ապպ էվինտէ իչլէյէն տիւլհէր-
12 լէրէ վէ եափուճհուլարա՝ վէ տի-
վարճըլարա վէ թաշճըլարա՝ վէ Ա՝ապպ էվինին երգըգ եէրլէրինի թա՝միր էթմէք իչհուն աղաճլար վէ եօնուլմուշ թաշլար սըթուն ալմաղա՝ հէմ էվին թա՝միրի իչհուն հէր խարճ օլան չէյէ խարճ էտէր-
13 լէր իտի : Ընճագ Ա՝ապպըն էվինէ
ե Պա՛գ՝ ի Մն· իէ· 14· կէլէն ագչէսէն՝ Ա՝ապպըն էվի իչհուն կիւմիւշ քեասէլէր՝ մօմ մաշալարը՝ լէյէնլէր՝ պօրուլար՝ հիչ պիր կէօնէ ալթուն գապլար եա կիւմիւշ գապլար եափըլմատը :
14 Օիրա օնու իշի իչլէյէնլէր իչհուն վէրիրլէր իտի . վէ օնլար օնուն իլէ Ա՝ապպ էվինի թա՝միր էտէրլէր
15 իտի : Ա՝ Է իշի իչլէյէնլէրէ վէր-
մէք իչհուն ագչէյի օլ էլլէրինէ թէսլիմ էթտիքլէրի քիմսէլէրտէն

Digitized by Google

ԳԹ. Ի'. Լ. 856։

ի Պ. իբ. 7, Լ Ղ. Ե. 15, 18։ ի Ղ. Ի. 7։ ԳԹ. Ժը. 9։ ծ Պ. Ը. 12։ է պա'ց՝ Ը Ն. իէ. 23։

ՀԷ ԳԹ. Ժե. 18. Պ. Ժը. 15, 16։

ԳԹ. Ի'. Լ. 839։

ձ Պ. Ժէ. 5։ Բ Ն. իէ. 25։ ղ Ը Ն. իէ. 26 ԿԷՆԴ։ ՀՕԹԱԳ։

ճ Է Ն. իէ. 27։

ԳԹ. Ի'. Լ. 856։

Էհիսապ ալմազլար իտի. զիրա օնլար էմին իլզէբլէր իտի։ 16 Բապպըն էլինէ՝ Նսուէ ագչէսի վէ կիւնահ ագչէսի կէօթիւրիւլմէզ իտի. Ըպու՝ քեահինլէրին օլուր իտի։ 17 Օլ զէման Ծ Աիւրիա փատիշահը Ը Ղայէլ չըգըպ՝ Գէթ իւզերինէ ճէնք էթտի, վէ օնու ալտը. անտէն ԸՂայէլ եիւզիւնիւ Երուսաղէմ իւզերինէ չըգմազա տօղ- 18 րութտու։ Վ Է Յուդա փատիշահը Յովաս քէնտի պապալարը Յուդա փատիշահլարը Յովսափատ վէ Յոլրամ վէ Աքողիանըն Ըթագտիս էթտիքլէրի ճիւմլէ ա'զիզ չէյլէր՝ հէմ քէնտինին թագտիս էթտիյինի վէ Բապպ էվինին հէմ փատիշահ էվինին խազինէլէրինտէ պուլունան հէփ ալթունու ալըպ՝ Աիւրիա փատիշահը Ը Ղայէլէ կէօնտէրտի, վէ օ՝ Երուսաղէմ իւզերինտէն չէքիլտի։ 19 Վ Է Յովասըն պագի հիքեայէթի հէմ օնուն հէփ էթտիյի՝ Յուդա փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապլընտա եազըլը տէյիլ մի։ 20 Վ Է Ծ օնուն գունլլարը գալգըպ՝ իմիթիլալ գօփարտըլար, վէ Յովասը Աիլլա Էնիչէնտէքի Ա'նէօն էվինտէ վուրտուլար։ Ամմէմ օղլու Ղ Յոզաքար վէ Աումէր օղլու Յովզաքադ օնու վուրտուլար, վէ էօլտիւ. վէ օնու պապալարը իլէ՝ Դաւիթ չէհրինտէ կէօմիւլէր. վէ օնուն եէրինէ օղլու Ծմասիա փատիշահ օլտու։

ՊԷՊ ԺԴ

Յովաքազըն եարամազ փատիշհլըղը։ 3 Յովաքազըն Ըղայէլտէն սըդըլմասը իլէ տուա՝ վասիֆասը իլէ գուրթուլտուղը։ 8 Յովասըն օնուն եէրինէ կէչտիյի։ 10 Օնուն եարամազ փատիշահլըղը։ 12 Յովրամըն օնուն եէրինէ կէչտիյի։ 14 Ինձաէնին՝ վէֆաթ էթտիյի վաղթի Յովասա Աիւրեանիլէրի իւչ քէրըէ եէնէէյինի փէյղամպէրլիք էթտիյի։ 20 Ա'ովարլըլարըն տիյարը պաստըղլարը էանատ՝ Ինդիսէնին քէմիքլէրինին պիր էօլմիւշ քիմսէյի տիւրլիտիքլէրի։ 22 Ընղայէլին էօլմէսինտէն սօնկրա Յովասըն Ինէնադադը իւչ քէրըէ եէնտիյի։

ԳԹ. Ի'. Լ. 856։

1 Յուդա փատիշահը Աքողիա օղլու Յովասըն իյիրմի իւչիւնճիւ եըլընտա՝ Իսրայէլին իւզերինէ Աամարիատա օն եէտի եըլ Յեուհնուն օղլու Յովաքազ փատիշահ օլտու։ 2 Վ Է Բապպըն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի. վէ Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն Ըպատա օղլու Յերոբովամըն կիւնահլարը արտընճա եիւրիւտիւ. օնլարտան կէրի 3 տուրմատը։ Վ Է Իսրայէլին իւզերինէ Բապպըն ղազապը թուրթուշուպ՝ օնլարը ճէմի կիւնէլէրտէ Ծ Աիւրիա փատիշահը Ըզայէլին էլինէ վէ Ըզայէլ օղլու Ինենադադըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի։ 4 Վ Է Յովաքազ Բապպա նիյազ էյլէտի, վէ Բապպ օնու իշլիթտի, զիրա Իսրայէլին սըգընթըսընա նազար էյլէտի. չիւն քի Աիւրիա 5 փատիշահը օնլարը սըգտը։ Վ Է Բապպ Իսրայէլէ պիր գուրթարըճը վէրտի, վէ Աիւրեանիլէրին էլի ալթընտան չըգտըլար. վէ Իսրայէլ օղուլլարը՝ տիւն էօթէկիւնքի կիպի չատըրլարընտա սաքին օ- 6 լուրլար իտի։ Ի'աքին Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն Յերոբովամ էվինին կիւնահլարընտան կէրի տուրմատըլար, իւչ օնլարտա եիւրիւտիւլէր. հէմ Ըզատարութի փութու տախի Աամարիատա տուրուր 7 իտի։ Ի'աքին Յովաքազ՝ էլլի աթլըտան վէ օն ա'րապատան վէ օն պին եայատան ղայրի խալգ գօմատը. չիւն քի Աիւրիա փատիշահը օնլարը հէլաք էյլէտի, վէ Ըօնլարը չիւնէնմիշ թօփրագ կիպի էթտի։ 8 Վ Է Յովաքազըն պագի հիքեայէթի վէ օնուն հէփ էթտիյի վէ գահրիմանլըղը՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապլընտա 9 տա եազըլը տէյիլ մի։ Վ Է Յովաքազ պապալարը իլէ ույուտու, վէ օնու Աամարիատա կէօմիւլէր. վէ օնուն եէրինէ օղլու Յովաս փատիշահ օլտու։ 10 Յուդա փատիշահը Յովասըն օթուզ եէուհնճի եըլընտա՝ Իսրայէլին իւզերինէ Աամարիատա օն ալթը եըլ Ըյովաքազ օղլու Յովաս փատիշահ օլտու։ 11 Վ Է Բապպըն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի. Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն Ըպատա օղլու Յերոբովամըն ճիւմլէ կիւնահլարընտան կէրի

ԳԹ. Ի'. Լ. 856։

ԳԹ. Ի'. Լ. 849։

ա Պատ. Բ. 14։ Բ Պ. Ը. 12։

ԳԹ. Ի'. Լ. 842։

է Պաշ. Կը. 34։ ը Ներ. ֆ. 7. Պ. Ժէ. 26։ թ պա'ց՝ Խա. 25. Պ. Ժէ. 25, 27։

ղ Է ԳԹ. Ժէ. 38։

է Ըմովս. Ա. 3։

ԳԹ. Ի'. Լ. 839։

ԳԹ. Ի'. Լ. 811։

ը Պ. Ժէ. 1։

Digitized by Google

(Գ. Ի'. Ի. 841.)

տուրմատը, էլլա օնլարտա եհուրիւտիւ:

(Ը Պ. Ժ՟. 15. Ի Պաչ' Խա. 14, 25.)

12 Ա՛ է Յովասըն պագի հիքեայէթի՝ վէ Ծօնուն հէփ էթտիյի՝ վէ Յուդա փատիշահը Ըմասիա իլէ ձէնք էթտիյինտէ Գահրիմանլըղը՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազըլը տէ-

(Գ. Ի'. Ի. 825.)

13 յիլ մի: Ա՛ է Յովաս պապալարը իլէ ույուտուս, վէ օնուն թախթընտա Յերուսաղամ օթուրտուս. վէ Յովաս Իսրայէլ փատիշահլարը իլէ Ամարիատա կէօմիւլտիւ:

(Գ. Ի'. Ի. 839.)

14 Ա՛ է Ազխսէ օլ էօլէճէյի խաստաձըգտան խոսթա օլտուս, վէ Իսրայէլ փատիշահը Յովաս օնա էնտի, վէ օնուն եհուդիւ իւզէրինտէ աղայըպ տէտի. Ազ՟ պապամ՝ պապամ, Կ'Իսրայէլ ա'րաբ-

(Ծ Պ. Բ. 12.)

15 պասը վէ օնուն օղլարը: Ա՛ է Ազխսէ օնա տէտի քի՝ Այ իլէ օգլար ալ. վէ քէնտինէ եայ իլէ օգ-

16 լար ալտը: Ընտէն Իսրայէլ փատիշահընա տէտի քի՝ Ազլինի եայընը իւզէրինէ պինտիր, վէ էլինի պինտիրտի. վէ Ազխսէ էլլէրինի փատիշահընը էլլէրի իւզէրինէ գօտուս.

17 Ա՛ է տէտի քի՝ Կիւն տօղուսունա տօղրու փէնճէրէյի աչ, վէ աչտը, վէ Ազխսէ՝ Ըղթ տէտի, վէ ասթը. վէ տէտի քի՝ Րապպըն խէլաս օգու, վէ Ամէրիանըն իւզէրինէ խէլաս օգու. վէ Ամէրեանիլէրի Ը՛ւիճկտէ՝ թա տիւքէտինճէ-

(Ի Ֆ Ոաագ Ի. 26.)

18 յէտէք վուրաճագսընը: Ընտէն՝ Օգլարը ալ տէտի, վէ ալտը. վէ Իսրայէլ փատիշահընա տէտի քի՝ Ազէրէ վուր, վէ օ՛ իւչ քէրրէ

19 վուրտուս, անտէն տուրտուս: Ա՛ է Ըղլահընն ատէմի օնա տարըղլագ տէտի քի՝ Պէչ եա ալթը քէրրէ վուրսա իտին, օլ զէման Ամէրեանիլէրի տիւքէտինճէյէտէք վուրուր իտին. ամմա Ըշմտի Ամէրեանիլէրի իւչ քէրրէ վուրաճագսընը:

(Ժ Խա. 23.)

(Գ. Ի'. Ի. 838.)

20 Ա՛ է Ազխսէ վէֆաթ էյլէտի, վէ օնու տէֆնն էյլէտիլէր. վէ էրթէսի եըղտա տիյարընը իւզէրինէ Ո՛ովաղըղարընը պէօղիւքլերի կէղ-

21 տիլէր: Ա՛ է վագի՝ օլտու քի օնլար պիր ատէմ կէօմէր իքէն՝ իշթէ օլ պէօղիւքլերի կէօրտիւղէր, վէ ատէմի Ազխսէնին մէգարընա աթտըղար. վէ օլ ատէմ կիտիպ՝ Ազխսէնին քէմիքլերինէ տօգանտըղը կիպի տիրիլտի, վէ այագլարը իւզէրինէ զալգտը:

(Գ. Ի'. Ի. 838.)

22 Ըմտի Ամիբրիա փատիշահը Ըզայէլ՝ Յովաքազըն ճիւմլէ կիւնա-

(Ի Պ. Ը. 12.)

23 լէրինտէ Իսրայէլի սըգտը: Ա՛ է Ամապպ օնլարա՝ Ըբրահամ՝ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ օլանա՛ն-

(Հ Պ. Ժ՟. 27. Ի Նհ. Հ՟. 13.)

տը իչիւն Ի՛նայէթ էտիպ օնլարա մերհամէթ էյլէտի, վէ Ղօնլարպ նազար գըլտը. վէ օնլարը Հէլաք էթմէք իսթէմէյիպ՝ օնլարը շիմտիյէտէք Հուզուրունտան պրագմատը:

(Ղ. Նհ. Բ. 24, 25.)

24 Ա՛ է Ամիբրիա փատիշահը Ըզայէլ էօլտիւ, վէ օնուն եէրինէ օղլու Ռենադադ փատիշահ օլտուս:

(Գ. Ի'. Ի. 839 Դգ.)

25 Ա՛ է Յովաքազ օղլու Յովաս՝ Ըզայէլ օղլու Ռենադադըն էլինտէն՝ օնուն պապասը Յովաքազըն էլինտէն ճէնք իլէ ալտըղը շէհիրլէրի կէրի ալտը. Ը՛Յովաս օնու իւչ քէրրէ վուրուպ՝ Իսրայէլին շէհրլէրինի կէրի ալտը:

(Գ. Ի'. Ի. 836 Դգ.)

(Ը Խա. 18, 19.)

ՊԸՊ ՀԻ

Ըմասիանըն էյի փատիշահլըղը: 5 Պապասընըն գաթիլլէրինէ օնուն Հագգանիկէթի: 7 Օնուն Ազդոմու եէնմէսի: 8 Ըմասիանըն Յովասը թահրիք էթմէսի իլէ եէնիւիկ եաղմա օլտուսունտուղը: 16 Յերոբովամըն Յովասը եէրինէ կէչտիյի: 17 Ըմասիանըն պիր իխթիլալէ գաթիլ օլտուսունտուղը: 21 Ըզարիասընըն օնուն եէրինէ կէչտիյի: 23 Յերոբովամըն եարամազ փատիշահլըղը: 29 Զաքարիանըն օնուն եէրինէ կէչտիյի:

(Գ. Ի'. Ի. 839.)

1 Իսրայէլ փատիշահը Յովաքազընը օղլու Յովասըն իքինճի եըլընտա՝ Յուդա փատիշահը Յովաս օղլու Ըմասիա փատիշահ օլ-

(Ա Պ. Ժ՟. 10. Բ Բ Պն. Ի. 1.)

2 տու: Փատիշահ օլտուգտա՝ իւիրմի պէչ եաշընտա իտի, վէ Երուսաղէմտէ իւիրմի տօգուղ եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասընըն ատը՝ Երուսաղէմտէն Յո-

3 վադան իտի: Ա՛ է Րապպըն նազարընտա տօղրու օլանը իլէտի, ամմա պապասը Դաւիթի կիպի տէյիլ. պապասը Յովասըն ճիւմլէ-

4 էյլէտիյինէ կէօրէ էյլէտի: Ընճագ Բէթփէ փուլխանէլէրի գալտըրըլմատը. գավմ տահա թէփէլէրտէ գուրպան քէսէրլէր՝ վէ-

(Ե Պ. Ժ Բ. 3.)

5 պուխուր եագարլար իտի: Ա՛ է վագի՝ օլտու քի՝ փատիշահլըգ օ-

Digitized by Google

Նուն էլինտե դավի օլտուղու կի-
պի՝ [t]պապասը փատիշահը վուրան
6 գուլլարընը էօլտիւրտիւ : Ըմմա
վուրանլարըն օղուլլարընը էօլտիւր-
մէտի , պապալար [h]օղուլլար իչիւն
էօլտիւրիւլմէյէ վէ օղուլլար պա-
պալար իչիւն էօլտիւրիւլմէյէ՝ իւ-
լա հէր քէս քէնտի կիւնահը իչիւն
էօլտիւրիւլէ տէյէրէք Բապպըն
էմր էթտիյի Ովատէսին թէվրաթ
քիթապընտա եազըլը օլտուղու կի-
7 պի Էյլէպթ : Պու՝ Ղնաուղ տէրէ-
սինտէ [h]օն պին Ղդովմլու վուս-
րուպ ճէնք իւլէ Ովէլայը ալտը , վէ
[h]օնուն ատընը թա պու կիւնէյտէք
Յակոթովէլ գօտու :
8 [t]Օվ զէման Ըմասիա Իսրայէլ
փատիշահը Յէհու օղլու Յովաք-
զընն օղլու Յովասա էլէհիլէր կէօն-
տէրիպ տէտի քի՝ Կէլ եիւզ եիւզէ
9 կէօրիւշէլիմ : Վէ Իսրայէլ փա-
տիշահը Յովաս՝ Յուդա փատիշա-
հը Ըմասիայա կէօնտէրիպ տէտի .
[d]Լիբանանտաքի տիքէն [d]Լբանան-
տաքի էրվ աղաճընա կէօնտէրիպ՝
Այէնին գըլընը օղուլմա գարը վէր
տէտի . վէ Լիբանանտա օլան սահ-
րանըն պիր ճանավարը կէչիպ՝ տի-
10 քէնի չիյնէտի : Ղդովմլուլարը հէր
վէճհ իւէ վուրտուն , վէ Հիւրէքին
սէնի եիւճէլտի . իֆթիխար էյ-
լէ , վէ էվինտէ օթուր , զիրա նի-
չիւն պէլա իւէ օղրաչըպ՝ սէն վէ
պիլէնճէ Յուդա տախի տիւշէսի-
11 նիլ : Ըմմա Ըմասիա տինկիլէմտի .
վէ Իսրայէլ փատիշահը Յովաս
ջըգտը , վէ բէնտիսի հէմ Յուդա
փատիշահը Ըմասիա Յուդատա օ-
լան [h]Լհէթաամիւստէ եիւզ եիւզէ
12 կէօրիւշտիւէր : Վէ Յուդա՝ Իս-
րայէլին էօնիւնտէ պօղուլտուս , վէ
13 հէր քէս չատըրընա գաչըը : Իմ-
տի Իսրայէլ փատիշահը Յովաս՝
Յուդա փատիշահը Ախազիա օղու
Յովասըն օղլու Ըմասիայը Լհէթ-
սամիւստէ թութտուս , վէ Իրու-
սաղէմ կէլտի , վէ Իրուսաղէմին
հիսարընը՝ [d]Էփրէմ գափուսունը-
տան թա [h]Հէօչէ գափուսունա-
տէք՝ տէօրթ եիւզ արշըն ույզը :
14 Վէ հՀէվ այթուսնու վէ կիւմիւ-
շիւ՝ վէ Բապպըն էվինտէ հէմ
փատիշահ էվինին խազինէլէրինտէ
պուլունան հէվ գապլարը վէ բէ-
հինտէ օլան քիմսէլէրի ալտը , վէ
Սամարիայա տէօնտիւ :
15 Իմտի [h]Յովասըն էթտիյինին
պագի հիքայէթի՝ վէ օնուն գահ-
րիմանլըղը՝ վէ Յուդա փատիշահը
Ըմասիա իւէ ճէնք էթտիյի՝ Իս-
րայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ
քիթապընտա եազըլը տէյիլ մի :
16 Վէ Յովաս պապալարը իւէ ույու-
տու , վէ Իսրայէլ փատիշահլարը
իւէ Ովամարիատա կէօմիւլտիւ . վէ
օնուն եէրինէ օղլու Յերոբովամ
փատիշահ օլտու :
17 Վէ Յուդա փատիշահը ՂՅո-
վաս օղլու Ըմասիա՝ Իսրայէլ փա-
տիշահը Յովաքազ օղլու Յովա-
սըն վէֆաթընտան սօնկրա օն պէշ
18 եըլ եաշատը : Վէ Ըմասիանըն
պագի հիքայէթի՝ Յուդա փա-
տիշահլարընըն թէվար[h]իխ քիթա-
19 պընտա եազըլը տէյիլ մի : Իմտի
[s]օնուն իւզէրինէ Իրուսաղէմտէ
ֆիթնէ գօփարմըշլար իտի , վէ օ՝
[f]Լաքիսէ գաչտը . ամմա օնուն ար-
տընճա [l]Լաքիսէ կէօնտէրիպ՝ օնու
20 օրատա էօլտիւրտիւլէր : Վէ օ-
նու աթլար իւզէրինէ գալտըր-
տըլար , վէ Իրուսաղէմտէ պապա-
լարը իւէ Դաւիթի շէհրինտէ կէօ-
21 միւլտիւ : Վէ ճիւմլէ Յուդա
գավմը Ըզարիայը օն ալթը եաշընա-
տա իքէն ալտըլար , վէ օնու պա-
պասը Ըմասիանըն եէրինէ փատի-
22 շահ նասպ էթտիլէր : Պու՝ պա-
պասը փատիշահ՝ պապալարը իւէ
ույուտուդտան սօնկրա , [j]Էյլաթը
պինա էյլէյիպ՝ օնու Յուդայա
կէրի էվիրտի :
23 Յուդա փատիշահը Յովաս օղ-
լու Ըմասիանըն օն պէշինճի եը-
լընտա՝ Իսրայէլ փատիշահը Յո-
վաս օղլու Յերոբովամ Սամարիա-
տա փատիշահ օլտու՝ գըրգ պիր
24 եըլ : Վէ Բապպըն նազարընտա
եարամազլըգ էյլէպթ . Իսրայէլէ
կիւնահ էթտիրէն [j]Լաբատ օղլու
Յերոբովամընը ճիւմլէ կիւնահլա-
25 րընտան հէվ գապլարը : Պու՝
Իսրայէլին սէնաօրուննու՝ Իսրայէլին
Ըլլահը Բապպըն [h]Կթէքթիրտէն
օլան գուլու Ըմէթ օղլու [h]Յով-
նան փէյղամպէր վասթասը իւէ
սէօյլէտիյի սէօզիւնէ կէօրէ՝ [h]Ե-
մաթ գափուսունատան Ղրա օվա

Digitized by Google

26 տէնիզինէտեք կէրի ալտը։ Ո՛չիրա Թապպ՝ Իսրայէլին սրգընթերսը ղայէթ շէտիտ օլտուղունու հէմ Էէսիր գալմատըղընը վէ սպատլը գալմատըղընը վէ Իսրայէլին հարտրմճրսը օլմատըղընը կէօրտիւ ։

27 Վ֊է Թապպ Իսրայէլին ատընը կէօք ալթընտան մահվ էթմէք իսթէմէտիյինուէն՝ ընլարը Յովաս օղլու Յերոբովամըն վասիթասը իլէ գուրթարտը ։

28 Վ֊է Յերոբովամըն պագի հիքեայէթի վէ օնուն հէր էթտիյի հէմ ճէնքտէ գահրիմանլըղը վէ Թամասկոսու հէմ Յուդանըն ընմաթընը Իսրայէլէ կէրի տէօնտերտիյի՝ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազըլը

29 տէյի՛լ մի ։ Վ֊է Յերոբովամ պապալարը Իսրայէլ փատիշահլարը իլէ ուչուտու , վէ օնուն եէրինէ օղլու ՋՕքաարիա փատիշահ օլտու ։

ՊԵՊ ԺԱ

Ընդարիանըն էյի փատիշահլըղը ։ 5 Օնուն ձիւտամընը օլուպ՝ օնուն եէրինէ Հռովթամընը կէչտիյի ։ 8 Հէնուէնուն սիւրիէլիէնուէն ասնկ փատիշահ Ջաքարիանընը եաթամազ փատիշահլըղ էթտիյի իչուն Ամղուամուն օնու գաթը էթտիյի ։ 13 Ամղուամուն պիր այ փատիշահլըղ սիւրտիքտուէն ասնկրա՝ Մանայէմին օնու գաթը էթտիյի ։ 16 Մանայէմին վուղուն եարտրմը իլէ գուվվէթլէնտիյի ։ 21 Փակէհանըն օնուն եէրինէ կէչտիյի ։ 23 Փակէհանըն Փակէեէն գաթը օլունտուղու ։ 27 Փակէէնին՝ Ասպղաթ փաղասարտան զուլմ չէքտիյի , վէ Ամոէեէն գաթը օլունտուղու ։ 32 Հովաթամըն էյի փատիշահլըղը ։ 38 Ընքազըն օնուն եէրինէ կէչտիյի ։

1 Իսրայէլ փատիշահը Յերոբովամըն իյիրմի եէտինճի եըլընտա՝ Յուդա փատիշահը Ընմասիա օղլու

2 Ընդարիա փատիշահ օլտու ։ Փատիշահ օլտուգտա՝ օն տլթը եաշընտա իտի , վէ Երուսաղէմտէ էլլի իքի եըլ փատիշահլըղ սիւրտիւ ։ վէ անասընընն ատը՝ Երու-

3 սաղէմլի Յնքէլիա իտի ։ Վ֊է Թապպըն նազարընտա՝ պապասը Ընմասիանըն ճիւմլէ էթտիյինէ կէօ-

4 քրէ՝ տօղրու օլանը էյլէտի ։ Ընճագ էթէփէ փուլխանէլէրի կիտէրիլմէտի ։ գավմ տահա թէփէլէրտէ գուրպան քէսէրլէր՝ վէ

5 պուխուր եագարլար իտի ։ Վ֊է Թապպ փատիշահը վուրտու , վէ թա վէֆաթը կիւնիւնէտեք ճիւտամընը օլուպ՝ Հխասթախանէտէ սաքին իտի ։ վէ սէրայընը իւզէրինտէ փատիշահընը օղլու Յովաթամ օլուպ՝ տիյարընը գավմընա հիւքմ էտէր իտի ։

6 Իմտի Ընզարիանըն պագի հիքեայէթի վէ օնուն հէր էթտիյի՝ Յուդա փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազընը տէյի՛լ

7 մի ։ Վ֊է Ընզարիա պապալարը իլէ ուչուտու , վէ Ղօնու պապալարը իլէ Դաւիթ շէհրինտէ տէֆնն էյլէտիլէր , վէ օնուն եէրինէ օղլու Յովաթամ փատիշահ օլտու ։

8 Յուդա փատիշահը Ընզարիանըն օթուզ սէքիզինճի եըլընտա՝ Իսրայէլին իւզէրինէ Սամարիատա Յերոբովամ օղլու Ջաքարիա ալ-

9 թը այ փատիշահ օլտու ։ Վ֊է պապալարը էթտիքլէրի կիպի՝ Թապպըն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի ։ Իսրայէլէ կիւնահ էթտիրէն Նաբատ օղլու Յերոբովամըն կիւնահ-

10 լարընտան կէրի տուրմատը ։ Վ֊է Յաբիս օղլու Սեղղում՝ օնուն իւզէրինէ ֆիթնէ գօփարտը , վէ Հօնու գավմըն էօնիւնտէ վուրուպ էօլտուրտիւ , վէ եէրինէ փատիշահ օլտու ։

11 Վ֊է Ջաքարիանըն պագի հիքեայէթի՝ իլթէ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընը-

12 տա եազընը տըր ։ Ընապպընը Յեուայա սէօյլէյիսի՝ Իսրայէլին թախթը իւզէրինէ սէնին օղուլլարընն տէօրտիւնճիւ սիլսիլէյէտէք օ-

թուրաճագլար տէտիյի սէօզ պու տուր . վէ էօյլէ օլտու ։

13 Յաբիս օղլու Սեղղում՝ Յուդա փատիշահը Ազիանըն օթուզ տօղուղունճու նըլընտա փատիշահ օլտու , վէ Սամարիատա պիր այ

14 փատիշահլըգ սիւրտիւ ։ Վ֊է Գադդի օղլու Մանայէմ Թիրսատան չըգըպ՝ Սամարիայա կէլտի , վէ Յաբիս օղլու Սեղղումու Սամարիատա վուրուպ էօլտիւրտիւ , վէ օնուն եէրինէ փատիշահ օլտու ։

15 Վ֊է Սեղղումուն պագի հիքեայէթի՝ վէ գօփարտըղը ֆիթնէ՝ իլթէ Իսրայէլ փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազընը

16 տըր ։ Օլ զէման Մանայէմ

ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 822 ։
ՊՊ ԺՁ · 4
Լ Բ Օբ ԼԲ · 36 ։
ՊՊ · ԺՁ · 5
Բ ԹԱԳ · Ը · 6 , Ի ԹԱԳ · ԺԱ · 24 ։ Բ Մ Ն · Ը · 3 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 784 ։
Լ Պ · ԺԵ · 8 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 810 ։
Ա ԽԱ · 13 , 30 , ԼԸ , Վէ Բ Մ Ն · ԻԳ · 1 ԳԷՆԷ Ը֊զԽ ։
Բ Պ · ԺՁ · 21 ։ Բ Մ Ն · Ի · 1 , 3 , 4 ։
Է ԽԱ · 35 ։ Պ · ԺԲ · 3 ։ ԺՁ · 4 ։
Ե Բ Մ Ն ԻՇ · 19–21 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 810 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 765 Գէ ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 758 Գէ ։
Ղ Բ Մ Ն ԻՇ · 23 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 773 Գէ ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 772 Գէ ։
Ե Ընմա · Լ 9 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 772 Գէ ։
Ը Ընատ · Ա · 8 , 9 ։ ԽԱ · 1 ԳԷՆԷ Ընզարիա ։
Ժ Ի ԹԱԳ · ԺՁ · 17 ։
ԹԱԳ · Ի՛ · Լ · 810 ։
Ե Պ · Ժ · 30 ։

Digitized by Google

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ես զառաջինն խօսքս ըրի քեզի, ով Թէոփիլոս, ամենայն բաներուն համար զոր Յիսուս սկսաւ ընել և սորվեցնել, 2 մինչև այն օրը երբ վերցուեցաւ, հրամայելէ յետոյ Սուրբ Հոգիով առաքեալներուն զոր ընտրեց։ 3 Որոնց նաև իր չարչարանքէն յետոյ ինքզինքը ողջ ցուցուց շատ ապացոյցներով, քառասուն օր երևելով անոնց և խօսելով Աստուծոյ արքայութեան վրայ։ 4 Եւ հացկերոյթի ատեն պատուիրեց անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա սպասեն Հօրը խոստացածին, զոր դուք ինձմէ լսեցիք։ 5 Վասն զի Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք քիչ օրերէ ետքը Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։

6 Ուրեմն հաւաքուած ատենը հարցուցին անոր ըսելով. Տէր, այս ժամանակը պիտի՞ վերականգնես Իսրայէլի թագաւորութիւնը։ 7 Ան ալ ըսաւ անոնց. Ձեզի չէ պատկանիր գիտնալ ժամանակները կամ ատենները զորս Հայրը իր իշխանութեան տակ դրաւ։ 8 Հապա պիտի առնէք զօրութիւն Սուրբ Հոգին ձեր վրայ գալուն, և ինծի վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ և ամբողջ Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ, և մինչև երկրին ծայրերը։ 9 Այս բաները ըսելէ յետոյ, մինչ անոնք կը նայէին, վերցուեցաւ, և ամպ մը առաւ զանիկա անոնց աչքերէն։ 10 Եւ մինչ երկինք կը նայէին անոր երթալուն, ահա երկու մարդ սպիտակ հագուստներով անոնց քովը կեցան, 11 որոնք ալ ըսին. Գալիլեացի մարդիկ, ինչո՞ւ համար երկինք կը նայիք։ Այս Յիսուսը որ ձեզմէ երկինք վերցուեցաւ, նոյն կերպով պիտի գայ, ինչպէս որ տեսաք զանիկա երկինք երթալ։

12 Յետոյ Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լեռնէն որ կը կոչուի Ձիթենեաց լեռ, որ Երուսաղէմի մօտ է շաբաթուան ճամբայ չափ։ 13 Եւ երբ մտան, վերնայարկը ելան ուր կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթողիմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփէոսի որդին և Սիմոն Նախանձաւոր և Յակոբոսի որդի Յուդա։ 14 Ասոնք բոլորն ալ միաբանութեամբ կը հաստատուէին աղօթքի մէջ, կանանց հետ և Յիսուսի մայր Մարիամի հետ և անոր եղբայրներուն հետ։

15 Այդ օրերուն Պետրոս ոտքի ելաւ եղբայրներուն մէջտեղ և ըսաւ (հաւաքուած էր ժողովուրդին մօտ հարիւր քսան հոգի). 16 Եղբայրնե՛ր, պէտք էր որ կատարուէր Սուրբ Հոգիին այն գրութիւնը զոր Դաւիթի բերնով ըսաւ Յուդային համար որ առաջնորդ եղաւ անոնց որ բռնեցին Յիսուսը։ 17 Վասն զի ան մեզի հետ համրուած էր և այս ծառայութեան բաժինը ստացած էր։ 18 Ուրեմն այս մարդը անիրաւութեան վարձքով հող մը գնեց, և գլխիվայր ինկաւ, և անոր փորը պատռուեցաւ և բոլոր ներքինիքները թափեցան։ 19 Եւ այս բանը յայտնի եղաւ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն, այնպէս որ այդ հողը իրենց լեզուով Աքելդամա կոչուեցաւ, այսինքն՝ Արիւնի հող։ 20 Վասն զի Սաղմոսներու գիրքին մէջ գրուած է. Անոր տունը թող անապատ ըլլայ, և անոր մէջ բնակիչ չըլլայ։ Եւ անոր պաշտօնը ուրիշ մը թող առնէ։ 21 Ուրեմն հարկ է որ այն մարդոցմէ մէկը որ մեզի հետ եղած է այն ամբողջ ատենը որ Տէր Յիսուս մեզի հետ կը մտնէր և կ՚ելլէր, 22 Յովհաննէսի մկրտութենէն սկսեալ մինչև այն օրը որ մեզմէ վերցուեցաւ, անոր յարութեան վկան ըլլայ մեզի հետ։ 23 Եւ կանգնեցին երկուքը, Յովսէփ որ կը կոչուէր Բարսաբաս, որուն մականունն էր Յուստոս, և Մատթիա։ 24 Եւ աղօթեցին ըսելով. Դո՛ւն, Տէր, որ բոլորին սիրտերը կը ճանչնաս, ցո՛յց տուր այս երկուքէն որ մէկը ընտրեցիր, 25 որպէսզի այս պաշտօնին և առաքելութեան բաժինը ստանայ, զոր Յուդա թողուց որ իր տեղը երթայ։ 26 Եւ վիճակ ձգեցին անոնց վրայ, և վիճակը Մատթիայի ելաւ, և տասնմէկ առաքեալներուն հետ համրուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Երբ Հինգշաբթէ օրը եկաւ, բոլորն ալ միաբանութեամբ հաւաքուած էին նոյն տեղը։ 2 Յանկարծ երկնքէն գոռոցի պէս հնչիւն մը եղաւ, զոր լսեցին այն տունը ուր նստած էին։ 3 Եւ երևցան անոնց լեզուներ որոնք կրակի պէս բաժնուեցան, և անոնցմէ իւրաքանչիւրին վրայ նստաւ։ 4 Եւ բոլորն ալ Սուրբ Հոգիով լեցուեցան, և սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս Հոգին կու տար անոնց որ խօսին։

5 Երուսաղէմ կը բնակէին Հրեաստանէն հաւատացեալ հրեաներ, ամէն ազգերէ եկած։ 6 Այս հնչիւնը որ եղաւ, ժողովուրդը հաւաքուեցաւ և շուարեցաւ, վասն զի իւրաքանչիւրը կը լսէր որ իրենց լեզուով կը խօսին։ 7 Եւ զարմացան ամէնքն ալ և զարմանքով ըսին իրարու. Ահա այս խօսողները բոլորն ալ Գալիլեացի չե՞ն։ 8 Ուրեմն ինչպէ՞ս կը լսենք իւրաքանչիւրս մեր ծնած լեզուով։ 9 Պարթեւներ և Մարեր և Ելամիտներ, և Միջագետքի, Հրեաստանի և Կապադովկիոյ, Պոնտոսի և Ասիոյ բնակիչներ, 10 Փռւգիոյ և Պամփիլիոյ, Եգիպտոսի և Կիւրենէի կողմերուն մասերը եղող Լիբիոյ, և հոն եկած Հռոմայեցի օտարականներ, 11 Հրեաներ և դարձեալ Հրեայութեան դարձած, Կրետացիներ և Արաբացիներ, մենք կը լսենք որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծ գործերուն վրայ։ 12 Եւ զարմացան ամէնքն ալ և շուարեցան, մէկը միւսին ըսելով. Ի՞նչ կրնայ ըլլալ այս։ 13 Ուրիշներ ալ ծաղրելով ըսին. Քաղցր գինիով լեցուն են։

14 Բայց Պետրոս տասնմէկին հետ ոտքի ելաւ, և բարձր ձայնով խօսեցաւ անոնց և ըսաւ. Հրեայ մարդիկ և Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ, այս բանը ձեզի յայտնի ըլլայ, և ականջ դրէք իմ խօսքերուս։ 15 Վասն զի ասոնք հարբած չեն, ինչպէս դուք կը կարծէք, քանի որ միայն երրորդ ժամն է օրուան։ 16 Հապա այս է որ ըսուած է մարգարէ Յովէլի միջոցով. 17 Եւ պիտի ըլլայ վերջին օրերուն, կ՚ըսէ Աստուած, որ իմ Հոգիէս պիտի թափեմ ամէն մարդու վրայ, և ձեր որդիներն ու դուստրերը պիտի մարգարէանան, և ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի երազեն։ 18 Եւ իմ ծառաներուս ու աղախիններուս վրայ ալ այդ օրերուն իմ Հոգիէս պիտի թափեմ, և պիտի մարգարէանան։ 19 Եւ վերևը նշաններ պիտի տամ երկնքի մէջ, և վարը նշաններ երկրի վրայ, արիւն և կրակ և ծխոյ սիւն։ 20 Արեգակը խաւարի պիտի դառնայ, և լուսինը արիւնի, մինչև որ Տէրոջ մեծ և փառաւոր օրը գայ։ 21 Եւ պիտի ըլլայ որ ամէն մարդ որ Տէրոջ անունը կանչէ, պիտի ազատուի։ 22 Իսրայէլացի մարդիկ, այս խօսքերը լսեցէք. Նազովրեցի Յիսուսը, զոր Աստուած ձեզի մէջ զօրութիւններով և նշաններով և հրաշքներով հաստատեց, որոնք Աստուած անոր միջոցով ըրաւ ձեր մէջտեղ, ինչպէս դուք ալ գիտէք, 23 զանիկա որ Աստուծոյ խորհրդածութեամբ և նախագիտութեամբ մատնուած էր, դուք ձեռքով անօրէններու խաչեցիք և սպաննեցիք։ 24 Զոր Աստուած յարուցանեց՝ մահուան ցաւերը լուծելով, որովհետև անկարելի էր որ անոր մահուան մէջ պահուի։ 25 Վասն զի Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ. Տէրը միշտ առջևս կը տեսնէի, վասն զի աջ կողմս է, որպէսզի չսասանիմ։ 26 Ուրեմն սիրտս ուրախացաւ և լեզուս ցնծաց, և նաև մարմինս յոյսով պիտի հանգչի։ 27 Վասն զի հոգիս դժոխքին մէջ պիտի չթողուս, և քու Սուրբդ պիտի չտեսնել տաս փտութիւն։ 28 Կեանքի ճամբաները ինծի ծանուցիր, զիս քու երեսիդ առջև պիտի լեցնես ուրախութեամբ։ 29 Եղբայրնե՛ր, ձեզի կրնամ ազատ խօսքով ըսել նահապետ Դաւիթին վրայ, որ մեռաւ և թաղուեցաւ, և անոր գերեզմանը մինչև այսօր մեր մէջ է։ 30 Ուրեմն մարգարէ ըլլալով և գիտնալով որ Աստուած երդումով խոստացաւ անոր որ իր մորթոյն պտուղէն իր աթոռին վրայ պիտի նստեցնէ, 31 կանխագիտելով խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեան վրայ, որ ոչ թողուեցաւ դժոխքին մէջ, և ոչ անոր մարմինը փտութիւն տեսաւ։ 32 Զայս Յիսուսը Աստուած յարուցանեց, որուն մենք բոլորս վկաներ ենք։ 33 Ուրեմն Աստուծոյ աջ կողմը բարձրացուած ըլլալով, և Սուրբ Հոգիին խոստացուածը Հօրմէն առնելով, զոր դուք կը տեսնէք և կը լսէք, զայն թափեց։ 34 Վասն զի Դաւիթ չբարձրացաւ երկինք, բայց ինքը կ՚ըսէ. Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. Նստէ՛ աջ կողմս, 35 մինչև որ քու թշնամիներդ քու ոտքերուդ պատուանդան դնեմ։ 36 Ուրեմն Իսրայէլի բոլոր տունը հաստատապէս գիտնայ, որ Աստուած զայն Տէր և Քրիստոս ըրաւ, այն Յիսուսը զոր դուք խաչեցիք։

37 Երբ այս բանը լսեցին, սրտերնին խոցուեցաւ, և Պետրոսին և միւս առաքեալներուն ըսին. Եղբայրնե՛ր, ի՞նչ ընենք։ 38 Պետրոս ալ ըսաւ անոնց. Ապաշխարեցէ՛ք, և ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունով մեղքերուն թողութեան համար, և պիտի առնէք Սուրբ Հոգիին պարգեւը։ 39 Վասն զի ձեզի է խոստումը և ձեր զաւակներուն, և հեռուները եղող բոլոր անոնց որոնց որ մեր Տէր Աստուածը պիտի կանչէ։ 40 Եւ ուրիշ շատ խօսքերով ալ վկայութիւն կու տար և կը պատուիրէր անոնց ըսելով. Ազատեցէ՛ք ձեզ այս ծուռ սերունդէն։ 41 Ուրեմն անոր խօսքը ընդունողները մկրտուեցան, և այն օրը մոտ երեք հազար հոգի աւելցան։ 42 Եւ կը հաստատուէին առաքեալներուն ուսուցման, հաղորդութեան, հացը կոտրելու և աղօթքներու մէջ։

43 Ամէն հոգիի վրայ երկիւղ կու գար, և առաքեալներէն շատ հրաշքներ և նշաններ կ՚ըլլային։ 44 Եւ բոլոր հաւատացեալները միասին էին և ամէն բան ընդհանուր ունէին։ 45 Եւ կալուածներն ու ստացուածները կը ծախէին և ամէնուն կը բաժնէին, ինչպէս որ իւրաքանչիւրին պէտք կ՚ըլլար։ 46 Եւ ամէն օր միաբանութեամբ տաճարին մէջ կը հաստատուէին, և տունէ տուն հացը կոտրելով՝ ուրախութեամբ և սրտի պարզութեամբ կերակուր կ՚առնէին, 47 Աստուծոյ կը գովէին և ամբողջ ժողովուրդին սիրելի կ՚ըլլային։ Եւ Տէրը օրէ օր կը յաւելցնէր անոնց որ պիտի փրկուէին։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Յետոյ Պետրոս և Յովհաննէս աղօթքի ժամուն, իններորդ ժամուն, տաճարը կ՚երթային։ 2 Եւ մարդ մը կար որ մօրը փորէն կաղ էր, զոր կը տանէին և ամէն օր կը դնէին տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրան առջև, որպէսզի տաճար մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ։ 3 Ան երբ տեսաւ Պետրոսը և Յովհաննէսը որ տաճար պիտի մտնէին, ողորմութիւն խնդրեց։ 4 Եւ Պետրոս Յովհաննէսի հետ միասին նայեցաւ անոր ու ըսաւ. Մեզի նայէ՛։ 5 Ան ալ ուշադրութեամբ նայեցաւ անոնց, կարծելով որ ինչ-որ բան պիտի առնէ անոնցմէ։ 6 Բայց Պետրոս ըսաւ. Արծաթ և ոսկի չունիմ, բայց ինչ որ ունիմ, զայն կու տամ քեզի. Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ ոտքի ելլէ և կեցիր։ 7 Եւ աջ ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զանիկա, և անմիջապէս անոր ոտքերը և սրունքները զօրացան։ 8 Եւ ցատկելով ոտքի ելաւ և կեցաւ, և սկսաւ քալել, և ներս մտաւ անոնց հետ տաճարը՝ քալելով, ցատկելով և Աստուած գովելով։ 9 Եւ ամբողջ ժողովուրդը տեսաւ զանիկա որ կը քալէր և Աստուած կը գովէր։ 10 Եւ կը ճանչնային զանիկա որ նստած էր ողորմութիւն խնդրելու տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրան առջև, և լեցուեցան զարմանքով և շուարումով այն պատահածին համար որ եղած էր անոր։

11 Եւ մինչ ան կը բռնէր Պետրոսն ու Յովհաննէսը, ամբողջ ժողովուրդը զարմանքով վազեցաւ անոնց մօտ Սողոմոնի կոչուած սրահը։ 12 Պետրոս երբ տեսաւ, ժողովուրդին ըսաւ. Իսրայէլացի մարդիկ, ինչո՞ւ համար այս բանին վրայ կը զարմանաք, կամ մեզի ինչո՞ւ համար կը նայիք, կարծելով թէ մեր զօրութեամբ կամ բարեպաշտութեամբ ըրինք որ այս մարդը քալէ։ 13 Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը և Յակոբի Աստուածը, մեր հարցն Աստուածը փառաւորեց իր Որդին՝ Յիսուսը, զոր դուք մատնեցիք և Պիղատոսի առջև ուրացաք, երբ ան արձակել կ՚որոշէր։ 14 Դուք Սուրբն ու Արդարը ուրացաք, և ձեզի համար մարդասպան մը պահանջեցիք, 15 և կեանքին Իշխանը սպաննեցիք, զոր Աստուած մեռելներէն յարուցանեց, որուն մենք վկաներ ենք։ 16 Եւ անոր անունին հաւատքով՝ անոր անունը զօրացուց զայս որ կը տեսնէք և կը ճանչնաք, և անոր միջոցով տուած հաւատքը ամբողջովին առողջացուց զայս ձեր բոլորին առջև։ 17 Եւ հիմա, եղբայրնե՛ր, գիտեմ որ ձեր տգիտութեամբ ըրիք, ինչպէս նաև ձեր իշխանները։ 18 Բայց Աստուած այսպէս կատարեց այն բաները զոր բոլոր մարգարէներուն բերնով կանխաւ պատմեց, թէ իր Քրիստոսը պիտի չարչարուի։ 19 Ուրեմն ապաշխարեցէ՛ք և դարձի եկէ՛ք, որպէսզի ձեր մեղքերը ջնջուին, 20 որպէսզի հանգստութեան ժամանակներ գան Տիրոջ երեսէն, և ձեզի համար նշանակուած Յիսուս Քրիստոսը ղրկէ, 21 զոր երկինքը պէտք է ընդունի մինչև ամէն բանի վերանորոգութեան ժամանակները, զորս Աստուած իր սուրբ մարգարէներուն բերնով խօսեցաւ սկսեալ աշխարհի ստեղծուելէն։ 22 Մովսէս ըսաւ. Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներուն միջէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի յարուցանէ ձեզի համար. անոր ամէն բանի մէջ որ ձեզի պիտի խօսի, անոր լսեցէ՛ք։ 23 Եւ ամէն հոգի որ այդ մարգարէին չլսէ, ժողովուրդին միջէն պիտի բնաջնջուի։ 24 Եւ ամէն մարգարէներ Սամուէլէն սկսեալ և անոր յաջորդները, որոնք խօսեցան, նաև այս օրերը կանխաւ պատմեցին։ 25 Դուք մարգարէներուն որդիներն էք և այն ուխտին որ Աստուած ձեր հարցը հաստատեց, երբ Աբրահամի ըսաւ. Քու զաւակիդ միջոցով երկրի բոլոր ազգերը պիտի օրհնուին։ 26 Աստուած իր Որդին՝ Յիսուսը յարուցանելով՝ նախ ձեզի ղրկեց զայն, որպէսզի ձեզմէ իւրաքանչիւրը իր չարութիւններէն դարձի բերելով՝ օրհնէ զձեզ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Երբ անոնք ժողովուրդին կը խօսէին, քահանաները և տաճարին պետը և Սադուկեցիները վրանին եկան, 2 որոնք կը նեղուէին որ անոնք ժողովուրդը կը սորվեցնէին և Յիսուսի միջոցով մեռելներուն յարութիւնը կը քարոզէին։ 3 Եւ ձեռք արկին անոնց և մինչև հետևեալ օրը բանտ դրին զանոնք, վասն զի իրիկուն էր արդէն։ 4 Բայց շատերը որ խօսքը լսեցին, հաւատացին, և հաւատացեալ տղամարդոց թիւը մոտ հինգ հազարի հասաւ։

5 Հետևեալ օրը եղաւ որ իշխանները և երէցները և դպիրները Երուսաղէմ հաւաքուեցան, 6 և Անանիա քահանայապետը և Կայիափաս և Յովհաննէս և Աղեքսանդր և քահանայապետական ամբողջ տոհմէն եղողները։ 7 Եւ զանոնք մէջտեղ կեցուցին և հարցուցին. Ո՞ր զօրութեամբ կամ ո՞ր անունով դուք ըրիք այս։ 8 Այն ատեն Պետրոս Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ և ըսաւ անոնց. Ժողովուրդին իշխաններ և երէցներ, 9 եթէ այսօր մեզի կը քննուի բարի գործի մը համար որ հիւանդ մարդուն ըրին, թէ ինչպէ՞ս ան առողջացաւ, 10 ձեզի բոլորիդ և Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին յայտնի ըլլայ, որ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով, զոր դուք խաչեցիք, զոր Աստուած մեռելներէն յարուցանեց, այդ մարդը ձեր առջև առողջ կեցած է այս անունով։ 11 Ան է քարը որ դուք՝ շինողներդ, անարգեցիք, որ անկիւնի գլուխ եղաւ։ 12 Եւ ուրիշ մէկուն մէջ փրկութիւն չկայ, վասն զի երկնքի տակ ուրիշ անուն չկայ մարդոց տրուած, որով մենք պէտք է փրկուինք։ 13 Երբ տեսան Պետրոսին և Յովհաննէսին համարձակութիւնը և գիտցան որ անգրագէտ և տգէտ մարդիկ են, զարմացան, և ճանչցան զանոնք որ Յիսուսի հետ եղած էին։ 14 Եւ տեսնելով որ բուժուած մարդը անոնց հետ կեցած է, ոչինչ ունէին ըսելիք։ 15 Բայց հրամայեցին որ դուրս ելլեն ժողովէն, և իրարու հետ խորհրդակցեցան 16 ըսելով. Ի՞նչ ընենք այս մարդոց, վասն զի անոնց միջոցով յայտնի նշան մը եղած է բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն, և չենք կրնար ուրանալ։ 17 Բայց որպէսզի ժողովուրդին մէջ աւելի չտարածուի, սպառնանք ըսենք անոնց որ այլևս այս անունով մարդու մը չխօսին։ 18 Եւ կանչեցին զանոնք և պատուիրեցին որ բնաւ Յիսուսի անունով չխօսին և չսորվեցնեն։ 19 Բայց Պետրոս և Յովհաննէս պատասխանեցին անոնց ըսելով. Աստուծոյ առջև արդարութիւն է ձեզի լսել մեզմէ աւելի, քան Աստուծոյ։ 20 Վասն զի մենք չենք կրնար չխօսիլ այն բաներուն վրայ զորս տեսանք և լսեցինք։ 21 Եւ անոնք սպառնալիքներ ընելէ յետոյ արձակեցին զանոնք, չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն զանոնք, ժողովուրդին պատճառով, վասն զի ամէնքն ալ կը փառաւորէին Աստուած այն պատահածին համար որ եղած էր։ 22 Վասն զի այն մարդը որ այս նշանին միջոցով բժշկուած էր, քառասունէն աւելի տարեկան էր։

23 Արձակուելով՝ իրենց ընկերներուն եկան և պատմեցին անոնց որ քահանայապետները և երէցները իրենց ըսած էին։ 24 Անոնք ալ լսելով՝ միաբանութեամբ Աստուած բարձրացուցին ձայնով և ըսին. Տէ՛ր, դո՛ւն ես որ երկինքը և երկիրը և ծովը ստեղծեցիր և անոնց մէջ եղած ամէն բան, 25 որ Սուրբ Հոգիով մեր հայր Դաւիթ քու ծառադ բերնով ըսիր. Ինչո՞ւ համար հեթանոսները կատղեցան, և ազգերը ունայն բաներ խորհեցան։ 26 Երկրի թագաւորները կեցան, և իշխանները միասին ժողովեցան Տէրոջ դէմ և անոր Քրիստոսին դէմ։ 27 Վասն զի ճշմարտապէս Հերովդէս և Պոնտացի Պիղատոս հեթանոսներուն և Իսրայէլի ժողովուրդին հետ միասին ժողովեցան քու սուրբ Որդիիդ՝ Յիսուսի դէմ, զոր օծեցիր, 28 որպէսզի ընեն այն բաները զորս քու ձեռքդ և քու խորհուրդդ կանխաւ որոշեցին որ պիտի ըլլան։ 29 Եւ հիմա, Տէ՛ր, նայէ անոնց սպառնալիքներուն, և քու ծառաներուդ շնորհէ որ համարձակութեամբ խօսքդ խօսին, 30 երբ ձեռքդ ուղղես բժշկութեան համար, և նշաններ և հրաշքներ ըլլան քու սուրբ Որդիիդ՝ Յիսուսի անունով։ 31 Երբ անոնք աղօթեցին, այն տեղը որ հաւաքուած էին, սասանեցաւ, և բոլորն ալ Սուրբ Հոգիով լեցուեցան, և Աստուծոյ խօսքը համարձակութեամբ կը խօսէին։

32 Հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ սիրտ և մէկ հոգի ունէին, և ոչ ոք իր ստացուածներուն համար կ՚ըսէր թէ իրենցն է, հապա ամէն բան ընդհանուր ունէին։ 33 Եւ մեծ զօրութեամբ առաքեալները կը վկայէին Տէր Յիսուսի յարութեան վրայ, և մեծ շնորհք կար ամէնուն վրայ։ 34 Վասն զի նեղեալ մարդ մը չկար անոնց մէջ, որովհետև ամէն անոնք որ կալուածներու կամ տուներու տէր կ՚ըլլային, կը ծախէին և ծախածին գինը կը բերէին, 35 և առաքեալներուն ոտքերուն առջև կը դնէին, և իւրաքանչիւրին կը բաժնէին, ինչպէս որ իւրաքանչիւրին պէտք կ՚ըլլար։ 36 Եւ Յովսէփ որ առաքեալներէն Բարսաբաս կոչուեցաւ, որ կը թարգմանուի Մխիթարութեան որդի, Կիպրացի Ղեւտացի մը, 37 որ արտ մը ունէր, ծախեց զայն և գինը բերաւ, և առաքեալներուն ոտքերուն առջև դրաւ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Բայց Անանիա անունով մարդ մը և անոր կինը Սափիրա իրենց կալուածներէն մէկը ծախեցին, 2 և կնոջը գիտութեամբ գինին մէկ մասը պահեցին, և մէկ մասը բերին և առաքեալներուն ոտքերուն առջև դրին։ 3 Բայց Պետրոս ըսաւ. Անանիա, ինչո՞ւ համար սատանան սիրտդ լեցուց, որ Սուրբ Հոգիին սուտ խօսիս և կալուածին գինին մէկ մասը պահես։ 4 Մինչ չծախուեցաւ, քուկդ չէր հապա՞ և ծախուելէն յետոյ գինը քու իշխանութեանդ տակ չէր հապա՞։ Ինչո՞ւ համար այս բանը սրտիդ մէջ դրիր։ Մարդոց չսուտեցիր, հապա Աստուծոյ։ 5 Անանիա այս խօսքերը լսելով՝ ինկաւ և մեռաւ, և մեծ վախ եկաւ բոլոր անոնց վրայ որ կը լսէին։ 6 Եւ երիտասարդները ելան զանիկա փաթթեցին, և դուրս հանելով՝ թաղեցին։

7 Մոտ երեք ժամ յետոյ կինը ներս մտաւ, առանց գիտնալու թէ ինչ եղած է։ 8 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր. Ինծի ըսէ՛, այդ հողը այսչափին ծախեցի՞ք։ Ան ալ ըսաւ. Այո, այսչափին։ 9 Պետրոս ըսաւ անոր. Ինչո՞ւ համար համաձայնեցաք Տէրոջ Հոգին փորձելու։ Ահա քու մարդուդ թաղողներուն ոտքերը դուռը կը կենան, և քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։ 10 Ան ալ յանկարծ ինկաւ անոր ոտքերուն առջև և մեռաւ։ Եւ երիտասարդները ներս մտան և մեռած գտան զանիկա, և դուրս հանելով՝ իր մարդուն քովը թաղեցին։ 11 Եւ մեծ վախ եկաւ ամբողջ ժողովին և բոլոր անոնց վրայ որ կը լսէին այս բանը։

12 Ժողովուրդին ձեռքով շատ նշաններ և հրաշքներ կ՚ըլլային։ Եւ բոլորն ալ միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահը կը հաստատուէին։ 13 Եւ ուրիշներէն ոչ ոք համարձակութիւն ունէր անոնց հետ միանալու, բայց ժողովուրդը մեծարանքով կը խօսէր անոնց վրայ։ 14 Եւ հաւատացեալներ աւելի կ՚աւելնային Տէրոջ, տղամարդոց և կանանց բազմութիւններ։ 15 Մինչև որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին և մահիճներու և անկողիններու վրայ կը դնէին, որպէսզի Պետրոս գալով՝ գոնէ անոր ստուերը անոնցմէ մէկուն վրայ ինկնայ։ 16 Եւ Երուսաղէմի շրջակայ քաղաքներէն ալ բազմութիւն մը կու գար, հիւանդներ և անմաքուր հոգիներէ տանջուածներ բերելով, որոնք բոլորն ալ կը բժշկուէին։

17 Բայց քահանայապետը և անոր հետ եղողները, որ Սադուկեցիներու աղանդէն էին, ոտքի ելան և նախանձով լեցուեցան, 18 և ձեռք արկին առաքեալներուն և բանտ դրին զանոնք։ 19 Բայց Տիրոջ հրեշտակը գիշերով բանտին դռները բացաւ և դուրս հանելով՝ ըսաւ. 20 Գացէ՛ք, տաճարին մէջ կեցէ՛ք և ժողովուրդին խօսեցէ՛ք այս կեանքին բոլոր խօսքերուն վրայ։ 21 Անոնք ալ լսելով՝ վաղ առտու տաճարը մտան և սորվեցուցին։ Եւ քահանայապետը և անոր հետ եղողները եկան և ժողովը հաւաքեցին և Իսրայէլի որդիներուն բոլոր երէցները ժողովեցին, և բանտ ղրկեցին որ անոնք բերեն։ 22 Բայց սպասաւորները գացին և զանոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ դարձան և պատմեցին 23 ըսելով. Բանտը ամենայն ապահովութեամբ գտանք կողպուած, և պահապանները դռներուն առջև կեցած, բայց երբ բացինք, ներսը մէկ մարդ չգտանք։ 24 Երբ տաճարապետին և քահանայապետներուն այս խօսքերը լսեցին, շուարեցան անոնց վրայ թէ ինչ պիտի ըլլայ այս։ 25 Եւ մէկը եկաւ և պատմեց անոնց ըսելով. Ահա այն մարդիկ զորս բանտ դրիք, տաճարին մէջ կեցած ժողովուրդին կը սորվեցնեն։ 26 Այն ատեն տաճարապետը սպասաւորներուն հետ գնաց և անոնք առանց բռնութեան բերին զանոնք, վասն զի ժողովուրդէն կը վախնային, որպէսզի քարկոծուած չըլլան։ 27 Եւ երբ բերին զանոնք, դատաստանին առջև կեցուցին։ Քահանայապետը հարցուց անոնց 28 ըսելով. Խիստ պատուիրելով պատուիրեցինք ձեզի որ այդ անունով չսորվեցնէք, և ահա ձեր վարդապետութիւնը Երուսաղէմ լեցուցիք, և կ՚ուզէք այդ մարդուն արիւնը մեր վրան բերել։ 29 Պետրոս և առաքեալները պատասխանեցին ըսելով. Աստուծոյ պէտք է հնազանդիլ քան թէ մարդոց։ 30 Մեր հարցն Աստուածը յարուցուց Յիսուսը, զոր դուք փայտի վրայ կախելով սպաննեցիք։ 31 Զայն Աստուած իր աջ կողմը Իշխան և Փրկիչ բարձրացուց, որպէսզի Իսրայէլի տալ ապաշխարութիւն և մեղքերուն թողութիւն։ 32 Եւ մենք անոր վկաներ ենք այս բաներուն վրայ, և Սուրբ Հոգին ալ, զոր Աստուած տուաւ անոնց որ իրեն հնազանդին։ 33 Անոնք ալ լսելով՝ սրտերնին խոցուեցաւ, և կ՚ուզէին զանոնք սպաննել։ 34 Բայց դատաստանին մէջ Գամաղիէլ անունով փարիսեցի մը ոտքի ելաւ, որ օրէնքի վարդապետ էր, ամբողջ ժողովուրդին պատուական, և առաքեալները քիչ մը դուրս հանել տուաւ, 35 և ըսաւ անոնց. Իսրայէլացի մարդիկ, զգուշացէ՛ք ձեր վրայ ինչ որ պիտի ընէք այս մարդոց։ 36 Վասն զի ասկէ առաջ Թեւդաս ելաւ՝ ինքզինքը մեծ մարդ մը ըսելով, որուն թիւով չորս հարիւր հոգի միացան, որ սպաննուեցաւ, և բոլոր անոնք որ անոր կը հաւատային, ցրուեցան և չեղան։ 37 Անկէ ետքը մարդահամարի օրերը Գալիլեացի Յուդա ելաւ, և ժողովուրդին մէջ ետևէն քաշեց, ան ալ կորսուեցաւ, և բոլոր անոնք որ անոր կը հաւատային, ցրուեցան։ 38 Ուրեմն հիմա ձեզի կ՚ըսեմ, այս մարդոցմէ հեռացէ՛ք և թողուցէ՛ք զանոնք, վասն զի եթէ այս խորհուրդը կամ այս գործը մարդկանցմէ է, պիտի կործանի, 39 բայց եթէ Աստուծմէ է, չկրնաք կործանել զանոնք, որպէսզի չգտնուիք նաև Աստուծոյ դէմ կռուողներ։ Անոնք ալ անոր խօսքին հաւանեցան, 40 և կանչելով առաքեալները՝ զանոնք ծեծել տուին և պատուիրեցին որ Յիսուսի անունով չխօսին, և արձակեցին զանոնք։ 41 Անոնք ալ ուրախ գացին դատաստանին առջևէն, վասն զի արժանի սեպուեցան Յիսուսի անունին համար նախատուելու։ 42 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ և տունէ տուն չդադրեցան սորվեցնելէ և Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէ։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Այդ օրերուն, երբ աշակերտները շատցան, յունարէն խօսող հրեաներ եբրայերէն խօսող հրեաներուն դէմ տրտունջ ըրին, վասն զի անոնց այրիները սպասաւորութեան մէջ կ՚անտեսուէին։ 2 Տասներկուքը ժողովուրդին բազմութիւնը կանչեցին և ըսին. Չի պատշաճիր որ մենք Աստուծոյ խօսքը թողունք և սեղաններու սպասաւորենք։ 3 Ուրեմն, եղբայրնե՛ր, ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէ՛ք, որոնք լաւ վկայութիւն ունենան, Սուրբ Հոգիով և իմաստութեամբ լեցուն, որոնց այս գործը յանձնենք։ 4 Մենք ալ աղօթքին և Աստուծոյ խօսքի ծառայութեան պիտի յարատեւենք։ 5 Այս խօսքը ամբողջ ժողովուրդին հաճելի եղաւ, և ընտրեցին Ստեփանոսը, որ հաւատքով և Սուրբ Հոգիով լեցուն մարդ էր, և Փիլիպպոսը և Պրոքորոսը և Նիկանորը և Տիմոնը և Պարմենասը և Նիկողայոս Անտիոքացի մը, որ նախապէս հրեայ էր։ 6 Ասոնք առաքեալներուն առջև կեցուցին, և անոնք աղօթելով՝ ձեռքերը անոնց վրայ դրին։ 7 Եւ Աստուծոյ խօսքը կը տարածուէր, և Երուսաղէմի մէջ աշակերտներուն թիւը շատ կ՚աւելնար, և քահանաներուն մեծ բազմութիւն մը հաւատքին հնազանդեցաւ։

8 Ստեփանոս շնորհքով և զօրութեամբ լեցուն էր, և մեծ հրաշքներ և նշաններ կ՚ընէր ժողովուրդին մէջ։ 9 Բայց ոմանք ելան Ազատներու ժողովարանէն կոչուած ժողովարանին, Կիւրենացիներ և Աղեքսանդրացիներ, և Կիլիկիոյ և Ասիոյ մէկ քանիներ, և Ստեփանոսի հետ վիճեցան։ 10 Բայց չկրցան դիմանալ անոր իմաստութեան և Հոգիին որով կը խօսէր։ 11 Այն ատեն մարդիկ գաղտնի կաշառեցին որ ըսեն. Մենք լսեցինք որ Մովսէսի և Աստուծոյ դէմ հայհոյական խօսքեր կը խօսի։ 12 Եւ ժողովուրդը, երէցները և դպիրները գրգռեցին, և վրան

Թ.Ի'.Ւ.
743։

մեկա օղլու փակէէյի Յուդա իւ-
զէրինէ կէօնտէրմէյէ պաշլատը ։
38 Վ֊է Յովաթամ պապալարը իլէ
ույուտու, վէ պապալարը իլէ՝ պա-
պասը Դաւիթին շէհրինտէ տէֆն
օլունտու. վէ օնուն եէրինէ օղլու
Ըքազ փատիշահ օլտու ։

ՊԸՊ Ի.Օ

Ըքազըն եարամազ փատիշահլըղը ։ 5 Ուս-
սին իլէ փակէէ Ըքազըն իւզէրինէ կէլմէք ի-
լէ, Ըքազըն Թագլաթ փաղասարը իւճրեթ
իլէ իմտատընա ալտըղը ։ 10 Ըքազըն Դամաս-
կոստան Ուրիայա պիր մեզպահ րէսմի կէօն-
մէրմէք իլէ՝ պագըրը մեզպահը քէնտինէ մախ-
սուս էթտիյի ։ 17 Էհյաքէլի պօզտուղու ։ 19
Օնունն եէրինէ Նզեկիանըն կէտիյի ։

1 Յուդա փատիշահը Յովաթամ
օղլու Ըքազ՝ Ույովմէլա օղլու
փակէէնին օն եէտինճի եըլընտա
2 փատիշահ օլտու ։ Ըքազ փատի-
շահ օլտուգտա իյիրմի եաշընտա
իտի, վէ Երուսաղէմտէ օն ալթը
եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ
պապասը Դաւիթ կիպի՝ Ըլլահը
Թապպըն նազարընտա տօղրու օ-
3 լանը էթմէտի ։ Իլլա Իսրայէլ
փատիշահլարընըն եօլունտա եիւ-
րիւտիւ, վէ Թապպըն Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն էօնիւնտէն գօվտու-
ղու Բթայիֆէլէրին մէքրուհաթընա
կէօրէ՝ Գօղունտու տախի աթէշտէն
4 կէչիրտի ։ Էմմ եիւքսէք եէրլէրուե
վէ Դպայըրլար իւզէրինտէ վէ հէր
եէշիլ աղաճ ալթընտա գուրպան
քէսէր վէ պուխուր եագար իտի ։
5 Էօլ զէման Աիւրիա փատիշա-
հը Ույասին վէ Իսրայէլ փատիշա-
հը Ույովմէլա օղլու փակէէ Երու-
սաղէմ իւզէրինէ ճէնկէ չըգըպ՝ Ը-
քազը մուհասէրէ էթտիլէր, ամ-
մա ֆէթհէ գատիր օլամատըլար ։
6 Օլ զէմանտէ Աիւրիա փատիշահը
Ույասին՝ Ուէլաթը Աիւրեանիլէրէ
կէրի տէօնտէրտի, վէ Ուէլաթտան
Ույհուտիլէրի գօվտու. վէ Աիւր-
եանիլէր Ուէլաթա կէլիպ՝ օրատա
թա պու կիւնէտէք սաքին օլտու-
7 լար ։ Վ֊է Ըքազ՝ Ըսուր փատի-
շահը Բթագլաթ փաղասարա էլ-
չիլէր կէօնտէրիպ տէտի. Գունդուն
վէ օղլուն ում. չըգ տէ՝ իւզէրի-
մէ գալգան Աիւրիա փատիշահընըն
էլինտէն վէ Իսրայէլ փատիշահընըն

Թ.Ի'.Ւ.
740։

ը Պ.ԺԲ.18։
Պագ՝ Բ Ան.
իը.21։

Բ Ըմվս.ա.
5։

8 էլինտէն պէնի գուրթար ։ Վ֊է Ը-
քազ Բպապպըն էվինտէ վէ փա-
տիշահ էվինին խազինէլէրինտէ
պուլունան կիւմիշլիւ վէ ալթու-
նու ալտը, վէ Ըսուր փատիշահը-
9 նա հէտիյէ կէօնտէրտի ։ Վ֊է Ը-
սուր փատիշահը օնու տինկլէտի, վէ
Ըսուր փատիշահը Դամասկոս իւ-
զէրինէ չըգըպ՝ Բօնու ֆէթհ էյլէ-
տի, վէ սաքինլէրինի Աիրէ էսիր կէօ-
թիւրտիւ, վէ Աասինի էօլտիւրտիւ։
10 Վ֊է Ըքազ փատիշահ՝ Ըսուր
փատիշահը Թագլաթ փաղասարըն
իսթիգպալինէ Դամասկոսա կիթ-
տի, վէ Դամասկոստա օլան մեզ-
պահը կէօրտիւ. վէ Ըքազ փա-
տիշահ՝ օլ մեզպահըն րէսմինի վէ
ճիւմլէ եափուսունա կէօրէ օնուն
էօրնէյինի քեահին Ույրիայա կէօն-
11 տերտի ։ Վ֊է քեահին Ույրիա՝ Ը-
քազ փատիշահըն Դամասկոստան
ճիւմլէ կէօնտէրտիյինէ կէօրէ
մեզպահը եափտը. Ըքազ փատի-
շահ Դամասկոստան կէլինճէյէ-
տէք՝ քեահին Ույրիա էօյլէ էյլէ-
12 տի ։ Վ֊է փատիշահ Դամասկոս-
տան կէլինճէ, փատիշահ մեզպա-
հը կէօրտիւ. վէ Բփատիշահ մեզ-
պահա եագլաշըպ՝ իւզէրինտէ
13 գուրպան սունտու ։ Վ֊է սիւթիւն
եանմասընը հէմ՝ էքմէք փէշքէշլի-
նի եագտը, վէ շէրպէթ փէշքէ-
շինի տէօքտիւ, հէմ սէլամէթ
գուրպանընըն գանընը մեզպահըն
14 իւզէրինէ սէրփտի ։ Թապպըն էօ-
նիւնտէ օլան Բպագըր մեզպահը
տախի էվին էօնիւնտէն՝ մեզպահ
իլէ Թապպ էվինին արասընտան չէ-
քիպ՝ օնու մեզպահըն եանընտա
15 փօրեասա տօղրու գօտու ։ Վ֊է
Ըքազ փատիշահ՝ քեահին Ույրի-
այա էմր էտիպ տէտի. Պէօյիւք
մեզպահըն իւզէրինտէ՝ Եսապահ
պիւթիւն եանմասընը վէ ախշամ
էքմէք փէշքէշինի՝ վէ փատիշահըն
պիւթիւն եանմասընը վէ օնուն էք-
մէք փէշքէշինի՝ վէ տիյարըն ճիւմ-
լէ գավմինըն պիւթիւն եանմասը-
նը վէ օնլարըն էքմէք փէշքէ-
շինի վէ օնլարըն շէրպէթ փէշ-
քէշլէրինի սունասըն, վէ պիւ-
թիւն եանմալարըն ճիւմլէ գանընը
վէ գուրպանլարըն ճիւմլէ գանընը
օնուն իւզէրինէ սէրփէսին, վէ

Ա.Նշ.ի.
16, 19։

Բ Ան.ի.1։

Ա.Նշ.իթ.
39, 40, 41։

Digitized by Google

պագըը մեզպահ պանա տանըշմագ
16 իչիւն օլա : Վ֊է քահային Ուրիա՝ Ըքազ փատիշահըն ճիւմլէ էմը
17 էթտիյինէ կէօրէ էյլէսի : Վ֊է ⁵փատիշահ Ըքազ ⁶տիպլիքլէրին փէրվազլարընը քէստի , էմ գուրնայը օնլարըն իւզէրինտէն գալտընտը , ⁷տէնիզլի տախի օնուն ալթընտա օլան պագըը էօքիւզլէրին իւզէրինտէն էնտիրտի , վէ օնու թաշ տէօշէմէնին իւզէրինէ գո-
18 տու : Վ֊է էվտէ պինա էթտիքլէրի չաբաթ իչիւն էօրթիւլմիւշ հօլու վէ փատիշահըն տիշարըտաքի մէտխէլինի՝ Ըսուր փատիշահընըն եիւզիւնտէն Թապպըն էվինտէն տէօնտէրտի :
19 Վ֊է Ըքազըն էթտիյինին պագի հիքեայէթի՝ Յուդա փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եա-
20 զըլը տէյիլ մի : Վ֊է Ըքազ պապալարը իլէ ույուտու , վէ ⁸պապալարը իլէ Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն օլունտու . վէ օնուն եէրինէ օղլու Եզեկիա փատիշահ օլտու :

ՊԵՊ ԺԱ

Ովսէէնին եարամաղ փատիշահլըղը ։ 3 Օնուն Աղամնասարա եէննիմէք իլէ՝ Ամբրը փատիշահը Սոմա իլէ պէրապէր օնա ա՛ռը օլտուղու ։ 5 Ամմարիալըլարըն կիւնահլարը սէպէպինտէն էսիր օլտուղու ։ 23 Ամմարիայա նագլի խսբեան օլունան եապանձը փլէթլէրին՝ օնլարա արսլանլար մուսալլաի օլտուս ղու սէպէպտէն պիր գարըշղ մէղհէպ իճաա էթտիքլէրի ։

1 Յուդա փատիշահը Ըքազըն օն իքինճի հըլընտա՝ Իսրայէլին իւզէրինէ Ամմարիատա ⁹Իլա օղլու Ովսէէ փատիշահ օլտու՝ տօ-
2 գուզ հրլ : Վ֊է Թապպըն նագատրընտա եարամազլըգ էյլէտի , լաքին օնտան էվվէլ օլան Իսրայէլ
3 փատիշահլարը կիմսի տէյիլ : ¹⁰Ըսուր փատիշահը Աղամնասար՝ օնուն իւզէրինէ չըգտը , վէ Ովսէէ օնա գուլ օլուպ՝ ¹¹օնա վէրկի վէրտի :
4 Ընտէն Ըսուր փատիշահը Ովսէէտէ ֆիլմնէ պուլտու . չիւն քի օ՝ Ամբրը փատիշահը Սոմայա էլչիլէր կէօնտէրտի , վէ Ըսուր փատիշահընա հէր հրլ կիմսի՝ վէրկի կէօնտէրմէտի . օնուն իչիւն Ըսուր փատիշահը օնու գափատը , վէ օ-
5 նու հապսխանէտէ պաղլատը : Վ֊է ¹²Ըսուր փատիշահը ճիւմլէ տիյարա չըգտը . վէ Սամարիա իւզէրինէ չըգըպ՝ օնու իւչ հրլ մուհա-
6 սէրէ էյլէտի : ¹³Ովսէէնին տօգուզունճու հրլընտա՝ Ըսուր փատիշահը Սամարիայը ալտը , վէ ¹⁴Իսրայէլի Ըսուրա կէօչիւրտիւ , վէ ¹⁵օնլարը Գովզան ըրմաղընըն եա-
7 նընտա Գաղատա վէ Գաբովրտա՝ վէ Մատիլէրին շէհրլէրինտէ իս-
8 քան էթտիրտի : Ձիւն վագի՝ օլտու քի Իսրայէլօղուլլարը՝ օնլարը Մըսըը տիյարընտան Մըսըը փատիշահը փարաւոնուն էլի ալթընտան չըգարան քէնտիլէրին Ըլլահը Թապպա կիւնահ էտիպ՝ ղայրի ալ-
9 լահլարտան գօրգուուլար . վ֊է Թապպըն Իսրայէլ օղուլլարընըն էօնիւնտէն գօվտուղու ¹⁶թթայիֆէլէրին գանունլարընտա՝ վէ Իսրայէլ փատիշահլարընըն էթտիքլէրի գանուն-նէլարտա եիւրիւտիւլէր :
9 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը՝ քէնտիլէրին Ըլլահը Թապպըն ի՛նտինտ տօղրու օլմայան շէյլէրի կիզլիճէ էթտիլէր . վէ քէնտիլէրինէ ճիւմլէ շէհրլէրինտէ ¹⁷պէքչիլէր գուլլէսինտէն հիսարլը շէհրէ վարընճա-
յատէք թէփէ փուլխանէլէրի պի-
10 նա էթտիլէր : ¹⁸Էմ օնլար՝ ¹⁹հէր եիւճէ թէփէնին իւզէրինտէ վէ հէր եէշիլ ագաճըն ալթընտա քէնտիլէրինէ տիքիլի թաշլար վէ Ըստա-
11 րովթ փուլթլարը ²⁰տիքտիլէր . վ֊է օրատա հէր թէփէտէ՝ Թապպըն օնլարըն հուզուրունտան գօվտուղու թայիֆէլէր կիպի պուխուր եագտրլար . վէ Թապպը ղազապէ կէթիրմէք իչիւն՝ քէօմիւ իչլէր
12 էթտիլէր . վ֊է ²¹Թապպ օնլարա օլ հագգընտա՝ ²²Գու շէյի էթմէն տէ-տիյի փուլթլարա ի՛պաւէթ էթ-տիլէր :
13 Վ֊է Թապպ Իսրայէլ իւզէրինէ վէ Յուդա իւզէրինէ ճիւմլէ փէյղամպէրլէրին վէ հէր ²³պագըճընըն վասիթասը իլէ շէհտաւէթ էտիպ՝ ²⁴Էքօմիւ եօլլարընըզտան տէօնիւն՝ վէ թէնպիհլէրիմի վէ գանունլարըմը՝ պապալարընըզա էմր էթտիյիմ վէ գուլլարըմ փէյղամպէրլէրին վասիթասը իլէ սիզէ կէօնտէրտիյիմ ճիւմլէ թէվրաթա կէօ-

14 բէրէ սագլայրն տէմիր իտի ։ Ըմմա
օնլար տինկլէմէտիլէր , իլլա ՙպօ-
յոունլարընը՝ քէնտիլէրին Ըլլահը
Թապպա ինանմայան պապալարընն
պօյունլարը կիպի սէրթլէթմիլէր ։
15 Վ֊է օնուն գանունլարընը՝ վէ պա-
պալարը իլէ ՙքէսիշտիլի ա՛տընը՝
վէ իւզէրլէրինէ փարզ էթտիլի
շէհատէթլէրինի բէտտ էթտիլէր ։
վէ Ըպաթըլլըղընն արտընճա կիթ-
տիլէր , վէ ՙպաթըլ օլտուլար ,
վէ Թապպրն օնլարա օլ ՙօնլար կի-
պի էթմէմէյէ պույուրտուղը՝ էթ-
բաֆլարընտա օլան թայիֆէլէրին
16 արտընճա կիթտիլէր ։ Վ֊է քէնտի-
լէրին Ըլլահը Թապպրն ճիւմլէ
թէնպիհլէրինի թէրք էտիպ՝ ՙքէն-
տիլէրինէ տէօքմէ իքի պուղաղու
եափտրլար ։ հէմ ՙՆատարոթ
փուրնու եափտրլար , վէ կէօյիւն
ճիւմլէ ա՛սքէրինէ սէճտէ կլլտը-
լար , վէ ՙԱհտադա ի՛պատէթ էթ-
17 տիլէր ։ Վ֊է ՙքէնտի օղուլտարընը
վէ գըզտարընը սաղ էշտէն կէչիրտի-
լէր , վէ ՙՓալ աչտրլար , հէմ սի-
հիր էթտիլէր ։ վէ Թապպը ղազա-
պէ կէթտիր Ռք իչինն օնուն նազա-
րընտա եարատմազը՛գ էթմէյէ ՙքէն-
18 տիլէրինի սաղտրլար ։ Ամմի Թապպ
Իսրայէլ իւգէրինէ ղայրէթ իլէ ղա-
զապէ կէլիպ՝ օնլարը քէնտի հուս-
զուրունտան տէփ՝ էյլէտի ։ Էհա-
լընը՝ Յուդա սըպաթընտան ղայրի
19 գալմատը ՙՅուդա տախ՝ քէնտի
Ըլլահը Թապպրն թէնպիհլէրինի
սաղտմատը ։ իլլա Իսրայէլին էթ-
տիյի գանունլարտա նիւբրիւտիւ ։
20 Ամմի Թապպ Իսրայէլին ճիւմլէ
զ՛ուրրիյէթինի բէտտ էտիպ՝ օն-
լարա ՀէՔա էյլէտի , վէ օնլարը
քէնտի հուլուբունտան սիւրիւճճ-
յէտէք՝ օնլարը եաղմաճըլարընն ՙէ-
21 լինէ թէյիմ էթտի ։ Օ֊իրա ՙԻս-
րայէլի ՙՅաւուհ՛ էմինտէն եըղըլ-
մը , վէ ՙՕնլար ՙՆաբատ օղուլ
Յէրոբոամը փատիշահ էթտիլէր ։
վէ Յէրոբոամ Իսրայէլի Թապպա
թատի՛ օյմագտան պըլտուր , վէ օն
լարա պէյլիք կլնանճ էթտիր սի ։
22 Վ֊է Իսրայէլ օղուլտարը Յէրոբո-
վամընն էմրսիյլի ճիւմլէ կիւնահ-
լարտա նիւբրիւտիւէր , օ՛լարտան
23 կ՛ըրի տուբմատըլար ։ Ամա քի
Թապպ Իսրայէլի ՙճիւմլէ պուղ-

լարը փէյղամպէրլէրին վասիթասը
իլէ սէօյլէտիյի կիպի՝ քէնտի հու-
զուրունտան տէփ՝ էտէ ։ ՙպէօյլէ-
ճէ Իսրայէլ քէնտի սիյարընտան՝
թա պու կիւնէտէք Ըսուրա կէօ-
չիւրիւլտիւ ։
24 Վ֊է ՙՔսուր փատիշահը ՙԼա-
բիլոնտան վէ Ռութատան վէ ՙՔ-
ւատան վէ Էմմաթտան վէ Ցեփա-
րուխմտէն ասթէմլէք կէթիրիպ՝ Ա-
մարիա շէհրլէրինտէ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընն եէրինէ իսքեան էթ-
տիրտի ։ վէ օնլար Ամարիայը
թէմլիք էտիպ՝ շէհրլէրինտէ սա-
25 քին օլտուլար ։ Վ֊է վագի՛ օլտու-
քի օնլար օրատա սաքին օլմալա-
րընն իպթիտասընտա՝ Թապպտան
գօրգմազլար իտի ։ վէ Թապպ օն-
լարն արատընտա արսլանլար կէօն-
տէրտի ։ վէ օնլարը էօլսիւրիւլէր
26 իտի ։ Վ֊է Ըսուր փատիշահընա
սէօյլէյիպ տէմիլէր քի՛ կէօչիւ-
րիւպ Ամարիա շէհրլէրինտէ իս-
քեան էթտիրտիյին թայիֆէլէր՝
օլ տիյարն Ըլլահընն շէրիա՛թինի
պիլմէզլէր ։ վէ արալարընա արսլան-
լարը կէօնտէրտի ։ վէ իշլեճ օնլար՝
օլ տիյարն Ըլլահընն շէրիա՛թի-
նի պիլմէտիքլէրի իչինն՝ օնլարը
27 էօլտիւրիւյօրլար ։ Օ֊լտի Ըսուր
փատիշահը էմր էտիպ տէմիլ քի՛
Օրատան կէօչիւրտիյիւճ
քահինլէրին պիրինի օրայա կէօ-
թիւրիւն ։ վէ կիտիպ՝ օրատա սա-
քին օլտուլար ։ վէ օ օնլարա օլ
տիյարն Ըլլահընն շէրիա՛թինի
28 էօյրէթսին ։ Ամմի Ամարիատան
կէօչիւրտիքլէրի քահինլէրին պի-
րի վարըպ՝ Ռհէլտէ սաքին օլ-
տու ։ վէ օնլարա՝ Թապպտան նի-
ճէ գօրգաճագլարընը էօյրէտիր ի-
29 տի ։ Վ֊է հէր պիր թայիֆէ քէն-
տի ալլահ՛լարընը եափըպ՝ հէր պիր
թայիֆէ սաքին օլտուղու շէհրտէ՝
Ամարիալըլարընն պինա էթտիքլէ-
րի թէվէ փութխանալէրինէ գօ-
30 տուլար ։ Վ֊է ՙԽարիլոնլուլար
Ասքքոթ բանովթու եափտրլար ,
վէ Ռութլուլար ՙՆէրգաղը եափ-
տրլար , վէ Էմմաթլըլար Ըսիմանը
31 եափտրլար ։ Վ֊է ՙԸվըլար ՙՆ-
բազը վէ Թարթակը եափտրլար ,
վէ Ասիփարնայիկը եափտրլար ՙքէնտի օ-
ղուլլարընը՝ Ասիփարնայիքլէրին ալ-

(ա՛ Ի՛ Ի՛ 678։)

լահլարը Ընդամենը վե Ընամենը իչիւն ամէնէչ եագարլար իտի ։
32 Իմոի օնլար Իապպտան գօրգարլար իտի , ամմա Ի՛քենտիլէրին էն էտնա քիմսէլէրինտէն թէփէ փուռխանէլէրինե քեահինլէր էտէրլէր իտի , վե պունլար՝ թէփէ փուռխանէլէրինտէ օնլար իչիւն գո՛ը-
33 պան էտէրլէր իտի ։ Ի՛Օնլար Իապպտան գօրգարլար իտի , ամմա օլ կէօչիւրտիւքլէրի թայիֆէլէրին չէրիա՛թի իւզրէ՝ քենտի աւլահլարընա ի՛պատէթ էտէրլէր իտի ։
34 Պունլար թա պու կիւնէտէք էվվէլքի ա՛տէթլէրի իւզրէ էտէրլէր · Իապպտան գօրգմազլար , վե գանունլարընա կէօրէ հէմ չէրիա՛թընա կէօրէ վե թէվրաթա կէօրէ՝ վե Իապպլըն օլ Ի՛ատընը Իսրայէլ գօտուղու Յակոբուն օղուլլարընա էմր էթտիյի թէնպիհէ կէօրէ ա՛մէլ
35 էթմէզլէր ։ Իապպ իսէ օնլար իլէ ահտ քէսիշտի , վե օնլարա թէնպիհ էտիպ ուէմիշ իտի քի՝ Ի՛այրի աւլահլարտան գօրգմայասընըզ , վե օնլարա սէճոե գըլմայասընըզ , վե օնլարա իպատէթ էթմէյէսինիզ , վե օնլարա գուրպան սունմայասը-
36 նըզ ։ Իլա սիզի Ընըզը տիյարընտան պէօյիւք գուվվէթ իլէ վե Ի՛եհուճէլմիշ գօլ իլէ չըգարան Ի՛Իապպտան՝ Հէման օնտան գօրգասընըզ · վե օնա սէճոե էտէսինիզ , վե օնա գուրպան սունասընըզ ։
37 Վ՚է սիզին իչիւն եագուրդը գանունլարը վե չէրիա՛թլարը վե թէվրաթը վե Ի՛թէնպիհի տայիմա իճրա էթմէյէ տիգ գամ էտէսինիզ , վե դայրի աւլահլարտան գօրգմայասը-
38 նըզ ։ Վ՚է սիզին իլէ քէսիշտիյիմ ա՛Հտը Ժ՛ունուէմմայասընըզ , վե դայրի աւլահլարտան գօրգմայասը-
39 նըզ ։ Իլա Ընլահընըզ Իապպտան գօրգասընըզ · վե տիւշմէնլէրինիզին էլինտէն սիզի օ գուրթարա-
40 ճագ տըր ։ Ընմնա իթաա՛թ էթմէտիրլէր · իլա օնլար էվվէլքի ա՛տէթլէրինէ կէօրէ էթտիրլէր ։
41 Իաքին Ի՛օլ թայիֆէլէր հէմ Ընլահտան գօրգարլար իտի , հէմ փուռխարընա ի՛պատէթ էտէրլէր իտի · օնլարըն օղուլլարը վե օղուլլարընըն օղուլլարը տախի՝ թա պու կիւնէտէք՝ պապալարընըն էթտիքլէրի կիպի էտէրլէր ։

(ա՛ Ի՛ Ի՛ 678։)

ՊԵՊ ՀՐ

Ենզեկիանըն էյի փառիշտհըզը ։ 4 Օնուն փուռխէրեթլէյի տէք՝ էտիպ՝ իքլահ օլտուղու ։ 9 Սամարիացըլարը կիւնահլարը իչիւն էսիր սիւրիւլտիւքլէրի ։ 13 Իննէքերիմին Հնուգա իւզերինէ կէլիր իքէն՝ պիր վերկի իլէ տուէհա եաթտըղը ։ 17 Ուափսակըն թէքրար Իննէքերիմտէն Հնուդանըն իւզերինէ կէօնտէրիլտիկ՝ Ենզեկիայը զէվզէնտիյի ։ վե քիւֆր սէօզլէր իլէ խալխը ա՛սը օլմազա տա՛վէթ էթտիյի ։

(ա՛ Ի՛ Ի՛ 726։)

1 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ Իսրայէլ Ի՛փատիշահը Ի՛չլա օղլու Իվսէէնին իւչիւնճիւ երլընտա՝ Յուդա փատիշահը Ընքազ օղլու Ի՛եզէ-
2 կիա փատիշահ օլտու ։ Փատիշահ օլտուգտա՝ իյիրմի պէշ եաշընտա իտի , վե Իերուսաղէմտէ իյիրմի տօգուզ երլ փատիշահլըգ սիւրտիւ · վե անասընըն ատը՝ Ի՛Ազաբա-
3 բիանըն գըզը Ի՛Ընբիա իտի ։ Վ՚է պապասը Դաւիթին ճիւմլէ էթտիյինէ կէօրէ՝ Իապպըն նազարընը-
4 տա տօղրու օլանը էյլէտի ։ Ի՛Պու՝ թէփէ փուռխանէլէրինի տէք՝ էթտի , վե տիքիլի թաշլարը գըրտը , վե Ընտարովթ փուռլարընը քէստի , վե Ի՛ովսէփին եափտըղը Ի՛պագըը երլանը էզտի , (զերա թա օլ կիւնլէրէտէք՝ Իսրայէլ օղուլլարը օնա պուխուր եագարլար իտի ։) վե օնու՝ Ի՛ենեսթան թէսմիյէ
5 էյլէտի ։ Պու՝ Ի՛Իսրայէլին Ընլահը Իապպա կիւվէնտի , վե օնուն կիպի՝ Ի՛օնտան սօնկրա վե օնտան էվվէլ օլան ճիւմլէ Յուդա փատի-
6 շահլարընտա օլմատը ։ Ի՛Օյիրա Ի՛Իապպա եափըղըպ՝ օնա թաապի՝ օլմագտան կէրի տուրմատը · վե Իապպըն Ի՛ովսէսէ էմր էթտի-
7 յի թէնպիհլէրի սագլատը ։ Վ՚է Ի՛Իապպ պիլէսինճէ իտի · հէր նէրէյէ էրգտը իսէ , Ի՛իչի բասթ կէլտի · վե Ի՛Ընսուր փատիշահընա ա՛սը օլուպ՝ օնա գուլլուգ էթմէտի ։
8 Ի՛Պու՝ փղշտլըլարը թա Գաազայա վե օնուն սինօրլարընատէք՝ Ի՛պէքէչիլէր գուլլէսինտէն թա Հիսարլը շէհրե վարընճայատէք վուրտու ։
9 Վ՚է վագի՝ Ի՛օլտու քի Իսրայէլ փատիշահը Իչլա օղլու Իվսէէնին եէտինճի երլը օլան՝ Ենզեկիա փա-

Digitized by Google

տիշահրն տէօրտիւնճիւ երլընտա Ըսուր փատիշահը Աղամանասար՝ Սամարիանըն իւզերինէ չըգըպ օ-
10 նու. մուհասէրէ էյլէտի : Ա՛ն իւչ երլտան սօնկրա Ենզեկիանըն ալ-թընճը երլընտա՝ օնու ֆէթհ էթ-տի. եաննի Սամարիա՝ Իսրայէլ փա-տիշահը Հվսէէնին տօգուզունճու
11 երլընտա ֆէթհ օլունտու : Ա՛ն Ըսուր փատիշահը Իսրայէլի Ը-սուրա կէօչիւրիւպ՝ օնլարը Գով-զան ըրմաղընըն եանընտա Հա-ղատա վէ Հաբովրտա վէ Մատի-
12 էրին չէհրլէրինտէ գօտու. Ձիւն քի օնլար քէնտիլէրին Ըլլահը Թապպըն սէօղլինէ իթաա՝թ էթ-մէտիլէր , իլլա օնուն ա՛հպընտան՝ Թապպըն գուլու Մովսէսին ճիւմլէ Թէնպիհ էթտիյինտէն Թէճավուզ էթտիլէր . վէ տինկլէմէտիլէր , վէ իճրա էթմէտիլէր :
13 Ա՛ն Ենզեկիա փատիշահըն օն տէօրտիւնճիւ երլընտա՝ Ըսուր փա-տիշահը Սննեքերիմ Յուդանըն ճիւմլէ հիսարլը շէհրլէրի իւզերի-նէ չըգտը , վէ օնլարը ֆէթհ էթ-
14 տի : Ա՛ն Յուդա փատիշահը Ե-զեկիա՝ Ըսուր փատիշահընա Լա-քիսէ կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Ես-թա էթտիմ , իւզերիմտէն կէ-րի տէօն , իւզերիմէ նէ քի Թէք-լիֆ էտեր իսէն էտա էտէյիմ . վէ Ըսուր փատիշահը՝ Յուդա փա-տիշահը Եզեկիայա իւչ եիւզ գան-թար կիւմիւշ վէ օթուզ գանթար
15 ալթուն Թէքլիֆ էթտի : Իմտի Եզեկիա՝ Պապ էվինտէ վէ փա-տիշահ էվինին խազինէլէրինտէ պուլունան հէփ կիւմիւշլու վէրտի :
16 Օլ զըմանտէ Եզեկիա՝ Պապ հէյքէլինին գափու գանատլարը-նը վէ Յուդա փատիշահը Եզե-կիանըն ալտըն էլէ գափլատըղը տիրէքլէրի սէօքտիւ , վէ օնլարը Ըսուր փատիշահընա վէրտի :
17 Ա՛ն Ըսուր փատիշահը Տարա-թանը վէ Ռափսարիսի վէ Ռափ-սակը Լաքիստէն՝ գուվվէթլի ա՛ս-քէր իլէ Եզեկիա փատիշահա Ե-րուսաղէմ կէօնտէրտի . վէ օնլար ջըգըպ՝ Երուսաղէմ կէլտիլէր , վէ օթույա ջըգտըլար , վէ վարըպ գաս-սարձը Թաթլասընըն եօլունտա օ-լան եօգարըքի Հավուզուն սու եօ-
18 լունտա տուրտուլար : Ա՛ն փա-տիշահը չաղըրտըլար , վէ օնլարա՝ էվ քէտխիւտասը Ռէղիա օղլու Եղլիակիմ վէ քեաթիպ Սեբնա վէ Թէզքէրէճի Ըսափ օղլու Յովաք ջըգտը :
19 Ա՛ն Ռափսակ օնլարա տէտի քի՝ Էալա Եզեկիայա տէյին . Պէօյիւք փատիշահ՝ Ըսուր փատիշահը պէօյ-լէ տէր . Ա՛ենին պու Հիւվէնտի-
20 յին ի՛թիմատ նէ՞ տիր . Տէտին քի՝ Ա՛ենք իչիւն Թէտպիր վէ գուվ-վէթ վար , ամմա տուտուպ լա-գըրտըսը տըր . Հալա քիմ՞ կիւ-վէնիրսին քի՝ պանա ա՛սը օլտուն :
21 Էալա Հիզեք սէն չու գըրըգ գա-մըշ տէյնէյինէ՝ Ա՛ըսըրա կիւվէն-տին , քի օնա պիր քիմսէ տայան-սա , էլինէ պաթըպ՝ օնու տէլէ-ճէք տիր . Ա՛ըսըը փատիշահը Փա-րաւոն՝ օնա հէփ կիւվէնէնլերէ
22 պէօյլէ տիր : Ա՛մմա էյէր պանա՝ Ըլլահըմըզ Եհովայա կիւվէնիրիզ տէր իսէնիզ , օ տէյի՞լ մի քի՝ Ե-զեկիա Հօնուն թէփէ փութխանէ-լէրինի վէ մէզպահլարընը գալ-տըրտը , վէ Յուդայա հէմ Ե-րուսաղէմէ՝ պու մէզպահըն էօ-նիւնտէ Երուսաղէմտէ սէճտէ գը-
23 լըն տէտի : Իմտի հալա քէրէմ էյլէ՝ էֆէնտիմ Ըսուր փատիշահը իլէ պահս թուէ . վէ սանա իքի պին աթ վէրէյիմ , էյէր սէն՝ թա-րաֆընտան օնլարըն իւզերինէ պի-նիճիլէր գօմաղա գատիր օլուր ի-
24 սէն : Իմտի էֆէնտիմին էն քիւ-չիւք գուլլարընտան պիր սէրվէրին եիւզիւնիւ նէ՞ շէքիլ տէօնտէրէ պիլէրսին , քի սէն ա՛րապալար վէ աթլար իչիւն Ա՛ըսըրա կիւվէնիր-
25 սին : Էալա պու մահալին իւզե-րինէ՝ օնու հէլաք էթմէյէ Եհո-վասը՞զ մը չըգտըմ . պանա՝ պու տիյարըն իւզերինէ չըգ վէ օնու հէլաք էյլէ տէյէն՝ Եհովա տրը :
26 Ա՛ն Ռէղիա օղլու Եղլիակիմ հէմ Սեբնա վէ Յովաք՝ Ռափսա-կա տէտիլէր քի՝ Ռէրէմ էյլէ պու գուլլարընա Սիւրեանիճէ սէօյլէ , հիւն պիզ անկլարըզ . վէ հիսարըն իւզերինտէ օլան խալգ իշիտիր ի-քէն՝ պիզիմ իլէ Եհեհուտիճէ սէօյ-
27 լէշմէ : Ըմմա Ռափսակ օնլարա տէտի քի՝ Եֆէնտիմ պէնի պու

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 726 :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 721 :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 710 :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 713 :

ՂԲ ՊՆ . ԼԲ . 1 , ՃԱ , Ի՛ . ԼՁ . 1 , ՃԱ :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 710 :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 710 :

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 710

սէօզլէրի սէնին էֆէնտիներ վէ սա-
նա՞ մը սէօյլէմէյէ կէօնտէրտի. սի-
զին իլէ պէրապէր թէրսլէրինի եէ-
մէք վէ պէվլէրինի իչմէք իչիւն
հիսար իւզէրինտէ օթուրան ատէմ-
լէրէ տէյի՞լ մի :

28 Ընտէն Յափսակ տուրուպ՝ պէօ-
յիւք սէս իլէ Յէհուտիձէ պա-
ղըրտը , վէ սէօյլէյիպ ատէտ . Ը-
սուր փատիշահը պէօյիւք փատիւ-

29 շահըն սէօվունիւ տինկլէյին . փա-
տիշահ պէօյլէ տեր քի՝ Ցզեկիա
սիզի ալատմասըն . զերա օ՝ սիզի
պէնիմ էլիմտէն գուրթարմադա

30 գատիր օլամազ : Էմ Ցզեկիա սի-
զի՝ Յհովա պիզի էլպէթթէ գուր-
թարաճադ տըր , վէ պու չէհր Ը-
սուր փատիշահընըն էլինէ թէսլիմ
օլմայաճագ տըր տէյէրէք՝ Յհո-

31 վայա կիւվէնտիրմէսին : Ցզեկիայը
տինկլէմէն . զերա Ըսուր փատի-
շահը պէօյլէ տեր քի՝ Ւպէնիմ իլէ
սուզ էյլէյին , վէ պանա չըգըն ,
վէ հեր քէս քէնտի պաղընտան վէ
հեր քէս քէնտի ինճիրիտէն եէ-
յէ , հէմ հեր քէս քէնտի գուր-

32 յուսունուն սույունտան իչէ . Ինա
պէն կէլիպ սիզի տիյարընըզ կիպի
պիր տիյարա՝ պուղտայ վէ չա-
րապ տիյարընա՝ էքմէք վէ պաղ-
լար տիյարընա՝ զէյթունի եաղը վէ
պալ տիյարընա կէօթիւրիւնճէյէ-
տէք , քի եաշայասընըզ վէ էօլմէ-
յէսինիզ . վէ Ցզեկիայը տինկլէ-
մէն , զերա Յհովա պիզի գուրթա-
րաճագ տէյէրէք սիզի ալտատը-

33 յօր : Ըսուր փատիշահընը՝ էլնի-
տէն՝ պիր վէճհ իլէ Ւթայիֆէլէ-
րին ալլահլարընտան պիրի քէնտի
34 տիյարընը գուրթարտը՞ մը : Ը-
մաթէն վէ Ըրփաթէն ալլահլարը
հա՞նի . Ասիփարուիմին՝ Ընանըն վէ
՞Ըւանըն ալլահլարը հա՞նի . օնլար՝
Ամարիայը պէնիմ էլիմտէն գուր-
35 թարտը՞ մը : Տիյարլարըն ճիւմլէ
ալլահլարընըն հա՞նկըսը տիյարընը
պէնիմ էլիմտէն գուրթարտը քի՝
Էհովա Յրուսաղէմի պէնիմ է-
լիմտէն գուրթարա :

36 Ըմմա գավմ թընմատը , վէ օ-
նա հիչ պիր ճէվապ վէրմէսի . զի-
րա փատիշահըն՝ Ո՛էվապ վէրմէն
տէյիւ էմրի վար իտի :

37 Ընտէն Ցզեկիա օղուլ Ցդեակիմ

քէտխիւտա վէ քեաթիպ Ասբնա
վէ Թէզքէրէճի Ըսափ օղուլ Ջո-
վաք՝ ՞Էսվապլարը Ասրթըլմըշ Ց-
զեկիայա վարըպ՝ օնա Ասաբաակըն
սէօզլէրինի խապէր վէրտիլէր :

ՊԸՊ ԺԹ

Ցզեկիանըն եաս չէքէրէք՝ օնլար իչիւն տուա՝
էթմէյէ Ցսայիյէ խապէր կէօնտէրտիյի :
8 Ասենքերիմին՝ Ծարաակայա գարշը ձէնկէ
կիտէր իքէն . Ցզեկիայա քիւֆիւր իլէ պիր
տօղու մէքթիպ կէօնտէրտիյի : 14 Ցզե-
կիանըն տուա՝սը : 20 Ցսայինն Ասենքե-
րիմին մաղրուրղուղու վէ հէյաքի իւզէրինէ՝
վէ Սիօնուն խայրը իւզէրինէ փէղամպէրըլ-
յի 35 պիր մէլէյին Ըսուրղուլարը էօլ-
տիւրտիյիւ 36 Ասենքերիմին Ցնիձաէտ
քէնտի՝օղուլարընտան գաթլ օլունտուղու :

1 Ա Յ ՞վագի՝ օլտուքի Ցզեկիա
փատիշահ իչիթմիյի կիպի՝
էսվապլարընը Ասրթտը , վէ չուլ
կիյինիպ՝ Թապպըն էվինէ վարտը :
2 Ա Յ քէտխիւտա Ցղեակիմի հէմ
քեաթիպ Ասբնայը վէ քեահինլէրին
իխթիյարլարընը՝ չուլըէր կիյինմիշ
օլարագ՝ Ըմմօս օղլու Ցսայի փէյ-
3 ղամպէրե կէօնտէրտի : Ա Յ օնա
տէտիլէր քի՝ Ցզեկիա պէօյլէ տեր .
Պու կիւն՝ սըգլէմի վէ թէֆտիր վէ
ի՛թապ կիւնիւ տիւր . զերա էվ-
լատլար անա բահմինին աղընա-
տէք կէլտիլէր , ամմա տօղուրմա-
4 դա թագաթ եօգ տուր : Պէլքի
Ըլլահըն Թապպ՝ ՞Ըսուր փատի-
շահընըն տիրի Ըլլահը սէօյմէյէ
կէօնտէրտիյի գուլու ՞Ռափսակընն
հէփ սէօզլէրինի իչիտիր , վէ Ըլ-
լահըն Թապպ օլ իչիթմիյի սէօզ-
լէր իչիւն օնաա ՞թէֆտիր էտէր .
իմտի պուլունան պագընըն հագ-
5 գընա նիյազընը ա՛րզ էյլէ : Ա Յ
Ցզեկիա փատիշահըն գուլլարը՝
6 Ցսայիյէ վարտըլար : Ա Յ ՞Ցսայի
օնլարա տեւտի քի՝ Ցֆէնտիձէ
պէօյլէ տէյէսինիզ . Թապպ պէօյլէ
տեր . ՞Ըսուր փատիշահընըն ու-
շաղլարը պէնի սէօյտիքլէրի՝ օլ
իչիթմիյին սէօզլէրտէն էօթիւրիւ
7 գօրգմա : Ցղեձ պէն օնուն իւզէ-
րինէ ՞պիր րուհ սալայը՛ , վէ պիր
խապէր իչիտիպ՝ քէնտի տիյարընա
տէօնէ . վէ օնու քէնտի տիյարըն-
տա գըլըճ իլէ տիւշիւրէյիմ :
8 Իմտի Յափսակ տէօնիւպ՝ Ը-
սուր փատիշահընը Ասբնանըն իւ-

թ . Ի՛ . Ը . 710 :

՞ Ցսա . Ձէ . 7 :

՞ Ցսա . Ձէ . 1 , ԼԷ :

ԲՇՆ . ԼԲ . 20 , Ձ . 11 ; Ըստակ . ԺԸ . 18 :

Ղ Ա . Ցու . է . 4 :

Պ Բ Օր . Ը 7 , 8 :

Ե Թագ . ԺՁ . 12 :

Բ Պ . ԺԸ . 35 :

Ե Պաղ . Ծ . 21 :

Ե Պ . ԺԸ . 17 :

Ը Ցսա . Ձէ . 6 , ԼԷ :

Ը Խա . 35 ; 36 , 37 ; Ցրեմ . ԾՁ . 1 :

թ . Ի՛ . Ը . 710 :

՞ Ցսա . Ձէ . 7 :

՞ Ա Ցս . Ձ . 1 , ԼԷ :

Ղ Ա . Ցու . է . 4 :

Ե Թագ . ԺՁ . 12 :

Բ Պ . ԺԸ . 35 :

Ե Պաղ . Ծ . 21 :

Ե Պ . ԺԸ . 17 :

Ը Ցսա . Ձէ . 6 , ԼԷ :

Ը Խա . 35 ; 36 , 37 ; Ցրեմ . ԾՁ . 1 :

Digitized by Google

զերինտէ ձէնք էտէր իքէն պուէ-
տու • զերա իշլեմտի քի՝ [1]Լաքիս-
9 տէն կէօչմիւշ իտի։ Վէ օ՝ [2]Հա-
պէշ փատիշահը Յոարականըն
հագգընա՝ Իշլեթ օ սէնին իլէ ճէնք
էթմէկէ չզգտը տէնիլտիկին ի-
շլեմտի, վէ թէքրար Եզեկիայա էլ-
10 չիլեր կէօնտէրիպ ուէտի քի՝ Յու-
դա փատիշահը Եզեկիայա պէօյլէ
սէօյլէյիպ ուէյսինիզ • Երուսա-
ղէմ Ասուր փատիշահընըն էլինէ
թէսլիմ օլուռմայաճագ տէյէրէք՝
օվ [3]սէնին կիւվենտիկին Ըլլահընը
11 սէնի ալդադմասընը։ Իշլեթ Ասուր
փատիշահլարընըն ճիւմլէ տիյար-
լարա էթտիկինի՝ օնլարը խարապ
էթտիկինի քէնտին իշլեմտին • վէ
12 սէն գուրթուլաճաղ մը սըն։ [4]Գա-
պալարըմըն պօղտուգլարը Թայի-
ֆէլէրին Հա՞նէ Կովզանըն վէ Խա-
ռանըն վէ [5]Ռեսէփին վէ Թէլասար-
տա օլան [6]Եդեմ օղուլլարընըն ալ-
լահլարը՝ օնլարը գուրթարտըլմը
13 մը։ [7]Համաթ փատիշահը վէ Ըր-
փատ փատիշահը վէ [8]Սեփարուիմ
շէհրլէրինին՝ Ընանըն վէ Աւանըն
փատիշահը Հա՞նի։
14 Վէ [9]Եզեկիա մէքթիւպլէրի էլ-
չիլերին էլինտէն ալդադ՝ օնլարը օ-
գուտու • անտէն Թապպէն էվինէ
չզգտը, վէ Եզեկիա օնլարը Թապ-
15 պէն Հուզուրունտա եայտը։ Վէ
Եզեկիա Թապպէն Հուզուրունտա
նէյազ էտիպ ուէտի • [10]Ձա՞ք քերով-
բէլէր իւպէրինտէ օթուրան Իսրա-
յէլին Ըլլահը Թապպ՝ եէրին էվփ
մէմլէքէթլէրիննին [11]Ըլլահը եալընըզ
սէն սին • կէօյիւ վէ եէրի սէն եա-
16 րաթտըն։ Այ՞ Թապպ՝ Ղուլաղընը
մէյլ էտիպ իշլեթ, եա՞ Թապպ՝
[12]կէօզլէրինի աչ տա պագ • վէ Սե-
նեքերիմին՝ տիրի Ըլլահը սէօյ-
մէյէ [13]կէօնտէրտիյի սէօզլէրինի
17 իշլեթ։ Ձագգան եա՞ Թապպ՝ Ա-
սուր փատիշահլարը Թայիֆէլէրի
վէ օնլարըն տիյարընը խարապ էթ-
18 տիլեր • Վէ օնլարընն ալլահլարընը
աթէշէյ վէրտիլեր • զերա օնլար
Ըլլահ տէյիլ իտի, իլլա [14]ատէմ
էլլէրինին եափմասը՝ ոտուն վէ
թաշ իտիլէր, վէ օնլարը պօղ-
19 տուլար։ Իմտի Հալա եա՞ Ըլլա-
հըմըզ Թապպ՝ քէրեմ էյլէ պիզի
օնուն էլինտէն գուրթար • վէ [15]Հէ-

[1] Ա • Ի՛ • Ւ • 710։
[2] Ի պ. ժը. 14։ ՛ պա՛գ՝ ա Յատգ • իէ • 27։
[3] Ա • Ի՛ • Ւ • 710։
[4] Ա պ. ժը. 5։
[5] Ա. ժը. 33։
[6] Ւ Ւզեկ • իէ • 23։
[7] Ա պ. ժը. 34։
[8] Ւ Ւս • Ւէ • 14, ճէ։
[9] Հ ա Յատգ • ը • 4։ Սաղ • Ձ. 1։
[10] Ջ Յատգ • ժը. 39։ Ւս • խէ • 6։ Ւրեմ. Ժ. 10, 11, 12։
[11] Սաղ • Ւա • 2։
[12] Ք Սն • ղ • 40։
[13] Խա • 4։
[14] Սաղ • ձժէ. 4։ Ւրեմ • Ժ. 3։
[15] Սաղ • Ձէ • 18։

րին հէփ մէմլէքէթլէրի պիւէյէր քի՝
Թապպ Ըլլահ եալընըզ սէն սին։
20 Վէ Ըմովս օղլու Ւսայի՝ Եզե-
կիայա կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Իս-
րայէլին Ըլլահը Թապպ պէօյլէ
տէր քի՝ Ողնին պանա [16]Ասուր
փատիշահը Սեննէքերիմ հագգընա
21 [17]Նէյազ էթտիյինի իշլեմտիմ։ Օ-
նուն հագգընա Թապպըն սէօյլէ-
տիյի սէօզ պու տուր քի՝ [18]Ղաքի-
րէ Ալիօն գըզը սէնի թահգիր էթ-
տի, սէնի մասխարա էթտի • Ի-
րուսաղէմ գըզը՝ սէնին արտընճա
22 [19]պաշընը սալլատը։ Ողն քիմ՞ սի-
թէմ էտիպ սէօյտիւն, վէ քիմի՞ն
իւզէրինէ սէս գալտըրտըն • վէ
կէօզլէրինի [20]Իսրայէլին Ը՛պիզնէ
գարշը եօգարըյա գալտըրտըն։
23 [21]Այ չէլչէլէրինին վասիթասը իլէ
Թապպա սիթէմ էտիպ տէտին քի՝
[22]Ը՛րապալարըմըն չօգլուղուա իլէ
տաղլարըն եիւքսէքլիյինէ՝ Իբա-
նանըն եանլարընա չզգտըմ • վէ օ-
նուն եիւքսէք էրզլէրինի՝ սէչիլմիշ
չամլարընը քէսէճէյիմ, վէ օնուն
սօն գօնաղընա՝ օնուն օրմանն պաղ-
24 չէսինէ կիրէճէյիմ։ Պէն գազըպ՝
եատ սուլար իչտիմ, վէ այաղըմընն
Թապպան իլէ Ը՛րսըրըն ճիւմլէ ըր-
25 մագլարընը գուրութտուա։ Իշլեթ-
մէտին մի քի՝ պէն [23]օնու չօգտան
եափտըմ, վէ գատիմ կիւնլէրտէն
պէրու Թէրթիպ էյլէտիմ • շիմտի
օնու Հուսուլէ կէթիրտիմ քի՝
[24]սէն Հիսարլը շէհրլէրի վէրանէ
26 Եըղընլարը պրազասըն։ Վէ օնլա-
րըն սաքինլէրինին էլի գըսսա օլ-
մագ իլէ՝ շաշըպ ուէթանտըլար •
օնլար սահրանըն չիմէնի վէ եէչիլ
չայըր՝ [25]տամ օթլուղու վէ գամըշ
սալմազտան էվվէլ եանմըշ էքին
27 [26]կէօլ սլուուլար։ Ըմմա [27]պէն սէ-
նին մէնքեանընը վէ չզգըշընը վէ
կիրիչինի՝ վէ պանա օլան խրոսընը
28 պիւէյիմ։ Պանա օլան խրոսըն վէ
սէնին մաղրուրլուղուն գուլաղը-
մա չզգտըզը սէպէպտէն, պէն տէ
[28]Հալգամը պուրնունա վէ կէմիմի
աղզընա Թագըպ՝ [29]սէնի կէլտիյին
եօլտան կէրի տէօնտէրէճէյիմ։
29 Վէ սանա [30]նիշան պու օլա •
Պու եըլ քէնտիլիյինտէն պիթէ-
նի՝ վէ իքինճի եըլ տիւշէն ուանէ-
լէրտէն • պիթէնի եէյէճէքսինիզ,

[16] Ա • Ի՛ • Ւ • 710։
[17] Ւ Սաղ • կէ • 2։
[18] Ւ Ողբ • ը • 13։
[19] Պ Հօբ • ժզ • 4։ Սաղ • իը. 7, 8։ Ողբ. ը. 15։
[20] Ւ Սաղ • Հա • 22։ Ւս • Ե. 24։ Ւրեմ. ծա • 5։
[21] Պ. ժը. 17։
[22] Սաղ • ի • 7։
[23] Ւ Ւս • խէ. 7։
[24] Ա Ւս • Ժ. 5։
[25] Ա Սաղ • ճիը • 6։
[26] Ա Սաղ • ձիը • 1, ճէ։
[27] Հօբ • խա • 2։ Ւզեկ • իը • 4։ Ւը • 4։ Ըմովս • ը • 2։
[28] Ւս • 33, 36, 37։
[29] Ա Յատգ • ը. 34։ Պ • ի • 8, 9։ Ւս • Է • 11, 14։ Գաղ • ը. 12։

Digitized by Google

վէ իւչիւնճիւ երլտա՝ էքիպ պի-
չէին , վէ պաղլար տիքին , վէ օն-
30 լարըն մէյվէսինի եէյին : Վ֊է ՙՕյու-
դա էվինին գուրթուլմուշ գալա-
նը՝ ՚Ընէյթար ալթտան քէօքէնիպ
31 եօգարըտան մէյվէ վերէճէք : Ո֊ի-
րա պագի գալան Ա֊րուսաղէմտէն՝
վէ գուրթուլմուշ Աիօն տաղըն-
տան չըգաճագ տըր . պուննու՝
֏ա՛սքերլէր Թապպէրըն ղայրէթի
իճրա էտէճէք տիր :
32 Պուննուն իչիւն Ըսուր փատի-
շահ՚ընըն հագգընա Թապպ պէօյլէ
տէր քի՝ Պու չէհրէ կիրմէյէճէք ,
վէ օրատա օգ աթմայաճագ , վէ
օնուն էօնիւնէ գալգան իլէ կէլմէ-
յէճէք , վէ օնա գարշը մէթէրիս
33 գալտըրմայաճագ տըր : Ջ֊էման
կէլտիյի եօլտան տէօնէճէք , վէ
պու չէհրէ կիրմէյէճէք տիր , տէ-
34 յօր Թապպ : Վ֊է ՚՚պու չէհրի՚
պէնիմ իչիւն վէ ֏գուլում Դա-
ւիթին խաթրը իչիւն օնու գուր-
թարմադա հիմայէթ էտէճէյիմ :
35 Ո֊մտի ֏վագի՚ օլտու քի օլ կէճէ
Թապպըն մէնէյի չըգըպ՝ Ըսուր-
լուլարըն օրտուսունտա եիւզ սէք-
սէն պէշ պին ոպէմ վուրտու . վէ
սապահլայըն գալգըպգլարընտա՝
իչէճէ օնլարըն հէփիսի էօլմիւշ
36 լէշլէր իտի : Վ֊է Ըսուր փատի-
շահը Աննէքերիմ կէօչիւպ կիթ-
տի , վէ տէօնիւպ՝ ՚՚Ա֊իրուէտէ
37 սաքին օլտու : Վ֊է վագի՚ օլտու
քի՝ օ քէնտի ալլահը ֏Ներսաքըն
էվինտէ սէճտէ էտէր իքէն , օնուն
օղուլլարը ֏Ըդրամնէճէք իլէ Ա֊-
բասար Ըօնու գըլըճ իլէ վուրտու-
լար , ի֊է Ըրարագ տիյարընա գաչ-
տըլար . վէ օնուն նէրինէ՝ օղլու
38 ֏Ըսորդան փատիշահ օլտու :

ՊԵՊԻ

Ներկիանէն էօլիւմ խապէրինի ալտըղը , վէ տուա՝ էթմէկի իլէ օնուն էօ՛մրիւնէ օն պէշ սէնէ զամի օլուննտուղտա : 8 Իչլու վուգուա՝ թա պիր ա՛լամէթ իչէն՝ կիւնէչին օն տէ-
րէճէ կէրի կիթտիյի : 12 Խարիտն փատի-
շահընն՝ Ներկիայա իչլու մի՛ւէյդաճ իչէն թէկնիւիլ էթմէկի կէօնտէրմէկի իլէ՝ օնուն խապինէչէրինին խապէրինի ալտըղը : 14 Ի֊-
սայինին պունու էօյրէնմէկի իլէ՝ Ի֊արիւն էսիրլէյինի փչէն խապեր վէրտիյի :

1 ՚՚Օ֊լ կիւնլէրտէ Ներկիա էօ-
լիւմ տէրէճէսինտէ խասթա-
լանտը . վէ Ըմովս օղլու Ի֊սայի
փէյղամպէր օնա կէլտի , վէ օնա
տէտի քի՝ Թապպ պէօյլէ տէր .
֏Ի֊վինէ վասիյէթ էյլէ , զիրա սէն
էօլէճէքսին , վէ եաշամայաճագ-
2 սըն : Վ֊է օ՝ եիւզիւնիւ տիվարա
չէվիրտի , վէ Թապպա Նիյազ է-
3 տիպ տէտի քի՝ Ը֊մ՚ն եա՞ Թապպ ,
քէրէմ էյլէ , ֏սէնին Հուզուրուն-
տա կէրչէքլիք իլէ վէ սալիմ եիւ-
րէք իլէ եիւրիւտիյիմիւ վէ նա-
զարընտա էյի օլանը իշլէտիյիմի
֏զիքր էյլէ . անտէն Ներկիա պէօ-
յիւք աղլայըշ իլէ աղլատը :
4 Վ֊է վագի՝ օլտու քի Ի֊սայի
տահա օրթա ավլուտան չըգմազ-
տան՝ օնա Թապպըն սէօզիւս օլուպ
5 տէտի . Տէօ՛ն , վէ գավմըմըն
Ըսուլթանը Ներկիայա տէ քի՝ Պա-
պան Դաւիթին Ը֊լլահը Թապպ
պէօյլէ տէր . ՚Ղէնին նիյազընը ի-
շիթտիմ , սէնին ՚կէօզ եաշլարընը
կէօրտիւմ . իշլէճ սէնի սաղալտա-
ճաղըմ , վէ իչիւնճիւ կիւնտէ
6 Թապպ էվինէ չըգաճագսըն : Վ֊է
սէնին կիւնլէրինէ օն պէշ երլ զամ
էտէճէյիմ , վէ սէնի Հէմ պու
չէհրի Ըսուր փատիշահընըն էլնը-
տէն գուրթարաճաղըմ , վէ Էպու
չէհրի՝ քէնտիմ իչիւն վէ գուլում
Դաւիթին խաթրը իչիւն՝ հիմայէթ
7 էտէճէյիմ : Վ֊է ֏Ի֊սայի տէտի քի՝
Պիր միգտար ինճիր գուրուսու ա-
լընը . վէ ալըպ՝ չըպանընը իւգէրինէ
գօտուլար , վէ սաղալտը :
8 Վ֊է Ներկիա Ի֊սայիյէ տէտի .
Թապպըն պէնի սաղալտաճաղընա՝
վէ իչիւնճիւ կիւնտէ Թապպ էվի-
նէ չըգաճաղըմա ֊նիչան նէ՞ տիր :
9 Վ֊է Ի֊սայի տէտի քի՝ Թապպըն
սէօյլէտիյի սէօզիւս իճրա էտէճէ-
յինէ ֏Թապպ թարաֆընտան սանա
նիշան պու օլա . Կէօլկէ օն տէ-
րէճէ իլէրի՞ մի կիթսին , եօխսա օն
10 տերէճէ կէրի՞ մի տէօնսիւն : Վ֊է
Ներկիա տէտի քի՝ Կէօլկէնին օն
տերէճէ իլէրի կիթմէսի գօլայ տըր-
եօգ , իլլա կէօլկէ օն տերէճէ կէ-
11 րի տէօնսիւն : Վ֊է Ի֊սայի փէյ-
ղամպէր Թապպա Նիտա էյլէտի ,
վէ կէօլկէյի՝ օնուն էնտիյի տէ-
րէճէլէրտէն Ը֊քաջընն կիւնէչ սա-
ա՛թընտա Ըօն տերէճէ կէրի տէօն-
տերտի :

Digitized by Google

ՊԸՊ ԻԸ

Մանասէին փոխարքայը։ 3 Օնուն պէսիւթ փութ փէրէսթլի։ 10 Օնուն եարասմազլըգը սէպէպինտէն Յուդայա գաւրը վերչէն փէյղամպէրլիքլէր ։ 17 Ըմանուն օնունուն եէրինէ կէչտիի ։ 19 Ըմանուն եարասմազ փոխարքայը։ 23 Օնուն գուլլարընըն օնու էօլտիւրտիքտէն սօնկրա՝ օլ գաթիլլէրին էօլտիւրիւլտիւիւ, վէ Հովսիանըն փոխարքայ օլտուղու ։

1 Ա՛Մանասէ փոխարքայ օլտուգտա՝ օն իքի եաշընտա իսի, վէ Երուսաղէմտէ էլլի պէշ ըլ փոխարքայգ սիւրտիւ. վէ անասընըն 2 ատը Ընփսիբայ իսի ։ Վէ Բապպընի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն էօնիւնտէն սիւրտիւիւ Բթայիֆէլէրին իքրահիյէթինէ կէօրէ Բապպընն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի։

3 Վէ Գպապասը Ընզեկիանըն խարապ եմտիյի թէփէ փուխանէլէրինի թէքքար եափտը, վէ Դիսրայէլ փատիշահը Ընքաաբընն էմտիյի կիպի Իահաղա մէզպահլար գալտընըտը, վէ Ըստարովթ փուխու եափտը, վէ Եկէօյիւն ճիւմլէ ա՛սքէրլէրինէ սէճմէ գըլտը, էյեմ օնլա 4 գրա ի՛պատէթ էյլէտի։ Վէ Բապպընն Դիսրայէլ փատիշահը Երուսաղէմտէ գօյաճաղըմ տէտիյի Բապպընը էվինէ 5 տէ Եմէզպահլար եափտը։ Ընա՛նի Բապպ էվինին իքի ավլուսունտա՝ կէօյիւն ճիւմլէ ա՛սքէրլէրինէ մէզ 6 պահլար եափտը։ Վէ Ըօղլունու աթէչտէն կէչէրտի, վէ Ըզայիպի պիլմէյէ մուգայէտ օլուր իսի, էյեմ ուղուր կէօզէտիր իսի, վէ ճինճիլէր վէ բէմմալէր թայի՛ն էթտի. Բապպընն նազարընտա օ նո՛ ղազէպէ կէթիրմէք իչիւն՝ չօգ 7 եարամազլըգ էթտի։ Վէ եափտըղը Ըստարովթտուն օյմա փուխունու օլ էվտէ գօտու քի՝ Բապպ օնուն հագգընա Դաւիթէ վէ օղլու Ողղոմնա տէմիր իսի. Ըհոմիր էպէտէն պու էվտէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ սրպիթլարընտան սեչտիյիմ Երուսաղէմտէ գօյաճա 8 ղը։ Վէ պապալարընա վերտիյիմ եէրտէն արթըգ Իսրայէլին այագլարընը գըմըլտամայաճաղը՝ անճագ էմտան օնլարա ճիւմլէ էմր էթտիյիմ կէօրէ՝ վէ գուլտում Ովսէխին օնլարա ըսմարլատրըղը ճիւմլէ թէվրաթա կէօրէ ա՝

ՀԱՅ ԱՍՈՐԻՔ

ՀԱՅ ԱՍՈՐԻՔ

ՀԱՅ ԱՍՈՐԻՔ

12 Ը՛Օլ զէմանտէ Իաբիլոն փատիշահը Բաղադան օղուլ Ա՛արովդաք բաղադան՝ Ընզեկիայա մէքթիւպլէր վէ հէտիյէ կէօնտէրտի. զերա Ընզեկիանըն խաստա օլտուգ 13 ղունու իչիւթտի։ Վէ Ընզեկիա օնլարը տինկլէյինճէ՝ օնլարա գըյմէթլի չէյլէրինին պիւթիւն խանէսինի՝ կիւմիւշիւ վէ ալթունու վէ պահարլարը վէ գըյմէթլի եաղը վէ սիլահլարընըն պիւթիւն խանէսինի վէ խազինէլէրինտէ ճիւմլէ պուլունանը կէօսթէրտի. էվինտէ վէ ճիւմլէ հիւքիւմէթինտէ Ընզեկիանըն օնլարա կէօսթէրմէտիյի չէյ գալմատը։

14 Վէ Եսայի փէյղամպէր Ընզեկիա փատիշահա կէլիպ օնա՝ Պու ատէմլէր նէ՞ տէտիլէր, վէ սանա նէ՞րէտէն կէլտիլէր տէտի. վէ Ընզեկիա տէտի քի՝ Ուզագ տիյար 15 տան՝ Իաբիլոնտան կէլտիլէր։ Վէ օ՝ Այէնին էվինտէ նէ՞ կէօրտիւլէր տէտի. վէ Ընզեկիա տէտի քի՝ Ինչիմտե հէր նէ վար իսէ կէօրտիւլէր. խազինէլէրիմտէ՝ օնլարա կէօսթէրմէտիյիմ չէյ եօգ տուր։ 16 Օլտէմ Եսայի Ընզեկիայա տէտի քի՝ Բապպընն սէօզիւնիւ տինկլէ. 17 Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի՝ էվինտէ հէր նէ վար իսէ՝ վէ պապալարընը թա պուկիւնէտէք նէ քի պիրիքտիրտիլէր իսէ՝ Իաբիլոնա կէօթիւրիւլէճէք տիր. պիր չէյ գալմա 18 մայաճագ տըր՝ տէյօր Բապպ։ Վէ սէնտէն չըգաճագ՝ թէվլիտ էտէճէյին օղուլլարընտան Նալաճագլար, վէ Իաբիլոնն փատիշահընըն սէրայընտա խատըմլար օլաճագլար։ 19 Վէ Ընզեկիա Եսայիյէ տէտի քի՝ Այէնին սէօյլէտիյին Բապպընն սէօզիւ էյի տիր. Էյեմ տէտի. Տէյի՛լ մի քի՝ պէնիմ կիւնլէրիմտէ սէլամէթ վէ էմնիյէթ օլաճագ։

20 Վէ Ընզեկիանըն պագի հիքեայէթի՝ վէ օնուն ճիւմլէ գահրիմանլըղը վէ Նաափտըղը Հավուզ վէ սու եօլու վէ Նշէհրէ կէթիրտիյի սուլար Յուդա փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապլընտա եազըլը 21 տէյի՛լ մի։ Վէ Ընզեկիա պապալարը իլէ ույուտու. վէ օնուն եէրինէ՝ օղլու Ա՛անասէ փատիշահ օլտու։

Digitized by Google

մէլ էթմէյէ տիգգաթ էտէրլէր ի-
9սէ : Ըմմա ծնլար տինկլէմէտիլէր·
հեմ Ա՛անասէ Նօնլարը ազտըրտը ,
շէօյլէ քի Ի՛պպէն Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն էօնիւնտէն հէլաք էթ-
տիյի թայիֆէլէրտէն պէթէր ա՛-
մէլ էթտիլէր :
10 Վ֊է Ի՛պպ քէնտի գուլլարը
փէյղամպէրլէրին վասիթասը իլէ
11սէօյլէյիպ տէտի· Ե՛ղիւն քի Յու-
դա փատիշահը Ա՛նասէ՝ պու իք-
րահիյէթլէրի էտիպ Ծօնաան էվ-
վէլ օլան Ըմօրհլուլարտան պէթէր
ա՛մէլ էյլէտի , վէ փութլարը իլէ
Ցուդայա տախի կիւնահ էթտիր-
12տի · Ովնուն իչիւն Իսրայէլին Ը-
լահը Ի՛պպ պէօյլէ տէր · Ինչթէ
պէն Իրուսաղէմին վէ Յուդանըն
իզէրինէ պիր պէլա սալաճաղըմ ,
քի օնու հէր իչիտէնին իթի Հգու-
13լաղը չընկլայա : Վ֊է Իրուսաղէ-
մին իզէրինէ՝ Ցամամրիանըն չըր-
փըսընը վէ Ըքաաբ էվինին շավու-
լունու կէրէճէյիմ· վէ Իրուսաղէ-
մի՝ պիր քիմսէնին չանաղը սիլտիյի՝
վէ սիլտիքտէն սօնկրա օնու եիւզիւ
գօյուն տէօնտէրտիյի կիպի սիլէ-
14ճէյիմ : Վ֊է միրասըմըն պագիսխնի
բէտուտ էտիպ՝ օնլարը տիւշմէնլէրի-
նին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ , վէ
օնլար՝ ճիւմլէ տիւշմէնլէրինին եաղ-
մասը վէ ղարէթի օլաճագլար ·
15Ե՛ղիւն քի նազարըմտա եարամազլըգ
էթտիլէր , վէ պապալարը Ա՛ը-
սըրտան չըգտըգլարը կիւնտէն թա
պու կիւնէտէք պէնի ղազապէ կէ-
16թիրտիլէր : Հէմ Ա՛նասէ՝ Յու-
դայա Ի՛պպէն նազարընտա եարա-
մազլըգ էթմէք իչիւն էթտիրտիյի
կիւնահընընտան մա՛տա՝ Ղդայէթ չօգ
սուչսուզ գան տախի տէօքտիւ ·
շէօյլէ քի՝ Իրուսաղէմի պաշտան
պաշա տօլատուրտու :
17 Վ֊է Ա՛նասէնին պագի հի-
քեայէթի՝ վէ հէր էթտիյի՝ վէ օնուն
իչլէտտիյի կիւնահը՝ Յուդա փատի-
շահլարընըն թէվարիխ քիթապընը-
18տա եազըլը տէյի՞լ մի : Վ֊է Ա՛ա-
նասէ պապալարը իլէ ուչուտու ,
վէ էվինին պաղչէսինտէ՝ Ոզա
պաղչէսինտէ կէօմիլտիւ · վէ եէ-
րինէ օղլու Ըմմն փատիշահ օլտու :
19 Ըմմն փատիշահ օլտուգտա՝ ի-
յիրմի իքի եաշընտա իտի , վէ Ի-
րուսաղէմտէ իքի եըլ փատիշահ-
լըգ սիւրտիւ · վէ անասընընն ատը՝
Նտեբատան Ըրուսուն գըզը Ա՛ե-
20սողոմիթ իտի : Վ֊է օ՝ Ի՛պապասը
Ա՛անասէնին էթտիյինէ կէօրէ
Ի՛պպէն նազարընտա եարամազլըգ
21էյլէտի : Վ֊է պապասընըն եիւ-
րիւտիւ պիւթիւն եօլտա եիւ-
րիւտիւ , վէ պապասընըն ի՛պատէթ
էթտիյի փութլարա ի՛պատէթ էթ-
տի , վէ օնլարա սէճտէ գըլտը :
22Վ֊է Ի՛քնտի պապալարընըն Ըլա-
հը Ի՛պպը թէրք էյլէտի , վէ
Ի՛պպէն եօլտունտա եիւրիւմէտի :
23 Վ֊է Ը՛մնուն գուլլարը՝ օնուն
իզէրինէ ֆիթնէ գօփարտըլար ,
վէ փատիշահը քէնտի էվինտէ էօլ-
24տիւրտիւլէր : Վ֊է տիյարըն խալ-
գը՝ Ըմմն փատիշահընն իզէրինէ
ճիւմլէ ֆիթնէ գօփարանլարը էօլ-
տիւրտիւլէր · Հէմ տիյարըն խալ-
գը՝ օնուն եէրինէ օղլու Յովսիայը
25փատիշահ նասպ էթտիւր : Վ֊է
Ը՛մնուն էթտիյի պագի հիքեայէ-
թի՝ Յուդա փատիշահլարընըն թէ-
վարիխ քիթապընտա եազըլը տէ-
26յիլ մի : Վ֊է օնու Ոզա պաղչէ-
սինտէ՝ քէնտի մէզարընտա կէօմ-
տիւլէր · վէ եէրինէ՝ օղլու Յով-
սիա փատիշահ օլտու :

ՊԵՊԻՒ

Յովսիանըն էյի փատիշահլըգը · 8 Օնուն՝ հէյքէլին թա՛միրի իչիւն թէսարիք կէօր-
տիւլիւ · 8 Ի՛ղղկիանըն՝ նօմոս քիթապընըն
պիր նուսխասընը պուլմուտու , վէ Յովսիանըն
Ի՛պպպ տանըշմագ իչիւն Ոզդայը կէօնտէր-
տիյի · 15 Ոզդանըն՝ Իրուսաղէմին խարապ
օլաճագընը փէչին խապէր վէրմիյի , հէմ
պունուն Յովսիանըն կիւնէրինտէ օլմայաճա-
ղընը պիլտիրտիյի :

1 Յովսիա փատիշահ օլտուգտա՝
սէքիզ եաշընտա իտի , վէ Ի-
րուսաղէմտէ օթուզ պիր եըլ փա-
տիշահլըգ սիւրտիւ · վէ անասընընն
ատը՝ Ի՛ետզկիաթտան Ըդայիանընն
2գըզը Յեդիդա իտի : Վ֊է օ՝ Ի՛պպ-
պընն նազարընտա տօղրու օլանը
իչլէտտի , վէ պապասը Դաւիթին
ճիւմլէ եօլունտա եիւրիւտիւ , վէ
Ցասպա եա սօլա սապմատը :
3 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Յովսիա
փատիշահընն օն սէքիզինճի եըլընը-
տա՝ փատիշահ Ա՛եսուղամ օղլու

ԹԳ · Ի՛ · Լ · 698 ։
Լ Ընակ · ԻԹ · 12 ։
Ի Պ · ԻՃ · 26, 27 · ԻՃ · 3, 4 · Երեմ · ԺԷ · 4 ։
Ծ Ճ ԹԳաագ · ԻՁ · 26 ։
է Խա · 9 ։
Հ Ձ ԹԳաագ · Ճ · 11 · Երեմ · ԺԹ · 3 ։
Ձ Պաճ՝ Ի՛ա · ԼՃ · 11 ։ Ոզգ · Ք · 8։ Ըմվս · Է · 7, 8 ։
Ղ Պ · ԻՃ · 4 ։
Ճ Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 11–19 ։
Մ Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 20 ։
Յ Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 21–23 ։
ԹԳ · Ի՛ · Լ · 643 ։
—
ԹԳ · Ի՛ · Լ · 643 ։
Ն Խա · 2, ԼՁ ։
Լ Ճ ԹԳաագ · ԺՁ · 33 ։
ԹԳ · Ի՛ · Լ · 641 ։
—
ա Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 24, 25 ։
ԹԳ · Ի՛ · Լ · 641 ։
—
ա Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 1 ։
Ք Ցեռ · ԺԵ · 39 ։
Գ Ք Օր · Ե · 32 ։
ԹԳ · Ի՛ · Լ · 624 ։
—
Տ Ք Ա՛Ն · ԼՃ · 8, ԼՁ ։

Digitized by Google

Ասելիանն օղու Ասիան քեաթիպի
Պապպըն էվինէ կէօնտէրիպ տէտի
4 քի՝ պէօյիւք քեահին Վէղկիայա
ջըգ , վէ օ՝ Պապպըն էվինէ կէ-
թիրիլէն՝ Ղափու պէքչիլէրինին
գավմտան տէվշիրտիքլերի ագէյի
5 պիթիրսին : Վէ օնու Պապպ է-
վինտէ Էմի՛թէմէտլէրին՝ իշի իշ-
լէյէնլերին էլինէ թէսլիմ էթսին-
լեր , քի օնու Պապպըն էվինտէ օ-
լան իշի՝ էվին եըգըգ եէրլէրինի
թա՛միր էթմէք իչիւն իշլէյէնլերէ
6 վերելեր . Տիւկերլերէ վէ եա-
փուճուլարա վէ տիվարճըլարա՝ վէ
էվի թա՛միր էթմէք իչիւն ազաճլար
վէ եօնուլմուշ թաշլար սաթուն
7 ալմադա : Ընճագ ըօնլար իլէ էլ-
լերինէ թէսլիմ օլունան ագէյի
հիսապ էթմէտիլեր . զիրա օնլար
էմնիյէթ իւզրէ ա՛մէլ էտերլեր ի-
8 տի : Վէ պէօյիւք քեահին Վէղ-
կիա՝ քեաթիպ Ասիանա ուէտի քի՝
Պապպըն էվինտէ թէվրաթ քի-
թապլընը պուլտում . վէ Վէղկիա՝
քիթապը Ասիանա վէրտի , վէ օ-
9 նու օգուտու : Վէ քեաթիպ Ա-
փան փատիշահա կէլիպ՝ փատիշա-
հա ճէվապ կէթիրտի , վէ տէտի .
Պուլլարըն էվտէ պուլունան ագ-
էյի Ղէյպանա տէօքիւպ՝ Պապպըն
էվինտէ միա՛թթէմէտ օլան իշի իշ-
10 լէյէնլերին էլինէ վէրտիլեր : Է՛էմ
քեաթիպ Ասիան փատիշահա խա-
պեր վէրիպ տէտի քի՝ Վէհհին
Վէղկիա պանա պիր քիթապ վեր-
տի . վէ Ասիան օնու փատիշահըն
11 Հուզուրունտա օգուտու . Վէ վա-
գի՝ օլտու քի փատիշահ թէվրաթ
քիթապլընըն սէօզլերինի իչիթմի
12 կիպի՝ էվ-պլարինը ևրրթտը : Վէ
փատիշահ՝ քեահին Վէղկիայա վէ
Ասիան օղու Ընքիկամա վէ Մի-
քիա օղու Ընքորա վէ քեաթիպ
Ասիանա վէ փատիշահըն գուլու
13 Ընսայիայա էմր էտիպ տէտի քի՝ Վի-
տին պէնիմ իչիւն վէ գավմ իչիւն վէ
ճիւմլէ Հուդա իչիւն պու պուլու-
նան քիթապլըն սէօզլերի Հպգընա
Պապպա տանըշըն . զիրա պապա-
լարըմ՛զընն՝ պիզտէն էօթիւրիա
ճիւմլէ եազըլը օլանա կէօրէ ա՛մէլ
էթ Ռէյէ պու քիթապլըն սէօզլերի-
նէ իթաա՛թ էթմէտիքլերի սէպէպ-
տէն՝ իւզէրիմիզէ Ընթուրուշան
Պապպըն ղազապը պէօյիւք տիւր :
14 Իմտի քեահին Վէղկիա վէ Ընք-
քիկամ վէ Ընքորր վէ Ասիան վէ
Ընսայիա՝ լեպասլարը հրփզ էտէն
Ընրաս օղու Մենկուանըն օղու
Ասղրումն գարրըը Ղդա փէյ-
ղամպերէյ կիթտիլէր , վէ օ՝ Ի-
րուսաղէմտէ Ասհնատա սաքին
15 իտի , վէ օնա սէօյլէտիլէր : Վէ
օ՝ օնլարա տէտի . Իսրայէլին Ա-
լահը Պապպ պէօյլէ տէր քի՝ Ա-
զի պանա կէօնտէրէն ատէմ պէօյ-
լէ տէյին . Պապպ պէօյլէ տէր .
16 Իշթէ Ըպէն պու մահալէ՝ վէ օ-
նուն սաքինլերի իւզէրինէ պէլա՝
Եա՛նէ Հուդա փատիշահընըն օ-
գուտուղու. քիթապլըն Հէմի սէօզ-
17 լերինի կէթիրէճէ յիմ , Ըպունուն
իչիւն քի՝ պէտի էլլերինին ճիւմլէ
ա՛մէլլերի իլէ դազապկ կէթիրմէք
իչիւն պէնի թէրք էտիպ՝ զայրի
ալլահ Պապպա պուխսուր եագտըլար. վէ
պու մահալին իւզերինէ զազապըմ
Թուխուշաճագ , վէ սէօյիւնմէյէ-
18 ճէք տիր : Ընմմա Պապպա տանըշ-
մագ իչիւն սիզի կէօնտէրէն Հուդա
փատիշահընա պէօյլէ տէյէսինիզ .
Իսրայէլին Ալահը Պապպ պէօյլէ
տէր քի՝ Իչիթմիյին սէօզլէրտէն
19 էօթիւրիւ , պու մահալին Ղագընա
վէ օնուն սաքինլերի Հագգընա՝
Խարապաթ վէ Ցա՛նէթ օլաճագ
տէտիյի Ի իչիթմիյինտէ , Ղեւիւբէ-
յին Պապպըն Հուզուրունտա եիւմ-
շաւրպ Ալչագլանտըղըն վէ էս-
վապլարընը ԵՒրրթտըղըն վէ Հուզու-
բունտա ազատըղըն իչիւն , Պապպ
տէր քի՝ պէն տախի իչիթմիմ :
20 Ընուն իչիւն իչիթէ պէն սէնի պա-
պալարընա գամմ էտէճէյիմ , վէ
մկապրընա Ըսէլամթի իլէ գամմ օ-
լաճագըն , վէ պէնիմ պու մա-
հալին իւզերինէ կէթիրէճէյիմ
ճիւմլէ պէյլալը կէօզլերին կ՛օր-
մէյէճէք տիր . վէ օ՛նլար՝ փատի-
շահա ճէվապ կէթիրմիլեր :

ՊԵՊՐՈՆԻ

Հովհաննէս՝ օր քիթապը պիր ճէմաա՛թրն էօնիւնտէ օգուխուղուն . 3 Ընուն ա՛տը թէճռիպա էմտիյի . 4 Ընուն փուխփէրթա-լիի հէլար էթտիյի . 15 Ընուն փուչիս խա-պեր վէրիլտիյի վախտու Ներոն մէկպոնընըն իւզերինէ ասէմ քլ Ռուլէի եաւորդը

Օնուն ա՛զեմ բաղպէթ իւէ պասեքի էթմէ-
յի ։ 24 Օնուն պիւյիւճու գաբըլըրը վէ
հէփ մէքրուհաթլէրի տէֆ՝ էթմէյի ։ 26 Ըս-
լահըն Հայուցայա գարշը էնձամ ղազապը ։ 29
Հովսիանըն փարաւոն Նէքաւովու թահրիք
էթմէք իւէ՝ Մակեդովոա էօլտիւրիւլմիւյիւ։
30 Հովաքազըն օնուն եէրինէ կէչմէյի ։ վէ
փարաւոն Նէքաւովուն՝ օնուն եէրինէ Հո-
վակիմի փափհամ տիքմէյի ։ 38 Հովակիմին
եարամազ փափհաղըղը ։

(ա· Ի՛· Ի·· 624։

1 Ա է ՞փափհամ կէօնտէրմի , վէ
՝Յուդանըն հէմ Երուսաղէ-
մին ճիւմլէ իխթիյարլարրընը օնուն
2 եանընա ճէմ՝ էթմիւլէր ։ Ա է փա-
փհամ հէմ պիլէսինճէ Յուդա-
նըն ճիւմլէ ատէմլէրի վէ Երու-
ղէմին հէփ սաքինլէրի վէ քա-
հինլէր վէ փէյղամպէրլէր վէ քիւ-
հիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա ճիւմ-
լէ գավմ՝ Բապպէն էվինէ չըգտը-
լար , վէ գուլագլարը իշխիր ի-
քէն՝ ՚Բապպէն էվինտէ պուլունան
ա՛հտ քիթապընընը ճիւմլէ սէօղլէ-
3 րինի օգուտտու ։ Ա է փափհամ
՚տիրէյին եանընտա տուրուպ՝ պու
քիթապտա եազընը օլան պու ա՛հ-
տըն սէօզլէրինի իւճրա էթմէք իչհիւն
Բապպա թապի՝ օլմադա վէ օնուն
էմրլէրինի վէ շէհատէթլէրինի վէ
գանունլարընը պիւթիւն եիւրէք-
տէն վէ պիւթիւն ճանտան սագ-
լամադա՝ Բապպէն հուզուրունտա
ա՛հտ քէստի ։ վէ ճիւմլէ գավմ՝
4 ա՛հտը իպգա էյլէտի ։ Ընտէն
փափհամ պէօյիւք քահին Ղէղ-
կիայա վէ իքինճի րիւթպէնին քա-
հինլէրինէ վէ գափունուն պէքճի-
լէրինէ էմր էթմի քի՝ Խահաղ ի-
չհիւն վէ ՚Ըստարովթ իչհիւն վէ ճիւմ-
լէ կէօք ա՛քէրլէրի իչհիւն եափրլան
աղէթլէրին հէփիսինի Բապպէն
հէյքէլինտէն չըգարադար ։ վէ օն-
լարը Երուսաղէմին տիշարըընա
Կեդրոն չայըրլարընտա եագտրլար ,
վէ օնլարըն քիւլհիւնիւ Կեթէլէ
5 գալտրտը ։ Ա է Յուդա փափհամ-
լարընն Յուդա չէհրլէրինտէ վէ
Երուսաղէմին էթրաֆընտա թէփէ-
լէրտէ պուխուր եագմադա թա՛յին
էթմիքլէրի ՚փութ քահինլէրի-
նի՝ վէ Խահաղ՝ կիւնէչէ վէ այա
վէ պուրճլարա վէ ՚ւկէօյհիւն հէփ
ա՛քէրլէրինէ պուխուր եագանլարը
6 տէֆ՝ էյլէտի ։ Ա է ՚Ըստարովթ
փութունու Բապպէն էվինտէն Ե-

(ա· Ի՛· Ի·· 624։

բուսաղէմին տիշարըընա Կեդրոն
տէրէսինէ չըգարտը , վէ օնու Կեդ-
րոն տէրէսինտէ եագտը , վէ տէօ-
յիւպ թօզ էյլէտի , վէ թօզունու
ՀգամլՀըն օղուլլարընն մէզարլարը
7 իւզէրինէ սաչտը ։ Ա է Բապպէն
էվինտէ օլան՝ ՚օլ գարըլարրըն Ըս-
տարովթա խայմէլէրի տօգուտուգ-
լարը մահալի ՚լութիլէրին էվէ-
8 րինի եըգտը ։ Ա է Յուդա չէհր-
լէրինտէն հէփ քահինլէրի կէ-
թիրտի , վէ քահինլէրին օլ իչհին-
տէ պուխուր եագտրգլարը թէ-
փէ փութախանէլէրինի՝ ՚Ֆաթատան
Ներսաբէէյէ վարընճա մուրտար-
լատը ։ վէ չէհրին սէրտարը Յեսու
գափուսունուն աղղընտաքի չէհրին
օլ գափուլարրըն թէփէ փութ-
9 խանէլէրինի եըգտը ։ Ընճագ Կթէ-
փէ փութախանէլէրինին քահինլէ-
րի՝ Բապպէն Երուսաղէմտէ օլան
մէզպահընա չըգմազլար իտի ։ իլլա
՚գարընտաշլարը արասընտա խա-
10 մուրսուզլարը եէրլէր իտի ։ Ա է
՚Ինովմ օղլունուն տէրէսինտէ օ-
լան ՚Տօփհէթի մուրտարլատը ։ թա
քի պիր ՚քիմսէ օղլունու եա գը-
զընը Ո՛ղըք իչհիւն աթէշտէն կէ-
11 չիրմէյէ ։ Ա է Յուդա փատիշահ-
լարընըն կիւնէչէ թա՛յին էթմիք-
լէրի՝ Բապպ էվինին մէտախլինտէ՝
փարուրիմտէ օլան խատըմ ՚կա-
թանմէլէքին օտասընըն եանընտա
օլան՝ աթլարը տէֆ՝ էյլէտի ։ վէ
կիւնէչլին ա՛րապալարընը աթէշէ
12 եագտը ։ Ա է ՚Ընքազ քէօչքիւ-
նիւն տամը իւզէրինտէ օլան՝ Յու-
դա փատիշահլարընըն եափտըգլա-
րը մէզպահլարը հէմ Բապպ էվի-
նին էքի ավլուսունտա Ղ՚անասէ-
նին եափտրղը մէզպահլարը փատի-
շահ հըգտը ։ վէ օրատան պօզուպ՝
թօփրագլարընը Կեդրոն տէրէսինէ
13 աթտը ։ Ա է Երուսաղէմին էօ-
նիւնտէ Ֆէսատ տաղընըն սաղ եա-
նընտա Իսրայէլ փատիշահը ՚Ո-
ղոմոնուն՝ Աշդոնլուլարրըն իքրահի-
յէթի Ըստարովթ իչհիւն վէ Ա՛ո-
վաթլըլարրըն իքրահիյէթի Քամոս
իչհիւն վէ Ըմմոն օղուլլարընըն իք-
րահիյէթի Ա՛ղքոմ իչհիւն՝ եափ-
տրղը թէփէ փութախանէլէրինի փա-
14 տրղը թէփէ փութախանէլէրինի փա-
տիշահ մուրտարլատը ։ Վ է ՚տի-

Ա է ՞փափհամ կէօնտէրմի , վէ
՝Յուդանըն հէմ Երուսաղէ-
մին ճիւմլէ իխթիյարլարրընը օնուն
2 եանընա ճէմ՝ էթմիլէր ։ Ա է փա-
փհամ հէմ պիլէսինճէ Յուդա-
նըն ճիւմլէ ատէմլէրի վէ Երուսա-
ղէմին հէփ սաքինլէրի վէ քահ-
հինլէր վէ փէյղամպէրլէր վէ քիւ-
հիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա ճիւմ-
լէ գավմ՝ Բապպէն էվինէ չըգտը-
լար , վէ գուլագլարը իշխիր ի-
քէն՝ ՚Բապպէն էվինտէ պուլունան
ա՛հտ քիթապընընը ճիւմլէ սէօղլէ-
3 րինի օգուտտու ։ Ա է փափհամ
՚տիրէյին եանընտա տուրուպ՝ պու
քիթապտա եազընը օլան պու ա՛հ-
տըն սէօզլէրինի իւճրա էթմէք իչհիւն
Բապպա թապի՝ օլմադա վէ օնուն
էմրլէրինի վէ շէհատէթլէրինի վէ
գանունլարընը պիւթիւն եիւրէք-
տէն վէ պիւթիւն ճանտան սագ-
լամադա՝ Բապպէն հուզուրունտա
ա՛հտ քէստի ։ վէ ճիւմլէ գավմ՝
4 ա՛հտը իպգա էյլէտի ։ Ընտէն
փափհամ պէօյիւք քահին Ղէղ-
կիայա վէ իքինճի րիւթպէնին քա-
հինլէրինէ վէ գափունուն պէքճի-
լէրինէ էմր էթմի քի՝ Խահաղ ի-
չհիւն վէ ՚Ըստարովթ իչհիւն վէ ճիւմ-
լէ կէօք ա՛քէրլէրի իչհիւն եափրլան
աղէթլէրին հէփիսինի Բապպէն
հէյքէլինտէն չըգարադար ։ վէ օն-
լարը Երուսաղէմին տիշարըընա
Կեդրոն չայըրլարընտա եագտրլար ,
վէ օնլարըն քիւլհիւնիւ Կեթէլէ
5 գալտրտը ։ Ա է Յուդա փատիշահ-
լարընն Յուդա չէհրլէրինտէ վէ
Երուսաղէմին էթրաֆընտա թէփէ-
լէրտէ պուխուր եագմադա թա՛յին
էթմիքլէրի ՚փութ քահինլէրի-
նի՝ վէ Խահաղ՝ կիւնէչէ վէ այա
վէ պուրճլարա վէ ՚ւկէօյհիւն հէփ
ա՛քէրլէրինէ պուխուր եագանլարը
6 տէֆ՝ էյլէտի ։ Ա է ՚Ըստարովթ
փութունու Բապպէն էվինտէն Ե-

Digitized by Google

քիւրի թաշլարը գըրտը , վէ Ըստա-
րովթ փութլարընը քէստի , վէ օն-
լարըն մահալինի ատէմ քէմիքլէրի
15 իլէ տօլուրտու : Վ֊է Նեթէլտէքի
մէզպահը տախի՝ Իսրայէլէ կիւնահ
էթտիրէն ՝Նաբատ օղու Յերո-
բոամըն եափտըղը թէփէ փութ-
խանէսինի՝ օր մէզպահը վէ թէփէ
փութխանէսինի ընգտը . վէ թէ-
փէ փութխանէսինի եագտը , վէ
տէօյիւպ թօզ էյլէտի , հէմ Ըս-
16 տարովթու եագտը : Ընտէն Յով-
սիա տէօնիւպ՝ օրատա տաղտա օ-
լան մէզարլարը կէօրտիւ , վէ կէօն-
տէրիպ՝ մէզարլարտան քէմիքլէրի
ալտը , վէ պու սէօզլէրի նիտա է-
տէն Ըլլահ ատէմինին նիտա էթ-
տիյի Պապպըն սէօզիւնէ կէօրէ՝
մէզպահըն իւզրինտէ եագըպ օնու
17 մուրտարլատը : Ընտէն տէտի քի՝
Հ֊ու կէօրտիյիմ թիւրպէ նէ՞
օլա . վէ շէհրին ատէմլէրի օնա
տէտիլէր քի՝ Յուդատան կելիպ
Նեթէլէն մէզպահընա սէնին պու
էթտիյին շէյլէրի նիտա էտէն ՝Ըլ-
18 լահ ատէմինին մէզարը տըր : Վ֊է
օ՛ Օնու գօյվէրին , օնուն քէմիք-
լէրինի քիմէ գըմըլտամմասընը տէ-
տի . իմտի օնուն քէմիքլէրինի՝
՞Ամարիատան կէլէն փէյդամպէ-
րին քէմիքլէրի իլէ գուրթարտը-
19 լար : Հէմ Իսրայէլին փատիշահ-
լարընըն ղազապէ կէթիրմէք իչիւն
եափտըգլարը՝ ՝Ամարիանըն շէհր-
լէրինտէ օլան ճիւմլէ թէփէ փութ-
խանէլէրինի տախի Յովսիա տէֆ՝
էթտի . վէ օնլարա Նեթէլտէ էթ-
տիյի ճիւմլէ ա՛մէլլէրէ կէօրէ էյ-
20 լէտի : Վ֊է օրատա օլան ճիւմլէ
՞թէփէ փութխանէլէրինին քեա-
հինլէրինի մէզպահլարըն իւզէրին-
տէ Հալօղազլատը , վէ օնլարըն իւ-
զէրինտէ ՞ատէմ քէմիյի եագտը .
անտէն Իրուսաղէմ տէօնտիւ :
21 Վ֊է փատիշահ հէմի գավմա
թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Ընտէ-
նըղ Պապպա ՞պու ա՛հտընն քի-
թապընտա եազըլը օլտուղտու կիպի
22 Հպասնէք էյլէյսինիզ : Օ֊իրա Իս-
րայէլի հիւքմ էտէն հաքիմլէրին
կիւնէլէրինտէն պէրու , վէ Իսրայէլ
փատիշահլարընըն վէ Յուդա փա-
տիշահլարընըն ճիւմլէ կիւնէլէրին-
տէ տախի՝ ՞պու պասնէք կիպի օլ-
23 մամըշ տըր : Իւլա պու պասնէք՝
Պապպա Իրուսաղէմտէ Յովսիա
փատիշահընն օն սէքիզինճի եըլընտա
օլտու :
24 Հէմ տախի Յովսիա՝ ՞ճինճի-
լէրի վէ ֆալճըլարը վէ ՞թէրափի-
մի վէ փութլարը՝ վէ Յուդա տի-
յարընտա հէմ Իրուսաղէմտէ կէօ-
րիւնէն ճիւմլէ մէքրուհաթը տէֆ՝
էյլէտի . թա քի քեահին Հէզ-
կիանընն Պապպ էվինտէ պուլտու-
ղու քիթապտա եազըլմըշ ՞թէվ-
րաթընն սէօզլէրինի եէրինէ կէթի-
25 րէ : Վ֊է ՞օնտան էվվէլ պիւթիւն
եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընն-
տան վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն՝
Մովսէսին ճիւմլէ թէվրաթընա
կէօրէ օնուն կիպի Պապպա ուէօն-
միւշ փատիշահ օլմատը . օնտան
սօնկրա տախի օնուն կիպի դալգ-
26 մատը : Ընճաղ Պապպ՝ Մանա-
սէնին օնու ղազապէ կէթիրտիյի
՞ճիւմլէ ղազէպլէրինտէն էօթիւ-
րիւ Յուդանըն իւզէրինէ թութու-
շան պէօյիւք ղազապընն խըշմընտան
27 տէօնմէտի : Վ֊է Պապպ տէտի .
՝Իսրայէլի ուէֆ՝ էթտիյիմ կիպի՝
Հուզուրումտան Յուդայը տախի
տէֆ՝ էտէճէյիմ . վէ սէչտիյիմ
պու շէհրի Իրուսաղէմի՝ վէ ՞Իս-
միմ օրատա օլսուն տէտիյիմ էվի
բէտտ էտէճէյիմ :
28 Վ֊է Յովսիանընն պազի հիքա-
յէթի վէ օնուն հէր էթտիյի՝
Յուդա փատիշահլարընընն թէվա-
բիխ քիթապընտա եազըլը տէյի՞
29 մի : ՞Օնուն կիւնէլէրինտէ Մ֊ըսրը
փատիշահը փարաւոն ՝Նէքաւով՝
Ասուր փատիշահընըն իւզէրինէ
Եփրատ րըմազընա չըգտը , վէ
Յովսիա փատիշահ օնու գարշըլա-
մաղա չըգտը . վէ օ ՞օնու կէօր-
տիւիւ կիպի՝ օնու ՞Մակեդդով-
30 տա էօլտիւրտու : Վ֊է ՞օնուն
գուլլարը օնուն էօլիւսիւնիւ Մա-
կեդդովտան ա՛րապա իւէ Իրուսա-
ղէմ կէօթիւրիւպ՝ օնու քենտի
մէզարընտա տէֆն էյլէտիւլէր . վէ
՞տիյարըն խալգը՝ Յովսիա օղու
Յովահազը ալըպ օնու մէսհ էթ-
տիւէր , վէ օնու պապասընըն եէ-
րինէ փատիշահ նասպ էթտիւլէր :
31 Ը֊Յովահազ փատիշահ օլտուգ-
տա՝ իյիրմի իւչ հաշընտա իտի ,

Digitized by Google

վէ Երուսաղէմտէ իւշ այ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասընըն
ատը՝ Յէրնատան Երեմիանըն գը-
32 զը Ըմիտաղ իտի: Վէ օ՝ պա-
պալարընըն ճիւմլէ էթտիքլէրինէ
կէօրէ Թապպըն նաղարընտա ևա-
33 րամաղլըգ էյլէտի: Վէ փարաւոն
Նէքաւով օնու՝ Երուսաղէմտէ
փատիշահլըգ էմմէօին տէյիւ Ե-
մաթ տիյարընտա Ասիրղատա
հապս էթտի. վէ տիյարա եիւզ
գանթար կիւմիւշ վէ պիր գան-
34 թար ալթունէ ճէրիմէ սալտը: Վէ
Փարաւոն Նէքաւով՝ Յովսիա-
նըն օղլու Եղնակիմի պապասը Յով-
սիանընն ներինէ փատիշահ էթ-
տի, վէ Եաորընը Յովակիմէ տե-
յիշթիրտի. Յովաքազը իսէ ա-
լըսդ՝ Ասըրըա կէօթիւրտիւ, վէ
35 օ՝ օրատա էօլտիւ: Վէ Յովակիմ
Ղիւմիւշիւ վէ ալթունու փարա-
ւոնա վէրտի. ամմա տիյարը՝ փա-
րաւոնուն էմրինէ կէօրէ կիւմիւշիւ
վէրմէք իչիւն մուգաթա՝ էյլէտի.
կիւմիւշիւ վէ ալթունու փարաւոն
Նէքաւովա վէրմէք իչիւն՝ տիյա-
րըն գավմընտան հէր քէսին մագ-
թուի՛նէ կէօրէ ալտը:
36 Յովակիմ փատիշահ օլտուգ-
տա՝ իւթրմի պէշ հաշընտա իտի,
վէ Երուսաղէմտէ օնպիր նըլ փա-
տիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասը-
նըն ատը՝ Յուդմատան փադայիա-
37 նըն գըղը Ջաբիւդ իտի: Վէ պա-
պալարընըն ճիւմլէ էթտիւինէ կէօ-
րէ՝ Թապպըն նաղարընտա եարա-
մաղլըգ էյլէտի:

ՊԸՊ ԻԴ

Յովակիմին՝ էվվէլա Նաբուգոդոնոսոր Նէ-
նիւէյի, վէ անտէն օնա ասը օլմագ իլէ՝
քէնտի քէնտինին խարապընա սէկսէկ օ-
տուղու. 6 Յովաքինին օնուն եէրինէ կէյ-
տիյի. 7 Ասըրը փատիշահընընը Խարիլըն
փատիշահընա Նէնիւէյիի. 8 Յովաքինին ևա-
րամա, փատիշահլըգը. 10 Երուսաղէմին
քեթէհ օլտունտուղու, վէ օնուն էհալիսինին
Խարիլընա էսիր սիւրիւլտիւիւ. 11 Ամեդ-
կիհանըն փատիշահ օլուսդ՝ ֆէնա փատիշահ-
լըգ էթտիյի, վէ Յուդալըլարըն պիւ քիւլ-
լիյէ խարապաթը:

1 Օնուն կիւնլէրինտէ՝ Խարիլըն
փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր
ջըգտը, վէ Յովակիմ օնա իւշ
եըլ գուլ օլտու. անտէն տէօ-
2 Նիւպ օնա ասը օլտու: Վէ Տապպ
օնուն իւզէրինէ՝ Վհիլտանիլէրին
պէօլիւքլէրինի վէ Աիւրեանիլէրին
պէօլիւքլէրինի վէ Մոաթլըլարըն
պէօլիւքլէրինի վէ Ըմմոն օղուլլա-
րընըն պէօլիւքլէրինի կէօնտէրտի.
իմտի օնլարը Յուդանըն իւզէրինէ
կէօնտէրտի քի՝ օնու Տապպըն
գուլլարը փէյղամպէրլէրին վասի-
թասը իւլէ սէօյլէտիյի սէօզէ կէօ-
3 րէ հէլաք էաէ: Թահգիգան պու՝
Յուդայա Թապպըն էմրի իւզրէ
օլտու քի՝ Մանասէհին կիւնահ-
լարը իչիւն օնո՝ ճիւմլէ էթտի-
լինէ կէօրէ քէնտի հուզուրունա
4 տան տէՓ՝ էյլէյէ, հեմ տտսխի
տէօքտիւյիւ սուչսուզ գան իչիւն
օլսո՝. զերա Երուսաղէմի սուչ-
սուզ գան իլէ տօլտուրտու, վէ
Թապպ օնո՝ ա՛Փվ էթմէք իսթէ-
մէտի:
5 Վէ Յովակիմին պագի հիքեա-
յէթի վէ օնուն հէր էթտիյի՝
Յուդա փատիշահլարընըն թէվա-
րիխ քիթապընտա եազըլը տէյի՛լ
6 մի: Իմտի Յովակիմ պապալարը
իլէ ույուտու, վէ օնուն եէրինէ
օղլու Յովաքին փատիշահ օլտու:
7 Վէ Մըսըր փատիշահը արթըգ
պիր տահա քէնտի տիյարընտան
ըզգմաթը. զերա Խարիլըն փատի-
շահը՝ Մըսըր ըրմաղընտան Եփ-
րատ ըրմաղընատէք Մըսըր փատի-
շահընըն հէր նէսի վար իտի իսէ՝
ալմըշ իտի:
8 Յովաքին փատիշահ օլտուգ-
տա՝ ոն սէքիզ եաշընտա իտի, վէ
Երուսաղէմտէ իւչ այ փատիշահ-
լըգ սիւրտիւ. վէ անասընըն ատը՝
Երուսաղէմտէն Եղնաթանըն գրըղը
9 Նիհուսթա իտի: Վէ պապասընըն
ճիւմլէ էթտիյինէ կէօրէ՝ Տապպըն
նաղարընտա եարամաղլըգ էյլէտի:
10 Օր զեմանտէ Խարիլըն փատի-
շահը Նաբուգոդոնոսորուն գուլ-
լարը՝ Երուսաղէմ իւզէրինէ ջգ-
տըլար, վէ շէհր մուհասաբէյէ ա-
11 լընտը: Վէ Խարիլըն փատիշահը
Նաբուգոդոնոսոր շէհրին իւզէրինէ
կէլտի, վէ օնուն գուլլարը օնու
12 մուհասաբէ էթտիլեր: Վէ Յու-
դա փատիշահը Յովաքին՝ քէնտի
անասը վէ գուլլարը վէ սէրվէրլէ-
րի վէ խատըմլարը իլէ պէրապէր

Հաբիլոն փատիշահնա չըգտը · վե Հաբիլոն փատիշահը՝ Էքենտի փատիշահլըղընըն սեքիկինճի եը-
13 ըընտա Ոնու թուխտու : վե Էրապպը տեմիյի կիպի՝ Ոօրատան Բապպ էվինին ճիւմլէ խապինէլէ-
րինի վե փատիշահ էվինին խազի-
նէլէրինի չըգարտը , վե Իսրայէլ փատիշահը Պողոմոնուն Բապպը հէյքէլինէ եափտրդը հէփ ալթուն
14 գապլարը Ոփարէլէտի : վե Էպիւ-
թիւն Էրուսաղէմ վե ճիւմլէ սերվէրլերի վե հէփ գուվվէթ սա-
հիպլէրինի Ոօն պին էսիր՝ հէմ Ոճիւմլէ տիւլկէրլերի վե տէմիրճի-
լերի կէօչիւրտիւ . տիյարըն Ոֆու-
գարասը խապգընտան ղայրի քիմնէ
15 գալմատը : վե Ոյովաքինի Հա-
բիլոնա կէօչիւրտիւ . հէմ փատի-
շահըն անասընը վե փատիշահըն գարըլարընը վե օնուն խատըմլա-
րընը վե տիյարըն գուվվէթ սա-
հիպլէրինի Էրուսաղէմտէն Հա-
16 բիլոնա կէօչիւրտիւ : վե Ոճիւմլէ գուվվէթ սահիպլէրինի եէտի պին քիմնէ՝ հէմ տիւլկէրի վե տէմիր-
ճիյի պին քիշի՝ ճիւմլէ ճէնք է-
տէն գահրիմանլարը՝ Հաբիլոն փա-
տիշահը օնլարը Հաբիլոնա կէօ-
17 չիւրտիւ : վե Ոհաբիլոն փատի-
շահը օնուն եէրինէ Նա՛մուճասը Ո՝աթանիայը փատիշահ էտիպ՝ Ոօնուն ատընը Ոեզեկիայա տէյիշ-
թիրտի :
18 Ոեզեկիա փատիշահ օլտուգ-
տա՝ իյիրմի պիր եաշընտա իտի , վե Էրուսաղէմտէ օնպիր եըլ փա-
տիշահլըգ սիւրտիւ . վե անասընըն
ատը՝ Ոևրնատան Էրեմիանըն գը-
19 զը Ո՝միտաղ իտի : վե Ոպու՝
Յովակիմին ճիւմլէ էթթիյինէ կէօրէ Բապպըն նազարընտա եա-
20 րամազլըգ էյլէտի : Ոօիրա Էր-
ուսաղէմին վե Յուդանըն իւզէ-
րինէ օլան Բապպըն ղազապընտան էօթթիւրիւ վագի՝ օլտու քի՝ օնլա-
րը քէնտի հուզուրունտան տէֆ՝ էտինճէ յէտէք՝ Ոեզեկիա Հաբի-
լոն փատիշահընա ա՛սը օլտու :

(ծ · Ի՛ · Ը · 599 ։

—

Ը Էրեմ . իէ . 1 ։
Ի պա՛գ՝ Էրեմ . ծբ . 28 ։
Ծ պա՛գ՝ պ · իէ . 27 ։
Կ Էրեմ . բ . 5 ։
Հ պ · ի · 17 · Էս . լթ . 6 ։
Յ պագ՝ Ղան . ե . 2 , 3 ։
Ղ Էրեմ իգ . 1 ։
Ճ պա՛գ՝ Էրեմ . ծբ . 28 ։
Մ ա Ֆատ . ժդ . 10 , 22 ։
Յ պ · իե . 1 ։ Էրեմ . իա . 7 ։
Ն բ Պն լղ . 10 ։ Էսթ . բ . 6 ։ Էրեմ . իբ . 24 , լգ ։
Շ պա՛գ՝ Էրեմ . ծբ . 28 ։

(ծ · Ի՛ · Ը · 599 ։

—

Ո Էրեմ . լէ . 1 ։
Ն ա Պն . ֆ . 15 ։ բ Պն . լղ . 10 ։
Պ պ · իդ . 34 · բ Պն · լղ · 4 ։
Ղ բ Պն լղ . 11 ։ Էրեմ լէ . 1 ։ ծբ . 1 ։

(ծ · Ի՛ · Ը · 59 ։

—

Ո պ · իդ . 31 ։
Ո բ Պն լղ . 12 ։

Վ բ Պն լղ . 13 ։ Էշկ · ժէ . 15 ։

օլունտուղտա , վե օնուն կէօղէրինին օյուլտուղտա : 8 Ղարուզարդանըն չէհրի ֆեթհ էտիպ՝ պիր գալ ֆուգարատան մա՛տա՝ էհա-
լինինին ճիւմլէսինի էսիր սիւրտիյիւ : 13 Խալտինէլէրի եաղմա էտիպ՝ կէօթթիւրտիւ-
յիւ : 18 Իճալ քիպարըն Ոներզատա գաթլ օլունտուգլարը : 22 Էրուսաղէմտէ պագի գալանլարը իւղերինէ մէմուր նապ օլունան Վոդողինընը գաթլ օլունմասը իլէ գալան խալգընը Ոընըրա գաչտըգը : 27 Էղ-
մարովդաքընը՝ էյովաքինի էտնա հալինտէն գալտըրըգ՝ եաղնտտա օնա իբրամ էթթիյի ։

(ծ · Ի՛ · Ը · 590 ։

—

1 Ոէ վագի՝ օլտու քի՝ Ոօնուն փատիշահլըղընըն տօգուզունճու եըլընտա օնուննճու այտա ա-
յընն օնուննճու կի՞նէ՞ուտ՝ Հաբի-
լոն փատիշահը Ոևաբուգոդոնոսոր՝ ճիւմլէ ա՛սքէրի իւէ Էրուսաղէմին իւէրինէ կէլտի , վե օնուն գար-
շընընտա օրտու գուրտու . վե օ-
նուն իւղերինէ էփէվլի մէթերիս-
2 լէր եափտը : վէ շէհր՝ Ոեզեկիա փատիշահընն օնպիրինճի եըլընա-
3 տէք մուհասէրէտէ իտի : վէ Բա-
յընն տօգուզունտա՝ շէհրտէ գրթ-
լըգ շէտիտ օլտու , վե տիյա-
րըն գավմընըն էքմէյի եօղ իտի :
4 վէ Ոշէհր պօզուլտու , վե ճիւմ-
լէ ճէնքճիլէր կէճէ իւէ՝ գափու-
նուն եօլունտա փատիշահ պաղչէ-
սինին եանընտա օլան իքի հիսարըն արասընտա գէչըբլար . վե Ոհիլ-
տանիլէր շէհրի գուշաթմըշ իքէն ,
6 Ոփաթէհ սահրա եօլունա կիթ-
տ : վէ Քհիլտանիլէրին ա՛սքէրի փատիշահընն արտընճա գօվալայըպ՝ օնու Էրիքով սահրալարընտա եէ-
թիշտիւէր , վե ճիւմլէ ա՛սքէրի օ-
6 նուն եանընտան տաղըլտը : Իմտի փատիշահը թուխտուպ՝ օնու Ոհեբ-
ղայա՝ Հաբիլոն փատիշահընա չը-
գարտըպար . վե իւղերինէ հիւքմ
7 էթթիւէր : վէ Ոեզեկիանըն օ-
ղուլլարընը՝ օնուն կէօզէրի էօ-
նինտէ պօղազլատըլար . վե Ոևե-
զեկիանընն կէօզէրինի քէօրէթթի-
լէր , վե օնու պուգաղուլար իւէ պաղլայըպ՝ Հաբիլոնա կէօթթիւ-
տիւէր :
8 վէ Հաբիլոն փատիշահը Ոևա-
բուգոդոնոսոր փատիշահընն Ոօնտօ-
գուզունճու եըլընըն պէչինճի ա-
յընտա Ոայընն եէտիսինտէ՝ Հաբի-
լոն փատիշահընընն գուլու՝ ա՛սաս-
լար պաշը Ոևաբուզարդան Էր-
9 րուսաղէմէ կէլտի : վէ Ոբապպըն

— Պ Ոն լղ . 17 ։ Էրեմ . լէ . 2 ։ լթ . 1 ։ ծբ . 4 , 5 ։ Էշկ · իգ . 1 ։

(ծ · Ի՛ · Ը · 588 ։

—

Բ Եբեմ . լթ . 2 ։ ծբ . 6 ։
Գ Էրեմ . լթ . 2 ։ ծբ . 7 , լգ ։
Դ Էրեմ . լթ . 1—7 , ծբ . 7 ։ Էշկ · ժբ . 12 ։
Ե պ · իգ . 33 ։ Էրեմ . ծբ . 9 ։
Զ Էրեմ . լթ . 7 ։ Էշկ · ժբ . 13 ։
Է պա՛գ՝ պ · իգ . 12 ։ Իսա . 27 ։
Ը պա՛գ՝ Էրեմ . ժբ . 12—14 ։
Թ Էրեմ . լթ . 9 ։
Ժ բ Պն . լղ . 19 ։ Ոաղ · հթ . 1 ։

Digitized by Google

Եվինի հեմ Փատիշահըն Եվինի եագտը. հեմ Երուսաղէմին հեփ եվէրինի վե պեօյիւք եվէրին
10 ճիւմլէսինի ալթէնէ եագտը: Վէ ա՛սասլար պաշը իլէ օլան Վհիլտանիլէրին ճիւմլէ ա՛սքերի՝ Երուսաղէմին հիսարընը չէփչէվրէտէ
11 երգտըլար: Վէ Էչէհրտէ գալան գավմըն պագիսինի՝ հեմ Հաբիլոն փատիշահընա տիւշմիւշ գաչգընլարընը հեմ գալապալըղըն պագիսինի՝ ա՛սասլար պաշը Նաբուզարա-
12 դան կէօչիւրտիւ: Վէ ա՛սասլար պաշը Թտիյարըն փուգարասընտան՝ պաղճըլար վէ չինթճիլէր պրագտը:
13 Վէ Ապպըլն եվինտէ օլան Հպագըր տիրէքլէրի վէ Ոտիպլիքլէրի՝ հեմ Ապպըլն եվինտէ օլան Ղպագըր տէնիզի՝ Վհիլտանիլէր փարէլէտիլէր, վէ օնլարըն պագըրընը Հաբիլոնա կէօթիւրտիւ-
14 լէր: Վէ Լէյէնլերի հեմ քիւրէքլերի վէ մամ մագասլարընը վէ գաւուհլերի՝ վէ խըլմէթ էթիքլերի ճիւմլէ պագըր գապլարը ալ-
15 տըլար: Էհեմ ա՛սասլար պաշը՝ կէրէք ալթուն կէրէք կիւմիւշ պուխուրտանլարը վէ լէյէնլերի ալ-
16 տը: Վողմանուն Ապպ եվինէ եափտրղը իքի տիրէքլէր՝ պիր տէնիզ՝ վէ տիպլիքլէր՝ Ճիւմլէ պու ալէթլէրին պագըրը թարթըյա
17 կէլմէզ իտի: Պիր տիրէյին պօյու՝ օն սէքիզ արշըն իտի, վէ թէփէսինտէ պագըրտան պաշլըղը վար իտի, վէ պաշլըղըն պօյու իւչ արշըն իտի, վէ պաշլըղըն իւզէրինտէ չէփչէվրէ չէպէքի իչի վէ նարլար վար իտի, հէփսի պագըրտան իտի. վէ օպիր տիրէք տախի՝ չէպէքի իչի իլէ պունուն կիպի իտի:
18 Վէ Ա՛սասլար պաշը՝ պաշ քահնին Վարայիայը վէ իքինճի քահնին Ոփոնիայը վէ գափու-
19 նուն իւչ պէքչիլերինի ալտը: Վէ չէհրտէն պիր խատըմ ալտը, քի օ՝ ճէնգճիլերին իւզէրինտէ սերտար իտի, հեմ չէհրտէ պուլունան փատիշահընը միւսահիպլերինտէն Նպէչ քիմսէ՝ վէ տիյարըն գավմընը ա՛սքերլիյէ թահրիր էտէն ա՛սքերին պաշ քեահիպինի՝ վէ չէհրտէ պուլունան տիյարըն

գավմընտան ալթմըշ ատէմ ալտը:
20 Ինմի ա՛սասլար պաշը Նաբուզարդան օնլարը ալտը, վէ Հարիլոն փատիշահընա Ոնբէղայա կէօ-
21 թիւրտիւ: Վէ Հաբիլոն փատիշահը օնլարը վուրուպ՝ Ինմահ տիյարընտա Ոնբէղատա օնլարը էօլտիւրտիւ. Պու վէճճ իլէ Յուդա՝ քէնտի տիյարընտան էսիր կէօ-
22 թիւրիւլտիւ: Վէ Հաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորուն պըրատ տըղը Ըյուդա տիյարընտա գալան գավմըն իւզէրինէ՝ Ոափան օղլու Ըքիկամըն օղլու Վոդողիա-
յը մէմուր էթտի:
23 Վէ ա՛սքերլերին ճիւմլէ Սէրվերլերի՝ կէրէք քէնտիլերի կէրէք ատէմլերի՝ Հարիլոն փատիշահընըն Վոդողիայը մէմուր նասպ էթտիյինի իշլէթտիքլերինտէ, եա՛նի Նաթանիա օղլու Իսմայէլ վէ Կարէ օղլու Յօհանան վէ Թանհումէթ օղլու Նետոփաթը Ոաբայիա վէ Ոաքաթինին օղլու Յեզոնիա՝ կէրէք քէնտիլերի կէրէք օնլարըն աւէմլէրինի Վոդողիայա
24 Ոափայա կէլտիլէր: Վէ Վոդողիա օնլարա վէ օնլարըն ատէմլերինէ եէմին էթտի, վէ օնլարա տէտի քի՝ Վհիլտանիլէրէ գուլլար օլմագտան գօրգման. պու-
տիյարտա սաքին օլուպ՝ Հաբիլոն փատիշահընա գուլլուգ էտին, վէ սիզէ էյի օլաճագ սըր:
25 Վէ Վագի՝ օլտու քի եէտինճի այտա՝ փատիշահ զիւրրիյէթինտէն օլան Նղիսամա օղլու Նաթանիա-
նըն օղլու Իսմայէլ պիլէսինճէ օն ատէմ իլէ կէլտի, վէ Վոդողիա-
յը վուրտու վէ էօլտիւ, հեմ օ-
նունն իլէ Ոափատա օլան Նէհուտիլերի վէ Վհիլտանիլերի վո-
26 պու: Վէ ճիւմլէ գավմ քիւչիւքտէն պէօյիւյէտէք՝ հեմ ա՛սքէրլերին սէրվերլերի գալգըպ Ոըսրա կիթտիլեր. զիրա Վհիլտանիլէրտէն գօրգտուլար:
27 Վէ վագի՝ Օլտու քի Յուդա փատիշահը Յովաքին էսիրլիյին օթուզ եէտինճի սըլընտա օն իքինճի այտա այըն իյիրմի եէտինճի կիւնէ՝ Հաբիլոն փատիշահը Նղմարոդաք՝ փատիշահ օլտուղու սըրտա՝ Յուդա փատիշահը Յո-

ա՛ Նրեմ. Ծբ. 24, ի՛ը:
ա՛ Նրեմ. Ծբ. 24, ի՛ը:
ա՛ Նրեմ. Ծբ. 24, ի՛ը:

վաքինին ՚պաշընը զընտանւտան
28 գալտըրտը ։ Վ֊է օնուն իլէ խա՚յրլար սէօյլէշտի ։ վէ օնուն թախ֊
թընը՝ Լաբիլոնտա պիլէսինճէ օլան
փատիշահլարընն թախթընտան իս֊
29 թիւն գօտու ։ Վ֊է զընտանտաքի
էսվապլարընը տէյիլթիրտի ։ վէ
էօ՚մրիւնիւն ճէմի՝ կիւնլէրինտէ
՚տայիմա օնուն հուզուրունտա էք֊
30 մէք եէր իտի ։ Վ֊է օնուն թա՚յին֊
նի՝ տայիմ թա՚յին իտի ։ էօ՚մրիւ֊
նիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝ կիւն
պէ կիւն թա՚յինի օնա փատիշահ֊
տան վէրիլէր իտի ։

ՊԻՐԻՆԱՒ ԹԼՒՔԸՐԻՆ

ԵՒՕՏ

ԸՆՏԱՆԻ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ՊԸՊ Ը

Ադամտան Նոյա վէ օնուն օղուլլարընա գա֊
տար սիլսիլէ տէֆթէրի ։ 8 Համընի՝ 17 վէ
Եէմնի օղուլլարը ։ 24 Եէմտէն Եբրահամա
գատար սիլսիլէ տէֆթէրի ։ 29 Իսմայէլին՝
32 վէ Քետուրանըն օղուլլարը ։ 34 Եբրա֊
համըն Իսահատան եվլատլարը ։ 38 Սէիրին
օղուլլարը ։ 43 Իդումտան օլան փատիշահ֊
լար վէ պէյլէր ։

1 Ադամ՝ Սէթ՝ Ինովս (2) կայնան՝
3 Մահալալէէլ՝ Յարեդ ՝ Ինովք՝
4 Մաթուսալայ՝ Լամէք ՝ Նոյ՝
Եմ՝ Համ վէ Յաբեթ ։
5 Յաբեթին օղուլլարը՝ Գոմեր
վէ Մագոգ վէ Մադայ վէ Յա֊
ւան վէ Թուբէլ վէ Մոսոք վէ
6 Թիրաս իտի ։ Վ֊է Գոմերին օ֊
ղուլլարը՝ Աքքանաս վէ Իֆաթ
7 վէ Թորգոմա իտի ։ Վ֊է Յաւա֊
նընն օղուլլարը՝ Էղլիսայ վէ Թար֊
սիս՝ Կիտիմ վէ Դոդանիմ իտի ։
8 Համընն օղուլլարը՝ Գուշ վէ
Մեստրեմ՝ Փութ վէ Քանան ի֊
9 տի ։ Վ֊է Գուշուն օղուլլարը՝
Սաբա վէ Էվիլա վէ Սաբաթա վէ
Ռեգմա վէ Սաբաթաքա իտի ։ վէ
Ռեգմանըն օղուլլարը՝ Սաբա վէ
10 Դեդան իտի ։ Վ֊է Գուշ Նեբ֊
րովմու թէվլիտ էյլէտի ։ պու֊
եէրտէ ճէպպար օլմադա պաշլատը ։
11 Վ֊է Մեստրեմ Պուդուլլարը թէվ
լիտ էյլէտի՝ Հեմ Ընամլալարը վէ
Պաբալարը վէ Նեփթուգլուլա֊
12 րը՝ վէ Պաթրուսիմլիների վէ Քաս֊
ղուքլուլարը քի՝ փըշտըրըլար օրա֊
տան չըգտը՝ վէ Քափթորլուլարը ։
13 Վ֊է Ղրանան՝ իլք տօղուշու Ա֊
14 դոնու թէվլիտ էյլէտի ՝ վէ Քհե֊
տի ՝ վէ Յեբուսլուլարը վէ Ըմօրհ֊
15 լուլարը վէ Գերգեսիլիների ՝ վէ
Խեւիլիների վէ Բրուկլալարը վէ
16 Ըսենլիլների ՝ վէ Բրուսդուլալարը
վէ Յամարլալարը վէ Ըմաթլալարը ։
17 Եմնի օղուլլարը՝ Եղամ վէ Ը֊
սուր վէ Բրփաքսադ վէ Պուդ վէ
Բրամ վէ Ուս վէ Ուղ վէ Վա֊
18 թեր վէ Մոսոք իտի ։ Վ֊է Բր֊
փաքսադ Սաղայը թէվլիտ էյլէ֊
տի ՝ վէ Սաղայ Եբերի թէվլիտ
19 էյլէտի ։ Վ֊է Եբերէ իքի օղուլ
տօղուտու ՝ պիրինին ատը *Փաղէկ
իտի ։ վէրա եէր՝ օնուն կիւնլէրին֊
տէ թագսիմ օլունտու ։ վէ գա֊
ըընտաշընըն ատը Յեկտան իտի ։
20 Վ֊է Յեկտան՝ Էղմոդադը վէ
Սաղափը վէ Ըսարմօթու վէ Յա֊
21 բաքը թէվլիտ էյլէտի ՝ Հեմ Ը֊
դորամը վէ Ուզալը վէ Դեկղանը ՝
22 վէ Գեբաղը վէ Ըբիմեէլի վէ Սա֊
23 փայը ՝ վէ Ոփիրի վէ Եւիլայը վէ
Յորաբը ։ պունլարըն ճիւմլէսի՝
Յեկտանըն օղուլլարը իտի ։
24 Սեմ՝ Բրփաքսադ՝ Սաղա ՝
25 Եբեր՝ Փաղէկ՝ Ռաղաւ ՝ (26) Սե֊
27 րուգ՝ Նաքոր՝ Թարայ ՝ Բրրամ
եա՚նի Բրրահամ ։
28 Բրրահամըն օղուլլարը՝ Իսա֊
29 հակ վէ Իսմայէլ իտի ։ Օնլարըն
տօղուշլարը պունլար տըր ։ Իս֊
մայէլին իլք տօղուշու Նաբեօթ՝
անտէն Կէդար վէ Եդբեէլ վէ
30 Մաբսամ ՝ Մասմա վէ Գումա֊

Digitized by Google

Ա՝ասսէ՝ Հրոդադ վէ Թահամ ,
31 Հետուր՝ Նափէս վէ Կեդմա ,
Իսմայէլին օղուլլարը պուռնլար ի-
32 տի : Վ՝է Բբրահամըն օտալըղը
Հրեետուրանըն օղուլլարը . օ՝
Օեմրանը վէ Յոկսանը վէ Մա-
դանը վէ Մադիանը վէ Յեսբոկը
վէ Սուէյի թեվլիտ էյլէտի . վէ
Յեկսանըն օղուլլարը՝ Սաբա վէ
33 Դեդան իտի : Վ՝է Մադիանըն օ-
ղուլլարը՝ Կեփա վէ Եփեր վէ Ե-
նովք վէ Եբիդա վէ Էլդագա ի-
տի . պուռնլարըն ճիւմլէսի՝ Կե-
34 տուրանըն օղուլլարը իտի : Վ՝է
Բբրահամ՝ Իսահակը թեվլիտ
էյլէտի . Իսահակըն օղուլլարը՝
Եսաւ վէ Իսրայէլ իտի :
35 Եսաւըն օղուլլարը՝ Եղեփազ՝
Ռագուէլ վէ Յեուս վէ Յեգ-
36 ղամ վէ Կորխ իտի : Եղեփազըն
օղուլլարը՝ Թեման վէ Օմար՝ Սե-
փո վէ Կոթամ՝ Կենեզ վէ Թամ-
37 նա վէ Եմաղեկ իտի : Ռագուէլին
օղուլլարը՝ Նահաթ՝ Զարա՝ Սամ-
38 մա վէ Մէզա իտի : Վ՝է Սէիրին
օղուլլարը՝ Ղոտան վէ Սոբաղ վէ
Սեբեգօն վէ Ընա՝ վէ Դիսօն վէ
39 Եսեր վէ Դիսան իտի : Վ՝է Ղո-
տանըն օղուլլարը՝ Քոռի վէ Էհ-
մամ իտի . վէ Թամնա Ղոտանըն
40 գըղ գարընտաշը իտի : Սոբաղըն օ-
ղուլլարը՝ Ալաղան վէ Մանաքաթ
վէ Գհեբաղ՝ Սեփո վէ Օնամ իտի .
վէ Սեբեգօնուն օղուլլարը՝ Այիա
41 վէ Ընա իտի : Ընանըն օղուլլարը՝
Դիսօն իտի . վէ Դիսօնուն օ-
ղուլլարը՝ Եմրան վէ Եսբան վէ
42 Յեթրան վէ Քառան իտի : Եսե-
րին օղուլլարը՝ Բաղդան վէ Զաա-
ւան վէ Յաական իտի . Դիսանըն
օղուլլարը՝ Հուս վէ Ուան իտի :
43 Վ՝է Իսրայէլ օղուլլարընա փա-
տիշահ նասլ օլմազտան էվվէլ՝
Եդոմ տիյարընտա փատիշահլըզ
սիւբէն փատիշահլար Հպուռնլար
իտի . Բէուր օղու Բաղա՝ վէ օ-
նուն շէհրինին ատը Դեննաբա ի-
44 տի : Վ՝է Բաղա էօլտիւքտէ , օ-
նուն եէրինէ՝ Բոսորալը Զարա օղ-
45 լու Յոբաբ փատիշահ օլտու : Վ՝է
Յոբաբ էօլտիւքտէ , օնուն եէրինէ՝
Թեմանլըլար տիյարընտան Հու-
46 սամ փատիշահ օլտու : Վ՝է Հու-
սամ էօլիւնճէ , օնուն եէրինէ՝
Մովաբ սահրասընտա Մադիանը
վուրան՝ Բադադ օղու Եդադ փա-
տիշահ օլտու , վէ շէհրինին ատը
47 Ավիթ իտի : Վ՝է Եդադ էօլտիւք-
տէ , օնուն եէրինէ՝ Մասեկալը
48 Սամաղա փատիշահ օլտու : Վ՝է
Սամաղա էօլտիւքտէ , օնուն եէ-
րինէ՝ ըրմաղըն եանընտա Խոթովի-
տան Սաուղ փատիշահ օլտու :
49 Վ՝է Սաուղ էօլիւնճէ , օնուն
եէրինէ՝ Ըքթոր օղու Բահաղա-
50 նան փատիշահ օլտու : Վ՝է Բա-
հաղանան էօլտիւքտէ , օնուն եէ-
րինէ՝ ԸԵդադ փատիշահ օլտու .
վէ օնուն շէհրինին ատը Փոքով
իտի . վէ գարբսընըն ատը՝ Մէզա-
բբըն գրզը Մատբէթին գրզը Մա-
տաբհէլ իտի :
51 Վ՝է Եդադ էօլտիւքտէ , Էդ-
դումմուն պէյլէրի օլտու . Թամնա
պէյ՝ Գաղուա պէյ՝ Յեթաթ պէյ ,
52 Ողհամա պէյ՝ Էյլա պէյ՝ Փինօն
53 պէյ , Կենեզ պէյ՝ Թեման պէյ՝
54 Մաբզար պէյ , Մադեդիէլ պէյ՝
Իրամ պէյ իտի . Եդոմմուն պէյ-
լէրի պուռնլար իտի :

ՊԸՊ Ր

Իսրայէլին օղուլլարը , 3 Յուդանըն՝ 13 վէ Հեսսէնին օղուլլարը , 18 Վէբբրոն օղու Բաղէբին օղուլլարը , 21 Մաքիրին դըզընտան Էսրոնուն օղուլլարը , 25 Վ՝է Էսրոնուն օղու Հերաէլին օղուլլարը : 34 Սեսանըն գըզը թարաֆընտան եվլատլարը , 42 Վհաղէբին եվլատլարընըն պիր պաշգա տալը , 50 Ովը օղու Վհաղէբին օղու , 55 Կենեղլիլերին ֆամիլեալարը :

1 Իսրայէլին օղուլլարը պուռնլար տըր . Ռուբէն՝ Հմաւուն՝ Ղեւի վէ Յուդա՝ Իսաքար վէ Զա-
2 բուղըն , Դան՝ Յովսէփ վէ Բենիամին՝ Նեփթաղիմ՝ Գադ վէ Ասեր :
3 Յուդանըն օղուլլարը՝ Էր վէ Օնան վէ Սելօմ իտի . օնա Վհա-նանը Հաւանըն գրզընտան պու իւչիւ տօղտու . վէ Յուդանըն իլք տօղուշու Էր՝ Բապալը նա-զարընտա եարամազ օլմաղ իլէ՝
4 օնու էօլտիւրտու : Վ՝է օնուն կե-լինի Թամար՝ օնա Փարէսի վէ Զարայը տօղուրտու . Յուդանըն
5 Հեվի օղուլլարը պէշ իտի : Փա-րէսին օղուլլարը՝ Իսրոն վէ Հա-

6 մուլ իսի։ Վ֊է Օարանըն օղուլ֊
լարը՝ Է Օամբրի վե Ընթան վե
Նման վե Վալքօլ վե Դարա,
7 Ճիւմլէսի պէշ իսի։ Վ֊է Ըհար֊
մինին օղուլլարը՝ Ժմլօ՛ն շէյտէ
խինայէթլիք էտիպ՝ Իսրայէլի պէ֊
8 լայա սալան Ըքար իսի։ Վ֊է Ն֊
թանըն օղուլլարը՝ Ըզարիա իսի։
9 Վ֊է Նսրոնուն՝ քէնտինէ տօղան
օղուլլարը՝ Յերամէլ վե Ըրամ վե
10 Վհէղօբա իսի։ Վ֊է Ըրամ՝ Ը֊
մինադաբը թէվլիտ էյլէտի, վե
Ամինադաբ՝ Յուդա օղուլլարընըն
պէյի Նահասոնու֊ թէվլիտ էյլէտի։
11 Վ֊է Նահասոն Սալմոնու թէվլիտ
էյլէտի, վե Սալմոն՝ Բոոսու
12 թէվլիտ էյլէտի։ Վ֊է Բոոս՝ Ովե֊
բէդի թէվլիտ էյլէտի, վե Ովբէդ՝
13 Յեսսէյի թէվլիտ էյլէտի։ Վ֊է
Յեսսէ՝ իլք տօղուշու Նղլաբը
վե իքլինճիսի Էրինադաբը վե իւ֊
չինճիւսիւ Սամայը թէվլիտ էյ֊
14 լէտի։ Տէօրտինճիւսիւ Նաթա֊
15 նայէլ՝ պէշինճիսի Հռադայի, Ըլ֊
թընճըսը Ըսմ՝ եէտինճիսի Դա֊
16 վիթ իսի։ Վ֊է օնլարըն գըզ գա֊
րընտաշլարը՝ Շարուհա վե Ը֊
բիգեա իսի։ վե Հարուհանըն
օղուլլարը՝ Աբեսսա վե Յովաբ վե
17 Ըսայէլ՝ իւչ իսի։ Վ֊է Աբիգեա՝
Ամեսայը տօղուրտու։ վե Ամեսանըն
պապասը՝ Իսմայէլլի Յեթեր իսի։
18 Վ֊է Նսրոն օղլու Քաղէբ՝ գա֊
րըսը Ազուբատան վե Յերիոթատան
օղո֊լլար թէվլիտ էյլէտի։ վե օլ
գարընըն օղուլլարը պունլար տրը։
19 Յասեր վե Սովաբ վե Ընդօն։ Վ֊է
Ազուբա էօլուինճէ, Քաղէբ քէն֊
տինէ Նփրաթը ալտը, վե օ՝ օ֊
20 նա Իվլու տօղուրտու։ Վ֊է
Իվ՝ Ուրիյի թէվլիտ էյլէտի, վե
Ուրի՝ Բեսելիէլի թէվլիտ էյ֊
լէտի։
21 Ընտէն սօնկրա՝ Նսրոն Գաղա֊
աղընը պապասը Մաքիրին գըզընա
կիրտի, վե օնու՝ ալթմըշ եաշընը֊
տա իքէն ալտը, վե պու օնա
22 Ովգուբու տօղուրտու։ Վ֊է Սե֊
գուբ՝ Յայիրի թէվլիտ էյլէտի։
վե օնուն Գաղաադ տիյարընը֊
տա իյիրմի իւչ չէհրի վար իսի։
23 Վ֊է Գեսուրու վե Ըրամը Յայիրին
գասապալարընը՝ Կանաթը քէօյ֊
լէրի իլե ալթմըշ չէհր օնլարտան
ալտը։ Հէփ պունլար՝ Գաղաադըն
պապասը Մաքիրին օղուլլարընըն
24 իտիլէր։ Վ֊է Նսրոն՝ Վհաղէբ
Նփրաթատա էօլտիքտէն սօնկ֊
րա, Նսրոնուն գարըսը Աբիա՝
Նհեկուէնին պապասը Աքուրու
տօղուրտու։
25 Վ֊է Նսրոնուն իլք տօղուշու
Յերամէլին օղուլլարը պունլար ի֊
տի։ Հռամ իլք տօղուշու՝ վե
Բունա վե Օրէն վե Ոսեմ վե Ա֊
26 քիա։ Հեմ Յերամէլին պիր գայ֊
րի գարըսը վար իսի, վե օնուն ա֊
տը Ատարա իտի։ պու՝ Օնամըն
27 անասը օլտու։ Վ֊է Յերամէլին
իլք տօղուշու Հռամըն օղուլլարը
պունլար իսի։ Մաս վե Յամին
28 վե Եկեր։ Վ֊է Օնամըն օղուլա֊
րը՝ Սամայի վե Յադա իսի։ վե
Սամայինին օղուլլարը՝ Նադաբ վե
29 Աբիսուր իսի։ Վ֊է Աբիսուրուն
գարըսընըն ատը՝ Աբիհայիլ իսի,
վե օնա Աքքանը վե Մովղեի
30 տօղուրտու։ Վ֊է Նադաբըն օ֊
ղուլլարը՝ Սաղադ վե Ափփեմ ի֊
տի։ վե Սաղադ Հվլատսըզ էօլ֊
31 տիւ։ Վ֊է Ափփեմին օղուլլարը՝
Յեսսի, վե Յեսսինին օղուլլարը՝
Սեսան, վե Նսեսանըն օղուլլարը՝
32 Ըղայի իսի։ Վ֊է Սամայինին գա֊
րընտաշը Յադանըն օղուլլարը՝
Յեթեր վե Յոնաթան իսի։ վե
33 Յեթեր Հվլատսըզ էօլտիւ։ Վ֊է
Յոնաթանըն օղուլլարը՝ Փաղէթ
վե Զազա իսի։ Յերամէլին օ֊
ղուլլարը պունլար իսի։
34 Վ֊է Սեսանըն օղուլլարը օլմա֊
յըզ՝ գըզլարը օլտու։ վե Սեսա֊
նըն Յարքա իսմինտե պիր Մը֊
35 սըրլը գուլլու վար իսի։ Վ֊է Սե֊
սան քէնտի գըզընը՝ գուլլու Յար֊
քայէ գարը իշնուն վերտի, վե օ՝
36 օնա Նթթիյի տօղուրտու։ Վ֊է
Նթթի՝ Նաթանը թէվլիտ էյլէտի,
վե Նաթան Զաբադը թէվլիտ
37 էյլէտի։ Վ֊է Զաբադ Ոփղազը
թէվլիտ էյլէտի, վե Ոփղազ Ով֊
38 բէդի թէվլիտ էյլէտի։ Վ֊է Ով֊
բէդ Յէույու տօղուրտու, վե Յէ֊
ու Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի։
39 Վ֊է Ազարիա Վհղղեսի թէվլիտ
էյլէտի, վե Վհղղես Նղեասայը
40 թէվլիտ էյլէտի։ Վ֊է Նղեասա
Սոսոմէյի թէվլիտ էյլէտի, վե

ՊԸՊ Դ

Դաւիթին օրուլլարը ։ 10 Նզիկիայաւէք սիւրիէսի ։ 17 Յեքոնիանըն խալէֆելէրի ։

1 Ա Է Դաւիթին՝ Կերրոնտա քէն-
տինէ տօղան օղուլլարը պուն-
լար իտի ։ օնուն իլք տօղուշու
Յեզրայել լի Ըքինոամտան ։ Ը մ-
նոն՝ իքինճիսի կարմելլի Ըբիգեա-
2 տան Դ Ոանիէլ ։ իւչիւնճիսիս
Դեսուր փատիշահը Յոլմինին գը-
զը Ա աաքանըն օղուս Ըբիսողոմ՝
տէօրտիւնճիսիս Ըգգիթին օղուս
3 Ըդոնիա ։ պէշինճիսի Ըբիտալտան
Ասիատիա՝ ալթընճըսը գարըսը
4 ։ Ըդզատան Յեթրամ իտի ։ Օ-
նա Կերրոնտա պուս ալթըսը տօղ-
տուս ։ վէ ։ օրատա եէտի երլ վէ
ալթը այ փատիշահլըգ սիւրտիս ։
վէ ։ Ըրուսաղէմտէ օթուզ իւչ
երլ փատիշահլըգ սիւրտիս ։
5 Վ Է օնա ։ Ըրուսաղէմտէ պուն-
լար տօղտուս ։ Սամսա վէ Յովբաբ
վէ ։ Նաթան վէ ։ Սողոմոն, ։ Ը մի-
լին գըզը Կերսաբէտէն տէօրթ
6 օղո՛լ ։ Վ Է Յեբահար վէ Ելիսա-
7 մա վէ Ելիփաղէտ ։ վէ ։ Նոգա վէ
8 Նափեկ վէ Յափիէ ։ վէ Ելիսա-
մա վէ ։ Ելիհադա վէ Ելիփաղէտ ։
9 ։ տօգուզ օղո՛լ ։ Ա իւմլէսի Դա-
ւիթին օղուլլարը տըր ։ օտալըգլա-
րըն օղուլլարընտան վէ գըզ գա-
րընտաշլարը ։ Թամարտան մա՛տա ։
10 Վ Է Սողոմոնուն օղուս ։ Ռոբո-
վամ իտի ։ օնուն օղուս Ըբիա՝ օ-
նուն օղուս Ըսա՝ օնուն օղուս Յով-
11 սափատ ։ օնուն օղուս Յովրամ՝
օնուն օղուս ։ Ք ոզիա՝ օնուն օղուս
12 Յովաս ։ օնուն օղուս Ըմասիա՝ օ-
նուն օղուս ։ Ըզարիա՝ օնուն օղուս
13 Յովաթամ ։ օնուն օղուս Ըքազ՝
օնուն օղուս Եզեկիա՝ օնուն օղուս
14 Մ՝անասէ ։ օնուն օղուս Ըմոն՝ օ-
15 նուն օղուս Յովսիա իտի ։ Վ Է
Յովսիանըն օղուլլարը իլք տօ-
ղուշու Յօհանան՝ իքինճիսի Յո-
վակիմ՝ իւչիւնճիսիս Սեդեկիա՝
տէօրտիւնճիսիս Սողոմ իտի ։
16 Վ Է Յովակիմին օղուլլարը՝ օղուս
Յեքոնիա՝ օնուն օղուս Սեդեկիա
17 իտի ։ Վ Է Յեքոնիանըն օղուլլարը՝
18 Ըսիր՝ օնուն օղուս Սաղաթիէլ, վէ
Մ՝ելքիրամ վէ փադայիա վէ Սա-

Օսոմէ Սեղդուսու թէվլիտ էյլէ-
41 տի ։ Վ Է Սեղդուս Յեկամիայը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Յեկամիա
Ելիսամայը թէվլիտ էյլէտի ։
42 Վ Է Յերամելին գարընտաշը
Կաղէբին օղուլլարը՝ օնուն իլք
տօղուշու Մ՝եսա՝ Ոիփին պապա-
սը իտի, վէ Կերրոնուն պապասը
43 Մ՝արեսանըն օղուլլարը իտի ։ Վ Է
Կերրոնուն օղուլլարը՝ Կորխ վէ
Թաւփուա վէ Րոկոմ վէ Սեմա ի-
44 տի ։ Վ Է Սեմա Յարկաամըն պա-
պասը ։ Ռաամը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Րոկոմ Սամայը թէվլիտ էյլէտի ։
45 Վ Է Սամայինին օղուս Մ՝ոսն իտի ։
վէ Մ՝ոսն՝ Նէթսուրուն պապասը
46 իտի ։ Վ Է Կաղէբին օտալըղը Դե-
փա՝ Ըռսանը վէ Մ՝օսայը վէ Գա-
զէզի թէվլիտ էյլէտի ։ վէ Ըռան՝
47 Գազէզի տօղուրտու ։ Վ Է Յա-
դայինին օղուլլարը՝ ։ Ռագեմ վէ
Յովաթամ վէ Գեսան վէ Փա-
ղէտ վէ Նեփա վէ Սագափ իտի ։
48 Կաղէբին օտալըղը Մ՝աաքա՝ Սե-
բերի վէ Թարանայը տօղուրտու ։
49 ։ էմ օ՝ Մ՝ադմաննանըն պապասը
Սագափը՝ Մ՝աքաբենանըն պապա-
սը ։ էմ Գարաանըն պապասը Շա-
ւայը տօղուրտու ։ վէ Կաղէբին
գըզը՝ Ա՝քսա իտի ։
50 Ելփրաթըն իլք տօղուշու
Հվրուն օղուս Կաղէբին օղուլլա-
րը պուն լար իտի ։ Կարիաթարիմին
51 պապասը Ոթաղ, Նէթլէհէմին
պապասը Սաղման՝ Նէթգադերին
52 պապասը ։ արեփ ։ Վ Է Կարիաթա-
րիմին պապասը Ոթաղըն օղուլ-
լարը՝ ։ արօէ վէ Մ՝անահաթլը-
53 լարըն Կարըսը օլտու ։ Վ Է Կարիա-
թարիմին գապիլէլէրի՝ Յեթերլի-
լէր վէ Փութլուլար վէ Սամաթ-
լըլար վէ Մ՝ասարլըլար իտի ։ Սա-
րաալլար վէ Նէշթաուղլուլար՝
54 պուն լարտան չըգմըշ տըր ։ Սաղ-
մոնուն օղուլլարը՝ Նէթլէհէմ վէ
Նետոփաթլըլար՝ Ըտարովթ՝ Յո-
վաբ էվի՝ վէ Մ՝անահաթլըլարըն
55 Կարըսը Արլըլար իտի ։ Վ Է Կա-
բէստէ սաքին օլան քեաթիպլէրին
գապիլէլէրի՝ Թարգաթլըլար՝ Սա-
մաթլըլար վէ Սոկաթլըլար ։ պուն-
լար՝ Հոթքաբ էվինին պապասը
Եմաթտան հէլէն ։ Կենկինլիլեր իտի ։

ա Հես. ժե. 56 ։
բ ք Թագ. գ. 2 ։
գ ք Թագ. գ. 3 պէնէր Կիլբ ։
դ ք Թագ. գ. 5 ։
ե ք Թագ. բ. 11 ։
զ ք Թագ. է. 5 ։
է ք Թագ. է. 14 ։ գ. ժգ. 4 ։
ը ք Թագ. ժգ. 24 ։
թ ք Թագ. ժա. 3 պէնէր Լչէմ ։
ժ պ. ժգ. 7 պէնէր Խաղեադա ։
ի պ՝գ՝ ք Թագ. է. 14, 15, 16 ։
լ ք Թագ. ժգ. 1 ։
խ գ Թագ. ժա. 43 ։ ժե. 6 ։
ծ ք Մն. ի՛ա. 17 պէնէր Յովաքազ. ա՛ժ՛ա իբ. 6 պէնէր Ըզարիա ։
կ ղ Թագ. ժե. 30 պէնէր Ոզիա ։

ա Հես. ժե. 17 ։
գ Խա. 19 ։

ե Ելիսմ. է. 2 ։
— Վատ. ա. 16 ։

Digitized by Google

Թ·Ի'·Լ· 1053 գէ։

Նէսար՝ Յեկամիա՝ Ովսամա վէ
19 Լադաբիա իտի ։ Վ֊է փադայիա֊
նըն օղուլլարը՝ Օբարաբէլ վէ
Սեմէի իտի · վէ Օբարաբէլին օ֊
ղուլլարը՝ Եսուղամ վէ Ընա֊
նիա վէ օնլարըն գրզ գարընտաշը
20 Աղօսիթի իտի · Վ֊է Ըսուբա վէ
Ոզ վէ Խարաքիա վէ Ըսադիա վէ
21 Յովսաբեսեդ , պէշ իտի ։ Վ֊է Ը֊
նանիանըն օղուլլարը՝ փաղատիա
վէ Եսայի իտի · Հռափայիանըն
օղուլլարը՝ Ռէնանըն օղուլլարը՝
Բրդիանըն օղուլլարը՝ Սէքենիանըն
22 օղուլլարը ։ Վ֊է Սէքենիանըն օ֊
ղուլլարը՝ Սեմայիա իտի · վէ Սե֊
մայիանըն օղուլլարը՝ Հռևտուս վէ
Իգաղ վէ Խերիա վէ Նաարիա
23 վէ Սափատ , ալթը իտիլէր ։ Վ֊է
Նաարիանըն օղուլլարը՝ Ենղիովէ֊
նայի վէ Ենղեկիա վէ Ենղրիկամ ,
24 իւչ իտիլէր ։ Վ֊է Ենղիովէնայինին
օղուլլարը՝ Հվդուիա վէ Ենղիասիբ
վէ փաղայիա վէ Ակկուբ վէ Յօ֊
հանան վէ Փաղայիա վէ Ընանի ,
եէտի իտիլէր ։

ՊԸՊ Դ

Յուդանըն Եսրան՝ Ռարմի վէ Ովսան սիըրիէսի ։ 5 Եսրան օղուլ Ըաքուրուն էվ֊լատլարը ։ 9 Փաբէս վէ օնուն տուա՛նը ։ 11 Յուդանըն փարէստէն տիկէր էվլատլա֊րը ։ 21 Յուդանըն օղուլ Սելօմուն էվլատ֊լարը ։ 24 Շմաւօնուն էվլատլարը վէ օնլա֊րըն չէհրէլէրի ։ 39 Օնլարըն Կեդովրու վէ Ըմմաղէկլիլէրի եէնտիբլէրի ։

Թ·Ի'·Լ· 1300 գէ։

1 Յուդանըն օղուլլարը՝ ա֊Փարէս՝
Եսրոն վէ Ռարմի վէ Հվը վէ
2 Հորաղ իտի ։ Վ֊է Հորաղ օղուլ
բ֊Հռէայիա՝ Յեթի Թէվլիտ էյլէտի ,
վէ Յեթ՝ Ըքիմայիի վէ Վ֊ադը
Թէվլիտ էյլէտի · Նարաալելարըն
3 գապիլէլէրի պուռնլար տրը ։ Վ֊է
Նտումըն պապասընտան պուռնլար
օլտու · Յեզրայէլ վէ Յեսմա վէ
Յեդբաս , վէ գրզ գարընտաշլա֊
գրընըն ատը՝ Նաեղիփօն իտի · Վ֊է
Կեդովրուն պապասը փանուէլ՝
վէ Հվանըն պապասը Ենզեր իտի ·
Ռեթէլէհէմին պապասը Ենփրաթըն
իլգ տօղուշու գ֊Հվրուն օղուլլարը՝
պուռնլար տրը ։
5 Վ֊է դ֊Թեկուէնին պապասը Ըս֊
քուրուն իքի գարըսը վար իտի՝
6 Ենղաա վէ Նաարա ։ Վ֊է Նաարա՝

Թ·Ի'·Լ· 1300 գէ։

օնա Հքոզասը վէ Հփերի վէ Թե֊
մանը վէ Ըհասթարիյի տօղուր֊
տու · Նաարանըն օղուլլարը պուռն֊
7 լար իտի ։ Վ֊է Ենղանըն օղուլլա֊
րը՝ Յարեթ՝ Յահառ վէ Ենթնան ի֊
8 տի ։ Վ֊է Կոզ՝ Ենովբու վէ Հօ֊
բեբայը վէ Հարում օղուլ Ըհար֊
հէլէնին գապիլէլէրինի Թէվլիտ
էյլէտի ։
9 Վ֊է Փաբէս՝ գարընտաշլարըն֊
տան Էմի'լեթէլէր իտի · վէ օնուն
անասը՝ Օնու մի'նէեթ իլէ տօղուր֊
տում տէյէրէք՝ ատընը Փաբէս
10 գօտու ։ Վ֊է Փաբէս՝ Իսրայէլին
Ըլլահընա նիտա էտիպ տէտի քի՝
Նօ՛լաչտը պէնի հէր վէճհ իլէ պէ֊
րէքէթլէյիպ սինօրումու պէօյիւտե
իտին , վէ էլին պէնիմ իլէ օլուպ՝
պէնի պէլատան սագլայա իտին
քի՝ պէն մի'նէեթ տիւշմէյիմ · վէ
Ըլլահ օնուն տիլէտիյինի վէրտի ։
11 Վ֊է Յուհանըն գարընտաշը
Ռեղուբ՝ Ա՛աքիրի Թէվլիտ էյլէ֊
տի · պու՝ Ենսթօնուն պապասը ի֊
12 տի ։ Վ֊է Ենսթօն՝ Ռեթռափայը
վէ փասէյի վէ Իրնաասըն պա֊
պասը Թանայը Թէվլիտ էյլէտի ·
պուռնլար՝ Հռեքանըն ատէմլէրի ի֊
13 տի ։ Վ֊է Կենէզին օղուլլարը՝ Գո֊
թոնիէլ վէ Սարայիա իտի · վէ
ղ֊Գոթոնիէլին օղուլլարը՝ Ըթամ
14 իտի ։ Վ֊է Մ՛առնաթայի՝ Ենփրայը
Թէվլիտ էյլէտի , վէ Սարայիա՝
ե֊Պեքաբասիմլիլէրին պապասը Յո֊
վաբը Թէվլիտ էյլէտի · զիբա օն֊
15 լար՝ սանաաթքեաբլար իտի ։ Վ֊է
Յեփոնէ օղուլ Գաղէբին օղուլ֊
լարը՝ Իրու՝ Իչլա վէ Նաամ իտի ·
վէ Իչլանըն օղուլլարը՝ Կենէզ ի֊
16 տի ։ Վ֊է Յալէլէլին օղուլլարը՝
Օփի վէ Օփիփա՝ Թիրիա վէ Ը֊
17 սարէլ իտի ։ Վ֊է Ենղրանըն օղուլ֊
լարը՝ Յեթեր վի մ՛օրադ վէ Ը֊
փեր վէ Յաղօն իտի · վէ օնուն
գարընսը՝ Մ՛արիամը վէ Սամայիյի
վէ Ենսթեմովուն պապասը Յեսբայը
18 տօղուրտու ։ Էեմ գարընսը Յուդի֊
այը՝ Գեդովրուն պապասը Յարե֊
դի վէ Սոքովուն պապասը Կաբե֊
բի վէ Օզանովուն պապասը Յեք֊
թիէլի տօղուրտու · իմտի մ՛օրա֊
դընն ալտընը փարաւոնուն գրզը
Ռեթիանըն օղուլլարը՝ պուռնլար ի֊
19 տի ։ Վ֊է գարընը Նահմին գրզ

գարընտաշը Ավդիանըն օղուլլարը՝ Դարմի Կէիլանըն պապասը վէ
20 Աքաթելը Նսթեմով իտի։ Ա է Սիմոնուն օղուլլարը՝ Ենոն վէ Ջոհնա՝ Կենանան վէ Թահդօն իտի. վէ Յեսայինին օղուլլարը՝ Զօհէթ վէ Կենզոհէթ իտի։
ը Ծն. ԼԶ. 1, 5. Խգ. 12.
21 Ա է ԸՅուդա օղու Աելոմուն օղուլլարը՝ Ա եքսանըն պապասը Ներ վէ Աարեսանըն պապասը Ա ատդա՝ վէ Ըսբէա Եվինին՝ տիւլպէնտ իշ-
22 էէյէնէէր Եվինին գապիլէէրի իտի, Հէմ Յովակիմ վէ Կուզեբանըն ատէմէրի վէ Յովաս վէ Աարափ
23 քի Աովաբտա մալ սահիպլէրի իտիլէր՝ վէ Յասուբիլէհէմ. պուն-
լար իսէ էսքի չէյլէր տիր։ Պունլար չէօլմէքչիլէր իտի, վէ պաղչէլէրտէ Հէմ մանտրալարտա սաքին օլուրլար իտի. փատիշահըն
24 եանընտա օնուն իշինտէ օլուպ՝ օրատա սաքին օլուրլար իտի։
ի Ծն. խգ. 10, վէ ԼՀ. գ. 15, վէ Ծաու. իդ. 12 պէնէր Յամուէլ։
Հ մասւոնուն օղուլլարը՝ Ընամուէլ վէ Յամին՝ Յարիբ՝ Զարա
25 Վ Սաւուղ, օնուն օղու Սեղղում՝ օնուն օղու Աբսամ՝ օ-
26 նուն օղու Աասմա իտի։ Ա է Աասմանըն օղուլլարը՝ օնուն օղու Էմուէլ՝ օնուն օղու Զաքուր՝ օնուն օղու Սեմէի իտի։
27 Ա է Սեմէինին օն ալթը օղու վէ ալթը գրդը վար իտի. ամմա գաբընտաշլարընն չօգ օղու եօգ իտի, վէ օնլարըն ճիւմլէ գապիլէ-
լէրի՝ Յուդա օղուլլարը գատար
ժ Յես. ժԹ. 2։
28 Զօղալմատը։ Ա է օնլար՝ Ներսաբէէտ վէ Աօլադատա վէ Ըսեր-
29 սուաղտա սաքին օլտուլար, Հէմ Ռաղատա վէ Ըսեմտէ վէ Թոու-
30 ղադտա, վէ Ռաթուլտա վէ Զօր-
31 մատա վէ Ակկելակտա, վէ Նեթ-
ի Յես. ժԹ. 5 պէնէր Ըսեր սուսա։
մարքաբովթտա վէ Ըսերսուսիմտէ վէ Նեթբարէիտէ վէ Աագարիմտէ. Դաւիթին փատիշահ օլմասընա-
32 տէք՝ օնլարըն չէհրլերի պունլար իտի։ Ա է օնլարըն քէօյլերի՝ Նթամ վէ Ըլիին՝ Աեմօն վէ Թոքան
33 վէ Ըսան, պէշ չէհր՝ Հէմ պու չէհրլերին էթրաֆընտա օլան ճիւմ-
լ Յես. ժԹ. 8 պէնէր Ռաաղէթ բէէր։
լէ քէօյլերի իտի թա Ռաաղատէք. օնլարըն մէքեանը վէ սիլ-
34 սիլէճէ գայտլերի պու իտի։ Ա է Ասոքաբ վէ Յամլէք վէ Ըմասիա
35 օղու Յօսա, վէ Յովէլ՝ վէ Ը-
սիէլ օղու Սարայիա օղու Յօսա-
36 բիանըն օղու Հէու, վէ Նղհովէ-
նայի վէ Յեկեբայ վէ Յասուիա վէ Ըսայիա վէ Ադիէլ վէ Յեսիմիէլ
37 վէ Ռաներա, վէ Սեմայիա օղ-
լու Սամարի օղու Յեդայիա օղ-
լու Ընդն օղու Սեփէինին օղու
38 Օիզա. Պու իսմլէր իլէ զիքր օլունան գապիլէլէրինտէ պէյլէր իտի. վէ պապալարընըն էվլերի՝
39 զայէթ իլէ չօղալտը։ Ա է սիւ- ԹԻ. Ի՛. Ի։ 715 Դէ։
րիւլերի իչինէն մերա՛լար արայարագ Կեդովրուն Ռեհոբէինէ՝ թա տէ-
40 րէնին կիւն տօղուսու թարաքընա-
տէք կիթտիլէր։ Ա է կիւմրահ Հէմ էյի մերա՝ պուլտուլար, վէ օլ տիյար՝ կէնիշ վէ բահաթ վէ սէլամէթտէ իտի. զիրա մուգատ-
տէմա օրատա Կամոան օլանլար
41 սաքին օլուր իտի։ Ա է պու իսմ-
լէր իլէ եազըլը օլանլար՝ Յուդա փատիշահը Եզեկիանըն կիւնլէրին-
տէ վարըպ օնլարըն չատրըլարընը վէ օրատա պուլունան մէքեանլա-
րը Ե վուրտուլար, վէ օնլարը՝ թա պու կիւնէտէք Հելաք էթտիլէր, ե ֆ Ծաագ. ժը. 8։
վէ եէրլէրինտէ սաքին օլտուլար. զիրա օրատա սիւրիւլերի իչինէն մե-
42 րա՝ վար իտի։ Ա է օնլարտան Հը-
մաւոն օղուլլարընտան պէշ եիւզ ատէմ Աէիր տաղընա կիթտիլէր. վէ օնլարըն պաշլարընտա Յեսսի օղուլլարը՝ Փաղատիա վէ Ներայիա
43 վէ Հռափայիա վէ Ռզիէլ իտի։ Ա է Ե Ըմաղէկին գաչըպ գուրթուլմուշ-
Ե Պա՛գ՝ ա Ծաագ. ժԷ. 8։ Հ. 17։ բ Ծաագ. Ը. 12։
լարընն պագիսինի վուրտուլար, վէ թա պու կիւնէտէք օրատա սաքին օլտուլար։

ՊԸՊՆ

Յուդա իլէ Յովսեփին՝ քենտի իլք տօղուշլուղունու ղայդ էտէն Ռուբէնտէն իլէրի գօնտուգլարը։ 3 Ռուբէնին էվլատլարը, վէ օնլարտան պա՛զըլարընըն Ե գաբարըլարը եէնտիքլերի։ 11 Վադըն էվլատլարընտան պաշլըճալարը վէ օնլարըն մէքեանլարը։ 18 Ռուբէնլիլէր՝ Դադլալար վէ Ա անասէնին եարը սըպթը Ե գաբարլարը եէնտիքլերի։ 23 Ա անասէնին եարը սըպթընըն պաշլըճա քիմ-
աէլէրի վէ օնլարըն մէքեանլարը։

1 Ա է Իսրայէլին իլք տօղուշու-
Ը Ռուբէնին օղուլլարը. (չիւն քի Ա իլք տօղուշ օ իտի, ամմա Բ պա-
պասընըն տէօշէյինի մուրտարլա-
տըղը իչինն Գիլք տօղուշ Հագգը
ա Ծն. խԹ. 32, խԹ. 3։ բ Ծն. ՀԷ. 22, խԹ. 4։ գ Ծն. խը. 15, 16, 22։

Թ. Ի՛. Ը. 1300 ԴԷ։

Իսրայէլ օղլու Յովսեփին օղուլ-
լարընա վէրիլտի ։ վէ իլք տօղուշ-
լուղա կէօրէ տէֆթէրէ թահրիր
2 օլունմատը ։ Օ, իրա Յուդա գա-
րընտաշլարընտա գուվվէթլի օլտու ։
վէ Հիւքիւմտար օնտան ըզֆըլ ։
ամմա իլք տօղուշլուղ Հագգը
3 Յովսեփին իտի ։) Իսրայէլին իլք
տօղուշլու Ռուբէնին օղուլլարը՝
Հնոք վէ փաղղուս՝ Հէսրոն վէ
4 Քարմի իտի ։ Յովէլին օղուլլարը՝
օղլու Սեմայիա՝ օնուն օղլու Կոգ՝
5 օնուն օղլու Սեմէի ՝ օնուն օղլու
Միքա՝ օնուն օղլու Հէհայիա՝ օ-
6 նուն օղլու Հասաղ ՝ օնուն օղլու՝
Ասուր փատիշահը Թհագադաթ
փաղասարըն կէօչիւրտիւիւ Հոս-
7 բէնլիլէրին պէյլ Հէերա իտի ։ Ո, է
օնուն գարընտաշլարը՝ գապիլէլէ-
րինճէ տօղուշլարը իւզրէ Տոէֆ-
թէրէ թահրիր օլունտուգտա՝
սէրվէր Յէհիէլ անտէն Օ, աքա-
8 րիա ՝ վէ Յովէլ օղլու Սեմա
օղլու Զազըզ օղլու Հաղա իտի ։
պու՝ Ըրուէրտէ՝ վէ Թա Նաբաւ
վէ Հէէլմօնատէք սաքին օլտու ։
9 Էմ կիւն տօղուտան եանա Նփ-
րատ ըրմաղընտան Թա չէօլիւն
մէտխէլինէտէք սաքին օլտու ։ զի-
րա օնլարըն սիւրիւլէրի՝ Փղաղաթ
10 տիյարընտա չօղալմըշ իտի ։ Ո, է
Սաուղուն կիւնլէրինտէ՝ օնլար
Հագարլըլար իլէ ճէնք էթտիլէր ,
վէ պունլար՝ էլլէրինէ տիւշտիւլէր ։
վէ Դաղաադըն պիւթիւն կիւն տօ-
ղու Թարաֆընտան՝ օնլարըն չա-
տրօլարընտա սաքին օլտուլար ։
11 Ո, է Գադ օղուլլարը՝ օնլարըն
գարշըսընտա Հասան տիյարընտա
Թա Սէլքայատէք սաքին օլտու-
12 լար ։ պաշ Յովէլ վէ իքինճիսի
Սափամ վէ Յանայի վէ Սափատ
13 Հասանտա ։ Ո, է օնլարըն գարըն-
տաշլարը՝ պապալարը էվինճէ՝ Մի-
քայէլ վէ Մեսուղամ վէ Սաբէէ
վէ Յովրէ վէ Յաքան վէ Օ, իա
14 վէ Էբեր՝ Հէտի իտի ։ Հուզ օղ-
լու Յաքդով օղլու Յեսիսա օղլու
Միքայէլ օղլու Գաղաադ օղլու
Յարոա օղլու Տուրինին օղլու՝ Ը-
բիքէլին օղուլլարը պունլար տըր ։
15 Պապալարը էվինին սէրվէրի՝ Գու-
նի օղլու Ըբդիէլ օղլու Ըքի իտի ։
16 Ո, է օնլար Գաղաադտա՝ Հասան-
տա վէ օնուն գասապալարընտա
վէ օնլարըն սինօրլարընտա Ղարօ-
նուն Շիւմէ վարօշլարընտա սաքին
17 օլտուլար ։ Ո՛իւմէսի՝ Յուդա
փատիշահը Յովաթամըն կիւնլէ-
րինտէ վէ Իսրայէլ փատիշահը
Յերոբովամըն կիւնլէրինտէ տէֆ-
թէրէ թահրիր օլունտուլար ։
18 Ռուբէն օղուլլարը վէ Գադլը-
լար վէ Մանասէնին եարը սըպթը՝
գըբգ տէօրթ պին եէտի եիւզ
ալթմըշ գուվվէթ սահիպի գալ-
գան վէ գըլըճ գալտըրան՝ վէ քէ-
մանքէշ վէ ճէնկէ թա՛լիմ օլուն-
մուշ սէֆէրէ չըգան ատէմլէր ի-
19 տի ։ Ո, է օնլար Հագարլըլար վէ
Յետուրլուլար վէ Նափեսլիլէր
վէ Նոդաբլըլար իլէ ճէնք էթտի-
20 լէր ։ Ո, է Ղօնլարըն իւղէրինէ նուս-
րէթ պուլուպ՝ Հագարլըլար վէ
պիլէէրինճէ ճիւմլէ օլանլար՝ օնլա-
րըն էլինէ Թէսլիմ օլունտու ։ զի-
րա օնլար՝ ճէնքտէ Ըլլահա ֆէր-
եատ էթտիլէր ՝ վէ օնլարըն նիյա-
զընը գապուլ էյլէտի ։ չիւն քի
21 Ղօնա կիւվէնտիլէր ։ Ո, է օնլարըն
Հայվանլարընըն էլլի պին տէվէ վէ
իքի եիւզ էլլի պին գօյուն վէ իքի
պին մէրքէպ վէ եիւզ պին նու-
22 ֆուս ատէմ էսիր էթտիլէր ։ Օ, ի-
րա չօգ մագթուլ տիւշտիւ , չիւն
քի ճէնք Ըլլահտան իտի ։ վէ օն-
լար՝ Թա Էսիրլիյէտէք օնլարըն
եէրինտէ սաքին օլտուլար ։
23 Ո, էր Մանասէնին եարը սըպթը-
նըն օղուլլարը՝ օլ տիյարտա սաքին
օլտուլար ։ Հասանտան Թա Հա-
պհերմոնա վէ Սանիրէ վէ Էր-
24 մոն տաղընտէք չօղալտըլար ։ Ո, է
պապալարը էվինին սէրվէրլէրի՝
պունլար իտի ։ Ըֆէր վէ Յեսի
վէ Էղիէլ վէ Էզրիէլ վէ Երեմիա
վէ Ովդուիա վէ Յաքդիէլ՝ գուվ-
վէթլու գահրիման ատէմլէր օլուպ՝
պապալարը էվինին սէրվէրլէրի
նամտար քիմսէլէր իտի ։
25 Ո, է պապալարընըն Ըլլահընա
խըյանէթլիք էտիպ՝ Ըլլահըն օն-
լարըն էօնիւնտէն հէլաք էթտիլի՝
օլ տիյարըն գավմլարընըն Ալլահ-
լարը արտընճա զինա էթտիլէր ։
26 Ո, է Իսրայէլին Ըլլահը՝ Ասուր
փատիշահը Փուղտն բուհունու
հէմ Ասուր փատիշահը Թհագ-

Թ. Ի՛. Ը. 1300 ԴԷ։

Ի Պ. ԽԷ. 29։

Ծ Ի. ՀԱԳ. ԺԷ. 5, 32։

Կ Ի. ՀԱԳ. ԺԴ. 16, 28։

Հ ՆՈՆ. ԽԷ. 15։ Պ. ՇԱ. 31։

Յ ՊԱԳ՝ ԽԱ. 22։

Ղ ՍԱՂ. ԻԲ. 4, 5։

Ժ Ի. ՀԱԳ. ԺԹ. 29։ ԺԷ. 6։

Ռ Ի. ՀԱԳ. ԺԷ. 7։

Ս Ի. ՀԱԳ. ԺԷ. 19։

Տ Ի. ՀԱԳ. ԺԹ. 29։

Թ. Ի՛. Ը. 771 ԴԷ։

Թ. Ի՛. Ը. 1300 ԴԷ։

Ծ ՆՈՆ. ԽԲ. 8, 10։ ՍԱՂ. Կ. 7։ ՃՐ. 8։

Ի ՄԻՔ. Ե. 2։ Մատ. Բ 6։

Ղ ՆՈՆ. ԽՂ. 9։ ՆԵ. Չ. 14։ ՀԱՒ. ԻՂ. 5։

Ե Ի. ՀԱԳ. ԺԹ. 29։ ԺԷ. 7։

Ը ՊԱԳ՝ ԽԱ. 17։

Ռ ՀԵՍ. ԺԳ. 15, 16։

Ժ ՀԵՍ. ԻԲ. 9։

Ի ՆՈՆ. ԽԷ. 12։

Լ ՀԵՍ. ԺԳ. 11։

Digitized by Google

ղաթ փաղասարըն բուհունու թահ-
րիք էյլէտի , վե Ռուբէնլիլէրի
հեմ Գադլըլարը վե Մանասէնին
եարը սըպիըննը կէօչիւրիւպ՝ օնլա-
րը Նահաղայա վե Վաբովրա վե
Հարայա վե Վովզան ըմմաղընա
կէօթիւրտիւ՝ թա պու կիւնէտէք :

ՊԸՊ ՀԱ

Ընհարն վե Նղիազարտան Ղեւիներն օղուլ-
լարը : 4 Նղիազարըն էսիըլիյէ գատար սիլ-
սիլէսի : 16 Ղեւիլիլէրին ֆամիլեալարը : 20
Գերսոն օղուլլարը : 22 Կահաթ՝ 29 վե
Մերարի օղուլլարը : 31 Դաւիթին թա՛յին
էթտիյի մուսիգարլար : 49 Ընհարն իլե օ-
ղուլլարընըն խըզմէթլէրի : 50 Ըքիմաասա
դատար Ընհարոնուն էվլատլարը : 54 Վէսա-
հինլէրին վե Ղեւիլիլէրին չէհրլէրի :

1 Ղեւի օղուլլարը՝ Գերսոն՝ կա-
2 հաթ վե Մերարի իտի : Վե
Կահաթըն օղուլլարը՝ Ըմրամ՝ Ի-
3 սահառ վե Վբերրոն վե Ուզիել
իտի : Վե Ըմրամըն էվլատլարը՝
Ընհարն վե Մովսես վե Մարիամ
իտի . վե Ընհարոնուն օղուլլարը՝
4 Նադաբ վե Ըբիուդ՝ Նղիազար
վե Իթամար իտի : Նղիազար փի-
նէհէսի Թէվլիտ էյլէտի , փինէ-
հէս Ըբիսուայը Թէվլիտ էյլէտի :
5 Վե Ըբիսուա Ռոկկիի Թէվլիտ
էյլէտի , վե Ռոկկի Ուզիի Թէվ-
6 լիտ էյլէտի : Վե Ուզի Զարիայը
Թէվլիտ էյլէտի , վե Զարիա Մա-
7 րիօթու Թէվլիտ էյլէտի : Մա-
րիօթ Ըմարիայը Թէվլիտ էյլէտի ,
վե Ըմարիա Ըքիտովբու Թէվլիտ
8 էյլէտի : Վե Ըքիտով Ադով-
կու Թէվլիտ էյլէտի , վե Ադով
Ըքիմաասը Թէվլիտ էյլէտի :
9 Վե Ըքիմաաս Ըզարիայը Թէվլիտ
էյլէտի , վե Ըզարիա Յօհանանը
10 Թէվլիտ էյլէտի : Վե Յօհանան
Ըզարիայը Թէվլիտ էյլէտի . Ա-
ղոմոնուն Նըրուսաղէմտէ պինա էթ-
տիյի Էվտէ Ազեհարինլիք էտէն՝
11 պու իտի : Վե Ըզարիա Ըմարիայը
Թէվլիտ էյլէտի , վե Ըմարիա Ըք-
12 տովբու Թէվլիտ էյլէտի : Վե Ը-
քիտովբ Ադովկու Թէվլիտ էյէ-
տի , վե Ադովկ Սեղղումու Թէվլիտ
13 էյլէտի : Վե Սեղղում Վեղկիայը
Թէվլիտ էյլէտի , վե Վեղկիա Ը-
14 զարիայը Թէվլիտ էյլէտի : Վե
Ըզարիա Սարայիայը Թէվլիտ էյ-
15 լէտի , վե Սարայիա Յովսեդեկի
Թէվլիտ էյլէտի : Վե Յովսեդեկ՝
Նապպ Յուդայը վե Երուսաղէ-
մի Նաբուգոդոնոսորուն եէտի իլէ
16 կէօչիւրտիւյիւնտէ՝ էպէր կիթտի :
Ղեւինին օղուլլարը՝ Գերսոն՝
17 Կահաթ վե Մերարի իտի : Վե
Գերսոնուն օղուլլարընըն ատյարը
պունլար տըր . Ղոբենի վե Մա-
18 ռի : Վե Կահաթըն օղուլլարը՝
Ըմրամ վե Իսահառ վե Վբերրոն
19 վե Ուզիել իտի : Մերարիինն օ-
ղուլլարը՝ Մոողի վե Մուսի իտի .
իմտի Ղեւիլիլէրին՝ պապալարընը-
ձա գապիլէլէրի պունլար տըր :
20 Գերսոնուն՝ օնուն օղուլ Ղոբե-
նի՝ օնուն օղուլ Յեթ՝ օնուն օղուլ
21 Էօամմա , օնուն օղուլ Յովաք՝
օնուն օղուլ Ըդդով՝ օնուն օղուլ
Զարա՝ օնուն օղուլ Յաթրի իտի :
22 Կահաթըն օղուլլարը՝ օնուն օղ-
լուլ Ըմինադաբ՝ օնուն օղուլ Կորխ՝
23 օնուն օղուլ Ասիր , օնուն օղուլ
Նղկանա՝ օնուն օղուլ Ըբիասափ՝
24 օնուն օղուլ Ասիր , օնուն օղուլ
Թահաթ՝ օնուն օղուլ Ուրիէլ՝ օ-
նուն օղուլ Ուզիա՝ վե օնուն օղուլ
25 Սաուղ իտի : Վե Նղկանանըն
օղուլլարը՝ Ամեսայի վե Ըքիմօթ
26 վե Նղկանա իտի . Նղկանանըն օ-
ղուլլարը՝ օղուլ Սուփ՝ վե օնուն
27 օղուլ Նահաթ , օնուն օղուլ Ե-
ղիաբ՝ օնուն օղուլ Յերոամ՝ օնուն
28 օղուլ Նղկանա իտի : Վե Սա-
մուէլին օղուլլարը՝ Իլք տօղուշու
անտէն իքինճիսի եա՛նի Ըբիա իտի :
29 Մերարիինն օղուլլարը՝ Մոողի՝
օնուն օղուլ Ղոբենի՝ օնուն օղուլ
30 Սհմէի՝ օնուն օղուլ Ուզա , օնուն
օղուլ Սամաա՝ օնուն օղուլ Ագ-
գիա՝ օնուն օղուլ Ասայիա իտի :
31 Վե Գաանտուգ բահաթ պուլ-
տուգտա՝ Դաւիթին Թապպ էվլին-
տէ իլահի օգումանըն խըզմէթինէ
32 նասպ էթտիյի պունլար իտի : Վե
օնլար Ճէմաա՛թ չատրըրընըն խայ-
մէսի էօնիւնտէ իլահի օգումանըն
խըզմէթինտէ իտիլէր , թա Սողո-
մոն Երուսաղէմտէ Թապպ էվինի
պինա էտինճէյէտէք , վե չուրութ-
լարը իւզրէ խըզմէթլէրի իւզէրին-
33 տէ տուրուրլար իտի : Վե օղուլ-
լարը իլե տուրանլար պունլար տըր .
Կահաթլըլարընն օղուլլարընտան

մուսիգար Լման քի՝ պո- Յովէ-
34 լին օղլու՝ Յամուէլին օղլու ։ Ղե-
կանանըն օղլու՝ Յերոամըն օղլու՝
Ղղիէլին օղլու՝ Թովանըն օղլու ։
35 Սուփինին օղլու՝ Ղղկանանըն
օղլու՝ Սաաւրըն օղլու՝ Ըմեսայի-
36 նին օղլու ։ Ղղկանանըն օղլու՝
Յովէլին օղլու՝ Ըզարիանըն օղլու՝
37 Սոփոնիանըն օղլու ։ Թաաւրին օղ-
ե Նե. է. 24։ լու՝ Ըսիրին օղլու՝ Ըբիասափըն օղ-
38 լու՝ Կորխուն օղլու ։ Խահառըն
օղլու՝ Կահաթըն օղլու՝ Ղ եւիին
39 օղլու՝ Իսրայէլին օղլու խտի ։ Հէմ
օնուն սաղընտա տուրան գարընտա-
շը Ըսափ խտի քի՝ Ըսափ Խարա-
քիանըն օղլու՝ Սամաանըն օղլու ։
40 Միքայէլին օղլու՝ Խաասիանըն օղ-
41 լու՝ Սեղքիանըն օղլու ։ Ըլթանի-
նին օղլու՝ Օզարանըն օղլու՝ Ըդա-
42 յիանըն օղլու ։ Ղեթանըն օղլու՝
Օզամանըն օղլու՝ Սեմէինին օղլու ։
43 Յեթին օղլու՝ Գերսոնուն օղլու՝
44 Ղ եւիին օղլու խտի ։ Ա՛ն օնլարըն
գարընտաշլարը Մերարի օղուլլա-
րը՝ սօլ եանտա պո-րո-րլար խտի ։
Ղեթան քի՝ Կիսեանըն օղլու՝ Ըբ-
դինին օղլու՝ Մալուքուն օղլու ։
45 Ըսաբխանըն օղլու՝ Ըմասխանըն օղ-
46 լու՝ Վեղկիանըն օղլու ։ Ըմասխ-
նին օղլու՝ Խանինին օղլու՝ Սամե-
47 րին օղլու ։ Մոողինին օղլու՝ Մու-
սինին օղլու՝ Մերարինին օղլու՝
48 Ղ եւիին օղլու խտի ։ Ա՛ն օնլա-
րըն գարընտաշլարը Ղ եւիլիլեր՝
Ըլլահ էվինին մէքեանընըն հեր
խըզմէթինէ թա՛յին օլունմուշլար
խտի ։
թ ։ Ի՛ ։ Ղ ։ 1444 Գէ ։ 49 Ա՛ն Ըհարոն հէմ օնուն օղուլ-
լարը՝ օնլար ա՛զիզլեր ա՛զիզինին
հեր խըզմէթի իչուն վէ Իսրայէլ-
տէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք
իչուն՝ Ըլլահըն գուրբ Մովսէսին
ճիւմլէ թէնպիհ էթտիկինէ կէօրէ
հ ՂԼ. ա. 9։ Հպիւթիւն եանմա մէզպահրընըն իւ-
յ Նե. է. 7։ զերինտէ վէ յպուլխուր մէզպահը-
նըն իւզերինտէ թիւթսիւ էսէրլեր
50 խտի ։ Ա՛ն Ըհարոնուն օղուլլարը
պունլար խտի ։ Օնուն օղլու Ըղ-
ազար՝ օնուն օղլու փենէհէս՝ օ-
51 նուն օղլու Ըբիսուա ։ օնուն օղլու
Խոկկի՝ օնուն օղլու Ուզի՝ օնուն
52 օղլու Օզարիա ։ օնուն օղլու Մա-
րիթի՝ օնուն օղլու Ըմարիա՝ օնուն
53 օղլու Ըքիտուվ ։ օնուն օղլու
Սադովկ՝ օնուն օղլու Ըքիմաաս ։
թ ։ Ի՛ ։ Ղ ։ 1444 Գէ ։ 54 Ա՛ն սինօրլարընտա օսպաւարընա
կէօրէ օնլարըն՝ նա՛նի Ըհարոն օ-
ղուլլարընըն Ղհահաթլըլար գապի-
ղ Հես ։ իա ։ լէսինին մէքեանլարը պունլար ի-
տի ։ զնրա պու գուրա՝ օնլարըն
55 սլտուս ։ Ա՛ն օնլարա ֆ Յուդա տի-
ֆ Հես ։ իա ։ 11, 12 ։ յարընտա Վէբրոնու՝ վէ օնուն
էթրաֆընտա վարօշլարընը վէրտի-
ֆ Հես ։ ժէ ։ 13։ ժե. 13։ 56 լէր ։ Ըմմա ֆօլ շէհրին թարլալա-
րընը վէ օնուն քէօյլէրինի՝ Յեփո-
57 նէ օղլու Քաղէբ վէրտիլեր ։ Հմ-
տի ֆՈՀարոն օղուլլարընա փէնա-
յ Հես ։ իա ։ 13 ։ կեահ շէհրլէրի Վէբրոնու՝ վէ
Լբընայը հէմ օնուն վարօշլարընը՝
վէ Յաթիրի հէմ Ըսթեմովու վէ
58 վարօշլարընը ։ վէ Հոլիէնի հէմ
ն Հես ։ իա ։ 15 փէնիր Քօղօն ։ օնուն վարօշլարընը՝ Դաբիրի հէմ
59 օնուն վարօշլարընը ։ վէ Ըսանը
լ Հես ։ իա ։ 16 փէնիր Ային ։ հէմ օնուն վարօշլարընը՝ վէ Խեթ-
սաիւսիւ հէմ օնուն վարօշլարընը ։
60 Ա՛ն Խենիամին սըպթընտան Գա-
բայը վէ օնուն վարօշլարընը՝ հէմ
ո Հես ։ իա ։ 18 փէնիր Գաղմօն ։ ֆԳաղեմէթի վէ օնուն վարօշլարը-
նը՝ վէ Ընաթովթու հէմ օնուն
վարօշլարընը վէրտիլեր ։ օնլարըն
գապիլէլէրինտէ՝ հէփ շէհրլէրի օն
իւչ շէհր խտի ։
61 Ա՛ն պու Նեաբը սըպթըն գա-
է Խա ։ 66 ։ պիլէլէրինտէն գալան կաֆաթ օ-
ղուլլարընա՝ Մանասէնին եարը
սըպթընտան ֆգուրա՝ իլէ օն շէհր
ո Հես ։ իա ։ 5 ։ 62 վէրթլէթ ։ Ա՛ն Գերսոն օղուլլարը-
նա գապիլէլէրինէ՝ Իսաքար սըպ-
թընտան վէ Ըսեր սըպթընտան վէ
ֆՆեփթաղիմ սըպթընտան վէ Խա-
սանտա Մանասէ սըպթընտան օն
իւչ շէհր վէրթլէթ ։
63 Մերարի օղուլլարընա գապիլէ-
լէրինէ՝ Ռուբէն սըպթընտան վէ
Գադ սըպթընտան վէ Զաբուլոն
սըպթընտան գուրա՝ իլէ Նօն իքի
չ Հես ։ իա ։ 7, 34 ։ շէհր վէրթլէթ ։
64 Ա՛ն Իսրայէլ օղուլլարը՝ Ղ ե-
ւիլիլէրէ պու շէհրլէրի վարօշլարը
65 իլէ վէրտիլեր ։ Ըմտի Յուդա օ-
ղուլլարը սըպթընտան վէ Շմաւուն
օղուլլարը սըպթընտան վէ Խենիա-
մին օղուլլարը սըպթընտան՝ պու
իսմլէրի իլէ չաղրըլան շէհրլէրի
66 գուրա՝ իլէ վէրտիլեր ։ Ա՛ն Կա- ֆ Խա ։ 61 ։
հաթ օղուլլարընըն պաֆի գա-
պիլէլէրի սինօրլարընըն շէհրլէրի՝
67 Եփրեմ սըպթընտան իտի ։ Ա՛ն

Digitized by Google

ԹՒ. Ի'. Ի. 1444 գէ.

" ՅԵՒ. ԻԱ. 21.

Վ ՊԱՔ՝ ՅԵՒ. ԻԱ. 23 — 35.

"օնլարա փէնակեահ չէհրլէրտէն Նփրեմ տաղընտա Միւքէմմի վէ օ-
նուն վարօչլարընը վէրտիլէր, հէմ Գաղերի վէ օնուն վարօչլարընը,
68 վէ ՖՅեկմամը հէմ օնուն վա-
րօչլարընը՝ վէ Ռեհորոնու հէմ օ-
69 նուն վարօչլարընը, վէ Ըֆեղոնու
հէմ օնուն վարօչլարընը՝ վէ Գեթ-
րեմմոնու հէմ օնուն վարօչլարընը,
70 վէ Մանասէնին եարը սըպէրընտան
Ընէրի վէ օնուն վարօչլարընը՝ վէ
Յեբղաամը հէմ օնուն վարօչլա-
րընը՝ Կահաթ օղուլլարընըն պագի
գապիլէսինէ վէրտիլէր։
71 Գերսոն օղուլլարընա՝ Մանասէ-
նին եարը սըպէրընըն գապիլէսին-
տէն Ռասանտա Գովղանը հէմ օ-
նուն վարօչլարընը՝ վէ Աստարովթու
72 հէմ օնուն վարօչլարընը, վէ Իսա-
քար սըպէրընտան Կադէսի վէ օնուն
վարօչլարընը՝ Գաբարաթը վէ օ-
73 նուն վարօչլարընը, վէ Ռամով-
թու հէմ օնուն վարօչլարընը՝ վէ
Ընամը հէմ օնուն վարօչլարընը,
74 վէ Ասեր սըպէրընտան Մասաղը վէ
օնուն վարօչլարընը՝ վէ Ըբդօնու
75 հէմ օնուն վարօչլարընը, վէ Հու-
կօկու հէմ օնուն վարօչլարընը՝ վէ
Րոռբու հէմ օնուն վարօչլարընը,
76 վէ Նեփթալիմ սըպէրընտան Գա-
լիլեատա Կադէսի վէ օնուն վա-
րօչլարընը՝ վէ Համմոնու հէմ օ-
նուն վարօչլարընը՝ վէ Կարիաթե-
մի հէմ օնուն վարօչլարընը վէր-
պէլէր։
77 Մերարի օղուլլարընըն պագիսի-
նէ՝ Զաբուղոն սըպէրընտան Ռեմո-
նու վէ օնուն վարօչլարընը՝ Թա-
78 բորու վէ օնուն վարօչլարընը, վէ
Երիքով Յորդանընըն էօթէ ետ-
գասընտա Յորդանընըն կիւն տօ-
ղուսունտա Ռուբէն սըպէրընտան՝
չէօլտէ Ռոսորու վէ օնուն վարօչ-
լարընը՝ վէ Յասսայը հէմ օնուն
79 վարօչլարընը, վէ Կադեմօթու հէմ
օնուն վարօչլարընը՝ վէ Մեփայա-
80 թը հէմ օնուն վարօչլարընը, վէ
Գադ սըպէրընտան Գաղաադ Ռա-
մովթու վէ օնուն վարօչլարընը՝ վէ
Մանայիմի հէմ օնուն վարօչլա-
81 րընը, վէ Ռսերոնու հէմ օնուն
վարօչլարընը՝ վէ Յազերի հէմ օ-
նուն վարօչլարընը վէրպէլէր։

ՊԸՊԻ

Ռսաքարըն՝ 6 Ռննիամինին՝ 13 Զաբիւղէ-
մին՝ 14 վէ Մանասէնին օղուլլարը։ 20 Ռփ-
րեմին օղուլլարը քէ օնլարըն պաձլարընը
Գէթլիլէր էօլսիւրտիւլէր։ 23 Օնուն Ռա-
բիատան օղուլլարը։ 28 Օնլարըն մէսքեան-
լարը։ 30 Ասերին օղուլլարը։

ԹՒ. Ի'. Ի. 1400 գէ.

1 Ա է Ռսաքարըն օղուլլարը՝ "Թովա-
ղա վէ Փուա՝ Յասուբ վէ
2 Մամրօն, տէօրթ իտի։ Ա է Թովա-
ղանըն օղուլլարը՝ Ոզի վէ Ռռա-
փայա վէ Յերիէլ վէ Յեմաի վէ
Յեբսամ վէ Մամուէլ՝ պապալարը
Թովղա էվինին պաշլարը՝ սօյլա-
րընտա գահրիման իյիթլէր իտի։
Գաւիթին կիւնլէրինտէ Բօնլարըն
սայըսը իյիրմի իքի պին ալթը եիւզ
3 քիշի իտի։ Ա է Ոզինին օղուլ-
լարը Յեզերիա՝ վէ Յեզերիանըն
օղուլլարը Միքայէլ վէ Ըբդիա վէ
Յովէլ վէ Յեսիա պէշ օլուպ՝
4 Ճհիմլէսի պաշլար իտի։ Ա է օնլար
իլէ տօղուլլարընճա պապալարը
էվինճէ ճէնք թապուրունուն պէօ-
լիւքլէրի՝ օթուզ պինը պին նէֆէր
իտի։ զէրա գարըլարը վէ չօ-
5 ճուգլարը չօգ իտի։ Ա է Ռսաքա-
րըն հէփ գապիլէլէրինտէն օնլա-
րըն գարընտաշլարը գահրիման ի-
յիթլէր օլուպ՝ Ճհիմլէսի սիլսիլէ
տէֆթէրի միւճիպինճէ սէքսէն եե-
տի պին իտի։
6 Ռննիամինին՝ Հաղա վէ Հոքոր
7 վէ Յեդիէլ, իւչ իտի։ Ա է Հա-
ղանըն օղուլլարը՝ Ռսբօն վէ Ոզի
վէ Ելիհէլ վէ Յերիմովթ վէ Իրի՝
պապալարը էվինին պաշլարը գահ-
րիման իյիթլէր պէշ օլուպ՝ սիլ-
սիլէ տէֆթէրի միւճիպինճէ իյիր-
մի իքի պին վէ օթուզ տէօրթ նէ-
8 ֆէր իտի։ Ա է Հոքորուն օղուլ-
լարը՝ Զամիրա վէ Յովաս վէ Ե-
ղիազար վէ Ելհովէնայի վէ Ըմրի
վէ Յերիմովթ վէ Ըբիա վէ Ընա-
թովթ վէ Գաղեմէթ իտի. պուն-
լարըն Ճհիմլէսի՝ Հոքորուն օղուլ-
9 լարը իտի։ Ա է սիլսիլէ տէֆթէ-
րի միւճիպինճէ տօղուլլարընա կէօ-
րէ՝ պապալարը էվինին սէրվէրլէրի
գահրիման իյիթլէր օլարագ՝ ի-
յիրմի պին իքի եիւզ էլլի իտի։
10 Ա է Յեդիէլին օղուլլարը Հաղղան՝
վէ Հաղղանըն օղուլլարը Յեուս

" Ցօն. խգ. 13։ Թագ. իգ. 23։

Բ Բ Թագ. իգ. 1, 2։ Պ. բէ. 1։

Է Ցօն. խգ. 21։ Թագ. իգ. 38։ Պ. ը. 1, լա։

Digitized by Google

ՌԹ. Ի'. Ի. 1400 Գէ.

Վէ Հենիամին վէ Ըւոմդ վէ Վհանանա վէ Ովթան վէ Թարսիս վէ
11 Ըքիսաար իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի Յեդիէլին օղուլլարը՝ պաշ-
պալարճէ պաշլար գոհրիման իւյիթլէր՝ ճէնք թապուրունա չըգա
պիլէն ան եէտի պին իքի եիւզ Նէ-
ՓՔ'Ր իտի։ Վէ Ուփիմ Հէմ
Ուփիմ՝ Իրինին օղուլլարը իտի։
Հուսիմ պէ ԸՔերին օղուլ իտի։
13 Նեփթաղիմ օղուլլարը՝ Յա-
սիէլ վէ Կունի վէ Յասեր վէ
ՂԸզղում՝ Հաղղանըն օղուլլարը
իտի։
14 Մանասէ օղուլլարը՝ Ըսրիէլ քի
օնու գարըսը տօղուրտու. օնուն
Ըրամլը օտալըղը՝ Կաղաադըն պա-
15 պասը Մաքիրի տօղուրտու. Վէ
Մաքիր՝ Մաաքա իսմինտէ Ուփիմին
վէ Ուուփիմին գըղգարընտաշընը
գարը իչիւն ալտը. վէ իքինճի գա-
ըչըրըն ատը Մալպասադ իտի, վէ
16 Մալպասադըն գըզլարը օլտու։ Վէ
Մաքիրին գարըսը Մաաքա պիր
օղուլ տօղուրուպ՝ ատընը փարէս
գօտու, վէ օնուն գարընտաշընըն
ատը Մարէս իտի. վէ օնուն օղուլ-
17 լարը՝ Ուղամ վէ Րոկոմ իտի։ Վէ
Ուղամըն օղուլ՝ ԷՀեգան իտի.
Մանասէ օղուլ Մաքիրին օ լու
Կաղաադըն օղուլլարը պունլար ի-
18 տի։ Վէ օնուն գըզ գարընտաշը
Մաղեքեթ՝ Նսուդու վէ ԸՒրիես-
զերի վէ Մաալայը տօ ուրտու։
19 Վէ Ուեմիդանըն օ լուլլարը՝ Ըքիան
վէ Ուիւքեմ վէ Կ ակեի վէ Ընիամ
իտի։
20 Վէ ԷՆփրեմին օ լուլլարը՝ Ուու-
տաղա իտի, վէ օնուն օղուլ Կա-
բրադ վէ օնուն օղուլ Թաասթ վէ
օնուն օղուլ Նղիեադա՝ վէ օնուն
21 օղուլ Թաասթ, վէ օնուն օղուլ
Օ աբադ վէ օնուն օղուլ Ուուտա-
ղա՝ Հէմ Նզեր վէ Ն իագ իտի. վէ
օնլարը՝ օլ տիյարտա տօլան Կէ-
թին ատէմլերի էօլտիւրտիւլէր,
զերա օնլարըն սիւրիւլէրինի ալմա-
22 ղա Էնտիլեր։ Վէ օնլարըն պա-
պալարը Նփրեմ՝ չօգ կիւնլէր եաս
չէքտի, վէ օնուն գարընտաշլարը
օնա թէսէլլի վերմէյ կիմտիլէր։
23 Ընտէն գարըսընա կիրիպ՝ օ Համիլե
գալտը, վէ պիր օղուլ տօղուր-
տու, վէ օնուն ատընը Հարիա գօ-

տու. զերա օնուն էվինէ պէլա-
ՌԹ. Ի'. Ի. 1400 Գէ.
24 կէլտի։ Վէ օնուն գըզը Ուէէրա
իտի. վէ օ՝ աշաղաքի վէ եօգարը-
քի Կեթորոնու վէ Ուզանսէէրայը
25 եափտը։ Վէ օնուն օղլու Ռա-
փէ վէ Ռասէփ՝ վէ օնուն օղլու
Թաղէ՝ վէ օնուն օղլու Թաան ի-
26 տի. Օնուն օղլու Ղաադան՝ օ-
նուն օղլու Ըմիուդ՝ օնուն օղլու
27 Նղիսամա, օնուն օղլու ԻՆաւէ՝
28 օնուն օղլու Յեսու իտի։ Վէ օն-
լարըն միւլքլէրի վէ մէսքեանլարը՝
Կեթէլ վէ քեօյլէրի՝ վէ կիւնտօ-
ղուսու Թարաֆընտան ԻՆյաարանը
վէ պաթը Թարաֆընտան Կաղերի
Հէմ օնուն քեօյլէրի՝ վէ Ուիւքեմ
Հէմ օնուն քեօյլէրի Թա Կազայա
վէ օնուն քեօյլէրինէտէք իտի։
29 Վէ Մանասէ օղուլլարընըն սի-
նօրլարը եանընտա Կեթսան վէ օ-
նուն քեօյլէրի՝ Թանաք վէ օնուն
քեօյլէրի՝ ԷՄակեդդով վէ օնուն
քեօյլէրի՝ Կոմը վէ օնուն քեօյլէ-
րի իտի. Իսրայէլ օղլու Յովսէ-
փին օղուլլարը՝ պունլարտա սաքին
օլուրլար իտի։
30 ԴԸսերին օղուլլարը՝ Յեմնա վէ
Յեսուա վէ Յեսուի վէ Ուարիա վէ
գըզ գարընտաշլարը Սարա իտի։
31 Վէ Ուարիանըն օղուլլարը՝ Ուարեր
վէ Մեղքիել իտի. պու՝ Ուարսա-
32 յիթին պապասը իտի։ Վէ Կա-
բեր՝ Յափղէթի վէ Ուումերի վէ
Կովթամը՝ վէ օնլարըն գըզ գա-
րընտաշը Սովայը Թէվլիտ էյլէ-
33 տի։ Վէ Յափղէթին օղուլլարը՝
Փասաք վէ Ուամալհ վէ Ընսուաթ
իտի. Յափղէթին օղուլլարը
34 պունլար իտի։ Վէ Սովմերին օ-
ղուլլարը՝ Ըքի վէ Ռոհգա՝ Ուրա
35 վէ Ըրամ իտի։ Վէ գարընտաշը
ԷՀելէմին օղուլլարը՝ Սովփա վէ
Յամնա վէ Սելէս վէ Ըմդաղ ի-
36 տի։ Սովփանըն օղուլլարը՝ Սուա
վէ Ընաֆար վէ Սուալ վէ Կա-
37 րի վէ Յեմրա, Կասար վէ Սիղ վէ
Սամմա վէ Սաղիսա վէ Յեթրան
38 վէ Կեերա իտի։ Վէ Յեթերին օ-
ղուլլարը՝ Յեփոնէ վէ Փասփա վէ
39 Ըրա իտի։ Վէ Սովանըն օղուլ-
լարը՝ Ըրահ վէ Ընիել վէ Ռոհա-
40 միա իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի
Ըսերին օղուլլարը օլուպ՝ պապա-
լարը էվինին պաշլարը՝ սէչիլին գահ-

ՌԹ. Ի'. Ի. 1400 Գէ.

Ա Մնաց. ԻԲ. 1։
Գ Հնու. ԻԳ. 39 պէնիր Սուփամ։
Ե Հնու. ԻԳ. 38 պէնիր Ըքիրամ։
Զ Ննհ. ԻԳ. 24 պէնիր Սիլեմ։
Է Ա Մնաց. ԺԲ. 11։
Ը Հնու. ԻԳ. 30 պէնիր Իեզեր։
Ի Մնաց. ԻԳ. 35։
Ժ Հնու. ԺԳ. 9, 17։
Ի Ելս. ԺԷ. 7։
Լ Ելս. ԺԷ. 7։
Խ Ելս. ԺԷ. 11։
Ծ Ննհ. ԻԳ. 17։ Հնու. ԻԳ. 44։

Digitized by Google

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1400 Գէ.

բիման իլիթլէր՝ պէյլէրին պաշլա-
րը իտի. վէ սիլսիլէ տէֆթէրի
միւճիպինճէ ճէնկէ տիզիլէ պիլէն-
լէրին սայըսը իլիրմի՝ ալթը պին ա-
տէմ իտի։

ՊԸՊԸ

Լենիամինին օղուլլարը, վէ օնլարըն պաշ-
լըճա աւէմլէրի, 33 Սաւուղուն ֆամիլիա-
սը, վէ օնուն Յոնաթանատան էվլատլարը։

ԹՒ. Ի՛. Ի՛. 1400 Գէ.

1 Եւ Լենիամին՝ իլք տօղուշու
Բաղայը իքինճիսի Ըսբէլի վէ
2 իչիւնճիւսիւ Արայը, տէօրտիւն-
ճիւսիւ Սովայը վէ պէշինճիսի
3 Ախիայը Թէվլիտ էյլէտի։ Ու է
Բաղանըն օղուլլարը՝ Ըդար վէ
4 Գերա վէ Ըբիուդ, վէ Ըբիսուա
5 վէ Նէեման վէ Ըքուը, վէ Գե-
րա վէ Ուփան վէ Ռիրամ իտի։
6 Ու է Ըքուդուն օղուլլարը պուն-
լար օլուպ՝ Գաբա սաքինլէրինին
պաշ պապալարը պուռնլար իտի, վէ
օնլարը Մանաքաթա կէօչիւրտիւ-
7 լէր. Ու է Նէեման վէ Ըքիա՝ վէ
օնլարը կէօչիւրէն Գերա, քի Ոզայը
վէ Ըքիուդու Թէվլիտ էյլէտի։
8 Ու է Աարիմ՝ գարըլարը Հուսիմ
վէ Բաարայը պօշատըդտան սօնկրա
Մովաբ թօփրաղընտա Խվաթ Թէվ-
9 լիտ էյլէտի։ Ու է գարըսը Գո-
դէստէն՝ Յորաթը վէ Ռաբիայը վէ
Մեսայը վէ Մեղքամը Թէվլիտ
10 էյլէտի, Հէմ Յէուսու վէ Ոէքի-
այը վէ Մարմայը. պու օնուն օ-
ղուլլարը՝ պաշ պապալար իտի։
11 Ու է Հուսիմտէն Ըբիտովբու վէ
12 Նղփաալը Թէվլիտ էյլէտի։ Ու է
Նղփաալըն օղուլլարը՝ Ները վէ
Միսաամ վէ Ոշնովու Հէմ Գովե-
դու վէ օնուն քէօյլէրինի պինա Է-
13 տէն Սամը, Հէմ Բարիա վէ Սե-
մա իտի. պուռնլար՝ Երեղմն սա-
քինլէրինին պաշ պապալարը իտի.
Դէթին սաքինլէրինի գօվան պուն-
14 լար իտի. Ու է Ըքիով՝ Սովսկ
15 վէ Յերիմովթ, վէ Օաբադիա վէ
16 Ըրաղ վէ Ները, վէ Մէքայէլ վէ
Յեսփա վէ Յովքա՝ Բարիանըն օ-
17 ղուլլարը. Ու է Օաբադիա վէ
Մեսուղամ վէ Ըզակի վէ Գաբեր,
18 վէ Յեսամարի վէ Յեզղեա վէ Յո-
19 բաթ՝ Նղփաալըն օղուլլարը. Ու է
Յակիմ վէ Օէքրի վէ Օաբդի,
20 վէ Նղփէնայի վէ Սաղթի վէ Ե-
21 ղիէլ, վէ Ըդայիա վէ Բարեա վէ
Սամարաթ՝ Սեմէհինին օղուլլարը.
22 Ու է Յեսփան վէ Ները վէ Նղփէլ,
23 վէ Ըրդօն վէ Օէքրի վէ Ոնան,
24 վէ Ոնանիա վէ Ելղամ վէ Ոնա-
25 թովթիա, վէ Յեփադիա վէ Փա-
26 նուէլ՝ Սովսկին օղուլլարը. Ու է
Սամարի վէ Սաարիա վէ Գոլոթո-
27 ղիա, վէ Յարասիա վէ Ելղիա վէ
Օէքրի՝ Յերոամըն օղուլլարը ի-
28 տի։ Պուռնլար տօղուշլարընճա
պաշ պապալար սէրվէրլէր օլուպ՝
Երուսաղէմտէ սաքին իտիլէր։
29 Ու է Աբիաեոնտա Գաբաւո-
նուն պապասը սաքին իտի, վէ
գարըսըընըն ատը Մաաքա իտի։
30 Ու է իլք տօղուշ օղլու Ըբդօն ի-
տի, անտէն Սուր վէ Կիս վէ Բա-
ալ վէ Նադաբ, վէ Գեդովր վէ
31 Ըքիով վէ Օաքար իտի։ Ու է
Մակեղօթ՝ Սամայը Թէվլիտ
32 էյլէտի. իմտի պուռնլար տախի
գարընտաշլարընըն էօնիւնտէ՝ Ե-
րուսաղէմտէ գարընտաշլարը իլէ
սաքին օլտուլար։
33 Ու է Ներ՝ Կիսի Թէվլիտ էյլէ-
տի, վէ Կիս՝ Սաուղու Թէվլիտ
էյլէտի, վէ Սաուղ՝ Յոնաթա-
ն վէ Մեղքիսաէյի վէ Ըբինա-
դաբ վէ Եշբաալ Թէվլիտ էյ-
34 լէտի։ Ու է Յոնաթանըն օղլու
Մերիբաալ իտի, վէ Մերիբաալ
35 Միքայը Թէվլիտ էյլէտի։ Ու է
Միքանըն օղուլլարը՝ Փիթօն վէ
Մելէք վէ Թահրէ վէ Ըքազ ի-
36 տի։ Ու է Ըքազ Յովադայը Թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Յովադա Գա-
ղեմաթի վէ Ըզամաթու վէ Օամբ-
րիյի Թէվլիտ էյլէտի, վէ Օամբրի
37 Մոսայը Թէվլիտ էյլէտի։ Ու է
Մոսա Հանաայը Թէվլիտ էյլէ-
տի, օնուն օղլու Ախիա՝ օնուն
օղլու Նղեասա՝ օնուն օղլու Ասէլ
38 իտի։ Ու է Ասէլին ալթը օղլու
վար իտի, վէ օնլարըն իսիմլէրի
պուռնլար տըր. Ազրիկամ՝ Բոքե-
րու վէ Իսմայէլ վէ Սաարիա վէ
Ըբդիա վէ Ոնան. պուռնլարըն ճիւմ-
39 լէսի՝ Ասէլին օղուլլարը իտի։ Ու է
օնուն գարընտաշը Եսէկին օղուլ-
լարը՝ իլք տօղուշու Ուղամ՝ իքին-
ճիսի Յեուս վէ իչիւնճիւսիւ Ե-
40 ղիփաղէտ իտի։ Ու է Ուղամըն օ-

ա Նչն. խղ. 21։ Ծնոտ. իղ. 38։ Պ. է. 6։

բ Ծնոտ. իղ. 39 պէնիր Սաւփամ։ Պաշ Պ. է. 12։

գ Պ. բ. 52։

դ Պ. Թ. 35։

ե Պ. Թ. 37։ պէնիր Ջաքքարիա։

զ Պ. Թ. 38։ պէնիր Սամաամ։

է ա Ծնագ. ժդ. 51։

ը բ Ծնագ. բ. 8 պէնիր Հեբռաթէն։

թ բ Ծնագ. է. 4։ Թ. 6։ 10 պէնիր Միմիբռաթէ։

ժ բ Ծնագ. Թ. 12։

ի Պ. Թ. 43 պէնիր Ռափայա։

Digitized by Google

ղուլլարը՝ գահրիման իյիթ ատէմ-
լէր քէմանքէշլէր իտի , չիւն քի
օնուն չօգ օղուլլարը վէ օղուլլար
օղուլլարը օլուպ՝ եիւզ էլլի էվլէ
իտի . պունլարըն ճիւմլէսի՝ Ռե-
նիամին օղուլլարընտան իտի :

ՊԸՊ Թ

Իսրայէլլիներ իւէ Յուդալըլարըն սիլսիլէ-
րինին սայը : 2 Իսրայէլլիլէր՝ 10 քեահինլէր՝
14 վէ Լեւիլիլէր իւէ Նաթանայիմիէր քի
Իրուսաղէմտէ սաքին օլտուլար : 27 Պա՛զը
Լեւիլիլէրին խըզմէթի : 35 Սաուղ իւէ
Յոնաթանըն սիլսիլէսի :

1 Իսրայէլ ՝ծիւմլէ Իսրայէլ սիլսիլէ
տէֆթէրինէ գայտ օլուպ՝ իշ-
թէ օնլար Իսրայէլլին՝ վէ ի՛սեան-
լէրի իչիւն Բաբիլոնա կէօչիւրիւ-
լէն Յուդանըն փատիշահլարը քի-
թապլընտա եազըլմըշ իտի :
2 Վէ ֊միւլքէրինտէ վէ շէ-
հիրլէրինտէ էվվէլա սաքին օլան-
լար՝ Իսրայէլլիլէր՝ քեահինլէր՝
Լեւիլիլէր վէ ֊Նաթանայիմ-
լէր իտի : 3 Վէ ֊Իրուսաղէմտէ՝
Յուդա օղուլլարընտան վէ Բե-
նիամին օղուլլարընտան վէ Եփրեմ
Էվ Մանասէ օղուլլարընտան սա-
քին օլտուլար , Յուդա օղլու փա-
րէսին օղուլլարընտան Բանի օղլու
Իմրի օղլու Ումրի օղլու Ամիուդ
5 օղլու Ոմթա . Վէ Սիլօնլուլար-
տան՝ իլք տօղուշ Ասայիա վէ օ-
6 ՆուՆ օղուլլարը . Վէ Զարա օ-
ղուլլարընտան՝ Եէհիէլ վէ օնլարըն
գարընտաշլարը ալթը եիւզ տօգ-
7 սան էլլէ . Վէ Բենիամին օղուլ-
լարընտան՝ Սանուա օղլու Հա-
դուիա օղլու Մեսուղամըն օղլու
8 Սալլու , վէ Յերոամ օղլու Յեր-
նիա՝ վէ Մաքրի օղլու Ոզնին օղ-
լու Ուզ՝ վէ Յեբնիա օղլու Ռա-
գուէլ օղլու Սափատիանըն օղլու
9 Մեսուղամ , Հէմ տօղուշլարընճա
օնլարըն գարընտաշլարը՝ տօգուզ
եիւզ էլլի ալթը էլլէ . Ճիւմլէ
պու քիմսէլէր՝ պապալարը Էվինին
պաշ պապալարը իտիլէր :
10 Վէ ֊Քեահինլերտէն՝ Յեդայիա
11 վէ Յոյարիբ վէ Յաքին , վէ Ըզ-
լահ Էվինին մէմուրու Ազիտով
օղլու Մարիոթ օղլու Սադովկ օղլու
Մեսուղամ օղլու Բեղկիանըն օղլու
12 Ըզարիա , վէ Մեղքիա օղլու փա-
շուր օղլու Յերոամըն օղլու Ըդա-
յիա՝ վէ Իմմեր օղլու Մեսեղամոթ
օղլու Մեսուղամ օղլու Եղնըրա
13 օղլու Ադիէլին օղլու Մասէ , Հէմ
օնլարըն գարընտաշլարը պապալա-
րը Էվինին սէրվէրլէրի՝ Ըլլահըն Էվի
իշինին խըզմէթինտէ գուվվէթլի ի-
յիթլէր՝ պին եէտի եիւզ ալթմըշ
էլլէ :
14 Վէ Լեւիլիլէրտէն՝ Մերարի
օղուլլարընտան Սաբիա օղլու Եզ-
րիկամ օղլու Սուբուն օղլու Ա-
15 մայիա , վէ Բակբակար՝ Բրէս վէ
Գալաղ՝ վէ Սասափ օղլու Օֆքրի
օղլու Միքանըն օղլու Մաթանիա ,
16 վէ Ադիթուն օղլու Գալաղ օղլու
Աեմայիանըն օղլու Աբդիա՝ վէ
Նետոփաթլըլար գասապալարընտա
սաքին օլան Եղկանա օղլու Սա-
17 ՆըՆ օղլու Բարաքիա : Վէ գա-
փուճուլար՝ Սեղղում վէ Ակկուբ
վէ Տեղմոն վէ Ահիման հէմ օն-
լարըն գարընտաշլարը . Սեղղում
18 պաշը Հեղղում իտի : Վէ պուն-
լար՝ շիմտիյէտեք փատիշահ գա-
փուսունուն կիւն տօղուսունտան
եառա իտիլէր . պունլար՝ Լեւի օ-
ղուլլարը պէօլիւքլէրինտէն գա-
19 փուճուլար իտիլէր : Վէ Կորխ
օղլու Եբիասափ օղլու Կորէնին
օղլու Սեղղում՝ վէ պապասը է-
վինտէն օլան գարընտաշլարը Կորխ-
լուլար իշին խըզմէթի իւզէրինտէ
օլուպ՝ չատրըն գափուսունու
պէքլէրլէր իտի . վէ պապալարը՝
Թապպ օրտուսունտա մէտխէլի
20 պէքլէրլէր իտի : Վէ Եղնատար
օղլու Զքենէհէս մուգատտէմա օն-
լարըն իւզէրինտէ մէմուր իտի . վէ
21 Թապպ օնուն իւէ իտի : Մասեղա-
միա օղլու Զաքարիա՝ ճէմաա՛թ
չատրը գափուսունուն գափուճու-
22 սու իտի : Գափուլարա ճիւմլէ
գափուճու սէչիլէնլէր՝ իքի եիւզ
օն իքի էլլէ իտի . պունլար՝ քէօյ-
լէրինտէ սիլսիլէ տէֆթէրինէ գայտ
օլունտուլար . Գաւիթ վէ Էպա-
գըճլը Սամուէլ Ըպունլարը մէմու-
23 րիյէթլէրինէ նասպ էյլէտի : Վէ
օնլար Հէմ օղուլլարը Թապպ է-
վինին՝ չատրը էվինին նէվպէթի իւէ
24 գափուլարը իւզէրինտէ իտի : Գա-
փուճուլար տէօրթ բիւզկեարէ տօղ-
րու՝ կիւն տօղուշա՝ կիւն պաթը-

Յա՝ փօրեասա վէ նօտօսա տօղրու-
25 խիւէր ։ Վ Է քէօյլէրտէ օլան օն-
լարըն գարընտաշլարը՝ վագթտան
վագթա Ե՛եէտիչէր կիւն կէլիպ օն-
26 լար իլէ օլուրլար իտի ։ Ո՛իրա
պու Գ՛եւիլիլէր՝ պու տէօրթ պաշ
գափուչնուլար էմնիյէթ իլէ օտա-
լարըն իւղէրինտէ վէ Ա՛լլահ էվի-
նին խազինէլէրի իւղէրինտէ օլուր-
27 լար իտի ։ Վ Է կէճէ Ի՛ապպ էվի-
նին էթրաֆընտա գալօրլար իտի ։
պնրա պէքչիլիք օնլարըն իւզէրին-
տէ իտի ՝ վէ հէր սապահ օնու
աչմաղա օնլար մէմուր իտիլէր ։
28 Վ Է խըզմէթ գապլարընըն մէմուր-
լէրի օնլարտան իտի ։ պնրա օնլա-
րը սայը իլէ իչէրի կէօհիւրիւրլէր
իտի ՝ վէ սայը իլէ չըգարըլար ի-
29 տի ։ Ո՛էմ պ՛այդի գապլարըն իւ-
զէրինէ վէ Ա՛պտէսէնին ճիւմլէ
գապլարը իւզէրինէ՝ վէ սիմիտ ու-
նու վէ շարապ վէ զէյթունի եաղը
վէ քիւնլիւք վէ պահարլար իւզէ-
րինէ մէմուրլէր՝ օնլարտան իտի ։
30 Ո՛էմ Ե՛պահարլար եաղընը թէր-
քիպ էտէնլէր՝ քեահխինլէրին օղրու-
31 լարընտան իտի ։ Վ Է Գ՛եւիլիլէր-
տէն Կորխու Եկղդումնան իլք տօ-
ղուշու օլան Ա՛ատաթիա՝ Գ՛թավա
իշլինին մէմուրիյէթի իւզէրինտէ
32 իտի ։ Վ Է Կ՛հուզուր էքմէկչինին
իւզէրինէ օնլարըն գարընտաշլարընը-
տան կահտնլըլար օղուլլարընտան
իտի ՝ քի չնո՛ չաբաթտան շա-
33 բաթա հազըրլայալար ։ Վ Է Գ՛և-
ւիլիլէրին պաշ պապալարը Ե՛մու-
սիգարլար՝ օտալարտա պ՛այդի խըզ-
մէթտէն մնաւ՝ գիլար՝ պունլար ի-
տի ։ զնրա կիւնտիւզ վէ կէճէ պու-
34 խըզմէթտէ իտիլէր ։ Պու Գ՛եւի-
լիլէրին պաշ պապալարը՝ տօղուշ-
լարընճա սէրվէրլէր իտի ։ օնլար
Կրուսաղէմտէ սաքին օլուրլար իտի։
35 Վ Է Կ՛ապաւոնտա՝ Կ՛ապաւո-
նուն պապասը Յեհիէլ սաքին օլուր
իտի ։ վէ գարըսընըն ատը Ե՛Ա՛ատ-
36 քա իտի ։ Վ Է իլք տօղուշ օղլու
Ըգօն՝ անտէն Ա՛ուր վէ Ակիս վէ
37 Նատ վէ Ա՛ներ վէ Ա՛նադաբ ՝ վէ
Կ՛եդոլը վէ Ը՛քիոշ վէ Ո՛ւքաս-
38 րիա վէ Ա՛ակեզօթ իտի ։ Վ Է Ա՛ա-
կեզօթ Ա՛մասայը թէվլիտ էյլէտի ։
վէ օնլար տախի գարընտաշլարը
իլէ՝ գարընտաշլարընըն էօնիւնտէ

Կրուսաղէմտէ սաքին օլտուլար ։
39 Վ Է Ի՛ներ Կիսի թէվլիտ էյլէ-
տի ՝ վէ Կիս Աաւուղու թէվլիտ
էյլէտի ։ վէ Աաւուղ՝ Յոնաթան-
նը վէ Ա՛ղքիսաւէյի վէ Ը՛բինա-
դաբը վէ Ե՛սբաաղը թէվլիտ էյլէ-
40 տի ։ Վ Է Յոնաթանըն օղուլ Ա՛ե-
րիբաաղ իտի ։ վէ Ա՛երիբաաղ
41 Ա՛իքայը թէվլիտ էյլէտի ։ Վ Է
Ա՛իքայընըն օղուլլարը՝ փիլթօն վէ
42 Ա՛ելէք վէ Թ՛ախրէ իտի ։ Վ Է Ը-
քազ՝ Յովադայը թէվլիտ էյլէտի ։
վէ Յովադա՝ Ի՛ադնէմէթի վէ Ը՛զա-
մօթու վէ Ո՛ամբրիյի թէվլիտ էյ-
լէտի ։ վէ Ո՛ամբրի Ա՛ոսայը թէվ-
43 լիտ էյլէտի ։ Վ Է Ա՛ոսա Ի՛անա-
այը թէվլիտ էյլէտի ։ վէ օնուն
օղլու Ա՛ափայիա՝ օնուն օղլու Ը-
ղեասա՝ օնուն օղլու Ե՛սէլ իտի ։
44 Վ Է Ե՛սէլին ալթը օղլու վար ի-
տի ՝ վէ օնլարրն ատլարը պունլար
իտի ։ Ե՛զրիկամ՝ Ո՛ոքերու վէ Ի՛ս-
մայէլ վէ Ա՛ասրիա վէ Ը՛բդիա վէ
Ը՛նան իտի ։ Ե՛սէլին օղուլլարը՝
պունլար իտի ։

ՊԸՊ Ա՛

Աաւուղուն եէնիլմէսի վէ էօլմէսի ։ 8 փղշ-
տլըլարըն Աաւուղուն իւղէրինէ գաֆէր պուլ-
տուղու ։ 11 Հ՛ապաս Կ՛ապաաղ սարինէլէրի-
նին Աաւուղա վէ օնուն օղուլլարընա կէօս-
թէրտիքլէրի բադպէթ ։ 13 Աաւուղուն օլ
կիւնահը քի՝ օնուն սէպէպի իչիւն փատիչահ-
լըղ օնտան Կ՛ատիթէ ինթիգալ օլունտու ։

1 Վ Է ՝Փղշտլըլար Իսրայէլ իլէ
՝Հէնք էթտիլէր ՝ վէ Իսրայէլ
փղշտլըլարըն էօնիւնտէն գաչտը-
լար ՝ վէ Գիլբուէ տաղընտա մագ-
2 թուլ տիւշտիւլէր ։ Վ Է փղշտ-
լըլար Աաւուղուն արտընտան Հէմ
օնուն օղուլլարընըն արտընտան եէ-
թիշտիւլէր ՝ վէ փղշտլըլար Աա-
ւուղուն օղուլլարը Յոնաթանը
վէ Ը՛բինադաբը վէ Ա՛եղքիսաւէ-
3 յի վուրտուլար ։ Վ Է Ճէնք Աա-
ւուղուն իւզէրինէ աղըրլաշմագ ի-
լէ ՝ օգճուլար օնու պուլտուլար ՝
վէ օգճուլարտան եարալանար ։
4 Վ Է Աաւուղ քէնտի սիլահլարընը
գալտրրանա տէտի քի՝ Գ՛ըլըճընը
չէք ՝ վէ օնուն իլէ պէնի սաիլա ՝
օլմայա քի շու սիւննէթսիզլէր
կէլիպ պէնի ղէվգէ ալալար ։ ամ-
մա սիլահլարընը գալտրրան խոթէ-

Ա. Ի. Ն. 1056.

մէտի , զիրա ղայէթի գօրգտու . իմտի Աաւուղ գըլըձը ալըպ՝ օնուն
5 իւզէրինէ տիւշտիւ : Ա՛է օնուն սիլահ՛լարընը գալտըրան՝ Աաւուղուն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ , օ տախի գըլըձըն իւզէրինէ տիւշիւպ
6 էօլտիւ : Իմտի Աաւուղ Հէմ օնուն իւչ օղլու էօլտիւ . պէօյլէճէ ճիւմլէ էվի պիրլիքտէ էօլտիւ :
7 Ա՛է վատիտէ օլան ճիւմլէ Իսրայէլլիլէր՝ օնլարըն գաչտըղընը վէ Աաւուղուն Հէմ օնուն օղուլլարընըն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ , շէհրլէրինի պրաղըպ գաչտըլար , վէ փղշտլըլար վարըպ՝ օնլարտա սաքին օլտուլար :
8 Ա՛է վագի՝ օլտու քի էրթէսի կիւնտէ՝ փղշտլըլար մախթուլլէրի սօյմտաղա կէլտիլէր , վէ Աաւուղու Հէմ օղուլլարընը Կեղթուէ տաղընտա տիւշիւլ պուլտուլար : Օլտէմ օնու սօյուպ՝ պաշընը վէ սիլահ՛լարընը ալտըլար . վէ փղշտլըլար տիյարընըն չէփ չէվրէսինէ՝ փութ լարընա վէ գամմա միւժտէ էթմէ
10 յէ կէօնտէրտիլէր : Ա՛է Էօնուն սիլահ՛լարընը քէնտի ալըհ՛լարընըն խանէսինէ գօյուլար . վէ պաշընը Դագոնուն խանէսինէ մընհ՛ետտըլար :
11 Իմտի Յաբիս Գաղաադըն ճիւմլէ ոտփէնլէրի՝ փղշտլըլարըն Աաւուղա Հէփ Լթաիքլէրինի իշիտին-
12 ճէ , ճիւմլէ գուվվէթի սահ՛իպլէրի գալգըպ՝ Աաւուղուն թէնինի վէ օղուլլարընըն թէնինէրինի գալտըրտըլար , վէ օնլարը Յաբիսէ կէօթիւրտիւլէր . վէ օնլարըն քէմիքլէրինի Յաբիստէ օլան մէշէնին ալթընա կէօմտիւլէր , վէ եէտի կիւն ուրուճ թուԼթտուլար :
13 Պէօյլէճէ Աաւուղ՝ Գապպըն սէօզիւնիւ սագլամտըղընտան էօթիւրիւ Հէմ տախի Ճինճիյէ սօրուպ տանըշտըղը իշիւն՝ Գապպա ա՛սը օլտուղու ի՛սեանը իւչ էօլ-
14 տիւ : Ա՛է Գապպա տանըշմտըղը իշիւն՝ օնու էօլտիւրտիւ . վէ Ընփտտիյահ՛լըղը Յեսսէ օղուլ Դաւիթէ ինթիգալ էյլէտի :

Ա. Ի. Ն. 1048.

ՊԸՊ ԺԸ

Ա՛իւմլէ Իսրայէլ օղուլլարընըն բիզասը իւչ Դաւիթին Վէրբռնտա փատիշահ օլտուղու ; 4 Օնուն՝ Յովաբըն չէճտաճը իւչ Էնբռսա-
լուլարտան Սիօն գալէ՛սինի ֆէթհ էթթիյի . 10 Դաւիթին գահ՛րհմանլարընըն տէֆթէրի ,

1 Ա՛է Ճիւմլէ Իսրայէլ՝ Վէբբռնա Դաւիթին եանընա ճէմ՝ օ-
լուպ տէտիլէր քի՝ Իշթէ պիզ սէ-
2 նին քէմիյին վէ էթին իզ : Պունտան ագտէմ տախի Աաւուղ փատիշահ իքէն՝ Իսրայէլի տիշարը լը-
գարան վէ իչէրի կէթիրէն սէն իտին . Հէմ Ա՛լլահ՛ըն Թապպ սա-
նա՝ Դաւիմըմ Իսրայէլի սէն Ճիւ-
տէսին , վէ գաւմըմ Իսրայէլին իւզէրինէ սէն սուլթան օլասըն տէ-
3 տի : Ա՛է Իսրայէլին ճիւմլէ իհ-
թիյարլարը Վէբբռնա փատիշահ կէլտիլէր , վէ Դաւիթ Վէբբռնտա Թապպըն հուզուրունտա օնլար իլէ ա՛հտ քէսիշտի . վէ օնլար՝ Թապ-
պըն Ցամուէլ եէտի իլէ սէօզիւնէ
4 կէօրէ՝ Դաւիթի Իսրայէլին իւ-
զէրինէ փատիշահ մէսհ էթտիլէր :
4 Ա՛է Դաւիթ ճիւմլէ Իսրայէլ իլէ Էնրուսաղէմ՝ եա՛նի Յեբու-
սա կիթտի , վէ Հօրատտա՝ օլ տի-
յարընը սաքինլէրի Յեբուսլուլար
5 վար իտի . վէ Յեբուսուն սաքին-
լէրի Դաւիթէ տէտիլէր քի՝ Պու-
րայա կիրմէյէսին . ամմա Դաւիթ՝ Սիօն գալէ՛սինի ֆէթհ էյլէտի (քի Դաւիթ շէհրի պիւ տուր) :
6 Ա՛է Դաւիթ տէտի քի՝ Հ՛եր քիմ Յեբուսլուլարը իսկիտտա վուրտուր իսէ , պաշ վէ սէրվէր օլա . վէ իսկիտտա Շարուհեա օղլու Յո-
վաբ չըգտը , վէ օ՝ սէրվէր օլ-
7 տու : Ա՛է Դաւիթ օլ գալէ՛սէ սաքին օլտու . օնուն իչիւն Էօնա՝
8 Դաւիթ շէհրի տէնիլտի : Ա՛է օ՝ շէհրի չէփ չէվրէ՝ եա՛նի Ա՛ելօնտան չէփ չէվրէ պինա էյլէտի . վէ Յովաբ՝ շէհրին գալանընը թա՛միր
9 էյլէտի : Ա՛է Դաւիթ կիթտիքճէ պէօյուր իտի . վէ ա՛սքէրլէրին Թապպը օնուն իլէ իտի :
10 Ա՛է ԸԴաւիթի Ը՛Թապպըն Իսրայէլին հագընընա սէօզիւնէ կէօրէ փատիշահ նասպ էթմէք իչիւն ճիւմլէ Իսրայէլ իլէ օնուն փա-
տիշահ՛լըղընտա եարտըմ էտէն գահ՛րհմանլարընը պաշլարը պուլտուր
11 տը : Հ՛էմ Դաւիթին գահ՛րհման-
լարընըն սայըսը պուլ տուր . Հ՛ա-
քեմանիին օղլու Յեսբաամ սէր-

Ա. Ի. Ն. 1056.

Ա. Ի. Ն. 1048.

ա Բ Թագ . է . 1 :

Բ Սաղ . հԲ . 71 :

գ Ա Թագ . ԺԳ . 1 , 12 , 13 :

դ Բ Թագ . է . 3 :

ե Բ Թագ . է . 6 :

զ Դատ . ա . 21 . ԺԲ . 10 :

է Բ Թագ . է . 7 :

ը Բ Թագ . ի . 8 :

թ Ա Թագ . ԺԳ . 1 , 12 :

ժ Ա Թագ . ԺԶ . 10 :

ի Ա Թագ . ԺԶ . 13 . ԺԷ . 23 :

ի Ա Թագ . ԻԶ . 7 :

լ Ա Թագ . ԺԷ . 28 . Բ Թագ . գ . 9 , 10 . է . 3 :

տարլարըն պաչը քի՝ մըզրաղընը իւչ եիւղ ապեմ իւզերինէ սալըպ՝ պիր համէտե գըրդընն էյլէտի :
12 Վ Է օնտան սօնկրա Ըքուքլու Յովդանըն օղլու Եղիազար քի՝
13 իւչ գահրիմանլարտան իտի : Պու՝ Ըվեսգոմմիմտե Դաւիթի իլե իքէն , օթատա փղշտլըլար ճէնք իչիւն ճէմ՝ օլտուլար , վե արփա իլե տօլու պիր թարլա գրթա՛սը վար իտի . վե գաւմ փղշտլըլարըն
14 եիւզիւնտէն գաչտըլար : Վ Է պունլար թարլանըն օրթասընտա տուրուպ՝ օնու գուրթարտըլար , վե փղշտլըլարը վուրտուլար . վե Պապպ ղայէթ պէօյիւք խէլաս վէրտի :
15 Վ Է օթուզ սերվէրլէրին իւչիւ՝ Ղողոմ մաղարասընա Դաւիթին եանընա գայայա էնտիլէր . վե փղշտլըլարըն օրտուսու Ղափաչիմ վատխինտե գօնմուշ իտի :
16 Վ Է օլ ղէման Դաւիթ գալը՛տե իտի . վե փղշտլըլարըն գարաուլու
17 օլ ղէման Ներէհէմմե իտի : Վ Է Դաւիթ արզու չէքիպ տէտի քի՝ Ներէհէմին գափուսունտա օլան գույուտան քի՞մ պանա սու իչի-
18 րիր : Օլտեմ պու իւչ քիմսէլէր՝ փղշտլըլարըն օրտուսունու եարըպ կէչտիլէր , վե Ներէհէմին գափուսունտա օլան գույուտան սու չէքտիլէր , վե գալտըրըպ՝ Դաւիթէ կէօթիւրտիւլէր . ամմա Դաւիթ օնու իչմէք իսթէմէտի , իլլա
19 օնու Եապպա տէօքտիւ . Վ Է տէտի քի՝ Ըլլահ՛իմ պանա կէօսթէրմէսին քի պէն պունու էտէյիմ . պու՝ ճանլարընըն Ընհղէֆէպ իլէ Նիֆլեն աատմէլերին գանընը՞ մը իչէյիմ , զերա ճանլարընըն Ընհղէֆէպ իլէ կիթտիլէր . վե օնտան իչմէք իսթէմէտի : Օլ իւչ գահրիմանլար պունլարը էթտիլէր :
20 Վ Է Յովաբըն գարընտաչը Ըբնսսա՝ իւչ քիմսէնին պաչը իտի . վե մըզրաղընը իւչ եիւզ քիմսէնին իւզերինէ սալըպ գրդընն էյլէտի , վե իւչիւն արասընտա օ-
21 նուն նամը վար իտի : Ըւչիւն իքիսինտէն մի՛թէպէր իտի , վե օնլարըն պաչը օլտու . ամմա իւչիւն տերէճէսինէ էրէմտի :
22 Կաբսէլտէն չօգ իւ կէօրմիւշ գահրիման քիմսէնին օղլու Յովի-
23 տիւրտիւ : Էմ պու՝ Ընըրըլը քիմսէյի օլ պէշ արչըն ուզուն քիմսէյի էօլտիւրտիւ , վե Ընըրլընըն էլինտե չիւլճա հաֆֆէթի կիսի մըզրաղը վար իքէն , օ՝ օնուն իւզերինէ պիր տէյնէք իլէ էնտի . վե Ընըրլընըն էլինտէն մըզրաղը
24 իլէ էօլտիւրտիւ : Յովհաղա օղլու Ռանեա պունլարը էյլէտի , վե իւչ գահրիմանըն արասընտա օնուն նա-
25 մը օլտու : Պու՝ իլթէ օթուզտան միւ՛թէպէր իտի , ամմա իւչիւն մերթէպէսինէ էրէմտի . վե Դաւիթ օնու քէնտի միւսահիպլէրի իւզերինէ նասպ էյլէտի :
26 Վ Է ա՛սքերլէրին գահրիմանլարը՝ Յովաբըն գարընտաչը Ըսահ՛էլ՝ Ներէհէհմուէն Դովդանըն
27 օղլու Իլհանան , Ըրովղլու Սա-
28 մօթ՝ փելօնլու Ներղէս , Թեկոսալը Իկդէս օղլու Իրաս՝ Ընաթովթլու
29 Ըբիեզեր , Ութալը Սովաք՝ Ը-
30 քուքլու Եղի , Նետոփաթլը Ութարայ՝ Նետոփաթլը Ռանան օղլու
31 Ըլաթ , Ներնաիմին օղուլլարընըն Գաբաասընտան Ութիա օղլու Եթ-
32 թի՝ փարաթոնլու Ռանեա , Գաաս տերէսինտէն Հուրայ՝ Ըրաբաթլը
33 Ըբիէլ , Ռարումլու Ըզմաթ՝ Սա-
34 ղաբինէլ Եղիաբա , Գեզոնլու Հա-
35 շեմին օղուլլարը՝ Ըրարը Ութագէ-
36 նին օղլու Յոնաթան , Ըրարը Սաքար օղլու Ըքիամ՝ Ութվը օղլու
37 Եղիփաղ , Ութէքուրաթլը Ութեր՝
38 փելօնլու Ըքիա , Կարմելլի Ըսա-
39 րէ՝ Ընղիա օղլու Նաարայ , Նա-
40 թանըն գարընտաչը Յովէ՝ Ըգա-
41 րա օղլու Ութաբար , Ըմմոնլու Սե-
42 լեկ՝ Շարուհեա օղլու Յովաբըն սիլահտարը Ներովթլու Նաարա՝ Յեթերլի Իրաս՝ Յեթերլի Գարեք ,
43 Ռաեսլի Ութրիա՝ Ընդայի օղլու Զա-
44 բադ , Ութուբենլիլէրին պաչը Իու-
45 բենլի Սիմա օղլու Ընդինա քի՝ օ-

ՀԹ . Ի՛ . Ի՛ . 1048 .

ՀԹ . Ի՛ . Ի՛ . 1047 .

ք ա Հնագ . ԺԷ . 1 :

ՀԹ . Ի՛ . Ի՛ . 1047 .

ի բ Հնագ . իէ . 13 :

Լ Պ . ԺԷ . 9 :

ե բ Հնագ . իէ . 18 , ԼԱ .

զ բ Հնագ . իէ . 19 , ԼԱ :

ՀԹ . Ի՛ . Ի՛ . 1047 .

ի բ Հնագ . իէ . 20 :

հ բ Հնագ . իէ . 24 :

Digitized by Google

Եզդիել վէ օնուն գարընտաշը
46 Թիսլի Յովքա , Ահաւլը Ենղիէլ՝
վէ Ենղնաամըն օղուլլարը Յարիբա-
յի՝ վէ Յօսաւիա՝ վէ Ովաթլը
47 Եթնամ , Ենղիէլ վէ Ազբէդ՝ վէ
Մասօբլու Եսիէլ :

ՊԸՊ ԺԴ

Դաւիթ՝ Ազկելակտա իքէն կելէն պէօլիւք-
լէր . 23 Օնա՝ Ջէբրոնաա իքէն կելէն ա՛ս-
քերլէր .

1 Ալ է տահա կիս օղլու Սաւու-
ղուն եիւզիւնտէն գափանմըշ
իքէն , Դաւիթէ Ազկելակա կելէն
Պաշնլար տըր . վէ օնլար գահ-
րիմանլարտան օլմադ իլէ՝ ճէնգտէ
2 իմտաատ իտիլէր : Պունլար եայլար
իլէ սիլահլանմըշ՝ սաղտան վէ
Սօլտան թաշլարը վէ եայտան օգ-
լարը աթարլար իտի . օնլար Սա-
ւուղուն գարընտաշլարը Ենիա-
3 մինլիլէրտէն իտի . Ասրվէր Ըքիհ-
զեր՝ անտէն Յովաս՝ Գաբաալը
Սամաանըն օղուլլարը իտի , վէ
Ըզամօթուն օղուլլարը Յիզիէլ վէ
փաղէտ՝ վէ Խարաքա վէ Ենա-
4 թովթլու Յէու , վէ օթուզլարըն
արասընտա գահրիման վէ օթուզլա-
րըն իւզերինտէ օլան Գաբաւոնլու
Իսմայիա՝ վէ Ենրեմա վէ Յազիէլ
վէ Յօհանան վէ Գադերլի Յովզա-
5 բադ , Ենղիոզայ վէ Յերիմովթ վէ
Խաղիա վէ Սամարիա՝ վէ Յա-
6 բրուֆլու Սափատիա , Ենղկանա վէ
Յեսիա վէ Ըզարիէլ վէ Յովեզեր
7 վէ Յեսբաամ Կորխլուլար , վէ
Գէդովրտան Յիրոամըն օղուլլարը
Յովթա վէ Զաբադիա իտի :
8 Ըէմ Գադըլլարտան՝ եիւզէրլի
արսլան եիւզիւ կիսի վէ չափուգ-
լուգտա տաղլար իւզէրինտէքի
ճէյրանլար կիսի գահրիման ի-
9 յիթլէր՝ ճէնք իչիւն ա՛քերի քիմ-
սելէր՝ գալգան վէ մըզրագ իլէ
սիլահլանմըշ՝ չէօլտէքի գալէյէ
Դաւիթին եանընա չէքիլէնլէր ,
9 սերվէր Ենզեր՝ իքինճի Ըզդիա՝ իւ-
10 զիւնճիւ Ենղիաբ , տէօրտիւնճիւ
Ատամանա՝ սէքիզինճի Երեմիա ,
11 աւթընճը Ենթիթ՝ եէտինճի Ենղիէլ ,
12 սէքիզինճի Յօհանան՝ տօգուզուն-
13 ճու Ենղաբադ , օնուներճու Երե-
միա՝ օն պիրինճի Ատաբանայ ի-
14 տի : Պունլար Գադ օղուլլարըն-

տան ա՛սքէրին սէրվէրլէրի օլուպ՝
քիւչիւքլէրին պիրի եիւզէ վէ պէօ-
յիւքլէրին պիրի պինէ պէրվէլէրլէր
15 իտի : Ա՛իւմլէ Խեվահիլի իւզէ-
րինտէն ճէօչմիւշ իքէն՝ պիրինճի
այտա Յորդանանտան կեչիպ վա-
ուիւտէ հէփ օլանլարը կիւնտօղու-
յա վէ կիւնպաթըյա տօղրու գա-
չըրան պունլար իտի :
16 Ալէ գալէ՛յէ Դաւիթին եանընա՝
Լենիամին վէ Յուդա օղուլլարըն-
17 տան պաճէ կեչտիլէր : Ալէ Դա-
ւիթ օնլարըն գարշըսընա չըգտը ,
վէ ճէվապ էտիպ օնլարա տէտի
քի՝ Ե՛յէր պանա սեւլամթէ իւզէ
պանա իմտաատ իչիւն կեչտինիզ ի-
սէ , պէնիմ եիւրեյիմ սիզին իլէ
պիրլիքտէ օլաճագ . ամմա էյէր՝
պէնիմ էլլերիմտէ նահագլըգ եօգ
իքէն՝ պէնի ալտաուրպ տիւշմէն-
լերիմէ թէսլիմ էթմէք իչիւն ի-
սէ , պապալարըմըզըն Ըլլահը
18 կէօրիւպ՝ թէքտիր էթսին : Ալէ
սէրտարլէրին պաշը Ըմեսայի
Ենուհ իլէ տօղրուպ պէյտ քի՝ Պիզ
սէնին իզ եա՛ Դաւիթ , հէմ սէ-
նին իլէ օլաճաղըզ եա՛ Յեսսէ օղ-
լու . սէլամ՝ սանա սէլամ , վէ
սէնին եարտըմճըլարընա սէլամ օլ-
սուն . զիրա սանա՝ սէնին Ըլլահըն
եարըմճը տըր . օլտէմ Դաւիթ
օնլարը գապուլ էտիպ՝ օնլարը
պէօլիւք պաշլարը տիքտի :
19 Ըֆղշտլըլար իլէ Սաւուղուն
իւզէրինէ ճէնկէ վարտըղը զէման
Մանասէտէն տախի Դաւիթէ կէչ-
տիլէր . ամմա օնլարա եարտըմ
էթմէտի , զիրա փղշտլըլարըն պէյ-
լէրի մեշվէրէթ իլէ՝ Պաշլարըմըզա
գիտա էմնէֆ իլէ Ըէֆէնտիսի Սա-
ւուղա կեչէճէք տիր տէյէրէք օնու
20 կէրի կէօնտէրտիլէր : Սիկելա-
կա կիթտիյինտէ , Մանասէտէն՝
Մանասէնին պին պաշլարը օլան
Ենդնա վէ Յովզաբադ վէ Յեդիէլ
վէ Միքայէլ վէ Յովզաբադ վէ
Ենղիուս վէ Սաղթի օնա կեչտիլէր :
21 Ալէ օնլար Դաւիթէ Խէօլբիյիան
իւզէրինէ եարտըմ էթտիլէր . զի-
րա հէփսի գահրիման իյիթլէր օ-
լուպ՝ ա՛քերէ պաշլար օլտուլար :
22 Օրրա օլ զէման կիւնտէն կիւնէ
Դաւիթէ՝ օնա եարտըմ էթմէք ի-
չիւն կելէրլէր իտի , չէյլէ քի Ըէ-

ԹՎ. Ի՝. Ի. 1056։

ԹՎ. Ի՝. Ի. 1048։

ե ը ԹԱԳ. ը. 3, 4։ Ե. 1։ Պ. ԺԱ. 1։

զ ա ԹԱԳ. ԺԶ. 1, 3։ ի Պ. Ջ. 14։

լահ օրտուսու կիպի պիր պէօյիւք օրտու օլտու ։

23 Վ֊Է Ի֊Վհերոնա Դաւիթէ կելէն՝ Ի֊Պապպըն սէօղիւնէ կէօրէ Պաուղուն փատիշահլըղընը Ի֊օնա ինթիգալ էթմէյէ ճէնք իչիւն սիլահլանմըշ նէֆէր պաշլարընըն սոյրսը

24 պու իտի։ Հայուգա օղուլլարընտան՝ դալգան վէ մըղրադ գալարըտան ալթը պին սէքիզ հիւզ ճէնք իչիւն

25 սիլահլանմըշ նէֆէր։ Ը֊մաւնն օղուլլարընտան ճէնք իչիւն եէտի պին հիւզ գահրիման իյիթլէր։

26 Վ եւի օղուլլարընտան տէօրթ պին

27 ալթը հիւզ նէֆէր։ Վ֊Է Ըհատրոնլուլարըն զապիթի Յովհադա՝ հէմ պիլէսինճէ իւչ պին եէտի

28 հիւզ նէֆէր։ Վ֊Է գահրիման իյիթի օլան կէնճ Ի֊Ազովի՝ հէմ պապասը էվինտէն իյիրմի իքի սէր֊

29 վէր։ Վ֊Է Պաուղուն Ի֊գարընտաշլարը Լէնիամին օղուլլարընտան իւչ պին նէֆէր։ զիրա օլ զէմանէտէք Ի֊օնլարըն էքսէրիսի՝ Պաուղ

30 էվինին թարաֆտարլարը իտի։ Վ֊Է Ե֊փրեմ օղուլլարընտան՝ պապալարը էվինին նամտար քիմսէյէրի գահրիման իյիթլէր՝ իյիրմի պին սէ֊

31 քիզ հիւզ Ի֊էլէ։ Վ֊Է Պանասէնին կարը սրպըճընտան վարըպ Դաւիթի փատիշահ էթմէք իչիւն՝ ատլարը իւէ զէքր օլունան օն սէքիզ

32 պին Ի֊էլէ։ Վ֊Է Խաքար օղուլլարընտան՝ Իսրայէլ նէ էթմէք լազըմ կէլտիյինի պիլտիրմէք իչիւն Ի֊վագիթլար խուսուսունտա անկլամաքտա մահիր՝ իքի հիւզ սէրվէրլէր քի ճիւմլէ գարընտաշլարը օն֊

33 լարըն աղըննա պագար իտի։ Ո֊աբուղոնտան սէֆէրէ չըգար վէ հէր կէօնէ ճէնք ալէթի իւէ ճէնկէ տիզիլիր՝ էլլի պին նէֆէր քի ճէնկէ տիզիլմէք իչիւն օնլար իքի հիւ֊

34 րէքլի տէյիւ իտի։ Վ֊Է Նեփթաղիմտէն պին սէրվէր՝ վէ օնլար իւէ գալգանըը վէ մղրադը օթուզ

35 եէտի պին նէֆէր։ Վ֊Է Դանըլարտան ճէնկէ տիզիլիր՝ իյիրմի սէքիզ պին ալթը հիւզ նէֆէր։

36 Վ֊Է Ը֊սերտէն՝ ճէնկէ տիզիլմէք Ի֊չիւն սէֆէրէ չըգան գըրդ պին նէ֊

37 ֆէր։ Վ֊Է Յորգանտընը էօթէ հագասընտան Ի֊ուբէնլիյէր վէ Գադլըլար վէ Պանասէնին կարը սրպըթընտան՝ հէր կէօնէ ճէնք ալէթի իւէ ճէնկէ ղըֆան հիւզ իյիրմի պին

38 նէֆէր ։ Էփ պու սաֆլարա տիզիլէ պիլէն ճէնք էրլէրի՝ Դաւիթի ճիւմլէ Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ էթմէք իչիւն սէլիմ եիւրէք իւէ Վհերոնա կէլտիյէր։ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ պագիսի տախի Դաւիթի փատիշահ էթմէքտէ եէք֊

39 տիլ իտի ։ Վ֊Է օրատա Դաւիթ իւէ եէյիսլ իչէրիք՝ իւչ կիւն տուրտուլար։ զիրա գարընտաշլարը օնլար իչիւն թէտարիք կէօրտիւլէր ։

40 Էմ՝ օնլարա եագըն օլանլար տախի թա Իսաքար վէ Ո֊զուբուղն վէ Ի֊նեփթաղիմէտէ՝ մերքեպլէր իւէ վէ տէվէլէր իւէ վէ գաթըրլար իւէ վէ էօքիւզլէր իւէ էքմէք՝ եէյէճէք ուն՝ ինճիր վէ իւզիւմ գուրուսու վէ շարապ վէ եաղ վէ սըղըրլար վէ գոյունլար ղանիմէթ իւէ կէ֊թիրտիլէր։ զիրա Իսրայէլտէ շէնլիք վար իտի ։

ՊԸՊ ԺԴ

Դաւիթին ա՛զմ զէյնէթ իւէ կարիաթ֊բիմտէն սանտուղտա կէթիրտիյի։ 9 Ովպէդը վուրուլտուղտա իչիւն սանտուղըն Ը֊բեգօմտէն էվինէ պէտղէլըղը։

ԹՎ. Ի՝. Ի. 1048։

1 Վ֊Է Դաւիթ պին պաշըլար վէ հիւզ պաշլար իւէ՝ ճիւմլէ զապիթլէր իւէ միւշավէրէ էյլէտի։

ԹՎ. Ի՝. Ի. 1045։

2 Վ֊Է Դաւիթ ճիւմլէ Իսրայէլ ճէմաաթընա տէտի քի՝ Ի֊էր սիզէ խօշ կէլիր իսէ ։ վէ Ը֊լահլմըզ Պապպտան իսէ ։ Իսրայէլին ճիւմլէ սիյարլարընտա Ը֊գալան գարընտաշլարմըզդա վէ օնլար իւէ շէհրլէրտէ վէ վարօշլարընտա օլան քահինլէրէ վէ Ի֊հիվլէրէ տաղտըրպ խապէր կէօնտէրէլիմ, քի համըմզդա ճէմ՝ օլ֊

ա ա ԹԱԳ. ԼԱ. 1։ Նա. ԼԷ. 4։

3 սունլար ։ Վ֊Է Ը֊լահլմըզդըն սանտուղունու համըմզդա ինթիգալ էտէլիմ. չիւն քի Պաուղուն կիւնլէրինէ՝ օնու թալապ էթմէտիք։

բ ա ԹԱԳ. Է. 1, 2։

4 Վ֊Է ճիւմլէ ճէմաաթի պէօյլէ էթմէյէ բազի օլտու. կիրա պու սէօզ ճիւմլէ ճէմաաթըն նազարընտա

գ ա ԹԱԳ. Է. 1։ բ ԹԱԳ. Ղ. 1։ դ ՀԵՒ. ԺԳ. 3։

5 տօղրու կէօրիւնտիւ։ Իմտի Ի֊Դաւիթ՝ Ը֊ըսրըլն Պիովունտան թա Ի֊մաթըն մէտխէլինէտէք ճիւմլէ Իսրայէլի՝ Ը֊լահըն սանտուղունու

ԹԱ. Ի'. Ի. 1043։

ԲՀԱՐԻԱԹԱՐԻՄՏԷՆ ԿԷԹԻՐՄԷՔ ԻՀԻՒՆ
6 ՃԵՄ՝ ԷՂԼԵՏԻ ։ ԸՆՏԷՆ Դ'ԱՒԻԹ
ՃԻՒՄԷ ԻՍՐԱՅԷԼ ԻԼԷ Ը'ԱՏԱՂԱ՝
ՅՈՒԶԱՏԱ ՕԼԱՆ ԿԱՐԻԱԹԱՐԻՄԷ
ՀՋԳԱՐ ՔԻ ՕՐԱՏԱՆ՝ ԻՍՄ՝ Ե'ՐՒԱ-
ԲՈՎՔԷԼԷՐ Է—ՊՂԷՐՆՈՓԷ ՕԹՈՒՐԱՆ ԻՆ-
ՀՈՎԱ ՏԷՒՆԻԼԷՆ ՂԼԼԱՀԸՆ ԱՆՈՒՆՏՈՒ-
7 ՂՈՒՆՈՒ ՀՋԳԱՐԱ ։ ՍԱ Է ՂԼԼԱՀԸՆ
ԱՆՈՒՆՏՈՒՂՈՒՆՈՒ Ը'ՔԻՆԱԳԱԲԸՆ Է-
ՎԻՆՏԷՆ Ը'ՊԻՐ ԵԷՆԻ Ա'ՐԱՊԱՆԸՆ ԻԱ-
ՁԵՐԻՆԷ ՊԻՆՏԻՐՏԻ ՝ ՎԷ Ա'ՐԱՊԱՅԸ՝
ՍԱՁԱ ԻԼԷ Ը'ՔԻՈՎ ՍԻԲԵՐԵԼԷՐ ԻՏԻ ։
8 Ի'Դ'ԱՒԻԹ ԻՍԷ ՀԷՄ ՃԻՒՄԷ ԻՍՐԱ-
ՅԷԼ՝ ՊԻԲԹԻԱՆ ԳՈՒՎՎԷԹԼԷՂԲ ԻԼԷ
Ը'ՂԼԱՀՆ ԷՕՆԻՆՈՒՏ ԻՂԱՀԻԼԵՐ ՎԷ
ԹԱՆՊՈՒՐԼԱՐ ՎԷ ՍԱՆԹՈՒՐԼԱՐ ՎԷ
ՏԱՎՈՒԼԱՐ ՎԷ ՁԻԼԵՐ ՎԷ ՊՕՐՈՒԼԱՐ
ԻԼԷ ԲԱԳԱ ԷՏԵՐԼԵՐ ԻՏԻ ։
9 ՍԱ Է ԷԹԱ Ս'ԻԴՈՆՈՒՆ ԽԱՐՄԱՆԸ-
ՆԱՏԷՔ ԿԷԼՏԻԼԵՐ • ՎԷ ՍԱԶԱ ԷԼԻՆԻ
ՍԱԼՏԸ ՔԻ՝ ՍԱՆՏՈՒՂՈՒ ԹՈՒԹԱ ։
ԶԻՐԱ ԷՕՔԻԶԼԵՐ ՄՂՂՆ ՀԱՐԱՔԷԹԷ
10 ԷՒԷՐԼԵՐ ԻՏԻ ։ ՍԱ Է Բ'ԱՊՊԸՆ ՂԱ-
ԶԱՊԸ ՍԱՂՅԱ ԹՈՒԹՈՒՂՏՈՒ ։ ՎԷ Օ-
ՆՈՒ՝ Ի'ԷԼԻՆԻ ՍԱՆՏՈՒՂԱ ՍԱԼՏՂՆ-
ՏԱՆ ԷՕԹԻԻՐԻ ՀՆՈՒՐՏՈՒ • ՎԷ Օ-
ԲՈՒՏԱ Ի'ՆԼԱՀԸՆ ՀՈՒԶՈՒՐՈՒՆՏԱ
11 ԷՕԼՏԻ ։ ՍԱ Է Դ'ԱՒԻԹ՝ Բ'ԱՊՊԸՆ
ՍԱՍԱՏԱ ԷՂԷՏԻՒ ՊՕՂՂՈՒՆԼՈՒԳԱՍԱՆ
ԷՕԹԻԻՐԻ ԹԱՍԱՂԱՆՏԸ ՝ ՎԷ Օ՚Ղ
ՄԱՀԱՂԻՆ ԱԱՐՆԸ *ՓԱՐԷՍ ՈՂԱ Գ-
12 ՏՈՒ ԹԱ ՊՈՒ ԿԻՆԷՏԷՔ ։ ՍԱ Է
Դ'ԱՒԻԹ Օ՚Ղ ԿԻՆՏԷ Ի'ՆԼԱՀՏԱՆ
ԳՕՐԳՈՒՊ ՈՏԻ ՔԻ՝ Ի'ՆԼԱՀԸՆ ՍԱՆ-
ՏՈՒՂՈՒՆՈՒ ԿԱՆԸՄԱ ՆԻՀ ԿԷԹԻ-
13 ՐԷՂԻՄ ։ ԽՄԻ Դ'ԱՒԻԹ ՍԱՆՏՈՒ-
ՂՈՒ ՔԷՆԻ ԿԱՆԸՆԱ Դ'ԱՒԻԹ ՀԷՀ-
ՐԻՆԷ ԿԷԹԻՐՄԷՒԻ • ԱՄՄԱ ՕՆՈՒ
Դ'ԱՒԹԼԻ Ի'ԴԻԳՕՄՈՒՆ ԷՎԻՆԷ ՍԱ-
14 ՓԻԼԹՈՐ ։ ՍԱ Է Ի'ՆԼԱՀԸՆ ՍԱՆՏՈՒ-
ՂՈՒ Ի'ԴԻԳՕՄՈՒՆ ԷՎԻԼ ԻԼԷ՝ ՕՆՈՒՆ
ԷՎԻՆԱԷ ԻՀՀ ՍՂ ՏՈՒՐՏՈՒ • ՎԷ
Բ'ԱՊՊ Ի'ԴԻԳՕՄՈՒՆ ԷՎԻՆԻ ՎԷ Օ-
ՆՈՒՆ ՃԻՒՄԷ ՎԱՐԻՀԷԹԻՆԻ ՊԷՐԷ-
ՔԷԹԼԷՏԻ ։

ՊԸՊ ԺԻ

ՎԻՒԱՄԸՆ Դ'ԱՒԻԹԷ ՏՈՄԹԼՈՒԴՈՒ ։ 2 Դ'ԱՒԻ-
ԹԻՆ ՍԱ'ԱՒԷԹԻ, ՕՆՈՒՆ ԹԷՔԱ'ԸՐ, ԳԱՐԶԼԱ-
ԲԸ, ՎԷ ՀՕՆՈՒՂԱԲԸ ։ 8 ՓՂՇՏԼԷՐԸԲ ԻՔԻ
ՔԷՐԲԷ ԵԷՆՏԻՒ ։

ԹԱ. Ի'. Ի. 1043։

1 ԱՂ Է ՏԻԱՐՈՍ ՓԱՏԻՀՇԱՀԸ Ս'ՒՒԻ-
ԲԱՄ՝ Դ'ԱՒԻԹԷ ԷՂՇԼԵՐ ՎԷ
ԷՐԶ ԱՂԱՃԼԱՐԸ ՎԷ ՏԻՎԱՐՃԻԼԷՐ
ՀԷՄ ՏԻՒԼԿԷՐԼԵՐ ԿԷՕՆՏԷՐՏԻ ՔԻ՝
2 ՕՆԱ ԷՎ ՊԻՆԱ ԷՏԷԼԵՐ ։ ԱՂ Է Դ'Ա-
ՒԻԹ՝ Բ'ԱՊՊԸՆ ՕՆՈՒ Ի'ՍՐԱՅԷԼԻՆ ԻԱ-
ՁԵՐԻՆԷ ՓԱՏԻՀՇԱՀ ԻՊԱԳԱ ԷԹՏԻՒ-
ՆԻ ՊԻԼՏԻ ՝ ՀՇԻՆ ՔԻ ՕՆՈՒՆ ԳԱՎՄԸ
Ի'ՍՐԱՅԷԼ ԻՂԻՆ ՕՆՈՒՆ ՓԱՏԻՀՇԱՀ-
ԼՈՂՆԸՆ ԵԻՒՃԷԼԹԻ ։
3 ԱՂ Է Դ'ԱՒԻԹ Ի՚ՐՈՒՍԱՂԷՄԻՒ
ՏԱՀԱ ԳԱՐԶԼԱՐ ԱԼՏԸ ՝ ՎԷ Դ'Ա-
ՒԻԹ ՏԱՀԱ ՕՂՈՒԼԼԱՐ ՎԷ ՊՂԶԱՐ
4 ԹԷՎԼԻՏ Է՚ՂԼԵՏԻ ։ ԱՂ Է Բ'ՐՈՒՍԱ- Բ ՊԱ. Ջ. 5։
ՂԷՄՆԷ ՕՆԱ ՏՕՂԱՆԼԱՐՐՆ ԻՍԻՄԼԵՐԻ
ՊՈՒՆԼԱՐ ՏՐԸ • Ա՚ՄԱՍԱ ՎԷ Ա՚ՈՎ-
5 ԲԱԲ՝ Ա՚ԼԱԹԱՆ ՎԷ Ա՚ՈՂՈՄՈՆ ՝ ՎԷ
Ա՚ՅԵԲԱԱՐ ՎԷ Ի՚ՂԻՍՈՒԱ ՎԷ Ի՚ՂԻՓԱ-
6 ՂԷՏ ՝ ՎԷ Ա՚ՈԳԱ ՎԷ Ա՚ՈՓԻՂ ՎԷ
7 Յ'ԱՓԻԻԷ ՝ ՎԷ Ի՚ՂԻՍՍԱՄԱ ՎԷ Բ'ԱՂ- Է Բ ՓԱ. Է. 16 ՊԵՆԷՐ
ԼՈՒԱԴԱ ՎԷ Ի՚ՂԻՓԱՂԷՏ ։ Ի՚ՂԻՒԱԴԱ ։
8 ԱՂ Է ՓՂՇՏԼԷՐ Ս'Դ'ԱՒԻԹԻՆ Դ ԲԱ. Ի. 17։
ՃԻՒՄԷ Ի՚ՍՐԱՅԷԼ ԻԱԶԵՐԻՆԷ ՓԱՏԻ-
ՇԱՀ ՄԱՀ Օ՚ՒՆՏՈՒՂՈՒՆՈՒ ԻՀԻՏԻՆ-
ՃԷ ՝ ՃԻՒՄԷ ՓՂՇՏԼԷՐ Դ'ԱՒԻԹԻ
ԱՐԱՄԱՂԱ ՀՋԳՏԼԷՐ • ՎԷ Դ'ԱՒԻԹ
ԻՀԷԹԻ ՝ ՎԷ ԳԱՐՇԼԱՐՐՆԱ ՀՋԳԸՐ ։
9 ԱՂ Է ՓՂՇՏԼԷՐ ԿԷԼԻՔ՝ Է'ՒԱՓԱ- ՀԱ. Ի'. Ի. 1047։
10 ՔԻՄ ՎԱՏԻՀՍԻՆԱՇ ԵԱՅՂԼՏԼԷՐ ։ ԱՂ Է
Դ'ԱՒԻԹ Ի՚ՆԼԱՀԱ ՏԱՆՂՂԼՈՒ ՍԱՇԻ Ի ՊԱ. ԺԲ. 15
ՔԻ՝ Փ՚ՇՂԼԼԱՐՐՆ Ի՚ՂԷՐԻՆԷ ՀՋԳԱ-
ՀԼ՚ՄՆ ՄՂ ՝ ՎԷ ՕՆԼԱՐՐ ԷՂԻՄՆ ԹԷՍ-
ԼԻՄ ԷՏԷՃՆ՚ՔԻ ՄԻ ՍԻՆ • ՎԷ Բ'ԱՊՊ
ՕՆԱ՝ Ջ՚ՂԳ ՎԷ ՕՆԼԱՐՐ ԷՂԻՆԷ ԹԷՍ-
11 ԼԻՄ ԷՏԷՃԷՀԻՄ ՏԷՏԻ ։ ԱՂ Է ՕՆԼԱՐ
Ի՚ԱԱՂՓԱՐԱՍԻՄ ՀՋԳՏԼԱՐ ՝ ՎԷ
Դ'ԱՒԻԹ ՕՆԼԱՐՐ ՕՐԱՏԱ Վ՚ԱՐՏԱՐ •
ՎԷ Դ'ԱՒԻԹ ՏԷՏԻ ՔԻ՝ Ի՚ՆԼԱՀ ՊԷՆԻՄ
ԷԼԻՄ ԻԼԷ ՍԻՀՇՆԷՂԷՐԻՄԻ ՍՈՒԼԱՐՆ
ՊԷՆՈՓԷՂԲ ՊՕՁՈՒՏՈՒՂՈՒ ԿԻՊԻ ՊՕՂ-
ՏՈՒ • ՕՆՈՒՆ ԻՀԻՆ ՕՂ ՄԱՀԱՂԻՆ
ԱԱՐՆԸՆ՝ Ի՚ԱԱՂՓԱՐԱՍԻՄ ԳՕՏՈՒ-
12 ԼԱՐ ։ ԱՂ Է ՕՆԼԱՐ ԱԼԼԱՀԼԱՐՐՆԸ Օ-
ԲՐԱՏԱ ՊՐԱԳՏՐԼԱՐ • ՎԷ Դ'ԱՒԻԹ
ԷՄ ԷՒԱՒ ՝ ՎԷ ՕՆԼԱՐՐ ԱՒԷՂԷ
ԵԱԳՏՐԼԱՐ ։
13 Ը'ՆԱՒՆ Ղ՚ՓՇՏԼԷՐ՝ ԹԷՔՐԱՐ Ղ ԲԱ. Ի. 22։
ՊԻՐ ՏԱՀԱ ՎԱՏԻՀՍ ԵԱՅՂԼՏԼԱՐ ։
14 ԱՂ Է Դ'ԱՒԻԹ ԹԷՔՐԱՐ Ի՚ՆԼԱՀԱ
ՏԱՆՂՂԱՐ ՝ ՎԷ Ի՚ՆԼԱՀ ՕՆԱ ՏԷՏԻ
ՔԻ՝ Օ՚ՆԼԱՐՐՆ ՍՐԳԱՍՐՆԱ ՀՋԳՄԱՅԱ-
ՍՐՆ ՝ ՕՆԼԱՐՐՆ ԷՒԹՐԱՓԻՐՆՏԱՆ ՏՕ-
ՂԱՇՂՍՂ՝ ՕՆԼԱՐԱ Է՚ԱԱՂԶՄ ԱԷՕՅԻԱՏ- Է Բ ԲԱ.
ԼԻՒՅԻԱՆ ԳԱՐՇՍՐՆՏԱՆ ՎԱՐԱՍՐՆ ։ Ջ. 23։
15 ԱՂ Է ՎԱԳ՝ ՕՂԱ ՔԻ՝ ՍԱՂԳՄ ԱԷՕ-
ՅԻԱՏԼԻՅԻԱՆ ՊԱՇՂՆԱՏ ԵԲՐԻՒՅԻԱՀ

Digitized by Google

աչսինի իչխեմիչինտե , օլ զէման
ՃէնՆկէ չօգասըն . զիրա Ըլլահ փը-
ղըշտլօլարըն օրտուսուՆու վուրմագ
իչիւն սէնին էօնիւնՃէ չըգաՃագ
16 տըր : Վ֊է Դաւիթ՝ Ըլլահըն օնա
էմր էթտիչինէ կէօրէ էտիպ՝ փը-
ղըշտլօլարըն օրտուսուՆու ըԴա-
բաւոնտան Դազերէտէք վուրտու :
17 Պու վէՃՀ իլէ ՆԴաւիթին նամր
ՃիւմլԷ տիչարլարտա եայըլըր .
վէ Ֆապպ օնուն գօրգուսուՆու՝
ֈՃիւմլԷ Թայիֆէլէրին իւզէրինէ
սալտը :

ՊԸՊ ԺԹ

ԴաւիթԻն սանտուգ իչիւն պիր մահալ հա-
զըրլայըպ՝ օնու Ընդեղօման էվինտէն կէ-
Թիրմէյէ քեահինլէրէ վէ Վ֊եւիլիլէրէ էմր
էթտիչի : 2 Ընան Կնան Դաւիթ
տէտի քի՝ ֈԸլլահըն սանտուղու-
նու Վ֊եւիլիլէրտէն ղայրի քիմսէ
գալտրմասըն . զիրա Ըլլահըն
սանտուլունու գալտրմագ իչիւն
վէ օնա խըզմէթ էթմէք իչիւն է-
պէտիյէտէք՝ Ֆապպ օնլարը սէչտի :
3 Վ֊է Դաւիթ՝ Ֆապպըն սանտու-
ղունու օնա հազըրլատըղը մահա-
լէ չօգարմագ իչիւն ֈՃիւմլԷ Իս-
րայէլի Էրուսաղէմ ՃէմՀ՝ էյլէ-
4 տի : ՃէմՀ Դաւիթ Ըհարն օ-
ղուլլարընը վէ Վ֊եւիլիլէրի ՃէմՀ՝
5 էյլէտի . Կահաթ օղուլլարընտան՝
պաշ Ուրիէլ վէ օնուն գարընտա-
6 տաշլարը եիւգ իյիրմի ֈէլէ , Ը-
բարի օղուլլարընտան՝ պաշ Ըսա-
յիա վէ օնուն գարընտաշլարը իքի
7 եիւգ իյիրմի ֈէլէ , Գերսոն օղուլ-
լարընտան՝ պաշ Յոէլ վէ օնուն
գարընտաշլարը եիւգ օթուղ ֈէլէ ,
8 ֈԷղիսափան օղուլլարընտան՝ պաշ
Ութմայիա վէ օնուն գարընտաշլարը
9 իքի եիւգ ֈէլէ , ԻԳերսոն օղուլ-
լարընտան՝ պաշ Էղիէլ վէ օնուն
10 գարընտաշլարը սէքսէն ֈէլէ , Ո-
զիէլ օղուլլարընտան՝ պաշ Ըմի-
նադաբ վէ օնուն գարընտաշլարը
եիւգ օն իքի ֈէլէ իտի :

11 Վ֊է Դաւիթ Ութադովկ վէ Ըբիա-
թար քեահինլէրի՝ վէ Վ֊եւիլիլէր-
տէն Ուրիէլի՝ Ըսայիայը վէ Յո-
վէլի՝ Ութմայիայը վէ Էղիէլի վէ
12 Ըմինադաբը չաղըրտը . Վ֊է օնլա-
րա տէտի քի՝ Ութ Վ֊եւիլիլէրին
պաշ պապալարըսընըղ , քէնտի-
լէրինիզի ՀէմՀ գարընտաշլարընըզը
թագտիս էտին , քի Իսրայէլին Ը-
լլահը Ֆապպը սանտուղունու՝ օնա
հազըրլատըղըմ ֆահալ չօգարա-
13 սընըղ : Օ իրա Ֆսիզ իպթիտատէն
պէօյլէ էթմէտիչինիզ իչիւն , ԻԸ-
լլահըմըզ Ֆապպ արամըզտա պօզ-
ղունլուգ էյլէտի . չիւն քի օնու
նիզամը իւգըռէ թալապ էթմէտիք :
14 Իմտի Իսրայէլին Ըլլահը Ֆապ-
պըն սանտուղունու չըգարմագ ի-
չիւն՝ քեահինլէր վէ Վ֊եւիլիլէր
15 թագտիս օլտուլար : Ընտէն Վ֊է-
ւի օղուլլարը Ըլլահըն սանտու-
ղունու՝ ըՄովսէսին Ֆապպըն սէօ-
զիւ իւզրէ թէնպիհ էթմէչինէ
կէօրէ սըրըգլար իլէ քէնտիլէրին
ումումզլարը իւգէրինէ գալտրըտը-
լար :
16 Վ֊է Դաւիթ Վ֊եւիլիլէրին սէր-
վէրլէրինէ տէտի քի՝ գարընտաշ-
լարըը չալկըլար իլէ սանթուրլար
վէ թանպուրլար վէ զիլլէր իլէ
մուսիգարլար նատպ էտէլէր քի՝
շէնլիք իչիւն սէս գալտրըրպ չալա-
17 լար : Վ֊է Վ֊եւիլիլէր՝ ֊Յովէլ
օղլու Էմանը՝ վէ օնուն գարընտաշ-
լարընտան ֊Ասաբքիա օղլու Ըսա-
փը՝ վէ գարընտաշլարը Մերարի
օղուլլարընտան ֊Կիսեայ օղլու Է-
18 թանը նատպ էթտիլէր . ՃէմՀ
պիլէլէրինՃէ իքինՃի բիւթպէտէն
գարընտաշլարը գափուՃուլարը՝
Ոաքարիայը՝ Լէնի վէ Յազիէ-
լի վէ Ութմիրամովթու վէ Յեքիէլի
վէ Իէննիի՝ Էղիսաբը վէ Իանեայը
վէ Մաասիայը վէ Մատաթիայը
վէ Էղիփաղէյի վէ Մաիկնիայը վէ
19 Ընդեղօմու վէ Յեհիէլ : Վ֊է Է-
ման իլէ Ըսափ վէ Էթան մուսի-
գարլար՝ պագըր զիլլէր իլէ չալ-
20 մագտա իտիլէր : Վ֊է Ոաքարիա
վէ ԻԷզիէլ ՀէմՀ Ութմիրամովթ վէ
Յեքիէլ վէ Իէննի վէ Էղիսաբ ՀէմՀ
Մաասիա վէ Իանեա՝ սանթուրլար
իլէ ֊Ալամոթ ֆագամընպա իտի-
21 լէր : Վ֊է Մատաթիա ՀէմՀ Էղի-

ՃՈ֊Ի֊Ը֊ 1047 ։

ը Պա՛գ՝ ֊Բ ՃՈագ֊ 6֊ 25 ։
ՐՀես֊ Ճ֊ 27 ։ ֊Բ Մն֊ իՃ֊ 8 ։
ֈ ֊Բ Օր֊ ֊Բ֊ 25 ։ ֈՃ֊ 25 ։

ՃՈ֊Ի֊Ը֊ 1042 ։

ա Պ֊ ֈՃ֊ 1 ։

բ ՃՈու֊ Է֊ 2 , 15 ։ ֊Բ Օր֊ ֈ֊ 8 ։ ԼՃ֊ 9 ։

գ ֊Ք ՃՈագ֊ Ը֊ 1 ։ Պ֊ ֈՃ֊ 5 ։

ե ՆԼ֊ Ճ֊ 22 ։

զ ՆԼ֊ Ճ֊ 18 ։

ՃՈ֊Ի֊Ը֊ 1042 ։

ը ՆԼ֊ իԵ֊ 14 ։ ՃՈու֊ Ֆ֊ 15 ։ Է֊ 9 ։

ի Պ֊ Ճ֊ 33 ։

ձ Պ֊ Ճ֊ 39 ։

ղ Պ֊ Ճ֊ 44 ։

ճ ֊Ք ՃՈագ֊ Ճ֊ 8 ։ Պ֊ ֈՃ֊ 7 ։ զ Պ֊ ֈՃ֊ 10 , 11 ։

ՀԽա֊ 18 փԷնէր ՀԱզիէԼ ։

յ Պաղ֊ ֊Ք֊ Իունվանի ։

Digitized by Google

փաղէ վէ Մաւինիա վէ Ըդեգօմ վէ Յէիէլ վէ Ազազիա՝ թանպուրլար իւէ ՝Էվինիթ Տաֆամը իւէ
22 գուլաղուզ իտիլէր ։ Ա՛է իլահի օգումատա Պ՛ուհիլիէրին սէրվէրի Վ՛ոնոնիա՝ մա՛հիր օլմագ իւէ ։ իլահի օգումանըն թա՛լիմ էտիճիսի
23 իտի ։ Ա՛է Խարաքիա իւէ Եղկանա՝ սանտուղուն գափուճուլարը իտի ։
24 Ա՛է Մաթանիա հէմ Յովսափատ վէ Ն՛աթանայէլ վէ Ըմմայի վէ Ո՛ազաբիա վէ Ռանեա վէ Եղլաղար քեահինէր՝ Ըլլահըն սանտուղու էօնիւնտէ ՝պօրուլար չալարլար իտի ։ վէ Ըդեգօմ իւէ Յէհիա սանտուղուն գափուճուլարը իտի ։
25 Ո՛մտի Դաւիթ՝ Իսրայէլին լաթիյարլարը վէ պին պաշըլար իւէ Պապպըն ա՛՛տ սանտուղունու Ըդեգօմուն եվինտէն ՀՈՒՆԻԼԻՔ իւէ ըգ-
26 գարմաղա կիթտիէր ։ Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ Ըլլահ Պապպըն ա՛՛տ սանտուղունու գալտըրան Պ՛ուհիլիէրէ եարտըմ էտինճէ, եէտի պուղա վէ եէտի գօչ գուրպան
27 էթտիէր ։ Ա՛է Դաւիթ տիւալէնտ խիլա՛թ կիյինմիշ իտի, հէմ սանտուղու գալտըրան ճիւմլէ Պ՛ուհիլիէր վէ մուսիգարլար՝ վէ մուսիգարլար իւէ իլահի օգումանըն սէրվէրի Վ՛ոնոնիա պոխ. հէմ Դաւիթին իւզէրինտէ քէթէն ե-
28 փուտ վար իտի ։ Ո՛մտի ՝ճիւմլէ Իսրայէլ Պապպըն ա՛՛տ սանտուղունու՝ կիւլպահանք իւէ վէ պօրու սէտասը իւէ վէ սուրնա վէ զիւլէր իւէ սանթուրլար վէ Թանպուրլար չալարագ եօգարը ըգգարըրլար ի-
29 տի ։ Ա՛է վագի՝ օլտու քի՝ Ղ՛ապպըն ա՛՛տ սանտուղու Դաւիթ շէհրինէտէ կէլինճէ, Մաւուղուն դըզը Մ՛եղքող փէնճէրէտէն պաղըպ՝ Դաւիթ փատիշային բագս էթտիյինի վէ օյնատըղընը կէօրտիւքտէ, օնու եիւբէյինտէ Թահգիր էյլէտի ։

ՊԸՊ ԺԱՂ

Դաւիթին պայրամ էտիպ գուրպանլար սունտուղու ։ 4 ՀՈՎԷՔՔԻԼԷՐ իլահիէրի օգուտմաղա պիր Թագըմ Ա՛եւիլէր Թա՛յին էթտիյի ։ 7 ՀՈՎԷՔՔԻԼԷՐ սաղմոս ։ 37 Տայիմա սանտուղուն եանընտա օլմագ իչիւն օնուն խըզմէթճիլէր՝ գափուճուլար՝ քեահինլէր վէ մուսիգարլար Թա՛յին էթտիյի ։

1 Ա՛է ՝Ըլլահըն սանտուղունու՝ կէօթիւրիւլ՝ օնու Դաւիթին օնուն իչիւն գուրտուղու չատրըն օրթասընա եէրլէշտիրտիլէր ։ վէ Ըլլահըն էօնիւնտէ պիւթիւն եան-
մալար վէ սէլամէթ գուրպանլարը
2 սունտուլար ։ Ա՛է Դաւիթ պիւթիւն եանմալարը վէ սէլամէթ գուրպանլարընը սունմաղը պիթիրինճէ, Պապպըն խոշնտէ գավմա
3 խալը տուա՝ էյլէտի ։ Ընտէն ճիւմլէ Իսրայէլ աւէմինէ՝ էրքէքտէն գարըյա վարընճա՝ հէր քէսէ պիրէր էքմէք սօմունու վէ պիրէր փարչա էթ վէ պիրէր իւզիւմ փիտէսի էօլէշտիրտի ։
4 Ա՛է Պապպըն սանտուղու էօնիւնտէ Պ՛եւիլէրտէն՝ Իսրայէլին Ըլլահը Պապպա ՝զէքր վէ համտ վէ շիւքր էթմէք իչիւն խըզմէթճիլէր Թա՛յին էյլէտի ։
5 Պաշ Ըսաֆ՝ վէ իքինճի Օ՛ազաբիա՝ Յէիէլ վէ Ա՛եմիրամովթ վէ Յեքիէլ վէ Ա՛ատաթիա վէ Եղլաբ վէ Բանեա վէ Ըդեգօմ վէ Յէիէլ սանթուրլար վէ Թանպուրլար չալկըլարը իւէ՝ Ըսաֆ իսէ զիւլէր
6 իւէ չալար իտի ։ Բանեա իւէ Յազիւէ քեահինէր տախ Ըլլահըն ա՛՛տ սանտուղունուն էօնիւնտէ տայիմա պօրուլար չալարլար իտի ։
7 ՛Էման օլ կիւնտէ՝ Դաւիթ պո- ՀԸԶՈ-բո- Ըսաֆըն վէ օնուն գարընտաշլարընըն էլինէ՝ Պապպա շիւքր էթմէյէ ՝իպթիտա վէրտի ։
8 ՛Պապպա շիւքր էտին, օնուն իսմինէ նիտա էտին ։ օնուն իշլէտիքլէրինի գավմլէրտէ պիլտիրին ։
9 Օ՛նա իլահի օգույուն, օնա մէզմուր օգույուն ։ օնուն ճիւմլէ միւճիզաթլարընը թէֆէքքիւր էտին ։
10 Օ՛նուն ա՛զիզ իսմի իւէ իֆթիխար էտին ։ Պապպը արայանլարըն եիւ-
11 րէյի շազ օլսուն ։ Պապպը վէ օնուն գուվվէթինի արայը ։ տայիմա օնուն եիւզիւնիւ թալապ է-
12 տին ։ Օ՛նուն էթտիյի միւ՛ճիզաթլարընը՝ ա՛լամէթլէրինի՝ վէ աղզընըն չէրիա՛թլարընը գէքր էյ-
13 լէյին ։ եա՛ օնուն գուլու Իսրաէյէլին զիւրրիյէթի՝ Հ՛ՅՈՒՆԻԼԻՔ օնուն սէչիլմիշլէրի Յակոբուն օղուլլարը ։
14 Ո՛վով՝ Ըլլահըմըզ պու տուր ։

օնուն շէրիա՛թլարը պիւթիւն եէր-
15 տէ տիր : Ը՝հտընը էպէտէն՝ էմր
էթտիյի սէօզիւ պին տէվրէտէք
16 զիքր էտին , Էօնու քի Ըբրահամ
իլէ քէսիշտի , վէ Իսահակա եէմին
17 էյլէտի , վէ Յակոբա գանուն իչիւն՝
Իսրայէլէ էպէտի ա՛հտ իչիւն սա-
18 պիթ էյլէյիսլ՝ տէտի . Ալանա Ցա-
նան տիյարընը՝ միրասընընզըն հիս-
19 աէօի տէյիւ վէրէճէյիմ , սիզ
Ղուահա սայըտա փէք ազ՝ վէ օն-
20 տա միւսաֆիրլէր իքէն , վէ օնլար
թայիֆէտէն թայիֆէյէ՝ վէ պիր
ռէմլէքէթտէն պիր զայրի գավմա
21 կէզէր իքէն , օ օնլարա զուլմ
էթմէյէ պիր քիմսէյի գօմատը .
իլլա օնլարտան էօթիւրիւ Ֆփատի-
22 շահլար թա՛զիր էյլէտի . Ը՝՝էսիհ-
լէրիմէ տօգանման , վէ փէյղամ-
պէրլէրիմէ քէմլիք էթմէն փէֆէ :
23 Նա՞ ճիւմլէ ճիհան՝ Ըապպա
Ը՝իլահի օգուլյուն . կիւնտէն կիւնէ
օնուն խէլասընը միւժտէ էտին :
24 Թայիֆէլէրտէ օնուն ճէլլինի՝
ճիւմլէ գավմլարտա օնուն միւ՛ճի-
25 զաթլարընը նագէլ էտին : Ո՛իրա
Ըապպ ա՛զիմ՝ վէ զայէթ մէտհէ
լայըզ տըր . վէ ճիւմլէ ալլահլարըն
26 իւզէրինէ հիյապէթլու տուր : Ո՛իրա
Ը՝գավմլարըն հէփ ալլահլարը հիչլեր
տիր . կէօքլէրի իսկ Նհուա ևափ-
27 տը : Օնուն էօնիւնտէ ճէլլալ ու
զիյնէթ՝ մահալլինտէ գուվվէթ վէ
28 սիւրիւր վար : Նա՞ գավմլարըն
գապիլէլէրի՝ Ըապպա թագրիր է-
տին . Ըապպա ի՛զզէթ ու գուվվէթ
29 թագրիր էտին : Ըապպա՝ իսմինին
ի՛զզէթինի թագրիր էտին . փէշքէշ
գալարըրպ՝ հուզուրունա կէլին .
Ըապպա ա՛զիզ զիյնէթ իլէ սէճ-
30 տէ գըլըն : Նա՞ պիւթիւն ճիհան՝
օնուն հուզուրունտան տիրթէչին .
տիւնեա տախի գայիմ օլուպ՝
31 սարսըլմայաճագ տըր : Կէօքլէր
շազ օլուպ՝ եէր մէսրուր օլսուն .
վէ թայիֆէլէրտէ Ըապպ փատի-
32 շահլըգ սիւրէր տէսինլէր : Տէնիզ
վէ օնուն տօլուսու կիւրլէսին .
սահրա՝ օնտա հէմ օլան իլէ սէ-
33 վինսին : Օլ զէման օրմանըն ա-
զաճլարը՝ Ըապպըն հուզուրունտա
ալգըշ էթսինլէր . զիրա եէրին շէ-
34 րաճթընը կէօրմէյէ կէլիօր : Ը՝Ըապ-
պա համո էտին , զիրա էյի տիր .
35 Հէմ Էտէյին քի՝ պիզի գուրթար
եա՛ խէլասըրմըզըն Ըլլահը , վէ պի-
զի տէվիլէր , վէ պիզի թայիֆէլէր-
տէն խէլաս էյլէ , քի ա՛զիզ իսմի-
նի մէտհ էտիպ՝ համտընն իլէ իֆ-
36 թիխար էտէյիմ : Ը՝Իսրայէլէն Ըլ-
լահը Ըապպ էզէլտէն թա էպէ-
տէտէք միւթէպարիք օլսուն :
Վ՝է ճիւմլէ Ը՝գավմ՝ Ը՝մին տէ-
տի , վէ Ըապպա շիւքր էյլէտի :
37 Վ՝է օրատա Ըապպընն ա՛հտ սանո-
տուղուրնուն էօնիւնտէ Ըսափը վէ
օնուն գարընտաշլարընը պրագտը
քի՝ կիւն պէ կիւն իգթիզա էտէնէ
կէօրէ տայիմա սանուտուղուն էօնիւն-
38 տէ խըզմէթ էտէյէր , հէմ Ը՝բդե-
գամ իլէ գարընտաշլարը ալէմընը
սէքիզ քիշիի . վէ Ադիթուն օղ-
լու Ը՝բդեգամու վէ Ասայը քի գա-
39 փուճուլար օլալար , վէ քեահին
Նադովկու վէ գարընտաշլարը քեա-
հինլէրի՝ Ֆարաւոնտա օլան հիք-
սէք եէրտէ Ը՝Ըապպընն հատրը էօ-
40 նիւնտէ պրոֆէթը քի՝ տայիմա Ը՝սա-
պահ վէ ախշամ պիւթիւն նանա-
մանըն մէզպահը իւզէրինտէ՝ Ըապ-
պա պիւթիւն նանմալար սունա-
լար , վէ Ըապպընն Իսրայէլէ էմր
էթտիյի թէվրաթընտա ճիւմլէ
41 նազըլանա կէօրէ էօթլէր : Վ՝է օն-
լարընն պիլէսինճէ Նմանը վէ Ադի-
թունու՝ վէ ատլարը իլէ զիքր օ-
լունան պագի սէչիլմիշլէրի պրոֆէ-
թը քի՝ Ըապպա համտ էտէյէր ,
Ղզիրա օնուն ի՛նայէթի էպէտի
42 տիր , վէ օնլարընն պիլէսինճէ օլան
Նմանն իլէ Ադիթունու քի պօ-
րուլար վէ զիլլէր վէ Ըլլահ մու-
սիգիսինին չալկընընը չալալար , վէ
Ադիթունուն օղուլլարընը քի՝ գա-
43 փուտա օլալար : Ընտէն ճիւմ-
լէ գավմ՝ հէր քէս էվինէ կիթտի .
Պաւիթի տախի քէնտի էվինէ խայր
տուա՝ էթմէյէ տէօնտիւ :

ՊԸՊ ԺԱ

Ալանընն Պաւիթին Ըլլահա հէյքէլ պի-
նա էթմէք նիյէթինի պէյէնտիյի , 3 լաքին
օնտան սօնկրա Ըլլահընն էմրի իլէ օնու պու
իչտէն մէն՝ էթտիյի : 11 Օնա՝ զիւրրիյէթի
հագդընտա պէրէքէթլէր վէ էյլիքլէր վա՛տը
թէպղիր էթտիյի : 16 Պաւիթին տուա՛սը
վէ թէէքքիւրիւ .

Digitized by Google

ԹԱ. Ի՛. Լ. 1042 գէ.

1 Ա Է վագի՛ օլտու քի՝ Դաւիթ
Էվինտե սաքին օլունձա, Դա-
ւիթ Յաթան փէյղամպէրէ տէտի
քի՝ Իշթէ պէն էրզտէն եափըլմըշ
էվտէ սաքին իմ. վէ Թապպ ա՛Հ-
տընըն սանտուղու փէրտէյէր
2 ալթընտա տըր: Ա Է Յաթան
Դաւիթէ տէտի քի՝ Ճիւրէյինտե
Հէր օլանը էյլէ. զիրա Ըլլահ սէ-
3 նին իլէ տիր: Ա Է վագի՛ օլտու քի՝
օլ կէճէտե Ըլլահըն սէօզիւ Յա-
4 թանա օլուպ տէտի. Կիթի՛ գու-
լում Դաւիթէ սէօյլէ քի՝ Թապպ
պէօյլէ տէր. Պանա՝ սաքին օլ-
մագ իչիւն էվի սէն պինա էթմէ-
5 յէճէքսին: Օ իրա Իսրայէլի չը-
գարտըլըմ կիւնտէն պու կիւնէ-
տէք էվտե սաքին օլմատըմ. իլլա
խայմէտէն խայմէյէ վէ չատըրտան
6 Ա ուրըա կէզտիմ: Ա Իւմէ Իսրա-
յէլ իլէ Հէմ տօլաշտըղըմ մահալ-
լէրտե՝ գավմըմը կիւթմէյէ էմը
էթտիյիմ Իսրայէլին հաքիմլէրինին
պիրինէ պիր վէճՀ իլէ սէօյլէյիպ՝
Պանա նի՞չիւն էրզտէն էվ պինա
7 էթմէտինիզ տէտիմմի: Ա Է շիմտի
գուլում Դաւիթէ պէօյլէ տէյէ-
սինքի՝ Ը՛սքերլէրին Թապպը պէօյ-
լէ տէր. Պէն սէնի աղըլտան՝ գօ-
յունլարըն արտընտան ալտըմ քի՝
գավմըմ Իսրայէլին իւզէրինէ սուլ-
8 թան օլասըն: Ա Է Հէր կիթտիյին
եէրտե սէնին իլէ իտիմ, վէ սէնին
էօնիւնտէն ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի
գըրտըմ. վէ սանա՝ եէրին իւզէ-
րինտե օլան պէօյիւքլէրին նամը
9 կիպի նամ էյլէտիմ: Գավմըմ
Իսրայէլէ տախի պիր մահալ թա՛-
յին էտիպ օնու տիքէճէյիմ, վէ
քէնտի եէրինտե սաքին օլուպ՝ ար-
թըդ գըմըլտանմայաճագտըր. վէ
օնու պիր տահա եարամազըդ օ-
ղուլլարը էվվելքի կիպի ինճիթմէ-
10 յէճէքլէր, եա՛նի գավմըմ Իսրա-
յէլին իւզէրինէ Հաքիմլէր տիք-
տիյիմ կիւնտէն պէրու ՚ԼՕՈՒ-ՂՈ-
կԱՒ. վէ սէնին ճիւմլէ տիւշմէնլէ-
րինի ալչագլատաճաղըմ, Հէմ սա-
նա պիլտիրիրիմ քի՝ Թապպ սանա
11 էվ եափաճագ տըր: Ա Է վագի՛ օլա
քի՝ սէն պապալարընըն եանընա կիթ-
մէյէ կիւնլէրին տօլունձա, սէնտէն
սօնկրա օղուլլարընտան օլաճագ

ԹԱ. Ի՛. Լ. 1042 գէ.

զիւրրիյէթինի գալտըրաճաղըմ, վէ
օնուն փատիշահլըղընը գայիմ էտէ-
12 ճէյիմ: Պանա էվ օ պինա էտէճէք
տիր. վէ օնուն թախթընը էպէտի-
13 յէտէք գայիմ էտէճէյիմ: Բ Պէն
օնուն պապասը օլաճաղըմ, օ տախի
պէնիմ օղլում օլաճագ տըր. վէ
ի՛նայէթիմի օնտան՝ սէնտէն էվվէլ
օլանտան կիւտէրտիյիմ կիպի՝ կի-
14 տէրմէյէճէյիմ: Ա Է Ֆօնու էպէ-
տէն էվիմտե վէ փատիշահլըղըմ-
տա սապիթ էտէճէյիմ. վէ օնուն
թախթը էպէտէն գայիմ օլաճագ
15 տըր: Ա Իւմլէ պու սէօզլէրէ կէօ-
րէ վէ ճիւմլէ պու իլհամա կէօրէ՝
Յաթան Դաւիթէ էօյլէ սէօյլէտի:
16 Ընտէն Դաւիթ փատիշահ վա-
րըպ՝ Թապպըն հուզուրունտա օ-
թուրտու, վէ տէտի. Նա՛ Թապպ
Ըլլահ՝ պէն քի՞մ իմ, վէ պէնիմ է-
վիմ նէ՞ տիր քի՝ պէնի պուրայատէք
17 կէթիրտին: Ը՛մմա պու նաճարընտա
քիւչիւք կէօրիւնտիւ եա՛ Ըլլահ,
վէ պու գուլունուն էվի Հագգընա
կէլէճէք իրագ ղէման իչիւն սէօյ-
լէտին. վէ պանա՝ եա՛ Թապպ Ըլ-
լահ՝ եիւճէ մըրթէպէյէ լայըգ օ-
լան ատէմ կիպի նազար գրլտըն:
18 Պու գուլունուն իզզէթի Հագգընա՝
Դաւիթ արթըգ տահա նէ՞ պէօյ-
լէ՛ին. սէն իսէ պու գուլունու
19 պիլիրսին: Նա՛ Թապպ՝ պու գու-
լունուն խաթրը իչիւն վէ սէնին
գալպինէ կէօրէ ճիւմլէ պու պէօ-
յիւք շէյլէրի իճրա էյլէտին քի՝
ճիւմլէ պու պէօյիւք շէյլէրի պիլ-
20 տիրէսին: Նա՛ Թապպ՝ գուլագ-
լարըմըզ իլէ ճիւմլէ իչիթտիյիմի-
զէ կէօրէ սէնին կիպի եօգ տուր.
վէ սէնտէն ղայրի Ըլլահ եօգ
21 տուր: Ա Է գավմըն Իսրայէլ կի-
պի՝ եէրտէ պիր ա՛տէտ թայիֆէ
վ՚ըր մը քի՝ Ըլլահ օնու քէնտինէ
գավմ տէյիւ գուրթարմագ իչիւն
կիտէ, քի Ը՚ըսըրտան խէլաս էթ-
տիյին սէնին գավմըն էօնիւնտէն
թայիֆէլէր գօվմագ իլէ, քէն-
տինէ ա՛ղամէթլու վէ հէյպէթլու
22 նամ գազանտըն: Ա Է քէնտի Իս-
րայէլ գավմընը քէնտինէ էպէտէն
գավմ էյլէտին. վէ սէն՝ եա՛
Թապպ՝ օնլարըն Ըլլահը օլտուն:
23 Ա Է շիմտի՝ եա՛ Թապպ՝ պու գու-
լունտան էօթիւրիւ վէ օնուն է-

Digitized by Google

վինտէն էօթիւրիւ սէօյլէտիյին սէօզ էպէտէն սապիթ օլսուն · վէ
24 սէօյլէտիյին կիսի էյլէ : Ա՛է սա-
պիթ օլսուն , վէ խմին էպէտէն
մուա՛ղամ օլսուն , քի տէյէլէր ·
Իսրայէլին Ա՛լլահը ա՛սքէրլէրին
Բապպը՝ Իսրայէլին Ա՛լլահը տըր ·
վէ գուլուն Դաւիթին էվի սէնին
25 Հուզուրունտա գայիմ օլա · Ո՛վ-
րա սէն՝ եա՛ Ա՛լլահըմ՝ պու գու-
լունուն գուլաղընա քէշֆ էյլէտին
քի՝ օնա էվ եափաճագսըն · օնուն
իչիւն պու գուլուն սէնին Հուզու-
րունտա նիյաղ էթմէյէ գալկնոփ
26 ապդա՛ պուլմուշ տուր : Ա՛է շիմ-
տի եա՛ Ի՛ապպ՝ օ Ա՛լլահ սէն սին ·
վէ պու գուլունուն Հագդընա պու
27 էյլէյի վա՛տ էյլէտին : Ա՛է Հալա
պու գուլունուն էվինի միւպարէք
գըլմաղա բազի օ քի՝ էպէտէն
Հուզուրունտա օլա · զիրա սէն
միւպարէքլէտին՝ եա՛ Ի՛ապպ , վէ
էպէտէն միւպարէք օլաճագ տըր :

ՊԵՊ ԺԴ

Դաւիթին փղշտլելորը վէ Մոլաբլելորը
եէնտիյի · 3 Օնուն Ա՛դրազարը վէ Ասիւրա-
նիլէրի վէրտուղու · 9 Յովնունուն Դաւիթ
թէնկիյէ էթմէք իչիւն փիչէչիէր իլէ Ա՛դ-
րաման կէօնտէրտիյի · 11 Դաւիթին հէտիյէ-
լէրի վէ եարմայը Ա՛լլահ վազի էթտիյի ·
13 Օնուն Ա՛դովմտա մուհաֆըզլար գօտուս-
ղու · 14 Դաւիթին մանսուպ սահիպլէրի ·

1 Ա՛է վագի՝ օլտու քի Պուհունտան
Յօսնկրա , Դաւիթ փղշտլելորը
վուրուպ՝ օնլարը ալչագլատը ·
վէ Գէթթի Հէմ օնուն քէօյլէրի-
նի՝ փղշտլելորըն էլինտէն ալտը :
2 Ընտէն Մովաբը վուրտու · վէ
Մովաբլելար Դաւիթէ խարաճ
3 կիւզար գուլ օլտուլար : Ա՛եմ
Դաւիթ Սուբա փատիշահը Ա՛դ-
րազարը՝ օ Ա՛ֆրատ ըրմաղընտա
հիւքիւմդարլըգընի գայիմ էթմէյէ կի-
տեր իքէն՝ Ի՛մաթտան եանա վուր-
4 տու : Ա՛է Դաւիթ օնտան պին ա՛-
պապա վէ Հէեսի պին ապդը վէ ի-
յիրմի պին եայա նէֆէր թուտ-
տու · վէ Դաւիթ ճիւմլէ ա՛պապա
պէկիրլէրինին սինիրլէրինի քէստի ,
վէ օնլարտան եիւզ ա՛պապա պէ-
5 կիրի ալըգօտու : Ա՛է Դամասկո-
սուն Ասիւրանիլէրի Սուբա փա-
տիշահը Ա՛դրազարըն իմտատընա

կէլտիլէր · վէ Դաւիթ Ասիւրա-
նիլէրտէն իյիրմի իքի պին ատէմ
6 վուրտու : Ա՛է Դաւիթ Ասիւրա
Դամասկոսունտա մոհաֆըզլար
գօյուպ՝ Ասիւրանիլէր Դաւիթէ
խարաճ կիւզար գուլլար օլտուլար ·
վէ Ի՛ապպ Դաւիթի՝ հէր կիտի-
7 յի եէրտէ գուրթարտը : Ա՛է Դա-
ւիթ՝ Ադրազարըն գուլլարը իւզէ-
րինտէ օլան ալթուն գալգանլարը
ալտը , վէ օնլարը Երուսաղէմէ
8 կէթիրտի : Ա՛է Ադրազարըն շէ-
հիրլէրի Տեթաթ իլէ Վունտան՝
Դաւիթ զայէթ չօգ պագըր ալտը ·
Սողոմոն պագըր տէնիզի վէ տի-
րէքլէրի վէ պագըր գապլարը օն-
տան եափտը :
9 Ա՛է Էմաթ փատիշահը Թո-
վու՝ Դաւիթին Սուբա փատիշահը
Ադրազարըն ճիւմլէ ա՛սքէրինի
10 վուրտուղունու իչիտինճէ , Դա-
ւիթ փատիշահա քէնտի օղլու Ո-
դորամը կէօնտէրտի քի՝ խաթրընը
սորա , վէ Ադրազար իլէ ճէնք ե-
տիպ՝ օնու վուրտուղու իչիւն օնա
թէնկիյէ էյլէյէ , զիրա Ադրազա-
րըն Թովու իլէ ճէնկի վար իտի ·
իմտի օնա հէր կէօնէ ալթուն վէ
կիւմիւշ վէ պագըր գապլար կէօն-
11 պէրտի : Դաւիթ փատիշահ օնլա-
րը տախի ճիւմլէ Թայիֆէլէրտէն՝
Ադովմտան վէ Ա՛մմոն օղուլլարընտան վէ Ի՛մ-
մոն օղուլլարընտան վէ փղշտլը-
լարտան վէ Ա՛մալէկլիլէրտէն գալ-
տրտըղը կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ
պէրապէր Բապպա թագուտս էյ-
լէտի :
12 Ա՛է Հ՛արուհեա օղլու Աբիսա՝
Թուղ տէրէսինտէ Էօն սէքիզ պին
Ադովմլու յոլ վուրտու :
13 Ա՛է Ա՛դովմտա մուհաֆըզլար
գօտուս · վէ ճիւմլէ Ադովմլուլար՝
Դաւիթէ գուլ օլտուլար · իմտի
Բապպ Դաւիթի հէր կիտիյի
եէրտէ գուրթարտը :
14 Ա՛է Դաւիթ ճիւմլէ Իսրայէլին
իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիւ ·
վէ ճիւմլէ գավմընա Էբրիա՛թ վէ
15 ա՛տալէթ էտէր իտի : Ա՛է Հ՛ա-
րուհեա օղլու Յովաբ ա՛աքէրին
իւզէրինտէ՝ վէ Ա՛քիղուդ օղլու
16 Յովսափատ թէզքէրէճի իտի · Ա՛է
Ա՛քիտուբ օղլու Սադովկ իլէ Ա՛-
բիաթար օղլու Ա՛պիմէլէք քահա-

(Ա · Ի՛ · Ի՛ · 1042 դէ ·)

(Ա · Ի՛ · Ի՛ · 1040 դէ ·)

ա ք Ա՛ագ · ը · 1 , ճա ·

(Ա · Ի՛ · Ի՛ · 1040 դէ ·)

բ ք Ա՛ագ · ը · 8 ·

գ պա՛գ՝ ի Ա՛ագ · ը · 4 ·

դ ք Ա՛ագ · է · 15 , 23 · ք Ա՛ն · դ · 13 , 15 , 16 · է ք Ա՛ագ · ը · 9 ·

զ ք Ա՛ագ · ը · 10 պե-
նէ Հովսամ

(Ա · Ի՛ · Ի՛ · 1040 դէ ·)

է ք Ա՛ագ · ը · 13 ·

ը ք Ա՛ագ · ը · 14 , ճա ·

թ ք Ա՛ագ · ը · 17 պե-
նէ Ա՛քիմե-
լէք ·

Digitized by Google

(Ա. Ի. Ը. 1040 Դէ։

ա Ք ՀԱԹ. Ը. 17 ԽՆԴԻՐ ՄԱՐԱՅԻԱ, ԱՒՏԱԳ Ի ՀԱԹ. Ի. 3 ԽՆԴԻՐ ՍՒՄԱ։

բ Ք ՀԱԹ. Ը. 18։

հինլէր՝ վէ ՚Ասա քեաթիպ իտի. 17 վ֊է Յովհաղա օղու Հանանա՝ Վհընթիլէրին վէ փելէթիլէրին իւզէրինտէ իտի. վէ Դաւիթին օղուլլարը փատիշահըն կանընտա սէրվէրլէր իտիլէր։

ՊԸՊ ՀԱԹ

Դաւիթին Նաաս օղու Ընոնա թէսէլլի էթմէյէ կէօնտէրտիյի էլչիլէրէ էթիքլէրի բէզալէթ։ 6 Ըմմոնլուլարըն Իւրեանիլէրտէն խնդատ ալմըշ իքէն տէ՝ Յովաբ իլէ Ընտեսատան եէնիտիքլէրի։ 16 Սովակըն՝ թէքրարէն Իւրեանիլէրի իմտատէ ալտը իսէ տէ՝ Դաւիթտէն գաթը օլունտուղու։

(Ա. Ի. Ը. 1037 Դէ։

ա Ք ՀԱԹ. Ջ. 1, Ճ։

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի ՚պունտան Նաասըն՝ Ըմմոն օղուլլարընըն փատիշահը Նաաս էօլտիւ, վէ օնուն եէրինէ՝ օղու փատիշահ օլտու։ 2 Վ֊է Դաւիթ տէտի քի՝ Նաաս օղու Ընոնա իհսան էտէյիմ, զիրա օնուն պապասը պանա իհսան էյլէտի. իմտի Դաւիթ՝ օնու պապասը իչիւն թէսէլլի վէրմէյէ էլչիլէր կէօնտէրտի. վէ Դաւիթին գուլլարը Ըմմոն օղուլլարը տիյարընա Ընոնա՝ օնու 3 թէսէլլի էթմէյէ կիթտիլէր։ Վ֊է Ըմմոն օղուլլարընըն սէրվէրլէրի Ընոնա տէտիլէր քի՝ Դաւիթ սէնին պապանա իքրամէն մի սանա թէսէլլիճիլէր կէօնտէրտի զանն էտէրսին. օնուն գուլլարը սանա՝ տիյարը թէֆթիշ վէ ալթ իւսթ վէ թէճէհհուս էթմէք գաստը իլէ 4 կ֊ԸՀտիլէր մի։ Իմտի Ընոն Դաւիթին գուլլարընը թռւթուպ՝ օնլարը թրաշ էթտի, վէ օնլարըն էսվապլարընը եարըսընատէք օթուրաճագ եէրինէտէք քէստի. ան֊ 5 տէն օնլարը սալը վէրտի։ Վ֊է կիտիպ՝ Դաւիթէ օլ քիմսէյէրին էհվալինի խապէր վէրտիլէր, վէ օ՝ օնլարը գարշըլամաղա կէօնտէրտի, զիրա ատէմլէր ղայէթ իլէ բէզիլ օլմուշլար իտի. վէ փատիշահ տէտի քի՝ Սագալընըղ սաղ թինճէյէտէք Երիքոփտա օթուրուն, անտէն կէրի կէլսին։

6 Վ֊է Ըմմոն օղուլլարը Դաւիթին ի՚նտինտէ ֆէնա գօգար օլտուգլարընը կէօրիւնճէ, Ընոն վէ Ըմմոն օղուլլարը պին գանթար կիւմիւշ կէօնտէրտիլէր քի՝ քէնտիլէրինէ Մէսոփոտամիա Մաաքա Իւրեանիլէրինտէն վէ ՚Սուբատան իւճրէթի իլէ ա՚րապալար վէ 7 աթլըլար թռւթալար։ Իմտի օնլար քէնտիլէրինէ օթուղ իքի պին ա՚րապա վէ Սաաքա փատիշահընը հէմ օնուն գավմընը իւճրէթի իլէ թռւթտուլար, վէ վարըպ՝ Սէնգաբանըն էօնիւնտէ օրտու գուրտուլար. Ըմմոն օղուլլարը տախի շէհրլէրինտէն ճէմի՝ օլուպ՝ ճէնկէ վարտըլար։

(Ա. Ի. Ը. 1037 Դէ։

բ Պ. ԺՔ. 5, 9։

8 Վ֊է Դաւիթ իշիտինճէ, Յովաբը վէ գուվվէթլիլէրին ճիւմլէ 9 ա՚սքէրինի կէօնտէրտի։ Վ֊է Ըմմոն օղուլլարը չըգըպ՝ շէհրին մէտխէլինտէ ճէնկէ տիզիլտիլէր. վէ կէլէն փատիշահլար սահրատա 10 պաշգաճա իտիլէր։ Վ֊է Յովաբ՝ ճէնկին եիւզիւ քէնտինէ գարշը էօնտէն հէմ արգատան օլտուղունու կէօրիւնճէ, Իսրայէլին ճիւմլէ սէչքինլէրինտէն սէչիպ՝ Իւրեանիլէրին գարշըսընա թապուր տիզ- 11 տի։ Վ֊է գալան խալգը գարընտաշը Ընեսսանըն էլինէ վէրտի քի՝ Ըմմոն օղուլլարընըն գարշըսը- 12 նա թապուրա սիզիլէլէր։ Վ֊է տէտի քի՝ Նյէր Իւրեանիլէր պէնտէն ղալիպ կէլիր իսէ, իմտատմա կէլէսին. վէ էյէր Ըմմոն օղուլլարը սէնտէն ղալիպ կէլիր իսէ, օլտէմ պէն սէնի գուրթարը- 13 րըմ։ Գուվվէթլէն, վէ գավմընըմըզ իչիւն հէմ Ընեսսընըղ հէհիրլէրի իչիւն գուվվէթլի հարաքէթ էտէլիմ. վէ Տապպ՝ քէնտի նազարընտա խօշ օլանը էյլէսին։ 14 Վ֊է Յովաբ՝ սիլէսինճէ օլան խալգ իլէ Իւրեանիլէրին գարշըսընա ճէնկէ եագլաշտը, վէ օնլար օնուն 15 էօնիւնտէն գաչտըլար։ Օլտէմ Ըմմոն օղուլլարը՝ Իւրեանիլէրին գաչտըղընը կէօրիւնճէ, օնլար տախի օնուն գարընտաշը Ընեսսընըն էօնիւնտէն գաչըպ՝ շէհրէ կիրտիլէր. անտէն Յովաբ Երուսաղէմ վարտը։

(Ա. Ի. Ը. 1038 Դէ։

16 Վ֊է Իւրեանիլէր՝ Իսրայէլին էօնիւնտէն վուրուլտուգլարընը կէօրիւնճէ, էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ ըրմաղըն էօթէ եագասընտա օլան Իւրեանիլէրի չըգարտըլար, վէ օնլարըն էօնիւնտէն Ադրազարըն

Digitized by Google

սերա՛նքերի Սովբակ կիպէր էին ։
17 Եմոի Դաւիթե խապէր վէրիլտիք-
տէ , ճիւմլէ Իսրայէլի ճէմ՝ էյլէ-
լիկ՝ Յորդանանտան կէչտի , վէ
օնլարըն իւզերինէ կէլտի , վէ օն-
լարա գարշը թապուր տիզտի . վէ
Դաւիթ Միւրեանիլերի ճէնկէ գար-
շըլամաղա թապուր տիզինճէ , օն-
լար օնուն իլէ ճէնք էթտիլեր ։
18 Ա՛է Միւրեանիլէր Իսրայէլին էօ-
նիւնտէն գաչտըլար , վէ Դաւիթ
Միւրիտատան եէտի պին ա՛րապա
ա՛ոփէրի վէ գըրգ պին եայա նէֆեր
հէլաք էյլէտի . հէմ սերա՛նքեր
19 Սովբակը էօլտիւրտիւ ։ Ա՛է Ընդ-
րապարըն գուէլարը Իսրայէլին էօ-
նիւնտէն վուրուլտուգլարընը կէօ-
րիւնճէ , Դաւիթ իւէ սուլհա եա-
թըպ՝ օնա գուլ օլտուլար . վէ
արթըդ Միւրեանիլէր՝ Ընմոն օ-
ղուլլարընա իմտատ էթմէք իսթէ-
մէտիլեր ։

ՊԸՊ Ի

Յովաբըն Իարբայը մուհասէրէ էտիպ Դա-
ւիթին օնու ֆէթհ էթտիյի , վէ օնուն էհա-
ւնինէ իսքէնճէ էթտիքլէրի , և փղշտըլեա-
րըն իւէ տէֆա՝ եէնիլմէյէրինտէ ճէպպարլա-
րըն գաթէ օլունտուղու ։

1 Ա՛է վագի՝ օլտու քի ՚երըսն տէօ-
՝նիւշիւ վագթընտա՝ փատի-
շահլարըն չըգտրգլարը ղէմանտա ,
Յովաբ ա՛աքերին գուվվէթինի չը-
գարըպ՝ Ընմոն օղուլլարընըն տի-
յարընը խարատպ էյլէտի . վէ վա-
րըպ՝ Իարբայը մուհասէրէ էյլէ-
տի , Դաւիթ իսէ Իրուսաղէմտէ
օթուրուր իտի . իմոի ՚Յովաբ
Իարբայը վուրուպ՝ օնու եըզտը ։
2 Ա՛է Դաւիթ ՚օնլարըն փատիշա-
հընըն պաշընտան թաճընը ալտը ,
վէ օնու պիր գանթար ալթուն ա-
ղըր պուլտու , հէմ օնտա գըյ-
մէթլի թաշլար վար իտի , վէ Դա-
ւիթին պաշընա գօնուլտու . վէ
չէհրտէն դայէթ չօգ եաղմա չը-
3 գարտը ։ Ա՛է օնտա օլան խալգը
չըգարըպ՝ օնլարը տէսթէրէլէր իլէ
վէ տէմիր տիւյէնլէր իլէ վէ պըչ-
գրլար իլէ պիչտի , վէ Դաւիթ
Ընմոն օղուլլարընըն հէպ չէհրլէ-
րինէ պէօյլէ էյլէտի . անտէն Դա-
ւիթ ճիւմլէ գավմ իլէ Իրուսա-
ղէ՚մ տէօնտիւ ։

4 Ա՛է վագի՝ օլտու քի ՚պունտան
սօնկրա՝ Գազերտէ փղշտըլըլար իլէ
ճէնք օլտու . օլտէմ ՚Իվօլտու
Սովբաք՝ Իափա էվլատընտան օ-
լան Սիփիայը վուրտու , վէ օնլար
ալչագլանտըլար ։
5 Ա՛է եինէ փղշտըլըլար իլէ ճէնք
օլտու . վէ ՚Յայիր օղլու Էլհա-
նան Գէթլի Գողիաթընը գարընտա-
շը Ա՛էմիյի վուրտու , քի օնուն
մըզրաղընըն սըրըղը չիւլհա հաֆ-
ֆէթի կիպի իտի ։
6 Ա՛է թէքրար ՚Գէթտէ ճէնք
օլտու . վէ օրատա ալթըշար ալ-
թըշար իյիրմի տէօրթ փարմաղը
պիր պէօյիւք ճիսմլու քիմսէ վար
իտի , քի պու տախի Իափայա
7 տօղմուշ իտի ։ Ա՛է պու՝ Իսրա-
յէլի թահգիր էյլէտի , վէ Դա-
ւիթին գարընտաշը Սամանընը օղ-
լու Յոնաթան օնու վուրտու ։
8 Պունլար Գէթտէ Իափայա տօղ-
տուշար . վէ Դաւիթին էլի իյէ՝
հէմ օնուն դուէլարընըն էլի իյէ
տիւշտիւէր ։

ՊԸՊ ԻՐ

Դաւիթին՝ չէյթանըն իդվասը իյէ խալգը
սայմաղա Յովաբա ճէպր էթտիյի ։
5 Խալգըն սայըսը Դաւիթէ կէթիրիլտինի-
տէ՝ օնուն թէվպէ էթտիյի ։ 9 Վադ փէյ-
ղամպէրին Դաւիթէ իւէ պէլատան պէրինի
սէչմէյէ թէքլիֆ էթմէսի իյէ՝ Դաւիթին թա-
ա՛ւնու սէչտիյի ։ 14 Նէթմիշ պին նուֆուս
գաթէ օլունտուգտան սօնկրա , Դաւիթին
թէվպէ էթմէսի իյէ Իրուսաղէմին խարապ
ոլմագտան խէյաս օլտուղու ։ 18 Դաւիթին՝
Վադըն նասիհաթը իյէ Իռնանընըն խարմանը-
նը սաթուն ալտըղը , վէ օրատա պիր մէզ-
պահ պինա էթմէք իյէ , Ընլահ պիր աթէշ
ա՛լամէթի իյէ զաղապընըն թէքթին օլտու-
ղունու կէօսթէրիպ՝ թաա՛ւնու մէն՝ էթտիյի ։
28 Դաւիթին՝ մէկէքտէն գօրգմադ իյէ Դա-
բաւոնատէք վարմայըպ՝ օրատա գուրպան
սունտուղու ։

1 Ա՛է ՚շէյթան Իսրայէլին իւզե-
՝րինէ գալգրպ՝ Իսրայէլի սայ-
մաղա Դաւիթի թահրիք էյլէտի ։
2 Ա՛է Դաւիթ Յովաբա վէ գավմընն
սէրվէրլերինէ տէտի քի՝ կիտին ,
Ներսաւէէտէն թա Դանատէք Իս-
րայէլի սայընն , վէ ՚սայըսընը պի-
3 էյիմ տէյիւ պանա կէթիրին ։ Ա՛է
Յովաբ տէտի քի՝ Ա՛տպպ գավմընը
օլտուգլարընտան եիւզ գաթ զի-
յատե էյլէյէ . եա՛ էֆէնտիմ փա-
տիշահ՝ օնլարըն հէփիսի էֆէնտի-

ՓԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1036 գէ ։
ա ՔԱ ԴԱԳ . ԺՁ . 1 ։
ՓԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1035 գէ ։
բ ՔԱ ԴԱԳ . ԺՔ . 26 ։
ՓԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1033 գէ ։
գ ՔԱ ԴԱԳ . ԺՔ . 30, 31 ։
ՓԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1018 գէ ։
դ ՔԱ ԴԱԳ . ԺՈ . 18 ։ Ի ՊՂ . ԺՁ . 29 ։
ե ՔԱ ԴԱԳ . ԻՁ . 19 ՊԵ-ՆԷ ՆԸՐՈՒ-ՎՈԳԻՄ ։
զ ՔԱ ԴԱԳ . ԻՁ . 20 ։
ՓԱ . Ի՛ . Ի՛ . 1017 ։
է ՔԱ ԴԱԳ . ԻԳ . 1 , ԼՁ ։
ը ՊՂ . ԼԵ . 23 ։

Digitized by Google

(Թ. Ի՛. Լ. 1917.)

մին գուլլարը տէ՛ր մի. էֆէնտիմ պունու նի՞չիւն արայօր. պոյ-
ֆնի՞չիւն Իսրայէլէ սուչ օլա: Ըմ-
մա փատիշահըն սէօզիւ Յովաբըն
իւզերինէ ղալիպ կելտի. վէ Յո-
վաբ չըգտը, վէ ճիւմլէ Իսրայէլի
5 կէզմէպ՝ Եբուսաղէմ կելտի: Ալ է
Յովաբ՝ գաւմըն եօգլամա հիսապը-
նը Դաւիթէ վէրտի. վէ Իսրայէլին
ճիւմլեսի պին քէրրէ պին վէ նիւզ
պին գըլըճ չէքէն ատէմ իտի, վէ
Յուդա տէօրթ եիւզ եէթմիշ պին
6 գըլըճ չէքէն ատէմ իտի: Ալ է
ի Լեւիլէլերի հէմ Լենիամինլիլէրի
օնլարըն արասընտա եօգլամատը.
զիրա փատիշահըն էմրի՝ Յովաբա
մէքրուհ կելիր իտի:
7 Ալ է պու շէյ Ըլլահըն նազա-
րընտա քէօթիւ կէօրիւնմէք իլէ,
8 Իսրայէլի վուրտու: Ալ է Դաւիթ
Ըլլահա տէտի քի Պունու էթմէք
իլէ ե պէօյիւք կիւնահ էթտիմ. վէ
էհալա քէրէմ էյլէ՝ պու գուլլու-
նուն կիւնահընտան կէչ, զիրա
պէօյիւք ահմագլըգ էթտիմ:
9 Ալ է Յոապ Դաւիթին ղապգը-
ճըսը Դադա սէօյլէյիպ տէտի.
10 Կիթ վէ Դաւիթէ սէօյլէյիպ տէ
քի՝ Յոապ պէօյլէ տէր. Պէն սա-
նա իւչ շէյ թէքլիֆ էտէրիմ, օն-
լարտան պիրինի սէչ քի՝ սանա է-
11 տէյիմ: Իմտի Դադ Դաւիթէ
կէլիպ օնա տէտի քի՝ Յոապ պէօյ-
12 լէ տէր. Քէնտինէ սէչ, ի՛ւչ երլ
գըթլը՛գ մը օլսուն, եօղ իսկ իւչ
այ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ վու-
րուլուպ՝ տիւշմէնլէրինին գըլըճը
ասնա էրիչէ՛ մի, եօղ՝ իսկ իւչ կիւն
Յոապըն գըլըճը եա՛նի տիյարտա
թաո՛ւն օլուպ՝ Յոապըն մէէյի Իս-
րայէլին ճիւմլէ սինօրունա գըլըղը՛ն
մը սալա. վէ շիմտի պագ, պէնի
կէօնտէրէնէ նէ ճէվապ տէօնտէրէ-
13 յիմ: Ալ է Դաւիթ Դադա տէտի քի՝
Ղայէթ սըգըլտըմ. Հալա Յոա-
պըն էլինէ տիւշէյիմ, զիրա օնուն
մէրհամէթի ղայէթ չօգ տուր, վէ
14 ատէմ էլինէ տիւշմէյիմ: Ալ է
Յոապ Իսրայէլին իւզերինէ թա-
ո՛ւն սալտը. վէ Իսրայէլտէն եէթ-
15 միշ պին ատէմ տիւշտիւ: Ալ է
Ըլլահ ը Իէրուսաղէմէ պիր մէէյէ
կէօնտէրտի քի՝ օնու խարապ է-
տէ. վէ խարապ էտէյօր իքէն,

(Թ. Ի՛. Լ. 1917.)

Յոապ պագտը, վէ ը պու պէյա-
տան էօթիւրիւ նատիմ օլուպ՝ խա-
րապ էտէն մէէյէ տէտի քի՝ Ե՛ա-
լա եէթէր, էլինի չէք. վէ Յոապ-
պըն մէէյի Յեբուսլու Ոռնանըն
խարմանը եանընտա տուրուր իտի:
16 Իմտի Դաւիթ կէօզէրինի գալտը-
րըպ Յոապ մէէյինին Իէրուսա-
ղէմին իւզերինէ ուզանմըշ էլինտէ
եալընը գըլըճ իլէ՝ եէր իլէ կէօյիւն
արասընտա տուրտուզունու կէօ-
րիւնճէ, օլտէմ Դաւիթ՝ վէ իխ-
թիյարլար չուլլար կիյինմիշ իքէն
17 եիւզիւ գօյուն գափանտըլար: Ալ է
Դաւիթ Ըլլահա տէտի քի՝ Դաւմը
սայմազա տէյէն պէն տէյի՛մ իմ.
հէմ օլ կիւնահ էտէն վէ պէօյիւք
եարամազլըգը իշլէյէն պէն իմ,
ամմա պու գօյունլար նէ՞ էյլէտի-
լէր. եա՛ Ըլլահըմ Յոապ՝ քէրէմ
էյլէ էլինի պէնիմ իւզերիմէ վէ
պապամըն էվի իւզերինէ օլսուն.
ամմա գաւմընըն իւզերինէ վուրմագ
իչիւն օլմասըն:
18 Ալ է Յոապըն մէէյի Դադա
տէտի քի՝ Դաւիթէ սէօյլէ, քի
Դաւիթ չըգըպ՝ Յեբուսլու Ոռ-
նանըն խարմանընտա Յոապա մէէ-
19 պաո իափսըն: Իմտի Դաւիթ՝
Դադըն Յոապըն խամինտէ սէօյլէ-
տիյի սէօզիւ իլէ եօգարը չըգտը:
20 Ալ է Ոռնա տէօնիւպ՝ մէէյի կէօ-
րիւնճէ, տէօրթ օղլու իլէ պէրա-
պէր կիզլէնմիշլէր իտի. Ոռնա իսկ
21 պուղտայ տէօյէօր իտի: Ալ է
Դաւիթ Ոռնայա վարտը. վէ Ոռ-
նա պադըպ՝ Դաւիթի կէօրիւնճէ,
խարմանտան չըգտը, վէ Դաւիթէ՝
հիւզիւ եէրէ պէրապէր թէմէննա
22 էյլէտի: Օլտէմ Դաւիթ Ոռնա-
յա տէտի քի՝ Պու խարմանըն մա-
հալինի պանա վէր, վէ օնտա
Յոապա մէզպահ պինա էտէյիմ,
օնու պանա տօլու պէհա իլէ վէր
քի՝ պու գըրղըն գաւմընն իւզերին-
23 տէն տէֆ՝ օլունա: Ալ է Ոռնա
Դաւիթէ տէտի քի՝ Օնու քէն-
տինէ ալ, վէ էֆէնտիմ փատիշահ
նազարընտա խօշ կէօրիւնէնի էյ-
լէսին. իշթէ էօքիւզլէրի պիւ-
թիւն եանմա իչիւն՝ վէ խարմանըն
ալէթլէրինի օտուն իչիւն՝ վէ պուղ-
տայը էքմէք փէչքէշլի իչիւն վէ-
24 բրիրիմ. Հէփիսինի վէրիրիմ: Ալ է

ա Պ. Բէ. 24:
դ Բ Թագ. իէ. 10:
ե Բ Թագ. ժբ. 13:
զ Պա՛դ՝ ա Թագ. թ. 9:
է Բ Թագ. իէ. 13:
ը Բ Թագ. իէ. 16:
թ Ի՛. Ա. Մնաց. ի. 6:
ժ Բ Մն. գ. 1:
ի Բ Մն. է. 1:

Digitized by Google

Դաւիթ փատիշահ՝ Յունայա տէ-
տի . Նօգ , իլլա ընո՝ էլպէթթէ
տօլու պէհասը իլէ սաթուն ալա-
ճաղըմ . զիրա սէնին օլան շէյի
Թապպ իչուն ալմամ , վէ ճապա
ալըրղըմը պիւթիւն եանմա աուն-
25 մայաճաղըմ : Վ Է Ւ Դաւիթ Յո-
նայա օլ մահալ իչուն՝ ալթը եիւղ
մըսգալ Թարթըսընտա ալթուն
26 վէրտի : Վ Է Դաւիթ օրատա
Թապպա պիր մէզպահ եափտը , վէ
պիւթիւն եանմալար վէ սէլամթէ
գուրպանլարը սուպտու . վէ Թապ-
պա նիտա էյլէտի , վէ Իկէօքտէն
աթէղ իլէ՝ օնա պիւթիւն եանմա
մէզպահլրնըն իւզէրինէ ճէվապ վէր-
27 տի : Վ Է Թապպ մէլէյէ սէօյլէ-
տի , վէ գրլըճլընը գրնընա տէօն-
տէրտի :
28 Օլ զէմանտէ՝ Դաւիթ Թապ-
պլըն Յեբուսլու Ւռնանըն խարմա-
նընտա օնա ճէվապ վէրտիյինի
կէօրտիւքտէ , օլտէմ սրատա
29 գուրպան քէստի : Վ Է Ովսէսին
էէօլտե եափտրը Թապպլըն չատը-
րը հէմ պիւթիւն եանմանըն մէզ-
պահը՝ օլ զէմանտէ Ւկաբաւոն-
30 տաքի եիւքսէք եէրտէ իտի : Վ Է
Դաւիթ Ըլլահա տանրշմագ իչուն՝
օնուն էօնիւնէ կիմմէյէ գատիր
տէյիլ իտի . զիրա Թապպ մէլէ-
յինին գրլըճը եիւլիւնտէն գօրգար
իտի :

ՊԸՊ ԻԱ

Դաւիթին՝ հէյքէլին պինա օլունաճագ հէ-
րինի փէչին պիլմէք իլէ , օնուն պինասը ի-
չուն ա՛զիմ Թէտարիքեաթ կէօրտիւիւ . 6
Օնուն Ւսղոմոնա Ըլլահըն վա՛տղերինի Թա՛-
լիմ էթմէք իլէ , հէյքէլի պինա էթմէք
խուսուսունտա օնա պօրճունու Թա՛րիփ էթ-
տիյի : 17 Օնուն պէյլերէ օղլունա եար-
տըմ էթմէյէ Թէնպիհլաթ վէրտիյի :

1 Վ Է Դաւիթ տէտի քի՝ Թապպ
Ըլլահըն էվի պու տուր , վէ
Իսրայէլլին պիւթիւն եանմա մէզ-
2 պահը պու տուր : Վ Է Դաւիթ
էմր էթտի քի՝ Իսրայէլ տիյարըն-
տա օլան Եապանճըլարը ճէմ՝ էտ-
տէլէր . վէ Ըլլահըն էվինի եափ-
մագ իչուն եօնուլմուշ Թաշլար
քէսմէյէ Թաշճըլար Թա՛յինն էյլէ-
3 տի : Ե՛մ Դաւիթ գափու գա-
նատլարընըն էնքսէրլէրի իչուն վէ
քինէտլէրի իչուն պիր չօգ տէմիր
հաղըրլատը . վէ շէյյլէ չօգ պա-
գըր քի՝ Եթարթըյա կէլմէզ իտի :
4 Վ Է էրզ աղաճընըն հիսապը եօգ
իտի . զիրա Տիդոնլուլար վէ Տիւ-
րոսլուլար Դաւիթէ չօգ էրզ ա-
ղաճլարը կէթիրրլէր իտի :
5 Վ Է Դաւիթ տէտի քի՝ Օղ-
լում Ւսղոմոն կէնճ վէ Թազէ
տիր , վէ Թապպա եափրլաճագ էվ
պէօյիւք՝ եիւճէ՝ ճիւմլէ տիյար-
լարուա նամտար վէ ի՛զզէթլու օլ-
մալը տըր , հալա օնուն իչուն Թէ-
տարիք կէօրէյիմ . իմտի Դաւիթ
վէֆաթընտան էվվէլ՝ պիր չօգ
6 Թէտարիք կէօրտիւ : Ընտէն օղ-
լու Ւսղոմոնու չաղըրըպ օնա Թէն-
պիհ էյլէտի քի՝ Իսրայէլլին Ըլ-
լահը Թապպա էվ եափա :
7 Ե՛մ Դաւիթ Ւսղոմոնա տէ-
տի . Օղլում՝ ղեիւրէյիմտե Ըլ-
լահըմ Թապպլըն իսմինէ էվ պինա
8 էթմէք վար իտի : Ըմմա պանա
Թապպլըն սէօզիւ օլուպ տէտի քի՝
Ըվէն չօգ գան տէօքտիւն , վէ
պէօյիւք ճէնքլէր էյլէտին . պէնիմ
իսմիմ սէն էվ պինա էթմէյէսին ,
զիրա Հուզուրումտա եէրէ չօգ գան
9 տէօքտիւն : Ի՛նչէթ սանա պիր օ-
ղուլ տօղաճագ . օ՝ բահաթի ա-
տէմի օլաճագ , վէ օնու Ժէփփէվ-
բէտե օլան Հէփ տիւշմէնլէրինտէն
բահաթլանտըրաճաղըմ . զիրա օ-
նուն ատը Ւսղոմոն օլաճագ , վէ
օնուն կիւնլէրինտէ Իսրայէլէ սէ-
լամթէ վէ բահաթ վէրէճէյիմ :
10 Պէնիմ իսմիմէ էվ՝ օ պինա էտէ-
ճէք , հէմ Նօ պէնիմ օղլում օ-
լաճագ , պէն տէ օնուն պապասը
օլաճաղըմ . վէ օնուն փատիշահ-
լըղընըն Թախթընը՝ Իսրայէլլին իւ-
զէրինէ էպէտէն գայիմ էտէճէ-
11 յիմ : Ե՛ալա նա՛ օղլում՝ Էրապպ
սէնին իլէ օլա . վէ պէրիսօրտար
օլասըն , վէ Ըլլահըն Թապպա սէ-
նին հագգընա սէօյլէտիյի կիպի
12 էվ եափասըն : Ե՛ման Թապպ
Դանա ի՛լմ վէ ֆէհմ վէրէ . վէ
սէնի Իսրայէլլին իւզէրինէ՝ Ըլ-
լահըն Թապպլըն Թէւրաթընը սագ-
լամագ իչուն մէմուր էյլէյէ :
13 Ի՛նչէր Թապպլըն Ւսղոմոն Իսրա-
յէլէ էօթիւրիւ . էմր էթտիյի
գանունլարը վէ շէրիա՛թլարը իճրա

էթմէյէ տիգգաթ էտէր իսէն , օլ զէման պէրխօրտար օլուրսուն ։ 14 Գուվվէթլէն վէ ճէսուր օլ , գօրգմա վէ իւրքմէ ։ Ա է իշթէ պէն ֆագիրլիյիմ կէօրէ՝ Յապպէն էվի իչիւն եիւզ պին գանթար ալթուն վէ պին քէրրե պին գանթար կիւմիւշ Հազըրլատըմ , պագըր վէ տէմիր իսէ չօգլուղունտան միզանա կէլմէզ ։ Հէմ քէրէսթէլէր վէ թաշլար Հազըրլատըմ , վէ օնլարա 15 սէն տէ զամ էտէսին ։ Ա է սէնին եանընտա ղայէթ չօգ՝ իշլի իշլէյէճէք թաշճըլար վէ թաշ Հէմ աղաճ եօնուճուլարը վէ Հէր իշ իչիւն Հէր կէօնէ մահիրլէր վար ։ 16 Ըլթունուն՝ կիւմիւշիւն վէ պագըրը վէ տէմիրին հիսապը եօգ տուր ։ գալզըպ՝ իշ կէօր , վէ ղրապպ սէնին իլէ օլա ։ 17 Ա է Դաւիթ Իսրայէլին Հէփ սէրվէրլէրինէ՝ օղլու Սողոմոնա եար տըմ՝ էթմէյէ թէնպիհ էյլէյիպ 18 ֆէրթ քի՝ Ըլլահընըզ Թապպ սիզին իլէ տէյիլ մի , վէ օ սիզի չէփչէվրէտէ բահաթլանտըրմատը մը ։ Չիւն քի պու տիյարըն սաքինլէրինի էլիմէ թէսլիմ էյլէտի , վէ տիյար Թապպէն Հուզուրունտա վէ օնուն գավմը Հուզուրունտա զապէթ օ 19 լունտու ։ Տալա եիւրէքլէրինիզի վէ ճանլարընըզը՝ Ըլլահընըզ Թապպը թալապ էթմէյէ վէրին ։ վէ գալզըպ՝ Թապպ Ըլլահըն Ա՝ագտէսէսինի պինա էտին , քի Թապպն ա՝տ սանտուղունու վէ Ըլլահըն ա՝զիզ գապլարընը՝ Թապպըն իսմինէ պինա օլունաճագ էվէ կէթիրէսինիզ ։

ՊԸՊԻՒ

Դաւիթին՝ իսթէյարլըղընտա Սողոմոնու փոխանորհ նասպ էթմէյէ ։ 2 Ղեւիլէրին սայրը վէ թագսիմէրի ։ 7 Վէրսանղուլարըն ֆամիլեալարը ։ 12 Ահաթըն օղուլարը ։ 21 Մէրարի օղուլարը ։ 24 Ղեւիլէրին խըզմէթի ։

1 Ա է Դաւիթ իսթէյարլանըպ՝ եաչընը ալտըգտա , օղլու Սողոմոնու Իսրայէլէն իւզէրինէ 2 փատիշահ նասպ էթտի ։ Ա է Իսրայէլին ճիւմլէ սէրվէրլէրինի՝ վէ քեահինլէրի հէմ Ղեւիլէրի ճէմ՝ 3 էյլէտի ։ Ա է Ղեւիլիլէր՝ էօթուզ հաշընտան եօգարը օլանլար սայըլըպ՝ պաշտան պաշա էրքէքլէր օլարագ՝ օնլարըն սայըսը օթուզ 4 սէքիզ պին իտի ։ Պուննլարտան իյիրմի տէօրթ պինի՝ Թապպ էվինին իշինէ մի՝ւթէմէտ իտի ։ վէ ալթը պինի՝ զապիթլէր վէ 5 հաքիմլէր իտի ։ Ա է տէօրթ պինի գափուճուլար՝ վէ տէօրթ պինի համտ իչիւն եաւփտրըմ չալկըլար իլէ Թապպա համտ էտի 6 ճիլէր իտի ։ Իմտի էֆրաիթ օնլարը՝ Ղեւի օղուլլարը Գերսոն՝ Կահաթ վէ Մերարիյէ կէօրէ՝ պէօլիւքլէրէ պէօլտիւ ։ 7 Գերսոնլուլարտան՝ Ղադան վէ 8 Յեմէի իտի ։ Ղադանըն օղուլլարը՝ պաշ Յեքիէլ անտէն Օհեթամ վէ Յովէլ՝ իւչ Նէֆէր իտի ։ 9 Յեմէինին օղուլլարը՝ Շաղօմօթ վէ Ըզիէլ վէ Ըրան՝ իւչ Նէֆէր իտի ։ պունլար՝ Ղադանըն պաշ պապաларը իտի ։ Ա է Յեմէինին օղուլլարը՝ Յեհէ՝ Օհիպա վէ Յեուս վէ Բարիա իտի ։ պունլար Յեմէինին 11 օղուլլարը տէօրթ Նէֆէր իտի ։ Ա է Յեհէ պաշ վէ Օհիզա իքինճի իտի ։ ամմա Յեուսուն վէ Բարիանըն չօգ օղուլլարը օլմամագ իլէ , պապալարը էվինճէ պիր սայըլըլար ։ 12 Կահաթըն օղուլլարը՝ Ըմրամ՝ Իսահառ՝ Վեբրոն վէ Ուզիէլ՝ 13 տէօրթ Նէֆէր իտի ։ Ըմրամըն օղուլլարը՝ Ահարոն վէ Մովսես իտի ։ վէ Ահարոն՝ կէրէք քէնտիսի կէրէք օղուլլարը էպէտէն՝ ա՝զիզէր ա՝զիզինի թագտիս էթմէյէ՝ Թապպըն Հուզուրունտա պու խօսաեագմաղա՝ օնա խըզմէթէ էթմէյէ՝ վէ էպէտէն Օնուն իսմի իլէ խայր 14 տուա՝ էթմէյէ այրըլտըլար ։ Ա է Ըլլահըն աստէմի՝ Մովսէսին օղուլլարը՝ Ղեւի սըպլէը իլէ սա 15 յըլտըլար ։ Մովսէսին օղուլլարը՝ 16 Գերսամ վէ Էղիեազար իտի ։ Գերսամըն օղուլլարը՝ պաշ Շուբա 17 յէլ իտի ։ Ա է Էղիեազարըն օղուլլարը՝ պաշ Ռաբիա իտի ։ վէ Էղիեազարըն ղայրի օղուլլարը եօգ իտի , ամմա Ռաբիանըն օ 18 ղուլլարը փէք չօղալտը ։ Իսահառըն օղուլլարը՝ պաշ Շաղօմօթ 19 իտի ։ Ա Հերրոնուն օղուլլարը՝ պաշ

Digitized by Google

Յերիա իքինճի Ըմարիա իւչիւն-
ճիւ Յազիել տէօրտիւնճիւ Յե-
20 կամամ իտի ։ Ոզիէլին օղուլլարը՝
պաշ Ա՛իքա իքինճի Յեսիա իտի ։
21 Ա՛ներարինին օղուլլարը՝ Ա՛ողի
վէ Ա՛ուսի իտի ։ Ա՛ողինին օղուլ-
լարը՝ Նղիհազար վէ Ո՛կիս իտի ։
22 Ա՛ն Նղիհազար էօլտիւ , վէ Ո՛զնուն
օղուլլարը եօգ իտի , իլլա դըզլա-
րը վար իտի ։ վէ Ո՛զնլարը՝ գաբրն-
տաշլարը Ակիս օղուլլարը ալտըլար ։
23 Ե՛Ա՛ուսինին օղուլլարը՝ Ա՛ողի վէ
Նդեր վէ Յերիմոթ՝ իւչ իտի ։
24 Ո՛Իյիրմի եաչընտան եօգարը
Ըապպ էվինին իչի խըզմէթինտէ
իշխէյէն՝ պապալարը էվինճէ պաշ
պապալար օլարագ պաշտան պաշա
ատլարը սայըրը իւզրէ եօգլանմա-
լարընա կէօրէ՝ Ն՛Ա՛եւի օղուլլարը
25 պունլար տրը ։ Ո՛Իրա Դաւիթ տէ-
տի քի՝ Իսրայէլին Ընլահը Ըապպ
Ո՛քէնտի գավմընը բահաթլանտըը-
տը , վէ էպէտէն Նրուսաղէմտէ
26 սաքին օլաճագ ։ Ա՛ն Ղ՛եւիլիէրի
տախի ։ օնլար սրթըգ Ո՛չատըը վէ
օնուն խըզմէթինին հիչ պիր կէօնէ
գապլարընը Թաշընմայաճագլար ։
27 Ո՛Իրա Դաւիթին սօն սէօզլէրինէ
կէօրէ՝ Ղ՛եւի օղուլլարը իյիրմի եա-
28 շընտան եօգարը սայըլտըլար ։ Ձիւն
քի օնլարըն մէմուրիյէթի Ըապպ
էվինին խըզմէթինտէ Ընհարոն օ-
ղուլլարընա եարտըմ էթմէք՝ ավ-
լուլար իւզէրինտէ վէ օտալար իւ-
զէրինտէ վէ հէր ա՛զիզ շէյին
փաքէնճէսի իւզէրինտէ օլմագ՝ վէ
Ընլահ էվինին խըզմէթինին իչի ի-
29 տի ։ Ո՛Էմ Ո՛հուզուր էքմէքլէրին-
տէ վէ Ո՛սիմիտ՝ ունունտա՝ էքմէք
փէշքէշինտէ՝ վէ Ո՛խամուրսուզ
եուփգալարընտա՝ վէ Ո՛թավատա
փիչէն Չէմ գավրուլան Չէյլէրտէ՝
վէ Ո՛Հէր կէօնէ էօլչէք վէ էօլչիւտէ
30 իտի ։ Ո՛Էմ քի՝ հէր սապահ վէ հէր
ախշամ տախի տուրուսը՝ Ըապպա
31 համտ ու սէնա էտէլէր ։ Ո՛Էմ
շաբաթ կիւնլէրինտէ՝ Ո՛յ պաշըլը-
րընտա վէ Ո՛մէշհուր պայրամլար-
տա՝ սայըսընճա օնլարըն ա՛տէթ-
լէրինէ կէօրէ տայիմ Ըապպըն
Հուզուրունտա Ըապպըն Հէմ պիւ-
32 թիւն եանմալարընը սունալար ։ Ա՛ն
Ըապպ էվինին խըզմէթի իչիւն՝
Ո՛ճէմաա՛թ չաուրընըն նէվպէթինի
ՀԷՄ Ա՛ագտէսէնին նէվպէթինի վէ
Ո՛գարընտաշլարը Ընհարոն օղուլլա-
րընըն նէվպէթինի պէքլէյէլէր ։

ՊԸՊ ԻՒ

Ընհարոն Ո՛օղուլլարընըն գուրա՝ իլէ խյիրմի
տէօրթ նէվպէթէ թագսիմ օլունտուգլարը ։
20 Ա՛ահաթլելարըն 27 վէ Ա՛ներաթլելէրին
գուրա՝ իլէ Ո՛թագսիմլէրի ։

1 Ա՛ն Ընհարոն օղուլլարընըն պէօ-
Ո՛լիքլէրի՝ Ո՛Ընհարոն օղուլլարը
Ո՛նադաբ վէ Ընիհուդ Նղիհազար վէ
2 Նթամար իտի ։ Ա՛ն Ո՛Նադաբ իլէ
Ընիհուդ պապալարը էօնիւնտէ էօլ-
տիւլէր , վէ օնլարըն օղուլլարը եօգ
իտի ։ իմտի Նղիհազար իլէ Նթա-
3 մար քեահինլէր օլտուլար ։ Ա՛ն
Դաւիթ օնլարը՝ մէմուրիյէթլէրի
իւզրէ խըզմէթլէրինտէ եա՛նի Ն-
ղիհազար օղուլլարընտան Ապովկու
վէ Նթամար օղուլլարընտան Ընքի-
4 մէլէքի սյըրտը ։ Ա՛ն Նղիհազար
օղուլլարընտա պուլունան սէրվէր
իյիթլէր՝ Նթամար օղուլլարընտան
զիյատէ իտիլէր , վէ օնլարը՝ Ն-
ղիհազար օղուլլարը իչիւն պապա-
լար խանէսինճէ օն ալթը սէրվէր
վէ Նթամար օղուլլարը իչիւն պա-
պալար խանէսինճէ սէքիզ ՝էվլէր
5 թագսիմ էթտիլէր ։ Ա՛ն պունլար
իլէ օնլարը գուրա՝ իլէ թագսիմ
էթտիլէր · զիրա Ա՛ագտէսէնին
սէրվէրլէրի վէ Ընլահ էվինին սեր-
վէրլէրի՝ Նղիհազար օղուլլարընտան
վէ Նթամար օղուլլարընտան իտի ։
6 Ա՛ն Ղ՛եւիլիէրտէն Ո՛նախանայէլ
օղու Ա՛նմայիա քեոհթիպ՝ փատի-
շահընն վէ սէրվէրլէրին վէ քեահին
Ապովկուն վէ Ընիհաթար օղու
Ընքիմլէքին վէ քեահինլէրին հէմ
Ղ՛եւիլիէրին պաշ պապալարընըն
Հուզուրունտա՝ պիր պապա էվի
Նղիհազարտան ալարագ վէ պիր ա՛-
տէտ Նթամարտան ալարագ օնլա-
րը թահրիր էյլէտի ։
7 Ա՛ն պիրինճի գուրա՝ Յովարիբ՝
8 իքինճիսի Յեդայիա չըգտը ՝ իւ-
չինճիսիս Ո՛արիմ՝ տէօրտիւն-
9 ճիւսիս Ա՛էուրինէ , պէչինճիսի
Ա՛եզքիայա՝ ալթընճըսը Ա՛իսրինէ ,
10 եէտինճիսի Ակկուսա՝ սէքիզնճիսի
11 Ո՛Ապիյա , տօղուզունճուսու Յե-
սուա՝ օնունճուսու Ա՛քենիայա ,

ՀԱ · Ի՛ · Ի՛ · 1015 դէ ։

ֆ ՀԱՈՒ · Է · 6-9 ։

ա Ղ՛Ա · Ժ · 1 , 6 ։ ՀԱՈՒ · ԽԷ · 60 ։
բ ՀԱՈՒ · Գ · 4 ։ ԽԷ · 61 ։

գ Ն՛ԵՀԵՄ · ԺԲ · 8, 17 · Ղ՛ԼՒ · Ա · 5 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ի՛ · 1015 դէ ։

ՀԱ · Ի՛ · Ի՛ · 1015 դէ ։

ա ՀԱ · ԽԵ · 30 ։
ա Ղ՛Ա · Ե · 20 ։ Գ · Թ · 29, ԼԱ ։
վ Ղ՛Ա · Բ · 4 ։
տ Ղ՛Ա · Բ · 5, 7 ։
ր Ղ՛Ա · ԺԹ · 35 ։

յ ՀԱՈՒ · Ժ · 10 ։ Ա՛ԱՂ · ՀԱ · 3 ։
ա Ղ՛Ա · ԽԵ · 4 ։

ֆ ՀԱՈՒ · Ա · 53 ։

Digitized by Google

ՊԸՊԻԿ

Մուսիգաբլարըն սայըսը վէ խըզմէթլէրի ։ 8 Օնլարըն գուրա՝ իւէ խիբմի տէօրթ պէօ-
լիւկ թաղսիմլէրի ։

ԹՎ. Ի՝. Ը. ՝ 1015 Դէ ։

1 Վ է Դաւիթ ա՝աքերին սերվէրլէ-
ր իւէ՝ թանպուրլար՝ սան-
թուրլար վէ զիլլէր իւէ փէյղամ-
պէրլիք էտէն ՝Ըսափ վի Էման վէ
Իդիթուն օղուլլարընը խըզմէթինէ
այըտը, վէ խըզմէթլէրի իշխուն իշ
2 էրլէրինին սայըսը պու իտի ։ Էա՝նէ
Ըսափ օղուլլարընտան փատիշահըն
էլի ալթընտա փէյղամպէրլիք է-
տէն Ըսափըն էլի ալթընտա՝ Ըսափ
օղուլլարը Զաքուր վէ Յովսէփ վէ
3 Նաթանիա վէ ՚Ըսարէլա իտի ։ Ի-
դիթունտան՝ Պապպա թանպուր իւէ
համա ու սէնա էտիպ փէյղամպէր-
լիք էտէն պապալարը Իդիթունուն
էլի ալթընտա Իդիթուն օղուլլարը՝
Գոդողիա վէ Նըզի վէ Էսայի՝
*Ըսաբիա՝ Մատաթիա՝ ալթը նէ-
4 ֆէր իտի ։ Էման տան օ-
ղուլլարը Խոկիա՝ Մաթանիա՝ Ա-
զարէլ՝ Սուբայէլ վէ Յերիմովթ՝
Ընանիա՝ Ընանի՝ Էղլամա՝ Գէ-
դողաթի վէ Ռոմամթիեզըր՝ Յես-
բակասա՝ Մէղեթի՝ Յոթիր վէ
5 Մազիովթ իտի ։ Պունլարըն ճիւմ-
լէսի՝ փատիշահըն Ըլլահ սէօզիւ-
նէ պագըճըսը Էմանըն օղուլլարը
պույնուզու գալտըրմագ իւզէրին-
տէ իտիլէր ։ վէ Ըլլահ Էմանա օն
տէօրթ օղուլ իւէ իւչ գըզ վէր-
6 միշ իտի ։ Պունլարըն ճիւմլէսի
Ըլլահ էվինին խըզմէթի իշխուն՝ զիլ-
լէր՝ սանթուրլար վէ թանպուրլար
իւէ Բապպ էվինին մուսիգիսինտէ
պապալարընըն էլի ալթընտա իտի-
լէր ։ Ըսափ վէ Իդիթուն վէ Էման
նէ՝ փատիշահըն էլի ալթընտա ի-
7 տիլէր ։ Վ է օնլարըն՝ Բապպ մու-
սիգիսինի էօյրէնմիշ գարընտաշլարը
իւէ Էա՝նէ հէփ մահիրլէրին՝ սայըսը
իքի եիւզ սէքսէն սէքիզ էօլէ իտի ։
8 Վ է նէվպէթթ գուրա՝սընը՝ քիւ-
չիւք պէօյիւք իւէ ՚մահիր չիրագ
9 իւէ պէրապէր ալթընլար ։ Վ է իւք
գուրա՝ Ըսափ իշխուն Յովսէփի՝ ի-
քինճիսի Գոդողիայա չըգտը, քի
գարընտաշլարը վէ օղուլլարը իւէ
10 օն իքի էօլէ իտիլէր ։ Իւչիւնճիւ-
սիւ Զաքուրա՝ էօ օղուլլարը վէ

ԹՎ. Ի՝. Ը. ՝ 1015 Դէ ։

ա Պ. Շ. 33, 39, 44 ։

բ Խա. 14 Թէնիր Ճեսարէա ։

* Վէ Ա՝Դէ. Պա՛ք Խա. 17 ։

գ Խա. 18 ։ Թէնիր Ըզա-
րիէլ ։

12 օն պիրինճիսի Ըղնասիբէ՝ օն իքին-
13 ճիսի Յակիմ, օն իւչիւնճիւսիւ
Ոփփայա՝ օն տէօրթիւնճիւսիւ
14 Յեսբէաբա, օն պէշինճիսի Խեղ-
15 գայա՝ օն ալթընճըսը Էմմերէ, օն
եէտինճիսի Ըզիրէ՝ օն սէքիզինճի-
16 սի Ըփհսէսէ, օն տօգուզունճու-
սու Փեթայիայա՝ իշխումինճիսի Ըզե-
17 կիէլ, իշխումի պիրինճիսի Յաքի-
նէ՝ իշխումի իքինճիսի Դամուլա,
18 իշխումի իւչիւնճիւսիւ Դաղայիայա՝
իշխումի տէօրթիւնճիւսիւ Մաազիա-
19 յա Լեփպը ։ Պապալարը Ըհարո-
նուն էլի իլէ՝ Իսրայէլին Ըլլահը
Բապպըն օնա էմր էթտիյինէ կէօ-
րէ՝ ա՝տէթլէրի իւզրէ խըզմէթլէրի
ր Պ. Թ. 25. իշխուն ՚Բապպ էվինէ կիրմէյէ օն-
լարըն թէրթիպի պու իտի ։
20 Վ է Պ ևւի օղուլլարընըն գա-
լանլարը՝ Ըմրամ օղուլլարընտան
է Պ. իգ. 18. ՚Սուբայէլ՝ Սուբայէլ օղուլլարըն-
ղ Պ. իգ. 17. 21 տան Յադայիա իտի ։ Ղէռաբիա-
նընը՝ Էա՝նէ Ղէռաբիա օղուլլարըն-
22 տան պաշ Յեսիա իտի ։ Իսահառ-
լըլարտան ՚Պաղօմթի իտի ։ Պա-
ղօմթիուն օղուլլարը Յեթի իտի ։
ը Պ. իգ. 19. իվ. 31 ։ 23 Վ է ՚Ըրէքբոռնոն օղուլլարընտան
Յերիա՝ իքինճիսի Ըմարիա՝ իւ-
չիւնճիւսիւ Յալիէլ՝ տէօրտիուն-
24 ճիւսիւ Յիկամամ իտի ։ Ոզնէլին
օղուլլարը Մինքա, Մինքանըն օ-
25 ղուլլարընտան Ոամիր իտի ։ Մի-
քանընն գարընտաշը Յեսիա իտի ։
Յեսիանըն օղուլլարը Զաքարիա
բ Նէ. Ջ. 19. 26 իտի ։ ՚Մ՝ներարինին օղուլլարընտան
Պ. իգ. 21. Մոողլ վէ Մուսի իտի ։ Յազիա-
27 նըն օղուլլարը Խենո իտի ։ Մէ-
քարի օղուլլարը՝ Յազիատան Խենո
վէ Սօհամ վէ Զաքուր վէ Էբ-
28 րի իտի ։ Մոողիտէն Ըղիազար
ժ Պ. իգ. 22. օլտու, վէ ՚օնուն օղուլլարը եօգ
29 իտի ։ Կիսին՝ Էա՝նէ Կիսին օղուլ-
ի Պ. իգ. 23. 30 լարընտան Յերամէլ իտի ։ ՚Մուշ-
սինին օղուլլարը՝ Մոողլ վէ Էդեր
վէ Յերիմովթ իտի ։ Վ ևւիլիլէրին
օղուլլարը՝ պապալարը էվինէ
31 պունլար իտի ։ Վ է պունլար տա-
խի գարընտաշլարը Ըհարոն օղուլ-
լարը կիպի՝ Դաւիթ փատիշահըն
վէ Սադովկուն վէ Ըքիմէլէքին վէ
քեհանինէրին հէմ Վ ևւիլիլէրին
պաշ պապալարընըն հուզուրունտա՝
պաշ պապալար քիւչիւք գարըն-
տաշլարը կիպի գուրա՝ ամթալար ։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԻՕ

Պափուճուլարըն թագսիմլէրի ։ 13 Պափուլարըն գուրա՝ իւէ վէրիլտիքէրի ։ 20 Խաշինէլէրին մէմուրկէթէ Նէհիլէրէ վէրիլտիյի ։ 29 Մէմուրլար վէ գատրլար ։

1 Պափուճուլարըն պէօլիւքլէրի՝ Կորխուլարատան՝ Ըսափ օղուլարընտան Կովէ օղու Մասե-
2 ղամիա իտի ։ Վէ Մասեղամիանըն օղուլլարը՝ իլք տօղուշու Օ֊աքարիա՝ իքինճիսի Յեդիէլ՝ իւչիւնճիւսիւ Օ֊աբադիա՝ տէօրտիւնճիւսիւ
3 Յաթնիէլ, պէշինճիսի Եզամ՝ ալթընճըսը Յօհանան՝ եէ-
4 տինճիսի Էղիովէնայի իտի ։ Վէ Բէդեգօմուն օղուլլարը՝ իլք տօղուշու Նմայիա՝ իքինճիսի Յովաքազ՝ իւչիւնճիւսիւ Յովաք՝ վէ տէօրտիւնճիւսիւ Սաքար վէ պէ-
5 շինճիսի Նաթանայէլ, ալթընճըսը Միէլ՝ եէտինճիսի Իսաքար՝ սէքիզինճիսի փեղաթի իտի . զէրա Ըլլահ օնու պէրէքէթլէմիշ իտի ։
6 Վէ օնուն օղու Նմայիայա տա օղուլլար տօղտու , քի պապալարը էվինէ կապիթլէր օլտուլար . զէրա օնլար գահրլման խիթլէր իտի ։
7 Նմայիանըն օղուլարը՝ Ոթնի վէ Ոափայէլ վէ Ովեդ վէ Էղլաբազ ֊է՝ գարընտաշլարը Էղիուս վէ Սամաքիա գուվվէթի սահիպլէրի
8 իտի ։ Հէփ պունլար Բէդեգօմուն օղուլլարընտան իտի , վէ քէնտիլէրի հէմ օղուլարը վէ գարընտաշլարը՝ խըզմէթ իշիւն գուվվէթտէ իյիթ քիմսէլէր՝ Բէդեգօմուան
9 ալթմըշ իքի ֊էյլէ իտի ։ Վէ Մասեղամիանըն՝ գուվվէթի սահիպլէրի օլարագ օն սէքիզ օղուլարը վէ
10 գարընտաշլարը վար իտի ։ Վէ Մերարի օղուլլարընտան Ոսասընն օղուլարը վար իտի . պաշ Սամարի իտի , զէրա իլք տօղուշ տէյիլ իտի , ամմա պապասը օնու
11 պաշ նասպ էյլէտի . Իքինճիսի Հեղկիա՝ իւչիւնճիւսիւ Տաբազէա՝ տէօրտիւնճիւսիւ Օ֊աքարիա իտի . Ոսասընն ճիւմլէ օղուլարը վէ գարընտաշլարը օն իւչ ֊էյլէ ի-
12 տի ։ Բապապըն էվինտէ խըզմէթ էթմէք իշիւն գարընտաշլարը իլէ պէրապէր պէքշիլիք նէվպէթլէրի՝ իյիթլէրին սէրվէրլէրինճէ գափու-

գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ ի-
11 տի . Տէօրտիւնճիւսիւ Էղրիյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն
12 իքի ֊էյլէ իտի . Պէշինճիսի Նաթանիայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ
13 իտի . Էղթընճըսը Հոկքիայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ
14 իտի . Էէտինճիսի Յեսարէլայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն
15 իքի ֊էյլէ իտի . Սէքիզինճիսի Եսայիյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Տօգուզունճուսու Մաթանիայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն
17 իքի ֊էյլէ իտի . Օնունճուսու Սեմէյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն պիրինճիսի Ըզաբիէլէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն իքինճիսի Ըսաբիայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն
20 իքի ֊էյլէ իտի . Օն իւչիւնճիւսիւ Սուբայէլէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն տէօրտիւնճիւսիւ Մատաթիայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը
22 իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն պէշինճիսի Յերիմոթա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն ալթընճըսը Ընանիայա
24 օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Օն եէտինճիսի Յեսբակասայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի .
25 Օն սէքիզինճիսի Ընանիյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի
26 ֊էյլէ իտի . Օն տօղուզունճուսու Մեղեթիյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Ոթիրինճիսի Էղիաթայա՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ
28 իտի . Իյիրմի պիրինճիսի Յոթիրէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ
29 օն իքի ֊էյլէ իտի . Իյիրմի իքինճիսի Ոեդդալթիյէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Իյիրմի իւչիւնճիւսիւ Մահազիոթ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը
31 իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի . Իյիրմի տէօրտիւնճիւսիւ Ոօմամթիէզէրէ՝ օղուլլարը վէ գարընտաշլարը իլէ օն իքի ֊էյլէ իտի ։

ճուլարըն պէօլիւքլէրի պունլարա
13 վէրլէ՛ւ ։ Ա՛յ քիւչիւք պէօյիւք
իլէ պիրլիքտէ՝ պապալարը էվլէ-
րինէ հէր պիր գափու իչինն գու-
14 րա՝ ամթոլար ։ Ա՛յ կիւն տօղու-
սու ճանիպինին գուրա՛սը ։ Սեղե-
միայա տիւշտիւ ։ անտէն ա՛գըլը
միւշիր օլան օնուն օղլու ։ Օ՛ֆաֆ-
րիա իչինն գուրա՝ ամթոլար ՝ վէ
գուրա՛սը փօրեաս ճանիպի չըգտը ։
15 Ընդեղօմա գըպլէ ճանիպի՝ վէ օ-
16 ղուլլարընա Ռեթասուփիմ ՝ Սու-
փիմ վէ Ասայա պաթըյա տօղրու
։ եօգուշունն ճատտէ եօլունտա Սա-
լեքէթ գափուսու նէվալէթ նէվ-
17 պէթէ մուգադիլ ։ Կիւն
տօղուտան ճանիպի ալթը Գեւի-
լի՝ փօրեաս ճանիպինտէն կիւնտէ
տէօրթ՝ գըպլէ ճանիպինտէ կիւն-
տէ տէօրթ՝ վէ Ըսուփիմ ճանի-
18 պինտէ տէօրթ՝ վէ Ըսուփիմ ճանի-

օնուն պէօլիւիւնտէ իյիրմի տէօրթ
3 պին նէֆէր իտի։ Իլք այ ա՛սքէր-
լէրինին ճիւմլէ սէրվէրլէրինին պա-
շը՝ փարէս օղուլլարընտան իտի։
4 Վէ իքինճի այըն պէօլիւիւ իւզէ-
րինտէ Բ՚ընքուքլու Դովլա իտի,
վէ օնուն պէօլիւիւնտէ ղապիթ
Մակեղոթ իտի. պունուն պէօ-
լիւիւնտէ տախի իյիրմի տէօրթ
5 պին նէֆէր իտի։ Իւչիւնճիւ այ ի-
չիւն իւչիւնճիւ ա՛սքէրին սէրվէրի՝
քահին Յովիադանըն օղու Խան-
նա պէյ իտի. վէ օնուն պէօլիւ-
իւնտէ իյիրմի տէօրթ պին նէ-
6 ֆէր իտի։ Պու Խաննա օթուզուն
Դահրիմանը՝ վէ օթուզուն իւզէ-
րինտէ իտի. վէ օղուլ Միղաթադ՝
7 օնուն պէօլիւիւնտէ իտի։ Տէօր-
տիւնճիւ այ իչիւն տէօրտիւնճիւ
աէրվէր՝ Յովաբըն գարընտաշը Ը-
սայէլ վէ օնտան ասնկրա օղուլ
Օբադիա իտի. վէ օնուն պէօ-
լիւիւնտէ իյիրմի տէօրթ պին նէ-
8 ֆէր իտի։ Պէշինճի այ իչիւն պէ-
շինճի սէրվէր՝ Յեզրաղը Սամաովթ
իտի. վէ օնուն պէօլիւիւնտէ ի-
յիրմի տէօրթ պին նէֆէր իտի։
9 Ըլթընճը այ իչիւն ալթընճը աէրվէր՝
Թհկուալը Նկգէս օղուլ Իրաս
իտի. վէ օնուն պէօլիւիւնտէ ի-
յիրմի տէօրթ պին նէֆէր իտի։
10 Եդինճի այ իչիւն եդինճի աէր-
վէր՝ Եփրեմ օղուլլարընտան Փե-
լօնղու Ուկեղէս իտի. վէ օնուն
պէօլիւիւնտէ իյիրմի տէօրթ պին
11 նէֆէր իտի։ Վեքիղինճի այ իչիւն
սեքիզինճի աէրվէր՝ Օբարալլարա-
տան Ովզաք իտի. վէ օ-
նուն պէօլիւիւնտէ իյիրմի տէօրթ
12 պին նէֆէր իտի։ Տօղուզունճու
այ իչիւն տօղուզունճու աէրվէր՝
Խննիամինլիլերտէն Ը՚նաթովթլու
Բրիեզեր իտի. վէ օնուն պէօլիւ-
յիւնտէ իյիրմի տէօրթ պին նէֆէր
13 իտի։ Օնունճու այ իչիւն օնուն-
ճու աէրվէր՝ Օբալալլարտան Ե՚կ-
տոփաթը Մաարա իտի. վէ օնուն
պէօլիւիւնտէ իյիրմի տէօրթ պին
14 նէֆէր իտի։ Օն պիրինճի այ իչիւն
օն պիրինճի աէրվէր՝ Եփրեմ օղուլ-
լարընտան *փարաթոնղու Խաննա
իտի. վէ օնուն պէօլիւիւնտէ ի-
15 յիրմի տէօրթ պին նէֆէր իտի։ Օն
իքինճի այ իչիւն օն իքինճի աէր-
վէր՝ Յոթոնիէլտէն Ե՚կատոփաթը
Ըլադ իտի. վէ օնուն պէօլիւիւնտէ
իյիրմի տէօրթ պին նէֆէր իտի։
16 Վէ Իսրայէլ սըպթլարընըն իւ-
զէրինտէ՝ Յուբէնլիլերին զապիթի՝
Օքքրի օղուլ Եղիազար իտի.
Շմաւոնլուլարըն՝ Մաաքա օղուլ
17 Ոափատիա իտի. Կեբիլլերին՝
Կամուէլ օղուլ Ը՚սաբիա իտի.
Ըհարոնլուլարըն Ոադովկ իտի.
18 Յուդանըն՝ Դաւիթին գարընտաշ-
լարընտան *Եղիուս իտի. Խաքար-
լալարըն՝ Մ՚իքայէլ օղուլ Ըմրի ի-
19 տի. Ջաբուղոնլուլարըն՝ Ըլդիա
օղուլ Իսմայիա իտի. Նեփթաղիմ-
լիլերին՝ Եկրիէլ օղուլ Յերիմովթ
20 իտի. Եփրեմ օղուլլարընըն՝ Ը-
զազիա օղուլ Ովսէէ իտի. Մա-
նասէնին եարը սըպթընըն՝ փադա-
21 Յիա օղուլ Յովէլ իտի. Փադա-
ադտա Մ՚անասէնին եարը ալթընը-
նըն՝ Ջաքարիա օղուլ Յեդդով ի-
տի. Բենիամինլիլերին՝ Ըբեններ
22 օղուլ Յեսիէլ իտի. Փանըղլա-
րըն՝ Յերոամ օղուլ Ըզարիէլ ի-
տի. Իսրայէլ սըպթլարընըն սեր-
վէրլերի պունլար իտի։
23 Վէ Դաւիթ օնլարըն սայըսընը՝
իյիրմի եաշընտան աշաղա ալմա-
տը. զերա Ե՚Տապպ Իսրայէլի կէօ-
յիւն երլտրզլարը գատար չօղալթ-
մաղա տէմիշ իտի։ Հարուհեա
24 օղուլ Յովաբ սայմաղա պաշլատը,
ամմա թէքմիլ էթմէտի, հէմ
պունտան էօթիւրիւ Ե՚Իսրայէլին
իւզէրինէ ղազապ կէլտի. վէ օլ
սայը՝ Դաւիթ փաւոիշահըն թէվա-
րիխի սայըսընա կիրմէտի։
25 Վէ փաւոիշահըն խազինէլերի
իւզէրինտէ՝ Ազմէվէթ օղուլ Ըզմաթ
իտի. վէ սահրատա՝ շէհիրլէրտէ վէ
քէօյլէրտէ վէ գուլլէրէրտէ օլան
մախզէնլէրին իւզէրինտէ՝ Ոզիա
26 օղուլ Յոզլաթան իտի։ Վէ եէ-
րի իշլէմքտէ թարլա իշինի իշլէ-
յէնլէրին իւզէրինտէ՝ Քեղուբ օղ-
27 լու Եզրի իտի։ Վէ պաղլարըն
իւզէրինտէ՝ Երիմաթիալը Սեմէի
իտի. վէ պաղլարա մախսուս օլան
շէյլէր իլէ շարապ սախզէնլէրինին
իւզէրինտէ՝ Սեփամը Օբզդի ի-
28 տի։ Վէ սահրատա օլան զէյթունն
աղաճլարը վէ շիւմմէզ աղաճլարը
իւզէրինտէ՝ Գադերլի Խաալա-

Digitized by Google

նան իտի • վէ զէյթունն եաղը մախ-
զէնէլերի իւզէրինտէ Յովաս իտի ։
29 Վ֊է Մարօնտա օթլայան սըղըըլա-
րըն իւզէրինտէ՝ Մարօնլու Մետրա
իտի • վէ վատիլէրտէ օլան սրղըը-
լարըն իւզէրինտէ՝ Ադղլ օղլու Մա-
30 փատ իտի ։ Վ֊է տէվէլէրին իւ-
զէրինտէ՝ Իսմայէլլի Ռըիլ իտի •
վէ մէրքէպլէրին իւզէրինտէ՝ Մե-
31 րոնոթլու Յադայիա իտի ։ Վ֊է
սիբրիւլէրին իւզէրինտէ՝ Հագար-
լը Յազիզ իտի • պունլարըն Ճիւմ-
լէսի Դաւիթ փատիշահըն էմվա-
լինին նազիրլէրի իտի ։
32 Վ֊է Դաւիթին ամուճասը Յով-
նաթան՝ միւշէր՝ ա՛լիմ քիմսէ՝ վէ
քեաթիպ իտի • վէ Հաքմոնլու-
նուն օղլու Եէքիէլ՝ փատիշահըն
33 օղուլլարը իլէ իտի ։ Վ֊է Ըքիտո-
փէլ փատիշահըն միւշիրի՝ վէ Ը-
րաքլը Հուսի՝ փատիշահըն միւ-
34 սահիպի իտի ։ Վ֊է Ըքիտոփէլտէն
սօնկրա Յանէտա օղլու Յովիադա վէ
Ըբիաթար իտի • վէ փատիշահըն
սէրա՛սքէրի՝ Յովաբ իտի ։

ՊԸՊ ԻՐ

Դաւիթին՝ պիր ազմի՛յէթտէ ազմա՛թա Ը-
լահըն օնա օլան լութֆունու վէ օղուլ Մողո-
մոնա օլան վա՛տլերի թագրիր էթտիքտէն
սօնկրա՝ օնլարա Ըլլահտան գօրգմազա նա-
սիհաթ էթմէսի։ 9,20 Մողոմոնա հէյքէլի պի-
նա էթմէյէ զայրէթ վէրմէսի ։ 11 Օնա՝ պի-
նա իչիւն բէսմլերի՝ վէ իգթիզա էտէն ալ-
թունու վէ կիւմիւշիւ վէրմէսի ։

1 Վ֊է Դաւիթ՝ Իսրայէլին ՃիւմլԷ
սէրվէրլէրինի՝ սըպթլարըն
սէրվէրլէրինի վէ փատիշահա խրզ-
մէթ էտէն պէօհւթքէրին սէրվէր-
լէրինի վէ պին պաշըլարը վէ եիւզ
պաշըլարը վէ փատիշահըն հէմ օ-
նուն օղուլլարընըն ՃիւմլԷ էմվա-
լինին վէ եզնասրընն նազիրլէրի-
նի՝ խատէմլէր վէ գահրիմանլէր
իլէ՝ հէմ ա՛սքէրին ՃիւմլԷ իչիթ-
լէրինի։ Իրուսաղէմ ազմ՝ էյլէտի ։
2 Վ֊է Դաւիթ փատիշահ այագլարը
իւզէրինէ գալգըպ տէտի քի՝ Նա՛
գարընտաշլարըմ վէ գավմըմ՝ պէ-
նի տինկլէյին ։ Հազիրիմ եիւրե-
յիմտէ՝ Բապպըն ա՛հտ սանտու-
ղունա վէ Ըլլահըմըզըն այագլարը
Հազասամաղընա բոհաթ էվլի եափ-
մագ վար իտի • վէ եափու իչիւն

3 թէտարիք կէօրտիւմ ։ Ըմմա Ըլ-
լահ պանա տէտի քի՝ Հազէն իսմի-
մէ էվ եափմայասըն • զիրա սէն
ազնք ատէմի սին , վէ գանլար
4 տէօքտիւն ։ Վ֊է Իսրայէլին Ը-
լլահը Բապպ պազազմըն պիւթիւն
էվլինտէն Հազինի սէչտի քի՝ Հազէտէն
Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ օ-
լայըմ • զիրա սուլթանը՝ Յուդա-
տան՝ վէ Յուդա էվլինտէն Հազա-
պազմըն էվլինի սէչտի , վէ Հազազա-
մըն օղուլլարընտան՝ ՃիւմլԷ Իս-
րայէլին իւզէրինէ փատիշահ նազազ
5 էմմէյէ պէնտէն բազը օլտու ։ Վ֊է
Ազիւմլէ օղուլլարըմտան (չիւն քի
Բազպ պանա չօգ օղուլլար վէրտի)
Հօղտում Մողոմոնու սէչտի քի՝ Իս-
րայէլին իւզէրինէ Բազպըն փա-
տիշահլըղը թախթընտա օթուրա ։
6 Վ֊է պանա տէտի քի՝ Հօղտում
Մողոմոն՝ էվիմի վէ ավլուլարըմը օ՛
պինա էտէճէք տիր • զիրա օնու
քէնտիմէ օղուլ սէչտիմ , վէ պէն
7 օնուն պազազը օլաճաղըմ ։ Վ֊է
էյէր Հազու կիւնքի կիպի՝ էմրլէ-
բիմի վէ շէրիա՛թլերիմի իճրա էթ-
մէքտէ գավի օլուր իսէ , օնուն
փատիշահլըղընը էպէտէն գայիմ
8 էտէճէյիմ ։ Վ֊է չիմտի Բազպըն
Ճէմազա՛թը օլան ՃիւմլԷ Իսրայէլին
նազարընտա վէ Ըլլահըմըզ իչի-
տիր իքէն՝ Ըլլահըմըզ Բազպըն
ՃիւմլԷ թէնապհէլերինի սազլայըպ
իճրա էտէսինիզ • թա քի պու էյի
տիյարը թէմլիք էտիպ՝ սիզտէն
սօնկրա օղուլլարընըզա էպէտէն մի-
րաս պրազազսընըզ ։
9 Վ֊է սէն՝ եա՛ օղլում Մողոմոն՝
Հազազանըն Ըլլահընը սիբ , վէ օնա
Հազազիմ եիւրէք իլէ վէ հիւսնիւ
բիզան իլէ ի՛պազտէթ էյլէ • զիրա
ՀԲազազ՝ ՃիւմլԷ եիւրէքլերի թէֆ-
թիշ էտէր , վէ ՃիւմլԷ էֆքէարընն
միւլահազալարընը պիլիր • էյէր Հօ-
նու արար իսէն , օնու պուլուր-
սուն , վէ էյէր օնու թէրք էտէր
իսէն , օ տա սէնի էպէտէն ըէտտ
10 էտէճէք տիր ։ Չիմտի պազ քի
Հազազ սէնի՝ Վ֊ազտէսէ օլմազ
իչիւն պիր էվ եափմազա սէչիլ
տիր , գուվվէթլէյէն , վէ իշ կէօր ։
11 Ընտէն Դաւիթ օղլու Մողոմո-
նա՝ Հէյվանըն վէ օնուն իլանէյլէ-
րինին հէմ օնուն խազինէլէրինին

Digitized by Google

վէ օնուն իւսթ օտալարընըն վէ օ-
նուն իչէրիքի գօվուշլարընըն վէ
քէֆթարէթ եվինին բէսմինի վէրտի ։
12 Էեմ օնտա օլան Ռուհուն վասի-
թասի իլէ Բապպ էվինին ավլուլա-
րը իչիւն վէ էթրաֆտա օլան ճիւմ-
լէ օտալար իչիւն կէրէք ։ Ընլահ
էվինին խազինէլէրի իչիւն կէրէք
ա՛զիզ շէյլէրին խազինէլէրի իչիւն
օլաճագ ճիւմլէ շէյլէրին բէսմինի
13 վէրպէ ։ Էեմ քահինլէրին վէ
Լեւիլիլէրին պէօլիւքլէրի իչիւն ,
վէ Բապպ էվինին խըզմէթինին հէփ
իչի իչիւն , վէ Բապպ էվինին խըզ-
մէթինին ճիւմլէ գապլարը իչիւն ,
14 հէր կէօնէ խըզմէթին ճիւմլէ ալ-
թուն գապլարը իչիւն թարթը իլէ
ալթուն վէրպէ · թարթը իլէ ճիւմ-
լէ կիւմիւշ գապլար իչիւն՝ հէր
կէօնէ խըզմէթին ճիւմլէ գապլարը
15 իչիւն պախէ թարթըսընճա՝ վէ ալ-
թուն շամ՛տանլար վէ օնլարըն
ալթուն գանտիլլէրի իչիւն հէր պիր
շամ՛տան վէ օնուն գանտիլի ի-
չիւն թարթը իլէ ալլոռ՝ վէ
կիւմիւշ շամ՛տանլար իչիւն հէր
շամ՛տան վէ օնուն գանտիլի իչիւն
հէր պիր շամ՛տանըն խըզմէթինէ
կէօրէ թարթը իլէ կի֊ռ֊ղ վէրպէ ։
16 Վէ հուզուր սօֆրալարընըն հէր
պիր սօֆրասը իչիւն թարթը իլէ
ալթուն՝ հէմ կիւմիւշ սօֆրալար
17 իչիւն կիւմիւշ , վէ խալիս ալթուն-
տան չաթալլար հէմ լէյլէնլէր վէ
քահսէլէր իչիւն՝ վէ ալթուն չա-
նագլար իչիւն հէր պիր չանաղընն
թարթըսընա կէօրէ խալկա ալլոռ՝
վէ կիւմիւշ չանագլար իչիւն հէր
պիր չանաղըն թարթըսընա կէօրէ
18 կի֊ռ֊ղ վէրպէ ։ Էեմ պուխուռ-
ռուն մէզպահը իչիւն՝ վէ գանթոփ-
լարընը Բապպըն ա՛հտ սան-
տուղունու էօրթէն Ընքովբէլէբ-
րին ա՛րապասընըն էօրնէյի իչիւն
թարթը իլէ գալլ օլմուշ ալթուն
19 վէրպէ ։ Պունլարըն ճիւմլէսի՝ պու
բէսմին ճիւմլէ իշլէրի՝ Բապպ պա-
նա էվի նազընը իլէ պէյան էյլէ-
տի փախէ ։
20 Էեմ Դաւիթ օղլու Սողոմոնա
տէտի քի՝ Ւդուվվէթլէն , վէ ճէսուր
օլուպ իշ կէօր · գօրգմա վէ իւրք-
մէ , զիրա Ընլահըմ՝ Բապպ Ընլ-
լահ սէնին իլէ օլաճագ · թա սէն
Բապպ էվի խըզմէթինին ճիւմլէ
իշլինի պիթիրինճէյէտէք՝ Ո֊օ սէնի
պրագմայաճագ , վէ սէնի թէրք
21 էթմէյէճէք տիր ։ Վէ իշլէթ Ըքնա-
հինլէրին վէ Ղեւիլիլէրին պէօ-
լիւքլէրի՝ Ընլլահ էվինին ճիւմլէ
խըզմէթի իչիւն տիրլէր · հէմ հէր
խըզմէթ իչիւն հէր իշտէ ՝ճիւմլէ
իրատէթլի ա՛լիմլէր սէնին իլէ պէ-
րապէր տիր · վէ սէրվէրլէր հէմ
ճիւմլէ գավմ սէնին հէր էմրինէ
պոփպըլար ։

ՊԸՊ ԻԹ

Դաւիթին քէնտի բ՛պրէթի վէ նասիհաթը իլէ՝ 6 պէյլէրէ վէ խալգա իրատէթլէրի իլէ կէթիրմէյէ ղայրէթ վէրտիյի ։ 10 Դաւիթին թէչէքքիւրիւ վէ տաւա՛սը ։ 20 Խալգըն Ընլլահա համտ ու սէնալէր սունուպ գուր-պանլար ա՛րզ էթտիքտէն սօնկրա Սողոմոնու փատիշահ նասպ էթտիքլերի ։ 26 Դաւիթին փատիշահլըգը վէ վէֆաթը ։

1 Վ է Դաւիթ փատիշահ ճիւմլէ
՝Հէմտա՛թա տէտի քի՝ Ընլահըն
եալընըզ սէչտիյի օղլում Սողո-
մոն՝ ՝կէնճ վէ թազէ տիր , վէ իշ
պէօյիւք տիւր · զիրա պո֊ սէրայ
ատէմ իչիւն տէյիլ՝ իլլա Բապպ
2 Ընլլահ իչիւն տիւր ։ Իմտի պէն
պիւթիւն գուվվէթիմ իլէ Ընլլա-
հըմըն էվի իչիւն՝ ալթունտան օ-
լաճագ ղէյլէր իչիւն ալթունտա վէ
կիւմիւշտէն կիւմիւշիւ վէ պագըր-
տան պագըրը՝ տէմիրտէն տէմիրի
վէ աղաճտան աղաճլարը՝ հէմ բա՛-
գիգ թաշլարը վէ մրխլանաճագ
ղոլլարը վէ բէնկեամիզ ալաճա
թաշլարը հէմ հէր կէօնէ գրյ-
մէթի թաշլար վէ չօգ մէրմէր
3 թաշլարը հաղըրլատըմ՝ ։ Էեմ տա-
խի Ընլլահըմըն էվինտէն հազը էթ-
տիյիմ իչիւն , խասս խազինէմտէ
օլան ալթունտա վէ կիւմիւշիւ՝
Ա֊ագտէսէ էվի իչիւն ճիւմլէ հա-
զըրլատըղմա զամմ էտէրէք՝ Ընլ-
4 լահըմըն էվի իչիւն վէրտիմ , ։ Ո֊
փիր ալթունունտան իւչ պին գան-
թար ալթուն վէ եէտի պին գան-
թար գալլ օլմուշ կիւմիւշ քի՝
խանէլէրին տիվարլարընը գափլա-
5 յալար · Ընլթունտան օլաճագ
ղէյլէր իչիւն ալթունտա վէ կիւ-
միւշտէն կիւմիւշիւ՝ վէ ուսթատ-
լարըն եէտի իլէ օլաճագ հէր կէօ-

թ · Ի՛ · Ը · 1015 գէ ։
ն պ · իչ · 20 ։
Ը Ձ Օր · ի֊ա · 7 , 8 ։ Հնա. ա · 6 , 7 , 9 ։ պ · իչ · 13 ։
թ · Ի՛ · Ը · 1015 ։
պ Հնո · ա · 5 Ը պ · իչ · իե · իչ ։
— Ձ · Ը · 25 , 26 ։ Ձ֊չ · 1 , 2 ։
թ · Ի՛ · Ը · 1015 ։
— ֆ Թագ · է · 7 ։ պ · իբ · 5 ։ Ընաւ · է · 3 ։
բ պ՛ագ՝ Ը֊ա · ֆ֊է ։ 11 , 12 ։ Հայտ · իա · 18 , ճէ ։
է է Թագ · իթ · 28 ։

Digitized by Google

թ. Ի՛. Ի՛. 1015։

Նե իշ իչիւն վէրմիլէմ. իմոի պու կիւն Թապպա կէօնլիւ իրատէթի իլէ հէտիյէ սունաճագ քիմ վար։

ա Պ. իէ. 1։ 6 Օլտեմ ասպաշ պապալար վէ Իսրայէլ սըպթլարընըն սերվէրլէրի վէ պին պաշըլար վէ եիւզ պաշըլար վէ փատիշահըն իչինտէ օլան սերվէրլէրը կէօնիւլ իրատէթի իլէ

ի Պ. իէ. 25, ԼԸ։ 7 սունտուլար։ Ալ է Ըլլահ էվինին խըզմէթի իչիւն պէշ պին գանթար վէ օն պին տիրհեմ ալթուն՝ վէ օն պին գանթար կիւմիւչ՝ վէ օն սէքիզ պին գանթար պագըր՝ վէ եիւզ պին գանթար տեմիր վէրտիլէր։

8 Ալ է քիմսէ թաշլար պուլունտուս իսէ, Թապպ էվինին խազինէսինէ՝ Վէհրսոնլու Ղէյնքիէլլին էլի իլէ

ա Պ. իէ. 21։ 9 թէսլիմ էթտիլէր։ Ալ է գավմ՝ իրատէթ հէտիյէլէրի իչիւն չազ օլտուլար. զիրա Թապպա ֆիրատէթ հէտիյէսինի սալիմ կիւրէք իլէ սունտուլար. հէմ Վաւիթ փատիշահ տախի ղայէթ իլէ չազ օլտու։

ֆ Ե՛ղ. ԺԸ. 7։ 10 Ալ է Վաւիթ՝ ճիւմլէ ճէմաաթըն կէօզլէրի էօնիւնտէ Թապպա պէրէքէթի օգուտու. վէ Վաւիթ տէտի քի՝ Ալ՝ սէն պապամըզ Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ՝ էպէտ ուլ

ը Մատ. Չ. 13։ ա Տիմ. ա. 17։ Հայտ. Ե. 13։ 11 ապատ միլիէպարիք սին։ Ալ՝ Թապպ՝ էհիթիշամ վէ գուտրէթ վէ ա՛զամէթ վէ չան ու ճէլալ սաննա մախսուս տուր. զիրա հէմ կէօքտէ վէ եէրտէ օլան աչինէն տիր. եա՛ Թապպ՝ փատիշահլըգ սէնին տիր, վէ ճիւմլէնին իւլէրինէ պաշ իչիւն եիւճէլէնտին։

ը Ֆռով. ժա. 36։ 12 Էմ՝ ղանիմէթ վէ ի՛զզէթ սէնին հուզուրունտան տըր, վէ ճիւմլէյէ հիւքիւմէթ սիւրէբսին, վէ գուվվէթը հէմ գուտրէթ սէնին էլինտէ տիր. վէ ճիւմլէյի պէօյիւթմէք հէմ գուվվէթլէնտիրմէք

13 սէնին էլինտէ տիր։ Իմոի հալա եա՛ Ըլլահ՛ըգ սաննա չիւքր էտէրիզ. վէ սէնին ի՛զզէթլի իսմինէ

14 սէննա գըլարըզ։ Ալ՝ մա պէն քիմ իմ, վէ գավմըմ քիմ տիր քի՝ պունուն կիւսի իրատէթ հէտիյէսի սունմաղա գատիր օլալըմ. զիրա հէր չէյ սէնտէն տիր, վէ սանա՝

ի Սաղ. ԼԹ. 12։ Նէէ. ժա. 13։ ա Պէտ. Ե. 11։ սէնին էլինտէն ալթըղըմըզը վէրիր

15 իզ։ Օ՛իրա ֆպիզ սէնին հուզուրունտա՝ հէփ պապալարըմըզ կիւ-

պի ղարիպլէր վէ միւսաֆիրլէր իզ. էերին իւզէրինտէ ֆկիւնլէրիմիզ կէօլկէ կիպի տիր, վէ ի՛թիմատ

16 էֆէճէ՛ չէյ եօգ տուր։ Ալ՝ Ըլլահ՛ըմըզ Թապպ՝ սանա սէնին ա՛զիզ իսմինէ եաիրլաճագ էվ իչիւն պու հազըրլատըդըմըզ հէփ զանիմէթ՝ սէնին էլինտէն տիր, վէ

17 ճիւմլէսի սէնին տիր։ Ալ է պիւիւր իմ եա՛ Ըլլահըմ՛ քի՝ սէն Նէիւրէքլէրի թէճրիւպէ էտէրսին, վէ

լ Ա Ղ. 7։ Պ. իը. 9։ ի Ռոմ. ժա. 20։ ֆօտոզոուլուգտան հազը էտէրսին. պունուն ճիւմլէսինի պէն եիւրէյիմին տօղրուլուղու իլէ հիւանիւ րիզամ իլէ սունտուս. վէ չիմտի պուրատա պուլունան գավմընը շազլըգ իլէ կէօրտիւմ քի՝ սանա հիւանիւ րիզա իլէ հէտիյէ սունտուս.

18 Նարլար։ Ալ՝ պապալարըմըզ Ըբրահամ Իսահակ վէ Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ՝ պունու էպէտէն գավմընըն նիւրէքլէրինին ֆիքրի միւհազասընտա հըթգ էյլէ, վէ

բ Սաղ. Ժ. 17։ ֆօնլարընը գալպինի սէնտէ սապիթ

19 էյլէ։ Ալ է ֆօլտուս Մողոմոնա սաղիմ նիւրէք վէր քի՝ սէնին էմրէրինի վէ չէհատէթլէրինի վէ գաղ Նունլարընը սագլայա, վէ հէփիսինի իֆրա էտէ, վէ ֆհազըրլըզընը

ֆ Սաղ. ՀԷ. 1։ ֆ Պ. իը. 18։ Իսա. 2։ կէօրտիւյիւմ սէրայը պինա էտէ։

20 Ընտէն Վաւիթ ճիւմլէ ճէմաա՛թա տէտի քի՝ Էալա Ըլլահը՛նըզ Թապպա պէրէքէթի օգուլունն. վէ ճիւմլէ ճէմաա՛թ՝ պապալարը՛նըն Ըլլահը Թապպա պէրէքէթի օգուտուլար, վէ էյիլիպ՝ Թապպա վէ փատիշահա սէճտէ գրլտրլար։

21 Ալ է օլ կիւնիւն էրթէսինտէ՝ Թապպա գուրպանլար քէսսիլէր, հէմ Թապպա պիւթիւն եանմալար սունտուլար, պին պուղա՝ պին գօչ՝ պին գուղու հէմ օնլարըն չէրպէթ փէչքէչլէրինի՝ վէ ճիւմլէ Իսրայէլ իչիւն չօգ գուրպանլար ա՛ա՛ն.

22 պո՛լար։ Ալ է օլ կիւնտէ Թապպըն հուզուրունտա պէյիւք չազլըգ իլէ եէյիպ իչտիլէր, վէ Վաւիթին օղլու Մողոմոնու թէքրար փատիշահ նասպ էտիպ՝ ֆօնո՛

: ձ Ա Ղ. 35, 39։ Թապպ իչիւն փատիշահ՝ վէ Մագովկու քեհանին մէսհ էթտիլէր։

23 Ալ է Մողոմոն՝ պապասը Վաւիթին եէրինէ Թապպն թախթը իւզէրինէ փատիշահ օթուրտու,

վէ պէրխօրտար օլտու. վէ ճիւմլէ Իսրայէլ օնա իթաաթ էյլէտի։
24 Էմ ճիւմլէ սերվէրլէր վէ գահրիմանլէր՝ հէմ Դաւիթ փատիշահըն հէփ օղուլլարը տախի Աղոմոնի փատիշահա ղիթապի՝ օլտուլար։
25 Եվ Եհովա Աղոմոնու ճիւմլէ Իսրայէլին նազարընտա ղայէթ իլէ եիճէլթտի. վէ օնա էօյլէ փատիշահլըգ իհթիշամը վէրտի քի՝ հիչ Իսրայէլ իւզէրինտէ օնտան էվվէլ օլան պիր փատիշահա օլմատը։
26 Պէօյլէճէ Յեսսէ օղուլ Դաւիթ ճիւմլէ Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիւ։ 27 Վէ օնուն Իսրայէլ իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիւիւ կիւնլէր՝ գըրըգ եըլ իտի. եէտի եըլ Յորդանա փատիշահլըգ սիւրտիւ, վէ օթուզ իւչ եըլ Երուսաղէմտէ փատիշահ։
28 Լըգ սիւրտիւ։ Վէ Ղէյի իհթիյարլըգտա՝ Ղէօ՛մրտէն՝ տէվլէթտէն վէ ի՛զզէթտէն հասրէթինի ալըպ էօլտիւ. վէ օնուն եէրինէ՝ օղլու Աղոմոն փատիշահ օլտու։
29 Իմտի Դաւիթ փատիշահըն էվվէլքի վէ սօնկրաքի հիքեայէթի՝ իշքէ Սամուէլ պագըճընըն թէվարիխինտէ վէ Նաթան փէյղամպէրին թէվարիխինտէ վէ Գադ պագըճընըն թէվարիխինտէ եազըլմըշ
30 տըր, օնուն ճիւմլէ փատիշահլըգը վէ գահրիմանլըգը իլէ պէրապէր՝ հէմ Օնուն իւզէրինէ վէ Իսրայէլին իւզէրինէ վէ տիյարլարըն ճիւմլէ փատիշահլըգլարը իւզէրինէ կէչմիշ զէմանլէր իլէ պէրապէր։

Ի ԿՔԻՆԱՒ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

ԵՒԹՕՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԱՆՑՅՈՐԴԱՑ

ՊԱՐՊԸ

Աղոմոնուն Գաբաւոնտա սունտուղու գուբպանլար։ 7 Աղոմոնուն իւլմ սէյտիյինի Ուլահըն պէրէքէթլէտիյի։ 13 Աղոմոնուն գուվվէթի վէ զէնկինլիյի։

1 Վէ Դաւիթին օղուլ Աղոմոն փատիշահլըղընտա գուվվէթլէնտի. վէ Ուլահը Եհովա օնուն իլէ օլուպ՝ օնու ղայէթ իլէ պէօ-
2 յիւթտիւ։ Վէ Աղոմոն ճիւմլէ Իսրայէլէ՝ պինլէրին վէ եիւզլէրին պաշլարընա վէ գատըլարա վէ ճէմի՝ Իսրայէլին ճիւմլէ պէյլէրի օլան պաշ պապալարա սէօյլէ-
3 տի, վէ Աղոմոն հէմ պիլէսինճէ ճիւմլէ ճէմաա՛թ Գաբաւոնտա օլան եիւքսէք մահալէ կիթտիլէր. ղերա Եհովա գուլու Մովսէսին՝ չէօլտե եափտըղը Ուլահըն ճէմաա՛թ չատրըղընտա
4 ա՛նի չատրըղը օրատա իտի։ Ղիւաւիթ իսէ՝ Ուլահըն սանտուղունու կարիսաթարիմտէն Դաւիթին օնա հազըրլատըղը մահալէ չըգարմըշ իտի. զիրա Երուսաղէմտե օնա
5 չատրը գուրմուշ իտի։ Ըմմա Հվը օղուլ Ուրինին օղուլ Բեսալէլէլին հափտըղը Պագըը մէզպահ՝ օրատա Եհովա՛նըն չատրըղը էօնիւնտե իտի. վէ Աղոմոն հէմ ճէմաա՛թ
6 օնու արատը։ Վէ Աղոմոն օրատա՝ Եհովա՛նըն հուզուրունտա օլան ճէմաա՛թ չատրըղընըն պագըը մէզպահը իւզէրինտե սունտու, եա՛նի օնուն իւզէրինտե Եհովա՛նըն պիւրմիւն եանմալար սունտու։
7 Օլ կէճէտե Ուլահ Աղոմոնա կէօրիւնտիւ, վէ օնա՝ Սոնա
8 նէ վէրէյիմ տիյէ տէտի։ Վէ Աղոմոն Ուլահա տէտի քի՝ Սէն պապամ Դաւիթէ պէօյիւք իւնայէթ էյլէտին. վէ պէնի Օնուն

Ա Թագ. Գ. 1։
Ա Պար. Ե. 1։
Ա Թագ. Գ. 13։ Բ Պն. Ա. 12։ Ա Պար. Բ. 9։
Ե Գ Թագ. Գ. 11։
Յ Բ Թագ. Է. 5։
Ա Պար. Բ. 21։
Ա Թագ. Գ. 1։
Ա Պար. Ի. 2։
Ա Թագ. Գ. 46։
Բ Նհն. Լ՚Ի. 2։
Գ Ա Պն Ելի. 25։
Դ Ա Պն. Իէ. 1։
Ե Գ Թագ. Գ. 4։ Ա Պն. ԺՁ. 39։ Իա. 29։
Զ Գ Թագ. Ը. 2, 17։ Ա Պն. Ժէ. 1։
Ը Գ Թագ. Գ. 5, 6։
Թ Գ Թագ. Գ. 5։
Ա Պն Իը. 5։

Digitized by Google

Դաւիթէ օլան վա՛տըն մուգարըէր
օլսուն . զիրա Նսէն պէնի՝ եէրին
թօփրաղը գատար չօգ օլան պիր
գավմըն իւզէրինէ փատիշահ էյ-
10 լէտին : Ի՞շ լմամի պանա ի՛լմ վէ
պիլկի՛ վէր , քի պու գավմըն էօ-
նիւնտէ ²չըգըալ կիրէյիմ . զիրա
պու պէօյիւք գավմընա քի՞մ
11 հիւքմ էտէ պիլիր : Ա՛յ ³Ըլլահ
Ադոնայ տէտի . Ձիւն քի սէնին
եիւրէյինէ պու կէլտի , վէ մալ՝
տէվլէթ վէ ի՛զզէթ վէ սէնտէն իք-
րահ էտէնլէրին ճանընը տիլէմէ-
տին , հէմ ուզուն է՛օմր տախի
տիլէմէտին . իլլա քէնտինէ՝ սէնի
օլ իւզէրինէ փատիշահ էթտիյիմ
գավմըմա հիւքմ էթմէք իչիւն՝
12 ի՛լմ վէ պիլկի տիլէտին . Ի՛լմ վէ
պիլկի սանա վէրիլտի . հէմ սանա
մալ վէ տէվլէթ վէ ի՛զզէթ տէ վէ-
րէճէյիմ , շէօյլէ քի օնուն կիւպի՝
հ ա Ն. ի՛թ. ⁴սէնտէն էվվէլ օլան փատիշահ-
25 : պ . թ . լարա օլմամըշ տըր , վէ սէնտէն
22 : ժ՛ա՛շ . սօնկրա օնուն կիւպի օլմայաճագ
է . 9 : 13 տըր : ⁵Ընտէն Ադոլոմոն Կ՛ապաւուն-
տա օլան եիւքսէք մահալտէն՝ ճէ-
մաա՛թ չատըրընըն էօնիւնտէն՝ Ե-
րուսաղէմ վարտը . վէ Իսրայէ-
լին իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւր-
տիւ :
ի ¶ թագ . ի՛ . 14 Ա՛յ ⁶Ադոլոմոն ա՛րապալար վէ
26 : ժ . 28 ; աթլըլար ճէմ՝ էյլէտի , վէ օնուն
լ՛ա . պ . թ . պին տէօրթ եիւզ ա՛րապասը վէ
25 : օն իքի պին աթլըլարը վար իտի .
վէ օնլարը ա՛րապա շէհրլէրինտէ
վէ փատիշահըն ճանընտա Կ՛ապու-
15 սաղէմտէ եէրլէշտիրմիշ իտի : Ա՛յ
ղ ¶ թագ . ⁷ուփատիշահ՝ կիւմիւշիւ վէ ալթու-
ժ . 27 : պ . նու Երուսալէմտէ թաշլար կիւպի
թ . 27 : գօտու . վէ էրզ ազաճլարընը՝ չօգ-
Ցոբ . իբ . լուգտա սահրատաքի ճիւմպէզ ա-
24 : 16 ղաճլարը կիւպի գօտու : Ա՛յ ⁸Ան-
ն ¶ թագ . ժ . սըրտան Ադոլոմոն իչիւն աթլար չը-
28 , 29 : պ . գարըլըր իտի . վէ փատիշահըն
թ . 28 : թիւճճարլար քարպանը՝ քէսիլ-
միշ պէհա իլէ ոսկէ Ելոփ հէրկէլէսի
17 սաթուն ալըրլար իտի . Ա՛յ Ան-
սըրտան տիշարը պիր ա՛րապայը
չըգարըլ՝ ալթը եիւզ ըսընա՝ կիւ-
միւշ իլէ՝ վէ պիր աթը եիւզ էլ-
լի կի՛ւ-ֆ՛ւ-Ղ իլէ եօգարը կէթիրիր-
լէր իտի . վէ Ջնտիլիէրին ճիւմ-
լէ փատիշահլարը իչիւն՝ հէմ
Ամէրեանիէրին փատիշահլարը ի-
չիւն տախի՝ օնլարըն եէտի իլէ էօյ-
լէ չըգարըլըլար իտի :

ԳԸՊ ԺԸ

Սողոմոնուն՝ հէյքէլին պինասընա գուլէան-
տըղը իչծիլէը : 3 Օնուն Ջիթգամա՝ իչծիլէը
վէ քերէմէթլէը իչիւն էւչիլէը կէօնտէրտիյի :
11 Ջիրամըն օնա պիր տօսթանէ ճէվապ
կէօնտէրտէյի :

1 Ա՛յ Սողոմոն Թապպըն իսմինէ էվ՝
Ջհէմ փատիշահլըղընա էվ պի-
2 նա էթմէյէ ¹նիյէթ էթտի : Ա՛յ ա ¶ թագ . է .
5 :
³Սողոմոն եէթմիշ պին եիւք գալ- բ ¶ թագ . է .
տըրան ատէմ՝ վէ տաղտա պըշգը- 15 : խա .
ճը սէքսէն պին քիմսէ՝ վէ իւզէր- 18 :
լէրինէ իւչ պին ալթը եիւզ միւ-
3 թէմէտ թահրիր էյլէտի : Ա՛յ
Սողոմոն ⁴Տիւրոս փատիշահը Ջհի- դ ¶ թագ . է .
րամա կէօնտէրիպ տէտի քի՝ փէ- 1 :
տէրիմ Դաւիթէ՝ քէնտինէ էվ
եափըլսղ օնտա սաքին օլմագ իչիւն
օնա էրզ աղաճլարը կէօնտէրմէք ի-
4 լէ ⁵նիհճէ էթտին իսէ , իշլէթ ⁶պէն ե ¶ Սն. ժէ.
Ընլահըմ Թապպըն իսմինէ էվ պի- 1 ;
նա էտէյսըրում քի՝ օնա թագտիս ի Խա . 1 :
օլուննա ; Նօնուն Հուզուրունտա
խօշ գօգուլու պուխուր նագըլա ,
վէ ⁷տայիմ Հուզուր էքմէյի գէ- է Նիւ . իբ .
նօ-լա , վէ ⁸սապահտա հէմ ախ- 30 : Կէ .
շամտա՝ շաբաթլարտա վէ այպաշը- խդ . 8 :
լարընտա հէմ Ընլահըմըզ Թապ- ը Գնուս . իբ .
պըն պայրամլարընտա պիւթիւն 3 , 9 , 11 :
եանմալար ասո-նո-լա . պու Իսրա-
5 յէլէ էպէտի ֆարզ տըր . Ա՛յ պի-
նա էտէճէյիմ էվ պէօյիւք տիւր .
զիրա ⁹Ընլահըմըզ ճիւմլէ ալլահ- թ Ասղ . ճէ .
6 լարտան պէօյիւք տիւր . Ա՛յ ¹⁰օնա 5 :
էվ պինա էթմէյէ քի՞մ գատիր ժ ¶ թագ .
տիր , զիրա կէօքլէրէ վէ կէօքլէ- ը . 27 : պ .
րին կէօքլէրինէ սըղմազ . իմտի պէն դ . 18 Նա .
քի՞մ իմ քի օնա էվ պինա էտէ- կղ . 1 :
յիմ , իլլա քի օնուն էօնիւնտէ
7 պուխուր եագմագ իչիւն օլա . Ե՞ա-
լա պանա տախի՝ ալթունտա վէ
կիւմիւշտէ վէ պագըրտա վէ տէ-
միրտէ վէ էրզալանտա վէ դըմմըզ-
ուտա վէ լաճիվէրտտէ իշլէյէ պիլէն
պիր ա՛լիմ ատէմ կէօնտէր , հէմ
հէքքաաք իշինի տախի պիլէ , քի
եանընտա Նէհուտիսթանտա վէ
Նրուսաղէմտէ օլան ¹պապամ ի ¶ Սն . իբ .
Դաւիթին հայըրլատըղը ա՛լիմլէր 15 :
8 իլէ օլա : Ե՞էմ Նպանա Ա՛յբա- լ ¶ թագ .
ե . 6 .

Digitized by Google

Նանտան երգ վէ չամ վէ Ֆալկումմիմ աղաճլարը կէօնտէր ։ զերա պէն՝ սէնին գուլլարընըն Լիքա-
նանտա աղաճ քէսմէք պիլտիքլէրինի պիլերիմ. վէ իլթէ պէնիմ գուլլարըմ սէնին գուլլարըն իլէ
պէրապէր օլուրլար ։ Ալ է պանա պիր չօգ աղաճլար Հազըրլասընլար. զերա պէնիմ պինա էտէճէյիմ էվ՝
պէօյիւք վէ ա՛ճալիպ տիր ։ Ալ է Իշվթէ պէն սէնին գուլլարընա՝ աղաճ քէսէն պըչգընճըլարա՝ իյիրմի պին էօլչէք տէօյիւլմիւշ պուղտայ վէ իյիրմի պին էօլչէք արփա վէ իյիրմի պին պաթ չարապ վէ իյիրմի պին պաթ զէյթունն եաղը վէրիրիմ։
Ալ է Տիւրոս փատիշահը Ռիքրամ՝ Սողոմոնա կէօնտէրիպ մէքթիւպ իլէ տէտի քի՝ Պապպ գավմընը սէվտիյի իչիւն՝ սէնի օնլարընն
իւզէրինէ փատիշահ գօտուռ ։ Էմ Ռիքրամ տէտի քի՝ Կէօքլէրի վէ եէրի եարատան Եհօրայէլին Ընչահը Պապպ Միւթէպարիք օլսուն քի՝ Դաւիթ փատիշահա մա՛րիֆէթ վէ հիւնէր պիլիր ա՛լիմ պիր օղուլ վէրտի , քի օ՝ Պապպա էվ էմ քէնտի փատիշահլըղընա էվ պիննա
Էտէճէք ։ Ալ է չիմտի պապամ Ռիրամընն՝ մա՛րիֆէթ պիլիր ա՛լիմ պիր ատէմինի կէօնտէրիրիմ։ Օ՝ Դան գըղլարընտան պիր գարընըն օղլու օլուպ՝ օնուն պապասը Տիւրոսլու տուր . օ՝ ալթունտա վէ կիւմիւշտէ՝ պադըրտա՝ տէմիրտէ՝ թաշլարտա վէ աղաճլարտա՝ էրղամանտա՝ լաճիվէրտտէ վէ տիւլպէնտտէ վէ գըրմըզտա իշլէմէքտէ էմ էր կէօնէ Էէքքնաք իշլէ գազմագտա մա՛հիր տիր . վէ սէնինն ա՛լիմլէրին էմ պապան Դաւիթ էֆէնտիմնն ա՛լիմլէրի իլէ՝ օնա թէքլիֆ օլունան էր հիւնէրի ի-
Ճատ էտէ ։ Ալ է չիմտի էֆէնտիմ՝ տէտիյի պուղտայը վէ արփայը՝ զէյթունեաղընը վէ չարապը գուլլարընա կէօնտէրսին ։ Ալ է պիզ Լիբանանտան սանա էր լազըմ օլտուղտա գատար աղաճլար քէսիպ՝ օնլարը սանա սալլար իլէ տէնիզ իւզէ Յաֆայա կէթիրիրիզ , վէ սէն օնլարը Երուսաղէմ չըգար ։
Ալ է Սողոմոն Իսրայէլ տիյարընտա օլան էէվ եապանճը քիմսէլէրի՝ Հապապասը Դաւիթնն էթտիյի եօգլամատան օսնկրա՝ սայտը , վէ օնլար եիւզ էլլի իւչ պինալթը եիւզ Իլէ պուլունտու ։ Ալ է Օնլարատան նէթմիշ պին եիւք գալտրըտան՝ վէ տաշտա պրչգրճը սէքսէն պինն՝ վէ խալգը իչլէթմէք իչնուն իւչ պին ալթը եիւզ միւթէմէտ էյլէտի ։

ՊԸՊ Գ

Ձէյքէլնն պինա օլմասընըն գէմանը վէ մահալը ։ 3 Նվինն էօլչնսնե վէ գինովբէլէրը ։ 10 Վէրովբէլէը ։ 14 փերսե վէ տիրէքլէրը ։

1 Ընտէն Սողոմոն Բապալըն էվինի Երուսաղէմտէ՝ պապասը Դաւիթի կէօրիւնտիւյիւ Ա՛օրիա տաղընտա Դաւիթին հազըրլատըղը մահալտէ Եբուսըն Առնանընն խարմանընտա՝ պինա էթմէյէ պաշլատը ։ Ալ է պինա էթմէյէ փատիշահլըղընըն տէօրտիւնճիւ եըլընտա իքինճի այըն իքինճի կիւնէ-նտէ
պաշլատը ։ Ալ է Ընչահըն էվինի եափմագ իչնուն՝ Սողոմոնուն թէքմէլ բէօյի պու իտի . Նվվէլքի էօլչնիւնն արչընըլարընա կէօրէ ալթմըշ արչըն ուզուն վէ իյիրմի արչըն էնլի իտի ։ Ալ է էօնիւնտէ օլան էյվանըն ուզունլուղու՝ էվինն էնինճէ իյիրմի արչըն՝ վէ եիւքսէքլիյի եիւզ իյիրմի ապչըն իտի . վէ օնու իչէրուտէն խալխս ալթուն իլէ գափլատը ։ Ալ է Ղպէօյիւք էվի չամ աղաճլարը իլէ էօրթիւս , վէ օնու խալխս ալթուն իլէ գափլատը . վէ օնուն իւզէրինէ խուրմա աղաճլարը վէ զինճիրլէր իշլէտի ։ Ալ է պէյնէթ իչնուն՝ էվի գըյմէթլի թաշլար իլէ տօնաթտը . վէ ալթուն՝
փարուիմ ալթունու իտի ։ Ալ է էվի՝ Եա՛նի մէրթէքլէրինի՝ էչնքլէրինի վէ տիվարլարընը վէ գափուլարընը ալթունն իլէ գափլատը . էմ տիվարլարընտա քերովբէլէր օյտուռ։
Ալ է ա՛զիզլէր ա՛զիզնին էվինի եափտը . օնուն ուզունլուղու էվինն էնինճէ իյիրմի արչընն՝ վէ էնի իյիրմի արչընն իտի . վէ օնու՝ ալթը եիւզ գանթար միգտարի խալխս
ալթուն իլէ գափլատը ։ Ալ է էնկսէրլէրին թարթընը էլլիչէր մըսգալ ալթուն իտի . էմ իւսթ օ-

10 տալարը ալթուն իլէ գափլատը։ Ալ է՝ ա՛զիզներն էվինտէ՝ օյմա իչի իքի քերովբէ եափտը. վէ օն-
11 լարը ալթուն իլէ գափլատը։ Ալ է քերովբէներին գանատլարը խիրմի արչըն ուզուն իտի. գանատըն պի-
րի պէշ արչըն օլարագ էվին տի-
վարընա պիթիչիր իտի, վէ օպիր գանատ պէշ արչըն օլուպ՝ օպիր քերովբէնին գանատընա պիթիչիր
12 իտի։ Օպիր քերովբէնին տախ պիր գանատը պէշ արչըն օլարագ՝ էվին տիվարընա տէյեր իտի. վէ օպիր գանատը պէշ արչըն օլուպ՝ օպիր քերովբէնին գանատընա պի-
13 թիչիր իտի։ Պու քերովբէներին գանատլարը խիրմի արչըն ուզանըր իտի. վէ օնլար այագլարը իւզե-
րինտէ տուրուպ՝ եիւզլերի իչերիչէ տօղրու իտի։

14 Ալ է լաճիվերտուէն հէմ էրղա-
վանտան վէ գըրմըզտան վէ սիւլ-
պէնտուէն էփէրտէյի եափտը. վէ իւզերինտէ քերովբէները իչէտի։

15 Ալ է էվին էօնիւնտէ՝ ուզունլուղու Ծօթուզ պէչեր արչըն իքի տի-
րէք եափտը. վէ հէր պէրինէն թե-
փէսինտէ օլան պաշլըղը պէշ ար-
16 չըն իտի։ Ալ է միհրապտաւէ իլէպէ զինճիրլեր եափըպ՝ տիրէքլերին թե-
փէսինէ գօտու. վէ Ծեիւզ նար եափըպ՝ օնլարը զինճիրլերէ թագ-
17 տը։ Ալ է Ծտիրէքլերի հէյքէլին էօնիւնէ՝ պիրինի սաղտան վէ օպի-
րինի սօլտան տիքտի. վէ սաղտա-
քինին ատընը Յաքին՝ վէ սօլտա-
քինին ատընը Լհոդ գօտու։

ՊԸՊ Դ.

Պագըը մէղպահ։ 2 Օն իքի էօքիւզէրին իւզէրինտէքի տէօքմէ տէնիզ։ 6 Օն գուր-
նալար՝ շամ՝տանլար վէ սօֆրալար։ 9 Ընվ-
լուլար, վէ պագըը գապլար։ 19 Ընթուն գապլար։

1 Ալ է ուզունլուղու իխիրմի արչըն Հէմ էնի իխիրմի արչըն վէ եիւք-
սէքլիքի օն արչըն՝ Ոպագըտան պիր մէղպահ եափտը։
2 Ալ է Բտէօքմէ տէնիզի եափտը. տուտուաղընտան տուտուաղընա օն ար-
չըն՝ չէփչէվլէ տէյիրմի իտի, վէ օնուն եիւքսէքլիքի պէշ արչըն ի-
տի. վէ օնուն էթրաֆընը օթուզ
3 արչըն թէլ տօլաշըր իտի։ Ալ է

10 Օնուն ալթընտա՝ չէփչէվլէ տէնի-
զի գուշատըր Հէր արչընտա օնար օլարագ՝ չէփ Հէվրէսինի գուշա-
տըր սըղըր սուրէթլէրի վար իտի. սըղըրլար իքի սըրա իտի. օն-
լար օնու տէօքտիւքլէրինտէ տէօ-
4 քիւլմիւշ իտի։ Օն իքի սըղըրըն իւզէրինտէ տուրուր իտի, իչիւ փօրեասա տօղրու պագար իտի, վէ իչիւ պաթըյա տօղրու պագար իտի, վէ իչիւ նօտօսա տօղրու պա-
գար իտի, վէ իչիւ կիւնտօղույա տօղրու պագար իտի, վէ տէնիզ օնլարըն իւզէրինտէ եիւքսէքտէ տուրուր իտի. վէ ճիւմլէսինին ար-
5 գասը իչէրիչէ տօղրու իտի։ Ալ է օնուն գալընըղը պիր գարըչ՝ վէ տուտուաղը քեասէ տուտուաղը իչի կիպի զանպագ չիչէքլերի իլէ եա-
փըլմըշ իտի. Ոիւչ պին պաթ տօ-
լուսու ալըր իտի։
6 Ալ է Ւօն գուրնա եափտը, վէ պէ-
շինի սաղտան պէշինի տէ սօլտան գօտու քի՝ օնլարտա եայգանա-
լար. պիւմիւն եանմանըն իչէրինի օնլարտա փաքլէրլէր իտի. տէնիզ իսէ՝ օնտա քեահինլեր եայգանմագ իչիւն իտի։
7 Ալ է Ղուսուլլարը իւզրէ՝ Ւօն ալ-
թուն չամ՝տանը եափտը, վէ օն-
լարը՝ պէշ սաղտան վէ պէշ սօլ-
8 տան Հէյքէլէ գօտու։ Ալ է Ըօն սօֆրա եափտը, վէ օնլարը՝ պէշ սաղտան վէ պէշ սօլտան Հէյքէ-
լէ գօտու. Հէմ եիւզ ալթուն քեասէ եափտը։
9 Ալ է Քքեահինլերին ավլուսունու՝ Հէմ պէօյիւք ավլույու վէ ավլու-
նուն գափուլարընը եափտը. վէ օնլարըն գափուլարընը պագըը իլէ
10 գափլատը։ Ալ է Իտէնիզի սաղ թա-
րաֆտա՝ կիւնտօղույա տօղրու նօ-
տօսա գարշը գօտու։
11 Ալ է Լհիրամ գազանլարը վէ քիւրէքլերի վէ լէյլէնլերի եափտը. անտէն Վհիրամ՝ Լլահըն էվի ի-
չիւն Ոդաւմոն փատիշահա եափտը-
ղը իչին եափմասընը թէքմիլ էյ-
12 լէտի. Ւօ՞նէ իքի տիրէյի վէ Ըքիւ-
րէլերի վէ իքի տիրէյին պաշընտա-
քի պաշըրգլարը՝ վէ տիրէքլերին պաշընտա օլան պաշըրգլարըն իքի քիւրէլերինի էօրթմէք իչիւն իքի
13 գաֆէսլերի. Ալ է իքի պաֆէսին

Digitized by Google

ԹԱ. Ի՛. Ի՛. 1012։

— Ի պա՛տ՝ ձ ԹԱԳ. Է. 20։

ծ ԳԹԱԳ. Է. 27, 43։

է ԳԹԱԳ. Է. 14, 45։

հ ձ ԹԱԳ. Է. 46։

յ ԳԹԱԳ. Է. 47։

ղ ձ ԹԱԳ. Է. 48, 49, 50։

ճ ՂԵՒ ԻԷ. 30։

ն ՂԵՒ ԻԷ. 20, 21։

շ ՂԵՒ ԻԷ. 31, ՃԺ։

Է տէօրթ եիւզ նարընը՝ քի տիրէք-
լէրին իւզէրինտէ օլան պաշլըգ-
լարընն իքի քիւրէլէրինի էօրթե-
լէր . հէր պիր գաֆէստէ իքիշէր
14 սրբա նար վար իտի . Ա՝ն Էտիպ-
լիքլէրի եափտը , հէմ տիպլիքա-
լէրին իւզէրինտէ մուսըգլարը
15 եափտը . Պիր տէնիզի վէ օնուն
16 ալթընտաքի օն իքի սըղըրլարը . Ա՝ն
գազանլարը հէմ քիւրէքլէրի վէ
չաթալլարը վէ օնլարըն ճիւմլէ ա-
լէթլէրինի՝ Ողոմոն փատիշահա
Թապըրն էվի իչինն Ղպապասը Կի-
բրամ ճիլալը պագրբոտան եափտը :
17 Փատիշահ պունլարը՝ Յորդանա-
նըն օվասընտա պիր քիւլի մահալ-
տէ Ողկքովէթ իլէ Ադեդանըն ա-
18 բասընտա տէօքթիւրտիւ : Ա՝ն
Ողոմոն ճիւմլէ պու գապլարը
ղայէթ չօգ եափտը , շէօյլէ քի՝
պագըրը թարթըլա կէլմէզ իտի :
19 Ա՝ն ՂՈղոմոն Ընլահ էվինին
ճիւմլէ գապլարընը եափտը , հէմ
ալթուն մէղպահը վէ իւզէրինտէ
20 Հուզուր էքմէյի օլան սօֆրալարը :
Ա՝ն խալիս ալթունտան՝ ուսուլի
իւզրէ միհրապըն էօնիւնտէ եանա-
ճագ՝ շամ՝տանլարը վէ օնլարըն
21 գանտիլէրինի , վէ ալթունտան՝
եա՛նի թամ Ա՛յար ալթունտան՝
չիչէքլէրի վէ գանտիլէրի վէ մա-
22 շալարը վէ խալիս ալթունտան մօմ
մագասլարը վէ լէյլէնլերի վէ քես-
սէլէրի վէ պուխուրտանլարը՝ վէ
ալթունտան էվինն գափուսունու՝ օ-
նուն ա՛զիզլէր ա՛զիզի իչինն իչէրի-
քի գափու գանատլարընը վէ հէյ-
քէլ էվինին գափու գանատլարը-
նը խոփոզ :

ՊԸՊ Ն

Ա՝ագի օլունմուշ խազինէլէր . 2 Ա՝անտու-
ղուն ալայ իլէ միհրապըն իչինէ կէօթիւ-
րիլմէսի . 11 Ընլահա համտ ու սէնալէր
սունուլուբ իքէն՝ հիւսնիւ րիզասընը զահիր
էթմէյի :

ԹԱ. Ի՛. Ի՛. 1005։

ա ձ ԹԱԳ. Է. 51։

1 Ա՝ն Ողոմոնուն Թապըրն էվի
Իչինն եափտըղը հէփ իշ Թէք-
միլ օլտու . անտէն Ողոմոն պա-
պասը Փաւիթին Թագտիս էթտիյի
շէյլէրի՝ հէմ կիւմիւշնիւ հէմ ալ-
Թունու վէ ճիւմլէ գապլարը կէօ-
թիւրիւպ Ընլահ էվինին խազինէ-
լէրինէ գօտու :

2 Օ՛ղ զէման Ողոմոն Իսրայէլին
իխթիյարլարընը վէ սըպէրլարըն
ճիւմլէ սէրվէրլէրինի՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընն պաշ պապալարընը Ե-
րուսաղէմ ճէմ՝էլլէտի քի՝ Թապ-
պրն ա՛Հտ սանտուղունու Ցփաւիթ
շէհրինտէն եա՛նի Ադիօնտան եօ-
գարը չըգարալար :
3 Ա՝ն Ցճիւմլէ Իսրայէլ ատէմլէ-
րի՝ փատիշահա Էեհտինճէի այտա
օլան պայրամտա ճէմ՝ օլտուլար :
4 Ա՝ն Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյար-
լարը կէլտիլէր , վէ Ղ՝եւիլլէր
5 սանտուղու գալտրըտրլար : Իմտի
սանտուղու վէ ճէմաա՛թի չատրըը-
նը վէ չատրըտա օլան ճիւմլէ ա՛-
զիզ գապլարը եօգարը չըգարտը-
լար . օնլարը Ղ՝եւիլլէ քեահինլէր
6 չըգարտը : Ա՝ն Ողոմոն փատի-
շահ հէմ օնուն եանընա ճէմ՝ օ-
լան ճիւմլէ Իսրայէլ ճէմաա՛թը
սանտուղուն էօնիւնտէ օլարագ՝
չօգլուգտան սայըլմազ վէ հիսա-
պա կէլմէզ գոյունլար վէ սըղըը-
7 լար գուրպան քէստիլէր : Ա՝ն
քեահինլէր Թապըրն ա՛Հտ սան-
տուղունու քէնտի մահալինէ՝ էվին
միհրապընա՝ ա՛զիզլէր ա՛զիզինէ՝
քերովբէլէրին գանատլարը ալթը-
8 նա կէօթիւրտիւլէր : Ա՝ն քերով-
բէլէր սանտուղուն մահալն իւզէ-
րինէ գանատլարընը եայմըշլար ի-
տի . վէ քերովբէլէր սանտուղու
վէ օնուն սըրըգլարընը եօգարտան
9 էօրթէրլէր իտի : Ա՝ն սըրըգլարը
ուզաթտըլար , վէ սըրըգլարըն ուճ-
լարը սանտուգտան պէրի միհրա-
պըն էօնիւնտէ կէօրիւնիւրլէր ի-
տի , ամմա տիշարրտան կէօրիւն-
մէզլէր իտի . վէ Ղթա սու կիւնէ-
10 տէք օրատա տըր : Ա՝անտուգտա
ղայրի շէյ եօգ իտի , իլլա Ա՝ով-
սէսին ՑվՀորեբտէ օրայա գօտու-
ղու իքի Ղաւ լէվհալար քի Թապ-
պրն Իսրայէլ օղուլլարը իլէ օնլա-
րըն Ա՝ըսըրտան չըգտըգլարընտա
ա՛Հտ քէսիշմիշ իտի :
11 Ա՝ն վագի՛ օլտու քի՝ քեահին-
լէր Ա՝ադտէսէտէն չըգընճա , (զի-
րա ճիւմլէ պուլունան քեահինլէր
Թագտիս օլուպ՝ պէօլիւքլէրճէ
12 նէվպէթ պէքլէմէտիլէր , հէմ
Ըմուսիգար օլան Ղ՝եւիլլէր՝ ճիւմ-
լէսի Ըսաֆ վէ Ե՝ման վէ Իդի-

ԹԱ. Ի՛. Ի՛. 1004։

բ ձ ԹԱԳ. Է. 1 , ՃԺ։

գ ՃԹԱԳ. Է. 12։

դ ՁԹԱԳ. Է. 2։

ե ՊԱ՛Տ՝ ՊՂ . Է. 8, 9, 10։

ՂՁ ԹԱԳ. Է. 8։

է ՕՐ . Ժ . 2, 5։ ՊՂ . Ի. 11։

ը Ա՝ՄՆ. ԻԷ. 1։

Digitized by Google

թուն վէ օղուլլարը հեմ գարընտաշլարը իլէ տիւլպէնտ կիյինմիշ օլարագ՝ զիլլեր իլէ վէ սանթուրլար իլէ վէ թանպուրլար իլէ մեզպահլըն կիւնտօղուսուս թարաֆընտա տուրտուլար ; վէ Բպօրուլարը չալան եիւզ իյիրմի քեահին օնլարըն
13 պիլէսինճէ իտի ։) վէ վագի՛ օլտու քի՝ պօրու չալանլար վէ մուսիգարլար պիրտէն եէք սէտա Բապպա համտ ու սէնա էտէր իքէն , պօրուլար իլէ վէ զիլլեր իլէ վէ մուսիգի ալէթլերի իլէ սէս գալտըրըպ Բապպա՝ ՚Ը֊րա էյի տիր , զիրա օնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր պէյէրէ՛ համտ էտէր իքէն , օլ զէման էվ՛ Բապպըն էվի
14 պուլութ իլէ տօլտու ։ վ՚ է պուլութուն եիւզիւնտէն քեահինլեր խըզմէթ էթմէյէ տուրամալար իտի ։ զիրա Բապպըն ճէլալի՛ Ըլլահըն էվինի տօլտուրմուշ իտի ։

ՊԸՊ Ը.

Սողմանուն Ըլլահա համտ ու սէնա էթտիքտէն օսնկրա խալգա խայր տուա՛ էթտիյի ։
12 Սողմանուն՝ հէյքելի թէպրիք էթմէնինտ պագըր մէնպէրին իւզերինտէ տուա՛սը ։

1 Օլ զէման Սողմոն տէւտի քի՝ Բապպ Բտիւմանտա սաքին օ-
2 լաճագ տէտի ։ Ըմմա պէն սանա մէաքեան իչիւն եվ՛ վէ էպէտէն սաքին օլմազա սանա մէքեան պի-
3 նա էթտիմ ։ Ընտէն փատիշահ եիւզիւնիւ չէվիրիպ՝ ճիւմլէ Իսրա-յէլ ճէմաա՛թընա խայր տուա՛ էյլէտի ։ վէ ճիւմլէ Իսրայէլ ճէմա-
4 ա՛թը տուրույօր իտի ։ վ՚ է տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպ միւթէպարիք օլսուն , քի պապամ Դաւիթէ աղզը իլէ վա՛տ էթտիյինի՝ էլի իլէ եէրինէ կէթիրմիշ
5 տիր ։ չիւն տէտի քի՝ Դավմըմըն Ընըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ կիւնտէն պէրու՝ Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթալարընտան իսիմ օրատա օլմագ իչիւն էվ պինա էթմէյէ հիչ պիր չէհր սէչմէտիմ , վէ գալմըմ Իսրայէլին իւզերինէ սուլթան օլմագ իչիւն՝ պիր քիմսէյի սէչմէ-
6 տիմ ։ Իլլա իսիմ օրատա օլա տէյիւ Երուսաղէմի սէչտիմ . վէ գավմըմ Իսրայէլին իւզէրինտէ օլ-
մագ իչիւն՝ Դաւիթի սէչտիմ ։
7 վ՚ է Բպապամ Դաւիթին եիւրէյինէ կէլտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Իսրայէլին Բպապըն իսմինէ էվ պինա է-
8 տէ ։ Ըմմա Բպապ՝ պապամ Դաւիթէ տէտի . Ճիւն քի սէնին եիւրէյինէ կէլտի քի՝ իսմիմէ էվ պինա էտէսին , պո՛նդա՛ եիւրէյինէ
9 կէթիրտիյինէ էյի էլլէտին ։ Ճաքին էվի սէն պինա էթմէյէճէքսէն . իլլա սէնին պէլինտէն չըգաճագ օղլուն՝ պէնիմ իսմիմէ էվի օ-
10 պինա էտէճէք տիր ։ Իմտի Բապպ սէօյլէտիյի սէօզիւնիւ իճրա էյլէտի , վէ պէն պապամ Դաւիթին եէրինէ գալըբ՝ Բապպըն տէտիյի կիւպի Իսրայէլին թախթընտա օ-
թուրտում , վէ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպըն իսմինէ էվի պինա էյլէ-
11 տիմ ։ վ՚ է Բապպըն Իսրայէլ օղուլլարը իլէ քէսիշտիյի ա՛տընը՝ օլ իչինտէ օլտուղու սանտուղու օրայա գօտում ։
12 Ընտէն Բապպըն մեզպահընըն էօնիւնտէ Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՛թընը հուզուրունտա տուրուպ՝ էլլէրինի ուզաթտը ։ ՚Ը֊իրա Սողմոն պագըրտան պիր մէնպէր եավրուպ՝ օնու ավլունուն օրթասընա գօմուշ իտի . օնուն ուզունլուղու պէշ արշընն վէ էնի պէշ արշընն վէ եիւքսէքլիյի իւշ արշընն իտի . իմտի օ՝ օնուն իւզէրինտէ տուրուպ՝ Իսրայէլին ճիւմլէ ճէմաա՛թընը էօնիւնտէ տիզլէրի իւզէրինէ կէլէպ՝ տիւ չէօքտիւ , վէ էլլէրինի կէօյէ տօղրու ուզա-
14 տըպ տէտի քի՝ նա՛ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպ՝ էկէօքտէ վէ եէրտէ սէնին կիւպի Ըլլահ հօգ տուր . սէն՝ հուզուրունտա թամ եիւրէքլէրի իլէ եիւրիւյէն գուլլարընա
15 ա՛տ ու իհսան սագլատըրն ։ Ընէն գուլտուն պապամ Դաւիթէ վա՛տ էթտիյինի սագլատըրն . վէ աղզընի իլէ սէօյլէտիյինի՝ պու կիւն օլտուղու կիպի էլլին իլէ եէրինէ կէ-
16 թիտին ։ վ՚ է շիմտի եա՛ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպ՝ գուլտուն պապամ Դաւիթէ՝ ՚Ընէնին օղուլլարըն էմանի եօլլարընա տիգգաթէտիպ՝ պէնիմ հուզուրումտա սէն նիճէ եիւրիւտիւն իսէ , օնլար տա թէվզաթըմտա եիւրիւրլէր իսէ ,

ԹՒ. Ի'. Ի:
1004:

Ի ԹԱԳ. Է. 12, 16: Գ ՅԱԳ. ԺԱ: Ղ. 12: Պ. Է. 18:

Ե Պ. Բ. 6: Ի՛Ս. Կ. 1: Պ՛ՈՐ. Է. 49:

էօնիւմտե Իսրայէլին թախթը իւզէրինտե օթուրուր ատէմ սէնտէն էքսիք օլմայաճագ որը տէյէրէք՝ սէօյլէտիյինի Տլքիզ էյլէ:
17 Ալ է շիմտի ես՞ Իսրայէլին Ընլեահը Թապպ՝ գուլուն Պաւիթե սէօյլէտիյին սէօզիւն սապիթ օլսուն:
18 Օ իրա հագգան Ընլեահ եէր իւզէրինտե ինսանլար իլե սաքին օլաճա՞գ մը. Իլճէթ սէն կէօքլէրէ՝ վէ կէօքլէրին կէօքլէրինե սըղմազսըն, գա՞նտե գալտը պու պէնիմ
19 պինա էթտիյիմ էվէ: Իմտի պու գուլունուն նիյազընա վէ րէճասընա նազար գըլ՝ ես Ընլեահըմ Թապպ, քի պու գուլունուն սէնին հուզուրունտա ա'րզ էթտիյի ֆէրեատը վէ նիյազը տինկլէյէսին.
20 Իմ պու էվլին իւզէրինէ՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ կէօզլէրին աչըգ օլա, պու մահալէ քի՝ օնուն հագգընա՝ պէնիմ իսմիմի օրայա գոյաճաղըմ տէտին. շէօյլէ քի պու մահալտե՝ պու գուլունուն ա'րզ
21 էթտիյի նիյազը իշիտէսին: Ալ է պու գուլունուն վէ գավմըն Իսրայէլին պու մահալտե ա'րզ էթտիքլէրի րէճալարընը իշիտէսին. իմտի մէքեանընըն մահալի օլան կէօքտէն իշիտէսին, վէ իշիթտիյինտե ա'ֆվ էտէսին:
22 Ինչէր պիր քիմսե գօնշուսունա գապահաթ էտիպ՝ օնա եէմին էթտիրմէք իշուն եէմին թէքլիֆ էտեր իսէ, վէ եէմին պու էվէ՝ սէնին մէզպահընըն էօնիւնէ կէլիր ի.
23 սէ, օլտէմ սէն կէօքտէն իշիտիպ իհրա էյլէյէսին, վէ գուլլարընա հիւքմ էտէսին, քի գապահաթլընըն ճէզասընը վէրիպ՝ օնուն եօլունու օնուն պաշընա կէթիրէսին, վէ սատրընը հագգընը հագ էտիպ՝ օնա օնուն սատագաթընա կէօրէ էտա էտէսին:
24 Ալ է էյէր գավմըն Իսրայէլ՝ սանա կիւնահ իշլէտիքլէրի իշուն տիւշմէնլէրինին էօնիւնէտ եէնիլիրլեր իսէ, վէ տէօնիւպ սէնին իսմինէ իզգար էտէրլեր իսէ, վէ պու էվտե սէնին հուզուրունտա
25 նիյազ ու րէճա էտէրլեր իսէ, օլտէմ սէն կէօքտէն իշիտիպ՝ գավմըն Իսրայէլին կիւնահընը ա'ֆվ էտէսին. վէ օնլարը՝ քէնտիլէրինէ հէմ պապալարընա վէրտիյին տիյարա տէօնտէրէսին:
26 Օնլարըն սանա կիւնահ էթտիքլէրի իշուն՝ Կէօքլէր գափանընըզ եաղմուր օլմազ իսէ, վէ պու մահալտե նիյազ էտիպ՝ սէնին իսմինէ իգգար էտէրլեր իսէ, վէ օնլարը սէֆիլ էթտիյին զէման կիւնահլարընտան թէվպէ էտէրլեր ի-
27 սէ, օլտէմ սէն կէօքտէն իշիտիպ գուլլարընըն վէ գավմըն Իսրայէլին կիւնահընը՝ օնլարա եիւրիւյէճէքլէրի էյի եօլու էյղըթմէք իլե ա'ֆվ էտէսին, վէ գավմընա միրաս իշուն վէրտիյին սէնին եէրինին իւզէրինէ եաղմուր վէրէսին:
28 Ինչտե գըթլըգ օլտուգտա, թաո՛ւն օլտուգտա, սամուր եէլի վէ եէրգան՝ չէքիրկէ վէ թըրթըլ օլտուգտա, ես տիւշմէնլէրի՝ օնլարը շէհրլէրինին տիյարընտա սըգտըգտա, հէր նէ եարա հէր նէ
29 ուէրտ օլուր իսէ, հէր ատէմտէն ես ճիւմլէ գավմըն Իսրայէլտէն գըլընան հէր նիյազը՝ հէր րէճայը՝ հէր քէս եարասընը վէ աղրըսընը պիլիպ պու էվէ տօղրու էլլէրինի
30 ուզաթտըգտա, օլտէմ սէն կէօքտէն՝ սաքին օլտուղուն մէքեանտան իշիտիպ ա'ֆվ էյլէյէսին, վէ հէր քէսէ՝ օնուն գալպինի պիլմէք իլե օնուն ճիւմլե եօլլարընա կէօրէ վէրէսին, զիրա Ատէմ օղուլլարըն եիւրէքլէրինի սէն՝ ես.
31 լընըզ սէն պիլիրսին. Ա՛ես քի օնլար պապալարրմըզա վէրտիյին եէրին եիւզիւնտե եաշասըգլարը ճիւմլէ կիւնէրտե սէնին հօլլարընտա նիւրիւմէք իշուն՝ սէնտէն գօրգալար:
32 Ալ է՞սէնին գավմըն Իսրայէլտէն օլմայըպ՝ ա'զիմ իսմին իշուն վէ գուվվէթլի էլին իշուն վէ ուզանմըշ գօլուն իշուն իրագ վիլայէթտէն կէլէն եապանճը տախի կէլիր տէ պու էվտե նիյազ էտէր իսէ,
33 օլտէմ սէն կէօքտէն սաքին օլտուղուն մէքեանտան իշիտիպ՝ եապանճընըն սանա ճիւմլէ նիտա էթտիյինէ կէօրէ էյլէ. թա քի եէրին ճիւմլե գավմընէրի գավմըն Իսրայէլ կիպի՝ սէնտէն գօրգմագ իշուն սէնին իսմինի պիլէյէր. հէմ պիլէյէր քի՝ պու պինա էթ-

ԹՒ. Ի'. Ի:
1004:

Ի Ի ՅԱԳ. ԺԷ. 1:

Ղ ՅՈՎ. ԺԲ. 20: Պ՛ՈՐ. Ի. 27:

Է ՅՈՎ. ԻԸ. 9:

Digitized by Google

ԹՒ. Ի'. Ի. 1004։

ՊԸՊԱՆ

Ընդհանուր ողոմանա չէհատէթի ։ 4 Ողոմանուն գուրպանլարը ։ 8 Դաւիթը սալը վերտիւ ։ 12 Ընդհանուր օնա կէօրիւնտիւիւ , վէ օնա լաթիֆ վա՛ղէր վէրտիւի ։

1 Վ֊է ՝Ողոմոն նիյազ էթմէյի ՝պիթիրտիյի կիպի՝ ՝կէօքտէն աթէշ էնիպ պիթիւն եանմալարը վէ գուրպանլարը եագտը • վէ ՝Թապպէն ճէլալի էվի տօղտուրտու ։ 2 տու ։ Վ֊է ՝քեհանինէր Թապպ էվինէ կիրմէյէ գատիր տէյիլէր իտի • զիրա Թապպէն ճէլալի՝ Թապպ 3 էվինի տօղտուրմուշ իտի ։ Վ֊է ճիւմլէ Իսրայէլ օղուլլարը աթէշնին էնտիյինի վէ էվին իւզէրինտէ Թապպէն ճէլալինի կէօրիւրլէր իտի • վէ տէօշէմէնին իւզէրինէ եիւզլէրի իւզէրինէ գափանըպ՝ սէճտէ գըլտըլար ՝ վէ Թապպա համտ էթտիլէր , զիրա ՝էյի տիր • զիրա 4 ՝օնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր ։ Վ֊է ՝փատիշահ հէմ ճիւմլէ գավմ Թապպէն հուզուրունտա գուրպան- 5 լար քէստիլէր ։ Վ֊է Ողոմոն փատիշահ իյիմի իքի պին սըղըր վէ եիւզ իյիմի պին դօյուն գուրպան քէստի • վէ փատիշահ ճիւմլէ գավմ իլէ Ընդհանուր էվինի Թէպրիք 6 էյլէտիլէր ։ Վ֊է ՝քեհանինէր նէվպէթլէրի իւզրէ տուրտուրլար իտի • Վ֊եւիլիլէր տե Թապպէն օլ մուսիգի ալէթլէրի իլէ փո-ըրփո-լօպ , քի Դաւիթ փատիշահ օնլարը Թապպա համտ էթմէք իչիւն եափմըշ իտի ՝ (զիրա օնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր ՝) Դաւիթ օնլարըն եէտի իլէ Թապպա սէնա էթտիյի զէման • վէ ՝քեհանինէր օնլարըն գարշըսընտա պօրուլարը չալարլար իտի ՝ վէ ճիւմլէ Իսրայէլ տուրտուր իտի ։ 7 Վ֊է ՝Ողոմոն՝ Թապպ էվինին էօնիւնտէ օլան ավլունուն օրթասընը Թագտիս էյլէտի • զիրա պիւրիւն եանմալարը վէ սէլամէթ գուրպանլարընըն եաղընը օրատա ա՛րզ էթտի • չիւն քի Ողոմոնուն եափտրդը պագըր մէզպահ՝ պիւրիւն եանմալար վէ էքմէք փէշքէշլէրի վէ եաղլար սըղմաղա քիւ- 8 չիւք իտի ։ Վ֊է ՝օլ զէմանտէ Ողոմոն վէ ճիւմլէ Իսրայէլ պիւէ-

ԹՒ. Ի'. Ի. 1004։

տիյիմ էվինն իւզէրինտէ սէնին իսմին չաղըրըլըր ։

34 Այնին գավմընն՝ օնլարը կէօնտէրտիյին եօլտան տիւշմէնլէրի իւզէրինէ ճէնկէ չըգար իսէ , վէ պու սէչտիյին շէհրտէն վէ իսմինէ պինա էթտիյիմ էվտէն եանա սա- 35նա նիյազ էտէրլէր իսէ , օլտէմ կէօքտէն օնլարընն նիյազընը վէ րէճասընը իշիտիպ՝ օնլարըն հագ- գընը հագ էյլէյէսին ։

36 Այանա կիւնահ էթտիքլէրինտէ , զէրա ՝կիւնահ էթմէյէն ատէմ եօգ տուր , վէ սէն օնլարա ղազապ էտիպ՝ օնլարը տիւշմէնէ թէսլիմ էթտիյինտէ , վէ օնլարը էսիր է- տէնլէր ուզագ եա եագըն տիյարա 37 էսիր սիւրտիւքլէրինտէ , վէ օլ է- սիր օլտուգլարը տիյարտա պու ՝էյլէէրէ խաթրլարընա կէթիրիպ թէվպէ էթտիքլէրինտէ , վէ է- սիր էտէնլէրին տիյարընտա՝ կիւ- նահ էթտիք՝ եարամազլըգ էթտիք՝ վէ գապահաթ իշլէտիք տէյէրէք՝ 38 սանա րէճա էտէրլէր իսէ , վէ օն- լարը էսիր սիւրտիւքլէրի՝ էսիրլէք- լէրի տիյարընտա պիւթիւն եիւ- րէքլէրի վէ պիւթիւն ճանլարը իլէ սանա տէօնտիւքլէրինտէ , վէ պա- պալարընա վէրտիյին օնլարըն տի- յարընտան՝ վէ սէչտիյին շէհրտէն՝ հէմ իսմինէ պինա էթտիյիմ էվ- տէն եանա նիյազ էթտիքլէրինտէ , 39 օլտէմ սէն կէօքտէն սաքին օլտու- ղուն մահալտէն օնլարընն նիյազընը վէ րէճասընը իշիտիպ՝ օնլարըն հագգընը հագ էյլէյէսին • վէ սա- նա կիւնահ էթմիշ գավմընը ա՛ֆվ 40 էտէսին ։ ՀՀալա եա՞ Ընդհանրմ՝ քէրէմ էյլէ պու մահալտէ գըլըջ- նան նիյազա՝ կէօզլէրին աչըգ վէ 41 գուլագլարըն իշիտիր օլսուն ։ Վ֊է ՀՀլտի եա՞ Թապպ Ընդհանր՝ ՝բա- հաթլըղընա գալգ , սէն տէ գուվ- վէթինին սանտուղտա տա • սէնին քեհանինէրին եա՞ Թապպ Ընդհանր՝ խէլաս կիյինսինլէր , վէ ՝սալիհ- լէրին սիւրիւր իլէ շազ օլսունլար ։ 42 Այ՞ Թապպ Ընդհանր՝ մէսիհինին եիւ- զինիւ բէտտ էթմէ • ՝գուլունն Դաւիթէ օլան ի՛նայէթլէրինի խաթրընա կէթիր ։

Digitized by Google

սինճէ պիր ղայէթ պէօյիւք ճէմա-
ա՛թ՝ Ա՛մեն մէտխէլինտէն Թա
Ա՛ըսը ըրմաղընատէք եէտի կիւն
9 պայրամ էյլէտի ։ Վ՚է սէքիզնճի
կիւնտէ ա՛զիմ ճէմի՛յէթ էթտի-
լէր ։ զիրա եէտի կիւն մէզպահըն
Թէպրիքինի վէ եէտի կիւն պայրա-
10 մը էթտիլէր ։ Վ՚է Հեէտինճի ա-
յըն իյիրմի իւչնճիւ կիւնիւնտէ՝
Յապպըն Ղաւիլթէ վէ Սողոմոնա
վէ գավմը Իսրայէլէ էթտիյի էյ-
լիքտէն էօթիւրիւ ՝սէվինէրէք վէ
եհուդէքլերի խօշլանարագ՝ գավմը
չատրըլարընա կէօնտէրտի ։
11 Իմտի Սողոմոն՝ Յապպ էվինի
վէ փատիշահ էվինի Թէքմիլ էյ-
լէտի ։ Հէմ Յապպ էվինտէ վէ
քէնտի էվինտէ եափմաղա Սողոմո-
նուն եիւրէյինէ Հէր կէլէն՝ միւ-
յէսսէր օլտու ։
12 Վ՚է Յապպ Սողոմոնա կէճէ իլէ
կէօրիւնիւպ օնա տէտի քի՝ Ղի-
յազընը իչիտիպ ՚պու մահալի քէն-
տիմէ գուրպան էվի իչիւն սէչտիմ ։
13 Հ՚Այէր կէօքլերի գափար իսէմ քի
եաղմուր օլմայա ։ վէ էյէր չէքիր-
կէյէ եէրի եէմէյէ էմր էտէր ի-
սէմ ։ վէ էյէր գավմըմա Թաո՛ւն
14 կէօնտէրիր իսէմ ։ վէ իսմիմտէն
չաղըրլան գավմըմ ՝ալչագլանըպ՝
Նիյազ էտէրլէր տէ՝ եիւզիւմիւ
Թալապ էտէրլէր իսէ ։ վէ եարա-
մազ եօլլարընտան տէօնէրլէր իսէ ։
15 Ղպէն տախի կէօքտէն իչիտիպ՝ օն-
լարըն կիւնահրընը ա՛ֆվ էտէճէ-
յիմ՝ վէ օնլարըն տիյարընա չի-
15 ֆա վէրէճէյիմ ։ Հ՚ալա՝ ՚պու
մահալտէ գէլընճէ Նիյազա կէօզէ-
րիմ աչըգ վէ գուլագլարըմ իչի-
16 տիր օլաճագ տըր ։ Վ՚է չիմտի ՚պու
էվի՝ իսմիմ էպէտէն օրատա օլ-
մագ իչիւն սէչտիմ ։ վէ Թագտիս
էյլէտիմ ։ վէ կէօզլէրիմ հէմ եիւ-
րէյիմ ճէմի՝ զէմանտէ օրատա օ-
17 լաճագ տըր ։ Վ՚է Ֆսէն էյէր
հուզուրումտա՝ պապան Ղաւի-
Թին եիւրիւտիւյիւ կիսի եիւրիւր
իսէն ։ վէ սանա ճիւմլէ էմր էթ-
տիյիմէ կէօրէ ա՛մէլ էտիպ՝ գա-
նունլարըմը վէ չէրիա՛Թլէրիմի
18 սագլար իսէն ։ օլտէմ պապան
Ղաւիլթէ՝ ՚Ա՛ենտէն Իսրայէլտէ
զապիթլիք էտէն ատէմ էքսիք օլ-
մայաճագ տէյիւ էթտիյիմ ա՛Հտա

կէօրէ սէնին փատիշահլըղընըն
Թախթընը սապիթ էտէճէյիմ ։
19 Ը՚մմա Հէյէր արտըմտան տէօնիւպ՝
էօնիւնիւզէ գօտուղտում գանուն-
լարըմը վէ էմրլէրիմի Թէրք էտէր
իսէնիզ ։ վէ վարըպ ղայրի ալահ-
լարա ի՛պատէթ էտէր տէ օնլարա
20 սէճտէ գըլար իսէնիզ ։ օլ զէման
օնլարա վէրտիյիմ եէրիմին իւզէ-
րինտէն օնլարը քէօքտէն գօփա-
րաճաղըմ ։ վէ իսմիմ իչիւն պու
Թագտիս էթտիյիմ էվի Հուզուր-
րումտան րէտտ էտէճէյիմ ։ վէ օ-
նու Հէփ գավմլէրտէ՝ մէսէլ իչիւն
21 վէ րէզալէթ իչիւն էտէճէյիմ ։ Վ՚է
պու ա՛լա օլան էվինն Հագգընա՝ Հէր
եանընտան կէչէն Թա՛ճիւպ գալա-
ճագ տըր ։ վէ՝ Յապպ պու տի-
յարա վէ պու էվէ նի՛չիւն պէյլէ
22 էյլէտի տէյէճէք ։ Վ՚է տէյէլէր
քի՝ Ձիւն քի ծնլարը Ա՛ըսը տի-
յարընտան չըգարան պապալարընըն
Ընլահը Յապպը Թէրք էթտիլէր ։
վէ ղայրի ալահլարա եափըշըպ՝
օնլարա սէճտէ գըլտըլար ։ Հէմ
օնլարա ի՛պատէթ էթտիլէր ։ օ-
նուն իչիւն օնլարըն իւզէրինէ Հէփ
պու պէլալարը կէթիրտի ։

ՊԸՊՐ

Սողոմոնուն պինա էթտիյի էվլեր վէ չէհրլեր ։ 7 Վ՚ետանդլարա խարաճ սալըպ՝ Իսրայէլ-
լիլէրէ սալմատրդը ։ 12 Սողոմոնուն եըլտա իւչ քէրրէ գուրպանդարը ։ 14 Օնուն Վ՚ե-
վիլիլէրի վէ քեահինլէրի մահալլերինէ գօ-
ատուղտա ։ 17 Օնուն տօնանմասընըն Ոփըր-
տէն ալթուն կէթիրտիյի ։

1 Վ՚է վագի՝ օլտու քի՝ Սողոմոն
Յապպըն էվինի վէ քէնտի էվի-
նի եափմասընըն իյիրմիճճի եըլընըն
2 սօնունտա ։ Խիրամըն Սողոմոնա
վէրտիյի չէհրլէրի տէ Սողոմոն
պինա էյլէտի ։ վէ օրատա Իսրա-
յէլ օղուլլարընը իսքեան էթտիր-
3 տի ։ Վ՚է Սողոմոն Ը՚մմէթ Սուբա-
յա կիթտի ։ վէ օնուն իւզէրինէ
4 զալնպ կէլտի ։ Վ՚է Հէօլտէ Ֆնադ-
մօրու՝ Հէմ Ը՚մմէթտա պինա էթ-
տիյի ճիւմլէ ամպար չէհրլէրինի
5 եափտը ։ Հ՚Էմ եօգարըգի Խէթո-
րոնու վէ աշաղագի Խէթորոնու՝
Հիսարլար իլէ վէ գափուլար Հէմ
6 մանտալար իլէ մէթին չէհրլէրի՝
վէ Խաաղէթի՝ Հէմ Սողոմոնուն

Գ· Ի՛· Ը· 1004 ։

Լ Ցես· ժէ· 3 ։

Ի Թագ· Ը· 66 ։

Ե Թագ· Ը· Թ· 1, Ըէ ։

Ի Օր· ժբ· 5 ։

Հ Պ· Ջ· 26, 28 ։

Յ Ցակ· Դ· 10 ։

Ղ Պ· Ջ· 27, 30 ։

Ճ Պ· Ջ· 10։

Շ Գ· Ջ· 16 ։

Ն Պ· Ջ· 16։

Գ· Ի՛· Ը· 1004 ։

Լ Վ՚Ա· ԻԷ· 14, 33 ։ Բ Օր· ԻԲ· 15, 36, 37 ։

Ա Օր· ԻԹ· 24 ։ Նրեմ· ԻԲ· 8, 9 ։

Գ· Ի՛· Ը· 992 ։

Ա Ե Թագ· Թ· 10, Ըէ ։

Բ Ե Թագ· Թ· 17, Ըէ ։

Digitized by Google

օլան հէփ ամպար չէհրլէրինի վէ ճիւմլէ ա՛րապալարըն չէհրլէրինի վէ աթլօլարըն չէհրլէրինի՝ հէմ Սողոմոնուն Երուսաղէմտէ վէ Գիբեոնտա վէ փատիշահլըղընըն ճիւմլէ տիյարընտա պինա էթմէյէ միւբատ էթտիյի հէր միւբատընը եափտը։

7 Իսրայէլտէն օլմայըպ Քեթլիլէրտէն վէ Ըմօրհլուլարտան վէ Փերեզլիլէրտէն վէ Խևիլիւրտէն վէ Յեբուսլուլարտան գալան ճիւմլէ 8 խալգը՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն հէլաք էթմէտիքլէրի՝ օնլարտան սօնկրա տիյարտա գալան օնլարըն օղուլլարընը՝ Սողոմոն օնլարը թապու կիւնէէտէք խարաճ կիւզար 9 էյլէտի ։ Գէ Սողոմոն՝ քէնտի իշինտէ Իսրայէլ օղուլլարընտան գուլ էթմէտի. զիրա օնլար ճէնքճիլէր վէ օնուն սերտարլարընըն սէրվէրլէրի վէ ա՛րապալարընըն հէմ աթլօլարընըն սէրվէրլէրի 10 տիլէր ։ Գէ Սողոմոն փատիշահըն գավմա զապիթլիք էտէն մանսուպտա օլան սէրվէրլէրի պունլար օլուպ՝ Ղիքի եիւզ էլլի Ղէլէ իտի ։

11 Գէ Սողոմոն՝ Ֆարաւոնուն գըզընը Դաւիթի շէհրինտէն օնա պինա էթտիյի էվէ չզգարտը. զիրա ոէտի քի՝ Դարըմ Իսրայէլ փատիշահը Դաւիթին էվինտէ օթուրմասըն, զիրա Թապալըն սանտուղունուն կիրտիյի մահալլէր ա՛զիզ տիր ։

12 Օլ զէման Սողոմոն՝ էյվանըն էօնիւնտէ եափտըղը Թապալըն մէզպահը իւզէրինտէ՝ Թապա պիւթիւն եանմալար սունտու. 13 Էմ Սողոմոն թէնպիհինէ կէօրէ Ղիւն պէ կիւն թա՛յին օլանը՝ շաքաթլարտա վէ այ պաշլալարընտա վէ թա՛յին օլունմուշ պայրամլարտա Էվըլտա իւչ քէրրէ՝ Ե՛նէ խամուրսուզլար պայրամընտա վէ հաֆթալար պայրամընտա վէ չէրկէզլէր պայրամընտա սունար իտի ։

14 Գէ պապասը Դաւիթին թէրթիպի իւզրէ՝ Ըքեահինլէրին պէօլիւքլէրինի խըզմէթլէրի իւզէրինէ վէ Ըլ Եւիլիլէրի Նէվպէթլէրի իւզէրինէ կիւն պէ կիւն իգթիզասընա կէօրէ քեահինլէրին էօնիւնտէ համա էթմէյէ վէ խըզմէթ էթմէյէ՝ հէմ Դափուճուլարը տախի պէօլիւքլէրինտէ հէր պիր գափուճա թա՛յին էյլէտի. զիրա Ըլլահ ատէմի Դաւիթէ պէօյլէ էմր 15 էթմիշ իտի ։ Գէ քեահինլէրին հէմ Գեւիլիլէրին խուսուսունտա վէ խաղինէլէրին խուսուսունտա՝ փատիշահըն էմրինտէն հիչ պիր շէյտէ չզգմատըլար ։ 16 Գէ Սողոմոնուն ճիւմլէ իշի՝ Թապպ էվինին թէմէլի գօնտուղու կիւնտէն թա թէքմիլ օլունճայատէք հազըրլանմըշ իտի. պէօյլէճ Թապալըն էվին թէմամ օլտու ։

17 Օլ զէման Սողոմոն՝ Ղդովմ տիյարընտա օլան տէնիզ եալըսընտաքի Դասիոնգաբերէ վէ Էյլաթ 18 թա կիլթի ։ Գէ Իւրիրամ՝ օնա գուլլարընըն եէտի իլէ կէմիլէր հէմ տէնիզ ահվալինի պիլէն գուլլար կէօնտէրտի. վէ Սողոմոնուն գուլլարը իլէ պէրապէր Ոփիրէ վարտըլար, վէ օրատան տէօրթ եիւզ էլլի դանթար ալթուն ալըպ՝ Սողոմոն փատիշահա կէթիրտիլէր ։

ՊԸՊ Թ

Սաբա մէլիքէսինին Սողոմոնուն ի՛լմինի թահսին էթտիյի ։ 13 Սողոմոնուն ալթունու վէ օնու նէյէ գուլլանտըղը ։ 25 Օնուն ա՛րապալարը վէ աթլօլարը ։ 29 Օնուն փատիշահլըղը վէ վէֆաթը ։

1 Գէ Սաբաանըն մէլիքէսի Սողոմոնուն նամընը իշիթմէք իլէ, Սողոմոնու մէսէլէլէր իլէ սընամալա՝ ղայէթ ա՛զիմ ալայ իլէ վէ պահարլար վէ չօգ ալթունա վէ գըյմէթլի թաշլար իլէ եիւքլիւ տէվլէր իլէ Երուսաղէմ կէլտի. իմտի օ՝ Սողոմոնա կէլիպ՝ օնուն իլէ քէնտի եիւրէյինտէ հէր օլան 2 իշինա սէօյլէնտի ։ Գէ Սողոմոն օնա օնուն ճիւմլէ մէսէլէլէրինի քէշֆ էյլէտի. վէ Սողոմոնտան կիզլի օլուպ՝ օնա քէշֆ էթմէտի. 3 յի պիր մէսէլէ օլմատը ։ Գէ Սաբա մէլիքէսի Սողոմոնուն ի՛լմինի 4 վէ պինա էթտիյի էվին, վէ օնուն սօֆրասընըն թաա՛մընը վէ գուլլարընըն մէճլիսինի վէ խըզմէթքեարլարընըն տուրաղընը վէ օնլարըն կիյիմլէրինի վէ օնուն գատէքեարլարընը հէմ օնլարըն լիպասլարընը հէմ Դափուճուլարը տախի պէօլիւքլէրինտէ հէր պիր գափուճա թա՛յին էյլէտի. վէրա Ըլլահ ատէմի Դաւիթէ պէօյլէ էմր 15 էթմիշ իտի ։ Գէ քեահինլէրին հէմ Գեւիլիլէրին խուսուսունտա վէ խաղինէլէրին խուսուսունտա՝ փատիշահըն էմրինտէն հիչ պիր շէյտէ չզգմատըլար ։ 16 Գէ Սողոմոնուն ճիւմլէ իշի՝ Թապպ էվինին թէմէլի գօնտուղու կիւնտէն թա թէքմիլ օլունճայատէք հազըրլանմըշ իտի. պէօյլէճ Թապալըն էվին թէմամ օլտու ։

17 Օլ զէման Սողոմոն՝ Ղդովմ տիյարընտա օլան տէնիզ եալըսընտաքի Դասիոնգաբերէ վէ Էյլաթ 18 թա կիլթի ։ Գէ Իւրիրամ՝ օնա գուլլարընըն եէտի իլէ կէմիլէր հէմ տէնիզ ահվալինի պիլէն գուլլար կէօնտէրտի. վէ Սողոմոնուն գուլլարը իլէ պէրապէր Ոփիրէ վարտըլար, վէ օրատան տէօրթ եիւզ էլլի դանթար ալթուն ալըպ՝ Սողոմոն փատիշահա կէթիրտիլէր ։

ՊԸՊ Թ

Սաբա մէլիքէսինին Սողոմոնուն ի՛լմինի թահսին էթտիյի ։ 13 Սողոմոնուն ալթունու վէ օնու նէյէ գուլլանտըղը ։ 25 Օնուն ա՛րապալարը վէ աթլօլարը ։ 29 Օնուն փատիշահլըղը վէ վէֆաթը ։

1 Գէ Սաբաանըն մէլիքէսի Սողոմոնուն նամընը իշիթմէք իլէ, Սողոմոնու մէսէլէլէր իլէ սընամալա՝ ղայէթ ա՛զիմ ալայ իլէ վէ պահարլար վէ չօգ ալթունա վէ գըյմէթլի թաշլար իլէ եիւքլիւ տէվլէր իլէ Երուսաղէմ կէլտի. իմտի օ՝ Սողոմոնա կէլիպ՝ օնուն իլէ քէնտի եիւրէյինտէ հէր օլան 2 իշինա սէօյլէնտի ։ Գէ Սողոմոն օնա օնուն ճիւմլէ մէսէլէլէրինի քէշֆ էյլէտի. վէ Սողոմոնտան կիզլի օլուպ՝ օնա քէշֆ էթմէտի. 3 յի պիր մէսէլէ օլմատը ։ Գէ Սաբա մէլիքէսի Սողոմոնուն ի՛լմինի 4 վէ պինա էթտիյի էվին, վէ օնուն սօֆրասընըն թաա՛մընը վէ գուլլարընըն մէճլիսինի վէ խըզմէթքեարլարընըն տուրաղընը վէ օնլարըն կիյիմլէրինի վէ օնուն գատէքեարլարընը հէմ օնլարըն լիպասլարընը հէմ

Digitized by Google

լարընը վէ Ի'ապպըն էվինէ օնուն
ըզգտըղը Ներտիպանէրիին կէօ-
բիւնճէ , օնտա արթըգ ճան գալ-
5 մատը : Ալ է փատիշահա տէտի քի՝
Ալէնին ահվալինին խուսուսունտա
վէ ի'լմին խուսուսունտա՝ տիյա-
բըմտա իշխթտիյիմ սէօզ կէրչէք
6 իմիշ : Պէն իսէ ծնլարընն սէօզէ-
բինէ ինանմատըմ , թա քի կէլիպ՝
կէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւմ , լաքին
իշխէ ի'լմինին չօգլուղունուն նա-
բըսը պանա խապէր վէրիլմիշ
տիր • իշխթտիյիմ խապէրտէն զի-
7 յատէ տիր : Ինչ մուխլու սէնին
ատէմլէրինէ՝ վէ նէ մուխլու տա-
յիմա սէնին էօնիւնտէ տուրուպ՝
սէնին ի'լմինի ախնկլէյէն սէնին
8 պու գուլլարընա : Ըլլահըն Նհո-
վա միւթէպարիք օլսուն , քի Ըլ-
լահըն Նհովա իչիւն՝ փատիշահ օլ-
մադա սէնի թախթը իւզէրինէ գօ-
մադա սէնտէն բազի օլտու • սէնին
Ըլլահընն՝ Խսրայէլի էպէաէն սա-
պիթ էթմէյէ սէվտիյի իչիւն սէնի
օնլարընը իւզէրինէ փատիշահ նասպ
էթտի քի՝ շէրաա'թ վէ սատագաթ
9 էյլէյէսին : Ալ է փատիշահա եիւզ
իյիմի գանթար ալթուն՝ վէ զա-
յէթ չօգ պահար՝ վէ գըյմէթլի
թաշլար վէրտի • վէ Ովրա մէլի-
քէսինին Ողոմոն փատիշահա պու
վէրտիյի պահարլար կիպի եօզ իտի:
Բ Պ. Ը. 18. 10 Ալ է ՖՀիփրտէն ալթուն կէթի-
բէն Խիրամըն գուլլարը իլէ Ող-
ղոմոնուն գուլլարը տախի՝ Ծալ-
Ե Կ (Նագ • Ժ. 11 : կումմիմ աղաճլարը վէ գըյմէթլի
11 թաշլար կէթիրտիլէր : Ալ է փա-
տիշահ ալկումմիմ ագաճընտան
Ի'ապպըն էվինէ վէ փատիշահըն
էվինէ Ներտիպանլէր՝ վէ մուսիգար-
լարա թանպուրլար վէ սանթուր-
լար եափտը • վէ պունլար կիպի
պունտան էվվէլ Յուդա տիյարընը-
տա կէօրիւնմէմիշ իտի :
12 Ալ է Ողոմոն փատիշահ Ովրա
մէլիքէսինէ՝ օնուն փատիշահա կէ-
թիրտիյինտէն ղայրի՝ օնուն թա-
լապ էթտիյի Հէր իսթէտիյինի
վէրտի • անտէն գուլլարը իլէ պէրա-
պէր տէօնիւպ տիյարընա կիթտի :
13 Ալ է Ողոմոնա պիր Ըրլտա կէլէն
ալթունուն թարթընը՝ ալթը եիւզ
ալթմըշ ալթը գանթար ալթուն
14 իտի , ա'խշու ի'թա էտէնլէրին վէ

թիւճճարլարըն կէթիրտիյինտէն
մա'տա • Հէմ ճիւմլէ Ը'րապիսթան
փատիշահլարը վէ տիյարըն պէյ-
լէրի՝ Ողոմոնա ալթուն վէ կիւ-
միւշ կէթիրիրլէր իտի :
15 Ալ է Ողոմոն փատիշահ՝ չէքիճ-
լէնմիշ ալթունտան իքի եիւզ գալ-
գան եափտը • Հէր պիր գալգան ի-
չիւն ալթը եիւզ Ֆըգթալ չէքիճ-
լէնմիշ ալթուն խարճ էթտի •
16 Չէքիճլէնմիշ ալթունտան իւչ
եիւզ սիփէր Խափթը , Հէր պիր սի-
փէրէ իւչ եիւզ Ֆըգթալ ալթուն
խարճ էթտի • վէ փատիշահ օն-
լարը՝ Լիբանան օրմանընըն էվինէ
գօտու :
17 Հէմ փատիշահ՝ ֆիլտիշխտէն
պիր պէօյիւք թախթ եափտը , վէ
օնու խալիս ալթուն իլէ գափլա-
18 տը : Ալ է թախթըն ալթը պասա-
մագլարը վար իտի , Հէմ թախ-
թըն՝ օնա պիլթիչէք պիր ալթուն
գայի'տէսի վար իտի , վէ օթուրա-
ճագ եէրինտէ պիր Ըանընտան վէ
օպիր Ըանընտան գօլ պոյոնոճագ
Եէրլէրի վար իտի • վէ գօլ պո-
յոնոճագ Եէրլէրին Ըանընտա իքի
19 արսլան տուրուր իտի : Հէմ օ-
րատա ալթը պասամագլարըն իւ-
զէրինտէ պիր Ըանտան վէ օպիր
Ըանտան օն իքի արսլան տուրուր
իտի • Հիչ պիր մէմլէքէթտէ պու-
նուն կիպի եափըլմամըշ իտի :
20 Ալ է Ողոմոն փատիշահըն ճիւմ-
լէ իչքի գապլարը՝ ալթունտան ի-
տի • Հէմ Լիբանան օրմանը էվի-
նին ճիւմլէ գապլարը՝ խալիս ալ-
թունտան իտի • կիւմիւշտէն եօզ
իտի • վէ՛ն ի պո՛ Ողոմոնուն
կիւնլէրինտէ պիր շէյէ սայըլմազ
21 իտի : Ովրա փատիշահըն տօ-
նանմասը՝ Խիրամըն գուլլարը իլէ
Ֆնարսիսէ կիտէրլէր իտի • Ֆնար-
սիսին տօնանմասը իւչ Ըրլտա պիր
քէրրէ՝ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ
ֆիլտիշի վէ մայմունլար վէ թա-
ուսլար իլէ եիւքլիւ կէլէրլէր իտի :
22 Ալ է Ողոմոն փատիշահ զէն-
կինլիքտէ վէ ի'լմտէ՝ եէրին ճիւմ-
լէ փատիշահլարընտան պէօյիւք
23 իտի : Ալ է եէրին ճիւմլէ փատի-
շահլարը Ողոմոնուն տիւտարընը
արարլար իտի քի՝ Ըլլահըն օնուն
եիւրէյինէ վէրտիյի ի'լմինի իշխ-

24 տէրէր : Վ֊է օնլարտան հէր քէս
եըլ պէ եըլ հէտիյէսինի՝ կիւմիւշ
գապլար վէ ալթուն գապլար վէ
էսվապլար՝ սիլահլար վէ պահար-
լար՝ աթլար վէ գաթըրլար կէ-
թիրիրլէր իտի :
25 Վ֊է Սողոմոնուն՝ տաթլար վէ
ա'րապալար իչիւն տէօրթ պին ա-
խօրու հէմ օն իքի պին ատ֊լըլա-
րը վար իտի . վէ օնլարը ա'րապա
շէհիրլէրինտէ վէ փատիշահըն եա-
նընտա Երուսաղէմտէ գօնտուր-
26 մուշ իտի : Վ֊է Էրմագտան թա
փղշտլըլար տիյարընա վէ Սը֊ըր
սինօրունատէք Ճիւմլէ փատի-
շահլարա հիւքիւմէթ սիւրէր իտի :
27 Վ֊է Էփատիշահ Երուսաղէմտէ
կիւմիւշիւ թաշլար կիպի գօտու ,
վէ էրզլէրի չօգլուգտա սահրատա-
քի ճիւմլէդ աղաճլարը կիպի գօ-
28 տու : Էէմ Սը֊ըրտան վէ հէր
տի յարտան Սողոմոն իչիւն ատ֊լար
չըգարըլըար իտի :
29 Իմոի Սողոմոնուն էվվէլքի վէ
սօնկըսաքի հիքայէթինին պագիսի՝
Նաթան փէյղամպէրին թէվարի-
խինտէ վէ Ահիօնլու Ըքիանըն
փէյղամպէրլիկինտէ վէ Սպագընըլ
Ըդդովուն Նաբատ օղլու Յերո-
բոամըն հագգընտաքի րիւյա֊ա-
30 րընտա եազըլը տէյիլ մի : Վ֊է
Սողոմոն Ճիւմլէ Իսրայէլին իւ-
զէրինտէ Երուսաղէմտէ գըրգ եըլ
31 փատիշահլըգ սիւրուիւ : Վ֊է Սո-
ղոմոն պապալարը իլէ ույուտու ,
վէ օնու պապասը Դաւիթին չէհ-
րինտէ տէֆնն էյլէտիլէր . վէ եէ-
րինէ օղլու Ռոբոամ փատիշահ
օլտու :

ՊԸՊ ԺԱ

Իալէդըն Ռոբոամոան եիւքէրինի հաֆիֆ-
լէթմէյէ մաթլուպ էթտիքլէրի : 6 Օնուն
օնլարըն մաթլուպունու վէրմէյէ խոթքնա՝
էտիպ՝ օնլարա սէրթ ճէվապ վէրտիյի : 16
Օն սըպթըն ա'սը օլուպ՝ Ընդարամը էօլտիւ-
տիւքէրի :

1 Վ֊է Ռոբոամ Սիւքէմէ կիթ-
տի . զիրա Ճիւմլէ Իսրայէլ
օնու փատիշահ նասպ էթմէք ի-
չիւն Սիւքէմէ վարմըշլար իտի :
2 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Սողոմոն
փատիշահրն եիւղիւնտէն գաչըպ
Սըրըտա օլան Նաբատ օղլու
Յերոբոամ իշիտինճէ , Յերոբո-
3 վամ Սըրըտան տէօնտիւ : Վ֊է
կէօնտէրիպ օնու չաղըրտըլար . վէ
Յերոբոամ իլէ Ճիւմլէ Իսրայէլ
կէլտիլէր , վէ Ռոբոամա սէօյլէ-
4 յիպ տէտիլէր քի՝ Պապան պօ-
յունտուրուղումուզու սէրթ էյլէ-
տի . իմոի սէն հալա պապանըն
սէրթ գուլլուղունու վէ իւզէրիմի-
զէ գօտուղու աղըր պօյունտուրու-
ղունու հաֆիֆ էյլէ , վէ սանա
5 գուլլուգ էսէլիմ : Վ֊է օնլարա
տէտի քի՝ Իւչ կիւնէ գատար կէ-
թիւ , անտէն պանա տէօնիւն . վէ
գավմ կիթտի :
6 Իմոի Ռոբոամ փատիշահ՝
պապասը Սողոմոնուն տօհա սաղ
իքէն օնուն հուզուրունտա տուրան
իխթիյարլարա տանըշըպ՝ Սիզ նի֊
ճէ նասիհաթ վէրիրսինիզ քի պու
գավմա ճէվապ վէրէյիմ տէտի :
7 Վ֊է օնա սէօյլէյիպ տէտիլէր քի՝
Էյէր պու գավմա էյլիք իլէ հա-
րաքէթ էտիպ՝ օնլարը խօշլանտը-
րըր իսէն , վէ օնլարա էյի սէօզլէր
սէօյլէր իսէն , օլտէմ օնլար՝ սանա
ճէմի՝ կիւնլէրտէ գուլլար օլուր-
8 լար : Ընմա իխթիյարլարրն օնա
վէրտիքլէրի նասիհաթը թէրք է-
տիպ՝ օնուն էօնիւնտէ տուրան
քէնտիսի իլէ պէօյիւմիւշ կէնճլէ-
9 րէ տանըշտը : Վ֊է օնլարա տէտի
քի՝ Սիզ նի֊ էօյլէթ վէրիրսինիզ ,
քի պու պանա սէօյլէյիպ՝ Պապա-
նըն իւզէրիմիզէ գօտուղու պօյուն-
տուրուղու հաֆիֆ էյլէ տէյէն
գավմա ճէվապ տէօնտէրէլիմ :
10 Վ֊է պիլէսինճէ պէօյիւյէն կէնճ-
լէր օնա սէօյլէյիպ տէտիլէր .
Սանա սէօյլէյիպ՝ Պապան պօյուն-
տուրուղումուզու աղրրլաթտը , վէ
սէն իւզէրիմիզատէն հաֆիֆ էյլէ
տէյէն գավմա պէօյլէ սէօյլէյիպ
օնլարա պէօյլէ տէյէսին քի՝ Պէ-
նիմ սէրճէ փարմաղըմ պապամընն
11 պէլինտէն գալընն տրր : Իմոի հա-
լա պապամ իւզէրինիզէ աղըր պօ-
յունտուրուգ եիւքլէթմիշ տիր ,
պէն իսէ պօյունտուրուղունուզա
զամմ էտէճէյիմ . պապամ սիզէ
գըրպաչլար իլէ թէտիպ էթմիշ
տիր , ամմա պէն ա'գրէպլէր իլէ
ընէրպէ էօճէճէյիմ :
12 Վ֊է փատիշահրն սէօյլէյիպ՝

(Թ. Ի'. Ի. 975։

1 Ա Է Մովաբացի Ռութ՝ Նոեմինի սկեսրոջ հետ, որ Մովաբ էր եկել, ետ դարձաւ։ Նրանք գնացին Բեթղեհեմ։ Գարնան հունձքի սկզբին էին հասել Բեթղեհեմ։

— Ճ Ծննդ. ԺԵ. 21, ԼԸ։

2 Նոեմինի ամուսնու՝ Ելիմելեքի ազգականներից մի հարուստ մարդ կար, որի անունը Բոոզ էր։

Բ Ղ. ԺԵ. 15։

3 Մի անգամ Ռութ Նոեմինին ասաց. «Թոյլ տուր, որ արտ գնամ եւ հասկեր հաւաքեմ հնձողների ետեւից»։ Նոեմինը պատասխանեց. «Գնա, աղջիկս»։

4 Ռութը գնաց եւ սկսեց հասկեր հաւաքել հնձողների ետեւից։ Պատահաբար նա հասաւ Բոոզի արտը, որ Ելիմելեքի ազգականներից էր։

5 Բոոզը եկաւ Բեթղեհեմից եւ ասաց հնձողներին. «Տէրը ձեզ հետ լինի»։ Նրանք պատասխանեցին. «Տէրը քեզ օրհնի»։

6 Բոոզը հարցրեց հնձողների վերակացուին. «Ո՞ւմ աղջիկն է այդ»։

7 Վերակացուն պատասխանեց. «Մովաբացի աղջիկ է, որ Նոեմինի հետ եկել է Մովաբից։ Նա խնդրեց, որ թոյլ տանք հասկեր հաւաքել հնձողների ետեւից։ Առաւօտից մինչեւ հիմա նա այստեղ է, միայն մի քիչ հանգստացել է տանը»։

8 Բոոզը դարձաւ Ռութին եւ ասաց. «Աղջիկս, լսիր ինձ։ Մի գնա ուրիշ արտ հասկ հաւաքելու, մի հեռացիր այստեղից, միացիր իմ աղջիկներին։

9 Հետեւիր նրանց, որ հնձում են արտում, եւ գնա նրանց հետ։ Ես պատուիրել եմ տղաներին, որ քեզ չնեղացնեն։ Երբ ծարաւ լինես, գնա ջրի անօթների մօտ եւ խմիր ջուր, որ տղաները քաշում են»։

10 Ռութը խոնարհուեց, երեսը գետնին դրեց եւ ասաց. «Ինչո՞ւ ես այդքան բարի եղել ինձ հետ եւ ուշադրութիւն դարձրել, որ օտարազգի եմ»։

11 Բոոզը պատասխանեց. «Ես լսել եմ ամէն ինչ, որ արել ես քո սկեսրոջ համար, երբ ամուսինդ մեռաւ։ Լսել եմ, որ հայրդ եւ մայրդ թողեցիր եւ եկար մի ազգի մէջ, որին նախապէս չէիր ճանաչում։

12 Տէրը քեզ վարձատրի քո արածի համար։ Տէրը, Իսրայէլի Աստուածը, որի թեւերի տակ ապաստանել ես, լիովին վարձատրի քեզ»։

13 Ռութը ասաց. «Տէր իմ, դու ինձ մխիթարեցիր եւ սիրտս ուրախացրիր։ Դու խօսեցիր քո աղախնի հետ սրտանց, թէեւ ես քո աղախիններից մէկի չափ անգամ չեմ»։

14 Ճաշի ժամանակ Բոոզը ասաց Ռութին. «Եկ մօտեցիր եւ հաց կեր, թաթախիր քո կտորը քացախի մէջ»։ Ռութը նստեց հնձողների մօտ։ Բոոզը նրան ցորենի խոշոր հատիկներ տուեց, եւ նա կերաւ, յագեցաւ եւ մնաց։

15 Ռութը վեր կացաւ հասկ հաւաքելու։ Բոոզը պատուիրեց իր տղաներին. «Թող նա հասկ հաւաքի նոյնիսկ կալած ցորենի մէջ, եւ մի նեղացրէք նրան։

16 Ընդհակառակը, դուք էլ հասկեր թափեցէք նրա համար, որ նա հաւաքի, եւ մի նախատէք նրան»։

17 Ռութը հասկ հաւաքեց մինչեւ երեկոյ։ Երբ հաւաքածը հարեց, տեսաւ, որ մօտ մի էֆա գարի է։

18 Ռութը վերցրեց հասկերը եւ գնաց քաղաք։ Նրա սկեսուրը տեսաւ, թէ ինչ քանակութեամբ հասկ է հաւաքել Ռութը։ Ռութը հանեց եւ տուեց նրան իր ուտելիքից մնացածը, որ կերել էր յագեցած ժամանակ։

19 Սկեսուրը հարցրեց նրան. «Ո՞ւր հասկ հաւաքեցիր այսօր, ո՞ւր աշխատեցիր։ Օրհնեալ թող լինի նա, որ քեզ ուշադրութիւն դարձրեց»։ Ռութը պատմեց սկեսրոջը, թէ ում մօտ է աշխատել, եւ ասաց. «Այսօր աշխատեցի Բոոզ անունով մարդու մօտ»։

(Թ. Ի'. Ի. 975։

ե Ծննդ. ԺԹ. 19։

ՊԸՊ ԺԸ

Ռութը Նոեմինի սկեսրոջ հետ Բեթղեհեմում է։ 5 Բոոզը քննում է հասկ հաւաքողներին։ 13 Ելիմելեքի եւ Նոեմինի ազգականը Բոոզը։ 18 Ռութը սկեսրոջը տալիս է հաւաքած հասկերի մի մասը։

1 Ա Է Մովաբացի Ռութ՝ Նոեմինի սկեսրոջ հետ, որ Մովաբ էր եկել, ետ դարձաւ։ Նրանք գնացին Բեթղեհեմ։ Գարնան հունձքի սկզբին էին հասել Բեթղեհեմ։

2 Ելիմելեքի ազգականներից մի հարուստ մարդ կար, որի անունը Բոոզ էր։

Բ Ղ. ԺԵ. 15։

3 Մի անգամ Ռութ Նոեմինին ասաց. «Թոյլ տուր, որ արտ գնամ եւ հասկեր հաւաքեմ հնձողների ետեւից»։ Նոեմինը պատասխանեց. «Գնա, աղջիկս»։

4 Ռութը գնաց եւ սկսեց հասկեր հաւաքել հնձողների ետեւից։ Պատահաբար նա հասաւ Բոոզի արտը, որ Ելիմելեքի ազգականներից էր։

5 Բոոզը եկաւ Բեթղեհեմից եւ ասաց հնձողներին. «Տէրը ձեզ հետ լինի»։ Նրանք պատասխանեցին. «Տէրը քեզ օրհնի»։

6 Բոոզը հարցրեց հնձողների վերակացուին. «Ո՞ւմ աղջիկն է այդ»։

7 Վերակացուն պատասխանեց. «Մովաբացի աղջիկ է, որ Նոեմինի հետ եկել է Մովաբից։ Նա խնդրեց, որ թոյլ տանք հասկեր հաւաքել հնձողների ետեւից։ Առաւօտից մինչեւ հիմա նա այստեղ է, միայն մի քիչ հանգստացել է տանը»։

8 Բոոզը դարձաւ Ռութին եւ ասաց. «Աղջիկս, լսիր ինձ։ Մի գնա ուրիշ արտ հասկ հաւաքելու, մի հեռացիր այստեղից, միացիր իմ աղջիկներին։

9 Հետեւիր նրանց, որ հնձում են արտում, եւ գնա նրանց հետ։ Ես պատուիրել եմ տղաներին, որ քեզ չնեղացնեն։ Երբ ծարաւ լինես, գնա ջրի անօթների մօտ եւ խմիր ջուր, որ տղաները քաշում են»։

10 Ռութը խոնարհուեց, երեսը գետնին դրեց եւ ասաց. «Ինչո՞ւ ես այդքան բարի եղել ինձ հետ եւ ուշադրութիւն դարձրել, որ օտարազգի եմ»։

11 Բոոզը պատասխանեց. «Ես լսել եմ ամէն ինչ, որ արել ես քո սկեսրոջ համար, երբ ամուսինդ մեռաւ։ Լսել եմ, որ հայրդ եւ մայրդ թողեցիր եւ եկար մի ազգի մէջ, որին նախապէս չէիր ճանաչում։

12 Տէրը քեզ վարձատրի քո արածի համար։ Տէրը, Իսրայէլի Աստուածը, որի թեւերի տակ ապաստանել ես, լիովին վարձատրի քեզ»։

13 Ռութը ասաց. «Տէր իմ, դու ինձ մխիթարեցիր եւ սիրտս ուրախացրիր։ Դու խօսեցիր քո աղախնի հետ սրտանց, թէեւ ես քո աղախիններից մէկի չափ անգամ չեմ»։

14 Ճաշի ժամանակ Բոոզը ասաց Ռութին. «Եկ մօտեցիր եւ հաց կեր, թաթախիր քո կտորը քացախի մէջ»։ Ռութը նստեց հնձողների մօտ։ Բոոզը նրան ցորենի խոշոր հատիկներ տուեց, եւ նա կերաւ, յագեցաւ եւ մնաց։

15 Ռութը վեր կացաւ հասկ հաւաքելու։ Բոոզը պատուիրեց իր տղաներին. «Թող նա հասկ հաւաքի նոյնիսկ կալած ցորենի մէջ, եւ մի նեղացրէք նրան։

16 Ընդհակառակը, դուք էլ հասկեր թափեցէք նրա համար, որ նա հաւաքի, եւ մի նախատէք նրան»։

17 Ռութը հասկ հաւաքեց մինչեւ երեկոյ։ Երբ հաւաքածը հարեց, տեսաւ, որ մօտ մի էֆա գարի է։

18 Ռութը վերցրեց հասկերը եւ գնաց քաղաք։ Նրա սկեսուրը տեսաւ, թէ ինչ քանակութեամբ հասկ է հաւաքել Ռութը։ Ռութը հանեց եւ տուեց նրան իր ուտելիքից մնացածը, որ կերել էր յագեցած ժամանակ։

19 Սկեսուրը հարցրեց նրան. «Ո՞ւր հասկ հաւաքեցիր այսօր, ո՞ւր աշխատեցիր։ Օրհնեալ թող լինի նա, որ քեզ ուշադրութիւն դարձրեց»։ Ռութը պատմեց սկեսրոջը, թէ ում մօտ է աշխատել, եւ ասաց. «Այսօր աշխատեցի Բոոզ անունով մարդու մօտ»։

(Թ. Ի'. Ի. 975։

— Ճ Ծննդ. ԺԹ. 21, ԼԸ։

Բ Ղ. ԺԵ. 15։

Ե Ծննդ. ԺԹ. 9։

Զ Ղ. Ժ. 7։ Ա Կոր. Ֆ. 20։

Է Ծննդ. ԺԸ. 28։ ԺԹ. 9։ Ովսէ. ԺԳ. 2։

(Թ. Ի'. Ի. 974։

Դ Ծննդ. Ի'. 2։

Ե Ղ. Ժ. 9։ Զ Ղ. Ժ. 7։ Ա Կոր. Ֆ. 20։

Է Ծննդ. ԺԸ. 28։ ԺԹ. 9։ Ովսէ. ԺԳ. 2։

Digitized by Google

16 [ե]քեահինէէր նասպ էթտի ։) Վ[ե] [ը]օնլարըն արտընձա՝ Իսրայէլին
ճիւմլէ սրպէթլարընուան Իսրայէլին
Ընէտհը Իապպը թալապ էթմէյէ
եիւրէքլէրինի վէրէնլէր՝ պապալա-
րընուն Ընէտհը Իապպա գուրպան
էթմէք իչիւն Երուսաղէմ վարըր-
17 լար իտի ։ Վ[ե] պունլար [բ]Յու-
դանըն փատիշահլըղընը գավիլէ-
տիպ՝ Մողոմոնուն օղլու Ռոբովա-
մա իէշ եըլ մէթանէթ վէրմէքտէ
օլտուլար ։ զիրա իէշ եըլ Ղաւի-
թին վէ Մողոմոնուն եօլունտա
եիւրիւտիւլէր ։
18 Վ[ե] Ռոբովամ քէնտինէ՝ Իա-
ւիթ օղլու Յերիմովթուն գըզը
Մ՚այէլէթի գարը իչիւն ալտը ։
Հէմ Յեսսէ օղլու Էղիաբընը գըզը
19 Ընիքէվի ։ Վ[ե] օնա օղուլլար տօ-
ղուրտու ՝ Յեուսու վէ Մամարիա-
20 յը վէ Զ՚ամը ։ Վ[ե] օնտան սօնկ-
րա Ընիսողոմոնուն գըզը [բ]Մ՚աաքայը
ալտը ։ վէ օնա Ընիայը վէ Էթ-
թիյի վէ Զ՚իզայը վէ Մաղոիթի
21 տօղուրտու ։ Վ[ե] Ռոբովամ՝ Ը-
նիսողոմուն գըզը Մ՚աաքայը Հէփ
գարըլարընտան վէ օտալըգլարըն-
տան զիյատէ սէվտի ։ չիւն քի օն
սէքիզ գարը վէ ալթմըշ օտալըգ
ալմըշ իտի ՝ վէ իյիրմի սէքիզ օ-
ղուլ իլէ ալթմըշ գըզ թէվլիտ
22 էյլէտի ։ Վ[ե] Ռոբովամ՝ Մ՚աա-
քանընն օղլու [բ]Նիբիայը պաշ Էա՚նէ
գարընտաշլարընա սուլթան տիք-
տի ։ զիրա օնու փատիշահ էտէ-
23 ճէք իտի ։ Վ[ե] ա՚գըլանէ Հարա-
քէթ էտիպ՝ ճիւմլէ օղուլլարը-
նը Հէփ Յուդա վէ Ռենիամին
վիլայէթլէրինէ վ[ե] ճէմի՝ հիսարլը
շէհրլէրէ տաղըթտը ՝ վէ օնլարա
վաքիր մաա՚շ վէրտի ։ վէ չօգ գա-
բըլար թալապ էթտի ։

ՊԵՊ ՀԻՐ

Ռոբովամըն Իապպը թէրք էթտիյի իչիւն՝ Իսրայէլ Եհսակտան թէտիպ օլունտուղու ։ 5 Օնունն վէ պէյլէրին Ընէտհը հուզուրունտա ալէագ-
լանմալարը իլէ՝ հէլաքտէն գուրթուլտուգ-
լարը ։ 13 Ռոբովամըն փատիշահլըղը վէ վէ-
ֆաթը ։

1 Վ[ե] [ը]էտ՚ վագի՝ օլտու քի [բ]Ռոբովա-
մըն փատիշահլըղը սապիթ օ-
լուպ՝ քէնտիսի գուվվէթլէնտիյի
կիպի ՝ [բ]Իապպըն նօմսօսունու թէրք
էյլէտի ՝ հէմ պիլէսինճէ ճիւմլէ
Իսրայէլ տախի ։
2 Վ[ե] վագի՝ օլտու քի [բ]Ռոբովամ
փատիշահըն պէշինճի երլընտա՝
Մ՚ըսըր փատիշահը Միսակ Երու-
սաղէմ իւզէրինէ չօգտը ։ զիրա
3 Իապպա ա՚սը օլտուլար ։ Պին ի-
քի եիւզ ա՚րապա՝ վէ ալթմըշ պին
աթլը իլէ ղէթպը ։ վէ օնուն պիլէ-
սինճէ Մ՚ըսըրտան՝ [բ]Իթեալըլար՝
Ռովկիալըլար վէ Հ՚ապէշլիլէր օլա-
րագ՝ կէլէն խալգըն հիսապը եօղ
4 իտի ։ Վ[ե] Յուդանըն հիսարլը
շէհրլէրինի ֆէթհ էտիպ՝ Երուսա-
5 ղէմէտէ կէլտի ։ Վ[ե] [բ]Միմայիա
փէյղամպէր Ռոբովամա՝ վէ Մի-
սակըն եիւզիւնտէն Երուսաղէմտէ
ճէմ՚ օլան Յուդանըն սէրվէրլէ-
րինէ կէլիպ օնլարա տէտի քի՝
Իապպ պէօյլէ տէր ։ [ը]Սիզ պէնի
թէրք էթտինիզ՝ իմտի պէն տախի
սիզի՝ Միսակըն էլինէ թէրք էթ-
6 տիմ ։ Վ[ե] Իսրայէլին սէրվէրլէ-
րի հէմ փատիշահ [բ]Ռէհապէամըպ՝
[բ]Իապպ սաստըգ տըր տէտիլէր ։
7 Վ[ե] Իապպ օնլարըն ալչագլան-
տըգլարընը կէօրիւնճէ ՝ Ռեմայիա-
յա [բ]Իապպըն սէօզիւ օլուպ տէտի
քի՝ Օնլար ալչագլանտը ՝ օնլարը
հէլաք էթմէյէճէյիմ ։ իլլա օնլա-
րա պիրազ գուրթուլուշ վէրէճէ-
յիմ ՝ վէ Միսակըն եէտի իլէ՝ ղա-
զապըմ Երուսաղէմին իւզէրինէ
8 տէօքիւլմէյէճէք տիր ։ Ընմա [բ]օ-
նա գուլ օլալար ՝ վէ [բ]պէնիմ
գուլլուղումի իլէ տիյարլար փատի-
շահլարընըն գուլլուղունուն ֆէրք
9 գէնէ պիլէլէր ։ Իմտի [բ]Ի՚ընըր փա-
տիշահը Միսակ Երուսաղէմ իւ-
զէրինէ չըգտը ՝ վէ Իապպ էվինին
խազինէլէրինի հէմ փատիշահ է-
վինին խազինէլէրինի ալտը ՝ հէ-
փիսինի ալտը ։ հէմ Մողոմոնուն
[բ]եապիտրըգը ալթուն գալգանլարը
10 ալտը ։ Վ[ե] [բ]Ռոբովամ փատիշահ՝
օնլարընն եէրինէ պագըրտան գալ-
գանլար եապիտը ։ վէ օնլարը փա-
տիշահ էվինին գափուսունու պէք-
լէյէն [բ]խասէքիլէր պաշըսընընն էլինէ
11 էմանէթի պրագտը ։ Վ[ե] փատիշահ՝
Իապպ էվինէ կիտէճէք օլտուղու
զէմանտէ ՝ խասէքիլէր կէլիպ օն-
լարը գալտըրըգլար իտի ։ անտէն
օնլարը խասէքիլէր օտասընա կէթի

ԹԱ ։ Ի՚ ։ Լ ։ 974 ։
Ե ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Ք ։ 31 ։ Ժ՚Ը ։ 33 ։
Բ ։ Պ՚Գ ։ Պ ։ Ժ՚Ե ։ 9 ։ Շ ։ 11 , 18 ։
Ը ։ Պ ։ Ժ՚Ք ։ 1 ։
ԹԱ ։ Ի՚ ։ Լ ։ 972 ։
— Ա ։ Պ ։ Ժ՚Ա ։ 17 ։
Բ ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Բ ։ 22, 23, 24 ։
ԹԱ ։ Ի՚ ։ Լ ։ 972 ։
ԹԱ ։ Ի՚ ։ Լ ։ 971 ։
— Ե ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Բ ։ 35, 26 ։
Գ ։ Պ ։ Ժ՚Ը ։ 8 ։
Ե ։ Պ ։ Ժ՚Ա ։ 2 ։
Ղ ։ Պ ։ Ժ՚Ե ։ 2 ։
Ե ։ Հ՚ակ ։ Գ ։ 10 ։
Ը ։ Նէ ։ Ը՚Գ ։ 27 ։
Ը ։ Ֆ ։ Ա ։ Ի՚Ա ։ 28 ։
Ժ ։ Պ՚Ագ՝ Նա ։ Ի՚Գ ։ 13 ։
Է ։ Բ՚Օր ։ Ի՚Ը ։ 47 , 48 ։
Լ ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Բ ։ 25, 26 ։
Ե ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Գ ։ 16 , 17 ։ Պ ։ Ք՚Ե ։ 15 ։
Ժ ։ Պ՚Գ ։ Ֆ ։ Ա ։ Ժ՚Գ ։ 11 ։ 27 ։

Digitized by Google

12 կէօթիւրիւլլէր իտի։ Իմոի օ՝ ալ-
ջագլանմաղլա , օնուան Թապպէն
ղազապը տէօնտիւ , վէ հէլաք է-
տիպ մահվ էթմէտի . Իհէմ Յու-
դատա տախի էյի շէյլէր վար իտի։
13 Վ֊է Իոռոբովամ փատիշահ Ի-
րուսաղէմտէ գուվվէթլէնտի , վէ
փատիշահլըգ սիւրտիւ . զիրա Իո-
բովամ՝ փատիշահ օլտուգտա գըրգ
պիր եաշընտա իտի , վէ Թապպէն՝
Իսրայէլին հէփ սըպթլարընտան
իսմինի օրայա գօմագ իչիւն Նսէչ-
տիյի շէհրի Իրուսաղէմտէ օն եէ-
տի եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ .
վէ անասընէն ատը՝ Ըմմընլու Նա-
14 ամա իտի ։ Վ֊է եարամազլըգ էյ-
լէտի . զիրա Եիւբէյինի՝ Թապպէ
Թալապ էթմէյէ հազըր էթմէտի ։
15 Վ֊է Իոռոբովամըն հիքեայէթինին
էվվէլի վէ ախըրը՝ Ըմմայիա փէյ-
ղամպէրին Թէվարիխինտէ վէ Ադա-
գըձը Ըդդովուն Նէսլ Նամէսինտէ
եազըլը տէյի՞լ մի . վէ Իոռոբովամ
իլէ Յերոբովամ պէ յինտէ՝ տա-
16 յիմա ձէնգ վար իտի ։ Վ֊է Իո-
բովամ պապալարը իլէ ույուտու ,
վէ Դաւիթի շէհրինտէ տէֆնո օ-
լունտու . վէ օնուն եէրինէ՝ Ռո-
ղլու Ըբիա փատիշահ օլտու ։

ՊԸՊ ԺԴ

Ըբիանըն փատիշահլըգը ։ 2 Օնուն Յերոբո-
վամ իլէ ճէնգի ։ 4 Օնուն՝ հագ քէնտի Թա-
րաֆընտան օլտուղունու Թագըր էթտիյի ։
13 Ուլահա սըղընարագ Յերոբովամը եէնտի-
յի ։ 21 Ըբիանըն գարըլարը վէ օղուլլարը ։

1 Յերոբովամ փատիշահընն օն սէ-
գիզնէնգի եըլընտա՝ Յուդանըն
իւզէրինէ Ըբիա փատիշահ օլտու ։
2 Իրուսաղէմտէ իւչ եըլ փատի-
շահլըգ սիւրտիւ . վէ անասընէն
ատը՝ Վահաատան Ուրիէլին գըզը
Միքայիա իտի . վէ Ըբիա իլէ
Յերոբովամըն արասընտա ճէնգ
3 վար իտի ։ Իմոի Ըբիա ճէնգճի
գահրիմանլէը ա՛սքէրի իլէ՝ տէօրթ
եիւզ պին սէչքին ատէմ իլէ օրտու
տիւզտիւ . Յերոբովամ տախի օ-
նուն գարշըսընա սէգիզ եիւզ պին
սէչքին գահրիման գուվվէթլի ա-
տէմլէր իլէ օրտու տիւզտիւ ։
4 Վ֊է Ըբիա Նէփրեմ տաղընտա
օլան Ըմմարիմ տաղը իւզէրին-
տէ տուրուպ տէտի քի՝ Նէ՞ Յե-
րոբովամ վէ ճիւմլէ Իսրայէլ պէ-
5 նի տինկլէյին . Մէզ պիլմէլի տէ-
յիլմի սինիզ քի՝ Իսրայէլին Ել-
լահը Նապպ Իսրայէլին իւզէրինէ
փատիշահլըգը Եթուզ ա՛տտը իլէ
էպէտէն Դաւիթէ՝ քէնտինէ վէ օ-
6 նուն օղուլլարընա վէրմիշ տիր ։ Վ֊է
Դաւիթ օղլու Սողոմոնուն գուլլու
Նաբատ օղլու Յերոբովամ գալ-
գըպ՝ Ղէվկենտիսինէ ա՛սը օլմուշ
7 տուր ։ Վ֊է օնուն եանընա Նավա-
րա եարամազ ատէմլէր ճէմ՛ օ-
լուպ՝ Ռոբովամ կէնճ վէ եիւրէյի
եումշագ օլմաղլա օնլարա ղալիպ
օլամատըղընտան՝ Սողոմոն օղլու
Ռոբովամըն իւզէրինէ ղալիպ կէլ-
8 տիլէր ։ Վ֊է շիմտի սիզ չօգ գա-
լապալըգ օլմաղլա , վէ Յերո-
բովամըն Ըսիզէ ալլահլար տէյիւ
եափտըղը ալԹուն պուզաղլար
եանընըզտա օլմաղլա , զանն է-
տէրսինիզ քի՝ Դաւիթ օղուլլարը-
նըն էլինտէ օլան Թապպէն փատի-
շահլըղընա ղալիպ օլաճագ սընըզ ։
9 Ա֊իզ Թապպէն քեահինլէրի Ել-
րոն օղուլլարընը վէ Ղեւիլիլէրի
բէտտ էտիպ՝ ղայթի տիյարլարըն
գավմլարը կիպի ալլահ տէյիլլէրէ
քեահին օլան Նպիր սըղըր եավրու-
սու իլէ վէ եէտի գօչ իլէ հէր
Ննասպ օղուննամադա կէլէնի՝ քէնտի-
նիզէ քեահինլէր Էթմէտինիզ մի ։
10 Լաքին պիզիմ Ալլահըմըզ Նհո-
վա տըր , վէ օնու Թէրք էթմէ-
տիք . վէ Թապպա խըզմէթ էտէն
քեահինլէր՝ Ելարոն օղուլլարը
տըր , վէ խըզմէթտէ Ղեւիլիլէր
11 տիր ։ Վ֊է Նհէր սապահ Էմ հէր
ախշամ Թապպա պիւթիւն եան-
մալար վէ խոշ գօգուլու պուխուր
եագարլար , վէ Նփաք սօֆրանըն
իւզէրինէ հուզուր էքմէյի՝ վէ Նհէր
ախշամ եագմագ իչիւն ալԹուն
շամ՛տանը վէ գանտիլլէրինի Ընէ-
ընէպ Էռէլլէր . զիրա պիզ Ալլահը-
մըզ Թապպէն կէօզէտիլէճէք շէյ-
լէրինի կէօզէտիրիպ . ամմա սիզ
12 օնու Թէրք էթտինիզ ։ Վ֊է իչիթ
պէրապէրիմիզճէ պաշտա Ալլահ
տըր , Նհէմ օնուն պօրուլար չա-
լան քեահինլէրի քի՝ սիզէ գարշը
կիւլպեանք չէքէլլէր . եա՛ Իսրա-
յէլ օղուլլարը՝ Նպապալարընըզըն

Ա Եբիա պապալարը իւէ ու-
յուտու , վէ օնու Դաւիթ
շէհրինտէ տէֆն էթտիւէր . վէ օ-
նուն եէրինէ՝ օղլու Ըսա փատի-
շահ օլսու . օնուն կիւնէրինտէ՝
տիյար օն եըլ ասուտէ հալ գալ-
2 սը : Ա Ըսա Ըլլահը Պապպէն
նազարընտա էյի վէ տօղրու օլանը
3 իշլէտի : Ա Եատ ալլահլարըն
մէզպահլարընը վէ Բէթէհ փուռ-
խանէլէրինի տէֆ՝ էյլէտի . վէ
Տիքքիւն թաշլարը գըբտը , վէ Ըս-
տարովթ փուռլարընը փարէլէտի :
4 Ա Յուդայա էմր էթտի քի՝ պա-
պալարընն Ըլլահը Պապպը արա-
յալար , վէ թէվրաթը հէմ թէն-
5 պհի իշրա էտէլէր : Ա Յու-
դանըն հէփ շէհրլէրինտէն Բէթէհ
փուռխանէլէրինի վէ կիւնէշ փուռ-
լարընը տէֆ՝ էյլէտի . վէ օնուն
հուզուրունտա մէմլէքէթ ասուտէ
6 հալ գալտը : Էմ Յուդատա
հիսարըը շէհրլէր պինա էյլէտի .
զէրա օլ եըլլարտա տիյար ասուտէ
հալ գալըպ՝ օնուն իւէ ճէնք էֆէն
եօգ իտի , չիւն քի Պապպ օնու
7 րահաթլանտըրտը : Ա Յուդայա
տէտի քի՝ Պու տիյար տահա զապ-
թըմզտա իքէն պու շէհրլէրի պի-
նա էտէլիմ , վէ օնլարըն էթրա-
ֆընա գալէ՛լէր վէ գուլլէլէր՝ գա-
փուլար վէ մանտալլար եափալըմ.
զէրա Ըլլահըմըզ Պապպը թալապ
էթտիք , թալապ էթտիք տէ պի-
զի չէփ չէվրէտէն րահաթլանտըը-
տը . իմտի պինա էթտիւէր , վէ
8 իշլէրի բասթ կէլտի : Ա Ըսանըն
Յուդատան գալգան վէ մըզրագ
գալտրան իւշ եիւզ պին նէֆէը՝
վէ Լենիամինտէն գալգան գալտը-
րան վէ եայ կէրէն իքի եիւզ սէք-
սէն պին նէֆէր ա՛սքէրի վար իտի .
պուռնալարըն ճիւմլէսի գահրիման
իյիթլէր իտի :
9 Ա Էապէշի Օարա պին քէր-
բէ պին ա՛սքէր իւէ վէ իւշ եիւզ ա-
բապա իւէ օնլարըն իւզէրինէ չըգ-
տը , վէ Ղ՛արեսայատէք կէլտի :
10 Ա Ըսա օնուն գարշըսընա չըգ-
տը . վէ Մ՛արեսանըն Ավիփաթա
տէրէսինտէ ճէնկէ տիզիլտիւէր :
11 Ա Ըսա՝ Ըլլահը Պապպա ֆէր-
եատ էտիպ ուէտի . Նա՛ Պապպ՝

Ըլլահը Պապպ իւէ ճէնք էթմէն .
զէրա օնկմազընըզ :
13 Ըմմա Յերոբովամ՝ օնլարըն ար-
տընտան կէլմէք իչիւն փուսուլյու
տօլաշթըրտը . վէ օնլար Յուդա-
նըն էօնիւնտէ օլուպ՝ փուսու օն-
14 լարըն արտընտա իտի : Ա Յու-
դա տէօնիւնճէ , օնլարըն էօնիւն-
տէն վէ արգալարընտան իշթէ ճէնք
վար իտի . իմտի օնլար Պապպա
ֆէրեատ էթտիւէր , վէ քեահին-
15 լէր պօրուլարը չալտըլար : Ա
Յուդա ատէմլէրի կիւլպեանք չէք-
տիւէր . վէ վագի՝ օլտու քի՝ Յու-
դա ատէմլէրի կիւլպեանք չէքին-
ճէ , Ըլլահ Յերոբովամ իւէ ճիւմ-
լէ Իսրայէլի՝ Ըբիա իւէ Յուդա-
16 նըն էօնիւնտէ վուրտու : Ա Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ Յուդանըն էօ-
նիւնտէն գաչտըլար . վէ Ըլլահ
17 օնլարը՝ էլլէրինէ վէրտի : Ա Ը-
բիա Հէմ օնուն խալգը՝ օնլարտա
պէօյիւք գըրղընն էթտիւէր . վէ
Իսրայէլտէն պէշ եիւզ պին սէչ-
քին աուէմ մագթուլ տիւշտիւ :
18 Ա Օլ զէմանտէ Իսրայէլ օղուլ-
լարը ալչագլանտըլար . վէ Յուդա
օղուլլարը՝ Ղապապալարընն Ըլլա-
հը Պապպա կիւվէնտիքլէրի իչիւն
19 գուվվէթթ պուլտուլար : Ա Ըբիա
Յերոբովամըն արտընճա գօվալա-
յըպ՝ օնտան շէհրլէր Է՛՛նէ Ռե-
թէլի վէ օնուն քէօյլէրինի վէ
Յեսանայը վէ օնուն քէօյլէրինի
վէ Նփրոնու վէ օնուն քէօյլէրինի
20 սլտը : Ա Ըբիանըն կիւնլէրին-
տէ Յերոբովամ արթըգ գուվվէթթ
պուլմատը . վէ Պապպ օնու
վուրտու , վէ Չէօլտիւ :
21 Ա Ըբիա գուվվէթթլէնտի , վէ
քէնտինէ օն տէօրթ գարը սլտը .
վէ իյիրմի իքի օղուլ վէ օն ալթը
22 գրզ թէվլիտ էյլէտի : Ա Ը-
բիանըն պագի հիքեայէթթի հէմ
օնուն եօլլարը վէ սէօզլէրի՝ Ղէ-
դոմ փէյղամպէրին թէֆսիրինտէ
եազըլը տըը :

ՊԵՊ ԺԴ

Ըսանըն փատիշահլըզը : 3 Օնուն փուռթփէ-
րէսթինյի հէլաք էթտիյի : 6 Օնուն հէր թա-
բաշտան սուզի իւզրէ օլմասը իչէ քէնտի փա-
տիշահլըզընը գավիլէտիյի : 9 Օնուն Ըլլահա
ֆէրեատ էթմէսի իչէ Օարայը եէնկպ Ըա-
պէհլէրի եազմալատըզը :

Digitized by Google

Ըսէնին ի՛նտինտե չօգ իլէ եա գուվվէթի օլմայան իլէ նուսրէթ վերմէք հիչ պիր շէյ տէյիլտիր • պիզէ եարտըմ էթ՝ եա Ըլլահըմըզ Բապպ , զիրա սանա կիւվէնտիք , վէ ըպու գալապալըզըն իւզերինէ սէնին իսմին իլէ վարըրըզ • եա Բապպ՝ Ըլլահըմըզ սէն սին , ատէմ սանա զալիպ կէլմէսին :

12 Վ է Բապպ ՛ՀապէշԼիլերի Ըսա իլէ Յուդանըն էօնիւնտե վուրտու ,

13 վէ ՀապէշԼիլէր գաչտըլար : Վ է Ըսա հէմ՝ պիլէսինճէ օլան գավմ՝ օնլարը ՛Կերարայատէք գօվալատըլար , վէ ՀապէշԼիլէր թա օնլարտան ճան գալմայընճա տիւշտիւլէր • զիրա Բապպըն էօնիւնտե վէ օնուն օրտուսունուն էօնիւնտե գըրըլտըլար • իմտի ղայէթ չօգ

14 եաղմա գալտըրտըլար : Վ է Կաբարանըն էթրաֆընտա օլան ճիւմլէ շէհիրլէրի վուրտուլար , զիրա Էօնլարըն իւզերինէ Բապպըն գօրգուսու տիւշտիւ • վէ ճիւմլէ շէհիրլէրի եաղմալատըլար , զիրա օնլարըն

15 լարտա չօգ եաղմա վար իտի : Վ է սիւրիւլէրին օպալարընը տախի վուրտուլար • վէ ղայէթ չօգ գօյուն վէ ութվէ սիւրտիւլէր , վէ Ներուսաղէմ տէօնտիւլէր :

ՊԸՊ ԺԱ

Ըսանըն Յուդալըլար վէ Իսրայէլէն չօգ քիմսէլէր իլէ պէրապէր Ըլլահ իլէ ա՛նտ էթտիքլէրի 16 ()նուն վա՛իտէսի Ըսա-քայը փուԹփէրէսԹի՛յի սէպէպինտէն նէֆի էթտիյի • 18 ()նուն վազֆ օլմուշ չէյլէրի Ըլլահըն խանէպինէ կէօԹիւրիւ՝ պիր չօգ զէման սուշ ու բահաթտէ գալտըղը :

1 Վ է Ովտէդ օղլու Ըզարիանըն իւզերինէ Ըլլահըն Ռուհու

2 կէլտի • Վ է Ըսանըն էօնիւնէ չըգտը , վէ օնա տէտի քի՝ Ի՛նչ Ըսա վէ ճիւմլէ Յուդա վէ Ռենիամին՝ պէնի տինկլէյին • ԷԲապպ սիզին իլէ օլուր՝ սիզ օնուն իլէ օլտուգճա , վէ էէյէր օնու արար իսէնիզ , օնու պուլաճագսընըզ • ամմա Էէյէր օնու թէրը էտէր իսէնիզ , օ

3 պա սիզի թէրը էտէճէք տիր : Վ է ԷԻսրայի՛լ պիր չօգ զէման՝ հադ Ըլլահսըզ՝ վէ Ընասիհաթ էտէր քեահինսիզ՝ վէ թէվռաթսըզ իտի •

4 Ըմմա ԷսըգընԹըսընտա Իսրայէլին Ըլլահը Բապպա տէօնտիւլէր , վէ օնու արայընճա՝ օնու պուլտուլ-

5 լար : Վ է Ըօլ վագԹլարտա չօգա-նա վէ կիրէնէ սէլամէթ եօգ իտի • զիրա տիյարլարը հէփ սաքինէլերի արասընտա չօգ գարըշըգլըգ վար

6 իտի : Վ է ԷԹայիֆէ Թայիֆէյի՝ վէ շէհր շէհրի գըրարլար իտի • զիրա Ըլլահ օնլարը հէր պէլա իլէ

7 իւրքիւԹտու : Իմտի սիզ գուվ-վէԹլէնին , վէ էլլէրինիզ կէվշէ-մէսին • զիրա ա՛մէլլէրինիզլին իճ-բւէթի վար :

8 Վ է Ըսա պու սէօզլէրի՝ վէ Ով-դէդ փէյղամպէրին փէյղամպէր-լիյինի իշԹտիյի կիպի գուվվէթ-լէնտի , վէ Յուդանըն հէմ Կե-նիամինին ճիւմլէ տիյարընտան՝ վէ ԷԿփրեմ տաղընտան ալտըղը շէ-հիրլէրտէն մէքրուհաթլարը գալ-տըրտը • վէ Բապպըն էյվանը էօ-նիւնտե օլան Բապպըն մէզպահընը

9 ԹէճԱիտ էյլէտի : Ընտէն ճիւմլէ Յուդայը վէ Կենիամինի՝ վէ օն-լար իլէ պէրապէր ԷԿփրեմտէն վէ Ա՛նասէտէն վէ Մանասէտան օ-լան միւսաֆիրլէրի ճէմ՝ էյլէտի • զիրա Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէր՝ Ըլլահը Բապպըն օնուն իլէ օլտու-ղունու կէօրիւնճէ օնուն Թարա-

10 ֆընա կէչտիլէր : Իմտի Ըսա-նըն փատիշահընը օն պէշինճի եր-լիյինն իւչիւնճիւ այընտա՝ Ներու-

11 սաղէմտե ճէմ՝ օլտուլար : Վ է Ըօլ կիւնտե ԷկէԹիրտիքլէրի Եաղ-մատան Բապպա՝ եէտի եիւզ սըղըր վէ եէտի պին դօյուն գուրպան

12 քէատիլէր : Վ է Ծա՛հտ էթտիլէր քի՝ պապալարընըն Ըլլահը Բապպը պիւԹիւն եիւրէքլէրինտէն վէ պիւ-ԹիւՆ ճանլարընտան Թալապ էտէ-

13 լէր • Վ է Իսրայէլին Ըլլահը Բապ-պը ՛հէր Թալապ էթմէյէն՝ քիւ-չիւքտէն պէօյիւյէտէք վէ էրքէք-տէն գարըյատէք Էէօլտիւրիւլէ :

14 Վ է պէօյիւք սէս իլէ վէ կիւլ-պանք իլէ վէ պօրուլար իլէ վէ սուրնալար իլէ Բապպա եէմին էթ-

15 տիլէր : Վ է ճիւմլէ Յուդա օլ եէմինտէն էօրիւրիւ շազ օլտու • զիրա պիւԹիւն եիւրէքլէրինտէն եէմին էթտիլէր , վէ օնու պուլտուլար • վէ Բապպ

(Թ. Ի'. Ի. 940։)

Հասաս իշխեմտիլի կիսի՝ Յամայը պինա էթմէքտէն վազ կէլտի. վէ 6իշինտէն թա՛թիլ էթուի։ Ա՛ն Ը- սա փատիշահ ճիւմլէ Յուդայը ալտը, վէ Հասասանըն պինա էթ- տիլի Յամանըն թաշլարընը վէ օ- տուն՚լարընը գալտըրըպ՝ օնլար իլէ Դաբայը վէ Մասփայը պինա էյ- լէտի։

7 Ա՛ն օր զէմանտէ Յուդա փա- տիշահը Ը սայա՝ ե՚Նանի պագը- ձը կէլտի, վէ օնա տէտի քի՝ զ՚Աիւրիա փատիշահընա կիւվէնիպ Ը լլահըն Ը ապպա կիւվէնմէտիյին իչիւն, օնուն իչիւն Աիւրիա փա- տիշահընըն ա՛սքէրի սէնին էլինուէն

8 գուրթուլտու։ Ե՚ապէհլիէր վէ ղ՚իրէալալար ղայէթ չօգ ա՛ռապա- լար վէ աթլալար իլէ՝ չօգ ա՛սքէր տէյիլէր մի իտի. ամմա սէն Ը ապ- պա կիւվէնտիյին իչիւն՝ օնլարը սէ-

9նին էլինէ վէրտի։ Է՚Օ իրա Ը ապ- պըն կէօզլէրի ճիւմլէ եէրի տօլա- շըր քի՝ օնուն ի՛նտինտէ եիւրէք- լէրի սալիմ օլանլարտան էօթիւ- րիւ քէնտինի գուվվէթլի կէօս- թէրէ. Ըսէն պու շէյտէ ա՛գըլըզ հարաքէթ էթտին. իմտի շիմտէն ասօնկրա սէնին իլէ Ե՚ճէնքէր օլուր։

10Ա՛ն Ը սա՝ պագըճըյա ղազապ է- տիպ օնու Ե՚թմամպրուղա գօտու, զիրա պու շէյտէն էօթիւրիւ օնա փէք տարըլտը. վէ Ը սա օր զէման- տէ գավմտան պա՛զըլարընա զուլմ էյլէտի։

11Ա՛ն իշթէ Ե՚Ը սա հիքեայէթինին էվվէլի վէ ախըրը՝ իշթէ Յուդա վէ Իսրայէլ փատիշահլարընըն քի-

12թապընտա եազըլմըշ տըր։ Ա՛ն Ը սա փատիշահլըղընըն օթուզ տօ- գուզունճու երլընտա այագլարընը- տա ի՛լլէթ օլտու, չէօյլէ քի ի՛լ- լէթի ղայէթ շէտիտ օլտու. ամ- մա ի՛լլէթինտէ տախի Ա՛պպպը թալապ էթմէտի, իլլա հէքիմնէ-

13րի։ Իմտի Ե՚Ը սա պապալարը իլէ ույուտու. վէ փատիշահլըղընըն գըրգ պիրինճի երլընտա էօլտու։

14Ա՛ն օնու Դաւիթ շէհրինտէ քէնտինէ գազտրըղը մէզարընտա տէքճն էյլէտիլէր. վէ օնու Ե՚պէ- հարլարտան էճզաճը իշի իլէ թէր- քիպ օլունմուշ կէօնա կէօն բայի- հալարտան տօլու եամաղա գօ-

(Թ. Ի'. Ի. 941։)

օնլարը չէփէվլէտէն բահաթլան- տրըտը։

16 Ա՛ն Ը սա փատիշահ անասը ղ՚Աաքայը տախի՝ օնուն Ը ստա- ըովթա փութ եափտըղը իչիւն սուլթան օլմագտան ա՛ղ էյլէտի. վէ Ը սա օնուն փութունու փարէ- լէյիպ էգտի, վէ Աիդրան տէրէ-

17սինտէ եագտը։ Ը ամա Ե՚թէփէ փութխանէլէրի Իսրայէլտէն տէֆ՚ օլունմատը. անճագ Ը սանըն եիւ- րէյի՝ ճիւմլէ կիւնէրինտէ քեամիլ

18իտի։ Ա՛ն պապաըընն վագֆ էթ- տիյի Հէմ քէնտինին վագֆ էթ- տիյի չէյլէրի՝ կիւմիւշիւ վէ ալ- թունուն վէ գապլարը Ը լլահընն է-

19վինէ կէօթիւրտիւ։ Ա՛ն Ը սանըն փատիշահլըղընըն օթուզ պէչինճի երլընատէք ճէնք օլմատը։

ՊԸՊ ԺԱ.

Ըսանըն՝ Աիւրեանիէլերին իմտատը իւէ Հատ- սայը Իամայը պինա էթմէքտէն մէն՝ էթտի- յի։ 7 Ինանինին օնու թէգտիր էթմէ՛ի ի- չիւն հապտա գօնուլտուղու։ 12 փատիշա- հրն մա՛րադ իւէ վուուլմարընտա Ը լլահը թալապ էթմէտիյի, իւլա հէքիմէրի տա՛վէթ էթտիյի։ 13 Օնուն վէճաթը վէ տէճնի։

(Թ. Ի'. Ի. 940։)

1 Ը՚սա փատիշահլըղընըն օթուզ ալթընճը երլընտա՝ Ա՛իսրայէլ փատիշահը Հասաս Յուդա իւզ- րինէ չօգտը, վէ Իամայը պինա էթտի քի՝ Բ՚Յուդա փատիշահը Ը սայա չօգրպ կիրէն քիմսէ գօ-

2մայա։ Ա՛ն Ը սա՝ Ա՛պպպ էվինին վէ փատիշահ էվինին խաղինէէ- րինտէն կիւմիւշ վէ ալթուն չը- գարտը, վէ Դամասկոստա սաքին օլան Աիւրիա փատիշահը Հենադա-

3դա կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Պէնիմ իւէ սէնին պէյնինտէ վէ պապամ իւէ սէնին պապանըն պէյնինտէ ա՛նտ վար. իշթէ սանա կիւմիւշ վէ ալթուն կէօնտէրտիմ, կիթ Իսրայէլ փատիշահը Հասաս իւէ օլան ա՛ճտրընը նագդ էյլէ, վէ

4օ պէնիմ իւզէրիմտէն չէքիւէ։ Ա՛ն Հենադադ՝ Ը սա փատիշահը տինկ- լէտի, վէ քէնտի ա՛սքէրինին սէր- վէրլէրինի Իսրայէլ շէհրլէրինէ կէօնտէրտի, վէ Իյօնու հէմ Դա- նը վէ Բէթէլմայիմի՝ վէ Ն՚ևփթա- ղիմին ճիւմլէ ամպար շէհրլէրինի

5վուրտուլար։ Ա՛ն վագի՝ օլտու քի

տուլար • վէ օնա ¹ղայէթ չօգ տիւթսիւ եագտըլար ։

ՊԸՊ ԺԱ՝

Յովսափատը՝ Ըսանըն եէրինէ կէլիպ էյի փատիշահլըգ սիւրտիւյիւ , վէ օնուն ասուտէ հալի ։ 2 Օնուն Ղեւիլիէր իւէ քահինլէրի Յուդայը թա՛լիմ էթմէյէ կէօնտէրտիյի ։ 10 Օնուն տիւշմինլէրինին օնա խարաձ վէ հէ- տիէլէր կէթիրտիքլէրի ։ 12 Օնուն փատի- շահլըգընըն պէօյիւքլիւյիւ վէ գուվվէթի ։

1 Վ է օնուն եէրինէ՝ օղլու ¹Յով- ²սափատ փատիշահ օլտու • վէ Իսրայէլին իւզէրինէ գուվվէթլէնե- 2 տի ։ Վ է Յուդանըն ճիւմլէ հի- սաբը չէհրլէրինտէ ա՛սքեր գոտու • վէ Յուդա տիյարընտա՝ հէմ ³պապասը Ըսանըն ֆէթհ էթտիյի նփրեմ չէհրլէրինտէ դարաուլլար 3 գոտու ։ Վ է Բապպ Յովսափա- տըն պիլէսինճէ իտի • զերա պա- պասը Դաւիթին իլքիթապի եօլ- լարընտա եիւրիւտիւ , վէ Ահա- 4 զիմի թալապ էթմէտի ։ Իւլա պա- պասընըն Ըլլահընը թալապ էյլէ- տի , վէ օնուն թէնպիհլէրինտէ՝ վէ տէյիլ ⁴Իսրայէլին ա՛մէլլէրին- 5 ճէ եիւրիւտիւ ։ Վ է Բապպ փա- տիշահլըղը օնուն էլինտէ գայիմ էյլէտի • վէ ճիւմլէ Յուդա ⁵Յով- սափատա հէտիէլէր վէրտի , վէ օնուն ⁶զէնկինլիքի վէ ի՛զգէթի չօգ 6 օլտու ։ Վ է օնուն եիւրէյի Բապ- պըն հօլլարընտա եիւճէլտի • հէմ ղթէվիե փուլթխանէլէրինի վէ Ըս- տարովթի փուլթլարընը տախի Յու- դատան տէֆ՝ էյլէտի ։

7 Վ է փատիշահլըղընըն իւչիւնճիւ եըլընտա՝ սէրվէրլէրինի՝ Լէննհա- յիլի վէ Ըզդիայը վէ Ովաքարիայը վէ Նաթանայէլի վէ Միքիայը կէօնտէրտի քի՝ ⁷Յուդա շէհրլէ- 8 րինտէ թա՛լիմ էտէլէր • Վ է Ղե- ւիլիլէրտէն՝ Սեմայիա վէ Նա- թանիա վէ Ովաբադիա վէ Ըսայէլ վէ Սեմիրամովթ վէ Յոնաթան վէ Ըդոնիա վէ Տուբիա վէ Տոբադոնիա Ղեւիլիլէր՝ օնլարընը պիլէսինճէ ի- տի , հէմ օնլարընը պիլէսինճէ Նղի- սամա վէ Յովրամ քահինլէր վար 9 իտի ։ Վ է պէրապէրլէրինճէ Բապ- պըն թէվրաթ քիթապը օլուպ՝ ⁸Յուդատա թա՛լիմ էտէլէր իտի • իմտի Յուդանըն հէփ շէհրլէրինի տօլաշըպ՝ գավմա թա՛լիմ էտէր- լէր իտի ։

10 Վ է Յուդանըն էթրաֆընտա օ- լան տիյարլարընն հէփ փատիշահ- լըգլարընա ⁹Րապպը գօրգուսու- տիւշիւպ՝ Յովսափատ իլէ ճէնք 11 էթմէտիլէր ։ ¹⁰Էմմ փղշտլըլար- տան ¹¹Յովսափատա հէտիէլէր վէ կիւմիւշ խարաճ կէթիրիրլէր իտի • օնա Ըրապլար տախի սիւրիւլէր՝ էօ՛ղէ եէտի պին եէտի հիւզ գօչ վէ եէտի պին եէտի եիւզ էրքէճ 12 կէթիրիրլէր իտի ։ Վ է Յովսափատ կէթտիքճէ պէօյիւյիւպ՝ ա՛լա օլ- տու • վէ Յուդատա գալէ՛էր վէ ամպար շէհրլէրի պինա էթտի ։ 13 Վ է Յուդա շէհրլէրինտէ օնուն չօգ իշլէրի վար իտի • հէմ օնուն Երուսաղէմտէ գահրիման իյիթ- 14 լէր՝ ճէնք էրլէրի վար իտի ։ Վ է պապալարը էվլէրինճէ՝ օնլարըն սայըսը պու իտի • Յուդանըն պին- լէրինին պաշլարը՝ սէրվէր Նղինա վէ օնուն պիլէսինճէ իչ եիւզ պին 15 գահրիման իյիթլէր • Վ է օնտան սօնկրա սէրվէր Յօհանան՝ վէ օ- նուն պիլէսինճէ իքի եիւզ սէքսէն 16 պին Նէֆէր • Վ է օնտան սօնկրա քէնտինի ¹²իրատէթի իլէ Բապպա սունան Օ՛ղլուն Ըմասիա՝ վէ օնուն պիլէսինճէ իքի եիւզ պին 17 գահրիման իյիթլէր • Վ է Լէնիա- մինտէն գահրիման իյիթ Նղիաձա վէ պիլէսինճէ քէմանքէշ վէ գալ- գան գալտրըան իքի եիւզ պին Նէ- 18 ֆէր • Վ է օնտան սօնկրա Յովսա- փատ՝ վէ օնուն պիլէսինճէ ճէնք իչիւն սիլահլանմըշ եիւզ սէքսէն 19 պին Նէֆէր ։ Փատիշահա խըզմէթ էտէնլէր՝ փատիշահըն ճիւմլէ Յուդատա հիսարլը շէհրլէրտէ գօտուղու ¹³քիմսէլէրտէն մա՛տա պունլար իտի ։

ՊԸՊ ԺԲ՝

Յովսափատ իլէ Ըքասաբըն Լամվէի Փա- ղասդըն իւգէրինէ չագտըլարը ։ 4 Ըքասա- բըն եալան փէյղամպէրլէրի օնա՝ եէնէճէք- սին տէյիւ փէյղամպէրլիք էթտիքլէրի ։ 8 Ախքիայը չաղըրտըղլարը , վէ օնուն տա փէյ- ղամպէրլիք էթտիյի ։ 33 Ըքասաբըն գաթը օլուննտուղու ։

1 Վ է Յովսափատըն ¹⁴ղայէթ չօգ ¹⁵ղանիմէթի վէ ի՛զգէթի օլտու •

Digitized by Google

ՃԾ·Ի'·Ը· 897։

քՇ ՃԱԳ· Ը· 18։
գԴ ՃԱԳ· ԻԲ· 8, ՃԱ։

վէ Ընքաաբ իւէ խըսըմլըգ պաղլա-
2տը։ Վ Էպիր գաՀ երլտան սօնկ-
րա Ընքաաբա Ամարիայա էնտի·
վէ Ընքաաբ օնա վէ պիլէսինճէ օ-
լան խալգա պիր չօգ գօյունլար վէ
սըղըրլար պօղազլատը· վէ օնու՝
Ոամովթ գաղաադա չըգմադա
3Թահրիք էթտի։ Վ Իսրայէլ
փատիշահը Ընքաաբ՝ Յուդա փա-
տիշահը Յովսափատա տէտի քի՝
Պէնիմ իլէ Ոամովթ գաղաադա
կիտէը մի սին· վէ օնա՝ Պէն սէնին
կիպի իմ, վէ գավմըմ գավմըն կի-
պի տիր, վէ ՃէնգըտԷ պիլէնճէ օ-
լուրուզ տէտի։
4Վ Յովսափատ Իսրայէլ փա-
տիշահընա տէտի քի՝ Կէրէմ էյ-
լէ պու կիւն Ֆրապըն սէօղիւնէ
5տանըշ։ Վ Իսրայէլ փատիշահը
փէյղամպէրլէրի՝ տէօրթ եիւզ ա-
տէմ օլարագ ՃԷմ՝ էյլէտի, վէ օն-
լարա տէտի քի՝ Ոամովթ գաղաա-
դըն իւզէրինէ ՃէնգԷ կիտէլի՞մ մի,
եօխսա վա՞զ մը կէչէյիմ· վէ օնլար՝
Ձըգ, զիրա Ընլահ օնդա փատի-
շահըն էլինէ վէրէճէք տիր տէտի։
6Վ Յովսափատ տէտի քի՝ Պու-
րատա Ֆրապըն պիր փէյղամպէրի
տահա եօգ մու, քի օնտան տա-
7նըշալըմ։ Վ Իսրայէլ փատի-
շահը՝ Յովսափատա տէտի քի՝ Պիր
ատէմ տահա վար քի՝ Ֆրապա
օնտան տանըշալըմ, ամմա պէն օն-
տան իքրահ էտէրիմ, զիրա հագ-
գըմա խայր փէյղամպէրլիք էթ-
մէղ, իլլա ՃիւմլԷ կիւնլէրտէ չէրը·
պու՝ Յեմլա օղլու Ախիքիա տըր·
վէ Յովսափատ տէտի քի՝ փատի-
շահ պէօյլէ տէմէսին։
8Իմտի Իսրայէլ փատիշահը պիր
խատըմ չաղըրըպ՝ Յեմլա օղլու
9Միքիայը թէզ կէթիր տէտի։ Վ
Իսրայէլ փատիշահը իլէ Յուդա
փատիշահը Յովսափատ՝ Ոամարիա
գափուսուս մէտխէլինին մէյտանըն-
տա օթուրուպ՝ հէր պիրի խիլա՛թ-
լէր կէյինմիշ թախթընտա օթու-
րուր իտի· վէ ՃիւմլԷ փէյղամ-
պէրլէր էօնլէրինտէ փէյղամպէր-
10լիք էտէրլէր իտի։ Վ Զանանա
օղլու Ոեզեկիա՝ քէնտինէ տէմիր-
տէն պույնուզլար եափմըշ իտի,
վէ տէտի քի՝ Ֆրապ պէօյլէ տէր·
Ոիւրեանիլէրի՝ թա օնլարը տիւ-
քէտինճէյէտէք պուռնլար իլէ վու-
11րասըն։ Էմ ՃիւմլԷ փէյղամ-
պէրլէր՝ պուռնճիլէյին փէյղամպէր-
լիք էտիպ տէրլէր իտի քի՝ Ոամո-
վթ գաղաադա չըգ, վէ իշինա
բասթ կէլէճէք տիր, վէ Ֆրապ
օնդա փատիշահըն էլինէ վէրէճէք
տիր։
12Վ Ախիքիայը չաղըրմադա կի-
տէն խապէրճի՝ օնա սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ Իշթէ փէյղամպէրլէրին
սէօզլէրի պիր աղըզտան փատիշա-
հըն հագգընա խայրլը տըր· իմտի
քէրէմ էյլէ սէնին սէօզիւն՝ օնլա-
րըն պիրինինքի կիպի օլսուն, վէ
13խայր սէօյլէ։ Վ Միքիա տէտի·
Ֆրապ սաղ տըր քի՝ Ֆլլահըմ
նէ տէր իսէ, օնու սէօյլէյճէյիմ։
14Վ է օ՝ փատիշահա կէլինճէ,
փատիշահ օնա տէտի քի՝ Նա՞
Միքիա՝ Ոամովթ գաղաադա
ՃէնկԷ կիտէլի՞մ մի, եօխսա վազ
մի կէչէյիմ· վէ օ՝ Ընգըն, վէ ի-
շինիզ բասթ կէլէճէք տիր, հէմ
էլինիզէ թէսլիմ օլաճագլար տէ-
15տի։ Վ Փատիշահ օնա տէտի քի՝
Պէն սանա գա՞չ քէրրէյէտէք եէ-
մին վէրէյիմ, քի պանա Ֆրապըն
իսմի իլէ՝ կէրչէքտէն ղայրի սէօյ-
16լէմէյսին։ Վ է օ տէտի քի՝
Ա՛իւմլԷ Իսրայէլը՝ չօպանը օլմա-
յան գօյունլար կիպի տաղլարըն
իզէրինտէ փէրիշան կէօրտիւմ· վէ
Ֆրապ տէտի քի՝ Պունլարըն սա-
հիպի եօգ տուր· հէր քէս սէլա-
17մէթ իլէ էվինէ տէօնսիւն։ Վ է
Իսրայէլ փատիշահը՝ Յովսափա-
տա տէտի· Ոանա տո՞մէտիմ մի քի՝
հագգըմա խայր փէյղամպէրլիք
18էթմէզ, իլլա չէրը։ Վ է օ տէտի·
Ի՞չյէլ իսէ՝ Ֆրապըն սէօզիւնիւ
տինկլէյին· Ֆրապը կէօրտիւմ
քի՝ Թախթընտա օթուրուր իտի,
վէ կէօյիւն ՃիւմլԷ ա՛սքէրի օնուն
սաղընտա վէ սօլունտա տուրուր
19իտի։ Վ է Ֆրապ տէտի քի՝ Իս-
րայէլ փատիշահը Ընքաաբը չը-
գըպ Ոամովթ գաղաադտա տիւշ-
մէյէ քի՞մ ալտատըր· վէ սէօյլէ-
յիպ՝ պիրի պէօյլէ տէտի, վէ պի-
20րի չէօյլէ տէտի։ Վ է պիր Ղրուհ
չըգըպ՝ Ֆրապըն Հուզուրունտա
տուրտու, վէ տէտի քի՝ Օնու
պէն ալտատըրըմ· վէ Ֆրապ օնա՝

Թ·Ի'·Ը· 897։

Ի ՃԱԳ· ԻԲ· 18, 20, 35։ ԻՇ· 12, 26։ ԻՇ· 13։ Ճ ՃԱԳ· ԻԲ· 14։

Ղ Յոբ· Ա·6։

Digitized by Google

21 Ցնծո՛ իլէ տէտի ։ Ալ է օ՝ Ազգա-
յըմ , վէ օնուն ճիւմլէ փէյղամ-
պէրլէրինին աղգընտա եալան բուհ
օլայըմ տէտի . վէ տէտի քի՝ Այն
հէմ ալտատրըսըն , հէմ դալխպ
կէլիբսին . չըգ , վէ էյլէ էթ ։
22 Իմոի հալա իլճէ Ի՛ապպ սէնին
պու վէյղամպէրլէրինին աղգընա
եալան բուհ վէրմիշ տիր . վէ Ի՛ապպ՝
սէնին հագգընա քէմ սէյլէտի ։
23 Օլուեմ Կանանա օղլու Ա-
դոնկիա եագլաշըպ՝ Ա՛ինքհանըն չէ-
նէսինէ վուրտու , վէ տէտի քի՝
Ի՛ապպըն բուհու սանա սէյլէմէք
իչիւն պէնտէն Հա՞նկը եօլտան կէչ-
24 տի ։ Ալ է Ա՛ինքհա՝ Իշլէճ սէն
կիղէնմէք իչիւն իչ օտատան իչ
օտայա կիրտիյին կիւնտե կէօրիւը-
սիւն տէտի ։
25 Ալ է Իսրայէլ փատիշահը տէտի
քի՝ Ա՛ինքհայը ալըն տա՝ օնու չէհ-
րին սէրտարը Ըմմնա վէ փատիշա-
հըն օղլու Յովասա կէրի կէօթիւ-
26 րիւն . Ալ է տէյին քի՝ փատիշահ
պէօյլէ տէր . Ելուննու Հապսխա-
նէյէ գոյուն , վէ թա պէն սէլա-
մէթ իլէ տէօնիւնճէյէտէք՝ օնու
ճէֆնա էքմէյի վէ ճէֆնա սուլյու իլէ
27 պէսլէյին ։ Ալ է Ա՛ինքհա տէտի քի՝
Նյէր պիր վէճհ իլէ սէլամէթ իլէ
տէօներ իսէն , Ի՛ապպ պէնիմ վա-
սիթամ իլէ սէյլէմիշ տիր . Հէմ՝
Նա՞ գավմլար Հէփինիզ իչիտին
տէտի ։
28 Իմոի Իսրայէլ փատիշահը իլէ
Յուդա փատիշահը Յովսափատ՝
Ռամովթ գաղաադա չըգտըլար ։
29 Ալ է Իսրայէլ փատիշահը Յովսա-
փատա տէտի քի՝ Ծէսպոիլ դըյա-
ֆէթ օլուպ ճէնկէ վարըրըմ , ամ-
մա սէն խիլա՛թընը կիյին . իմոի
Իսրայէլ փատիշահը Թէպոիլ գը-
յաֆէթ օլուպ՝ ճէնկէ վարտը ։
30 Ալ է Ա՛իւրիա փատիշահը քէնտի
ա՛րապալարընըն սէրվէրլէրինէ էմր
էտիպ տէտի քի՝ Գիւչիւք իլէ ես
պէօյիւք իլէ ճէնք էթմէն , իլլա
եալընըզ Իսրայէլ փատիշահը իլէ ։
31 Իմոի վագի՝ օլտու քի՝ ա՛րապա
սէրվէրլէրի Յովսափատը կէօրիւն-
ճէ , Իսրայէլ փատիշահը պու
տուր տէյէրէք՝ օնուն իւզէրինէ
ճէնք էթմէյէ տօլաշտըլար . վէ
Յովսափատ ֆէրեատ էյլէտի , վէ

Ի Թագ. ի. 897.

ե Յոբ. ժբ. 16 : Նա . ժթ. 14 : Ի. Ղեկ. ժդ. 9 :

զ Նբեմ. ի . 2 : Մաթ. ժբ. 65 : Ի՛որ . իդ . 2 :

է Գ. ժչ. 10 :

Ի Թագ. ի. 897.

Ի Թագ. ի. 896.

ա ա Ֆաագ . թ . 9 :

բ Պաղչ. 21 :

գ Գ. ի. 25 :

դ Գ. ժբ. 4 , 6 : Պաչ. Գ. ժբ . 12 :

ե Գ. ը . 19 : Նգր. է. 10 :

զ Օբ . ա . 17 :

Թագաւորաց Գ.

Ի Թագ. ի. 897.

Թագաւորաց Գ.

Ի Թագ. ի. 897.

Թագաւորաց Գ.

Ի Թագ. ի. 896.

Թագաւորաց Գ.

Ի Թագ. ի. 896.

Թագաւորաց Գ.

Ի Թագ. ի. 896

եղերաս՝թ խոսսուսսունտա՝ օ սիզին
7 իլէ տիր։ Ալ է շիմտի իւզերինիզ-
տե Թապպըն գօրգուսու օլսուն ։
տիգգաթ էտիպ ա՝մէլ էտին, զերա
ըԸլլահըմըզ Թապպըն ի՝նտիւտե՝
նահագլըգ եթմէք վէ ըխաթըր
կէօզէթմէք վէ րիշվէթ ալմագ եօգ
8 տուր։ Ալ է Յովսափատ Երու-
սաղէմտե տախի՝ Թապպըն շերաա՝-
թի իչիւն վէ տա՝վալար իչիւն՝
ՙՊ եհիլիլերտեն վէ քահինլերտեն
վէ Իսրայէլին պաշպապալարընտան
գոպրլար նասպ էթտի. վէ Երու-
9 սաղէմ տէօնտիւլեր։ Ալ է օնլարա
թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ ՙԹապպըն
գօրգուսու իլէ էմինիյէթ իւզրէ վէ
սալիմ եիւրէք իլէ պէօյլէ էյլէյէ-
10 սինիզ։ Ալ է Ւշէհրլերինտէ սաքին
օլան գարընտաշլարընըզտան սիզէ
հէր կէլէն տա՝վա իչիւն՝ կէրէք
գան իլէ գան արասընտա կէրէք
թէվրաթ իլէ թէնպիհ՝ գանունլար
վէ շերիա՝թլէր արասընտա օնլարա
նասիհաթ էտէսինիզ, քի Թապպա
սուչլու օլմայալար, վէ ՙիւզերինի-
զէ հէմ գարընտաշլարընըզըն իւ-
զերինէ ՚ղազապ կէլմէյէ. պէօյլէ
էյլէյին քի՝ սուչլու օլմայասընըզ։
11 Ալ է իշթէ ՙԹապպըն հէր մասլա-
հաթը իչիւն՝ իւզերինիզտե պաշ
քահին Ըմարիա տըր, վէ փատի-
շահընն հէր մասլահաթը իչիւն՝ Յուդա
դա էվինին պէյի Իսմայէլ օղլու
Ոբադիա տըր, վէ էօնիւնիւզէ
Ղ եհիլիլեր նազիրլեր տիր. գուվ-
վէթլէնիպ իշ կէօրիւն, վէ Թապպ՝
ՙէյի ւխոչնին պիւէսինճէ օլա։

ՊԸՊԻ

Առաջ իւէ Ըմմոնլուլարըն Յուդանըն իւ-
զերինէ կէլոիքլերի։ 3 Յովսափատըն պէր
օրուճ նիտա էթտիյի։ 5 Ընուն տուա՝սը։
14 Յազիէլին փէյղամպերլիյի։ 20 Յովսա-
փատըն խալգա՝ Աղլահա կիւվէնմէյէ նասի-
հաթ էթտիյի։ 22 Տիւշմէնին միւղիւհալ
օլմասը։ 26 Խալգըն զաֆէր իւէ տէօնմէսի։
31 Յովսափատըն փատիշահլըգը։ 35 Ընուն
կէմիլերինին Իսասիոն գաբերտե գըրբլըզգա-
լարը։

1 Ալ է վագի՝ օլտու քի պուննտան
՝սօնկրա Առաջ օղուլլարը վէ
Ըմմոն օղուլլարը՝ հէմ օնլար իւէ
Ըմմոնլուլարտան ֆա՝զլա պա՝զըզը
Յովսափատըն իւզերինէ ճէնկէ կէլ-
2 տիլէր։ Ալ է կէլիպ վէ Յովսափա-

տա խապէր վէրիպ տէտիլէր. Ալէ-
նին իւզերինէ՝ տէհիզին էօթէ եա-
գասընտան Ասիւրիատան պիր չօգ
գալապալըգ կէլիյօր. վէ իշթէ օն-
լար ՚Ըսասան Թամարտա եա՝նի
3 ՚Ենգադդիտե տիր։ Ալ է Յովսա-
փատ գօրգուսու՝ ՚Թապպը Թալապ
էթմէյէ եիւզ Թութտու. վէ ճիւմ-
լէ Յուդատա ՚օրուճ նիտա էթ-
4 տի։ Ալ է Յուդալըլար՝ Թապպտան
խոթոպ տիլէմէյէ ճէմ՝ օլտուլար.
Յուդանըն հէփ շէհրլէրինտէն տա-
խի Թապպը Թալապ էթմէյէ կէլ-
տիլէր։
5 Ալ է Յովսափատ՝ Թապպըն է-
վինտէ եէնի ավլունուն էօնիւնտէ
Յուդանըն վէ Երուսաղէմին ճէ-
6 մաա՝Թընտա տուրտու, վէ տէ-
տի. Ե՞ա պապալարըմըզըն Ըլլահը
Թապպ՝ ՚սէն կէօքտե Ըլլահ վէ
Ղթայիֆէլէրին ճիւմլէ փատիշահ-
լըգլարընըն սուլթանը տէյի՞լ մի
սին. վէ սէնին գարշընա քիմսէ
տուրամայաճագ ՚էլինտե գուվվէթ
7 վէ գուտրէթ եօ՞գմու։ ըՁու տի-
յարըն սաքինլերինի՝ գավմընն Իս-
րայէլին էօնիւնտէն սէն ՚Ըլլահը-
մըզ գո՞վմատընմը, վէ օնու ՚սէվ-
կիւլիւն Ըբրահամըն զիւրրիյէթի-
8 նէ էպէտէն վէ՞րմէտինմի։ Ալ է օն-
լար օնտա սաքին օլտու. վէ սանա
օնտա սէնին իսմին իչիւն Ադ-
9 տէսէ եափըպ տէտիլէր քի՝ ՚Ե՛յէր
իւզերիմիզէ պէլա՝ գըլըճ՝ հիւքմի
ղազապ՝ եա թաո՛ւն եա գըթլըգ
կէլիր իսէ, պու էվին էօնիւնտէ սէ-
նին Հուզուրունտա տուրալըմ (չիւն
քի Ադու էվտէ սէնին իսմին վար)՝,
վէ սանա սրգլէթիմիզտե ֆէրեատ
էտէլիմ, օլտէմ իշիտիպ գուրթա-
10 րաճագսըն։ Ալ է շիմտի իշթէ Ըմ-
մոն վէ Ադոաբ օղուլլարը վէ Սէիր
տաղը քի՝ Իսրայէլի Ադըսըր տիյա-
րընտան կէլտիքլերինտէ օնլարա
կիրմէյէ ՚գօսմատըն, իւլա ՚օնլար-
տան սափըպ՝ օնլարը հէլաք էթմէ-
11 տիլէր. Իշթէ հէման օնլար պիզէ
սէնին միրաս իչիւն վէրտիյին մի-
րասընտան սիւրմէյէ ՚կէլմէք իւէ
12 իաճրէթ վէրիյօրլար։ Ե՞ա Ըլ-
լահըմըզ ՚օնլարը հիւքմ էթմէ՞զ-
միսին. զիրա պիզիմ իւզերիմիզէ
կէլէն պու չօգ գալապալըզըն հիւ-
զիւնէ տուրաճագ թագաթըմըզ

եօգտուր , հէմ պիզ նէ եափաճա-
ղըմըզը պիլմէզսէզ . իլլա ՙկէօզլէրի-
13 միզ սէնին իւզէրինտէ տիր : Ալ Ի հէփ
Յուդա տախի Լա՛նէ ա՛յալլարը՝
գարըլարը վէ չօճուգլարը Բապպրն
Հուզուրունտա տուրուր իտի :
14 Օլտէմ Ըսափ օղուլլարընտան
Գեբիլի Աթթանիա օղլու Յէհիէլ
օղլու Լանանեա օղլու Ազաքարիա
օղլու Յազիէլեան իւզէրինէ՝ ՃէմմաՙԹրն օրթասընտա Ղապպրն Րու-
15 Հու կէլտի . Ալ Ի տէտի քի՝ Նա՛
Ճիւմլէ Յուդա վէ Երուսաղէմին
սաքինէլերի վէ սէն Յովսափատ փա-
տիշահ՝ տինկլէյին , Բապպ սիզէ
պէօյլէ տէր . ՙՄիզ գօրգման , վէ
պու չօգ գալապալըղըն եիւզիւնտէն
իւրքմէն , զիրա Ճէնք սիզին տէյիլ՝
16 իլլա Ըլլահըն տըր : Միզ եարըն
օնլարըն իւզէրինէ էնին , իլթէ օն-
լար Ըսիս եօգուշունա չըգաճագ-
լար . վէ օնլարը տէրէնին ուՃուն-
տա Յերուէլ չէօլիւնիւն էօնիւնտէ
17 պուլաճագօրնըղ : ՙՊունտա սիզէ
Ճէնք օլմայաճագ . տիքիլիպ տու-
րուն , վէ Բապպրն սիզէ օլաճագ
խէլասընը կէօրիւն . եա՛ Յուդա վէ
Երուսաղէ՛մ՝ գօրգման վէ իւրք-
մէն . եարըն օնլարըն գարշըսընա
չըգըն , զիրա ՙԲապպ սիզին իլէ օ-
18 լաճագ տըր : Օլտէմ Յովսա-
փատ՝ ՙեիւզիւնիւ եէրէ պէրապէր
էյտի , Հէմ Ճիւմլէ Յուդա վէ Ե-
րուսաղէմին սաքինէլերի Բապպա
սէՃտէ գըլմագ իչիւն Բապպրն Հու-
19 զուրունա տիւշտիւլէր : Ընտէն
կաՀաթ օղուլլարընտան վէ Կորխ
օղուլլարընտան Գեբիլիլէր՝ Իսրա-
յէլին Ըլլահը Բապպա ղայէթ
եիւՃէ սէս իլէ Համտո էթմէյէ գալգ-
տրլար :
20 Ալ Է սապահտան էրքէն գալգրպ՝
Թեկուէ Հէօլիւնէ չըգտրլար . վէ
օնլար չըգար իքէն Յովսափատ
տուրուպ տէտի քի՝ Նա՛ Յուդա
վէ Երուսաղէմին սաքինէլերի՝ պէնի
տինկլէյին . ՙԸլլահընըղ Բապպա
ինանըն , վէ էմին օլուրսունուղ .
օնուն փէյղամպէրլէրինէ ինանըն ,
21 վէ իշինիզ բասթ կէլիր : Ալ Է
գավմ իլէ մէշվէրէթ էտիպ Ղապ-
պա մուսիգարլար նասպ էթտի քի՝
ա՛քերին էօնիւնտէ չըգար իքէն
՚օնուն ա՛զիզ Ճէլալինէ շիւքր է-
տիպ տէյէլէր . Վ Ղապպա Համտո
էտին , ՚զիրա օնուն ի՛նայէթի է-
պէտի տիր :
22 Ալ Է օնլար Համտո ու սէնա էթ-
մէյէ պաշլատրգլարը զէմանտէ՝
Յուդայա գարշը կէլէն Ըմմոն
վէ Մ՛ովաբ օղուլլարընըն վէ Սէիր
տաղլրլարընըն իւզէրինէ Ղապպ
փուսուլար սալտը , վէ օնլար գը-
23 րլտը : Զիւն քի Ըմմոն վէ Մո-
վաբ օղուլլարը՝ Սէիր տաղընըն սա-
քինէլերի իւզէրինէ գալգտրլար քի՝
օնլարը Հէլաք էտիպ խարապ է-
ուէլեր . վէ Սէիրին սաքինէլերինի
տիւքէտինճէ , պիրի պիրինին Հէ-
լաքինէ եարտըմ էթտիլէր :
24 Ալ Է Յուդա չէօլտէ օլան գուլ-
լէյէ վարըպ՝ գալապալըղա տօղրու
պագընճա , իլթէ օնլարըն լէշլէրի
եէրէ սէրիլմիշ իտի , վէ գուրթուլ-
25 մուշ եօղիտի : Օլտէմ Յովսա-
փատ Հէմ օնուն գավմը՝ օնլարըն
եաղմասընը եաղմալամաղա վար-
տրլար . վէ լէշլէրին արասընտա
չօգ մալ վէ գըյմէթլի գապլար
պուլտուրլար , վէ թա գալտը-
րան օլմայանատէք քէնտիլէրինէ
եաղմալատրլար . վէ եաղմայը իւչ
կիւն եաղմալատրլար , զիրա չօգ
26 իտի : Ալ Է տէօրտիւնճիւ կիւնտէ
պէրէքէթի տէրէսինտէ Ճէմ՝ օլ-
տուրլար , զիրա Ղապպա օրատա
պէրէքէթի օգուտուրլար . օնուն ի-
չիւն օլ մահալին ատընը՝ թա պու
կիւնէտէք Պէրէքա տէրէսի գօ-
տուրլար :
27 Ընտէն Ճիւմլէ Յուդա վէ Ե-
րուսաղէմ ատէմլէրի վէ օնլարըն
պաշընտա Յովսափատ՝ Երուսաղէ-
մէ տէօնմէք իչիւն շաղլըգ իլէ կէ-
րի կէլտիլէր . զիրա Ղապպ ՚օն-
լարը տիւշմէնլէրինտէն գո-բլնա-
28 ըղ շաղլանտրմըշ իտի : Ալ Է
սանթուրլար իլէ Հէմ թանպուրլար
իլէ վէ պօրուլար իլէ Երուսաղէմէ
29 Ղապպրն էվինէ վարտրլար : Ալ Է
Ճիւմլէ տիյարլարըն փատիշահլըգ-
լարընըն իւզէրինէ՝ Իսրայէլին
տիւշմէնլէրի իլէ Ղապպրն Ճէնք
էթտիյինի իչիւթիքլէրինտէ՝ ՚Ըլ-
30 լահ գօրգուսու տիւշտիւ : Ալ Է
Յովսափատըն փատիշահլըղը ասու-
տէ Հալ օլտու . վէ ՚Ըլլահը օնու
չէփչէվրէտէն բահաթլանտրտը :

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 896 :

Ն Պաղ . ք է . 15 : ՃիՃ . 1, 2 : ՃիՃ . 1, 3 : ՃԺՃ . 8 :

Ղ Ղատ . ժ ՃՃ . 25, ի 26 : իՃ . 2 : Պ . ժ Ճ . 1 : իՃ . 20 :

Ճ Ն Ի . ժՃ . 13 , 14 : ք Օր . Ճ . 29, 30 , լՃ . 6 , 8 : Պ . ԼՃ . 7 :

Ֆ Ն Ի . ժՃ . 13 , 14 :

Չ Ղատ . ժՃ . 9 : Պ . ժԼ . 3 : Ն Ի . Ճ . 31 :

Լ Ես . Է . 9 :

* Ա Պն . ժՂ . 29 :

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 896 :

Ե Ա Պն . ժՂ . 34 : Պաղ . ՃԼՂ . 1 : Պ Ա Պն . ժՂ . 41 : Պ . Է . 13 : Է . 3, 6 :

Ը Դատ . Է . 22 : Ա թագ . ժՃ . 20 :

Ա Ես . ժԼ . 15 : Յոբ . ԼՃ . 29 :

~ Դ Է էմ . ժՃ . 43 :

~ Պ . ժԷ . 10 :

Ե Պ . ժԷ . 15 :

Digitized by Google

31 Ա֊Է ՙՅովսափատ Յուդանըն իւզէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիւ. փատիշահ օլտուղունտա օթուզ պէշ եաշընտա իտի, վէ Երուսաղէմտէ իւիւմի պէշ եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասընըն ատը՝ Աղինին գըզը Ըզուբա իտի։
32 Ա֊Է պապասը Ըսանըն եօլունտա եիւրիւտիւ, վէ Թապպըն Հուզուբունտա տօղզուզ օլանը էտիպ՝ օն֊
33 տան սափմատը։ Ընճագ ՚թէֆիֆ փուխանէլէրի կիտերիլմէտի. վէ գամմ տահա պապալարընըն Ըլ֊ լահընա ՚նեւրէքքէլէրինի տօղզուլթ֊ մամըշլար իտի։
34 Ա֊Է Յովսափատըն պագի հի֊ քեայէթինին էվվէլի վէ ախըրը՝ իշ֊ թէ Իսրայէլ փատիշահլարընըն քի֊ թապընտա անկրևան ՚Ընանի օղլու Եէհունուն թէվարիխինտէ եազըլ֊
35 մըշ տըր։ Ա֊Է պունտան սօնկրա ՚Յուգա փատիշահը Յովսափատ՝ եարամազլըգ իշլէյէն Իսրայէլ փա֊ տիշահը Աքոզիա իլէ պիրլէշտի։
36 Ա֊Է ՚օնուն իլէ պիրլէշտի քի՝ Թարսիսէ կիտէճէք տօնանմա եա֊ փալար. վէ Ցասիոնգաբերտէ տօ֊
37 Նանմա եափտրլար։ Ա֊Է Մարե֊ սատան Ցոզիանըն օղլու Էղիա֊ զար՝ Յովսափատըն Հագգընա փէյ֊ ղամպէրլիք էտիպ տէտի քի՝ Ա֊Է֊ նին Աքոզիա իլէ պիրլէշտիյին ի֊ չիւն Իապպ սէնին իշլինի պօզ֊ տու. վէ ՚տօնանմա փարէլէնտի, վէ ՚Յարսիսէ կիթմէյէ գատիր օլմատըլար։

ՊԸՊԻՆԸ

Յովսափատն փատիշահ օլմասը։ 5 Օնուն՝ քէն֊ տի գարընտաշլարընը էօլուիւրտիւիւ։ 5 Օ֊ նուն եարամազլըգը։ 8 Էդովմ իլէ Լէրնա֊ նըն ա՛սը օլտուգլարը։ 12 Էղիա փէյղամպէ֊ րին պունա գարշը փէյղամպէրլիյի։ 16 Փը֊ ղեշտըլըար իլէ Ը՛րապլարըն օնու սըգըշտըր֊ տըգլարը։ 18 Օնուն խասթալըգը՝ էօլիւմիւ՝ վէ պիլա ի՛զլէթ տէֆն օլունմասը։

1 Ա֊Է ՙՅովսափատ պապալարը իլէ ՙօյկուտու, վէ պապալարը իլէ Դաւիթ շէհրինտէ տէֆն օլունտու. վէ օնուն եէրինէ՝ օղլու Յով֊
2 րամ փատիշահ օլտու։ Ա֊Է օնուն՝ Յովսափատ օղուլլարը օլարագ Ըզարիա վէ Յեքիէլ վէ ՚Ազարիա վէ Ըզարիու վէ Միքայէլ վէ Սա֊

փատիա նամ գարընտաշլարը վար իտի. պունլարընն ճիւմլէսի՝ Իս֊ րայէլ փատիշահը Յովսափատըն
3 օղուլլարը իտի։ Ա֊Է պապալարը օնլարա՝ կիւմիւշ վէ ալթուն վէ գըյմէթլի էշնատան ի՛պարէթ շօգ վէրիվիւէր հէմ Յուդատա հիսարլը շէհրլէր վէրտի. ամմա փատիշահ֊ լըգը ՚Յորամա վէրտի, զիրա իլք
4 տօղուշ օ իտի։ Ա֊Է Յորամ պապասընընն փատիշահլըգընա նատպ օլունճա՝ գուվվէթլէնտի, վէ ճիւմլէ գարընտաշլարընը՝ հէմ Իս֊ րայէլին սէրվէրլէրինտէն տախի պա՛զլարընը գըլըճ իլէ էօլտիւր֊ տիւ։
5 ՚Յորամ փատիշահ օլուգտա՝ օթուզ իքի եաշընտա իտի, վէ Երուսաղէմտէ սէքիզ եըլ փատի֊
6 շահլըգ սիւրտիւ։ Ա֊Է օ՛ Ըքաա֊ բընն էվի էթտիյի կիպի Իսրայէլ փատիշահլարընն եօլունտա եիւ֊ րիւտիւ, զիրա ՚Ըքաաբընն գըզը՝ օնուն գարընը իտի. վէ Թապպըն նազարընտա եարամազլըգ իշլէտի։
7 Ըմմա Թապպ՝ Դաւիթ իլէ քէսիշ֊ տիյի ա՛տընն սէպէպինտէն հէմ օնա վէ ՚օղուլլարընա տայիմա պիր ըշըգ վէրմէյէ տէտիյի կիպի՝ Դա֊ ւիթին էվինի պօշմագ իսթէմէտի։
8 ՚Պունուն կիւնլէրինտէ Էդովմ Յուդանըն էլի ալթընտան ըշթըպ ա՛սը օլտու. վէ քէնտի իւզէրլէ֊ րինէ փատիշահ նասպ էթտիւլէր։
9 Ա֊Է Յորամ՝ քէնտի սէրվէրլէրի իլէ հէմ ճիւմլէ ա՛րապալար պի֊ լէսինճէ օլարագ կէչտի. վէ կէ֊ ճէ իլէ գալգըպ՝ օնուն էթրաֆընը ալան Էդովմլուլարը հէմ ա՛րապա
10 սէրվէրլէրինի վուրտու։ Ըմմա Էդ֊ դովմլուլար Յուդանըն էլի ալթըն֊ տան ըշթըպ՝ թա պու կիւնէտէք ա՛սը օլտուար. օլ զէմանտէ Լիբ֊ նա պաղխ օնուն էլի ալթընտան ըշթըպ ա՛սը օլտու. զիրա պու՝ պապալարընն Ըլլահը Թապպը
11 թէրք էթտի։ Պու տախի Յուդա տաղլարընտա թէֆէ փուխանէ֊ լէրի եափտը. վէ Երուսաղէմին սաքինլէրինէ ՚զինա էթտիրտի, վէ Յուդայը ազտըրտը։
12 Ա֊Է Էղիա փէյղամպէրտէն օ֊ նա մէքթիւպ կէլիպ տէր իտի քի՝ Պապան Դաւիթին Ըլլահը Թապպ

(Ա. Ի'. Ի. 885։)

նաեւ Յովհոմ իւր իթիֆագ եակիպ՝ Հեբուսացին գաթէ օրհնուեցաւ։ 10 Դաթիղացիներն՝ փառաւորեցուցած գափտորը, վասն փառաւոր զինուորութեան ձիւմլէսիի հեղաք էթախի։

1 Եւ էր Երուսաղէմին սաքինէրի օ-
նուն եէբինէ՝ օնուն քիւչիւք
օղլու Քաղիայը փառաւոր նասպ
էթուիր, զերա օրտուչա Ըրապ-
լար իւր կելէն պէօլիւք՝ հեփ օն-
պան իլերքիլերի էօլտիւրտիւ.
իմոի Յուդա փառաւորը Յովհոմ
օղլու Քաղիա փառաւոր օլտուս։
2 Քաղիա փառաւոր օլտուգտա՝
գերգ իքի եաշընտա իտի, վասն Ե-
րուսաղէմտէ պիր երկ փառաւոր-
լըգ սիւրտիւ. վասն անասրընն ատր՝
Ըմրինին գերգը Պոթղալա իտի։
3 Պու տախի Ըքաաբ էվինին եօլլա-
րընտա եւրիւտիւ. զերա անասր
օնա ֆէսատ էթմէք իչուն նասի-
4 հաթ էթտի։ Եւ Ըքաաբրն
էվի կիպի՝ Թապպրն նազարընտա
եարամազլըգ էյլէտի. զերա պա-
պասրընն վէֆաթընտան սօնկրա
օնլար՝ օնուն հէլաքինէ օնա նասի-
5 հաթ էտէրլէր իտի։ Պու տա օն-
լարրն նասիհաթընձա եւրիւտիւ,
վասն Իսրայէլ փառաւորը Ըքաաբ
օղլու Յովհոմ իլէ պէրապեր Աիւ-
րիա փառաւորը Ըզայէլին իւզերինէ
Ադամվթ գաղաադտա ճէնկէ կիթ-
տի. վասն Աիւրեանիլէր Յովհոմը վուր-
6 տուլար։ Եւ Տէօնտիւ քի՝ Աիւ-
րիա փառաւորը Ըզայէլ իլէ ճէնք
էտէր իքէն օնու Ադամատա վուր-
տուգլարը եարասընտան Յեզրայէլ-
տէ չիֆա թահսիլ էտէ. վասն Յու-
դա փառաւորը Յովհոմ օղլու Ը-
զարիա՝ Ըքաաբ օղլու Յովհոմը
խասթա օլտուղու իչուն Յեզրա-
7 յէլտէ կէօրմէյէ էնտի։ Եւ Ք-
քողհանըն հէլաքի՝ օնուն Յովհա-
նա վարմասը իլէ Ղըլըհտան օլ-
տու. չուն վարտրընտա, Թապ-
պրն Ըքաաբ էվինի մահվ էթմէք
իչուն մեհ էթտիյի Նամեսի օղ-
լու Յեուա գարշը՝ Յովհոմրն
8 պիլէսինճէ չգտը։ Եւ վագի՝ օլ-
տու քի Յեհու՝ Ըքաաբ էվինին
իւզերինէ հիւքմ իճրա էտէր ի-
քէն՝ Յուդանրն սերվերլերինի վէ
Քաղհայա խրզմէթ էտէն Քաղհա-
նըն գարընտաշլարը օղուլլարրընը
պուլուպ՝ օնլարը էօլտիւրտիւ։

(Ա. Ի'. Ի. 889։)

պէօյլէ տէր. Պապան Յովսափատրն
եօլլարընտա վէ Յուդա փառաւորը
Ըսանրն եօլլարընտա եւրիւմէտի-
13 յին իչուն, իլլա Իսրայէլ փառա-
շահլարընն եօլլարընտա եւրիւ-
տիւյիւն՝ վասն Յուդայա հէմ Երու-
սաղէմին սաքինէրինէ Ըքաաբ
էվինին զինա էթուիյի կիպի զինա
էթուրտիյին՝ հէմ Սէնտէն էյի
օլան գարընտաշլարրընը պապանրն
էվլատլարրընը տախի էօլտիւրտիւ-
14 յիւն իչուն, իշլէտ Թապպ սէնին
գավմրընը վէ օղուլլարընը վէ գարը-
լարընը վէ ճիւմլէ էմվալինի պէօ-
յիւք վուրուշ իլէ վուրաճագ տրը։
15 Սէն տախի շէտիտ խասթալըգ իլէ՝
Պաղրրսագլարընտա մա'րագ իլէ
վա-բու-լաճֆգըն՝ Թա կիւնտէն
կիւնէ խասթալըգտան պաղրրսագ-
լարրն չզգընճայատէք։
(Ա. Ի'. Ի. 887։)
16 Եւ Թապպ՝ փղշտլըլարրն վէ
Ղապէչիլէրէ եագրն օլան Ը'րապ-
լարրն բուհունու Յովհոմրն իւ-
17 զերինէ ուչանտրըտը։ Եւ օնլար
Յուդա իւզերինէ չզգըպ՝ իչինէ
տէօքիւլտիւլէր, վասն փառաշահրն
էվինտէ պուլունան ճիւմլէ էմվա-
լի՝ վէ Ֆօնուն օղուլլարրընը վէ գա-
րըլարրընը տախի սիւրիւպ կէօքիւր-
տիւլէր. վասն օնուն օղուլլարընտան՝
քիւչիւք օղլու Յովաքազտան մա'-
տա գալմատը։
18 Եւ հէփ պու շէյլէրտէն սօնկ-
րա՝ Թապպ օնուն Պաղրրսագլա-
րընա պիր մա'րագ սալտը, քի օ-
19 նուն ի'լաճը եօգ իտի։ Եւ վա-
գի՝ օլտու քի նիչէ կիւնլէրտէն
սօնկրա՝ եա'նի իքի երկ միգտարի
վագթ կէչտիքտէն սօնկրա՝ մա'րա-
զընտան պաղրրսագլարրը չզտը, վէ
շէտիտ խասթալըգ իլէ էօլտիւ. վէ
գավմը օնա՝ Ֆօնուն պապալարրընա
էթտիքլէրի թիւթսիւ եագմասը
20 կիպի էթմէտիլէր։ Պու՝ փառաշահ
օլտուգտա օթուզ իքի եաշընտա
իտի, վէ Երուսաղէմտէ սէքիզ երկ
փառաշահլըգ սիւրտիւ. վէ Ըքիմ-
սէ օնուն իչուն թէէսիւֆ էթմէյե-
րէք կիթտի, վէ օնու Դաւիթի
շէհրինտէ կէօմտիւլէր, ամմա փա-
տիշահլարրն մէզարլարընտա տէյիլ։

ՊԵՊԻՒ

Ք աղհանըն եարամազ փառաշահլըգը։ 5 Օ-

(Ա. Ի'. Ի. 885։)

1 Եւ էր Երուսաղէմին սաքինէրի օ-
նուն եէբինէ՝ օնուն քիւչիւք
օղլու Քաղհայը փառաշահ նասպ
էթուիրը, զերա օրտուչա Ըրապ-
լար իւր կելէն պէօլիւք՝ հեփ օն-
պան Իլերքիլերի էօլտիւրտիւ.
իմոի Յուդա փառաշահը Յովհոմ
օղլու Քաղհա փառաշահ օլտու։
2 Քաղհա փառաշահ օլտուգտա՝
Գերգ իքի եաշընտա իտի, վասն Ե-
րուսաղէմտէ պիր երկ փառաշահ-
լըգ սիւրտիւ. վասն անասրընն ատր՝
Ըմրինին գերգը Պոթղալա իտի։
3 Պու տախի Ըքաաբ էվինին եօլլա-
րընտա եւրիւտիւ. զերա անասր
օնա ֆէսատ էթմէք իչուն նասի-
4 հաթ էթտի։ Եւ Ըքաաբրն
էվի կիպի՝ Թապպրն նազարընտա
եարամազլըգ էյլէտի. զերա պա-
պասրընն վէֆաթընտան սօնկրա
օնլար՝ օնուն հէլաքինէ օնա նասի-
5 հաթ էտէրլէր իտի։ Պու տա օն-
լարրն նասիհաթընձա եւրիւտիւ,
վասն Իսրայէլ փառաշահը Ըքաաբ
օղլու Յովհոմ իլէ պէրապեր Աիւ-
րիա փառաշահը Ըզայէլին իւզերինէ
Ադամվթ գաղաադտա ճէնկէ կիթ-
տի. վասն Աիւրեանիլէր Յովհոմը վուր-
6 տուլար։ Եւ Ֆօնուն քի՝ Աիւ-
րիա փառաշահը Ըզայէլ իլէ ճէնք
էտէր իքէն օնու Ադամատա վուր-
տուգլարը եարասընտան Յեզրայէլ-
տէ չիֆա թահսիլ էտէ. վասն Յու-
դա փառաշահը Յովհոմ օղլու Ը-
զարիա՝ Ըքաաբ օղլու Յովհոմը
խասթա օլտուղու իչուն Յեզրա-
7 յէլտէ կէօրմէյէ էնտի։ Եւ Ք-
քողհանըն հէլաքի՝ օնուն Յովհա-
նա վարմասը իլէ Ղըլըհտան օլ-
տու. չուն վարտրընտա, Թապ-
պրն Ըքաաբ էվինի մահվ էթմէք
իչուն մեհ էթտիյի Նամեսի օղ-
լու Յեուա գարշը՝ Յովհոմրն
8 պիլէսինճէ չգտը։ Եւ վագի՝ օլ-
տու քի Յեհու՝ Ըքաաբ էվինին
իւզերինէ հիւքմ իճրա էտէր ի-
քէն՝ Յուդանրն սերվերլերինի վէ
Քաղհայա խրզմէթ էտէն Քաղհա-
նըն գարընտաշլարը օղուլլարրընը
պուլուպ՝ օնլարը էօլտիւրտիւ։

(Ա. Ի'. Ի. 889։)

ը Խա. 11։
ր Գ Թագ. ժձ. 31—33. Գ Թագ. ի. 22։
ա Նէ. Լ. 15։ բ Օր. ի. 16։
գ Խա. 4։
ե Խա. 18, 19։
(Ա. Ի'. Ի. 887։)
է Գ Թագ. ժա. 14, 23։
ը Պ. իգ. 7։
թ Պ. իգ. 1 Պէնէր Ոքղա, առմա իգ. 6 Պէնէր Ընզարխա։
ի Խա. 15։
(Ա. Ի'. Ի. 885։)
լ Պ. ժձ. 14։
խ Նէհեմ. իդ. 18։

Digitized by Google

9 Եվ Քողհայը տախի արատը , վե
Ամարիատա կիզէնմիշ իքէն՝ օ-
նու Թուքուպ Հէույա կէթիրտի-
լէը , վե օնու էօլտիւրտիւլէը , վե
օնու կէօմտիւլէը . զիրա Ի՛պապը
պիւթիւն եիւրէյինտէն թալապ է-
տէն Յովսափատըն օղլու տուր
տէտիլէը . վե Քողհանըն էվինին՝
փատիշահլըղը սագլայաճագ գուվ-
վէթի գալմատը :

10 Վե Քողհանըն անասը Ղո-
թողհա՝ օղլունուն էօլտիւյիւնիւ
կէօրիւնճէ , գալզըպ Յուդա էվինին
պիւթիւն փատիշահ զիւրրիյէթինի
11 հէլաք էյլէտի : Ըմմա փատի-
շահըն գըղը Յօսաբէէ՝ Քողհանըն
օղլու Յովասը ալըպ փատիշահըն
էօլտիւրիւլէն օղուլլարընըն արա-
սընտան չալտը , վե օնու սիւտ
անասը իլէ եաթագլար օտասընա
գօտու . պէօյլէճէ Յովրամ փատի-
շահըն գըղը քահին Յովիադանըն
գարըսը Յօսաբէէ Քողհանըն գըզ
գարընտաղը օլմագ իլէ՝ օնու Ղո-
թողհանըն եիւզիւնտէն կիզլէտի ,
12 վե օ՝ օնու էօլտիւրմէտի : Վե էօն-
լարըն պիլէսինճէ՝ ալթը եըլ Ըլ-
լահըն էվինտէ սագլը տուրտու .
վե տիյարըն իւզէրինէ Ղոթողհա
փատիշահլըգ սիւրտիւ :

ՊԸՊ ԻՒ

Յովիադանըն Յովասը փատիշահ էթտիւի : 12 Ղոթողհանըն գաթէ օլունտուղու : 16 Յովիադանըն Ըլլահըն ի՛պատէթինի թէգ-
բար գայիմ էթտիւի :

1 Վե ՙեէտինճի եըլտա Յովիադա
գուվվէթլէնիւլ՝ եիւզ պաշը-
լարը Յերոամ օղլու Ըզարիայը վե
Յօհանան օղլու Իսմայէլի վե Ող-
բէդ օղլու Ըզարիայը հէմ Ըդա-
յիա օղլու Մաասիայը վե Ոքե-
րի օղլու Էղիսափատը՝ մուա-
2 հիտե իլէ պիլէսինճէ ալտը : Վե է
օնլար Յուդայը տօլաշտըլար , վե
Յուդանըն ճիւմլե շէհրլէրինտէն
Ղեւիլիէրի վե Իսրայէլին պաշ
պապալարընը ճէմ էթտիլէր , վե
3 Երուսաղէմ կէլտիլէր : Վե Ք ճիւմ-
լե ճէմաա՛ Ըլլահըն էվինտե փա-
տիշահ իլէ ա՛հտ քէսիշտիլէր . վե
օնլարա տէտի քի՝ Իշթէ փատի-
շահըն օղլու Թագպըն Ղոաւիթ
օղուլլարընըն հագգընա տէտիյի
4 կիպի փատիշահ օլաճագ : Անկին
էտէճէյինիզ շէյ պու տուր քի՝
Պիր սիւլիւսիւնիւզ կէրէք քա-
հինէրտէն կէրէք Ղեւիլիէրտէն՝
Շաբաթտա վարըպ գափուլարտա
5 գափուճու օլալար . Վե Ք պիր սիւ-
լիւսիւնիւզ փատիշահըն էվինտէ՝
վե պիր սիւլիւսիւնիւզ թէմէլին
գափուսունտա օլալար . վե ճիւմ-
լէ գամմ Թագպ էվինին ավուլա-
6 րընտա օլա : Վե Ի՛պապըն էվինէ՝
քահինլէրտէն վե Ղեւիլիէրտէն
Ղ եւիլիէրտէն զայրի քիմսէ կիր-
մէյէ . օնլար կիրսինլէր , զիրա օն-
լար ա՛զիզ տիր , վե ճիւմլե գամմ՝
Թագպըն նէվպէթլէրինի պէքլէյէ-
7 լէր : Վե Ղ եւիլիէրը՝ հէր քէս
սիլահլարը էլինտէ՝ փատիշահըն
չէվր չէվրէ էթրաֆընը ալալար ,
վե էվե կիրէն էօլտիւրիւլէ . վե
օնուն կիրտիլինտե վե չզգտրղընտա
8 փատիշահ իլէ օլասընըդ : Ըմմի
Ղ եւիլիէրը հէմ ճիւմլէ Յուդա՝
քահին Յովիադանըն ճիւմլէ թէն-
պիհ էթտիլինէ կէօրէ էյլէտիլէր ,
վե հէր քէս քէնտի ատէմլէրինի՝
Շաբաթա կիրէնլէր իլէ շաբաթտան
չզգանլարը ալտը . զիրա քահին
Յովիադա Ի՛պէօլիւքլէրի տաղըթ-
9 մատը : Վե Ք քահին Յովիադա
եիւզ պաշըլարա՝ Ըլլահըն էվինտե
օլան Դաւիթ փատիշահըն մըզ-
րագլարընը վե գալգանլարընը վե
10 սիփէրլէրինի վէրտի : Վե Ք ճիւմլէ
գամմը՝ հէր քէս սիլահլարը էլինտէ՝ էվին սաղ թարաֆընտան թա
էվին սօլ թարաֆընտէք մէզպա-
հըն վե էվին եանընտա փատի-
շահըն էթրաֆընտա տուրտուր-
11 տու : Վե Ք փատիշահըն օղլունու
չզգարտըլար , վե Ոօնուն իւզէրինէ
թաճը վե շէհատէթի գօտուրլար ,
վե օնու փատիշահ նասպ էթտի-
լէր . վե Յովիադա իլէ օնուն օ-
ղուլլարը օնու մէսհ էտիպ՝ փա-
տիշահ եաշասըն տէտիլէր :
12 Վե Ղոթողհա սէյիրտէն՝ վե
փատիշահա մէտհ տուա՛սը օգույան
գամմըն սէսինի իշէտինճէ , գամմա
13 Թագպըն էվինէ կէլտի : Վե Ք կէօրտիւ
քի՝ իշթէ փատիշահ տիրէյինին
եանընտա մէտհէլտե տուրուբ իւ-
տի , վե սէրվէրլէր հէմ պօրազան-

Digitized by Google

ՊԸՊ ԻԴ

Յովասը՝ Յովիադանը հեփ կիւնէլերինեէ էյի փատիշահէդ սիւրտիւիւ։ 4 Ընուն հէյքելի թա՛միր էթմէյէ էմր էթտիյի։ 15 Յովիադանըն վէֆաթը, վէ ի՛զդէթ իւէ տէֆնի օլունմասը։ 17 Յովասըն փութփէրէսթիյէ տիւրտիւիւ։ 20 Ընուն՝ Յովիադանըն օղլու Ազարիասան թէքմիր օլունմասը իւէ օնու գաթը էթտիյի։ 23 Սիւրեանիւէրին Ասորաստանի եաղմա էթտիքլերի, վէ Յովասըն՝ գաւլաբընտան գաթը օլունտուղու։ 27 Ընուն էերինէ Ամասիանըն կէչտիյի։

1 Յովաս փատիշահ օլտուգտա՝ եէտի եաշընտա իտի, վէ Երուսաղէմտէ գըրգ տըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասընընն ատը՝
2 Ներսաբէէլի Աբիա իտի։ Վէ Յովաս՝ քեահին Յովիադանըն ձիւմլէ կիւնէլերինեէ Թապպըն նազարընտա տօղրու օլանը իչլէտի։
3 Վէ Յովիադա օնա իքի գարը ալը վէրտի, վէ օղուլլար էմ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։
4 Վէ վագի՝ օլտու քի պուռնտան սօնկրա՝ Յովասըն եիւրէյինէ կէլսի քի՝ Թապպըն էվինի եէնիլէյէ։
5 Իմտի քեահինլէրի հէմ Գեւիլիլէրի ճէմ՝ էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Յուդա շէհրլէրինէ չըգըն, վէ եըլտան եըլա Ըլլահըն էվինի թա՛միր էթմէք իչիւն՝ Ճիւմլէ Իսրայէլտէն ագչէ տեվիլիրին, վէ պու մասլահաթտա սիզ ա՛ճէլէ էտին. ամմա Գեւիլիլէր ա՛ճէլէ էթմէտիլէր։
6 Ամա Եհովիադայը չաղըրըպ օնա տէտի քի՝ Թապպըն գուլու Աթոմէսին վէ Իսրայէլ ճէմաաթլընըն՝ շէհատէթ չատրըը իչիւն էմր էնթէյէ վէրիլիյի Յուդատան վէ Երուսաղէմտէն կէթիրմէյէ Գեւիլիլէրտէն նիշիւն
7 թալապ էթմէտին։ Օրնա էօվգաստիւէ Գոթողիա հէմ օնուն օղուլլարը՝ Ըլլահըն էվինի պօզտուլար. հէմ Թապպ էվինին ճիւմլէ ա՛զիզ շէյլէրինի տահի Ահազիահ
8 սարք էթտիլէր։ Վէ փատիշահ էմր էթտի, վէ Ասիր սանտուգ եափտըլար. վէ օնու Թապպ էվինին գափուսունուն տիշարըսընա
9 գօտուլար։ Վէ Յուդատան հէմ Երուսաղէմտէ նիտնա էթտիլէր քի՝ Ըլլահըն գուլու Աթոմէսին չէօվտէ Իսրայէլէ էմր էնթէյէ վէրիլիյի Թապպա հէյքէյէ կէթիրէլէր։

Ա. Ի՛. Ի։ 878։ — Ե ա Մն. իե. 8։ — Ը Դէեմ. ջ. 28։ — Բ ջՕր. ժգ. 9։ — ժ ա Մն. իջ. 6, 30, 31։ իդ. 1։ — Խ Ճռաբ. իը. 2։ — Լ ա Մն. իե. 2, 6։ — Ծ ա Մն. իղ. 1, ըա։ — Կ ջ Ճռագ. ժա. 19։ — Ա. Ի՛. Ի։ 878։ — ա ջ Ճռագ. ժա. 21։ ժբ. 1, ըա։ — բ Պա՛գ՛ Պ. իղ. 5։ — Ա. Ի՛. Ի։ 856։ — է ջ Ճռագ. ժբ. 4։ — թ ջ Ճռագ. ժբ. 7։ — Ե Գէ. Ը. 12, 13, 14, 16։ — Ը Ճռաբ. ա. 50. Գործ. է. 44։ — Թ Պ. իա. 17։ — Ժ ջ Ճռագ. ժբ. 4։ — ժա ջ Ճռագ. ժբ. 9։ — ժբ Իսա. 6։

Digitized by Google

10 Ա՚Է ճիւմլէ սէրվէրլէր հէմ հէփ
գավմ շազ օլտուլար · վէ կէթի-
րիպ՝ սանտուղա աթտրլար թա տօ-
11 լունճայատէք : Ա՚Է վագի՝ օլտու
քի՝ սանտուգ Պ՚եւիլիլէրին եէտի
իլէ փատիշահըն մի՚լէթէմէտլէրինէ
կէօթիւրիւլտիւյիւ զէմանտէ , օն-
լար ՚ագչէնին չօղալտրղընը կէօ-
թիւնճէ , փատիշահըն քեամիպի
վէ պաշ քեահինին նազիրի կէլիպ՝
սանտուղու պօշատրըլար իտի , ան-
տէն օնու գալտրըրպ՝ մահալինէ
տէօնտէրիրլէր իտի · կիւն պէ կիւն
պէօյլէ էտէրլէր իտի , վէ չօգ ագ-
12 չէ տէվլիրտիլէր : Ա՚Է փատիշահ
հէմ Յովհագա՝ օնու Ըապպ է-
վի խըզմէթինին իշինտէ իշլէյէն-
լէրէ վէրիրլէր իտի · վէ օնլար
Ըապպ էվինի եէնիլէմէք իչիւն՝
իւճրէթ իլէ թաշճըլար վէ պըչըգ-
ճըլար թուրթարլար իտի · հէմ
Ըապպ էվինի թա՚միր էթմէք իչիւն՝
տէմիրճիլէրէ վէ պագըրճըլարա
13 տախի վէրէյլէր էոխ : Խմտի իչի
իշլէյէնլէր իշէրլէր իտի , վէ մէ-
բամէթին իչի՝ օնլարըն էլի իլէ ի-
լէրի կէլտի · վէ Ըլլահըն էվինի
քէնտի շէքլինէ կէթիրիպ՝ օնու
14 գավիլէթտիլէր : Ա՚Է թէքմիլ է-
տինճէ՝ գալան ագչէյի փատիշա-
հըն վէ Յովհագանըն էօնիւնէ կէ-
թիրտիլէր , վէ Նօնտան Ըապպըն
էվի իչիւն գապլար՝ խըզմէթ վէ
պիւթիւն եանմալար իչիւն գապլար
վէ քեասէլէր եա՚նի ալթուն վէ
կիւմիւշ գապլար եափտըլար · վէ
Յովհագանըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝
Ըապպըն էվինտէ տայիմա
պիւթիւն եանմալար սունարլար իտի :
15 Ա՚Է Յովհագա իխթիյարլանըպ
հաշլընը ալտըգտա վէֆաթ էյլէ-
տի · վէ վէֆաթ էթտիյինտէ եիւզ
16 օթուզ հաշլընտա իտի : Ա՚Է օնու
Դաւիթ շէհրինտէ՝ փատիշահլար
իլէ տէֆն էյլէտիլէր · զիրա
Խօրայէլտէ՝ Ըլլահըն ի՚նտինտէ
հէմ էվինտէ խայր իշլէտի :
17 Ա՚Է Յովհագանըն վէֆաթընտան
սօնկրա՝ Յուդանըն սէրվէրլէրի կէ-
լիպ փատիշահա թէմէննա գըլտը-
լար · օլ զէման փատիշահ օնլարը
18 տինկլէտի : Ա՚Է պապալարընըն
Ըլլահը Ըապպըն էվինի թէրք է-
տիպ՝ ՚Ըստարովթ փութլարընա վէ
սանէմլէրէ ի՚պատէթ էթտիլէր ·
վէ Յուդա իլէ Խրուսաղէմին իւ-
զէրինէ՝ պու սուչլարը իչիւն ՚զա-
19 զապ կէլտի : Ա՚Է ՚օնլարա փէյ-
ղամպէրլէր կէօնտէրտի քի՝ օն-
լարը Ըապպա տէօնտէրէլէր · վէ
օնլարա չէհատէթ էթտիլէր , ամ-
մա օնլար տինկլէմէտի :
20 Ա՚Է քեահին Յովհադանըն օղ-
լու ՚Օզաբարիայը ՚Ըլլահըն Րու-
հու գափլայըպ գավմըն արասըն-
տա պիր եիւքսէք մահալտէ տուր-
տու , վէ օնլարա տէտի քի՝ Ըլլահ
պէօյլէ տէր · ՚Ալիզ նիշլիւն Ըապ-
պըն թէնպիհլէրինտէն թէճավուզ
էտէյօրսունուզ · իմոի սիզ պէր-
խօրտար օլմազսընըզ , զիրա Ըսիզ
Ըապպը թէրք էթտինիզ , վէ օ
21 սիզի թէրք էտէճէք : Ա՚Է օնլար
օնուն ա՚լէյհինէ սէօզ պիր էտիպ՝
օնու փատիշահըն էմրի իլէ Ըապպ
էվինին ավլուսունտա ՚թաշլար իլէ
22 թաշլատըլար : Խմտի Յովաս փա-
տիշահ՝ օնուն պապասը Յովհա-
գանըն օնա էթտիյի էյլիյի խաթ-
րընա կէթիրմէյիպ՝ օնուն օղլունու
էօլտուրտու · վէ օ էօլիւր իքէն
տէտի քի՝ Ըապպ կէօրիւպ թալապ
էթսին :
23 Ա՚Է վագի՝ օլտու քի՝ էրթէսի
եըլտա ՚Ալիւրիանըն ա՚սքէրի օնուն
իւզէրինէ չըգտը , վէ Յուդա հէմ
Խրուսաղէմ իւզէրինէ կէլտիլէր ·
վէ գավմտան՝ գավմըն ճիւմլէ սէր-
վէրլէրինի հէլաք էթտիլէր , վէ
ճիւմլէ եաղմալարընը Դամասկո-
սուն փատիշահընա կէօնտէրտիլէր :
24 Ալիւրիանըն ա՚սքէրի ՚ազ ատէմլէր
իլէ կէլտի իսէ տէ , Ըապպ օնլարըն
էլինէ ղայէթ չօգ օլան ա՚սքէրի
՚թէսլիմ էյլէտի , զիրա օնլար՝ պա-
պալարընըն Ըլլահը Ըապպը թէրք
էթտիլէր · պէօյլէճէ օնլար՝ Յո-
վասըն իւզէրինէ Էհգիամ իճ-
25 րա էթտիլէր : Ա՚Է օնլար օնու
շէհտիտ մա՚րաղլարտա թէրք է-
տիպ օնտան կիտինճէ , "քէնտի
գուլլարը՝ քեահին Ն՚Յովհադանըն
օղուլլարընըն գանը իչիւն օնա ա՚-
սը օլուպ օնու քէնտի տէօղէյին-
տէ գաթլ էթտիլէր , վէ էօլտիւ ·
վէ օնու Դաւիթ շէհրինտէ կէօմ
տիւլէր , ամմա օնու փատիշահ-
լարըն մէզարլարընտա կէօմմէտի-

26 լեր : Վ֊է օնա ա՛սը օլանլար՝ պուն֊
լար իտի . Ըմմոնլու գարը Աամե֊
թին օղլու Ղ֊Օաբադ. վե Աովաբլը
գարը Աամարիթին օղլու Յովզա֊
27 բադ : Վ֊է օնուն օղուլլարը՝ վե
եանընտա Լեհ֊ի օլան վերկինին չօգ֊
լուղու՝ վե Ըլլահ էվինին թեմելի
խուսուսունտա՝ իլթե փատիշահ֊
լար քիթապընըն թէֆսիրինտե եա֊
զըլմըշ տըր . վե Ղ֊օնուն եէրինե
օղլու Ըմասիա փատիշահ օլտու :

ՊԸՊ ԻՆ

Ըմասիանըն փատիշահ օլմասը : 3 Օնուն պապասընըն գաթիլլէրինի էօլտիւրտիւյի. 5 Օնուն Ընդովմուլար իլէ ձէնկի : 11 Օնլարը եէնտիյի : 14 Օնուն Ընդովմուլարըն Ըլլահ֊
լարընա ի՛պատէթ էթտիյի, վե փէյղամպե֊
րին նասիհաթընը խօր կէօրտիյիւ : 17 Օ֊
նուն Հովասա մէյտան օգուստուղու, վե օն֊
տան եէնիլտիյի : 27 Օնուն պիր իսթիխլօտե
գաթը օլուննտուղու :

1 Ըմասիա Ղիյրմի պէշ եաշընտա
փատիշահ օլտու, վե Երուսա֊
ղէմտե Իյիրմի տօգուզ եըլ փա֊
տիշահլըգ սիւրտիւ. վե անասընըն
աատը՝ Երուսաղէմտէն Յովդան
2 իտի : Վ֊է Ի՛պապլըն նազարընտա
տօղրու օլանը իշլէտի, Ի՛ամմա սա֊
լիմ եիւրէք իլէ տէյիլ :
3 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ Ղփատի֊
շահլըգ օնուն իւզէրինտե գավի օլ֊
տուղու կիպի, պապասը փատիշահը
գաթը էտէն գուլլարընը էօլտիւր֊
4 տիւ : Ըմմա օնլարըն օղուլլարընը
էօլտիւրմէտի. իլլա՝ Պապալար
Ղօղուլլար իշլէն էօլտիւրիւլմէյէ
վե օղուլլար պապալար իշլէն էօլ֊
տիւրիւլմէյէ՝ լաքին հէր քէս քենտի
կիւնահը իշլէն էօլտիւրիւլէ
տէյէրէք՝ Ի՛պապլըն էմր էթտիյի
Ա՛ովսէսին թէվրաթ քիթապընտա
եազըլը օլտուղու կիպի էյլէ֊Ի :
5 Ընտէն Ըմասիա Յուդայը ձէմ՛
էտիպ՝ օնլարը պապալարը էվլէ֊
րինձէ պին պաշըլար վե եիւզ պա֊
շըլար ձիւմլէ Յուդատա վե Ի֊ե֊
նիամինտե նասպ էյլէտի. վե օն֊
լարը Ի֊իյիրմի եաշընտան եօգարը
սայըպ՝ ձէնկէ չօգան մըզրագ վե
գալգան թուրթան իւչ եիւզ պին
6 սէչիլմիշ Նէֆէր պուլտու : Ձ֊էմ
եիւզ գանթար կիւսիւշ իւձրէթ
իլէ՝ Իսրայէլտէն եիւզ պին գահ֊
7 րիման իյիթ թուրթտու : Վ֊է օնա

Ըլլահըն պիր ատէմի կէլիպ տէտի
քի՝ Նա՞ փատիշահ՝ Իսրայէլին
ա՛սքէրի սէնին իլէ վարմասըն. զիրա
Ի֊ապպ Իսրայէլ իլէ՝ ձիւմլէ Նփ֊
8 րեմ օղուլլարը իլէ տէյիլտիր : Ըմ֊
մա էյէր սէն վարրը տա ձէնք իչիւն
գուվվէթլի հարաքէթ էտէր իսկէն
պիլէ՝ Ըլլահ սէնի տիւշմէնլէրին
էօնիւնտե տիւշիւրէձէք, զիրա Ըլ֊
լահըն՝ Ղեարտըմ էթմէյէ վե տիւ֊
9 շիւրմէյէ գուվվէթի վար : Վ֊է Ը֊
մասիա Ըլլահըն աատմինե տէտի
քի՝ Նա Իսրայէլին պէօլիւքլէրինե
վերտիյիմ եիւզ գանթար կի֊Ֆ֊ո֊լ
իչիւն նէ֊էյլէմէլի. վե Ըլլահըն ա֊
տէմի՝ Ի֊Պապպ սանա պուննտան զի֊
10 յատէ վերէպիլիր տէտի : Ի֊մտի
Ըմասիա օնլարը՝ Ե֊ո՞նի Նփրեմտեն
օնա կէլէն պէօլիւքլէրի այրըտը,
քի քենտի մահալլէրինե կիտէլէր.
վե օնլարըն էօվքեսի Յուդանըն
իւզէրինե դայէթ իլէ թուրթուղ֊
տու, վե քենտիլէրին մահալինե
էօվքե գըզղընըղը իլէ տէօնտիւլէր :
11 Վ֊է Ըմասիա գուվվէթլէնիպ՝
գավմընը չօգարտը, վե Ըթուղ տէ֊
րէսինէ կիթտի. վե Աէիր օղուլ֊
լարընտան օն պինինի վուրտու.
12 Վ֊է օն պինինի՝ Յուդա օղուլլարը
սաղ էսիր ալըպ գայանըն պաշընա
կէօթիւրտիւլէր. վե օնլարը գա֊
յանըն պաշընտան աթտրլար, վե
ձիւմլէսի չաթլատը :
13 Վ֊է Ըմասիանըն՝ պէրապէրինձէ
ձէնկէ կիթմէմէք իչիւն կէրի կէօն֊
տէրտիյի պէօլիւքլէրին աատմէլէ֊
րի՝ Աամարիատան թա֊Աեթորոնա֊
տէք Յուդանըն չէհրլէրինե հիւ֊
ձիւմ էթտիլէր. վե օնլարտան
իւչ պին ոոփմ վուրտուլար, վե
չօգ եաղմա եաղմալատրլար :
14 Վ֊է վագի՛ օլտու քի՝ Ըմասիա
Ընդովմուլարը վուրմագտան կէլ֊
տիքտէն սօնկրա, Ի՛Աէիր օղուլլա֊
րընըն ալահլարընը կէթիրիպ՝ օն֊
լարը Ղքէնտինէ ալահլար նասպ
էթտի. վե օնլարըն էօնիւնտե սէճ֊
տե գրլար իտի, հէմ օնլարա պուս֊
15 խուր եագար իտի : Վ֊է Ի՛պապըն
ղազազը Ըմասիանըն իւզէրինե
թուրթուշուպ՝ օնա պիր փէյղամ֊
պէր կէօնտէրտի, վե օնա տէտի
քի՝ Ո֊Ջենտիլէրին գավմընը սէնին
էլինտէն Ի֊գուրթարամայան Լգավ֊

մըն ալ Լահվարրնը նիշխուն Թալապ
16 էթտին։ Ալ ֆագի՝ օլտու քի օնա
սեօյլեր իքեն օնա ճեվապ վերտի
քի՝ Աենի փատիշահա մեշվերթե-
ճմ՚ մի գօտուլար • վազ կէչ, սե-
նի նի՚չխուն վուրսունլար • վե օլ
փէյղամպեր վազ կէչտի, վե տե-
տի քի՝ Պիլերիմ քի Ալլահ սենի
հէլաք էթմէյե ՚գատտ էթտի,
չխուն նատիհաթըմը տինկլէմէյիպ՝
պուռնու էյլէտին։
17 Ընտեն ՚Յուդա փատիշահը Ե-
մասիա միւշալէրե ետիպ՝ Իսրայէլ
փատիշահը Յեռ օղլու Յովաքա-
զըն օղլու Յովասա կէօնտերիպ
տէտի քի՝ կէլ եիւզ եիւզե կէօ-
18 րիւշէլիմ։ Ալ Իսրայէլ փատի-
շահը Յովաս՝ Յուդա փատիշահը
Ըմասիայա կէօնտէրիպ տէտի. Լի-
բանանտաքի տիքէն Լիբանանտաքի
էրզ աղաճլարընա կէօնտէրիպ՝ Աե-
նին գըզընը օղլումա գարը վեր
տէտի. վե Լիբանանտա օլան սահ-
րանըն պիր ճանավարը կէչիպ՝ տի-
19 քէնի չիյնէտի։ Աէն՝ Ինշէե Ե-
դովմու վուրտում տէյերէք եիւ-
րէյին սէնի թէքէպպիւր էթմէք
իչխուն եիւճէլթտի. հալա էվինտե
օթուր, զիրա նի՚չխուն պէլա իլէ
օղրաշըպ՝ սէն հէմ պիլէնճէ Յու-
20 դա տիւշէսինիզ։ Ըմմա Ըմասիա
տինկլէմէտի. զիրա ՚պու Ալլահ-
տան օլտու, թա քի օնըլարը ՚Ե-
դովմուն ալլահվարընը Թալապ
էթտիքլէրի իչխուն փէ՚շմանլէրինին
21 էվինե վերե։ Ըմմի Իսրայէլ փա-
տիշահը Յովաս չըգտը, վե օ՝ հէմ
Յուդա փատիշահը Ըմասիա Յու-
դատտա օլան Խեթսամիւստե եիւզ
22 եիւզե կէօրիւշտիւլէր։ Ալ Յու-
դա՝ Իսրայէլին էօնիւնտե պօզուլ-
տու. վե հէր քես չատըրընա
23 գաչտը։ Ալ Իսրայէլ փատիշահը
Յովաս՝ Յուդա փատիշահը ՚Յո-
վաքազ օղլու Յովասըն օղլու Ե-
մասիայը Խեթսամիւստե Թուէթտու,
վե օնու Երուսաղէմ կէօթիւրտիւ.
վե Երուսաղէմին հիսարընը Եփրեմ
գափուսունատան թա քէօշէ գա-
փուսունատեք տէօրթ եիւզ արշըն
24 ընգտը։ Ալ հէմ ալթտունու վե
կիւմիւշիւ՝ վե Ալլահըն էվինտե
պուլունան Ըբդեդոմուն եանընտա
օլան ճիւմլէ գապլարը վե փատի-

շահ էվինին խազինէլէրինի՝ վե ըհ-
տինտե օլան քիմսէլերի ալտը, վե
Սամարիայա տէօնտիւ։
25 Ալ Յուդա փատիշահը ՚Յո-
վաս օղլու Ըմասիա՝ Իսրայէլ փա-
տիշահը Յովաքազ օղլու Յովա-
սըն վէֆաթընտան սօնկրա՝ օն պէշ
26 եիլ եաշատը։ Իմտի Ըմասիանըն
պագի հիքեայէթինին էվվէլի վե
ախըրը՝ իլթէ Յուդա վե Իսրայէլ
փատիշահլարընըն քիթապընտա
27 եազըլը տէյի՚լմի։ Ալ Ըմասիա՝
Լապպա Թապի՝ օլմագտան սափ-
տըգտան սօնկրա, օնուն իւզէրինէ
Երուսաղէմտե ֆիթնէ գօփարտը-
լար, վե օ՝ Լաքիսէ գաչտը. ամ-
մա օնուն արտընճա Լաքիսէ կէօն-
տէրիպ՝ օնու օթատա էօլտիւրտիւ-
28 լէր։ Ալ օնու աթլար իւզէրինտե
գալտըրտըլար, վե օնու պապա-
լարը իւէ Յուդա շէհրինտե կէօմ-
տիւլէր։

ՊԸՊ Ի.Օ.

Ոզիանըն փատիշահլըգը վե օնուն ասուտե
հալի։ 16 Ոնուն մաղրուրլանըպ քեահինլիյէ
միւտախալէ էթտիյի, վե ճիւսամ ի՚լլէթի
իւէ վուրուլտուղու։ 22 Ոնուն էօլիւպ՝ եե-
րինէ Յովաթամըն կէչտիյի։

1 Ալ Ճիւմլէ Յուդա գավմը՝ Ո-
զիայը օն ալթը եաշընտա ի-
քէն ալտրլար, վե օնու պապասը Ը-
մասիանըն եէրինէ փատիշահ նասպ
2 էթտիլէր։ Նէլաթը պու պինա էյ-
լէտի, վե պապասը փատիշահ պա-
պալարը իւէ ուխտուտուգտան սօնկ-
րա՝ օնու Յուդայա կէրի վէրտի։
3 Ոզիա փատիշահ օլտուգտա՝ օն
ալթը եաշընտա իտի, վե Երուսա-
ղէմտե էւէլի իքի եըլ փատիշահլըգ
սիւրտիւ. վե անասընըն ատը՝ Ե-
4 րուսաղէմլի Յեքէլիա իտի։ Ալ
Թապալըն նազարընտա՝ պապասը
Ըմասիանըն ճիւմլէ էթտիյինէ
5 կէօրէ՝ ուօղրու օլանը էյլէտի։ Ալ
՚Ալլահըն իլհամլարընը անկլայան
Զաքարիանըն կիւնլէրինտե՝ ՚Ալ-
լահը Թալապ էյլէտի. վե Թապալը
Թալապ էթտիյի կիւնլէրտե՝ Ալլահ
օնուն իշինի բասթ կէթիրիր իտի։
6 Ալ չըգըպ՝ ՚փղշտլըլար իւէ ճէնք
էյլէտի, վե Գէթթին հիսարընը
հէմ Յաբնէհին հիսարընը վե Ա-
զովտոսուն հիսարընը երգտը. վե
Ազովտոստա հէմ փղշտլըլարտա

ՔԱ. Ի'. Լ. 826 Գէ։

Ղ Ֆ Ֆագ. Ժէ. 17։

ՔԱ. Ի'. Լ. 810։

ա Ֆ Ֆագ. Ժէ. 21, 22։ ԺԸ. 1, Ճ։

բ Նէհ. խա. 15։ Գաո. ա. 17։ բ. 19։ Ժ. 1։ գ պա'գ' պ. իզ. 2։

դ Նա. Ժէ. 29։

ՔԱ. Ի'. Լ. 827 Գէ։

Ե ա Ֆագ. բ. 25։

ՔԱ. Ի'. Լ. 826։

Զ Ֆ Ֆագ. Ժէ. 8, 9, ԼԱ։

է Ֆ Ֆագ. Ժէ. 15։ պ. իէ. 7։ Հ խա. 14։

3 պա'գ' պ. իա. 17։ իբ. 1, 6։

Digitized by Google

7 չէ հրկեր պինա էթտի : Վ է Ըլլահ
օնա՝ Էփղշտլըլարըն իւզէրինէ վէ
Կուրբահաղտէ սաքին օլան Ը՜-
բապլարըն իւզէրինէ վէ Ա՜առնլուս-
լարըն իւզէրինէ՝ իմտատ էյլէտի :
8 Վ է Ը՜մմոնլուլար՝ Ղզնայա հէտի-
յէլէր վէրտիէր . վէ օնուն նամը
Ա՜ըսըրըն մէտխէլինէտեք վարտը ,
զէրա օ՝ ղայէթ իլէ գուվվէթլէն-
տի : Վ է Ղզնա Էրուսաղէմտէ
Էքէօշէնին գափուսու իւզէրինէտ
վէ տէրէնին գափուսու իւզէրինէտ
վէ քէօշէլէրին իւզէրինտէ գուլլէ-
լէր պինա էթտի . վէ օնլարը գուվ-
10 վէթլէնտիրտի : Էմ չէօլտէ
գուլլէլէր եափտը , վէ չօգ գու-
յուլար գազտը , զէրա օնուն սահ-
րատա վէ օվատա չօգ սիւրիւլէրի
վար իտի . տաղլարտա հէմ կար-
մեղոստա չիֆթճիլէրի վէ պաղճը-
լարը վար իտի , զէրա չիֆթճիլիյի
11 սէվէր իտի : Վ է Ղլհանըն՝ քեա-
թիպ Յէհիէլին վէ զապիթ Ա՜աա-
սիանըն եէտի իլէ սայըլան ա՜տէտ
իւզրէ՝ փատիշահըն սէրվէրլէրին-
տէն Ընանիանըն էլի ալէքընտա՝
պէօլիւքճէ ճէնկէ չըգան ճէնքճի
12 ա՜աքէրի վար իտի : Ա՛իւմլէ պաշ
պապալարըն սայըսը՝ գահրիման ի-
յիթլէր օլարագ՝ իքի պին ալթը
13 եհուզ Նէֆէր իտի : Վ է օնլարըն
էլի՝ալթընտա՝ տիւշմէնլէրէ գարշը
փատիշահա իմտատ էուճէք զօր-
լու գուվվէթ իլէ ճէնք էտէն՝ իւչ
եհուզ եէտի պին պէշ եհուզ Նէֆէր
14 ա՜աքէր վար իտի : Վ է Ղզնա օն-
լար իչիւն՝ ճիւմլէ ա՜աքէր իչիւն
գալգանլար վէ մըզրագլար վէ պաշ-
լըդլար վէ զըրխլար վէ եայլար՝ վէ
սափան իչիւն թաշլար թէտարիք
15 էթտի : Էմ Էրուսաղէմտէ հէ-
զարիֆէննլէր մարիֆէթի իլէ մէն-
ճինիքլէր եափտը , քի օգլարը վէ
պէօյիւք թաշլարը աճմագ իչիւն՝
գուլլէլէրին իւզէրինտէ վէ քէօշէ-
լէրին իւզէրինտէ օլալար . վէ օ-
նուն նամը՝ թա ուզաղատէք չըգ-
տը , զէրա օնա թա գուվվէթլէ-
նինճէյէտէք ա՜ճայիպ իմտատլար
16 օլտուս : Ը՜մմա Ըգուվվէթլէնին-
ճէ՝ օնուն Ըեհուբէյի հէլաքէտէք
եհուճէլէնտի , վէ Ըլլահը Ա՜ապպա
ա՜ըսըզգ էթտի . վէ Ի՜ապպան հէյ-
քէլինէ կիրտի քի՝ պուխուրուն
մէզպահը իւզէրինտէ պուխուր եա-
17 գա : Վ է օնուն արտընճա Էքեա-
հին Ըզարիա վէ պիլէսինճէ Ա՜ապ-
պան գուվվէթ սահիպի սէքսէն
18 քեահինի վարտը : Վ է օնլար Ղ-
զնա փատիշահա գարշը տուրուպ
օնա տէտիլէր քի՝ Նա՜ Ղզնա Ա՜ապ-
պա պուխուր եագմագ Լսանա
տիւշմէզ , իլլա պուխուր եագմագ
իչիւն Թագտիս օլուհան Էը՜Հարոն
օղուլլարը քեահինլէրէ տիւէր .
Ա՜ագտէսէտէն չօգ , զէրա ա՜սըլօգ
էթտին , վէ Ա՜ապպ Ըլլահտան՝
19 սանա շան օլմազ : Վ է Ղ-
զնա զաղէպէ կէլտի , օնուն էլինտէ
իսէ՝ պուխուր եագմագ իչիւն
պուխուրտան վար իտի . վէ քեա-
հինլէրէ զաղապլէնմիշ իքէն՝ քեա-
հինլէրին էօնիւնտէ Ա՜ապպըն է-
վինտէ պուխուր մէզպահրընըն եա-
նընտա օնուն ալընընտա Ծճիւտամ
20 Ի՛լէթի պիթտի : Վ է պաշ քեահին
Ըզարիա հէմ ճիւմլէ քեահինլէր
օնա պագընճա , իլհէթ ալընընտա
ճիւտամ Ի՛լէթի վար իտի . վէ օնու
օրատան ա՜ճէլէ իլէ չըգարտը-
լար . հէմ քէնտիսի տախի Էչըգ-
մաղա ա՜ճէլէ էթտի , զէրա Ա՜ապպ
21 օնու վուրմուշ իտի : Էմտի Ղ-
զնա փատիշահ Թա վէֆաթը կիւ-
նիւնէտեք ճիւտամը օլուպ՝ Էխաս-
Թա խանէտէ ճիւտամը սաքին օլ-
տուս , չիւն քի Ա՜ապպըն էվինտէն
քէսիլտի . վէ փատիշահ էվինին
իւզէրինտէ օնուն օղլու Յովաթամ
օլուպ՝ տիյարըն գավմընը Հիւքմ
էտէր իտի :
22 Վ է Ղզնանըն պագի Հիքեայէ-
Թինին էվվէլինի վէ ախընընը՝ Ը՜-
մոս օղլու Նէսայի փէյղամպէր
23 եաղտը : Վ է Ղզնա պապալարը
իլէ ույուտու , վէ օնու պապալա-
րը իլէ փատիշահլարըն մէզպալըղը
սահրասընտա կէօմտիւլէր , չիւն
տէտիլէր քի՝ () ճիւտամը տըր .
վէ օնուն եէրինէ՝ օղլու Յովաթամ
փատիշահ օլտուս :

ՊԸՊ ԻՆ

Յովաթամըն փատիշահլըղը : 5 Օնուն Ը՜մմո-
նլուլարա զալէպ կէլտիյի : 7 Օնուն էթտիք-
լէրի : 9 Ը՜քազըն օնուն եէրինէ կէտտիյի :

1 Յովաթամ փատիշահ օլտուգտա՝
Ի՛իյիրմի պէշ եաշընտա իտի .

թագ . Ի՛ . Լ . 810 :
ե պ իա . 16 :
ղ ք թագ . ք . 2 : պ . ժէ . 11 :
ե է թագ . ժէ . 13 : Ղէսր . է . 13, 19, 32 : Ա՜աք . ժէ . 10 :
թագ . Ի՛ . Լ . 765 դէ :
ժ է թագ . ժգ . 12, 13 :
ը ք Օր . ԼԲ . 15 :
ը ք Օր . ք . 14 : պ . իճ . 19 :
թագ . Ի՛ . Լ . 765 դէ :
ժ է թագ . ժգ . 12, 13 :
թագ . Ի՛ . Լ . 765 դէ :
ե ա Ա՜ն . գ . 10 :
է թագ . ժգ . 40 : ժք . 7 :
ե Նհ . Հ . 7, 8 :
ժ թագ . ժք . 10 : է թագ . ե . 27 :
է Նտթ . գ . 12 :
հ է թագ . ժե . 5 :
յ Ղ . ժգ . 46 : թագ . ե . 2 :
ղ Նտ . ա . 1 :
ճ է թագ . ժե . 7 : Նտ . գ . 1 :
թագ . Ի՛ . Լ . 758 :
ա է թագ . ժե . 32, 33 :

Digitized by Google

վէ Իրուսաղէմտէ օն ալթը եղլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ անասը-
նըն ատը՝ Յադովհուն գրդը Յերու-
2 սա իտի: Վ֊է Բապպլն նազարընտա տօղրու օլանը պապասը Ղզիանըն ճիւմլէ էթտիյինէ կէօրէ էյլէտի, անճագ Բապպլն հէյքէլինէ կիր-
մէտի. վէ [բ]գավմ տահա ֆասիտ
3 իտի: Բապպլ էվինին իւսթ գափուս սունու պու եափտը. վէ [գ]ինփաղ հիսարընտա տախի չօգ պինա էթ-
4 տի: Վ֊է Յուդա տաղիսթանընտա շէհրլէր եափտը, հէմ օրմանլարտա գալէ֊լէր վէ գուլլէլէր եափտը:
5 [դ]Էմ օ՝ Ըմմոն օղուլլարընըն փա-տիշահը իլէ ճէնք էթտի, վէ օն-
լարը եէնտի. վէ Ըմմոն օղուլլարը օնա օլ եըլտա հիւզ գանթար կիւ-
միւշ վէ օն պին էօլչէք պուղտայ վէ օն պին էօլչէք արփա վէրտի-
լէր. պունու՝ Ըմմոն օղուլլարը՝ իքինճի եըլտա վէ իւչհունճիւ եըլ-
6 տա տախի էտա էթտիլէր: Վ֊է Յովաթամ գուվվէթլէնտի. չիւն քի հօլարընը՝ Ըլահը Բապպլն հուզուրունտա տօղրուլթտու:
7 Վ֊է Յովաթամընն պագի հիքեա-յէթի վէ օնուն ճիւմլէ ճէնքլէրի վէ հօլարը՝ իլճէ Իսրայէլ վէ Յուդա փատիշահլարընըն քիթա-
8 պընտա եազըլմըշ տըր: Փատիշահ օլտուգտա՝ իչիրմի պէշ եաշընտա իտի, վէ Իրուսաղէմտէ օն ալթը
9 եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ: Վ֊է [ե]Յովաթամ պապալարը իլէ ույու-տու, վէ օնու Ահաւիթ չէհրինտէ տէֆն էյլէտիլէր. վէ օղլու Ըքազ՝ օնուն եէրինէ փատիշահ օլտու:

ՊԸՊ ԻՐ

Ըքազըն եարամազ փատիշահլըգը իլէ՝ օնուն Աիւրեանիլէրտէն սըզլէթ չէքտիյի: 8 Իսրայէլիլէրին Ավդեդ փէյղամպէրին նասիհաթը իլէ՝ Յուդա էիրլէրինի եվէրինէ կէօնտէրտիքլէրի: 16 Ըքազըն Աիւրեանիլէրտէն իմռատ թաղազ էթտիյի: 22 Ոնուն սըզլէթի վտգընտա տահա զիյատէ փուլթիւրէսթէ օլաուղու: 26 Ղզիկիանըն՝ օնուն եէրինէ կէչտիյի:

1 Ը֊քազ փատիշահ օլտուգտա՝ իչիրմի եաշընտա իտի, վէ Իրուսաղէմտէ օն ալթը եըլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ պապասը Ահաւիթ կիպի՝ Բապպլն նազարընտա
2 տա տօղրու օլանը էթմէտի: Իլլա Իսրայէլ փատիշահլարընըն հօլա-րընտա եիւրիւտիւ. հէմ [բ]Իահազիմէ տախի [գ]տէօքմէ փուլթլար
3 եափտը: Վ֊է [դ]Ընովմ օղուռնուն տէրէսինտէ պուխուր եագար իտի. հէմ Բապպլն՝ Իսրայէլ օղուլլա-րընըն էօնիւնտէն գօվտուղու թա-յիֆէլէրին մէքրուհաթընա կէօրէ՝
4 [ե]օղուլլարընը աթէչէ եագտը: [զ]Էմ եիւքսէք եէրլէրտէ վէ պայրըլար իւզէրինտէ վէ հէր եէչիլ աղաճ ալթընտա գուրպան էտէր վէ պու-խուր եագար իտի:
5 Իմտի Ըլլահը Բապպ օնու Աիւրիա փատիշահընըն էլինէ վէր-տի, վէ [է]օնու վուրուպ՝ օնտան պիր չօգ էսիր ալտրլար, վէ Թա-մասկոսա կէօթիւրտիւլէր. հէմ Իսրայէլ փատիշհընըն էլինէ տա-խի վէրիլտի, վէ օ՝ օնու պէօյիւք
6 վուրուշ իլէ վուրտու: Վ֊է [ը]Իով-մել օղլու փակէհ պիր կիւնտէ Յուդաստան՝ ճիւմլէսի գահրիման իյիթլէր օլարագ՝ եիւզ իյիրմի պին ֆիլէ էօլտիւրտիւ. չիւն քի պա-պալարընըն Ըլահը Բապպը թէրք
7 էթտիլէր: Վ֊է Եփրեմին գահրի-մանը Օֆեքրի՝ փատիշահընը օղու Մաասիայը վէ սէրայընը քէտխիւ-տասը Ենղիկամը վէ փատիշահընը վէքիլի Ենղհանայը էօլտիւրտիւ:
8 Վ֊է Իսրայէլ օղուլլարը՝ քէնտի [ը]գարընտաշլարընտան գարըլար վէ օղլանլար վէ գըզլար իքի եիւզ պին էսիր ալտրլար. հէմ օնլարտան չօգ եաղմա ալտրլար, վէ եաղմայը Սամարիայա կէօթիւրտիւլէր:
9 Վ֊է օրատա՝ Ավդեդ իսմինտէ Բապպլն պիր փէյղամպէրի վար իտի, վէ Սամարիայա կէլէն ա֊ս-քէրին էօնիւնէ ջըգրպ օնլարա տէ-տի քի՝ Իչլէ [թ]պապալարընըզըն Ըլահը Բապպ Յուդանըն իւզե-րինէ տարրլտըզը իչիւն՝ օնլարը է-լինիզէ վէրտի. վէ օնլարը՝ [ժ]կէօյէ տէյինճէյէտէք պիր խըշմ իլէ
10 գըրտընըզ: Վ֊է շիմտի Յուդա վէ Իրուսաղէմին օղուլլարընը՝ քէն-տինիզէ էգուլլար վէ խալայըգլար գուլլանմաղա նիյէթ էտէրսինիզ. սիպքին արանըզտա՝ հէման քէնտի-
11 նիզ Ըլահընըզ Բապպա սուչլու տէյիլմի սինիզ: Իմտի հալա պէ-

Digitized by Google

նի տինկլէյին, վէ գարընտաշլարը-
նըզտան սիւրտիւյիւնիւզ էսիրլէրի
կէրի տէօնտէրին. Ի զլրա Իապպլն
խըշմ ու զազապը իւզէրինիզտէ
12 տիր: Վ Է Նփրեմ օղուլլարընէն
սէրվէրլէրինտէն պա՛զը քիմսէլէր՝
Յօհանան օղլու Ըզարիա՝ Մեսե-
զամօթ օղլու Խարաքիա վէ Մեղ-
ղում օղլու Նզեկիա վէ Ըզդիա
օղլու Ըմեսայի՝ սէֆէրտէն կէլէն-
13 լէրին իւզէրինէ գալգտրլար. Վ Է
օնլարա տէտիլէր քի՝ Նսիրլէրի
պուրայա կէթիրմէն, զլրա պիզ
հալա Իապպա սուչլու իքէն՝ սիզ
կիւնահ ըմլդա վէ սուչումուզա
զամմ էթմէք իսթէրսինիզ. չիւն
քի սուչումուզ չօգ տուր, վէ Իս-
րայէլէն իւզէրինէ խըշմ ու զազապ
14 վար: Վ Է ճէնքճիլէր՝ սէրվէրլէրին
վէ ճիւմլէ ճէմաա՛թըն էօնիւնտէ
էսիրլէրի վէ եաղմայը պրագտը-
15 լար: Վ Է օլ Ի իսիմլէրի իլէ զիքր
օլունան քիմսէլէր գալգըպ՝ էսիր-
լէրի ալտրլար, վէ հէփ չըփլագ
օլանլարը եաղմատան կիյտիրտի-
լէր, հէմ՝ օնլարը տօնատըպ՝ այագ
գապը կիյտիրտիլէր, վէ Ւօնլա-
րա եէտիրիպ իչէրտիլէր, վէ օնլա-
րը եաղլատըլար, վէ հէփ գայի՛ֆ-
լէրի մէրքէպլէրէ պինտիրտիլէր,
վէ օնլարը Ւխուրմա աղաճը չէհ-
րինէ Նրիքօվա գարընտաշլարընըն
եանընա կէօթիւրտիւլէր. անտէն
Ամարիայա տէօնտիւլէր:
16 Օլ զէմանտէ Ի Ըզդա փատի-
շահ Ըսուր փատիշահլարընա կէօն-
տէրտի քի՝ օնա խմտատ էտէլէր:
17 Օ՛իրա Նզեվլմլուլար եինէ կէլիպ՝
Յուդայը վուրտուլար, վէ էսիր-
18 լէր կէօթիւրտիւլէր: Ւփղլտը-
լար տախի օվատա վէ Յուդանընն
զըպլէսինտէ օլան չէհրլէրէ հիւ-
ճիւմ էթտիլէր, վէ Լեթսաւիսիւ
հէմ Ըլիզընու վէ Կադիօթու
վէ Մոքովու հէմ օնուն քէօյլէրի-
նի, վէ Թամմայը հէմ օնուն քէօյ-
լէրինի վէ Կամզովու հէմ օնուն
քէօյլէրինի ալտրլար, վէ օրատա
19 սաքին օլտուլար: Օ՛իրա Իապպ
Յուդայը Ի Իսրայէլ փատիշահը
Ըքաթըն սէպէպինտէ ալ չագլաթ-
տը. չիւն քի օ՝ Յուդայը ազտըր-
տը, վէ Իապպա պէօյիւք Ի՛սեան
20 Իլլէտտի: Վ Է օնուն իւզէրինէ՝ Ը-

սուր փատիշահը Թագղաթփաղա-
սար կէլիպ՝ օնու սըգտը, վէ օնա
21 եարտըմ էթմէտի: Օ՛իրա Ըքազ
Իապպլն էվինտէն վէ փատիշահրն
հէմ սէրվէրլէրին էվլէրինտէն եաղ-
մա ալըպ՝ Ըսուր փատիշահընա վէր-
տի իսէ տէ, օնա եարտըմ էթմէտի:
22 Վ Է սըգընթըտա իքէն տէ՝ հէ-
մանն պու Ըքազ փատիշահ Իապ-
23 պա եինէ Ի՛սեան էթտի: Վ Է օնու
վուրան Դամասկոսուն ալլահ լարը-
նա Ի գուրպանլար քէստի. վէ Ահի-
բիա փատիշահլարընըն ալլահլարը
օնլարա եարտըմ էթտիքլէրի իչիւն՝
օնլարա գուրպան քէսէյիմ քի Ի պա-
նա պու եարտըմ էթսինլէր տէտի.
ամմա օնլար օնա վէ ճիւմլէ Իս-
րայէլէ խարապլըղա սէպէպ օլ-
24 տուլար: Հէմ Ըքազ Ըլլահ հ-
վինին գապլարընը ճէմ՝ էտիպ՝
Ըլլահ էվինին գապլարընը փարէ-
լէտի, վէ Ի Իապպ էվինին գափու-
լարընը գափատը. վէ Նրուսաղէ-
մին հէր քէօշէսինտէ քէնտույէ
25 մէզպահլար նափտը: Վ Է Յուդա-
նըն հէր պիր շէհրինտէ թէփէ
փութխանէլէրի եափտը քի՝ եատ
ալլահլարա պուխուր եագա. վէ
պապալարընն Ըլլահը Իապպը
զազապ կէթիրտի:
26 Իմտի Ո՞նուն պագի հիքեայէ-
թինին վէ եօլլարընըն էվվէլի վէ
ախըրը՝ իշքէ Յուդա վէ Իսրայէլ
փատիշահլարընըն քիթապընտա
27 եազըլմըշ տըր: Վ Է Ըքազ պա-
պալարը իլէ ույուտու, վէ օնու
Նրուսաղէմ շէհրինտէ կէօմիւ-
լէրը, ամմա օնու Իսրայէլ փատի-
շահլարընըն մէզարլարընա կէօ-
թիւրմէտիլէր. վէ օղլու Նզեկիա՝
օնուն եէրինէ փատիշահ օլտու:

ՊԸՊ ԻԹ

Նզեկիանըն էյի փատիշահլըղը: 3 Օնուն՝ Ըլ-
լահըն ի՛պատէթինի թէքրար իհտաս էթտի-
յի: 5 Օնուն Ի՛հուդիլէրէ նասիհաթը: 13
Օնլարըն քէնտիլէրինի թագտիս էտիպ Ըլ-
լահն խանէսինի փաքլէտիքլէրի: 20 Նզե-
կիանըն վէ շէհրին զապթէլէրինին Ըլլահա
գուրպանլէր սունտուգլարը:

1 Նզեկիա Հիւրմի պէշ եաշընտա
փատիշահ օլտու, վէ Նրուսա-
ղէմտէ հիւրմի տօգուզ եըլ փատի-
շահլըգ սիւրտիւ. վէ անասընըն ա-
տը Ը Օ՛աքարիանըն գըզը Ըբիա ի-

(Թ. Ի'. Ն. 726։)

2 տի ։ Վ֊Է պապասը Դաւիթին
ճիւմլէ էթտիյինէ կէօրէ՝ Թապպէն
նազարընտա ստօղու օլանը էյլէտի։
3 Պու՝ փատիշահլըղընըն իլք եր֊
լընըն էվվելքի այնտա՝ Թապպ
էվինին գափուլարըրը աչտը , վէ
4 օնլարը թա՛միր էյլէտի։ Վ֊Է քեա֊
հինլերի հէմ Գեւիլիլերի կէթի֊
բիպ՝ օնլարը կիւնտօղու մէյտա֊
5 նընտա ճէմ՛ էյլէտի ։ Վ֊Է օնլա֊
րա տէտի քի՝ Պէնի տինկլէյին
եա՛ Գեւիլիլէր ։ Տհալա թագտիս
օլուն , վէ պապալարընըզըն Ըլա֊
հը Թապպէն էվինի թագտիս էտին ,
վէ փիսլիյի Մագտէսէտէն չըգա֊
6 րըն ։ Ո՞իրա պապալարըմըզ ա՛֊
սը օլուպ՝ Ըլահըմըզ Թապպէն
նազարընտա եարամազլըգ էթտի֊
լէր , վէ օնու թէրք էթտիլէր ։
7 տիլէր ։ Վ֊Էյվանըն գափու գա֊
նատլարընը տախի գափատըլար ,
վէ գանտիլլերի սէօնտիւրտիւլէր ,
վէ պուխուր եագմատըլար ։ վէ
Մագտէսէտէ Իսրայէլին Ըլահը֊
նա պիւթիւն եանմա սունմատը֊
8 լար ։ Օնուն իչիւն Յուգանըն վէ
Երուսաղէմին իւզերինէ Թապպէն
ղազապը կէլտի , վէ օնլարը՝ սիզ
կէօզլէրինիզ իլէ կէօրտիյիւնիւզ
կիպի ըՀէճայա՝ խարապաթա վէ
9 Բրէզալէթէ վէրտի ։ Վ֊Է պունտան
էօթիւրիւ՝ իշլէթ Ֆպապալարըմըզ
գըլըճտան տիւշտիւ , վէ օղուլլա֊
րըմըզ իլէ գըզլարըմըզ հէմ գա֊
10 րըլարըմըզ էսիրլիքտէ տիր ։ Ֆա֊
լա գալպիմտէ՝ Իսրայէլին Ըլահը
Թապպ իլէ Ե՛Հտ քէսիշմէք վար ,
թա քի պիզտէն խըշմ ու ղազապը
11 տէօնէ ։ Ի՞ա օղուլլարըմ՝ Հալա
ղաֆիլ օլման . զիրա Թապպ՝ օնա
խըզմէթ էթմէք իչիւն՝ էօնիւնտէ
տուրմազա վէ խըզմէթճիլերի հէմ
պուխուր եագըճըլարը օլմազա
Ըսիզլն սէչմիշ տիր ։
12 Վ֊Է Գեւիլիլէր՝ Ըմեսայի օղլու
Մաաթ վէ Ըզարիա օղլու Յովէլ
կահաթլըլար օղուլլարընտան՝ վէ
Ըբդի օղլու Կիս վէ Յալէլէլ օղ֊
լու Ըզարիա Մերարի օղուլլարըն֊
տան՝ վէ Կերսոնլուլարտան Օամ֊
մա օղլու Յովաք վէ Յովաք օղ֊
13 լու Իդէն , վէ Էղիսափան օղուլ֊

(Թ. Ի'. Ն. 726։)

լարընտան Աամարի վէ Յէհիէլ՝ վէ
Ըսափ օղուլլարընտան Օաքարիա
14 վէ Մաթանիա , վէ Էման օղուլլա֊
րընտան Յեքիէլ վէ Նմէլ՝ վէ Ի֊
դիթուն օղուլլարընտան Իմմայիա
15 վէ Իզրէէլ գալգտըլար ։ Վ֊Է գա֊
րընտաշլարընը ճէմ՛ էտիպ՝ Էթագ֊ Ի Խա . 5։
տիս օլտուլար ։ վէ փատիշահըն
էմրինէ կէօրէ Թապպէն սէօզիւ Գ պ. Ը. 12։
իւզրէ՝ Թապպէն էվինի փաքլէմէ֊ Է Ա Մն. իգ. 28։
16 յէ վարտըլար ։ Վ֊Է քեահինլէր՝
փաքլէմէք իչիւն՝ Թապպ էվինին
իչէրիսինէ կիրտիլէր , վէ Թապպէն
հէյքէլինտէ պուլտուգլարը ճիւմ֊
լէ մուրտարլըղը՝ Թապպ էվինին
ավլուսունա չըգարտըլար , վէ Գ֊
եւիլիլէր տիշարըյա՝ կեդրոն տէ֊
բէսինէ չըգարմադա գալտըրտը֊
17 լար ։ Վ֊Է իլք այըն էվվելքի Նէ֊
Նէտե թագտիս էթմէյէ պաշլա֊
տըլար , վէ այըն սէքիզինճի կիւ֊
նիտե Թապպէն էյվանընա կէլ֊
տիլէր , վէ Թապպ էվինի սէքիզ
կիւնտե թագտիս էթտիլէր ։ վէ
իլք այըն օն ալթընճը կիւնիւնտե
18 թէքմիլ էթտիլէր ։ Ընտէն՝ իչէ֊
րիյէ Եզեկիա փատիշահըն եանընա
վարըպ տէտիլէր քի՝ Թապպէն
պիւթիւն էվինի՝ վէ պիւթիւն եան֊
մա մեզպահընը հէմ օնուն ճիւմլէ
գապլարընը՝ վէ հուզուր էքմէյի֊
նին սօֆրասընը հէմ օնուն ճիւմ֊
19 լէ գապլարընը փաքլէտիք ։ Վ֊Է
Ըքազ փատիշահըն փատիշահլը֊
ղընտա՝ օնուն Ի՛սեանը իլէ նա֊ Հ պ. իգ.24։
փաքլէտիյի գապլարըն ճիւմլէսինի
հաղըրլատըգ , հէմ թագտիս էյ֊
լէտիք ։ վէ իշթէ օնլար Թապպէն
մեզպահը էօնիւնտե տիր ։
20 Օլտէմ Եզեկիա փատիշահ էր֊
քէն գալգըպ՝ շէհրին սէրվէրլէրինի
ճէմ՛ էյլէտի , վէ Թապպէն էվինէ
21 չըգտը ։ Վ֊Է փատիշահլըգ իչիւն
հէմ Մագտէսէ իչիւն վէ Յուդա
իչիւն Ֆկիւնահ գուրպանը տէյիւ՝ Ֆ Դ. Վ. 3,
եէտի պուղա վէ եէտի գօչ վէ 14։
եէտի գուզու վէ քէչիլէրտէն եէ֊
տի երքէճ կէթիրտիլէր , վէ Ըհա֊
րոն օղուլլարը քեահինլէրէ պու֊
յուրտու քի՝ օնլարը Թապպէն մեզ֊
22 պահը իւզէրինտե սունալար ։ Վ֊Է
սրղըրլարը պօղազլատըլար , վէ Ղ Վ. Ը. 14,
քեահինլէր գանը ալտըլար , վէ 15, 19, 24.
Ղմեզպահա սէրփտիլէր ։ հէմ գօչ֊ Նբր. Թ. 21։

Digitized by Google

ԹԱԳ. Ի'. Ի'. 726։

լարը պօղազլայըպ՝ գանը մէզպահա
սերփտիլէր, գուզուլարը տախի պօ-
ղազլայըպ՝ գանը մէզպահա սերփ-
23 տիլէր։ Ընտէն կիւնահ գուրպա-
նընըն էրքէճլէրինի փատիշահընը վէ
ճէմաա'թըն էօնիւնէ եազլաչտըը-
տըլար. վէ օնլար՝ օնլարըն իւզէ-
ծ Ղ.Ա. Դ. 15, 24։ 24 րինէ ⁶էլլերինի գօտու։ Ա՛ք քա-
հինլէր օնլարը պօղազլատըլար, վէ
ժ Ղ.Ա. Ժէ. 20։ 25 ⁷ճիւմլէ Իսրայէլէ քէֆարէթ էր-
մէք իչիւն՝ օնլարըն գանընը մէզ-
պահա սերփտիլէր. զիրա փատի-
շահ տէտի քի՝ պիւթիւն եանմա վէ
կիւնահ գուրպանը ճիւմլէ Իսրա-
յ ա Մն.Ժգ. 4, իե. 6։ 25 էլ իչիւն օլա։ ⁸Էմ Դ Եփիլ-
ն ա Մն.իգ. 5, իե. 1։ պ. 2. 14։ էրի Թագաւորի Դադընը վէ ⁹Նաթան փէյղամպէ-
ը Բ Ղ.Ա.գ. իէ. 11։ րին Թէնպիհի իւզրէ՝ զիլլէր իլէ վէ
սանթուրլար իլէ վէ թանպուրլար
ո պ. Ը. 12։ իլէ տուրտուրտու. 10զիրա Ղապ-
պընը՝ փէյղամպէրլէրինին վասիթա-
26 սը իլէ էմրի պէյղէ իտի։ Նմտի
Դ Եփիլլէրը Դ՝Աւիթին Մոաւիգէ
էա Մն.իգ. 5։ Ա՛մալ. 2. 5։ ալէհլէրի իլէ՝ վէ քահինլէր
պ Ղ.Ա.Ա. 8, 10։ ա Մն.Ժէ.24։ Ժգ. 6։ 27 11պօրուլարը իլէ տուրտուրլար։ Ա՛ք
Նզեկիա ուէտի քի՝ պիւթիւն եան-
մայը մէզպահտա սունալար. վէ
պիւթիւն եանմա պաշլանտրը զէ-
ք պ. իգ. 18։ մանտէ՝ Ղապպընը իլահիսի պաճէ
պօրուլար իլէ վէ Նսրայէլ փատի-
շահը Դ՝աւիթին Մոաւիգէ ալէհլէ-
28 րի իլէ պաշլանտը։ Ա՛ք թա պիւ-
թիւն եանմա թէքմիլ օլունճայա-
տէք՝ ճիւմլէ ճէմաա'թ սէճտէ
գըլարլար իտի, վէ մուսիգար ի-
լահի օգուր իտի, վէ պօրաճանլար
29 պօրու չալար իտի։ Ա՛ք պիւթիւն
եանմայը թէքմիլ էթտիքլէրինտէ,
ա պ. իե. 18։ 11փատիշահ հէմ եանընտա ճիւմ-
լէ պուլունանլար տիզ չէօքիւպ՝
30 սէճտէ գըլտըլար։ Ընտէն Նզէ-
կիա փատիշահ վէ սերվէրլէր Դ՝է-
ւիլլէրէ տէտիլէր քի՝ Ղապպա
Դաւիթին վէ Ընսափ պագըճընըն
սէօզլէրի իլէ համտ էտէլէր. վէ
օնլար չաղլանարագ համտ էթտի-
լէր, վէ էյիլիպ սէճտէ գըլտըլար։
31 Ա՛ք Նզեկիա ճէվապ էտիպ ու-
տի քի՝ Ո՛իմտի քէնտինիզի Ղապ-
պա սունտունուզ. եագլաչըն, վէ
Ղապպընը էվինէ գուրպանլար վէ
ա Դ.Ա. Է.12։ 12չիւքր փէշքէշլէրի կէթիրին. իմ-
տի ճէմաա'թ՝ գուրպանլար վէ

ԹԱԳ. Ի'. Ի'. 726։

չիւքր փէշքէշլէրի՝ վէ հէր կէօն-
լիւնտէն գօփան պիւթիւն եանմա-
32 լար կէթիրտիլէր։ Ա՛ք ճէմաա'թըն
կիւթիրտիյի պիւթիւն եանմալարըն
սայըսը՝ եէթմիշ սըղըր՝ եիւզ գօչ
վէ իքի եիւզ գուզու իտի. պունա-
լարըն ճիւմլէսի Ղապպա պիւթիւն
33 եանմա իչիւն իտի։ Ա՛ք վագֆ
օլունանլար՝ ալթը եիւզ սըղըր վէ
34 իւչ պին գօյուն իտի։ Ընճագ
քահինլէր ազ օլմագ իլէ, ճիւմլէ
պիւթիւն եանմալարը եիւզմիյէ
գատիր օլմատըլար, վէ թա իւչ
թէքմիլ օլունճայատէք՝ հէմ թա
քահինլէր Թագտիս սլունճայատէք՝
Վգարընտաշլարը Դ՝եփիլլէր օնլարա ե Դ.Ա. Ը. 11։
եարտըմ էթտիլէր. զիրա 12Դ՝է- ա Դ.Ը. 3։
փիլլէր Թագտիս օլմաղա՝ քահինլէ-
րըտէն զիյատե հազըր եիւրէքլի
35 իտի։ Էմ տախի պիւթիւն եան-
մալար՝ սէլամէթ գուրպանլարընըն
ը Ղ.Ա. է.16։ 13եազը իլէ վէ պիւթիւն եանմալա-
րըն 14չէրպէթ փէշքէշլէրի իլէ չօգ
ց Ֆնաւ. ժե. 5, 7, 10։ իտի. պու վէճհ իլէ Ղապպ էվի-
նինն խըղմէթի թէրթիպէ գօնտուրա։
36 Նմտի Նզեկիա ճիւմլէ գավմ իլէ
Ա՛լլահ գավմընը Հազըր գըլտըղընա
հազ օլտու. զիրա պու մասլահաթ՝
ափանըղ օլտու։

ՊԵՊՂԱՑԻ

Նզեկիանըն իքինճի այտա Հուդա վէ Նսրայէլ իչիւն պասէք պայրամը նիտա էթտիյի ։ 13 Ա՛էմի'էթին՝ փուղլարընը մէզպահլարընը հե-
լաք էթտիյի ։ 15 Օն պէշ կիւն պայրամը թուխտուզլարը ։ 27 Ղահինէրին վէ Ա՛ե-
փիլլէրին խալգա խայր ուտա՝ էթտիքլէրի ։

1 Ընտէն Նզեկիա ճիւմլէ Իսրայէ-
լէ վէ Յուդայա կէօնտէրուի ,
հէմ Նփրեմ վէ Ղանասէյէ տա-
խի նամէլէր եազտը , քի Նրուսա-
ղէմտէ օլան Ղապպընը էվինէ կէ-
լսի՝ Իսրայէլին Ա՛լլահը Ղապպը
2 պասեքինի էտէլէր ։ Ա՛ք փատի-
շահ՝ սերվէրլէրի իլէ վէ ճիւմլէ
ճէմաա'թ իլէ Նրուսաղէմտէ մէշ-
վէրէթ էթտի քի՝ պասեքի 3քինե- ա Ֆնաւ. Թ. 10, 11։
3 րի այտա էտէլէր ։ Օ՛նրա բվագ- բ Նշ. Ժբ. 6, 18։
թընտա օնու էթմէյէ գատիր տէ- գ պ.իթ.34։
յիլլէր իտի. 4չիւն քի քահինլէր
եէթէր միգտարի Թագտիս օլմա-
մըշլար իտի, վէ գավմ Նրուսա-
4 ղէմէ ճէմ՝ օլմամըշ իտի ։ Նմտի

ՀԱ·Ի'·Ի·
726։

պու շէյ փատիշահըն նազարընտա
վէ ճիւմլէ ճէմաա'թըն նազարընտա
5 տօղրու կէօրիւնտիւ ։ Վ֊է գավլի
գարար էթտիլէր քի՝ ճիւմլէ Իս֊
րայէլտե Կերսաբէէտէն թա Պա֊
նատէք խապէր կէլիրէլէր , քի կէ֊
լիպ՝ Իրուսաղէմտե Իսրայէլին
Ըլլահը Յապպըն պասեքինի էտէ֊
լէր · զիրա չօգտան պէրու՝ եաղըլը
օլտուղու կիպի էթմիշլէր իտի ։
6 Վ֊է ուլագլար՝ փատիշահըն հէմ
սերվէրլէրին եէտիւտէն նամէներ ի֊
լէ ճիւմլէ Իսրայէլէ վէ Յուդայա
վարտըլար , վէ փատիշահըն էմրի
իւզրէ տէտիլէր · Նա՛ Իսրայէլ օ֊
ղուլլարը՝ Աբրահամըն Իսահակըն
վէ Իսրայէլին Ըլլահը Յապպա
տէօնիւն , օ տա սիպին Ըսուր փա֊
տիշահլարընըն փէնչէսինտէն գուր֊
թուլմուշ պագընըզա տէօնէճէք
7 տիր ։ Վ֊է Ղպապալարընըզ կիպի
հէմ գարընտաշլարընըզ կիպի օլ֊
ման , քի օնլար պապալարընըն Ըլ֊
լահը Յապպա ի'սեան էթտիլէր ,
վէ սիզին հալա կէօրտիւիւնիւզ
կիպի՝ Ըօնլարը խարապլըզա վէր֊
8 տի ։ Հալա Ըպօյնունուզու՝ պա֊
պալարընըզ կիպի սերթլէթմէն ·
Յապպա թապի՝ օլուն , վէ օնուն
էպէտէն ա'զիզ գըլտըզը Պագտէ֊
սէսինէ կէլին , վէ Ըլլահընըզ
Յապպա ի'պատէթ էտին , քի Ըսիլ֊
տէն խըշմ ու ղաղապը տէօնէ ։
9 Օ֊իրա սիզ Յապպա տէօնէր իսէ֊
նիզ , գարընտաշլարընըզ վէ օղուլ֊
լարընըզ՝ օնլարը էսիր սիւրէնլէրին
եիւզիւնտէն Ըմէրհամէթ պուլուպ
պու տիյարա տէօնէճէքլէր · զի֊
րա Ըլլահընըզ Յապպ Ըրահիմ վէ
լսթիֆ տիր · վէ էյէր Ըօնա տէօ֊
նէր իսէնիզ , սիզտէն եիւզ չէվիր֊
մէյէճէք տիր ։
10 Իմտի ուլագլար՝ չէհրտէն չէհ֊
րէ նփրեմ վէ Պանասէ տիյարըն֊
տան թա Օ֊աբուղոնատէք կէչտի֊
լէր · ամմա օնլարա կիւլիւպ՝ օն֊
11 լարը Ըզվզէ ալտըլար ։ Ընճագ
Ըսերտէն վէ Պանասէտէն վէ
Օ֊աբուղոնատան պա'զը ատէմլէրին
նէ֊նէ֊ալէագլանըպ՝ Իրուսաղէ֊
12 մէ կէլտիլէր ։ Ըպապըն սէօզիւ
իւէ փատիշահըն վէ սերվէրլէրին
էմրինի իճրա էթմէք իչիւն Յու֊
դանըն իւզէրինէ տախի Ըլլահըն

էլի օլտուէ քի՝ օնլարա պիր եիւ֊
րէք վէրէ ։
13 Վ֊է Իրուսաղէմէ չօգ խալգ
ճէմ՝ օլտուէ , ղայէթ չօգ ճէմաա֊
'թ քի՝ իքինճի այտա խամուր֊
14 սուզլար պայրամընը էտիլիր ։ Վ֊է
գալգըպ՝ Իրուսաղէմտե օլան
Ամզպահլարը տէֆ՝ էթտիլէր · վէ ՂՊ·ԻԲ·31։
ճիւմլէ պուխուրկեահլարընը տէֆ՝
էտիպ՝ Կեդրոն տէրէսինէ աթտը֊
15 լար ։ Վ֊է իքինճի այն օն տէօր֊
տիւնճիւ Կ֊Ընէ֊նտե պասեքի պօ֊
ղազլատըլար , վէ քեահինլէր հէմ
Կ֊եւիլիւլէր Ըա'րլանըպ թագտիս ՂՊ·Ի֊·
օլտուլար , վէ պիւթիւն եանմալա֊ 34։
րընը Յապպըն էվինէ կէթիրտիլէր ։
16 Վ֊է ա'տէթլէրի իւզրէ՝ Ըլլահըն
ատէմի Պոմէսին թէվրաթընա
կէօրէ քէնտիլէրին տուրագլարըն֊
տա սուրտուլար · գանը՝ Կ֊եւի֊
լիլէրին էլինտէն քեահինլէր պէշ֊
17 սերփերլէր իտի ։ Օ֊իրա ճէմաա'թ֊
տա թագտիս օլունմամըշլար չօգ
իտի · վէ Ճիւմլէ փաք օլմայան֊ ՏՊ·Իթ·
լարընը պասեք գուրպանլարընըն 34·
պօղազլամալարը իւզէրինտէ Կ֊Է֊
էիլիլէր իտի , քի օնլարը Յապպա
18 թագտիս էտիլէր ։ Օ֊իրա գավմըն
չօղու՝ Ընփրեմտէն վէ Պանասէ֊ Յ Խա·11։
տէն վէ Իսաքարտան վէ Օ֊աբու֊
ղոնտան էքսէրիսի փաք տէյիլլէր
իտի · իւլա Նպասեքի՝ եաղըը օլա֊ Ն ՆՀ·ԺԲ·
նա մուզայիր եէտիլէր · ամմա Ընֆ 43 , ՃՀ։
զեկիա օնլար իչիւն նիյազ էտիպ
տէտի քի՝ Ընյի օլան Յապպ քէ֊
19 ֆարէթ էթսին , հէր պիրինտէն էօ֊
թիւրիւ քի պապալարընըն Ըլլահը
Յապպ Ըլլահը թալապ էթմէյէ
Նպիւթիւն եիւրէյինի հազըրլամըշ ՂՊ·ԺԹ·3։
տըը , Պագտէսէ փաքլէնմէսի իւզ֊
20 րէ տէյիլ իսէ տէ ։ Վ֊է Յապպ Ընֆ֊
զեկիայը իչիթտի , վէ գավմա շի֊
ֆա վէրտի ։
21 Իմտի Իրուսաղէմտե պուլու֊
նան Իսրայէլ օղուլլարը պէօյիւք
շազլըգ իլէ Նէէտի կիւն խամուր֊ Ա ՆՀ· ՃՀ·
սուզլար պայրամընը էթտիլէր · վէ 15·ԺՀ·6։
Յապպա Կ֊եւիլիլէր հէմ քեահին֊
լէր կիւն պէ կիւն գուվվէթլի Ա֊
փօլը չալկըլար իլէ Յապպա համո
22 էտերլէր իտի ։ Վ֊է Ընզեկիա՝
Յապպըն էյի ի'լմինտէ մահիր օլան
ճիւմլէ Կ֊եւիլիլէրին Նկէօնիւլլէ֊ Ղ Նս·Ե·2։
բինճէ սէօյլէտի · վէ պայրամըն

ՀԱ·Ի'·Ի·
726։

Թ Ընզեմ·ի·1։ Յովէլ·բ·13։
Ե Ղ ՃԱագ·ԺԵ·19, 29։
Ղ Ընզեկ·ի·18։
Է Պ·Իթ·8։
Ը Բ Օր·Ժ·16։
Բ Պա'գ՝ ա ԼՊն·Իթ·24։
Ժ Պ·Իթ·10։
Ի Ալաշ·ՃՂ·46։
Լ ՆՀ·Լ·Ե·6։
Խ Նս·Ծ·7։
Ծ Պ·ԼՂ·16։
Կ Պ·ԺՁ·16։ Խա·18, 21։
Հ Պ·Իթ·25։
Յ Փիլ·բ·13։

Digitized by Google

եէտի կիւնիւնտէ՝ սէլամէթ գուրպանլարը քէսէրէք վէ պապալարընըն Ըլլահը Իապպա շիւքր ետէրէք եէրլէր իտի ։
23 Վէ ճիւմլէ ճէմաա'թի մէշվերէթ էթտիլէր քի՝ Ըեէտի կիւն տահա էտէլէր . վէ եէտի կիւն շազլըգ
24 էթտիլէր ։ Օղիրա Յուդա վատիշահը Ենզեկիա՝ ճէմաա'թա ըսին պուղա վէ եէտի պին գօյուն պաղըշլատը , վէ սերվերլէր պոխէ ճէմաա'թա պին պուղա վէ օն պին գօյուն պաղըշլատըլար . վէ չօգ քեա-
25 հինլէր ըԹագտիս օլտուլար ։ Իմտի ճիւմլէ Յուդա ճէմաա'թը հէմ քեահինլէր վէ Վ եւիւլէրը՝ Ըիսրայէլ տիյարընտան կէլէն հէմ Յուդատա սաքին օլան միւսաֆիր-
26 լէր շազ օլտուլար ։ Վ՚է Ենզեկիա ղէմտե պէօյիւք շազլըգ օլտու . զիրա Իսրայէլ փատիշահը Դաւիթ օղլու Սողոմոնուն կիւնլէրինտէն պէրու՝ Ենրուսաղէմտե պէօյլէ օլ-
27 մամըշ իտի ։ Ընտէն Վ եւիւլ քեահինլէր գալգըպ՝ ըգավմա խայր տուա՝ էթտիլէր , վէ օնլարըն սէսի իշիտիլտի . հէմ օնլարըն նիյազը՝ ըա'զիզ մէքքեանընա՝ կէօյէտէք եէթիշտի ։

ՊԸՊ ԼԸ

Խազդն փուխէբէսթլնյի պօզտուղու ։ 2 Ենզեկիանըն քեահինլէրին վէ Վ եւիւլէրին նէվպէթլէրինի թէրթիպ էտիպ՝ օնլարըն մաա'շը իշուն թէտաբիք կէօրտիւյու ։ 5 Խաղգըն օնտալըգլարը կէթիրմէյէ զայրէթի ։ 11 Ենզեկիանըն օնտալըգլարըն գուլլանըլմասընա միւտիրլէր թա'յին էթտիյի ։ 20 Օնուն խնըլէսի փաքէյի ։

1 Վ՚է պունուն ճիւմլէսի թէքմիլ օլունճա , հազրը պուլունան ճիւմլէ Իսրայէլ՝ Յուդա չէհրլէրինէ չըգտրլար , վէ ճիւմլէ Յուդա իլէ Ըենիամինտէն՝ հէմ Էփրեմ վէ Ըմանասէտէ օլան ըտիքիլի թաշլարը գըրտրլար , վէ Ընտարովի փուխլարընը փարէլէտիլէր , վէ թա պիհիրինճէյէտէք թէկիւ փուխանէլէրինի հէմ մեզպահլարը եըգտրլար . անտէն Իսրայէլ օղուլլարը չէհրլէրինէ հէր քէս միւլքիւնէ տէօնտիւլէր ։
2 Վ՚է Էնզեկիա ըքեահինլէրին վէ Վ եւիւլիլէրին պէօլիւքլէրինի՝ հէր քէսի քեահինլէրին վէ Վ եւիւլէրին ըպիհիրիւն եանմա վէ սէլամէթ գուրպանը իչլիւն խըզմէթիւինին իգթիզասընա կէօրէ պէօլիւքլէրի իզէրինէ նասպ էթտի , քի Իապպ օրտուլարընըն գափուլարընտա խըզմէթ էտիպ՝ համտ ու սէնա էտէ-
3 լէր ։ Վ՚է փատիշահ քէնտի մալինտէն պիւթիւն եանմալար իչիւն՝ էա՛նէ ըԻապպը թէվրաթ քիթապընտա եազըլը օլտուղու կիպի՝ սապահ վէ ախշամ պիւթիւն եանմալարը իչիւն վէ շաբաթլարըն հէմ այ պաշլարըն վէ պայրամլարըն պիւթիւն եանմալարը իչիւն
4 պիր հիսսէ ըմա՛չին էրնէք ։ Հէմ գավմա՝ Ենրուսաղէմ սաքինլէրինէ էմր էթտի քի՝ Ըքեահինլէրին վէ Վ եւիւլիլէրին հիսսէսինի վէրէլէր . թա քի՝ ըԻապպը նօմսուզնտա
5 գուվվէթլէնէլէր ։ Վ՚է պու էմր հայրլտրըլը կիպի՝ Իսրայէլ օղուլլարը ըպուղտայըն՝ շարապը վէ զէյթուն եաղընըն վէ պալըն վէ ճիւմլէ թարլա մահսուլունուն թուրքեանտալարընը ղանիմլէթ իլէ կէթիրտիլէր . հէմ ճիւմլէնին ի՛չըրիւնիւ ղանիմլէթ իլէ կէթիրտիլէր ։
6 Վ՚է Յուդա չէհրլէրինտէ սաքին օլան Իսրայէլ հէմ Յուդա օղուլլարը օնլար տախի՝ սըղըր վէ գօյուն ի՛չըրիւնիւ վէ քէնտիլէրին Ըլլահը Իապպա թագտիս էթտիքլէրի ա՛զիզ չէյլէրին ըի՛չըրիւնիւ կէթիրիպ՝ եըղըն եըղըն էթտիլէր ։
7 Ենըղընըլարըն թէմէլինի գօմաղա՝ իւչիւնճիւ այտա պաշլատըլար , վէ եէտինճի այտա թէքմիլ էթտիլէր ։
8 Վ՚է Էնզեկիա իլէ սէրվերլէր կէլիպ՝ եըղընըլարը կէօրիւնճէ , Իապպա վէ օնուն գավմը Իսրայէլէ պէրէ-
9 քէթ օգուտուլար ։ Վ՚է Էնզեկիա քեահինլէրի վէ Վ եւիւլիլէրի եըղընըլարտան էօթիւրիւ սիւալ էյլէտի ։
10 Վ՚է Սադովկ էվլինտէն օլան Ըզարիա պաշ քեահին՝ օնա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ ըԷտիյէլէրի Իապպըն էվլինէ կէթիրմէյէ պաշլատըգլարը զէմանտան պէրու եէտիք վէ տօյտուգ , վէ պիր չօգ արթտը , զիրա Իապպ գավմընա պէրէքէթ իհսան էտէտի , վէ ար-
11 թան՝ պու զանիմլէթ տիր ։ Ընտէն Էնզեկիա տէտի քի՝ Իապպըն էվլինտէ օտալար հազրըլայալար . վէ
12 հազրըլատըլար ։ Վ՚է օնլար հէտի-

յէլէբի վէ ի՛ւշալէրի վէ ա՛զիզ շէյ-
լէրի՝ էմնիյէթի իւզրէ իչէրիյէ կէօ-
թիւրտիւլէր · վէ ⁴օնլարըն իւզէ-
րինտէ Պ Եւբիլի Ռոնունիա նազիր ի-
տի , վէ ⁵իքինճիսի օնուն գարըն-
13 տաշը Ա՛նմէի իտի · Ա Է Յեքիւել
հէմ Ըզազիա վէ Ներահաթ վէ Ը-
սայէլ վէ Յերիմովթ վէ Յոշվա-
բադ վէ Ենղիէլ վէ Յեսմաքիա վէ
Ա՛ահաթ վէ Ռանեա՝ Ռոնունիանըն
վէ օնուն գարընտաշը Ա՛նմէինին է-
լի ալթընտա՝ Եզեկիա փատիշահըն
վէ Ասպպ էվինին նազիրի Ըզա-
րիանըն նազարէթի իլէ մէմուրլար
14 իտի : Ա՛Է կիւնտօղուսու եանը
գափուճուսու Պ ԵւբիլԵ Յեմնա օղ-
լու Կովրե՝ Ասպպրն գալտրըմա
փէշքէշլինի վէ ա՛զիզլէր ա՛զիզինի
վէրմէք իչիւն Ըլլահըն իրատէթ
փէշքէշլէրինին իւզէրինտէ իտի :
15 Ա Է օնուն եանընտա՝ ⁶քահինլէ-
րին շէհրլերինտե Լեվէն վէ Ա՛ի-
նիամին վէ Յեսու վէ Ա՛եմայիա՝
Ը՛մարիա վէ Սէքենիա մի՛լէթմէտ
իտիլէր , քի գարընտաշլարընա՝ կէ-
րէք քիւչիւյէ կէրէք պէօյիւյէ
16 պէօլիւքլէրճէ վէրէլէր · Պէօլիւք-
լէրինճէ նէվպէթլէրինտե խըզմէթ-
լէրինե կէօրէ՝ ճիւմլէ Ասպպ է-
վինէ կիրէնլէրին հէր կիւնլիւք
թա՛յինլերի իւզրէ սիլսիլե տէֆ-
թէրինճէ իւչ եաշընտան եօգարը
17 օլան էրքէքլէրտէն մա՛ւտա , կէրէք
պապալարը էվինճէ քահինլէրին
սիլսիլէսինէ՝ կէրէք Ւնէվպէթլէրին-
տե պէօլիւքլէրինճէ իյիրմի եա-
18 շընտան եօգարը Պ Եւբիլիլէրէ , վէ
ճիւմլէ ճէմաա՛թտա օնլարըն հէփ
ա՛յալլէրլի՝ եա՛նի գարըլարը վէ օ-
ղուլտարը վէ գըղլարը սիլսիլէսինէ
վէրէլէր · զիրա օնլար էմնիյէթի
իւզրէ Ա՛ագտէսէտե թապտիս օլ-
19 տուլար · ⁷Էմ հէփ շէհրլէրինին
էվարօչլարը թարղալարընտա շէհր
պէ շէհր Ըհարոն օղուլտարը քահ-
հինլէրէ՝ ⁸ատլարը իլէ զէքր օլու-
նան ատէմլէր՝ քահինլէրին ճիւմ-
լէ էրքէքլէրինէ վէ հէփ Պ Եւբիլիլէրին սիլսիլէսինուէն օլանլարա
20 հիսսէ վէրիլէր իտի : Ա՛Է Ենզէ-
կիա ճիւմլէ Յուդատա պէօյլէ էյ-
լէտի · վէ Ըլլահը Ասպպըն նա-
զարընտա ⁹էյի վէ տօղրու վէ հագ
օլանը էյլէտի :
21 Ա՛Է հէր պաշլատրը իչինտէ՝
Ը՛լլահ էվինին խըզմէթինտե շէրի-
ա՛թ իւզրէ վէ թէնպիհ իւզրէ՝ Ըլ-
լահընը պիւթիւն եիւրէյինտէն
թալապ էտէրէք ա՛մէլ էյլէտի ,
վէ պէրիսօրտար օլտու :

ՊԸՊ Լ՛Ր

Ա՛ննէքերիմին Հուդանըն իւզերինէ կէլտիյի : 2 Ենզեկիանըն քէնտինի գավիէտիպ խալգա ղայրէթ վէրտիյի : 9 Ա՛ննէքերիմին քիւֆրիւ։ 20 Ենզեկիա իւէ Ենսայինին տուա՝ էթտիքլէ-
րի : 21 Պէր մէէյին՝ Սիւրեանիէլերին ա՛ա-
քէրինի հէլաք էթտիյի : 24 Ենզեկիանընը խասթալըզը : 25 Ենուն մաղրուրլանմասընը գըսրըլմասը : 27 Ենուն ՛զէնկինէյի վէ ա՛մէլէրի : 32 Ա՛անասէնին օնուն եէրինէ կէ-
տիյի :

1 ¹⁰Պու շէյլէրտէն վէ պու հագի-
գաթտան սօնկրա՝ Ըսուր փա-
տիշահը Ա՛ննէքերիմ կէլտի , վէ
Յուդայա կիրտի , վէ հիսարլը շէ-
հիրլէրէ գարշը օրտու գուրուպ՝
օնլարը քէնտինէ զապթ էթմէյէ
2 գաստ էթտի : Իմտի Ենզեկիա՝ Ա՛ն-
նէքերիմին կէլիպ Ներուսաղէմին
իւզէրինէ ճէնք էթմէյէ նիյէթ
3 էթտիյինի կէօրինճէ , սէրվէրլէ-
րի վէ գահրիմանլէրի իլէ մէշվե-
րէթ էթտի քի՝ շէհրին տիշարըսըն-
տա օլան փունկարլարըն սուլարը-
նը գափայա , վէ օնլար օնա եար-
4 տըմ էթտիլէր : Ա՛Է չօգ խալգ
ճէմ՛ օլտու , վէ ճիւմլէ փուն-
կարլարը վէ տիյարըն օրթասընտա
ագան ըրմաղը՝ Ներչինե Ըսուր
փատիշահլարը կէլիպ չօգ սու
պուլլար տէյէրէք գափատըլար :
5 ¹¹Էմ ¹²քէնտինի գուվվէթլէնտիր-
տի , վէ ¹³հէր եըգըդ հիսարը եափ-
տը , վէ գուլլէլէրի տահա եիւքսէք
եափտը , հէմ տիշարտան պիր
ղայրի հիսար Եապթը , վէ Ասւրէթ
շէհրինտե օլան ¹⁴Ա՛ելօնու թա՛միր
էթտի · հէմ չօգ մըղըզաղլար վէ
6 գալգանլար եափտը : Ա՛Է գավմըն
իւղերինէ ճէնք սէրվէրլէրի գօտու ,
վէ օնլարը շէհրին գափուսուսե մէյ-
տանընտա քէնտի եանընա ճէմ՛
էյլէտի , վէ օնլարա ¹⁵կէօնիւլլէրին-
ճէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Ղվուվ-
7 վէթլէնիպ ճէսուրլար օլուն · Ը-
սուր փատիշահընըն եիւզիւնտէն վէ
օնուն պիւյիւքճէ օլան ճիւմլէ գա-
լապալըզըն եիւզիւնտէն ¹⁶գօրգման

Digitized by Google

վէ իւրքմէն. զերա Ըպիզիմ իւէ օ-
լանլար՝ օնուն իւէ օլանլարտան չօգ
8 տուր: Օնուն պիւէսինձէ օլան՝
Ըէթտէն գօլ տուր, ամմա ՛պի-
զիմ իւէ օլան՝ Ալլահըմըզ Թապպ
տըր, քի պիզէ եարտըմ էտիսլ՝
ճէնքէլէրիմիզտէ ճէնքէլէշէ. իմտի
գավմ՝ Յուդա փատիշահը Նզե-
կիանըն աէօղլէրինէ տայանտը:
9 Էվուտանան սօնկրա Ըսուր փա-
տիշահը Այենէքերիմ՝ քէնտիսի
հէմ ճիւմլէ սէրտարլարը Լաքիս
իւզէրինտէ իքէն՝ Երուսաղէմէ
Յուդա փատիշահը Նզեկկիայա վէ
Երուսաղէմտէ օլան ճիւմլէ Յու-
դայա գուլլարընը կէօնտէրիպ տէ-
10 տի. Ըսուր փատիշահը Այենէքե-
րիմ պէօյլէ տէր. Սիզ քիմէ՞
կիւվէնիրսինիզ, քի Երուսաղէմտէ
մուհասէրէտէ իքէն օթուրուրսուզ
11 նուզ: Նզեկկիա սիզի աճլըգտան
վէ սուսուզլուգտան էօլիւմ թէս-
լիմ էթմէք իչիւն՝ Էվիզի Ալլահը-
մըզ Թապպ Ըսուր փատիշահը-
նըն էլինտէն գուրթարաճագ տըր
տէյէրէք՝ սիզի աղտը՞րմայօր մու:
12 Օնուն թէփէ փութխանէլէրինի
վէ մէզպահլարընը ուէֆ՝ էտիպ՝
Յուդայա վէ Երուսաղէմէ Նայը-
նըզ պիր մէզպահըն էօիւնտէ սէճ-
տէ գըլըն վէ օնուն իւզէրինտէ
պուխուր եագըն տէյէրէք սէօյլէ-
13 յէն ՛պու Նզեկկիա տէյի՞մի: Տի-
յարլարըն ճիւմլէ գավմլարընա՝
պէնիմ վէ պապալարըմըն էթտի-
յինի պիլմէ՞զ մի սինիզ. օլ տիյար-
լարըն ՛գավմլէրինին ալլահլարը՝
տիյարլարընը էլիմտէն պիր վէճ
իւէ գուրթարմաղա գատըր օլտու-
14 լա՞ր մը: Պապալարըմըն խարապ
էթտիքլէրի օլ թայիֆէլէրին ճիւմ-
լէ ալլահլարընըն հա՞նկընը գավ-
մընը պէնիմ էլիմտէն գուրթար-
մաղա գատըր օլտու քի՝ Ալլահը-
նըզ սիզի պէնիմ էլիմտէն գուր-
15 թարմաղա գատըր օլա: Իմտի հա-
լա Նզեկկիա սիզի ալտամմասըն,
վէ սիզի պէօյլէճէ ազտըրմասըն,
վէ օնա ինանման. զերա հիչ պիր
թայիֆէնին եա մէմլէքէթին հիչ
պիր ալլահը՝ գավմընը էլիմտէն վէ
պապալարըմըն էլինտէն գուրթար-
մաղա գատըր օլմատը, գա՞նտէ
գալտը քի Ալլահընըզ սիզի պէնիմ
16 էլիմտէն գուրթարա: Վէ օնուն
գուլլարը՝ Թապպ Ալլահա գարշը
վէ գուլտու Նզեկկիայա գարշը տա-
17 տա: Հա զիյատէ սէօյլէտիլէր: Էմ օ՝
Իսրայէլին Ալլահը Թապպը սէօյ-
մէյէ՝ վէ օնա գարշը սէօյլէմէյէ
՛մէքթուպլարը եազըպ տէտի քի՝ ՚Տի-
յարլարըն թայիֆէլէրինին ալլահ-
լարը քէնտի գավմլէրինի էլիմտէն
նիճէ գուրթարմատըլար իսէ, Նզե-
կկիանըն Ալլահը տախի գավմընը
էօյլէ էլիմտէն գուրթարմայաճագ
18 տըր: Վէ ՛հիսարըն իւզէրինտէ
օլան Երուսաղէմ խալգընա՛ եիւճէ
սէս իւէ Նէհուտիճէ պաղըրտըլար
քի՝ օնլարը գօրգուտուպ շաշըր-
տալար, թա քի չէհրի ֆէթհ է-
19 տէլէր: Վէ ՛տէմ էլլէրինին ի-
շի օլան տիյարըն գավմլարընըն
ալլահլարընա գարշը սէօյլէտիլէ-
բէ կիպի, Երուսաղէմին Ալլահընա
գարշը սէօյլէտիլէր:
20 Վէ ՚Նզեկկիա փատիշահ հէմ
՚Էմոզ օլլու Նսայի փէյղամպէր՝
պուճտան էօթիւրիւ կէօյէ տօղրու
ֆէրեատ էտիպ նիյազ էթտիլէր:
21 Վէ ՚Թապպ պիր մէլէք կէօնտէ-
րիպ՝ Ըսուր փատիշահընընն օրտու-
սունտա հէր գահրիման իյիլթի վէ
զապիթի վէ սէրվէրի հէլաք էթ-
տի. վէ օ՝ եիւզ գարալըղը իւէ
տիյարընա տէօնտիւ, վէ ալլահը-
նըն էվինէ կիրտի, վէ քէնտի պաղ-
րընտան չըգան օղո՞լլարը՝ օնու օ-
րտատա գըլըճ իւէ տիւշիւրտիւէր:
22 Պէօյլէճէ Թապպ Նզեկկիայը վէ
Երուսաղէմին սաքինէրինի Ըսուր
փատիշահը Այենէքերիմին էլինտէն
վէ ճիւմլէսինին էլինտէն գուր-
թարտը, վէ օնլարա չէփ չէվրէտէն
23 հիմայէթ էյլէտի: Վէ չօգլար
Երուսաղէմէ Թապպա փէշքէշլէր՝
վէ Յուդա փատիշահը Նզեկկիայա
՚գըյմէթլու հէտիյէլէր կէօնտէ-
րիւրլէր լտի. վէ պունտան սօնկ-
րա ճիւմլէ թայիֆէլէրին կէօզլէ-
րինտէ ՚եիւճէլտի:
24 ՚Օլ կիւնլէրտէ Նզեկկիա էօ-
լիւմ տէրէճէսինտէ խասթալան-
տը, վէ Թապպա նիյազ էյլէտի.
վէ Թապպ օնա սէօյլէտի, վէ օնա
25 պիր ա՛լամէթ վէրտի: Վէ Նզե-
կկիա՝ ՚եիւրէյի մաղրուրլանմագ ի-
լէ՝ ՚քէնտինէ օլան ի՛նայէթէ կէօ-

Digitized by Google

ՊԱՊԱԼԻ

Պանասէնին եարամազ փատիշահլըղը։ 3 Օնուն՝ փութփէրէսթլիք իհտաս էթմէյի։ 11 Օնուն Խարիլտա էսիր կէօթիւրիւլմիւ։ յիւ։ 12 Օնուն թէվպէ էթմէսի իլէ փատիշահլըղնա կէրի կէթիրիլմէյի։ 15 Օնուն փութփէրէսթլէյի տէջ՝ էթմէյի։ 18 Օնուն ա՛մէլէրի։ 20 Ը՛մանուն օնուն եէրինէ կէչմէյի։ 21 Օնուն եարամազ փատիշահլըղ սիւրիւպ՝ գուլլարընան՝ դաթը օլմանուղուս։ 25 Յովսիանըն օնուն եէրինէ կէչմէյի։

1 Պանասէ փատիշահ օլտուգտա՝ ՚օն իքի եաշընտա իտի։ վէ Իրուսաղէմտէ էլլի պէշ եըլ փա-
2 տիշահլըղ սիւրտիւ։ վէ Իապալն Իսրայէլ օղուլլարընըն էօ-նիւնտէն սիւրտիւյիւ թայֆէլէրին ՚իքթահիյէթինէ կէօրէ՝ Իապալն նազարընտա եարամազլըղ էյլէտի։
3 վէ պապասը Եզեկիանըն ՚էնգտրդը թէփէ փուրխանէլէրինի թէքթար պինա էյլէտի։ վէ Իահալիմ մէղպահլար գալտրդտը, վէ ՚Ը՛ստարովթ փուրթլարը եափտը, վէ ՚կէօյիւն ճիւմլէ ա՛քթէրլէրինէ սէճտէ գըլտը, հէմ օնլա-
4 րա ի՛պատէթ էյլէտի։ վէ Իապալն՝ ՚Իսմիմ էպէուէն Իրուսաղէմտէ օլաճագ տրը սէտիյի Իապալն
5 էվինտէ մէղպահլար եափտը։ վէ Իապալ էվինին ՚իքի ավլուսունտա՝ կէօյիւն ճիւմլէ ա՛քթէրլէրինէ մէղ-
6 պահլար եափտը։ վէ Ընովմ օղլու տէրէսինտէ՝ ՚օղուլլարընը աթէշտէն կէչիրտի, վէ ՚ղայիպլի պիլմէյէ մուգայէտ օլուր իտի, հէմ ուղուր կէօղէտիր իտի, վէ պիւյիւ էտեր իտի, հէմ ՚ճինճիլէր վէ բէմալլար թայի՛ն էթտի։ Իապալն նազարընտա օնու ղազա-պէ կէթիրմէք իչիւն՝ չօգ եարա-
7 մազլըգ էթտի։ վէ ՚եափտընը օ-գյուլմուշ փուրթու Ըլլահըն օլ է-վինէ գօտու քի՝ Ըլլահ օնուն հագգընա Դաւիթէ վէ օղլու Սո-ղոմոնա տէմիշ իտի։ ՚Իսմիմի է-պէտէն պու էվտէ վէ Իսրայէլին
8 ճիւմլէ սրպէթլարընտան սէչտիյիմ Իրուսաղէմտէ գօյաճաղըմ։ վէ պապալարընըզը տիքտիյիմ եէրին իւզէրինտէն՝ արթըգ ՚Իսրայէլին այագլարընը կիտէրմէյէճէյիմ, ան-ճագ հէման օնլարա ճիւմլէ էմր էթտիյիմի՝ Ա՛ովսէսին եէտի իլէ

ԹԳ. Ի՛. Ի՛. 698։

ա ՚ի ԹԳագ. ի՛ւ. 1, ԼԶ։

բ ՚ի Օր. ժէ. 9։ Պ. իԸ. 8։

գ ՚ի ԹԳագ. ժԸ. 4։ Պ. Ի. 14։ լ՛ւ. 1։ Լ՛ւ. 12։

դ ՚ի Օր. ժԷ. 21։

ե ՚ի Օր. ժէ. 3։

զ ՚ի Օր. ժէ. 11։ է ԹԳագ. ը. 29։ ԹԹ. 3։ Պ. Է. 6։ է. 16։

է Պ. Ը. 9։

ը Վ. Լ. ժԸ. 21։ ՚ի Օր. ժԸ. 10։ ՚ի ԹԳագ. ի՛է. 10։ Պ. իԸ. 3։ Նէկ. ի՛է. 37, 39։

ը ՚ի Օր. ժԸ. 10, 11։

ժ ՚ի ԹԳագ. ի՛ւ. 6։

ի ՚ի ԹԳագ. ի՛ւ. 7։

ի Սաղ. ՃԼ՛. 14։

ի ՚ի ԹԳագ. է. 10։

ԹԳ. Ի՛. Ի՛. 713։

Վ. Պ. իէ. 18։ Պ Նէհեմ իԸ. 18, 19։

բ ՚ի ԹԳագ. ի՛. 19։

րէ էտա էթմէտի. Էօնուն իչիւն օնուն իւզէրինէ վէ Յուդա հէմ Իրուսաղէմին իւզէրինէ զազապ
26 կէլտի։ Ը՛մմա ՚Եզեկիա եիւրէյի-նին մաղրուրլուղու իչիւն՝ կէրէք օ կէրէք Իրուսաղէմին սաքինէլէրի ալչագլանտը. վէ Իապալն զազա-պը օնլարըն իւզէրինէ ՚Եզեկիանըն
27 կիւնլէրինտէ կէլմէտի։ վէ Եզեկիանըն՝ զայէթ չօգ զէնկինլիյի վէ ի՛զզէթի օլտու. վէ քէնտինէ՝ կիւմիւշ իչիւն վէ ալ-թուն իչիւն վէ գըյմէթլի թաշլար իչիւն վէ պահարլար իչիւն վէ գալ-գանլար իչիւն վէ հէր կէօնէ գըյ-մէթլու գապլար իչիւն խազինէլէր,
28 վէ պուղտայ հէմ շարապ վէ զէյ-թուն եաղը մահսուլլարը իչիւն մախզէնլէրի՝ վէ հէր ճինս տավար-լար իչիւն ախօրլար՝ հէմ սիւրիւ-
29 լէր իչիւն մանտրալար եափտը։ վէ քէնտինէ չէհրլէր պինա էթտի, վէ չօգ գօյունլարա վէ սըղրըլա-րա մալիք իտի. զէրա ՚Ը՛լ-լահ օնա զայէթ չօգ մալ վէրտի։
30 վէ ՚Եզեկիա Գիհոնուն եա-գարըքի սու փունկարլարընը գա-փատը, վէ օնլարը աշաղա տօղրու Դաւիթի չէհրինին պաթըրընտան եանա եիւրիւթտիւ. վէ Եզեկիա հէմի իչլէրինտէ պէրխօրտար օլտու։
31 վէ լաքին տիյարտա վագի՛ օ-լան ա՛լամէթ իչիւն թէֆթիշ էթ-մէյէ ՚օնա կէօնտէրիլէն Խալիլէոն սէրվէրլէրինին էլչիլէրի մատտէ-սինտէ՝ Ըլլահ օնու թէրբ էթտի քի՝ օնու ՚սընայըպ հէմի եիւրէյինտէ-քինի պիլէ։
32 վէ Եզեկիանըն պագի հիքայ-յէթի վէ օնուն իհսանլէրի՝ իլթէ Ը՛մովս օղուս Եսայի փէյղամպէրին Իհմամընտա՝ ՚Յուդա վէ Իսրա-յէլ փատիշահլարընըն քիթապընա-
33 տա եազըլմըշ տրը։ վէ ՚Եզե-կիա պապալարը իլէ ույուտու, վէ օնու Դաւիթ օղուլլարընըն էն եիւքսէք մէզարլարընտա տէֆին էյ-լէտիլէր, վէ ճիւմլէ Յուդա վէ Իրուսաղէմին սաքինլէրի օնա՝ վէ-ֆաթընտա ՚ի՛զզէթ էթտիլէր. վէ օնուն եէրինէ՝ օղուս Մանասէ փա-տիշահ օլտու։

ԹԳ. Ի՛. Ի՛. 712։

ե ՚ի ԹԳագ. ի՛. 13 ՚ի Իս. Լ՛. 1։

զ ՚ի Օր. ը. 2։

ի Իս. Լ՛. Լ՛Ը. Լ՛Թ։

ԹԳ. Ի՛. Ի՛. 698։

է ՚ի ԹԳագ. ժԸ. ժԹ. ի՛. ՚ի ԹԳագ. ի՛. 21։

ը Նահ. Ց. 7։

Digitized by Google

օլան պիւթիւն թէվրաթ վէ գա-
նունլար վէ չէրիա՛թլար իւզրէ ա՛-
մէլ էթմէյէ տիգգաթ էտէրլէր ի-
9սէ : Ըմմա Մ՚անասէ Յուդայը վէ
Երուսաղէմին սաքինլէրինի ազտըը-
տը , չէյլէ քի՝ Իսրայէլ
օղուլլարընդն էօնիւնտէն հէլաք
էթտիյի թայիֆէլէրտէն պէթէր
10ա՛մէլ էթտիլէր : Ալ է Իապպ Մ՚ա-
նասէյէ վէ օնուն գավմընա սէօյ-
լէտի , ամմա տինկլէմէտիլէր :
11 Ալ է Իապպ օնլարըն իւզէրինէ
Ըսուր փատիշահընդն ա՛սքէր սեր-
վէրլէրինի կէթիրտի , վէ Մ՚անա-
սէյի չէնկէլլէր իւէ թռւթռւպ ՚օ-
նու պուգաղլար իւէ պաղատը-
լար , վէ օնու Խաբիլոնա կէօթիւր-
12տիւլէր : Ալ է օ՝ սրգընթլտա ի-
քէն Ըլլահը Իապպա եալվարտը ,
վէ պապալարընդն Ըլլահը էօնիւն-
13տէ Հղայէթ իւէ ալչագլանտը : Ալ է
օնա նիյազ էթտի , վէ Նիյազընը
գապուլ էտիպ՝ րիճասընը իչինթ-
տի , վէ օնու Երուսաղէմ քէնտի
փատիշահլըղընա տէօնտէրտի . վէ
Մ՚անասէ Նպիլտի քի՝ Նհովա Ըլ-
14լահ տըը : Ալ է պուռնտան սօնկ-
րա Դաւիթ շէհրիինին տիշարրսընը-
տա՝ Ցնհոնուն պաթրսընտան եա-
նա տէրէտէ վէ Պալըգ գափուսու-
նուն մէտխէլինտէ Ոփաղը տօլա-
շըը պիր հիսար եափտը , վէ օնու
ղայէթ իւէ եիւքսէլթտի . վէ Յու-
գատա օլան Ճիւմլէ հիսարլը շէ-
հիրլէրտէ ա՛սքէր սերվէրլէրի գօ-
15տու : Ալ է Իապպ էվինտէն հատ
ալլահլարը վէ փուռնա՝ վէ Իապպ
էվինին տաղընտա վէ Երուսաղէմ-
տէ եափտըը Ճիւմլէ մէզպահլարը
կիտէրտի , վէ շէհրտէն տիշարը
16աթտը : Էմ Իապպընը մէզպա-
հընը եափտը , վէ օնուն իւզէ-
րինէ Ոսէլամէթ վէ շիւքր գուր-
պանլարը սունուու . վէ Յուդայա
էմր էթտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը
17Իապպա ի՛պատէթ էտէ : Ալքին
Ուգամ՝ տահա թէփէլէրտէ գուր-
պան էտէր իտի իսէ տէ , եալընըզ
Ըլլահը Իապպա էտէրլէր իտի :
18 Ալ է Մ՚անասէյինն պագի հիքա-
յէթի վէ Ըլլահընա նիյազը՝ վէ
Իսրայէլին Ըլլահը Իապպընը իս-
մինտէ օնա սէօյլէյէն Ոպագըճըլա-
րընդն սէօզլէրի՝ իչինթ Իսրայէլ փա-

տիշահլարընդն թէվարիխինտէ տիր .
19 Էմ օնուն նիյազը վէ օնուն գա-
պուլ օլունմասը վէ ճիւմլէ կիւ-
նահը վէ ի՛սեանը՝ հէմ ալչագ-
լանտրղընտան էվվէլ օլ թէփէ
փուռթխանէլէրի եափտրղը՝ հէմ
Ըստարովթ վէ օյմա փուռթլարը
տիքտիյի մահալլար՝ իչինթ Ոզ-
զանընդն թէվարիխինտէ եազըլմըշ
20տըը : Ալ է Ն՚անասէ պապալարը իլէ ուխտուտու , վէ օնու քէնտի է-
վինտէ տէֆն էյլէտիլէր . վէ օ-
նուն եէրինէ՝ օղլու Ըմմն փատիշահ
օլտու :
21 Ըմմն փատիշահ օլտուգտա՝ Ոի-
յիրմի իքի եաշընտա իտի . վէ Ե-
րուսաղէմտէ իքի եըլ փատիշահ-
22լըգ սիւրտիւ : Ալ է պապասը Մ՚ա-
նասէնին էթտիյինէ կէօրէ՝ Իապ-
պընն նազարընտա եարամազլըգ էյ-
լէտի . Հէմ օնուն պապասը Մ՚ա-
նասէնին եափտրղը Ճիւմլէ օյմա
փուռթլարա Ըմմն գուրպան սուն-
տու , վէ օնլարա ի՛պատէթ էյլէ-
23տի : Ըմմա Հպապասը Մ՚անասէ-
նին ալչագլանտրղը կիպի՝ Իապ-
պընն Հուզուրունտա ալչագլանմա-
տը . իլլա պու Ըմմն՝ սուչունու
24չօղալթտը : Ալ է Ոգուլլարը օնուն
իւզէրինէ ֆիլիճնէ գօփարտրլար ,
վէ օնու քէնտի էվինտէ էօլտիւր-
25տիւլէր : Ալ է տիյարընն խալգը Ը-
մմն փատիշահընն իւզէրինէ Ճիւմլէ
ֆիլիճնէ գօփարանլարը էօլտիւր-
տիւլէր . Հէմ տիյարընն խալգը օ-
նուն եէրինէ օղլու Յովսիայը փա-
տիշահ նասպ էթտիլէր :

ՊԸՊ Լ՚Ը

Յովսիանընն էյի փատիշահլըղը : 3 Ընուն՝ փուռթփէէսթլէյի տէֆ՝ էթտիյի : 8 Ընուն հէյքէլին թա՛միրի իչին թէտարիքթաթ կէօրտիւիւ : 14 Ոլեղկիանընն հէյքէլտէ թէվրաթ քիթապընը պուլտուղու : 20 Յովսիանընն Իապպա տանըշմագ իչինն Ոզդայա ատէմ կէօնտէրտիյի : 23 Ողդանընն Երուսաղէմին խարապը Յովսիանընը վէֆաթընտան սօնկրա վուռգո՛ւ պուլաճաղընը թէյղամպէրլիք էթտիյի : 29 Յովսիանընը պիր ա՛զիմ ճէ-
մաա՛թ հաւզուրունտա թէվրաթ քիթապընը օգուէտուղու , վէ Ըլլահ իլէ ա՛տոը թէճ-
տիտ էթտիյի :

1 Յովսիա փատիշահ օլտուգտա՝ սէքիզ եաշընտա իտի . վէ Ե-
րուսաղէմտէ օթուզ պիր եըլ փա-
2տիշահլըգ սիւրտիւ : Ալ է Իապ-

Digitized by Google

պլն նազարբնտա տօղօու օլանը իշլէտի , վէ պապասը Դաւիթին եօլունտա եիւրիւտիւ . վէ սաղա ետ սօլա սափմատը ։

3 Վ֊է փատիշահլըղընըն սէքիզինճի երլընտա՝ օ տահա չօճուգ ի֊քէն , ե֊պապասը Դաւիթին Ըլլահընը թալապ էթմէյէ պաշլատը . վէ օն իքինճի երլընտա՝ ե֊Յուդայը վէ Իրուսաղէմի ը֊Թէվիե փուխանէլէրինտէն վէ Ըստարովթ Հէմ օյմա վէ տեօքմէ փուխլարընտան

4 Թէմիզլէմէյէ պաշլատը ։ Վ֊է ը֊Իսահաղին մէզպահլարընը օնուն հուզուրունտա երգտրլար , վէ օնլարըն իւզերինտե եիւքսէքտե օլան սուրէթլերի փարէյէտի . վէ Ըստարովթ Հէմ օյմա վէ տեօքմէ փուխլարընը գըրըպ էզտի , վէ

5 զարլարը իւզերինէ սաչտը ։ Վ֊է ը֊քեահինլէրին քեմիքլէրինի մէզպահլարը իւզերինտե եագտը , վէ Յուդայը Հէմ Իրուսաղէմի փաքը֊

6 լէտի ։ Հ֊էմ Մ֊անասէ վէ Եփրեմ վէ Հ֊մաւն շէհրլերինտե թա ֊Ներիթաղիմէտէք֊ չէփ չէվրէտե

7 Էվէրինի արաշթըրտը ։ Հ֊էմ մէզպահլարը վէ Ըստարովթ փուխլարընը երգտը , վէ ը֊օյմա փուխլարընը Թօզա տեօյտիւ , Հէմ Իսրայէլին ճիւմլէ տիյարընտա Հէփ փուխլարը փարէյէտի . անտէն Երուսաղէմ տեօնտիւ ։

8 Վ֊է ը֊փատիշահլըղընըն օն սէքիզինճի երլընտա՝ տիյարը վէ Էվի փաքէյինճէ , Եսէլիա օղլու Սաիանը վէ չէհրին սէրտարը Մ֊ասսիայը վէ Յովաքազ օղլու Թէքքերէճի Յովաքը՝ Ըլլահը Իապպէն Էվինի Թա֊միր էթմէյէ կէօնտէրը֊

9 տի ։ Վ֊է օնլար պէօյիւք քեահին Վ֊Հեղկիայա վարտրլար , վէ ը֊Ըլլահընը Էվինէ կէթիրիլէն՝ գափուլարու պէքլէյէն Ղ֊եւիլիլէրին Մ֊անասէ վէ Եփրեմ Էլինտէն վէ Իսրայէլին ճիւմլէ պագըսընտան վէ ճէմի՝ Յուդատան վէ Պենիամինտէն Հէմ Իրուսաղէմին սաքինլէրինտէն ճէմ՝ էթտիքլերի ագէյի

10 վէրտիլէր ։ Վ֊է Իապպ էվինտէ մի֊լէթմէտլէրին Եա֊նէ իշի իշլէյէնլերին էլինէ թէսլիմ էթտիլէր . օնլար տա օնու Իապպէն էվինտէ՝

էվի մէրէմէթ վէ թա֊միր էթմէքը իշլէն իշի իշլէյէն իշճիլէրէ վէր֊

11 տիլէր . Եա֊նէ տիւլկէրլէրէ վէ եափուճուլարա վէրտիլէր , քի Յուդա փատիշահլարընը խարապ էթտիքլերի էվլերի չաթմագ իշլէն եօնուլմուշ թաշլար՝ վէ տիրէքլէր իշլէն քերէսթէլէր սաթուն ալա֊

12 լար ։ Վ֊է օլ ատէմլէր իշի էմնի֊յէթ իւզրէ իշլէրլէր իտի . վէ օնլարըն իւզերինտէ Մ֊երարի օղուլլարընտան Ղ֊եւիլի Յէթ վէ Ըզդիա՝ վէ Կահաթլըլար օղուլլարընտան Օ֊աքսրիա վէ Մ֊եսուղամ նապլերլէր իտի քի՝ էլէ իլէրի սիւրէլէր .

վէ Ղ֊եւիլիլէրտէն մուսիգի ալէթլէրինտէ ճիւմլէ մահիր օլանլար ։

13 Հ֊էմ Համմալլարըն իւզերինտէ՝ վէ հէր պիր կէօնէ իշ իշլէյէնլերին նազիրլերի օնլար իտի . վէ ե֊քեա֊

թիպլէր Հէմ զապիթլէր վէ գափուճուլար Ղ֊եւիլիլէրտէն իտի ։

14 Վ֊է Իապպէն էվինէ կէթիրիլէն ագէյի ըզգարտրգլարընտա , Վ֊Հեղկիա քեահին Մ֊ովսէսին եէտի իլէ վէրթլէ֊ Իապպէն Թէվրաթ քի֊

15 թաապէրը պուլտու ։ Վ֊է Վ֊Հեղկիա ճէվապ էտիպ քեաթիպ Մ֊ափանա տէտի քի՝ Իապպէն էվինտէ Թէվրաթ քիթաապրընը պուլտում . վէ Վ֊Հեղկիա քիթաապը Մ֊ափանա վէր֊

16 տի ։ Վ֊է Մ֊ափան քիթաապը փատիշահա կէօթիւրտիւ , Հէմ փատիշահա կէրի ճէվապ կէթիրիպ տէտի քի՝ Դուլլարընըն էլինէ հէր

17 վէրիլէնի իշլէյօրլար ։ Վ֊է Իապպէն էվինտէ պուլտնան ագէյի Ֆէյթանա տեօքմիւլէր , վէ օնու միւթ֊մէտլէրին էլինէ վէ իշի իշլէյէնլերին էլինէ թէսլիմ էթտի֊

18 լէր ։ Ընտէն քեաթիպ Մ֊ափան փատիշահա խապէր վէրիպ տէտի քի՝ Վ֊Հահին Վ֊Հեղկիա պանա պիր քիթապ վէրտի . վէ Մ֊ափան օնու փատիշահընը Հուզուրունտա օգու֊

19 տու ։ Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ փատիշահ թէվրաթընը սէօզլէրինի իշլիթտիյի կիպի՝ էսմապլարընը երըթ֊

20 տը ։ Վ֊է փատիշահ՝ Վ֊Հեղկիայա վէ Մ֊ափան օղլու Ըքիկամա վէ Մ֊իքա օղլու ե֊Ըդէօնա վէ քեա֊

թիպ Մ֊ափանա վէ փատիշահընը գուլլու Ըսայիայա էմր էտիպ տէ֊

21 տի քի՝ Կիտին պէնիմ իշիւն վէ

Իսրայէլ հէմ Յուդա պագիչէսի իչիւն՝ պու պուլունան քիթապըն սէօզլէրի հագգընա Թապպա տա-
նըշըն. զիրա պու քիթապտա ճիւմ-
լէ եազըլը օլանա կէօրէ ա՛մէ էթ-
մէք իչիւն պապալարըմըզ Թապ-
պըն սէօզիւնիւ սագլամատըգլա-
րընտան էօթիւրիւ՝ իւզէրիմիզե
տէօքիւլէն Թապպըն ղազապը պէօ-
չիւք տիւր :

22 Լամոի Ռեղիհա՝ փատիշահըն ա-
տէմլէրի իլէ՝ լիպասլարը հրճվ
էտէն Ղսրա օղլու Թեհուանըն
օղլու Յեղղուժուն գարըսը Յողդա
փէչղամպէրէչ կիթտիլեր , վե օ՝
Էրուսաղէմտե Յասեննատա սաքին
իտի . վե օնա պուննճիլէչին սէզ-
23 լէտիլեր : Յէ օ օնլարա տէտի քի՝
Իսրայէլին Ըլլահը Թապպ պէզյլէ
տեր . Յիզի պանա կէօնտէրէն ա-
24 տէմ տէչինքի՝ Թապպ պէզյլէ տեր.
Իչեթ պէն պու մահալլին իւզէրի-
նէ վե օնուն սաքինլերի իւզէրինէ
պէլա՝ Էա՛նէ Յուդա փատիշահը-
նըն հուզուրունտա օգուտուգլարը
քիթապտա եազըլմըչ ճիւմլէ պէտ
25 տուա՛լարը կէթիրէճէչիմ. Պու-
նըն իչիւն քի՝ պէնի էլլերինին
ճիւմլէ ա՛մէլլերի իլէ ղաղապ կէ-
թիրմէք իչիւն պէնի թէրք էտիպ
ղայրի ալլահլարա պուխսուր եագ-
տրլար . վե պու մահալլին իւզէ-
րինէ ղազապըմ տէօքիւլէճէք տիր,
26 վե սէօնմէյէճէք : Ըմմա Թապ-
պա տանըշմագ իչիւն սիզի կէօն-
տէրէն Յուդա փատիշահընտա պէյ-
լէ տէյէսինիզ. Իսրայէլին Ըլլահը
Թապպ պէօյլէ տեր . Իչիթիչիլին
27 սէօզլէրտէն էօթիւրիւ , պու մա-
հալլին հագգընա վե օնուն սաքին-
լէրի հագգընա սէօյլէտիչիլին ի-
շիթտիչինտե , եիւրէչին Ըլլահըն
հուզուրունտա եումշայըպ ալչագ-
լանտըղըն՝ վե հուզուրումտա ալ-
չագլանըպ էսվապլարընը իւրթտը-
ղըն վե հուզուրումտա աղլատըղըն
իչիւն , Թապպ տեր քի՝ Պէն տա-
28 խի իչիթտիմ : Իչեթ պէն սէնի
պապալարընա զամ էտէճէչիմ, վե
մէզարըպղընա սէլամէթ իլէ զամ
օլաճագսըն , վե պէնիմ պու
մահալլին իւզէրինէ վե օնուն սա-
քինլերի իւզէրինէ կէթիրէճէչիմ
ճիւմլէ պէլայը կէօզլէրին կէօրմէ-
յէճէք տիր . վե օնլար փատիշահա
ճէվապ տէօնտէրտիլեր :

29 Յէ ֊փատիշահ կէօնտէրիպ՝ Յուդանըն վե Իրուսաղէմին ճիւմ-
լէ իխթիյարլարընը ճէմ՛ էյլէտի :

30 Յէ փատիշահ՝ Յուդանըն ճիւմլէ
ատէմլերի վե Իրուսաղէմին սա-
քինլերի վե քահինլեր հէմ Ղե-
ւիլիլեր վե պէօյիւքտէն քիչիյէ
վարընճա ճիւմլէ գավմ իլէ Թապ-
պըն էվինէ չըգտը . վե իչտիրլեր
իքէն՝ Թապպըն էվինտե պուլունան
ա՛չտ քիթապըընը ճիւմլէ սէօզ-

31 լերինի օգուտտու : Յէ փատիշահ
ֆուրաղընտա տուրուպ՝ պու քի-
թապտա եազըլը օլան ա՛հտընը սէօզ-
լերինի իճրա էմէք իչիւն՝ Թապ-
պա թապի՝ օլմադա վե օնուն էմր-
լերինի վե չէհատէթլերինի վե գա-
նունլարընը պիւթիւն եիւրէյինտէն
վե պիւթիւն ճանընտան սագլա-
մադա Թապպըն հու զուրունտա ա՛հտ

32 էյլէտի . Յէ Իրուսաղէմտե հէմ
Ղենիամինտե հէվի պուլունանլարը
ահպաբ գայիմ էթտի . վե Իրու-
սաղէմին սաքինլերի՝ պապալարընըն
Ըլլահը՝ Ըլլահըն ա՛հտը իւզէրէ

33 ա՛մէլ էթտիլեր : Ընտեն Յովսիա
Իսրայէլ օղուլլարընըն օլան ճիւմլէ
տիյարլարտան ֊ճիւմլէ իքրահիյէթ-
լերի տէֆ՝ էյլէտի . վե Իսրայէլտե
ճիւմլէ պուլունանլարա ի՛պատէթ
էթտիրտի , քի քենտիլերին Ըլլա-
հը Թապպա ի՛պատէթ էտէլեր .
Ղօնուն ճիւմլէ կիւնլերինտե պա-
պալարընըն Ըլլահը Թապպըն ար-
տընտան սափմատըլար :

ՊԱՐԱՁԱՆ

Յովսիանըն պատէքի էթտիյի , 20 Ղնուն փարաւոն Նեքաւովուն իւզէրինէ կիթմէկի իլէ Ա՛ռկեդովտա գամ, ել ուղտաւորու , 25 Յովսիա իչիւն ֆիղան :

1 Եվ է ՚Յովսիա Իրուսաղէմտե
Թապպա պասէք էյլէտի . վե
պասէքի՝ իլք այրն ֆօն տէօրտունճի
ւ֊նիսանի տէօրտունճի պօղազլատըլար :
2 Եվ է քահինլերի ֆնէվպէթլէրինտե
տուրտուրուպ՝ ֆօնլարա Թապպ է-
վինին խըզմէթինէ ղայրէթ վէրտի :
3 Եվ է Ղճիմլէ Իսրայէլէ ֊թա՛լիմ է-
տէն՝ Թապպա թագտիս օլունան
Դաւիլիլերե տէտի քի՝ ֊Ը՛զիզ սան-

տուղու՝ Իսրայէլ փատիշահը Դաւիթ օղլու Սողոմոնուն եափորդը էվէ գոյուն, քի Տումուզուզտա եիւք օլմասըն. շիմաի Ըլահընըզ Լապպա՝ վէ օնուն գավմը Իսրայէլէ խըզմէթ
4 էտին։ Վ֊է պապալարընըզ էվէրինն ճէ պէօլիւքլէրինիզէ կէօրէ՝ Էյսրայէլ փատիշահը Դաւիթին եազտըղը վէ Օղլու Սողոմոնուն եազտըղը մինվալ իւզրէ հազըր օլուն։
5 Վ֊է գավմըն օղուլլարը գարընտաշլարընըզըն պապա էվէրի պէօլիւքլէրինճէ՝ վէ Գեբիլիէրին պապա էվի պէօլիւյինճէ՝ Լապպա
6 սէտէ տուրուն։ Վ֊է պասէքի պօղազլայըն, վէ Լթաձոխս օլուն, վէ գարընտաշլարընըզ իչինն հազըրլայըն քի Լապպըն Սողոմոնէ եէտի իլէ օլան սէօզինէ կէօրէ էտելէր։
7 Վ֊է Յոսիա Կգավմըն օղուլլարընա հէփ հազըր պուլուննաըմ՝ սայըսը իլէ սիւրիւլէրտէն օթուզ պին գուզու վէ քէչի եավրուլլարը հէմ իւչ պին սըղըր՝ ճիւմլէսի պասէք իչինն օլարագ՝ պաղըշլատը. պունլար փատիշահընն
8 մալինտէն իտի։ Ունուն սերվէրլէրի տախի գավմ՝ քեահինլէրէ վէ Գեբիլիէրէ իրատէթի իլէ պաղըշլատըլար. Ըլլահ էվինին զապիթլէրի Վհղկիա վէ Ազարիա վէ Յեքիէլ՝ պասէք իչինն քեահինլէրէ՝ իքի պին ալթը եիւզ գոյո֊ն վէ իւչ իւզ սըղըր վէրտի֊
9 լէր։ Վ֊է Կոնոնիա հէմ օնուն գարընտաշլարը Լմայիա վէ Նաթանայէլ՝ վէ Գեբիլիէրին սերվէրլէրի Ըսաբիա վէ Յեհիէլ վէ Յովզաբադ՝ պասէք իչինն Գեբիլիէրէ պէշ պին գոյո֊ն վէ պէշ եիւզ սըղըր պաղըշլատըլար։
10 Իմտի խըզմէթ հազըր օլունճա, փատիշահընն էմրինէ կէօրէ՝ քեահինլեր Էքընտի տուրագլարընտա վէ Գեբիլիէր քընտի պէօլիւքլէ֊
11 րինտէ տուրտուլար։ Վ֊է պասէքի պօղազլատըլար. վէ քեահինլեր եէլէրինտէն գանը ալըպ Սերփորիէր,
12 Գեբիլիէր իսէ Լեւիւտիւէր։ Վ֊է Լմոսէին քիթապընտա եազըլը օլտուղու կիպի՝ պէօլիւքլէրէնէ պապալար եվի իւզրէ գավմ վէրիպ Լապպա սունմագ իչինն պիւթիւն եանմայը պէք եառա գալտըրտըլար։
13 Վ֊է Լպասեքի այնի իւզրէ աթէչտէ փիչիրտիլէր. ամմա պաֆլ ա՛զիզ շէյլէրի Ղեթենճէրլէրտէ վէ գազանլարտա վէ թավալարտա փիչիրիպ՝ օնլարը ճիւմլէ գավմըն խալ֊
14 գընա թեզ սունտուլար։ Վ֊է քընտիլէրի իլէ քեահինլէր իչինն սօնկրա հազըրլատըլար. զիրա Ըհարոն օղուլլարը քեահինլէր՝ թա կէճէյէտէք պիւթիւն եանմալարը վէ իչ եաղլարընը սունմատա իտիլէր, վէ Գեբիլիէր հէմ քընտիլէրի իչինն հէմ Ըհարոն օղուլլարը քեահինլէր իչինն հազըրլատը֊
15 լար։ Վ֊է Ըսաֆ օղուլլարը մուսիգալար՝ Դաւիթին վէ Ըսաֆըն վէ Եմանըն վէ փատիշահընն պագըճըլը Լդիթունուն էմրինէ կէօրէ տուրագլարընտա՝ վէ գափուճուլար Հէր պիր գափուտա իտիլէր. խըզմէթլէրինտէն այրըլմալա լազըմ կէլմէտի, չիւն քի օնլար իչինն գարընտաշլարը Գեբիլիէր հազըր֊
16 լատըլար։ Լմտի Յովսիա փատիշահընն էմրինէ կէօրէ օլ կիւնտէ պասեքի էյլէմէք իչինն վէ պիւթիւն եանմալարը Լապպըն մէզպահը իւզէրինտէ սունմագ իչինն Լապպըն ճիւմլէ խըզմէթի հազըր֊
17 լանուը։ Վ֊է օլ զէմանտէ պուլունան Էսրայէլ օղուլլարը՝ պասեքի վէ Լխամուրսուզլար պայրամընը
18 եէտի կիւն էթտիլէր։ Վ֊է Սամուէլ փէյղամպէրին կիւնլէրինտէն պէրու՝ Էսրայէլտէ Նպունուն կիպի պասեք օլմատը. վէ Յովսիանըն հէմ քեահինլէրին վէ Գեբիլիէրին վէ ճիւմլէ պուլունան Յուդա իլէ Էսրայէլին հէմ Երուսաղէմ սաքինլէրինին էյլէտիքլէրի պասեք կիպի՝ Էսրայէլին հիչ պիր փատիշահը էթմէմիշ իտի։
19 Պու պասեք Յովսիանըն փատիշահլըղընըն օնսէքիզինճի եըլընտա օլտու։
20 Հէփ Նպու չէյլէրտէն սօնկրա՝ Յովսիա հէյքէլի հազըրլայընճա, Սըսըր փատիշահը Նեքաւով՝ Եփրատըն եանընտա Կարքամիս իլէ ճէնք էթմէյէ չըգտը. վէ Յովսիա օնու գարշըլամաղա չըգտը։
21 Վ֊է օ օնա էլչիլէր կէօնտէրիպ տէ֊ տի քի՝ Նա՛ Յուդա փատիշահը

պէնիմ սէնին իլէ նէ՞ ախզ ու ի՛թամ վար. պէն պու կիւն սանա գարշը չըգմամըշըմ, իլլա պէնիմ իլէ ճէնք էտէն էվէ գարշը. հէմ Ըլլահ պանա էմր էթտի քի՝ ա՛ճէլէ էտէյիմ. պէնիմ իլէ օլան Ըլլահտան կէրի տուր, քի սէնի հէլաք
22 էթմէսին: Ըմմա Յովսիա եիւզիւնիւ օնտան տէօնտէրմէտի. իլլա ՙթէպտիլ գըյաֆէթ օլտու քի՝ օնուն իլէ ճէնք էտէ, վէ Ըլլահըն աղըընտան օլան ՙկնքաւոլուն սէօզիւնիւ տինկլէմէտի. վէ Մակեդովէ տէրէսինտէ ճէնք էթմէյէ
23 վարտը: Ա՛ն քէմանքէշլէր Յովսիա փատիշահը օգ իլէ սափլատուլար. վէ փատիշահ գուվլարընա տէտի քի՝ պէնի էօլթէ ալընը, զիրա
24 աղըր ՙեարալանտըմ: Իմտի ՙգուվլարը օնու ա՛րապատան էօթէ ալըպ՝ օնու քէնտինին իքինճի ա՛րապատընա պինտիրտիլէր տէ՝ օնու Ներուսաղէմէ կէօթիւրտիւլէր. վէ վէֆաթ էթտի, վէ պապալարընըն մէզարլարընտա տէֆն օլունտու, վէ Նճիւմլէ Յուդա վէ Ներուսաղէմ Յովսիանըն իւզէրինէ եաս
25 էէքտիլէր: Ա՛ն Ներմիա՝ ՙՅովսիանըն իւզէրինէ ֆիղան էյլէտի, վէ ՙճիւմլէ էրքէք վէ գարը մուսիգարլար՝ թա պու կիւնէտէք ֆիղանլարընտա Յովսիայը զիքր էտերլէր, վէ Իսրայէլտէ օնլարը գանուն գօտուլար. վէ իշթէ ֆիղանլարընտա եազըլմըշ տըրլար:
26 Վէ Յովսիանըն պագի հիքեայէթի՝ հէմ օնուն Թապլըն թէվրաթընտա եազըը օլտուղունա կէօ-
27 րէ խայրաթը, հէմ օնուն հիքեայէթինին էվվէլճէ վէ ախըրը՝ իշթէ Իսրայէլ վէ Յուդա փատիշահլարընըն քիթապընտա եազըլմըշ տըը:

ՊԵՊ Լ.Ձ

Յովաքազըն փատիշահ օլտուղու, վէ փարաւնուն օնու ա՛ղը էտիպ՝ Ա՛ըսըրա կէօթիւրտիւյիւ: 5 Յովակիմին եարամազ փատիշհլըղը, վէ օնուն պաղլը Նաբիլընտա կէօթիւրիւլտիւյիւ: 9 Յովաքինին եարամազ փատիշհլըղը, վէ օնուն Նաբիլընտա կէօթիւրիւլտիւյիւ: 11 Սեդեկիանըն եարամազ փատիշհլըղը, վէ օնուն ՙնաբուգոդոնոսորա ա՛սը օլտուղու: 14 ՙիհանհինէրին վէ խալգըն եարամազլըղլարը իչուն Ներուսաղէմին պիլքիւլիյէ խարապ օլմասը: 23 Աիւրոսուն նիտասը:

1 Ա՛ն ՙտիյարըն գավմը՝ Յովսիա օղլու Յովաքազը ալըպ պապասընըն եէրինէ Ներուսաղէմտէ
2 փատիշահ նասպ էթտիլէր: Յովաքազ փատիշահ օլտուգտա՝ իկիրմի իւչ եաշընտա իտի. վէ Ներուսաղէմտէ իւչ այ փատիշահլըգ
3 սիւրտիւ: Ա՛ն Ա՛ըսըր փատիշահը օնու Ներուսաղէմտէ ա՛զլ էթտի. վէ տիյարա եիւզ գանթար կիւմիւշ վէ պիր գանթար ալթուն ճէրիմէ
4 սալտը: Վէ Ա՛ըսըր փատիշահը օնուն գարընտաշը Էղիակիմի՝ Յուդանըն վէ Ներուսաղէմին իւզէրինէ փատիշահ նասպ էթտի, վէ ատընը Յովակիմ ՙէյէ՝ տէյիլթիրտի. վէ ՙՆեքաւոզ՝ օնուն գարընտաշը Յովաքազը ալըպ Ա՛ըսըրա կէօթիւրտիւ:
5 Յովակիմ փատիշահ օլտուգտա՝ ՚Իյիրմի պէշ եաշընտա իտի, վէ Ներուսաղէմտէ օն պիր ըլլ փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ Ըլլահը Ա՛ապպըն նազարընտա եարամազլըգ
6 Էյլէտի: Վէ ՚Նօնուն իւզէրինէ ՚Նաբիլոն փատիշահը ՙՆարուգոդոնոսոր չըգըպ՝ ՚Նօնու Նաբիլոնա կէօթիւրմէք իչուն պուգազըլար իլէ
7 պաղլատը: ՙՀէմ ՙՆաբուգոդոնոսոր Ա՛ապպ էվվինին գապլարընտան ալըպ՝ Նաբիլոնա կէօթիւրտիւ. վէ օնլարը Նաբիլոնտա քէնտինէ
8 տի հէյքէլինէ գօտու: Վէ Յովակիմին պագի հիքեայէթի՝ վէ օնուն իշլէտիյի իքրահիյէթլէրի՝ հէմ իւզէրինտէ պուլունան շէյլէր՝ իշթէ Իսրայէլ վէ Յուդա փատիշահլարընըն քիթապընտա եազըլմըշ տըը. վէ օղլու ՚Յովաքին՝ օնուն եէրինէ փատիշահ օլտու:
9 Յովաքին փատիշահ օլտուգտա՝ օն ՚Ըսէքիզ եաշընտա իտի, վէ Ներուսաղէմտէ իւչ այ վէ օն կիւն փատիշահլըգ սիւրտիւ. վէ Ա՛ապպըն նազարընտա եարամազլըգ իշ-
10 Էտի: Վէ էրթէսի ըլլ՝ ՚Նաբուգոդոնոսոր փատիշահ կէօնտէրիպ՝ օնու ՚Ա՛ապպ էվվինին նէֆիս գապլարը իլէ Նաբիլոնա կէթիրտի. վէ Յուդա իլէ Ներուսաղէմին իւզէրինէ՝ ՚Նօնուն գարընտաշը Կոնդեկիայը փատիշահ նասպ էթտի:
11 Սեդեկիա փատիշահ օլտուգտա՝

Ի իյիրմի պիր եաշընտա իտի • վէ Երուսաղէմտե օն պիր երբ փաոիւ-
12 շահլըգ սիւրտիւ : Վէ Ըլլահը Թապպըն նաղարըընտա եարամազ-
լըգ էյլէտի • Թապպըն աղզընտան ասօյլէյէն Երեմիա փէյղամպէրին
13 էօնիւնտե ալ չագլանմատը : Ձէմ տախի՝ օնա Ըլլահ իլէ եէմին վէ-
րէն Նաբուգոդոնոսոր փաոիշահա ա՛սը օլտու • վէ Իսրայէլին Ըլ-
լահը Թապպա տէօնմէմէք իչիւն՝ պօյնունու սէրթլէթտի , վէ եիւ-
14 րէյինի գաթըլաթտը : Կեահինլէրին ճիւմլէ սէրվէրլէրի վէ գավմ
տախի՝ Թայիֆէլէրին ճիւմլէ իքրահիյէթինէ կէօրէ ղայէթ չօգ
ի՛սհան էթտիլէր • վէ Թապպըն Երուսաղէմտե Թագաոիս էթտիյի է-
15 վինի նափաք էթտիլէր : Վէ Տպապ պալարընըն Ըլլահը Թապպ օնլա-
րա խապէրճիլէրի վասիթասը իլէ՝ քէնտի գավմընը վէ մէսքեանընը
էսիրկէտիյի իչիւն արգասընը քէս-
մէյէրէք էրքէն խոպէրլէր կէօն-
16 տէրտի : Ըմմա Տօնլար Ըլլահըն
խապէրճիլէրինի զէվգլէնիրլէր ի-
տի , վէ Տօնուն սէօզլէրինի Թահգիր
էտէրլէր իտի , վէ Փէյղամպէր-
լէրինի մասխարալըղա ալըրլար ի-
տի , Թա Թապպըն ղազապը գավ-
մընըն իւզէրինէ ԹուԹուշունճա-
յատէք , Թա ի՛լահ գալմայընճա-
17 յատէք : Վէ Տօնլարըն իւզէրինէ
Երիլաանիլէրին փաոիշահընը չը-
գարտը • վէ Տօնլարըն իյիթլէրինի
Ագտէսէլէրի էվլինտե գըլըճ իլէ
գաթը էյլէտի , վէ իյիթի վէ պիք-
րէյի՝ իխթիյարը վէ փիրի էսիրկէ-
մէտի • ճիւմլէսինի Թապպ օնուն
18 էլինէ վէրտի : Վէ Ըլլահ էվինին
հէփ պէօյիւք վէ քիւչիւք գապ-
լարընը՝ վէ Թապպ էվինին խազի-
նէլէրինի վէ փաոիշահընն հէմ սէր-
վէրլէրինին խազինէլէրինի՝ ճիւմ-
լէսինի Բաբիլոնա կէօթիւրտիւ :
19 Վէ Ըլլահընն էվինի եագտըլար ,
վէ Երուսաղէմին հիսարընը երգ-
տըլար , վէ օնուն ճիւմլէ գալէ՛լէ-
րինի աթէշէ եագտըլար , վէ ճիւմ-
լէ նէֆիս գապլարընը պօղտուլար :
20 Վէ Ղըլըճտան պագի գալան-
լարը Բաբիլոնա էսիր սիւրտիւ •
վէ Տօնա հէմ օղուլլարընա՝ Թա
Փիւրս փաոիշահընըն ա՛սրինէ-
21 տէք գուվլար օլտուլար , Թապպընն
Երեմիանընն աղզը իլէ օլան սէօզիւ
եէրինէ կէլմէք իչիւն՝ Թա տիյար
Շաբաթլարընտան մէսրուր օլուն-
ճայատէք • ճիւմլէ վիրան գալտը-
ղը զէմանտա եէթմիշ երբ տօլուն-
ճայատէք Շաբաթ ԹուԹտու :
22 Վէ Փիւրս փաոիշահը կիւ-
րոսուն իլք երընտա՝ Թապպընն
Երեմիանընն աղզը իլէ օլան սէօզիւ
եէրինէ կէլմէք իչիւն՝ Թապպ Փիւրս
փաոիշահը Կիւրոսուն րուհունու
ույանտըրտը • վէ ճիւմլէ մէմլէքէ-
Թինտէն խապէր կէչիրտի , հէմ
տախի մէքԹիւպլէր իլէ տէտի քի՝
23 Փիւրս փաոիշահը Կիւրոս Տպէօյ-
լէ տէր • Կէօքլէրին Ըլլահը Ե-
հովա պանա եէրին ճիւմլէ մէմլէ-
քէԹլէրինի վէրտի , վէ օ պէնի՝
Յուդատա օլան Երուսաղէմտե օ-
նա պիր էվ եափմաղա Թայի՛ն էյ-
լէտի • արանըզտա ճիւմլէ օնուն
գավմընտան քիմ իսէ , Ըլլահը Ե-
հովա օնուն իլէ օլսուն , վէ չըգսըն :

Ե Զ Ր Ա Մ

ՊԱՊ Ա

Հէյքէլի թէքթօր պինա էթմէք իչիւն Ափրոսուն նիւտասը։ 5 Խալդէն՝ տէօնմէլէրի իչիւն թէտարիքեաթ կէօրիւքլէրի։ 7 Ափրոսուն՝ հէյքէլին գապլաբրնը կէրի վէրտիյի։

1 Ա Է Փիւրս փատիշահը Կիւրոսուն իլք եըլընտա Երեմիանըն աղզը իլէ օլան Բապպէն սէօզիւ եէրինէ կէլմէք իչիւն՝ Բապպ Փիւրս փատիշահը Կիւրոսուն բուհունու ույանտըրտը, վէ ճիւմլէ մէմլէքէթինտէն խապէր կէչիրտի, հէմ մէքթիւպլէր իլէ
2 տախի տէտի քի՝ Փիւրս փատիշահը Կիւրոս պէօյլէ տէր. Կէօքլէրին Ըլլահը Նէովա՝ պանա եէրին ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինի վէրտի. վէ ինպէնի՝ Յուդատա օլան Երուսաղէմտէ օնա էվ եափմաղա թա-
3 յին էթտի։ Ընդանըզտա ճիւմլէ օնուն գավմընտան քիմ իսէ, Ըլլահը օնուն իլէ օլսուն, վէ Յուդատա օլան Երուսաղէմտէ չզգսըն, վէ Իսրայէլին Ըլլահը Նէովանըն՝ օր Երուսաղէմտէ օլան Ըլլահըն՝
4 էվինի եափսըն։ Ա Է օնուն օր զա-ըիպ օլտուղու ճիւմլէ մահալլէ-րինտէն հէր պագի գալան՝ մահա-լինին ատէմլէրի օնա կիւմիւշ իլէ վէ ալթուն իլէ վէ էմվալ իլէ հէմ տավարլար իլէ՝ Երուսաղէմտէ օ-
5 լան Ըլլահըն էվի իչիւն օլան իրա-տէթ փէշքէշլինտէն մա՛տա՝ եար-տըմ էթմսինլէր։

Իմտի Յուդա իլէ Բենիամինին պաշ պապալարը վէ քահինլէր հէմ Ղեւիլիլէր՝ Ըլլահըն օր-
6 բուհունու ույանտըրտըղը հէր քիմ-սէ իլէ գալգտրլար քի՝ չզգըպ Ե-րուսաղէմտէ օլան Բապպէն էվինի
7 պինա էտէլէր։ Ա Է օնլարըն էթ-րաֆլարընտա ճիւմլէ օլանլար՝ կիւմիւշ գապլար իլէ՝ ալթուն ի-լէ՝ էմվալ իլէ վէ տավարլար իլէ վէ նէֆիս եշեա իլէ՝ հէփ իրատէթ փէշքէշլինտէն մա՛տա՝ եարտըմ էթտիլէր։

7 Ա Է Կիւրոս փատիշահ՝ Եհ-ուբուգոդոնոսորուն Երուսաղէմտէն չզգարըպ քէնտի ալահլարընն է-վինէ գոտուղու՝ Բապպ էվինին
8 գապլարընը չզգարտը. Հէմ Փիւրս փատիշահը Կիւրոս օնլարը խազինէտար Միթրիդատ եէտի ի-լէ չզգարըպ՝ օնլարը Յուդա պէյի
9 Սասրասարա սայտը։ Ա Է օնլարըն սայրսը պու իտի. Օթուղ ալթուն լէյլէն՝ պին կիւմիւշ լէյլէն՝ իյիրմի
10 տօգուզ պըչագ, օթուզ ալթուն քեասէ՝ իքինճի նէ՛վտէն տէօրթ եիւզ օն կիւմիւշ քեասէ վէ պին
11 սայիր գապլար։ Ա՛իւմլէ ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար՝ պէշ պին տէօրթ եիւզ իտի. Սասրասար ճիւմլէսինի՝ Բաբիլոնտան Երու-սաղէմ չզգան սիւրկիւնլէր իլէ պէրապէր չզգարտը։

ՊԱՊ Բ

Անէրի տէօնէն խալդըն սայրսը։ 36 Կիւհինլէրին, 40 Լեւիլէրին, 43 Նաթանայիմլէրին, 55 Սողոմոնուն զուլարընը, 62 Վէ սիւսիւէ տէֆթէրլէրինի կէօսթէրէմէյէն քեա-հինլէրին սայրսը։ 64 Օնլարըն ճիւմլեօկին սայրսը։ 68 Օնլարըն հէտիյէլէրի։

1 Ա Է Բաբիլոն փատիշահը Եհ-ուբուգոդոնոսորուն Բաբիլոնա սիւրտիւլիւ սիւրկիւն էսիրլէրտէն՝ չզգըպ Երուսաղէմ վէ Յուդայա հէր քէս քէնտի շէհրինէ տէօնէն
2 տի, քի օնլար Զօրաբաբէլ Յէ-սուա՝ Նէհեմիա՝ Սարայիա՝ Ռէէ-ղիա՝ Մոուրդքէ՝ Բաղասան՝ Մասֆար՝ Բագուէ՝ Ռէհում՝ Բանանա իլէ պէրապէր կէլտիլէր. Իսրայէլ գավմը ատէմլէրինին սայրսը պու-
3 խտ. Փարոս օղուլլարը՝ իքի պին
4 եիւզ եէթմիշ իքի իտի. Սափա-տիանըն օղուլլարը՝ իւչ եիւզ եէթ-
5 միշ իքի, Ըրահ օղուլլարը՝ Եհէ-
6 տի եիւզ եէթմիշ պէշ, Փահաթ-մովաբ օղուլլարը Յեսու իլէ Յո-վաբ օղուլլարընտան՝ իքի պին սէ-
7 քիզ եիւզ օն իքի, Ելամ օղուլ-լարը՝ պին իքի եիւզ էլլի տէօրթ,

ՀԱ. Ի՛. Լ. 536 գէ։

ա Բ Մն. Լ Ջ. 23, 23։ Նբեմ. բէ. 12։ իթ. 10։

բ Պ. Ե. 13, 14։

գ Նա. խդ. 28։ Եե. 1. 13։

դ Բ Մն. Լ Ջ. 23։

ե փիլ. բ. 13։

զ Պ. Ե. 14։ Ղ. 5։

է Գ Հնագ. խդ. 13։ Բ Մն. Լ Ջ. 7։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 536 գէ։

ը Պա՛գ Պ. Ե. 14։

ա Ե Զ Ր. Է. 6, ՃԲ։

բ Գ Հնագ. իդ. 14, 15, 16. բէ. 11։ ի Մն. Լ Ջ. 20։

գ Ե Զ Ր. Է. 7 ԳԵՒՐ Ն. զարիա։

Digitized by Google

(Տ. Ի'. Լ. 536 գէ։

8 Ջաթու օղուլլարը՝ տօգուզ եիւզ
9 գըրգ պէշ, Ջաքքայի օղուլլարը՝
10 եէտի եիւզ ալթմըշ, Վհանի օղուլ-
11 լարը՝ ալթը եիւզ գըրգ իքի, Ռե-
բայի օղուլլարը՝ ալթը եիւզ իյիրմի
12 իւշ, Ըզզադ օղուլլարը՝ պին իքի
13 եիւզ իյիրմի իքի, Ադոնիկամ օղուլ-
լարը՝ ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը,
14 Խադուէ օղուլլարը՝ իքի պին էլլի
15 ալթը, Ադին օղուլլարը՝ տէօրթ
16 եիւզ էլլի տէօրթ, Ենզեկիատան
Ատեր օղուլլարը՝ տօգսան սե-
17 քիզ, Ռհսեի օղուլլարը՝ իւշ եիւզ
18 իյիրմի իւշ, Յօթամ օղուլլարը՝
19 եիւզ օն իքի, Ասսում օղուլլա-
20 րը՝ իքի եիւզ իյիրմի իւշ, Փա-
քեր օղուլլարը՝ տօգսան պէշ,
21 Ներէէմ օղուլլարը՝ եիւզ ի-
22 յիրմի իւշ, Նետոփա էֆալիսի՝
23 էլլի ալթը, Ընաթովթ էֆալիսի՝
24 եիւզ իյիրմի սեքիզ, Ըզամօթ օ-
25 ղուլլարը՝ գըրգ իքի, Կարիաթարիմ
վէ Կեփիրա վէ Ներովթ օղուլ-
26 լարը՝ եէտի եիւզ գըրգ իւշ, Ռա-
մա վէ Գաբա օղուլլարը՝ ալթը
27 եիւզ իյիրմի պիր, Մ՝աքմաս է-
28 հալիսի՝ եիւզ իյիրմի իքի, Ռե-
թէլ վէ Գայի էֆալիսի՝ իքի եիւզ
29 իյիրմի իւշ, Նաբաւ օղուլլարը՝
30 էլլի իքի, Մ՝ակերիս օղուլլարը՝
31 եիւզ էլլի ալթը, զայրի Ենղամ
օղուլլարը՝ պին իքի եիւզ էլլի
32 տէօրթ, Հարիմ օղուլլարը՝ իւշ
33 եիւզ իյիրմի, Ոզնի՝ Ադիդ վէ
Ոքնով օղուլլարը՝ եէտի եիւզ ի-
34 յիրմի պէշ, Ենրիքով օղուլլարը՝
35 իւշ եիւզ գըրգ պէշ, Մենսա օ-
ղուլլարը՝ իւշ պին ալթը եիւզ օ-
թթուզ իտի։
36 Ռհահինէլը, Յեսու Եվինտէն
Յեդայիա օղուլլարը՝ տօգուզ
37 եիւզ եէթմիշ իւշ, Ենմմեր օ-
38 ղուլլարը՝ պին էլլի իքի, Փասուր
օղուլլարը՝ պին իքի եիւզ գըրգ
39 եէտի, Հարիմ օղուլլարը՝ պին
օն եէտի։
40 Ոեւիլևէր, Ովդուիա օղուլ-
լարընտան Յեսու իլէ Կադմիէլ օ-
ղուլլարը՝ եէթմիշ տէօրթ իտի։
41 Մ՝ուսիգարլար, Ասաֆ օղուլ-
լարընտան եիւզ իյիրմի սեքիզ ի-
42 տի։ Դաֆուճուլարըն օղուլլարը՝
Սեղղում օղուլլարը՝ Ատեր օղուլ-
լարը՝ Տեղմոն օղուլլարը՝ Ակկուբ
օղուլլարը՝ Ատիտա օղուլլարը՝ Շու-
բա օղուլլարը՝ Ճիւմէէսի եիւզ օ-
թթուզ տօգուզ իտի։
43 Եղաթանայիմէէր, Սիա օղուլ-
լարը՝ Ըսուփա օղուլլարը՝ Տաբա-
44 ովթ օղուլլարը՝ Կերոս օղուլլարը՝
45 Սիա օղուլլարը՝ Փադօն օղուլլա-
րը՝ Ղ՝աբանա օղուլլարը՝ Ըգաբա օ-
46 ղուլլարը՝ Ակկուբ օղուլլարը՝ Ը-
գաբ օղուլլարը՝ Սաղամէ օղուլլա-
47 րը՝ Ընան օղուլլարը՝ Գէդդէլ օ-
ղուլլարը՝ Գազար օղուլլարը՝ Ռէա-
48 յիա օղուլլարը՝ Ռասին օղուլլարը՝
Ղ՝եկոդա օղուլլարը՝ Գազամ՝ օղուլ-
49 լարը՝ Ոզա օղուլլարը՝ Փասէ օ-
50 ղուլլարը՝ Ռասի օղուլլարը՝ Բսենա
օղուլլարը՝ Մովանիմ օղուլլարը՝
51 Ներփուսիմ օղուլլարը՝ Ռակբուկ
օղուլլարը՝ Ակուփա օղուլլարը՝ Ը-
52 րուր օղուլլարը՝ Ռասաղոթ օղուլ-
լարը՝ Մէիդա օղուլլարը՝ Ըրսա
53 օղուլլարը՝ Ռարկոս օղուլլարը՝ Մի-
սարա օղուլլարը՝ Թամա օղուլլա-
54 րը՝ Ղեսիա օղուլլարը՝ Ըտեփա
55 օղուլլարը՝ Սողոմոն գուլլարընէն
օղուլլարը՝ Մոտէ օղուլլարը՝ Մո-
փերաթ օղուլլարը՝ Փարեդա օ-
56 ղուլլարը՝ Յեղա օղուլլարը՝ Դէր-
կոն օղուլլարը՝ Գէդդէլ օղուլլա-
57 րը՝ Սափատիա օղուլլարը՝ Ետիէլ
օղուլլարը՝ Փաքարաթ օղուլլարը
Ասեբայիմլիէր՝ վէ Ամմի օղուլլա-
58 րը, Եղաթանայիմլէրին ճիւմլէսի՝
Սողոմոն գուլլարընէն օղուլլարը
իլէ՝ իւշ եիւզ տօգսան իքի իտի։
59 Վէ Թեղմելատան՝ Թեղարսա-
տան՝ Ռերուբ՝ Ադդան՝ վէ Իմ-
մերտէն չըգանլար, վէ պապալարը
էվինի վէ զուրրիյեթլէրինի՝ եա՛նի
Իսրայէլտէն օլտուգլարընը իսպաթ
էթմէյէ գատիր օլմայանլար՝ պուն-
60 լար իտի. Գազայիա օղուլլարը՝
Տուբիա օղուլլարը՝ Ղ՝եկոդա օղուլ-
լարը՝ ալթը եիւզ էլլի իքի։
61 Վէ քեահինլէրին օղուլլարընտան՝
Ըթաիա օղուլլարը՝ Ակկուս օ-
ղուլլարը՝ Ե՝Գազաադը Ռերզելի-
նին գըզլարընտան գարը ալըսը՝ օն-
լարըն ատլարը իլէ չաղրըլան Ռեր-
62 զելինին օղուլլարը, պունլար սիլ-
սիլէլերինին տեֆթերինի արատը-
լար, ամմա պուլամատրլար. վէ
Ենափաք սայրըլըպ՝ քեահինլիքտէն
63 րէտտ օլունտուլար։ Վէ Ըթար-

(Տ. Ի'. Լ. 536 գէ։

ա ՚ Պ. 2։
բ Պ՚ Ն. Ք. 21։
գ Ն՚ Ն. Ք. 2։
դ Ն՚ Ն. Ք. 7։
ե Ն՚ Ն. Ի՚. 14։
զ Ն՚ Ն. Ք. 12։
է Ն՚ Ն. Ի՚. 8։
ը Պ՚ Ն. Ք. 21։
թ Ն՚ Ն. Ք. 2։
ժ Պ՚ Ն. Ք. 21։
ի Ն՚ Ն. Ի՚. 61 պէհէր Ադդօն։
ժա Պ՚ Ն. Ք. 21։
ժբ Ն՚ Ն. Ի՚. 27։
ժգ Ն՚ Ն. Ի՚. 27։
ժդ Պ՚ Ն. Ք. 21։
ժե Ն՚ Ն. Ի՚. 27։
ժզ Ն՚ Ն. Ի՚. 54։
ժէ Ն՚ Ն. Ի՚. 57։
ժը Ն՚ Ն. Ի՚. 59 պէհէր Ըմմեն։
ժթ Ն՚ Ն. Ի՚. 61 պէհէր Ադդօն։
ի Ն՚ Ն. Ի՚. 27։
իա Ն՚ Ն. Ի՚. 19։
իբ Պ՚ Ն. Ք. 9։

սաթա օնլարա տէտի քի՝ թա ՀԱՒրիմ վէ ՅՈւմիմ իլէ քեահնին գալ-
գընճայատէք՝ Պա՛զիզլէր ա՛զիզնին-
տէն եէմէյէլէր ։
64 Լ՛Ա՛իմլէ Ճէմաա՚թ պիրլիքտէ՝
գըրգ իքի պին իւչ եիւզ ալթմըշ
65 Նէֆէր իտի , գուլլարընտան վէ
խալայըգլարընտան մա՛տա , քի
եէտի պին հւչ եիւզ օթուզ եէտի
իտի , հէմ օնլարըն իքի եիւզ էր-
քէք իլէ գարը մուսիգարլարը վար
66 իտի ։ Օնլարըն աթլարը եէտի եիւզ
օթուզ ալթը՝ գաթըրլարը իքի
67 եիւզ գըրգ պէշ իտի ։ Տէվէլէրի
տէօրթ եիւզ օթուզ պէչ՝ վէ ե-
չէքլէրի ալթը պին եէտի եիւզ ի-
յիրմի իտի ։
68 Ա՚է ՚պաշ պապալարըն պա՛զըը
Ընրուսաղէմտէ օլան Յապպ էվինէ
վարտըգլարընտա , Ըլլահըն էվինէ՝
օնու քէնտի մէքեանի իւզէրինտէ
գուրմագ իչիւն իրատէթ փէշքէշ
69 սունտուլար ։ Օնլար գատիր օլ-
տուգլարը գատար՝ ՚իշին խազի-
նէսինէ ալթմըշ պիր պին տիրհէմ
ալթուն վէ պէշ պին մինա կիւ-
միւշ վէ եիւզ քեահնին լիպասլէ-
70 րի վէրտիլէր ։ Ա՚է Հքեահնինլէր
հէմ Գ՚եւիլիլէր՝ վէ գավմտան
պա՛զըտըը վէ մուսիդարլար վէ
գափուճուլար վէ Նաթանայիմլէր
չէհրլէրինտէ՝ հէմ ճիւմլէ Իսրա-
յէլ չէհրլէրինտէ սաքին օլտուլար ։

ՊԸՊ Գ

Մէզպահըն գուրուլտուղու , վէ գուրպանլա-
րըն թէճտիա օլտուղու ։ 8 Հէյքէլին թէմէ-
լի գօնտուղու ։

1 Ա՚է եէտինճի այ եէթիշինճէ ,
Իսրայէլ օղուլլարը չէհրլէր-
տէ իքէն , գավմ պիր ատէմ կի-
պի Ընրուսաղէմ ճէմ՚ օլտուլար ։
2 Ա՚է Յովսեգեկ օղու ՚Յեսու գա-
րընտաշլարը քեահնինլէր իլէ վէ
Սաղաթիէլ օղու Օզրաթաբէլ
գարընտաշլարը իլէ գալգըպ Իս-
րայէլ Ըլլահընըն մէզպահընը պի-
նա էթտիլէր քի՝ իւզէրինտէ Ըլ-
լահըն ատէմի Սովսէսին թէվրա-
թընտա եազըլը օլտուղու կիպի՝
պիւթիւն եանմալար սունալար ։
3 Ա՚է մէզպահը մէքեանը իւզէրինտէ
գուրտուլար · զիրա օլ տիյարլա-
րըն գավմլարընտան գօրգարլար ի-
տի · վէ օնուն իւզէրինէ Սապպա
պիւթիւն եանմալար՝ Տասպահ վէ
աքշամ պիւթիւն եանմալարը սուն-
4 տուլար ։ Ըէմ Ի՚չատրըլար պայ-
րամընը Ւեազըլը օլտուղու կիպի՝
վէ Ի՚հէր կիւնլիւք սայրըը իլէ այ-
նի իւզրէ հէր կիւն իգթիզա էտէն
5 պիւթիւն եանմալարը , վէ օնտան
սօնկրա Ւտայիմ՚ վէ այ պաշլըլարը
վէ Սապպըն ճիւմլէ ա՛զիզ պայ-
րամլարընըն պիւթիւն եանմալարը-
նը՝ վէ Սապպա հէր իրատէթի իլէ
սունան քիմսէնին իրատէթ փէշ-
6 քէշինի ա՛րզ էթտիլէր ։ Նէտինճի
այըն իլէ կիւնիւնտէն Սապպա
պիւթիւն եանմալար սունմադա
պաշլատըլար · ամմա Սապպըն հէյ-
քէլինէ փահա թէմէլ պրաղըլմա-
7 տը ։ Ա՚է թաշճըլարա հէմ տիւլ-
կերլերէ ագչէ՝ վէ Սիդոնլուլար իւ-
լէ Տիւրոսլուլարա Ւեէյէճէք վէ
իչքի վէ եաղ վէրտիլէր քի՝ Գիւրս
փատիշահը Կիւրոսուն օնլարա օ-
լան մուսա՛տէսինէ կէօրէ Լիբա-
նանտան Ի՚ապփա տէնիզիլինէ էրզ
աղաճլարը կէօթիւրէլէր ։
8 Ա՚է Ընրուսաղէմէ Ըլլահըն է-
վինէ կէլմէլէրինին իքինճի եըլընը-
տա՝ իքինճի այտա Սաղաթիէլ օղ-
լու Օզրաթաբէլ վէ Յովսեդեկ
օղլու Յեսու հէմ օնլարըն գալան
գարընտաշլարը քեահնինլէր վէ Գ՚է-
ւիլիլէր վէ էսիրլիքտէն Ընրուսա-
ղէմէ ճիւմլէ կէլէնլէր պաշլատը-
լար ; Ւվէ էյիրմի եաշընտան եօգա-
րը օլան Գ՚եւիլիլէրի՝ Սապպ էվի
իչինին իւզէրինէ նազիրլիք էթմէյէ
9 տիքտիլէր ։ Ա՚է Ի՚Յեսու՝ օղուլ-
լարը հէմ գարընտաշլարը իլէ՝
Կադմիէլ օղուլլարը հէմ Յու-
դա օղուլլարը պիր ատէմ կիպի
գալգտըլար քի՝ Ննադադ օղուլ-
լարընըն օղուլլարը վէ գարընտաշ-
լարը Գ՚եւիլիլէր իլէ Ըլլահըն է-
վինտէ իչնէ իչէյէնլէրին իւզէրինէ
նազիրլիք էտէլէր ։
10 Ա՚է մի՛մարլէր Սապպ հէյքէ-
լինին թէմէլինի պրաղընճա , Ըքեա-
հինլերի կիյինտի՚ օլարագ պօրու-
լար իլէ վէ Ըսափ օղուլլարը Գ՚է-
ւիլիլէրի զիլէր իլէ տուրտուրտու-
լար քի՝ Իսրայէլ փատիշահը
Դաւիթին թէրթիպի իւզրէ Սապ-
11 պա համտ էտէլէր ։ Ա՚է Սապպա

Համո ու սէնա էտէրէք՝ [ՀՕրերա էյի տիր, [յզերա օնուն Իսրայէլէ ի՛նայէթի էպէտի տիր տէյիւ ղդարշըլըգը օգուտսուլար . վէ ճիւմլէ գավմ Իապպա համո էթ-մէք իլէ՝ Իապպ էվինին թէմէլի պրաղըլտըղը իչուն ա՛զիմ կիւլ-պեանք իլէ կիւլպեանք չէքտիլէր : 12 Ալ էքհահինէրտէն հէմ Պե-իիլիլէրտէն վէ պաշ պապալար-տան չօգ քիմսէլէր՝ էվվէլքի եվի կէօրմիւշ իսթիյարլար՝ կէօշլէրի էօնիւնտէ պու էվե թէմէլ պրա-ղըլտըգտա , պէօյիւք սէս իլէ աղ-լարլար իտի . վէ չօգլարը շաղ-լըգտան եիւճէ սէս իլէ կիւլպեանք 13 չէքէրլէր իտի . Հէօյլէ քի գավմ՝ շաղլըգտան կիւլպեանք չէքէնլէ-րին սէսի իլէ խալգըն աղլայանլա-րընըն սէսինի սէչէմիգլէր իտի . զի-րա խալգ պէօյիւք կիւլպեանք իլէ կիւլպեանք չէքէրլէր իտի , վէ սէս՝ ուգաղատէք իշխիւլէր իտի :

ՊԵՊ Դ

Նէհուսիւլէրին տիւշմնլէրինին՝ հէյքէլին պինա օլունմասընը մնն՝ էթմէյէ չալըշտըգ-լարը : 7 Օնլարըն Իրուսէնէ եազտըգլարը մէքթուպ : 17 Օնուն ֆէրմանը : 23 Պինա օլմանըն մնն՝ օլտուղու :

1 Ալ էն [Յուդա իլէ Իսնիամինին տիւշմնլէրի՝ էսիրլիքտէն տէօնէնլէրին Իսրայէլին Ըլլահը Իապպըն հէյքէլինի պինա էթ-2 տիքլէրինի իշխտինձէ , [Օօրաբա-բէլ իլէ պաշ պապալարա եագլա-ղըգ օնլարա ուէտիլէր քի՝ Պիզ ֆէ պէրապէրինիզէ պինա էտէլիմ . զիրա պիզ ֆէ սիզին կիպի Ըլլահը-նըզը Թալապ էտէրիզ , վէ պիզի պուրայա չըգարան [Ըսուր փատի-շահը Ըսորդանըն կիւնլէրինտէն պէրու՝ օնա գուրպան քէսէրիզ : 3 Ըմմա [Օօրաբաբէլ իլէ Յեսու հէմ Իսրայէլին պագի պաշ պապալա-րը օնլարա ուէտիլէր քի՝ [Ըլլահը-մըզա էվ եափմագ սիզէ տէյիլ՝ իլլա սիզէ տիւշէր . զիրա [Ֆիւրս փատիշահը կիւրոս փատիշահ պի-զէ էմր էթտիյի կիպի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Իապպա սիրլիքտէ սիզ 4 պինա էտէճէյիզ : Ալ էօլ տի-յարըն խալգը՝ Յուդա գավմընըն էլլէրինի կէվշէտիրլէր իտի , վէ օնլարա պինա էթմէքտէ բէնճիտէ 5 էտէրլէր իտի : Ալ իւճրէթի իլէ օնլարըն ա՛լէյհինէ տանըշմէնտլէր թուէթտուլար քի՝ օնլարըն միւրա-տընը իպթալ էտէլէր , Ֆիւրս փա-տիշահը կիւրոսուն ճիւմլէ կիւն-լէրինտէ վէ թա Ֆիւրս փատիշա-հը Դարեհին փատիշահլըղընա-6 տէք : Ալ Ըսուերոսուն փատի-շահլըղընտա՝ օնուն փատիշահլը-ղընըն իպթիտասընտա՝ Յուդա իւ-լէ Իրուսաղէմ սաքինլէրի ա՛լէյ-7 հինէ թէշէէքքի եազտըլար : Ալ Ըրտաշէսին կիւնլէրինտէ՝ Ռեսե-ղամ՝ Միթրիդատ՝ Տաբէէլ՝ պա-գի շէրիքլէրի իլէ Ֆիւրս փատի-շահը Ըրտաշէսէ եազտըլար , վէ նամէնին եազըսը Արամերէնճէ եա-զըլմըշ իտի , հէմ թէրճիւմէսի 8 Արամերէնճէ իտի : Տիվան էֆէն-տիսի [Ռեհում վէ քեսթիպ Սամ-սայ՝ Ըրտաշէս փատիշահա պու սիյագ իւզրէ Իրուսաղէմին ա՛լէյ-հինէ պիր մէքթուպ եազտըլար :

9 Օլ զէման տիվան էֆէնտիսի [Ռեհում վէ քեսթիպ Սամսայ վէ պագի շէրիքլէրի ղՓինղիլէր վէ Ափարսաթաքլըլար՝ Տարփաղլըլար՝ Ափերսլիլէր՝ Ըրքուլուլար՝ Հա-քիլոնլուլար՝ Շուշանլըլար՝ Դաւ-10 լըլար վէ Իշտմըլըլար , հէմ ա՛լ-զամէթլու վէ միւքէրրէմ Ըսենա-փարըն կէօչիւրիւպ՝ Սամարիա շէ-հիրլէրինտէ իսքան էթտիրտիյի գալան Թայիֆէլէր վէ ըմմաղըն պէրի եագասընտա պագի օլանլար՝ 11 վէ ղայրհիւմ : Օնա՝ Խա՛նէ Ըր-տաշէս փատիշահա կէօնտէրտիք-լէրի մէքթուպուն սուրէթի պու տուր . Ըմմաղըն պէրի եագասըն-տա օլան գուլլարըն քիմսէլէր՝ վէ ղայրհիւմ :

12 Փատիշահա մա՛լիւմ օլսուն քի՝ Թարաֆընըզտան պիզէ եօգարը կէ-լէն Իհուտիլէր Իրուսաղէմէ կէ-լիպ՝ օլ ա՛սը վէ եարամազ շէհրի պինա էտէյօրլար . վէ օնուն հիսար-լարընը եափըպ Թէմէլլէրինի թա՛միր 13 էտէյօրլար : [Ռալա փատիշահա մա՛լիւմ օլսուն քի՝ էյէր օլ շէհր պինա օլուր ուէ օնուն հիսարլարը եափըլըր իսէ, օնլար [Խարաճ՝ կէօմ-բիւք վէ վէրիի վէրմէյէճէքլէր , վէ պու վէճճ իլէ փատիշահլարա

Ա Մ Ա Ր Ա Ն Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Digitized by Google

14 զարար կէթիրիսին : Իմոի պի-
զիմ մաս՝ղըմըզ սէրայտան օլտու-
ղու իչիւն՝ պիզէ փատիշահըն զա-
րարընը կէօրմէյէ ճայիզ տէյիլ
տիր . օնուն իչիւն կէօնտէրիպ՝
15 փատիշահա ի՛լամ էթտիք . Վի
աթալարընըն սիճիլլէր քիթապըն-
տա արանսըն . Թա քի օլ սիճիլլէր
քիթապընտա պու չէհրին այսը չէհր
օլտուղունու՝ վէ փատիշահլարա
հէմ էյալէթլէրէ մազարաթը օլ-
տուղունու՝ վէ գատիմ զէմանտէն
պէրու օնուն իչինտէ ֆիքինէ գօ-
փարտըգլարընը՝ վէ պու չէհրին
օլ սէպէպտէն երգրլտըղընը պու-
16 լուպ պիլէսին : Պիզ փատիշահա
ի՛լամ էտէրիզ քի՝ էյէր պու չէհր
պինա օլուր տա օնուն հիսարլարը
եափըլըր իսէ , պու սէպէպտէն
ըրմաղընն պէրի եագասընտա օլան
ճանիպ՝ սէնին օլմայաճագ :
17 Իմոթ փատիշահ տիվան էֆէն-
տիսի Ռէուսա վէ քեաթիպ Սամ-
սայա վէ օնլարընն Սամարիատա սա-
քին օլան պագի չէրիքլէրինէ վէ
ըրմաղընն էօթէ եագասընտա օլան
պագիլէրէ պէօյլէ պիր ֆէրման
կէօնտէրտի. Սէլամ վէ ղայրիհիւմ.
18 Պիզէ կէօնտէրտիյինիզ մէք-
թուպ՝ հուզուրումտա ա՛յնէն օ-
19 գունմուշ տուր : Ս է պէնտէն
ֆէրման սատըր օլտու . վէ արա-
յըպ պուլտուղար քի՝ օլ չէհր
գատիմ զէմանտէն պէրու փատի-
շահլարա խային օլա կէլիպ՝ իչինը-
տէ ի՛սեան վէ ֆիքինէ գօփարըլը-
20 մըշ տըր : Էմ Ներուսաղէմտէ
գուվվէթլի փատիշահլար վար ի-
տի , քի օնլար ըրմաղընն էօթէ
եագասընտա ճիւմլէ օլսընլարըն իւ-
զէրինէ թէսալլուխ էտէրլէր իտի.
վէ օնլարա խարաճ՝ կէօմրիւք վէ
վէրկի վէրիլըր իտի :
21 Էյա՝ թա պէնտէն ֆէրման
սատըր օլունճայատէք պու ատմ-
լէրի ֆէրաղաթ էթտիրմէյէ էմր
էտին , վէ պու չէհր պինա օլուն-
22 մասըն : Իմոի սագընըն քի՝ պուննու
էթմէքտէ զաֆլէթ կէօսթէրմէյէ-
սինիզ . Նի՞չիւն փատիշահլարըն
զարարը իչիւն խասարաթ չօղալա :
23 Իմոի Ներտաչէս փատիշահըն
մէքթուպունուն սուրէթի Ռէու-
ուսա իլէ քեաթիպ Սամանընն վէ

օնլարըն չէրիքլէրինին էօնիւնտէ
օգունունճա , ա՛լէլաճէլէ Ներու-
սաղէմտէ օլան Նէհուտիլէրէ չը-
գրպ՝ օնլարա ճէպր ու զոր իլէ իլէ
24 ֆէրաղաթ էթտիրտիլէր : Օլ զէ-
մանտէ Ներուսաղէմտէ օլան Ալ-
լահըն էվինին իչի պաթթալ օ-
լունտու . վէ թա Ֆիւրս փատի-
շահը Դարեհին փատիշահլըղը-
նընն իքինճի երլընատէք՝ պաթթալ
գալտը :

ՊԵՊ Ի

Էհյաքէլին պինա օլմասընըն թէքրար պաշ-
լանըղը : 3 Սաթանանըն վէ սայիրլէրին
պինայը մէն՝ էթմէյէ ճէհտ էթտիքլէրի : 6
Դարեհ փատիշահ՝ Նէհուտիլէրէ գարշը ե-
զրլան մէքթուպ :

1 Ս է Նէհուտիսթան իլէ Ներու-
սաղէմտէ օլան Նէհուտիլէրէ՝
փէյղամպէր Ընգէ վէ Զաքով
օղլու Հ Օ՛ագարիա փէյղամպէր՝
Իսրայէլ Ալլահընընն իսմի իլէ օն-
լարընն հագգընա փէյղամպէրլիք
2 էթտիլէր : Օլտէմ Սաղաթիէլ
օղլու Օզրաբաբէլ վէ Յովսեդեկ
օղլու Յեսու գալգտրլար , վէ Ներ-
ուսաղէմտէ օլան Ալլահընն էվինի
պինա էթմէյէ պաշլատրլար . վէ
Ալլահընն փէյղամպէրլէրի օնլար
իլէ օլուպ՝ օնլարա եարտըմ է-
տէրլէր իտի :
3 Օլ զէմանտէ օնլարա՝ ըրմաղընն
պէրի եագասընընն վալիսի Թաս-
թանա՝ վէ Սադրաբուզան վէ օն-
լարընն շէրիքլէրի կէլիպ՝ օնլարա
պէօյլէ տէտիլէր . Պու էվի պի-
նա էթմէյէ վէ պու հիսարլարը
եափմաղա սիզէ Էքիմ էմր էթ-
4 տիգ : Օլ վագըթ օնլարա
պէօյլէ տէտիք . Պու պինայը պի-
նա էտէն ատէմլէրին ատլարը նէ՞
5 տիր : Էմմա Ալլահընն կէօզիւ
Նէհուտիլէրին իխթիյարլարը իւ-
զէրինէ իտի . վէ թա մասլահաթ
Դարեհէ վարընճայատէք օնլարա
էպ ֆէրաղաթ էթտիրմէտիլէր ,
վէ անտէն Ըպունուն իչինն մէք-
թուպ իլէ ճէվապ տէօնտէրտիլէր :
6 Էրմաղընն պէրի եագասընընն վա-
լիսի Թաթանա հէմ Սաթրարուզ-
զանընն վէ ըրմաղընն պէրի եագասըն-
տա օլան Ըօնլարընն շէրիքլէրի Ն-
փարսաթաքըլարընն՝ Դարեհ փատի-

գ . Ի՛ . Ի : 522 :

գ . Ի՛ . Ի : 520 :

գ . Ի՛ . Ի : 520 :

գ . Ի՛ . Ի : 520 :

ա Ընգ . ա . 1 :
բ Հագ . ա . 1 :

է պ . է . 2 :

դ Խա . 6 :
պ . Ջ . 6 :

ե Խա . 9 :

զ Խա . 10 :

է պ՛է պ . է . 6 , 28 : Սաղ . ԼՋ . 18 :

ը պ . Ը . 6 :

գ . Ի՛ . Ի : 519 :

թ պ . է . 9 :

գ . Ի՛ . Ի : 522 :

ա Օրն . ժԶ . 18 : Ելս . ա . 4 :
բ գ Թագ . է . 21 : Սաղ . հԶ . 8 :

Digitized by Google

շահա. կէօնտէրտիքլէրի մէքթու-
7 պուն սուրէթի. Օնա նամէ կէօն-
տէրտիլէր, վէ իչինտէ պուն ճիլէ-
կին եազըլմըշ իտի. Դարեհ փա-
8 տիշահա քիւլլի սէլամ։ Փատի-
շահա մա՛լիւմ օլսուն քի՝ Ընէհու-
տիսթան էյալէթինէ ա՛զիմ Ըլլա-
հըն էվինէ չըգտըգ, վէ օ՛ պէօ-
յիւք թաշլար իլէ պինա օլուս-
նուր, հէմ օնուն տիվարլէրինէ
խօշնըլ աղաճլար գօնուլուր. վէ
իշ ա՛ճէլէ իլէ իշլէնիր, վէ օնլա-
9 րըն էլինտէ միւեէսսէր օլուր։ Յմ-
տի օլ իխթիյարլարա սիւալ էտիպ՝
օնլարա պէօյլէ տէտիք. Սիզէ
պու էվի պինա էթմէյէ՛ վէ պու
հիսարլարը եափմաղա ՛քիմ էմր
10 էթմիշ տիր։ Ո՛էմ սանա ի՛լամ
էթմէք իչիւն՝ օնլարըն ատլարընը
տախի սիւալ էյլէտիք, քի օնլա-
րըն պաշընտա օլան ատէմլէրին
11 ատլարընը ատնա եազալըմ։ Վ է
օնլար պիզէ պուննճիլէյին ճէվապ
տէօնտէրիպ տէտիլէր քի՝ պիզ կէօ-
յիւն վէ եէրին Ըլլահընըն գու-
լլարը իզ. վէ չօգ երլլարտան ագ-
տէմ պինա օլուննմուշ էվի պինա
էտէրիզ, քի օնու Իսրայէլին պիր
պէօյիւք փատիշահը պինա էտիպ՝
12 ՛պիթիրտի։ Ըմմա Նպապալարը-
մըզ՝ կէօյիւն Ըլլահընը ղազապա
կէթիրտիքլէրինտէն, օնլարը Հա-
բիւն փատիշահը ՛Նիլտանի ՛նա-
բուգոդոնոսորուն էլինէ վէրտի.
վէ օ պու էվի խարապ էտիպ՝ գավ-
13 մը Հաբիլոնա սիւրտիւ։ Ըմմա
Հաբիլոն փատիշահը ՛Կիւրոսուն
իլք երլընտա՝ Կիւրոս փատիշահ
պու Ըլլահ էվինի պինա էթմէյէ
14 էմր էյլէտի։ Ո՛էմ ՛նաբուգոդո-
նոսորուն Իրուսաղէմտէ օլան Հէյ-
քէլտէն չըգարըպ Հաբիլոն Հէյ-
քէլինէ կէօթիւրտիւյիւ՝ ՛Ըլլահ է-
վինին ալթունն վէ կիւմիւշ գապ-
լարընը տախի՝ Կիւրոս փատիշահ
օնլարը Հաբիլոն Հէյքէլինտէն չը-
գարտը, վէ օնուն վալի Նասպ
էթտիյի ՛Հասբասար նամ քիմսէ-
15 յէ թէսլիմ օլունտուլար։ Վ է օ-
նա տէտի քի՝ Շու գապլարը ալ,
վար օնլարը Իրուսաղէմտէ օլան
Հէյքէլէ կէօթիւր. վէ Ըլլահըն
էվի քէնտի մահալինտէ պինա օ-
16 լունսուն։ Օլ զէման Սասբասար
կէլիպ՝ Իրուսաղէմտէ օլան ՛Ըլ-
լահ էվինին թէմէլինի պրագտը.
վէ օլ զէմանտէն պէրու շիմտի-
յէտէք եափըլմագտա իսկ տէ,
17 Ղալթմէմիշ տիր։ Իմտի հալա է-
յէր փատիշահ խօշլանըր իսկ, օ-
րատա՝ Հաբիլոնտա օլան փատի-
շահընն ՛խազինէ էվինտէ՝ Իրուսա-
ղէմտէ պու Ըլլահ էվինի եափ-
մաղա Կիւրոս փատիշահտան ֆէր-
ման սատըր օլսո՞ մու արանըզն,
վէ պու խուսուստա փատիշահընն
միւրատը նէ իսկ պիզէ խաղէր
կէօնտէրսին։

ՊԵՊ ՀԱ

Կիւրոսուն ֆէրմանլարը պաւլունուպ՝ Դա-
բեհին հէյքէլին պինա օլմասը խուսուսուն-
տա թէքրար ֆէրման էթտիյի։ 14 Պինա
իչինին պիթտիյի։ 16 Ցնէպրիք պայրամը-
նըն վէ պասքին իչրա օլունսուզլար։

1 Օ՛լ զէմանտէ Դարեհ փատիշահ
ֆէրման էյլէտի, վէ օրատա
Հաբիլոնտա խազինէլէր սագլանտը-
ղը ՛քիւթիւպ խանէտէ արատըլար։
2 Վ է Ա՛ատիլէր էյալէթինտէ օլան
Ընհբատանա գալէ՛սինտէ պիր տէֆ-
թէր պուլունտու, վէ իչինտէ պու
սիյագ իւզրէ եազըլմըշ պիր գայտ
վար իտի.
3 Կիւրոս փատիշահընն իլք երլըն-
տա՝ Կիւրոս փատիշահ Իրուսա-
ղէմտէ օլան Ըլլահ էվի խո՛սու-
սո՛նպօ ֆէրման էյլէտի, ՛է էվ՝
օլ գուրպան սունտուգլարը մահալ
պինա օլունսուն, վէ օնուն թէ-
մէլլերի մէօհքէմ գօնուլսուն. օ-
նուն եիւքսէքլիյի ալթմըշ արշըն
4 վէ էնի ալթմըշ արշըն, ՛իւչ սը-
րա պէօյիւք թաշլարտան վէ պիր
սըրա եէնի քէրէսթէտէն օլսուն.
վէ օնուն մասարուֆու փատիշահըն
5 էվինտէն վէրիլսին։ Վ է ՛նաբու-
գոդոնոսորուն Իրուսաղէմտէ օլան
Հէյքէլտէն չըգարըպ՝ Հաբիլոնա
կէօթիւրտիւյիւ ՛Ըլլահ էվինին ալ-
թունն վէ կիւմիւշ գապլարը տախի
կէրի վէրիլսին, վէ Իրուսաղէմ-
տէ օլան Հէյքէլէ՝ քէնտի մահա-
լինէ կէօթիւրիւլիւպ Ըլլահընն է-
վինէ գօնուլսուն։
6 ՛Իմտի ըրմաղըն էօթէ եագա-
սընըն վալիսի Խոսթանա՝ Սաթրա-
բուզան վէ ըրմաղըն էօթէ եագա-

ա Խա. 3, 1։

ե Ես. Ա. 17։

բ Ես. Ա. 36։

գ Ես. Ա. 7, 8։ Ե. 14։

դ Ես. Ա. 1,3։

ե Ես. Ա. 15։

զ Ես. Ա. 1։

է Ես. Ա. 7, 8։ Ե. 14։

ը Ես. Ա. 3։

թ Ես. Ա. 1։

ժ Ես. Ա. 7։

ի Ես. Ա. 8, 10։

ժա Ես. Ա. 19։

ժբ Ես. Ա. 2։ Իե. 8, 9, 11։

ժգ Ես. Ա. 1։

ժդ Ես. Ա. 2, 21։

Digitized by Google

սընտա օլան օնլարըն շէրիքլէրի Ըփարսաթաքլըլար՝ օրատան ուզագ
7 օլուն . պու Ըլլահ էվինին իշինի գօյվէրին , նէհուտիլէրին վալիսի հէմ նէհուտիլէրին իխթիյարլա- րը՝ պու Ըլլահ էվինի քէնտի մահա-
8 լինտէ նափսընլար : Վ է պու Ըլ- լահ էվինին պինա օլունմասը ի- չիւն՝ նէհուտիլէրին իխթիյարլա- րընա նէ էտէճէյինիզ խուսուսուն- տա պէնտէն ֆէրման օլունմուշ տուր , քի փատիշահըն մալին- տէն՝ ըրմաղըն էօթէ եագասընտան հասըլ օլան խարաճատան պիլա թէ- խիր օլ ատէմլէրին մասարուֆի վէրիլէ քի՝ նէյ ֆէրաղաթ էթմէ-
9 յէլէր : Վ է օնլարա նէ լազըմ օ- լուր իսկ , կէրէք կէնճ պուղալար կէրէք գօչար վէ գուզուլար կէօք Ըլլահընըն պիւթիւն եանմասը ի- չիւն՝ պուղտայ՝ թուզ՝ շարապ վէ զէյթուն եաղը օնլարա հէր կիւն՝ նէրուսաղէմտէ օլան քեահինլէրին սէօզիւնէ կէօրէ վէրիլէ , քի պիր
10 եանկլըշլըգ էթմէյէլէր . Ո՞էօյլէ քի էկէօյիւն Ըլլահընա խօշ գօգուլու գուրպանլար թագրիպ էտէլէր , վէ Ըփատիշահընըն հէմ օղուլլարընըն էօ՛մրիւ իչիւն տուա՝ էտէլէր :
11 Ո՞էմ պէնտէն ֆէրման օլունտու քի՝ պու էմրէ հէր քիմ մուխալէ- ֆէթթ էտէր իսկ , օնուն էվինտէն պիր տիրէք սէօքիւլիւպ տիքիլէ , վէ օնուն իւզէրինէ մընհալանա , վէ
12 պունտան էօթիւրիւ էվի չէօփ- լիւք օլունա : Վ է պունա մու- խալէֆէթթ էթմէյէ՛ վէ նէրուսա- ղէմտէ օլան Ըլլահընն էվինի պօզ- մաղա էլ սալան հէր փատիշահը վէ գավմը՝ օրատա քէնտի էհմինի իսքեան էտէն Ըլլահ հէլաք էտէ . պէն Դարեհ ֆէրման էթտիմ , պի- լա թէխիր ա՛մէլ օլունա :
13 Օլտէմ ըրմաղընն պէրի եագա- սընըն վալիսի Աասաֆանա՝ Ասաթա- բուզան վէ օնլարընն չէրիքլէրի Դա- րեհ փատիշահընն իրսալ էթտիյինէ կէօրէ պիլա թէխիր ա՛մէլ էթտի-
14 լէր : Ո՞մտի նէհուտիլէրին իխ- թիյարլարը պինա էտէրլէր ի- տի , վէ միւեէսսէր օլուրլար իտի , Ընգէ փէյղամպէրին վէ Ըզդով օղլու Ո՞զաքարիանընն փէյղամպէր- լիյի իլէ . վէ օնլար՝ Իսրայէլ Ըլ-
Թ . Ի՛ . Ի : 519 :
Թ . Ի՛ . Ի : 519 :
Թ . Ի՛ . Ի : 515 :
լահընըն էմրի իւզրէ վէ Հաիւրոս հէմ Դարեհ վէ Ֆիւրս փատի- շահը Ըրտաշէսին էմրի իւզրէ՝
15 պինա էտիպ պիթիրտիլէր : Վ է պու էվ՝ Ըզար այընըն իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ Դարեհ փատիշահընն փատիշահլըղընըն ալթընճը երլըն- տա թէքմիլ օլտու :
16 Վ է Իսրայէլ օղուլլարը՝ քեա- հինլէր վէ Ղեւիլիլէր վէ էսիրլիք- տէն կէլէնլէրին պագիսի՝ պու Ըլ- լահ էվինին թէպրիքինի շաղլըգ
17 իլէ էթտիլէր : Վ է պու Ըլլահ էվինին թէպրիքի իչիւն եիւզ պու- ղա՝ իքի եիւզ գօչ՝ տէօրթ եիւզ գուզու վէ ճիւմլէ Իսրայէլտէն էօ- թիւրիւ կիւնահ գուրպանը իչիւն Իսրայէլ սըպթալարընըն սայըսընա կէօրէ օն իքի երքէճ քէչի Ղթագ-
18 րիպ էթտիլէր : Վ է Ներուսաղէմ- տէ օլան Ըլլահ խըզմէթինին իւ- զերինէ՝ քեահինլէրի Ղնէվպէթլէ- րինտէ վէ Ղեւիլիլէրի Հպէօլիւք- լէրինտէ՝ Ղ՞Ովսէսին քիթապընըն եաղըսընա կէսրէ նասպ էթտիլէր :
19 Վ է էսիրլիքտէն կէլէնլէր՝ Ղէվ- վէլքի այըն օն տէօրտինճիւ կիւ-
20 նինտէ պասեքի էթտիլէր : Ո՞իրա քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր՝ Ֆպիր ատէմ կիպի փաքլէնիպ՝ ճիւմ- լէսի փաք օլտուլար . վէ ճիւմլէ էսիրլիքտէն տէօնէնլէր իչիւն հէմ գարընտաշլարը քեահինլէր իչիւն վէ քէնտիլէրի իչիւն Ֆպասեքի պօ-
21 ղազլատըլար : Վ է էսիրլիքտէն տէօնէն Իսրայէլ օղուլլարը՝ հէմ Իսրայէլին Ըլլահը Թապպը թա- լապ էթմէք իչիւն Ղօլ տիյարըն թայիֆէլէրինին նափաքլըղընտան օնլարա ճիւմլէ այրըլանլար եէտի-
22 լէր : Վ է շաղլըգ իլէ Նեէտի կիւն խամուրսուզ պայրամը էթտիլէր . զէրա Թապպ օնլարը շաղլանտըր- տը , վէ ԸՅսուր փատիշահընըն Ֆեւրէյինի օնլարա տէօնտէրտի , քի Ըլլահն էաՆէ Իսրայէլ Ըլ- լահընըն էվինին իշինտէ օնլարըն էլլէրինի գուվվէթլէնտիրէ :

ՊԱՊԱՆ Ի

Նզրասըն Նրուսաղէմ կիթմէսի : 11 Ըր- տաչէս փատիշահըն օնա վէրտիյի էյի մէմու- րիյէթ : 27 Նզրասըն Ըլլահա՝ լուԹֆու ի- չիւն չիւքր էթտիյի :

Ե պ . է . 23 : Նրեմ . իԹ . 7 :
Ղ Ա Տիմ . բ . 1 , 2 :
Է պ . ան . ք . 5 : գ . 29 :
Ը Ֆ Հաագ . թ . 3 :
Ե պ . է . 1 , 2 :
ժ . Ի՛ . Ի : 515 :
Ժ պ . ա . 1 : է . 13 : Խաս . 3 :
Է պ . ը . 24 : Ղ պ . է . 1 :
Ի Ֆ Հաագ . ը . 63 : ք Մն . է . 5 :
Ծ պ . ը . 35 :
Ւ ա Մն . իՁ . 1 :
Հ ա Մն . իՁ . 6 :
Յ Թու . ը . 6 : ը . 9 :
Ղ Նհ . ժբ . 6 :
Ճ ք Մն . Հ . 15 :
Ր ք Մն . Հ . 11 :
Յ պ . ք . 11 :
Ն Նհ . ժբ . 15 : ժՁ . 6 : Ք Մն . Հ . 21 : Հ . 17 :
Ւ Ֆ Հաագ . իչ . 29 : ք Մն . Հ . 11 : պ . ա . 1 : Խաս . 6 : Ընտակ . ի . 1 :

Digitized by Google

(Թ. Ի'. Ի. 457։

ա Նեեմ. բ. 1։

բ ա Մն. Ջ. 15։

1 Ա Է պու նեսնեէերտեն սօնկրա՝ Գիւրս փատիշահը Արտաշէսին փատիշահլըղընտա Ենղրաս՝ քի Սարայիա օղլու Ըզարիա օղլու Հեղկիա օղլու Սեղղում օղլու Սադովկ օղլու Ըքիտովը օղլու՝ 2 Ըմարիա օղլու Ըզարիա օղլու Մա- 3 րիոթ օղլու՝ Զարիա օղլու Ույզ 4 օղլու Բոկկի օղլու՝ Ըբիսուա օղ- 5 լու փենեհէս օղլու՝ Ենղիազար օղ- լու պաշ քահին Ահարոն օղլու 6 իտի. Պու Ենղրաս Բաբիլոնտան չըգտը, վե օ՝ Իսրայէլին Ըլլահը Բապպլը վէրտիյի Մովսէսին էթէվրահիընտա մահիր քանթիպ իտի. վե Ըլլահը Բապպլը էլի օնուն իւզէրինտե օլմաղըլա՝ հէր տիլէտիյինի փատիշահ օնա վէրտի։ 7 Ա Է Արտաշէս փատիշահըն եէ- տինճի երլընտա՝ Իսրայէլ օղուլ- լարընտան կերէք քահինլէրտեն վե Ղ եւիւիլէրտեն վե մուսիգար- լարտան վե գափուճուլարտան՝ կէ- րէք Երուսաղէմ պո՛ղը- 8 ը Երուսաղէմ չըգտրլար։ Իմա օ՝ պէդինճի այտա փատիշահըն եէտինճի երլընտա Երուսաղէմ 9 կէլտի։ Օիրա եվվէլքի այըն իլք կիւնինիւնտէ՝ Բաբիլոնտան չըգմաղա պաշլատը. վե Ըլլահըն էյի էլի օ- նուն իւզէրինտե օլմաղըլա՝ պէդինճի այըն իլք կիւնինտե Երուսաղէմ 10 կէլտի։ Օիրա Ենղրաս Բապպլը թէվրահընը թալապ էտիպ ա՛մէլէ գօմաղա՝ վե Իսրայէլտե դանունն վե չէրիա՛թ էօյրէթմէյէ եիւրէյի- նի հազըրլամըղ իտի։

ը Իսաղ.Ջժ.թ. 45։

թ Իսա. 6, 25։ բ Օր. Լ.Ջ. 10։ Նեեմ. Ջ. 1—8։ Մաղ. բ. 7։

11 Ա Է Արտաշէս փատիշահըն քահին Ենղրաս քահանիպէ Եա՛նէ Բապպլը թէնպիհլէրինին վե Իս- րայէլէ օլան գանունլարընըն սէօզ- լէրի քահանիպինէ՝ վէրտիյի նամե- նին սուրէթի պու տուր.

ժ Ես. իզ. 7։ Գաղ. բ. 37։

12 Փատիշահլարըն փատիշահը Արտաշէս՝ Ենղրաս քահինէ՝ կէօ- յիւն Ըլլահընըն թէվրահընըն քահա- միլ քանթիպինէ՝ վե ղայրի հիւմ. 13 պենտեն ֆէրման օլունտու քի՝ փատիշահլըղըմտա օլան Իսրայէլ գավմընտան վե օնուն քահինլէրի վե Ղ եւիւիլէրինտեն ճիւմլէ քէն- տի իրատէրլերի իլէ Երուսաղէմէ չըգմաղա միւրատ էտենլէր, սենին

14 իլէ պէրապէր չըգսընլար։ Զիւն քի ա՛ն փատիշահըն վէ օնուն Եհէտի միւշիրինին թարաֆընտան կէօն- տէրիլտին քի՝ Յուդա իլէ Երու- սաղէմ հագդընտա սէնին էլինտէ օլան Ըլլահըն շէրիա՛թի իւզրէ 15 թէֆթիշ էտէսին. Ա Է Ամսքեա- նը Երուսաղէմէ օլան Իսրայէլ Ըլլահընա՝ փատիշահըն վէ օնուն միւշիրլէրինին իրատ՛էթ փէշքէշի սունտուգլարը կիւմիւշիւ վէ ալ- 16 թունու, Հէմ պիւթիւն Բաբի- լոն էյալէթինտէ հէփ պուլտու- ղուն կիւմիւշիւ վէ ալթունու՝ օն- լարըն Ըլլահընըն Երուսաղէմտե օլան եվինէ գավմըն իրատէթ փէշ- քէշլերի վե քահինլերին իրատէթ- տեն հէտիյէ էթտիքլէրի իլէ կէօ- 17 թիւբեսին։ Թնա քի պու ագչէ ի- լէ պիլա թէխիր սըղըրլար՝ գօչլար՝ գուզուլար՝ հէմ օնլարըն Հէքմէք փէշքէշլերինի վե շէրպէթ փէշ- քէշլերինի սաթունն ալտընն. վե Օնլարը Երուսաղէմտե օլան Ըլ- լահընըզ եվինին մէզպահը իւզէ- 18 րինտե թագրիպ էտեսին։ Ա Է պագի կիւմիւշ վե ալթուն իլէ՝ սանա հէմ գարընտաշլարընա Ըլ- լահընըզըն րիզասը իւզրէ էթմէյէ նէ քի խօշ կէօրիւնիւր իսէ էյլէ- 19 յէսինիզ։ Հէմ սանա վէրիլէն՝ սէնին Ըլլահընըն եվի խըզմէթի ի- չինն օլան գապլարը Երուսաղէմ Ըլլահընըն հուզուրունտա թէս- 20 լիմ էտեսին։ Ա Է Ըլլահընըն եվի իչինն սանա վէրմէյէ տիւշէն պագի լազըմ օլանը՝ փատիշահըն խազի- 21 նէ եվինտեն վէրէսին։ Ա Է պէն՝ պէն Արտաշէս փատիշահ պէղ ըր- մաղըն էօմէ եագասընտա օլան ճիւմլէ խազինէտարլարա ֆէր- ման էտէրիմ քի՝ կէօյիւն Ըլլա- հը թէվրահընըն քահանիպի քահա- հին Ենղրասըն սիզտէն հէր թալապ էթտիյի Տոլը-պո- պիլա թէխիր 22 իճրա օլունա, կիւմիւշ եիւզ գանթարտեք վե պուղտայ եիւզ միւուտէքտեք վե շարապ եիւզ պա- թատեք վե զէյթուն եագը եիւզ պաճատեք վե թուզ եագըլմազ 23 միգտարի։ Կէօք Ըլլահընըն էմրի հէր նէ իսե, կէօք Ըլլահընըն եվի իչինն պիլա թէխիր իճրա օլունա. օլմայա քի փատիշահըն հէմ օնուն

(Թ. Ի'. Ի. 457։

լ Նահ. ա. 14։

ի ա Մն. Ջ. 2, Սաղ. ճլ. 21։

ե Պ. բ. 25։

է ա Մն. իթ. 6, 9։

ը Ծամ. ժե. 4—13։

թ ա Օր. ժբ. 5, 11։

օղուէլլարընէն փատիշահընդը իւզէ-
24 բինէ զազապ կէլէ : Հէմ սիզէ
ի՛լամ օլունուր քի՝ ճիւմլէ քեա-
հինլէրէ վէ Պ եւիլիլէրէ՝ մուսիգար-
լար՝ գափուճուլար՝ Նաթանայիմ-
լէրդէ՝ վէ պու Ըլլահ էվինին խըզ-
մէթճիլէրինէ խարաճ՝ կէօմրիւք
վէ վէրկի սալմադ րուխսաթ եօգ
25 տուր : Վ Է սէն եա՛ Նդըաս՝ սէ-
նին եէտինտէ օլան Ըլլահընդըն ի՛լ-
մինէ կէօրէ՝ Ղգատըլար վէ հա-
քիմլէր նասպ էյլէ , քի ըրմաղընդ
էօթէ հաղասընտա օլան ճիւմլէ
գավմը՝ Ըլլահընդըն թէվրաթընդը
ճիւմլէ պիլէնլէրի հիւքմ էտէ-
լէր . վէ պիլմէյէնլէրէ էօյրէտին :
26 Վ Է հէր քիմ Ըլլահընդըն թէվրաթը
իւզրէ վէ փատիշահընդն ֆէրմանը
իւզրէ ա՛մէլ էթմէզ իսէ , եա էօ-
լիւմէ եա սիւրկիւնէ եա մալլէրի
միրի օլմազա եա հապսա օնուն
իւզէրինէ պիլա թէխիր հիւքմ օ-
լունա :
27 Պապալարըմզդըն Ըլլահը Ի՛ապպ
միւթէպարիք օլսուն , քի Ի՛ապպընդն
Նրուսաղէմնէ օլան էվինի ի՛ղ-
ղէթլէմէք իչիւն՝ փատիշահընդն եիւ-
28 րէյինէ պունու գօմուշ տուր . Վ Է
փատիշահընդն վէ օնուն միւշիրլէ-
րինին վէ փատիշահընդն ճիւմլէ
գուվվէթլի սէրվէրլէրինին հուզու-
րունտա պէնիմ իւզէրիմէ Ի՛հսան
էյլէտի . իմտի Ըլլահըմ Ի՛ապ-
պընդն էլնի իւզէրիմտէ օլմազլա՝
գուվվէթ պուլտում, վէ պէրապէ-
րիմտէ չըգմազ իչիւն՝ Իսրայէլտէն
սէրվէրլէրը ճէմ՝ էթտիմ :

ՊԸՊ Ր

Նզրասընդ՝ Նաբիլընտան կէլէն արգատաչլարը։ 15 Օնուն Ընդովա կէօնտէրիպ՝ հէյքէլ իւչուն խըզմէթճիլէր թալտաք էթտիյի ։ 21 Օնուն պիր օրուճ թուէթտուզու ։ 24 Օնուն՝ խա-
զինէչլէրի քահինլէրէ հընթզ էթմէք իւչուն թէսպիհ էթտիյի ։ 31 Օնուն՝ արգատաչլա-
րը իւչ պէրապէր Նրուսաղէմ կէլտիյի ։ 33 Խապլինէնին հէյքէլտէ թարթըլտըղը ։ 36 Օնլարդն փատիշահընդն էմրինի մէմուրլէրէ պէ-
յան էթտիւլէրի ։

1 Վ Է Նաբիլընտան Ըրտաչէս փա-
տիշահընդն փատիշահլըղընտա
պէրապէրիմճէ չըգանլարընդն պաշ
պապալարը վէ օնլարընդն սիլսիլէ
2 տէֆթէրլէրի՝ պունլար տըր . Փե-
նէհէս օղուէլլարընտան Գէրսոն՝
Իթամար օղուէլլարընտան Դանիէլ՝
Դաւիթ օղուէլլարընտան Ռհատ-
3 տուս . Ակքենիա օղուէլլարընտան՝
Բ փարոս օղուէլլարընտան Զաքա-
րիա՝ վէ օնուն իւչ էրքէքլէր օլա-
րագ սիլսիլէճէ թահրիր օլունմուշ
4 եիւզ էլլի ։էկի . փաաթմովաբ օ-
ղուէլլարընտան Զարիա օղուս Ե-
ղհովէնայի՝ վէ օնուն իւչ իթի եիւզ
5 էրքէք . Ակքենիա օղուէլլարընտան
Յազիէլ օղուս՝ վէ օնուն իւչ իւչ
6 եիւզ էրքէք . Վ Է Ըդին օղուէլլա-
րընտան Յոէլնաթան օղուս Ըբեդ՝
7 վէ օնուն իւչ էլլի էրքէք . Վ Է
Ենղամ օղուէլլարընտան Գոթողնա
օղուս Նսայի՝ վէ օնուն իւչ եէթ-
8 միշ էրքէք . Վ Է Սափատիա օ-
ղուէլլարընտան Միքայէլ օղուս
Զաբադիա՝ վէ օնուն իւչ սէքսէն
9 էրքէք . Յոաւաբ օղուէլլարընտան
Յեքոնիէլ օղուս Ըբդիա՝ վէ օնուն
իւչ իթի եիւզ օն սէքիզ էրքէք .
10 Վ Է Սաղոմիթ օղուէլլարընտան Յո-
սեփիա օղուս՝ վէ օնուն իւչ եիւզ
11 աէթմըշ էրքէք . Վ Է Բեբայի օ-
ղուէլլարընտան Բեբայի օղուս Զա-
քարիա՝ վէ օնուն իւչ եիրմի սէ-
12 քիզ էրքէք . Վ Է Ըզգադ օղուէլ-
լարընտան Ակատան օղուս Յոհա-
նան՝ վէ օնուն իւչ եիւզ օն էրքէք :
13 Վ Է Ըդոնիկամ օղուէլլարընտան
սօնկրաքիւէր՝ վէ օնլարդն ատլարը
պունլար իտի . Եղլիաղէտ՝ Յէի-
էլ վէ Նմայիա՝ վէ օնլար իւչ
14 աէթմըշ էրքէք . Վ Է Բագուէ օ-
ղուէլլարընտան Ութա վէ Զաբուդ՝
վէ օնլար իւչ եէթմիշ էրքէք :
15 Իմտի պունլարը՝ Ըհավայա ա-
գան ըրմաղա ճէմ՝ էթտիմ, վէ
օրատա իւչ կիւն գօնուպ՝ գավմը
վէ քահինլէրի կէօղտէն կէչիր-
տիմ , վէ օրատա Պ եւիլիլէրին օ-
ղուէլլարընտան Լմոկ պուլմատըմ :
16 Օլտէմ Ենղհազար՝ Ըրիէլ Սեմա-
յիա՝ վէ Ենղնաթան վէ Յարիբ վէ
Ենղնաթան վէ Նաթան վէ Զա-
քարիա վէ Միսուղամ սէրվէրլէրի
վէ Յոյարիբի հէմ Ենղնաթան ա՛-
17 լիմլէրի կէօնտէրտիմ . Վ Է օնլա-
րա Ռասիփիա մահալլինտէ օլան
սէրվէր Ընդովա թէնպիհաթ վէր-
տիմ , վէ Ռասիփիա մահալլինտէ
օլան Ընդով իւչ օնուն գարդն-
տաչլարը Նաթանայիմլէրէ սէօյ-

թ. Ի՛. Ի։ 457 գէ։

—

ր պա՛տ՝ ը թագ. ժէ. 3, 19։

է Նէեմ. ը. 7։ թ. 4, 5։

ղ պա՛տ՝ պ. ը. 43։

ե ը Մն. ի. 3։

ը Ղ. ժգ. 29. իգ. 29։ Ն. ծը. 3, 5։

թ Սաղ. ի. 8։

ժ պա՛տ՝ ա Կոր. թ. 15։

ի պ. է. 8, 9, 28։

լ Սաղ. Լէ. 18, 19. Լէ. 15, 22. Հռ. ը. 28։ ով. ը. 28։

ի ը Մն. ժճ. 2։

ծ Սաղ. Լէ. 16։

կ ա Մն. ճ. 20։ ը Մն. Լգ. 13։ Յա. ժը. 22։

հ պ. է. 15, 16։

+ լենեհեքը սեօզլերի ծօնլարըն աղ-
զընա գօտուամ քի՝ Ըլլահըմըզըն է-
վի իչլուն խըզմէթճիլեր կէթիրէ-
18 լեր ։ Վ֊է Ըլլահըմըզըն էյի էլի
իւզերիմիզտե օլմաղըլա , պիզէ
Իսրայէլ օղլու Գ֊եւի օղլու Մոո-
ղի օղուլլարընտան էպիր ա՛րիք
քիմսե Սարաբիայը վէ օնուն օ-
ղուլլարընը վէ գարընտաշլարընը
19 օն սէքիզ +էլէ կէթիրտիլեր ։ Էմ
Ասաբիայը օնուն իլէ Մերարի օ-
ղուլլարընտան Եսայիյի՝ օնուն
գարընտաշլարը վէ օղուլլարը իլէ
20 իյիրմի +էլէ , վէ Դաւիթին հէմ
սերվէրլէրին՝ Գ֊եւիլիլերին խըզ-
մէթինէ վէրտիյի ։ Ղ֊աթանայիմ-
լերտէն ճիւմլէսի ատլարը իլէ
զիքր օլունմուշ իքի եիւզ իյիրմի
Ղ֊աթանայիմ կէնիրթիլեր ։
21 Ընտէն օրատա Ըհավա ըրմա-
ղընըն եանընտա Խուրուճ նիտա
էթտիմ քի՝ Ըլլահըմըզըն հուզու-
րունտա Հալչագլանըպ քէնտիմիզ
վէ եվլատլարըմըզ վէ ճիւմլէ եմ-
վալիմիզ իչլուն օնտան Խոզրու
22 եօլու թալապ էտէլիմ ։ Օ֊իրա
եօլտա պիզի տիւշմէնտէն գօրու-
մագ իչլուն՝ փատիշահտան ա՛սքեր
վէ ասթլալար թալապ էթմէյէ Խու-
թանտըմ . չիւն քի փատիշահա
սեօյլէյիպ տէմիշ իտիք քի՝ Ըլ-
լահըմըզըն էլի օնու հէմ թալապ
էտինլերին իւզերինտե Կ֊իլիք ի-
չլուն տիւր . ամմա օնու Էթերք է-
տինլերին Թիւզերինէ՝ օնուն գուվ-
23 վէթի վէ զազապը օլուր ։ Իմտի
ուրուճ թուրթուգ , վէ պուռնտան
էօթիւրիւ Ըլլահըմըզտան թալապ
էթտիք . վէ պիւսի Ղապուլ էյ-
լէտի ։
24 Վ֊է քեահինլերին սերվէրլէրին-
տէն օն իքի +էլէ այրըտըմ , եա՞նէ
Սարաբիայը վէ Ասաբիայը՝ հէմ օն-
լար իլէ գարընտաշլարընտան օն
25 +էլէ . Վ֊է օնլարա Կիւմիւշլիւ վէ
ալթունու վէ գապլարը՝ փատի-
շահըն վէ օնուն միւշիրլէրինին վէ
սերվէրլէրինին վէ պուլունան հէմ
Իսրայէլին սուռնտուգլարը Ըլլահը-
մըզըն էվինին հէտիյէսինի թարթ-
26 տըմ ։ Վ֊է օնլարըն էլինէ թարթ-
տըմ ալթը եիւզ էլլի գանթար
կիւմիշ վէ եիւզ գանթար կիւ-
միշ գապլարը վէ եիւզ գանթար
27 ալթուն , վէ պինէր տիրհէմտէն ի-
յիրմի ալթուն քեասէլէր՝ վէ ալ-
թուն րէնկինտե ա՛լա՝ ալթուն կի-
պի նէֆիս իքի փիրինճ գապ ։
28 Վ֊է օնլարա տէտիմ քի՝ Սիզ
Ղ֊ապպա ա՛զիզ սինիզ , գապլար
տախի Հա՛զիզ տիր . վէ կիւմիւշ
իլէ ալթունն՝ պապալարընըզըն Ըլ-
լահը Թապպըն իրատէթ փէշքէշի
29 տիր ։ Ույանըգ օլուպ օնո՛ր թա
Երուսաղէմտե Ղապպ էվինին օ-
տալարընտա՝ քեահինլերին վէ Գ֊ե-
ւիլիլերին սերվէրլէրի վէ Իսրայէլ
պապալարընըն սերվէրլէրի էօ-
նինէ թարթընճայատէք հընթղ է-
30 տին ։ Վ֊է քեահինլէր հէմ Գ֊ե-
ւիլիլեր՝ կիւմիւշուն վէ ալթունու-
նուն վէ գապլարըն թարթըսընը
գապուլ եթտիլեր , քի Ըլլահըմը-
զըն էվինէ Երուսաղէմ կէօթիու-
րէլեր ։
31 Ընտէն Երուսաղէմ կիթմէք ի-
չուն՝ իլք այրն օն իքինճի կ֊ունի-
տե Ըհավա ըրմաղընտան կէօչ-
տիւք . վէ Ըլլահըմըզըն էլի իւ-
զերիմիզտե օլուպ՝ պիզի տիւշմէնին
վէ եօլտա փուսու դուրանըն է-
32 լինտէն գուրթարտը ։ Վ֊է Երու-
սաղէմ վարտըգ , վէ օրատա իչ
33 կիւն օթուրտուգ ։ Վ֊է տէօրտիւն-
ճիւ կիւնտե՝ կիւմիւշ վէ ալթունն
վէ գապլար Ըլլահըմըզըն էվինտե
քեահին Ուրիա օղլու Մերամո-
թունն եէտի իլէ թարթըլտը , վէ
օնուն պիլէսինճէ փինէհէս օղլու
Ելիազար՝ վէ օնլարըն պիլէսինճէ
Յեսուս օղլու Յովզաբադ վէ Ղա-
նուի օղլու Նովադիա Գ֊եւիլիլեր
34 վար իտի ։ Ամիմլէսի սայըսը իւզ-
րէ վէ թարթըսը իւզրէ իտի . վէ օ-
զամանտէ ճիւմլէ թարթը եազըլտը ։
35 Նսիրլիքտէն տէօնէն սիւրկիւն-
լերին օղուլլարը պաճի Իսրայէ-
լին Ըլլահընա պիւթիւն եանմա-
լար՝ ճիւմլէ Իսրայէլ իչլուն օն ի-
քի պուղա՝ տօգսան ալթը գօչ
եէթմիշ եէտի գուզու՝ կիւնսհ
գուրպանը օն իքի էրքէճ՝ ճիւմլէ-
սի Ղապպա պիւթիւն եանմա օլա-
36 րագ սուռնտուլար ։ Վ֊է օնլար
փատիշահըն Ֆէրմանընընը՝ ըրմաղըն
պէրի եագասընտա օլան փատիշա-
հըն գայիմէգամլարընա վէ վալի-
լերէ վէրտիլեր . վէ օնլար գավմա

ծ. Ի՛. Ի։ 457 գէ։

ե Ղ. ժգ. 29. իգ. 29. Ն. ծը. 3, 5։

թ պ. է. 6, 9, 28։

ժ Ելեէմ. ի. 11։

ի Յես. 26, 30։

լ Նէհ. Ը. 7։

ծ պ. ճ. 17։

կ պ. է. 21։

Digitized by Google

ՀԵՄ Աստուածն էվինէ եարտըմ էթ-
տիլէր ։

ՊԱՊ ԹԻ

Պատվիրն սէրվէրլէրինին՝ խալխըն փուԹփէ-
րէսինԹ միլէԹլէրտէն գարըլար ալըԹլարըննա
Նշանաա չինքեայէԹ էԹտիքլերի ։ 3 Պու չէ-
յին հագգընտա օնուն մուքետտեր օլտուղու ։
5 Օնուն Աստուած իգրարը վէ տուա՛սը ։

1 Պէ պու չէյլեր Թէքմիլ օլուն-
ճա , սէրվէրլէր պանա եագ-
լաշըպ տէտիլէր քի՝ Իսրայէլ գավ-
մը հեմ քեահինլեր վէ պ էւիլի-
լեր ՚պու տիյարլարրն գավմ՚ըրը-
տան այրըլմատըլար , իլլա Բհա-
նանըլարրն՝ Աետիլէրին՝ փե-
րեզիլէրին՝ Յեբուսըլարրն՝ Ամ-
մոնլուլարրն՝ Մովաբլարրն՝ Մը-
սըրլըլարրն վէ Ամորհլուլարրն իք-
2 րահիմէԹլէրինէ ույարլար ։ Օ իրա
քէնտիլէրինէ վէ օղուլլարընա՝ Ժօն-
լարրն գըզլարընտան ալտըլար , վէ
Ժա՛զիզ զուրրիյէԹ Խպու տիյարլա-
րրն գավմըրը իլէ գարըշտը . վէ
պու գապահաԹրն պաշընտա սէր-
վէրլէրին հեմ հաքիմլէրին էլի վար
3 իտի ։ Պէ պու սէօզիւ իշլիԹտիյիմ
կիպի՝ Էհսվապլարրմը վէ ֆէրա-
ճէմի երրԹտըմ . վէ պաշլմըն հեմ
սագալըմըն գըզլարրընը եօլտում ,
4 վէ Խշամըղ օրԹուրտումՀ Օլտեմ
սիւրկիւնտէն կէչէնլէրին գապա-
հաԹրնտան էօԹիւրիւ՝ Իսրայէլ
Աստուածրն սէօզլէրինտէն ճիւմլէ
գօրգանլար եանըմա ճէմ՝ օլտուս-
լար . վէ պէն Թա Խախշամ փէշ-
քէշլինէտէք շաշմըղ օրԹուրտումՀ
5 Պէ ախշամ փէշքէշի վագԹընը-
տա՝ միՀլէԹիմտէն գալգտըմ , վէ
էսվապլարրմ հեմ ֆէրաճէմ երր-
ԹԹգ օլարագ՝ տիպլէրիմի իւգէրինէ
չէօքտիւմ , վէ Խէլէրիմի Աստուածմ
6 Խապպա ուղաԹտըմ . Պէ տէտիմ
քի՝ Նա՛ Աստուածմ՝ եիւգիւմիւ սէն
Աստուածմա գոլտըրմադա ԽուԹանը-
րըմ , վէ հիճաալ էսէրիմ . զիրա
Եարամազլըղըմըզ պաշլարրմըզըն
իւգէրինտէն աշմըղ տըր , վէ սու-
չտուումուզ Խկէօյտէք պէօյիւտիւ ։
7 Պապալարրմըզըն կիւնլէրինտէն
պէրու՝ այիզ Թա պու կիւնէտէք
Խպէօյիւք սուչտա օլտուգ . վէ պու
կիւն օլտուղու կիպի հարամազ-
լըգլարրմըզ իչլիւն Խքէնտիմիզ՝ փա-
տիշահլարրմըզ վէ քեահինլէրի-
միզ տիյարլարրն փատիշահլարընըն
էլինէ՝ գըլըճա՝ էսիրլիյէ վէ եաղ-
մայա վէ Հեիւզ գարալըղընա ԹԷս-
8 լիմ օլունտուգ ։ Պէ շիմտի պիր
ազ զէման Աստուածմըզ Խապպտան
Խնայէթ օլտու՛ քի՝ պիզէ գուր-
Թուլմուշ պիր պագիյէ ալըդօյա ,
վէ պիզէ այղիղ մահալինտէ պիր շի-
վի վէրէ , Թա քի Աստուածմըզ Խկէօզ-
լէրիմիզի այտընլատըպ պիզէ գուլ-
լուղումուզտա պիրագ է՛օմիւր Թա-
9 զէլիյի վէրէ՝ Օ իրա Ղգուլլար իտիք՝
վէ գուլլուղումուզտա՝ Աստուածմըզ
պիզի պրագմատը . իլլա պիզէ է՛օմր
Թագէլիյի վէրմէք իչլիւն՝ Աստուա-
մըզըն էվինի գալըրըմադա վէ օ-
նուն խարապաԹրնը Թա՛միր էթ-
մէյէ հեմ պիզէ Յու դատա վէ Ի-
րուսաղէմտէ Ղգալէ՝ իլէ չէվրիլմիշ
եեր վէրմէյէ ՅԳիւրս փատիշահա-
րընըն հուզուրունտա իւգէրիմիզէ
10 Իհսան վէրտի ։ Պէ շիմտի եա՛
Աստուածմըզ պունտան օնՀկրա նէՀ
տէյէլիմ . զիրա սէնին էմրլէրինի
11 ԹԷրք էթտիք . Օնլարը քի գուլ-
լարրն փէյղամպէրլէրին եէտի իլէ
էմր էտիպ տէմիշ իտին քի՝ Սիզնն
օլ զապԹ էթմէյէ վարտըղընըզ
տիյար՝ Ժտիյարլար գավմըրընըն
մուրտարլըղը իլէ՝ օնլարրն նա-
փաքլիյի իլէ օնու Ղաղըզ աղըզա
տօլտուրտուգլարը իքրահիյէթլէ-
12 րինտէն՝ մուրտար տիյար տըր . Ամ-
տի Հալա Գըզլարրընըզը օնլարրն օ-
ղուլլարընա վէրմէյէսինիզ , վէ օն-
լարրն գըզլարրընը օղուլլարրընըզա
ալմայասընըզ , վէ Էպէտէն օնլա-
րըն սէլամէԹինի վէ էյլիյինի ара-
մայասընըզ . Չէօյլէ քի գուվվէԹ-
լէնիպ՝ օլ տիյարրն նիՀմէթլէրինի
եէյէսինիզ , վէ Ոօղուլլարրընըզա է-
13 պէտէն միրաս պրադասընըզ ։ Պէ
եարամազ ա՛մէլէրիմիզ իչլիւն հեմ
պէօյիւք սուչտումուզ իչլիւն իւգէ-
րիմիզէ ճիւմլէ պու կէլէն շէյլէր-
տէն սօնՀկրա , (չիւն քի սէն Աս-
լահրմըզ պիզիմ եարամազլըղըմըզ-
զա կէօրէ Ըպիզի ԹէՀտիպ էթմէ-
տին , ամմա պիզէ պուննուն կիպի
14 գուրԹուլուշ վէրտին ։) հիչ սէ-
նին Ոէմրլէրինի իպԹալ էթմէյէ
վէ պու Ոիքրահիյէթլէրին գավմ-
լարր իլէ խըսըմլըգ պաղլամադա

տէօնմէլի՞ մի իտիք • պիզի՝ թա
հէլաք էտէնէտէք վէ պագի վէ
գուրթուլմուշ գալմայանատէք
15 Ղազապ էթմի՞ղ մի իտին : Նա՞
Իսրայէլին Ըլլահը Բապպ՝ Տսէն
սատըգ սըն , զիրա պիզ՝ պու կիւն
օլտուղու կիպի գուրթուլմուշ
գալտըգ • իշլէթ պիղ Տսուչումուզ
իլէ Տհուզուրունտա իզ , զիրա պիզ՝
պուննտան էօթիւրիւ Տհուզուրուն-
տա տուրամազըզ :

ՊԸՊ Ժ

Ներսէսը խրատէ ու թանգնմէ էթէ չայրէթլէնտիկ • 6 Ընուն՝ խալզը ճէմ՝ է-
տիպ նախիճաթ էթտիկ • 9 Ընէլորըն կիւ-
նահլարընը իգրաբ ու ի՛թիրաֆ էտիպ իսկա
օլմազա թէա՛հհիւտ էթտիքլերի • 18 Նատ
գործալը աւանդարըն խոմէրի •

1 Ա՛ Է Ներսաս արքայարագ վէ Ը-
լահ էվինին էօնիւնտէ տիւշ-
միւշ օլարագ Բնիյազ վէ իգրար
էթտիքտէ , Իսրայէլտէն օնուն
եանընա էրքէքլէր վէ գարըլար վէ
չօճուգլար՝ ղայէթ չօգ ճէմաա՛թ
ճէմ՝ օլտու • զիրա գավմ ղայէթ
2 չօգ աղատը : Ա՛ Է Ներամ օղուլ-
լարընտան Յէքիէլ օղլու Ասքե-
նիա՝ Ներսաս ճէվապ էյլէտի , վէ
տէտի քի՝ Պիզ Ըլլահըմըզդա ի՛ս-
եան էթտիք , վէ տիյարըն գավմ-
լարընտան եատ գարըլար ալտըգ •
ամմա հալա պու խուսուստա Ի-
3 րայէլ իչիւն իւմիտ վար տըր : Իմ-
տի հալա Ըլլահըմըզ իլէ ա՛հտ
քէսիշէլիմ քի՝ հէվի գարըլարը վէ
օնլարտան տօղմուշլարը էֆէնտի-
մին՝ վէ Ըլլահըմըզըն էմրինտէն
Ղօրգանլարըն նասխալթընա կէօ-
րէ չըգարալըմ , վէ թէվրաթ միւ-
4 ճխալինճէ ա՛մէ օլունա : Գալգ ,
զիրա պու մասլահաթ սանա տիւ-
շէր , պիզ տէ սէնին իլէ օլուր-
բուղ • Ղուվվէթլէնվէ իճրա գըլ :
5 Վ Է Ներսաս գալգըգ՝ քեահին-
լէրին սէրվէրլէրինէ՝ Վ եւիւլլէրէ
վէ ճիւմլէ Իսրայէլէ Ըեէմին վէր-
տի քի պու սէօզէ կէօրէ ա՛մէ է-
տէլէր • վէ օնլար եէմին էթտի :
6 Ընտէն Ներսաս Ըլլահ էվինին էօ-
նիւնտէն գալգըտը , վէ Ն Հասիք
օղլու Յօհաննէսն օտասընա կիթ-
տի • վէ օրայա Ըէքմէք եէմէզտէն

վէ սու իչմէզտէն կիթտի • չիւն քի՛
սիւրկիւնտէն կէլէնլէրին ի՛սեանը
7 իչիւն եաս չէքէր իտի : Վ Է Յու-
դա իլէ Ներուսաղէմտէ ճիւմլէ
սիւրկիւն օղուլլարընա տէլլալ չա-
ղըրտըլար քի՝ Ներուսաղէմ ճէմ՝
8 օլսունլար • Վ Է իւչ կիւնտէ հէր
քիմ կէլմէզ իսէ , սէրվէրլէրին վէ
իխթիյարլարընը բէյի իւզրէ՝ օնուն
ճիւմլէ մալը միրի օլունա , վէ
քէնտիսի սիւրկիւնտէն կէլէնլէրին
9 ճէմաա՛թընտան այրըլա : Իմտի
Յուդա վէ Ներամին ատէմլէրի
օլ իւչ կիւնտէ՝ եա՛նի տօգուզուն-
ճու այտա այըն իյիրմինճի կէ-
նիւնտէ Ներուսաղէմ ճէմ՝ օլ-
տուլար • վէ Տճիւմլէ գավմ՝ պու
մասլահաթտան վէ պէօյիւք նաղ-
մուրլարտան էօթիւրիւ տիթրէյէ-
րէք՝ Ըլլահ էվինին մէյտանընտա
10 օթուրտու : Վ Է քեահին Ներսաս
գալգըգ օնլարա տէտի քի՝ Սիզ
ի՛սեան էթտինիզ , վէ Իսրայէլին
սուչու իւզէրինէ զամմ էթմէք իլէ
11 եատ գարըլար ալտընըզ : Իմտի
հալա պապալարընըզդըն Ըլլահը
Բապպա էիգրար էտիպ՝ օնուն միւ-
րատընը իճրա էյլէյին • վէ Տոիյա-
րըն գավմընտան վէ եատ գարը-
լարտան այրըլըն :
12 Օլտէմ ճիւմլէ ճէմաա՛թ ճէ-
վապ վէրիպ եիւքսէք սէս իլէ տէ-
տիլէր քի՝ Էման սէնին սէօզիւնէ
կէօրէ էթմէք պօրճումուզ տուր :
13 Ամմա գավմ չօգ՝ վէ հէվա եաղ-
մուրլու տուր , վէ տիշարըտա
տուրմազա թագաթ եօգ տուր •
հէմ պու՝ պիր կիւնլիւք եա իքի
կիւնլիւք իշ տէյիլ տիր , զիրա պու
մատտէտէ գապահաթը օլանլար
14 չօղուզ : Էալա ճիւմլէ ճէմաա՛թ-
տան սէրվէրլէրիմիզ տուրսունլար ,
վէ շէհրլէրիմիզտէ ճիւմլէ եատ
գարը ալանլար թէյի՛ն օլունմուշ
վագթլարտա՝ հէր շէհրին իխթի-
յարլարը վէ գատրլարը պիլէլէ-
րինճէ օլարագ կէլտինլէր • թա պու
մասլահաթ սէպէպինտէն Ըլլա-
հըմըզըն խըշմ ու ղազապը պիզտէն
տէօնիւնճէկէտէք :
15 Ընճագ Իսայէլ օղլու Յոնա-
թան վէ Թէնկուա օղլու Յազիա
պու մասլահաթըն իւզէրինտէ
տուրտուրլար , վէ Մեսուղամ

Digitized by Google

Թ. Ի'. Ի։ 457։

ՀԵՄ Պ Եւիլի Պաբելթա ծնլարա
հարտըմ Էթտիլէր ։
16 Ալ Է սիւրկիւնլէրին օղուլլա-
րը Եօյլէ Էթտիլէր • վէ քեա-
հին Նզրաս պապալարը Էվինճէ
պաշ պապալարըն պա'զըսը իլէ՝
Ճիւմլէսի ատլարընճա սէչիլտիլէր ,
վէ օնունճու այըն իլք կիւնիւնտէ
պու մասլահաթը թէֆթիշ Էթմէ-
17 յէ օթուրտուլար ։ Ալ Է Ճիւմլէ
եատ գարըլար ալան քիմսէլէր Տոպ-
պէնի՝ իլք այըն իլք կիւնիւնտէ
պիթիրտիլէր ։

Թ. Ի'. Ի։ 456։

18 Ալ Է քեահինլէր օղուլլարընտան՝
եատ գարըլար ալանլար պուլուն-
տու , էի ծնլը՝ Յովսեդեկ օղու-
Յեսու օղուլլարընտան վէ գարըն-
տաշլարընտան Պաասիա վէ Նզրա-
զար վէ Յարիբ վէ Պոդոդիա իտի •
19 Ալ Է գարըլարընը չըգարմադա էլ-
լէրինի վէրտիլէր , վէ Տսուչուլար՝
քէնտիլէրին սուչու իչիւն սիւրիւ-
լէրտէն պիր գօչ ասՏնպօլը •
20 Ալ Է Իմմեր օղուլլարընտան՝ Ընա-
21 նի՝ վէ Օաբադիա , վէ Էարիմ
օղուլլարընտան՝ Պաասիա վէ Նզ-
ղնա վէ Սեմայիա վէ Յեքիէլ վէ
22 Ողնա , վէ փասուր օղուլլարըն-
տան՝ Նզիովէննայի՝ Պաասիա՝ Իս-
մայէլ՝ Նաթանայէլ՝ Յովզաբադ
23 վէ Նզեասա • Ալ Է Պ Եւիլիլէրտէն՝
Յովզաբադ վէ Պեմէի վէ Կովղնա
եա'նի Կովղիտա՝ փեթայիա՝ Յու-
24 դա վէ Նզիազար • Ալ Է մուսիգար-
լարտան Նզիասիբ , վէ գափու-
ճուլարտան Սեղղում՝ վէ Տէլէմ
25 վէ Իւրի • Ալ Է Իսրայէլտէն՝ փա-
րոս օղուլլարընտան՝ Իամիա վէ
Յեզնա վէ Պ'եղքիա վէ Պ'իամին
վէ Նզիազար վէ Պ'եղքիա վէ Հան-
26 եա • Ալ Է Նզամ օղուլլարընտան՝
Պ'աթանիա՝ Օզաբադիա վէ Յե-
քիէլ վէ Ըբդի վէ Յերիմոթ վէ
27 Նզղնա • Ալ Է Օաթուի օղուլլա-
րընտան՝ Նզիովէննայի՝ Նզղնասիբ՝
Պ'աթանիա վէ Յերիմոթ վէ
28 Օաբադ վէ Ընզնա • Ալ Է Բեթայի օ-
ղուլլարընտան՝ Յօհանան՝ Ընանիա՝
29 Օաբբայ վէ Ընթաղի • Ալ Է Հանի
օղուլլարընտան՝ Պ'եսուղամ՝ Պ'ա-
լուք վէ Ընդայիա՝ Յասուբ վէ Յա-
30 ադ վէ Իամովթ • Ալ Է փաաթ-
մոաբ օղուլլարընտան Նզնա վէ
Ցաղէլ՝ Հանեա՝ Պ'աասիա՝ Պ'ա-
թանիա՝ Բեսելէէլ՝ վէ Հանուի վէ
31 Պ'անասէ • վէ Էարիմ օղուլլա-
րը՝ Նզիազար՝ Յեսիա՝ Պ'եղքիա՝
32 Սեմայիա՝ Շմաւոն , Հենիամին՝
33 Պ'ալուք վէ Պամարիա • Էասում
օղուլլարընտան՝ Պ'աթանայ՝ Պ'ա-
տաթա՝ Օզաբադ՝ Նզիփաղետ՝
34 Յերեմի՝ Պ'անասէ վէ Սեմէի • Բա-
նի օղուլլարընտան՝ Պ'աադայ՝ Շմ-
35 րամ վէ Իւէլ՝ Հանեա՝ Հադա-
36 յիա՝ Փեղուհայ , վէ Իւանիա՝
37 Պ'երամօթ՝ Նզիասիբ , Պ'աթա-
38 նիա՝ Պ'աթանայ Վէ Յասուբ , վէ
39 Հանի վէ Հանուի Պեմէի , վէ
Սեղեմիա վէ Նաթան վէ Ընդայիա ,
40 Պ'աքենադբայ՝ Պասայ՝ Պարայ , Ե-
41 զրիէլ վէ Սեղեմիա՝ Պամարիա ,
42 Սեղղում՝ Շմաքիա վէ Յովսէփ •
43 Նաթաւ օղուլլարընտան՝ Յէիէլ՝
Պ'ատաթիա՝ Օզաբադ՝ Օզբինա՝
Յադայի վէ Յովսէլ վէ Հանեա ։
44 Պունլարըն Ճիւմլէսի եատ գարըլար
ալմըշլար իտի • վէ օնլարտան պա'-
զըլարընըն գարըլարը վար իտի , քի
Էվլատլար Էտինմիշլէր իտի ։

Թ. Ի'. Ի։ 456։

Digitized by Google

ՆԻԵՄԻԱ

ՊԸՊ Ը

Նէեմիանը Ընծանիտէն խալգըն սեֆիլ հա-
լէնի իչէմէճէք իլէ , եաս չէքիլ՝ ուրուճ վէ
տուա՝ էթտիյէ ։

1 Ա՝քաղիա օղլու Նէեմիանըն
սէօզլէրի ։
Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Քասլեւ ա-
յընտա իյիրմինճի երլտա պէն Հ՚ու-
2 շան չէհրինտէ իքէն , Ընանի նոմ
գարընտաշլարըմտան պիրի՝ Յու-
դատան պա՛զը քիմսէլէր իլէ կէլ-
տի ։ Վէ օնլարա՝ էսիրլիքտէն գա-
լան գուրթուլմուշ Իէհուտիլէր-
տէն էօթիւրիւ վէ Իերուսաղէմտէն
3 էօթիւրիւ սիւալ էյլէտիմ ։ Վէ
պանա տէտիլէր քի՝ Իսիրլիքտէն
պագի գալանլար՝ օրատա օր էյա-
լէթտէ պէօյիւք պէլատա վէ հա-
գարէթտէ տիրլէր ։ Վէ Բերուսա-
ղէմին հիսարը Էնըգըլմըշ՚ վէ գա-
փուլարը աթէշէ եագըլմըշ՚ տըր ։
4 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ պէն պու
սէօզլէրի իշիտինճէ , օթուրուպ
աղլատըմ՝ վէ պիր էյամ եաս չէք-
տիմ՝ վէ ուրուճ թուրթուպ՝ կէօ-
յիւն Ալլահը հուզուրունտա նի-
5 յազ էյլէտիմ ։ Վէ տէտիմ քի՝ Ը-
մա՛ն Տէա՛ կէօյիւն Ալլահը Բատպ՝
է՛զիմ վէ գօրգունլու Ալլահ քի
սէնի սէվինլէրէ վէ թէնպիհլէրինի
սագլայանլարա ա՛հտ վէ ի՛նայէթ
6 սագլարըն ։ Վէրէմ էյլէ՝ գուլա-
ըրըն Իսրայէլ օղուլլարընտան էօթիւ-
րիւ կիւնտիւզ վէ կէճէ հուզուն-
րունտա պէնիմ պու կիւն գըլտը-
ղըմ նիյազը՝ պու գունլուննուն նի-
յազընը տինկլէմէք իչիւն՝ գունլագ-
լարըն իչտիրը վէ Ղէօզլէրին աչըգ
օլսուն ։ պէն իսէ սանա իչլէտիյի-
միզ՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն կիւ-
նահլարընը իգրար էտէրիմ ։ պէն
տէ պապամըն էվի տէ կիւնահ էթ-
7 տիք ։ Ըպանա ղայէթ ֆասիտանէ
հարաքէթ էթտիք ։ վէ գունլուն
Մովսէսէ էմր էթտիյին Ը՚թէնպիհ-
լէրի վէ գանունլարը վէ չէրիա՛թ-
8 լէրի սագլամատըգ ։ Վէրէմ էյ-
լէ՝ գունլուն Մովսէսէ էմր էթտի-
յին սէօզիւ խաթըրընա կէթիր , քի
տէտին ։ Եիզ ա՛սը օլուր իսէնիզ ,
պէն սիզի գավմլարա տաղըտաճա-
9 ղըմ ։ Վէ Ըպանա տէօնիւպ էմր-
լէրիմի սագլար տա օնլարը իճրա
էտէր իսէնիզ , Նսիզին տաղըլմանըզ
կէօյիւն ուճունատէք օլսա , օն-
լարը օրատան տէվկիրէճէյիմ , վէ
օնլարը օլ իսմիմի օրայա իսքէան
էթմէյէ սէչտիյիմ մահալէ կէօ-
10 թիւրէճէյիմ ։ Վէ Ըօնլար սէնին՝
ա՛զիմ գունվիլթին իլէ վէ գավի
էլին իլէ գուրթարտըղըն գունլա-
11 րըն վէ գավմրն տրը ։ Ը՚մա՛ն Ի-
ֆէնտիմ՝ քէրէմ էյլէ պու գուն-
լունուն նիյազընը վէ Ծսէնին իս-
մինուէն գօրգմազա միւրատ էտէն
գունլարընըն նիյազընը Ֆգունլագըն
իչտիր օլսուն ։ վէ պու կիւն պու
գունլունուն՝ քէրէմ էյլէ միւյէսսէր
գըլ ։ վէ օնա պու քիմսէնին հու-
զուրունտա մէրհամէթ իհսան էյ-
լէ ։ Պէն իսէ փատիշահըն Ֆգա-
տէհքաարը իտիմ ։

ՊԸՊ Բ

Նէեմիանըն՝ Ընտաչէստէն Իերուսաղէմին հի-
սարլարընը պինա էթմէյէ կէօնտէրիլտիյի ։ 9
Օնուն օրայա կէլմէսի՝ Իէհուտիլէրին տիւշ-
մընլէրինի չօգ գաասավէթէ տիւշիւրտիւիւ ։
12 Օնուն կէճէ իլէ հիսարլարըն վէրանը-
ղընը տէյր ու թամաշա էթտիյի ։ 17 Օնուն
Իէհուտիլէրէ նասիհաթ էթտիյի ։

1 Վ է վագի՝ օլտու քի Ղհսան ա-
յընտա՝ Ընտաչէս փատիշա-
հըն իյիրմինճի երլընտա՝ օնուն էօ-
նիւնտէ շարապ վար իտի ։ վէ Բշա-
րապը ալըպ՝ փատիշահա սուն-
տում ։ վէ Հուզուրունտա՝ պոռն-
պոռն էվվէլ մէլիւլ օլմամըշ իւ-
2 տիմ ։ Վ է փատիշահ պանա տէ-
տի քի՝ Նիւզիւն նիչինն մէլիւլ
տիւր ։ սէն իսէ խասթա տէյիլսին ։
պու ղայրէ տէյիլ՝ իլլա Ֆեիւրէք
պօզղունլուղուն տուր ։ վէ պէն ղա-
3 յէթ չօգ գօրգտում ։ Օլտէմ
փատիշահա տէտիմ քի՝ Ֆփատիշա-

ՀՈ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 446 դէպ ։

— ա պ ։ Ժ ։ 1 ։

ՀՈ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 446 դէպ ։

բ պ ։ ը ։ 17 ։ ե ղ ՀՈագ ։ իճ ։ 10 ։

դ Ղատ ։ թ ։ 4 ։ է Նէ ։ ի ։ 6 ։

ջ ե ՀՈագ ։ ը ։ 28 , 29 ։ ի Պն ։ ջ ։ 40 ։ Ղատ ։ թ ։ 17 , 18 ։ է Ղատ ։ թ ։ 20 ։ ը Պաղ ։ ձղ ։ 6 ։ Ղատ ։ ի ։ 5 ։ ը ի Օր ։ իը ։ 15 ։

ՀՈ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 445 դէպ ։

ա Նղը ։ ի ։ 1 ։ բ պ ։ ա ։ 11 ։

գ Ընակ ։ ժճ ։ 13 ։ դ ե ՀՈագ ։ ա ։ 31 ։ Ղատ ։ բ ։ 4 ։ ճ ։ 10 ։ ջ ։ 6 , 21 ։

Digitized by Google

Եմ. Ի՛. 15. 445.

Ի պ. ա. 3.

Ի պ. դ. 7. Բ Նզր. ե. 5. Է. 6, 9, 28. Նա. 18.

Բ Նզր. ը. 32.

Ղ պ. է. 14. ժդ. 6.

Եմ. Ի՛. 15. 445.

Ի պ. ա. 3. Նա. 17.

Ղ պ. դ. 15.

Ի ք Թագ. ժե. 23. 1 Ընթ. գա. 40.

Ի պ. ա. 3. Ասղ. խդ. 13. հթ. 4. Նրեմ. իդ. 9. Նզեկ. է. 14, 15. խգ. 4. Նա. 8. Ի ք Թագ. դ. 7.

Ասղ. խդ. 13. հթ. 4. Նրեմ. իդ. 9. Նզեկ. է. 14, 15. խգ. 4.

Ղ պ. գ. 6.

Ի Նզր. ե. 3.

հըմ էպէտէն եաշասըն, պապալա-
ըրմըն մէղարը մահալի օլան Ի՛շէհր
խարապ՝ վէ օնուն գափուլարը ա-
թէչէ եանմըշ իքէն՝ եիւզիւմ նի՛-
4 ճէ մէլիւլ օլմայա: Ալ է փատիշահ
պանա՝ Պու խուսուստա սէնին տի-
լէյին նէ՛ տիր ուէտի. օլտէմ կէօ-
յիւն Ալլահընա նիյազ էթտիմ.
5 Ալ է փատիշահա ուէտիմքի՝ Ինյէր
փատիշահա խօշ կէլիր իսէ, վէ
էյէր պու գուլուն՝ Հուզուրունտա
խօշ կէօրիւնտիւ իսէ, պէնի Նէ-
հուտիսթանա պապալարըմըն մէ-
զարլարընըն չէհրինէ կէօնտէրէսին,
6 վէ օնու պիլնա էտէյիմ: Ալ է փա-
տիշահ՝ մէլիքէ տախի եանընտա օ-
թուրմուշ իքէն պանա տէտի. Ան-
նին նօլճուլուղուն նէ՛ զէմանէտէք
օլաճագ, վէ նէ՛ զէման տէօնէճէք-
սին. իմտի փատիշահընն Հուզու-
րունտա խօշ կէօրիւնտիւ քի՝ պէ-
նի կէօնտէրէ, պէն տէ օնա Ըզէ-
7 ման թայի՛ն էթտիմ: Ընտէն փա-
տիշահա ուէտիմ. Ինյէր փատի-
շահա խօշ կէլիր իսէ, պանա՝ ըր-
մաղընն էօթէ եագասընտա վալի-
լէրէ նամէլէր վէրիլսին, քի օնլար՝
պէն թա Նէհուտիսթանա վարըն-
8 ճայատէք պէնի կէչիրսինլէր. Ե՛մ
փատիշահընն գօրուսունուն պէքչի-
սի Ըսափա պիր նամէ վէրէյի՛ն քի՝
Ալլահ եվինին գուլլուքսինին գա-
փուլարընը վէ չէհրին հիսարընը վէ
վարաճաղըմ էէվի չաթմագ իչիւն
պանա քէրէսթէ վէրէ. վէ Ըալ-
լահրմընն էյի էլի իւզէրիմտէ օլ-
մաղընըլա, փատիշահ պանա վէրտի:
9 Իմտի ըրմաղընն էօթէ եագ ասընը-
ուա օլան վալիլէրէ վարտըմ, վէ
օնլարա փատիշահընն նամէլէրինի
վէրտիմ. հէմ փատիշահ՝ պիլէմ-
ճէ ա՛քէր զապիթլէրի վէ աթլը-
10 լար կէօնտէրտի: Ալ է Ոյրունլու
Պանաթաղատ հէմ Ըմմոնլու գուլ
Տուբիա իչիւնճէ, ղայէթ իլէ
կիւճլէրինէ կէլտի քի՝ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն էյլիյինի արամաղա
11 պիր ատէմ կէլտի: Ալ է Ինչրու-
սաղէմէ կէլտիյիմտէ, օրատա իւչ
կիւն գալտըմ:
12 Ալ է պէն պիլէմճէ պիր աղ ա-
տէմ իլէ՝ կէճէ իլէ գալգտըմ, վէ
Ինչրուսաղէմ իչիւն էթմէյէ Ալլա-
հըմընն եիւրէյիմէ նէ գօտուղունու
քիմսէյէ խապէր վէրմէտիմ. վէ
պիլէմճէ՝ պէնիմ պինտիյիմ հայ-
վանտան ղայրի հայվան եօղ իտի:
13 Իմտի կէճէ իլէ տէրէնին գափու-
սունտան չըգըպ՝ աժտէր փունկա-
ըրընըն էօնիւնէ վէ չէօփլիւք գա-
փուսունա վարպըմ. վէ Ինչրուսա-
ղէմին երգըլմըշ հիսարլարընը վէ
աթէչէ եանմըշ գափուլարընը թա-
14 մալա էթտիմ: Ընտէն փունկա-
ըրն գափուսունա վէ փատիշահընն
հավուզունա կէչտիմ, վէ ալթընմ-
տաքի հայվանա կէչէճէք մահալ
15 եօղուտտու: Ալ է կէճէ իլէ տէրէ տէն
եօգաըը չըգտըմ, վէ հիսարը թա-
մալա էթտիմ. անտէն տէօնիւպ՝
տէրէնին գափուսունտան կիրտիմ,
16 վէ կէրի կէլտիմ: Ալ է զապիթլէր
նէրէյէ կիլիտիյիմի վէ նէ իչլէտի-
յիմի պիլմէտիլէր, վէ Ինհուտի-
լէրէ եա քեահինլէրէ եա ա՛յանլա-
րա եա զապիթլէրէ եախօտ իչլ
գալան իչլէյէնլէրէ՝ թա չիմտիյէ-
տէք խապէր վէրմէտիմ:
17 Ընտէն օնլարա տէտիմ. Այզ
իչինտէ օլտուղումուզ պէլայը՝ Ի-
րուսաղէմին խարապ վէ գափուլա-
ըը աթէչէ եանմըշ օլտուղունու
կէօրիյօրսունուզ. կէլին Ինրուսա-
ղէմին հիսարընը պինա էտէլիմ,
վէ արթըգ Հագարէթ օլմայալը:
18 Ե՛մ օնլարա Ալլահընն էլի իւ-
զէրիմտէ էյի օլտուղունու՝ հէմ
փատիշահընն տախի պանա սէօյլէ-
տիյի սէօզլէրի խապէր վէրտիմ.
վէ օնլար տէտիլէր քի՝ Գալգըպ
պինա էտէլիմ. վէ Հէլլէրինի պու
խայրաթա գավիլէտիլէր:
19 Ընմմա Ոյրունլու Պանաթաղատ վէ
Ըմմոնլու գուլ Տուբիա վէ Ըրապի
Գեսամ իչտինճէ, Ոպիզի զէվգ-
լէնտիլէր, հէմ պիզէ սիթէմ է-
տիպ՝ Պու սիզին էթտիյինիզ իչ
նէ՛ օլա, Ըփատիշահա ա՛սը՛ մը
20 օլաճագընըզ տէտիլէր: Ալ է օն-
լարա ճէվապ տէօնտէրիպ օնլարա
տէտիմ քի՝ Հէօյիւն Ալլահը պիզէ
միւյէսսէր էտէճէք, վէ պիզ օնուն
գուլլարը օլմաղըլա՝ գալգըպ պի-
նա էտէճէյիզ. ամմա Ոսիզին Ինրու-
սաղէմտէ հիսէնիզ եա հագգը-
նըզ եա զիքրինիզ եօգ տուր:

Digitized by Google

ԳԼՈՒԽ Գ

Ա Խոտորը պինա հաեղելերին խոմլելի, վե խ-
չին թերթիպ։

ա Պ. ժբ.10։ 1 Եվ ելաւ պէօյիւք քեահէին Եղլիասիբ
հէմ օնուն գարընտաշլարը
քեահինլեր գալգըպ՝ եգոյուն գա-
փուսունու եափտըլար. օնլար օ-
նու թագտիս էթտիլեր, վե գա-
նատլարընը թագտըլար, վե օնու
բ Հօհ. Ե. 2. թա եԱԷա գուլլէխինէտէք՝ թա
գ Պ. ժբ.39։ եԱնանայել գուլլէխինէտեք թագ-
դ Նրեմ. լ. 38։ Ովաբ. ժ. 10։ 2տիս էթտիլեր։ Վե օնուն եանընա՝ եՆրիքով ատէմլերի պինա
ե Նզր. բ. 34։ էթտիլեր. հէմ օնուն եանընտա՝
Իմրի օղլու Ովաբուր պինա էթ-
զբ Մն. լ. 14։ Պ. ժբ. 39։ Մափ. ա. 10։ 3տի։ Վե Ղպալըգ գափուսունու՝
Աննաա օղուլլարը պինա էթտի-
լեր. օնլար օնու չաթըպ՝ եգանատ-
լարընը թըրգազլարը վե մանտալ-
է Պա՛գ՝ Պ. Ձ. 1։ Է. 1։ 4լարը իլե թագտրլար։ Վե օնլա-
րըն եանընտա՝ Իկկուս օղլու Ու-
րիանըն օղլու Աերամօթ թա՛միր
էթտի. հէմ օնլարըն եանընտա՝
Ասիզեբէլ օղլու Խարաքիանըն
օղլու Աեսուղամ թա՛միր էթտի.
վե օնլարըն եանընտա՝ Խաանա օղ-
ը Վաա. Է. 23։ 5լու Աադովկ թա՛միր էթտի։ Վե
օնլարըն եանընտա՝ ֆՆեկուլուլար
թա՛միր էթտի. ամմա օնլարըն ա-
յանլարը՝ Էքենտիլերին Իֆենտի-
սինին իշինէ պօյունլարընը էյմէ-
ը Պ. ժբ.39։ 6տիլեր։ Վե ըԷսքի գափույու՝ փա-
սէ օղլու Յովնադա վե Խասոգիա
օղլու Աեսուղամ թա՛միր էթտի.
օնլար օնու չաթըպ՝ գանատլարընը
թըրգազ վե մանտալարը իլե թագ-
է Պ. ժբ.28։ 7տըլար։ Վե օնլարըն եանընտա՝
Խաբաւունլու Աելատիա վե Աե-
րոնոթլու Յադոն՝ Խաբաւոն վե
Աասափա էհալիսի թա՛միր էթտի-
լեր, թա ըրմաղըն պէրի եագա-
ժ Պ. բ. 7, 8։ սընտաքի վալինին ըթախթընա-
8տէք։ Պունուն եանընտա՝ գու-
յումճուլարտան Աարհայիա օղլու
Ազիել թա՛միր էթտի, վե օնուն
եանընտա՝ էձգաճըլար օղլու Իշա-
նիա թա՛միր էթտի. վե Իրուսա-
է Պ. ժբ.38։ ղէմ՝ թա եԷնլի հիսարատէք թէրք
9էթտիլեր։ Վե օնլարըն եանընտա՝
Իրուսաղէմին եարը տայիրէսինին
սէրտարը Ավը օղլու Աոափայիա
10թա՛միր էթտի։ Վե օնլարըն ե-
նընտա հէմ քէնտի էվինին գար-
շըընտա՝ Աարուամափ օղլու Յե-
զայիա թա՛միր էթտի. վե օնուն
եանընտա՝ Իսաքանիա օղլու Վետ-
11տուս թա՛միր էթտի։ Օպիր գըս-
մը՝ Աարիմ օղլու Աեղքիա վե
Փաաթմովաբ օղլու Իսուբ՝ Լֆու-
ե Պ. ժբ.38։ րունլար գուլլէսի իլե պէրապէր
12թա՛միր էթտիլեր։ Վե օնուն ե-
նընտա՝ Իրուսաղէմին եարը տա-
յիրէսինին սէրտարը Իլօէս օղլու
Վեղղում՝ քէնտիսի գրզլարը իլե
13թա՛միր էթտի։ եՏէրե գափու-
ի Պ. բ. 13։ սունու՝ Իննն իլե պէրապէր Օա-
նովուն սաքինլերի թա՛միր էթտի.
օնլար օնու պինա էթտիլեր, վե
գանատլարընը՝ թըրգազլարընը վե
մանտալարընը թագտրլար, վե
ը Պ. բ. 13։ հիսարտա պին արչընն՝ թա եչէօփ-
լիւք գափուսունատէք Խափըրլար։
14Վե չէօփլիւք գափուսունու՝ Ռե-
թաքարմա տայիրէսինին սէրտարը
Ադքաբ օղլու Աեղքիա թա՛միր
էթտի. օնու պինա էթտի, վե
գանատլարընը՝ թըրգազլարընը վե
15մանտալարընը թագտը։ Վե
ժ Պ. բ. 14։ եփունկար գափուսունու՝ Ասափա
տայիրէսինին սէրտարը Վոլոզէ օղ-
լու Աեղղուն թա՛միր էթտի. օնու
պինա էտիպ՝ օնու էօրթտիւ, վե
օնուն գանատլարընը՝ թըրգազլարը-
նը վե մանտալարընը թագտը, վե
ը Հիլովա Հավուզունուն հիսարընը՝
ժ Հօհ. Թ. 7։ փատիշահընն պաղչէսինէ վե թա
ըԱաւիթ շէհրինտէն էնէն նէրտի-
16պանէտէք։ Օնուն արտընճա՝
Ռեհաւրուն եարը տայիրէսինին
սէրտարը՝ Ղըզուք օղլու եՂէեմիա
թա՛միր էթտի, թա Աաւիթին մե-
ի Ա. Մնաց. ի. 20։ Նա. իբ. 11։ զարլարը գարշըսընա՝ վե թա եՆափ-
մա Հավուզա՝ վե թա Ռեհաթաբա-
17բիմէտեք։ Օնուն արտընճա՝ Ղեւի-
լիլեր թա՛միր էթտի, Էա՛նի Նա-
նի օղլու Աոեում. օնուն եանընը-
տա Կեիլանըն եարը տայիրէսինին
սէրտարը Ըսարիա քէնտի տայիրէ-
18սինի թա՛միր էթտի։ Օնուն ար-
տընճա օնլարըն գարընտաշլարը՝
Կեիլանըն եարը տայիրէսինին սէր-
տարը՝ Ընադագ օղլու Խաւայի
19թա՛միր էթտի։ Վե օնուն եանընը-
տա՝ Աասափա սէրտարը Յեսու օղլու
Ենզեր օպիր գըսմը Ճէպէխանէյէ
չզգաճագ Ղքէօշէնին գաթշըսընտա
20թա՛միր էթտի։ Օնուն արտընճա
ղ Ե Մն. ԽԷ. 9։

Digitized by Google

ղայրէթ իւէ՝ օպիր գըսմը քէօշէ-
տէն թա պէօյիւք քեահին Ղղիա-
սիր էվինին մէտխէլինէտէք՝ Օ՚աբ-
բա օղլու Խարուք թա՚միր էթտի ։
21 Ընուն արտընձա օպիր գըսմը՝ Ն-
ղնասիք էվինին մէտխէլինտէն թա
Ղղնասիր էվինին նիհայէթինէտէք՝
Ակկուս օղլու Ուրիանըն օղլու Մե-
22 րամօթ թա՚միր էթտի ։ Վ՚է ընուն
արտընձա քեահինէր՝ Նահիյէնին
23 ատէմլէրի թա՚միր էթտիւէր ։ Ո-
նուն արտընձա՝ Լևնիամին իւէ Ե-
սուբ քէնտի էվլերինին գարշըսըն-
տա թա՚միր էթտի. ընուն արտըն-
ձա Ընանիա օղլու Ա՚ասիա օղլու
Ըզարիա՝ քէնտի էվի եանընտա
24 թա՚միր էթտի ։ Ընուն արտընձա
օպիր գըսմը՝ Ըզարիանըն էվինտէն
թա քէօշէյէ վէ թա պուճաղա-
տէք Ընադադ օղլու Խանուի թա՚-
25 միր էթտի ։ Ուզա օղլու փաղաղ
քէօշէնին՝ վէ զընտան ավլուսու-
նուն եանընտա օլան փատիշահըն
եիւքսէք սէրայընտա օլան տիշար-
քի գուլլէնին գարշըսընտա. օ-
նուն արտընձա փարոս օղլու փա-
26 գայիա Իա՚մէր էվրէք ։ Վ՚է Ղա-
թանայիմլէր Ուփաղտա սաքին օ-
լուպ՝ թա կիւնտօղույա տօղրու
օլան Նսուլար գափուսունա վէ
տիշարքի գուլլէնին գարշըսընատէք
27 Իա՚մէր էվրէք ։ Ընլարըն արտընձա՝
տիշարքի պէօյիւք գուլլէնին գար-
շըսընտան Ուփաղ հիսարընատէք՝
օպիր գըսմը Թեկուլուլար թա՚միր
28 էթտի ։ Ըթլար գափուսու իւս-
թիւնտէն քեահինէր՝ հէր քէս
քէնտի էվի գարշըսընտա թա՚միր
29 էթտի։ Ընլարըն արտընձա՝ քէնտի
էվինին գարշըսընտա՝ Ղմմեր օղլու
Ադովկ թա՚միր էթտի. վէ ընուն
արտընձա՝ կիւնտօղու գափուսու-
նուն պէքչիսի՝ Ուքենիա օղլու Ես-
30 մայիա թա՚միր էթտի ։ Ընուն ար-
տընձա՝ օպիր գըսմը Ուեղմիա օղ-
լու Ընանիա իւէ Ուեղփին ալ-
թընձը օղլու Ընոն թա՚միր էթ-
տի. ընուն արտընձա՝ օտասրընըն
էօնիւնտէ՝ Խարաքիա օղլու Մե-
31 սուղամ թա՚միր էթտի ։ Ընուն
արտընձա գուչումճու օղլու Ղղ-
քիա թա Նաթանայիմլէրին վէ պա-
զիրկեանլարըն էվինէտէք՝ Ա՚ափ-
կամ գափուսունուն գարշըսընտա՝

վէ թա պուճաղըն քէօշքիւնէտէք
32 թա՚միր էթտի ։ Վ՚է պուճաղըն
քէօշքիւնիւն արասընը՝ գուչում-
ճուլար վէ պազիրկեանլար գօյուն
գափուսունատէք թա՚միր էթտիւէր ։

ՊԸՊ Դ

Տիւշմէնլէր զէվզէնմէքաե իքէն՝ Նէեմիա-
նըն տուա՝ էթմէքաե վէ իւլ իւլերի սիւրմէք-
տէ տեւամ էթտիյի ։ 7 Տիւշմէնին գասաը-
նը պիլմէք իւլ՝ ընուն պէքճիւէր թա՚յին էթ-
տիյի ։ 13 Ընուն իշճիւէրի սիւհուլայըգ՝ 19
նէ եաէճքէւէրինի օնլարա թա՚րիֆ էթտիյի ։

1 Վ՚է վագի՝ օլտուէ քի Ա՚անաբա-
ղատ՝ հիսարը եափըրղմըզը
իշիտինճէ տարըլտը, վէ ղայէթ իւէ
ղազապէ կէլտի, վէ Նէհուտիւէ-
2 բի զէվգէնտի ։ Վ՚է գարընտաշ-
լարընըն վէ Ա՚ամարիա ա՚աքէրինին
էօնիւնտէ սէօյլէյիպ տէտի. Հու-
զապուն Նէհուտիւէր նէ՞ իշլէյօր-
լար, օնլարը պրաղաճագլա՞ր մը.
գուրպա՞ն մը էտճէքլէր, պիր
կիւնտէ պիթիրէճէքլէ՞ր մի, թօփ-
թագ եըղընլարընտան թաշլարը՝ օն-
լար եանմըշ իքէն՝ սաղալտաճագ-
3 լա՞ր մը ։ Վ՚է Ըմմոնլու Տուբիա
օնուն եանընտա օլուպ տէտի քի՝
Ընլարըն պինա էթտիյինէ պիր
տիւքի պիւէ չըգսա, օնլարըն թաշ
տիվարընը եըգաճագ տըր ։
4 Նա՚յ Ըլահըմըզ իշիթ, զիրա
Հագաբէթ օլտուգ. վէ Նօնլարըն
սիթէմիյինի պաշլարընա տէօնտէր, վէ
օնլարը՝ էսիրլիք տիյարընտա եաղ-
5 մայա վէր ։ Վ՚է Նօնլարըն եարա-
մազլըղընը էօրթմէ, վէ սէնին
հուզուրուընտան օնլարըն կիւնահը
մահվ օլուննմասըն. զիրա եափը-
ճըլարըն էօնիւնտէ «Էնէ ղազապէ
կէթիրտիւէր ։
6 Իմտի հիսարը պինա էթտիք,
վէ պիւթիւն հիսաք՝ թա եարըյա-
տէք չաթըլտը. զիրա գավմըն՝
եափմազա եիւրէյի վար իտի ։
7 Վ՚է վագի՝ օլտուէ քի՝ Ա՚անա-
բաղատ վէ Տուբիա հէմ Ըրապի-
լէր վէ Ըմմոնլուլար վէ Ըզուէտոս-
լուլար՝ Նէրուսաղէմ հիսարլարընըն
թա՚միր օլտուղունու՝ վէ ևրգըգ
եէրլէրին գափանմազա պաշլանտը-
ղընը իշիտինճէ, ղայէթ իւէ էօվ-
8 քելէնտիւէր ։ Վ՚է Նճիւմճէսի պիր-
լիքտէ իթթիֆագ էթտիւէր քի՝

կէլթպ Նրուսաղէմ իլէ ՃէնՔ է-
տէլէր , վէ օնա զԻյան էտէլէր :
9 Ը մմա Ը Ա լահմըզդա նԻյազ էթ-
տիք . վէ օնլարըն հիւզհիւնտէն
գօրգո՜պ՝ կիւնտիւզ վէ կէՃէ օն-
լաքտան էօթիւրիւ պէՔքէլէր գօ-
10 տուգ : Ա Ն Յուդա տէտի քի՝
Ե ամմալլարըն թագաթը քէսիլտի ,
թօփրագ իսէ չօգ տուր . վէ պիզ
հիսարը պինա էթմէյէ գատիր տէ-
11 յիլ իզ : Ա Ն տիւշմէնլէրիմիզ՝
Պիլմէսինլէր , վէ կէօրմէսինլէր ,
թա պիզ օնլարըն օրթասընա վա-
րըպ՝ օնլարը էօլտիւրիւնՃէյէտէք
վէ իՀի ֆէրաղաթ էթտիրինՃէյէ-
12 տէք ութտիլէր : Ա Ն վագի՝ օլտու
քի՝ օնլարըն ետնընտա սաքին օլան
Նէհուտիլէր կէլիպ պիզէ օն քէր-
բէ տէտիլէր քի՝ Պիզէ տէօնտիւ-
յիւնիւզ հէփ մահալլէրտէն իւ-
13 զերիմիզէ կէլէՃէ՛լէր : Իմտի ալ-
չագ մահալլէրտէ հիսարըն ար-
տընտա հէմ նիւքսէքլէրտէ գավմը
գապիլէլէրՃէ տիքտիմ՝ , վէ գը-
լըՃլարը իլէ՝ մըզրագլարը իլէ վէ
14 եայլարը իլէ տիքտիմ : Ընտէն
պագտըմ՝ , վէ գալգպ ա՛յանլարա
վէ զապիթլէրէ վէ պագի գավմա
տէտիւմ քի՝ Ը Ո՛նլարըն եիւզհիւնտէն
գօրգման . օլ Ե՛զիմ վէ հիյ-
պէթլու Նէֆէնտիմիզի խաթրընըզդա
կէթիրին , վէ Ի գարընտաշլարընըզ՝
օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ՝ գա-
բըլարընըզ վէ եվլերինիզ իչիւն
ՃէնՔ էտին :
15 Ա Ն վագի՝ օլտու քի տիւշմէն-
լէրիմիզ՝ պիզէ խապէր վէրիլտիյի-
նի վէ Ը Լլահ՝ օնլարըն մէչվէրէ-
թինի իպլաՃ էթտիյինի իչիւտին-
ՃէՀ , պիզ ՃիւմլէՄիզ հիսարա՝ հէր
16 պիրիմիզ իշինէ ութնտիւք : Ա Ն
վագի՝ օլտու քի օլ կիւնտէն՝ ու-
շագլարըմըզըն եարըսը իշտէ իշլէրլէր
իտի , վէ եարըսը՝ մըզրագլարը վէ
գալգանլարը հէմ եայլարը վէ
զըրհլարը թուԹարլար իտի . վէ
սէրվէրլէր՝ ՃիւմլէՀ Յուդա էվինին
17 արտընտա իտի : Ե՛իսարտա պինա
էտէնլէր վէ եիւք գալարընալար
եիւքլէտէնլէր իլէ պէրապէր պիր
էլի իլէ իշտէ իշլէր՝ վէ օ պիրի ի-
18 Լէ սիլահ ԹուԹարլար իտի : Ե՛էմ
պինա էտէնլէրին հէր պիրի՝ գը-
լըՃը պէլինտէ գուշանմըշ օլարագ

պինա էտէր իտի . վէ պօրուչու-
19 չլանն՝ եանընմտա իտի : Իմտի ա՛-
յտնլարա վէ զապիթլէրէ վէ պա-
գի գավմա տէտիմ՝ քի՝ Իշ պէօ-
յիւք վէ կէնիշ օլմաղըլա , պիպ
հիսարըն իւզէրինտէ պիրի պիրի-
20 միզտէն ուզաղա այրըլմըշ իզ : Պօ-
րու սէսինի հանկը մահալտէ իչի-
տիր իսէնիզ , օրայա եանընմըզդա ՃէյՀ՝
օլասընըզ . Ե պիզիմ իչիւն Ընլա-
21 հընզ ՃէնՔ էտէՃէՔ տիր : Պէօյ-
լէՃէ պիզ իշտէ իշլէր իտիք . վէ
օնլարըն եարըսը՝ սապահ աղարտը-
ղը զէմանտան թա եըլտըզլար չը-
գընՃայատէք՝ մըզրագ թուԹար-
22 լար իտի : Ե՛էմ օլ զէմանտէ գավ-
մա տէտիմ քի՝ Ե՛էր քէս ուշաղը
իլէ կէՃէլէրտէ Նրուսաղէմին ի-
չինտէ գալսըն , քի պիզիմ իչիւն
կէՃէ իլէ պէքՃիլիք էտէլէր , վէ
23 կիւնտիւզիւն իշլէյէլէր : Ա Ն պէն
հէմ գարընտաշլարըմ վէ ուշագ-
լարըմ վէ արտըմՃա օլան պէքչի
քիմսէլէր էսվապլարըմըզը սօյուն-
մազ իտիք . հէր քէս սու իչիւն
սիլահլարը Ելինոէ օլարագ կիպէր
եոք :

ՊԸՊՆ

Պա՛զը Նէհուտիլէրին՝ քէնտիլէրին չէքմէյի
միւշքիւլաթտէն չէքեայէԹ էթտիքլէրի : 6
Ե՛նէմիանըն՝ մաա՛մէլէՀիլէրի թէքտիր էթ-
տիյի , վէ օնլարա աղըր ֆայըզը կէրի վեր-
տիրտիյի : 14 Ո՛նուն էյի ի՛պէթի :

1 Ա Ն ՚գավմ վէ օնլաքըն գարըլա-
՝ը՝ Բգարընտաշլարը Նէհու-
տիլէրէ գարշը պէօյիւք ֆէրեատ է-
2 աէրլէր իտի : Ա Ն պա՛զըլարը տեր-
լէր իտի քի՝ Պիզ օղուլլարըմըզ
վէ գըզլարըմըզ իլէ չօգլուղուզ .
իմտի զահմէրէ սաԹուն ալը յօրուլ
3 քի՝ եէյէլիմ , վէ եաշայալըմ : Պա՛-
գըսը տահի տէրլէր իտի քի՝ Պիզ
Թարլալարըմըզը վէ պաղլարըմըզդ
վէ եվլերիմիզի բէՀնէ գոյօրուզ ,
քի գըԹլըգտա զահմէրէ սաԹուն ա-
4 լալըմ : Ա Ն պա՛զըլարը տէրլէր
իտի քի՝ Թարլալարըմըզ վէ պաղ-
լարըմըզ իւզէրինէ՝ փատիշահ վեր-
կիսի իչիւն ագՃէ էօտիւնՃ ալտըգ .
5 Ա Ն հալա Ե թէՀնիմիզ գարընտաշ-
լարըմըզդն ԹէՀնի կիպի վէ օղուլ-
լարըմըզ օնլարըն օղուլլարը կիպի
իքէն , իշԹէ պիզ Ո օղուլլարըմըզը

Ա Ն . Ե՛. 7։
Բ Ա՛լ . խ՛. 35 , 36 , 37։
Բ Օր . ժԵ . 7 ։

Ե Ն . ԺԱ . 7։
Ե Ն . Ժ՛Ը . 7։
Ո Ն՛ա՛լ . խ՛. 39։

Digitized by Google

վէ գրզարրմրզը գուլուղա թապի՝ էտէյօրուզ , հեմ գրզարրմրզտան խալայրգլար վար , վէ էլիմիզտէ գուտրէթ հօգ տուր . չիւն քի թարլալարրմրզ վէ պաղլարրմրզ ղայրիլէրին օլտու ։

6 Վ է պէն օնլարըն ֆէրհատրնը վէ պու սէօզլէրի իշլէթտիյիմ կի-
7 պի՝ զայէթ իլէ կիւճլէնտիմ ։ Վ է գալպիմտէ տիւշիւնտիւմ , անտէն ա՛յանլարա վէ զապիթլէրէ թա՛զիր էտիպ օնլարա տէտիմ քի՝ Ալիզին հէր պիրինիզ գարընտաշլարընըզ-
տան Ե՛միւրապպա գափարսընըզ . իմտի օնլարա գարշը պէօյիւք ճէ-
8 միյէթ էթտիմ ։ Օլտէմ օնլարա տէտիմ քի՝ Պիզ թայիֆէլէրէ սաթըլմըզ գարընտաշլարըմըզ Նէ-հուտիլէրի՝ գուտրէթիմիզէ կէօրէ Ղսաթուն ալտըգ , վէ հէման քէն-տինիզ գարընտաշլարընըզը սաթա՛ր մը սընրզ , ետ օնլար պիզէ սաթը-լո՛ր մը . վէ օնլար սուս օլուպ՝
9 սէօյլէյէճէք պուլմատըլար ։ Ընտէն տէտիմ քի՝ Ալիզին էթտիյինիզ շէյ էյի տէյիլ տիր . Ե՛տիւշ-մէնլէրիմիզ օլան թայիֆէլէրին հա-գարէթի սէպէպինտէն Ը՛լլահմը-զըն գօրգուսունտա եիւրիւմէլի
10 տէյիլ մի սինիզ ։ Վ է պէն տախի հէմ գարընտաշլարըմ վէ ուշագլա-րըմ օնլարա՝ ագյէ վէ զախիրէ էօ-տիւնճ վէրիրիզ . Հալա պու միւ-բապպատան ֆէրաղաթ էտէլիմ ։
11 Վէրէմ էտիպ օնլարըն թարլալա-րընը՝ պաղլարընը՝ զէյթունլուգ-լարընը վէ էվլէրինի՝ հէմ ագյէնին վէ պուղտայըն՝ շարապըն վէ զէյ-թունն եաղընըն եիւզտէ պիրինի քի օնլարտան գափմագտասընըզ օնլարա
12 հէման պու կիւն կէրի վէրին ։ Վ է օնլար տէտիլէր քի՝ Կէրի վէրէճճէ-յիզ , վէ օնլարտան պիր չէյ թա-լապ էթմէյէճէյիզ . սէնին տէտի-յին կիպի՝ հէման էօյլէ էտէճճէ-յիզ . օլտէմ քեահինլէրի չաղըրըպ
Ը՛օնլարա եէմին վէրտիմ քի՝ պու
13 սէօզէ կէօրէ էտէլէր ։ Ե՛մմ եա-գամը Ը՛սիլքիպ տէտիմ քի՝ Պու սէօզիւ հէր սապիթ էթմէյէն քիմ-սէյի քէնտի էվինտէն վէ էմէյին-տէն՝ Ը՛լլահ պէօյլէ սիլքէ , վէ պէօյլէճէ սիլքիլմիշ վէ պօշ օլա . վէ ճիւմլէ ճէմաա՛թ՝ Ամին տէյիպ

Ը՛պապպա համտ էթտիլէր . վէ Ը՛գավմ պու սէօզէ կէօրէ էթտիլէր ։
14 Յուդա տիյարընտա տախի օն-լարըն վալիսի օլմադա մէմիւր օ-լունտուղում կիւնտէն՝ Ընտաշէս փատիշահըն իյիրմինճի եըլընտան թա Նօթուզ իքինճի եըլընտաէք օն իքի եըլ՝ կէրէք սէն կէրէք գա-
15 րընտաշլարըմ Ը՛վալիլիք մաա՛ղը եէ-մէտիմ ։ Ըմմա պէնտէն էվվէլ օ-լան էվվէլքի վալիլէր՝ խալգա ա-ղըրլըգ օլուբլար իտի , վէ օնլար-տան գըրգ մըգալ կիւմիւշտէն ա՛տա էքմէք հէմ շարապ ալըր-լար իտի . օնլարըն ուշագլարը տա-խի գավմ թէսալլութ էտէրլէր իտի , ամմա պէն Ը՛լլահ գօրգու-սու եիւզիւնտէն Ը՛էյլէ էթմէտիմ ։
16 Ե՛մմ տախի պու հիսար իշինտէ տէվամ էթտիմ , վէ թարլա սա-թուն ալմատրգ . վէ հէփ ուշագ-լարըմ օրատա իշէ ճէմ՝ օլտուլար ։
17 Վ է Նէհուտիլէրտէն հէմ զապիթ-լէրտէն եիւզ էլլի քիշի՝ վէ էթ-րաֆըմըզտա օլան թայիֆէլէրտէն պիզէ կէլէնլէր՝ Ըսօֆրամտա օ-
18 լուրլար իտի ։ Վ է Ը՛հէր պիր կիւն իչիւն թէտարիք օլունան պիր սը-ղըր՝ ալթը սէչկին գօյուն իտի . հէմ պէնիմ իչիւն գուշլար վէ օն կիւնտէ պիր՝ զանիմէթ իլէ հէր կէօնէ շարապ թէտարիք օլունուր իտի . վէ պէօյլէ իքէն Ը՛վալիլիք մաա՛ղընը թալապ էթմէտիմ . զի-
19 րա պու գավմըն իւզէրինտէ օլան գուլլուգ աղըր իտի ։ Ը՛նա Ը՛լլա-հը՛՝ պու գավմա ճիւմլէ էթտի-յիմ իչիւն պէնի խայրա զիքր էյլէ ։

ՊԱՊ ՀՈ

Անարաղատըն՝ հիսարըն թէքրար պինա օլ-մասընըն մէն՝ օլունմասընա էյլէտիյիք ճէհա ։ 15 Ի՛չին պիթտիյի . 17 Նէհուտիլէրին պէյ-լէրի իւէ Տուբիանըն կիւլլճէ մէքթուպլար-տրգլարը ։

1 Վ է վագի՝ օլտու քի՝ Ասանաբա-ղատա վէ Տուբիայա վէ Ը՛-
բապի Գաեսամա վէ պագի տիւշ-մէնլէրիմիզ հիսարը եափտրղըմըն վէ օնտա երգըգ եէր գալմատրղը-նըն խապէրի եէթիշինճէ ,
2 օլ զէ-մանէտէք գափու գանատլարընը գափուլարա թագմամըշ իտիմ ի-

Ա. Ի. Ի. 445։

2 սէ տէ , Ասանաբաղատ վէ Գեսամ
Պանա կէօնտէրիպ տէտիլէր քի՝
Կէլտէ՝ Վովով սահրասընտաքի
քէօյլիւքտէ պիրլիքտէ կէօրիւշէ-
լիմ. ամմա Պանա քէմլիք էթմէք
3 տիւշիւնիւրլէր իտի ։ Իմտի օն-
լարա էլչիլէր կէօնտէրիպ տէտիմ
քի՝ Պէն պիր պէօյիւք իշ իշլէյօ-
րում՝ վէ էնմէյէ գատիր տէյիլ իմ-
նի՞չիւն պու իշ մէքա օլունսուն տա՝
4 օնու պրաղըպ սիզէ էնէյիմ ։ Ըմ-
մա պանա տէօրթ տէքա՝ պու սէօ-
զէ կէօրէ կէօնտէրտիլէր , պէն տէ
օնլարա՝ պու սէօզէ կէօրէ ճէվապ
5 տէօնտէրտիմ ։ Վէ Ասանաբաղատ
պէշլինճի տէքա՝ Հէման պու սէօզէ
կէօրէ ուշաղընը՝ էլճինտէ պիր աչըգ
մէքթուպ իլէ պանա կէօնտէրտի .
6 Օնտա պէօյլէ եազըլմըշ իտի .
Թայիֆէլէրտէ իշխտիլտի վէ Գե-
սամ տէյօր քի՝ Ուսէն Ներհուտիլէր
իլէ պէրապէր ա՛սը օլմաղա նիյէթ
էտէրսինիզ , Հիսարը սէն օնտան
էօթիւրու պինա էտէյօրսուն , քի
պու սէօզլէրէ կէօրէ՝ սէն օնլարա
7 փատիշահ օլասըն ։ Էմ տախի
Ներուսաղէմտէ քէնտին իշխուն Նէ-
հուտխթանտա փատիշահ տըր տէ-
յէրէք նիտա էթմէյէ փէյղամպէր-
լէր թայի՛ն էթտին , վէ Հալա պու
սէօզլէրէ կէօրէ փատիշահա խապէր
վարաճագ . իմտի Հալա կէլ պիր-
8 լիքտէ մէշվէրէթ էտէլիմ ։ Ըմմա
պէն օնա կէօնտէրիպ տէտիմ քի՝
Պէնին պու սէօյլէտիյին սէօզլէրի-
նէ կէօրէ տէյիլ տիր . իլլա սէն
պունու եիւրէյինտէն փէյտա էթ-
9 տին ։ Օվիրա օնլարըն հէփիսի
պիզի՝ Ինլէրի իշտէն ֆարիղ օլ-
սուն քի եաիրլմայա տէյէրէք գօր-
գուտու յօրլար . իմտի Հալա Է՞
Ընտհ՝ էլէրիմի գուվվէթլէնտիր ։
10 Ընտէն պէն Պետաբէէլ օղլու
Դաղայիա օղլու Սեմայիանըն էվինէ
վարտըմ՝ վէ օ էվինճէ գափանմըշ
իտի . վէ տէտի քի՝ Ընլահըն է-
վինտէ հէյգէլին իչինտէ կէօրիւ-
շէլիմ՝ վէ հէյգէլին գափուլարը-
նը գափայալըմ՝ զիրա սէնի էօլ-
տիւրմէյէ կէլիյօրլար . Հէման սէ-
նի էօլտիւրմէյէ կէճէ իլէ կէլէ-
11 ճէքլէր ։ Վէ պէն տէտիմ . Էիչ
պէնիմ կիպի ատէմ գաչար մը , վէ
քիմ վար պէնիմ կիպի քի՝ եաշա-
մագ իչիւն հէյքէլէ կիրսին . կիր-

Ա. Ի. Ի. 445։

12 մէմ ։ Վէ անկլատըմ քի՝ իշթէ
օնու Ընլահ կէօնտէրմէտի . իլլա
օ՝ Հիզէրիմէ պու փէյղամպէրլիյի
սէօյլէտի , չիւն քի Տուբիա իլէ
Սանաբաղատ օնու իւճրէթթ իլէ
13 թուէթտուլար ։ Պու էճիլտէն օ՝
իւճրէթթ իլէ թուէթուլմուշ իտի ,
թա քի պէն գօրգուպ էօյլէ էտէ-
յիմ , վէ կիւնահ իշլէյիմ , վէ
պանա հագարէթթ էթմէք իչիւն՝
օնլարա պէտո նամա պէհոռնէ օ-
14 լա ։ Էնա՞ Ընլահըմ՝ Տուբիա իլէ
Սանաբաղատը պու իշլէրինէ կէօ-
րէ Հէմ Յովագիա փէյղամպէ-
րէյի տախի վէ պէնի գօրգուտան
պագի փէյղամպէրլէրի զիքը էլլէ ։
15 Վէ Հիսար Իլուլ այընըն իչիր-
մի պէշլինճի կիւնիւնտէ՝ էլլի իքի
16 կիւնտէ թէքմիլ օլտու ։ Վէ Վա-
գի՝ օլտու քի՝ Հէփ տիւշմէնլէրի-
միզ Իչխտինճէ , օլ զէման էթ-
րաֆըմըզտա օլան ճիւմլէ թայի-
ֆէլէր գօրգտուլար , վէ կէօզլէրի-
նի ղայէթ իլէ աշաղա աթըպ՝ պիլ-
տիլէր քի՝ պու իշ Ընլահըմզտան
իշլէնտի ։
17 Էմ օլ կիւնլէրտէ Յուդանըն
ա՛յանլարընըն՝ Տուբիայա չօգ մէք-
թուպլէրի կիտէր իտի , վէ Տու-
բիանընքիլէր օնլարա կէլէր իտի ։
18 Օվիրա Յուդայոան չօգ քիմսէյէր
օնուն իլէ անտլաշմըշլար իտի . չիւն
քի օ՝ Ընահ օղլու Աքենիանընն
տամաւոը իտի , վէ օնուն օղլու
Յօհանան՝ Լարաքիա օղլու Մե-
սուղամընն գրղընը ալմըշ իտի ։
19 Պէնիմ Հուզուրումտա պիլէք օնուն
էյլիքլէրինի սէօյլէրլէր իտի , վէ
սէօզլէրիմի օնա եէթիշտիրլիլէր ի-
տի . պէնի գօրգուպմագ իչիւն՝
Տուբիա մէքթուպլէր կէօնտէրիր
իտի ։

ՊԱՊ Ի

1 Ա Է վագի՝ օլտու քի՝ Հիսար եա-
փըլըպ Գափու գանատլարը-

Ա. Ի. Ի. 445։

Ե Նզեկ. ժէ. 23։

Ը Պ. ժէ. 29։

Ը Նզեկ. ժէ. 17։

Ժ Պ. Բ. 10։ Ի. 1, 7։ Ղ. 1։

Ի Սաղ. ՃԻՁ. 2։

Ա Պ. Ղ. 1։

1 Նէեմիանընը՝ Ներուսաղէմին մեմուրխէթինի
Ընանիչ վէ Ընանիայա սըրիարըշ էթտիչի ։
5 ։ սամէ տէֆթէրի Հաթիլընտան ատնէն-
լէրին , 8 Խալդընն , 39 քհահինլէրին , 40
Լեւիլէրէրին , 46 Նաթանայիմլէրին , 57
Սաղոմոնուն գուլլարընըն , 63 վէ սիրթիչ
տէֆթէրլէրէրինի պուլամայան քհահինլէրին ։
66 Օնլարըն ձիումլէսինին ևէքքիւնու ։ 70
Օնլարըն հէտիչէլէրի ։

Digitized by Google

նը թագաւորեմ կիպի, օլտէմ գա-
փուճուլար վէ մուսիգարլար հէմ
ղ եւիլիլէր թա՛յին օլունտուլար։
2 Ընտէն գարընտաշըմ Ընանիյի վէ
սէրայ սէրտարը Ընանիայը Երու-
սաղէմին իւղէրինէ մէմուր էթտիմ.
զնրա օ՝ էմին վէ չօգալարտան զի-
յատէ բԸլեհտան գօրգար ա-
3 տէմ իտի։ Վ՚է օնլարա տէտիմ
քի՝ Երուսաղէմին գափուլարը կիւ-
նէշ ըսսընընճայատէք աչըլմասընն-
լար, վէ օնլար տահա տուրուր ի-
քէն՝ գափուլարը գափայըպ սիւր-
կիւլէսինլէր, վէ Երուսաղէմին սա-
քինլէրի պէքճիլէր տիքսինլէր, հէր
քէս նէվպէհինտէ վէ հէր քէս է-
վի էօնիւնտէ օլա։
4 Ը՚էհր իսէ սաղտան ասլտան կէ-
նիշ վէ պէօյիւք իտի, ամմա ի-
չինտէ խալգը ազ իտի. վէ էվլէր
5 հափրլմըշ տէյիլ իտի։ Վ՚է Ըլ-
լահըմ եւրէյիմէ գօտու, քի ա՛-
յանլարը վէ զապիթլէրի վէ գավ-
մը՝ սիլսիլէլէրինճէ թահրիր օլուն-
մաղա ճէմ՝ էյլէյիմ. վէ իպրիտա
չը գանլարըն պիր սիլսիլէ տէքճէ-
րինի պուլտում, վէ օնտա պէօյլէ
եազըլմըշ պուլտում.
6 Հաբիլոն փահրէյտհը Նաբուգո-
դոնոսորուն սիւրտիւյիւ սիւրկիւն
էսիրլէրտէն չըգան՝ Երուսաղէմէ
վէ Յուդայա հէր քէս քէնտի չէհ-
րինէ տէօնէն՝ էէյալէթին էհալի-
7 սի պուռնլար տըր, օնլարը քի Օ՚օ-
բատաբէլ՝ Յեսու՝ Նէեմիա՝ Ը-
զարիա՝ Ռաամիա՝ Նահամանի՝
Մ՚ուրթքէ՝ Հաղասան՝ Մ՚ասփա-
րաթ՝ Հագուէ՝ Նաւում վէ Հա-
անա իլէ պէրապէր կէլտիլէր,
Իսրայէլ գավմը ատէմլէրինին սա-
8 յըսը պոռ էտի. փարսս օղուլլա-
րը՝ իքի պին եւիլ եէթմիշ իքի,
9 Ռափատիա օղուլլարը՝ իւչ եւիլ
10 եէթ հիշ իքի, Ըրահ օղուլլարը՝
11 ալթը եւիլ էլլի իքի, փահաթմո-
վար օղուլլարը՝ Յեսու իլէ Յովաբ
օղուլլարընտան իքի պին սէքիզ
12 եւիլ օն սէքիզ, Ելամ օղուլլարը՝
13 պին իքի եւիլ էլլի տէօրթ, Զա-
թու օղուլլարը՝ սէքիզ եւիլ գըրգ
14 պէչ, Զաքքա օղուլլարը՝ եէտի
15 եւիլ ալթմըշ, Ռանուի օղուլլարը՝
16 ալթը եւիլ գըրգ սէքիզ, Ռեբայի
օղուլլարը՝ ալթը եւիլ խիրմի սե-
17 քիզ, Ըզգազ օղուլլարը՝ իքի պին
18 իւչ եւիլ խիրմի իքի, Ադոնիկամ
օղուլլարը՝ ալթը եւիլ ալթմըշ
19 եէտի, Ռագուէ օղուլլարը՝ իքի
20 պին ալթմըշ եէտի, Ադին օղուլ-
21 լարը՝ ալթը եւիլ էլլի պէշ, Ա-
զեկիատան Ըտեր օղուլլարը՝ տօգ-
22 սան սէքիզ, Հասում օղուլլարը՝
23 իւչ եւիլ խիրմի սէքիզ, Ռեսէի օ-
ղուլլարը՝ իւչ եւիլ խիրմի տէօրթ,
24 Ըրիփ օղուլլարը՝ եւիլ օն իքի,
25 Գաբաւոն էհալիսի՝ տօգսան պէշ,
26 Ռեթլէհէեմ վէ Նետուփա էհալի-
27 սի՝ եւիլ սէքսէն սէքիզ, Ընա-
թովթ էհալիսի՝ եւիլ խիրմի սե-
28 քիզ, Ռեթազմաթ էհալիսի՝ գըրգ
29 իքի, Կարիաթարիմ՝ Կեփիրա վէ
Ռերովթ էհալիսի՝ եէտի եւիլ գըրգ
30 իւչ, Ռամա վէ Գաբա էհալիսի՝
31 ալթը եւիլ խիրմի պիր, Մ՚աք-
մաս էհալիսի՝ եւիլ խիրմի իքի,
32 Ռեթէլ վէ Գայի էհալիսի՝ եւիլ
33 խիրմի իւչ, օպիր Նաբաւէն էհա-
34 լիսի՝ էլլի իքի, օպիր Լ՚ոդամէն
էհալիսի՝ պին իքի եւիլ էլլի
35 տէօրթ, Զարիմ օղուլլարը՝ իւչ
36 եւիլ խիրմի, Երիքով օղուլլարը՝
37 իւչ եւիլ գըրգ պէշ, Զ՚ովէ Ը-
դիդ վէ Ռէլնով օղուլլարը՝ եէտի
38 եւիլ խիրմի պիր, Սէննաա օղուլ-
լարը՝ իւչ պին տօգուզ եւիլ օ-
թուզ իտի։
39 Լ՚ուհահինէր, Յեսու էվինտէն
էՅեդայիա օղուլլարը՝ տօգուզ
40 եւիլ եէթմիշ իւչ, Ըմմէր օղուլ-
41 լարը՝ պին էլլի իքի, Փասսուր օ-
ղուլլարը՝ պին իքի եւիլ գըրգ եէ-
42 տի, Զ՚արիմ օղուլլարը՝ պին օն
եէտի իտի։
43 Զ՚եւիլիլէր, Ռվդուիա օղուլ-
լարընտան՝ Կադվիէլտէն Յեսու
օղուլլարը՝ եէթմիշ տէօրթ իտի։
44 Մ՚ուսիգարլար, Ըսաֆ օղուլ-
լարը՝ եւիլ գըրգ սէքիզ իտի։
45 Գափուճուլար, Սեղղում օ-
ղուլլարը՝ Ատեր օղուլլարը՝ Տել-
մոն օղուլլարը՝ Ակկուբ օղուլլարը՝
Ատիտա օղուլլարը՝ Սուբա օղուլ-
լարը՝ եւիլ օթուզ սէքիզ իտի։
46 Նաթանայիմլէր, Սիա օղուլ-
լարը՝ Ըսուփա օղուլլարը՝ Տաբա-
47 ովթ օղուլլարը, Կերոս օղուլլարը՝
Սիա օղուլլարը՝ փադօն օղուլա-
48 րը, Զ՚աբանա օղուլլարը՝ Ղ՚ագա

(Ա · Ի՛ · Ի·
536 գէ ։

օղուլլարը՝ Պաղամէ օղուլլարը ։
49 Ընան օղուլլարը՝ Գէդդէլ օղուլ-
50 լարը՝ Գահար օղուլլարը ։ Իէայիա
օղուլլարը՝ Իասին օղուլլարը՝ Նե-
51 կոդա օղուլլարը ։ Գազամ օղուլ-
լարը՝ Ուզա օղուլլարը՝ Փասէ օ-
52 ղուլլարը ։ Բասի օղուլլարը՝ Ա՛ս-
վանիմ օղուլլարը՝ Նեփուսիմ օ-
53 ղուլլարը ։ Բակբուկ օղուլլարը՝
Ըկուփա օղուլլարը՝ Բուր օղուլ-
54 լարը ։ Բասաղոթ օղուլլարը՝ Մե-
իդա օղուլլարը՝ Բրսա օղուլլարը ։
55 Բարկոս օղուլլարը՝ Սիսարա օղուլ-
56 լարը՝ Թամա օղուլլարը ։ Նեսիա
օղուլլարը՝ Ըտեփա օղուլլարը ։
57 Սողոմոն գուլլարընեըն օղուլլարը՝
Սոտէ օղուլլարը՝ Սոփերաթ օղուլ-
58 լարը՝ Փարեդա օղուլլարը ։ Յեղա
օղուլլարը՝ Դէրկոն օղուլլարը՝
59 Գէդդէլ օղուլլարը ։ Սափատիա օ-
ղուլլարը՝ Ըտտիլ օղուլլարը՝ Փա-
քարաթ օղուլլարը Ըսեբայիմլէր՝
60 Ըմմն օղուլլարը իտի · Ա՛իմլէ
Նաթանայիմլէր՝ Սողոմոն գուլլա-
րընեըն օղուլլարը իլէ՝ իւշ եիւզ
տօգսան իքի իտի ։

(Ե ՆԳՐ · Բ ·
59 ։

61 Ա՛ է Ֆնեղմեզատան՝ Թեղարսա-
տան՝ Լերուբ՝ Ըդդօն վէ Նմմեր-
ուէն չըգանլար ։ վէ պապալարը է-
վինի վէ փիւրրիյէթլէրինի՝ եա՛նի
օնլարըն Իսրայէլտէն օլտուգլարընը
պէյան էթմէյէ գատիր օլմայան-
62 լար պունլար իտի · Դաղայիա օ-
ղուլլարը՝ Տուբիա օղուլլարը՝ Նե-
կոդա օղուլլարը՝ ալթը հիւզ գըրգ
63 իքի հէյլէ ։ Ա՛է քեահինլերտեն Ը-
քաիա օղուլլարը՝ Ըկկուս օղուլլա-
րը՝ Գաղաագը Լերզելինին գըզ-
լարընտան գարը ալըպ օնլարըն ա-
տը իլէ չաղըրլան Լերզելինին օ-
64 ղուլլարը · Պունլար սիլսիլէլերի-
նին տեֆթերինի արատըլար ։ ամմա
պուլամատըլար ։ վէ նափաք սա-
յըլըպ՝ քեահինլիքտեն րէտտ օ-
°Նե՛հ՛ · վա· 65 լունտուլար ։ Ա՛է *Ըթարսաթա
լէ ։ օնլարա տէտի քի՝ թա Լուրիմ վէ
Թումմիմ իլէ քեահին գալգընճա-
յատէք՝ ա՛զիզլեր ա՛զիզնտէն եէ-
մէյէլեր ։
66 Ա՛իմլէ ճէմաա՛թ պիրլիքտէ՝
գըրգ իքի պին իւշ եիւզ ալթմըշ
67 նէֆէր իտի ։ գուլլարընտան վէ
խալայըգլարընտան մա՛տա քի եէ-
տի պին իւշ եիւզ օթուզ եէտի
իտի · Հեմ օնլարըն իքի եիւզ
գըրգ պէշ էրքէք իլէ գարը մու-
(Թ · Ի՛ · Ի·
536 գէ ։
68 սիգարլարը վար իտի ։ Ընլարըն
աթլարը եէտի եիւզ օթուզ ալթը՝
գաթըրլարը իքի եիւզ գըրգ պէշ ։
69 տէվէլէրի տէօրթ եիւզ օթուզ
պէշ՝ էշէքլերի ալթը պին եէտի
եիւզ իյիրմի իտի ։
70 Ա՛է պաշ պապալարըն պա՛զըսը
եափու իչինն վէրտիլէր · Ըթար-
սաթա՝ խազինէյէ պին տիրհեմ
ալթուն՝ էլլի քեասէ վէ պէշ եիւզ
օթուզ քեահին լիպասլարը վէր-
71 տի ։ Ա՛է պաշ պապալարը եափու
խազինէյինէ Իյիրմի պին տիրհեմ
ալթուն վէ իքի պին իքի եիւզ մի-
72 նա կիւմիւշ վէրտիլէր ։ Ա՛է պա-
գի գաւմընն վէրտիքլէրի՝ իյիրմի
պին տիրհեմ ալթուն վէ իքի պին
մինա կիւմիւշ վէ ալթմըշ եէտի
73 քեահին լիպասլարը իտի ։ Ա՛է
քեահինլեր վէ Լեւիլիլեր վէ գա-
փուճուլար հեմ՝ մուսիգարլար վէ
գաւմտան պա՛զըլարը վէ Նաթա-
նայիմլեր վէ ճիւմլէ Իսրայէլ շէ-
հիրլերինտե սաքին օլտուլար · վէ
էեէտինճի այ եէթիշինճէ ։ Իսրա-
յէլ օղուլլարը քէնտի շէհրլերին-
տե իտիլէր ։

(Ե ՆԳՐ · Գ · 1·

ՊԸՊՐ

(Ա՛էվրաթըն խալգա օգուննուպ թէքխիր օ-
լունտուղտա · 9 Ընլարըն միւթէսէլլի օլտու-
ղտա · 13 Խալդըն տինկլէմէյէ վէ էօյրենմէ-
յէ դայրէթի · 16 Ղաաբըլար պայրամընը
թուութտուգլարը ։

(Ա · Ի՛ · Ի·
445 գէ ։

1 Ա՛է Նճիմլէ ճէմաա՛թ պիր ա-
տե՛մ կիւպի Բսուլար գափու-
սունուն էօնիւնտէ օլան մէյտան-
տա ճէմ՛ օլուպ՝ Էքեաթիպ Ենզրա-
սա տէ՛տիլէր քի՝ Ղապպըն Իսրա-
յէլէ էմր էթտիյի Ա՛ովսէս թէվ-
2 րաթընըն քիթապընը կէթիրէ ։ Նմ-
տի Բեէտինճի այըն իլք կիւնիւնտէ
քեահին Ենզրա՝ ճիւմլէ իշխտիպ
անկլայան էրքէքտէն գարըյա վա-
րընճա ճէմաա՛թըն էօնիւնէ Բթէվ-
3 րաթը կէթիւտի ։ Ա՛է օնտան՝
սուլար գափուսունուն էօնիւնտէ
օլան մէյտանտա սապահտան թա
էօյլէյէտէք էրքէքլէրին վէ գա-
րըլարըն վէ անկլայանլարըն Նու-
զուրունտա օգուտու · վէ ճիւմլէ

(Ե ՆԳՐ · Բ ·
69 ։

(Ե ՆԳՐ · Գ · 1·

(Ա՛ · Ի՛ · Ի·
445 գէ ։

ա Ենզր · գ · 1·
բ պ · գ · 26·
գ Ենզր · Բ · 6·

դ Ա՛Ա · իէ ·
23 ։

ե Բ Օր · Լ·
11, 12 ։

Digitized by Google

գավմըն գուլագլարը թեվրաթը քի-
4թապտնտա իտի : Ալ է նզրաս քեա-
թիպ՝ մախսուս եափտըգլարը ա-
ղաճ մենպէրին իւսթիւնտէ տու-
րուր իտի • վէ օնուն եանընտա
սաղընտան Ա՝ատաթիա վէ Ա՝եմա
վէ Ընախա վէ Ուրիա վէ Ղեղկիա
վէ Ա՝ասիա՝ վէ սոլունտան փա-
դայիա վէ Ա՝իսայէլ վէ Ա՝եղբիա վէ
Ֆասում վէ Ընբաղանա՝ Ոաբա-
5րիա վէ Ա՝եսուղամ տուրտու : Ալ է
նզրաս ճիւմլէ գավմըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ քիթապը աչտը , զերա
օ՝ ճիւմլէ գավմտան եիւքսէքտէ
իտի • վէ օնու աչտրզը կիպի՝ ճիւմ-
6լէ գավմ Ղգալգտրլար : Օլտէմ
նզրաս ա՝զիմ Ըլլահ Բապպա պէ-
րէքէթ տուա՛սը օգուտու • վէ
ճիւմլէ գավմ Էլլէրինի գալտրրպ
Ը՝Ամին՝ ամին տէտի , վէ Ըեիւզէ-
րի եէրէ պէրապէր էյիլիպ՝ Բապ-
7պա սէՀտէ գրլտրլար : Ալ է Յե-
սու ՀԷմ Բանի վէ Ա՝արաբիա՝ Յա-
մին՝ Ըկկուբ՝ Ա՝աբեթա՝ Ավդիա՝
Ա՝ասիա՝ Կումղիտա՝ Ըզարիա՝
Յովզաբադ՝ Ընան՝ փաղայիա ՀԷմ
Ղևիլիլէր՝ Ֆգավմ թեվրաթը անկ-
լատրրլար իտի • գավմ իսէ տու-
8րագլարընտա իտիլէր : Իմտի քի-
թապտան՝ ԷաՀէ Ըլլահըն թեվ-
րաթընտան ա՝յան օգուտուլար , վէ
օգուտուղունտա մա՛նասընը վէրիպ
անկլաթտրլար :
9 Ալ է Ֆնեմիա՝ եա՛նի Ըթարսա-
թա Հէմ քեաՀին նզրաս քեաթիպ
վէ Էգավմա անկլատան Ղևիլի-
լէր՝ ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝
Էզու՝ Ըլլահընզ Ա՝պապա ա՛զիզ
կիւն տիւր , Ֆեաս չէքմէն վէ աղ-
լաման • զերա ճիւմլէ գավմ թեվ-
րաթըն սէօզլէրինի իշխտիր իքէն
10աղլար իտիլէր : Ընտէն օնլարա
տէտի քի՝ Կիտին սէմիզլէր եէյին
վէ թաթլրլար իչլին , վէ հիչ պիր
չէյի Հազըր օլմայանա Ֆհիսէլէր
կէօնտէրին • զերա պու՝ Ֆքէնտի-
միզ ա՛զիզ կիւն տիւր • վէ գասա-
վէթլէնմէն , զերա Բապպըն շազ-
լըղը սիզին գուվվէթինիզ տիր :
11 Օլտէմ Ղևիլիլէր ճիւմլէ գավ-
մը՝ Ոուս օլուն , զերա պու ա՛զիզ
կիւն տիւր , վէ գասավէթլէնմէն
12տէյէրէք՝ սուս էթտիրտիլէր : Ալ է
ճիւմլէ գավմ հէմէյէ վէ իչմէյէ
վէ Ֆհիսէլէր կէօնտէրմէյէ վէ պէօ-
յիւք շէնլիք էթմէյէ կիթտիլէր •
չիւն քի օնլարա պէյան օլունան
սէօզլէրի Ֆանկլատրլար :
13 Ալ է էրթէսի կիւնտէ ճիւմլէ
գավմըն պաշ պապալարը՝ քեա-
հինլէր վէ Ղևիլիլէր քեաթիպ
Նզրասըն եանընա՝ թեվրաթըն սէօզ-
լէրինի անկլամադա ճէմ՝ օլտու-
14լար : Ալ է թեվրաթտա եազըլմըշ
պուլտուղար քի՝ Բապպ Ա՝ովսէֆին
վասիթասը իլէ պույուրտու քի՝ եե-
տինճի այըն պայրամընտա Իսրայէլ
օղուլլարը Ղչատրրլարտա սաքին օ-
15լար • Ֆէմ Ֆնիտա էտիպ Հէփ
չէՀրլէրինտէ վէ Ֆերուսաղէմտէ
Տաղա չզրըն , վէ Ֆզէյթուն աղա-
ճը տալլարը վէ եապան զէյթուն
աղաճը տալլարը վէ մէրսին տալ-
լարը վէ խուրմա տալլարը վէ սրդ
եափրագլը աղաճ տալլարը կէթի-
րին , քի եազըլը օլտուղու կիսի
չատրրլար եափասընըզ տէյէրէք՝
16տէլլալ չաղըրթտրլար : Ալ է գավմ
չզդրպ կէթիրտի , վէ Հէր քՖ-
Ֆքէնտի տամը իւզէրինտէ վէ ալ-
լուլարընտա վէ Ըլլահ էվլինին ալ-
լուսունտա վէ Ֆսուլար գափուսու-
նուն մէյտանընտա վէ Ֆնփրեմ
գափուսունուն մէյտանընտա քէն-
տիլէրինէ չատրրլար եափտրլար :
17 Ալ է էսիրլիքտէն տէօնէնլէրին
ճիւմլէ ճէմաա՛թը՝ չատրրլար եա-
փրպ չատրրլարտա օթտուրտուլար •
զերա Իսրայէլ օղուլլարը Ֆայ է
օղուս Յեսունուն կիւնլէրինտէն թա
օլ կիւնէտէք էօյլէ էթմէմիշլէր իւ-
տի • վէ ղայէթ Ֆպէօյիք չէնլիք
18 օլտու : Ալ է Ֆիլք կիւնտէն թա
սօն կիւնէտէք Հէր կիւն՝ Ըլլահ
Թեվրաթընըն քիթապընտան օգու-
տու , վէ եէտի կիւն պայրամ էթ-
տիլէր , վէ Ֆա՛տէթ իւզրէ սէքի-
զինճի կիւնտէ ա՛զիմ ճէմի՛յէթ օլ-
տու :

ՊԸՊ Թ

Խալդէն օրուճ ԹուԹուպ կիւնահլարընը իդ-
բար էթտիքլէրի , և Ղևիլիլէրին տուա՛սը
վէ իդբարը , 38 Օնլարըն ա՛Հտ էթտիկի :

1 Ալ է Ֆպու այըն իչիրմի տէօր-
տինճիու կիւնիւնտէ՝ Իսրայէլ
օղուլլարը ուրուճ իլէ վէ չուլլար

իլէ վէ [1]իւզերլէրինտէ թօփրագ
2 օլարագ ՃԷՄ՝ օլտուլար : Վ[2]է [3]Իա-
թայէլ զիւրրիյէթի՝ ՃիւմԼէ եատ
օղուլլարընտան այրըլտըլար . վէ
տուրուպ՝ քէնտի կիւնահլարընը
վէ պապալարընըն եարամաղլըգլա-
3 յընը իգրար էթտիլէր : Լամտի տու-
թագլարընտա գալագըպ՝ կիւնիւն
էէյրէյի վաճԼընտա [4]քէնտիլէրին
Ըլլահը Լապպան թէվրաթ քի-
թապընտան օգուտուլար , վէ պիր
էէյրէյինտէ քէնտիլէրին Ըլլահը
Լապպա իգրար վէ սէճտէ էթտի-
լէր :
4 Վ[5]է Յեսու ՀԷՄ Լանի՝ կագ-
միէլ՝ Նաբանիա՝ Լունի՝ Նարբիա՝
Լանի վէ Քենանի Գ[6]եբիլիլէր՝ սօ-
ֆանըն իւզերինտէ գալագըպ՝ քէն-
տիլէրին Ըլլահը Լապպա պէօյիւք
5 սէս իլէ ֆէրեատ էթտիլէր : Վ[7]է
Յեսու ՀԷՄ կագմիէլ Լանի՝ Ը-
սաբանիա՝ Նարաբիա՝ Ոմգիա՝ Նա-
բանիա վէ ՓԷթայիա Գ[8]եբիլիլէր
տէտիլէր .
Գալագըն , Ըլլահընըզ Լապպա՝
էպէտ ուԼ ապատ՝ պէրէքէթի տուա-
սը ա՛րզ էտին . վէ ՃիւմԼէ պէրէ-
քէթի տուա՛սընտան վէ սէնատան
եիւՃեԼմիշ [9]ՃեԼիլ իսմին միւթէ-
6 պարիք օլսուն : Ը[10]էն՝ եալընըզ
սէն Լապպ սըն . կէօքլէրի՝ [11]կէօք-
լէրին կէօքլէրինի [12]օնլարըն հէփ
ա՛քէրլէրի իլէ՝ եէրի վէ օնուն
իւզերինտէ ՃիւմԼէ օլանը՝ տէնիզ-
լէրի վէ օնլարտա ՃիւմԼէ օլանը
[13]սէն եափտըն , վէ [14]ՃիւմԼէսինէ
էօ՛մր վէրէն սէն սին . վէ կէօյիւն
ա՛քէրլէրի սանա սէՃտէ գըլար-
7 լար : Ո[15]էն սին օլ Լապպ Ըլլահ
քի՝ [16]Ը[17]էբրամը սէչիպ օնու Քիլտա-
նիլէրին Ուր ը[18]Հրինտէն էզգար-
տըն , վէ օնուն ատընը [19]Ը[20]բրահամ
8 թէսմիյէ էյլէտին . Վ[21]է օնուն
եիւրէյինի սէնին Հուզուրունտա
էէմին պուլտուն , վէ [22]Լանանը-
լարըն՝ Քետիլիլէրին՝ Ը[23]մօրհլու-
րըն՝ Փէրեզիլիէրին՝ Յեբուսլու-
լարըն՝ Գէրգեսլիլէրին տիյարընը
վէրմէյէ՝ օնուն զիւրրիյէթինէ վէր-
մէյէ օնուն իլէ [24]ա՛հտ քէսիշտին .
վէ [25]սէօզիւնիւ սապիթ էթտին ,
9 զէրա սէն սատըգ սըն : Վ[26]է [27]պա-
պալարմըզըն Ո՛ըսըրտա տէրտինէ
նազար գըլտըն . վէ Գ[28]ըզըլ տե-

նիզին եանընտա [29]օնլարըն ֆէրեա-
10 տընը իչիթտին : Վ[30]է Ը՛փարաւո-
նա ՀԷՄ օնուն ՃիւմԼէ գուլլարը-
նա վէ տիյարընըն ՃիւմԼէ գավմը-
նա ա՛լամէթլէր վէ մի՛ՃիզԼթլար
կէօսթէրտին , չիւն քի օնլարըն
իւզերինէ [31]մաղրուբլանտըգլարընը
պիլտին . վէ քէնտինէ՝ պու կիւն
օլտուղու կիպի [32]նամ էտինտին :
11 Վ[33]է [34]տէնիզին օնլարըն էօնիւնտէ
եարտըն , վէ տէնիզին օրԹասընը-
տա գարատան կէչտիլէր , վէ օն-
լարը գօվալայանլարը տիպլէրէ՝
[35]տէրին սուլարա Թաշ կիպի ա՛Թ-
12 տըն : Վ[36]է կիւնտիւզիւն օնլարը
պուլուԼթ տիրէյի իլէ՝ վէ կէՃԼէ-
յին կիտէՃէքլէրի եօլտա օնլարա
ըզըգ վէրմէք իչիւն ա՛ԹէՀ տիրէյի
13 իլէ [37]Ը[38]գուլաղուզատըն : Վ[39]է [40]Ա-
նա տաղընըն իւզերինէ էնիպ՝ օն-
լար իլէ կէօքտէն սէօյլէշտին , վէ
օնլարա Ւտօղրու շէրիա՛Թլար վէ
հագ Թէվրաթ վէ էյի գանուն-
14 լար վէ էմրլէր վէրտին : [41]Էմ օն-
լարա [42]ա՛զիզ շաբաԹընը պիլտիր-
տին , վէ գուլուն [43]Ո՛ովսէսին վա-
սիԹասը իլէ օնլարա ԹէնպիհՀլէր
վէ գանունլար վէ շէրիա՛Թ պույուր-
15 տուն : Վ[44]է ա՛ՃԼըգլարընտա՝ օն-
լարա [45]Ը՛կէօքտէն էքմէք վէրտին ,
վէ սուսատըգլարընտա՝ օնլարա
[46]գայատան սու չըգարտըն . վէ օն-
լարա վէրմէք իչիւն՝ օլ էլինի գալ-
տըրտըղըն տիյարը [47]վարըպ զապԹ
էթմէյէ օնլարա եէմին էթտին :
16 [48]Ը՛մմա օնլար ՀԷՄ պապալարըմըզ
մաղրուբլանտըլար , վէ [49]պօյուն-
լարընը սէրԹէչտիպ՝ էմրլէրինէ ի-
17 թաա՛Թ էթմէտիլէր : Վ[50]է իԹաա՛Թ
էթմէյէ իմմինա՝ էթտիլէր . վէ
[51]ա՛րալարընտա գըլտըղըն մի՛ՃԻ-
զաԹլարը խաԹըրլարընա կէթիրմէ-
տիլէր , իլլա պօյունլարընը սէրԹ-
լէթտիլէր , վէ ի՛սեանլէրինտէ՝
[52]գուլլուգլարընա տէօնմէյէ քէնտի-
լէրինէ սէրվէր նասպ էթտիլէր .
սէն իսէ [53]ա՛ֆվ էտիՃի՝ լաԹիֆ վէ
բահիմ՝ սապրը ա՛զիմ վէ ի՛նայէ-
Թի ղանի Ըլլահ սըն , վէ օնլարը
18 թէրք էթմէտին . Պախուսուս [54]օն-
լար քէնտիլէրինէ տէօքմէ պուզա-
ղը եափրպ՝ Սէնի Ո՛ըսըրտան չը-
գարան Ըլլահըն պու տուր տէյէ-
րէք՝ պէօյիւք քիւֆրլէր էթաիքլէ-

19 րինտէ պիւէ , սէն [1]մէրհամէթինին
չօգլուղունա կէօրէ՝ օնլարը չէօլ-
տէ պրագմատըն . եօլտա օնլարը
գուլաղուզամագ իչիւն կիւնտիւ-
զիւն [2]պուլուդ տիրէյի՝ վէ կէձէ-
լէյին կիտէճէքլէրի եօլտա օնլա-
րա ըշլօգ վէրմէք իչիւն աթէշ տի-
րէյի օնլարըն իւզէրինտէն կիլմէ-
20 տի : [3]Էմ օնլարա ֆէհմ վէրմէք
իչիւն՝ [4]էյի Լուհունու վէրտին .
վէ աղըզլարընտան սէնին [5]Ա՛անա-
նանը էքսիք էթմէտին , հէմ սու-
սատրգլարընտա օնլարա [6]սու վեր-
21 տին : Վ՚է [7]օնլարը գըրգ եըլ չէօլ-
տէ պէէլէտին , պիր շէյլէրի էք-
սիք օլմատը . [8]էսլապլարը էսքի-
մէտի , վէ այագլարը գապարմա-
22 տը : Վ՚է օնլարա մէմլէքէթլէր վէ
գաւմլար վէրիպ՝ օնլարա փայ
փայ թագսիմ՝ էթտին . վէ [9]Վնհո-
նուն տիյարընը՝ եա՛նի Լսեբոն փա-
տիշահընըն տիյարընը վէ Լասան
փատիշահը Ավգուն տիյարընը մի-
23 րաս էթտիլեր : Վ՚է [10]օնլարըն օ-
ղուլլարընը՝ կէօյիւն նըլտըզլարը
գատար չօղալթտըն , վէ օնլարը՝
պապալարընա վարըպ միրաս էթ-
մէյէ տէտիյին տիյարա կէօթիւբ-
24 տիւն : Վ՚է [11]օղուլլարը վարտըլար ,
վէ օլ տիյարը միրաս էթտիլեր ,
վէ [12]օլ տիյարըն սաքինլէրի օլան
Ղանանլըլարը օնլարըն Հուզուզ-
րունտա ալթ էթտին , վէ օնլարը
հէմ փատիշահլարընը վէ տիյարըն
գաւմընը՝ օնլարա խոթէտիքլէրինի
էթմէյէ օնլարըն էլինէ վէրտին :
25 Վ՚է հիսարլը շէհրլէր վէ [13]նէմիզ
հէրլեր ֆէթհ էթտիլեր , վէ [14]հէր
նի՛յմէթ իլէ տօլու էվլէր՝ գապըլ-
մըշ գոյումլար՝ պաղլար վէ զէյ-
թունլուգլար վէ մէյվէտար ազաճ-
լար ղանիմէթ իլէ միրաս էթտիլեր .
վէ եէտիլեր , հէմ տօյտուլար ,
վէ [15]սէմրտիլեր , վէ սէնին պէօյիւք
Էէյլէյին իլէ սեֆա էթտիլեր :
26 Վ՚է սանա [16]էթուղեան ու ի՛սեան
էտիպ՝ սէնին թէվրաթըը էնկսէ-
լէրի [17]արտընա ալթտըլար . վէ օն-
լարը սանա տէօնտէրմէք իչիւն իւ-
զէրլէրինէ շէհատէթ էտէն սէնին
[18]փէյղամպէրլէրինի էօլտիւրտիւ-
լէր , վէ պէօյիւք քիւֆրլէր էթ-
27 տիլեր : Վ՚է [19]օնլարը տիւշմէնլէ-
րինին էլինէ վէրտին , վէ օնլարը
սըգլէթէ սալտըլար , վէ սըգլէթէ-
լէրի զէմանընտա սանա ֆէէրեատ
էթտիքլէրի վագըթ՝ սէն [20]կէօքտէն
իչիւթտին , վէ մէրհամէթինին չօգ-
լուղունա կէօրէ [21]օնլարա գուբ-
թարըճըլար վէրտին , վէ օնլարը
տիւշմէնլէրինին էլինտէն դուրթար-
28 տըլար : Էմմա ըահաթ պուլտուպ-
լարը կիպի՝ [22]սէնին հուզուրունա
տա եաթամազըգ էթմէյէ տէօն-
տիւլեր , վէ օնլարը տիւշմէնլէրի-
նին էլինէ պրագտըն , վէ օնլարա
թէսալլուպ էթտիլեր . վէ թէք-
բար սանա ֆէէրեատ էթտիլեր , վէ
սէն կէօքտէն իչիւտիպ՝ [23]մէրհամ-
թինէ կէօրէ չօգ տէֆա՝ օնլարը
29 գուրթարտըն : Վ՚է օնլարը թէվ-
բաթընա տէօնտէրմէք իչիւն՝ իւ-
զէրլէրինէ շէհատէթ էթտին . ամ-
մա օնլար [24]մաղրուրլանըպ՝ սէնին
էմրլէրինէ իթաա՛թ էթմէտիլեր ,
վէ սէնին շօլ շէրիա՛թլէրինէ գարշը
կիւնահ էթտիլեր քի՝ [25]օնլարը իմ-
բա էէն ատէմ օնլար իլէ եաշար ,
վէ ա՛սլըզ [26]Հումուզը վէրիպ՝ պօ-
յունլարընը սէրթլէթմէտիլեր , վէ
30 տինկլէմէտիլեր : Վ՚է չօգ եըլ օն-
լարա թէհամմիւլ էտիպ՝ [27]սէնին
փէյղամպէրլէրինին վասիթասը իլէ՝
օնլարըն իւզէրինէ Լուհունի իլէ
Նշէհատէթ էթտին , ամմա գուբաղ
վէրմէտիլեր . վէ [28]օնլարը տիյար-
լարըն գաւմլարընըն էլինէ թէս-
31 լիմ էթտին : Էմմա մէրհամէթի-
նին չօգլուղունա կէօրէ՝ Նօնլարը
հէլաք էթմէտին , վէ օնլարը թէրք
էթմէտին . զիրա սէն՝ [29]Լաթիֆ վէ
բահիմ Ըլլահ սըն :
32 Վ՚է շհմտի եա Ըլլահըմըզ՝ օլ
[30]ա՛հտ վէ ի՛նայէթ սագլայան օլ
ա՛զիմ՝ , օլ գուտրէթլու վէ օլ
գօրգուլու Ըլլահ , պիզէ՝ փատի-
շահլարմըզա՝ սէրվէրլէրիմիզէ վէ
քհահինլէրիմիզէ վէ փէյղամպեր-
լէրիմիզէ վէ պապալարըմըզա վէ
սէնին ճիւմլէ գաւմընա՝ [31]Ըսուր
փատիշահլարընըն կիւնէրինտէն
թա պու կիւնէտէք վագի՝ օլան
ճիւմլէ սըզընթըլար սէնին հուզու-
րունա քիւչիւք կէօրիւնմէսին :
33 [32]Էմ պիզէ ճիւմլէ վագի՝ օլանլար-
տա՝ [33]սէն սատրգ սըն . զիրա սէն
հագ իւզրէ ամէլ էթտին , [34]պիզ իսէ
34 եարամազ լըգ էթտիք : Վ՚է փատի-

[1] Ա՛ես . ԺԵ . 1 ։ Բ Օր . Ի . 1 ։ Ա՛ես . ԺԶ . 1 ։ Ա՛ես . ԺԹ . 1 ։ Ա՛ես . Ի . 1 ։ Ա՛ես . ԻԱ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԲ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԳ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԴ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԵ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԶ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԷ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԸ . 1 ։ Ա՛ես . ԻԹ . 1 ։ Ա՛ես . Լ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԱ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԲ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԳ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԴ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԵ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԶ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԷ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԸ . 1 ։ Ա՛ես . ԼԹ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԱ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԲ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԳ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԴ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԵ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԶ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԷ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԸ . 1 ։ Ա՛ես . ԽԹ . 1 ։ Ա՛ես . Ծ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԱ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԲ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԳ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԴ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԵ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԶ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԷ . 1 ։ Ա՛ես . ԾԸ . 1 ։ Ա՛ես . Ծ

շահլարըմզ՝ սերվէրլէրիմիզ՝ քահ-
հինլէրիմիզ վէ պապալարըմզը սէ-
նին շէրիա՛թընը իճրա էթմէթիւէր,
վէ էմրլէրինի վէ օնլարըն իւզէրինէ
շէհատէթ էթտիյին շէհատէթլէ-
35րինի տինկլէմէտիլէր ։ Վ՚է օնլար՝
քէնտիլէրին մէմլէքէթինտէ վէ օն-
լարա վէրտիյին չօգ ՚նի՛յմէթլէրին-
տէ վէ օնլարա վէրտիյին կէնիշ վէ
՚սէմիզ տիյարտա իքէն , ՚սանա
ի՛պատէթ էթմէտիլէր , վէ քէօ-
թիւ ա՛մէլլէրինտէն տէօնմէտիլէր ։
36Ի՚նճէ ՚պիզ պու կիւն գուլլար
իզ ։ հէմ պապալարըմըզա՝ մէյ-
վէսինի վէ նի՛յմէթինի եէմիյէ վէր-
տիյին տիյարըն իւզէրինտէ՝ իչնէ
37օնտա գուլլար իզ ։ Վ՚է ՚օլ ՓԷյՓ
կիւնահ՚լարըմզը իչնէ իւզէրիմիզէ
տիքթիյին՝ օլ ՚վիւճիւտլէրիմիզէ
վէ տավարլարըմզա միւրատլարը
իւզրէ թէսալլութ էտէն փատի-
շահլարա չօգ մահսուլ վէրիր ։
պիզ իսէ պէօյիւք սըզլէթտէ իզ ։
38Վ՚է պունուն ճիւմլէսինտէն էօ-
թիւրիւ՝ պիզ ՚սահ՚հ ա՛հտ քէսիպ
եազարըզ՝ վէ սէրվէրլէրիմիզ՝ Գ՚է-
վիլլէրիմիզ՝ Վ՚է քահինլէրիմիզ
՚Տնա միւհիւր վուրուլլար ։

ՊԸՊ Ա

Ը՚հտա միւհիւր վուրանլարըն խոմլէրի ։ 28
Պագիլէրին էթթիֆագը վէ օնլարըն եէմինի ։

1Վ՚է ՚միւհիւր վուրանլար՝ ՚Ը-
քաղիա օղլու Ը՚թարսաթա
2 ՚Նէեմիա վէ Վ՚ազկիա , ՚Տարայիա՝
3Ը՚զարիա՝ Ի՚րմիա , փաշուր՝ Ը-
4մարիա՝ Մ՚ելքիա , Վ՚հնտուս՝ Մա-
5քանիա՝ Մ՚աւլուք , Ի՚արիմ՝ Մ՚է-
6րամօթ՝ Ը՚զդիա , Դ՚անիէլ՝ Կանա-
7թօն՝ Ի՚արուք , Մ՚եսուղամ՝ Ը՚բիա՝
8Մ՚իամին , Մ՚աազիա՝ Վ՚հղաա՝ Մէ-
մայիա իտի։ պունլար քահինլէր ի-
9տի ։ Վ՚է Գ՚եւիլլէրտէն տախի Ը-
զանիա օղլու Յեսու՝ Վ՚ահուի՝ Ե-
նադատ օղուլլարընտան Կադմիէլ ,
10վէ օնլարըն գարընտաշլարը Սաբա-
նիա՝ Վ՚ակիա՝ Կովզիտա՝ փաղայիա՝
11Ը՚նան , Մ՚իքա՝ Բոռ՝ Ը՚սարիա ,
12Օ՚զաքուր՝ Սարաբիա՝ Սաբանիա ,
13Վ՚ակիա՝ Ի՚անի՝ Ի՚անինու իտի ։
14Կավմըն սերվէրլէրի՝ ՚Փարոս՝
փաաթմովաբ՝ Ելամ՝ Օ՚զաթու՝

15Ի՚անի , Ի՚ունի՝ Ը՚զգադ՝ Ի՚եբայի ,
16Ը՚դոնիա՝ Ի՚ագուէ՝ Ը՚զին ,(17)Ը՚տեր՝
18Ն՚զեկիա՝ Ը՚զուր , Ո՚վզիա՝ Հ՚ասում՝
19Ի՚եսէի , Ը՚բիփ՝ Ը՚նաթովթ՝ Ն՚ովբայ ,
20Մ՚ագփիաս՝ Մ՚եսուղամ՝ Ն՚զիր ,
21Մ՚ասիզեբէլ՝ Յադովկ՝ Յաշուա ,
22փաղատիա՝ Ը՚նան՝ Ը՚նանիա ,
23Ո՚վսէէ՝ Ը՚նանիա՝ Ը՚սուբ , (24) Ը-
25լօէս՝ Պիլ՝ Մօբէկ , Հ՚ոհուա՝ Ը-
26սաբանա՝ Մ՚աասիա , վէ Ը՚զքիա՝
27Ը՚նան՝ Օ՚նան , Մ՚ալուք՝ Հ՚արիմ՝
Ի՚ասնա իտի ։

28Վ՚է Ղ՚ադմըն գալանը քահին-
լէր՝ Գ՚եւիլլէր՝ գափուճուլար՝
մուսիգարլար՝ Ն՚աթանայիմլէր վէ
տիյարլարըն գավմարընտան քէն-
տիլէրինի Ը՚լլահ՚ըն թէվֆաթը իչնէ
Ե՚ճիւմլէ այըրանլար՝ օնլարըն գա-
րըլարը՝ օղուլլարը վէ գըզլարը՝
ճիւմլէ ա՛լիմ վէ ֆէհիմ օլանա-
29լար , գարընտաշլարը ա՛յանլար իլէ
պիրլէշտիլէր , վէ Ը՚լա՛նէթէ հէմ
նեմինէ կիրտիլէր քի՝ Ը՚լլահ՚ըն
գուլլու Մ՚ուսան նեսոի իլէ վէ-
րիլէն Ը՚լլահ՚ըն թէվրաթընտա նիւ-
րիւյիւլ՝ Ն՚ֆէնտիմիզ Իապալըն
ճիւմլէ էմրլէրինի վէ չէրիա՛թլէրի-
նի վէ գանունլարընը սագլայլար
30վէ իճրա էտէլէր ։ Հ՚էմ քի՝ Ի՚գըզ-
լարըմըզը օլ տիյարըն գավմարը-
նա վէրմէյէլիմ՝ վէ օնլարըն գըզ-
լարընը օղուլլարըմզա ալմայալիմ։
31Վ՚է օլ Ի՚տիյարըն գավմընըն շա-
բաթ կիւնիւնտէ սաթմագ իչնէ
կէթիրտիքլէրի մաթա՛լարը վէ հէր
կէօնէ զախիրէյի՝ շաբաթտա նա
ա՛զիզ կիւնտէ օնլարտան սաթըն
ալմայալըմ ։ հէմ Ե՚եէտինճի եըլը՝
վէ Ի՚հէր պօրճ թէքլիֆինի գօյվէ-
32րէյիմ ։ Վ՚է իւզէրիմիզէ գանուն
գօտուգ քի՝ Ը՚լլահ՚ըմզը էվինին
խըզմէթի իչնէ հէր եըլ պիր մըս-
33գալ սիւլիւսիւ վէրէյիմ ։ քի Ի՚հու-
զուր էքմէյի իչնէ վէ Ի՚տայիմ էք-
մէք փէշքէշի իչնէ վէ տայիմ
պիւթիւն եանմա իչնէ՝ շաբաթ-
լար՝ այ պաշըլար՝ թա՛յին օլունա-
մուշ պայրամլար իչնէ վէ ա՛զիզ
չէյլէր իչնէ վէ Իսրայէլտէն էօ-
թիւրիւ քէֆֆարէթէ գըլընմաղա
կիւնահ գուրպանլարը իչնէ վէ
Ը՚լլահ՚ըմզը էվինին հէր իչի իչնէ
34օլա ։ Վ՚է Հ՚օտուն հէոիյէսի իչնէ
պիզ քահինլէր՝ Գ՚եւիլլէր վէ

գամմ գուրա՛լար աթոռդ քի՝ օնու
3 Թէվրաթտա եաղըլը օլտուղու կի-
պի Ըլլահըմըզ Յապպըն մէզպահը
իւզէրինտէ եագմագ իչիւն՝ եըլ պէ
եըլ Թայի՛ն օլուննուշ վագթլար-
տա պապալարըմըզ էվինճէ Ըլլա-
35 հըմըզըն էվինէ կէթիրէլիմ. Վ֊է
Ղեէրիմիզին Թուրֆանտալարընը վէ
հէր աղաճըն հէր մէյվէնին Թուր-
ֆանտալարընը եըլ պէ եըլ Յապ-
36 պըն էվինէ կէօթիւրէլիմ. Հէմ
օղուլլարըմըզըն վէ տավարլարըմը-
զըն իլք տօղուշլարընը Թէվրաթ-
տա հազընը օլտուղու կիպի՝ վէ
սըղըրլարըմըզըն հէմ գօյունլարը-
մըզըն իլք տօղանլարընը Ըլլահը-
մըզըն էվինէ՝ Ըլլահըմըզըն էվինտէ
խըզմէթ էտէն քեահինլէրէ կէօ-
37 Թիւրէլիմ. Վ֊է Խամուրլարըմը-
զըն իլքլէրինի վէ փէշքէշլէրիմիզի
վէ հէր աղաճըն մէյվէլէրինի՝ շա-
բաթը վէ զէյթունի եաղընը քեա-
հինլէրէ Ըլլահըմըզըն էվի օտալա-
րընա՝ հէմ Պ֊եւիլիլէրէ Հեբիւ-
զին ի՛ւշրիւնիւ՝ կէօթիւրէլիմ. վէ
եէբի իշլէտիյիմիզ հէփ շէհրլերտէ
ի՛ւշրիւ՝ հէման Պ֊եւիլիլէր ալա-
38 լար: Վ֊է Ըհարոն օղուլ քեա-
հին՝ Պ֊եւիլիլէրին Ի՛ւշրիւնտէ
Պ֊եւիլիլէր իլէ օլա. վէ Պ֊եւիլի-
լէր՝ Ըլլահըմըզըն էվինէ խազինէ
էվինին Հօտալարընա ի՛ւշրիւն ի՛ւշ-
39 րիւնիւ կէօթիւրէլէր: Օ֊իրա Խա-
բայէլ օղուլլարը վէ Պ֊եւի օղուլ-
լարը՝ "զախիրէ վէ շարապ վէ զէյ-
Թուն եաղը փէշքէշնի Ա՛ագտէ-
սէնին գապլարը վէ խըզմէթ էտէն
քեահինլէրին վէ գափուճուլարըն
վէ մուսիգարլարըն օլտուղու օ-
տալարա կէօթիւրէճէքլէր. վէ
Ըլլահըմըզըն էվինի պրագմայա-
ճաղըզ:

ՊԸՊ ԺԲ

Օ֊ապիթլէրին վէ խալգըն օնտա պիրի Ե-
րուսաղէմտէ սաքին օլտուգլարը: 3 Խամի-
րին տէֆթէրի: 20 Պադիլէրին ախէր շէ-
հրլէրտէ սաքին օլտուգլարը:

1 Վ֊է գավմըն սէրվէրլէրի Երու-
սաղէմտէ սաքին օլտուլար.
վէ գավմըն պագիսի գուրա՛լար
աթոռլար քի՝ օնտա պիրինի Ա՛ա-
զիզ շէհր Երուսաղէմտէ սաքին

գամմ գուրա՛լար աթոռդ քի՝ օնու
3 Թէվրաթտա եաղըլը օլտուղու կի-
պի Ըլլահըմըզ Յապպըն մէզպահը
իւզէրինտէ եագմագ իչիւն՝ եըլ պէ
եըլ Թայի՛ն օլուննուշ վագթլար-
տա պապալարըմըզ էվինճէ Ըլլա-
35 հըմըզըն էվինէ կէթիրէլիմ. Վ֊է
Ղեէրիմիզին Թուրֆանտալարընը վէ
հէր աղաճըն հէր մէյվէնին Թուր-
ֆանտալարընը եըլ պէ եըլ Յապ-
36 պըն էվինէ կէօթիւրէլիմ. Հէմ
օղուլլարըմըզըն վէ տավարլարըմը-
զըն իլք տօղուշլարընը Թէվրաթ-
տա հազընը օլտուղու կիպի՝ վէ
սըղըրլարըմըզըն հէմ գօյունլարը-
մըզըն իլք տօղանլարընը Ըլլահը-
մըզըն էվինէ՝ Ըլլահըմըզըն էվինտէ
խըզմէթ էտէն քեահինլէրէ կէօ-
37 Թիւրէլիմ. Վ֊է Խամուրլարըմը-
զըն իլքլէրինի վէ փէշքէշլէրիմիզի
վէ հէր աղաճըն մէյվէլէրինի՝ շա-
բաթը վէ զէյթունի եաղընը քեա-
հինլէրէ Ըլլահըմըզըն էվի օտալա-
րընա՝ հէմ Պ֊եւիլիլէրէ Հեբիւ-
զին ի՛ւշրիւնիւ՝ կէօթիւրէլիմ. վէ
եէբի իշլէտիյիմիզ հէփ շէհրլերտէ
ի՛ւշրիւ՝ հէման Պ֊եւիլիլէր ալա-
38 լար: Վ֊է Ըհարոն օղուլ քեա-
հին՝ Պ֊եւիլիլէրին Ի՛ւշրիւնտէ
Պ֊եւիլիլէր իլէ օլա. վէ Պ֊եւիլի-
լէր՝ Ըլլահըմըզըն էվինէ խազինէ
էվինին Հօտալարընա ի՛ւշրիւն ի՛ւշ-
39 րիւնիւ կէօթիւրէլէր: Օ֊իրա Խա-
բայէլ օղուլլարը վէ Պ֊եւի օղուլ-
լարը՝ "զախիրէ վէ շարապ վէ զէյ-
Թուն եաղը փէշքէշնի Ա՛ագտէ-
սէնին գապլարը վէ խըզմէթ էտէն
քեահինլէրին վէ գափուճուլարըն
վէ մուսիգարլարըն օլտուղու օ-
տալարա կէօթիւրէճէքլէր. վէ
Ըլլահըմըզըն էվինի պրագմայա-
ճաղըզ:

ՊԸՊ ԺԲ

Օ֊ապիթլէրին վէ խալգըն օնտա պիրի Ե-
րուսաղէմտէ սաքին օլտուգլարը: 3 Խամի-
րին տէֆթէրի: 20 Պադիլէրին ախէր շէ-
հրլէրտէ սաքին օլտուգլարը:

1 Վ֊է գավմըն սէրվէրլէրի Երու-
սաղէմտէ սաքին օլտուլար.
վէ գավմըն պագիսի գուրա՛լար
աթոռլար քի՝ օնտա պիրինի Ա՛ա-
զիզ շէհր Երուսաղէմտէ սաքին

մօթ օղլու Ըհզա օղլու Ըզարիէլէն
14 օղլու Ըմեսայի , վէ ՙօնլարըն գա-
րընտաշլարը՝ եիւզ իյիրմի սէքիզ
գահրիման իյիթ իտի . վէ օնլա-
րըն իւզերինտէ մեմուր Ըգեդոդի-
մին օղլու ՚Օաբդիէլ իտի :
15 Վ Է Ղ եւիլիլէրտէն՝ Ռուենի օղ-
լու Ըսաբիա օղլու Ենզրիկամ օղլու
16 Ըսուբուն օղլու Ցեմայիա , վէ Ղ ե-
ւիլիլէր սէրվէրլէրինտէն Սաբեթա
հեմ Յովզաբադ՝ Ըլլահ էվինին ՙտի-
շարքի իշխին իւզերինտէ իտիլէր :
17 Վ Է Ըսաֆ օղլու ՚Օաբդի օղլու
Մ՚իքանըն օղլու Մաթանիա՝ տու-
ա՚նըն իպիթտասընտա շիւքր վեր-
մէքտէ իլք իտի . վէ օնուն գա-
րընտաշլարընտան Հակբոկիա՝ իքին-
ճիսի իտի . անտէն Ըդիթուն օղլու
Գաղաղ օղլու Սամուանըն օղլու
18 Ըբդա : ՙՄ՚զիզ շէհրտէ ճիւմլէ
Ղ եւիլիլէր՝ իքի եիւզ սէքսէն
տէօրթ իտի :
19 Վ Է գափուճուլար՝ Ակկուբ վէ
Տեղմոն վէ օնլարըն գարընտաշլա-
րը գափու պէքչիլէրի՝ եիւզ եէթ-
միշ իքի իտի :
20 Վ Է Իսրայէլէն՝ քեահինլէրին
վէ Ղ եւիլիլէրին պագիսի՝ Յուդա-
նըն ճիւմլէ շէհրլերինտէ հեր քես
21 քենտի միւլքիւնտէ իտիլէր : ՙՆա-
թանայիմլէր իսէ Ոփաղտա սաքին
իտիլէր . վէ Սիա իլէ Գիսփա՝
՚Նաթանայիմլէր իւզերինտէ իտի-
22 լէր : Վ Է Իզրուահլէմտէ Ղ եւի-
լիլէրին մեմուրու՝ Մ՚իքա օղլու
Մ՚աթանիա օղլու Ըսաբիա օղլու
Ռանինին օղլու Ոզի իտի . Ըսաֆ
օղուլլարընտան մուսիգարլար՝ Ըլ-
լահ էվի իշխինին իւզերինտէ իտի-
23 լէր : ՚Օհրա Ւօնլարըն հագդընա
փատիշահըն ֆէրմանը վար իտի քի՝
մուսիգարլար իշխուն կիւն պէ կիւն
24 Թայի՚ն վէրիլէ : Վ Է Յուդա օղ-
լու ՙՕարա օղուլլարընտան Մա-
սիզեբէլ օղլու Փեթայիա՝ գավմըն
հեր մասլահաթընտա փատիշահըն
վէքիլի իտի :
25 Վ Է չիֆթիլիքլէրի իլէ քէօյլեր-
տէ Յուդա օղուլլարընտան՝ ՙԿա-
րիաթարբատա վէ օնուն քէօյլերին-
տէ վէ Դեբոնտա հեմ օնուն քէօյ-
լերինտէ վէ Կաբսեէլտէ հեմ օ-
նուն քէօյլերինտէ սաքին օլտու-
26 լար , վէ Յեսուատա վէ Մօլա-
դա վէ Բեթփաղեթտէ , վէ Ը-
սերսուաղտա վէ Բերսաբեէտէ վէ
28 օնուն քէօյլերինտէ , վէ Սիկելակ-
տա վէ Մեքոնատա հեմ օնուն
29 քէօյլերինտէ , վէ Ենռեմմոնտա
վէ Սարաատա վէ Յերիմութտա ,
30 Զանովտա՝ Ադողիմտա վէ օնլա-
րըն քէօյլերինտէ՝ Լաքիստէ վէ
չիֆթիլիքլէրինտէ՝ Ըզեկատա վէ
օնուն քէօյլերինտէ . վէ Բերսա-
բէէտէն Ենռոմ տէրէսինէտէք թէ-
մէքքիւն էթիլէր :
31 Վ Է Գաբատան օլան Բենիա-
մին օղուլլարը՝ Մ՚աքմաստա վէ
Ըյիատա վէ Բեթէլտէ վէ օնուն
32 քէօյլերինտէ , Ընաթովէ՝ ՚Նոր՝
33 Ընանիա , ՚Տասոր՝ Ոսամա՝ Գեթ-
34 Թայիմ , ՚Տադիդ՝ Սեբոյիմ՝ ՚Նե-
35 բալաթ , Ղ ոմդ վէ Ոփրով՝ ՙԳե-
36 քարասիմմէ՝ ասո՚քին օլտուլար : Վ Է
Ղ եւիլիլէրտէն՝ Յուդա իլէ Բե-
նիամինտէ թագսիմ օլտուլար :

ՊԱՊ ԺԱՐ

Օրարաբել իլէ չզգան քեահինլէր՝ 8 վէ Ղեւիլիլէր , 10 Պաշ քեահինլէրին սիլսիլէսի , 22 Ղեւիլիլէրին պա՚զը պաշլարը , 27 Էհսարըն թէպդիքի , 44 Էէյքէլտէ թա՚յին օլունան քեահինլէրին վէ Ղեւիլիլէրին մանսուպլարը :

1 Վ Է ՙՅոյաղաթիէլ օղլու Օրա-
բաբել՝ հեմ Յեսու իլէ չզգան
քեահինլէր վէ Ղեւիլիլէր պուն-
լար տըր . ՚Սարայիա՝ Իրեմիա՝ Եզ-
2 րաս , Ըմարիա՝ Մալուք՝ Հաթ-
3 տուս , Սեքենիա՝ Էռեհում՝ Մե-
4 րամօթ , Ըդդով՝ Կանաաթն՝ ՚Բե-
5 բիա , Մ՚իամին՝ Մովադիա՝ Բեղ-
6 գա , Սեմայիա վէ Յովարիբ՝ Յե-
7 դայիա , Սալլու՝ Ըմոկ՝ Հիլգիա՝
Յեդայիա . ՚Յեսուենուն կիւնլէ-
րինտէ քեահինլէրին սէրվէրլէրի
վէ օնլարըն գարընտաշլարը՝ պուն-
լար իտի :
8 Վ Է Ղ եւիլիլէր՝ Յեսու՝ Բա-
նուի՝ Կադմիէլ՝ Սարաբիա՝ Յուդա՝
Մ՚աթանիա քի ՚օ՝ գարընտաշլարը
իլէ Համտլէր իւզերինտէ իտի .
9 ՚Եեմ Հակբոկիա վէ Ունննի օնլա-
րըն գարընտաշլարը՝ Նեվսէեէլէրին-
տէ օնլարըն գարշըսընտա իտիլէր :
10 Վ Է Յեսու Յովակիմի թեվ-

Digitized by Google

լիտ էլլէտի, վէ Յովակիմ Նղիասիբի թէվլիտ էլլէտի, վէ Նղիասիբ
11 Յովիադայը թէվլիտ էլլէտի. վէ Յովիադա Յոնաթանը թէվլիտ էլլէտի, վէ Յոնաթան Յադդուայը թէվլիտ էլլէտի։
12 Վէ Յովակիմին կիւնլէրինտէ պաշ պապա քեհինլէր՝ Սարայիատան Մարայիա՝ Երեմիատան Ը-
13 նանիա, Զըքրատան Մեսուղամ՝
14 Էմարիատան Յոհանան, Մալուքատան Յոնաթան՝ Սաբանիատան
15 Յովսէփ, Հարիմտէն Ադնա՝ Մա-
16 րիոթատան Հէղկայ, Ադդովատան Զաքարիա՝ Կանաթօնատան Մի-
17 սուղամ, Զիքրատան Հիքրի՝ Մինիամինտէն՝ Մովադիատան փաղ-
18 տի, Հնդզատան Սամուա՝ Եմա-
19 Լիատան Յոնաթան, վէ Յովարիբտէն Մաթթանայ՝ Յեդայիատան
20 Ոզի, Սալլուտան Կալլայ՝ Էմոկ-
21 տան Հբեր, Հէղկիատան Հասաբիա՝ Յեդայիատան Նաթանայէլ իտի։
22 Նղիասիբ՝ Յովիադա վէ Յոհանան վէ Յադդուանըն կիւնլէրինտէ Պեւիլիէր պաշ պապալար՝ հէմ քեհինլէր Փիւրսլիւ Պարսիկ սալթանաթընտա թահրիր
23 օլունտուլար։ Պեւի օղուլլարը պաշ պապալար՝ թա Նղիասիբ օղլու Յոհանանըն կիւնլէրինէտէք թէվարիխ քիթապընտա եազըլմըշ-
24 լար իտի։ Վէ Պեւիլիէրին սէրվէրլէրի՝ Հասաբիա՝ Սարաբիա վէ Կադմիէլ օղլու Յեսու գարընտաշլարը տախի օնլարընն գարշըսընտա իտիլէր քի՝ Ղանէվպէթ նէվպէթէ
25 գարշը գարշըյա Հլահընն ատէմի Պաւիթին էմրի իւզրէ համտ ու սա-
25 նա էտէլէր։ Մաթթանիա վէ Յակբոկիա՝ Էբդիա՝ Մեսուղամ՝ Տեղմոն վէ Էկկուբ՝ գափուլարընն մաղազալարընտա նէվպէթ պէքլէյէն գա-
26 փուճուլար իտի։ Յովսեդեկ օղլու Յեսու օղլու Յովակիմին կիւնլէրինտէ՝ վէ Եվալի Նէեմիանըն հէմ քեհինլէրինտէ պունլար իտի։
27 Վէ Երուսաղէմ հիսարընըն Թէպրիքինտէ, Պեւիլիէրի ճիւմլէ մահալլէրինտէն արատըլար քի՝ օնլարը Երուսաղէմէ կէթիրիպ պու Թէպրիքի շազլըդ իլէ վէ Հէւբր իլէ վէ իլահիլէր իլէ զիլլէր իլէ վէ
թանպուրլար հէմ սանթուրլար ի-
28 լէ էտէլէր։ Վէ մուսիգար օղուլլարը՝ հէմ Երուսաղէմին էթրաֆընտա օլան տայիրէսինտէն հէմ Նետոփաթլըլար քէօյլէրինտէն,
29 հէմ Գաղգաղա եվինտէն վէ Գաբա Նահիյէսի իլէ Ազմաւէթտան ճէմ՝ օլտուլար. զիրա մուսիգարլար՝ քէնտիլէրինէ Երուսաղէմին էթրաֆընտա քէօյլէր պինա
30 էթտիլէր։ Վէ քեհինլէր հէմ Պեւիլիէր փաքլէնտիլէր, հէմ գավմը վէ գափուլարը վէ հիսարը փաքլէտիլէր։
31 Ընտէն Յուդանըն սէրվէրլէրինի հիսարըն իւզէրինէ չըգարտըմ, վէ շիւքր էտէր իքի պէօյիւք ալայ նասպ էթտիմ. Հպիրի հիսարըն իւզէրինտէ սաղա Հչէօփլիւք գափու-
32 սունա տօղրու կիտէր իտի. Վէ օնուն արտընճա Հվսէիա իլէ Յուդա սէրվէրլէրինին եարըսը կիթ-
33 տի. Հէմ Ազարիա՝ Եզրաս վէ
34 Մեսուղամ, Յուդա վէ Բենիամին վէ Եմայիա վէ Երեմիա. Վէ
35 քեհինի օղուլլարընտան Հպօրուլար իլէ՝ Եսափ օղլու Զաքուր օղլու Միքիա օղլու Մաթանիա օղլու Եմայիա օղլու Յոնաթանըն օղլու
36 Զաքարիա, հէմ օնուն գարընտաշլարը Եմայիա վէ Ազարիէլ՝ Միլալա՝ Գիլալա՝ Մաա՝ Նաթանայէլ վէ Յուդա վէ Բենամի Ելլահ ատէմի Դաւիթին Հմուսիգի
37 այէթլէրի իլէ՝ վէ քեաթիպ Եզրաս էօնլէրինճէ իտի։ Վէ Հօնլարըն գարշըսընտա օլան փունկար գափուսունտա Դաւիթ շէհրինին
38 ներտիպանլէրինտէն հիսարըն ներտիպանըն՝ Դաւիթ եվինին իսթիւնտէն կիւն տօղրույա տօղրու
39 Թա Նսուլար գափուսունատէք չըգտրլար։ Վէ Հշիւքր էտէնլէրին օպիր ալայը՝ գարշըտան կիտէրլէր իտի, վէ պէն օնլարըն արտընճա գավմըն եարըսը իլէ հիսարըն իւզէրինտէ՝ Ֆուրունլար գուլլէսինտէն Նէնլի

հմ. Ի'. Ի։ 445։

—

ղ Նեհմ. ԼԲ. 2։

կէսիկ Ղընտան գափուսունտա
40 տուրտուղար ։ Ա՛ է չիւքը վէրէն-
ղէրին իքի ալայը Ա՛ղլահըն է-
վինտէ տուրտուղար , պէն վէ պի-
ղէմճէ օլան պէյղէրին եարըսը տա-
41 խի պո-բոռ-գ ։ Ա՛ է քեահինղէր
Ենղիակիմ՝ Ա՛ասիա՝ Ա՛ինիամին՝
Ա՛ղքիա՝ Ենղիովէնայի՝ Ա՛ազաբրիա
42 վէ Ընանիա պօրուղար իլէ , Հէմ
Ա՛ասիա վէ Սեմայիա վէ Ենղիա-
զար վէ Ոզի վէ Յօհանան վէ
Ա՛եղքիա վէ Ենղամ վէ Ենզեր ։ վէ
մուսիգարլար նազիրլէրի Յիզբրիա
43 իլէ սէս գալտրտրլար ։ Ա՛է օղ
կիւնտէ պէօյիւք գուրպանլար քէս-
տիլէր , վէ շաղ օլտուղար ։ զիրա
Ա՛ղլահ օնլարը պէօյիւք շադլըգ ի-
լէ շաղ էյլէտի , Հէմ գարըլար
վէ չօճուգլար տախի շաղ օլտու-
ղար ։ վէ Ենրուսաղէմին չէնղիյի
ուզաղտէք իշիտիլտի ։

— է Մն. Լ։ 11, 13։ Պ. ԺԷ. 5, 12, 13։

44 Ա՛է ՙօղ կիւնտէ խազինէղէրին՝
փէշքէշղէրին՝ թուրֆանտալարըն՝
վէ ի՛ւշղէրին օտալարը իւզէրինէ
ատէմղէր թա՛յին օղունտուղար քի՝
շէհրիլէրին չիֆթիլիքէրինտէն քեա-
հինղէրին վէ Պ՛եւիղիլէրին շէրի՝
հիսսէղէրինի օրայա թօփլայալար ։
զիրա Յուգա՝ հազըր օլան քեահին-
ղէրտէն վէ Պ՛եւիղիլէրտէն շաղ օղ-
45 տու ։ Ընի՛ն քի մուսիգարլար վէ
գափուճուղար տախի օնլարըն Ա՛ղ-
լահընըն նէվպէթինի վէ փաքղէմէք
նէվպէթինի ՙՊաւիթին վէ օղլու
Ասաղմանուն էմրինէ կէօրէ պէքլէ-
46 տիլէր ։ Ա՛իրա մուգատտէմ՝
Դաւիթին վէ Ա՛ասափըն կիւնղէ-
րինտէ՝ մուսիգարլարըն պաշլարը
վէ Ա՛ղլահա համտ ու սէնա իլա-
47 հիղէրի վար իտի ։ Ա՛է Զիւմղէ Իս-
րայէլ՝ Ա՛օրաաբէղին կիւնղէրինտէ
վէ Նեհեմիանըն կիւնղէրինտէ մու-
սիգարլարըն վէ գափուճուղարըն
կիւն պէ կիւն իգթիզա էտէն թա՛-
յինղէրինի վէրիրլէր իտի ։ վէ օն-
լար Պ՛եւիղիլէրէ հիսսէ Ա՛էր ՚թագ-
տիս էտէրլէր իտի , վէ ՚Պ՛եւի-
ղիլէր՝ Ընհարոն օղուլլարընա թագ-
տիս էտէրլէր իտի ։

ՊԸՊ ԺԴ

Պաբելոգ խալգըն Իսրայէլիղէրտէն այրըլ-
մըղը ։ 4 Նեհեմիանըն հէյքէլին օտալարընը
փաքղէթանիլի ։ 10 Ա՛ղլահըն եվինած իշրա օ-

լան ուչդունտաղուգլարը տօղրութտուղը ։
15 Օնուն՝ շաբաթ կիւնիւնիւն պօղուլմասը-
նը՝ 23 վէ փութփէրէսթիէր իլէ եվլենմէյի-
մէն՝ էթտիյի ։

հմ. Ի'. Ի։ 445։

—

1 Օ՛ղ կիւնտէ՝ գավմ իշիտիր իքէն
՚Ա՛ովսէսին՝ քիթապընտան օ-
գուննտու , վէ օնտա եազըլը պու-
լունտու քի՝ ՚Ընմմոնլուլար վէ Ա՛ո-
վաբլըլար Ա՛ղլահընն ճէմաա'թընա
2 էպէտէն կիրմէյէղէր . Ընիւն քի
Իսրայէլ օղուլլարընը էքմէք իլէ
վէ սու իլէ գարշըլամատըլար , իւ-
լա ՚Պաղաամը օնլարընն իւղէրինէ
իւճրէթ իլէ թութտուղար քի օն-
լարա պէտ տուա՝ էտէ . ամմա
՚Ա՛ղլահըմըզ պէտ տուա՛յը խայր
3 տուայա տէօնտէրտի ։ Ա՛է վագի՛
օլտու քի թէվրաթը իշիթտիքլէրի
կիւպի՝ Իսրայէլտէն ՚ճիւմլէ գա-
րըշըգ խալգը այրըտրլար ։
4 Ընմմա պունտան էվվէլ՝ ՚Ա՛ղլա-
հըմըզ էվինին օտալարը իւզէրինէ
մէմուր օլան քեահին Ենղիասիբ՝
Տուբիա իլէ խըսըմ օլմուշ իտի ։
5 Ա՛է օնա՝ մուգատտէմա ՚Պ՛եւիղ-
լէրէ վէ մուսիգարլարա վէ գա-
փուճուլարա թայի՛ն օղունմուշ
՚էքմէք փէշքէշղէրինի՝ քիւնլիյիւ
վէ գապլարը վէ պուղտայըն Հէմ
շարապըն վէ եաղըն ի՛ւշղէրինի վէ
քեահինղէրին գալտրմա փէշքէշ-
լէրինի գօտուգլարը եէրտէ՝ պիր
6 պէօյիւք օտա եափտը ։ Ա՛է Զիւմ-
լէ պու վագթտա՝ պէն Ենրուսա-
ղէմտէ տէյիլ իտիմ . զիրա ՚Բա-
բիլոն փատիշահը Ընտաշէօին օ-
թուզ իքինճի եըլընտա փատիշա-
հա վարտըմ , վէ պիր զէմանտէն
սօնկրա փատիշահտան իզին ալ-
7 տըմ ։ Ա՛է Ենրուսաղէմէ կէլտիմ ,
վէ Ենղիասիբին Տուբիա իչիւն՝ օնա
՛Ա՛ղլահ էվինին ավլուսունտա օտա
եափմաղըլա էթտիյի եարամազլըղը
8 տույտում ։ Ա՛է զայէթ իլէ կիւ-
ճլէմէ կէլտի . վէ Տուբիա էվինին
Զիւմլէ էշեասընը օտատան տիշա-
9 րը աթտըմ ։ Ա՛է էմր էթտիմ , վէ
՝օտալարը փաքղէտիլէր . վէ Ա՛ղ-
լահ էվինին գապլարընը՝ էքմէք
փէշքէշինի վէ քիւնլիյիւ թէքքըար
10 օրայա կէօթիւրտիւմ ։ Ա՛է Պ՛է-
վիլիղէրին Ա՛թայի՛նլէրի վէրիլմէ-
յինի պիլտիմ . չիւն քի՝ իւրզմէթի
իշղէյէն Պ՛եւիղլէր վէ մուսիգար-

ա է Օր. Լ։ 11, 12։ է հմ. Ի'. Ի։ 445։ ը է Օր. ԽԷ. 3, 4։ է հմտ. ԽԷ. 5։ Նե. Ի. 9, 10։ թ հմտ. ԽԷ. 11։ ԽԷ. 10։ ժ Օր. ԽԷ. 5։ ի Պ. Թ. 2։ Ա. 28։ ։ ղ Պ. Ժբ. 44։ ե հմտ. Ժբ. 21, 24։ զ Պ. Ժբ. 44։ է Պ. Ե. 14։ ը Խա. 5։ թ է Մն. ԽԹ. 5, 15, 16, 18։ ժ Ասղ. գ. 8։

լար հէր քէս ե՛քէնտի չիֆթլիյինէ
11 գաչմըշ իտի ։ Օնուն իչիւն զա-
պիթլէր իւէ ե՛չէքիչիպ տէտիմ քի՝
Ա՛լլահըն էվի նէ՞ սէպէպտէն պը-
րաղըլսը • իմտի օնլարը ՃԷմ՝ է-
տիպ՝ մանսուպլարընա տիքտիմ ։
12 Ա՛է Հ՛ճիւմլէ Յուդա պուղտայըն
վէ շարապըն վէ զէյթունն եաղընդն
ի՛ւշլէրինի խաղինէլէրէ կէօթիւր-
տիւլէր ։ Ա՛է ՚խաղինէլէր իւզերի-
նէ խաղինէտարլար՝ քեահին Ա-
ղե՛հայը վէ քեաթիպ Սադո՛կու
վէ Ղեւիլիլէրտէն փաղայիայը գօ-
տուա՛, վէ եանլարընտա՝ Ա՛տթա-
նիա օղլու Օ՛ազուրուն օղլու Ը-
նան իտի • ղէրա օնլար Ղէմին սա-
ղլըղը իտի , վէ գարընտաչլարընա
թագսիմ էթմէք օնլարըն խըզմէ-
12 թի իտի ։ ՚Նա՛ Ա՛լլահըմ՝ պու-
նուն իչիւն պէնի զէյք էյլէ , վէ
Ա՛լլահըմըն էվինտէ հէմ օնուն
խըզմէթինտէ էթտիյիմ իհսանլէ-
րիմի ժահվ էյլէմէ ։
15 Օլ կիւնլէրտէ Յուդատա ՚շա-
քաթ կէ՛նէ՛նտէ ՃԷնտէրէ սրգան-
լար վէ տէմէտ կէօթիւրէնլէր հէմ
տէ էշէքլէրի շարապ իլէ՝ իւզիւմ
իլէ վէ ինճիր իլէ վէ հէր կէօնէ
եիւք իլէ եիւքլէտէնլէր կէօրտիւմ,
քի ՚օնլարը շաքաթ կիւնիւնտէ Ը-
րուսաղէմէ կէթիրիրլէր իտի • իմ-
տի զախիրէ սաթտըգլարը կիւնտէ
16 օնլարը ա՛զարլատըմ ։ Հէմ օնտա
սաքին օլան Տիւրոսլուլար պալըգ
վէ հէր կէօնէ մաճա՝ կէօթիւրիւր-
լէր իտի , վէ շաբաթտա Յուդա
օղուլլարընա Ը՛րուսաղէմտէ պիլէ
17 սաթարլար իտի ։ Իմտի ՚Յուդա-
նըն ա՛յանլարը իլէ հէքիչիպ օնլա-
րա տէտիմ քի՝ Պու իշլէտիյինիզ
ֆէնա շէյ նէ՞տիր , քի շաբաթ կիւ-
18 նիւնիւ մուրտարլարընըզ ։ Պա-
պալարընըզ տա պէօյլէ է՞թմէտի-
լէրմի , վէ Ա՛լլահըմըզ՝ իւզերիմիզէ
վէ պու շէհրին իւզերինէ ճիւմլէ
պու պէլայը կէթիրտի • վէ սիզ շա-
բաթը մուրտարլամաղըլա , Իսրայէ-
լին իւզերինէ ղազապ զամմ էտէր-
19 սինիզ ։ Իմտի վագի՛ օլտու քի
շարաթտան էվվէլ Ը՛րուսաղէմին
գափուլարը ՚գարանլըգ օլունճա՝
տէտիմ քի գափու գանատլարը
գափանալար , վէ էմր էթտիմ քի՝
թա շաբաթ էրթէսինէտէք աչըլ-

ճռ • Ի՛ • Լ • 434 դէ ։

ճռ • Ի՛ • Լ • 434 դէ ։

մայալար • վէ Ղափուլարտա ու-
շագլարըմտան տուրտուրտում քի՝
շաբաթ կիւնիւնտէ իչէրիյէ եիւք
20 կիրմէյէ ։ Ա՛է պազիրկեանլար վէ
հէր սաթըլաճագ շէյ սաթանլար՝
պիր իքի տէֆա՝ Ը՛րուսաղէմին տի-
21 ղարըսընտա կէՃէլէտիլէր ։ Ա՛է օն-
լարը ա՛զարլայըպ՝ օնլարա տէտիմ
քի՝ Ա՛իչ նի՞չիւն հիսարընն գարշըսըն-
տա կէՃէլէյօրսունուզ , էյէր պիր
տահա էտէր իսէնիզ , սիզէ էլ սա-
լարըմ • օլ զէմանտան պէրու՝ շա-
22 բաթտա կէլմէտիլէր ։ Ա՛է Պ՛ե-
ւիլիլէրէ տէտիմ քի՝ ՚քէնտիլէրի-
նի փաքէյէլէր , վէ շաբաթ կիւ-
նիւնիւ թագտիս էթմէք իչիւն՝
գափուլարը պէքլէմէյէ վարալար •
Նէ՞ Ա՛լլահըմ՝ պունուն իչիւն
տախի պէնի զէյք էյլէ , վէ ի՛նայէ-
թինին չօգ լուդունա կէօրէ՝ պանա
մէրհամէթ գըլ ։
23 Օլ կիւնլէրտէ տախի Ը՛հուո-
տիլէրի կէօրտիւմ քի՝ ՚Ազոտոս-
լու՝ Ա՛մմընլու վէ Մ՛ոաբըլը գարը-
24 լար ալմըշլար իտի ։ Ա՛է օնլարըն
օղուլլարը եարը Ա՛զոտոս տիլինճէ
սէօյլէյէլէր իտի , վէ Ը՛հուտիճէ
սէօյլէմէք պիլմէզլէր իտի , հէմ
ախէր գավմիլէրին լիսանինճէ սէօյ-
25 լէյէլէր խո ։ Իմտի ՚օնլար իլէ
էէքիշտիմ , վէ օնլարը սէօյտիւմ ,
վէ օնլարտան պա՛զը քիմսէլէրի
տէօյտիւմ , վէ սաչլարընը եօլտուում ,
վէ օնլարա Ա՛լլահ իլէ եէմին վէր-
տիմ քի՝ օնլարըն օղուլլարընա գըզ-
լարընը վէրմէյէէր , վէ օնլարըն
գըզլարընտան օղուլլարընա վէ քէն-
26 տիլէրինէ ալմայալար ։ ՚Իսրայէլ
փատիշահը Մ՛ողոմն օնլարըն սէ-
պէպի իլէ կիւնահ է՞թմէտիմի • վէ
՚չօգ թայիֆէլէրտէ օնուն կիպի
փատիշահ եօղուտու , հէմ ՚Ա՛լլա-
հընըն սէվգիւլիւսիւ օլուպ՝ Ա՛լ-
լահ օնու ճիւմլէ Իսրայէլ իւզէ-
րինէ փատիշահ նասպ էթմիշ իտի
իսէ տէ , ՚եատ գարըլար օնա պի-
27 լէ կիւնահ էթտիրտիլէր ։ Իմտի
՚եատ գարըլար ալմաղըլա Ա՛լլահը-
մըզդա ի՛սհան էտիպ՝ հէփ պու պէօ-
յիւք եարամազլըզը իշլէմէյէ սիզի
28 տինկլէյէլի՞մ մի ։ Ա՛է պէօյիւք
քեահին ՚Ազիասիբին օղլու՝ Յո-
վիադա օղուլլարընտան պէրի Ի-
րոնլու Ա՛նաթաղատըն տամատը

Ա՛նդ • Ի՛ • Լ • 434 դէ ։

Ա՛նդ • Ի՛ • Լ • 434 դէ ։

Digitized by Google

իտի · իմոի օնու եանըմտան գօվ-
29 տում : °Լա՜ Ըլլահըմ՝ օնլարը
խաթըրնա կէթիր , չիւն քի քեա-
հինլիյի վէ ֊քեահինլիյին վէ Պ֊ե-
ւիլիէրին ա՛հտրնը նափաք էթտի-
30 լէր : Իմոի ՞օնլարը ճիւմլէ եա-
պանճըլարտան փաքէտիմ · վէ
քեահինլէրին հէմ Պ֊եւիլիէրին
նէվպէթլէրինին հէր պիրինի քէնտի
31 խըզմէթինէ նասպ էթտիմ՛, կէրէք
թայի՛ն օլունմուշ վաղթլարտա
Բօսուն փէշքէշլի իչիւն՝ կէրէք
թուրքմանտալար իչիւն · Եա՜ Ըլ-
լահըմ՝ պէնի խայր իչիւն խաթրը-
նա կէթիր :

ԵՍԹԵՐ

ՊԸՊԸ

Ըռասերոսուն զէյաֆէթ էթտիյի : 10 Օնուն Ըսթինէ սուլթանը կէթխրթմէյէ կէօնտե-
րիպ օնուն կէլմէտիյի : 13 Փատիշահըն օնու պօշամնդա մէչվէրէթ էթտիյի : 21 Օնուն
ֆէրմանը :

1 Պ է վագի՛ օլտու քի ՞Ըսուերո-
֊սուն՝ եա՛նի Բ֊Հինտուէն Հ֊ա-
պէշէտէք Եհիւզ իյիրմի եէտի է-
յալէթէ սալթանաթ սիւրէն Ը-
2 սուերոսուն կիւնէրինտե · Օլ է-
յամտե Ըսուերոս փատիշահ ՏԸՇու-
շան շէհրինտե օլան Բ֊փատիշահ-
լըղընըն Թախթընտա օթուրուր ի-
3 քէն , փատիշահլըղընըն իւչիւնճիւ
ենըլընտա՝ ճիւմլէ սերվէրլէրինէ վէ
գուվլարընա Ղէյաֆէթ էյլէտի ·
Վէ Ֆիւրս Հէմ Ա՛ատի գուվվէթ-
լիլէրի՛ էյալէթլէրին պէյլերի վէ
սերվէրլերի Հուզուրունտա իտիլէր :
4 Օլ զէման պիր չօգ կիւն՝ եիւզ
սէքսէն կիւն ճէնիլ փատիշահը-
ղընըն մալինի վէ ա՛զամէթինին ա-
լա լ՛ղզէթինի կէօսթէրտի :
5 Պ է օլ կիւնլէր թէքմիլ օլուն-
ճա , փատիշահ Ծ֊ուշան շէհրին-
տէ պուլունան ճիւմլէ խալգա՝
պէօյիւքտէն քիւչիւյէտէք՝ փատի-
շահ սէրալը պաղչէսինին ավլու-
սունտա եէտի կիւն զէյաֆէթ էյ-
6 լէտի : Պէյազ պիւրիւնճիւք՝ տիւլ-
պէնտ վէ լաճիվէրտ փէրուէլէր՝ ին-
ճէ քէթէն վէ էրղավանի իփլէր իլէ
մէրմէր տիրէքլէրէ կիւմիւշ հալ-
գալար իւզէրինէ թագըլմըշ իտի ·
վէ գըզըլ վէ պէյազ վէ պալկամի
վէ սիյահ մէրմէրտէն տէօշէմէ իւ-
զէրինէ Եալճուն վէ կիւմիւշ սե-
7 տիրլէր փէնջէրէլի էտի : Պ է ալ-
թուն գապլար իլէ հէմ կէօնա կէօն
գապլար իլէ իչմէյէ վէրիրլէր իտի ·
վէ զանիմէթ իլէ՝ փատիշահա եա-
գըշտըղը կիպի՝ փատիշահ շարապը
8 վար իտի : Պ է իչքի գանուն իւզ-
րէ իտի , զօր էտէն եօղուտու · զի-
րա փատիշահ՝ էվինին ճիւմլէ քէտ-
խիւտալարընա պէօյլէ էմր էթմիշ
իտի քի՝ հէր քէսին միւրատը իւզ-
9 րէ էտելէր : Ըսթինէ սուլթան
տախի Ըսուերոս փատիշահըն շա-
հանէ սէրայընտա գարըլարա զէյա-
ֆէթէ էյլէտի :
10 Ա֊էտինճի կիւնտե Բ֊փատիշահըն
եիւրէյի շարապտան քէյֆլի իքէն ,
Ըսուերոս փատիշահըն Հուզուրունա-
տա խըզմէթ էտէն Ա֊Է֊Հուման՝
Ա֊Իզթա՝ Բ֊Ըրզոնա՝ Ա֊Իգթա վէ Ը-
բագթա՝ Ո֊Զէթար վէ Վ֊Ազբաս
11 նամ եէտի խաստրլարա տէտի քի՝
Ըսթինէ սուլթանը շահանէ թաճ
իլէ՝ փատիշահըն Հուզուրունա կէ-
թիրէլէր , քի գավմլարա վէ սէր-
վէրլէրէ օնուն ճէմաղլինի կէօսթէ-
րէ · զէրա կիւզէլ չէհրէլի իտի :
12 Ըմմա Ըսթինէ սուլթան փատիշա-
հըն՝ խաստրմլար վասիթասը իլէ օ-
լան էմրինէ կէօրէ կէլմէյէ իմթի-
նա՝ էյլէտի · վէ փատիշահ զա-

ՀԱ · Ի՛ · Ն · 434 գէ ։

• Պ · Ջ · 14 ։
֍ Մաղ · Բ · 4, 11, 12 ։
ա Պ · Ժ · 30 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ն · 434 գէ ։

Բ Պ · Ժ · 34 ։
գ Խա · 14, 22 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ն · 521 գէ ։

ա Ն Ջը · Բ · 6 · Դան · Թ · 1 ։
Բ Պ · Ը · 9 ։
գ Դան · Ջ · 1 ։
դ Նէեմ · Ա · 1 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ն · 519 գէ ։

է Ճ Հագ · Ա · 46 ։
Ը Ծան · Ե · 20 ։ Պ · Բ · 18 ։ Մար · Ջ · 21 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ն · 519 գէ ։

Է պա՛գ՝ Պ · Հ · 8 ։ Ն ղեկ · Բէ · 41 ։ Ը֊մոս · Ջ · 4 ։

Ը Բ Հագ · Ժ · 28 ։

Ը Պ · Է · 9 ։

Digitized by Google

յէթ իւէ էօվքէվէնիպ՝ օնուն զա-
զապը թուԹուշտու ։
13 Իմտի փատիշահ ՚վագԹլարը
պիլէն Ի՛ուլէմայէ տէտի . (զիրա
փատիշահըն ումուրու չէրի՛Թի
վը հիւքմիւ՝ հէփ անկլայանլարըն
էօնիւնէ Թագտիմ օլուր իտի ։
14 Հէմ օնա գարիպ օլան Ւփատիշահըն
եիւզիւնիւ կէօրիւպ փատիշահլըգ-
տա պաշտա օԹուրան Ֆիւրս վէ
Ա՛ատիւէրին՝ Կարսընա՝ Ամեմար՝
ԸգմաԹա՝ Թարսիս՝ Ա՛երէս՝ Ա՛ար-
սընա՝ վէ Ա՛եմուքան նամ Ի՛եէտի
15 սէրվէրլէրինէ փէֆի՛ քի՛) Ճէրա՛ն
Ըսթինէ սուլԹանա՝ Ըսուերոս
փատիշահըն խատըմլար վասիԹասը
իւէ օլան էմրինի իճրա էԹմէտիյի
իչիւն՝ էԹմէյէ նէ՞ լազըմ կէլիր ։
16 Վ Է Ա՛եմուքան՝ փատիշահըն
վէ սէրվէրլէրին Հուզուրունտա տէ-
տի քի՝ Ըսթինէ սուլԹան եալընըզ
փատիշահա տէյիլ՝ իւլա ճիւմլէ
սէրվէրլէրէ վէ Ըսուերոս փատի-
շահըն ճիւմլէ էյալէԹլէրինտէ օ-
լան գավմլարա գապահաթ էԹտի ։
17 Նյէր սուլԹանըն պու իչլի ճիւմ-
լէ գարըլարա չըգար իսէ ՝ օնլար՝
Ըսուերոս փատիշահ էմր էԹտի քի
Ըսթինէ սուլԹանը քէնտի Հուզու-
րունա կէԹիրէ ՝ վէ օ վարմատը տէ-
յէրէք ՚գօճալարընը Թահգիր էտէ-
18 ճէքլէր ։ Վ Է պու կիւնքի կիւնտէ
սուլԹանըն պու սէօզլէրինի իչլի-
տէն՝ Ֆիւրս վէ Ա՛ատիւէրին խա-
Թունլարը փատիշահըն ճիւմլէ
սէրվէրլէրինէ տէյէճէքլէր . վէ
ղայէթ չօգ խագարէթ վէ նիզա՝ օ-
19 լաճագ ։ Նյէր փատիշահա խօշ
կէօրիւնիւր իսէ ՝ Թարաֆընտան
շահանէ ֆէրման սատըր օլսուն ՝
վէ Ֆիւրս հէմ Ա՛ատիւէրին գա-
նունլարընտա եազըլսըն քի՛ ՚ֆէյհ
օլունմասըն . վէ Ըսթինէ ասլընգ
Ըսուերոս փատիշահըն Հուզուրու-
նա կէլմէսին ՝ վէ փատիշահ օնուն
սալԹանաԹընը՝ օնտան էյի օլան
20 ղայրիսինէ վէրսին ։ Վ Է փատի-
շահըն էտէճէյի ֆէրման պիլԹիւն
մէմլէքէԹինտէ իշիտիլինճէ՝ քի պու
պէօյիւք տիւր ՝ ճիւմլէ գարըլար
պէօյիւքտէն քիւչիւյէտէք ՚գօճա-
լարընա բաղլէթ էտէճէքլէր ։
21 Իմտի պու սէօզ փատիշահըն
Հէմ սէրվէրլէրին նազարընտա խօշ

կէօրիւնտիւ ՝ վէ փատիշահ Ա՛է-
մուքանըն սէօզիւնէ կէօրէ էյլէ-
22 տի ։ Վ Է փատիշահըն ճիւմլէ է-
յալէԹլէրինին ՝Հէր պիր էյալէԹի-
նէ քէնտի եազըսընճա վէ Հէր պիր
գավմա քէնտի տիլինճէ մէքԹուպ-
լէր կէօնտէրուի քի՝ Հէր քէս
Ղքէնտի էվինտէ զապիԹլիք էտէ ՝
վէ գավմընըն տիլինճէ սէօյլէյէ ։

ՊԸՊ Ր

Ըսթինէնին եէրինէ պիր սուլԹան աէչիլմէսի էմր օլունտուղու ։ 8 Ւսթերին աէչիլուիյի ։ 15 ()նուն սուլԹան օլտուղու ։ 21 Ա՛ուրԹքէնին փատիշահա էԹաիյէ խըզմէԹի սիճիւէ գայտ օլտուղու ։

1 Պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Ըսուե-
րոս փատիշահըն էօվքէսի Թէս-
քին օլունճա ՝ Ըսթինէյի վէ օնուն
էյլէտիյինի՝ Հէմ ՚օնուն Հագգը-
նա օլան ֆէրմանը զիքր էյլէտի ։
2 Վ Է փատիշահա խըզմէթ էտէն ու-
շագլարը տէտիւէր քի՝ փատիշահ
իչիւն սիմասը կիւզէլ պաքիրէ գըզ-
3 լար արասընլար ։ Վ Է փատիշահ՝
մէմլէքէԹինին ճիւմլէ էյալէԹլէ-
րինտէ միւպաշիրլէր Թայի՛ն էԹ-
սին ՝ վէ Հէր սիմասը կիւզէլ պա-
քիրէ գըզը Ճուշան շէհրինէ գա-
րըլար էվինէ փատիշահըն խատըմը
գարըլար մուհաֆըզը օլան ՚եգէ-
նին էլի ալԹընա ճէմ՝ էԹսինլէր ։
վէ օնլարա լազըմ օլան միսք հաղ-
4 լարը վէրիլսին ։ Վ Է փատիշահըն
կէօզլէրինէ խօշ կէօրիւնէն գըզ՝
Ըսթինէնին եէրինէ սուլԹան օլ-
սուն ։ իմտի պու սէօզ՝ փատիշա-
հըն նազարընտա խօշ կէօրիւնմէք
իւէ ՝ էօյլէ էյլէտի ։
5 Ճուշան շէհրինտէ պիր նէ-
հուտի քիմսէ վար իտի ՝ քի օնուն
ատը՝ Ւսենիամինլի Ակս օղլու Սի-
մէի օղլու Ձայիր օղլու Ա՛ուրԹքէ
6 իտի ։ Ոի ՚օ՝ Ռաբիլոն փատիշա-
հը ՚նաբուգոդոնոսորուն սիւրտիւ-
յիւ Ձուդա փատիշահը ՚Ձեքո-
նիանըն պիլէսինճէ սիւրիւլէն էսիր-
լէր իւէ Ռրուսաղէմտէն սիւրիւլ-
7 միւշ իտի ։ Վ Է պու ֆնֆէ՝ ՚ամոռե-
ացասը գըզը Ըգասսայը՝ եա՛նի Ռս-
Թերի ՚պէսէլէր իտի ՝ զիրա օնուն
պապասը վէ անասը եօղուտու ։ վէ

600

Digitized by Google

պու գըզ՝ սիմասը կիւզել վէ էյի կէօսթէրիշլի իտի , վէ գըզըն պա-
պասը վէ անասը էօլտիւքտէ՝ Ա՛ուրթքէ օնու քէնտինէ գըզ տէ-
յիւ ալմըշ իտի ։
8 Ա՛է վագի՝ օլտու քի փատիշա-
հըն էմրի վէ ֆէրմանը իշլտիլտիք-
տէ՝ վէ Շուշան շէհրինտէ Ո՛ե-
գէնին էլի ալթընտա պիր չօգ
գըզլար ՚ձէմ՝ օլունտուգտա , Ես-
թեր տախի փատիշահըն սէրայընտա
գարըլարըն մուհաֆըզը Ո՛եգէնին
9 էլի ալթընտա ալընտը ։ Ա՛է գըզ
օնուն նազարընտա խօշ կէօրիւն-
տիւ , վէ օնուն հուզուրունտա
լուքֆ պուլտու ։ իմտի թէզ Ւօ-
նա լազըմ օլան միսք եաղլարընը՝
հէմ օնուն թա՛յինլէրինի վէ փա-
տիշահ սէրայընտան օնա վէրիլմէյէ
սէչիլմիշ հէտի գըզլարը վէրտի ։
վէ օնու գըզլարը իլէ գարըլար է-
վինին էն էյի մահալինէ կէօչիւր-
10 տիւ ։ Ես՛թեր քէնտի գավմընը վէ
վիլայաթընի խապէր վէրմէտի ։ զի-
րա Ա՛ուրթքէ օնա թէնպիհ էթտի
11 քի՝ խապէր վէրմէյէ ։ Ա՛է Ա՛ուրթ-
քէ հէր կիւն գարըլար էվինին ավ-
լուսու էօնիւնտէ կէզնիր իտի քի՝
Ես՛թերին սէլամէթինի վէ օնուն
նիհէ օլաճաղընը պիլէ ։
12 Ա՛է գարըլար ա՛տէթի իւզրէ օն
իքի այ թէքմիլ օլուպ՝ հէր պիր գը-
զընն Ըսուերոս փատիշահա վարմադա
նէվպէթի կէլինճէ , (զիրա օնլարըն
փաքէնմէլէրի կիւնլերի պու մին-
վալ իւզրէ՝ Ւա՛նէ ալթը այ միւր-
բի սաճի եաղը իլէ վէ ալթը այ
խօշ գօգուլու Ւճըլարը վէ գարը-
լարա լազըմ օլան միսք եաղլարը իլէ
13 օլուր իտի ։) օլտէմ գըզ փատի-
շահա պէօյլէ կէլիր իտի ։ օ՝ հէր
նէ տիլէր իտի իսէ օնա վէրիլիր ի-
տի քի՝ օնուն պիլէնինճէ գարըլար
էվինտէն փատիշահըն սէրայընտա
14 վարա ։ Ըխշամտա վարըր իտի ,
վէ սապահլայըն գարըլարըն օպիր
էվինէ օտաղըգլարըն մուհաֆըզը օ-
լան փատիշահըն խատրմը Ասա-
գազըն էլի ալթընտա տէօներ իտի ։
գըզ փատիշահ օնտան հազզ է-
տիպ՝ ատը իլէ չաղըրըմատըգճա՝
արթըգ փատիշահա վարմազ իտի ։
15 Ես՛մտի Ա՛ուրթքէնին քէնտինէ գըզ
էվլատ իչիւն ալտըղը Ւա՛մուճասը
Ըրիքէլին գըզը Ես՛թերին փատի-
շահա վարմադա նէվպէթի կէլինճէ ։ գըզ՝ գարըլարըն մուհաֆըզը
օլան փատիշահըն խատրմը Ո՛եգե-
նին տէտիյինտէն դայրի շէյ թալապ
էթմէտի ։ վէ Ես՛թեր ճիւմլէ օնու
կէօրէնլէրին նազարընտա լուքֆ
16 պուլտու ։ Ա՛է Ես՛թեր Ըսուերոս
փատիշահա օնուն շահանէ սէրա-
յընա՝ օնուննճու այտա եա՛նի ֆի-
քէթ այընտա օնուն փատիշահը-
ղընըն եէտինճի երլընտա ալընտը ։
17 Ա՛է փատիշահ Ես՛թերի ճիւմլէ
գարըլարտան զիյատէ սէվտի , վէ
օնուն նազարընտա ճիւմլէ պաքի-
րէլէրուէն զիյատէ լուքֆ ու իհ-
սան պուլտու , վէ փատիշահանէ
թահճը օնուն պաշընա գէյուպ՝ օնու
Ըսթինէնին եէրինէ սուլթան էյլէ-
18 տի ։ Ա՛է փատիշահ ճիւմլէ սէր-
վէրլէրինէ վէ գուլլարընա Ես՛թեր
զիյաֆէթինի՝ պիր ֆպէօյիւք զի-
յաֆէթէ էյլէտի ։ վէ էյալէթլէրիկ
րահաթլըգ իհսան էթտի , վէ փա-
տիշահա լայըգ հէտիյէլէր վէրտի ։
19 Ա՛է իքինճի տէֆա՝ գըզլար տէվ-
շիրիլտիյինտէ , Ա՛ուրթքէ ֆփա-
տիշահըն գափուսունտա օթուրուր
20 իտի ։ Ես՛թեր՝ Ա՛ուրթքէնին օնա
թէնպիհ էթտիյի կիպի՝ քէնտի
վիլայաթինի վէ գավմընը խապէր
վէրմէտի ։ չինն քի Ես՛թեր Ա՛ուրթ-
քէնին սէօզիւնիւ՝ օնուն եանընը-
տա պէօլէնտիյի զէման կիպի է-
տէր իտի ։
21 Օլ կիւնլէրտէ՝ Ա՛ուրթքէ փա-
տիշահըն գափուսունտա օթուրուր
իքէն , գափու պէքչիլէրինտէն
Ե՛հիգեան վէ Թարէս նամ փատի-
շահըն իքի խատրմլարը տարըլըպ՝
Ըսուերոս փատիշահըն իւզէրինէ
22 էլ՛սալմաղա չալըշտըլար ։ Ա՛է պու
շէյ Ա՛ուրթքէյէ մա՛լիւմ օլմա-
ղըլա , Ես՛թեր սուլթանա խապէր
վէրտի ։ վէ Ես՛թեր Ա՛ուրթքէնին
ատը իլէ փատիշահա սէօյլէտի ։
23 Ա՛է պու շէյ թէֆթիշ օլունտուգ-
տա՝ ասհէհ պուլունտու , վէ օն-
լարըն իքիսի աղաճ իւզէրինէ ա-
սըլտը ։ վէ փատիշահըն հուզու-
րունտա Ե՛թէվարիխ քիթապընտա
եազըլտը ։

ՊԸՊ Դ

ա Համ. իգ. 7 : ա Թագ. ժե. 8 :

բ Պ. ը. 19:

գ Խա. 5 : Սաղ. ժե. 8 :

դ Խա. 2 :

ե Խա. 2. Պ. ը'. 9 :

զ Դան. ջ. 19 :

է Սաղ. ձջ. 8 :

ը Պ. թ. 24:

1 Ա Է պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Ը-
սուէրոս փատիշահ Ընգաձլը
Ըմադաթա օղլու Համանը պէօ-
յիւթուիւ, վէ օնու եիւճէլթուի. վէ
օնուն խաքէմլէսինի՝ ճիւմլէ պիլէ-
սինճէ օլան սէրվէրլէրին իւսթ եա-
2 նընա գօտուռ : Ա Է փատիշահըն
գափուսունտա օլան փատիշահըն
հէփ գուվլարը Համանա տիզ չէօ-
քիւպ՝ թէմէննա էտէրլէր իտի ,
զիրա փատիշահ օնուն իչիւն էօյլէ
էմր էթմիշ իտի. ամմա Ուրթքէ
տիզ չէօքմէտի , վէ թէմէննա էթ-
3 մէտի : Իմտի փատիշահըն գափու-
սունտա օլան փատիշահըն գուվ-
լարը Ուրթքէյէ տէտիլէր քի՝
Ային փատիշահըն էմրինտէն նի-
4 չիւն թէճավուզ էտէրսին : Ա Է
վադի՝ օլտուռ քի՝ օնլար օնա հէր
կիւն սէօյլէյիպ օնլարը տինկլէմէ-
մէք իլէ , օլտէմ Համանա խապէր
վէրտիլէր քի՝ Ուրթքէնին սէօզ-
լէրի սապիթ օլուր մու կէօրէլէր .
զիրա օ օնլարա՝ քէնտինին Իտ-
հուտի օլտուղունու խապէր վէր-
5 տի : Ա Է Համան՝ Ուրթքէնին
քէնտինէ տիզ չէօքմէտիյինի վէ
թէմէննա էթմէտիյինի կէօրիւնճէ ,
6 Համան Ղազապ իլէ տօլտուռ : Ա Է
եալընզ Ուրթքէյէ էլ սալմա-
ղա կէօզլէրինտէ ալչագ ղէյ կէօ-
րիւնտիւ , զիրա օնա Ուրթքէնին
գավմընը խապէր վէրմիշլէր իտի .
վէ Համան՝ Ուրթքէնին գավմը-
նը՝ Ըսուէրոսուն ճիւմլէ մէմլէքէ-
թինտէ օլան էճիւմլէ Իհուտի-
լէրի հէլաք էթմէյէ չալըշտը :
7 Իվվէլքի այտա՝ եա՛նի Նիսան
այընտա Ըսուէրոս փատիշահըն օն
իքինճի եըլընտա՝ օն իքինճի օլան
Ընգար այընատէք կիւնտէն կիւնէ
վէ այտան այա Համանըն էօնիւն-
տէ փուր եա՛նի գուրա՝ աթըլտը :
8 Ա Է Համան Ըսուէրոս փատի-
շահա տէտի քի՝ Էմլէքէթինին
ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ գավմը-
րըն արասընտա տաղըլմըշ վէ այ-

ՊԸՊ Դ

Համանըն պէօյիւտիւյիւ : 2 Ուրթքէնին օ-
նա թա՛զիմ էթմէյէ իմթինա՛ էթտիի : 5
Համանըն ինթիգամ ալմագ իսթէտիյի : 8
Օնուն Իհուտիլէրի հէլաք էթմէյէ փատի-
շահան ֆէրման ալըրըզ :

ը Ինզր. է. 13 : Գաղ. ժգ. 20 :

րըլմըշ ֆարգլը պիր գավմ վար .
վէ Հօնլարըն գանունլարը ճիւմլէ
գավմլարընքինտէն ֆարգլը տըր ,
վէ փատիշահըն գանունլարընը իճ-
րա էթմէզլէր . իմտի օնլարը հա-
լինտէ գօմագ փատիշահա եագըշ-
9 մազ : Իյէր փատիշահա խօշ
կէօրիւնիւր իսէ , օնլարը հէլաք
էթմէյէ ֆէրմանա եազըսընը . վէ պէն
իչի իչլէյէնլէրին էլինէ՝ փատիշա-
հըն խազինէսինէ կէթիրմէք իչիւն
օն պին գանթար կիւմիւշ թար-
10 թայըմ : Օլտէմ փատիշահ է-
լինտէն Հիւզիւրունա Չզգարըպ՝
օնու Իհուտիլէրին Տիւշմընի
Ընգաձը Ըմադաթա օղլու Համա-
11 նա վէրտի : Էմ փատիշահ Համա-
նա տէտի քի՝ Օլ կիւմիւշ սա-
նա վէրիլտի , օլ գավմ տախի քի՝
օնա կէօզլէրինտէ խօշ կէօրիւնէնի
էյլէյէսին :
12 Ա Է օլ իլք այըն օն իւչիւնճիւ
կիւնիւնտէ՝ փատիշահըն Քեա-
թխիւլէրի չաղընլտըլար , վէ փա-
տիշահըն ուլու պէյլէրինէ վէ հէր
էյալէթին իւզէրինտէ օլան վալի-
լէրէ վէ հէր էյալէթին հէր պիր
գավմընըն սէրվէրլէրինէ Եազըլա-
րընճա վէ հէր գավմըն տիլինճէ՝
Համանըն ճիւմլէ էմր էթմիյինէ
կէօրէ եազըլսըր . փատիշահ Ըսու-
էրոսուն ատը իլէ եազըլըպ՝ փատի-
շահըն եիւզիւյիւ իլէ միւրլէնտի :
13 Ա Է փատիշահըն ճիւմլէ էյալէթ-
լէրինէ Հուլագլար եէտի իլէ մէք-
թուպլէր կէօնտէրիլտի քի՝ Նպիր
կիւնտէ օն իքինճի այըն եա՛նի Ը-
դար այընըն օն իւչիւնճիւ կիւ-նիւն-
տէ ճիւմլէ Իհուտիլէրի՝ կէնճլէ-
րի վէ իխթիյարլարը՝ չօճուգլարը
վէ գարըլարը գըրալար՝ գալը է-
տէլէր վէ հէլաք էտէլէր , վէ ղօն-
լարըն մալընը եաղմա էտէլէր :
14 Քէթխուդան սուրէթի ճիւմլէ
գավմլարա աշկյաար օլմագ իչիւն
հէր պիր էյալէթէ ֆէրման վէրի-
լէ քի՝ օլ կիւն իչիւն հազըր օ-
15 լալար : Հուլագլար փատիշահըն
սէօզիւ իլէ մէճպուր օլարագ չզգ-
տրլար , հէմ ֆէրման Հուշան
շէհրինտէ վէրիլմիշ իտի . ան-
տէն փատիշահ Համանի իլէ իչմէյէ
օթուրտուռլար . Հուշան շէհրի
իսէ իզթիրապա տիւշտիւ :

ը Ինզր. է. 13 : Գաղ. ժգ. 20 :

ա Համ. իգ. 7 : ա Թագ. ժե. 8 :

բ Պ. ը. 19:

գ Խա. 5 : Սաղ. ժե. 8 :

դ Խա. 2 :

ե Խա. 2. Պ. ը'. 9 :

զ Դան. ջ. 19 :

է Սաղ. ձջ. 8 :

ը Պ. թ. 24:

թ Պ. ը. 2,8:

ժ Նէհ. խա. 42 :

ժա Պ. է. 6 :

ժբ Պ. ը. 9 :

ժգ Պ. ա. 22: ը. 9 :

ժդ Է. Ջագ. ի. 8 : Պ. ը. 8, 10 :

ժե Պ. ը. 10:

ժզ Պ. ը. 12, լա:

ժէ Պ. ը. 11:

ժը Պ. ը. 13, 14 :

ժթ Պա՛գ՝ Պ. ը. 15 : Ռաք. իթ. 2 :

Digitized by Google

ՊԸՊ Դ

Ա՛ուրթքէնին վէ Նէհուտիէրին ֆիղանը ։ 4 Նաթերին օնուն սէպէպինի սիւալ էթտիյի ։ 7 Ա՛ուրթքէնին օնաւ Նաթերէ խապէր վէրտիյի , վէ օնա՝ փատիշահա բէձա էթմէյէ իպրամ էթտիյի ։ 15 Ընուն գայէ օլուպ՝ պիր կիւն ուրուճ թա՛յին էթտիյի ։

1 Վ֊Է Ա՛ուրթքէ ճիւմլէ օլունանը տուդունձա , Ա՛ուրթքէ Էսվապլարընը երրթտը , վէ չուլ հէմ քիւլ կիյինիպ՝ շէհրին օրթասընա չըգտը , վէ Իպէօյիւք հէմ ածը ֆէրեաւտ իլէ ֆէրեաւտ էյլէտի ։
2 Վ֊Է թա փատիշահրն գափուսուն նուն էօնիւնէ կէլտի . զիրա չուլ կիյինմիշ իքէն՝ փատիշահ գափուս
3 սունտան կիրիլմէզ իտի ։ Վ֊Է փատիշահրն էմր ու ֆէրմանը եէրինտիյի հէր պիր էյալէթին հէր մահալինտէ՝ Նէհուտիէրին պէօյիւք եասը վէ ուրուճու վէ աղլայրը վէ ֆէրեաւտը վար իտի . չօճուարը Իուն տէ վէ քիւչուք եամթարլար իտի ։
4 Վ֊Է Նաթերին ճարիյէլերի վէ խաւտմլարը կէլինպ՝ օնա խապէր վէրտիլէր . իմտի սուլթան զայէթ իլէ էլէմ չէքտի , վէ էսվապլար կէօնտէրտի քի՝ Ա՛ուրթքէյէ կիյտիրիպ՝ օնուն իւզէրինտէն չուլու կիտէրէլէր , ամմա օ պոնոո գա
5 պուլ էթմէտի ։ Իմտի Նաթեր փատիշահրն՝ օնա խըզմէթ էթմէյէ թայի՛ն էթտիյի Իաթաք նամ խատրմընը չաղըրտը , վէ օնա Ա՛ուրթքէնին հագգընա էմր էյլէտի քի՝ պու նէ՞ օլա վէ պու նէ՞ իչիւն տիւր պիլէ ։
6 Վ֊Է Իաթաք Ա՛ուրթքէյէ՝ շէհրին փատիշահ գափուսունուն գարշընտա օլան մէյտանընա չըգտը ։
7 Վ֊Է Ա՛ուրթքէ օնա ճիւմլէ վագի՛ օլանլարը՝ վէ Իամանըն Նէհուտիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն փատիշահրն խազինէսինէ թարթմաղա վա՛տ էթտիյի կիւմիւշլիւն էթա՛հ
8 հիւտիւնիւ խապէր վէրտի ։ Իէմ օնա՝ օնլարը հէլաք էթմէք իչիւն Հուշանտա Նսատրը օլան ֆէրմանի եազըսընըն սուրէթինի վէրտի քի՝ Նաթերէ կէօսթէրիպ օնա խապէր վէրէ , հէմ օնա թէնպիհ էտէ քի՝ փատիշահա վարըպ օնա եալվարա , վէ օնուն հուզուրունտա քէնտի
9 գամմը իչիւն րէճա էյլէյէ ։ Վ֊Է Իաթաք վարըպ՝ Նաթերէ Ա՛ուրթքէնին սէօզլէրինի խապէր վէրտի ։
10 Վ֊Է Նաթեր Իաթաքա սէօյլէյիպ՝ Ա՛ուրթքէ իչիւն պէօյլէ էմր
11 վէրտի ։ Փատիշահրն հէփ գուվլարը վէ փատիշահ էյալէթլէրինին գավմլարը պիլըրլէր քի՝ չաղըրըմազտան փատիշահրն էիչ տիվանխանէսինէ կիրէն հէր էրքէք եա գարը Էէօլտիւրիւլսիւն տէյիւ մախսուս պիր գանունն վար , մէյէր Ըփատիշահ օնա ալթուն ա՛սայը ուզատա քի եաշայա . վէ պէն չիմտի օթուզ կիւն տիւր քի փատիշահա
12 վարմադա չաղըրըմատըմ ։ Իմտի Նաթերին սէօզլէրինի Ա՛ուրթքէյէ
13 խապէր վէրտիլէր ։ Վ֊Է Ա՛ուրթքէ տէտի քի՝ Նաթերէ պէօյլէ ճէվապ կէօթիւրէլէր . Կէնտի քէնտինտէ սանմա քի՝ փատիշահրն էվինտէ օլմաղըլա՝ ճիւմլէ Նէհուտիլէրտէն
14 սէն գուրթուլաճագսըն ։ Օ֊իրա պու վագթտա սէն էյէր պիր վէճհ իլէ սիւքիւթ էտէր իսէն , Նէհուտիլէրէ իմտատ վէ գուրթուլուշ պիր զայրի մահալտէն զուհր էտէր , ամմա սէն՝ վէ պապանըն էվի հէլաք օլուրսունուզ . վէ քիմ պիլիր , պէլքի սէն փատիշահլըղա պէօյլէ պիր վագթ իչիւն էրտին ։
15 Վ֊Է Նաթեր տէտի քի՝ Ա՛ուրթքէյէ պէօյլէ ճէվապ կէօթիւրէ
16 լէր ։ Վ֊Ար Հ֊ուշանտա պուլունան ճիւմլէ Նէհուտիլէրի ճէմ՛ էյլէ , վէ պէնիմ իչիւն ուրուճ էտիպ՝ կէճէ վէ կիւնտիւզ Ֆիչ կիւն եէմէն վէ իչմէն . պէն տախի ճաթիյէլէրիմ իլէ պէօյլէ ուրուճ էտէրիզ , վէ գանունըն մուխալիֆ իսէ տէ փատիշահա պէօյլէ վարայըմ . վէ Իհէլաք օլուր իսէմ հէլաք օ
17 լայըմ ։ Իմտի Ա՛ուրթքէ վարըպ՝ Նաթերին օնա ճիւմլէ թէնպիհ էթտիյինէ կէօրէ էյլէտի ։

ՊԸՊ Ե

Նաթերին փատիշահա վարմադա ճէսարէթ էթտիյի , թալիթի իլէ գապուլ օլունտուղու , վէ փատիշահ իլէ Իամանը զիյաֆէթէ տա՛վէթ էթտիյի ։ 6 փատիշահրն օնա կէօսթէրտիյի հիւնէր մուա՛մէլէյէն ճէսարէթ ալըպ՝ Նաթեր փատիշահ իլէ Իամանը էրթէսի կիւն տախի զիյաֆէթէ տա՛վէթ էթտիյի ։ 9 Իամանըն Ա՛ուրթքէյէ տարըլըպ՝ օնուն իչէն պիր տաբաղաճը գուրտուղու ։

ԹԻ·Ի՛·Լ·510 գէ ։
ա ԸՀ ԹԻ·Ա·Ա·11 ։
բ ՀԵՒ·Է·6։ Նէվկ·իէ·30։
գ Նոյն·իէ·31։
դ Նա·ծբ·5։ Դան·թ·3։
ե ՊԱԳ՝ Պ·է·1 ։
զ Պագ՝ Նոյն·խե·14 ։
է Պ·ֆ·9 ։
ը Պ·ֆ·14, 15 ։
ԹԻ·Ի՛·Լ·510 գէ ։
է Պ·Է·1 ։
ը Դան·Ը·9 ։
թ Պ·Է·2 ։ Ը·4 ։
ժ Պագ՝ Պ·է·1 ։

Digitized by Google

1 Ալ է վագի՝ օլտու քի ա՛իւլհանճիւ
`կիւնտէ՝ Նաթեր փատիշահա-
նէ էսվապլարընը կիյիպ փատիշա-
հըն էվինին բիչ տիւլանխանէսինտէ
փատիշահըն սէրայը գարշըսընտա
տուրտու . վէ փատիշահ՝ փատի-
շահ սէրայընտա սէրայ գափուսու-
նուն գարշըսընտա քէնտինին փա-
տիշահ թախթընտա օթուրուր ի-
2տի : Ալ է վագի՝ օլտու քի փա-
տիշահ՝ Նաթեր սուլթանըն տի-
վանխանէսէ տուրտուղունու կէօ-
րիւնճէ , նազարընտա բի՛նայէթ
պուլտու , վէ բփատիշահ՝ էլինտէ
օլան ալթուն ա՛սայը Նաթերէ ու-
ղարթը , վէ Նաթեր եագլաշըպ՝
3ա՛սանըն ուճունա տօգանտը : Ալ է
փատիշահ օնա տէտի քի՝ Նա՛-
թեր սուլթան սանա նէ՞ օլտու ,
վէ տիւէյին նէ՞ տիր , գփատիշահ-
լըղըն եարըսընտաէք պիլէ , վէ
4սանա վէրիւսին : Ալ է Նաթեր տէ-
տի . Նայէր փատիշահա խօշ կէ-
լիր իսէ , փատիշահ ՟ամանի իւէ
պու կիւն՝ օնա էթտիյիմ զնյա-
5ֆէթէ կէլսին : Ալ է փատիշահ՝
՟ամանա ա՛ճէլէ էթտիրինքի Նա-
թերին սէօզիւնիւ էտէ տէտի . իմ
տի փատիշահ ՟ամանի իւէ Նաթե-
րին էթտիյի զնյաֆէթէ վարտը :
6 Ալ է ՚ղարապ սէօհփէթինտէ
փատիշահ Նաթերէ տէտի քի՝ բՏի-
լէյին նէ՞ տիր , վէ սանա վերիլ-
սին . մաթլուպուն նէ՞ տիր , փատի-
շահ՚ղըղըն եարըսընտաէք պիլէ , վէ
7իճրա օլունա : Ալ է Նաթեր ճէվապ
վէրիպ տէտի . Տիլէյիմ վէ մաթ-
8լուպում՝ էյէր փատիշահըն նա-
զարընտա բի՛նայէթ պուլտում իսէ ,
վէ էյէր փատիշահ տիլէյիմի վեր-
մէյէ վէ մաթլուպումու իճրա էթ-
մէյէ խօշլանըր իսէ , փատիշահ
՟ամանի իւէ՝ օնլարա էտէճէյիմ
զնյաֆէթէ կէլսին , վէ եարըն փա-
տիշահըն սէօզիւնէ կէօրէ էտէյիմ :
9 Իմտի ՟ամանի օղ կիւն շազ վէ
նիւրէյի խօշ օլարագ չըգտը . ամ-
մա ՟ամանի՝ փատիշահըն գափու-
սունտա Ա՛ուրթքէնին օնտան էօ-
թիւրիւ բգալգմատըղընը վէ գը-
մըլտանմատըղընը կէօրտիւյիւ կի-
պի՝ ՟ամանի Ա՛ուրթքէնին իւզէ-
10րինէ ղազագ իւէ տօլտու : Նաքին

1 Օղ կէճէտէ փատիշահըն ույ-
գուսու գաչտը , վէ էմր էթտի
քի՝ ա՛վուգուա՛թը զիքր էտէն թէ-
վարիխ քիթապընը կէթիրէյէր . վէ
փատիշահըն հուզուրունտա օգուն-
2տու : Ալ է եազըլմըշ պուլունտու
քի՝ Նսուէրոս փատիշահա էլ սալ-
մաղա չալըշան փատիշահըն իքի
խատըմը՝ գափու պէքչիլէրի բԽգ-
թան վէ Թարէս խուսուսունտա
3Ա՛ուրթքէ խապէր վէրտի : Ալ է
փատիշահ տէտի քի՝ Պունուն ի-
չիւն Ա՛ուրթքէյէ նէ՞ իքրամ վէ
ի՛զզէթ օլունտու . վէ փատիշահըն

թ. Ի՛. Լ. 510 ֆէյ։
ա պաՀ՝ պ. Ջ. 16։
բ պաՀ՝ պ. Ջ. 11. Ը. 4։
գ Նահակ. բա. 1։
դ պ. Ջ. 11։ Ը. 4։
ե Մար. Ղ. 23։
զ պ. Է. 2։
է պ. Թ. 12։
ը պ. Ջ. 5։
թ. Ի՛. Լ. 510 ֆէյ։
ժ Եսթ. 22։
ի պ. Թ. 7, ԺԱ։
լ պ. Ջ. 1։
խ պ. Է. 9։
ծ պ. Ի. 4։
կ պ. Է. 10։
հ պ. Ի. 23։
մ պ. Ի. 21։

ՊԸՊ Ջ

Նսուէրոսուն՝ սիհիլէրտէ Ա՛ուրթքէնին օնա էթտիյի սատըգ խըզմէթինի օգուտմաղըլա , օնուն ի՛վազընը վէրմէյէ հաղըրլըգ կէօրտիւյիւ : 4 ՟ամանըն փատիշահտան Ա՛ուրթքէյի ամաղա իզին ալմագ իչիւն կէլմիշ իքէն , պիլմէյէրէք օնա ի՛զզէթ իքրամ էթմէյէ բէյ վէրտիյի : 13 ՟ամանընն՝ քէնտի իչինին ա՛քսի կիթտիյինէ չըքտայէթ էտէր իքէն , ֆամիլտաը օնուն հէլաքինի փէչին խապէր վէրտիյի :

Digitized by Google

ուշագլարը՝ օնա խըզմէթ էտէնլէր տէտիլէր քի՝ Օնա պիր շէյ օլուն-
Ա մատը : Վ Է փատիշա՝ Ը վլուտա
քի՞մ վար տէտի . Է ման իսէ
փատիշահ սէրայընըն տիշ ավլու-
սունա կէլմիշ իտի քի՝ փատի-
շահա տէյէ , քի Ա՝ուրթքէյի՝ օ-
նուն իչիւն հազըրլատըղը աղաճըն
5 իւզէրինէ աստ : Ա մտի փատիշա-
հըն ուշագլարը օնա տէտիլէր քի՝
Ը ղթէ Է ման ավլուտա տուրուս-
յօր . վէ փատիշահ՝ Կիրսին տէտի :
6 Վ Է Է ման կէրինճէ , փատիշահ
օնա տէտի քի՝ փատիշահըն իք-
րամ էթմէք իսթէտիյի ատէմէ նէ՞
օլունսա կէրէք . վէ Է ման եիւ-
րէյինտէ տէտի քի՝ փատիշահ պէն-
տէն զայրի քի՞մէ իքրամ էթմէք
7 իսթէր : Վ Է Է ման փատիշահա
տէտի քի՝ փատիշահըն իքրամ էթ-
8 մէք իսթէտիյի ատէմէ՝ փատիշա-
հըն կիւտիյի փատիշահ իսիա՛-
թը վէ Ե փատիշահըն պինտիյի աթը
հէմ պաշընա գօնուլան փատիշահ
9 թաճընը կէթիրէլէր , վէ իսիա՛թ
իլէ աթ փատիշահըն էն մի՛ւթէ-
պէր սէրվէրլէրինտէն պիրինին է-
լինէ վէրիլէ . վէ փատիշահըն օլ
իքրամ էթմէք իսթէտիյի քիմսէյի
կիւտիրսինլէր , վէ աթա պինմիշ
իքէն չէհրին սօգագլարընտան կէ-
չիրիպ՝ Ը էօնիւնճէ չաղըրսընլար քի՝
փատիշահըն իքրամ էթմէք իսթէ-
10 տիյի ատէմէ պէօյլէ օլուր : Օլ-
տէմ փատիշահ Է ման ա տէտի
քի՝ ինէզ տէտիյին կիւպի իսիա՛թը
վէ աթը ալ , վէ փատիշահըն գա-
փուսունտա օթուրան Ի՝նհուտի
Ա՝ուրթքէյէ էտյլէ էյլէ . ճիւմլէ
սէօյլէտիյինտէն պիր շէյ կէրի
գալմասընը :
11 Ա մտի Է ման իսիա՛թը վէ
աթը ալտը , վէ Ա՝ուրթքէյէ կիյ-
տիրիպ՝ օնու աթա պինմիշ ի-
քէն չէհրին սօգագլարընտան կէ-
չիրտի , վէ էօնիւնճէ չաղըրը ի-
տի քի՝ փատիշահըն իքրամ էթ-
մէք իսթէտիյի ատէմէ պէօյլէ օ-
12 լուր : Ը՞նտէն Ա ուրթքէյէ փատի-
շահըն գափուսունա տէօնտիւ .
Է ման իսէ գասավէթլու վէ Ե պա-
շը էօրթիւլիւ օլարագ՝ Ե ա՛ճէլէ-
13 թէն էվինէ չէքիլտի : Վ Է Է ման
գարըսը Օ՞ղրէսէ վէ ճիւմլէ տօսթ-
լարընա՝ հէփ պաշընա կէլէնի նագլ
էթտի . վէ օնուն ա՛լիմլէրի վէ
գարըսը Օ՞ղրէս օնա տէտիլէր քի՝
Ա՞էնին օլ էօնիւնտէ տիւշմէյէ
պաշլատըղընը Ա՝ուրթքէ էյէր Ն է-
հուտիլէրին զիւրրիյէթինտէն ի-
սէ , սէն օնա ղալխ օլամայաճագ-
սըն , իլլա օնուն հուզուրունտա
14 էլպէթթէ տիւշէճէքսին : Օ՞նլար
տահա օնուն իլէ սէօյլէր իքէն ,
փատիշահըն խատրմլարը եէթի-
շիպ՝ Ի՞սթերին էթտիյի զիյաֆէ-
թէ Է ման ը կէօթիւրմէյէ ա՛ճէլէ
էթտիլէր :

ՊԸՊ Ը

Ն սթերին քէնտի նէֆսի իչիւն վէ քէնտի խալըընըն խէյրսը իչիւն զիյաֆէթէտէ փա-
տիշահ ըէճա էթտիյի : 5 Օնուն Է ման-
տան չէքէյէթ էթտիյի : 7 փատիշահըն ղա-
զաթէ կէլիպ՝ Է ման ը Ա՝ուրթքէ իչիւն
եափտընը տարաղաճընտա սօրմասընը էմր
էթտիյէ :

1 Ա մտի փատիշահ Է ման իլէ Ն ս-
թեր սուլթանըն եանընա զիյա-
2 ֆէթէ վարտը : Վ Է փատիշահ իքին-
ճի կիւնտէ տախի Ը՞շարաթ սէօհ-
փէթինտէ Ն սթերէ տէտի . Ն ս-
թեր սուլթան՝ տիւէյին նէ՞տիր ,
վէ սանա վէրիլէ , վէ մաթլուպուն
նէ՞տիր , փատիշահ ը ղընը եարըսը-
նատէք փէյէ , վէ իմճա օլունա :
3 Վ Է Ն սթեր սուլթան ճէվապ
վէրիպ տէտի քի՝ Ն յէր նաշարընը-
տա լութֆ պուլտում իսէ եա՛
փատիշահ՝ վէ էյէր փատիշահա
խօշ կէլիր իսէ , պանա տիւէյիմ
իլէ ճանըմ՝ վէ մաթլուպում իլէ
4 գավմըմ պաղըշանսըն : Օ՞իրա
հէմ պէն հէմ գավմըմ գըրրլմա-
ղա՝ գաթը օլունմադա վէ հէլաք
օլունմադա Ե սաթըլտըգ . վէ էյէր
գուլլար վէ խալայըգլար օլմադա
սաթըլսա իտիք , էյէրչի տիւշմէն
փատիշահըն զարարընը է օտէյէմէզ
իտի իսէ տէ , սիւքիւթ էտէր ի-
5 տիմ : Վ Է Ը՞սուերտա փատիշահ
սէօյլէյիպ Ն սթեր սուլթանա տէ-
տի քի՝ Պու քի՞մ տիր , հէմ պու
նէ՞րէտէ տիր , քի պէօյլէ էթմէյէ
օնուն եիւրէյի ճէսարէթի էթտի :
6 Վ Է Ն սթեր տէտի . Պու տիւշմէն
վէ խասիմ՝ եարամազ ատէմ Է մ-
ման տըր . վէ Է ման փատի-
շահըն վէ սուլթանըն հուզուրուն-
տան գօրգտու :

Digitized by Google

թ. Ի՛. Լ. 510 գէ։

7 Ալ է փատիշահ շարապ սէօհփէ-
թինտէն ղազապ իլէ սէրայըն պաղ-
չէսինէ գալգտը, Ա՛ման իսէ քէն-
տի նէֆսի իչիւն Նսթեր սուլթան-
տան ըէճա էթմէյէ գալտը. զիրա
քէնտինէ՝ փատիշահտան ալէլա կէ-
լէճէյինի կէօրտիւ։

8 Ալ է փատիշահ սէրայըն պաղչէ-
սինտէն շարապ սէօհփէթի օտա-
սընա տէօնիւնճէ, Ա՛ման՝ Նս-
թերին օլ օլտուղտա Ահէտիրին իւս-
թիւնէ տիւշմիւշ իտի, վէ փա-
տիշահ տէտի քի՝ Իվլոէ պէնիմ
եանըմտա սուլթանա՞ տախի մի զօր
էտէճէք. փատիշահըն աղզընտան
պու սէօզ չզգտըղը կիպի՝ Ա՛ա-
մանըն եիւզիւնիւ էօրթիւլէր։

9 Օլտէմ Ընրօնա նամ խաստմ՛ար-
տան պիրի փատիշահըն հուզուր-
բունտա տէտի քի՝ Ինչթէ Ա՛ման-
նըն փատիշահ իչիւն խայր սէօյլէ-
յէն Ա՛ուրթքէ իչիւն եափտըղը
ղէլլի արչընն ուզուն աղաճ տախի
Ա՛ամանըն էվինտէ տուրսուլօր. վէ
փատիշահ տէտի քի՝ Օնու օնուն
10իւզէրինէ ասըն։ Իմտի Ա՛ամանը՝
Ա՛ուրթքէ իչիւն հայզրլատըղը ա-
ղաճընն իւզէրինէ աստըլար. վէ
փատիշահընն ղազապը թէսքին օլ-
տու։

ՊԸՊ Ը

Ա՛ուրթքէնին պէօյիւտիւյիւ։ 3 Նսթերին փատիշահա՝ Ա՛ամանըն մէքթուպլարընը պաթ-թալ էթմէյէ ըէճա էթտիյի։ 7 Նսուերոսուն Նհէուտիլէրէ՝ քէնտիլէրինի հընջզ էթ-մէյէ իզին վէրտիյի։ 15 Ա՛ուրթքէյէ կէօս-թէրիլէն Ի՛զզէթ՝ վէ Նհէուտիլէրին աէվինճ ու սիւրիւրի։

1 Օլ կիւնտէ Ընսուերոս փատի-
շահ՝ Նհէուտիլէրին տիւշմէ-
նի Ա՛ամանըն էվինի Նսթեր սուլ-
թանա պաղընչատը. վէ Ա՛ուրթքէ
փատիշահըն հուզուրունա կէլտի,
զիրա Նսթեր՝ օնուն քէնտինէ Ա՛նէ
2 օլտուղունու խապէր վէրտի։ Ալ է
փատիշահ Ա՛ամանտան կիւտէրտիյի
եիւզիւնիւ չզգարըպ՝ օնու
Ա՛ուրթքէյէ վէրտի. վէ Նսթեր
Ա՛ուրթքէյի՝ Ա՛ամանըն էվի իւզէ-
րինէ նասպ էթտի։

3 Ընտէն Նսթեր թէքրար փատի-
շահըն հուզուրունտա սէօյլէտի,
վէ օնուն այադլարընա տիւշտիւ,
վէ աղլայարագ օնա եալվարտը քի՝
Ընգագը Ա՛ամանըն քէօթիւլիւ-
յիւնիւ վէ Նհէուտիլէրին իւզէրի-
նէ գուրտուղու գաստընը իպթալ
4 էտէ։ Ալ է փատիշահ Նսթերէ
ալթուն ա՛սայը ուզալթտը, վէ Նս-
թեր գալգընպ՝ փատիշահըն հուզուր-
5 բունտա տուրտու, վէ տէտի քի՝
Նյէր փատիշահա խոշ կէլիր իսէ,
վէ էյէր հուզուրունտա լութֆ
պուլտում իսէ, վէ պու չէյ փա-
տիշահըն հուզուրունտա տօղտու
կէօրիւնիւր իսէ, վէ պէն նազա-
րընտա էյի իսէմ, ֆէրման եազըլ-
սըն քի՝ Ընգագը Ըմադաթա օղ-
լու Ա՛ամանըն՝ փատիշահըն ճիւմ-
լէ էյալէթլէրինտէ օլան Նհէու-
տիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն եազ-
տըղը մագտուտու մէքթուպլէրի
6 կէրի չէվիրիսինլէր։ Ո՞իրա Ոպէ-
նիմ գավմըմա վագի՝ օլաճագ պէ-
լայը կէօրմէյէ նի՞ճէ գատիր օլա-
յըմ, վէ խըսըմլարըմըն հէլաքինի
կէօրմէյէ նի՞ճէ գատիր օլայըմ։
7 Ալ է Ընսուերոս փատիշահ Նս-
թեր սուլթանա վէ Նհէուտի
Ա՛ուրթքէյէ տէտի քի՝ Իչթէ Ա՛ա-
մանըն էվինի Նսթերէ պաղընչլա-
տըմ, վէ օնու՝ Նհէուտիլէրէ էլ
սալտըղը իչիւն աղաճ իւզէրինտէ
8 աստըլար։ Իմտի սիզ Նհէուտի-
լէրին հադգընա՝ սիզէ խոշ կէօ-
րիւնէնի փատիշահըն իսմի իլէ եա-
զըն, վէ փատիշահըն եիւզիւնիւ
իլէ միւհրլէյին. զիրա փատիշա-
հըն իսմի իլէ եազըլըպ՝ փատիշահըն
եիւզիւնիւ իլէ միւհրլէյնէն մէք-
թուպու Ընէօնտիւրմէք օլմազ։
9 Ալ է օլ վագթտա իւչիւնճիւ այ-
տա եա՛նի Ալիվան այընտա այըն ի-
յիրմի իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ Ոփա-
տիշահըն քհանթիպլէրի չաղըրլտը-
լար, վէ Նհէուտիլէրէ հէմ
Ը՛ինտէն Ա՛ապէչէտէք օլան է-
յալէթլէրին եիւզ իյիրմի եէտի է-
յալէթին ուզու պէյլէրինէ վէ վա-
լիլէրինէ վէ սէրվէրլէրինէ՝ Ընհէր
էյալէթէ եազըսընա վէ հէր գավ-
մա լհսանընընա վէ Նհէուտիլէրէ
քէնտի եազըլարընա վէ լհսանլարը-
նա կէօրէ՝ Ա՛ուրթքէնին ճիւմլէ
10 էմր էթտիյի կիպի եազըլտը։ Ալ է
Ընսուերոս փատիշահըն իսմի իլէ
եազըպ՝ փատիշահըն եիւզիւնիւ իլէ

թ. Ի՛. Լ. 510 գէ։

է պ. ը. 11։ է. 3։

է պ. ը. 6։

ը պ. ը. 1։

ը պ. ը. 22։ ը. 12։

ժ ը. Յոագ. իը. 8։ պ. ը. 12, 13։

Digitized by Google

1 Ալ է ՝օն իքինձի այտա՝ եա՛նի Ը-
դար այընտա օն իւչիւն-
ճիւ կիւնիւնտէ՝ ²փատիշահըն սէօ-
զիւ վէ ֆէրմանը իճրա օլունա-
ճագ վագթ եէթիշինճէ , Նէհոու-
տիլէրին տիւշմէնլէրի օնլարա թէ-
սալլութ էթմէյէ ումտուգլարը
կիւնտէ , մասլահաթ տէօնմէք իւլէ՝
Նէհոուտիլէր ³խասիմլէրինէ թէ-
2 սալլութ էթտիլէր . Նէհոուտիլէր
քէնտի չէհրլէրինտէ Ըսուհրոս փա-
տիշահըն ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ
⁴պիրիքտիլէր քի՝ ⁵օնլարըն քէօ-
թիւլիւյիւնիւ արայանլարա էլ ա-
լալար , վէ օնլարըն էօնլէրինտէ
քիմսէ տուրամատը . զիրա Ղօնլա-
րըն գօրգուսու ճիւմլէ գավմլարըն
3 իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի : Ալ է է-
յալէթլէրին ճիւմլէ սէրվէրլէրի
վէ ուլու պէյլէրի վէ վալիլէրի վէ
փատիշահըն իչլէրինի կէօրէնլէր՝
Նէհոուտիլէրէ իմնատ էտէրլէր ի-
տի . զիրա իւզէրլէրինէ Ալուրթքէ-
նին գօրգուսու տիւշմիւշ իտի :
4 Օ իրա Ալուրթքէ՝ փատիշահըն
սէրայընտա պէօյիւք իտի , վէ օ-
նուն նամը ճիւմլէ էյալէթլէրէ
վարմըշ իտի . չիւն Ալուրթքէ նամ
քիմսէ ⁶կիթաիքճէ պէօյիւր իտի :
5 Ամտի Նէհոուտիլէր ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրինի գըլըճ վուրուշու իլէ
վուրուշ՝ գաթլ ու հէլաք էթտի-
լէր . վէ խասիմլէրինէ խօթէտիք-
6 լէրի կիպի էթտիլէր : Ալ է Նէհոու-
տիլէր՝ Հ՚ուշան չէհրինտէ պէշ
եիւզ ատէմ գաթլ ու հէլաք էթ-
7 տիլէր : ⁷Էմ փարսանդաթայը վէ
8 Դաղփոնու վէ Ըսփաթայը՝ վէ
Փորաթայը վէ Ըդալիայը վէ Ըրի-
9 գաթայը՝ վէ փարմասթայը վէ Ըրի-
սայը վէ Ըրիդայը վէ Վայեզաթա-
10 Յը՝ Նէհոուտիլէրին տիւշմէնի Ը-
մագաթա օղլու ⁸Ամանըն օն օղ-
լունու գաթլ էթտիլէր . ամմա
⁹եաղմայա էլլէրինի սալմաւորլար :
11 Օլ կիւնտէ Հ՚ուշան չէհրինտէ
մագթուլլէրին սայըսը՝ փատիշահըն
հուզուրունա կէլտի :
12 Ալ է փատիշահ Նսթեր սուլթա-
նա տէտի քի՝ Նէհոուտիլէր Հ՚ու-
շան չէհրինտէ պէշ եիւզ ատէմ
իլէ ⁸Ամանըն օն օղուլլարընը
գաթլ ու հէլաք էթտիլէր , փա-

միւհրլէտի . վէ աթլարա՝ քէօհ-
լանլարա վէ գըսրագ գուտուգլա-
րը գաթրըլարա պինիշ ուլագլար
եէտի իլէ մէքթուպլէր կէօնտէր-
11 տի , քի օնլար իլէ փատիշահ հէր
շէհրտէ օլան Նէհոուտիլէրէ իլճին
վէրտի քի՝ ճէմ՝ օլուպ քէնտի
նէֆսլէրի իչիւն տուրալար , քի օն-
լարա հիւճիւմ էտէճէք գավմըն
վէ էյալէթին ճիւմլէ ա՛սքէրինի
չօճուգլար վէ գարըլար իլէ գըրա-
լար՝ գաթլ էտէլէր վէ հէլաք էտէ-
լէր , վէ ¹օնլարըն մալինի եաղմա
12 էտէլէր , Ըսուհրոս փատիշահըն
ճիւմլէ էյալէթլէրինտէ ²պիր կիւնտէ՝ օն իքինձի այըն եա՛նի Ադար այընըն օն իւչիւնճիւ կի՚նիւնտէ օ-
13 ¤ոտ՚ն՝ ³Էքթուպուն սուրէթի պու իտի քի՝ հէփ գավմլարա պէյան օլ-
մագ իչիւն էյալէթլէրին հէր պիրին-
տէ ֆէրման վէրիլէ , քի Նէհոուտի-
լէր օլ կիւնտէ տիւշմէնլէրինտէն
ինթիգամ ալմագ իչիւն հազըր օլա-
14 լար : Ուլագլար քէօհլանլարա վէ
գաթրըլարա պինիպ՝ փատիշահըն
սէօզիւ իլէ մէճպուր օլուպ ա՛ճէլէ
էտէրէք չըգտըլար . ֆէրման իսէ
Հ՚ուշան չէհրինտէ վէրիլտի :
15 Ալ է Ա՛ուրթքէ փատիշահըն
հուզուրունտան՝ լաճիվէրտ վէ ագ
փատիշահանէ խիլա՛թ իլէ վէ պէօ-
յիւք ալթուն թաճ իլէ վէ ինճէ
տիւլպէնտ վէ էրղավանի լիպաս ի-
լէ չըգտը . վէ ³Հ՚ուշան չէհրի
16 չէնլէնիպ շազ օլտու : Նէհոուտի-
լէրին ⁴րուշանլըղը՝ վէ սիւրիւր վէ
17 շազլըգ վէ իքրամը վար իտի : Ալ է
էյալէթլէրին հէր պիրինտէ վէ շէ-
հիրլէրին հէր պիրինտէ փատիշա-
հըն սէօզիւ վէ ֆէրմանը էրիշտիյի
մահալտէ՝ Նէհոուտիլէրին սիւրիւր
վէ շազլըղը օլուպ՝ զէյաֆէթ վէ
²խայրաթ կիւնիւ էվուէլէը . վէ տի-
յարըն գավմլարընտան չօգ փէմէ-
լէր ³Նէհոուտի օլտուլար , զիրա
Ղօնլարըն իւչէրինէ Նէհոուտիլէրին
գօրգուսու տիւշտիւ :

ՊԸՊ Թ

Նէհոուտիլէրին՝ քէնտի տիւշմէնլէրինի հէլաք էթտիքլէրի : 12 Նսթերին րէճասը իւչ Ը-
սուհրոսուն պիր կիւն տահա Նէհոուտիլէր տիւշմէնլէրինի գաթլ էթմէյէ՝ վէ Ամանըն օղուլլարընը սասլմասընա եմր էթտիյէ :
20 Փուրիմ պայրամընըն իքտաս օլունմասը :

ԳՈ . Ի՛ . Լ . 509 գէ .
ա Պ . Ը . 12 :
բ Պ . Ֆ . 13 :
գ Ը ՓԱԳ . ԻԷ . 41 :
դ Պ . Ը . 11 : ԽԱ . 16 : ե Սաղ . ՀՆ . 13 , 24 :
զ Պ . Ը . 17 :
է Ը ՓԱԳ . Գ . 1 : ՈՒ Սաղ . ԺՁ . 9 : Ը-
ռակ . Բ . 18 :
ը ՓԱԳ . Գ . 1 : ՈՒ Սաղ . ՀՆ . 10 :
թ Պ՛գ՝ Պ . Ը . 11 :
ժ Պ՛գ՝ Պ . Ե . 10 , 15 , 16 :
ի Պ . Ֆ . 13 , ՃԼ : Թ . 1 :
լ Պ . Ֆ . 14 , 15 :
խ Պ՛գ՝ Պ . Ֆ . 15 : Ը-
ռակ . ԻԹ . 2 :
ծ Սաղ . ՀԷ . 11 :
կ ՈՒ ՓԱԳ . ԻԷ . 8 . Պ . Թ . 19 , 22 :
հ Սաղ . ԺՁ . 43 :
ձ Ծն . ԼԷ . 5 : ՆԼ . ԺԷ . 16 : Ը Օբ . Բ . 25 : ԺՁ . 25 : Պ . Թ . 2 :
ղ ԳՈ . Ի՛ . Լ . 510 գէ .

Digitized by Google

տիշահըն պագի էյալէթլէրինտէ օնլար նէլէր իլլէտիլէր . իմտի
ՙտիլէյին նէ՞ տիր , վէ սանա վէ-
բիլսին , վէ տահա մաթլուպուն
13նէ՞ տիր , վէ իճրա օլունսուն : Ա՛ է
Նսթեր տէտի քի՝ Նյէր փատիշահ
խօշլանըր իսէ , Ճ՛ուշանտա օլան
Նէհուտիլէրէ՝ եարըն տախի Ւպու
կիւնքի ֆէրմանա կէօրէ էթմէյէ
իլլին վէրիլէ , վէ Ֆ՛ամանըն օն օ-
ղուլլարընը Ւաղաճ իւզէրինէ ասա-
14լար : Ա՛ է փատիշահ էօյլէ օլմա-
ղա էմր էթտի . իմտի Ճ՛ուշանտա
ֆէրման սատըր օլտու , վէ Ֆ՛ա-
15մանըն օն օղլունու աստըլար : Ա՛ է
Ճ՛ուշանտա օլան Նէհուտիլէր Ը-
դար այընըն օն տէօրտունճի կիւ-
նինտէ տախի ՙճէմ՝ օլուպ՝ Ճ՛ու-
շանտա իւչ եիւզ ատէմ էօլտիւր-
տիւլէր . ամմա ՙէլլէրինի եաղմա-
յա սալմատըլար :
16 Ա՛ է փատիշահըն էյալէթլէրին-
տէ օլան պագի Նէհուտիլէր ՙճէմ՝
օլուպ՝ քէնտի նէֆսլէրի իչիւն
տուրտուլար , վէ տիւշմէնլէրին-
ուէն բահաթլանըպ խասխմէրինուէն
եէթմիշ պէշ պին ոոֆէմ էօլտիւր-
տիւլէր . ամմա ՙէլլէրինի եաղմա-
17յա սալմատըլար : Պոՙ՝ Ը՛դար
այընըն օն իւչիւնճիւ կիւնինտէ
օլոոո . վէ օնուն օն տէօրտիւն-
ճիւսիւնտէ բահաթլանտըլար , վէ
օնու զիյաֆէթ վէ չէնլիք կիւնիւ
18էթտիլէր : Ը՛մմա Ճ՛ուշանտա օ-
լան Նէհուտիլէր՝ Ֆօն իւչիւն-
ճիւսիւնտէ Հէմ՝ օն տէօրտիւն-
ճիւսիւնտէ ՃէՄ՝ օլտուլար , վէ
օն պէշինճիսինտէ բահաթլանտը-
լար , վէ օնու զիյաֆէթ վէ
19չէնլիք կիւնիւ էթտիլէր : Օն-
տան էօթիւրիւ հիսարսըզ գասա-
պալարտա սաքին օլան քէօյլիւ
Նէհուտիլէր Ը՛դար այընըն օն
տէօրտիւնճիւ կիւնիւնիւ ՚չէնլիք
վէ զիյաֆէթ վէ ՙխայրաթ կիւնիւ՝
վէ ՙհէր քէս տօսթունա հիսսէլէր
կէօնտէրէճէք կՙ՚ն էտէրլէր :
20 Ա՛ է Ա՛ուրթաք պու չէյլէրի եա-
զըպ՝ Ը՛սուերոս փատիշահըն ճիւմ-
լէ էյալէթլէրինտէ՝ եագըն վէ իւ-
րագ օլան Նէհուտիլէրէ մէքթուպ-
21լէր կէօնտէրտի , քի օնլարտա
հէր նըլ Ը՛դար այընըն օն տէօր-
տիւնճիւ կիւնինիւնիւն հէմ օն

պէչինճի կիւնինիւնիւն սագլամասը-
22նը գանուն էտէ , օլ կիւնլէրի
քի՝ օնլարտա Նէհուտիլէր տիւշ-
մէնլէրինտէն բահաթլանտըլար , վէ
օլ այը քի՝ Ւօնլարըն ղամը չազ-
լըղա վէ եասը խայրաթ կիւնինէ
տէօնտիւ . օնլարը զիյաֆէթ վէ
շաղլըգ՝ վէ Ւհէր քէս տօսթունա
հիսսէլէր հէմ ֆագիրլէրէ հէտի-
յէլէր կէօնտէրէճէք կիւնլէր էտէ-
23լէր : Ա՛ է Նէհուտիլէր պաշլա-
տըգլարը կիպի՝ վէ Ա՛ուրթքէնին
օնլարա եաղտըղը կիպի էթմէյի
24գապուլ էթտիլէր : Ո՛իրա ճիւմ-
լէ Նէհուտիլէրին տիւշմէնի Ը-
գագլը Ա՛մադաթա օղլու Ֆ՛ամանի՝
Ւնէհուտիլէրի հէլաք էթմէյէ
գաստ էթտի . վէ օնլարը թէկֆ ու
հէլաք էթմէյէ փուր եա՛նի գու-
25րա՛ աթտը : Ը՛մմա Ւնլէր՝ վա-
տիշահըն հուզուրունա վարընճա ,
ֆոփլՙհ մէքթուպ իլէ էմր էթ-
տի քի՝ Նէհուտիլէրին իւզէրինէ
օնուն էթտիյի քէօթիւ գաստը՝
Ւօնուն պաշընա տէօնէ , վէ օնու
հէմ օնուն օղո՛լլարընը աղաճ իւ-
26զէրինէ ասալար : Պունտան էօ-
թիւրիւ պու կիւնլէրէ *փուր ա-
տընտան փուրիմ տէնիլտի . օլ
էֆիլտէն ՙպու մէքթուպուն ճիւմ-
լէ սէօզլէրի իչիւն վէ պու խու-
սուստա կէօրտիւքլէրի վէ օնլարա
27վագի՝ օլանլար իչիւն , Նէհուտի-
լէր քէնտիլէրինէ գանուն էտիպ՝
քէնտիլէրինէ վէ զիւրրիյէթլէրինէ
վէ Ւօնլարա ճիւմլէ միւլՙագ օ-
լանլարա թէղյիր օլմազ վէճՙ իլէ
օլ իքի կիւնիւն՝ օնլարըն եազըսընա
կէօրէ վէ օնլարըն վագթընճա հէր
նըլ սագլամասընը սապիթ էթտի-
28լէր : Ֆ՛էմ պու կիւնլէր՝ ճիւմլէ
տէվրտէն տէվրէ հէր գապիլէուէ՝
հէր էյալէթտէ վէ հէր շէհրտէ
զիքր օլունուպ սագլանալար . վէ
պու փուրիմ կիւնլէրի Նէհուտի-
լէրին արասընտան էքսիք օլմայա-
լար , վէ օնլարըն զիքրի՝ օնլարըն
զիւրրիյէթինտէն քէսիլմէյէ :
29 Ա՛ է ՚Ըրիքէլին գրզը Նսթեր
սուլթան Նէհուտի Ա՛ուրթքէ իւ-
լէ՝ պու փուրիմ խուսուսունտա
օլան մէքթուպու սապիթ էթմէք
իչիւն քիւլլէ հիւքիւմէթ իլէ
30՚թէքրար եաղտը : Ա՛ է Ը՛սուերոս

փատիշահըն Ղեխւզ խյիրմի եէտի էյալէթլէրինէ ճիւմլէ կէհուտիլէրէ սէլամ վէ հագիգաթ սէօզլէրի իլէ մէքթուպլէր կէօնտէրտի.
31 Վի պու փուրիմ կիւնլէրինի՝ կէհուտի Ա՝ուրթքէ վէ Կամեր սուլթանն օնլարըն իւզէրինէ սապիթ էթտիյի կիպի վէ քէնտիլէր ճանլարը իւզէրինէ վէ զիւրրիյէթլէրի իւզէրինէ Ռուրուճլար վէ ֆէրեատլար մասլահաթընը սապիթ էթտիքլէրի կիպի՝ թայի՛ն օլունմուշ զէմանլարընտա սապիթ էտէլէր։
32 Եսթերին էմրի՝ պու փուրիմ մատտէսինի սապիթ էյլէտի. վէ քիթապա եազըլըը։

ՊԸՊ Յ

Ասուերոսեն՝ 3 վէ Մուրթքէնին ա՛զամէթի։

1 Ա է Ասուերոս փատիշահ՝ Հէ-
՝րին իւզէրինէ վէ տէնիզ ա-
տալարընըն իւզէրինէ սալընըն սալ-
2 տը։ Ա է օնուն գուվվէթի վէ գահրիմանլըղը իլէ ճիւմլէ էթտիքլէրի՝ վէ Ա՝ուրթքէնին պէօյիւքլիւյիւնիւն չէօհրէթի քի Ֆ՝փատիշահ օնու պէօյիւթտիւ Ա՝ատի վէ Ֆիւրս փատիշահլարընըն թէվարիխ քիթապընտա եազը-
3 լը տէյիւլմի՞ մի։ Ո՞իրա Կէհուտի Ա՝ուրթքէ Ասուերոս փատիշահըն իքինճիսի՝ վէ Կէհուտիլէրին գըրընտա ա՛զիմ՝ վէ չօգ գաըրընտաշլարընա մագպուլ իտի. Գավմընըն էյլիյինի աթար՝ վէ ճիւմլէ զիւրրիյէթինին սէլամէթինի սէօյլէր ատէմ իտի։

ՅՈՒ ՊԸՊ Ը

ՅՈՒԲ

ՊԸՊ Ը

Յորուն տինտարլըղը վէ գէնկինլիյի։ 6 Շէյթանըն օնու թէքրիւպէ էթմէյէ ծուխաթ ալտրըը։ 13 Յորուն՝ մալ ու էմլաքինի 18 վէ էվլատլարընը ղայպ էթտիյի։ 20 Օնուն մէշագգաթընտա սապը։

1 Ուս տիյարընտա՝ իսմի *Յոր
պիր ատէմ վար իտի. վէ պու
ատէմ Քեամիլ վէ տօղրու վէ Լը-
2 տան չէքինիր իտի։ Ա է օնա եէտի
3 օղուլ վէ իւչ գըզ տօղտու։ Ա է օնուն վարիյէթի՝ եէտի պին գոյուն վէ իւչ պին տէվէ վէ պէշ նիւզ չիֆթի սըղըր վէ պէշ նիւզ տիշի հշէք իտի, վէ ղայէթ չօգ գուվվաթլի վար իտի. վէ օղ ատէմ՝ Ճիւմլէ կիւնտօղուսու Հէվալիսինտէն պէօյիւք իտի։
4 Ա է էվվէլինտէ օնուն օղուլլարը կիտէրլէր իտի, վէ Հէր պիրի քէնտի կիւնիւնտէ՝ զիյաֆէթ էտէրլէր իտի. վէ կէօնտէրիպ՝ իւչ գըզ գարընտաշլարընը տա՛վէթ էտէրլէր իտի քի՝ օնլար իլէ

5 պէրապէր եէյիպ իչէլէր։ Ա է վա-
գի՝ օլտու քի՝ զիյաֆէթ կիւնլէ-
րի թէքմիլ օլունճա, Յոր կէօն-
տէրիպ՝ օնլարը թագտիս էտէր իտի, վէ սապահլայընը գալգըպ՝ ճիւմլէսինին սայըսընճա Ֆպիւթիւն եանմալար սունար իտի. զի-
րա Յոր տէր իտի քի՝ պէլքի օ-
ղուլլարըմ կիւնահ էտիպ եիւրէք-
լէրինտէ Ըլլահա քիւֆր էթտիլէր։
Յոր տայիմա պէօյլէ եաէր իտի։
6 Ա է Ղպիր կիւն վագի՝ օլտու քի՝
Ըլլահընը օղուլլարը Ռապպընը հու-
զուրունա իհզար օլմադա վարտը-
լար, վէ օնլարըն արասընտա Շէյ-
7 թան տախի վարտը։ Ա է Ռապպ չէյթանա տէտի քի՝ Կէրտէն կէլտիյօրսուն. վէ չէյթան Ռապպա ճէվապ վէրիպ՝ Կէրտե տօլաշմագ-
տան վէ օնտա կէզմէքտէն տէտի։
8 Ա է Ռապպ չէյթանա տէտի քի՝ Ժօղուլտա Յորուն իւզէրինէ տիգ-
գաթ իլէ պագաՕն մը, քի եէր-
տէ օնուն կիպի Քեամիլ վէ տօղ-
րու՝ Ըլլահտան գօրգար վէ եարա-

Ա. Ի՛. Ը. 509 դէ։
Վ Պ. Ա. 1։
Փ Պ. Ք. 3; 16։
Ա. Ի՛. Ը. 509 դէ։
Ա Կորն. Ժ.5։ Ասղ. Հբ. 10։ Նա-հէ. 15։
Բ Պ. Ը. 15։ Ք. 4։
Գ Կեն. խա. 40։ Բ Ման. իէ. 7։
Դ Կեհեմ. բ. 10։ Ասղ. ճիբ. 8. 9։
Ա. Ի՛. Ը. 1950 դէ։
Ե Կեն. Ը. 30։ Պ. խբ. 8։
Զ Ք ճագ. իա. 10, 13։
Է Պ. Բ. 1։
Ը Ք ճագ. իբ. 19։ Պ. Հ. 7։
Թ Ա Կեն իա. 1։ Հայտ. ժբ. 9, 10։
Ժ Պ. Բ. 2։ Ասա. ժբ. 13։ Ա Պետ. Ե. 8։
Ի Պ. Բ. 3։
Լ Խա. 1։

Ա. Ի՛. Ը. 1950 դէ։
Ե Կեն. ժ.5։ Ասղ. Հբ. 10։ Նա-հէ. 15։
Բ Պ. Ը. 15։ Ք. 4։
Գ Կեն. խա. 40։ Բ Ման. իէ. 7։
Դ Կեհեմ. բ. 10։ Ասղ. ճիբ. 8. 9։

* Օգանն ա-
լընուր քի Ամվաս Յոր քիթապընը ճամբիխի Ի՛սավինին 1520ինէ տօղրու Մա-
դեանլըա-
ըն արա-
պընտա իքեն եազը-
քին Յոր՝ 1950 ճամբիխի միւ-
սաբինտէ հայաթտէ իտի։

Digitized by Google

մալըգտան չէքինիր ատեմ եօգ
9 տուր : Վ֊է չէյթան Իապպա ՃԷ֊
վապ վերիպ տէտի . Յոր Ըլլահ֊
10 տան պատիհավ՞մը գօրգար : Կ՚ԱՀն
օնուն էթրաֆընտա վէ օնուն էվի֊
նին էթրաֆընտա վէ օնուն ՃիւմԼԷ
էշհաօրնըն էթրաֆընտա չինի չ՞ՔՔ֊
մէտինմի . Է՞օնուն էլլէրինին ա՚մէլ֊
լէրինէ պէրէքէթի վերտին , վէ վա֊
11 րիյէթի եէրտէ չօղալտը : Է՚Վ֊է լա֊
քին հալա էլինի սալ , վէ օնուն
ՃիւմԼԷ վարիյէթինէ տօգան տէ՝ էլ֊
պէթթէ սէնին եիւզիւնէ պէրապէր
12 Է՚սանա քիւֆը էտէՃէք : Վ֊է Իապպ
շէյթանա տէտի քի՝ Ի՚չԹէ Հէր
նէտի վար իսէ , սէնին Հ՚էլինտէ տիր .
անձագ օնա էլինի սալմայասըն .
իմտի շէյթան Իապպըն Հուզուր֊
բունտան չզգտը :
13 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ պիր կիւն
Է՞օնուն օղուլլարը վէ գրզլարը՝ իլք
տօղուշ գարընտաշլարընըն էվինտէ
եէրլէր վէ շարապ իչէրլէր իտի :
14 Վ֊է Յոբա պիր խապէրճի կէլ֊
տի , վէ տէտի քի՝ Ի՚օքիւզլէր
չիֆԹ սիւրիւպ՝ տիշի եշէքլէր օն֊
15 ըարըն հանընտա օթլար իքէն , Իա֊
բալըլար հիւՃիւմ էտիպ՝ օնըարը
ալտըլար , վէ ուշագըարը գըլըՃ
աղզընտան կէչիրտիլէր . վէ հէման
պէն եալընըզ գուրթուլտում՝ քի՝
16 տանա խապէր վերէյիմ : Պու տա֊
հա սէօյլէր իքէն , ղայրիսի կէլիպ
տէտի քի՝ Կէօքտէն Ըլլահ աթէ֊
չի տիւշիւպ սիւրիւլէրի վէ ուշագ֊
ըարը եագտը , վէ օնըարը թէլէֆ
էթտի . վէ հէման պէն եալընըզ
գուրթուլտում քի՝ տանա խապէր
17 վերէյիմ : Պու տահա սէօյլէր ի֊
քէն , ղայրիսի կէլիպ տէտի քի՝
Կ՚իլտանիլէր իւչ պէօլիւք գուր֊
տուլար , վէ տէվէլէրին իւղէրինէ
հիւՃիւմ էտիպ օնըարը ալտըլար ,
վէ ուշագըարը գըլըՃ աղզընտան
կէչիրտիլէր . վէ հէման պէն եա֊
լընըզ գուրթուլտում քի՝ տանա
18 խապէր՝ վերէյիմ : Պու տահա սէօյ֊
լէր իքէն , ղայրիսի կէլիպ տէտի
քի՝ Ը՞Օղուլլարըն վէ գրզլարըն՝ իլք
տօղուշ գարընտաշլարընըն էվինն֊
19 տէ եէյիպ շարապ իչէր իքէն , իշ֊
Թէ չէօլիւն էօթէսինտէն պէօյիւք
բիւզկեար կէլիպ՝ էվին տէօրթ
քէօշէսինէ վուրտու , վէ չօՃուգ֊
լարըն իւզէրինէ ընգըլտը , վէ էօլ֊
տիւլէր . վէ հէման պէն եալընըզ
գուրթուլտում քի՝ տանա խապէր
20 վերէյիմ : Օլտէմ Յոբ գալգըպ՝ Ց գաՖ֊
Թանընը եըրթտը , վէ պաշընը թր֊
պաշ էտիպ՝ Ր եէրէ գափանտը , վէ
21 սէՃտէ գրլտը . Վ֊է տէտի քի՝ Ի՚Ն֊
նամընն գարընընտան չըփլագ չըգ֊
տըմ , վէ օրայա չըփլագ տէօնէ֊
ՃէյիմՐ Իապպ Ե՚վերտի , վէ Իապպ
Ե՚ալտը . Իապպընն իսմի Ա՞միւԹէ֊
22 պարիք օլսուն : Ը՞Ա՚ունուն ՃիւմԼ֊
էսինտէ Յոբ կիւնահ էթմէտի ,
վէ Ըլլահա ահմագլըգ վերմէտի :

ՊԵՊՐՈՆ

Շէյթանըն Յոբու տահա զիյատէ թէՃրիւ֊
պէ էթմէյէ թէգըրար ըուխսաթ ալտըղը : 7
Յոբու պաշտան այաղտէք եարալար իլէ
վուրտուղու : 8 Օնուն գարըսընըն օնու՝ Ը֊
լահա քիւֆը էթմէյէ թահրիք էթտիյի , վէ
օնուն օնու թէգտիր էթմէյի :

1 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Ա՞պիր կիւն
Ը՝Ըլլահըն օղուլլարը Իապպըն
Հուզուրունա իՀզար օլմաղա վար֊
տըլար . վէ օնըարըն արասընտա՝
Իապպըն Հուզուրունա իՀզար օլ֊
մագ իչիւն շէյթան տահի վարտը :
2 Վ֊է Իապպ շէյթանա տէտի քի՝
Ը՞Նէրէտէն կէլիյօրսուն . վէ Բշէյ֊
թան Իապպա ՃէվապՐ վերիպ՝ Նէր֊
տէ տօլաշմագտան վէ օնտա կէզ֊
3 մէքտէն տէտի : Վ֊է Իապպ շէյ֊
թանա տէտի քի՝ Գուլում Յոբա
տիգգամի իլէ պագտը՞ն մը , քի
եէրտէ օնուն կիպի Ե՞քեամիլ վէ
տօղրու՝ Ըլլահտան գօրգար վէ
եարամազլըգտան չէքինիր ատեմ
եօգ տուր . վէ սէն պէնի Ը՞օնու
պօշունա Հէլագ էթմէյէ թահրիք
էթտին իսէ տէ՝ տահա օ Ե՞քեամիլ֊
4 լիյինտէ գավի տիր : Վ֊է շէյթան
Իապպա ՃէվապՐ վերիպ տէտի քի՝
Նանան ՃանընընՐ եէրինէ տէրիյէ
պէտէլ տէրի՝ Հէմ Հէփ վարիյէ֊
5 թինի վերիր : Ը՚Վ֊աքին հալա էլի֊
նի սալ , վէ օնուն Է՞քէմիլինէ վէ
էթինէ տօգան տէ՝ էլպէթթէ սէ֊
նին եիւզինէ պէրապէր սանա
6 քիւֆը էտէՃէք : Բվ֊է Իապպ շէյ֊
թանա տէտի քի՝ Ի՚չԹէ օ սէնին
էլինտէ տիր . անձագ օնուն ՃաՃ֊
նընը սագլա :

ՅՈՒՐ ՊԵՊՐՈՆ

Ա Ա Ա

7 Ալ չէյթան Լապպըն Հուզուրունտան չըգտը, վէ Յոթու՝ Եա-
յաղը թապանընտան թա թէփէ-
սինէտէք քէօթիւ չիպան իլէ վուր-
8տու։ Ալ է օ՝ քէնտինէ պիր չէօղ-
մէք փարէսի ալտը քի օնուն իլէ
գաշընա. Հէմ օ Քիւլիւն իչին-
ուէ օթուրտու։
9 Ալ է գարըսը օնա տէտի քի՝ Ըլէն
տահա Քեամիլլի չինտէ գավի մի
սին. Ըլլահա քիւֆր էթ, վէ
10 էօղ։ Ալ է օնա տէտի քի՝ Տէլի
գարըլարըն պիրինին սէօյլէտիյի
կիպի սէօյլէրսին. Ըլլահ թարա-
ֆընտան Հէման էյլիյի գապուղ
էտէլիմ տէ՝ քէօթիւլիւյիւ գա-
պուղ Ըթմէյէլիմ մի. Պաունուն
ճիւմլէսինտէ Յոթ տուտագլարը
իլէ կիւնահ էթմէտի։
11 Ալ է Յոթուն իւչ հօսթու՝ օ-
նա վագի՝ օլան ճիւմլէ պու պէ-
լայը իչինտինճէ, Խամանլը Ղրի-
փազ վէ Մօքլու Հաղդատ վէ
Նասարը Մոփար Հէր պիրի քէնտի
մահալլինտէն վարըպ պիրլիքտէ
ճէմ՝ օլտուլար քի՝ կիտիպ օնուն
իլէ Ղաճընալար, վէ օնա թէսէլ-
12լի էտէլէր։ Ալ է իրագատան կէօզ-
լէրինի գալտըրտըլար, վէ օնու
թանըմատըլար, վէ սէյլէրինի գալ-
տըրըպ՝ աղլատըլար, վէ Հէր պի-
րի քէնտի գաֆթանընը եըրթըպ՝
կէօյէ տօղրու պաշլարընա թօփ-
13րագ սաչտըլար։ Ալ է օնուն իլէ
եէտի կիւն վէ եէտի կէճէ եէրտէ
օթուրտուլար. վէ օնա պիր աէօզ
սէօյլէյէն եօզ իտի, զիրա կէօր-
տիւլէր քի՝ աղըրաը դայէթ պէօ-
յիւք իտի։

ՊԸՊ Դ

Յոթուն չէքվասը. օնուն տօղտուղու կիւնիւնէ պէտտուա՝ էտէրէք՝ 11 անա բահֆինտէ էօլ-միւշ օլմասընը իսթէմէյի. 13 չիւն քի օլ զէմանն բահաթ պուղսուր իտի։ 20 Ալ է օնուն պիչարէյէ նիչիւն է՝օմիւր վէրթլտյինի օիւ-ալ էթտիյի։

1 Ա՝նտէն սօնկրա Յոր աղզընը ա-
չըպ՝ քէնտի կիւնիւնէ պէտ-
2տուա՝ էյլէտի։ Ալ է Յոր ճէվապ
էտիպ տէտի.
3 Օլ տօղտուղում կիւն՝ վէ
օլ Ընա բահմինէ էրքէք էվ-
լատ տիւշտիւ տէնիլէն կէճէ
4՝հէլաք օլսուն։ Օլ կիւն գա-
բանլըգ օլսուն, Ըլլահ օնու ճօ-
գարտան արամասըն, վէ իւզէրինէ
5շաֆագ իշղագ էթմէսին. Օնու
գարանլըգ վէ Քէօլիւմ կէօլկէսի
զապթ էթսին. օնուն իւզէրինէ
պուղուրթ օթուրսուն, կիւնիւն գա-
բարթըլարը օնու իւրքիւթսիւն։
6Օլ կէճէյի տիւման թուղթսուն.
սէնէնին կիւնլէրի իլէ պիրլէշմէ-
սին, այլարըն սայըսընա կիրմէսին։
7Իչթէ օլ կէճէ գըսըը գալսըն, օ-
նա չէնլիք սէտասը կէլմէսին։
8Կիւնլէրէ լա՛նէթ էտէնլէր՝ Ալի-
աֆանը ուչանըրմադա Հազդը օ-
լանլար՝ օնա լա՛նէթ էթսինլէր։
9Ըխշամընըն երլտրզարը գարար-
սընլար. այտընլըղը պէքլէսին, վէ
օլմասըն. վէ շաֆաղըն իլք փէր-
10թէվլէրինի կէօրմէսին. Վի անա-
մըն գարնընըն գափուլարընը գա-
փամատը, վէ կէօզլէրիմտէն զահ-
11մէթի էօրթմէտի։ Ո՞նիչիւն անա
րահմինտէն էօլմէտիմ, վէ գարըն-
տան չըգտըղըմ կիպի ճան թէս-
12լիմ Ըթմէտիմ։ Պանա Ինիչիւն
տիզլէր՝ վէ նի՞չիւն էմէյիմ տէյիւ
13մէմլէր թագտիմ օլուննտու։ Օ՞վ-
րա չիմտի ևաթընպ բահաթլանընը
իտիմ. օլ զէման ուչուր իտիմ,
14վէ բահաթ պուղուր իտիմ, քէն-
տիլէրի իչիւն Ուիրանէլէր պինա
էտէն եէրին փատիշահլարը վէ
15միւշրիլէրի իլէ պէրապէր, եախօտ
ալթունա մալիք օլուպ էվլէրինի
կիւմիւշ իլէ տօլտուրան սէրվէր-
16լէր իլէ պէրապէր. Եախօտ Ինիզ-
լիճէ տիւշկիւն ճէնին կիպի՝ ըշղգ
կէօրմէմիշ մա՛սումլար կիպի վիւ-
17ճիւտէ կէլմէզ իտիմ։ Օրատա
ֆասըգլար իսքէնճէ էթմէքտէն
ֆէրաղաթ էտէրլէր, վէ օրատա
գուվվէթտէն գալմըշլար բահաթ
18պուղուր. Ա՛նահպուսլար պիրլիք-
տէ բահաթ էտէր. Ըզուլղուամքեա-
19ըրն սէսինի իչնէթմէզլէր։ Կիւչլիւք
վէ պէօյիւք օրատա տըր, վէ գուլ՝
20աղաասընտան ազատ տըր։ Ըպիհ-
նէթտէ օլանա ըշգ՝ վէ Ճան ա-
ճըրընտա օլանա է՝օմր նի՞չիւն վէ-
21րիլէր, օնլարա քի Քէօլիւմիւ պէք-
լէրլէր, վէ կէլմէզ, վէ օնուն ի-
չիւն Տէֆինէլէրտէն զէյատէ գա-
22զարլար տա՝ մէզարը պուղտուգլա-
րը զէման ղայէթ իլէ շազ օլուպ
23մէսրուր օղուրլար, օլ ատէմ քի

ՀԱ. Ի՝. Լ. 1950 ԴԷ։

Բ Նա. Ա. 6։

Ժ Բ ՀԱՒԱՔ. ԺԶ. 19։ Պ. ԽԲ. 6։ Նշ-ՁԿՂ. ԽԷ. 30։ Ա՞ատ. ԺՁ. 21։

Է Պ. ԽՁ. 15։ Լ Խա. 3։

Ը Պ. Ա. 21։ Հռով. Ժ՚Բ. 13։ Յակ. Ե. 10, 11։

Թ Պ. Ա. 22։

Ի Սաղ. ԼԲ՚. 1։

ԺԱ Ընտկ. ԺԷ. 17։

ԺԲ Ննդ. ԼՂ. 11։ Նրեմ. ԽԲ. 7։

ԺԳ Պ. ԽԲ. 11։ Հռով. ԺԲ. 15։

ԺԴ Ղեմ. ԲԹ. 1։ Ողբ. Բ. 10։ Նզեկ. ԽԷ. 30։ Ե Ննդ. Ե. 10։

ԺԵ Պ. Ժ. 18, 19։ Նրեմ. ԺԷ. 10։ Ե. 14։

ՀԱ. Ի՝. Լ. 1950 ԴԷ։

Բ Պ. Ժ. 21, 22։ ԺԶ. 16։ ԽԸ. 3։ Պաղ. ԽՒ. 4։ ԽՁ. 19։ ՁԷ. 10, 14։ Նրեմ. ԺՁ. 16։ Ընմվ. Է. 8։

Գ Պա՛գ՝ Ն-ըեմ. Թ. 17, 18։

Դ Պ. Ժ. 18։

Է Ննդ. Շ. 3։ Նա. Կ. 12։

Զ Սաղ. ԺԲ. 8։

Ը Պա՛գ՝ Պ. ԼԹ. 7։

Թ Ննդ. Ա. 3։ Ա՞ատ. Ա. 6։

Ժ Պա՛գ՝ Ն-ըեմ. Ի. 18։ Ժ Ա՞ատ. Ա. 10։ Ռ Յայտ. Ռ. 27։ Ընտկ. Լ՚Ա. 6։

Ի Յայտ. Թ. 6։

Լ Ընտկ. Բ. 4։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Ն. 1950 Գէ.

օնուն եօլլարը կիզլէնմիշ , վէ իւսթիւնիւ Ի՛ԼլԼահ գափամըշ
24 տըր : Ո՛Ղիրա էքմէյիմտէն էվվէլ ահըմ կէլիր , վէ ֆիղանլարըմ
25 սուլար կիպի տէօքիւլիւր : Ո՛Ղի- րա գօրգտուղումՀ գօրգու իւզէ- րիմէ կէլտի . վէ խաֆվ էթտի-
26 յիմ՝ պանա վագի՛ օլտու : Ա՛կ- լամէթտէ տէյիլ իւտիմ , վէ րա- հաթտա տէյիլ իւտիմ , վէ րահաթ պուլմատըմ , ամմա պէլա կէլտի :

ՊԸՊ Դ

Ներնիփազըն ձեվապը . օնուն՝ Հոբուն տօղ- բաս առէմ օլմասընա չիւպհէլէր իպրագ էթ- տէյի . 7 վէ Ի՛ԼլահՀըն ահ-քեամընըն եալընըզ եալամաղ քիմսէլէրին իւզէրինէ կէլտէյինի էպյրէթմէսի : 12 Օնուն կէձէ բուլսաը :

1 Ա՛յ թեմանը Ներնիփազ՝ ճէվապ
2 ՝վէրիպ տէտի քի՝ Պանա սէօյլէ- մէյէ պաշլասագ , կիւճիւնէ կէլիր մի . ամմա սէօյլէմէքտէն կէրի տուրմազա քի՞մ գատիր օլուր :
3 Ինչէ սէն չօգլարընա էօյիւթ վէրտին , վէ ՝զայի՛ֆ էլլէրի գուվ-
4 վէթլէնտիրտուն : Ա՛յնին սէօզ- լէրին՝ տիւշմէքտէ օլանը գալտըր- տըլար , վէ Բէօթմիւշ տիզլէրի
5 Բգավիլէթտին : Ա՛մմա շիմտի պա- շընա կէլինճէ , կիւճիւնէ կէլիր . սանա տօգանընճա՝ շաշարսըն :
6 Ի՛ԼլահփոՀ գօրգման՝ սէնին Բիւ- միտին տէյի՛ մի . վէ եօլլարընըն քեամիլլիյի՝ իթիգատըն փէյ՛ԼՀ :
7 Վէրեմ էյլէ զիքր էյլէ քի՝ Բ՛Հա՞ն- կը սուչսուզ Հէլաք օլտու , վէ նէ՛րէտե տօղրուլար մահվ օլտու :
8 Կէօրտիյիւմ կիպի՝ Ղեաթամազլըղա չիֆթի սիւրէնլէր վէ ֆէնսատ էքէն-
9 լէր՝ Հէման օնու պիչէրլէր : Ա՛ՀԼ- լահընն նէֆէսինտէն Հէլաք օլուր- լար , վէ օնուն Բպուրնունուն րու-
10 Հունտան թէլէֆ օլուրլար : Ա՛րս- լանըն պէօյիւրմէսի վէ ազըլն արս- լանըն սէսի՝ Հէմ ըԼԷնճ արսլանըն
11 տիչէրի գըրըլտը : Բ՛Ըրսլան չի- քճար օլմատրըլընտան Հէլաք օ- լուր . վէ տիչի արսլանըն եավրու- լարը տաղըլըր :
12 Ա՛յ պանա կիզլիտէն սէօզ կէլտի , վէ օնուն ֆիրսըլթը-
13 սընը գուլաղըմ ալտը : Բ՛կէ- ճէ բիւյալարընըն էֆֆեաբընտա՝ ատէմլէր իւզէրինէ տէրին ույգու-
14 տիւշտիւքտէ , իւզէրիմէ գօրգու վէ Ետիթրէմէք տիւշտիւ , վէ ճիւմլէ քէմիքլէրիմի սարսըթտը :
15 Ա՛յ եիւզիւմ էօնիւնտէն պիր բուՀ կէչտի . պէտէնիմին գըլլարը տիք
16 տուրտու : Տուրտու , ամմա չէք- լինի սէչէմէտիմ . կէօզլէրիմին էօ- նիւնտէ պիր սուրէթ վար իտի .
17 պիր եավաշ սէս իշլիթտիմ քի Ի՛Ա- տէմ՝ Ա՛Լլահտանսատըգ օլ՛ը մու . քիչի՝ օնու եափանտան փաք
18 օլ՛ը մու . Ի՛չինէ Բգուլլարընա ինանմազ , վէ մէլէքլէրինտէ էք-
19 սիքլիք պուլուր . Բ՛Գա՞նտէ գալ- տը Ի՛չամուր էվինտէ սաքին օլան- լար քի օնլարըն թէմէլի թօփրագ- տա օլուպ՝ կիւվէտէն թէլէֆ օ-
20 լուրլար . Ի՛Օնլար սապահտան ախշամատէք էզնիլիրլէր , քիմսէ խաթրընա գօմայարագ պիլ քիւլ-
21 լիյէ Հէլաք օլուրլար : Ի՛Օնլար- տա օլան օնլարըն չանը կէչմի՛զ մի . ի՛լմիզ Ղէօլիւրլէր :

ՊԸՊ Ե

Ներնիփազըն՝ եարամազա պէլա կէլէճէյինի . 6 վէ մէչագդաթլէր Ի՛Լլահտանօլտուղունու էօյրէթմէսի . 8 վէ Հոբա քէնտի խուսուսունու Ի՛Լլահա Հեվալէ էթմէյէ նասիհաթ էթ- տիյի . 17 վէ Ի՛ԼլահՀըն թէտիպինին էյի ՄյՀ- վէլէրինի կէօսթէրմէսի :

1 Ա՛լա Էլիփազ Թեյմանը , սանա ճէվապ վէ- րէն օլ՛ը մու . վէ ա՛զիզլէրին Հա՞նկըսընա եիւզ տօղրուտուր-
2 սուն : Ո՛Ղիրա ղազապ՝ տէլիյի գաթլ էտէր , վէ Հասէտ՝ ահմա-
3 ղը էօլտիւրիւր : ՚Պէն տիվանէնին քէօքլէնտիյինի կէօրտիւմ , ամմա չափուճագ օնուն մէսքանընա պէտ
4 տուա՛ էյլէտիմ : Բ՛Օնուն օղուլ- լարը սէլամէթտէն ուզագ տըր , օնլար գափուտա էզնիլիր , վէ Բգուր-
5 թարան եօգ տուր : Օ՛նուն պիչի- նինի աճ օլան եէր , վէ օնու տի- քէնլէրտէն գափար . վէ օնլարըն
6 մալինի Բտուզագ գափար : Ո՛Ղի- րա պէլա թօփրագտան չըգմազ ,
7 վէ մի՛նէթ եէրտէն պիթմէզ . Ի՛ա- քին ատէմ Բմի՛նէթ իչիւն տօղար , վէ ա՛լէվ գըղըլճըմլարը եիւքսէյէ ուչար :
8 Պէն իսէ թԱ՛նկըրըյը թա- լապ էտէրիմ՝ վէ իչիւի Ի՛Լլահա
9 Հավալէ էտէրիմ՝ օլ քի թէֆթիշ օլունմազ Ղա՛զամէթլէր՝ վէ հիսա-

ՀԱ. Ի՛. Ն. 1950 Գէ.

Բ Ն՛բ. ֆ. 16։
Լ Պ. Թ. 2։
Բ Պ. ԺԶ. 15։
Բ՛Ե. 5 : Բ՛ պետ. Բ. 4։
Գ Պ. ԺԶ. 16։
Բ Բ՛ Պօր. Բ. 7 , Ե. 1 :
Հ Պաղ. Ղ. 5 , 6 :
Յ Պաղ. Լ Թ. 11։ Խ Թ. 14։
Շ Պ. Լ Ջ. 12։

Ա Ն՛ա. Լ Է. 3։
Բ Ն՛բր. ԺԲ. 12 :
Գ Ն՛ա. Լ Է. 3։
Դ Ընակ. Բ Ե. 26 :
Ե Պաղ. Լ Է. 25 :
Զ Պաղ. Է. 14 : Ընակ. Բ Ե. 8։ Ա՛վ. Ժ. 13։ Դաղ. Ղ. 7 , 8 :
Է Ն՛ա. Ը. 33։ Պա՛գ՝ Ն՛Հ. ԺԲ. 8 : Պ. Ա. 19 : ԺԲ. 30։ Ն՛ա. ԺԱ. 4 : Բ Մաննա. Բ. 8 :
Ը Պաղ. ԽԸ. 6 :
Թ Պաղ. Հ Ե. 10 :
Ժ Պ. Հ Ե. 15։

Ա Պաղ. Ժ Ե. 35, 36 : Ն- ըԽ՛. ԺԲ. 2, 3 :
Բ Պաղ ՃԺ Թ. 155. ՃԺ Է. 5 :
Գ Պաղ. ՃԺ. 12 :
Դ Պ. ԺԸ. 9։
Ե Ն՛ՀՆ. Բ. 17, 18, 19 : Ա Կոր. Ժ. 13։
Զ Պ. Թ. 10։ Հ Է. 5։ Պաղ. Ա՛. 5 : Հբ. 18. ՃԽ. 3։ Ա՛ռավ. ԺԱ. 33 :

Digitized by Google

ՊԵՊ ՕՉ

ՀՅՈԲԻՆ ԽՂՃԻԱՑԱ ՃԷՎԱՊԸ · ՕՆՈՒՑ ՀԷՔՎԱՍԸՆԸ ՀԱԳ ՉԹԳԱՐՏՂԸ · 8 ԷԼԻՒՄԻԱ ԱՐԶՈՒԼԵՄԻՒ · 18 ՄՈՍԹԱԼՈՒԸՆԸ ՄԻՒԲԻՒՎՀԷԹ-ՍԻՂԻՔՂԷՐԻ ԻՂԻՒՆ ԹԷՔՓԻՐ ԷԹՄԻՒ · 24 ՎՃ ՕՆՈՒՆ ՀԱԼԻ ԽՈՒՍՈՒՑՈՒՆՏԱ ՄԻՂԱՀԱՑԱ ԷԹՃԷՒ ՕՂԼՈՒԱ ՆԱՍԻՀԵԹ ԷԹՄԻՒ ։

ՃԱ · Ի՛ · Ի։ 1950 ՄԳ ։

1 Վ Է Յոբ ՃԷվապ վերիպ տէտի քի՝
2 Աղօ՛լայտը քի գասասվէ-
թիմ հէր վէՃՀ իլէ թարթըլսա
իտի , վէ պէլամը պիրլիգտէ թէ-
3 րազբյա գալսըրսալար իտի ։ Ո՛վ-
րա չիմտի ՚տէնիզին գուամուշտան
աղըր օղուր իտի · օնտան էօթիւ-
4 կրիւ ՚սէօղլէրիմ տիւքէնիր ։ Ո՛վ-
րա ՚Ա՛իւմէէյ գատիրին օգ-
լարը տէրուշիմտէ տիր , քի օնյա-
րըն աղուսու բուհուամու իչէր ·
5 ՚Ա՛լլահըն իւրքիւմէէրի գարշըմա
տիզիլտիւէր ։ Ւապան էշէյի՝ օթ-
ղուղուն եանընտա անկըրը՛ մը ·
էօքիւզ՝ եէմէլինին եանընտա պէօ-
6 յիւրի՛ւր միւ ։ Տաթսըզ նէսնէ՝
թուզսուզ եէնի՛ր մի , եուամուրթա
7 աղընտա տաթ վա՛ր մը ։ Ա՛նընմըն
տօգանմագտան իպա էթտիյի շէյ-
լէր՝ պանա իքրահը՛լ թաա՛մլար օղ-
8 տու ։ Ա՛յ՛ոլայտը մաթլուպուամ
կէլէ իտի · վէ Ա՛լլահ իւմիտ էթտի-
9 յիմի վէրէ իտի · Ւա՛նի ՚Ա՛լլահ
պէնի էզմէյէ բագի օլայրտը · է-
լինի պօշատըպ՝ պէնի քէսսէ իտի ։
10 Վ Է հինէ թէսէլլի պուլուրսու-
տում , վէ աղբրտա շազ օլուրսու-
տում · էսիրկէմէսին , զիրա Ա՛-
զիզին սէօզլէրինի Էինքեար էթմէ-
11 տիմ ։ Կ՛ուվվէթիմ նէ՛ տիր , քի
պէքէյիմ · վէ սօնուամ նէ՛ տիր ,
12 քի է՛օմրիւմիւ ուզատայըմ ։ Կ՛ուվ-
վէթիմ թաշլը՛ր գուվվէթի մի ·
13 էթիմ պագըՐ՛ մը ։ Տէյի՛ մի քի՝
եարտըմըմ պէնտէ տէյիլ տիր ·
վէ իմտատ պէնտէն գօվուլտուս ։
14 Ա՛պայըլմըշա՝ տօսթունտան իՀսան
կէրէ՛ · ամմա օ՝ Ա՛իւմէէյ գա-
տիրտէն գօրգմայը թէրք էթտի ։
15 Ո՛վարընտաչլարըմ սէլ կիպի խթ-
յանէթլիք էթտիլէր · օնլար չօղ
՚տէրէէյէրին սէլլէրի կիպի կէչտի-
16 էր , քի պուզտան պուլանըգ տըր-
լար , օնլարտա գար կիզլէնտի ·
17 Պիր վագըթտա ագարլար , մահվ
օլուրլար , ըսընտըգտա մահալլէրին-
18 տէն տիւքէնիրլէր ։ Ա՛իւրիւտիւք-

ՃԱ · Ի՛ · Ի։ 1950 ՄԳ ։

ա Ռառկ.իե. 3։
բ Պաշ. Հէ. 4։
գ Պաշ. ԼԸ. 2։
դ Պաշ. ՀԸ. 15, 16։
ե Ճ Ճ.ագ. ժԹ. 4։
զ Ղ.Ա. ժԹ. 2։ Ւա. ՃԷ. 15։ Ովս. ժա. 9։
է Կոր. Ի. 20։
ը Ռառկ.ժԷ. 17։
թ Պաշ. ԼԸ. 11։ Խա. 9։
ժ Ներեմ.ժԷ. 18։

ՃԱ · Ի՛ · Ի։ 1950 ՄԳ ։

պա կէլմէզ ա՛ճայըպլէր իճրա է-
10 տէր , օլ քի Ւէէրին եիւզիւնէ եաղ-
մուր վէրիր , վէ սահրալարըն եիւ-
11 զիւնէ սուլար կէօնտէրիր , օլ քի
Ւալյագլարը եիւքսէյէ գօր , վէ եաս
չէքէնլէր խէլասա եիւքսէքլէնիր-
12 լէր , օլ քի ՚Ֆէրզանտլարըն թէտ-
պիրլէրինի պօզար , վէ նի յէթլէրինի
13 էլլէրի իճրա էթմէզ ։ ՚Ա՛լիմլերի
քէնտիլէրին Ֆէրզանլըղընտա թուս-
թար , վէ հիլէպազլարըն բէյի իպ-
14 թալ օլուր ։ ՚Ա՛իւնտիւզիւն՝ գա-
բանլըղա օղրարլար , վէ էշյէլէրին՝
կէճէտե կիպի քէօր քէօրունա
15 եօգլարլար ։ Ա՛մմա Ւմիւհթաճը՝
գըլըճտան վէ օնլարըն աղըննտան
վէ զօրպազըն էլինտէն գուրթա-
16 րըր ։ Վ Է Ֆագիրին իւմիտի օ-
լուր · ՚եարամազլըգ իսե՝ քէնտի
17 աղընը գափար ։ ՚Ի՛նչթէ նէ
մուրթլու օլ ատէմէ քի՝ Ւապպ օ-
նու թէտիպ էտէր · իմտի Ա՛իւմ-
լէյէ գատիրին թէտիպինի թահգիր
18 էթմէ ։ ՚Օ՛իրա օ՝ եարալար , վէ
սարար · վուրուր , վէ օնուն էլլի
19 սաղալտըր ։ ՚Ա՛լթը միւսիպ՛թտէն
սէնի գուրթարաճագ տըր , վէ եէ-
տինճիսինտէ ՚սանա պէլա տօգան-
20 մայաճագ ։ Վէնի ՚Ւգընլըգտա էօ-
լիւմտէն՝ վէ ճէնքտէ գըլըճըն է-
21 լինտէն գուրթարաճագ տըր ։ ՚Տի-
լին գամըլսընտան կիզլէնիրսին · վէ
խարապաթ կէլտի՛քտէ՝ գօրգմայա-
22 ճագսըն ։ Խարապաթա վէ գըթ-
լըղա կի՛լէճէքսին · վէ ՚նէէրին ճա-
նավարլարընտան գօրգմայաճագսըն։
23 Օ՛իրա ՚սահրանըն թաշլարը իլէ
ա՛հտըն օլուր · վէ սահրանըն ճա-
նավարլարը սէնին իլէ պարրշզգ օ-
24 լուր ։ Վ Է չատրըրն սէլամէթտէ
օլտուղունու պիլէճէքսին · վէ մէ-
րա՛նը եօգլայաճագսըն , վէ էքսիք
25 պուլմայաճագսըն ։ Վ Է ՚պիլէ-
ճէքսին քի՝ զիւրրիյէթին չօգ՝
վէ էվատլարըն Կէէրին օթլուղու
26 գաւտար օլաճագ ։ Վ՝էզարա ՚Է՛յի
իխթիյարլըգտա կիրլճէքսին , նի-
ճէ քի պուղտայ տէմէտլերի վագ-
թընտա եըղըլըր ։
27 Ի՛նչթէ Նպունու թէֆթիշ էթ-
տիք , պէօյլէ տիր · օնու իշլիթ ,
վէ սէն ՚Էքէնտին իչիւն պիլ ։

Digitized by Google

լէրի եօլու տօլաշարագ՝ հիչէ չը-
19գրպ՝ հէլաք օլուրլար : Ընարա՝
Իլամա քեարպանլարը պագտրլար ,
Ա՛ապա եօլճուլարը իւմիտ էթտի-
20լէր : Իւմիտ էթտիքլէրի իչիւն
ուրթանտրլար . օնլարատէք վար-
տրգլարընտա հիճապ էթտիլէր :
21Ազգան չիմտի Օնուն կիալէ օ-
տուռւզ . սէրէնճամ կէօտիւնիւզ ,
22վէ գօրգտուռւզ : Պէն տէտիմ
մի քի՝ պանա կէթիրին , վէ րըզ-
գընըզտան պէնիմ իչիւն հէտիյէ
23վէրին . Յախօտ պէնի տիւշմէն է-
լինտէն գուրթարըն , վէ պէնի զօր-
պազլարըն էլինտէն ֆիտա էտին :
24Պանա էօյրէտին , վէ պէն սիւքիւթ
էտէյիմ . վէ եանկըլտրղըմ նէ իսե
25պանա անկլատըն : Տօղռու սէօզ-
լէր նէ գուվվէթլի տիր . ամմա սի-
պին ա՛զարընըզ նէ իսպաթ էտէր :
26Էօզլէր իչիւն թէքտիր էթմէ՛ք մի
տիւշիւնիւրսիւնիւզ . լաքին իւ-
միտսիզին սէօզլէրի րիւզկեար տըր :
27Ձաքին էօքսիւզիւն իւզէրինէ տիւ-
շէրսինիզ . վէ Ձտօսթռունուզ իչիւն
28Ը՞ոգօ՞ք գազարսընըզ : Վ՞է չիմ-
տի բազի օլուռ՝ պանա պագըն . վէ
էյէր եալան սէօյլէր իսէմ , սիզէ
29աշիքեար տըր : Վէրէմ էտիպ՝
Ձտէօնիւն , նահագլըգ օլմասընը .
վէ երինէ տէօնիւն , պուռնտա սա-
30տագաթըմ վար : Տիւիմտէ նա-
հագլըգ վ՞ըր մը . Ռտիմազըմ՝ ֆա-
սիտ շէյլէրի անկլամա՞զ մը :

ՊԸՊ Ի

Ծօրուն՝ եօլիւմիւ արզուլէտիյինի մա՛զուր թուռթուպ՝ 12 Ընռւահ՝ օնա էթտիքլէրի շէյ-
լէրտէն չէքեայէթ էթտիյի :

1Տէյի՞լ մի քի ատէմ եէր իւզէ-
րինտէ Ճէնքլէշմէք վար , վէ
օնուն կիւնլէրի իւճրէթլինին կիւն-
2լէրի կիպի տիր : Գուլ՝ կէօլկէյի
արզուլատըղը կիպի , վէ իւճրէթ-
լի՝ իշչինին է՛ճրէքլինէ պէքլէտիյի
3կիպի , պէօյլէճէ պէնիմ տէ մի-
բասըմ տէրտ Ձայլարը տըր , վէ
պանա զահմէթլի կէճէլէր թայի՛ն
4օլմուշ տուր : Ընյէր Ձեաթար
իսէմ , Ձնի՞ զէման գալգաճաղըմ
վէ կէճէ կէչէճէք տէրիմ . վէ շա-
ֆագ սէօքիւնճէյէտէք չապալան-
5մագտան եօրուռլուրում : Ֆնէնիմ

Ձգուրթլար վէ թօզ թօփրագ կիյ-
միշ տիր . տէրիմ չաթլար վէ է-
6րիր : Ձկիւնլէրիմ չիւլհա մէքի-
յինտէն չափուգ տուր , վէ պիլա
7իւմիտ թէլէֆ օլուրլար : Ձօ՞յքր
էյլէ քի՝ ՚էէ՛օմրիւմ եէլ տիր .
կէօզլէրիմ արթրգ խայր կէօրմէ-
8յէճէք : Ձգլէնի կէօրմիչիւն կէօ-
զիւ ասրլըզ պէնի կէօրմէյէճէք .
կէօզլէրին պանա պագա , վէ պէն
9ասրլըզ եօղուռմ : Պուլուռթ տիւքէ-
նիպ կիտէր . Ըմզարա էնէն տախի
10էօյլէ չզգմազ . Ընրթրգ էվլինէ
տէօնմէզ , վէ Ձմէքեանը օնու ար-
11թըգ պիլմէզ : Պէն տէ Ձաղզմը
մէն՝ էթմէյիպ՝ բուհուռմուն սըգլէ-
թի իլէ սէօյլէյէճէյիմ . Ձճանըմըն
աճըսը իլէ չէքվա էտէճէյիմ :
12 Պէն տէնիզ՝ եա ատա՞ պալըզը մը
իմ , քի իւզէրիմէ պէքչի գօրսուն :
13Ձէօչէյիմ պանա թէսէլլի վէրէ-
ճէք՝ եաթաղըմ շէքվամը թէսքին
14էտէճէք տէտիյիմտէ, պէնի տիւշլէր
իլէ գօրգուտուրսուն , վէ րիւյա-
15լար իլէ իւրքիւտիւրսիւն . Ը՞էյլէ
քի ճանըմ պօղուլմայը՝ քէմիքլէ-
րիմտէն զիյատէ է՛օլիւմիւ սէչէր :
16Ձօանտրմ , պէն էպէտէն եաշա-
մայըմ . Ձպէնտէն վազ կէչ , զիրա
17Ձկիւնլէրիմ ֆանի տիր : Ը՞ստէմ
նէ՞ տիր քի օնու պէօյիւտէսին ,
վէ օնու խաթրընա կէթիրէսին .
18Վ՞է օնու հէր սապահ եօգլայըպ՝
հէր տէմտէ թէճրիւպէ էտէսին :
19Ձնիչէյ՞տէք պէնտէն վազ կէլմէզ-
սին , պէնի՝ թիւքիւրիյիւմիւ եու-
տունճայատէք պիլէ գօյվէրմէզ-
20սին : Ակիւնահ էթտիմ , սանա նէ՞
եաճայըմ՝ եա՛ ա՛տէմ տիգգաթ
էտէն . նիչիւն Ձպէնի քէնտինէ նի-
շան թուռթտուն , վէ քէնտիմ քէն-
21տիմէ եիւք օլտուռմ : Վ՞է նիչիւն
Ի՛սեանըմը ա՛ֆվ էթմէզսին , վէ
եարամազլըղըմը տէֆ՝ էթմէզսին .
զիրա Հալա թօփրագտա եաթա-
ճաղըմ , վէ սապահ պէնի արար-
սան տա նամէվճիւտ օլաճաղըմ :

ՊԸՊ Ը

Ղաղդատըն ձէվապը . օնուն՝ Ընռւահըն ին-
սանլար իլէ մուա՛մէլէյէրինտէ հագ օլտուռ-
ղունու՝ 8 եարամազլարըն պիչարէ Հալինի՝
20 վէ սատրգլարըն էմին օլմասընը կէօս-
թէրտիյի :

Թ. Ի՝ւ. Ի։ 1950 Դէ։

1 Ա Է Ա՛օքլու Լաղդատ ՃԷվապ Է-
2 ՝տիպ տէտի քի՝ Ա՛իչէյճ՚տէք
պունլարը աէօյլէրսին , վէ աղզընըն
սէօզլէրի շէտիտ եէլ կէպէ օլուր ։
3 ՚Ընլահ՝ շէրիա՛թը իպթալ էտ՚ը
մի , վէ Ա՛իմլէյէ գատիր՝ Հագգը
4 իպթալ էտ՚ը մի ։ Ի՚նչէր օզուլ-
լարընը օնա կիւնահ էթտիկէր իսէ ,
օ տա օնլարը՝ ի՛սեանլարընտան էօ-
5 թիւրիւ տէֆ՝ էթմիշ տիր ։ Ի՚նչէր
սէն սապահլարը՝ Ընլահը թալապ
էտեր իսէն , վէ Ա՛իմլէյէ գատիրէ
6 նիյազ էտեր իսէն , էյէր սէն թէմիզ
վէ տօղրու օլուր իսէն , էլպէթթէ
օ՝ չիմտի սէնին իչիւն ուչանըզ՝
սէնին սատըգ մէսքեանընա սէլամէթ
7 վէրէճէք տիր ։ Այենին էվվէլճէն ազ
իսէ տէ , սօնուն ղայէթ իլէ չօղա-
8 լաճագ տըր ։ Ա՚իրա ՚Տհալա տէվ-
բի գատիմտէն սիւալ էյլէ , վէ
օնլարըն պապալարընը թէֆթիշ
9 էթմէյէ հազըր սլ ։ (Ա՚իւն քի
Էպիզ տիւնքիլէր իզ , վէ պէր ղէյ
պիլմէզ իզ ։ զիրա Է՛օմրիւմիւզ եէր
10 իւզէրինտէ կէօլէկ տիր ։) Օնլար
սանա էօյրէտիպ սանա սէօյլէմէզ-
լէ՚ը մի , վէ եիւրէքլէրինտէն սէօզ-
11 լէր չըգարմազլա՚ը մը ։ Այազ պալ-
չըգընըզ պիլթի՚ը մի ։ գամըշ սու-
12 սուզ պէօյի՚ւր միւ ։ Օ՝ Ղուահա
թազէլէյինտէ իքէն վէ քէսիլմէզ-
տէն՝ հէր օթտան էվվէլ գուրուր ։
13 Ընլահը հէպ ուննուտանլարըն եօղ-
լարը պէօյլէ տիր ։ վէ Էպինամու-
14 սուն իւմիտի հէյլաք օլուր ։ Օ՝
իւմիտինտէն պէզէր , վէ օ-
նուն ի՛թիմատը Էէօրիւմճէք էվի
15 կէպէ տիր ։ Ի՚նչինէ տայանաճագ ,
ամմա տուրմայաճագ տըր ։ օնա
եաթըշաճագ , ամմա սապիթ օլմա-
16 յաճագ ։ Կիւնէչ պօղչատան էվ-
վէլ նէմճի տիր ։ վէ օնուն ֆիլիս-
լէրի պաղչէսինին իւզէրինէ չը-
17 գար ։ Օնուն քէօքլէրի թաչ եը-
ղընընա սարըլըր , վէ թաչլարըն
18 էվինի կէօրիւը ։ Ի՚նչպէթ օնու
մէքեանընտան գօփարաճագ , վէ՝
Այենի կէօրմէտիմ փէյէրէփ օնու
19 ինքեար էտէճէք ։ Իչիէ օնուն
եօլունուն չազլըղը պու տուր , վէ
Էթօփրագտան դայրիլէր չըգաճագ ։
20 Իչիէ Ընլահ քեամիլի բէտտ էթ-
մէզ , վէ եարամազլարըն էլինէ եա-
21 փըշմազ ։ Թ՚ա սէնին ազզընըն կիւլ-
մէք իլէ՝ վէ տուտագլարընը կիւլ-
պեանք իլէ տօլտուրունճայտէք ։
22 Այենտէն իքրահ էտէնլէր Ւուրթան-
մագ կիւյճէքլէր , վէ ֆաըգլա-
րընն չատրընը եօղ օլաճագ տըր ։

Թ. Ի՝. Ի։ 1950 Դէ։

Ւ Սաղ. լէ. 26։ ԽԹ. 29։

ՊԸՊ Թ

Հեբրայն Լաղդատա ՃԷվապը . օնուն՝ Ընլահընն հագ օլաուգունաւ իգրար էթտիյի . 22 վէ հնա սանընն զահիրտ կէօրիւնէն հալի օնուն սահիհ ախլէագընը պէյան էթմէտիյինի իտտիա՝ էթտիյի ։

1 Ա Է Յոբ ՃէվապէտիպՀ տէտի քի՝
2 ՝Ագգան էօյլէ օլտուղունու
պիլէրիմ . ամմա ՚Տատէմ Ընլահընն
ի՛նտինտէ նի՚ՃէՀ սատըգ օլապիլիր ։
3 Ի՚նչէր օնուն իլէ մա՛րազա էթմէք
իսթէր իսէ , օնա պինտէն պիրինէ
4 ՃէվապՀ վէրէմէզ ։ Է՚Օ՝ եիւրէքտէ
ա՛լիմ վէ գուվվէթտէ գատիր տիր .
օնա քիմ սէրթլէչնիր տէ պէրհօր-
5 տար օլուր ։ Օ՝ տաղլարը կէօ-
չիւրիւր , վէ օնլար պիլմէզ . ղա-
6 զապը իլէ օնլարը տէվնիրիր . Ի՚նէ-
րի քէնտի մահալլինտէն տիրթրէ-
տիր , վէ օնուն ՚տիրէքլէրի սալ-
7 լանըր . Կիւնէչէ էմր էտեր , վէ
սօղմազ , վէ երլտրզլարը միւհր-
8 լէր . Է՚կէօյիւ եալընընըզ եայար .
վէ տէնիզին տալղալարը իւզէրին-
9 տէ եիւրիւր . Ղ՚ամՀի վէ ՃէվՀ-
զայը վէ իւլկէրի վէ գըպլէնին
10 Հալվէթլէրինի եափար . Է՚Ա՚էՖ-
թիշ օլունմազ ա՛զամէթլէր՝ վէ
հիսապա կէլմէզ ա՛ճայիպլէր գը-
11 լար ։ Ը՚նչէնէ եանըմտան կէչէր ,
վէ օնու կէօրմէմ . վէ իլէրի կէ-
12 չէր , վէ օնու տուլմամ ։ Ը՚նչէնէ
գավըար իսէ , օնու քիմ մէն՝
էտեր . օնա՝ Ղ՚նՀ իշլէրսին քիմ
13 տէյէ պիլիր ։ Ընլահ զազապընը
տէօնտէրմէզ . Ը՚մաղրուր հաբտրմ-
ճըլար օնուն ալթընա չէօգէլէր ։
14 Կ՚այնտէ գալտը քի պէն օնա ՃէՀ-
վապ վէրէյիմ , օնուն իլէ Տա՛-
ղոպա էՀմէյէ սէօզլէր սէչէյիմ ։
15 Ի՚Ա՚իւն քի սատըգ օլսամ պիլէ ,
ՃէվապՀ վէրմէյէճէյիմ . Հաքիմմէ
16 նիյազ էտէճէյիմ ։ Ղաղըրսամ
տա պանա ՃէվապՀ վէրսէ պիլէ՝ սէ-
սիմի իշլէտիյինէ ինանմազ ի-
17 տիմ ։ Օ՚իրա պէնի գասըղա իլէ

Ա Սաղ.ՀՖէ. 2 ։ Ե՛ռվ. է. 20։

Է Ի՚նչ. Բ. 19, 21 ։ Ընգ. Բ. 6, 21 ։ Նբր . ԺԲ. 26։

Բ Պ. Ն. 5։

Թ Պ.ԽՁ.11։ Ի Ի՚նն. Ա. 6։ Սաղ. ՀԷ. 2, 3։

Ջ Ի՚նն . Ա. 16 ։ Պ.Լ. 31, Ա ։ Ընմվ. Է. 8 ։ Է Պ . Է. 9 ։ Սաղ. Հ՝Ա. 15 ։

Ը Պ . ԺԲ. 8, 9 ։ Լ՛. 14 ։

Ղ Ի՚նչ . Ի՛Է . 9 ։ Նբրմ . ԺԲ. 6։ Ե՛ռվ.Թ. 20։

Ճ Պ . Ե. 10։ Ի. 9։ Սաղ. Լ՛. 36 ։

Ի Սաղ.ՀԺԳ. 7։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Ը. 1950 ԴԷ.

էզտի , վէ Ե՝ահարալարըմը սէպէպ-
18 սիզ չօղալըթտը : Պէնի՝ նէ ֆէսիմի
ալմադա գօյվէրմէզ. իլլա պէնի ա-
19 ճըլըգլարը իլէ տօյուրուբ : Ը-
յէր գուվվէթ իչիւն իսէ , իշթէ
գուվվէթլի տիր . վէ էյէր չէրա-
ա՛թ իչիւն իսէ , պէնի քի՞մ իհզար
20 էտէ : Ը՝յէր քէնտիմի սատըգ սա-
յար իսէմ , աղըմ պէնի գապա-
հաթը չըգարըր . քեամիլ իմ փէ-
21 ֆէ՛մ , պէնի ֆասըգ չըգարըր : Ա՛հա-
միլ իմ փէֆէ՛մ , նէ՛ֆսիմի թանը-
մամ , քէնտի է՛օմրիւմիւ խօր
22 թուԹաղըմ : Ը՞էփէ՛ք պիր տիր .
օնուն իչիւն տէտիմ քի՝ Ե՛Ա՛համիլի
23 Հէմ ֆասըղը Հէլաք էտէր : Ը՝-
յէր պէլա ափանօղ էօլտուրիւր
իսէ , սուչսուզուն միՆէթինի զէվգ-
24 լէնիր : Ը՝յէր՝ ֆասըղըն էլինէ վէ-
րիլտի , Ե՛օնուն Հաքիմլէրինին եիւ-
զիւնիւ էօրԹէր . տէյիլ իսէ , շու
25 քի՞մ տիր : Ը՝մտի Ե՛կիւնէրիմ՝ ու-
լագտան չափուբ տուր . գաչըպ՝
26 էյլիք կէօրմէտիլէր : Ա՛զտան կէ-
միլէր կիպի՝ Ե՛չիքեաբէ ուչան գար-
Թալ կիպի՝ կէչէրլէր :
27 Ե՛Ը՝յէր տէսէմ քի՝ Շ՝իքեայէթիմի
ունուտայըմ , պօպո՛գ եիւզեիւմիւ
պրաղայըմ՝ վէ ֆէրրահ օլայըմ՝
28 ը՛Հիւմլէ միՆէմլէրիմէն գօր-
գարըմ . պիլիրիմ քի Ե՛պէնի սուչ-
29 սուզ ԹուԹմազսըն : Պէն ֆասըգ
սայըլըրըմ . նի՞չիւն պէօյլէ պօչուս-
30 Նա չալըշայըմ : Ե՛Ը՝յէր գար սույու
իլէ եայգանսամ՝ վէ էլլէրիմի սա-
31 պօն իլէ փաքլէսէմ՝ օլ զէման
պէնի չուգուրա պաԹըրըրսըն՝ վէ
էսմասլըմ պէնի մէքրուհ էտէճէք :
32 Օ՛իրա օ Ե՛պէնիմ կիպի ատըմ
տէյիլ տիր քի՝ ճէվապ վէրէյիմ՝
վէ պէրապէր շէրահ՛Թա վարալըմ :
33 Ե՛Ըրամըզտա տա՛վա ֆասլ էտէն
եօգ տուր , քի իքիմիզին իւզէրինէ
34 էլլէնի գօյա : Ե՛Իւզէրիմտէն տէյ-
նէյինի կիտէրսին , վէ օնուն գօր-
գուսուս պէնի իւրքիւԹմէսին :
35 Ա՛էօյլէյիմ՝ , վէ օնտան գօրգմա-
յըմ՝ . զիրա չէմպէ քէնտիմէ մալիք
տէյիլ իմ :

ՊԸՊ ՀՌ

Յորդան՝ տէրտ ու մէչաղգաթլարը իչիւն Ը՛-
լահա չիքեայէթ էթմէյի . 18 Է՛օմրտէն պէզ-
տիյինի Թագիրիր էթմէյի . 20 վէ էօլմէզ-
տէն էվվէլ պիրագ բահաթ կէօրմէյի աբ-
զալաըղը :

1 Ա՞նըմ էօ՛մրիւմտէն պէզտի ,
չիքեայէթիմէ բուխսաթ վէրէ-
յիմ՝ . Ը՞ճանըմըն ահըսը իլէ սէօյ-
2 լէյիմ՝ : Ը՝լլահա տէյիմ՝ քի՝ պէնի
գապահաթը չըգարմա , պէնիմ
իլէ նի՞չիւն չէքիշտիյինի՝ պանա
3 պէյան էթ : Ա՛նա էյի կէլԹը մի քի՝
զո՛ւլմ էտէսին , քի Ե՛էլլէրինին ա՛մէ-
լինի Թահգիր էտէսին , վէ ֆասըգ-
լարըն միւշավէրէսինի միւնէվվէր
4 էտէսին : Ա՛էնտե Թէ՞ն կէօզէրիմի
վար . եախօտ Ե՛աւճի՛մ կէօրտիւյիւ
5 կիպի մի կէօրիւր սիւն . Ա՛իւնէրին
ինսա՞ն կիւնէրի կիպի մի . եախօտ
Ե՛ըլլարըն ատե՞մ կիւնէրի կիպի
6 մի . Վ՛ի գապահաթըմը արարսըն ,
վէ կիւնահ՛ըմը ԹէֆԹիհ էտէրսին :
7 Ե՛Գապահաթը օլմասըղը՛մ սանա
մա՛լիւմ տիւր . վէ էլինէն գուր-
Թարան եօգ տուր :
8 Ը՝մէնի սէնին էլլէրին եարաԹտը՝ վէ
չէփչէվրէ պէնի եափտըլար ուէ՝ պէնի
9 Հէլաք էտէրսին : Ի՛նայէթ էտիպ
խաԹըրընա կէԹիր քի՝ Ե՛պէնի պալչը պ
կիպի եափտըն . վէ պէնի Թօփրա-
10 զա տէօնտէրէճէքսին : Ը՝մէն պէ-
նի սիւտ կիպի տէօքիւպ՝ փէչինր
11 կիպի գաթը՛մ՛Թմասըն մը . Պէնի
տէրի վէ էԹ իլէ կիւյուրսին , վէ
պէնի քէմիքլէր վէ սինիրլէր իլէ
12 էօրտիւն : Պանա էօ՛մր վէ իհսան
պաղըշլատըն . վէ սէնին նազարէ-
Թին՝ բուհումու Հըփզ էյլէտի :
13 Ա՛է պուն՛լարը եիւրէյինտէ սագ-
լատըն . պիլիրիմ քի պուն՛լար ի՛ն-
14 տինտէ տիր : Ը՝յէր կիւնահ է-
տէր իսէմ , Ե՛պէնի կէօզէտիրսին ,
վէ ճիւմիւմտէն պէնի սուչսուզ
15 ԹուԹմազսըն : Ը՝յէր ֆասըգ օլ-
սամ , Ե՛վա՛յ պանա . Ե՛սատըգ տա-
խի օլսամ՝ , պաշըմը գալտըրսամամ՝ ,
ա՛յրպուտան Թօգ իմ . իմ՛ի Ե՛մուսի-
16 պէԹիմէ նազար գըլ : Ա՛է պուն՛լար
գալտըրըր իսէմ՝ , Ե՛արսլան կիպի
պէնի ավլարսըն , վէ երինէ պանա
ա՛ճայիպ Հարաքէթ էտէրսին :
17 Պանա գարշը շահիտլէրինի եէնի-
լէրսին , վէ ղազապըրը պէնիմ իւ-
զէրիմէ չօղալտըրսըն . ի՛նտիմա՛Հ
ԹէպտիլաԹլար վէ ճէնքլէր վար :
18 Ը՝մտի Ե՛պէնի նի՞չիւն անա բահ՛մին-

ՀԱ. Ի՛. Ը. 1950 ԴԷ.

ա ֆ ՀԱագ. ԺԹ. 4 , պ. է. 16։ Յոհն. գ. 3 , 8 ։
բ պ . է . 11 ։
գ Ա՛աղ. ճԼԹ. 8։ Ա՛ա . կգ. 8 ։
դ Ա՛աղ. ճԼԹ. 8։ Ա՛ա . կգ. 8 ։
ե Ա՛աղ. ճԼԹ. 1 , 2 ։
զ Ա՛աղ. ՃԺԹ. 73 ։
է Ը՛ՀՆ. բ. 7։ գ . 19։ Ա՛ա. կգ. 8 ։
ը Ա՛աղ ճԼԹ. 14 - 16 ։
թ Ա՛ա . գ . 11 ։
ժ Ա՛ա. գ. 11 ։
ի պ . Ի՛ . 15 , 20, 21 ։
լ Ա՛աղ. ԽԷ . 18 ։
խ Ա՛ա . ԼԲ . 13։ Ո՛գտ . գ . 10 ։
ծ պ . գ . 11 ։

ՀԱ. Ի՛. Ը. 1950 ԴԷ.

Ա՛. Ի՛. 2, 3։ Ը՛զեկ. ԽՁ . 3 ։
Բ ՀԱագ . ԺԷ.30։ ԺԹ. 4 ։ Ը՛րեմ . Ժ՛գ . 4 ։
Գ պ . է . 6, 7։
Դ Ը՛մտ . Ա՛. 8։
Ե պ . է . 13։
Զ Ա՛աղ.ՃԺԹ. 120 ։
Է Ն՛Ե . Ի՛ . 7։
Ը Ը՛րեմ. Բ. 22 ։
Թ Ա՛. Ի՛. 10։ Ը՛ա ԽԷ. 9 ։ Ը՛րեմ . ԽԹ . 19 ։ Ե՛ռով . Թ . 20 ։
Ժ Ա՛ ՀԱագ.Ք. 25 ։ Խա . 19 ։
Ի պ.ԺՁ.20-22 ։ ԼՁ . 7։ Ա՛աղ . Լ Թ . 10 ։

Digitized by Google

տէն չըգարտըն. նօ՛լայտը ճան թէսլիմ էտէ իտիմ, վէ պէնի կէօզ
19 կէօրմէսէ իտի. Օ՛ղմամըշ կիպի օղուր իտիմ. բահմտան մէզարա
20 կէօթիւրիւղիւր իւտիմ: Ի՛կիւնէ- բիմ ազ տէյի՛լ մի. Ֆէրաղաթ կ՚էլ, պէնտէն վազ կ՚էչ, վէ պիր
21 ազ ֆէրրահ պուլայըմ, կիթմէզ- տէն էվվէլ օղ կէրի կէլմէյէճէ- յիմ Ֆգարանլըգ վէ Ղէօհիւմ
22 կէօկէսի տիյարընա, օղ տիւմա- նա պէնկղեր գարանլըգ վէ նիզամ- սըզ՝ էօհիւմ կէօկէսի վէ այտըն- լըղը տիւմանա պէնկղեր օղան տի- յարա:

ՊԸՊ ՀՒ

Սոփարըն ճէվապը. օնուն Յորու՝ քէնտի- նի սատըգ չըգաթըղը իչիւն թէքտիր էթ- տիյի. 6 Ընչահըն եօղլարընը թէֆթիշ օ- ղունմազ օղուղանու կէօսթէրտիյի. 13 վէ Յորա՝ թէվպէ էթմէյե նասիհաթ էթտիյի:

1 Ընտէն Ղաամըը Սուփար ճէվապ էտիպ տէտի քի՝
2 Ջօգ սէօզլէրէ ճէվապ օլմազ մը. վէ տիլպազ քիմսէ՞ մի սա-
3 տըգ օղուր: Պիհուտէ սէօզլէ- բին՝ ատէմլէրի իսքեաֆ էտէր մի. Հէմ սէն զէվգլէնէսին տէ՝ ակընի քիմսէ ուղեանտրըմասըն մը:
4 Ջհուն Ֆտէտին քի՝ Վ՚էչլամըմ փաք տըը, վէ սէնին նազարընտա
5 թէմիզ իմ: Վ՚է լաքին նօ՛լայտը Ընչահ սէօյլէսէ իտի, վէ սանա գարշը տուտուգլարընը աչա իտի.
6 Վ՚է սանա օղ ի՛լտին սըղըլարընը պէյան էթսէ իտի, քի օ գաթ գաթ տըը. իմտի պիլ քի Ընչահ սանա՝ սէնին եարամազլըղընտան ալէ ֆիգպաթրընը ունուտուտուլմուշ էտեր:
7 Ընչահրըն սըղըրընը պուլա պիլի՛ր մի սին. Ջհիմիէյէ գատիրի թէք-
8 միլէն պուլա պիլի՛ր մի սին: Կէօ- յէտէք եվ-քսէք տիր, նէ՞ էտե պի- լիրսին. Ճէհէննէմտէն տէրին տիր,
9 նի՞ճէ պիլէ պիլիրսին: Ի՛ղօլչիւսիւ եէրտէն ուզուն՝ վէ տէնիզտէն կէ-
10 նիշտիր: Ի՛նչէր օ՝ հիւճիւմ էտէր իսէ, եա գափատը իսէ, եա ճէմա- ա՛թա կէթիրիր իսէ, Ֆօնա քի՞մ մա-
11 նի՛ օլաճագ տըը. Ո՛ղրա Նօ՝ ատէմին պաթըլըղընը պիլիր. իմտի գապա- հաթը կէօրիւր տէ՝ ֆէկմ էթմէզ
12 մի: Ընմա ատէմ Ֆպաթըլ հէմ ագըլըըզ տըը, վէ ագըը նօգսան ա- տէմ եապանի էշէք եավրուսու կիպէ
13 ուօղար: Ի՛նչէր սէն Ֆնիւբէյինի հազըրլայըլ՝ Ֆէլէբինի օնա ուզա-
14 տըը իսէն, էչէր էլինտէ գապահաթ վար իսէ, օնու իրագ էչէ, վէ Ֆչա- տըըլարընտա եարամազլըզ սաքին
15 էթտիրմէ. զինրա Նօղ զէման եիւ- զիւնիւ լէքէսիզ գալտըրաճագսընը, վէ մէօհքէմ օղուպ գօրգմայաճագ-
16 սըն: Ո՛ղրա Ֆմինէթինի ունու- տուպ՝ օնո՞ կէչմիշ սուլար կիպի
17 զինքր էտէճէքսին: Վ՚է էօ՛մրիւն՝ Ֆէօյլէնտէն բուշան օլաճագ. գա- բանլըզ էխէն պէ՛, սապահ կիպի օ-
18 լաճագսընը: Վ՚է էմին օլաճագսընը, զինրա իւմիտ վար ուրը. վէ գաղընպ՝
19 Ֆէմինլիք իլէ եաթաճագսընը: Վ՚է եաթաճագսընը, վէ գօրգուտան օլմայաճագ. վէ չօգլարը Ֆսէնին տիտարընը թալապ էտէճէքլէր:
20 Ընմա Ֆֆասըգլարընն կէօզլէրի զա- յիլ օլաճագ, վէ օնլարա սըղընա- ճագ եէր եօգ տուր. վէ Նիւմիտ- լէրի ճան չէքիշմէք օլաճագ:

ՊԸՊ ՀՒ

Յորուն Սոփարա ճէվապը. օնուն՝ տօսթ- լարընըն քիպրինի զէմմ էթտիյի. 6 եարա- մազլարըն պու տիւնեաստա չօգ քէրթէ խօշ, հալտէ օղտուղունու կէօսթէրտիյի. 9 վէ Ընչահըն Ի՛լմի վէ գուվվէթի հագընա սեզ- լէտիյի:

1 Ընտէն Յոթ ճէվապ վէրիպ տէ- տի քի՝
2 Ֆ՚ապգան քի գավմ սիզ սինիզ, վէ ի՛լմ սիզին իլէ էօլէ-
3 ճէք: Պէնիմ տախի սիզին կիպի ա՛գլըմ վար, պէն սիզտէն էտնա տէյիլիմ. վէ պունուն կիպի չէյ-
4 էրի քի՛մ պիլմէզ: Ընչահ նիտա էտեր վէ իսթիճապ օղունուր ապճի իքէն, Ֆտօսթումուն զէվգի օղտում. սատըգ քեամիլ ատէմ մասխարա
5 օղուր: Ի՛ահաթտա օլանլարըն բէ- յինտէ այաղը գայմագտա օլան՝
6 հագարէթ չըրաղըսը տըը: ՖՕ՚ա- լիմլէրին չատըրլարը ասուտէ հալ օղուր. վէ Ընչահրն՝ էլլէրինէ պաՖնինըն կէթիրտիյի Ընչահը ղա- զապա կէթիրէնլէր՝ էմինլիքտէ
7 տիրլէր: Վ՚է լաքին հալա հայ- վանլարա սօր, վէ սանա էօյ- րէտէճէքլէր, վէ հավանրն գուշ- լարընա՝ վէ սանա խապէր վէրէ-

Digitized by Google

8 ձէքլէր. Նախօտ եէրէ սէօյլէ, վէ
ռանա էօյրէտէձէք, վէ տէնիզին
պալըգլարը սանա նագլ էտէձէք-
9 լէր: Պուն լարըն հէփիսինտէ՝ պու-
նու Ռապպըն էլի էթտիյինի քի՞մ
10 պիլմէզ. Ո՛չ Ի՛հէր եաշայանըն ճա-
նը վէ հէր ինսան էթինին բուհու-
11 օնուն էլինտէ տիր: Ո՞ւլագ՝
սէօզիւ տէնէմի՞զ մի, վէ Ի՛սմայ՝
12 թաա՛մը տաթմի՞զ մը: Ի՛նլ փիր-
լէրտէ՝ վէ իտրաք է՛օմր ուզունլու-
13 դունտա օլուր: Ի՛նլ վէ գուվ-
վէթի օնուն իլէ տիր. թէտպիր վէ
14 իտրաք օնուն տուր: Ինձէ Ի՛օ ը՛ը-
գար, վէ եափըլմազ. Ի՛օ՝ աստէմին
իւզէրինէ գափար, վէ աչըլմազ:
15 Ինձէ Ի՛օ՝ սուլարը ալըգօր, վէ
գուրուրլար. վէ Ի՛օնլարը սալը վէ-
րիր, վէ եէրի ալի իւսթ էտէր-
16 լէր: Ի՞գուտրէթ վէ հիքմէթ օ-
նուն իլէ տիր. ալտանմըշ վէ ալ-
17 տայըձը օնուն տուր: Ա՛հւշիլէ-
րի եաղմալանմըշ կէզտիրիր. վէ
18 Հաքիմլէրի տիվանէ էտէր: փա-
տիշահլարըն պէնտինի չէօզէր. վէ
19 պէլլէրինէ զինճիր պաղլար: Պէյ-
լէրի եաղմալանմըշ կէզտիրիր, վէ
գուվվէթլիլէրի ալի իւսթ էտէր:
20 Հ՛նմինլէրին նուհգունու կիտէ-
րիր, վէ իսթիյարլարըն ա՛գլընը ա-
21 լըր: Ի՞պէյլէրին իւզէրինէ հագաբէթ
տէօքէր. վէ կիւճլուլէրին գու-
22 շաղընը կէվզէտիր: Գ՛արանլըգտա
օլան Ղտէրին շէյլէրի աշիքեար է-
տէր. վէ էօլիւմ կէօլկէսինի այ-
23 տընլըղա չըգարըր: Ֆ՛այիֆէլէրի
պէօյիւտիւր, վէ օնլարը Հէլաք
էտէր. Թայիֆէլէրի տաղլըտըր,
24 վէ կէրի կէթիրիր: Նէր գավմը-
նըն սերվէրլէրինին ա՛գլընը կիտէ-
րիր. վէ օնլարը Ֆ՛օլ օլմայան խա-
25 լի եէրտէ ավարա կէզտիրիր: Ի՛Օն-
լար ըշըգարդ գարանլըգտա՝ քէօր
քէօրունա եօգլարլար. վէ օնլարը
Ի՛սէրխօշ կիսի սալանտըրըր:

ՊԸՊ ՅԿ

Յաբան՝ տօսթլարընը Թարաֆկիրղիզլէրէ խ-
չիւն Թա՛զիր էթտիյի. 14 Ընլահ Ի՛թիմա-
ընը Թագրիր էթտիյի. 20 վէ կիւնահլարը-
նը Հէմ Ալահըն օնու տէրտէ սալմազտան
մէթտիրը պիլմէյէ նիյազ էթտիյի:

1 Ինձէ Հէփիսինի կէօզլէրիմ կէօր-
տիւ, գուլաղըմ իշիթտի, վէ օ-
նու անկլատը:
2 Ո՞իզին պիլտիյինիզլ պէն տախի
պիլիրիմ. պէն տիզտէն էտնա տէյիլ
3 իմ: Ը՞Ամմա պէն Ա՛իւմլէյէ գատի-
րէ սէօյլէյէձէյիմ, վէ Ընահ իլէ
4 միւպահիսէ էթմէք իսթէրիմ: Ա՛է
լաքին սիզ եալան տիւզիւճիւլէ-
րի՝ Ե՛հւմլէնիզ պաթըլ Հէքիմլէր
5 սինիզ: Ե՛նօ՛լայտը պիլքիւլլիյէ
սիւքիւթ էտէ իտինիզ. Ե՛օլտէմ
պո՞ սիզէ Ի՛լմ եէրինէ օլուր ի-
6 տի: Ե՛ալա միւպահիսէմի տինկ-
լէյին, վէ տուտագլարըմըն մա՛-
7 րազալարընը իշիտին: Ընլահ իշիւն
եարամազը՞գ մը սէօյլէրսինիզ. վէ
օնուն իշիւն Հիլը՞ մի էտէրսինիզ.
8 Օնուն խաթրընը՞ մը սայարսընըզ.
եա Ընլահ իշիւն մա՛րազա՞ մը է-
9 տէրսինիզ: Ի՛յի մի տիր քի սիզի
թէֆթիշ էտէ. եախօտ օնու՝ ա-
տէմի ալտաթտըգլարը կիպի ալտա-
10 տա պիլի՞ր միսինիզ: Ի՛յէր կիզլի-
ճէ խաթընը սայար իսէնիզ, օ սիզի
էլպէթթէ թէքթիր էտէճէք տիր:
11 Օնուն ճէլալի սիզի իւրքիւթմի՞զ
մի. վէ գօրգուսու իւզէրինիզէ
12 տիւշմի՞զ մի: Ո՞Հքր էթտիյինիզ
շէյլէր՝ քիւլ էմմալէրի տիր. վէ
միթէրիսէլէրինիզ՝ պալչըգ միթէ-
13 րիսլերի կիպի տիր: Պանա սիւ-
քիւթ էտին, վէ պէն սէօյլէյիմ.
վէ իւզէրիմէ նէ օլուր իսէ՝ կէլսին:
14 Ե՛նէտի՞ն էօթիւրիւ Ի՛էթիմի տիշլէ-
րիմէ ալըրըմ, վէ Ը՛էմրիւմիւ ա-
15 վուճումա գօրում: Ի՞Օ պէնի
գաթլ էտէր իսէ տէ՝ օնա կիւվէ-
նիրիմ. Ե՛ամմա եօլլարըմը օնուն
Հուզուրունտա իսպաթ էտէճէյիմ:
16 Պէնիմ գուրթուլուշում տախի օ
տուր. զիրա պինամուս օլան՝ օ-
նուն Հուզուրունա վարմազ:
17 Ա՛էօզիւմիւ էյիճէ տինկլէյին. վէ
թագրիրիմ գուլագլարընըզտա օլ-
18 սուն: Ինձէ հալա պէն տա՛վամը
թէրթիպէ գօսամ, պիլիրիմ՝ քի՝ սա-
19 տրգ չըգաճաղըմ: Ի՞պէնիմ իլէ շուռ
չէքիշէճէք քի՞մ տիր. զիրա շիմտի
սիւքիւթ էթսէմ, ճան թէսլիմ է-
տէրիմ:
20 Ի՞նճաձ պէնիմ իլէ իքի շէյ էթ-
մէ. օլ զէման Հուզուրունտան կիզ-
21 լէնմէյէճէյիմ: Ի՛նլինի իւզէրիմտէն
ուզագ էյլէ. վէ գօրգուն պէնի

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1950 գէ:

ե ՀԱՈՒ. ԺՂ. 22: Գատ. Ե. 23: Գոր. ԺԷ. 28:
Ղ Պ. ԼՓ. 3:
Է Պ. Ջ. 30:
Ը Պ. ԼՓ. 7:
Ը Պ. ԹՓ. 4:
ԼՋ. 5:
ժ Պ. ԺՇ. 10:
ի Ն՞ • ԻՓ • 22: Հայտ. Ջ. 7:
Լ Գ ՀԱՈՒ. ՀԸ. 35: ԺԷ. 1:
Խ Ղ՞Ն. Է. 11, ՃԸ:
ծ Խ՞Ո. 13:

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1950 գէ:

ա Պ. ԺԷ. 3:
բ Պ. ԻՋ. 3: ԼՇ. 35:
գ Պ. Ջ. 21: ԺՂ. 2:
դ Ընահ. ԺԷ. 28:

ե Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 40: Գատ. Ի. 21:
զ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 40: Գատ. Ը. 21:
է Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 38: Ն՞Ո. Ի. 3: ԻՋ. 15:
ը Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 4, 40:
թ Ը Օր. ԻԸ. 29: Պ. Ե. 14:
ժ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 27:

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1950 գէ:

ա Պ. ԺԷ. 3:
բ Պ. ԻՋ. 3: ԼՇ. 35:
գ Պ. Ջ. 21: ԺՂ. 2:
դ Ընահ. ԺԷ. 28:

ե Պ. ԻՋ. 4:
զ Ի՛ՍՂ. ԺԸ. 4: Ես. ԽԶ. 1, 2, 3:
է Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 40: Գատ. Ը. 21:
ը Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 22: Ա՞ԽՈ. Ժ. 26: ԻՇ Կոր. Ջ. 5:
թ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 38: Ն՞Ո. Ի՛. 3: ԻՋ. 15:
ժ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 4: Ընահ. ԺԷ. 32:
ի Պ. ԻԷ. 5:
Լ Պ. Ի. 4:
խ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 10: Գատ. Ի. 21:
ծ Ա՛ՍՂ. ՃԷ. 10:
կ Պ. Ի. 4: ԺՇ. 2:
հ Ա՛ՍՂ. ԻԲ. 7:
ձ Ա՛ՍՂ. ԻԲ. 34: ԼԷ. 7:
ղ Ա՛ՍՂ. ԼԸ. 10:

Digitized by Google

22 իւրքիւմէսին ։ Օլտեմ սէն չաղըր , վէ պէն ձէվապ վէրիրիմ . 23 եախօտ պէն սէօյլէյիւմ տէ՝ պանա ձէվապ տէօնտեր ։ Նարամազըգլարըմ վէ կիւնահլարըմ նէ՞ գատար տրը . գապահաթրմը վէ կիւ- 24 նահըմը պանա պիլտիր ։ Նիւհիւնիւնիւ նիւ նիչիւն էօրթերսին , վէ ՚պէնի քէնտինէ տիւշմէն սայարսըն ։ 25 Յիւգեարտան սիւրիւլմիւշ եափրաղը՞մը գօրգուտուրսուն , եափսօտ գուրու չէօփիւ մի գօվալար- 26 սըն ։ Օիրա հագգըմա ածկըլգլար եազարսըն , վէ պանա՝ իկէնճիլիյին եարամազլըգլարընը միրաս 27 էթտիրիրսին . Ալ է ՚այագլարըմը պուգաղըլարա գօրսուն , վէ հէփ եօլլարըմա տիգգաթ էտէրսին . աայագլարըմըն իգլէրինէ նիշան գօր- 28 սուն ։ Ալ է ՚նէնիմ չիւրիւք չէյ կիպի՝ կիւվէտէն եէնիդ էսվապ կիպի թէլէֆ օլուր ։

ՊԸՊ ԺԱ

Յոբան Ա՚լահան քէնտի չէքտիյի սէրէնճամտան պիրազ բահաթ թալապ էթմէտի , չիւն քի է՚օմիւր գրսա տրը , 7 վէ չիւն քի էօլիւլէր կէրի տէօնտիզլեր . 14 վէ պու ճիւմլէ իլէ քէնտիսի՝ սապր իլէ թէպսիլաթընը պէգլէտիյի ։ 16 Կիւնահէն սէպէպինտէն մախլուգուն ֆէսատա միւպթէլա օլտուղու ։

1 Պարըտան տօղան ատէմին է՚մրիւ՝ գրսա վէ ՚մինէթի իլէ 2 տօղու տուր ։ Ի՚չիէք կիպի չըգար , վէ քէսիլիր . վէ կէօղկէ կի- 3 պի գաչար , վէ տուրմազ ։ Տպու- նուն իւզէրինէ պիլէ կէօղէրինի աչարսըն . վէ ՚պէնի՝ քէնտին իլէ 4 չէրսա՚թա կէթիրիրսին ։ Ի՚նսա- փաքտէն փաք՝ քի՞մ չըգարա պի- 5 լիր . հիչ քիմսէ ։ Ղ՚իւն քի կիւնլէրի մուգաբիլր տիր , վէ այլարընըն սայրսը սէնտէ տիր , հատտլարընը սէն գօտուն , վէ օ աշամազ . 6 ՚Օնուն իւզէրինտէն տէօն , վէ գալսըն , ՚էթա իւճրւէթլի կիպի կիւնիւնիւ էտա էտինճէյէտէք ։ 7 Օիրա աղաճ իչիւն իւմիտ վար տրը քի՝ էյէր քէսիլիր իսէ , ՚եինէ ֆիլիսլէր չըգարրպ՝ ֆիտանը էք- 8 սիք օլմայաճագ ։ Նյէր քէօքիւ եէրտե էսքիր իսէ , վէ քիւթիւյիւ 9 թօփրագտա էօլիւր իսէ , սուլյուն բայիհասընտան ֆիլիսլէնիր , վէ ֆի- 10 տան կիպի՝ տալար սալար ։ Ըմմա ինսան էօլիւպ՝ կէչէր . վէ ատէմ ճան թէսլիմ էտէր , վէ նէբէտե տիր ։ 11 Ուլարըն տէնիզտէն զայիլ օլտուղու՝ վէ չայլարըն գուրուտուղու 12 վէ քէսիլտիյի կիպի , ատէմ տէ եաթար , վէ գալգմազ . ծնլար թա ՚կէօք օլմայանատէք՝ գալգմայաճագլար , վէ ուչգուլարընտան ու- 13 յանմայաճագլար ։ Նօ՚լայտը պէնի՝ թա ղազապըն կէչինճէյէտէք՝ մէզարտա կիզէյիպ սագլայա իտին . պանա զէման թայի՚ն էտիպ՝ պէնի խաթրընա կէթիրէ իտին ։ 14 Նյէր ատէմ էօլիւր իսէ , տիրիլի՞ր մի . ճէնկիմին ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝ ՚եթա նէվպէթիմ կէլինճէ- 15 յէտէք ՚պէքլէյէճէյիմ ։ Ի՚ղաղըրաճագսըն , վէ պէն սանա ճէվապ վէրէճէյիմ . էլլէրինին ա՚մէլինէ 16 արզու չէքէճէքսին ։ Ի՞Օիրա չիմտի ատրմլարըմը սայարսըն պա՚ կիւնահրմա կէօզ տիքմի՞զ մի սին ։ 17 Ի՚սանըմ քէսէտե միւհրլիւ տիւր . վէ եարամազլըղըմ իւզէրինէ զամր 18 էթտին ։ Ալ է էլպէթ տիւշէն տաղ մահվ օլուր , վէ գայա՝ եէրին- 19 տէն կէօշիւրիւլիւր ։ Ուլար՝ թաշլարը իփրատը , սէլլերի եէրին թօփրաղընը սիլէր կէօթիւրիւր . ատէմին իւմիտինի տէ՝ էօյլէ հէ- 20 լաք էտէրսին ։ Օնա պիլթիւլիյէ ղալիպ կէլիրսին , վէ օ կէչէր . օնուն եիւզիւնիւ տէյիչտի- 21 րիպ՝ օնու գօվարսըն ։ Օնուն օղուլլարը չէրէֆ պուլուր , վէ ՚օ պիլմէզ . վէ օնլար էտնա օլուր , 22 վէ օ անկլամազ ։ Ընճագ իւզէրինտէ էթի աղրը չէքէճէք , վէ տէրուննինտէ ճանը եաս չէքէճէք տիր ։

ՊԸՊ ԺԲ

Նղիփազըն ճէվապը . Յոբու՝ սէօյլէմիյի չէյլէրտե տինսիզլիք վար տէյիս թէքտիր էթտիյի , 17 վէ եարամազլարըն իւզէրինէ կէլէն սէֆիլեակի կէօամէրտիյի ։

1 Ալ է Թեմանը Նղիփազ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ 2 Ը՚լիմ ատէմ՝ հէվայի ի՚լմ իլէ ճէվապ վէրի՞ր մի , վէ գարնընը կիւնտօղօւսուս եէլի իլէ տօլտուրո՞ւր 3 մու . պիհուտե սէօզլէր վէ ֆայիտեսիղ քէլասլէր իլէ միւպահիսէ էտէր 4 մի ։ ՚Ճագգան սէն՝ գօրգույու իպ-

թաղ էտէրսին , վէ Ըլլահըն հու-
զուրունտա տուա՛յը ֆէսխ էտէր-
5 սին : Ո՛րքա աղջըն գապահաթը-
նը ի՛լան էտէր , վէ հիւէպաղէր
6 տիւլի սէյէր : Անի՛ ՚աղջըն գա-
պահաթը չըգարըր , վէ տէյիլ
պէն . վէ սանա գարշը տուտագ-
7 լարըն չէհատեթ էտէր : Իւք տօ-
ղան աւոէմ սը՚ն մի սին . ՚Բօխտա
պայիրլէրտէն էվվէ՚լ մի տօղտուն :
8 ՚Ըլլահըն սըրըլարընը իշլեթտի՚ն մի .
հա ի՛լմի քէնտինէ՚ մի գափահաթտըն :
9 Տ՚ա՞յ պիւլիրսին քի՝ պիզ պիլմէյե-
լիմ . Նէյէ՞ աշնա սըն քի՝ օ պիզտէ
10 եօգ տուր : ՚Ըբրահըմզտա հէմ ագ
սայըր՝ հէմ եաշտա պապանտան
11 պէօյիւք փիր իխթիյար վար : Ըլ-
լահըն թէսէլլիւլէրի վէ սանա միւ-
12 լայիմ օէօղ՝ սանա ա՚զ մը : Անին
եիւրէյինի ալան նէ՞ տիր , վէ կէօզ-
13 լէրին նէյէ՛ իշարէթ էտէր , քի րու-
հունու Ըլլահըն իւզէրինէ տէօն-
տէրիպ՝ աղջընտան պէօյլէ քէլամ-
14 լար չըգարըրսըն : Ը՚ոէմ նէ՞
տիր քի փաք օլա , վէ գարըտան
15 տօղան քի սատըգ օլա : ՚Իչթէ
ա՛զիզլէրինէ ի՛թիմատ էթմէգ , վէ
կէօքլէր օնուն նազարընտա փաք
16 տէյիլ տիր . Ըզա՞նտէ գալտը մէք-
բուհ վէ հիրքին ատէմ քի՝ ՚Բարա-
մազլըզը սու կիպի իչէր :
17 Այանա տէյի վէրէյիմ , պէնի տինկ-
լէ . վէ կէօրտիւյիւմիւ հիքեայէթի
18 էտէյիմ , ա՛լիմ ատէմլէրին խապէր
վէրտիքլէրինի , վէ ՚պապալարըն-
տան ա՛լըպ սագլամատըգլարընը ,
19 քի հէր օնլարա հալընըզ վէրիլմիշ
իտի . վէ ՚Բարալարընտան հապանձը
կէչմէմիշ իտի :
20 Ֆասըգ տայիմա ա՛զապ չէ-
քէր . վէ Ըզալիմ ազ եըլլար
21 թայի՛ն օլունմուշ : Գօրգու-
լարըն սէտասը օնուն գուվաղըն-
տա տըր . ՚Սէլամէթտէ իքէն , օ-
22 նա խարապ էտէն կէլէճէք : Գա-
րանլըգտան տէօնէճէյինէ ինան-
մազ , վէ օ՝ գըլըճա սագլանմըշ
23 տըր : ՚Ոչքմէք նէ՞րէտե տիր տէ-
յիւ տօլաչըր . ՚գարանլըգ կիւնիւ՝
էլտե հազըր օլտուղտունու պիլիր :
24 Ամըգէթ վէ մէշագգաթ օնու իւր-
քիւտիւր . օնուն իւզէրինէ՝ ճէննէկ
հազըր փատիշահ կիպի ղալիպ կէ-
25 լէրլէր : Ո՛րքա Ըլլահա գարշը
էլճինի գալտըրտը . վէ Ա՛իւմէյէ
26 գատիրէ ճէպպարլըգ թասլար : Օ-
նուն իւզէրինէ պէօյնու իլէ՝ արգա-
լը գալգանլարընըն գալընըլտը իլէ՝
27 եիւրիւտիւ : Ո՛րքա եիւզիւնիւ՝
հաղը իլէ էօրթտիւ , վէ պէօպրէք-
28 լէրինտե եաղ պաղլատը : Ա՚է խա-
րապ չէհրլէրտէ՝ մա՛մուր օլմայան
վիրան օլմագտա օլան էվլէրտէ
29 սաքին օլտու : Ո՚էնկին օլմազ ,
վէ օնուն մալի սապիթ օլմազ . վէ
օնլարընը մալլէրի եէրէ եայըլմազ :
30 Գարանլըգտան այրըլմազ , օնուն
տալլարընը ա՛լէվ գուրուտաճագ ,
վէ հաղըընըն նէֆէսի իլէ զայ՚ օ-
31 լաճագ : Պաթրըլըգա ինանմասըն ,
պէրա եանղալաճագ , զիրա իւձրէթի
32 պաթրըլըգ օլաճագ : Էվիւնէրի
թէմամ օլմազտան քէսիլէճէք , վէ
տալլարը եէշիլէնմէյէճէք տիր :
33 Ըսմա կիպի գօրուղունու տէօքէ-
ճէք , վէ զէյթունն աղաճը կիպի
34 չիչէքլէրինի տիւշիւրէճէք : Ո՚ի-
րա պինամուսլարըն ճէմաա՛թը ա-
րըգլանաճագ . վէ րիչվէթի ալան-
լարըն չատրըլարընը աթէչ եագա-
35 ճագ : Ֆ՚Օնլար միննէթէ կէպէ գա-
լըգ՝ եարամազլըգ տօղուրուրլար .
վէ գարընլարը հիւէ հազըրլար :

ՊԸՊ ԺՈՂ

Յոբեան ճէվապը . օնուն քէնտի տօսթլարը-
նը մեքճամէթսիզ տէյիւ թէքաթէր էթտիյի .
7 քէնտի տէրտինն պէօյիւք օլտուղունու
կէօսթէրմիյի . 17 վէ քէնտի տօղրուլուղու-
նու թագըիր էթմիյի :

1 Ա յ Յոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
2 Պուննուն կիպի չօգ չէյլէր
իշիթտիմ . ՚Ճիւմլէնիզ սագիւ թէ-
3 սէլլիճիլէր սինիզ : Ո՚էվայի սէօզ-
լէրին ուճու վա՞ր մը . Բօխտա սէ-
նի թահրիք էտէն նէ՞ տիր քի՝ ճէ-
4 վապ վէրիրսին : Պէն տախի սի-
զին կիպի սէօյլէյէ պիլիրիմ . Էյէր
ճանընըզ՝ ճանըմընն եէրինտե օլա
իտի , ա՛լէյհինիզե սէօզլէր տիզե
պիլիր իտիմ , Հէմ ՚ա՛լէյհինիզե
5 պաշըմը սալար իտիմ : Ընդ-
զըմ իւէ սիզի գուվվէթլէնտիրիր
իտիմ , վէ տուտագլարընմընն գըմըլ-
տանմասը Էլէֆնէկէ տէֆ՝ էտէր
իտի :
6 Ո՚յէր սէօյլէր իսէմ , տէրտիմ
տէֆ՝ օլմազ . վէ վազ կէչէր ի-
7 սէմ , պէնտէն նէ՞ կիտեր : Ընձագ

ֆՅ . Ի՛ . Ի՞ . 1950 Գէ :

ա Ղեւ . ԺԹ . 22 :

բ Սաղ . Ղ . 2 : Ո՚առակ . Ը . 25 :

գ Հռով . ԺԱ . 34 : ա Կոր . Բ . 11 :

դ Պ . Ժէ . 2 :

ե Պ . ԼԲ . 6 , 7 :

զ Է Յոբ . Դ . 18 : Բ ՄՆս Ա . 36 : Պ . Ժէ . 4 : Սաղ . ԺԳ . 3 : Ո՚առակ . Ի . 9 : Յ՚ովէլ . Բ . 20 : ա Յօհ . ա . 8 , 10 :

է Պ . Գ . 18 : ՔԲ . 5 :

ը Պ . Գ . 19 : Սաղ . ԺԳ . 3 : Ծէ . 3 :

թ Պ . ԼԷ . 7 : Ո՚առակ . ԺԹ . 28 :

ժ Պ . Ը . 8 :

ի Յովէլ . Գ . 17 :

լ Սաղ . Ղ . 12 :

խ ա Թես . Ե . 3 :

ծ Սաղ . ՃԻ . 15 : ՃԻ . 10 :

կ Պ . ԺԸ . 12 :

ֆՅ . Ի՛ . Ի՞ . 1950 Գէ :

հ Պ . Գ . 9 :

ձ Ես . ՃԻ . 4 :

ղ Պ . ԽԲ . 16 : Սաղ . ՃԲ . 23 :

ճ Սաղ . Է . 14 : Ի՚ես . ՃԻ . 4 : Ովս . Յ . 13 :

մ Սաղ . Է . 14 : Ի՚ես . ՃԻ . 4 : Ովս . Յ . 13 :

ն Ա Պ . Ը . 7 , ՃԻ . 25 : Ողբ . Բ . 15 :

Digitized by Google

շիմտի պէնի եօրտու. ՃԻՒՄԼԷ ա՛
8 յալիմի վերան պրագտը։ Ջէմ
պէնի գավրատըղը՝ չէհատէթ ի-
չիւն օլտու. վէ պըրգլըղըմ պանա
գարշը տուրուալ՝ եիւզիւմէ չէհա-
9 տէթ էտէր։ Ընուն ղազապը պէ-
նէ երըթտը, վէ պէնի գօվալատը,
տիշլէրինի իւզէրիմէ գըՃՃըտաթ-
տը. Տուշմէնիմ կէօզլէրինի պա-
10նա քէսքին էյլէտի. Իւզէրիմէ
աղղալրընը աչտըլար, հագարէթ
իլէ ղչէնէլէրիմէ վուրտուլար.
Եպիքլիքտե իւզէրիմէ երղըլըլար։
11 Ըլլահ Ըպէնի եարամազա թէսլիմ
էթտի. վէ պէնի ֆասրգլարըն է-
12 լինէ տիւշիւրտիւ։ Ըահաթ ի-
տիմ, վէ պէնի սարսըթտը, վէ
պօյնումէ թռուլթուպ՝ պէնի փա-
րչէնտի, վէ Ըպէնի քէնտինէ նի-
13 շան ուիքտի։ Ֆիրէնտազլարը էթ-
րաֆըմը ալտրլար. պէօպրէքլէրի-
մի տէլիպ՝ էսիրկէմէզ, էօտիւմիւ
14 եէրէ տէօքէր։ Նըգըմ իւզէրինէ
երգըմ իլէ պէնի երգար. իւզէրի-
15 մէ ՃԷպապար կիպի եիւրիւր։ Տէ-
րիմին իւզէրինէ չուլ տիքտիմ. վէ
Ըպուշնուզումու թօփրագա սօգ-
16 տում։ Նիւզիւմ աղլամագտան գը-
զարտը, վէ քիրփիքլէրիմին իւզէ-
17 րինտէ էօլիւմ կէօլկէսի վար, էլ-
լէրիմտէ զուլմ օլմայրսա՝ Նիյազըմ
18 փաք իսէ տէ։ Նա՞ եէր՝ գանըմը
էօրթմէ, վէ Ըֆէրեատըմա մահալ
19 օլմասըն։ Հիմտի տախի իլէթէ
Նշահիտիմ կէօքտէ՝ վէ պէնիմ ի-
չիւն չէհատէթ էտէն եիւՃէլէրտէ
20 տիր։ Պէնի զէվգլէնէն տօսթլարըմ
տըր. կէօզլէրիմ Ըլլահա եաշ տէօ-
21 քէր։ Ըա՞ Սօղայտը ինանա՝ Ըլլահ իլէ
միւպահիսէ էտէպիլէ իտի, ատէմ
օղլու՝ տօսթու իլէ էթտիյի կիպի։
22 Ջիրա պիր գաչ սէնէ կէչինՃէ,
տէօնմէյէՃէյիմ Ըեօլա կիտէՃէյիմ։

ՊԸՊ ԻԱ

Հօբուն՝ տօսթլարընըն հարաքէթինտէն չէ-
քեայէթ էթտիյի. 11 վէ օնուն իւմիտիս-
նին տէյիլ Ըօմրտէ իլլա էօլիւմտէ օլտու-
ղունու իգրար էթտիյի։

1 Ր ուհումի հէլաք օլտու, կիւն-
լէրիմ սէօնտիւ. պէնիմ ի-
2 չիւն ՙմէզարլըզ գէալըր։ Ջէվգ-
լէնէնլէր եանըմտա տէյիլ մի, վէ

կէօզլէրիմ օնլարըն Ըմա՛րազա-
3 լարընտա կէՃէլէմ՞զ մի։ Ջալա
սէնին եանընտա պանա քէֆիլ գօ.
պէնիմ իլէ՝ շու Ըէլ թուԹուշա-
4 Ճագ քիմ տիր։ Ջիրա սէն օն-
լարըն գալպինտէն ի՛րՓանի կիզլէ-
տին. օնուն իչիւն օնլարը եիւ-
5 ՃէլէմՃյէՃէքսին։ Տօսթլարըն
եաղմա իչիւն ղամազայանըն օ-
ղուլլարընըն կէօզլէրի պօզուլուր։
6 Վ է պէնի գավմլարա Ըմէսել տիք-
տի. էօնլէրինտե իքրահիյէթ օլ-
7 տում։ Ջէմ Ըկէօզլէրիմ գասա-
վէթտէն գամաշտը. վէ հէփ էշ-
8 քեալիմ կէօլէկ կիպի օլտու։ Տօղ-
րուլար պուռնա հէյրան գալըրլար.
վէ սուչսուզլար պինամուսուն իւ-
զէրինէ հարաքէթ էտէՃէքլէր։
9 Վ է սատըգ՝ եօլունու գավի թռու-
թաՃագ, վէ Ղէլլէրի փաք օլան՝
10 գուվվէթ արթըրաՃագ տըր։ Վ է
լաքին սիզին ՃիւմլէնիզՃ Ըտէօնիւն,
վէ հալա կէլին. չիւն քի սիզտէ
ա՛լիմ պուլամամ։
11 Ըվիւնլէրիմ կէչտի, նիյէթլէրիմ՝
եիւրէյիմին արզուլէրի սէօքիւլտու։
12 ԿէՃէ կիւնէ տէօնտէրիլտի. գա-
րանլըղըն էօնիւնՃէ նուր եագըն ատը։
13 Նյէր պէքլէր իսէմ, էվլիմ մէզար
օլաՃագ, տէօշէյիմի գարանլըղգտա
14 սէրէՃէյիմ։ Ղիւրիւքլիյէ՝ պա-
պամսըն, վէ գուրթա՝ Ընամ վէ
գըզ գարընտաշըմ սըն չաղըրտըմ։
15 Իմտի իւմիտիմ արթըգ նէքէտե
տիր. վէ ումտուղումու քիմ կէօ-
16 րէՃէք։ Օնլար՝ Ըպիրլիքտե թօփ-
րագտա եամթըղըմըզ զէման Ժմէ-
զարըն խալվէթլէրինէ էնէՃէք։

ՊԸՊ ԻԲ

Ղազդատըն Ճէվապը. օնուն Հօբու մաղ-
բուրլաղա վէ քիպրի իչիւն թէքտիր էթտի-
յէ. 5 վէ եարամազլարըն իւզէրինէ կէլէն
պէլալարը կէօսթէրտիյէ։

1 Ը նտէն Սօֆըու Նաղդատ ՃէվապՎերիպ տէտի քի՝
2 ՙևէ զէման սէօզլէրի տիւքէ-
տէՃէքսինիզ. անկլայըն, վէ ան-
3 տէն սօնկրա սէօյլէչէլիմ։ ՙևի՞-
չիւն ՙՀայվան կիպի սայրլա-
լըմ, կէօզլէրինիզտէ նաՓաք
4 կէօրիւնէլիմ։ Վ հէնտի Ըղալապը
իլէ ՃանըՐը երըթար. եէր սէնին
իչիւն թէրք օլուռնՕ՞ւր մու, վէ

գայա եէրինտէն կէօչիւրիւլի՛ւբ միւ ։
5 Լ՚ՂԼպէթթէ Է՛ֆասրգլարըն նուբթու սէօնէը • վէ աթէշլինին ա՛լէվի ը-
6 շըգ վէքմէզ • Ղատըրընտա՝ նուր գարանլըգ օլուր • վէ օնուն իւ-
7 զէրինտէ Ր՛մօմու սէօնէը ։ Գուվվէթինին ատրմլարը տար օլուր • վէ Է՛օնուն թէտպիրի օնու երգա-
8 ճագ տըր ։ Ո՛Հրա Ո՛քենտի այագլարը իլէ աղա աթըլըր • վէ շէպէ-
9 քին իւզէրինտէ կէզէր ։ Ֆագ՚ էօքչէսինի եագմալար • Է՛տուզագ՚
10 օնու սըգր թուրթար ։ Օ՛նուն ի-շիւն եէրտէ քէմէնտ՝ վէ եօլ իւզէ-րինտէ գափան կիզլէնմիշ տիր ։
11 Լ՚ԹրաՖտան՝ Ը՛գօրգուլար օնու իւրքիւտիւր • վէ օնու՝ այագլարը
12 իլէ գալըրըրլար ։ Օ՛նուն գուվ-վէթի ածլըգ օլուր • վէ Ը՛Հելաք-լըգ օնուն պէօյրիւնտէ Հազըր տըր •
13 Տ՚էրիսինին ա՛զալարընը եէյէճէք • ա՛զալարընը էօլիւմիւն իլգ տօղու-
14 շու եէյէճէք ։ Է՛Օնուն ի՛թիմա-տը՝ էատըրընտան քէսիլէճէք • վէ գօրգուլար փատիշահընա սիւրիւ-
15 լէճէք ։ Ո՛էնտինէ գալմայաճագ էա-տըրընտա՝ պէլա սաբին օլաճագ • օնուն մէսքեանը իւզէրինէ քիպրիթ
16 սայըլաճագ ։ Ի՛ԼթընտաՒ քէօք-լէրի գուրուլմաճագ • վէ եօգարտան
17 տալլարը քէսիլէճէք տիր ։ Ն՛Օնուն զիքրի եէրտէն Հէլաք օլաճագ • վէ տիւրլարտա օնուն ատը օլմա-
18 յաճագ ։ Օ՛նու ըշգտան գա-րանլըղա սիւրէճէքլէր • վէ օնու
19 տիւնեաուան գօվաճագլար ։ Է՛գավ-մընտա օնուն էվլատը վէ էվլատը էվլատը՝ վէ մէսքեանլարընտա պա-
20 գիսի օլմայաճագ տըր ։ Է՛Օնուն կիւնհիւնէ՝ պաթրտա օլանլար միւ-թէհայիր օլաճագլար ; վէ կիւնօօ-ղուսունտա օլանլար գօրգու չէքէ-
21 ճէքլէր ։ Տ՚ագգան ֆասրղըն մես-քեանլարը պուննար տըր • վէ Ի՛Լ-լահը պիլմէյէնին մահալի պու տուր ։

ՊԱՏՊ ՀԱԹ

Հոբուն ձէվապը • օնուն տօսթլարընըն պի վէֆասըզլըղընտան շիքայէթ էթտիյի • 5 Ը՚լլահրն օնու հըզմըղընը իգրար էթտիյի • 21 օնլարա եավմըրը քի օնու աճըօրնլար ; 23 Ի՚լլահրն տահա օնուն հագգընը հագ ե-տէճէյինէ իՙթիմատ էթտիյի ։

1 Ա՚Յ Հոբ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
2 Ղ՚ԼՕ զէմանէտէք ճանըմա էլէմ վէրիրսինիզ • վէ պէնի սէօզ-
3 լէր իլէ էզէրսինիզ ։ Ը՚միտի Ո՛օն քէրրէ տիր՝ պանա սիթէմ էտէյօր-սունուզ • ութանմայըպ՝ պէնի
4 սերսեմլէտիյօրսունուզ ։ Ա՚Յ լա-քին կէրչէքտէն եանղըլտըմ իսէ տէ ,
5 եանղլըշըմ եանըմտա գալըր ։ Ի՚-յէր կէրչէքտէն իւզէրիմէ Ի՛թէ-քէպպիւր էուէր իսէնիզ , վէ հագա-
6 թիմի պանա գարշը իսպա՛թ կէ-թիրիր իսէնիզ , հալա պիլին քի՝ պէնի Ը՚լլահ երգտը • վէ իւզէրիմէ
7 աղընը չէվիրտի ։ Ի՚չթէ՝ Օ՚ուլմ չաղըրըրըմ՝ վէ ճէվապ վէրէն եօգ տուր • Ֆէրեաա էտէրիմ , ամմա
8 չէրաա՛թ եօգ տուր ։ Է՚յօլումունն էթրաՖընը չէվիրտի , վէ կէչէ մէմ. իզէրիմին իւզէրինէ գարանլըգ գօ-
9 տու ։ Տ՚պէնտէն ի՛զթիմի սօյ-տու , վէ պաշըմըն թաճընը կի-
10 տէրտի ։ պէնի չէփ չէվրէտէն պօզ-տու , վէ կիթտիմ • վէ իւմիտիմի աղաճ կիպի քէօքտէն գօփարտը ։
11 Ջ՚էմ իւզէրիմէ ղազապընը թու-թաճտուրտու • վէ Է՛պէնի՝ տիւշ-
12 մընլէրի հիսապընա գօտու ։ Օ՛-նուն պէօյիքլէրի պիրլիքտէ կէ-լիպ՝ պանա գարշը Ն՚եօլլարընը հա-զըրլատըլար , վէ չատըրըմըն էթ-
13 րաՖընա գօնտուլար ։ Է՚գարըն-տաչլարըմը պէնտէն իրագ էթտի • վէ աշնալարըմ՝ Հագգան պանա
14 եատ օլտուլար ։ Ը՚գրապալարըմ պէ՛նէ պրագտը • վէ պէնի պիլէնե-
15 լէր պէնի ուննութտուլար ։ Ի՚վիմին Է՚Հալիսի վէ խալայըգլարըմ՝ պէնի եատ սայտըլար • օնլարըն կէօզլէ-
16 րինտէ եապանճը օլտում ։ Գու-լումա չաղըրտըմ , վէ ճէվապ վէր-մէտի • աղզըմ իլէ օնա եալվար-
17 տըմ ։ Ի՚լէֆեսիմ գարըմա՝ վէ նի-չաղըմ էօզ էվլատլարըմա եատ
18 օլտուս ։ Ը՚Կիւչիւնգ չօճուգլար պի-լէ պէնի թահգիր էտէրլէր • գալ-գարըմ , վէ պանա սէօզ աթար-
19 լար ։ Ի՛Ա՚իւմլէ սըրրտաչլարըմ պէն-տէն իքրահ էտէրլէր , վէ չու-սէվկիւլիւլէրիմ իւզէրիմէ տէօ-
20 նէրլէր ։ Ի՛Վէմիչիմ տէրիմէ վէ է-թիմէ եավըշտը • վէ Էսլէնըգ տիշ-լէրիմին տէրիսի իլէ գուրթուլ-

21 առա՛ր։ Լա՛ւ տօսթլարըմ՝ սիզ պա-
նա մերհամէթ էտին , պանա մեր-
համէթ էտին ։ Իզերա պանա Ըլ-
22 լահ՛ըն էլի տօգանտը ։ Նի՛չիւն
Ըլլահ կիսի պէնի Ագօվալարսը-
նըզ , վէ էթիմտէն տօյմազսընըզ ։
23 Նօ՛ղայտը հալա սէօզլէրիմ եա-
զըլա իտի ։ Նօղայտը քիթապա բէսմ
24 օլունալար իտի ։ Տէմիր գալէմ վէ
գուբշուն իլէ գայատա էպէտէն
25 գաղալսալար իտի ։ Օ՛նրա պէն
պիլիրիմ քի՝ ֆիտա էտիճիմ սաղ
տըր , վէ ա՛գըպէթ թօփրագտա
26 տուրաճագ տըր ։ Վ է պու տէրիմտէն
սօնկրա պու Ըննի՛ֆ հէլաք էտին-
ճէ , Իթէնիմ օլմագսըզըն եինէ Ըլ-
27 լահը կէօրէճէյիմ , օնու քի պէն
քէնտիմ կէօրէճէյիմ , վէ կէօզլէ-
րիմ օնա նազար էտէճէք , վէ ղայ-
րիսի տէյիլ , պէօպրէքլէրիմ պէ-
լիմտէ Թէվլէֆ օլուշօր Իսէ ֆէ ։
28 Տէմելի իտինիզ քի՝ Ո՛նու նի՛չիւն
գօվալարըզ ։ չիւն քի մատտէնին
29 քէօքիւ պէնտէ պուլունուր ։ Կը-
լըճտան գօրգուն ։ զիրա ղազապըն
ճէզալարը՝ գըլըճ տըր ։ Իթա պի-
լէսինիզ քի՝ չէրաա՛թ վար ։

ՊԸՊ Ի

Սոփորըն ճէվապը ։ օնուն՝ սէօյլէմէսինին
աեպէպինի պէ յան էթտիյի , և վէ հարամա-
զըն հալինի վէ հիսաբինի կէօսթէրտիյի ։

1 Ընտէն Սաամը Սոփար ճէվապ
վէրիպ տէտի քի՝
2 Պունուն իչիւն էֆքեարըմ պանա
ճէվապ էթտիրիր , վէ պունտան էօ-
3 թիւրիւ ա՛ճէլէ էտէրիմ ։ Ը՛յպըմըն
թէտիպինի իչինթուիմ ։ վէ ֆէհմիմին
րուհու՝ պանա ճէվապ էթտիրիր ։
4 Պունու պիլի՛ր մի սին քի թա գա-
տիմտէն՝ եէրին իւզէրինէ ատէմ
5 գօնալըտան պէրու՝ Հարամազըն
զաֆէլրի ազ զէման տուրուր ։ վէ
պինամուսուն շազլըղը պիր տէ-
6 մէտէք տիր ։ Ի՛Օնուն շանը կէօյէ
չզգաա , վէ պաշը պուլութլարա
7 եէթիշսէ , Իքէնտի թէրսի կիսի
էպէտէն հէլաք օլաճագ ։ օնու
կէօրմիշ օլանլար՝ Գա՛նտէ տիր
8 տէյճէքլէր ։ Ի՛Տիւշ կիսի ուչա-
ճագ , , վէ պուլունմայաճագ ։ վէ
կէճէ խէյալի կիսի՝ նապէտիտ օ-
9 լաճագ ։ Ի՛Օնու կէօրմիւշ կէօզ

տախի՝ արթըգ կէօրմէյէճէք ։ վէ
օնուն մահալի՝ օնա արթըգ նազար
10 էթմէյէճէք ։ Օղուլլարը ֆագիր
իլէ հէլալաշաճագլար ։ վէ էլլէ-
բի՝ օնուն գափտըղընը Ւկէրի վէ-
11 րճէքլէր ։ Կէմիքլէրի՝ էկենճէլի-
յի իլէ տօլու տուր ։ ամմա Ըպի-
լէսինճէ թօփրագա եաթաճագ ։
12 Ի՛յէր եարամազըգ օնուն աղզըն-
տա թաթը օլուպ՝ օնու տիլինին
13 ալճընա կիղլէտի խսէ , օնու էսիրկէր
ուէ պրագմազ իսէ՝ վէ օնու տիմաղը
14 իչինտէ ալըգօր իսէ պոխէ , օնուն
թաամը պաղըրսագլարընտա՝ թէպ-
տիլ օլաճագ , տէրուննինտէ՝ սա-
15 ղըր եըլան էօտու օլաճագ ։ Կուր-
տուղու մալը գուսաճագ ։ Ըլլահ
օնու՝ օնուն գարընընտան չզգարա-
16 ճագտըր ։ Պաղըր եըլան զէհիրի է-
մէճէք ։ օնու էնկէրէք եըլանըն տի-
17 լի էօլտուրէճէք ։ Լ՛ըմագլարը՝ Հաղ
պալ իլէ սիւտ չայլարընըն սէլլէ-
18 րինի Ւկէօրմէյէճէք ։ Օ՛հմէթ իլէ
գաղանտըղընը Ւկէրի վէրէճէք , վէ
եուխմայաճագ ։ օնուն կէրի վէ-
րէճէյի՝ մալը գատար օլաճագ , վէ
19 մէսրուր օլմայաճագ տըր ։ Օ՛իրա
ֆագիրլէրի էզիպ պրագտը ։ պինա
20 էթմէտիյի էվի գափըշտը ։ Ի՛նշ-
պէթթէ տէրուննինտէ բահաթ պիլ-
մէյէճէք , արզուլատըղընը գաչը-
21 բամայաճագ տըր ։ Ընա եէյէճէք
շէյ գալմայաճագ ։ օնուն իչիւն օ-
22 նուն էյլիյի գավի օլմազ ։ Կանիմէթ
իլէ տօլու օլտուգտա պէլէ՝ սըգ-
լէթտէ օլաճագ ։ միճնէթտէ օ-
լանլարըն հէր պէլասը օնուն իւ-
23 զէրինէ կէլէճէք ։ Կարընընը Ըտօ-
յուրաճագ օլտուգտա՝ Ըլլահ օ-
նուն իւզէրինէ ղազապընըն շիտտէ-
թինի սալաճագ , վէ օնո՝ օնուն
իւզէրինէ թաա՛մընտա եաղտըրաա-
24 ճագ տըր ։ Ի՛Տէմիր սիլահտան գաչ-
տըղընտա , օնու պագըր եայ սափ-
25 լայաճագ տըր ։ Կըճպոան չէքիլէն
գըլըճ վիւճիւտիւնտէն՝ Ի՛տէմրէն
տախի օնուն էօտիւնտէն չզգաճագ ։
օնուն իւզէրինէ Ւհիյակէթլէր կէլէ-
26 ճէք ։ Ո՛իւմլէ գարանլըգ օնուն խա-
զինէլէրի եէրինէ սագլանաճագ ։
օնու՝ Հիֆիւրիւլմիշ սէճէշ եա-
լայաճագ , օնուն չատըրընտա գա-
27 լանա ֆէննա օլաճագ ։ Կէօք՝ օնուն
գապահաթընը իզհար էտէճէք ։ վէ

(Ծ։ Ի՛։ Լ։ 1950 գէ ։

ի Գ։ Ճ։ 11 ։
Սաղ։ ԼԲ։ 2 ։
լ Սաղ։ կԹ։ 26 ։

Ի Սաղ։ ժէ։ 15։ Ճ Պսր։ ժգ։ 12։ Ճ Ճօհ։ ֆ։ 2 ։

Խ Խա ։ 22 ։

ն Սաղ։ ծԲ։ 10, 11 ։

Ա Սաղ։ ԼԷ։ 35, 36 ։

Բ Նա ։ ժԷ։ 13, 14 ։ Ընդ։ 3, 4 ։
Է Սաղ։ ձԷ։ 10 ։

Ը Սաղ։ Հգ։ 20 ։ չ։ 5 ։
Թ Պ։ Է։ 8, 10 ։ ք։ 18 ։ Սաղ։ ԼԷ։ 36։ ձԷ։ 16։

(Ծ։ Ի՛։ Լ։ 1950 գէ ։

Ղ Խա ։ 18 ։
Ի Պ։ ժԷ։ 26։ Սաղ։ ի՛Է ։ 7 ։
Ջ Պ։ իճ։ 26։

12 Ի՛յէր եարամազըգ օնուն աղզընտա թաթը օլուպ՝ օնու տիլինին
13 ալճընա կիղլէտի խսէ, օնու էսիրկէր ուէ պրագմազ իսէ՝ վէ օնու տիմաղը
14 իչինտէ ալըգօր իսէ պոխէ , օնուն թաամը պաղըրսագլարընտա՝ թէպ-
տիլ օլաճագ , տէրուննինտէ՝ սա-
15 ղըր եըլան էօտու օլաճագ ։ Կուր-
տուղու մալը գուսաճագ ։ Ըլլահ
օնու՝ օնուն գարընընտան չզգարա-
16 ճագտըր ։ Պաղըր եըլան զէհիրի է-
մէճէք ։ օնու էնկէրէք եըլանըն տի-
17 լի էօլտուրէճէք ։ Լ՛ըմագլարը՝ Հաղ
պալ իլէ սիւտ չայլարընըն սէլլէ-
18 րինի Ւկէօրմէյէճէք ։ Օ՛հմէթ իլէ
գաղանտըղընը Ւկէրի վէրէճէք , վէ
եուխմայաճագ ։ օնուն կէրի վէ-
րէճէյի՝ մալը գատար օլաճագ , վէ
19 մէսրուր օլմայաճագ տըր ։ Օ՛իրա
ֆագիրլէրի էզիպ պրագտը ։ պինա
20 էթմէտիյի էվի գափըշտը ։ Ի՛նշ-
պէթթէ տէրուննինտէ բահաթ պիլ-
մէյէճէք , արզուլատըղընը գաչը-
21 բամայաճագ տըր ։ Ընա եէյէճէք
շէյ գալմայաճագ ։ օնուն իչիւն օ-
22 նուն էյլիյի գավի օլմազ ։ Կանիմէթ
իլէ տօլու օլտուգտա պէլէ՝ սըգ-
լէթտէ օլաճագ ։ միճնէթտէ օ-
լանլարըն հէր պէլասը օնուն իւ-
23 զէրինէ կէլէճէք ։ Կարընընը Ըտօ-
յուրաճագ օլտուգտա՝ Ըլլահ օ-
նուն իւզէրինէ ղազապընըն շիտտէ-
թինի սալաճագ , վէ օնո՝ օնուն
իւզէրինէ թաա՛մընտա եաղտըրաա-
24 ճագ տըր ։ Ի՛Տէմիր սիլահտան գաչ-
տըղընտա , օնու պագըր եայ սափ-
25 լայաճագ տըր ։ Կըճպոան չէքիլէն
գըլըճ վիւճիւտիւնտէն՝ Ի՛տէմրէն
տախի օնուն էօտիւնտէն չզգաճագ ։
օնուն իւզէրինէ Ւհիյակէթլէր կէլէ-
26 ճէք ։ Ո՛իւմլէ գարանլըգ օնուն խա-
զինէլէրի եէրինէ սագլանաճագ ։
օնու՝ Հիֆիւրիւլմիշ սէճէշ եա-
լայաճագ , օնուն չատըրընտա գա-
27 լանա ֆէննա օլաճագ ։ Կէօք՝ օնուն
գապահաթընը իզհար էտէճէք ։ վէ

Ղ Խա ։ 18 ։
Ի Պ։ ժԷ։ 26։ Սաղ։ ի՛Է ։ 7 ։
Ջ Պ։ իճ։ 26։

Ը Սաղ։ ԼՂ։ 9 ։ Նէհմ։ ժէ։ 6։
Բ Խա ։ 10, 15 ։

Ժ Ժաղ։ Է։ 13, 14։

Չ Մտաւ։ ժՇ ։ 33 ։ Սաղ։ Հը։ 30, 31։

Ի Նա։ իԷ։ 18։ Նէհմ։ Խը։ 43, 44 ։ Ընժաղ։ Բ։ 19։
Ն Պ։ ժգ։ 13։

Ճ Պ։ ժգ։ 11։

Ձ Պ։ ժը։ 11։

Հ Սաղ։ Խա ։ 9 ։

Digitized by Google

եկեր օնուն իւզերինէ գալգաճագ ։
28 Ոչվինին իրատը՝ օնուն ճէմ՝ էթ-
տիյի՝ Ըլլահըն ղազապը կիւնիւն-
29 տէ գափըլաճագ ։ Ֆասըգ ատե-
մին Ըլլահտան հիսէսի՝ վէ Ըլ-
լահտան օնուն հափզընա էմը օ-
լունմուշ միրաս պու տուր ։

ՊԱՊ ԻԸ

Հեթանն ճեվապը . օնուն՝ տօսթլարընա օ-
նու տիգգաճ իլէ տինկլէմէ յէ եալվարտընը .
7 եարամազլարըն չօգ քերբէ պէրխօրտար
օլուպ Ըլլահը թահդիր էթթիքլերինի կէօս-
թէրմէսի . 16 վէ չօգ քերբէ օնլարըն իւզե-
րինէ հէլաքլըք կէլմիյի . 22 տիւնեատա
ձիւմլէսի պիր օլտուղու . 27 վէ եարամազ-
լարըն՝ ղազապ կիւնիւ իչինն սագլանտըգլարը ։

1 Ընտէն Յոբ ճեվապ վէրիպ տե-
տի քի՝
2 Այօզիւմիւ էյիճէ տինկլէ-
յին . վէ սիզին թէսէլլիլէրինիզ
3 պու օլսուն ։ Պանա թէհամմիւլ
էտին , վէ պէն սէօյլէյիմ . վէ պէն
սէօյլէտիքտէն սօնկրա , զէվզէլ-
4 նին ։ Պէն ատէմ՞ մի չէքվա է-
տէրիմ . վէ էօյլէ իսէ՝ նի՞չիւն բու-
5 հում սըգըլմասըն ։ Պանա պա-
գըն , վէ հէյրան օլուն . վէ ե-
ղըզ իւզերինէ էլ գօյուն ։
6 Ձիւն քի անկտըգ՚ շաշարըմ ,
վէ թէնիմ տիթրէմէ եագալար ։
7 Ֆասըգլար նի՞չիւն եաշայօրլար .
խոթխյարլանըրլար , գուվվէթ սա-
8 հիպի տախի օլուրլար ։ Օնլարըն
զիւրրիյէթի հուզուրլարընտա պի-
լէլէրինճէ՝ հէմ օնլարըն էվլատլա-
րը կէօզլէրինին էօնիւնտէ գայիմ
9 օլուր ։ Ոչվէրի գօրգուտան սա-
լիմ տիր , վէ օնլարըն իւզերինտէ
10 Ըլլահըն տէյնէյի տէյիլ տիր ։
Օնուն պուղասը չինֆիթլէչիր , վէ
պօշա չըդմազ . ինէյի տօղուրուր ,
11 վէ եավզու հտիւչիւրմէզ ։ Վհիւ-
չիւքլէրինի՝ գօյուն կիպի սալը վէ-
րիրլէր . վէ չօճուգլարը սը չըրար ։
12 Տէֆ վէ թանպուր իլէ աֆօ գալ-
տրըրպ՝ մընգալ սէսի իլէ շազ օ-
13 լուրլար ։ Օնլար Ղիւնլէրինի խոշ
հալտէ կէչիրիրլէր , վէ պիր տէմ-
14 տէ մէզարա էնէրլէր ։ Ալ է Ըլ-
լահա տէրլէր քի՝ Պիզտէն վար
կիթ . զիրա սէնին եօլլարընըն պիլ-
15 կիսինտէն խոշլանմազըզ ։ Աիւմ-
լէյէ գաւիր նէ տիր քի՝ օնա ի՛-
պատէթ էտէճէյիզ . վէ օնա նի-
յազ էտէր իսէք , Ընէ՞ ֆայիտէ-
միզ օլուր ։
16 Իչթէ օնլարըն խոշ հալի էլ-
լէրինտէ տէյիլ տիր . Ֆասըգ-
լարըն նասիհաթը պէնտէն ու-
17 զագ օլսուն ։ Ֆասըգլարըն չիրա-
ղըսը գաչ քէրրէ սէօնէր , վէ օն-
լարըն իւզերինէ պէլալարը կէլիր .
օ՝ Ղազապընտա տէրտլէր թագ-
18 սիմ էտէր ։ Իլիզկեաբրն էօնիւն-
տէ սաման կիպի՝ վէ գասըղանըն
գափտընը չէօփ կիպի օլուրլար ։
19 Ըլլահ օնուն զուլմունու՞ օնուն օ-
ղուլլարընա սագլար . օնուն ճէ-
զասընը վէրէճէք , վէ օ պիլէճէք
20 տիր ։ Կէօզլէրի քէնտի հէլաքինի
կէօրէճէք տիր . վէ Աիւմլէյէ գա-
տիրին ղազապընտան իչէճէք տիր ։
21 Օհիրա օնուն այլարընըն սայրսը
սրթատան քէսիլինճէ , քէնտինտէն
սօնկրա գալան էվինտէն նէ՞ խոշ-
նուտլուղու օլուր ։
22 Իհիճէլլերէ հիւքմ էտէն Ըլլա-
23 հա՝ ի՛լմ էօյրէտիլի՞ր մի ։ Պիրի
էօլուր հէման քեսիլլինտէ՝ թէ-
մամ րահաթտա վէ սէլամէթտէ
24 իքէն , գապլարը սիւտ իլէ տօ-
լու՝ վէ քեմիքլէրինին իլիյի եաշ
25 իքէն ։ Ալ է պիր ղայրիսի ճան ա-
ճընը իլէ էօլուր , վէ խոշնուտ-
26 լուգ իլէ հէմէգ ։ Օնլար Ֆթօփ-
թագտա պիրլիքտէ եաթարլար , վէ
օնլարըն իւսթիւնիւ գուրթ էօր-
թեր ։
27 Իչթէ սիզին էֆքեարընըզը՝
վէ հագգըմա նահագգ թէտպիր-
28 լէրինիզի պիլիրիմ ։ Օհիրա տեր-
սինիզ քի՝ ղպէյին էվի նէ՞րէտէ
տիր . վէ ֆասըգլար մէքեանլարը-
29 նըն չատըրը գա՞նտէ տիր ։ Այօլ-
տան կէչէնլէրէ սօ՞րմատընըզ մը ,
վէ իշարէթլէրինի թանըմա՞զ մըսը-
30 նըզ , քի Ֆարատազ՝ հէլաք կիւ-
նիւ իչիւն սագլանըը . օնլար ղա-
զապլար կիւնիւնտէ կէօթիւրիւլէ-
31 ճէք տիր ։ Օնուն եիզիւնէ գար-
շը եօլունու քի՞մ խապէր վէրիր .
վէ էթտիյինին ճէզասընը օնա
32 քի՞մ վէրէճէք ։ Ըմմա օ պախճ
մէզարլըղա կէօթիւրիւլէճէք , վէ
33 տիւրպետ պէքլէնէճէք տիր ։ Տէ-
րէնին քէսէքլէրի օնա թաթլը կէ-
լէճէք , վէ Ֆհէր ատէմ օնուն ար-
տընճա ալայ պաղլար , հէմ էօ-

նիւնձէ վաղոնալոյսը հիսապը եօգ
34տուբ: Իմոի պանա նիճէ պօղուա-
նա թէսէլլի վէրիրսինիզ. չիւն քի՝
ճէվապլարընըզը նէթիճէսի եա-
բամազլըգ տըր:

ՊԱՏԳ ԻՒ

Նղնփազը թէբբար ճէվապը. օնուն՝ ին-
ամընը էյնէի Ա՛լլահա պիր ֆայիտէ էթմէ-
սինինի եօրէթմէյնէ. 5 Յարու տիւրլիւ
տիւրլիւ կիւնահլար իլէ գապահթըլը տե-
սինի. 15 օնա թուֆանտա հէյաք օլանլարը
զէքը էթթիրսինի. 21 վէ օնա թէվպէ էթ-
մէյէ նապիհահ էթմէյնէ:

1 Օլտէմ Թ՚ամանլը Ա՚ղնփազ ճէ-
վապ վէրիպ տէստի քի՝
2 Ա՚ինանո Ա՚լլահա ֆայիտէլի օլա
պիլի՞ր մի. ա՚գըլլը քիմսէ անճագ
3քէնտինէ ֆայիտէ էտէր: Ա՚յէր
սատըգ իսէն, Ա՚իսմէյէ գատիր-
բին կէօնլիւնիւ էտի՞ր մի սին. վէ
եօլլարընը քեամիլ էտէր իսէն, օ-
4նա ֆայիտէ վա՞ր մը: Ա՚ենտէն
գօրգտուղունտա՚ն մը սէնին իլէ
միւպահիսէ էտէր. սէնին իլէ շէ-
5րաա՚թա կէլի՞ր մի: Ա՚ենին ֆա-
սրգլըղընը պէօյիւք՝ վէ եարամազ-
լըգլարընը պինիհայէ տէյի՞լ մի:
6Ա՚իւն քի գարընտաշլարընտան սէ-
պէսպիլ Բ՚րէ՚ն ալտը՚ն, վէ չըփ-
լագլարը էսվապընտան սօյտուն:
7Ա՚օրդունա սու իչդիմտին, վէ Ե՚ղը-
8մէյի աճտան մէն՝ էթտին: Ա՚մմա
եէր՝ զօրպազընն օլտու. վէ օնտա՝
խաթրը սայլըան սաքին օլտու:
9Տուլ գարըլարը պօղ կէօնտէրտին,
վէ Դ՚էօքսիզլէրին գօլլարը գըրըլ-
10տը: Օնտան էօթիւրիւ սէնին էթ-
րաֆընը Ե՚տուգագլար ալմըշ տըր.
վէ անկարզտան գօրգու սէնի իւր-
11քիւթիւ. Ա՚նախօտ գարանլըգ Ե՚ի՝
կէօրէմէզ օլտուն. վէ Ւսէնի չօգ
սուլար էօրթէը:
12 Ա՚լլահ կէօյիւն եիւճէլթինտէ տե-
յի՚լ մի. իմոի եըլտըզլարընն պաշընա
13պագ, նի՞ճէ եիւքսէգ տիրլեր: Վ՚է
սէն տէտին քի՝ Ե՚Ա՚լլահ նէ՞ պիլիր.
տիւման իչինտէն հիւքմ էտէպիլի՞ր
14մի: Ե՚Օնու պուլութլար էօրթէը,
վէ կէօրէմէզ. վէ կէօքլէրին տայի-
15բէսինտէ կէզէր: Ֆասրգ ատէմ-
լէրին կէզտիքլէրի գատիմ եօլա
16տիգգաթ էթտի՞ն մի, քի օնլար
Բ՚ափանսըզ գափըլտը. օնլարընն

թէմէլլէրինէ թոուֆան տէօքիւլ-
17տիւ: Ե՚Ա՚լլահա՝ Պիզտէն կիթ տէ-
յէնլէր տիր. Ե՚Ա՚իսմէյէ գատիր
18տէ օնլարա նէ՞ էյլէյէ: Օ իսէ՝
օնլարընն էվինի էյլիք իլէ տօլտու-
րուբ. իմոի Ւհաբամազլարընն նա-
սիհաթը պէնտէն ուզագ օլսուն:
19Ե՚Սատգլար կէօրիւրլէր, վէ շազ
օլուրլար. վէ սուչսուզլար՝ օնլարը
20զէվզէնիրլէր: Տիւշմէնլէրիմիզ եօգ
օլմա՞զ մը, վէ օնլարընն պագիսինի
աթէշ եէմէզ մի:
21 Ե՚ալա օնուն իլէ տօսթ օլ, վէ
Ե՚սէլամէթ պուլասընն. պունտան
22սանա խայը կէլէ: Ե՚ալա օնուն
աղզընտան շէրիա՚թ գապուլ էյլէ.
վէ Ե՚օնուն սէօզիւնիւ եիւրէյինէ
23գօ: Ա՚յէր Ա՚իսմէյէ գատիրէ
տէօնէր իսէն, մա՚մուր օլաճագ-
սընն. չատըրլարընտան եարամազ-
24լըգը իրագ էտէր իսէն, օլտէմ
Ե՚մա՚տէնի թօփրաղընն իւզէրինէ՝ վէ
Ո՚փիր ալթունունու տէրէէլէրին
25չագըլ թաշլարընա պրագ, վէ
Ա՚իսմէյէ գատիր՝ սէնին մա՚տէնին
վէ սէնին կիւսիւշ խազինէլէրին
26օլաճագ տըր: Ո՚Իրա օլ զէման
Ե՚Ա՚իսմէյէ գատիրտէն շազ օլա-
ճագսընն. վէ Բ՚եիւզիւնիւ Ա՚լլահա
27գալտըրաճադսընն: Ո՚Օնա նիյազ
էտէճէքսին, վէ սէնի իչիտէճէք.
հէմ ատագլարընը էտտա էտէճէք-
28սին: Պիր չէյ նիյէթ էտէր իսէն,
սանա սապիթ օլաճագ. վէ եօլլա-
րընըն իւզէրինէ ըշըգ զէյա վէրէ-
29ճէք տիր: Պիրի տիւշէր իսէ՝ Ա՚իւ-
ճէլ, վէ կէօզլէրի ալչագտա օլանա՝
Ո՚Դուրթուլ տէյէպիլէճէք սին:
30Ե՚Սուչսուզ օլմայանը գուրթարա-
ճագ, վէ սէնին էլլէրինին փաք-
լէյի իլէ գուրթուլաճագ տըր:

ՊԱՏԳ ԻՓ

Յարուն ճէվապը. օնուն՝ տա՚վասընը Ա՚լլա-
հըն հազըրլունա ա՚յզ էթմէյէ արզուլէ-
սինի, 8 լաքին օնու պուլամատըղը: 10 Օ-
նուն՝ Ա՚լլահըն հէր չէյի պիլմէ՚ի իլէ քէն-
տինէ թէսէլլի վէրտիի, 13 լաքին մէրամը
թէպտիլ օլունմազ օլսուն Օ՚ադի ճէվլէնն հազ-
զուրունատ իզթիրապա տիւշտիյէ:

1 Ա՚ Յօր ճէվապ վէրիպ տէստի քի՝
2 Պու կիւն տախի չէքվամ՚ա-
ճը տըր. եարամ՚՝ ահրմտան աղղը
3տըր: Ե՚Նօլայտը օնու պուլա

Digitized by Google

պիլսե իտիմ, օնուն թա մէքեանը-
4նա վարսա իտիմ: Տա'վամը օնուն
հուզուբուննտա թէրթիպէ գօյա ի-
տիմ, վէ աղըմը իսպաթլար իլէ
5տօլտուրա իտիմ: Պանա վէրէճէ-
յի ճէվապլարը պիլէ իտիմ. պա-
նա նէ տէյճէյինի անկլայա իտիմ:
6Պէնիմ իլէ ըՀօգ գուվվէթ իլէ չէ-
քիշ'ը մի իտի. եօգ, իլլա պանա
7գո՜վվէլ վէրիը իտի: Որատա սա-
լիհ քիմսէ օնուն իլէ միւպահիսէ
էտէր. վէ պէն՝ էպէտէն հաքի-
8միտէն գուրթուլուրուտում: Ես-
թէ էիլէրի կիտէրիմ, ամմա օ
եօգ. վէ կէրի կէթէրիմ, ամմա օ-
9նու տույամամ: Իշլէտիյի եէրէ
սօլա կէթէրիմ, ամմա օնո՜ թու-
թամամ. օ սաղտա սագլանըը, վէ
10օնո՜ կէօրէմէմ: Ըմմա պուլուն-
տուղում էեօլու պիլիը. էպէնի
տէնէէտիյինտէ, ալթունն կիպի չը-
11գաճաղըմ: ՂԸյագլարըմ օնուն
իզլէրինէ եափըշըը. օնուն եօլու-
նու հրփզ էտիպ սափմատըմ:
12Տուտագլարընըն էմրլէրինտէն այ-
րըլմատըմ, էաղզընըն սէօզլէրինի
թա՛յինիմտէն զիյատէ սագլատըմ:
13Լաքին օնուն ԸԷթպէէրէ պիր տիր,
վէ ըօնու քիմ տէօնտէրէ պիլիը.
վէ ԸՃանընըն հէման իսթէտիյինի
14էտէր: ՚Օիրա ՚պանա թա՛յին օ-
լանը՝ օ իճրա էտէր. վէ պունունն
կիպի չօգ շէյլէր օնուն էլինտէ
15տիր: Պունունն իչինն օնուն հու-
զուբունտան շաշարըմ. փիքր էտէր
16իքէն, օնտան գօրգաբըմ: ՚Օիրա Ըլլահ՝ էնիւրէյիմի եումշատըը.
վէ Ա'իւմլէյէ գատիր պէնի շաշը-
17բըը. Ձիւն քի գարանլըգ կէլմէզ-
տէն հէլաք օլմատըմ վէ տիւման-
նը էօնիւմտէն էօրթմէտի:

ՊԸՊ ԻԻ

Յոբան՝ եարամազլարըն պու տիւննեատտա պա-
զը տէքա՝ ա'զազ օլմազլար իսէ տէ՝ 23 էնջամը
գըսրլըգ հէլաք օլաճագլարընը կէօսթէրտի:

1 Ղ,իչինն՝ Ա'իւմլէյէ գատիրտէն
ըզամանլար կիզլէնմէմիշ իքէն՝
օնու պիլէնլէր կիւնիւնիւ կէօրմէզ-
2լէր: Պո՜ղըլարը ըսինօր նինչանլա-
րընը գալտրըրլար. սիւրիւլէր
3գափարլար, վէ կիւտէրլէր. Իզօգ-
սիւզլէրին էշէյինի սիւրերլէր.

էտու գարընըն էօքիւզիւնիւ րէհ-
4նէ ալըրլար. Ա'ուհթաճը եօլտան
սափըտրըլար. Տոիյարըն ֆագիր-
5լէրի պիրլիքտէ կիզլէնիրլէր: Իշ-
թէ օնլար չէօլտէ եապան էշէքլէ-
րի կիպէ իշլէրինէ չըգարլար, շի-
քաար իչիւն էրքէն գալգարլար.
չէօլ օնլարա վէ օղուլլարընա էք-
6մէք վէրէր: Կէնտիլէրինին օլմայան
թարլատա պիչէրլէր. վէ եարա-
7մազլըգ իլէ պաղ պօզարլար: Ձրփ-
լաղը կէճէտէ էէսվապսըզ եաֆը-
րըրլար, վէ սօղուգտա էօրթիւսիւ
8եօգ տուր: Տաղլարըն շէտիտ եաղ-
մուրլարընտան ըսլանըրլար. վէ
սրղընաճագ եէր օլմամաղըլա՝ Ղգա-
9յայը գուճագլարլար: Իօքսիւզիւ
մէմէտէն գօփարըրլար, վէ ֆագիր-
10տէն րէՀ ալըրլար: Ձրփլագլարը
էավապսըզ կէզտիրիրլէր, վէ տէ-
մէտլէրի գալտրըանլար աճ գալըր:
11Տիվարլէրի արասընտա եաղ սը-
գանլար՝ վէ ճէնտէրէլէրինի պա-
12սանլար սուսուզ գալըրլար: Շէ-
հիրլէրտէն ատէմլէր ֆէրեաստ է-
տէրլէր, վէ եարալանմըշլարըն ճա-
նը ինլէր, ամմա Ըլլահ պո՜նո՜
13խապիսլիք սայմազ: Օնլար ըշը-
ղա ա'սը օլանլարտան տրը. օնուն
եօլլարընը պիլմէզլէր, վէ իզլէրին-
14տե տուրմազլար: ԷԿանլը՝ շա-
ֆագ սէօքէր իքէն գալգար, ֆա-
գիրի Հէմ եօխսուլլուս էօլտիւրիւր,
վէ կէճէտե խըրսըզ կիպի օլուր:
15ը՚Օինաքեարըն կէօզիւ տէ՝ պէնի
կէօզ կէօրմէսին ՚տէյէրէք՝ ախշա-
մը կէօզէտիր. վէ եիւզիւնէ եօր-
16թիւ գօր: Կարանլըգտա էվլէր
տէյէրլէր, կիւնտիւզիւն քէնտի-
լէրինի գափարլար. ՚ըշըղը պիլ-
17մէզլէր: ՚Օիրա սապահ օնլարա
Հէման էօլիւմ կէօլկէսի տիր.
զիրա օնլար՝ էօլիւմ կէօլկէսի Հիյ-
18պէթլէրինէ ալըշմըշ տըը: Ո՝ սու-
յուն նիւզիւ իւզէրինտե եէյնի
տիր. օնլարըն հիսսէլէրի եէրտե
մէլո՛ւն տուր. օ՝ պաղլար եօլու-
նա տէօնմէզ:
19Կար սուլարընը գօրագլըգ Հէմ
ըսսրճագլըգ՝ վէ կիւնահ էտէնլէ-
20րի մէզար գափար: Ընա բահմի օ-
նու ուննուտաճագ. օնա գուրթ
ատատանաճագ, ՚արթըգ անկըլմա-
յաճագ տրը. վէ եարամազ քիմ-

Digitized by Google

ՓՈ ՝ Ի՝ Լ ՝ 1950 ՖԳ ՝

21 սէ աղաճ կիպի գըրըլաճագ ։ Օ՝ տօղուբմազ գըսըրա ՃէՖֆա էտէր ։ վէ տուլ գարըյա էյլիք էթմէզ ։
22 Վ՝է գուվվէթի իլէ գուվվէթլիլերի սիբրիքլէր ։ գալգընճա , քիմսէ՞
23 Նին էօ՝մրիս էմին տէյիլ ։ Օնա՝ էմինլիք վէրիր , վէ օ տայանըր ։ ամմա օնուն Ւկէօզլէրի օնլարըն
24 եօլարը իւզերինտե օլուր ։ Պիրազ հիւՃէլէնտիլէր , վէ եօղ օլտուլար ։ վէ թէլէՖֆ օլուպ՝ հէփսի կիպի կէչէրլեր , վէ պաշագ պաշը
25 կիպի քէսիլէՃէքլէր ։ Վ՝է էյեր էօյլէ տէյիլ իսէ , պէնի եալանՃը չըգարաՃագ՝ վէ սէօզլէրիմի պօշ կէօսթէրէՃէք քի՞մ տիր ։

ՊԸՊ ԻԵ

Լաոդաոըն թէքբար Ճէվապը ։ օնուն՝ ատէմին Ալլահըն հուզուրունտա ատուրգ չըգամաըղընը կէօսթէրտիյի ։

1 Վ՝է Յօքլու Լաղդատ՝ ՃէվապՎէրիպ տէտի քի՝
2 Ո՞իւքիւմէթ վէ գօրգու օնուն ի՝նտինտէ տիր ։ օ՝ եիւՃէ՞ էէլէ՞
3 րինտէ սէլամէթ իՃրա էտէր ։ Օնուն պէօլիւքլէրինին սայրսը վաՐմը ։ վէ ՞օնուն ըշըղը՝ քիմի՞ն իւ
4 զէրինէ տօղմազ ։ Բ՝ւմտի ատէմ՝ Ալլահըն հուզուրունտա նի՞ՃէՃէ սատըգ չըգա պիլիր , վէ գարըտան տօղան՝ նի՞ՃէՃէ փաք օլա պիլիր ։
5 Իշլէթ այ տախի ըշըգ վէրմէզ ։ օնուն կէօզլէրինտէ եըլտըզլար պի
6 լէ փաք տէյիլ տիր ։ Ֆ՝ուրթ օլան ատէմ՝ վէ սօղուլՃան օլան ատէմ օղլու գա՞նտէ գալտը ։

Պ/ԸՊ Ի.Օ

Յօքուն Ճէվապը ։ օնուն Լաղդատը թէքտիր էթմէյէ , վէ Ալլահըն պի նիհայէ գուարէթէթ վէ ա՝զամէթի խուսուսունտա սէօյլէմէյէ ։

1 Ընտէն Յօք ՃէվապՎէրիպ տէտի քի՝
2 Գուվվէթսիզ նէ՞ ը՝գ եարտըմ էթտին ։ գուվվէթի օլմայան գօ
3 լու գուրթարտըն ։ Ա՞ա՝լիւմաթը օլմայանա նէ՞ չօգ նասիհաթ էթտին , վէ պիր չօգ ի՝լմ պիլտիր
4 տին ։ Վ՝իմի՞ քէլամլէր տէյիվէրտին , վէ սէնտէն քիմի՞ն նէՖֆէսի չըգտը ։
5 Բ՝ուհլար՝ սուլար վէ օնլարըն սաքինլէրի՝ աշաղատան տիթթէր
6 լէր ։ Օնուն հուզուրունտա ՞ՃէՃհէննէմ չըփլագ տըր , վէ հէլաքին
7 էօրթիւսիւ հօգ տուր ։ Բ՞ՀմալՎ թէհինին իւզերինէ եայար ։ եէրի՝
8 հիչին իւզերինէ ասար ։ Տ՝ուլարը՝ քէնտինին գօյու պուլուխլարընտա պաղլար , վէ օնլարըն ալթընտան
9 պուլուխ եըրթըլմազ ։ Վհիւբսիւ սիւնհիւն եիւզհիւնիւ էօրթիւպ՝ օնուն իւզերինէ պուլուխտունու եա
10 յար ։ Տ՝ուլարըն եիւզիւ իւզերինտե՝ թա ըշըգ տիւքէնիպ գարան լըղընը պաշլատըղը եէրէտէք հատ
11 չէվիրիր ։ Կէօքլէրին տիրէքլէրի սարսըլըր , վէ օնուն թա՝զհրինտէն
12 հէյրան գալըրլար ։ Է՝կուվվէթի իւզ տէնիզի սարսըմտը ։ վէ ի՝րՃանը իւզ՝ մաղրուրլուղու գըրտը ։
13 Ղ՝ուհու իւզ կէօքլէրի տօնաթտը ։ էլի՝ Է՝գաչան եըլանը եարաթտը ։
14 ԻչլէՃ պունլար՝ օնուն եօլլարընՆրն պիր գըՃաՃը տրը , ամմա օնուն հագգընա իչլիթտիյիմիզ նէ ազ չէյ տիր ։ քմտի օնուն գուվվէթինին կիւրէյիշինէ քի՞մ անկլայա պիլիր ։

ՊԸՊ Իհ

Յօքուն՝ քէնտի քէմալինէ եափըմըզ օլտուղունա խտախ՝ էթտիյի ։ 7 վէ միւրայնըն պօշ իւմմիտինի՝ 11 հէմ եարատազըն Փէնա օնունու նու կէօսթէրտիյի ։

1 Վ՝է Յօք մէսէլինէ տէվամ է՝տիպ տէտի քի՝
2 ՞Հ՝էրաա՝թըմը կիտէրէն Ալլահ՝ վէ Բ՝ճանըմը աՃըտան Ո՝իւմլէյէ
3 գատիր սաղ տրը քի՝ նէՓէսիմ տահա պէնտէ վէ Ալլահըն րուհու պուրնում տէլիքլէրինտէ օլ
4 տուգՃա , տուտտագլարըմ նահագըգ սէօյլէմէյէՃէք , վէ տիլիմ հիլէ թէլաՓֆիւզ էթմէյէՃէք
5 տիր ։ Ո՞այա պէնտէն քի՝ սիզի թաստիգ էտէյիմ ։ Ճան թէսլիմ էտինՃէյէտէք Տպէնիմ տօղրուլուղումու պէնտէն կիտէրմէյէՃէ
6 յիմ ։ Ղատագաթըմա Է՝գավի եափըշըմ , վէ օնու գօյվէրմէյէՃէյիմ ։ է՝օմրիւմտէ՝ Ղգալպիմ պէՆէ թէքտիր էթմէյէՃէք տիր ։
7 Տիւշմէնիմ Փասըգ կիպի՝ վէ իզերիմէ գալգան եարամազ կիպի

ՓՈ ՝ Ի՝ Լ ՝ 1950 ՖԳ ՝

՞ Սաղ ՃԸԹ ։ 8 , 11 ։ Ըռոմ ։ ԺԲ ։ 11 ։ Նբր ։ Ֆ ։ 13 ։
Բ Պ ։ ԹՃ ։ 8 ։ Սաղ ։ ԽՁ ։ 2 ։ ՃՀ ։ 2 , ՀԸ ։
Է Ըռոմ ։ Շ ։ 4 ։
Դ Պ ։ ԼԲ ։ 8 ։ Սաղ ։ ԼՖ ։ 7 ։ ՃՀ ։ 9 ։ Ըռոմ ։ Ք ։ 29 ։ Նբմ ։ Ե ։ 22 ։
Ե Նշ ։ ԺՁ ։ 21 ։ Սաղ ։ ՀՁ ։ 13 ։ Նա ։ ծՁ ։ 15 ։ Նբմ ։ ՀՁ ։ 35 ։
Զ Սաղ ։ ԼՁ ։ 6 ։
Է Նա ։ ԽԷ ։ 1 ։

Ա Սաղ ՃԸԹ ։ 8 , 11 ։ Ըռոմ ։ ԺԲ ։ 11 ։ Նբր ։ Ֆ ։ 13 ։
Բ Պ ։ ԹՃ ։ 8 ։ Սաղ ։ ԽՁ ։ 2 ։ ՃՀ ։ 2 , ՀԸ ։
Գ Ըռոմ ։ Շ ։ 4 ։
Դ Պ ։ ԼԲ ։ 8 ։ Սաղ ։ ԼՖ ։ 7 ։ ՃՀ ։ 9 ։ Ըռոմ ։ Ք ։ 29 ։ Նբմ ։ Ե ։ 22 ։
Ե Նշ ։ ԺՁ ։ 21 ։ Սաղ ։ ՀՁ ։ 13 ։ Նա ։ ծՁ ։ 15 ։ Նբմ ։ ՀՁ ։ 35 ։
Զ Սաղ ։ ԼՁ ։ 6 ։
Է Նա ։ ԽԷ ։ 1 ։

՞ Ծակ ։ Ը ։ 17 ։
Բ Պ ։ Ձ ։ 17 , ՀԸ ։ ԺԷ ։ 14 , ՀԸ ։ Սաղ ։ ՃՂ ։ 3 ։ ՃԽԳ ։ 2 ։
Է Սաղ ։ ԽՁ ։ 6 ։

Ա Պ ։ ԼԸ ։ 5 ։
Բ Հռութ ։ Ը ։ 20 ։
Գ Օրն ։ Բ ։ 7 ։
Դ Պ ։ Բ ։ 9 ։ ԺԳ ։ 15 ։
Ե Պ ։ Բ ։ 3 ։
Զ Կոր ։ ԻՁ ։ 16 ։

Digitized by Google

8 թագաւոն աղնորը, վէ Թաշտան պա-
3 գըը տէօգիւլիւր : Ա՛ֆՀ գարան-
լըղա նիհայէթ գօր , վէ գարան-
լըգ հէմ էօլիւմ կէօկէսինին Թաշ-
4 լարընը՝ Թէքմիլէն արար : Խալ-
գընն մէաքաանընտան իրագ՝ չուգուր
աչարլար , այագլարը իւզէրինէ
պասմազլար , ատէմլէր պրաքընսան
5 ասլըլըգ սալմանըրլար : Ընէր իսէ
օնտան էքմէք չգգար , լաքին տէվ-
բիլտիքտէ օնուն ալթը՝ ախէշ կի-
6 պի տիր : Օնուն Թաշլարը՝ եա-
գուճլար մէքեանը տըը . վէ օնտա
7 ալթուն Թօփրաղը վար : Օնուն՝
գուշ պիլմէմիշ՝ վէ ագպապանըն
կէօզիւ կէօրմէմիշ եօլու վար .
8 Ա՛նաւարլարըն եավզուլարը օնու
պասմամըշ . արսլան օնտան կէչմէ-
9 միշ : Ընչինի գայալարա սալար .
10 տաղլարը քէօքտէն տէվիրիր : Գա-
յալարտա ըրմագլար ֆընշընտըը .
վէ կէօզիւ հէր գըյմէթլի շէյի
11 կէօրիւր : Այլուերին սըզընթըսընը
գուրուտուր . վէ կիզլի օլանը ը-
շընղա չգգարը :
12 Ո՞ւմմա ի՛լմ նէ՞րէտե պուլուն- — Խա . 20 :
նուր . վէ ֆէհմին շու մահալի նէ՞- Յով . է. 24 :
13 րէտե տիր : Ընտէմ օնուն Բգըյմէ- Բ Ընակ . գ . 15 :
թինի պիլմէզ , վէ եաշայանլարըն
14 եէրինտէ պուլունմազ : Տէրին- Է Խա . 22 :
լիք՝ պէնտե տէյիլ տիր տէր . վէ
տէնիզ՝ Ընանըմտա եօգ տուր տէր :
15 Օնուն պէտէլինէ Դհասս ալ- Դ Ընակ . գ . 13 , 14 , 15 :
թուն վէրիլմէզ . վէ օնուն գըյմէ- Ը . 10 , 11 , 19 : Յզ . 16 :
16 թինէ կիւմիւշ թարթըլմազ : Պա-
հասը՝ Ոփիր ալթունու իլէ եա
գըյմէթլի ա՛գիզ թաշը իլէ եա
խօտ կէօք եագուճ իլէ քէսիլմէզ :
17 Ընթուն վէ ճէվահիր օնա պէրա-
պէր կէլմէզ , վէ խալիս ալթուն
18 գապ՝ օնա պէտէլ օլմազ : Ո՝ընր-
ճան վէ պիլգօր Խոնճնպա անկըլ-
մազ . վէ ի՛լմ՝ ինձիտէն գըյմէթ-
19 լի տիր : Էապէշ Թօփաղը օնա
պէրապէր կէլմէզ . պահասը՝ խա-
լիս ալթուն իլէ պիչիլմէզ :
20 Իհմտի ի՛լմ՝ նէ՞րէտէն կէլգր , Է Խա . 13 :
վէ ֆէհմին շու մահալի նէ՞րէտէ
21 տիր . Ձիւն քի հէր եաշայանըն
կէօզիւնտէն կիզլէնմիշ՝ վէ հէվա-
նըն գուշլարընտան սագլանմըշ տըը :
22 Ո՞էլաք վէ էօլիւմ տէրլէր քի՝ , Խա . 14 :
Պիզ օնուն նամընը գուլագլարը-
մզ իլէ իչիթտիք :

ՓԸՊ ԻՐ

Յօբան՝ ինսան Թապի՛Թի չէյլէր խու-
սուսունտա պա՛զ մէրԹէպէ ի՛լմ քէսզ էտէ
պիլէր խսէ տէ՝ 13 Ընլահըն սըրը Թէտպիրլէ-
բինի օնուն անկլայամսըզընը կէօսԹէրիյի-

1 ♦ ագգան՝ կիւմիշլիւն մա՛տէնի՝
վէ ալթունուն գալլ օլունա-
2 ճագ մահալի վար : Տէմիր Թօփ-

Է Ա՜ատ. ժԶ. 26 : Ի՜ա . ժԶ . 20 :
Բ Պ . Լ . 12 :
Ա՜աշ . ժԶ . 41 : ՀՓ . 7 :
Ընակ . ա . 28 : խԶ . 9 :
Նա . ա . 15 :
Նբհմ . ժէ . 13 : Նշնկ . Զ . 18 : Ա՛էք . գ . 4 : Հյօհ . Ք . 31 : Յակ . է . 3 :
Ը Պա՛է՝ Պ . խԶ . 26 , 27 :
Ժ Պ . ի . 29 :

Ի Բ Օր . խԲ . 41 : Նա՜Ք . Թ . 10 : Ռվա . Ք . 13 :

Լ Ա՜աշ . հԲ . 64 :

Ի Ընակ . խԲ . 8 : Յով . Ք . 26 :

Ծ Նա . ա . 8 : Ողբ . Բ . 6 :

Կ Պ . ժԶ . 11 :

23 Օնուն եօլունու Ըլլահ անկլար՝ վէ օնուն մէքեանընը օ պիւլիր։
24 Օ, իրա օ՝ եէրին ուճխարընա պա-
գար՝ Էճիւմլէ կէօքլէրին ալթընա
25 տա օլանը կէօրիւը։ Ըրիւզկեարը միզանէ վուրտուգտա, վէ սուլարը
26 էօլչիւ իլէ էօլչտիւքտէ, Ընեա-
մուրա գանուն՝ վէ կիւրլէմէլէրին
27 չիմշէքլէրինէ եօլ էթտիքտէ, օլ զէման օնու կէօրտիւ, վէ օնու խասպէր էթտի՝ օնու հազըրլատը, հէմ տախի թէֆթիշ էյլէտի։
28 Ալ է ատէմէ տէտի՝ Ի՞նչէ ի՛մ՝ Իապպ գօրգուսու տուր, վէ ֆիէհմ՝ քէմլիքտէն իհթիրազ էթմէք տիր։

ՊԸՊ ԻԹ

Յօբուն՝ քէնտինին եվվէլքի ատատէ՚ վէ մի՛ւթէպէր հալինի՝ 14 ֆուգարայէ օլան գայղուսունու՝ 18 վէ տայիմա սատ՚ոէթտէ օլմասընը ճէմիլ՚ էթմէքտէ օլտուղունու թա՚-
րիֆ էթտի։

1 Ալ է Յոբ մէսէլինէ տէվամ է-
տիպ տէտի քի՝
2 Ո՞վ այտը ՚էվվէլքի այլարտա-
քի կիպի՝ Ալլահըն պէնի սագլա-
տըղը կիւնէէրտէքի կիպի օլա ի-
3 տիմ, պաշըմ իւզէրինտէ Ըօնուն չիրաղըսը ըշըգ վէրիր իքէն, պէն գարանլըգտա օնուն ըշըղը իլէ կէ-
4 զէր իքէն. Թ՚ազէլլիյիմ կիւնէէրին-
տէ օլտուղում կիպի քի՝ Ալլահ իլէ չատըրըմտա իւլֆէթ էտէր ի-
5 տիմ. քի Ահիմէյէ գատիր ուտա պիւէմճէ՝ չօճուգլարըմ էթրաֆընմ-
6 տա իտի. Իզէրիմի Ըսիւտ իլէ եայ-
գար իտիմ, վէ Ըգայալար պանա զէյ-
Թուն եաղը սէլլէրի ագըտըր իտի.
7 Ճէյրտէն գափուդա չըգըպ՝ իս-
քէմլէմի մէյտանտա գուրտուղում
8 վագըթ՝ կէնճէէր պէնի կէօրիւնճէ կիզլէնիրլէր իտի. վէ իսթիյարլար
9 գալգըպ տուրուրլար իտի. Ըէր-
վէրլէր՝ սէօյլէմէյէ իպա էտէրլէր իտի, վէ Ղաղըզլարընա էլ գօրլար
10 իտի. Պէյլէրին նուէթգու թու-
Թուրուպ՝ Ըտիլլէրի տիմագլարընա
11 եափըշար իտի։ Գուլագ իշլտինն-
ճէ, Հագգըմա՝ Ալ՚ մուէթլու տէր իտի, վէ կէօզ կէօրիւնճէ՝ Հագ-
12 գըմա չէՀատէթ էտէր իտի։ Օ, ի-
րա պէն՝ Ըֆէրեատ էտէն ֆագիրի
վէ էգզսիւզլիւ վէ եարտըմը օլմա-
13 յանը գուէթարըր իտիմ։ Ըէլաք օլմագ իւզրէ օլանըն պէրէքէթի՝ իւզէրիմէ կէլէր իտի. վէ տուլ գա-
րընըն եիւրէյինի շաղլանտըրըր ի-
14 տիմ։ Ըատագախ կիյինէր իտիմ, վէ օ պէնի գափլար իտի. վէ շէ-
քիա՚թ՝ գաֆթանըմ վէ սարըղըմ
15 կիպի իտի։ Պէն քէօրէ՚կէօզլէր՝ վէ
16 թօփալա այագլար իտիմ։ Ալօվա-
սուլլարըն պապասը իտիմ՝ վէ Ըպիլտատիյիմ տա՚վայը թէֆթիշ
17 էտէր իտիմ։ Ալ է ֆըսգըն Ըչէնէ-
սինի գըրար իտիմ, վէ տիշլէրինտէն չիքեարը չէքէր ալըր իտիմ։
18 Ալ է տէր իտիմ քի՝ Ելնուվամտա ճան թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ կիւնլէրիմի գում կիպի չօղալտաճա-
19 ղըմ։ Ըվէօքիւմ Ըսուլարա եա-
յըլմըշ իտի. վէ չիՀ՝ պիւթիւն կէ-
ճէ տալլարըմտա գօնմուշ իտի։
20 Ճանըմ պէնտէ եէնի իտի. վէ Ել-
լիմտէ Ըեայըմ թազէլէնիր իտի։
21 Պէնի տինկլէյիպ պէքլէրլէր իտի. վէ մէշվէրէթիմէ սիւքիւթ էտէր-
22 լէր իտի։ Ալէօզիւմտէն սօնկրա՝ օնլար թէքրարլամազ իտի. վէ սէօզիւմ օնլարըն իւզէրինէ տամ-
23 լար իտի։ Պէնի՝ եաղմուր կիպի պէքլէրլէր իտի. վէ աղըզլարընը՝ Ըսօն պէՀար եաղմուրունա ալար
24 Ելպէ աչարլար իտի։ Օնլարա կիւլսէ իտիմ, բինանմազլար իտի. վէ եիւզիւմիւն ըշըղընը տիւշիւր-
25 մէզլէր իտի։ Օնլարըն եօլլարընը սէչիպ՝ պաշտա օթուրուր իտիմ. վէ փատիշաՀ ա՚սքէրի արասընտա կիպի՝ եաստա օլանլարա թէսէլլի էտէն քիմսէ կիպի՝ սաքին օլուր իտիմ։

ՊԸՊ Ի

Յօբուն՝ քէնտինին թէպաիլ օլունմուշ Հալինէ ահուզար չէքիպ՝ 15 չէքտիյի պէլաՀընը պէօյիւքլիւյիւնիւ կէօսթէրտիյի։

1 Ըմմա շիմտի՝ եաշտա պէնտէն քիւչիւքլէր իւզէրիմէ կիւլէր-
լէր, օնլար քի օնլարըն պապա-
լարընը՝ սիւրիւլէրիմին քէօփէքլէ-
րի իլէ գօմաղա թէնէզզիւլ էթ-
2 մէզ իտիմ։ Օնլարըն էլլէրինին գուվվէթի պիլլէ՝ պանա նէյէ եա-
րար իտի. օնլարըն քէմալի Ելաք

ԹՒ. Ի՝. Ւ՝. 1950 Ֆէտ։

3 օլմուշ իտի ։ Օ՚էրուբէթ վէ աճ-
լըգտան արըգլանըըլար իտի. չէօ-
լէ՝ խարապաթ վէ վիրան գարան-
4 լըղընա գաչարլար իտի. ՓԹատ՝մ-
լարը իչիւն չալըլարըն եանընտա
էպէկէօմէճի վէ արտըճ քէօքիւ
5 գօփարըըլար իտի ։ Ըռէմ արասընտ-
տան գօվուլուրլար իտի, վէ իւ-
զերէրինէ՝ խըրսըզա կիպի հայգը-
6 ըըլար իտի ։ Փօրգուլու տէրէ-
լէրտե վէ թօփրագ հէմ գայա ին-
լէրինտե սաքին օլուրլար իտի ։
7 Ձալըլարըն արասընտա պաղըըը-
լար իտի. տիքէն չալըլարը ալթըն-
8 տա ճէմ՝ օլուրլար իտի ։ Տիվանէ
օղուլլարը՝ հէմ պի նամ օղուլլա-
րը օլմաղըլա, եէրտէն գօվուլուր-
9 լար իտի ։ Վէ չիմտի օնլարըն
Թիւրքիւսիւ օլտուա՝, հէմ օնլա-
10 րըն մէսէլի օլտուա՝ ։ Պէնտէն
Թիքսինիպ՝ պէնտէն իրագ օլտու-
լար՝. վէ Բեիւզիւմտէն Թիւքիւ-
11 րիւք էսիրկէմէզլէր ։ Կէմիի չէօ-
զիւպ պանա ճէֆա էթտիյի իչիւն՝
էօնիւմտե եուլարընը սալը վէրտի-
12 լէր ։ Պաղըմտան՝ ալչագ քիմսէլէր
գալգըպ այագլարըմը իթի վէրիր-
լէր. վէ Ըպանա գարը հէլաք եօլ-
13 լարընը հազըրլատըլար ։ Օնլար՝ իզ-
լէրիմի պօշարլար. եարտըմճըլարը
եօղ իքէն, պէլամը արթըրըրլար ։
14 Կէնիշ եըգրգ եէրօքէն կիպի կէ-
լիրլէր. վէրանէ ալթընա հիւճիւմ
15 էտէրլէր ։ Իւզէրիմէ գօրգուլար
տէօնուիւ. րիւզկեաբ կիպի ի՝թի-
պարըմը գօվալարլար. վէ խէլա-
սըմ պուլուէթ կիպի կէչտի ։
16 Վէ Ըչիմտի ճանըմ իւզերիմէ
տէօքիւլտիւ. էլէմ կիւնլէրի պէ-
17 նի եագալատըլար ։ Կէճէտե իւ-
զերիմտե քէմիքլէրիմի տէլէր. վէ
պէնի կէմիրէն պողըլար տինմէզ ։
18 Ձօգ զօրտան՝ պողըմ էօվապըմ
օլտու. պէնի՝ գաֆթանըմըն եա-
19 գասը կիպի սըգար ։ Պէնի չամուա-
րա աթուը, վէ թօփրագա հէմ
քիւլէ պէնկղէտիմ ։
20 Այանա ֆէրեհատ էտէրիմ, վէ
պանա ճէվապ վէրմէզսին. տուա-
րուրում, վէ ֆարգըմա վարմազ-
21 սըն ։ Պանա զալիմ օլտուն. էլի-
նին գուվվէթի իլէ պէնի գօվալար-
22 սըն ։ Պէնի գալտըըըպ՝ բիւզկեա-
բա պինտիրիրսին, վէ պէնի էրի-
23 տիպ գօրգուտուբօուն ։ Օիրա
սէնին պէնի էօլիւմէ՝ վէ Ի՝հէր
եաշայանա թա՝յին օլուընմուշ է-
վէ տէօնտէրէճէյինի պիլէրիմ ։
24 Ընճագ պու խարապաթա էլ սալ-
մազ, էյէր օնլարը հէլաք էթտի-
յինտե նիյազ էտէրլէր իսէ ։
25 Ըմէշագգաթ կիւնբիւնտէ պու-
լունան իչիւն աղլամատըմ մը.
ֆուգարա իչիւն ճանըմ սըգը՚ըմա-
26 տը մը ։ Ել՚ըմա պէն էյլիք ուամար
իքէն, քէմլիք կէլտի. վէ այ-
տընլըգ պէքլէր իքէն, գարանլըգ
27 կէլտի ։ Պաղըըմ գայնաշտը, վէ
թէսքին օլմատը. միղնէթ կիւնլէ-
28 րի էօնիւմիւ ալտը ։ Կիւնէշտէն
օլմայարագ Ըգարա չէհրէլի կէզ-
տիմ. գալգտըմ, ճէմաաթտա ֆէր-
29 նատաշը՝ վէ տէվէ գուշլարընըն
30 արգատաշը օլտուա՝ ։ Ծէրիմ իւ-
զերիմտե գարա տըը. վէ Ըքէմիք-
31 լէրիմ հարարէթտէն եանտը ։ Ամ-
տի թանապուրում եատա՝ հէմ մըս-
գալըմ աղլայանլար սէսինէ տէօն-
տիւ ։

ՊԸՊ Ւ.Ը

Հօբուն՝ պա՛զը պօրճլարընտա քեամիլ օլ-
տուղունու թագըրը էթտիյի ։

1 Վէօզլէրիմ իլէ ա՛հտ քէսիշտիմ,
վէ պաքիրէ հագգընա նի՞ճէ
2 տիւշիւնէյիմ։ Օիրա եօգարըտա
օլան Ըլլահտան նէ՞ հիսսէ՝ վէ
եիւճէլէրտե օլան Ա՚իւմլէյէ գա-
3 տիրտէն նէ՞ միրաս օլուր։ Հէլաք
ֆաասըգ իչիւն՝ վէ եատ հալ եարա-
մազլըգ իշլէյէնլէր իչիւն տէյի՞լ
4 մի ։ Ըօ՝ եօլլարըմը կէօրմէ՞զ մի,
վէ հէփ ատըմլարըմը սայմա՞զ մը ։
5 Էյէր նահագլըգ իլէ եիւրիւ-
տիւմ իսէ, եախօտ այաղըմ հի-
6 լէյէ ա՛ճէլէ էթտի իսէ, պէնի
սատագաթ միղնը իլէ Թարթըսըն,
վէ Ըլլահ քէմալիմի պիլսին ։
7 Էյէր ատըմըմ եօլտան սափտը
իսէ, վէ Բեիւբէյիմ կէօզլէրիմին
արտընճա սիւլիւք էթտի իսէ, վէ
8 Էլլէրիմէ լէքէ եափըշտը իսէ, Ըպէն
էքէյիմ, վէ պաշգասը եէսին, վէ
մահսուլլարըմ քէօքտէն գօփարըլ-
9 սըն ։ Էյէր եիւրէյիմ պիր գա-
րըյա ալտանտը իսէ, եախօտ գօն-

ԹՒ. Ի՝. Ւ՝. 1950 Ֆէտ։

Ե Ւ.ԹԹ. 27։

Ը Ա.Պ. Լ՚Ե. 13, 14։ Ե՚ը-
ռով. ժԹ. 15։

Ե Ւ.ՐՒ.Մ. Բ. 15։

Ը Ա.Պ. ԼԹ. 6։ Խ՚Ե. 9։ Խ՚Թ. 2։

Ի Ա.Պ. ՀԹ. 6։ Մ՚Խ՚ը. ՅՅ. 8։

Ժ Ա.Պ.ՀԺԹ. 88։ Ո՚ղ. Ա՚. 8։ Ե. 10։

Ի Ա.Պ. ՀԹ. 3։

Ա Ա.Պ. Ե. 28։

Բ Պ. Խ. 29։ Խ՚Է. 13։

Է Ը Ա՚Ն.ԺՂ. 9։ Պ. Լ՚Ե. 21։ Ը.ռակ Ե. 21, ԺԵ. 3։ Ւ.Ր.ՒՒ.Մ. Լ՚Ը. 19։

Ր Պ.Ա՚Գ՝ Թ.ռւ. ԺԵ. 39։ Ա.ռղ. Ժ՚Ա. 9։ Ւ.Ր.ՁԿ Ա. 9։ Ա՚Պ.ռ. Ե. 29։

Ի Ա՚Լ. Խ՚Ղ. 16։ Ը Օր. Խ՚Ը. 30, 38։

հմ. Ի՝. Ը. 1950 Գէ։

—

Ղ Ը հմ. ԺԷ. 11։ Ն- բամ. Ը. 10։

Ե Ն՝ն. Ա Ը. 21։ Ղ. Ի. 10։ Ը Օր. իԸ. 22։ պա՛դ՝ Խա. 28։

Ը Ասղ. Խէ. 21։

Ի պ. Ա Է. 19։ Ընակ. ԺՀ. 31։ իԷ. 3։ Ասղ. Բ. 10։

Ժ պա՛դ՝ Ը Օր. իԸ. 13։

Ի Ա՝ա. Ժ Է. 6։ Հովհ. Ա. 15։

Խ Ասր. Ժ. 24։ Ա Տիմ. Ղ. 17։

Ծ Ասղ. կԸ. 10։ Ընակ. ԺԱ. 28։

Կ Ը Օր. Է. 19։ ԺԱ. 16։ ԺԷ. 3։ Ն- զեկ. Ը. 16։

Հ Խա. 11։

շուժմուն գափուսունտա փուսուտա
10 օթուրտում իսէ, գարըմ Ղղայ- բիսի իչիւն տէյիրմին չէվիրսին. վէ օնուն իւզէրինէ ղայրիլէրի էյիլսին-
11 լէր։ Օ՚իրա պու ֆիւճիւր տիւր. վէ Էհաքիմլէրին ֆասլ Էսկէճէյէ
12 ֆրսգ տրը։ Օ՚իրա պու՝ հէլաք էտնէէտէք եէյէն աթէղ տիր. վէ հէմի մահսուլումու քէօքտէն գո- փարաճագ։
13 Գուլում եա խալայղըմ պէ- նիմ իլէ չէքիշտիքտէ, էյէր ում՝ վալարընը իսլթալ էթտիմ իսէ,
14 եա Ընլահ գալընճա՝ նի՞ իչլէ- յիմ, վէ եօգլայընճա՝ օնա նի՞
15 ձէվապ վէրէյիմ։ Ղվարընտա պէ- նի եարատան՝ օնու տա եարա՞թ- մատրմը. վէ րահմտէ պիզէ չէքլ վէրէն պիր տէյի՞լ մի։
16 Ընյէր ֆուգարայը միւթատըն- տան մէն՝ էթտիմ իսէ, վէ տուլ գարընըն կէօզլէրինի գարարթտրմ
17 իսէ, վէ լօգմամը եալընըզ եէտիմ իսէ, օնտան էօքսիւզ տէ եէմէտի
18 իսէ, (զիրա կէնճլիյիմտէն՝ պա- պանըն եանընտա կիսլի՝ պիլէմճէ պէօյիւտիւ, վէ անամըն րահմին- տէն պէրու օնու կէօզէթտիմ՝)
19 էյէր էսվապը օլմայանըն հէլաք օլտուղունու՝ վէ եօխսուլուն էօր- թիւսիւզ օլտուղունու կէօրտիւմ
20 իսէ, օնուն պէլլի պանա ՚խայր տուա՝ էթմէտի իսէ, վէ գօյուն- լարըմըն եափազընտան ըսընմա-
21 տը իսէ, էյէր գափուտա եարտը- մըմ օլտուղունու կէօրտիւյիւմտէ՝ էլիմի Ւէօքսիւզիւն իւզէրինէ գալ-
22 տրըտրմ իսէ, գօլուում ումուզտան տիւշսիւն, վէ պիլէյիմ գամըշնը-
23 տան գըրըլսըն։ Օ՚իրա Ընլահն հէլաքինտէն գօրգար իտիմ. վէ օնուն ձէլալի էօնիւնտէ տայանա- մազ իտիմ։
24 ԻՆյէր իւմիտիմի ալթունա գօ- տուում իսէ, վէ խասս ալթունա՝
25 իթիմատրմ տրը տէտիմ իսէ, Ժէ- յէր վալիմ չօգ օլտուղունտան՝ վէ էլիմ ղանիմէթ պուլտուղունտան
26 շաղլանտրմ իսէ, Ւէյէր կիւնէշին զէյա վէրտիյինի՝ եա այրն րիւշան- լըգ իլէ եիւրիւտիյինիւ կէօր-
27 տիւմ տէ, եիւրէյիմ կիզլէ- ձէ ալտանընը՝ աղզըմ էլիմի էօփ-
28 տիւ թսէ, (պու տահի Ընաքիմլէ-

րին ֆասլ էսկէճէյէ ֆրսգ օլտու, զիրա եօգարըտա օլան Ընլլահը ին-
29 քեաբ էթմիշ օլուր իտիմ,) Ժէ- յէր տիւշմէնիմին տէրտինէ շաղ օլտուում իսէ, եա պէլայա օղ-
30 րատրընտա խօշլանտրմ իսէ, (օ- նուն ճանընտա պէտտուա՝ էթմէք իլէ՝ ուտիմաղըմա պիլէ կիւնահ
31 էթտիրմէտիմ,) էյէր չատրըրմըն ատէմլէրի տէմէտիլէր իսէ քի՝ Օ- նուն պօղազսօրընը էթլէրտէն տօյմատրղըմըզը քի՞մ կէօսթէրէ
32 պիլիր, (Ժ միւսաֆիր տիշարըտա գօնմազ իտի, եօշճուլա գափուումու
33 աչար իտիմ,) էյէր գապահլա- րըմը Ընդամ կիպի՝ եարամազընղմը գօյնումտա սազլամազընա էօրթ-
34 տիւմ իսէ, օլսէմ պիր չօգ Ժգա- լապալըգտան գօրգարմ, վէ գա- պիլէլէրին հազիրլէրի պէնի գօր- գուէթսուզլար, հէմ թրընմայընզ գա- փուտան չընգմայընմ։
35 Նօ՚ւյտը պէնի իչիտէն օլա իտի. իչթէ իմզամ. Ն՚իւմլէյէ գատիր պանա ձէվապ վէրէ, վէ տա՛վաճըմ օլան քիմսէ քիթապ
36 եազա։ Օնու ումուզումտա գալ- տրըմմազ մը իտիմ. օնու քէնտիմէ
37 թաձ պաղլար իտիմ. Օնա ատրմ- լարըմըն սայընըը սէօյլէր իտիմ. օնա սուլթան կիսլի նագլաչընը իտիմ։
38 Ընյէր իւզէրիմէ եէրիմ ֆէրեատ էթտի իսէ, վէ էվլէքլէրի պիրլիքթ-
39 տէ աղլատը իսէ, էյէր Ժմահսուս- լունու ագչէսիզ եէտիմ իսէ, եա Նսահիպլէրինին ճանլարընը չըգար-
40 տրմ իսէ, պուղտայ եէրինէ Ժտի- քէն՝ վէ արխա եէրինէ տէլիւճէ պիթսին։

Յորուն աէօյլէրի թէմամ օլ- տու։

ՊԸՊ ԼՒ

Ընդհանուսն աէօյլէտիյի. օնուն Յորա վէ օ- նուն ատօթլարընա ղազապը. 6 աէօյլէմէսի- նին աէպէպինի կէօսթէրտիյի. 11 վէ Յո- բան տօօթլարընը ձէվապ վէրմէմտիքլէրի իչինն թէքտիր էթմէյի։ 16 Ամէյլէմքեաէ օնուն ղայրէթի։

1 Վ է պու իւչ ատէմլէր Յորա ՝ձէվապ վէրմէքտէն ֆէրաղամի էթտիլէր. զիրա օ՝ ՝քէնտի նա-

հմ. Ի՝. Ը. 1950 Գէ։

Ը Ընակ. ԺԷ. 5։

Ը Ատ. Ի. 44։ Հռով. ԺՀ. 14։

Ե Ն՝ն. ԺԹ. 2, 3։ Գատ. ԺԹ. 30, 21։ Հռով. ԺՀ. 13։ Ն՝բր. ԺՀ. 2։ Ա Պետ. Գ. 9։

Ժ Ն՝ն. Գ. 8, 12։ Ընակ. իԸ. 13։ Ովս. Է. 7։

Ի Ն՝Հ. Խ. 2։

Ն Պ. Հէ. 6։

Ը Պ. ԺՀ. 22։

Ա Հակ. Ե. 4։

Ը Ֆ հմ. իԱ. 19։

Ժ Ն՝ն. Ֆ. 18։

Digitized by Google

2 զարընտա սատրգ իտի ։ Օլտէմ Ոամ գապիլէսինտէն բՅուզուս Կարագիել օղլու Նղիուսուն զաքսապը թուվթուշտու ։ Յոբա՝ նէֆսինի Ըլլահտան սատրգ չըգարտըղընտան էօթիւրիս էօվքէսի թուշ-
3թուշտու ։ Էմ օնուն իչ տօսթունա՝ ձէվապ պուլամայըպ Յոբու սուչլու չըգարտրգլարընտան էօ-
4թիւրիս էօվքէսի թուվթուշտու։ Վէ Նղիուս՝ Յոբուն սէօզլէրինին Ընդ-ղիլ օլմատընա պէքլէտի ։ չիւն քի օնլար օնտան իխթիյար իտի-
5լէր ։ Իմտի Նղիուս՝ օղ իւչ ատէ-մին աղըընտա ձէվապ գալմատը-ղընը կէօրիւնձէ , էօվքէսի թուշ-
6թուշտու ։ Վէ Կուզուս Կարագ-քիէլ օղլու Նղիուս ձէվապ վէրիպ տէտի քի՝

պէն հաշտա քիչիւք իմ , ետիզ իսէ փիր իխթիյար սընըզ ։ օնտան էօթիւրիս գօրգուպ՝ ըէյիմի սիզէ պէյան էթմէյէ խաֆվ էթտիմ ։
7Տէտիմ քի՝ Ակիւնէր կէօրդ-ը սէօյլէսին ։ վէ ի՛լմի՝ չօգ հաշլը
8պիլտիրսին ։ Ըմմա ատէմտէ բուհ վար ։ վէ ՙԱ՛իւմէյէ գատիրին
9նէֆսէսի օնա ֆէհմ վէրիր ։ ԻԸ-լիմ քիմսէլէր՝ պէօյիւքլէր տէյիլ ։ վէ չէրաս՛թտան անկլայան՝ իխ-
10թիյարլար տէյիլ տիր ։ Օնուն իւչիւն ուէտիմ քի՝ պէնի տինկլէ , պէն տէ պիլտիյիմի թագրիր էտե-յիմ ։
11 Իչէթ սէօզլէրինիզէ պէքլէտիմ , իսպաթլարընըզա գուլագ վուր-տուտ , թա սիզ սէօզլէր արայանա-
12տէք ։ Վէ սիզէ տիգգաթ էթ-տիմ , վէ իչէթ Յոբու իսքեաթ է-տէն՝ սիզտէն օնուն սէօզլէրինէ
13ձէվապ վէրէն եօգ տուր ։ ՙՕլ-մայա տէյսինիզ քի՝ Ի՛լմի պուլ-տուգ ։ օնու ալթ էտէձէք Ըլլահ
14տրը , ատէմ տէյիլ ։ Լաքին օ՝ պանա գարշը սէօզլէր թէրթիպ էթմէտի ։ վէ պէն օնա՝ սէօզլէրի-նիզ իլէ ձէվապ վէրմէյէձէյիմ ։
15 Օնլար շաշտրլար , արթըգ ձէ-վապ վէրմէտիլէր ։ օնլարըն սէօզ-
16լէրի գալմատը ։ Վէ պէքլէտիմ , լաքին սէօյլէմէտիլէր , իլա տուր-տուլար , արթըգ ձէվապ վէրմէ-
17տիլէր ։ Պէն տախի միգտարիմձէ ձէվապ վէրէյիմ , պէն տէ պիլտի-
18յիմի թագրիր էտէյիմ ։ Օ՛իրա սէօզլէր իլէ տօլու իմ ։ տէրուննիմ-տէ օլան բուհ պանա զօր էտէր ։
19Իչէթ տէրուննիմ՝ աչըլմամըշ շա-բտպ կիպի տիր ։ եէնի թուլուլմայր
20կիպի չաթլայաճագ ։ Աէօյլէյիմ տէ նէֆէսլէնէյիմ ։ տուտագլա-
21րըմը աչըպ՝ ձէվապ վէրէյիմ ։ Ըա-լա Էատէմ խաթընը կէօզէթմէյիմ , վէ քիմսէյէ միւտահանէ էթմէյիմ ։
22Օ՛իրա միւտահանէ էթմէսինի պիլմէմ ։ պէնի Կարատան՝ պէնի թէզ գալտրըրը ։

ՊԵՑ Լ Ի

Նղիուսան՝ Յոբուն տիգգաթընը թալապ էթտիյի ։ 8 օնու՝ Ըլլահըն հագգանիյէթինէ գարշը սէօյլէտիյի Իչիւն էթքտիր էթտիյի ։ 12 վէ օնա՝ Ըլլահըն ինսանլար իլէ մուա-մէլէլերինտէ օլան ձերամընը կէօսթէրտիյի ։

1 Է լաքին եա՛ Յոբ՝ քէրէմ էյ-լէ քէլամըմը տինկլէ ։ վէ հէփ
2սէօզլէրիմէ գուլագ վուր ։ Իչէթ շիմտի աղզըմը աչըյլմ ։ տիլիմ տի-
3մաղըմտա սէօյլէսին ։ Աէօզլէրիմ՝ եիւրէյիմին տօղրուլուղունա կէօրէ օլաձագ , վէ տուտագլարըմ՝ խա-
4լիս ի՛լմ սէօյլէյէձէք ։ ՙՊէնի ա Ըլլահըն Կուհու եափտը ։ վէ Ա՛իւմէյէ գատիրին նէֆսէսի պա-
5նա հայտէ վէրտի ։ Կ՛այէր գատիր իսէն , պանա ձէվապ վէր ։ հաղըր-
6լանըպ գարշըմա տուր ։ բԻչէթ պէն սէնին աղզընա կէօրէ՝ Ըլլահ իչիւն պոռայը ։ պէն տախի պալ-
7չըգտան քէսիլտիմ ։ ՚Իչէթ պէ-նիմ գօրգում սէնի իւրքիւթմէզ ։ վէ էլիմ՝ իւզէրինէ աղըր օչմազ ։
8 Թահգիգան գուլաղըմա սէօյ-լէտին ։ վէ քէլամէրինին սէսինի
9Իչիթտիմ քի՝ ՚պէն թէմիզ կիւ-նահսըզ իմ , պէն փաք իմ ։ պէնս-
10տէ եաբամազլըգ եօգ տուր ։ Իչ-թէ օ՝ իւզէրիմտէ պէհանէլէր պուլուր ։ Ըպէնի՝ քէնտինէ տիւշ-
11մէն սայար ։ ՚Ը՛յագլարըմը պու-գաղըլարա գօր ։ հէփ իզլէրիմի
12կէօզէտիր ։ Իչէթ սանա ձէվապ վէրիրիմ քի՝ պունտա սատրգ տէ-յիլսին ։ զիրա Ըլլահ՝ ինսանտան
13պէօյիւք տիւր ։ ՚Նիչիւն օնուն իւ-լէ ՚չէքիչէքսին ։ չիւն քի օ՝ հիչ պիր շէյ իչիւն ձէվապ վէրմէզ ։

ԹՈՒ. Ի'. Ի. 1950 Գէտ։

ԵՂԻՆՈՒՍՈՒՆ՝ Յորուն տօսթլարընա սէօյլէսիյէ վէ օնուն սէօյլէտիքլէրինէ օնլարըն տիգգաթընը ձէլպ էթտիյի ։ 10 Ընլահաա նահազլըգ օլմաթրղընը կէօթէրտիյի ։ 34 Օնուն Յորու թէքտիր էթտիյի ։

ՊԱՏՊԱՏԻ

1 Էմ Եղնուս ճէվապընա տէվամ էտէրէք տէտի քի՝
2 Ահա ա՛լիմլէր՝ սէօզլէրիմի տինկլէյին, վէ էյ ա՛րիֆլէր՝ պանա
3 գուլագ վուրուն։ Օվիրա սէօզլէրի՞ գուլագ տէնէր. վէ թաա՛մ՝
4 մը՝ տիմաղ տաթար։ Իէնտիմի՛զ հագգը սէչէլիմ. արամըզտա
5 էյի նէ տիր պիլէլիմ։ Վիւն Յոր տէտի քի՝ Պէն սատրգ իմ, վէ Ընլահ հագգըմը իպթալ էթտի.
6 հագգըմ խուսուսունտա եալանճը սայըլտըմ, գապահաթմ եօղ ի-
7 քէն՝ եարամ օնկուլմազ տըր։ Ո՞նկը ատէմ Յոր կիպի քիֆրիւ
8 սու կիպի իչէր, վէ եարամազլըգ իշլէյէնլէրին թագըմը իլէ կէզէր, վէ ֆասըգ ատէմլէր իլէ եիւրիւր։
9 Օվիրա Դոէտի քի՝ Ընէմ՝ Ընլահըն ի'նտինտէ մագպուլ օլմագ-
10 տան ֆայլուէ եօգ տուր։ Պուռնուն իչինն պէնի տինկլէյին՝ եա՛ա՛գլ սահիպլէրի. Էհաշա քի Ընլահտա եարամազլըգ՝ վէ Նիւմլէյէ գատիր գապահաթ օլա։
11 Վիւնի քի ատէմ՝ ֆի'յլինէ կէօրէ վէրիր. վէ քիշիյէ՝ եօղունա կէօ-
12 րէ պուլտուրուր։ Վ ագա՛ կէրչէքտէն Ընլահ եարամազլըգ էթմէզ, վէ Նիւմլէյէ գատիր Շէ-
13 րիա՛թի պօղմազ։ Օնա եէրի քի՞մ ըսմարլատը. վէ պիւթիւն տիւն-
14 եայը նիզամա քի՞մ գօտուռ։ Յէր օնա տիգգաթ էտէր իսկ, Դրուհունուռ վէ նէֆէսինի քէնտինէ
15 ճէզպ էտէճէք, Էհէր թէն պիրտէն էօլէճէք, վէ ատէմ թօփրաղա
16 տէօնէճէք։ Իմտի էյէր ֆէհմի՛ն վէր իսկ, պուռնու տինկլէ, սէօզլէրիմին սէսինէ գուլագ վուր։
17 Ո՞վ էրիա՛թտէն իքրահ էտէն տա-
18 խի հիւքիւմէթ սիւրը՞ մի. վէ սատրգ օլան Պէպիրի գապահաթ-

ԹՈՒ. Ի'. Ի. 1950 Գէտ։

ա ՊՏ. Դ. 30։ ԺՐ. 11։

Բ ՊՏ. Լ՞. 9։ Գ ՊՏ. ԻԷ. 2։ Դ ՊՏ. Թ. 17։ Է ՊՏ ԺԷ 16։ Զ ՊՏ. Թ. 22, 23, 30։ ԼՀ. 3։ Ա՛ՂԲ. Գ. 14։ Ը ՀՈՎ. Թ. 14։ Թ ՆՀ. Ա. 6։ Ժ ՆՀ. Ա. 8։ ԺԱ ՆՀ. Ա. 9։ ԺԲ ՆՀ. Ա. 10։ ԺԳ ՆՀ. Ա. 11։ ԺԴ ՆՀ. Ա. 12։ ԺԵ ՆՀ. Ա. 13։ ԺԶ ՆՀ. Ա. 14։ ԺԷ ՆՀ. Ա. 15։ ԺԸ ՆՀ. Ա. 16։ ԺԹ ՆՀ. Ա. 17։ Ի ՆՀ. Ա. 18։ ԻԱ ՆՀ. Ա. 19։ ԻԲ ՆՀ. Ա. 20։ ԻԳ ՆՀ. Ա. 21։ ԻԴ ՆՀ. Ա. 22։ ԻԵ ՆՀ. Ա. 23։ ԻԶ ՆՀ. Ա. 24։ ԻԷ ՆՀ. Ա. 25։ ԻԸ ՆՀ. Ա. 26։ ԻԹ ՆՀ. Ա. 27։ Ի՞ ՆՀ. Ա. 28։ ՀՀ ՆՀ. Ա. 29։ ՀԱ ՆՀ. Ա. 30։ ՀԲ ՆՀ. Ա. 31։ ՀԳ ՆՀ. Ա. 32։ ՀԴ ՆՀ. Ա. 33։ ՀԵ ՆՀ. Ա. 34։ ՀԶ ՆՀ. Ա. 35։ ՀԷ ՆՀ. Ա. 36։ ՀԸ ՆՀ. Ա. 37։ ՀԹ ՆՀ. Ա. 38։ Ճ ՆՀ. Ա. 39։ ՃԱ ՆՀ. Ա. 40։ ՃԲ ՆՀ. Ա. 41։ ՃԳ ՆՀ. Ա. 42։ ՃԴ ՆՀ. Ա. 43։ ՃԵ ՆՀ. Ա. 44։ ՃԶ ՆՀ. Ա. 45։ ՃԷ ՆՀ. Ա. 46։ ՃԸ ՆՀ. Ա. 47։ ՃԹ ՆՀ. Ա. 48։ Մ ՆՀ. Ա. 49։ ՄԱ ՆՀ. Ա. 50։ ՄԲ ՆՀ. Ա. 51։ ՄԳ ՆՀ. Ա. 52։ ՄԴ ՆՀ. Ա. 53։ ՄԵ ՆՀ. Ա. 54։ ՄԶ ՆՀ. Ա. 55։ ՄԷ ՆՀ. Ա. 56։ ՄԸ ՆՀ. Ա. 57։ ՄԹ ՆՀ. Ա. 58։ Ն ՆՀ. Ա. 59։ ՆԱ ՆՀ. Ա. 60։ ՆԲ ՆՀ. Ա. 61։ ՆԳ ՆՀ. Ա. 62։ ՆԴ ՆՀ. Ա. 63։ ՆԵ ՆՀ. Ա. 64։ ՆԶ ՆՀ. Ա. 65։ ՆԷ ՆՀ. Ա. 66։ ՆԸ ՆՀ. Ա. 67։ ՆԹ ՆՀ. Ա. 68։ Շ ՆՀ. Ա. 69։ ՇԱ ՆՀ. Ա. 70։ ՇԲ ՆՀ. Ա. 71։ ՇԳ ՆՀ. Ա. 72։ ՇԴ ՆՀ. Ա. 73։ ՇԵ ՆՀ. Ա. 74։ ՇԶ ՆՀ. Ա. 75։ ՇԷ ՆՀ. Ա. 76։ ՇԸ ՆՀ. Ա. 77։ ՇԹ ՆՀ. Ա. 78։ Չ ՆՀ. Ա. 79։ ՉԱ ՆՀ. Ա. 80։ ՉԲ ՆՀ. Ա. 81։ ՉԳ ՆՀ. Ա. 82։ ՉԴ ՆՀ. Ա. 83։ ՉԵ ՆՀ. Ա. 84։ ՉԶ ՆՀ. Ա. 85։ ՉԷ ՆՀ. Ա. 86։ ՉԸ ՆՀ. Ա. 87։ ՉԹ ՆՀ. Ա. 88։ Պ ՆՀ. Ա. 89։ ՊԱ ՆՀ. Ա. 90։ ՊԲ ՆՀ. Ա. 91։ ՊԳ ՆՀ. Ա. 92։ ՊԴ ՆՀ. Ա. 93։ ՊԵ ՆՀ. Ա. 94։ ՊԶ ՆՀ. Ա. 95։ ՊԷ ՆՀ. Ա. 96։ ՊԸ ՆՀ. Ա. 97։ ՊԹ ՆՀ. Ա. 98։ Ջ ՆՀ. Ա. 99։ ՋԱ ՆՀ. Ա. 100։

Digitized by Google

Նարամազ՝ պէյլէրէ ֆասըգ տէ-
19 Նիլի՞ր մի : Օ իսկ սերվէրլէրին
Ֆխաթըրնա պագմազ, վէ զէնկինի
ֆագիրտէն զիյատէ կէօզէթմէզ.
զիրա [1]օնլարըն ճիւմլէսի օնուն էլ-
20 լէրինին ա՛մէլի տիր : Պիր անտէ
էօլէճէքլէր , վէ [2]կէճէ եարըսըն-
տա գավմ վէլվէլէյէ տիւշիւպ՝
կէչէճէք տիր . վէ զօրլուդյու՝ էլ-
տէյմէզտէն տէֆ՝ էտէճէքլէր տիր :
21 Օ՚իրա [3]օնուն կէօզլէրի ինսանըն
եօլլարը իւզէրինտէ տիր . վէ օ-
նուն ճիւմլէ ատրմլարընը կէօրիւը :
22 Ղարանլըգ եօգ՝ վէ էօլիւմ կէօլ-
կէսի եօգ տուր քի՝ եարամազլըգ
իչլէյէնլէր օրատա կիզլէնէլէր :
23 Օ՚իրա ինսանը արթըգ թէֆթիչէ
գօմազ քի՝ Ալլահընն հուզուրունա
24 չէրաա՛թէ վարա : Պիլա թէֆթիչ
[4]զօրլուլարը գըրար . վէ օնլարըն
եէրլէրինէ պաշգալարընը գալտը-
25 րըը : Ցիւն քի օնլարըն իչլէրինի
պիլիր , վէ կի՞ն կէճէյէ տէօնէր ,
26 վէ օնլար էգիլիր : Ցասըգ օլ-
տուգլարը իչիւն՝ օնլարը սէյիրճի-
27 լէրին մահալինտէ վուրուր . Պու-
նուն իչիւն քի [5]օնուն արտընտան
սաֆտրլար , վէ [6]օնուն եօլլարըն-
տան հիչ պիրինի ֆէչմ էթմէտի-
28 լէր . Հ՚էօյլէ քի՝ [7]ֆագիրին ֆէր-
եատընը հուզուրունա կէթիրտի-
լէր . վէ օ՝ [8]զուլմ չէքէնլէրին
29 ֆիղանընը իչիթտի : Վ՚է օ՝ բա-
հաթ վէրինճէ , քի՞մ իղթիրապ
վէրէ պիլիր . հէմ օ՝ եիւզիւնիւ
սագլայընճա , կէրէք թայիֆէյէ
գարշը կէրէք պիր ատմէ գարշը
30 օնու քի՞մ կէօրէ պիլիր . Ցա քի
պինամուս ատմ սալթանաթ սիւր-
մէսին , վէ [9]գավմ տուզաղա տիւշ-
մէսին :
31 Օ՚իրա Ալլահա տէմէլի քի՝ [10]Վ՚-
պողպ չէքտիմ . ապրնըգ ֆէեատ իշ-
32 լէմէմ : Կէօրմէտիյիմի սէն պանա
էօյրէթ . էյէր նարամազլըգ իչլէ-
տիմ իսկ , արթըգ իչլէմէյէճէ-
33 յիմ : Այնին ըէյինը՞ կէօրէ մի
ճէզա վէրէճէք , քի սէն բէտտո է-
տէրսին . զիրա սէն սէչմէլիսին ,
վէ տէյիլ պէն . վէ հէր նէ պի-
լլեր իսկն սէօյլէ :
34 Ալ՚գրլ սահիպլէրի վէ պէնի
տինկլէյէն ա՛լիմլէր տէյէճէքլէր
35 տիր քի , [11]Յոր պիլա իտրաք սէօյ-
լէտի . վէ օնուն սէօզլէրի ա՛գիլա-
նէ տէյիլ իտի :
36 Ալ՚բզում պու քի՝ Յոր նիհայէ-
թինէտէք սընանա . չիւն քի ֆա-
սըգ ատէմլէր կիպի ճէվապ վէր-
37 տի : Օ՚իրա կիւնահընա ֆըսգ
գաթաթ , արամըզտա էլ չըփար .
վէ Ալլահա գարշը սէօզլէրինի չօ-
ղալտըը :

ՊԱՊ Լ

Նզիուսուն՝ Յորու քէնտինի սատըգ թու-
թայօր տէյիւ թէքտիր էթտիյի . և վէ ին-
սանըն ա՛մէլէրինին Ալլահա պիր թէոիր է-
տէմէյինի կէօսթէրտիյի : 9 Օձլմ չէ-
քէնլէրին ֆէրեատը՝ օնլարտա իման օլմատը-
ղը իչիւն իչէոիլմտիյի :

1 Վ է Նզիուս ճէվապընա տէվամ
՝էտէրէք տէտի քի՝
2 Պու՝ Աստագաֆիրմ Ալլահըն-
քինտէն զիյատէ տիր տէտիյին՝
3 հա՞գ մը տըր սանըրսըն : Օ՚իրա
՚տէտին քի՝ սանա նէ՞ ֆայիտէ օ-
լուր . կիւնահըմտան ֆէոէթգ կէլ-
4 մէ , նէ՞ գազանըրըմ : Պէն սանա՝
հէմ [1]պիլէնճէ սէնին տօսթլարը-
5 նա ճէվապ վէրէյիմ : [2]Կէօքլէրէ
պագ վէ կէօր , վէ պուլութլարա
նազար գրլ . սէնտէն եիւքսէք
6 տիրլէր : Նյէր կիւնահ էտէր ի-
սէն , [3]օնա գարշը նէ՞ իչլէրսին .
վէ գապագահլարընը չօղալըը իսկ ,
7 օնա նէ՞ էտէրսին : [4]Նյէր սատըգ
օլուր իսկն , օնա նէ՞ վէրիրսին .
եախօտ սէնին էլինտէն նէ՞ ալըր :
8 Այնին ֆասըգլըղըն սէնին կիպի
ինսանա՝ վէ սատագաֆրն ատմ
9 օղլունա տըր : Ը՚Օրլմլարրն չօգ-
լուղունտան ֆէրեատ էտէրլէր .
զօրպազլարրն փազուսունտան ֆի-
10 ղան էտէրլէր . Ալմա փխոէ տէ-
մէզ քի՝ [5]պէնի եարատան Ալլահ
հա՞նի , օլ քի [6]կէճէ իլէ թէսպի-
11 հաթ վէրիր . Օլ քի պիզի եէրին
հայվանլարընտան [7]ֆէչիմ՝ վէ հա-
վանրն գուշլարընտան ա՛լիմ է-
12 տէր : Օրատա՝ քէօթիւլէրին թէ-
քէպիւրի եիւզիւնտէն [8]ֆէրեատ
էտէրլէր , ամմա օ՝ ճէվապ վէրմէզ :
13 [9]Ցագգան Ալլահ պաթըլլը-
ղը տինկլէմէզ , վէ Ճիւմլէյէ գա-
14 տիր օնա պագմազ : [10]Նյէրչի՝ Օ-
նու կէօրմէմ տէր իսէն տէ , չէրա-
ա՛թ օնուն հուզուրունտա տըր .

[1] Ա պ . իա . 15 ։ Լ Ե . 9 ։
[2] Բ Պ . Լ Ե . 8 ։
[3] Պ . իբ . 12 ։
[4] Ռահակ . իբ . 36 ։ Նբեմ . է . 19 ։
[5] Պ . իբ . 2, 3 ։ Աղ . ժգ . 2 ։ Ռահակ . ի . 12 ։ Հռով . ժա . 35 ։
[6] Ա Նբ . ե . 23 ։ Պ . Լ Ե . 28 ։
[7] Ռահակ . ա . 28 ։
[8] Պ . իէ . 9 ։ Ռահակ . ժե . 29 ։ Նա . ա . 15 ։ Նբեմ . ժա . 11 ։
[9] Պ . ի . 11 ։
[10] Ա Նա . ծա . 13 ։
[11] Աղ . խգ . 8 ։ Հե . 6 ։ Ճխի . 5 ։ Գող . ժգ . 25 ։
[1] Աղ . գէ . 12 ։
[2] Ռահակ . ա . 28 ։
[3] Պ . իէ . 9 ։ Ռահակ . ժե . 29 ։ Նա . ա . 15 ։ Նբեմ . ժա . 11 ։
[4] Պ . ի . 11 ։
[5] Ա պ . իա . 15 ։ Լ Ե . 9 ։
[6] Բ Պ . Լ Ե . 8 ։
[7] Պ . իբ . 12 ։

Digitized by Google

15 իմոի սէն [ե]օնա կիւվէն ։ Վ[է] հա-
[ա] [դ]աղաւսլը իւէ եօգւամայրպ՝ շէ-
տիտ գասպահ[ա]թը թէֆթիւ էթ-
16 մէտիյի էշիլտէն ։ [ի]Յոբ աղջընը
պօշունա աչքպ՝ պիւկիսիզլիք իւէ
սէօզլէր չօղալտրը ։

ՊԸՊ Լ.Օ

Նղիուսուն՝ Ա[լ]ահըն հիւմէ եօլտրընտա հագ
օլտուղունու՝ 15 ալչագ կէօնիւլլիւէրէ միւ-
լայիմ օլտուղունու՝ վէ Յոբա տախ միւլա-
յիմ օլմասընա օնուն կիւնահլարը մանի՝ օլ-
տուղունու կէօսթէրտիյի ։ 18 վէ Յոբա
թէվպէ էթմէյէ նասիհաթ էթտիյի ։ 26 Ա[լ]-
[լ]ահըն պինիհայէ գուտրէթի ։

1 [Ա]նտէն Նղիուս թէքքար տէտի քի՝
2 պանա պիրազ տահա գաթ-
լան տա՝ սանա պէյան էտէյիմ ։
զիրա Ա[լ]լահ իչիւն տահա սէօզլէր
3 վար ։ Ի՝լիմի ուզագտան ալայըմ՝
վէ Նարատանըմա սատադաթ վէ-
4 րէյիմ ։ Օ[ի]րա հագգան սէօզլէ-
րիմ եալան տէյիլ ։ ի՝լմի քեամիլ
5 օլան՝ սէնին հանընտա տըր ։ Ի[շ]-
[թ]էք Ա[լ]լահ քէպիր տիր, վէ [ի]ֆո[ի]-
յէ րէստ էթմէզ ։ գալպին [ա]գուվ-
6 վէթինտէ քէպիր տիր ։ Ֆասըղը
եաշաթմազ ։ վէ տէրտիմէնտին
7 հագգընը հագ էտէր ։ [ի]կէօզլէրինի
սատըգլարտան կէրի չէքմէզ, վէ
[ի]փատիշհ[ա]լարը էպէտէն թախթա
օթուրտուր, վէ եիւճէլէրլէր ։
8 Վ[է] օնլար էյէր [ա]պուգաղուլէր ի-
լէ պաղլը օլուպ՝ միՆէթ իսիլէրին-
9 տէ թուԹուրմուշ օլսալար տա, օլ-
տէմ օնլարա՝ ա՝մէլլէրինի վէ ի՝ս-
եանլարընըն արթտրղընը պէյան է-
10 տէր ։ [Է]մ [ե]օնլարըն գուլաղընը
թէտիպէ աչար, վէ էմր էտէր քի՝
11 եարամազլըգտան տէօնէլէր ։ Ի-
յէր իթաա՝թ էտիպ՝ օնա գուլ-
լուգ էտէրլէր իսկ, Ղկիւնլէրինի
էյլիք իլէ՝ վէ եըլարընը նի՝յմէթ-
12 լէր իլէ կէչիրիրլէր ։ Ա՝մմա էյէր
իթաա՝թ էթմէզլէր իսկ, գըլըճ-
տան կէչէճլէքլէր, վէ պիլգիսիզլիք
13 իլէ էօլէճլէքլէր ։ Նիւրէյի պինա-
մուս օլանլար իսկ՝ [ե]ղազալ եը-
ղարլար ։ օնլարը պաղլատրղընը
14 տա՝ ֆէրեատ էթմէզլէր ։ [ե]Օնլա-
րըն նէֆսի կէնճլիքտէ էօլիւր, վէ
էօ՝մրիւ լուԹիլէր արաալնտա պէ-
ՐԸր ։
15 Վ[ա]գիրի՝ միՆէթինտէ գուրթա-
րըր, վէ սըգընԹրտա գուլաղընը
16 քէշֆ էտէր ։ Վ[է] սէնի պիլէ սըգ-
լէթ աղջընտան՝ տարլըղը օլմայան
[ի]կէնիշ եէրէ գալտրըր իտի, վէ
[ի]սօֆրանա գօնուլան՝ [ե]եաղ իլէ
17 տօլու օլուր իտի ։ Լաքին սէն ֆա-
սրղընն սուչտունու թէքմիլ էտէր ի-
սէն, սուչ իլէ չէրաա՝թ պիրի պի-
18 րինէ պաղլը տըր ։ Ղիւն քի ղա-
զապ վար, սագընն վուրուշ իլէ
սէնի եօղ էթմէսին ։ օլտէմ Նպէօ-
յիւք քէֆարէթի սէնի գուրթարա-
19 մազ ։ [ի]() սէնին մալինէ ի՝թիպար
էտ[ի]ր մի ։ ալԹունա վէ մալին
պիւԹիւն գուվվէթինէ պիլէ էլ-
20 ֆէղ ։ Գավմլարըն վիւճիւտլէրի
եէրլէրինտէն գալտրըրլտրղը կէ-
21 ճէյի արզուլամա ։ Սագըն [ի]պինա-
մուսլուղա եիւզ վէրմէ ։ զիրա սէն
[ի]պուննու միՆէթտէն զէյատէ սէչ-
տին ։
22 Իչթէ Ա[լ]լահ՝ գուվվէթի իլէ
եիւճէլէր ։ [ե]օնուն կիպի էօյրէտէն
23 քի՝մ տիր ։ ()նա՝ [ե]օնուն եօլունու
քի՝մ թա՝յին էտէր, վէ քի՝մ [Ի]սա-
24 րամազլըգ իչլէտին Ղտէր ։ Ինսան-
լարրն թամաշա էթտիքլէրի օնուն
ա՝մէլինէ [թ]ա՝զիմ էթմէյի խաթ-
25 րընտա սագլա ։ [Է]եր ատէմ օնա
պագար, ինսան ուզագտան սէյր
26 էտէր ։ Իչթէ Ա[լ]լահ ա՝զիմ տիր,
վէ պիզ [պ]իլմէզլիզ, [ե]օնուն եըլա-
րընըն սայըսը տախ պի հիսապ
27 տըր ։ [Օ]իրա [ե]սուլարըն տամ[ղ]-
լարընը ճէզպ էտէր ։ պուհարընը-
28 տան եաղմուր տէօքքէյլէր, քի
ՆպուլուԹլար ագրպ՝ ատէմլէրին
իւգէրինէ զանիմէթ իլէ տամլար-
29 լար ։ Լաքին պիր քիմսէ պուլուԹ-
լարրն եայըլմասընը՝ վէ ()նուն չա-
տրրընն կիւրիւլԹիւսիւնիւ անկ-
30 լար մը ։ Իչթէ [ե]օնուն իւգէրինէ
այտընլըղընը եայար, վէ տէնիզին
31 տէրինլիյինի էօրԹէր ։ [Օ]իրա
պուննլարրն վասիԹասը իւէ Նգավմ-
լարը հիւքմ էտէր ։ [ի]ղանիմէթ ի-
32 լէ Թաա՝մ վէրիր ։ Լ[ի]վուճլարը ի-
լէ չիմշէյի էօրԹէր, վէ օնա՝ օղ-
33 բայաճագ եէրի էմր էտէր ։ Գէն-
տի ՆտօսԹունու օնա պէյան է-
տէր ։ պինամուսուն իւգէրինէ ղա-
զապ քէսպ էտէր ։

ՅՈ ։ Ի՝ ։ Լ։ 1950 գէտ ։

Ը Սաղ ։ ժգ ։ 19 ։ լ։ 8 ։ ձժգ ։ 5 ։
Ժ Սաղ ։ իգ ։ 5 ։
Ի Սաղ ։ Լդ ։ 8 ։
Լ Սաղ ։ խԹ ։ 7 ։
Խ Նռակ ։ ժա ։ 4 ։
Ծ Սաղ ։ կդ ։ 18 ։
Կ Պաբ՝ Նբր ։ ժա ։ 25 ։
Հ Նա ։ ք ։ 13, 14 ։ Հռով ։ ժա ։ 34 ։ ա Կոր ։ բ ։ 16 ։
Ձ Պ ։ Լ ։ 13 ։
Ղ Պ ։ Լ ։ 10 ։
Ճ Սաղ ։ ղբ ։ 5 ։ Յայտ ։ ժԸ ։ 3 ։
Մ ա Կոր ։ ժգ ։ 12 ։
Յ Սաղ ։ ՙ ։ 2 ։ ձգ ։ 24, 27 ։ Նբր ։ ա ։ 12 ։
Ն Սաղ ։ ճխէ ։ 8 ։
Շ Նռակ ։ գ ։ 20 ։
Ո Պ ։ Լ ։ 3 ։
Չ Պ ։ Լ ։ 13 ։ ԼԸ ։ 23 ։
Պ Սաղ ։ ՃԼդ ։ 25 ։ Գոր ։ ժգ ։ 16 ։
Ջ գ Կաց ։ ժԸ ։ 41, 45 ։

Ա Պ ։ թ ։ 4 ։ ժԸ ։ 13, 16 ։ ԼԸ ։ 33 ։ Սաղ ։ ղԹ ։ 4 ։
Բ Սաղ ։ Լգ ։ 18 ։ ԼՀ ։ 15 ։
Գ Սաղ ։ ձժգ ։ 8 ։
Դ Սաղ ։ ճԸ ։ 10 ։
Ե Պ ։ Լգ ։ 16, 23 ։
Զ Պ ։ իա ։ 13 ։ Նա ։ ա ։ 19, 20 ։
Է Հռով ։ բ ։ 8 ։
Ը Պ ։ ժԼ ։ 32 ։ իբ ։ 16 ։ Սաղ ։ ժԼ ։ 23 ։

Digitized by Google

ՊԵՊ ԼԸ

Նղինեւսուն՝ Ա՛լեահրն գուտրէթինին վէ անկ-
լաշելմաշ ի՛լինին քենտի ա՛մէլէրինտէ կէօ-
րիւնտիւյիւ կիպի սեօյլէտիյի. 23 վէ ինսան-
լարա՝ օնտան գօրգմաշա նասիհաթ էթտիյի։

1 Պունուն իչիւն տախի հիւրէյիմ
տիթրէյիպ՝ մահալինտէն գը-
2 մըլտանըը։ Օնուն սէսինին կիւ-
րիւլթիւսիւնիւ վէ աղըլնտան չը-
գան սէտասընը տինկլէյին՝ տինկ-
3 լէյին։ Օնու պիւթիւն կէօյիւն
ալթընա՝ վէ փարըլթըսընը եէրին
4 ուճ լարընատէք եօլլար։ Օնուն
արտընճա պիր սէս սէտա վէրիր,
ա՛զամէթինին սէսի իլէ կիւրլէր.
վէ սէսի իչլտիլինճէ՝ օնլարը կերի
5 թուլթմազ։ Ա՛լեահ սէսի իլէ ա՛-
ճայիպ կիւրլէր. պէօյիւք չէյլէր
էտէր քի՝ պիզ օնլարը անկլամազ
6 իզ։ Օ՛իրա գարա՝ վէ եաղան
եաղմուրա՝ հէմ դուվվէթինին եա-
ղան եաղմուրլարընա՝ կէրէ էն
7 տէր։ Օ հէր ատէմին էլինի միւ-
հիւրլէր քի՝ օնուն եափտընը
8 ճիւմլէ ատէմլէր պիլէլէր։ Էմ
ճանաւարլար ինլէրինէ կիրէրլէր,
վէ մէքեանըլարընտա սաքին օլուր-
9 լար։ Օտօս թարաֆընտան գա-
սըրղա՝ վէ փօրեաս թարաֆընտան
10 սօղուդ կէլիր. Ա՛լեահըն նէֆէ-
սինտէն տօնկ վէրիլիր. վէ սուլա-
11 րըն կէնիշլիյի տարալըր։ Էնըգ
հավա տախի գօյու պուլութու
սիւրեր. օնուն ըշըղը պուլութու
12 տաղլտընը։ Ա՛յ օնուն թէտպիրի
իլէ էթրաֆը տօլաշըր, քի տիւն-
եա եիւգիւ՝ եէրին իւզէրինտէ օնուն
ճիւմլէ օնա էմր էթտիյինի իճրա
13 էտէ. Ը(Օնու՝ կերէք թէտիպ ի-
չիւն կերէք եէրի իչիւն կերէք
իհսան իչիւն կէթիրիր։
14 Ա՞ Յը պունա գուլագ վուր.
տուր տա՝ Ա՛լեահըն ա՛ճայրպլա-
15 րընը միւլահազա էյլէ։ Ա՛լեահըն
օնլարը նիգամա գօյուպ՝ պուլու-
թունուն չնմշէքլէրինի փարլաթ-
16 տրղընը պիլի՛ր միսին։ Ը պուլու-
թուն թէրազընսընը՝ Էի՛լմ քեամիլ
օլանըն ա՛ճայրպլարընը պիլի՛ր մի-
17 սին։ Ա՛յերի լօտօս եէլինտէն րա-
հաթլանտըրտըղընտա, էսվապլա-
18 րընը նի՞ճէ ըսսընըը։ Տէօքիւլմիւշ
այնէ կիպի գաթը Ֆէօքէլերի՝ օ-

նուն իլէ պէրապէ՛ր մի կէրտին։
19 Օնա նէ տէյէճէյիմիզի պիզէ պիլ-
տիր. գարանլըգ սէպէպինտէն ճէ-
20 վապ թէրթիպ էտէմէզլիզ։ Օնա
նապլ օլունո՛ւր մու քի պէն սէօյ-
լէյօրում. էյէր պիր քիմսէ սէօյ-
լէր իսէ, էլպէթթէ եուտուլուր։
21 Շ՛իմտի պիլէ պուլութլարտա
փարլագ նուրա պագամազլար. ամ-
մա բիւզկեար կէչիպ օնլարը թէ-
22 միզլէր։ Ա՛լեահուն կիպի նո՛ւ փօր-
եաստան կէլիր. Ա՛լլահըն ի՛նտին-
23 տէ հիյպէթլու ճէլալ վար։ Ա՛իմ-
լէյէ գատիր տիր, օնու ՙանկլա-
յամազլըգ. ՚գուտրէթի վէ հիւք-
միւ վէ ա՛տալէթինին չօգլուղուս
պէօյիւք տիւր. օ ֆէնաէյէ ճէֆա՛
24 վէրմէզ։ Օնուն իչիւն ինսանլար
ֆօնտան գօրգար. Ըեիւրէյի ա՛-
լիմլէրին հիչ պիրինէ պագմազ։

ՊԵՊ ԼՐ

Ա՛լեահըն հնօրու ճէվապ վէրմէյէ չաղըրտը-
ղը. 4 վէ քենտի ա՛զիմ ա՛մէլէրինտէ օնուն
պիւկիսիզ 31 վէ պիթագալ օլսուղունու
կէօսթէրտիյի։

1 Ընտէն Ի՛հովա՝ գասըրղատան
Յորա ճէվապ էտիպ տէտի.
2 Պու՝ պիւկիսիզ սէօզլէր իլէ՝
թէոպիլրի գարարտան քի՛մ տիր։
3 Ֆալա մէրա կիպի պէլինի գու-
շաթ. վէ սանա սիւալ էտէյիմ
տի՝ պանա ի՛լամ էյլէ։
4 Պէնիմ եէրի թէմէլլէտիյիմտէ,
սէն նէ՛րէտե իտին. էյէր ի՛րֆա-
5 նէ աշնա իսէն իսապէր վէր. Ձիւն
քի պիւլիրսին, օնուն էօյլէքլէրինի
քի՛մ գօտու. նախօտ օնուն իւ-
6 զերինէ քի՛մ չըրփը չէքտի։ Օնուն
գայի՛տէլերի նէնի՛ն իւզերինէ տա-
Յանըլմըշ տըր, նախօտ օնուն
7 քէօչէ թաշընը քի՛մ գօտու, սա-
պահընն եըլտըզլարը պիրլիքտէ թէս-
պիհաթ էթտիքլէրինտէ, վէ Ա՛լ-
լահընն հէփ օղուլլսուրը կիւլպահանքը
8 չէքտիքլէրինտէ։ Ֆէմ տէնիզլի՝
բահմուտէն հիւճիւմ էտիպ չըգտը-
ղը զէմանն գափու գանատլարը
9 իլէ քի՛մ գափատը, օնա եսվապ
իչիւն պուլութու՝ վէ գունտագ
իչիւն տումանը գօտուղում զէ-
10 ման։ Օնուն իչիւն Ըգանունումու
քէսիպ՝ մանտալլար վէ գափու գա-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1950 դէկ.

ՀԱ. Ի՛. Լ. 1950 դէկ.

ա Ա՛ագ. ի՛թ. 3, կԲ. 33։
բ պ. Է. 9, թ. 10, ղ. 26, Յայտ. ի. 3։
գ Ա՛ագ. ձի՛. 16, 17։
դ Ա՛ագ. ձի՛. 27։
ե Ա՛ագ. ձ՛. 23։
զ պ. ԼԸ. 29, 30, Ա՛ագ. ձի՛. 17, 18։
է Ա՛ագ. ձի՛. 8։
ը Նէ. ի՛. 18, 22, ա թագ. ի. 18, 19, Նոյ. ի. 9
թ ԼՂ. 31։
ժ պ. ԼԲ. 26, 27։
ի ի՛. ի՛. 10, ի. ի՛. 45։
ժա Ա՛ագ. ձ՛. 2։
ժբ պ. ԼՂ. 29
ժգ պ. ԼՂ. 4։
ժդ Ծնն. ա. 6։ Նա. խ՛. 24։

ա ա Տիմ. ղ. 16։
գ պ. ԼՂ. 5։
դ Ա՛ատ. ի. 28։
ե Ա՛ատ. ի՛. 25, ա Կոր. ա. 26։
զ Ա՛ատ. ի՛. 16, 18, գ թագ. ի՛թ. 11, Նղեկ. ա. 4, Նատ. ա. 3։
է ա Տիմ. ա. 7։
ը պ. ԼՁ. 35, խբ. 3։
թ պ. ի՛. 7։
ժ Ա՛ագ. ձ՛. 5, Ընահ. ը. 29, Լ. 4։
ժա պ. ա. 6։
ժբ Ծնն. ա. 9, Ա՛ագ. Լ՛. 7, ձ՛. 9, Ընահ. ը. 29, Երեմ. ե. 22։
ժգ պ. ի՛Ղ. 10։

Digitized by Google

11 Նատլարը գօտում , վէ՛ Պուրա-
յատեք կէլիպ՝ էօթէյէ աշմայա-
սըն , վէ տալղալարընըն մաղրուր-
լուղու պուրատա գալսըն տէտիմ :
12 Լ՚օ՛մրիւնտէ սապահա էմր էթ-
տի՞ն մի , սէհէրէ մահալինի պիլ-
13 տիրտի՞ն մի , քի եէրին Նիհայէթ-
լէրինի թուԹա , վէ ֆասըգլար
14 օնտան սիլքինէլէր : Պալչըգ միւ-
հիւրիւ կիպի եուվարլանըը . վէ
ճի՞մլէ շէյլէր՝ կիյինմիշ կիպի
15 զուհր էտեր : Լաքին օնլարըն Ը-
շըղը ֆասըգլարտան մէն՝ օլունուր ,
16 վէ եիւճէ գօլ գըրըլըր : Տէնի-
զին փունկարլարընատէք վարտը՞ն
մը . վէ էնկինին կիպլի եէրլէրինի
17 կէզտի՞ն մի : Ասանա էօլիւմիւն
գափուլարը քէշֆ օլունտո՞ւ մու .
վէ էօլիւմ կէօլկէսինին գափու-
18 լարընը կէօրտի՞ւն միւ : Նէրին է-
նինէ լորաքին եէթիշտի՞ մի . է-
յէր հէփսինի պիլիր լսէն , խա-
պէր վէր :
19 Ա՚յտընլըղըն շու սաքին օլտու-
ղու եօլ նէ՞րէտէ՝ վէ գարանլըղըն
20 շու մահալի նէ՞րէտէ տիր , քի օ-
նու՝ սինօրունա իլէտէսին , վէ
օնուն էվինին հօլլարընը ֆէհմ է-
21 տէսին : Այն օլ զէման տօղտու-
ղունտա՞ն մը՝ եախօտ ակնին կիւն-
լէրինին սայրսը չօգ օլտուղունը-
22 տա՞ն մը պիլիրսին : Հ՚Ոարըն մախ-
զընլէրինէ կիրտի՞ն մի . վէ տօղու-
նուն խաղինէլէրինի կէօրտի՞ւն
23 միւ , ՝օնլարը քի սրգընթը վագ-
թը՝ տէյիւլ վէ ճէնք կիւնիւ ի-
24 չինն սագլամըշըմ : Ա՚յտընլըղըն
շու թէվզի՝ օլունտուղու՝ վէ կիւն-
տօղուրսու հէլինին եէրին իւզէրի-
նէ տաղըլտըղը եօլ նէ՞րէտէ տիր :
25 Ո՞ՀԷտիտ եաղմուրա սու եօլու՝
վէ կիւրլէմէնին շիմշէյինէ եօլ
26 քի՞մ աչտը , քի ինսան օլմայան
եէրէ՝ ատէմ օլմայան չէօլէ եաղ-
27 մուր եաղտրըա , քի վիրանը վէ
՝պէեասանը տօյուրա , վէ ֆիլհսին
պուղուրմունու ֆիլհսլէնտիրէ :
28 ՚Նաղմուրուն պապասը վա՞ր մը .
եախօտ չհին տամլարընը քի՞մ
29 տօղուրտու : Պուզ քի՞մին գար-
նընտան չըգար . վէ ՝կէօյիւն գը-
30 րաղընընը քի՞մ տօղուրտու : Այուլար
թաշ ալըՆըպտա կիպի սագլանըը .
վէ էնկինին եիւզիւ ՝գաթըլանըը :
31 Ո՚ւլկէրին պէնտլէրինի պաղլա-
յա պիլի՞ր մի սին . եախօտ Ն՚էվ-
զանըն պաղլարընը չէօզէ պիլի՞ր մի
32 սին : Պուրճլարը վագթընճա չը-
գարա պիլի՞ր մի սին . վէ Լամիհի
օղուլլարը իլէ գուլաղուզլայա պի-
33 լիր մի սին : ՚Կէօյիւն գանուն լա-
րընը պիլի՞ր մի սին . օնուն հիւքիւ-
մէթինի եէրին իւզէրինէ գօյա պի-
34 լի՞ր մի սին : Աէօնի՞ն պուլուԹլարա
գալտըրա պիլի՞ր մի սին , վէ սու-
լարըն չօգլուղու սէնի էօրԹէճէք :
35 Նըլտըրըմլարը կէօնտէրէ պիլի՞ր մի
սին քի՝ կիտէլէր , վէ սանա՝ Ի՚չ-
36 Թէ հազընըզ տէյէլէր : Ո՚Տէրուն-
լէրէ ի՚լմի քի՞մ գօտու . եախօտ
37 եիւրէյէ ֆէհմի քի՞մ վէրտի : Ի՚լմ
իլէ պուլուԹլարը քի՞մ սայար .
վէ կէօյիւն Թուլուումլարընը քի՞մ
38 էյէր . ֆՕօփրագ ըսլանտրգտան
սօնկրա գաԹրլանընճա , քէսէքլէր
պիրի պիրինէ եափըշըր :
39 ՚Ը՚րսլան իչիւն շիքեար ավլայա
պիլի՞ր մի սին . վէ կէնճ արսլանըն
իշԹահընը տօյուրա պիլի՞ր մի սին ,
40 ինլէրինտէ սինոիքլէրի՝ փուսու. խ-
չիւն եուվալարընտա եաԹտրգլարը
41 զէման : Գ՚ուղղուն իչիւն՝ օնուն
եավրուլարը Ա՚լլահա ֆէրեաու է-
տիպ պիլա Թաա՝մ տօլաշտրգլարը
զէման՝ Ի՚քի՞մ Թէտարիք կէօրիւր :

ՊԵՊ Լ

Ա՚լլահըն գուվվէԹի վէ մուգատտէրի՝ նիՃէ եապան քէչիսինտէ վէ կէյիքտէ՝ 5 եապան էչէյինտէ՝ 9 քէրկէտանտէ՝ 13 լէյլէքտէ վէ տէվէ գուշունտա՝ 19 աԹտա՝ 26 տօղանտա՝ 27 վէ գարԹալտա իչհար օլտուղու :

1 Գայա տաղ քէչիլէրինին տօ-
ղուրտուղու զէմանը պիլի՞ր մի
սին . ՚կէյիքլէրին եավրուլատը-
2 ղընը կէօզէտէ պիլի՞ր մի սին : Օն-
լարըն Թէքմիլ էթտիքլէրի պլա-
րը սայա պիլի՞ր մի սին . վէ տօ-
ղուրտուգլարը վագԹը պիլի՞ր մի
3 սին : Օնլար չէօքիւպ եավրուլա-
րընը տօղուրուրլար . աղրըլարընը
4 կէչիրիրլէր : Նավրուլարը գուվ-
վէԹլէնիր , սահրատա պէօյիւրլէր .
տիշարը չըգարլար , վէ արԹըգ օն-
լարա տէօնմէզլէր :
5 Նապան էշէյինի քի՞մ ազատ

Digitized by Google

սալը վերտի , վե վահշի հիմարըն
6պաղլարընը քիմ՝ չէօզտիւ , քի
բօնուն էվինի չէօլտե՝ վե մեսքեա-
7ներնը պէեապանտե գօտուա՛ : Ըէհ-
բին շամաթասընը զեվգլէնիր . սիւ-
բիւճիւնիւն պաղըրշընը իշլիմէզ :
8Տօլաշտըղը տաղլար օնուն օթլաղը
տըր . վե ճիւմլե չիմէնին արգա-
սընճա եօգլար :
9 Ւրէրկէտան սանա գուլլուգ
էթմէյե գայիլ օլ՚ը մու . եախօտ
եէմլէյինին եանընտա կէձէլը՚ը մի :
10Ւրէրկէտանը էվլէք ալ՚ապա իփի
իլե պաղլայա պիլի՚ը մի սին . եա-
խօտ սէնին արտընճա վատիլերի
11թարա՚ը մը : Օնուն գուվվէթի
չօգ տուր տէյիւ՝ օնա բ՚էթիմատ
էտը՚ր մի սին . վե իշլինի օնա հէ-
12վալե էտը՚ր մի սին : Ճօխսումու-
նու կէրի կէթիրէձէյինէ՝ վե խար-
մանլընը տէվլերէձէյինէ օնա բինա-
նը՚ր մը սըն :
13Տէվե գուշունուն գանատը սիւ-
բիւր իլե սալլանընը . օնուն գալէմ-
լերի վե թիւյլերի լէյլէյի՚ն կէլէ
14մի : Օ՚իրա եումուրթալարընը
եէրտե պրաղը՚ր , վե թօփրաղըն
15իւզերինտե ըսսը՚ը՚ր . Վ՚է օնլարը
այագ պատաճաղընը՝ եա սահրանըն
ճանավարը օնլարը չի՚նէյէձէյինի
16ուննուտուր : Վ՚էնտի եավուլա-
բընա՝ քէնտիսինին տէյիլ կիպի
ՙմէրհամէթսիզ օլուր . էմէյինին
պօշա օլաճաղընա գօրգուսու եօգ
17տուր : Օ՚իրա Ա՚լլահ օնու բ՚լմ-
տէն մահրում գըլտը . վե Ւֆէկմ-
18տէն օնա հիսսե վերմէտի : Նիւք-
սէյէ չըգտը՚ը զեման՝ աթը՚ը հէմ
պինճհիսինի զեվգլէնիր :
19Ա՚թա գուվվէթ սէ՚ն մի վերտին .
օնուն պօյնունա՝ եէլէյի սէ՚ն մի
20կի՚յտիրտին : Օնու չէքիրկէ կիպի
սէ՚ն մի սըչրատը՚ը՚րսը՚ն . քի՚նէմէ-
սինին ա՚զամէթի հի՚յտէթլու տուր :
21Վ՚ատիտե գազար , վե գուվվէթ-
տէն խօշլանը՚ը՚ր . Ւսիւլահ՚ը՚ն գար-
22շը՚ընա չը՚գար : Վ՚օրգուլու զէվգ-
լէնիպ՝ իւրքմէզ . վե գրը՚ը՚ճը՚ն եիւ-
23զիւնտէն տէօնմէզ : Օնուն իւզէ-
րինե թիրքէշ՝ եալապըգ մը՚զրագ վե
24խը՚շլի՚ֆը՚ր՚ը՚ր տար : Ը՚զը՚ն տավ-
րանը՚պ բահաթ տուրմայարագ եէ-
բի եուտար . վե պօրու սէտասը՚ն-
25տա զապթ օլունմազ : Պօրու չա-

լը՚ընտրգէյ՝ Ւ՚այ հայ տէր . վե
ճէնկի՚՝ սերվէրլէրին կիւրիւլթիւ-
սիւնիւ վե կիւլպեանքի ուզագտան
գօգլար :
26Տօղան՝ սէնի՚ն մա՚րիֆէթին ի-
լե մի ուչար , վե գանատլարընը
գը՚պլէյէ եայար :
27Գարթալ սէնի՚ն էմրին իլե մի
հիւճէլիր , վե Ւեուվասընը հիւք-
28սէքտե գուրար : Գայատա՝ գա-
յանը՚ն ուճունտա վե սարպ եէր-
29լերտե գօնուպ՝ սաքին օլուր : Նէ-
յէճէյի օրատան քէշֆ էտէր . օ-
նուն կէօզլերի ուզագտան կէօրիւր :
30Ւ՚էմ օնուն եավրուլարը գան է-
մէր . վե նէրքտե ը՚լէշլէր վար ի-
սէ , օ պօ օրատա տըր :

ՊԸՂ Ի

Ն՚լլահ՚ը՚ն Յօրու ճէսարէթի իշին թէքտիր էթմէկի : 3 Յօրուն ալ՚չագլանըպ ճէվապ վերմէկի : 6 Ն՚լլահ՚ը՚ն քէնտի ահքամընը՚ա 15 վե Ւսրհամովիճտա իհզար օլան գուվվէթի վե ա՚զամէթի :

1Ւ՚էմ Թապպ Յօրա ճէվապ է-
տիպ տէտի քի՝
2՚Ա՚իմլէյէ գատիր իլե չէքի-
չէն՝ օնա չէյ՚ մի էօյրէտէճէք . Ը՚լ-
լահ իլե մուապահիսե էտէն՝ ճէվապ
վերսին :
3Ւմոի Յօր Թապպա ճէվապ վե-
գրիպ տէտի քի՝ Ւ՚իչլէ պէն հա-
գիր իմ՝ սանա նէ՚ ճէվապ վերէյիմ՝
Ւրէլիմի աղզըմ իւզերինէ գօմալը
5իմ՝ Պիր քերրէ սէօյլէտիմ՝ ար-
թըզգ ճէվապ էթմէմ . վե իքի քեր-
բէ՚՝ ամմա թէքրարլամայաճաղըմ :
6ՙՕլտէմ Թապպ՝ գասըրղատան
Յօրա ճէվապ էտիպ տէտի քի՝
7Ւ՚ալա մերտ կիպի պէլինի գուշար՝
Ւսանանա սիւալ էտէյիմ՝ վե պանա
8տէյիվեր . Ւ՚ԳՒենիմ շէրիա՚թիմի
իպթա՚լ մը էտեր սին . սատրգ չը-
գասընը տէյիւ՝ պէնի գապահար-
9լը՚ մը չըգարըրսըն : Ը՚նին տախի
Ը՚լլահ՚ը՚ն կիպի գօլուն վա՚ր մը . վե
Ւսէս իլե օնուն կիպի կիւրէյէ
10պիլի՚ը մի սին : Ը՚՚ալա ա՚զամէթ
վե եիւճէլիք իլե տօնան , վե շան
11ու ճէլալ իլե կիւին : Վ՚ազապը-
նըն շիտտէթինի ճէօշիւր , վե
հէր մաղրուրա պագրպ՝ օնու ալ-
12չագլար : Ւ՚էր ՚մաղրուրա պա-

գըպ՝ օնու եըգ , վէ ֆֆաստգլաըը՝
13 եէրլէէրինտէ էզ : Օնլաըը պիր-
լիքտէ թօփրագտա նապէտիտ էթ ·
եիւզլէէրինի կիզլի եէրտէ հապս էյ-
14 լէ : Օլտէմ պէն տախի սանա
իգըար էտէրիմ քի՝ սաղ էլին սէնի
գուրթարա պիլլը :
15 Իչթէ հալա սէնին իլէ եարաթ-
տըղըմ Լեհեմովի՝ էօքիւզ կիպի
16 օթ եէր : Իչթէ հալա օնուն գուվ-
վէթի պէլինտէ՝ վէ զօրու գարնը-
նըն գաթը պաղլարընտա տրը :
17 Գույրուղունու էրզ աղաճը կիպի
սալլատրը · պուտլարընըն սինիր-
18 լէրի էօրիւլմիշ տիւր : Օնուն քէ-
միքլէրի պագըը պօրուլարը՝ գա-
պուրդալարը տէմիր թըրգալարը
19 կիպի տիր : Ըլլահըն եօլլարընըն
պաշը օ տուր · գըլըճընը՝ օնու
20 եարատան վէրտի : Օհիրա Ի նա-
ֆագասընը տաղլար հասիլ էտէր ,
օրատա քի սահրանըն հէվ ճանա-
21 վարլարը օյնար : Կէօլհէլի աղաճ-
լարըն ալթընտա՝ գամըշլարըն էօր-
թիւսիւնտէ վէ պաթագլարտա եա-
22 թար : Կէօլհէլի աղաճլար՝ օնու
կէօլհէլէրի իլէ էօրթէր · չայլա-
րըն սեօյիւթլէրի օնու գուշատրը :
23 Իչթէ ըրմագ ճօշար իսէ , գօր-
գուպ գաչմազ · Յորդանան օնուն
աղզընա եիւրիւսէ , գայտ էթմէզ :
24 Պու՝ աշիքեարէտէ Լթուլթուլօր
մու · տուզագլարտա պուրնու տէ-
լինիր մի :

ՊԱՊ ԽԸ

Ըլլահըն՝ Լէհաթանտա կէօրիւնէն գուվվէ-
թի վէ ա՛զամէթի :

1 Եւ Եւհաթանը վօլթա իլէ սիւ-
րիւքլէյէ պիլիր մի սին · եա-
խօտ սիճիմի սարգըտրպ տիլինի
2 սափլայա պիլիր մի սին : Ր Օնուն
պուրնունա գազըլ իփի թագըպ՝
չէնկէսինէ չէնկէլ կէչերէ պիլիր
3 մի սին : Օ՝ սանա չօգ նիյազլար
էտիր մի · սանա եավաշ սէօյլեր
4 մի : Այնին իլէ ա՛հտ քէսիլիր մի ·
օնու էպէտի գուլ տէյիւ ալա պի-
5 լիր մի սին : Գուշ իլէ օյնար կի-
պի՝ օնուն իլէ օյնայա պիլիր մի
սին · օնու պէսլէմէլէրին իչիւն
6 պաղլայա պիլիր մի սին : Որ-
թագլար օնտան զիյաֆէթ էտէ-
պիլիր մի · պազերկեանլար արա-
սընտա օնտան փայ օլա պիլիր մի :
7 Օնուն տէրիսինի սիւնկիւլէր իլէ՝
վէ օնուն պաշընը պալըգճը զըպ-
գընլարը իլէ տօլտուրա պիլիր մի
8 սին : Իչլինի օնուն իւզէրինէ գօ ·
ճէնկի խաթրընա կէթիրիպ՝ պիր
9 տահա էթմէ : Իչթէ օնուն ըռո-
ըռո-լմասը իւմիտի պօշ տուր · օ-
նուն կէօրիւնմէսինտէ պիլէ ապէմ
10 երգըլմա՞ղ մը : Օնու ուչանտըրա-
ճագ ճէսսուր եօգ տուր · եա պէ-
նիմ էօնիւմտէ քիմ տուրա պի-
11 լիր : Պէնիմ էօնիւմիւ քիմ ալ-
տը քի՝ մուգապէլէսինի վէրէյիմ ·
Պիւթիւն կէօյիւն ալթընտա պու-
լունան պէնիմ տիր :
12 Օնուն ա՛զալարընը՝ վէ գուվ-
վէթինի հէմ զըրհընըն կիւզէլլե-
յինի սէօյլէյիպ սիւքիւթ էթմէ-
13 յէհէյիմ : Օնուն իւսթ էսվապը-
նը քիմ սօյա պիլիր · օնուն չիֆ-
թէ չէնէսինէ քիմ կիրէ պիլիր :
14 Օնուն եիւզիւնիւն գափու գա-
նատլարընը քիմ աչա պիլիր · օ-
նուն իքի սըրա տիշի հէյպէթլու-
15 տուր : Օ՞ռո՞ն գավի գալգանլարը՝
միւթէքեպիր տիր · սըգը միւհր ի-
16 լէ կիպի գափալը տրը : Պիր պի-
րինէ օլ գատար պիթիշլիք տիր քի՝
17 արալարընա եէլ կիրէմէզ : Պիրի
պիրինէ եափրըշպ պիթիշմիշլէր ,
18 վէ այրըլմազլար : Օնուն ագսը-
րըշլարը իլէ նուր փարլար · վէ
կէօզլէրի՝ սէհէրին քիրփիքլէրինէ
19 պէնկզէր : Ըղըընտան եանար չը-
րաղըլար չըգար , վէ աթէշ գը-
20 ղըշմըլարը սաչըլըր : Պուրնունուն
տէլիքլէրինուէն՝ գայնար թէյուճէ-
ըէտէն եա գազանտան կիպի՝ տիւ-
21 ման չըգար : Նէֆէսի՝ քէօզլէրի
թուրթուշտուրուր · վէ աղզընտան
22 ա՛լեվ չըգար : Օնուն պօյնունտա
գուվվէթի գօնմուշ , վէ էօնիւնճէ
23 իւրքիւնթիւ սըչըրար : Իչթինին
գաթլարը եափրըշգ տրը · իւզէ-
րինտէ պէրք օլուպ գըմըլտանմազ-
24 լար : Օնուն եիւրէյի թաշ կիպի
գաթը տրը , վէ տէյիրմէնին ալթ
25 թաշը կիպի պէրք տիր : Օնուն
գալգտրղընտա՝ զօրլուլար գօրգար-
լար · գօրգուտան չաշըրըրլար :
26 Օնա ուլաշանըն գըլըճը՝ մըզրաղը՝
խըշթը վէ ճէպէսի տայանմազ :

ե Սաղ · ճէ · 14 ·

լ Պ · խա, 1, 2 ·

ա Սաղ · ճէ · 26 · Ես · իէ · 1 ·

բ Պաճ՝ Ես · լէ · 29 ·

գ Հռոմ · ժ · 35 ·

դ Ես · ժԲ · 5 · Բ Օր · Ժ · 14 · Սաղ · իէ · 1 · Ճ · 12 · ա Կոր · Ժ · 26 ·

Digitized by Google

ՀԱՅ. ԽՄԲ. ԼԸ. 1950 Գէ.

27 Տէմիրի սաման՝ պագըրը չիւ-
28 րիւք աղաճ եէրինէ սայար : Նա-
ՀԱՅ. ԽՄԲ. ԼԸ. 1950 Գէ.

ղ ԹԱՒ. ԻԳ. 1 :

ՀՐԱՄ. Ե. 24 :

ը ՆԱՀ. Ի. 17 ; ՅԱԿ. Ե. 15, 16 :

ա ՅՈՀ. Ե. 16 :

ղըն օգու օնու գալըրմազ. սափան
Թաշլարը օնա սաման չէօփիւնէ
29 տէօնէրլէր : Աօփալար սաման
չէօփիւ եէրինէ սայըլըր. մըզրա-
30 ղըն սալընմասընը զէվգլէնիր : Օ-
նուն ալթընտա սիվրի սագսի փա-
րէլէրի վար. պալչըղըն իւզէրինտէ
31 քէսքին չէյլէր տէօչէտիր : Կիր-
տասը գազան կիպի գայնատըր.
տէնիզի մէյհէմ չէօլմէյինէ տէօն-
32 տէրիր : Ռէնտի արտընձա եօլու
փարլատըր. էնկին՝ ագ սաչը սայը-
33 ըր : Թօփրագ իւզէրինտէ՝ օնուն
միսլի եօգ տուր. գօրգուսուզ
34 եափրլմը շ տըր : Ա՛իւմլէ եիւքսէք
չէյլէրի խօր կէօրիւր. ճիւմլէ ղու-
րուր օղուլլարընըն իւզէրինտէ՝ օ
փատիշահ տըր :

ՊԸՊ ԽՈՒ

Յորդան՝ Նլլահըն հուզուրունտա քէնտինի ալչագլատըղը : 7 Օնուն տօսթլարը ա՛էյ-հինէ ֆէնա սէօյլէտիքլէրէն իչինն հիւքմ օ-լունտուղունա : 10 Յորդուն ասուսաէ հալի : 16 Օնուն սինինի վէ վէֆաթը :

1 Ընտէն Յոր Ռապպա ճէվապ է-
տիպ տէտի քի՝

ա ՆՅՈՒ. ԺԲ. 14 : Ռատ. ԺԲ. 26 ; Ռար. Ժ. 27 : ԺԲ. 36 : Ռու. ԺԲ. 27 :

2 Պիլիրիմ քի՝ «Էր չէյէ գատիր
սին , վէ հիչ պիր նիյէթ սէնտէն
3 մէն՝ օլունմազ : Շու՝ ի՛լմիպզիքը
իլէ թէտպիրի կիզլէյէն քիմսիր.
պունուն իչինն սէօյլէր իտիմ ,
ամմա անկլամազըտըմ . էպանա
ա՛ճայիպ չէյլէր օլմազըլա , օնլա-
4 ըր անկլամազըտըմ : Ռէրէմ էյ-
լէ՝ տինկլէ քի պէն սէօյլէյիմ ,
Տանա սիւալ էտէյիմ , վէ պանա
5 էօյրէթ : Պէն սէնին Հագգընա
գուլագ խապէրի իլէ իչինթիվ ի-
տիմ՝. ամմա շիմտի սէնի կէօրլէ-
6 րիմ կէօրիւյօր : Օնտան էօթիւրիս
էֆէնթիմ թահգիր էտիպ՝ թօփ-
րադ վէ քիւլ իւզէրինտէ թէվպէ
էտէրիմ :

7 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ Ռապպ
Յորա պու սէօզլէրի սէօյլէտիք-
տէն սօնկրա , Ռապպ Թէմանը
Նլիֆազա տէտի քի՝ Ողէնին իւզէ-
րինէ վէ իքի այագտաշլարընընն իւ-
զէրինէ ղազապրմ ԹուԹուշտու .
չիւն քի պէնիմ Հագգըմա՝ գուլ-
լում Յոր կիպի տօղրուսուսնու

ա ՆՅՈՒ. ԺԲ. 14 : Ռատ. ԺԲ. 26 ; Ռար. Ժ. 27 : ԺԲ. 36 : Ռու. ԺԲ. 27 :

բ Պ. ԼԲ. 2 :

գ Ռաղ. Ի՛. 5 : ՀԼՁ. 1 : ՀԼԹ. 6 :

դ Պ. ԼԲ. 3 ; Ի՛. 7 :

ե Նգր. Թ՛. 6 : Պ. Ի՛. 4 :

8 սէօյլէմէտինիզ : Ռմտի Հալա քէն-
տինիզէ ղէէտի պուղա իլէ եէտի
գօչ ալընը , վէ Ւգուլուսմ Յորա կի-
տին , վէ սիզտէն էօթիւրիս պիւ-
Թիւն ճանմա սունուն , վէ գուլ-
լուսմ Յոր Ւսիզտէն էօթիւրիս նի-
Յազ էտէ , քի օնուն եիւզիւնիս
գապուլ էտիպ՝ գուլուսմ Յոր կի-
պի Հագգըմա տօղրուսուսնու սէօյ-
լէմէտինիզ իչիւն՝ տիվանէլիյի-
նիզէ կէօրէ սիզէ էթմէյիմ :

9 Վէ Թէմանը Նղլիֆազ վէ Սօք-
լու Ռաղդատ Հէմ Նաամը Սո-
փար կիտիպ՝ Ռապպըն օնլարա տէ-
տիյի կիպի էթտիլէր . վէ Ռապպ
Յորուն նիյազընը գապուլ էյլէ-
տի :

ը Ռաղ. ԺԲ. 7 : ՃԺԲ. 1 :

10 Վէ Ռապպ՝ օնուն տօսթլարը
իչիւն նիյազ էթտիյինտէ՝ Յորուն
էսիրլիյինի տէօնտէրտի . Հէմ
Ռապպ Յորուն ՃիւմլԷ Էվէլէյէ
վարիյէթինի իքի գաթ վէրտի :

ժ Նա. Ի՛. 2:

11 Վէ օնուն Ճիւմլէ գարընտաշլարը
Հէմ ՃիւմլԷ գըզ գարընտաշլարը վէ
օնու էվվէլտէն պիլէնլէրին ՃիւմլԷ
սօնա կէլիպ՝ պիլէսինճէ էվինտէ էքմէք եէտիլէր , վէ օնուն իչիւն աՃընըպ՝ Ռապպըն օնա սալ-
տըղը ՃիւմլԷ պէլա իչիւն՝ օնա
թէսէլլի վէրտիլէր . վէ Հէր պիրի
օնա պիրեր գըթա՝ սիքքէ՝ վէ պի-
րեր ալթուն քիւփէ վէրտիլէր :

ի պա՛գ՝ պ. ԺԹ. 13 :

12 Վէ Ռապպ Յորուն սօնուսնու՝
էվվէլքինտէն զէյատէ պէրէքէթ-
լէտի . չէօյլէ քի՝ օնուն օն
տէօրթ պին գօյունու վէ ալթը
պին տէվէսի վէ պին չիֆթ էօքիւ-
զիւ վէ պին տիշի մէրքէպի օլտու .

լ պ. ը. 7 : ՅԱԿ. Ե. 11 :

13 Ա՛էմ օնուն Հէտի օղլու՝ վէ իւչ

խ պ. ա. 2 :

14 գըզը օլտու : Վէ իւք գըզըն ա-
տընը Նմիմա՝ վէ իքինճիսինին ա-
տընը Կասիա վէ իւչիւնճիսիսիւն
ատընը Կէրէնհապուք գօտու :

15 Վէ պիւթիւն Հէրտէ Յորուն գըզ-
լարը կիպի կիւզէլ գարըլար պու-
լունմազ իտի . վէ պապալարը օն-
լարա՝ գարընտաշլարը արասընտա
միրաս վէրտի :

16 Վէ Յոր պունտան սօնկրա եիւզ
գըրգ եըլ Հաչալըպ՝ տէօրթ սիլ-
սիլէյէ+ օղուլլարընը վէ օղուլ-
լարընըն օղուլլարընը կէօրտիւ :

ի պ. Ե. 26 : Նառակ. Գ. 16 :

17 Վէ Յոր իսթիյար վէ Հաչընը
ալմըշ օլտպ՝ վէֆաթ էյլէտի :

ե ՆՅՈՒ. ԽԵ. 8 :

Digitized by Google

ՄԻՋԱՄԻՐ

ԵԼՈՑ

ՍԱՂՄՈՍ

ՄԻՋԱՄՈՒՐ Ը

Սաղմոս ասէմին սա՛ռէթի ։ Ի փաստգլարըն ֆէնա հալէ ։

1 Ո՞վ մուրթլու օլ քիմսէյէ քի՝ ֆասըգլարըն մէշվէրէթինտէ կէզմէզ, վէ կիւնահքարլարըն եօ-
լունտա տուրմազ, վէ զվգէնի-
ճիլէր մէճլիսինտէ օթուրմազ ։
2 Իւլա օնուն հազը էթտիյի՝ Բապ-
պըն թէվրաթը տըր. վէ օնուն
թէվրաթընտա՝ կիւնտիւզ վէ կէ-
3 ճէ թէֆէքքիւր էտէր ։ Վէ օ՝
ագաճլարըն ազընթըսը հանընտա տի-
քիլմիշ աղաճ կիպի օլուր, քի մէյ-
վէսինի մէվսիմինտէ վէրիր, վէ օ-
նուն եափրաղը սօլմազ. վէ հէր
նէ քի էտէր իսէ, ումուշէսէր օ-
4 լուր ։ Ֆասըգլար էօյլէ տէյիլ
տիր. իւլա եէլին սավուրտուղուն
5 սաման ուֆաղը կիպի տիր ։ Ո՛նա
տան էօթիւրիւ ֆասըգլար շէրա-
ա՛թտա՝ վէ կիւնահքեարլար սա-
տըգլարըն ճէմաա՛թընտա տուր-
6 մայաճագլար ։ ՉՕդիրա Ը՛պապ
սատըգլարըն եօլունուն պիլիր. ամ-
մա ֆասըգլարըն եօլու՝ խարապա-
թէ վարաճագ տըր ։

ՄԻՋԱՄՈՒՐ Բ

Մեսիանըն փատիշհլըղը ։ 10 փատիշհլաթա՝ օնա գուշուգ էթմէյէ նասիհաթ օլունտուղու ։

1 Ո՞վ իշհիւն թայիֆէլէր վէլվէլէ գօփարըրլար, վէ իւմմէթլէր
2 պօշ շէյ տիւշիւնիւրլէր ։ Նէրին
փատիշհլարը մէյտան օգուրլար,
վէ պէյլէր՝ Բապպա գարշը վէ օ-
նուն Ը՛Մէսիհինէ գարշը պիրլիգտէ
3 մէշվէրէթ էտիպ փէրլէր ։ Օնլա-
րըն պաղլարընը Ը՛գըրալըմ. վէ օն-
լարըն պէնտլէրինի պիզտէն աթա-
լըմ ։
4 Ո՛կէօքտէ սաքին օլան Ի՛կիւլէ-
ճէք. Ի՛ապպ օնլարը զէվգլէնէ-
5 ճէք ։ Օլ զէման օնլարա ղազա-
պը իլէ սէօյլէյէճէք. վէ օնլարը
6 խըշմը իլէ սարսըտաճագ տըր. Վի
փէյլէճէ՛ քի՝ պիէն փատիշհըմընը՝
ա՛զիզ տաղըմ Ը՛Սիհօնուն իւզէրինէ
մէսհ էյլէտիմ ։
7 Ցէրմանը նիտա էտէճէյիմ. Բապպ պանա տէտի քի՝ Ը՛Օղլում
սուն, պէն սէնի պու կիւն թէվ-
8 լիտ էյլէտիմ. Ըպիէնտէն տիլէ,
վէ սանա միրաս իչհիւն թայիֆէլէր՝
վէ սանա միւլք իչհիւն եէրին նիհա-
9 յէթլէրինի վէրէճէյիմ ։ Ը՛Օնլարը
տէմիր ա՛սա իլէ գըրասըն. օնլա-
րը չէօլմէքճի գապը կիպի փարէ-
լէյէսին ։
10 Վի՛ շիմտի եա՛ փատիշհլար՝
ա՛գըլլանըն, եա՛ եէրին հաքիմլէ-
11 րի՛ նասիհաթ ալըն ։ Ի՛ապպա
Ի՛գօրդու իւլէ ի՛պատէթ էտին. վէ
12 Ի՛տիթրէմէ իւլէ խաֆիվ էտին ։ Օ-
ղուլու էօփիւն, օլմայա քի էօվ-
քէլէնիպ՝ թէզ Ի՛ղազապը թու-
թուշուճա եօլտա հէլաք օլա-
սընըղ. Ի՛նէ մուրթլու ճիւմլէ օնա
կիւվէնէնլէրէ ։

ՄԻՋԱՄՈՒՐ Գ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ըլլահըն հիմայէթինէ ի՛թիմտը ։

Պաւիթին Ա՛էզմուրու՝ Ո՛ղլու Ը-
բիսողոմուն եիւգիւնտէն գաչտըղը
զէման ։

1 Ե՞ա՛ Ի՛ապպ՝ Ի՛տիւշմէնլէրիմ նէ՞
չօգ օլտու. իւզէրիմէ գալգան-
2 լար չօգ տուր ։ Չօգ քիմսէլէր
ճանըմ իչհիւն տէր քի՝ Ըլլահտան

ա Առակ. ե. 14, 15 ։

բ Սաղ. իգ. 4 ։ Երեմ. ժէ. 17 ։

գ Սաղ. ճ՛իթ. 35, 47, 92։ Դ Հեսա. ա՛. 8։ Սաղ. ճ՛իթ. 1, 97։

ե Երեմ. ժէ. 8 ։ Ես. խէ. 12 ։

զ Ելս. լԹ. 3, 23։ Սաղ. ճղէ. 2։ Նա. գ. 10 ։

է Հոբ. իա. 18 ։ Սաղ. լէ. 5 ։ Նա. ժէ. 13 իԹ. 5։ Ովս. ՃՃ. 3 ։

ը Սաղ. լէ. 18 ։ Նաե. ա. 7։ Հօհ. Ջ. 15 ։ բ Տիմ. բ. 19

ա Սաղ. խգ. 6 ։ Ի՛ով. ե. 25, 26 ։

բ Սաղ. խե 7. Հօհ. ա. 11 ։

գ Երեմ. է. 5 ։ Ի՛ով. ժԹ. 14 ։

ե Սաղ. ժա. 4 ։

է Սաղ. լէ. 13. ծԹ. 8 Ընտկ. ա. 26 ։

զ բ Ը.ագ. է. 7 ։

է Ի՛ով. ժգ. 33 ։ Երբր ա. 5. է. 5։

ը Սաղ. իբ. 27. հբ. 8. ձԹ. 27 ։ Պաո. է 13, 14 ։ Պա՛դ Հօհ. ժէ. 4. 5 ։ ժԹ. 15 ։

Ը Սաղ. ձԹ. 23 ։ Հայտ. ի. 27. ժգ. 5 ։

ժ Երբր. ժգ. 28 ։

ի Փիլ. բ. 12 ։

լ Հայտ. Ջ. 16, 17 ։

խ Սաղ. լԹ. 8. ձգ. 12։ Ընտկ ժգ. 20 ։ Նա Լ. 18 ։ Երեմ. ժէ. 7։ Հռոմ. ի՛. 33. ի. 11 ։ ա պետ. բ. 6։

ՄԻՋԱՄՈՒՐ Դ

Մովսէսի Ա՛ղոթքն ։ Ըլլահըն հիմայէթինէ ի՛թիմտը ։

1 Ե՞ա՛ Ի՛ապպ՝ Ի՛տիւշմէնլէրիմ նէ՞
չօգ օլտու. իւզէրիմէ գալգան-
2 լար չօգ տուր ։ Չօգ քիմսէլէր
ճանըմ իչհիւն տէր քի՝ Ըլլահտան

Digitized by Google

էօնա գուրթուլուշ եօգ տուր ։ սէլա ։
3 Ումմա սէն ետ՞ Բապպ՝ պանա
Տսիփէր սին ։ ի՛զզէթիմ՝ վէ Իպա-
4 շըմը եիւճէլտէն սին ։ Ակսիմ իլէ
Բապպա չաղըրտըմ, վէ պանա Ղա-
զիզ տաղընտան Իճէվապ վէրտի ։
5 սէլա ։ Ըզկէն եաթտըմ, վէ ու-
յուտուսմ ։ ույանտըմ, զիրա Բապպ
6 պանա տէսթէկիր տիր ։ Պանա գար-
ըը չէփչէվըռ քէնտիլէրինի գօյան
խալգըն օնպինլէրինտէն Ըգօրգ-
7 մամ ։ Գալգ ետ՞ Բապպ, պէկնի
գուրթար ետ՞ Ըլլահըմ, զիրա Հէփ
տիւշմէնլէրիմին չէնէսինէ Իվուր-
տուն ։ Ֆաասրգլարըն տիշլէրինի
8 գըրտըն ։ Իսկլաս Բապպա մախ-
սուս տուր ։ պէրէքէթին՝ գավմը-
նըն իւզէրինտէ տիր ։ սէլա ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Գ

Սահիպի Աղմասուն տինկլէնմէյե տուա՛ծը, 2 տիւշմէնլէրինէ թէքտիրի, 4 վէ իրնա՛թէքէմմէյե օնլարա նասիհաթը ։ 6 Լսնանըն սաա՛տէթէ՝ Ըլլահըն հիւանիւ բիզաբնատա օգ-տուղու ։

Ընէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը խլիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու ։

1 Զաղըրտըղմտա պանա ճէվապ վէր՝ եա՛ սատագաթըմըն Ըլ-
լահը, սըգլէթտէ պէնի կէնիշ-
լէթտին ։ պանա մէրհամէթ գըլ,
վէ նիյազըմը իշլէթ ։
2 Ույ ատէմ օղուլլարը՝ նէյէ յէ՞-
տէք ի՛զզէթիմ ա՛յրըպ ասյըլա ,
պաթըլըզ սէվէրսինիզ , եալանը
3 արարսընըզ ։ սէլա ։ Ումմա պիլին
քի՝ Բապպ քէնտիսի իշխուն սալիհ
օլանը այըրտը ։ Բապպ՝ օնա չաղըր-
4 տըղմտա իշխտէճէք տիր ։ Ույօվ-
քէլէնիպ կիւնահ էթմէն ։ տէօյէք-
լէրինիզին իւզէրինտէ եիւրէքլէ-
րինիզ իլէ Տսէօյլէշին , վէ սիւ-
5 քիւթ էֆին ։ սէլա ։ Ըատագաթի
գուրպանլարը թագրիպ էտին , այ
Ըբապպա կիւվէնին ։
6 Զօգլար տէր քի՝ պիզէ քիմ
էյլիք կէօսթէրէճէք ։ Եա՛ Բապպ՝
իւզէրիմիզէ եիւզիւնիւն նուրունու
7 եիւճէլթ ։ Ըկիւրէյիմէ սիւրիւր
գօտուն՝ օնլարըն պուղտայը վէ
շարապը չօղալտրդը զէմանտան զի-
8 յատէ ։ Ըէլամէթ իլէ հէմ եա-

թաճաղըմ հէմ տէ ույուշաճա-
ղըմ ։ Իզիրա եալընըզ սէն եա՛
Բապպ՝ պէնի էմնիյէթէ իւզրէ սա-
քին էթտիրիրսին ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ե

Սահիպէ Աղմասուն Ըլլահտան եարտըմ թալապ էթտիյի , 3 տուա՛յէ տէվամընը իգ-
րաթ էթտիյի ։ 8 իրշատ օլունմասդա՝ 10 տիւշ-
մէնլէրինին հէլաք օլմասընա՝ 11 վէ աստգա-
լարըն հընգիզ օլունմասընա տուա՛սը ։

Ընէհիլօթ իւզրէ մուսիգար պաշը խլիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու ։

1 Եա՛ Բապպ՝ սէօզլէրիմէ գուլագ
վուր ։ Հէրաբէթիմէ տիգգաթ
2 էյլէ ։ Ֆէրեաուրմըն սէսինի տինկ-
լէ՝ եա փատիշահըմ վէ Ըլլահըմ ։
3 զիրա Սանա նիյազ էտէրիմ ։ Եա՛
Բապպ՝ Տսապահլայըն սէսիմի իշխ-
տէճէքսին , օնո՛ սապահլայըն
սանա իհզար էտիպ՝ պէքլէյէճէ-
4 յիմ ։ Ույիրա սէն՝ Ֆաասրգլըգտան
խօշլանըը Ըլլահ տէյիլ սին ։ եա-
բամազ՝ սէնին եանընտա սաքին օ-
5 լամազ ։ Սէնին կէօզլէրինին էօ-
նիւնտէ Տքիպիրլէր տուրամազ ։
պինամուսլուգ իշլէյէնլէրին ճիւմ-
6 լէսինտէն իբրահ էտէրսին ։ Իկա-
լան սէօյլէյէնլէրի հէլաք էտէր-
սին ։ գանը վէ հիլէքաար ատէմ-
7 տէն ՂԲապպ նէֆրէթ էտէր ։ Պէն
իսկ՝ ի՛նայէթինին չօգլուղու իլէ
սէնին էվինէ կիրէճէյիմ ։ գօրգուն
իլէ Տա՛զիզ հէյքէլինէ տօղրու
սէճտէ գըլաճաղըմ ։
8 Ըեա՛ Բապպ՝ տիւշմէնլէրիմ սէ-
պէպինտէն ա՛տալէթին իլէ պէնի
գուլաղուզա ։ էօնիւմէ Իսէնին եօ-
9 լունու տօղրուլ ։ Ույիրա օնլա-
րըն աղզընտա տօղրուլուգ եօգ
տուր ։ օնլարրն տէրունի՝ խասիս-
լիք տիր ։ Իօնլարրն պօղազը՝ աչըգ
մէզար տըր ։ Իտիլլէրի միւտահանէ
10 էտէր ։ Օնլարը սուչլու չըգար
եա՛ Ըլլահ , Իքէնտի միւշավէրէ-
լէրի իլէ տիւշսիւնլէր , գապա-
Տամալարընըն չօգլուղու իշխուն օն-
լարը գօվ ։ զիրա սանա ա՛սը օլ-
տուլար ։
11 Ումմա սանա հէփ կիւվէնէնլէր
Իշազ օլսունլար , էպէտէն ալգըշ-
էթսինլէր , չիւն քի սէն օնլարը

ա Ղկ ։ իբ ։ 18, 19 ։ իգ ։ 5 ։ բ Օր ։ ժբ ։ 10 ։

գ Սաղ ։ ճ ։ 4 ։

բ Սաղ ։ կե ։ 2 ։

դ Սաղ ։ Ը ։ 5 ։ ձբ ։ 13, ձԼ ։ 6 ։

ե Ծն ։ ժ ։ 7 ։

զ Սաղ ։ ե ։ 13 ։

է Յայտ ։ իա ։ 8 ։

ը Սաղ ։ ժե ։ 28 ։

թ Գ Գաւգ ։ Բ ։ 29, 30, 35, 38 ։ Սաղ ։ իբ ։ 2 ։ 7 ։ ձԼ ։ 2 ։

ժ Սաղ ։ իե ։ 5 ։

ժա Սաղ ։ իե ։ 4 ։ իէ ։ 11 ։

ժբ Ղկ ։ ժա ։ 44 ։ Հռով ։ գ ։ 13 ։

ժգ Սաղ ։ կե ։ 4 ։

ժդ Գաւգ ։ ԺԱ ։ 31 ։ ժէ ։ 14, 23 ։

ժե Ղկ ։ իե ։ 18, 19 ։ իգ ։ 5 ։ բ Օր ։ ժբ ։ 10 ։

ժզ Ղկ ։ իե ։ 13 ։

Digitized by Google

հրճիզ էտէրսին . վէ սէնին խամինի
սէվէնդէք՝ սէնտէ մէսրուր օլսուն-
ա Սաղ.ճժէ. 12 լար : Ոչիրա սատըղը սէն ՝միւ-
13։ պարէքլէրսին եա՛ Իապպ . գալ-
գան կիպի օնու՝ հիւսնիւ բիզան
իլէ գուշատրըսըն :

ՄԱՂԱՔԱԻ Գ

Սահիպի Սաղմոսուն սըգլէթաէ տուա՛սը : 8 Օնուն տուա՛սընըն գապուլ օլունտուղու :

ա զա՛տ՝ ա Ի՛Ն. ժէ.21։ Սաղ . ժբ . թիւնյամին ։

1 Ո՛վ Ի՛Տ՝ պէնի զաղապըն ի-
բ Սաղ.լբ. լէ թէէտիր էթմէ, վէ խրլմրն
1 ։ Ներեմ . 2 իլէ պէնի թէտիպ էյլէմէ : ՚Պանա
Յ. 24։ խչ. մէրհամէթ էյլէ եա՛ Իապպ , զիրա
28 . պէն զայի՛ֆլէնիյօրում. եա՛ Իապպ՝
դ Սաղ.խա. ՚պանա շլիֆա վէր . զիրա քէմիք-
4 ։ 3 լէրիմ սարսըլըյօր . Ա՛անըմ տա-
թ Ովս. Գ.1։ խի ղայէթ իլէ սարսըլըյօր . սէն
իսէ եա՛ Իապպ՝ Ենէչէյ՚ֆտէք :
4 Տէօն եա՛ Իապպ , ճանըմը գուր-
Թաար . ի՛նայէթին իչիւն պէնի խէ-
ե Սաղ . Ղ . 5 լաս էյլէ : Ոչիրա Ղէօլիւմտէ
13 ։ սէնի զիքր էթմէք եօգ տուր . մէ-
զարտա սանա քի՚մ համո էտէ-
զ Սաղ . Հ . 6 ճէք : Ընհըմտան եօրուլտուս , հէր
9 . ձբ . 11 . գէճէ տէօշէյիմի սուվարրըրմ .
ճժէ . 17 . կէօզ եաշլարրմ իլէ եաթաղըմը ըս-
Նա. Լբ.18։ 7 լատրըրմ : Ի՚կէօզլէրիմ՝ գասա-
վէթտէն իփրանտը . ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրիմ սէպէպինտէն էսքիտի :
ը Հոբ . ժէ. 8 ըՊլէնտէն կիտին՝ էյ ճիւմլէ
9 : Սաղ .լ՚Ե. ապինամուսլուգ իչլէյէնլէր . զիրա
9 . ԼԲ . 10 : ձբ . 9 : Ոպր. Ի՚Թթխատը :
է . 17 : 9 շհիտի : Իապպ րէճամը իշհիտի .
Իապպ նիյազըմը գապուլ էյլէյէ-
10 ճէք : Էէփ տիւշմէնլէրիմ ուլա-
նը՚պ՝ ղայէթ իլէ սարսըլաճագլար .
տէօնէճէքլէր՝ ափանսըզ հէճիլ օ-
լաճագլար :

ՄԱՂԱՔԱԻ Դ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշմէնլէրինտէն խէ-
լաս օլմագա տուա՛սը : 10 Օնուն՝ հագ քիմ-
սէլէրի խէլաս էտէն՝ 12 վէ եարամազլարըն
ճէզասընը վէրէն Ընլահ ի՛Թթխատը :

՝Լենիամինլի Վուշուն սէօզլէրի
ա Ի՛Ն. ժէ.15–19։ խուսուսունտա՝ Դաւիթին Իապ-
պա օգուստուղու Հիկկայօն տուր :

1 Ե՞ Ընլահըմ Իապպ՝ սանա կիւ-
վէնտիմ. ՚պէնի գօվալայան-
լարըն ճիւմլէսինտէն պէնի խէլաս
2 էյլէ , վէ պէնի գուրթար . ՚Օլ-
մայա քի՝ արսլան կիպի ճանըմը
եըրթա . ՚փարէլէյէ տէ՝ գուրթա-
րան օլմայա :
3 Ե՞ Ընլահըմ Իապպ՝ էյէր
՚պունու իշլէմիշ իսէմ , էյէր ղէլ-
լէրիմտէ եարամազլըգ վար իսէ ,
4 էյէր տօսթումա քէմլիք էտա
էթտիմ իսէ , վէ սէպէպսիզ պա-
նա սըգլէթ վէրէնի ՚սօյտում իսէ ,
5 տիւշմէն ճանըմը գօվալասըն , վէ
եէթիշիպ է՛օմրիւմիւ եէրէ պաս-
սըն . հէմ շանըմը թօփրաղա օ-
թուրթսուն . ամէյա :
6 Ե՞ Իապպ՝ ղաղապըն իչի-
գալգ , ՚պանա սըգլէթ վէրէնլէ-
րին ղուրուրինտէ եիւճէլէն , վէ
էմր էթտիյին շէրաա՛թա՝ ՚պէնիմ
7 իչիւն ույան : Ալ է իւմմէթլէր ճէ-
մաա՛թը՝ սէնին էթրաֆընը ալա-
ճագ . իմտի օնտան էօթիւրիւ
8 նիւքսէյէ տէօն : Իապպ գավմլարը
մուհաքէմ էտէճէք . եա՛ Իապպ՝
՚սատագաթըմա կէօրէ վէ պէնտէ
օլան քեամլիյիմ կէօրէ շէրաա՛-
9 թրմը կէօր : ՚Ալա ֆասըգլարրն
քէօթիւլիւյիւ տիւքէնսին , ամմա
սատըղը սապիթ գըլ . զիրա ՚եա՛
սատըգ Ընլահ՝ նիւրէքլէրի վէ
պէօպրէքլէրի թէֆթիշ էտէն սին :
10 Այիվէրիմ՝ Նեիւրէյի տօղրու օ-
լանլարը խէլաս էտէն Ընլահտա
11 տըր : Ընլահ հագ շէրաա՛թճի տիր ,
վէ հէր կիւն ղազապլէնէն Ընլահ
12 տըր : Ֆաոպէ տէօնմէզ իսէ , Ընլահ
՚գըլըճընը պիլէր . եայընը գուրտու ,
13 վէ օնու հազըրլատը . Ալ է օնուն
իչիւն էօլիւմ ա՛յէթլէրինի հազըր
էթտի . ՚օգլարընը եագըճը էտէր :
14 Իշթէ օ՝ ՚եարամազլըղա աղըր
չէքէր . վէ քէօթիւլիւյէ պէպէ օ-
15 լուպ՝ եալան տօղուրտու : Գոու-
յու գազտը , վէ օնու աչտը . ամ-
մա ՚եափտըղը չուգուրա քէնտիսի
16 տիւշէճէք : ՚Օնուն քէօթիւլիւ-
յիւ քէնտի պաշընա տէօնէճէք .
վէ զուլմու քէնտի թէփէսի իւզէ-
17 րինէ էնէճէք : Իապպա քէնտի
սատագաթընա կէօրէ համո էտե-
յիմ՝ վէ Իապպ Թսա՛լանըն իս-
մինէ մէզմուր օգուլայըմ :

ե Սաղ . Լ՚Ե . 15 :

զ Սաղ . Լ՚Ե . 15 :

է Ի՛Ն . ԼԲ . 13 :

թ Սաղ . Տ . 22 :

ը Ի՛Թ Ծագ . ժՁ . 7 , 8 :

ղ Ի՛Թ Ծագ . խԲ . 11 :

ի Ի՛Թ Ծագ . խԲ . 7 . խՁ . 9 :

ձ Սաղ . ՂԲ . 2 :

ղ Սաղ . խԲ . 23 :

ծ Սաղ . ժՁ . 20 . ԼԲ . 24 :

ն Ի՛Թ Ծագ . ժՁ . 7 ։ Ի՛Ն . խԲ . 9 ։ Սաղ . ՃԼԹ . 1 ։ Ներեմ . ժՁ . 20 . ժՁ . 10 ։ խ . 12 ։ Հայտ . Բ . 23 :

շ Սաղ . ՃԻՂ . 4 :

ո Ի՛Թ Օր . ԼԲ . 41 :

չ Ի՛Թ Օր . ԼԲ . 2 ։ , 42 ։ Սաղ . կԲ . 7 .

պ Հոբ . ժէ . 36 . Ներեմ . Ի՚Ե . 11 ։ ծԹ . 4 ։ Հաբ . Ա . 15 .

ջ Ներեմ . է . 10 ։ Հոբ . Բ . 8 ։ Սաղ . Լ՚Թ . 15 ։ Յ . 2 . ԼՀ . 8 ։ ՂՀ . 23 ։ ՃԽ . 10 ։ Ընտկ . Ի . 22 . խՀ . 27 ։ Ժող . Յ . 8 :

ռ Ի՛Թ Ծագ . ԲԲ . 32 ։ Ներեմ . Լ՚Թ . 25 :

Digitized by Google

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ը

Ընտրեալն՝ ա՛մէնէրինտէ ի վէ ինսանլարա էյլիքքանիլէյինտէ իշխար օլան շան ու ձէլլէ։

ա Սաղ. ձ՟, վէ ձէ. իւնա վանի։

«Կիթթիթ իւզրէ մուսիգար պաշը իշխուն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ա՟ա՛ Եհովան տիրոջ՝ իմին պիւթիւն եէրտէ Բնէ՞ գատար ձէլլիլ տիր, սէն քի Ճէլալինի
2 կէօքլէր իւզրինէ գօտուն։ Դ՟Ա՛սումլարըն վէ սիւտ էմէնլէրին աղզընտան՝ սէնին տիւշմէնլէրին իչուն թա՛զիմ սապիթ էթտին,
3 չէօյլէ քի Բտիւշմէնի վէ ինթիգամ սէվէնի իսքնաթ էտէսին։
4 Կէօքլէրինի՝ սէնին փարմաղլարընն Իչինէ՝ եարաթարըզըն այա վէ երլտըզարա պագտըզմտա,
5 քի օնու զինյարէթ էտէրսին։ Այն իսկ օնու՝ մէլէքլէրտէն պիր ազ էտնա գըլտըն։ վէ օնու ճէլալ ու
6 ի՛զզէթ իլէ թաճլատըն։ Օնա էգլէրինին ա՛մէլէրի իւզրինէ Հիւքիւմէթ վէրտին։ Բհէր չէյի օնուն
7 այաղը ալթընա գօտուն, գօյունլարըն վէ սըղըրլարըն հէփիսինի, վէ սահրանըն ճանավարլարընը պի-
8 լէ, կէօյուն գուշլարընը վէ տենիզին պալըգլարընը՝ սէնիզէրին
9 նօլլարընտա հէր կէզէնի։ Բ՟Ա՛ Եհովան տիրոջ՝ իմին պիւթիւն եէրտէ նէ՞ գատար ձէլլիլ տիր։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Թ

Ահիպի Սաղմոսն՝ հիմայէթի իչուն Ընտրեալ չիւքը էթտիյի։ 7 Օնուն Ընտրեալ ի՛թիմատը, 13 վէ եարտըմ իչուն տուա՛սը։ 15 Նաթամազարըն հէլաքի։

Ա՟ուէլապպէն իւզրէ մուսիգար պաշը իչուն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Բ՟ապպա պիւթիւն գալպիմտէն համտ էտէյիմ. ճիւմլէ սէնին ա՛ճայըպլարընը նագլ էտէյիմ։
2 Ա՟Էնտէ շազ օլուպ՝ մէսրուր օլայըմ. սէնին իսմինէ մէզմուր օգույլըմ՝ եա՛ Բ՟Նաա՛լա։
3 Տիւշմէնլէրիմ կէրի տէօնտիւքտէ, սէնին նիւզիւնտէն տիւշնիւպ

4 հէլաք օլաճագլար։ Ը՟Իրա տա՛վամը վէ հագգըմը հագ էթտին. սէն թախթա օթուրտուն՝ եա՛ հագ
5 չէրտա՛թձի։ Ա՟այիֆելէրի ազարլատըն, ֆասըղը հէլաք էյլէսին. Բիսմէլլահնի էպէտ իւլ ապատ մահվ
6 էթտին։ Տիւշմէնին խարապաթը՝ պիլգիւլլիյէ տիւքէնտի, վէ չէհրլէր երգտըն. օնլարըն զինքրի
7 պիլէլէրինճէ զայ՝ օլտու։ Վ՟է Բ՟ապպ էպէտէն օթուրաճագ. թախթընը չէրտա՛թ իչուն հազըր-
8 լատը։ Վ՟է Բ՟օ՛ տիւնեայա ա՛տալէթի իւէ չէրտա՛թ էտէճէք. իւմմէթլէրի տօղրուլուգ իւէ մահա-
9 քէմէ էտէճէք տիր։ Ջ՟էմ Բ՟ապպ Ղմազլուման փէնահեաՀ՝ սըգլէթ զէմանլարընտա փէնահեաՀ օլաճագ։
10 Վ՟է Բ՟սէնին իսմինի պիլէնլէր՝ սանա կիւվենէլէր. զիրա եա՛ Բ՟ապպ՝ սէնի արայանլարը թէրք էթմէսին։
11 Միօնտա սաքին օլան Բ՟ապպա մէզմուր օգույուն. օնուն էթտիքլէրինի Ըգամմէլէրտէ խապէր էտին։
12 Բ՟Ը՟Իրա գանը թէֆթիհ էտէն՝ օնու զիքր էթտի. օ՛ տէրտիմէնտլէրին ֆէրեատըրը ուննուլմատը։
13 Պանա մէրհամէթ գըլ եա՛ Բ՟ապպ, պէնտէն իքրահ էտէնլէրտէն պոնա օլան տէրտիմէ պագ՝ սէն քի պէնի էօլիմ գափուլա-
14 րընտան գալտըրտըն. Միօն գըզընըն գափուլարընտա՝ սէնին հէմ մէտհէլէրինի նագլ էտէյիմ. խէլասըն իւէ Բ՟մէսրուր օլաճաղըմ։
15 Բ՟Ա՟այիֆելէր՝ եափտըգլարը չուգուրա պաթտըլար. օնլարըն այաղը՝ կիզլէմօրքլէրի տուզաղա
16 Թ՟ու Թուլտու։ Բ՟Ապպ էթտիյի չէրտա՛թտան պիլինմիշ տիր. ֆասըգ՝ էլլէրինին ա՛մէլի իւէ տուզաղա Թուլթուլուր. Ջ՟իկկայօն, սէ-
17 լա։ Ֆասըգլար՝ Բ՟Ընտրեալը ճիւմլէ ունուտտան Թայիֆելէր՝ ճէկէննէ-
18 մէ տէօնէճէքլէր։ Ը՟Իրա ֆադիր ույիմա ունուտուլմայաճագ. Նեօխսուլլարըն իւմիտի էպէտէն
19 զայ՝ օլմայաճագ տըր։ Գալգ եա՛ Բ՟ապպ՝ ատէմ ղալիպ կէլմէսին. սէնին Հուզուրունտա Թայիֆելէ-
20 րին չէրտա՛թը քէսիլսին։ Նա՛ Բ՟ապպ՝ օնլարա գօրգու վէր. Թայիֆելէր՝ ատէմ օլտուգլարընը պիլսինլէր. սէլա։

ա Սաղ. ձ՟, վէ ձէ. իւնա վանի։
բ Սաղ. ՀԽԸ. 13։
գ Սաղ. ՀԺԲ. 4։
դ Պաճ Ա՟ատ. ԺԱ. 25։ ԲՒ. 16։ Ա Կոր. ա. 27։
ե Սաղ. ԽԲ. 16։
զ Սաղ ՀԺՒ. 2։
է Յոբ. է. 17։ Սաղ. ՀԽԲ. 3։ Նբր. բ. 6։
ը Ննհ. ա. 26, 28։
թ Ա Կոր. ԺԶ. 27։ Նբր. բ. 8։
ժ Խա. 1։

ա Սաղ. Ե. 11։
բ Սաղ. ՀԲ. 18։

գ Ա Թես. դ. 4։ Ա Պետ. Ա. 7։
դ Սաղ. ՀԲ. 12, 26։ Նբր. Ա. 11։
ե Սաղ. ՂԿ. 13։ ՂԲ. 9։
զ Սաղ. ԼԲ. 7։ Լ. 39։ Խբ. 1։ ՂԱ. 2։
է Սաղ. ՂԱ. 14։
ը Սաղ. ՀԲ. 22։
թ Ննհ. Թ. 5։
ժ Սաղ. ԺՁ. 5։ Ի. 5։ Լ. 9։
ի Սաղ. Է. 15, 16։ Լ. 8։ ՃԶ. 6։ ՂԶ. 23։ Ռոմ. Ե. 22։ ԻԲ. 8։ ԻԶ. 27։
լ Նհ. Է. 5։ ԺՁ. 4, 10, 31։
խ Յոբ. Ը. 13։ Սաղ. Ճ. 22։
ծ Խա. 12։ Սաղ. ԺԲ. 5։
կ Ընտ. ԻՁ. 18։ ԻՁ, 14։

Digitized by Google

ՄԱՂՄՈՍ Ժ

Սահիպի Սաղմոսն՝ եարամազլարդն քէօթիւլթիւիւնտէն էօթիւրիւ Ըլլահա թէշէքքիւր ։ 12 Օնուն եարտըմ իչինն ասւա՛ծը, 16 վէ Ըլլահա բ՛թիմասը ։

1 Ո՞վչիւն ուզագտա տուրուբսուն եա՛ Թապպ, սրգլէթի զէմանլէ-
2 րինտէ կիլզէնիրսին։ Ինասրդան մաղ-
րուրլուղու իլէ տէրտիմէնտ եա-
նար թուրթուշուր։ ՝տիւշմէնտիք-
լէրի գուրունթուլարընտա թուս-
3 թուլաճագլար ։ Ոչիրա ֆասրդ՝
Էքէնտի ճանընդն հէվէսինէ էօյիս-
նիւր ։ վէ գափըճը՝ շիւքր էտէրէք
4 Էթապպը թահգիր էտէր ։ Ինասրդ՝
եիւզիւնիւն թէքէպպիւրի իւզրէ
ՐԸլլահը արամազ ։ ճիւմլէ Էֆ-
քեարը պո՛ ֆէ՝ Ըլլահ եօգ տուր ։
5 Հէր զէմանտա օնուն եօլտրը գա-
վի տիր, Ասէնին հիւքմլէրին օնուն
էօնիւնտէ եիւքսէք տիր ։ օ՝ Էճիւմ-
6 լէ տիւշմէնլէրինէ իւֆիւէր ։ ԸՆիս-
րէյինտէ տէր քի՝ ԸպՀէն տէվրտէն
տէվրէ պէհայա օղրամամագ իլէ՝
7 գըմըլտանմայաճաղըմ ։ ՝Օնուն
աղզը պէտտուա՝ վէ հիլէլէր վէ
զուլմ իլէ տօլու տուր ։ տիլի ալ-
թընտա Էքէօթիւլիւք վէ եարա-
8 մազլըգ վար ։ ՐԷօյլէրին փուսուս-
սունտա օթուրուր ։ Կիհզլի եեր-
լէրտէ սուչսուզու էօլտիւրիւր ։
Էհէօզլէրի պէչարէյի կէօզէտիր ։
9 ՝Կիզլի եերլէրտէ արսլան կիպի
Էնոթ ինինտէ փուսուստա օթու-
րուր ։ փուսուտա օթուրուր քի՝
ֆագիրի գափա ։ ֆագիրի՝ աղընա
10 չէքմէսի իլէ գափար ։ Վ՚է եզիլիպ
պիւզիւլիւր ։ վէ պիչարէլէր օնուն
11 փէնչէսինէ տիւշէր ։ ՐԷնտի եիւ-
րէյինտէ տէր քի՝ Ըլլահ ունուրմ-
մուշ տուր ։ Էեիւզիւնիւ կիզլէմիշ
տիր ։ ասլա կէօրմէյէճէք տիր ։
12 Գալգ եա՛ Թապպ ՝հէլինի գալ-
տրը եա՛ Ըլլահ ։ ֆագիրլէրի ու-
13 նութմա ։ Ո՞վ իչիւն ֆասրգ Ըլ-
լահը թահգիր էթսին ։ եիւրէ-
յինտէ՝ Ոէն թէֆթիշ էթմէզսին
14 տէտի ։ Ոէն կէօրտիւն ։ զիրա
սէն ճէֆայա վէ տէրտէ նա-
զար գըլարընդն քի՝ էլին իլէ ճէկա-
ալընը վէրէսին ։ ՝պիչարէ քէնտինի
սանա հէվալէ էտէր, Էէօքսիւզիւն
15 եարտըմճըսը սէն սին ։ ՝ֆասրդըն
գօլուննու գըր ։ վէ եարամազդն
ֆըսգընը՝ պուլունմայանատէք ա-
րա ։
16 ՝Թապպ էպէտ իւլ ապատ փա-
տիչահ տրը ։ օնուն տի յարընտան
17 թայիֆէլէր հէլաք օլտուլար ։ Նա՛
Թապպ՝ ֆագիրլէրին արզուսուննու
իչխիտին ։ ՝օնլարընդն եիւրէյինի
գավիլէտէճէքսին, գուլաղընը ի-
18 չիտիր էտէճէքսին ։ Վի Էօքսիւ-
զիւն վէ մազլումուն հագգընը հագ
էտէսին, շէօյլէ քի եէրտէն օլան
ատէմ՝ արթըգ պիր տահա գօր-
գութմայա ։

ՄԱՂՄՈՍ ԺԲ

Սահիպի Սաղմոսն՝ գաչմազա օնա նասի-
հաթ էտէնլէրէ ձէվապը ։

Մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէղմուրու ։

1 Ո՞վ Թապպա սըղընտըմ ։ ճանըմա
Էնի՞ճէ տէրսինիզ քի՝ Գուշ
2 կիւլէ տաղընըզա գաչ ։ Ոչիրա
իչլէթ ՝ֆասրգլար եալը կէրէրլէր ։
՝օգլարընը քիրիչնի իւզէրինտէ հա-
զըրլատըլար քի՝ գարանլըգտա եիւ-
րէյի տօղրու օլանլարա աֆաչլար ։
3 ՝Կնէ՞ ռէյլէր եըգըլընճա, սատրգ
նէ՞ իչլէյէ պիլիր ։
4 Ղ՚Թապպ ա՛զիզ հէյքէլինտէ տիր ։
Թապպընը Էթախթը կէօքլէրտէ տիր ։
Ըօնուն կէօզլէրի կէօրիւր, քիր-
փիքլէրի՝ ատէմ օղուլլարընը թէֆ-
5 թիչ էտէր ։ Թապպ սատրդը ՝իմ-
թիհան էտէր ։ ամմա ֆասրգտան
վէ զուլմու սէվմէնտէն՝ օնուն ճա-
6 նը իքրահ էտէր ։ ՝ֆասրգլարըն
իւզէրինէ՝ ՝քնասէլէրինին նասիպլ
օլան տուզագլար՝ աթէշ վէ քիւ-
քիւրթ վէ սէմում հէլի եաղտը-
7 րտաճագ ։ Ոչիրա սատրգ օլան
Թապպ՝ Նսատրգ ա՛մէլլէր սէվէր ։
Էօնուն եիւզիւ տօղրու քիմսէյ-
պագար ։

ՄԱՂՄՈՍ ԺԳ

Սահիպի Սաղմոսն՝ Ըլլահտան եարտըմ
Թալաա էթմէյի ։ 3 Օնուն՝ Ըլլահըն եարա-
մազլարը ա՛զագ վէ սատրգլարը հիմայէյի
էտէճէյինէ բ՛թիմասը ։

՝Հէմինիթ իւզրէ մուսիգար պաշ-
իչիւն՝ Դաւիթին Մէղմուրու ։

ա Սաղ. է. 16։ ի. 15, 16։ Նահակ. է. 22։
բ Սաղ. ղե. 4։
գ Նահակ. իդ. 4։ Հռով. ա. 32։
դ Սաղ. ժգ. 2։
ե Սաղ. ժգ. 1։ ծգ. 1։
զ Նա. Իզ. 11։
է Սաղ. ժգ. 5։
ը Սաղ. Լ. 6։ Ժող. ը. 11։ Նա. ծգ. 13։
թ Հայտ. ժը. 7։
ժ Հռով. գ. 14։
ի Հոբ. ի. 13։ Սաղ. ժգ. 2։
լ Ընմբ. գ. 14։
խ Սաղ. ժէ. 11։
ծ Սաղ. ժէ. 12։ Միք. է. 2։
կ Հոբ. իգ. 13։ Սաղ. հգ. 11։ դգ. 7։ Նշեկ. իւ. 12։ թ. 9։ Հ Միք. է. 9։
յ Ք Տիմ. ա. 12։ ա պետ. դ. 19։
ղ Սաղ. կս. 5։ Ովս. ժգ. 3։
ճ Սաղ. լէ. 17։
մ Սաղ. է. 16։ թ. 15, 16։ Նահակ. է. 22։
ն Սաղ. ղե. 4։
շ Ընակ. իդ. 4։ Հռով. ա. 32։
ո Սաղ. ժգ. 2։
չ Սաղ. ժգ. 1։ ծգ. 1։
պ Նա. իզ. 11։
ջ Սաղ. ժգ. 5։
ռ Սաղ. է. 6։ Ժող. ը. 11։ Նա. ծգ. 13։
ս Հայտ. ժը. 7։
վ Հռով. գ. 14։
տ Հոբ. ի. 13։ Սաղ. ժգ. 2։
ր Ընմբ. գ. 14։
ց Սաղ. ժէ. 11։
ւ Սաղ. ժէ. 12։ Միք. է. 2։
փ Հոբ. իգ. 13։ Սաղ. հգ. 11։ դգ. 7։ Նշեկ. իւ. 12։ թ. 9։ Հ Միք. է. 9։
ք Ք Տիմ. ա. 12։ ա պետ. դ. 19։
և Սաղ. կս. 5։ Ովս. ժգ. 3։
օ Սաղ. լէ. 17։
ֆ Սաղ. ղ. 1։

1 Իսրայէլ էյլէ եա՛ Թագաւոր, զերա
սալիհ տիւքէնտի. զերա ատեմ
օղուլլարընտան բէմին քիմսէյէր
2 էքսիլտի։ Ո՞վեր քէս քէնտի գօն-
շուսունա եալան սէօյլէր. Ո՛միա-
տահանէ էտէն տուտուագլար իլէ՝
իքի եիւզլիւ եիւրէք իլէ սէօյլէր-
3 լեր։ Թագաւ ճիւմլէ միւտահանէ
էտէն ւտուտագլարը՝ Ի պէօյիւք
սէօյլէյէն տիլի քէսէճէք տիր.
4 Օնլարը քի՝ Տիւնիվիզ իլէ ղաւիւզ
օլալըմ, տուտուագլարըմըզ պիզիմ
տիր, էֆէնտիմիզ քիմ տիր տէր-
լեր։
5 Թագաւ տէր քի՝ Տէրտիմէնտլէ-
րին զուլմունտան՝ եօխսուլլարըն
ահրնտան էօթիւրիւ շիմտի Ղգալ-
գահաղըմ, վէ օլ Ի՛եֆիլէտիյի
քիմսէյի խէլասէ գօյամճաղըմ։
6 Թագաւըն սէօզլէրի թօփրագ փօ-
թատա գալլ օլուպ՝ եէտի քէրրէ
Թէմիզլէնմիշ կիւմիւշ կիլպէ Ըփաք
7 սէօզլէր տիր։ Այն եա՛ Թագաւ՝ օն-
լարը սագլայամագսըն, օնլարը պու
տէվրտէն Թիա էպէտուէտէք հրփզ
8 էյլէյէճէքսին։ Ըտեմ օղուլլա-
րընըն բէզիլլէրի եիւճէլինճէ, ֆա-
սըգլար էթրաֆտա կէզինիրլէր։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՃԻԸ

Սահիպէ Սաղմոսուն Ըլլահա չէքվասը, 3 օնուն իմոատ իչինն տուա՛սը, 5 վէ Ըլլահ-
հըն մէրհամէթինէ ի՛Թմամասը։

Ծուսիգար պաշը իչինն Դաւիթին
Մէզմուրու։

1 Վէ, էչէյի՛տէք եա՛ Թագաւ՝ պէնի
պիլգիւլլիյէ ուռնուտուբսուն.
Ո՞նէչէյի՛տէք եիւզինիւ պէնտէն
2 կիզլէբսին։ Ո՞նէչէյի՛տէք ճանըմա
էֆքեարլէր՝ պիւթիւն կիւն եիւ-
րէյիմէ գասավլէթ գօյայըմ. նէչէ-
յի՛տէք տիւշմէնիմ իւզէրիմէ եիւ-
3 ճէլէ։ Այ՛ Ըլլահըմ Թագաւ՝ պագ,
պանա ճէվապ վէր. Ի կէօզլէրիմէ
ըշըգ վէր, օլմայա քի Է էօլիւմ
4 ո՛յգո՛սոո՛նո՛ ույույայըմ. Ցօ-
մայա քի տիւշմէնիմ՝ Օնու եէն-
տիմ տէյէ, պէն սարսըլընճա՝ պա-
նա սըգլէթի վէրէնլէր սէվինէլէր։
5 Պէն իսկ սէնին ի՛նայէթինէ
Էկիւվէնտիմ. սէնին խէլասըն իւէ

6 եիւրէյիմ մէսրուր օլաճագ։ Թագ-
պա իւլահի օգույաճաղըմ. զերա
պանա Ո՛հսան էյլէտի։

ՄԱՂՄՈՒՐ ԾԻԹ

Սահիպէ Սաղմոսուն՝ ինսանըն եարատմագը-
ղընը Թո՛ւրիք էթմէսի, 4 օնլարըն եարա-
մազ ա՛մէլլէրինին հապիւլյինի կէօսթէրմէ-
սի, 7 վէ Իսրայէլին խէլասընը արզուլէմէսի։

Ծուսիգար պաշը իչինն՝ Դաւիթին
Մէզմո-րո։

1 Տիվանէ քէնտի գալպինուե՝ Ըլ-
լահ եօգ տուր տէտի. օնլար
Ֆէյեատա վարուը, մէքրուհ իչլէր
էթտիլէր, էյլիք իչլէյէն եօգ
2 տուր։ Թագաւ կէօքլէրտէն ա-
տէմ օղուլլարընըն իւզէրինէ պագ-
տը քի՝ ա՛գիլանէ Հարաքէթ էտիպ
Ըլլահը արայան վա՛ր մը կէօրէ։
3 Օնլարըն ճիւմլէսի սափտը, պիր-
լիքտէ քէօթիւ օլտուլար, էյլիք
էտէն եօգ տուր. պիր Ի՛նլէ պիլէ
եօգ տուր։
4 Ա՛իւմլէ նարամագլըգ իչլէյէն-
լէր՝ Ի գավմըմը էքմէք եէր կէպէ
նէյէնլէր պիլմէզլէ՞ր մի. օնլար
5 Ցագագա նիւտա էթմէտիլէր։ Օ-
րատա Ի՛ղայէթ իւլ գօրգտուլար.
զերա Ըլլահ սատրգլարըն սիլսի-
6 լէսի իւլէ տիր։ Տէրտիմէնտին նի-
յէթինի ա՛յրպլարսընըզ. զերա օ-
7 նուն Ըսիփէրի Թագագ տրը։ Ի՞ա՛ օ՞-
լայտը Աիօնտան Իսրայէլին խէլա-
սը կէլէ իտի. Ի՛Թագագ գավմընընը
էսիրլիւյինի տէօնտէրինճէ, Յակոբ
մէսրուր օլուպ՝ Իսրայէլ շաղ օ-
լաճագ տրը։

ՄԱՂՄՈՒՐ ԾԻԶ

Սահիպէ Սաղմոսուն՝ Այօն էհալիսինին Թո՛-
ւրիքինի էթտիյէ։

Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ա՛ Թագաւ՝ սէնինի չատրընտա
Ո՞քի՛մ տուրաճագ, Ի սէնինի ա՛-
զիզ տաղընտա քի՛մ սաքին օլա-
ճագ։
2 Ցարամիլլիք իւլ եիւրիյէն, վէ
սատագաճի իչլէյէն, Հէմ եիւրէ-
յինտէ Ցկէրչէքլիք սէօյլէյէն.
3 Ի՛Տիւլ իւլ ղըյպէթ էթմէյէն, աբ-

Ք Ինս. ծԷ. 1։ Միք. է. 2։ Կ Սաղ. Ժ. 7։ Գ Սաղ. իԸ. 3։ կԸ. 4։ Նէրեմ. Թ. 8։ Հոռով. ժԶ. 18։ Է Ա Թագ. Ը. 3։ Սաղ. ժԶ. 10։ Դատ. է. 8. 25։

Զ Նէ. գ. 7։ 8։ Ինս. ԼՁ. 10։ Է Սաղ. Ժ. 5։

Ը Ի Թագ. իԸ. 31։ Սաղ. ժԸ. 30. ժԻ. 8. ՃժԻ. 140։ Ումակ. Է. 6։

Ա Ի Օր. ԼՃ. 17։ Յոբ. ժգ. 24։ Սաղ. խՁ. 24։ ՃԸ. 14։ ՃԹ. 46։ Ինս. ծԻ. 3։

Բ Նզր. Ա. 8։ Գ Նէրեմ. ծՃ. 39։ Դ Սաղ. իԸ. 2։ Ը. 19։ ԼԸ. 16։

Է Սաղ. ԼՁ. 21։

Ա Սաղ. ՃժՁ. 7. ՃժԹ. 17։

Ա Սաղ. Ժ. 4. ծՁ. 1. ԼԱ։ Բ Նզր. Ա. 11. 13։ Հոռով. գ. 10. ԼԱ։ Գ Սաղ. Ը. 13. ՃԹ. 19։

Դ Հոռով. գ. 10, 11, 12։

Է Նէրեմ. Ժ. 25։ Ումվս. Ը. 4։ Միք. գ. 3։ Զ Սաղ. Ի՛Թ. 6։ Ինս. կՁ. 7։ Է Սաղ. ծգ. 5։

Ը Սաղ. Թ. 9. ՃԽԹ. 5։ Թ Սաղ. ծգ. 6։ Ա՛ագ Հոռով. ժա. 26։

Ժ Յոբ. խԹ. 10։ Սաղ. ՃԻՁ. 1։

Ա Սաղ. խՁ. 3, ԼԱ։ Բ Սաղ. Բ. 6. գ. 4։ Գ Ես. Ը. 15։ Դ Ծաք. Ը. 16։ Ի՛սթե. գ. 25։ Է Ղ. ժԹ. 16։ Սաղ. Ը. 13։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ԺԱ

Սահիպի Սաղմոսն՝ Ընկերական հմայութեր թալազ էթոխի , 10 տիւշմինէրին եաթամալըղընը կէօսթէրտիյի , 13 վէ օնլարտան խէյլա օլմասընը նիյազ էթոխի ։

Դաւիթին տուա՛սը ։

1 Եա՜ Տապպ՝ հագդը տինկլէ , ֆէրեատըմը իշլեթ • հիւէպազ օլմայան տուտագլարտան ղէթան
2 տուա՛մա գուլագ վուր ։ Անինի հուզուրունտան շէրաա՛թըմ չըգ- սըն • կէօզլէրին՝ տօղրուլուղու
3 կէօրսիւն ։ Նիւրէյիմի սընաատըն , ՚կէձէ իլէ զիյարեթ էյլէտին , ՚պէնի գալլ էթտին , պէր ղէյ պուլմատըն • աղղմ՝ ֆիքրիմի թէ-
4 ճաւմուզ էթմէյէճէք ։ Ընտէմ ա՛- մէլլէրինէ պագարագ՝ սէնին տու- տագլարընդն սէօզլերի վասիթասի իլէ զօրպազըն եօլլարընտան սագընտրմ ։
5 ՚Ընտրմլարըմ սէնին եօլլարընա եա- փըղըր • այագլարըմ սապսրլմազ ։
6 ՚Պէն սանա նիւտա էյլէտիմ , զիրա պանա ճէվապ վէրէճէքսին եա՜ Ընկեաղ • գուլաղընը պանա մէյլ
7 էթ , սէօզլերիմի իշիթ ։ Նա՜ աա- նա սըղընանլարը տիւշմինէրտէն սաղ էլնին իլէ գուրթարան՝ ի՛նա-
8 յէթինի ե՛ա՛ճայիպ կէօսթէր ։ Պէ- նի Ղէկօզ պէպէյի կիպի տրֆգ էյլէ • պէնի ՚դանատլարընդն կէօլ-
9 կէսի աղբընտա՝ պէնի խարապ է- տէն ֆասըգլարընդ եիւզիւնտէն էօրթէճէքսին • սիննէֆս տիւշմ- նիմ օլանլար էթրաֆընմը ալաճագ-
10 լար ։ ՚Ընկերոլէրին եաղընտան էօրթիւլտիւլէր • աղղարընդ ՚մաղ-
11 բուրլուգ սէօյլէր ։ Նա՜լա ատըմ- լարըմդըն ՚էթրաֆընդը ալտրլար • պէկլէ եէրէ սերմէք իչիւն ՚կէօզլէ-
12 րինի տիքտիլէր ։ Ընուն շէքլի՝ հրղթմաղա իշթահը օլան արսլան կիպի՝ վէ կիզլի եէրլէրտէ օթռու-
13 րան կէնճ արսլան կիպի տիր ։ Գալգ հա՜ Տապպ , օնուն էօնիւնիւ քէս , օնու չէօգտիւր • Նգրլըճէրն ինէ ճա- նըմը ֆասրգ քիմսէտէն գուրթար՝
14 էլնին ինէ ատէմլէրտէն եա՜ Տապպ՝ ՚նասիպի պու հայաթտա օլան տիւնեա ատէմլէրինտէն քի՝ գա- րընլարընը խազինէլէրին իլէ տօլ- տուրուրսուն • օղուլլարը տօյար-

գատաշընա քէմինք իշլէմէյէն , վէ Նգօնշուսու իւզէրինէ սիթէմ գա-
4 պուլ էթմէյէն • Ֆասիտ քիմսէյի ՚քէնտի կէօզլէրինտէ թահգիր է- տէն , վէ Տապպտան գօրգանլարա իքրամ էտէն , էնոթէ զարարընա ԸԷմին էտիպ տէ՝ տէօնմէյէն •
5 ՚Ընգէսինի մուա՛մէլէյէ վէրմէյէն , վէ ՚սուչսուզըն հագգընա րիշվէթ ալմայան • պունլարը իշլէյէն՝ ՚է- պէտէն գըմըլտանմայաճագ տըր ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ԺԱ

Սահիպի Սաղմոսն՝ Ընկեհա ի՛թիմաթը վէ փօթէփէրէսթէյէ իքրահը ։ 5 Ընուն հիսսե- սի վէ ա՛լէա միրասը ։ 8 Ընուն կէլէճէք զէմանն սաա՛տէթինէ իւմիտ ։

Դաւիթին շի՛րի ։

1 Եա՜ Ընկեհ՝ պէնի հրճգ էյլէ ,
2 ՚զերա սանա սըղընտրմ ։ Րապ- պա տէտին քի՝ Նֆէնտիմ սէն- սին • սէնսիզ խայրաթըմ եօգ
3 տուր ։ Ա՛իւմլէ հազզ էթտիյիմ՝ եէրտէ օլան ա՛զիզ վէ ֆազիլէթ- լու քիմսէյէր տիր ։
4 Ղայրիյէ սէյիրտէնլէրին աէրտ- լէրի չօղալըր • օնլարըն գանտան օլան շէրպէթ փէշքէշլէրինի սուն- մայաճաղըմ , վէ ՚ատլարընը տու-
5 տագլարընա ալմայաճաղըմ ։ ՚Րապպ միրասըմդն վէ ՚գատէհիմին հիս- սէսի տիր • նասիպիմի սէն գօրուր-
6 սըն ։ Ե՛իսսէլէրիմ լաթիֆ էէր- լէրտէ տիւշտիւ • հէմ միրասըմ կիւզէլ տիր ։
7 Պանա նասիհաթ վէրէն Րապպա պէրէքէթի օգուչաճաղըմ • պանա ՚պէօպրէքքէրիմ կէճէլէրտէ պիլէ
8 էօյիւթ վէրիր ։ Րապպը Ընտայիմա էօնիւմէ գօտուր • օ՝ ՚սաղընմտա օլտուղու իչիւն ԸգըմըլտանմայաՃ-
9 ճաղըմ ։ Պունուն իչիւն գալպիմ շաղ օլուպ՝ ՚տէրունիմ մէսրուր օլտու • թէնիմ պիլէ էմնիյէթ
10 իւզրէ սաքին օլաճագ ։ Ե՛Օ, իրա ճանըրմը ճէկէննէմտէ թէրք էթմէ- յէճէքսին • սալիհինի չէւրիւքլիւք
11 կէօրմէյէ գօյվէրմէյէճէքսին՝ ՚է՛ա- յտրըն եօլունու պանա պիլտիրէ- ճէքսին • Ընէնին եիւզիւն իլէ շաղ- լըգ թօգլուղու վար • Ընէնին սա- ղընտա՝ տայիմա լաթիֆ չէյլէր վար ։

Ա Նէհ • իգ • 1 ։ Է Նտթ • գ • 2 ։
Բ Դատ • ժա • 35 ։
Գ Նէհ • իր • 25 • Ղ Ա • իճ • 36 ։ Ք Օր • իգ • 19 ։ Նզկ • ժք • 8 ։ իք • 12 ։
Դ Նէհ • իղ • 8 ։ Ք Օր • ժղ • 19 ։
Ե Սաղ • ժէ • 8 ։
Զ Նէհ • իգ • 1 ։ Է Նտթ • գ • 2 ։
Ը Դատ • ժա • 35 ։
Թ Նէհ • իր • 25 • Ղ Ա • իճ • 36 ։ Ք Օր • իգ • 19 ։ Նզկ • ժք • 8 ։ իք • 12 ։
Ժ Նէհ • իղ • 8 ։ Ք Օր • ժղ • 19 ։
Ի Սաղ • ժէ • 8 ։
ՈՒ Սաղ • իճ • 20 ։
Ր Նէհ • իգ • 13 ։ Հնս • իգ • 7 ։ Ովս • Ք • 16 , 17 ։
Ց Ք Օր • Լք • 9 ։ Սաղ • Հղ • 26 ։ ճժթ • 57 ։ ճխք • 5 ։ Նրեմ • Ժ • 16 ։ Ողթ • գ • 24 ։
Ւ Սաղ • ժա • 6 ։
Փ Սաղ • ժէ • 3 ։
Զ Գոր • մ • 25 , ՀՃ ։
Ծ Սաղ • հղ • 23 ։ ճժ • 5 ։ ճղա • 5 ։
Ձ Սաղ • ժե • 5 ։
Ղ Սաղ • Լ • 12 ։ ծէ • 8 ։
Ճ Սաղ • խթ • 15 • Գոր ք • 27 • 31 ։ ժգ • 35 ։
Յ Մատ • է • 14 ։
Ն Սաղ • ժէ • 15 ։ իա • 6 ։ Մատ • Ե • 8 ։ ա Պար • ժգ • 12 ։ ա Հնս • գ • 2 ։
Շ Սաղ • Լղ • 8 ։
Ո Սաղ • իէ • 7 ։
Չ Հնթ • իգ • 10 ։ Սաղ • իգ • 2 ։ կէ • 10 ։ ՀՃ ք • 1 ։ Ա՜աք • ժգ • 9 ։ Պաղ • գ • 2 , 3 ։ ա Պետ • ա • 7 ։
Պ Սաղ • ճժ • 133 ։
Ջ Սաղ • ճժգ • 2 ։
Ռ Սաղ • իե • 13 ։ Հնս • իգ • 7 ։ Ովս • Ք • 16 , 17 ։
Ս Ք Օր • Լք • 9 ։ Սաղ • Հգ • 26 ։ ճժթ • 57 ։ ճխք • 5 ։ Նրեմ • Ժ • 16 ։ Ողթ • գ • 24 ։
Վ Սաղ • Լ • 21 ։
Տ Ք Օր • Լք • 10 ։ Ա՜աք • Ք • 8 ։
Ր Հռութ • Ք • 12 ։ Սաղ • Լղ • 7 ։ ծէ • 1 ։ կա՜ • 4 ։ կգ • 7 ։ ղա՜ • 1 , 4 ։ Գատ • իգ • 37 ։
Ց Ք Օր • Լք • 15 ։ Հնս • ժէ • 27 ։ Սաղ • Հգ • 7 ։ ճժթ • 70 ։
Ւ Ա ի ա • Ք • 3 ։ Սաղ • Լա • 18 ։
Փ Ա Ճաագ • իգ • 26 ։
Զ Սաղ • Ժ • 8 , 9 , 10 ։
Ծ Նա • ժ • 5 ։
Ձ Սաղ • Հգ • 12 ։ Գոս • ժղ • 25 ։ Հնակ • Ե • 5 ։

Digitized by Google

ղ ա Հով. գ. 2։
է Սաղ. դ. 6, 7, ԺԲ. 11. կԷ. 4։

լար, վէ օնլարտան գալանը չօ-
ճուգլարընա պրաղըլար։
15 Պէն ե՛սատագաթ իլէ եիւզիւնիւ
կէօրէյիմ. ույանտըղըմտա՝ ե՛սի-
մանտան տօյայըմ։

ՄԱՂԱՔԱԻ ԺԴ

Սահիպի Սաղմօսուն՝ Ընտհա ա՛ֆայըպ խե-
լասլարը իչիւն համա ու սէնա էթմէյի։

ա Սաղ. ԼՂ. խնվանը։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Ե՛ապպըն
գուլու Դաւիթին Ա՛էղմօ՛ըռ՛օ.
Ե՛ապպ օնու հէփ տիւշմէնլէրինին
էլինտէն վէ Սաուղուն էլինտէն
գուրթարտըղը կիւնտէ՝ բ՛պու ի-
լահինին սէօզլէրինի Ե՛ապպա սէց-
լէյիպ տէուի.

գ Սաղ. ՀԽ. 1։

1 Ե՛նա՛ գուվվէթիմ Ե՛ապպ՝ սէնի
2 սէվմէքտէ օլտաճաղըմ։ Ե՛ապպ
գայամ վէ գալէ՛մ վէ գուրթա-
րըճըմ տըր. Ընլահըմ պէնիմ հի-
սաբըմ տըր, դ՛օնա կիւվէնիրիմ.
գալգանըմ վէ խէլասըմըն պուչնու-
դ Սաղ. հվ. 4։ 3 զու՝ փէնահկահըմ տըր։ Է՛Ա՛տհէ
լայըգ օլան Ե՛ապպա նիտա էտե-
րիմ, վէ տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս
ը Սաղ. ՀԺԷ. 3։ 4 պուլուրում։ Ը՛նօլիւմ քէմէնտ-
լէրի էթրաֆըմը ալտը, վէ հէ-
լաքէյին սէլէրի պէնի իւրքիւ-
5 տիւր։ Ա՛էզարըն քէմէնտլէրի էթ-
րաֆըմը չէվիրտի. էօլիւմ տու-
6 զագլարը էօնիւմիւ ալտը։ Ընգ-
լէթիմտէ Ե՛ապպա չաղըրըրըմ՛. վէ
Ընլահըմա ֆէրեհատ էտէրիմ. օ՛
հէյքէյինտէն սէսիմի իշիտիր, հէմ
ֆէրեհատըմ օնուն հուզուրունտա
ե Պտր. դ. 31։ 7 օնուն գուլաղընա վարըը։ Ի՛օլ-
տէմ եէր սարսըլըպ տիթրէտի, վէ
տաղլարըն թէմէլլէրի հարաքէթէ
կէլտիլէր. վէ սալանտըլար, վի-
8 րա զազապէ կէլտի։ Ո՛նուն պուր-
նունտան տիւման՝ վէ աղզընտան
թէլէֆ էտիճի աթէշ չօգար. օն-
9 տան գօրլար թուռթուշտու։ Ա՛յ
ը Սաղ. ՀԽԲ. 5։ Ը՛կէօքլէրի էյիպ էնտի. վէ այագ-
լարը ալթընտա գօյու տիւման վար
ը Սաղ. ՂԹ. 1։ 10 իտի։ Ա՛յ Ի՛քերովեէ իւզէրինէ պի-
նիպ ուչտու, վէ Ի՛եէլին գանատ-
ժ Սաղ. ՀԺ. 3։ 11 լարը իւզէրինտէ ուչտու։ Ընօր-
թիւսիւ Ն՛էէ՛ն գարանըզ՝ Ի՛էթրա-
ֆընտա խայմէսի Ի՛էէ՛ն սու գարար-
թըսը՝ գարա պուլութլար գօտու։
ի Սաղ. ՂԷ. 2։ 12 Ի՛ընիւնտէքի զիյասընտան օնուն
լ Սաղ. ՂԷ. 3։ պուլութլարը՝ տօլու վէ աթէշ
13 գօրլարը իլէ կէչտիլէր։ Ա՛յ Ի՛ապպ
կէօքլէրտէ կիւրլէսի. վէ ճա-
ա՛լա տօլու վէ աթէշ գօրլարը ի-
14 լէ ե՛սատասընը վէրտի։ Ը՛էմ ե՛օգ-
լարընը սալտը, վէ օնլարը տա-
ղընթտը. վէ եըլտըրըմլար աթտը,
15 վէ օնլարը չաղընթտը։ Ա՛յ սէնին
թա՛զիրինտէն՝ սէնին զաձապընընը
եէյլի իւֆլէմէսինտէն ետ՛ Ի՛ապպ՝
ի Սաղ. ԽԲ. 8։ Սաղ. ՃՀ. 11։ ե՛սուլարըն տիպլէրի կէօրիւնտիւ,
վէ տիւնեանընն թէմէլլէրի աչընտը։
ե Ես. ԺԷ. 8։ 16 Ը՛նի՛քսէքտէն կէօնտէրիպ՝ պէ-
նի ալտը. պէնի չօգ սուլարտան
17 չըգարտը։ Պէնի գուվվէթլի տիւշ-
մէնիմտէն՝ հէմ պէնտէն իքրահ է-
տունէլէրտէն գուրթարտը. պ՛ըրա
18 պէնտէն զօրլու օլտուլար։ Պէ-
լամընն կիւնիւնտէ օնլար էօնիւմիւ
ալտրըտը. ամմա Ի՛ապպ պանա՝
19 տայանաճագ ա՛սա օլտու։ Ա՛յ
ժ Սաղ. ԼՁ. 8, ՀՐ. 5։ ի՛պէնի կէնիշլիյէ չօգարտը. պէնի
խէլաս էյլէտի, զ՛ըրա պէնտէն րա-
20 զի ձ Ճնագ. ԻԲ. 20։ զի օլտու։ Ը՛Ա՛պպ սատագաթը-
մա կէօրէ էձրիմի վէրիր. պանա
էլէէրիմին փաքլիյինէ կէօրէ ի՛վազ
21 վէրիր։ Օ՛իրա Ի՛ապպընն եօլլարը-
նը հրճգ էյլէտիմ, վէ Ընլահըմա
22 ֆաօլգլըգ էթմէտիմ։ Օ՛իրա օ-
նուն հէփ շէրիա՛թլէրի էօնիւմտէ
սիր, վէ օնուն գանունլարընը եա-
23 ղըմտան կիտէրմէմ։ Ա՛յ օնուն ի՛ն-
տինտէ քեամիլ օլուրում, վէ եա-
24 րամազլըղըմտան սագընըրըմ։ Ա՛յ
ի Ճնագ. ԻԲ. 23։ Ի՛ապպ պանա սատագաթըմա կէօ-
րէ՝ օնուն կէօզլէրի էօնիւնտէ օ-
լան էլիմին փաքլիյինէ կէօրէ ի՛-
վազ վէրիր։
ֆ Ա Ճնագ. Ը. 32։ 25 Ա՛ալիհ իլէ սալիհ օլուրսուն.
ց Ղև. իդ. 23, 24. 27, 28։ Ընակ. գ. 34։ քեամիլ ատէմ իլէ քեամիլ օլուր-
26 սուն. փաք իլէ փաք օլուրսուն,
վէ Ի՛թէրս իլէ թէրս հարաքէթ է-
27 տէրսին։ Օ՛իրա սէն տէրտլի օ-
լան գավմը գուրթարըրսըն. վէ
Ե՛մաղրուր կէօզլէրի ալչագլատըր-
28 սըն։ Օ՛իրա Ե՛սէն՝ պէնիմ չըրա-
ղըմը այտընլատըրսըն. գարանլը-
ղըմա Ընլահըմ Ի՛ապպ զէյա վէ-
29 րիր։ Օ՛իրա սէնին իլէ՝ պէօլինէյէ
հիւճիւմ էտէրիմ, վէ Ընլահըմ
30 իլէ՝ հիսաբտան աշարըմ։ Ե՛Ընլա-
հընն եօլու քեամիլ տիր. Է՛Ա՛պ-
պընն սէօզիւ գալ օլմուշ տուր. օ՛
ե Ես. ԺԷ. 7։ Ե՛ճիւմլէ օնա սըղընանլարա գալ-

Digitized by Google

31 գան տըը ։ Ոչիրա Լ՚ապպտան
մա՚տա Ըլլահ քի՞մ տիր · վե Ըլ-
լահմըզտան ղայրի գայա քի՞մ
տիր ։
32 Պանա ՚գուվվեթ գուշատան՝
Ըլլահ տըը · վե հօլումու քեամիլ
33 էտեր ։ ՚Նյագլարըմը կէյիքլէրին-
քինէ միւսավի էտեր · վե պէնի
Ներիւքսէք եէրլէրիմ իւլէրինէ տուր-
34 տուրուր ։ ՚Իզլէրիմի ձէնկէ թա՚-
լիմ էտեր · վե գօլլարըմ պագըը
35 եայ էյտի ։ Վ՚է պանա խէլասընընն
գալգանընը վէրտին , վե սաղ էլին
պանա տէսթէկիր օլտու · վե սե-
նին թէնէզզիւլիւն պէնի պէօյի-թ-
36 տիւ ։ Ընտըմլարըմը ալթընտա կէ-
նիչլէթտին · վե ՚ետօփուզլարըմ
37 գըմըլտանմատը ։ Տիւշմէնլէրիմի
գօվմլատըմ , վե օնլարա եէթիշ-
տիմ · վե օնլարը տիւքէտինճէյէ-
38 տէր՝ տէօնմէտիմ ։ Օնլարը էզ-
տիմ , վե գալգմադա գատիր օլա-
մատընլար · այագլարըմընն ալթընա
39 տիւշտիւլեր ։ Ա՚էմ պանա ձէնք
իչիւն գուվվեթ գուշատընն · իւս-
զէրիմէ գալգանլարը՝ ալթընմա չէօք-
40 տիւրտիւն ։ Վ՚է տիւշմէնլէրիմին
պօյնունու պանա վէրտին , վե
պէնտէն իքրահ էտնլէրի գըը-
41 տըմ ։ Պաղրտըլար , ամմա գուր-
թարան եօղ իտի · ՚Ապպա պէ-
է՚ ամմա օնլարա ձէվապ վէրմէ-
42 տի ։ Օլտէմ օնլարը՝ նէվ էօնիւն-
տէ թօղ թօփրագ կիպի էզտիմ ·
օնլարը ՚օգագլար չամուրու կիպի
43 տէօքտիւմ ։ ՚Խօսլագըն նիզա՚լա-
րընտան պէնի գուրթարտըն , ՚պէ-
նի թայիֆէլէրէ պաշ տիքտին ·
՚պիլմէտիյիմ գավմ պանա գուլ-
44 լուգ էտէձէք ։ Գուլագլարը իւ-
հիթտիի կիպի՝ պանա իթաա՚թ է-
տէձէքլէր · եատ օղուլլարը ՚պանա
45 միւտահանէ էտէձէքլէր ։ ՚Նյատ
օղուլլարը զապուն օլաճագլար ·
վե սիփէրկեահլարընտան տիմրէ-
յէձէքլէր ։
46 Ա՚պպ սաղ տըը , վե գայամ
միւթէպարիք օլսուն · վե խէլասը-
47 մըն Ըլլահը եիւճէլսին ։ Պանա
ինթիդամլար վէրէն՝ վե ալթըմա
՚գավմլար չէօքտիւրէն Ա՚լլահ տըը ։
48 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն գուրթա-
րըը · վագա՚՝ ՚ա՚լէյհիմէ գալգան-
լարըն իւզէրինէ պէնի եիւճէլթ-

տին · պէնի զալիմ ատէմտէն խէ-
49 լաս էթտին ։ ՚Պուննուն իչիւն եա-
Ա՚պպ՝ թայիֆէլէրտէ սէնի մէտհ
էտէձէյիմ , վե սէնին իսմինէ մէզ-
50 մուր օգույաճաղըմ ։ Խվէնտի
փատիշահընըն խէլասլարընը ա՚զիմ
էտէն՝ վե մէսիհի Ա՚սաիթէ չէմ
օնուն զիւրրիյէթինէ ՚էպէտէն ի՚-
նայէթ էտէն օ տուր ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ԺԹ

Ա՚խլուգաթը՝ Ըլլահընն ձէլալինի կէօսթէ-
տիյի ։ 7 Ըլլահըն չէրիա՚թընըն ա՚լա օլտուս-
ղու ։ 13 Ա՚հիպի Ա՚պդմասուն լութֆ ու ի՚-
նայէթ իչիւն տուա՚ էթտիյի ։

Ա՚ուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւի-
թին Ա՚էզմուրու ։

1 ՚Վկէօքլէր՝ Ըլլահըն ձէլալինի
նագլ էտեր · վե սէպաթ՝ օնուն
էլլէրինին ա՚մէլինի խապէր էտեր ։
2 Կիւն՝ կիւնէ սէօզ թագրիր էտեր ·
վե կէձէ՝ կէձէյէ ի՚լմ կէօսթէ-
3 րիր ։ Սէօզ եօգ՝ վե քէլամլէր եօղ
իքէն , օնլարըն սէսի իշիտիլմէզ
4 իքէն , օնլարըն սէտասը ՚պիւ-
թիւն եէրե՝ վե օնլարըն քէլամլէ-
րի տիւնեանընն ուձլարընատէք չը գ-
տը · օնլարտա կիւնէշ իչիւն չա-
5 տըը գուրտու ։ Վ՚է օ՝ կէրտէյին-
տէն չըգան կիւվէյի կիպի տիր ·
՚եօլա սէյիրթմէյէ ձէպպար կիպի
6 չադ օլուր ։ Խուրուձու կէօքլէ-
րին ուձունտան՝ վե տէվրի օնլա-
րըն ուձլարընատէք տիր · վե օնուն
սըճագլըղընտան կիզլէնիր շէյ եօգ
տուր ։
7 ՚Ա՚պպըն շէրիա՚թը քեամիլ տիր ,
ձանը թագվէլէր · Ա՚պպըն շէհա-
տէթի հագ տըը , ճահիլի ա՚լիմ
8 էտեր · Ա՚պպըն թէնպիհլէրի տօղ-
րու տուր , հիւրէյի շաշ էտեր ·
՚Ա՚պպըն էմրլէրի փաք տըը ,
9 ՚ևկէօզլէրէ զէյա վէրիր · Ա՚պպըն
գօրգուսու թէմիզ տիր , էպէտէն
տուրուր · Ա՚պպըն ահքեամլէրի
հագ՝ պիլթիւլլէյէ սաւրգ տըը ·
10 Օնլար ալթունտան վե ՚էյօգ խասս
ալթունտան արզուլու՝ վե ըպալ-
տան հէմ տամլա կէօմէճինտէն
11 թաթլը տըը ։ Գուլուն տախի օն-
լար իւէ թէտիպ օլուն մուշ տուր ·
՚ՈՒնլարը հրճիլ էթմէքտէ չօգ ի՚-
վաշ վար ։

Digitized by Google

12 Որպէս եանղլըշլըգլարընը քի՞մ
անկլար. պէնի կիլգլի օլանլար-
13 տան փաք գըլ: Գուլունու ղոչ-
ղուրլէրտէն տախի կէրի թութ, իւ-
զէրիմէ հիւքիւմէթի սիւրմէսինլէր.
օլ զէման քեամիլ օլուպ պէօ-
յիւք գապահաթտան փաք օլուր
14 իմ: Ողղըմըն սէօզլէրի վէ եիւ-
րէյիմին թէֆէքքիւրի հուզուրունա-
տա մագպուլ օլսուն՝ եա՞ պէնիմ
գայամ վէ Ճիտա էտիճիմ Բապպ:

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Ի

պէլա կիւնինտէ պիր տուա՝: 6 Ալլահըն
հիմայէթինէ ի՛թիմատ:

Ասուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէզմուրու:

1 Բապպ սանա սըգլէթի կիւնիւնտէ
ճէվապ էյլէյէ. Ցակոբ Ալլա-
2 հընըն իսմի սէնի գօրույա: Պաղ-
տէսէտէն սանա եարսըմ կէօնտե-
րէ, վէ Աիօնտան սանա տէսթէ-
3 կիր օլա: Աիւմլէ փէղքէշլէրինի
զիքր էյլէյէ, վէ պիւթիւն եան-
մալարընը գապուլ էյլէյէ. սէ-
4 կլա: Ասանա Ճալսինէ կէօրէ վէ-
րէ. վէ հէփ միւրատլընը եէրինէ
5 կէթիրէ: Աէնին խէլասըն իլէ շազ
օլաճաղըզ, վէ Ալլահըմըզըն իս-
մի իլէ պայրագ գալսըրաճաղըզ.
Բապպ սէնին հէփ մաթլուպլարը-
նը իճրա էյլէյէ:

6 Հիմտի պիլտիմ քի՝ Բապպ
Մէսիհինի խէլաս էտէր, ա՛զիզ
կէօքլէրինտէն օնա ճէվապ վէրիր՝
քէնտի սաղ էլինին խէլասընըն
7 գուվվէթի իլէ: Ղոչունլար ա՛րա-
պլարը վէ օնլար աթլարը՝ Ճպիզ
իսէ Ալլահըմըզ Բապպըն իսմինի
8 զիքր էտէրիզ: Օնլար չէօքիւպ
տիւշտիւլէր. ամմա պիզ գալ-
գըպ՝ տօղրու տուրտուգ:
9 Եա՞ Բապպ՝ խէլաս էյլէ. նի-
տա էթտիյիմիզ կիւնտէ՝ փաւթ-
շահ պիզէ ճէվապ վէրսին:

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԻԲ

Ղալէպէ իչիւն Թէչէքքիւր: 7 Տահա իլէ
բաթի կէլէճէյինէ ի՛թիմատ:

Ասուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէզմուրու:

1 Եա՞ Բապպ՝ փատիշահ սէնին
գուվվէթինի իլէ շազ օլաճագ.
վէ Ճսէլասըն իլէ՝ նէ՞ գատար չօգ
2 մէսրուր օլաճագ: Ճ Օնուն գալ-
պինին արզուսունու օնա վէրտին.
վէ տուտագլարընըն տիլէյինի օն-
պան տիրիղ էթմէտին. սէլա:
3 Ոչիրա էյլիք պէրէքէթլէրի իլէ օ-
նուն էօնիւնիւ ալաճագսըն. Ճօ-
նուն պաշընա խասս ալթունտան
4 ֆաճ գօյաճագսըն: Ճ Աէնտէն հա-
յաթ տիլէտի, օնա Ճկիւնլէր ու-
զունլուզու՝ էպէտ ու սէրմէտ վէր-
5 տին: Ճսէլասըն իլէ օնուն ճէլալի
ա՛զիմ օլաճագ. օնուն իւզէրինէ՝
ի՛զզէթ ու սալթանաթ գօյաճագ-
6 սըն: Ոչիրա օնու՝ էպէտէն Ղպէ-
րէքէթլէր փո՛նկոզը էտէճէքսին.
սէնին նիւզիւն իլէ օնու Ճշազ ու
7 մէսրուր գըլաճագսըն: Ոչիրա
փատիշահ՝ Բապպա կիւվէնիր. վէ
Ցահա՛լանըն ի՛նայէթի իլէ՝ ընգը-
մըլտանմայաճագ տըր:
8 Ճլչին՝ սէնին ճիւմլէ տիւշմէն-
լէրինի պուլաճագ տըր. սաղ էլին
սէնտէն իքրահ էտէնլէրի պուլա-
9 ճագ տըր: Ղուզուրունուն զէմա-
նընտա օնլարը Ճաթէշ փուրունու
կիպի էտէճէքսին. Բապպ օնլարը
ղազապը իլէ նուտաճագ տըր, վէ
10 Ճօնլարը աթէշ եէյէճէք: Ճ Օն-
լարըն մէյվէսինի եէրտէն՝ վէ օն-
լարըն զիւրրիյէթինի ատէմ օղուլ-
լարընտան հէլաք էտէճէքսին:
11 Ոչիրա սէնին ա՛լէյհինէ քէմլիք
հապըրլատըրլար. Ճքեամ նիյէթի
պուրտուլար, ամմա իճրաաընա գա-
12 տիր օլմատըլար: Ոչիրա օնլարըն
եիւզիւնէ գարշը օխլարընը քիրիշ-
լէրինին իւզէրինէ Հապըրլաման ի-
լէ, օնլարա արգա չէվիրտէճէքսին:
13 Եա՞ Բապպ՝ քէնտի գուվվէթին
իլէ եիւճէլէն. սէնին չէճաա՛լընա
իլահի վէ մէզմուր օգուլաճաղըզ:

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԻՒ

Ասահիպի Սաղմոսուն մէշագգաթաե թէչէք-
քիւր՝ վէ եարսըմ իչիւն տուա՛սը: 23 Օ-
նուն Ալլահա Համա ու սէնա էթմէյէ նիյէ-
թի: 27 Ճէվ փլլէթլէրէն օնա Համա ու
սէնա էտէճէյի:

Ըմէյէթշահար Դաֆամը իւզէրինէ
մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէզմուրու:

ա Սաղ. ի. 5, 6:
բ Սաղ. ի. 4, 5:
գ ք Հնագ. ժբ. 30: ա Մն. ի. 2:
դ Սաղ. կա. 5, 6:
ե ք Հնագ. է. 19: Սաղ. ղա. 16:
զ Ելն. ժբ. 2: Սաղ. հբ. 17:
է Սաղ. ժդ. 11: Ամբ. 7: Գոր ք. 28:
ը Սաղ. ժդ. 8:
թ ա Հնագ. լա. 3:
ժ Սաղ. ի. 1:
ի Սաղ. ժբ. 8: Նա. իդ. 11:
լ ձ Հնագ. ժբ. 34: Հոբ. ժբ. 16, 17, 19: Սաղ. լէ. 28: ճժ. 13: Նա. ժգ. 20:
խ Սաղ. բ. 1:

ա Ծառակ ժբ. 10:
բ ք Հնագ. ղ. 16: ք Մն. ի. 8: Սաղ. հձ. 17:
գ Սաղ. իա. 2:
դ Նա. ժէ. 15: Սաղ. ղ. 4:
ե Սաղ. բ. 2:
զ Սաղ. լձ. 16, 17: Ռուտ. իա. 31: Նա. լա. 1:
է ք Մն. լբ. 8:

Digitized by Google

1 Ե՞ւ Ընկերքս Ընկերքս՝ պէնի
նիչիւն թէրք էյլէտին. նի-
վե՞ն խէլասըմտան՝ բ ֆիղանըմըն
2 սէօզլէրինտէն ուզագ սըն : Ե՞ւ
Ընկերքս՝ կիւնտիւզիւն չաղըրըր
ըմ , ամմա ձէվապ վէրմէզ սին .
կէձէ իլէ տախ , վէ պէնիմ իչիւն
3 սիւքիւթ եօգ տուր : Ըմմա սէն
ա՛զիզ սին՝ եա՛ գ Իսրայէլին թէս-
4 պիհամընտա սաքին օլան : Պա-
պալարըմզ սանա կիւվէնտիլէր .
կիւվէնտիլէր , վէ օնլարը գուր-
5 թարտըն : Սանա ֆէրհատ էմտի-
լէր , վէ խէլաս պուլուպ . Գսա-
նա կիւվէնտիլէր , վէ ուխանմա-
տըլար :
6 Պէն իսէ Հսօղուլճան ըմ , վէ
ատէմ տէյիլ իմ . Հաւէմլէրին
սիթէմի վէ խալգըն հագարէթի
7 իմ : Հ՞էփ պէնի կէօրէնլէր՝ պէ-
նի մասխարա էտէրլէր . տուտագ
աչարլար , Ըպաշ սալլարլար .
8 Ը Իապպա կիւվէնտի , օնու գուր-
թարսըն . օնտան րազի իսէ , ժ օնու
9 խէլաս էթսին փէրլէր : Ի Ըմմա
պէնի անա բահմինտէն չընգաբան՝
անամըն մէմէսինտէ իքէն գօրգու-
10 սուզ էտէն սէն սին : Ընա բահ-
մինտէն սէնին իւզէրինէ պրաղըլ-
տըմ . Հանամըն գարնընտան պէրու
Ընկերքմ սէն սին :
11 Պէնտէն իրագ օլմա , զիրա սըգ-
լէթի եագըն տըր . զիրա եարտըմ-
12 ձը եօգ տուր : Ի՛թրաֆըմը Լ էօգ
պուղալար ալտը . պէնի Իասան
13 զօրլուլարը գուշտը : Պանա
գարշը Ժ աղղլարընը՝ երրէթձը վէ
պաղըրան արսլան կիլպ աչտըլար :
14 Ոու կիպի տէօքիւլտիւմ , վէ Ի հէփ
քէմիքէրիմ սէօքիւլտիւ . Հ եիւ-
րէյիմ պալմամու կիպի օլտու ,
15 պաղըրմըն իչինտէ էրիյօր : Կուվ-
վէթիմ սագսը կիպի Ժ գուրուտու ,
վէ Ղտիլիմ տիմաղըմա եափըշտը .
վէ պէնի էօլիւմ թօփրաղընա գօ-
16 տուն : Օ՛իրա Ժ քէօփէքլէր էթ-
րաֆըմը ալտը . եարամազլարըն ձէ-
մաա՛թը պէնի գուշտը . Ի էլ-
լէրիմի վէ այագլարըմը տէկտիլէր :
17 Ճ՞էփ քէմիքէրիմի սայա պիլդիրիմ .
Ժ օնլար թամաշա էտէրլէր , պանա
18 պագարլար : Կէնտիլէրինէ Ղէս-
վապլարըմը փայլաշըրլար , վէ լի-

պասըմ իւզէրինէ գուրա՝ աթաբ-
19 լար : Ըմմա Ղսէն եա՛ Իապպ իւ-
րագլանմա . եարտըմմա եէթիչ
20 եա՛ պէնիմ գուվվէթիմ : Ո՛անը-
մը գըլըճտան՝ Ժ պիրիձիյիմի Ղքէօ-
21 փէք էլինտէն գուրթար : Պէնի
արսլան աղզընտան Ժ գուրթար . վէ
Ղքէրքէտանլար պույնուզլարընտան
պանա ձէվապ վէրտին :
22 Ժ Կէնին իսմինի Ժ գարընտաշլա-
րըմա նագԼ էտէճէյիմ . ձէմաա՛թ
օրթասընտա սէնի մէտհ էտէճէ-
23 յիմ : Վ Ի՞յ Իապպատան գօրգան-
լար՝ օնու մէտհ էտին . եա՛ Յա-
կոբուն ճիւմլէ զիւրրիյէթի՝ օնու
ի՛զզէԼէյին , վէ Իսրայէլին ճիւմ-
լէ զիւրրիյէթի՝ օնտան գօրգուն :
24 Օ՛իրա օ՝ տէրտլինին տէրտինի
թահգիր ու բէտտ էթմէտի , վէ
օնտան եիւզիւնիւ կիզլէմէտի . իԼ-
լա օ՝ Ժ օնա ֆէրհատ էթտիյինտէ
25 իչիթտի : Ը Պէօյիւք ձէմաա՛թտա
մէտհիմ սէնտէն էօթիւրիւ օլաճագ .
պէն Ղատագլարըմը՝ օնտան գօր-
գանլարըն էօնիւնտէ էտա էտէճէյիմ :
26 Ե՞իագիրլէր եէյիպ տօյամաճագ-
լար . Իապպը արայանլար՝ օնու
մէտհ էտէճէքլէր . եիւրէյինիզ
27 Ի էպէտէն եաշայաճագ : Ընէրին
ճիւմլէ ուճլարը զիրք էտէճէքլէր ,
վէ Ի Իապպա տէօնէճէքլէր . վէ
թայիֆէլէրին հէփ գապիլէլէրի
Ղսէնին հուզուրունտա սէճտէ գրլա-
28 ձագլար : Ֆ Օ՛իրա փատիշահլըղ
Իապպըն տըր . վէ թայիֆէլէրտէ
29 հիւքիւմթ սիւրէն օ տուր : Ե՞նէ-
րին ճիւմլէ մա՛մուրլէրի եէյէճէք-
լէր , վէ սէճտէ գրլաճադլար .
Ֆ թօփրաղա հէփ էնէնլէր՝ ձանընը
եաշամայան պիլէ օնուն էօնիւն-
30 տէ տիզ չէօքէճէքլէր : Օնա զիւր-
ըիյէթ ի՛պատթ էտէճէք . կէլէ-
ճէ՛ տէվլէ՝ Իապպըն հագգընա
31 նագԼ օլունաճագ տըր : Ի կէլէ-
ճէքլէր , վէ օնուն սատագաիրընը՝
տօղաճագ գավմա խապէր էտէ-
ճէքլէր . զիրա օ իճրա էյլէտի :

ՄԻՆՉԱՐՈՒՐ ԻԳ

Սահիպ Սաղմոսուն՝ Ընկերքն լութֆ ու ի-
նայէթինէ ի՛թմտաը :

Դաւիթին Ա՞զմուրու :

1 Ի Ապպ՝ Ժ էօպանըմ տըր . Ֆ միւհ-

ա Մատ . իէ . 46 : Մար . ժե . 34 :
բ Նբր . ե . 7 :
գ ե Օր . ժ . 21 :
դ Սաղ . իէ . 2, 3 : ԼՂ . 1 : հա . 1 : Նա-
խե . 23 : Ամոս . ե . 38 :
ե Հնր . խէ . 6 : Նա . խա . 14 :
զ Նա . ծգ . 3 :
է Մատ . իէ . 39 : Մար . ժե . 29 :
Ղու . խէ . 35 :
ը Հնր . ժդ . 4 : Սաղ . ձե . 25 :
թ Մատ . իէ . 43 :
ժ Սաղ . ղա . 14 :
ի Սաղ . հա . 6 :
լ Նա . խգ . 3 : խե . 1 :
խ Սաղ . կը . 30 : Նզեկ . լե . 18 : Ա-
մով . ը . 1 :
ծ Հնր . ժղ . 10 : Սաղ . լե . 21 : Ոզբ .
ե . 16 : գ . 46 :
կ Դ . Կան . ե . 6 :
հ Հնս . է . 5 : Հնր . խգ . 16 :
ձ Ընահ . ժէ . 23 :
ղ Հնր . խե . 10 : Ոզբ . գ . 5 : Հօհ . ժե .
28 :
ճ Հայտ . իե . 15 :
մ Մատ . իէ . 35 : Մար . ժե . 24 :
Ղու . խէ . 38 : Հօհ . ժե . 28, 37 :
յ Ղու . խէ . 35 :
ն Ղու . խէ . 34 : Հօհ . ժե . 23, 24 :
շ Ել . 11 : Սաղ . ժ . 1 :
ո Սաղ . լէ . 17 :
չ Նա . Լգ . 7 :
պ Նբր . ի . 12 : Սաղ . ե . 9 :
ջ Հօհ . ի . 17 : Հռով . ը . 29 :
ռ Սաղ . ճե . 19, 20 :
ս Նբր . ե . 7 :
վ Սաղ . լէ . 18 . ի . 9, 10 : Ամ . 1 :
տ Սաղ . կգ . 13 . ճ . 14 : Հռ . ե . 4 :
ր Նա . կէ . 13 :
ց Հօհ . գ . 51, 52 :
ւ Սաղ . ը . 8 : հե . 11 . ձգ . 9 : ղը . 3 :
Նա . խե . 6 :
փ Սաղ . ղգ . 7 :
ք Սաղ . խէ . 8 : Բգ . 21 : Ամաք . ժդ .
9 : Մատ . գ . 13 :
օ Սաղ . խե . 12 :
ֆ Նա . իդ . 19 : Փիլ . բ . 10 :
և Սաղ . հը . 6 : ձգ . 9 : ճբ . 18 : Նա .
կ . 3 : Պաճ՝ Հռով . գ . 21, 22 :
ա Նա . ը . 11 . Նբրմ . իգ . 4 : Նզեկ .
լգ . 11, 12, 23 : Հօհ . Յ . 11 : Ա
պետ . բ . 25 . Հայտ . է . 17 :
բ Փիլ . գ . 19 :

Digitized by Google

2 թաձ օլմայաճաղըմ։ Օ ֆպէնի
չիմէն չայըրլարընտա եաթըրըը.
պէնի երահաթ սուլարընն եանընն-
3 տա կեզտիրիր։ Ա՛անըմը թազե-
լէր. քենտի իսմի իչինն՝ պէնի
եաատագաթ եօլլարընա գուլա-
4 ղուզլար։ Պէն ղէօլիմ կէօկէ-
սինին տէրէսինտե կէզեմ ան՝
եշէրրտէն գօրգմամ, ըզիրա սէն
պէնիմ իլէ պէրապէր սին. սէնին
ա՛սան հէմ սէնին տէչինէյին՝ պանա
5 օնլար թէսէլլի վէրիր։ Տիւշմէն-
լէրիմին գարշըսընտա էօնիմտե
ըսօֆրա գուրարսըն. ֆպաշըմը եաղ
իլէ մա՛մուր էթտին. գատէհիմ
6 թաշդէն տըը։ Յոհգիգան խայ-
բաթ ու հասանաթ՝ ե՛օմրիմիւն
ճիւմլէ կիւնլէրինտէ պանա բէ-
ֆիգ օլաճագլար. վէ պիր չօգ
էյեամ Բապպէն էվինտէ սաքին
օլաճաղըմ։

ՄԻՆՉԱՐԻՒ ԻԹ

Ընլսհէն տիւնեատա հիւքիւմթի։ 3 Օնուն
ա՛զիզ մահալինտե քիմին տուրաճաղը։ 7
Ա՛հելին փատիշահընը գապուլ էթմէյե պիր
նիտա։

Դաւիթին Ա՛էզմուրու։

1 ՙԱյէր հէմ օնուն տօղուսու՝
տիւնեա վէ օնտա սաքին օ-
2 լանլար՝ Բապպէն տըը։ ֆՕ,իրա
օ օնու տէնիզլէր իւզէրինտէ թէ-
մէլլէթտի. վէ օնու ըրմաղլար իւ-
զէրինտէ մուզիմ էթտի։
3 Բապպէն տաղընա ֆքի՛մ չըգար.
վէ օնուն ա՛զիզ մահալինտե քի՛մ
4 տուրսուր։ ֆՅլլերի փաք վէ եհիւ-
րէյի թէմիզ քիմսէ քի՛ պաթըլլը-
ղա կէօնլիւնիւ վէրմէտի, վէ Չհի-
5 լէ իլէ եէմին էթմէտի. Բապպտան
պէրէքէթի՛ վէ խէյաըրընէն Ընլա-
հընտան սատագաթ ալաճագ պու
6 տուր։ Օնու արայանլարրն սիլսի-
լէսի պու տուր. սէնին Տհիւզիւ-
նիւ արայանլար՝ Յակոբ տուր.
7 սէլա։ ըՅա՛ գափուլար՝ պաշլա-
րընըզը գալտըրըն, վէ ճՅ էպէտի
գափուլար գալտըրըլըն քի՛ ըճճե-
լալին փատիշահը կիրե։
8 Պու ճէլալին փատիշահը քի՛մ
տիր. Գուվվէթլու վէ գուտրէթ-
լու Բապպ՝ ճէնքտե գուտրէթլու
Բապպ տըր։
9 Նա՛ գափուլար՝ պաշլարընըզը
գալտըրըն, վէ ճՅ էպէտի գա-
փուլար գալտըրըն քի՛ ճէլալին
փատիշահը կիրե.
10 Ը՛ու օլ ճէլալին փատիշահը
քի՛մ տիր. Ը՛աքէրլէրին Բապպը՝
ճէլալին փատիշահը օ տուր. սէ-
լա։

ՄԻՆՉԱՄԻՒ ԻԸ

Ա՛հիպէ Սաղմոսուն Ընլահա ի՛թիմասը։ 4
Օնուն՝ եօլունու պիլմէք իչինն՝ 7 կիւնահ-
տան ա՛ֆվ իչինն՝ 16 վէ ճիւմլէ սրգընթը-
լարընտան խէլաս պուլմագ իչինն տուա՛ոը։

Դաւիթին Ա՛էզմուրու։

1 Նա՛ Բապպ՝ ՙճանըմը սանա
2 գալտըրըրըմ։ Նա՛ Ընլահըմ՝
ըսանա կիւվէնտիմ, ուլթանմայըմ.
ետիւշմէնլէրիմ՝ իւզէրիմէ իֆթի-
3 խար էթմէկին։ Ա՛անա ճիւմլէ միւն-
թազիր օլանլար տախի ուլթանմա-
յալար. պօշունա խայընընլըգ էտէն-
4 լէր ուլթանընըն։ Նա՛ Բապպ՝ պա-
նա ՙեօլլարընը պիլտիր. պանա
5 թարիգլէրինի էօյրէթ։ Պէնի կէը-
չէքիչինտէ կէզտիր, վէ պանա
թա՛լիմ էյլէ, զիրա խէլասըմընն
Ընլահը սէն սին. պիւթիւն կիւն
6 սանա միւնթազիր իմ։ Նա՛ Բապպ՝
ԷմերհամԷթլէրինի վէ ի՛նայէթլէ-
րինի զիքր էյլէ. զիրա օնլար է-
7 զելի տիր։ ՙԿէնճլիյիմին կիւնահ-
լարընը վէ գապահաթլարընը խաթ-
րընա կէթիրմէ. սէն Էի՛նայէթի-
նէ կէօրէ էյլիյինին սէպէպնինտէն՝
պէնի զիքր էյլէ հա՛ Բապպ։
8 Բապպ էյի վէ տօղրու տուր. օն-
տան էօթիւրիւ կիւնահքեարլարա
9 եօլու էօյրէտիր։ Օ՝ մահճուպ-
լարը չէրիա՛թտե կէզտիրիր. հէմ
մահճուպլարա քենտի եօլունու
10 էօյրէտիր։ Բապպըն հէվի եօլլարը՝
օնուն ա՛հտընը վէ չէհատէթլէրի-
նի սագլայանլարա ի՛նայէթ վէ
11 հագիգաթ տըը։ Նա՛ Բապպ՝
Էիսմին իչինն պիլնամուսլուղումու
ա՛ֆվ էյլէ, զիրա ըպէօյիւք տիւր։
12 Բապպտան գօրգան չու ատէմ
քի՛մ տիր. ֆօնա սէչտիյի եօլու
13 էօյրէտճէք տիր։ ըՕնուն ճանը
էյլիքտե սաքին օլաճագ. վէ

ա Սաղ. ՀՂ. 4։ ՀԵՖ. 8։ Ողբ. գ. 41։
բ Սաղ. իբ. 5։ լ՚. 1։ ԼՃ. 8։ Նա-
իբ. 16։ խԹ. 23։ Հռով. ժ. 11։
գ Սաղ. ժՂ. 4։
դ Նհ. ԼՂ. 13։ Սաղ. ե. 8։ իԸ. 11։ ՀՁ. 11։ ԺՀ։ ՃԵՀ. 8, 10.
ե Սաղ. ՃԷ. 17։ ՃՀ. 1։ ՀԷ. 1։ Նա կԳ. 15։ Նրեմ. Լ. 11։
զ Հոբ. ԺՂ. 26։ ի. 11։ Նրեմ. գ. 25։
է Սաղ. ծՅ. 1։
ը Սաղ. Լ՚. 3։ ՀԹ. 9։ ՃԻ. 21։ ՃԵԵ. 11։
թ Պաւղ՝ Հռով. ե 20։
ժ Սաղ. Լ. 23։
ի Ընաւկ. ԺԹ. 23։

ա Նհ. Թ. 29։ ԺԹ. 5, ի Օր. Ժ. 14։ Հոբ. խա. 11։ Սաղ. Ճ. 12։ ա Սոր. Ժ. 26։
բ Հեն. ա. 9։ Հոբ. ԼԸ. 6։ Սաղ. ՃԷ. 5։ ՃՀ. 6։ Ա պնտ. Է. 5։
գ Սաղ. ԺԵ. 1։
դ Հոր. ԺԷ. 9։ Նա. Լ. 15, 16։ ա Տիմ. Բ. 8։
ե Սաա. Ե. 8։
զ Սաղ. ԺՃ. 4։
է Սաղ. իԷ. 8։ ՀՒ. 4։
ը Նա. իՀ. 2։
թ Սաղ. ՂԷ. 6։ Սաղ. Գ. 1։ ա Սոր. Բ. 8։

ՂԱԼԻՒՐԻՅԵԼԻ եեղի միրաա էտէՃէք։
14 Էրապպրն միւսաո՛հիպէԼի՝ օնտան
գօրգանլար իչիւն տիւր • վէ օնուն
ա՛հտը՝ օնլարա թա՛լիմ էԼմէք ի-
15 չիւն տիւր ։ Ինկօղլէրիմ տայիմա
Բապպա տօղրու տուր • զիրա ա-
յագլարըմը աղտան չզգարան օ
16 տուր ։ Պանա տէօն , վէ պանա
մէրհամէթ գըլ • զիրա պէն եալը-
17 Նըզ վէ տէրտիմէնտ իմ ։ Նիւրէյի-
մին սըգլէԼէրի չօղալտը • պէնի
18 սըգընԼարըմտան չգգար ։ Տէր-
տիմէ վէ միՆէԼիմէ պագ • վէ
ՃիւմԼէ կիւնահլարըմը ա՛ֆվ էյ-
19 լէ ։ ՏիւՆԼէրիմէ պագ , զիրա
չօղալտըլար • վէ պէնտէն՝ զա-
լիմ իքրահլըդ իլէ իքրահ էթտի-
20 լէր ։ Ո՛անըմը սագլա , վէ պէնի
խէլաս էյլէ • ՅուԼանմայըմ , զի-
21 րա սանա սըղընտըմ ։ Պէնի քեա-
միւլիք վէ տօղրուլուգ հրֆըզ էյ-
լէսին • զիրա սանա միւՆԹազիր իմ ։
22 Նա՞ Ընլահ՝ Իսրայէլի ՃիւմԼէ
սըգլէԼէրինտէն Դխէլաս էյլէ ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԻՕ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ սընանմագ իչիւն Ընլահա նիյաղը , ֆ վէ օնուն քեամիւլիյինին իգ-
բարը ։ 9 Նաբամազլարըն եօլիւմիւնտէն գուրթուլմաղա տուա՛սը ։

Դաւիթին Ա՛ԷՂՈՒԹՈՒ ։

1 Նա՞ Բապպ՝ ՞պէնի մուհաքէմէ
էյլէ , զիրա ՔէմմԼիյէթիմտէ
եիւրիւտիւմ • հէմ Ֆբապպա կիւ-
վէնտիմ , գըմըլտանմայաճաղըմ ։
2 Ֆպէնի թէՃրիպէ էյլէ՝ ե՞ Բապպ ,
վէ պէնի սընա • պէօպրէքլէրիմի
3 վէ եիւրէյիմի գալլ էյլէ ։ Ո՞իրա
ի՛նայէթին՝ կէօզլէրիմին էօնիւնտէ
տիր • վէ Ֆսէնին կէրչէքլիյինտէ
4 եիւրիւտիւմ ։ Ղպաթըլ ատէմլէր
իլէ օթուրմատըմ • վէ միւրայըլար
իլէ պէրապէր վարմայաճաղըմ ։
5 Ֆնարամազքաբլարըն ՃէմաաԹլըն-
տան իքրահ էթտիմ • վէ Ըֆասրգ-
6 լար իլէ օթուրմայաճաղըմ ։ Այլ-
լէրիմի Ֆսուչսուզլուգ իլէ եայգա-
յըպ՝ մէզպահընը տօլաշաճաղըմ
7 եա՞ Բապպ • Ո՞վ թէչէնքաբիր սէ-
սինի իչիւթտիրէյիմ , վէ ՃիւմԼէ
մի՛ւՃիզաԹլարընը նագլ էտէյիմ ։
8 Նա՞ Բապպ՝ Ֆէվինին մէքեանընը
վէ սէնին Ճէլալինին սաքին օլտուս-
ղուս մահալի սէվտիմ ։
9 Ֆո՛անըմը կիւնահքաբլար իլէ՝
էօ՛մրիւմիւ գանլը ատէմլէր իլէ
10 պէրապէր ալմա , քի օնլարընն Ֆ-
լինտէ խասիյէթ վար , վէ սաղ
էլլէրի Ֆրիչվէթ իլէ տօլու տուր ։
11 Ընմա պէն՝ Ֆքէմալիյէթիմտէ եիւ-
րիւրիւմ • պէնի խէլաս էտիպ՝ պա-
12 նա մէրհամէթ գըլ ։ ՖԸյաղըմ
Ֆտօղրուլուգտա տուրուր • ՞ՃէմմաԹ
ա՛թլարտա Բապպա պէրէքէթ օ-
գույաճաղըմ ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԻՒ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ընլահըն հիմայէթինէ ֆ՛թիմատը , ղ վէ տիւշմընլէրինտէն գաւրթուլմաղա տուա՛սը ։

Դաւիթին Ա՛ԷՂՈՒԹՈՒ ։

1 Բապպ ՞ըղըղըմ վէ Ֆխէլասըմ
տըր , քիմտե՞ն գօրգայըմ •
Ֆբապպ է՛օմրիւմիւն փէնահկահը
տըր , քիմտե՞ն խավֆ էտէյիմ ։
2 Նչարամազլար՝ խասիմլէրիմ վէ
տիւշմընլէրիմ Ֆէթիւմի նէմէք ի-
չիւն իւզէրիմէ եագլաշտըգլարըն-
տա՝ օնլար գայտըլար , վէ տիւշ-
3 տիւլէր ։ Ֆնյէր պիր օրտու պէ-
նի մուհասէրէ էթսէ տէ՝ եիւրէ-
յիմ գօրգմազ • իւզէրիմէ ՃէնԹ
գալգսա տէ՝ պէն պուընտա պա էմ-
4 Ֆնիյէթտէ իմ ։ Ղբապպտան պիր
չէյ տիւէտիմ • օնու թալսադ էտէ-
րիմ քի՝ էօ՛մրիւմիւն ՃիւմԼէ կիւն-
Լէրինտէ Ֆբապպըն էվինտէ օթու-
րայըմ՝ չէօյլէ քի Ըբապպըն ՃէմմաԼինի կէօրէյիմ , վէ հէյքէլինտէ
5 օնու արայըմ ։ Ո՞իրա պէլա կիւ-
նիւնտէ պէնի խայմսինտէ Ֆկիղլէ-
յէՃէք , պէնի չատըրընըն էօրթիւ-
սիւնտէ էօրթէՃէք • պէնի Ֆգայա
իւզէրինէ գալտըրաճագ ։
6 Վէ չիմտի էթրաֆըմտա օլան
տիւշմընլէրիմ իւզէրինէ Ֆպաշըմ
եօգարը գալգաՃագ , վէ օնուն չա-
տըրընտա ալգըշսէտասը իլէ գուր-
պանլար սունաճաղըմ • Բապպա ի-
լահի վէ մէզմուր օգույաճաղըմ ։
7 Նա՞ Բապպ սէսիմի տինկլէ , նիւսա
էտէրիմ , վէ պանա մէրհամէթ է-
8 տիպ՝ պանա Ճէվապ վէր ։ Ղնյիւ-
զէմիւ թալսադ էտին պէՓոկյէՈՓէ ,
եիւրէյիմ սանա՝ Նա՞ Բապպ եիւ-

կիւվէնտի , վէ եարտըմ պուլ-
տուսմ . իմտի եիւբէյիմ մէսրուր
օլաճադ , վէ իլահիմ իլէ օնա
8 թէշէքքիւր էտէճէյիմ : Ապպ
օնլարա գուվվէթ տիր . հէմ մէսի-
9 հինէ՝ խէլաս գալէ՛սի տիր : Գաւ-
մընը խէլաս էյլէ , վէ Ամրասընը
միւպարէք գրլ . վէ օնլարը կիւթ ,
հէմ օնլարը էպէտէն եիւճէլթ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ԻԹ

Յէհոտի խալգընդն գուվվէթի վէ էմնիյէթ
փունկարը օլսն Աշլահա համո ու սէնա էր-
մէյէ պիր տա՛վէթ :

Դաւիթին Աէզմուրս :

1 Աշ գուտրէթ սահիպլէրի՝ Ապ-
պա թագրիր էտին . Ապպա
ճէլալ ու գուտրէթ թագրիր է-
2 տին : Ապպա՝ օնուն իսմինին ճէ-
լալինի թագրիր էտին . Ապպա
ա՛զիզ զինէթի իւէ սէճտէ գրլըն :
3 Ապպընը սէսի սուլարըն իւզէրին-
տէ տիր . Ճէելիլ Աշլահ կիւրլէր .
Ապպ՝ չօգ սուլարըն իւզէրինտէ
4 տիր : Ապպընը սէսի գուվվէթ ի-
լէ տիր . Ապպընը սէսի ա՛զամէթ
5 իլէ տիր : Ապպընը սէսի՝ էրզ ա-
ղաճլարընը գըրար . Ապպ Ղի-
բանանըն էրզ աղաճլարընը տախի
6 գըրաճագ տըր : Վէ Օնլարը պու-
ղաղու կիպի՝ Իբրանանը վէ Ա-
բրիօնու քէրքէտան եավրուսու կիպի
7 սըղրատըը : Ապպընը սէսի՝ աթէշ
8 ա՛լէվլէրի սաչար : Ապպընը սէսի՝
չէօլիւ տիթրէտիր . Ապպ՝ Վհա-
9 դէս չէօլիւնիւ տիթրէտիր : Ապ-
պընը սէսի՝ Հիէյիքլէրի տօղուր-
տուր , վէ օրմանլարը սօյար . վէ
Հէյքէլինտէ Հէփիսի՝ Ա՛էլիլ պի՛ն
10 տէրլէր : Ապպ Ըթուֆանտա օ-
թուրտու . Հէմ Ապպ էպէտէն
11 փատիշահ օթուրուր : Ապպ
գավմընա գուվվէթ վէրէճէք .
Ապպ՝ գավմընը սէլամէթ իլէ մի-
պարէք գըլաճագ տըր :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ւ

Աշհիպի Աղմոսուն Աշլահա՝ իհսան էթմե-
յի խէլաւէր իչիւն համո ու սէնաը : Ա Օ-
ձուն՝ ախէրլէրինի տէ օնա համո ու սէնա
էթմէյէ ատա՛վէթ էյլէսինի :

Դաւիթին Էվի թէպրիքլինին իլա-
հի Աէզմուրս :

1 Աէնի եիւճէլտէճէյիմ՝ եա՛

զիւնիւ թալապ էտէճէյիմ տէտի :
9 Ի Աշհիւզիւնիւ պէնտէն կիզլէմէ ,
ղազապ իլէ գուլուսնու ըէտտ էյ-
լէմէ . պէնիմ եարտըմըմ օլտուն ,
պէնի պրագմա վէ պէնի թէրքը էթ-
10 մէ՝ եա՛ խէլասըմընն Աշլահը : Ծպա-
պամ վէ անամ պէնի թէրքը էթ-
տիլէր իսէ տէ , Ապպ պէնի գա-
11 պուլ էտէճէք տիր : Աշա՛ Ապպ՝
տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն Ի պանա
եօլուսնու էօյրէթի , վէ Ի պէնի տօղրու
12 եօլա գուլաղըզլա : Պէնի Ի խաս-
միմին միւրատընա թէսլիմ էթմէ .
զերա Ի իւզէրիմէ՝ եալան չահիտլէր
վէ զուլմ փիւսքիւրընլէր գալգտը-
13 լար : Ի նանմասա իտիմքի՝ Ի եաշա-
յանլարըն եէրինտէ Ապպընն էյ-
լէյինի կէօրէյիմ , վա՛յ պանա :
14 Ի Ապպա միւնթազիր օլ , գուվ-
վէթլէն , վէ եիւբէյին ճէսարէթ-
լէնսին . իմտի Ապպա միւնթա-
զիր օլ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ԻՀ

Աշհիպի Աղմոսուն՝ մէշագթաթ զէմանընտա
օնա մէրհամէթ էթսին տէյիւ Ալլահա նէյա-
զը : 6 Օնուն Աշլահա թէէլքքիւրիւ :

Դաւիթին Աէզմո-րսո- :

1 Ա անա չաղըրըրմ՝ եա՛ Ապպ .
եա՛ Գայատ՝ Ա պանա սիւքիւթ
էթմէ . Ի օլմայա քի՝ սէն պանա
սիւքիւթ էթմէք իլէ , չուգուրա
2 էնէնլէրէ պէնկգէր օլայըմ : Աա-
նա ֆէրեատ էթտիյիմտէ՝ ա՛զիզ
Ի միհրապընա տօղրու Ի էլլէրիմի
գալտըրտըղըմտա՝ նիյազըմընն սէ-
3 սինի իշլիթ : Պէնի Ի ֆասըգլար իլէ
վէ եարամազլըգ իշլէյէնլէր իլէ՝
Ի գօնշուլարընա սէլամէթ սէօյլէ-
յիսլ եիւբէյբէլէրինտէ քէմլիք օ-
4 լանլար իլէ սիւրիւքլէմէ : Օնլա-
րա՝ Ի ֆիյլէրինէ կէօրէ վէր , վէ
օնլարա՝ իշլէրինին քէօթիւլիւյիւ-
նէ կէօրէ՝ էլլէրինին ա՛մէլինէ կէօ-
րէ վէր . օնլարա՝ ճէզալարընը վէր :
5 Ի Օնլար Ապպընն ա՛մէլլէրինի վէ
օնուն էլլէրինին իշլինի ֆէհմ էթ-
մէտիքլէրի իչիւն՝ օնլարը նըզա-
ճագ , վէ օնլարը մա՛մուր էթմէ-
6 յէճէք տիր : Ապպ միւթէպարիք
օլսուն . զերա նիյազըմընն սէսինի
7 իշլիթտի : Ապպ Ի գուվվէթիմ վէ
գալգանըմ տըր . Ի եիւբէյիմ օնա

Թագաւոր , զիրա պէնի պաՆՈՒՓ-
պան չըգարտըն . վէ տիւշմէնէ-
ը Սաղ. ԽԷ. 2 : Լ. 19. 24 : 2 րիմի՝ Բպէնտէն էօթիւրիւ սէվին-
թ Սաղ. Ղ. 3 : ՃԳ. 3 : 2 տիրմէտին : Այ՞ Ըլլահըմ Թապպ՝
սանա ֆէրեատ էթիւրիմ , վէ Բպա-
ժ Սաղ. ՃՂ. 13 : 3 նա չիֆա վէրտին : Այ՞ Թապպ՝
ճանըմը մէզարտան չըգարտըն .
ի Սաղ. ԻԷ. 1 : Էշուգուրա էնէնլէր արասընտա պա-
ա Ն. ԺՂ. 4 : Սաղ. ՂԷ. 12 : նա Հայաթ վէրտին :
4 Ղ Թապպա մէզմուր օգուլուն՝
եա՞ օնուն սալիհլերի , վէ օ-
նուն ա՛զիզ ղնքրինէ չիւքր Է-
ե Սաղ. ՃԳ. 9 : Ես. ԻՂ. 20 : ծՃ. 7 : 5 տին : Օ՞իրա օնուն ղազապընտա
Ե Ա. 8 : Բ Կոր . Գ. 17 : Բտապահլայըն
ը Սաղ. ԿԷ. 3 : ղազըղ ՀՂԼԷ :
թ Սաղ. ՃԻՂ. 5 : 6 Պէն իսէ Բասուտէ Հալիմտէ
ժ Յով. ԽԲ. 18 : տէտիմ՛քի՝ Այպէտէն գըմըլտան-
ի Սաղ. ՃԳ. 29 : 7 մայաՃաղըմ : Այ՞ Թապպ՝ Հիւս-
նիւ բրիզան իլէ տաղըմա գուվ-
վէթ սապիթ էթտին . Նեիւզիւնիւ
սագլատըն , պէն շաշմըշ օլտում :
8 Պանա չաղըրըրըմ եա՞ Թապպ ,
9 վէ Թապպա նիյաղ էտէրիմ : Պէն
չուգուրա էնէր իսէմ , գանըմտան
լ Սաղ. Ջ. 5 : ՃԸ. 11 : ՃԺԲ. 17 : ՃԻԲ. 17 : Այ. ԼԸ. 18 : նէ՞ ֆայիտէ օլուր . Էթօփրագ սէ-
նի մէտո էտէ՞ր մի , սէնին հագի-
10 գաթլընը նագլ էտէ՞ր մի : Նչիմ՝
եա՞ Թապպ , վէ պանա մէրհամէթ
գըլլ . եա՞ Թապպ՝ պանա եարտըմ
ի Ի Մնաց . Գ. 14 : Այ. Կ՚Ա. 3 : Այ-
րեմ. ԼՁ. 4 : 11 ՃՀ օլ : Էնասըմը պանա բագսա
ժ Սաղ. ՕԷ. 8 : տէօնտէրտին . չուլուսմու չէօզիւպ՝
12 պանա չաղըղ գուշաթտըն . Ինա
քի Ժտէրունիմ սանա մէզմուր օ-
գուլուպ՝ սուս օլմայա . եա՞ Ըլ-
լահըմ Թապպ՝ սէնի էպէտէն մէտո
էտէՃէյիմ :

ՄԻՆՉՄԱՒՈՒՐ ԼԸ

Սահիպի Սաղմոսաւն Ըլլահա Բ՛թիմատընըն թագաւորի , վէ օնուն եարտըմընը մաթլըպ էթտիյի : 19 Ըլլահըն՝ օնտան գօրգանլարա էյլեյի :

Մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու :

ա Սաղ. ԽԲ. 5 : ԽԷ. 3 : Հա. 1 : Այ. Խթ. 33 :
Բ Սաղ. ՃԽՁ. 1 :
գ Սաղ. Հա. 3 :
1 Այ՞ Թապպ՝ ա՞սանա սըղընտըմ՝
էպէտէն ուԹթանմայըմ . Բսա-
ուագաթըն իլէ պէնի գուրԹար :
2 Գ՞ուլլաղընը պանա մէլլ էթ , պէ-
նի թէզ գուրԹար . պէնի խէլաս
էթմէք իչիւն պանա գուվվէթլու
3 գայա՝ Հիսարլը խանէ օլ : Օ՞իրա
գայամ վէ Հիսարըմ սէն սին . վէ
էիմին իչիւն պէնի գուլաղուզա ,
4 վէ պէնի իրչատ էյլէ : Պէնիմ ի-
չիւն կիզլիճէ գուրտուգլարը աղ-
տան պէնի չըգար . զիրա գուվվէ-
5 թիմ սէն սին : Ղ՞ուհումու սէնին
էլինէ թէսլիմ էտէրիմ . սէն պէ-
նի ֆիտա էյլէտին՝ եա՞ հագ Ըլ-
6 լահ Այհովա : Բ՞պօղ պաթրլլըգ-
լարը կէօզետէնլէրտէն իքրահ էթ-
տիմ . պէն իսէ՝ Թապպա կիւվվէն-
7 տիմ : Այէնին ի՛նայէթին իլէ շազ
ու մէսրուր օլուրում . չիւն քի
տէրտի՞ի կէօրտիւն , Բսըգլէթլէր-
8 տէ ճանըմը պիլտին : Այ է պէնի
Բտիւշմէն էլինէ թէսլիմ էթմէտին .
Ժայագլարըմը կէնիշլիքտէ տուր-
տուրտուն :
9 Պանա մէրհամէթ գըլ եա՞
Թապպ , զիրա սըգլէթտէ իմ .
Էկէօզիւմ՝ ճանըմ՝ վէ գարընըմ՝
10 գաւսավէթտէն իփրանտը : Օ՞իրա
էօ՛մրիւմ էլէմ իլէ՝ վէ ելլարըմ
աՀուզար իլէ տիւքէնտի . ա՛զա-
պլըմտան տէրմանըմ չէօքտիւ , վէ
11 Ըքէմիքլէրիմ իփրանտը : Ձիւմ-
լէ խասիմլէրիմէ վէ Բզկյատէսին-
ճէ գօնշուլարըմա Ժհագարէթ
հէմ աշնալարըմա գօրգու օլ-
տում . Բտիշարըտա պէնի կէօ-
12 րէնլէր՝ պէնտէն գաչըպլար : Լ՞օլ-
միւշ կիսլի խաթրտան ուռնուտուլ-
տում . զայ՝ օլմուշ գապ կիսլի օլ-
13 տում : Օ՞իրա Չօգլարըն զէմմի-
նի իչիթտիմ . Ւէթրաֆտան գօր-
գու վար իտի . Ա՛լէյհիմէ պիր-
լիքտէ մէշվերէթ էթտիքլէրինտէ ,
ճանըմը ալմաղա գաստ էթտի-
լէր :
14 Ը՞մմա պէն սանա կիւվվէնտիմ
եա՞ Թապպ . Այէն Ըլլահըմ սըն
15 տէտիմ : Ալ ագթլարըմ սէնին էլին-
տէ տիր . պէնի՝ տիւշմէնլէրիմ Ե-
լինտէն վէ պէնի գօվալայանլար-
16 տան գուրԹար : Նչիզլիւնիւ գու-
լունուն իւզերինէ այտընլատ . ի՛-
նայէթին իլէ պէնի խէլաս էյլէ :
17 Այ՞ Թապպ ԺուԹանմայըլ՝ , չիւն
քի սանա նիտա էթտիմ . ֆասրգ-
լար ուԹանսըն , Ժմէզարտա սիւ-
18 քիւթ գալսընլար : Այատրլըն ա՛-
լէյհինէ Ղղուրուր վէ հագարէթ

ե Սաղ. ԺՂ. 1, 2 :
է Սաղ. ԻՃ. 3 : ԽԷ. 11 :
զ Նում. ԻՃ. 16 : Փսղ. Է. 58 :
է Ելից. Բ. 8 :
ը Ելից. Ժ. 27 :
թ Բ Օր. ԼՃ. 30 : ա Թագ. ԺՃ. 46 : ԻՃ. 10 :
ժ Սաղ. Ջ. 1 : ԺՃ. 19 :
ի Սաղ. Ջ. 7 :
լ Սաղ. ԼՃ. 3 : ԱՃՃ. 3 :
խ Ելից. ԺԲ. 13 : Սաղ. ԼՃ. 11 : ԱԷ. 8 : 18 :
ծ Սաղ. ԽՁ. 8 : Այ. ծՂ. 4 :
կ Սաղ. ԿՃ. 8 :
Հ Սաղ. ՃԷ. 5, 5 :
յ Երեմ. Ի. 10 :
ղ Երեմ. Շ. 25 : Ի. 3 : Ողբ. Բ. 22 :
ճ Ծատ. ԻՃ. 1 :
մ Ցնոս. Ջ. 25, 26 : Սաղ. Ղ. 6 : ԿՀ. 1 :
յ Սաղ. ԻԷ. 2 :
ն Սաղ. ՃՀԷ. 17 :
շ Ա Թագ. Բ. 3 : Սաղ. ղԲ. 4 : Հաւգ. 15 :

Digitized by Google

իւէ ֆօտուլանէ սէօյլէյին եալանաճը տուտագլար՝ ՚լալ օլսուն։
19 Ալէնտէն գօրգանլար իչիւն սագլատըղը՝ սանա կիւվէնէնլէր իչիւն ատէմ օղուլլարընըն էօնիւնտէ իճրա գըլտըղը էյլիք քեսնիւ-
20 լէյին ՚ւնէ պէօյիւք տիւր։ Օնլարը ինսան ֆիթնէսինտէն՝ ՚քէնտի եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնտէ էօրթէճէքսին. Ըօնլարը տիլլէրին նիզա՛սընտան խայրետէ սագլայաճադըն։
21 Պապպ միւթէպարիք օլսուն, քի ՚ին՛նայէթինի պանա ՚հիսարլը չէհրտէ ա՛ճայըպ գըլտը։
22 Պէն իսէ ՚հշաշգընլըղընտա տէտիմ քի՝ Ալէնին կէօզլէրին էօնիւնտէն ՚քէսիլտիմ. լաքին սանա ֆէրեհատ էթտիյիմտէ՝ նիյապտընը սէսինի իւ-
23 չինտին։ ՚Պապպը սեվվին՝ նա՛ օնունն հէփ սալհէլերի. Պապպ՝ միւմինլերի սագլար, վէ մաղըուրլուգ իլէ հարաքէթ էտէնին ճէ-
24 զասընը գլյատեսի իլէ վէրիր։ Նա՛ ճիւմլէ Պապպա իւմիտ էտէնլէր՝ ՚դուվվէթլէնէնին, վէ եիւրէյինիզ ճէսարէթլէնէնին։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԼՐ

Ալիւահլարը ա՛ֆվ օլմուշ ատէմին սսա՛տէթի վ3 Սահիպի Սաղմոսուն քէնտի թէճրիւպէսի։ 8 Սատգլարընը սէլամէթի։

Դաւիթին չի՛րի։

1 Ալ՛, ՚ե մուխլուս ՚գապահաթը ա՛ֆվ օլունմուշ՝ կիւնահը էօրթիւլ-
2 միշ քիմսէյէ։ ՚Նէ մուխլուս օլ ատէմէ քի՝ Պապպ օնա ՚եարամազլըգ սայմազ, վէ ՚եօնուն բուհունտա հիլէ եօգ տուր։
3 Ալիւքիւթ էթտիյիմտէ, պիւթիւն կիւն ֆիղանըմտան քէմիքլէրիմ իփ-
4 բանտը։ Օ՚իրա կիւնտիւզ վէ կէճէ պէնիմ իւզէրիմէ ՚եէլին աղըրլազլըյսր. Նէմիմ եաղ գօրագլըղընա
5 տէօնտիւ. սէլա։ Կիւնահընը սսանա պիլտիրէյիմ, վէ եարամազլըղընը կիւզլէմէտիմ. ՚ետէտիմ քի՝ Գասապահաթլարընտան էօթիւբիւ Պապպա իպրար էտէյիմ. վէ սէն կիւնահընըն եարամազլըղընը ա՛ֆվ էթտին. սէլա։
6 Պունտան էօթիւբիւ հէր սալհի՝ իւէ ֆօտուլանէ սէօյլէյին եալանաճը տուտագլար՝ ՚լալ օլսուն։
19 Ալէնտէն գօրգանլար իչիւն սագլատըղը՝ սանա կիւվէնէնլէր իչիւն ատէմ օղուլլարընըն էօնիւնտէ իճրա գըլտըղը էյլիք քեսնիւ-
20 լէյին ՚ւնէ պէօյիւք տիւր։ Օնլարը ինսան ֆիթնէսինտէն՝ ՚քէնտի եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնտէ էօրթէճէքսին. Ըօնլարը տիլլէրին նիզա՛սընտան խայրետէ սագլայաճադըն։
21 Պապպ միւթէպարիք օլսուն, քի ՚ին՛նայէթինի պանա ՚հիսարլը չէհրտէ ա՛ճայըպ գըլտը։
22 Պէն իսէ ՚հշաշգընլըղընտա տէտիմ քի՝ Ալէնին կէօզլէրին էօնիւնտէն ՚քէսիլտիմ. լաքին սանա ֆէրեհատ էթտիյիմտէ՝ նիյապտընը սէսինի իւ-
23 չինտին։ ՚Պապպը սեվվին՝ նա՛ օնունն հէփ սալհէլերի. Պապպ՝ միւմինլերի սագլար, վէ մաղըուրլուգ իլէ հարաքէթ էտէնին ճէ-
24 զասընը գլյատեսի իլէ վէրիր։ Նա՛ ճիւմլէ Պապպա իւմիտ էտէնլէր՝ ՚դուվվէթլէնէնին, վէ եիւրէյինիզ ճէսարէթլէնէնին։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԼՐ

Ալիւահլարը ա՛ֆվ օլմուշ ատէմին սսա՛տէթի վ3 Սահիպի Սաղմոսուն քէնտի թէճրիւպէսի։ 8 Սատգլարընը սէլամէթի։

1 ՚Նէ՛ մուխլուս ՚գապահաթը ա՛ֆվ օլունմուշ՝ կիւնահը էօրթիւլ-
2 միշ քիմսէյէ։ ՚Նէ մուխլուս օլ ատէմէ քի՝ Պապպ օնա ՚եարամազլըգ սայմազ, վէ ՚եօնուն բուհունտա հիլէ եօգ տուր։
3 Ալիւքիւթ էթտիյիմտէ, պիւթիւն կիւն ֆիղանըմտան քէմիքլէրիմ իփ-
4 բանտը։ Օ՚իրա կիւնտիւզ վէ կէճէ պէնիմ իւզէրիմէ ՚եէլին աղըրլազլըյսր. Նէմիմ եաղ գօրագլըղընա
5 տէօնտիւ. սէլա։ Կիւնահընը սսանա պիլտիրէյիմ, վէ եարամազլըղընը կիւզլէմէտիմ. ՚ետէտիմ քի՝ Գասապահաթլարընտան էօթիւբիւ Պապպա իպրար էտէյիմ. վէ սէն կիւնահընըն եարամազլըղընը ա՛ֆվ էթտին. սէլա։
6 Պունտան էօթիւբիւ հէր սալհի՝ ՚Պապպան մէշվէրէթինի իսթէյէ էտէր, գավմլարընն նիյէթլէրինի պօշա չըգարըր։ ՚Պապպն մէշվէրէթի էպէտէն՝ օ-
ղպուլունտուղուն վագթտա սանա նիյազ էտէճէք. Հէման չօգ սուլար ճօշղունլուղունտա օնա տէյ-
7 մէյէլէր։ ՚Նէն սիփէրիմ սին. պէնի սըգընթրտան հըփզ էտէրսին. էթթաֆիլմը ՚եուրթուլուշ ալգըշարը իլէ գուշատըրսըն. սէլա։
8 Սանա ֆէհմ վէրէյիմ՝ վէ օլ կիտէճէյին եօլու սանա էյրէտէյիմ. իսթիշարէ էտէյիմ, կէօզիւմ՝ իւ-
9 զէրինտէ օլա։ ՚Ցէհմի օլմայան ՚եատ կիպի վէ գաթըր կիպի օլման. սանա հագլամազլար, մէյէր քի օնլարը՝ զիյնէթլէրի օլսն գանթըրմալը կէմ իլէ պաղլայասըն։
10 ՚Ցասըղըն ա՛զապլարը չօգ օլուր. ամմա ՚Պապպա կիւվէնէնին էթ-
11 րաֆընը ի՛նայէթ գուշատը։ ՚Նա՛ սատըգլար՝ Պապպա շաղ ու մէսբուր օլուն, վէ ճիւմլէ եիւրէյի տօղրու օլանլար՝ ալգըշ էտին։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԼԳ

Ըլլահա էյլիյի իւիւն՝ 6 գուվվէթի իչիւն՝ 12 վէ մուգատտէրի իչիւն համտ ու սէնա էթմէյէ պիր տա՛վէթ։ 20 Պապպըն խալգընըն եարատմը օլտուղու։

1 ՚Նա՛ սատըգլար՝ Պապպա ալգըշ էտին. ՚Թէսպիհաթ տօղրուշ-
2 լարա եադըշըր։ Պապպա թանպուր իլէ համտ էտին. օնա ՚եօն թէլլի սանթուր իլէ մէզմուր օգուլսուն։
3 Օնա ՚եէնի իլահի օգուլսուն. շազլըգ սէտասը իլէ պիր խօշճա չա-
4 լըն։ Օ՚իրա Պապպն քէլամը տօղրու՝ վէ ճիւմլէ իշլէրի հագի-
5 գաթ իւզրէ տիր։ ՚Նյատագաթ վէ շէրաա՛թ սէվէր. ՚Պապպըն ի՛նայէթի իլէ եէր տօլու տուր։
6 ՚Նկէօքլէր Պապպըն սէօղիւ իլէ՝ վէ օնլարըն ՚եճիւմլէ ճիւմհիւրիւ ՚օնունն աղըընն բուհու իլէ եափըլ-
7 սր։ ՚Ցէնիղլին սուլարընը եըղըն կիպի եըղան՝ էնկինլէրի խազինէլէ-
8 րէ գօյան օ՛ տուր։ Պիւթիւն եէր Պապպտան գօրգսուն. տիւնեանընն ճէմի՝ սաքինլէրի օնտան խավֆ
9 էթսինլէր։ Օ՚իրա ՚օ տէտի, վէ օլտու. օ էմր էթտի, վէ գայիմ օլտու։
10 ՚Պապպ թայիֆէլէրին մէշվէրէթինի իսթէյէ էտէր, գավմլարընն նիյէթլէրինի պօշա չըգարըր։ ՚Պապպն մէշվէրէթի էպէտէն՝ օ-

* Սաղ. ժբ. 8։
ե Նա. կղ. 3։ ա Կոր. բ. 9։
պ Սաղ. իէ. 5։ լբ. 7։
ջ Հօր. է. 21։
ո Սաղ. ժէ. 7։
ս ա Թագ. իգ. 7։
վ ա Թագ. իգ. 28։ Սաղ. ճյղ. 11։
տ Նա. լբ. 11, 12։ Ոդե. գ. 54։ Հոպե. բ. 4։
ր Սաղ. լճ. 9։
ց Սաղ. իէ. 14։

ա Սաղ. ձն. 3։ Հռով. 6, 7, 8։
բ ի Կոր. ն. 19։
գ Հօհ. ա. 47։
դ ա Թագ. է. 6, 11։ Հօր. լչ. 7։ Սաղ. լը. 2։
ե Ռառկ. իբ. 13։ Նա. կ. 24։ Գաղ. 18. 21, Եբ. ա Հօհ. ա. 9։

ղ Նա. ծէ. 6։ Հօհ. է. 34։
ը Սաղ. թ. 9։ իէ. 5։ լա. 20։ ճյթ. 114։
ը Ռառկ. իզ. 3։ Հակ. գ. 3։
ը Նշ. ժէ. 1։ Գատ. է. 1։
ի Թագ. իբ. 1։
ժ Պա՛գ Հօր. լէ. 11։
ի Ռառկ. ժգ. 21։ Հռով. բ. 9։
լ Սաղ. լէ. 8։ ձղ. 13։ Ռառկ. ժգ. 20։ Երեմ. ժէ. 7։
խ Սաղ. կղ. 10. կը. 8։

ա Սաղ. լբ. 11։ ղէ. 12։
բ Սաղ. ճկէ. 1։
գ Սաղ. ղբ. 3։ ճխղ. 9։
դ Սաղ. ղղ. 1։ ղբ. 1։ ճխղ. 9։ ճխի. 1։ Նա. խբ. 10։ Հայտ. է. 9։
ե Սաղ. ժա. 7։ խե. 7։
զ Սաղ. ճ՛լբ. 63։
է Ծն. ա. 6, 7։ Երբ. ժա. 3։ բ պետ. գ. 5։
ը Ծն. բ. 1։
ը Հօր. իչ. 13։
ի Ծն. ա. 9։ Հօր. իչ. 10։ լբ. 8։
ժ Ծն. ա. 3։ Սաղ. ճխբ. 5։
լ Նա. բ. 10։ ժբ. 3։
խ Հօր. իգ. 13։ Ռառկ. ժբ. 21։ Նա. խչ. 10։

Digitized by Google

11 Նուն եհուդայինին նիյեթլէերի տէվը պէ տէվը տուրուր ։
12 Ե՛կէ՛ մուխլու օլ թայիֆէյէ քի օնուն Ըլլահը Լապպ տըր՝ օլ գավմա քի քէնտինէ միրաս սէչտի ։
13 Լապպ կէօքտէն պագտը . ճիւմլէ ատէմ օղուլլարընը կէօրտիւ .
14 Ա՛էաքեանընըն մահալինտէն՝ եհուդային ճիւմլէ սաքինէլէրինէ նազար
15 էյլէտի ։ Օնլարըն եհուդայինի թէշքիլ էտէն՝ հէմ տէ Յճիւմլէ իլլէ-րինէ տիգգաթ էտէն օ տուր ։
16 Ղփաւիլահ՝ չօգ ա՛աքեր իլէ գուր-թուլմազ . գահրիման՝ չօգ գուվ-
17 վէթ իլէ խելաս պուլմազ ։ Ֆ՛Ը՛ գուրթուլուղ իչինն պօշ չէյ տիր , հէմ գուվվէթինին չօգլուղու իլէ գուրթարամազ ։
18 Ֆիշթէ Լապպըն կէօզլիւ Ֆօնտան գօրգանլարըն իւզէրինտէ՝ օ-նուն ի՛նայէթինէ իւմիտ էտինլէ-
19 րին իւզէրինտէ տիր . Վի օնլա-րըն ճանընը էօլիւմտէն գուրթա-րա , վէ Ֆգրէլգտա օնլարը սաղ
20 սագլայա ։ Ե՛անըմըզ Լապպա միւնթազիր տիր . Ֆիմտատըմըզ վէ
21 գալգանըմըզ օ տուր ։ Ո՛իրա Ղեհի-բէյիմիզ օնուն իլէ շաղ օլուր . չիւն քի օնուն ա՛զիզ իւմմինէ կիւվէնտիւք ։
22 Նա՛ Լապպ՝ սանա իւմիտ էթտի-յիմիզէ կէօրէ ի՛նայէթին իւզէրի-միզտէ օլսուն ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԼԴ

Ա՛հիզի Սաղմոսուն Ընլահա թէշէքքիւրի ։ 3 Օնուն զայրիլէրինի տախի Ֆնուն խումինէ թա՛զիմ էթմէյէ տա՛վէթ էթտիյի , 11 վէ օնլարա՝ Ընլահանն գօրգմայը եզրէթտիյի ։

Դաւիթին Ա՛էհմօրո՝ Ա՛իմէլէ-քին հուզուրունտա Հարաքէթինի տէյիշէթիրտիյի՝ վէ օ օնու գօ-վուպ կիթտիյի զէման ։

1 Լապպա ՚՚հէր զէման պէրէքէթ օգուլյաճաղըմ . օնուն թէսպի-համը տայիմա աղզըմտա օլաճագ ։
2 Ե՛անըմ Ֆլապպ իլէ իֆթիխար էտէճէք . Ֆմահճուպլար իչինտիպ՝
3 մէսրուր օլաճագլար ։ Լապպա ՚պէնիմ իլէ թա՛զիմ էտին . վէ պիրլիքտէ օնուն խումինի եհուճէլ-տէլիմ ։
4 Ֆլապպը արատըմ , վէ պանա ճէ-վապ վէրտի . վէ պէնի հէփ գօր-
5 գուլարըմտան գուրթարտը ։ Օնա պագտըլար , վէ միւնէվվէր օլտու-լար . վէ եհուզէրի խէճիլ օլմայա-
6 ճագ ։ Ղպու տերտիմէնտ չաղըր-տը , վէ Լապպ իշլիթտի . Ֆվէ օ-նու հէփ սըգլէթինտէն խէլաս էթ-
7 տի ։ Ֆլապպըն մէնէյի՝ Ֆօնտան գօրգանլարըն էթրաֆընտա գօ-
8 նար , վէ օնլարը գուրթարըր ։ Ֆտա-թըն , վէ Լապպըն էյի օլտուղուս-նու կէօրիւն . Ֆնէ՞ մուխլու օնա
9 սըղընան ատէմէ ։ Ֆլապպտան գօր-գուն՝ եա՞ օնուն ա՛զիզլէրի . զիրա օնտան գօրգանլար միւհթաճ օլ-
10 մազ ։ Ֆկէնճ արսլանլար իհթի-յաճլըգ վէ ուճլըգ չէքէրլէր . Ֆամ-մա Լապպը արայանլար հիչ պիր
11 նի՛մէթէ մուհթաճ օլմազ ։ Կէլսին էյ օղուլլար՝ պէնի տինկլէյին . սիզէ Ֆլապպըն գօրգուսունու էօյ-
12 րետիյիմ ։ Ֆէայաթ իսթէյէն՝ էյ-լիք կէօրմէք իչինն կիւնլէրի սէ-
13 վէն ատէմ քի՞մ տիր ։ Տիլինի քէմլիքտէն՝ վէ ուսուտագլարընը Ֆհիլէ սէօյլէմէքտէն հըզգ էյլէ ։
14 ՚ՀԷմլիքտէն կէրի տուր , վէ էյ-լիք էյլէ . Ֆսէլամէթի արա , վէ օնուն արտընճա սէյիրլէ ։
15 Ֆլապպըն կէօզլէրի սատըգլարըն իւզէրինտէ տիր . վէ գուլագլա-րը օնլարըն Ֆֆէրեատրնտա տուր ։
16 Ֆլապպըն եհուզիւ քէմլիք էտէն-լէրէ գարշը տըր , քի Ֆօնլարըն
17 զիքրինի եէրտէն քէսէ ։ Ա՛ոտըգլար ֆֆէրեատրնտա էթտիլէր , վէ Ֆլապպ իշլիթտի , վէ օնլարը՝ հէփ սըգլէթ-
18 լէրինտէն գուրթարտը ։ Ղլապպ՝ եհուբէյի գըրըլմըշլարա եագըն տըր . վէ Ֆէզիլմիշ բուհու օլանլարը
19 խելաս էտէր ։ Ղ՛ատըղըն պէլա-լարը չօգ տուր . ամմա Ֆլապպ օ-
20 նու հէփիսինտէն գուրթարըր ։ Օ-նուն հէփ քէմիքլէրինի սագլար . Ֆօնլարտան պիրիսի գըրըլմազ ։
21 Ֆփասըղը Ֆպէլա էօլտիւբիւր . վէ սատըգտան իքրահ էտէնլէր՝ սուչ-
22 լու չըգաճագլար ։ Լապպ Ֆքէն-տի գուլլարընըն ճանընը ֆիտա էտէր . վէ օնա սըղընանլարըն հիչ պիրի սուչլուս օլմազ ։

ե Առաւ. է.7։ Ղուս.ժա.9։
զ Սաղ. գ.4։
է Ելս. 17.19։ բ Ծնագ. իբ. 1։
ը Գնան. ղ. 33 ։ Ելբր. ա. 14 ։
թ Պաչ՝ Օրն. Լբ. 1, 2։ գ Ծնագ. ղ. 17 ։ Օ՚աբ. թ. 8։
ժ ա Պետ. բ. 3 ։
ի Սաղ. բ. 12 ։
լ Սաղ. լա. 23 ։
խ Հոբ. գ. 10, 11 ։
ծ Սաղ. ձէ. 11 ։
կ Սաղ. լբ. 8 ։
հ ա Պետ.գ. 10, 11 ։
յ ա Պետ. բ. 22 ։
ղ Սաղ. լէ. 27 ։ Ելս. ա. 16, 17 ։
ճ Հռով.ժբ. 18 ։ Ելբր. ժբ. 14 ։
մ Հոբ. լձ. 7։ Սաղ.լգ. 18։ ա Պետ. գ. 12 ։
յ Ելս. 6.17։
ն Ղէ. ժէ. 10 ։ Ելբմ. խդ. 11։ Ը-մովս. թ. 4։
շ Ո՚ահակ. ժ. 7 ։
ո Ելս. 6.15. 19 ։ Սաղ. ձխե. 19,20։
չ Սաղ. ձխե. 18 ։
պ Սաղ. ծ ա. 17։ Ելս. ծէ. 15 ։ կ ա. 1։ կէ. 2 ։
ջ Ո՚ահակ. իգ. 18։ բ Տիմ. գ. 11, 12։
ռ Ելս. 6.17։ ս Հոհ. ժէ. 36 ։
վ Սաղ. ղէ. 23 ։
տ բ Թագ. գ. 9 ։ գ Թագ. ա. 29 ։ Սաղ. հա. 23։ ձգ. 4 ։ Ղղբ. գ. 58 ։

Digitized by Google

ՄԻՆՉՄԻՆԻՆ ԼԱ

Սահիպի Սաղմոսաւն՝ տիւշմնէրին իզձերբագործ տիւշմնէրինէ տուա՛ծը։ 11 Օնլարըն ա՛մէն ու հարաքէթինի թա՛րիֆի , 22 վէ օնլարտան խէյա օլմասընա նիյազը։

Դաւիթին Ակվմօրոտ։

1 Ո՞վ Տ֊ապպ՝ պէնիմ իլէ չէքիշէնլէր իլէ չէքիշ , [b]պէնիմ իլէ ճէնքլէշէնլէր իլէ ճէնք էյլէ ։
2 [c]Վալզան իլէ սիփէրէ եափըշ , վէ
3 իմտատըմա գալզ ։ [d]Էմ՛ մըղզագ չէք , վէ պէնի գօվալայանլարըն
4 եօլունտա գափա ։ Ճանըմա՝ խէլաըն պէն իմ տէ ։ [e]Ճանըմը արաքայանլար՝ [f]ուղթանըպ խէճիլ գալսընլար ։ պանա քէմլիք տիւշունէնլէր էկերի տէօնիւպ՝ մահճուպ
5 գալսընլար ։ Օնլար՝ [g]ըրիւզկեարըն էօնիւնտէ սաման ուճաղը կիպի օլսուն ։ վէ օնլարը չարփան՝ [h]պապ-
6 պըն մէնէյի օլսուն ։ Օնլարըն եօլուն [i]գարանլըգ վէ գայփագ օլսուն , վէ օնլարը գօվալայան՝ [k]պապըն մէնէյի
7 օլսուն ։ Ո՛իրա սէպէպսիզ պէնիմ իչիւն [l]ըաղլարընը չուգուրտա կիզլէտիլէր ։ սէպէպսիզ ճանըմ իչիւն
8 գազդըլար ։ Օնա՝ [m]պիլմէզ իքէն պէլա կէլսին , վէ [n]օնուն կիզլէտիլի աղ՝ քէնտիսինի թուէթսուն ։ Հէման օլ պէլայա քէնտիսի տիւշ-
9 սիւն ։ Ա՛ն պէնիմ ճանըմ [o]պապ իլէ մէսրուր օլաճագ ։ [p]օնուն խէ-
10 լասընտան շաղ օլաճագ ։ [q]Էֆէի քէմիքլէրիմ տէյէլէր ։ Ա՛խ [r]պապ՝ տէրտիմէնտի օնտան գուվվէթլի օլանտան՝ վէ տէրտիմէնտի հէմ ֆագիրի օնու եաղմալայանտան սէ-
11 նին կիպի գուբթարան [s]քիմ վար ։ [t]Ո՛նլարն շահիտլէրի գալգըպ՝ պանա պիլմէտիյիմի սիւալ էտեր-
12 լէր ։ [u]Պանա էյլիք պէտէլինէք քէմլիք՝ ճանըմա մահրումլուգ էտ-
13 տա էտէրլէր ։ Պէն իսէ [v]խաալթա օլտուգլարընտա՝ չուլ կիյէր իտիմ , ճանըմա ուրուճ իլէ ճէֆա էտեր իտիմ։ վէ [w]նիյազըմ գօյ-
14 նումա տէօնէճէք ։ Օնլար իչէնտա տօսթում կիպի գարընտաշըմ կիպի էօսկու կէզլէր իտիմ։ անա իչիւն եաս չէքեր կիպի՝ գասավէթ-
15 լու էյիլիր իտիմ ։ Օնլար իսէ ղաքսագլըղմտա շաղ օլուպ՝ ճէմ՝ օլուրլար իտի ։ [x]սագաթլար՝ իզէ-

[a] Սաղ. խէ. 1 ։ ճժթ. 154 ։ Ողբ. գ. 58։
[b] Նհ. ժէ. 25։
[c] Նա. խէ. 13։
[d] Խա. 26 ։ Սաղ. ի֊. 11, 15։ Ս. 2, 3։
[e] Սաղ. ճիթ. 5։
[f] Հօր. իա. 18 ։ Սաղ. ա֊. 4 ։ ՃՐ. 13։ Նա. իթ. 5։ Ովս. ժէ. 3։
[g] Սաղ. հգ. 18 ։ Ներմ. իէ. 12։
[h] Սաղ. թ. 15։
[i] ա֊ Ծն. Ե. 3։
[k] Սաղ. է. 15, 16։ ծէ. 6։ ճիա֊. 9, 10 ։ Ղռակ. Ե. 22։
[l] Սաղ. ժգ. 5։
[m] Պագ՝ Սաղ ծա֊. 8։
[n] Նհ. ժէ. 11 ։ Սաղ. հա֊. 19։
[o] Սաղ. իէ 12։
[p] Սաղ. լէ. 20։ ճԹ. 3, 4, 5 ։ Ներմ. ժէ. 20։ Հօհ. Ժ. 32։
[q] Հօր. Լ. 25 ։ Սաղ. կԹ. 10, 11։
[r] Սաս. Ժ. 13 ։ Դող. Ժ. 6։
[s] Սաղ. լԲ. 17։
[t] Հօր. Ը. 1. 8. 12։
[u] Հօր. ժգ. 9։
[v] Հօր. ժգ. 9։ Սաղ. լէ. 12 ։ Ողբ. բ. 16։
[w] Ընմ. ա֊. 13։
[x] Սաղ. խբ. 20։
[y] Սաղ. խբ. 25. 31 ։ Ես. 9, 10։ ճժա֊. 1։
[z] Սաղ. ժգ. 4 ։ խԲ. 2 ։ ԼՐ. 16։
[a] Սաղ. կԹ. 4 ։ ճ֊. 3 ։ ճժթ. 161 ։ Ողբ. գ. 53 ։ Հօհ. ժԲ. 25։
[b] Հօր. ժէ. 13 ։ Ղռակ. գ. 13 ։ Ժ. 10։
[c] Սաղ. խբ. 13։
[d] Սաղ. Ես. 15 ։ ծգ. 7։ Ս. 3։
[e] Նհ. գ. 7։ Դտր. է. 34։
[f] Սաղ. իբ. 1 ։ ձ֊. 1։
[g] Սաղ. Ժ. 1։ խԲ. 11. 19։ ԼՐ. 31 ։ Հա֊. 12։
[h] Սաղ. խգ. 23 ։ Ձ. 2 ։ ՚ր Ծն. ա֊. 6։
[i] Սաղ. խգ. 1։
[k] Խա. 19։
[l] Սաղ. խէ. 12 ։ Ս. 3 ։ ճԹ. 8։
[m] Ողբ. բ. 18։
[n] Խա. Ե. ։ Սաղ. Ես. 14։
[o] Սաղ. ԼԲ. 16։
[p] Սաղ. ճԹ. 29։ ՃԼ. 18։ ՚ր Ղռով. ժԲ. 15 ։ ա Կոր. ժԲ. 26։
[q] Սաղ. Ս. 4։
[r] Սաղ. ՃԹ. 4։
[s] Սաղ. Ժ. 15։ ծա֊. 14։ Հա֊. 24։

[t] Ես. 9։
[u] Հօր. ժգ. 9։ Սաղ. լէ. 12 ։ Ողբ. բ. 16։
[v] Ընմ. ա֊. 13։
[w] Սաղ. խբ. 20։
[x] Սաղ. խբ. 25. 31 ։ Ես. 9, 10։ ճժա֊. 1։
[y] Սաղ. ժգ. 4 ։ խԲ. 2 ։ ԼՐ. 16։
[z] Սաղ. կԹ. 4 ։ ճ֊. 3 ։ ճժթ. 161 ։ Ողբ. գ. 53 ։ Հօհ. ժԲ. 25։
[a] Հօր. ժէ. 13 ։ Ղռակ. գ. 13 ։ Ժ. 10։
[b] Սաղ. խբ. 13։
[c] Սաղ. Ես. 15 ։ ծգ. 7։ Ս. 3։
[d] Նհ. գ. 7։ Դտր. է. 34։
[e] Սաղ. իբ. 1 ։ ձ֊. 1։
[f] Սաղ. Ժ. 1։ խԲ. 11. 19։ ԼՐ. 31 ։ Հա֊. 12։
[g] Սաղ. խգ. 23 ։ Ձ. 2 ։ ՚ր Ծն. ա֊. 6։
[h] Սաղ. խգ. 1։
[i] Խա. 19։
[k] Սաղ. խէ. 12 ։ Ս. 3 ։ ճԹ. 8։
[l] Ողբ. բ. 18։
[m] Խա. Ե. ։ Սաղ. Ես. 14։
[n] Սաղ. ԼԲ. 16։
[o] Սաղ. ճԹ. 29։ ՃԼ. 18։ ՚ր Ղռով. ժԲ. 15 ։ ա Կոր. ժԲ. 26։
[p] Սաղ. Ս. 4։
[q] Սաղ. ՃԹ. 4։
[r] Սաղ. Ժ. 15։ ծա֊. 14։ Հա֊. 24։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Պապըն գուլու Դաւիթին Ակվմօրոտ։

1 Ցասըղըն իսեանը հագըն՝

եիւրէյիմին օրթասընտա պոռ քէ-
լամ վար . Օնուն կէօզլէրի էօ-
նիւնտէ Ըլլսհ գօրգուսու եօգ
2 տուր : Ոհիրա քէնտի նազարընտա՝
իքրահ էտէմէք եարամազլըղընը
պուլմագ խուսուսունտա՝ քէնտի-
3 նէ միւտահանէ էտեր : Օնուն
աղըընին սէօզլէրի՝ պինամուսլուգ
իլէ տիլէ տիր . էյլիք էմմէք ի-
չիւն տագիլանէ հարաքէթ էմմէյի
4 թէրք էյլէտի : Տէօչէյինտէ քէօ-
թիւլիւք տիւշիւնիւբ . էյի օլմա-
յան ղեօլ իւզէրինտէ տուրուր .
քէմիլիքտէն նէֆրէթ էմմէզ :
5 Եա՞ Ռապպ՝ Էսէնին ի՛նայէթին
կէօքլէրէտէք՝ սէնին հագիգաթըն
6 պուլուրթարատէք էնկինէր : Սէ-
նին սատագաթըն՝ ա՛զիմ տաղլար
կիպի տիր . սէնին ընհիւքմէրին
պէօյիւք էնկին տիր . Ըատէմի
հէմ հայվանը գուրթարըրսըն՝ եա՞
7 Ռապպ : Ի՛նայէթին ծնէ գըյմէթ-
լի տիր եա՞ Ըլլսհ . օնուն իչիւն
ատէմ օղուլլարը՝ Էսէնին գանատ-
լարընըն կէօլկէսինէ սըղընըրլար :
8 Ընէնին էվինին սէմիզլիյինտէն գա-
նադճագլար . վէ օնլարա՝ Էսէնին
սէֆտաթընըն ընրմաղընտան իչի-
9 րէքսին : Ոհիրա սէնին եանընը-
տա հայաթըն փունկարը վար . Էսէ-
նին նուրուն իլէ այտընլըգ կէօրէ-
ճէյիզ :
10 Ի՛նայէթինի ծսէնի թանըյանլա-
րա՝ վէ սատագաթընը ղսօղրու
11 եիւրէքլիլէրէ ուզաթ : Պանա մաղ-
րուրլուգ այաղը կելմէսին . վէ
ֆասըգլար էլի՝ պէնի գօվմասըն :
12 Նարամազլըգ իչլէյէնլէր օրատա
տիւշտիւլէր . երգըլարլար , վէ
գալգմաղա գատիր օլմատըլար :

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ԼԻՆ

Սատրգլարըն վէ եարամազլարըն պիրի պի-
րինտէն ֆարգը հալինէ նազարէն՝ սապր եթ-
մէյէ վէ Ըլլահ ի՛թիմատ էթմէյէ պիր նա-
սիհաթ :

Դաւիթին Ամպո-րո- :

1 Ե՞արամազքեարլար իչիւն էօվ-
քէլէնմէ . քէօթիւլիւք իշլէ-
2 յէնլէրի գըղգանմա : Ոհիրա օն-
լար Էօթ կիպի թէզ պիչիլէճէք .
վէ եէչիլ օթ կիպի գուրուլայճագ-

3 լար : Ռապպա կիւվէն , վէ խայր
իչլէ . եէրտէ սաքին օլ , վէ կէր-
4 չէքլիք իլէ պէսլէն . Էմ Ռապպ-
տա մէսրուր օլ , վէ օ՝ սանա եիւ-
րէյինին մաթլուպաթընը վէրիր :
5 Նօլունու Ռապպա ըսմարլա .
հէմ օնա կիւվէն , վէ օ՝ իճրա է-
6 տէճէք տիր : Ալ էնէնին սատա-
գաթընը ըղըգ կիպի՝ վէ շէրաա՝
թընը Էօյլէն վագթը կիպի չըգա-
7 րաճագ : ՂՌապպ իչիւն սիքիւթ
էտիպ՝ օնա Էմիւնթագիր օլ . եօ-
ղունտա միչէսէր օլան իչիւն հէմ
գաստլեր իճրա էտէն քիմսէ իչիւն
8 Էէօվքէլէնմէ : Ղ Ազազատէն ֆա-
րիղ օլ , վէ տարըլմայը թէրք էյ-
լէ . մուԹլագա քէմիլիք էթմէ-
9 յէ Ընէօվքէլէնմէ : Ոհիրա Ժեա-
րամազքեարլար գըղըլաճագ տըր .
ամմա Ռապպա միւնթագիր օլան-
լար՝ Էեէրի օնլար միրաս էտէճէք-
10 լէր : ՂԸղ տահա՝ անտէն ֆասըգ
եօղ օլուր . վէ Էմքեանընա տիպ-
11 գամ էտէսին , վէ եօգ տուր : Ըմմա
Ժմահճուպլար եէրի միրաս էտէ-
ճէքլէր . վէ չօգ սէլամէթ իլէ սէ-
ֆա սիւրէճէքլէր :
12 Ֆասըգ սատըղա գաստ էտիպ՝
Էօնուն իւզէրինէ տիշլէրինի կըճըր-
13 տար : Ռապպ էոխ օնու զէվգլէ-
նիր . զիրա կէօրիւր քի՝ Էօնուն
14 կիւնիւ կէլիյօր : Ֆասըգլար գը-
լըճ չէքտիլէր վէ եայլարընը կէր-
տիլէր քի՝ ֆագիրի վէ եօխսուլու
տիւշիւրէլէր , եօլու տօղրու օ-
15 լանլարը պօղազլայլար : ՂՊըլըճ-
լարը քէնտի եիւրէքլէրինէ կիրէ-
ճէք . վէ եայլարը գըղըլաճագ տըր :
16 Ըատրղըն ազաճրղը՝ չօգ ֆա-
սրգլարընն ղանիմէթինտէն էյի տիր :
17 Ոհիրա Ըֆասրգլարըն գօլլարը գը-
ղըլաճագ տըր . ամմա սատրգլարընն
18 տէսթէկկիրի Ռապպ տըր : Ռապպ
Ընքեամլլէրինն կիւնէրինի պիլիր .
վէ օնլարընն մրատաը Էպէտի օլա-
19 ճագ : Օնլար պէլա վագթընտա
ուԹանմայաճագլար . վէ Ղգըթլըգ
20 կիւնիւնտէ տօյաճագլար : Ոհիրա
ֆասրգլար հէլաք օլաճագ , վէ
Ռապպըն տիւշմէնլէրի գուզուլա-
ըրընն եաղը կիպի օլաճագլար . տիւ-
քէնտիլէր , Ըթիւթիւն օլուպ տիւ-
21 քէնտիլէր : Ֆասրգ էօտիւնճ ա-
լըր , վէ էօտէմէզ . ամմա Նատրգ

ա Ընտ . է . 18 :
բ Բ Օր . ի՛ . 19 : Սաղ . ճ . 3 : Խթ . 18 :
գ Սաղ . ժբ . 2 :
դ Նրեմ . ի՛ . 22 :
ե Ընակ . ի՛ . 16 : Միք . բ . 1 :
զ Նա . կ՛ . 2 :
է Սաղ . ծէ . 10 : ճբ . 4 :
ը Հոբ . ժա . 8 : Սաղ հէ . 19 : Ընռով . ժա . 33 :
թ Սաղ . ձխէ . 9 : ա Տիմ . ի՛ . 10 :
ժ Սաղ . լա . 19 :
ի Ընռութ . բ . 12 : Սաղ . ժէ . 8 : ղա . 4 :
լ Սաղ . կե . 4 :
խ Սաղ . ժգ . 11 :
ծ Հոբ . ի՛ . 17 : Հայտ . իբ . 1 :
կ Նրեմ . բ . 13 : Հօհ . ի՛ . 10 . 14 :
հ ա Պետ . բ . 9 :
ձ Նրեմ . իբ . 16 :
ղ Սաղ . է . 10 : ղէ . 15 : ղե . 11 :
ճ Սաղ . ա . 5 :

ա Խա . 7 : Սաղ . հգ . 3 : Ընակ . իգ . 17 : իէ . 1 . 19 :
բ Սաղ . ղ . 5 , 6 :

գ Սաղ . ծբ . 22 : Ընակ . ժգ . 3 : Մատ . գ . 25 : Ղա . ժբ . 23 : ա Պետ . ե . 7 :
դ Հոբ . ժա . 17 : Միք . է . 9 :
ե Սաղ . կբ . 1 :
զ Նա . է . 15 : Ոզր . գ . 26 :
է Խա . 1 . 8 : Նրեմ . ժբ . 1 :
ը Սաղ . հգ . 3 : Նփես . գ . 26 :
թ Հոբ . իե . 13 , 14 :
ժ Խա . 11 . 22 . 29 : Նա . ծէ . 13 :
ի Նրբ . ժ . 36 , 37 :
լ Հոբ . է . 10 : ի . 9 :
խ Պատ . ե . 5 :

ծ Սաղ . լե . 16 :
կ Սաղ . բ . 4 :
հ ա Թագ . իգ . 10 :

ձ Միք . ե . 6 :

ղ Ընակ . ժե . 16 . ժգ . 8 : ա Տիմ . գ . 6 :
ճ Հոբ . լբ . 15 : Սաղ . ժ . 15 : Նզեկ . է . 21 : ի՛ :
յ Սաղ . ա . 6 :
ն Նա . կ . 21 :
շ Հոբ . ե . 20 : Սաղ . լգ . 19 :

ա Սաղ . ձբ . 3 :
ղ Սաղ . ժբ . 5 . 9 :

Digitized by Google

ՄԱՂԱՔԱՑԻՔ ԼԸ

մերհամեմ էտէր , հեմ վերիր ։
22 Որիրա «օնուն միւպարէքելէտիյի
քիմսելէր՝ եէրի միրաս էտեճէք-
լէր • ամմա օնուն լա՛նէթ էթտիյի
քիմսելէր՝ ելքեսիլէճելքլէր ։
23 Ի՞նտեմին ատըմլարը Թապպտան
գայիմ օլուր , վե օնուն եօլուն-
24 տան հազը էտէր • «Տիւշեր իսէ ,
երգըլմազ • գիրա օնուն էլինէ եա-
25 փըշան Թապպ տըր ։ Կէնճ իտիմ
տէ գօճատըմ , վե սաստըղը Թէրք
օլունմուշ՝ եա գիւրրիյէթինի Վէք-
26 մէք տիլէնմիշ կէօրմէտիմ ։ «Էր
կիւն մերհամեմ էտէր , վե էօ-
տիւնճ վերիր • վե գիւրրիյէթի ա՛-
լէմի պերէքէթ տիր ։
27 Ըրկէմլիքտէն կէրի տուր , վե
էյլիք էյլէ • վե էպէտէն սաքին
28 օլ ։ Որիրա Թապպ «չերաա՛թը
սեվվէր , վե սալիհլերինի Թէրք էթ-
մէգ , օնլար էպէտէն հրճիգ օլուս-
նաճագ • ամմա «ֆասըգլարըն գիւր-
29 րիյէթի հեվլաք օլունուր ։ Ըա-
տըգլար եէրի միրաս էտեճէքելէր •
վե իւզերինտե էղէտէն սաքին օ-
լաճագլար ։
30 Ըատըղըն ադը՝ Իլմ նուրթգ
էտէր • վե տիլի՝ չերաա՛թի սեօյլեր ։
31 Վլահրնըն Թեվրաթը օնուն եիւ-
րէյինտե տիր • օնուն ատըմլարը
32 սարսըլմայաճագ ։ Ինասրգ Ըսատըղը
կէօգլեր , վե օնու էօլտիւրմէյէ
33 Էօլ արար ։ Թապպ «օնու՝ օնուն
էլինէ գօմազ • վե Ըչերաա՛թը կէօ-
րիւլտիւքտե , օնու սուչլու չօգար-
34 մազ ։ Ըապպա միւնթազիր օլ ,
վե օնուն եօլունու սագլա , վե սե-
նի եէրի միրաս էթմէյէ եիւճէլտե-
ճէք • «ֆասըգլարըն գըրըլաճաղը-
նը կէօրէճէքքին ։
35 Պիր զօրլու Ըֆասըգ կէօրտիւմ ,
քի պիթտիյի եէրտե տուրան եէ-
չիլ աղաճ կիպի եայըլմըշ իտի ։
36 Ըմմա Ւկէչտի , վե իչթէ եօգ
տուր • վե օնու արատըմ , լաքին
37 պուլունմատը ։ Կեամիլէ տիգ-
գաթ էյլէ , վե տօղրույա պագ •
զիրա «օլ ատէմին ա՛գըպէթի սե-
38 լամեթ տիր ։ Ըմմա «գապպահաթ-
լըլար՝ պիրլիքտե հէվլաք օլուր •
ֆասըգլարըն ա՛գըպէթի խարա-
39 պաթ տըր ։ Վէ «սատըգլարըն
խէլասը Թապպտան տըր • «սըգ-
լեթի վագթընտա օնլարըն փէնա-
40 կեահի օ տուր ։ Վէ օնլարա
«Թապպ եարտըմ էտէր , վե օնլա-
րըը գուրթարըը • օնլարը ֆասըգ-
լարտան գուրթարըպ՝ խէլաս է-
տէր , զիրա «օնա կիւվէնիրլէր ։

ՄԱՂԱՔԱՑԻՔ ԼՀ

Սահիպի Սաղմոսան՝ վերճիտ ու բուհ սըգ-
լեթինտե պուլունուպ՝ կիւնահլարընը իգրար
եթմեք իլե Ալլահըն եարտըմը իչուն ձի-
յազ եթտիյի ։

Դաւիթին Ամէմուրու , եատիկեար
իչիւն ։

1 «Ե՞ր Թապպ՝ պէնի խըշմըն իլե
Թէքտիր էթմե , վե պէնի ղա-
2 զապըն իլե Թէտիպ էյլեմե ։ Որի-
րա «օգլարըն պանա սափլանտը ,
3 վե «էլինի իւզերիմե էնէր ։ Պէնին
էօվքէնին սեպեպինտէն՝ Թէնիմտե
սաղլըգ եօգ տուր • կիւնահլարըմ
սեպեպինտէն՝ «քեմիքլերիմտե սե-
4 լամեթ եօգ տուր ։ Որիրա «պին-
նամուսլուգլարըմ պաշըմտան աշ-
տըլար • աղըր եիւք կիպի «պանա
5 աղըրլըգ վերիրլէր ։ Տիվանէլիյիմ
սեպեպինտէն՝ եարաալարըմ գօգտու-
6 չիւրիւտիւ ։ Պիւքիւլտիւմ , ղա-
յէթ իլե «էյիլտիմ • «պիւթիւն
7 կիւն գասավէթլի կէզտիմ ։ Որի-
րա պաղըրըմ «Իհերարէթ իլե տօլ-
մուշ • վե «թէնիմտե սաղլըգ եօգ
8 տուր ։ Ալյուշտում , վե ղայէթ ի-
լե էզիլտիմ • վե «եիւրէյիմին ահ
ու զարընտան ֆիղան էյլէտիմ ։
9 Նա՞ Ինֆենտիմ՝ պիւթիւն ար-
զուս էօնիւնտե տիր • վե ահրմ
10 սէնտեն կիզլի տէյիլ տիր ։ Նիւ-
րէյիմ օյնայոր , գուվվէթիմ պե-
նի պրագտը • վե «կէօզլէրիմին
11 տիր ։ «Տօսթլարըմ վե արգատաշ-
լարըմ «եարամտան իրագ տուրուր-
լար • վե ագրապալարըմ «ուզագ-
12 տան տուրտուլար ։ Վէ ճանըմը
արայանլար՝ «քեմէնտէր ալթար-
լար , վե քէմլիյիմի իսթէյէնլէր՝
«խապիսլիք սեօյլերլեր • վե պիւ-
թիւն կիւն Ըհիլէյէր գուրարլար ։
13 Պէն իսէ «սաղըր կիպի իչիթմէմ •
հեմ «աղըզնը աչմայան տիւսիզ կի-
14 պի իմ ։ Վէ իչիթմէյէն՝ հեմ աղ-
զընտա գարշը սեօյլէյճէք սեօղ-

ա Ելս. ճ. 5։ Ղ ճ Մն. Բ. 20 ։ Դան. Ը. 17. 28։ Ջ. 23 ։

բ Ծոբ. Է. 4։
գ Սաղ. ԼԲ. 4 ։
դ Սաղ. Չ. 2 ։
ե Ելզ. Թ. 6։ Սաղ. ՃԱ. 13 ։
զ Ածտ. ժԱ. 28 ։
է Սաղ. Լ է. 14 ։
ը Ծոբ. Շ. 28։ Սաղ. խը. 9. խէ. 2 ։
ը Ծոբ. է. 5։ ժ Յով. 3 ։
թ Ծոբ. Փ. 24։ Սաղ. խԲ. 1։ Նա. ծԹ. 11 ։

ժ Ռաք. Փ. 33 ։
ի Յով. 9 ։

ա ա Ճատ. Բ. 9 ։ Ընռակ. ԺԶ. 9 ։
ա Սաղ. ԼԲ. 19, 20։ ԼԱ. 2 ։ ղա. 12։ Ընռակ. իԲ. 16 ։ Ամբ. է. 8։ ը Ռոբ. Գ. 9 ։
վ Ծոբ. ժԵ. 23 ։ Սաղ. ծԹ. 15 ձԹ. 10 ։
գ ը Օր. ժԵ. 8. 10։ Սաղ. ձժը. 5. 9 ։
դ Սաղ. ԼԳ. 14։ Նա. ա. 16, 17 ։
ե Սաղ. ժա. 7 ։
զ Սաղ. իա. 10։ Ընռակ. ը. 23։ Նա. ծձ. 20 ։
է Ընռակ. ը. 21 ։
ը Մատ. ժԲ. 35 ։
թ ը Օր. Գ. 6։ Սաղ. Լա. 8։ ձժԹ. 98։ Նա. ծա. 7։
ժ Սաղ. Ժ. 8 ։
ի ը պետ. ը. 9 ։
լ Սաղ. ձլը. 31 ։
խ Յով. 9 ։ Սաղ. իե. 14 ։ Ընռակ. ը. 22 ։
ծ Սաղ. ծը. 5, 6։ ղա. 8։
կ Ծոբ. Ե. 3։
հ Ծոբ. ի. 5, ճձ ։
ձ Նա. ԼԸ. 17 ։ ծէ. 2։
ղ Սաղ. ա. 4 ։ ծը. 5 ։
ճ Սաղ. Դ 8
մ Սաղ. ի. 9։

լերի օրմայան առէմ կիպի օլտուր։
15 Օրհրա եա՛ Տապպ՝ Նսանա թէ-
վեքքիւլ էյլէտիմ. եա՛ Էֆէն-
տիմ Ըլլահըմ՝ սէն ձեվապ վերէ-
16 ձէքսին։ Օրհրա տէտիմ քի՝ պէն-
տէն էօթիւրիւ Նշազ օլմայալար.
Նայաղըմ գայընձա՝ Ինզերիմէ թէ-
17 քէպպիւր էթտիլէր։ Օրհրա պէն
ագսագլըղա հաղըր իմ վէ տէրտիմ
18 տայիմա էօնհիւմտէ տիր։ Օրհրա
Նեարամազլըղըմը իգրար էտէրիմ.
Նկիւնահըմ իչիւն ղամ չէքերիմ։
19 Ըմմա էօմրիւմիւն տիշմէնլերի
գուվվէթլէնտիլէր. վէ Նպէնտէն
նահագ եէրէ իքրահ էտէնլէր չօ-
20 ղալտը։ Նէմ Նէյլիք եէրինէ քեմ-
լիք էտա էտէնլէր՝ Նէյլիյին ար-
տընձա սէյիրթտիյիմտէն պանա
21 խասիմլիք էտէրլէր։ Պէնի թէրք
էթմէ՝ եա՛ Տապպ. եա՛ Ըլլահըմ՝
22 Նպէնտէն իրագ օլմա։ Նա՛ խե-
լասըմ Նէֆէնտիմ՝ եարտըմըմա եէ-
թիր։

ՄԱՂՄՈՍ ԻԷ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ քէնտի էօլչէրընա տիգ-
գաթ էթմէյէ նիյէթի։ Ե Նմօրիւն գըսսա
օլտուղունու տուլմադա՝ 7 ա՛ֆվ օլունմադա՝
10 վէ Ըլլահըն ղազապընտան գուրթուլմա-
ղա նիյազը։

Անուսիգար պաշը Նդիթունի Ե-
զիւն Դաւիթին Աէզմուրու։

1 Տէտիմ քի՝ Բէօլչէրըմը տիլիմ
իլէ կիւնահ իշլէմէքտէն սագ-
լայըմ, Էֆասըգ էօնհիւմտէ օլ-
տուգճա Ռաղըմը պաղլը սագլա-
2 յը՛ր։ Նվիւքիւթ իլէ լաշ օլտուր.
էյի ախօյլէֆէտտէն պիլէ սուս
տուրտուր։ ամմա տէրտիմ հա-
3 րաքէթէ կէլտի։ Նփիւրէյիմ՝ տէ-
րտունմտէ հէրարէթլէնտի, թէ-
ֆէքքիւրիւմտէ Ղաթէշ թուրթուշ-
տու. տիլիմ իլէ սէօյլէտիմ քի՝
4 Նյա՛ Տապպ՝ Ռօնուսմա վէ կիւն-
լէրիմին էօյչիւսիւնիւն նէ օլտու-
ղունու պանա պիլտիր. պէն նէ
գատար ֆանի օլտուղուսմա պիլէ-
5 յի՛մ։ Նյէթէ կիւնլէրիմի գարըշ-
լար ֆպոպր գօտուն, վէ Ըսինհիմ՝
սէնին էօնհունտ եօգ կիպի տիր.
հէր սապիթ ատէմ պէնէ Ռհագ-
գան պիւս պիւթիւն պաթըլըգ
տըր. սէլա։

6 Ըտէմ՝ հագգան Նխայալտա կէ-
զէր. հագգան պօշունա վէյլվէյէ
էտէրլէր. Ռօ՝ եըղար, վէ օնու
քիմ ալաճագ պիլմէզ։
7 Նյմտի հալա նէ՞ պէքլէրիմ՝ եա՛
Նէֆէնտիմ. Նիւմտիմ սէնտէ
8 տիր։ պէնի ճիւմլէ գապահաթլա-
ըրմտան գուրթար. պէնի Ռտիվա-
9 նէյէ հագարէթ գօմա։ Նվիւքիւթ
էթտիմ, աղզըմը աչմամ. զիրա Նսէն
10 էյլէտին։ պէնիմ իւզէրիմտէն Նվու-
րուշտուն կիտէր. էլինին գար-
պընտան պէն թէյէֆֆ օլտուր։
11 Ըտէմի պինամուսլուգտան էօթիւ-
րիւ թէքտիրլէր իլէ թէտիպ էթ-
տիյինտէ, օնուն սրզուլանաճագ
չէյինի Նկիւվէ կիպի էրիտիրսին.
ղճիւմլէ ատէմ հագգան պաթըլ-
լըգ տըր. սէլա։
12 Տուա՛մը տինկլէ եա՛ Տապպ,
վէ ֆէրիատըմա գուլագ վուր.
կէօզ եաշլարըմա սիւքիւթ էթմէ.
Ցզիրա պէն սէնին եանընտա ղարիպ
իմ, հէփ Ցպապալարըմ կիպի միւ-
13 սաֆիր իմ։ պանա Նմիւսա՛տէ էյ-
լէ, քի պէն՝ կիտիպ Նեօգ օլմազ-
տան էվվէլ ֆէրրահ օլայըմ։

ՄԱՂՄՈՍ Իէ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ըլլահըն էյիյինի իգ-
գաթ էթտիյի։ 6 Օնուն Ըլլահըն իրատէթինի
իմրա էթմէկէ մէրամը։ 11 Նղձիրըպ վաց-
թընտա եարտըմ իչիւն տուա՛սը։

Ասուսիգար պաշը իչիւն Դաւի-
թին Աէզմուրու։

1 Տապպա հէր վէճճ իլէ միւնթա-
զիր օլտուր. վէ պանա մէյլ
2 էտիպ՝ ֆէրեատըմը իշիթտի։ Վէ
պէնի հէլաքիւթ չուգուրուն տան՝
Ցշամուրլու պաթագտան չըգարտը.
վէ էայագլարըմը գայա իւզէրինտէ
տուրտուրուպ՝ Ռատրմլարըմը գա-
3 յիմ էյլէտի։ Վէ աղզըմա Նեէնի
իլահի՝ Ըլլահըմըզըն թէսպիհաթը-
նը գօտուր. Նչօգլար կէօրէճէք վէ
գօրգաճագլար, վէ Տապպա կիւ-
4 վենէճէքլէր։ Ննճ՝ մութլու օլ
ատէմ քի՝ իւմիտինի Տապպա գօ-
տուր. վէ Ցմիւթէքէպպիրլէրէ՝
հէմ եալանա մէյլ էտէնլէրէ պագ-
մատը։
5 Նա՛ Ըլլահըմ Տապպ՝ սէն Ռչօգ

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԽԸ

Փառաբարա իչիւն գայդու չէքէն առէմին առա՛առէթի։ 5 Նահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշմենլէրինին փեղնալըղնտան վէ ասսթլարընըն էմ-նիչէթսիզլիյինէն էօթիւրու չէքվասը։ 11 Իսմատա իչիւն առա՛սը։

Մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ո՞վ մուրթլու փագիրի կէօզէտէնէ. պէլա կիւնիւնտէ Րապպ
2 օնու գուրթարաճագ տըր։ Րապպ օնու սագլայաճագ, հէմ օնու հաշատաճագ տըր. էէրտէ սաա՛տէրլու օլաճադ. վէ օնու Ֆտիւշմէնլէրինին միւրատընա թէսլիմ էթ-
3 մէյէճէքսին։ Ոչխա՛ֆ եաթտըղը տէօշէյինտէ՝ Րապպ օնա գուվվէթ վէրէճէք. խասթալըղընտա օնուն պիւթիւն եաթաղընը չէվիրէճէքսին։
4 Պէն տէտիմ քի՝ Ւա՛ Րապպ պանա մէրհամէթ գրլ. Ֆճանըմա շիֆա վէր, չիւն քի սանա կիւնահ
5 իշլէտիմ։ Տիւշմենլէրիմ հագգըմա՝ Ո՞ւ զէման էօլիւպ աւը հէլաք օլաճագ տէյիւ քէմ սէօյլէր-
6 լէր։ Ալ է էյէր պէրի կէօրմէյէ կէ-լիր իսէ, Ֆպաթրլ շէյլէր սէօյլէր. եիւրէյի քէնտինէ եարամաղլըգ տէվշիրիր. տիշարըյա չըգար
7 սէօյլէր։ Պէնտէն հէմ իքրահ էտէնլէր՝ պիրլիքտէ պէնիմ հագգրմա ֆըսրլտաթլար. պէնիմ ի-
8 չիւն քէմիլիք տիւշիւնիւրլէր. Օնուն իւզէրինէ քէօթիւ պիր շէյ տէօքիւլտիւ, վէ եաթտըղը հալտէն արթըգ գալգմայաճագ պէբ-
9 լէր։ Ո՞վ էլամթէտ օլտուղտա՛ չօր ի՛թիմատ էթտիյիմ՝ ղէքմէյի-մի եէյէն պիլէ պանա գարշը էօքչէ գալտըրտը։
10 Ամմա սէն եա՛ Րապպ՝ պանա մէրհամէթ գրլ. վէ պէնի գալտրը
11 քի՝ օնլարըն էձրինի վէրէյիմ։ Պէնտէն բաշի օլտուղտունու պունտան պիլտիմ. չիւն քի տիւշմէնիմ իւ-
12 զէրիմէ նահ՛րա չէքմէտի։ Պէն ի-սէ՝ սէն պանա քէմալիմտէ տէս-թէկիր օլտուն. վէ Ֆպէնի էպէ-տէն՝ հուզուրունտա տուրտուրա-
13 ճագսըն։ Խօրայէյին Ամլահը Րապպ՝ էզէլտէն թա էպէտէտէք Ամիթէ-պարիք օլսուն. ամին վէ ամին։

ա Նահ.ժէ.
21։

բ Սաղ.իէ.
13։

գ Սաղ.իէ.
2։ Ճնէ.3։

դ Սաղ.ղ.
2։ Ճնէ.3։

ե Սաղ.ժ.
2։ Նահ.
իղ.24, 25,
26։

զ Ել.ժէ.
12։
Յոբ.ժթ.
19։ Սաղ.
ծէ.12.13.
20։ Նէհեմ.
ի.10։

է Յոբ.իդ.
7։ Յօհ.ժգ.
18։

ը Սաղ.ղգ.
18։

ա Ել.ծէ.8։

բ ա Խոպ.
ժէ.22։
Սաղ.Ճ 8.
ծա.16. Նա-
ա.11. կղ.
3։ Ովս.ղ.
6։ Սատ.թ.
13։ ժբ.7։
Նէհ.ժ.5։
Լ Նա.իէ.
44։

գ Սաղ.ճժթ.
16.24.47.
92։ Յօհ.ի.
34։ Հռոմ.
է.22։

դ Սաղ.լէ.
31։ Նէհեմ.
լա.33։ ի
Պոր.գ.8։

ե Սաղ.իբ.
22.25։ լէ.
18։

զ Սաղ.ճժթ.
13։

է Սաղ.ճլթ.
2։

ը Գործ.ի.
20.27։

թ Սաղ.խգ.
3։ ծէ.8։
կա.7։

ժ Սաղ.ԼԸ.
4։

ի Սաղ.հգ.
26։

լ Սաղ.ժ.
1, ա։

խ Սաղ.լէ.
4.26։ ղ.
2,3 Հաբ.13։

ծ Սաղ.ղ.
3։

կ Սաղ.հէ.
19։

հ Սաղ.ղ.
4։

ձ Սաղ.լէ.
27։

ղ Սաղ.ղ.
5։

ճ ա Պետ.Ե.
7։

չէյլէր իչլէտին. ա՛ճայըպլարըն վէ Ֆհագգըմըզա միւլահազլէրին սէնին էօնիւնէ տիզիլէմէզ. օնլա-
6 րը նագլ էտիպ սէօյլէսէմ, սայըլ-մագտան չօգ տուրլար։ ՖԴուր-պան ու փէչքէշտէն հազը էթմէ-տին. գուլագլարըմը տէլտին. պիւթիւն գանմա վէ կիւնահ գուր-
7 պանը տիլէմէտին։ Օլ զէման տէ-տիմ քի՝ Իշլէթ կէլտիմ. քիթապըն տիւրիւմիւնտէ Ֆպէնիմ հագ-
8 գըմա եազըլմըշ տըր. Նա՛ Ամլա-հըմ՝ Ֆսէնին միւրատընը իճրա էթմէքտէն հազը էթտիմ. վէ սէ-նին թէվրաթընն՝ Ֆգալպիմին իչինե-
9 տէ տիր։ Պէօյիւք ճէմաա՛թտա Ֆսատտագաթ միւժտէ էթտիմ. իշ-թէ Ֆտուտագլարըմը մէն՝ էթմէյէ-ճէյիմ. Ֆեա՛ Րապպ՝ սէն պիլիրսին։
10 Սատտագաթընը Ղգալպիմին իչինտէ սագլամատըմ. Հագիգաթընը վէ խէլասընը սէօյլէտիմ. ի՛նայէթինի վէ կէրչէքլիյինի պէօյիւք ճէմա-
11 ա՛թտան կիզլէմէտիմ։ Ամէն եա՛ Րապպ՝ մէրհամէթինի պէնտէն էքսիք էթմէյէճէքսին. Ֆի՛նայէթին վէ կէրչէքլիյին պէնի տօյիմա հըզիզ էյլէյէճէք տիր։
12 Ոիրա էթթաֆրմը սայըսըղ պ՛ւլա-լար չէվիրտի. Ֆպինամուսլուգլա-րըմ պէնի պուլտուլար, վէ կէօր-մէյէ գատիր տէյիլ իմ. օնլար՝ պաշըմընն սաչընտան չօգ տուր,
13 հէմ Ֆեիւրէյիմ պէնի թէրք էթ-մէյէ։ Ֆեա՛ Րապպ՝ Ֆպէնի գուրթա-րմաղա բաղի օլ. եա՛ Րապպ եար-
14 տըմըմա կէթիշ։ Ոչանըմը հէլաք էթմէյէ արայանլար՝ պիրլիքտէ Ֆութանըպ խէճիլ տիւշէճէքլէր. քէմլիյիմի իսթէյինլէր կէրիյէ
15 տէօնիւպ՝ րէզիլ օլաճագլար։ Պա-նա՝ Ֆա՛յ հա՛յ տէյէնլէր՝ Ֆա՛յըպ
16 հարաքէթլէրինտէն էօթիւրիւ Ֆխա-րապ օլաճագլար։ Ֆպէնի հէմ արայանլար՝ սէնտէն մէսրուր ու շաղ օլաճագլար. սէնին խէլասը-նը սէվինլէր Ֆտայիմա՝ Րապպ
17 մուա՛զզամ օլսուն տէյէճէքլէր։ Ֆպէն խէ ֆագիր վէ եօխսուլ ում՝ պէնի Ֆինճէնտիմ գայըրտաճագ. իմտատըմ վէ խէլասըմ սէն սին. եա՛ Ամլահըմ՝ կէճիքմէ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԽԸ

Փառաբարա իչիւն գայդու չէքէն առէմին առա՛առէթի։ 5 Նահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշմենլէրինին փեղնալըղնտան վէ ասսթլարընըն էմ-նիչէթսիզլիյինէն էօթիւրիւ չէքվասը։ 11 Իսմատա իչիւն առա՛սը։

Մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ո՞վ մուրթլու փագիրի կէօզէտէնէ. պէլա կիւնիւնտէ Րապպ
2 օնու գուրթարաճագ տըր։ Րապպ օնու սագլայաճագ, հէմ օնու հաշատաճագ տըր. էէրտէ սաա՛տէրլու օլաճադ. վէ օնու Ֆտիւշմէնլէրինին միւրատընա թէսլիմ էթ-
3 մէյէճէքսին։ Ոչխա՛ֆ եաթտըղը տէօշէյինտէ՝ Րապպ օնա գուվվէթ վէրէճէք. խասթալըղընտա օնուն պիւթիւն եաթաղընը չէվիրէճէքսին։
4 Պէն տէտիմ քի՝ Ւա՛ Րապպ պանա մէրհամէթ գրլ. Ֆճանըմա շիֆա վէր, չիւն քի սանա կիւնահ
5 իշլէտիմ։ Տիւշմենլէրիմ հագգըմա՝ Ո՞ւ զէման էօլիւպ աւը հէլաք օլաճագ տէյիւ քէմ սէօյլէր-
6 լէր։ Ալ է էյէր պէրի կէօրմէյէ կէլիր իսէ, Ֆպաթրլ շէյլէր սէօյլէր. եիւրէյի քէնտինէ եարամաղլըգ տէվշիրիր. տիշարըյա չըգար
7 սէօյլէր։ Պէնտէն հէմ իքրահ էտէնլէր՝ պիրլիքտէ պէնիմ հագգըմա ֆըսրլտաթլար. պէնիմ իչիւն քէմիլիք տիւշիւնիւրլէր. Օնուն իւզէրինէ քէօթիւ պիր շէյ տէօքիւլտիւ, վէ եաթտըղը հալտէն արթըգ գալգմայաճագ պէբ-
9 լէր։ Ո՞վ էլամթէտ օլտուղտա՛ չօր ի՛թիմատ էթտիյիմ՝ ղէքմէյի-մի եէյէն պիլէ պանա գարշը էօքչէ գալտըրտը։
10 Ամմա սէն եա՛ Րապպ՝ պանա մէրհամէթ գրլ. վէ պէնի գալտրը
11 քի՝ օնլարըն էձրինի վէրէյիմ։ Պէնտէն բաշի օլտուղտունու պունտան պիլտիմ. չիւն քի տիւշմէնիմ իւ-
12 զէրիմէ նահ՛րա չէքմէտի։ Պէն ի-սէ՝ սէն պանա քէմալիմտէ տէս-թէկիր օլտուն. վէ Ֆպէնի էպէ-տէն՝ հուզուրունտա տուրտուրա-
13 ճագսըն։ Խօրայէյին Ամլահը Րապպ՝ էզէլտէն թա էպէտէտէք Ամիթէ-պարիք օլսուն. ամին վէ ամին։

Digitized by Google

ՄԱՍՄՈՒՐ ԽՐ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ սիւրկիւնչիւթիւնտէ հէյքէլտէ ի՛պատէթ էթմէյէ արդուսու : Տ Ըլլահա ի՛թիմատ էթմէյէ ղայրէթլէնմէսի :

Ս՚ուսիգար պաշը իչիւն՝ կորխ օ-ղուլլարընըն չի՛րի :

1 Կէյիք՝ սու չայլարընա նիհձէ հատ-բէթ չէքէր իսկ , ճանըմ սա-նա եօյլէ հասրէթ չէքէր՝ եա՞ Ըլ-
2 լահ : ՚Ա՚անըմ Ըլլահա՝ ի՚տիրի Ըլլահա սուսամըշ տըր . նէ՞ զէ-
ման կէլէձէյիմ՝ վէ Ըլլահընն հու-
3 զուրունտա կէօրիւնէձէյիմ : Պա-նա ի՚հէր կիւն՝ Ըլլահընն համ՚նի տէ-տիքլէրի զէման , կիւնտիւզ վէ կէձէ ի՚հէօզ եաչըմ՝ էքմէյիմ
4 օլտու : Պունլարը խաթրըմա կէթիրիրիմ , վէ ի՚ճանըմը տէօքէ-բիմ . զիրա ալայ իլէ կէչիպ՝ ՚օն-լար իլէ պայրամ էտէն գալապա-լըզընն ալգըշ վէ շիւքր սէսի իլէ Ըլլահ եվինէտէք վարաճաղըմ :
5 Ա՚ճանըմ՝ ի՚նի՞չիւն չէօքէր-սին , վէ պէնտէ պիհուզուր օլուր-սուն . ի՚Ըլլահա իւմիտ էթ , զիրա օնուն եիւզիւնիւն խէլասը իչի՚ն օնա տահա շիւքր էտէձէյիմ :
6 Ա՚ճանըմ՝ ճանըմ պէնտէ չէօքէր . օնտան էօթիւրիւ Յոր-դանան վէ Հ՚իրմոնլուլար տիյա-բընտան՝ Մ՚իսար տաղընտան սէնի
7 զիքր էտէձէյիմ : Ա՚էնին զօրլու սէլլերինին սէսինէ՝ ի՚էնկին էնկինինէ չաղըրըր . ի՚հէփ չալգանթըլարընն վէ տալղալարընն՝ իւզէրիմտէն կէչ-
8 տիլեր : Ի՚տպզ կիւնտիւզիւն ի՚նա-յէթինէ ի՚էմր էտէձէք , վէ Հ՚կէ-ճէ՝ օնուն իլահիսի եանըմտա օլա-ճագ . նի՚յազը՝ է՚օմրիւմիւն Ըլ-
9 լահընա օլա : Գայամ օլան Ըլ-լահա տէյիմքի՝ պէնի նի՞չիւն ու-նուէթտուն . ի՚նի՞չիւն տիւշմէնի զուրմու իչիւն գասավէթլու կէզէ-
10 յիմ : Տիւշմէնլէրիմ քէմիքլէրիմի գըրմագ իլէ՝ ի՚հէր կիւն պանա Ըլ-լահընն համ՚նի տէյէրէք պանա սի-թէմ էտէրլէր :
11 Ա՚ճանըմ՝ ի՚նի՞չիւն չէօքէր-սին , վէ պէնտէ նի՞չիւն պիհուս-զուր օլուրսուն . Ըլլահա իւմիտ էթ , զիրա օնա տահա շիւքր է-

տէձէյիմ . եիւզիւմիւն խէլասը վէ Ըլլահըմ օ տուր :

ՄԱՍՄՈՒՐ ԽՊ

Սահիպի Սաղմասուն՝ հէյքէլէ կէլմէյէ տուա՚-սը , Տ վէ քէնտինէ՝ եիւրէք գըղընլըզը խ-չիւն ա՚զար էթմէսի :

1 ՚Շէրաա՚թըմը կէօր՝ եա՚ Ըլ-լահ , վէ սալհ օլմայան թայիֆէտէն ի՚տա՚վամը մուհաքէ-մէ էյլէ . պէնի հիլէպազ վէ եա-
2 րամազ ատէմտէն գուրթար : ՚Օչի-րա ի՚վինակհասրմընն Ըլլահը սէն-սին . նի՞չիւն պէնի բէտտ էտէրսին . տիւշմէնին զուլմու իչիւն ի՚նի՞չիւն
3 գասավէթլու կէզէյիմ : Ի՚՚կու-բունու վէ կէրչէքլիյինի կէօնտէր , պէնի օնլար գուլաղուզլասըն . օն-լար պէնի ՚սէնին ա՚զիզ տաղընա՚ վէ սէնին մէսքեանլարընա կէօ-
4 թիւրսիւն : Վ՚է Ըլլահըն մէզպա-հընա՚ շաղլաղընմընն սիւրիւրի օլան Ըլլահա վարայըմ . վէ սանա՚ եա՚ Ըլլահըմ Ըլլահ՚ թանպուր իլէ համտ էտէյիմ :
5 Ա՚ճանըմ՝ ի՚նի՞չիւն չէօքէր-սին , վէ պէնտէ նի՞չիւն պիհու-զուր օլուրսուն . Ըլլահա իւմիտ էթ , զիրա օնա տահա շիւքր էտէ-ճէյիմ . եիւզիւմիւն խէլասը վէ Ըլլահըմ օ տուր :

ՄԱՍՄՈՒՐ ԽՓ

Ըլլահընն խալգընըն՝ օնուն գատիմ մէրհա-մէթլէրինի զիքր էթտիքլէրի : Ի ՚Հազար պէ-լա իչիւն չէքվա : 17 Տօղոուլուգ իդըարը , 23 վէ եաբըմ իչիւն տուա՚ :

Ս՚ուսիգար պաշը իչիւն՝ կորխ օ-ղուլլարընըն չի՛րի :

1 Ա՚ճա՚ Ըլլահ՚ գուլագլարըմըզ իլէ իչիւթտիք , ՚պապալարըմըզ՚ օն-լարընն կիւնլէրինտէ գատիմ կիւն-
2 լէրտէ իչլէտտիյին իչի պիղէ նագլ էթտիլէր : ի՚Ա՚էն էլինն իլէ թայի-ֆէլէր սիւրիւպ՝ պուռնլարը տիք-տին . իւմմէթլէր գըրըպ՝ պուռնլա-
3 րը կէօնտէրտին : ՚Օչիրա պուռն-լար տիյարը՝ ի՚գըլըճլարը իլէ մի-րաս էթմէտիլէր , վէ օնլարը քէնտիլէրին գօլու խէլաս էթմէտի , իլլա սէնին սաղ էլինն վէ գօլուն

ա Սաղ . իչ . 1 . է . 2 :

բ Սաղ . է . 1 :

գ Սաղ . իչ . 7 :

դ Սաղ . խգ . 9 :

ե Սաղ . ճ . 11 . ծէ . 3 :

զ Սաղ . գ . 4 :

է Սաղ . խգ . 5 . 11 :

ա Նէ . ժգ . 26 , 27 : Սաղ . հը . 3 :

բ Նէ . ժէ . 17 . ի Օր . է . 1 : Սաղ . հը . 55 . 2 . 8 :

գ ի Օր . ը . 17 : Հես . իե . 12 :

ա Սաղ . կե . 1 : ձե . 2 : Հօհ . է . 37 :

բ ա Ցամ . ա . 9 :

գ Խա . 10 : Սաղ . հը . 10 : ձմէ . 2 :

դ Սաղ . Ճ . 5 : ձգ . 9 :

ե Ցոբ . Ը . 16 : Սաղ . կգ . 8 :

զ Նա . Ը . 20 :

է Խա . 11 : Սաղ . խե . 5 :

ը Ոզբ . է . 24 :

թ Նրեմ . է . 20 : Նզեկ . է . 26 :

ժ Սաղ . ձը . 7 : Հօզե . ի . 3 :

ի Գ Ե . իէ . 21 : ի Օր . իը . 8 :

լ Ցոբ . Ը . 10 : Սաղ . Ը . 7 . կե . 6 : Ամթ . 5 :

խ Սաղ . Ը . 6 : Խե . 2 :

ծ Խա . 3 : Ցովե . ի . 17 : Մէք . է . 10 :

կ Խա . 5 : Սաղ . խէ . 5 :

Digitized by Google

վէ եհուդիւնիւն նուրու էվրի։ չիւն
4քի ²օնլարտան բազի օլտուն։ ³փա-
տիշահըմ հէման սէն սին՝ եա Ըլ-
լահ։ Յակոբուն խէլասլարը իչիւն
5էմր սատըը էյլէ։ ²Տիւշմընլէրիմի-
զի սէնին վասիթան իլէ եըգարըզ։
իւզէրիմիզի գալգանլարը՝ այոփ ալ-
ընմա սէնին իամինին վասիթասը իլէ
6պասարըզ։ ²Օ,իրա ³եայըմա կիւվէն-
մէմ։ վէ գըլըճըմ պէնի գուրթար-
7մազ։ Իւլա տիւշմընլէրիմիզուէն
պիզի սէն խէլաս էյլէտին։ վէ
²ապիզուէն իքրահ էտէնլէրի ուրթան-
8տըրտըն։ ²Էր կիւն ³Ըլլահ իլէ
իֆթիխար էյլէտիք, վէ սէնին իս-
մինի էպէտէն մէտհ էտէլիմ։
սէլա։

9 Ընճագ ²սէն բէտտ էյլէտին,
վէ պիզի ուրթանտըրտըն։ վէ ա'ս-
10քէրլէրիմիզ իլէ չըգմազսըն։ Պի-
զի ²տիւշմէն Էօնէ-նտէն կէրիյէ
տէօնտէրիրսին։ վէ պիզտէն իքրահ
էտէնլէր՝ քէնտիլէրի իչիւն եաղ-
11մալտըլար։ ²Պիզի գօյունլար
կիպի թաա'մ իչիւն վէրիրսին։ վէ
²պիզի թայիֆէլէրտէ տաղըթտըն։
12²Վհէնտի գավմընը պահասըզ սա-
թարսըն, վէ գըյմէթլէրի իլէ ֆո-
13լէնէ արթըրմատըն։ ²Պիզի գօնշու-
լարըմըզա հագարէթ՝ էթրաֆըմըզ-
տա օլանլարա մասխարալըզ վէ
14մէզզագ վէրիրսին։ Պիզէ ²թայի-
ֆէլէրտէ մէսէլ՝ իւմմէթլէրտէ
³պաշ սալանմասը իչիւն վէրիրսին։
15Պիւթիւն կիւն ա'յրըպըմ էօնիւմտէ
տիր։ վէ եիւդիւմիւն ա'րը պէնի
16էօրթտիւ, թահգիր էտէնին վէ
սէօյէնին սէսինտէն՝ ²տիւշմէն վէ
ինթիգամ արայանըն եիւդիւնտէն
էօթիւրիւ։
17 ²Պունլարըն ձիւմլէսի պիզէ վա-
գի՝ օլտու իսէ տէ՝ սէնի ունութ-
մատըզ, վէ ա'հտընա խայըն չըգ-
18մատըզ։ Նիւրէյիմիզ կէրի տէօն-
մէտի, վէ ²ատրմլարըմըզ սէնին
19հօլունտան սափմատը, պիզի ³ած-
տէր՝ մահալինտէ եզտին իսէ տէ,
վէ պիզի ²էօլիւմ կէօլկէսի իլէ
գափլատըն իսէ տէ։
20 Ի,այէր Ըլլահ՝ըմզըն իսմինի ու-
նութմուշ՝ եա եատ ալլահա ²էլ-
21լէրիմիզի ուզաթմըշ օլսագ, "Ըլ-
լահ պունու ապամա՛զ մը. չիւն
քի եիւրէյին կիզլիլէրինի պիլէն օ
22տուր։ ²Օ,իրա սէնին ուղուրունա
²պիւթիւն կիւն գաթլ օլունույօ-
րուզ. պօղազլանաճագ գօյունլար
հիսապընտա իզ։
23 ²Պէյան, նի՞չիւն ույուրսուն
եա՝ Ի,ֆէնտիմ. ույգուտան գալգ,
24էէպէտէն բէտտ էթմէ։ "Ի,իւ-
զինիւ նի՞չիւն էօրթիւա՝ պիզիմ
տէրտիմիզի վէ զուլմումուզու ու-
25նուտուրսուն։ ²Օ,իրա "ճանըմըզ
թօփրաղատէք էյիլտի. գարնըմըզ
եէրէ եափըշտը։
26 Պիզէ իմտատ օլմադա գալգ.
վէ քէնտի ի'նայէթին իչիւն պիզի
խէլաս էյլէ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԽԵ

Մեհանըն ա'զամէթի վէ լութֆու։ 10 Սիօնուն պօրձլարը վէ չան ու ի'զզէթի։

"Ո՞չ օշանիմ իւզրէ մուսիգար պա-
ղը իչիւն Կորխ օղուլլարընըն շի'րի՝
սէվկիւլիւլէր իլա'հիսի։

1 Նիւրէյիմ ճէօշտիւ. պիր էյի
սէօզ սէօյլէյօրում. թասանիֆ
էթտիյիմ՝ փատիշահ իչիւն տիւր.
տիլիմ՝ մահիր եազըճը գալէմի
2տիր։ Ըտէմ օղուլլարընտան կիւ-
զէլ սին, ²տուտագլարընա լութֆ
տէօքիւլտիւ. օնուն իչիւն Ըլլահ
սէնի էպէտէն միւպարէք էթմիշ
տիր։
3 ²Նա՛ Ա'էպապա՝ պուտտունուն
իւզէրինէ ²գըլըճընը գուշան, իւ
4օ՝ ի'զզէթին վէ շանըն տըր։ Վէ
²նշանըն իլէ պէրհօրտար օլուպ՝
կէրչէքլիք վէ հալիմլիք վէ սա-
տագաթտան էօթիւրիւ միւզաֆ-
ֆէր օլ, վէ սաղ էլնի սանա հիյ-
5պէթլէր կէօսթէրէճէք։ Օգլարըն
սիվրիլմիշ տիր. սէնին ալընընա
գավմլէր տիւշէճէք. փատիշահըն
տիւշմընլէրինին եիւրէյինէ սոփ-
լանալար։
6 Նա՛ Ըլլահ՝ նէնին թահթընը
էպէտ իւլ ապատտ գալըր. փատի-
շահլըղընըն ա'սասը՝ տօղրուլուգ
7ա'սասը տըր։ ²Պատտագաթ սէվ-
տինի, վէ ֆընգտան իքրահ էթ-
տին. պունուն իչիւն ²եա՛ Ըլլահ՝
սէնին Ըլլահըն սէնի չէրիքլէրին-
տէն զիյատէ ²շազլըգ եաղը իլէ
8²մէսհ էյլէտի։ ²Անէնին հէվի էս-

ա Ծնուհ. ը. 36։

գ Սաղ. է. 6։ լ. 23։ Ծ֊թ. է, 5, հը. 65։
զ Խա. 9։
— Յոբ. ժգ. 24։ Սաղ. ժգ. 1։ Ձը. 14։
— Սաղ.ՃԺԹ. 25։

— Սաղ. կթ, վէ Ձ. իւնվանէրէ։

ե Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
զ Սաղ. ԽԸ. 7։
է Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ը Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
թ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ժ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ի Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
լ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
խ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ծ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
կ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
հ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ձ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ղ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ճ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
մ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
յ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ն Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
շ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ո Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
չ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
պ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ջ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ռ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ս Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
վ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
տ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ր Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ց Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ւ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
փ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ք Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
օ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։
ֆ Սաղ. ՃԺԹ. 51։ Ես. ի. 7։

Digitized by Google

վապետարքն՝ միւբր վէ ո՛ւտ վէ խիւ-
յարչէնպէր տիր • փիլտիչի սէ-
բայլարուան՝ սէնի օրատան մէսրուր
ւ Նրգ. ղ. 8։ 9 էթտիլէր ։ Ւփատիշահ՚լար գըզ-
լարը՝ սէնին սէվկիւլիւլէրին իլէ
տիր • մէլիքէ՝ Ռփիր ալթունու ի-
10 լէ Ւսաղընտա տուրուր ։ Նյա՛ գըզ
իչիմ , վէ պագ , վէ գուլաղընը
մէյլէնտիր • վէ գաւմընը հեմ
11 Ւպապան էվինի ունուէթ • Ռէ փա-
տիշահ սէնին կիւզէլլիյինէ հաս-
բէթ չէքէճէք , Ւգնրա օ՛ սէնին է-
փէնտին տիր • իմոի օնա սէճտէ
12 գըլ ։ Ռէ Տիւրոս գըզը՝ Ճգաւմընն
զէնկինլէրի՝ փէշքէշ իլէ սէնին
տիտարընը թալապ էտէճէքլէր ։
13 Ւփատիշահընն գըզը իչէրտէն պիլ-
քիւլլիյէ միւշէբրէֆ տիր • օնուն
էսվապլարը՝ ալթուն գլապուտա-
14 նը տըր ։ Ամրմա իշլու էսվապ իլէ
Ւփատիշահա կէթիրիլէճէք • օնուն
արտընճա կիտէն պաքիրէ արգա-
տաշլարը՝ սանաս կէթիրիլէճէքլէր ։
15 Օնլար չէնլիք վէ շաղլըգ իլէ կէ-
թիրիլիսի՝ փատիշահընն սէրայընա
16 կիրէճէքլէր ։ Ողուլլարընն՝ պա-
պալարընն եէրինէ օլաճագ • օն-
լարը պիւթիւն եէրտէ Ւսէրվէրլէր
17 նասլ էտէճէքսին ։ Ճսմինի ճիւմ-
լէ տէվրտէն տէվօէ զիքր էթտի-
րէճէյիմ • պուռնտան էօթիւրիւ
թայիֆէլէր սէնի էպէտ իւլ ապատ
մէտհ էտէճէքլէր ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ԽԶ

Սիօնուն Ընլահա ի՛թխմատը ։ 8 Ընլահընն
ա՛մէլէրինէ պագմաղա պիր նասիհաթ ։

Ասուսիգար պաշը իչիւն՝ կորխ օ-
ղուլլարընն Ընլամօթ իւզրէ իլա-
հիսի ։

ա ՄՆ. ԺԷ. 20։

1 Ընլահ պիզիմ Ւփէնակեահընմզ
վէ գուվվէթիմիզ տիր • Ւսրգա-
լէթլէրտէ հազըր եարտըմ պուռլու-
2 նուր ։ Օնտան էօթիւրիւ գօրգմա-
զըզ , եէր տէյիշիր իսէ , վէ տաղ-
լար տէնիզլէր իչինէ կէօչիւրիւլիւր
3 իսէ ։ Ռպուլարը չաղըլտայըզ քէօ-
փիւրսիւնլէր , գապարմասը իլէ
տաղլար տիթրէսինլէր • սէլա ։
4 Ւրմագ վար քի սէլլէրի Ընլա-
հընն չէհրինի՝ Ճսա՛լանըն ա՛զիզ

բ Ա Օր. ԺԷ. 14։ Նա. ԺԲ. 6 ։ Նզեկ. խԷ. 7 • 9 ։ Ամո. ԺԱ. 9 ։ Հովէլ. Բ. 27։ Ասթ. Գ. 15։ Օաբ. Բ. 5 • 10 ։ 11 ։ Ը. 3 ։
ը Սաղ. Բ. 1 ։
ի Հեռ. Ը. 9. 24 ։
ժ Խռ. 11 ։ Ամոս. ԺԷ. 9 ։ Ես. ԺԷ. 12 ։
լ Սաղ. կղ. 5 ։
խ Նա. Բ. 4։
ծ Սաղ. հղ. 3 ։
կ Նզեկ. լԲ. 9 ։
հ Նա. Բ. 11. 17 ։
ձ Խռ. 7 ։

Ասուսիգար պաշը իչիւն՝ կորխ օ-
ղուլլարընն Ամէմուրու ։

1 Նա՛ ճիւմլէ գաւմընը՝ Ռէլ չար-
փըն • ալգըշ սէտասը իլէ Ընլ-
2 լահա կիւլպանք չէքին ։ Ծի-
րա Բապպ Ամա՛լա Ւհիյպէթլու
տուր • պիւթիւն եէրին իւզէրինէ
3 Ւա՛զիմ փատիշահ տըր ։ Ընթըմը-
զա Ւգաւմընը՝ վէ այագլարըմըզընն
ալթընա իւմմէթլէր չէօքտիւրէ-
4 ճէք ։ Պիզիմ իչիւն Ւմիրասըմըզը՝
սէվտիյի Յակոբուն շանընը սէչէ-
5 ճէք • սէլա ։ Ռընլահ կիւլպանք
իլէ՝ Բապպ պօրու սէտասը իլէ
6 եօգարըյա չըգար ։ Ամէմուր օ-
գուլուն , Ընլահա մէզմուր օգու-
լուն • մէզմուր օգուլուն , փա-
տիշահընմզա մէզմուր օգուլուն ։
7 Ւօխրա պիւթիւն եէրին փատիշա-
հը Ընլահ տըր • Ռչի՛ր թէզմիր է-
8 տին ։ Ամլահ թայիֆէլէրին իւ-
զէրինէ փատիշահլըգ սիւրտիւ •
Ընլահ ա՛զիզ թախթընտա օ-
9 թուրտու ։ Գաւմընըն պէյլէրի՝
Ւրբրահամ Ընլահընըն գաւմը ի-

ե Ա Օր. ԺԷ. 14։ Նա. ԺԲ. 6 ։ Նզեկ. խԷ. 7 • 9 ։ Ամո. ԺԱ. 9 ։ Հովէլ. Բ. 27։ Ասթ. Գ. 15։ Օաբ. Բ. 5 • 10 ։ 11 ։ Ը. 3 ։
ը Սաղ. Բ. 1 ։
ի Հեռ. Ը. 9. 24 ։
ժ Խռ. 11 ։ Ամոս. ԺԷ. 9 ։ Ես. ԺԷ. 12 ։
լ Սաղ. կղ. 5 ։
խ Նա. Բ. 4։
ծ Սաղ. հղ. 3 ։
կ Նզեկ. լԲ. 9 ։
հ Նա. Բ. 11. 17 ։
ձ Խռ. 7 ։

Digitized by Google

ՄԻՆՉՄԱՒՈՒՐ ԽԹ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ճիւղէ ատեմլերի ի-չիթմէյէ տա՛վլէթ էթախի ։ 6 Օնուն՝ զէնկինլիյէ կիւվէնմէնին պօշ օլսուդունու կէօսթերտիյէ ։ 16 Տիւնեավի զէնկինլիյին կիւվէնէճէք չէյ օլմասըդը ։

Մուսիգար պաշը իչիւն՝ Կորխ օղուլլարընըն Մէզմուրու ։

1 Պունու տինկլէյին՝ էյ Ճիւմլէ գավմլեր ։ գուլագ վուրուն՝ եա՛
2 տիւնեանըն հէփ սաքինլերի ։ կէրէք ՚էտնա զատէ կերէք քիչի զատ՝ պիրլիքտե զէնկին վէ ֆագիր ։
3 Ընդըմ ի՛լմլեր սէօյլէյճէք ։ վէ գալպիմին թէֆէքքիւրլերի ի՛ր-
4 ֆան տըր ։ ՚Պուլաղըմը թէմմիլէ մէյլ էտէճէյիմ ։ րէմզիմի թան-պուր իլէ աչաճաղըմ ։
5 Պէլա կիւնլերինտէ՝ պանա գատ էտէնլերին եարամազլըղը էթրաֆըմը ալընմա ։ նի՞չիւն գօրգայրմ ։
6 ՚Պուվվիթլերինէ կիւվէնէնլերտէն վէ վարիյէթինին չօղուղունա էօ-
7 յիւնէնլերտէն՝ քիմսէ սուլա գարընտաշընը ֆիտա էտէմէզ ։ Ընլա-
8 հա տքէֆարէթինի վերէմէզ ։ Ձիւն քի ճանլարընըն ֆիտասը ՚գըյմէթլի տիր ։ վէ էպէտէն թէրք օլուն-
9 մուշ տուր ։ Հէօյլէ քի արթըգ տայմա եաշայըպ՝ ՚չիւրիւքլիւք
10 կէօրմէյէ ։ Ո՞իրա կէօրիւր քի՝ եա՛լիմլեր էօլիւր ։ ահմագ վէ ա՛-գընըզ պիրլիքտե հէլաք օլուր ։ վէ ՚մալարընը պաշպալարա պրա-
11 ղորլար ։ Օնլարըն ֆիքրի պո-+ի՝ հվլերի էպէտէն՝ մէսքեանլարը տէվր պէ տէվր գալաճագ ։ ՚միլքլերի՝ քէնտի աւտարընտան աստ գօ-
12 տուլար ։ Ընմա ՚սատէմ ի՛զդէթտէ գալմազ ։ հէլաք օլան հայվանլարա
13 պէնկզեր ։ Օնլարըն եօլու՝ օնլարըն ՚եահմագլըղը պու տուր ։ լաքին օնլարտան սօնկրա կէլէնլէր՝ օնլարըն ազընտան հազզ էտո՛ղ-լէր ։ սէլա ։
14 Օնլար գօյունլար կիպի մէզարա գօնուլուր ։ օնլարը եօլիւմ կիւտէճէք ։ վէ սապահլայըն օնլարա՝ ՚տօղրուլար հիւքիւմէթ սիւրէճէք ։ վէ ՚օնլարըն սուրէթինի մէզար իֆթաուաճագ ։ մէսքեան-
15 լարընտան օնա էնէճէ+լէր ։ Ընմա Ընլահ պէնիմ ճանըմը ՚մէզարըն

ՄԻՆՉՄԱՒՈՒՐ ԽԹ

Ընլահա՝ Սիօնու հընգը էթախի իչիւն թէչէքքիւր տուա՛սը ։

Կորխ օղուլլարընըն իլահի Մէզմուրու ։

1 ՙԸնլահըմըզըն չէհրինտէ՝ ՚օնուն ա՛զիզ տաղընտա՝ Բապպ պէօյիւք վէ ղայէթ իլէ մէտհէ լա-
2 յըգ տըր ։ ՚Նիւքսէքլիյի կիւզէլ ՚ճիւմլէ եէրին սիւրիւրի՝ ՚չիմալընը եանլարընտա օլան Սիօն տաղը՝ Ընպէօյիւք փատիշահընը չէհրի տիր ։
3 Օնուն սէրայլարընտա Ընլահ՝ փէ-
4 նակեահ պիլինմիշ տիր ։ Ո՞իրա ՚իչլէթէ փատիշահլար ճէմ՝ օլտու-
5 լար ։ պիրլիքտե կէչտիլէր ։ Օնլար կէօրտիւքլերի կիպի թա՛ճ-ճիւպ էթմիլէր ։ իւրքտիւլէր ։ ա՛-
6 ճէլէ գաչտըլար ։ Օրատա օնլարը ՚օտիթէյէմ՝ տօղուրան գարը կիպի
7 ՚եաղըր եագալատը ։ ՚Պհինտօղրուսու եէլի իլէ ՚թարսխս կէմիլէրինի
8 գըրարսընը ։ Իչլիթտիյիմիզ կիպի՝ Ընա՛սքէրլեր Բապպընըն չէհրինտէ՝ Ընլահընըզըն չէհրինտէ էօյլէ կէօրտիւք ։ Ընլահ ՚օնուն էպէտէն գա-
9 յիմ՝ էտէճէք տիր ։ սէլա ։ Ընա՞ Ընլահ՝ հէյքէլինին իչին-տէ ՚ի՛նայէթինի թէֆէքքիւր էթ-
10 տիք ։ ՚Իսմին նիճէ իսկ եա՞ Ընլահ՝ մէտհին տախի էօյլէ եէրին նիհայէթինէտէք տիր ։ սաղ էլին՝
11 սատագաթ իլէ տօլու տուր ։ Անընին չէրիսթինտէն էօթիւրիւ՝ Սիօն տաղը շազ օլուր ։ Ցուգա գըզլարը մէսրուր օլուր ։
12 Սիօնու տօլաշընը ։ վէ օնուն էթրաֆընը ալըն ։ օնուն գուլլէէրի-
13 նի սայըն ։ Օնուն հիսարլարընա տիգգաթ էտին ։ սէրայլարընըն ֆարգընա վարըն ։ թա քի կէլէճէք
14 սիլսիլէյէ նագլ էտէսինիզ ։ Ո՞իրա պու Ընլահ էպէտ իւլ ապատ Ընլահընըմըզ տըր ։ եօլունճէէյէտէք պիզի ՚օ գուլաղուզսայաճագ ։

Digitized by Google

էլինտէն ֆիտա էտէճէք . չիւն քի պէնի ալաճագ տըր . սէլա :
16 Ընտէմ ղէնկինէլէնիր իսէ , էվլէնէն ի՛ զդէթի չօղալըր իսէ , գօրգ-
17 մա : Օ՚իրա ¹էօյիւնճէ , հիչ պիր շէյ ալմազ , ի՛ զդէթի օնուն ար-
18 տընճա էնմէզ : Օ՚իրա էօ՚մրիւնտէ ²ճանընա պէրէքէթ օգուր , վէ սէն քէնտինէ էյլիք էթտիյինտէ՝
19 սէնի մետհ էտէրլէր : ³Պապալարընընն տէվռինէ կիտէճէք . էպէտէն Հայտընըգ կէօրմէյէճէքլէր :
20 ⁴Ընտէմ ի՛ զդէթտէ օուպ՝ ֆէկՀ էթմէզ իսէ , հէլաք օլան ⁵հայվանլարա պէնկզէր :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Ն

Ընտհրն Ամնոտա ա՛զամէթի : 5 Ե՛զիզէրինի ձէմ՝ էթմէյէ էմրի : 7 Օնուն այն ու ա՛տէրէտէն տէյիլ 14 իլա խիվէսանէ իթտա՛թտան հազը էթտէյի :

Ընափըն Մէզմուրու :

1 Ընհտ՝ Բապպ Ընհտ սէօյլէտի . վէ եէրէ՝ կիւնէշինն տօղուսունտան թա պաթրընտընտէք նիտա է-
2 տէր : Ընհտ՝ ⁶կիւզէլլիյին քէմալի
3 օլան Ամնոտան ⁷իշղադ էյլէտի : Ընհտմըզ կէլէճէք , վէ սիւքիւթ էթմէյէճէք . ⁸էօնիւնճէ աթէշ թէվէճ էտէր , վէ էթրաֆընտա շիտտէթ իլէ գասրըղա էսէր :
4 Գաւմընըն շէրաա՛թընը կէօրմէք իչինն՝ եօգաարըտան ⁹կէօյիւ հէմ
5 եէրի չաղըրաճագ : ¹⁰Պանա սալինէ-լէէրիմի՝ գուրպան իլէ Ղպէնիմ իլէ
6 ա՛հտ քէսիչինէլէրի ճէմ՛ էտին : Ա՛ն ¹¹կէօրքէր օնուն սատագաթընը խապէր էտէճէքէր . չիւն քի Տաքիմ՝
¹²Ընհտ՝ քէնտիսի տիր . սէլա :
7 ¹³Նա գաւմըմ տինկէյ՝ վէ սէօյ-լէյիմ , եա Իսրայէլ՝ վէ սէնին իւ-զէրինէ շէհատէթ էտէյիմ . ¹⁴Ընհ-
8 տ՝ սէնին Ընհտընըն պէն իմ : Ան-նի՝ ¹⁵գուրպանտընտան վէ տայիմա էօնիւմտէ օլան պիւթիւն ճանմա-տընընտան էօթիւրիւ Ամթէքտիր էմ-
9 մէյէճէյիմ : ¹⁶Անէնն էվինտէն պուզաղը՝ աղըլտընըտան էրքէճէէր ալ-
10 մամ : Օ՚իրա օրմանըն հէփ ճանաւարլարը՝ պէն տաղըն հայվանլարը՝
11 պէնիմ տիր : Տաղտընըն հէփ գուշ-տընըը պիւնրիմ , վէ սահրանըն հապանի հայվանլարը ի՛նտիմտէ
12 տիր : Ինչէր աճըղըր իսէմ , սանա սէօյլէմէմ . զիրա ¹⁷տիւնճա վէ օ-
13 նուն տօղուսուս պէնիմ տիր : Պուզաղտար էթի եէ՞ր մի իմ , վէ էր-
14 քէճէէր գանը իչէ՞ր մի իմ : ¹Ընհտ-հա չիւքր գուրպանը սուն . վէ ¹⁸ճատտալար ¹⁹ատտագտարընը էտա էյ-
15 լէ : Ա՛ն ²⁰սըգէթի կիւնիւնտէ պա-նա չաղըր . սէնի գուրթարտըմ՝ վէ Ղպանա ի՛զդէթ էտէսին :
16 Ընմմա ֆասըղա Ընհտ տէր քի՝ Պանա նէ՞ քի գանունէտրըմը նագէտ էտէրսին , վէ ա՛հտրմը աղըընա ա-
17 ղըրսըն : ²¹Չիւն քի սէն թէտիպ-տէն իքրահ էթտին , վէ ²²սէօզէտ-
18 բիւմի արտընա պրաղըրսըն : Խըրսըզ կէօրիւր իսէն ²³օնտան խօշտընըրսըն , վէ զիւնաքնարտրըն ²⁴հիսսե-
19 տարը սըն : Ընղընը քէմիյէ սաղտրն , վէ Նուիւնն հիւէ տիւզէր :
20 Օթուրուպ՝ գարընտաշընա գարշը սէօյլէրսին . անանըն օղուննա զը յ-
21 պէթ էտէրսին : Պունտարը էյլէ-տին , վէ ²⁵պէն թընմատուր . Ղզանն էթտին քի՝ ա՛յնի սէնին կիպի օղ-տուտ . ²⁶սէնի թէքտիր էտիպ՝ պո-նընտըը կէօզէրինին էօնիւնէ
22 տիզէճէյիմ : ²⁷Տալա պուննու անկ-լայընը՝ Ղեա՛ Ընհտը ուՀաատանընտր . օլմայա քի էրրթայըմ տա՝ գուր-թարան օլմայա :
23 ²⁸Ո՞ չիւքր գուրպանը էտէն՝ պա-նա ի՛զդէթ էտէր . վէ ²⁹եօլունա տիգգաթի էտէնէ՝ Ընհտըն խէպա-սընը կէօսթէրէճէյիմ :

ՄԻՆՉՕՄՈՒՐ ՆԸ

Ամհիպ Ամղմսուն քէնտի կիւնահընը իգ-րար էթթէխի , վէ ա՛ֆվ օլունմազա վէ Ընհ-տընն լութֆունա թէքրար նայիլ օլմազա նի-յազ էթտէյի : 13 Օնուն Ընհտհա խըզմէթ էթմէյէ նէյէթի , 18 վէ Ամօն իչինն տուա՛սը :

Ամուսիգար պաշը իչինն Դաւիթին Մէզմուրու՝ Կերսաբէյէ վարըպ տա ³⁰Նաթան փէյղամպէր օնա կէլտիյի զէման :

1 Նա՞ Ընհտ՝ ի՛նայէթինէ կէօրէ պանա մերհամէթ գըլ . ըսահ-մէթլէրինին չօգլուղունա կէօրէ
2 գապահաթընը ³¹մահվ էյլէ : Պէնի ³²եաըամազլըզմանն պիր չօգ եայ-գա , վէ կիւնահընմանն պէնի փաք
3 էյլէ : Օ՚իրա պէն գապահաթընը

ե Ծոբ . իէ . 19 :
զ Ք Օր . իթ . 19 : Ղու . ժք . 19 :
է Ծոն . ժե . 15 :
ը Ծոբ . լէ . 30 : Պաղ . ծգ . 13 :
թ Խա . 12 :
ժ Յ . պաղ . գ . 19 :
ի Ծոբ . իէ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
լ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
խ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ծ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
կ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
հ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ձ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ղ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ճ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
մ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
յ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ն Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
շ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ո Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
չ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
պ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ջ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ռ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ս Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
վ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
տ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ր Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ց Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ւ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
փ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ք Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
և Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
օ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :
ֆ Ծոբ . իգ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 :

ա Պաղ . խբ . 2 :
բ Ք Օր . լգ . 2 : Պաղ . ՀՀ . 1 :
գ Ղև . ժ . 2 : Ծն . ժգ . 35 : Պաղ . ղբ . 3 : Ման . է . 10 :
դ Ք Օր . դ . 26 : լա . 28 : լբ . 1 : Նա . ա . 3 : Միք . գ . 1 , 2 :
ե Ք Օր . լգ . 3 : Նա . ժգ . 3 :
զ Նհ . իդ . 7 :
է Պաղ . ղէ . 6 :
ը Պաղ . հ . 7 :
թ Պաղ . ձա . 8 :
ժ Նհ . ի . 2 :
ի Ովս . գ . 6 :
լ Նա . ա . 11 : Երեմ . է . 22 :
խ Միք . գ . 6 : Ծոբ . ժէ . 25 :
ծ Նհ . ժբ . 5 : բ Օր . Ժ . 14 : Ծոբ . խա . 11 : Պաղ . իդ . 1 : ա Կոր . Ժ . 26 :
կ Ովս . ժգ . 2 : Երբ . ժգ . 15 :
հ բ Օր . իգ . 21 : Ծոբ . իբ . 27 : Պաղ . հգ . 11 : Հաղ . է . 4 , 5 :
ձ Ծոբ . իբ . 27 : Պաղ . ղա . 15 : Ամ . է . 1 : Ղև . ժ . 2 :
ղ Խա . 23 : Պաղ . իբ . 23 :
ճ Հռով . բ . 21 , 22 :
մ Նհեմ . թ . 26 :
յ Հռով . ա . 32 :
ն ա Տիմ . ե . 22 :
շ Պաղ . ծբ . 2 :
ո Հաղ . ը . 11 , 12 : Նա . իգ . 10 : ծէ . 11 :
չ Պահ . Հրոով . բ . 4 :
պ Պաղ . է . 8 :
ջ Ծոբ . ը . 13 : Պաղ . իբ . 17 : Նա . ծա . 13 :
ռ Պաղ . իէ . 6 : Հռով . ժբ . 1 :
ս Պաղ . ը . 16 :

ա ի Սպ . ժա . 2 . 4 : ժբ . 1 :
բ Խա 9 : Նա . խդ : 5 : խդ . 22 : Ամղ . բ . 14 :
գ Երբ . թ . 14 : ա Հօհ . ա . 7 . 9 : Հայտ . ա . 5 :

Digitized by Google

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշտէնին թա՛ղբի
4 վէ օնուն հելաքինի փեղին սէօյլէմէսի ։ 6
Օնուն սատրդ գալղին սիւրիւրինի կէօս-
թէրմէսի , 8 վէ Ըլլահա շիւքր էթմէսի ։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն Դաւիթին
շի՛րի՝ Ենդովմէու ՚Կովկէ կէլտիք-
տէ , վէ Բ՚Պաւուղա խապէր վէրիպ՝
օնա Դաւիթ Ը՚քիմլէյին էվինէ
կիրտի տէտիքտէ ։

1 Ե՞ զօրպազ՝ եարամազլըգ իլէ նէ՞
իֆթիխար էտէրսին . Ըլլահըն
ի՛նայէթի հէր կիւն հազըր տըր ։
2 Տիլին քէմէլիքլէր լաձաւո էտէր .
տպիլէնմիշ ուսմուրա կիպի հիլէ
3 իչլէր ։ Վէմէլիի էյլիքտէն՝ էեա-
լանը սատագաթ սէօյլէմէքտէն զի-
4 յատե սէվմին . սէլա ։ Ա՛իմլէ
հէլաք էտիճի սէօզլերի սէվմին՝ Է՛յ
հիլէպազ տիլ ։
5 Ըլլահ տախի սէնի էպէտէն սը-
գաճագ , սէնի գավըայաճագ , վէ
սէնի չատըրտան սէօքէճէք . վէ
նաչայանլարըն եէրինտէն Ուսէնին
քէօքիւնիւ գօփարաճագ տըր . սէ-
6 լա ։ Վ՚է Բ՚ասուրգլար կէօրէլէր ,
վէ գօրգալար . վէ Բ՚օնու զէվգլէ-
7 նիպ պէյէլէր ։՝ Իչլէթ Ըլլահը
քէնտինէ գուվվէթ գօմայան՝ վէ
Բ՚մալընըն չօգլուղունա կիւվվէնիպ
քէնտի եարամազլըգընտա գուվ-
վէթլէնէն ատէմ ։
8 Լաքին պէն Ըլլահըն էվինտէ
՛թագզէ զէյթուն աղաճը կիպի իմ .
էպէտ իւլ ապատ Ըլլահըն ի՛նա-
9 յէթինէ կիւվվէնտիմ ։ Ո՞անա էպէ-
տէն շիւքր էտէճէյիմ , չիւն քի
իճրա էյլէտին . վէ սէնին իսմինէ
միւնթազիր օլաճաղըմ , զիքրա էսա-
լիհլէրինին հուզուրունտա խօշ
տուր ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ ինսանըն ֆէսատընը
թա՛րիֆ էթմէսի , 4 եարամազլըգ իչլէյէն-
լէրէ օնլարըն գապահաթը օլտուղունու կէօս-
թէրմէսի , 6 վէ Իսրայէլին խէլասը իչիւն
արզուսու ։

Ա՞ահ ալաթի իւզրէ մուսիգար պաշը
իչիւն՝ Դաւիթին չի՛րի ։

1 Տիվանէ քէնտի գալպինտէ՝ Ըլ-
լահ եօգ տուր տէտի . օնլար

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշտէնին թա՛ղբի
4 վէ օնուն հելաքինի փեղին սէօյլէմէսի ։ 6
Օնուն սատրդ գալղին սիւրիւրինի կէօս-
թէրմէսի , 8 վէ Ըլլահա շիւքր էթմէսի ։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն Դաւիթին
շի՛րի՝ Ենդովմէու ՚Կովկէ կէլտիք-
տէ , վէ Բ՚Պաւուղա խապէր վէրիպ՝
օնա Դաւիթ Ը՚քիմլէյին էվինէ
կիրտի տէտիքտէ ։

1 Ե՞ զօրպազ՝ եարամազլըգ իլէ նէ՞
իֆթիխար էտէրսին . Ըլլահըն
ի՛նայէթի հէր կիւն հազըր տըր ։
2 Տիլին քէմէլիքլէր լաձաւո էտէր .
տպիլէնմիշ ուսմուրա կիպի հիլէ
3 իչլէր ։ Վէմէլիի էյլիքտէն՝ էեա-
լանը սատագաթ սէօյլէմէքտէն զի-
4 յատե սէվմին . սէլա ։ Ա՛իմլէ
հէլաք էտիճի սէօզլերի սէվմին՝ Է՛յ
հիլէպազ տիլ ։
5 Ըլլահ տախի սէնի էպէտէն սը-
գաճագ , սէնի գավըայաճագ , վէ
սէնի չատըրտան սէօքէճէք . վէ
նաչայանլարըն եէրինտէն Ուսէնին
քէօքիւնիւ գօփարաճագ տըր . սէ-
6 լա ։ Վ՚է Բ՚ասուրգլար կէօրէլէր ,
վէ գօրգալար . վէ Բ՚օնու զէվգլէ-
7 նիպ պէյէլէր ։՝ Իչլէթ Ըլլահը
քէնտինէ գուվվէթ գօմայան՝ վէ
Բ՚մալընըն չօգլուղունա կիւվվէնիպ
քէնտի եարամազլըգընտա գուվ-
վէթլէնէն ատէմ ։
8 Լաքին պէն Ըլլահըն էվինտէ
՛թագզէ զէյթուն աղաճը կիպի իմ .
էպէտ իւլ ապատ Ըլլահըն ի՛նա-
9 յէթինէ կիւվվէնտիմ ։ Ո՞անա էպէ-
տէն շիւքր էտէճէյիմ , չիւն քի
իճրա էյլէտին . վէ սէնին իսմինէ
միւնթազիր օլաճաղըմ , զիքրա էսա-
լիհլէրինին հուզուրունտա խօշ
տուր ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ասաֆին չի՛րի ։

1 Ո՞ Աստուած կայնեցաւ Աստուածական ժողովին մէջ , Աստուածներուն մէջ դատաստան կ՚ընէ ։

2 Մինչեւ ե՞րբ պիտի անիրաւութեամբ դատէք եւ ամբարիշտներուն երեսը պիտի առնէք ։ Սէլա ։

3 Դատեցէք աղքատին եւ որբեւայրիին , արդարացուցէք նեղեալն ու տկարը ։

4 Ազատեցէք աղքատն ու խեղճը , ձեռքը ամբարիշտներուն ձեռքէն առէք ։

5 Չգիտեն ու չեն հասկնար , խաւարի մէջ կ՚երթան ։ Երկրի բոլոր հիմերը կը սասանին ։

6 Ես ըսի՝ Դուք աստուածներ էք , եւ ամէնքդ Բարձրեալին որդիներ ։

7 Բայց դուք պիտի մեռնիք իբրեւ մարդիկ , եւ իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք ։

8 Ելի՛ր , Աստուած , դատաստան ըրէ երկրի վրայ , որովհետեւ դուն ամէն ազգերուն կը տիրես ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ասաֆին չի՛րի ։

1 Ո՞ Աստուած , մի՛ լռեր , մի՛ խուլ կենար եւ մի՛ հանդարտիր , Աստուած ։

2 Վասն զի ահա թշնամիներդ կը խռովին , եւ քու ատողներդ գլուխ կը բարձրացնեն ։

3 Ժողովուրդիդ դէմ խորհուրդ կ՚ընեն եւ քու պահուածներուդ դէմ կը խորհրդակցին ։

4 Կ՚ըսեն՝ Եկէ՛ք , զանոնք ազգերէն կտրենք , որ Իսրայէլի անունը այլեւս չյիշուի ։

5 Վասն զի միաբանեցան սրտով , դաշինք ըրին քեզի դէմ ։

6 Եդոմի վրաններն ու Իսմայէլացիները , Մովաբ ու Հագարացիները ,

7 Գեբաղ , Ամմոն ու Ամաղէկ , Փղշտացիներն ու Տիւրոսի բնակիչները ։

8 Ասորին ալ անոնց հետ միացաւ , եւ Լովտի որդիներուն բազուկ եղան ։ Սէլա ։

9 Ինչպէս Մադիամի , Սիսարայի ու Յաբինի հետ ըրիր Կիսովն գետին քով ։

10 Որոնք Ենդորի մէջ կորսուեցան , եւ երկրին պարարտութիւնը եղան ։

11 Զանոնք ալ իրենց ազնուականներուն պէս ըրէ՛ Օրեբի ու Զէեբի պէս , եւ Զեբահ ու Սաղմունայի պէս բոլոր իշխաններուն ,

12 Որոնք կ՚ըսէին՝ Աստուծոյ բնակարանները մեր ձեռքը առնենք ։

13 Իմ Աստուածս , զանոնք կատաղած անիւի պէս , հողմին առջեւ եղած դէզի պէս ըրէ ։

14 Ինչպէս հուր անտառը կ՚այրէ , եւ բոցը լեռները կը վառէ ,

15 Այնպէս հալածէ զանոնք քու փոթորկովդ , եւ քու սաստիկ հողմովդ զանոնք զարհուրեցուր ։

16 Ամօթով լեցո՛ անոնց երեսները , որպէսզի քու անունդ փնտռեն , Տէ՛ր ։

17 Ամօթի՛ եւ զարհուրանքի մատնուին յաւիտեան , եւ ամչցուին ու կորսուին ։

18 Եւ գիտնան որ դուն , որուն անունը Տէր է , միայն դուն ես Բարձրեալը՝ ամբողջ երկրին վրայ ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Գիթացիին չի՛րի ։

1 Որքա՛ն սիրելի են քու բնակարանները , Զօրութեանց Տէ՛ր ։

2 Իմ հոգիս կը տենչայ , այո՛ , կը նուաղի Տէրոջ գաւիթներուն համար ։ Իմ սիրտս ու մարմինս կ՚աղաղակեն կենդանի Աստուծոյ ։

3 Նոյնիսկ ճնճղուկը տուն մը գտաւ , եւ ծիծեռնակը բոյն մը իր համար , ուր իր ձագերը դնէ , քու սեղաններուդ քով , Զօրութեանց Տէ՛ր , իմ Թագաւո՛ր եւ իմ Աստուա՛ծս ։

4 Երանի՜ քու տանդ բնակողներուն , որոնք միշտ քեզ կը գովեն ։ Սէլա ։

5 Երանի՜ այն մարդուն , որուն զօրութիւնը քեզի մէջ է , որոնց սրտին մէջ քու ճամբաներդ են ։

6 Որոնք Բաքա հովիտէն անցնելով զայն աղբիւրներու վայր կ՚ընեն , եւ անձրեւը անոր մէջ օրհնութիւններ կը շինէ ։

7 Զօրութենէ զօրութիւն կ՚երթան , Սիոնի մէջ Աստուծոյ կը հանդիպին ։

8 Զօրութեանց Տէ՛ր Աստուած , լո՛ւր աղօթքս , Յակոբայ Աստուա՛ծ , ականջ դի՛ր ։ Սէլա ։

9 Մեր վահանը տե՛ս , Աստուա՛ծ , եւ նայէ՛ քու օծեալիդ երեսին ։

10 Վասն զի քու գաւիթներուդ մէջ հազար օր աւելի լաւ է , քան թէ ուրիշ տեղ հազար օր ։ Աստուծոյ տան շեմին մէջ կայնիլ , աւելի կ՚ուզեմ , քան թէ ամբարիշտներու վրաններուն մէջ բնակիլ ։

11 Վասն զի Տէր Աստուած արեւ ու վահան է ։ Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ ։ Ուղղութեամբ գացողներէն բարիք մը պիտի չպակսեցնէ ։

12 Զօրութեանց Տէ՛ր , երանի՜ քեզի վստահողին ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Կորհացիներուն չի՛րի ։

1 Տէ՛ր , դուն քու երկրիդ բարեհաճեցար , Յակոբայ գերութիւնը դարձուցիր ։

2 Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր , անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր ։ Սէլա ։

3 Քու բոլոր բարկութիւնդ դադրեցուցիր , քու սաստիկ բարկութենէդ դարձար ։

4 Դարձո՛ւր մեզ , մեր փրկութեան Աստուա՛ծ , եւ մեզի դէմ քու բարկութիւնդ դադրեցո՛ւր ։

5 Միշտ պիտի բարկանա՞ս մեզի վրայ , եւ քու բարկութիւնդ ազգէ ազգ պիտի տեւէ ։

6 Չե՞ս դառնար մեզ կենդանացնել , որ քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախանայ ։

7 Տէ՛ր , մեզի ողորմութիւնդ ցո՛յց տուր , եւ մեզի քու փրկութիւնդ շնորհէ ։

8 Աստուծոյ Տէրոջ խօսքը պիտի լսեմ , վասն զի խաղաղութիւն պիտի խոստանայ իր ժողովուրդին եւ իր սուրբերուն , որպէսզի անզգամութեան չդառնան ։

9 Անշուշտ անոր փրկութիւնը մօտ է անոնց որ զինք կը վախնան , որպէսզի փառք բնակի մեր երկրին մէջ ։

10 Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն իրարու հանդիպեցան , արդարութիւն եւ խաղաղութիւն իրարու համբուրեցին ։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի ծլի , եւ արդարութիւն երկինքէն պիտի նայի ։

12 Տէրը նաեւ բարիք պիտի տայ , եւ մեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ ։

13 Արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ , եւ իր ոտքերուն ճամբան պիտի շինէ ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Դաւիթին աղօթք ։

1 Ո՞ Տէր , ականջ դո՛ւր ինծի եւ լո՛ւր զիս , վասն զի տկար ու աղքատ եմ ։

2 Պահէ՛ հոգիս , վասն զի սուրբ եմ ։ Դո՛ւն , իմ Աստուա՛ծս , ապրեցո՛ւր քու ծառադ , որ քեզի վստահ է ։

3 Ողորմէ՛ ինծի , Տէ՛ր , վասն զի ամէն օր քեզի կը գոչեմ ։

4 Ուրախացո՛ւր քու ծառադ , Տէ՛ր , վասն զի քեզի կը բարձրացնեմ զհոգիս ։

5 Վասն զի դուն , Տէ՛ր , բարի ու ներող ես , եւ առատ ողորմութիւն ամէն անոնց որ քեզ կը կանչեն ։

6 Ականջ դո՛ւր , Տէ՛ր , իմ աղօթքիս , եւ ունկնդի՛ր եղիր իմ ձայնիս աղաչանաց ։

7 Նեղութեան օրը քեզ պիտի կանչեմ , վասն զի դուն պիտի լսես զիս ։

8 Տէ՛ր , աստուածներուն մէջ քեզի նման չկայ , եւ քու գործերուդ նման գործեր չկան ։

9 Տէ՛ր , ազգերը որ ստեղծեցիր , պիտի գան եւ քու առջեւդ պիտի երկրպագեն , եւ քու անունդ պիտի փառաւորեն ։

10 Վասն զի դուն մեծ ես եւ հրաշքներ կ՚ընես , դուն միայն Աստուած ես ։

11 Տէ՛ր , ինծի քու ճամբադ ցո՛յց տուր , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ գամ ։ Իմ սիրտս միացո՛ւր , որ քու անունդ վախնայ ։

12 Տէ՛ր Աստուած իմ , քեզի կը փառաւորեմ իմ բոլոր սրտովս , եւ քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեմ ։

13 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ է ինծի վրայ , եւ իմ հոգիս դժոխքի խորէն ազատեցիր ։

14 Ո՞ Աստուած , ամբարտաւաններ ելան իմ դէմս , եւ զօրաւորներու ժողով մը իմ հոգիս կը փնտռէ , եւ քեզ իրենց առջեւ չեն դներ ։

15 Բայց դուն , Տէ՛ր , ողորմած եւ գթած Աստուա՛ծ , երկայնամիտ եւ շատ ողորմութեամբ ու ճշմարտութեամբ լեցուն ես ։

16 Դարձո՛ւր ինծի եւ ողորմէ՛ ինծի , քու զօրութիւնդ տո՛ւր քու ծառադ , եւ քու աղախնիդ որդին ապրեցո՛ւր ։

17 Ինծի նշան մը ցո՛յց տուր բարութեան համար , որպէսզի զիս ատողները տեսնեն եւ ամչնան , վասն զի դուն , Տէ՛ր , ինծի օգնեցիր եւ մխիթարեցիր զիս ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Կորհացիներուն չի՛րի , սաղմոս ։

1 Անոր հաստատութիւնը սուրբ լերան վրայ է ։

2 Տէրը Սիոնի դռները կը սիրէ՝ Յակոբայ բոլոր բնակարաններէն աւելի ։

3 Փառաւո՜ր բաներ կը խօսուին քու մասիդ , Աստուծոյ քաղաք ։ Սէլա ։

4 Բաբելոնն ու Եգիպտոսը պիտի յիշեմ անոնց որ զիս կը ճանչնան ։ Ահա՛ Փղշտացին , Տիւրոսն ու Եթովպիան , այս մարդիկը հոն ծնան ։

5 Եւ Սիոնի համար պիտի ըսուի՝ Այս մարդն ու այն մարդը անոր մէջ ծնան , եւ Բարձրեալը զայն պիտի հաստատէ ։

6 Տէրը ժողովուրդներուն գրուածքին մէջ պիտի հաշուէ , թէ այս մարդը հոն ծնաւ ։ Սէլա ։

7 Եւ երգիչներն ու նուագողները պիտի ըսեն՝ Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզի մէջ են ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Երգ , սաղմոս , Կորհացիներուն չի՛րի , Եդութունացիին համար , Հեմանին Եզրահացիին մասին ։

1 Տէ՛ր , իմ փրկութեանս Աստուա՛ծ , ցորեկը եւ գիշերը քու առջեւդ կ՚աղաղակեմ ։

2 Թող իմ աղօթքս քու առջեւդ մտնէ , ականջ դո՛ւր իմ աղաղակիս ։

3 Վասն զի իմ հոգիս չարչարանքներով լեցուն է , եւ կեանքս դժոխքին մօտեցաւ ։

4 Գերեզմանին մէջ իջնողներուն հետ համարուեցայ , ուժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։

5 Մեռելներուն մէջ ազատ , սպանեալներուն պէս , որ գերեզմանին մէջ պառկած են , որոնց որ այլեւս չյիշես , եւ որոնք քու ձեռքէդ կտրուեցան ։

6 Զիս խոր փոսի մէջ , խաւարի ու անդունդի մէջ դրիր ։

7 Քու բարկութիւնդ ծանր է ինծի վրայ , եւ քու բոլոր ալիքներովդ զիս կը տանջես ։ Սէլա ։

8 Իմ ծանօթներս ինծմէ հեռացուցիր , զիս անոնց գարշելի ըրիր ։ Փակուած եմ ու դուրս չեմ կրնար ելլել ։

9 Իմ աչքս տառապանքէն կը տկարանայ ։ Տէ՛ր , ամէն օր քեզի կանչեցի , քու առջեւդ ձեռքերս տարածեցի ։

10 Մեռելներուն համար հրաշքներ պիտի ընե՞ս , կամ մեռելները պիտի յարուցանե՞ն եւ քեզ պիտի փառաւորեն ։ Սէլա ։

11 Գերեզմանին մէջ քու ողորմութիւնդ պիտի պատմուի՞ , կամ կորստեան մէջ քու ճշմարտութիւնդ ։

12 Խաւարի մէջ քու հրաշքներդ պիտի գիտնա՞ն , կամ մոռացութեան երկրին մէջ քու արդարութիւնդ ։

13 Բայց ես , Տէ՛ր , քեզի կ՚աղաղակեմ , եւ առաւօտուն աղօթքս քեզի կը հասնի ։

14 Տէ՛ր , ինչո՞ւ հոգիս կը մերժես , ինչո՞ւ երեսդ ինծմէ կը դարձնես ։

15 Ես տառապեալ եմ եւ մահամերձ՝ մանկութենէս ի վեր , քու սարսափներդ կը կրեմ , եւ կը տատանիմ ։

16 Քու սաստիկ բարկութիւնդ վրաս անցաւ , քու սարսափներդ զիս կտրեցին ։

17 Ամբողջ օրը ջուրի պէս զիս շրջապատեցին , միասին ինծի վրայ հասան ։

18 Սիրելին ու ընկերը հեռացուցիր ինծմէ , եւ իմ ծանօթներս խաւարի մէջ ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆՀ

Եզրահացիին Եթանին չի՛րի , խրատ ։

1 Տէրոջ ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ , բերնովս քու ճշմարտութիւնդ բոլոր սերունդներուն պիտի յայտնեմ ։

2 Վասն զի ըսի՝ Ողորմութիւնը յաւիտեան պիտի շինուի , երկինքի մէջ ճշմարտութիւնդ պիտի հաստատես ։

3 Ընտրեալներուս հետ ուխտ մը ըրի , իմ ծառայիս Դաւիթին երդում ըրի ։

4 Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , եւ քու գահդ բոլոր սերունդներուն պիտի շինեմ ։ Սէլա ։

5 Երկինքները քու հրաշքներդ պիտի գովեն , Տէ՛ր , նաեւ քու ճշմարտութիւնդ սրբերուն ժողովին մէջ ։

6 Վասն զի ո՞վ կրնայ երկինքի մէջ Տէրոջ հաւասար ըլլալ , կամ ո՞վ կրնայ Տէրոջ նման ըլլալ աստուածներուն մէջ ։

7 Աստուած սրբերուն ժողովին մէջ մեծ վախցուցիչ է , եւ իր շուրջը եղողներուն վրայ ահաւոր է ։

8 Զօրութեանց Տէ՛ր Աստուած , քու նման զօրաւո՞ր կայ , Տէ՛ր , եւ քու ճշմարտութիւնդ քեզ կը շրջապատէ ։

9 Դուն ծովուն ամբարտաւանութեան կը տիրես , անոր ալիքները երբ բարձրանան , դուն զանոնք կը հանդարտեցնես ։

10 Դուն Ռահաբը սպանեալի պէս ջախջախեցիր , քու զօրաւոր բազուկովդ քու թշնամիներդ ցրուեցիր ։

11 Քուկինն է երկինքը , քուկինն է նաեւ երկիրը , աշխարհն ու անոր մէջ եղողները դուն հաստատեցիր ։

12 Հիւսիսն ու հարաւը դուն ստեղծեցիր , Թաբոր ու Հերմոն քու անունովդ կ՚ուրախանան ։

13 Քու բազուկդ զօրաւոր է , քու ձեռքդ հզօր է , եւ քու աջդ բարձրացած է ։

14 Արդարութիւնն ու դատաստանը քու գահիդ հիմն են , ողորմութիւնն ու ճշմարտութիւնը քու առջեւդ կ՚երթան ։

15 Ուրախ ժողովուրդը երանի՜ անոր որ կը ճանչնայ զքեզ , Տէ՛ր , քու երեսիդ լոյսին մէջ պիտի գնան ։

16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի ուրախանան , եւ քու արդարութեանդ մէջ պիտի բարձրանան ։

17 Վասն զի դուն անոնց զօրութեան փառքն ես , եւ մեր եղջիւրը քու հաճութեանդ մէջ պիտի բարձրանայ ։

18 Վասն զի մեր վահանը Տէրոջն է , եւ մեր թագաւորը Իսրայէլի Սրբոյն է ։

19 Այն ատեն տեսիլքով խօսեցար քու սիրելիներուդ , եւ ըսիր՝ Զօրաւորի մը վրայ օգնութիւն դրի , ժողովուրդէն ընտրեալ մը բարձրացուցի ։

20 Գտայ իմ ծառայ Դաւիթը , սուրբ իւղովս օծեցի զայն ։

21 Որ հետ մը պիտի հաստատուի , եւ բազուկս պիտի զօրացնէ զայն ։

22 Թշնամին զայն պիտի չհարստահարէ , եւ անիրաւ մարդը պիտի չնեղէ զայն ։

23 Եւ անոր առջեւէն անոր հակառակորդները պիտի ջախջախեմ , եւ անոր ատողները պիտի զարնեմ ։

24 Եւ անոր հաւատարմութիւնն ու ողորմութիւնը անոր հետ պիտի ըլլան , եւ անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձրանայ ։

25 Եւ անոր ձեռքը ծովուն վրայ պիտի դնեմ , եւ անոր աջը գետերուն վրայ ։

26 Ինծի պիտի կանչէ՝ Դուն հա՛յրս ես , Աստուա՛ծս եւ փրկութեանս վէմը ։

27 Ես ալ զայն անդրանիկ պիտի շինեմ , երկրի թագաւորներէն բարձր ։

28 Անոր համար ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ , եւ անոր հետ ուխտս հաստատ պիտի մնայ ։

29 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի հաստատեմ , եւ անոր գահը երկինքի օրերուն պէս ։

30 Եթէ անոր որդիները իմ օրէնքս թողուն , եւ իմ դատաստաններուս մէջ չգնան ,

31 Եթէ իմ հրամանքներս պղծեն , եւ իմ պատուիրանքներս չպահեն ,

32 Այն ատեն գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց յանցանքը , եւ հարուածներով անոնց անօրէնութիւնը ։

33 Բայց իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չխլեմ , եւ իմ ճշմարտութիւնս պիտի չստիպեմ ։

34 Իմ ուխտս պիտի չպղծեմ , եւ իմ շրթներուս ելածը պիտի չփոխեմ ։

35 Մէկ անգամ երդում ըրի իմ սրբութեանս վրայ , որ Դաւիթին պիտի չստիպեմ ։

36 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի մնայ , եւ անոր գահը արեւուն առջեւ ինծի համար ։

37 Լուսինին պէս յաւիտեան պիտի հաստատուի , եւ երկինքի հաւատարիմ վկան ։ Սէլա ։

38 Բայց դուն մերժեցիր ու անարգեցիր , քու օծեալիդ վրայ բարկացար ։

39 Քու ծառայիդ ուխտը զզուեցուցիր , անոր պսակը գետին նետելով պղծեցիր ։

40 Անոր բոլոր պարիսպները քակեցիր , անոր ամրոցները աւերակ դարձուցիր ։

41 Անոր բոլոր անցորդները կը յափշտակեն զայն , իր դրացիներուն նախատինք եղաւ ։

42 Անոր հակառակորդներուն աջը բարձրացուցիր , անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր ։

43 Անոր սուրին սրութիւնը դարձուցիր , եւ պատերազմին մէջ զայն չկանգնեցուցիր ։

44 Անոր փայլը դադրեցուցիր , եւ անոր գահը գետին տապալեցիր ։

45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կրճատեցիր , անոր ամօթով ծածկեցիր զայն ։ Սէլա ։

46 Մինչեւ ե՞րբ , Տէ՛ր , միշտ պիտի պահուըտի՞ս , եւ քու բարկութիւնդ կրակի պէս պիտի վառի ։

47 Յիշէ՛ , թէ որքա՛ն կարճ է իմ կեանքս , ինչո՞ւ համար ունայնութեան համար բոլոր մարդիկդ ստեղծեցիր ։

48 Ո՞ր մարդը կրնայ ապրիլ եւ մահ չտեսնել , կամ իր հոգին գերեզմանի ձեռքէն ազատել ։ Սէլա ։

49 Տէ՛ր , ո՞ւր են քու առաջին ողորմութիւնները , որոնք Դաւիթին երդում ըրիր քու ճշմարտութեանդ մէջ ։

50 Յիշէ՛ , Տէ՛ր , քու ծառայիդ նախատինքը , որ բոլոր ազգերուն բազուկիս մէջ կը կրեմ ։

51 Որով քու թշնամիներդ նախատեցին , Տէ՛ր , որով քու օծեալիդ քայլերուն նախատեցին զայն ։

52 Տէրոջ միշտ օրհնեալ ըլլայ ։ Ամէն , ամէն ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆԲ

Մովսէս Աստուծոյ մարդուն աղօթք ։

1 Տէ՛ր , դուն մեզի սերունդ ըլլալու ատենէն ի վեր մեր բնակարանն եղար ։

2 Լերները ծնած չէին , երկիրն ու աշխարհը չէիր ստեղծած , յաւիտենականութենէ յաւիտենականութիւն դուն Աստուա՛ծ ես ։

3 Մարդը մինչեւ փոշի կը դարձնես , եւ կ՚ըսես՝ Դարձէ՛ք , մարդկա՛յ որդիներ ։

4 Վասն զի հազար տարի քու աչքերուդ առջեւ անցեալ օրուան պէս է , եւ գիշերուան մը պահակութեան պէս ։

5 Զանոնք հեղեղի պէս կը տանիս , քունի պէս կ՚ըլլան , առտուն խոտի պէս կը բուսնի ։

6 Առտուն կը ծաղկի եւ կը բուսնի , իրիկունը կը թառամի եւ կը չորնայ ։

7 Վասն զի քու բարկութենէդ կը կորչինք , եւ քու սաստիկ բարկութենէդ կը խռովինք ։

8 Մեր անօրէնութիւնները առջեւդ դրիր , մեր գաղտնի մեղքերը քու երեսիդ լոյսին առջեւ ։

9 Վասն զի մեր բոլոր օրերը քու սաստիկ բարկութենէդ անցան , մեր տարիները պատմուած խօսքի պէս վերջացան ։

10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են , եւ եթէ զօրութեան համար ութսուն տարի ալ ըլլան , անոնց պարծանքը աշխատութիւն եւ ունայնութիւն է , վասն զի շուտ կ՚անցնի , եւ մենք կը թռչինք ։

11 Քու բարկութեանդ զօրութիւնը ո՞վ գիտէ , եւ քու սաստիկ բարկութիւնդ ո՞վ կրնայ ճանչնալ ։

12 Մեր օրերը գիտնալու համար ուղղէ՛ մեզ , որպէսզի իմաստութեան սիրտ ունենանք ։

13 Դարձի՛ր , Տէ՛ր , մինչեւ ե՞րբ , եւ քու ծառաներուդ վրայ գթա՛ ։

14 Առտուն քու ողորմութիւնովդ յագեցո՛ւր զմեզ , որպէսզի մեր բոլոր օրերը ուրախանանք եւ ցնծանք ։

15 Մեզ նեղած օրերուդ համեմատ , եւ չարիք տեսած տարիներուդ համեմատ ուրախացո՛ւր զմեզ ։

16 Քու գործդ քու ծառաներուդ երեւնայ , եւ քու փառքդ անոնց որդիներուն վրայ ։

17 Եւ մեր Տէր Աստուծոյ քաղցրութիւնը մեր վրայ ըլլայ , եւ մեր ձեռքերուն գործը մեզի համար հաստատէ՛ , այո՛ , մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ՛ ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆԳ

1 Որ Բարձրեալին ծածկոյթին մէջ կը բնակի , Ամենակալին հովանիին տակ պիտի հանգչի ։

2 Տէրոջ պիտի ըսեմ՝ Ապաստանս ու ամրոցս է , իմ Աստուածս , որուն վրայ յոյս դրի ։

3 Վասն զի ինքը պիտի ազատէ քեզ որսորդին թակարդէն , եւ ժանտ հիւանդութենէն ։

4 Իր փետուրներովը պիտի ծածկէ քեզ , եւ անոր թեւերուն տակ պիտի յուսաս ։ Անոր ճշմարտութիւնը վահան ու վահանակ պիտի ըլլայ քեզի ։

5 Գիշերուան սարսափէն պիտի չվախնաս , ոչ ցորեկը թռչող նետէն ,

6 Ոչ խաւարի մէջ երթեւեկող հիւանդութենէն , ոչ կէսօրուան աւերող դեւէն ։

7 Քու կողքիդ հազար հոգի պիտի իյնայ , եւ քու աջ կողմդ տասը հազար , բայց քեզի չպիտի մօտենայ ։

8 Միայն քու աչքերովդ պիտի նայիս , եւ ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես ։

9 Վասն զի դուն , Տէ՛ր , իմ յոյսս ես , Բարձրեալը քու ապաստանդ դրիր ։

10 Քեզի չարիք պիտի չպատահի , եւ հարուած մը քու վրանիդ պիտի չմօտենայ ։

11 Վասն զի իր հրեշտակներուն պիտի պատուիրէ քու մասիդ , որ քեզ պահեն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ ։

12 Ձեռքերուն վրայ պիտի վերցնեն զքեզ , որպէսզի ոտքդ քարին չզարնես ։

13 Առիւծին ու օձին վրայ պիտի քալես , կոկորդիլոսը եւ վիշապը պիտի կոխկրտես ։

14 Վասն զի ինծի սիրտ դրաւ , անոր համար պիտի ազատեմ զայն ։ Պիտի բարձրացնեմ զայն , վասն զի իմ անունս գիտցաւ ։

15 Պիտի կանչէ զիս , եւ պիտի լսեմ զայն ։ Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ , պիտի ազատեմ զայն եւ պիտի փառաւորեմ ։

16 Երկայնութեամբ օրերով պիտի յագեցնեմ զայն , եւ իմ փրկութիւնս պիտի ցուցնեմ անոր ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆԴ

Սաղմոս , երգ , Շաբաթ օրուան համար ։

1 Լաւ է Տէրոջ գոհանալ , եւ քու անունդ երգել , Բարձրեալ ։

2 Առտուն քու ողորմութիւնդ , եւ գիշերները քու ճշմարտութիւնդ պատմել ,

3 Տասնեակ լարով գործիքի եւ քնարի վրայ , հնչեղ ձայնով երգելով ։

4 Վասն զի դուն , Տէ՛ր , ինծի ուրախացուցիր քու գործովդ , քու ձեռքերուդ գործերուն համար պիտի ցնծամ ։

5 Տէ՛ր , որքա՛ն մեծցան քու գործերդ , շատ խորունկ են քու մտածութիւնները ։

6 Անասուն մարդը չի գիտեր , եւ անմիտը չի հասկնար զայս ։

7 Երբ ամբարիշտները խոտի պէս բուսնին , եւ անօրէնութեան բոլոր գործաւորները ծաղկին , որպէսզի յաւիտեան կորսուին ։

8 Բայց դուն , Տէ՛ր , յաւիտեան բարձր ես ։

9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ , Տէ՛ր , ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին , անօրէնութեան բոլոր գործաւորները պիտի ցրուին ։

10 Բայց իմ եղջիւրս միւնիկորնի եղջիւրի պէս պիտի բարձրացնես , նոր իւղով պիտի օծուիմ ։

11 Եւ իմ աչքս պիտի տեսնայ իմ հակառակորդներուս վրայ , եւ իմ ականջս պիտի լսէ իմ դէմ ելլողներուս վրայ ։

12 Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի մայրիի պէս պիտի բազմանայ ։

13 Տէրոջ տունը տնկուած , մեր Աստուծոյ գաւիթներուն մէջ պիտի ծաղկին ։

14 Ծերութեան մէջ դեռ պտուղ պիտի տան , պիտի ճարպոտ ու կանանչ ըլլան ,

15 Որպէսզի յայտնեն թէ Տէրը ուղիղ է , իմ ապաստանս է , եւ անոր մէջ անիրաւութիւն չկայ ։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՆԿ՝ՆԵ

1 Տէրը կը թագաւորէ , գեղեցկութեան հագած է , Տէրը զօրութեան հագած է , զայն գօտիով պատած է ։ Աշխարհն ալ հաստատեց , որ չսասանի ։

2 Քու գահդ հաստատ է հէնց սկիզբէն , դուն յաւիտենականութենէ ես ։

3 Ո՞վ գետեր , Տէրը , ո՞վ գետեր իրենց ձայները բարձրացուցին , ո՞վ գետեր իրենց ալիքները բարձրացուցին ։

4 Բազմաթիւ ջուրերու ձայներէն , ծովուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հաստատ են , Տէ՛ր , քու տունդ սրբութիւնը կը վայլէ

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՆՕՆ

Ահիպի Սաղմոսուն՝ տէրտի զէմանընտա Ընչլահա ֆէրեատը , 9 վէ տիւշմընչէրինէ պէտ տուա՛սը : 16 Ընչլահըն հիմայէթի իլէ թէսէլլի պուլտուղու :

ՙԱէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչլուն՝ Դաւիթին չի՛րի :

1 Ա՞ր Ընչլահ՝ նիյազմա գուլագ վուր , վէ բէճամտան կիզլէնմէ :
2 Պէնի տինկլէ , վէ պանա ճէվապ վէր . ՚Չէքվամտա ավարէ տօլա-
3 շըպ ահ էտէրիմ , տիւշմէն սէսին-տէն՝ ֆասըղըն զուլմու սէպէպին-տէն . զիրա Բիւզէրիմ գապահաճ աթարլար , վէ խըշմ իլէ պէնի գօվալարլար :
4 ՚Նիւրէյիմ տէրտունիմտէ տիթրէր , վէ իւզէրիմէ էօլիւմ իւր-
5 քիւնթիւլերի տիւշտիւ : Իւզէրիմէ գօրգու վէ տիթրէմէ կէլիր , վէ պէնի իւրքիւնթիւ գափլար :
6 Ա՛ է տէտիմ քի՝ ՙՈ՞ղլայտը կէօ-յէրճին կիպի գանատլարըմ օլսա իտի . ուչուպ քահաթ պուլուրում-
7 տում . Իչիմէ ուզաղա գաչար իտիմ , չէօլտէ գօնար իտիմ . սէլա .
8 Ո՞ էտիտ քիւզկեարտան՝ գասըղա-տան քէնտիմի գուրթարմադա ա՛-ճէլէ էտէր իտիմ :
9 Նա՞ Ընֆէնտիմ՝ թէլէֆ էյլէ , օնլարըն տիլինի այըր . զիրա շէ-հիրտէ ՚զուլմ վէ նիզա՛ կէօր-
10 տիւմ : Կիւնտիւզ վէ կէճէ օնուն հիսապը իւզէրինտէ օնուն էթրա-ֆընը տօլաշըրլար . վէ իչինտէ պինամուսլուղ վէ միճինէթ վար :
11 Օնուն իչինտէ եարամազլըգ վար . վէ զուլմ հէմ հիլէ՝ օնուն մէյ-տանլարընտան այրըլմազ :
12 Է՛Օ իրա պէնի թահգիր էտէն տիւշմէն տէյիլ իտի քի չէքէ իտիմ . պէնտէն իքրահ էտէն՝ ՚նիւ-զէրիմէ թէքէպպիւր էթմէտի քի
13 օնտան կիզլէնէ իտիմ . Իւլա սէն հա՛ ատէմ քի ագրանըմ՝ Էտօս-
14 թում վէ աշնամ սընն . ՚Քի պիր-լիքտէ թահլը սէօհպէթ էտէր իտիք . Ընչլահընն էվինէ ՚գալապ-
15 լըգ իլէ կիտէր իտիք : Օնլարընն իւզէրինէ հէլաքլըգ կէլէճէ՛ , Բմէ-զարա տիրի էնէճէքլէր . զիրա մէս-քէնանլարընտա՝ օրթալարընտա հա-

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՆՕՆ

Ահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշմընչէրինէ խէ-լաս օլմազա նիյազը : 4 Օնուն Ընչլահըն եար-տըմընա ի՛հթիմատը :

ՙԱէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչլուն՝ Դաւիթին չի՛րի , ՚Օ՞ֆի-լիլէր վարըպ Սաւուղա՝ Դաւիթ եանըմընզտա կիզլէնմիշ տէյի՛լ մի տէտիքլէրի զէման :

1 Ա՞ր Ընչլահ՝ պէնի իսմին իլէ խէ-լաս էյլէ , վէ գուվվէթին իլէ
2 չէրատ՛թըմը կէօր : Նա՞ Ընչլահ՝ նիյազըմը իշիթ . աղզըմըն սէօզլէ-
3 րինէ գուլագ վուր : Օ՞իրա Բեա-պանճըլար իւզէրիմէ գալգտը , վէ զալիմլէր ճանըմը արատըլար . Ընչ-լահը էօնլէրինէ գօմատըլար . սէլա :
4 Իչիթէ Ընչլահ եարտըմճըմ տը-ՙՆֆէնտիմ ճանըմա տէսթէէկիր օ-
5 լանլար իլէ տիր : ՙՐէհմիլի խա-սիմլէրիմէ տէօնտէրէճէք . ՚Կէր-չէքլիյին իլէ օնլարը մահվ էյլէ :
6 Ովանա իրատէթ գուրպանը սունա-յըմ . հա՛ Ղապպ՝ իսմինի մէտո
7 էտէյիմ , Բզիրա էյի տիր : Օ՞իրա պէնի հէր սըգլէթտէն գուրթար-տը . վէ Ղէօվսիւմ տիւշմընլէրիմէ պագտը :

16 րամազլըգ վար ։ Լ ոտքն պէն Ըլ-
լահա նիտա էտէրիմ , վէ Լապպ
17 պէնի խէլաս էտէհէք ։ Ըխշամ
վէ սապահ վէ էօյլէն՝ ֆիղան է-
տիպ ահ էտէրիմ , վէ օ՝ սէսիմի
18 իշիտէհէք ։ Ա՛նըմը՝ իւզէրիմէ օ-
լան ճէնգտէն սէլամէթ իլէ խէլաս
էթուի . զերա ա՛լէյհիմէ Ըջգլար
19 վար իտի ։ Ըլլահ իշիտէհէք , վէ
Ըգատիմուէն սաքին օլան՝ օնլարը
ալչագլայաճագ տըր . սէլա . օնլար
քի տէյիլմէզ , վէ Ըլլահտան գօրգ-
20 մազլար ։ Օնուն իլէ պարըշգ օ-
լանլարըն իւզէրինէ Ըէլինի սալտը .
21 ա՛հտրնը պօզտու ։ Ըղզը՝ թէրէ
եաղընտան միւլայիմ , ամմա եիւ-
րէյինտէ ճէնգ վար . օնուն սէօզ-
լէրի զէյթեաղընտան գայփագ տըր ,
ամմա օնլար խանճէրլէր տիր ։
22 Ընիւքիւնիւ Լապպըն իւզէրինէ
պրագ , վէ օ սանա տէսթէկիր օ-
լաճագ . օ՝ սատըղա Ըէպէտէն
23 սաթսըլմագ վէրմէզ ։ Ըմմա սէն
եա՛ Ըլլահ՝ օնլարը հէլաք գույս-
սունա էնտիրէճէքսին . Ըգանլը վէ
հիլէպազ ատէմլէր՝ Ըկիւնէրինին
եարըսընա էրմէզ . պէն իսէ սանա
կիւվէնիրիմ ։

ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՂ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ աիւլհնէրինտէն չէք-
վասը , վէ Ըլլահա կիւվէնմէյէ վէ օնա համտ
ու սէնա էթմէյէ նհէթիյէ թագրիր էթտխե։

Ընօնաթ էլէմ բէհօգիմ իւզրէ՝ մոու-
սիգար պաշը իչիւն Դաւիթին չի՛-
րի քի՝ փղշտլըլար օնու ՚Կէթտե
թուէթտուգլարը զէման ։

1 Պանա մէրհամէթ գըլ եա՛ Ըլ-
լահ , զերա ատէմ պանա հիւ-
ճիւմ էտէյօր . պիւթիւն կիւն
ճէնգ էտէրէք՝ պէնի տարա պօ-
2 ղայօր ։ Խասիմլէրիմ պիւթիւն
կիւն Ըհիւճիւմ էտէրլէր . զերա
իւզէրիմէ մաղրուրանէ ճէնգ էտէն-
լէր չօգ տուր ։
3 Կօրգտուղում կիւնտէ՝ պէն
4 սանա կիւվէնէճէյիմ ։ ՚Ըլլահ իլէ
օնուն սէօզիւ իչիւն՝ իֆթիխար է-
տէճէյիմ . Ըլլահա կիւվէնտիմ ,
Ըգօրգմամ . թէն պանա նէ՞ էտէ
5 պիլիր ։ Ե՛եր կիւն սէօզլէրիմէ
եանղլըշ մա՛նա վէրիրլէր . հագ-

գըմա հէփ էֆքեարլէրի քէմլիյէ
6 տիր ։ Ը՛անըմ իչիւն փուսու գուր-
տուգլարը միսիլլիւ՝ Ըճէմ՝ օլուպ
կիզլէնիրլէր , իզլէրիմի կէօզէտիր-
7 լէր ։ Նարամազլըգտան էօթիւբիւ
օնլարա գուրթուլուշ վար . եա
Ըլլահ՝ գավմլարը ղազապ իլէ երգ ։
8 Վարէ կէզմէլէրիմի սայտըն . կէօզ
եաշլարըմը սէն թուլումունա գօ .
օնլար ըտէֆթէրինտէ ուէյրի մի ։
9 Ձաղըրաճաղըմ կիւնտէ՝ տիւշմէնլէ-
րիմ օլ զէման կէրի տէօնէճէքլէր . պուռնու պիլիրիմ , չիւն քի
10 Ըլլահ պէնիմ իլէ տիր ։ ՚Ըլլահ
իլէ օնո՛ն սէօզիւ իչիւն՝ իֆթիխար
էտէճէյիմ , Լապպ իլէ օնո՛ն սէօ-
ղիւ իչիւն՝ իֆթիխար էտէճէյիմ ։
11 Ըլլահա կիւվէնտիմ , գօրգմամ .
ատէմ պանա նէ՞ էտէ պիլիր ։
12 Ընտագլարըն իւզէրիմէ տիր՝
եա՛ Ըլլահ . սանա շիւքրլէր էտա
13 էտէճէյիմ ։ Ը՛անըմը էօլիւմտէն
գուրթարտըն իսէ , այագլարըմը
գայմագտան ասգլամա՞ղ մըսըն քի՝
Ըլլահըն հուզուրունտա Նհայա-
յանլարըն ըշըղընտա կէզէյիմ ։

ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՂ

Սահիպի Սաղմոսուն պէտա վագթընտա փէ-
նահկահը ։ Ո Օնուն Ըլլահա՝ մէրհամէթի վէ
հագիգաթը իչիւն համտ ու սէնա էթմէյէ
նհէթի ։

Ըլթաւհէթ իւզրէ մուսիգար պա-
շը իչիւն Դաւիթին չի՛րի քի՝ ՚Ա-
ւուղտն եիւզիւնտէն մաղարայա
գաչտրղը զէման ։

1 Ա՛էրհամէթ գըլ պանա՝ եա՛ Ըլ-
լահ , պանա մէրհամէթ գըլ ,
զերա ճանըմ սանա սըղընմըշ տըր .
վէ ՚պէլալար կէչէնէտէ՝ ՚գա-
նատլարընըն կէօլկէսինէ սըղընը-
2 րըմ ։ Ըլլահ ֆնատլայա՝ ՚պէնիմ
իչիւն իճրա էտէն Ըլլահա չաղրը-
3 րըմ ։ ՚Կէօքտէն կէօնտէրիպ պէ-
նի գուրթարաճագ . ՚պանա հիւ-
ճիւմ էտէն՝ սիթէմ էթտի . սէ-
լա . Ըլլահ՝ ՚ի՛նայէթինի վէ կէր-
4 էքլիյինի կէօնտէրէճէք ։ Ա՛ա-
նը՛ր արսլանլար արասընտա տըր .
՚տիշլէրի մըզրագ վէ օգլար վէ
՚տիլէրի քէսքին գրլըճ օլուպ՝ ա-
լէվլի ատէմ օղուլլարը ոտոպնպտա
եաթարըր ։

5 Եա՞ Ըլլաՙ ՙկէօքլէր իւզերինէ
եիւճէլլէն. ճէլալին հէվ եէրին
6իւզերինտէ օլսուն: ՙՈրմարրմա
աղ՝ հազըրլատըլար, ճանըմ չէօք-
տիւ. էօնիւմտէ չուգուր գազտը-
լար, իչինէ քէնտիլէրի տիւշտիւ.
ատլա:
7 ՙԵիւրէյիմ հազըր եա՞ Ըլլաՙ
եիւրէյիմ հազըր տըր, իլահի վէ
8մէզմուր օգուչյարմ: Ույան ՙտե-
րունիմ, էվ սանթուր վէ թանպուր՝
ույան. պէն սապահ իլէ ույանա-
9 յըմ: Այնի ՙգավմէրտէ մեռ է-
տէյիմ՝ եա՞ Ղֆէնտիմ, իւմմեթ-
լէրտէ սանա մէզմուր օգուչյարմ:
10 ՙՕհրա ի՛նայէթին կէօքլէրէտէք՝
վէ կերչէքլիին պուլուխլարատէք
11 ա՛զիմ տիր: Եա՞ Ըլլաՙ ՙկէօք-
լէր իւզերինէ եիւճէլլէն. ճէլալին
հէվ եէրին իւզերինտէ օլսուն:

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ՆՕՂ

Ահիպի Աղմոսուն՝ եարամազըդ
հարաքէ-
թինի թա՛րիֆ էթմէյի, 6 վէ օնլարըն գալ-
վէթինին գերըլմասընա, 10 վէ պուհնատան
պէօյլէ սատըգլարըն հազ օլմազընա նիյազ
էթմէյի:

ա Սաղ. ծէ. ՙԸլթաշչհէթ իւզրէ մուսիգար պա-
խնվանի: ղը իչիւն՝ Դաւիթին չի՛րի:

1 Եա՞ Ըտէմ օղուլլարը՝ սատա-
գամ իւզրէ սէօյլէյճէյինիզ՝
տօղրու չէրսա՛թ կէօրէճէյինիզ
եէրտէ Հապգան սիքի՛ւթ մի է-
2 տէրսինիզ: Ֆատաթ սիզ հիւրէք-
տէ խապիսլիք իշլէրսի՛ւզ. եէրտէ
ՙէլլէրինիզին զուլմունու թարթար-
սընըզ:
3 ՙՖասըգլար անա բահմինտէն
պէրու ազտըլար. գարընտան պէ-
րու սափըզ՝ եալան սէօյլէրլէր:
4 ՙՕնլարըն զէհիրի՝ ելլան զէհիրի-
նէ պէնզէր. օնլար գուլագլարընը
թըգտը ՙսաղըր ելլան կիպի տիր,
5 քի էֆսունճիլէրին սէսինի՝ մա-
հիր սահհարլարըն սիհրինի իչմէ-
6 մէզ: Եա՞ Ըլլաՙ օնլարըն աղզըն-
տա Ըտիչլէրինի սէօք. օլ կէնճ
արսլանլարըն պէօյիւք տիշլէրինի
7 գըր եա՞ Ըապպ: ՙԱու կիպի է-
րիյէճէքլէր, օնլար ագըզպ կիտե-
ճէքլէր. օգլարընը կէրինճէ, քէ-
8 սիլմիշ կիպի օլաճագլար: Ըշրի-
յէն սիւմիւքլիւ պէօճէք կիպի կի-
տէճէք. ՙգաթրընըն տիւշիւրտիւյիւ
ճէնին կիպի կիւնէշլի կէօրմէտիլէր:
9 Դազանլարընըզ տիքէն ասլէչլէնի
տուչմաղտան էվվէլ՝ սաղլամը տա
եանանը տա ՙգասըրղա իլէ սիւրէ-
ճէք:
10 ՙԱատրգ՝ ինթիգամը կէօրիւնճէ
շաղ օլաճագ. ՙթապպանլարընը ֆա-
սընըն գանընտա եայգայաճագ:
11 Ա՛է Ըատէմ տէյէճէք քի՝ Ըապ-
գան սատըղընը իւճրէթի վար. Հապ-
գան ՙեէրտէ շէրաա՛թ կէօրէն Ըլ-
լահ վար:

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ՆՕԹ

Ահիպի Աղմոսուն եարամազըդ իչէ-
յէնլէրտէն շէքվասը, վէ օնլարըն խարապ
օլմասը իչիւն նիյազ էթմէյի, 16 Ոնուն՝
Ըլլահըն գուտրէթ ու մէրհամէթինէ իլահի
օգուամաղա նէյէթի:

ա ՙԸլթաշչհէթ իւզրէ մուսիգար պաշը
իչիւն Դաւիթին չի՛րի քի՝ ՙԱա-
ւուղ օնու էօլտիւրմէք իչիւն էվվի
պէքլէմէյէ կէօնտէրտիլի զէմման:

1 Պէնի ՙտիւշմէնլէրիմտէն գուր-
թար՝ եա՞ Ըլլահըմ. պէնի՛ իւ-
ղերիմէ գալգանլարտան եիւքսէյէ
2 գալտըր: Պէնի եարամազլըգ իշ-
լէյէնլէրտէն գուրթար. վէ գանլը
ատէմլէրտէն պէնի խէլաս էյլէ:
3 Օհրա ՙսուչտում եօղ վէ կիւնա-
հընմ եօղ իքէն եա՞ Ըապպ, իշլէթ
ճանըմա փուստու գուրտուլար, ՙզօր-
պաղլար ա՛լէյհիմէ ճէմ՝ օլտու-
4 լար: Գապահաթը՛ եօղ իքէն՝
եիւրիւտիւլէր, վէ հազըրլանտը-
լար. պէնի գարշըլամաղա ՙույան,
5 վէ պագ: Ամի սէն եա՞ Խսրա-
յէլին Ըլլահը՝ ա՛քէրլէրին Ըլա-
հը Ըապպ՝ ճիւմլէ թայֆէլէրի
եօգլամաղա ույան. հիչ պիր խա-
յին եարամազա մէրհամէթ էթմէ.
6 ատլա: Ըշխամ տէօնէրլէր, քէօ-
փէք կիպի ուլուրլար, վէ շէհրի
7 տօլաշըրլար: Իչլէթ աղզլարընտան
ՙէօղի՛—լէ՛— գուսարլար, ՙտու-
տագլարընտա գրլըճլար վար. զի-
8 րա Հիչնտէն քի՛մ տիր: ՙՊէն խէ
եա՞ Ըապպ՝ օնլարը զէվգլէնիրսին.
հէվ թայիֆէլէրի մասխարա էէր-
9 սին: Եա՞ գուվվէթիմ սանա պէք-
լէրիմ. զիրա ՙփէնահաճսըմ Ըլ-
10 լահ տըր: Ի՛նայէթլու Ըլլահըմ

ը Յոբ. գ. 16: Ժող. գ. 3:
ր Ըռահ. Ժ. 25:
ժ Սաղ. ծբ. 6: կի. 10: ճէ. 42:
ի Սաղ. կը. 23:
լ Սաղ. ղէ. 15:
խ Սաղ. կէ. 4: ղշ. 13: ղէ. 9:

ա ՙ ՀԱռած. ժբ. 11:

բ Սաղ. ժը. 48:

գ ՙ ՀԱռած. իբ. 12:
դ Սաղ. ծգ. 6:

ե Սաղ. լբ. 23: խբ. 23:

զ Ի. Թես. դ. 11:
է Սաղ. ծէ. 4: Ըռահ. ժբ. 18:
ը Սաղ. Ժ. 11. 13: կգ. 5: հգ. 11: ղբ. 7:
ր ՙ ՀԱռած. ժբ. 16:
Սաղ. բ. 4:
ժ Խա. 17:
Սաղ. կբ. 2:

Digitized by Google

ե Սաղ. ճԽ. 6։

զ Սաղ. ծԲ. 7։ ղԲ. 11։ ՃԻԲ. 8։ ի Ելն. Բ. 12. 15։

ծ Ուռկ. ԺԲ. 13։ ԺԸ. 7։

է Սաղ. է. 9։

հ Սաղ. ԱԲ. 18։

ձ Խա. 6։

ղ Յոբ. ԺԸ. 23։ Սաղ. ՃՀ. 10։

թ Սաղ. ԺՇ. 1։

ժ Խա. 9, 10։

1 Ա՜ Ընդ Աստուած հզօր ամենայն երկրի՝ խօսեցաւ եւ կոչեց զերկիր՝ ի մանկութենէ արեւելից մինչեւ ի մուտս արեգական։

2 ՅԵրուսաղէմէ՝ որ է գեղեցկութիւն պատուականութեան, յորում երեւեցաւ Աստուած։

3 Եկեսցէ Աստուած մեր եւ մի լռեսցէ. հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, եւ շուրջ զնովաւ յուզեսցի յոյժ։

4 Կոչեսցէ զերկինս ի վեր եւ զերկիր՝ դատել զժողովուրդ իւր։

5 Ժողովեցարուք առ նա սուրբք նորա, որ կնքեցին զկտակարանս նորա ընդ զոհս։

6 Եւ յայտնեսցին երկինք զարդարութիւն նորա, զի Աստուած դատաւոր է։

7 Լուարուք, ժողովուրդ իմ, եւ խօսեցայց ընդ քեզ, Իսրայէլ, եւ վկայեցից ընդ քեզ. Աստուած, Աստուած քո եմ ես։

8 Ոչ վասն զոհից քոց նախատեցից զքեզ, եւ ողջակէզք քո առաջի իմ միշտ են։

9 Ոչ առից ի տանէ քումմէ զցուլս, եւ ոչ ի հօտից քոց զայծս։

10 Զի իմ են ամենայն գազանք անտառաց, անասունք ի լերինս բազումս եւ արջառք։

11 Ծանեայ զամենայն թռչունս երկնից, եւ գեղ վայրի իմ է ընդ իս։

12 Եթէ անկանիցիմ, ոչ ասացից քեզ, զի իմ է տիեզերք եւ լիութիւն նորա։

13 Միթէ կերայց զմարմինս ցուլից, եւ զարիւն այծից արբից։

14 Զոհեա Աստուծոյ զոհս գոհութեան, եւ հատո՛ զաղօթս քո Բարձրելոյն։

15 Եւ կոչեա զիս յաւուր նեղութեան քո, եւ փրկեցից զքեզ, եւ փառաւորեսցես զիս։

16 Եւ մեղելոյ ասէ Աստուած. Ընդէ՞ր պատմես զարդարութիւնս իմ, եւ առնուս զուխտ իմ ի բերան քո,

17 Եւ դու ատեցեր զխրատ, եւ ետուր զբանս իմ յետս քո։

18 Եթէ տեսանէիր գող՝ հաճէիր ընդ նմա, եւ ընդ շնացողս զբաժին քո դնէիր։

19 Զբերան քո առատացուցեր ի չարութիւն, եւ լեզու քո պատրէր զդատաստան։

20 Նստեալ ընդ եղբարս քո խոսէիր, եւ ընդ որդի մօր քո դնէիր զգայթակղութիւն։

21 Այս արարեր, եւ լռեցի. կարծեցեր անօրէն լինել զիս նման քեզ։ Յանդիմանեցից զքեզ, եւ կանգնեցից առաջի երեսաց քոց զամենայն մեղս քո։

22 Հասարուք այսմ, որ մոռանայք զԱստուած, զի մի՛ երբէք յափշտակեսցէ, եւ ոչ իցէ որ փրկեսցէ։

23 Զոհ գոհութեան պատուեսցէ զիս, եւ անդ է ճանապարհ, որով ցուցից նմա զփրկութիւն Աստուծոյ։

ՄԻՆՉԵՒ ԿԱ

Ահիպի Սաղմոսն՝ խրատ իւրոցն մինչեթի իւրեան փեղանը, վ խելս իւրեան նկատը։ 6 Օնուն Ընկերացն՝ վ՝ոլերինի զքեզ եթէսի, 9 վ՝ օնլարա կիւլենմէսի։

1 Ա՜ Ընդ Աստուած հզօր խօսեցաւ, եւ կոչեաց զերկիր՝ ի մանկութենէ արեւելից մինչեւ ի մուտս արեգական։

2 ՅԵրուսաղէմէ՝ որ է գեղեցկութիւն պատուականութեան, յորում երեւեցաւ Աստուած։

3 Եկեսցէ Աստուած մեր եւ մի լռեսցէ. հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, եւ շուրջ զնովաւ յուզեսցի յոյժ։

4 Կոչեսցէ զերկինս ի վեր եւ զերկիր՝ դատել զժողովուրդ իւր։

5 Ժողովեցարուք առ նա սուրբք նորա, որ կնքեցին զկտակարանս նորա ընդ զոհս։

6 Եւ յայտնեսցին երկինք զարդարութիւն նորա, զի Աստուած դատաւոր է։

7 Լուարուք, ժողովուրդ իմ, եւ խօսեցայց ընդ քեզ, Իսրայէլ, եւ վկայեցից ընդ քեզ. Աստուած, Աստուած քո եմ ես։

8 Ոչ վասն զոհից քոց նախատեցից զքեզ, եւ ողջակէզք քո առաջի իմ միշտ են։

9 Ոչ առից ի տանէ քումմէ զցուլս, եւ ոչ ի հօտից քոց զայծս։

10 Զի իմ են ամենայն գազանք անտառաց, անասունք ի լերինս բազումս եւ արջառք։

11 Ծանեայ զամենայն թռչունս երկնից, եւ գեղ վայրի իմ է ընդ իս։

12 Եթէ անկանիցիմ, ոչ ասացից քեզ, զի իմ է տիեզերք եւ լիութիւն նորա։

13 Միթէ կերայց զմարմինս ցուլից, եւ զարիւն այծից արբից։

14 Զոհեա Աստուծոյ զոհս գոհութեան, եւ հատո՛ զաղօթս քո Բարձրելոյն։

15 Եւ կոչեա զիս յաւուր նեղութեան քո, եւ փրկեցից զքեզ, եւ փառաւորեսցես զիս։

16 Եւ մեղելոյ ասէ Աստուած. Ընդէ՞ր պատմես զարդարութիւնս իմ, եւ առնուս զուխտ իմ ի բերան քո,

17 Եւ դու ատեցեր զխրատ, եւ ետուր զբանս իմ յետս քո։

18 Եթէ տեսանէիր գող՝ հաճէիր ընդ նմա, եւ ընդ շնացողս զբաժին քո դնէիր։

19 Զբերան քո առատացուցեր ի չարութիւն, եւ լեզու քո պատրէր զդատաստան։

20 Նստեալ ընդ եղբարս քո խոսէիր, եւ ընդ որդի մօր քո դնէիր զգայթակղութիւն։

21 Այս արարեր, եւ լռեցի. կարծեցեր անօրէն լինել զիս նման քեզ։ Յանդիմանեցից զքեզ, եւ կանգնեցից առաջի երեսաց քոց զամենայն մեղս քո։

22 Հասարուք այսմ, որ մոռանայք զԱստուած, զի մի՛ երբէք յափշտակեսցէ, եւ ոչ իցէ որ փրկեսցէ։

23 Զոհ գոհութեան պատուեսցէ զիս, եւ անդ է ճանապարհ, որով ցուցից նմա զփրկութիւն Աստուծոյ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԿԲ

Ահիպի Սաղմոսն՝ եսքի ի՛նայէթլէրէ նազարէն Ընկերաց նիտա էթմէսի։ 4 Օնուն Ընկերաց՝ ի՛նայէթլերի իչիւն եպէտէն խըզմէթ էթմէյէ ա՛չտ էթտիյի։

1 Ա՜ Ընդ Աստուած հզօր խօսեցաւ, եւ կոչեաց զերկիր՝ ի մանկութենէ արեւելից մինչեւ ի մուտս արեգական։

2 ՅԵրուսաղէմէ՝ որ է գեղեցկութիւն պատուականութեան, յորում երեւեցաւ Աստուած։

3 Եկեսցէ Աստուած մեր եւ մի լռեսցէ. հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, եւ շուրջ զնովաւ յուզեսցի յոյժ։

4 Կոչեսցէ զերկինս ի վեր եւ զերկիր՝ դատել զժողովուրդ իւր։

5 Ժողովեցարուք առ նա սուրբք նորա, որ կնքեցին զկտակարանս նորա ընդ զոհս։

6 Եւ յայտնեսցին երկինք զարդարութիւն նորա, զի Աստուած դատաւոր է։

7 Լուարուք, ժողովուրդ իմ, եւ խօսեցայց ընդ քեզ, Իսրայէլ, եւ վկայեցից ընդ քեզ. Աստուած, Աստուած քո եմ ես։

8 Ոչ վասն զոհից քոց նախատեցից զքեզ, եւ ողջակէզք քո առաջի իմ միշտ են։

9 Ոչ առից ի տանէ քումմէ զցուլս, եւ ոչ ի հօտից քոց զայծս։

10 Զի իմ են ամենայն գազանք անտառաց, անասունք ի լերինս բազումս եւ արջառք։

11 Ծանեայ զամենայն թռչունս երկնից, եւ գեղ վայրի իմ է ընդ իս։

12 Եթէ անկանիցիմ, ոչ ասացից քեզ, զի իմ է տիեզերք եւ լիութիւն նորա։

13 Միթէ կերայց զմարմինս ցուլից, եւ զարիւն այծից արբից։

14 Զոհեա Աստուծոյ զոհս գոհութեան, եւ հատո՛ զաղօթս քո Բարձրելոյն։

15 Եւ կոչեա զիս յաւուր նեղութեան քո, եւ փրկեցից զքեզ, եւ փառաւորեսցես զիս։

16 Եւ մեղելոյ ասէ Աստուած. Ընդէ՞ր պատմես զարդարութիւնս իմ, եւ առնուս զուխտ իմ ի բերան քո,

17 Եւ դու ատեցեր զխրատ, եւ ետուր զբանս իմ յետս քո։

18 Եթէ տեսանէիր գող՝ հաճէիր ընդ նմա, եւ ընդ շնացողս զբաժին քո դնէիր։

19 Զբերան քո առատացուցեր ի չարութիւն, եւ լեզու քո պատրէր զդատաստան։

20 Նստեալ ընդ եղբարս քո խոսէիր, եւ ընդ որդի մօր քո դնէիր զգայթակղութիւն։

21 Այս արարեր, եւ լռեցի. կարծեցեր անօրէն լինել զիս նման քեզ։ Յանդիմանեցից զքեզ, եւ կանգնեցից առաջի երեսաց քոց զամենայն մեղս քո։

22 Հասարուք այսմ, որ մոռանայք զԱստուած, զի մի՛ երբէք յափշտակեսցէ, եւ ոչ իցէ որ փրկեսցէ։

23 Զոհ գոհութեան պատուեսցէ զիս, եւ անդ է ճանապարհ, որով ցուցից նմա զփրկութիւն Աստուծոյ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԿԳ

Ահիպի Սաղմոսն՝ Դաւիթ ի մեղանչելն իւրում առ Ուրիա եւ առ Բերսաբէէ, եւ ապաշխարելն զոր արար առ Աստուած։ 3 Օնուն Ընկերաց՝ ի՛նայէթլէրէ նազարէն Ընկերաց նիտա էթմէսի։ 6 Օնուն Ընկերաց՝ վ՝ոլերինի զքեզ եթէսի, 9 վ՝ օնլարա կիւլենմէսի։

1 Ա՜ Ընդ Աստուած հզօր խօսեցաւ, եւ կոչեաց զերկիր՝ ի մանկութենէ արեւելից մինչեւ ի մուտս արեգական։

2 ՅԵրուսաղէմէ՝ որ է գեղեցկութիւն պատուականութեան, յորում երեւեցաւ Աստուած։

3 Եկեսցէ Աստուած մեր եւ մի լռեսցէ. հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, եւ շուրջ զնովաւ յուզեսցի յոյժ։

4 Կոչեսցէ զերկինս ի վեր եւ զերկիր՝ դատել զժողովուրդ իւր։

5 Ժողովեցարուք առ նա սուրբք նորա, որ կնքեցին զկտակարանս նորա ընդ զոհս։

6 Եւ յայտնեսցին երկինք զարդարութիւն նորա, զի Աստուած դատաւոր է։

7 Լուարուք, ժողովուրդ իմ, եւ խօսեցայց ընդ քեզ, Իսրայէլ, եւ վկայեցից ընդ քեզ. Աստուած, Աստուած քո եմ ես։

8 Ոչ վասն զոհից քոց նախատեցից զքեզ, եւ ողջակէզք քո առաջի իմ միշտ են։

9 Ոչ առից ի տանէ քումմէ զցուլս, եւ ոչ ի հօտից քոց զայծս։

10 Զի իմ են ամենայն գազանք անտառաց, անասունք ի լերինս բազումս եւ արջառք։

11 Ծանեայ զամենայն թռչունս երկնից, եւ գեղ վայրի իմ է ընդ իս։

12 Եթէ անկանիցիմ, ոչ ասացից քեզ, զի իմ է տիեզերք եւ լիութիւն նորա։

13 Միթէ կերայց զմարմինս ցուլից, եւ զարիւն այծից արբից։

14 Զոհեա Աստուծոյ զոհս գոհութեան, եւ հատո՛ զաղօթս քո Բարձրելոյն։

15 Եւ կոչեա զիս յաւուր նեղութեան քո, եւ փրկեցից զքեզ, եւ փառաւորեսցես զիս։

16 Եւ մեղելոյ ասէ Աստուած. Ընդէ՞ր պատմես զարդարութիւնս իմ, եւ առնուս զուխտ իմ ի բերան քո,

17 Եւ դու ատեցեր զխրատ, եւ ետուր զբանս իմ յետս քո։

18 Եթէ տեսանէիր գող՝ հաճէիր ընդ նմա, եւ ընդ շնացողս զբաժին քո դնէիր։

19 Զբերան քո առատացուցեր ի չարութիւն, եւ լեզու քո պատրէր զդատաստան։

20 Նստեալ ընդ եղբարս քո խոսէիր, եւ ընդ որդի մօր քո դնէիր զգայթակղութիւն։

21 Այս արարեր, եւ լռեցի. կարծեցեր անօրէն լինել զիս նման քեզ։ Յանդիմանեցից զքեզ, եւ կանգնեցից առաջի երեսաց քոց զամենայն մեղս քո։

22 Հասարուք այսմ, որ մոռանայք զԱստուած, զի մի՛ երբէք յափշտակեսցէ, եւ ոչ իցէ որ փրկեսցէ։

23 Զոհ գոհութեան պատուեսցէ զիս, եւ անդ է ճանապարհ, որով ցուցից նմա զփրկութիւն Աստուծոյ։

Digitized by Google

ի Սաղ. ե. 11։ Առակ. ե. 28։

էի՛նայէք վէ կէրչէքլիք թա՛յին էյլէ ֆի՛ օնու հըքմ էտէլէր։
8 Պէօյլէճէ սէնին իսմինէ տայիմա մէզմուր օգուլաճաղըմ, քի հէր կիւն ատաղըմը էտա էտէյիմ։

ՄԻՆՉԱՐԻՆ ԿԱ

Սահիպի Սաղմոսուն Ա՛լլահա կիւվէնախի, վէ ամուլմնէլէրինի թէքտիր էթախի։ 8 Օնուն խալգա՝ Ա՛լլահա կիւվէնմէյէ նասխաթ էթախի։ 11 Փուտրէթ ու մէրհամէթ Ա՛լլահա մախսուս տուր։

ա Ա Մն. իե. 1. 3։

Ա՛լքիթուն իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

բ Սաղ. Լէ. 20։

1 Ա՛ագգան ֆճանըմ Ա՛լլահա սիւքիւթ իլէ միւնթազիր տիր.
2 խէլասըմ օնտան տըր։ Ա՛ագգան գայամ վէ խէլասըմ՝ փէնակեահ-

գ Խա. 6։

տ Սաղ. Լէ. 26։

հըմ օ տուր. Տ՛օղ սարսըլմայա-
3 ճաղըմ։ Նէէյէ՛տէք պիր ատէմ իւզերինէ հիւճիւմ էտիպ՝ էէփի-նիզ փարէլէրսինիզ, քի օ Էէյիլ-

ե Նա. Ը. 18։

միշ տիվար՝ սարսըլմըշ չիթի կիպի
4 տիր։ Ա՛ագգան օնու շանընտան երգմաղա մէշվէրէթ էտէրլէր. եա-
ղ Սաղ. իբ. 3։

լանտան հազղ էտէրլէր. Ղաղզա-
րը իլէ խայր տուա՛՛ վէ տէրուն-
լէրի իլէ լա՛նէթ օգուրլար. սէլա։

Խա. 1, 3։

5 Ե՛յ ճանըմ՝ եալնըզը Ա՛լլահա միւնթազիր օլ. զիրա իւմիտիմ օն-
6 տան տըր։ Ա՛ագգան գայամ վէ խէլասըմ՝ փէնակեահըմ օ տուր.
7 սարսըլմայաճաղըմ։ Խէլասըմ վէ ի՛զէթիմ Ը՛լլահտան տըր. գուվ-
վէթիմին գայասը՝ փէնակեահըմ

ը Նրեմ. գ. 23։

ի Ա Ֆնագ. Ա. 15. Սաղ. խբ. 4։ Ոզե. բ. 19։

8 Ը՛լլահ տըր։ Ա՛էր զէմանտէ օնա կիւվէնին՝ եա՛ գավմ, Ե՛իւրէյի-նիզի օնուն հուզուրունա տէօ-քիւն. Բ՛Ա՛լլահ պիզէ փէնակեահ տըր. սէլա։

ժ Սաղ. ժը. 2.

ի Սաղ. լթ. 5. 11։ Նա. իե. 15. 17։ Ա՛ռակ. գ. 4։

9 Է՛ագգան էտնա զատէ պաթըլ տըր, քիչի զատէ հալան տըր, օն-
10 լար թէրազուտա թաւրթըլսա՝ պիր-
լ Ֆնագ. լա. 25։ Սաղ. ծբ. 7։ Ոզե. ժբ. 15։ ա Տիմ. գ. 17

ի Ֆնագ. լէ. 14։

ժ Ցայտ. իբ. 1։

լի Սաղ. ձղ. 15։ Ա՛ղ. 8։ Դան. թ. 9.

ը Ա՛լլահ պիզի քէրրէ սէօյլէտի, պուռնու իբի քէրրէ իչիթիմ քի՛ Բ՛կուվվէթ Ա՛լլահա մախսուս տուր։
12 Ա՛էմ ի՛նայէք սանա մախսուս տուր՝ եա՛ Ա՛ֆէնտիմ. զիրա սէն՝

հ Ֆնագ. լէ. 11։ Առակ. իե. 12։ Նրեմ. լբ. 19։ Եզեկ. է. 27։ լէ. 20։ Մատ. ժգ. 27։ Ա՛ռաւ. բ. 6։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. ե. 10։ Եփես. գ. 8։ Կաղ. գ. 25։ ա Պետ. ա. 17։ Ֆայտ. իբ. 12։

ա Ա Ֆնագ. իբ. 5։ իգ. 14, 15, 16։

բ Սաղ. խբ. 2։ ձգ. 2։ Ֆխգ. 6։

գ Պա՛գ ա Ֆնագ. գ. 21։ ա Մն. ժգ. 11։ Սաղ. իէ. 4։ Ֆղ. 61։

տ Սաղ. Ը. 5։

ե Սաղ. Ֆգ. 33։ Ֆխգ. 2։

զ Սաղ. Հգ. 8։

է Սաղ. խբ. 8։ Ֆժթ. 55։ Ֆխթ. 5։

ը Սաղ. կա. 4։

թ Նգեկ. լե. 5։

ժ բ Օր. գ. 13։ Նա. խե. 23։ կե. 16։ Սոփ. ա. 5։

ՄԻՆՉԱՐԻՆ ԿԲ

Սահիպի Սաղմոսուն Ա՛լլահա սուսատըղը։ 4 Ա՛լլահա նասըլ համտ էտէճէյի։ 9 Օնուն՝ ամուլմնէլէրինին հէլաք օլաճաղընա՝ վէ քէնա-տինին էմնիյէթատ գալաճաղընա ի՛թիմատը։

Դաւիթին Մէզմուրու՝ Ցուդա չէօլիւնուտ իքէն։

1 Ա՛խ Ա՛լլահ՝ Ա՛լլահըմ սէն սին, սապահտան սէնի արարըմ. Բ՛ճանըմ սանա սուսատը, թէնիմ՝
2 գուրու վէ սուսամըշ սուսուզ եէր-տէ սէնի արզուլէր. Վ՛Ա՛խ Բ՛սէնին գուվվէթինի վէ ի՛զէթինի՛ սէնի
3 Մագտէսէտ կէօրտիյիմ կիպի կէօրէյիմ։ Տ՛Ա՛իւն քի ի՛նայէթին էօ՛մրտէն էյի տիր, տուստագլա-
4 րըմ սէնի մէտհ էտէճէք։ Պէօյ-լէճէ սանա Բ՛էօ՛մրիւմտէ պէրէքէթ օգուլաճաղըմ. սէնին իսմինտէ էլ-
5 լէրիմի գալտրըճաճաղըմ։ Ա՛՛անըմ՝ ըեաղ վէ սէմիզլիք իլէ կիպի տօյաճադ. վէ աղզըմ՝ տուստագ-լարըմընը ալգըշլարը իլէ մէտհ օ-
6 գուլաճագ տըր։ Ա՛էնի Բ՛տէօչէ-յիմ իւղերինտէ խաթրըմա կէթի-րինճէ, կէճէ նէվպէթլէրինտէ սէ-
7 նինի հագգընա թէֆէքքիւր էտէ-ճէյիմ. Ա՛Ա՛իւն քի պանա եարտըմ օլտուն. վէ Բ՛գանատլարընը կէօլ-
8 կէսինտէ մէսգուր օլաճաղըմ։ Ա՛՛ա-նըմ արտընա եափըշըր. սաղ է-լին պանա տէսթէկիր տիր։
9 Լ՛աքին օնլար ճանըմը հէլաք ի-չիւն արարլար. եէրին ալթարընա
10 կիրէճէքլէր. Բ՛կըլըճ էլինէ թէս-լիմ օլաճագլար. տիլքիլէրէ հիս-
11 սէ օլաճագլար։ Ա՛Ա՛ֆատիշաՏ՝ Ա՛լլահ իլէ շաղ օլաճագ. հէր Բ՛օ-նուն իլէ եէմին էտէն՝ իֆթիխար էտէճէք. լաքին եալան սէօյլէյէն-լէրին աղզը գափանաճագ տըր։

ՄԻՆՉԱՐԻՆ ԿԳ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ տիւշմնլէրինտէն խէլաս օլմասընա նիյազը։ 7 Օնլարըն հէլաքինի փէչին սէօյլէմէ։ 10 վէ օնուն իլէ սաոգը-լարըն չաղ օլաճաղը։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ե՛ա՛ Ա՛լլահ՝ չէքվամտա սէսիմի իչիթի. տիւշմէն գօրգուսուն-

Digitized by Google

2 տան է՝օմբիւմիւ ասգլա ։ Պէնի
եարամազլար Ճեմի՛յէթինտէն՝ պի-
նամուսլուգ իշլէյէնլէրին գալա-
3 պալըղընտան էօրթ ։ Ընլարտան
քի՝ տիլէրինի գըլըճ կիպի պիլէ-
տիլէր ։ ՃաՀը սէօզ օլան օգլարը-
4 նը կէրտիլէր ։ Կիզլի եէրլէրտէ
քեամիլէ ալթալար ։ անկսըզըն ա-
5 թարլար ։ վէ գօրգմազլար ։ Ի՛Բէն-
տիլէրինէ քէօթիւ սէօզ սա՛պիթի
էտէրլէր ։ տուզագլար կիզլէմէք
խուսուսունտա սէօյլէրլէր ։ Ը՛Ընդ-
6 լարը քի՛մ կէօրէճէք տէրլէր ։ Ընա-
թամազլըգ գաստ էտէրլէր ։ Վաստ
օլունմուշ մագսուտու թէմամ
էթտիք պէրլէր ։ լաքին քիշինին
տէրուհնի Հէմ եիւրէյի տէրին տիր ։
7 Ընմա Ի՛լլահ օնլարա ափանըզ
օգ ալՃաճագ ։ օնլար եարալանտը ։
8 վէ օնլարըն իւզէրինէ Ըտիլլէրինի
օղրաուաճագ ։ Ըօնլարը Հէվի կէօ-
9 րէնլէր գաչաճագլար ։ վէ Ը՛Հէվի
ատէմլէր ղօրգուգ՝ Ի՛լլահըն ա՛-
մէլինի Նագլ էտէճէքլէր ։ վէ օ-
նուն էթտիյինի ֆէՀմ էտէճէք-
10 լէր ։ Ը՛Վատըգ Ի՛ապպ իլէ շագ օ-
լուպ օնա սըղընըր ։ վէ ՃիւմլէՃ
տօղրու եիւրէքլիլէր իֆթիխար է-
տէր ։

ՄԻՆՉԱՄԱՒԻՒ կԸ

Սահիպէ Սաղմոսն՝ Ընլահա լութֆու իչիւն
տուա՝ էթՃէսի ։ Ընլահընն սեւիլմիւ խալ-
գընընն սաա՛տէթի ։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
իլահի Ա՛եզմուրու ։

1 Նա՛ Ընլահ՝ Աիօնտա սիւքիւթ
իլէ թէսպիհսէթ սանա մախսուս
տուր ։ վէ ատագ սանա էտա օլու-
2 նուր ։ Նա՛ նիյացը իչինէն՝ տՀէր
3 թէն սանա կէլիր ։ Ի՛նարամազ
սէօզլէր պանա զալիպ կէլիրլէր ։
Ի՛գապահաթըմըզա աէն քէֆարէթ
էտէրսին ։
4 Ը՛Նէ մուԹլու օլ Ի՛սէչիպ՝ ավ-
լուլարընտա սաքին օլմազա թագ-
րիպ էթտիյին փՆՈՒՆՅԸ ։ Ըսէնին է-
վինի՛ն՝ ա՛զիզ Հէյքէլինէն նի՛յմէթ-
լէրինտէն տօյամազլըգ ։
5 Ըհյպէթլէր իւէ սատագաթ
իւգուէ պիզէ ՃէվապՃ վէրէՃէքսին՝
եա՛ խէլասըմըզընն Ընլահը՝ Ի՛եէրին
Հէվի ուՃլարընն վէ աէնիգտէ ու-

6 զագ մահալլէրին ի՛թթիմատը ։ եա՛
տաղլարը գուտրէթի իւէ գուբրան ։
7 Ըգուվվէթ իւէ գուշանան ։ Ի՛տէ-
նիզլէրին կիւրիւլթիւսիւնիւ՝ տալ-
զալարընըն կիւրիւլթիւսիւնիւ Հէմ
Ի՛բմմեթլէրին շամաթասընը թէս-
8 քին էտէն ։ Վ է քենարլարտա սա-
քին օլանլար՝ սէնին ա՛լամէթլէրինի-
տէն գօրգաճագլար ։ սապահընն վէ
ախշամընն տեվրանընը մէսրուր է-
տէրսին ։
9 Ի՛նէրի եօգլաթսըն ։ վէ Ճօնու
սուվարըրսըն ։ օնու զայէթ իւէ
զէնկին էտէրսին ։ Ի՛Ընլահընն ըրմա-
ղը սու իւէ տօղու տուր ։ օնլարընն
պուղտայընը Հազըրլարսընը ։ չիւն
քի օնու էօյլէ թէրթիպ էտէրսին ։
10 Ը՛Նուն էվլէքլէրինի սուվարըպ՝ օ-
նուն թօփրաղընը տիւզէլթ ։ օնու
եաղմուր իւէ եուժլատըրսընը ։ օ-
նուն ֆիլիսլէրինի պէրէքէմլէր-
11 սին ։ Նըրսը էյիյին իւէ թաՃա-
ւուրն ։ վէ իզլէրին՝ եաղ տամլատըր ։
12 Ըէօյուն չայրըլարընա տամլատըր ։
վէ թէվֆիէլէր շազլըգ պուղանընը-
13 Ընսր ։ Ը՛Թէօգլար սիւրիւէլէր իւէ
կիյինիր ։ վէ Ի՛վատիւէր պուղտայ
իւէ գաֆլանընը ։ կիւլպեանիք չէ-
քէրլէր ։ Հէմ՛ իլահի օգուրլար ։

ՄԻՆՉԱՄԱՒԻՒ կԱ

Ընլահ՝ ա՛գիմ ա՛մէլէրինէ՝ 8 վէ օնուն լա-
թիֆ էյիլքլէրինէ նագարէն չիւքը էթմէյէ
նասիհաթ ։ 13 Սահիպի Սաղմոսն՝ ատագ-
լարընը էտա էթմէյէ՝ 16 վէ Ընլահըն օնուն
իչիւն նէ էթտիյինի թագրիբը էթմէյէ նէյէ-
թի ։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ իլահի
Ա՛եզմուրու ։

1 Նա՛ պի-թիւն Հէր՝ Ի՛Ընլահա
2 կիւլպեանիք չէքին ։ Ը՛Նուն խա-
մի ՃէլիլինէՃ մէզմուր օգուլյուն ։
3 օնուն Համարընը ՃէլիլՃ գըլըն ։ Ի՛Ըլ-
լահա տէյին քի՝ Ի՛Ա՛մէլէրին նէ՛
գօրգուլու տուր ։ Ըսէնին պէօյիւք
գուվվէթինտէն՝ տիւշմէնլէրին սա-
4 նա միւտահանէ էտէրլէր ։ Ը՛պիւ-
թիւն Հէր սանա սէՃտէ գրլալար ։
վէ Ըսանա մէզմուր օգուլյալար ։
աէնին խամինէ մէզմուր օգուլյալար ։
սէլա ։
5 Ընկէլին վէ Ընլահընն ա՛մէլէրինի
կէօրիւն ։ ատէմ օղուլլարը Հագ-

ա Սաղ ։ ԺԱ ։ 2 ։ ՅԷ ։ 4 ։
բ Սաղ ։ ՅԸ ։ 7 ։ Նրեմ ։ ԹԸ ։ 3 ։
գ Պա՛գ Ընա՛կ ։ Ա ։ 11 ։
դ Սաղ ։ Ջ ։ 11 ։ ՅԹ ։ 7 ։
ե Սաղ ։ է ։ 12 , 13 ։
զ Ընա՛կ ։ ԺԸ ։ 13 ։ ԺԸ ։ 7 ։
է Սաղ ։ ԸԱ ։ 11 ։ ՅԲ ։ 6 ։
ը Սաղ ։ ԲՆ ։ 3 ։
թ Նրեմ ։ Ջ ։ 28 ։ Ճա ։ 10 ։
ժ Սաղ ։ ԼԲ ։ 11 ։ ՅԸ ։ 10 ։ ԿԸ ։ 3 ։

ա Ես ։ ԿԳ ։ 23 ։
բ Սաղ ։ ԼԸ ։ 4 ։ ԲՆ ։ 12 ։
գ Սաղ ։ ՃԱ ։ 2 ։ ՀԹ ։ 9 ։ Ես ։ Գ ։ 7 ։ Նրբ ։ ՔՆ ։ 14 ։ ա Հօհ ։ Ա ։ 7 ։ 9 ։
դ Սաղ ։ ԼԹ ։ 12 ։ ՃՁ ։ 4 ։
ե Սաղ ։ Գ ։ 3 ։
զ Ա Սաղ ։ ԼԳ ։ 8 ։
է Սաղ ։ ԲՒ ։ 27 ։

ը Սաղ ։ ղԹ ։ 1 ։
թ Սաղ ։ ՀՒ ։ 9 ։ ՃԳ ։ 29 ։ Ա՛ատ ։ Ը ։ 26 ։
ժ Սաղ ։ ՀՂ ։ 10 ։ Նա ։ ԺԳ ։ 13 , 18 ։

ի Ը՛Օր ։ ԺԱ ։ 13 ։
լ Սաղ ։ ԿՐ ։ 9 , 10 ։ Ճ , ։ 13 ։ Նրեմ ։ Ե ։ 24 ։
խ Սաղ ։ ԽՁ ։ 4 ։

ծ Ես ։ ՅԸ ։ 13 ։

2 սըն • սէլա • ֆնա քի սէնին եօլուն
ե եէրուե՝ սէնին խէլասըն ւհէմ թա-
3 յիֆէլէրուե պիլինսին: տԱվմլէր
սէնի մէտո էթսինլէր՝ եա Ըլլահ,
գավմլարըն ճիւմլէսի սէնի մէտո
4 էթսինլէր: Իւմմէթլէր շաղ օլուպ
ալգըշ էթսինլէր, զիրա տօղուս-
լուգ իլէ ւգավմլարըն շէրաա՛թրըն
կէօրճէքսին. վէ եէրուե իւմմէթ-
լէրի գուշաղուզայաճագսըն. սէ-
5 լա: Գավմլէր սէնի մէտո էթսին-
լէր՝ եա Ըլլահ, գավմլարըն ճիւմ-
6 լէսի սէնի մէտո էթսինլէր: Ղիչէր
քէնտի մահսուլունու վէրտի. Ը-
լլահ՝ պիզիմ Ըլլահըմըզ պիզե
պէրէքէթ իհսան էտէճէք տիր:
7 Ըլլահ պիզե պէրէքէթ իհսան է-
տէճէք, վէ եէրին ճիւմլէ ուճ-
լարը օնտան գօրգաճագ տըր:

ՄԻՆՉԱՐՈՒՔ ԿԸ

Ըլլահըն տիւշմէնլէրինին խարապ օլմասը՝ վէ սաաղլարըն սիւրիւրի իլէուն տուա՝: 4 Ը-
լլահ՝ մէրճամէթ ու ի՛նսայէթի իլէուն՝ 7 Իս-
րայէլէ գաղղասու իլէուն՝ 19 վէ օնուն ա՛զիմ
մէրհամէթ ու ի՛նսայէթլէրի իլէուն չէկար էթ-
մէյե նասիհաթ:

Մուսիգար պաշը իլէուն՝ Գաւիթին իլահի Մէզմուրու:

1 Ըլլահ գալգսըն, օնուն տիւշ-
մէնլէրի տաղըլսընըլար. վէ օն-
տան իքրահ էտէնլէր՝ օնուն եիւ-
2 զիւնտէն գաչսընըլար: Օնլարը՝
էթիւթիւնիւն տաղըլտըղը կիպի
տաղըտաճագսըն, ւպալմամուշունուն
ամէշ եիւզիւնտէն էրիտիյի կիպի՝
ֆասըգլար Ըլլահըն հուզուրուն-
3 տան հէլաք օլաճագլար: Ըմմա
ւսաատըդլար շաղ օլուպ՝ Ըլլահըն
հուզուրունտա մէսրուր օլաճագ-
լար, վէ շաղլըգ իլէ սեւինէճէք-
լէր:
4 ՝Ըլլահա իլահի օգուլյուն, օ-
նուն իսմինէ մէզմուր օգուլյուն,
չէօլլէրտե բաքիպ օլանա եօլ հա-
զըր էտին, քի Նօնուն իսմի ՝Ը-
տըր. վէ օնուն հուզուրունտա
5 շաղ օլուն: Ըլլահ ա՛զիզ մէաքես-
նընտա՝ ՝էօքսիւզլէրին պապասը վէ
տուլ գաբըլարըն շէրաա՛թճըսը
6 տըր: ըԸլլահ՝ եալընըզ օլանլարը
էվտէ սաքին էթտիրիր, ՝էսխիրլէրի
իգպալա չըգարըր. անճագ ՝ա՛սը-

գընա ա՛մէլինտէ հէյպէթլի տիր:
6 ՝Տէնիզի գարայա տէօնտէրտի,
ըըրմագտան այագ իլէ կէչտիլէր.
օթատա օնուն իլէ շաղ օլտուգ:
7 Գուվվէթի իլէ էպէտէն հիւքիւ-
մէթ սիւրէր. ՝կէօզլէրի թայիֆէ-
լէրի կէօզէտիր. ա՛սլար՝ թէքպէ-
պիւր էթմէսինլէր. սէլա:
8 Ըլլահըմըզա պէրէքէթի օգուե-
լյուն՝ եա՛ գավմլէր, վէ համտը-
9 նըն սէսինի իշլէտիրին: Ա՛նլըմը-
զա հայաթ վէրէն օտուր, վէ ՝ա-
յագլարըմըզա սարսըլմագ վէլմե-
10 տի: Օ՛իրա պիզի ՝սրնատըն՝ եա՛
Ըլլահ. պիզի՝ կիւիիւշէն գալ օ-
լունտուղու կիպի ՝գալլ էթտին:
11 ՝Պիզի ազ իշինէ կէթիրտին. պէլ-
12 էրիմիզե աղըր եիւք գօտուն: Ը-
տէմլէրի ՝պաշլըմըզա պինտիրտին.
՝ալթէշէ վէ սույա կիրտիք, վէ պի-
զի պօլուղա չըգարտընը:
13 Ի՛վինէ՝ ՃպիւթիւնՃ եանմալար
իլէ կիրէճէ՛յիմ. ՝տատագլարըմը սա-
14 նա էտա էտէճէ՛յիմ, օնլարը քի
տուտագլարըմ իպրար էյլէտի, վէ
սրգլէթիմտե աղըմ աէօյլէտի:
15 Սանա գօչլար պուխուրու իլէ սէ-
միզ պիւթիւն եանմալար սունա-
ճաղըմ. էրքէճլէր իլէ տավաբլար
գուրպան էտէճէ՛յիմ. սէլա:
16 Ըլլահտան հէվի գօրգանըլար՝
Ղկէլինի տինկլէ՛յին, վէ ճանըմա
17 էյլէտի՛յինի նագլ էտէ՛յիմ: Ըղ-
զըմ իլէ օնա նիտա էթտիմ, վէ
տիլիմին ալթընտա թա՛զիմ վար ի-
18 տի: ՝Ի՛նչէր եիւրէյիմտե պինա-
մուսլուգ կէօրսէ իտիմ, Ի՛ֆէն-
19 տիմ իշլէթմէզլիտի: ՛Ագգան Ըլ-
լահ ՝իշլէթտի. նի յազըմըն սէսի-
20 նի տինկլէ՛տի: Ա՛պպպ միւթէպա-
րիք օլսուն, քի նի՛յազըմը վէ պէն-
տէն քէնտի ի՛նսայէթիւի կիտեր-
մէտի:

ՄԻՆՉԱՄՈՒՔ ԿԻՆ

Ըլլահըն փառաշտղղընըն պէօյուէսի՝ 3 վէ օնուն խալգընըն մէսրուր օլմասը իլէուն տուա՝:

Նէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իշլէուն՝ իլահի Մ էզմուրու:

1 Ը՛ղլահ պիզե մէրհաւէթ էյլէսին,
հէմ պիզե պէրէքէ՛թի իհսան էյ-
լէսին. պիզե ՝եիւզիւնիւե այտընլարը-

Digitized by Google

լար գօրագլուխտա սաքին օլաճագ-
լար :
7 Ա՞խ Ըլլա՛ւ Էգավմընըն էօնիւն-
ճէ չըգտրըլն զէման՝ չէօլտէ հիւ-
8 րիւթիւլիւն զէման՝ սէլա , Ւեէր
սալնանտը , Ըլլահըն Հուզուրուն-
տան կէօքլէր պիլէ տամլատը .
Ըլլահընն՝ Իսրայէլ Ըլլահընըն Հու-
9 զուրունտա չոլ Աինա փախէ : Ա՞խ
Ըլլա՛ւ Էղանի եաղմուր սէրփէրսին ,
վէ միրասընը եօրուլտուգճա՝ սէն
10 օնու գավիլէտիրսին : Ա՛էնին ճէ-
մատ՝թրըն օնտա սաքին օլտու . Էչ-
լէյլին իլէ ֆագիրլէր իչիւն Հազըր-
լարսընը՝ եա՛ Ըլլահ :
11 Ա՛ֆէնտիմ սէօզ վէրիր . միւժ-
տէ վէրէն գարըլար չօզ ա՛սքէր
12 տիր : Ա՛սքէրլէրին փատիշահլարը
գաչաճագլար , գաչաճագլար . վէ
էվին խաթունու եաղմայը փայլա-
13 չաճագ : Ա՛յէր աղըլար արասըն-
տա եաթսանըզտա՝ գանատը կիւ-
միւշ իլէ վէ թիւյլէրի սարը Հալ-
թուն իլէ գափլանմըշ կէօյէրճին
14 կէօկէ օլուրսունուզ : Ա՛իւմլէյէ
գատիր օնտա փատիշահլար տա-
ղըթտըղընտա՝ Անէմնտա գար
պէյազ օլտու :
15 Ւասան տաղը Ըլլահընն տաղը
տըր . Ւասան տաղը թէփէլէր տաղը
16 տըր : Ը՞ւա՛ տաղլար՝ եա՛ թէփէ-
լէր՝ նի՞չիւն Հասէտ իլէ պագար-
սընըզ . Ըլլահ ՚պու տաղը տուրա-
ղը իչիւն արզուլէտի , Հէմ Ւապպ
օնթօ էպէտէն սաքին օլաճագ տըր :
17 ՚Ըլլահընն ա՛րապալարը՝ իքի
քերրէ օն պին՝ պինլէրճէ պինլէր
տիր . Ա՛ֆէնտիմ օնլարտա՝ Անա-
պա կէտի ա՛զըղլըք իլէ տիր :
18 ՚Ա՛իւքսէյէ չըգտընն , Էսխրլսի է-
սիր էթտին , ատեմլէր իչիւն Հէմ
Ւա՛ռըլար իչիւն պիլէ ՚Հէտիյէլէր
ալտըն , քի Վապպ Ըլլահ օթոպա
19 սաքին օլա : Ա՛ֆէնտիմ Հէր կիւն
միւթէպարիք օլսուն . պիզէ հիւք
սալան օլուր իսէ , խէլասըմըզ Ըլ-
20 լահ տըր . սէլա : Ըլլահըմըզ՝ խէ-
լասլար Ըլլահը տըր . վէ ՚Էօլիւմ
տէն խէլասլար՝ Ա՛ֆէնտիմ Ա՛հո-
21 վայա մախսուս տուր : Ըմմա Ա՛Ըլ-
լահ տիւշմէնլէրինին պաշընը՝ ՚սուչ-
լարընտա կէզէնին սաչ թէփէսինի
22 եղէճէք տիր : Ա՛ֆէնտիմ տէտի
քի՝ ՚Օնլարը Հասանտան Հէրի

կէթիրէյիմ . Ւտէնիզին տէրինլիք-
23 Լէրինտէն կէրի կէթիրէյիմ . ՚Ֆնա
քի այաղընն գանա պաթըրըլա . ՚սէ-
նին քէօփէքլէրինին տիլի՝ տիւշ-
մէնլէրինտէն Հիսէսինի ալա :
24 Ա՞խ Ըլլա՛ւ սէնին եիւրեյիւշ-
լէրինի՝ Ըլլահըմ փատիշահըմընն
եիւրեյիւշլէրինի Ա՛ագտէսէտէ
25 կէօրտիւլէր : ՚Ա՛ուսկաթլար էօն-
տէն՝ չալընճլար արտտան՝ տէֆ
չալան պաքիրէլէր օրթատա կիթ-
26 տիլէր : Ա՞խ ՚Իսրայէլին փուն-
կարընտան օլանլար՝ ճէմատ՝թլար-
տա Ըլլահ Ա՛ֆէնտիմէ պէրէքէթ
27 օգույուն : Օրտա ՚քիւչիւք Ա՛ե-
նիամին՝ օնլարա Հիւքիւմէթ սիւ-
րէր , Յուդա սէրվէրլէրի՝ օնլարը
թաչլար , ՚Օաբուղոն սէրվէրլէրի՝
՚Նաֆթաղիմ սէրվէրլէրի իլէ :
28 Ա՛էնին գուվվէթինի Ըլլահընն
թէրթիպ էթտի . եա՛ Ըլլահ՝ գուվ-
վէթ կէօսթէր , սէն քի պիզիմ Ի-
29 չիւն իճրա էյլէտին : Ընրուսաղէմ-
տէ օլան Հէյքէլինտէն էօթիւրիւ՝
՚փատիշահլար սանա Հէտիյէլէր
30 կէթիրէճէքլէր : Վամըշլըգ ճա-
նավարընը՝ ՚պուղալար ճէմի՛յէթի-
նի՝ գավմլէր պուզաղուլարը իլէ
ա՛զարլա , քի կիւմիւշ զրթա՛լարը
իլէ կէլէճ ՚թէմէնինա էտէլէր .
ճէնիք սէվէն գավմլարը փէրիշան
31 էյլէ : Ը՞ըսըրտան պէյզատէլէր
կէլէլէր . ՚Ե՛ապէհսթան՝ ՚էլլէրի-
նի Ըլլահա չափուգ ուզատտա :
32 Ըլլահա իլահի օգույուն՝ եա՛
Հէրին մէմլէքէթլէրի . Ա՛ֆէնտիմ
33 մէզմուր օգույուն՝ սէլա . ՚Վեա-
տիմտէն պէրու օլան կէօքլէրին
կէօքլէրինէ բաքիպ օլանա . իչլէճ
օ՝ Խսէսի իլէ գուվվէթլի սէտտա
34 վերիր : Ը՞Ըլլահա գուվվէթ թագ-
րիր էտին . օնուն ա՛զամէթի Իս-
րայէլին իւզէրինտէ՝ վէ գուվվէթի
35 պուլուԹլարտա տըր : Ա՞խ Ըլլահ՝
ա՛սիզ մահալլէրինտէ ՚Հիյպէթլի
սին . գավմընա գուվվէթ վէ գուս-
բէթ վէրէն՝ Իսրայէլին Ըլլահը
տըր . Ըլլահ միւթէպարիք օլսուն :

ՄԻՆՉԱՄԻՐ կԹ

Ա՛հիպի Աղմոսուն չէքտիյի մինչէթ իչիւն
թէչէքքիւր : 13 Գուրթալըմտաղ նիյազը : 22
Տիւշմէնլէրինի հէլաք թէպլիմ էթմէսի : 30
Ա՛է Ըլլահա՝ թէչէքքիւր իլէ համա էթմէսի :

676

Ո՞վ կարէ իւզել մուսիքար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին Մէկո՞ւթ։

1 Պէնի խելաս էյլէ՝ եա՞ Ալլահ. զիրա [ա] սուլար ճանըմատէք կել-
2 տիլեր։ Տուրաղը օլմայան [բ] տէրին պաճաղա պաճտըմ. տէրին սուլա-
րա կիրտիմ, վէ սէլլեր պէնի էորճ-
3 տիւ։ Պէն ֆէրեատ էճմէքտէն [գ] հօրուլտում, պօղազըմ գուրուս-
տու, Ալլահըմա միւնթազիր օլ-
4 մագտան [դ] կէօզլէրիմ սօլտու։ Պէն-
տէն ևսէպսիզ իքրահ էտէնլէր՝ պաշըմըն սաչընտան չօղալտը. պէ-
նի նահագ եէրէ հէլաք էտէճէք տիւշմէնլէրիմ գուվվէթլէնտի. գափմատըղըմը՝ օլտէմ էօտէտիմ։
5 Ւա՞ Ալլահ՝ տիվանէլիյիմի սէն պիլիրսին, վէ սուչլարըմ սէնտէն
6 կիզլի տէյիլ տիր։ Ւա՞ ա՛նքէր-լէրին [ե] ապպը Ւֆէնտիմ՝ սանա միւնթազիր օլանլար պէնիմ իչիւն ուխթանմասըն. եա՞ Իսրայէլին Ալ-լահը՝ սէնի արայանլար պէնիմ ի-
7 չիւն խէճիլ տիւշտիւն։ Օ՛իրա խաւարըն իչիւն հագարէթ չէք-տիմ. եիւզիւմիւ հիճապ էօրճտիւ։
8 [զ] Վարընտաչլարըմա եատ՝ վէ ա-նամըն օղուլլարընա եապանճը օլ-
9 տում։ Օ՛իրա ըսէնին էվինին ղայրէթի պէնի եէտի. վէ [է] սէնի թահգիր էտէնլէրին հագարէթլէ-
10 րի՝ իւզէրիմէ տիւշտիւլեր։ Վէ [ը] ճանըմը ուրուճիլէ աղլաթտրղըմ-տա՝ պու տախի պանա հագարէթ
11 օլտու։ Չէմ էսվապըմը չուլ էթ-տիյիմտէ՝ [թ] օնլարա մէսէլ օլտուր։
12 Վաֆիուտա օճուրանլար հագգը-մա սէօյլէնիրլեր. վէ [ժ] միւսաքիր իչէնլէրե թիւրքիւ օլտում։
13 Ըմմա պէնիմ եա՞ Ռապպ՝ [ի] մագ-պուլ զէմանտէ նէյասըմ սանա տըր. եա՞ Ալլահ ինայէթինին չօգլուղու իլէ՝ խելասընըն կէրչէք-
14 լիյի իլէ պանա ճէվապ վէր։ Պէ-նի պալչըգտան գուրթար, քի պաճմայըմ. [լ] պէնտէն իքրահ է-տէնլէրտէն վէ տէրին սուլարտան
15 գուրթուլայըմ։ Պէնի սուլարըն սէլլի էօրճմէխին, վէ տիրինլիք պէնի եուճմասըն, վէ գույու՝ իւ-
16 զէրիմէ [խ] աղլըղընը գափմասըն։ Ւա՞ Ռապպ՝ պանա ճէվապ վէր, զիրա [ծ] ինայէթին էյի տիր. մէրհամէթի-նին չօգլուղունա կէօրէ [կ] պանա
17 տէօն։ Վէ գուլլուղտան ղեիւզիւ-նիւ կիզլէմէ, զիրա պէնի սըգլէթ պաստը. պանա թէզ ճէվապ վէր։
18 Ձ՛անըմա եագլաշ, օնու խելաս էյլէ. տիւշմէնլէրիմ իչիւն պէնի ֆիտա էյլէ։
19 Ակն [մ] հագարէթիմի վէ ա՛յըպը-մը վէ ա՛րըմը պիլիրսին. հէփ խասիմլէրիմ սէնին էօնիւնտէ տիր։
20 [յ] Հագարէթ՝ եիւրէյիմի գըլտը, վէ տէրտլի իմ. վէ [ն] աճըյանա պագ-տրմ՝ տմմա եօգ տուր, վէ [շ] թէ-սէլլի վէրէնլէրէ՝ ամմա պուլամա-
21 տրմ։ Ւլլա պանա թաա՛մ իչիւն էօտ վէրտիլէր, վէ [ո] սուսուզլու-ղումտա՝ պանա սիրքէ իչիրտիլէր։
22 [պ] Ընլարըն սօֆրասը էօնլէրինտէ քէմէնտ՝ վէ սէլամէթ եէրինէ տու-
23 զագ օլսուն։ [ռ] Ակէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն գարարսընլար, վէ օնլարըն-
24 պէլլէրինի տայիմա սարսրթ։ [ս] Ընլարըն իւզէրինէ խրշմընը տէօք. վէ զազապընըն շիտտէթի օնլարա
25 եէթիշսին։ [տ] Ընլարըն մէսքեանը վիրան օլսուն. չատրըլարընտա սա-
26 քին օլան օլմասըն։ Օ՛իրա Էսէ-նին վուրտուղունու [ց] գօվալատը-լար, վէ եարալատրղըն քիմսէնին
27 տէրտինի նագլ էտէրլէր։ [ւ] Ւա-րամազլըգլարը իւզէրինէ եարամազ-լըգ գօյաճագսըն. վէ [փ] սատուգա-
28 Թընա կիրմէյէճէքլէր։ [ք] Էայաթ տէֆթէրինուէն մահվ օլաճագլար. վէ [օ] սատըգլար իլէ եազըլմայա-ճագլար։
29 Պէն իսէ տէրտինտ վէ պիլա-րէ իմ. խելասըն եա՞ Ալլահ՝ սէէ-
30 նի գօրուսուն։ [ֆ] Ալլահըն իսմինէ իլահի իլէ համո էտէյիմ. վէ թէ-շէք քիւր իլէ օնա թա՛զիմ էտէ-
31 յիմ. [ա] Վ է պո՛՝ Ռապպա պուլ-նուզլու Թընագլը սըղըր պուղա-
32 սընտան մագպուլ օլուր։ [բ] Ալէյագ կէօնիւլլիւլէր կէօրիւպ շաշլանա-ճագլար. [գ] Էյ Ալլահը արայանլար՝ սիզին հիւրէյինիզ տախի եաշայա-
33 ճագ։ Օ՛իրա Ռապպ ֆագիրի իչի-տիր, վէ [դ] պաղանմըշլարընը թահ-գիր էյմէդ։
34 Կէօգլէր վէ եէր՝ տէնիզլէր էեմ [ե] օնլարտա էեփ թէփրէնէնլէր՝ [զ] օ-
35 նա համո էտէլէր։ Օ՛իրա [է] Ալ-

ա Սաղ. խե. [ա] Ելնվանի։

բ Ելս. 2. 14։ 15։ Գալ. բ. 5։

գ Սաղ. ե. 2։

դ Սաղ. ղ. 6։

ե Սաղ. ՃԻԹ. 82. 123։ Ես. ԼԲ. 14։

զ Սաղ. ը. 19։ Հով. ժե. 25։

է Հով. ժգ. 33։

ը Սաղ. լա. 11։ Ես. ծէ. 3։ Հով. ա. 11։ է. 5։

թ Սաղ. ՃԻԹ. 139։ Հով. բ. 17։

ժ Պագ՝ Սաղ. ՃԻԹ. 50, 51։ Երեմ. ժե. 3։

ի Սաղ. է. 13, 14։

լ Ք ՀԱԳ. ՔԹ. 7։ Ես. ՌԻՄ. ԻԳ. 9։

խ Հով. Ը. 9։ Սաղ. ը. 15, 16։

ծ Ես. խԹ. 8։ ծե. 6։ [ձ] Ռօ. Ղ. 2։

կ Սաղ. ՃԽԷ. 7։ Ելս. 1, 2. 15։

հ Սաղ. կէ. 8։

յ Սաղ. իե. 16. ԻԶ. 16։

ղ Սաղ. իե. 9։ ՃԷ. 2։

ճ Սաղ. իէ. 6, 7։ Ես. ծէ. 3։ Երե. ժԲ. 2։

մ Սաղ. ՀԽԷ. 4։ Ես. կէ. 5։

յ Հով. ժգ. 2։

ն Ա՛տտ իե. 34. 48։ Մար. ժե. 23։ Հօվ. ժԲ. 29։

շ Երեմ. ժա. 9, 10։

ո Ես. Ղ. 9, 15։ Հօվ. ժԲ. 39, 40. Երեմ. ժա. 10։ [բ] Ռօ. է. 14։

չ Ա՛ա հմես. [բ]. 16։

պ Ա՛տտ իէ. 38։ Գօր. ա. 20։

ջ Ես. ծՁ. 4։ [ռ] Պա՛՝ [բ] Ան։ իԲ. 9։ Օ՛աք. ա. 15։

ռ Երեմ. ա. 28։

վ Ես. իՂ. 10։ Երեմ. [ք]. 31։

տ Ես. ԼԲ. 32։ փիլ. [ք]. 3. Հայտ. է. 5։ ժՁ. 6։

ր Ես. կէ. ժՁ. 9։ Դան. Ժ. 20։ Ես. ժԲ. 28։

ս Ես. իՂ. 7։

վ Ես. իե. 26։

տ Ես. ՃԽԷ. 1։

ր Ես. ՃԽԷ. 12։

ց Սաղ. Ղ. 11։ ՃԽԷ. 1։ Ես. խՁ. 23։ խԹ. 13։

ւ Սաղ. ծա. 18։ Ես. խՁ. 26։

Digitized by Google

լան Աիօնու գուրթարաձագ , վե Յուդանըն շէհրլէրինի պինա էտէ-
ճէք տիր . վե օրաւոտ սաքին օ-
36 լուպ՝ օնու միրաս էտէճէքլէր : Ա է
ֆ Աղ . ձբ . 28 : ֆօնուն գուլլարընըն զիւրրիյէթի օ-
նու թէմլիք էտէճէք . վե օնուն
իմինի սէվէնլէր՝ օնտա սաքին օ-
լաճագ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Հ

Ահիպի Աղմռուն՝ տիւշմէնլէրինէն թէզ գուրթուլմալա նիյազը :

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Դաւիթին
ա Աղ . լԷ . իւնվանի : ա՞եատիկար իչիւն Աէմ՚ոռո՚ո :

բ Աղ . իս . 13, ԼԱ : հա . 12 : 1 բ Ա՛ե՞ս՝ Ա՛ստուած պէնի գուրթարմա-
ղա՝ եա՞ Բապպ եարտըմըմա
գ Աղ . լէ . 4 . 26 : հա . 13 : 2 եէթիշ : Ո՛անըմը արայանլար ֆու-
թանըպ՝ խէճիլ տիւշէճէքլէր .
քէմլիկիի խաթէյէնլէր կէրիյէ
3 տէօնիւպ՝ բէզիլ օլաճագլար : Էյ՚
դ Աղ . իս . 15 : հայ տէյէնլէր՝ դա՚յըպ հագարէթ-
լէրինտէն էօթիւրիւ կէրի տէօնէ-
4 ճէքլէր : Աէնի հէփ արայանլար՝
աէնտէն մէսրուր ու շաղ օլաճագ-
լար . վէ սէնին խէլասընը սէվէն-
լէր տայիմ՝ Աէ՚ստ մուա՚զզամ
ե Աղ . իս . 17 : 5 օլսուն տէյէճէքլէր : Էպէն իսկ
տէրտիմէնտ վէ եօխսուլուամ . եա՞
Աէ՚ստ պանա ղեէթիշ . եարտըմ-
զ Աղ . ձԽա . 1 : ճըմ վէ գուրթարըճըմ սէն սին ,
եա՞ Բապպ՝ կէճիքմէ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՀԲ

Ահիպի Աղմռուն՝ տիւշմէնլէրինտէն գուր-
թուլմալա նիյազը : 6 Օնուն՝ կէնճլիյինտէ
օնա օլան Աէ՚ստ՚ըն էյլիյինի իգրարը , 9 վէ
իմթիյարլըղընտա թէրք օլուամամալա տուա-
ա՚սը : 11 Օնուն Աէ՚ստ՚ըն եարտըմընա ի-
թիմատը , 22 վէ օնա համան էմմէ՚ւէ նիյէթի .

ա Աղ . իէ . 2, 3 : Լա . 1 : 1 Ե՞ա՞ Բապպ՝ ա՞անա սըղընտրմ .
բ Աղ . Լա . 1 : 2 էպէեէն ուլթանմայլըմ : բ Ա՛ատա-
գաթըն իլէ պէնի գուրթարաճագ-
սըն , վէ պէնի աղատ էտէճէքսին .
գ Աղ . ժէ . 6 : գուլադընը պանա մէյլ էպ , վէ
3 պէնի խէլաս էյլէ : Պանա՝ տայիմա
դ Աղ . Լա . 2, 3 . վարմագ իչիւն դսղընաճագ գայա
օլ . պէնի գուրթամաղա էմր վեր-
ե Աղ . խԹ . 4 : տին . զիրա գայա՛ վէ հիսարըմ սէն
4 սին : զ Ան՚ Աէ՚ստ՚ըմ՝ պէնի ֆասը-
զ Աղ . ձԽա . 1 . 4 : ղըն էլինտէն՝ նահագ վէ զալիմ
քի՛սէնին փէնչէսինտէն գուրթար :
է Երեմ . ժէ . 7 . 17 : 5 Օ՚իրա բիմիտիմ սէն սին . եա՞

նիւպ՝ պանա թէսէլլի վէրէճէք
22 սին : Պէն տախի սէնի Նսանթիւր
չալըշըլարը իլէ կէրչէքլիյին իչի՞ն
մէտհ էտէճէյիմ՝ եա՛ Ըլլահըմ.
սանա թանպուր իլէ մէզմուր օգու-
յաճաղըմ՝ "եա՛ Իսրայէլին Ը՛զի-
23 զի : Պանա մէզմուր օգուտուղումտա ,
տուտուգլարըմ վէ ֆիւտա էթ-
տիյին Նճանըմ ալգըշ էտի՛ճէք
24 տիր : "Տիլիմտախի պիւթիւն կիւն՝
սէնին սատուգաթըդը սեւյլէյէ-
ճէք . զիրա քէմլի յիմի արայանլար
Նուխանուրլար , զիրա խէճիլ տիւշ-
տիւլէր :

ՄԻՆՉ ՕՄՈՒԻՐ ՀԵ

Սահիպի Սաղմոսն փատիւհա իչի՞ն տու-
սը , վէ օնուն պէրխօրտտա օլուպ չան ու
ճէչալ իլէ փատիշահլըդ սիւրէճէյինի փեչին
խապէր վէրմէսի :

"Սողոմոն իչի՞ն :

1 Ճա՛ Ըլլահ չէրսա՛թլարդը փա-
տիշահա՛ վէ սատուգաթըդը փա-
2 տիշահըն օղլունա վէր : Էնէնին
գավմըդը սատուգաթ իլէ՛ վէ ֆու-
գարանը չէրսա՛թ իլէ մուհաքէմէ
3 էտտ : Տաղլար գավմա՛ պայըր-
լար տախի սատուգաթ իլէ սեվա-
4 մէթ կէթիրէլէր : Գավմըն ֆու-
գարասընըն չէրսա՛թընը կէօրէ ,
եօխսուլ օղլուլարընը գուրթարա ,
5 վէ գալըմը էկէ : Էվիւնէդ տուր-
տուգճա վէ այ գալտըգճա՛ սեվը-
լէր սեվգինճէ սէնտէն գօրգալար :
6 Սպիւլիմիզ օթ իւզէրինէ եաղմուր
կիպի՛ հէրթ տեօքիւլէն պօլ եաղ-
7 մուր կիպի՛ էնէ : Օնուն կիւնէ-
րինտե սատրգ օլսուն չիչէքլէնսէ . վէ
թա այ գալմայանատէք՝ հէպսըմէթ
8 ղանիմէթի օլա : Այ Ըտէնիզտէն
սէնիզ՝ վէ Ըրմագտան թա եէրին
ուճարընատէք հիւքիւմէթի սիւրէ :
9 Ղէօլիւն սաքինլէրի օնուն հու-
զուրունտա տիւլ չէօքէլէր . վէ
Ծտիւշմէնլէրի թօփրագ եալայա-
10 լար : Թարսիսին վէ ատալարըն
փատիշահլարը փէշքէշ կէթիրէ-
լէր . Շաբանըն վէ Սաբանըն փա-
տիշահլարը հէդիյէ սունալար :
11 Էմ Նճիւմլէ փատիշահլար օնա
սէճտէ գըլալար . հէփ թայիֆէլէր
12 օնա գուլլուգ էտէլէր : Օղիրա
Ֆէլերատ էտէն հօխսուլուս վէ փա-
գիրի՛ վէ եարտըմճըսը օլմայանը

13 գուրթարաճագ տըր : Փագիրի վէ
եօխսուլուս ատըյաճագ . հէմ եօխ-
սուլլարըն ճանլարընը խէլաս էտէ-
14 ճէք : Օնլարըն ճանընը նահագ-
լըգտան վէ զուլմտան գուրթարա-
ճագ . վէ Ծօնլարըն գանը՝ նազա-
15 րընտա գըյմէթլի օլաճագ : Այ
հաշայաճագ , վէ օնա Շաբա ալ-
թունունտան վէրէճէքլէր , հէմ օ-
նուն իչի՞ն տայիմա տուա՛ գրլա-
ճագլար . օնա հէր կիւն պէրէքէթ
16 օգուչայաճագլար : Ներտե տաղլարըն
պաշընտա պուղտայ պօլլուղու օ-
լաճագ , մահսուլու՝ Իլանան կիպի
տալղալանաճագ . վէ շէհրտէն օ-
լանլար Ներին չիմէնի կիպի չիչէք-
17 լէնէճէքլէր : Օնուն իսմի էպէտի
օլա . օնուն իսմի կիւնէչ տուր-
տուգճա իլթիհար պուլա . վէ
Ծհէփ թայիֆէլէր օնուն իլէ պէ-
րէքէթլէնէլէր . օնա՝ Նլէչ մութ-
լու տէյլէր :
18 ԾԻսրայէլին Ըլլահը Բապպ Ըլլահ
միթէպարիք օլսուն . Ծա՛ճայլըպ-
19 լէր գըլան հալընըզ օ տուր : Էմ
Ծօնուն ճէլիլ իսմի էպէտէն միւ-
թէպարիք օլսուն , վէ Ծճիւմլէ հէր
օնուն ճէլալինտէն տօլսուն . Ը-
մին վէ ամին :
20 Հեսսէ օղլու Դաւիթին տուա՛-
լարը թէքմիլ օլտու :

ՄԻՆՉ ՕՄՈՒԻՐ ՀԶ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ եարամազլարդն ասիւ-
տէ հարինտէն չէտիտ իդվայէ տիւշիւսպ՝ 16
Մապտէսէտէ եարամազլարդն ֆէնա սօնունու-
վէ սատըլըրդն խէլասընը էօյրէնմէք իլէ
քէնտինի թէսէլլի էճմէյի :

"Ըսափըն Ամէմուրու :

1 ԾԱհագիգան Ըլլահ Իսրայէլէ՛
փաք եւրէքլիլէրէ էյի տիր :
2 Պէն իսէ՝ աղ գալտը այագլարըմ
էյիլէյօր իտի . պիր չէյ գալմատը
3 թապանլարըմ գայայօր իտի : Ծիրա
Ֆքիպիրլէրի գըզգանտըմ . ֆասըգ-
լարըն սէլամէթինի կէօրիւրիւմ :
4 Ղիւն քի օնլարըն էօլիւմիւնտէ է-
զիլէթլէրի եօգ տուր . հէմ վիւ-
5 ճիւտլէրի սէմիզ տիր : Ֆնլար ա-
տէմլէրին միննէթինտէ տէյիլլէր
տիր . վէ ինսանլար իլէ վուրուլ-
6 մազլար : Օնուն իչի՞ն օնլարըն
պօյնունու մաղրուրլուգ գուշա-
տըր . օնլարը գուլմ Ֆէսվապը

ե Սաղ. ղԶ. 1, 2, 3։ ճէ. 3 :
ը Ք. ճաագ . ժԶ . 23 : Նտ . Ի . 9 :
է Սաղ . ՃԳ . 4 :
ը Խտ . 8 . 15 :
ջ Խտ . 13 :
ա Սաղ . ԱԻԷ. խնվանի :
բ Նտ . ժ . 2, 3, 4 . ԼԶ . 1 :
գ Սաղ . ձՀ . 10 . Նտ . ԼԶ . 17 . ծԶ . 7 :
դ Նտ . ժ . 4 :
ե Խտ . 7 . 17 : Սաղ . ձԶ . 36, 37 :
զ Ք. ճաագ . ԻԹ . 4 : Ավտ . գ . 3 :
է Նտ . Զ . 4 . Դան . Զ . 44 . Դատ . ա . 33 :
ը Պա՛գ . Նռ . ԻԹ . 31 : Ի. ճաագ . Ի . 21 . 23 : Սաղ . Զ . 8 . ձ . 11 . ձԶ . 25 . Օաք . Թ . 10 .
Ը Սաղ . Հգ . 14 :
ժ Նտ . խԶ . 23 : Ումք . է . 17 :
ի Ք. Մն . Զ . 21 : Սաղ . խե . 12 . կը . 20 : Նտ . խԶ . 7 . կ . 6 . 9 .
լ Նտ . խԶ . 32, 33 :
խ Հօր . ԻԶ . 12 :
ծ Ք. ճաագ . Ի . 12 :
կ Ա՛մ . Զ . 1 :
հ Ա՛մ . Զ . 1 :
ձ Ա՛մ . Զ . 1 :
ղ Ա՛մ . Զ . 1 :
ճ Ա՛մ . Զ . 1 :
մ Ա՛մ . Զ . 1 :
յ Ա՛մ . Զ . 1 :
ն Ա՛մ . Զ . 1 :
շ Ա՛մ . Զ . 1 :
ո Ա՛մ . Զ . 1 :
չ Ա՛մ . Զ . 1 :
պ Ա՛մ . Զ . 1 :
ջ Ա՛մ . Զ . 1 :
ռ Ա՛մ . Զ . 1 :
ս Ա՛մ . Զ . 1 :
վ Ա՛մ . Զ . 1 :
տ Ա՛մ . Զ . 1 :
ր Ա՛մ . Զ . 1 :
ց Ա՛մ . Զ . 1 :
ւ Ա՛մ . Զ . 1 :
փ Ա՛մ . Զ . 1 :
ք Ա՛մ . Զ . 1 :
օ Ա՛մ . Զ . 1 :
ֆ Ա՛մ . Զ . 1 :

Digitized by Google

7 գափլար։ Եհեօզլէրի՝ սեմիղլիքտէն
տիշարը օղրատը • գալպին էֆ-
8 քեարլարընտան թաշտըլար։ Ան-
զագ էտիպ՝ ղքեմլիք իլէ զուլում
սեօյլէրլէր • Եմաղրուրանէ սեօյ-
9 լէրլէր։ Ըղղարընը ըկեօյե գօր-
լար • վէ տիլլէրի եէրտե կէզինիր։
10 Օնուն իչիւն գամմը պուրայա
տէօնէճէք • վէ Ըօնլարա տօղրուն
11 սուլար սիւզիւլէճէքլէր։ Ալ է տէ-
տիլէր քի՝ Ըլլահ նիճէ պիլիր •
վէ ճաա՛լատա պիլկի վարը մը։
12 Իչէճէ պունլար ֆասըգլար տըր •
ամմա տայիմա Ըրահաթտա օլուպ՝
13 մէթանէթի էտինիրլէր։ Ըզագան
պէն նաֆիլէյէ եիւրեյիմի փաքլէ-
տիմ՝ վէ Եէլլէրիմի սուչսուզլուգ
14 իլէ եայգատըմ • Ալ է պիւթիւն
կիւն վուրուլտում՝ վէ հէր սա-
15 պահ թէքտիր օլունտում։ Իչէր
պունուն կիպլի սեօյլէյիմ տէսե ի-
տիմ՝ իչէճէ սէնին օղուլլարընըն
սիլսիլէսինէ խային օլուրտուտում։
16 Ալ Ըպունու անկլամաղա տիւշիւն-
տիյիւմտե՝ պանա միւշգիւլ կէօ-
17 րիւնտիւ • Ճա պէն Ըլլահընն Ան-
տեսէսինէ վարըպ Ըօնլարընն ա՛գի-
18 պէթինի անկլայընճայատէք։ Ճահ-
գիգան Ըօնլարը գայփագ եէրլէրէ
գօրսուն • օնլարը խարապաթա
19 երգտըն։ Պիր անտէ՝ նիճէ խա-
րապ օլտուլար • հիյպէթլէրտէն
20 թէլէֆ օլուպ սիւքէնտիլէր։ Ցիւ-
յանմըշըն տիւշիւ կիպլի եամ Ան-
ֆէնտիմ՝ օնլարընն խայալինի շէհր-
տէ թահգիր էտէճէքսին։
21 Օհիրա եիւրեյիմ ղաճը տրր, վէ
22 պէօպրեքլէրիմ սանճրլանրը։ Ըէմ
պէն ահմագ օլուպ՝ պիլմէմ • սէնին
ի՛նտինտէ հայվանլար կիպպէ իտիմ։
23 Ամմա պէն տայիմա սէնին իլէ իմ-
24 սաղ էլինէ եափըշտրն։ Պէնի նա-
սիհաթըն իլէ Ըգուլաղըզայաճագ-
սըն, անուէն ասնկրա պէնի ի՛զկէթէ
25 ալաճագսըն։ Ալէօթլէրտէ քիմիմ
վար • եէրտէ տափսի՝ սէնտէն զայ-
26 րիյի իսթէմէտիմ։ Ընդէնիմ հէմ
եիւրեյիմ տիւքէնտի • եիւրեյիմին
գուվվէթի վէ Ըհիսէմ էպէտէն
Ըլլահ տըր։
27 Օհիրա իչիթէ ՞սէնտէն իրագ օ-
լանլար՝ հէլաք օլուրլար • սէնտէն
հէր ասփըղ Ըգինա էտէնի հէլաք
28 էթտին։ Ըմմա պէն՝ ՞Ըլլահա
եագլաշմագ՝ հագգըմա էյի տիր •
իւմիտիմի Ընֆէնտիմ Ընհովայա գօ-
տուտ՝ քի Ըսէնին ճիւմլէ իշլէրինի
նագլ էտէյիմ։

ՄԱՂԱՄԻՐ ՀԴ

Սահիպի Աղամսուն՝ Ի հօնուն վէրանլըղը ի-
քիւն թէշէքքիւի, 10 վէ Ընլլահա՝ էաքի վա-
գըթլարտա կիպի խալգընը մէհնէթլէրինտէն
գուրթարմագա նդմագը։

Ըսափըն շի՛րի։

1 Եա՜ Ըլլահ՝ նիճիւն ՞պիլգիւլ-
լէյէ բէտտ էթտին, վէ Ք՛քէն-
տի մէրա՛նէն սիւրիւլէրինէ Ֆղա-
2 զապըն տիւթէր։ Ցաատիմտէն է-
տինտիյին ճհմամ՛թընը՝ ֆիտտ էթ-
տիյին Ֆմիրասընըն ա՛սասընը՝ շօլ
սաքին օլտուղտուն Ամօն տայընը
3 խաթրընա կէթիր։ Տայիմ խարա-
պաթա՝ տիւշմէնին Ա՛ագտէսէտե
հէփ եարամագլըղընա ատըմլարընը
4 գալտըր։ Ըհատիմլէրին՝ սէնին ճէ-
մաաթըն իչինտե պաղըրըրլար • Ընի-
չանլար իչիւն քէնսիլէրին նիչան-
5 լարընը գօսուլար։ Խասիմ՝ սրգ
աղաճ՛ագտա եիւքսէյէ պալթալար
6 սալան կիպլի պիլինիր։ Ալ է շիմտի
Էօյմա իշլէրինի պալթալար վէ չէ-
քիճ՛էր իլէ պիրլիքտե փարէլէր-
7 լէր։ ԸՄ՛ագտէսէնի աթէչէ վուր-
տուլար • խամինին մէսքեանընը ՞եհ-
8 րե պէրապէր պօղտուլար։ Ըկիւ-
րէքլէրինտե տէտիլէր քի՝ Օնլարը
պիրտէն խարապ էտէլիմ • օնլար
տիյարտա Ըլլահընն հէփ ճէմաա՛թ
9 եէրլէրինի եագտըլար։ Ը՛լամէթ-
լէրի միզ կէօրմէզլիզ • Խարթըգ
փէյղամպէր եօգ տուր • վէ եանը-
մըզտա՝ պո՜ենո՜ն նէչէյէտէք օ-
լաճաղընը պիլէն եօգ տուր։
10 ՞Ութէյէ՞տէք՝ եա Ըլլահ խա-
սիմ սիթէմ էտե՝ վէ տիւշմէն սե-
նին խամինի պիլգիւլլէյէ թահգիր
11 էտէ։ Ե՞նիչիւն էլինի՝ եա՛նի սաղ
էլինի կէրի չէգէրսին • գօյնունուն
իչինտէն ղըգըրըղ թէլէֆ էյլէ։
12 Ըմմա Ըլլահ գաատիմէն ֆփատի-
շահըմ տըր • եէրին օրթասընտա
13 խէլասլար իշլէր։ Ութէն գուվվէթին
իլե տէնիկի եարտըն • սուլար իւ-
զէրինտե Հաժտէրլէրին պաչլարընը
14 գըրտըն։ Ալէն Ութ իսթանպուն պաշ-
լարընը էզտին • օնու ՞չէօղ էհա-

Ա Ցօբ • ժէ • 27 ։ Ասղ • ժէ • 10 ։ ՃԺՃ • 70 ։ Ութրմ • է • 28 ։
Գ Ասվ • է • 16 ։
Ե ք՝ Պետ • ք • 18 ։ Ցուդ • 16 ։
Ը Ցայտ • ժգ • 6 ։
Ջ Ասղ • հճ • 8 ։
Ժ Ցօբ • խք • 13 ։ Ասղ • ժ • 11 ։ ղէ • 7 ։
Ի Ցով • 3 ։
Լ Ցօբ • խա • 15 ։ Լէ • 9 ։ Ըճ • 3 ։ Ասղ • գ • 14 ։
Խ Ասղ • իզ • 6 ։
Ծ Յոզ • ը • 17 ։
Կ Ասղ • Ըճ • 38 ։
Հ Ասղ • Ըճ • 16 ։
Ձ Ցօբ • ի • 8 ։ Ասղ • Ղ • 5 ։ Ութ • իթ • 7, 8 ։
Ղ Ցով • 3 ։
Ճ Ասղ • ղէ • 6 ։ Ընահ • Ը • 2 ։
Մ Ասղ • Ութ • 8 ։ Ութ • ծը • 8 ։
Յ Փիլ • գ • 8 ։
Ն Ասղ • ՃԷ • 2 ։ ՃւԹ • 81, 82 ։
Շ Ասղ • ժղ • 5 ։ ՃւԹ • 57 ։
Ո Ասղ • ՃւԹ • 155 ։
Չ Ութ • լ • 15 ։ Ճսու • ժե • 39 ։ Ցակ • գ • 4
Պ Ութրմ • ժ • 22 ։

Ռ Ասղ • խէ • 9. 33 ։ Ի • 1. 10 ։ Ըէ • 7 ։ Ութրմ • Ըճ • 37 ։ Ութ • 24 ։
Ս Ասղ • ղէ • 7 ։ Ճ • 3 ։
Վ ք՝ Օր • իթ • 20 ։
Տ Ութ • ժե • 16 ։ ք՝ Օր • թ • 29 ։
Ր ք՝ Օր • ԼԲ • 9 ։ Ութրմ • ժ • 16 ։
Ց Ասղ • ք • 7 ։ Ի Ցան • ղ • 27 ։
Ւ ի Ճսագ • ղ • 18 • 29 • 32 • 35 ։
Փ ի՝ Ճսագ • իե • 9 ։
Ք Ասղ • ԺԹ • 39 ։
Օ Ասղ • ԺՖ • 4 ։
Ֆ Ասղ • Ճ • 1 ։ Ըմսղս • ը • 11 ։
Ա Ասղ • ՃՃ • 17 ։
Բ Ասղ • ՃԷ • 23 ։ ՃժՃ • 17 ։
Գ Ասղ • Խ • 4 ։
Դ Ութ • Ըճ • 21 ։
Ե Ցօ • ծՃ • 9, 10 ։ Ութկ • իթ • 3 ։ ԼԲ • 2 ։
Զ Ասղ • հԲ • 9 ։

Digitized by Google

լհսինէ Հթաա՛մ իչիւն վէրտին ։
15 Այն փունկար վէ ըրմագ եար-
տըն . ՚սէն տայիմ ագան ըրմագլար
16 գուրուԹտուն ։ Կիւն սէնին տիր ,
կէձէ տախ սէնին տիր . ՚ընդղը վէ
17 կիւնէչի սէն Հազըրլատըն ։ Նէ-
բին ճիւմլէ սինօրլարընը սէն գուր-
տուն . Ըեաղը վէ գընչը սէն Թեր-
Թիպ էթտին ։
18 Պունու զինքր էյլէ քի՝ տիւշ-
մէն Յապպա սիԹէմ էյլէտի . Հէմ
Ւտիվանէ խալՀ՝ սէնին խմինի
19 Թահգիր էյլէտի ։ Այնին գում-
բունուն ճանընը ճանաւարա Թէս-
լիմ էթմէ . սէնին ֆագիրլէրինին
ճէմաա՛Թընը պիլ քիւլլէյէ Ւուս-
20 նուԹմա ։ Ը՚Հտա նազար գըլ .
զինքա եէրին գարանլըգ մահալլէ-
բի՝ զուլմ մէքեանլարը իլէ տօլու
21 տուր ։ Մազուա՝ ուԹանմընշ
տէօնմէսին . ֆադիր իլէ եօխսուլ
սէնին խմինէ շիւքր էթսինլէր ։
22 Կալգ եա՞ Ըլլահ , տա՛վանը սիւր .
տիվանէնին Թարաֆընտան սանա
Հէր կիւն օլան ՚սիԹէմի զինքր էյ-
23 լէ ։ Ւտասիմլէրինին սէօսինի՝ սանա
գարշը գալգանլարըն տայիմա եօգա-
րը չըգան շամաԹասընը ուՆուԹմա ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒԻ ՀԻ

Ասհիպի Մաշմասուն Ըլլահա համտ ու սէնա-
սը ։ Ա Մաղրուրա ԹէքՀիր ։ Ց Ըլլահա չէ-քը
էթմէյէ վէ հագ իչքա էթմէյէ պիր վա՛տ ։

՚ԸլԹաւշէնէթ իւզրէ մուսիգար
պաշը իչիւն՝ Ըսափըն իլահի Մէզ-
մուրու ։

1 Ասանա համտ էտէրիզ՝ եա՛ Ըլլահ ,
համտ էտէրիզ , չիւն քի սէնին
խմին եադրն տրը . ա՛ճայըպլարընը
2 նագլ էտէրլէր ։ Ա՛ուա՛յին վագԹ
ալտրընմտա՝ պէն տօղրու շէրաա՛Թ
3 կէօրէձէյիմ ։ Նէր վէ օնուն ճիւմ-
լէ սաքինլէրի էրիտիլէր . օնուն
տիրէքլէրինի պէն գայիմ էթտիմ .
սէլա ։
4 Մաղրուրլարա՝ Մաղրուրլուգ
էթմէն , վէ ֆասրգլարա՝ ՚Պույ-
5 նուզունուզու եիւքսէյէ գալտրրըպ՝
մաղրուր պօյուն իլէ սէօյլէմէն ։
6 Օ՚իրա եիւճէլմէք կիւնտօղուսուն-
տան վէ կիւնպաԹընընտան տէյիլ՝
7 Հէմ չէօլտէն տէյիլ տիր . Իւլա

էհաքիմ Ըլլահ տրը . Թպիրինի ալ-
չագլատրը , վէ պիրինի եիւճէլ-
8 տիր ։ Ղիւն քի Ւրապպընը էլինտէ
քեասէ վար , վէ շարապը քէօփիւ-
րիյօր . Ղապահար իլէ տօլու տուր ,
վէ օնտան տէօքէր . էլպէթԹէ
եէրին ճիւմլէ ֆասրգլարը Ւօնուն
ԹօրԹուսունու սիւզիւպ իչէճէք-
9 լէր ։ Պէն իսէ էպէտէն իՀլան է-
տիպ՝ Յակոբուն Ըլլահընա մէզ-
10 մուր օգույաճաղըմ ։ Ձէմ ըՓա-
սրգլարըն Հէփ պույնուզլարընը գը-
րաճաղըմ . Ւսատըղըն պույնուզլա-
րը եիւճէլէճէք տիր ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒԻ ՀԻ

Ըլլահըն Ասօնտա ա՛զամէթինին պիր իգբա-
րը ։ 11 Օնա գուլուգ էթմէյէ նասԻհաթ ։

՚Նէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը
իչիւն՝ Ըսափըն իլահի Մէզմու-
րու ։

1 Ըլլահ Յուդատա մա՛լումտուր .
իսմի Իսրայէլտէ ա՛զիմ տիր ։
2 Վէ օնուն խայմէսի Մաղեմտէ
տիր , վէ մէքեանը Ասօնտա տրը ։
3 Այ օգլարընը՝ գալգանը վէ գը-
լըճը վէ ճէնկի օրատա գրըտը .
4 սէլա ։ Այն Շիքեար տտղլարըն-
5 տան ճէլիլ ուշշան սըն ։ Ձէսուր
եիւրէքլիլէր եաղմալանտը , Տույ-
գուլարընը ույուտուլար . վէ գուվ-
վէթի սահիպլէրին հիչ պիրիսի էլ-
6 լէրինի պուլամատը ։ Այնին թա՛-
զիրինէն՝ Ձյ Յակոբուն Ըլլահը՝
Հէմ ա՛րապա Հէմ աթ ույգույա
7 տալտրլար ։ Այն՝ սէն Հիյպէթլի
սին . վէ ղազապընըն վագԹընտա՝
սէնին Հուզուրունտա Ղբ՚մ տուս-
8 րա պիլիր ։ Ելէօքլէրտէն շէրաա՛Թ
իչիԹիտրտրն . ըԵէր գօրգտուս , վէ
9 սիւքիւթ էթտի , Ըլլահ եէրին
ճիւմլէ մազլումլարընը իսէլաա էթ-
մէք իչիւն՝ Ւշէրաա՛Թ գալգտրղը
զէման . սէլա ։
10 Ձհնահգիգան աւէմին խրշմը
սէնի մէտՀ էտէճէք . խրշմըն պա-
11 գիսինի գուշատաճագընը ։ Ւը-
տայըն , վէ Ըլլահընըզ Յապպա
էտտա էտին . Ւօնուն էԹրաֆընտա
ճիւմլէ օլանլար՝ Ձիպպէթլույէ
12 Հէտիյէլէր կէԹիրսինլէր ։ Օ՝ պէյ-
լէրին բուՀունու գըրաճագ . օ՝

ա Մաղ . ճ . 6 : ծը . 11 ։
գ ա հնուգ . 7 : Ւան . բ . 21 ։
ե Յոբ . խա . 20 ։ Մաղ . կ . 3 ։ Ւ-
բեմ . խէ . 15 ։ Յայտ . ժդ . 10 ։ ժզ . 19 ։
զ Ռուտ . իդ . 30 ։
է Մաղ . հդ . 10 ։
ը Մաղ . ձա . 8 ։ Ւրեմ . խը . 25 ։
ը Մաղ . ձԹ . 17 ։ ՀԹը . 14 ։

ա Մաղ . խը . 1 , ԼԹ ։
բ Մաղ . խզ . 9 ։ Ւգնկ . ԼԹ . 9 ։
գ Ւգնկ . ԼԸ . 12 , 13 ։ ԼԹ . 4 ։
դ Մաղ . ժգ . 3 ։ Ւրեմ . ծա . 39 ։
ե Ւհ . ժե . 1 . 21 ։ Ւզնկ . ԼԹ . 20 ։ Ղաւ . բ . 13 ։ Օաբ . ժբ . 4 ։
զ Ղաւ . ա . 6 ։
է Ւգնկ . ԼԸ . 20 ։
ը Բ Այն . ի . 29 , 30 ։
ը Մաղ . Թ . 7 , 8 , 9 ։ Հբ . 4 ։
ի Պաւգ՝ Ւհ . Թ . 16 ։ ժը . 11 ։ Մաղ . կ . 7 ։
ժ Ռաղ . ե . 4 , 5 , 6 ։
ժա Բ Այն . ԼԲ . 22 , 23 ։ Մաղ . կը . 29 ։ ձԹ . 7 ։

Digitized by Google

եբերին փատիշահլարընա էհյպէթ-
ի տիր ։

ՄԻՆՉԵՒ ՄԻՒՍ ՀԱՒ

Սահիպի Սաղմոսաւն իպթիրապը, 7 վէ Ըլ-
յահա իթիմատ էթմէմէք իվտարնա տիւշ-
տիւիւ։ 10 Օնուն՝ Ըլլահըն էօքի ա՛մլէք-
րինի գիքր էթմէք իլէ, 15 վէ ա՛լէմլուասս
Իսրայէլին խէլասլարընը խաթրա կէթիր-
մէք իլէ ձեսարէթ պուլտուղու։

Ի Սաղ. կէ. 35։

Ա Սաղ. լիթ. վէ կի. իւնվանի։

Բ Սաղ. ծ. 4։

Գ Սաղ. ծ. 15։ Դ Նա. իգ. 9. 16։

Ե Սաղ. ծխբ. 3. ծխդ. 4։

Զ Օր. լձ. 7։ Սաղ. ծխդ. 5. Նա. ծա. 9։

Է Սաղ. խբ. 8։

Ը Սաղ. ջ. 4։ Թ Սաղ. հդ. 1։

Ժ Սաղ. ձէ. 1։

Ի Հռով. իթ. 6։

Լ Նա. խթ. 15։

Խ Սաղ. լա. 22։

Ծ Սաղ. ծխդ. 5։

Կ Նէ. ժբ. 11։

Ա Ողջ. ա. 8։ Բ Օր. թ. 29։

Ա Ողջ. վէրկ. իւնվանի։

Բ Սաղ. ծ. 4։

Գ Սաղ. ծ. 15։ Դ Նա. իգ. 9. 16։

Ե Սաղ. ծխդ. 3. ծխդ. 4։

Զ Օր. լձ. 7։ Սաղ. ծխդ. 5. Նա. ծա. 9։

Է Սաղ. խբ. 8։

Ը Սաղ. ջ. 4։ Թ Սաղ. հդ. 1։

Ժ Սաղ. ձէ. 1։

Ի Հռով. իթ. 6։

Լ Նա. խթ. 15։

Խ Սաղ. լա. 22։

Ծ Սաղ. ծխդ. 5։

Կ Նէ. ժբ. 11։

Ա Ողջ. ա. 8։ Բ Օր. թ. 29։

Ա Ողջ. վէրկ. իւնվանի։

Բ Նա. ծա. 4։

Գ Սաղ. խթ. 4։ Սաս. ժգ. 35։

Դ Սաղ. խդ. 1։

Ե Բ Օր. դ. 9. գ. 7։ Յովել. ա. 3։

Զ Նէ. ժբ. 26, 27, ժգ. 8. 13։ Յես. ջ. 6, 7։

Է Սաղ. ձխէ. 19։

Ը Բ Օր. դ. 9. գ. 7։ ժա. 19։

Թ Սաղ. ձբ. 18։

Ժ Դ Թագ. խբ. 15։ Ըմբ. ջ. 11։

Ի Սաղ. չէ. 4։

Լ Բ Թագ. խբ. 8։

Խ Ըմբ. դ. 15։

Ծ Նէ. ժգ. 28։

Կ Նէ. ժգ. 21։ ժգ. 19։ Սաղ. հբ. 52։ ձ. 1։ Նա. կգ. 11, 12։ Ովս. ժբ. 14։

Ա Նէ. ժգ. 21։ Յես. դ. 15, 16։ Սաղ. ճյդ. 3։ Ըմբ. գ. 8, ճէ։

Բ Դ Թագ. խբ. 15։

Գ Ըմբ. դ. 15։

Դ Նէ. ժգ. 28։

Ե Նէ. ժգ. 21։ ժգ. 19։ Սաղ. հբ. 52։ ձ. 1։ Նա. կգ. 11, 12։ Ովս. ժբ. 14։

ՄԻՆՉԵՒ ՀԱՒ

Խոյզըն սինկլէմէյէ տա՛վէթ օլունտուղու։ 5 Հակորտա պիր չէհատէթ իհտաս էթմէկնին մէրամը։ 9 Ըլլահըն իթտա՛թա՛ղ վէ ինանմազ օլան Իսրայէլ իլէ մա՛մլէքէրի։ 67 Պագի տըղթլար բէտտ օլունուպ Հնդկաստանըն սէյիլտիյի, հէմ Սիոնաւն վէ Յաւխիթին սէյիլտիյէ։

Ըսաւիըն ՚ձի՛րի ։

1 Նա գավմըմ՝ թէվռաթըմա Բգուլագ վուր. գուլաղընըզը աղըզ-
2 մընն սէօզլէրինէ մէյլ էտին։ ԳՂզըմը թէմիլ իլէ աչաճաղըմ. գա-
տիմ զէման բէմզլէրի նուրթգ է-
3 տէճէյիմ, Դօնլարը քի իչլիտիք,
վէ պիլտիք. վէ պապալարըմըզ
4 պիզէ նագլ էմտիլէր։ Ե՚Օնլարըն
օղուլլարընաւան կիզլէմէյիպ՝ Հաօնկ-
րաքի սիլսիլէյէ Յապպէն մէտէհի-
նի վէ գուվվէթինի վէ էմտիյի
մի՛էճիզակլարընը նագլ էտէլմ։
5 Օ՚իրա Յակորտա Էչէհատէթ
տապլէթ էթտի, վէ Իսրայէլտե շէ-
րիա՛թ գօտու. օնու քի պապալա-
րըմըզա՝ օղուլլարընա Էպիլտիրմէյ
6 էմր էթտի։ Ը՚Հէյլէ քի ածնկրա-
քի սիլսիլէ՝ տօղաճագ օղուլլար
պիլէլէր. գալգալար տա քէնտի
7 օղուլլարընա նագլ էտէլէր։ Վէ
իւմիտլէրինի Ըլլահա գօյուպ՝ Ը-
լահըն իշլէրինի ունութմայալար,
իլլա օնուն էմրլէրինի թուռթմալար։
8 Վէ Իպապալարը կիպի Էազզէն վէ
ա՛ռը սիլսիլէ՝ Հէբրէյինի տօղ-
րուլթմամըշ վէ րուհու Ըլլահըն
ի՛նտինտե էմին օլմամըշ սիլսիլէ
օլմայալար ։

Ա Նէ. ժգ. 21։ Յես. դ. 15, 16։ Սաղ. ճյդ. 3։ Ըմբ. գ. 8, ճէ։

Բ Բ Թագ. խբ. 15։

Գ Նէ. ժգ. 28։

Դ Նէ. ժգ. 21։ ժգ. 19։ Սաղ. հբ. 52։ ձ. 1։ Նա. կգ. 11, 12։ Ովս. ժբ. 14։

Digitized by Google

9 Ինփրեմ օղուլլարը սիլահլանմըշ քէմանքէշլէր իքէն՝ ճէնք կիւնիւն-
10 տէ կէրիյէ տէօնտիւլէր : Ընլա-հըն ա՛հտընը սագլամտըրլար . վէ թէվրաթընձա եիւրիւմէյէ իմթի-
11 նա՛ էթտիլէր : Ալ է Աօնուն ա՛մէ-լէրինի՝ վէ օնլարա կէօսթէրտիյի մի՛ւճիզաթլարընը ուննւթտուլար :
12 Պապալարընըն էօնիւնտէ՝ Ամորը տիյարընտա Տայանիս սահրասըն-տա մի՛ւճիզաթ էյլէտի :
13 Էնիզի եարըպ՝ օնլարը կէչիր-տի . վէ Հսուլարը եըզըն կիպի
14 տուրտուրտու : Ալ է օնլարը կիւն-տիւզիւն պուլութ իլէ՝ վէ պիւ-թիւն կէճէ աթէշ այտընլըղը իլէ
15 գուլաղուզտը : Էօլտէ գա-յալար եարտը , վէ օնլոպա պէօ-
16 Յիւք էնկինտէն կիպի իչիրտի : Ալ է գայատան Ասէլէր չըգարտը , վէ սուլարը ըրմագլար կիպի էնտիրտի :
17 Ամմա օնլար եինէ՝ թէքրար օ-նա կիւնահ էթտիլէր . Քհաա՛լա-
18 Յը չէօլտէ տարըլթտըլար : Ալ է նէֆսլէրի իչիւն թհաա՛մ տիւէմէք իլէ , Հեիւրէքլէրինտէ Ընլահը սը-
19 Նատըլար : Ալ է Ընլահա գարշը սէօյլէյիպ տէտիլէր քի՝ Ընլահ չէօլտէ սօֆրա գուրմաղա գատըր
20 մի . Իչթէյ Հգայայը վուրտու , վէ սուլար եիւրիւյիւպ՝ սէլլէր ճէօշ-տիւ . էքմէք տախի վէրէ պիլիր մի , գումը իչիւն էթ թէտարիք
21 Պունուն իչիւն Պապպ իշխոիպ Ստարըլտը , վէ Յակոբտա աթէշ թուրթուշտու . Հէմ տախի Իսրա-Յէլին իւզէրինէ զազապ չըգտը .
22 Ջիւն քի Ընլահա ինանմատըլար . վէ օնուն խէլասընա ի՛թիմատ էթ-
23 մէտիլէր . Օ իսէ եօգարըտա պու-լութլարա էմր էթտի , վէ ՙկէօբ-
24 Լէրին գափուլարընը աչտը . Ալ է օնլարըն իւզէրինէ ՙեէյէճէք մա-նանա եաղտըրտը . վէ օնլարա
25 կէօբլէր պուղտայը վէրտի : Ը-տէմ՝ պէյլէր էքմէյի եէտի . օնլա-րա՝ տօյուննճայատէք զախիրէ կէօն-
26 տէրտի : Հկէօբլէրտե կիւնտօղու-սու եէլի գալտըրտը . վէ գուվվե-
27 Թի իլէ ւօտօս կէթիրտի . Ալ է խա-զէրլէրինէ Թօփրագ կիպի էթ՝ վէ տէնիզ գումու կիպի գանպտըլը
28 գուշ եաղտըրտը . Ալ է օնլարըն օրտուլարը իչինէ՝ չատըրլարընըն
29 էթրաֆընա ս իւշիւրտիւ : Ալ է ՙեէ-տիլէր , վէ զայէթ իլէ տօյտուլար . վէ իշխահ էթտիքլէրինի օնլարա
30 վէրտի : Իշխահլարը կէչմէզտէն , եէտիքլէրի Ստահա աղզլարընտա
31 իքէն , օնլարընը իւզէրինէ Ընլա-հընը զազապը ԹուԹուշտու , վէ օնլարընն սէվիզլէրինտէն գաԹը էթ-տի , վէ Իսրայէլին սէչքինլէրինի եըգտը :
32 Պու ճիւմլէ իլէ Ինինէ կիւնահ էտիպ՝ մի՛ւճիզաթլարընա ՙինան-
33 Մատըլար : Ալ է օնլարընն կիւնլէրինի Պաթըլըգտա՝ վէ երլէրընը գօր-
34 գուտա տիւքէթտի : Օնլարը Էօլ-տիւրտիւյիւ զէման՝ օնու արարլար իտի , վէ տէօնիւպ էրքէն Ընլահը
35 արարլար իտի : Ալ է օնլարընն Գա-յասը Ընլահ՝ վէ Գիտա էտիճի-սի Ընլահ Ամաա՛լա օլտուղունու խաԹըրլարընա կէԹիրիրլէր իտի :
36 Ամմա օնա՝ ՙաղզլարը իլէ միւտա-հանէ էտէրլէր իտի . վէ տիլլէրի իլէ օնա եալան սէօյլէրլէր իտի :
37 Էմ Էեիւրէքլէրի օնուն ի՛նտինա տէ տօղրու տէյիլ իտի . վէ ա՛հ-տընտա էմին տուրմատըլար :
38 Լաքին օ՝ էմերհամէթլու օլմագ իլէ , օնլարընն եարամազլըղընը ա՛ֆվ էթտի , վէ օնլարը Հէլաք էթմէ-տի . Հէմ չօգ տէֆա՝ զազապընը Ստէօնտէրիպ՝ Հէվի խըշմընը Էթտու-
39 Թուչտուրմատը : Ալ է ՀախԹրընա կէԹիրտի քի՝ Էօնլար ԹէՀն տիր . Ըպիր նէֆէս քի՝ կիտէր , վէ կէրի տէօնմէզ :
40 Վա՛Հ տէֆա՝ օնու չէօլտէ Ըտա-բրլըթտըլար , պէեապանտա օնու
41 Էօվգէլէնտիրտիլէր : Ալ է Ստէօ-նիւպ Ընլահը սընատըլար , վէ Իսրայէլին Ը՝զընզինէ Հուտուտ
42 Գօտուլար : Օնուն էլլինի՝ օնլարը տիւշմէնտէն ֆիտա էթտիյի կիւ-
43 Նիւ զիքր էթմէտիլէր , քի Ար-սըրտա Ա՛լամԹլէրինի՝ վէ Տա-յանիս սահրասընտա մի՛ւճիզաԹ-
44 Լարընը ԹՀրա էյլէտի . Ալ է օնլա-րըն ըրմագլարընը վէ ագան սուլա-րընը իչիլմէզ Ըգանա տէօնտէր-
45 տի : Օնլարըն արասընա տիւրլիւ տիւրլիւ Ըպէօճէք կէօնտէրտի , վէ օնլարը եէտիլէր . Հէմ Ըգուրպա-ղըլար՝ վէ օնլարը Հէլաք էթտի-

Ր Թուս. ԺԱ. 20 :
Ը Յուս. ԺԱ. 33 :
Յ Յուս. ԺԲ. ԺԶ. ԺԷ :
Ա Խա . 22 :
Ֆ Յուս. ԺԲ. 29. 35, ԻԲ. 61, 65 :
Ք Պաբ՝ Ի Վա. Է . 15 :
Օ Ը Օր . ԼԲ. 4 . 15 . 31 :
Ֆ Նէ. ԺՀ . 13 ; Ը Օր . Է . 8 ; Նա . Խա . 14 . ԽԲ . 6 , ԿՅ . 9 :
Ա Նէվէկ ԼԳ . 31 :
Բ Խա . 8 :
Գ Յուս. ԺԲ. 18 . 20 :
Դ Նա . Խա . 9 :
Ե Ը Յաւգ . Իա . 29 :
Զ Սաղ . ՃԷ . 14 . 16 :
Է Ղնդ . Ի . 3 ; Յօհ . Գ . 6 :
Ը Յոր . Է . 7 . 16 ; Յակ . Գ . 14 :
Թ Խա . 17 ; Սաղ . ՂԷ . 9 , 10 ; Նա . Է . 13 ; ԿՀ . 10 ; Նվեռ . Ի . 30 ; Նյր . Ի . 16 , 17 :
Ժ Յուս. ԺԲ. 22 ; Ը Օր . Ի . 16 :
Ի Խա . 20 :
Լ Խա . 12 :
Խ Սաղ . ՃԸ . 27 , ԼԱ :
Ծ Նէ. Է . 20 ; Սաղ . ՃԸ . 29 :
Կ Նէ. Ը . 21 ; Սաղ . ՃԸ . 31 :
Հ ԵՀ. Ը . 6 ; Սաղ . ՃԸ . 30 :

Digitized by Google

46 լեր ։ Ալ է օնլարըն [h]մահսուլունու
թըրթըլէ՝ վէ էմէքլէրինի էէքիրկէ-
47 յէ վէրտի ։ Օնլարըն [i]պաղլարընը
տօլու իլէ՝ վէ ճիւմպէզ աղաճլա-
րընը իրի տօլու իլէ հէլաք էյլէ-
48 տի ։ Ալ է [j]օնլարըն տավարլարընը
տօլույա՝ վէ սիւրիւլէրինի երլարը-
49 րըմա թէսլիմ էթտի ։ Ըրաայարը-
նա ղազապընըն խըշմընը՝ էօվքէ
վէ տարղընլըգ վէ սըգլըթ՝ էա՛նի
պիր քէօթիւ մէլէքլէր պէօլիւյիւ-
50 նիւ սալտը ։ Ալ ազապընա եօլ տիւ-
զիւպ՝ օնլարըն ճանլարընը էօլիւմ-
տէն էսիրկէմէտի ։ վէ է՛օմիւրլէ-
րինի թա՛ունա թէսլիմ էթտի ։
51 Ալ է Ա՛ըրըտա [k]ճիւմլէ իլէ տօ-
ղուշու՝ [l]Համըն չատրըլարընտա
գուվվէթլէրինին իլքինի վուրտու ։
52 Ալ է [m]գավմընը՝ գօյունլար կիպի
կէօչիւրտիւ ։ վէ չէօլտէ օնլարը
53 սիւրիւ կիպի սիւրտիւ ։ Ալ է [n]օնլա-
րը էմնիյէթ իլէ գուլաղուզլատը ,
վէ գօրգմատըլար ։ վէ [o]օնլարըն
տիւշմէնլէրինի տէնիզ էօրթտիւ ։
54 Ալ է օնլարը [p]ա՛զիզ սինօրուննա՝ նօ-
նուն սաղ էլինին օլ էտինտիյի
55 տաղա կէթիրտի ։ Ալ է [q]օնլարըն
էօնիւնտէն թայիֆէլէր գօվտու ,
վէ պուննարը [r]չըրփը իլէ օնլարա
միրաս թագսիմ վէրտի , վէ չա-
տըրլարընտա Իսրայէլին սըպթլա-
րընը սաքին էթտիրտի ։
56 Ըմմա օնլար Ալլահ [s]թաա՛լայը
[t]սընայըպ տարըլթտըլար , վէ օ-
նուն չէհաթէթլէրինի հըֆզ էթ-
57 մէտիլէր ։ Իլլա [u]պապալարը կիպի
աղըպ խայընլըգ էթտիլէր ։ Հալ-
տատտընը հայ կիպի տէօնտիւլէր ։
58 Ալ է օնու՝ [v]թէփէ փուռխանէ-
լէրի իլէ [w]տարըլթտըլար ։ վէ օյմա
փուռխարը իլէ ղայրէթէ կէթիր-
տիլէր ։
59 Ալլահ իշտիպ էօվքէլէնուի ։
վէ Իսրայէլի ղայէթ իլէ բէտ էյ-
60 լէտի ։ Ալ է [x]Իվով չատրըրընը՝
աստէմլէր արասընտա գուրտուղու
61 խայմէսինի թէրք էյլէտի ։ Ալ է
[y]գուվվէթինի էսիրլիյէ վէ իֆթի-
խարընը տիւշմէն էլինէ վէրտի ։
62 [z]Էմ [a]գավմընը գըլըճա թէսլիմ
էթտի , վէ միրասընա էօվքէլէն-
63 տի ։ Օնուն խիթիէլէրինի սմէղ
եէտի ։ վէ պաքիրէլէրի եաս չէք-
64 մէտիլէր ։ [b]Կահինլէրի գըլըճ-
65 լարը աղլամատըլար ։ Ալ է Ըֆէն-
տիմ ուլույան կիպի՝ [c]չարպապտան
այըլան գահրըման կիպի [d]ուլյան-
66 տը ։ Ալ է [e]տիւշմէնլէրինի արգա-
տան վուրուպ՝ օնլարա էպէտի
հագարէթ վէրտի ։
67 Ալ է Յովսեփին չատրըրընը բէտտ
էթտի ։ վէ Էփրեմ սըպթլընը սէչ-
68 մէտի ։ Իլլա Յուդա սըպթլընը՝
[f]սէվմիյի Սիօն տաղընը սէչտի ։
69 Ալ է [g]Ա՛ագտէսէնի եիւքսէք ՚Ը-
փէլէր կիպի՝ էպէտէն թէմէլլէտի-
70 յի եէր կիպի եափտը ։ Ալ է [h]գու-
լու Վաւիթի սէչտի ։ վէ օնու գօ-
71 յուն աղըլլարընտան ալտը ։ Օնու
Էմզիկլի գօյունլար արգասընտան՝
[i]գավմը Յակոբու վէ միրասը Իս-
72 րայէլի կիւթմէյէ կէթիրտի ։ Ալ է
օ օնլարը՝ Էեիւրէյինին քեամիլլի-
յինէ կէօրէ կիւթտիւ ։ վէ էլլէ-
րինին մա՛րիֆէթի իլէ օնլարը գու-
լաղուզլայաճագ ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒ ՀԹ

Սահիպի Սաղմոսուն Ներսաղէմին խաբազ-
լըղը իչուն Թէչէքքիսի , 8 գուրթուլմագ
իչուն նիյազը , 13 վէ Ըլլահա Թէչէքքիսը
ա՛րզ էթմէյէ վա՛տը ։

Ըսափըն Ա՛էզմուրու ։

1 Ե՞ր Ըլլահ՝ [k]միրասընա թայի-
ֆէլէր կիրտիլէր ։ սէնին [l]ա՛զիզ
հէյքէլինի փիսլէտիլէր ։ [m]Ներու-
սաղէմի եըլընըլարա տէօնտէրտի-
2 լէր ։ [n]Ա՛էնին գուլլարընըն լէշլե-
րինի կէօյիւն գուշլարընա՝ վէ սա-
լիհլէրինին էթինի եէրին ճանա-
վարլարընա թաա՛մ վէրտիլէր ։
3 Օնլարըն գանընը Ներուսաղէմին
էթրաֆընա սու կիպի տէօգտիւ-
4 լէր , վէ [o]կէօմէն եօղ իտի ։ Գօն-
շուլարըմըզա [p]հագարէթ՝ էթրա-
ֆըմըզտա օլանլարա մասխարալըգ
5 վէ մէզագ օլտուգ ։ [q]Ա՛էչէյէ՞տէք
եա՞ Թապ՝ պիլքիւլլիյէ զաղապ-
լանաճագընը , վէ [r]ղայրէթինը ա-
6 թէշ կիպի թուռթուշաճագ ։ [s]Գա-
զապընը [t]սէնի պիլմէյէն թայիֆէ-
լէրէ՝ վէ [u]իսմինէ նիտտա էթմէյէն
մէմլէքէթլէր իւզէրինէ աէօթ ։
7 Օ, իրա Յակոբու եէուիլէր , վէ օ-
նուն մէսքանընը խարապ էմ-
տիլէր ։

[a] Եօթ. իէ. 15 ։ Նէկ. իդ. 23 ։
[b] Սաղ. խէ. 23 ։
[c] Նա՛ս. խթ. 13 ։
[d] ա Գնագ. է. 6. 12 ։ ը. 4 ։
[e] Սաղ. ձէ. 3 ։
[f] գ Գնագ. դ ։
[g] ա Գնագ. ժը. 11, 12 ։ բ Գնագ. է. 8 ։
[h] Ծնն. լէ. 13. Նա՛ս. խ. 11 ։
[i] բ Գնագ. է. 2. ա Մն. ժա. 2 ։
[j] է Գնագ. թ. 4 ։
[k] Նէ. ժ. 17 ։ Սաղ. հէ. 2 ։
[l] Սաղ. հէ. 7 ։
[m] ը Գնագ. իէ. 9, 10 ։ թ Մն. լը. 19 ։ Միք. գ. 12 ։
[n] Երեմ. է. 33 ։ ժը. 4 ։ լէ. 20 ։
[o] Սաղ. ձխա. 7 ։ Երեմ. ժդ. 16 ։ ժը. 4 ։ Հայտ. ժա. 9 ։
[p] Սաղ. խէ. 13 ։ Յ. 6 ։
[q] Սաղ. հգ. 9, 10 ։ իէ. 5 ։ ձէ. 46 ։
[r] Սոփ. ա. 18 ։ գ. 8 ։
[s] Երեմ. Ժ. 25 ։ Հայտ. ժը. 1 ։
[t] Նա՛ս. իէ. 5 ։ բ Գն. ա. 8 ։
[u] Սաղ. ծգ. 4 ։

Digitized by Google

8 Հագցմըզա՝ գատիմէրին պի-
նամուսլուգլարընը Իսաթըրնա կէ-
թիրմէ . սէնին մէրհամէթլերին՝
թէզ էօնիւմիւզիւ ալսըն , զէրա
9 ղայէթ իւէ պիչարէ օլտուգ : Նա՛
խէլասըմըզըն Ալլահը՝ իսմինին ճէ-
լալինտէն էօթիւրիւ պիզէ եար-
տըմ էյլէ . վէ իսմին իչիւն պիզի
գուրթար , հէմ կիւնահլարըմըզա
10 քէֆարէթ գըլ : Թայիֆէլէր նի՞-
չիւն տէսինլէր քի՝ Օնլարըն Ալ-
լահը նէրէտէ տիր . կէօզլէրիմիզին
էօնիւնտէ թայիֆէլէրտէ՝ գուլլա-
րընըն տէօթիւլմիւշ գանընըն ին-
թիգամը պիլինսին :
11 Զաղլանմըշըն ահուզարը՝ սէնին
հուզուրունա վարսըն . էօլիւմէ
թէսլիմ օլմուշլարը՝ ա՛զիմ գուվ-
12 վէթին իւէ պագի սագլա : Ա՛է
գօնշուլարըմըզա՝ սէնի թահգիր
էթտիքլերի ՚հադարէթի ՚եէտի
գաթ գօյնլարընա տէօնտէր՝ եա՞
13 Նֆէնտիմ : Ա՛է ՚պիզ սէնին գավ-
մընի՝ վէ մերա՛լարընըն գօյունլարը՝
սանա էպէտէն շիւքր էտէճէյիզ .
տէվը պէ տէվը ՚համընը նագլ
էտէճէյիզ :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ 2

Ահիպէ Ազմուսն՝ Իսրայէլին սըզլէթաէ օլտուգու իչիւն Ալլահա ֆէրեատը : 8 Մը-
սըրտան կէօչիւրիւլէն ասմա : 18 Ալլահա՝ տէօնմէսի իչիւն նիյազը :

՞Հ ՚օշանիմ էտուէթ իւզրէ մուսի-
գար պաշը իչիւն՝ Ըսափըն Մէզ-
մուրու :

1 Նէ՛յ Յովսէփի ՚սիւրիւ կիպի գու-
լաղուզլայան Իսրայէլին Ջօ-
պանը՝ գուլագ վուր . հէմ քերով-
բէլէր իւղէրինէ օթուրան՝ դիշ-
2 րագ էյլէ : Էֆրեմ վէ Ռէնիա-
մին վէ Մանասէնին էօնիւնտէ
գուվվէթինի ուչանտըր , վէ խէ-
3 լասըմըզա կէլ : Նա՛ Ալլահ Ղափ-
զի տէօնտէր . վէ հէիւզիւնիւ այ-
տընլամ , վէ գուրթուլալըմ :
4 Նա՛ ա՛աքէրլէրին Ալլահը Ըսափ՝
նէչէյ՚ըտէք գավմընըն նիյազընա
5 ղազապլանըրսըն : Օնլարա ըկէօզ
եաշը էքմէյի եէտիրիրսին , վէ օն-
լարա տօլու էօլչէք իւէ կէօզ եա-
6 շը իչերիրսին : Գօնշուլարըմըզա
՚պիզի ղավղա մատտէսի գօրսուն .
վէ տիւշմէնլէրիմիզ պէկչ արալա-
7 րընտա մասխարա էտէրլէր : Նա՛
ա՛աքէրլէրին Ալլահը ՚պիզի տէօն-
տէր . վէ եիւզիւնիւ այտընլամ ,
վէ գուրթուլալըմ :
8 Մըսըրտան ՚եասմա կէօչիւր-
տիւն . Թայիֆէլէր գօվտուն , վէ
9 օնու տիքտին . ՚Օնուն էօնիւնձէ
Էէր հազըրլատըն , վէ գավի քէօք-
լէր սալտը , վէ եէրի տօլտուրտու .
10 Կէօկէսի իւէ տաղլար՝ վէ տալա-
րը իւէ ա՛զիմ էրզ աղաճլարը էօր-
11 թիւլտիւ : Տալարընը տէնիզէտէ՝
վէ ֆիլհալէրինի ՚Ըրմաղատէք սալ-
12 տը : Օնուն չիթէլէրինի նի՞չիւն
Ելըգտըն , վէ օնու եօլտան ճիւմլէ
13 կէչէնլէր գօփարըր : Օնու օրման-
տան տօնկուզլար խարապ էթտի .
վէ սահրանըն ճանավարլարը օնու
եէտի :
14 Նա՛ ա՛աքէրլէրին Ալլահը՝ քէ-
րեմ էյլէ տէօն . ՚Կէօքլէրտէն
պագ , վէ կէօր , վէ պու ասմայը
15 զիյարէթ գըլ , հէմ սաղ էլինին
տիքտիյի ֆիտանը՝ վէ ՚քէնտինէ
16 սապիթ էթտիյին ֆիլիսթ : Օ՝ ա-
թէչէ եանմըշ քէսիլմիշ տիր .
Ուէնին եիւզիւնիւն թա՛զիրինտէն
17 խարապ օլուրլար : ՚Ղէնին էլինի՝
սաղ էլինին ատէմի իւզէրինտէ օ-
լա , քէնտինէ սապիթ էթտիյին
ատէմ օղուրնուն իւզէրինտէ օլա :
18 Ա՛է սէնտէն այրըլմայաճաղըզ . պի-
զի ՚իհեա գըլ , վէ իսմինէ նիտա է-
19 տէլիմ : Նա՛ ա՛աքէրլէրին Ալլահը
Ըսափ՝ ՚պիզի տէօնտէր . եիւզիւ-
նիւ այտընլամ , վէ գուրթուլալըմ :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ 3

Ալլահա համո էթմէք իչիւն նասիհաթ : 8 Իսրայէլին նամքէօրլուղու . 13 Նյուէր օնլար իթաա՛թ էթմէյէր խոի , Ալլահ օնլար իչիւն նէլէր էտէճէք խոխի :

՞Կիթթիմ իւզրէ մուսիգար պաշը
իչիւն՝ Ըսափըն Մէղոռոռ :

1 Գովվէթիմիզ օլան Ալլահա ալ-
գըլ էտին . Յակոբուն Ալլա-
2 հընա կիւլպանք էէքին : Ը՛էշմուր
աէպտաը գալտըրըն հէմ տէֆ վէ
լաթիֆ թանպուր իւէ սանթուր ա-
3 լը վէրին : Ա՛յ պաշընտա՝ այ տօ-

լուսաւնտա՝ պայրամըմըզ կիւնիւն-
4տե պօրու չալըն. Օ՚իրա Բպու՝
Իսրայէլէ գանուն տուր. Յակոբ
5Ընկերընըն հիւքմիւ տիւր։ Պու-
նու Յովսէփտէ՝ օնուն Մ՚ըսըր
տիյարը իւզէրինէ չզգուղը զ՚ման-
տե շէհատէթ իչուն գօսու. Բպիլ-
մէտիյիմ տիլի իչինթիմ։
6 Ր Նու ուամուզունու եիւքտէն
կիտերտիմ՝ էլէրի Բսէփինթէն
7վազ կէչտիլէր։ ՂՄըգլէնթտե նի-
տա էթտին՝ վէ սէնի գուրթար-
ուրմ. սանա կիւրիւլթիւնիւն փէր-
տէսինտէն Բհէվապ վէրտիմ. սէ-
նի Ը՚Մերիպա սուլուտնտա սընա-
8տրմ՝. սէլա։ Բնա՝ գամմըմ ի-
չինթի՝ վէ սանա շէհատէթ էտե-
յիմ. եա՝ Իսրայէլ՝ էյէր պանա ի-
9թտա՝թ էտէր իսէն՝ Բսէնտե եատ
ալլահ օլմասըն՝ վէ եապանճը ալ-
10լահա սէճտե գըլմայասըն։ Այէնի
Մ՚ըսըր տիյարընտան եօգաւրը կէ-
թիւրէն Ընկերընն Պապպ պէն իմ.
Բաղրընը աչ՝ վէ օնու տօլտուրա-
11յրմ։ Լաքին գամմըմ՝ սէօզիւմիւ
տինկիլէմտտի. վէ Իսրայէլ Բպէնի
12իսթէմէտի։ Իմտի Բօնլարը՝ քէն-
տի եիւրէքլէրինին փէքլիյինէ սալ-
տըմ. քէնտի մէշվերթիլերինճէ
13եիւրիւտիւլէր։ Բ՚Նօ՚ղայտը գամ-
մըմ պանա իթտա՝թ էթտէ իտի.
Իսրայէլ եօլլարընտա եիւրիւսէլէր
14իտի. Ըզ վագթտա տիւշմէնլէրիւ-
նի ալչագլատըը իտիմ. վէ էլիմի
խասիմէլերինին իւզէրինէ տէօնտէ-
15րիր իտիմ. Բ՚Պապպտան իքրահ է-
տէնլէր՝ օնա միւտահանէ էտէրլէր
իտի. վէ օնլարըն վագթը՝ էպէտի
16օլուր իտի. Ալ է օնլարը՝ պուղ-
տայըն ա՚լասը իլէ Բպէալէր իտի.
վէ սէնի Ղգայատան ագտան պալ իւ-
լէ տօյուրուր իտիմ։

ՄԱՂՄՈՍ ՀԱ

Սահիպի Ադմոսն՝ գատըլարը իմմալըգ-
լարը իչին Թ՚ագութիր էթտիյի, 8 վէ Ընկերա
չէրաա՝թ կէօրիւն ակիւ նիյազ էթտիյի։

Ընսափըն Ասէմուրու։

1Ընկերա՝ Ընկերա ճէմիյէթինտէ
տուրուր, ալլահլար սրթասընը-
2տա չէրաա՝թ կէօրիւր։ Նէչէյէ-
սէնէ նահագ չէրաա՝թ կէօրիւրսիւ-
3նիւզ, վէ ֆասըգլարըն Բխաթրընը
սայարսընըզ. սէլա։ Ա՚ազլուտնն
վէ էօքսիւզիւն չէրաա՝թընը կէօ-
րիւն. Բտէրտիմէնտին վէ մուհթա-
4ճընն հագգընը հագ էտին։ Ցֆա-
գիրի վէ եօխսուլու գուրթարըն.
օնլարը ֆասըգլարըն էլինտէն խէ-
լաս էտին։
5 Էնկլար պիլմէզլէր, վէ անկ-
լամազլար. գարանլըգտա կէզեր-
լէր. Ղեէրին հէփ թէմէլլերի սար-
6սըլըր։ Էպէն տէտիմ՝քի՝ Ամէզ ա-
լահլար վէ հէփինիզ Ֆաա՝լընըն
7օղուլլարը սընըզ. Լաքին Բատեմ
կիպի էօլէհէքսինիզ՝ վէ սերվեր-
լէրին պիրի կիպի տիւշէհէքսինիզ։
8 Գալգ՝ եա՝ Բապպ, եէրին շէ-
բաա՝թոնը կէօր. գիրա Բճիմլէ
թայիֆէլէրի սէն թէմլիք էտե-
ճէքսին։

ՄԱՂՄՈՍ ՀԹ

Սահիպի Ադմոսն Ընկերա՝ ճէմաա՝թընըն
ա՚լէյհինէ խթթլալ գօփալտըլար տէյիս
չէքլասը, 9 վէ օնլարըն տիւշմէնլերի հէլաք
օլսուն տէյիս տուա՚սը։

Ընսափըն իլահի Ասէմուրու։

1Եա՝ Ընկերա՝սէն Բսիւքիւթ էթ-
մէ. սուս օլմա, վէ բահսթ
2տուրմա եա՝ Ընկերա։ Օ՚իրա իշ-
թէ Բտիւշմէնլէրին չամանթա է-
տէրլէր, վէ Բսէնտէն իքրահ էտէն-
3լէր պաշ գալտըրտըլար։ Գավ-
մընըն ա՚լէյհինէ ֆիթնէ մէճլիսի
ա՚գտ էտէրլէր, վէ Բսէնին կէօ-
զէթտիքլէրինին ա՚լէյհինէ միւշա-
4վէրէ էտէրլէր։ Տէտիւէր քի՝ հէ-
լինն օնլարը թայիֆէ օլմագտան
Բհօղ էտէլիմ. վէ Իսրայէլէն ատը
5արթըգ անկրլմայա։ Օ՚իրա եէք-
տիլ միւշավէրէ էթտիլէր. սէնին
6ա՚լէյհինէ ա՚հտ քէսիշտիլէր, Ղն-
դումմ չատըրլարը վէ Իսմայէլլի-
լէր՝ Ա՚ովաթ վէ Ջագարլըլար,
7Գ՚եբաղ վէ Ըմմոն վէ Ըմաղէկ՝
փղշտրլար տիյարը իլէ Տիւրոս
8սաքինլէրի. Օնլարըն պիլէսինճէ
Ասուր տախի պիրլէշտի. Գ՚ովս
օղուլլարընա պոյանոճոգ գօլ օլ-
տուլար. սէլա։
9 Օնլարա Բ՚Ադհան կիպի՝ Ամի-
սարա կիպի՝ Ակիսոն տէրէսինտէ

Բ Գ Օր. ա. 17։ Բ Մն. ժթ. 7։ Ն-
ահ. ժբ. 5։
Բ Նրեմ. թբ. 3։
Ր Յոե. թժ. 12։ Ղահ. թդ. 11։
Բ Մէք. գ. 1։
Ղ Սաղ. ժա. 3։ կե. 3։
Ե Խս. 1։ Յօհ. Ժ. 34։
Ը Յոբ. թա. 33։ Սաղ. խժ. 12։ Ն-
զեկ. լա. 14։
Ը Սաղ. ճ. 8։ Յայտ. ժա. 15։

Ա Սաղ. խը. 1։ Ե. 23։ ճԺ. 1։
Բ Սաղ. Ե. 1։ Պօր. գ. 25։
Գ Սաղ. ձա. 15։
Դ Սաղ. խե. 5։ լա. 20
Ե Գած Նթմ. գ. 6. 9։ Ն-
րեմ. ժա. 19. լա. 39։
Զ Գ՚ած Բ Մն. ի. 1. 10. 11։

Ե Ամո. լա. 7։ Գ՚ատ. ի. 22։
Է Գ՚ատ. ճ. 15. 24։ ե. 21։

Digitized by Google

10 Հայրին կիպի էյլէ : Անդովրտա
խարապ օլտուլար . եէրէ [բ]կիւսլրէ
11 օլտուլար : Օնլարըն պէյլէրինէ
[գ]Օրէք կիպի վէ Օղէք կիպի՝ վէ
հէփ մի'լթէպէրլէրինէ [դ]Օղբէ
կիպի վէ Սաղմանա կիպի էյլէ .
12 Վի օնլար՝ Ըլլահըն մեքքանալ-
րընը քէնտիվզէ զապթ էտէլիմ
13 տէտիլէր : [ե]Ա՛խ Ըլլահըմ՝ օնլա-
րը եուվարլանան թօզ կիպի՝ եէ-
լինն էօնիւնտէ սաման չէօփիւ կի-
14 պի էյլէ : Ըմէնշ օրմանը եագտը-
ղը կիպի՝ վէ ա՛լէվ [զ]տաղլարը
15 թուռնուշտուրտուղու կիպի , օն-
լարը սաղանաղընն իլէ էօյլէ գօվա-
լա , վէ [է]գասբղան իլէ օնլարը
16 իւրքիւթ : [ը]Ինիզէրինի ա՛յրալ իլէ
տօլտուր . վէ սէնին խամինի արա-
17 յաճագլար՝ եա՛ Բապպ : Այպէտ-
լէր էպէտինճէ ուԹանըպ շաշընը-
լար , վէ խէճիլ տիւշիւպ՝ հէլաք
18 օլսունլար : Ալ է [թ]նալընըզ սէնին՝
քի Ջիսմին Յհովա ուրը՝ ճիւմլէ եե-
րին իւզէրինտէ [ժ]ճատա՛լա օլտուս-
ղունու պիլէճէքլէր :

ՄԱՂԱՔԱՑԻ ԶԹ

Ասիպի Ասաֆսուն՝ Ասագեսէյի արդուլէ-
մէի իլէ՝ 4 օրատա սաքին օլանլարըն ատա-
տէլու օլտուղունու Թազիր էճմէսի , 8
վէ օնա կէօԹիւրիւլմէյէ տուա՛սը :

[ա]ԿիմԹիմ իւզրէ մուսիգար պաշը
իչիւն՝ Կորխ օլտուլարընըն Ասէզ-
մուրու :

1 Ա՛խ ա՛աքերլէրին Բապպը՝ սէնին
մեքքանալարըն նէ [բ]սեվկիւլիւ
2 տիւր : [գ]Ո՛անըմ՝ Բապպըն ավ-
լուլարընա հասրէթ չէքէր , հէմ
տախի պայըլըր . եիւրէյիմ հէմ
ճէսէտիմ սաղ Ըլլահա ալգըշ է-
3 տէրլէր : Ակրւչ տախի էվ՝ վէ
գըրլանըգճ քէնտինէ եավրուլարը-
նը գոյաճագ եուվա պուլտուս՝ սէ-
նին մէղպահլարընըն եանընտա եա՛
ա՛աքերլէրին Բապպը փատիշահըմ
վէ Ըլլահըմ :

4 [դ]Ա՛խ՝ մուԹլու սէնին էվինին
ապքինլէրինէ . օնլար սանա տայի-
5 մա համտ էտէճէք . սէլա : [ե]Նէ՛
մուԹլու օլ ատէմէ քի՝ օնուն
գուվվէթի սէնտէ տիր . փօղըօ-
Թարիգլէր օնլարըն եիւրէյիտէ

6 տիր : [զ]Ըղլայըշ տէրէսինտէն կէ-
չէր իքէն , օնու չէչմի էտէրլէր .
էրքէն եաղմուր տախի օնու պէ-
7 րէքէթլէր իլէ էօրԹէր : Օնլար
ղգուվվէթտէն գուվվէթէ եիւ-
րիւիւպ՝ Աիօնտա [է]Ըլլահրն էօ-
8 նիւնտէ կէօրիւնէճէք : Նա՛ ա՛ա-
քերլէրին Ըլլահը Բապպ՝ նիյա-
զըմը տինկլէ . է՛յ Յակոբուն Ըլ-
9 լահը՝ գուվագ վուր . սէլա : Նա՛
Էսիփէրիմիզ Ըլլահ՝ պա՛դ , վէ
քէնտի մէսիհինին եիւզիւնէ նազար
10 գըլ : Օ՛իրա սէնին ավլուլարընտա
պիր կիւն՝ պին կի–նտէն էյի տիր .
Ֆասրգլարըն չատրըլարընտա սաքին
օլմադտան՝ Ըլլահըմ էվինին է-
11 չինտէ օլմասընը սէչտիմ : Օ՛իր-
րա Բապպ Ըլլահ [ը]կիւնէշ վէ [թ]սի-
փէր տիր . Բապպ քէրէմ վէ ի'զ-
զէթ վէրէճէք . քնամիլլիքտէ եիւ-
րիւէնլէրտէն [ժ]էյլիք մէն էմմէ-
12 յէճէք : Նա՛ ա՛աքերլէրին Բապ-
պը՝ Նէ՛ մուԹլու՝ սանա կիւվէնէն
ատէմ :

ՄԱՂԱՔԱՑԻ ՀԶ

Ասիպի Ասաֆսուն՝ Իսրայէլէ օլան էյլիւի
իչիւն չիւքր էԹմէսի , 4 վէ պու էյլիւին տէ-
վամը իչիւն տուա՛ էԹմէսի : 8 Օնուն Ըլլա-
հըն հալիպաԹընա [ի]Ի՛Թիմատը :

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն՝ Կորխ օ-
ղուլլարընըն Ա՛էզմուրու :

1 [ա]Տ՛իյարընտան հազը ԷԹտին՝ եա՛
Բապպ . [բ]Յակոբուն էսիրլիյի-
2 նի կէրի չէվիրտին : [գ]Դավմընըն
եարամազլըղընը ա՛ֆվ ԷԹտին .
օնլարըն հէփ կիւնահլարընը էօրԹ-
3 տիւն . սէլա : [դ]Էփ էօվքէնի կի-
տէրտին . խըշմ ու [ե]ղազազլընտան
տէօնտիւն :

4 Պիլէ տէօն՝ եա՛ խէլասմըզընն
Ըլլահը . վէ պիլէ օլսուն տարըղըն-
5 [զ]ըղրը մահվ էյլէ : [է]Պիլէ [ը]ա-
տէն մի զալապ էտէրսին . խըշմը-
նը տէվրպէ ա՛ւվը մի ուզատըրսըն :
6 Ակն տէօնիւպ՝ պիզի տիրիլմ[թ]ըզ
վիսին , քի դավմըն ակնտէն չազ
7 օլա : Նա՛ Բապպ՝ պիզէ [ժ]նայէ-
Թինի կէօսԹէր . վէ պիզէ խէլա-
սընը վէր :

8 [ի]Բապպ Ըլլահընն նէ սէօյլէյէ-
ճէյինի տինկլէյի՝ զիրա գավմը
հազըլնա վէ սալխվլերի հագգընա

[ե] Ք ՀՆագ . Ե . 22 , 23 .

[զ] Նաւակ . Է . 18 : [է] Նը . Գ . 18 : [ը] Ք Օր . ԺԳ . 16 : Ջաք . ԺԳ . 16 .

[թ] Ջոն . ՅԸ . 1 : Խա . 11 .

[ժ] Նա . Կ . 19 : [ի] Ջոն . ԺՇ . 1 : Խա . 9 : Աղ . ԽՇԸ . 9 , 10 , 11 : ՀՒԹ . 114 : Նաակ . Բ . 7 .

[ա] Աղ . ԽԲ . Խնվանի .

[բ] Նզր . Ա . 11 : Ե . 1 : Աղ . ԺԷ . 7 : Նրեմ . Ը . 18 : ԼՁ . 23 : Նզեկ . ԼԹ . 25 : Հովել . Գ . 1 .

[գ] Աղ . ԼԲ . 1 .

[դ] Ք Օր . ԺԳ . 17 .

[ե] Աղ . ՀԳ . 1 : ՀԹ . 5 : Ի . 4 .

[զ] Աղ . Ի . 1 .

[է] Ք Ելք . Ա . 1 .

Digitized by Google

Եսեղամեթ սէօյլէյճէք. վէ օնլար Էտիմանէլիյէ տէօնմէյէճէք։
9 Ընճագ Ըօնուն խէլասը օնտան գօրգանլարա եագըն տըր, քի Ւտիյարըմըզտա ի՛զլէթ սաքին օլա։
10 Ի՛նայէթ վէ կէրչէքլիք պուլուշտուլար. Ւսատագաթ վէ սէլամեթ
11 էօփիւշտիւլէր։ Նէրտէն Ւկէրչէքլիք պիլմէճէք. վէ կէօքտէն
12 սատագաթ պագաճագ։ Ւրապպ տախի էյի օլանը վէրէճէք. վէ Ւերիմիզ մահսուլունու վէրէճէք։
13 Օնուն էօնիւնճէ Ւսատագաթ հիւրիյէճէք, վէ ատըմլարընը եօլա նէյտան գօյաճագ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ՀԸ

Սահիպէ Սաղմոսուն Ընլեահ՝ օնու հընթզ էթմէք իչիւն՝ 11 օնա եօլունու կէօսթէրմէք իչիւն՝ 16 վէ օնա՝ տիւշմէնլէրինին կէօրիւպ ուէթանաճագ պիր նիշան կէօսթէրմէք իչիւն տուա՛սը։

Դաւիթին տուա՛սը։

1 Ա՜ Ւրապպ գուլտաղընը մէյլ էտիպ՝ պանա ճէվապ վէր. զիրա
2 ճագիր վէ եօխսուլ ում։ Ա՛նընմը հընթզ էյլէ, զիրա պէն սալիհ իմ. սէն եա՜ Ընլեահըմ՝ Ւսանա կիւվէնճ
3 նէն գուլտունու խէլասս էյլէ։ Ըպանա մէրհամեթ գըլ՝ եա՜ Նֆէնտիմ. զիրա պիւթիւն կիւն սանա
4 նիտա էտէրիմ։ Դուլտունուն ճանընընը մէսրուր էյլէ. զիրա Ւճանըմը սանա եիւճէլտիրիմ՝ եա՜ Նֆէնտիմ։
5 Օ՜իրա Ւսէն եա՜ Նֆէնտիմ՝ էյի վէ ա՛ֆվ էտիճի սին. վէ սանա ճիւմլէ նիտա էտէնլէրէ ի՛նայէթի
6 ղանի սին։ Ւնէյտըմա գուլագ վուր՝ եա՜ Ւրապպ. վէ րէճալարը
7 մըն սէսինի տինկլէ։ Ւմըգլէթի. մին կիւնիւնտէ սանա նիտա էտէրիմ. զիրա պանա ճէվապ վէրիրսին։
8 Ընլեահ՜լարտա սէնին կիպի եօգ տուր՝ եա՜ Նֆէնտիմ, վէ Ւիշլէ.
9 րին կիպի եօգ տուր։ Ըա՛իւմլէ եափտընըն թայիֆէլէր կէլիպ՝ սէնին հուզուրունտա սէճտէ գըլսլար եա՜ Նֆէնտիմ. վէ իսմինէ
10 ի՛զլէթ վէրէլէր։ Օ՜իրա սէն ա՛զիմ՝ վէ Ըմի՛ւճիզաթ իշլէյէն սին.
11 Ընլեահ հալընըզ սէն սին։ Ւնա՜ Ւրապպ՝ պանա եօլունու էօյրէթ, կէրչէքլիյինտէ կէզէյիմ. եիւրէյիմի պիրլէթ քի՛ սէնին իսմինտէն
12 գօրգա։ Նա՜ Նֆէնտիմ Ընլեահ՝ սէնի պիւթիւն եիւրէյիմ իլէ մտոհ էտէճէյիմ. վէ իսմինի էպէտէն
13 ի՛զլէթլէյճէյիմ։ Օ՜իրա սէնին ի՛նայէթին՝ իւզերիմտոե պէօյիւք տիւր. վէ ճանընմը ալչագ ճէհէնընէմտէն Ըգուրթարտընը։
14 Նա՜ Ընլեահ՝ Ւմաղրուրլար իւզերիմէ գալգտընլար, վէ զօրպազլարընի ճէմի՛յէթի ճանընմը արատընլար. վէ
15 սէնի էօնլէրինէ գօմատընլար։ Ընմա Ըսէն եա՜ Նֆէնտիմ՝ րահիմ Ընլեահ վէ լաթիֆ սին, սապրի ա՛զիմ՝ վէ ի՛նայէթի վէ կէրչէքլիյի
16 ղանի սին։ Ւպանա նազար գընլըգ՝ պանա մէրհամեթ էյլէ. գուլունա գուվվէթինի վէր, վէ Ըխալայընընը.
17 նըն օղունու խէլաս էյլէ։ Պէնիմ իչիւն պիր էյլիք ա՛լամեթի գընլ՝ վէ պէնտէն իքրահ էտէնլէր կէօբիւպ՝ ուէթանաճագլար. զիրա սէն եա՜ Ւրապպ՝ պանա եարտըմ էյլէտին, վէ պանա թէսէլլի վէրտին։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ ՀԹ

Սիօնաւն էմնիյէթտե օլտուղու, 3 վէ օնուն ճէլալի վէ իզահիյատ պուլմասը։

Ալորխ օղուլտարընընն իւահի Մէզմուրու։

1 Օնուն թէմէլլէրի՝ ա՛զիզ տաղ-
2 լարտա տըր։ Ըրապպ Սիօն գափուլարընը՝ Յակոբուն ճէմի՛ մէսքեհանլարընտան զիյատե սեվդը։
3 Ընէնին հագգընա Ւի՛զզէթլու նէսնէյէր սեօյլէնիր՝ եա՜ Ընլեահընն չէհ-
4 րի սեչա։ Ւհաճարը վէ Նաբիլոնու պէնի պիլէնլէրէ զիքր էտէճէյիմ. իչլէե փղշտլըլար ոիյարը վէ Տիւրոս Ւսապէշ իլէ պէրա-
5 պէր. պու օրատա տօղտու։ Վէ Սիօն իչիւն ոէնիլէ քի՝ Շու վէ շու քիմսէ օնտա տօղտու. վէ օ-
6 նու Ըսա՜լա քէնտիսի գայիմ է-
7 տէճէք։ Ըապպ գավմէրի Ւթահրիր էթտիքտէ՝ պու օնտա տօղտու. սեչա։ Վէ մունաիգարլար հէմ նէյզանլար՝ Ըէփ չէշմէլէրիմ սէնտե տիր պէյէճէ-
լէր։

ՄԻՆՉԵՒ ՍՈՒՐ ՀԸ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ տէրտ ու մինչեվի իչիւն Ընլահա չէքվասը։

Ա ահալաթի լէանօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն՝ կորիս օղուլլարընըն իլահի Աէզմուրու քի՝ Նզրահլը Նմանըն չի՛րի տիր։

1 Նա՞ էխէլասըմըն Ընլահը Բապպ՝ էկիւնտիւզ իլէ կէձէ հուզուրունա վարսըն. գուլաղընը ֆէրեատըմա մէյլ
2 էթ։ Ոիրա ճանըմ պէլլէրտէն տօյմուշ տուր, վէ է՛օմ
3 րիւմ Մէզարա տէյտի։ Էզուգուրա էնէնէրը իլէ սայըլըրմ. Ւգուվվէթի օլմայան ատէմ կիպի օլ
4 տուս։ Նըզգըլմըշ էօլիւլէր իլէ՝ արթըգ խաթրընա կէթիրմէտիյին մէզարտա եաթան մագֆուլլար կիպի օլպո՞մ, քի օնլար սէնին է-
5 լինտէն էքսիլտիլէր։ Պէնի ալ Հաղ չուգուրա՝ գարանլըգլարա՝
6 տէրին եէրլէրէ գօտուն։ Պազալըն իւզէրիմէ տայանտը, վէ Ըհէփ
7 Հալգանթըլարըն իլէ պանօ էզիյէթ
8 էյլէտին. սէլա։ Նընշալարըմը պէնտէն իրագ էյլէտին. պէնի օնլարա իքրահիյէթ գօտուն. Ւգա-
9 փանտրմ, վէ չըգամամ։ Տիրտուտէն կէօզլէրիմ զա՛յիֆլէնտի, Սպիւթիւն կիւն սանա ֆէրեատ էթտիմ՝ եա՞ Բապպ. Էլլէրիմի սանա ուզաթտրմ։
10 Նլ՞օլիւլէրը՞ մի մի՛ւճիղաթ էտէձէքսին. ճանընըզ ճէսէտլէր պաղըպ՝ սանա համտ էտէրլէը՞ մի.
11 սէլա։ Ի՛նայէթին մէզարտա՝ հագիգաթըն հէլաքլիք մանալինտէ
12 նագլ օլունո՞ը մի։ Մի՛ւճիզամլարըն գարանլըգտա՝ վէ հատագաթըն ունունթմագլըգ տիյա-
13 րընտա պիլինի՞ը մի։ Պէն իսէ եա՞ Բապպ՝ սանա ֆէրեատ էթտիմ. վէ Ննի յազըմ սապահլայըն սէնին էօնիւնէ կէլիր։
14 Նա՞ Բապպ՝ ուճանըմը նո՞էիւն րէտտ էտէրսին, Նեիւզունիւ պէն-
15 տէն էօրթէրսին։ Պէն կէնճլիքտէն պէրու տէրտլի իմ, վէ ճան էէքիշմէքտէ իմ. Նսէնին հիյպէթ-

լէրինի էէքիպ միւթէհայիր օլուռ-
16 րում։ Խրչմլարըն՝ իւզէրիմէ կէչտի. գօրգուլարըն՝ պէնի պէրպատ
17 էթտի։ Պիւթիւն կիւն տուլար կիպի էթրաֆընըմը ալտըլար. Նպիրլիք-
18 տէ պէնի գուշահտրլար։ Նպէնտէն ահպապ ու տօսթու իրագ էթտին. աշնալարըմ գարանլըգտա տըր։

ՄԻՆՉԵՒ ՍՈՒՐ ՀԹ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ընլահըն Նւաւթ իլէ էթտիյի ա՛հղնտա մէրհամէնի վէ հագիգաթընը թապըր էթմէսի, 38 յաթին Ընլահընն քէնտի մէսիհինի ըհտա էթմէսի իչիւն չէքայէթ էթտիյի, 46 վէ մէրհամէթ իչիւն նէյտզը։

Նզրահլը Նմանըն չի՛րի։

1 Բապպընն ի՛նայէթլէրինի էպէտէն իլահի իլէ զիքր էտէձէյիմ. հագիգաթընը ազըմ իլէ Նտէվտէն տէվրէ պէյան էտէձէյիմ։
2 Ոիրա տէտիմ քի՝ Ի՛նայէթ էպէտէն մա՛մուր օլաճագ. Նկէօքլէրտէ հագիգաթընը գայիմ էտէրսին.
3 Նէլէլմիշիմ իլէ ա՛նտ քէսիլտիմ. Ւգուլուռ Նւաւթէթ եէմին
4 էտիպ պէպ՝ Նէնէն զիւրրիյէթինի էպէտէն գայիմ էտէձէյիմ. վէ թախթընը Նտէվրտէն տէվրէ մա՛մուր էտէձէյիմ. սէլա։
5 Նմտի Նկէօքլէր եա՞ Բապպ՝ սէնին մի՛ւճիպաթընը իգրար էտէր. Նա՛զիզլէրին ճէմաա՛թընտա տախի հագիգաթընը էգըռ օլո՞նո՞ռ.
6 Ոիրա կէօքտէ Բապպա պէրապէր Նքի՞մ վար. գուվվէթի սահիպլէրինտէ Բապպա Նէ՞ն պ՛նկ-
7 զէյէ պիլիր։ Նընլահ ա՛զիզլէրին ճէմի՛յէթինտէ փէք հիյպէթլու տուր, վէ հէփ էթրաֆընտա օլանլարտան զիյատէ գօրգուլու տուր։
8 Նա՞ ա՛սքէրլէրին Ընլահը Բապպ՝ Նսէնին կիպի գուվվէթի Բապպ քի՞մ տիր. վէ հագիգաթընը էթ-
9 րաֆլարընտա տըր։ Տէնիզին ղուռուրինէ Նսէն հիւքմէթի սիւրէրսին. օնուն տալղալարը գալգընճա՝ օնլարը սէն թէսքին էտէրսին։
10 Նէն Նահաբը եարալանմըշ կիպի էզտին. տիւշմէնլէրինի՝ գուվվէթ-
11 լի գօլուն իլէ տաղըթտըն։ Նկէօքլէր սէնին տիր, եէր տախի սէնին տիր. տիւնեայը վէ օ-

Digitized by Google

նուն տօղուսունու՝ սէն թէմէլէթ-
12 տին : [a]Փօրեասը վէ լօտօսունու՝ օնլարը սէն եարաթտըն . [b]Ղեյաթօր վէ [c]Ղերմոն սէնին խմինտէ ալ-
13 գըշ էտէրլէր : Ղուվվէթէ մալիք գօլ սանա մախսուս տուր . սէնին էլլին գուվվէթլէ տիր , սաղ էլլին
14 եհուձէլմիշ տիր : Ալէնին թախթը-նըն թէմէլի [d]Հագգ վէ շէրիա՛թ տըր . սէնին եհուզիւնիւն էօնիւնձէ [e]ի՛նայէթ վէ կէրչէքլիք կիւտէր :
15 Ղէ՛ մութլու օլ գավմ քի՝ [f]պայրամ սէտասընը պիլիր . Նսէ-նին եհուզիւնիւն նուրունտա եհու-
16 րիյէձէքլէր՝ եա՛ [g]Պապպ : Պիւ-թիւն կիւն սէնին իսմինտէ մէսրուր օլաճագլար , վէ սէնին սատագա-
17 թընտա եհուձէլէձէքլէր : [h]Օ իրա սէն՝ օնլարըն գուվվէթինին իք-թիխարը սըն . վէ պույնուզումուզ [i]հիւանի բիզան իլէ եհուձէլիր :
18 [j]Օ իրա սիփէրիմիզ՝ [k]Պապպն տըր . վէ փատիշահլըմըզ՝ Իսրայէլին [l]Ղ-զիզինին տիր :
19 Օլտէմ սէն սալիհինէ իլհամ իլէ սէյլէյիպ տէտին քի՝ [m]Դահ-բիման իւզէրինէ եարտըմ գօտուսմ . գավմտէն Նսէչիլմիշլի եհուձէլթէ-
20 տիմ : [n]Ղուվլուսմ [o]Դաւիթի պուլ-տումմ . օնու ա՛զիզ եաղըմ իլէ
21 մէ՞ Էյլէտիմ . Վէ էլիմ տայմա Նօնուն իլէ օլա . գօլուսմ տախի
22 օնու գուվվէթլէնտիրէ : [p]Տիւշմէն օնա զուլմ էթմէյէ . վէ եարա-մազ օղլու օնա ձէֆա վէրմէյէ :
23 Վէ օնուն էօնիւնտէն [q]խասիմլէ-բինի երգայըմ . վէ օնտան իքրահ
24 էտէնլէրի վուրայըմ : Վէ [r]Ղհա-գիգաթըմ հէմ ի՛նայէթիմ պիլէ-սինձէ օլա . վէ [s]օնուն պույնու-
25 զու խսմիմտէ եհուձէլէնէ : Վէ [t]Ղէ-լինի տէնիվէ՝ վէ սաղ էլլինի ըր-
26 մագլարա գօյայըմ : Օ պանա՝ [u]փէտէրիմ սին , Ալլահըմ վէ [v]խէ-լասըմըն Դայասը սըն չաղըրա :
27 Պէն տախի օնու [w]իլգ տօղուշ [x]եէրին փատիշահլարընտան իս-
28 թիւն էտէյիմ : Օնա [y]ի՛նայէթիմի էպէտէն հըզգ էտէյիմ . վէ [z]ա՛հ-
29 տըմ օնա էմին օլա : Վէ [a]օնուն զիւրրիյէթինի էպէտի՝ վէ [b]էթախ-թընը [c]կէօգլէրին կիւնէրի գատար էտէյիմ :
30 Նյէր [d]օղուլլարը [e]թէվրաթըմը պրաղըպ՝ չէրիա՛թմտա եհուրիւ-
31 մէզլէր , իսկ , էյէր գանունլարըմը պօզուպ՝ թէնպիհլէրիմի սագլա-
32 մազլար իսկ , օլտէմ օնլարըն ի՛ս-եանընը Դուէյնէք իլէ՝ վէ եարա-մազլըգլարընը գամշըլար իլէ եօգ-
33 լայաճաղըմ : Ամմա [f]ի՛նայէթիմի օնտան կիւտերմէյէձէյիմ . վէ Նա-գիգաթըմը եալան չըգարմայաճա-
34 ղըմ : [g]Ղհտըմը նագգ էթմէյէձէ-յիմ . վէ տուտագլարըմտան չըգա-
35 նը տէյիշտիրմէյէձէյիմ : [h]Ղզիզ-լէյիմ իլէ պիր չէյ եհուրին էթտիմ քի՝ Իշպէթէթ [i]Դաւիթէ եալան
36 չըգմայաճաղըմ : [j]Օնուն զիւր-բիյէթի էպէտէն՝ վէ թախթը Նօս-զուրուսմտա [k]կիւնէչ տուրտուգճա
37 գալաճագ : Ամ կիպի էպէտէն՝ վէ կէօքտէ էմին չահիտ կիւլէ գա-յիմ օլաճագ . սէլա :
38 Ալէն իսէ [l]էհտտ էթտին , վէ [m]էթահգիր էթտին . մէսիհինէ ղա-
39 զալէնտին : [n]Ղուլուսունուն ա՛հտըն-տան պըգտըն . [o]Օնուն թահձինը
40 եէրէ ալըպ՝ բիւսվայ էթտին : [p]Օ-նուն ճիւմլէ գալէ՛լէրինի եըգտըն . օնուն գուլէլէրինի վիրան գօտուն :
41 Նօլտան ճիւմլէ կէչէնլէր օնու հազմալաստըլար . գօնչուլարընա
42 [q]Հագարէթ օլտու : Օնուն խա-սիմլէրինին սաղ էլլինի եհուձէլթ-տին . Հէվ տիւշմէնլէրինի սէվին-
43 տիրտին : [r]Ղրլըճընըն գըլաղըսընը տախի տէօնտէրտին . վէ օնու
44 ճէնքտէ տուրտուրմատըն : Օնու շանընտան ա՛զլ էթտին . վէ [s]թախ-
45 թընը եէրէ չարփտըն : Կէնձէլի-նին կիւնլէրինի գըսսալթտըն . օ-նու ա՛յրպ իլէ էօրթտիւն . սէլա :
46 [t]Նէչէյ՞տէք եա՛ [u]Պապպ՝ պիլ քիւլլէյէ կիզլէնիրսին , Ղալազապըն
47 աթէշ կիպի եանար : Անինիմին նէ օլտուղունու [v]խաթրընա կէթիր . Հէվ ատէմ օղուլլարընը նէտո՞ն
48 էօթիւրիւ ֆանի եարաթտըն : Նա-շայըպ տէ [w]էօլիւմ կէօրմէյէն՝ ճա-նընը մէզարըն էլլինտէն գուրթարան
49 [x]ատէմ քի՞մ տիր . սէլա : Նա՞ Նո-ֆէնտիմ՝ էվվէլքի ի՛նայէթլէրին հա՞նի . [y]Դաւիթէ [z]հագիգաթընը
50 իլէ Նէմին էթտին : Նա՞ Նֆէն-տիմ՝ գուլլարընըն [a]հագարէթինի զիքր էյլէ , օնու-[b]էֆ Հէվի պէօյիւք գամլէրտէն գօյնումտա թաշլըրըմ ,

ե Հօբ . իզ . 7 :
զ Հես . ժէ . 22 :
է Հես . ժբ . 1 :
ը Ա Պտ . զէ . 2 :
թ Ա Պտ . ձէ . 13 :
ժ Հնտ . Յ . 10 ; Ա Պտ . զբ . 6 :
ի Ա Պտ . է . 6 ; խգ . 3 :
լ Իսա . 24 ; Ա Պտ . հէ . 10 ; զբ . 10 ; ԺԸ . 17 :
խ Իսա . 3 ; գ Հնտգ . ժա . 34 :
ծ Ա Պտ . Ա . 1 . 13 :
կ Ա Պտ . Ջ . 17 :
հ [a] Հնտգ . է . 13 :
ձ [b] Հնտգ . է . 9 :
ղ Ա Պտ . կա . 7 :
մ Իսա . 17 :
յ [c] Ա Պտ . հբ . 8 . Ջ . 11 :
ն [d] Հնտգ . է . 14 ; ա Մն . իբ . 10 :
շ [e] Հնտգ . իբ . 47 :
ո [f] Ա Պտ . բ . 7 ; Ա Պտ . ա . 15 . 18 :
չ Հնտ . իգ . 7 :
պ Իս . ծէ . 3 :
ջ Իսա . 34 :
ռ Իսա . 4 . 26 :
ս [g] Իս . թ . 7 ; Երեմ . Լգ . 17 :
վ [h] Օր . ժա . 21 :
տ [i] Հնտգ . է . 14 :
ր Ա Պտ . ԺՒթ . 53 ; Երեմ . բ . 14 :

ա Հես . ժթ . 7 :
բ Ա Պտ . ժգ . 31 :
գ [j] Ա Պտ . է . 14 ; ֆ Հնտգ . ժա . 31 :
դ [k] Ա Պտ . է . 13 :
ե [l] Ամվս . է . 2 :
զ [m] Ա Պտ . է . 16 . Դաւ . ա . 33 ; Հօվ . ժբ . 34 ; Իսա . 4 . 29 :
է Ա Պտ . հբ . 5 . 17 ; Երեմ . Լգ . 20 :
ը [n] Մն . իգ . 9 ; Ա Պտ . խգ . 9 ; կ . 1 . 10 :
թ [o] Օր . Լբ . 19 ; Ա Պտ . հը . 59 :
ժ Ա Պտ . հէ . 7 ; Ղբ . ե . 16 :
ի Ա Պտ . Ջ . 12 :
լ Ա Պտ . խգ . 13 ; հԹ . 4 :
խ Իսա . 39 :
ծ Ա Պտ . հԹ . 5 :
կ Ա Պտ . հը . 63 :
հ Հօբ . է . 7 ; ժ . 9 ; ժգ . 1 ; Ա Պտ . ԼԹ . 5 ՋՒԹ . 84 :
ձ Երբ . ժա . 5 :
ղ Ա Պտ . խԹ . 9 :
մ Ա Պտ . ծգ . 5 :
յ [p] Ղբ . է . 15 ; Իս . ծէ . 3 :
ն [q] Ա Պտ . կԹ . 9 . 19 :

Digitized by Google

51 քի Նոնուն իլէ եա՞ Իապպ՝ տիւշ-
մէնլէրին Թահգիր էտերլէր իտի ,
քի օնուն իլէ մէսիհինին իզլէրինի
Թահգիր էտերլէր իտի :
52 Իապպ էպէտէն Միխթէպարիք
օլսուն . Ըմին , վէ ամին :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Գ՝

Ամհիպի Ազմասուն՝ Ալլահըն էպէսիլիյինի իպրաշ էտերէք՝ 3 ինսանըն ֆանիլիյի իչիւն՝ 7 Ալլահըն Թէբտիրի իչիւն՝ 10 վէ ինսան է՝օմրիւնիւն գըսասլըզը իչիւն չէքեայէթի՝ 12 Ալլահըն լութֆունուն Թէքրար կէլմէի ի-չիւն տուա՝սը :

Ալլահըն ատէմի Մովսէսին տուա՝սը :

1 Եա՞ Իֆենտիմ՝ ինչն տէվը պէ տէվը պիզիմ փէնակահըմըզ
2 օլտուն : Տաղլար տօղմազտան էվվէլ՝ վէ եէրի հէմ տիւնեայը սէն եափմազտան՝ ետ՝նի էզէլտէն Թա էպէտէտէք սէն Ալլահ սըն :
3 Ըտէմի Թօզատէք տէօնտէրիր-սին , վէ՝ Իա՞ ատէմ օղուլլարը
4 տէօնիւնե տէրսին : Օ՝իրա էսէնին կէօզլէրինտէ պին երը՝ կէչմիշ տիւնքի կիւն եախօտ կէձէ նէվ-
5 պէթի կիպի տիր : Օնլարը ղարգ էտէրսին . օնլար պիր Էրիւա օ-լուր . սապահտան Թազէլէնէն Էօթ
6 կիպի տիրլէր , ինչ Ըսապահտան չիչէքլէնիպ Թազէլէնիր . ախշամ-
7 տա պիչինիր վէ գուրուր : Օ՝իրա սէնին էօվքէնտէն Թէլէֆ օլու-բուղ . վէ ղազապլընտան իպԹիրա-
8 պէ տիւշէրիզ : Ընարամազլըգլա-րըմըզը էօնիւնէ՝ ինըղլարըմըզը եիւզիւնիւն ըշըղընա գօտուն :
9 Օ՝իրա ճիւմլէ կիւնլէրիմիզ սէնին ղազապլընտա կէչտի . եըլլարըմըզը
10 խայալ կիպի տիւքէտիրիզ : Ընըլ-լարըմըզըն կիւնլէրի եէԹմիշ եըլ տըր . վէ էյէր գուվվէԹ Հասէպի իլէ սէքսէն եըլ օլուր իսէ , հինէ օնլարըն էն էյիսի՝ զահմէթ վէ աղ-րը տըր . զիրա Թէզ կէչէրլէր , վէ
11 պիզ ուշարըզ : Այնին ղազապլընը գուվվէԹինի՝ վէ սանա վաճիպ օ-լան գօրգուլա կէօրէ խըշմընը պի-
12 լէն քի՞մ տիր : Կիւնլէրիմիզի սայ-մազա էօյլէ էօյրէթ , քի ա՛լիմ
13 եիւրէք էտինէլիմ : Տէօն եա՞ Իապպ՝ նէչէյ՞տէք . վէ գուլլարընըն Հագ-
14 գընա Ընատիմ օլ : Այապահտան պիզի ի՝նայէԹին իլէ տօյուր . վէ ճիւմլէ կիւնլէրիմիզտէ Ի՝մէսուր
15 ու շազ օլալըմ : Պիզէ էզիյէԹ էԹտիյին կիւնլէրէ՝ պէլա կէօր-տիւյիւմիւզ սէնէլէրէ կէօրէ պիզի
16 շազլանտըր : Ի՝նչին գուլլարընա՝ վէ չանըն օնլարըն օղուլլարընա
17 կէօրիւնսիւն : Ալ է՝նֆենտիմիզ Ալլահըն ճէմալի իւզէրիմիզտէ օլ-սուն , վէ Հէլլէրիմիզին իշլէրինի իւպէրիմիզէ միւյէսսէր էյլէ . հէմ էլլէրիմիզին իշինի միւյէսսէր էյլէ :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Գ՝Ը

Ամատգլարըն հէր զէմանտէ էնինյէԹտէ օլ-տուղու , 11 Օնլարըն՝ էնճամը տիւշմինլէրի իւզէրինէ զաֆէր պուլաճագլարը :

1 Ա՞ա՝լանըն էօրԹիւսիւնտէ օ-Թուրան՝ Ի՝ԱԻմմէյէ գա-տիրին կէօլկէսինտէ գօնաճագ :
2 Ի՝ապապա տէրիմ՝քի՝ փէնակահըմ վէ հիսարըմ սըն , շօլ կիւվէնտի-
3 յիմ Ալլահըմ սըն : Ա՝ահգիգան օ սէնի սևճընըն տուզաղընտան՝ հէլաք էտիճի Թաո՝ւնտան Ի՝գուր-
4 Թարաճագ տըր : Այնի ԷԹիյլէրի իլէ էօրԹէնէք , վէ գանատլարը ալԹընտա սըղընաճագսըն . օնուն կէՐէքլիյի ասնա գալգան վէ սի-
5 փէր օլաճագ : Ա՞Իօրգմայաճագ-սըն կէճէ իւրքիւնԹիւսիւնտէն՝ կէչէ իւրքիւնԹիւսիւնտէն՝ Ա՞ա-
6 կիւնտիւզիւն ուչան օգտան , գա-բանըգտա կէզէն Թա՝ունտան՝ էօյ-լէն վագԹընտա խարապ էտէն հէ-
7 լաքտէն : Ընանընտան պին՝ վէ սաղ Թարաֆընտան օն պին տիւ-շէճէք . լաֆէն սանա եագլաշմա-
8 յաճագ : Ընճագ Ի՝կէօզլէրին իլէ պագըպ՝ ֆաարգլարըն ճէզասընը կէօրէճէքսին :
9 Ղիւն քի սէն Ըփէնակահըմ օ-լան Իապպը՝ Թաա՝լայը Ի՝քէնտի-
10 նէ սըղընաճագ եէր գօտուն . Ի՝Ա-նա քէմլիք օղրամայաճագ . վէ չատըրընա պէլա եագլաշմայաճագ :
11 Օ՝իրա Իսէնի մէլէքլէրինէ ըսմար-լայաճագ քի՝ սէնի հէփ եօլլարըն-
12 տա սագլայալար : Այնի էլլէր իւ-զէրինտէ գալտրրաճագլար քի՝ Ա՝այաղընը Թաշա չարփմայասըն :
13 Ըրսլան վէ սաղը եըլան իւզէրի-նէ պասաճագսըն . կէնճ արսլանը վէ աժտէրի չէյնէյէճէքսին :

Digitized by Google

14 Պանա ա՛լագա էթոխյի իչիւն
պէն տէ օնու գուրթարաճաղըմ.
օնու եիւճէլտէճէյիմ, զիրա Էիս-
15 միմի պիլտի։ [b]Պանա չաղըրաճագ,
վէ օնա ճէվապ վէրէճէյիմ. [i]սրգ-
լէթտէ՝ պէն օնուն իլէ օլաճա-
ղըմ. օնու գուրթարաճաղըմ, վէ
16 օնա [h]ի՛զլէթ վէրէճէյիմ։ Օնու
[j]թուլի էյամ իլէ տօյուրաճաղըմ.
վէ օնա խէլասըմը կէօսթէրէճէ-
յիմ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՂԻ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընկեահա՝ 4 ա՛զիմ ա՛-
մէլէրի իչիւն՝ 6 եարամազլըրըն ա՛էչհինէ
ահքեամի իչիւն՝ 10 վէ օսարգէլըա էյլէյի
իչիւն թէչէքքիւրի։

Հաբաթի կիւնիւ իչիւն՝ իլահի Մէզմուրու։

1 [a]Ո՛յի՛ տիր Էապա Համո էթ-
մէք վէ սէնին խամինէ մէզմուր
2 օգուամագ եա՛ [k]Յաա՛կա, սապահ-
տան [l]բ՛նայէթինի վէ կէճէլէրտէ
3 հազիգաթըը խապէր էթմէք, [m]օն
քիրիչլի սաղ իւզէրինտէ վէ սան-
թուր իւզէրինտէ՝ թանպուր իլէ
4 հիկկայօն իւզէրինտէ։ [n]Օ՛իրա եա՛
Էապա՝ պէնի ա՛մէլինն իլէ շաղ էյ-
լէտին. էլլէրինին իշլէրի իլէ մէս-
5 րուր օլաճաղըմ։ [o]Ո՛վ Էապա՝
իշլէրին նէ՞ ա՛զիմ տիր. էֆքեարըն
6 [p]ղայէթ տէրին տիր։ [q]Պուննու ալի
իտրաք ատէմ պիլմէզ, վէ ահմագ
7 անկլամաղ։ [r]Ֆասըգլար օր կիւպի
պիթթիքլէրինտէ, վէ հէփ եարա-
մազլըգ իշլէյէնլէրը չիչէքլէնտիք-
լէրինտէ, էպէտ իւլ ապատ հէ-
8 լաք օլմալէրի իչիւն տիւր։ [s]Ո՛մմա
[t]սէն եա՛ Էապա՝ էպէտէն հիւճճ
9 սին։ Օ՛իրա իշլէթ տիւշմէնլէրին
եա՛ Էապա՝ զիրա իշլէթ տիւշմէն-
լէրին հէլաք օլաճագլար. եարա-
մազլըգ իշլէյէնլէրին հէփիսի [u]տա-
10 ղըլաճագլար։ Ո՛մմա [v]պէնիմ
պուչինազումու քէրկէտէնին կիւպի
եիւճէլտէճէքսին. [w]թազէ եաղ ի-
11 լէ մէսհ օլունտուա՛։ Վէ Կէօզ-
լէրիմ՝ պէնիմ իչիւն փուսուտա
օլանլարը կէօրճէք. գուլագլա-
րըմ՝ իւզէրիմէ գալգան եարամազ-
լարը իշիտէճէք։
12 [x]Ամօրգ՝ խուրմա աղաճը կիւպի
չիչէքլէնէճէք. Իրանանտա էրգ

13 աղաճը կիւպի պէօյիւյէճէք։ Բապ-
պէն էվինտէ տիքիլէնլէր՝ [y]Ընկե-
հըմըզըն ավուլարընտա չիչէքլէ-
14 նէճէքլէր. Իխթիյարլըգտա պիլէ
մէյվէ վէրէճէքլէր. մա՛մուր վէ
15 [z]թազէ գալաճագլար քի՝ Բապ-
պէն տօղրու օլտուղունու նագլ
էտէլլէր. [a]Գայամ ը տուր, վէ
օնտա [b]նահագլըգ եօգ տուր։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՂԴ

Ընկեհըն ա՛զաքէթ՝ գուվվէթի վէ ա՛զիզ-
լէյի։

1 [c]Ո՛Բապպ փատիշահլըգ սիւրէր,
[d]ա՛զամէթ կիյինիլ տիր.
Բապպ գուվվէթ կիյինիպ [e]գուշա-
նըը. [f]տիւնեա տախի գայիմ տիր,
2 գըմըլտանմաղ։ [g]Յախթընն գա-
տիմտէն գայիմ օլմուշ տուր. սէն
3 էզէլտէն սին։ Ընմագլար գալ-
տըտըլար եա՛ Բապպ՝ ընմագլար
սէտալարընը գալտըտըլար. ըն-
մագլար կիւրիւլթիւլէրինի գալ-
4 տըրտըլար։ Բապպ եիւքսէքլէրտէ
[h]չօգ սուլարըն սէտասընտան՝ տէ-
նիզին գուվվէթլի տալղալարընտան
5 գուվվէթլի տիր։ Ը՛հատէթլէրին
ղայէթ հագիգաթը տըր. սէնին
էվինէ եա՛ Բապպ՝ թուլի էյամ
իւզրէ ա՛զիզլիք եագըլըր։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՂԶ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ եարամազլարըն հագ
ճէզասը վերիլմէք իչիւն ֆէրեաոը։ 8 Օն-
լարը թէքտիր էթմէսի, 12 վէ միհնէթ չէք-
մէնին ֆայխաէսինի կէօսթէրտիւ։ 16 Ընկե-
հընն՝ միհնէթ չէքէնլէրին հիմայէթսիսի օլ-
մուղու։

1 Եա՛ [i]ինթիգամլարըն Ընկեհը
Բապպ՝ եա՛ ինթիգամլարըն
2 Ընկեհը՝ իշտագ էյլէ։ [j]Գալգ՝
եա՛ հէյրին հաքիմի, մաղտուրլարա
3 ճէզա վէր։ [k]Նէչէյէ՞տէք ֆասըգ-
լար եա՛ Բապպ՝ նէչէյէ՞տէք ֆա-
4 սըգլար էօյիւնէլէր, [l]ղուդրաը
նուղթգ էտիպ սէօյլէյէլէր, հէփ
եարամազլըգ իշլէյէնլէր էօյիւնէ-
5 լէր։ Ա՛էնին գավմընը եա՛ Բապպ՝
էզէրլէր. վէ միրասընա ճէֆա էս-
6 տէրլէր։ [m]Տուլ գարըյը վէ միւ-
սաֆիրի էօլտուրիւրլէր. վէ էօք-
7 սիզլերի գալթլ էտէրլէր։ Վէ
Ղտէրլէր քի՝ Բապպ կէօրմէզ. վէ

Digitized by Google

Յակոբուն Աստուած անկաշառ։
8 Ո՛չ գաւմտաս պի իտրագլար՝ Հանկ-
լայրն. վէ եա՞ ահմադլար՝ նէ՞ զէ-
9 ման ա՛գըլանաճագսընըզ։ Ըզդու-
լաղը տիքէն՝ իշլիմէ՞զ մի. եախօտ
10 կէօզիւ եափան՝ կէօրմէ՞զ մի. Ան-
յիֆելերի թէտիպ էտէն՝ թէքտիր
էմմէ՞զ մի. Ըատէմէ պիլկի էօյրէ-
11 տէն՝ պիլէ՞զ Ֆ։ Ի՞նպպ՝ ատե-
մին էֆքեարը պաթըլ օլտուղտու-
նու պիլիր։
12 Հ՚նչ մութլու օղ ատէմէ քի օ-
նու թէտիպ էտէրսին եա՞ Ի՞նպպ,
վէ օնա թէվրաթընտան թա՛լիմ
13 էտէրսին. Վի օնա պէլա կիւնիւն-
աէ բահաթ վէրէսին, թա ֆասը-
14 ղա չուգուր գազընճայատէք։ Ո՛չ-
րա Ի՞նպպ քէնտի գավմընը պրագ-
մազ, վէ միրասընը թէրք էմմէզ։
15 Ո՛չրա չէրաա՛թ հագգա տէօնէ-
ճէք, վէ ճիւմլէ հիւրէյի տօղ-
րուլար՝ օնուն արտընճա վ՚ըա-
16 ճ֊ֆէլաբ։ Պէնիմ՛ իչիւն եարամազ-
լարա գարշը քի՞մ գալգաբ. պի-
նամուսլուգ իշլէյէնլէրէ գարշը
պէնիմ իչիւն քի՞մ տուրուր։
17 Ի՞նպպ պանա եարտըմ էթմէսէ
իտի, աղ տահա ճանըմ սիւքիւթ
18 Էէրտէ սաքին օլուր իտի։ Ի՞ն-
յաղը՛մ գայար տէտիյիմտէ, ի՛-
նայէթին եա՞ Ի՞նպպ՝ պէնի գա-
19 վիլէթտի։ Ո՛ֆքեարըմ տէրուներմ-
տէ չօղալընճա, թէսէլլիլէրին ճա-
նըմը մէսրուր էտէր։
20 Ի՞գանուննա մուղայիր ճէֆա՝
տիւզէն Հ՚շիրիէթին թախթը՝ սանա
21 միւլհագ օլ՞ը մի։ Ի՞ատըղըն
ճանը ա՛լէյհինէ ճէմ՝ օլուրլար.
վէ Ռսուլտուզ գանը՝ ֆասրգ չը-
22 գարըրլար։ Ը՛մմա Ի՞նպպ փէնա-
կեահըմ՝ վէ Ը՛լլահըմ Տ՚սըղընա-
23 ճաղըմ գայա տըր։ Ալ Է՚՞օնլարըն
պինամուսլուղունու՝ իւզէրլէրինէ
տէօնատւրէճէք, վէ օնլարը՝ եա-
րամազլըգլարընտա հէլաք էտէ-
ճէք. Ը՛լլահըմըզ Ի՞նպպ օնլարը
հէլաք էտէճէք տիր։

ՄԻՆՉՈՒՄՈՒՐ Ղ՚Ն

Ը՛լլահ՝ 3 ա՛զամէթի իչիւն՝ 6 վէ էյլէյի իչիւն՝ 8 վէ օնու Իսրայէլին թէնրիւպէ էթտիւյի կիպի թէնրիւպէ էմ մէմէք իչիւն թէչէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ։

1 Կէլին Ի՞նպպ ալգըշ էտէլիմ՝
Ֆէլասըմըզըն գայասընա Ի՞կիւլ-
2 պէանք չէքէլիմ։ Օնուն Հուզու-
րունա Համտ իլէ վարալըմ. օնա
մէզմուրլէր իլէ կիւլպեանք չէքէ-
3 լիմ։ Ո՛չրա Ի՞նպպ ա՛զիմ Ը՛լ-
լահ տըր. վէ Հէփ ալլահլարտան
4 ա՛զիմ փատիշահ տըր. Օլ քի
եէրին տէրին եէրլէրի օնուն էլին-
տէ՝ Հէմ տաղլարըն եիւքսէքլիքո-
5 լէրի օնուն տուր. Օլ քի Տ՚էնիզ
օնուն տուր, վէ օնու օ եափտը.
Հէմ գարայը օնուն էլլէրի տիւզ-
6 տիւ։ Կէլին սէճտէ էտէլիմ, վէ
տիւշիւպ Նշարատըճըմըզ Ի՞նպ-
պըն Հուզուրունտա Տտիզ չէօքէ-
7 լիմ։ Ո՛չրա օ՝ Ը՛լլահըմըզ տըր,
վէ Ղպիզ օնուն օթլաղընըն գավ-
մը՝ վէ էլլինին սիւրիւսիւ իզ.
Ն՚յէր Տպու կիւն օնուն սէսինի
իշիտիրսէնիզ, նիւրէքլէրինիզի գա-
8 թըլաթման, Ը՛ն՚երիպատ կիպի՝
չէօլտէ Ա՚աստա կիւնիւնտէ կիպի.
9 Ֆի օրատտա Տպապալարընըզ պէնի
սընատըլար, պէնի թէճրիւպէ էթ-
տիլէր. Ժ՛ամէլէրիմի տախի կէօր-
10 տիւլէր։ Պո՞ սիլսիլէտէն Տգըրգ
եըլ տիթսինտիմ, վէ տէտիմ քի՝
Պունլար նիւրէյի սափար գավմ
տըր, Հէմ պունլար եօլլարըմը պիլ-
11 մէզ. Ճ էօյլէ քի զաղապըմտա Տնէ-
մին էթտիմ քի՝ Ի՞ահաթլըղըմա
կիրմէյճէքլէր։

ՄԻՆՉՈՒՄՈՒՐ Ղ՚Ն

Ը՛լլահ՝ 4 էյլէյի իչիւն՝ 8 վէ տիւննէատա փատիշահլըղընը գայիմ էթմէք իչիւն թէչէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ։

1 Ի՞նպպա եէնի Ա՛իլահի օղուլուն.
Ի՞նպպա իլահի օղուլուն՝ եա՞
2 Ճիւմլէ Ճիհան։ Ի՞նպպա իլահի
օղուլուն, օնուն իսմինէ պէրէքէթ
օղուլուն. կիւնտէն կիւնէ օնուն
3 խէլասընը միւժտէ էյլէյին։ Ջա-
յիֆելերտէ օնուն Ճէլալինի՝ Ճիւմ-
լէ գավմլէրտէ օնուն մի՛ւճիզաճա-
4 լարընը նագլ էտին։ Ո՛չրա Ի՞նպպ
ա՛զիմ՝ վէ Տղայէթի մէտհէ լայըգ
տըր. Տճիւմլէ ալլահլարտան հիյ-
5 պէթլու տուր։ Ո՛չրա Տգավմլէ-
րին հէփ ալլահլարը հիչլէր տիր.
կէօքլէրի իսէ՝ Ղ՚նովա եափտը։
6 Օնուն էօնիւնտէ Ճէլալ ու զիյ-
նէթ՝ Ա՚ագտէսէսինտէ գուվվէթ

ա Բ Օր. ԼԲ. 15, Բ Թագ. իԲ. 47։
բ Նաղ. Ծ. 1։
գ Սաղ. ՀՂ. 4։ ղէ. 9։ ճէ. 5։
դ Ծոն. Ա. 9, 10։
ե Ա Սար. Գ. 20։
զ Սաղ. ՀՃ. 13։ Ի. 1։ Ն. 3։
է Նրբ. Փ. 7. 15։ Է. 7։
ը Նհ. ԺԷ. 2. 7։ Ծոս. Ի. 13։ Բ Օր. Գ. 16։
թ Սաղ. ՀԲ. 18. 40. 56։ Ա Սար. Ժ. 9։
ժ Ծոս. ԺՂ. 22։
ի Նրբ. Ֆ. 10. 17։
լ Ծոս. ԺՂ. 23. 28. 30։ Նրբ. Գ. 11. 18։ Գ. 3. 5։
խ Ա Սար. ԺԱ. 3։
ծ Սաղ. ԺՀ. 3։
կ Սաղ. ԺԷ. 3։
հ Սաղ. ՂԷ. 3։
ձ Ա Պտ. Յ. 11, 12։
ղ Սաղ. ՀԺ. 15։ Յովհ. Ե. 5։

Digitized by Google

7 ու ի՛զզէթ վար ։ Ւա՞ գավմէլերին
գապիւէլէրի՝ Էլապպա թագրիր
էտին , Էապպա ի՛զզէթ ու գուվ-
8 վէթ թագրիր էտին ։ Էապպա՝
խմինին ի՛զզէթինի թագրիր էտին .
փէշքէշ գալտըրըպ՝ ավուլալրընա
9 կիրին ։ Էապպա Ըա՛զիզ զինէթ իլէ
սէճտէ գըլըն . եա՞ պիւթիւն ճի-
հան՝ օնուն Ւհուզուրունտան տիթ-
10 րէյին ։ Ֆայիֆէլէրտե տէյին քի՝
Էապպ փատիշահլըղ սիւրէր .
տիւնեա տախի գայիմ օլուպ՝ սար-
սըլմայաճագ տըր . Ըօ՛ գավմէլերի
հագ իւզրէ մուհաքէմ էտէր ։
11 Էկէօքլէր շաղ օլուպ՝ եէր մէսրուր
օլսուն . Ըտէնիզ վէ օնուն տօլու-
12 սու կիւրէլէսին ։ Ասհրա՝ օնտա
հէփ օլան իլէ սէվինսին . օլ զէ-
ման օրմանըն հէփ աղաճլարը ալ-
13 գըշ էթսինլէր՝ Էապպըն հուզու-
րունտա , զիրա օ կէլիյօր . զի-
րա հէրին շէրաա՛թընը կէօրմէյէ
կէլիյօր . տիւնեայա սատաղաթ
իւզրէ՝ վէ գավմէլերէ հագ իւզրէ
Էշէրաա՛թ էտէճէք տիր ։

ՄԷՋ ՕՄՈՒՐ ՂԱԶ

Ալլահըն ա՛ղաճէթի վէ գուվվէթի ։ Դիւթ-
փէրէսթէրին շաղզնլըղը , վէ պունտան
պէօյլէ Սիօնուն շաղլըղը ։ 10 Ւարամազ-
լըգտան իքրահ էթմէք՝ վէ Էապպտա շաղ
օլմազ պապընտա պիր նասիհաթ ։

1 Ըապպ փատիշահլըղ սիւրէր ,
եէր մէսրուր օլսուն . չօգ Բա-
2 տալար շաղ օլսունլար ։ Ըօնուն
էթրաֆը՝ պուլութ վէ տիւման
տըր . Թախթընըն թէմէլի՝ Դհադ
3 վէ շէրիա՛թ տըր ։ Ըօնուն հու-
զուրունտա աթէշ եիւրիւր . վէ
չէփչէվլէտէ խասիմլէրինի եադար ։
4 Ըհ՛ իմշէքլէրի տիւնեայը այտըն-
լատըր . եէր կէօրիւբ , վէ տիթ-
5 րէր ։ Էապպըն հուզուրունտան՝
ճիւմլէ եէրին Ասհիպլինին հուզու-
րունտան Ըտաղլար պալ մուտու կի-
6 պի էրիր ։ Ըկէօքլէր օնուն սատա-
գաթընը խապէր էտէր . վէ ճիւմ-
լէ գավմէր օնուն ի՛զզէթինի կէօ-
7 րիւրլէր ։ Օյմա փուլթա հէփ ի՛-
պաւէթ էտէնլէր՝ հիչլէր իլէ էօ-
յիւնէնլէր Ըուհանընլար . էյ
ճիւմլէ ալլահլար՝ Ըօնա սէճտէ
գըլըն ։

8 Սիօն իչինտի , վէ շաղ օլտու .
հէմ Յուդա գըզլարը՝ սէնին չէ-
րիա՛թլէրին իչիւն մէսրուր օլտու-
9 լար եա՞ Էապպ ։ Օ՞իրա սէն եա՞
Էապպ՝ ճիւմլէ եէրին իւզէրինէ
Ըհաա՛լա սըն . ճիւմլէ ալլահլարըն
իւզէրինէ Ըղայէթ եիւճէլտին ։
10 Ւյ՞ Էապպը սէվէնլէր՝ Ըքէմ-
լեքտէն իքրահ էտին . Ըօ՛ սալիհ-
լէրինին ճանլարընը սագլար . օն-
լարը Ըֆասըգլարըն էլինտէն գուր-
11 թարըր ։ Ըատըգ իչիւն ըղըգ՝ վէ
տօղրու եիւրէքքլիլէր իչիւն շաղլըգ
12 էքիլմիշ տիր ։ Ւյ՞ սատըգլար՝
Ըապպտա շաղ օլուն , վէ Ըօնուն
ա՛զիզ զիքրինէ համտ էտին ։

ՄԷՋ ՕՄՈՒՐ ՂԱԶ

Ալլահ՝ խէլասը իչիւն թէչէքքիւր էթմէյէ
պիր նասիհաթ ։

ԱՂԶՄՈՒՐ ։

1 Ըապպա եէնի իլահի օգույուն ,
զիրա Բա՛ճայըպլար գըլտը .
Ըօնուն սաղ էլի վէ ա՛զիզ գօլու
օնուն իչիւն խէլաս իճրա էյլէտի ։
2 Ըապպ խէլասընը պիլտիրտի .
թախթիչէլէրին կէօզլէրինտե սատա-
3 գաթընը Ըաչիքաար էյլէտի ։ Իս-
րայէլ էվինին հագգընա ի՛նայէ-
թինի վէ հագիգաթընը զիքր էյ-
լէտի . Ըէրին ճիւմլէ ուճլարը
Ալլահմընզըն խէլասընը կէօրտիւ-
4 լէր ։ Ւա՞ ճիւմլէ եէր՝ Էապպա
Ըհիւլպանանք չէքին , սէտա վէրիպ՝
ալգըշ էտին , վէ մէզմուր օգու-
5 յուն ։ Էապպա թանպուր իլէ՝
թանպուր վէ մէզմուր սէսի իլէ մէզ-
6 մանր օգույուն . Ըվօրուլար վէ
սուրնա սէսի իլէ՝ Էապպ փատի-
շահընն հուզուրունտա կիւլպանանք
7 չէքին ։ Ըտէնիզ վէ օնուն տօլու-
սու՝ տիւնեա վէ օնտա սաքին օլան-
8 լար սէտա վէրսին ։ Էապպըն հու-
զուրունտա ըրմագլար Ըէլ չարփ-
սընլար , տուղլար պիրլիքտե ալգըշ
9 էթսինլէր . Ըօ՞իրա եէրին չէրաա՛թընը կէօրմէյէ կէլիյօր . տիւնեայա սատագաթ իւզրէ՝ վէ գավմէլերէ հագ իւզրէ չէրաա՛թ էտէճէք տիր ։

ե Աղ. իթ. 1, 2։
զ Աղ. իթ. 2։ ճՀ. 3։
է Աղ. դէ. 1։ ղէ. 1 Հայտ. ժա. 15։ ժԲ. 6։
ը Նա. 13։ Աղ. կէ. 4։ ղը. 9։
թ Աղ. կԲ. 34։
ժ Աղ. ղը. 7, ճա։
ի Աղ. կէ. 4։ Հայտ. ժԲ. 11։
ա Աղ. ղէ. 10։
բ Նա. է. 9
գ Ք Ծ. 12։ Աղ ժԲ. 11։
դ Աղ ճՀ. 14։
ե Աղ. ժը. 8։ ծ. 3. Գատ. է. 10։ Ամ. գ. 5։ ղ Նհ. ժԲ. 18։ Աղ. հէ. 18։ ճԲ. 32։
զ Գատ. Ե. 5։ Ամբ. ա. 4։ Նաե. ա. 5։
է Աղ. ժԲ. 1։ ծ. 6։
ը Նհ. ի. 4։ Ղև. իդ. 1։ Ք Օբ. Ե. 8։ իէ. 15։
թ Նբր. ա. 6։
ժ Աղ. ճէ. 18։
ի Նհ. ժԲ. 11։ Աղ. գէ. 3։ ղՀ. 9։
ա Աղ. Ե է. 3։ ղՀ. 1։ Նա. խԲ. 10
բ Նհ. ժէ. 11։ Աղ. հէ. 14։ ձղ. 10։ ճե. 5։ ճՂ. 4։ ճՂ Բ. 14։
գ Նհ. ժԵ. 6։ Նա. ծԲ. 16։ կգ. 5։
դ Նա. ծԲ. 10։ Ղու. Բ. 30, 31։
ե Նա. կԲ. 2։ Հռով. գ. 25, 26։
զ Ղու. ա. 54, 55. 72։
է Նա. խԲ. 6։ ծԲ. 10։ Ղու. Բ. 30, 31։ գ. 6։ Ղոր. ժգ. 47։ իԲ. 28։
ը Աղ. զէ. 1։ ձ. 1։
թ Ծու. ժ. 10։ ա Ն. ժ. 28։ Բ Ն. իԲ. 27։
ժ Աղ. ղՀ. 11, ճա։
ի Նա. ծէ. 12։ Աղ. ղՀ. 10. 13։
ա Աղ. Ե է. 3։ ղՀ. 1։ Նա. խԲ. 10
բ Ել. ժէ. 11։ Աղ. հէ. 14։ ձղ. 10։ ճե. 5։ ճՂ. 4։ ճՀ Բ. 14։
գ Նհ. ժԵ. 6։ Նա. ծԲ. 16։ կգ. 5։
դ Նա. ծԲ. 10։ Ղու. Բ. 30, 31։
ե Նա. կԲ. 2։ Հռով. գ. 25, 26։
զ Ղու. ա. 54, 55. 72։
է Նա. խԲ. 6։ ծԲ. 10։ Ղու. Բ. 30, 31։ գ. 6։ Ղոր. ժգ. 47։ իԲ. 28։
ը Աղ. զէ. 1։ ձ. 1։
թ Ծու. ժ. 10։ ա Ն. ժ. 28։ Բ Ն. իԲ. 27։
ժ Աղ. ղՀ. 11, ճա։
ի Նա. ծէ. 12։ Աղ. ղՀ. 10. 13։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՂԹ

Սիօնտա Ա՛լահ՛ն ա՛զամէթի ։ Ե Ա՛լահա՝ ա՛զիզ տաղնտա ի՛պատէթ էթմէյէ նա-սիհաթ ։

1 Ա՛պապ փատիշահ՛ղըգ սիւրէր, գավմ՛էր տիթրէսինլէր. Բօ՝ քերամվքէնէր ի՛ղէրինտէ օֆթուրուր,
2 եվր սարսըլըր՛ն ։ Ա՛պապ Սիօնտա ա՛զիմ տիր. Հէմ օ՝ ճիւմլէ գավմ-լէրին իւզերինէ Եհիւճէլմիշ տիր ։
3 Բ՛ՑԵՆԻՆ ա՛զիմ վէ հիյպէթլու իս-մինէ համտ էտէյէր. Ա՛լահ՛ ա՛զիզ
4 տիր ։ Ե՛մ Եփատիշահ՛ն գուվվէ-թի՝ շէրաա՛թ ահվէր. սէն տօղրու-լուդ գայիմ էթտին. սէն Ձակոբտա շէրաա՛թ վէ հագգանիյէթ իճրա
5 էյլէտին ։ Ա՛լահ՛մըզ Ա՛պապը Ադիւճէլտին, վէ Եայաղընըն պա-սամաղընա սէճտէ գըլըն. Ա՛լահ
6 Ըա՛զիզ տիր ։ Բ՛Ա՛ովսէս վէ Ահարոն օնուն քեահինլէրի իլէ՝ վէ Սա-մուէլ օնուն իսմինէ նիտա էտէն-լէր իլէ Ե՛Ապապա չաղըրըրլար ի-տի, վէ օնլարա ճէվապ վէրիր
7 իտի ։ Ո՛նլարա Եպուլութ տիրէ-յինտէ սէօյլէր իտի. օնուն շէհա-տէթլէրինի՝ վէ օնլարա վէրտիյի
8 գանունտու սագլարլար իտի ։ Նա՛ Ա՛լահ՛մըզ Ա՛պապ՝ օնլարա ճէ-վապ վէրտին. Եօնլարա ա՛ֆվ է-տիճի Ա՛լահ իտին, վէ ա՛մէլլէրի իչինէն Էինթիգամ ալըճը իտին ։
9 Ա՛լահ՛մըզ Ա՛պապը Եադիւճէլտին, վէ ա՛զիզ տաղընա սէճտէ գըլըն. զերա Ա՛լահ՛մըզ Ա՛պապ ա՛զիզ տիր ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ա՛

Ա՛իւմլէ ախյաըլարա՝ Ա՛լահա չիւքր էթմէյէ նասիհաթ ։

Ե՛ամտ Ա՛էզմուրու ։

1 Ա՛պապա Ոկիւլպէանք չէքին՝ եա՛
2 ճիւմլէ եէր ։ Ա՛պապա շաղըգ իլէ ի՛պատէթ էտին. օնուն էօնիւնէ
3 ալագըշ իլէ վարըն ։ Պիլին քի Ե-հովա՝ Ա՛լահ օ տուր. Բպիզե օ եարաթտը, վէ պիզ քէնտիմիզի տէյիլ. Եպիզ օնուն գավմը՝ վէ մէ-
4 րա՛սընըն օիւրիւսիւ իզ ։ Ը՛Օնուն գափուլարընա համտ իլէ՝ ավլուլա-րընա շիւքր իլէ վարըն. օնա համտ էտին, իսմինէ պէրէքէթ օգուլուն ։
5 Օ՛իրա Ա՛պապ էյի տիր. Եօնուն ի՛նսյէթի էպէտի՝ վէ հագիգաթը՝ տէվրտէն թա տէվրէտէք տիր ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ա՛Ը

Սահիպի Սաղմոսուն էյի օլմադա ատաղը վէ Թագդիրի ։

Դաւիթին Ա՛էզմուրու ։

1 Ո՛՝նայէթ վէ շէրաա՛թ իլահիսի օ-գուլյաճաղըմ. եա՛ Ա՛պապ՝ սա-
2 նա մէզմուր օգուլյաճաղըմ ։ Կհա-միլ եօլտա Բ՛ա՛գըլանէ հարաքէթ էտէճէյիմ. պանա նէ՞ զեման կէ-լէճէքսին. Եէվիմին իչինտէ եիւ-րէյիմին քեամիլլէյի իլէ եիւրիյէ-
3 ճէյիմ ։ Այօզլէրիմին էօնիւնէ եա-րամազ շէյ գօմայաճաղըմ՝ Ըազ-ղընըգլար իչինտէն Էիքրահ էթ-տիմ. պո՛ պանա եափըլմայա ։
4 Ո՛յրի եիւրէքլի օլան՝ պէնտէն կիթսին. Շեարամազը թանըմայա-
5 ճաղըմ ։ Օ՛լ կիզլիտէ գօնշուսու-նա ղըյպէթ էտէնի գըրաճաղըմ. Եեիւճէ կէօզլիյէ վէ գապարմըշ եիւրէքլիյէ թէհամմիւլ էթմէյէ-
6 ճէյիմ ։ Այօզլէրիմ՝ եէրին հագի-գաթլիլէրինին իւզերինէ օլաճագ քի՝ պէնիմ իլէ սաքին օլալար. շօլ Ըքեամիլ եօլտա եիւրիյէն՝ պանա
7 խրզմէթ էտէճէք ։ Ե՛իլէքեար օ-լան՝ էվիմին իչինտէ սաքին օլմա-յաճագ. եալան սէօյլէյէն՝ կէօզ-լէրիմին էօնիւնտէ մուգիմ օլմա-
8 յաճագ ։ Այէրին հէփ ֆասըգլա-րընը հէր Բ՛սապահ գըրաճաղըմ քի՝ Ե՛Ապապըն շէհրինտէն հէփ եարա-մազլըգ իշլէյէնլէրի հէլաք էտէ-յիմ ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ Ա՛Ւ

Սահիպի Սաղմոսուն մէջագ պաճտէ Ա՛լահա ֆէրեաոը ։ 12 Օ՛նուն Ա՛լահ՛ն էպէճէլիյի-նէ՝ վէ խալըգնա էյլէգճանի օլմասընըն թէպթիլ օլունմազ օլտուգունա նազաբէն թէսէլլի պուլմասը ։

Տ՛էրտիմէնտին Ոսրգըլըպ Ա՛պապըն հուզուրունա շէքվասրնը տէօգ-տիյիւնտէ նիյազը ։

1 Ե՛ա՛ Ա՛պապ նիյազըմը տինկլէ. վէ Բ՛ֆէրեատըմ սանա վարա ։

ա Սաղ. ղէ. 1 ։
բ Նշ. իէ. 22 ։ Սաղ. ժգ. 10 ։ 4. 1 ։
է Սաղ. ղէ. 9 ։
ը Բ՛Օր իը. 58 ։ Հայտ. ժե. 4 ։
ի Հռոմ. Լ՛Ի. 5–7 ։
ղ Ի՛ա. 9 ։
ի ա՛ Մն. իը. 2 ։ Սաղ. ճլբ. 7 ։
ը Ղ՛Լ. ժթ. 2 ։
ի Նշեմ. ժե. 1 ։
ժ Նշ. ժէ. 15. ժե. 25.
ա՛ Ծնած. է. 9 ։ ժգ. 18։
ի Նշ. Լ՛Է. 9.
լ Ծնոս. ժէ. 20 ։ Նշեմ. խգ. 28 ։ Սափ. գ. 7 ։
ի Գ՛ագ՛ Նշ. Լ՛Է. 2 ։ ճ. Ծնած. ի. 12. 24 ։ Բ Օր. թ. 20 ։
ի Իա. 5 ։ Նշ. ժե. 2։ Սաղ. Լ՛Է. 3։ ճ՛ւ՛ղ. 28

ա Սաղ. ղէ. 1 ։ ղէ. 4 ։
բ Սաղ. ճ՛ժբ. 78 ։ ճ՛ղթ. 13, ճ՛ա՛ Յ. 2 ։ Նփես. բ. 10 ։
է Սաղ. ղէ. 7 ։ Նգնկ. Լ՛Է. 30, 31։
ը Սաղ. կ՛Ղ. 13 ։ ճ՛ւ՛ղ. 17, 18, 19։

ա Սաղ. ճէ. 1 ։
բ ա՛ Ծնած. ժ. 14 ։
է գ Ծնած. ղ. 4 ։ ժա. 4 ։
ը Ղ՛Եես. իէ. 6։ ա՛ Ծնած. ժ. 20, 21։ Սաղ. ի՛ա. 4։ ճէ. 5 ։
ի Սաղ. ղէ. 10 ։
ժ Ա՛ատ. է. 23։ բ Տի՛մ. բ. 19 ։
լ Սաղ. ժ. 27 ։ Ա՛ռակ. ճ. 17 ։
խ Սաղ. ճէ. 1 ։
ծ Սաղ. հե. 10 ։ Նշեմ. իա՛. 12 ։
ի Սաղ. խբ. 2. 8 ։

ա Սաղ. կա՛. 2 ։ ճխ. 3։
բ Նշ. բ. 23։ ա՛ Ծնած. ի՛ճ. 16 ։ Սաղ. ժ. 6 ։

Digitized by Google

2 Ընգկէթիմին կիւնիւնտէ ՙեիւզիւնիւ պէնտէն կիզէմէ , ՚գուլաղընը պանա մէյլ էթ . չաղըրտըղըմ կիւնտէ՝ պանա թէզ ճէվապ վէր :
3 Ո՛իրա ՛կիւնէլերիմ տիւթիւն կիպի տիւքէնտի . վէ Ընքէմիքէրիմ
4 չալը կիպի եանտըլար : ՚Օթ կիպի վուրուլուպ եիւրէյիմ գուրուտու . զէրա էքմէյիմի եէմէյէ ուններ-
5 տուա : Ընհըմին սէտասընտան՝ Ընքէ-
6 միքէրիմ թէնիմէ եափըշըտը : Ձէօ-լիւն ՚բահամ գուշունա ՛պէնկզէտիմ . վիրանէլէրին ույու գու-
7 շու կիպի օլտուա : ՚Ույգուսուզ գալըպ՝ տամ իւզէրինտէ Ւեալը-նըզ օլան սէրչէ կիպի օլտուա :
8 Տիւշմէնլէրիմ պէնի պիւթիւն կիւն թահգիր էտէրլէր . ՚ա՛լէյհիմ գուտուրանլար՝ ՚պէնի եէմին սէ-
9 պէպի էտերլէր : Ո՛իրա էքմէքէ կիպի քիւլ եէտիմ . վէ ՚իչքիմի կէօզ եաշըմ իլէ գարըշընըրտըմ ,
10 սէնին խըշմընըն վէ զապապընըն եիւզիւնտէն . զէրա պէնի գալտը-
11 րըպ սաթտըն : ՚Կիւնէլերիմ ուզանմընշ կէօլկէ կիպի տիր . վէ ՚պէն օթ կիպի գուրուտուա :
12 Ընմմա Ւսէն եա՞ Ըապպ՝ էպէ-տէն պագի սին , վէ ՚զիքրին տէվը
13 պէ ուէվը տիր : Այն գալէըպ՝ ՚Աիօնա մէրհամէթ էտէճէքսին , զէրա օնա հիւսնիւ նազար իլէ պագմա-նընն վագիթը տըր . չիւն քի ՚Ըհա-յի՛ն օլուննուշ վագըթ կէլտի :
14 Ո՛իրա գուլլարըն ՝օնուն թաշլա-բընտան Հազզ էտէրլէր . վէ թօփ-բաղընա հիւսնիւ նազար իլէ պա-
15 գարլար : Ալ է թայիֆէլէր Ըապ-պընն իսմինտէն՝ վէ եէրին ճիւմլէ փատիշԱլարը սէնին Ձէլալինտէն
16 Ւգօրգաճագլար : Ո՛իրա Ըապպ Աիօնու պինա էտէճէք . ՚քէնտի
17 ճէլալի իլէ կէօրիւնէճէք : Ւպրա-ղըմընշըարըն Նիյազընա նազար է-տէճէք . վէ օնլարըն Նիյազընը
18 խօր կէօրիւէճէք : Պու՝ կէլէճէք տէվրէ ՚հաճալընճագ . վէ Ւհարա-տրլաճագ գամ՝ Ըապպա Համտ
19 էտէճէք : Ո՛իրա ՚՚ա՛զիզ եիւճէ ֆահուլինտէն պագտը . Ըապպ
20 կէօգտէն եէրէ նազար գընտը , քի ՚՚մահպուսուն ահուզարընը իշինտե . էօլիւմէ հիւքմ օլմուշլարը չէօզե .
21 Ցա քի ՚Ըապպըն իսմինի Աիօն-տա՝ վէ օնուն մէտհինի Ւհրուսա-
22 ղէմտէ Նագլ էտէլէր , Ըապպա ի՛-պատէթ էթմէյէ գամմէր վէ մէմ-լէքէթիէր պիրլիքտե ճէմ՝ օլտուգ-լարը զէման :
23 Ցագաթընը եօլտա զայի՛ֆլէթ-տի . ՚՚կիւնէլերիմի գընսայէթտը :
24 ՚՚Տէտիմ քի՝ Ւյա՞ Ընլահըմ պէնի կիւնէլերիմին եարընընտա գալտը-մա . ՚սէնին եըլլարընը՝ տէվրէլէրճէ
25 տէվրէլէր տիր : Ւհէրի ՚՚գատիմտէն պէրու թէմէլլէտին . վէ կէօքլէր
26 էլլերինին ա՛մէլի տիր : ՚Օնլար հէլաք օլաճագ , ՚սէն իսէ պագի տուրաճագընն , վէ ճիւմլէսի էս-վապ կիպի իփրանաճագ . օնլարը լիպաս կիպի տէյիշԹիրէճէքսին ,
27 վէ տէյիշէճէքլէր : Ւաքին ՝օսէն՝ հէման օ սուն , վէ եըլլարընն սիւ-
28 քէնմէյէճէքլէր : ՚Գուլլարընըն օ-ղուլլարը սաքին օլաճագ . վէ օն-լարըն զիւրրիյէթի սէնին հուզու-բունտա մուգիմ օլաճագ :

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Ա՛Գ

Ընլահա՝ մէրհամէթի իչիւն 15 վէ օնուն տէվամը իչիւն չիւքը էթմէյէ նասիհաթ :

Գաւիթին Ասէղո-բո՝ :

1 Ւյա՞ ճանըմ Ըապպա՝ վէ հէփ տէրուննիմ օնուն ա՛զիզ իսմինէ
2 ՚՚պէրէքէթի օգու : Ւյ՛ ճանըմ՝ Ըապպա պէրէքէթի օգու . վէ օ-նուն ճիւմլէ իհսանլարընը ունուԹ-
3 մա : Ալէնին հէփ եարամազլըգ-լարընը ՚ա՛փվ էտէն՝ սէնին ճիւմ-լէ մա՛բուդլարընա ՚չիֆա վէրէն օ
4 տուր . Ալէնին էօ՛մրիւնիւ չիւրիւք-լիւքտէն ՚ֆիտա էտէն՝ սէնի ի՛-նայէթ վէ մէրհամէթլէր իլէ էԹաճ-
5 լայան օ տուր . Ալէնին փիրլնչինի էյլիք իլէ տօյուրան օ տուր . Ւկէնճ-լինին գարթալընքի կիպի եէնիլէ-նէչճէք տիր :
6 ՚Ըապպ հէփ զուլմ ալԹընտա օլանլարա սատուգաճլար՝ վէ չէ-
7 բան՝Թլէր իճրա էտէր : Ալ՝ովսէսէ ԷքէնտԹ եօլլարընը՝ Իսրայէլ օ-ղուլլարընա քէնտի ա՛մէլլէրինի
8 պիլտիրտի : Ըապպ ՚բահիմ վէ լաԹիֆ՝ սապրի ա՛զիմ՝ վէ ի՛նա-
9 յէթի զանի տիր . ՚Տայիմա չէքիշ-

ա Հօբ . իա . 21 :
բ Ւս . լէ . 10 :
ց Աշ . չ . 3 : Ընմբ . ա . 12 : — Ծոն . ա . 1 : գ . 1 : Եբբ . ա . 10 :
դ Ւս . լ Ԥ . 4 : ծա . 6 : կճ . 17 : կդ . 22 : — Ժողով . ը . 20 : ը պետ . գ . 7 , 10 , 11 , 12 :
ե Ւս . 12 :
զ Աշ . Ԥ . 6 : Ւրբր ժգ . 8 : Հակ . ա 17 :
է Աշ . կԹ . 38 :
ը Հօբ . իա . 21 :
թ Ւս . լէ . 10 :
ժ Աշ . չ . 3 : Ընմբ . ա . 12 : — Ծոն . ա . 1 : գ . 1 : Եբբ . ա . 10 :
ի Ւս . լ Ԥ . 4 : ծա . 6 : կճ . 17 : կդ . 22 : — Ժողով . ը . 20 : ը պետ . գ . 7 , 10 , 11 , 12 :
լ Ւս . 12 :
խ Աշ . Ԥ . 6 : Ւրբր ժգ . 8 : Հակ . ա 17 :
ծ Աշ . կԹ . 38 :

ա Ըհ . 22 : Աշ . ճ Ԥ . 1 : ճ Ըշ . 1 :
բ Աշ . ճլ . 8 : Ւս . լգ . 24 : Մատ . իե . 2 . 6 : Մար . ը . 5 . 10 . 11 : Ղու . է . 47 :
գ Ւլ ժե . 26 : Աշ . ճԽէ . 3 : Ւրեմ . ժէ . 14 :
դ Աշ . լ Ֆ . 22 : ծգ . 13 :
ե Աշ . է . 13 :
զ Ւս . Ի . 31 :
է Աշ . ճԽզ . 7 :
ը Աշ . ճԽէ . 19 :
թ Ւս . լ Ի . 31 : Ղև . ժե . 18 : ը Օր . է . 10 : Ղէեմ . ի . 17 : Աշ . ձՖ . 15 : Ւրբմ . լ Ֆ . 18 :
ժ Աշ . է . 5 : Ւրբմ . գ . 5 : Սէք է 13 :

մէզ , վէ եպէտէն քէն սագլամազ :
10 ¹Պիզէ կիւնահլաբըմըզա կէօրէ էյ-
լէմէտի . վէ եարամազլըգլարըմըզ-
զա կէօրէ պիզէ ձէզա վէբմէտի :
11 Օ,իրա ի՛նայէթի օնտան գօրգան-
լարըն իւզէրինէ՝ Ւկէօք եէրտէն
եիւքսէք օլտուղտու գատար ա՛լա
12 տըր : Վասպահաթլարըմըզը՝ կիւն-
տօղուստու կիւնպաթըրընտան իրագ
օլտուղտու գատար պիղտէն ¹իրագ
13 էթտի : Ըապպ քէնտիսինտէն գօր-
գանլարա՝ ²պապա օղուլլարընա
մէրհամէթ էթտիյի կիպլի մէրհա-
14 մէթ էտէր : Օ,իրա օ՝ եափըլըշը-
մըզը պիլիր . ³թօփրագ օլտուղտու-
15 մուզու ⁴զէքր էտէր : ⁵Ըտէմին
կիւնլէրի օթ կիպլի տիր . հէման
Ւսահրանըն չիւէյի կիպլի չիւէքլէ-
16 նիր : Օ,իրա օնուն իւզէրինտէն
եէլ կէչէր տէ՝ եօղ օլուր . վէ ⁶օ-
նուն մահալի օնու արթըգ պիլմէզ :
17 Լաքին Ըապպըն ի՛նայէթի էզէլ-
տէն թա էպէտէտէք՝ օնտան գօր-
գանլարըն իւզէրինէ տիր . վէ սա-
տագաթը ⁷օղուլլար օղուլլարընա
18 տըր . ⁸Օնլարա քի ա՛հտընը սագ-
լարլար , վէ թէնպիհլէրինի իհձրա
էթմէյէ խաթրլարընտա հըփզ է-
տէրլէր :
19 Ըապպ ⁹թախթընը կէօքտէ գա-
յիմ էյլէտի . վէ ¹⁰օնուն փատի-
շահլըղը ձիւմլէյէ հիւքիւմէթ սիւ-
20 րէր : Ըապպա ¹¹պէրէքէթի օգու-
յուն՝ էյ ¹²օնուն գուվվէթտէ զօր-
լու մէլէքլէրի քի՝ սէօզիւնիւն սե-
սինի տինկլէմէք իւզ ¹³օնուն էմրի-
21 նի իձրա էտէրսինիզ : Ըապպա
պէրէքէթի օգուլսուն էյ ¹⁴օնուն
հէփ ա՛քէրլէրի՝ Ւմիւրատընը իձ-
22 րա էտէն խըզմէթձիլէրի : Ւյա՞
հէփ օնուն ա՛մէլլէրի՝ օնուն հիւ-
քիւմէթինին հէփ մահալլէրինտէ
¹⁵Ըապպա պէրէքէթի օգուլսուն .
եա՞ ճանըմ՝ ¹⁶Ըապպա պէրէքէթի
օգու :

ՄԻՆՉԱՒ ԱՒՕ

Ընձահա ա՛զիմ գուտրէթի վէ ա՛ճայըպ մու-
գատուերի իչիւն չիւքր էթմէյէ պիր նասի-
հաթ : 27 Ա՛իւմէյ մախլուգաթլարըն օնա
միւհիմաճ օլտուղտու : 31 Օնուն ձէլալէթին
էպէտի օլտուղտու : 33 Սահիպի Սաղմոսուն
օնա համտ էթմէյէ նիյէթի :

1 Ւյա՞ ճանըմ՝ ¹⁷Ըապպա պէրէքէթի

ե Ւնչ . թ . 13 :

զ Սաղ . ծ . 1 , 2 : Ւսա . ծ . 18 :

է Սաղ . ծէ . 10 : Ւ,փես . գ . 18 :

ը Սաղ . խգ . 25 : Մաթ . է . 18 :

թ Սաղ . գ . 17 :

ժ Ելն . գ . 19 : Յ.ող . ժբ . 7 :

ի Սաղ . կբ . 39 :

լ Սաղ . ղ . 6 : ա պետ . ա . 24 :

խ Հոբ . ժգ . 1 , 2 : Հակ . ա . 10 , 11 :

ծ Հոբ . է . 10 : ի . 9 :

կ Ւսւ . ի . 6 :

հ բ Օր . է . 9 :

ն Սաղ . ժա . 4 :

շ Սաղ . խե . 2 : Դան . գ . 25 . 34 , 35 :

ո Սաղ ճխբ . 2 :

չ Ման . ձ . 10 : Նբր . ա . 14 :

պ Ելն . ւբ . 2 : Հես . է . 14 : Սաղ . կբ . 17 :

ջ Դան . է . 9 , 10 : Նբր . ա . 14 :

ռ Սաղ . ճխե . 10 :

ս Խա . 1 :

վ Սաղ . ճյ . 1 : Խա . 35 :

ք Սաղ . ղգ . 1 :

և Գան . է . 9 :

տ Ւս . ի . 22 : խե . 12 :

ւ Ի.ովս . թ . 6 :

գ Ւս . ժ . 1 :

ր Սաղ . ժբ . 10 :

ց Ելբ . ա . 7 :

ւ Հ Գնագ . բ . 11 : ղ . 17 :

փ Հոբ . իգ . 7 : ւբ . 4 . 6 : Սաղ . իդ . 2 : ճւգ . 6 : Յ.ող . ա . 4 :

ք Ելն . է . 19 :

օ Ելն . բ . 1 :

ֆ Ելն . բ . 5 :

ձ Հոբ . ւբ . 10 , 11 :

ճ Հոբ . իգ . 10 : Սաղ . ւգ . 7 : Ւսրեմ . ե . 22 :

յ Ելն . թ . 11 . 15 :

ն Սաղ . ճէ . 8 :

շ Ելբեմ . ժ . 13 : ժգ . 32 :

ո Սաղ . կէ . 9 , 10 :

չ Ելն . ա . 29 , 30 : է . 18 : թ . 3 : Սաղ . ճխէ . 8 :

պ Սաղ . ճղ . 25 : ճխէ . 9 : Հոբ . իբ . 5 :

ջ Դատ . ի . 13 : Սաղ . իէ . 5 : Ւ.ոտ . ւ . 6 , 7 :

ռ Ծատ . իգ . 6 :

ս Ռուտ . Ը . 20 :

վ Ելն . ա . 14 :

տ Հոբ . ւբ . 12 :

ր Ւս . իե . 7 :

Digitized by Google

օնտա օրմանըն հէփ ճանավարլարը
21 հարաքէթ էտէրլէր : ¯Կէնճ արս-
լանլար շիքեար իչիւն՝ վէ Ալլահ-
տան թաա՛մլարընը տիւէմէք իչիւն
22 պէօյիւրիւրլէր : Կիւնէչ տօղուն-
ճա՝ ճէմ՛ օլուրլար , վէ ինլէրին-
28 տէ եամթարլար : Ընտէ՛ թա ախ-
շամատէք ¯իչինէ վէ խրզմէթինէ
չզգար :
24 Էնչէրին նէ՞ ա՛զիմ տիր եա՞
Բապպ , ճիւմլէսինի բ՛լմ իլէ եափ-
տըն . եէր սէնին մախլուգաթըն իլէ
25 տօլմուշ տուր : Պու տէննիզ՝ պէօ-
յիւք վէ փէք կէնիշ տիր . օրատա
հիսապսըզ սիւրթիւնէնլէր՝ քիւ-
չիւք իլէ պէօյիւք հայվանլար վար :
26 Օրատա կէմիլէր՝ օնտա օյնամագ
իչիւն եարաթտըղընն ¯Եւեիաեան
27 պաախէ եիւրիւր : ¯Էֆիսի սէնտէն
պէքլէրլէր քի՝ վագթընճա եէմէք-
28 լէրինի վէրէսին : Օնլարա վէրիր-
սին , տէվէլիրլէր . էլինի աչար-
29 սըն , նի՛յմէթ իլէ տօյարլար : Նիւ-
զիւնիւ կիզլէրսին , իզթիրապա
տիւշէրլէր . ²օնլարընն բուհունտու
ալըրսըն , էօլիւրլէր , վէ քէնտի
30 թօփրագլարընա տէօնէրլէր : ¯Րու-
հունու կէօնտէրիրսին , օնլար եա-
րատըլըր . վէ եէրին եիւզիւնիւ
եէննիլէտիրսին :
31 Բապպընն ճէլալի էպէտէն օ-
լա . Բապպ՝ ³իչլէրինտէն մէս-
32 րուր օլա : Նէրէ պագար , վէ օ
⁴տիթրէր . ⁵տաղլարա տօգանըր ,
33 վէ տիւթէրլէր : Նօ՛մրիւմտէ
⁶Բապպա իլահի օգուլյաճաղըմ .
պէն տուրտուգճա՝ Ալլահրմա մէզ-
34 մուր օգուլյաճաղըմ : Օնուն հագ-
գընա թէֆէէքքիւրիւմ թաթը օ-
լաճագ . պէն Բապպտա շաղ օլա-
35 ճաղըմ : ¯Կիւնահքաթարլար եէրտէն
տիւքէննէճէքլէր , վէ ֆաստգլար
եօղ օլաճագլար . եա՞ ճանըմ՝
⁷Բապպա պէրէքէթ օգու . Ալէ-
լուիա :

Ա ՆԱՄԻՒՐ Ա՛Ն

Ալլահ՝ խալգընա էյլիքքեանիլնյէ իչիւն
համա էթմէյէ պիր նասիհաթ , չիւն քի օն-
լարը Մըսըրտան գուրթարմաղա վէ օնլարը
Կանան տիյարընտա իսքեան էթմէյէ Ընբ-
րահամ իլէ ա՛տ քէսիշտի :

1 ¯Բապպա չիւքր էտին , օնուն իս-

ա Հոբ . ԼԲ . 39 : Յովէլ . ա . 20 :
ա Ծն . ֆ . 19 :
վ Ընակ . ֆ . 19 :
պ Հոբ . խա . 1 :
ր Սաղ՛ԱՂ . 25 : Առհ . 15 : Առհ . 9 :
ց Հոր . ԼՓ . 14 , 15 : Սաղ . ՃՄՂ . 4 : Յաղ . ժբ . 7 :
ւ Նա . ԼԲ . 15 : Նզեկ . ԼԷ . 9 :
փ Ծն . ա . 31 :
ք Ընմ . ֆ . 10 :
օ Սաղ . ՃԽՊ . 5 :
ֆ Սաղ . կփ . 4 : ՃՄՂ . 3 :
ա Սաղ . ԼԷ . 38 : Ընակ . բ . 22 :
բ Խա . 1 :

ա Սաղ . ՀՃԼ . 5 . 11 :
գ Սաղ . Ա՛ԲՅ . 37 :
դ Սաղ . ԽԷ . 8 :
ե Սաղ . ՀԷ . 11 :
զ Նա . ԻԿ . 9 :
է Յոե . ա . 72 :
ը Ծն . ԺԷ . 2 : ԻԲ . 16 ; ԼԱ . ԻԿ . 3 : ԻԲ . 13 : Ել . 11 : Յոե . ա . 73 : Նբր . Ղ . 17 :
թ Ծն . ԺՃ . 15 : ԺԵ . 18 :
ժ Ծն . ԼՃ . 30 : Բ Օր . Է . 7 : ԻԿ . 5 :
ի Նբր . ԺԱ . 9 :
լ Ծն . ԼՀ . 9 :

ա Սաղ . ՀՃԼ . 4 , 5 . 11 :
գ Սաղ . Ա՛ԲՅ . 37 :
դ Սաղ . ԽԷ . 8 :
ե Սաղ . ՀԷ . 11 :
զ Նա . ԻԿ . 9 :
է Յոե . ա . 72 :
ը Ծն . ԺԷ . 2 : ԻԲ . 16 ; ԼԱ . ԻԿ . 3 : ԻԲ . 13 : Ել . 11 : Յոե . ա . 73 : Նբր . Ղ . 17 :
թ Ծն . ԺՃ . 15 : ԺԵ . 18 :
ժ Ծն . ԼՃ . 30 : Բ Օր . Է . 7 : ԻԿ . 5 :
ի Նբր . ԺԱ . 9 :
լ Ծն . ԼՀ . 5 .
խ Ծն . ԺԲ . 17 : Ի . 3 . 7
ծ Ծն . ԽՁ . 54 :
կ Յե . ԻԿ . 26 : Նա . գ . 1 : Նզեկ . Ո . 16 :
հ Ծն . ԽՆ . 5 : Ե . 20 :
յ Ծն . ԼՀ . 28 . 36 :
ղ Ծն . ԼԲ . 20 : Ա . 15 :
ճ Ծն . ԽՁ . 25 :
մ Ծն . ԽՁ . 14 :
յ Ծն . ԽՁ . 40 :

Digitized by Google

կիպի պաղեայա , վե իսեթիյարլա-
րընը ա'լիմ էտէ ։
ե ՀԻՆ . խղ . 6 ։
զ Պաշ . հը . 51 , ճղ . 23 ։
է ՀԼ . ա . 7 ։
28 Ընտէն Իսրայէլ Ա՛ըսըրա վար-
տը . վե Յակոբ՝ Ե՛Ռամ տիյա-
24 ըրնտա միւսաֆիր օլտու ։ Ալ Է
"գավմընը ղայէթ իլէ մէյվէտար
գըլտը , վե օնլարը՝ օնլարա սըգ-
լէթ վէրէնլէրտէն գուվվէթլի էյ-
25 լէտի ։ Ե՛Ոնլարըն եիւբէյինի ուէօն-
ուէրտի , քի գավմընտան իքրահ
էտէլէր , գուլլարընա հիլէ տիւ-
26 զէլէր ։ "Պուլոս Ա՛ովսէսի՛ հէմ
Էսէյտիյի Ը՛Հարոնու կէօնտէրտի ։
27 "Օնլարըն արասընտա օնուն ա'-
ճայըզպ իշլէրինի՝ եա'նի Ռամ տի-
յարընտա "մի'ւճիզաթլար էթտի-
լէր ։
28 Ե՛Պարանըզգ կէօնտէրտի , վե
գարանըզգ սլտու . վե "սէօզիւնէ
29 միւխալիֆլէթ էթմէտիլէր ։ Ֆու-
լարընը գանա տէօնտէրտի , վե
30 պալըգլարընը էօլտիւրտիւ ։ Օն-
լարըն տիյարը չօգ գուրպաղըլար
էզգարտը . փատիշահլարընըն իչ
31 օտալարընաուէգ կէլտիլէր ։ "Անօյ-
լէտի , վե տիւրլիւ տիւրլիւ պէօ-
ճէքլէր՝ ճիւմլէ սինօրլարընտա
32 քէհլէլէր կէլտի ։ Տիյարլարընտա
օնլարըն Ֆեաղմուրու եէրինէ տօ-
33 լու՝ աթէշ ալեվլէրի վէրտի ։ Ալ Է
Ֆպաղլարընը Հէմ ինճիր աղաճլա-
րընը վուրտու . վե սինօրլարընըն
34 աղաճլարընը գըրտը ։ Անէօյլէտի ,
վե չէքիրկէլէր՝ Հէմ հիսապսըզ
35 թըրթըրլար կէլտի ։ Ալ Է օնլարըն
տիյարընտա ճիւմլէ օթու եէտի-
լէր . Հէմ թօփրագլարընըն մէյ-
36 վէսինի եէտիլէր ։ Ալ Է Ֆտիյարլա-
րընտա ճիւմլէ իլք տօղուշու՝ Հէփ
"գուվվէթլէրինին իլքինի վուր-
37 տու ։ Ալ Է Բօնլարը կիւմիւշ վէ
ալթուն իլէ չըգարտը . վե սըպթ-
38 լարընտա զայի'ֆ եօղ իտի ։ Օն-
լարըն չըգտըղընտա՝ Ե՛ըսըր շազ
օլտու . զիրա գօրգուլարը՝ օնլարըն
իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի ։
39 Ֆ՝Ընօրհիւ իչինն պուլութ՝ վէ
կէճէտէ ըշըգ վէրմէք իչինն ալթէշ
40 եայտը ։ Ե՛Տիլէտիլէր , վե պըլ-
տըրճին կէթիրտի . վե օնլարը
ղկէօր էքմէյի իլէ տօյուրտու ։
41 Ե՛Փայտը աչտը , վե սուլար ագ-
տըլար . գօրագ եէրլէրտէ ըրմագ
42 կէպէ եիւբիւտիւլէր ։ Ղիրա գու-
լու Ա՛ըրահամա օլան Ըա'զիզ սէօ-
43 զլէրինիւ զիքր էյլէտի ։ Ալ Է գավ-
մընը սիւրիւր իլէ՝ սէչիլմիշլէրինի
44 ալգըշ իլէ չըգարտը ։ Ալ Է օնլարա
Ե՛թայիֆէչլէրին տիյարլարընը վէր-
տի . վե իւմմէթլէրին էմէյինի
45 զապթ էթտիլէր ։ Ֆ՝Կիա քի օնուն
գանուն լարընը սագլայալար , վե
չէրիա'թլէրինի Հըֆզ էտէլէր . Ա՛-
լէլուիա ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ Ճ՛Ղ

Սահիպի Պաղմոսուն ինսանլարա Ելլահա համտ էթմէյէ նասիհաթը ։ 3 Պաղըլարընը սաա'տէթի , վե Սահիպի Պաղմոսուն օնլա-րընն սիւրիւրինէ հիսապսար օլմազա արզուսու ։ 7 Իսրայէլին ա'սը օլմասընընն վե Ելլահըն մէրհամէթինին նազիլէթի ։ 17 Տուա՝ վե համտ ու սէնա ։

1 Ալէլուիա ։ "Պապպա շիւքր էտին , զիրա էյի տիր . զիրա օնուն իւ-
2 նայէթի էպէտի տիր ։ Պապպընն գուտրէթլու իշլէրինի Ե՛քիմ թա'-
3 պիր էտե , օնուն ճիւմլէ համտընը Ե՛քիմ իւ'լան էյլէյէ ։ Ան՝ մուէ-
4 լու հագգը սագլայանլարա , Ֆհէր զէմանտէ Ֆաատագաթ իշլէյէնէ ։
Ընա՞ Պապպ՝ պէնի գավմընա օ-
լան հիւանի բիզանա կէօրէ Ե՛զիքր
5 էյլէ . պէնի՝ խէլասըն իլէ զիյարէթ
էյլէ . Վի սէչիլմիշլէրինին էյլէյի-
նի կէօրէյիմ , սէնին թայիֆէնին
շազլըգը իլէ շազ օլայըմ , սէնին
միրասըն իլէ իֆթիխար էտէյիմ ։
6 Հ՝Պապպալարըմըզ իլէ կիւնահ իշ-
լէտիք , եարամազլըգ էթտիք ,
7 ֆըլգ իշլէտիք ։ Պապպալարըմըզ
Ա՛ընըրտա սէնին մի'ւճիզաթլարընը
անկլամատըլար , բի'նայէթինին չօգ-
լուղունու զիքր էթմէտիլէր , վե
տէնիզին եանընտա՝ Կըզըլ տէնիզ-
8 տե Ե՛ա'սը օլտուլար ։ Ըմմա օնլա-
րը Ե՛քէնտի իսմի խաթրը իշիւն խէ-
լաս էյլէտի քի՝ Ե՛գուտրէթինի
9 պէյան էտե ։ Ալ Է Ֆ՝Կըզըլ տէնի-
զի ազարլատը , վե գուրուտու .
վե օնլարը Է՛էնկինլէրտե՝ չէօլտէ
10 կիպի եիւբիւթտիւ ։ Ալ Է Է՛օնլարը
խասիմ էլինտէն գուրթարտը , վե
օնլարը տիւշմէն էլինտէն խէլաս
11 էյլէտի ։ Ալ Է օնլարա սըգլէթի վէ-
րէնլէրի Է՛սուլար գափլատը . օն-
12 լարտան պիրիսի գալմատը ։ Ֆ՝Օլ-
տեմ օնուն սէօզլէրինէ ինանտը-

ը Ծն . ժե . 18 ։
ի Բ Օր . Է . 10 , 11 ; Հես . ժդ . 7 , ճա . Պաշ . հը . 55 ։
ժ Բ Օր . Ջ . 1 . 40 ; Ղ . 21—25 ։

ա ա Մն ժէ . 34 ։ Պաշ . ճէ . 1 ; ճժը . 1 ; ճչ . 1 ։
բ Պաշ . ի . 5 ։
գ Գոր . իէ . 16 ։ Գաղ . Ղ . 9 ։
դ Պաշ . ժե . 2 ։
ե Պաշ . ճժէ . 132 ։
զ Ղ Լ . իէ . 40 ։ Ծ Թագ . ի . 47 ։ Յան . է . 5 ։
է Ես . ժէ . 11 , 12 ։
ը Ներկ . ի . 14 ։
թ Ես . է . 16 ։
ժ Ես . ժէ . 21 ։ Պաշ . ժը . 15 ։ Ածա . ա . 4 ։
ի Ես . կէ . 11 , 12 , 13 , 14 ։
լ Ես . ժէ . 30 ։
խ Ես . ժէ . 27 , 28 ։ ժե . 5 ։
ծ Ես . ժէ . 31 ։ ժե 1 ։

զ Ծն . ժե . 6 ։
է Պաշ . հը . 51 , ճչ . 23 ։
ը Ես . ա . 7 ։
թ Ես . ա . 8 , ճա ։
ժ Ես . ի . 10 ։ ճ . 12 . 14 ։
ի Ածա . ժչ . 5 . ժէ . 5 ։
լ Ես . է . ի . ճ . ժ . ժա . ժբ ։ Պաշ . հը . 43 , ճա ։
խ Պաշ . ճչ . 33 ։
ծ Պաշ . հը . 45 ։
կ Ես . ճ . 17 . 24 ։ Պաշ . հը . 45 ։
հ Ես . ճ . 23 . 25 ։ Պաշ . հը . 43 ։
ձ Պաշ . հը . 47 ։
ղ Ես . ժ . 4 . 13 , 14 ։ Պաշ . հը . 46 ։
ճ Ես . ժբ . 39 ։ Պաշ . հը . 51 ։
մ Ծն . խթ . 3 ։
յ Ես . ժբ . 35 ։
ն Ես . ժբ . 33 ։
շ Ես . ժէ . 21 ։ Ներեմ . ի . 12 ։
ո Ես . ժդ . 12 , ճա . Պաշ . հը . 18 . 27 ։
չ Պաշ . հը . 24 , 25 ։
պ Ես . ժէ . 6 ։ Ծած . ի . 11 ։ Պաշ . հը . 15 , 16 ։ ա Պար . ժ . 1 ։

Digitized by Google

լար • Համոյնա իլահի օգուտուլար ։
13 Օնուն իշլէրինի [a]թէզ ունուլթուլար • օնուն նասիհաթրնա
14 պագամատրլար ։ Վ[b]է [c]էօլտէ իշլթաՀ ու արզու էթտիլէր • վէ պէեապանտա Ըլլահը սընատրլար ։
15 Վ[d]է [e]օնլարա տիլէտիքլէրինի վէրտի • ամմա Ճանլարընա Ղարըգլըգ կէօնտէրտի ։
16 [f]Էմ օրտուտա [g]Մովսէսի՝ վէ Իապպէրն ա՛զիզի Ընհարոնա հասէտ
17 էթտիլէր ։ [h]Նէր աչըլըպ՝ Իահթանը եուէթտու • վէ Ընթրոն ճիւմ-
18 հիւրիւնիւ էօրթտիւ ։ Վ[i]է օնլարըն Ճէմաա՛թրնտա [j]ահթէչ թուրթուշտու • ֆասրգլարը ա՛լէվ եագտրլար • վէ տէօքմէ փուրթա սէՃմէ
19 տը ։ [k]Որթբէտէ [l]պուզաղու եափտրլար • վէ տէօքմէ փուրթա սէՃմէ
20 գըլտրլար ։ Վ[m]է օնլարըն [n]Ի՛զէթինի օթ եէյէն սրղորլն սուրէթինէ տէ-
21 յիհթիրտիլէր ։ Օնլարըն գուրթարըՃըսը Ըլլահը [o]ունուէթտուլար ՝ քի Ընսրըտա ա՛զամէթլէր՝
22 [p]Ղամ տիյարընտա մի՛ՃՀիգաթլէր՝ Իզգըլ տէնիդտէ հիյապէթլու իշլէր
23 էյլէտի ։ [q]Իամտի էյէր սէչիլմիշի Ընովսէս գըրզընտա՝ օնլարը հէլաք էթմէքտէն զազապրնը տէօնտէրմէք իչիւն օնուն հուզուրունտա տուրմասա իտի ՝ օնլարը հէլաք էտէյիմ տէր իտի ։
24 Վ[r]է Ճարզուլու տիյարը բէտտ էթտիլէր • [s]օնուն սէօզիւնէ ի-
25 Նանմատրլար ։ Վ[t]է [u]չատրըլարընտա մըրըլտանտրլար • Իապպէրն
26 սէօզիւնիւ տինկլէմէտիլէր ։ Վ[v]է Ճօնլար իչիւն էլինի գալտրտը քի՝
27 օնլարը չէօլտէ տիւշիւրէ • [w]Էմ [x]օնլարըն զիւրրիյէթինի թայիֆէ-լէրտէ տիւշիւրէ ՝ վէ օնլարը տիյարարա տաղրտա ։
28 Վ[y]է [z]Հէվեթգովա իլՀագ օլտուլար • վէ էօլիւլէրին գուրպան-
29 լարընը եէտիլէր ։ Վ[a]է ա՛մէլլէրի իլէ Իապպը զազապէ կէթիրտիլէր • վէ արալարընաա թաո՛ւն
30 ՀիւՃիւմ՝ էթտի ։ Վ[b]է [c]փեննհէս տուրուպ հիւքմ էյլէտի • վէ թա-
31 ո՛ւն տինտի ։ Վ[d]է պու օնա տէվը պէ տէվը թա էպէտէտէք [e]սատագամի իչիւն սայրլտը ։
32 Վ[f]է Իապպը Ա՛երիպա սուլարընտա [g]զազապէ կէթիրտիլէր • վէ [h]օնլարտան էօթիւրիւ Ադովսէպ ֆէ-
33 նա օլտու ։ [i]Օ՛իրա օնուն բուՀունու աՃրթտրլար • վէ օ՝ տուտագլարը իլէ պի թէտպիր սէօյլէտի ։
34 [j]Իապպէն օնլարա տէտիյի գավմլէրի
35 [k]Հէլաք էթմէտիլէր ։ [l]Իլլա թայիֆէլէրէ գարըշտրլար • վէ օնլարըն
36 իշլէրինի էօյրէնտիլէր ։ Վ[m]է [n]օնլարըն փուրթլարընա ի՛պատէթ էթտիլէր • վէ [o]օնլարա տուզագ օլտուլար ։
37 Վ[p]է [q]օզուլլարընը Հէմ գրզլարընը
38 [r]Ատիվէրէ գուրպան էթտիլէր ։ Վ[s]է սուչտուզ գան՝ Վանանըն փուրթլարընա գուրպան քէստիքլէրի օզուլլարընըն Հէմ գրզլարընըն գանընը տէօքտիւլէր • վէ [t]Հէր գան
39 իլէ մուրտարլանտը ։ Վ[u]է իշլէրի իլէ [v]մուրտարլանտրլար • վէ ա՛մէլլէրի իլէ [w]զինա էթտիլէր ։
40 Վ[x]է [y]Իապպէն ղազապը գավմընա թուրթուշտու • վէ [z]միրասընը-
41 տան իքրահ էթտի ։ Վ[a]է [b]օնլարը թայիֆէլէրին էլինէ վէրտի • վէ խասիմլէրի օնլարըն իւզէրինէ Հիւ-
42 քիւմէթ սիւրտիւ ։ [c]Էմ տիւշմընլէրի օնլարա զուլմ էթտիլէր • վէ էլլէրի ալէրընտա ալչագլանտրլար ։
43 Օնլարը [d]էօգ ուէֆա՝ գուրթարտը ՝ ամմա օնլար քէնտի թէտպիրլէրի իլէ ա՛սը օլտուլար • վէ եարամազլըգլարընտա էրիտիլէր ։
44 Ըմմա [e]օնլարըն ֆէրեատընը իշլէթտիյինտէ՝ օնլարըն սըգլէթինէ
45 նազար գրլտը ։ Վ[f]է [g]օնլար իչիւն ա՛Հտրընը խաթրընա կէթիրտի • վէ [h]Հ՛ինայէթինին չօգլուզունա կէօրէ
46 [i]նատիմ օլտու ։ Վ[j]է [k]օնլարը Հէվ էսիր էտէնլէրին Հուզուրունտա՝ օնլարա մէրՀամէթ վէրտի ։
47 Ինչ՝ Իապպ Ըլլահըմըզ պիզի [l]խէյաս էյլէ ՝ վէ պիզի թայիֆէլէրտէն տէվիլիր • շէօյլէ քի ա՛զիզ իսմինէ շիւքր էտիպ՝ սէնին Համ-
48 տըն իլէ իֆթիխար էտէլիմ ։ Իսրայէլին Ըլլահը [m]Իապպ՝ էզէլտէն թա էպէտէտէք [n]միւթէապարիք օլսուն • վէ ճիւմլէ գամ՝ Ամին տէսին • Ըլէլուիա ։

ՄԻՆՉՕՄՈՒՐ Ա՛Ն

Ֆիտա օլունմուշլարա՝ օնլարը փէրիշանլըգընաան ՃէմՀ՝ էթտիյի իչիւն Ըլլահա շիւքր էթմէյէ նասիհաթ • [a] Ըլլահըն մուգատէրինին ինանըլար իւզէրինէ պէյան օլմասը ։

[1] ՆէՀ. ժէ. 24 ։ ժԹ. 2։ ժէ. 2։ Սաղ. Հէ. 11 ։
[2] Ելհ. ժա. 4. 33։ Սաղ. Հէ. 18 • ա Սոր. Ֆ. 6։
[3] Ելհ. ժա. 31 ։ Սաղ. Հէ. 29 ։
[4] Նա. Ֆ. 16։
[5] Ելհ. ժԹ. 1, իգ։
[6] Ելհ. ժԹ. 31, 32 ։ բ Օր. ժա. 6։
[7] Ելհ. ժԹ. 35. 46 ։
[8] ՆէՀ. լԲ. 4։
[9] Նբհմ. բ ։ 11։ [a]Ռով. ա. 23 ։
[10] Սաղ. Հէ. 11, 13 ։
[11] Սաղ. Հէ. 51. ճե. 23. 27 ։
[12] ՆէՀ. լԲ. 10, 11. 32 ։ բ Օր. թ. 19. 25. Ֆ. 10։ Նզեկ • ի. 13 ։
[13] բ Օր. է. 2։ Նբհմ. ֆ. 19 ։ Նզեկ • ի. 6 ։
[14] Նբր • գ • 18 ։
[15] Ելհ. ժԹ. 2. 27 ։
[16] Ելհ. ժԹ. 28, իգ։ Սաղ. ղԲ. 11։ Նզեկ. ի. 15։ Նբր. գ. 11. 18 ։
[17] Ել. իզ. 33 ։ Սաղ. [a]Ես. 11։ Եզեկ. ի 23։
[18] Ելհ. իԲ. 2, 3 ։ լա. 16 ։ բ Օր • գ. 3 ։ լԲ. 17։ Ովս թ. 10 Հայտ • բ. 14 ։
[19] Ելհ. իԲ. 7, 8 ։
[20] Ելհ. իԲ. 11, 12, 13։
[21] Ելհ. ի. 3. 13 ։ Սաղ. [a]ճա. 7 ։
[22] Ելհ. ժԹ. 33 ։ Ղե. ժգ. 7։ բ Օր • լԲ. 17 ։ Ա Կո. ժա. 15 ։ Սոր. Ֆ. 20։
[23] Ելհ. ժԹ. 33 ։
[24] Նզեկ. ի. 18. 30. 31։
[25] Ղ. Ել. ժէ. 7։ Ելհ. ժԹ. 39 ։ Նզեկ. ի. 30 ։
[26] Ղ. Ելատ. բ. 18, իգ։ Սաղ. Հէ. 59. 62։
[27] բ Օր. թ. 29 ։
[28] Ղ. Ելատ. բ. 14 ։ Ղ. Եհեմ. թ. 27, իգ։
[29] Ղ. Ելատ. բ. 16 ։ Ղ. Եհեմ. թ. 27 ։ իգ։
[30] Ղ. Ելատ. գ • 9. է. 3. Ը. 7։ Ֆ. 10։ Ղ. Եհեմ. թ. 27, իգ։
[31] Ղ. Ել. ի. 41, 42 ։
[32] Սաղ. ծճ. 1։ կթ. 16։ Նա • կ։ 7։ Ողբ. 4. 32։
[33] Ղ. Ելատ • բ. 18 ։
[34] Ղ. Ելզր. թ. 9։ Նբհմ. խբ. 12 ։
[35] ճ Ա Ն. ժԸ. 35, 36 ։
[36] Սաղ. խա. 13 ։

1 Ապա՝ ի՛նչ էր ինչ ասացեալ էր Տէրն առ Յովնան երկրորդ անգամ՝ եւ ասէ՝ 2 Ա՛ռ զերթ դէպ ի Նինուէ քաղաքն մեծ, եւ քարոզեա՛ ի նմա զքարոզութիւնն զոր ես ասեմ ցքեզ։ 3 Եւ յարեաւ Յովնան եւ գնաց դէպ ի Նինուէ՝ ըստ բանի Տեառն։ Եւ Նինուէ քաղաքն էր մեծ Աստուծոյ՝ ճանապարհ երից աւուրց։ 4 Եւ սկսաւ Յովնան մտանել ի քաղաքն ճանապարհ մի աւուր, եւ քարոզեաց եւ ասէ՝ Եւս քառասուն աւուր, եւ Նինուէ կործանեալ լինի։ 5 Եւ հաւատացին արք Նինուէացիք Աստուծոյ, եւ կոչեցին պահս, եւ զգեցան քուրձս՝ ի մեծաց մինչեւ ցփոքունս նոցա։ 6 Եւ եհաս բանն առ թագաւորն Նինուէացւոց, եւ յարոյց ի գահոյից իւրոց, եւ արկ զպատմուճանն իւր յինքենէ, եւ ծածկեցաւ քուրձս, եւ նստաւ ի մոխրի։ 7 Եւ կոչեաց եւ ասաց ի Նինուէ՝ ըստ հրամանի թագաւորին եւ մեծամեծացն նորա՝ եւ ասէ՝ Արք եւ անասունք, արջառ եւ ոչխար մի՛ համտեսցեն ինչ, մի՛ արածեսցեն եւ ջուր մի՛ արբցեն։ 8 Եւ ծածկեսցին քուրձս արք եւ անասունք, եւ կոչեսցեն առ Աստուած ի բարձրութենէ, եւ դարձցին արք յերկից ճանապարհաց իւրեանց, եւ ի չարեաց որ ի ձեռս իւրեանց է։ 9 Ո՞ գիտէ եւ դարձցի Աստուած եւ ապաշխարեսցէ, եւ դարձցի ի բարկութենէ սրտի իւրոյ, եւ մի՛ կորիցուք։ 10 Եւ ետես Աստուած զգործս նոցա, զի դարձան ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ ապաշխարեաց Աստուած զչարիսն զոր ասաց առնել նոցա, եւ ոչ արար։

1 Եւ նեղեցաւ Յովնան նեղութեամբ մեծաւ, եւ բարկացաւ։ 2 Եւ աղաչեաց առ Տէր եւ ասէ՝ Ո՛հ, Տէր, ո՞չ այդ էր բանն իմ՝ մինչդեռ էի յերկրի իմում, վասն որոյ նախեցի փախչել յԹարսիս, զի գիտէի եթէ դու Աստուած ողորմած եւ գթած ես, երկայնմտութեամբ եւ բազում ողորմութեամբ, եւ դարձեալ ապաշխարես ի չարեացն։ 3 Եւ արդ, Տէր, առ զանձն իմ ի նոցանէ, զի լաւ է ինձ մեռանել քան զկեանս։ 4 Եւ ասէ Տէր՝ Եթէ բարկացեալ ես դու, [1]ո՞չ։ 5 Եւ ել Յովնան յաղագաքաղաքէն, եւ նստաւ յարեւելից կողմանց քաղաքին, եւ արար անդ իւր տաղաւար, եւ նստաւ ընդ նմին ի հովանեաւ, մինչեւ տեսցէ զինչ եղիցի քաղաքին։ 6 Եւ պատրաստեաց Տէր Աստուած ճակնդեղ, եւ ել ի վերայ գլխոյ Յովնանու, լինել հովանի ստուերի ի վերայ գլխոյ նորա, հանգուցանել զնա յանձինս իւրում։ Եւ ուրախացաւ Յովնան ի ճակնդեղն ուրախութեամբ մեծաւ։ 7 Եւ պատրաստեաց Աստուած որդ ընդ առաւօտն ընդ հետ աւուրն, եւ եկեր զճակնդեղն, եւ չորացաւ։ 8 Եւ եղեւ յետ արեւագալին, եւ պատրաստեաց Աստուած հողմ հարաւոյ տաք, եւ եհար արեգակն ի գլուխ Յովնանու, եւ տկարացաւ, եւ խնդրեաց զանձն իւր մեռանել, եւ ասէ՝ Լաւ է ինձ մեռանել քան զկեանս։ 9 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՅովնան՝ Եթէ բարկացեալ ես դու, [2]ո՞չ վասն ճակնդեղին։ Եւ ասէ՝ Բարկացեալ եմ ես մինչեւ ցմահ։ 10 Եւ ասէ Տէր՝ Դու ողորմեցար ի ճակնդեղն, յորում ոչ վաստակեցար, եւ ոչ սնուցեր զնա, որ որդւոյ գիշերի եղեւ, եւ որդւոյ գիշերի կորեաւ։ 11 Եւ ես ո՞չ ողորմեցայց Նինուէ քաղաքի մեծի, յորում կան աւելի քան զհարիւր եւ քսան հազար մարդիկ, որ ոչ գիտեն զաջ եւ զձախ իւրեանց, եւ անասունք բազումք։

1 Եւ եղեւ բանն Տեառն առ Յովնան երկրորդ անգամ՝ եւ ասէ՝ 2 Ա՛ռ զերթ դէպ ի Նինուէ քաղաքն մեծ, եւ քարոզեա՛ ի նմա զքարոզութիւնն զոր ես ասեմ ցքեզ։ 3 Եւ յարեաւ Յովնան եւ գնաց դէպ ի Նինուէ՝ ըստ բանի Տեառն։ Եւ Նինուէ քաղաքն էր մեծ Աստուծոյ՝ ճանապարհ երից աւուրց։ 4 Եւ սկսաւ Յովնան մտանել ի քաղաքն ճանապարհ մի աւուր, եւ քարոզեաց եւ ասէ՝ Եւս քառասուն աւուր, եւ Նինուէ կործանեալ լինի։ 5 Եւ հաւատացին արք Նինուէացիք Աստուծոյ, եւ կոչեցին պահս, եւ զգեցան քուրձս՝ ի մեծաց մինչեւ ցփոքունս նոցա։ 6 Եւ եհաս բանն առ թագաւորն Նինուէացւոց, եւ յարոյց ի գահոյից իւրոց, եւ արկ զպատմուճանն իւր յինքենէ, եւ ծածկեցաւ քուրձս, եւ նստաւ ի մոխրի։ 7 Եւ կոչեաց եւ ասաց ի Նինուէ՝ ըստ հրամանի թագաւորին եւ մեծամեծացն նորա՝ եւ ասէ՝ Արք եւ անասունք, արջառ եւ ոչխար մի՛ համտեսցեն ինչ, մի՛ արածեսցեն եւ ջուր մի՛ արբցեն։ 8 Եւ ծածկեսցին քուրձս արք եւ անասունք, եւ կոչեսցեն առ Աստուած ի բարձրութենէ, եւ դարձցին արք յերկից ճանապարհաց իւրեանց, եւ ի չարեաց որ ի ձեռս իւրեանց է։ 9 Ո՞ գիտէ եւ դարձցի Աստուած եւ ապաշխարեսցէ, եւ դարձցի ի բարկութենէ սրտի իւրոյ, եւ մի՛ կորիցուք։ 10 Եւ ետես Աստուած զգործս նոցա, զի դարձան ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ ապաշխարեաց Աստուած զչարիսն զոր ասաց առնել նոցա, եւ ոչ արար։

1 Եւ նեղեցաւ Յովնան նեղութեամբ մեծաւ, եւ բարկացաւ։ 2 Եւ աղաչեաց առ Տէր եւ ասէ՝ Ո՛հ, Տէր, ո՞չ այդ էր բանն իմ՝ մինչդեռ էի յերկրի իմում, վասն որոյ նախեցի փախչել յԹարսիս, զի գիտէի եթէ դու Աստուած ողորմած եւ գթած ես, երկայնմտութեամբ եւ բազում ողորմութեամբ, եւ դարձեալ ապաշխարես ի չարեացն։ 3 Եւ արդ, Տէր, առ զանձն իմ ի նոցանէ, զի լաւ է ինձ մեռանել քան զկեանս։ 4 Եւ ասէ Տէր՝ Եթէ բարկացեալ ես դու, [1]ո՞չ։ 5 Եւ ել Յովնան յաղագաքաղաքէն, եւ նստաւ յարեւելից կողմանց քաղաքին, եւ արար անդ իւր տաղաւար, եւ նստաւ ընդ նմին ի հովանեաւ, մինչեւ տեսցէ զինչ եղիցի քաղաքին։ 6 Եւ պատրաստեաց Տէր Աստուած ճակնդեղ, եւ ել ի վերայ գլխոյ Յովնանու, լինել հովանի ստուերի ի վերայ գլխոյ նորա, հանգուցանել զնա յանձինս իւրում։ Եւ ուրախացաւ Յովնան ի ճակնդեղն ուրախութեամբ մեծաւ։ 7 Եւ պատրաստեաց Աստուած որդ ընդ առաւօտն ընդ հետ աւուրն, եւ եկեր զճակնդեղն, եւ չորացաւ։ 8 Եւ եղեւ յետ արեւագալին, եւ պատրաստեաց Աստուած հողմ հարաւոյ տաք, եւ եհար արեգակն ի գլուխ Յովնանու, եւ տկարացաւ, եւ խնդրեաց զանձն իւր մեռանել, եւ ասէ՝ Լաւ է ինձ մեռանել քան զկեանս։ 9 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՅովնան՝ Եթէ բարկացեալ ես դու, [2]ո՞չ վասն ճակնդեղին։ Եւ ասէ՝ Բարկացեալ եմ ես մինչեւ ցմահ։ 10 Եւ ասէ Տէր՝ Դու ողորմեցար ի ճակնդեղն, յորում ոչ վաստակեցար, եւ ոչ սնուցեր զնա, որ որդւոյ գիշերի եղեւ, եւ որդւոյ գիշերի կորեաւ։ 11 Եւ ես ո՞չ ողորմեցայց Նինուէ քաղաքի մեծի, յորում կան աւելի քան զհարիւր եւ քսան հազար մարդիկ, որ ոչ գիտեն զաջ եւ զձախ իւրեանց, եւ անասունք բազումք։

ա Աղ. Ա՛զ. 1։ Ա՛ժ. 1։ Ա՛զ. 1։
բ Աղ. Ա՛ժ. 68։ Առ. Ժ. 17։
գ Աղ. Ա՛զ. 10։
դ Աղ. Ա՛զ. 47։ Ես. խե. 5, 6։ Երեմ. խ. 18։ Լա. 3. 10. Նա. Ա՛զ. 4. Լ. 27, 28։
ե Ա՛Օր. Լ. 10։
զ Իս. 8. 10։
է Իս. 13. 21։ Աղ. Ե. 15։ Ովս. Ե. 15։
ը Ելք. 21։
թ Իս. 15. 31. 31։
ժ Աղ. Լ՛ի. 10։ Ա՛ղե. 53։
ի Ա՛ղե. 79։
լ Հեր. Լ՛Ը. 8։
խ Ողբ. Ե. 42։
ծ Աղ. Հգ. 24։ Ժ՛ե. 24։ Ա՛ղե. Ե. 30։ Ա՛որ. Ե. 27։
կ Աղ. Ի՛Ե. 11։ Ես. կդ. 5։
հ Իս. 6. 19. 28։
ձ Աղ. Կ՛Ը. 6։ Ա՛ՂԸ. 7։ Ա՛որ. Ժ. 7, ԼՀ։ Ժ՛Ղ. 26, ԼՀ։
ղ Իս. 8. 21. 31։
ճ Ես. խԵ. 2։
մ Ողբ. Գ. 39։
յ Հեր. Լ՛Է. 30։
ն Հեր. Լ՛Է. 22։ Աղ. Ե. 13։ ՀԸ. 3։
շ Իս. 6. 13. 28։

սրգընթերլարընտան գուրթարտը։ 20 Եւ Էօզիւնիւ կէօնտէրիպ՝ օնլարա Ընշիֆա վէրիր, վէ օնլարը հէլաքլէրինտէն գուրթարըր։ 21 Ապա՝ ի՛նչէթի իչիւն վէ ատէմ օղուլլարընա մի՛ւճիզաթլարը իչիւն 22 Ընշիւքր էթսինլէր։ Վ՚էնշիւքր գուրպանլարը պօղազլայըպ՝ օնուն իշլէրինի ալգըշ իլէ նագլ էթսինլէր։ 23 Կէմիլէր իլէ տէնիզէ էնէնլէր՝ 24 Չօգ սուլարտա իշ կէօրէնլէր՝ օնլար Ապային իչլէրինի վէ օնուն էնկինտէ ա՛ճայըպլարընը կէօրիւրլէր։ 25 Օ՚իրա սէօյլէր, վէ Վգաստղաղա եէլի գալտըրըր, վէ պէնի- 26 Ին տալղալարը եիւքսէլիր։ Կէօյէ չըգարլար, տէրինէ էնէրլէր. Օն- 27 լարըն ճանը տէրտտէն էրիր։ Կէրխօշ կիպի սալլանըրլար, վէ չալգանըրլար. վէ հէպ ի՛լմէրի եուս- 28 տուրուբ։ Վ՚էնշիւքէ կէլտիքլէրինտէ՝ Ապային Ֆէրեատ էտէրլէր, վէ օնլարը սրգընթերլա- 29 րընտան չըգարըր։ Ցկասըղայը լիմանլըղա տէօնտէրիր. վէ տալ- 30 ղալարը տինէր։ Վ՚էնշիւքր թահաթ օլտուգլարընա շաղ օլուրլար. վէ օնլարը արզուլէտիքլէրի լիմանա իլէտիր։ 31 Ապային ի՛նչէթի իչիւն վէ ատէմ օղուլլարընա մի՛ւճիզաթլարը 32 իչիւն Շիւքր էթսինլէր. Վ՚էնշիւքր գավմ ճէմի՛յէթինտէ օնա թա՛զիմ էթսինլէր. վէ իսթիխարլար մէճլիսինտէ օնա շիւքր էթսինլէր։ 33 Ըրմագլարը չէօլէ՝ վէ սուլար փունկարլարընը սուսուզ եէրէ՝ 34 մէյվէտար եէրի օնտա սաքին օ- լանլարըն եարամաղլըղը իչիւն 35 Թուզլայա տէօնտէրիր։ Ձէօլիւ սուլար կէօլիւնէ՝ վէ գուրագ եէ- րի սուլար փունկարլարընա տէօն- 36 տէրիր։ Վ՚էնշ ճճլարը օթատա սա- քին էթտիրիր. վէ մէքեան էտէ- 37 ճէք շէհր գուրարլար։ Վ՚էնշ թար- լալար էգերլէր, հէմ պաղլար տի- քէրլէր. վէ մէյվէ մահսուլու է- 38 տինիրլէր։ Վ՚էնշ Օնլարը պէրէ- քէթլէր, վէ Ղայէթ իլէ չօղալըր- լար. հէմ տավարլարընը ազալթ- 39 մազ։ Լաքին զուլմտան՝ տէրտտէն՝ վէ գասավէթտէն Ազալըրլար վէ 40 չէօքերլէր։ Պէյլէր իւզերինէ Տա՛- յրզ տէօքէր. վէ օնլարը՝ եօլու-

---

ա Ելք. Ի՛զ. 4, 5։ Աղ. Ա՛ղե. 15. 18։ Առ. Ը. 8։
բ Աղ. Շ. 3։ Ա՛ղ. 3։
գ Հեր. Լ՛Ե. 28. 30։ Աղ. Շ. 3։ Ելք. 15։ Ծգ. 13։ Ա՛ղ. 4։
դ Իս. 8. 15. 31։
ե Լ՛Ա. Ե. 12։ Աղ. Ե. 14։ Ա՛ժգ. 17։ Երեր. Ժ՛Ե. 15։
զ Աղ. Ի՛. 11։ Հգ. 28։ Ա՛ժ. 17։
է Հոզն. Ա՛. 4։
ը Աղ. Իգ. 14։ Ա՛Ի. 28։ Նաա. Ե. 10։
թ Իս. 6. 13. 19։
ժ Աղ. Ձի. 9։ Առ. Ի. 26։

ի Իս. 8. 15. 31։
լ Աղ. Իգ. 23. 25։ Ա՛ժա. 1։
խ Ել Յոզ. 1. 7։
ծ Հոն. Ժ՛Ե. 10։ Ժ՛Ը. 3։ Ժ՛Ի. 25։
կ Աղ. Ա՛ժ՛Ը. 8։ Իս. խա։ 18։
հ Հոն. Ժ՛Ե. 2։ Ժ՛Ե. 16. 20։
ձ Լ՛Ա. Ա՛. 7։
ղ Ել Յոզ. 2. 32։
ճ Հեր. Ժ՛Ե. 31. 24։

Digitized by Google

գուվվէթը պուլաճաղըզ. վէ օ՝ խասիմէրիմիզի չիյնէյէճէք տիր։

ՄԻՆՉԱՒՈՒՐ ՃԺԹ

Սահիպի Սաղմոսուն պուհրեան էութին տիւշմընէրինուն թէշէքքիսի, 6 վէ Ընէահէն հիւքմիւ ա՛զապը իւզերէրինէ կելին ոէյին առա՛ը։ 22 Օնուն եարտըմ թալապ էթ-մէսի, 30 վէ թէշէքքիւր էթմէյի վա՛ը։

Մուսիգար պաշը իչին Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ե՞ահ համտըմըն Ընէահը՝ սիւ-
2 քիւթ էթմէ։ Ո՞իրա իւզերիմէ
ֆասըգ աղըզ վէ հիլէպազ աղըզ
աչտըըար. ա՛էյհիմէ եալանճը տիւ
3իւէ սէօյէտիւէր։ Էմ մէքքուհ
սէօզէր իւէ էթրաֆըմըզ ալտըըար.
վէ ըպիւա սէպէպ պէնիմ իւէ ճէնք
4էթտիւէր։ Մուհապպէթիմ պէ-
տէւինէ՝ պանա խուսուսմէթ էտեր-
էէր. պէն իսէ նիյազ էոփէր իմ.
5էմ պանա էէյիւթ պէտէւինէ
քէմինք՝ վէ մուհապպէթիմէ պէ-
տէւ իքրահէըգ վէրիրէր։
6 Օնուն իւզերինէ պիր ֆասըգ
քիմսէ նասպ էյիէ. վէ օնուն սաղ
7եանընտա ըշէյթան տուրսուն։ Օ-
նուն չէրաա՛թը կէօրիւտիւքտէ՝
գապահաթը չըգսըն. վէ ըտուա՛-
8սը կիւնահա տէօնսիւն։ Օնուն
կիւնէրի ազ օլսուն. Ընազարէ-
9թինի զայրիսի ալսըն։ Ըօղուէլսըը
էօքսիզ՝ վէ գարըսը տուէ օլսուն։
10էմ օնուն օղուէլսըը՝ պիւքիւէլ-
յէ ավարա կէզիպ տիւէնսինէր. վէ
քէնտի վիրանէէրինտէն ախ-բի-փ-
11էնէթ ըզզի արասընէար։ էէփ վա-
րիյէթինի ըմուա՛մէէճի գափսըն.
վէ էմէյինի հապանճըէար եաղմա-
12լսըն։ Օնա ի՛նայէթ էտէն օլմա-
սըն. վէ էօքսիւզէրինէ մէքհամէթ
13էտէն օլմասըն։ Ըօնուն զիւրրիյէթի
քէսիլսին. ասընկրաքի տէվրտէ ըատ.
14էսը մահվ օլսուն։ Ըպապաէսրընըն
եարամազ էօղը Թապպըն ի՛նտինտէ
զիքը օլսուն. վէ անասընըն կիւս-
15նահը ըմահվ օլմասըն. Տայիմա
Թապպըն հուզուրունտա օէսուն.
վէ ըօնէարըն զիքրինի եէրտէն քէս-
16սին։ Ձիւն քի ի՛նայէթ էթմէյի
խասիմէրինա գօմատը. իէսս ֆագիր
վէ եօխսուէ քիմսէյի վէ ըեիւբէյի

ա Սաղ. ձգ. 1։

բ Սաղ. ճէ. 7։ կթ. 4։ Ցօհ. ժէ. 25։

գ Սաղ. ճէ. 7։ Ցօհ. ժէ. 25։

դ Սաղ. ճէ. 12։ ՃԷ. 25։

ե Ծն. Զ. 3։

զ Ծն. Ը. 21։

է Սաղ. ճէ. 1։

ը Սաղ. ճէ. 7։

թ Սաղ. ճէ. 8–11։

ժ Սաղ. ճէ. 5. 11։

ի Սաղ. Կ. 5, ՃԱ։

լ Սաղ. Կ. 13։

ՄԻՆՉԱՒՈՒՐ ՃԺ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընէահ համո էթմէյէ նիյէթի, 5 օնուն Ընէահըն վա՛տընը խաթ-բընա կէթիրմէսի, 10 վէ օնուն եարտըմընա ի՛թիմատը։

Դաւիթին իւահի Մէզմուրու։

1 Ե՞իւբէյիմ հաղըր տըը՝ եա՛ Ընէ-
ահ. տէրուննիմ իւէ տախի ի-
2ահ վէ մէզմուր օգուչայըմ։ Ի՞ու-
յան եա՛ սանթուր վէ թանպուր.
3էրքէն ուչանայըմ։ Ինա՛ Թապպ՝
սէնի գաւմէրտէ մէտհ էտէճէյիմ.
վէ իւմմէթէէրտէ սանա մէզմուր
4օգուչաճաղըմ։ Ո՞իրա ի՛նայէթին
կէօքէէրտէն՝ վէ կէրչէքէիյին պու-
5ըրնտէն իւզերինէ եիւճէէէն՝ եա՛
Ընէահ. վէ ճէէաէին պիւթիւն եէ-
6րին իւզերինտէ օէսուն։ Ըէվկիւ-
էիւէէրին ղուրթուէսունէար տէյիւ՝
սաղ էէին իւէ խէէաս գըէ՝ վէ պի-
զէ ճէվապ վէր։
7 Ընէահ ա՛զիզիյի իւէ սէօյէէ-
տի. մէսուր օէաճաղըմ՝ Այիւքէմի
թագսիմ էտէճէյիմ՝ վէ Ադկուէթ
8վատիսինի էօղ չէճէյիմ. Դաղաադ
պէնիմ՝ Ամանասէ պէնիմ տիր՝ վէ
Նփրեմ պաշըմընն գուվվէթի տիր.
էՅուդա գանուն պաղաայըճըմ տըը.
9Ա՛ոաբ եայգանմամընն էէյէնի տիր.
Նդոմմուն իւզերինէ փապուճումու
աթաճաղըմ. Փղշտըըարընն իւզե-
րինէ ալաղշ էտէճէյիմ.
10 Պէնի հիսարըը չէհրե էքի՛մ
կէօթիւրիւր. պէնի Նդոմմատէք
11քի՛մ իւէտիր։ Այէն տէյի՛ըմի՝ եա՛
Ընէահ՝ էէ պիզի բէտտ էյէէտին՝
վէ ա՛սքէրէէրիմիզ իւէ չըգմազսընը՝
12եա՛ Ընէահ։ Պիզէ սըղչէթտէն
եարտըմ վէր. զիքրա ատէմին խէ-
13էասը պաթըը տըը։ էԸէահ իւէ

ա Սաղ. Կ. 9։

բ Սաղ. Կ. 5։ ՃԱ։

գ Սաղ. Կ. 6։ Ցօհ. Ժ. 34։

դ Սաղ. Կ. 7։

ե Սաղ. Կ. 8։

զ Սաղ. Կ. 9։

է Սաղ. Կ. 10։

ը Ծն. խթ. 10։

թ Սաղ. Կ. 9։

ժ Սաղ. Կ. 10։

ի Սաղ. Կ. 11։ Ընահ. Ժ. 11։ Հռոմ. գ. 19։

լ Սաղ. կգ. 9։ Ներեմ. թ. 12։ Ովս. ժէ. 9։

Digitized by Google

գըրըլմըշը էօլտիւրմէյէ գօվալատը։
17 Էմ ՙպէտ տուա՛յը սէվտի, վէ
օնա օղրասըն. վէ խայր տուա՛տան
խօշլանմատը, վէ օնտան իրագ օլ-
18 սուն։ Վէ պէտ տուա՛յը քէնտի-
նէ էավապ կիպի կիյինսին տէ՝ ՙսու
կիպի օնուն տէրուննինէ վէ եաղ
19 կիպի քէմիքլէրինէ կիրսին. Օնա՝
էօրթիւնէճէք գաֆթան վէ տայիմա
գուշանաճագ գուշագ կիպի օլ-
20 սուն։ Լյասիմլէրիմին՝ վէ ճանըմըն
ա՛լէյհինէ քէմ սեօյլէյինլէրին ճէ-
զասը Թապպաոան պուռ տուր։
21 Լաքին սէն՝ եա՛ Լյֆենտիմ
Թապպ իսմին խաթրը իչիւն պէնիմ
հագգըմա իճրա գըլ. ի՛նայէթին
էյի օլտուղու իչիւն՝ պէնի խէլաս
22 էյլէ։ Օ՛իրա պէն ֆագիր վէ
եօխսուլ ում՛, վէ տէրունիմտէ
3 Սաղ. ջբ. 23 նիւրէյիմ եաբալանմըշ տըր։ Ու-
11։ Ճեթ. 4։ զանմըշ կեօկէ կիպի կէչէրիմ. չէ-
24 քիրկէ կիպի սիլքինիրիմ։ Ղիզլե-
Ե Նբր. ժբ. րիմ ուրուճատան զայի՛ֆլէնտի. վէ
12։ թէնիմ սէմիզ լիքտէն զապունլան-
6 Սաղ. իբ. 25 տը։ Վ է պէն ՙօնլարա հագա-
6, 7։ րէթ օլտուա՛մ. պէնի կէօրիւնճէ՝
7 Մատ. իէ. ՙպաշլարընը սալլարլար։
39։ 26 Նա՛ Ղլլահըմ Թապպ՛ պանա
եարտըմ էյլէ. ի՛նայէթինէ կէօրէ
27 պէնի գուրթար։ Վ է պու՛ սէնին
էլճին օլտուղունու պիլսինլէր. եա՛
Թապպ՛ պունու սէն իճրա էյլէ-
Յ Ք Հոագ. 28 տին։ ՙՕնլար պէտ տուա՛ եթ-
ժզ. 11, 13։ սինլէր, ամմա սէն պէրէքէթի վէր.
օնլար գալգընճա՛ ուխթանաճագ-
Ն Նա. կ. 14։ լար, ամմա ՙգուրուն չազ օլա-
Ե Սաղ. լէ. 29 ճագ։ Ղ՝ասիմլէրիմ բէզալէթի կի-
26։ ճէբ. 18։ յինէճէքլէր, վէ ա՛յրպլարընը
Ա Սաղ. լէ. գաֆթան կիպի պիւրիւնէճէքլէր։
18, Ամ՛ա. 1։ 30 Ղղզմ իլէ Թապպը զայէթ իլէ
Է Սաղ. ժզ. մէտհ էտէճէյիմ. վէ ՙէօգլարըն
8։ հգ. 23։ արասընտա օնա համտ էտէճէյիմ։
ՃՀ. 5։ ՃԹա. 31 Ձիւն քի Ւֆագիրին սաղ եանընտա
5։ տուրուր քի՝ օնուն ճանընը հիւքմ
էտէնլէրտէն գուրթարա։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ Հ՛ԺԸ

Մեսիանըն փառիշհլըզը, և վէ քեահինլի-
յի, Տ վէ զաքէրլէրէն։

Դաւիթին Ա՛էզմուրու։

1 ՙԵհովա՝ Լյֆենտիմէ տէտի քի՝
Աաղըմտա օթուր, թա տիւշ-

մէնլէրինի՝ սէնին այագլարընա պա-
2 սամագ գօյանատէք։ Ա՛էնին գուվ-
վէթինին ա՛սասընը՝ Թապպ Աիօն-
տան կէօնտէրէճէք. տիւշմէնլէրի-
նին օրթասընտա հիւքիւմէթ սիւր։
3 Ա՛էնին գուվվէթինին կիւնիւնտէ՝
ՖգաւմընՀ չինկ սապահտան տա՛զիզ
զինէթլէր իլէ փէնոքլէրինէ իրա-
տէթ իլէ սունաճագլար. սէնին
կէնճլիյինին չիհի սէնտէ տիր։
4 Թապպ եէմին էթտի, վէ տնատիմ
օլմազ. Հ՛Աէն Ա՛նլքիսեդիկ թեր-
թիպինճէ էպէտէն քեահին սին։
5 Լյֆենտիմ Ուսէնին սաղընտա տըր.
Էղազապընըն կիւնիւնտէ փատի-
6 շահլար գըրտը։ Թայիֆէլէրտե
չէրաա՛թ կէօրէճէք. լէշլէր իլէ
տօլտուրտու. չօգ եէր իւզէրինէ
7 Էպաշ օլանը էզտի։ Ղ՝նօլտա՝ չայ-
տան իչէճէք. ՚օնտան էօթիւրիւ
պաշ գալտըրաճագ։

ՄԻՆՉԱՄԻՒՐ Հ՛ԺԸ

Ամհպի Աաղմոսուն՝ Ա՛լահա ա՛ձայըպ ա՛-
մէլէրի իչիւն թեչէնքքիւր եթմէյէ ինսանլա-
րա նասիհաթը։ 10 Ա՛լլահըն գօրգուսու՝ իւ-
մին իպթիհասը օլտուղու։

1 Ա՛լլահուիա։ Պիւթիւն եիւրէքտէն՝
տօղրուլարըն մէճլիսինտէ վէ
ճէմաա՛թտա ՙԹապպը մէտհ էտէ-
2 ճէյիմ։ ՀԹապպըն իշլէրի ա՛զիմ
տիր. օնլարտան հէփ խօշլանան-
3 լար՝ օնլարը Հարարլար։ Օնուն
ա՛մէլի ՙճէհլիլ ու զիյնէթլի տիր.
վէ սաւտագլամը էպէտէն գայիմ
4 տիր։ Ա՛ի՛ւճիզաթլարընը զիքր օ-
լունուբ էյլէտի. Հ՛Թապպ բահիմ
5 վէ լաթիֆ տիր։ Օնտան գօրգան-
լարա Ուչիքսար վէբտի. ա՛հտընը
6 էպէտէն զիքր էտէր։ Գաւմընա
ա՛մէլլէրինին գուվվէթինի պէյան
էյլէտի քի՝ օնլարա թայիֆէլէրին
7 միրասընը վէրէ։ Լյլէրինին ա՛մէլ-
լէրի Հ՛սագիգաթի վէ շէրիա՛թի տըր.
Հօնունն հէփ թէնապիհլէրի հագ
8 տըր. Ղ՝Տէվլէրճէ էպէտէն սա-
պիթ տիրլէր. օնլար Ժհագիգաթի
վէ տօղրուլուգ իլէ եափըլմըշ։
9 Գաւմընա Հ՛քիտա կէօնտէրտի.
ա՛հտընը էպէտի օլմազա էմր էթ-
տի. օնուն իսմի Նա՛զիլ վէ հիյ-
10 պէթլի տիր։ Հ՛Ի՛լմին պաշը՝ Թապպ
գօրգուսու տուր. օնլարը ճիւմլէ

Ա Նռակ. ժէ. 14։ Նզեկ. լէ. 6։
Հ Հօռ. է. 22։

Բ Գատ. է. 2։
Գ Սաղ. ղէ. 9։
Տ Հօռ. իէ. 19։
Ե Նբր. է. 6։ Ջ. 20։ է. 17. 21։ Պա՛ճ՝ Օ՛ւսք. Գ. 13։
Զ Սաղ. ժչ. 8։
Է Սաղ. բ. 5. 12։ Ղռով. բ. 5։ Հայտ. ժ՝. 18։
Ը Սաղ. կձ. 21։ Ա՛մբ. ճ. 13։
Ղ Գատ. է. 5, 6։
Ժ Ղատ. ժբ. 12։

ա Սաղ. լէ. 18։ Ճէթ. 5։ ՃԷ. 33։ Ճէթ. 30։ ՃԹէթ. 1։
Բ Հօր. ղԷ. ղէթ. ԽՀ. ԽՀ։ Սաղ. ղբ. 5։ ՃղԹ. 1Ե։ Հայտ. ժԷ. 3։
Գ Սաղ. ՃԹէ. 5։
Դ Սաղ. ՃԹէ. 4, 5. 10։
Ե Սաղ. ձչ. 5։ Ճչ. 8։
Զ Սաղ. Ջ. 26. 33։
Է Հայտ. ժԷ. 3։
Ը Սաղ. ժէ. 7։
Ղ Նա. Ք. 8։ Մատ. է. 18։
Ժ Սաղ. ժէ. 9։ Հայտ. ժԷ. 3։
ի Սատ. Ա. 21։ Հռ. Ա. 68։
ւ Ղռ. ա. 49։
ի Ի Օր. Ճ. 6։ Հօր. իէ. 28։ Նռակ. Ա. 7։ Ի. 10։ Յոզ. ժբ. 13։

Digitized by Google

վէ եբրտէ օլանը կէօրմէյէ թէնէզ-
7 զիւլ էտէը ։ ըՅիագիրի թօփրագ-
տան գալտըրան՝ եօխսուլու ֆըշ-
8 գըտան եիւճէլտէն օ տուր ։ Վի
պէյլէր իլէ՝ գավմընըն պէյլէրի
9 իլէ բօթուրտա ։ Նէվին գըսըր գա-
րըսընը՝ շաղ օլմուշ էվլատ անասը
իպքեան էտէն օ տուր ։ Ըլէլուիա ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՀԱԻՊ

Սահիպի Սաղմոսն՝ Ըլլահըն Իսրայէլէ գըլ-
տըղը ա՛զիմ ա՛մէլէրինի թագրիր էթմէսի ։

1 ՙԻսրայէլ Մ՚ըսըրտան՝ Յակոբ է-
վի բԵատ տիւլի գավմտան չըգ-
2 տըգտա , գՅուդա օնուն Մ՚ագ-
տէսէի՝ Իսրայէլ օնուն հիւքիւ-
3 մէթի օլտու ։ ᵀՏէնիզ կէօրտիւ ,
վէ գաչտը ։ ᵇՅորդանան կէրիյէ
4 տէօնտիւ ։ ᵉՏաղլար գօչլար կիպի՝
պայըրլար գօյուն եավրուլարը կի-
պի սըչրատըլար ։
5 ᵈԱնա նէ՞ օլտու եա՛ տէնիզ՝
քի գաչտըն , եա՛ Յորդանան՝ քի
6 կէրիյէ տէօնտիւն , եա՛ տաղլար
քի գօչլար կիպի՝ եա՛ պայըրլար քի
գօյուն եավրուլարը կիպի սըչրա-
տըրըզ ։
7 Նա՛ եէր՝ Բապպըն հուզուրուն-
տան՝ Յակոբ Ըլլահընըն հուզու-
8 րունտան տիթրէ ։ ըԳայայը սու-
լար կէօլիւնէ՝ չագմագ թաշընը
սուլար փունկարընա տէօնտէրէն
օ տուր ։

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՀԱԻՆ

Ըլլահըն իսմինէ իՙզէթ եթմէք կէրէք օլ-
մուդու ։ 4 փուլլարըն պօշ չէյլէր օլտու-
ղու ։ 9 Իսրայէլէ՝ Ըլլահա իՙթիմտատ եթմէ-
յէ նասիհաթ ։ 13 Ըլլահընը՝ օնուան գօրգան-
լարը միւպարէքէլէյէճէյ ։

1 ՙԶիզե տէյիլ եա՛ Բապպ՝ զիզե
տէյիլ՝ իլլա իՙնայէթին իչիւն
վէ հագիգաթընը իչիւն քէնտի իս-
2 մինէ իՙզէթ վէր ։ ըՕյայիֆէլէրը
նիՙչիւն տէսինլէր քի՝ Օնլարընը Ըլ-
3 լահը բհալա նէՙրէտե տիր ։ ᵀՈլ-
լահմմըդ իսէ կէօքտե տիր ։ Ճիւմ-
լէ հազ եթտիյի չէյի էյլէտի ։
4 ᵀՕնլարըն փուլլարը կիւմիւշ
վէ ալթուն տուր , ատէմ էլլէրի-
5 նին ա՛մէլի տիր ։ Օնլարընը աղզը
վար , վէ սէօյլէմէզլէր ։ կէօզլէրի

ը Ա հաւագ ։ ք. 8։ Սաղ։ ճէ ։ 41 ։
ծ Յոբ ։ լԷ։ 7 ։
թ Ա հաւագ ։ ք. 5։ Սաղ։ կը ։ 6։ Նա։ ծէ։ 1։ Գաղ։ է ։ 27 ։

ա Նշ։ ժէ։ 3։
բ Սաղ ։ ճԱ։ 5 ։
գ Նշ։ Ջ։ 7։ ժէ։ 6։ իէ։ 8։ իէ ։ 15, 16 ։ ք Օր։ իէ ։ 9 ։
դ Նշ։ ժէ ։ 21 ։ Սաղ։ չէ ։ 16 ։
ե Ելս ։ է ։ 13 ։ 16 ։
զ Սաղ։ իԹ։ 6 ։ Ումբ ։ է։ 8 ։
է Ումբ ։ է։ 8։

ը Ա հաւագ ։ ք. 8։ Սաղ։ ճէ ։ 41 ։
թ Յոբ ։ լԷ։ 7 ։
ժ Ա հաւագ ։ ք. 5։ Սաղ։ կը ։ 6։ Նա։ ծէ։ 1։ Գաղ։ է ։ 27 ։

ա Սաղ ։ ճԲ։ 1 ։
բ Սաղ ։ ճՀ ։ 16. 35. 47. 70. 143 ։
գ Սաղ ։ իէ ։ 13։ լէ ։ 26։ ճք ։ 28 ։
դ Սաղ ։ ղէ ։ 11 ։
ե Սաղ ։ լէ ։ 26։ Գաղ։ է ։ 35 ։
է Լփես ։ Ե։ 15 ։ Սղ ։ է ։ 5 ։
ը Սաղ ։ ժԷ ։ 5 ։
թ Ընակ ։ Ժ։ 7 ։
ժ Ընակ ։ ա։ 33 ։
ի Սաղ ։ կէ ։ 10 ։
լ Սաղ ։ ծԹ ։ 10։ ճժը ։ 7։
խ Ընակ ։ է ։ 25 ։
ծ բ Նոր ։ թ ։ 9 ։
կ բ Օր ։ իԲ ։ 13։ Խա ։ 3։
հ Սաղ ։ չԲ ։ 10 ։
ձ Գալ ։ Գաղ ։ ժէ ։ 28 ։
ղ Սաղ ։ լէ ։ 12 ։
ճ Սաղ ։ ծը ։ 7, 8 ։
մ Ընակ ։ Ժ ։ 28 ։ ժա ։ 7։

ա Սաղ ։ ճէ ։ 1 ։
բ Գան ։ բ ։ 20 ։
գ Նա ։ ծԹ ։ 19 ։ Սաղ ։ ա ։ 11 ։
դ Սաղ ։ Ը ։ 1 ։
ե Սաղ ։ ղէ ։ 9 ։ զԹ ։ 2 ։
զ Սաղ ։ ճԹ ։ 6 ։
է Սաղ ։ ժա ։ 4 ։ ճՀ ։ 6 ։ Նա ։ ծէ ։ 15։

ա Պակ ։ Նա ։ խը ։ 11 ։ Նզ կ ։ Ջ ։ 32 ։
բ Սաղ ։ խԲ ։ 3 ։ 10 ։ հԹ ։ 10 ։ Յովէլ ։ բ ։ 17 ։
գ ա Մն ։ ժԶ ։ 26 ։ Սաղ ։ ճՀ ։ 6 ։ Գան ։ է ։ 35 ։
դ բ Օր ։ է ։ 28 ։ Սաղ ։ ճէ ։ 15, 16, 17 ։ Նրմ ։ Ժ ։ 3, ա։

Digitized by Google

6 վար ; վէ կէօրմէզլէր • Գուլագ-
լարը վար , վէ իշլիմէզլէր • պու-
րունլարը վար , վէ գօգու ալմազ-
7 լար • Իշլէրի վար , վէ էլլէմէզ-
լէր • այագլարը վար , վէ եւրիւ-
մէզլէր • պօղազլարընտան սէս չըգ-
8 մազ : Օնլարը եափանլար հէմ
օնլարա հէմ կիւվէնէնլէր՝ ե օնլար
կիպի օլուրլար :
9 Վէ՛յ Իսրայէլ՝ Բապպա կիւվէ-
նին • ե օնլարըն եարտըմճըսը վէ սի-
10 փէրի օ տուր : Ի՞նչ Ըհարոն էվի՝
Բապպա կիւվէնին • օնլարըն եար-
11 տըմճըսը վէ սիփէրի օ տուր : Եա՛
Բապպտան գօրգանլար՝ Բապպա
կիւվէնին • օնլարըն եարտըմճըսը
վէ սիփէրի օ տուր :
12 Բապպ պիզի խաթրընա կէթի-
րիպ միւպարէքլէյէ , Իսրայէլ է-
վինի միւպարէքլէյէ • Ըհարոն է-
13 վինի միւպարէքլէյէ • ը Բապպ-
տան գօրգանլարը՝ քիւչիւքլէրի
հէմ պէօյիւքլէրի միւպարէքլէյէ :
14 Բապպ սիզին իւզէրինիզէ՝ սիզին
հէմ օղուլլարընըզըն իւզէրինէ զամմ
15 էտէ : Ա՛յդ՝ ի կէօքլէրի վէ երի
գուրան Բապպըն ժ միւպարէքլիլէ-
րի սինիզ :
16 Կէօքլէր՝ Բապպըն կէօքլէրի
տիր • ամմա երի ատէմ օղուլլա-
17 րընա վէրմիշ տիր : Ի՛նչ օլուլլեր
Բապպա շիւքր էթմէզլէր , նէ տէ
սիւքիւթ էէրինէ էնէնլէրին հիչ
18 պիրի : Ի՛ըմմա պիզ՝ չիմտիտէն թա
էպէտէտէք Բապպա պէրէքէթի օ-
գուլյաճաղըզ • Ըէլէլուիա :

ՄԻՆՉՕՄՈՒՐ ԱԺՈՂ

Ասհիպի Սաղմոսն՝ Ըւլահա խէլասը իչիւն
մուհապպէթինի վէ պօրճունու թապրիր էթ-
մէսի • 13 Մ՛իւթէէքքիր օլմադա ձէչոի :

1 Բապպը սէվէրիմ , չիւն քի սէսի-
2 մի վէ նիյազլըմը իշիթտի : Գու-
լաղընը պանա մէյլ էթտիյի իչիւն՝
կիւնէրիմտէ նիտա էտէձէյիմ :
3 Ի՛նչօլեւմ քէմէնտլէրի էթրաֆըմը-
ալտը , վէ մեզարըն սըգլէթլէրի
պէնի պուլտուլար • սըգլէթի ու-
4 գաւավէթէ օղրատըմ : Ըմմա
Բապպըն իսմինէ նիտա էթտիմ •
Ըմ՛ն եա՛ Բապպ՝ ճանըմը գուր-
5 թար : ե Բապպ բահիմ վէ ե տաւըդ
տըր • վէ Ըւլահըմըզ մէրհամէթլի

6 տիր : Բապպ սատէ տիլլէրի հըֆզ
էտեր • պիչարէ օլտում , ամմա օ
7 պէնի խէլաս էթտի : Ի՛ա՛ ճանըմ՝
Բրահաթընա տէօն • զիրա Բապպ
8 սանա իհսան էյլէտի : Ը՛Օ իրա ճա-
նըմը էօլիւմտէն՝ կէօզլէրիմի կէ օզ
եաշընտան՝ այաղըմը գայմագտան
9 գուրթարտըն : Բ՛Իհաշայանլարըն
տիյարլարընտա՝ Բապպըն հուզուր-
10 րունտա եւրիւյէճէյիմ : Բ՛Ինան-
տըմ , օնուն իչիւն սէօյլէտիմ • պէն
11 ղայէթ իւչ տէրտլէնտիմ • Պէն
ե շահգընլըղըմտա տէտիմ քի՝ ժ Ա՛ղէր
ատեմ եալան տըր :
12 Բապպա՝ պանա օլան ճիւմլէ
իհսանընա պէտէղ նէ՞ մուգապիլ
13 վէրէյիմ : Խէլասըն քեսուսէնին
ալայըմ՝ վէ Բապպըն իսմինէ նի-
14 տա էտէյիմ : Ի՛տագլարըմը Բապ-
պա՝ հալա պիւթիւն գավմընըն էօ-
15 նիւնտէ էտա էտէյիմ : Բապպըն
նաղարընտա՝ սալիհլէրինին էօլիւ-
16 միւ Ա՛գըյմէթլի տիր : Ը՛մմա՞ն եա՛
Բապպ , Բ՛վէրա պէն գուլուն՝ պէն
ժ խալայրղընըն օղլու գուլուն ուամ •
17 սէն պաղլարըմմը չէօզտիւն : Ի՛ամանա
չիւքր գուրպանը քէսէյիմ , վէ
Բապպըն իսմինէ նիտա էտէյիմ :
18 Ո՛տագլարըմը Բապպա՝ հալա
պիւթիւն գավմընըն էօնիւնտէ է-
19 տա էտէյիմ՝ Ի՛Բապպ էվինին ավ-
լուլարընտա՝ սէնին օրթանտա եա՛
Ըրուսաղէմ• Ըէլէլուիա :

ՄԻՆՉՕՄՈՒՐ ԱԺՈՒ

Ըւլահա թէչէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ :

1 Եա՛ ճիւմլէ թայիֆէլէր՝ Բապ-
պա ՚՚չիւքր էտին • Է՛յ ճիւմլէ
իւմմէթլէր՝ օնա համտ էտին :
2 Ո՛վրա օնուն ի՛նայէթի իւզէրիմիզ-
տէ գավլի տիր • վէ Բ՛Բապպըն հա-
գիգաթը էպէտի տիր • Ըէլէլուիա :

ՄԻՆՉՕՄՈՒՐ ԱԺԻՐ

Ասհիպի Սաղմոսուն՝ Ըւլահա չիւքր էթմէյէ
վէ օնա ի՛թիմտա էթմէյէ նասիհաթը • 19
Օնուն Մագաեսէյէ կիրմէյէ վէ Ըւլահա
թէչէքքիւր իւլէ վէ շաղլաղ իւլէ համտ էթ-
մէյէ միւրաատը :

1 ՚՚Բապպա չիւքր էտին , զիրա էյի
տիր • զիրա օնուն ի՛նայէթի է-
2 պէտի տիր : Է՛ալա Բ՛Իսրայէլ տէ-

Digitized by Google

սին քի՝ Ովնուն ի՛նայէթի էպէտի
3 տիր ։ Էֆալա Ըհարոն էվի տէսին
քի՝ Ովնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր ։
4 Էֆալա Իապպտան գօրգանլար տե-
սինլէր քի՝ Ովնուն ի՛նայէթի էպէ-
տի տիր ։
5 Ղրգլէթտէն Իապպա նիտա
էթտիմ. Իապպ պանա՝ ղկէնիշլի-
յէ գօմագ իլէ ճէվապ վէրտի ։
6 Իապպ պէնիմ տիր , գօրգմամ.
ատէմ պանա նէ՞ էտե պիլիր ։
7 Իապպ՝ պանա եարտըմ էտէնլէր
իլէ պէնիմ տիր . իմտի պէնտէն
հքրահ էտէնլէրէ պագաճաղըմ ։
8 Ըտէմէ կիւվէնմէքտէն՝ Իապպա
9 սըղընմագ էյի տիր ։ Պէյլէրէ
կիւվէնմէքտէն՝ Իապպա սըղընմագ
10 էյի տիր ։ Հիւմլէ թայիֆէլէր
էթրաֆըմը ալտըլար . Իապպըն
իսմի իլէ տիր քի օնլարը գըրա-
11 ճաղըմ ։ Նէթրաֆըմը ալտըլար ,
հէմ պէնի գուշաթտըլար . օնլա-
րը Իապպըն իսմի իլէ տիր քի գը-
12 րաճաղըմ ։ Ըրըլար կիպի էթրա-
ֆըմը ալտըլար , Նտիքէնլէրին ա-
թէշի կիպի սէօնտիւլէր . օնլարը
Իապպըն իսմի իլէ տիր քի գըրա-
13 ճաղըմ ։ Պէն պէնի՝ տիւշմէք իչիւն
շիտտէթ իլէ իթի վէրտին . ամմա
Իապպ պանա եարտըմ էթտի ։
14 Գուվվէթիմ վէ թէսպիհիմ
Իապպ տըր . հէմ պէնիմ խէլա-
15 սըմ օլտու ։ Պատըգլարըն չատըր-
լարընտա ալգըշ վէ խէլաս սէտա-
սը վար . Իապպըն սաղ էլի գուվ-
16 վէթ իշլէր ։ Իապպըն սաղ էլի
եիւճէ տիր . Իապպըն սաղ էլի
17 գուվվէթ իշլէր ։ Նօլմէմ , իլլա
եաշայաճաղըմ . վէ Իապպըն իշ-
18 լէրինի նագլ էտէճէյիմ ։ Իապպ
պէնի շիտտէթ իլէ թէտիպ էթ-
տի . ամմա պէնի էօլիւմէ թէսլիմ
էթմէտի ։
19 Պանա սատագաթըն գափուլա-
րընը Նաչըն . օնլարտան կիրիպ՝
20 Իապպը մէտհ էտէճէյիմ ։ Իապ-
պըն գափուսու պու տուր . սա-
21 տըգլար պուննտան կիրէճէք ։ Պէնի
մէտհ էտէճէյիմ , զերա պանա ճէ-
վապ վէրտին . վէ պէնիմ խէլա-
22 սըմ օլտուն ։ Նափաճիլէրին բէտտ
էթտիքլէրի Թաշ՝ քէօչէ պաշը
23 օլտու ։ Պու Իապպտան օլտու .
պու՝ կէօզլէրիմիզտէ ա՛ճայլըպ տըր ։
24 Պու՝ Իապպըն եափտըղը կիւն
տիւր . օնտա մէօրուճ ու շազ օ-
25 լալըմ ։ Ըմմա՞ն հա՛ Իապպ՝ հալա
խէլաս էյլէ . ամա՞ն հա՛ Իապպ՝
հալա միւյէսսէր էյլէ ։
26 Իապպըն իսմինտէ կէլէն Սիւ-
թէպարիք օլսուն . սիզէ Իապպըն
էվինտէն պէրէքէթ օգուրուզ ։
27 Իապպ՝ Ալլահ տըր , վէ պիզէ
Նուր կէօսթէրիր . պայրամ գուր-
պանընը իփլէր իլէ մէզպահընն թա
պուշնուզլարընտէք պաղլայըն ։
28 Այն Ալլահըմ սըն , վէ սէնի մէտհ
էտէճէյիմ . Նեա՛ Ալլահըմ՝ սէնի
29 եիւճէլտէճէյիմ ։ ՆԻապպա շիւքր
էտին , զերա էյի տիր . զերա օնուն
ի՛նայէթի էպէտի տիր ։

ՄԻՆՉԱՄԻՆ ՀԱԺԹ

Ամհիպի Ադմոսն՝ Ալլահըն քէլամընըն ա՛-
լա օլտուղունու կէօսթէրմէսի , վէ օնատ
ֆայիտէ Թահսիլ էմմէյէ տուա՛սը ։

Ալէֆ

1 Ա՛յ մութլու եօլու քեամիլ օլան-
լարա՝ Իապպըն թէվֆաթը
2 իլէ կէզէնլէրէ ։ Ա՛յ մութլու օ-
նուն շէհատէթլէրինի հրճիզ էտէն-
լէրէ՝ օնու պիւթիւն եիւրէք իլէ
3 արայանլարա . Էմ տէ Էպինա-
մուսլուգ իչլէմէզլէր . իլլա օնուն
4 եօլլարընտա եիւրիւրլէր ։ Այն էմր
էթտին քի՝ թէնպհհլէրինի տիգ-
5 գաթ իլէ սագլայալըմ ։ Նօ՛ղլայտը
սէնին գանունլարընը սագլամաղա՝
6 եօլլարըմ տօղրուլայիտի ։ Օլ զէ-
ման՝ պէն սէնին ճիւմլէ էմրլէրինի
կէօզէթմէք իլէ՝ ութանմազ իտիմ ։
7 Այնին հագ շէրիա՛թլէրինի էյ-
րէնտիյիմտէ՝ սէնի տօղրու եիւ-
8 րէք իլէ մէտհ էտէճէյիմ ։ Այնին
գանունլարընը հրճիզ էտէճէյիմ .
պէնի պիլքիւլլահ թէրք էթմէ ։

Պէթ

9 Կէնճ քիմսէ եօլունու նէ՞ իլէ
փաքլէյէ , իլլա քի օնո սէնին
քէլամընա կէօրէ հրճիզ էթմէք ի-
10 լէ ։ Այնի պիւթիւն եիւրէյիմ իլէ
Թարատըմ . պէնի էմրլէրինտէն
11 սափմազա գօմա ։ Այօզլէրինի
Նեիւրէյիմտէ սագլատըմ , շէօյլէ
12 քի սանա կիւնահ էթմէյիմ ։ Ի՛ւ-

Ա Սաղ . ճի . 1 ։
Բ Սաղ . ժբ . 10 ։
Գ Սաղ . իէ . 1 ։ ծղ . 4 . 11 ։ ճխղ . 5 ։ Նս . ծ ։ 12 ։ Նբր ժգ . 6
Դ Սաղ . ծ ։ 4 ։
Ե Սաղ . ծթ . 10 ։
Զ Սաղ . ի . 4 ։ կը . 8 , 9 ։ Նրեմ . ժէ . 5 . 7 ։
Է Սաղ . ճխղ . 3 ։
Ը Սաղ . ձէ . 17 ։
Թ Ը՛ր . ա . 41 ։
Ժ Յող . է . 6 ։ Գաս . ա 10 ։
Ի Նշ . ժէ . 2 ։ Նս . ժը . 2 ։
Լ Նշ . ժե . 6
Խ Սաղ . ղ . 5 . Ընբ . ա . 12 ։
Ծ Սաղ . հգ . 28 ։
Կ Ը՛ր . գ . 9 ։
Հ Նս . իգ . 2 ։
Ձ Սաղ . իչ . 7 ։
Ղ Նս . լ . 8 ։ Հայտ . իա . 27 ։ իգ . 14 , 15 ։
Ճ Նսա . 14 ։
Մ Մատ . իա . 42 ։ Մար . ժը . 10 ։ Գղա . ի . 17 ։ Գոր . ը . 11 ։ Նփես . բ . 20 ։ ա Պետ . բ . 4 . 7 ։
Յ Սաղ . ճի . 1 ։
Ն Սաղ . ժը . 19 ։
Շ Սաղ . իէ . 1 ։ ծղ . 4 . 11 ։ ճխղ . 5 ։ Նս . ծ ։ 12 ։ Նբր ժգ . 6
Ո Սաղ . ծ ։ 4 ։
Չ Սաղ . ծթ . 10 ։
Պ Սաղ . ի . 4 ։ կը . 8 , 9 ։ Նրեմ . ժէ . 5 . 7 ։
Ջ Սաղ . ճխղ . 3 ։
Ռ Սաղ . ձէ . 17 ։
Ս Ը՛ր . ա . 41 ։
Վ Գղա . է . 6 ։ Գաս . ա 10 ։
Տ Նշ . ժէ . 2 ։ Նս . ժը . 2 ։
Ր Նշ . ժե . 6
Ց Սաղ . ղ . 5 . Ընբ . ա . 12 ։
Ւ Սաղ . հգ . 28 ։
Փ Ը՛ր . ղ . 9 ։
Ք Նս . իգ . 2 ։
Օ Հայտ . իա . 27 ։ իգ . 14 , 15 ։
Ֆ Նսա . 14 ։
Ա Մատ . իա . 42 ։ Մար . ժը . 10 ։ Գղա . ի . 17 ։ Գոր . ը . 11 ։ Նփես . բ . 20 ։ ա Պետ . բ . 4 . 7 ։
Բ Սաղ . ճի . 1 ։
Գ Սաղ . ժբ . 10 ։
Դ Սաղ . ի . 4 ։ կը . 8 , 9 ։ Նրեմ . ժէ . 5 . 7 ։
Ե Սաղ . ճխղ . 3 ։
Զ Սաղ . ձէ . 17 ։
Է Ը՛ր . ա . 41 ։
Ը Յող . է . 6 ։ Գաս . ա 10 ։
Թ Նշ . ժէ . 2 ։ Նս . ժը . 2 ։
Ժ Նշ . ժե . 6
Ի Սաղ . ղ . 5 . Ընբ . ա . 12 ։
Լ Սաղ . հգ . 28 ։
Խ Ը՛ր . ղ . 9 ։
Ծ Նս . իգ . 2 ։
Կ Հայտ . իա . 27 ։ իգ . 14 , 15 ։
Հ Նսա . 14 ։
Ձ Մատ . իա . 42 ։ Մար . ժը . 10 ։ Գղա . ի . 17 ։ Գոր . ը . 11 ։ Նփես . բ . 20 ։ ա Պետ . բ . 4 . 7 ։
Ղ Սաղ . ճի . 1 ։
Ճ Սաղ . ժբ . 10 ։
Մ Սաղ . ի . 4 ։ կը . 8 , 9 ։ Նրեմ . ժէ . 5 . 7 ։
Յ Սաղ . ճխղ . 3 ։
Ն Սաղ . ձէ . 17 ։
Շ Ը՛ր . ա . 41 ։
Ո Յող . է . 6 ։ Գաս . ա 10 ։
Չ Նշ . ժե . 6
Պ Սաղ . ղ . 5 . Ընբ . ա . 12 ։
Ջ Սաղ . հգ . 28 ։
Ռ Ը՛ր . ղ . 9 ։
Ս Նս . իգ . 2 ։
Վ Հայտ . իա . 27 ։ իգ . 14 , 15 ։
Տ Նսա . 14 ։
Ր Մատ . իա . 42 ։ Մար . ժը . 10 ։ Գղա . ի . 17 ։ Գոր . ը . 11 ։ Նփես . բ . 20 ։ ա Պետ . բ . 4 . 7 ։
Ց Սաղ . ճի . 1 ։
Ւ Սաղ . ժբ . 10 ։
Փ Սաղ . ի . 4 ։ կը . 8 , 9 ։ Նրեմ . ժէ . 5 . 7 ։
Ք Սաղ . ճխղ . 3 ։
Օ Սաղ . ձէ . 17 ։
Ֆ Ը՛ր . ա . 41 ։

Ա Սաղ . ճիբ . 1 ։
Բ Ա՛ր . ա . 41 ։
Գ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Դ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ե Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Զ Ա՛ր . ա . 41 ։
Է Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ը Ա՛ր . ա . 41 ։
Թ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ժ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ի Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Լ Ա՛ր . ա . 41 ։
Խ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ծ Ա՛ր . ա . 41 ։
Կ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Հ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ձ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ղ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ճ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Մ Ա՛ր . ա . 41 ։
Յ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ն Ա՛ր . ա . 41 ։
Շ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ո Ա՛ր . ա . 41 ։
Չ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Պ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ջ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ռ Ա՛ր . ա . 41 ։
Ս Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Վ Ա՛ր . ա . 41 ։
Տ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ր Ա՛ր . ա . 41 ։
Ց Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ւ Ա՛ր . ա . 41 ։
Փ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ք Ա՛ր . ա . 41 ։
Օ Յոհ . ը . 9 . 7 ։ ժ . 35 ։
Ֆ Ա՛ր . ա . 41 ։

Digitized by Google

թէպարիք սին եա՞ Յապպ ։ Ըպանա
13 գանունլարընը էօյրէթ ։ Այնին
աղջընըն ճիւմլէ չէրիա՛թլէրինի՝
տուտագլարըմ իլէ ընագլ էթ-
14 ահիմ ։ Այնին չէհատէթլէրինին
եօլունտան՝ հէր կէօնէ զինկինլիք-
տէն էօթիւրիւ կիպի՝ մէսրուր օլ-
15 տուտմ ։ Այնին թէնպիհլէրինի թէ-
ֆէքքիւր էտէճէյիմ. վէ եօլարը-
16 նը կէօզէտէճէյիմ ։ Յանունլա-
րընտան հազը էտէճէյիմ. քէլա-
մընը ունուԹմայաճաղըմ ։

Կիմէլ

17 Պու գուլունա էհսան գըլ ֆէ
եաշայըմ, վէ քէլամընը հրֆզ
18 էտէյիմ ։ Կէօզլէրիմի աչ, վէ սե-
նին թէվրաթընտան ա՛ճայըպլար
19 կէօրէյիմ ։ Պէն եէրտէ Ւմիւսաֆիր
իմ. էմրլէրինի պէնտէն կիզլէմէ ։
20 Այնին Ըչէրիա՛թլէրինին արզուսուն-
տան՝ ճանըմ հէր վագԹտա է-
21 զիլմիշ տիր ։ Այնին էմրլէրինտէն
սափան մէլո՛ւն մաղրուրլարը թէք-
22 տիր էԹտին ։ Լուզէրիմտէն Ւա՛յը-
պը վէ հագարէթի տէփ՛ էյլէ.
զիրա չէհատէթլէրինի հրֆզ էյ-
23 Լէտիմ ։ Այրվէրլէր տախի օԹու-
րուպ՝ հագգըմա սէօյլէրլէր իտի.
գուլունն Ըսէնին գանունլարընը թէ-
24 ֆէքքիւր էթտիմ ։ ՖչէհատէԹ-
լէրին տախի պէնիմ սիւրիւրիմ վէ
տանըշմէնալէրիմ տիր ։

Տալէթ

25 Ը՛անըմ թօփրաղա եափըշըր.
քէլամընա կէօրէ պէնի Ֆիհսա
26 գըլ ։ Ւօլարըմը նագլ էթտիմ,
վէ պանա ճէվապ վէրտին. Ֆգա-
27 նունլարընը պանա էօյրէթ ։ Ֆնէն-
պիհլէրինին եօլունու պանա անկ-
լաթ. վէ ա՛ճայըպլարընը թէֆէքք-
28 քիւր էտէյիմ ։ Ֆ՛անըմ գաստ-
վէթտէն եաշ տէօքէր. քէլամընա
29 կէօրէ պէնի գայիմ էյլէ ։ Ւսլան
եօլունու պէնտէն կիտէր. վէ պա-
30 նա թէվրաթընը իհսան էյլէ ։ Ըա-
գիպաթ եօլունու սէչտիմ. չէրի-
31 ա՛թլէրինի էօնէ—Ֆ գօտուր ։ Այ-
նին չէհատէթլէրինէ եափըշտրմ.
եա՞ Յապպ պէնի ութանտըրմա ։
32 Այնին էմրլէրինին եօլունտա սէ-

յիրտէճէյիմ. զիրա Ֆեիւրէյիմի
կէնիշլէտէճէքսին ։

Ֆէ

33 Ը՛ա՞ Յապպ՝ Ըպանա գանունլարը-
նըն եօլունու էյրէթ. վէ օնու
34 Ըսօնկա գատար հրֆզ էտէյիմ ։
Ըպանա ֆէհմ վէր, վէ թէվրա-
թընը հրֆզ էտէյիմ. հէմ պիւ-
թիւն եիւրէքքտէն օնու կէօզէտէ-
35 յիմ ։ Պէնի էմրլէրինին թարիգ-
լէրինտէ եիւրիւթ. զիրա օնտան
36 խօշլանտըմ ։ Ֆիւրէյիմի՝ տէյիլ
Ըթամա՛ա իլլա սէնին չէհատէթլէ-
37 րինէ մէյլլէնտիր ։ Ակօզլէրիմի Ֆպա-
թըլլըղա պագմագուան Ըուէօն-
տէր. Ըպէնի եօլունտա իհսա էյ-
38 լէ ։ Ֆհէլամընը՝ սէնտէն գօր-
գան գուլունա Ֆսապիթ էյլէ ։
39 Ֆօրգտուղում հագարէթիմի տէփ՝
էյլէ. զիրա չէրիա՛թլէրին էյլ
40 տիր ։ Ֆչէթ սէնին թէնպիհլէրինէ
Ըարզու չէքտիմ. պէնի սատագա-
թըն իլէ Ըիհսա գըլ ։

Վաւ

41 Վ է ի՛նայէթին եա՞ Յապպ՝ հէմ
խէլասըն՝ քէլամընա կէօրէ
42 Ըպանա կէլսինլէր ։ Վ է պէնի
թահգիր էտէնէ սէօզ ճէվապ վէ-
րէյիմ. զիրա սէնին քէլամընա հիւ-
43 վէնտիմ ։ Վ է կէրչէքլիք սէօզիւ-
նիւ աղզըմտան ասլա կիտէրմէ.
զիրա չէրիա՛թլէրինէ իւմիտ էթ-
44 տիմ ։ Վ է թէվրաթընը տայիմա՝
էպէտէն վէ սէրմէտէն սագլայըմ ։
45 Վ է կէնիշլիքտէ կէզէյիմ. զիրա
սէնին թէնպիհլէրինի թալապ էթ-
46 տիմ ։ Վ է Ըսէնին չէհատէթլէրին
հագգընա փատիշահլար էօնիւնտ
տէ սէօյլէյիմ, վէ ութանմայըմ ։
47 Վ է պէնիմ սեվտիյիմ սէնին էմր-
48 լէրին իլէ Ֆսօրուր օլայըմ ։ Վ է
էվլէրիմի՝ սեվտիյիմ էմրլէրինէ
գալտըրայըմ. վէ Ֆգանունլարընը
թէֆէքքիւր էտէյիմ ։

Ային

49 Պուլունա օլան սէօզիւ խաթըր-
նա կէթիր. օնու քի պէնի օնա
50 Ըկիւվէնտիրտին ։ Տէրտիմտէ Ըթէ-
սէլլիմ պու տուր. զիրա սէօզիւն
51 պէնի իհսա էյլէտի ։ Ի՛աղրուր-

ե Սաղ. խե. 4։ խա. 26. 33. 64. 68. 108. 124. 135։
ը Սաղ. ԼԹ. 11։
ը Սաղ. ա. 2։ խա. 23. 48. 78։
ի Սաղ. ա. 2։ խա. 47. 70. 77։
ի Սաղ ԱԻՀ. 7։
լ Ծն. խէ. 9։ ա Մն. իԹ. 15։ Սաղ. ԼԹ. 12։ բ Ել. 6։ Նրբ. ժա. 13։
ի Սաղ. խբ. 1, 2։ կդ. 1։ Ձդ. 2։ խա. 40. 131։
ն խա. 10. 110. 118։
շ Սաղ. ԼԹ. 8։
ո խա. 15։
չ խա. 77. 92։
պ Սաղ. խէ. 25։
ջ խա. 40։ Սաղ. ՃԽՁ. 11։
ռ Սաղ. խե. 4։ իե. 11։ Ձղ. 11։ խա. 12։
ս Սաղ. ՃԷ. 28։
վ Ել. խգ. 29։ Ղս. կ. 5։ բ Ղսր. Ջ. 11։
տ խա. 12։
ր խա. 112։ Սատ. Ֆ. 22։ Հայտ. բ. 26։
ց խա. 73։ Ռահակ. բ. 6։ Հակ. ա. 5։
ու Ղնդկ ԼՁ. 31։ Սար. է. 21. 22։ Ղս. ժբ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
փ Ռահակ իՁ. 5։
ք Ղս. ԼՁ. 15։
և խա. 40։
օ Ել ՌԱԳ. է. 25։
ֆ խա. 20։
ա խա. 25. 37. 98. 107. 149. 156. 159։
բ Սաղ ՃՂ. 4։ խա. 77։
գ Սաղ ՃՂ. 1։ Սատ Ֆ. 18, 19։ Դտր. իՁ. 1, 2։
դ Սաղ ՃԼԲ. 18։ խա. 16։
ե խա. 15։
զ Սաղ. ՃԼԲ. 1։ Սատ Ֆ. 18, 19։ Դտր. իՁ. 1, 2։
է խա. 73։ Ռահակ. բ. 6։ Հակ. ա. 5։
ը Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
թ Ռահակ իՁ. 5։
ժ Ղս. ԼՁ. 15։
ի խա. 40։
լ Ել ՌԱԳ. է. 25։
խ խա. 20։
ծ խա. 25. 37. 98. 107. 149. 156. 159։
կ Ռահակ. բ. 6։ Հակ. ա. 5։
հ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ձ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ղ Ռահակ իՁ. 5։
ճ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
մ Ռահակ իՁ. 5։
յ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ն Ռահակ իՁ. 5։
շ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ո Ռահակ իՁ. 5։
չ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
պ Ռահակ իՁ. 5։
ջ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ռ Ռահակ իՁ. 5։
ս Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
վ Ռահակ իՁ. 5։
տ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ր Ռահակ իՁ. 5։
ց Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ու Ռահակ իՁ. 5։
փ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
ք Ռահակ իՁ. 5։
և Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։
օ Ռահակ իՁ. 5։
ֆ Ղս. ԼՁ. 15։ ա Տիմ. Ձ. 10։ Ղբր. ժՁ. 5։

Digitized by Google

լար պէնի փէք չօգ ՙզէվգէնտիլէր. ամմա ՚թէվրաթընտան սափ-
52 մատըմ: Վատիմտէն օլան չէրի-
ա'թլէրինի խաթըրմա կէթիրտիմ՝
եա՞ Ւապպ, վէ թէսլիմ օլուր-
53 տում: Պէնին թէվրաթընը թէրք
էտէն ֆասըգլարըն սէպէպինտէն՝
54 պէնի ՚հարարէթ թուղթտու: Ինի-
սաֆիրլիգիմին էվինտէ՝ սէնին գա-
նունլարըն պանա մէզմուր մատ-
55 տէլէրի օլտու: Պէնին իսմինի եա՞
Ւապպ՝ կէճէտէ Ղխաթրըմա կէ-
թիրտիմ, վէ թէվրաթընը հըփզ
56 էյլէտիմ: Պու պանա՝ սէնին թէն-
պիհէլերինի սագլատըղըմ իչիւն
վագի՛ օլտու:

Խէթ

57 ՙՊէնիմ հիսսէմ սին եա՞ Ւապպ.
տէտիմ քի՝ սէնին սէօզլէրինի
58 սագլայըմ: Պէնին հուզուրունտա
պիւթիւն եիւրէքտէն բիճա էյլէ-
տիմ. ՚սէօզիւնէ կէօրէ պանա մեր-
59 համէթ էյլէ: ՚Նօլլարըմը միւլա-
հազա էտիպ՝ այագլարըմը սէնին
60 շէհատէթլէրինէ չէվիրտիմ: Պէ-
նին էմրլէրինի սագլամաղա ա'ճէլէ
61 էթտիմ, վէ օյալանմատըմ: Փա-
սըգլարըն պէօլիւքլէրի էթրաֆը-
մը ալտըլար. ամմա թէվրաթընը
62 ունութմատըմ: ՚Կէճէ եարըսըն-
տա գալգաբըմ քի՝ սէնին հագ շէ-
րիա'թլէրին իչիւն սանա շիւքր է-
63 տէյիմ: Պէն՝ հէփ սէնտէն գոր-
գանլարա վէ թէնպիհէլերինի հըփզ
64 էտէնլէրէ օրթագ իմ: Նօ՞ Ւապպ՝
սէնին ի'նայէթինտէն ՚նէր ւօլու
տուր. ՚պանա գանունլարընը էյ-
րէթ:

Դէթ

65 Պուլունա եա՞ Ւապպ՝ քէնտի
սէօզիւնէ կէօրէ էյլիք էյլէ-
66 սին: Պանա էյի իսթի'տատ ու
ի'լմ էօյրէթ. զէրա սէնին էմրլէ-
67 րինէ ինանտըմ: ՚Տէրտէ տիւշ-
մէզտէն՝ պէն եանկըլմագտա իտիմ.
ամմա շիմտի սէօզիւնիւ հըփզ էյ-
68 լէտիմ: ՚Պէն էյի սին, վէ էյլիք
էտիճի սին. ՚պանա գանունլարը-
69 նը էօյրէթ: Ինաղուրլար պանա
գարշը ՚նալան իճատ էթտիլէր.
ամմա պիւթիւն եիւրէք իլէ սէնին
թէնպիհէլերինի հըփզ էտէրիմ:

70 ՚Օնլարըն եիւրէյի իչ եաղը կիպի
գաթըլանտը. ամմա ՚ւպէն թէվ-
71 րաթընտա մէսրուր օլտում: ՚Տէր-
տէ տիւշտիւյիմ՝ հագգըմա էյի
տիր. շէօյլէ քի սէնին գանունը-
72 լարընը էօյրէնէյիմ: Պէնին աղզը-
նըն թէվրաթը պանա՝ ալթուն վէ
կիւմիւշ ՚պինլէրինտէն էյի տիր:

Նօտ

73 ՙՊէնի սէնին էլլէրին եափտը, հէմ
պէնի թէշքիլ էյլէտի. ՚պանա
ֆէհմ վէր, վէ սէնին էմրլէրինի
74 էօյրէնէյիմ: ՚Պէնտէն գօրգանլար
պէնի կէօրիւպ՝ շադ օլաճագլար.
՚զէրա սէնին սէօզիւնէ իւմիտ էթ-
75 տիմ: Պիւլերիմ եա՞ Ւապպ՝ քի
շէրիաթլէրին հագ տըր. վէ պէնի
ՙհագիգաթ իւզրէ տէրտէ սալտըն:
76 Վէրէմ էյլէ՝ գուլունա օլան սէօ-
զիւնէ կէօրէ ի'նայէթին պանա
77 թէսլիլ օլտուն: ՚Պանա մէրհա-
մէթլէրին կէլսին, քի իհեա օլա-
յըմ. զէրա ՚նէվրաթընը՝ սիւրիւ-
78 րիմ տիր: Ի՝աղըուրլար ՚ու-
թանսըն, զէրա պանա ՚նահագ
եէրէ ղաւտր էթտիլէր. պէն խէ
Ղսէնին թէնպիհէլերինի թէֆէքքիւր
79 էտէրիմ: Պէնտէն գօրգանլար՝ վէ
շէհատէթլէրինի պիլէնլէր պանա
80 տէօնսիւն: Նիւրէյիմ գանուն-
լարընտա քեամիլ օլտուն. շէօյլէ
քի ուլթանմայըմ:

Գաֆ

81 ՚Ա՛նըմ խէլասըն իչիւն հասրէթ
չէքէր. ՚սէօզիւնէ իւմիտ է-
82 տէրիմ: ՚Պէօզլէրիմ սէնին սէօ-
զիւն իչիւն՝ պանա նէ՞ զէման թէ-
սէլլի վէրէճէքսին տէյէրէք՝ պօ-
83 զուլուր: Ղ՞իրա ՚տիւթիւնտէ
թուլում կիպի օլտում. ամմա սէ-
նին գանունլարընը ունութմատըմ:
84 Պէնին գուլունուն ՚կիւնլէրի գա՞չ
տըր. ՚պէնի գօվալայանլարըն իւ-
զէրինէ նէ՞ զէման հիւքմ իճրա է-
85 տէճէքսին: ՚Ի՝աղըուրլար պէնիմ
իչիւն չուգուրլար գազըրլար, քի
պու՝ թէվրաթընա մուղայիր տիր:
86 ՚Էֆ էմրլէրին հագիգաթ տըր.
պէնի ՚նահագ եէրէ ՙգօվալար-
87 լար. պանա եարտըմ էթ: Նէ
գալտը պէնի եէրտէ հէլաք էտէր-

լէր իտի • ամմա պէն թէնպիհլէ-
ք Խա • 40 • 88 րինի պրագմատըմ : Բ[1]նայէթինէ
կէօրէ պէնի իհտա էյլէ • վէ աղ-
ղընըն չէհատէթինի հրփզ էտէ-
յիմ :

Լամէտ

Ք Սաղ • ձք • 2 • Մատ • իգ • 34, 35 • ա Պճտ • ա • 25 89 Դպէտէն ետ [2]պապ՝ [3]սէնին սէօ-
զընւն կէօքէրտե սապիթ տիր :
90 Պէնին հագիգաթըն տեվը պէ
տէվը տուրուր • եէրի սապիթ էթ-
91 տին վէ տուրուր : Պու կիւնէտէք
Ռսէնին հիւքմիէրինձէ տուրուրլար•
չէւն հէփիսի գուլլարընն տըր :
Է Խոր • 25 • 92 Բ[4]նէվրաթըն սիւրիւրիմ օլմասա
իտի , օլ զէման տէրուհիմտէն հէ-
93 լաք օլուր իտիմ : [5]Պէնպիհլէ-
րինի էպէտէն ունութմայաճաղըմ.
զընրա սէն պէնի օնլար իլէ իհտա
94 էթտին : Պէն սէնին իմ , պէնի
խէլաս էյլէ • զընրա սէննին թէն-
95 պիհլէրինի արատըմ : Ֆասըգլար
պէնի պէքլէտուիլէր քի՝ պէնի հէ-
լաք էտէլէր • ամմա պէն սէնին
չէհատէթլէրինին իւզէրինէ միւ-
Ղ Մատ • ե • 18 • իգ • 35 • 96 լահազա էտէճէյիմ : [6]Ղէր քէ-
մալին սօնու օլտուղունու կէօր-
տիւմ • ամմա սէնին էմրին ղայէթ
կէնիշ տիր :

Մէմ

Ե Սաղ • ա • 2 97 Պէնին թէվրաթընը նէ գատար
սէվէրիմ • [7]պիւթիւն կիւն թէ-
Բ Օր • դ • 6 • 8 98 ֆէքքիւրիմ օ ատւր : Լ[8]մրլէրին
պէնի՝ [9]տիւշմէնլէրիմտէն ա[10]լիմ
գըլտը • զընրա օնլար էպէտէն պէ-
99 նիմ տիր : [11]Էվի խօճալարըմտան
զիյատէ ֆիրասէթլի օլտում •
Ր Տիմ • գ • 15 • [12]զընրա շէհատէթլէրին՝ թէֆէք-
Ժ Հոբ • լբ • 7, 8, 9 • 100 քիւրիմ տիր : [13]Իխլթիյարլար-
տան զիյատէ ֆէհիմ օլտում •
զընրա թէնպիհլէրինի հրփզ էյ-
Ի Ռակ • ա • 15 • 101 լէտիմ : Ա[14]յագլարըմը [15]հէր քէօ-
թիւ եօլտան կէրի թուրթտում •
շէօյլէ քի սէօզիւնիւ հրփզ էտէ-
102 յիմ : Հ[16]էրի[17]թլէրինտէն սափ-
մատրմ • զընրա պանա սէն թա՝
103 լիմ էթտին : Պէօզիւն տիմաղը-
մա Ւնէ՞ թաթլը՝ աղըմա պալ-
Լ Սաղ • ժճ • 10 • Ռակ • ը • 11 • 104 տան ըսիլը տըր : Բ[18]նէպիհլէրին-
նին վասիթասի իլէ ֆէհմ էտին-
Ի Խա • 128 • տիմ • օնուն իչիւն հէր [19]եալանըն
եօլունտան իքրահ էթտիմ :

Նուն

105 [20]Ա[21]էնին քէլամըն այագլարըմա
չընրաղ՝ վէ իզլէրիմէ ըշըգ
106 տըր : Պէնին հագ շէրիա՛թլէրի-
նի հրփզ էթմէյէ [22]եէմին էթտիմ ,
վէ պո՛նո՛ սապիթ էտէճէյիմ :
107 Պ[23]այէթ տէրտլի օլտում • եա՛
[24]պապ՝ պէնի քէլամընա կէօրէ
108 [25]հիհա էյլէ : [26]Ընզըմըն իրատէթ
փէշքէշինի՝ քէրէմ էյլէ՝ գապուլ
էթ եա՛ [27]պապ • վէ [28]ղէրիա՛թ-
109 լէրինի պանա էօյրէթ : [29]Ա՛նանըմ
տայիմա ավուճումտա տըր • ամ-
մա սէնին թէվրաթընը ունութ-
110 մատրմ : [30]Ֆասըգլար պանա տուս-
զագ գուրտուլար • ամմա պէն՝
[31]սէնին թէնպիհլէրինտէն սափմա-
111 տըմ : [32]Ղ՛ հէատէթլէրինի էպէ-
տէն միրաս ալտըմ • զընրա [33]օնլար
112 եիւրէյիմին ֆէրրահը տըր : Նիւս-
րէյիմի մէյլէնտիրտիմ քի՝ գա-
նունլարընը [34]սօնա գատար էպէ-
տէն իճրա էտէյիմ :

Սամէխ

113 Պ էսվէսէլի [35]էմնէլէրտէն իքրահ
՝էթտիմ • ամմա սէննի թէվ-
114 րաթընը սէվտիմ : [36]Ղպէնիմ սիփէ-
րիմ վէ գալգանըմ սէն սին • [37]սէ-
նին սէօզիւնէ իւմիտ էթտիմ :
115 [38]Ղպէնտէն կիտին՝ է՛յ եարամազ-
քեարլար • վէ պէն [39]Ըլլահրմընն
116 էմրլէրինի հրփզ էտէճէյիմ : Պա-
նա սէօզիւնէ կէօրէ տէսթէկիր
օլ , քի եաշայըմ • վէ պէնի [40]ի-
117 միտիմէն ուքմանտըրմա : Պէնի
գավիլէթ , վէ խէլաս օլայըմ • վէ
տայիմա գանունլարընը կէօզէտէ-
118 յիմ : [41]Պէնին գանունլարընտան
սափանլարըն ճիւմլէսինի խօր
կէօրտիւն • զընրա հիլէլէրի եալան
119 տըր : Նէրին հէվի ֆասըգլարընը
[42]էթօրթու կիպի ըհտա էտէրսին •
օնուն իչիւն [43]էհատէթլէրինի սէ-
120 վէրիմ : [44]Ֆէնիմ սէննին գօր-
գունտան տիթրէր • վէ սէնին [45]է-
բիա՛թլէրինտէն գօրգարըմ :

Ային

121 Չ[46]էրաա՛թ վէ սատագաթ իճրա
էյլէտիմ • պանա զուլմ է-
122 տէնլէրէ պէնի պրագմա : [47]Գոռ-

լունա էլլիք իչիւն քէֆիլ օլ· մաղրուրլար պանա զուլմ էթմէ-
123 սինլէր : Ղէօզլէրիմ սէնին խէ-
լասըն իչիւն՝ վէ սատրգ սէօզիւն
124 իչիւն պօզուլուր : Կուլուն իլէ ի՛-
նայէթինէ կէօրէ մուա՛մլէ էյլէ· վէ պանա ՚գանունլարընը էօյ-
125 րէթ : ՚Պէն գուլուն ուս՛· պանա ֆէհմ վէր , վէ շէհատէթլէրինի
126 պիլէյիմ : Ղապպըն իշ կէօրէ-
ճէք վագթը տըր· սէնին թէվրա-
127 թընը իպրահիլէր : ՚Ինուն իչիւն էմրէրինի ալթունտան՝ վէ խասս ալթունտան զիյատ սէվ-
128 տիմ : Ինուն իչիւն հէր շէյին խուսուսունտա հէփ թէնպիհլէ-
րինէ տօղրու պիլիրիմ· հէր ՚եա-
լան հօլունտան իքրահ էտէրիմ :

Ի

129 Շէհատէթլէրին ա՛ճայրպ տըր·
՚օնուն իչիւն ճանըմ օնլարը
130 հրֆզ էտէր : Ղէօզլէրինին թէֆ-
սիրի ըզըգ վէրիր · ՚սատէ տիւլէ-
131 րէ ֆէհմ վէրիր : Ըղզմըզ աչօպ՝
հասրէթ չէքտիմ· զիրա ՚էմրէ-
132 րինի արզուլէտիմ : ՚Պանա՝ սէնին իսմինի սէվէնլէրէ օլան ՚հիւքմիւ-
նէ կէօրէ նազար գըլ , վէ պանա
133 մէրհամէթ էյլէ : ՚Ըտրմ՛ալրըմզը սէօզիւնտէ գայիմ էյլէ· վէ ՚հիչ պիր եարամազլըգ պանա թէսաւ-
134 լուէթ էթմէսին : Պէնի Ղատէմլէ-
րին զուլմունտան ֆիտա էյլէ· վէ էմրէրինի հրֆզ էտէճէյիմ :
135 ՚Նիւզիւնիւ գուլունուն իւզէրինէ այտընլամ , վէ ՚պանա գանուն-
136 լարընը էօյրէթ : Ղէօզլէրիմտէն ՚տուլար սէվլէրի էնէր· չիւն քի սէնին թէվրաթընը հրֆզ էթմէ-
տիւէր :

Ե

137 ՚Սատրգ սըն հա՛ Ղապպ · վէ
սէնին չէրիա՛թլէրին ատղրու
138 տուր : ՚Նմր էլլէտիյին չէհա-
տէթլէր՝ սատատպաթ վէ հէր
139 վէճհ իլէ հագիգաթ տըր : Ղայ-
րէթիմ պէնի տիւքէթտի· չիւն քի խասիմլէրիմ սէնին սէօզլէրինի
140 ուն ուէթտուլար : ՚Ղվէլտընն զա-
յէթ իլէ գալլ օլմուշ տուր · վէ
141 գուլուն օնու սէվէր : Պէն քիւ-

չիւք վէ թահգիր օլմուշում· ամ-
մա թէնպիհլէրինի ուն ուէթմա-
142 տըմ : Ղէնին սատատպաթըն էպէ-
տի սատատպա՛ վէ թէվրաթըն
143 ՚հագ տըր : Պէնի սրգլէթ վէ սը-
գընթը պուլտու· ամմա էմրլէրին՝
144 ՚սիւրիւրիմ տիր : Շէհատէթ-
լէրինին սատատպաթը էպէտի տիր·
՚պանա ֆէհմ վէր , վէ եաշայըմ :

Կ

145 Պիւթիւն եիւրէքտէն նիտա էթ-
տիմ , պանա ճէվապ վէր՝ եա՛
Ղապպ · գանունլարընը կէօզէ-
146 տէյիմ : Ղանա նիտա էթտիմ ,
պէնի խէլասս էյլէ · վէ շէհա-
147 տէթլէրինի հրֆզ էտէյիմ : Շա-
ֆագ սէօքիւմիւնտէն ՚էվվէլ գալ-
գըպ՝ ֆէրեատ լէթտիմ · ՚սէնին
148 սէօզիւնէ իւմիտ էթտիմ : Ղէօզ-
լէրինի թէֆէքքիւր լէթմէք իչիւն՝
կէօզլէրիմ ՚կէճէ նէվպէթլէրին-
149 տէն իլէրի տավրանտը : Ղնայէ-
թինէ կէօրէ սէօյմի իչիւթ · ՚եա՛
Ղապպ՝ պէնի չէրիա՛թլէրին իւզ-
150 րէ իհնա էյլէ : Ղատպիսլէյին աբ-
տընձա կիտէնլէր՝ եագլաշտրար·
սէնին թէվրաթընտան ուզագ վար-
151 տրլար : ՚Նագընը սըն՝ եա՛ Ղապպ·
վէ ՚հէվի էմրլէրին հագիգաթ
152 տըր : Շէհատէթլէրինին հագ-
գընա գատիմմէն պիլտիմ՛քի՝ օն-
լարը ՚էպէտէն թէմէլլէթտին :

Կ

153 Տէրտիմ պագ , վէ պէնի խէ-
լասս էյլէ · զիրա թէվրաթընը
154 ուն ուէթմատըմ : ՚Տա՛վամը ֆասլ
էտիպ պէնի ֆիտա էյլէ · քէ ամը-
155 նա կէօրէ պէնի ՚հիճնա գրլ : Ղէ-
լասս՝ ֆասրգլարտան իրագ տըր·
զիրա գանունլարընա թալիպ տէ-
156 Յիլէր : Ի՛երհամէթլէրին չօգ
տուր՝ եա՛ Ղապպ · պէնի ՚շէրի-
ա՛թլէրին իւզրէ հիճնա էյլէ :
157 Պէնի գօվալայա՛լար վէ պանա
սրգլէթ վէրէնլէր չօգ տուր · ամ-
մա սէնին շէհատէթլէրինտէն
158 ՚սաֆմատըմ : Ղայրը՛լարը կէօ-
րիւպ՝ ՚տիհնսինտիմ , օնլարը քի
սէնին քէլամընը սագլամազլար ի-
159 տի : Ղէօր քի՝ թէնպիհլէրինի
սէվտիմ · եա՛ Ղապպ՝ ի՛նայէթի-

ՄԱՂՄՈՒՐ ՃԻ

Սահիպի Սաղմոսն եալան առաւտգլուրտան խելաս օլմազա տուա՛սը, 5 վէ եարամազլար իչինտէ միւսաֆիր օլմազա մեճպուր օլտուս ղուռտան թեչէքքիսի։

Տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Սրգլէթիմտէ Բապպա չաղըրտըմ. վէ պանա ճէվապ վեր-
2 տի։ Նա՜ Բապպ ճանըմդը եալան տուտագլարտան՝ հիլէպազ տիլ-
3 տէն գուրթար։ Պանա նէ՞ վերէճէք, վէ սանա նէ՞ զամմ էտէճէք՝
4 է՜յ հիլէպազ տիլ. Ա՛էպպարըն պիլէնմիշ օգլարընը՝ արտըճ օ-
տուն լարընըն գօրլարը իլէ պէրա-
5 պէր վէրմէճէ։ Վ այ պանա քի՝ Մոսքւտա միւսաֆիր օլտում,
Կէդար չատրըլարընըն եանընտա
6 սաքին օլտում։ Ա՛անըմ՝ սէլամէթ-
տէն իքրահ էտէնլէրին եանընտա
7 չօգ սաքին օլտու։ Պէն սուլհ
ա՛օյլէր իմ. ամմա սէօյլէտիյիմտէ,
օնլար ճէնգ խուսուսունտա ա՛օյ-
լէրլէր։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՃԻԲ

Ուլահըն հիմայէթինէ կիւվէնէնլէրին գօր-գունսուզլուղու։

Տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Կէօզլէրիմի՝ տաղլարա տօղրու
գալտըրաճաղըմ. եարտըմըմ՝
2 նէ՞րէտէն կէլէճէք։ Նյարտըմըմ՝
կէօքլէրի վէ երի եարատան Բապպ-
3 ուան կէլէր։ Օ՝ սէնին այաղընը
գըմըլտանմազա պրագմազ. Տսէնի
4 պէքլէյէն ույուգլամազ։ Իչէրէ
Իսրայէլի պէքլէյէն ույուգլամազ,
5 վէ ույումազ։ Այնի պէքլէյէն՝
Բապպ տըր. Տսէնին սաղ էլինին
եանընտա Իկէօլկէն՝ Բապպ տըր։
6 Նվիւնտիւզիւն կիւնէշ՝ վէ կէճէ-
լէյին այ սէնի վուրմայաճագ տըր։
7 Բապպ սէնի հէր պէլատան հըֆզ
էտէճէք. Տսէնին ճանընըր հըֆզ
8 էտէճէք։ Բապպ Ըսէնին չօգ ըշը-
նը վէ կիրիշինի՝ շիմտիտէն թա է-
պէտէտէք հըֆզ էտէճէք տիր։

ՄԱՂՄՈՒՐ ՃԻՐ

Սահիպի Սաղմոսուն Նրուսաղէմտէն հազզ էթտիյի, 6 վէ օնաւն սէլամէթի իչին տուսանը։

Դաւիթին տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Պանա՝ Բապպըն էվինէ կիտէլիմ

---

160 նէ կէօրէ պէնի Տիհնա էյլէ։ Այ-
նին սէօզլունիւն պաշը հագիգաթի՝
վէ հէփ հագ չէրիա՛թլէրին է-
պէտի տիր։

Հ՚ին

161 Ըսէրվէրլէր պէնի պիլա սեպեպ
գօվալատըլար. ամմա սէնին
սէօզլունտէն եիւրէյիմ գօրգուսու։
162 Պէն սէնին քէլամընտան էօթիւ-
րիւ՝ չօգ շիքեար պուլան կիպի
163 շազ օլուրում։ Նյալանտան նէֆ-
րէթ վէ իքրահ էթտիմ. ասմա
164 սէնին թէվրաթընը սեվտիմ։ Տագ
շէրիա՛թլէրին իչիւն՝ սանա կիւն-
տէ եէտի քէրրէ համտ էտէրիմ։
165 Սէնին թէվրաթընը սեվէնլէրին
չօգ սէլամէթի վար. վէ օնլարա
166 թէօքէզ եօգ տուր։ Իսէլասընը
պէքլէտիմ եա՜ Բապպ. վէ
167 էմրլէրինի իճրա էյլէտիմ։ Ա՛ա-
նըմ սէնին շէհատէթլէրինի սագ-
լատը. վէ օնլարը զայէթ իլէ սե-
168 վիրիմ։ Ֆէնպիհլէրինի վէ շէ-
հատէթլէրինի սագլատըմ. Զնրա
հէփ եօլլարըմ սէնին էօնիւնտէ
տիր։

Գ՚ավ

169 Չէրեաստըմ՝ հուզուրունա եագ-
լաշըրն եա՜ Բապպ. սէօզլունէ
170 կէօրէ պանա Ֆէհմ վէր։ Նիւ-
յաղըմ՝ հուզուրունա վարսըն.
քէլամընա կէօրէ պէնի գուրթար։
171 Տուտագլարըմ՝ շիւքր նուրթգ է-
տէճէք. չիւն քի սէն պանա գա-
172 նունլարընը էօյրէթտին։ Տիլիմ
քէլամընըն հագգընա թագրիր է-
տէճէք քի՝ ճիւմլէ էմրլէրին հագ
173 տըր։ Նյլին պանա եարտըմ էթ-
մէքտէ օլսուն. զնրա Թէնպիհ-
174 լէրինի սեչտիմ։ Իսէլասընա ար-
զու չէքտիմ՝ եա՜ Բապպ. վէ
Թէվրաթընը՝ սիւրիւրիմ տիր։
175 Ա՛անըմ եաշասըն, վէ սանա
համտ էյլէսին. վէ սէնին շէրի-
ա՛թլէրինի պանա եարտըմ էթսին։
176 Բոյ այպ օլմուշ գօյուն կիպի եօլ-
տան սապտըմ, գուլունու արա.
զնրա էմրլէրինի ունուդմամտըմ։

փ Խա. 88։

ր Ա Հաւագ. իէ. 12. 15։ իզ. 18 Խա. 28։

ց Նա. ԼԲ. 17։

ՀՆան. խԹ. 18։ Խա. 174։

ՀՌաակ. ե. 21։

ՀՅես. իէ. 22։ Ռաակ. Ա. 29։ Ղաւ. Ժ. 13։

Հ Խա. 166։

ա Խա. 16. 24. 47. 77. 111։

ր Նա. ծէ. 6։ Ղաւ. ԺՀ. 4, Ա Մակ. պետ. բ. 25։

Ա Սաղ. ՃԺբ. 5. Հռովմ. բ. 2։

ր Նահ. Ժ. 3։ Նէզեկ. իէ. 13։

Հ Նահ. իէ. 13։ Ա Թագ. իէ. 1։ Նյուտ. խԹ. 28, 29։

Ա Սաղ. ՃԺբ. 8։

ր Ա Հաւագ. բ. 9. Ռաակ. Գ. 23. 26։

Հ Սաղ. ՃԺէ. 1։ Նա. իէ. 3։

Ժ Սաղ. ԺՁ. 8։ ՃԹ. 31։

Ի Նա. իՀ. 4։

Ղ Սաղ. ՂՁ. 5։ Նա. խԹ. 10։ Հայտ. է. 16։

Ի Սաղ. խԱ. 2։ ՂԷ. 10։ ՃԽԷ. 20։

ը Ե Օր. խԲ. 6։ Ռաակ. բ. 8։ գ. 6։

Ա Նա. բ. 3։ Ծաբ. ը. 21։

Digitized by Google

տէտիքլէրի զէման, շազ օլտում։
2 Ընյագլարըմըզ գափուլարընտա
3 տուրուրլար՝ եա՞ Երուսաղէմ. Ե-
րուսաղէմ բէեքփարէ չաթըլմըշ
4 շէհր կիպի պինա օլմուշ քի՝
ընըպթլար Իապպըն իսմինէ շուքր
էթմէք իչիւն՝ Իապպըն սըպթլարը
Իսրայէլին գանունունա կէօրէ օ-
5 րայա չըգարլար։ Անդ Իրա օրատա
շէրաա՛թ իչիւն թախթլար՝ Դա-
ւիթ էվի իչիւն թախթլար գու-
6 րուլտուս։ Երուսաղէմին սէլամ-
թինի տիլէյին. սէնի սէվէնլէր՝
7 րահաթլըգ պուլուրլար։ Անէնի
գալէ՛լէրինտէ սէլամթի՝ սէրայլա-
8 րընտա րահաթլըգ օլսուն։ Կա-
րընտաշլարըմ վէ տօսթլարըմ ի-
չիւն հալա՝ Անէնտէ սէլամթի օլ-
9 սուն տէյէճէյիմ։ Ալլահըմըզ
Իապպըն էվի իչիւն՝ ընէնին էյլի-
յինի արայաճաղըմ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՀԻԿ

Սահիպի Սաղմոսուն Ալլահա խ՛թխմատը, վէ հագարէթտէն գուրթուլմաղա տուա՛սը։

Տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Ա՞կէօզլէրիմի սանա տօղրու գալ-
տըրըրըմ՝ բեա՞ կէօքտէ սաքին
2 օլան։ Իչթէ գուլլարըն կէօզլէրի
էֆէնտիլէրինին էլինէ՝ խալայը-
ղըն կէօզլէրի խաթունունուն էլի-
նէ օլտուղու կիպի՝ կէօզլէրիմիզ
Ալլահըմըզ Իապպա պէօյլէ օլա-
ճագ, թա պիզէ մէրհամէթ էտին-
3 ճէյէտէք։ Պիզէ մէրհամէթ գըլ՝
եա՞ Իապպ, պիզէ մէրհամէթ գըլ.
զիրա հագարէթ իլէ չօգ տօյ-
4 տուգ։ Անդ սէֆիա սիւրէն-
լէրին զէվգլէնմէսինտէն՝ մաղրուր-
լարըն հագարէթինտէն չօգ տօյ-
մուշ տուր։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՀԻՊ

Իսրայէլին՝ Ալլահա մի՛ւէքղանէ խէլասը թ-
չիւն թէչէքքիւր էթմէսի։

Դաւիթին տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Ընյէր Իապպ պիզիմ իլէ օլմասա
իտի, ՚հալա Իսրայէլ տէսին.
2 Իապպ պիզիմ իլէ օլմասա իտի,
ատէմլէր իւզէրիմիզէ գալգտըգլա-
3 րընտա՝ օլ զէման ղազապլարը
պիզէ թուէթուշմադ իլէ պիզի բտի-
4 րի նուտարլար իտի. Օլ զէման
սուլար պիզի զարգ էտէր իտի,
ճանընմըզըն իւզէրինէ սէլ կէչէր ի-
5 տի. Օլ զէման օլ գապարմըշ
սուլար ճանընմըզըն իւզէրինէ կէչէր
6 իտի։ Իապպ միւթէպարիք օլսուն
քի՝ պիզի օնլարըն տիշլէրինէ շի-
7 քեար վէրմէտի։ Ա՛անըմըզ էսէրչէ
կիպի ավճըլարըն տուզաղընտան
ազատ օլտու. տուզագ գըրըլտը,
8 վէ պիզ ազատ օլտուգ։ Ընար-
տըմըզ՝ Իկէօքլէրի վէ եէրի եա-
րատան Իապպըն իսմինտէ տիր։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՀԻԵ

Ալլահա խ՛թխմատ էտէնլէրին էմին օլմասը. և նիւրեյի տօղրուլար իչիւն տուա՛։

Տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Իապպա կիւվէնէնլէր՝ գըմըլտան-
մայրպ էպէտէն տուրան Սիօն
2 տաղը կիպի տիր։ Երուսաղէմին
էթրաֆընտա տաղլար օլտուղու
կիպի՝ Իապպ շիմտիտէն թա էպէ-
տէտէք գավմընըն էթրաֆընտա
3 էօյլէ տիր։ Օ՞ղիրա ՚ֆասըղընն ա՛-
սասը՝ սատրգլարըն գուրա՛սը իւ-
զէրինէ գօնմազ. թա քի սատրգ-
լար՝ էլլէրինէ եարամազլըգա սալ-
4 մայալար։ Երյի քիմսէլէրէ վէ
եիւրէքլէրի տօղրուլարա էյլէք
5 էյլէ՝ եա՞ Իապպ։ Բէնյորիւքլէ-
րինէ սաֆանլէրի իսէ՝ Իապպ օն-
լարը եարամազլըգ իշլէյէնլէր իլէ
սիւրէճէք. Իսրայէլին խւզէրինէ
Բսէլամթի օլսուն։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ՀԻԶ

Ալլահըն խալգընըն՝ էսիրլիքտէն տէօնմէլէ-
րինին զիքրինի էթտիքլէրի, և վէ թէքմի-
լէն տէօնմէյէ տուա՛լէրի։

Տէրէճէլէր իլահիսի։

1 Իապպ՝ Աիօնուն էսիրլիյինի տէօն-
տէրինճէ, ՚տիւշ կէօրէնլէր
2 կիպի օլտուգ։ Օլ զէման Բաղը-
մըզ կիւլիւշ իլէ՝ վէ տիլիմիզ
ալգըշ իլէ տօլտու. օլ զէման
թայիֆէլէրտէ տէտիլէր քի՝ Իապպ

սուն|լար իչխէն պէօյիւք իշխէր գըլ-
3տը : Թապպ պիզիմ իչխէն պէօ-
յիւք իշխէր գըլտը • շազ ու մէս-
4բուր օլտուղ : Նա՛ Թապպ էսիր-
լէյիմիզի՝ գըպլէյտէ օլան ագընթը-
5լար կիսի տէօնուեր : Էկէօզեաշ-
լարը իւէ եքէնէլէր՝ ալգըշ իւէ սի-
6չէճէքլէր : Նչքիւէճէք թօխուս
կէօթիւրիւպ՝ աղլայարագ չզգըպ
կիտէն՝ էլպէթթէ տէմէտլէրինի
կէթիրէրէք ալգըշ իւէ տէօնէճէք :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՄԻՒՆ

Ընկերն պէրէքէթի օլմատըգնա՝ ինսանըն
ձէկտի պօշ օլտուղտա : 3 Ընծուգլար՝ Ընկե-
րըն պախչէյի օլտուղտա :

Սողոմոնուն տէրէճէլէր իլահիսի :

1Նչէր Թապպ էվի եափմազ իսկ ,
օնու եափանլար նաֆիւէ չալը-
շըրլար • ՚Էչէր Թապպ շէհրի պէք-
լէմէզ իսկ , պէքճի նաֆիւէ ուչա-
2նըգ գալըր : Նչրքէն գալգըպ կէճ
օթուրմազ չի՛ Բմիհնէթ էքմէյի
եէմէք՝ սիպէ նաֆիւէ տիր • Հագգան
3օ՛ սէվտիյինէ ուչգու վէրիր : Ինշ-
թէ էօղուլլար՝ Թապպըն միթասը
տըր , Բգարընդն մէյվէսի՝ ի՛վազ
4տըր : Գուվվէթլինին էլինտէ օգ-
լար նիճէ իսկ , կէնճէրին օղուլ-
5լարը էօյլէ տիր : ՚Նչ՛ մուրթուս օլ
ատէմէ քի՝ թիրքէշինի օնլարտան
տօլտուրտու • տիւշմէնլէրի իւէ
Բգափուտա սէօյլէշտիքլէրինտէ՝
ուլթանմայաճագլար :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՄԻՒՆ

Ընկերան գօրգան ատէմին միւպարէք օլ-
տուղտա :

Տէրէճէլէր իլահիսի :

1՚Նչ՛ մուրթուս Թապպտան հէր
գօրգանա՝ օնուն եօլլարընտա
2եիւրիյէնէ : Բնչինին էմէյինի եէ-
տիյին զէման՝ նչ՛ մուրթուս սանա ,
3վէ սանա խայր օլաճագ : Պէնին
գարըն էվինին հալվէթլէրինտէ
Բմէյվէլէ սամա կիպի՝ եվլատլարըն
սօֆրանըն էթրաֆընտա Բզէյթունի
ֆիտանլարը կիպի օլաճագլար :
4Նչէթէ Թապպտան գօրգան ատէմ
5պէօյլէ պէրէքէթլէնիր : ԲԹապպ

սանա Միօնուտան պէրէքէթի վէրէ ,
վէ էօմրիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ
Ներուսաղէմին էյլիյինի կէօ-
6րէսին : Էմ Էօղուլլարընդն օ-
ղուլլարընդ կէօրէսին : Իսրայէլին
իւզէրինէ Եսէլամթի օլսուն :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՄԻԹ

Իսրայէլին գուրթուլմասը , 5 վէ Միօնուտան
իքրահ էտէնլէր խէճիլ տուշսիւնլէր տէյիւ
տուա՝ :

Տէրէճէլէր իլահիսի :

1Ալա ՚Իսրայէլ տէսին քի՝
Բկէնճէլիյիմուէն պէրու պանա
չօգ քէրրէ սըգլէթի վէրտիլէր •
2կէնճէլիյիմտէն պէրու պանա չօգ
քէրրէ սըգլէթի վէրտիլէր իսէ տէ՝
3կիւճլէրի պանա եէթմէտի : Զիֆթ-
ճիլէր՝ արգամընդն իւզէրինէ չիֆթ
սիւրտիւլէր • Էվլէքլէրինի ուզաթ-
4տըլար : Թապպ սատըգ տըր •
5ֆասըգլարընդն իփինի քէստի : Մի-
օնուտան հէփ իքրահ էտէնլէր ու-
թանաճագլար , վէ կէրի տէօնէ-
6ճէքլէր : Գօփարրլմազտան էվվէլ
գուրուչան՝ տամլարընդն Բօթու կի-
7պի օլաճագլար , քի օնուն իլէ օ-
րտագընդ ավուճուտնու՝ վէ տէմէտտի
8գուճաղընդ տօլտուրսամազ , վէ կէ-
չէնլէր տէմէզլէր քի՝ Միպէ ԲԹապ-
պընդ պէրէքէթի կէլսին • սիպէ
Թապպընդ իսմինտէ պէրէքէթի օգու-
րուզ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ՄԻՆ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընկահա ի՛թիմատ էթ-
տիյի , 7 վէ օնա իւմիտ էթմէկէ Իսրայէլէ
նասիհաթը :

Տէրէճէլէր իլահիսի :

1՚Տէրին եէրլէրտէն սանա չաղըր-
2տը՝ եա՛ Թապպ : Նա՛ Նչ-
ֆէնտիմ՝ սէսիմի տինկլէ • գու-
լագլարընդն նիյազըմընդն սէսինէ մու-
3գայէտ օլսունլար : Նչէր Բպինա-
մուսլուգլարը խաթրտա սագլար
իսէն եա՛ Թապպ , քիմ տայանա
4պիլիր եա՛ Նչֆէնտիմ : Ընմա Բսէ-
նին եանընտա մաղֆիրէթ վար , թա
5քի Բսէնտէն գօրգալար : Էզկէն
Թապպա միւնթազիր օլտում , ճա-
նըմ միւնթազիր օլտու • վէ Բօ-

ա Ղուբ • ճ • 55 : Հոշեա • բ • 2 :
բ Սաղ ճխե • 2 : Բռուվ • ճ • 20 • 23, 24 :
գ Նէ • է • 7 :
դ ի Թագ • ը • 40 : Սաղ • ի • 11 : Նա-
րեմ • է • 8, 9 :
ե Սաղ • իէ • 14 • է • 20 : ի • 1 : Նա • ը • 17 • իշ • 8 : է • 18 :
զ Սաղ ՀՀ • 81 :

ա Սաղ • ճիե • 1 :
բ Պադ՝ Նա-
զկ • իճ • 3 :
Ում • ի • 15 :
ժա • 1 :

ա Սաղ • ճիա • 3, 4, 5 :
բ Նչն • գ • 17 • 19 :
գ Նչն • է • 5 : խը • 4 : Հես • իգ • 3, 4 :
դ ը Օր • իը • 4 :
ե Պագ՝ Հոբ • ը • 4 : Ընակ • իէ • 11 :

ա Սաղ • ՀԺ • 1 : ՀԺ • 13 : ՀԺ • 1 :
բ Նա • ղ • 10 :
գ Նշեկ • ժ • 19 :
դ Սաղ • ծ • 8 ճխ • 12 :
ե Սաղ • ճէ • 3 :

ա Ղուբ • ճ • 55 : Հոշեա • բ • 2 :
բ Սաղ ճխե • 2 : Բռուվ • ճ • 20 • 23, 24 :
գ Նէ • է • 7 :
դ ի Թագ • ը • 40 : Սաղ • ի • 11 : Նա-
րեմ • է • 8, 9 :
ե Սաղ • իէ • 14 • է • 20 : ի • 1 : Նա • ը • 17 • իշ • 8 : է • 18 :
զ Սաղ ՀՀ • 81 :

Digitized by Google

նուն սէօղիւնէ իւմիտ էթտիմ ։ 6 Ե՛անըմ Լ՚ֆէնտիմ՝ սապահը պէքլէյէն սապահ պէքճիլէրինտէն 7 զիյատե ջե՛նլուպէր պէր ։ Ը՚խրա՛ յէլ՝ Ի՚ապպա իւմիտ էթսին, զիրա Ը՚ապպըն եանընտա ի՚նայէթ վար ։ Հէմ օնուն եանընտա ա՚զիմ ֆիտա 8 վար ։ Ալ է Իսրայէլի Հէփ ևարա՛ մազլըգլարընտան ՚օ ֆիտա էտէ՛ ճէք ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԱՒԸ

Ամէհպի Աղմոսուն քէնտի ալչագ կէօնիւլ՛ լեսյինիւ Թագրիր էթմէսի, վէ Իսրայէլ՚ Ալլահա իւմիտ էթմէյէ նասիհաթը ։

Դաւիթին տէրէճէլէր իլահիսի ։

1 Ե՛ա Ի՚ապպ եհուբէյիմ գապար՛ մատը, վէ կէօզլէրիմ եհուճէլ՛ մէտի ։ վէ ՚հալիմտէն պէօյիք վէ ա՚ճայըպ իշլէրտէ եհուբիւմէտիմ ։ 2 Չ՚ագգան պէն ճանըմը՝ Ի՚անասը եանընտա սիւռտէն քէսիլմիշ մա՛ սուա կիպի թէօքին վէ իսքնաթ էթտիմ ։ ճանըմ սիւռտէն քէսիլ՛ 3 միշ մա՛սուա կիպի տիր ։ Ի՚խրա՛ յէլ՝ շիմտիւռէն թա էպէտէտէք Ի՚ապպա իւմիտ էթսին ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԱՒՒ

Դաւիթին՝ Ալլահըն էվվէ իշլուն զայրէթի ։ 8 Ամանուզուն նագէ օլունմասը զէմանընտա տուա՛ ։ 11 Ալլահըն Դաւիթէ 13 վէ Սիօնա վա՛ղէրի ։

Տէրէճէլէր իլահիսի ։

1 Ե՛ա Ի՚ապպ Դաւիթին հագգը՛ նա՝ օնուն հէփ տէրտինի զիքր 2 էյլէ ։ Վի՚ի Ի՚ապպա եէմին էթտի, Յ՚ակոբուն Դաւտիրինէ Ի՚ատագ 3 էյլէյիպ՝ Ի՚ղպէթթէ էվվ օլան մէսքեանա կիրմէյիմ, եաթաղըմ օ՛ 4 լան տէօղէյէ չզդմայըմ՝ էլպէթ՛ թէ Դէօզլէրիմէ ուդու՝ քիրփիք՛ լէրիմէ ուլուդլամագ վէրմէյիմ, 5 թա պէն Ը՚ապպ իշլուն մահալ՝ Յ՚ակոբուն Դաւտիրի իշլուն ուս՛ քեանլաք պուլունճայտէք փէսի ։ 6 Ի՚շթէ օնուն Ի՚փրաթատէ օլտու՛ ղունու իշլիմտիք ։ օնու Ե՚օրմանըն 7 օվալարընտա Ը՚պուլտուգ ։ Օնուն մէսքեանլարընա վարալըմ ։ այագ՛ լարընըն պասամալընա Ը՚սէճուէ գը՛

8 լալըմ ։ Ի՚ա՛ Ի՚ապպ՝ սէն տէ Ը՚գուվ՛ վլէթինին սանտուղու տէ Ը՚րահա՛ 9 թընա գալգ ։ Ա՚ճահինլէրին՝ Ի՚ատագ կիյինսինլէր ։ վէ սալխ՛ 10 լէրին՝ ալզըղ էթսինլէր ։ Դաւուլուն Դաւութին խաթրը իչլուն՝ մէսիհի՛ 11 նին եիւզլուննիւ տէօնտէրմէ ։ Ի՚ապպ Դաւիթէ հադիգաթ իլէ նէմին էթտի, վէ օնտան տէօնմէզ ։ Ա՚խախըընա Ը՚գարնընըն մէյվէսին՛ 12 տէն գօյաճաղըմ ։ Ի՚չէր օղուլլա՛ րըն ա՚Ի՚տըմը՝ վէ օնլարա էօյրէ՛ տէճէյիմ շէհատէթլէրիմի սագ՛ լարլար իսէ, օնլարըն օղուլլարը տաախ՝ էպէտլէր էպէտինճէ սէ՛ նին թախթընտա օթուրաճագլար ։ 13 Ա՚իրա Ի՚ապպ Սիօնու սէչտի ։ օնո՛ քէնտինէ մէքեան իչուն ար՛ 14 զուլէյիպ փէսի՛ էվ ։ Ի՚ահաթրմ էպէտլէր էպէտինճէ Ի՚պու տուր ։ պունտա օթուրաճաղըմ ՝ զիրա օ՛ 15 նու արզուլէտիմ ։ Ա՚Օնուն զախի՛ րէսինի Ի՚էր վէճՀ իլէ պէրէքէթլէ՛ յէճէյիմ ։ ֆագիրլէրինի էքմէքը ի՛ 16 լէ տօյուրաճաղըմ ։ Ալ է Ե՚օնուն քեահինլէրինէ խէլաս կիյտիրէճէ՛ յիմ ։ վէ Ղսալխլէրի ղայէթի իլէ 17 մէսրուր օլաճագլար ։ Ա՚Օրատա Դաւիթին իչուն պիր պուինուզ պի՛ թիրէճէյիմ ։ մէսիհիմ իչուն պիր 18 Ա՚չիրաղ Հազըրլատըմ ։ Ե՚Օնուն տիւշմինլէրինէ ա՚յրպ կիյտիրէճէ՛ յիմ ։ վէ օնուն իւզէրինտէ թաճը էլչէքլէնէճէք տիր ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ ԱՒԻ

Ամէհպէրին խշագըղը լաթիֆ պիր չէյ օ՛ ատւղու ։

Դաւիթին տէրէճէլէր իլահիսի ։

1 Ի՚շթէ ՚գարընտաշլարըն հէման պիրլիքտէ սաքին օլմասը՝ նէ՛ 2 խօշ վէ նէ՛ լաթիֆ տիր ։ Ամագա՛ լա՝ Ը՚Հարունուն սագալընա ագըպ էսվապլարընըն քէնարընա էնէն՝ պաշ իւզէրինտէ Ի՚խօշ եաղ կիպի 3 տիր ։ Ահիօնուն տաղլարը իւզէրինէ էնէն՝ Ե՚ֆրմոնուն չիհի կիպի տիր ։ զիրա Ի՚ապպ օրատա պէրէքէթի՛ էպէտէն հայաթ թայի՛ն էյլէմիշ տիր ։

ՄԻՆՉՄԻՒ ԱԼԻ

Ընկահա թէչէքքիւր էթմէյէ նասխհաթ ։

Տէրճէլէը իլահիսի ։

1 Լչթէ Բապպա պէրէքէթի օգուլ-
յուն՝ էյ կէճէլէրտէ Բապպըն
էվինտէ տուրան Բապպըն հէփ
2 գուլլարը ։ Եադտէսէյէ էլլէրինի-
զի գալտրըրպ՝ Բապպա պէրէքէթի
3 օգույուն ։ Կէօքլէրի վէ եէրի
եարատան Բապպ՝ Սէնի Աիօնտան
միւպարէքէյէ ։

ՄԻՆՉՄՈՒԻ ԱԼԻՆ

Ընկահըն խալըքնա նասխհաթ օլաւնտուղու քի՝
օնա մէրհամէթի իչիւն՝ 5 գուաբէթի էչիւն՝
8 վէ ահքեամէրի իչիւն չիւքը էտէլէր ։ 15
փաւլարըն պաթըլ օլտուղու ։ 19 Ընկահա
թէչէքքիւր էթմէյէ նասխհաթ ։

1 Ընկէլուիա ։ Բապպըն իսմինէ՞ չիւքը
էտին. չիւքը էտին՝ էյ Բապպըն
2 գուլլարը , սիզ քի Բապպըն է-
վինտէ՝ Ընկահըմըզ էվինին ավլու-
3 լարընտա տուրուբսունուզ ։ Բապ-
պա չիւքը էտին , զէրա Բապպ
էյի տիր . օնուն իսմինէ մէզմուր
օգույուն , զէրա Լաթիֆ տիր ։
4 Օհիրա Ղապպ Յակոբու քէնտի-
նէ՝ Իսրայէլի քէնտինէ մախսուս
5 սէչտի ։ Օհիրա պէն պիլտիմ քի
Էչհովա ա՝զիմ՝ վէ Էչֆէնտիմիզ
հէփ ալտահարտան է՛-ճէ տիր ։
6 Բապպ կէօքլէրտէ վէ եէրտէ՝
տէնիզլէրտէ վէ ճիւմլէ տէրինլիք-
լէրտէ հէր նէ իսթէտի իսէ էյլէ-
7 տի ։ Էչերին ուճարընտան պու-
խարլար գալտրրը , Ֆաղմուրա
չիմճէքլէր եափար . եէվի Ֆասզի-
8 նէէրինտէն չզգարը ։ Ըրընրըն
իլք տօղուչլարընը՝ ատէմտէն Հայ-
9 վանա վարընճա վուրտու . Էնին
իչինտէ եա՞ Ընսրը՝ Ֆարաւոնուն
իւզէրինէ վէ օնուն ճիւմլէ գուլ-
լարընն իւզէրինէ Ֆա՛լամէթլէր
վէ մի՛ճիզլաթլար կէօնտէրտի ։
10 Ֆօգ թայիֆէլէր վուրտու . վէ
գուվվէթլի փատիշահլար էօլտիւր-
11 տի . Էա՞նէ Ընմօրհլուլարըն փա-
տիշահը Աիհոնու վէ Բասանըն
փատիշահը Ոգու՝ հէմ Ֆրանա-
նըն ճիւմլէ փատիշահլզգլարընը ։
12 Ալ Ֆօնլարըն տիյարընը միրասա՝
քէնտի գավմը Իսրայէլէ միրասա
վէրտի ։
13 Ես Բապպ՝ Էիսմին էպէտի
տիր . եա՞ Բապպ՝ սէնին զիքրին
14 տէվը պէ տէվը տիր ։ Օհիրա
Ֆբապպ գավմընըն չէրաա՛թընը
կէօրէճէք . վէ գուլլարընտան էօ-
թիւրիւ նատիմ օլաճագ ։
15 Ֆթայիֆէլէրին փուլթարը կիւ-
միւշ վէ ալթուն տուր . ատէմ
16 էլլէրինին ա՛մէլի տիր ։ Օնլարըն
աղզը վար , վէ սէօյլէմէզլէր . կէօզ-
17 լէրի վար , վէ կէօրմէզլէր . Գու-
լագլարը վար , վէ իչիթմէզլէր .
օնլարըն աղզընտա տախի նէֆէս եօգ
18 տուր ։ Օնլարը եափանլար՝ հէմ
օնլարա հէփ կիւվէնճնլէր օնլար
19 կիպի օլուրլար ։ Ես Իսրայէլ էվի՝
Բապպա պէրէքէթի օգույուն . եա՞
Ընհարոն էվի՝ Բապպա պէրէքէթի
20 օգույուն ։ Եա՞ Գեւի էվի՝ Բապ-
պա պէրէքէթի օգույուն . էյ
Բապպտան գօրգանլար՝ Բապպա
21 պէրէքէթի օգույուն ։ Իրուսաղէմ-
տէ սաքին օլան Բապպ՝ Ֆիօնտան
միւթէպարիք օլսուն ։ Ընէլուիա ։

ՄԻՆՉՄՈՒԻ ԱԼՉԱ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընկահա ճիւմլէնին եա-
բատաքընը՝ 10 Իսրայէլին Մընըրտան գուբ-
թարանը՝ 17 վէ օնլարըն տիւշմնիլէրինին նէ-
նիճիսի օլտուղու իչիւն չիւքը էթմէյէ նասխ-
հաթը ։

1 Բապպա Ֆհամտ էտին , զէրա էյի
տիր . զէրա Ֆօնուն ի՛նայէթի է-
2 պէտի տիր ։ Ընկահըրըն Ընկա-
հրնա համտ էտին . զէրա օնուն
3 ի՛նայէթի էպէտի տիր . Սահիպ-
լէրին Սահիպինէ համտ էտին .
զէրա օնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր .
4 Ը՛զիմ մի՛ճիզպաթլար Ֆեալընըզ
իշլէյէնէ , զէրա օնուն ի՛նայէթի
5 էպէտի տիր . Ֆկէօքլէրի ի՛լմ իլէ
եափանա , զէրա օնուն ի՛նայէթի
6 էպէտի տիր . Ըէրի սուլարըն իւ-
զէրինտէ սապիթ էտէնէ , զէրա օ-
7 նուն ի՛նայէթի էպէտի տիր . Ֆկէօ-
յիւք նուրլար եափանա , զէրա օ-
8 նուն ի՛նայէթի էպէտի տիր . Ըկիւ-
նէշլի կիւնէ հիւքիւմէթ էթմէք ի-
չիւն՝ զէրա օնուն ի՛նայէթի էպէ-
9 տի տիր . Ընյը վէ եըլտըզլարը կէ-
ճէյէ հիւքիւմէթ էթմէք իչիւն՝ զէ-
րա օնուն ի՛նայէթի էպէտի տիր ։

ա ա Մն. թ. 33 ։
բ Սաղ. գլէ. 1 , 2 ։
գ ա Տիմ. բ. 8 ։
դ Սաղ. ճիգ. 8 ։
ե Սաղ. ճիգ. 5։ գլե . 21։
զ Սաղ. ճժբ. 1 ։ ճլէ . 1 ։
է Սաղ. գբ. 13 ։ գղ. 8։ ճժգ . 19 ։
ը Սաղ ճժթ. 68 ։
թ Սաղ. ճիէ. 1 ։
ժ Նհ. ժթ . 5։ ք Օր. է. 6, 7։ Ժ. 15։
ի Սաղ. գէ . 3 ։ գէ . 9 ։
լ Սաղ. ճժե. 3 ։
խ Նրեմ. Ժ . 13։ ծա. 16։
ծ Հօր . ճը. 25, 26։ լբ. 25 , ա ։ Ովաբ. Ժ. 1։
կ Հօր . լբ . 22 ։
հ Նհ . ժք . 12. 29 Սաղ. հք. 51 ճլգ. 10 ։
ձ Սաղ ճլշ. 15 ։
ղ Նհ . է. ը. թ . Ժ. ժղ ։
ճ Ծնու. իա. 24 , 25, 26. 34, 35 Սաղ ճլգ . 17 , ա ։
մ Հես . ժբ. 7 ։
յ Սաղ. հը . 55 ։ ճլղ . 21, 22։

քէնտի գավմը Իսրայէլէ միրասա
վէրտի ։
13 Եա՞ Բապպ՝ Էիսմին էպէտի
տիր . եա՞ Բապպ՝ սէնին զիքրին
14 տէվը պէ տէվը տիր ։ Ովիրա
Ֆբապպ գավմընըն չէրաա՛թընը
կէօրէճէք . վէ գուլլարընտան էօ-
թիւրիւ նատիմ օլաճագ ։
15 Ֆթայիֆէլէրին փուլթարը կիւ-
միւշ վէ ալթուն տուր . ատէմ
16 էլլէրինին ա՛մէլի տիր ։ Օնլարըն
աղզը վար , վէ սէօյլէմէզլէր . կէօզ-
17 լէրի վար , վէ կէօրմէզլէր . Գու-
լագլարը վար , վէ իչիթմէզլէր .
օնլարըն աղզընտա տախի նէֆէս եօգ
18 տուր ։ Օնլարը եափանլար՝ հէմ
օնլարա հէփ կիւվէնճնլէրը օնլար
19 կիպի օլուրլար ։ Եա՞ Իսրայէլ էվի՝
Բապպա պէրէքէթի օգույուն . եա՞
Ընհարոն էվի՝ Բապպա պէրէքէթի
20 օգույուն ։ Եա՞ Գեւի էվի՝ Բապ-
պա պէրէքէթի օգույուն . էյ
Բապպտան գօրգանլար՝ Բապպա
21 պէրէքէթի օգույուն ։ Իրուսաղէմ-
տէ սաքին օլան Բապպ՝ Ֆիօնտան
միւթէպարիք օլսուն ։ Ընէլուիա ։

ա Սաղ. ճժգ. 1 ։ ճլէ . 1 ։ ճժբ . 1 ։
բ Ա Մն. ժգ. 34 . 41 ։ բ Մն . ի. 21։
գ բ Օր . Ժ. 17 ։
դ Սաղ. հբ. 18 ։
ե Ծն. ա. 1 ։ Ուտակ . ը . 19 ։ Իրեմ. ծա. 15 ։
զ Ծն. ա. 9։ Սաղ. իզ . 2 ։ Իրեմ . բ. 12։
է Ծն . ա . 14 ։
ը Ծն . ա . 16 ։

ա Սաղ. ճգ. 1 ։ ճէ . 1 ։ ճժբ . 1 ։
բ ա Մն. ժգ. 34 . 41 ։ բ Մն . ի. 21։ գ բ Օր . Ժ. 17 ։
դ Սաղ. հբ. 18 ։
ե Ծն. ա. 1 ։ Ուտակ . ը . 19 ։ Իրեմ. ծա. 15 ։
զ Ծն. ա. 9։ Սաղ. իզ . 2 ։ Իրեմ . բ. 12։
է Ծն . ա . 14 ։
ը Ծն . ա . 16 ։

Digitized by Google

10 [ա]Ամբողջը իւր տօղուշլարը իւէ վուրանա , զերա օնուն ի՝նայէթի է-
11 պէտի տիր • Ա՛ն արաւարընտան [բ]Իսրայէլի չըգարանա , զերա օնուն
12 ի՝նայէթի էպէտի տիր , [գ]գուվվէթլի էլ իւէ վէ ուզանմըշ գօլ իւէ՝ զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր •
13 [դ]Կրզըլ տէնիզի իքիյէ եարսանա , զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր •
14 Ա՛ն օրթասընտան Իսրայէլի կէ-
չէրտի , զերա օնուն ի՝նայէթի է-
15 պէտի տիր • Ա՛ն [ե]փարաւոնու ա՛սքերի իւէ Կրզըլ տէնիզի սիլքտի , զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր •
16 [զ]Կավմընը չէօլուե կէզտիրէնէ , զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր :
17 [է]Պէօյիւք փատիշահլար վուրանա , զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի
18 տիր • Ա՛ն [ը]գուվվէթլի փատիշահլար գամըլ էթտի , զերա օնուն ի՝-
19 նայէթի էպէտի տիր • [թ]Ըմօրհլուլարըն փատիշահը Աեհոնու՝ զերա
20 օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր , վէ Ղհասան փատիշահը Ավգու՝ զերա
21 օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր • Ա՛ն [ժ]օնլարըն տիյարընը միրասէ վէրտի , զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի
22 տիր , գուլու Իսրայէլէ միրաս իչիւն՝ զերա օնուն ի՝նայէթի էպէ-
23 տի տիր • [ի]Ըլէազ հալիմիզտէ պիզի վէրէր էտէնէ , զերա օնուն ի՝-
24 նայէթի էպէտի տիր • Ա՛ն պիզէ սըգլէթի վէրէնլէրտէն պիզի գուրթարտը , զերա օնուն ի՝նայէթի է-
25 պէտի տիր : [ժա]Էր թէնէ էքսիք վէրիր , զերա օնուն ի՝նայէթի է-
26 պէտի տիր : [ժբ]Կէօքլէրին Ըլլահընա համո էտին • զերա օնուն ի՝նայէթի էպէտի տիր :

ՄԻՆՉԱՐՈՒՐ ԱՒԱՆ

Ւսրիւլէքտէ Նէհուտիլէրին միհնէթի , 5 Օնլարըն Նրուսաղէմի խաթըլարընա կէթիւ-սիքլէրի • 7 վէ օնլարըն զուլմ չէքտիքլէրի քիմսէլէրին ձեղասը վէրիլմիք իչիւն տուա՝

1 [ա]Բաբիլոնուն ըրմագլարը հանընտա՝ օրատա օթուրտուգ • Հէմ Սիօնու խաթրըմըզվա կէթիրմիք իլէ
2 աղլատրգ : Օնուն օրթասընտա՝ թանպուրլարըմըզը սէօյիւտ աղաճ-
3 լարընըն իւզէրինէ աստրգ : Օ՛րատա օրատա պիզի էսիրլիյէ սիւրթընլէր իլահի սէօզլէրինտէն՝ վէ պիզէ [գ]զուլմ էտընլէր՝ Սիօն իլահիլէրինտէն պիզէ պիր իլահի օգուչուն տէյիւ պիզտէն չէնլիք տիլէտիլէր :
4 Ա՛ապպըն իլահիխինի տիյարի ղուր-
5 պէթտէ նի՞ճէ օգուչալըմ : Ւյէր սէնի ունուտուր իսէմ եա՛ Կրուսաղէմ , սաղ էլիմ հիւանէրինէ ու-
6 նութսուն : Ւյէր սէնի խաթրըմտա թուվմազ իսէմ , էյէր Կրուսաղէմի՝ սիւրիւրիմին պաչը էթմէզ իսէմ , [դ]տիլիմ տիմաղըմա եափըշը-
7 սըն : Եա՛ Ա՛ապպ՝ Կրգըն , օնուն թէվէլինէտէք երգըն տէյէն [ե]նգովմ օղուլլարը Հագգընա Կրուսաղէմին կիւնիւնիւ խաթրընա կէթիր :
8 Ւյ՝ խատապ օլաճագ Բաբիլոն գըզը՝ նէ մուրթլու սէնին [զ]պիզէ էթտիյինին ձէզասընը սանա էօտէ-
9 յէնէ • [է]նէ մուրթլու թուրթուպ սէնին էմա՛սումլարընը գայայա չարփանա :

ՄԻՆՉԱՐՈՒՐ ԱՒԱՆ

Սահիպի Սաղմոսուն՝ Ըլլահա հագիգաթը իւչիւն չիւքը էթտիյի , 4 վէ եէրին փատիշահլարը օնա չիւքը էտէլէր տէյիւ թագըրիր էթմէխ : 7 Օնուն Ըլլահա բ՛էթիմատը :

Դաւիթին Աէզմո-րո- :

1 Սանա պիւթիւն եիւրէյիմտէն համո էտէճէյիմ • [ա]Ալլահլար էօնիւնտէ սանա մէզմուր օգուչա-
2 ճաղըմ : Աէնին [բ]ա՛զիզ հէյքէլիւնէ տօղրու [գ]սէճտէ գրլաճաղըմ , վէ սէնին ի՝նայէթին իչիւն վէ հագիգաթըն իչիւն իսմինէ համո էտէճէյիմ • զերա քէլամընը ճիւմլէ
3 իսմինտէն [դ]ա՛զիմ էթտին : Ղաղղըտղըմ կիւնտէ՝ պանա ճէվապ վէրտին • ճանըմտա գուվվէթ իլէ
4 պանա ճէսարէթ վէրիրսին : Եա՛ Ա՛ապպ [ե]եէրին ճիւմլէ փատիշահլարը՝ սէնին աղգընըն սէօզլէրինի իշլետինճէ , սանա համո էտէճէք-
5 լէր : Ա՛ն Ա՛ապպըն հօլլարընտա իլահի օգույաճագլար • զերա Ա՛ապ-
6 պըն ճէլալի ա՛զիմ տիր : [զ]Ա՛ապպ եիւճէ իսէ տէ , [է]սէֆիլ քիմսէյէ նազար գրլար • վէ միւթէքէպպի-
7 րի իրագտան պիլիր : [ը]Ըրգլէթի օրթասընտա կէզէր իսէմ տէ՝ պէնի իհեա էտէճէքսին • տիւշմէնլէրիմին էօվքէսինէ գարշը էլինի սա-

[ա] Սաղ.հ֊ • 1 :

[բ] Նգեկ • ֆ • 26 :

[գ] Նրեմ խթ. 7, ճէ : Ոզե. ի • 22 : Նզեկ. իե. 12 : Ընդ. 19, ճէ :

[դ] Նրեմ. ե. 15 • 29 : Յայտ. ժը. 6 :

[ե] Նս • ժէ • 16 :

[զ] Սաղ. ճժթ. 46 :

[է] Ա ՈՒագ • ը • 29, 30 : Սաղ. ե. 7 :

[ը] Սաղ. իը • 2 :

[թ] Նս • խը • 21 :

[ժ] Սաղ. ճը • 15 • 23 :

[ժա] Սաղ. ճժե. 5, 6 : Նս • ֆէ • 15 :

[ժբ] Ընահ. ֆ. 34 : Յահ • ի. 6 : ՈՊետ. է. 5 :

[ժգ] Սաղ. իէ • 3, 4 :

Digitized by Google

լաճագսըն , վէ սաղ էլէն պէնի
8 գուրթարաճագ : Ըրապպ պէնիմ
իչիւն պալապուղընը թէքմիլ է-
տէճէք . եա՞ Ըապպ՝ ի՛նայէթին
էպէտի տիր . քէնտի ՚էլլէրինին
ա՛մէլլէրինի թէրք էթմէ :

ՄԻՆՉԱՌԱՔՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԹԱՑԻՆ

Ահիպի Սաղմոսուն՝ Ընչահըն ա՛լիմ վէ հէր
ճէրտէ հաղըր նագիր օլտուղունու թագիրիր
էթտիկի : 19 Օնուն եարամազլարտան իքրահ՝
23 վէ Ընչահա տուա՛ էթտիկի :

Ո՛ուսիգար պաչը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէզմուրու :

1 Եա՞ Ըապպ՝ ՚պէնի սընատըն ,
2 վէ պիլէրսին : ՚Պէն օթուրու-
ղումու վէ գալգըղըմը պիլսին .
՚մերամըմը ուզագտան անկլատըն :
3 ՚Իզիմի վէ եաթտըղըմ ճէրի իզլէր-
սին , վէ հէփ եօլլարըմա աչնա սըն :
4 Օ՚իրա տիլիմուճ քէլամ եօգ տուր .
իչթէճ եա՞ Ըապպ՝ ՚հէփիսինի պիլիր
5 սին : Ըրգատան վէ էօնտէն պէնի
սարտըն , վէ ավուճունու իւզէրի-
6 մէ գօրսուն : ՚Զպո՜ իլմ պանա
փէք ա՛ճայըպ տըր . եիւճէ տիր ,
օնա գուտրէթիմ եէթմէզ :
7 Պէնին Ըուհունտան ՚ենքրէյէ
կիտէյիմ , վէ սէնին Հուզուրուն-
8 տան ՆԷՐԷյէ գաչայըմ : ՚Ի՛յէր
կէօյճ չըգսամ , սէն օրատա սըն .
վէ ՚ճէհէննէմի տէօշէք էթսէմ ,
9 իչթէճ Հաղըր սըն . Պէհէրին գա-
նատլարընը ալսամ , տէնիզին ուճ-
10 լարընտա սաքին օլսամ , օրատա
տախի պէնի սէնին էլլին գուլա-
ղուզլար , վէ սաղ էլլէն պէնի թու-
11 թար : Պ՚է տէսէմ՛ քի՝ պէնի հէման
գարանլըգ էօրթէճէք , կէճէ պի-
լէ էթրաֆըմտա այտընլըգ տըր :
12 ՚Գարանլըգ տախի սանա գարան-
լըգ տէյիլ , իլլա կէճէ՝ կիւն կիսի
այտընլըգ տըր , գարանլըգ տա այ-
13 տընլըգ տա ասնա պիր տիր : Օ՚ի-
րա պէօպրէքլէրիմի սէն եափտըն .
անամըն գարնընտա պէնի սէն
14 էօրթտիւն : Սանա համտ էտէրիմ՝
օնուն իչիւն քի՝ գօրգուլու վէ ա՛-
ճայիպ թարգ իլէ եափըլմըշլըմ . իշ-
լէրին ա՛ճայրպ տըր , վէ ճանըմ էյի
15 պիլիր : Կիզլետէ եարատըլըղմ-
տա՝ եէրին ալթընտա կիպէ նագշ օ-
լունտուղումտա՝ ՚էճիսիմի սէնտէն
16 կիզլի տէյիլ իտի : Ղէօզլէրին՝ պէ-
նի ճէնին իքէն կէօրտիւ . կիւնլէր
թէրթիպ օլունտու , վէ տահա
պիրիսի մէվճուտ տէյիլ իքէն՝ հէ-
փիսի տէֆթէրինտէ եազըլմըշ ի-
տի :
17 Ի՛մտի մէրամլէրին պանա Ւնէ-
գըյմէթլի տիր՝ եա՞ Ընչահ . օն-
լարընը նէքիւնիւ նէ չօգ տուր :
18 Օնլարը սայսամ , գումտան չօգ
տուր . ույանըճա՝ տահա սէնին
իլէ իմ :
19 Ի՛նլպէթթէ եա՞ Ընչահ՝ ՚էֆասըղը
գաթլ էտէճէքսին . ՚իմտի պէնտէն
ուզագ օլուն՝ էյ գանլը ադամլար :
20 Օնլար քի ՚սէնին հագգընա խա-
պիս ֆիքր իլէ սէօյլէրլէր , օլ
տիւշմէնլէրին քի խոյնի պօշունա
21 ալըրլար : ՚Պէնտէն իքրահ էտէն-
լէրտէն եա՞ Ըապպ՝ իքրահ էթ-
մի՞զ մի իմ . վէ սէնին իւզէրինէ
գալգանլարտան տիթսինմի՞զ մի իմ :
22 Օնլարտան պիլքիւլլիյէ իքրահ
ու նէֆքրէթ էտէրիմ . օնլար ի՛ն-
տիմտէ տիւշմէն տիր :
23 ՝Պէնի թէֆթիշ էթ՝ եա՞ Ըապպ ,
վէ եիւրէյիմի պիլ . պէնի թէճրիւ-
պէ էյլէ , վէ էֆքաարիմի պիլ :
24 Ալ է պէնտէ փուԹփէրէսթ եօլու
վար իսէ՝ պագ , վէ Ղպէնի էպէտի
եօլա գուլաղուզլա :

ՄԻՆՉԱՌԱՔՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԻ

Ահիպի Սաղմոսուն՝ եարամազլարըն էլլէն-
տէն գուրթուլմաղա նիյազը , 8 վէ օնլարըն
ա՛լէյհինէ տուա՛սը , 12 Օնուն Ընչահա ի՛-
թմատը :

Ո՛ուսիգար պաչը իչիւն՝ Դաւիթին
Մէզմուրու :

1 Եա՞ Ըապպ՝ պէնի եարամազ ա-
տէմտէն գուրթար , ՚զալիմ քի-
2 չիտէն պէնի սագլա . Վէի օնլար
եիւրէքտէ քէմիլիք տիշլիւնիւրլէր .
՚Հէր կիւն ճէնկէ ճէմ՛ օլուրլար :
3 Տիլէրինի երլան կիպի պիլէտիլէր .
տուտագլարը ալէրընտա ՚սաղըր
4 երլան զէհիրի վար . սէյա : ՚Գա-
սըղըն էլինտէն պէնի սագլա եա՞
Ըապպ . ՚զալիմ քիչիտէն պէնի
հըֆզ էյլէ , օնլարտան քի այագ-
լարըմը չէլմէյէ տիւշլիւնտիւլէր :
5 Ղ՚Աղըրուրլար պանա կիզլի տուա-

ր Սաղ . ծէ . 2 ։ Փիլ . ա . 6 ։
ք Պագ՝ Հոբ . Ժ . 3,8 ։ ժէ . 15 ։
ա Սաղ . ժէ . 3 ։ Լրբեմ . ժբ . 3 ։
բ ՚Ի . Ծագ . ժթ . 27 ։
գ Պատ . թ . 4 ։ Հօհ . բ . 24 , 25 ։
դ Հոբ . լ . 4 ։
ե Լրբր . ՚ . 13 ։
զ Հոբ . խբ . 3 ։ Սաղ . ի . 5 ։ ճլ . 1 ։
է Լրբեմ . իէ . 24 ։ Յոէլ . ա . 3 ։
ը Յ՚ովս . թ . 2 , 3 , 4 ։
թ Հոբ . իգ . 6 ։ Ընսակ . ժե . 11 ։
ժ Հոբ . իշ . 6 ։ լէ . 22 ։ Դան . բ . 22 ։ Լրբր . ՚ . 13 ։
ի Հոբ . Ժ . 8, 9 ։ Յով . ժա . 5 ։
ա Ելս . 4 .
բ Սաղ . ծգ . 6 ։
գ Սաղ . ծբ . 4 ։ Հռով . է . 13 ։
դ Սաղ . հա . 4 ։
ե Ելս . 1 ։
զ Սաղ . լէ . 7 ։ ձէ . 6 ։ ճժթ . 110 ։ ճխա . 9 ։ Լրեմ . ժբ . 22 ։
է Սաղ . ճժթ . 11 ։
ը Սաղ . ճժթ . 2 ։ Սաղ . ճժթ . 158 ։
թ Հոբ . լա . 6 ։ Սաղ . իէ . 2 ։
ժ Սաղ . է . 8 ։ ճխէ . 10 ։

Digitized by Google

զագ վէ քէմինտլէք գուրտուլար , եօլ եանընտա աղ եայտըլար · պէ-
նիմ իչիւն ֆագլար գօտուլար ·
սէլա :
6 Րապպա տէտիմ քի՝ Ըլլահըմ
սըն · եա՛ Րապպ՝ նիյազըմըն սէ-
7 սինէ գուլագ վուր : Նա՛ խէլասը-
մըն գուվվէթի Նֆէնտիմ Րապպ՝
ձէնք կիւնիւնտէ պաշըմը էօրթ-
8 տիւն : Ֆասըղըն միւրատըն վեր-
մէ՝ եա՛ Րապպ · օնուն գաստըն
միչէսսէր էթմէ , Էվէրա եիւձէլէ-
նէձէքլէր · սէլա :
9 Նէթրաֆըմը ալանլարըն պաշը-
մը քէնտի Ըտուտագլարըննըն մէչ-
10 վէսի գափլասըն : Օնլարըն իւզէ-
րինէ Ըգօրլար աթըլաճագ · օնլա-
րը աթէչէ՝ կիրտապլարա տիւշիւ-
րէձէք , քի արթըգ գալգմայալար :
11 Ղ ամմաղ քիշի եէրտէ գայիմ օլ-
մազ · եարամաղլըգ՝ զալիմ քիշիյի
հէլաքլըգ իչիւն ավւայաճագ տըր :
12 Պիլիրիմ քի Րապպ տէրտիմէնտին
Ըտա՛վասընը՝ ֆագիրլէրին չէրաա՛-
13 թընը իճրա էտէձէք տիր : Ֆահ-
գիգան սատըգլար՝ իսմինէ համմ
էտէձէքլէր · տօղրուլար՝ սէնին
հուզուրունտա սաքին օլաճագլար :

ՄԻՆՉԵՒ ԱՒԵՏ

Ամհիպ Աղմնաուն տուա՛սը քի՝ Ըլլահ օ-
նու իչիտէ, 3 վէ օնու իվամտան , 8 վէ եա-
բամաղլարընը քէմինտինտէն հընֆգ էտէ :

Դաւիթին Ա Էզմուրու :

1 Նա՛ Րապպ՝ սանա նիտա էտէ-
րիմ՝ պանա Ըթէզ եէթիչ · սա-
նա նիտա էթտիչիմտէ , սէսիմէ
2 գուլագ վուր : Ընախյազըմ սէնին
հուզուրունա պուխուր՝ Էլլիմին
գալտրըրլմասը Ըախշամ փէշքէշի
3 ևէպէ տօղրուլսուն : Նա՛ Րապպ՝
աղզըմա մուհաֆազա գօ · տու-
տագլարըմընն գափուսունու հընֆգ
4 եէյլէ : Նիւրէյիմի քէօթիւ շէյէ
մէյլ էթտիրմէ , քի եարամաղլըգ
իշլէյէն ատէմլէր իլէ՝ ֆասըգ ա՛-
մէլլէր իշլէմէյիմ · վէ Էօնլարընն նէ-
ֆիս թաա՛մլարընտան եէմէյիմ :
5 Ղ Ամատըգ պէնի տէօյսիւն , ի՛նա-
յէթ տիր · վէ պէնի ա՛զարլասըն ,
պաշ եաղը տըր · պաշըմ օնու-
րէտտ էթմէզ · զիրա պէլալարընտա
պիլէ տահա տուա՝ էտէձէյիմ :
6 Ընլարընն հաքիմլերի գայալար ա-
բասընա աթըլտըլար · օլտէմ սէօզ-
լէրիմի իշիթտիլէր , զիրա խօշ
7 տուրլար : Վրէմիքլէրիմիզ Էմէզա-
րըն աղզընտա՝ եէրտէ չիֆթ սիւ-
րէնին վէ եվլէք աչանըն էլխէյէ
8 կիպի տաղըլտը : Օ՛նիրա Ըկէօզ-
լէրիմ սանա տօղրու տուր՝ եա՛
Նֆէնտիմ Րապպ · սանա սըղընը-
տըմ , ճանըմը չըփլագ էթմէ :
9 Ըպանա գուրտուգլարը տուզաղընն՝
վէ եարամաղլըգ իշլէյէնլէրին քէ-
մինտլէրի էլինտէն պէնի հընֆգ
10 էյլէ : Ֆասըգլար քէնտի աղլա-
րընա տիւշէձէքլէր · պէն իսկ թէք-
միլէն կէչէյիմ :

ՄԻՆՉՄՈՒՐ ԱՒՕՐ

Ամհիպ Աղմնաուն՝ միհնէթ ու մէշագաթը
զէմանընտա օնուն փէնակեաչի Ընլահ օ-
տուղունու իշխար էթտիյի :

Դաւիթին՝ Ըմաղարատա օլտուղու-
զէման շէ՛ր տուա՛սը :

1 Ասէսիմ իլէ Րապպա ֆէրեաա է-
տէրիմ · սէսիմ իլէ Րապպա
2 եավվարըրըմ : Օնուն հուզուրուն-
տա Ըշէքվամը տէօքէրիմ · օնուն
հուզուրունտա սըգլէթթիմի նագլ
3 էտէրիմ : Ըլուհումէ պէնտէ պա-
յըլտըգտա , օլտէմ սէն իզլէրիմի
պիլտին · շու Ըհէզտիյիմ եօլտա՝
պէնիմ իչիւն կիղլի տուզագ գուր-
4 տուլար : Ասաղ պագ , վէ կէօր
քի՝ Ըպէնի թանըյան եօգ տուր ·
պանա սըղընաճագ եէր գալմատը ,
ճանըմընն հալէնէ սօրան հօգ տուր :
5 Պանա ֆէրեաա էթտիմ՝ եա՛
Րապպ · տէտիմ քի՝ Ղլէն փէնա-
կեաչըմ՝ Էեաշայանլարըն եէրինտէ
6 Ըհիսսէմ սին : Ֆիղանըմա գուլագ
վուր , զիրա Ըղայէթ իլէ սէֆիլ օլ-
տում · պէնի գօվալայանլարտան՝
պէնի գէուրթար , զիրա պէնտէն
7 գուվվէթլի օլտուլար : Ա՛նընմը
հապստան չըգար քի՝ իսմինէ համմ
էտէյիմ · սէն Ըպանա իհսան է-
տինձէ՝ Էսատըգլար էթրաֆըմը ա-
լաճագլար :

ՄԻՆՉԵՒ ԱՒՈՏ

Սահիպի Սաղմոսաւն Ընչահա Մերհամէթի իւրմէն Թէհէքքիւր էթտիյի, 5 վէ տիւշմէնլէրինտէն գուրթարուլմագ իչիւն, 13 վէ Իսրայէլին էյլիյի իչիւն տուա՝ էթմէսի։

Դաւիթին Մէզմուրու։

1 Ե՞ր Բապպ՝ նիյազըմը իշլիթ, ըրճամա գուլագ վուր. հագիգաթըն իլէ՝ ªսատտագթըրն իլէ
2 պանա ճեվապ վէր. վ[ը] ᵇգուշուն իլէ շէբաա՛թա կիրմէ. զերա սէնին հուզուրուննտա ᶜհիչ պիր եաշայան՝ սատըգ չըգմազ։
3 Ձիւն քի տիւշմէն ճանըմը գովալատը, է՛օմրիւմիւ եէրէ չարփտը. ՝պէնի՝ չօգտան պէրու էօլմիւշլէր կիպի գարանլըգլարտա օ-
4 թուրթուռ։ վ[ը] ᵈրուհում պէնտէ պայըլըր. եիւրէյիմ՝ տէրուշ-
5 նիմոռ ալթիւսթ օլուր։ ᵉԳատիմ կիւնլէրի խաթրըմա կէթիրտիմ. ճիւմլէ սէնին իշլէրին իւզէրինէ միւլահազա էտէրիմ. սէնին էլլեբրինին իչի իւզէրինէ թէֆէքքիւր
6 էտէրիմ։ ՝Ոչլէրիմի սանա տօղրու ուզատըրըմ. ᶠճանըմ սանա սուսուզ եէր կիպի ատ-աամըշ. սէլա։
7 Պանա թէզ ճեվապ վէր ե՞ր Բապպ, րուհում տիւքէնտի. եիւզիւնիւ պէնտէն կիզլէմի, վէ ᵍչուգուրա էնէնլէրէ պէնկիզը օ-
8 մայըմ։ Պանա ʰսապահլայըն ի՛նայէթինի իչիւթտիր, զերա սանա կիւվէնտիմ. ᶦշու կիտէճէյիմ եօ-
լու պանա պիլտիր, չիւն քի ᵏճանըմը սանա տօղրու գալտըրտըմ։
9 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն գուրթար ե՞ր Բապպ, սանա սըղընտըմ։
10 Պէնին միւրատըը էթմէյի ˡպանա էօյրէթի, զերա Ընչահըմ սէն սին. ᵐսէնին էյի Ռուհուն պէնի ⁿտօղրու տիյարա գուլաղուզլասըն։
11 Պէնին իսմին իչիւն ե՞ր Բապպ՝ պէնի ᵒիհչեա էյլէ. սատագթըն իլէ ճանըմը սրգլէթտէն չըգար.
12 վ[ը] ի՛նայէթին իլէ տիւշմէնլէրիմի ᵖպէրպատ էտէճէքսին, վէ ճանըմա հէվ սրգլէթի վէրէնլէրի հէլաք էտէճէքսին. զերա պէն ᵍսէնին գուլուն ում։

ՄԻՆՉՄՈՒՍԻՒ ԱՂՈՓ

Սահիպի Սաղմոսաւն՝ ֆէնա գօվալայըշ իչիւն թէհէքքի էթտիյի, 7 վէ ի՛նայէթ պուլմաղա հէմ տիւշմէնլէրինտէն գուրթարուլմաղա տուա՛սը։

Դաւիթին Մէղմո՛ըս։

1 ªԳայամ Բապպ միւթէպարիքը օլսուն, քի ᵇէլլէրիմի մուհաբէպէյէ՝ փարմագլարըմը ճէնկէ
2 թա՛ղլիմ էտէր։ ᶜԻ՛նայէթիմ վէ գալէ՛մ՝ փէնակեահրմ վէ գուրթարըճրմ տըր. գալգանըմ տըր, վէ օնա կիւվէնիրիմ. գավմըմը պանա թապսի՛ էտէն տիր։
3 ᵈԵ՞ր Բապպ ատէմ նէ՞ տիր քի՝ օնա աշնա օլասըն, ատէմ օղլու քի՝ օնու հիսապա գօյասըն։
4 ᵉԱ՛տէմ պաթըլըղա պէնկիզէր. ՝օնուն կիւնլէրի՝ կէչէն կէօլկէ կիպի տիր։
5 ᶠԵ՞ր Բապպ՝ կէօքլէրինի էյ, վէ էն. ᵍտաղլարա տօգան, վէ
6 տիւթսիւնլէր։ ʰԸ՛մղէք կէօնտէր, վէ օնլարը տաղըթ. օգլարընը
7 սալ, վէ օնլարը շաշըրթ։ ᶦԱ՛շիւքսէքտէն էլինի սալըպ՝ ᵏպէնի գուրթար, վէ պէնի չօգ սուլարտան խէլաս էյլէ, չօղ ˡեատ օ-
8 ղուլլարընն էլինտէն՝ քի ᵐօնլարըն աղզը պաթըլըղ սէօյլէր, վէ սաղ էլլէրի՝ եալան սաղը տըր։
9 Ե՞ր Ընչահ՝ ⁿսանա եէնի իլահի օգուչաճաղըմ. սանա օն թէլլէ սանթուր իլէ մէզմուր օգուչաճա-
10 ղըմ։ ᵒՓատիշահլարա խէլաս վէրէն՝ գուլոս Դաւիթի քէօթիւ գը-
11 լըճտան գուրթարան օ տուր։ ᵖՊէ-նի գուրթար, վէ նատ օղուլլարըն էլինտէն պէնի. խէլաս էյլէ, քի օնլարըն աղզը պաթըլըղ սէօյլէր, վէ սաղ էլլէրի՝ եալան սաղը տըր։
12 ՀԷօյլէ քի ՝օղուլլարըմըզ կէնճլէթքէրինտէ պէօյիւմիւշ ֆիտանլար կիպի օլալար. գըզլարըմըզ սէրայ պինասը իչիւն օյուլմուշ
13 քէօշէ թաշլարը կիպի օլալար. ՚Մ-պարլարըմըզ տօլու օլուպ՝ ամբարլիւ տիւրլիւ նի՛յմէթ տէօքքէլէր. գօյունլարըմըզ վարօշլարըմըզդա պինէլէրձէ՝ օնպինէլէրձէ չօղալա-
14 լար. Սըղըրլարըմըզ եիւքլիւ օլալար. Հիւճիւմ՝ օչմայա, վէ չըգըլ օչմայա, վէ մէյտանլարըմըզ-

ª Սաղ. ԺԲ. 2. 31։
ᵇ Բ Թես. Ա. Խբ. 35։ Սաղ. ԺԲ. 34։
ᶜ Բ Թագ. Խբ. 2, 3. 40. 48։
ᵈ Հոբ. է. 17։ Սաղ. ը. 4։ Եբր. բ. 6։
ᵉ Հոբ. ջ. 19. ԺԳ. 2։ Սաղ. ԼԹ. 5. կբ. 9։
ᶠ Սաղ. ՃԲ. 11։
ᵍ Սաղ. ԺԲ. 9. Նա. կէ. 1։
ʰ Սաղ. ՁԲ. 32։
ᶦ Սաղ. ԺԲ. 13, 14։
ᵏ Սաղ. ԺԲ. 16։
ˡ Սաղ. կԹ. 1, 2. 14։ Նա. 11։
ᵐ Սաղ. ՃԳ. 3։ Սաղ. ը. 11։
ⁿ Սաղ. ԺԲ. 2։
ᵒ Սաղ. ԼԳ. 2, 3։ Ես. 3։
ᵖ Սաղ. ԺԲ. 50։
ᵍ Նա. 7, 8։
ʰ Սաղ. ՃԼԲ. 8։

ª Սաղ. Լ. 1։
ᵇ Հոբ. ԺԳ. 5։
ᶜ Նա. ԼԳ. 1. Հոբ. Գ. 17. Թ. 2։ ԺԵ. 14։ խԵ. 4։ Սաղ. ՁԼ. 3. Ժող. է. 20։ Ընռով. ը. 20։ Դաղ. բ. 16։
ᵈ Սաղ. Հէ. 3։ ՃԹ. 3։
ᵉ Սաղ. Հէ. 5. 11։
ᶠ Սաղ. ՃԸ. 9։
ᵍ Սաղ. կՁ. 1։
ʰ Պագ՝ Սաղ. խԿ. 5։
ᶦ Սաղ. Ե. 8։
ᵏ Սաղ. իԸ. 1։
ˡ Սաղ. խԵ. 4, 5։ ՃԼԹ. 24։
ᵐ Լևեմ. Թ. 20։
ⁿ Նա. խԳ. 10։
ᵒ Սաղ. Ճ՝ԹՃ. 25. 37. 40, ևն։
ᵖ Սաղ. Ծղ. 5։
ᵍ Սաղ. ՃԺՁ. 16։

Digitized by Google

15 տա պաղերբրշ օլմայա : Ւ՞նչ-
մուԹլու պու հալտե օլան գավ-
մա . նէ՞ մուԹլու Ընլահը նհուվա
օլան գավմա :

ՄԻՆՉՄՈՒԻ ՀԱԽԵ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընլահա՝ ա՛զամէԹի իշինն՝ 8 էյլիյի իչինն՝ 11 փատիշահլըղընդն ձէլալի իչինն՝ 13 վէ խելաս էտիձի մերհամէԹի իչինն Թէշէքքիւր էթտիյէ :

Դաւիթին Թէշէքքիւրիւ :

1 Ե՛ա Ընլահըմ փատիշահ՝ սէնի
եիւձէլտէձէյիմ . վէ սէնին խա-
մինէ էպէտ իւլ ապատ պէրէքէթ
2 օգուչաճաղըմ : Էվեր կիւն սանա
պէրէքէթ օգուչաճաղըմ . վէ խա-
մինէ էպէտնէն վէ սէրմէտնէն Համտ
3 էտէձէյիմ : Ւրապպ ա՛զիմ տիր ,
վէ ղայէթ մետհէ լայըգ տըր . վէ
Բա՛զամէթի Թէֆֆիձ օլունմազ :
4 ՏԷվը՝ տէվրէ սէնին իշլէրինի
մետհ էտէձէք , վէ սէնին գուտ-
րէթլու իշլէրինի խապէր էտէձէք :
5 Ա՛էլիլ ի՛զզէթինին չանընը՝ վէ ա՛-
ձայըպ ա՛մէլլէրինի զիքրի էտէձէ-
6 յիմ : Էմ հիյպէթլու գուվվէ-
թինի սէօյլէյէձէքլէր . վէ պէն սէ-
նին ա՛զամէթինի նագլ էտէձէյիմ :
7 Ասէնի՞ ա՛զիմ էյլիյինին զիքրինի
նուԹգ էտէձէքլէր . վէ սատագա-
8 Թընա ալգրշ էտէձէքլէր : Ւրապպ
Ւրահիմ վէ լաթիֆ՝ սապրը ա՛զիմ՝
9 վէ ի՛նայէթի չօգ տուր : Էրապպ
ձիւմլէյէ էյի տիր . վէ մէրհամէթ-
լէրի ձիւմլէ ա՛մէլլէրի իւզէրինտէ
10 տիր : Ւ՞նչ Ւրապպ՝ ՚ղհէփ ա՛մէլ-
լէրին սէնի մետհ էտէրլէր . վէ
սալհլէրին սանա պէրէքէթ օ-
11 գուրլար : Ասէնին փատիշահլըղը-
նըն ի՛զզէթինի սէօյլէյէձէքլէր .
վէ գուտրէթլու իշլէրինի խապէր
12 էտէձէքլէր, Թա քի ատէմ օղուլլա-
րընա օնուն գուտրէթլու իշլէրինի՝
վէ փատիշահլըղընդն ձէլիլ չանը-
13 նը պիլտիրէլէր : Էասէնին փատի-
շահլըղընդ՝ ձիւմլէ էպէտլէր փատի-
շահլըղը՝ վէ սալԹանաԹընդն ձիւմ-
լէ տէվլէր տէվրինձէ տիր :
14 Ւրապպ ձիւմլէ տիւշմէքտէ օ-
լանլարընդն տէսմէէկիրի տիր . վէ
Ըձիւմլէ չէօքմէքտէ օլանլարը գալ-
15 տըրը : Ւ՞Ա՛իւմլէնին կէօզլէրի՛ սէ-
նի կէօզէտիր . վէ օնլարա վագԹընդ-

ձա Ւ՞Թաա՛մլարընը վէրէն սէն սին :
16 Ւ՞նչինի աչարընդն , վէ Ւ՞հէր հաշայա-
նընն արզուսունու տօյուրուրսուն :
17 Ւրապպ ձիւմլէ եօլլարընտա սա-
տրգ՝ վէ հէփ ա՛մէլլէրինտէ Ւ՞նա-
յէԹլի տիր :
18 Ւրապպ օնա ձիւմլէ չաղըրանլա-
րա՝ օնա Ւկէրչէքլիք իլէ Ւ՞չաղը-
19 րանլարա հագըն տըր : Ո՞նտան
գօրգանլարընդն միւրատընը իձրա է-
տէր . վէ ֆէրհատլարընը իշհտիպ՝
20 օնլարը խէլաս էտէր : Ւրապպ՝ օ-
նու ձիւմլէ սէվվենլէրի հըզգ է-
տէր . վէ հէփ ֆասըգլարը պէր-
21 պատ էտէր : Ընղըմ Բապպընը մետ-
հինի սէօյլէյէձէք . վէ հէր Թէն՝
օնուն ա՛զիզ իսմինէ էպէտէն վէ
սէրմէտէն պէրէքէթ օգուչաճագ :

ՄԻՆՉՄՈՒԻ ՀԱԽՕ

Սահիպի Սաղմոսուն Ընլահա Թէշէքքիւր էթմէյէ նէյէԹի , 3 վէ ինսանա կիւվէնմէմէյէ նասիհաԹը : 5 Ընլահա իւմիտ էտէն ատէմին սատ՚տէթի :

1 Ա՞լէլուիա : Ե՛ա ճանըմ՝ Ւրապ-
2 պա ՚Համտ գըլ : Ւ՞օմրիւմտէ
Ւրապպա Համտ էտէձէյիմ՛ . պէն
տուրտուգճա՝ Ընլահըմա մէզմուր
3 օգուչաճաղըմ : Էվէյլէրէ՝ ատէմ
օղլունա կիւվէնմէն , քի օնտա խէ-
4 լաս եօք տուր : Էրուհու չըգար ,
Թօփրաղընա ուէօնէր . հէման օլ
կիւնտէ Ւ՞միւլհազարը զայ՝ օլուր :
5 Ւ՞նէ՞ մուԹլու եաբտըմճընը
Յակոբուն Ընլահը օլանա՝ իւմիտի
6 Ընլահը Ւրապպտա օլանա , Էօն-
տա քի կէօքլէրի վէ եէրի՝ տէնիզի
վէ օնլարտա հէփ օլանը եափտը .
քի էպէտէն կէօչէքլիք սագլար ,
7 քի մաղլումլարընն Ըչէրաա՛Թընը
կէօրիւը , քի աճլարա Ւ՞էքմէք վէ-
րիր . Ւրապպ պաղլըլարը չէօզէր .
8 Ւրապպ քէօրլէրին կէօզլէրինի
աչար . Ւրապպ չէօքմիւշլէրի գալ-
տըրըր . Բապպ սատրգլարը սեվէր .
9 Ւրապպ ղարիպլէրի սագլար , էօք-
սիւզէ վէ տուլ գարըյա տէսմէկիր
օլուր . Ւ՞ամմա ֆասըգլարընն եօլու-
10 նու էյրի էտէր : Բապպ էպէտէն՝
եա՞ Սիօն սէնին Ընլահընն տէվր
պէ տէվր Ւփատիշահլըգ սիւրէ-
ձէք . Ընէլուիա :

ղ Բ Օր . Լ Ձ . 29 : Սաղ . Լ Է . 12 : կ Ե . 4 : ձԹ . 5 :

ա Սաղ . ղՂ . 4 : ձԹէ . 5 :

բ Հնր . Ե . 9 : Թ . 10 : Ւ՞ր-
ոտ . ժա . 33 :

գ Ն՞ա . Լ Ը . 19 :

դ Նէ . Լ Ը . 6 , 7 : Ցօ . ժՁ . 18 : Սաղ . ձղ . 5 . 15 : ձԶ . 8 :

ե Սաղ . Ձ . 5 : Նաա . ա . 7 :

զ Սաղ . ժԹ . 1 :

է Սաղ . ձՆղ . 10 : ա Տիմ . ա . 17 :

ը Սաղ . ձՆՇ . 8 :

թ Սաղ . ձԶ . 27 :

ժ Սաղ . ձՂՇ . 25 :

ի Սաղ . ձՀ . 21 : ձՆէ . 9 :

լ Հօհ . Ի . 24 :

խ Բ Օր . ֆ . 7 :

ծ Սաղ . Լ ա . 23 : ղԷ . 10 :

կ Սաղ . ձՀ . 1 :

հ Սաղ . ձՀ . 33 :

ձ Սաղ . ձժԹ . 8 , 9 : Ն՞ա . Բ . 23 :

ղ Սաղ . ձՀ . 29 : Յ՞ովղ . ժԹ . 7 : Ն՞ա . Բ . 22 :

ճ Պագ՝ ա Կո՞ր . Բ . 6 ,

մ Սաղ . ձՆՀ . 15 : Ւ՞բեմ . ժԷ . 7 :

յ Ո՞ն . ա . 1 : Հայա . ժՀ . 7 :

ն Սաղ . ձՀ . 6 :

շ Սաղ . ձԷ . 9 :

ո Սաղ . կԸ . 6 : ձԷ . 10 , 14 :

չ Սաա . Թ . 30 : Հօհ . Թ . 7 - 32 :

պ Սաղ . ձԽԷ . 14 : ձԽէ . 6 : Դաւ . ժՀ . 13 :

ջ Բ Օր . Ժ . 18 : Սաղ . կԸ . 5 :

ռ Սաղ . ձԽէ . 6 :

ս Ւ՞չ . ժՀ . 18 : Սաղ . Ժ . 16 . ձԽէ . 13 : Հայա . ժա . 15 :

Digitized by Google

ՄԻՆՉՄԻՈՒ ԱԽԻՒ

Սահիպի Աղմոսուն Ընկահա էյլէյէ վէ մեր-
համէթի իչիւն՝ ա՛լէլ խուսուս քէնտի խալ-
գընա օլան լութֆու իչիւն շիւքր էթմէյէ
նասիհաթը։

1 Պապպա շիւքր էտին. զիրա Ըն-
լահրմըզա մէզմուր օգուսմասը
Էյի տիր. չիւն քի համտո էթմէք՝
Բլաթիֆ վէ Տեագըշըր շէյ տիր։
2 Պապպ Իշրուսաղէմի Տպինա է-
տէր. Իսրայէլին գովուլմուշլարը-
3նը ճէմ՝ էտեր։ Ղևիւրէյի գըրբըլ-
մըշլարա չիֆտա վէրիր. վէ օնլարըն
4 եարալարընը պաղլար։ Եկընլտըղ-
լարըն սայըսընը հիսապ էտէր.
5 ճիւմլէսինէ իսմլէր գոր։ Ընֆէն-
տիմիզ Բա՛զիմ տիր, վէ Ըգուվվէ-
թի չօգ տուր. Ֆէկէմի՝ պինիհա-
6 յէ տիր։ Պապպ տէրտիմնտլէրէ
տէսթէկիր օլուր. ֆասըգլարը թա
7 եէրեէտէ տիւշիւրիւր։ Պապպա
շիւքր իլէ իլահի օգույուն. Ըն-
լահրմըզա Թանպուր իլէ մէզմուր
8 օգույուն. Կկէօյիւ պուլուվլար
իլէ գափլայան՝ եէրէ եաղմուրու
Հաղըրլայան՝ տուղարտա օթ պի-
9 թիրտէն՝ Բտավարլարա վէ չաղրան
Ծգուղղուն եավըուլարընա թաա՛մ
10 վէրէն օ տուր։ Ուլթըն գուվվէ-
թինտէն Հաղղ էթմէզ. աստմին
պալտրըլարընտան խօշլանմազ։
11 Պապպ օնտան գօրգանլարտան՝ ի՛-
նայէթինէ իւմիտ էտէնլէրտէն խօշ-
լանը։
12 Նա՞ Իշրուսաղէմ՝ Պապպը մէտո
էյլէ. եա՞ Աիօն՝ Ընկահընա շիւքր
13 էյլէ։ Օ, իրա օ՝ սէնին գափուլա-
րընըն մանտալլարընը գավլիէտի.
սէնին իչինտէ օղուլլարընը միւպա-
14 րէքէտի։ Կսէնին սինօրուննտա սէ-
լամէթ գօյան օ տուր. սէնի Ծպուղ-
տայըն ա՛լասը իլէ տօյտուրուր։
15 Ղևմրինի եէրէ կէօնտէրիր, սէօ-
16 զիս ա՛ճէլէ սէյիրտիր։ Ցափաղը
կիպի գար վէրիր. գըրաղույը քիւլ
17 կիպի սաչար։ Պուղտունու փարչա-
լար կիպի ալեար. օնուն սօվու-
ղունա գարշը քի՞մ տուրա պիլիր։
18 Ցէօզիւնիւ կէօնտէրիր, վէ օնլա-
րը էրիտիր. եէլինի իւֆիբտիւր,
19 սուլար ագար։ Ցէօզլէրինի Ցա-
կոբա՝ գանունլարընը վէ Ցէրիա՛թ-
լէրինի Իսրայէլէ խապէր էտէր։

20 Ցէհէչ պիր թայիֆէյէ էօյլէ էյլէ-
մէտի. վէ օնլար՝ օնու՛ն շէրիա՛թ-
լէրինէ պիլմէտիլէր։ Ընէլուհա։

ՄԻՆՉՄԻՈՒ ԱԽՐ

Սահիպի Աղմոսուն՝ կէօքտէ վէ եէրտէ օլան
ճիւմլէ չէյլէրէ Ընկահա շիւքր էթմէյէ տա՛-
վէթի։

1 Ընէլուհա։ Պապպա կէօքլէրտէն
շիւքր էտին. օնա եիւճէլէրտէ
2 շիւքր էտին։ Ւ՛յ հէվի մէլէքլէրի՝
՛օնա շիւքր էտին. եա՞ ճիւմլէ
3 ա՛ք էրլէրի՝ օնա շիւքր էտին։ Ւա՞
կիւնէշ իլէ այ՝ օնա շիւքր էտին.
Ւյ ըշըղըն հէվի Եըլտըզլարը՝ օնա
4 շիւքր էտին։ Ցա՞ կէօքլէրին
կէօքլէրի վէ Ւկէօքլէրտէն եօգարը
օլան սուլար՝ օնա շիւքր էտին։
5 Օնլար Պապպըն իսմինէ շիւքր
էթսինլէր. զիրա Ւէմր էթտի, վէ
6 եարատըլտըլար։ Ջէմ Ւօնլարը
էպէտ իւլ ապատ գայիմ գըլտը.
գանուն գօտու, վէ իպթալ օլ-
7 մազ։ Ընէրտէն Պապպա շիւքր է-
տին՝ եա՞ Ւաժտէրլէր վէ հէվի էն-
8 կինլէր, ամէն վէ ոօլու՛ գար վէ
պուխար՝ Ւօնուն սէօզիւնիւ իճրա
9 էտէն գասըրղա եէլի, Ըտաղլար վէ
ճիւմլէ պայըրլար՝ մէյվէտար ա-
ղաճլար վէ ճիւմլէ էրզ աղաճլա-
10 րը, ճանավարլար վէ ճիւմլէ տա-
վարլար՝ սիւրթիւնէնլէր վէ գա-
11 նատը գուշլար, եէրին փատիշահ-
լարը վէ ճիւմլէ իւմմէթլէր՝ սեր-
վէրլէր վէ եէրին հէվի հաքիմլէրի,
12 իչիթլէր հէմ տախի գըզլար՝ իխ-
13 թիյարլար իլէ կէնճլէր, Պապպըն
իսմինէ շիւքր էթսինլէր. զիրա
Ըեալընըզ օնուն իսմի եիւճէ տիր.
Ւօնուն շանը եէրին հէմ կէօյիւն
14 իւսթիւնտէ տիր։ Ալ է քէնտի գավ-
մընըն Ւպուչնուզունու՝ Ւքէնտի հէվի
սալհ՛էլերինին Կա՛նէ Էքէնտինէ
եագըն օլան գավմը Իսրայէլ օ-
ղուլլարընըն թէչէքքիւրիւնիւ եիւ-
ճէլտի։ Ընէլուհա։

ՄԻՆՉՄԻՈՒ ԱԽԹ

Սահիպի Աղմոսուն Ընկահա՝ Աիօնա մուհա-
պէթի իչիւն՝ 5 վէ ա՛զգէրէք վէրտիկ գուվ-
վէթ իչիւն շիւքր էթմէյէ նասիհաթը։

1 Ընէլուհա։ Պապպա եէնի Ի-

ա Աղ. ղբ. 1։
բ Աղ. ճլ. 3։
գ Աղ. Լ. 1։
դ Աղ. ճբ. 16։
ե Բ Օր. Ը. 3։
զ Աղ. ծ. 17։ Յս. ծէ. 15։ կ. 1։ Ղու. է. 18։
է Պագ՝ Ջն. ժէ. 5։ Նս. Ե. 26։
ը ա Մ՛ն. ժզ. 25։ Աղ. խբ. 1։ ղդ. 4։ Ճխ. 3։
թ Նաա. ա. 3։
ժ Յս. Ե. 28։
ի Աղ. Ճխ. 8, 9։
լ Ցօբ. Լբ. 26, 27։ Աղ. ճէ. 13, 14։
խ Հօբ. Լբ. 41։ Աղ. ճէ. 27, 28։ ճլ. 25։ ճխ. 15։
ծ Հօբ. Լբ. 41։ Պատ. գ. 26։
կ Աղ. Լէ. 16, 17, 18։ Ովս. ա. 7։ Հ Յս. ֆ. 17, 18։
յ Բ Օր. Լբ. 14։ Աղ. ձա. 16։ ճլ. բ. 15։
ն Աղ. ճէ. 20։ Պագ՝ Հօբ. լէ. 12։
շ Հօբ. լէ. 6։
ո Խա. 15։ Պագ՝ Հօբ. լէ. 10։
չ Բ Օր. Լէ. 2, 3, 4։ Աղ. Ղլ. 1։ Հլ. 5։ ճլ. 7։
պ Աղ. է. 4։

ջ Պագ՝ Բ Օր. է. 32, 33, 34։ Ջրոմ. է. 1, 2։
ռ Աղ. ճէ. 20, 21։
ս Բ ֆ ա գ. Բ. 27։ Բ Պօր. ժբ. 2։ Ջն. ա. 7։
տ Ջն. ա. 1. 6, 7։ Աղ. Լճ. 6. 9։
ր Աղ. ձֆ. 37։ ճժբ. 90, 91։ Յրմ. Լա. 35, 36։ Լճ. 25. 20։ Ես. խղ. 20։
ց Աղ. ճխէ. 15. 18։
ւ Յս. խէ. 23։ խբ. 13։ ծե. 12։
փ Աղ. Բ. 1։ Յս. ժբ. 4։
ք Աղ ճժգ. 4։
օ Աղ. հե. 10։
ֆ Աղ. ճխթ. 9։
Ա Ցփես. բ. 17։

Digitized by Google

լահի՝ սալհվէրին ձեմաա՛թըն-
տա օնուն շիւքրիւնիւ օգուլուն ։
2 Իսրայէլ՝ քենտի ե՛նարատանընտա
շազ օլսուն . Աիօն օղուլլարը՝
քենտիլէրին ե՛փաուիշահընտա մե-
3 րուր օլսունլար ։ ե՛Օնուն իսմինէ
բագս իլէ շիւքր էթմինլէր . օնա
տէֆ վէ թանպուր իլէ մեզմուր օ-
4 գուլսունլար ։ Ո՛Չիրա ե՛պապ քէն-
տի գավմընտան բազի տիր . Ւտէր-
տիմենտլերի խելաս իլէ զիյնէթլէ-
լէճէնք տիր ։
5 Սալհվէր ի՛զզէթ իլէ մէսրուր
օլսունլար . ե՛տէօչէքլերի իւզէրին-
6 տէ ալգըշ էթսինլէր ։ Ընկահընն
թա՛զիմլերի օնլարընն աղզլարընտա՝
վէ ե՛իքի աղզլը գըլըճ էլլէրինտէ
7 օլա քի՝ թայիֆէլերտէն ինթիգամ
ալալար , իւմմէթլերի թէտիպ է-
8 տէլէր , օնլարընն փատիշահլարընը
զինճիրլէր իլէ՝ վէ մի՛լէթպէրլէրի-
նի տէմիր պուգաղուլար իլէ պաղ-
9 լայալար . Հ՛էօյլէ քի ե՛նազըմըզ
հիւքմիւ իւզէրլէրինտէ իճրա էտէ-

լէր . ե՛ճիւմլէ սալհվէրինին շէրէ-
ֆի պուռ տուր ։ Ընէլուհա ։

ՄԻՆՉԱՄՈՒՐ Ա՛ՆԾ

Ընլահա հէր կէօնա մուսիպի ալէթլէրի իլէ
թէչէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ ։

1 Ա՛նէլուհա ։ Ընլահա՝ Ա՛ագտէսե-
սինտէ շիւքր էտին . օնա՝ գուվ-
վէթինին սեպաթընտա շիւքր է-
2 տին ։ Օնա՝ ե՛գուտրէթլու իշլերի
իչիւն շիւքր էտին . օնա՝ ե՛ա՛զա-
մէթինին չօգլուղունա կէօրէ շիւքր
3 էտին ։ Օնա՝ պօրու սէտասը իլէ
շիւքր էտին . օնա՝ ե՛սանթուր վէ
4 թանպուր իլէ շիւքր էտին ։ Օնա՝
ե՛տէֆ վէ բագս իլէ շիւքր էտին .
օնա՝ ե՛թէլլե սազլար վէ մընգալ
5 իլէ շիւքր էտին ։ Օնա՝ Ւսէտալը
զիլլէր իլէ շիւքր էտին . օնա՝ շէն-
6 լիք զիլլերի իլէ շիւքր էտին ։ Ե՛ր
ընէֆէս սահիպի՝ Ի՛պպա շիւքր
էթսին ։ Ընէլուհա ։

ՍՈՂՈՄՈՆՈՒՆ

ՄԻՆ ՍԱՂԼԻՔՐԻ

ԵՒԽՕՏ

ԸՆՏԿՉ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

ՊԱՊԸ

Ո՛րթապըն մէֆհումու ։ 7 Ընլահաան գօրգ-
մադա՝ 10 վէ եարամազլարըն ալտաթմազա
հիւէլէրինտէն իհթիրազ էթմէյէ նասիհաթ ։
20 Ի՛լլին ահմազլարա թէքաիրի , 24 վէ օ-
նուն՝ տօղզուս եօլու թահգիք էտէնլէրէ թէչ-
տիսի ։

1 Իսրայէլ փատիշահը Դաւիթին
օղլու ե՛Սողոմոնուն մէսէլլէրի
տիր ։
2 Ի՛լմ ու էտէպի պիլմէք իչիւն ,
ֆէհմին սէօզլէրինի անլամագ ի-
3 չիւն . ե՛Ֆէրասէթ՝ սաատագաթ՝ վէ
շէրիա՛թ վէ տօղրուլուգ թէտի-
4 պինի գապուլ էթմէք իչիւն . ե՛Ա-

տէ տիլլերէ ի՛րճան՝ կէնճէ պիլգի
5 վէ թէտպիր վէրմէք իչիւն . ե՛Ի՛լմի՝
իշիտէ , վէ մա՛նիտարի արթըրա , վէ
6 ա՛րիֆ՝ թէտպիրլէր էտինէ , մեսէլի
վէ մի՛ւամմայը՝ ա՛լիմլէրին սէօզ-
լէրինի հէմ օնլարընն ե՛րէմզլէրինի
7 անկլամագ իչիւն ։ Ե՛ի՛լմին պաշը
Ի՛պպընն գօրգուսու տուր . տէ-
լիլէր՝ ի՛լմի վէ թէտիպէ թահգիր
էտէրլէր ։
8 Ի՛չ՛ օղլում՝ ե՛պապանըն թէտի-
պինի տինկլէ . վէ անանըն շէրիա՛-
9 թինի պրագմա ։ Ո՛Չիրա ե՛օնլար
սէնին պաշընա լութֆ թաճը՝ վէ
պօյնունա կէրտանլըգլար օլաճագ ։

10 Լ՚ոյ օղլուա՝ կիւնահքեարլար սէնի ազտրըմագտա օղուր իսկ ,
11 գայիլ օլմա : Լ՚ոյէր տէրլէր իսկ քի՝ պիզիմ իլէ կէլ , գան իչիւն փուսուտա տուրալըմ. սուչսուզ իչիւն սէպէպսիզ կիզլետէ պէքլէ-
12 յէլիմ. Օնլարը մէզար կիպի տիրի՝ վէ էչուգուրա էնէնլէր կիպի
13 պիւթիւն եուտալըմ. Էէր կէօնէ գըյմէթլի մալ պուլալըմ. եվլէրիմիզի եաղմալար իլէ տօլտուրալըմ.
14 Նասիպինի արամըզա աթ . հէպի-
15 միզին քէսէսի պիր օլա : Լ՚ոյ օղլուա՝ Նօնլար իլէ եօլա կիթմէ . Էօնլարըն իզլէրինտէն՝ այաղընը կէ-
16 րի թուէ . Օ՚նրա Էօնլարըն այագլարը քէմլիյէ սէյիրտիր . վէ գան
17 տէօքմէյէ ա՛ձէլէ էտէրլէր : Ա՚ահգիգան հէր գանատ սահիպինին կէօզլէրի էօնիւնտէ՝ աղ նաֆիլէ
18 գուրուլուր . Ը՚մմա պուն՚լար՝ քէնտի գանլարը իչիւն փուսուտ գուրարլար . էօ՛մրլէրի իչիւն կիզլետէ
19 պէքլէրլէր : Էէր թամա՛քեարըն եօլլարը պէօյլէ տիր . Նաօա՛ քէնտի սահիպլէրինին ձանընը ալը :
20 Հի՛լմ տիշարըտա պաղըրըը . մէյտանլարտա սէսինի սալը վէրիր .
21 Գալապալօգ եէրլէրին պաշընտա՝ գափուլարըն մէտսէլլէրինտէ չաղըրըը , շէհրտէ սէօզլէրինի սէօյ-
22 Լէյիպ փէր . Լ՚ոյ ահմագլար՝ ահմագլըդը նիչէյէ՞տէք սէվէրսինիզ , վէ զէվզէնիձիլէր՝ զէվզէնմէքտէն հազը էտէրլէր , վէ տէլիլէր՝ ի՛լմ-
23 տէն իքրահ էտէրլէր : Գա՛զիրիմ իլէ տէօնիւն . իչիէ սիզէ Յ՚ուհուննու տէօքէձէյիմ . սէօզլէրիմի սի-
24 զէ պիլտիրէձէյիմ : Ւ՚ղիւն քի պէն չաղըրտըմ՝ վէ սիզ իմմէթինա՛ էթտինիզ . Էլիմի ուզաթտըմ՝ վէ տիգ-
25 գաթ էտէն օլմատը . Իլլա Ցհէպ նասիհաթլէրիմի բէտտ էթտինիզ , վէ թա՛զիրիմի իսթէմէտինիզ .
26 Պէն տախի պէլանըզտա կիւլէձէյիմ՝ գօրգտուղունուզ վագի՛ օ-
27 լունձա՝ զէվզէնէձէյիմ . Ցհօրգտուղունուզ սաղանագ կիպի կէ-
28 տիքտէ , վէ պէլանըզ գաստըղտա կիպի օղլատըգտա , իւզէրինիզէ սըգէլէթ վէ սըգընթը կէլտիքտէ , Նօր զէման պանա չաղըրաձագլար , վէ ձէվապ վէրմէյէձէյիմ . պէնի արայաձագլար , վէ պէնի պուլա-
29 մայաձագլար . չիւն քի Հի՛լմտէն իքրահ էթտիլէր , վէ Ցհապպէն
30 գօրգուսունու սէչմէտիլէր , Ննա-սիհաթլէրիմի իսթէմէյիպ՝ հէպ
31 թա՛զիրիմի խօրլատըլար : Ցհմտի օնլար՝ քէնտիլէրին եօլունուն մէյվէսինտէն եէյձէձէլէր , վէ թէտպիրլէրինտէն տօյաձագլար :
32 Օ՚իրա ահմագլարըն ա՛սըլըդը՝ օնլարը էօլտուրէձէք . վէ տիվանէլէրին ղաֆլէթի՝ օնլարը հէլաք է-
33 տէձէք : Ը՚մմա պէնի տինկլէյէն՝ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաձագ , վէ Ցպէլա գօրգուսունտան էմին օլաձագ տըը :

ՊԸՊՒ

Ի՛լմին նիձէ գազանըլըդը : 10 Օնուն իհսանէրէ :

1 Լ՚ոյ օղլուա՝ էյէր սէօզլէրիմի գապուլ էտիպ՝ Ցթէնպիհլէրիմի
2 եանընտա սագլար իսէն , չէօյլէ քի՝ գուլաղընա ի՛լմի տինկլէթտիրէսին , եիւրէյինի ի՛րճանա մայիլ
3 էտտէսին , էյէր իտրաքի չաղըրըը իսէն , սէսինի ի՛րճանա վէրիր ի-
4 սէն , Էօնու կիւմիւշ կիպի արար իսէն , վէ օնու խաղնէձէր կիպի
5 թալապ էտէր իսէն , օլ զէման Ցապպ գօրգուսունու անկլայաձագսըն , վէ Ը՚լլահըն պիլգիսինի պուս-
6 լաձագսըն : Էօ՚իրա ի՛լմի Ցապպ վէրիր . պիլգի վէ ի՛րճան օնուն
7 աղզընտան տըը : Օ՝ տօղրուլար իչիւն իմտաա սագլամըշ տըը . Էքեամիլ կէզէնլէրին գալգանը տըը .
8 Ռի շէրիա՛թին եօլլարընը հըճազ էտտ , վէ Էսալհէլէրինին եօլունու
9 սագլայա : Օլ զէման սատագաթը վէ շէրիա՛թի վէ տօղրուլուղու՝ հէր էյի թարիգի՛ անկլայաձագսընը :
10 Ցնէնին եիւրէյինէ ի՛լմ կիրիպ՝ պիլգի սէնին ձանընա լէզզէթլի օ-
11 լուր իսէ , թէտպիր սէնի սագլայաձագ , Հի՛րճան սէնի հըճազ է-
12 տէձէք . Ռի սէնի եարամազընն եօլունտան՝ հիլէլէր իլէ սէօյլէյէն
13 քիմսէտէն գուրթարա , օնլարթօն քի՛ Էգարանլըղընն եօլլարընտա կէզլէր տէյիւ՝ տօղրուլուղուն իզ-
14 լէրինի թէրք էտէրլէր , Ըհարամզլըգ իշլէմէքտէն հազը էտէր-

15 լեր , [a]եարամազը հիւէլէրինտէն սե-
վինիրլէր , [b]օնլար քի եօլարը էյրի
տիր , վէ թարիգլէրինտէ թէրս տիր-
16 լեր · [c]ձա քի սէնի [d]եատ գարըտան՝
[e]Միւտահանէ սէօղիւ եապանճը
17 գարըտան գուրթարա , [f]քի օ՝ կէնճ-
լիյինին տօսթունու թէրք էտեր ,
վէ [g]Ըլահրնըն ա՛հտրնը ունուտուր·
18 Զիւն քի [h]օնուն էվի եօլիւմէ՝ վէ
օնուն իզլերի եօլիւլերէ պաթար :
19 [i]Օնա վարանլարըն հիչ պիրի տէօն-
մէզ · վէ էօ՛մրիւն եօլարընա էրմէզ·
20 [k]ձա քի էյիլերին եօլունտա կէ-
զնէպ՝ սատրգլարըն իզլերինի սագ-
21 լայասըն : [l]Օ՝նրա [m]տօղրուլար՝ եէր-
տէ սաքին օլաճագլար· վէ քեա-
միլլէր՝ օնտա գալաճագլար տըր :
22 [n]Ըմմա [o]ֆասրգլար՝ եէրտէն քէսի-
լէճէքլէր · վէ խայինլէր՝ օնտան
սէօքիւլէճէքլէր տիր :

ՊԵՊ Գ

Ըլահա ի՛թաա՛թ՝ 5 վէ ի՛թիմատ էթմէյէ ,
7 օնատն գօրգմալա՝ 9 օնա ճանըմըզ վէ
մալխմիզ իլէ՝ ի՛զզէթ էթմէյէ՝ 11 վէ մէշռգ-
գաթտա սապր էթմէյէ նասիհաթ : 13 Ի՛լմ
վասիթասի իլէ քեսզ օլունած սաա՛տէթ · 27
Տիւրլիւ տիւրլիւ պօրձլար : 33 Նարամազ-
լարըն փէք ֆէնա հալի :

1 [a]Ա՛յ օղլում՝ չէրիա՛թիմի ու-
նուրմա · վէ [b]եիւբէյինի թէն-
2 պիհլէրիմի հըզըգ էթսին · Օ՝նրա
սանա՝ էյամ ուզունլուղուզ վէ
էօ՛մր երլլարը հէմ [c]սէլամէթ զամ
3 էտէճէքլէր : Ի՛նայէթ վէ կէրչէք-
լիք սէնի թէրք էթմէսինլէր · [d]օն-
լարը պօյնունա պաղլա · [e]օնլարը
եիւբէյինին լէվհասը իւզէրինէ
4 եաձ : Ա՛յ [f]Ըլահրնը հէմ ատէմ
լէրին նազարընտա լութֆ վէ էյի
ի՛թիպար պուլուրսուն :
5 [g]Ալիւթիւն եիւբէյին իւլէ Ա՛պա-
պա ի՛թիմատ էյլէ , վէ [h]քենտի
6 ֆէհմինէ կիւվէնմէ : [i]Ա՛ֆ եօլ-
լարընտա օնու պիլ , վէ օ՝ [k]սէնին
թարիգլէրինի տօղրուլտաճագ տըր :
7 [l]Ալէն քենտի նազարընտա ա՛լիմ
օլմա · [m]Ա՛պապտան գօրգ , վէ
8 քէմլիքտէն գաչ : Պու սէնին սի-
նիրլէրինէ չիֆթա՝ վէ [n]էքմիքլէրինէ
9 չէրպէթ օլուր : Վէնտի [o]մալինտէն՝
վէ հէփ մահսուլլարընըն թուրբ-
ֆանտասընտան Ա՛պապա իքրամ
10 էյլէ : Ա՛ֆ [p]մախզէնլէրին ղանի-
մէթ իլէ տօլաճագ , վէ ճէնտէ-
րէնտէ չէիրա թաշաճագ :
11 [q]Ա՛պապըն թէտիպինի է՛յ օղլում՝
թահգիր էթմէ , վէ օնուն թէքտի-
12 րինտէն կէվչէմէ · [r]Օ՝նրա Ա՛պապ՝
սէվտիյինի թէքտիր էտէր , նիճէ
քի [s]պապա հազզ էթտիյի օղլու-
13 նու էրթէր : [t]Նէ՞ մութլու ի՛լմ
պուլմուշ ատէմէ՝ վէ ի՛րճան
14 թահսիլ էթմիշ ատէմէ : [u]Օ՝նրա
Օնուն թիճարէթի կիւմիւշ թի-
ճարէթինտէն՝ վէ մահսուլու խասս
15 ալթունտան էյի տիր · Ինճիտէն
գըյմէթլի տիր , վէ [v]արզուլէտի-
յին չէյին հիչ պիրի օնա պէրապէր
16 օլամազ : [w]Օնուն սաղ էլինտէ
կիւնլէր ուզունլուղու՝ սօղունտա
17 ղանիմէթ վէ ի՛զզէթ վար : [x]Օնուն
եօլարը լաթիֆ եօլար՝ վէ ճիւմլէ
18 թարիգլէրի սէլամէթ տիր : Օնա
եափրշանլարա [y]էօ՛մր աղաճը տըր ·
վէ օնա եափրշանլար՝ սաա՛տէթլու
օլուր :
19 [z]Ա՛պապ՝ եէրի ի՛լմ իլէ թէմէլ-
լէթտի · կէօքլէրի ի՛րճան իլէ գա-
20 յիմ էթտի : Օնուն պիլէկիսի իլէ
էնկինլէր եարըլըր , վէ [aa]պուլուրթա-
21 լար չիհ տամլատըր : Ինչ՛ օղլում՝
պունլար սէնին կէօզլէրինտէն կիրի-
մէսին · իւրաքի վէ թէհտպիրի
22 հրճգ էյլէ · Ա՛ֆ սէնին ճանընա
էօ՛մր՝ վէ Ըպօյնունա զիյնէթ օլա-
23 ճագլար : [ab]Օ՝լ զէման եօլունու
էմնիյէթ իւզրէ եիւրիւյէճէքսին ,
24 վէ այաղընն իլլիմէյճէք : Ինչ՛էր
Ըեաթար իսէն , գօրգմայաճագսըն ·
վէ ուչուր իսէն , ուչգուն թաթլը
25 օլաճագ : [ac]Ընկօրզ գօրգուտան
վէ ֆասրգլարըն հէլաքինտէն՝ կէլ-
տիյի զէման՝ գօրգմայաճագսըն :
26. Օ՝նրա սէնին ի՛թիմատընն Ա՛պապ
օլաճագ , վէ այաղընը թուրթուլ-
27 մագտան սաղ այաճագ տըր : [ad]Ա՛ճ-
րասընը էթմէյէ ֆուրսաթ վար ի-
քէն , էյլէյի՛ վաճիպ օլան քիմսէ-
28 լէրտէն մէն՝ էթմէ : Ինանընտա
վէրէճէ՛ վար իքէն , Ըգօնչունա՝
կիթի , վէ եինէ կէլ , վէ եարըն վէ-
29 րէյիմ տէմէ : Կօնչունա՝ սէնին
իլէ էմնիյէթ իւզրէ սաքին իքէն
30 քէմլիքք գաստ էթմէ : Ամանա քէմ-
լիք էթմէմիշ իքէն՝ քիմսէ իլէ
[ae]սէպէպսիզ չէքիլմէ :

31 ՚Ոչխար քիմնէյի գըզգանմա, վէ օնուն հիչ պիր եօլուննու սէչմէ։
32 Ոխրա թէրս քիշի Ւապպա մէք-
րուհ տուր. ամմա ՚օնուն աշնա-
33 լըղը տօղրուլար իլէ տիր։ Ֆա-
սըղըն էվլինտէ Ւապպըն լա՛նէթի
վար. ամմա ՚սատըգլարըն մէքեա-
34 Նըղը միւպարէքլէյր։ ՚Ագգան օ՛
զէվգլէնէնլէրի զէվգլէնիր. ամմա
ալչագ կէօնիւլլիւլէրէ լուԹֆ վէ-
35 րիր։ Ը՛լիմլէր ի՛զլէԹէ վարիս օ-
լաճագ. ամմա տիվանէլէրին եիւ-
ճէլմէսի՝ բէզալէթ օլաճագ։

ՊԸՊ Գ

Աղղամնուն կենճ քիմնէլէրէ՝ Թէրպիյէյէ ի-
Թաա՛Թ էթմէյէ՝ 5 ի՛լմ գազանմաղա՝ 14
եարամազլարըն եօլունտան սապընմաղա՝ 23
վէ ոիգաթ իլէ եիւրէյի հըզըզ էթմէյէ նա-
սիհաթ էթտիյի։

1 Ե՛յ օղուլլար՝ պապա Թէտիպի-
նի իչլետին, վէ ֆէհմի պիլմէք
2 իչիւն տինկլէյին։ Ոխրա սիզէ
էյի մա՛լիւմաթ վէրիրիմ. չէրի-
3 ա՛Թիմի Թէրք էյլէմէն։ Ոխրա
պապամա օղուլ՝ վալիտէմին նա-
զարընտա ՚նազիք վէ պիրիճիք ի-
4 տիմ։ Ալ է օ ՚պանա Թա՛լիմ է-
տիպ պանա տէտի քի՝ ԵՒիւրէյին
սէօզլէրիմի ԹուԹսունա, ՚Թէնպիհ-
5 լէրիմի սագլա, վէ իհեա օլ՝ ՚Ի՛լմ
էտին, ֆէհմ էտին. ունուԹմա,
վէ աղզըմըն սէօզլէրինտէն սաֆ-
6 մա։ Ննու Թէրք էյմէ, վէ օ սէ-
նի սագլայաճագ. Ըօնու սէմ, վէ
7 օ սէնի հըզըզ էտէճէք ՝տիր։ ՚Գպաշ՝
ի՛լմ տիր. ի՛լմ գազան, վէ հէմ
8 գազանճընի իլէ ֆէհմ էտին։ ՚Ննու
ա՛լա սայ, վէ սէնի եիւճէլտէ-
ճէք. էյէր օնու գուճագլար ի-
սէն, սէնի մի՛Թէպէր էտէճէք։
9 Ալէնին պաշընա ՚ԼուԹֆ զեյնէԹի
վէրէճէք, սանա իֆԹիհար Թաճը
10 պաղըշլայաճագ։ Տինկլէ Ե՛յ օղ-
լում, վէ սէօզլէրիմի գապուլ էյ-
լէ. վէ ՚է՛սմրիւնիւն եըլլարը չօ-
11 ղալաճագ։ Ալանա ի՛լմ եօլունտա
Թա՛լիմ էթտիմ. սէնի տօղրուլուգ
12 Թարիգլէրինտէ կէզտիրտիմ։ Ալէն
եիւրիւր իքէն՝ ՚ատրմլարըն տա-
բալայաճագ. վէ Ըսէյիրտիր իսէն՝
13 Թէօքէզէ օղըամայաճագսընն։ Ֆի-
տիպէ եաֆըլ, վէ գօյլէրմէ. օ-
31 ՚Ոչխար քիմնէյի գըզգանմա, վէ օնուն հիչ պիր եօլուննու սէչմէ։
32 Ոխրա թէրս քիշի Ւապպա մէք-
րուհ տուր. ամմա ՚օնուն աշնա-
33 լըղը տօղրուլար իլէ տիր։ Ֆա-
սըղըն էվլինտէ Ւապպըն լա՛նէթի
վար. ամմա ՚սատըգլարըն մէքեա-
34 Նըղը միւպարէքլէյր։ ՚Ագգան օ՛
զէվգլէնէնլէրի զէվգլէնիր. ամմա
ալչագ կէօնիւլլիւլէրէ լուԹֆ վէ-
35 րիր։ Ը՛լիմլէր ի՛զլէԹէ վարիս օ-
լաճագ. ամմա տիվանէլէրին եիւ-
ճէլմէսի՝ բէզալէթ օլաճագ։

ՊԸՊ Գ

Աղղամնուն կենճ քիմնէլէրէ՝ Թէրպիյէյէ ի-
Թաա՛Թ էթմէյէ՝ 5 ի՛լմ գազանմաղա՝ 14
եարամազլարըն եօլունտան սապընմաղա՝ 23
վէ ոիգաթ իլէ եիւրէյի հըզըզ էթմէյէ նա-
սիհաթ էթտիյի։

1 Ե՛յ օղուլլար՝ պապա Թէտիպի-
նի իչլետին, վէ ֆէհմի պիլմէք
2 իչիւն տինկլէյին։ Ոխրա սիզէ
էյի մա՛լիւմաթ վէրիրիմ. չէրի-
3 ա՛Թիմի Թէրք էյլէմէն։ Ոխրա
պապամա օղուլ՝ վալիտէմին նա-
զարընտա ՚նազիք վէ պիրիճիք ի-
4 տիմ։ Ալ է օ ՚պանա Թա՛լիմ է-
տիպ պանա տէտի քի՝ ԵՒիւրէյին
սէօզլէրիմի ԹուԹսունա, ՚Թէնպիհ-
5 լէրիմի սագլա, վէ իհեա օլ՝ ՚Ի՛լմ
էտին, ֆէհմ էտին. ունուԹմա,
վէ աղզըմըն սէօզլէրինտէն սաֆ-
6 մա։ Ննու Թէրք էյմէ, վէ օ սէ-
նի սագլայաճագ. Ըօնու սէմ, վէ
7 օ սէնի հըզըզ էտէճէք ՝տիր։ ՚Գպաշ՝
ի՛լմ տիր. ի՛լմ գազան, վէ հէմ
8 գազանճընի իլէ ֆէհմ էտին։ ՚Ննու
ա՛լա սայ, վէ սէնի եիւճէլտէ-
ճէք. էյէր օնու գուճագլար ի-
սէն, սէնի մի՛Թէպէր էտէճէք։
9 Ալէնին պաշընա ՚ԼուԹֆ զեյնէԹի
վէրէճէք, սանա իֆԹիհար Թաճը
10 պաղըշլայաճագ։ Տինկլէ Ե՛յ օղ-
լում, վէ սէօզլէրիմի գապուլ էյ-
լէ. վէ ՚է՛սմրիւնիւն եըլլարը չօ-
11 ղալաճագ։ Ալանա ի՛լմ եօլունտա
Թա՛լիմ էթտիմ. սէնի տօղրուլուգ
12 Թարիգլէրինտէ կէզտիրտիմ։ Ալէն
եիւրիւր իքէն՝ ՚ատրմլարըն տա-
բալայաճագ. վէ Ըսէյիրտիր իսէն՝
13 Թէօքէզէ օղըամայաճագսընն։ Ֆի-
տիպէ եաֆըլ, վէ գօյլէրմէ. օ-

Ննու հըզըզ էյլէ, չիւն քի է՛օմրիւն
օ տուր։
14 ՚Գիասըգլարըն Թարիգինէ վար-
մա. վէ եարամազլարըն եօլունտա
15 եիւրիւմէ։ Ննու Թէրք էյլէ,
եանընտան կէչմէ. օնտան սաֆ,
16 վէ կէչ։ ՚Ոխրա օնլար քէմիլիք
էթմէյինճէ ուչուրմազլար. վէ ՚Իՙ-
ֆէյէ տիւշիւրմէյինճէ ույգուլարը
17 գաչար։ Ոխրա ֆըսգ էքմէյի եէր-
լէր, վէ զուլմ շարապը իչէրլէր։
18 Ը՛մմա ՚սատըգլարըն Թարիգի՝ ՚տօ-
ղան ըշըգ կիպի տիր, քի կիԹտիք-
ճէ այտընլարը՝ Թա Թէքմիլ կիւն
19 օլունճայատէք։ ՚Գիասըգլարըն եօ-
լու գարանլըգ կիպի տիր. այագ-
լարը նէյէ իլիշտիյինի պիլմէզլէր։
20 Ե՛յ օղուլում՝ սէօզլէրիմի տինկ-
լէ. գուլագլարընը սէօյլէտիքլէ-
21 րիմէ մէյլ էթ։ Ը՛Ննլար կէօզլէ-
րինտէն կիԹմէսին. ՚օնլարը եիւ-
22 Ըէյինին իչինտէ սագլա։ Ոխրա
օնլարը պուլանլարա՝ օնլար էօ՛մր
տիւր, վէ ՚պիւԹիւն Թէնինէ շե-
23 ֆա տուր։ Ֆէքմիլ տիգգաթ իլէ
եիւրէյինի հըզըզ էյլէ. զերա էօ՛մ-
րիւն փուռնակլարընը օնտան տըր։
24 Ռէնտինտէն՝ Թէրս աղզը տէֆ՝
էյլէ, վէ էյրի տուտագլարը սէն-
25 տէն ուզագ էյլէ։ Կէօզլէրին տօղ-
րու պագսըն. վէ քիրփիքլէրին՝
26 էօնիւնէ տօղրու օլսուն։ Ը՛յաղը-
նըն իզլէրինի տիւզէլթէ. վէ հէփ
27 եօլլարըն գայիմ օլսուն։ ՚Պաղա
եա սօլա սաֆմա. ՚Եայաղընը քէմ-
լիքտէն չէվիր։

ՊԸՊ Ե

Ի՛լմէ տիգգաթ էթմէյէ՝ 3 եատ գարըլարըն
տուզագլարընտան սապընմաղա՝ 15 վէ քէն-
տինի փաք սագլամազա նասիհաթ։ 22 Ալա-
բամազլարըն օնու։

1 Ե՛յ օղուլում՝ ի՛լմիմ տինկլէ. գու-
՚լաղընը ի՛րճանըմա մէյլլէնտիր.
2 Ռի Թէտպիրլէրի սագլայասըն.
վէ տուտագլարըն ՚պիլիկի հըզըզ
3 էտէյէր։ Ոխրա ՚եատ գարընըն
տուտագլարընտան կէօմէճ պալը
տամլար. վէ օնուն տիմաղը ՚եաղ-
4 տան գայիպագ տըր։ Ը՛մմա օնուն
օնու ՚փէլինն օԹու կիպի աճը՝ ՚իքի
աղղը գըլըճ կիպի քէսքին տիր։
5 ՚Ննուն այագլարը էօլմէմէ էներ.
օնուն ատրմլարը ճէհէննէմէ եա-

նախիհաթէէք ։ 16 Ալևահէն ֆքրահ էեծհիյի էէսի չէյ ։ 20 Ալթալաթա ֆթաս'թ էթաքէյ՝ 21 վէ սէֆիհէյին ֆէնալըգէլբէնտան սագընմաղա նասիհաթ ։

1 Ալ՛ոյ օղլում՝ «Էյէր տօսթուն ի-
չիւն քէֆիլ օլտուն իսէ , եաս
քիմսէ իչիւն էլինի վէրտին իսէ ,
2 քէնտի աղզընըն սէօզլէրի իլէ տու-
զաղա տիւշտիւն , աղզընըն սէօզ-
3 լէրի իլէ թուէթուլտուն ։ Հալա
պունու էյլէ էհյ օղլում տէ՝ գուր-
թուլասըն , չիւն քի սէն տօսթու-
նուն էլինէ կիրտին . կիմ խաքի-
սար օլ , վէ տօսթունա խըրամ
4 էյլէ . Բկէօզլէրինէ ույգու՝ վէ
քիրփիքլէրինէ ույուգլամագ վէր-
5 մէ . Ալտէն ճէյրան կիպի՝ վէ
գուշպազլար էլինտէ գուշ կիպի
գուրթուլ ։
6 Պվարընճայա կիմ՝ էհյ թէնպել ,
վէ օնուն եօլլարընը կէօրիւպ՝ ա՛-
7 լիմ օլ . Վհի օնուն պէյի՝ զապիթի
8 վէ սուլթանը եօղ իքէն , թաա՛-
մընը եազըն հազըրլար , եէյէճէյինի
9 օրագ վագթընտա տէվկէրիր ։ Ալ՛ոյ
թէնպել՝ Բնիչէյ՛տէք եաճաթ-
սըն . ույգունտան նէ՞ զէման գալ-
10 գաճագսըն ։ Պիրագ ույգու՝ պի-
րագ ույուգլամագ՝ եաթմագ ի-
չիւն պիրագ էլլէր պաղլամագ ,
11 Բանտէն եօխսուլլուղուն եօլ քէ-
սիճիսի կիպի՝ վէ զէրուբէթին սի-
լահը ատէմ կիպի կէլիր ։
12 Նարամազ ատէմ՝ պինամուս
քիմսէ թէրս աղզ իլէ կէզէր .
13 Բկէօզլէրի իլէ իշարէթ էտէր , ա-
յագլարը իլէ սէօյլէր , փարմագ-
14 լարը իլէ թա՛լիմ էտէր ։ Ալիւբէ-
յինտէ ա՛քսիլիք վար . Բէյէր զէ-
ման քէմլիք գուրուպ՝ Ընիղա՛լար
15 գօփարըը ։ Ընտան էօթիւրիւ օ-
նուն հէլաքի անկսըզտան կէլիր .
Բափանսըզ գըրըլըր , վէ Բի՛լաճը
օլմազ ։
16 Նապպ պու ալեը շէյտէն իք-
րահ էտէր . վէ օնուն ճանընա եէ-
17 տի շէյ մէքքուէ տուր . Բկիւճէ
կէօզլէր՝ Նեալան տիլ վէ Բսուչ-
18 սուզ գան տէօքէն էլլէր , Բեարա-
մազ նիյէթլէրը գուրան եիւրէք՝
Բքէմլիյէ սէյիրթմէյէ ա՛ճէլէ է-
19 տէն այագլար , Բեալան նուճք է-
տէն եալան շահիտի , վէ Բգարըն-
տաշլար արասընտա նիզա՛լար սա-

1 Ես պ . ժա . 15 . ժէ . 18 . է . 16 . իբ . 26 . իէ . 13 .
4 Ասպ . էլ . 4 .
7 Հօբ . ժբ . 7 .
9 Բ . խ . 33 , 34 .
10 Ի պ . յ . 4 . ժէ . 4 . է . 4 .
12 Հօբ . ժէ . 12 . Ասպ . լէ . 19 . պ . յ . 10 .
13 Ամբ . բ . 1 .
14 Խօ . 19 .
15 Նրեմ . ժբ . 11 .
16 Բ Մն . լգ . 16 .
17 Ասպ . ժբ . 27 . ճա . 5 .
18 Ասպ . ճի . 2 , 3 .
19 Նս . ա . 15 .
Ընս . պ . 5 .
Նս . ֆ . 7 . Հռով . գ . 15 .
Ասպ . իէ . 12 . պ . ժբ . 5 . 9 .
Խօ . 14 .

6 փըլըր ։ Ալօ՛մրիւն եօլունու տիւ-
շինմէյէսին տէյիւ՝ օնուն թա-
րիգէրի գարարսըզ տըր . սէն պիլ-
7 մէզսին ։ Ամոի հալա էհյ օղուզ-
լար՝ պէնի տինկլէյին . վէ աղզմընը
8 սէօզլէրինտէն այրըլման ։ Ալ գա-
րըտան եօլունու ուզագ՛ էյլէ , վէ
օնուն էվինին գափուսունա հագ-
9 լաշմա . Ալմայա քի շէօհրէթինի
ղայրիլէրէ՝ վէ երլլարընը զալիմէ
10 վէրէսին ։ Ալմայա եապանճըլար
սէնին գուվվէթինտէն տօյալար ,
վէ էմէքլէրին՝ եատլէրին էվինտէ
11 գալա . Ալ է սէնին սօն վագթընը-
տա թէնին վէ վճճիւտիւն հէլաք
12 օլմաղալա՝ ֆիղան էտէրէք տէ-
յէսին քի՝ պէն նի՞չիւն Բթէտիպ-
տէն իքրահ էթոիմ , վէ իւրէյիմ
13 Բթէքտիրի խօր կէօրտիւ . Ալ է խօ-
ճալարընը սէօզիւնիւ տինկլէմէ-
տիմ՝ , վէ գուլագլարընը պանա
թա՛լիմ էտէնլէրէ մէյլ էթմէտիմ .
14 Ո՛էմի՛յէթին վէ ճէմաա՛թըն օր-
թասընտա՝ ազ գալուը հէր պէլա-
15 յա օղրայօր իտիմ ։ Ալույու սէ-
նին սարնիճինտէն վէ սէնին գու-
յունուն իչինտէ ագանտան իչ ։
16 Ձէշմէլէրին տիշարըյա՝ վէ սուլար
սէլլէրի մէյտանլարա ճէօշիւն ։
17 Ընլար եալընըզ սէնին օլսուն . վէ
սէնին իլէ եատլարըն օլմասըն ։
18 Ֆունկարըն միւպարէք օլսուն . վէ
Բկէնճլիյինին գարլըսընտան շազ
19 օլ ։ Ո Ո՛էնէն սէվկիւլիւ կէյիյին՝
վէ լաթիֆ ճէյրանըն օլսուն , հէր
տէմ՝ օնուն մէմլէքի սէնի գան-
տըրսըն . տայիմա օնուն մուհապ-
20 պէթինտէ մէֆթունն օլ ։ Ալ է էյ
օղլում՝ սէն նի՞չիւն Բեապանճը
գարըյա մէֆթունն օլասըն , վէ եատ
գարընըն գօյնունու գուճագլայա-
21 սըն ։ Ո՞իրա Նատէմին եօլլարը՝
Լապպըն կէօզլէրի էօնիւնտէ տիր ,
վէ օնուն հէփ թարիգէրինի թար-
22 թար ։ Բֆասրղը՝ քէնտի եարա-
մազ լօգլարը թուէթար , վէ քէնտի
կիւնահընըն իփլէրի իլէ թուէթու-
23 լուր ։ Բո՝ պիլա թէտիպ եօլիւր .
վէ տէլիլիյինին չօգլուղունտան
եօլու շաշըրըը ։

ՊԸՊ Ո

Յէֆիլ օլմագտան՝ 9 թէնպէլ օլմագտան՝ 12 վէ քէօթիւլիւք էթմէքտէն սագընմազա

ՅՈՎՍԵԼԻՈՐ ՊԱՏՊԱՆ

յէտեք • [h]գուշուն քենտի ճանը[p] իչիւն օլտուղունտա պիլմէյէրէք՝ տուղաղա թեղ կիմսէյի կիպի ։
24 Իմտի հալա Էհ յ օղուլլար՝ պէ-
նի տինկլէյին • վէ աղզըմըն սէօզ-
25 լէրինէ գուլագ վուրուն ։ Անէնին եիւրէյին օնուն եօլլարընա սապմա-
սըն • օնուն թարիգլէրինտէ ավա-
26 րա օլմա ։ [a]Իրա չօգլարընը եա-
րալը տիւշիւրմիւշ տիւր, վէ [b]հէվ էօլտիւրտիւյիւ քիմսէլէր գուվ-
27 վէթլի իտի ։ [c]Օնուն էվի՝ ճէհէն-
նէմ եօլլարը տըր • էօլմիւշուն հալ-
վէթլէրինէ էնէրլէր ։

ՊԸՊ Ը

Ի՛լմէ մէհ, վէ օնուն թապիա՛թը՝ գուվ-
վէթի՝ վէ ա՛լա օլտուղունուն պէյանի ։ 32
Ի՛լմին կէթիրտիյի սաա՛տէթ ։

1 [d]Ի՛լմ չաղըրմա՞զ մը • վէ ի՛րճան՝
2 սէօյնի վէրմի՞զ մի ։ Նիւքսէք եէրլէրին պաշընտա՝ եօլ իւզէրին-
տէ թարիգլէր իչինտէ տուրուր ։
3 Գափուլար եանընտա՝ շէհրին մէտ-
խէլինտէ՝ գափուլարըն աղզընտա
4 չաղըրըպ փէր • Այ՛ ատէմլէր՝ սիզէ չաղըրըրըմ • վէ սէսիմ ատէմ օ-
5 ղուլլարընա տըր • Նէյ ճահիլլէր՝ ի՛րճան անկլայըն • վէ Էհ յ տիվա-
նէլէր՝ անկլար եիւրէքլի օլուն ։
6 Իշիտին, զերա [e]ա՛լա շէյլէր սէօյ-
լէյէճէկսիմ • վէ տուտագլարըմընն աչըլմասը տօղրու շէյլէր չօգարա-
7 ճագ ։ Օ՛իրա տիմաղըմ՝ կէրչէքլի-
քէ խապէր էտէճէք • ամմա ֆըսգ՝
8 տուտաղըմա մէքրուհ տուր ։ Ընդ-
զըմըն հէվի սէօզլէրի՝ սաատագաթ իւզրէ տիր • օնլարտա ա՛քսի վէ
9 էյրի եօգ տուր • [f]Էվիսի՝ անկ-
լայանա գօլայ տըր • վէ պիլէկի
10 պուլանլարա տիւզ տիւր • [g]Հա-
տիպիմի վէ տէյիլ կիւմիւշ՝ վէ սէչիլմիշ ալթունտան զեյատէ ի՛լմ
11 գապուլ էտին • [h]Օ՛իրա ի՛լմ ին-
ճիւտէն էյի տիր • վէ հիչ պիր արզուլու շէյ օնա պէրապէր օլա-
մազ ։
12 Պէն ի՛լմ՝ ի՛րճան իլէ սաքին օ-
լուրում, վէ մա՛րիֆէթլէրին պիլ-
13 կիսինի պուլուրում ։ [i]Ա՛պապ գօր-
գուսու՝ քէօմիւլիւքտէն իբրահ
էթմէք տիր • պէն [j]ղուրուրտէն վէ քիպրուտէն վէ քէօմիւ եօլտան վէ

ղթէբա աղզտան նէֆրէթ էաէրիմ ։
14 Ա՝էշվէրէթ վէ թէտպիր պէնիմ տիր • պէն ֆէհմ իմ • [k]գուվվէթ
15 պէնիմ տիր ։ Պէնիմ վասիթամ իլէ [l]փատիշահլար փատիշահլըգ սիւրէրլէր • վէ պէյլէր՝ տօղրու-
16 գանունլար գօրլար ։ Պէնիմ իլէ սէրվէրլէր վէ պէյլէր՝ եէրին հէվ հաքիմիյէրի հիւքիւմէթ սիւրէրլէր ։
17 [m]Պէն՝ պէնի սէվընէրի սէվէրիմ • վէ [n]պէնի էրքէն արայանլար՝ պէ-
18 նի պուլուրլար ։ Պէնիմ եանընտա [o]զէնկինլիք հէմ ի՛զզէթ՝ ա՛թիգ
19 մալ վէ սաատագաթ վար ։ [p]Պէնիմ մէյվէմ ալթունտան վէ խասս ալ-
թունտան՝ վէ մահսուլաթըմ սէչ-
20 կին կիւմիւշտէն էյի տիր ։ Պէն սաատագաթ թարիգինտէ՝ շէհրիա՛թ եօլլարընըն օրթասընտա եիւրիւ-
21 րիւմ՝ քի պէնի սէվընէրէ վարի-
յէթ միրաս էթտիրէյիմ • վէ օն-
լարըն խազինէլէրինի տօլտուրաճա-
ղըմ ։
22 [q]Էապ պանա եօլունուն իպ-
թիտասընտա՝ օնուն գատիմ իշլէ-
23 րինտէն էվվէլ մալիք իտի ։ [r]Պէն էզէլտէն իպթիտասէն՝ եէր օլ-
ժամզտան ագուէմ մէհ օլտուր ։
24 Ընկինլէր եօղ իքէն՝ պօլ սուլար փունկարլարը եօղ իքէն՝ պէն տօղ-
25 մուշ իտիմ ։ [s]Տաղլար եէրլէշտի-
րիլմէզտէն էվվէլ՝ պայրօլարտան
26 ագուէմ պէն տօղմուշ իտիմ, տա-
հա եէրի վէ աչըգ եէրլէրի՝ վէ տիւնեա թօփրագլարընըն իլքինի
27 եափմազտան ։ Կէօքլէրի հազըր-
լատըղընտա՝ էնկինին եիւզիւ իւ-
զէրինէ քէմէր գուրտուղունտա՝
28 պէն օրատա իտիմ ։ Նօգարըտա պուլուրթլարը գավլիէտիյինտէ՝ էն-
կինին փունկարլարընը միւհքեմ
29 էթտիյինտէ, [t]տէնիզէ՝ սուլար օնուն էմրինի կէչմէմէք իչիւն գա-
նունունու գօտուղունտա, [u]եէրին
թէմէլլէրինի գուրտուղունտա,
30 Ղօլտէմ օնուն հանընտա մի՛մար իտիմ, վէ [v]հէր կիւն օնոնա սիւ-
րիւրի իտիմ • Հէր տայիմ օնուն
31 հուզուրունտա սէվինիր իտիմ • Օ-
նուն մէքթիւն տիւնեասընտա սէվի-
նիր իտիմ • վէ [w]սիւրիւրիմ ատէմ օղուլլարը իլէ իտի ։
32 Իմտի հալա Էհ յ օղուլլար՝ պէնի տինկլէյին • չիւն քի [x]հօլլարըմը

ՀԻ • Ի՛ • Լ • 1000 Դէ ։

Ի ՀԻՂ • Թ • 12 ։

Ծ Ղէհմ • ժէ • 26 ։

Է Պ • Բ • 18 ։ Ե • 5 ։ Թ • 18 ։

Ա Պ • Ա • 20 ։ Թ • 3 ։

Բ Գաղ՝ Պ • ԻԲ • 20 ։

Գ Հօբ • ԻԸ • 15, ԼԱ ։ Սաղ • ժԹ • 10 ։ ՃԻԹ • 127 ։ Պ • Ջ • 14, 15 ։ Ջ • 5 • 7 ։ ժԶ • 16 ։

Դ Պ • ժՁ • 6 ։

Ե Պ • Է • 17 ։

ՀԻ • Ի՛ • Լ • 1000 Դէ ։

Ը Պ • Ջ • 24 ։ Ե ՀԻՂ • Է • 19 ։

Ը Գաղ՝ Գաղ • Բ • 21 ։ Հռոմ • ԺԷ • 1 ։

Թ Ա ՀԻՃ • Բ • 30 ։ Սաղ • ղԱ • 14 ։ Հօվ • ժԷ • 31 ։

Ժ Հաէ • Ա • 5 ։

Ի Պ • Ջ • 16 ։ Սատ • Է • 33 ։

Լ Պ • Ջ • 14 ։ Խա • 10 ։

Խ Պ • Ջ • 19 ։ Հօվ • Ա • 1 ։

Ծ Սաղ • Բ • 6 ։

Կ Հօր • ԺԵ • 7, 8 ։

Հ Ա՛ԹՆ • Ա • 9, 10 ։ Հօր • ԼԸ • 10, 11 ։ Սաղ • ԼՁ • 7 ։ ՃՁ • 9 ։ Նրեմ • Ե • 22 ։

Յ Հօր • ԼԸ • 4 ։

Ղ Հօվ • Ա • 1. 2 • 18 ։

Ճ Սատ • Է • 17 ։ Սող • Ա • 13 ։

Մ Սաղ • ժԶ • 3 ։

Յ Սաղ ՃԻԹ • 1, 2 ։ ՃՂԸ • 1, 2 ։ Գ ու • ժԱ • 28 ։

Digitized by Google

սագլայանլար սաա՛տէթլու օլուր ։
33 Ամէտիպի տինկլէյինի , վէ ա՛լիմ օլուն , վէ օնու՝ ըէտտ էթմէն ։
34 Նա՛յէ մուհլու պէնի տինկլէյիպ՝ հէր կիւն գափուլարըմըն հանընտա պէքլէյէրէք՝ գափու հշխքլէրիմի
35 կէօղէտէն աստմէ ։ Օ՚իրա պէնի պուրան՝ հայաթ պուլուր , վէ Ի՚ապպէրն բիզատըրը գազանըր ։
36 Ա՚մմա պանա կիւնահ էտէն՝ "քէնտի ճանընա ղատր լատր . հէփ պէնտէն իքրահ էտէնլէր՝ էօլիւմիւ սէվիրլէր ։

ՊԸՊ ԹԻ

Ի՚սին զէյաֆէթի ։ 4 Օնուն ահմադլարա տա՛վէթի ։ 7 Օնուն թա՛լիմաթը ։ 13 Տիվանէ գարըն թարիւի ։

1 Ի՚սմ "քէնտի էվինի եափտը . եէ-
2 տի տիրէքլէրինի ճօնտու ։ Բ՚էյ-վանլարընը պօղատլատը , Գ՚շալա-պընը հաղըրլատը . հէմ սօֆրա-
3 սընը գուրտու . Դ՚արիչէլէրինի կէօնտէրտի . Ե՚չէհրին եիւճէ մա-հալլէրի իւզէրինտէ ՚նիտա էտէր .
4 Զ՚ահիլ քիմ իսէ , պուրայա օղ-բասըն . ա՛գլը էքսիք օլանա տէր .
5 Ը՚կէլէն , էքմէչիմտէն եէչին , վէ հաղըրլատըղըմ չարապտան իչլէն .
6 Զ՚ահիլլիկի պրագըն , վէ եաշա-յըն . վէ ֆէհմին հօլունտա եիւ-բիչիւն ։
7 Ը՚Օվալէնիճիլի աղարլայան՝ քէն-տինէ ա՛յըպ՝ վէ ֆասըղը թէքտիր էտէն՝ քէնտինէ լէքէ թահսիլ է-
8 տէր ։ Թ՚Օվալէնիճիլի թէքտիր էթմէ , օլմայա քի սէնտէն իքրահ էտէ . Ժ՚ա՛լիմի թէքտիր էթ , վէ
9 սէնի սէվէճէք տիր ։ Ի՚լիմէ էօ-յէ՚ր վէր , Ի՚վէ տահա զիյատէ ա՛-լիմ օլուր . սատրպա պիլտիր , վէ
10 ի՚լինի արթըրըր ։ Լ՚ի՚լինի խալթի-տասը՝ Ի՚ապպ գօրգուտու տուր . վէ օվ Ի՚զիզին պիլկիսի՝ ֆէհմ
11 տիր ։ Խ՚Օ՚իրա պէնիմ իւէ կիւն-լէրին չօղալըր . հէմ սանա էօ՚մր
12 Ծըլլարը զամմ օլուր ։ Կ՚Ի՚յէր ա՚-լիմ իսէն , քէնտինէ ա՚լիմ սին . ամմա էյէր զէվզէնիր իսէն , ճէ-ղաաբնը սէն հալընըղ չէքէճէքսին ։
13 Մ՚Տիվանէ գարը՝ շամաթաճը տըր , ահմագ տըր , վէ պիր չէյ պիլմէզ ։
14 Վէ Ն՚չէհրին եիւճէ մահալլէրին-

տէ՝ իսքէմլէ իւզէրինտէ էվինին
15 գափուսունտա օթուրուր քի՝ տօղ-րու հօլլարընա կիտիպ հօլտան կէ-
16 չէնլէրի չաղրար . Յ՚Ակիմ ճա-հիլ իսէ , պուրայա օղրասըն . վէ
17 ա՛գլը էքսիք օլանա տէր քի՝ Ղ՚Ա-լընմըշ սուլար՝ թամլը տըր . վէ կիզլէտէքի էքմէքէ՝ լէզզէթլի օլուր ։
18 Վէ պիլմէզ քի՝ Շ՚օրատա էօլիւ-լէր վար . օնուն տա՛վէթի էթտիյի քիմսէլէր՝ ճէհէննէմին տիալէրին-տէ տիր ։

ՊԸՊ ԺԱ

Սողոմոնուն էմսալէրի քի՝ խիրմի իքինճի պապըն օն եէտինճի խանէգինէտէք վարըը-լար , վէ պուռնլարտա տիւրլիւ տիւրլիւ միւ-ճէրրէպ չէյլէր՝ գա՛յտէլէր՝ վէ ի՚լմ գանուն-լարը պուլունուր ։

Սողոմոնուն էմսալէրի ։

1 Ա՚լիմ օղուլ՝ փէտէրինի մէս-
2 րուր էտէր . ամմա տիվանէ օ-ղուլ՝ վալիտէսինին գասավէթի
3 տիր ։ Բ՚Չասըգլըղըն խալինէլէրի ֆայիտէ էթմէզլէր . Գ՚ամմա սատա-գալ՝ էօլիւմտէն գուրթարըր ։
4 Դ՚Ապպ՝ սատըղըն ճանընը աճ գօ-մաշ . ամմա ֆասըգլարըն արզուս-
5 սունու եապանա սթար ։ Ե՚Ան-պէլ էլ իւէ իչլէյէն՝ ֆագիր օ-
6 ղուր . ամմա Չ՚ալըշգանընն էլի՝ Զ՚ահիլլիկի կէթիրիր ։ Ն՚ազըն տէվ-
7 շիրէն՝ ա՛գըլը օղուլ տուր . պի-չինտէ ույուլան՝ Ա՚յըպ կէթիրէն
8 օղուլտուր ։ Պատըղըն պաշընտա պէրէքէթլէր օլուր . ամմա ֆա-սըգլարըն աղզը՝ Ղ՚ղուլմու կիզլէր ։
9 Ր՚Պատըղըն զիքրի միւպարէք օ-
10 ղուր . ամմա ֆասըգլարըն սատը-
11 չիւրիւր ։ Ա՚լիմ եիւէքլի քիմսէ՝ Թ՚էնպիհլերի գապուլ էտէր . ամ-մա Ժ՚տէլի տուտագը երգըլըր ։
12 Ի՚Ակամլլիք իւէ եիւրիւյէն՝ էմին-յէթտէ եիւրիւր . ամմա հօլլարը-
13 նը էյրիլտէն պիլինէճէք ։ Լ՚Կէօղ իւէ իշմար էտէն՝ էլէմ կէթիրիր . վէ Ի՚տէլի տուտագը երգըլըր ։
14 Ի՚Պատըղըն աղզը՝ հայաթ չէշմէսի տիր . ամմա ֆասըգլարըն աղզը
15 Ի՚զուլմ կիզլէր ։ Ա՚տաւիթի՝ նիգա՛-լար գօփարրը . ամմա Ի՚մուհապ-
16 պէթի՝ հէփ սուչլարը հօրթէր ։ Ա՚-րիֆին տուտագլարընտա ի՚լմ պու-

Digitized by Google

ՊԵՊ ՀԱԿ

Նվագի՝ եմաղլեր։

1 Իելելի թերազը Յապպա մեք-
բուհ տուր • ամմա հագգ տիր-
հեմ՝ օնուն հազգ էթտիյի տիր։
2 [b]Յաղբուրլուգ կելինճէ, բէզա-
լէթ տա կելիր • ամմա ի՛լմ՝ ալ-
3 չադ կէօնիւլլիւէր իլէ տիր։ [t]Տօղ-
բուլարըն քէմալի՝ օնլարը գուլա-
ղուզար • ամմա ա՛սըլարըն թէրս-
լիքլէրի օնլարը խարապ էտէր։
4 [t]Յազապ կիւնիւնտէ՝ մալ ֆայի-
տէ էթմէզ • ամմա [t]սատագամի՝
5 էօլիւմտէն գուրթարըը։ [t]Կա-
միլլերին սատագամը՝ օնլարըն հօ-
լունու տօղրուլտուր • ամմա ֆա-
սըգ՝ քէնտի ֆըսգը իլէ սիւէր։
6 Տօղրուլարըն սատագամը՝ օնլարը
գուրթարըը • ամմա Դա՛սըլար՝ հա-
րամազլըգլարը իլէ թուռթուլուր-
7 լար։ [t]Ֆասըգ ատէմ էօլիւնճէ՝
ինթիզարը հէլաք օլուր • վէ հա-
րամազլարըն իւմիտի ցայ՝ օլուր։
8 [t]Յատըգ սրգլէթտէն գուրթու-
լուր • վէ օնուն եէրինէ ֆասըգ
9 վարըը։ [t]Կինամուս՝ ազգը իլէ գօն-
շուսունու հէլաք էտէր • ամմա
սատըգլար՝ ի՛լմ իլէ գուրթուլուր։
10 [t]Յատըգլար էյի Հալտե օլուճնա՝
շէհր շաղլանըը • վէ ֆասըգլարըն
11 հէլաքինտե՝ շէնլիք օլուր։ [t]Տօղ-
բուլարըն պէրէքէթի իլէ՝ շէհր
եիւճէլիր • ամմա ֆասըգլարըն
12 ազգը իլէ եըգըլըը։ [t]Կօնշուսունու
խօր կէօրէն ա՛գլը էքսիք տիր •
ամմա ա՛րիֆ քիմսէ սիւքիւթ է-
13 ուէր։ [t]Կ ամմաղլըգտա կէզէն՝ սըր-
րը պէյան էտէր • ամմա էմին բուհ-
լու օլան՝ մասլահաթը էօրթէր։
14 [t]Թէտպիրլէր օլմատըգճա՝ գալմ
եըգըլըը • ամմա միւշէրլէր չօգլու-
15 ղունտա խէյաս վար։ [t]Յապան-
ճըլյա քէֆիլ օլան՝ էլպէթթէ պէ-
լայա օղրար • ամմա քէֆալէթտէն
16 իքրահ էտէն՝ էմին տիր։ [t]Յաթիֆ
գարը՝ ի՛թիպարա եափըշըը, նիճէ
քի զօրլուլար զէնկինլիյէ եափը-
17 շըրլար։ [t]Կ նայէթլու քիմսէ՝ ճա-
նընա խայր էտէր • ամմա զալիմ՝
18 քէնտի թէնինէ ճէֆա վէրիր։ Ֆա-
սըգ քիմսէ եալան գազանճ էտի-
նիր • ամմա [t]սատագամի էքէնին

ՔԱ • Ի՛ • Ն • 1000 Գէ։

—

[t] Պ • իԷ • 3։ [t] Պ • ԺԷ • 7։ իՅ • 23։ [t] ՀՅոբ • ԼՅ • 24 ։ Յաշ • ծէ • 7 ։ Պ • ԺԷ • 11 ։ Յ Տիմ • Կ • 17։

[t] Յաշ • ԺԸ • 3։ [t] ՀՅոզ • Է • 3։

[t] ՀՅակ • Գ • 2։

[t] ՆՅն • իԲ • 35։ իՇ • 12։ Յաշ • ԼԷ • 22։ [t] Պ • ԺՇ • 9։ ԺԸ • 21։ [t] ՀՅոբ • ԺԸ • 21։ [t] Յաղ ՃԼԸ • 19 ։ Ա՛սա • Ե • 6 ։ Յ ՀՅօհ • Ե • 14, 15։ [t] Յաշ • ԼԷ • 9, 10։ [t] Խա • 30 ։ Յաշ • ԺԸ • 5։ Յաս • Է • 24, 25։ ԺՇ 18։ [t] Պ • ԹՅ • 11։ [t] ՀՅոբ • ԺԸ • 32, 33։ իՅ • 16 ։ Յաշ • ծէ • 23 ։ ՀՅոզ • Է • 17։ [t] ՀՅոբ • Ը • 13։ ԺՅ • 20։ Յաշ • ՃԺԹ • 10։ Պ • ԺՅ • 7 ։ [t] Յաշ • Յ • 6 ։ Լէ • 20 ։ [t] Յաշ • ԼԷ • 22. 29։ ՃԻԷ • 1։ Խա • 25։ [t] Յաշ • ԼԷ • 30 ։

1 [t]Իելելի թերազը Յապպա մէք-
բուհ տուր • ամմա հագգ տիր-
հեմ՝ օնուն հազգ էթտիյի տիր։
2 [b]Յաղբուրլուգ կելինճէ, բէզա-
լէթ տա կելիր • ամմա ի՛լմ՝ ալ-
3 չադ կէօնիւլլիւէր իլէ տիր։ [t]Տօղ-
բուլարըն քէմալի՝ օնլարը գուլա-
ղուզար • ամմա ա՛սըլարըն թէրս-
լիքլէրի օնլարը խարապ էտէր։
4 [t]Յազապ կիւնիւնտէ՝ մալ ֆայի-
տէ էթմէզ • ամմա [t]սատագամի՝
5 էօլիւմտէն գուրթարըը։ [t]Կա-
միլլերին սատագամը՝ օնլարըն հօ-
լունու տօղրուլտուր • ամմա ֆա-
սըգ՝ քէնտի ֆըսգը իլէ սիւէր։
6 Տօղրուլարըն սատագամը՝ օնլարը
գուրթարըը • ամմա Դա՛սըլար՝ հա-
րամազլըգլարը իլէ թուռթուլուր-
7 լար։ [t]Ֆասըգ ատէմ էօլիւնճէ՝
ինթիզարը հէլաք օլուր • վէ հա-
րամազլարըն իւմիտի ցայ՝ օլուր։
8 [t]Յատըգ սրգլէթտէն գուրթու-
լուր • վէ օնուն եէրինէ ֆասըգ
9 վարըը։ [t]Կինամուս՝ ազգը իլէ գօն-
շուսունու հէլաք էտէր • ամմա
սատըգլար՝ ի՛լմ իլէ գուրթուլուր։
10 [t]Յատըգլար էյի Հալտե օլուճնա՝
շէհր շաղլանըը • վէ ֆասըգլարըն
11 հէլաքինտե՝ շէնլիք օլուր։ [t]Տօղ-
բուլարըն պէրէքէթի իլէ՝ շէհր
եիւճէլիր • ամմա ֆասըգլարըն
12 ազգը իլէ եըգըլըը։ [t]Կօնշուսունու
խօր կէօրէն ա՛գլը էքսիք տիր •
ամմա ա՛րիֆ քիմսէ սիւքիւթ է-
13 ուէր։ [t]Կ ամմաղլըգտա կէզէն՝ սըր-
րը պէյան էտէր • ամմա էմին բուհ-
լու օլան՝ մասլահաթը էօրթէր։
14 [t]Թէտպիրլէր օլմատըգճա՝ գալմ
եըգըլըը • ամմա միւշէրլէր չօգլու-
15 ղունտա խէյաս վար։ [t]Յապան-
ճըլյա քէֆիլ օլան՝ էլպէթթէ պէ-
լայա օղրար • ամմա քէֆալէթտէն
16 իքրահ էտէն՝ էմին տիր։ [t]Յաթիֆ
գարը՝ ի՛թիպարա եափըշըը, նիճէ
քի զօրլուլար զէնկինլիյէ եափը-
17 շըրլար։ [t]Կ նայէթլու քիմսէ՝ ճա-
նընա խայր էտէր • ամմա զալիմ՝
18 քէնտի թէնինէ ճէֆա վէրիր։ Ֆա-
սըգ քիմսէ եալան գազանճ էտի-
նիր • ամմա [t]սատագամի էքէնին

ՔԱ • Ի՛ • Ն • 1000 Գէ։

—

[t] Կ • Ա • 35, 36 ։ Բ Օր • ԼԷ • 13—16։ Պ • ԺՇ • 11։ Ի • 10 • 23 ։ [t] Պ ԺԵ. 33։ ԺՇ. 18։ ԺԸ • 12 ։ Ելան • Գ • 30, 31։ [t] Պ • ԺՀ • 6։ [t] Պ • Ժ • 2։ Նշկ • Է • 19։ Ա՛ռ • Ա • 18 ։ [t] Ելն • Է • 1։ [t] Պ • Է • 22։ Յով • Ժ • 8։ [t] Պ • Ժ • 28 [t] Պ • իԱ • 18։ [t] ՀՅոբ • Ը • 13 ։ [t] Ի • Ե • Ի • 15։ Պ • իԸ • 12 • 28 ։ [t] Պ • իԹ • 8։ [t] Ի • Ե • Ի • 16 ։ Պ • Ի • 19 ։ [t] Կ • Ա • ԺԹ • 16 ։ Պ • Ի • 19 ։ [t] Ի Ա՛ռ • ԺԸ • 1, ԼԱ ։ Պ • ԺԱ. 22։ իՀ • 6 ։ [t] Պ • Ը • 1 ։ [t] Պ • Ա • 30։ [t] Ա՛ռ • Ե • 7 ։ իԲ • 34 ։ ԼԱ ։ [t] Ով • Ժ • 12։ Գաղ • Ը • 8։ ՀՅակ • Ք • 18։

Digitized by Google

19 Եմին իւճրէթի օլուր։ Պատագաթ
հայաթա կէօթի–ըպի–յէ– կիպի՝
քէօթիւլիւյիւն արտընճա վարան
20 տախի էօլիւմէ վարըր։ Ինէրս եիւ–
րէքլիէր՝ Պապա մէքրուհ տուր.
ամմա քեամիլ եօլտուլար՝ օնուն
21 հազզ էթտիյի տիր։ Ղարամազ
հիչ պիր վէճճ իլէ սուչտուզ չըգ–
մազ. ամմա Սատրգլարըն զիւր–
22 ըիյէթի նէճաթ պուլուր։ Կիւզէլ
ամմա թէտպիրի օլմայան գարը՝
տօնկուզուն պուրնունտա ալթուն
23 հալգա կիպէ տիր։ Պատրգլարըն
արզուսու՝ հէման էյլիք տիր. ֆա–
սրգլարըն իւմիտի՝ ղալապ տրը.
24 Ըրէմ վար քի՝ Յտաղթատրգճա զի–
յատէսի իլէ ֆալ արթըրըր, վէ
ապխմ վար էի՝ վաճխպինտէն զիյա–
տէ էսիրկէր, ամմա եօխսուլլուգ
25 իչիւն տիւր։ Պէրէքէթլի ճան՝
սէմիզէնիր. վէ Գանտըրան՝ օ
26 տախի գանաճագ տրը։ Պուղտա–
յը սագլայանա՝ խալգ պէտ տուա՝
էտէր. ամմա Պուղտայ սաթանըն
27 պաշընա պէրէքէթի օլուր։ Խայր
իչիւն էրքէն գալգան՝ Ըլլահըն րի–
զասընը թալապ էտէր. ամմա
Քէօթիւլիւք արայան՝ օնա օղրար։
28 Ը.Օչենկինլիյինէ կիւվէնէն՝ տիւշէ–
ճէք տիր. ամմա Սատրգլար՝ եափ–
29 րագ կիպի ֆիլիսէնէճէքլէր։ Կէն–
տի էվինէ ճէֆթա վէրէն՝ Հէվ մի–
րաս էտէր. վէ տէլի՝ ա՛լիմ եիւ–
30 րէքլիյէ գուլ օլուր։ Պատրգըն
մէյվէսի՝ հայաթ աղաճը տրը. վէ
Հճանլար գալանան՝ ա՛լիմ տիր։
31 Ինչեէ սատրգա հէրտէ մուգապէլէ
վէրիւիր, գա՞նտէ գալտը քի՝ ֆա–
սրգա վէ կիւնահքեարա վէրիլմէյին։

ՊՆՊ ԺԻ

Ինվայի՝ էմմալէը։

1 Ծէտիպի սէվէն՝ ի՛լմի սէվէր.
ամմա թէքւոիրուէն իքրահ է–
2 տէն՝ հայվանի տիր։ Ինյի քիմ–
սէ՝ Պապըն րիզասընը էտինիր.
ամմա օ՝ խապիս քիմսէյի գապա–
3 հալը թուրար։ Ըտէմ՝ ֆրսգ
իլէ գայիմ օլմազ. ամմա Սատրգ–
լարըն քէօքիւ գըմըլսանմայաճագ։
4 Ցֆազիլէթլու գարը՝ գօճասընա
թահճ տրը. ամմա ա՛ր կէթիրէն
գարը՝ Տօնուն քէմիքլէրինին կիւ–
5 վէսի կիպի տիր։ Պատրգլարըն նի–
յէթլէրի հագգ տրը. ամմա ֆա–
սրգլարըն գաստլերի հիլէ տիր։
6 Էֆասրգլարըն սէօզլէրի՝ գան իչիւն
փուսու գուրմագ տրը. ամմա
Ղտօղրուլարըն աղզը՝ օնլարը գուր–
7 թարըր։ Ցֆասրգլար ալթի իսրթ
օլուսդ՝ եօզ օլուրլար. ամմա սա–
8 տրգլարըն էվի՝ գայիմ օլուր։ Վխի–
շի՝ ֆիրաաէթինէ կէօրէ մէտհ օ–
լունուր. ամմա Ըա՛քսի եիւրէքլի
9 թահգիր օլունուր։ Պուլ սահի–
պի օլուպ տէ Ըթաղպէթի օվմայան
քիմսէ՝ քէնտինի մի՛լլէթպէր սայըպ
տէ էքմէյէ միւհթաճ օլանտան է–
10 յի տիր։ Պատրգ՝ հայվանլարը–
նըն էօ՛մրիւնիւ գայրըր. ամմա
ֆասրգլարըն պաղրը մէրհամէթսիզ
11 օլուր։ Ցէրինի իչլէյէն՝ էքմէք–
տէն տօյար. ամմա պօշ քիմսէլէ–
րէ ուչանըն Ըա՛գլը էքսիք տիր։
12 Ցֆասրգ՝ եարամազլարըն չիքեարընը
արզուլէր. ամմա սատրգլարըն
13 քէօքիւ Ցեյվէ վէրիր։ Ցարամազ
տուտագլարը գապահաթընտան
տուզաղա տիւշէր. ամմա Սատրգ
14 սրդընթըտան չըգար։ ՑԱչխլի՝ աղ–
զընըն մէյվէսինտէն էյլիք իլէ տօ–
յար. վէ Հաէմին էլինին իճմրէ–
թի՝ քէնտինէ տէօնտիւրիւլճէք
15 տիր։ ՅՏէլինին եօլու՝ քէնտի
կէօզլէրինտէ տօղրու տուր. ամմա
նասխաթը տինկլէյէն՝ ա՛լիմ տիր։
16 ՂՏէլի՝ եօվքէսինի հէման կիւնտէ
պէյան էտէր. ամմա ա՛յրըլը էօր–
17 թէն՝ ա՛գրլը տրը։ Ֆ՛ագը սէօյ–
լէյէն քիմսէ սատագաթ՝ վէ եալան
18 շահիտի հիլէ խապէր վէրիր։ Կը–
լըճ եարալարը կիպի պիհիւտէ
Հսէօյլէյէն վար. ամմա ա՛լիմլէ–
19 րին տիւլի՝ շիֆա վէրիր։ Ֆ՛ագ
տուտագ՝ տայիմա սապիթի օլուր.
ամմա Նեալանճը տիլ՝ կէօղ գըը–
20 փըմը գատար գալըր։ Կէմլիր
գաստ էտինէլերին եիւրէյինտէ հի–
լէ օլուր. ամմա սէլամէթ թէտ–
պիր էտինէլերին շազլըղը օլուր։
21 Պատրգ հիչ պէկայա օղրամազ.
ամմա ֆասրգլար՝ տէրտտէն տօ–
22 լար։ Ցեալան տուտագլար՝ Պապ–
պա մէքրուհ տուր. ամմա հագգ
իչլէյէնլէր՝ օնուն հազզ էթտիյի
23 տիր։ Ը՛գըլը ատէմ պիլտիյինի
էօրթէր. ամմա տէլիլէրին եիւրէ–

24 յի՝ տիվանէլիք նիտա էտէր։ Նշ-
կիւզարլարըն էլի՝ հիւքիւմդի սիւ-
բեր · ամմա թէնպէլ՝ խարաճկիւ-
25 զար օլուր ։ Ընտէմին եիւրէյինտէ
օլան զամ՝ օնու չէօքտիւրիւր ·
ամմա Ղհայրլը սէօզ՝ օնու սէվինը
26 տիրիր ։ Ասատգ՝ գօնշուսունա եօլ
կէօսթէրիր · ասմա ֆասըգլարըն
27 եօլու՝ օնլարը ազտըրըր ։ Թէնպէլ՝
քէնտի ալընը փիշիրմէզ · ամմա
իշկիւզար ստէմին մալը գըյմէթլի
28 օլուր ։ Ասատգաթըն թարիգինտէ
հայտի վար · վէ թարիգինին եօ-
լունտա էօլիւմ եօգ ուր ։

ՊԸՊ ԺԴ

Նշվայի՝ էմսալէր ։

1 Ընլիմ օղուլ՝ պապասրընը թէտի-
պինի փէնկլէր · ամմա Ղզէվգէ-
նիճի՝ թա՛զիրե էթմէզ ։
2 Ըվիշի՝ աղզընըն մէյվէսինատէն էյ-
լիք եէր · ամմա խայընլարըն ճա-
3 նը՝ զուլմ էէր ։ Ղաղզընը սագլա-
յան՝ ճանընը հըֆզ էտէր · ամմա
տուտագլարընը աչան՝ հէլաքէ օղ-
4 քար ։ Թէնպէլին ճանը արզու
էէքէր ։ վէ պէր ընէ եօգ ուր ·
ամմա իշկիւզարըն ճանը սէվիզէ-
5 նիր ։ Ասատգ՝ եաման սէօզտէն իք-
քաս էտէր · ամմա ֆասըգ մուր-
տար հարաքէթ էտիպ՝ բէզվէ օ-
6 լուր ։ Ըասատգաթի՝ քեամիլ եօլ-
լուլարը հըֆզ էտէր · ամմա ֆըսգ՝
կիւնահքեարը ալթ իւսթ էտէր ։
7 Ո՞իչ պիր չէյի օլմայարագ՝ քէն-
տինի զէնկին թուռման վար · վէ
չօգ մալը վար իքէն՝ քէնտինի ֆա-
8 գիր թուռման վար ։ Վիշինին ճա-
նը քէֆարէթի՝ քէնտի զէնկինէյի
տիր · ամմա ֆագիր՝ թա՛զիր ի-
9 չիմգէ ։ Ասատգլարըն ըշըգը՝ չէն
օլուր · ամմա Ըֆասըգլարըն գան-
10 տիլի՝ սէօնէր ։ Ընճագ մաղըուր-
լուգտան զավզա գօփար · ամմա
ի՛լմ՝ նասիհաթ գապուլ էտէն-
11 լէրտէ տիր ։ Ըզօշտան կէլէն զէն-
կինէյիք ազալըր · ամմա էլի իլէ
12 տէվէլերէն՝ չօղալըրը ։ Այէճիքէն
իւմիտ՝ եիւրէյի խասթա էտէր ·
ամմա հասըլ օլան Ըմիւրատ՝ հա-
13 յաթ ազաճը տըր ։ Ըվէլամը թահ-
գիր էտէն՝ հէլաքէ օղզար · ամմա
թէնպիհտէն դօրգան՝ սէլամէթ
14 պուլուր ։ Ընլիմին թա՛լիմի՝ էօ-
լէմիւն քէմէնտէրինտէն կէրի
տուրմագ իչինն՝ Ւհայաթ չէշմէսի
15 տիր ։ Այի ֆիրասէթի՝ լութֆ վէ-
րիր · ամմա խայընլարըն եօլու սարպ
16 օլուր ։ Ըօ՞էր ա՛գըլսը՝ պիլմէի իլէ
իշ կէօրիւր · ամմա տիվանի՝ տէ-
17 լիլիք եայար ։ Ֆասըգ խապէրճի՝
պէլայէ սիւշէր · ամմա ՚էմինէյէթ
18 էլչիսի՝ չիֆտա տըր ։ Ֆէրքի էտէպ
քիմսէ՝ եօխսուլլուգ վէ ա՛յըպա
օղար · ամմա ՚թա՛զիրե տիգգաթ
19 էտէն՝ ի՛զէթ պուլուր ։ Ո՞ասըլ
օլան միւրատ՝ ճանա թամըլը օլուր ·
ամմա եարամազլըգտան էէրի սուր-
մագ՝ տիվանէլէրե իքրահ՛լըգ տըր ։
20 Ընլիմլէր իլէ կէզլէն՝ ա՛լիմ օլուր ·
ամմա տիվանէլէրե արգատաշ օ-
21 լան՝ քէօթիւ օլուր ։ Ֆկիւնահ-
քեարլարըն արտընճա պէլա սիւ-
բիւր · ամմա սատըգլարա՝ խայր
22 էտա օլուն ուր ։ Այի ֆէմհ՝ օ-
ղուլլար օղուլլարընա միրաս գօր ·
ամմա Ղկիւնահքեարըն մալի՝ սա-
23 րըգ իչինն սագլանըր ։ Ֆագըր-
լարըն թարլասընտա չօգ եէյճէք
օլուր · ամմա ասֆէմ վար քի՝ նա-
24 հագլըղընտան գըրըլըր ։ Տէյնէ-
յինի էսիրկէյէն՝ օղլունտան իք-
քաս էտէր · ամմա օնու սէվէն՝ օ-
25 նու էրքէնճէ թէտիպ էտէր ։ Ասա-
տգ՝ ճանը տօյանատէք եէր · ամ-
մա ֆասըգլարըն գարնը՝ էքսիքլիք
չէքէր ։

ՊԸՊ ԺԴ

Նշվայի՝ էմսալէր ։

1 Ընլիմ գարըլար՝ ֆքէնտի էվինի
եափար · ամմա տէլի գարը՝
2 օնու էլի իլէ երգար ։ Տօղուլուլու-
ղու իլէ կէզէն՝ Ասպպտան գօր-
գար · ամմա օնու ֆթահգիր էտէ-
3 նին եօլլարը էյրի տիր ։ Տէլինին
աղզընտա՝ մաղուրլուգ տէյնէյի
վար · ամմա Ռո՛լիմլէրին սուտագ-
4 լարը՝ օնլարը սագլարլար ։ Ըղըր-
լար օլմատգտա՝ ախըր պօշ գա-
լըր · ամմա մահսուլուն չօգլուղու՝
էօքիւզնէն գուվվէթի իլէ օլուր ։
5 Ֆկէրչէքլիք շահիտի՝ եալան սէօյ-
լէմէզ · ամմա եալան շահիտի՝ եա-
6 լանլար նութգ էէր ։ Ովէվգլէ-
նիճի՝ ի՛լմ արար տա եօգ տուր ·

ամմա Ա՛րիգե պիլկի գօլայ տըր։
7 Տիվանէ քիմէնին էօնիւնտէն կիթի, էիւն քի օնդա ի՛լմ տուտագլարը
8 օլմասըղընը պիլտին։ Ը՛գըլընըն ի՛լմի՝ քէնտի եօղունու անկլամագ տըր. ամմա տիվանէլէրին տէլիլի-
9 յի՝ հիլէ տիր։ Էէլիլէր սուչու զէվգլէնիր. ամմա տօղրուլարըն ա-
10 րասընտա հիւսնիւ բրիգա վար։ Ն՛իւրէք՝ քէնտի ճանընընն աճըսընը պիլիր, վէ օնուն չազլըղընա ա-
11 պանճը գարըշմազ։ Ը՛ֆասրգլարըն էվի խարապ օլուր. ամմա տօղրու-
12 լարըն չատըրը չիչէքլէնիր։ Ը՛նօր վար քի՝ ատէմ տօղրու կէօրիւ-նիւր. ամմա Ը՛օնուն սօնու՝ եօ-
13 լիւմ եօլլարը տըր։ Կիւլմէքտէ տախի՝ եիւրէք էլէմ չէքէր, վէ Է՛չազլըղըն սօնու գասավէթ տիր։
14 Ն՛իւրէյի ազղըն՝ Ը՛քէնտի եօլլարընտան տօյար. ամմա էյի ատէմ օն-
15 տան ու զագ օլուր։ Ը՛շմագ՝ հէր սէօզէ լինանըր. ամմա ա՛գըլը քէնտի ատըմընա տիգգաճի էտէր։
16 Ը՛լիմ գօրգուպ քէմիլիքտէն սա-գընընը. ամմա տիվանէ մաղօուր-լանըր, վէ գայղուսուզ օլուր։
17 Թէզ եօվքէլէնէն՝ տիվանէլիք իշ-լէր. վէ խապիս աուէմ մէքրուհ
18 օլուր։ Ը՛շմագլար՝ տիվանէլիք միրաս էտէրլէր. ամմա ա՛գըլը-լար՝ պիլգի իլէ թաճլանընըլար։
19 Ն՛արամազար էյիլէրին հուզու-բունտա՝ վէ Ֆասրգլար սատըգ-ընըն գափուլարընտա էյիլիրլէր։
20 Ն՛օխսուլ՝ քէնտի տօսթունտան պիլէ իքրահ օլունուր. ամմա զէն-
21 կինին ահպապը չօգ օլուր։ Տօս-թունու թահգիր էտէն՝ կիւնահ էտէր. ամմա Ի՛ֆագիրէ մէրհամէթ
22 էտէն՝ սաա՛տէլու օլուր։ Կէմ-լիք տիւզէնլէր՝ հանընըլմազար մը. ամմա էյլիք տիւշիւնէնլէրէ՝ ի՛-
23 նայէթ վէ կէրչէքլիք օլուր։ Էէր էմէքտէ Ֆայիտէ վար. ամմա տու-տագլար լաֆը՝ անճագ իչթիաճ
24 կէթիրիր։ Ը՛լիմլէրին թաճը օն-լարըն զէնկինլիյի տիր. տիվանէ-լէրին մէանէտի՝ տէլիլիք տիր։
25 Հէրչէք շահիտ՝ ճանըար գուր-թարըր. ամմա հիլէ պազ՝ եալան-
26 լար նուէթ էտէր։ Ի՛ապպըն դօր-գուսունտա՝ գավի ի՛թիմատ վար. վէ օնուն օղուլլարընըն փէնակեա-
27 հը օլուր։ Ի՛ապպըն գօրգուսու՝ եօլիւմիւն քէմինտինտէն չէքիլմէք
28 իչիւն հայաթընն չէշտէի տիր։ Փա-տիշահըն շանը՝ խալգ չօգլուղունտա տըր. վէ սուլթանըն հէլաքի՝
29 գավմ ազլըղընտա տըր։ Ղկէճ եօվքէլէնէն՝ չօգ ա՛րիֆ տիր. ամմա ճանը ազ՝ տէլիլիք գօփարըր։
30 Ա՛իւլայիմ եիւրէք՝ պէտէնին էօ՛մ-րիւ տիւր. ամմա Ֆհասէտ՝ Ր՛քէ-
31 միքլէրին կիւվէսի տիր։ Ֆագիրէ զուլմ էտէն՝ Ն՛օնուն Կարատանը-նը թահգիր էտէր. ամմա եօխ-սուլա մէրհամէթ էտէն՝ Ո՛նա իք-
32 րամ էտէր։ Ֆասրգ՝ եարամազ-լըղը իլէ գօվուլուր. ամմա Կսա-տըգ՝ եօլիւմիւնտէ փէնակեահ է-
33 տիներ։ Ը՛րիֆին եիւրէյինտէ ի՛լմ սաքին տիր. ամմա Ո՛տիվանէլէրին
34 իչինտէ օլան՝ պէլլի տիր։ Ա՛ատա-գաթ՝ թայիֆէյի եիւճէլտիր. ամ-մա կիւնահ՝ իւմմէթլէրին խօրլուս-
35 ղու տուր։ Փատիշահըն Հիւսնիւ րիզասը՝ Ֆիրասէթլի գուլա օլուր. ամմա օնուն ղազապը՝ ա՛յըպ կէ-թիրէնէ օլուր։

ՊԵՊ ԺԱ

Ն՛ովայի՝ էմնալէր։

1 Ա՛իւլայիմ ճէվապ՝ եօվքէյի կէ-րի էտէր. ամմա Բաճը սէօզ՝
2 ղազապ գալգըշտըրը։ Ը՛լիմլէրին տիլի՝ պիլգիյի խօշ կէօսթէրիր. ամմա Տիվանէլէրին աղզը՝ տէլիլ-
3 լիք նուէթ էտէր։ Ր՛Ի՛ապպըն կէօզլէրի հէր մահալտէ՝ քէօթիւ-լէրի վէ էյիլէրի կէօզլեմէքտէ
4 տիր։ Ֆահաթը տիլ՝ հայաթ ազա-ճը տըր. ամմա օնուն թէրսլիյի՝
5 բուհա գըրղընըգ կէթիրիր։ Ի՛Էէ-լի՝ պապասընըն թէտիպինի խօր կէօրիւր. ամմա Ղթա՛զլրէ տիգ-
6 գաթ էտէն՝ ա՛գըլը օլուր։ Ա՛ա-տըղըն էվինտէ պէօյիւք խազինէ վար. ամմա Ֆասրըղըն մահսուլունը-
7 տա՝ իզթիրապ վար։ Ը՛լիմլէրին տուտագլարը՝ պիլգի սաչար. ամ-մա տիվանէլէրին եիւրէյի՝ էօյլէ
8 տէյիլ տիր։ Ի՛Ֆասրգլարըն գուր-պանը՝ Ի՛ապպա մէքրուհ տուր. ամմա տօղրուլարըն տուա՛սը՝ օնուն
9 մագպուլու տուր։ Ֆասրղըն եօ-լու Ի՛ապպա մէքրուհ տուր. ամ-մա Ըատտագաթըն արտընճա կի-

ՃԹ.Ի'.Լ. 1000 Գէ.

ը գ ՃԱ.ագ. իբ. 8.
ք պ. Ե. 13. Ժ. 17.
ի Հեռ. իԳ. 6. Սաղ. ճլԹ. 8.
լ բ Մն. Չ. 30. Սաղ. Է. 9. Խե. 21. Հօհ. բ. 24, 25. իա. 17. Գ.որ. ա. 24.
խ Ա.մուս. Ե. 10. բ Տիմ. գ. 3.
ծ պ. ԺԷ. 22.
կ պ. Ժբ. 25.
հ պ. Ժէ. 22.
ձ Սաղ. լէ. 16. պ. Ժգ. 8. ա Տիմ. գ. 6.
ղ պ. Ժէ. 1.
ճ պ. իգ. 21. իթ. 22.
մ պ. իբ. 5.
յ պ. Ֆ. 1. իթ. 3.

ն պ. Ժ. 23.
շ Նփես. Ե. 15.
ո պ. Ժա. 14. Ի. 18.

չ պ. իե. 11.

պ Գիհ. գ. 20. Կող. գ. 1, 2.

ջ պ. Ժբ. 7. Ժգ. 11.
ռ Սաղ. կը. 5, 6. ՃԽղ. 9.
ս պ. Ջ. 16. 18.
վ Սաղ. լէ. 30.
տ պ. Ժա. 19. Նա. Ե. 8. Նբեմ. Ժէ. 11.
ր ա պՆեռ. գ. 15.

ց Սաղ. Ֆ. 1. Լգ. 16.

10 տէնի սէվէր. բՆօվու թէրք էտէնէ՝ ֆէնա թէտիպ վար. վէ իթէքթիրտէն իքրահ էտէն՝ էօլէճէք
11 տիր. իՆախրէթ վէ հէլաք՝ Ղապպէն ճօնիւնտէ տիր, Նատէմ օղուլլարընըն եհուբէքլէրի գանտէ
12 գալըր. ԻՕՎվգլէնիճի՝ օնու թէքթիր էտէնի սէվմէզ. ա՛լհմլէրին
13 ճանընա կլիմէզ. ժՉէն եհուբէք՝ հիւզիւ խօշ էտէր. ամմա Նհիւբէլհին էլէմինտէն բուհ գըրըլըր.
14 Ը՛րիֆին եհուբէյի՝ ի՛լմարար. ամմա տիվանէլէրին աղը՝ տէլիլիքթէ
15 տէն հազը էտէր. ՏԷրտիմէնտին հէփ կիւնլէրի ֆէնա տը. Նամմա շէն եհուբէք՝ տայիմ զիյաֆէթ տիր.
16 իՂապպ գօրգուսու իլէ ազ շէյ՝ իղթիրապ իլէ օլան պէօյիւթ խու.
17 զինէտէն էյի տիր. ՂՀապէվաթ թաա՛մը մուհապպէթ օլան եէրտէ՝ պիլէսինճէ ա՛տավէթ օլան
18 պէսլի պուղատան էյի տիր. ցՏարղըն աւէմ նիզա՝ գօփարըը. ամմա ղազապէ կէճ կէլէն՝ ղավղայը
19 թէսքին էտէր. ՛ՃԱնպէլին եօլու՝ տիքէն չինի կիպի տիր. ամմա տօղրուլարըն եօլու՝ գալտը-
20 ըմ տը. ՛Ը՛լիմ օղուլ՝ պապասըն շաղ էտէր. ամմա տիվանւե ատէմ՝ անասընը թահգիր էտէր.
21 Ն՛գլը էքսիյէ՝ տէլիլիքթ սէվինճ տիր. ամմա Նա՛րիճ քիշի՝ կիտիշինէ
22 տօղրուլտուր. ՚Մ՛էշվէրէթ օլմատրգտա՝ նիյէթլէր պօզուլուր. ամմա մուշիրլէր չօգլուղու իլէ սապիթ
23 օլուրլար. Ը՛տէմ՝ աղը ճէվապըն տան շաղլըգ օլուր. վէ Նվագճըն ճա օլան սէօզ՝ նէ կիւզէլ տիր.
24 Ֆիրաւէթլիյէ՝ ցՀայաթ եօլլարը եօգարըյա տօղրու տուր, թա քի աշաղտաքի ճէհէննեմտէն կէրի
25 տուրա. ՀՂապպ՝ մաղրուրլարըն էվինի եըգար. ամմա ՚տուլ գարընըն
26 սինօրուննու գայիմ էտէր. ՚ԿէօԹիւ նիյէթլէր՝ Ղապպա մէքքուհ տուր. ամմա Նլաթիֆ սէօզլեր
27 փաք տը. ՚ՃԱ՛մմա միւպէհէլա օլան՝ էվինի իղթիրապա սալար. ամմա բիշվէթլէրտէն իքրահ էտէն՝
28 եաշար. Ղատղընն եհուբէյի՝ ՚վէրէճէյի ճէվապը Թէֆէքքիւր էտէր. ամմա ֆասըգլարըն աղը՝ եարամազ շէյլէր նուՃԳ էտէր.
29 ՝Ղապպ՝ ֆասըղլարտան իրագ տը.
ամմա ՚սատըգլարըն տուա՛սընը
30 տինկլէր. կէօզլէրին ըշըղը՝ եհուբէյի շազլանտըրը. էյի խապէր՝
31 քէմիքլէրի սէմիրտիր. ՝Ի՛օմրիւն Թէքտիրինի իշիտէն գուլագ՝ ա՛լհմլէրին արասընտա սաքին օլուր.
32 ՃԷտիպի բէւտտ էտէն՝ ճանընը Թահգիր էտէր. ամմա Թէքտիրի
33 տինկլէյէն՝ ա՛գլ գազանը. ՝Ղապպը գօրգուսու՝ ի՛լմին Թէտիպի տիր. վէ ՛ի՛զզէթին էօնիւնճէ՝ ալշագ կէօնիւլլիւք օլուր.

ՊԸՊ ԺԱ.Ղ

Նվագայի՛ էմռալէր.

1 Ե՛հուբէյին ԹէրԹիպլէրի ատէմտէն տիր. ամմա բտիլին ճէվապը
2 Ղապպտան տը. ՝Ը՛տէմին հէփ եօլլարը քէնտինէ փաք կէօրիւնիւր. ամմա Ֆրուհլարը ԹարԹան
3 Ղապպ տը. ՝Ի՛շլէրինի Ղապպա հավալէ էթ, վէ Թէտպիրլէրին
4 սապիթ օլուր. ՂՂապպ հէր շէյի մէրամի ասլիյէսի իչինն՝ հէմ ՝Ֆասրը տախի պէլա կիւնիւ ի-
5 չինն եափտը. Ը՛ֆէր եհուբէյի մաղրուր՝ Ղապպա մէքրուհ տուր. Բհիչ պիր վէճհ իլէ սուչսուզ չըգ-
6 մազ. ՝Ի՛նայէթ վէ հագիգէթ իլէ եարամազլըգ էօրԹիւլիւր. վէ ՝Ղապպ գօրգուսու իլէ ապՀ քէօ-
7 Թիւլիքտէն էէրի տուրուր. Ղապպ ատէմին եօլլարընտան բազի օլունճա, օնու տիւշմէնլէրի իլէ տախի
8 պարըլտըրը. ՚Նատագաթ իլէ օլան ազ շէյ՝ չօգ նահագ հասի-
9 լաԹտան էյի տիր. ՝Ը՛տէմին հիւրէյի՝ քէնտի եօլունու ԹէրԹիպ էտէր. ՝ամմա օնուն ատըմլարընը
10 Ղապպ սապիթ էտէր. փատիշահընն տուտագլարընտա իլհամ օլուպ՝ շէրաա՛Թտա օնուն աղը
11 եանղլմամալը. ՝Ճագ գանԹար վէ Թէրաազը Ղապպն տը. քէսէնին հէփ փէրհէհ Թաշլարը՝ օնուն
12 ա՛մէլի տիր. Վրագ իշլէմէք՝ փատիշահլարա մէքրուհ տուր. զիրա ՚ԹախԹ՝ սատագաթ իլէ սապիթ
13 օլուր. ՝Ղապդ տուտագլար՝ փատիշահլարըն հագզ էթտիյի տիր, վէ տօղրու սէօյլէյէնի սէվգր.
14 ՂփատիշահընԹ ղազապը՝ էօլհմ միւպաշէրի տիր. ամմա ա՛լհմ

ՃԹ.Ի'.Լ. 1000 Գէ.

— Սաղ. ճԽե. 18, 19.
ՃԽա. 5.

ՃՊ. Ա. 7.

Ո. Պ. ԺԲ. 12.

ա Խա. 9. Պ. ԺԲ. 21. ի. 24. Նբեմ. Ֆ. 23. Բ Մատ. Ժ. 19, 20.
ՃՊ. իա 2.
դ ա ՃՂագ. ԺԷ. 7.
Ե Սաղ. լէ. 5. ՃԷ. 22. Մատ. Չ. 25. Վոռ. ԺԲ. 22. Փիլ. գ. 6. ա Պետ. Ե. 7.
զ Նա. Խէ. 7. Ա՛ռոմ. Ժա. 36.
է Հեռ. իա. 30. Ա՛ռոմ. Ի. 22.
ը Պ. Չ. 17. Բ. 13.
թ Պ. Ժա. 21.
ժ Գաղ. գ. 27. Վոռ. Ժա. 41.
ի Պ. Ժգ. 16.
լ Սաղ. լէ. 16. Պ. Ժե. 16.
խ Խա. 1. Պ. Ժի. 21.
ծ Սաղ. լէ. 23. Պ. ի. 24. Նբեմ. Ֆ. 23.
կ Վ.Ա. Ժի. 36. Պ. Ժա. 1.
հ Պ. իե. 5. իի. 14.
ձ Պ. Ժգ. 35. իբ. 11.
ղ Պ. Ժի. 12. ի. 2.

Digitized by Google

15 քիմնէ՝ օնու թէսքին էտէր : փա-
տիշահըն եիւզիւ բիւշանլըղընտա՝
է՛օմր վար . վէ ՙօնուն խօշլան-
մասը՝ ՚սօնկ պէհար եաղմուրու-
16 նուն պուլութիս կիպի տիր : Ի՛լմ
թահսիլ էթմէք՝ ալթունտան նէ՞
գատար էյի տիր . վէ ի՛րճան գա-
զանմագ՝ կիւմիւշտէն մագպուլ
17 տուր : Տօղուլարրըն ճատուէսի՝
քէմլիքտէն սագընմադ տըր . քէնտի
ճանընը սագլայան՝ եօլունա տիգ-
18 գաթ էտէր : Ի՞րրրլմանըն էնհիւն-
ճէ ֆօտուլուգ՝ վէ երգըլմանըն էօ-
19 նիւնճէ մաղրուր բուհ օլուր : Ֆօ-
տուլար իլէ եաղմա փայլաշմագ-
տան՝ ալչագ հալտէ օլանլար իլէ
ալչագ կէօնիւլլիւ օլմասը էյի
20 տիր : Ա՞ասլահաթտա ա՛գըլը
տավրանան՝ էյլիք պուլուր . վէ
Ի՞պապա կիւվէնէն՝ սաա՛տէթլու
21 օլուր : Ը՛լիմ եիւրէքլիյէ՝ ա՛րիֆ
տէնիլիր . վէ տուտագլարըն թաթի-
22 լըլըը՝ պիլկի արթըրը : ՞Ֆիրա-
սէթ՝ քէնտի մալիքինէ հայաթ
չէշմէսի տիր . ամմա տէյիլէրին
23 թէսիպի՝ տէյիլիք տիր : Ի՞լիմին
եիւրէյի օնուն աղըընը մահիր է-
տէր , վէ տուտագլարընա պիլկի
24 զամմ էտէր : Լ՞աթիֆ սէօզլէր՝
կէօմճէ պալը կիւլէ տիր , ճանա
թաթլը՝ վէ քէմիքլէրէ շիֆա տըր :
25 ՞Ն՞օր վար քի՝ ատէմէ տօղուս
կէօրիւնիւր . ամմա սօնու՝ էօլիւմ
26 եօլլարը տըր : Վ՞էք չէքէն ճան՝
քէնտիսի իչիւն էմէք չէքէր . զերա
27 օնու՝ քէնտի աղըը զօրլար : Ն՞ա-
բամազ քիմնէ՝ քէօթիւլլիւք գա-
զար՝ վէ տուտագլարը իւզերինտէ՝
28 եագար ալթէշ կիպի վար : ՞Ը՛ք-
սի ատէմ՝՝ նիզա՝ գօփարըը . վէ
՞զամմազ՝ խասս տօսթլարը այը-
29 րըը : Գ՞ատտար քիմնէ՝ Է՞գօնշու-
սունու ազտըրըր . վէ օնու՝ էյի
30 օլմայան եօլտա կէզտիրիր : Ը՛ք-
սիլիք թէրթիպ էթմէք իչիւն՝
կէօզլէրինի գափայրպ տուտագ-
լարընը ըսսրըան՝ եարամազլըգ
31 թէքմիլ էթմիշ սիր : ՞Այ-
աֆլըզը՝ սատագաթ եօլունտա
պուլունուրսա , ի՛զդէթ թա-
32 ճը տըր : Ր՞գաղակը կէճ օլան՝
զօրլուտան էյի տիր . վէ բուհու-
նու զապի էտէն՝ չէհր ֆէթհ է-
33 տէնտէն էյի տիր : Գ՞ուրա՝ գօ-

յունա աֆըլըը , ամմա օնուն հէր
հիւքմիւ՝ Ի՞ապպտան տըը :

ՊԸՊ ԺԱ

Նենվայ՝ էմսալէր ,

1 Գ՞ահաթլըդ իլէ օլան գուրու էք-
մէք ՞տիլեմի՝ ղավղալը զիյա-
ֆէթլէր իլէ տօլու էվտէն էյի
2 տիր : Ֆիրասէթլի գուլ՝ Է՞այրպ
կէթիրէն օղուլա թէսալլութ է-
տէր , վէ գարընտաշլար արասընը-
3 տա միրաս փայը ալըր : Ֆկիւմիւշ
իչիւն փօթա՝ վէ ալթուն իչիւն օ-
ճագ վար . ամմա եիւրէքլէրի սը-
4 նայան՝ Ի՞ապպ տըը : Ռէօթիւ քի-
շի՝ հիլլէպազընն տուտուագընը տինկ-
լէր . վէ եալանճը՝ պէտ լհսանէ
5 գուլագ վուրուր : Տ՞ագիրի զէվգ-
լէնէն՝ օնուն Ն՞արատանընը թահ-
գիր էտէր . Է՞պէլայա սէվինէն՝
6 սուչսուզ օլմագ : Ղ՞ողուլար օ-
ղուլլարը՝ իխթիյարըն թաճը տըր .
վէ օղուլլարըն իֆթիխարը՝ պա-
7 պալարը տըը : Տիվանէյէ՝ ա՛լա
տուտագ եագըլմագ . գանտէ գալ-
տը քի՝ պէյէ եալան տուտագ է-
8 գըլլա : Է՞իվէթ՝ օնու ալանա ճէ-
վահիր թաշը կէօրիւնիւր . հէր
նէրէյէ տէօնսէ , պէրհօրտար օ-
9 լուր : Ը՞գապապահաթը էօրթէն՝
տօսթլուգ արար . ամմա Ը՞մատտէ-
յի թէքբարլայան՝ խասս տօսթլա-
10 րը այըրըը : Ը՛րիֆէ թա՛զիր՝ տի-
վանէյէ հիւգ քէրրէ վուրմագտան
11 զիյատէ թէսիր էտէր : Ֆէնէա քիմ-
սէ՝ սալթ ա՛սըլըգ արար . ամմա
օնա՝ սէրթ միւպալիր կէօնտէրի-
12 լիր : Ժ՞ավղուլարը ատէմտէն չա-
լընմըշ այրյա բասթ կէլ , ամմա
տէյիլէյի էնասընտա սիվանէյէ
13 բաշն կէլմէ : Ի՞յլիք ևէրինէ
քէմլիք էօտէյէնին էվինտէն՝ քէմ-
14 լիք էքսիք օլմագ : Գ՞ավղանըն
իպթիտասը՝ սույու սալը վէր-
մէք կիպի տիր . իմտի Ն՞իզա՛յը՝
թուլթուչմազտան էյվէլ պրագ :
15 Ի՞ֆասլըը սատրգ չըգարան վէ սա-
տրըը ֆասրգ չըգարան՝ իքիսի տա-
16 խի Ի՞ապպա մէքրուհ տուր : Ի՛լմի
սաթուն ալմագ իչիւն՝ տիվանէյինն
էվինտէ պէհա նէյէ եարար . չիւն
17 քի ածլը եօգ տուր : Ի՞օսթ՝ հէր
վագթտա սէվէր . ամմա սըդըէթի-

18 չիւն տօղան գարընտաշ տըր ։ [ա]Ը գա-
լը էքսիք ատէմ՝ էլ թռւթռւշռւպ
տօսթռւնռւն էօնիւնտէ քէֆալէթ
19 վէրիր ։ Գապահաթը սէվէն՝ զավ-
ղայը սէվէր ։ [բ]գափռւսռւնռւ եիւք-
20 սէլտէն՝ գըրըլմայը սրար ։ Նիւս-
րէյի էյրի օլան՝ էյլէք պռւլմազ ։
վէ [գ]սիլի տէօնէք օլան՝ պէլայա
21 տիւշէր ։ [դ]Իվանէ տօղըրան՝
քէնտինէ գասավէթ օլըր ։ վէ տէ-
22 լինին պապասը սէվինմէզ ։ [ե]Մէս-
բռւր եիւրէք՝ ի՛լաճրն էն էյիսի
տիր ։ ամմա [զ]գըրըլմըշ բռւհ՝ քէ-
23 միքլէրի գռւրռւտռւր ։ [է]Հերաս՝
թըն եօլտարընը խիլաֆ չըգարմագ ի-
չիւն՝ ֆասըլըն գօյնռւնտան բիչվէթ
24 ալընըր ։ [ը]Ըրիֆին հռւզռւրռւն-
տա ի՛լմ վար ։ ամմա տիվանէնին
կէօզէրի՝ եէրին ուճվարընտա օ-
25 լըր ։ [թ]Իվանէ օղռւլ՝ պապասը-
նա գասավէթ տիր ։ վէ օնու տօ-
26 ղռւրանա աճրըզգ տըր ։ [ժ]Էմ ատ-
տրը ճէրիմէլէմէք էյի տէյիլ
տիր ։ պէյլէրի տէօյմէք՝ հագգա
27 մռւխալիֆ տիր ։ [ի]Կէնտի սէօզ-
լէրինի էսիրկէյէն՝ էհլի ի՛լիմ տիր ։
վէ բռւհռւ միւլայիմ օլան՝ ա՛րիֆ
28 տիր ։ [լ]Էհլի տախի սռւս օլաս ։
ա՛լիմ սայըլըր ։ վէ տռւտագլարընը
գըսան՝ ա՛գըլը տըր ։

ՊԱՊԱ ԻՒ

Նշվայի՝ էմռւալէր ։

1 [խ]Էվէսինի արամազա այրըլմըշ
քիչի՝ հէր թէտպիրէ ղըտ տռւ-
2 բռւր ։ [ծ]Իվանէ՝ իրֆանտան հազդ
էթմէզ ։ իւլա էմման եիւրէյինին
աշէքեար օլմասընտան հաղդ էթէր ։
3 Գաարգ կէլինճէ՝ հագարէթ վէ
մէլամէթ իւէ բէզալէթ տախի կէ-
4 լիր ։ [կ]Վիլինին աղզընըն սէօզլէրի՝
տէրին սռւլար տըր ։ [հ]ի՛լինն չէշ-
5 մէսի՝ ճէօշղռւն ըրմագ տըր ։ [ձ]Հէ-
բաա՛թտէ սաարդը խիլաֆ չըգար-
մագ իչիւն՝ ֆասըզըն խաթրընը
6 սայմագ էյի աէյիլ տիր ։ Տիվանէ-
նին տռւտագլարը ղալղայա կիրի-
շիր ։ վէ աղզը՝ տայագլարը չաղը-
7 րը ։ [ղ]Տիվանէնին աղզը քէնտինէ
հէլաք՝ վէ տռւտագլարը ճանընա
8 տուզագ տըր ։ [մ]Ոչ ամմազդն սէօզ-
լէրի լօգռւմլար կիպի տիր ։ ամմա
օնլար գարնըն հալվէթլէրինէ է-
9 նէրլէր ։ [յ]Հինտէ էհմալ էտէն
տախի՝ ղէհլի իսրաֆըն գարընտա-
10 ղը տըր ։ [ն]Պապըն իսմի՝ մէթին
գռւլլէ տիր ։ սատըգ օնա սէյիր-
տիր ։ վէ հիմայէթ պռւլռւր ։
11 [շ]Օձէնկինին մալը՝ քէնտինին գռւվ-
վէթլի չէհրի տիր ։ վէ քէնտի
խայալընտա եիւճէ գալէ՝ հիպի
12 տիր ։ [ո]Ըրըլմագտան էվվէլ՝ ա-
տէմին եիւրէյի մաղռւրլանըը, վէ
ի՛գզէթին էօնիւնճէ՝ ալչագ կէօ-
13 նիւլլիւք տիւր ։ [չ]Հէթմէզտէն
էվվէլ ճէվապ տէօնռւէրնէ՝ պռւ
օնա տէլիւլիք վէ ա՛յրպ ապըլըր ։
14 [պ]Իչինին բռւհռւ՝ օնուն խասթա-
լըղընա թէհամմիւլ էտէր ։ ամմա
գըրըլմըշ բռւհռւ քի՛մ կէօթիւ-
15 [ջ]Էպիւլիր ։ Ը՛րիֆին եիւրէյի՝ պիւ-
կի գազանըը ։ վէ ա՛լիմլէրին գռւ-
16 լաղը՝ պիլգի արար ։ [ռ]Ըտէմին
փէշքէշի՝ օնա եօլ աչար ։ վէ օ-
նու՝ պէօյիւքլէրին էօնիւնէ կէօ-
17 [վ]Թիւրիւր ։ Տա՛վասընտա էվվէլ
տաւղանան՝ հագ չըգար ։ ամմա
խասմի կէլինճէ՝ օնու թէֆթիշ է-
18 տէր ։ [տ]Գռւրա՛ նիզա՛լարը թէս-
քին էտէր ։ վէ գահրիմանլարընը ա-
19 [ր]Սընը այըրըր ։ Ինճինմիշ գարըն-
տաշ՝ գռւվվէթլի չէհրտէն պէրի
տիր ։ վէ օնոնա նիզա՛լարը գալէ՝
20 [ց]Թըրգազլարը կիպի տիր ։ [ւ]Ըտէմին
գարնը աղզընըն մէյվէսինտէն տօ-
յար ։ տռւտագլարընըն մահսռւ-
21 լռւնտան տօյար ։ [փ]Օլիւմ վէ է՛օմր՝
տիւրին էլինտէ տիր ։ վէ օնու սէվէն-
22 [ք]Էր՝ մէյվէսինի եէր ։ [օ]Գաղնէթլռւ
գարը պռւլան՝ էյլէք պռւլռւր ։ վէ
Ըապապըն հիւսնիւ բիզասընա նա-
23 յիլ օլռւր ։ Գաագիր՝ եավարմագ
իւէ սէօյլէր ։ ամմա [ֆ]զէնկին՝ սէրթ
24 ճէվապ վէրիր ։ Ըրգատաշ սահիպի
օլան քի՛մսէ՝ սըգընթըյա տիւշէր ։
ամմա [ք]գարընտաշտան զի յատէ ա-
լագա էտէն ահպապ վար ։

ՊԱՊԱ ԻԹ

Նշվայի՝ էմռւալէր ։

1 [ֆ]Էմալընտէ կէզէն ֆագիր՝
թէրս տռւտագլը տիվանէ ռւէն
2 էյի տիր ։ [օ]Էմ պիլգիսիզ ճան՝
էյի տէյիլ տիր ։ վէ այագլարը ի-
3 [և]Էչ էվէն՝ գայիար ։ Իչինին տէ-
լիւլիյի՝ օնուն եօլռւնու պօզար ։ վէ

— ՊՏ. 26. 19. ԹՂ. 13. 15.

ա ՊՏ. ԻԵ. 11. Ա Օր. ԺԳ. 11.

բ ՊՏ. Թ. 8.

գ ՊՏ. ԺԷ. 2.

դ ՀՈՐ. ԺԱ. 14. Ի. 12, 13. ԼԱ. 7.

ե ՊՏ. Ժ. 13. ԻԹ. 3.

զ ՀՆԴ. Թ. 21. ՊՏ. ԻԳ. 29, 30. ԼՈՒԿ. Ի. 7. ՀԱԲ. Ի. 11.

է ՊՏ. ԺԶ. 14. Ա ՊԵՏ. Ե. 12. Ա ՊՏ. Բ. 36. Գ ՊՏ. ԺԷ. 14.

ը ՊՏ. Ժ. 4. ԺԱ. 24.

թ ՊՏ. ԺԹ. 15.

ժ ՊՏ. ԺԶ. 4.

ի ՊՏ. ԻԲ. 14. ՄԱՏ. Դ. 2. ՀՈՎ. ԺԶ. 11.

ծ ՊԱՇ. ԺԲ. 1.

կ Բ ԿՈՐ. Ա. 12.

հ ՊԱՇ. ԼԷ. 26 ՃԱՐ. 2.

ձ ԼԻՍ. 26.

ղ Գ ԹԱԳ. Ը. 16. Բ Պ Ն. Ջ. 36. ՀՈՐ. ԺՇ. 8. ՊԱՇ. ՅՕՇ. 5. ՅՈՎ. Է. 20. ՍԱՂ. ՀԲ. 3. ՄԱՂ. Ի. 8.

ճ ՀՈՎ. Ի. 16.

մ ՆՀ. Գ. 11. ՊԱՇ. ՂԳ. 9.

ՃՈ. Ի՛. Ի՛. 1000 ԴՏ.

Բ ՊԱՇ. ԻԷ. 7.

Գ ՊՂ. ԺԳ. 30. Դ ԽԱ. 9. ՆՀ. ԻԳ. 1. Բ ՕՐ. ԺԲ. 18. 19. ՊՂ. Ջ. 19. ԻՍ. 28.

Է ՊՂ. ԻԲ. 26

Ը ՊՂ. ԺԷ. 8. ԺԸ. 16. ԻՍ. 18.

Ի ՊՂ. ԺԳ. 20.

Ը ՊԱՇ. ԼԸ. 11.

Ր ՊՂ. ԺՁ. 20. Ք ԽԱ. 5.

Ի ՊՂ. Ը. 22. ՅՈՂ. Ժ. 6, 7.

Լ ՊՂ. ԺԳ. 20 ՅԱԿ. Ա. 19.

Խ ՊՂ. ԺԶ. 32. Ծ ՊՂ. ԺԱ, 15. Ի. 2. ԻԸ. 15.

Կ ՀՎՈ. ԺՀ. 5.

Հ ՊՂ. Ջ. 1. ԺԵ. 20. ԺԷ. 21. 25.

Ձ ՊՂ. ԻՍ. 9. 19. ԻԷ. 15.

Ղ Բ ԿՈՐ. ԺԲ. 14.

Ճ ՊՂ. ԺԸ. 22.

Մ ՊՂ. Ը. 9.

Յ ՊՂ. Ջ. 4. Ի. 13. ԻԳ. 21.

Ն ՅՈՒԴ. Ջ. 28. ԺԱ. 28.

Շ ՊՂ. ԻԸ. 27. ՅՈՂ. ԺԱ. 1. ՍԱՄ. Ջ. 23. ԻԷ. 40.

Ո ՆՈՐ. Ի. 6, 7, 8. ՆԲՐ. Ը. 10.

Չ ՊՂ. ԺԳ. 24. ԻԳ. 13. ԻԹ. 17.

Պ ՍԱՂ. ԼԷ. 37.

Ջ ՅՈՒԲ. ԻԳ. 13. ՍԱՂ. ԼՁ. 10, 11.

Ռ ՊՂ. Ի. 9 ՆԱ. ԺԳ. 26, 27. ԻՌ. 10. ՓՈՒԲ. Ե. 39. ՆԲՐ. Ը. 17.

Ս ՏԻՄ. Գ. 8.

Վ ՊՂ. Ի. 1000 ԴՏ.

Ա ՕՆՈՒՆ ԵԻՐԵՎԻ Ըստպա տարբերը։ 4 Ը ՕՂՆԿԻՆՈՒԹԻՆ՝ չօգ տօսթեստ արթըրը. ամմա ֆագիր՝ տօսթունտան 5 այրըերը։ Ը ԽՆալան շահիտի՝ սուչ-սուզ օլմազ. վէ եալանլար նուէթգ 6 էտէն՝ գուրթուլմազ։ Թ ՀՕգլարը՝ ճէօմերտին տիտարընը թալապ է-տերլէր. վէ Ղհէր քէս՝ հէտիյէ 7 վէրէնէ տօսմ օլուր։ Ժ ՀՓագիրին հէփ գարընտաշլարը՝ օնտան իքրահ Լտէրլէր իսկ, էլպէթթէ տօսմ-լարը օնսուան Էիրադ օլաճագլար. իճրա օլմայաճագ սէօզլէր արտընը-8 ճա սէյիրտիր։ Ը՝գԼ գազանան՝ ճանընը սէվէր. ի՛րճան տագլայան՝ 9 Ը խայր պուլուր։ Ի ԽՆալան շահիտի՝ սուչսուզ օլմազ. վէ եալանլար 10 նուէթգ էտէն՝ հէլաք օլուր։ Տի-վանէյէ սէճա եագըշմազ. գանտէ գալտը քի՝ Ի գուԼ սէրվէրլէրէ հիւ-11 քիմէթ սիւրէ։ Լ՝տէմին ֆիրա-սէթի օնուն ղազապընը կէրի է-տէր. վէ Խ գապահաթտան կէչմէք՝ 12 օնուն իճթիհսարը տըր։ Ի ՓատիշահընՆ տարղընտղը՝ կէնճ արսլան պէօյիւրմէսի կիսի տիր. վէ օնուն հիւանիւ բիզասը՝ օճ իւզէրինտէքի 13 Ի՛չհ կիսի տիր։ Ո ՏիվանԷ օղուԼ՝ պապասընա պէԼա տըր. վէ Ի՛գարը նիզա՛Լարը՝ տայիմ տամՂԼար կէ-14 պէ տիր։ Ն՝Ը վէ մալ՝ պապա-Լար միրասը տըր. ամմա Ֆիրա-սէթԼի գարը՝ Ի՛ապպտան տըր։ 15 Ճ՝ՌէնպէԼԼէք՝ տէրին ույդու կէ-թիրըր. վէ էհմալ ճան՝ Ի՛ամճ գա-16 լըր։ Ի՛ճէնպիհի սագլայան՝ ճա-նընը սագլար. հօլլարընա տիգ-17 գաթարղ օլան՝ էօլլուր։ Ի՛ֆագիրէ ի՛նայէթ էտէն՝ Ի՛ապպա էօտիւնճ վէրիր, վէ օնա էճրիհի էտա էտէ-18 ճէք։ Ո՛ՕղուՆուս թէտիպ էյլէ, զիրա իւմիտ վար. ամմա օնուն էօ-19 լիւմիւնէ կէօնիւլ վէրմէ։ Պէօյիւք ղազապլը ատէմ՝ ճէրիմճ չէքէր. զիրա էյէր օնու գուրթարըր խէն տէ, ևինէ թէքքար էմմէլիսին։ 20 Ո՛ասիհաթը տինկիլէ, վէ թէտիպի գապուլ էյլէ, թա քի Նէն սօ-21 նունտա ա՛լիմ օլասըն։ Ո՛ՌիչԼինին եիւրէյինտէ չօգ էֆքեար օլուր. ամմա Ի՛ապպըն թէտպիրի սապթէ 22 օլուր։ Ը՝տէմին ի՛նայէթի՝ օնուն շանը տըր. վէ ֆագիր՝ եալան-23 ճը քիշԼատէն էյի տիր։ Ի՛ապպըն գօրգուսու է՛օմրէ սէպէպ տիր. վէ ՃՆա Ֆալէթ օլան թօգ եաթար, 24 պէյտա օղրամազ։ Ը՝ՌէնպէԼ՝ է-լինի չանադա պաթմըրը, վէ օ-նու աղըընա պիլէ տէօնտէրմէզ։ 25 Ո՛ՕՀվգԼէնիճիյի տէօյ, վէ ահմագ Ի՛ա՛գըԼԼանա. վէ Ո՛ա՛րիֆի թէք-տիր էյլէ, հիւնէրի անկԼասըն։ 26 Պապապընը երգան՝ անապընը գա-չըրան՝ Ո՛այրպ վէ հագարէթ կէթի-27 րէն օղուԼ տուր։ Ի՛՞Յ օղլում՝ պիլգինին աէօզԼէրինտէն սաֆը-տան էօյիւթիւ տինգԼէմքտէն վազ 28 կէչ։ Ի՛ապիա շահիտ՝ հագգը զէվգէչիր. վէ ՖաորգԼարըն աղ-29 զը՝ եարամազլըգ եուտար։ Ո՛ՕՀվգԼէնիճիլեր իչիւն չէրաա՛թԼար՝ վէ Ո՛տիվանէԼէրին արգասը իչիւն տա-յագԼար հազըրԼանմըշ տըր։

ՊՏՊ Ի

Ի՛նվայի՝ էմաւլէր։

1 Շարապ՝ Ո՛ՀվգԼինիճի տիր, վէ միւաքիր՝ զավզաճը տըր. վէ օնա հէր միւապթէԼա օլան՝ ա՛լիմ 2 տէյիլ տիր։ Բ Ֆատիշահընն հիյ-պէթի՝ կէնճ արսլան պէօյիւրմէսի կիսի տիր. օնու տարրլտան՝ Խ՝քէն-3 տի նէՀֆինէ խաթա էտէր։ Ղ՝ՀավզաՀան վազ կէԼմէք՝ քիշիյէ ի՛զ-զէթ տիր. ամմա հէր տէԼի՝ օնա 4 պուԼաշըը։ Ի՛ՕՀնապէՀ՝ գըշ տըր տէյիւ չիֆֆ սիւրմէզ. վէ Ղօրագ վագթընտա տիլէնիր, վէ պիր չէյ 5 եօգ։ Ե՝ՎիշԼինին ևիւրէյինտէ մէ-րամ՝ տէրին սուԼար տըր. ամմա ա՛րիֆ քիշի՝ օնու եօգարը չէքէր։ 6 Ը՝ՄտմՂէրին չօղու՝ հէր քէս ի՛նա-յէթինի նիտա էտէր. ամմա Խ՝սւ-գիգաթը քիմսէյի քի՛մ պուԼ-7 ղիգաթը քիմսէյի քի՛մ պուԼ-ղուր։ Ի՝ԿՀամարլիյինտէ կէզէն՝ ատտըգ տըր. Ն՝նէ մուԼԼու օնտան 8 ոօնկրա օնուն օղուլլարընա։ Ո՛Հ-բրա՛թ թախթընտա օճուրան փա-տիշահ՝ կէօզԼերի իլէ հէր քէօ-9 թիւԼիյիս տաղըտըր։ Ի՝Աիւրէյիմի փաքԼէտիմ, կիւնահՂմտան թէմիզ-10 Լէնտիմ քի՛մ տէյէ պիլիր։ Ղ՝ՀՀքի տիւրԼիւ թաարթը թաշլարը՝ իքի տիւրԼիւ էգիա էօյՂէքԼերի՝ Ի՛ապպա 11 իքիսի ատ մէքրուհ տուր։ Ի՝ԿՀէնտի իշԼերինտէն՝ ա՛մԼի փաք մը հէմ տօղրու մու չօճուգ պիլէ քէնտինի 12 պիլտիրիր։ Ղ՝ՀՀշտէն գուԼաղը վէ

կէօրէն կէօզլու՝ իքիսինի տախի
13 Յապպ եափմըշ տըր ։ Յիսդույու սէվմէ, օլմայաքի ֆագիր օլասըն, կէօզլէրինի աչ, էքմէքտէն տօյա-
14 սըն ։ Ա՛իւշթէրի՝ կէօթիւ քէօ-թիւ տիւր տէր. ամմա կիտինճէ,
15 օլտէմ էօյիւնիւր ։ Ըլթուն վէ չօգ ինճի վար. ամմա Հպիլկինին տուտագլարը՝ գըյմէթլի գապ տըր ։
16 Նապանճըլա քէֆիլ օլանըն էս-վապընըը ալ. վէ եաւս գարըլար-տան էօթիւրիւ օնտան էմանէթ
17 ալ ։ Նալան էքմէյի՝ աւէմէ լէ-զիզ օլուր. ամմա սօնկրա օնուն
18 աղզը՝ գում իլէ տօլար ։ Կիյէթ՝ միւշավէրէ իլէ գայիմ օլուր. իմ-ահ Էյի թէտպիրլէր իլէ ճէնք էյ-
19 լէ ։ Ոլ ամմաղլըգտա կէզէն՝ սըր-րը աչար. իմտի տուտագլարընը
20 աչան իլէ գօնուշմա ։ Պապասընա վէ անասընա սէօյէնին Հչըրաղըսը՝
21 գարա գարանլըգտա սէօնէր ։ Կո-թիտասընտա Եա՛ճէլէ իլէ օլան միւլքիւն Հսօնու՝ միւպարէք օլ-
22 մալ ։ Վէմլիք ետա էտէ յիմ տե-մէ. Ղապպա իւմիտ էթ, վէ օ
23 սէնի գուրթարըը ։ Ի՛քի տիւրլիւ թարթը թաշլարը՝ Ղապպա մէքքուհ տուր. վէ հիւէլի թէրաղը՝ էյի
24 աէյիլ տիր ։ Ի՛լիշինին ատրմլարը Ղապպտան տըր. իմտի ատէմ՝ նօ-
25 լուշնու նի՞ճէ անկլասըն ։ Տիւշիւն-մէզտէն վագֆ էթմէք վէ Ցատագ-տան սօնկրա թէֆթիշ էթմէք՝ ա-
2 տէմէ քէմէնտ տիր ։ Ը՛լմ փա-տիշահ՝ ֆասըգլարը տաղտըր, վէ չարգը իւզէրլէրինէ տէօնտէրիր ։
27 Ղտէմին ճանը՝ Ղապպըն չըրաղըսը տըր. գալպին հէփ տէրուն-լէրինի
28 թէֆթիշ էտէր ։ Ղնայէթ վէ կէրէքլիւք՝ փատիշահը հըֆզ է-տէր. վէ օ՝ թախթընը ի՛նայէթ ի-
29 լէ գայիմ էտէր ։ Իյիթլէրին գուվվէթի՝ օնլարըն իֆթիխարը տըր. վէ Ղխոթիյարլարըն շէրէֆի՝
30 սաչ ա՛գլըղը տըր ։ Նարամազա՝ տայաղըն պէրէլէրի վէ գարընըն իշ-լէրինին զարպլէրի փաքլէյիճի ի՛-լաճ տըր ։

ՊԸՊ ԻԸ

Նէվայի՛ էմասլէր ։

1 Փատիշահըն եիւրէյի Ցապպըն էլինտէ սուլար թագսիմի կնպէ,
տիր. օնու հէր նէրէյէ իսթէրսէ
2 տէօնտէրիր ։ Ը՞տէմին հէր եօլու՝ քէնտի նազարընտա տօղրու կէօ-րիւնիւր. ամմա Ցապպ՝ եիւրէք-
3 լէրի թարթար ։ Ղատագաճ վէ շէրաա՛թ իճրա էթմէք՝ Ցապպա
4 գուրպանտան մագպուլ տուր։ Ֆա-սըդլարընն չըրաղըսը՝ Նա՛նէ Հէօղ-լէրին ղուրուրի վէ եիւրէյին քիպ-
5 րի կիւնահ տըր ։ Ղալըշգանընն էֆքեարի հէման պօլուշգ՝ ամմա հէր ա՛ճէլէ էաէն հէման իհթիաճ
6 կէթիրիր ։ Նալան տիլ իլէ խա-զինէլէր էտինմէք՝ էօլիւմիւ արա-յանլարընն տաղլան նէֆէսի տիր ։
7 Ֆասդլարընն զուլմա՝ օնլարը գը-րաճադ տըր. զիրա հադգը հագգ
8 էթմէյէ իմմինա՝ էտէրլէր ։ Նօղու էյրի օլան քիմսէ՝ գապահաթլը տըր. ամմա փաքրն ամէլի՝ տօղրու տուր ։
9 Ղտամ քէօշէսինտէ սաքլն օլմասը՝ զավզաճը գապը իլէ ճէմի՛յէթլի էվտէ օղոթֆագտան էյի տիր ։
10 Ղֆասըղըն ճանը՝ եարամազլըգ ար-զուլէր. տօսթտա՝ նազարընտա
11 լութֆ պուլմազ ։ Ը՞Օէվգէնիճի ճէրիմէյէ օղրայընճա, աՀմադ ա՛-լիմ օլուր. վէ ա՛լիմ թէրսիյէ
12 օլունճա՝ պիլկի գազանըը ։ Ն՛էնա-պի Ցադգ՝ ֆասըղըն էվինէ նազար գըլըգ ֆասըգլարը քէօթիւլիւք
13 իչինէ ալթ իւսթ էտէր ։ Ֆագի-րին ֆէրհաուրնա գուլաղընը գա-փայան՝ օ տախի չաղըրաճագ, վէ
14 տինկլէնմէյէճէէք տիր ։ Էկիզլէտէ օլան փէչքէչ ղազապը՝ վէ գօյու-նա գօնուլան Հէտիյէ չէտիտ իսըշ-
15 մը թէսքին էտէր ։ Ցադգը Հագգ էթմէք՝ սատըյա չազլըգ տըր. ամ-մա Հեարամազլըգ իշլէյէնէ իգթի-
16 րապ տըր ։ Ֆիրաաէթ հօլունտան սոփան քիշի՝ էօլիւլէրին ճէմաա՛-
17 թընտա գօնար ։ Օէվգի սէվգէն մուհթաճ օլուր. չարապը վէ եաղը
18 սէվգէն՝ զէննկինլէնմէզ ։ Ղֆասրգ սատըղըն պէտէլինէ՝ վէ միւնա-ֆըզ տօղրուլար պէտէլինէ ֆիւտա
19 օլուր ։ Ղ՛Էօլ եէրտէ սաքլն օլ-մասը՝ զավզաճը վէ տարըղըն գապը
20 իլէ օղոթֆագտան էյի տիր ։ Ը՛-լիմին մէսքեանընտա արզուլու խա-զինէ վէ եաղ վար. ամմա տիվա-
21 նէ ատէմ՝ օնու եուտտար ։ Ղ՛ատա-լէթէ վէ ի՛նայէթէ թապլ՝ օլան՝

Ե՛օմր վէ սատագաթ վէ ի՛զէթ
22 պուլուր : Ի՛լիմ՝ գուվվէթլիէ-
րին չէհրինէ չըգար , վէ ի՛թի-
մատընըն գուվվէթինի երգաբ :
23 Ը՛ղզընը վէ տիլինի սագլայան՝
ճանընը սըգլէթլէրտէն սագլար :
24 Պաղուրլուգ էօվքէսի իլէ ա՛մել
էտէնին ատը՝ մաղուր վէ ֆօտուլ
25 զէվգլէնիճի տիր : Ֆէնպէլին ար-
զուսու՝ օնու էօլտիւրիւր . զիրա
օնուն էլլէրի՛ իչէմ՛քտէն իպա է-
26 տէրլէր . Պիւթիւն կիւն Հասրէթ
իլէ արզու չէքեր . ամմա սատրգ
27 վէրիր , վէ էսիրկէմէզ : Ձհասրգ-
լարընը գուրպանը մէքրուհ տուր ,
խուսուսա քէօթիւ նիյէթլէ սուն-
28 տուգլարը զէման : Նալան չահի-
տի հէլաք օլուր . ամմա տինիլէ-
29 յէն քիշի՛ սայիմա սէօյլէր : Ձհա-
սրգ ատէմ՝ եիւզիւնիւ փէքիշտի-
րիր . ամմա տօղրու քիշի՝ եօլա-
30 րընը տիւզէտիր : Պապպա գար-
շը Ն՛ի՛լմ եօգ տուր , վէ ֆէհմ
եօգ տուր , վէ մէչիվէրէթ եօգ
31 տուր : Ա՛ՀԷնք կիւնիւ իչիւն ալի
Հայըրլանըր . ամմա Նխէլաս
Պապպատան տըր :

ՊԸՊ ԻՒ

Նշնայի՛ էմնալէր ։ 17 Ը՛լիմին սէօզէրի ։

1 Ա՛յէ իսմ՝ չօգ գէնկինլիքտէն
էվլա տըր . լուԹֆ՝ կիւիւիշտէն
2 վէ ալԹուննտան էյի տիր : Ը՛օէն-
կին վէ ֆագիր՝ պիրի պիրինէ բասԹ
կէլիր . Ձհիւմլէսինի եարատան՝
3 Ի՛պպպ տըր : Ը՛գրլը՝ պէլայը
կէօրիւնճէ սագընըր . ամմա ահ-
մագլար կէչիպ՝ զիյան չէքէրլէր :
4 Ը՛լչագ կէօնիւլլիւյիւն վէ Պապպ
գօրգուսունուն ա՛պիպէթի՝ զէն-
կինլիք վէ ի՛զէթ վէ է՛օմր տիր :
5 Ը՛ք՛քսի ատէմին եօլունտա՝ տիքէն-
լէր վէ քէմէնտլէր վար . Ճանընը
սագլայան՝ օնլարտան իրագ օլուր :
6 Ձկէնճէ՝ եօլունուն պաչանկրճըն-
տա ԹէրպիյԷ էյլէ , քի իմԹիյար-
լանսա տախի՝ օնտան սաիմայա :
7 Ը՛օէնկին՝ ֆագիրլէրէ ԹէսալլուԹ
էտէր . վէ էօտիւնճ ալան՝ էօ-
տիւնճ վէրէնին գուլու օլուր :
8 Ի՛նարամազլըգ էքէն՝ պաԹըլլըգ
պիչէր . վէ զաղապընըն տէյնէյի
9 Հէլաք օլաճագ տըր : Ի՛կէօզիւ էյի
օլան՝ միւպարէք օլուր . զիրա քէն-
տի էքմէյինտէն ֆագիրէ վէրիր :
10 Ն՛օէվգլէնիճիյի գօվ , վէ զավզա
կէչէր , վէ նիզա՝ Հէմ ա՛յըպ ԹԷս-
11 քին օլուր : Ի՛նիւրէք փաբլիյի սէ-
վէնին տուտագլարընտա լուԹֆ
վար , վէ փատիշահ օնա տօսԹ օ-
12 լուր : Պապպընն կէօզլէրի՝ պիլգի-
յի հրֆգ էտէր . ամմա խայրընն
13 սէօզլէրինի պօշար : Ֆհէնպէլ տէր
քի՝ Տիշարըտա արսլան վար . մէյ-
տանլար օրԹասընտա էօլտիւրիւ-
14 լէճէյիմ : Նատ գարըլարընն ազ-
զը՝ տէրին չուգուր տուր . Պապ-
պընն զաղապ էԹտիյի քիմսէ՝ օրայա
15 տիւլէր : Կէնճին եիւրէյինտէ՝
տէլիլիք պաղլը տըր . Ձօնու օն-
տան՝ Թէքտիպ տէյնէյի գօվար :
16 Վէնտինէ Նալ չօղալմագ իչիւն
ֆագիրէ զուլմ էտէն՝ Հէման մուհ-
ԹաճՀ օլմագ իչիւն զէնկինէ վէրիր :
17 Գուլաղընը էյիպ՝ ա՛լիմէրին
սէօզլէրինի տինկլէ , վէ եիւրէյինի
18 պիլկիմէ վէր : Ո՛իրա օնլարը տէ-
րունինտէ սագլար իսէն , օնլար
պիլքիւլլիյէ տուտագլարընըն իւ-
զէրինտէ Հազըր օլուր իսէ , խօշ
19 տուր : Ի՛թիմատըն Պապպա օլմագ
իչիւն պու կիւն սանա՝ Հէման սանա
20 պոռնոռ պիլտիրտիմ : Ձանա չօգ
տէֆա՝ էօյիւԹլէր վէ պիլկի խուս-
21 սուսունտա նամզմատըմ մը , Նքի
տօղրու սէօզլէրին սահիհլիյինի
պիլտիրէյիմ քի՝ Ֆսէնի կէօնտէ-
րէնլէրէ կէրչէք սէօզլեր ճէվապ
վէրէսին :
22 Ֆֆագիրի ֆագիր օլտուղտա իս-
չիւն սօյմա . վէ Ֆեօխսուլու գա-
23 փուտա չէյնէմէ . Նո՛իրա Պապպ
օնլարըն Հագդընը Հադդ էտէճէք
տիր , վէ օնլարը օղրուլայանլարըն
ճանընը օղրուլայաճագ տըր :
24 Նօվքէ սահիպինէ արգաւուշ
օլմա . վէ ղազապլը աւոէմ իլէ
25 վարմա . Օլմայա օնուն եօլունա
ալըշասըն , վէ ճանընա քէմէնտ
էտինէսին :
26 Ն՛իշ ԹուԹուշանլարտան՝ պօրճ
իչիւն քէֆիլ օլանլարտան օլմա .
27 Նյէր էօտէյէճէք Հալին օլմազ
իսէ , նիշիւն Ռսէնին ալԹընտան
28 տեօչէյինի ալա : Ձէնին պապա-
լարընըն գօտուղու Նգատիմ սինօր
նիշանընը՝ եէրինտէն գալտըրմա :

Digitized by Google

29 Վրէնտի իշինտե մահիը ատէմ կէօրի՛ւրմիւսիւն, օ՝ փատիշահլա-
րըն հաւզուրուննտա տուրաճագ տրը-
էտնալէր էօնիւնտե տուրմազ։

ՊԸՊ ԻԴ

Ն՛ԼՓԻՆ ԱԷՕԼԷՐԻ։

1 Ասլթան իլէ Թաա՛մ էթմէյէ օ-
Թուրտուղունտա՝ էօնիւնտե օ-
2 լանա էյիճէ տիգգաթ էյլէ։ Ալ
էյէր սէն իշԹահ սահիպի իսէն,
քէնտի պօղազընա պըչագ գօրսուն։
3 Ննուն նէֆիս Թաա՛մլարընա արղու
չէքմէ. զիրա հիլէ էքմէյի տիր։
4 Օլնկինլէնմէյէ չալըշմա
պա՝ հիւլեանտան վազ կէչ։
5 Կէօզլէրինի օլ հօղ օլան չէյհ սի-
քի՛ր մի սին. քէնտինէ էլպէթթէ
գանատլար էտէր, գարԹալ կիպի
6 հավայա ուչար։ Լէօթիւ կէօզ-
լիւնիւն էքմէյինի նէմէ. վէ օ-
նուն նէֆիս Թաա՛մլարընա իշԹահ
7 էթմէ։ Օրրա օ՝ հէվան նէֆսինի-
տէ տիւշլիւնտիւյիւ կիպի տիր.
Էսանա՝ նէ վէ իչ տէր, ամմա եիւ-
8 րէյի սէնին իլէ տէյիլ տիր։ Նէ-
տիյին լօգմանը գուսաճագսըն.
վէ լաթիֆ սէօզլէրինի զայ՝ էտե-
ճէքսին։
9 Էհվանէ իշտիր իքէն՝ սէօյ-
լէմէ. զիրա սէօզլէրինին ի՛լմինի
10 Խօր կէօրիւր։ Կատիմ սինօր
նիշանընը եէրինէն գալտըրմա.
վէ էօքսիզլէրին Թարլալարընա
11 կիրմէ. Օրրա գուրԹարըճըլարը
գուվվէթլի տիր. սէնին իլէ օն-
լարըն տա՛վասընը օ սիւրէճէք։
12 Նէիւրէյինի Թէտիպէ՝ վէ գու-
լագլարընը պիւկնինին սէօզլէրինէ
վէր։
13 Կէնճատէն Թէտիպլի մէն՝ էթմէ.
զէրա օնու տէյնէք իլէ տօյէր ի-
14 սէն էօլմէզ։ Այէն օնու տէյնէք
իլէ տէօյէրսին, վէ նօնուն ճանը-
նը ճէհէննէմտէն գուրԹարըրսըն։
15 Նա՝ օղլում՝ էյէր նէիւրէյին
ա՛լմա օլուբ իսէ, պէնիմ տախի
16 եիւրէյիմ շալ օլաճագ։ Ալ է տու-
տագլարըն՝ տօղրուլուգ սէօյլէ յին-
ճէ, պէօպրէքէրիմ ալգըշ էտե-
ճէք։
17 Կէնէրէյին՝ կիւնահքեաբլարը
դըզգանմասըն. իլլա նպիւԹիւն
կիւն Լապպըն գօրգուսունտա օլ-
18 Օրրա նէյէր ախրէթ վար իսէ,
էլպէթթէ իւմմտին քէսիլմէսին։
19 Իչինէ սէն էյ օղլում, վէ ա՛-
լիմ օլ. վէ նեիւրէյինի հագգ եօլա
20 տօղրուլԹ։ Հարապ պէքրիլէրին-
տէն՝ քէնտիլէրին Թէնինի իսրաճ
21 էտինլէրտէն օլմա։ Օրրա պէք-
րի վէ միսրիճ ֆագիր օլուր. վէ
նէֆ ուդու՝ չափուԹլար կիյինտի-
22 րիր։ Այնի շու Թէվֆիտ էտէն
պապանա Հիմաա՛Թ էյլէ. վէ ա-
նանը՝ գօճատըղընտա Թահդիր
23 էթմէ։ Կէրչէքլիյի սաԹունն ալ
վէ սաԹմա, ի՛լմի վէ Թէտիպի վէ
24 ի՛րֆանը պօխէ։ Այատըղըն պա-
պասը դայէթ իլէ մէսրուր օլուր.
վէ ա՛լիմ Թէվֆիտ էտէն՝ օնտան
25 շազ օլուր։ Պապան վէ անան շազ
օլսուն, վէ վալիտէն մէսրուր օլսուն։
26 Նա՝ օղլում՝ նիւրէյինի պանա
վէր. վէ կէօզլէրին եօլարըմը կէօ-
27 զէԹմէն։ Օրրա Հֆահիշէ՝ տէրին
չուգուր տուր. վէ եատ գարը՝ տար
28 գուչու տուր։ Հէմ օ՝ Նհարամի
կիպի փուսու գուրար. վէ ատէմ-
լէրտե խայրնլարը արԹըրը։
29 Նվայ քիմէ՝ ահ քիմէ՝ ղավղա-
լար քիմէ՝ շէքվա քիմէ՝ սէպեպ-
սիզ եարալար քիմէ՝ գըզարմըշ
30 կէօզլէր քիմէ՝ օլուր։ Նհարապ
հանընտա էյլէնէնլէրէ՝ գարըշմըշ
շարապը արամազա վարանլարա օ-
31 լուր։ Հարապըն գըզըլ օլտուս-
ունա՝ քեասէտե րէնկինի կէօս-
Թէրտիյինէ՝ տօղրու նիւրիւտիւ-
32 յիւնէ պագմա. Այնուննտա նըլան
կիպի ըսրըը, վէ սաղը նըլան կի-
33 պի սանճար. կէօզլէրին՝ նատ գա-
րըլարը կէօրէճէք, վէ նիւրէյին՝
34 ա՛քսի շէյլէր սէօյլէյճէք. Ալ
տէնիզին տէրունինտե եաԹար կի-
պի՝ հէմ տիրէք պաչընտա եաԹար
35 կիպի օլաճագսըն. Չագէնի տէօյ-
տիւլէր, վէ ածըմատըմ, պանա
քէօրԹէք չալարլար, վէ տույմա-
տըմ, ույանտըղըմ զէման՝ օնու
նինէ Թէքրար արայաճաղըմ պէյէ-
ճէփսին։

ՊԸՊ ԻԴ

Ն՛ԼՓԻՆ ԱԷՕԼԷՐԻ։

1 Նեարամազ ատէմլէրի գըզգան-
մա. վէ օնլար իլէ օլմազա

2 արզու էքքմէ : Ո՛իրա ե՛ոնլարըն եիւրէյի՛ զուլմու տիւշիւնիւը · վէ տուտաղլարը՝ քէտեր սէոյլէր :
3 Ի՛վ՝ ի՛մ իլէ եափըլըը , վէ ֆէհմ 4իլէ գայիմ օլուը : Վ՛է անպար-լար պիլեի իլէ՝ հէր կէօնա գըյ-մէթլի վէ լաթիֆ ղանիմէթ իլէ
5 տօլար : Ր՛Ի՛լիմ ատէմ՝ գուվ-վէթլի օլուր · վէ պիլիկի սահիպի՛
6 գուտրէթինի գավիլէտիր : Ո՛իրա Ե՛ՃԷՆԿԻՆի՛ թէտպիր իլէ էտէրսին · վէ խէլաս՝ միւշիրլէր չօգլուղու
7 իլէ օլուր : Ե՛Ի՛մ՝ տէլիյէ փէք եիւքսէք տիր · աղղընը գափուտա
8 աչմազ : Ե՛Կէմլիք էմմէյէ գաստ էտէնէ՝ էհլի ֆէեաւո տէրլէր :
9 Տ՛էլիլիք նիյէթի կիւնահ տըը · վէ զէվգէնիհի՛ ատէմէ մէքրուհ տուր :
10 Ա՛ըդլէթ կիւնիւնտե կէվհէր իսէն , գուվվէթին տար տըը :
11 Ե՛Ո՛օլիւմ իչիւն թուրթուլմուշ-լարը խէլաս էյլէ · վէ գաթլ ի-չիւն ա՛իթրէյէնլերի՛ նո՛Հայտը
12 մէքա էտէյիտին : Ի՛չթէ պիզ պուռ-նու պիլմէտիք տէր իսէն , Ե՛եիւ-բէքլերի թարթան՝ անկլամա՛զ մը , վէ սէնին ճանընը հըրճզ էտէն՝ պիլմե՛զ մի · վէ ատէմէ Ե՛ֆի՛յլենէ կէօրէ վէրիր :
13 Ի՛՛Հ օղլում՝ Ե՛պալ եէ , զիրա էյի տիր , վէ կէօմէճ տիմաղընա
14 թաթլը տըը : Ե՛Ի՛լմի պիլմէք պէ ճանընա պէօյլէ օլուր · էյէր օնու պուլուր իսէն , վէ Ե՛ախրէթ վար իսէ , էլպէթթէ իւմիտին քէօթլ-մէյէճէք :
15 Ի՛՛Հ ֆասըգ՝ Ե՛սատըղըն մէս-քեանընա փուսու գուրմա · օնուն
16 եաթաղընը պօզմա : Ո՛իրա Ե՛սա-տըգ՝ եէտի քէրրէ տիւշէ տէ գալգար · ամմա Ե՛ֆասըգլար պէ-
17 լայա օղլարլար : Ե՛Տիւշմէնին տիւշ-տիւքտէ՝ սէվինմէ · վէ այաղը տօ-լաշ՝որգուտա՝ եիւրէյին մէսրուր օլ-
18 մասըն · Օ՛լմայա քի Ր՛ապպ կէօ-րիւսի՝ նազարընտա քէօթիւ կէօ-րիւնէ , վէ զաղապընը օնուն իւ-
19 զէրինտէն սէօնտէրէ : Ե՛Ն՛արամազ-լար իչիւն ղաղապէ կէլմէ · ֆա-
20 սրղլարը գըզգանմա : Ո՛իրա Ե՛ՏԱ-բրամազա ախրէթ Ի՛՛վ՛ազը օլմազ · Ե՛ֆասրգլարըն չորաղըսը սէօնէր :
21 Ի՛՛Հ օղլում՝ Ի՛՛ապպտան վէ փատիշահտան գօրգ · գարարսրգ
22 ատէմլէրէ գարըշմա : Ո՛իրա օն-լարըն հէլաքի՝ անկսրզտան գալ-գար · վէ իքիսինտէն կէլէճէք պէ-լայը քի՛մ պիլիր :
23 Պու չէյլէր տախի ա՛լեմլէրէ մախսուս տուր · Ե՛չէրաա՛թտա խա-թըր կէօզէթմէք՝ էյի տէյիլ տիր :
24 Ե՛Ֆասրղա՝ Ա՛էն սատրգ սըն տէյէ-նէ խալգ պէտտուա՝ էտէր , իւմ-
25 մէթլէր օնա լա՛նէթ օգուր · Ի՛մ-մա թա՛զիր էտէնլերէ լութֆ օ-լուր · վէ իւզէրլերինէ էյլէք պէ-
26 րէքէթի կէլիր : Տ՛օղրու ՀԷվապ տէօնտէրէնին տուտաղլարընը էօ-փէրլէր :
27 Ե՛Իչինի տիշարըտա Հազրըլա , վէ օնու սահրատա քէնտին իչիւն թէրթիպէ գօ · վէ էվինի սօնկրա
28 պինա էյլէ : Ե՛Կօնչուննուն ա՛լէյ-հինէ նահագ եէրէ շահիտ օլմա · հէմ տուտագլարըն իլէ ալտաթ-
29 մա : Ե՛Պանա նիհՀէ էթտի իսէ պէն տէ օնա էօյլէ էտէՀէյիմ՝ քիչիյէ ա՛մէլինէ կէօրէ էտա էտէՀէյիմ՝ տէմէ :
30 Ա՛ենպէլին թարլասընըն եանընտան՝ վէ ա՛գլը էքսիք ատէմին
31 պաղը եանընտան կէչտիմ · Վ՛է իչ-թէ Ի՛՛Հէփհսինտե ըսրըղանլար պի-թիպ՝ եիւգնէնիւ տիքէնլեր էօրթ-միւշ իտի · հէմ օնուն թաշ տի-
32 վարը երգըլմըշ իտի : Խմտի նա-զար էտիպ՝ տիգգաթ էթտիմ , վէ
33 կէօրիւպ՝ ի՛պրէթ ալտըմ : Ե՛Պիր աչ ույգու՝ պիրաչ ույուգլա-մագ՝ եաթմագ իչիւն պիրաչ էլ-
34 լէր պաղլամագ · Ը՛նտէն եօխսուլ-լուղուն քէսիճի՛ վէ զէրուբէթին սիլահլը ատէմ կիպի կէլիր :

ՊԷՊ Ի

Սողոմոնուն՝ պիր էմմաւլէր մէհմա՛սը տա-հա քի՛ օթուզունճու պապէ գատար վարըը :

1 Ե՛Պունլար տախի Սողոմոնուն էմ-սալլէրի տիր , քի Յուդա փա-տիշահը Ի՛զեկիանըն ատէմլէրի՛ օնլարընն սուրէթինի եազտըլար :
2 Բ՛Պիր շէյի էօրթմէք՝ Ը՛լլահ՛ըն շանը տըր · ամմա փատիշահ՛լարըն շանը Ե՛պիր նէմնէյի թէֆթիշ էթ-
3 մէք տիր : Ա՛էօքլէրին եիւքսէքլի-յի վէ եէրին տէրինլիյի վէ փա-տիշահ՛լարըն եիւրէյի թէֆթիշ օ-

ԹՈ · Ի՛ · Ի · 1000 ԳԷ ։

Է Սաղ · Ժ · 7 ։

Բ Պ · ԻԹ · 32 · Յ՛ոզ · Ը · 16 ։
Է Պ · ԺԹ · 14 · ԺԷ · 22 · Ի · 18 · Ա՛ոբ · ԺԷ · 31 ։
Ը Սաղ · Ժ · 5 · Պ · ԺԷ · 6 ։
Է Հռով · Ա · 30 ։

Ը Սաղ · ԼՀ · 8 · Ես · ԽԷ · 6, 7 · Ա ՅՈՀ · Գ · 16 ։
Ը Պ · ԻԹ · 2 ։
Ժ Յոբ · ԼՀ · 11 · Սաղ · ԿՀ · 12 · Ես · ԹԽՄ · Լ · Ի · 19 · Հռով · Է · 6 · Յայտ · Բ · 23 · ԻԲ · 12 ։
Ի Ես · Ե · 1 ։
Ա Սաղ · Ժ · 10 · ՃԺ · 103 ։
Ի Պ · ԻՀ · 18 ։
Ժ Սաղ · Ժ · 9, 10 ։
Ի Յոբ · Ե · 19 · Սաղ · ԼՀ · 19 · ԼԷ · 24 · Առք · Ե · 8 ։
Հ Ես · Է · 10 · Ը՛ռով · Ե · 2 · Ը · 14 · Յայտ · ԺԸ · 21 ։
Ձ Յոբ · ԼԹ · 29 · Սաղ · ԼԷ · 18, 19 · Պ · ԺԷ · 5 · Ը՛րգ · 12 ։
Ղ Սաղ · ԼԷ · 1 · ՀՀ · 3 · Պ · ԻՀ · 17 · Յես · 1 ։
Ճ Սաղ · ԺԹ · 6 ։
Ֆ Յոբ · ԺԸ · 5 · 6 · ԻԹ · 17 · Պ · ԺՀ · 9 · Ի · 20 ։
Յ Հռով · ԺՀ · 7 · Ա Պետ · Բ · 17 ։

2 արզու էքքմէ : Ո՛իրա ե՛ոնլարըն եիւրէյի՛ զուլմու տիւշիւնիւը · վէ տուտաղլարը՝ քէտեր սէոյլէր :
3 Ի՛՛վ՛ ի՛մ իլէ եափըլըը , վէ ֆէհմ
4 իլէ գայիմ օլուր : Վ՛է անպար-լար պիլեի իլէ՝ հէր կէօնա գըյ-մէթլի վէ լաթիֆ ղանիմէթ իլէ
5 տօլար : Ր՛Ի՛լիմ ատէմ՝ գուվ-վէթլի օլուր · վէ պիլիկի սահիպի՛
6 գուտրէթինի գավիլէտիր : Ո՛իրա Ե՛ՃԷՆԿԻՆի՛ թէտպիր իլէ էտէրսին · վէ խէլաս՝ միւշիրլէր չօգլուղու
7 իլէ օլուր : Ե՛Ի՛մ՝ տէլիյէ փէք եիւքսէք տիր · աղղընը գափուտա
8 աչմազ : Ե՛Կէմլիք էմմէյէ գաստ էտէնէ՝ էհլի ֆէեաւո տէրլէր :
9 Տ՛էլիլիք նիյէթի կիւնահ տըը · վէ զէվգէնիհի՛ ատէմէ մէքրուհ տուր :
10 Ա՛ըդլէթ կիւնիւնտե կէվհէր իսէն , գուվվէթին տար տըը :
11 Ե՛Ո՛օլիւմ իչիւն թուրթուլմուշ-լարը խէլաս էյլէ · վէ գաթլ իչիւն ա՛իթրէյէնլերի՛ նո՛Հայտը
12 մէքա էտէյիտին : Ի՛չթէ պիզ պուռ-նու պիլմէտիք տէր իսէն , Ե՛եիւ-բէքլերի թարթան՝ անկլամա՛զ մը , վէ սէնին ճանընը հըրճզ էտէն՝ պիլմե՛զ մի · վէ ատէմէ Ե՛ֆի՛յլենէ կէօրէ վէրիր :
13 Ի՛՛Հ օղլում՝ Ե՛պալ եէ , զիրա էյի տիր , վէ կէօմէճ տիմաղընա
14 թաթլը տըը : Ե՛Ի՛լմի պիլմէք պէ ճանընա պէօյլէ օլուր · էյէր օնու պուլուր իսէն , վէ Ե՛ախրէթ վար իսէ , էլպէթթէ իւմիտին քէօթլ-մէյէճէք :
15 Ի՛՛Հ ֆասըգ՝ Ե՛սատըղըն մէս-քեանընա փուսու գուրմա · օնուն
16 եաթաղընը պօզմա : Ո՛իրա Ե՛սա-տըգ՝ եէտի քէրրէ տիւշէ տէ գալգար · ամմա Ե՛ֆասըգլար պէ-
17 լայա օղլարլար : Ե՛Տիւշմէնին տիւշ-տիւքտէ՝ սէվինմէ · վէ այաղը տօ-լաշ՝որգուտա՝ եիւրէյին մէսրուր օլ-
18 մասըն · Օ՛լմայա քի Ր՛ապպ կէօ-րիւսի՝ նազարընտա քէօթիւ կէօ-րիւնէ , վէ զաղապընը օնուն իւ-
19 զէրինտէն սէօնտէրէ : Ե՛Ն՛արամազ-լար իչիւն ղաղապէ կէլմէ · ֆա-
20 սրղլարը գըզգանմա : Ո՛իրա Ե՛ՏԱ-բրամազա ախրէթ Ի՛՛վ՛ազը օլմազ · Ե՛ֆասրգլարըն չորաղըսը սէօնէր :
21 Ի՛՛Հ օղլում՝ Ի՛՛ապպտան վէ փատիշահտան գօրգ · գարարսրգ
22 ատէմլէրէ գարըշմա : Ո՛իրա օն-լարըն հէլաքի՝ անկսրզտան գալ-գար · վէ իքիսինտէն կէլէճէք պէ-լայը քի՛մ պիլիր :
23 Պու չէյլէր տախի ա՛լեմլէրէ մախսուս տուր · Ե՛չէրաա՛թտա խա-թըր կէօզէթմէք՝ էյի տէյիլ տիր :
24 Ե՛Ֆասրղա՝ Ա՛էն սատրգ սըն տէյէ-նէ խալգ պէտտուա՝ էտէր , իւմ-
25 մէթլէր օնա լա՛նէթ օգուր · Ի՛մ-մա թա՛զիր էտէնլերէ լութֆ օ-լուր · վէ իւզէրլերինէ էյլէք պէ-
26 րէքէթի կէլիր : Տ՛օղրու ՀԷվապ տէօնտէրէնին տուտաղլարընը էօ-փէրլէր :
27 Ե՛Իչինի տիշարըտա Հազրըլա , վէ օնու սահրատա քէնտին իչիւն թէրթիպէ գօ · վէ էվինի սօնկրա
28 պինա էյլէ : Ե՛Կօնչուննուն ա՛լէյ-հինէ նահագ եէրէ շահիտ օլմա · հէմ տուտագլարըն իլէ ալտաթ-
29 մա : Ե՛Պանա նիհՀէ էթտի իսէ պէն տէ օնա էօյլէ էտէՀէյիմ՝ քիչիյէ ա՛մէլինէ կէօրէ էտա էտէՀէյիմ՝ տէմէ :
30 Ա՛ենպէլին թարլասընըն եանընտան՝ վէ ա՛գլը էքսիք ատէմին
31 պաղը եանընտան կէչտիմ · Վ՛է իչ-թէ Ի՛՛Հէփհսինտե ըսրըղանլար պի-թիպ՝ եիւգնէնիւ տիքէնլեր էօրթ-միւշ իտի · հէմ օնուն թաշ տի-
32 վարը երգըլմըշ իտի : Խմտի նա-զար էտիպ՝ տիգգաթ էթտիմ , վէ
33 կէօրիւպ՝ ի՛պրէթ ալտըմ : Ե՛Պիր աչ ույգու՝ պիրաչ ույուգլա-մագ՝ եաթմագ իչիւն պիրաչ էլ-
34 լէր պաղլամագ · Ը՛նտէն եօխսուլ-լուղուն քէսիճի՛ վէ զէրուբէթին սիլահլը ատէմ կիպի կէլիր :

ՊԷՊ Ի

Սողոմոնուն՝ պիր էմմաւլէր մէհմա՛սը տա-հա քի՛ օթուզունճու պապէ գատար վարըը :

1 Ե՛Պունլար տախի Սողոմոնուն էմ-սալլէրի տիր , քի Յուդա փա-տիշահը Ի՛զեկիանըն ատէմլէրի՛ օնլարընն սուրէթինի եազտըլար :
2 Բ՛Պիր շէյի էօրթմէք՝ Ը՛լլահ՛ըն շանը տըր · ամմա փատիշահ՛լարըն շանը Ե՛պիր նէմնէյի թէֆթիշ էթ-
3 մէք տիր : Ա՛էօքլէրին եիւքսէքլի-յի վէ եէրին տէրինլիյի վէ փա-տիշահ՛լարըն եիւրէյի թէֆթիշ օ-

ԹՈ · Ի՛ · Ի · 1000 ԳԷ ։

Ե Պ · Ի · 4 · Ա՛ոբ · ԺԸ · 7 · Ես · ԽԷ · 6 · Ես · Ե · 23 ։
Ա Սաղ · ԺԲ · 6 · Ա Ա՛ոբ · Ի · 26 · Ես · ԽԲ · 24 ։
Բ Պ · ԺԷ · 15 · Ես · Ե · 23 ։

Ա Պ · Ը · 22 · Ա՛ատ · Ե · 39 · 44 · Հռով · ԺԲ · 17 · 19 ։

Ե Ես · Ի · 18 ։

Ա Պ · Ը · 9 · ՃԼ ։

ԹՈ · Ի՛ · Ի · 700 ԳԷ ։

Ա Դ Գաւագ · Գ · 32 ։
Բ Բ Օր · ԻԲ · 29 · Հռով · ԺՃ · 33 ։
Գ Յոբ · ԻԲ · 16 ։

Digitized by Google

4 լուռնամազ : †Կիւմիւշտէն չիրքի կիտէր , վէ գուչումճու իչլուն գապ
5 ըզգաճագ : ‡փաստիշահըն հուզուրուն ֆասըղը կիտէր , վէ ղթախթը սատագաթ իլէ գայիմ
6 օլուր : փաստիչահըն էօնիւնտէ իֆթիխար էթմէ . վէ էքեապիրին
7 մահալինտէ տուրմա : Ո՛չիրա սա՛նա՝ կէօզէրինին կէօրտիւյիւ պէչին էօնիւնտէ սէնի աչաղա էնտիրմէքտէն՝ §պուրայա չզգ տէնմէսի՛ էյի
8 տիր : ըզ՝ավզայա ա՛ճէլէ իլէ չզգմա . օլմայաքի արգատաչըն սէնի ուէթանտըրըճա , ա՛պըտէթ նէ է-
9 տէճէյինի պէլէյէ՛ն : ¶Ըրգատաչըն իլէ միւնազաա՛ էյլէ . ամմա սըրրը պաչգասընա պէյան էթ-
10 մէ . Օլմայա իչիտէն սէնի ա՛յըպլայա , վէ պէտ նամըն կիտէրիլմէ-
11 յէ : ‖Ա՛իւնասիպէթ իլէ սէօյլէնիլէն սէօզ՝ կիւմիւշ նագըշլէր ադասընտա ալթուն էլմալէր տիր :
12 Ը՛լմին թա՛զիրի՝ տինկլէյէն դուլաղա ալթուն քիւիէ վէ խալիս
13 ալթունտան կէրտանըզգ տըր : ††Ինմին էլչի օնու կէօնտէրէնլէրէ՝ պիչին կիւնիւնտէ գար սօվաղու կիսի տիր , վէ էֆէնտիսի-
14 նին ճանընա ֆէրրահ վէրիր : §§Ադալան փէչքէչէ էօյիւնէն քիչի՝ ¶¶հաղմուրսուզ պուլութլար վէ եէլ
15 կէօնլիւ օլուր . վէ եավաշ
16 տիր՝ քէմիք դըրար : ###Պալ պուլուր իսէն , սանա քիֆայէթ միգտարի եէ . օլմայա քի օնտան տօյմաղ
17 լէ , օնու գուսասըն : Ը՛յաղըն՝ գօնշուլունուն էվինէ սէյրէք պասսըն . օլմայա քի սէնտէն օսանըզ՝ սէն-
18 տէն իքբահ էտէ : ****Գօնշուսու հադգնա եալան շահիտլիք էտէն քիմսէ՝ քիւլունք վէ գըլըճ վէ սիվ-
19 րի օգ կէպէ տիր : Տարլըգ կիւնիւնտէ խայինէ կիւվէնմէք՝ չիւրիւք տիշ վէ սալմանըր այագ կէպէ
20 տիր : ††††Գասաւվէթլի եիւրէյէ նաղմէլէր օգույան՝ սօվուգ կիւնտէ էսվապընը չզգարան՝ Էա կիւհէրչիլէ իւզէրինէ սիրքէ կէպէ
21 տիր : §§§Տիւշմէնին էյէր աճըգըր իսէ , օնա էքմէք եէտիր . վէ էյէր
22 սուսար իսէ , օնա սու իչիր . Օ՛իրա օնուն պաչընա գօրլար եըղարսըն , վէ ¶¶¶Ադպ սէնին էճրինի վէրիր :
23 ՚փօրեաս եէչի եաղմուր վէ ՚ղըյպէթի սէօյլէյէն տիլ ղաչապլը եիւզ
24 գալգըշտըրըր : ††††Տամ քէօչէսինտէ սաքին օլմասը՝ ղավղաճը գարը իլէ ճէմի՛յէթլի էվտէ օլմագդան էյի
25 տիր : Ուզագ եէրտէն խայը խապէր՝ սուսամըշ ճանա սօվուգ սու
26 կէպէ տիր : Ֆասըղըն էօնիւնէ տիւշէն սատըգ՝ պուլանմըշ չէշմէ վէ պօզուլմուշ փունկար կէպէ տիր :
27 §§§Ղօգ պալ եէմէք էյի տէյիլ՝ վէ ՚ի՛զզէթ արամագ ի՛զզէթ փէյէ-
28 տիր : ¶¶¶Ուիէնտի բուհունու զապթ էթմէյէն քիշլի՝ նըգըլմըշ հիսարսըզ չէհր կէպէ տիր :

ԳԼՈՒԽ Ա

Տիվանէլէր՝ 18 թէնպէլլէր՝ 17 վէ ախէր քիմսէլէրին մասլահաթընա գալըշան քիմսէլէր խուսուսունտա պա՛զը թագրիրլէր :

1 Ա՛իճէ հաղը դար վէ նիճէ ՚՚պիչինտէ եաղմուր՝ պէօյլէճէ տէ-
2 լիյէ իքրամ եագըշմազ : Ամրչէնին տօլաչտըղը կիպի՝ գըրլանղըճըն ուչտուղու կիպի՝ պէօյլէճէ §պէպէպսիզ պէտտուա՛ պօլա կէլ-
3 մէզ : †Ը՛նթա գամչը՝ էշէյէ կէմ՛ վէ տիվանէլէրին արգասընա տէյ-
4 նէք լազըմ : Տիվանէյէ՝ օնուն տիվանէլիյինէ կէօրէ ճէվապ վէրմէ . օլմայա սէն տախի օնա պէնկզէր
5 օլասըն : ††Տիվանէյէ՝ օնուն տէլիլիյինէ կէօրէ ճէվապ վէր . օլմայա քէնոի նազարընտա ա՛լիմ կէօ-
6 րիւնէ : Տիվանէնին նէտի իլէ խապէր կէօնտէրէն՝ այագլար քէ-
7 սէր , վէ զաւոր իչէր : Տիվանէլէրին աղզընտա մէսէլ՝ թօփալըն
8 տիզլէրի կիպի ագասար : Տիվանէյէ ի՛զզէթ վէրէն՝ սափանա թաշ պաղ-
9 լայան կիպի տիր : Տիվանէլէրին աղզընտա մէսէլ՝ սէրիսօշուն էլլինտէ թուէտուղու չալը կէպէ տիր :
10 Ո՛իւմէյի եարատան՝ վէ տիվանէնին էճրինի վէրէն՝ հէմ ա՛սըլարըն
11 էճրինի վէրէն ա՛զիմ տիր : §§§Կէօփէք գուստուղունա տէօնտիւյիւ կիպի՝ Ղտիվանէ տէլիլիյինէ էօյլէ
12 տէօնէր : §§§§Կէնտի նազարընտա ա՛լիմ ատէմ կէօրտիւն միւ , տիվանէնին հագգընա օնտան զիյատէ
13 իւմիտ վար : ¶¶¶¶Ինէնպէլ՝ Ըրսլան եօլտա՝ էսէտ մէյտանլար օրթա-

14 սընտա տըր տէր : Ա֊էնպէլ եա֊
թաղընտա՝ գափուճուն քէնտի րէ֊
զէսի իւզէրինտէ տէօնտիւլիւ կիպի
15 տէօնէր : Ա֊էնպէլ էլինի չանա֊
ղա պաթըրըր , վէ օնու աղըրնա
16 կէրի կէթիրմէյէ իւշէնիր : Ա֊էն֊
պէլ քէնտի կէօզէրինէ՝ ա՛գըլլը
ճէվապ վէրէն եէտի քիմսէտէն ա՛֊
17 լիմ կէօրիւնիւր : Ա֊էնտիսինին
օլմայան տա՛վայա գարըշան կէչի֊
ճի՝ քէօփէյի գուլագլարընտան
18 Թուրձան կէպէ տիր : Ա֊թէշլի օգլար
վէ էօլիւմ սայչան մէճնուն նիճէ
19 իսէ , Ա֊լաթիֆէ Ա֊թմէյօր մի իմ
տէյէրէք՝ տօսթուննա հիլէ էտէն
20 քիչի էօյլէ տիր : Ա֊տունսուզ ա֊
թէշ սէօնէր . վէ Ա֊զամմազ օլմա֊
21 Յընձա՝ նիզա՝ տիներ : Ա֊Ծօրլար իչիւն
քէօմիւր՝ վէ սաթէշ իչիւն օտուն՝
վէ նիզա՝ Թուրձուշտուրմագ իչիւն
22 զավզաճը քիմսէ օլմալը : Ա֊Ոյ ամմա֊
զըն սէօզլէրի լօգումլար կիպի տիր՝
ամմա օնլար գարնըն Հալվէթլէրի֊
23 նէ էնէրլէր : Ա֊արաբէթլի տու֊
տագլար վէ քէօթիւ եիւրէք՝
կիւմիւշ ԹօրԹուսու իլէ սըվան֊
24 մըշ սագը կէպէ տիր : Ա֊քրահ
էտէն՝ տուտագլարը իլէ ինքեար
էտէր , վէ տէրունինտէ հիլէ գու֊
25 բար . Ա֊կիւզէլ սէօյլէտիյինէ ի֊
նանմայասըն . զիրա եիւրէյինտէ
26 եէտի իքրահիյէթ վար : Ա֊քրահի֊
յէթի հիլէ իլէ էօրԹէնին քէօ֊
Թիւլիւյիւ՝ ճէմաա՛Թտէ աշիքեար
27 օլուր : Ա֊Ղուգուր գազան՝ իչինէ
տիւշէր . վէ Թաշ՝ օնու եուվար֊
28 Լայանըն իւզէրինէ տէօնէր : Ա֊ա֊
լանճը տիլ՝ քէնտի տէօյտիւքլէրինի֊
տէն իքրահ էտէր . վէ միւտահա֊
նէ էտէն աղըզ խարապլըգ իշլէր :

ՊԱՊ ԻՆ

Ա֊նվայի՝ զարգի մէսլէկը , վէ Թագըրլէր ։

1 Ա֊արընքի կիւն իչիւն էօյիւնմէ .
զերա կիւնիւն նէ տօղուրաճա֊
2 ղընը պիլմէզսին : Ա֊էնի ախէրի
էօյսիւն , վէ տէյիլ աղլընն . զայ֊
րիսի՝ վէ տէյիլ տուտագլարընն :
3 Ա֊աշընն աղըրլըղը՝ վէ գումունն եիւ֊
քիւ վար . ամմա տէլինին զահմէ֊
4 Թի իքիսինտէն աղըր տըր : Ա֊ա֊
զապ մէրհամէԹսիզ՝ վէ էօվքէ հիւ֊
ճիւմ էտիճի տիր . ամմա Ե՛հասէ֊
տին էօնիւնտէ քի՛մ տուրա պիլիր :
5 Ա֊Ըշհքեարէ Թա՛զիր՝ կիզլն սէվ֊
6 կիւտէն էյի տիր : Ա֊Ըհպապընն եա֊
րալարը հագիգաթլը տըր . ամմա
տիւշմէնին էօփիւշլէրի պօլ տուր :
7 Ա֊Ծօգ ճան՝ կէօմճճի պասար . ամ֊
մա Ղաճ ճանա՝ հէր ճաճը Թաթլը
8 կէլիր : Ա֊Ահալինտէն ավարա օլան
քիչի՝ եուվասընտան ավարա օլան
9 գուշ կիպի տիր : Ա֊ադ վէ պու֊
խուր եիւրէյի՝ վէ ճանտան նասի֊
հաթ իլէ տօսԹուն Թաթլըլըղը
10 շազ էտէր : ՏօսԹուննու վէ պա֊
պան տօսԹուննու Թէրք էթմէ , վէ
պէլան կիւնիւնտէ դարընտաշընն
էվինէ վարմա . Ե֊ագրն գօնշու՝ ի֊
րագ գարընտաշտան էյի տիր :
11 Ե֊Ղյ օղլում ա՛լիմ օլ , վէ եիւ֊
րէյիմի սէվինտիր քի՝ Ե֊պէնի ա՛֊
12 յըպլայանա ճէվապ վէրէյիմ՝ Ե֊Ա֊
գըլլը՝ պէլայը կէօրիւնճէ սագը֊
նըը . ահմագլար կէչիպ՝ զիյան չէ֊
13 քէրլէր : Ե֊ապանճըյա քէֆիլ օլա֊
նըն էսլապընը ալ . վէ եատ գարը֊
տան էօԹիւրիւ օնտան էմանէթ ալ :
14 Ա֊ապահլայընն էրքէն գալգըպ՝ եիւ֊
ճէ սէս իլէ գօնշուսունա խայր
տուա՝ էտէնէ՝ պու պէտտուա՝ սա֊
15 յըլըր : Ե֊աղմուրլու հիւնտէ տա֊
յիմ տամլալար իլէ՝ նիզա՛ճը գա֊
16 րը պիրպիրինէ պէնկզէր : Օնու
մէքս էտէն՝ եէլի մէքս էտէր . վէ
17 սաղ էլնն՝ նապա տօգանընը : Տէ֊
միր տէմիր իլէ պիլէնիր . վէ ա֊
տէմ՝ տօսԹուննուն եիւզինէ պի֊
18 լէր : Ե֊Ինճիր աղտճը Թիմար էտէն՝
մէյվէսինի եէր . վէ էֆէնտիսինի
19 կէօզէտէն՝ ի՛ղզէԹ պուլուր : Ա֊նիճէ
սու եիւզիւ եիւզէ՝ նիւրէք պէ֊
պէօյլէ ատէմի ատէմէ էէօՐէրէր :
20 Ե֊Ախրէթ վէ հէլաքլըք տօյմազլար .
Ա֊ատէմին կէօզէրի տասի տօյմազ :
21 Ա֊նճէ ի֊կիւմիւշ փօԹաւտա վէ
ալԹունն ֆուրունտա՝ պէօյլէճէ ա֊
տէմ էօյիւնմէսի խուսուսունտա
22 ահ՝կլաւ ելը : Ե֊Տէլիլի քէշքէքլիք
պո֊պոպոյ արասընտա տիպէք ի֊
չինտէ Թօգմագ իլէ տէօյսէն պի֊
լէ՝ օնուն տէլիլնլի օնտան կիԹ֊
մէզ :
23 Կօյունլարընըն հալինի էյիճէ
պիլ . սիւրիւլէրինէ մուգայէտ օլ֊
24 Օ֊իրա մալ տայիմ տուրմազ .

թաձ տախի տէվը պէ տէվը գալ-
25 մազ : ՚Օթլուգ աչքերը , վէ չի-
մէն կէօրիւնիւր , վէ տաղլարըն նէ-
26 պաթը տէվէլիրիլեր : Կ՚ուզուլաք
աչինին կիյիմին իչիւն տիւր , վէ
էրքէճլէր սահրանըն գըյմէթի տիր:
27 Վէ թաա՛մըն իչիւն՝ էվինին թաա՛-
մը իչիւն՝ հէմ ձարիյէլէրինին նա-
ֆագասը իչիւն եէթէր քէչի սիւ-
տիւ վար :

ՊԵՊ ԻՐ

Տիմոթիոսի վէ տիտոսաւլագ խուսուսունտա մեսէլէսը :

1 ՚Ճասըգ գօվալայան եօղլքէն
գաչար . ամմա տատըգլար՝
կէնճ արսլան կիպի ճէսուր օլուր :
2 Տիյարըն գապահաթը իլէ՝ օնուն
աէրվէրլերի չօգ օլուր . ամմա ա՛րիֆ
վէ ա՛լիմ տատւմ եէտինտէ պէօյլէ
3 գալըր : ՚Ֆագիրլերէ զուլմ էտէն
եօխսուլ՝ էքմէք գօմազ սէլլի եալ-
4 մուրա պէնկլէր : ՚Հ՚էրիաթը թէրք
էտէնլէր՝ ֆասըգլարը էօյէրլէր .
ամմա ՚շէրիա՛թը հըրճլ էտէնլէր՝
5 օնլար իլէ չէքիշիրլեր : ՚Կ՚էօթիւ
քիշիլէր հագգը անկլամազլար .
ամմա ՚Ղապպը արայանլաք՝ հէր
6 շէյի անկլարլար : ՚Կ՚եամիլլէյի ի-
լէ կէզէն ֆագիր՝ զէնկին օլուպ
եօլլարը ա՛քսի քիշիտէն էյի տիր :
7 ՚Ֆ՚էվթաթը հըճլ էտէն՝ ա՛րիֆ
օղուլ տուր . ամմա միւսրիւֆլէրէ
արգասուշ օլան՝ պապասընը ա-
8 թանտրըրը : ՚Պ՚ալինի մուա՛մէլէ
վէ միւթապա իլէ չօղալտան՝ օնու
ֆագիրէ մէրհամէթ էտէն իչիւն
9 ձէմ՛ էտէր : ՚Ի՚ֆթվաթը տինկլէ-
մէքտէն գուլաղընը կիտէրէնին
՚ուսա՛սը պիւէ մէքրուհ տուր :
10 ՚Տօղուլարը քէօթիւ եօլա սափը-
տան՝ քէնտի չուգուրունա տիւշէր .
ամմա ՚քեամիլլէր՝ էյլիք միրաս
11 էտէր : ՚Օ՚էնկին տատւմ՝ քէնտի
կէօզլէրինտէ ա՛լիմ տիր . ամմա
ա՛րիֆ ֆագիր՝ օնու թէֆթիշ է-
12 տէր : ՚Պատըգլար մէօրուր օլտուգ-
տա՝ պէօյիք իֆթիխար վար . ամ-
մա ֆասըգլար գալգտըգտա՝ ատէմ
13 կիզլէնիր : ՚Կ՚ապագահաթընը էօր-
թէն՝ իսլահ օլմազ . ամմա իգրար
վէ թէրք էտէն՝ մէրհամէթ պուռ-
14 լուր : ՚Ա՚նէ մուրթու տապիմա գօր-

գան ատէմէ . ամմա ՚Եբիւրէյինի
15 փէքիտէն՝ պէլայա տիւշէր : ՚Ֆագի-
գիր գամմ իւզէրինէ հիւքիւմէթ
սիւրէն ֆասըգ՝ ՚պէօյիւրէն արա-
16 լան վէ աճ այը կիպի տիր : Կ՚էր-
քէի ի՛ֆթան պէյին՝ զուլմարը տախի
չօգ օլուր . ամմա թամա՛տան իք-
րահ էտէն՝ կիւնէր արթըրըր :
17 ՚Կ՚ապիլի նէֆս ճէ՛ր-ր՛ իլէ սը-
գրլմըշ ատէմ՝ չուգուրատէք գա-
18 չար . օնու ալըգօմաըլար : ՚Կ՚ետա-
միլլիք իլէ կէզէն՝ խէլաս պուլուր .
ամմա ՚իքի եօլլու օլան ա՛քսի ա-
19 տէմ՝ պիրինտէ տիւշէր : ՚Կ՚էրինի
իշլէյէն՝ էքմէքտէն տօյար . ամմա
ավարալար արտընճա վարան՝ եօխ-
20 սուլլուգտան տօյար : ՚Ա՚գիգաթ-
լը ատէմին պէրէքէթլերի չօգ օ-
լուր . ամմա ՚զէնկինլէնմէյէ էվէն՝
21 սուչսուզ օլմազ : ՚Կ՚ապիրը կէօ-
զէթմէք՝ էյի տէյիլ տիր . զիրա
՚պիր լօգմա էքմէք իչիւն՝ ատէմ
22 գապահաթ էտէր : ՚Կ՚էօթիւ կէօզ-
լիւ քիչի՝ զէնկինլէնմէյէ ա՛ճէլէ է-
տէր , վէ իւզէրինէ եօխսուլլուգ կէ-
23 լէճէյինի պիլմէզ : ՚Կ՚էքտիր է-
տէն ատէմ՝ ա՛գրպէթ տիւի իլէ
միւտահանէ էտէնտէն զիյատէ
24 լուքճի պուլուր : Պապասընը վէ
անասընը օյուսպ՝ գապահաթ տէ-
յիլ տիր տէյէն , ՚հէլաք էտիճի
25 քիմսէնին արգատաշը տըր : ՚Պ՚աղ-
բուր եիւբէքլի՝ ղավղա գալտըրըր .
ամմա ՚Ղապպա կիւվէնէն՝ մա՛-
26 մուր օլուր : Կ՚էնահ եիւբէյինէ
կիւվէնէն՝ տիվանէ տիր . ամմա
ի՛մ իլէ կէզէն՝ գուրթուլուր :
27 ՚Ֆագիրէ վէրէն՝ մուհթաճ օլմազ .
ամմա կէօզլէրինի կիպզէյէնէ՝ չօգ
28 պէտտուա՛լար օլուր : ՚Ֆասըգ-
լար եիւքսէյէ գալգընճա , ՚ատէմ
կիպզէնիր . ամմա հէլաք օլտուգլա-
րընտա , ատատըգլար չօղալըր :

ՊԵՊ ԻԹ

Ընվայի՛ զարդի ՚ուէլլէր , վէ թատրիրլեր :

1 ՚Չօգ քերրէ թա՛զիր օլուպ տէ
պօյնունու աէրթէյէնէն քիշի՝
անկսըզըն գըրրըլաճագ , վէ չարէ
2 եօգ տուր : ՚Պ՚ատըղլար չօղալըն-
ճա՝ զամմ շազ օլուր . ամմա ֆա-
սըգ՝ հիւքիւմէթի սիւրիւնճէ , ՚գամմ

Digitized by Google

3 ահ չէքեր ։ Թ՚լմի սեվէն քիշի՝ պապասընը շազ էտեր . ամմա Էֆահիշէլէրե արգատաշ օլան՝ մալ
4 թէէլէֆ էտեր ։ փատիշահ՝ հագ-գանիյէթ իլէ եէրի սապթե էտեր . ամմա բիշվէթճի քիշի՝ օնու ևը-
5 գար ։ Պօնշուսունա միւտահանէ էտէն ատէմ՝ օնուն ատրմլարընա
6 աղ եայար ։ Վէօթիւ քիշինին գա-պահաթընտա տուզագ վար . ամ-մա սատըգ՝ ալգըշ էտիպ շազ օ-
7 լուր ։ Էվատրգ՝ ֆագիրլէրին տա՚-վասընը պիլիր . ամմա ֆասըգ՝ պիլ-
8 մէյէ գայտ էթմէզ ։ Էօվէգլէնի-ճի ատէմլէր՝ չէհրի թուխուշտու-բուրլար . ամմա ա՚լիմլէր՝ Ըղա-
9 զալը թէսքին էտերլէր ։ Ա՚լիմ քիշի՝ տիվանէ իլէ տա՚վա սիւրէր իսէ , Ըտարըլսա տա կիւլսէ տե-
10 բահաթ օլմազ ։ Վանլը քիմսէ-չէր՝ քեամիլտէն իքրահ էտերլէր . ամմա տօղրուլար՝ օնուն ձանլընը
11 հըֆզ էմէյէ արարլար ։ Տիվանէ՝ պիւթիւն ղազապընը չէյպոնա չը-գարըր . ամմա ա՚լիմ՝ օնու թէս-
12 քին էտեր ։ Այան սէօզլէրե գու-լագ վուրան հիւքիւմտարըն հէփ խըզմէթքնարլարը ֆասըգ օլուր ։
13 Վագիր վէ մուա՚մէլէճի պիր պի-րինէ չաթըշըրլար . Էքիսինին պէ կէօզլէրինի այտընլատան՝ Ապպ
14 տըր ։ Վագիրլէրին չէրատա՚թընը հագ իւզրէ կէօրէն փատիշահընն թախթը՝ էպէտէն գայիմ օլուր ։
15 Տէյնէք վէ թէքտիր՝ ի՚լմ վէրիր . ամմա Պօշ գօնմուշ կէնճ՝ ա-
16 նասընա ա՚յլըպ կէթիրիր ։ Ֆասրգ-լար չօղալընճա՝ գապահաթ չօ-ղալըր . ամմա Սատրգլար՝ օնլա-
17 րըն տիւշտիւյիւնիւ կէօրիւր ։ Օղ-լունու թէտիպ էյլէ , վէ սէնի բահաթա գօյա , հէմ սէնին ճա-
18 նընա սէֆալար վերէ ։ Իշմամ օլ-մայընճա՝ գավմ ազար . ամմա Թէվրաթը կէօզէտէն՝ սաա՚տէթ-
19 լու օլուր ։ Ընկլայըպ ճէվապ վեր-մէյէն գուլ՝ սէօզլէր իլէ թէտիպ
20 օլմազ ։ Էօզլէրինտէ թէզ ատէմ կէօրտի՞ն միւ . Ատէլինին հագգը-նա՝ օնտան զիյատէ իւմիտ վար ։
21 Պիրի գուլունու չօճունգլուգտան նազ իլէ պէսլէր իսէ , սօնունտա
22 օղլու օլուր ։ Նօվքէլի ատէմ՝ ղավզա գալտրըրը . վէ ղազապ սա-

հիպի՝ չօգ գապահաթը օլուր ։
23 Ըստմին ղուրուրի՝ օնու ալչագ-լատըր . ամմա ալչագ կէօթիւլ-
24 լիւլիւք՝ ի՚զզէթէ էրտիրիր ։ Խըր-սըզա օրթագ օլան՝ քէնտի ճա-նընտան իքրահ էտեր . Նէմինի
25 իշխտիր տէ խապէր վէրմէզ ։ Ը-տէմ գօրգուսու՝ տուզագա տիւ-շիւրիւր . ամմա Թապպա կիւ-
26 վէնէն՝ եիւճէլիր ։ Ղօգլարը՝ հիւ-քիւմտարընն տիտարընը սարարլար . ամմա քիշինին հագ շէրատա՚թի՝
27 Թապպտան տըր ։ Նարամազ քիմ-սէ՝ սատըգլարա մէքրուհ տուր . վէ տօղրու հօլու՝ ֆասրգա մէք-րուհ տուր ։

ՊԵՊԱԼ

Ընդուրուն իգրարը ։ 7 ()նուն տուա՚սը ։ 11 Տէօրթ եարամազ սիւսիւէէր ։ 15 Տէօրթ տօյմազ չէյ ։ 17 Ընթալարը թահգիր էթմէ-մէլի օլտուղու ։ 18 Պիլինմէսի կիւճ տէօրթ չէյ ։ 21 Թէհամմիւլ օլունմազ տէօրթ չէյ ։ 24 Վայէթ ա՚լիմ տէօրթ չէյ ։ 29 Նտալը օլան տէօրթ չէյ ։ 32 Վազապըն էօնիւ ա-լընմալը օլտուղու ։

1 Հակէ օղլու Ընդուրուն սէօզլէ-րի ։ օլ ատէմին Իթիէլ՝ Իթի-էլ իլէ Ուքալա նուէթգ էթտիյի Իլհամը ։
2 Բազգան պէն՝ ինսանտէն հայվանի իմ , վէ պէնտէ ատէմ
3 ֆէհմ եօգ տուր ։ Էմ ի՚լմ էօյ-րէնմէտիմ , վէ Ը՚զիզին պիլիհիսինի
4 պիլմէմ ։ Կէօքլէրէ քի՞մ չըգար , վէ էնտի . Երիւզկեարը ավուճլա-րընա քի՞մ թօփլատը . սուլարը էավալ իլէ քի՞մ սարտը . եէրին հէփ ուճլարընը քի՞մ գայիմ էթ-տի . օնուն ատը նէ՞ վէ օղլու-նուն ատը նէ՞ տիր քի սէն պիլէ-
5 սին ։ Ընլահըն հէր սէօզիւ գ.ալլ օլմուշ տուր . Օ՛ օնա կիւվէնէն-
6 լէրե գալգան տըր ։ Էվէն օնուն սէօզլէրինէ զամմ էթմէ , օլմայա քի սէնին իլէ միւպահիսէ էտէ , վէ եալանընը չըգասըն ։
7 Վէնտէն լքի չէյ թալապ էտէ-րիմ . պէն էօլմէզտէն էվվէլ՝ օն-
8 լարը պէնտէն մէն՝ էթմէ . Պաթըլ-լըղը վէ եալան սէօզիւ պէնտէն իւ-րագ էյլէ . պանա ֆագիրլիք նա զէնկինլիք վէրմէ . պէնի Ըթա՚յի-
9 նիմ էքմէկի իլէ պէսլէ . Ը՚օլմայա քի տօյայըմ տա՝ պէնէ ինքնար է-

3 Ա՚մ . Ի՚ . Ն . 700 Գէ ։
Դ Պ . Ժ . 1 ։ Ժէ . 20 . իէ . 11 ։
է Պ . Է . 9 , 10 ։ ը . 26 ։ իը . 7 ։ Ղա-ժէ . 13 . 30 ։
ղ Հօր . իթ . 16 ։ լա . 13 ։ Ա՚աղ . խա . 1 ։
է Պ . Ժա . 11 ։
ը Ն՚զեկ . իբ . 30 ։
ը Ա՚ատ . Ժա . 17 ։
ժ Ն՚ետն . ը . 5 . 8 ։ ա Հօշ . գ . 12 ։
ի Դատ . Ժէ . 17 ։ Պ . Ժէ . 16 ։ Ժը . 33 ։
լ Պ . իբ . 2 ։
խ Ա՚ատ . է . 45 ։
ծ Ա՚աղ . Հբ . 2 . է . 13 , 14 ։ Պ . ի . 28 ։ իէ . 5 ։
կ Խա . 17 ։
հ Պ . Ժ . 1 ։ Ժէ . 31 . 25 ։
յ Ա՚աղ . լէ . 36 ։ ծը . 10 ։ ղա . 8 ։ ղբ . 11 ։
ղ Պ . Ժգ . 24 ։ Ժթ . 18 ։ իբ . 15 ։ իը . 13 , 14 ։ Խա . 15 ։
ճ ա (Դատ . գ . 1 ։ Ն-մուա . ը . 11 , 12 ։
մ Հօշ . Ժէ . 17 ։ Հաբ . ա . 25 ։
յ Պ . իգ . 13 ։
ն Պ . Ժէ . 18 ։ իշ . 21 ։

Ա՚մ . Ի՚ . Ն . 700 Գէ ։
ո Հօր . իբ . 29 ։ Պ . Ժէ . 33 . Ժը . 12 ։ Ն՚ա . կգ . 2 ։ Վան . դ . 30 , 31 , ա ։ Ա՚աս . իէ . 12 ։ Վ՚ոբ . Ժէ . 11 ։ Ժը . 14 ։ Կոր . Ժբ . 23 ։ Հակ . է . 6 . 10 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
պ Վ՚ա . ե . 1 ։
ջ Ննե . Ժբ . 12 ։ ի . 2 . 11 ։
պ Պ . Ժբ . 6 ։
ա Պ . լա . 1 ։
բ Ա՚աղ . Հգ . 22 ։
գ Հօշ . դ . 13 ։
դ Հօր . լբ . 4 , ա Ա՚աղ . ա . 3 , ա Ն՚ա . Ե . 12 , ա ։
է Ա՚աղ . Ժբ . 6 ։ Ժը . 30 ։ Ժթ . 8 ։ Ա Ժբ . 140 ։
զ Ա՚աղ . Ժը . 30 ։ ա . 11 ։ Ա Ե . 9 , 10 , 11 ։
ը Բ Օր . է . 3 ։ Ժը . 32 ։ Հայտ . իբ . 18 , 19 ։
ը Ա՚ատ . գ . 11 ։
ժ Բ Օր . ը . 13 . 14 . 17 ։ լա . 20 ։ լբ . 15 ։ Ա՚եեմ . թ . 25 , 26 ։ Հօր . լա . 24 , 25 . 28 ։ Ովս . Ժգ . 6 ։

Digitized by Google

ասիպ Թապպ քիմ տիր տէյիմ ։ հէմ օլմայա քի ֆագիրլէնիպ՝ խըզմըզլըգ էտէյիմ՝ վէ Ալլահըմըն խ-
մինի պօղո՛նա ալայըմ ։
10 Գուլա էֆէնտիսինէ քէօթիւ սէօյլէթմէ ։ օլմայա քի սանա պէտ
տուա՝ էյլէյէ՝ վէ սուչլու օլա-
11 սըն ։ Գապպասընա պէտտուա՝ է-
տէն՝ վէ անասընա խայը տուա՝
12 էթմէյէն սիլսիլէ վար ։ ՛Ի Էնտիսի
փաք պիլիր՝ ամմա մուբտալըղընը-
տան եայգանմամըշ սիլսիլէ վար ։
13 Գիլսիլէ վար քի՝ ՛Ծնուն կէօզէրի
նէ գատար եիւճէ տիր ՝ վէ քիր-
14 փիքէրի գալգմըշ տըր ։ ՛Կֆագիր-
լէրի եէրուէն վէ եօխսուլլարը ա-
տէմլեր արասընտան եէմէյէ՝ ՛տիշ-
լէրի գըլըճլար վէ պէօյիւք տիշ-
լէրի պիչագլար կիպէ սիլսիլէ վար ։
15 Գիւլիւչիւն էքի գըզը վար ։ կէ-
թիր՝ կէթիր փէրլէր ։ պու իւչ շէյ
տօյմազ ։ տէօրթ շէյ՝ կէթէր տէ-
16 մէղլեր ։ ՛Գէզար՝ վէ գըսըր ըահմ՝
վէ սույա տօյմազ եէր՝ հէմ կէ-
թիր տէմէզ աթէշ ։
17 ՛Գպապասընը զէվգլէնէն վէ ա-
նասընա իթաա՛թ էթմէյի խօր կէօ-
րէն կէօզիւ՝ տէրէէնին գուզղունլա-
րը օյաճագ ՝ վէ օնու գարթալ
հավղուլարը եէյէճէք ։
18 Գու իւչ շէյ՝ պանա ա՛ճայըպ
կէօրիւնիւբ ՝ հէմ պիլմէտիյիմ
19 տէօրթ շէյ վար ։ ՛Ցավատա գար-
թալըն իզլէրի՝ գայանըն իւզէրինտէ
եըլանըն իզլէրի՝ տէնիզին օրթա-
սընտա կէմիինին իզլէրի՝ վէ գըզտա
20 էրքէյին իզլէրի ։ Գահիլէ գարը-
նըն իզլէրի պոխէ էօյլէ տիր ։ եէր ՝
վէ աղզընը սիլէր ՝ անտէն՝ Նա-
բամաղլըգ էթմէտիմ տէր ։
21 Իւչ շէյ իչիւն նէր տիթրէր ՝ վէ
տէօրթ շէյ իչիւն թէհամմիւլ է-
22 տէմէզ ։ ՛Գփատիշահ օլան գուլ
իչիւն՝ վէ էքմէք իւչ տօյան տիվանէ
23 իչիւն ՝ գօճայա վարան մէքրուհ
գարը իչիւն՝ վէ խաթունունուն
եէրինի ալան խալայըգ իչիւն ։
24 Նէրտէ տէօրթ քիւչիւք շէյ
վար ՝ ամմա օնլար՝ ա՛լիմլեր-
25 տէն ա՛լիմ տիր ։ ՛Յհայրընճալար
գուվվէթլի թայիֆէ տէյիւ տիր ՝
ամմա թաա՛մլարընը եազըն հա-
26 ղըրլարար ։ ՛Ղտա թավշանլարը
գուվվէթսիզ թայիֆէ տիր ՝ ամմա
էվլէրինի գայատա գուրարլար ։
27 Ցէքիրկէլէրին փատիշահը եօգ
տուր ՝ ամմա ճհումհէսի պէօլիւքճէ
28 տիշարը չըգարար ։ Կէրթէնքէլէ
էլլէրի իլէ հափըշըր ՝ վէ օ՝ փա-
տիշահ սէրայլարընտա տըր ։
29 Նէյի եիւրիւբ իւչ շէյ վար ։ վէ
տէօրթ շէյ վար քի՝ կիւզէլ կի-
30 տեր ։ Գհիմէնին եիւզիւնտէն տէօն-
մէյիպ՝ հայվանլարըն արասընտա
31 գուվվէթլի օլան արսլան ՝ պէլի
գօլանըը ասլ վէ էրքէճ վէ գամըր
արասընտաքի փատիշահ ։
32 Նէյէր եիւճէլէնմէք իլէ տէլի-
լիք էթտին իսէ ՝ եախօտ էյէր
քէմլիք տիւշիւնտիւն իսէ ՝ ՛էլէ-
33 նի աղղընըն իւզէրինէ գօ ։ Ոիրա
սիւտիւ սրգմագտան փէյնիր չը-
գար ։ վէ պուրունու սրգմագտան
գան չըգար ՝ վէ ղազապը սրգմագ-
տան ղավլա չըգար ։

ՊԵՊԼԸ

Նէմուէլ փատիշահըն վայիտեսինին օնա էօյ-
քէթտիյի սէօզէրի ։ 10 Պիր փազիլէթլու գա-
րընըն թա՛րիֆի ։

1 Նէմուէլ փատիշահըն սէօզլէրի
՛Ե՛ի՝ ՛անասընըն օնա թա՛լիմ
էթտիյի իլհամ տըր ։
2 ՛Նէ՞ պէյիմ՝ էյ օղլում՝ վէ նէ՞
պէյիմ՝ ՛բա՛ գարնըմըն օղլու ՝ վէ
նէ՞ պէյիմ՝ էյ ատագլարըմըն օղ-
3 լու ։ ՛Գուվվէթինի գարըլարա՝ վէ
եօլլարընը ՛փատիշահլար մահվ է-
տէնլերէ վէրմէ ։
4 ՛Գփատիշահլարա եազըշմազ՝ եա՛
Նէմուէլ ՝ շարապ իչմէք փատիշահ-
լարա հագըշմազ ։ վէ միւսքիր իչ-
5 թահը՝ պէյլերէ եազըշմազ ։ ՛Օլ-
մայա քի՝ իչինպ գանունունու ունուտա-
լար՝ վէ ֆուգարա օղուլլարընըն պի-
րինին տա՛վասընը խիլաֆ էտէլէր ։
6 ՛Էլաք օլմագ իւզրէ օլանլարա
եմիսքիր՝ վէ ճանը աճմըշլարա շա-
7 րապ վէրին ։ Նչիպ՝ ֆագիրլիկինի
ունուտա ՝ վէ միհնէթինի արթըգ
8 զիքր էթմէյէ ։ ՛Տիլսիզ իչիւն՝ հէփ
՛էօքսիզ օղուլլարըն տա՛վասը ի-
9 չիւն աղղընը աչ ։ ՛Ցագգ չէրա-
ա՛թա՝ վէ ՛Գփագիրին հէմ եօխսուս-
լուն տա՛վասընը կէօրմէյէ աղղընը
աչ ։
10 ՛Գփազիլէթլի գարը քի՞մ պու-

հմ · Ի՛ · Ի՛ · 700 ԴԷ ։

ՃՊ · ԺԲ · 10

Ե Պ · Ը · 6 , ԼԸ ։

Ա Պաշ · ՃԼ · 18 ։

հմ · Ի՛ · Ի՛ · 700 ԴԷ ։

Ա Պաշ · ԺԲ · 11 ։

Ե Պաշ · ՃԼ · 1 ։ Պ · Ջ · 17 ։

Ա Պաշ · ԺԲ · 4 ։ Ի՛մովս · Ը · 4 ։

Ե Հոր · ԽԹ · 17 ։ Պաշ · ՃԲ · 3 · ՃԷ · 4 ։ Պ · ԺՔ · 18 ։

Ե Պ · ԽԲ · 20 ։ Ի՛մբ · Բ · 5 ։

Ե Ծն · Թ · 22 ։ Ի՛ · Ի՛ · 9 ։ Պ · Խ · 20 · ԽԲ · 22 ։

հմ · Ի՛ · Ի՛ · 1015 ԴԷ ։

Ա Պ · Ը · 1 ։

Բ Ի՛ս · ԽԹ · 15 ։

Գ Պ · Է · 9 ։

Դ Բ Օր · ԺԷ · 17 ։ Դ՛ևեմ՛ · ԺՔ · 26 ։ Պ · Է · 26 ։ Ի՛մո · Գ · 11 ։

Ե Ի՛ովղ · Ժ · 17 ։

Զ Ի՛մո · Գ · 11 ։

Է Պաշ · ՃՔ · 15 ։

Ը Պագ՛ Հոր · ԽԹ · 15, 16 ։

Ը Ա Ի՛մագ · ԺԹ · 4 ։ Ի՛սԹ · Գ · 16 ։

Ժ Ի՛ · Ժ · 15 ։ Բ Օր · Ա · 16 ։

Ի Հոր · ԽԹ · 12 ։ Ի՛ս · Ա · 17 ։ Ի՛ր՛մ · ԽԲ · 16 ։

Լ Պ · ԺՔ · 4 · ԺՊ · 23 · ԺԹ · 14 ։

Digitized by Google

(ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 1015 Գէ.)

լուր. չիւն քի օնուն գըյմէթի ինլուր. չիւն քի օնուն գըյմէթի ին-
11 ճուտէն փէք զիյատէ տիր։ Պօ- 11 ճասընըն եիւրէյի՝ օնա ի՛թիմատ
էտէր. վէ ղանիմէթէ մուհթաճ 12 օլմազ։ Ի՛օմրիւնիւն հէփ կիւն-
լէրինտէ՝ օնա էյլիք կէթիրիր, վէ 13 քէմլիք կէթիրմէզ։ Ի՛ափաղը վէ
քէթէն արաբ, վէ միւրատընձա է- 14 լի իլէ իշլէր։ Օ՝ պաղիրկեան կէ-
միլէրի կիսպի տիր. թաա՛մընը ի- 15 րագտան կէթիրիր։ Ա՛էմ տահա
Ի կէճէ իքէն՝ գալգար, վէ Դէվ
խալգընա թաա՛մ՝ հէմ պէսլէմէ- 16 լէրինէ թա՛յին վէրիր։ Ֆնարլա
տիւշիւնիւր, վէ օնու սաթուն ա-
լըր. էլլէրինին մէյվէսինտէն պաղ 17 տիքէր։ Պէլինի դուվվէթ իլէ գու-
շատըր, վէ պօլլարընը գավիլէ- 18 տիր։ Ֆհիճարէթինին էյի օլտու-
ղունու անկլար. չիրաղընը կէճէ- 19 տէ սէօնմէզ։ Իշլէրինի իյիյէ
սալար. վէ ավուճլարը էօրէքէյէ 20 եափըշըր։ Ի՛վուճունու փուգա-
բայէ աշար, վէ էլլէրինի եօխսուլ- 21 լարա սալար։ Ի՛վ խալգը իշիւն
գարտան գօրգմազ. չիւն քի պիւ-

թիւն էվի էքի գաթ կիյինմիշ տիր։ (ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 1015 Գէ.)
22 Ի՛էնտինէ էօրթի լէր եափար. էս- ՀՊ. ԺԲ. 4.
վապը տիւլպէնտ վէ էրղավան տըր։
23 Ֆ՚Պօճասը՝ գափուլարտա տիյարըն
իսթիյաղ՚արը իլէ օթուրտուղուն-
24 տա մա՛լում տուր։ Պէգ իշլէր,
վէ սաթար. վէ պաղիրկեանլարա
25 գուշագլար վէրիր։ Պուվվէթ վէ
կիւղէլլիք կիյինիր. վէ կէլէճէք
26 ղէման իշիւն մէսրուր օլուր։ Ընդ-
զընը ի՛լմ իլէ աչար. վէ տիլի իւ-
ղէրինտէ ի՛նայէթին գանունու վար։
27 Ի՛վինին եօլլարընա տիգգաթ է-
աէր. վէ թէնպէլլիք էքմէյի նէ-
28 մէզ։ Օղուլտարը գալգարլար, վէ
օնա՝ ի՛չ մումթազ տէրլէր. գօ-
ճասը տախի օնու մէտհ էտէր։
29 Ձօդ դըզլար ֆազիլէթտու օլտու-
լար. ամմա սէն հէփիսինտէն իւս-
30 թիւն օլտուն։ Ա՛իւան եալանճը՝
վէ կիւղէլլիք պաթըլ տըր. ՈՒՆԴ
Ի՛ատպտան գօրդան գարը՝ մէտհ
31 օլունուր։ Օ՚նա՝ էլինին մէյվէսին-
տէն վէրին. վէ իշլէրի՝ օնու գա-
փուլարտա մէտհ էթմէյնլէր։

ՎԸԻՕՂ

ԵՒԽՕՏ

ԺՈՂՈՎՈՂ

ՊԸՊԸ

Վա՛իզին՝ ինսանի էյլէրին ձիւմլէսի պաթըլ օլտուղունու թագրիր էթմէսի։ 12 Ի՛մ ա-
բրահանըն տօյուրմազ օլտուղու։

(ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 977 Գէ.)

ա Ի՛սա. 12։ պ. Է. 27։ ԺԲ. 8, 9, 10
բ Ա՛պ. Լ. Ի՛. 5, 6. կԲ. 9. ՃԽԳ. 4. պ
ԺԲ. 8։ դ Ա՛ղուէ. Ը 20։ ե պ. Բ. 22
Գ. 9։ զ Ա՛պ. ՃԳ. 5։ ՃԺԲ. 90։ է Ա՛պ. ԺԻ՛. 5, 6։

1 Ցրուսաղէմ փատիշահը Դաւիթ
օղլու Ա՛ի՛զին սէօզլէրի տիր։
2 Բպաթըլլըգլար պաթըլլըղը՝ Ա՛ա-
ի՛զ տէտի, պաթըլլըգլար պաթըլ-
լըղը՝ Դճիւմլէսի պաթըլլըգ տըր։
3 Ընտէմ՝ կիւնէչին ալ Ը՛նընտա չէք-
տիյի հէփ զահմէթինտէն Ե՚նը՛ փա-
4 յիտե օլուր։ Տէվը կիտէր, վէ
տէվը կէլլըր. Ի՛սմմա նէր՝ էպէտէն
5 տուրուր։ Ա՛ չկիւնէչ տօղար,

(ԹՎ. Ի՛. Ի՞. 977 Գէ.)
ե Հօհ. ՃԸ. 8։
զ Հօր. ԼԸ. 10։ Ա՛պ. ՃԳ. 8, 9։
է Հօր. Ի՛. 10։ Ա՛պ. ՃԳ. 8, 9։
ը Ա՛ռակ. ԻԸ. 20։
թ Պ. Ե. 15։

հէմ կիւնէչ պահար, վէ օղուղ-
6 տուղու մահալինէ էվէր։ Ի՛իւզ-
կեար լօտօսա կիտէր, վէ փօրեա-
սա տօլաշըր. բիւզկեար տօլաշա
տօլաշա վարըպ՝ տէվրանլարը իւզ-
7 րէ տէօնէր։ Ա՛էֆ ըրմագլար տէ-
նիզէ կիտէր, վէ տէնիզ տօլմազ.
ըրմագլար՝ կիլոմէթրէրի մահալտէն
8 թէքրար օրայա տէօնէրլէր։ Ա՛էֆ
սէօզլէր տիւքէնիր, ատէմ սէօյլէ-
մէյէ գատիր տէյիլ տիր. Ի՛կէօզ
կէօրմէքտէն տօյմազ, վէ գուլագ
9 իշիթմէքտէն տօլմազ։ Ժ՚կնէ քի օլ-
մուշ իսէ, օլաճագ օ տուր, վէ
նէ քի իշլէնմիշ իսէ, իշլէնէճէք

Digitized by Google

օ տուր • վէ կիւնէչլին ալթընտա
10 հիչ եէնի չէյ եօգ տուր : Պագ
պու եէնի տիր տէյճէք չէյ վէր
մը • պու՝ պիզտէն էվվէլ օլան
տէվըրանլարտա չօգտան պէրի օլ-
11 մուշ իտի : Էվվէլքի չէյլէրին
զիքրի եօգ տուր • վէ սօնկրաքի օ-
լաճագ չէյլէրին՝ օնլարըն տախի
սօնկրաքիլէրին ի՛նտինտէ զիքրի
օլմայաճագ տըր :
ի Խա. 1։ 12 Էզէն Ա՛ֆի՛զ Էրուսաղէմտէ
Իսրայէլին իւզէրինէ փատիշահ օլ-
13 տում : Ա՛յ եիւրէյիմի՝ կէօք ալ-
թընտա հէփ վագի՝ օլանը ի՛լմ ի-
լէ թէֆթիշ ու թէֆիչհիւս էթ-
Լ Նում. գ. 19։ մէյէ վէրտիմ • Նպու քէօթիւ էշ-
պ • է • 10։ ղալի՝ ատէմ օղուլլարընա Ա՛լլահ
վէրտի քի՝ օնտա մէշղուլ օլալար :
14 Կիւնէչլին ալթընտա իշլէնմիշ հէփ
իշլէրի կէօրտիւմ, վէ իշթէ հէ-
փիսի պաթըլլըգ՝ վէ նէլ իչիւն
Ի պ • է • 13։ 15 չալըշմագ տըր : Էնչիրի օլան՝ ուղ-
րուլմաղա գատըլ տէյիլ, վէ էք-
սիք օլան՝ սայըլմաղա գատըլ տէ-
16 յիլ տիր : Պէն եիւրէյիմտէ սէօյ-
լէյիպ տէտիմ քի՝ Էրուսաղէմտէ պէնտէն Ժ է ճնագ • է • 13 ; 18։ է • 30 ։ Ժ • 7 • 23 ։ պ • ը • 9։
Էրուսաղէմտէ պէնտէն էվվէլ օլան-
լարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ ի՛լմ
չօղալթտըմ վէ արթըրտըմ, հէմ
եիւրէյիմ չօգ ի՛լմ վէ պիլկի կէօր-
Ի պ • է • 3 • 17 միւշ տիւր : Պէ Ի եիւրէյիմի՝ ի՛լ-
12 • է • 23 • մի պիլմէյէ վէ տէլիլիի հէմ տի-
25 • ա Թես • վանէլիի պիլմէյէ վէրտիմ • անկ-
է • 21։ լատըմ քի՝ պու տախի հէման եէլ
Հ պ • ժը • 12։ 18 իչիւն չալըշմագ տըր : Օ՛իրա Ը չօգ
ի՛լմտէ չօգ գասամէթի վար • վէ
պիլկի արթըրան՝ տէրտ արթըրըր :

ՊՇՊ Ր

Ա էֆա՝ գէնկլէյէք վէ ա՛գամէթին պաթըլ օլտուղտա : 12 Ի՛լղին էյէրչի ճահիլլէքտէն չօգ խայըրլը իսէ տէ՝ պաթըլ օլտուղտա, 18 վէ ատէմին հէփ էճ յինին պաթըլ օլտուղտա : 24 Ինսանդն հէփ մալիք օլտուղտա չէյլէրի սիւ-բիւր իլէ խոթ՛մալ էթմէք կէրէք օլտուղտա :

Ա պ • ժը • 19։ 1 Պէն Ա՛եիւրէյիմտէ տէտիմ քի՝ Կէլ
Բ պագ՝ Նում • է • 11։ շիմտի զէվզ իլէ սէնի սընայըմ,
Դ Նում • ժէ • 13 ։ պ • է • 6։ իմտի սէֆա սիւր • վէ իշթէ Բպու
2 տախի պաթըլլըգ տըր : Դիւրէ-
շէ՝ Տէլի , վէ զէվզէ՝ Պունուն
իշլէտիյի նէ՞տիր տէտիմ :
Զ պ • ա • 17։ 3 Զեիւրէյիմտէ՝ թէնէիմի շարապ
իլէ գավիլէթմէյէ վէ եիւրէյիմի
ի՛լմ իլէ իրշատ էապ տիվանէ-
լէյի թուրթմաղա տիւշիւնտիւմ ,

թա քի ատէմ օղուլլարընա՝ կէօ-
յիւն ալթընտա է՛օմրլէրինին հէփ
կիւնլէրինտէ իշլէմէյէ էյի նէ տիր
4 պիլէյիմ : Պէօյիւք իշլէր է յլէտիմ •
քէնտիմէ էվլէր պինա էթտիմ , քէն-
5 տիմէ պաղլար տիքտիմ , քէնտիմէ
պաղչէլէր վէ պօսթանլար եափ-
տըմ , վէ օնլարտա՝ հէր կէօնէ
6 մէյվէ աղաճլարը տիքտիմ • Կէն-
տիմէ սու հավուզլարը եափտըմ , քի
օնլարտան աղաճ պիթքիէն օրման
7 սուվարըլա • Կուլլար վէ խալա-
յըգլար էտինտիմ , վէ էվիմտէ
տօղմուշ գուլլարըմ օլտու • հէմ
Էրուսաղէմտէ պէնտէն էվվէլ օ-
լանլարըն հէփսինտէն զիյատէ՝ չօգ
սըղըրլարա վէ սիւրիւլէրէ մալիք
8 օլտում : Կէնտիմէ կիւմիւշ տա-
խի հէմ ալթընտա՝ վէ փատիշահլար Ի ֆ Ծագ • թ • 28 ։ Ժ • 10. 14 • 21, ԻԷ ։
հէմ էյալէթլէր խազինէսի եըղ-
տըմ • քէնտիմէ էրքէք հէմ գարը
խանէնտէլէր՝ վէ ատէմ օղուլլա-
րընըն սէֆասը օլան խոթուն վէ
9 խանթունլար էտինտիմ : Ա՛յ Էր- Ղ պ • ա • 18։
րուսաղէմտէ Ղպէնտէն էվվէլ օ-
լանլարըն հէփիսինտէն պէօյիւք
օլտում , վէ արթտըմ • ի՛լմիմ տախի
10 պէնտէ գայիմ օլտու : Ա՛յ կէօզ-
լէրիմին հէր տիլէտիյինի՝ օնլար-
տան մէն՝ էթմէտիմ • եիւրէյիմի՝
հէր կէօնէ զէվզտէն մահրում գօ-
մատըմ , իլլա եիւրէյիմ հէր էմ-
յիմտէն շազ օլտու , վէ Ւհէր է- Ւ պ • փ • 23։ Ը. 18։ թ. 9։
11 մէյիմտէն՝ հիսսէմ պու իտի : Ա՛յ
պէն՝ էլլէրիմին իշլէտիյի հէր իշ-
վէ իշլէմքտէ չէքտիյիմ հէր զահ-
մէթէ նազար գըլտըմ • վէ իշթէ
հէփսի Ըպաթըլլըգ վէ նէլ իչիւն Ը պ • ա • 3. 14։
չալըշմագ իտի , վէ կիւնէչլին ալ-
թընտա ֆայիտէ եօզ իտի :
Ր պ • ա • 17։ 12 Ա՛յ պէն՝ ի՛լմէ վէ Բտէլիլիյէ
է • 25։ հէմ տիվանէլիյէ պագմաղա տէօն-
տիւմ • զիրա փատիշահըն արտընճա
կէլէն աատէմ՝ նէ՞ էլլէր , քի օնու
13 չօգտան պէրի իշլէմէտիլէր : Նամի
պէն կէօրտիւմ քի՝ նիճէ ըղըզ գա-
րանլըգտան ֆայիտէլի իսէ , ի՛լմ
ճէհալէթտէն ֆայիտէլի տիր :
Ժ Նում • ժէ. 14 Բ՛լմին կէօզլէրի պաշընտա տըր ,
28։ պ • ը • 1։ ամմա ճահիլ՝ գարանլըգտա կէ-
զէր • վէ պէն տախի պիլտիմ քի՝
Բհէփիսինէ վագի՝ օլան վուգուա՛թ
Ի Պաշ • խթ. սիւր տիր :
10 ։ պ • ը. 2, 3 • 11։ 15 Ա՛յ եիւրէյիմտէ տէտիմ • Ձիւն

Digitized by Google

քի ճահիլէ վագի՝ օլան՝ պանա տախի վագի՝ օլաճագ , էօյլէ իսէ՝ օլ զէման պէն նի՞չիւն զկ յատաէ ա՛լիմ օլտուր . իմոի եիւրէկիմոէ տէտիմ քի՝ պու տախի պաթըլըլըգ
16 տըր : Օ՝իրա ա՛լիմին՝ ճահիլ իլէ պէրապէր էպէտէն զիքրի եօգ տուր . չիւն քի չիմոի օլանըն հէփիսի՝ կէլէճէք զէմանտէ ուտու տուլաճագ տըր , վէ նի՞ճէ ա՛լիմ ճահիլ իլէ պէրապէր էօլիւր :
17 Իմոի էօմրտէն իքրահ էթոիմ , չիւն քի կիւնէչիւն ալըընտա իլլէնէն իշ պանա քէօթիւ կէլտի . զիքրա հէփիսի պաթըլըլըգ՝ վէ եէլ իչիւն չալըշմագ տըր :
18 Չիւն չալըշմագ տըր : Էմ պէն՝ կիւնէչիւն ալըընտա չէքտիյիմ հէփ էմէյիտէն իքրահ էթոիմ . չիւն քի օնու՝ Ապէնտէն սօնկրա օլաճագ
19 ատէմ պրաղաճաղըմ : Ալ է քի՞մ պիլիր , օ՝ ա՛լիմ մի օլտուր ճահիլ մի օլտուր . ամմա կիւնէչիւն ալըընտա հէր չէքտիյիմ վէ օնտա ի՛լմ կէօսթէրտիյիմ էմէյիմ մուսաւլաթ օլաճագ . պու տախի պաթըլըլըգ տըր :
20 Իմոի պէն տէօնտիւմ քի՝ կիւնէչիւն ալըընտա հէփ չէքտիյիմ էմէյիմ հագգընա եիւրէկիմոէն
21 իւմիտի քէսէյիմ : Օ՝իրա ատէմ վար քի՝ օնուն էմէյի ի՛լմ իլէ վէ պիլիկի իլէ վէ ուղուր իլէ օլուր , ամմա օնտա էմէք չէքմէյէն ատէմ՝ օնուն հիսսէսի իլէ՛ն վէրիր . պու տախի պաթըլըլըգ՝ վէ պէօյիւք պէյ
22 տըր : Օ՝իրա Ատէմ՝ օնուն կիւնէչիւն ալըընտա չէքտիյի հէփ էմէկինտէն վէ եիւրէկինին էկէմին
23 տէն նէ՞ հասըլ օլուր : Չիւն քի հէփ կիւնէկերի Ադամագամ՝ վէ իւչի գասավէթ տիր . եիւրէկի կէճէ պիլէ բահաթ պուվմազ . պու տա-

24 խի պաթըլըլըգ տըր : Ատէմ՝ եէյիպ իչմէքտէն վէ քէնտի էմէկինտէն ճանընա սէֆա սիւրտիւրմէքտէն էյի չէյ եօգ տուր . պէն պունու տախի կէօրտիւմ քի՝ Ա՛լլահըն է-
25 լի իլէ օլուր : Օ՝իրա պէնտէն զիյատաէ քի՞մ եէր , վէ քի՞մ հավէս
26 էտէր : Չիւն քի Ա՛լլահ՝ հուզուրունտա էյի օլան ատէմ ի՛լմ վէ պիլիկի վէ սիւրիւր վէրիր . ամմա կիւնահքեարա զահմէթ վէրիր քի՝ ֆալ տէվէլերիպ եըղա , թա քի Ա՛լ-

հմ . ի՛ . ԼՀ . 977 44 :

լահըն հուզուրունտա էյի օլանա վէրէ . պու տախի պաթըլըլըգ վէ եէլ իչիւն չալըշմագ տըր :

ՊԸՊ Գ

Էր չէյին պէր վագթը օլտուղու , 11 վէ հէր չէյ քէնտի վագթընտա էյի օլտուղու : 16 Ադագը խիլաֆ էթմէք , վէ կելէճէք ձէզա : 18 Ինսանըն էօլիւմիւնէ օլտուղունա մէպնի պաթըլ օլտուղու :

1 Էր չէյին զէմանը՝ վէ Ակէօյիւն ալըընտա հէր միւսաօրն վագ-
2 թը վար : Տօղմանըն վագթը վէ Էէօլմէնին վագթը՝ տիքմէնին վագթը վէ տիքիլմիշի սէօգմէնին վագ-
3 թը , էօլտիւրմէնին վագթը վէ սաղալթմանըն վագթը՝ հըգմանըն վագթը վէ պինա էթմէնին վագ-
4 թը , աղլամանըն վագթը վէ կիւլմէնին վագթը՝ եաս չէքմէնին վագթը վէ բագս էթմէնին վագթը ,
5 թաշլար տաղըթմանըն վագթը վէ թաշլար տէվէլերմէնին վագթը՝ գուճագլամանըն վագթը վէ Էգուճագլամագտան իրագ օլմանըն վագթը ,
6 արամանըն վագթը վէ եիթիրմէնին վագթը՝ սագլամանըն վագթը վէ
7 պրագմանըն վագթը , եըղըմանըն վագթը վէ տիքմէնին վագթը՝ Տսիւքիւթ էթմէնին վագթը վէ
8 սէօյլէմէնին վագթը , սէվմէնին վագթը վէ Իքրահ էթմէնին վագթը՝ ճէնկին վագթը վէ պարըշղըն վագթը վար :
9 Էնչէյէնէ՝ էմէք չէքտիյի շէյ-
10 տէն նէ՞ ֆայիտէ օլուր : Ա՛լլահ՝ հէր չէյի վագթընտա կիւզէլ էյլէտի . օնլարըն եիւրէյինէ էպէտի ճոն տա գօտու-
11 քի՝ օնսուղ ատէմ Ա՛լլահըն իչէտիյի իչի իպթիւատէն սօնունա-
12 տէք պուլամազ : Պիլիրիմ քի՝ օնլարտա չազ օլմագտան վէ էօ՛մրլէրինտէ էյլիք էթմէքտէն ղայրի
13 էյի չէյ եօգ տուր : Էմ տախի Էէր ատէմ եէյիպ իչմէսի՝ վէ հէր էմէյինտէն խայր կէօրմէսի՝ Ա՛լլահ
14 վէրկիսի տիր : Պիլիրիմ քի՝ Ա՛լլահըն հէր եափտըղը էպէտէն գալաճագ . Էօնա զամմ էթմէք՝ եա օնտան թէնզիլ էթմէք միւմքին տէյիլ տիր . վէ Ա՛լլահ օնու էթ-

հմ . ի՛ . ԼՀ . 977 44 :

ա Խա . 17 : Պ . Ը . 6 :

բ Նբր . Ք . 27 :

գ Ծովհ . բ . 16 : ա Կոր . է . 5 :

դ Ա՛մվս . Է . 13 :

ե Ա՛ղս . ԺԴ . 26 :

զ Պ . ա . 3 :

է Պ . ա . 13 :

ը Պ . ա . 17 : Ղոավ . ԺԱ . 33 :

թ Խա . 22 :

ժ Պ . բ . 24 :

ի Ծակ . ա . 17 :

ի Պ . ա . 3 : է . 9 :

ձ Ծնբ . Է . 7 : ԺՀ . 1 :

ղ Պ . է . 12 , 13 . 22 : Է . 18 . Ը . 15 :

ճ Ծնբ . ԽՀ . 10 , 17 : Ա՛ռակ . ԽԷ . 8 :

Digitized by Google

տի քի՝ օնուն հուզուրուն տան գօր-
15 գալար : Եվ նէ օլմուշ իսէ , հալա վարտը , վէ նէ օլաճագ իսէ , չօգ-
տան օլմուշ տուր . վէ Ալլահ կէչ-
միշլի արար :
16 Վէ տահա կիւնէշ ալթընտա կէօրտիւմ քի՝ Եղերա՛թ մահա-
լինտէ նահագլըգ՝ հէմ սաւտագաթ
17 մահալինտէ նահագլըգ վար : Պէն եիւբէյիմտէ տէտիմ քի՝ Ալլահ հէմ սատըղը հէմ ֆասըղը հիւքմ էտէճէք տիր . զիրա օրատա Հէր միւրատըն վէ հէր իշին վագթը վար՝
18 Պէն եիւբէյիմտէ ատէմ օղուլ-
լարընըն հալի հագգընա տէտիմ քի՝ Ալլահ օնլարը սընայաճագ , վէ կէօրէճէքլէր քի՝ քենտիլէրի հայ-
19 վանլար տըր : Օհիրա Եատէմ օ-
ղուլլարընա վագի՝ օլան վէ հայ-
վանլարա վագի՝ օլան վուգուա՛թ պիր տիր . պիրի նիճէ էօլիւր իսէ , օպիրի տէ էօյլէ էօլիւր , վէ հէփի-
սինին նէֆէսի պիր տիր , վէ ատէ-
մին հայվանտան արթըղը եօգ տուր՝ զիրա հէփիսի պաթըլըգ տըր :
20 Ամիմլէսի պիր մահալէ կիտէր . Եհէփիսի թօփրագտան օլտուս , վէ
21 Հէփիսի թօփրագա տէօնէր : Ղո-
տէմ օղուլլարընըն բուհունու՝ նո-
գարը՞մը էրգար , վէ հայվանըն բուհունու՝ աշաղա ևէրէ մի էնէր քի՞մ
22 պիլիր : Լմտի Եկէօրտիւմ քի՝ ա-
տէմ քենտի իշլէրինտէն շաղ օլ-
մադտան էյի չէյ եօգ տուր , զի-
րա Ֆօնուն հիսէսի օ տուր . զիրա Ֆօնու՝ քենտինտէն սօնկրա նէ օլա-
ճաղընը կէօրմէյ՝ քի՞մ կէօթիւ-
բիւր :

ՊԵՏԵՐ

Օրւմ էէքէնէրին գասավէրի , Ե Հասէտ-
տէն՝ 5 Թէնպէլլիքտէն՝ Թամա՛քարըգտան՝
9 վէ հալընըղըգտան նէյտի էտէն քէօթիւ-
լուքէր . 13 Պիր տիվանէ փատիշահըն ըն-
նալըղը :

1 Վէ պէն տէօնիւպ՝ կիւնէշին ալ-
թընտա իշլէնէն հէփ Ֆզուլմ-
լարը կէօրտիւմ . վէ իլթէ զուլմ
էէքէնէրին կէօզ եաշլարը վար , ամմա օնլարըն Թէսէլլիճիսի եօգ տուր , վէ օնլարա զուլմ էտէնլէ-
րին էլինտէ գուվվէթ վար , ամմա օնլարա Թէսէլլի վէրէն եօգ տուր :
2 Լմտի Եպէն էօլիւլլերի՝ չօգտան

էօլէնլէրի շիմտիյէտէք եաշայան տիրիլէրուէն զիյատէ մէտհ էթ-
3 տիմ : Ամմա Ֆշիմտիյէտէք վիճ-
ճիւտէ կէլմէյէն՝ իքիսինտէն էյի տիր . չիւն քի կիւնէշին ալթընտա օլան քէօթիւլիւյիւ կէօրմէսի :
4 Ընտէն պէն հէր էմէյի վէ հէր բասթ իշի կէօրտիւմ , քի օնուն իշիճուն քիշի գօնշուսունու գրզգանը-
յօր . պու տահի պաթըլըգ վէ
5 նէլ իչիճուն չալըշմադ տըր : Եհի-
վանէ՝ էլլէրինի պիւքէր , վէ քէն-
6 տի էթինի նէր : Եպահալըգ իլէ ավուճ տօլուսու՝ զահմէթ իլէ վէ բուհ ճէֆֆասը իլէ օլան իքի ավուճ տօլուսունտան էյի տիր :
7 Վէ պէն տէօնիւպ՝ կիւնէշլին ալ-
8 թընտա պաթըլըգ կէօրտիւմ : Պիր քիշի վար , վէ իքինճիսի եօգ տուր , օնուն օղլու ևա գարընտաշը տահի եօգ տուր , ամմա օնուն հէփ զահ-
մէթինին սօնու եօգ տուր , Ղկէօղլէ-
րի տահի դէնկինլիքուէն տօյմազ . վէ՝ Էպէն քիմի՞ն իւիւն չալըշըպ՝ ճանըմը էյլիքուէն մահրում էտէյօրում ֆէֆիղ . պու տահի պաթըլըգ վէ
9 քէօթիւ էշլալ տըր : Իքի՝ պիրուէն էյի տիր . զիրա էմէքլէրի իչիւն՝
10 օնլարա էյի իւճրէթ վար : Օհիրա տիւշէրլէր իսէ , պիրի պիրինի գալտըրըր . ամմա վէյ տիւշէն պի-
րէ քի՝ օնու գալտըրաճագ իքինճի-
11 սի եօգ տուր : Էէմ իքի քիչի պէլէ համաթ իսէ , ըսսընըրլար . ամմա եալընըզ օլան նի՞ճէ ըսսընա պի-
12 լիր : Վէ էյէր պիրի օնա ղալիպ կէլիր իսէ , իքիսի օնա գարշը տու-
րա պիլիր . վէ իւչ գաթլու իփլիք գօլայ գըրրլմազ :
13 Ֆագիր ամմա ա՛լիմ չօճուգ՝ արթըգ էօյիւթ ալա պիլմէյէն իխ-
թիյար վէ տիվանէ փատիշահտան
14 էյի տիր : Ֆնուն քի պէրէ զընտան-
ուտան չօգտար քի՝ փատիշահ օլա . ամմա օպէրի՝ փատիշահլըղընտա
15 տօղսա ուա՝ ֆագիր օլուր : Կիւնէ-
շլին ալթընտա կէզէն հէփ հաշայան-
լարը կէօրտիւմ քի՝ օնուն եէրինէ կէչէճէք վէլիի ա՛հտ օլան չօճուգ
16 իլէ կէզէրլէր : Օնլարըն էօնիւնճէ օլան պիւթիւն խալգըն՝ ճիւմլէսի-
նին օնու եօգ տուր , լաքին սօնկրատան կէչէճէքլէր օնտան մէսրուր օլմայաճագ . զիրա պու

տախի պաթըլլըգ՝ վէ եէլ իչիւն չալըշմագ տըր ։

ՊԱՏՊԱՆ ԺԸ

Ըլլահըն էվինտէ Նիգէ հարաքէթ էթմէք կէրէք օլտուղու ։ 4 Ըտալար խուսուսունտա ։ 9 Օձէնկինլիյին պաթըլլըգը ։ 18 Օձէնկինլիյին սէֆասընը սիւբէպլէք՝ Ըլլահըն պախչէի օլտուղու ։

1 Ըլլահըն էվինէ վարտըղընտա ,
այաղընը կէօղէթ , վէ տիվա-
նէլէր գուրպանը սունմագտան ի-
սէ , ումկլէմէյէ եագլայ . չիւն քի
օնլար՝ քէմլիք էթուիքլէրինի անկ-
2 լամազլար ։ Ադըն իլէ ա՛ճէլէ էթ-
մէ , վէ եիւբէյին Ըլլահըն հուզու-
րունտա սէօզ չօգարմազա էվ ղսին .
զիրա Ըլլահ կէօքտէ տիր , վէ սէն
եէր իւզէրինտէ սին . օնուն իչիւն
3 տսէօզլէրին աղ օլսուն ։ Օյրա էշ-
շալ չօգլուղունտան տիւշ՝ վէ
տէլինին սէսի սէօզ չօգլուղունա-
տան կէլիր ։
4 Ըլլահա ատագ ատատըլընտա ,
օնու էտա էթմէյէ կէճիքմէ , զի-
րա տիվանէլէրտէն հազը էթմէզ .
5 Ադատադընը էտա էյլէ տԸտա-
յըզ էտա էթմէմէքտէն՝ ատամա-
6 մագ էյի տիր ։ Ադընը՝ թէնինէ
կիւնահ էթտիրմէյէ գօմա , վէ ումե-
լէչին էօնլիւնտէ ատմէ քի՝ Ղանկ-
լըզլըգ օլտու . նիչիւն Ըլլահ սէ-
նին սէօզիւնտէն էօթիւրիւ էօվ-
քէլէնէ , վէ էլլէրինին իչինի պօ-
7 զա ։ Օյրա տիւշէր չօգլուղունա-
ատա հէմ սէօզլէր չօգլուղունտա
պաթըլլըգլար վար . ամմա տսէն
8 Ըլլահտան գօրգ ։ Ադէր վիլա-
յէթտէ տֆագիրէ օլան զուլմու՝ վէ
շէրաա՛թընն հէմ հագգընն իպթալ
օլտուղունու կէօրիւր իսէն , պու
մատտէյէ թա՛ճճիւպ էթմէ . զիրա
տեիւճէլէրտէն Ղիւճէ օլան ուիգ-
գաթ էտէր . վէ օնլարտան Ղիւճէ
9 օլան վար ։ Ալ եէրին ֆայիտէսի՛
հէվիսինէ տիր . փատիշահա պա-
խէ թարլատան խըզմէթ օլունուր ։
10 Կիւմիւշիւ սէվէն՝ կիւմիւշտէն ,
վէ ղանիմէթի սէվէն՝ մահսուլտան
տօյմագ . պու տախի պաթըլլըգ
11 տըր ։ Ադիմէթ չօղալընճա , օնու
եէյհընէր չօղալըր . վէ սահիպ-
լէրինէ՝ կէօզլէրի իլէ կէօրմէք-
տէն ղայրի նէ ֆայիտէ օլուր ։
12 Ղալըշանըն՝ կէրէք աղ կէրէք չօգ

եէսէ տէ՝ ուլգուսու թաթլը օ-
լուր . ամմա զէնկինին թօգլուղու՝
օնու ուլյումաղա բահաթ գօմագ ։
13 Կիւնէչին ալթընտա կէօրտիւմ
քի՝ պիր ֆէնա տէրտ վար , պու՝
սահիպլէրինէ պէլա իչիւն սագլան-
14 մըշ մալ տըր ։ Ալ է օլ զէնկինլիք
քէօթիւ վուգուա՛թ իլէ զայ՝ օ-
լուր . անտէն օղուլ թէվլիտ է-
տէր , վէ էլինտէ պիր շէյ եօգ
15 տուր ։ Ո՛ անասընընն գարընտան
չըգտըղը վէճհ իլէ հէման կէլտի-
յի կիպի չըփլագ կիրմէյէ տէօ-
նէր . վէ էմէյինտէն՝ էլի իլէ կէօ-
թիւրիւլիւր պիր շէյ կէօթիւրմէզ ։
16 Էմ պու տախի ֆէնա տէրտ
տիր . հէր վէճհ իլէ նիճէ կէլտի
իսկ էօյլէ կիտէր , վէ եէլ իչիւն
չալըշտըղընտան օնա նէ ֆայիտէ
17 օլուր ։ Էվի կիւնէրինտէ տախի
գաբանըգ իլէ՝ եա՛նի չօգ զամմ
հէմ տէրտ վէ զազապ իլէ եէր ։
18 Ինճէ պէնիմ կէօրտիւյիմ է-
յի պու տուր , եա՛նի նէճմէք վէ
իչմէք՝ վէ Ըլլահըն օնա վէրտիյի
ճիւմլէ էօ՛մրիս կիւնլէրինտէ կիւ-
նէչին ալթընտա չալըշտըղը հէվ
էմէյինին սէֆասընը սիւրմէք՝ կիւ-
զէլ տիր . զիրա Ղօնուն հիսսէսի
19 պու տուր ։ Էմ հէր ատէմէ քի՝
Ըլլահ օնա զէնկինլիք վէ զանի-
մէթ վէրտի , վէ օնտան եէմէյէ վէ
հէվէսինի ալմազա վէ էմէյինտէն
խօշլանմազա գուտրէթ փէ վէրիր ,
20 պու՝ Ըլլահ վէրկիսի տիր ։ Օյրա
օ՝ էօ՛մրիւնիւն կիւնլէրինի չօգ
խաթրընա կէթիրմէզ . զիրա Ըլլահ
օնա եիւբէք սիւրիւրի իլէ ճէվապ
վէրիր ։

ՊԱՏՊԱՆ Ղ

Պուլանմազա գուվվէթ օլմայընճա՝ զէն-
կինլիյին ֆէնա օլտուղու ։ 7 Ընվայրնթագ-
բիւլէր ։

1 Կիւնէչին ալթընտա կէօրտիւմ
քի՝ պէլա վար , վէ ատէմ իւ-
2 զէրինտէ չօգ տուր . Ատէմ քի՝
Ըլլահ օնա զէնկինլիք վէ ղանիմէթ
վէ ի՛ղզէթ վէրիր , վէ ճանընընն
հիչ պիր արզուլատըղը շէյտէն էք-
սիքլիյի եօգ տուր , ամմա Ըլլահ
օնա՝ օնլարտան եէմէյէ գուվվէթ
վէրմէզ , իլլա օնլարը եապանճը
քիմսէ եէր . պու պաթըլլըգ՝ վէ
3 ֆէնա տէրտ տիր ։ Վիչլի եիւզ

ՓԱՐԱՆՈՍ Ի

Եվ ասաց Թէվկիտ Էթսե , վէ չօգ եըլլար եաշասա , վէ եըլլարընըն կիւնլէրի չօգ օլսա , վէ ճանլը էյլիքտէն տօյմասա , հէմ տախի տօնուն մէզարը օլմազսա , տէրիմ քի՝ Էվագթսըզ անա բահմինտէն տիւ-
4 չէն՝ օնտան էյի տիր . Օ՚իրա պուռ՝ պաթըլլըգտա կէլիր , վէ գարան-լըգտա կիտէր . վէ աառը գարան-
5 լըգ իլէ էօրթիւլիւր . Պու՝ կիւնէ-չի կէօրմէյիպ պիլմէտի իսէ տէ , օպիրինտէն զիյատէ բահաթ տըր :
6 Վ՚է օ՝ իքի քէրրէ պին եըլ եաշա-սա , վէ խայր կէօրմէսէ , հէփիսի պիր մահալէ կիմմի՚զ մի :
7 Ը՚ստէմին հէփ զահմէթի՝ աղզը իչիւն տիւր , վէ պուռ ճիւմլէ իլէ
8 ճան տօյմազ : Օ՚իրա ա՚լիմին ճա-հիլտէն նէ՞ արթըղը վար . եա-շայանլար էօնիւնտէ կէզմէյի պի-լէն ֆագիրին նէ՞ ֆայէթսէսի օլուր :
9 Կէօզլէր իլէ կէօրմէք՝ ճանտան ար-զու չէքմէքտէն էյի տիր . պու տախի պաթըլլըգ վէ եէլ իչիւն չալըշմադ տըր :
10 Ունէ քի օլաճագ իսէ , օնուն ա-տը չօգտան գօնմուշ տուր , վէ պիլինտի քի ինսան տըր , վէ Էքէն-տիսինտէն գուվվէթլի օլան իլէ նիզա՝ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր :
11 Պաթըլլըղը չօղալտան չօգ շէյլէր վար իքէն , ատէմէ նէ՞ գալըր :
12 Ումիւն քի հայաթտա ատէմէ՝ ըկէօլ-կէ կիպի կէչէրտիյի պաթըլ էօ՚մ-րիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ խայր նէ տիր քի՞մ պիլիր . չիւն քի ը՚ա-ուէմէ՝ կիւնէչէն ալթընտա օնտան սօնկրա նէ օլաճաղընը քի՞մ պիլ-տիրիր :

ՊԸՊ Ի

Ի՚նվայի՝ թագբիրլէր վէ նասիհաթլէր , 11 Ի՚ըին մէտհի : 23 Ունու գազանմանըն կիւճ-լիւլիւ :

1 Ա՚յի ատ խօշ եաղտան՝ վէ էօ-լիւմ կիւնիւ ւէլլէնէն տօղտուղ կիւնտէն էյի տիր :
2 Նաս էվինէ կիթմէք՝ զիյաֆէթ էվինէ կիթմէքտէն էյի տիր . զիրա հէր ատէմին սօնու պուռ տուր , վէ եաշայան օնո՚ խաթըրնա գօր :
3 Գասավէթ՝ կիւլմէքտէն խայրը տըր . զիրա ը՚զամնաք եիւգ իլէ եիւ-
4 րէք էյի օլուր : Ը՚լիմլէրին եիւ-րէյի եաս էվինտէ՝ ամմա ճահիլ-լէրին եիւրէյի չէնլիք էվինտէ օ-լուր :
5 Ը՚լիմին ա՚զարընը իչիթմէք՝ քիչիյէ ճահիլլէրին թիւրքիւսիւ-նիւ իչիթմէքտէն խայրը տըր :
6 Օ՚իրա Թոիքէնլէրին սէսի թէն-ճէրէ ալթընտա նիճէ իսէ , ճա-հիլլէրին կիւլիւնիւ տէ էյլէ տիր .
7 պուռ տախի պաթըլլըգ տըր : Ա՚զագ-գան զուլմ՝ ա՚լիմի տէլլի էտէր ,
8 վէ Ը՚րիշվէթ՝ եիւրէյի պօզար : Պիր չէյին սօնու՝ պաշլանկըճընտան խայրը տըր . վէ Ը՚սապրը թուհ՝
9 մաղֆուր թուհտան էյի տիր : Ը՚ու-հունտա՝ տարրըմադա ա՚ճէլէ էթ-մէ , զիրա տարըղընըգ՝ տիվանէլէ-րին գօյնունտա գարար գըլար :
10 Ունէ օլտու քի՝ էվվէլքի կիւնլէր չիմտիքիլէրտէն էյի իտի տէմէ . զիրա պու խուսուս իչիւն սօրտու-ղուն՝ ի՚լմ իլէ տէյիլ :
11 Ի՚լմ միրաս կիպի էյի տիր . վէ էկիւնէշի կէօրէնլէրէ ֆայիտէլի
12 տիր : Օ՚իրա ագչէնին հիմայէսի կիպի՝ ի՚լմին հիմայէսի վար . պիլմի ֆագիլէթի սահիպլէրինի եաշատան՝ ի՚լմ տիր :
13 Ընսանըն իչինէ պագ . զիրա օ-նուն Ը՚էյտիյինի քի՞մ տօղուլթ-
14 մաղա գատիր տիր : Ի՚յլիք կիւ-նիւնտէ խօշլան , վէ տէրտ կիւ-նիւնտէ տիգգաթ էյլէ . պուռնու տախի Ընսանը պիր պէրինէ միւսա-վի էյլէսի , պու սէպէպտէն քի՝ ատէմ քէնտինտէն սօնկրա պիր շէյ պուլմայա :
15 Պաթըլլըղմըն կիւնլէրինտէ հէփիսինի կէօրտիւմ . Ե՚սատըգ վար քի՝ սատագաթը իլէ հէլաք օլուր , վէ ֆասըգ վար քի՝ եարամազլը-ղը իլէ մուա՚մէր օլուր :
16 Ե՚փէք չօգ սատըգ օլմա , վէ Է՚քէնտինի լազըմընտան զիյատէ ա՚-լիմ սայմա . նի՞չիւն քէնտինի խա-
17 րապ էտէսին : Փէք եարամազ օլ-մա , հէմ տիվանէ օլմա . Ն՚նի՞չիւն
18 վագթըն կէլմէտէն էօլէսին : Ի՚-յի տիր քի՝ պիրինէ եափըշասըն , հէմ օպիրինտէն տախի էլինի չէք-մէյէսին . զիրա Ընլահտան գօր-գան՝ հէփիսինտէն էյին չըգար :
19 Ի՚լմ ա՚լիմէ՝ չէհրտէ օլան օն պէյտէն զիյատէ գուվվէթ վէրիր :

20 Հագգան ՙեհերուե սատրգ ատեմ
եօգ տուր քի՝ էյլեք էտիպ կիւ-
21 նահ էթմէյէ : Էմ եիւբէյինի
հէփ սէօյլէնէն սէօզլէրէ վէրմէ
քի՝ գուլուխնուն սանա պէտտուա՝
22 էթտիյինի իշխմէյէսին : Ո՛իրա
չօգ քէրրե տախի եիւբէյին պիլիր
քի՝ սէն տե ղայրիլէրինէ պէտտուա՝
էյլէտին :
23 Պունուն ճիւմլէսինի ի՛լմ իլե
սընայլուպ՝ ՙպէն ա՛լիմ օլուրում
տէտիմ. ամմա օ՝ պէնտէն իրագ
24 օլտու : Ղրադտաքի ղէյին նէ օլ-
տուղունու՝ վէ ՙփէք տէրին օլսուն
25 քի՛մ պուլուր : ՙՊէն եիւբէյիմ
իլե տէօնտիւմ քի՝ ի՛լմի վէ ա՛-
գըլըղը պիլէյիմ՝ վէ թէֆթիշ է-
տէյիմ՝ վէ արայըմ՝ հէմ տիվա-
նէ լիյինի ֆըսգ՝ վէ մէճնունիյէթ
տէլիլիք օլտուղունու պիլէյիմ.
26 Յմոի ՙպէն օլ գարըյը էօլիւմ-
տէն աճը պուլտում քի՝ օնուն եիւ-
րէյինտէ աղլար վէ տուղագլար վէ
էլլէրինտէ քէմէնտլեր վար. Ըլլա-
հըն հուզուրունտա էյի օլան՝ օն-
տան գուրթուլուր. ամմա կիւ-
27 նահքեար օնա թուրթուլուր : Ո՛վ-
ի՛զ տէր քի՝ Իշխէ պիր պիր
հիսապընը պուլմագ իշխուն պու-
28 նու պուլտուս. Օնու քի ճա-
նըմ տահա արայօր, ամմա պուլա-
մայօրում. ՙէրքէք՝ պինտե պիր
29 տա պիր գարը պուլմատըմ : Իշ-
թէ եալընըզ պունու պուլտուս
քի՝ Ըլլահ ատէմի տօղրու եա-
րաթտը, ամմա Հօնլար չօգ ֆէնտ-
լէր արատըլար :

ՊԱՏՊ Ը

Ո՛ապթելէրէ էթտա՛թ էթմէք էմր օլտուղու.
6 Ինսանընը՝ կէլէճէք զէմանտե օլաճաղը պիլ-
մէտիյինտեն նէշանի էտէն պիլարէլիյի : 9
Ներամագ ա՛մէլէն հէր վէճ իլե ա՛զագը կէ-
թէրտիյի : 12 Սատրգ իլե եարամազլարընն
նիհայէթի : 16 Ըլլահըն ա՛մէլէրի թէֆթիշ
օլունմագ օլտուղու :

1 Ը՛լիմ կիպի քիմ տիր, վէ սէօզ
թէֆսիրինի քի՛մ պիլիր. ՙա-
տէմին ի՛լմի օնուն եիւզիւնիւե բուս-
2 չան էտէր, վէ ՙեիւզիւնիւն փէք-
լիյի տէյիւլիր : ՊԷն փէրվի ֆէ՛
փատիշահընն էմրինի՝ պախուսուս
ՙԸլլահընն եէմինի սէպէպինտէն

3 կէօզէթի : ՙՕնուն հուզուրունտան
կիթմէյէ ա՛ճէլէ էթմէ. քէօթիւ
իշտէ տուրմա. զիրա օ՝ հէր նէ
4 իսթէր իսէ էտէր : Փատիշահընն
սէօզիւ օլան եէրտե հիւքիւմէթ
վար. վէ ՙօնա՝ ՙկ° իշլէյօրսուն
5 քի՛մ ուէյէ պիլիր : Ի՛մրի սագլա-
յան՝ քէօթիւ շէյէ օլրամազ. վէ
ա՛լիմին եիւբէյի՝ հէմ վագթը հէմ
6 ուսլուպու պիլիր : Ո՛վիրա ուՀէր
միւթատըն վագթը վէ ուսլուպու
վար. զիրա ատէմին քէօթիւլիւյիւ
քէնտի իւզէրինտե աղըր տըր :
7 Ղիւն քի ՙօլաճագ շէյի պիլմէզ.
զիրա նասըլ օլաճաղընը օնա քի՛մ
խապէր էտէր :
8 Ը՛ուհա թէսալլութ էտէն ա-
տէմ եօգ քի՝ բուհու ալըգօյա,
հէմ էօվլիւմիւն կիւնիւնէ թէսալ-
լութ էտէն եօգ տուր. վէ ճէնք-
տե սալը վէրմէք եօգ տուր. վէ
ֆասըգլըգ՝ քէնտի սահիպլէրինի
9 գուրթարմազ : Պունուն հէփսինի
կէօրտիւմ, վէ կիւնէշին ալթընտա
օլան հէր իշէ եիւբէյիմի վէրտիմ.
վագըթ վար քի՝ ատէմ ղայրի ա-
տէմե քէնտի պէլասը իշիւն մու-
10 սալլաթ օլուր : Վէ պունուն իլե
կէօրտիւմ քի՝ ֆասըգլար կէօմիւլ-
տիւլէր, վէ վարըպ ա՛զիզ մահալ-
տէն կիթտիւլեր, վէ պէօյլէ իշլե-
տիքլէրի շէհրտե ունուտուլտուս-
լար. պու տախի պաթըլլըգ տըր :
11 Ղիւն քի ՙքէօթիւ իշլէն իւզէրի-
նէ թէզ հիւքմ օլունմագ, օնտան
էօթիւրիւ ատէմ օղուլլարընըն եիւ-
րէյի՝ քէօթիւլիւք էթմէք իւե տօ-
12 լու տուր : ՙՎիւնահքեար եիւզ
քէրրե եարամազլըգ էթսե՝ վէ օ-
նուն էօ՛մրի— ուզուն օլսա տէ, եի-
նէ պէն պիլիրիմ քի՝ ՙԸլլահտան
գօրգանլարա՝ օնուն հուզուրուն-
տան գօրգանլարա խայր օլուր :
13 Ը՛մմա ֆասըղա խայր օլմագ, վէ
է՛օմրիւնիւ ուզաթմագ. Ըլլահընն
հուզուրունտան գօրգմայան՝ կէօլ-
կէ կիպի տիր :
14 Ներին իւզէրինտե իշլէնէն պա-
թըլլըգ վար. եա՛նի սատրգլար վար
քի՝ օնլարա ՙֆասըգլարըն իշլինէ
կէօրէ վագի՛ օլուր, վէ ֆասըգ-
լար վար քի՝ օնլարա սատրգլարընն
իշլինէ կէօրէ վագի՛ օլուր. տէ-
տիմ քի՝ պու տախի պաթըլլըգ

Digitized by Google

տրը։ Եվ է պէն շապլըղը մեծ էթիմ. զերա ատէմէ՝ կիւնէչին ալ-
թընտա եէմէք վէ իչմէք վէ շաղ օլմագտան ղայրի էյի շէյ եօգ
տուր. զերա Ալլահըն կիւնէչ ալթընտա օնա վէրտիյի էօ՛մրիւ-
նիւն կիւնէրինտէ՝ քէնտի զահմէթինտէն օնա պու գալըր։
16 Ի՛լմի պիլմէյէ՝ վէ եէր իւղէրին-
տէ իշլէնէն էշղալի կէօրմէյէ նիւ-
րէյիմի վէրտիյիմտէ, (չիւնքի կէ-
րէք կիւնտիւզ կէրէք կէճէ կէօ-
զիւնտէ ույդու կէօրմէյէն վըր։)
17 օլտէմ Ալլահըն ճիւմլէ իշինէ նա-
զար գըլըըմ, վէ ատէմ կիւնէչին
ալթընտա իշլէնէն իշի պուլմազա
գատիր տէյիլ. զերա ատէմ արա-
մազա չալըշըր տա պուլմազ. հէմ
ա՛լիմ տախի՝ պիլէյիմ տէր խէ,
պուլմազա գատիր օլմազ։

ՊԸՊ Թ

Նչիւէրէ վէ քէօթիւլէրէ վադի՝ օլան չէյ-
լէր պիր օլտուղտա։ 4 Տիւնեավի սէքսա՛թա-
լէրին սօնռա էօլիւմ օլտուղտա։ 11 Ալլահըն
մուգատտէրի հէր շէյին իւգէրինէ օլտուղտա։
13 Ի՛մին գուվվէթտէն էյի օլտուղտա։

1 Օ Ըիրա հէփ պուննու եիւրէյիմէ
գօտուռմ, վէ հէփ պուննու
թէֆֆէհիւ էթտիմ քի՝ սատըգլար
վէ ա՛լիմլէր հէմ օնլարըն իշլէրի
Ալլահըն էլինտէ տիր. ատէմ մու-
հապպէթ տէ ա՛տավէթ տէ պիլ-
մէզ. հէփիսի էօնլէրինտէ տիր։
2 Հէր շէյ՝ հէփիսինէ միւսավի
վագի՛ օլուր. սատըղա վէ ֆասը-
ղա՝ էյիյէ վէ փաքա հէմ նափա-
քա՝ գուրպան էտէնէ վէ գուրպան
էթմէյէնէ վագի՛ օլան պիր տիր.
էյի՝ նիճէ իսէ, կիւնահքեար տա
էօյլէ տիր. եէմին էտէն՝ եէմին-
3 տէն գօրգան կիպի տիր։ Կիւնէ-
չին ալթընտա հէփ իշլէնէն շէյտէ
քէօթիւ պու տուր քի՝ ճիւմլէյէ
վագի՛ օլան պիր տիր. հէմ տախի
պու քի՝ ատէմ օղուլլարընըն եիւ-
րէյի քէմլիք իլէ տօլուռ օլուռ-
է՛օմրլէրինտէ օնլարըն եիւրէյինտէ
տէլիլիք վար, վէ սօնկրա էօլիւ-
4 լէրէ էնէրլէր։ Օ Ըիրա հէփ եա-
շայանլարա միւհագ օլան քիշի-
տէն՝ իւմիտ վար. չիւնքի տիրլի
քէօփէք՝ էօլմիւշ արսլանտան էյի

5 տիր։ Օ Ըիրա եաշայանլար՝ էօլէ-
ճէքլէրինի պիլմէրլէր. ամմա էօ-
լիւլէր պիր շէյ պիլմէզլէր, վէ օն-
լարըն արթըգ իւճրւթի եօգ տուր.
զերա օնլարըն ՙգիւրի ուննուտուռ-
6 լուր։ Օնլարըն կէրէք մուհապ-
պէթի կէրէք ա՛տավէթի կէրէք
հասէտի՝ չօգտան մահվ օլտուռ.
վէ արթըգ օնլարըն՝ կիւնէչին ալ-
թընտա օլան հիչ պիր շէյտէ եա-
պէտէն հիսսէսի եօգ տուր։
7 Սիրի Էէքմէյինի շազըգ իլէ եէ,
վէ շարապընըը խօշ եիւրէք իլէ իչ.
զերա հալա Ալլահ սէնին իշլէրին-
8 տէն բազի օլտուռ։ Նսավապլարըն
հէր վագթտա ագ օլսուն. վէ
պաշըն իւզէրինտէն նաղ էքսիք օլ-
9 մասըն։ Պաթըլլըղընըն հէփ կիւնա-
լէրինտէ՝ կիւնէչին ալթընտա սա-
նա վէրտիյի սէնին պաթըլ է՛օմ-
բիւնիւն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ սէվ-
տիյին գարը իլէ է՛օմր սիւր. զի-
րա Ըպու էօ՛մրտէ վէ կիւնէչին ալ-
թընտա չէքտիյին էմէ լինտէ հիս-
10 սէն պու տուր։ Նչէմէյէ էլինին
հէր պուլտուղունու գուվվէթին
իլէ իշլէ. զերա օլ կիմմէքտէ օլ-
տուղուն ախրէթտէ՝ իշ վէ ֆիքիր
վէ պիլգի վէ ի՛լմ եօգ տուր։
11 Տէօնիւպ ՙկիւնէչ ալթընտա
կէօրտիւմ քի եօլ սէյիրտէնլէրին
տէյիլ տիր, վէ ճէնք գուվվէթ-
լիլէրին տէյիլ տիր, հէմ տախի
էքմէք՝ ա՛լիմլէրին տէյիլ, վէ զէն-
կինլիք՝ տախի ա՛րիֆլէրին տէյիլ,
հէմ տախի լութֆ՝ պիլգիճլէրին
տէյիլ տիր. իլլա հէփիսինէ վագթ
12 վէ ֆուրսաթ վագի՛ տիր։ Ձիւն
քի ՙատիմ քէնտի վագթընը պիլ-
մէզ. քէօթիւ աղա թուղուռ-
լան պալըգլար կիպի վէ տուզաղա
թուղուռլան գուշլար կիպի՝ ատէմ
օղուլլարը տա քէօթիւ վագթտա
օնլարըն իւզէրինէ ափանկըզ տիւ-
շիւնճէ՝ ՙօնլար կիպի տուզաղա
թուղուռլուրլար։
13 Կիւնէչին ալթընտա պու ի՛լ-
մի տախի կէօրտիւմ, վէ պանա
14 պէօյիւք կէօրիւնտիւ. ՙՊիր քիւ-
չիւք շէհր՝ վէ իչինտէ ազ ատէմ
վար իսի. վէ իւզէրինէ պիր պէօ-
յիւք փատիշահ կէլիպ՝ օնռա մու-
հասէրէյէ ալտը, վէ օնա գարշը
15 պէօյիւք մինճէնիսլէր եափտը. Վէ

Digitized by Google

Ա. Ի. Ն. 977 գէ։

օնտա պիր ֆագիր ա՛լիմ պուլունտու, վէ ի՛լմի իլէ չէհրի գուրթարտը. ամմա պու ֆագիր ատէմի՝ քիմսէ խաթըրնա գօմատը։

ի Մար. Ը. 2, 3։

16 Իմտի պէն ուէտիմ քի՝ ֆագիրին ի՛լմի խօր կէօրիւլիւպ օնուն սէօզլէրի տինկլէնմէդ իսէ ուէ, Ի՛լմ՝ գուվվէթտէն էյի տիր։

լ Ղուկ. իա. 22։ իգ. 6։ Պ. Է. 19։ Խա. 18։

17 Ը՛լմէրին եավաշ սէօյլէյիշի՝ տիվանէլէրէ հիւքիւմէթ էտէնին պաղըշընտան բահաթ իշլիւիւր։

18 Ի՛լմ՝ ճէնք ալտընտան էյի տիր. ամմա պիր կիւնահքեար՝ չօգ էյլիք զիյան էտէր։

ի Խա. 16։

ծ Ցհ. Է. 1. 11, 12։

ՊԸՊ Ժ

Նէվայի՝ թագաւորէն վէ զարգը մեսէլէր։

1 Օլմուշ սինէքլէր՝ էճզաճընըն եաղընը ֆէնա վէ մէքրուհ գօգուլու էտէր. ազ տիվանէլիք ատ՝ ի՛լմ վէ ի՛զէթ իլէ մի՛ւէթէլէր օ-

2 լանը էօյլէ էօէր։ Ը՛լմին հիւրէյի սաղընտա տըր. ամմա տիվանէնէն հիւրէյի սօլունտա տըր։

3 Էմ տէ տիվանէ՝ եօլտա կիտեր իքէն, ա՛գլը էքսիք տիր. վէ

4 հէֆիսինէ՝ Տէլի տէր։ Նյէր պէյին բուհու սէնին ա՛լէյհինէ գալգընըր իսէ, Մահալինի պրագմա. զիրա Եաուաշլըգ՝ պէօյիւք խաթալարը թէսքին էտէր։

ա Ղուկ. ժգ. 16։ ժը. 3։

բ Պ. ը. 3։

գ ա հնագ. իէ. 24, լէ։ Ղուկ. իէ. 15։

5 Կիւնէնէյին ալթընտա կէօրուհիւիմ քէօթիւլիւք վար, եա՛նի՝ պէյին հուզուրունտան չըգան եանկ-

6 լըշլըգ։ Տիվանէլիք՝ պէօյիւք հիւքսէքլիքլէրէ գօնուր. վէ զէն-

7 կինլէր ալչագտա օթուրուր։ Գուլլարը Եաթլար իւզէրինտէ՝ վէ պէյլէրին եէր իւզէրինտէ գուլլար կի-

8 պի կէզտիյինի կէօրուհիմ։ Ղաուգուր գազան՝ իչինէ տիւշէր. վէ

9 չիթի եըգանը՝ եըլան ըսըրըը։ Փաշլար քէսէն՝ օնլարտան ինճինիր. օտուն եարան՝ օնտան թէհլիքէյէ

10 տիւշէր։ Նյէր տէմիր քիւնտ իսէ, վէ գըլաղըսընը տիւզէթմէզ իսէ, օլտէմ իչլէյէն՝ գուվվէթ իլէ զօր էթմէլի. ամմա ի՛լմ՝ իչի պիթիր-

11 մէյէ ֆայիտէլի տիր։ Նյըլան էյէր էէֆսունլանմագտան էվվէլ ըսըրը իսէ, օլտէմ էֆսունճուայա հա-

12 ճէթ գալմազ։ Ը՛լմին աղընընն սէօզլէրի լութֆ տուր. ամմա Եուիվանէնին տուտտուգլարը օնուն

13 եուտար։ Օնուն աղընընն սէօզլէրինին իպթիտասը՝ տիվանէլիք սէր. վէ աղընընն սօնու՝ քէօթիւ տէլի-

14 լիք տէր։ Էմմ տիվանէ՝ սէօզլէրի չօղալտըը. աւէմ՝ օլամագ նէ՝ տիր պիլմէզ, Էմմ օնուան սօնկրա օլամաղը Եօնա քիմ՞ իսապէր է-

15 տեր։ Ճ էհրէ կիմմէյէ պիլմէյէն տիվանէլէրին զահմէթի՝ քէնտիլէրինի եօրար։

16 Ա՛յ սանա հա՛ տիյար քի՝ փատիշահընն չօճուգ օլուր, վէ սէրվէրլէրին գուվվէթի իչիւն վէ տէյիլ սէրքօշլուգ իչիւն վագթընճա թաա՛մ էտերլէր։

ի Ղուկ. լա. 4։

17 Տէրլէր։ Նէ՞ մութլու սանա եա՛ տիյար քի՝ փատիշահընն էչրէֆ զատե օլուր, վէ Եսերվէրլէրին գուվվէթի իչիւն վէ տէյիլ սէրքօշլուգ իչիւն վագթընճա թաա՛մ էտերլէր։

18 Չօգ թէնպէլլիք իլէ չամըր չէօքէր. վէ էլլէրին կէվշէքլիյի իլէ

19 էվ տամլար։ Օ՛իյաճէթի կիւլմէք իչիւն եափարլար, վէ Եշարապ էօ՛մրիւ շազ էտէր. ամմա ագէճ ճիւմլէսինէ քեաճի տիր։

ծ Սաղ. ՃՀ. 15։

20 Փատիշահա՝ ֆիքրինտէ պիլէ պէտտուա՛ էթմէ, վէ քէնտի եաթագ օտանտա զէնկինլէրէ պէտտուա՛ էթմէ. զիրա կէօյիւն գուշու՝ օլ սէսի կէօթիւրիւր, վէ գանատլար սահիպլի՝ սէօզիւ խապէր վէրիր։

ի Նէհ. իբ. 28։ Փօր. իէ. 5։

ՊԸՊ ԺԱ

Խայրաթ էթմէյէ նասիհաթ։ Ղ Նօվեմ վէ ասն չէրեաթի խուսուսունտա պա՛զե նասիհաթլար։

1 Քմէյինի սուլարըն հիւզիւ իզէրինէ աթ. զիրա Ենէյէ հիւնլէրտէն ասնկրա օնու պուլաճագ-

2 սըն։ Կէտիյէ հէմ սէքիզէ տախ Եփայ վէր. զիրա Եէէրին իւզէրինտէ նէ պէլա օլաճաղընը պիլ-

3 մէզսին։ Պուլութլար տօլու օլուր իսէ, եէրին իւզէրինէ եաղմուր տեօքէրլէր. վէ աղաճ լօտօսա եա փօրեասա տօզտու տիւշէր իսէ, աղաճ հէման տիւշտիյիւ մահալտէ գալըր։

4 Իիւզիեաըր կէօզէտէն էքէմէզ. վէ պուլութլարա պագան պիչէ-

ա Պագ՝ Նա. լբ. 20։

բ Բ Օր. ժէ. 10։ Ղուկ. ժթ. 17։ Պատ. Յ. 12։

գ Կոր. թ. 8։ Գաղ. Գ. 9, 10։ Նբր. Ը. 10։

դ Մէք. Է. 5։

Ե Սաղ. ՃՀԲ. 9։ Ղու. Գ. 30։ զ Տիմ. Գ. 18, 19։

է Յակե. Ե. 16։

Digitized by Google

5 մէջ։ Ղ՚Ամէն րիւզկեարքն եօլու Տանկլըսը օլտուղունու՝ վէ Ի՚համիլէնին գարնընտա քէմիքլէրին ընկրէկլէնէ պիլմէտիյին կիպի, Հէփիսինի եաբատան Ա՚լահ՚ըն իշլէրինի տախի 6 էօյլէ պիլմէզին։ Ա՚սպահ՚լայըն թօխունմունու էք, վէ ախշամլայըն էլինի պօշ գօմա. զիրա սէն պիլմէզին պունուն Տանկլըսը խայրլը օլաճագ, պու մի եօխսա օ մի, եօխսա իքիսի պիրտէն խայրլը մը։ 7 Ա՚գագան այտընլըգ էյի՝ վէ Ը՚կիւնէշի կէօրմէք կէօզլէրե խօշ ւտուր. 8 Ա՚մմա ատէմ չօգ եըլ եաշայըպ՝ օնլարըն Հէփիսինտէն մէսրուր օլաստա, գարանլըգ կիւնլէրինի տախի խաթրընա կէթիրմէլի, զիրա օնլար չօգ օլաճագ. Հէփ կէլէն՝ պա՚թըլըգ տըր։ 9 Ի՚Ն կէնճ իյիթ՝ կէնճլիյինտե շազ օլ, վէ իյիթլիյինին կիւնլերինտե եիւրէյին սէնի խօշտնտըրըսըն, վէ Ը՚կէօնկլիւնիւն եօլլարընտա՝ Հէմ կէօզլէրինին կէօրուիւյու Ը՚ապէգտե եիւրիւ. ամմա պիլ քի՝ պունուն Հէփիսինտէն էօթիւրիւ Ը՚Ա՚լլահ սէնի շէրաա՚թէ կէթիրէ- 10 ճէք։ Ի՚մմի եիւրէ յինտէն գասա- վէթի կիտէր, վէ Ի՚թէնինտէն քէօ- թիւլիւյիւ պրագ. զիրա Ի՚չճունւգ- լուգ վէ կէնճլիք՝ պա՚թըլըգ տըր։

ՊԵՊ ՀՒ

Կէնճլէրէ՝ Ի՚արատանլարընը զիքր էթմէյէ նասիհաթ։ 9 Ա՚ի՚զին նասիհաթ էթմէյէ ղայրէթի։ 13 Ինանընն պիւթիւն պօյնու։

1 Ա՚ Է ՚սէնի Ի՚արատանը՝ կէնճլի- յինին կիւնլէրինտե խաթրընտա թուէթ, եաման կիւնլէր կէլմէզտէն, վէ՝ Բ՚Օնլարտան հազզ էթմէմ տէյէճէյին երլւար եագ- 2 լաշմազտան, կիւնէշ վէ այտընլըգ վէ այ վէ երլտրզլար գարարմազտան, վէ եաղմուրուն արտընճա 3 պուլուէթլար տէօնմէզտէն, օլ կիւնտե քի՝ եվլին պէգճիլէրի տիթրէյէճէքլէր, վէ գուվվէթ սա- հիպլէրի պիւքիւլէճէքլէր, վէ իյիւտուէճիւլէր՝ ազալտըգլարընը- 4 տան իլլէհ-փէլէ գալաճագլար, վէ փէնճէրէլէրտէն պագանլար գա- րաճագլար, վէ տէյիրմէն թա- շընըն սէսի եավաշլանտըղը զէման՝ սօգագտա գափուլար գափանա- ճագլար. վէ գուշուն էօթիւշիւ իլէ գալաճագ, Հէմ Հէփ Ը՚մու- 5 սիգի գըղլարը չէօքէճէքլէր. Ի՚Էմ եիւքսէքտէն գօրգաճագլար, վէ եօլտա գօրգագ օլաճագլար, վէ պատէմ թէրք օլունաճագ, վէ չէքիրէկ աղըրլանաճագ, վէ իշ- թահ քէսիլէճէք. զիրա ատէմ Ը՚է- պէտի էվլինէ կիտէր, վէ Ը՚աղւսյը- ճըլար սօգագտա տօլաշաճագլար. 6 Ի՚ման կիւմիւշ թէլ չէօգիւլմէզտէն, վէ ալթուն քեասէ գըրրլմազտան, վէ տէօթի չէշմէնին եանընտա փա- րէլէնմէզտէն, վէ գույուտա տօ- 7 լապ գըրրլմազտան։ Ը՚Օլտէմ թօփրագ՝ էվվէլկէն օլտուղու կի- պի՝ եէրէ տէօնէճէք, վէ Ը՚բուՀ՚ օնու Ը՚վէրէն Ա՚լլահա տէօնէճէք։ 8 Ը՚պա՚թըլըլըգլար պա՚թըլըլըգ- ը՚ա՚ի՚զ տէտի՝ Հէփիսի պա՚թըլըլըգ- ը՚ա՚ի՚զ տէտի՝ Հէփիսի պա՚թըլըլըգ 9 տըր։ Ի՚մմի գալտը քի՝ ը՚ա՚ի՚զ ա՚լիմ օլտուղունտան խալգա եինէ պիլիկի էօյրէթտի. Հէմ թէֆֆիհ վէ թէֆէՀՀիւս էտիպ՝ Ը՚չօգ մէ- 10 սէլէր թէլիֆ էթտի։ Ը՚ա՚ի՚զ ա- բատը քի՝ մագպուլ սէօզլէր պուլ- լա. վէ եաղըլան՝ տօղրու վէ կէր- չէք սէօզլէր տիր։ 11 Ա՚լիմլէրին սէօզլէրի էօյէնտրէ- լէր կիպի՝ վէ ճէմի՚յէթ սահիպլէ- րինտէն մրխլանմրշ էնքսէրլէր կի- պի պիր չօպանտան վէրիլմիշ տիր։ 12 Ի՚մմի գալտը քի Էյ օղլում՝ օն- լարտան նասիհաթ ալ. չօգ քի- թապ եափմանըն սօնու եօգ ւտուր, Հէմ Ի՚չօգ օգումագ՝ թէնէ զահ- մէթ տիր։ 13 Ի՚Էփ պու սէօզիւն Ի՚նէթիճի սինի իշլիտէլիմ. Ը՚Ա՚լլահտան գօրգ, վէ օնուն էմրլէրինի սագլա, զիրա ա- տէմէ ֆարզ օլան՝ սալթ պու 14 տուբ Ը՚Օ իրա Ը՚Ա՚լլահ Հէր իշի Հէր կիշլի իլէ պէրապէր՝ կէրէք էյիյի կէրէք քէօթիւյիւ շէրաա՚թէ կէ- թիրէճէք տիր։

ֆԹ. Ի՚. Ի. 977 դէ։

պ Հօհ. ֆ. 8. է Ա՚աղ. ճ. Ի. 14, 15։

ը պ. է. 11։

ր Հաու. ժէ. 39։

ֆ պ. ժք. 14։ Ի՚ռով. ք. 6-11։

է ք Կօր. է. 1։ բ Տիմ. ք. 22։

ղ Ա՚աղ. ւ Ի. 5։

ա Ի՚ռակ էք. 6։ Պագ՝ Ողբ. գ. 27։

բ Պագ՝ բ Հագ. ժք. 35։

ֆԹ. Ի՚. Ի. 977 դէ։

գ բ Հագ. ժք. 35։

դ Հոր. ժէ. 13։

է Ի՚րեմ. ք. 17։

զ Ծն. ֆ. 19։ Հոբ. ւ. 15։ Ա՚աղ. Ի. 3։ է պ. ֆ. 21։

ը Թաւ. ժգ. 22. քէ. 16։ Հոր. ւ. 14։ Ի՚ա. ծէ. 16։ Ա՚ագ. ժբ. 1։

ը Ա՚աղ. կք. 9. պ. ա. 2։

ժ գ Հագ. ք. 32։

է գ. ա. 18։

ւ բ Օր. ֆ. 2. ժ. 12։

է պ. ժա. 9։ Ա՚ատ. ժք. 36։ Գոր. ժէ. 30, 31։ Ի՚ռով. բ. 16. ժք. 10. 12։ ա Պոր. ֆ. 5. բ Պոր. է. 10։

Digitized by Google

ԻՆՉԻՆ ԻՆՉԻՈՍ

ԵՒՈՍ

ՆՐԳ ՆՐԳՈՑ

ՊԱՊ Ը

Ակելինին՝ քենոտինին կիւվէյիսինի մէտհ էտիպ՝ 7 օնուն՝ սիւրիւսիւնիւ նէրէտէ կիւթիտէյիւնիւ սիւալ էթտիյի։ 8 Կիւվէյինին ձէվապը ։ 13 Օնլարըն պիրիպիրինէ մուհապպէթի։

1 Սողոմոնուն ՚իլահիլէր իլահիսի տիր ։

Պէնի աղզընըն էօփիւշլէրի իլէ էօփսիւն . զիրա ՚մուհապպէթին՝

2 շարապտան էյի տիր ։ Ակենին ֆոփ հաղընըն բահհասը խօշ տուր . ատրն տէօքիւլմիշ հաղ կիպի տիր . օնուն իչիւն գրզլար սէնի սէվէր-

3 լէր ։ ՚Պէնի չէք ՚արտընճա սեյիրտէլիմ . փաուիշահ պէնի ՚հալվէթլէրինէ կէօթիւրտիւ . սէնին իլէ մէսրուր օլուպ՝ շազ օլալըմ . սէնին մուհապպէթինի շարապտան զիյատե զիքր էտէլիմ . սէնի տօղ-

4 րուլուգ իլէ սէվերլէր ։ Ինձ ևն-

5 րուսաղէմին գրզլարը՝ կնգարըն չատրըվարը կիպի՝ Սողոմոնուն փէրտէլերի կիպի պէն էսմեր ամմա

6 կիւզէլ իմ ։ Պէնիմ էսմեր օլտուղումա պագման , չիւն քի պէնի կիւնէշ եագտը . անամըն օղուլլարը պանա ղազապլանտը , պէնի պաղլար պէքճիսի էթտիլէր , վէ պէնիմ պաղըմը պէքլէմէտիմ ։

7 Պանա խապէր վէր՝ ևյ ճանըմըն սեվտիյի , ա՚ր-է՚ն-նէ՚ նէրէտե օթլատըրսըն , էօյլէյին նէրէտե նաթրըրսըն . չիւն քի հօլտաշլարընըն սիւրիւլէրի եանընտա՝ նի՚չիւն

Է՚-պէ՚ էօրթիւլմիւշ կիպի օլա-

8 յրմ ։ Ինչէր քենտին պիլմէզ իսէն՝ ևյ գարըլարըն կիւզէլի , սէն սիւրիւլէրին ա՚գապինճէ չըգ , վէ օղլագլարընը չօպանլար օպալարընըն

9 եանընտա կիւթ ։ ևյ սեվգիւլիւմ՝ օճէնի ըփարաւոնուն ա՚րապալարընտաքի գրսրագլարա պէնկ-

10 զէթտիմ ։ ևյանագլարըն ինճոու տիզիլէրի իլէ՝ պօյնուն կէրտանա-

11 լըգլար իլէ կիւզէլ տիր ։ Սանա կիւմիւշ փուլլար իլէ ալթուն զինճիրլէր եափաճաղըզ ։

12 փաուիշահ մէճլիսինտէ իքէն՝ պէնիմ նարտինիմ բահհասընը վէրիր ։

13 Սեվգիւլիւմ պանա՝ միւրրի սաֆի տէմետի տիր . մէմլէքիմին արա-

14 սընտա կէճէլէյճէք ։ Ըապիպէմ պանա՝ ևնգադդի պաղլարընտա ֆհինննա սալգըմը կիպի տիր ։

15 Ինչէթ ՚կիւզէլ սին՝ ևյ սեվգիւլիւմ , ինչէթ կիւզէլ սին . կէօզլէրին կէօյէրճինլէրինքի կիպի տիր ։

16 Ինչէթ կիւզէլ սին՝ ևյ հապիպէմ , հէմ լաթիֆ սին . տէօշէյիմիզ տա-

17 խի եէշիլ տիր ։ Ինվէրիմիզին մերթէքլերի էրզտէն՝ թավանլարըմըզ սէրվիլէրտէն տիր ։

ՊԱՊ Ւ

Ակելին իլէ օնուն սեվտիյինին լէթաֆէթլէրի , վէ պիրի պիրինտէն հազզ էթտիքլերի ։ 8 Կիւվէյինին՝ կելինի իլէ պէհարըն կիւզէլ շէյլէրինի սէյր էթմէյէ տա՚վէթ էթտիյի , 11 վէ օնուն իչիւն գայրըսուս ։ 16 Կելինին օնա ի՚թիմատը ։

1 Պէն Սարօնուն նէրգիսի՝ վատիլէրին սուսէնի իմ ։

2 Տիքէնլէր արասընտա սուսէն նիճէ իսէ , գրզլար արասընտա հապիպէմ էօյլէ տիր ։

3 Օրմանըն աղաճլարը արասընտա էլմա աղաճը նիճէ իսէ , սէվգիւլիւմ՝ օղուլլար արասընտա էօյլէ տիր . օնուն կէօլգէսինտէ՝ հազզ էտէրէք օթուրտում , վէ ՚մէյվէսի

ա Յայտ.իգ. 1 , 2 ։

ե պ . ե . 2 . 10 . 13 ։ է 1 . 7 . Ե . 2 ։ Ղ . 4 ։ Հօհ . ժԵ . 14 , 15 ։

ը Բ Մն . ա . 16 , 17 ։

ը Ինզկ . ժՂ . 11 , 12 , 13 ։

ժ պ . է . 13 ։

ի պ . է . 1 ։ Ե . 12 ։

հա . Ի՝ . Ի . 1014 դէ ։

ա է հատագ . է . 32 ։

բ պ . է . 10 .

գ Ովս . ժա . 4 ։ Հօհ . Ղ . 44 ։ ժԲ . 32 ։

դ փիլ . է . 12 , 13 , 14 ։

ե Սաղ . խե . 14 , 15 ։ Հօհ . ժէ . 2 ։ Ի՚-փես . Բ . 6 ։

զ պ . Ե . 9 ։ Ղ . 1 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ Գ

Կէֆէնին գասավէթի ։ 6 Սէվիլլէնիան ա՛զամէթի ։

1 ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի կէճէլէրուէ տէօշէյիմ իւզէրինտէ արա՛տըմ · օնու արատըմ տա օնու
2 պուլամատըմ ։ Ըալա գալգայըմ՝ վէ չէհրետ՝ սօգագլարտա վէ մէյտանլարտա տօլաշայըմ՝ ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի արայըմ · օնու արատըմ տա օնու պուլամատըմ ։
3 ըՊէնի չէհրետ տօլաշան պէգչիլէր պուլտու · ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի
4 կէօրտիւնիզ միւ փէֆիմ ։ Ընլարտան ազ իլէրի կէչտիյիմ կիպի՝ ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի հէման պուլտուտու · օնու թուխտուտ՝ վէ օնու՝ թա անամըն էվինէ վէ վալիտէմին հալվէթինէ կէօթիւրիւնճէ յէտէք
5 գօյվէրմէտիմ ։ ըՆ՚Ա՛յ Ա՛ռուսաղէմ գըզլարը՝ սիզէ ճէյրանլար իլէ հախօտ սահրանըն կէյիքլէրի իլէ եէմին վէրիրիմ՝ մահպուպու քէնտիսի խըթէտիյի զէմանէտէք գալտըրմայասընըզ՝ վէ ույանտըրմայասընըզ ։
6 Թիւթիւն տիրէքլէրի կիպի՝ միւրրի սաֆի վէ քիւնլիւք՝ հէր կէօնէ ա՛թմար սուճֆուճու իլէ թիւթսիւլէնմիշ՝ ըէօլտէն շուռ չը-
7 գան քի՛մ տիր ։ Ի՛շթէ Ա՛ողումանուն սէտիրի քի՝ օնուն էթրաֆընտա Իսրայէլին ճէպպարլարընտան ալթ-
8 մըշ ճէպպար վար · Ըէֆիսի գըլըճա հափըշմըշ՝ ճէնկէ թա՛լիմ օ-լունմուշլար տըր · կէճէ գօրգուլարընտան՝ հէր պիրինին գըլըճը
9 պուտու իւզէրինտէ տիր ։ Ա՛ողումն փատիշահ՝ քէնտինէ Ի՛սրանընն աղաճլարընտան պիր թախթը
10 րէվան եափտը ։ Տիրէքլէրինի կիւմիւշտէն՝ գօլլարը ալթունտան՝ մինտիրի էրղավանտան եափտը · Իչինի՛՝ Ա՛ռուսաղէմ գըզլարը մուհապպէթ իլէ նագշ էթմիշլէր ի-
11 տի ։ Ի՛՚Ա՛յ Աիօն գըզլարը չըգըն՝ վէ Ա՛ողումն փատիշահը՝ անասընընն օնու կիւվէյիլէյի կիւնիւնտէ վէ եիւրէ յինին շագլըղը կիւնիւնտէ թաճլատըղը թաճը իլէ կէօրիւն ։

1 ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի կէճէլէրուէ տէօշէյիմ իւզէրինտէ արա՛տըմ · օնու արատըմ տա օնու — ա Նա · իգ · 9 ։
2 պուլամատըմ ։ Ըալա գալգայըմ՝ վէ չէհրետ՝ սօգագլարտա վէ մէյտանլարտա տօլաշայըմ՝ ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի արայըմ · օնու արատըմ տա օնու պուլամատըմ ։
3 ըՊէնի չէհրետ տօլաշան պէգչիլէր պուլտու · ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի — բ պ · է · 7 ։
4 կէօրտիւնիզ միւ փէֆիմ ։ Ընլարտան ազ իլէրի կէչտիյիմ կիպի՝ ՚Ա՛նըմըն սէվտիյինի հէման պուլտուտու · օնու թուխտուտ՝ վէ օնու՝ թա անամըն էվինէ վէ վալիտէմին հալվէթինէ կէօթիւրիւնճէ յէտէք
5 գօյվէրմէտիմ ։ ըՆ՚Ա՛յ Ա՛ռուսաղէմ գըզլարը՝ սիզէ ճէյրանլար իլէ հախօտ սահրանըն կէյիքլէրի իլէ եէմին վէրիրիմ՝ մահպուպու քէնտիսի խըթէտիյի զէմանէտէք գալտըրմայասընըզ՝ վէ ույանտըրմայասընըզ ։ — է պ · բ · 7 ։ բ · 4 ։
6 Թիւթիւն տիրէքլէրի կիպի՝ միւրրի սաֆի վէ քիւնլիւք՝ հէր կէօնէ ա՛թմար սուճֆուճու իլէ թիւթսիւլէնմիշ՝ ըէօլտէն շուռ չը- — ը պ · բ · 5 ։
7 գան քի՛մ տիր ։ Ի՛շթէ Ա՛ողումանուն սէտիրի քի՝ օնուն էթրաֆընտա Իսրայէլին ճէպպարլարընտան ալթ-
8 մըշ ճէպպար վար · Ըէֆիսի գըլըճա հափըշմըշ՝ ճէնկէ թա՛լիմ օ-լունմուշլար տըր · կէճէ գօրգուլարընտան՝ հէր պիրինին գըլըճը
9 պուտու իւզէրինտէ տիր ։ Ա՛ողումն փատիշահ՝ քէնտինէ Ի՛սրանընն աղաճլարընտան պիր թախթը
10 րէվան եափտը ։ Տիրէքլէրինի կիւմիւշտէն՝ գօլլարը ալթունտան՝ մինտիրի էրղավանտան եափտը · Իչինի՛՝ Ա՛ռուսաղէմ գըզլարը մուհապպէթ իլէ նագշ էթմիշլէր ի-
11 տի ։ Ի՛՚Ա՛յ Աիօն գըզլարը չըգըն՝ վէ Ա՛ողումն փատիշահը՝ անասընընն օնու կիւվէյիլէյի կիւնիւնտէ վէ եիւրէ յինին շագլըղը կիւնիւնտէ թաճլատըղը թաճը իլէ կէօրիւն ։

ՃՈ · Ի՛ · Ի՛ · 101 ։ դէտ ։

ՃՈ · Ի՛ · Ի՛ · 102 ։ դէտ ։

4 ուիմաղըմա թաթլը տըր ։ Պէնի զի-Յաֆէթին էվինէ կէթիրտի՝ վէ պայրաղը իւզէրիմտէ մուհապպէթ
5 իտի ։ Պէնի նէֆսիսըէր իլէ գուվվէթլէնտիրին՝ պէնի էլմալար իլէ գավվէթտին · զիրա ա՛չգ խասթասը
6 իմ ։ ըՈլ էլի՝ պաշըմըն ալթընտա օլսուն՝ վէ սաղը պէնի գուճագլասըն ։
7 ՚Ի՛՚Յ Ա՛ռուսաղէմ գըզլարը՝ սիզէ ճէյրանլար իլէ հախօտ սահրանըն կէյիքլէրի իլէ եէմին վէրիրիմ՝ մահպուպու քէնտիսի խըթէտիյի զէմանէտէք գալտըրմայասընըզ՝ վէ ույանտըրմայասընըզ ։
8 Աէվկիւլիւմիւն սէսի տիր · իչթէ պուռ՝ տաղլարըն իւղէրինտէն սըչրայարագ՝ պայըրլարըն իւզէրին-
9 տէն աթլայարագ կէլիյօր ։ ըԱէվկիւլիւմ՝ ճէյրանա՝ եախօտ կէյիք եավրուսունա պէննգէյօր · իչթէ հալա տիվարըմըզըն արտընտա տուռ-րույօր · փէնճէրէլէրտէն պադա-յօր · գաֆէսլէրտէն կէօրիւնիւ-
10 յօր ։ Աէվկիւլիւմ ճէվապ էտիպ պանա տէտի քի՝ ըԳալգ սէն եա՛ հապիպէմ՝ է՛յ կիւզէլիմ՝ վէ կէլ ·
11 Ո՛չիրա իչթէ գըլ կէչտի՝ եաղ-
12 մուր կէչտի կիթտի · Ընէրտե չի-չէքլէր կէօրիւնիւր՝ պուտամանըն վագթը հէթիշտի · վէ տիյարըմըզ-տա գումրուննուն սէսի իշիտիլի-
13 յօր · Ինճիր աղաճը ինճիրինի եէ-թիշտիրիյօր · վէ ասմալար չիչէք-լէնիպ՝ բարհա վէրիյօր · Ղգալգ սէն եա՛ հապիպէմ՝ է՛յ կիւզէլիմ՝ վէ կէլ ։
14 Ի՛՚Յ գայա գօվուգլարընտա՝ եավլար սիփէրինտէ օլան կէօյէր-ճինիմ՝ պանա սիմանը կէօսթէր՝ ըպանա սէսինի իշիթտիր · զիրա սէսին թաթլը՝ վէ սիման կիւզէլ
15 տիր ։ ըՁիզէ տիլքիլէրի՝ պաղլա-րըմըզը պօզան քիւչիւք տիլքիլէրի թուռթուն · չիւն պաղլարըմըզ չի-չէքլէնտի ։
16 ըՊէվկիւլիւմ պէնիմ տիր՝ վէ պէն օնուն ում · սուսէնլէր արա-
17 րընտա օթլար ։ ըԱիւն էսինճէյէ-տէք՝ վէ կէօլկէլէր ուզանընճայա-տէք՝ տէօ՛ն է՛յ սէվկիւլիւմ՝ վէ Ա՛նթեր տաղլարընըն իւզէրինտէքի ըճէյրան՝ եա կէյիք եավրուսու կի-պի օլ ։

Digitized by Google

ՊԱՊ Դ

Սեվկիւլիւնին՝ կէլինին լեթաֆէթինի թագրիր եթոխի ։ 8 Օնա մուհապպեթի ։ 16 Կէլինին՝ օնուն հուզուրունու արզուլէտիյի ։

ՀԻ. Ի՛. Ի՛. 1014 գէ ։

ա պ. ա. 15. է. 12։

1 Ալէթ ՝սէն կիւզել սին՝ եա՞ հապիպէմ, իլթէ կիւզել սին. եաշմաղընըն արասընտան կէօզլէրին կէօյէրճինլէրինքի կիպէ տիր. սաչլարըն՝ Գաղատաղ տաղընտա եաթան

բ պ. ձ. 5։ ֆքէչիլէր սիւրիւսիւ կիպի տիր ։

է պ. ձ. 6։ 2 †Տիկէրին եայգանմագտան չըգան գըզգըլմըշ սիւրիւ կիպի տիր, քի օնլարըն հէփիսի էքիզլի օլուսը՝ օնլարտա եավրուսուզ եօգ տուր ։

թ պ. ձ. 7։ 3 Տուտագլարըն ալ իփլիք կիպի՝ վէ սէօյլէյիճինի կիւզել տիր. Դեանագլարընըն իւսթիւ եաշմաղընըն ապասընտան՝ նար փարէսի կիպի տիր ։

ի պ. է. 4։ ղ Նէմ. ը. 19։ 4 Եպոյնուն չօլ ՚ճճէպէխանէ իչինն պինա օլուննմուշ Գաւիթ գուլլէսի կիպի տիր, քի օնտա՝ հէփիսի ճէպպարլարըն սիփերլերի օլարագ

լ պ. է. 3։ Պագ՝ Ըաակ է. 19։ 5 պին գալգան ասըլմըշ տըր ։ Եքի մէմլէրին՝ սուսէնլէր արասընտա օթլանըր պիր չինթի էքիզ ճէյրան

ը պ. բ. 17։ 6 եավրուլարը կիպի տիր ։ Էվնա կիւն էսիճէյէտէք վէ կէօլկէլէր ուզանընճայատէք, պէն միւրրի սաֆինին տաղընա՝ վէ քիւնլիւյիւն

ի Նփես. է. 27։ 7 պայըրընա կիտէճէյիմ։ Ըպիւս պիւթիւն կիւզել սին՝ էյ հապիպէմ, վէ սէնտէ գուսուր եօգ տուր ։

8 Պէնիմ իլէ Իբրանտան էյ կէլին՝ պէնիմ իլէ Իբրանտան կէլ. Ըմանանըն թէփէսինուէն՝ Ամանիրին վէ Եըրմոնուն թէփէսինտէն՝ արսլանլարըն ինլէրինտէն վէ գափլանլարըն տաւլարընտան նազար

գբլ ։ Եիւրէյիմի ալտըն՝ էյ կէլին գըզ գարընտաշըմ, կէօզլէրինին պիրիսի իլէ՝ պօյնունտա կէրտան լօգլարընըն պիրի իլէ եիւրէյիմի

10 ալտըն ։ Մուհապպէթին նէ՞ կիւզէլ տիր՝ էյ կէլին գըզ գարընտաշըմ, Եմո՛ հապպէթին շարապտան՝ վէ սէնին ֆօֆ եաղլարընըն րահսար ճիւմլէ պէհարլարտան նէ՞ էյի

ի պ. ա. 2։ 11 տիր ։ Տուտագլարընտան պալ տամլար՝ էյ կէլին. Ետիլինին ալթընտա պալ վէ սիւտ վար, վէ էսվապլարընըն րահսար՝ Իբրանընն րահ-

Ըաակ. իէ. 13, 14։ պ. է. 1։ Եչն. իէ. 27։ Ովս. ժգ. 6, 7։ 12 հսար կիպի տիր ։ Կէլինն գըզ գարընտաշըմ՝ գափալը պաղչէ տիր. գափալը չէշմէ՝ միւրիւճ փունկար

13 տըր ։ Ֆիտանլարընն՝ նէֆիս մէյվէլէր իլէ՝ Հինննալէր վէ նարտինէր

14 իլէ նար պօսթանը տըր, նարտին վէ զա՛ֆրան՝ գամըշ վէ տարչին՝ հեր քիւնլիւք աղաճը իլէ՝ միւրրի սաֆի վէ ո՛ւտ աղաճը՝ ճիւմլէ պաշ

15 պէհարլար իլէ, պաղչէլէր չէշմէսի՝ Հապուհայաթընն գույուսու վէ Իբրանանտան ագան չայլար տըր ։

16 Կէյան էյ փօրեաս, վէ կէլ էյ լօտոս, պաղչէմէ էս ֆէ՝ օնլարըն պէհարլերի ագալար. Հսեվկիւլիւմ պաղչէսինէ կէլսին, վէ նէֆիս մէյվէլէրինի եէսին ։

ՀԻ. Ի՛. Ի՛. 1014 գէ ։

ձ պ. ա. 14։

ֆ Յօհ. է. 10։ է. 38։

Հ պ. է. 1։

ՊԱՊ Ե

Սեվկիւլիւնին պաղչէտէ օլուսուդու ։ 2 Կէլինինին օնու սեվմէյի ։ 9 Սեվկիւլիւնին չէթաֆէթի ։

ա պ. ֆ. 16։ 1 ՚Պաղչէմէ կէլտիմ՝ էյ կէլին գըզ գարընտաշըմ, միւրրի սաֆիմի պէհարլերիմ իլէ տեվչիրտիմ, Հկէօմէճիմի պալըմ իլէ եէտիմ, շարապըմը սիւտիւմ իլէ իչտիմ. եէյին Հէյ տօսթլար, իչին, վէ մեսթ օլուն էյ ահպապլար ։

բ պ. ֆ. 11։ 2 Պէն ույուրում, ամմա եիւրէյիմ ույանըգ տըր. Ղգափույու չալան սեվկիւլիւմիւն սեսի տիր. Էյ հապիպէմ գըզ գարընտաշըմ՝ պանա աչ էյ կէօյէրճինիմ՝ փաքիզէմ. ղիրա պաշըմ չիհսէն՝ քեաքիւլէրիմ կէճէ տամլալարընտան

գ Կայտ. ֆ. 26։ 3 տօլմուշ տուր ։ Գաճթանըրմը տօյունտում, օնու նիՀճէ կիյինէյիմ. այագլարըմը եայգատըմ,

4 օնլարը նիՀճէ քիրլէտէյիմ ։ Սեվկիւլիւմ էլինի տէլիքտէն ուզաթտը. վէ օնտան էօթիւրիւ պաղըլարըմ Հարաքէթէ կէլտի ։ Պէն գալգտըմ քի՝ սեվկիւլիւմէ աչայըմ, վէ էլլէրիմէն միւրրի սաֆի՝ վէ փարմագլարըմտան սիւրթկիւլէրին թուլթամագլարը իւզէրինէ սըզան միւրրի սաֆի տամլա-

6 տը ։ Պէն սեվկիւլիւմէ աչտըմ, ամմա սեվկիւլիւմ չէքիլիպ կիթմիշ իտի. օ սէօյլէյինճէ՝ ճանըմ պայըլտը. Ւօնու արատտը, ամմա օնու պուլմատըմ. օնու չաղըրտըմ, ամմա պանա ճէվապ վէրմէտի ։

ե պ. ֆ. 1։

ե պ. ֆ. 3։ 7 ՚Ը էհրտե տօլաշան պէճէլէր պէնի պուլտուլար. պէնի վուրտուլար, պէնի եարալատըլար. հի-

Digitized by Google

սարքն պէքչիլէրի իւզէրիմտէն նի-
8 գապըմը գալտըրտըլար : Անիկ
եէմին վէրիրիմ՝ էհ՛ Իրուսաղէմ
գըզլարը, էյէր սէվկիւլիւմիւ պու-
լուր իսէնիզ, օնա խապէր վէրէ-
սինիզ քի՝ պէն ա՛շգ խասթասը իմ :
9 Էյ՛ գարըլարըն կիւզէլի՝ սէ-
նին սէվկիւլիւնիւն ղայրէ սէվկիւ-
լիւտէն նէ՞ ֆարգը վար . սէնին
սէվկիւլիւնիւն ղայրէ սէվկիւլիւ-
տէն նէ՞ ֆարգը վար քի՝ պիզէ
10 պէօյլէ եէմին վէրիրսին : Սէվկիւ-
լիւմ պէյազ վէ գըրմըզը տըր ,
11 օնպինտէ մէշհուր ուսը . Պաշը
խալըս ալթուն տըր , քապաքիւլէրի
փէրիշան՝ գուզգունն կիպի գարա
12 տըր . Ըկեօզլէրի սու սէվկէրի
եանընտա՝ սիւտ իլէ եայգանմըշ
տօղղուն ասո՛ղ եանընտա օթու-
13 րան կէօյէրճինլէր կիպի տիր . Նա-
նագլարը պէհար ֆիտանըզը կի-
պի՝ ըլթըրլէր եաստըգլարը տըր .
տուտագլարը՝ ագան միւրրի սա-
14 ֆի տամշայան սուսէնլէր տիր . Իշ-
լէրի՝ Ծարսխս թաշլէրի մշկնան-
մըշ ալթուն եիւզնւքլէր տիր .
գարնը կէօք եա՛գուժ իլէ գափը
15 իշլէնմիշ ֆիլտիշի տիր . Պալտըր-
լարը՝ խասս ալթուն գայիտէլէր
իւզէրինտէ թէմէլէնմիշ մէրմէր տի-
րէքլէր տիր . սիմասը Ղբանան կիպի՝
16 էրզլէր կիպի մուխթար տըր . Տի-
մաղը թաթլը՝ վէ քէնտիսի պիւս
պիւթիւն արգումէնտ տիր . Էհ՛ Ի-
րուսաղէմ գըզլարը՝ սէվկիւլիւմ
պու՝ վէ մահպուպում պու տուր :

ՊԸՊ Ա

Ղէլինին սէվկիւլիւսիւնէ ի՛թիմատը . 8 Սէվ-
կիւլիւնիւն՝ օնուն ղէթաֆէթինի՝ 10 վէ օ-
նուս սէվտիյինի թա՛րիֆ էթտիյի :

1 Ա՛էվկիւլիւն նէ՞րէյէ կիթտի՝ ո՛Էյ
գարըլարըն կիւզէլի . սէվկիւ-
լիւն նէ՞րէյէ տէօնտիւ , վէ օնու
սէնին իլէ արսյալըմ :
2 Սէվկիւլիւմ պաղչէսինէ՝ պէ-
հար ֆիտանըզգարընա էնտի քի՝
պաղչէլէրտե օթլայա , վէ սու-
3 սէնլէր տէվշիրէ : Ղէն սէվկիւ-
լիւմիւն իմ , վէ սէվկիւլիւմ պէ-
նիմ տիր . օլ՝ սիւսէնլէրտե օթ-
լասըը :
4 Ծարսխ կիպի կիւզէլ սին՝ էյ՝
Իրուսաղէմ գըզլարը՝ Գէտարի չատըրլարը կիպի
հասպիպէմ , Իրուսաղէմ կիպի տիլ-
պէր սին . Ւա՛էմտարլար կիպի հիյ-
5 պէթլի սին : Նօնիւմտէն կէօզէլ-
բինի տէօնտէր , զիրա օնլար պա-
նա ղալխպ օլտու . սաչլարըն Գա-
ղաադտա եաթան Ղէչիլէր սիւ-
6 րիւսիւ կիպի տիր : Տիշլէրին՝
հայգանմագտան չըգան տիշի գօ-
յունլար սիւրիւսիւ կիպի տիր , քի
օնլարըն հէփիսի էքիզլի օլուպ՝ օն-
լարտա եավրուսուզ եօգ տուր :
7 Ընանագլարընըն իւսթիւ՝ եաշմա-
ղընըն արասընտան՝ նար փարէլէրի
8 կիպի տիր : Ղէվլքէլէր ալթմըշ՝
վէ օտալըգլար սէքսէն տիր . վէ
պագիրէ գըզլարըն հիսապը եօգ
9 տուր : Պէնիմ կէօյէրճինիմ՝ փա-
քիզէմ պիր տիր . անասընըն պի-
րիճիյի՝ վալիտէսինին սէչիլմիշլի
տիր . օնու գըզլար կէօրտիւլէր ,
վէ օնա՝ Ղէ՞ մուտլու տէտիլէր ,
մէվքէլէր վէ օտալըգլար տախի
10 օնու մէտհ էթտիլէր : Պու սէհէր
կիպի պագան՝ այ կիպի կիւզէլ՝ կիւ-
նէշ կիպի փաք՝ Ւա՛էմտարլար կի-
11 պի հիյպէթլու օլան քի՞մ տիր : Ա՛է-
վիզ պաղչէսինէ էնտիմ քի՝ վատի-
նին եէհիլլէյինի կէօրէյիմ՝ Ըաս-
մա ֆիլիսէնտի մի՝ նար չիչէքլէնե-
12 տի մի պագայըմ : Պէն պիլմէզ ի-
քէն , ճանըմ պէնի պէյին էթ-
13 պա՛սը գօչուլարընա գօտու : Տէօն՝
տէօն էյ Պողոմալը , տէօն՝ տէօն ,
վէ սանա նազար էտէլիմ .
Պողոմալըյա՝ նիչիւն իքի պէօ-
լիւք բագսլարա կիպի նազար է-
տէրսինիզ :

ՊԸՊ Ի

Նինէ կէլինին լէթաֆէթինին թա՛րիֆ օլ-
մասը : 12 Օնուն սէվկիւլիւյէ ատ՛վէթէ :

1 Ա՛յագլարըն՝ այագ գապը իլէ նէ
կիւզէլ տիր ո՞Էյ պէյ գըզը , գալ-
չալարընըն չէվրէսի՝ ուսթատ էլ-
լէրի իշի կէրտանլըգլար կիպի տիր :
2 Կէօպէյին՝ չէոպէթի էքսիքսիզ
միւտէվվէր թաս՝ գարընըն սուսէն ի-
լէ չէվրիլմիշ պուղտայ ելղընը կէ-
3 պի տիր : Իքի մէմէլէրին՝ պիր
չիֆթ էքիզ ճէյրան եավրուլարը
4 կիպի տիր : Ղօյնուն ֆիլ տիշի
գուլլէ կիպի՝ կէօզլէրին Նսեբոն-
տա Խաթրաբբիմ գափուսու եա-

Digitized by Google

ՀԱ. Ի'. Ի. 1014 ԴԷ.

ընտաքի հավուզլար կիպի՝ պուրնուն Կամաակոա տօղրու պագան Լիբանանըն գուլլէսի կիպի տիր։
5 Իւզերինտե պաշըն կարմեղոս կիպի՝ վէ պաշընըն զիւլֆիւ երդևան կիպի տիր. Ափատիշա՝ քանա-
6 քիւլլերինե պաղլը տըր։ Ի՞յ մահպուպէ՝ զարիֆլիքլէր իլէ նէ՞ կիւ-
7 զել վէ նէ՞ լաթիֆ սին։ Պու սէնինկ պօյուն խուրմա աղաճընա՝ վէ մէմլէրին սալգըմլարա պէնկ-
8 զէր։ Տէտիմ քի՝ Խուրմա աղաճընա չզգայըմ, օնուն տալլարընա եափըշայըմ. հէմ հալա մէմլէրին ասմա սալգըմլարը կիպի՝ վէ պուրնունուն բահհասը էլմալէր կիպի
9 օլա. Հէմ տիմաղըն՝ սէվկիւլիւմ իչինն տօղրու ագըպ մախմուրլարըն տուտագլարընա սիւզիւլէն էյի շարապ կիպի տիր։
10 Պէն սէվկիւլիւմիւն իմ, վէ Ե օ-
11 նուն արզուսու պանա տըր։ Ղէլ սէվկիւլիւմ՝ սահրայա չզգալըմ,
12 չարտագլարտա կէճէլէյէլիմ. Պապահլայըն պաղլարա վարալըմ. Ղասմա ֆիլիսլէնտի՞ մի՝ չիչէյի աչզլտը՞մը՝ նարլար չիչէքլէնտի՞ մի պագալըմ. մուհապպէթիմի սանա
13 օրատա վէրէյիմ։ Ելէպրուհլէր բահհա վէրտի. հէմ գափուլարըմզդտա Ե՞յ սէվկիւլիւմ՝ սէնին իչիւն կէրէք եէնի կէրէք էսքի՝ ըՀէր նի՛յմէթտէն սադլամըշզըմ։

ՊԵՊ Ը

Ակէլն իւլ սէվկիւլիւնիւն պիրի պիրինաէն հազզ էթտիյի. 5 Պուհապպէթին էօլիւմ կիպի գուվվէթլի օլտուղու. 8 Ակէլինին՝ գըզ գարընտաչը հագգընա արզուսու. 14 Օնուն՝ սէվկիւլիւսիւ օնուն կէլմէսինի արզուլէտտիյի։

1 Ղ,օ՛ղայտը անամըն մէմլէսինի էմ-
միշ գարընտաչըմ կիպի օլա իտին. սէնի տիշարրտա պուլունձա էօփէր իտիմ տէ՝ պէնի թահգիր
2 էթմէզլէր իտի։ Ոօնիւնէ տիւշիւպ սէնի անամըն էվինէ կէօթիւրիւր իտիմ քի՝ պանա էօյրէտեսին. սանա ՚պահարլը շարապտան՝ նարըմըն շնրասընտան իչէրիր իտիմ։
3 Բ՚Աօլ էլի պաշըմ ալթընտա օլուպ՝ սաղը պէնի գուճագլար իտի։
4 Ե՚Ի՞յ Ուրուսաղէմ գըզլարը՝ սի-

զե եէմին վէրիրիմ քի՝ մահպուպտա թա օ իսթէտիյի զէմանէտէք ուչանտըրմայասընըզ, վէ գալտըրմայասընըզ։
5 Տ՚Էօլտէն՝ շու սէվկիւլիւսիւնիւն իւզերինե տայանարագ չզգան քիմ տիր. սէնի էլմա ալաճընըն ալթընտա ուչանտըրտըմ. անան սէնի օրատա թէվլիտ էյլէտի, վալիտէն սէնի օրատա տօղրու-
6 տու։ Ե՚Պէնի եիւրէյիրին իւզերինէ միւհր կիպի՝ գօլունուն իւզերինէ միւհր կիպի գօ. զիրա ա՛զգ էօլիւմ կիպի գավի՝ վէ հասէտ մէզար կիպի սէրթ տիր. օնուն ա՛լէվի փէք չէտիտ աթէչ ա՛լէվի
7 տիր։ Ը՚չգը՝ չօգ սուլար սէօնտիւրմէյէ գատիր տէյիլ, վէ ըրմագլար օնու ղարգ էտէմէզ. Ղպիր քիմսէ ա՛չգ իչիւն էվինին հէփ մալընի վէրսէ, օնու պիլքիւլլիյէ խօր կէօրիւրլէր։
8 Պիր քիւչիւք գըզ գարընտաչըմզը վար, քի օնուն մէմլէրի եօգտուր. գըզ գարընտաչըմզը իչիւն՝ օնուն Հագգընտա սէօյլէնտիյի
9 կիւնտե նէ՞ էյլէյէլիմ. Ը՚յէր հիսար օլսա իտի, իւզերինտե պիր կիւմիւշ գուլլէ պինա էտեր իտիք. վէ էյէր գափու օլսա իտի, օնուն իւզերինէ էրզ թախթասը գափ-
10 լար իտիք։ Պէն գալէ՛ իմ, վէ մէմլէրիմ գուլլէ կիպի տիր. օլ զէման օնուն նազարընտա սէլամէթ
11 պուլմուշ կիպի օլտուր։ Է՚Կաաղամընտա Սողոմոնուն պաղը վար իտի. օլ պաղը պէնքէյլէրէ վէրտի. հէր քէս՝ մէյվէսի իչիւն պինի
12 գրթա կիւմիւշ կէթիրտի։ Պէնիմ պաղըմ քէնտի էօնիւմտէ տիր. եա՛ Սողոմոն պինի սէնին՝ վէ իքի նիւզիւս օնուն մէյվէսինի պէքլէյէնլէրին օլա։
13 Ը՚Յ պաղչէլէրտե սաքին օլան զըզ՝ եօլտաչլար սէնին սեսինէ գուլագ վուրուրլար. Ըպանա պա-
Խէ իչէթտիր։
14 Ը՚Ինէզ օլ Է՚յ սէվկիւլիւմ, վէ պահարլար տաղլարընըն իւզերինտե Ծ՚ճէյրանա՝ եախօտ կէյիքլէր եավրուսունա պէնկզեր օլ։

ՀԱ. Ի'. Ի. 1014 ԴԷ.

Բ ՊՏ. ՀԷ. 6.

Ե ԼՕ. ԽԹ. 16. ՆԵՀՄ. ԻԲ. 24. ՆԵԳ. Բ. 23.

Ը ՊԱԳ՝ Ը. ՈԱԿ. Ջ. 35.

Ե ՄԱԹ. ԻԳ. 33.

Ը Պ. Բ. 14.

ԸՊԱԳ ՃԱՅՈ. ԻԲ. 17. 20.

Ժ Պ. Բ. 17.

Բ Պ. Բ. 6.

Դ Պ. Բ. 7. Է. 5.

Ա ՅԱԿ. Թ. 2.

Ե ՄԱԹ. Ժ. 52.

Ղ ՊՏ. Ջ. 11.

Է ՆՀՄ. Հ. 14.

Թ Պ. Բ. 16. Ջ. 3.

Ի ՍԱՂ. ԽԵ. 11.

ԵՍԱՅԻ

ՊԱՊԱՆ

ՓԵԶԱՄԱՓԷՐԻՆ՝ Յուդանդն ֆասիտ օլտուղունա ահռաղար չէքմէսի։ 5 Ընլարդն թէքտիրի։ 10 Ընլարդն միւթայիղղընա թա՛ղիր օլունտուղու։ 16 Մէվպէյէ նահիհաթ։ 21 Ընլարա տոհա չէտիւտ ա՛ղքամլէր թէհտիտ օլունտուղու։ 25 Նրուսաղէմին թէմիզէնմէսի, վէ միւղրիմլէրին հէլաք օլաճաղը։

(Ա. Ի՛. Ն. 760 ֆէ։

1 Ա՚մովս օղլու Եսայինին Յուդա փատիշահլարը Ոզիա՝ Յովաթամ՝ Ահազ վէ Եզեկիանդն կիւնլէրինտէ՝ Յուդա իլէ Երուսաղէմին հագդընա կէօրտիւյիւ ՚վահիսի տիր։

ա ՀԱուս. ժԶ. 6։

2 ՚Էյ՛ կէօքլէր՝ տինկլէյին, վէ էյ եէր՝ գուլագ վուր, զիրա Թապպ սէօյլէտի. ՚Օղուլար պէօյիւթտիւմ վէ նիւճլէթտիմ, վէ ընլար պանա ա՛սը օլտուլար։

բ Ի Օր. Լ՚Ե. 1։ Երեմ. Բ. 12։ պ. 19։ իՋ. 29։ Եզեկ. Լ՚Կ. 4։ Միք. Ա. 2։ պ. 1, 2։

3 ՚Էշօքիւզ քէնտի սահիպլինի՝ վէ էշէք քէնտի աղասընըն եէմլիյինի պիլիր. ամմա Իսրայէլ ՚պիլմէզ, գաւմըմ Դանիլամազ։

գ պ. Ե. 1, 2։ դ Երեմ. Ը. 7։

4 Վա՜յ կիւնահքեար թայիֆէ՝ եարամազլըղը աղըր գաւմ՝ ՚Եֆէնաքարլար զիւրրիյէթի՝ ֆէսատ էտիճի էվլատլար. Ի՛ապպը թէրք էթտիլէր, Իսրայէլին Ա՛զիզինի թահգիր էթտիլէր, կէրի չէքիլտիլէր։

ե պ. Ե. 12։ զ պ. ՃԼ. 3, 4։ Մաա. Է. 7։

5 ՚Նէ՞ իչիւն սիզ վուրուլտուղճա՝ տահա բ՛ոսան արթըրըր սընըղ. պիւթիւն պաշ մ՛րացլը վէ

ը պ. Թ. 13 Երեմ. Ի. 30։ Ե. 8։

6 պիւթիւն նիւրէք պայըն տըր։ Ա՛յագ թապանընտան թա պաշատէք օնտա սաղլըգ եօգ տուր, եարա վէ շիշ վէ իրինլի պէրէ տիր. օնլար ՚սըգըլմատլար, վէ պաղլանմատլար, վէ եաղ իլէ եումշ

Ը Երեմ. Ը. 22։

7 շանմատլար։ ՚Տիյսրընըզ վիրան օլմուշ, շէհրլէրինիզ աթէշէ եանմըշ, եէրինիզի եատլեր էօնիւնիւզտէ եէրլէր, վէ օ՛ եատլեր խարաբ

ժ Ի Օր. ԻԷ. 51, 52։

8 պաթը կիպի վիրանէ տիր։ Վէ Սիօն գըզը պաղտա ՚գուլիպէ կիպի՝ խըյար պօսթանընտա չէրկէ կիպի՝ Էմուհասէրէյէ ալընմըշ

Ի Յոբ. ԻԷ. 18։ Ոգթ. Բ. 6։ Լ Երեմ. Ի. 17։ Խ Ոգթ. գ. 22։ Հռով. Թ. 29։

9 շէհր կիպի գալը։ ՚Ը՛սքէրլէրին Բապպը պիզէ պիր ազ պագիյէ պրագմասա իտի, պիզ ՚Սոդոմ կիպի օլուր իտիք, Գոմորա պէնգզէր իտիք։

(Ա. Ի՛. Ն. 760 ֆէ։

10 Ի՛ապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյին՝ էյ ՚Սոդոմ զապիթլէրի, Ընլահրմըզըն չէրիա՛թընա գուլագ վուր՝

ե Ի Օր. Լ՚Ե. 32։ Երեմ. ԺԹ. 13։

11 էյ Գոմոր գաւմը։ Չօգ ՚գուրպանլարընըզ նէմէ՞ կէրէք՝ տէյօր Ի՛ապպ. գոչ պիւթիւն եանմալարընտան վէ պէօլի հայվանլարըն եաղընտան պըգմընըմ, վէ պուղալար հէմ գուզուլար վէ էրքէճլէր

զ Ա՚մոս. ԺԵ. 9։

12 գանընտան հազը էթմէմ։ ՚Նէ՞ու զուրումտա կէօրիւնմէյէ կէլտիյինիզտէ՝ պուննու էլինիզտէն քիմ թալապ էթտի, քի աւլուլարըմա

է Եսայ. ԻԹ. 17։ Ը Մատ. ԺԵ. 9։

13 պատասընըզ։ Ընրթըգ ղպօշ հէտիյէլէր կէթիրմէն, պուխուր պանա մէքրուհ տուր. այ պաշըլարը վէ շաբաթլարը վէ ՚ճէմի՛յէթ տա՛վէթինի թէհամմիւլ էտէմէմ. պայրամ պիլէ եարա

թ Յովէլ. Ա. 14։ Ամոս. Ը. 5։

14 մազլըգ տըր։ ՚Էյ՛պաշլարընըզտան վէ ՚մուա՛յին պայրամլարընըզտան ճանըմ իքրահէտէր. օնլար իւզերիմէ եիւք օլտուլար, ՚գալտըրմագտան եօրուլտում։

ժ պ. Խ. 24։ Լ Յոր. ԻԷ. 9։ Սաղ. ՃՂ. 2։ Նոահ. Ա. 28։ պ ԺԲ. 2։ Երեմ. ԺԹ. 12։ Միք. Գ. 4։

15 Ամանի սիզ Է՛լլէրինիզի գալտըրտըղընըզտա՝ կէօզլէրիմի սիզտէն կիզլէյէճէյիմ, ՚Նիյագ տախի չօղալթտըղընըզտա՝ պէն տինկլէմէյէճէյիմ. Է՛լլէրինիզ դանլէր իլէ տօլուս տուր։

ա Սաղ. կԳ. 18։ Ա Տիմ. Բ. 8։ Է պ. ԺԲ. 3։ պ Երեմ. Ջ. 14։

16 ՚Նայագանըպ փաքէնէն, կէօզլէրիմին դարշըսընտան եարամազ ա՛մէլլէրինիզի կիտէրին, Չեարամազլըգ իշլէմէքտէն ֆէրաղատ

Է Սաղ. ԼՃ. 14 Լ Է. 27։ Ամոս. Է. 15։ Հռով. ԺԲ. 9։ ա պետ. գ. 11։ Երեմ. Խ. 3. 16 Միք. գ. 8։ Հռոմ. Է. 9 ը. 16։ ա պ Խ. 26։ Միք. գ. 2։ Ա Սաղ. ԺՃ. 7։ Յայտ. Է. 14։

էյէր ալ կիպի գըսմըզը իսէլէր՝ եափաղը կիպի պէյող օլաճագլար
19 տըր ։ Ն՚յէր սիզ գայիլ օլուր տէ՝ իթաա՚թ էտէր իսէնիզ, եէրին
20 Նի՚յմէթինի եէյէճէքսինիզ ։ Ը՚մմա էյէր իմթինա՚ էտէր տէ՝ ա՚սը օ-
լուր իսէնիզ, սիզի գըլըճ եէյէճէք տիր ։ չիւն քի՝ Փապպըն աղզը սէօյլէտի ։
21 Օլ էմին չէհր՝ Նէ՞ վէճհ իլէ ֆահիշէ օլտու ։ չէրիա՚թ իլէ տօ-
լու օլուպ՝ օնտա սատտագաթի սա-
քին իտի, ամմա շիմտի գաթիլլէր
22 Ֆէ+էանը տըր ։ Ակիամիշլիւն ճիե-
բիւֆէ տէօնտիւ, չարապըն սու
23 իլէ գարըշմըշ տըր ։ Ներվէրլէ-
րին ա՚սը՝ վէ Խըրսըզաարըն եօլ-
տաշը տըր, ճիամլէսի Նրիշվէթի սէ-
վիպ՝ Ի՚վազ արտընճա կիտեր ։
Նէօքսիզիւն չէրաա՚թընը կէօր-
մէզլեր, վէ տուլ գարընըն տա՚-
վասը օնլարա վարմազ ։
24 Օնուն իչիւն Իսրայէլին Կա-
տիրի ա՚ազէրլերին Փապը Նհովա-
նընն սէօզիւ պո՚ տուբ ։ Ն՚յ-
վահ՝ Նխասիմլէրիմտէն էօճ ալա-
ճաղըմ, վէ տիւշմէնլէրիմտէն ին-
25 Թիգամ ալաճաղըմ ։ Վէ էլիմի
սէնին իւզէրինէ չէվիրիպ՝ սէնին
Նճիւրիւֆիւնիւ պօրա իլէ կիպի
փաքէլյէճէյիմ, վէ հէփ գալա-
26 յընը կիտէրէճէյիմ ։ Վէ սէնին
հաքիմլէրինի Նէվվէլքի կիպի՝ հէմ
միւշհիրլէրինի իլէրքի կիպի տէօն-
տէրէճէյիմ. օնտան սօնկրա սա-
նա՝ Փաատրգ չէհր՝ էմին չէհր չաղ-
27 րըլաճագ տըր ։ Ակիօն չէրաա՚թ ի-
լէ՝ վէ օնուն տէօնէն էսիրլէրի
սատտագաթի իլէ ֆիտա օլուռնա-
28 ճագ ։ Ը՚մմա Նգապահաթըլար
իլէ կիւնահքեարլար՝ պիրլիքտէ
գըրըլաճագլար, վէ Փապպը թէրք
29 էտէնլէր տիւքէնէճէքլէր ։ Օ՚ի-
րա արզուլէտիյինիզ Նմէհէլէրտէն
ուԹանաճագլար, վէ սէյտիյինիզ
Նպաղչէլէրտէն ա՚րլանաճագսը-
30 նըզ ։ Օ՚իրա եափրաղը սօլմուշ
մէհէ կիպի՝ վէ սույու օլմայան
31 պաղչէ կիպի օլաճագսընըզ ։ Վէ
գուվվէթլի օլան՝ իւսԹիւպիւ կի-
պի՝ վէ ա՚մէլի գըղըլճըմ կիպի
օլաճագ, վէ իքիսի պիրտէն եա-
նաճագ, վէ սէօնտիւրէն օլմայա-
ճագ տըր ։

ՊԱՊ Ի

Ակիօնուն կէլէճէք գէմանտէ օլաճագ ասա՚-
սէԹի ։ 6 Ն՚լահընն՝ խալգը Թէրք էթախի-
նին սէպէպի օնլարըն եարամազ ղընը օլտու-
ղընը ։ 10 Ն՚լահընն ահքեամէլերինէ նազարէն
պիր նասիհաթ ։

1 Յուդա իլէ Նրուսաղէմ հագ-
գընա Ը՚մմա օղլու Նսայինին
վահիտէ կէօրտիւիւ սէօզ տիւր ։
2 Վ է վագի՚ օլաքի Սօնկ կիւն-
լէրտէ՝ Թապպ էվինին Բտաղը
տաղլարըն պաշընտա գայիմ օլա-
ճագ, վէ պայըրլարտան եօգարը
գալգաճագ տըր ։ վէ Էհէփ Թայի-
3 ֆէլէր օնա իւշէճէքլէր ։ Վ է չօգ
գավմլեր կիտիպ տէյէճէքլէր քի՝
Ընէլին Նհովանըն տաղընա՝ Յակոբ
Ն՚լահընըն էվինէ չըգալըմ՝ վէ պի-
զէ քէնտի եօլլարընը էօյրէտէ, վէ
օնուն Թարիգլէրինտէ եիւրիյէլիմ.
զէրա Էհէրհանի Ակիօնտան՝ վէ Թապ-
պընն սէօզիւ Նրուսաղէմտէն չըգա-
4 ճագ ։ Վ է Թայիֆէլէրին արասընտա
շէրաա՚թ կէօրէճէք, վէ չօգ գավմ-
լէրի Թէքտիր էտէճէք. վէ Ղօն-
լար գըլըճլարընը սափանլարա՚ վէ
մըզրագլարընը Թըրփանլարա տէօ-
յէճէքլէր. Թայիֆէ Թայիֆէյէ
գըլըճ գալըրմայաճագ, վէ Եար-
Թըգ ճէնճ էօյրէնմէյէճէքլէր ։
5 Ն՚յ Յակոբ էվի՝ Ընէլին Փապ-
6 պըն ըշըղընտա եիւրիյէլիմ ։ Ղիւն
քի սէն գավմընը՝ Յակոբ էվինի
պրագտըն. զէրա Ընէլնտօղուսու
պէ-յէ-ճէ-լէրի իլէ տօլտուլար,
վէ Նփղշտլըլար կիպի սահհարլար
օլտուլար. հէմ Նեատ օղուլլարը
7 իլէ իթթիֆագ էթտիլէր ։ Վ է
Նօնլարըն տիյարը կիւմիւշ վէ ալ-
Թուն իլէ տօլտու, վէ խազինէ-
լէրինին նիհայէթի եօգ տուր. հէմ
տիյարը ալճար իլէ տօլտու, վէ
ա՚թապալարընն նիհայէթի եօգ
8 տուր ։ Վ է տիյարը Նփուլլար ի-
լէ տօլտու. էլլէրինին ա՚մէլինէ՝
փարմագլարընն եափտընը շէյէ
9 սէճմէ գըլտըլար ։ Վ է էտնա քի-
շի չէօքտիւ, վէ քիշիզատէ ալ-
չագլանուր. իմտի օնլարա ա՚ֆվ
էթմէյէճէք սին ։
10 Նփապպըն գօրգուսու եիւզիւն-
տէն վէ օնուն ա՚զամէթինին ճէ-
լալինտէն գայայա կիր, վէ Թօփ-
11 րագտա կիզլէն ։ Նտէմին եիւճէ

ՀԱ · Ի՚ · Ի · 760 Գէ ։

— Ա Ֆառ · իէ · 19 · Տիտ ա · 2 ։
բ Ներեմ · Ք · 20 , 21 ։
ց Ներեմ · Ջ · 28 · 30 · Ի-զեկ · իբ · 18 , 19 ։
— Ովս · Ճ · 15 ։
Նահակ Ի՚Ճ · 2 ։
Ներեմ · իձ · 17 · Ի-զեկ · իբ · 12 · Ովս · է · 18 · Ա Իթ · է · 11 · Է · 3 ։
Ներեմ · Ե · 28 · Օաթ · Է · 10 ։
Ֆ Բ Օր · իԹ · կդ · Ի-զեկ · ե · 13 ։
ա Ներեմ · Ղ · 29 · Թ · 7 · Մաղ · դ · 3 ։
Բ Ներեմ Լ · է · 7 ։
Գ Օաթ · Ը · 3 ։
Դ Յոր · Լ · 3 · Պաղ · ա · 6 · Ե · 6 · Հգ · 27 · գ · 9 · Ձէ · 35 ։
Ե Պ · ֆ · Ե · 5 ։
Զ Պ · կ · 8 · կՂ · 17 ։

էյէր ալ կիպի գըսմըզը իսէլէր՝ եափաղը կիպի պէյող օլաճագլար
19 տըր ։ Ն՚յէր սիզ գայիլ օլուր տէ՝ իթաա՚թ էտէր իսէնիզ, եէրին
20 Նի՚յմէթինի եէյէճէքսինիզ ։ Ը՚մմա էյէր իմթինա՚ էտէր տէ՝ ա՚սը օ-
լուր իսէնիզ, սիզի գըլըճ եէյէճէք տիր ։ չիւն քի՝ Փապպըն աղզը սէօյլէտի ։
21 Օլ էմին չէհր՝ Նէ՞ վէճհ իլէ ֆահիշէ օլտու ։ չէրիա՚թ իլէ տօ-
լու օլուպ՝ օնտա սատտագաթի սա-
քին իտի, ամմա շիմտի գաթիլլէր
22 Ֆէ+էանը տըր ։ Ակիամիշլիւն ճիե-
բիւֆէ տէօնտիւ, չարապըն սու
23 իլէ գարըշմըշ տըր ։ Նէրվէրլէ-
րին ա՚սը՝ վէ Խըրսըզաարըն եօլ-
տաշը տըր, ճիամլէսի Նրիշվէթի սէ-
վիպ՝ Ի՚վազ արտընճա կիտեր ։
Նէօքսիզիւն չէրաա՚թընը կէօր-
մէզլեր, վէ տուլ գարընըն տա՚-
վասը օնլարա վարմազ ։
24 Օնուն իչիւն Իսրայէլին Կա-
տիրի ա՚ազէրլերին Փապը Նհովա-
նընն սէօզիւ պո՚ տուբ ։ Ն՚յ-
վահ՝ Նխասիմլէրիմտէն էօճ ալա-
ճաղըմ, վէ տիւշմէնլէրիմտէն ին-
25 Թիգամ ալաճաղըմ ։ Վ է էլիմի
սէնին իւզէրինէ չէվիրիպ՝ սէնին
Նճիւրիւֆիւնիւ պօրա իլէ կիպի
փաքէլյէճէյիմ, վէ հէփ գալա-
26 յընը կիտէրէճէյիմ ։ Վ է սէնին
հաքիմլէրինի Նէվվէլքի կիպի՝ հէմ
միւշհիրլէրինի իլէրքի կիպի տէօն-
տէրէճէյիմ. օնտան սօնկրա սա-
նա՝ Փաատրգ չէհր՝ էմին չէհր չաղ-
27 րըլաճագ տըր ։ Ակիօն չէրաա՚թ ի-
լէ՝ վէ օնուն տէօնէն էսիրլէրի
սատտագաթի իլէ ֆիտա օլուռնա-
28 ճագ ։ Ը՚մմա Նգապահաթըլար
իլէ կիւնահքեարլար՝ պիրլիքտէ
գըրըլաճագլար, վէ Փապպը թէրք
29 էտէնլէր տիւքէնէճէքլէր ։ Օ՚ի-
րա արզուլէտիյինիզ Նմէհէլէրտէն
ուԹանաճագլար, վէ սէյտիյինիզ
Նպաղչէլէրտէն ա՚րլանաճագսը-
30 նըզ ։ Օ՚իրա եափրաղը սօլմուշ
մէհէ կիպի՝ վէ սույու օլմայան
31 պաղչէ կիպի օլաճագսընըզ ։ Վ է
գուվվէթլի օլան՝ իւսԹիւպիւ կի-
պի՝ վէ ա՚մէլի գըղըլճըմ կիպի
օլաճագ, վէ իքիսի պիրտէն եա-
նաճագ, վէ սէօնտիւրէն օլմայա-
ճագ տըր ։

ՀԱ · Ի՚ · Ի · 760 Գէ ։

— Ա Իք · է · 1, ԼԶ ։
Բ Պաշ · կԶ · 15 , 16 ։
Գ Պաշ · հԶ · 8 · Պ · իէ · 13 ։
Դ Ներեմ · Լ · 6 · Ճ · 5 · Օաթ · Ը · 21 · 23 ։
Ե Պ · Ա · իՁ · 47 ։
Զ Պաշ · իԶ · 9 · Ովս · Բ · 18 · Օաթ · Ի · 10 ։
Է Պաշ · հԶ · 3 · 7 ։
Ը Նփես · Ե · 8 ։
Թ ՀԱ · իՂ · 7 ։
Ժ Բ Օր · ժԲ · 14 ։
Ի Պաշ · ձՂ · 35 · Ներեմ · Ֆ · 2 ։
Լ Բ Օր · փԷ · 16 , 17 ։
Խ Ներեմ · Բ · 23 ։
Ծ Խա · 19 · 21 · Հայտ · Պ · 15 ։
Կ Խա · 17 · Պ · Է · 15 , 16 · ԺԶ · 11 ։

Digitized by Google

կէօղլերի ալչագլանաճագ, վէ ինսանլարըն քիպրի չէօքէճէքէ տիր. վէ օլ կիւնտէ եալընըզ Լապպ 12 եիւճէլէճէք։ Օ՚իրա ա՚սքէրլէր Լապպընըն կիւնիւ՝ հէր մաղրուր վէ քիպէրին իւզէրինէ՝ վէ հէր եիւճէլէնմիշին իւզէրինէ օլաճագ 13 տըր, վէ ալչագլանաճագ, եա՚նի Յ իրանանըն հէփ եիւճէ վէ եիւքսէք էրղլէրի իւզէրինէ՝ վէ Լատաընըն ճիւմլէ մէշէլէրի իւզէրինէ, 14 վէ ՚ՀՀէփ եիւճէ ուաղլարըն իւզէրինէ՝ վէ ճիւմլէ եիւքսէք թէփե- 15 լէրին իւզէրինէ, վէ հէր եիւճէ գուլլէնին իւզէրինէ՝ վէ հէր մե- 16 թին գա՚լէնին իւզէրինէ, վէ ՚Ֆարսիսին հէփ կէվիլէրինին իւ- զէրինէ՝ վէ ճիւմլէ կիւզել պայ- րագլարընըն իւզէրինէ օլաճագ։ 17 Լ է ՚ատէմին ֆօտուլլուղու չէօ- քէճէք, վէ ինսանլարըն քիպրի ալչագլանաճագ տըր. վէ օլ կիւն- տէ եալընըզ Լապպ եիւճէլէճէք։ 18 Լ է փուրթլար պիլքիւլլիյէ եօղ 19 օլաճագ։ Լ է Յ Լապպըն գօրգուու- սու եիւզիւնտէն վէ օնուն ա՚զա- մէթինին ճէլալինտէն՝ օնուն ՚նէ- րի սարսըթմաղա գալգտրղը զէման Ը գայալարըն մաղարալարընա վէ եէրին ինլէրինէ կիրէճէքլէր։

20 "Օլ կիւնտէ ատէմ՝ օնուն Ն՚ի- չիւն սէճտէ գըլմաղա եափտրգլա- րը կիւմիւշ փուրթլարընը վէ ալ- թտւն փուրթլարընը քէօսթէպէ- լէրէ վէ կէճէ գուշլարընա ալթա- 21 ճագ, քի Լ՚Լապպըն գօրգուսու եիւզիւնտէն վէ օնուն ա՚զամէթի- նին ճէլալինտէն՝ եէրի սարսըթ- մաղա գալգտրղը զէման գայալա- րըն տէլիքէլէրինէ վէ թաշլարըն 22 գօվուգլարընա կիրէ։ "Լ՚էֆէսի պուրնունտա օլան ատէմտէն Լվազ կէլին. զիրա օ՝ նէյէ սայըլըր։

ՊԸՊ Գ

Ն՚րուսաղէմ իւզէրինէ վէ Յուդա իւզէրինէ կիւնահլարը իչին կէլմէք իւզրէ օլան պէ- լալէր։ 12 Օ՚ապիթէրին զալտըղը վէ Թամա՚քարըզը։ 16 Փարըլարըն մաղ- րուրըղունու իչին Թէհտիտ օլունան ահքեամ- լէր։

1 Օ՚իրա իչմէկ ա՚սքէրլէրին Լապ- պը Ն՚հովա՝ Ն՚րուսաղէմտէն վէ Յուդատան ա՚սալը վէ "տէյ- նէյի՝ էքմէյին հէր ա՚սասընը վէ 2 սույուն հէր ա՚սասընը, Բգահրի- մանը վէ ճէնքճիյի՝ հաքիմի վէ փէյղամպէրի վէ ֆալճըյը վէ չէյ- 3 խի, էլլի պաշըյը վէ մի՚լէթպէր օլանը՝ վէ միւշլրի վէ ա՚լիմ մա՚- րիֆէթլիյի վէ ֆէհիմ սահհարը 4 Ե՚կիտէրճէքէ տիր։ Լ է Ե՚իւզէր- լէրինէ՝ սէրվէրլէր իչլուն կէնճլէրի գօյայը՛մ, վէ օնլարա չօճուգլար 5 հիւքիւմէթ սիւրե։ Լ է գավմ՝ պիրի պիրինտէն վէ հէր քէս գօն- շուսունտան զատը չէքե. վէ կէնճլէր իխթիյարլարա՝ հէմ հա- գիրլէր մի՚լէթպէրլէրէ քիպը իլէ 6 հարաքէթ էտէլէր։ Օլտէմ քի- շի՝ պապասընըն էվինտէն օլան գարընտաշընը թուրթուպ Լէննի էվապընը վար, պիզէ զապիթ օլ, վէ շու վիրանէ սէնին էլլին ալ- 7 թընտա օլսուն փէյէ։ Օլ կիւն- տէ օ փախթ ճէվապ վերիպ տէյէ. Լահիպ օլմամ, չիւն քի էվիմտէ էքմէք եօգ տուր, հէմ էվապ եօգ տուր. պէնի գավմ զապիթի 8 տիքմէն։ Ղիւն քի Ե՚Ն՚րուսաղէմ եըգըլտը, վէ Յուդա տիւշտիւ. զիրա սիլլէրի վէ ա՚մէլլէրի Լապ- պա գուրը տըր, շէօյլէ քի օնուն ճէլիլ նազարընը տօրըլտալար։ 9 Օնլարըն խաթրա պագմասը՝ օն- լարըն ա՚լէյհինէ շէհատէթ էտէր, վէ կիւնահլարընը ԼՈդոմ կիպի խապէր էտէրլէր, սագլամազլար. վահ օնլարըն ճանընա, զիրա քէն- 10 տիլէրինէ պէլա կէթիրտիլէր։ Լա- տրդա տէյին քի՝ Ե՚օնա էյի օլա- ճագ. զիրա Ե՚ա՚մէլլէրինին մէյվէ- 11 սինի եէյէճէք։ Լ է՚ Ֆաօրդա՚ օնա Ե՚ֆէնա օլաճագ. վիրա օնա՝ օնուն էլլէրինին իճրաէթի իճրա օ- 12 լաճագ։ Վավմըմա՝ Ե՚չօճուգլար բէնճիտե էտէր, վէ օնա գաբը- լար թէսալլութ էտէր. էյ գավ- մըմ՝ Ե՚սէնի գուլաղուզլայանլարըն ազարըրըլար, վէ սէնին եօլունուն իզլէրինի պօզարլար։

13 Լապպ Ե՚տա՚վա կէօրմէյէ գալ- գըլտը, վէ գավմլէրի մուհաքէմէ 14 էթմէյէ տուրույօր։ Լապպ քէն- տի գավմընըն իխթիյարլարը վէ սէրվէրլէրի իլէ՝ չէրաա՚թա կէլէ- ճէք. զիրա սիզ Ե՚պաղը եագտը- նըզ. Փուգարատան գափրլան՝ է-

ՀՀ. Ի՚. Լ։ 760 գէ։

Հ պ. Ջ. 1. Ժա. 10, 11։ Ժբ. 1. 4, Իէ. 21։ Իէ. 9 Իզ. 1 Իէ. 1, 3. 12, 13։ Իը. 5։ Իթ. 18։ Լ. 23։ Ծբ. 6։ Ն՚ր եմ. Լ. 7, 8։ Ն՚զկ. Լը. 14. 19։ Լթ. 11. 22։ Ովս. բ. 16. 18. 21։ Հ՚ով. գ. 18։ Ա՚մվս. Թ. 11։ Ը՚ր գ. 8։ Մ՚ԻԷ. Ջ. 6։ Է. 10։ Է. 11, 12։ Սոփ. Ջ. 11. 16։ Ծ՚աք. Թ. 16։

Յ պ. Ժէ. 8։ Լէ. 24։ Ն՚զկ. Լ՚ա. 3։ Ծ՚աք. Ժա՚. 1, 2։

Ղ պ. Լ. 25։

Ե Ջ Հաագ. Ժ. 22։

Ֆ Խառ. 11։

Յ Ջ Թագս. Ա՚. 9։

Ն պ. Լ. 32։ Ա՚նգ. Ք. 6։ 21։ Ն՚ր բ. Ժէ. 26։

Ղ Խառ. 10։ Ովս. Ժ. 8։ Ղ ու. իէ. 30։ Յ՚այտ. Ջ. 16։ Թ. 6։

Ա պ. Լ. 22 Լ՚Ա. 7։

Ղ Խառ. 10. 19։

Պ Հ՚ոբ. Իէ. 3։

Ը Ա՚պաշ. Ա՚ԹԷ. 3։ Ն՚ր եմ. Ժէ. 5։

Ա Ղ. Իէ. 26։

ՀՀ. Ի՚. Լ։ 760 գէ։

Բ Ջ Հաագ. Բէ. 14։

Է Ն՚ր եմ. Լէ. 21։ Լբ. 9։ Դ Ժ՚ող. Ժ. 16։

Ի Մէք. Է. 12։

Լ Օ՚ն. Ժէ. 13։ Ժբ. 20, 21։ Ժբ. 5։

Խ Ժ՚ող. Ջ. 12։

Ը Ա՚պաշ. Ա՚ԹԲ. 2։

Ր Ա՚պաշ. Ժա՚. 6։ Ժ՚ող. Ը. 13։

Ձ Խա. Է։

Ղ պ. Թ. 16։

Լ Մէք. Ջ. 2։

Ի պ. Է. 7։ Ա՚ատ. Բ՚ա՚. 38։

Digitized by Google

15 վինիզտե տիր ։ Միզէ նէ օլտու ,
+է գավմըմը էզէրսինիզ , վէ ֆու-
գարանըն նիւզիւնիւ էզէրսինիզ՝
տէյօր ասքէրլէրին Լապպը Ցհովա։
16 Էմ Լապպ տէտիքի՝ Միօնուն
գըզլարը ֆօտուլլանտըգլարը իչիւն՝
վէ կէրիլմիշ կէրտան հէմ ալտա-
տըճը կէօզլէր իւէ կէզմէպ գըըը-
լարագ նիւրիւտիւքլէրի վէ այագ-
լարընը էօթտիւրտիւքլէրի իչիւն ,
17 Լապպ տախի Միօն գըզլարընըն
թէփէսինի տազ գըլաճագ , հէմ
Լապպ Ցօնլարըն ա՛վրէթ նէ-
18 րինի չըփլատաճագ տըը ։ Օվ
կիւնտե Լապպ էօթէն այագ զիյ-
նէթինի վէ չէպէքի չէնպէրլէրի վէ
19 Ցմայէլէրի , քիւփէլէրի վէ պի-
20 լէզիքլէրի վէ նիգապլարը , ֆօ-
թօզլէրի վէ պալտրը զինճիրլէրինի
վէ գուշագլարը վէ միաք գութու-
21 լարընը վէ համայլիլէրի , նիւզիւք-
լէրի հէմ պուրուն հալգալարընը ,
22 խիլա՛թլէրի վէ ֆէրաճէլէրի վէ
էօրթիւլէրի վէ ագչէ քէսէլէրինի ,
23 այինէլէրի վէ սարըգլարը վէ կէօմ-
լէքլէրի վէ եաշմագլարը կիտէրե-
24 ճէնք տիր ։ Ալ է վագի՛ օլաքի ը՛-
թընը եէրինէ չիւրիւքլիւք՝ վէ գու-
շագ եէրինէ իփ՝ վէ գըվրագ սաչ-
լար եէրինէ Ցտազ պաշլըգ՝ վէ
կէօյիւսլիւք եէրինէ չուլ գուշըն-
մասը՝ վէ կիւզէլլիք եէրինէ եա-
25 նընդլըգ օլաճագ ։ Միէնին ատէմ-
լէրին գըլըճտան՝ վէ գահրիման-
26 լարըն ճէնգտէ տիւշէճէքլէր ։ Ալ է
ղօնուն գափուլարը՝ ահ էտիպ
եաս չէքէճէք , վէ վիրան օլուպ
Ցեէրտէ օթուրաճագ ։

ՊԵՊ Գ

Ղէլմէքտէ օլան սըգլէթի ու սըգընթըլարըն
ա՛զամէթի ։ 2 Միօնուն օլաճագ ասուտ
հալի ։

1 Ալ է ՙօվ կիւնտե եէտի գարը պիր
Ցքիշիյէ եափըշըպ տէյէլէր քի՝
Բէնտի էգմէյիմիզի եէյէլիմ , վէ
քէնտի էալապըմըզը կիյինէլիմ .
եալընըզ սէնին ատըն իւէ չաղըր-
լալըմ քի՝ Ցհագարէթիմիզ տէ՛ր՝
օլա ։
2 Օվ կիւնտե Լապպընն ֆիլիսի
ճէլիլ վէ ի՛զդէթլու օլա . վէ Իս-
րայէլին գուրթուլմուշլարընա՝ նէ-
րին մէյվէսի չան վէ իֆթիխար ի-
3 չիւն օլա ։ Ալ է վագի՛ օլա քի
Միօնտա գալմըշա վէ Ցրուսա-
ղէմտէ պագի գալանա՝ Ցրուսա-
ղէմտէ եաշայանլար իւէ հէր եա-
զըլմըշ օլանա Ցա՛զիզ տէնիլէ ,
4 Լապպ շէրթա՛թ րուհու իւէ հէմ
եագըճը րուհ իւէ Միօն գըզլարը-
նըն չէրքինի եայգայընճա , վէ Ց-
րուսաղէմին գանլարընը օնուն օր-
5 թասընտան փաքէյինճէ ։ Ալ է
Լապպ Միօն տաղընըն հէր մէ-
քեանը իւզէրինէ վէ ճէմի՛յէթ եէր-
լէրի իւզէրինէ Ցկիւնտիւզիւն պու-
լութու վէ տուման՝ վէ կէճէլէ-
յին Ըփարլագ աթէշ ա՛յէվինի
եարատաճագ տըը . զիրա ճիւմլէ
չանըն իւզէրինէ Ըէօրթիւ օլա-
6 ճագ տըը ։ Ալ է կիւնտիւզ ըսսըլը-
ղընտան կէօվէյէ իչիւն՝ վէ սաղանագ
հէմ եաղմուրտան Ցսըղընաճագ
եէր վէ սիփէր իչիւն չատըը օ-
լաճագ տըը ։

ՊԵՊ Ե

Պաղըն թէմմուզ՝ վէ օնուն Հնուսյա թէմ-
սիլ օլմասը ։ 8 Թամա՛քեարլըղա՝ 11 սէր-
խօշլուղա՝ 18 Ֆասըգլըղա՝ 20 վէ սայիր պա՛-
զի կիւնահլարա գարշը թագըիր օլունան
վայլէր ։ 26 Ինչու ահքեամլարըն իճրա է-
տիճիլէրի ։

1 Ալա սեվկիւլիւմ՝ ՙօնուն պաղը
խուսուսունտա սեվկիւլիւմիւն
իլահխինի օգուլյաճաղըմ . Ալահ-
պուպուման պիր զայէթ մէյվէտար
2 թէփէտե պաղը վար ։ Ալ է օնու
հէնտէք իւէ չէվրիպ՝ թաշլարընը
այլթլատը , վէ օնա ա՛լա ասմա-
լար տիքտի , վէ օնուն օրթասըն-
տա պիր գուլլէ պինա էթտի , հէմ
օնտա պիր ճէնտէրէ տախի օյուու .
վէ Ըումար իտի՝ քի՝ իւզիւմ վէ-
րէճէք , ամմա ֆէնա գօգար մէյ-
վէ կէթիրտի ։
3 Ալ է հալա ՀՅ Ցրուսաղէմ սա-
քինլէրի վէ Յուդա ատէմլէրի՝
Ցպէնիմ իւէ պաղըմըն արսըընա
քէրէմ էտիպ շէրաա՛թ քէսին ։
4 Պաղըմա տահա նէ՞ էթմէյի իտիմ ,
քի օնա էթմէտիմ . նի՞չիւն պէն
օնուն իւզիւմ վէրէճէյինի ումար
իքէն , ֆէնա գօգար մէյվէ վէրտի ։
5 Ալ է հալա՝ չիմտի պաղըմա պէն նէ
էտէճէյիմի սիզէ պիլտիրէյիմ։ ՙՕ-

նուն չհիթինի կիտէրէձէյիմ, վէ օթլանաճագ եէր օլա. օնուն տի-
վարընը երգաճաղլամ, վէ չինէնէ-
6 ձէք եէր օլա։ Վ֊է օնու վիրան գօյա-
ճաղըմ. պուտանմայա, վէ թիմար
օլունմայա, իլլա օնպա չալը վէ
տիքէն պիթէ. հէմ պուլութլարա
էմր էտէձէյիմ քի՝ օնուն իւզերինէ
7 եաղմուր վէրմէյէլեր։ Օ֊իրա ա՛ս-
քերլեր Յապպընըն պաղը Իսրայէլ
էվի՝ վէ Յուդա էհալիսի օնուն
հաղղ էթտիյի փիտան տրը, վէ
շէրաա՛թ ուամր իտի՝ ամմա իշլէ-
գանլեր ուէօքիւշիւ, սատագաթ ո-
ֆոր ԷպԷ՝ ամմա իշլէ ֆէրհատ վար։
8 Վ֊այ՝ թա ժահալ գալմայընը-
ճայատէք էվվել էվէ տէյտիրէնլէ-
րէ՝ թարլայը թարլայա եագլաշ-
տրրանլարա, շէօյլէ քի եէրին
օրթասընտա սիզ եալընըզ օթու-
9 րսաընըզ։ Վ֊ուլագլարըմտա ա՛ս-
քերլերին Յապպը պէդ քի՝ Իշ-
պէթթէ չօգ էվլեր խարապ օլա-
ճագ, պէօյուէք օլսուն կիւզել օլ-
10 սուն՝ պիլա սաքին գալաճագ։ Օ֊ի-
րա օն տէօնիւմ պաղ՝ սալթ պիր
Էպաթ վէրէձէէք, վէ պիր հօմեր
թօխսում՝ պիր էֆա վէրէձէէք։
11 Ը֊Վ֊այ սապահտան էրքէն գալ-
գըլ՝ սերխօշլատըրը իչքինին ար-
տընձա տիւշէնլէրէ՝ ախշամտա
շարապ օնլարը գըզտըրընձայատէք
12 կէձ գալանլարա. Վ֊է Ըօնլարընն
մէճլիսինտէ թանպուր վէ սան-
թուր՝ տէֆ վէ նէյ վէ շարապ օ-
լուր. ամմա Ւ֊Յապպըն ա՛մէլինէ
նազար գըլմազլար, վէ օնուն էլ-
13 լէրինին իշինէ պագմազլար։ Ւ֊Օ-
նուն իշիւն գավմըմ Ըպիլա մա՛-
լիւմաթ էսիր սիւրիւլտիւ. վէ
օնուն միւ՛թէպէր ատէմլերի աճ
օլտուս, վէ գալապալըղը սուսուզ-
լուգտան գուրուտուս։
14 Օնուն իշիւն ձէհէննէմ քէնտի-
նի կէնիշլէթտի, վէ աղզընը Հատ-
տէն զիյատէ աչտը. վէ օնլարըն
շէօհրէթի վէ գալապալըղը վէ շա-
մաթասը՝ վէ օնտա մէսրուր օլսուն՝
15 օնաս էնէձէք։ Վ֊է Է֊էտնա քիշի
չէօքէձէք, հէմ քիշի զատէ ալ-
չագլանաճագ, հէմ եիւճէ կէօղ-
16 լեր ալչագլանաճագ տրը։ Վ֊է
ա՛սքերլերին Յապպը չէրաա՛թտա
եիւճէլէձէք, վէ Ը֊զիզ Ըլլահ սա-
տագաթ իլէ ա՛զիզլէնէձէք տիր։
17 Վ֊է գուզուլար ա՛տէթլերինճէ
օթլանաճագ, վէ զէննկինլերին խա-
բապաթլարընը միւսաֆիրլեր եե-
յէձէք։
18 Վ֊այ եարամազլըղը պաթըլլըգ
իփլերի իլէ՝ վէ կիւնահը ա՛րապա
ուրդանլերի իլէ կիպի չէքէնլերէ,
19 Ժօնլարա քի՝ Ըմէզ օլսուն, իշի-
նէ ա՛ճէլէ էթսին՝ քի կէօրէլիմ,
վէ Իսրայէլին Ը֊զիզինին թէտպի-
րի եագլաշզագ կէլսին քի՝ պիրլէլիմ
տերլեր։
20 Վ֊այ քէօթիյէ էյի՝ վէ էյիյէ
քէօթիւ տէյէնլէրէ, գարանլըղը
ըշըգ վէ ըշըղը գարանլըգ եէրինէ
գօյանլարա, աճրյը թաթլը վէ
թաթլըյը աճը եէրինէ գօյանլա-
21 րա։ Վ֊այ Ւքէնտի կէօղլէրինտէ
ա՛լիմլէրէ՝ վէ քէնտի եիւզլէրի էօ-
22 նիւնտէ ա՛րիֆլէրէ։ Ւ֊Վ֊այ շարապ
իչմէքտէ զօրլուլարա՝ վէ միւսաքիր
գարըշտրմազտա գուվվէթլի քիմ-
23 սէլէրէ, օնլարա քի՝ Ւրիշվէթ սէ-
պէպինտէն ֆասըղը թաստըգ է-
տերլեր, վէ սատրղըն սատագա-
թընը օնտան կիտէրիրլեր։
24 Ընուն իչիւն Ղաթէշ ա՛լէվի
սաման չէօփիւնիւ եէտիյի՝ վէ
գուրուս օթուն ա՛լէվե պաթտրղը
կիպի՝ Ցօնլարըն քէօքիւ չիւրիւք-
լիւք կիպի օլաճագ, վէ օնլարըն
չիչէյի թազ կիպի չզգաճագ. զի-
րա ա՛սքերլեր Յապպընըն չէրիա՛-
թընը բէտտ էթտիրէր, վէ Իս-
րայէլին Ը֊զիզինին սէօզիւնիւ խօր
25 կէօրտիւլէր։ Ցնտան էօթիւրիւ
Յապպըն ղազապը գավմընա թու-
թուշտու, վէ էլինի օնուն իւզե-
րինէ ուզաթտը, վէ օնու վուր-
տու, չէօյլէ քի Ւտաղլար տիթրէ-
տի, վէ լէշլերի սօգագլար օրթա-
սընտա կիւպրե կիպի օլտու. Ցպու-
նուն ճիւմլէսի իլէ օնուն ղազապը
թէսքին օլմատը, իլլա օնուն էլի
տահա ուզանմըշ տրը։
26 Վ֊է ուզագ թայիֆելերէ Ցգայ-
րագ գալտրըաճագ, վէ օնլարա
Ցեէրին ուճունտան Ցըսլըգ չալըպ
Ցպըղըրճճագ, վէ իշլեթ Ցա՛լէլ ա-
27 ճէլէ թէզ կէլէձէքլեր։ Օնլար-
տա հօրդուն եօգ վէ թէօքէձէ օղ-
րայան եօգ տուր, ույուգլար եօգ
վէ ույուր եօգ տուր, վէ պէլինին

գուշաղը չէզձիւլիւր եօգ՝ հէմ ա-
յագ գապրնըն պաղը գօփար եօգ
28 տուր : Օնլարըն Նոգլարը սիվրի՝
վէ հէփ եայլարը կերկին տիր .
աթլարընըն թըրնագլարը չագմագ
թաշընա պէնկզեր , վէ թէքերլէք-
29 լերի գասըղա կիպի տիր : Օնլա-
րըն պաղըղը արսլանըն կիպի տիր ,
կէնձ արսլանլար կիպի պէօյիւ-
րիւրլեր . վէ պէօյիւրէճքլեր , վէ
շիքեաըր ալըպ գաչըրաճագլար ,
վէ գուրթարան օլմայաճագ տըր :
30 Վէ օլ կիւնտէ օնլարըն իւզերինէ
տէնիզ կիւրիւլթիւսիւ կիպի կիւր-
լէյէճէքլեր . վէ պէրլէ ¯եէրէ պա-
գընճա , իչլէ գարանլըգ վէ սըգ-
լէմի օլաճագ , վէ այտընլըգ՝ օլ-
տուղու հավատա գարարաճագ
տըր :

ՊԸՊ ՀՕ

Նասայինին՝ հէյքէլտէ Բապպր կէօրտիւյիւ : 8 Օնուն իդրարը, վէ իչի իչինն հաղըրլան-
մասը : 9 Օնուն թա՛յին օլուննմասը , վէ
օնուն իչինին նէթիճէսինին փէչին սէօյլէն-
տիյի :

1 ¯Ալվա փատիշահըն վէֆաթ էթ-
տիյի հըլտա , Բապպը եիւք-
սէք վէ եիճճէլմիշ թախթտա օ-
թուրուր կէօրտիւմ , վէ օնուն է-
թէքլէրի հէյքէլի տօլտուրուր ի-
2 տի : Օնուն իւսթի թարաֆընտա
սիրոմբէլէր տուրուր իտի , հէր
պիրինին ալթընըլեր գանատը վար
իտի . իքիսի իւչ եիւզէրինի էօր-
թէրլեր իտի , վէ ²իքիսի իւչ ա-
յագլարընը էօրթէրլեր իտի , վէ
3 իքիսի իւչ ուչարլար իտի . Վէ
պիրի օպիրինէ չազըրըպ տեր իտի .
²Ըզիզ՝ ա՛զիզ՝ ա՛զիզ տիր ա՛սքեր-
լէրին Բապպը , ³պիւթիւն ևեր օ-
նուն ճէլալինտէն տօլու տուր :
4 Վէ չաղրանըն սէսինտէն գափու
էշինքլէրինին թէմէլլերի սարսըլ-
տը , վէ Ղէվ տուման իւչ տօլտուս :
5 Վէ ⁴տէտիմքի՝ Վա՛յ պանա ,
զիրա հէլաք օլտում . չիւն քի պէն
նափաք տուտագը ատէմ իմ , վէ
նափաք տուտագը գավմըն արա-
սընտա սաքն իմ . գիրա կէօզլե-
րիմ՝ ա՛սքերլերին Բապպը օլան
6 փատիշահը կէօրտիւ : Ըմմա սե-
րովքէլերին պիրի պանա ուչտուս ,
վէ էլինտէ ²մաշա իւչ մեզպահ-
տան ալտրղը պիր գօր վար իտի .
7 Վէ ³աղղըմա տօգանտրըրպ տէտի
քի՝ Իչլեթ պու սէնին տուտագլա-
րընա տօգանտը . վէ սէնին եարա-
մազլըղըն կիթտի , հէմ կիւնահ-
լարընա քէֆարէթ օլուննտուս :
8 Ընտէն Բապպըն սէսինի իշլեթ-
տիմ քի՝ Վհիմի կէօնտէրէյիմ , վէ
⁴պիզիմ իշիւն քիմ կիտէք տէտի .
վէ պէն տէտիմ քի՝ Իշլեթ պէն ,
9 պէնի կէօնտէր : Օնտէմ տէտի քի՝
Ող , պու գավմա տե . ⁵Եէր վէճճ
իւչ իշտին , ամմա անկամայասը-
նըղ , վէ հէր վէճճ իւչ կէօրիւն ,
10 ամմա պիւմէյէնիզ : Պու գավմըն
Նեիւբէյինի սէմիզլէթ , վէ գուլագ-
լարընը աղըրլաթ , վէ կէօզլէրինի
եում , ⁶օմայա քի՝ կէօզլէրի իւչ
կէօրէ , վէ գուլագլարը իւչ իշ-
տէ , վէ եիւբէյի անկայա , վէ
11 տէօնէ , վէ շիֆա պուլա : Վէ՝
⁷Նէչէյ՞տէք եա՞ Իֆէնտիմ տէ-
տիմ . վէ տէտի քի՝ ⁸Ցիա շէհրլէր
սաքին օլան օլմատըղընտան՝ վէ
էվլէր ատէմ օլմատըղընտան վի-
րան գալընճայատէք , հէմ տիյար
պիլթիւլլիյէ պէեապան օլուննճա-
12 յատէք , վէ ⁹Բապպ ատէմի ու-
զաղա գալտըրըպ՝ եէրին օրթասըն-
տա պէօյիւք խարապլթ օլուննճա-
13 յատէք : Ըմմա օնտա տահա օն
փայըն պիր փայը օլուպ՝ օ տախի
թէքրար խարապ օլա . երգըլտըգ-
տան սօնկրա քիւթիւյիւ գալան
մէչէ աղաճը վէ փէլիտ աղաճը
նիճէ իսէ , ¹⁰հա՛զիզ զիւրրիյէթ՝ օ-
նուն քիւթիւյիւ հէման էօյլէ օլա :

ՊԸՊ Կ

Նասին իչէ փակէէնին Հօւգա իւզերինէ հիւ-
ճում էթթիքլերի . 3 Փէյղամպէրին Ը-
քաղա գօրգմամագա նասիհաթ էթտիյի :
10 Ըքաղըն՝ նիշան թաւաղ էթմէք իս-
թէմտիյի : 14 Բապպըն Իսմմանուէլի վա՛տ
էթտիյի . 17 Ընուբտան Հնուդանըն իւզե-
րինէ կելէճէք օլան պէլալեր :

1 ¹¹Վէ վագի՝ օլտուս քի՝ ¯Հնուդա
փատիշահը Հզիա օղուս Հո-
վաթամ օղլու Ըքաղըն կիւնլերին-
տէ՝ Հիւբիա փատիշահը Հասին
վէ Իսրայէլ փատիշահը Հոսմէ-
լա օղլու փակէէ Իրուսաղէմ
չըգտըլար քի՝ օնուն իւզերինէ ճէնգ
էտէլեր , ամմա ֆէթհէ գատիր
2 օլամատըլար : Վէ Դաւիթ եվինէ՝

Աբրիա Եփրեմ իւէ պէրապէր օր-
տու գուրտուլար տէյէքէք՝ խապէր
վէրիլինճէ , օնուն եիւբէյի վէ
գավմընըն եիւբէյի օրմանըն ա-
ղաճլարը եէլին եիւղիւնտէն տէփ-
րէնտիյի կիպի տէփրէնտի :
3 Ըմմա Իապպ Նսայիյէ տէտի
քի՝ Ալա սէն օղլուն Աէարյա-
սուբ իւէ գասսարէը թարլասընըն
ճատտէսինտէ՝ եօգարըքի հավու-
զուն սու եօլունուն ուճունա Ը-
4 քաքը գարշըլամաղա չըգ . Ա է օ-
նա տէ քի՝ Սագընը վէ բահաթ օ-
լասըն , շու թիւթէն իքի օտուն
փարչալարը գուշրուգլարընտան՝
Ուասինին վէ Աիւրիանընը վէ Ուով-
մէլա օղլունուն ղազապընըն խըշ-
մընտան գօրգմայասըն , վէ եիւբէ-
5 յին պայըլմասըն : Զիւն քի Աիւ-
րիա՝ Նփրեմ վէ Ուովմէլա օղլու
սէնին իւզէրինէ քէօթիւ միւշավէ-
6 րէ էտիպ տէտիլէր քի՝ Յուդա
իւզէրինէ վարալըմ , վէ օնու իւր-
քիւտէլիմ , վէ օնու քէնտիմիզէ
ֆէթհ էտէլիմ , անտէն օնուն ի-
չինէ Տաբէէլ օղլունուն փատիշահ
7 տիքէլիմ : Նֆէնտիմ Իապպ
պէօյլէ տէր . Պոռ սապիթ օլ-
մայաճագ , վէ վուգու՛ պուլմայա-
8 ճագ տըր : Օիրա Պիւրիա-
նըն պաշը Դամասկոս՝ վէ Դամաս-
կոսուն պաշը Ուասին տիր . վէ
աւթմըշ պէշ եըլըն իչինտէ Նփ-
րեմ մահվ օլուպ արթըգ գավմ
9 օլմայաճագ տըր : Ա է Նփրեմին
պաշը Սամարիա՝ վէ Սամարիանըն
պաշը Ռովմէլանըն օղլու տուր .
էյէր Հինանմազ իսէնիզ , էլպէթ
սապիթ օլամազսընըզ :
10 Ընտէն Իապպ Ըքազա թէք-
11 րար սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Ըլլահ-
Իապպտան քէնտին իչիւն ընիշան
տիլէ . օնու տէբինէիքտէ եա եօ-
գարըտա եիւքսէքէիքտէ տիլէ :
12 Ըմմա Ըքազ՝ Տիւէմէմ վէ Իապպը
13 սընամամ տէտի : Ընտէն օ տէտի
քի՝ Նա Դաւիթ էվի հալա տինկ-
լէյին . Ըոէմէյէք զահմէթ վէրտի-
յինիզ սիզէ ա՞զ մը քի՝ Ըլլահը-
մա տախի զահմէթ վէրէսինիզ :
14 Օնուն իչիւն Նֆէնտիմ քէնտիսի
սիզէ նիշան վէրէճէք . Իւլթէ
Էպաքիրէ համիլէ օլաճագ , վէ Էօ-
ղուլ տօղուրաճագ , վէ Ըօնուն
ատընը Էմմանուէլ գօյաճագ :
15 Պու՝ քէօթիւլիւ ըէտտ էտիպ
էյիյի սէչմէյի պիլինճէյէտէք՝
Թէրէ եաղը վէ պալ եէյէճէք :
16 Օիրա չօճուգ Ըքէօթիւլիւ ըէտտ
էտիպ էյիյի սէչմէյի պիլմէդտէն
էվվէլ , սէնին շօլ իքի փատիշահ-
լարընը եիւղիւնտէն գօրգտուղուն
տիյար Թէրը օլունաճագ տըր :
17 Իապպ սէնին իւզէրինէ վէ սէնին
գավմընըն իւզէրինէ վէ պապան
էվինին իւզէրինէ կիւնլէր կէթի-
րէճէք քի՝ Նփրեմին Յուդատան
այրըլըղը կիւնտէն պէրու կէլ-
մէտիլէր , էօ՛նէ Ըսուր փատիշա-
18 հընը : Ա է վագի՝ օլաքի օլ կիւն-
տէ՝ Իապպ Ընըր ըղմագլարընըն
ուճունտա օլան սինէքլէրէ վէ Ը-
սուր տիյարընտա օլան արըլարա
19 ըսլըգ չալաճագ : Ա է կէլիպ
ճիւմլէսի վիրան տէրէլէրտէ վէ
Գայալարըն գօվուգլարընտա վէ
Հէփ չալըլարտա վէ Հէփ օթլագ-
20 լարտա գօնաճագլար : Օլ կիւն-
տէ Նֆէնտիմ՝ Քիրա իւէ ալընը
մըշ ուսթուրա իւէ էօ՛նէ ըղմա-
ղընը էօթէ եագալարընտա օլան
Ըսուր փատիշահը իւէ՝ պաշը Հէմ
այագլարըն գըլընը Թրաշ էտէ-
ճէք . Հէմ սագալը տախի գազը-
21 յաճագ տըր : Ա է վագի՝ օլաքի՝
օլ կիւնտէ պիր քիմսէ պիր կէնճ
ինէք իւէ իքի գօյուն պէսլէյճէճէք
22 օլուր իսէ , վագի՝ օլաքի ծնլարըն
վէրէճէյի սիւտիւն չօգլուղունա-
տան՝ Թէրէ եաղը եէյէ . զիրա տի-
յարըն իչինտէ Հէր գալան՝ Թէրէ
եաղը վէ պալ եէյէճէք տիր :
23 Հէմ օլ կիւնտէ վագի՝ օլաքի՝
պին գըլա կիւմիւշլիւք օլմուշ
օլան պին ասմալը Հէր մահալ՝
Զալըղըգ վէ տիքէնլիք օլաճագ :
24 Օրայա օգլար վէ եայ իւէ կէլէ-
լէր . չիւն քի պիւթիւն օլ եէր չա-
25 լըղգ վէ տիքէնլիք օլաճագ տըր :
Ա է չափա իւէ գազլան Հէփ տաղ-
լարա՝ չալը վէ տիքէնլէրտէն վագի՝
օլան գօրգունուն սէպէպինտէն
վարամայաճագգսըն . սըղըրլար
կէօնտէրէճէք վէ գօյունլար պա-
սաճագ ֆոհոլ օլաճագլար :

ֆ . Ի՛ . Ի . 743 գէ :

բ ֆ ՀԱԳ . ԺԸ . 17 ՊԱ . ՀԸ . 3 :

գ ՊԱԳ՝ Ի . ՔՐ . 6 :

դ ՊՐՈԿ . ԻԱ . 30 ՊԱ . Ը . 10 :

ե ՊԱԳ՝ Բ ՀԱԳ . Ը . 6 :

զ Գ ՏԱՏ . Ջ . 36 , ԼԶ ՄԱՏ . ԺԸ . 38 :

է Մատ . Ա . 23 ՂՈՒ . Ա . 31 , 34 ԸՊ . Թ . 6 ՌՊԱԳ՝ ՀՅՆ . Ձ . 1 . 25 ԺՁ . 11 ԻԹ . 32 Ը . 6 . 8 Ա ՀԱԳ . Դ . 21 :

ը Ի՛ . Ի . 743 գէ :

թ ՊՁ . Ը . 8 :

ժ ՊԱԳ՝ ՊՁ . Ե :

ի Մն . Ի . 19 :

ժա ֆ ՀԱԳ . ԺԸ . 16 :

ժբ ՊՁ . Ը . 26 :

ժգ ՊՁ . Ը . 10 ՆԵՀ . ԺԶ . 16 :

ժդ ֆ ՀԱԳ . ԺԶ . 7 , 8 Բ Մն . ԻԲ . 20 , 21 ՊԱԳ՝ ՆՀԿ . Ե . 1 :

ժե ՊՁ . Ը . 10 :

ժզ ՊՁ . Ը . 16 :

ժէ ՊՁ . Ը . 16 :

Digitized by Google

ՊԵՂՐ Ը

Ընտրուն՝ Իւրիայը վե Իսրայելի ալեք եաեձէյի ։ 5 Վ է պատնուն կիպի պիր ֆէլաքէթէ Հուգանըն տաքի օղրայաճաղը ։ 11 Նշինլիք իչուն Ելեահա կիւվենմէյե նատհաթ ։ 19 Ահնէլերե տանըլանըլորըն իւգերինե կելէեէք սըղլէթ ու մէշպգաթ ։

1 Եմ Ապպ պանա տէտի քի՝ Կէնտինե պիր պէօյիւք թօմար ալ , վե օնուն իւգերինտե ինսան գալէմի իլե՝ Ահէրշալալհաշ
2 հաշպազ հագգընա եաղ : Իմտի քէնտիմե քհահին Իւրիա իլե Ահարաքիա օղլու Օգաբարիայը՝ էմին
3 շահիտլեր թութտում : Վ է փէղամպէրէյե եագլաշտըմ , վե համիլե գալըպ օղուլ տօղուրտում . վե Ապպ պանա տէտի քի՝ Օնուն ատընը՝ Մահէրշալհաշ
4 պազ գօ : Օիրա չօճուգ՝ տպահամակոսուն մալը վե Մամարիանըն եաղմասը Ըսուր փատիշահընն հուզուրունա կէօթիւրիւլէճէք :
5 Ընտէն եինէ Ապպ պանա թէք-
6 րար սէօյլէյիպ տէտի . Ձիուն քի պու գավմ՝ եավաշ եիւրիւյէն Իսիլովունն սուլարընը բէտտ էտէր , վե Ղահասինտէն հէմ Ռովմնա օղ-
7 լունտան հազզ էտէր . Օնուն ինչուն՝ իչէք Ընֆէնտիմ օնլարընը իւգերինե Ըմտազըն զօրլու վե չօգ սուլարընը՝ Նա՛նէ Ըսուր փատիշահընը վե օնուն հէփ տարաթընը չըգարաճագ . վե հէփ ագտըղը եէրլէրին իւգերինտէն թաշըպ՝
8 հիւյէճէք տիր : Վ է Յուդատա հիւճիւմ էտիպ թաշաճագ , վե կէչիպ Ըթա պօղազատէք էրիշէճէք . վե օնուն գանատլարընըն եայըլմասը՝ սէնին տիյարընըն էնինի տօլտուրաճագ եա Ըյմանուէլ :
9 Նա թայիֆելէր իմթիհֆագ էտին , վե գըրըլըն , վե եէրին ուզագ եէրլէրի՝ գուլագ վուրուն . գուշանըն վե գըրըլըն , գուշանըն
10 վե գըրըլըն : Ի՛իւշավէրե էտին , լաքին պօշ օլուր . սէօզ սէօյլէյին , լաքին Նասպիհ օլմագ՝ զի-
11 րա Ըլահ պիզիմ իլե տիր : Օհ-

թ · Ի' · Լ · 741 գէ ։

բա Ապպ՝ էլ գուվվէթի իլե պանա պէօյլէ սէօյլէտի , վե պանա պու գավմըն եօլունա վարմամագ նասի-
12 Հաթ էտիպ ուէտի քի՝ Պու գավմըն հէփ իթթիֆագ ուէտի՝ Իթթիֆագ ուէմէն , վե Օնուն գօրգտուղունտան գօրգման , վե
13 իւրքմէն : Ը՛ագերլերին Ապպընը Թագտիս էտին , վե Գօրգաճաղընըզ օ օլսուն , հէմ իւրքէճէ-
14 Յինիզ օ օլսուն . Վ է Նօ՝ մագտէսէ օլաճագ , ամմա Իսրայէլլին իքի էվինէ Թէօքէզ Թաշը վե սիւրչմէք գայասը՝ Վե Երուսաղէմ սաքինլերինէ տուզագ վե քէմէնտ
15 օլաճագ տըր : Վ է օնլարտա չօգ-
լարը Թէօքէզե օղրայաճագ , վե տիւշիւպ գըրըլաճագլար , վե քէ-
մինտե տիւշիւպ Թութուրլաճագ-
16 լար : Ը՞էհատէթի պաղլա , շաՅիրտլէրիմ արասընտա Թէվրաթը միւհիւրլէ :
17 Իմտի պէն՝ Յակոբ էվինտէն եիւգիւնիւ կիզլէյէն Ապպա գաթ-
լանըրըմ , վե Օնա իւմիտ էտէ-
18 բիմ : Էնշէթ պէն վե Ապպընն պանա վէրտիյի էվլատլար՝ Ասօն տաղընտա սաքին օլան ա՛սքէրլէրին Ապպը Թարաֆընտան Ա՛լամէթլեր վե ի՛պրէթլեր իչուն օլուրուզ :
19 Վ է սիզե՝ Ասիրիպազլարա վե Նինկվէյէն հէմ ֆըսրլատայան Ըրէմմալլարա տանըշըն տէտիքլէրինտե , պէյնե . Գավմ Ելահընա տանըշմա՞զ մը , եաշայանլար հագգընա
20 Էօլուէլէրը՞ մի պօնըլըր : Ի՞նէվէ-
թաթա վե շէհատէմէ պօնըլաբըլ-
լար . Էյէր պու սէօզե կէօզե սէօյլէմէզլեր իսե , Օնլարըն հիչ
21 ըշըղը եօգ տուր : Վ է սըգընթը հէմ աճլըգ չէքէրէք օնտան կէչէճէք . վե վագի՝ օլաքի աճըգտըղընտա էօվքէլէնէ , վե փատիշահընա հէմ Ելահընա Էքիւֆր է-
22 տե , վե եօգարըյա պագա , հէմ Տիյարա պագա . վե իշէճ սըգլէթ վե Ղարանլըգ՝ տարլըգ տու-
մանը վե գաթը գարանլըգ օլա :

թ · Ի' · Լ · 741 գէ ։

ֆ · Ի' · Լ · 742 գէ ։

ա պ · Ը · 8 ։ Եմբ · բ · 3 ։

բ Ի հնագ · ժգ · 10 ։

գ Պագ · պ · է · 16 ։

դ Ի հնագ · ժէ · 39 · ժգ · 9 ։ պ · ժէ · 3 ։

ե Նէեմ · գ · 15 ։ Յօհ · ք · 7 ։

զ պ · է · 1 , 2 · 6 ։

է պ · ժ · 12 ։

ը պ · Ը · 28 ։

թ պ · է · 14 ։

ժ Յովել · գ · 9 · 11 ։

ի Յոբ · է · 12 ։ Լ պ · է · 7 ։ Ի պ · է · 14 ։ Դտր · է · 38 , 39 ։ Հռով · ը · 31 ։

Digitized by Google

ՀԱ·Ի՝·ԼՃ· 740 գէտ։

ՊՐՊ Թ

Սղոլէթ ու սրգընթըլսրը պիրագ թէսքին օլմասը վատ՝ օլունտուղտա։ 2 Ա՛նհսթանըն կէլմէսի, վէ օնուն փատիշհսլըղընըն պէօյիւմեսի։ 8 Իսրայէլին իւգէրինէ՝ մաղրուրլուգլարը իչուն 13 վէ թէվպէ էթմէտիկլէրի իչուն կէլէճէք ահգիամլէր։

ա Ֆ ՀԱտագ· ժե. 29։ ք Սն. ժգ. 4։

1 Ա՛մմա ա՛էվվէլքի զէման կիպի Ո՛ղա-
բուղընն տիյարընը վէ Ա՛հիթա-
ղիմ տիյարընը թահգիր էթտի-
յինտէ օլան սրգընթըսը զէմանը
կիպի բտիւման օլմայաճագ, ախըր
զէմանտէ տախի տէնիզ հօլունա
Յորդանանընն էօթէսինէ թայիֆէ-
լէրին Վաալիլհասընա ի՛ղէթ վէ-
2 րէճէք։ գՎաարանլըգտա կէզէն
գաւմ՝ պէօյիւք ըղըգ կէօրտիւ-
լէր. էօլիւմ կէօլհէսի տիյարընը-
տա սաքին օլանլարա նուր տօղ-
3 տու։ ԱՀայիֆէյի չօղալթտըն,
սիւրիւրիւ պէօյիւթմէտին. օնլար
սէնին հուզուրունտա պիլինտէ շազ
օլտուգլարը՝ եախօտ ՏչիքՏար փայ-
լաշըրգլարընտա սէվինտիքլէրի կի-
4 պի շազ օլտուլար։ Ո՛ղիրա բԱ-
դիան կիւնիւնտէ կիպի՝ օնուն ենիւ-
քիւնիւն պէօյնտուրուղընընու վէ
ումուզունուն Ւսէյնէյինի հէմ
օնա զուլմ էտէնին ա՛սասընը գըր-
5 տըն։ Ո՛ղիրա շամաթա իլէ հէր
ճէնքճինին թօզլուղու վէ էսվապը
գանա պուլանընը. անտէն եագը-
լըպ աթէչէ թաա՛մ օլուր։

է Պ·Է·14։ Ի՛ղս·ք·11։ ը Հօհ· ք· 16։ ջ Մատ·իբ· 18։ ա Կոր· ժէ. 25։ ժ Գատ·ժգ· 18։ ի Տիտ · ք · 13։ լ Ի՛փես · ք · 14։ խ Գան · ք · 44 ։ Ի՛ղս · ա. 32, 33։ ծ ք ՀԱտագ· ժթ·31։ Պ· լէ· 32։

ՀԱ·Ի՝·ԼՃ· 738 գէտ։

6 Ո՛ղիրա բպիզէ էվլատ տօղտու, պիզէ ըօղուլ վէրիլտի, վէ ջհիւ-
քիւմէթ օնուն ումուզունտա տրը. վէ օնուն խսմինէ՝ ԴՎ՛ճայըպ՝ Ա՛իս-
շիր՝ էԳատիր Ըլլահ՝ Ի՛պէտի փէ-
տէր՝ Ըմէլամէթ Ա՛էրվէրի չաղրը-
7 լաճագ։ Գաւիթին թախթը իւ-
զէրինտէ վէ օնուն փատիշհսլըղը իւգէրինտէ՝ օնուն հիւքիւմէթինին արթմասընըն վէ սէլամէթին նիհա-
յէթի բէօզ տուր, քի օնու շիմո-
տէն թա էպէտէտէ հագգ իլէ վէ սատաճաթի իլէ գայիմ էտիպ մու-
գարրեր գըլա. պունու բա՛սքէրլէր Ա՛պպրընը զայրէթի իճրա էտէճէք։
8 Ի՛ֆէնտիմ Հակոբա սէօզ կէօն-
տէրտի, վէ օ՝ Իսրայէլին իւգէրին-
9 նէ տիւշտիւ։ Ա՛յ գաւմընն ճիւմ-
լէսի՝ Ի՛փրեմ հէմ Ա՛մարիանընն սաքինլէրի պիլէճէք, օնլար քի քիպր իլէ վէ եիւրէք ֆօտուլլուս-
10 ղու իլէ տէրլէք. ՀԱուղալար տիւշտիւ, ամմա պիզ եօնուլմուշ թաշլար իլէ պինա էտէճէյիզ. ճէօճմէզ աղաճլարը քէսիլտի, ամմա պիզ օնլարընն եէրինէ էրզ աղաճլարը
11 գօյաճաղըզ։ Ի՛մմա Ա՛պպ օնուն իւգէրինէ՝ Ասինին խասիմլէրինի գալտըրաճագ, վէ օնուն տիւշ-
մընլէրինի թահրիք էտէճէք տիր.
12 Ի՛օնտէն Աիւբեանիլէր վէ արտտան փղշալըլար օլուպ՝ Իսրայէլի աղգ
ատօլուսու իլէ եէյէճէքլէր. ՏպուՏնուն ճիւմլէսի իլէ ղազապը տէօնմէտի, իլլա էլի տահա ուզանմըշ տըր։
13 Ո՛իրա գգալմ՝ օնու վուրանա
14 տէօնմէզ, վէ ա՛սքէրլէրին Ա՛պ-
15 պընը արամազլար։ Իմտի Ա՛պպ Իսրայէլտէն պաշը վէ գույրուղու՝ խուրմա տալընը վէ սագը ՏպիրՏ
16 կիւնտէ քէսէճէք տիր։ Իսթի-
յար վէ խաթրը սայըլըր քիմսէ պաշ տըր. վէ եալանը էօյրէտէն
17 փէյղամպէր գույրուգ տուր։ Ա՛յ-
պու գաւմը Ըգուլաղուզայանլար ազտըրըրլար, վէ օնլարտան գուլաղուզանանլար եուտուրաճագ տըր։ Պունտան էօթիւրիւ Ի՛ֆէնտիմ օնլարընը իյիթլէրինէն ՏհազզՏ
էթմէգ, վէ էօքսիւզլէրինէ հէմ տուր գարըլսընա մըհամմէթ էթմէյէճէք տիր, վէրա Տհէփիսի պինամուս վէ եարամազ օլտուլար, վէ հէր աղգ տիվանէլիք իլէ սէօյլէր. ՏպուՏնուն ճիւմլէսի իլէ օնուն ղազապը տէօնմէտի, իլլա օնուն էլի տահա ուզանմըշ տըր։
18 Ո՛իրա նՓըսգ՝ չալը յը վէ տի-
քէնի թէլէֆ էտէն վէ օրմանըն սրգ չալըլարընտա թուրթուշուպ եիւքսէյէ չըգարագ տումանա պիւ-
19 րիւէն աթէշ կիպի եագար։ Ի՛սքէրլէր Ա՛պպընըն խըշմընտան՝ եէր եագըլաճագ, վէ գաւմ աթէչէ թա-
ա՛մ կիպի օլաճագ. Ատէմ քէնտի գարընտաչընը էսիրկէմէյէճէք
20 տիր։ Ա՛յ սաղտա օլանը գափըշա, վէ աճ գալա. սօլտաքինի տախ եէյէ, վէ Տտօյմայա. Ւքիչի քէն-
21 տի գօլունտուն էթինի եէյէ, Ա՛ա-
նասէ Ի՛փրեմի՛ վէ Ի՛փրեմ Ա՛ա-
նասէյի էեյէ, վէ օնլար պիրլիքտէ Յուդա իւգէրինէ վարուլար. Տպունուն ճիւմլէսի իլէ օնուն ղազապը տէօնմէտի, իլլա օնուն էլի տահա ուզանմըշ տըր։

ՀԱ·Ի՝·ԼՃ· 738 գէտ։

ա Ղ·Է·25։ Յ·Ե։ ԼԵՄ·Ղ·8։ գ Ներ·Ե· 3։ Ա՛վս·Է· 10։ դ Պ·Յ·17։ Հայտ·ժԸ· 8։ ե Պ·Ֆ·4։ 12։ զ Մաղ·ՃԽԷ· 10, 11։ է Մրք·Է·2։ ը Խա·12· 21։ Պ·Է· 25։ Յ·4։ թ Ներ·Յ·17։ Ա՛ղ·Գ·1։ ժ Ա՛մ·Խ·26։ ի Պ·Խ·26։ ԼԵՄ· ԺԹ·9։ լ Մրք·Է·2· 6։ խ Ղա·ԻԿ· 26։ ծ Պ·Խ·13· 17։ Պ·Է· 25։ Յ·4։

Digitized by Google

ՊԱՏՊԱՀ

ՅՕԱԼԻՄ հաքիմլէրին ա՛լէյհինէ թագլըր օ-
լընան վայ ։ 6 Ընուր փատիշահընըն էնու-
դանքի իւզէրինէ կէօնտէրիլէճէյի ։ 8 Օ-
նուն ի՛թիմատը վէ էօյիւնմէսի ։ 16 Օնուն
տիւշմէսինին փէյնն խապէր վէրիլտիյի ։ 20
Ինորայէլին պիր պագիյէսի՝ կէրի կէլէճէք
օլտուղու ։ 24 Ա՛լլահընն խալգընա՝ Ընուրտան
խէյլա օլմագ խուսուսունտա պիր վա՛տ իլէ
թէսէլլի օլունտուղու ։

ՓԻ. Ի՛. Ի՛. 713 ԳԷ։

1 Ա՛ԱՅ ՚եարամազլըգ գանունլարը
՚պազլայանլարա՝ վէ նահագ-
2 լըգ եազան քեաթիպլէրէ , չէօյլէ
քի ֆուգարանըն տա՛վասընը իպ-
թալ էտէլէր , վէ գավմըն մազ-
լումլարընըն հագգընը գափըշալար,
վէ տուլ գարըլար օնլարա չիքեար
տիւշէլէր , վէ էօքսիւզլէրի եաղ-
3 մա էտէլէր ։ Ի՛մտի ՚զիյարէթ վէ
ուզագտան կէլէճէք խարապլըգ
կիւնիւնտէ՝ ՚ինչ՚ էտէճէք սինիզ ։
եարտըմ իչիւն քիմ՚ գաչաճագ-
սընըզ , վէ ի՛զզէթինիզի ՚նէ՚րէյէ
4 պրազաճագ սընըզ ։ Պէնսիզ՝ էսիր-
լէրին ալթընա չէօքէճէքլէր , վէ
էօլտիւրիւլմիշլէրին ալթընա տիւ-
շէճէքլիր ։ ՚Պունուն ճիւմլէսի
իլէ օնուն զազապը տէօնմէտի , իլ-
լա օնուն էլի տահա ուզանմըշ տըր ։
5 Ա՛ԱՅ ՚զազապլըմընն տէյնէյի օ-
լան Ընուրա քի՝ օ՚նլարընն էլինտէ-
6 քի ա՛սա գահրըմ տըր ։ Օնլարը
Ազինամուս թայիֆէ իւզէրինէ
կէօնտէրէճէյիմ՝ վէ օնլարա տա-
րըլտըղըմ գավմա գարչը էմր
վէրէճէյիմ քի՝ եաղմա եաղմա-
լայա , վէ չիքեար գափըշա , վէ
օնլարը սօգագլարընն չամուրու կի-
7 պի պասըլմաղա գօյա ։ Լաքին ՚օ՝
էօյլէ տիւշիւնմէզ , վէ եիւրէյի
էօյլէ զանն էթմէզ ։ իլլա եիւրէ-
յինտէ հէյաք էթմէք՝ վէ տէյիլ
ազ թայիֆէլէր գըրմագ վար ։
8 Օ՚իրա ՚տէր քի՝ Պէնիմ սէրվէր-
լէրիմ հէփիսի փատիշահլար տէ-
9 յի՚լ մի ։ ՚Րաղանէ ՚Րարքամիա
կիպի տէյի՚լ մի , Ընմոր Ըրփոր
կիպի տէյի՚լ մի , Ա՚մարիա ՚Ի՚ա-
10 մասկոս կիպի տէյի՚լ մի ։ Պէնիմ
էլիմ փութլարըն մէմլէքէթլէրինի
պուլտուղու կիպի՝ օնլարըն օյմա
փութլարը Ընրուսաղէմինքինտէն
վէ Ա՚մարիանընքինտէն չօգ իքէն ,
11 Ա՚մարիայա վէ օնուն փութլարը-
նա էթտիյիմ կիպի՝ Ընրուսաղէմ
վէ օնուն փութլարընա պա էյլէ
12 Է՚թմէյէճէքսիյիմ ։ Իմտի վագի՝
օլաքի՝ Ի՚ֆէնտիմ Է՚հօն տաղընը-
տա վէ Ընրուսաղէմտէ հէփ իչինի
թէքմիլ էտինճէ , ՚Ընսուր փատի-
շահընըն միւթէքէպպիր եիւբէյի-
նին մէյվէսինի վէ մաղրուր կէօզ-
լէրինին իֆթիխարընը եօգլայաճա-
13 ղըմ ։ Օ՚իրա ՚տէր քի՝ պէն
պո՚նո՚ էլիմին գուվվէթի իլէ վէ
ի՚լմիմ իլէ էյլէտիմ , չիւն քի պէն
ա՛գըլլը իմ՚ ։ վէ գավմլարըն սէր-
հասալարընը գալտըրտըմ՝ հէմ օն-
լարըն խազինէլէրինի գափտըմ՚ ։ վէ
գահրիման կիպի սաքինլէրի երգ-
14 տըմ՚ ։ Ա՚է ՚էլիմ գավմլարըն մա-
լընի եուվա կիպի պուլտու , վէ
ճիւմլէ եէրի՝ պրազըլմըշ եումուր-
թա տէվշլէրիր կիպի տէվշլրտի՚մ ։
վէ գանատ տէփրէտէն եա աղզը-
նը աչան եա ֆըսըրլտայան օլմասըր ։
15 Պալթա՝ քէնտիսի իլէ քէսէն ֆէ-
լէնին իւզէրինէ էօյիւնլ՚ըր մի , ե-
խոստ պրշզը՝ օնու տէփրէտէնին
իւզէրինէ մաղրուրլանը՚ր մը ։ պո՚-
տէյնէք օնու գալտըրանը տէփ-
րէտիր կիպի՝ ա՚սա օտուն օլմա-
յըրպ քէնտի քէնտինի գալտըրըր
16 կիպի տիր ։ Օնուն իչիւն ա՚աքէր-
լէրին Բապպը Ի՚ֆէնտիմ՚ օնուն
սէմիզլէրինէ արբգլըգ կէօնտէրէ-
ճէք , վէ օնուն ի՚զզէթի ալթըն-
տա՝ աֆէչ եանղընը կիպի եանղըն
17 եագաճագ տըր ։ Ա՚է Իսրայէլին
ըշըղը աֆէչ՝ վէ օնուն Ը՚զիզի ա՚-
լէվ օլաճագ , վէ պիր կիւնտէ
Ղտիքէնինի վէ չալըսընը եագրպ
18 թէլէֆ էտէճէք տիր ։ Ա՚է օրման-
նընըն հէմ ՚մահսուլտար Բաբըլա-
սընըն ի՚զզէթինի՝ ճանը վէ թէնի
հէլաք էտէճէք , վէ պայըլան խաս-
19 թա կիպի օլաճագ ։ Ա՚է օրմանը-
նըն գալան աղաճլարը ազ օլա-
լար , չէօյլէ քի պիր չօճուգ օն-
լարը եագա պիլէ ։
20 Ա՚է վագի՝ օլա քի օլ կիւնտէ՝
Իսրայէլին պագիյէսի վէ Յակոբ
էվինտէն գուրթուլանլար՝ օնլարը
վուրանա արթըգ պիր տահա ՚կիւ-
վէնմէյէէր ։ իլլա կէրչէքլիք իլ
Իսրայէլին Ը՚զիզի Բապպա կիւվէ-
21 նէլէր ։ ՚Պագիյէ՝ Յակոբուն պա-
գիյէսի Գատիր Ա՚լլահա տէօնէ-

ՓԻ. Ի՛. Ի՛. 713 ԳԷ։

ի ՃԱԳ. ԺԲ. 31։
ն ՆԵՄ. Ջ. 18։
ի ՊՈ. ԼԷ. 34։ ՆԶԵԿ. ԻԲ. 4, ՒԱ. ՓԱՆ. Է. 30։
ի ՅԵՒ. ԼԳ. 25։
ն ՆԵՄ. ԾԳ. 20։
ղ ՊՈ. Ք. 18։ ԻԷ. 4։
ճ Ի. ՃԱԳ. ԺԲ. 23։
ռ ՊԱԳ. Ը. Ի. ՃԱԳ. ԺԲ. 7։ Բ ՄՆ. Ի. 20։
ս ՊԱԳ՝ ԽԱ. 20։

Digitized by Google

ՊԵՊ ԺԲ

Մեսիանըն կելլոեի, վե օնուն հէմ օնուն փաստիչալըղընըն նիձէ օլաճաղը։ 10 ճնապհէղէլերին ձէմ՝ օլունաճաղը, վե Իսրայէլին թէքթար էվվելսի համլինէ կէթիրելէճէյի։

1 Վե՝ Յեսայեին քիթիւիւնտէն
Փիլիս չըգըպ՝ օնուն քէօ-
2 քիւնտէն փիտան պ'թէձէք։ Վե
Էօնուն իւզերինաէ Լապպըն Լո-
հու՝ ի'լմ վե փհմ բուհու՝ մէշ-
վերթէթ վե գուվվէթ բուհու՝ պիլկի
վե Լապպ գօրգուսու բուհու գօ-
3 նաճագ տըր։ Վե օնուն սիբիրիւ
Լապպըն գօրգուսունտա օլաճագ,
վե կէօզլէրինին կէօրտիւիւնէ կէօ-
րե շէրաա'թ քէսմէյէճէք, հէմ
գուլագլարընըն իչիթտիւինէ կէօ-
4 րե թէքտիր էթմէյէճէք։ Իլլա
Փագիրլէրին շէրաա'թընը՝ սատա-
գաթ իլե կէօրէճէք, վե եէրին
տերտիմէնտլերի իչիւն հագգ իւզ-
րե թէքտիր իճրա էտէձէք. հէմ
Հաղզընըն տէյնէյի իլե եէրի վու-
րաճագ, վե տուտուագլարընըն րու-
հու իլե ֆասըղը էօլտիւրէճէք
5 տիր։ Վե Հպէլինին գուշաղը սա-
տագաթ՝ հէմ պէլինին գուշաղը
6 էմնիյէթ օլաճագ։ Վե Հգուրտ
գուզու իլե սաքին օլաձագ, վե
գափլան օղլաղընը պիլէսինձէ նա-
թաճագ, հէմ տանա վե կէնճ արս-
լան վե պէսլի տավար պիրլիքտէ
օլաճագ, վե օնլարը պիր քիչիւք
7 չօճուգ սիւրէճէք։ Վե ինէք այը
իլե օթլայըպ՝ եավրուլարը պիր-
լիքտե եաթաճագլար. հէմ արս-
լան սըղըր կիպի սաման եէյճէձէք
8 տիր։ Վէմէտ օլան մա'սում տա-
խի սաղըր ելլանըն տէլինի իւզե-
րինտե սյնայաճագ, վե սիւտտէն
քէսիլմիշ՝ էլինի պույնուզուս եը-
լանըն ինի իւզերինէ գօյաճագ տըր։
9 Օնլար պէնիմ ա'զիզ տաղըմտա
Ըզարար վե ֆեսատ էթմէյէճէք-
լէր. զիրա Բեէր՝ սուլար տէնիզի
գափլատըղը կիպի Լապպըն պիլ-
10 կիսինտէն տօլաճագ տըր։ Վե վա-
գի՝ օլաքի Ժօլ կիւնտէ՝ գավմլարըն
պայրաղը իչիւն տուրան Ցեսայեին
քէօթիւնիւ Լթայիֆէլէր արայա-
ճագլար. վե Ոօնուն թահաթը ի'զ-
11 զէթ օլաճագ։ Էհմ օլ կիւնտէ
վագի՝ օլաքի Ոֆէնտիմ եինէ թէք-

ՀԱ. Ի'. Ոչ. 713 ֆէտ։

ն Էռով. քե. 27։
ը Պ. Ի. 13։
ա Պ. ԻԹ. 22։

ը Պ. ԻԹ. 22։
Գաղ. Ա. 27։ Էռով. քե. 28։

գ Պ. ԼԷ. 6։

Ը ՆՀ. ժէ.։
ա Պ. ծէ. 7։
ա Գաղ. ժա. 36։

Վ ֆ ՀԱԳ. ժԹ. 35։
պ Գ.ատ. Է. 25։ Պ. քԹ. 4։
ր ՆՀ. ժէ. 26, 27։
ց Պ. ժէ. 25։

ա ՀԱԳ. ժէ. 23։
ֆ ա ՀԱԳ. ժՀ. 4։
ֆ ա ՀԱԳ. ԻԷ. 44։
օ Գ.ատ. ժԸ. 7։
ֆ Հես. Իա. 18։
ա ա ՀԱԳ. Իա. 1 ։ ԻԷ. 19 ։ Նէհմ. ժա. 33։
ք Պ. Լ. 22։
գ Պ. ժէ. 2։

ե Պագ. Ը. Մովս. Ձ. 9։

22 ձէք ։ Օ Իրա էյէր Ագավմըն եա՛
Իսրայէլ՝ տէնիզին գուամու միգտա-
րի օլսա, օնտան անճագ պիր Հպա-
գիյէ տէօնէձէք. Թագտիր օ-
լունմուշ խարապլըգ՝ սատագաթ
23 իւզրե հիձհիւմ էտէձէք տիր։ Օ Ի-
րա Ա՛աքերլէրին Լապպը Նֆէն-
տիմ՝ պի՛ Թիւն տիյարըն օրթասըն-
տա Թագտիր օլունմուշ խարապ-
24 լըգ իճրա էտէձէք տիր։ Օնուն
իչիւն ա՛աքերլէրին Լապպը Նֆէն-
տիմ պէօյլէ տէր. Նա՛ Սիօնտա
սաքին օլան գավմլըմ՝ Ոսուրտան
գօրգմա. սէնի տէյնէք իլե վու-
րաճագ, վե ա՛սասընը սէնին իւ-
զերինէ Վ՛ըսըրտա էթտիյի կիպի
25 գալտրըաճագ ։ Օ Իրա Ազ տա-
հա՝ անտէն Գահր ու դազապըմ
օնլարըն հէլաքի իլե Թէքմիլ օլա-
26 ճագ տըր։ Վե ա՛աքերլէրին Լապ-
պը Էօնուն իւզերինէ՝ Օրէք գա-
յասընտա Ադիանըն վուրուշու-
նա պէնկզէր գամըը գալտրըաճագ,
վե տէյնէյինի՝ տէնիզին իւզերինէ
վե Վ՛ըսըրտա էթտիյի կիպի գալ-
27 տրըաճագ ։ Վե վագի՝ օլաքի օլ
կիւնտէ՝ Ոօնուն եիւքիւ սէնին ու-
մուզունտան վե պօյունտուրուղու
պօյնունտան կիտերիլէճէք. վե պօ-
յունտուրուգ՝ սեմիզլիյին եիւզիւն-
տէն գըրըլաճագ տըր ։
28 Ընգէյէ կելսի, Ա՛ադրոնա կէչ-
տի, աղըրլըղընը Ա՛աքմաստա գօ-
29 տու. Ա՛կէչիտտէն կէչտիլէր, Կա-
բատա գօնագ էթտիլէր. Ոամա
իւրքտիւ, Ֆաւուղտուն Կաբաասը
30 գաչտը ։ Ոյ Կաղձիմ գըզը՝ սե-
սինի էօթտիւբ, Ալայիսէ իչլիթ-
տիր՝ Է՛յ Ֆագիր Նլ՛նաթովթ ։
31 Ա՛ադմնա կէօչտիւ, Կոբբիմին սա-
32 քինլէրի գաչտըլար ։ Տահա պու
կիւն Ագնօբտա տուրաճագ, Ֆա՛իօն
գըզընըն տաղընա՝ Որուսաղէմ
Թէփէսինէ Էլլինի սալլայաճագ ։
33 ՈչԹէ ա՛աքերլէրին Լապպը Նհո-
վա հիյպէթ իլե Թազե տալը պու-
տայաճագ, վե Տհիւճէ պօյլուլար
քէսիլէճէք, հէմ եիւքսէքլէր ալ-
34 չագլանաճագլար տըր ։ Վե օրմա-
նըն սըգ ագաճլարընը տէմիր իլե
քէսէճէք, վե Իրանան՝ գուվվէթ-
լինին եէտի իլե տիւշէճէք ։

ՀԱ. Ի'. Ոչ. 713 ֆէտ։

Ա Խա. 10։ Գօր. ժէ. 23։
Բ Պ. Է. 3։ ծէ. 2։ Նբմ. իդ. 5։ Ա՛աք. Ի. 12։ Հայտ. Ե. 5։
Է Պ. կՀ. 1։ Ա՛ատ. է. 16։ Հօհ. Ա. 32, 33։ է. 34։

Ը Ասղ. Հբ. 2, 4 Հայտ. ժԹ. 11։

Ի Հօբ. է. 9։ Ա՛աղ. է. 6։ Ընհս. Բ. 8։ Հայտ. Ա. 16։ Բ. 16։ ժԹ. 15։
Ա Պագ՝ Նփես. ը. 14։
Ե Պ. կե. 25։ Նշեկ. Լ. 25։ Ովա. Բ. 18։

Ը Հօբ. Ե. 23։ Պ. Բ. 4։ Լ. 9։
Ր Ընմբ. Բ. 16։
Ֆ Պ. Բ. 11։
Ի Խա. 1։ Էռով. ժԵ. 13։
Լ Էռով. ժԵ. 10։
Ի Նբբ. Է. 1, Ա.

Digitized by Google

բար՝ Յ Ասուրեան վէ Ա՛ըսըրուան վէ Պաթուրէստէն վէ Հապէշէն վէ Նղամուան վէ Ռինարուան վէ Նմաթեան վէ տէնիզ ատալաքընեան գալան քէնտի գավմընըն պագիյէսինի էտինմէյէ էլինի գօ-
12յաճագ : Ա՛ է թայիֆէլէրէ պայրագ գալըրըաճագ , վէ Իսրայէլին սիւրիւնէլէրինի տէվղիրէճէք . հէմ Յուդանըն տաղըմըշլարընը եէրին տէօրթ քէօշէսինտէն ճէմ՝ էտէճէք
13տիր : Ա՛ է Հփրեմին հասէտի կի-տէճէք , վէ Յուդանըն խասմէլէ-րի քէսիլէճէքլէր . Նփրեմ Յու-դայա հասէտ էթմէյէճէք , վէ Յուդա Նփրեմ սըգլէթի վէրմէյէ-
14ճէք տիր : Իւլա օնլար պաթըյա ատօղրու փղշտլըլարըն ուսմուզունա ուչալար , կիւնտօղուսու էհալիսինի պիրլիքտէ եաղմալայալար . Նդովմ իւէ Ա՛ովադա էլլէրինի սա-լալար , վէ Ա՛մմոն օղուլլարը օնլա-
15րա Ղի՛թաաթ էտէլէր : Ա՛ է Ռապպ՝ Ա՛ըսըը տէնիզինին տիւլինի հէլաք էտե , հէմ զօրլու եէլի իւէ էլինի ըրմաղըն իւզէրինէ սալլայըպ՝ օնու եէտի սէյէ վուրա , վէ փապուճ-
16լար իւէ կէզիւիր օլա : Ա՛ է Նիճէ Իսրայէլէ Ա՛ըսըը տիյարընտան հզգտրգլարը կիւնտե օլմուշ խսէ , օնուն Ա՛սուրտան գալմըշ գավմը-նըն պագիյէսինէ Ի՛չյէք եօլ օլա :

ՊԸՊ ԺԱ

Ա՛ղաւհա՝ օնուն խալգընա իհսան էթտիկի ի՛-նայէթլէրի իչիւն Թէշէքքիւր իլահիսի :

1Ա է ՚օլ կիւնտէ տէյէսին . Նա՛ Ռապպ սանա շիւքր էտէրիմ , քի պանա զազապալամըշ իքէն՝ զա-զապըն կէչտի , վէ պանա Թէսէյլիլ
2վէրիրսին : Իչիմէ խէլասըմ Ա՛ղաւհ տըը , ի՛թիմատ էտէճէյիմ , վէ գօրգմայաճաղըմ . զիրա Բգուվվէ-թիմ վէ մէղմուրում Ռապպ Էն-Ժ՚ովՆ՚ տըը , վէ օ պէնիմ խէ-
3լասըմ օլտու : Իմմի չազլըգ իլէ խէլասըն չէշմէլէրինտէն Ռսու չէ-
4քէճէքսինիզ : Ժէմ օլ կիւնտէ տէ-Յէճէքսինիզ քի՝ ԷՌապպա շիւքր էտին , օնուն իսմինէ նիտա գըլըն , Ւօնուն ա՛մէլլէրինի գավմէրտէ խապէր էտին . Ւօնուն իսմի եիւճէ
5օլտուղունու զիքր էտին : Էլ՚ապ-պա մէզմուր օգուլսուն , զիրա ճէ-լիլ շէյլէր գըլտը . պու՝ ճիւմլէ
6եէրտէ պիլինմիշ տիր : Նա՛ Ա՛իօն սաքինի Ռսէտա վէրէրէք ալգըշ էյ-լէ . զիրա սէնին օրթանտա՝ Ի՚նա-իսրայէլին Ը՛զիզի ա՛զիմ տիր :

ՊԸՊ ԺԲ

Ա՛ղաւհն՝ Ղաբիլտաուն ա՛լէ յհինէ քէնտի ղա՛-զապընըն ա՛աքէրլէրինէ էմր սատը էթտիկ-յի : 6 Ա՛նլարըն իչրա էթտիքլէրի գաթլին Թա՛րիֆի : 19 Ղաբիլտաուն վէրտուղընը :

1Ա՛մվա օղլու Նսայինին Ռղաբի-լըն հագգընա կէօրտիւիւ իլ-համ տըը :
2Ա՛ըփլագ Բտաղըն իւզէրինէ Էպայրագ գալտըրըն , օնլարա եիւք-սէք սէս էտին , Էէլ սալլայըն քի՝ պէյլէրին գափուլարընա կէլէ-
3լէր : Պէնիմ Թա՛յին էթտիքլէրիմէ էմր էթտիմ , Բգահրիմանլարըմը տախի՝ Ուշանըմ իչիւն շազ օլան-լարը զազապալըմըն Ի՛ճրասընա չա-զըրտըմ :
4Ա՛օգ խալգըն պէնկէչ-յէն՝ տաղլարտա գալապալըղըն սէսի վար , ճէմ՝ օլուննմուշ Թա-յիֆէլէր փատիշահ Ըգլարընըն սէ-սի չամաթասը վար . ա՛աքէրլէրին Ռապպը՝ ճէնք օրտուսունու եօգ-
5լայը : Ա՛ւզագ տիյարտան՝ կէօք-լէրին ուճնուտան՝ Ռապպ հէմ օ-նուն խրշմընըն ալէթլէրի պիւթիւն եէրի պօզմադա կէնիյօրլար :
6Փիղան էտին , զիրա Բ՚Ռապպըն կիւնիւ եագըն տըը . Ըօ՝ Ա՛իւմլէ-յէ գատիրտէն հէլաքլրք կիպի
7կէլիր : Ա՛նուն իչիւն հէփ էլլէր կէվզէյէճէքլէր , հէմ հէր ատէ-
8մին եիւբէյի էրիյէճէք տիր : Ա՛է օնլար իւրքէճէք , օնլարը սըգլէթ-լէր հէմ սանճըլար եագալայա-ճագ , օնլար Բտօղուբան գարը կի-պի աղրը չէքէճէք . հէր քէս ար-գատաշընընա հէյրան գալաճագ , եիւզլէրի ա՛լէվ մհսիլլըս օլաճագ :
9Իչիմէ Ռապպըն գալիմ վէ խրշմ ու ղազապ իլէ Թուխուշ-մուշ կիւնիւ կէլիյօր քի՝ տիյարը խարապ էտէ , վէ օնտան՝ Ռօնուն կիւնահքեարլարընը հէլաք էտէ-
10ճէք : Ա՛իրա կէօքլէրին եըլտըզ-լարը հէմ օնլարըն պուրճլարը՝

ՊԸՊ ԺԴ

Իսրայելին թեբրար էվէլքի հալինէ կէթիրիլմէսի ։ Ն Ընդերքն Խարիւն փոխիշտրնէն իւզերինէ օգուլաճագլարը զաֆէր իլահի ։ 24 Ընուրուն ա՛լէհինէ Ելոհիմն թագորի ։ 29 Պաղեստինէ թէհոխա ։

1 Ո՛իրա Բապպ Յակոբա մերհամէթ էտէճէք , վէ Իսրայէլի հինէ Սէէիպ՝ օնլարը նէրլերի իւզերինտէ բահաթլանտրուճագ տըր , վէ նեատ քիշիլէր օնլարա իլավէ օլուպ՝ Յակոբ էվինէ
2 նափըշաճագլար ։ Ա՛ն գավմլէր օնլարը ալուպ՝ Եմահալլէրինէ կէօթիւրէճէքլէր , վէ Իսրայէլ էվի օնլարը Բապպն թօփրալը իւզերինտէ՝ գուլլար վէ խալայըգլար իչիւն զապթ էտէճքլէր ։ վէ օնլար՝ քէնտիլէրինի էսիր էտէնլերի էսիր ալուպ՝ Ընլարա զուլմ էտէնլերէ հիւքիւմթ սիւրէճէքլէր ։
3 Ա՛ն վագի՝ օլաքի՝ Բապպ սէնի զահմէթինտէն վէ իզթիրապլընտան վէ սանա իշլէթտիքլերի պաղը խըզմէթտէն բահաթլանտրըտըղը կիւնտէ , Խաբիլոն փատիշահը հագդընա պուռ մէսէլի խալի՛մալ էտիպ տէյէսին ։ Պատտար Ընի՛ճէ թէսքինի օլտու , ալթունն գափըճը լէ՛ճր
5 Նի՛ճ թէսքին օլտու ։ Բապպ էֆասըգլարըն տէյնէյինի՝ թէսալլութթ էտէնլէրին ա՛սասընը գըզըմը ։ Խըշմ իլէ գավմլէրի տինմէզ վուրուշ իլէ վուրան՝ թայիֆէլէրէ պաղապ իլէ հիւքիւմթէ սիւրէն գօվալանըյօր , վէ մէն՝ էտէն եօգ ։
7 Պիւթիւն եէր էմինյէթթ իլէ բահաթա վարտը ։ ալգըշ էտիրլէր ։
8 Ըզամլար պիլէ՝ վէ Իրաանանըն էրզլէրի սէնին իչիւն շաղ օլուպ՝ Այն եաթալըտան պէրու իւզերիմիզէ օգոն քէսիճի չըգմասը գէրլէր ։
9 Ը՛ն՛էհէննէմ աշաղատան սէնին իչիւն հարաքէթէ կէլտի քի՝ սէնին կէլմէնի գարշըլայա , սէնին իչիւն էօլիւլէրի՝ եէրին հէփ ուլուլէրինի ույանտըրտը , թայիֆէլէրին հէփ

ԳՈ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 712 գէ ։

Լ ՆԵՐԵՄ ։ ԾՁ ։ 33 ։

ա Ա Մ Ա Ղ ։ ԿԲ ։ 13 ։

բ Ա Ե Ա Ք ։ Ա ։ 17 ։ Բ ։ 12 ։

գ Պ ։ Հ ։ 4, 5 ։ 10 ։ Ն Փ Ես ։ Բ ։ 12, 13 ։ ԼԸ ։

դ Պ Ե Թ ։ 22 ։ Հ ։ 9 ։ ԿՀ ։ 20 ։

ե Պ ։ Ի ։ 14 ։

զ Պ ։ ԺԷ ։ 19 ։ Ա Մ Բ ։ Բ ։ 6 ։ Ա Յ Ա Ա ։ Ժ Բ ։ 16 ։

է Ա Մ Ա Ղ ։ ԿԺ ։ 3 ։

ը Պ ։ Ծ Ե ։ 12 ։ Ն Ա Խ Կ ։ Լ Ա ։ 16 ։

թ Ն Ա Խ Կ ։ Լ Բ ։ 21 ։

ԳՈ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 712 գէ ։

Լ ՆԵՐԵՄ ։ ԾՁ ։ 33 ։

Ա Մ Ա Ղ ։ ԿԲ ։ 13 ։

Ե Ա Ե Ա Ք ։ Ա ։ 17 ։ Բ ։ 12 ։

Գ Պ ։ Հ ։ 4, 5 ։ 10 ։ Ն Փ Ես ։ Բ ։ 12, 13 ։ ԼԸ ։

Դ Պ Ե Թ ։ 22 ։ Հ ։ 9 ։ ԿՀ ։ 20 ։

Ե Պ ։ Ի ։ 14 ։

Զ Պ ։ ԺԷ ։ 19 ։ Ա Մ Բ ։ Բ ։ 6 ։ Ա Յ Ա Ա ։ Ժ Բ ։ 16 ։

Է Ա Մ Ա Ղ ։ ԿԺ ։ 3 ։

Ը Պ ։ Ծ Ե ։ 12 ։ Ն Ա Խ Կ ։ Լ Ա ։ 16 ։

Թ Ն Ա Խ Կ ։ Լ Բ ։ 21 ։

ընտա չագալլար՝ հէմ նէֆիս խանէլէրինտէ աժտէրլէր չաղրըշաճագլար ։ վէ օնուն Ուվգըր կէլմէյէ եաղըն տըր , վէ կիւնլէր ուզագ տէյիլ տիր ։

ՊԸՊ ԺԴ

1 Ո՛իրա Բապպ Յակոբա մերհամէթ էտէճէք , վէ Իսրայէլի հինէ Սէէիպ՝ օնլարը նէրլերի իւզերինտէ բահաթլանտրուճագ տըր , վէ նեատ քիշիլէր օնլարա իլավէ օլուպ՝ Յակոբ էվինէ
2 նափըշաճագլար ։ Ա՛ն գավմլէր օնլարը ալուպ՝ Եմահալլէրինէ կէօթիւրէճէքլէր , վէ Իսրայէլ էվի օնլարը Բապպն թօփրալը իւզերինտէ՝ գուլլար վէ խալայըգլար իչիւն զապթ էտէճքլէր ։ վէ օնլար՝ քէնտիլէրինի էսիր էտէնլերի էսիր ալուպ՝ Ընլարա զուլմ էտէնլէրէ հիւքիւմթ սիւրէճէքլէր ։
3 Ա՛ն վագի՝ օլաքի՝ Բապպ սէնի զահմէթինտէն վէ իզթիրապլընտան վէ սանա իշլէթտիքլերի պաղը խըզմէթտէն բահաթլանտրըտըղը կիւնտէ , Խաբիլոն փատիշահը հագդընա պուռ մէսէլի խալի՛մալ էտիպ տէյէսին ։ Պատտար Ընի՛ճէ թէսքին օլտու , ալթունն գափըճը լէ՛ճր
5 Նի՛ճ թէսքին օլտու ։ Բապպ էֆասըգլարըն տէյնէյինի՝ թէսալլութթ էտէնլէրին ա՛սասընը գըզըմը ։ Խըշմ իլէ գավմլէրի տինմէզ վուրուշ իլէ վուրան՝ թայիֆէլէրէ պաղապ իլէ հիւքիւմթէ սիւրէն գօվալանըյօր , վէ մէն՝ էտէն եօգ ։
7 Պիւթիւն եէր էմինյէթթ իլէ բահաթա վարտը ։ ալգըշ էտիրլէր ։
8 Ըզամլար պիլէ՝ վէ Իրաանանըն էրզլէրի սէնին իչիւն շաղ օլուպ՝ Այն եաթալըտան պէրու իւզերիմիզէ օգոն քէսիճի չըգմասը գէրլէր ։
9 Ը՛ն՛էհէննէմ աշաղատան սէնին իչիւն հարաքէթէ կէլտի քի՝ սէնին կէլմէնի գարշըլայա , սէնին իչիւն էօլիւլէրի՝ եէրին հէփ ուլուլէրինի ույանտըրտը , թայիֆէլէրին հէփ

Digitized by Google

փատիշահ Հլարընը թախթլարընտա
10 գալտրտը: Օնլարըն հէփիսի ճէ-
վապ վէրիպ՝ սանա տէյճէնքլէր.
Անօն տախի մի պիզիմ կիպի զա՛իֆ
11 լէնիպ՝ պիզե պէնկզէտին: Անէնին
տարաթըն վէ սան֊թուրլարընըն շա-
մախասը մէզարա էնտիրիլտի. սէնին
ալթընա սօղուլճանլար տէօչէնտի,
վէ սէնի գուրթլար էօրթէյօր:
12 Նա՛ սէհէր օլսու սապահ երլտրզը՝
բկէօքլէրտէն նի՛ճէ տիւշէւպ՝ եէ-
բէտէք նըգրլտըն, սէն քի՝ թա-
յիֆէլէր իւզէրինէ ղալիպ կէլտին:
13 Անէն իսէ գալպինտե տէմիշ իտին
քի՝ բկէօքլէրէ չըգայըմ, բթախ-
թըմը Ըլլահ֊ըն երլտրզարընտան
եիւքսէք եիւճէլտէյիմ, վէ բփօր-
հասըն հանլարընտաքի ճէմաա՛թ
14 տաղընտա սաքին օլայըմ. Պու-
լութ եիւքսէքլիքլէրի իւզէրինէ
չըգայըմ, բնատա՛լայա պէնկզէյիմ:
15 Նաքին բճէհէննէմ՝ չուդուրուն
16 տիպլէրինէ էնէճէքսին: Անէնի
կէօրէնլէր սանա թամաշա էտէ-
ճէքլէր, սանա պագըպ՝ Նէրի տիթ-
րէտէն՝ մէմլէքէթլէր սարսըտան՝
17 տիւնեայը չէօլէ տէօնտէրիպ օնուն
շէհրլէրինի երգան՝ մահպուսլարընը
էվէ սալը վէրմէյէն քիչի պո՛ռ մու-
18 տէյճէքլէր: Նայֆիֆէլէրին հէփ
փատիշահ֊ըլարը՝ ճիւմլէսի հէր պի-
րի ի՛զզէթ իլէ քէնտի էվինտե եա-
19 թար: Ըմմա սէն մէքրուհ ֆիլիս
կիպի՝ չուգուրուն թաշլարընա է-
նէն գըլըճ իլէ սափլանան էօլտիւ-
բիւլմիւշլէրին էսվապը կիպի՝ ա-
յագ ալթընտա չէյնէնէն լէշ կի-
պի՛ մէզարընտան տիշարը աթըլը-
20 տըն: Անէն օնլար իլէ կէօմիւլմէք-
տե պիրլէշմէզսին. չիւն քի՝ տի-
յարընը պօզտուն, գավմընը էօլ-
տիւրտիւն. բեարամազլարըն զիւր-
բիյէթի էպէտէն անկըլմայաճագ
21 տըր: Օղուլլարընա բպապալարը-
նըն եարամակլըղը իչիւն գաթլ հա-
զըրլայըն քի՝ գալզմայալար, վէ
եէրի զապթ էթմէյէլէր, վէ տիւն-
եանըն եիւզիւնիւ տիւշմէնլէր իլէ
օլտուրմայալար:
22 Էմ ա՛քէրլէրին Պապպը տէր
քի՝ Օնլարըն իւզէրինէ գալգաճա-
ղըմ, վէ Նաբիլոնուն Ղատընը վէ
բպագիյէսինի վէ բէվլատընը հէմ
զիւրբիյէթինի քէսէճէյիմ տէյօր
23 Պապպ: Ալ֊է բօնու քիրփիլէրէ
միքաա՝ վէ սուլար պաթագլարը
գօյաճաղըմ. վէ օնու հէլաք սիւ-
փիւրկէսի իլէ սիւփիւրէճէյիմ տէ-
յօր ա՛քէրլէրին Պապպը:
24 Ը՛քէրլէրին Պապպը եէմին է-
տիպ տէտի քի՝ Նչպէթթէ տիւ-
շիւնտիւյիւմ կիպի հէման էօյլէ
օլաճագ, վէ թէտպիր էթտիյիմ
կիպի՝ հէման էօյլէ վագի՛ օլաճագ
25 տըր. Նա՛նի Ըսուրու տիյարըմտա
գըրըպ՝ օնու տաղլարըմընը իւզէրին-
տե չինէյէճէյիմ. անտէն օնուն
պօյունտուրուղու օնլարընը իւզէ-
րինտէն կիտէճէք, հէմ բօնուն
եիւքիւ՝ օնլարընը ումուզունտան
26 կիտէճէք տիր: Ա՛իւմլէ եէրին
հագդընա թագտիր օլան մու-
գատտեր պու տուր. վէ հէփ թա-
յիֆէլէրին իւզէրինէ ուզանմընշ էլ
27 պու տուր: Օ՛իրա Նա՛քէրլէրին
Պապպը թէտպիր էյլէտի, վէ քի՛մ
իպթալ էտե պիլիր. վէ օնուն է-
լի ուզանմընշ, վէ օնու քի՛մ կէրի
էտե պիլիր:
28 Պու իչհամ՝ Ը՛քաղ փատիշահընը
էօլտիւյիւ երլտա վագի՛ օլտու:
29 Նչ֊յ փղչտլալարըն ճիւմլէ տի-
յարը՝ Նսէնի վուրանընն տէյնէյի
գըրըլտըղընա շազ օլմա. զիրա եր-
լանըն քէօքիւնտէն սաղըր երլան
չըգաճագ. վէ ՞օնուն մէյվէսի՝
եագըճը ուչար երլան օլաճագ տըր:
30 Ալ֊է ֆագիրլէրին իլք տօղուչլարը
պէօլէնէճէք, վէ եօխսուլլար էմ-
նիյէթի իւզրէ եաթաճագլար. վէ
սէնին քէօքիւնիւ գըճլըգ իլէ հէ-
լաք էտէճէյիմ, հէմ պագիյէնի
31 էօլտիւրէճէք տիր: Ֆիղան էյլէ՝
ֆ֊յ գափու, ֆէրեատ էյլէ եա-
չէհր, սէն ֆ֊յ փղչտլալարըն ճիւմ-
լէ տիյարը՝ էրիտին. զիրա փօրեաս-
տան տիւման կէլիր, վէ օնուն օր-
տուսունտա քիմսէ եաըշընըգ օլմա-
32 յաճագ: Ալ֊է թայիֆէլէրին էլ չի-
լէրինէ նէ՞ ճէվապ վէրիլէ. չիւն
քի Նատպպ Սիօնու թէմէլլէթտի,
վէ ՞օնուն գավմընըն ֆուգարասը
օնա սըղընաճագլար:

ՊԸՊ ԺԱ

Մովաբն խարագ օյմասը:

1 ՞Ա՛ովաք իլհամը.
Հագգան Մովաբըն ԲՐ

ՃԹ. Ի՛. Ն. 712 գէ:

ՃԹ. Ի՛. Ն. 712 գէ:

յ Պ. Լ֊է. 11: Սոփ. բ. 14:

ՃԹ. Ի՛. Ն. 712 գէ:

ժ Պ. Լ֊է. 4:

է Մատ. ժա. 23:
Լ Գան. ը. 10:
ը Սաղ. խը. 2:

ծ Ներկ. իը. 2: բ Ճահ. բ. 4:
ի Մատ. ժա 28:

Ճ Ներկ. իը. 2: բ Ճահ. բ. 4:
ի Մատ. ժա 28:

հ Հոբ. ժը. 19: Սաղ. իա. 10: Լը. 28. ԽՃ 13:
յ Ներ. ի. 5: Մատ. իգ. 35:

ղ Նահակ. Ժ. 7: Ներեմ. ծա. 62:
ճ Հ Ճաագ. ժէ. 10:
ի Հոբ. ժը. 19:

Ճ

ղէհրի կէձէ իլէ պասըլըպ խարապ
օլունտու . Հագգան Ա՛ովարըն
Կիր ղէհրի կէձէ իլէ պասըլըպ խա-
2 րապ օլունտու : [t]Ո՛վ հէյքէլէ վէ
Դերոնուն թէվիէ փուռի խանէլէ-
րինէ աղլամաղա չըգտը . Նաբաւ-
տան էօթիւրիւ վէ Ա՛եգաբատան
էօթիւրիւ Ա՛ովաբ ֆիղան էտէ-
ճէք . Ւօնուն հէվի պաշլարը տուզ
օլաճագ , հէր սագալ քէսիլէճէք
3 տիր : Աօգագլարընտա չուլ գու-
շանաճագլար . [t]տամլարը իւզէ-
րինտէ վէ մէյտանլարընտա հէվի-
սի ֆիղան էտիպ՝ աղլայըշա տալա-
4 ճագ : Վէ [t]Նսերոն հէմ նղէա-
ղէ ֆէրեատ էտէճէք , օնլարըն
սէսի Յաստայատէք իլիտիլէճէք .
օնտան էօթիւրիւ Ա՛ովարըն սիլահ-
լանմըշլարը պաղըրտաճագլար , քէն-
տի ճանլարընտան օսանաճագլար :
5 [t]Նիւրէյիմ Ա՛ովաբ իչիւն ֆէր-
եատ էտէճէք . օնուն գաչգընլարը
[t]իւչ ըրլլըգ տանա կէտէ Նգովա-
րատէք գալաճագ . զիրա [t]Ո՛ու-
լիթ եօգուշունա աղլայարագ չը-
գաճագլար , զէրա Ռրոնայիմ եօ-
լունտա գըրղընը ֆէրեատը գօփա-
6 րաճագլար : Ո՛իրա [t]Նեմրիմ
սուլարը խարապաթ օլուր . զիրա
օթլուգ գուրուր , չիմէն տիքէ-
7 նիր , եէչիլլիք գալմազ : Ընտան
էօթիւրիւ օնլարընը էտինտիյի ղա-
նիմէթի վէ հէվի սագլատըգլարընը՝
սէօյիւթլէր տէրէսինէ գալտրըա-
8 ճագլար : Ո՛իրա Ա՛ովարընն սինօ-
րունու ֆէրեատ չէվիրտի . օնուն
ֆիղանը թա Նգլայիմէտէք՝ օնուն
ֆիղանը թա Խերեվիմէտէք վէր-
9 պէ : Ո՛իրա Դեմոնուն սուլարը
գան իլէ տօլաճագ , զիրա Դեմո-
նուն իւզէրինէ տաշա պէլալար՝
Ա՛ովարընը գուրթուլմուշունա վէ
օլ եէրին պագիյէսինէ [t]ասրլան
սալաճաղըմ :

ՊԵՊ Ժ.Ա

Դաւիթին էվի իլէ սուլշունու թէճտիտ էթ-
մէյէ Ա՛ովաբա նասիհաթ : 6 Ընուն մաղ-
րուրլուղու , 7 վէ պուռնտան պէօյլէ օնուն
մինէթի վէ խարապը : 13 Միւսիպէթ ու
պէլանըն զէմանը :

1 Տիյարըն սուլթանընա Ա՛ելա-
տան չէօլ իւզրէ Աիօն գրղընըն
2 տաղընա [t]գուրզու կէօնտէրին : Վէ

վագի՝ օլաքի՝ Ա՛ովաբ գըզըլարը
[t]Ըռնան կէչիտլէրինտէ եուվատան
գօվուլմուշ ավարա գուշ կիպի
3 օլաճագլար : Ա՛իւլավէրէյէ կիր ,
չէրաա՛թ քէս , կէօլկէնի էօյլէն
վագթընտա կէձէ կիպի գօ , սիւր-
կիւնլէրի սագլա , գաչգընլարը է-
4 լէ վէրմէ : Ամիւրկիւնլէրիմ սէնին
եանընտա միւսաֆիր օլսուն եա՛
Ա՛ովաբ , սէն օնլարա՝ խարապ է-
տիճինին եիւզիւնտէն էօրթիւ օլ .
զիրա զալիմ գալմատը , խարապ
էտիճի տիւքէնտի , չիյնէյիճիլէր
5 տիյարտան տիւքէնտիլէր : Վէ
[t]նայէթ իլէ [t]թախթ գուրուլա-
ճագ , վէ օնուն իւզէրինէ [t]կէր-
չէքլիք իլէ Դաւիթին չատըրընտա՝
Հաքիմ վէ Հագգը արայան վէ սա-
տագտըր թէղ իճրա էտէն օթու-
րաճագ :
6 Ո՛ովարըն մաղրուրլուղունու
իչիթիւք , ղայէթ մաղրուր տուր .
մաղրուրլուղունու վէ քիպրինի վէ
խըշմընը էլէնթէ . [t]Օնուն մաղ-
7 րուր էօյիւնմէսի պօշ տուր : Պու
էճիլտէն Ա՛ովաբ՝ Ա՛ովաբ իչիւն
ըֆիլան էտէճէք , ճիւմլէսի ֆի-
ղան էտէճէք . [t]Նիրհարէսէթին
թէմէլլերի իչիւն ա՜Հ չէքէճէքսի-
նիզ . Հագգան օնլար ճէֆատտա
8 տըր : Ո՛իրա [t]Նսերոնուն պաղ-
լարը՝ [t]Նեբամանըն ասմասը զա-
պունլանտը . թայֆէլէրին պէյ-
լէրի օնուն ա՜լա ասմալարընը փա-
րէլէտիլէր , թա Նայզիրէ էրիշտի-
լէր , չէօլիւ տօլաշտրլար . օնուն
ֆիլիսթլէրի ուզանըպ՝ տէնիզտէն
9 կէչտիլէր : Ւպունտան էօթիւրիւ
Ա՛եբամա ասմասը իչիւն Նայզիր պաղ-
լայըշը իլէ աղլայըմ , սէնի կէօզ
եաշըմ իլէ սուվարայըմ՝ էէյ Ն-
սերոն վէ Նղէաղէ . զիրա սէնին
եազ մէյվէն իւզէրինէ վէ պի-
չինին իւզէրինէ կիւլպեանք տիւշ-
10 տիւ : Վէ մահսուլտար թար-
լալարտան [t]չաղըրգ վէ սէվինճ գալ-
տըրըլըպ՝ պաղլարտա նաղմէ վէ
ալգըշ օլմայաճագ . իւզիւմ սը-
գըշը ճէնտէրէտէ չարապ սրգմա-
յաճագ . սէվինճ սէսինէ խիթմա
11 վէրտիմ : Պունտան էօթիւրիւ
[t]պաղըրմ Ա՛ովաբ իչիւն՝ վէ տէ-
բունիմ Կիրհարէսէթի իչիւն թան-
12 պուր կիպի սէտտա վէրիր : Վէ վա-

[t] Ա . Ի՛ . Ւ . 726 Գէ :

[t] պ . ԺԷ . 12 :

[t] պագ՝ Վ . Ա . իա . 5 ; պ . գ . 24 ; իո . 12 ; Նրեմ . խէ . 5 ; խը . 1 . 37 , 38 ; Նշեկ . է . 18 :

[t] Նրեմ . խը . 38 :

[t] պ . ԺԷ . 9 :

[t] պ . ԺԷ . 11 ; Նրեմ . խը . 31 :

[t] պ . ԺԷ . 14 ; Նրեմ . խը . 34 :

[t] Նրեմ . խը . 5 :

[t] հնոս . Ա . ի . 36 պէհնէր Վամբա :

[t] Ն հնագ . ԺԷ . 25 :

[t] Ն հնագ . ԺԷ . 7 :

[t] Ն հնագ . գ . 4 :

Ա . Ի . Ւ . 726 Գէ :

[t] հնոս . իա . 13 :

[t] Ա՛աղ . Կ . 2 ; ղԼ . 13 ; ղը . 9 :

[t] Նրեմ . խը . 29 ; Սափ . ք . 10 :

[t] պ . իը . 15 :

[t] Նրեմ . խը . 20 :

[t] Ն հնագ . գ . 25 :

[t] պ . իգ . 7 ; [t] Խա . 9 :

[t] Նրեմ . խը . 32 :

[t] պ . ԺԵ . 4 :

[t] պ . իէ . 8 ; Նրեմ . խը . 33 :

[t] պ . ԺԵ . 5 ; կգ . 15 ; Նրեմ . խը . 36 :

Digitized by Google

գի՛ օլաքի՝ Ա՛ովաբըն հ՛թէփէ փուբ խանէսինտէ եօրուլտուղու կէօ-
բիւնտիւքտէ , նիյազ էթմէյէ Ա՛ագտէսէսինէ վարա , ամմա ֆա-
յիտէ օլմայա ։
13 Ձօգտան պէրու՝ Բապպըն Ա՛ո-
վաբ հտգըննա սէօյլէտիյի սէօզ
14պու տուբ ։ Ա՛մմա շիմսի Բապպ
սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Իւշ եըլըն
իչինտէ Յիէհրէթ իլէ ԹուԹուղ-
մուշլարըն եըլլարը միսիլտու Ա՛ո-
վաբըն ճէմի՝ գալապալըղընըն չօգ-
լուղու իլէ ի՛զզէթի Թահգիր օ-
լունաճագ ։ վէ պագիյէսի ղայէթ
իլէ ազ՝ վէ գուվվէթսիզ օլաճագ ։

ՊԸՊ ԺԲ

Աիւրիանըն վէ Իսրայէլին ալէ իւսէ օլմա-
սընըն փէչին Խապէր վէրիլտիյի ։ 6 Պա՛զ-
լարընըն փուԹփէրսԹիյին Թէրք էաէձէյի ։
9 Տիյարըն քէնտի ֆասըլըղը իչիւն ա՛զապ
չէքէաէյի ։ 12 Իսրայէլին տիւշմէնլէրինէ
Թէհտիտ օլունտուղու ։

1 ՚Ա՛յ Յամասկոս իլհամը ։

ԻչԹէ Պամասկոս չէհր օլ-
մագտան րէտտ օլունուպ վիրանէ
2 ևրղընը օլաճագ ։ Ըրոէր չէհրլէ-
րի Թէրք օլունաճագլար ։ օնլար
սիւրիւլէր իչիւն օլաճագ , քի ևա-
Թալար , վէ ՚գօրգուտան օլմայա ։
3 Վ՚է ՚Էփրեմտէն գուվլէ՝ չէմ
Պամասկոստան վէ Աիւրիանըն
պագիյէսինտէն փատիշահլըգ քէ-
սիլէճէք , Իսրայէլ օղուլլարընըն
չանը կիպի օլաճագլար , տէյօր
4 ա՛նքէրլէրին Բապպը ։ Վ՚է վագի՛
օլաքի օլ կիւնտէ՝ Յակոբուն չանը
զայի՛ֆլէնիպ Թէնինին ՚տէմիզլիյի
5 արըգլանաճագ տըը ։ Վ՚է Էօրագճը
էքինի տէվլերիպ՝ պաշաղը գօլու
իլէ պիչտիյի կիպի օլաճագ , վէ
Ռափայիմ վատիսինտէ պաշագ-
լար տէվլերէն կիպի օլաճագ ։
6 Վ՚է օնտա՝ Ըզէյհուն աղաճընըն
սիլքինտիյինտէ , եիւքսէք տալընը-
պաշընտա իքի իւշ տանէ՝ մէյվէ-
տար տալընտա տէօրթ պէշ տանէ
գալտրը կիպի՝ պիր գաշ տանէ
գալա , տէյօր Իսրայէլին Ըլլահը
Բապպ ։
7 Օլ կիւնտէ ադէմ՝ Էյարատը-
ճընընա պագա , վէ կէօզլէրի՝ Իս-
րայէլին Ը՛զիզինէ նազար գըլա ։
8Վ՚է քէնտի էլլէրինին իշի օլան
մէզպահլարա պագմայա , վէ փար-
մագլարընըն եաֆտղընա՝ եախօտ
Ը՛ստարովթ փուԹլարընա վէ կիւ-
նէշ փուԹլարընա նազար գըլմա-
9յա ։ Օլ կիւնտէ օնուն գուվ-
վէթլի չէհրլէրի՝ Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն հուզուրսուզտան պրագ-
տրգլարը պրաղըլմըշ չալը վէ
եիւքսէք տալ կիպի օլուպ՝ վիրա-
10նէ օլա ։ Ո՛Ղիրա սէն Ըխէլասընըն
Ըլլահընը ունուԹտուղուն՝ վէ
գուվվէթինին Գայասընը անկմա-
տըղընը իչիւն՝ օնտան էօրԹիւրիւ
կիւզէլ փիտանլար տիքէճէքսին ,
վէ եատ չուպուգլար տիքէճէքսին ։
11 Տիքտիյին կիւնտէ չէթի իլէ չէվի-
րէճէքսին , վէ էքտիյինի սապահ-
տա ֆիլիսԹէնտիրէճէքսին ։ ոՂՂա
մահսուլ կիւնիւնտէ՝ օրագ չէտիտ
գատսավէթ եըղընը օլաճագ ։
12 Վ՚այ ՚տէնիզ շամաԹասը կիպի
շամաԹա էտէն չօգ գաւմէրը գա-
լապալըղընա՝ վէ չէտիտ սուլար
կիւրիւլԹիւսիւ կիպի կիւրիւյէն
13իւմմԹէթլէր կիւրիւէմսինէ ։ Իւմ-
մԹէթլէր չօգ սուլար կիւրիւլԹիւսիւ
կիպի կիւրիւլԹիւ էտէրլէր ։ ՚Ամ-
մա Ըլլահ օնլարը Թէքտիր էտէ-
ճէք , վէ ուղաղա գալաճագլար ։
վէ ՚տաղլարըն սաման ուՁաղը կի-
պի եէյ էօնիւնտէն՝ վէ գասըղա
էօնիւնտէն եուվարլանան Թօղ կի-
14պի գօվալանաճագլար ։ Ըխշամ
վագԹընտա իշլէճ անկսըղ հիյ-
պէթ կէլէպ՝ սապահ օլմազտան
եվվէլ եօղ օլաճագլար ։ պիզի
գափըշանլարըն փայը՝ վէ պիզի
եաղմալայանլարըն նասիպի պու
տուբ ։

ՊԸՊ ԺԲ

Ձապէղիէլէրին իւզէրինէ Թագրըր օլան վայ ։
7 Ֆ՚իլատպին էյի նէԹիճէսի ։

1 ՚Վա՛յ Փըսըլտայան գանատը
ապէշ ըրմագլարընըն էօ-
2Թէսինտէ օլան տիյարա ։ Վ՚ի տէ-
նիզտէն վէ սու եիւզիւնտէն սագ-
տան գայրգլար իլէ էլչիլէր կէօն-
ուէրիպ պէր ։ Ի՛յ եէյնի խապէր-
ճիլէր՝ ՚գուվվէթլի վէ քէսքին Թա-
յիֆէյէ՝ էվվէլտէն չիմտիյէտէք
հիյպէԹլի գավմէ՝ ղայէթ գուվ-
վէթլի վէ չիյնէյիճի Թայիֆէյէ

կիտին , քի օնուն տիյարընը ըր-
3մագլար գափըշըր : Ի՞յ տիւնեա-
նըն հէփ էհալիսի վէ եէրին սա-
քինլէրի՝ էտաղլարտա պայրագ
գալտըրըլտըգտա պագըն , վէ պօ-
4ռու չալընտըղընտա իլիտին : Օ՚հի-
բա Ի՚ապպ պանա պէօյլէ տէտի .
պէն բահաթա վարաճաղըմ , վէ
մէքեանըմտան օթլար իւզէրինէ
միւնէվվէր ըսսրճագլըգ կիպի՝ օ-
րագ ըսսրճագլըղընտա չիհ պու-
5լութու կիսլի պագաճաղըմ : Օ՚հի-
բա օրագ մէվհիմինտէն էվվէլ ֆի-
լիս քէմալ պուլտուղու՝ վէ գօ-
րուգ չիէքտէ եէթիշմէքտէ օլտու-
ղու կիպի՝ չուպուգլարը թըրփան-
լար իլէ քէսէճէք , վէ տալլարը
6գօփարըպ աթաճագ տըր : Ընլար
պիրլիքտէ տաղլարըն գուշլարընա՝
վէ եէրին ճանավարլարընա պրաղը-
լաճագ . վէ գուշլար օնլարըն իւ-
զէրինտէ եազը կէչիրէճէք , վէ եէրին
հէր ճանավարը գըշը օնլարըն իւ-
7զէրինտէ կէչիրէճէք : Օլ զէման-
տէ ա՚աքէրլէրին Ի՚ապպընա՝ գուվ-
վէթլի վէ քէսքին գավմտան՝ վէ
էվվէլտէն շիմտիյէտէք հիյպէթ-
լի գավմտան՝ տիյարընը ըրմագ-
լար գափըշըր ղայէթ գուվվէթլի
վէ չինէյիճի թայիֆէտէն ա՚աքէր-
լէր Ի՚ապպընըն իսմինին մահալինէ՝
Ընօն տաղընա Ֆփէշքէշլէր կէթի-
րիլէճէք :

ՊԸՊ ԺԹ

Ընսրըրն իւզէրինէ կէլէճէք ահքհամլէր : 11 պէյլէրին միւշավէրէ-
նի տիվանէյինք օլտուղու : 18 Ընուն խաչգընտան պիր չօղու
Ի՚ապպա տէօնէճէյի : 23 Ընսրըրն վէ Ընուրուն վէ Իսրայէլին ա՚տաը :

1 Ա՚Ընսրը իլհամը .

Ի՚նթէ Ի՚ապպ եէյնի Ըպու-
լութ իւզէրինէ պինմիշ Ընսրըա
վարըյօր . վէ օնուն հուզուրուն-
տան՝ Ըընսրըրն փութլարը հապա-
քէթէ կէլէճէքլէր , վէ Ընսրըրն
եիւրէյի՝ իլէրիսինտէ էրիյէճէք
2տիր : Ալ է Ըընսրըլըարը՝ Ընս-
սրըլըարըն իւզէրինէ թահրիք է-
տէճէյիմ , վէ հէր քէս գարընտա-
շը իլէ՝ վէ հէր քէս տօսթու իլէ՝
չէհր չէհր իլէ՝ մէմլէքէթի մէմլէ-
3քէթ իլէ ճէնք էտէճէքլէր : Ալ է

Ընսրըրն բուհու՝ իլէրիսինտէ զա-
յիլ օլաճագ , վէ թէտպիրինի իպ-
թալ էտէճէյիմ . վէ Ըօնլար փութ-
լարա վէ պիյիճիւլէրէ հէմ սի-
հիրպազլարա վէ ֆալճրլարա տա-
4ընշլար : Ալ է Ընսրըրլըարը
ղսէրթ աղլար էլինէ թէսլիմ է-
տէճէյիմ , վէ օնլարըն իւզէրինէ
զօրլու փատիշահ հիւքիմէթ սիւ-
րէ՝ տէյօր ա՚աքէրլէրին Ի՚ապպը
5Ի՚հովա : Ալ է Ըսուլար տէնիզտէն
չէքիլէճէք , վէ ըրմագ պիլ քիւլ-
6լէյէ գուրույաճագ : Ալ է ըրմագ-
լար թա՚ֆֆիւն չիգարաճագլար ,
վէ Ընսրըրն հայլարը սըղ օլուպ
գուրույաճագլար . գամըշ վէ սազ
7պիւրիւչէճէք : Ղայըն եանընտա՝
հայըն քէնարը իւզէրինտէ հայըրլար
վէ հայըն հէփ էքինլիի գուրու-
յուպ տաղըլաճագ , վէ եօղ օլա-
8ճագ տըր : Ալ է պալըգ ճըլար ա՚Հ
չէքէճէքլէր , վէ ըրմաղա հէփ վօլ-
թա աթանլար էլէմ չէքէճէքլէր ,
վէ սու եիւզիւնէ սամմա աթանլար
9նաս չէքէճէքլէր : Էմ Ի՚ինճէ
քէթէն իշլէյէնլէր՝ վէ ագ պէզ
տօգույանլար ուԹանաճագլար :
10Ալ է օնուն տիրէքլէրի գըրըլաճագ-
լար , հէփ իւճրէթ էտինէնլէրին
ճանը աճըյաճագ :
11 Ագգան Տայանիս սէրվէրլէրի
տիվանէլէր տիր . վ՚ահաւոնուն ա՚-
լիմ միւհիրլէրինին մէշվէրէթի հայ-
վանի տիր . նի՞ճէ վ՚ահաւոնա՝ Ը՚-
լիմ զատէ իմ , պէն գատիմ փա-
տիշահլարըն օղլու իմ՝ տէյէ պի-
12լիրսինիզ : Էալա ե՚ա՚լիմլէրին նէ-
րէտէ սիր , օնլար չիմտի սանա
խապէր վէրսին , վէ ա՚աքէրլէրին
Ի՚ապպը Ընսրըրն հագգընա նէ
թագտիր էթտիյինի պիլտիրսինլէր :
13Տայանիսին սէրվէրլէրի տէլի օլ-
տուլար , Ը՚եմհիսին սէրվէրլէրի
ալտանտըլար . վէ Ընսրըրը՝ սըպթ-
լարընըն պաշլարը սափրթտըլար :
14Ի՚ապպ օնուն օրթասընտա Ի՚թէրս-
լիք բուհու գարըշտըտը , վէ օն-
լար Ընսրըրը հէր իշինտէ՝ սէրսօ-
շուն գուստուղու զէման սէրսէմ-
լէնտիյի կիպի սէրսէմ էթտիլէր :
15Ալ է Ընսրըտա իշ օլմայաճագ , քի
օնու Ի՚պաշ եա գուլրուգ՝ խուրմա
16տալը եա սաղ իշլէյէ : Օլ կիւն-
տէ Ընսրը՝ Ի՚գարըլար կիպի օլա-

Digitized by Google

ՃԱԳ. Ի'. Ի. 714 ԳԷ.

ԳԼՈՒԽ Ի

Մովսէսը վէ Ահարոն քահանայութեան փեսքին կէօսթէրէն պիր նիշան։

1 Ասուր փատիշահը Արգամանուն կէօնտէրտիյի Տարաթանըն Զուվտոսա վարտըղը՝ վէ Կովտոս իլէ ճէնք էտիպ օնու ֆէթհ էթ-
2 տիյի եըլտա, օլ զէմանտա Իսպպ Էմովս օղլու Նասինին վասըթասը իլէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Կիթպէլինտէն չուլուունու չէօզ, վէ այագլարընտան այագ դապլարընը չըգար։ օտա էօյլէ էյլէյիպ՝ էզփ-
3 լագ վէ եալըն այագ կէզէր իտի։ Վէ Իսպպ տէտի քի՝ Ասուր փատիշահը Ասըրլըլարը էսիր վէ ապէշիլէրի սիւրկիւն՝ կէնճէլերի վէ իխթիյարլարը չըփլագ վէ եալըն այագ վէ հայըզ ա'զալարը ա-
4 չըգ օլարագ Ասըրըա րէզալէթի ի-
5 չինն էօյլէ սիւրէճէք տիր։ Վէ օնլար կիւվէնտիքլերի ապէշտէն՝ վէ իֆթիխար էթտիքլերի Ասըրը-
տան Նշաշըպ ուղանաճագլար։
6 Վէ օլ կիւնտէ պու ստա էհալի-
սի տէյճէճքլերը քի՝ Իշթէ կիւվէն-
տիմիզ Ասուր փատիշահընըն եիւզեւնտէն գուրթուլմադա իմ-
ստա իչինն օլ գաչտրղըմըզ եէր պէօյլէ օլտու, եա պիզ նի՞ճէ գուրթուլաճաղըզ։

ՃԱԳ. Ի'. Ի. 714 ԳԷ.

ՀԱ. Ժ. 15։

ՃԱԳ. ՎԷ ա'սքէրլէր Բապպընըն օնուն իւզէրինէ Նսալատաճաղը էլինին սալանթըսը եիւզիւնտէն իւր-
17 քիւպ գօրգաճագ տըր։ Վէ Յու-
դա տիյարը՝ Ասըրա իւրքիւնթիւ օլաճագ։ օնու հէր պիր զիքր էտէն՝ ա'սքէրլէր Բապպընըն օնուն
18 հագգընա թագտիր էմտիյի մու-
գատէրտէն գօրգաճագ տըր։ Օլ

ՅՊԱԳ'ՍԱԿ. Գ. 9։

կիւնտէ Ասըրը տիյարընտա Յ'Ռա-նան տիլինի սէօյլէյէն՝ վէ ա'սքէր-լէրին Բապպընա եէմին էտէն պէշ
19 չէհր օլաճագ։ պիրինէ Նէրէս չէհրի տէնիլէճէք։ Օլ կիւնտէ Ասըրը տիյարընըն օրթասընտա Ռբապպ իչինն մեզպահ՝ հէմ սինօ-
գուննուն եանընտա Բապպ իչինն

Ղ ՆՀՄ. ԻԳ. 18։ ՆՀ. ԻԲ. 4։ ՀԱԵ. ԻԲ. 10. 26, 27։

20 տիքիլի թաշ օլաճագ։ Վէ պու՝ ա'սքէրլէր Բապպը իչինն Ցնիշան վէ չէհատէթ իչինն օլաճագ։ զէրա զալիմլէրին եիւզիւնտէն Բապպա ֆէրեաս է-
տէճէքլէր, վէ օնլարա խէլաս է-
տիճի վէ պիր ա'զիմ քիմճէ կէօն-
տէրիպ՝ օնլարը գուրթարաճագ

ԾՊԱԳ՝ ՀԱԵ. Ճ. 20։ ԻԲ. 27։

21 տըր։ Վէ Բապպ Ասըրըտա պի-
լինէճէք տիր, վէ Ասըրը օլ կիւն-
տէ Բապպը պիլէճէք տիր. վէ
Ֆգուրպան հէմ էքմէք փէշքէ-
շի իլէ ի'պատէթ էտէճէքլէր, վէ Բապպա ստագ ատայրպ էօտէյէ-

Ծ ՄԱՂ. Ա. 11։

22 ճէքլէր։ Վէ Բապպ Ասըրըը վու-
րաճագ. վուրաճագ, հէմ սաղալ-
տաճագ տըր. վէ օնլար Բապպա տէօնէճէքլէր, վէ օ' օնլարը գա-
պու էտէճէք, վէ օնլարա շիֆա

Ժ ՊՏ. ԺԱ. 16։

23 վէրէճէք տիր։ Օլ կիւնտէ Ասը-
սըրտան Նսուրա Նճատտէ եօլ օ-
լաճագ, վէ Նսուրլուլար Ասըրը՝ վէ Ասըրըլլար Նսուրա վարա-
ճագլար. վէ Ասըրըլլար Նսուր-
լուլար իլէ ի'պատէթ էտէճէքլէր։
24 Օլ կիւնտէ Իսրայէլ՝ Ասըրըն վէ Նսուրուն իչինճիսիս օլուպ եէրին օրթասընտա պէրէքէթ օլա-
25 ճագ։ Զիւն քի ա'սքէրլէրին Բապ-
պը օնու միւպարէք գըլըպ տէյէ-
ճէք քի՝ Գավմըմ Ասըրը վէ Նէ-
լիսին ա'մէլի Նսուր վէ միրասըմ Իսրայէլ միւպարէք օլսուն։

Ն ՅԱՇ. Ճ. 3։ ՊՏ. ԻԹ. 23։ ՈՎՍ. Բ. 23։ ՆՀԵՍ. Բ. 10։

ՄԸՍՐԸՆ ՎԷ Հապէչին էսիրլիյինի փեչքին կէօսթէրէն պիր նիշան։

1 Ասուր փատիշահը Արգամանուն կէօնտէրտիյի Տարաթանըն Զուվտոսա վարտըղը՝ վէ Կովտոս իլէ ճէնք էտիպ օնու ֆէթհ էթ-
2 տիյի եըլտա, օլ զէմանտա Իսպպ Էմովս օղլու Նասինին վասըթասը իլէ սէօյլէյիպ տէտի՝ Կիթպէլինտէն չուլուունու չէօզ, վէ այագլարընտան այագ դապլարընը չըգար։ օտա էօյլէ էյլէյիպ՝ Նէզփ-
լագ վէ եալըն այագ կէզէր իտի։
3 Վէ Իսպպ տէտի քի՝ Ասըրը հագ-գընա վէ Հապէշ հագգընա Ռնի-շան վէ ա'լամէթ իչինն իւչ եըլ գուլուում Նասյի չըփլագ վէ եալըն
4 այագ կէզտիյի կիպի, Ասուր փա-տիշահը Ասըրըլըլարը էսիր վէ Հապէշլիլէրի սիւրկիւն՝ կէնճէլերի վէ իխթիյարլարը չըփլագ վէ եա-լըն այագ վէ հայըզ ա'զալարը ա-
չըգ օլարագ Ասըրըա րէզալէթի ի-
5 չինն էօյլէ սիւրէճէք տիր։ Վէ օնլար կիւվէնտիքլերի Հապէշտէն՝ վէ իֆթիխար էթտիքլերի Ասըրը-տան Նշաշըպ ուղանաճագլար։
6 Վէ օլ կիւնտէ պու ստա էհալի-սի տէյճէճքլերը քի՝ Իշթէ կիւվէն-տիմիզ Նսուր փատիշահընըն եիւզեւնտէն գուրթուլմադա իմ-ստա իչինն օլ գաչտրղըմըզ եէր պէօյլէ օլտու, եա պիզ նի՞ճէ գուրթուլաճաղըզ։

ՃԱԳ. Ի'. Ի. 714 ԳԷ.

Ա ՆՀԵՄ. Թ. 14։

Բ ՊՏ. ԼԴ. 1։

Գ ՊՏ. ԺԳ. 17։ ՆՀԵՄ. ԻԹ. 34։

ՊՏ. ԺԲ. 17։

ՄԱԿԲ. Ա. 8։ 1։

Դ ՊՏ. Ը. 18։

Ե ՆՀ. ԻԲ. 4։ ՄԱԿԲ. Ա. 11։

Զ ՊՏ. ԺԲ. 21։ ՊՏ. Ը. 3. 5. 7։ ԼՂ. 6։

ՊԱՏԱՌԱԿԱՆ

Փէլդամզերին պիր բույուտ՝ Մաահլերին վէ Փիւրալերին եէտի իլէ Նաբիլընուն տուէ-մէսինի կէօրմիյիւ։ 11 Նդովմուն եիւքիւ։ 13 Ն'բապխթանըն եիւքիւ։

1 Տէնիզ չէօլիւնիւն իլհամը.

Ռկրպլէտէն Հիւճիւմ էտէն գասըրղալար կիպի, չէօլտէն՝ գօր-
2 գուլու տիյարտան կէլիր։ Պանա պիր սէրթ վահի պէյան օլուռնտու.
Բգափըճը գափար, վէ եաղմաճը եաղմալար. Էեա՞ Նղամ եօգարը չըգ, եա՞ Ռատի մուհասէրէ էյ-լէ. օնուն հէպ ա՞ ու զարըները
3 Թէսքին էթտիմ։ Օնուան էօ-

Ա ՉՕԱՔ. Թ. 14։

Բ ՊՏ. ԼՂ. 1։

Գ ՊՏ. ԺՂ. 17։ ՆՀԵՄ. ԻԹ. 34։

Digitized by Google

թիւրիւբ Երպէլիմ աղբը իւէ տօլտու, պէնի՝ տօղուրան գարբընըն աղբըլարը կիպի Երաղբըլար թուռթտու. պիւղիւլմէք սէպէպինտէն իշլիտէմէմ, իւրքմէք սէպէպինտէն կէօգրէմէմ: Նիւրէյիմ հայրան օլտու, գօրդուլար պէնի իւրքիւթիւ. Ասէֆատա օլտուղում ախշամը՝ պանա խավֆէ տէօնտէրտի:

5 Երօֆրայը գուբ, պէքջիյի տիք. եէ՝ իշ. գալգընը Երյ սէրվէրլէր, գալգան եաղլայըն:

6 Ոհրա էֆէնտիմ պանա պէօյլէ տէտի. Սիթի պիր պէքջի տիք, քի կէօրսիւրիւնիւ խապեր վէրսին:

7 Ու Երպինճճիլէր՝ պիր չիֆթ աթլը հէյ էշէյէ պինմիշ վէ տէվէյէ պինմիշլէր կէօրտիւ, վէ տիդգաթ իւլէ՝ չօգ տիդգաթ իւլէ տինկլէտի:

8 Ու է արսլան հիպէ պաղըրտը. Նայ էֆէնտիմ՝ պէն Երկիւնտիւզիւն տայիմա պէքջիլիյիմտե տուրույօրում, վէ պիւթիւն կէճէ պէն նէվրիմտե պէքջիլիյօրում. Ու է իշթէ հալա պինճճի ատէմ՝ պիր չիֆթ աթլը կէլիյօր. վէ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Տիւշտիւ Նաբիւլոն տիւշտիւ, վէ Երալտնարընըն էվ օյմա փութլարը եէրէ պէրա-

10 պէր գըրըլտը: Նայ տէօյիւմիւշլէրիմ վէ խարմանըմընն էհալիսի սիզէ՝ ա՛նքէրլէրին Պապպր Նարայէլին Ընտահընտան իշէթտիյիմի խապէր վէրտիմ:

11 Երօւսա իւհամը.

Ոէիրտէն պանա չաղըրըյօր. Նա՞ պէքջի՝ կէճէտէն նէ՞, եա՞ պէքջի՝ կէճէտէն նէ՞ խոպէր վար:

12 Պէքջի տէտի քի՝ Պապահ կէլիր հէմ կէճէ պիլէ Նընէր. տահա սօրար խէնիղ սօրուն. տէօնիւպ կէլին:

13 Ընրապիսթան իհամը.

Ընրապիսթանընն օրմանընտա կէճէլէյէճէքսինիզ՝ էյ Երեգանիմ

14 քէթարպանլարը: Նայ Ոհամա տիյարընն սաքինէրի՝ սուսամընը գարչըլամադա սու իւէ վարըն, գաչգընըն էօնիւնէ էքմէք իւէ չը-

15 գըն: Ոհրա օնլար գըլըճճլար եիւզինէտէն՝ չէքիլմիշ գըլըճ եիւզինէտէն վէ գուրուլմուշ եայ եիւզինէտէն վէ շէտիտ ճէնք եիւ-

16 զինէտէն գաչարլար: Ոհրա Նէֆէնտիմ պանա պէօյլէ տէտի. Պիր երլէն իչինտէ՝ Երճգրէթլի երլէլարը միւճիպինճէ՝ Երկէդարընն հէվի

17 ի՛զգէթի տիւքէնէճէք տիր: Ու է քէմանքէշլէրին գալան սայրընը՝ կէդար օղուլլարընն գահրիմանլարը ազալաճագ տընը. զիրա Նսրայէլին Ընահը Պապպ սէօյլէմիշ տիր:

ՊԱՊԻՒՐ

Նրուսաղէմին պիր մուհասէրէսի փէչին սէօյլէնտիյի, վէ վուգո՛ւ պուլաճագ պէլալէրէ նազարէն փէյղամպէրին գասավէթի: 8 փէյղամպէրին՝ քէնտիլէրինէ կիվէնտիքլէրի իչիւն խալգը թէքսիր էթմէյի: 15 փէյղամպէրին՝ Ոէրճանընն մանսուպտան ա՛զ՝ 20 վէ օնուն եէրինէ խազիճէտաբ մանսուպտանա Նղնակիմին նասպ օլաճաղընը փէչին խապէր վէրմէսի:

1 Ոահի տէրէսի իլհամը.

Ընալա սանա նէ՞ օլտու քի՝ հէփինիզ տամլարա չըգտընըզ:

2 Նյ վէլվէլէ իւէ տօլու շամաթա չէհրի՝ Շէհնլիք չէհրի՝ սէնին մագ-

ա Պ. Լ֊.13: թուլլարըն գըլըճ իւէ գաթէլ օլուն-մատըլար, վէ ճէնքտէ էօլմէտի-

3 լէր: Էէփ զապիթլէրին պիրտէն գաչտըլար, քէմանքէշլէրտէն պաղ-լանտըլար. ուզագտան գաչմըզ սէնտե հէփ պուլունանլար պիր-

4 լիքտե պաղլանտըլար: Օնտան էօթիւրիւ տէտիմ քի՝ պէնտէն կէչէյն, Բաճը ածը աղլայըմ. գավմըմ գըզընըն խարապլըզը իչիւն պա-նա թէսէլլի վէրմէյէ չալըշման:

5 Ոհրա վահի տէրէսինտէ՝ Ձա՛սքերլերին Պապպը Նչֆէնտիմ թաբաքընտան Ծմէշագգաթ վէ չիյնէ հիշ վէ գարըշըգըգ՝ տիվար եգգըշը վէ տաղա ֆէրեատ էթմէ-

6 նին կիւնիւ տիւր: Ու է Խղամ՝ պինիճճի ատէմ աթլըլարը իւէ թէրքէշ գալտըրտը. վէ Ղկիր

7 գալգանը աչտը: Ու է վագի՛ օլաքի սէչիլմիշ վատիլէրին՝ ա՛րապալար իւէ տօլա. վէ աթլըլար՝ գա-փուլարտա թապուր գուրա:

8 Ու է Ցուդանըն էօրթիւսիւ աչըլա. վէ օլ կիւնտէ Ձօրման էվի-

9 նին ճէպխանէսինէ պագասըն: Ու է Ձ՛ահաւիթի շէհրինին երգըզ հէրլէրի չօղալտըղընը կէօրիւպ՝ աշաղաքի հավուզուն սուլարընը ճէմ՝ էտե-

10 սինիզ: Ու է Նրուսաղէմին էվլէ-րինի սայասընըզ. վէ հիսարը գուվ-

ի Ղ. Ի՛. Ն. 714 գէպ:

ր Պ. ժէ. 5: ժչ. 11: ի Պ. ժգ. 8:

ղ Ը Օր. իը. 67:

է Յան. է. 1–5:

ը Ամ. ը. 1:

ժ Նրեմ. ծա. 8: Ցայտ. ժգ. 8: ժչ. 2:

թ Պ. խզ. 1: Նրեմ. ճ. 2: ծա. 44:

լ Նրեմ. ծա. 33:

խ Նրեմ. խթ. 7, 8: Նզեկ. լէ. 2: Ընզ. 1:

ծ Նրեմ. խթ. 28:

կ Ա Ան. ա. 9. 32:

Ի՛. Ն. 714 գէպ:

ձ Պ. ժգ. 11: յ Սաղ. ոէ. 5. Պ. կ. 7:

Ի՛. Ն. 712 գէպ:

ա Պ. Լը. 13:

բ Նրեմ. ջ. 19. ը. 1:

գ Ոզը. ա. 5. ը. 2:

ր Պ. լէ. 3:

ե Նրեմ. խթ. 35:

ղ Պ. ժէ. 1:

է ջ Ծ. ագ. է. 2. ժ. 17:

ը ջ Ծ. ագ. ի. 20: ի Ան. Լը. 4, 5. 30:

Digitized by Google

վէթէլէնտիրմէք իչիւն էվլերի եը-
11 գասընըզ ։ Վէ Բէնջի Հավուզուն
սուլարը իչիւն՝ իքի Հիսարըն արա-
սընտա խապկնէ եափասընըզ. ամմա
Ծօնու եափանա պագմազսընընըզ, վէ
չօգտան պէրու օնու գուրանը
12 սայմազսընընզ ։ Վէ օլ կիւնտե ա՛ս-
քէրլէրին Թապպը Յֆէնտիմ Խօկէ
աղամաղա վէ եասա վէ Ւպաշ եօլ-
մաղա վէ չուլ գուշանմաղա չա-
13 ղըրսըը. Վէ իչիթէ սիւրիւր վէ շաղ-
լըգ՝ սըղըրլար պօղաղամադ վէ գօ-
յունլար քէսմէք՝ էթ եէմէք վէ
շարապ իչմէք օլուպ՝ Ինէյէլիմ
վէ իչէլիմ , զիրա եարըն էօլէճէ-
14 յիզ պէպէնէկ ։ Ումմա Ծա՛սքէրլէ-
րին Թապպը Թարաֆընտան գու-
լագլարըմա քէշֆ օլունտու քի՝
Յչպէթթէ Թա սիզ էօլիւնճէյէ-
տէք՝ պու եարամաղլըգ Ւսիզէ ա՛ֆիվ
օլունմայաճագ՝ տէյօր ա՛սքէրլէրին
Թապպը Յֆէնտիմ ։
15 Ը՛սքէրլէրին Թապպը Յֆէնտիմ
պէօյլէ տեր . Սիրի շու Հէվին
քէտխիւտասը օլան Ծիվէնա միւսա-
16 Հիպէ վար պէօյլէ քի՝ Այէնին պու-
րատա նէՕն վար , վէ սէնին պու-
րատա քիմՕն վար քի՝ սէն պու-
րատա քէնտինէ մէղար գաղտըն, եա՞
սէն Ւմէզարընը եիւքսէքտէ գազան՝
վէ քէնտինէ գայատա մէսքեան օյան.
17 Յչէթէ Թապպ սէնի պիր գուվվէթ-
լի աթըլ իլէ աթաճագ , վէ Ծսէնի
18 էլպէթթէ գափատաճագ տըր ։ Այէ-
նի էլպէթթէ թօփ կիպի պիր կէ-
նիչ եէրէ եուվարլայաճագ . օրա-
տա էօլէճէքսին , վէ ի՛ղղէթինին
ա՛րապալարը օրատա գալաճագ-
լար՝ Ը՛յ էֆէնտիսի էվլինին բիւս-
19 վայը ։ Վէ սէնի մանսուպունտան
գօվաճաղըմ , վէ սէնի տուրաղըն-
տան սէօքէճէքէք տիր ։
20 Վէ վագի՝ օլաքի օլ կիւնտէ՝
Վեղկիա օղլու Յղիսակիմ գուլու-
21 մու չաղըրաճաղըմ , վէ օնա սէնին
գաֆթանընը կիյտիրէճէյիմ , Հէմ
օնու գուշաղն իլէ գավիլէտէճէ-
յիմ , վէ սէնին Հիւքիւմէթինի օ-
նուն էլինէ վէրէճէյիմ , վէ Ւրու-
սաղէմին սաքինլէրինէ Հէմ Յու-
22 դա էվինէ պապա օլ ։ Վէ Վա-
ւիթ էվինին անախթարընը օնուն
ումուզունա գօյաճաղըմ . վէ Ծաչա
վէ գափայան օլմայա , վէ գափայա
23 վէ աչան օլմայա ։ Վէ օնու պիր
գավի մահալէ Ծչիվի կիւղէ մրխա-
յաճաղըմ , վէ օ՝ պապասը էվլինին
24 ճէլիլ Թախթը օլաճագ ։ Վէ պա-
պասը էվլինին ճիւմլէ ճէլալինի օ-
նուն իւզէրինէ ասաճագլար , կէ-
րէք էվլատլարը վէ Թօրունլարը՝
կէրէք Հէփ ուճագ գապլարը՝ քեա-
սէ գապլէրինտէն Թա Հէր կէօնա
Թուլում գապլէրինէ վարընճա ։
25 Օլ կիւնտէ՝ տէյօր ա՛սքէրլէրին
Թապպը՝ օլ գավի մահալէ մրխա-
լանմըղ չիվի գալտընրլաճագ , վէ
գընրլըպ տիւշէճէք , վէ իւզէրին-
տէ օլան եիւք քէսիլէճէք տիր .
զիրա Թապպ սէօյլէտի ։

ՊԱՊԻԿ

Տիւրոսէն տիւչմէսի, 8 վէ պուտանան Ըլլահընը մէրմը ։ 15 Խարապլըղըն զէմանը ։ 17 Օնուն թէքրար եափընմասը , վէ Թապպա Թաա՛թ էթմէսի ։

1 Տիւրոս իլհամը .

Ը՛հ չէքին՝ Ը՛յ Ծարսիս կէ-
միլէրի , զիրա խարապ օլտու , օն-
տա էվ եա մէտխէլ գալմատը .
օնլարա Բկիտիլէրին տիյարընտան
2 քէշֆ օլունտու ։ Ը՛յ ատա էհա-
լիսի՝ սիւքիւթ էտին , սէնի՝ տէնիզ
կէչէն Ալիդոն պազիրկեանլարը տօլ-
3 տուրմուշլար տըր ։ Վէ չօգ սու-
լարտա Ալիվօրուն էքինի՝ ըրմաղըն
մահսուլու օնուն իրատը տըր . վէ
օ՝ Ֆթայիֆէլէրին թիճարէթկեահի
4 տիր ։ Ը՛յ Ալիդոն ուղան , զիրա
տէնիզ՝ տէնիզին գալէսի սէօյլէյիպ
տեր քի՝ պէն տօղուշ աղըրսը չէք-
մէմ , վէ տօղուրմամ , վէ ճիվանլար
պէսլէմէմ , գընշլարը պէօյիւթմէմ ։
5 Տիւրոսուն խապէրի Ծ՛Ընըրտա
իչիտիւտիյի կիպի՝ սանճըյաճագ-
6 լար ։ Ֆնարսիսէ կէչէին , Ը՛յ ատա
7 Էհալիսի՝ ա՛հ չէքին ։ Ծ՛Էսրուր
Ընհրինիզ պո՞մու , քի օնուն էս-
քիւիյի գատիմ կիւնլէրտէն պէրի
տիր . օնուն այագլարը օնու՝ ղա-
րիպ օլմաղա ուզաղա կէօթիւրէ-
8 ճէքլէր ։ Պունու՝ պազիրկեանլա-
րը սէրվիւլլեր վէ թիւճճարլարը
եէրին մի՛էթէպէրլերի օլան՝ Ղթաճ
սահիպի Տիւրոսուն Հագգընա քի՞մ
9 թէտպիր էյլէտի ։ Օնու ա՛սքէր-
լէրին Թապպը թէտպիր էյլէտի
քի՝ ճիւմլէ չանըն քիպրինի բէզլել

ՓԹ. Ի՛. Ւ. 712 գէ ։
ը Ղևեմ. ճ. 16 ։
ժ Պաճ. Պ. լէ. 26 ։
ի Հովել. ա. 13 ։
լ Պաճ՝ Նզր. թ. 3. Պ. ժէ. 2. Մէք. ա. 16 ։
խ Պ. ծ. 12. ա Կոր. ժէ. 32 ։
ծ Պ. է. 9 ։
կ ա Թագ. 12. Ղևտ. ճ. 14 ։ Նզեկ. իե. 13 ։
հ ճ Թագ. է. 6 ։
յ ճ Թագ. ժը. 37. Պ. Լգ. 3 ։
ղ Պաճ՝ բ Թագ. ժը. 18 ։ Մատ. իէ. 60 ։
ն Նաթ. է. 8 ։
շ ճ Թագ. ժը. 18 ։
ո Հոբ. ժը. 14 ։ Հայտ. գ. 7 ։
ՓԹ. Ի՛. Ւ. 712 գէ ։
ս Նզր. թ. 3 ։
տ Ղևտ. իե. 22 ։ խէ. 4 ։ Նզեկ. իգ. իէ. իը ։ Ամով. ա. 9 ։ Ծաք. թ. 3. 4 ։
բ Յով. 12 ։
ՓԹ. Ի՛. Ւ. 715 գէ ։
ա Նչեմ. իե. 22 ։ խէ. 4 ։ Նզեկ. իգ. իէ. իը ։ Ամով. ա. 9 ։ Ծաք. թ. 3. 4 ։
բ Յով. 12 ։
գ Նզեկ. իե. 3 ։
դ Պ. ժը. 16 ։
ե Պ. իգ. 3 ։
զ Պաճ՝ Նզեկ. իէ. 2. 12 ։

Digitized by Google

էտե , եբրին հէփ մ՚ւթէպէրլէ-
րինի թահգիր էտե :
10 Այ՛ թ՚արախս գըզը՝ եբրինտէն
ըմահ կիպի կէչ. արթըգ գուշագ
11 եօգ տուր : Այլինի տէնիզին իւզե-
րինէ ուզաթալը , մէմլէքէթլէր
սարսըլթալը . Յապպ թիւճճարլար
ղէհրի իչինն էմ՚ւ վէրտի քի՝ օնուն
12 հիսարլարընը պօզալար : Ալ է տէ-
տի քի՝ Էրթըգ պիր տահա
սէվինմէյէճէքսին , էյ զօրա օղ-
րամըշ պաքիրէ Ավիդոն գըզը . գալը
Հիտիմէ կէչ . օրատա տախի բա-
13 հաթըն օլմայաճագ տըր : Այնէ
Վհիլտանիլէրին տիյարը՝ պու գավմ
եօղ իտի , օնու Ըսուրլուլար՝ Ըչէօղ
սաքինէրի իչինն թէմէլլէմտի , ո-
նուն գուլլէլէրինի տիքտիլէր , սէ-
բայլարընը պինա էթտիլէր , ամմա
14 օ օնու խարապաթ էթտի : Ըյ
չէքին՝ էյ թ՚արախս կէմիլէրի . պի-
րա պալէնիզ խարապ օլմուշտուր :
15 Ալ է վագի՝ օլագի օլ կիւնտէ
Տիւրոս եէթմիշ եըլ՝ պիր փատի-
շահլըգ կիւնլէրի միգտարը՝ ունու-
տուլմուշ պրաղըլաճագ . եէթմիշ
եըլտան սօնկրա Տիւրոս՝ փահիչէ-
նին թիւրքիւսիւ կիպի օլաճագ :
16 Այ՛ ունուտուլմուշ փահիչէ՝ դան-
պուր ալըպ չէհրի տօլաշ , էյիճէ
չալ , չօգ թիւրքիւ սէօյլէ , թա քի
17 խաթրա կէլէսին : Ալ է վագի՝ օլաքի
եէթմիշ եըլտան սօնկրա՝ Յապպ
Տիւրոսու եօգլայաճագ տըր , վէ օ՚
քէնտի քեարընա տէօնիւպ՝ եբրին
եիւզիւնտէ տիւնանըն հէփ մէմլէ-
քէթլէրի իլէ Ըզինա էտէճէք տիր :
18 Ալ է օնուն թիճարէթի հէմ քեարը
Կ՚ապպա թագտիս օլուճաճագ ,
օ՝ խազինէյէ գօնմայաճագ , վէ
սագլանմայաճագ տըր , զիրա օնուն
մահա՚ր՝ Յապպըն հուզուրունտա
սաքին օլանըարըն օլաճագ , թա քի
տօյուճայաուէք հէյէլէր , վէ ա՚-
լա էսվապ կիյէլէր :

ՊԱՊ ԻՒ

Տիյարըն իւզերինէ՝ քէնտի եարամագլըզը իչին կէլէճէք օլան Ըլլահըն ահքամէլերի . 13 Պիր պագիչէնին Ըլլահա թէչէքքիւր էտէճէյի . 16 Ընհարմերի իլէ՝ Ըլլահըն քէնտի փատիշահլըղընը իւլերի կէօթիւրէճէյի .

1 Ընչթէ Յապպ եբրի պօշալտըյօր , վէ օնու վիրան էտէյօր , վէ օ-

ՀԻ . Ի՛ . Ը . 712 գէ .

նուն եիւզիւնիւ ալթ իւսթ էտիպ՝ օնուն սաքինէրինի տաղտըյօր :
2 Ալ է վագի՝ օլաքի՝ գավմ նիճէ իսէ
՚քահին տէ էօյլէ՝ գուլ նիճէ ի-
սէ էֆէնտիսի տէ էօյլէ՝ խալայըգ
նիճէ իսէ խաթունու տա էօյլէ՝
Բսաթուն ալան նիճէ իսէ սա-
թան տա էօյլէ՝ էօտիւնճ վէրէն
նիճէ իսէ էօտիւնճ ալան տա էօյ-
լէ՝ մուա՚մէլէ ալան նիճէ իսէ
3 մուա՚մէլէ վէրէն տէ էօյլէ օլա , Ընէր
պիլթիւլլիյէ պօշալաճագ տըր , վէ
պիլթիւլլիյէ եաղմալանաճագ տըր .
զիրա պու սէօզիւ Յապպ սէօյլէ-
4 միշ տիր : Ընէր եաս չէթիպ սօլա-
յօր , տիւնեա զայի՚ֆլէնիպ սօ-
լայօր . եբրին գավմ ուլուլերի
5 զայի՚ֆլէնիյօրլար : Էյ՛ Ըհէր՝
քէնտի սաքինէրինին ալթընտա
փիսլէնտի . զիրա օնլար թէվթաթը
թէճաւուզ էթտիլէր , գանունու
ուէյիշտիրտիլէր , էպէտի ա՚հտը
6 նագզ էթտիլէր : Պուննան էօ-
թիւրիւ Ըեէրի լա՚նէթ եէմի , վէ
օնտա սաքին օլանլար ճէզալարը-
նը պուլտուլար . պու սէպէպտէն
եբրին սաքինէրի եանտրլար , վէ
ինսան ազ գալը :
7 Ը՞րա եաս չէթէր , ասմա զա-
յի՚ֆլէնիր . եիւբէյի ճիւմլէ շազ
8 օլանլար ահ չէթէր : ՚Տէֆին չէն-
լիյի տինկէր . մէսրուր օլանլարըն
շամթասը քէսիլիր , թանպուրուն
9 զէվգի տինկէր : Թիւրքիւ իլէ շա-
րապ իչմէյճէքլէր . միւսքիր՝ օ-
10 նու իչէնլէրէ ազը օլաճագ : Պօշ
չէհր գըրըլտը . հէր էվ գափան-
11 տը , քի կիրիլմէյէ : Աօգագլար-
տա շարապ իչէուն չաղըրշ վար .
հէր շազլըգ գարարըպ՝ եբրին չէն-
12 լիյի կիլիտի : Ճէհրտէ խարապ-
լըգ գալտը , վէ գափու վուրուլ-
13 տու վիրանէ օլտու : Ալ աքին եէ-
բրին օրթասընտա՝ գավմլարըն արա-
սընտա հէման պէօյլէ՝ Ըզէյթունի
սիլքինթիսի կիպի՝ պաղ պօզու-
մունտան սօնկրա իւզիւմ տէվիր-
14 մէսի կիպի օլաճագ : Ընլար սէս-
լէրինի գալտըրըպ իլահի օգույա-
ճագլար , տէնիզ թարաֆընտան
Յապպըն ա՚զամէթինէ ալգըշ է-
15 տէճէքլէր : Ընտան էօթիւրիւ
մէշրիգտէ Յապպը՝ տէնիզին ա-
տալարընտա Իսրայէլին Ըլլահը

ՀԻ . Ի . ՅԼ . 712 գէ .

ՀԻ . Ի . ՅԼ . 715 գէ .

Ե Յայտ . Ժէ . 23 .

Ը Խա . 1 .

Ը Ա՚ազ . Հբ . 9 .

Ժ Խա . 1 . Ղզէկ . ԽԷ . 25 . 30 .

Է Յայտ . Ժէ . 2 .

Լ . Օաք . Ժգ . 39 , 21 .

Ա Ա՚ազ . Ա . 2

Թագաւորին Ասորեստանեայ՝ եւ ոչ ելանէ ի քաղաքդ
այդ։ Եւ ոչ նետ մի արձակէ անդ, եւ ոչ յարձակի
ընդդէմ նմա վահանաւ, եւ ոչ շինէ պատնէշ ընդդէմ
նմա։ Ճանապարհաւ որով եկն՝ նովաւ դարձցի, եւ
ի քաղաքդ այդ ոչ մտցէ, ասէ Տէր։ Եւ պաշտպանեցից
զքաղաքդ այդ, եւ կեցուցից զայն վասն ինձ եւ
վասն Դաւթի ծառայի իմոյ։

Եւ եղեւ գիշերի յայնմիկ, եւ եկն հրեշտակ Տեառն
եւ եհար ի բանակին Ասորեստանեայց հարիւր
ութսուն եւ հինգ հազար։ Եւ յարուցեալ առաւօտի
ահա ամենեքեան դիակունք մեռելք։ Եւ գնաց եւ
գնաց Սենեքերիմ թագաւոր Ասորեստանեայց, եւ
դարձաւ եւ նստաւ ի Նինուէ։ Եւ եղեւ երկրպագու
նա տանն Նեսրոքայ աստուծոյ իւրոյ, եւ Ադրամելէք
եւ Սարասար որդիքն նորա եհարին զնա սրով, եւ
նոքա փախեան յերկիրն Արարատեան։ Եւ թագաւո-
րեաց Եսարհադդոն որդի նորա փոխանակ նորա։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդացաւ Եզեկիաս
մինչեւ ի մահ, եւ մտեալ առ նա Եսայի մարգարէ
որդի Ամովսայ, եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Տէր.
Պատուիրեա տանն քում զոր ինչ հրամայեսցես, զի
մեռանիս դու եւ ոչ կեցես։ Եւ դարձուցեալ զերեսս
իւր Եզեկիաս առ պատն՝ եւ աղաչեաց առ Տէր եւ
ասէ. Աղաչեմ զքեզ, Տէր, յիշեա զիա՛րս իմ, զի
ճշմարտութեամբ եւ սրտիւ կատարեալ գնացի առաջի
քո, եւ զոր հաճոյ են առաջի քո արարի։ Եւ լայր
Եզեկիաս լալեաւ մեծաւ։ Եւ եղեւ բանն Տեառն
առ Եսայի՝ եւ ասէ. Գնա՛ եւ ասա՛ Եզեկիայ. Այսպէս
ասէ Տէր Աստուած Դաւթի հօր քո. Լուայ զաղօթս
քո, եւ տեսի զարտասուս քո, եւ ահա յաւելից ի
վերայ աւուրց քոց տասն եւ հինգ ամ։ Եւ զքաղաքդ
այդ եւ զքեզ եւ զտունդ քո եւ զամենայն որ ինչ
քոյդ է՝ ի ձեռաց թագաւորին Ասորեստանեայց
փրկեցից, եւ պաշտպանեցից զքաղաքդ այդ վասն
ինձ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ։ Եւ ասէ Եսայի.
Առէք ողկոյզ թզոյ, եւ դիցեն ի վերայ ուռոյն, եւ
ապրեսցի։ Եւ ասէ Եզեկիաս առ Եսայի. Զի՞ է նշան
զի ելանիցէ ինձ տուն Տեառն։ Եւ ասէ Եսայի.
Նշան քեզ ի Տեառնէ զի արասցէ Տէր զբանն զոր
խօսեցաւ. Եթէ երթիցէ ստուեր տասն աստիճանս,
եւ ոչ դարձցի ստուերն տասն աստիճանս։ Եւ ասէ
Եզեկիաս. Ոչ է ինձ ստուերն երթալ տասն աստի-
ճանս, այլ դարձցի ստուերն տասն աստիճանս յետ։
Եւ կոչեաց Եսայի զՏէր, եւ դարձոյց զստուերն
տասն աստիճանս յետ, զորս իջեալ էր ի հաւասարի
արեգական ի տան Աքազայ։

Յաւուրսն յայնոսիկ առաքեաց Մարոդաքայ որդի
Բաղադանայ թագաւոր Բաբելացւոց գիր եւ պատա-
րագ առ Եզեկիաս, եւ լուաւ զհիւանդութեանն նո-
րա։ Եւ ընկալեալ Եզեկիաս զգիրսն՝ եւ ընթերցեալ
զնոսա՝ ելանէ ի տունն Տեառն, եւ տարածէ զնոսա
առաջի Տեառն։ Եւ աղաչեաց առ Տէր եւ ասէ. Տէր
Աստուած Իսրայէլի, որ նստիս ի վերայ քերովբէից,
դու ես Աստուած միայն ամենայն թագաւորութեան
երկրի, դու արարեր զերկինս եւ զերկիր։ Ունկն
դիր, Տէր, եւ լուր, բա՛ց, Տէր, զաչս քո, եւ տե՛ս,
եւ լո՛ւր զբանս Սենեքերիմայ, զոր առաքեաց նա
նախատել զկենդանի Աստուած։ Ճշմարտութեամբ,
Տէր, աւերեցին թագաւորք Ասորեստանեայց զազ-
գսն եւ զերկիրս նոցա, եւ արկին զդիցս նոցա ի
հուր, զի ոչ էին աստուածք, այլ գործ ձեռաց մարդ-
կան, փայտ եւ քար, եւ կորուսին զնոսա։ Եւ արդ,
Տէր Աստուած մեր, փրկեա՛ զմեզ ի ձեռաց նորա,
եւ գիտասցեն զամենայն թագաւորութիւնս երկրի,
զի դու ես Տէր Աստուած միայն։ Եւ առաքեաց Եսայի
որդի Ամովսայ առ Եզեկիաս՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ
Տէր Աստուած Իսրայէլի. Զոր աղաչեցեր զիս վասն
Սենեքերիմայ թագաւորի Ասորեստանեայց, լուայ
քեզ։ Եւ զայս է բանն զոր խօսեցաւ Տէր վասն նորա.
Արհամարհեաց զքեզ, եւ ծաղր արար զքեզ կոյս դուստր
Սիովնի, զհետ քո գլուխ շարժեաց դուստր Երուսաղէմի։
Զոր նախատեցեր եւ հայհոյեցեր, զի՞ վասն ումեք
ձայն արարեր, եւ ամբարձեր զբարձրութիւն աչաց
քոց ի վեր, եթէ ի վերայ Սրբոյ Իսրայէլի։ Ի ձեռն
սպասաւորաց քոց նախատեցեր զՏէր, եւ ասացեր.
Զի՞ ես ես ելանել ինձ ի բազմութենէ կառաց իմոց
ի բարձրութիւն լերանց, ի սահմանս Լիբանանու,
եւ հատից զբարձրութիւն մայրեաց նորա, զընտիր
եղեւանիս նորա, եւ մտից ի տեղիս հանգստեան նո-
րա, ի պուրակ պտղաբերութեան նորա։ Ես փորեցի
եւ ջուր արբի, եւ չորացուցի զոտս ոտից իմոց զա-
մենայն գետս պաշարաց։ Ոչ լուար զի յառաջագոյն
արարի զայդ, եւ ի հնումն օրացն ստեղծի զայդ, եւ
արդ կատարեցի զայդ, եւ եղեւ ի ձեռն քո ամրա-
կոծել զքաղաքս պաշարաց ի կոյտս քարանց։ Եւ
բնակիչք նոցա նուաստացեալ զօրացան, եւ ամաչե-
ցին, եւ եղեն իբրեւ զխոտ դաշտի, եւ իբրեւ զկանա-
չի, եւ իբրեւ զխոտ տանկաց, եւ իբրեւ զեղէգն
առաջի հողմոյ արեւելից։ Զնստեալ քո եւ զելանել
քո գիտեմ, եւ զսաստիկ բարկութիւն քո զոր ինչ
բարկացար ինձ։ Եւ զսաստիկ բարկութիւն քո եւ
զհպարտութիւն քո ելից ի ականջս իմ, եւ արկից
զաղեղն իմ ի քիթս քո, եւ զսանձ իմ ի շրթունս քո,
եւ դարձուցից զքեզ ընդ ճանապարհ որով եկեր։
Եւ սա՛ քեզ նշան. Կերիջիք զայս տարի զոր ինչ
ինքնաբոյս, եւ երկրորդ տարի զոր ինչ ի նմանէ
ծլեալ, եւ երրորդ տարի սերմանեցէք եւ հնձեցէք,
եւ տնկեցէք զայգիս, եւ կերիջիք զպտուղ նոցա։
Եւ կորուսցէ տունն Յուդայ զմնացեալսն, եւ զոր
ինչ ծլեալ ի նմանէ, եւ արմատանայցէ ի վայր, եւ
արասցէ պտուղ ի վեր։ Զի ի Սիովնէ ելցէ մնացեալ,
եւ ի լերինն Սիովնի զոր ինչ կորուսցէ տունն Յու-
դայ։ Նախանձ Տեառն զայս առնէ։ Վասն այսորիկ
այսպէս ասէ Տէր վասն թագաւորին Ասորեստանեայց.
Ոչ մտցէ ի քաղաքդ այդ, եւ ոչ նետ մի արձակէ
անդ, եւ ոչ յարձակի ընդդէմ նմա վահանաւ, եւ ոչ
շինէ պատնէշ ընդդէմ նմա։ Ճանապարհաւ որով եկն՝
նովաւ դարձցի, եւ ի քաղաքդ այդ ոչ մտցէ, ասէ
Տէր։ Եւ պաշտպանեցից զքաղաքդ այդ, եւ կեցուցից
զայն վասն ինձ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ։

Եւ եղեւ գիշերի յայնմիկ, եւ եկն հրեշտակ Տեառն
եւ եհար ի բանակին Ասորեստանեայց հարիւր
ութսուն եւ հինգ հազար։ Եւ յարուցեալ առաւօտի
ահա ամենեքեան դիակունք մեռելք։ Եւ գնաց եւ
գնաց Սենեքերիմ թագաւոր Ասորեստանեայց, եւ
դարձաւ եւ նստաւ ի Նինուէ։ Եւ եղեւ երկրպագու
նա տանն Նեսրոքայ աստուծոյ իւրոյ, եւ Ադրամելէք
եւ Սարասար որդիքն նորա եհարին զնա սրով, եւ
նոքա փախեան յերկիրն Արարատեան։ Եւ թագաւո-
րեաց Եսարհադդոն որդի նորա փոխանակ նորա։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդացաւ Եզեկիաս
մինչեւ ի մահ, եւ մտեալ առ նա Եսայի մարգարէ
որդի Ամովսայ, եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Տէր.
Պատուիրեա տանն քում զոր ինչ հրամայեսցես, զի
մեռանիս դու եւ ոչ կեցես։ Եւ դարձուցեալ զերեսս
իւր Եզեկիաս առ պատն՝ եւ աղաչեաց առ Տէր եւ
ասէ. Աղաչեմ զքեզ, Տէր, յիշեա զիա՛րս իմ, զի
ճշմարտութեամբ եւ սրտիւ կատարեալ գնացի առաջի
քո, եւ զոր հաճոյ են առաջի քո արարի։ Եւ լայր
Եզեկիաս լալեաւ մեծաւ։ Եւ եղեւ բանն Տեառն
առ Եսայի՝ եւ ասէ. Գնա՛ եւ ասա՛ Եզեկիայ. Այսպէս
ասէ Տէր Աստուած Դաւթի հօր քո. Լուայ զաղօթս
քո, եւ տեսի զարտասուս քո, եւ ահա յաւելից ի
վերայ աւուրց քոց տասն եւ հինգ ամ։ Եւ զքաղաքդ
այդ եւ զքեզ եւ զտունդ քո եւ զամենայն որ ինչ
քոյդ է՝ ի ձեռաց թագաւորին Ասորեստանեայց
փրկեցից, եւ պաշտպանեցից զքաղաքդ այդ վասն
ինձ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ։ Եւ ասէ Եսայի.
Առէք ողկոյզ թզոյ, եւ դիցեն ի վերայ ուռոյն, եւ
ապրեսցի։ Եւ ասէ Եզեկիաս առ Եսայի. Զի՞ է նշան
զի ելանիցէ ինձ տուն Տեառն։ Եւ ասէ Եսայի.
Նշան քեզ ի Տեառնէ զի արասցէ Տէր զբանն զոր
խօսեցաւ. Եթէ երթիցէ ստուեր տասն աստիճանս,
եւ ոչ դարձցի ստուերն տասն աստիճանս։ Եւ ասէ
Եզեկիաս. Ոչ է ինձ ստուերն երթալ տասն աստի-
ճանս, այլ դարձցի ստուերն տասն աստիճանս յետ։
Եւ կոչեաց Եսայի զՏէր, եւ դարձոյց զստուերն
տասն աստիճանս յետ, զորս իջեալ էր ի հաւասարի
արեգական ի տան Աքազայ։

Յաւուրսն յայնոսիկ առաքեաց Մարոդաքայ որդի
Բաղադանայ թագաւոր Բաբելացւոց գիր եւ պատա-
րագ առ Եզեկիաս, եւ լուաւ զհիւանդութեանն նո-
րա։ Եւ ընկալեալ Եզեկիաս զգիրսն՝ եւ ընթերցեալ
զնոսա՝ ելանէ ի տունն Տեառն, եւ տարածէ զնոսա
առաջի Տեառն։ Եւ աղաչեաց առ Տէր եւ ասէ. Տէր
Աստուած Իսրայէլի, որ նստիս ի վերայ քերովբէից,
դու ես Աստուած միայն ամենայն թագաւորութեան
երկրի, դու արարեր զերկինս եւ զերկիր։ Ունկն
դիր, Տէր, եւ լուր, բա՛ց, Տէր, զաչս քո, եւ տե՛ս,
եւ լո՛ւր զբանս Սենեքերիմայ, զոր առաքեաց նա
նախատել զկենդանի Աստուած։ Ճշմարտութեամբ,
Տէր, աւերեցին թագաւորք Ասորեստանեայց զազ-
գսն եւ զերկիրս նոցա, եւ արկին զդիցս նոցա ի
հուր, զի ոչ էին աստուածք, այլ գործ ձեռաց մարդ-
կան, փայտ եւ քար, եւ կորուսին զնոսա։ Եւ արդ,
Տէր Աստուած մեր, փրկեա՛ զմեզ ի ձեռաց նորա,
եւ գիտասցեն զամենայն թագաւորութիւնս երկրի,
զի դու ես Տէր Աստուած միայն։ Եւ առաքեաց Եսայի
որդի Ամովսայ առ Եզեկիաս՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ
Տէր Աստուած Իսրայէլի. Զոր աղաչեցեր զիս վասն
Սենեքերիմայ թագաւորի Ասորեստանեայց, լուայ
քեզ։ Եւ զայս է բանն զոր խօսեցաւ Տէր վասն նորա.
Արհամարհեաց զքեզ, եւ ծաղր արար զքեզ կոյս դուստր
Սիովնի, զհետ քո գլուխ շարժեաց դուստր Երուսաղէմի։
Զոր նախատեցեր եւ հայհոյեցեր, զի՞ վասն ումեք
ձայն արարեր, եւ ամբարձեր զբարձրութիւն աչաց
քոց ի վեր, եթէ ի վերայ Սրբոյ Իսրայէլի։ Ի ձեռն
սպասաւորաց քոց նախատեցեր զՏէր, եւ ասացեր.
Զի՞ ես ես ելանել ինձ ի բազմութենէ կառաց իմոց
ի բարձրութիւն լերանց, ի սահմանս Լիբանանու,
եւ հատից զբարձրութիւն մայրեաց նորա, զընտիր
եղեւանիս նորա, եւ մտից ի տեղիս հանգստեան նո-
րա, ի պուրակ պտղաբերութեան նորա։ Ես փորեցի
եւ ջուր արբի, եւ չորացուցի զոտս ոտից իմոց զա-
մենայն գետս պաշարաց։ Ոչ լուար զի յառաջագոյն
արարի զայդ, եւ ի հնումն օրացն ստեղծի զայդ, եւ
արդ կատարեցի զայդ, եւ եղեւ ի ձեռն քո ամրա-
կոծել զքաղաքս պաշարաց ի կոյտս քարանց։ Եւ
բնակիչք նոցա նուաստացեալ զօրացան, եւ ամաչե-
ցին, եւ եղեն իբրեւ զխոտ դաշտի, եւ իբրեւ զկանա-
չի, եւ իբրեւ զխոտ տանկաց, եւ իբրեւ զեղէգն
առաջի հողմոյ արեւելից։ Զնստեալ քո եւ զելանել
քո գիտեմ, եւ զսաստիկ բարկութիւն քո զոր ինչ
բարկացար ինձ։ Եւ զսաստիկ բարկութիւն քո եւ
զհպարտութիւն քո ելից ի ականջս իմ, եւ արկից
զաղեղն իմ ի քիթս քո, եւ զսանձ իմ ի շրթունս քո,
եւ դարձուցից զքեզ ընդ ճանապարհ որով եկեր։
Եւ սա՛ քեզ նշան. Կերիջիք զայս տարի զոր ինչ
ինքնաբոյս, եւ երկրորդ տարի զոր ինչ ի նմանէ
ծլեալ, եւ երրորդ տարի սերմանեցէք եւ հնձեցէք,
եւ տնկեցէք զայգիս, եւ կերիջիք զպտուղ նոցա։
Եւ կորուսցէ տունն Յուդայ զմնացեալսն, եւ զոր
ինչ ծլեալ ի նմանէ, եւ արմատանայցէ ի վայր, եւ
արասցէ պտուղ ի վեր։ Զի ի Սիովնէ ելցէ մնացեալ,
եւ ի լերինն Սիովնի զոր ինչ կորուսցէ տունն Յու-
դայ։ Նախանձ Տեառն զայս առնէ։ Վասն այսորիկ
այսպէս ասէ Տէր վասն թագաւորին Ասորեստանեայց.

ՊԱՏՊ ԻՕ

3-4

Ընկերա՝ քենտի խալեցնը խէթոխի ի-չիւն համա ու թէչէքքիւր իլահիսի ։ 10 Ընկերա միւնթազիր օլմագ նասիհաթ ։

1 Օլ կիւնտե Յուգա տիյարընտա պու իլահի օգուննաճագ ։ Պիզիմ գուվվէթլի չէհրիմիզ վար , հիսարլար վէ թապեալար
2 եէրինէ խէլաս գոտու ։ Գափուլարը աչըն , կէրչէքլիք սագլայան սատրգ թայիֆէ կիրսին ։
3 Ապիլի ֆիքրի օլմնը սէլամէթտէ՝ սէլամէթտէ սագլարսըն . զիրա սա-
4 նա կիւվէնիր ։ Նպէտլէր էպէտին-ճէ Թապպա կիւվէնին . զիրա
5 Ենհոհ Թապպտա էպէտլեր գայասը վար ։ Օխրա եիւքսէքլէրտե սաքին օլանլարը ալչագլատը , Եհիւճէ չէհրի տիւշիւրիւր , օնու եէրէ պէրապէր տիւշիւրիւր , օնու թօփրագ իլէ պէրապէր է-
6 տէր ։ Օնու այագ՝ ֆուգարանըն այագլարը՝ եօխսուլլարըն Թապա-
7 նը չինէյէճէք տիր ։ Ապտրղըն թարիգի տօղրու տուր . Ւեհ՝ ագգ՝ սատրղըն եօլունու սէն
8 տիւզէտիրսին ։ Էմ եհ՝ Թապպ՝ Էչէրիա՝թլէրինին Թարիգինտե սա-նա իւմիտ էտէրիզ . Ճանըմըզըն արզուսու՝ սէնին իսմինէ վէ սէնին
9 զիքրինէ տիր ։ Ընկէճէտե սէնի ճա-նըմտան արզուլէտիմ , հէմ սէհէր-տէ՝ տէրունիմտե բուհումտ իլէ սէնի արարըմ . զիրա չէրիա՝թլէրին եէրտէ օլունճա , տիւնեանըն սա-քինլէրի սատագաթ էյրէնէճէք-
10 լէր ։ Ֆիասըղա ի՝նայէթ օլսա տա՝ սատագաթ էյրէնմէզ . տօղրու-լուգլար եէրինտէ օ պինամուսլուգ իշլեր , վէ Թապպըն ա՝զամէթինի
11 կէօրմէզ ։ Նհ՝ Թապպ՝ էլինին եիւճէլտիյինի ։կէօրմէզլէր . գավմընա օլան ղայրէթինի կէօրիւպ ուրթա-նաճագլար , հէմ տիւշմէնլէրինի
12 աթէշ թէլէֆ էտէճէք ։ Նհ՝ Թապպ՝ պիզէ սէլամէթ վէրէճէք-սին . զիրա հէփ իշլէրիմիզի տախի
13 պիզիմ իչիւն սէն իշլէտին ։ Նհ՝ Ընկհրմըզ Թապպ՝ պիզէ ։սէն-տէն ղայրի սահիպլէր մուսալլամ օլտու . ամմա նալընըզ սէնի՝ սե-
14 նին իսմինի զիքր էտէրիզ ։ Օնլար էօլիւ տիւր , հաշամայաճագլար , ճանսըզլար տըր , գալգմայաճագ-լար . չիւն քի սէն եօգլայըպ՝ օն-լարը հէլաք էթտին , վէ օնլարըն
15 հէփ զիքրինի մահվ էթտին ։ Պէն պո՞ թայիֆէյէ զամմ էթտին հա՞ Թապպ , պո՞ թայիֆէյէ զամմ էթմէք իւէ ի՝զզէթլէնտին . եէրին հէփ սինօրլարընը ղայէթ իւէ ու-
16 զաթտըն ։ Նհ՝ Թապպ՝ ։սըգլէթ-տէ սէնի զիյարէթ էթտիւէր . թէ-տիպին օնլարտա իքէն՝ նիյազ է-
17 տէրլէր ։ Տօղուրմագա եագընը օ-լան կէպէ գարը տօղուշ աղըրսըն-տա սանճը չէքիպ պաղըրտըզը կի-պի՝ սէնին հուզուրունտա էօյլէ
18 օլտուգ՝ հա՞ Թապպ ։ Կէպէ օլ-տուգ , աղըրլար չէքտիք , եէլ տօ-ղուրուր կիպի օլտուգ . եէրտէ խէլաս էյլէմէտիք , վէ ։տիւնեա-նընն սաքինլէրի տիւշմէտիւէր ։
19 Նօվհւէլէրին տիրիլէճէքլէր , էօլ-միշլէրիմին ճէսէտլէրի գալգա-ճագլար . Ժույանըպ ալգըշ էտին՝ էՀ թօփրագտա սաքին օլանլար , զիրա սէնին չիհին օթլար չիհի տիր , վէ եէր էօլիւլէրինի աթա-ճագ տըր ։
20 Կիթ էՀ գավմըմ՝ Ւօտալարը-նա կիր , վէ քէնտի իշզէրինէ գա-փուլարընը գափա ։ Պիր ազ զէ-
21 ման կիզլէն , զազապ կէչինճէյէ-տէք ։ Օհրա իշլեթ Թապպ ։քէն-տի մահալինտէն չըգայօր քի՝ եէ-րին սաքինլէրինի եարամպլըգլարը իչիւն եօգլայա . վէ եէր՝ գանլա-րընը քէշճ ։էտէճէք , վէ արթըգ մագրուլլէրինի էօրթմէյէճէք տիր ։

ՊԱՊ ԻԶ

Ընկհրն՝ քէնտի պաղընը կէօզէթտիի ։ 7 Օնաւն թէտիպլէրի՝ ահրեամլէրինտէն ֆարգլը օլտուղու ։ 11 Տաղըմըզ Նհհաւտիլէրին կէրի կէթ իրլմէսի ։

Օլ կիւնտե Թապպ՝ սէրթ վէ պէօյիւք վէ գավի գրլըճը իւլէ գաչգըն Լեւիաթան եըլանը՝ ։ա՝նի օլ էյրի Լեւիաթան եըլանը եօգլայաճագ . վէ ։տէնիզտէքի
2 ամժտէրի էօլտիւրէճէք տիր ։ Օլ կիւնտե օնա՝ ես՝նի ։շարապ պա-
3 ղընա ։նաղմէ օգույուն ։ Օնու պէքլէյէն ։պէն Թապպ իմ . օնու

ՀԱ. Ի'. Լ. 712 ՖԷ.

ՀԵՐ տագիգա սուվարաճաղըմ. օ-
նու կէձէ վէ կիւնտուզ պէքլէյէ-
ճէյիմ, օլմայա քի օնա ֆէմէ հիւ-
4ճիւմ էտէ: Պ՚ազապըմ գալմա-
տը. քեաշքի Ղ՚ալը տիքէն իլէ
ճէնը էտէյիտիմ, օնլարա հիւճիւմ
էտիպ՝ օնլարը պիրտէն եագար ի-
5տիմ: Նօղ իսէ Ֆգուվվէթիմէ եա-
փըշըպ՝ պէնիմ իլէ սուլհ քէսսին-
լէր. Ըպէնիմ իլէ սուլհ քէսսինլէր:
6 Յակոբտան կէլէճէք օլանլար
Ըքէօքլէնէճէք, Ֆսրայէլ չիչէքլէ-
նիպ ֆիլիսլէնէճէք, վէ հասըլաթ
իլէ տիւնեանըն եիւզիւնիւ տօղ-
7տուրաճագլար: Օնու վուրանլա-
րըն վուրուշո՚ կիպի մի օնու վուր-
ատու, հօխսա օնուն գաթլ էթ-
տիքլէրինին գաթլ՚ կիպի մի գաթլ
8օլունտու: Օնու սալը վէրտիյին-
տէ, օնուն իլէ Ֆէօչիւ իլէ նիզա՝
էթտին իսէ տէ, Ֆկիւն տօղուսու
եէլի կիւնիւնտէ սէրթ նէլ իլէ կէօ-
9թիւրտիւն: Օնուն իչիւն՝ Յակո-
բուն եարամազլըղընա պուռնուն ի-
լէ քէֆարէթ օլունաճագ, վէ հէփ
նիյէթի պու օլաքի՝ օնուն կիւնա-
հընը կիտւրէ. հէփ մէզապահ թաշ-
լարընը քիրէճ փարչէրի կիպի
էթտիյինտէ, գօրուլար վէ փուռթ-
10լար գալմայաճագլար: Ո՚Նիրա
հիսարլը շէհր խարապ՝ վէ սաքին
օլունմուշ եէր պրաղըլմըշ վէ չէօլ
կիպի թէրք օլունմուշ օլաճագ.
Նօրատա պուզաղը օթլայաճագ,
հէմ օրատա եաթաճագ, վէ օնուն
տալլարընը տիւքէտէճէք տիր:
11 Օնուն տալլարը գուրումաղ իլէ
գըրըլաճագ, գարըլար կէլիպ՝ օն-
լարը թռւռթռւշտուրաճագլար,
զէրա Էօ՝ ֆէհմիլի գալմ տէյիլ
տիր. օնտան էօթիւրիւ օնու եա-
պատան՝ օնա մէրհամէթ էթմէյէ-
ճէք, վէ Ֆօնու թէրքիպ էտէն՝ օ-
նա ի'նայէթ էթմէյէճէք տիր:
12 Վ՚Է օլ կիւնտէ վագի՝ օլաքի՝
Ի՚սպպ Ի՚ըմաղըն ագընթըսընտան
թա Վ՚ըսըր չայընատէք սիքէճէք.
վէ սիզ եա՝ Ֆսրայէլ օղուլլարը՝
պիրեր պիրեր տէվէյիրիլէճէքսինիզ:
13 Ջէմ վագի՝ օլաքի Ֆօլ կիւնտէ՝
Ֆպէօյիւք պօղու չալընաճագ, վէ
Ըսուր տիյարընտա հէլաք օլմագ
իւզրէ օլանլար՝ վէ Վ՚ըսըր տիյա-
րընտա սիւրկիւն օլանլար կէլէ-
ճէքլէր, վէ Ի՚սպպա Ի՚ըրուսաղէմ-
տէ՝ ա՚զիզ տաղտա սէճտէ գըլա-
ճագլար:

ՀԱ. Ի'. Լ. 712 ՖԷ.

ՊԱՊԻՒ

Ի՚փրեմին ա՚լէյհինէ մաղրուրըղուդու վէ սէբ-
խօշլուղու իչիւն վայ: 5 Ի՚սպրըն գալանը-
նա պիր վա՚տ: 7 Օնլարըն ֆէնտա էթտիք-
լէրի իչիւն թէքտիրէ մուսթահագ օլտուգ-
լարը: 11 Ալլահընն Ամօնտա պիր գայիմ
թէմէլ գօտուղու: 23 Օնուն՝ խալգը իլէ
մուսաֆէյէրինին թա՚րիֆի:

ՀԱ. Ի'. Լ. 725 ՖԷ.

1 Վ՚ա՚յ Ի՚փրեմ սէրխօշլարընըն
՚մաղրուրլուգ թաճընտա, Հէմ
օնուն Բիֆթիխարընըն զիյնէթի՝
սէմիզ վատիլէրին պաշընտա սօղ-
մուշ չիչէքլէրը Ի՚նկ օլան շարապ
2 մախմուրլարընա: Ի՚չթէ Ի՚ֆէնտի-
մին պիր զօրլու վէ կիւճլիւ քիմսէսի
վար. օնլարը Բտօղու գասըրղասը՝
Հէլաք սաղանտաղը կիպի՝ թաշգընն
ա՚զիմ սուլար ճէօշղունլուղու կի-
3 պի էլ իլէ եէրէ սալաճագ: Ռէփ-
րեմ սէրխօշլարընըն ղուլթուր թա-
ճը՝ այագլար իլէ չիյինէնէճէք տիր:
4 Վ՚Է սէմիզ վատինին պաշընտա օլան
օնուն Բիֆթիխար զիյնէթի սօլմուշ
չիչէք՝ պիչինտէն էվվէլ թուր-
ֆանտա ինճիր կիպի օլաճագ, քի
օնու կէօրէն՝ տահա էլինտէ իքէն
5 եուէթմալա պագար: Օլ կիւնտէ
ա՚սքէրլէրին Ի՚սպպը գավմընըն
պագիյէսինէ զիյնէթի թաճը վէ
Բիֆթիխար խօթիֆանը օլաճագ.
6 Ջէմ չէրաա՚թի կէօրմէյէ օթու-
րանա չէրաա՚թի թուհու՝ վէ ճէնկի
գափույա տօղրու տէօնտէրէնէ
7 գահրիմանլըգ օլաճագ: Ըմմա
պունլար տախի Ղարապտան չալ-
գանըրլար, վէ միւսքիր իլէ սալա-
նըրլար. Բքահնին Հէմ փէյղամպէր
միւսքիր իլէ չալգանըրը. օնլար չա-
րապտան եուտուրլուրլար, միւս-
քիրտէն սալանըրլար, օնլար վա-
հիտէ չալգանըրլար, չէրաա՚թտէ
8 թէօքէզէ օղրարլար: Ո՚Նիրա Հէփ
սօֆրալար գուսունթու նափաք-
լընի իլէ տօղու օլուպ՝ փաթ մա-
հալ եօգ տուր:
9 Ըվկիմ՚ ի'լմ էօյրէտէ, վէ քի-
մէ՚ էտէպ աղնատա. սիւտտէն քէ-
սիլմիչլէրէ՝ մէմէտէն այրըլմըշլարա՚
10 մը: Ո՚Նիրա նասիհաթ իւզէրինէ
նասիհաթ՝ նասիհաթ իւզէրինէ
նասիհաթ՝ չըրփը իւզէրինէ չըրփը՝

ՂԲ ՅԱԳ. ԻԷ. 6. Պ. Թ. 18:
Ե Պ. ԻԷ. 4:
Ը ՅՕԲ. ԻԲ. 21:
Ը Պ. ԼԷ. 31. ԱՎ. ԺԲ. 5, 6:
Ժ ՅՕԲ. ԻՖ. 6. ՄԱՂ. Ջ. 1. ՆՐԵՄ. Ժ. 24. Ը. 11. ԽՂ. 28. ՅՈ ԱՈՐ. Ժ. 13.
Ի ՍԱՂ. ՀԲ. 26:
Լ ՊԱՍ՝ Պ. ԺԷ. 2. ԼԲ. 14:
Խ ԲՕՐ. ԼՔ. 28. Պ. ՅԵ. 3. ՆԲԵՄ. Ը. 7:
Ծ ԲՕՐ. ԼՔ. 18. Պ. ԽՁ. 1. 7. ԽՁ. 2. 21. 24:
Կ ՊՍ. Բ. 11:
Հ Ա՚ԱՈ. ԻՖ. 31. ՅԱՅՈ. ԺՅ. 15.

ՂԲ ՌԱԳ. Ի. 8. ՊՍ. ՃԺ. 1. ՆՐԵՄ. Ի. 1. ՆՐԵՄ. Ջ. 10. ՀԱԲ. Բ. 4. ՀԱԳ. Ա. 12. Ե ՊՍ. ՃԺ. 10. 12:
Ը ՆՐԵՄ. Ջ. 10:

Digitized by Google

ղընտաքի կիպի գալգաճագ , Ֆգաբաւոն վատիսինտէքի կիպի ղազապլէնէքէք տիր քի իշինի՝ Ֆղարիպ իշինի իճրա էտե , վէ խրզմէթինի՝ եատ խրզմէթինի թէքմիլ
22 էյլէյե : Լմտի հալա զէվգլէնիճիլեր օլման , օլմայաքի պէնտէրինիզ պահա գալի օլա . զերա ա՛սքէրլէրին Լապպը Լֆֆենտիմին թարաֆընտան՝ ճիւմլէ եէրին իզերինէ Ֆթագտիր օլունմուշ խարապլըգ իշլէթտիմ :
23 Վուլագ վուրուպ՝ սէօզիւմիւ տինկլէյին . իշէտին՝ վէ քէլամընը
24 տինկլէյին : Ձիֆթճի՝ էքմէք իչիւն հեր կիւն չիֆթ սիւրիպ՝ եէրինի աչար տա՝ Ֆօփրօղը թարա-
25 մագտա օլՓ՞ւր մու : Ընուն եիւզիւնիւ տիւզէտինճէ , չէօրէք օ-Ֆթունու ապչաք տա քիմնօնու էքիպ՝ պուղտայը Ֆերֆիպինճէ վէ ապ-փայը եէրինճէ Հէմ չավտարը սի-
26 նօրունճա գօմաՓզ ու : Ձիւն քի Ընլահը օնա՝ տօղրուտունու էօյրէ-
27 տիպ Ֆա՛լիմ էտեր : Օ՞իրա չէօ-րէք օֆու խարման տիւյէնի իլէ տէօյիւլմէզ , վէ քիմնօն իւզէրինէ ա՛րապա Ֆէքէրլէյի տէօնմէզ . իլլա չէօրէք օֆու տէյնէք իլէ՝ վէ քիմնօն չուպուք իլէ սիլեքիլեր :
28 Նքմէք պոՓղպայը տէօյմէքտէ , ամմա օնու մուֆլագա տայիմա տէօյմէքտէ վէ ա՛րապա Ֆէքէրլէ-յի օնու գըրմագտա՝ վէ աֆլարը
29 օնու էզմէքտէ օլմազ : Պու տա-խի Ֆէֆտպիրի ա՛ճայըպ գըլան՝ ի՛լմի ա՛զիմ էտէն ա՛սքէրլէրին Լապպընտան չըգար :

ՊԱՊԻԱՅ

Ընլահըն Նրուսաղէմին ա՛է յինէ ահքեամ-լարը : 7 Նրուսաղէմին տիւչմինէրինին իս-միտի պօյա չըգաճաղը : 9 Խալգըն ահ-մագուդը վէ քէօրէլիւ : 13 Ընլար միւ-բայըզգլարը իչիւն ա՛զագ օլաճագլարը : 17 Ընսուտե հալէրի :

1 Ա՛յ Ընրիէլէ՝ Ընրիէլէ՝ Ֆ՛Լաւի-թին միւթէմէքքիւն օլտուղու չէհրի . եըլ եըլ իւզէրինէ գաթրն ,
2 պայրամլար տէվը էֆսին : Լաքին պէն Ընրիէլի սըգլէթէ սալաճաղըմ՝ վէ ծնօտ ահու զար ու էլէմ օլա-ճագ , վէ պանա՝ Ընրիէլ կիպի օ-
3 լաճագ տըր : Ալ սէնին իւզէրի-

Digitized by Google

նէ՝ չէփ չէվրէ օրտու գուրաձա-
ղըմ · վէ սէնի գարաղուլլար իլէ
սրգաճաղըմ՝ հէմ սանա գարշը
4 մէթէրիսլէր գալտըրաճաղըմ : Ալ է
ալչագլանաճագսըն , եէրտէն սէօյ-
լէյճէքսին , հէմ սէօզլէրին թօփ-
րագտան՝ ալչագ չըգաճագ · վէ
սէսին՝ Եսիհիրպազըն կիպի եէրտէն
օլաճագ , վէ սէօզլէրին թօփրագ-
տան ֆըսըլտայաճագ տըր :
5 Ալ է Ըղարիպլէրին գալապալը-
ղը ուճագ թօզ կիպի՝ վէ զօր-
պազլարըն գալապալըղը Ըկէչէր
սաման ուճաղը կիպի օլաճագ ,
վէ պու՝ Ըափանսըզ պիր անտէ օ-
6 լաճագ : Ը'սքէրլէրին Լապպը
թարաֆընտան՝ կիւրէմէք իլէ վէ
զէլզէլէ իլէ վէ պէօյիւք սէս իլէ՝
գասըրղա վէ սաղանագ վէ թէլէֆ
էտէն աթէշ ա'լէվի իլէ եօգլա-
7 նաճագսըն : Ալ է Ը'ըրիհլ իւզէ-
րինէ սէֆիր էտէն ճիւմլէ թայի-
ֆէլէրին գալապալըղը՝ վէ օնուն
հէմ օնուն հիսարընըն իւզէրինէ
հէփ ճէնք էտէնլէր վէ օնու մու-
Ը հասէրէ էտէնլէր՝ Ըկէճէտ կէօ-
րիւնէն տիւշ կիպի օլաճագ տըր :
8 Ե'էմ վագի՝ օլաքի Ժաճ օլան տիւ-
շիւնտէ եէմէք եէտիյինի կէօ-
րիւպ ույանընճա գարնը աճ օլ-
տուղու կիպի՝ վէ սուսամըշ տիւ-
շիւնտէ իչտիյինի կէօրիւպ ույա-
նընճա պայղըն վէ ճանընըն սու-
սամըշ օլտուղու կիպի՝ Աիօն տա-
ղը իւզէրինէ սէֆէր էտէն ճիւմլէ
թայիֆէլէրին գալապալըղը պէօյ-
9 լէ օլաճագ տըր : Շաչըն , վէ
միւթէհայիր օլուն , կէօզլէրինիզ
գամաշըպ սէրսէմլէնին · Ժօնլար
սէրխօշ տուր , ամմա Ըշարապտան
տէյիլ , օնլար սալլանըրլար , ամ-
10 ման միւսքիրտէն տէյիլ : Օ իրա
Լապպ՝ իւզէրինիզէ աղըր ույգու
րուհու տէօքտիւ , վէ Ժկէօզլէրին-
նիզի գափատը · իշհամ կէօրէն
փէյղամպէրլէրի վէ սէրվէրլէրինիզի
11 քէօրլէթտի : Ալ է ճիւմլէնին իւ-
համլէրի սիզէ՝ Ըմիւհրլիւ քիթապ
սէօզլէրի կիպի օլաճագ , քի օ-
գուսմաղա պիլէնէ վէրիլիպ՝ Ե'ա-
լա շունու օգու տէնիլտիքտէ ;
Հվատիր տէյիլ իմ զէրա միւհր-
12 լիւ տիւր տէր : Ալ է օլ քիթապ՝
օգուսմաղա պիլմէյէնէ վէրիլիպ՝

Ե'ալա շունու օգու տէնիլինճէ ,
Օգուսմագ պիլմէմ տէր :
13 Ամոի Ն'ֆէնտիմ տէր քի՝ Ձոու
գավմ աղզը իլէ եագլաշըպ պէնի
տուտուագլարը իլէ ի'զզէթլէտիյի՝
ամմա եիւրէյինի պէնտէն իրագ
էթտիյի իչիւն , վէ պանա օլան
ի'պատէթլէրի Ժինսան թէնպիհի
14 Թա'լիմի օլտուղու իչիւն , Ձպու
սէպէպտէն իշթէ պէն պու գավ-
մըն օրթասընտա եինէ ա'ճայրպա-
լար՝ ա'ճայրպ ա'ճայրպալար գըլա-
ճալը մ · վէ Ձօնլարըն ա'լիմլէրինին
ի'լմի հէլաք օլուպ՝ ֆէհիմլէրինին
ֆէհմի մահվ օլաճագ տըր :
15 ՁԱ՜յ Թէոպիրի Լապպտան
տէրինէ կիզլէյէնլէրէ , վէ իշլէրի
գարանլըգտա օլուպ՝ Ձիզի քի՞մ
կէօրէճէք , վէ սիզի քի՞մ պիլէ-
16 ճէք : Ը'քսիլիյինիզ
պո՜ պո՜ր քի՝ չէօլմէքճի պալչըգ
հէրինէ սայըլըր · զիրա Ժիշ օնու
իչլէյէն իչիւն՝ Օ պէնի եափմատը ,
վէ եափըլմըշ Ըէսնէ օնու եափան
իչիւն՝ Օ անկլամազ տէյէ պիլիր
17 մի : Տահա պիր աղ վագթտան
սօնկրա Ձիւանան՝ մահսուլտար
Թարլայա տէօնմէզ մի , վէ մահ-
սուլտար Թարլա օրման սայըլմազ
18 մը : Ալ է Ժօլ կիւնտէ՝ սաղըրլար
քիթապընն սէօզլէրինի իչիտճէքէ-
լէր , վէ տուման հէմ գարանլըգ
իչինտէն քէօրլէրին կէօզլէրի կէօ-
19 րէճէքլէր: Ե'էմ Ֆագիրլեր Լապպ
իլէ շաղլըգլարընը արթըրաճագ-
լար , վէ Ըատէմլէրին եօխսուլլա-
րը Լսրայէլին Ը'զիզլ իլէ մէսրուր
20 օլաճագլար : Օ իրա զալիմ գալ-
մայաճագ , վէ Ձզվալէնիճի տիւ-
քէնէճէք , վէ Ձեարամազլըղա հէր
ույանըգ օլան՝ քէսիլէճէք տիր ,
21 օնլար քի ատէմի շէրա'թտա
սուչլու չըգարրլար , վէ Ըգափու-
առա տա'վա սիւրէնէ տուզագ գու-
րարլար , վէ սատըղըն Ղագգընը
22 ի'պլեալ էտէրլէր : Օնուն իչիւն
Ը'ըրահամը ֆիտա էտէն Լապպ՝
Յակոբ էվինին Ղագգընա պէօյլէ
տէր · Յակոբ արթըգ խէճիլ տիւշ-
մէյէճէք , վէ եիւզիւ պիր տահա
23 սօլմայաճագ : Օ իրա էվլատլա-
րընը՝ Ըէլլէրիմին իչինի օրթասընը-
տա կէօրիւնճէ , իսմիմի Թագտիս
էտէճէքլէր , Յակոբուն Ը'զիզինի

թագտիս էտէճէքլէր , վէ Իսրա-
յէլին Ալլահընտան գօրգաճագ-
24էլար : Ալ է ՝րուհու եանղըլմըշ օ-
լանլար՝ ֆէհմ պիլէճէքլէր , վէ
մրրըլտայանլար՝ ի՛րճան էօյրէնէ-
ճէքլէր :

ՊԵՊ Լ

Աըսրա ի՛թիմատլարը իչէն խալգըն ա՛լէյ-
հինէ վայ : 8 Օնլարըն ա՛սը ախլէագը վէ
Ալլահըն քէլամընը թահդիր էթտիքլէրի՛ պիր
քիթապա թահդիր օլունմադա էմր օլունա-
տուղու : 18 Ալլահըն Սիօնա լութֆ ու ի՛-
նայէթի : 27 Ասուրուն հէլաքի :

1 ՚ա՛յ ա՛սը օղուլլարա՝ տէյօր
՚Պապ , քի ՙկիւնահ կիւնահ
իւզէրինէ զամմ էթմէք իլէ ՚թէտ-
պիր գուրարլար ամմա պէնտէն
տէյիլ , վէ գավլի գարար էտեր-
լէր ամմա Րուհում իլէ տէյիլ ,
2.քի ՚աղզըմա տանըշմազտան փա-
րաւոնուն հիմայէթինէ գաչմագ
իչիւն վէ Ա՛ըսրըրն կէօլկէսինտէ
սրղընմագ իչիւն ՚Ա՛ըսրըա էնմէյէ
3կիտէրլէր : Ա՛մմա ՚փարաւոնուն
հիմայէթի սիզէ ուԹանմագ՝ վէ
Ա՛ըսրըրն կէօլկէսինէ սրղընմասը
4րէզալէթէ օլաճագ : Ո՛Հրա օնուն
պէյլէրի ՚Հայանիստէ օլտուլար ,
վէ էլչիլէրի ՚անէսէ եէթիշտի-
5լէր : ՚Ա՛իմլէսի՝ օնլարա ֆայի-
տէ էտէմէյէն գաւմըն սէպէպին-
տէն ուԹանտըլար . օ՝ իմտատ է-
տէմէզ , վէ ֆայիտէ վէրէմէզ ,
իլլա ա՛յրպ վէ հագաբէթի իչիւն
6օլաճագ : Ալիւք հայվանլարը գըպ-
լէյէ տօղրու պէլանըն վէ սըգէ-
թինի՝ տիչի արսլանըն հէմ արսլա-
նընը՝ ԷՀնկէրէչինի վէ ուչար աթէչ-
լի աժտէրին տիչարընա կիՊէրլէր ,
մալլարընը սրփա սըրթընտա վէ
խազինէլէրինի տէվէ իւրքիւճիւն-
տէ ֆայիտէսիզ գավմէ կէօթիւ-
7րէճէքլէր : Ո՛Հւն քի ՚Ա՛ըսրըը-
լար նաՓիլէ վէ պօչունա եար-
տըմ էտէրլէր . իմտի պունտան
էօթիւրիւ՝ Ալահաբ սիւքիւթ է-
տիպ օթուրսուն չաղըրտըմ :
8 Իմտի վար , օնլարըն էօնիւնտէ
՚պունու լէվհանըն իւզէրինէ եազ ,
վէ օնու քիթապտա գայտ էյլէ .
վէ կէլէճէք զէմանա՝ էպէտէն չէ-
9հատէթ իչիւն գալա : Ո՛Հրա
՚պունլար ա՛սը գավմ՝ եալանճը
օղուլլար տըր . Ի՛ապպրն թէվա-
թընը իչիթմէք իսթէմէզ օղուլ-
10լար տըր , քի ՚պագըճըլարա՝ պագ-
ման վէ վահի կէօրէնէլէրէ՝ պի-
զիմ իչիւն տօղրու նէյնէլէր կէօր-
մէն , պիզէ ՚լաթիֆէլէր սէյլէ-
յին , եալան վահիլէրի կէօրիւն ,
11եօլտան սավուշուն , թարիգտէն
չէքիլին , Իսրայէլին Ա՛զիզինի էօ-
նիւմիւզտէն կիտէրին տէրլէր :
12Օնուն իչիւն Իսրայէլին Ա՛զիզի
պէօյլէ տէր . Ձիւն քի սիզ պու
սէօզիւ թահդիր էթտինիզ , վէ
զուլմա հէմ եարամազլըղա կիւ-
վէնիպ՝ օնուն իւզէրինէ տայան-
13տընըզ . Օնուն իչիւն պու եարա-
մազլըգ սիզէ՝ եըգըլմասը պիր ան-
տէ ՚անկսըզտան կէլէն եիւք-
սէք հիսարընն գապարմըշ ՚տիւչէ-
ճէք եարընթըլսը կիպի օլաճագ
14տըր : Ալ է ՙօնու՝ չէօլմէքճիլէրին
փարէչէնմիշ տէսթիսինին գըրը-
լըշը կիպի գըրաճագ , ածըմայա-
ճագ տըր . վէ փարչալարընտա՝ օ-
ճագտան աթէչ ալաճագ եա հա-
վուզտան սու չըգարաճագ սագսը
փարչասը պուլունմայաճագ տըր :
15Ո՛Հրա Իսրայէլին Ա՛զիզի Ի՛ֆէն-
տիմ Պապպ պէօյլէ տէր . ՚Միզ
տէօնմէք վէ բահաթլըգ իլէ խէ-
լաս պուլուրսունուզ , գուվվէթի-
նիզ՝ բահաթ վէ կիւվէնմէք իլէ
օլսուր . ամմա Ուսիզ խսթէմէտի-
16նիզ : Ալաքին տէտինիզ քի՝ Ի՛օգ ,
աթա պինիպ գաչալըմ . օնուն ի-
չիւն գաչաճագսընըզ . հէմ՝ Իէյ-
նի ՚Ա՛լարա պինէլիմ փէփինէզ .
օնուն իչիւն սիզի գօվալայանլար
17եէյնի օլաճագ տըր : ՚Պիրինին ա-
զարընտան պինինիզ՝ պէշնի ազա-
րընտան հէփինէզ գաչաճագսընըզ ,
թա քի տաղըն պաչընտա տիրէք
կիպի՝ վէ պայըրըն իւզէրինտէ պայ-
18րագ կիպի պրաղըլասընըզ : Ալ է
լաքին Պապպ պէքլէյէճէք քի՝
սիզէ ի՛նայէթ գըլա , վէ հէմ եիւ-
ճէլէնէճէք քի՝ սիզէ մէրհամէթ է-
տէ , զիրա Պապպ չէրաա՛թ Ա՛լլահը
տըր . ՚նէ՞ մուրթլու օնա հէփ
միւնթազիր օլանլարա :
19 Ո՛Հրա գավմ ՚Միօնտա՝ Ի-
րուսաղէմէ սաքին օլաճագ . ասը-
ըըճ ասլա աղլամայաճագսընը , ֆէր-
եաուրընն սէսի իչիւն՝ սանա էլ-

ՀԲ . Ի՛ . Ի՛ . 713 գէ :

ե պ . իԹ . 7 :

ՀԲ . Ի՛ . Ի՛ . 713 գէ :

ա ՔԸ . իԹ . 19 :
բ պ . իԹ . 15 :

գ ՀՈԱ . իէ . 21 : Ճես . Թ . 14 : գ ՀՈԱԳ . իԲ . 7 : Ներեմ . իա . 2 : իՔ . 2 . 20 :

դ պ . լա . 1 :
ե պ . ի . 5 :
Ներեմ . է . 5 . 7 :
զ պ . ԺԹ . 11 :

է Ներեմ . բ . 36 :

ը ՔԸ . Ը . 15 :

թ Ա՛ըբ . բ . 2 :

ժ ՔԸ . Ը . 20 : պ . ա . 4 : իա . 1 :

ի Ներեմ . է . 7 :

ՀԲ . Ի՛ . Ի՛ . 713 գէ :

ե Ներեմ . ԺԸ . 21 : Ա՛մոս . Ը . 12 . Է . 13 : ՄէԹ . Բ . 6 .

Ը Ք ՀԱԳ . իԲ . 13 . ՄէԹ . Բ . 11 :

ժ պ . իԹ . 5 :
ի Ա՛ՄՈՂ . կԲ . 3 :

ձ Ա՛ՄՈՂ . Բ . 9 : Ներեմ . ԺԹ . 11 .

ղ Ա՛ՄՈՂ . իԳ . 37 .

ճ պ . է . 4 :

ն Ա՛ՄՈՂ . իԳ . 8 : Ք Օր . իԲ . 25 . Լ՛Ա . 30 : Ճես . իԳ . 10 .

շ Ի . Ա . իՀ . 8 : Ք Օր . իԲ . 25 . Լ՛Ա . 30 : Ճես . իԳ . 10 .

ո Ա՛ՄՈՂ . Բ . 12 : Լ՛Ա . 8 : Ա՛ԱԳ . ԺՀ . 20 . Ներեմ . ԺԷ . 7 :
պ պ . կէ . 9 :

Digitized by Google

պէթթէ ի՛նայէթ գըլաճագ տըը ։ օնու իչլիթիչի կիպի՛ սանա ճէ-
20 վապ վէրէճէք տիր ։ Լապպ սիզէ Նսըգլէթի էքմէչի վէ զուլմ սու յու վէրսէ տէ՝ Նսէնին խօճալարըն ար-թըգ կիզլէնմէյէճէքլէր ։ ամմա կէօզլէրին՝ խօճալարընը կէօրիւր
21 օլաճագ ։ Վ֊է ՞սապա եա սօլա տէօնտիւյիւնիւզ զէման գուլագ-լարըն՝ արտընտան պիր սէօզ իչի-տէճէքլէր, քի տէյէճէք տիր ։ Նչօլ պու տուր, օնտա եիւրիւյիւն ։
22 Ջէմ Նսէնին կիւմիւշ օյմա փութ-լարընըն էօրթիւսիւնիւ՝ վէ ալթուն տէօքմէ փութլարընըն զիչնէթինի նափաքլայաճագսընըզ ։ օնլարը հայզ պէզի կիպի աթաճագսըն,
23 ՞օնա՝ Ղըզ տէյէճէքսին ։ Վ֊է Նեերէ էքտիչին էքինինէ եաղմուր՝ վէ եէրին մահսուլունտան էքմէք վէրէճէք, վէ զանի հէմ սէմիզ օ-լաճագ ։ օլ կիւնտե սիւրիւլէրին կէնիշ մէրա՛տա օթլանաճագլար ։
24 Վ֊է եէրի իչլէյէն էօքիւզլէր վէ սրփալար՝ եապա իլէ վէ քիւրէք իլէ սավրուլմուշ փաք եմ նէյէ-
25 ճէքլէր ։ Վ֊է վագի՛ օլաքի չօգ գըլըղըն կիճնիւնտէ՝ գուլլէյէր եը-գըլըշնտա՝ ՞հէփ նիւքսէք տաղըն իւզէրինտե վէ հէր նիւճէ թէփէ-նին իւզէրինտե ըրմագլար՝ սու ա-
26 գընթըլարը օլաճագլար ։ Ջէմ վագի՛ օլաքի Լապպ գավմընըն եա-բասընը պաղլատըղը՝ վէ վուրու-չունունն պէրէսինի սաղալթտըղը կիւնտե, ՞այրն ըշըղը կիւնէչին ըշըղը կիպի՛ վէ կիւնէչին ըշըղը նէտի գաթ զիյատե օլուպ նէտի կիւն ըշըղը գատար օլաճագ ։
27 Իչթէ Լապպըն իսմի ուզագտան կէլիյօր, օնուն ղազապը եանա-յօր, վէ ա՛լէվի զօրլու տուր, տուտագլարը խըշմ իլե տօլու տուր, վէ տիլի թէլէֆ է-
28 տէն աթէշ կիպի տիր ։ Ջէմ Նօ-նուն րուհու՝ ճէօղրէն ըրմագ կի-պի թա ՞պօղազտէք եէթիչէճէք, քի թայիֆէլէրի պէլա էլէյի իլե էլէյէ, վէ ՞գավմլարը՝ չէնէլէրին-
29 տէքի եուլարը իլե սափրտա ։ ՞Պի-զին ա՛զիզ պայրամ կէճէսի կիպի՝ իլահինիզ օլաճագ, վէ Իսրայէլին Գայասը ՞Լապպըն տաղընա վար-մաղա տիւտիւք իլե կիտէնին կի-

պի՝ եիւրէք չազլըղընըզ օլաճագ ։
30 Վ֊է ՞Լապպ՝ ճէլիլ սէսինի իչլիթ-տիրէճէք, վէ ղազապընըն խըշմը իլե հէմ թէլէֆի էտիճի աթէշ ա՛-լէվի իլե՝ թուֆան վէ գասըրգա վէ ՞տօլու թաշլարը իլե՝ գօլու-նուն սալտրգընը կէօսթէրէճէք ։
31 Գիրա ՞տէյնէք իլե վուրուճու Նսուր՝ ՞Լապպըն սէսինուն էզի-
32 լէճէք տիր ։ Վ֊է օնուն իւզէրինէ Լապպըն գօնտուրաճաղը թայի՛ն օլունմուշ տէյնէյինին էր կէչտիյի եէր՝ տէֆիլէր վէ թանպուրլար իլէ օլաճագ ։ վէ օնուն իլէ՝ ՞վէլվէլէ
33 ճէնքլէրի իլե ճէնքլէչլէճէք ։ Գիրա ՞Տօփեթ չօգտան հազըրլանմըշ, Ջէմ փատիշահ իչիւն հազըրլան-մըշ, օնու՝ տէրինլէտի վ֊է կէնիշ-լէտի ։ օնուն եըղընը աթէշ վէ չօգ ստուն տուր ։ օնու Լապպըն նէ-ֆէսի՝ քիւքիւրթ սէլի կիպի թու-թուշտուրաճագ տըը ։

ՊՅՊ Լ

Մ֊ըրըա կիւվէնմէնին տիվանէլիք օլտուղու ։ 6 Ուլահա տէօնմէյէ նասիհաթ ։

1 Վ֊ա՛յ ՞եարտըմ իչիւն Մ֊ըսըրա էնէնէլէրէ, վէ ՞աթլարա կիւ-վէնիպ՝ չօգ տուր տէյիւ ա՛րապա-լարա՝ վէ ղայէթ գուվվէթլի տիր տէյիւ աթլըլարա ի՛թիմատ էտէն-լէրէ, քի Իսրայէլին Մ֊ըզրընէ նազար գըլմազլար, վէ ՟Լապպը
2 թալապ էթմէզլէր ։ Ըմմա օ տա-խի ա՛լիմ տիր, վէ պէլայը կէթի-րէճէք, հէմ ՟տէօզլէրինտէն տէօն-մէյէճէք տիր ։ վէ եարամազլարըն էվի իւզէրինէ՝ հէմ քէմլիք իչլէ-յէնլէրինն եարտըմը իւզէրինէ
3 գալգաճագ տըը ։ Ջէմ Մ֊ըսըրլը-լար ՟եատէմ տիր վէ Ըլլահ տէ-յիւլէր, վէ օնլարըն աթլարը էթ տիր վէ բուհ տէյիւլէր ։ վէ Լապպ էլինի ուզատընճա, հէմ եարտըմ էտէն եըգըլըր, հէմ եարտըմ՝ օլու-նան տիւշէր, վէ հէփսի պիրլիքտե
4 թէլէֆի օլուրլար ։ Գիրա Լապպ պանա պէօյլէ սէօյլէտի ։ ՞Ըրսլան հէմ կէնճ արսլան շի-քարը իչիւն պէօյիւրիւպ՝ օնուն իւզէրինէ չօպանլար ճիւմբիւրիւ չաղըրլընճա, օնլարըն սէսինտէն գօրգմատըղը՝ վէ օնլարըն չամա-թասընտան սինմէտիյի կիպի՝ էա՛ս-

քերլերին Պապպը տախի Միօն տաղը վէ օնուն Թէփէսի իչիւն
5 ձէնք էթմէյէ էօյլէ էնէձէք : Ը՛ա-
քերլերին Պապպը Երուսաղէմի՝
Հէման Էգուշլարըն Խալքո՛ւրընը
էօրթուիւիւ կիսի էօրթէձէք ,
Ը էօրթերէք օնո՛ խէլաս էտէձէք ,
վէ կէչէրէք գուրթարաձագ տըր :
6 Միշ՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն չօղ
Ժփէք ա՛սը օլտուգլարը Ընէսհա
7 տէօնիւն : Ո՞իրա օղ կիւնտէ հէր
քէս քէնտի կիւմիւշ փուխլարընը
վէ ալթուն փուխլարընը՝ քէնտի
էլլէրինիզին եափուրգլարը Ժկիւնա-
8 Հը Ժբէտտ էտէձէք տիր : Վ՚է Ը-
սուր՝ Ժդըլըճտան տիւշէձէք , ամ-
մա ինսանընքինտէն տէյիլ . իւլա
օնու ատէմին օլմայան գըլըճ եէ-
յէձէք տիր . Հէմ օ՝ գըլըճ եիւ-
զիւնտէն գաչաձագ , վէ եիյիթ-
լէրի խարաճկիւզար օլաճագլար :
9 Վ՚է Ժօ՝ գօրգուսուզնտան գալէ՛սի-
նէ կէչէձէք , վէ սէրվէրլէրի պայ-
րագտան իւրքէձէքլէր , տէյօր ա-
թէչի Միօնտա՝ վէ ֆուրսունու Ե-
րուսաղէմտէ օլան Պապպ :

ՊԱՊԱՅ

Միօնա վա՛տ օլուհան պէրէքէթլէր : 9 Ի-
րայէլին իւզէրինէ վէ օնլարըն տիւշմէնլէրի
իւզէրինէ կէչէձէք աճքեամլէր :

1 Ի՚չթէ ՚փատիշահ՝ սատագաթ ի-
լէ փատիշահլըգ սիւրդէձէք ,
պէյլէր տախի հագգ իւզրէ պէյ-
2 լիք էտէձէքլէր : Վ՚է ատէմ՝
բիւզկեաբտան սիփէր վէ Ժգասըր-
ղատան էօրթիւ՝ գօրագլըգտա
սու սէլլէրի կիսի՝ գօրագ եէրտէ
պէօյիւք գայանըն կէօղկէսի կիսի
3 օլաճագ : Վ՚է Ժկէօրէնլէրին կէօզ-
լէրի գամաշմայաճագ , հէմ տինկ-
լէյէնլէրին գուլագլարը իչիտէձէք
4 տիր : Վ՚է թիզլէրին հիւրէյի ի՛լմ-
անկլայաճագ , հէմ փէլթէքլէրին
տիլի ֆասիհ սէօյլէմէյէ հազըր
5 օլաճագ : Խսասիսէ արթըգ սախի
տէնիլմէյէձէք , վէ թամա՛քեա-
րա ձէօմերտ սէօյլէնմէյէձէք :
6 Ո՞իրա խասիս՝ խասիսլիք սէօյլէր ,
վէ եիւրէյի եարամազլըգ իշլէր քի՛
պինամուսլուգ էտէ , վէ Պապ-
պըն հագգընա ի՛սեան սէօյլէյէ ,
ածըգմըշըն ճանընը պօշ էտէ , վէ
սուսամըշըն իչէձէյինի եօղ էտէ :
7 Ը՚էմ խասիսին ալէթլէրի եարա-
մազ տըր . օ՝ եալան սէօզլէր իլէ
ֆագիրլէրի պէրպատ էթմէք իչիւն
եօխսուլուն հագգը սէօյլէտիյին-
սէ պիլէ՝ քէմ նիյէթլէր թէտ-
8 պիր էտէր : Ը՚մմա սախի օլան՝
սէխավէթլիքլէր տիւշիւնիւբ , Հէմ
օ՝ սէխավէթլիքլէրտէ սապիթ գա-
լըր :
9 Ի՚յ Ժգայդուսուզ գարըլար՝
գալգըն , սէսիմի տինկլէյին . ևա՛
գօրգուսուզ գըզլար՝ քէլամլարը-
10 մա գուլագ վուրուն : Կիւնլէրճէ
երլւարճա իզթիրապտէ օլաճագ-
սընըզ՝ է՛յ գօրգուսուզ գարըլար .
կիրա պաղ պօզումու տէֆ՝ օլա-
ճագ , պիչինի վագթը կէլմէյէձէք :
11 Ի՚յ գայդուսուզ գարըլար՝ տիթ-
րէյին , ևա՛ գօրգուսուզ գարը-
լար իզթիրապէ տիւշիւն . սօյու-
նուպ չըփլագ օլուն , վէ պէլլէրի-
12 նիզէ Ը՛ա՛լ գուշանըն : Ընզուլու
թարլալար վէ մէյվէտար ասմատան
էօթիւրիւ կէօյիւսլէրինի տէօյէ-
13 ձէքլէր : Գավմընըն եէրի իւզէ-
րինտէ՝ վէ Ժէքսրուր շէհրտէ վէ
հէփ շաղլըգ էվլէրինտէ Ը՚շալը տի-
14 քէն պիթէձէք : ԺՕ՚իրա սէրայ
պրաղըլաճագ , շամաթա շէհրի
թէրքը օլուհաճագ . հիսար վէ գու-
լէ էպէտէն մաղարալար՝ եապանի
էշէքլէրին սէֆասը՝ սիւրիւլէրին
15 օթլաղը օլաճագ , թա Ըեօգարը-
տան իւզէրիմիզէ Ի՚ուհ տէօքիւ-
լիւպ՝ Ժէօղ մէյվէտար թարլայա
տէօնիւպ՝ մէյվէտար թարլա օրմանն
16 սայըլընճայատէք : Օ՚լտէմ չէօղ-
տէ շէրաա՛թ սաքին օլաճագ , վէ
մէյվէտար թարլատա սատագաթ
17 օթուրաճագ : Վ՚է Ժսատագաթըն
ա՛մէլի սէլամէթ՝ Հէմ սատագաթըն
մէյվէսի ասուտէլիք վէ էմնիյէթ
18 օլաճագ թա էպէտուտէք : Վ՚է
գավմըմ՝ սէլամէթ մէքեանընտա վէ
էմնիյէթ մէքեանլարընտա վէ էմին
րահաթլըգ մահալլէրինտէ սաքին
19 օլաճագ : Ը՚մմա Ժօրմանա Ե՛տօլու
եաղաճագ , վէ շէհր պիլքիւլիյէ
20 երգըլաճագ տըր : ԺՎ՚է՛ մէտէլու
սիզէ քի՝ Հէփ սուլարըն եանընտա
էքէրսինիզ , վէ Ժէօքիւզիւն Հէմ
էչէյին այաղընը օրայա սալարսը-
նըզ :

Ա. Ի՛. Ը. 718 գէ :

Ա. Ի՛. Ը. 718 գէ :

Ը Ե Օր. Լե՛. 11 : Պաշ. ղա՛. 4 :
Ը Պաշ. Լէ. 40 :
Ժ Պա. Թ. 9.
Ի Ե Ձ. 30 :
Լ Գ. Ե. 20 . Ը. 22 :
Խ Պագ՝ Ժ Ձ. 35 , 36 : Գ. Լէ. 36 :
Ծ Գ. Լէ. 37 :

Ա Պագ՝ Պաղ. Ես. 1 , ԼԱ : Ներս. Իէ. 5 : Պա. Ֆ. 5 : Պա. Ֆ. 5 : Ո՚աք. Թ. 9 :
Բ Գ. Ֆ. 6 : Իե. 4 :
Գ Գ. Իթ. 18 : Լ. 5 , 6 :

Ը Պաշ. Ձէ. 30 : Հովել. Ե. 28 :
Ը Գ. Իթ. 17 : Լ. 2 :
Ժ Յակ. Ֆ. 18 :
Ի Ո՚աք. Ժ՚. 2 :
Լ Գ. Ը. 30 :
Խ Գ. Ը. 24 :

Digitized by Google

ՊԵՊԼԻ

Ընկերը խալգընդրն տիւշմենլերի ա՛էչհինէ պիբ վայ ։ 13 Միօնուն սէլամեթի վէ իսթիհբեամը ։

1 ¶ Ա՛յ սանա ՚էյ եաղմաճը քի՝ ՚սէն եաղմալանմատըն, վէ սանա էյ խայըն քի՝ սանա խայընլըգ օլունմատը ։ 2 ՚սէն եաղմա էթմէյի թէմամ էթտիյին կիպի՝ սէնի եաղմալայաճագլար, սէն խայընլըգ էթմէյի պիթիրտիյին կիպի՝ սանա խայընլըգ էտէճէքլեր ։

2 Ա՛յ Ի՛ապպ՝ պիզէ ի՛նայէթ գըլ, ՚սանա իւմիտ էտէրիզ ։ Հէր սապահ օնլարա գուվվէթ օլ, հէմ սըգլէթի զէմանընտա պիզէ խէլաս

3 օլ ։ Հ՚ամաթա սէսինտէն գավմ՚լար գալտը ։ սէնին եիւճէլիյին՚տէն թայիֆէլէր տաղըլտը ։

4 Ալ՝ սիզին եաղմանըզ՝ օթ պէօ՚ճէյի տէվէլերիւն կիպի տէվէլերի՚լէճէք, օնսուն իւզէրինտէ չէքիր՚կէլէրին սըղրատըզը կիպի սէյիր՚

5 տէճէքլէր ։ ՚Ի՛ապպ եիւճէլմիշտիր, զիրա եիւճէլերտե սաքին օլուր ։ Ա՛իօնու չէրաա՛թ վէ սատագաթ

6 իլէ տօլտուրտու ։ Ալ՝ սէնին զէ՚մանլարընըն մէօհքէմլիյի՛ խէլաս զանիմէթի վէ ի՛լմ հէմ պիլգի օ՚լաճագ ։ օնուն խազինէսի՛ Ի՛ապ՚պըն գօրգուսու տուր ։

7 Ի՚չէթ օնլարըն գահրիմանլարը՝ տիչարըտա ֆէրեաթ էտերլէր ։ ՚Եսէլամեթ էլչիլէրի՛ աճըլըգ իլէ

8 աղլարլար ։ ՚Ն՛ատտէլէր խարապ օլտու, եօլտան կէչէն գալմատը ։ ՚Եօ՛ ա՛հտը նագլ էթտի, չէհրլէ՚րի խօր կէօրուիւ, ատէմի սայմա՚

9 տը ։ Ը՚նէր եաս չէքիպ սօլայօր ։ Ի՚քրանան ուէթանըպ պիւրիւշիւր ։ Ա՚յրօն չէօլ կիպի օլուր, վէ Ի՚ա՚սան իլէ Կարմիղոս սիլքինիյօր ։

10 Ը՚Հ՚իմտի գալգաճաղըմ՛ տէյօր Ի՚ապպ, շիմտի եիւճէլէճէյիմ։ Հէմտի քէնտիմի գալտըրաճաղըմ ։

11 ՚Ալիզ սաման իլէ կէպէ գալըպ՝ սա՚ման չէօփիւ տօղուրաճագսընըզ ։ սիզի եէյէճէք աթէչ՝ րուհունուզ

12 տուր ։ Ալ՝ գավմլար քիրէհին եանտըղը կիպէ օլաճագ, օնլար աթէչտէ՛ ՚Էքսիլմիշ տիքէնլէր կի՚

13 պէ եանաճագ ։ Ի՚չ՝ ուզագտա օլանլար՛ իչլէտիյիմի իշլտին ։ վէ

եագըն օլանլար՝ գուվվէթիմի պի՚

14 լինն ։ Միօնտա կիւնահ՚քեարլար գօրգարլար, պինամուսլարը տիթ՚րէմէ թուլթտու ։ Պիզտէն՝ թէլէֆ էտէն ա՛թէչտէ քի՛մ սաքին օլա՚ճագ, պիզտէն՝ էպէտի եանղընտա

15 քի՛մ սաքին օլաճագ ։ Ի՚ատա՚գաթ իւզրէ եիւրիւյէն վէ տօղրու՚լուգ սէօյլէյէն՝ զուլմ իլէ օլան գազանճը խօր կէօրէն՝ ըիչվէթ ալմագտան էլլէրինի սիլքէն՝ գան՚լար իշնիմէքտէն գուլագլարընը

16 մէքտէն կէօզլէրինի եուման, պուռ՝ եիւճէլէրտե սաքին օլաճագ, օ՚նուն գուլլէսի սուրպ գայալարտա օլաճագ ։ օնա էքմէք վէրիլճէք, սուլու էքսիքսիզ օլաճագ տըր ։

17 Մէնին կէօզլէրին՝ փատիշահը ճէ՚մալինտէ կէօրէճէքլէր ։ օնլար տիյարըն ուզագ մահալլէրինէ պա՚

18 գաճագ ։ Մէնին եիւրէյին օլ գօրգուլու տիւշիւնէճէք, ՚Ն՛էնի քեաթիպ՝ Հ՚անի վէզնէտար՝ Հ՚անի գուլլէլէրի թահրիր էտէն փէյ՚

19 ճէ՛, ՚Մէն օլ սէրթ գավմը՝ սէօզիւ տինկլէնմէզ ՚չէթին՝ տիւլ անկա՚ղըլմագ փէլթէք գավմը կէօրմէ՚

20 յէճէքսին ։ Պայրամլարըմըզըն չէհ՚րի օլան Ղ՚Միօնա պագ ։ կէօզլէ՚րին թահաթլըգ մէքեանը օլան՝ ՚գազըգլարը էպէտէն գըմըլտան՚մազ՝ վէ հիչ իփլերի գըսրլմազ՝ ՚աչաղա ալընմազ չատըր օլան Ի՚չ՚

21 րուսաղէմ նագար գըլըսըն ։ Ը՚մմա ճէլիլ Ի՚ապպ պիզէ օրատա չայ՚լար՝ փէք էնլու ըրմագլար մահալլի օլաճագ ։ քիւրէքլի գայըգ օրայա վարմագ, վէ ա՛զիմ կէմի օնտան

22 կէչմէզ ։ Օ՚իրա պիզիմ չէրաա՛թ՚ճրմըզ Ի՚ապպ տըր, ՚գանուն պագ՚լայըճրմըզ Ի՚ապպ տըր, ՚փատի՚շահրմըզ Ի՚ապպ տըր ։ պիզի օ գուրթարաճագ ։

23 Մէնին իփլերին կէվչէտի ։ տի՚րէյինին տիպլէյինի մէօհքէմ է՚տէմէտիլէր, եէլքէնի աչամատը՚լար ։ օլ զէման ա՛զիմ եաղմա փայլաշըլտը ։ թօփալլար պէլէ

24 եաղմա եաղմալատըլար ։ Ալ է սա՚քին օլան՝ Իսասթա իմ տէմէյէ՚ճէք ։ ՚Օնտա սաքին օլան գավմընն եարամազլըղը ա՛ֆվ օլունաճագ տըր ։

ՊԱՏՊ Լ՚Ի

Միօնուն տիւմէնլէրի իւզերինէ Ըլլահըն ահքեամլէրի ։ 11 Օնլարըն եէրլէրինին խա-
թապլըզը ։ 16 փէյղամպէրլէյին սահիհլէյի ։

1 Ա՚Հ՚ Թայիֆէլէր՝ Իշխէմէյէ
նագլաշըն, վէ իւմմէթլէր՝ գու-
լագ վուրուն. Բնէր վէ օնուն տօ-
լուսու՝ տիւնեա վէ օնուն հէփ
2 հասիլաթը տինկլէսին ։ Օ՚իրա
Թապպըն էօվթէսի հիւմլէ Թայի-
ֆէլէրին իւզերինէ՝ վէ հիտտէթի
օնլարըն հէփ ա՚սքերլէրի իւզերինէ
տիր. օնլարը մ՚լուն էյլէտի, օն-
3 լարը գաթլէ Թէսլիմ էթտի ։ Վ՚է
ճնլարըն մազթուլէրի աթըլաճագ,
վէ Բէ՚յէլէրինտէն գօգուլարը չը-
գաճագ, վէ օնլարըն գանընտան
4 տաղլար ագաճագ տըր ։ Վ՚է
Բէօթքէրին հիւմլէ ա՚սքէրի էրի-
յէհէք, հէմ կէօքէր Բթօմար
կիպի տիւրիւլէհէք տիր, վէ Ըօն-
լարըն հէփ ա՚սքէրի՝ եափրագ աս-
մատան տէօքիւլտիւյիւ կիպի՝ վէ
էինհիր աղաճընտան տիւշտիւյիւ
5 կիպի տիւշէհէք տիր ։ Օ՚իրա Ըգը-
լըճմ կէօքտէ սէրխօշլանմըշ տըր.
իշթէ Բ՚նդովմուն իւզերինէ՝ վէ
մ՚լուն էթտիյիմ գավմըն իւզե-
րինէ շէրաա՚թ իշլուն էնհէհէք տիր ։
6 Թապպըն գըլըճը գան իլէ տօլ-
մուշ վէ եաղ իլէ գուզուլարըն վէ
քէչիլէրին գանը իլէ՝ վէ գօչլարըն
պէօպրէք եաղը իլէ եաղլանմըշ
տըր. զլրա Թապպըն Բ՚Ասրատա
գուրպանը՝ վէ Ադովմ տիյարըն-
տա պէօյիւք գրթալը օլաճագ ։
7 Վ՚է օնլարըն պիլէսինճէ պուզաղը՝
վէ պուղալար իլէ քէրքէտէնլէր
էնտիրիլէճէքլէր. վէ օնլարըն եէրի
գանւտան սէրխօշլանաճագ, վէ
թօփրագլարը եաղ իլէ սէմիզլէնէ-
8 ճէք տիր ։ Օ՚իրա Թապպըն Բ՚ին-
թիգամ կիւնիւ՝ Միօնուն տա՚վա-
սը իշիւն հէզա սէնէսի օլաճագ ։
9 Վ՚է Ըօնուն ըրմագլարը զինթիէ՝
վէ թօփրաղը քիւբիւրտէ տէօնէ-
ճէք, վէ օնուն եէրի հանար զինթի
10 օլաճագ ։ Կէճէ վէ կիւնտիւզ
սէօնմէյիպ՝ Բտիւթիւնիւ էպէտէն
չըգաճագ տըր. Բտէվրտէն տէվրէ
վիրան գալաճագ, էպէտ իւզ ա-
պատ՝ օրատան կէչէն օլմայաճագ ։
11 Վ՚է Բօնու բահամ գուշու վէ քիր-

փի միրաս էտէճէք, վէ օնտա
պայգուշ վէ գուզղուն սաքին օ-
լաճագ, վէ Բօնուն իւզերինէ պօշ-
լուգ չըրփըսընը վէ հիչլիք միգա-
12 նընը չէքէճէք ։ Ի՚չրէֆինի փա-
տիշահլըղա չաղըրաճագլար, վէ
օրատա Բխմաէ պուլունմայաճագ,
վէ հէփ սերվէրլերի հիչ օլաճագ.
13 լար ։ Վ՚է Բօնուն սէրայլարընտա
տիքէնլէր՝ հիսարընտա ըսըրղան
օթու վէ տէվե տիքէնի չգաճագ.
վէ Ղաժտէրլէրին մէքեաներ՝ տէվե
գուշլարընըն ավլուսու օլաճագ ։
14 Վ՚է չէօլ ճանավարլարը չագալ-
լար իլէ պուլուշաճագլար, վէ
ճինլէր պիրի պիրինէ չաղըրաճագ-
լար. հէմ Գ՚ուլ օրատա խըթի-
րահաթա վարըպ՝ քէնտինէ բա-
15 հաթը եէր պուլաճագ ։ Օրատա
օգ եըլանը եուվասընը եափըպ՝
եումուրթլայաճագ, վէ եավրու-
լարընը չըգարըպ՝ կէօլկէսինտէ
հընճզ էտէճէք. հէմագ պապալար
պիրի պիրի իլէ օրատա պուլուշա-
16 ճագլար ։ Բ՚Թապպըն քիթապընտա
արայարագ օգույուն. պուռնլարընն
պիրիսի էքսիք օլմայաճագ. պի-
րինին էշլի էքսիք օլմայաճագ. զի-
բա օնուն աղզը էմր էյլէտի, վէ
օնլարը օնուն Բուհու ճէմ էտէ-
17 ճէք տիր ։ Վ՚է քէնտիսի օնլար ի-
չիւն գուբա՝ աթմըշ տըր, վէ օ-
նուն էլլի օնու օնլարա չըրփը իլէ
թագսիմ էթմիշ տիր. օնու էպէ-
տէտէք զապթ էտէճէքլէր, օնտա
տէվը պէ տէվը սաքին օլաճագ-
լար ։

ՊԸՊ Լ՚Ն

Միօնուն կէլէճէք զէմանտէ ասուտէ հալի ։

1 Ա՚Հ՚ Էօլ վէ սուսուզ եէր օնլար-
տան մէսրուր օլաճագլար.
վէ ըսսըզ եէր սէվինիպ՝ նէրքիս
2 կիպի չիչէքլէնէճէք ։ Բ՚Այէթլէ
չիչէքլէնէճէք, հէմ ալգըշ վէ ի-
լահի իլէ սէվինէճէք տիր. օնա
Լրանանըն ի՚զզէթի՝ Կարմեղոս վէ
Աարօնուն հիւսնիւ վէրիլէճէք.
օնլար Թապպըն ի՚զզէթինի՝ Ըլլա-
հըմզըն ճէլալինի կէօրէճէքլէր ։
3 Բ՚Օ՚այի՚ֆ էլլէրի գավկէտին,
վէ տէրմանսըղ տիզլէրի գուվվէթ-
4 լէնտիրին ։ Նիւրէյի թիզլէրէ տէ-

Հ Բ Ա՚Ա՚Գ՚ Բ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 13։ Ոզբ. Բ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 8։

3 Գ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 13։ Ովս. Թ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 6։

Ղ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 21, Ճ։

Ա՚Ա՚Ն՚Ն՚Ն՚ 713 43։

Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ 1։

Բ Բ Օ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 1։

4 Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ 20։

Դ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 26։ Նզկ՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 7, 8։ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Բ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 31։ Բ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 15։ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 29։ Բ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 10։

Ե Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 14։

Զ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 12։

Է Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 13։

Ը Ն՚Ա՚Ա՚Գ՚ 10։

Ի Ն՚Ա՚Ա՚Գ՚ 7, Ճ։ Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 4։

Ժ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 1։ Ն՚Ա՚Ա՚Գ՚ 13։ Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 7։

Ի Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 4։

Լ Պ՚Ա՚Գ՚ Բ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 23։

Խ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ 11։ Ժ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 18։ Ժ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 3։

Ծ Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 4։

Կ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ժ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 23։ Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 14։ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ժ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 2։

Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 1։

Բ Պ՚Ա՚Ա՚Գ՚ 15։

Գ Ա՚Ա՚Ա՚Գ՚ 12։

Ե Օ՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 3, 4։ Նբբ՚Ա՚Ա՚Գ՚ Ա՚Ա՚Գ՚ 12։

Digitized by Google

յին քի՝ Պաուվվէթլէհէմ , գօրգ-
ման • իշխէ Ըլլահ՝ընդզ ինթի-
գամ իլէ՝ Ըլլահ՝ըն ձէզասը իլէ կե-
լէյօր • կէլէձէք , վէ սիզի գուր-
5 թարաձագ ուրը : Ը()Լ զէման քէօր-
լէրին կէօզլէրի աչըլաձագ , հէմ
Խաղըրլարըն գուլագլարը աչըլա-
6 ձագ ուրը : ()Լ զէման Ղթօփալ
կէյիք կիպի սըչըյաձագ , վէ
Խտիլսիզին տիլն իլահի օգուլյա-
ձագ • զիրա չէօլտե Ըսուլար՝ վէ
ըսսըզ եէրտե սէլլեր եիւրիւյէձէք :
7 Ալ է գօրադ եէր կէօլէ տէօնէձէք ,
հէմ սուսուզ եէր սու փունկար-
լարը չըգծաքաճագ • Ղաժտէրլէրին
եափտըղը մէաքիանընտա՝ գամըշ
8 վէ սազլըգ ավլուսու օլաձագ : Ալ է
օրատա ճատտէ վէ եօլ օլաձագ ,
քի օնա ա՝զիզ եօլ տէնիլէձէք •
Ժօնտան նափաք կէչմէյէձէք , իլ-
լա օ քէնտիսի օնլար իլէ օլա-
ձագ • եօլտա եիւրիւյէն տիվանե-
լէր պիլէ եօլու չաշըրմայաձագլար :
9 Ի()րատա արսլան օլմայաձագ , վէ
եըրթընըլը ճանավար չըգմայաձագ ,
օրատա պուլուճմայաձագլար • իլլա
10 ֆիտա օլմուշլար կէգէձէք : Ալ է
Ղրապըլն ֆիտա էթտիյի քիմսէ-
լէր տէօնիւտ՝ պաշլարը իւգէրինտե
էպէտի չաղլըգ օլարագ իլահիլեր
իլէ Աիօնա վարաձագլար • օնլար
սիւրիւր վէ չաղլըգ պուլաձագ , վէ
Ղգասավէթ հէմ ահուզար գաշա-
ձագ ուրը :

ՊԸՊ Լ.Օ

Աենեքերիմն՝ Յուդա իւգէրինե հիւճիւմ էթմէսի • 2 Ասափակըն Իզրուսաղէմ կէօն-
տերիլտիյի • 3 Օնուն Ընդհակիմ՝ Աերնա վէ Յովաք իլէ կէօրուշմէսի • 13 Օնուն՝ խալ-
գը ա՝սը օլմազա նասիհաթ էթմտիյի • 23 Օնուն սէօգլերինն Ընդհկիայա խապէր վե-
րիւտիյի •

1 Ա է Ովագի՝ օլտու քի՝ Ընդհկիա
Ֆատիշահըն օն տէօրտունճիւ
եըլընտա՝ Ըսուր փատիշահը Ան-
նեքերիմ Յուդանըն ճիւմլէ հի-
սարը չէհրլէրինե գարը չըգըպ
2 օնլարը ֆէթհ էյլէտի : Ալ է Ը-
սուր փատիշահը՝ Լաքիստէն Ը-
րուսաղէմ Ընդհկիա փատիշահա
Ասափակը գուվվէթլի ա՝սքեր իլէ
կէօնտէրտի • վէ օ՝ գասսարճը
Թարլասընըն եօլունտա օլան եօ-

գարքի Հավուզուն սու եօլունտա
3 տուրտու : Ալ է օնա էվին քէտխու-
տասը Ռհղկիա օղլու Ընդհակիմ՝
քեաթիպ Աերնա վէ Թէզքէրէճի
Ըսափ օղլու Յովաք չըգտը :
4 Ալ է Ղապափսակ օնլարա տէտի
քի՝ Հալա Ընդհկիայա տէյին •
Պէօյիւք փատիշահ Ըսուր փա-
տիշահը պէօյլէ տէր • Աէնին պու
կիւվէնտէյին Լ՝Թիմատ նէ՞ տիր :
5 Ցէտին քի՝ Ռ՛էնք իչիւն Թէտպիր
վէ գուվվէթիմ վար , ամմա տու-
տաղ լագըրտըրը տրը • Հալա քիմ՞
կիւվէնիրսին քի՝ պանա ա՝սը օլ-
6 տուն : Ինշէթ սէն՝ Ղպու գըրըլ-
մըշ գամըշ տէյնէյինէ՝ Ամըրըա
կիւվէնտին , քի օնա պիր քիմսե
տայանսա՝ ավուճունա պաթըպ օ-
նու տէլէձէք տիր • Ամըրը փա-
տիշահը փարաւոն՝ օնա հէփ կիւ-
7 վէնէնլէրէ էօյլէ տիր : Ըմմա է-
յէր պանա՝ Ըլլահըմըզ Ընովա-
յա կիւվէնիրիզ տէր իսէն , օ տէ-
յիճ մի քի՝ Ընդհկիա օնուն Թէփէ
փուԹխանէլէրինի վէ մէզպահ Ալա-
բրընը գալտըրտը , վէ Յուդայա
հէմ Ինրուսաղէմ՝ պու մէզպահըն
էօնիւնտե սէձտե գըլասընըզ տե-
8 տի : Իմտի հալա քէրէմ էյլէ՝
էֆէնտիմ Ըսուր փատիշահը իլէ
պահս ԹուԹ , վէ սանա իքի պին
աթ վէրէյիմ՝ էյէր Թարաֆընտան
օնլարըն իւգէրինե պինիճիլեր գօ-
9 մաղա գատիր օլուր իսէն : Իմտի
էֆէնտիմին էն քիւչիւք գուլլա-
րընտան պիր սէրվէրին եիւգնիւնիւ
նէ՞ չէքիլ տէօնտերե պիլիրսին , քի
սէն ա՝րապալար վէ աթլար իչիւն
10 Ամըրըա կիւվէնիրսին : Իմտի հա-
լա պու տիյարըն իւգէրինէ՝ օնու
խարապ էթմէյէ Ընովասը՞զ մը
չըգտըմ • պանա՝ Պու տիյարըն իւ-
գէրինե չըգըպ օնու խարապ էյլէ
տէյէն Ընովա տրը :
11 Ալ է Ընդհակիմ հէմ Աերնա վէ
Յովաք Ղափսակա տէտիլեր քի՝
Ռ՛էրէմ էյլէ , պու գուլլարընա
Աիւրեանիձէ սէօյլէ , չիւն պիզ
անկլարըզ , վէ հիսարըն իւգէրին-
տե օլան խալգ իչիտիր իքէն պի-
զիմ իլէ Ընէհուտիճէ սէօյլէմէ :
12 Ըմմա Ղափսակ տէտի քի՝ Ընֆէն-
տիմ պէնի պու սէօզլերի սէնին
էֆէնտինէ վէ սանա՞ մը սէօյլէմէ-

Digitized by Google

ՊԱՏՊԱՆԻ

Նշանակութիւն նախորդ թեմին տուած՝ էթամէյ կէօնաէրտիյի։ 6 Նահապետին օնա թէսէլլի վէրտիյի։ 8 Պետքերիմին Նշանակիայա քիւֆը իլէ տօլու պիր մէքթուպ կէօնաէրտիյի։ 14 Նշանակութեան տուա՝ օր։ 21 Նահապետին՝ Պետքերիմին հէյաքինի վէ Սիօնուն սէլամէթինի փէշին սէօյլէտիյի։ 36 Պիր ՃԷՒԻյին Ընուրլուլարը գաթը էթտիյի։ 37 Պետքերիմին Նինուէհէ քէնտի օղուլլարընատն գաթը օլունտուղու։

ԹԱ. Ի՛. Ն. 710 ԳԿ։

1 Եվ Աւրահամ՝ օլտու քի Նշանակիա փատիշահ իլտիթտիյի կիպի՝ էսվապլարընը եըրթտը, վէ չուլ կիյինիպ Թապպէն եվինէ վարտը։
2 Եվ քէտխուտա Նէֆրակիմի հէմ քեաթիպ Պերնայը վէ քեահինլէրին իխթիյարլարընը չուլլար կիյինմիշ օլարագ Ընմովս օղլու Նսայի փէյղամպէրէ կէօնտէրտի։
3 Եվ օնա տէտիլէր քի՝ Նշանակիա պէօյլէ տէր. Պու կիւն՝ սըգլէթ վէ թէքտիր վէ ի՛թապ կիւնիւտուր, զիրա էվլատլար անա բահմինին աղըննատէք կէլտիլէր, ամմա տօղուրմադա թագաթ եօգ
4 տուր։ Պէլքի Ընէհրն Թապպ Աւտիսակըն սէօզլէրինի իշնտիր, քի օնու էֆէնտիսի Ընուր փատիշահը տիրի Ընէհրը սէօյմէյէ կէօնտերտի. վէ Ընէհրն Թապպ օղ իշնիթտիյի սէօզլեր իշնւն օնոթէքտիր էտեր. իմտի պուղուննան պագիյէնին հագգընա նիյազընը
5 ա՛րզ էյլէ։ Եվ Նշանակիա փատիշահըն գուլլարը Նսայիյէ վարտը.
6 լար։ Եվ Նսայի օնըլարա տէտի քի՝ Նֆէնտինիզէ պէօյլէ տէյէսինիզ. Թապպ պէօյլէ տէր. Ընուր փատիշահընըն ուշագլարընըն պէնի սէօյտիւքլէրի՝ օղ իշնիթտիյին սէօզլէրտէն էօթիւրու գօրգմա։
7 Նշնէ պէն օնուն իւզէրինէ պիր բուղ սալայիմ, վէ պիր խապէր իշնիտիպ քէնտի տիյարընա տէօնէ. վէ օնու տիյարընատա գընըճ իլէ տիւշիւրէյիմ։
8 Իմտի Աւտիսակ տէօնտիւ, վէ Ընուր փատիշահընը Եընա իւզէրինէ ճէնք էտեր իքէն պուլտու. զիրա իշնիթտի քի՝ Նաքիստէն կէօչ-
9 միւշ իտի։ Եվ օ՝ Թապէշ փատիշահը Թարահանընն հագգընա՝ օ սէնին իլէ ճէնք էթմէյէ չըգ-

ԹԱ. Ի՛. Ն. 710 ԳԿ։

ա Ե Թագ. Ժ. 1, ԺԲ։

ԹԱ. Ա՛. Ա. 19։

տը տէնիլտիչինի իչխէտի. վէ պոնոո իչխտինձէ, Նզեկիայա էլ չխլէր կէօնտէրիպ տէտի քի՝ 10 Յուդա փատիշահը Նզեկիայա պէօյլէ սէօյլէիպ տէյէսինիզ. Նրուսաղէմ Ըսուր փատիշահընէն էլինէ թէսլիմ օլունմայաճագ սէյէրէք՝ օլ սէնին կիւվէնտիչին Ըլլահընն 11 սէնի ալտաճմասըն: Նչէթ Ըսուր փատիշահլարընըն ճիւմլէ տիյարլարա էթտիչինի՝ օնլարը խարապ էթտիչինի քէնտին իչխէտին, վէ 12 սէն գուրթուլաճաձ մը սըն: Պապալարըմըն պօզտուգլարը թայիֆէլէրին՝ Հոնէ Գովլանըն վէ Խառանըն վէ Ռեսեփին վէ Թէլասարտա օլան Նդեմ օղուլլարընըն ալտահլարը՝ օնլարը գուրթարտըլմըշ մը: 13 Նչմաթ փատիշահը վէ Ըրփաթ փատիշահը՝ վէ Ենփարուիմ շէհրին՝ Ընանընն վէ Ըւանընն փատիշահը Հա՞նի: 14 Ա՛ Նզեկիա մէքթուպլէրի էլչիլէրին էլինտէն ալըպ՝ օնլարը օգուտտու. անտէն Թապպընն էվինէ չըգտը, վէ Նզեկիա օնլարը Թապպընն 15 Հուզուրունտա եայտը: Ա՛ Նզեկիա Թապպա նիյազ էտիպ տէ- 16 տի. Նա՛ քերովբէլէր իւզէրինտէ օթուրան Իսրայէլ Ըլլահը ա՛ս- քէրլէրին Թապպը՝ եէրին հէփ մէմլէքէթլէրինին Ըլլահը եալընըզ սէն սին. կէօյիւ վէ եէրի սէն եարաթ- 17 տըն: Նա՛ Թապպ գուլաղընը մէյլ էտիպ իչլիթ, եա՛ Թապպ կէօզլէրինի աչ տտ պագ, վէ Նէ- նէնքերիմին տիրի Ըլլահը սէօյմէ- յէ կէօնտէրտիյի ճիւմլէ սէօզլէ- 18 րինի իչլիթ: Ճագգան եա՛ Թապպ՝ Ըսուրուն փատիշահլարը հէփ տի- յարլարը վէ օնլարըն եէրինի խա- 19 րապ էթտիլէր. Ա՛ է օնլարընն ալ- լահլարընը աթէշէ վէրտիլէր. զէրա օնլար Ըլլահ տէյիլ իտի, իլլա ատէմ էլլէրինին եափմասը՝ ոտուն վէ թաշ իտիլէր, վէ օնլարը պօզ- 20 տուլար: Իմտի Հալա եա՛ Ըլլա- հըմըզ Թապպ՝ պիզի օնուն էլինտէն գուրթար, վէ եէրին հէփ մէմլէքէթլէրի պիլէլէր քի՝ Թապպ եալընըզ սէն սին: 21 Ա՛ Ըմովս օղլու Նսայի Նզե- կիայա կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Նս- րայէլին Ըլլահը Թապպ պէօյլէ

տէր. Ա՛էնին պանա Ըսուր փա- տիշահը Ա՛ննէքերիմ հագգընա 22 նիյազ էթտիչինի էլէխփէմ: Ա՛- նուն հագգընա Թապպընն սէօյլէ- տիչի սէօզ պու տուր քի՝ Գաքի- րէ Ա՛իօն գըզը սէնի թահգիր էթ- տի, սէնի մասխարա էթտի. Նր- րուսաղէմ գըզը սէնին արտընձա 23 պաշընը սալլատը: Ա՛էն քիմէ՞ սի- թէմ էտիպ սէօյտիւն, վէ քիմի՞ն իւզէրինէ սէս գալտըրտըն, վէ կէօզլէրինի Նսրայէլին Ը՛զելինէ 24 եօգարըյա գալտըրտըն: Գոու- լարընըն վասիթասը իլէ Թապպա սիթէմ էտիպ տէտին քի՝ Ը՛րա- պալարըմըն չօգլուղու իլէ տաղ- լարըն եիւքսէքլէյինէ՝ Նիբանընն եանլարընա չգտըմ. վէ օնուն եիւքսէք էրզէրինի՝ սէչիլմիշ չամ- լարընը քէսէճէյիմ, վէ օնուն սօն գօնաղընա՝ օնուն օրմանն պաղ- 25 չէսինէ կիրէճէյիմ: Պէն գաղըպ՝ սու իչտիմ, վէ այաղըմըն Թապա- նը իլէ Ա՛ըսըրըն հէփ ըրմագլա- րընը գուրուԹտուսմ:

26 Նչի՞թմէտին մի քի պէն օնու չօգտան եափտըմ, վէ օնու գա- տիմ կիւնէրտէն պէրու թէրթիպ էթտիմ. չիմտի օնու հուստուլէ կէթիրտիմ քի՝ սէն հիսարլը չէհր- լէրի վիրանէ եըղընըլարը պրաղա- 27 տըն: Ա՛ է օնլարըն սաքինլէրինին էլլէրի գըսսա օլմաղ իլէ, շաշըպ ուԹմանտըլար. օնլար սահրանըն չիմէնի վէ եէշիլ չայըր՝ տամ օթ- լուղու վէ գամըշ սալմազտան էվվէլ 28 եանմըշ էքին հէյէ օլտուլար: Ը՛մ- մա պէն սէնին մէաքեանընը վէ չը- գըշընը հէմ կիրիշինի՝ վէ պանա օ- 29 լան խըրսընը պիլիրիմ: Պանա օլան խըրսըն վէ սէնին մաղըուրլուղուն գուլաղըմա չըգտըղը սէպէպտէն, էպէն տէ հալգամը պուրնունա վէ կէմիմի աղըզընա Թագըպ՝ սէնի կէլ- տիյին եօլտան կէրի տէօնտէրէ- ճէյիմ:

30 Ա՛ է սանա նիշան պու օլա. Պու եըլ քէնտինտէն պիթէնի՝ վէ ի- քինճի եըլ տիւշէն տանէլէրտէն պիթէնի եէյէճէքսինիզ. վէ իւ- չիւնճիւ եըլտա էքիպ պիչին, վէ պաղլար տիքին, վէ օնլարըն մէյ- 31 վէսինի եէյին: Ա՛ է Յուդա էվի- նին գուրթուլմուշ գալանը՝ Թէք-

բար ալթտան քէօքլէնիպ ճօգա-
32 բըտան մէյվե վէրէճէք տիր : Օ՚Հ-
բա պագի գալան՝ Նրուսաղէմտէն,
վէ գուրթուլմուշ՝ Սիօն տաղըն-
տան չըգաճագ . պունու՝ Ե՚ա՛ս-
քերլեր Թապպէրնէն ղայրէթի իճրա
էտէճէք տիր :
33 Պունուն իչիւն Ըսուր փատի-
շահը հագգընա Թապպ պէօյլէ
տէր . Պու՝ չէհրէ կիրմէյէճէք ,
վէ օրատա օգ ալմայաճագ , վէ
օնուն էօնիւնէ գալգան իլլէ կէլ-
մէյէճէք , վէ օնա գարշը մէթէրիս
34 գալտրըմայաճագ տըր : Ե՚էման
կէլտիյի ճօլտան տէօնէճէք , վէ
պու չէհրէ կիրմէյէճէք տիր տէ-
35 Յօր Թապպ : Ա՚ղ Ե՚պու չէհրէ՝
քէնտիմ իչիւն վէ գուլումտ Դա-
ւիթին խաթրը իչիւն օնու գուր-
թարմագա հիմայէթ էտէճէյիմ :
36 Իմտի Ե՚Թապպըն մէլէյի չըգրպ՝
Ըսուրլուլարըն օրտուսունտա եիւզ
սէքսէն պէշ պին ոպխմ վուրտու .
վէ սապահլայըն գալգտրգլարընտա՝ իչիւն օնլարըն հէփիսի ճօլ-
37 միւշ լէշլէր իտի : Ա՚ղ Ըսուր
փատիշահը Աննէքերիմ կէօչիւպ
կիմտի , վէ տէօնիւպ Ե՚նինուէտէ
38 սաքին օլտու : Ա՚ղ վագի՝ օլտու
քի օ քէնտի ալլահը Ե՚նէսրաքըն ե-
վինտէ սէճտէ էտէր իքէն , օնուն
օղուլլարը Ըգրամնէլէք իլլէ Ա՚ար-
սար օնու գրլըճ իլլէ վուրտուլար ,
վէ Ըբարագ տիյարընա գաչար-
լար . վէ օնուն եէրինէ՝ օղլու Ը-
սորդան փատիշահ օլտու :

ՊԵՊՂԼ

Նէհկիանէն տուա՛սը գապուլ օլունուպ՝ է՛մ-
բի՛նէ երլլար զամմ օլունտուղու : 8 Օ՚նա
պէր նիչան տէյիս կիւնէչէն օն տէրէճէ կէ-
րի կիմտիյի : 9 Օ՚նուն թէչէքքիւր իլաճիսի ,

1 Ո՚Օ՚լ կիւնլէրտէ Նէհկիա էօ-
լիւմ տէրէճէսինէ խասթա-
լանտը . վէ Ըմոմս օղլու Նսայի
փէյղամպէր օնա կէլիպ՝ օնա տէ-
տի քի՝ Թապպ պէօյլէ տէր . Բ՚Նէ-
վինէ վասիյէթ էլլէ , զիրա սէն
էօլէճէքսէն , վէ եաշամայաճագ-
2 սըն : Ա՚ղ Նէհկիա եիւզիւնիւ տի-
վարա չէվիրտի , վէ Թապպա նիյազ
3 էտիպ տէտի քի՝ Բ՚Ը՛մ՚ն եա՛
Թապպ քէրեմ էլլէ , սէնին հու-

զուրունտա կէրչէքլիք իլէ վէ սա-
լիմ եիւրէք իլէ եիւրիւտիւիւմիւ
վէ նազարընտա էյի օլանը իչնէ-
տիյիմի զէքր էլլէ . անտէն Նէհկիա
պէօյիւք աղլայրչ իլէ աղլատը :
4 Ա՚ղ Նսայիյէ Թապպըն սէօզիւ
5 օլուպ տէտի . Կիտիպ Նէհկիայա
տէ քի՝ Պապան Դաւիթին Ըլլա-
հը Թապպ պէօյլէ տիր . Ա՚ղէնին
նիյազընը իչիթտիմ , սէնին կէօզ
եաչլարընը կէօրտիւմ . իչնէ պէն
սէնին կիւնլէրինէ օնպէչ սէնէ
6 զամմ էտէճէյիմ : Ա՚ղ է սէնի հէմ
պու չէհրի՝ Ըսուր փատիշահընըն
էլինտէն գուրթարաճաղըմ , վէ
Բպու չէհրէ հիմայէթի էտէճէյիմ : Բ Պ.Լ.Է. 35.
7 Ա՚ղ Թապպըն պու սէօյլէտիյի սէօ-
զիւ իճրա էտէճէյինէ՝ Բ՚Թապպ
թարաֆընտան սանա նիչան պու
8 օլա . Իչնէ կէօլէյի՝ Ընքազըն
կիւնէչ սաա՛թընտա էնտիյի տէ-
րէճէլէրտէն՝ օն տէրէճէ կէրի
տէօնտէրէճէյիմ . իմտի կիւնէչ
էնտիյի տէրէճէլէրտէն՝ օն տէրէ-
ճէ կէրի տէօնտիւ :
9 Յուգա փատիշահը Նէհկիանընն
խասթալանըպ՝ խասթալըղընտան
սաղալտրդը զէման եաղտրդը տըր :
10 Պէն տէտիմ քի՝ Կիւնլէրիմին
ասուտ հալի վագթընտա մէզա-
րըն գափուլարընա վարաճաղըմ ,
պագի սինիմտէն մահրում օլտում :
11 Տ՚էտիմ քի՝ Թապպը՝ Ղեաչայան-
լարըն եէրինտէ Թապպը կէօրմէ-
յէճէյիմ . արթըդ ախրէթ սա-
քինլէրի իլէ օլուպ՝ ատէմ պագ-
12 մայաճաղըմ : Բ՚Մէսքեանըմ կէօ- Բ Յոբ. Է. 6.
չիւրիւլիւպ՝ չօպան օպասը կիպի
պէնտէն ինթիգալ օլունուր . չուլ-
հա կիպի էօ՚մրիւմիւ քէստիմ .
պէնի էրիշտէն քէսէր . սապահ-
տան ախշամտատէք պէնի տիւքէ-
13 տէճէքսին : Սապահատէք բահաթ
տուրտում . Հէման արսլան կի-
պի ճիւմլէ քէմիքլէրիմի գըրա-
ճագ . սապահտան ախշամտատէք
14 պէնի տիւքէտէճէքսին : Ե՚էման
թուրնա կիպի՝ գըրլանըճ կիւղի՝
ֆիղան էտէր իտիմ , ըկէօյէճճին
կիպի ինիլէր իտիմ , եիւքսէյէ
պագֆա գպուն կէօզլէրիմ ղայի՛ֆ-
լէնտի . եա՛ Ա՚ֆէնտիմ սըգլէթտէ
իմ , պանա միւթէքէֆիլ օլ :
15 Բ՚նէ՛ տէյիմ . պանա հէմ սէօյ-

ՀԻ . Ի՛ . Լ՚ . 710 գէ :
Ը Ֆ ՀԻԱԳ . ԺԹ . 31 : ՊՏ . Թ . 7 :
Ե Ֆ ՀԻԱԳ . Ի . 6 : ՊՏ . ՀԸ . 6 :
Ը Ֆ ՀԻԱԳ . ԺԹ . 35 :
ՀԻ . Ի՛ . Լ՚ . 713 գէ :
ՀԻ . Ի՛ . Լ՚ . 713 գէ :
Ա Ֆ ՀԻԱԳ . Ի . 1 , ՃՋ , Ք Ա՚Ն . Հ . 21 :
Բ Ք ՀԻԱԳ . ԺԹ . 23 :
Է Ա.ԵՀՄ . ԺՁ . 14 :
Ե Ֆ ՀԻԱԳ . Ի . 8 , ՃՋ , ՊՏ . Է . 11 :
Ը Պ ԺԹ . 11 :
Ա Սագ . ԻԷ . 13 , ԺԺՂ . 9 :

Digitized by Google

լեստի , հէմ քենտիսի իշխան էյլէ-
ստի . ճիւմլէ երլւարըմտա՝ Ի՛սրաել-
մըն պու աձրսը իչիւն եավաշ եիւ-
16րիւչէճէյիմ : Ւ՚յ Ւ՚ֆենտիմ՝
ինսանլար պունլար իլէ եաշարլար ,
վէ բուհուտունն էօ՛մրիւ պունլա-
րըն ճիւմլէսի իլէ տիր , վէ պէնի
17սաղալտըպ եաշաթտըն : Ւ՚նշթէ
սէլամէթ եէրինէ պանա պէօյիւք
աձրլըզ կէլսէ . լաքին սէն ճանը-
մը սէվիպ՝ հէլաքլըզ չուգուրունա-
տան կըճապըքըն . զիրա ճիւմլէ կիւ-
նահլարըմը էնկսէն ատտրնա ալթ-
18տրն : Օ՚նիւա իմէզար սանա համտ
էտէմէզ , էօլիւմ սանա թէչէնք-
քիւք էտէմէզ . չուգուրա էնէնլէր՝
սէնին կէրչէքլիյինէ իւմիտ էտէ-
19մէզլէր : Պու կիւն պէնիմ կիպի
հայաթտա օլան՝ սանա հայաթտա
օլան համտ էտէճէք . էսէնին կեր-
չէքլիյինի պապա օղուլլարա պիլ-
20տիրէճէք : Ր՚ապպ պէնիմ խէլասըմ
օլտու . օնուն իչիւն էօ՛մրիւմիւզիւն
հէփ կիւնլէրինտէ Ր՚ապպըն էվինա
տա սաղսարըմ իլէ իլահի օգուլյա-
ճաղըզ :
21 Վ՚է Ւ՚նսայի տէտի քի՝ Պիր
միգտար ինձիր գուրուսու ալըն-
լար , վէ չիպանըն իւզէրինէ վուր-
22սունլար , վէ սաղալա : Վ՚է Ի՚զ-
զեկիա՝ Ր՚ապպըն էվինէ չոգաճա-
ղըմա նիշան նէ՞ տիր տէտի :

ՊԸՊԼԹ

Ղաբիլոնուն փատիշահը Ւ՚զեկիայա խաստա-
լըգտան գալտըղը իչիւն ԹէՀնիկ էճմէյէ
կէօնաէրտիյի : 8 Ւ՚նսայինն՝ Ղաբիլո՚ն էսիբ-
լէյինի փէչին խապէր վէրտիյի :

1 ¯Օ՚Լ զէմանտէ Ղաբիլոն փատի-
շահը Ղաղադան օղլու Մա-
րովգաք բաղադան Ւ՚զեկիայա մէք-
թիւպլէր վէ հէտիյէ կէօնտէրտի .
զիրա օնուն խաստա օլուպ սաղալ-
2տրղընը իչիւմտի : Վ՚է Բ՚Ւ՚զեկիա
օնլարտան էօմիւրիւ սէվինտի , վէ
օնլարա դըյմէթլի չէյլէրինին խա-
նէսինի՝ կիւմիւշիւ վէ ալթունու
վէ պահարլարը վէ գըյմէթլի եա-
ղը վէ սիլահլարընըն պիւթիւն խա-
նէսինի վէ խազինէլէրինտէ ճիւմլէ
պուլունանը կէօսթէրտի . էվինտէ
վէ ճիւմլէ հիւքիւմէթիինտէ Ւ՚զե-
կիանըն օնլարա կէօսթէրմէտիյի
չէյ գալմատը :

3 Վ՚է Ի՚սայի փէյղամպէր Ւ՚զե-
կիա փատիշահա կէլիպ օնա՝ Պու
ատամլէրը նէ՞ տէտիլէր , վէ սանա
նէ՞րէտէն կէլտիլէր տէտի . վէ Ւ՚զ-
զեկիա տէտի քի՝ Պանա ուզագ տի-
յարտան՝ Ղաբիլոնատան կէլտիլէր :
4Վ՚է օ՚ Անէնի էվինտէ նէ՞ կէօր-
տիւլէր տէտի . վէ Ւ՚զեկիա տէ-
տի քի՝ Ւ՚վիմտէ հէր նէ վար իսէ
կէօրտիւլէր . խազինէլէրիմտէ՝ օն-
լարա կէօսթէրմէտիյիմ չէյ եօգ
5տուր : Օ՚լտէմ Ի՚սայի Ւ՚զեկիա-
յա տէտի քի՝ Ը՚սքերլէր Ր՚ապպը-
6նըն սէօզիւնիւ տինկլէ . Ւ՚նշթէ
կիւնլէր կէլիր քի՝ Բ՚էվինտէ հէր
նէ վար իսէ , վէ պապալարըն թա
պու կիւնէտէք նէ քի պիրիքտիր-
տիլէր իսէ , Բ՚Ղաբիլոնա կէօթիւրիւ-
լէճէք տիր . պիր չէյ գալմայաճագ
7տըր տէյօր Ր՚ապպ : Վ՚է սէնտէն
չըգաճագ Թէվլիտ էտէճէյին օ-
ղուլլարընտան ալաճագլար , վէ
օնլար Ղաբիլոն փատիշահընըն սէ-
8րայընտա խաւրմլար օլաճագ : Վ՚է
Ի՚զեկիա Ի՚սայիյէ տէտի քի՝ Ան-
նին սէօյլէտիյին Ր՚ապպըն սէօզիւ
էյի տիր . Հէմ տէտի քի՝ Պարի
կիւնլէրիմտէ սէլամէթ վէ էմնի-
յէթ օլսուն :

ՊԸՊԼԻ

Ա՚լահըն՝ խալգընա Թէսէլլի էճմէյէ էմրի ։
3 Ա՚լահըն եօլունու Հազըրլամաղա՝ 9 վէ օ-
նուն կէլմէսինին միւժտէսինի նիտա էճմէ-
յէ տա՛վէճ ։ 12 Ա՚լահըն գուվվէթի վէ
ք՚ւլճ ։ 18 Ա՚խէր պիր չէյի օնա պէնկլէճ-
մէք՝ տիվանէլիք օլտուղու ։ 26 Օ՚նուն քէ-
մալհյէթլէրի՝ օնա ի՚թիմատ էճմէճինին սահ՚ի
Թէմէլի օլտուղու ։

1 Ա՚նսէլլի վէրին , գամմըմա Թէ-
սէլլի վէրին՝ տէյօր Ա՚լլահը-
2նըզ : Ի՚րուսաղէմ՝ կէօնլիւճէճ
սէօյլէյին , վէ օնա նիտա էտին
քի՝ սէֆերի Թէքմիլ օլտու , վէ
եարամազլըղը ա՛ֆվ օլունտու .
զիրա ՞ճիմլէ կիւնահլարընա պէ-
տէլ Ր՚ապպըն էլինտէն իքի գաթ
ալմըշ տըր :
3 Բ՚Ղէօլտէ չաղըրանըն սէսի՝
Բ՚ապպըն եօլունու Հազըրլայըն ,
Ը՚պէեապանտա Ա՚լլահըմըզա ճատ-
4տէ տօղրուլտուն : Ե՛ր տէրէ
եիւքսէլէլէնճէք , վէ հէր տաղ
վէ Թէփէ ալչագլանաճագ . վէ

տէրեր թէփիե տօղրուլաճագ , վէ
5 Իսարպ եէրլէր տիւզ օլաճագ : Ալ Էր
Իապպըն ճէլալի իզհար օլաճագ ,
վէ ճիւմլէ թէն պիրլիքտե կէօ-
րէճէք . զիրա Իապպըն աղըր սէօյ-
լէտի :
6 Պիր սէս՝ Ղաղըր տէյօր . վէ՛
Նի՞ ղաղըրայըմ տէտիմ . Ընէ՞ր
թէն օր՝ վէ օնուն հէփ հիւանիւ
7 սահրա չիչէյի կիպի տիր . Օնուն
իւղերինէ Իապպըն եէլի իւֆիւր-
տիւյիւ զէման՝ օր գուրուր , չի-
չէք սօլար . Հագգան գավմ օր
8 տուր : Օր գուրուր , չիչէք սօ-
լար . ամմա Ընլահըմըզըն սէօզիւ
էպէտէն տուրուր :
9 Ալէն եիւքսէք տաղա չըգ՝ եա՞
Ալիօն միւժտէճիսի , սէսինի գուվ-
վէթ իլէ եիւքսէլթ՝ եա՞ Նրու-
սաղէմ միւժտէճիսի , եիւքսէլթ ,
գօրգմա , Յուդա չէհրէրինէ տէ
10 քի՝ Իչթե Ընլահընըզ : Իչթե Ն-
ֆէնտիմ Իապպ գուվվէթ իլէ կէ-
լէճէք , վէ Ըօնուն գօլու՝ քէնտի-
սի իչինն հիւքիւմէթ սիւրէճէք ,
իչթե Իւհզրէթի պիլէսինճէ՝ վէ
միւքեաֆաթը էօնիւնտե տիր :
11 Ղօպան կիպի սիւրիւսիւնիւ կիւ-
տէճէք . գուզուլարը գօլու իլէ
ճէմ՝ էտիպ՝ գուճաղընտա գալ-
տրըրաճագ . էմզիքլիլէրի եավաշ
սիւրէճէք :
12 Ւրմիմ սուլարը ավուճու իլէ
էօլչիւ , վէ կէօքլէրի գարըշ իլէ
էօլչիւ , վէ եէրին թօփրաղընը
էօլչէք իլէ էօլչիւ , վէ տաղլա-
րը գանթար իլէ հէմ պայիրլէրի
13 թէրազը իլէ թարթուը : Իապպըն
Ղուհունու քի՞մ թէֆթիչ էթտի ,
վէ մէչվէրէթճիսի օլուպ՝ օնա
14 էօյրէթտի : Ւրմի՞ տանըշտը
տէ օնա թա՛րիֆ էտիպ՝ չէրաաթ
եօլունու էօյրէթտի , վէ օնա պիլ-
կի թա՛լիմ էտիպ՝ ի՛րֆան եօլու-
15 նու օնա էօյրէթտի : Իչթե թա-
յիֆէլէր՝ գօվատա տամղա կիպի
վէ թէրազուտա զէրրէ կիպի սայը-
լըր . իչթե ատալարը սավուշան
16 թօզ կիպի գալտրըրը : Ալ Էր Լ-
բանան՝ եադմաղա քեաֆի տէյիլ՝
վէ օնուն հայվանաթը՝ պիւթիւն
17 եանմայա քիֆայէթ էթմէզ : Ո՛իւմ-
լէ թայիֆէլէր օնուն հուզուրուն-
տա Ֆեօգ կիպի տիր . օնուն գը-
տէրեր թէփիե տօղրուլաճագ , վէ
5 Իսարպ եէրլէր տիւզ օլաճագ : Ալ Էր
Իապպըն ճէլալի իզհար օլաճագ ,
վէ ճիւմլէ թէն պիրլիքտե կէօ-
րէճէք . զիրա Իապպըն աղըր սէօյ-
լէտի :
6 Պիր սէս՝ Ղաղըր տէյօր . վէ՛
Նի՞ ղաղըրայըմ տէտիմ . Ընէ՞ր
թէն օր՝ վէ օնուն հէփ հիւանիւ
7 սահրա չիչէյի կիպի տիր . Օնուն
իւղերինէ Իապպըն եէլի իւֆիւր-
տիւյիւ զէման՝ օր գուրուր , չի-
չէք սօլար . Հագգան գավմ օր
8 տուր : Օր գուրուր , չիչէք սօ-
լար . ամմա Ընլահըմըզըն սէօզիւ
էպէտէն տուրուր :
9 Ալէն եիւքսէք տաղա չըգ՝ եա՞
Ալիօն միւժտէճիսի , սէսինի գուվ-
վէթ իլէ եիւքսէլթ՝ եա՞ Նրու-
սաղէմ միւժտէճիսի , եիւքսէլթ ,
գօրգմա , Յուդա չէհրէրինէ տէ
10 քի՝ Իչթե Ընլահընըզ : Իչթե Ն-
ֆէնտիմ Իապպ գուվվէթ իլէ կէ-
լէճէք , վէ Ըօնուն գօլու՝ քէնտի-
սի իչինն հիւքիւմէթ սիւրէճէք ,
իչթե Իւհզրէթի պիլէսինճէ՝ վէ
միւքեաֆաթը էօնիւնտե տիր :
11 Ղօպան կիպի սիւրիւսիւնիւ կիւ-
տէճէք . գուզուլարը գօլու իլէ
ճէմ՝ էտիպ՝ գուճաղընտա գալ-
տրըրաճագ . էմզիքլիլէրի եավաշ
սիւրէճէք :
12 Ւրմիմ սուլարը ավուճու իլէ
էօլչիւ , վէ կէօքլէրի գարըշ իլէ
էօլչիւ , վէ եէրին թօփրաղընը
էօլչէք իլէ էօլչիւ , վէ տաղլա-
րը գանթար իլէ հէմ պայիրլէրի
13 թէրազը իլէ թարթուը : Իապպըն
Ղուհունու քի՞մ թէֆթիչ էթտի ,
վէ մէչվէրէթճիսի օլուպ՝ օնա
14 էօյրէթտի : Ւրմի՞ տանըշտը
տէ օնա թա՛րիֆ էտիպ՝ չէրաաթ
եօլունու էօյրէթտի , վէ օնա պիլ-
կի թա՛լիմ էտիպ՝ ի՛րֆան եօլու-
15 նու օնա էօյրէթտի : Իչթե թա-
յիֆէլէր՝ գօվատա տամղա կիպի
վէ թէրազուտա զէրրէ կիպի սայը-
լըր . իչթե ատալարը սավուշան
16 թօզ կիպի գալտրըրը : Ալ Էր Լ-
բանան՝ եադմաղա քեաֆի տէյիլ՝
վէ օնուն հայվանաթը՝ պիւթիւն
17 եանմայա քիֆայէթ էթմէզ : Ո՛իւմ-
լէ թայիֆէլէր օնուն հուզուրուն-
տա Ֆեօգ կիպի տիր . օնուն գը-
րընտա Ֆեօգտան էքսիք վէ հիչ
սայըլըըլար :
18 Իմտի Ընլահը քի՞մ պէնկէ-
տիրսինիզ , վէ օնու նէ՞ միւշապէ-
հէյէ մուգապիլ էտերսինիզ :
19 Ասթատ օյմա փութ տէօքէր ,
վէ գույումճու օնու ալթուն իլէ
գափլար , վէ օնա կիւմիւշ զին-
20 ճիրլէր իչլէր : Էտիյէսի իչինն
ֆագիր օլան՝ չիւրիւմէզ աղաճ
սէչէր , քէնտինէ մահիր ուսթատ
արար քի՝ Ղզմըրլտանմագ օյմա
21 փութ եափա : Պի՞լմէտինիզմի ,
իչի՞լմէտինիզմի , սիզէ իպթիտա-
տէն սէօյլե՞նմէտիմի . եէրին թէ-
մէլէնտիյինտէն պէրու անկլամա-
22 տընըզմը : Նէրին տայիրէսի իւ-
զերինտե օթուրան օ տուր , վէ
օնուն ադամլէրի չէքիրկէլէր կիպի
տիր . Կէօքլէրի փէրտե կիպի
եայան՝ վէ օնլարը օթուրմագ ի-
չինն չատըր կիպի գուրան օ տուր :
23 Պէյլերի եօգլուղա տէօնտերէն՝
եէրին հաքիմլէրինի հիչ կիպի է-
24 ուէն օ տուր : Օնլար Էման տիքիլ-
մէմիչ՝ Էման էքիլմէմիչ՝ օնլարըն
քիւթիւյիւ Էման եէրտե քէօք-
լէնմէմիշ տիր . Էմ տախի օ՝ օն-
լարա իւֆիւրիւր , վէ օնլար գու-
րուր , վէ գաստրըղա օնլարը չէօփ
25 կիպի կէօթիւրիւր : Իմտի Պէնի՞
քի՞մ պէնկէտիրսինիզ քի՝ օնա
պէրապէր օլայիմ տէյօր Ը՛զիզ :
26 Կէօզլէրինիզի եօգարըյա գալտը-
րըզ պագըն , պունլարը քի՞մ եա-
քաթտը . օ՝ օնլարըն Ճիւմճիւթիւ-
նիւ սայը իլէ չօգարըր , գուտրէթ
ա՛զամէթի իլէ՝ վէ գուվվէթ փէք-
լէյի իլէ օնլարըն Ղհէփհսինի ատ-
լարը իլէ չաղըրըր , հիչ պիրի կէ-
րի գալմազ :
27 Ընդ Յակոբ նի՞չիւն տէրսին ,
վէ սէն Իսրայէլ սէօյլէրսին քի՝
Նօլում Իապպտան կիզլէնտի , վէ
հագգըմ Ընլահըմըն Հուզուրուն-
28 տան կիթտի : Պի՞լմէտին մի , եօխ-
սա իչի՞լմէտինի մի քի՝ էպէտի
Ընլահ Նհովա՝ եէրին ուճլարընը
Նարատան եօրուլմագ վէ կէվէ-
մէզ . Ոօնուն իտրաքի թէֆթիչ
29 օլունմագ : Նօրղունա գուվվէթ
վէրէն , վէ թագաթը գալմամըշ-
չա չօգ ուէրման եէթիչտիրէն օ
30 տուր : Ղէնճլէր պիլէ եօրուլուպ

կէվչէրլէր , վէ եհյիթլէր պիլ-
31քիւլլիյէ տիւշէրլէր : Ըմմա Թապ-
պա իւմիտ էտէնլէրին գուվվէթի
Ւթազէլէնիր . օնլար գարթալ
գուշլարը կիպի գանատ իլէ չըգար-
լար . սէյիրտիրլէր վէ կէվչէմէզ-
լէր , եիւրիւրլէր վէ եօրուլմազլար :

ՊԱՊԱՍԸ

Ընլահըն՝ փուխփէրէօթլէրի օնուն գուվվէ-
թինի թէմիւլ էթմէյէ վէ օնուն խալըը-
նա եարտըմ էթմէյէ ասա՛վէթ էթմիյի : 8
Ընլահըն՝ Իսրայէլէ ձէլիլ հիմայէթինին վա՛-
տը : 21 փուխըրըն պաթըլըզը :

1 Եւ՞յ ատալար՝ «Հուզուրուսմա
սիւքիւթ էտին , վէ իւմմէթլէ-
բինի գուվվէթի թազէլէնսին . եագ-
լայընլար , օլ զէման սէօյլէսինլէր ,
պիրլիքտէ շէրասա՛թա եագլայա-
2 լըմ : Քի՞մ Էկիւն տօղուսունտան
սատրըը գալտըրտը , օնու իզլէ-
րինէ չաղըրտը , Էմիլլէթլէրի օ-
նուն էօնիւնէ գօտուս , վէ փատի-
շահլար իւզէրինէ հիւքիւմդէ վէր-
տի , օնլարը գըլըճըր էօնիւնէ թօզ
կիպի վէ օնուն եայը էօնիւնէ սիւ-
3 րիւմիւշ չէօփ կիպի գօտուս : Օն-
լարը գօվալատը , այագը իլէ պա-
սըլմամըշ հօլտան սէկլամէթ իլէ
4 կէչտի : Տէվըլէրի իպթիտատէն
չաղըրըպ՝ Էպո՛նո՛ իչլէյէն վէ
էյլէյէն քի՞մ տիր . Էիլք պէն
Թապպ իմ , վէ սօնկրաքիլէր իլէ
պէն օ իմ :
5 Ըտալար կէօրիւպ գօրգատուլար ,
եէրին ուճլարը տիթրէտիլէր . օն-
6 լար եագլաշըպ կէլտիլէր : Ւ՞էր
քէս գօնշուսունա եարտըմ էթտի ,
վէ քէնտի գարընտաշընա՝ Գուվ-
7 վէթլէն տէտի : Իմտի էօյմաճի՝
գույումճույու , չէքիճ իլէ տէօյէն՝
էօրսիւ վուրանը գուվվէթլէնտի-
րիպ տէտի քի՝ Պու լէհիմլէմէք
իչիւն էյի տիր . անտէն օնու էնը-
սէրլէր իլէ մըխլար քի՝ Ըգըմըլ-
տանմայա :
8 Ըմմա սէն Ե՛յ Իսրայէլ գու-
լում՝ Էսէյտիմի Յակոբ՝ Էսէվ-
տիյիմ Ըբրահամընը զիւրրիյէթի՝
9 քի սէնի եէրին ուճլարընտան ալ-
տըմ , վէ սէնի օնուն քէնարլէ-
րինտէն չաղըրըպ սանա՝ Գուս-
լում սուն , սէնի սէյտիմ , վէ սէ-
10նի ըէտտ էթմէմ տէտիմ , Էգօրգ-
մա , զիրա Ւպէն սէնինլէ իմ .
շաշմա , զիրա պէն Ըլլահընը իմ .
սէնի գուվվէթլէնտիրէճէյիմ , Հէմ
սանա եարտըմ էտէճէյիմ , Հէմ
սէնի սատագաթըմընն սաղ էլի իլէ
11թուճաճաղըմ : Իշթէ սանա Հէփ
ղազապլանանլար Էուխանաճագլար ,
վէ մահճուպ տիւշէճքլէր . վէ
սէնին իլէ չէքիշէն քիմսէլէր եօգ
կիպի օլուպ՝ Հէլաք օլաճագլար :
12 Ասանա խասիմ օլան ատէմլէրի ա-
ըայըպ պուլմայաճագսըն . սէնին
իլէ ճէնքլէշէն ատէմլէր եօգ կիպի
13 վէ Հիչ կիպի օլաճագլար : Ո՛վ-
րա սէնին սաղ էլինի թուխուպ
սանա՝ Էվօրգմա եարտըմճընն պէն
իմ տէյէն՝ Ըլլահընն Թապպ պէն
14իմ : Ւ՞յ Յակոբ գուրխու գօրգ-
մա՝ եա՛ Իսրայէլ էօլիւմլիւլէրի ,
սիզէ եարտըմ էտէճէյիմ՝ տէյօր
Թապպ վէ Իսրայէլին Ը՛զիզի
15 գուրխարընճընն : Իշթէ Էպէն սէնի
եէնի քէսքին տիշլի տիւյէն էտէ-
ճէյիմ . տաղլարը տէօյիւպ եզէ-
սին , վէ պայըրլարը սամանն չէօ-
16 փիւնէ տէօնտէրէսին : ԷՕնլարը
սավուրասըն , վէ եէլ օնլարը կէօ-
խիւրէ , վէ գասընղա օնլարը տա-
ղընտա . ամմա սէն Թապպ իլէ մէս-
բուր օլասըն , ՅԻսրայէլին Ը՛զիզի
իլէ խիթխխար էտէսին :
17 Փագիրլէր Հէմ եօխսուլլար սու
արարլար , ամմա եօգ տուր , օն-
լարըն տիլի սուսուզլուգտան գու-
րումուշ տուր . պէն Թապպ օն-
լարա ճէվապ վէրէճէյիմ , պէն
Իսրայէլին Ըլլահը օնլարը պրագ-
18 մայաճաղըմ : Ւ՞նիւքսէք եէրլէր-
տէ ըրմագլար՝ վէ վաճիլէրին օր-
թասընտա փուննկարլար աչաճա-
ղըմ . Էչէօլիւ սու կէօլիւնէ վէ գօ-
րագ եէրի սու փուննկարլաբընա
19 տէօնտէրէճէյիմ : Ըչէօլտէ էրզ
աղաճլարը՝ չինթիմ վէ մէրսին
վէ եաղ աղաճլարը տիքէճէյիմ ,
պէեապանտա չամ աղաճընը՝ չի-
նար վէ չիմչիր աղաճընը պիրլիք-
20 տէ գօյաճաղըմ . Էնա քի կէօ-
րիւպ պիրլէէր , վէ պիրլիքտէ
ֆիքր էտիպ անկլայալար քի՝ պու-
նու Թապպընն էլի էյլէտի , վէ օ-
նու Իսրայէլին Ը՛զիզի եարաթտը :
21 Տա՛վանըզը ա՛րզ էտին՝ տէ յօր
— Թապպ , գուվվէթլի իսպաթլարը-

Ընդը եագլաշտըրըն՝ տէյօր Յա-
22 կորուն փատիշահը։ Ինագլաշտըր-
սընլար, վէ նէ վագի՝ օլաճաղընը
պիզէ խապեր էթսինլէր. էվվէլ-
քիլէրի խապէր էթսինլէր, օնլար
նէ իտի, քի խաթրըմըզա գօյուպ՝
օնլարըն նէթիճէսինի պիլէլիմ,
եախօտ օլաճագլարը պիզէ պիլ-
23 տիրսինլէր։ Ինաունան ասընկըա օ-
լաճագլարը խապէր վէրին, վէ
ալլահ՚լար օլտուղունուզու պիլե-
լիմ. Ինա էյի եախօտ քէօմիւ
պիր չէյ էտին քի՝ հէյրան օլա-
24 լըմ, վէ պիրլիքտէ կէօրէլիմ։ Ինշ-
թէ Ասիզ եօգ գապիլինտէն սինիզ,
վէ իշլինիզ հիչ նէվլինտէն տիր.
սիզլի սէչէն՝ իքըսհյէթ տիր։
25 փօրեաս թարաֆընտան ուչան-
տըրտըմ, վէ կէլէյօր, Նիսմիմի
կիւնէչլին տօղտուղու թարաֆտան
չաղըրաճագ տըր. վէ Ոպէյլէրէ՝
չամուրա կիպի վէ չէօլմէքճինին
պալչըղը չիյնէտիյի կիպի օղրա-
26 յաճագ։ Ինպէիտատէն քի՞մ
խապէր վէրտի քի՝ պիլէլիմ, վէ
էվվէլտէն քի՝ Ոագգ տըր տէ յէ-
լիմ. խապէր էտէն տէ եօգ՝ պիլ-
տիրէն տէ եօգ՝ սէօզլէրինիզի
27 տինկլէ յէն տէ եօգ տուր։ Ոպա-
թիտա Ասիօնա՝ Ինշէ՝ իշէ օն-
լար փէֆրէմ, վէ Ինրուսաղէմէ
28 միւժտէճի վէրտիմ։ Օխրա Ինպագ-
տըմ, վէ քիմսէ եօղ իտի. վէ
օնլարտան հիչ մէշվէրթճի եօղ
իտի քի օնլարա սօրայըմ տա՝ ճէ-
29 վապ վէրէլէր։ Ինշէթ Ոհէփիսի
պաթըլըգ տըր, ա՝մէլլէրի հիչ
տիր. օնլարըն տէօքմէ փուրթ լարը՝
նէլ վէ հիչ տիր։

ՊԱՊԱ ԽՈՒ

Ինհովանըն գուրու. 2 Օնուն ախէագը. 5 Ընլահըն օնա վա՛տը. 10 Ընլահա՝ խէլասը իչիւն թէչէքքիւր էթմէկ նասիհաթ. 17 Ընլահըն՝ Իսրայէլէ իմանըզլըգլարը իչիւն թէքստիրի.

1 Ինշէթ տէսթէկիր օլտուղումտ
Ոգուրում՝ ճանըմըն Ըհազգ էթ-
տիյի սէչկինիմ. Ըկուհումու օ-
նուն իւզէրինէ գօտուր՝ վէ թա-
յիֆէլէրէ շէրիա՛թ չըգարաճագ։
2 Պաղըրմայաճագ, վէ սէս գալտը-
մայաճագ, վէ սէսինի տիշարըտա
3 իշլէթիրմէ յէճէք. Ինզելմիշ գա-

մըշը գըրմայաճագ, վէ սէօնմէ յէ
եագըն ֆիլիթիլի սէօնտիւրմէ յէ-
ճէք. շէրիա՛թը հագգա չըգարա-
4 ճագ։ Ինէվչէմէ յէճէք, վէ գը-
րըլմայաճագ, թա եէրտէ շէրի՛ա-
թը իչտաս էտինճէ յէտէք. վէ
Ըատտալար օնուն շէրիա՛թինի պէք-
լէմէքտէ տիրլէր։
5 Ըէօքլէրի եարատան վէ օնլա-
րը գուրան՝ Ղեէրի վէ օնտա պիթէ-
նի եայան՝ օնուն իւզէրինտէ օլան
խալգա նէֆէսի վէ Ըօնտա եիւ-
րիյէնլէրէ րուհու վէրէն Ոապպ
6 Ընլահ պէօյլէ տէր. Ընոլէն Ոապպ
սէնի սատագաթի իլէ չաղըրտըմ՝
վէ էլինտէն թուրթաճաղըմ. վէ
սէնի հրֆգ էտէճէ յիմ, վէ Ըսէնի
գավմա ա՛հտ՝ Ըթայիֆէլէրէ ըղըգ
7 օլմաղա վէրէճէ յիմ. ՎՒի Ըքէօր-
լէրին կէօզլէրինի աչսաըն, Ըէսիր-
լէրի ղընտանտան՝ Ըգարանլըգտա
օթուրանլարը հապսխանէտէն չը-
8 գարասըն։ Պէն Ինհովա իմ, իս-
միմ պու տուր. վէ Ըշանըմը ղայ-
բիյէ՝ հէմ համդըմը օյմա փուրթ-
9 լարա վէրմիմ։ Ինվէլքի նէսնէ-
լէր իշլէճ վագի՝ օլտուղար, վէ
եէնիլէրի պէն խապէր վէրիրիմ.
սիզէ՝ տահա վագի՝ օլմազտան պիլ-
տիրիրիմ։
10 Ոապպա նէնի իլահի՝ օնուն
շիւքրիւնիւ եէրին ուճաունտան օ-
գուչուն՝ Ըէյ տէնիզէ էնէնլէր՝ վէ
օնու տօլտուրանլար՝ ատտալար հէմ
11 օնլարըն սաքինլէրի։ Ղէօլ հէմ
օնուն շէհրլէրի՝ կէդարըն մէսքիւն
քէօյլէրի ակ գալտըրսընլար. Ակ-
լա՛նըն սաքինլէրի նաղմէ օգու-
յուպ՝ տաղլար պաշընտան սէտտա
12 վէրսինլէր։ Ոապպա շան վէրսին-
լէր, վէ օնուն համտընը ատտալար-
13 տա խապէր էթսինլէր։ Ոապպ
գահրիման կիպի չըգաճագ. ճէնք
էրի կիպի ղայբէթ ուչանտըրաճագ.
կիւլպահանք չէքճէճէք, հէմ Ֆսճ-
տա վէրքէճէք, տիւշմէնլէրի իւզէ-
րինէ ղալիպ կէլճէճէք։
14 Գատիմանէն պէրու սուս օլ-
տուր՝ սիւքիւթ էտիպ՝ քէնտիմի
զապթ էթտիմ. չէմգէ տօղուրան
գարը կիպի պաղըրաճաղըմ՝ իւճ-
լէ յէճէ յիմ հէմ տէ եուստաճա-
15 ղըմ։ Տաղլարը վէ պայըրլարը
խարապ էտէճէ յիմ, վէ օնլարըն

(ա՛. Ի՛. Ի՛. 712 գէ։

ՊԵՊԿԻ

Ընդհարձն՝ սէլիմին խալընա վա՛ղերի ։ 8 Ընդարձն՝ նոյն գուրթարմաղա գուվվէթին չէհատէրէր օլսուղու ։ 14 Նոյն Ղատրիյնու հէյաք՝ 18 վէ խալգընը խէյաս էթմէյէ մէրամը ։ 22 Նոյն՝ խալգը կիւնահյատը իչիւն թէքտիր էթտիի ։

1 Ա յ շիմտի հ՛յ Յակոբ ՝աչնի եա-
՚րատան՝ վէ հ՛յ Իսրայէլ ՚աչնի
թէրքիպ էտէն Ղապպ պէօյլէ տէր ։
Պօրգմա , զիրա ՚պէն աչնի ֆիտա
էյլէտիմ , ՚տատըն իլէ չաղըրտըմ ,
2 աչն պէնիմ սին ։ Այն ՚սուլարտան
կէչտիյինտէ՝ ՚պէն աչնին իլէ իմ ,
վէ ըրմագլարտան կէլպէյնէպ՝ աչ-
նի պասմայաճագլար ։ ՚եաթէչտէ
կէզտիյինտէ՝ եանմայաճագսըն , վէ
ա՛լէվ աչնի թուխտուշտուրմայա-
3 ճագ ։ Պ՚իրա պէն Ըլլահըն Ղապպ՝
Իսրայէլին Ը՚զիզի՝ աչնին գուրթա-
րըճըն իմ ։ ՚Ա՚ըսըրը աչնին իչիւն
ֆիտա՝ ՚ապէշի վէ Ղարայը աչ-
4 նին իչիւն պէտէլ վէրտիմ ։ Կէօզ-
լէրիմտե գըյմէթլու օլտուղուն
աչպէպտէն ի՛զզէթ պուլտուն , վէ
պէն աչնի աէվտիմ ։ Վէ սանա պէ-
տէլ ատէմ՝ հէմ աչնին ճանընա
պէտէլ իւմմէթլէր վէրէճէյիմ ։
5 ՚Պօրգմա , զիրա պէն աչնին իլէ
իմ ։ զիւրրիյէթինի կիւն տօղու-
սունտան կէթիրէճէյիմ , վէ աչնի
կիւն պաթըսընտան տէվզիրէճէ-
6 յիմ ։ փօրեաս ճանիպինէ տէյէ-
ճէյիմ քի՝ Ալ՚էր , վէ գրպլէ ճա-
նիպինէ՝ Ա՚էքս էթմէ , օղուլլարը-
մը ուզագտան վէ գըզլարըմը եէրին
7 ուճճունտան՝ ՚իսմիմ իլէ հէր չաղ-
րըլանը՝ պէն ՚քէնտի ճէլալիմ ի-
չիւն շօլ եարատըպ ՚Թէրքիպ էթ-
տիյիմի հէմ եափտրղրմը՝ կէթիր ։
8 ՚Եկէօզլէրի վար իքէն քէօր գավ-
մը՝ վէ գուլագլարը վար իքէն սա-
9 ղըր օլանլարը չըգարըն ։ ՚Էէփ թա-
յիֆէլէր պիրլիքտէ ճէմ՝ օլսունն-
լար , վէ իւմմէթլէր պիրիքսինլէր ,
՚պունու օնլարտան քիմ՝ խապէր
էտիպ՝ պիզէ իւք օլաճագ չէյլէրի
պիլտիրիր ։ շահիտլէրինի կէթիր-
սինլէր քի՝ թաստիգ օլալար ,
վէ ապհմլէր իչիւտիպ՝ Կէրչէք տիր
10 տէյէլէր ։ Անիզ ՚Եհմ աէչտիյիմ
գուլուսմ՝՝ ՚Հշահիտլէրիմ սինիզ տէ-
յօր Ղապպ , թա քի պիլինպ պանա

(ա՛. Ի՛. Ի՛. 712 գէ։

— խա . 7 ։
բ Խա . 21 ։ պ . խ՚է . 2 . 21 . 24 ։
գ պ . խէ . 6 ։
դ պ . խէ . 6 ։ խե . 4 ։
ե Սաշ . կկ . 12 ։ դ՛ա . 3 , ԼԷ ։
զ ի՛ Օր . լ՛ա . 6 . 8 ։
է Գ՚ան . ձ . 25 . 27 ։

ը Ն՚ահէ . ժ՛ա . 8 ։ իա՛ . 18 ։

թ պ . խա՛ . 10 , 14 ։ խէ . 2 ։ Ն՚րեմ . Շ . 10 , 11 ։ խէ . 27 , 28 ։

ժ պ . կէ . 19 ։ Հյակ . բ՛ . 7 ։
ի Սաշ . Ձ՛ . 3 . պ . իթ . 23 ։ բ Կոր . է . 17 ։ Ն՚փես . բ՛ . 10 ։
լ Խա . 1 ։
խ պ . կ . 9 ։ խէ . 19 . Ն՚զեկ . ժբ՛ . 2 ։

ծ պ . խա՛ . 21 , 22 . 26 ։

կ պ . խէ . 1 ։ ծէ . 4 ։
հ պ . խդ՛ . 8 ։

հա . Ի՛ . Ի՛ . 712 գէ ։

Ղ Սաշ . ղէ . 7 ։ պ . ա՛ . 29 ։ խէ . 11 . խէ . 16 ։

ե պ . խէ . 8 . Ն՚զեկ . ժբ՛ . 2 ։ պագ՝ Հյօհ . բ՛ . 39 . 41 ։

զ պագ՝ Հ՚բառվ . բ՛ . 21 ։

հէվ օթուննու գուրուտաճաղըմ , վէ ըրմագլարը գարայա տէօնտե-
16 ըէճէյիմ , հէմ կէօլլէրի գուրու-
տաճաղըմ ։ Ալ՚է քէօրլէրի՝ պիլ-
մէտիքլէրի եօլտա կէզտիրէճէյիմ ,
ան լարը՝ պիլմէտիքլէրի թարիգ-
լէրտե եիւրիւտէճէյիմ . ան լարըն
էօնիւնտե գարանլըղը այտընլըղա՝
վէ էյրլէրի տօղրուլա տէօնտէրէ-
ճէյիմ . ան լարա պու չէյլէրի է-
տիպ՝ ան լարը թէրք էթմէյէճէ-
17 յիմ ։ Օյմա փութա կիւվէնէն-
լէր՝ տէօքմէ փութա՝ Անիզ ալ-
լահլարըմըզ սընըզ տէյէնլէր ղիէ-
րիյէ տէօնիւլ՝ հէր վէճհ իլէ ու-
թանճագլար ։
18 Ո՚՛յ սաղլըլար իշխտին , վէ եա՛
քէօրլէր՝ պագըն քի կէօրէսինիզ ։
19 ՚Պուլումտան ղայրի քէօր՝ վէ
կէօնտէրտիյիմ էլլէմ կիպի սա-
ղըր քի՛մ տիր . սուլհտա օլան կի-
պի քէօր՝ հէմ Ղապպըն գուլու-
20 կիպի քէօր քի՛մ տիր ։ Ձօգ շէյ-
լէր կէօրիւրսիւն , ՚ամմա տիգ-
գաթ էթմէզսին . գուլագլար ա-
չարսըն , ամմա իշխթմէզսին ։
21 Ղապպ՝ քէնտի սատագաթըընտան
էօթիւրիւ հազը էթտի . շէրիա՛-
թը պէօյիւտիւպ մի՛լէթպէր գըլ-
22 տը ։ Ը՚մմա պու եաղմալանմըշ
վէ սօյուլմուշ գաւմ տըր . հէ-
փիսի մաղարալարտա տուզաղա
թուխտուլուպ՝ հապսխանէտե սագ-
լանտըլար . ան լար եաղմա իչիւն
օլտուլար , վէ գուրթարան եօղ
իտի , սօյուլմագ իչիւն օլտուլար ,
վէ՛ հէրի վէր տէյէն օլմատը ։
23 Անիզտե պուննա գուլագ վուրաճագ՝
կէլէճէք զէմման իչիւն իշխտիպ
24 տինկիէյճէք քի՛մ վար ։ Յակոբու
սօյուլմաղա՝ վէ Իսրայէլի եաղ-
մաճըլարա քի՛մ վէրտի . օլ՝ օնա
կիւնահ էթտիյիմիզ վէ եօլլարըն-
տա եիւրիւմէք իսթէմէտիքլէրի վէ
շէրիա՛թընա ի՛թաաթ էթմէտիք-
25 լէրի Ղապպ տէյի՛լմի ։ Իմտի օ-
նուն իւզէրինէ խըլմ ու ղազապը
իլէ ճէնք գուվվէթի պօշալթտը ,
վէ ՚չէյֆ էչվըռ օնու թուխտուշ-
տուրտու , ՚ամմա օ պիլմէտի . վէ
օնու եագտը , ամմա օ՝ եիւրէ յի-
նէ գօմատը ։

յ պագ՝ ի՛ ճնագ . իէ . 9 ։
ն Ավս . է . 9 ։

Digitized by Google

ինանասրնրզ , վէ օլ պէն օլուպ՝ ¹պէնտէն էվվէլ ալլահ եարատըլմատըղընը վէ պէնտէն սօնկրա օլմայաճաղընը անկլայասրնրզ :
11 Ը՚Պապ պէն՝ պէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի գուրթարըճը եօգ տուր :
12 Այլտէ ⁶եատ ալլահ եօղ իքէն պէն խապէր էթտիմ, վէ գուրթարտըմ, վէ հէմ պիլտիրտիմ. իմտի ⁷շահիտլէրիմ սիզ սինիզ քի Ալլահ պէն իմ՝ տէյօր Ի՚պապ :
13 ⁸Այնէն Եհոպողլմոտան էվվէլ տայ՝ պէն օ իմ, վէ էլիմտէն գուրթարան եօգ տուր . պիր իշ էթտիյիմտէ՝ օնու քի՞մ ՚մէն՝ էտէպիլիր :
14 Այնզի ֆիտա էտէն Ի՚պապ Իսրայէլին Ը՚զիզի պէօյլէ տէր . Այնզին իչինն Իաբիլոնա կէօնտէրիպ՝ հէփ գաչգընլարընը՝ վէ կէմիլէրտէ շամաթալարը օլան Քալիտանիլէրի
15 էնտիրտիմ : Այնզին Ը՚զիզ Ի՚պապընըզ՝ Իսրայէլին եարատըճընը
16 փատիշահընըզ պէն իմ : Ի՚պապ պէօյլէ տէր , օլ քի Հոէնիզտէ եօլ՝ վէ ¹⁰գուվվէթլի սուլարտա թարիգ
17 գօր , Նա՚պապայը վէ ամը՝ ա՚պքէրի վէ գուվվէթի չըգարըր . Օնլար պիրլիքտէ եաթաճագլար , վէ գալգմայաճագլար , կէչտիլէր , ֆիլիթիլ
18 կիպի սէօնտիւլէր . ¹¹Իվվէլքիլէրի խաթրա կէթիրմէն , վէ գատիմ
19 չէյլէրի տիւշիւնմէն : Իչթէ պէն Հէնդի չէյ էտէճէյիմ , օ՝ չիմտի հասիլ օլուր , օնու պի՚լմէյէճէքմիսինիզ . ¹²պէն չէօլտէ պիլէ եօլ՝ պէեապանտէ ըրմագլար գօյաճաղ
20 ղըմ : Պէնի սահրանըն ճանավարլարը՝ աժտէրլէր վէ տէվէ գուշլարը ի՚զզէթլէյէճէքլէր . չիւն քի գավմըմ՝ սէչիլմիշլէրիմէ իչերթմէք իչիւն ¹³չէօլտէ սուլար՝ պէեապանտէ ըրմագլար վէրէճէյիմ :
21 Հպու գավմը պէն քէնտիմ իչիւն եարաթտըմ . օնլար մէտհիմի նագլ էտէճէքլէր :
22 Ը՚մմա սէն պանա նիտա էթմէտինն՝ Ե՛յ Յակոբ , իլլա ¹⁴պէնտէն օսան՝
23 տըն՝ եա՛ Իսրայէլ : ¹⁵Պիւթիւն հանմալարընըն գօյունլարընը պա՝ նա կէթիրմէտին , վէ գուրպանլարըն իլէ պէնի ի՚զզէթլէմէտին , փէչքէշ իչիւն սէնի իլէ սալմատըմ , վէ քիւնլիւք իչիւն սէնի եօր՝
24 մատըմ : Ը՚գյէ իլէ պէնիմ իչիւն պուխուր գամըչը սաթտուն ալմատրն , վէ գուրպանլարընըն եաղը իլէ պէնի տօյուրմատրն . անճագ պէնի կիւնահլարրն իլէ իչէ սալտրն , եարամազլըգլարրն իլէ ¹պէ՝
25 նի եօրտուն : Օլ պէն՝ ¹⁶գապա՝ հաթլարրնը ²քէնտիմ իչիւն մահվ էտէն՝ վէ ³կիւնահլարրնը խաթրա
26 կէթիրմէյէն պէն իմ : Ի՚սրաըլմա կէթիր , պիրլիքտէ չէրա՚թա չըգալըմ . սէօյլէ , թա քի թաստիգ
27 օլասրնն : Իլք պապան կիւնահ էթտի . հէմ մուա՚լիմլէրին պա՝
28 նա գապահաթ իշլէտիլէր : ⁴Պէն տէ Ա՚գաէսէնին սէրվէրլէրինի մուրտար էթտիմ . վէ ⁵Յակոբու հէլաքէ՝ հէմ Իսրայէլի բէզալէթլէրէ վէրտիմ :

ՊԱՏՊ ԽԴ

Իսրայէլէ՝ բուհանի վա՚տլէր օլտուղու : 6 Ի՚ալընըզ սահիհ Ալլահ՝ Ի՚հովա օլտուղու : 9 Փութվէրեսթլիյին տիվանելիք օլտուղու : 21 Իսրայէլէ՝ սահիհ խէլաս իչիւն վա՚տ :

1 Պ է չիմտի տինկէյ՝ ¹⁷Ե՛յ գու՝ լում Յակոբ , վէ սէն եա՛
2 սէչտիյիմ Իսրայէլ : Պէնի եարատան՝ վէ ²րահմտէ թէրքիպ էտէն՝ եարտըմ էտիճին Պապ պէօյլէ տէր . Ի՚յ գուլում Յակոբ՝ վէ սէն եա՛ սէչտիյիմ ³Յեսուրուն՝
3 գօրգմա : ⁸Օ՚իրա ⁴սուսուզուն իզերինէ սուլար՝ վէ գուրագ եէրին իզերինէ սէլլէր տէօքէճէյիմ . սէնին զիւրրիյէթինին իզերինէ Րուհումու՝ վէ էվլատլարընըն իզերինէ պէրէքէթիմի տէօքէճէ
4 յիմ : Պ է օնլար օթլար արասընտա կիպի՝ սու ագընթրլարը եա՝ նընտա սէօյիւթլէր կիպի պիթէ
5 լէր : Պիրի՝ պէն Պապըրն իմտէ՝ յէ , պիրի տալի Յակոբուն ատը իլէ չաղրըլա , վէ պիրի էլի իլէ Պապա իմզալանա , վէ Իսրայէլին իսմի իլէ լագըպլանա :
6 Իսրայէլին փատիշահը Պապ՝ վէ ⁵օնուն ֆիտա էտիճիսի ա՚սքէրլէրին Պապը պէօյլէ տէր . Ղ՚լք պէն՝ վէ սօն պէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի Ալլահ եօգ տուր :
7 ⁶Եմ գատիմ գավմը թա՚յին էթտիյիմտէն պէրու՝ Ե՛պէնիմ կիպի

հմ . Ի՚ . Ի . 712 գէ ։

հմ . Ի՚ . Ի . 712 գէ ։

ա պ . խա . 4 . խէ . 6 ։
գ պ . խե . 21 ։ Ամս . ժէ . 4
տ Բ Օր . ԼԲ . 16 ։ Ասղ . ձա . 9 ։
ե պ . խէ . 8 ։ խա . 10 ։
զ Ասղ . Շ . 2 ։ Հօհ . Բ . 68 ։
է Հռ . Թ . 12 ։ պ . ժէ . 27 ։
ը Ի՚Ա . ժէ . 16 ։ 22 ։ Ասղ . հէ . 19 ։ պ . ծա . 10 ։
ժ Հես . ձ . 13 . 16 ։
ի Ի՚Ա . ժէ . 4—9 ։ 25 ։
լ Ի՚րեմ . ժգ . 14 ։ իէ . 7 ։
խ Բ Կող . Բ . 17 ։ Հայտ . իա . 5 ։
ծ Ի՚Ա . ժէ . 6 ։ Ծնոտ . ի . 11 ։
կ Օր . Ը . 15 ։ Ասղ . հԲ . 16 ։ պ . Ա . 6 ։ խա . 18 ։
հ պ . խԲ . 21 ։
ձ Ասղ . ձէ . 18 ։ խա . 1 . 7 ։ Ղ՚ու . ա . 74 , 75 ։ Ի՚փես . ա . 5 , 6 ։
ղ Ասղ . ա . 13 ։
ճ Ա՚մովս . Ե . 25 ։

ա խա . 21 ։ պ . խա . 8 ։ խէ . 1 ։ Ի՚րեմ . Ը . 10 ։ խէ . 27 , 28 ։
բ պ . Ա՚ . 7 ։
գ Բ Օր . ԼԲ . 15 ։
դ պ . Ա՚ . 7 ։ Հովէ . Բ . 28 ։ Հօհ . Է . 38 ։ Գործ . Բ . 18 ։
ե Ի՚սկ . 24 ։ պ . խէ . 1 . 14 ։
զ պ . խա . 4 . խԲ . 12 ։ Հայտ . ա . 8 . 17 . իԲ . 13 ։
է պ . խա . 4 . 22 , խՀ . 21 ։

Digitized by Google

ՃԾ. Ի'. Լ. 712 ֆէ։

քի՞մ չավ էտիպ խապէր էտե պիլ-
տի , վէ օնու պէնիմ իչիւն թէր-
թիպէ գօտու. վուգո՛ւ պուլաճագ
վէ օլաճագլարը օնլար տա խա-
8 պէր էթսինլէր : Իւրքմէն , վէ
գօրգման , Ըպէն սանա օլ զէման-
տէն պիլտիրիպ խապէր վ[ք]րմէտիմ
մի . իմոի [ե]շահիտլերիմ սիզ սի-
նիզ . պէնտէն ղայրի Ըլլահ վա՞ր
մը . [զ]Գայա տախի եօգ տուր , պէն
պիլմէմ :
9 [է]Օյմա փութ թէչքիլ էտէն-
լէր՝ հէփիսի պօշ տուր , վէ օն-
լարըն մագպուլլարը՝[ը]ֆայիտէ էթ-
մէզլէր , վէ օնլար քէնտիլէրինէ
շահիտլէր տիր . [ի]կէօրմէզլէր վէ
պիլմէզլէր , թա քի ուԹանալար :
10 [ժ]Ֆայիտէ էթմէյէն ալլահ ևա-
փան , վէ փութ տէօքէն քի՞մ
11 տիր : Իչլէթ օնուն հէփ իլճագ-
լարը [ի]ուԹանըրլար , վէ օյմաճը-
լար աւէմտէն տիր . օնլարըն հէ-
փիսի ճէմ՝ օլսուն տուրսունլար .
օնլար գօրգարլար , օնլար պիր-
12 լիքտէ ուԹանըրլար : [ի]Տէմիրճի
պալԹայը քէօզլէրտէ եափար , վէ
չէքիճլէր իլէ օնա չէքէլ վէրիր , վէ
օնու գօլլարընէն գուվվէթի իլէ
իշլէր . աճրըզընճա՝ Թագաթը քէ-
սիլիր , սու իչմէյինճէ՝ պայլըր :
13 Տօղրամաճը չըփը չէքիպ՝ գուր-
շուն գալէմ իլէ նիշան էտեր , օ-
նու գալէմլէր իլէ իշլէր , վէ օնա
փէրկէլ իլէ տայիրէ չըզար , օնու
ինսան սուրէԹինտէ՝ էվտէ սաքին
օլաճագ ինսան զիյնէԹինտէ եա-
14 փար : Ռէնտինէ էրզ աղաճլարը
քէսէր , վէ արտըճ վէ մէչէ աղա-
ճը ալըր , վէ քէնտինէ՝ օրմանըն
աղաճլարընտան սէչէր . չամ աղա-
ճը տիքէր , վէ օնո- եաղմուր
15 պէօյուտուր : Այ է օնլար ատէմի՝
եագմագ իչիւն օլուր . վէ օնլար-
տան ալըպ՝ ըսսընըր , հէմ օնու
եագըպ էքմէք փիչիրիր , հէմ ալ-
լահ եափրպ՝ օնա սէճտէ գըլար ,
օնու օյմա փութ եափրպ՝ օնա Թա-
16 փընըր : Օնուն եարըսընը աԹէչէ
եագար , եարըսը իւզէրինէ էթ փէ-
չէրէր եէր , քէպապ փիչիրիր , վէ
տօյար , հէմ ըսսընըր վէ տէր .
[ն]Ո՞ կիւզել ըսսընտրմ , ըշըգ
17 կէօրտիւմ : Այ է գալանընը ալլահ՝
Է՛ա՛նէ քէնտինէ օյմա փութ եա-
փար , օնա Թափընրպ սէճտէ գը-
լար , վէ օնա նիյազ էտիպ տէր .
Պէնի գուրԹար , զիրա սէն ալլա-
18 հըմ սըն : [հ]Պիլմէզլէր , վէ ֆէրգ
էթմէզլէր . զիրա [յ]կէօզլէրի կէօր-
մէմէք իչիւն՝ եիւրէքլէրի անկլա-
19 մամագ իչիւն սրվանուր : Այ է
Ւֆիքրինէ կէԹիրմէզ , վէ ի'լմի
հէմ ֆէհմի եօգ քի տէյէ . պու-
նուն եարըսընը աԹէչէ եագրպ՝ օ-
նուն քէօզիւ իւզէրինտէ էքմէք
տախի փիչիրտիմ , քէպապ փիչիր-
տիմ վէ եէտիմ . իմոի գալանընը
իքրահիյէթ եափայը՞մ մը , աղաճ
քիւԹիւյիւնէ Թափընայը՞մ մը :
20 Ռիւլ եէր , [ճ]օնու ալտատընը
եիւրէքը սափրԹտը , վէ ճանընը
գուրԹարմագ , հէմ՝ Սաղ էլիմ-
տէքի եալան տէյի՞լ մի տէմէզ :
21 Պունլարը խաԹրընա կէԹիր՝
է՛յ Յակոբ վէ Իսրայէլ , զիրա
[գ]ուլումմ սուն . աէնի պէն եարաԹ-
տրմ՝ պէնիմ գուլումսուն , եա՛
Իսրայէլ՝ պէնտէն ունուտուլմա-
22 յաճագսըն : [յ]ՂասպահաԹլարընը
գօյու տիւման կիպի՝ վէ կիւնահ-
լարընը պուլուԹ կիպի մահվ է-
տէճէյիմ . պանա տէօն , զիրա
[ն]սէնի փիտա էյլէտիմ :
23 [է]Ըլգըշ էտին՝ եա՛ կէօքլէր ,
զիրա [Ի]ապպ էյլէտի . եա՛ եէրին
ալԹ մահալլարը՝ կիւլպահանք չէ-
քին . եա՛ տաղլար՝ օրման հէմ
օնտա օլան հէր աղաճ՝ շաղլըգ
սէտասը չըգարըն . զիրա [Ի]ապպ
Յակոբու փիտա էյլէտի , վէ Իս-
րայէլտէ իֆԹիխար պուլտու :
24 [պ]Պէնի փիտա էտէն վէ սէնի
Ւանա բահմինտէ Թէրքիպ էտէն
[Ի]ապպ պէօյլէ տէր . Պէն [Ի]ապպ՝
ճիւմլէյի եափան՝ [ա]կէօքլէրի պէն
եալընըզ գուրան՝ հէրի քէնտիլէ-
25 յիմտէն եայան , Ըքեազիպլէրին
նիշանլարընը [ա]պօշա չըգարան՝ վէ
սահհարլարը տիվանէ էտէն՝ ա'-
լիմլէրի կէրիյէ տէօնտէրէն վէ
[ո]օնլարըն ի'լմինի տիվանէլիյէ չը-
26 գարան , Ւքէնտի գուլունուն սէօ-
զինիւ սապԹէ էտէն՝ վէ քէնտի
էլչիլէրինին մէշվէրէԹինի Թէքմիլ
էտէն , Իրուսաղէմ՝ Այն մէօքիւն
օլաճագսըն , վէ Յուդա շէհիրլէ-
րինէ՝ Իափրլաճագսընըզ , վէ օ-
նուն խարապաթընը գալտրաճա-

ՃԾ. Ի'. Լ. 712 ֆէ։

ե Պ խա. 22։

ը Պ խգ. 10. 12։

թ Բ Օր. Ի. 35. 39։ Լ. 39։ ա Թագ. Բ. 2 ։ Բ Նագ. իբ. 32։ Պ. խե. 5։

ի Պ . խա . 24 . 29 ։

լ Սաղ. ճւ. 4 , ճգ։

խ Իրեմ. Ջ . 5։ Ես. Բ. 18։

ծ Սաղ. ղէ . 7 ։ Պ . ա . 29։ խբ. 17։ խե . 16 ։

կ Պ . ճ . 19։ խա . 6։ Իրեմ. Ջ . 3, ճգ ։

ՃԾ. Ի'. Լ. 712 ֆէ։

ձ Պ . խե . 20 ։

ղ Բ Թես . Բ. 10 ։

ղ Պ . խէ . 8։

ճ Ձվս . Ի. 12։ Հռով . ա . 21։ Բ Նահ. Բ . 11 ։

մ խա . 1 , 2։

յ Պ . խգ . 25։

ն Պ . խգ . 1։ խը . 20 ։ ա Կոր . Ի . 20։ ա Պետ . ա. 18 , 19 ։

շ Սաղ . կը . 38։ ղէ . 11. 12։ Պ . խբ . 10։ խը . 13։ Իրեմ . ծա . 48։ Յայտ . ժը . 20 ։

ո Պ . խգ . 14։ խա . 6 ։

չ Պ . խգ . 1։

պ Յոբ . ը . 8։ Սաղ . ճգ . 2 . Պ . ք . 22 . խբ . 5։ խե . 12։ ծա . 13 ։

ջ Իրեմ . Ջ . 36 ։

ռ Պ . խէ . 13։

ս Ա Կոր . ա . 20 ։

վ . Օաբ . ա . 6 ։

Digitized by Google

27 ղըմ տէյէն , *տէրինլիյէ՝ Գուրբու , էմ ըմտագլարընը գուրբու-
28 տաճաղըմ տէյէն , Աիւրոս Հագգընա՝ Չօպանըմ տըր , վէ էնէփ միւրատըմը թէմամլայաճագ տըր սէօյլէյիպ , Երուսաղէմէ *Նափրլ՝ վէ Հէյքէլէ թէմէլլէնէճէքսին տէյէն պէն իմ :

ՊԸՊ ԽԵ

Ընլեահընը՝ Աիւրոսու չաղըրմասընտա մէրամը : 9 Պաւնա գարշը տուրմագ՝ էէր վէճճ իլէ պօշ օլտուղտա : 14 Խորայէլին բուհանի զաֆէրլէ-րէ : 17 Խորայէլին էմնիյէթի : 20 Աուէթ-լարընը պաթըլըզտա : 22 Ա՛ի՛ մէ միլլէթլէրէ՝ խէլաս իչիւն Ընլեահ պագմադա նասիհաթ օլտուղտա :

1 Պապպ քէնտի մէսիհի Հագգընա՝ Աիւրոսուն Հագգընա պէօյլէ տէր-օնուն քի *Հուզուրունտա թայի-ֆէլէր ալթ էթմէք իչիւն՝ *սաղ էլինէ եափըլաճաղըմ , վէ Հուզուրունտա գափու գանատլարը աչըպ՝ գափուլար գափանմամագ իչիւն փաւիչահլար պէլլէրինի չէօզճէճ-
2 յիմ . Ալէնին էօնիւնճէ պէն կիտէճէյիմ՝ վէ *տէրէ թէփէլէրի տիւ-զէլտէճէյիմ . պագըը գափուլար գըրաճաղըմ , վէ *տէ՛իր թըրգագ
3 լար փարէլէյճէյիմ . Վ՚է սանա գարանլըգ խազինէլէրի վէ կիզլէն-միշ տէֆինէլէր վէրէճէյիմ . Թա *պիլէսին քի՝ պէն ա՚էնէ Ո՛իսմին ի-լէ չաղըրան Պապպ՝ Խորայէլին
4 Ընլեահը իմ : *Էվուլում Յակոբ վէ սէչիհինիմ Խորայէլ իչիւն՝ *սէն պէնի պիլմէզ իքէն՝ սէնի խամին իլէ չաղըրտըմ՝ սանա լագըպ գո-
5 տում : *Պապպ պէն իմ , վէ ՚զայ-րի եօգ տուր . պէնտէն զայրի Ընլ-լահ եօգ տուր . սէն պէնի պիլմէզ իքէն՝ *պէն սէնի գուչաթտըմ .
6 Ն՚ինա քի կիւն տօղուսունտան վէ պաթըտան պիլէլէր քի՝ պէնտէն մա՚տա եօգ տուր . Պապպ պէն իմ ,
7 վէ զայրի եօգ տուր : Ընլըզը թէր-թիպ էտէն վէ գարանլըզը եափա-տան՝ սէլամէթի եափան վէ *պէ-լայը եափատան՝ պուռնլարընն ճիւմ-լէսինի եափան պէն Պապպ իմ :
8 Ո՚նա՞ կէօթլէր՝ եօգարըտան տամլաթըն , վէ պուլուդլար սա-տագաթ ագրթըսընլար . էէր աչըլ-սըն , վէ խէլաս մէյվէսի վէրսին ,

էմ պիրլիքտէ սատագաթ պիթ-սին . օնուն եափատանը պէն Պապպ իմ :
9 Վ՚ա՛յ թօփրագ գապլափտան Ո՚նափատանը իլէ չէքիչէն թօփրագ գապա . *պալ չըգ օնա պիչիմ վէ-րէնէ՝ *նէ՛ իչլէրսին , վէ սէնին ի-չինի՝ Օնուն էլլէրի եօգ տուր տէ-
10 յէ պիլի՞ր մի : Վ՚ա՛յ պապասընտ՝ *նէ՛ թէվիւտ էյլէտին , վէ անա-սընա՝ *նէ՛ տօղուրտուն տէյէնէ :
11 Խորայէլին Ը՚զիզը՝ վէ օնուն եափան Պապպ պէօյլէ տէր . Օլաճագլարը պանա սիւալ էտին , Ո՚օղուլլարըմ Հագգընա վէ Ո՚էլլէ-բիմին իչի Հագգընա պանա ըմմար-
12 լայըն : Ո՚էէրի պէն եափտըմ , վէ *օնուն իւզէրինտէ ատէմի եարաթ-տըմ . կէօքլէրի պէնիմ էլլէրիմ եայտը , վէ Ո՚օնլարըն ճիւմլէ ա՚սքէ-
13 րինէ էմր էյլէտիմ : *Պէն օնու սա-տագաթ իլէ ույանտըրտըմ , վէ օ-նուն Հէփ եօլլարընը տիւզէլթտիմ . Ո՚չէհրիմի օ պինա էտէճէքը , վէ սիւրկիւնլէրիմի սալը վէրէճէքը , *տէ-յիլ պահա իլէ վէ տէյիլ փէշքէշ իլէ՚ տէյօր ա՚սքէրլէրին Պապպը :
14 Պապպ պէօյլէ տէր . Վ՚ըսը-րըն էմէյի վէ *ապէշլին Հէմ ոզ-ղուն պօյլու ատէմլէր օլան Պա-քտիմլէրին Թ՚ճաարէթի սանա կէ-չիպ՝ սէնին օլաճագ տըր . օնլար սանա թապի՝ օլուպ *պինճիրլէր ի-լէ կէչէճէքլէր . վէ սանա թէմէն-նա էտիպ՝ սանա Ո՚եալվարաճագ-լար , Ը՚ընլեահ Հէման սէնտէ տիր , վէ *օնպաշ մա՚տա Ընլեահ զայրի եօգ տուր պէյէճէ՛+լէ՛ր :
15 Թահգիգան սէն՝ եա՛ Խորայէ-լին Ընլեահը գուրթարըճը՝ *քէն-
16 տինի կիզլէր Ընլեահ սըն : Օնլար ուրթանաճագ , Հէմ տափի Հէփի-սի խէճիլ տիւչէճէքլէր , *փուրթ-լարը օյանլար պիրլիքտէ՝ րէզա-
17 լէթի իլէ կիտէճէքլէր : *Խորայէլ Պապպտան՝ էպէտլէր խէլասի իլէ խէլաս պուլաճագ . սիլ էպէտէն ու սէրմետէն ուրթանմայըպ խէճիլ տիւշմէյէճէքսինիզ :
18 Օ՚իրա *Ո՚էօքլէրի եարաթան Պապպ պէօյլէ տէր , օր Ընլեահ քի էէրի գուրտու վէ օնու եա-փըպ օնու գայիմ էթտի , օնու պօշունա եարաթմասը , օնու՝

սաքին օլմագ իչիւն գուրտու ։ 19 Պապպ պէն իմ , վէ պէնոփէն ղայրի եօգ տուր ։ պէն Ըկիզլիտէ՝ եէրին գաքանլըգ մահալինտէ սեօյլէմէտիմ , Յակոբուն զիւրրիյէթինէ տէմէտիմ քի՝ պէնի պօշունա արայըն ։ 20 պէր վէրիրիմ ։ Ահէմ՝ օղուպ կէլին , պիրլիքտէ եագլաշըն եաթայիքէլէրտէն գուրթուլմուշլար ։ 21 օնլարըն օյմա փուրթունուն օտուրնուն գալտրըրանլար՝ վէ գուրթարամայան ալլահա նիյազ էտինլէր պիլմէզլեր ։ Խապէր էտիպ օնլարը հագլաշտրըրըն , հէմ օնլար պիրլիքտէ միւշավէրէ էթինլէր ։ 22 պունու գատիմտէն քիմ պիլտիրտի , օղ զէմանտան օնու քիմ խապէր էթտի , պէն Պապպ տէյիմ՝ քի պէնտէն մա՛տա ղայրի Ըլլահ եօգ տուր ։ պէնտէն ղայրի Ահագ Ըլլահ վէ Պուրթաըրընգ եօգ տուր ։ 23 Ինէ եէրին ճիւմլէ ուճլարը՝ պանա աէօնիւն , վէ գուրթուլասընըզ ։ զիրա Ըլլահ պէն իմ՝ վէ պէնոփէն ղայրի եօգ տուր ։ Բէնտիմ իլէ եէմին էթտիմ , աղզըմտան հագգ սէօզ չըգտը , վէ տէօնմէզ ։ Քի պանա՝ էհէր տիզ չէօքէճէք , էհէր տիլ եէմին էտէճէք ։ 24 Ահագան պանա տէնիլէ քի՝ Սատագաթ վէ գուվվէթի Պապպ իլէ տիր ։ օնա կէլսինլէր , վէ Նօնա հէփ տարըր ։ 25 Ղանլար ուրթանաճագ ։ Իսրայէլին հէփ զիւրրիյէթի Պապպ իլէ սատագ պուլուպ Էիֆթիխար էտէ ։

ՊԸՊ ԽԱ

Փէղամպէրին՝ փուրթէրէճէթլիյին տիվանէլիք ըլտուղունու կէօսթէրտիյի , վէ Ըլլահըն խալգընա՝ օնուն խէլասընա իՙթիմատ էթմէյէ նասիհաթը ։

1 Քէլ Էէօքտիւ , Նաբաւ էյիլտի ։ օնլարըն փուրէլարը Հայվանլար վէ տաւարլար իւզէրինէ իտի ։ եիւքլէնտիյինիզ եիւքլէր՝ 2 Բեօրուլմուշ աղրը տըր ։ Օնլար էյիլիպ պիրլիքտէ չէօքտիւլէր , եիւքիւ գուրթարմադա գատիր օլմատըլար ։ օնլար Ֆքէնտիլէրի պիւլէ էսիրլիյէ կիթտիլէր ։ 3 Ինձ Յակոբ էվի վէ Իսրայէլ էվինին ճիւմլէ պագիյէսի՝ գարընտան պէրու գալտրըրըլանլար՝ վէ տրահմտէն պէրու թաշընանլար՝ 4 պէնի տինկլէյին ։ Նա իխթիյարլըզընըզտէք պիլէ՝ Ֆպէն ո իմ , վէ փիրլիյինէլէտէք՝ Ղպէն կէօթիւրէճէճ յիմ ։ պէն եափտըմ , վէ պէն կէօթիւրէճէճ յիմ , վէ պէն եիւքլէնէճէճ յիմ , վէ գուրթարտաճաղըմ ։ 5 Ֆպէնի քիմՀ պէնկզէտիրսինիզ , իէ պէրապէր թուրթարսընըզ ։ վէ պէնի բուպար էտէրսինիզ քի՝ մանէնտ օլալըմ ։ Ըվկէսէտէն ալթուն տէօքէրլէր , վէ գանթար իլէ կիւմիւշ թարթարլար , իւճբէթ իլէ գույումճու թուրթարլար , վէ օ օնու ալլահ հափար , վէ թափրընըրլար , վագա՛ 7 օնա սէճտէ գըլարլար ։ Ք()նու ումուզ իւզէրինտէ գալտրըպ կէօթիւրիւրլէր , վէ օնու եէրինէ եէրլէշտիրիրլէր , վէ տուրուպ՝ մահալինտէն գըմըլտանմազ ։ Հէմ Ֆպէրի օնա պաղըրսա , ճէվապ վէրմէզ , օնու սըգընթըսընտան գուրթարմազ ։ 8 Պունու դիքք էտին , վէ մէրտ օլուն , Ֆխաթրա կէթիրին՝ ԷՀ գարու օլան եվվելքի չէՀլէրի զիքր էտին ։ զիրա Ըլլահ պէն իմ , վէ Ֆպէնոփէն մա՛տա Ըլլահ՝ հէմ պէնոփէն ղայրի եօգ տուր , Ֆսօնկու իլէրտէն՝ վէ օլմամըշը գատիմտէն խապէր Հտէն , Ֆմէտպիրիմ սապիթ օլաճագ վէ հէփ միւրատըմը իճրա էտէճէճ յիմ տէՀլէն ։ Ֆիւնտուստունան եըրմըճըճը գուշը՝ ուզագ եէրտէն Ֆթէտպիրիմին ատէմինի չաղըրան իմ ։ վագա՛ Ղսէօյլէտիմ , վէ իճրա էտէճէճ յիմ , թէտպիր էթտիմ , վէ ա՛մէլ էտէ՝ 12 ճէճյիմ ։ Ինէ սատագաթտան ուզագ օլմուշ եիւրէյի ա՛սըլար՝ 13 պէնի տինկլէյին ։ Ֆսատագաթըմը եագլաշըրըրըմ , օ՝ ուզամայաճագ , վէ խէլասըմ չկէճիքմէյէճէք ։ վէ Ֆնինտա՝ իՙթիթխաըրըմ օլան Իսրայէլ իչիւն խէլաս գօյաճաղըմ ։

ՊԸՊ ԽԴ

Ի՞նչպիսի նուագ՝ 6 զալիմիայի իչիւն՝ 7 մաղոսը-
լուղու իչիւն՝ 10 վէ քենտինէ կիւվէնտիչի
իչիւն խարապ օլաճաղը , 11 վէ օնուն պիւ-
յիւէրի վէ սիհիրլէրի օնա ֆայիտէ էթմէ-
յէճէյի :

1 Ա՛հ պաքիրէ Բաբիլոն գըզը՝ ու-
նիպ թօփրաղըն իւզէրինտէ օ-
թուր . եա՛ Քիլտանիլէր գըզը՝
եէրտէ թախթսըզ օթուր , զիրա
սանա արթըգ նազիք վէ զարիֆ
2 տէմէյէճէքլէր : Տէյիրմէն թաշ-
լարընը ալըպ՝ ուն իւյիւթ . եաշ-
մաղընը աչ , էթէ յինի գալտըը ,
պալտրընը աչ , ըրմագլարտան
3 կէչ : Անէնին էրփագլաղըն աչըլ-
սըն , ա՛յըպըն տախի կէօրիւնսիւն .
Էհնթիգամ՝ ալտճաղըմ , վէ քիմ-
4 սէյէ սման վէրմէյէճէյիմ : Ղնի-
տա Էմմանուէլ իսմի՝ Աստվա Ա-
բաւովթ տուր , օ՝ Իսրայէլին Ը-
5 զիզլ տիր : Այիքիւթ օթուր , վէ
գարանլըղա կիր՝ եՀ յ Քիլտանի-
լէր գըզը . զիրա սանա արթըգ՝
մէմլէքէթլէրին խաթունու տէմէ-
6 յէճէքլէր : Ըպէն գամըշմա տա-
րըլտը՝ , Ընիրասըմը նափաք էթ-
տիմ՝ , վէ օնլարը սէնին էլինէ վեր-
տիմ . սէն օնլարա մէրհամէթ կէօս-
թէրմէտին , Էխխէյսարըն իւզէրինէ
պօյունտուրուղունու ղայէթ իլէ ա-
7 ղրըլաճաղըն : Վէ՛ պէն Էպէտէն
խաթուն գալըրըմ տէտին . չէօյլէ քի
Սպունլարը եիւրէյինէ գօմատըն ,
Էսօնկունու խաթրընա կէթիրմէ-
8 տին : Ամոի հալա ես՛ էմնիյէթ
իւզրէ օթուրան նազիք՝ սէն քի եիւ-
րէյինտէ՝ Ըպէն իմ՝ , վէ պէնտէն
ղայրի եօգ տուր , Ատուլ օթուր-
մայաճաղըմ՝ , վէ էվլատտան մահ-
րում գալմայը պիլմէ յէճէյիմ տէ-
9 տին՝ պունու տինկլէ . Էմման
Ըպունլարըն իքիսի տէ՝ կէրէք էվ-
լատտան մահրում գալմագ կէրէք
տուլլուգ՝ սանա Ցանկսըզտան պիր
կիւնտէ կէլէճէքլէր . օնլար՝ սէն
Ըսիհիրլէրինին չօգլուղունտա վէ
պիւյիւէլէրինին մէրքէզինտէ իքէն՝
սէնին իւզէրինէ թէքմիլէն կէլէ-
10 ճէքլէր : Էմ սէն Ցաստմաղը-
ղընա կիւվէնիպ՝ Ըպէնի կէօրէն եօգ
տուր տէտին . սէնի ազտրբան ի՛լ-
մին վէ պիլինի տիր , վէ Ցեիւրէ-
յինտէ՝ պէն իմ վէ պէնտէն զայրի
11 եօգ տուր տէտին : Ամոի սէնին
իւզէրինէ պիր պէլա կէլէճէք էն՝
օնուն նէրէտէն տօղտուղունու պիլ-
մէյէսին , վէ իւզէրինէ պիր միւ-
սիպէթ տիւշէճէք էն՝ օնու տէֆ՝
էթմէյէ գատիր օլմայասըն . Հէմ
իւզէրինէ Ցանկսըզտան՝ պիլմէտի-
12 յին խարապլըգ կէլէճէք : Էալա
կէնճլիյինտէն պէրու օլ մէշղուլ
օլտուղուն պիւյիւէլէրին վէ չօգ սի-
հիրլէրին իլէ տուր , պէլքի ֆայի-
տէ պուլմագա գատիր օլասըն ,
13 պէլքի ղալընպ օլա պիլէսին : Ու՛ի-
շավէրէլէրինին չօգլուղունտան օ-
սանտըն . Հալա Ցկէօյէ պագան-
լար՝ երլտրզարա նազար էտէնլէր՝
եէնի այլարտան ֆալ աչանլար
գալգընլար , վէ սէնի՝ իւզէրինէ
կէլէճէք պէլտատան գուրթարսըն-
14 լար : Իշթէ օնլար Նսաման չէօ-
փիւ կիպի օլուպ՝ օնլարը աթէշ
եագաճագ , ճանլարընը ա՛յէվին
գուվվէթինտէն գուրթարամայա-
ճագլար , ըսսընաճագ գօր՝ գար-
շըսընտա օթուրաճագ աթէշ գալ-
15 մայաճագ : Օլ պիլէյէրինճէ չա-
լըշտրղընը՝ կէնճլիյինտէն պէրու
թիճարթէթ էթտիյին քիմսէյէրին
սանա էույէ օլաճագլար . Հէր պի-
րի քենտի կէչիտինէ սափրպ՝ սէնի
գուրթարան օլմայաճագ :

ՊՅՊ ԽՐ

Ընդհանը՝ քենտի խալընընը ի՛նատընը թէք-
տիր էթտիյի : 9 Օնլարը՝ քենտի իսմի ի-
չիւն խէլաս էթտիյի : 12 Օնուն գուվվէթի
վէ թագտրրի : 16 Օնլարըն ֆէսատը իչիւն
օնուն թէխիւֆիւ : 20 Օնլարըն Իսրայէլո-
տան խէլաս՝ օլմայէրինին սահիհլիյի :

1 Պունու իչէտին ես՛ Յակոբուն էվի՝
սիզ քի Իսրայէլ ատը իլէ չաղ-
րըլըբսընըզ , վէ՝ Յուդանըն փուն-
կարընտան չըգմըշսընըզ , սիզ քի
Ցատպըն իսմի իլէ եէմին էտեր-
սինիզ , վէ Իսրայէլին Ընլահընը
զիքր էտէրսինիզ՝ Տէյիլ կէրչէք-
լիք իլէ վէ տէյիլ սատագաթի իլէ .
2 Օհրա Տա՛զիզ շէհրտէն թէսմիյէ
օլուրսունուզ , վէ Իսրայէլին Ընէ-
լահընտա տայանըրսընըզ . օնուն իս-
մի Ցէհովա Աբաւովթ տուր :
3 Ղնվվէլքի շէյլէրի գատիմտէն

Digitized by Google

պէրու խապէր էթտիմ, վէ օնլար աղըմտան չըգտը, հէմ օնլարը պիլտիրմիշիմ. անկսըզտան իճրա էթտիմ, վէ էվագի՝ օլտուլար։
4 Օ՚իրա սէնին սէրթ՝ վէ ըպօյնուն տէմիր սինիրլու՝ հէմ ալնըն պագըր օլտուղունու պիլիր իտիմ։
5 Իմտի ըսանա գատիմտէն պէրու խապէր էթտիմ, վագի՝ օլմազտան էվվէլ սանա պիլտիրտիմ, օլմայա քի՝ Ընլարը սուբէթիմ եափտը, վէ օյմա հէմ տէօքմէ փուԹումա
6 էմր էթտի տէյէսին։ Ալէն իչլէթտին, պուղնուն հէփիսինէ պագ, վէ ի՚լան էթմէ՞զ մի սինիզ. պէն սանա չիմտէն սօնկրա՝ պիլմէտիյին եէնի հէմ կիզլի չէյլէր պիլէ-
7 տիրէճէյիմ։ Ընլար չիմտի եարատըլտը, վէ տէյիլ գատիմտէն, վէ պու կիւնտէն էվվէլ օնլարը իչլիթմէտինն, օլմայա քի՝ Իչլէթ օնլարը պիլէ-
8 տիմ տէյէսին։ Հէմ իչլիթմէտին, հէմ պիլմէտին, հէմ գատիմտէն գուլաղըն աչըլմատը. զիրա պիլտիմ քի՝ սէն հէր վէճհ իլէ խըյանէթլիք էտէճէքսին, հէմ սանա՝
9 Իբահմտէն ֆասրգ չաղըրլտը։ Պէն Իսմիմ իչիւն Ղազապըմը իրագ էտէճէյիմ, վէ համտըմ իչիւն՝ սանա թէհամմիւլ էտէճէյիմ, թա-
10 քի սէնի հէլաք էթմէյիմ։ Իչլէթ Հսէնի գալլ էթտիմ, ամմա Հկիւմիւշ կիպի տէյիլ. սէնի տէրտ
11 փօթասընտա սրնաւտրմ։ Կէնտիմ իչիւն՝ պո՜նո՜ քէնտիմ իչիւն էտէճէյիմ. Հզիրա խօմչ նի՞չիւն նափաքլէնէ. հէմ Ֆէլալիմի ղայրիյէ վէրմէմ։
12 Ընչ Ֆակոբ վէ չաղըրլմըշըմ Իսրայէլ՝ պէնի տինկլէ. Ղօ՝ պէն իմ, Հէվվէլքի պէն իմ, սօնկ-
13 րաքի տախի պէն իմ։ Հէմ Հնէ-րի՝ էլիմ թէմէլլէթտի, վէ կէօք-լէրի սաղ էլիմ եայտը. Ֆպէն օնլարը չաղըրտրղըմտա՝ օնլար
14 պիրլիքաէ տուրուր։ Նհիւմլէնիզ ճէմ՝ օլուպ տինկլէ յին, պունլա-րը՝ օնլարտան հա՞նկրսը խապէր էթտի. Իրապըլն սէվտիյի՝ "Ռա-բիլոնտա օնուն միւրատընը իճրա էտէճէք, վէ գօլուներ՝ Վհիլտա-
15 նիլէրէ ասլաննագ։ Պէն՝ պէն սէօյ-լէտիմ, հէմ Նօնու չաղըրտրմ. օ-նու կէթիրթտիմ, վէ օնուն եօլու-
16 րասթ կէլէճէք։ Պանա եագլա-շընն, պուննու իչիտին, "Էվվէլտէն կիզլիտէ սէօյլէմէտիմ. պուննուն օլտուղու վագթտան պէրու պէն օրատա իմ, վէ չիմտի պէնի Լն-ֆէնտիմ Իապպ հէմ օնուն Իու-
17 հու կէօնտէրտի։ "Ալէնի ֆիտա էտէն Իապպ Իսրայէլին Ը՚զիզի պէօյլէ տէր. Ասանա ֆայիտէլէնմէկ էօյրէտէն՝ "Եիւրիւյէճէ յին եօլտա սէնի կէզտիրէն Ըլլահըն Իապպ
18 պէն իմ։ Հէ՞ չօ՞ լայտը էմրլէրիմի տինկլէ յէ իտին, "օլտէմ սէլամէ-թին ըրմագ կիպի՝ վէ սատագաթըն տէնիզին տալղալարը կիպի օլուր
19 իտի. Ալ է Հզիւրրիյէթին գում գատար՝ վէ սէնին պաղրընըն Հա-սիլաթը օնուն պաղրընըն Հասիլ-ըը գատար օլուր իտի. օնուն ա-տը Հուզուրումտան քէսիլմէզ վէ Հէլաք օլմազ իտի։
20 "Ռաբիլոնտան չըգըն, Վհիլտանի-լէրտէն գաչըն. պուննու ալգըշսէսի իլէ խապէր էտիպ՝ իչլիթտիրին, պուննու եէրին ուճունատէք եայըն. Իապպ՝ "գուլու Ֆակոբու ֆիտա
21 էյլէտի տէյին. Ալ է օնլարը չէօլ-լէրտէ կէզտիրտիյինտէ Հսուսամ-տրլար, "օնլար իչլէն գայատան սուլար ագըլթտը. Հէմ գայայը Հարտը, վէ սուլար եիւրիւտիւ։
22 °Ֆասրգլարըն սէլամէթի օլմազ՝ տէյօր Իապպ։

ՊԸՊ ԽԹ

Մէսիհ վէ օնուն կէլմէսինին նիյէթի։ 7 Ընլ-լահըն օնու թայիֆէլէրէ կէօնտէրէճէյի։ 13 Ընլահըն՝ Ահօնա տէ յիւլմէզ մուհապպէ-թի։ 18 Ահօնուն] աճայըպ պէօյիւմէսինին փէչին սէօյլէնտիյի։ 21 Օնուն տիւշմէնլէ-րինին հէլաք օլաճաղը։

1 "Եա՞ ատալար՝ պէնի տինկլէ-յին, վէ եա՞ ուզագ իւմ-մէթլէր՝ գուլագ վուրուն. ԻԻապպ պէնի բահմտէն պէրու չաղըրտը, իսմիմի անամընն պաղրընտան պէ-
2 րու զիքր էթտի։ Ալ է Հաղզմը քէսքին գըլըճ կիպի էտիպ՝ Ֆպէնի էլինին կէօլկէսինտէ կիզլէտի. հէմ պէնի Հփարլագ օգ կիպի էյ-լէյիպ՝ պէնի թիրքէչինտէ սագ-
3 լատը. Ալ է պանա տէտիքի՝ Ղպէն գուլում սուն եա՞ Իսրայէլ, վէ Հսէնտէ իֆթիխաբ պուլուրում։
4 Ալ է ըպէն տէտիմ քի՝ Նլաֆիլէ

(ծ. Ի՚. Ի։ 712 դէ։)

պ պ. խե. 19։
Ղ պ. կա. 1։ Ծաք. բ. 8, 9. 11։ ա պ. խդ. 14։ խէ. 6. 24։ Իսա. 20։
ա Սաղ. լբ. 8։
Վ բ Օր. լբ. 29։ Սաղ. խա. 13։
փ Սաղ. ճէյ. 165։
բ Ծն. իբ. 17։ Ավ. ա. 10։
յ պ. ծբ. 11։ Ներմ. Ծ 8։ ծա. 6. 45։ Ծաք. բ. 6, 7։ Հայտ. ժբ. 4։
ա Նհ. ժբ. 4, 5, 6։ պ. խէ. 22, 23։
է պագ՝ պ. խա. 17, 18։
ի Նհ. ժէ. 6։ Ճռու. ի. 11։ Սաղ. ճե. 41։
ո պ. ծէ. 21։

(ծ. Ի՚. Ի։ 712 դէ։)
ա պ. խա. 1։
բ Իսա. 5։ Ներմ. ա. 5։ Սամ. ա. 20, 21։ Ղռ. ա. 15. 31։ Հօհ. ժ. 36։ Գաղ. ա. 15։
գ պ. ժա. 4։ ծա. 16։ Հվռ. գ. 5։ Նբր. ի. 12 Ճայտ. ա. 16։
դ պ. ծա. 16։
ե Սաղ. խե. 5։
զ պ. խբ. 1։ Ծաք. ի. 8։
է պ խէ. 23։ Հօհ. ժգ. 31։ ժե. 8։ Նփես. ա. 6։
ը Նզեկ. գ. 19։

ե Հես. իա. 45։
ը Նհ. Լբ. 9։ բ Օր. լա. 27։
ը Իսա. 3։

ժ Սաղ. ծբ. 3։
ի Սաղ. հթ. 9. ձգ. 8։ պ. խգ. 25։ Իսա. 11։ Նզեկ. ի. 9. 14. 22. 44։
լ Սաղ. հբ. 38։
խ Սաղ. կգ. 10։
ծ պագ՝ Նզեկ. իբ. 20, 21, 22։
կ Իսա. 9։
հ պագ՝ բ Օր. Լբ. 26, 27։ Նզեկ. ի. 9։
յ պ. խէ. 8։
ղ բ Օր. Լբ. 39։
ճ պ. իա. 4։ խա. 6։ Հայտ. ա. 17։ իբ. 13։
ն Ըսաղ. ճէ. 25։
յ պ. Ք. 26։
ն պ. իա. 22։ խգ. 9։ խգ. 7։ խե. 20, 21։
շ պ. խե. 1։
ո պ. խէ. 28։
չ պ. խե. 1, 2, Լձ։

Digitized by Google

չալըշտըմ , վէ թագաթըմը հիչէ
վէ պօշունա սարճ էթտիմ . լա-
քին տա՛վամ Թապպըն գըթընտա՝
վէ էհրիմ Ըլլահըմըն ի՛նտինտէ
5տիր : Վ՚է հալա Յակոբու օնա
տէօնտէրմէ՛յէ պէնի քէնտինէ գուլ
օլմագ իչիւն Ը՚անա բահմինտէ
Թէրթիպ էտէն Թապպ տէր քի՝
Ն՚ըլպէթ Ի՛սրայէլ օնա ճէմ՛՝ օ-
լաճագ , վէ Թապպըն նաղարընտա
ի՛զէթ՚ը՚էնէճէյիմ , վէ Ը՚ըլլահըմ՛՝
6գուվվէթիմ օլաճագ : Ը՚էմ տէ-
տի քի՝ Յակոբուն սըպթիարընը
եօգաբը գալտըրմագ իչիւն՝ վէ
Ի՛սրայէլին գուրթուլմուշլարընը
կէրի կէթիրմէք իչիւն՝ սանա պէ-
նիմ գուլուս օլմասը ագ տըր .
լաքին սէնի Ի՛թայիֆէլէրէ ըշըգ
գօյաճաղըմ քի՝ եէրին ուճունա-
տէք խէլասըմ օլասըն :
7 Ի՛սրայէլի ֆիտա էտէն՝ օնուն
Ը՚զիզի Թապպ Ը՚ճանը խօր կէօ-
րիւլմիւշէ՝ թայիֆէնին իքրահ էթ-
տիյինէ՝ սուլթանլարըն գուլուկա
պէօյլէ տէր . Ա՚նէի սէչէն՝ հագգ օ-
լան Թապպ Ի՛սրայէլին Ը՚զիզէ իչիւն
Ի՛փատիշահլար կէօրճէքլէր , վէ
գալգաճագլար , սէրվէրլէր տախի
8սէճմէ գըլաճագլար : Թապպ
պէօյլէ տէր . Ա՚նանա Ի՛րիզա վագ-
թընտա ճէվապ վէրտիմ՝ վէ սա-
նա խէլաս կիւնիւնտէ եարտըմ
էթտիմ . վէ սէնի սագլայըպ Ի՛գավ-
մէ ա՛հտ իչիւն գօտուս քի՝ եէրի
գուվվէթլէնտիրէսին , վէ խարապ
օլմուշ միրասլարը թէմիլիք էթտի-
9րէսին , քի Ի՛պէնտէրտէ օլանլարա՝
Ը՚զգըն , գարանըգտա օլանլարա՝
Ը՚շիքնար օլուն տէյէսին . օնլար՝
եօլլար իւզէրինտէ օթլայալար ,
վէ օնլարըն օթլագլարը հէփ պա-
10յրըլարտա օլա : Օնլար Ի՛աճըգ-
մայա , վէ սուսամայալար , վէ
օնլարա Ը՚հէրարէթ վէ կիւնէշ
վուրմայա . զիրա օնլարա մէրճա-
մէթ էտէն՝ օնլարը Ի՛գուլաղուզլա-
յըպ սու փունկարլարընա կէօ-
11թիւրէճէք տիր : Վ՚է Ի՛հէփ տաղ-
լարըսը՝ եօլլարա տէօնտէրէյիմ ,
վէ ճատտէլէրիմ եիւճէլէնէճէք-
12լէր : Ի՛սրէթ Ի՛քիմսի ուզագտան՝
վէ իշրէթ քիմսի փօրեաս վէ պա-
թը ճանիպինտէն՝ վէ քիմսի Ա՚յի-
նիմ տիյարընտան կէլէճէքլէր :
13Ի՛նչ կէօքլէր՝ ալգըշ էտին , վէ
եա՛ եէր՝ մէսթուր օլ , հէմ եա՛
տաղլար՝ ալգըշ գօփարըն . զիրա
Թապպ գավմընա թէսէլլի վէր-
տի , վէ տէքտիմէնտինէ մէրհամէթ
գըլըը :
14Ը՚մմա Ա՚յիօն տէտի քի՝ Թապպ
պէնի թէրք էյլէտի , վէ Ի՛ֆէնէ-
15տիմ պէնի ունութտու : Ո՞՛իչ
գարը մա՛սումունու պէօյլէ ու-
նուտա պիլը՚ը մի՝ քի գարընընըն օղ-
լունա մէրհամէթ էթմէ յէ . պունա-
լար պիլէ ունութսա , Նպէն սէնի
16ունութմամ : Իշթէ Ո՞պէն սէնի
ավուճլարը՚ընտա բէսմ էթտիմ . սէ-
նին հիսաբլարըն տայիմա հուզու-
17բումտա տըր : Պէնին օղուլլարըն
ա՛ճէլէ էտէճէք , վէ Ն՚սէնի ըրգըպ
խարապ էտէնլէր սէնտէն չըգա-
18ճագլար : Ո՞՛կէօզլէրինի էթրաֆա
գալտըրըպ պագ , ճիւմլէսի ճէմ՛
օլուպ՝ սանա կէլիյօրլար . Թապպ
տէր քի՝ պէն սաղ իմ , էլպէթթէ
ճիւմլէսինի Ո՞զինէթլէր կիպի կի-
յինէճէքսին , վէ օնլարը՝ կէլէն
19կիպի թագընաճագսըն : Ո՛վիրա
սէնին խարապլարըն վէ վի-
րանէլէրին վէ երգըգլար օլմուշ
եէրին՝ հալա Ն՚սաքին օլանլարա տար
օլաճագ , վէ օլ սէնի եուտանլար՝
20ուզաղա կիտէճէքլէր : Ո՞պէն էվ-
լատըզ իքէն , Ո՛օղուլլարըն սէնին
գուլագլարընա տէ յէճէքլէր քի՝
Պու մահալ պանա տար տըր . էօ-
21թէյէ կիթ քի՝ սաքին օլայըմ : Վ՚է
եիւրէ յինտէ տէ յէսին քի՝ պէն
էվլատըզ վէ գըսըր իքէն՝ պուն-
լարը պանա քի՛մ տօղուրտու . պէն
էսիր վէ սիւրկիւն իքէն՝ պունլա-
րը քի՛մ պէօյիւթտիւ . իշթէ պէն
թէրք օլունմուշ եալընըզ իքէն՝
պունլար նէ՛րէտէ իտիլէր :
22 Ի՛ֆէնտիմ Թապպ պէօյլէ տէր .
Իշթէ էլիմի թայիֆէլէրէ գալ-
տըրըպ՝ պայրաղըմը գավմըլարա
տիքէճէյիմ , վէ սէնին օղուլլարընը
գուճագտա կէօթիւրէճէքլէր , վէ
գըզլարըն ումուզլար իւզէրինտէ
23գալտըրըլաճագլար : Վ՚է Ո՞փատի-
շահլար՝ պէօյլէյիճիլէրին օլաճագ-
լար , վէ օնլարըն մէլիքէչլէրի սէնին
թայէչլէրին օլաճագլար . եիւզլէրի
եէրէ պէրապէր սանա թէմէննա է-
տէճէքլէր , վէ Ի՛այագլարընըն թօ-

զունու եալայաճագլար · վէ պիլէճէքսին քի՝ պէն Եապպ իմ , վէ
պանա իւմիտ էտէնլէր ուղանմալար : Գահրիմանտան չիքքար
մազլար : Գահրիմանտան չիքքար ալընըը մը , վէ չէճաա՛ղլընըն հա-
սիր էթտիյի գուրթուլո՛ւր մու :
Օ՛իրա Եապպ պէօյլէ տէր · Գահրիմանըն հսիր ալտրդը տախի
ալընըը , վէ զօրլունուն չիքքարը գուրթուլուր · վէ սէնին իլէ նի-
զա՝ էտէնլէր իլէ՝ պէն չէքթիչէճէ-
յիմ , վէ սէնին օղուլլարընը պէն
խելաս էտէճէյիմ : Ալ է պանա
զուլմ էտէնլէրէ՝ քէնտի էթլէրի-
նի եէտիրէճէյիմ , վէ չիրա իլէ
կիսի՝ գանլարը իլէ սերխօշլանա-
ճագլար · վէ հէր ղրէն պիլէճէք
քի՝ սէնի խելաս էտէն պէն Եապպ՝
հէմ սէնի ֆիւտա էտէն պէն Հայ-
կորուն Գատիրի իմ :

ՊԸՊ Ն՝

Խորայէլին ա՛զապընդն սէպէպի ասէյու Ըլ-
լահըն օնլարը գուրթարմադա գատիր օլմա-
տըղընանան , իւլա քէնտի կիւնահղլարընտան
օլտուղու : 4 Ընլահըն Մէհտհէ վէհտէյի խ-
ատանլերի : 6 Օնուն՝ սապր իւլէ հագարէթէ
թէհամմիւլ էթմէսէ : 10 Տէյիւ քէնաքան-
զէ իւլա Ընլահա կիւվէնմէյէ նատհսատ :

1 Եապպ պէօյլէ տէր · Պօշատը-
ղըմ ասանընդընը թալագ նամէսի
համնի , եախօտ պէնիմ սիզի սաթ-
տրդըմ օլ Եալաճագլըմ քիմ ուր ·
իշլէթ եարամազլըգլարընըզ իչիւն
Եաթըլտընըզ , վէ անանըզ ի՛ս-
եանլարընըզ իչիւն պօշատըլտը :
2 Անչիւն կէլտիյիմուռ քիմսէ եօղ
իտի , Չաղրտրդընդըմտա ձէվապ վէ-
րէն եօղ իտի · ֆիւտա էթմէյէ
էէլիմ պիր վէձէ իլէ գրսսաս մը ·
եօխսա խէլաս էթմէյէ գուվվէթիմ
եօգ մու · իշլէթ Էէօվքէմ իլէ
Ետէնիզի գուրուտուրուռ , Ընդը-
մագլարը չէօլէ տէօնտէրիրիմ ,
Եօնլարընն պալընգլարը՝ սու օլմա-
տրդընտան գօգար , վէ սուսուզ-
3 լուգտան էօլիւր : Ալէօգլէրէ գա-
բանլըգ կիյտիրիրիմ , վէ օնլարա
էէսվապ իչիւն չուլ գօրուռ :
4 Ալֆէնտիմ Եապպ պանա խօ-
ձալար տիլի վէրտի քի՝ Եօրդունա
սէօզ իլէ եարտըմ էթմէյի պի-
լէ յիմ · սապահ պէ սապահ ու-
յանտրդը ; պէնիմ գուլաղըմը ու-

յանտրդը քի՝ չայիրտլէր կիսպի ի-
5 շիտէյիմ : Ալֆէնտիմ Եապպ
Եգուլաղըմը աչտը , վէ պէն Եա՛սը
օլմատրդ · կէրիյէ տէօնմէտիմ :
6 Ըրգամը վուրանլարա վէ Եանանագ-
լարընը եօլանլարա վէրտիմ · եիս-
զիւմիւ սէօյիւլմէքտէն վէ թիւքս-
7 րիւլմէքտէն էօրթմէտիմ : Ըմմա
Ալֆէնտիմ Եապպ պանա եարտրմ
էտէճէք · օնուն իչիւն խէճիլ
տիւշմէ յէճէյիմ · օնտան էօթիւ-
րիւ ղէիւզիւմիւ չագմագ Եթաշը
կիսպի գօտուռ , վէ ուղանմայա-
8 ճաղընը պիլընրիմ : Եպէնի սատրգ
չգարան եագընն տրը , պէնիմ իլէ
նիզա՝ էտէճէք քիմ տիր , պէրապէր
մուրաֆա՝ օլալըմ · պէնիմ տա՛-
վաճրմ քիմ իսէ , պանա եագլաշ-
9 սրն : Իշլէթ Ալֆէնտիմ Եապպ
պանա եարտրմ էտէճէք , պէնի
շու գապահաթլը չգարաճագ
քիմ տիր · իշլէթ Հէփիսի էսվապ
կիսպի էսքիյէճէքլէր , օնլարը Կիւ-
վէ եէյէճէք տիր :
10 Միզտե Եապպտան գօրգան՝ օ-
նուն գուլունուն սէօզիւնէ իթա-
Ա՛թ էտէն քիմ տիր , քի Եգարան-
լը գտա եիւրիւր , վէ օնուն ըշընը
եօգ տուր · օ՝ Եապպրն իսմինէ
կիւվէնսին , վէ Ընլահընա իւթի-
մատ էթսին :
11 Իշլէթ եամ սիզ Հէփ աթէչ եա-
գրպ գրղրլճմլար իլէ տօլանան-
լար՝ աթէչինիզին ըշընընտա վէ
եագտրգընըզ գրղրլճմլարըն ի-
չինտէ եիւրիւյիւն · Ասու սիզէ
պէնիմ էլիմտէն օլաճագ քի Նա՝
զապտա եաթասընըզ :

ՊԸՊ Ն՝Ը

Միօնա թէհէլլի վա՛տ օլունատուղու : 4 Ընլահըն խէլասը եագըն օլտուղու : 7 Միօնուն տիւշմէնլէրիւնին հէլագ օլմասը փէչքէն սեզլէնուխի : 9 Ընլահըն գավմընըն գատիմանէն էթտիքլէրի կիսպի օնուն եարտըմընը տիւճմէլէրի : 12 Ընլահըն օնլարա վա՛տ էթտիյ : 17 Նրուսաղէմին մէշհագգապէլարընըն իւ-
դէրինէ կէօզ եաչը տէօքիւլմէսի , 21 վէ օ-
նուն գուրթուլմասընըն վա՛տ օլունմասը :

1 Դէյ սիզ ասատագաթընն արտընձա
վարանլար՝ Եապպը թալապ է-
տէնլէր՝ պէնի տինկլէյին · սիզ
օլ քէսիլտիյինիզ գայանն չուգու-
2 բունա պագընն : Գապանդզ Ընրա-

Digitized by Google

համա՝ վէ սիզի տօղուբան Յարթայա պագըն • չիւն քի Տ՚օնու պիր իքէն չաղըրտըմ , վէ Ե՚օնու պէրէ-
3 քէթէչիպ չօղալթտըմ : Ո՚Իրա Ի՚ապպ Ա՚ինա թէսէլլի վէրէճէք , օնուն հէփ խարապաթընա թէսէլլի վէրէճէք , վէ օնուն չէօլիւնիւ Լ՚ադեմ կիպի՝ վէ պէեապանը-
նը Ի՚ապպըն պաղչէսի կիպի ետէճէք . օնտա սիւրիւր վէ շազլըգ՝ համտ վէ մեզմուր սէտասը պու-
4 լունաճագ : Լ՚ա՞ գաւմըմ՝ պէնի տինկիլ , վէ ես՝ իւմմէթիմ՝ պա-նա գուլագ վուր . զիրա Ը գըթըմ-տան շէրիա՝թի չըգաճագ , վէ Ի՚շէ-րաա՝թըմը գաւմըարա այտընըգ
5 իչիւն իհտաս էտէճէյիմ : Ի՚Ա-տագաթըմ եագընը տըր , խէլա-սըմ չըգմըշ տըր , վէ Ի՚գօլում գաւմըարըն շէրաա՝թընը կէօրէ-ճէք . Ե՚ատաւար պանա իւմիտ էտէճէքըէր , վէ Ի՚գօլումա կիւվէ-
6 նէճէքըէր : Ի՚Կէօզէրինիզի կէօգ-լերէ գալտրըրն , վէ աչաղա եէրէ պագըն . զիրա Ի՚կէոքըէր տիւթիւն կիպի կէչէճէքըէր , վէ Հ՚եէր էս-վագ կիպի իփրանաճագ տըր , վէ օնուն սագինէրի Հէման էօյլէ էօ-լէճէքըէր . ամմա խէլասըմ էպէ-տի օլաճագ , վէ սատագաթըմ քէսիլմէյէճէք տիր :
7 Լ՚Էյ սատագաթը պիլէնլէր՝ Ի՚շէրիա՝թըմ եիւրէքըէրինտէ օլան գաւմ՝ Ղպէնի տինկլէյին . Ժ՚ատէ-մին Հագարէթինտէն գօգման , վէ օնլարըն սիմէմինտէն իւրքմէն :
8 Ո՚Իրա օնլարը էսվապ կիպի Ժ՚կիւ-վէ եէյճէք , վէ օնլարը՝ եափաղը կիպի փերվանէ եէյճէք . ամմա սատագաթըմ էպէտէն՝ վէ խէլա-սըմ տէվրոլէր տէվրինճէ օլաճագ :
9 Ժ՚Էյան՝ ույան , Լ՚Էյ Ի՚ապպըն գօլու՝ գուվվէթի կիյին . Լ գատիմ կիւնլէրտէ՝ կէչմիշ տէվրանլէրտէ կիպի ույան . Տ՚Ահարը եարալա-յան՝ Հաժտերի օլ սափլայան Ե՚սէն
10 տէյ՚լմի սին . Ը Տ՚էնինիզի՝ պէօյիւք էնկինին սուլարընը գուրուտան՝ ֆիտա օլունմուշլար կէչմէք իչիւն տէնինիզին տերինլիքլերինի նօլ է-
11 տէն սէն տէյ՚լմի սին : Լ՚Ամտի Ե՚Ի՚ապպըն ֆիտա էթտիյի քիմսէ-լէր տէօնէճէքլէր , վէ Ա՚ինա ալ-գըլ իլէ կէլէճէքլէր , վէ օնլարըն պաշը իւզէրինտէ էպէտի շազլըգ օլաճագ • օնլար սիւրիւրէ վէ շազ-լըղա երէճէքլէր , գասավէթ վէ ահուզար գաչաճագ տըր :
12 Ե՚Թէսէլլիճինիզ պէն իմ , պէն իմ . սէն քի՞մ սին , քի Հէօլիւմ-լիւ ինսանտան՝ վէ Ե՚օթլուղա տէօ-նէճէք ատէմ օղլունտան գօրգար-
13 սըն . Ա է սէնի եարատան՝ Ր՚կէօգ-լերի եայան վէ եէրի թէմէլլէյէն Ի՚ապպը ունուտուրսուն , վէ զա-լիմին խըշմընտան՝ կէօյա Հէլաք էթմէյէ Հազըրլանմըշ կիպի՝ տա-յիմա պիւթիւն կիւն գօրգարսըն . լաքին Ֆ՚զալիմին խըշմը Հա՞նի :
14 Պաղլը օլան թէզ չէօզիւլէճէք , վէ Ե՚չուգուրտա էօլմէյէճէք , Հէմ
15 էքմէյի էքսիլմէյէճէք : Ո՚Իրա Ե՚տէնիզի՝ օնուն տալղալարը շամա-թա էտէր իքէն տինկտիրէն պէն իմ . սէնին Ա՚լլահըն Ի՚ապպ պէն իմ քի օնուն իսմի Լ՚Հովա Ա՚ինա-
16 ւովթ տուր : Ա է Ե՚սէօզլէրիմի սէ-նին աղընա գօտուր . Հէմ Ֆ՚սէնի էլիմին կէօլկեսի իլէ էօրթտիւր՝ թա քի Ֆ՚կէօքլէրի գուրայըր՝ վէ եէրի թէմէլլէտէ յիմ , վէ Ա՚ինա՝ Գաւմըմ սըն տէյիմ :
17 Ե՚Հէյան ույան՝ գալգ՝ Ե՚Յ Բ՚ապ-պըն էլինտէն օնուն խըշմընըն քեա-սէսինի իչէն Լ՚ըուսաղէմ . Հէր-սէմ՚լիք քեասէսի գատէհինի իչ-
18 տին սիւգտիւն : Ո՚նուն Հէփ տօ-ղուրտուղու օղուլլարընտան՝ օնա գուլաղուզ եօգ տուր . վէ Հէփ պէօյիւթտիւյիւ օղուլլարտան՝ է-լինէ եափըշաճագ եօգ տուր :
19 Տ՚Ո՚ունուն իքիսի պէ սանա վագի՝ օլտու , սէնի քի՞մ աճրը . խարապ-լըգ վէ գըրղընլըգ վէ գըրլըճ վար , Ե՚սանա նէ՞ իլէ թէ-
20 սէլլի վէրէյիմ : Ը Օ՚ղուլլարըն պայըրլը՝ Հէր օսգաղըն պաշընտա աղա թուռթուլմուշ ճէյրան կիպի եամարլար . օնլար Ի՚ապպըն խըշ-մընտան՝ սէնին Ա՚լլահընըն թէք-
21 տիրինտէն տօլու տուր : Ո՚նուն իչիւն Հալա Է՚յ տերտլի վէ սէրիօշ ամմա Ե՚չարապտան տէյիմ՝ պուտու-
22 տինկլէ • Ա՚էնին Լ՚ֆէնտին Ի՚ապպ՝ վէ Ը գաւմընըն տա՝վասընը սիւրէն Ա՚լլահըն պէօյլէ տեր . Լ՚չէթ սէ-նին էլինտէն սէրսեմլիք քեասէսի-նի՝ խըշմընըն քեասէսի գատէհի-

Նի ալտըմ. օնու արթըզ պիր տա-
23 հա իչմէ յէճէքսին : Ալ է օնու
սանա ճէֆա էտիպ ՚սէնին ճանը-
նա՝ Ն֊յիլ քի կէչէլիմ տէյէնլե-
րին ՚էլինէ գօյաճաղըմ . սէն իսէ՝
արգանը կէչէնլեր իչիւն եէր կիպի
վէ սօգաթ կիպի գօտուն :

ՊԵՊ ՆՈՒ

Աիօնա՝ ուչանըպ քէնտի էսիրլիյինտէն գուր-
թուլմասը իչիւն հազըր օլմասընա ղայրէթ
վէրիլտիյի : 7 Պու վազգուա՚թըն խապէրճիսի
տաղըրտա կէօրիւնտիւիւ . 9 Ն֊րուսաղէ-
մին խարապաթ եէրլերի մէսուր օլմադ
տա՚վէթ օլունտուղուս : 11 Գավմա գուլուգ-
տան չզդմադա էմր օլունտուղուս : 13 Մէ-
սիհին ալչազլանմասը վէ՚էճէլէմէսի :

1 Ո՞ւչան՝ ուչան , գուվվէթինի կի-
չինի՝ եա՞ Աիօն , իֆթիխար
լիպասընը կիչինի՝ եա՞ ի՚ա՚ղիզ չէհր
Ն֊րուսաղէմ . զիրա սանա ՚արթըզ
պիր տահա սիւննէթսիզ վէ նա-
2 փաք կիրմէ յէճէք : ՚Գիօփրագտան
սիլքինիպ՝ գալգ օթուր էհ֊ Ն֊րու-
սաղէմ . ՚պօյնունուն պաղլարընս-
տան քէնտինի չէօզ՝ էհ֊ էսիր Աիօն
3 գըզը : Օիրա Ռապպ պէօյլէ տէր .
Ո՚էիչէ սաթըլտընըզ , վէ ագչէսիզ
4 ֆիտա օլունաճադ սընըզ : Օիրա
Ն֊ֆէնտիմ Ռապպ պէօյլէ տէր .
Գավմըմ մուգատտէմա ՚Մ֊լսըրա
էնտի քի՝ օրատա միւսաֆիր օլա .
հէմ Ըսուրլուլար օնա սէպէպ-
5 սիզ զուլմ էթտիլէր : Ալ է չիմ-
տի պուրատա նէ՞մ վար՝ տէյօր
Ռապպ , չիւն քի պէնիմ գավմըմ
նաֆիլէ եէրե կէօթիւրիւլտիւ . օ-
նուն զապիթլերի օնո՝ պաղըրտըր
տէյօր Ռապպ , վէ տայիմա պիւթիւն
կիւն իսմիմ էքիւֆը օլունուչյօր :
6 Օնուն իչիւն գավմըմ՝ իսմիմ պի-
լէճէք . օնուն իչիւն օլ կիւնտէ՝
օլ սէօյլէյէն պէն՝ իշթէ պէն օլ-
տուղումու պիլէճէֆ :
7 Միւժտէհիսինին՝ սէլամէթ խա-
պէրճիսինին՝ խայր միւժտէհիսի-
նին՝ խէլաս խապէրճիսինին՝ Աիօնա
Ը֊լլահըն փատիշահընզ սիւրէր տէ-
յէնին ՚այագլարը տաղլարըն իւ-
8 զերինտէ նէ՞ կիւզէլ տիր : Պէք-
ճիլէրին՝ սէս պիրլիքտէ սէս գալ-
տըրըպ ալազըշ էտէճէքլէր . զիրա
Ռապպ Աիօնու կէրի կէթիրինճէ ,
օնլար կէօզ կէօզէ կէօրէճէքլէր :
9 Մէտա վէրիպ պիրլիքտէ ալազըշ

էտին՝ էհ֊ Ն֊րուսաղէմին խարա-
պաթլարը . ՚զիրա Ռապպ՝ գավմը-
նա թէսէլլի վէրտի , Ն֊րուսաղէ-
10 մի փիտա էյլէտի : ՚Ռապպ ա՚-
զիզ գօրունու՝ ճիւմլէ թայիֆէ-
լէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ սօյտու ,
վէ ՚նէրին ճիւմլէ ուճմարը Ըլլա-
հմդըզն խէլասընը կէօրէճէքլէր :
11 ՚Կիտին , կիտին , օրատան չը-
գըն , նափաք շէյէ տէյմէն . օ-
նուն օրթասընտան չզգըն , ՚փաք-
լէնին էհ֊ Ռապպըն գապլարընը
12 գալտըրանլար : Օիրա ՚ա՚ճէլէ
իլէ չզգմազսընըզ , վէ գաչմադ իլէ
կիթմէզսինիզ . չիւն քի Ո՚ապպ
էօնիւնիզճէ կիտիպ՝ ՚Իսրայէլին
Ըլլահը սիզին տիւմտաբընըզ օ-
լաճագ :
13 Իշթէ ՚գուլուպ պէրիսօրտար
օլուպ՝ ՚ևիւքսէքլէնիպ գալգա-
ճագ , վէ զայէթ իլէ եիւճէլէնէ-
14 ճէք տիր : Ռանա նիճէ չօգլար
թա՚ճճիւպ գալտը իսէ , (օնուն
՚նսիմսաը ատէմտէն վէ չէհրէսի ա-
տէմ օղուլլարընտան զիյատէ պօ-
15 զուգ օլտուղու իչիւն) էօյլէ չօգ
թայիֆէլէր իւզէրինէ սէրփէճէք .
Ո՚փատիշահլար օնուն հագգընա
աղլըսրընը գափայաճագլար . զիրա
՚օնլարա նագլ օլունմամըզ չէյի
կէօրէճէքլէր , վէ իշլիմէտիքլէրի
չէյի անկլայաճագլար :

ՊԵՊ ՆՈՓ

Ա՚էսիհին թահգիր օլունուպ բէտտա օլունմա-
սը : 4 Օնուն պիգմ իչիւն ՚ճէֆա չէքճէ-
սի : 7 Օնուն զուլմ չէքճէսի՝ ալչազլան-
մասը վէ էօրիւմիւ : 10 Օնուն ՚ճէֆալէրի-
նին ֆայիտեսի :

1 ՚Խապէրիմիզ քի՞մ ինանտը , վէ
՚Ռապպըն գօլու քիմ՞ ա՚շի-
2 քաար օլտու : Օիրա ՚օնուն էօ-
նիւնտէ ֆիտան կիպի՝ վէ չօրագ
եէրտէն քէօք կիպի պիթէր , ՚օ-
նուն չէհրէսի եօգ , վէ հիւանիւ
եօգ տուր քի օնա պագալըմ .
վէ սիմասը եօգ տուր քի՝ օնտան
3 հազզ էտէլիմ : () ՚էինսանլարըն
թահգիր էթտիյի վէ պրաղըլմըշը
տըր , տէրտ սահիպի վէ Ո՚մա՚րսը-
լարա աշնա տըր , վէ օնտան եիւզ
սագլանճագ ատէմ կիպի օլտու .
թահգիր օլունտու , վէ ՚օնու սայ-

ՀՒ . Ի՛ . Ի՛ . 712 գէ :

ե Պ . ծա՚ . 3 ,
է Պագ՚ Պ . խը . 20 ,
ը Պագ՚ Ռաղ . 2 , 3 ,
թ Ի՚ու . դ . 6 ,
ժ Պ . խը . 20 ,
ի Ն֊րեմ . ճ . 8 , ծա՚ . 6 . 45 , Օ՚աք . ը . 6 , 7 , ը Ռար . ը . 17 , Գ՚այտ . ժ՚ը . 4 ,
ի Ի՚Ա . խը . 2 , ՀԶ ,
լ Պագ՚ Ն֊Ա . ժը . 33 . 39 ,
ղ Մ՚Ի՚ք . ը . 13 ,
ճ Պ . ծ՚ը . 8 , Պագ՚ Ն֊Ա . ժդ . 19 , ՀՅու . ժ . 25 ,
ո Պ Խ՚ . 1 ,
յ Փիւ . ը . 9 ,
ն Ռաղ . խը . 6 , 7 , Պ . ծդ . 2 , 3 ,
շ Պ . Խթ . 7 . 23 ,
ո Պ . ծե . 5 . Ա՚ոռվ . ժե . 21 , ժդ . 25 , 26 , Ն֊փես . դ . 5 . 9 .

ՀՒ . Ի՛ . Ի՛ . 712 գէ :

ա Գ՚օհ . ժը . 38 Ա՚ոռվ . ժ . 10 ,
բ Պ . ծա՚ . 9 , Ա՚ոռվ . ա՚ . 16 , ա՚ Կոր . ա՚ . 18 ,
գ Պ . ժա՚ . 1 ,
դ Պ ծը . 14 , Մ՚ար . ը . 11 ,
ե Ռաղ . իը . 6 , Պ . Խը . 7 ,
զ Ն֊րը . դ . 15 ,
է Գ՚օհ . ա՚ . 10 , 11 ,

ՀՒ . Ի՛ . Ի՛ . 712 գէ :

ը Ռաղ . կը . 11 , 12 ,
թ Ն֊րեմ . իե . 17 . 26 . 28 . Օ՚աք . ժը . 2 ,

ա Պ . ծա՚ . 9 . 17 ,

բ Ն֊էեմ ՚ճ . 1 , Պ . խը . 2 , Ռատ . դ . 5 , Գ՚այտ . իա՚ . 2 ,
գ Պ . է՚ . 8 , Ղ . 21 , Ն֊ատ . ա՚ . 15 , Գ՚այտ . իա՚ . 27 ,
դ Պագ՚ Պ . դ . 26 , ծա՚ . 23 ,
է Օ՚աք . ը . 7 ,
զ Ռաղ . խդ . 12 , Պ . խե . 13 , Ն֊րեմ . ժե . 13 ,
է Ջէն . խդ . 6 , Գ՚որ . է . 14 ,

ը Ն֊գեկ . Ը՚Գ . 20 . 23 , Ա՚ոռվ . ը . 24 ,

թ Ռաղ . գդ . 1 , Գ՚Պ . 10 . Ը՚է . 1 ,
ժ Ն֊ատ . ա՚ . 15 , Ա՚ոռվ . Ժ . 15 ,

ՊԱՊ ՕՐ

Ա.լսահրն՝ Սիօնու չօգ պէօյւբ֊մէք վա՛սը իլէ թէսէլլի էթմէսի ։ 7 Ա.րէնաթ օնուն իլէ էթտիյի ահսը գավի վէ գմբլատանմազ օլ տուղու ։ 11 Օնուն կէլէճէք գէմանտէ պէրխօրտաք օլմասընէն վէ ի՛զէթինին թա՛րիֆի ։ 15 Օնուն տիւշունէլէրինտէն գուրթուլամազընա պիր վա՛ս ։

1 Ահ՝ տօղուրմայան գըսըր գարը՝ ալգըշ էյլէ , եա՛ տօղուշ աղրսը չէքմէ յէն՝ ալգըշ գօփարըպ սէտա վեր ։ զիրա բ֊էթերը օլուռնմուշ ունի օղուլլարը՝ դօճասը օլանընի օղուլլարընտան չօգ օլաճագ տէ֊
2 յօր Ա.պպ ։ էզատրընին մահա֊ լինի կէնիշլէթ , վէ մէսքեռնլա֊ րընին փէրուէլէրի կէրիլսին , էսիր֊ կէմէ ։ իփլէրինի ուզաթ , վէ գա֊
3 զըգլարընը գավիլէթ ։ Օ.իրա սա֊ ղա վէ սօլա եայըլաճագ սընի ։ վէ զիւրրիյէթին թայֆիէլէր զապթ էտէճէք , վէ խարապաթ չէհրլէ֊
4 րի սաքին էթտիրէճէք ։ Գօրգմա՝ զիրա ուէթանմայաճագ սընի , վէ հի֊ ճաղ էթմէ՝ զիրա խէճիլ տիւշմէ֊ յէճէքսին ։ չիւն քի կէնճլիյինին ա՛յըպլընը ուռնուտաճագ սընի , վէ տուէլլուղունուն հագարէթինի ար֊ թըգ խաթրընա կէթիրմէ յէճէք֊
5 սին ։ Օ.իրա գօճան՝ սէնի Ե՛ռա֊ տան տըր ։ օնուն իսմի Ե՛հովա Ա.աբաւոթ տուր ։ վէ սէնի փիւտա էտէն՝ Իսրայէլին Ա՛զիզի տիր ։ Էօնա՝ Ա՛իւմէ եէրին Ա՛լլահը չաղ֊
6 րըլաճագ ։ Օ.իրա Ա.պպ սէնի՝ Ղպրաղըլմըշ վէ բուհու տէրտ չէքմիշ գարը՝ վէ պօշանմըշ իքէն տէ կէնճլիքտէ կէլին օլմուշ կի֊ պի չաղըրտը՝ տէյօր Ա՛լլահըն ։
7 Էվէնի պիր աղ վագթ պրագտըմ ։ ամմա սէնի ա՛զիմ մերհամէթլէր
8 իլէ տէվլիրէճէ յիմ ։ Ա՛էօշղունն էօվքէտէ՝ սէնտէն պիր ան եիւ֊ զիւմիւ կիզլէտիմ , ամմա Էէպէտի ի՛նայէթի իլէ սանա մերհամէթ է֊ տէճէյիմ՝ տէյօր սէնի Ցիտա է֊
9 տէն Ե՛հովա ։ Օ.իրա պու պանա՝ Բ֊Նոյուն սուլարը կէմլէ տիր ։ Նոյուն սուլարը արթըգ եէրին իւզէրինէ կէչմէ յէճէյինէ եէմին էթտիյիմ կիպի , սանա ղաղապ֊ լանմայաճաղըմա վէ սէնի թա՛զիր էթմէ յէճէյիմէ պէօյլէ եէմին էթ֊
10 տիմ ։ Օ.իրա Բ֊տաղլար կէչէճէք ,

4 մատրգ ։ Ճագգան Ը֊օ՝ մա՛թազլա֊ րըմըզը գալտըրտը , վէ տէրտլէրի֊ միզի եիւքլէնտի ։ վէ պիզ օնու եարալանմըշ՝ Ա.լլահտան վուռուլ֊ մուշ վէ պէլայէ օղրամըշ սայ֊
5 տրգ ։ Օ իսէ Բ գապահաթլարը֊ մըզ իչիւն եարալանտը , վէ եա֊ բամազլըգլարըմըզ իչիւն տէօյիլ֊ տիւ ։ սէլամէթիմիզին թէտիպի օ֊ նուն իւզէրինտէ օլտու , վէ օնուն Բ֊եարալարը իլէ պիզ շիֆա պուլ֊
6 տուգ ։ Բ֊Ճէփիմիզ գօյունլար կի֊ պի եօլու շաշըրըպ՝ հէր պիրիմիզ քէնտի եօլունա տէօնտիւ ։ վէ Ի՛ապպ հէփիմիզին եարամազլըղը֊
7 Նը օնա օղրաթտը ։ Օ.ուլմ չէք֊ տի , հէմ ճէփա չէքտի ։ ամմա Բ֊պօղազլանմայա կէօթիւրիւլէն գօ֊ յուն կիպի Բ֊աղզընը աչմատը , վէ գըզգընճլարըն էօնիւնտէ լալ տի֊ շի գօյուն կիպի՝ աղզընը աչմատը ։
8 Ա՛ինէթ իլէ վէ հիւքմ իլէ ալըն֊ տը , վէ օնուն սիլսիլէսինի քի՛մ նագլ էտէ պիլիր ։ զիրա օ՝ Բ֊եա֊ շայանլարըն եէրինտէն քէսիլտի ։ օ՝ գամմըրմըն գապահաթը իչիւն
9 եարալանտը ։ Վ֊է Բ֊մէզարը գա֊ պահաթլըլար իլէ թա՛յինն օլուն֊ տու , ամմա էօլիւմիւնտէ զէնգինն իլէ օլտու ։ չիւն քի օ՝ զուլմ էթ֊ մէտի , վէ Բ֊աղզընտա հիլէ օլմա֊
10 տը ։ Ամմա Ի՛ապպ օնու տէօյմէք իլէ մա՛թազա սալմադա բազի օլ֊ տու , օնուն ճանընը Բ֊սուչ գուր֊ պանը գօտուղունն զէման՝ զիւր֊ րիյէթ կէօրէճէք , վէ Ղէյամ ու֊ զատաճագ , վէ Բ֊Ի՛ապպըն միւրա֊ տը օնուն էլիմտէ միւէսսէր օլա֊
11 ճագ ։ Ա՛անընըն էմէյի Ղէյվէ֊սէնի կէօրիւնճէ , տօյաճագ ։ Բ֊սատրգ Բ֊գուլուսա՝ Բ֊օնու պիլէն Ղչօգլարը֊ նը սատրգ էզգարաճագ , զիրա Բ֊օն֊ լարըն եարամազլըգլարընը օ եիւք֊
12 Լէնէճէք ։ Ը֊Օնուն իչիւն պէն օ֊ նա ուլուլար իլէ հիսսէ վէրէճէ֊ յիմ , վէ Բ֊գուվվէթլիլէր իլէ եաղ֊ մա փայլաշաճագ , չիւն քի ճանը֊ նը էօլիւմէ տէօքտիւ , վէ Ղգապա֊ հաթլըլար իլէ սայըլտը ։ վէ չօգ֊ լարըն կիւնահընը գալտըրտը , վէ Բ֊գապահաթլըլար իչիւն չէֆաա՛թ էյլէտի ։

ՊԱՊ ՕՐ

ԵՍԱՅԻ ՊԱՊ ՕՐ

ԵՍԱՅԻ ՊԱՊ ՕՐ

վէ պայըրլար գըմըլտանաճագ · ամմա Ꞌպէնիմ Ꞌինայէթիմ սէնտէն կէչմէ յէճէք , վէ սէլամէթիմին ա'Ꞌտը գըմըլտանամայաճագ՝ տէյօր տա-
11 Նա մէրհամէթ էտէն Ꞌապպ : Ꞌնշ գասըրղայա օղրամըշ՝ թէսէլլի պուլմամըշ տէրտի՝ իշլէթ պէն սանա թաշլար իչինն Ꞌմինէ տէօշէտէճէյիմ , վէ սէնի եագուդլար ի-
12 լէ թէմէլլէտէճէյիմ : Ալ է սէնին գալա՝ պուրճլարընը եչլիմ՝ թաշլարը իլէ վէ գափուլարընը չէպչէ-բաղլէր՝ վէ հէփ սէրհատլէրինի գըյ-մէթլու թաշլար իլէ գօյաճաղըմ :
13 Ալ է հէփ օղուլլարըն ꞋԱպպտան էօյրէնմիշլէր օղուպ՝ Ꞌօղուլլարընընն
14 սէլամէթի չօգ օլաճագ : Ալէն սա-տագաթ իլէ գայիմ օլաճագընն . զուլմտան ուզագ օլաճագընն քի գօրգմայասըն , հիյպէթտէն տախ
15 քի սանա եագլաշմայա : Ꞌշլէթ հէր վէճհ իլէ ճէմ՝ օլաճագլար , ամմա իշնիմ իլէ տէյիլ . սէնին իւզէրինէ քիմ ճէմ՝ օլուր խսէ , սէնտէն եանա
16 օլաճագ : Ꞌշլէթ քէօմիւլէրի ա-թէչտէ իւֆլէյէն՝ վէ իչլի իչիւն ա-լէթը չըգարան տէմիրճիյի պէն եա-րաթտըմ . վէ հէլաք էթմէք իչիւն՝ խարապաթ էտէնի պէն եարաթ-
17 տըմ : Ալանա գարշը եափըլան հիչ պիր ալէթ՝ իչէ եարամայաճագ , վէ սէնին ա'լէյհինէ շէրաա'թա գալ-գան հէր տիլի գապահաթը չը-գարաճագըն . Ꞌապպըն գուլլարը-նըն միրասը պուս տուր , վէ Ꞌսա-տագաթլարը պէնտէն տիր՝ տէյօր Ꞌապպ :

ՊԸՊ ԺԱ

Մէսիհին վասթեասի իւէ Ընլահըն զանի մէր-համէթինի գապուլ էթմէյէ պիր քէրէմքեա-նի ա'լէթ : 10 Ընլահըն քէլմընըն իւէրի կիւեձէյի :

1 Ընդ Ꞌհէփ սուսամըշլար՝ ագչէսի Ꞌօլմայանլար տա՝ սուլարա կէ-լին . Ꞌկէլին , սաթըն ալըն , վէ եէյին , վէ կէլին՝ ագչէսիզ վէ պէ-հասըզ շարապ վէ սիւտ սաթըն
2 ալըն : Ꞌնիչէյն էքմէք օլմայանա ագչէյ՝ վէ տօյուրմայան չէյէ էմէ-յինիզի սարփ էտէրսինիզ . հէր վէճհ իլէ պէնի տինկլէյին , քի նի'յմէթ եէյէսինիզ , վէ ճանընըզ
3 սէմիզլիք իլէ սէֆա էտէ : Վ.ու-լագլարընըզը մէյլ էտիպ՝ Ꞌպանա կէլին , տինկլէյին , վէ ճանընըզ եաշայա , վէ Ꞌսիզին իլէ՝ Ꞌվաւի-թին սապիթ Ꞌնայէթլէրի յէ-ճէք-
4 պինճ ա'Ꞌտ քէսիլէյիմ : Ꞌշլէթ օնու Ꞌհէմմէթլէրէ շահիտ՝ Ꞌհէմ-մէթլէրէ զապիթ վէ ամիր գօտուր :
5 Ꞌշլէթ պիլմէտիյին թայիֆէյի չա-ղըրաճագսըն , վէ Ꞌսէնի պիլմէյէն թայիֆէլէր՝ Ընլահըն Ꞌապպ իչիւն վէ Ꞌսրայէլին Ընզիզի իչիւն սանա սէյիրտէճէէլէր . զիրա Ꞌօ սէնի Ꞌնզգէթլէտի :
6 Ꞌապպը՝ պուլունուր իքէն ա-բայըն . օ եագընն իքէն՝ օնա նիտա
7 գըլըն : Ꞌֆասըգ քէնտի եօլունու՝ վէ եարամազ քիչի Ꞌքէնտի միւլա-հազալարընը թէրք էթսին . վէ Ꞌապպա տէօնսիւն քի Ꞌօնա մէր-համէթ էտէ , հէմ Ընլահըմզա՝ զիրա օ՝ ա'ֆվ էթմէքտէ քէպիր
8 տիր : Ո՞իրա Ꞌպէնիմ միւլահա-զալարըմ սիզին միւլահազալարը-նըզ տէյիլ տիր , վէ եօլլարընըզ եօլլարըմ տէյիլ տիր տէյօր Ꞌապպ :
9 Ꞌշլա հէկէօքլէր՝ եէրտէն եիւքսէք օյտուղու գատար՝ պէնիմ եօլլա-րըմ սիզին եօլլարընըզտան վէ պէ-նիմ միւլահազալարըմ սիզին մի-լահազալարընըզտան եիւքսէք տիր :
10 Ո՞իրա Ꞌնիճէ եաղմուր վէ գար կէօքլէրտէն էնէր վէ օրայա տէօն-մէզ , իլլա եէրի սուվարըր , վէ օ-նու մահսուլտար վէ հասիլաթ պի-թիրիր գըլար , վէ էքինճիյէ թօ-խուսմ հէմ եէյիճիյէ էքմէք վէ-
11 րիր . Ընդզմտան չըգան սէօզիւմ պէօյլէ օլուր , պանա պօշ տէօն-մէզ , իլլա միւրատ էթտիյիմի իճ-քա էտէր , վէ օնու նէ իչիւն կէօն-տէրիր իսէմ միւյէսսէր գըլար :
12 Ո՞իրա Ꞌշազլըգ իլէ չըգաճագսը-նըզ , վէ սէլամէթ իլէ գուլաղուզ-լանաճագսընըզ . տաղլար վէ պա-յըրլար՝ Ꞌէօնիւնիւզտէ ալգըշ գօ-փարաճագլար , վէ Ꞌսահրանըն հէփ
13 աղաճլարը էլ չարփաճագլար՝ Ընա-լը Ꞌնէրինէ չամ աղաճը՝ վէ ըսրը-դան եէրինէ մէրսին աղաճը պիթէ-ճէք , վէ Ꞌապպա Ընամ իչիւն՝ վէ զայիլ օլմազ էպէտի նիշան իչիւն օլաճագ :

ՃՒ · Ի' · Լ · 712 գէ ։

է Ա՞ա. էթ. 33, 34 ։

Լ ա Մ՞ն. իթ. 2 ։ Հայա · իա. 18, ՃԱ ։

Ի պ. ժա. 9 ։ Երեմ. Լա · 34 ։ Հօհ. գ. 45 ։ ա Ռօր. ձ. 10 ։ ա Ճնհս · գ. 9 ։ ա Հօհ · ձ. 20 ։

Ծ Ա՞աղ. ժէթ. 165 ։

ՃՒ · Ի' · Լ · 712 գէ ։

է Ա՞աա. ժա. 28 ։

Ը պ. ծգ. 8 ։ կա. 8 ։ Ւ՞ · բեմ · Լէ · 40 ։

Ի ձ Ճծագ · է. 8, ՃԱ ։ Ա՞աղ · էթ · 28 ։ Գօր · ժգ · 34 ։

Ձ Հօհ · ժը · 37 ։ Հայա · ա · 5 ։

Ի Ւ՞երեմ. Ը · 9 ։ Ւ՞զեկ · Լէ · 23 ։ Գ՞ան · Թ · 25 ։ Ովս. գ. 5 ։

Ը պ. ծը. 15 ։ Ւ՞փես · ը · 11, 12 ։

Ր պ. է. 5 ։ ժ պ. է. 9 ։ Գօր · գ. 13 ։

Ի Ա՞աղ · Լէ · 6 · Ա՞աա. է. 25 · իէ. 11 ։ Հօհ. է. 34 ։ Ը · 21 ։ ձ Ռօր · գ. 1, 2 ։ Ւ՞բր · գ. 13 ։

Լ պ · ա · 16 ։

Ի Ո՞ազ · Ը. 17 ։

Ծ Ա՞աղ · ՃԸ. 7 ։ Ւ՞երեմ. գ · 12 ։

Ձ ը Ճծագ. է. 19 ։

Հ Ա՞աղ · ՃԳ. 11 ։

Ն ը Ո՞է · Լէ. 2 ։

Ձ պ · ծգ. 9 ։

Ե պ · Լ. 10 ։ կՀ. 13, 14 ։

Ժ Ա՞աղ · գՁ. 12 ։ գՁ. 8 ։ պ · ժգ. 8 ։ Լ. 1, 2 ։ Խէ. 11 ։

Ն ա Մ՞ն.ժգ. 33 ։

Ն պ · Խա.19 ։

Լ Ւ՞երեմ · ժՁ. 11 ։

Digitized by Google

ՊԱՊ ՆՈՂ

Ընկերն խելսաը եագըն օլտուղու։ 2 Ա՛իմ լեյ չարաթը սագլայանլարա վե Ընկերն ա՛հտոնը կէօզէտնէլէրէ պէրէքէթլէը վա՛տ օլունտուղու։ 9 Խորայէլին քէնտի սերվէրլէրինին կիւնահլարը իչիւն հիւքմ ալըընա տիւշտիւիւ։

1 Պապպ պէօյլէ տէր. Հէրիա՛թ հըֆզ էտին, վէ սատագաթի իճրա էյլէյին. զիրա Խելսաըմ կէլմէյ՝ վէ սատագաթըմ իպկսար օ-
2 լունմադա եագըն տըը։ Նէ մութլու պուննու էտէն ինսանա վէ պուննա եափըշան ատէմ օղլունա՝
3 շարաթը նափաքլէմէ յէրէք օննու հըֆզ էտինէ՝ վէ էլինի պէր կէօննէ քէմլիք էթմէքտէն հըֆզ էտէնէ։

3 Հէմ Պապպա եափըշան եապանդը օղլու սէօյլէյիպ՝ Պապպ պէնի գավմընտան հէր վէհՀ իլէ այրըտը տէմէսին, վէ խատըմ՝
4 Իշթէ պէն գուրու աղաճ իմ տէմէսին։ Օ՛իրա Պապպ խատըմլարա պէօյլէ տէր, ծնլարա քի շարաթլարըմը սագլարլար, վէ հազը էթմիյիմի սէչէրլէր, վէ ա՛հտոմա
5 եափըշըրլար, պէն օնլարա Տէվիմտե վէ հիսարլարըմ իչինտէ մահալ վէ օղուլլարտան հէմ գըզլարտան էյի իիմ վէրէճէյիմ. օնլարա էպէտի իմ վէրէճէյիմ քի քէսիլմէ-
6 յէճէք տիր։ Վէ Պապպա խրզմէթ էթմէյէ հէմ Պապպըն իամինի սէվմէյ՝ օնա գուլ օլմագ իչիւն եափըշան եապանդը օղուլլարը՝ ճիւմլէ շարաթը նափաքլէմէ յէրէք կէօղէ-
7 տէնլէրի վէ ա՛հտոմա եափըշանլա-րը, օնլարը տախի Ղա՛զիզ տուղըմա կէթիրէճէէյիմ, վէ օնլարը ի՛պա-տէթխանէմտե մէսրուր գըլաճաղը. Ե՛օնլարըն պիւթիւն ճանմալարը վէ գուրպանլարը՝ մէղպահըմըն իւզէրինտէ մագպուլ օլաճագ, զիրա Ըէվիմ՝ Ընհիւմէ գավմէր իչիւն ի՛պատէթխանէ չաղրըլաճագ տըը։
8 Իսրայէլին սիւրկիւնլէրինի ճէմ՝ էտէն Ընֆէնտիմ Պապպ տէր քի՝ Օնա՝ օնուն ճէմ՝ օլունմուշլարը իւզէրինէ Ետաճա ճէմ՝ էտէճէյիմ։
9 ԻնՀ սահրանըն ճիւմլէ ճանա-վարլարը՝ էՀ օրմանըն հէփ ճա-
10 նավարլարը՝ եէմէյէ կէլինն։ Օնուն պէքճիլէրի՝ հէփիսի Ե՛քէօր տիւր-

լէր, պէր ղէյ պիլմէզլէր, Ե՛հէփիսի լալ քէօփէքլէր տիր, իւրմէյէ գատիր տէյիլլէր. օնլար սայրգ-լայրպ եաթըրլար, ույգույու սէ-
11 վէրլէր. Վէ Ի՛շթահը գուվվէթլի օլան՝ Ետօյմագ պիլմէզ քէօփէքլէր տիր, հէմ օնլար անկլամադա պիլմէյէն չօպանլար տըը. հէփիսի քէնտի եօլլարընա պիլճիմլէ-
12 հէր պիրիսի քէնտի նահագ քնա-րընա տէօնէր. Կէլինն՝ շարապ կէթիրէյիմ, վէ միւսքիր իլէ սէրխօշ օլալըմ, Ե՛նարըն տախի պու կիւն կիսի՝ վէ տահա զիյատէ ղա-նի օլաճագ գէնըլէր։

ՊԱՊ ՆՈՂ

Պատրաստ մէսալներ եօլտուս։ 3 Գովմընգաթը փոթփէրէսթլինին թա՛րիխի։ 13 Ընկ. չագ եիւրէքլի վէ բուհու դըրդմընշլարա վա՛տլէր։ 20 Ինսանըն սէլամէթի օլմասընը։

1 Ա՛ատրգ հէլաք օլուր, վէ գայտ էտէն քիմսէ եօգ տուր. վէ Ը՛-նայէթլու քիմսէլէր Է՛էրուէն տէվ-
2 շէրիլիրլէր, վէ Ը՛քիմսէ անկլամազ քի սատրգ պէլա եիւզիւնտէն ուէվ-
2 շէրիլէր։ Ա՛էլամէթէ վաըրը. տօղ-բուլուղունտա եիւրիւէնլէր՝ Ետաթագլարը իւզէրինտե բահաթլըգ
3 պուլուրլար։ Ը՛մմա սիզ Է՛յ Տահ-հար օղուլլարը՝ զինաքեար վէ ֆա-հիշէ զիւրրիյէթի՝ պուրայա եագ-
4 լաշըն։ Կիմի՞ զէվզէնիրսինիզ, քիմի՞ն ա՛էյհինէ աղզ կէնիշլէ-տիրսինիզ, տիլ ուզատըրսընըզ. սիզ գապահաթի օղուլլարը՝ եալան զիւրրիյէթի տէյի՞լ մի սինիզ։
5 Սիզ Է՛հեր եէշիլ աղաճ ալթընտա փութլար իլէ գըզըշըրսընըզ, Էվ-լատլարը տէրէէլէրտե՝ գայալարըն գօվուգլարընտա պօղազլարսընըզ։
6 Պէնին հիսաէն՝ տէրէէնին չագըլլա-րընտա տըը, սէնին գուրա՛ն օն-լար՝ օնլար տըը. օնլարա պիլէ շէրպէթ փէշքէշլի ուէօքտիւն, էք-մէք փէշքէշլի սուննտուն. պէն պուննլար իլէ միւթէսէլլիմ օլո՛ուր-
7 մույում։ Ի՛նթաղընը Ըեիւճէ վէ եիւքսէք տաղ իւզէրինէ գօտուն. օրայա տախի գուրպան քէսմէ յէ-
8 ջգտըն։ Է՛էմ փութլարընը գա-փուլարըն վէ գափու էշիքէէրինին արտընտա գօտուն. զիրա պէնտէն

պայբէկ աչքլտրն , վէ եօգարը չը-
գըպ՝ եաթաղընը կէնիչլէթտին ,
վէ ծնլար իլէ քէնտին գավլ էթ-
տին , [b]ծնլարրն եաթաղընը սէվիպ՝
9 մահալ հազըրլատրն : Ալ է [c]փա-
տիշահա միսք եաղը իլէ վարտրն ,
վէ բահալարրնը չօղալթտրն , վէ
էլչիլէրինի ուզագա կէօնտերտին ,
վէ քէնտինի՝ թա ձէկէնէնէ մէտեք
10 ալ չագլատրն : [d]Լօլունուն չօգ-
լուղտան եօրուլտուն , [e]Լումիտ
եօգ տէմէտին . էլինտէ հայաթ
պուլտուն , օնտան էօթիւրիւ օ-
11 սանմատրն : Լմտի սէն [f]քիմտի՞ն
փէրվա չէքիպ գօրգտուն քի քեա-
զիպ չըգտրն , վէ պէնի խաթրընա
կէթիրմէ չիպ՝ եիւրէյինէ գօմա-
տրն . սէնին պէնտէն գօրգմատը-
ղընն՝ [g]գատիմ զէմանտէն պէրու
սիւքիւթ էթտիյիմտէն տէյի՞լմի :
12 Պէն սէնին սատագաթընը վէ իշ-
լէրինի խապէր էտէճէյիմ , վէ օն-
լար սանա փայիտ էթմէ չէճէք :
13 Ալն ֆէրեատ էթտիյինտէ , տէվ-
շիրտիքլէրին սէնի գուրթարսրն .
ամմա հէփիսինի ևել կէօթիւրէ-
ճէք , իւֆիւրմէք ալաճագ . լաքին
պանա իւմիտ էտէն՝ եէրի միւլք
իչիւն ալաճագ , վէ ա՛զիզ տաղը-
14 մը զապթ էտէճէք : Ալ է տէյէ-
ճէք քի՝ [h]Տիւզէլտին , տիւզէլտին ,
եօլու հազըրլայըն , թէօքէզլի գավ-
15 մրմրն եօլունտան գալտրըրն : Օ՞ի-
րա Նիւճէ վէ Նիւքսէլմի՞ էզէ-
լէյէթտէ սաքին՝ վէ [i]իսմի Ը՛զիզ
օլան պէօյլէ տէր . [k]Պէն եիւքսէք
վէ ա՛զիզ Տահոլտէ սաքին իմ ,
ամմա [l]էզէլմիշ վէ ալչագ բուշ-
լու օլան իլէ իմ՛քի՝ ալչագլարրն
Ղրուհունու տիրիլտէյիմ , վէ է-
զիքլէրին եիւրէյինի [m]հաշտայըմ :
16 Օ՞իրա [n]էպէտէն նիպա՝ էթմէր ,
վէ տայիմա ղազապլանմամ . չիւն
քի էօնիւմտէ բուհլար՝ վէ [o]եա-
բաթտրղամ ճանլար պայըլըր :
17 [p]Ամամա՛նըն եարամազլըղը իչիւն
ղազապլանտրմ , վէ օնու վուրտուման
[q]քէնտիմի կիզլէյիպ ղազապլանտրմ ,
վէ Նա՛սը օլուպ՝ կէօնլիւնիւն եօ-
18 լունա կիթտի : Օնուն եօլլարընը
կէօրտիւմ , վէ [r]օնա չիֆա վէրէ-
ճէյիմ . վէ օնու գուլաղուզայըպ՝
օնա վէ Նօնուն եաս չէքէնլէրինէ
19 թէսէլլի վէրէճէյիմ : [s]Տուտագ-

լարրն մէյվէսինի եարատընդրմ .
Ալէլամէթ՝ սէլամէթ օլսուն Նու-
զագտա օլանա Հէմ եագընտա օ-
լանա տէյօր Լ՛ապպ , վէ օնա չի-
20 ֆա վէրէճէյիմ : Ը՛մմա [t]ֆասըդ-
լար՝ բահաթլանմազա գատիր օլ-
մայան չալգանան տէնիզ կիպի
տիր , քի օնուն սուլարը՝ պալչըղը
վէ չամուրու տիշարը սաթար :
21 [u]Ֆասըղրն սէլամէթի օլմազ՝ տէ-
յօր Ը՛ւահմըմ :

ՊԱՐԱ ՆՈՐ

Պաամա կիւնահլարընը կէօթէրմէյէ փէյ-
ղամպէրէ էմր օլունտուղտու : 3 Օրուճարրը-
նընն նիչիւն ֆայտասիզ օլտուղտու : 8 Ը՛ւահ-
հընն քէրեմինի նասըլ եոինմէսի : 13 Շա-
բաթը սագլամանըն էճրի :

1 Պ՞ուվվէթլի պաղըր , քէնտինի
թուտմա , սէսինի պօրու կիպի
եիւքսէլթ , վէ գավմըմա գապա-
հաթլարընը՝ հէմ Յակոբ էվինէ
2 կիւնահլարընը խապէր վէր : Ը՛մմա
օնլար պէնի՝ սատագաթի իշլէյէն
վէ Ը՛ւահընըն շէրիա՛թընը թէրք
էթմէյէն թայիֆէ կիպի՝ հէր կիւն
արարլար , վէ եօլլարըմը պիլմէք-
տէն հազը էտերլէր . պանա սա-
տագաթի շէրիա՛թընը սիւաթ էտեր-
լէր , Ը՛ւահա եագըշմագտան
3 հազը էտերլէր : [v]Պիզ նի՞չիւն
օրուճ էթտիք վէ սէն պագմատըն ,
[w]ճանըմըզա ճէֆա էթտիք վէ սէն
պիլմէտին ֆէրլէր . իչինէ օրու-
ճունուզ կիւնիւնտէ արզունուզու
պուլուրսունուզ , վէ հէփ խըղմէթ-
հիլէրինիզէ ճէֆա վէրիրսինիզ :
4 [x]Ալնէթ նիպա՝ վէ զավզա իչիւն՝ վէ
ֆասրգլըղըն հումրուղու իլէ վուր-
մագ իչիւն օրուճ էտերսինիզ . պու
կիւնքի կիպի օրուճ էթմէն քի
սէսինիզի հիւքսէքտէ իշլէթտիրէ-
5 սինիզ : [y]Պէնիմ սէչտիյիմ օրուճ՝
եատէմ քէնտի ճանընա ճէֆա է-
տէճէյի կիւն պէօյլէ՞մի օլուր ,
պուշընը գամըշ կիպի էյիպ՝ Նու-
ընա չուլ վէ քիւլ սէրմէ՞ք իլէ մի
օլուր . պունա՝ օրուճ վէ Լապպա
6 մագպուլ կի՞չն ուիւ տէրսին : Պէ-
նիմ սէչտիյիմ օրուճ պու տէյի՞լ մի
քի՝ ֆասրգլըղըն պաղլարընը չէօ-
զիւպ [z]պուլյունտուրուղուն տիւ-
յիմլէրինի կէվչէտէսինիզ , վէ
[a]զուլմ չէքէնլէրի ազատ սալըվէ-

Digitized by Google

ՊԱՊ ՆՕԹ

Իսրայէլին եաթամպզլթզլարը քէնանիլէրինէ Ալլահտան այլերմէզ օլսունլար : 3 Օնլարըն կիւնահվլարը նէ ձինանաէն օլսունլար : 9 Պանըլարտան քէնանիլէրինէ կելէն պէլալեր : 16 Խէվսա եալընըզ Ալլահտան օլսունլար : 20 Օնուն քէնտի գավմը իլէ ա՛հալ :

(ԳՈ. Ի՛. Լ։ 698 Գէ։

1 Իշլեե Պապպըն էլի ¹գուրթարմագտան գըսսա օլմատը , վէ գուլաղը իշլիմէքտէն աղըրլանմատը 2 ². Իսկա եաթամպզլթգլարընըզ սիզին իլէ Ալլահընըզըն արասընը այրըլը օլտու , վէ կիւնահվլարընըզ եիւզիւնիւ սիզտէն էօրթտիւ քի 3 իշլիմէ յէ : ³Օ իրա ⁴ավուձվլարընըզ գան իլէ՝ վէ փարմագլարընըզ եարամպզլթգ իլէ նափաքլէնտի . տուտագլարընըզ եալան սէօյլէյիպ՝ տիլլէրինիզ պինամուսլուզ 4 թէելաֆֆիւզ էմտի : ⁵Պատագաթ իւզրէ տա՛վա էտէն եօգ՝ վէ հագգ իւզրէ տա՛վա սիւրէն եօգ տուր . հիչէ կիւվէնիպ՝ պաթըլլըգ սէօյլէրլեր , էմինէմէ կէպէ գալըպ՝ 5 եարամպզլթգ տօղուրուլար : ⁶Ապաղլթգ եըլան եումուրթալարը գըղտըրըլար , վէ էօրիւմձէք պէզի տօգուրլար . եումուրթալարընը եէյհէն էօլիւբ , վէ գըրըլանտան էնէ 6 կերէք եըլանը չզգար : ⁷Պէզլերինտէն էավապ օլմազ , վէ իշլերինտէն էօրթիւնէմէզլեր . իշլերի եարամպզլթգ իշլերի տիր , վէ ավուձվլարընտա 7 զուլմ ա՛մէլի վար : ⁸Ալլահպըր քէօթիւլիւյէ սէյիրտիպ՝ սուչտուզգան տէօգմէյէ ա՛ձէլէ էտէրլեր . միւլահազալարը եարամպզլթգ միւլահազալարը տըր . եօլլարընտա խարապաթլթգ վէ գըրղընլթգ վար : 8 ⁹Էլամէթին եօլունու պիլմէզլեր , վէ ա՛մէլու հարաքէթլերինտէ հագ եօգ տուր . ¹⁰քէնտի թարիգլէրինի էյրի էթտիլէր , հէփ ծնլարտա եիւրիյէնլէր՝ սէլամէթի պիլմէզ- 9 լեր : ¹¹Օնտան էօթիւրիւ պիզտէն շէրա՛թ իրագլանտը , վէ սատագաթի պիզէ էրիշմէզ . ¹²այտընլթգ պէքլէր իտիք , վէ իշլեե գարանլթգ վար . զիյա պէ՛ւլէր էպէ՛ , ամմա 10 տիւմանտա կէզէրիզ : ¹³Գէօրլէր կիպի տիվարը էլլէրիզ , վէ կէօզլերի օլմայանլար կիպի էլ իլէ եօգլարըզ . էօյլէյին կէձէ իլէ կիպի

(ԳՈ. Ի՛. Լ։ 698 Գէ։

ա ՓԱՌ. ԺԳ. 28։ Պ. Տ. 2։

բ Պ. Ա. 15։

գ ԾՆԴ. ԺԵ. 35 ։ Ա՛ՄՈՍ. Է. 14։

դ ԾՆԴ. Ի. 14։ ՅԱՂ. Ե. 9։

ե ՍԱՂ. ԺԲ. 5 ։ ԵՍԱՂ. Բ. 15։

զ ԵՍԱՂ. Ա. 16։ ՀՈՎՍ. Է. 15։

է ԾՆԴ. Ը. 14, 15։

ը Ա՛ՄՈՍ. Ա. 1։ ԶԱԽ. Ժ. 7։

թ ԵՍԱՂ. ԽԲ. 13։ ՅՈՎ. Ա. 29։

ժ ՍԱՂ. ԺԲ. 2։

ի ՆՀՄ. Ը. 10։ ԵՍԱՂ. ԽԴ. 13։ ՅՈՎ. Ա. 29։

ծ ՅՈՎ. ԼԲ. 19։

կ ՆՀՄ. Ը. 10։

հ Պ. ԺԷ. 2։

ձ ՅՈՎ. ԽԲ. 26։

ղ Բ Օր. Լ.Բ. 13։ ԼՖ. 39։

ճ Պ. Ա. 20։ ԲԱ. 5։ Ա՛ԲԴ. Գ. 4։

բիպ՝ հէր պուլյունտուրուղու գըրասընըզ : 7 Տէյիլ մի քի Ալէքսէյինի աձա տօղրայասըն , վէ ավաքէ կէզէն եօխսուլլարը էվէ կէմիրեսին . ¹²չզփլաղը կէօրտիւյինտէ՝ օնու կիյտիրէսին , վէ ¹³քէնտի թէ- 8 նինտէն սագլանմայասըն : ¹⁴Օլ զէման ըշըղընն սապահ կիպի տօղաձագ , վէ սաղլըղընն թէզ պիթէձէք , վէ սատագաթընն սէնին էօնիւնձէ կիտիպ՝ ¹⁵Պապպըն ձէլալի տիւմատա- 9 ըընն օլաձագ : Օլ զէման չաղըրաձագսըն , վէ Պապպ ձէվապ վէրէձէք . ֆէրեատ էտէձէքսին , վէ օ՝ Իշլեե պէն տէյէձէք . էյէր օրթանտան պուլյունտուրուղու՝ փարմագ գալտըրմասընը վէ ¹⁶եարամագ սէօզ- 10 լէրի կիտէրիր իսէն , վէ ձանընը աձա սչըպ՝ եօխսուլուն ձանընը տօյուրուր իսէն . օլտէմ գարանլըգտա ըշըղընն տօղաձագ , վէ գարանլըղընն էօյլէյին կիպի օլաձագ . 11 Վ է Պապպ սէնի տայիմա գուլաղուզլայաձագ , վէ ձանընը գուրագ եէրլէրտէ տօյուրաձագ , վէ սէ- նին քէմիքլէրինի գուվվէթլէնտիրէձէք . վէ սուվարըլմըշ պաղչէ կիպի՝ վէ սուլարը էքսիլմէզ տու- 12 փունկարը կիպի օլաձագսըն : Վ է սէնտէն փօղանլըբ՝ ¹⁷գատիմ խարապաթլարը պինա էտէձէքլէր , տէվլէրին թէմէլլէրինի տիքէձէքսին . վէ սանա՝ Ալըգըգլար թա՛մըր էտէն՝ սաքին օլուռնմագ իչիւն թա- բիգլէր տիւզէլտէն տէնիլէձէք : 13 ¹⁸Յէր ¹⁹շաբաթտա՝ ա՛զիզ կիւնիմտէ՝ միւրատընը էթմէքտէն այա- ղընը տէօնտէրիր իսէն , վէ շաբաթը Ֆէըրահլզգ՝ Պապպն ա՛զիզ կի- նիւնիւ ի՛զզէթլու սայար իսէն , վէ օնու ի՛զզէթլէմէք իլէ՝ քէնտի եօլ- լարընձա ա՛մէլ էթմէ յիպ արզու- նու պուլմագ վէ ²⁰էնպէ սէօզլերի- 14 նի սէօյլէմէզ իսէն , ²¹օլ զէման Պապպտա մէսրուր օլաձագսըն . վէ սէնի ²²էերին եիւձէ մահալլերինէ պինտիրէձէյիմ , վէ սանա պապան Յակոբուն միրասընը եէտիրէձէ- յիմ . զէրա ²³Պապպն աղզը սէօյ- լէտտ :

ՊԱՊ ՆՕԹ

(ԳՈ. Ի՛. Լ։ 698 Գէ։

1 Իշլեե Պապպըն էլի ¹գուրթարմագտան գըսսա օլմատը , վէ գուլաղը իշլիմէքտէն աղըրլանմատը 2 ². Իսկա եաթամպզլթգլարընըզ սիզին իլէ Ալլահընըզըն արասընը այրըլը օլտու , վէ կիւնահվլարընըզ եիւզիւնիւ սիզտէն էօրթտիւ քի 3 իշլիմէ յէ : ³Օ իրա ⁴ավուձվլարընըզ գան իլէ՝ վէ փարմագլարընըզ եարամպզլթգ իլէ նափաքլէնտի . տուտագլարընըզ եալան սէօյլէյիպ՝ տիլլէրինիզ պինամուսլուզ 4 թէելաֆֆիւզ էմտի : ⁵Պատագաթ իւզրէ տա՛վա էտէն եօգ՝ վէ հագգ իւզրէ տա՛վա սիւրէն եօգ տուր . հիչէ կիւվէնիպ՝ պաթըլլըգ սէօյլէրլեր , էմինէմէ կէպէ գալըպ՝ 5 եարամպզլթգ տօղուրուլար : ⁶Ապաղլթգ եըլան եումուրթալարը գըղտըրըլար , վէ էօրիւմձէք պէզի տօգուրլար . եումուրթալարընը եէյհէն էօլիւբ , վէ գըրըլանտան էնէ 6 կերէք եըլանը չզգար : ⁷Պէզլերինտէն էավապ օլմազ , վէ իշլերինտէն էօրթիւնէմէզլեր . իշլերի եարամպզլթգ իշլերի տիր , վէ ավուձվլարընտա 7 զուլմ ա՛մէլի վար : ⁸Ալլահպըր քէօթիւլիւյէ սէյիրտիպ՝ սուչտուզգան տէօգմէյէ ա՛ձէլէ էտէրլեր . միւլահազալարը եարամպզլթգ միւլահազալարը տըր . եօլլարընտա խարապաթլթգ վէ գըրղընլթգ վար : 8 ⁹Էլամէթին եօլունու պիլմէզլեր , վէ ա՛մէլու հարաքէթլերինտէ հագ եօգ տուր . ¹⁰քէնտի թարիգլէրինի էյրի էթտիլէր , հէփ ծնլարտա եիւրիյէնլէր՝ սէլամէթի պիլմէզ- 9 լեր : ¹¹Օնտան էօթիւրիւ պիզտէն շէրա՛թ իրագլանտը , վէ սատագաթի պիզէ էրիշմէզ . ¹²այտընլթգ պէքլէր իտիք , վէ իշլեե գարանլթգ վար . զիյա պէ՛ւլէր էպէ՛ , ամմա 10 տիւմանտա կէզէրիզ : ¹³Գէօրլէր կիպի տիվարը էլլէրիզ , վէ կէօզլերի օլմայանլար կիպի էլ իլէ եօգլարըզ . էօյլէյին կէձէ իլէ կիպի

Digitized by Google

թէօքէզէ օղըարըզ , մէյվէտար թարլալարտա էօլիւլէր կիպի իզ ։
11 ՚Էֆիմիզ այլալր կիպի պէօյիւրիւզ , վէ [b]կէօյէրճինլէր կիպի զայէթ իլէ ֆիղան էտէրիզ . շէրաա'թը պէքլէր իտիք , ամմա եօգտուր , խէլասը պէ+լէր էօխ , ամ-
12 մա օ՝ պիզտէն իրագլանտը ։ Ո՛իրա գապահաթլարըմըզ՝ հուզուրունտա չօղալտըլար , վէ կիւնահլարըմըզ ա՛լէյհիմիզէ չէհատէթ էտէրլէր . զիրա գապահաթլարըմըզ պիզիմ եանըմըզտա ուրը , վէ եարամազլըգլարըմըզը պիլէրիզ ։
13 Գապահաթ էթտիք , [c]պապը ինքեար էթտիք , վէ Ա՛լլահըմըզըն արտընտան սափտըգ . նահագլըգ վէ [d]ս'սեան սէօյլէտիք , [e]ներէքտէ եալան սէօզլէր տիւշիւնիւպ թէ-
14 լաֆֆիւզ էթտիք ։ Ա՛ն չէրաա'թ կէրիյէ ուէօնտիւ , վէ սատագաթ իրագտան տուրտու . զիրա կէրչէքլիք մէյտանա տիւշտիւ , վէ տօղրուլուգ կիրմէյէ գաարիր օլ-
15 մատը ։ ՚Էմ կէրչէքլիք զայիլ օլուր , վէ քէօթիւլիւքտէն սագընան սօյուլուր . վէ [f]պապ կէօրտիւ , վէ նազարընտա քէօթիւ կէօրիւնտիւ . զիրա չէրաա'թ եօգ-
16 տուր ։ Ա՛ն [g]սատէմ օլմատըղընը կէօրտիւ , վէ չէֆտաա'թճի օլմատըղընա Ա՛թա'ճիւպ էյլէտի . իմտի [h]օնուն գօլու օնուն իչիւն խէլաս լճրա էյլէտի , վէ օնուն սատա-
17 գաթը օնա տէսթէկիր օլտու ։ Ա՛ն [i]սատուգաթը զըրխ կիպի՝ վէ խէլասը պաշընա թօղա կէպէ կիյինտի . վէ ինթիգամ էսվապլարընը լճպաս կիյինտի , վէ ղայրէթէ ֆէ-
18 րաճէ կիպի պիւրիւնտիւ ։ Ա՛իսթահագգլարընա կէօրէ՝ խասիմէրինէ ղազապ՝ տիւշմէնլէրինէ ճէզաա'էտա էտէճէք . ատալարա միւս-
19 թահագգընը էտա էտէճէք ։ Ա՛ն Գապապըն եէլինին սիւրտիւյիւ տարըմագ կիպի կէլտիյի զէման՝ [j]կիւն պաթըսընտա Գապապըն խսմինտէն վէ կիւն ատղուսունտա օնուն ճէ-
20 լաինտէն գօրգաճագլար ։ Ա՛ն Սիօնա հէմ Յակոբտա գապահաթտան տէօնէնլէրէ՝ [k]Ֆիտա է-տիճի կէլէճէք տիր տէյօր Գապապ ։
21 Պէն խսէ , [l]պէնիմ օնլար իլէ ահտըմ պու տուր՝ տէյօր Գապապ .

Ա՛ենին իւզէրինտէ օլան Գուհում վէ աղզընա գօտուղում սէօզլէրիմ՝ սէնին աղզընտան վէ զիւրրիյէթինին աղզընտան՝ վէ զիւրրիյէթինին զիւրրիյէթի աղզընտան չիմտիտէն թա էպէտէտէք էքսիք օլմայաճագլար տէ յօր Գապապ ։

ՊԵՊ Կ

Սիօնուն իւզէրինէ Գապապն չէօհրէթի ։ 3 Ցաւիֆէլէրին օնուն ըլըղընա կէլէճէք օլտուղու ։ 15 Օնուն օ՛ զէմանլէրտէ օլան մուէթտու վէ ճէլիլ հալի ։

1 Գալագ , միւնէվվէր օլ . զիրա նուբուն կէլիյօր , վէ [m]Գապապն ճէլալի սէնին իւզէրինէ իշ-
2 րագ էյլէտի . Ո՛իրա իշթէ եէրի գարանլըգ՝ վէ իւմմէթլէրի տիւման էօրթէճէք . լաքին սէնին իւզէրինէ Գապապ իշրագ էտիպ՝ օնուն ճէլալի սէնին իւզէրինտէ կէօրիւ-
3 նէճէք տիր ։ Ա՛ն [n]սէնին ըլըղընա թայիֆէլէր՝ հէմ իշրաղընըն րուշանըղընա փատիշահլար կէլէ-
4 ճէք ։ [o]Ղէօզլէրինի էթրաֆա գալտը , վէ պագ , ճիւմլէսի ճէմ՝ օլուպ [p]սանա կէլիյօր . օղուլլարընն իրագտան կէլէճէք , վէ գըզլարընն գուճագտա կէթիրիլէճէք ։
5 Ո՛լ զէման կէօրիւպ՝ մէսրուր օլաճագսընն , վէ եիւրէյին տիթրէյիպ կէնիշլէնէճէք տիր . զիրա տէնիզին ղանիմլէրի սանա տէօնէճէք , թայիֆէլէրին մալի սանա
6 կէլէճէք ։ Ա՛ենի տէվլէր գաթարը՝ Ա՛ադիանընն վէ Ղ[q]եփանընն կէնճ տէվլէրէրի գափլայաճագլար , ճիւմլէսի [r]Ա՛ապատան կէլէճէքլէր , [s]ալթուն իլէ քիւնլիւք կէթիրէճէքլէր , վէ Գապապընն համալէրինի
7 միւժտէ էտէճէքլէր ։ [t]Ղէդարընն հէփ գօյունլարը սանա ճէմ՝ օլուպ՝ [u]Ա՛արէօթուն գօչլարը սանա խըզմէթ էտէճէքլէր . մէզպահզմա՝ մագպուլ օլարագ չըգաճագլար , վէ [v]ճէլալիմին էվինի ճէլիլ էտէ-
8 ճէ յիմ ։ Պուլուտի կիպի՝ վէ գաֆէսլէրինէ կէօյէրճինլէր կիպի պու ուրուսլարը ճէլալիմ ։
9 Չանլար քի՞մ տիր ։ Ո՛իրա [w]սատալար՝ հէմ իպթիտա [x]Ա՛արսիսին կէմիլէրի պէնիմ իչիւն հալըզ տըր , քի սէնին [y]Ա՛լլահըն Գապապըն իս-

[a] Ա՛ես . Ե . 1 ։
[b] Ա՛աղ . Է . 2 ։
[c] Ա՛աս . Ժէ . 34 ։
[d] Ղ . Խթ . 6 . 23 ։ Յայտ . իա . 24 ։
[e] Պ . Խթ . 18 ։
[f] Պ . Խթ . 20 , 21 , 22 ։ Կ . 12 ։
[g] Ներմ . Ջ . 17 ։
[h] Ա՛աղ . Ղբ . 1 ։ Պ . կէ . 5 ։
[i] Ներ . Ա . 14 . 17 ։ Ա՛ես . Ե . 8 ։
[j] Յայտ . ժգ . 15 ։
[k] Ա՛աղ . Ա՛ժգ . 3 ։ Ա՛աղ . ա . 11 ։
[l] Ղ[r]ոմ . ժա . 26 ։
[m] Ներ . Ե . 10 ։ Ժ . 16 ։
[n] Ա՛աղ . Է . 2 ։
[o] Ա՛աս . ժբ . 34 ։
[p] Ղ . Խթ . 6 . 23 ։ Յայտ . իա . 24 ։
[q] Պ . Խթ . 18 ։
[r] Պ . Խթ . 20 , 21 , 22 ։ Կ . 12 ։
[s] Ներ . Ա . 14 ։
[t] Ա՛ես . Ե . 1 ։
[u] Ա՛աղ . Է . 2 ։
[v] Ա՛աղ . Ղբ . 1 ։ Պ . կէ . 5 ։
[w] Ա՛աղ . Ա՛ժգ . 3 ։ Ա՛աղ . ա . 11 ։
[x] Ա՛աղ . Ա՛ժգ . 3 ։ Ա՛աղ . ա . 11 ։
[y] Ա՛աղ . Ա՛ժգ . 3 ։ Ա՛աղ . ա . 11 ։

Digitized by Google

ՃԹ. Ի'. Ի:
698 դէպ:

մինչ վէ Իսրայէլին Ը'զիզինէ ի-
րագտան Իսէնին օղուլլարընը՝ հէմ
Ծօնլարըն պիլէսինճէ օնլարըն կիւ-
միւշ իլէ ալթունունու կէթիրէ-
լէր • զիրա Իսէնի ճէլիլ էտէն օ
10տուր : Ալ Է հապանճը օղուլլարը
սէնին հիսարլարընը պինա էտէ-
ճէքլէր , վէ Ծօնլարըն փատիշահ-
լարը սանա խրզմէթ էտէճքլէր •
զիրա Սէնի զազապըմ իլէ վուր-
տուճ, ամմա Հիւանիւ րիզամ իլէ
11 սանա մէրհամէթ էտէճէ յիմ : Ալ Է
գափուլարըն տայիմա աչըգ օ-
լուպ՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ գափան-
մայաճագլար , քի սանա թայիֆէ-
լէրին մալընի կէթիրէլէր , վէ օն-
լարըն փատիշահլարը կէթիրիլէ-
12լէր : Իրա Սանա գուլլուգ էթ-
մէ յէճէք օլան թայիֆէ վէ մէմլէ-
քէթ՝ հէլաք օլաճագ , վէ օլ թա-
յիֆէլէր պիլ քիւլլիյէ խարապ
13 օլաճագլար : Իրանընըն չանը
սանա կէլէճէք , չամ աղաճը՝ չի-
նար վէ չիմշիր աղաճը պիրլիքտէ՝
Ադտէսմին մահալլինին զիյնէ-
թի իչիւն օլաճագ , վէ Սայագլա-
րըմըն մահալլինի ի'զզէթլէ յէճէ-
14 յիմ : Ալ Է սանա ճէֆիա վէրէնլէ-
րին օղուլլարը էյիլէրէք՝ սանա կէ-
լէճէքլէր , վէ սէնի թահգիր է-
տէնլէրին Ճիւմլէսի՝ սէնին այագ-
լարընըն թապանլարընա տիւշէ-
ճէքլէր • վէ սանա Ադապըն չէհ-
րի՝ Իսրայէլ Ը'զիզինին Աիօնու
15 չաղըրաճագլար : Թէրք օլունմուշ
վէ իքրահ օլունմուշ օլտուղուն՝
վէ աէնոփէն կէչէն օլմատրըը եէրի-
նէ՝ սէնի էպէտի չան իչիւն տէվը
պէ տէվը սիւրիւր իչիւն գօյաճա-
16 ղըմ : Ալ Է թայիֆէլէր սիւտիւ է-
միպ՝ փատիշահլար Ամմոնի էմո-
ճէքսին • վէ սէնի խէլաս էտէն
Նպէն Ադապ՝ Հէմ սէնի ֆիտա է-
տէն Հակոբուն Գատիրի օլտուս-
17 ղումուճ պիլէճէքէսին : Պագըր եէ-
րինէ ալթուն կէթիրէճէ յիմ , վէ
տէմիր եէրինէ կիւմիւշ՝ վէ աղաճ-
լար եէրինէ պագըր՝ վէ թաշլար
եէրինէ տէմիր կէթիրէճէ յիմ • վէ
սէնին նաղիրլէրինի սէլամէթ՝ Հէմ
սէնին զապիթլէրինի սատագաթ
18 սահիպլէ էտէճէ յիմ : Ըրթըգ սէ-
նին տիյարընտա զուլմ՝ վէ սինօր-
լարընտա եաղմա վէ գըրղընն իչի-

տիլմէ յէճէք • իլլա Հիսաբլարը-
նա Իսէլաս՝ վէ գափուլարընա
19 Ադտէ չաղըրաճագըն : Ըրթըգ
կիւնտիւզիւն ըշըղընն կիւնէշ օլմա-
յաճագ , վէ սանա այտընլըղը իլէ
այ ըշըգ վէրմէ յէճէք • իլլա Ինչո-
վա սէնին էպէտի ըշըղընն՝ վէ սէ-
նին Ելլահըն իֆթիխարըն օլա-
20 ճագ : Ըրթըգ կիւնէչին պաթ-
մայաճագ , վէ այըն էքսիլմէ յէ-
ճէք • իլլա սէնին էպէտի ըշըղընն
Ինչովա օլաճագ , վէ եաս կիւնլէ-
21 րին տիւքէնէճէք տիր : Ալ Է ղավ-
մընըն Հէփիսի սատըգ օլուպ՝ ոէճ-
րի էպէտէն զապթ էտէճէքլէր •
Ֆիւտանըմըն ֆիլիսի՝ Էլլէրիմին
ա'մէլի՝ իֆթիխարըմ իչիւն օլա-
22 ճագ : Կիւչիւյիւ պինէ՝ վէ քիւ-
չիճիւյիւ պէօյիւք թայիֆէ օլա-
ճագ • պէն Ադապ պուննու՝ վագ-
թընտա թէզ իզրա էտէճէյիմ :

ՃԹ. Ի'. Ի:
698 դէպ:

ՊԵՊ ԿԸ

Ա Էսհին խրզմէթի : Ե Օնուն կէլմէսինին ճէլիլ նէթիճէլէրի :

1 Ադ Ֆէնտիմ Ադապըն Բուհու պէ-
նիմ իզէրիմտէ տիր • չիւն քի
Ադապ Պէնի մէսհ էյլէտի , պէ-
նի կէօնտէրտի քի՝ Ֆագիրլէրէ
միւժտէ էտէյիմ , Եհիւրէյի գը-
րըմըզլարա շիֆա վէրէյիմ , Էսիր-
լէրէ ազատլըգ՝ վէ մահպուսլարա
2 Հապսընն աչըլմասընը նիտա էտէյիմ ,
Ի Ադապընն մադպուլ սէնէսինի՝ վէ
Ը'զլահմըզընն ինթիգամ կիւնիւ-
նիւ նիտա էտէյիմ , Հէվեփ եաս չէ-
3 քէնլէրէ թէսէլլի վէրէյիմ , Ան-
օնտա եաս չէքէնլէրէն թայի'ն է-
տիպ Ծօնլարա քիւլ եէրինէ իֆ-
թիխար՝ եաս եէրինէ շազ լըգ եա-
ղը՝ գըրըլմըզ բուհ եէրինէ մէտհ
էսվապը վէրէյիմ • վէ օնլարա՝
Ադատագաթ մէչէլէրի՝ Ադապընն
տիքտիյի տէնիլէ , չէշդլէ քի քէն-
4 տիսի Իֆթիխար էտէ : Ալ Է Էգա-
տիմ խարապպաթլարը պինա էտէ-
լէր , էսքի վիրանէլէրի իչտաս է-
տէլէր , վէ խարապ օլմուշ չէ-
հիրլէրի՝ տէվրտէն տէվրէ վիրան
5 գալմըշլարը եէնիլէյէլէր : Ալ Է
Հապանճըլար գալգըպ՝ սիւրիւլէ-
րինիզի կիւտէլէր , վէ եաս օղուլ-
լարը՝ էքինճիլէրինիզ վէ պաղճը-

ա պ. ժա. 2:
Ղ ու. դ. 18:
Հօհ. ա. 32:
գ. 34:
բ Ալ. խէ. 7:
գ Ալ ճխէ. 8, պ. ձէ. 15:
դ պ. խբ. 7, պագ՝ Ղբնմ: Լ գ. 8:
ե պագ՝ Ղ Լ. խէ. 9:
զ պ. Լ գ. 8, կ ։ 4, կղ. 14: Ալ. դ. 1. 3: բ (Ա.Ես. ա. 7, 8, 9:
է պ. ձէ 18: Ալ. Է. 4:
ը Ալ. Լ. 11:
թ պ. Ղ. 11:
ժ Հօհ. ժէ. 8:
ի պ. խբ. 8, ձը. 12: Ղ-զկ. Լ Ղ. 33. 36:

Լ Ղ-փես. բ. 12:

Digitized by Google

ՃԹ. Ի՛. Լ. 698 դէպ։

Ի ԼԵՒ. ԺԶ. 6։ Պ. ԿԶ. 21։ ՅԵՒՍ. Բ. 5. 9։ ՀԱՅԱՍ. Ա. 6։ Ե. 10։ Ծ Պ. Ի. 5. 11. 16։ Է Պ. Ի. 2։ ՕՐԱՔ. Թ. 12։

Ո ՍԱՂ. ԺԱ. 7։ Ց Պ. Ա. 11. 13։

Ղ Պ. ՃԵ. 3։

Ճ Պ. ԿԵ. 23։

Տ ՆՀՄ. Գ. 18։

Յ ՍԱՂ. ՀԼԲ. 9. 16։

Ն Պ. ԽԹ. 18։ ՀԱՅԱՍ. ԻԱ. 2։

Շ ՍԱՂ. ՀԲ. 3։ ՃԵ. 11։ Ո Պ. Ի. 18։ ԿԲ. 7։

6 լարընըզ օլալար։ Ալ է Իսիզ Յապպըն քահանիլերի չաղըրլասընըզ, սիզ՝ Ընլահըմզըն խըզմէթիլերի տէնիլէ. Ծթայիֆէլէրին մալինի եէյէսինիզ, վէ օնլարըն ի՛զզէթինի 7 քէնտինիզէ ալասընըզ։ Ընյըլը-նըզ պէտէլինէ իքի գաթ ալըշ՝ հիճապ էէրինէ հիսսէլէրինտէ ալգըշ էտէլէր. չիւն քի տիյար-լարընտա իքի գաթ միրաս ալա-ճագլար, օնլարըն էպէտի շազլը-8 ը օլաճագ։ Օ՚իրա Ըպէն Յապպ՝ հագգը սէվէրիմ, Ծնահագլըգ վէ գափմագտան իքըսէ էտէրիմ. վէ կէրչէքտէն օնլարըն միւքեաճա-թընը վէրէճէյիմ. վէ Ըօնլար իլէ 9 էպէտի ա՛նտ քէսիլէճէյիմ։ Ալ է օնլարըն զիւրրիյէթի Ծթայիֆէլէր-տէ՝ հէմ օնլարըն էվլատլարը գավմէր օրթասընտա պիլինէճէք տիր. օնլարը հէփ կէօրէնլէր անկ-լայալար քի՝ Ըօնլար Յապպըն միւ-պարէք էյլէտիյի զիւրրիյէթ տիր։

10 Ըզէն Յապպտա ղայէթ իլէ մէս-թուր օլուպ՝ ճանընմ Ընլահըմտա շազ օլաճագ. զիրա Ծպանա՝ պէօր-քիւ իլէ տօնանմընշ կիւվէյի կիպի վէ պէզէքլէրի իլէ մուզէյէն Ըկէ-լինի կիպի խէլաս էսվապը կիյտիր-տի, պէնի սատագաթի լիպասը ի-11 լէ էօրթտիւ։ Օ՚իրա եէր՝ ֆի-տանընը պիթիրտիյի կիպի, վէ պաղչէ՝ էքինինի ֆիլիսլէէնտիրտիյի կիպի, Ընֆէնտիմ Յապպ հէփ Ծթայիֆէլէրին էօնիւնտէ էօյլէճէ Ըսատագաթի վէ Ըհամո ֆիլիսլէէն-տիրէճէք տիր։

ՊԸՊ ԿՒ

Աիօնուն իլէրիլէմէսի վէ ի՛զզէթի իչիւն փէշտամպէրին հասբէթի։ 6 Օնուն պէք-չիլէրի սէվլէրինի չէքմէմէլի օլաուղու։ 8 Ընլահըն Աիօնա վա՛տը։ 10 Պաւմըն եօլուս-նու հաղըրլամագա պիր ղայրէթ։

1 Աիօնտան էօթիւրիւ սիւքիւթ էթմէ յէճէյիմ՝ վէ Ընրուսաղէմ-տէն էօթիւրիւ բահաթլանմայա-ճաղըմ՝ թա սատագաթը նուր կի-պի՝ վէ խէլասը եանար գանտիլ կիպի Ջյոհաննա չըգըձնայատէք։

2 Ալ է Ըթայիֆէլէր սէնին սատագա-թընը՝ վէ ճիւմլէ փատիշահլար սէնին ճէլալինի կէօրէճէքլէր. վէ սանա՝ Բհէնի աւո իլէ չաղըրլաճագ, քի օնու՝ Յապպըն աղզը թէսմիյէ 3 էտէճէք տիր։ Ալ է Յապպըն է-լինտէ Ծիֆթիիսար թաճը՝ վէ Ընլահընըն ավուճունտա փատիշահ 4 իսթիֆանի օլաճագսըն։ Ըսանա արթըգ Ըպրաղըլմըշ չաղըրլմայա-ճագ, վէ տիյարընա արթըգ Ըալ ի-րանէ տէնիլմէյէճէք. իլլա սա-նա՝ Ըազզ էթտիյիմ վէ տիյա-րընա՝ Ըսիքեահլը տէնիլէ. զիրա Յապպ սէնտէն հազզ էտէճէք՝ վէ տիյարըն նիքեահլանաճագ տըր։ 5 Օ՚իրա կէնճ քիմսէ գըզա նիքեահ-լանտրազը կիւլէ՝ օղուլլարըն սանա նիքեահլանաճագլար. վէ ԸԼահ-րն սէնտէն էօթիւրիւ՝ կիւվէյի-նին կէլինտէն էօթիւրիւ մէսրուր օլտուղու կիւլէ՝ մէսրուր օլաճագ։ 6 ԸԱյնին հիսաբլարընըն իւզէրի-նէ՝ էյ Ընրուսաղէմ՝ պէքճիլէր տիքտիմ. օնլար պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ ասլա սուս օլմա-յաճագլար. սիզ էյ Յապպը զիքր 7 էտընլէր՝ սիւքիւթ էթմէն. Ալ է թա գայիմ էտինճէյէտէք վէ թա եէրտէ Ընրուսաղէմի Ըմէտի գըլընճայատէք՝ օնա բահաթլըգ 8 վէրմէն։ Յապպ սաղ էլի իլէ վէ գուվվէթլի գօլու իլէ եէմին էթ-տի քի՝ ԸԱյնին պուղտայընը ար-թըգ տիւշմէնլէրինէ թաա՛մ վէր-մէյէճէյիմ, վէ սէնին օլ էմէք չէքտիյին չարապընը եապանճը օ-9 ղուլլարը իչմէյէճէքլէր։ Իլլա օ-նու տէվշէրէնլէր եէյէճէքլէր, վէ Յապպա շիւքր էտէճէքլէր. վէ օնու ճէմ՚ էտընլէր՝ Ծա՛զլիզ ավ-լուլարըմտա իչէճէքլէր։

10 Կէչին, գափուլարտան կէչին, Էգավմըն եօլունու հաղըրլայըն. ճաատէյի տիւզէլտին, տիւզէլ-տին, թաշլարը տէվշէրին. Բգավմ-լէր իչիւն պայրագ գալտրընը։ 11 Իչթէ Յապպ եէրին ուճունա նի-տա էյլէտի, Ծիօն գըզընա տէ-յիին քի՝ Իչթէ Իսէլաս էտիճին կէլէյօր. իչթէ Ծօնուն իւճրէթի եանընտա, վէ միւքեաճթաը էօ-12 նիւնտէ տիր։ Ալ է օնլարա՝ ա՛զիզ գավմ՝ Յապպըն ֆիտա էթտիյի քիմսէլէր չաղըրաճագլար. վէ սէն՝ Ընրանմըշ Բպրաղըլմամըշ չէհր չաղըրլաճագսըն։

ՃԹ. Ի՛. Լ. 698 դէպ։

Բ Պագ՝ Խա. 4. 12։ Պ. կէ. 15։

Գ ՕՐԱՔ. Թ. 16։

Դ Ելվ. Ա. 10։ Ա ՅՈՎ. Բ. 10։

Ե Պ. ԽԹ. 14։ ԾՓ. 6. 7։

Զ Պ. ԾՓ. 1.

Է Ի. ԿԵ. 19։

Ը ԼՂԿ. Ջ. 17։ ԼՋ. 7։

Թ Պ. ԿՓ. 11։ ՄՍՓ Է. 20։

Ժ Ե ՕՐ. ԽԵ. 31, ԼԱ։ ՆՔԵՄ. Ե. 17։

Ի Պագ՝ Բ ՕՐ. ԺԵ. 12։ ՃՓ. 23. 26։ ՃՂ. 11. 14։

Լ Պ. Խ. 8։ ՅԷ. 14։

Խ Պ. ՃԱ. 12։

Ծ ՕՐԱՔ. Թ. 9։ Ա ՍԱՄ. ԻԱ. 5։ ՀՅՕՀ. ԺԵ. 15։

Կ Պ. Խ. 10։ ՀՅԱՍ. ԻԲ. 12։

Հ ԽՍ. 4։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԿԴ

Ամէսիհին՝ Աիօնուն տիւշմէնլէրի իւզէրինէ զաֆէր պուլմասը։ 7 Ընլհոն Իսրայէլէ էյլէսիյի էյլիքլէր իչիւն պիր թէչէքքիւր իւահիսի։ 15 Ընլհոն խալխընըն պէտ վագէճ լորընտա տուա՛լէրի։

1 Եգովմոան չու էսվապը ճէլիլ Իսրատան կէլէն՝ չու լիպասը մուզէյէն՝ գուվվէթինին չօգլուղու իլէ թաֆքրա էտէն քիմ տիր։

Պէն իմ քի սատագաթ սէյլէրիմ, խելաս էթմէ յէ ա՛զիմ իմ։

2 Ան՞չիւն Ելիպասըն գըրմըզը՝ վէ էսվապլարըն չարապ ճէնտէրէսինտէ պասանըն կիպի տիր։

3 Բ՛էնտէրէտէ եալընըզ պաստըմ, վէ գավմըտան պիլէմմէ քիմսէ եօղ իտի։ վէ օնլարը զաքապըմ իլէ պաստըմ, վէ խըշմըմ իլէ օնլարը էյինէտիմ, վէ օնլարըն գանը էսվապըմ իւզէրինէ սէրփիլտի, վէ հէփ լիպասլարըմը պօ-

4 յատըմ։ Օ՛իրա Եհիւթյիմտե ինթիգամ կիւնիւ վար իտի, վէ ֆիւտա

5 էտէճէքլէրիմին եըլը կէլտի։ Վէ Ոպագտըմ, ամմա Եեարտըմ էտէն եօղ իտի, վէ թա՛ճիւպ էթտիմ, քի տէսթէկիր եօղ իտի. իմտի Ըգօլում պէնիմ իչիւն խէլաս իճ-

6 րա էյլէտի, վէ ղազապըմ պանա տէսթէկիր օլտու։ Վէ ղազապըմ իլէ գավմլէր էյինէտիմ, վէ Ըօնլարը խըշմըմ իլէ սէրխօշ էթտիմ, վէ օնլարըն գանընը եէրէ տէգո-

7 տիւմ։ Իսպապըն իւնայէթլէրինի վէ Իապապըն համտլարընը՝ Իապապըն պիզէ ճիւմլէ էթտիյի քէրէմէ կէօ-րէ վէ Իսրայէլ եվինէ կէօրէ՝ մեր-համթլէրինէ կէօրէ վէ չօգ իւնա-յէթլէրինէ կէօրէ քէրէմ գըլտը-ղը չօգ իհսանը զիքր էտէճէյիմ։

8 Ձիւն տէտի քի՝ Ոագգան օնլար գավմըմ տըր, եալան չը գմայաճագ օղուլլար տըր. վէ օ՝ օնլարըն

9 խելաս էտիճիսի օլտու։ Ը՛էփ սըգընթըլարընտա սըգընըթը չէք-տի, վէ Ընիւզիւնիւն մէնէյի օն-լարը խելաս էյլէտի, Ժմուհապ-պէթի իլէ վէ մեր համթի իլէ օն-լարը ֆիւտա էյլէտի, վէ Ըօնլարը գալտըրըպ՝ ճիւմլէ գատիմ կիւն-

10 լէրտե կէօթիւրտիւ։ Ըմմա օնլար

ՀԹ. Ի՛. Ւ. 698 ՖՀ։

Ա Ցայտ. Ժ. 13։

Բ Ոգտ. Ա. 15։ Հայտ. Ժ. 19, 20։ Ժ. 15։

Է Պ. Լ. 8։ կա. 2։

Դ Պ. խա. 28։ Ծ. 18։

Ե Հօհ. Ժ. 32։

Զ Սաղ. գը. 1։ Պ. Ծ. 16։

Ը Ցայտ. Ժ. 6։

Ը Գատ. Ժ. 16։ Օաբ. Բ. 8։ Գոր. Թ. 4։

Ը Ոգտ. Ժ. 19։ իէ. 20, 21։ Լ. 14։ Մաղ. ջ. 1։ Գոր. Ժ. 11։

Ժ Բ Օր. է. 7, 8։

Ի Ոգտ. Ժ. 4։ Բ Օր. ա. 31։ Լ. 11, 12։ Պ. խգ. 3, 4։

Ըօնլարը իլէ ճէնք էթտի։ Ընտէն գատիմ կիւնլէը՝ Մովսես վէ գավ-մը զիքր օլունտու քի՝ Կրէնտի սիւրիւսիւնիւն չօպանը իլէ՝ օնլարը տէնիղտէն չըգարան նէ՞րէտե տիր, Ըօնուն օրթասընտա Ը՛զիզ Րու-

12 Հունու գօյան նէ՞րէտե տիր. Կրէն-տի ճէլիլ գօլունու Մովսեսին սաղ էլի իլէ կէզտիրէն՝ քէնտինէ էպէ-տի իսիմ էսինմէք իչիւն Ոէօնլէ-

13 րինտէն սուլարը եարան, օնլարը էնկինլէրտե՝ այագլարը իլիշմէյե-րէք չէօլտէքի աթ կիպի կէզտիրէն

14 նէ՞րէթէ փէր։ Իապապըն Րու հու օնու՝ վատիյէ էնէն տավար կիպի բահաթլանտըրտը. սէն գավմընը էօյլէ գուլաղուզլատըրն քի՝ քէնտինէ ճէլիլ իսիմ էսինէսին։

15 Ակէօքտէն պագ, վէ Ոսէնին ա՛զիզ վէ ճէլիլ մէնքեճանընտան նա-զար գըլ. ղայրէթին վէ գուվվէթին՝ Ոպաղընընն հարաքէթի վէ պանա մէրհամէթլէրին հաՖնի, օն-

16 լար կէրի՛ մի գալտը։ Ոագգան Ընրահամ Պիզի պիլմէ՛ կ՝ Իսրայէլ պիզի թանընմազ իսէ տէ, Նպիզիմ փէտէրիմիզ սէն սին. սէն եա՞ Իապպ փէտէրիմիզ սին. իսմին

17 էգէլտէն Իսէլասճմընզ ապը։ Նա՞ Իապպ Պիզի եօլլարընտան նի՞չիւն սապտընըրսըն, Նեիւբէյիմիզի սէն-տէն գօրգմամաղա գաթընլատը-սըն. Գուլլարըն իչիւն միրասընըն

18 սրպթլարը իչիւն տէօն։ Ակէնին ա՛զիզ գավմըն Ոնո պիրազ վագթ զապթ էթտիլէր, Ետուշմէնլէրի-միզ Մագտսէնի էյինէտիլէր։

19 Կատիմտէն սէնին իզ. օնլարա հիւքիւմէթ սիւրմէտին, սէնին իս-մին օնլարա նիտա օլունմատը։

ՊԸՊ ԿԴ

Ընլհոն գավմընըն եարտըմ իչիւն տուա՛լէ-րի։ 6 Կրէնտիլէրին նալայրգ օլմալէրինին թագրիրի։ 9 Աիօնուն խարագ օլմասը։

1 Ա՛օշայտը Ակէօքլէրի եարըպ է-նէ իտին, Բսէնին Հուզուրուն-

2 տան տա՛ղլար՝ տիւշմէնլէրինէ իս-մինի պիլտիրմէք իչիւն չալըլարը

ՀԹ. Ի՛. Ւ. 698 ՖՀ։

Ա Ոգտ. Ժէ. 24։ Ծտա. Ժէ. 11։ Սաղ. Կը. 56։ ղէ. 9։

Բ Սաղ. Կը. 40։ Գատ. է. 51։ Ւշմա. է. 30։

Գ Ոգտ. Ժ. 21։ Ոգտ. Ժէ. 30։ Լ. 11, 12։ Ծտա. Ժէ. 13, 14, ՃԱ։ Ներմ. է. 6։

Դ Ծտա. Ժա. 17, 25։ Ոէ. Կմ. Թ. 20։ Գատ. է. 8։ Ընգ. Բ. 5։

Ե Ոգտ. Ժ. 6։

Զ Ոգտ. Ժ. 21։ Կես. է. 16։

Է Սաղ. ՃՀ. 9։

Ը Ե Ծտագ. է. 23։

Թ Ե Օր. ԻԿ. 15։ Սաղ. Ճ. 14։

Ժ Սաղ. Լէ. 14։

Ի Ներմ. ի. 20։ Ավ. Ժ. 8։

ԺԱ Հոբ. Ժէ. 21։ Ժ. Ծ. Թ. 5։

ԺԲ Օր. Լ. 6։ Ա Մն. ԻԹ. 10։ Պ. կդ. 8։

ԺԳ Սաղ. ՃԺ. 10։

ԺԴ Պագ. Պ. ի. 10։ Հօհ. Ժ. 40։ Հռո. ՈՎ. Թ. 18։

ԺԵ Ծտա. Ի. 36։ Սաղ. Ճ. 13։

ԺԶ Ե Օր. է. 6։ ԻԹ. 19։ Պ. կԲ. 12։ Գատ. Ը. 24։

ԺԷ Սաղ. Հէ. 5։

ԺԸ Սաղ. ՃԽ. 5։

ԺԹ Գատ. Է. 5։ ՃՀ. Ա. 4։

Digitized by Google

1 Ասաւ Եղիա Եղիսէէն արան-
տիմ, պէնի արամայանլարտան
պուլունտուս. խամիմ Նիտա Եղի-
սէյն թայիգէյէ՝ Իչմէ պէն՝ իշ-
2 մէ պէն տէտիմ։ Պալըթըն կիւն
էլլերիմի՝ քէնտի էֆքեարլերի ար-
տընճա՝ էյի օղմայան եօլտա հիւ-
րիչէն ա՛սը գավմա ուզաթտըմ,
3 չօղ գավմա քի՝ տայիմա եիւզիւ-
մէ գարշը պէնի ղազապէ կէթիրիր-
լեր, պաղչէլերտէ գուրպան քե-
սիպ՝ թուղլալար իւզերինտէ քիւն-
4 լիւք եագարլար. Ա՛էզարլարտա
օթուրուպ՝ սիփերլերտէ կէճէլեր-
լեր. Նօնկուզ էթի եերլեր, վէ
գապլարընտա մէքքուհ չէյլեր չօր-
5 պասը վար. Նօթէ տուր, պա-
նա տէյմէ, զևրա սէնտէն ա՛զիզ
իմ տերլեր. պուռնալար պուրնում-
տա թիւթիւն տիւր, պիւթիւն
6 կիւն եագար աթէշ տիր։ Իչմէ
Ըհուզուրումտա եաղըլմըշ տըր.
Նսիւքիւթթ տուրմայաճաղըմ, իլլա
Պէօտէյէճէյիմ, վէ օնլարըն գոյ-
7 նունա՝ սիզին եարամազլըգլարընը-
ղը վէ Նտաղլարըն իւզերինտէ պու-
խուր եագըպ Նթէփէլեր իւզե-
րինտէ պանա քիւֆր էտէն Նպա-
պալարընըզըն եարամազլըգլարընը
պիրլիքտէ էօտէյէճէյիմ տէյօր
Պապպ. վէ էվվելքի ա՛մէլլերինի
գոյունլարընա էօյլէճէյիմ։
8 Պապպ պէօյլէ տեր. Հ՚իրա
սալգըմտա պուլունտուգտա՝ Օնու
պօզմա, զևրա Նօնտա պէրեքէմ
վար տէնիլտիյի կիպի, պէն տախի
գուլլարըմ իչիւն էօյլէ էտէճէ-
յիմ, թա քի հէփիսինի հէլալք
9 էթմէյիմ։ Վէ Յակոբտան զիւր-
բիյէթ՝ հէմ Յուդատան տաղլա-
րըմա վարիս չգարաճաղըմ, վէ
Նսէհիլիշլէրիմ օնու միրաս եէյիպ՝
գուլլարըմ օրատա սաքին օլա-
10 ճագլար։ Վէ Հ՚Սարօն պէնի ա-
րայան գավմըմ իչիւն գոյունլար
աղըլը՝ վէ Յ՚Ըգովը վատիսի սրղըր
11 եաթաղը օլաճագ։ Իմմա սիզ քի
Պապպը թէրքը էտէնլէր վէ Նա՛-
զիզ տաղըմը ունուտանլար՝ *Պախթ
փօ-ղնօ-նա Նսօֆրա տիւզէնլէր վէ
†Նըլամէթ փօ-ղնօ-նա չէրպէթ փէշ-
12 քէշլի տօլտուրանլար սինիզ. Նէ-
ման սիզի գըլըճա թա՛յին էտէճէ-

ՀԱ. Ի՛. Ւ. 698 գէ։

ա Նէռով. թ. 24, 25, 26. 30։ Ջ. 20։ Նփես. բ. 12, 13։
բ Նէռով. Ջ. 21։
գ բ Օր. Լբ. 21։
դ պ. ա. 29. կգ. 17։ Պագ՝ Ղ. Ժէ. 5։
է բ Օր. ԺԲ. 11։
զ պ. կգ. 17։ Պագ՝ Ղ. Ժա. 7։
է Պագ Մատ. թ. 11։ Ղու. է. 20։ ԺԲ. 11։ Հնուգ. 19։
ը բ Օր. Լբ. 34։ Մաղ. գ. 16։
թ Սաղ. ճ. 3։
ժ Սաղ. Կթ. 12։ Երեմ. ԺՂ. 18։ Նզեկ. ԺԱ. 21։
ի Նզեկ. ԺԲ. 6։
լ Նզեկ. ի. 27, 28։
խ Նէ. ի. 5։
ծ Հովել. բ. 11։
կ Ամո. ե. 15։ 22։ Մատ. իզ. 22։ Նէռով. ԺԱ. 5. 7։
հ պ. Լգ. 9։ Ղ. 2։
ձ Հես. է. 24. 26։ Ովս. բ. 15։
ղ պ. ծՂ. 7։ ծէ. 13։ Խաս. 25։
*Ի՛պր. Պագ.
ճ Նզեկ. իգ. 11։ ա Կոր. Ջ. 21։
†Ի՛պր. Մէնի.

ՀԱ. Ի՛. Ւ. 698 գէ։

է Նէ. ԺՀ. 10։ Գատ. Ե. 4, 5։ Սաղ. կը. 6։ Ըմբ. գ. 3. 6։
ը Սաղ. Լա. 19։ ա Կոր. բ. 9։
թ Գոր. Ջ. 35։
ժ պ. իչ. 8։
ի Սաղ. գ. 6։
լ փիլ. գ. 9։
խ Սաղ. Ն. 5, 6։
ծ Ովս. է. 7։
կ պ. կգ. 16։
հ պ. իթ. 16։ Խե. 9։ Նրեմ. ԺԲ. 6։ Նէռով. թ. 20, 21։
ձ Նփես. բ. 10։
ղ Սաղ. հգ. 1, 2. հթ. 8։
ճ Սաղ. հթ. 13։
Հ Սաղ. հթ. 1։
յ գ. ՀԱգաց. իե. 9։ բ Պն. Լղ. 19։ Սաղ. հգ. 7։
ն Նզեկ. իգ. 21. 25։
շ պ. խբ. 14։
ո Սաղ. ձգ. 1։

եադան աթէշ՝ սուլարը գայնատան
աթէշ կիպի էրիյէ իտի, վէ թա-
յիֆելէր հուզուրունտան տիրէրէ-
3 յէլէր իտի։ Ալմմատղըմըզ Նհիյ-
պէթելէր իշլէտիյին զէման՝ էնտին,
յէ հուզուրունտան տաղլար էրի-
4 տի։ Զիւն քի Ռեզելտէն իշտիլ-
մէտի, վէ գուլագլար տուլմատը,
վէ կէօզ կէօրմէտի սէնտէն ղայ-
րի Ըլլահ քի օնա գաթլանանլար
իչիւն ախնէն իշլէտիյինի Նօխ։
5 Աէսրուր օլարագ Նաատագաթ իշ-
լէյէնէ՝ սէնի Ռեօլարընտա զիքր
էտէնլէրէ եէթիչտին. իչթէ զա-
զապլանտըն, չիւն քի կիւնահ իշ-
լէտիք, Նտայիմա օնլարտա օլտուգ
6 իսէ տե խէլաս պուլտուգ։ Ըմմա
հէփիմիզ մուրտար շէյ կիպի օլ-
տուգ, վէ հէփ Նսաատագաթըմըզ
հայգ էալապը կիպի տիր. վէ հէ-
փիմիզ Նեափրագ կիպի սօլարըզ,
վէ եարամազլըգլարըմըզ պիզի եէլ
7 կիպի գալտըրըր։ Ալ է Նսէնչին իս-
մինէ նիտա էտէն հօգ քի՝ ույանըպ
սանա եափըշա. զևրա եիւզիւնիւ
պիզտէն կիզլէտին, վէ եարամազ-
լըգլարըմըզըն վասիթասը իլէ պի-
8 զի էրիթտին։ Ըմմա Նշիմոի՝ եա՞
Պապպ՝ սէն Պէտէրիմիզ սին. պիզ
չամուր իզ, վէ Նսէն պիզիմ Նա-
փըճմըզ սըն. վէ հէփիմիզ Նսէնին
9 էլլինին ա՛մէլի իզ։ Նփեք չօգ էօվ-
քէլէնմէ՝ եա՞ Պապպ, վէ եարա-
մազլըզը էպէտէն խաթըրընտա
թուլթմա. քէրէմ էյլէ իշթէ պագ,
10 Հէփիմիզ գավմընն իզ։ Ը՚զիզ շէ-
հիրլէրին՝ չէօլ օլտուլար. Աիօն՝
չէօլ օլտու, Շ՚ըռուսաղեմ վիրան
11 օլտու։ Նպիզիմ ա՛զիզ վէ ճէլիլ
էվիմիզ քի՝ պապալարըմըզ օնտա
սանա չիւքր էտէրլէր իտի, աթէշէ
եանտը, վէ ղհէփ արզուլատըգ-
12 լարըմըզ խարապ օլտու։ Նպունլար-
տան էօթիւրիւ քէնտինի թուլթաը
մը սրն եա՞ Պապպ, Նթընմայրպ՝
պիզէ փէք չօգ ճէֆիա էտէր մի սին։

ՊԸՊ ԿՀ

ՀԱայիճելէրին տա՛վէթ օլունմասը։ 2 Նէհուտիլէրին՝ քէնտի ա՛սը ըուհլարը իչիւն թէֆիպ օլունաճաղը։ 8 Օնլարըն պիր պագիյէսինին խէլաս օլաճաղը։ 11 ամմա գավմըն եարամազ փարչասընըն քէսիլիպ աթը-լաճագ օլտուղու։ 17 Աիօնուն եէնի իտարէ ալթընտա իւէրիւէյիպ չէրէֆ պուլմասը։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ՛. 698 Գէ։

ՀԱ. Ի՛. Լ՛. 698 Գէ։

Յիմ, վէ հեփինիզ գաթլէ չէօքէճէքսինիզ. չիւն քի չաղըրտըմ վէ ճեվապ վէրմէ տինիզ, սէօյլետիմ վէ տինկլէմէտինիզ. իլլա նազըրմտա եարամաղըզ էթտինիզ, վէ հազզ էթմէտիյիմի սէչտինիզ։

13 Ընուն իչիւն Եֆենտիմ Եապպ պէօյլէ ուէր. Իչթէ գուլլարըմ եէյէճէէք, սմմա սիզ աճ գալաճագսընըզ. իչթէ գուլլարըմ իչէճէք, ամմա սիզ սուսուզ գալաճագսընըզ. իչթէ գուլլարըմ չազ օլաճագ, ամմա սիզ ուլթանաճագ-

14 սընըզ. Իչթէ գուլլարըմ եիւրէք խօչուղունտան ալգըշ էտէճէէք, ամմա սիզ Հեիւրէք ածըսընտան ֆէրեաատ էտէճէքսինիզ, վէ բուհ գըրողընըզ ղալնտան ահ ու վահ չէ-

15 քէճէքսինիզ։ Ալ է ատլարընըզ՝ Ոսէչկինլէրիմէ Ուպէտտուա՝ իչիւն պրաղաճագսընըզ. վէ Եֆենտիմ Եապպ սէնի էօլտիւրիւպ՝ քէնտի Գուլլարընը ղայրի ատ իլէ չաղըրա-

16 ճագ. Վի Ուեէրտե պէրէքէթլէնէնէ՝ հագ Ալլահ իլէ պէրէքէթլէնէճէէք, վէ Ուեէրտե եէմին Լտէն՝ հագ Ալլահ իլէ եէմին էտէճէէք. չիւն քի էվվէլքի սըզընթըլար ունուտտուլտու, վէ չիւն քի օնլար կէօզլէ-

17 րիմտէն կիզլէնտի։ Օ, իբա իչթէ պէն Հեէնի կէօքլէր վէ եէնի եէր եարատըրըմ. վէ էվվէլքիլէր ան-կըլմայաճագ, վէ խաթրա կելմէ-

18 յէճէք։ Ալմմա սիզ՝ պէնիմ եարատըղըմա հէման էպէտլէր էպէտինճէ մէսրուր ու չազ օլուն. զիրա իչթէ պէն Ենրուսաղէմի շազլըգ՝ վէ օնուն էհալիսինի սիւրիւր

19 իչիւն եարատըրըմ։ Ալ է Ենրուսաղէմէն չազ օլուպ՝ գամըլմատան մէսրուր օլաճաղըմ. վէ Ոօնտա արթըգ աղլայըշ սէսի վէ ֆէրեատ սէսի իչիտիլմէյէճէէք տիր։

20 Օրատա արթըգ աղ կիւնլիւ չօճուգ վէ կիւնլէրինի տօլտուրմամըշ իխթիյար օլմայաճագ. զիրա կէնճ՝ եիւզ եաշընտա էօլէճէէք, վէ Հեիւզ եաշընտա կիւնահքեար՝ լա-

21 նէթէ օղրայաճագ։ Ալ է Էվվէր պինա էտիպ՝ սաքին օլաճագսըր. վէ պաղլար տիքիպ՝ Մ յվէլէրինի

22 եէյէճէէքլէր։ Ալայրիսի սաքին օլմագ իչիւն՝ պինա էթմէ յէճէքլէր, վէ ղայրիսի եէմէք իչիւն՝

տիքմէ յէճէքլէր. զիրա Ղամըմընն կիւնլէրի՝ աղաճընն կիւնլէրի գատար օլաճագ, վէ Սսէչկինլէրիմ՝ էլլէրինին ա՛մէլլէրինի էս-

23 քիտէճէքլէր։ Պօշունա չալըշմա-յաճագլար, վէ Հէլաքլիք իչիւն տօղուրմայաճագլար. զիրա Օնլար պիլէլէրինճէ օնլարընն էվլատըն տախի Եապպ միւպարէքէլէրի-

24 նին զիւրրիյէթի տիր։ Ալ է վագի՛ օլա քի՝ Օնլար չաղըրմազտան էվվէլ ճէվապ վէրէճէյիմ, օնլար տահա սէօյլէր իքէն իչէտճէէյիմ։

25 Գուրտ իլէ գուզու պիրլիքտէ օթլանաճագլար, վէ արսլան՝ սըղըր կիպի սաման եէյէճէէք, վէ Եըլանընն թաա՛մը թօփրադ օլաճագ. պիւթիւն ա՛զիզ տաղըմտա՝ օնլար զարար վէրմէ յէճէք, վէ հէլաք էթմէ յէճէքլէր տէյօր Եապպ։

ՊՍՊ Կ.Օ

Ընդահարն՝ գըրըմըզ բուհտա օլանտան խօչանամտը վէ միւրայիլի բէտտա էթմէտի։ 5 Ուիօնտա թէսէլի վէ պէօյիւճէք վա՛տ օլունտուղու։ 10 Պուհտան եօթիւրիւ սէվինմէյէ զայրէթ վէրիլմէյի։ 15 Ուիօնուն տիւշմէնլէրինին հելաք օլաճաղը։ 19 Խէլտա խաչերի հէր գավմա կէօնտէրիլճէէք օլտուղու, վէ պունուն մէյվիէրի։ 24 Գապահաթլըլարըն հիյպէրլու ածտու։

1 Եապպ պէօյլէ տէր. Ովէօք թաւիթըմ՝ վէ եէր այագլարըմընն պատամաղը տըր. պանտ պինա էսէճէյինիզ էվ նէ՞ վէ բահաթը-

2 մըն մահալլ նէ՞ տիր. Ովիւն քի՝ պունլարըն ճիւմլէսինի էլլիմ եափտը վէ պունլարըն հէփիսի օլտու՝ տէյօր Եապպ. սմմա պէն պուհնա՝ Բէ՛նէ ֆագիրէ վէ բուհտա գըրըլմըշա վէ էօզլէմտէն տոլթըրէյէնէ տնաէար գըլարըմ։

3 Ընըղըր պօղազլայան՝ ատմ էօլտուրէն կիլոէ տիր, գուզու գուրպան Հտէն՝ քէսփէք պօղազլայան կիլոէ տիր, էքմէք փէշքէշի սուննան տօնկուզ գանը ապահան կիլոէ տիր, քիւնլիք թիւթմսիլէյէն՝ փուեա թափրնան կիլոէ տիր. Հազգան օնլար քէնտի եօլլարընը սէչտիւէր, վէ ճանլարը՝ իքրահիմ-

4 յէթլէրինտէն Հազգ էտէր։ Պէն տախի օնլարըն պէտ Հալինի սէչկինճ՝ օնլարը գօրգտուգլարընա օղ-

ՀԱ. Ի՛. Լ՛. 698 Գէ։

ր Սաշ. գլ՛. 12։
ց Խա. 9.15։
— Գաղ՛ Ը Օր. ԽԷ. 41։ Ոկա. Ը՛. 12։
ֆ Պ. կա՛. 9։
ֆ Սաշ. Լէ՛. 5։ Ղան. Թ. 21։
ֆ Պ. ժա՛. 6, 7. 9։
ֆ Ընդ. գ. 14։

ա Է Թագ. Ը. 27 ։ Բ Ան. Ջ. 18։ Մատ. Է. 34, 35։ Գոր. Է. 48, 49։ Յէ. 24։
բ Սաշ. Ա՛Ը. 18, ժա՛. 17։
գ Ներ. Բ՛. 4։ Ջ. 8։ Ընդ. ԻԷ. 14։ Խա. 5։
դ Պ. ժէ. 15։ կա՛. 1։
ե Պ. ա՛. 11։

թատաճաղըմ · չիւն քի Ղեւաղըրաըմ վէ ճէվապ վէրէն օլմատը , սեօյլետիմ վէ տինկլէմէտիլեր · իլլա նազարըմտա եարա Հազլըգ իշլէտիլեր , վէ Հազլ էթմէտիկի սեբեպիլեր ։

5 Պապպլըն սեօղիւնիւ ւոինկլէյին՝ Էյ օնուն սեօղլունէն տիմերէ-յէնլեր · պէնիմ իսմիմ իչիւն սիզտէն իքրահ էտիպ՝ սիզի բէտտ էտէն գարընտաշլարընըզ տեմիլեր քի՝ Ըպապպա ի՛զզէթի օլսուն · ամմա օ՝ Ըսիզին շաշլըղընըզ իչիւն կէօրիւնէճէք , վէ օ՛նլար խէճիլ տիւշէճէքլեր ։

6 Ճէհրտէն շամաթա սեսի՝ Հէյքելտէն պիր սես՝ տիւշմէնլերինին ճէզասընը էտա էտէն Պապպլըն սե-

7 սի կէլէյօր ։ Ընղը չէքմէզտէն էվվել տօղուրտու · աղընըը կէլմէզտէն էվվել էրքէք տօղուրտու ։

8 Պունուն կիպի քիմ իչէմեմի , պունճիւէյին շէյլեր քիմ կէօրտիւ · եէր՝ պիր կիւնտէ մի Հասիլ էտեր , թայիֆէ պիր տէֆա՛տա մը տօղար · զերա Ահօն աղընը չէքտիւյի կիպի Հեման օղուլլարընը տօ-

9 ղուրտու ։ Պէն տօղուրմադ մերքէզինէ կէմիրիւրիմ տե տօղուրթմա՞զմը իմ՝ տէյօր Պապպ · հախսօտ տօղուրտան պէն իքէն , ահա ըսհմինէ գափմըր մը իմ՝ տէյօր

10 Ընլահըն ։ Էրուսաղէմ իլե շազ օլուն , վէ օնուն իլե ալգըշ էտին՝ Էյ օնու Հէփ սեվինլեր · Էյ օնուն իւզերինէ Հէփ նաս չէքէնլեր՝ օնուն իլե շաղ ու մէսրուր օլուն ։

11 Ահա քի սիզ՝ օնուն թէսէլլի էտիճի մէմլէրինտէն էմիպ տօյասընըզ · թա քի սիզ էմիպ՝ օնուն տօղու մէմլէրինտէն մէսրուր օլասընըզ ։

12 Օ՛իրա Պապպ պէօյլէ տեր · Իշթէ պէն Ծօնա սէլամէթի ըրմադ կիպի՝ վէ թայիֆէլէրին ի՛զզէթինի թաշզըն չայ կիպի եայաճաղըմ՝ վէ Էէմէճէքսինիզ · Կգուճագուա գալտրըրլաճագ՛ընըզ , վէ տիզլեր իւ-

13 զերինտե օխշանաճագսընըզ ։ Այիզէ՝ անասը պիրինե թէսէլլի վերտիլ կիպի՝ էօյլէ թէսէլլի վերեճէյիմ , վէ Էրուսաղէմտաե թէսէլ-

14 լի պուլաճագսընըզ ։ Վ՚Է կէօրէճէքսինիզ , վէ եիւրէյինիզ մէսրուր օլաճագ , վէ Ըքեմիքլերինիզ թաղէօթ կիպի ֆիլիսէնէճէք տիր · վէ Պապպլըն էլի գուլլարընտա պիլինէճէք , վէ օ՝ տիւշմէնլերինե ղա-

15 զապլանաճագ տըր ։ Օ՛իրա Ծէնթե Պապպ՝ աթէշ իլե կէլէյօր , վէ օնուն ա՛րապալարը գասըրղա կիպի տիր , քի ղազապլընը Հերաբէթ իլէ՝ վէ թա՛զիրինի աթէշ ա՛-

16 լէվի իլե իճրա էյլէյէ ։ Օ՛իրա Պապպ՝ աթէշ իլե վէ Ըգըլըճը իլե ճիւմլէ թէնինն չերաա՛թընը կէօրէճէք , վէ Պապպլըն մագֆուլլարը չօգ օլաճագ ։

17 Պաղչէլէրտե օրթատա օլան պիր քիմսէնին արտընճա Ըքէնտիլերինի թագտիս էտէնլեր , վէ փաքլէնէնլեր վէ տօնկուզ էթի վէ իքրահիմ էթի վէ սըչանը եէյէնլեր՝ պիրլիքտե Հելաք օլաճագլար՝ տէյօր

18 Պապպ ։ Օ՛իրա պէն օնլարըն ա՛մէլլերինի վէ ֆիքիրլերինի պիլէրիմ · վէ վագի՝ օլա քի՝ Հէփ թայիֆէլերի վէ տիլլերի ճէմ՛ էտէճէյիմ · վէ օնլար կէլիպ՝ ճէլալի-

19 մի կէօրէճէքլեր ։ Վ՚Է օնլարտա նիշան գօյաճաղըմ , վէ օնլարըն գուրթուլմուշլարընը թայիֆէլերէ կէօնտէրէճէյիմ , Եաֆէթ Ի՛ասիսե՛ փուղ վէ Ղուդ Թիրենտազլարա՝ Թուբէլ վէ Ի՛աւանա՝ ուզագ աուալարա քի՝ իսմիմի իչիթմէտիլեր վէ ճէլալիմի կէօրմէտիլեր , վէ օնլար Ծճէլալիմի թայիֆէլէրտե

20 խապէր էտէլլեր ։ Վ՚Է օնլար՝ սիզին Հէփ գարընտաշլարընըզը ճիւմլէ թայիֆէլէրուեն՝ աթլար իլե վէ ա՛րապալար իլե վէ գաթըրլար իլե վէ Հէճին տէվիլէրի իլե ա՛զիզ տօղըմա Էրուսաղէմ Ղ՚Պապպա փէշքէշ կէթիրէճէքլեր՝ տէյօր Պապպ , նիճէ քի Իսրայէլ օղուլլարը փաքգաստե Պապպլըն էվինե փէշքէշ

21 կէթիրիրլեր ։ Վ՚Է օնլարտան տախի Քահինլեր վէ Ղեւիլիլեր օլմագ իչիւն ալաճաղըմ՝ տէյօր

22 Պապպ ։ Օ՛իրա եարատաճաղըմ Եէնի կէօք վէ եէնի եեր Հուզուրումտա տուրաճաղը կիպի տէյօր Պապպ , սիզին զիւրրիյէթինիզ վէ ատընըզ էօյլէ տուրաճագ տըր ։

23 Վ՚Է Ղվագի՝ օլա քի եէնի այտան եէնի այա վէ շաբաթտան շաբա-

թա՝ Հէր թէն պէնիմ հուզուրումտա սէձտէ էթմէյէ կէլէճէք
24 տէյօր Յապպ ։ Վէ օնլար չըգըպ՝ Պանա ա՛սը օլան ատէմլէրին լէշլէրինի կէօրէճէքլէր . զէրա Ո՛օնլարդա գուրթու էօլմէյէճէք վէ աթէշի սէօնմէյէճէք . վէ օնլար Հէր թէնէ իքրահիյէթ օլաճագլար ։

ԵՐԵՄԻԱ

ՊԵՊ Ը

Երեմիանը փէյղամպէրլիք մանուպոնա չաղըրըմասը ։ 7 Օնուն պու խըզմէթէ հազըրլանմասը ։ 11 Երուսաղէմին իւզէրինէ չափուզ կէլէճէք օլան հիւքմիւրէր էվվէլտէն կէօսթէրէն իբի ա՛լամէթլէր ։ 17 Ալլահըն եարտըմ վա՛ոը էթմէք իլէ փէյղամպէրէ ղայրէթ վէրմիյի ։

1 Եհովայի տիյարընտա Ո՛նա-
թովթոտաքի քահինլէրտէն օ-
ղլան Վէղկիա օղլու Երեմիանըն
2 սէօզլէրի տիր , քի օնա Յուդա
փատիշահը Ո՛մոն օղլու Յովսիա-
նըն կիւնլէրինտէ՝ Բօնուն փատի-
շահլըղընըն օն իւչիւնճիւ եըլընտա՝
3 Պապպըն սէօզիւ օլտու . Հէմ
Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու
Յովակիմին կիւնլէրինտէ՝ թա Յու-
դա փատիշահը Յովսիա օղլու
Վեդեկիանըն օն պիրինճի եըլընըն
թէմամընատէք՝ Երուսաղէմին հ-
սիր սիւրիւլմիւյիւ Պէչինճի ա-
յատէք օլտու ։
4 Վէ պանա Պապպըն սէօզիւ օ-
5 լուպ տէտի քի՝ Վէնի գարնտա
եարաթմազտան էվվէլ Բսէնի պիլ-
տիմ , վէ սէն անա բահմինտէն
չըգմազտան էվվէլ Ըսէնի թաղտիս
էյլէտիմ . սէնի թայիֆէլէրէ փէյ-
ղամպէր նասպ էթտիմ ։
6 Օլտէմ պէն տէտիմ քի՝ Ը-
ման՝ եա՛ Էֆէնտիմ Պապպ՝ իշ-
թէ սէօյլէմէյի պիլմէմ , զէրա պէն
7 չօճուղ ումա ։ Ւ աքին Պապպ պանա
տէտի քի՝ պէն չօճուղ ում տէմ .
զէրա սէնի ճիւմլէ կէօնտէրտիյիմէ
կիտէճէքսին , վէ Բսանա ճիւմլէ
էմր էթտիյիմի սէօյլէյէճէքսին ։
8 Ըօնլարդըն եիւզիւնտէն գօրգմա .
զէրա սէնի գուրթարմագ իչիւն՝
9 Ընտէն Պապպ էլինի սալըպ՝
Բաղզմա տօգանտը , վէ Պապպ
պանա տէտի քի՝ Էյթէ Բսէօզլէրի-
10 մի սէնին աղզընա դօտուրմ ։ Ւ պագ
պու կիւն սէնի թայիֆէլէրը իւզէ-
րինէ վէ մէմլէքէթլէր իւզէրինէ
տիքտիմ քի՝ Հքէօքտէն գօփարա-
սըն , վէ երգասըն , վէ Հէլաք է-
տէսին , վէ պօղասըն . պինա է-
տէսին վէ տիքէսին ։
11 Հէմ պանա Պապպըն սէօզիւ
օլուպ տէտի քի՝ Նէ՞ կէօրիւյօր-
սուն հա՛ Երեմիա . վէ՝ Պատէմ
աղաճը չըպուղու կէօրիւյօրում
12 տէտիմ ։ Օլտէմ Պապպ պանա
տէտի քի՝ Էյի կէօրտիւն . զէրա
պէն սէօզիւմիւէն էօթիւրիւ՝ օնու
իճրա էթմէյէ ույանըգ տուրում-
րում ։
13 Ընտէն իքինճի տէֆա՝ պանա
Պապպըն սէօզիւ օլուպ՝ Նէ՞ կէօ-
րիւյօրսուն տէտի . վէ տէտիմ
քի՝ Ընըը թուրթուղմուղ թէնճէ-
րէ կէօրիյօրում քի օնուն եիւզիւ
փօրնասա տօղրու տուր ։
14 Վէ Պապպ պանա տէտի քի՝
Ղպէլա եէրին ճիւմլէ սաքինլէրի
իւզէրինէ փօրնաստան թուրթու-
15 նաճագ ։ Օ՛իրա իշլէճ պէն փօր-
նասա մէմլէքէթլէրինին ճիւմլէ գա-
պըլէլէրինի չաղըրաճաղըմ տէյօր
Պապպ , վէ կէլիպ Հէր պիրի
թախթընը Երուսաղէմ գափուլա-
րընըն աղզընտա՝ վէ չէվր չէվրէ օ-
նուն հիսարլարը գարշըսընտա՝ վէ
Յուդանըն հէվր շէհիրլէրի գարշը-
16 սընտա գուրաճագլար ։ Վէ Ըպէ-
նի պրաղըպ ղայրի աւլաճլարա
պուխուր նագտրգլարը վէ էլուէրի-

ՀՈ . Ի՛ . Ւ . 698 դէ ։

ն Պաշ . կՀ . 2 ։
շ Խա . 16 ։
ո Պար . Թ . 43 . 45 . 47 ։

ՀՈ . Ի՛ . Ւ . 698 դէ ։

ՀՈ . Ի՛ . Ւ . 629 դէ ։

ա Հես . իա . 18 ։ ա Ի՛ն . ղ . 60 ։ պ . Լբ . 7, 8, 9 ։
բ պ . իէ . 3 ։

գ պ . Լթ . 2 ։
դ պ . ծբ . 12 . 15 ։
է Ղ . ՀՈ . իէ . 8 ։ 1

զ Ես . խթ . 1 . 5 ։
է Ես . Լ . Ղ . 12 . 17 ։
ը Ղ . ու . ա . 15 . 41 ։ Պաշ . ա . 15, 16 ։

թ Ես . Ղ . 10 ։ ղ . 12 . 30 ։ Ես . ղ . 5 ։

ժ ՀՈ . իբ . 20 . 38 ։ Ա՛ատ . իբ . 20 ։
ի Ղզկ . բ . 6 ։ է . 9 ։ Խա . 17 ։

ՀՈ . Ի՛ . Ւ . 629 դէ ։

լ Ես . է . 13 ։ բ Օր . Լ ա . 6 . 8 ։ Ղես . ա . 5 ։ պ . ժէ . 20 ։ Գ՛որ . իէ . 17 ։ Ես բր . ժգ . 6 ։
խ Ես . ղ . 7 ։
ծ Ես . ծ ա . 16 ։ պ . է . 14 ։
կ է . ՀՈ ագ . ժԹ . 17 ։
հ պ . ժԷ . 7 ։ բ Կոր . ժ . 4, 5 ։

յ Ղզկ . ժա . 3 . 7 ։ իէ . 3 ։

ղ պ . է . 6 ։ ղ . 1 ։

ճ պ . է . 15 ։ ղ . 22 ։ ժ . 22 ։ իէ . 9 ։

ն պ . Լթ . 3 ։ խգ . 10 ։

շ Ես . իբ . 20 ։ պ . ժէ . 13 ։

Digitized by Google

նին ա՛մէլէրինէ սէճմէ գըլտըգ-
լարը հէփ եարամազլըգլարը սէպէ-
պինաէն օնլարա չէբիա՛թլէրիմի
սէօյլէյճէյիմ ։
17 Իմմի սէն՝ Նպէլինի գուշատըպ
գալգ , վէ սանա հէփ էմր էթտի-
յիմի օնլարա սէօյլէ ։ Նօնլարըն
եիւզիւնտէն գօրգմա , օլմայա քի
սէնի օնլարըն հուզուրունտա շա-
18 շըրտայըմ ։ Վ՚է պէն իշլէ պու
կիւն սէնի ճիւմլէ տիյարըն իւզէ-
րինէ Նուդա փատիշահլարընա՝
սէրվէրլէրինէ՝ քեահինլէրինէ վէ
տիյարըն գավմընա՝ Նմէթին շէհր
վէ տէմիր տիրէք վէ պագըր հի-
19 սարլար կիպի գօտուամ ։ Վ՚է սէ-
նին իլէ ճէնք էտէճէքլէր , ամմա
սէնի եէնէմէյէճէքլէր . զիրա սէ-
նի գուրթարմագ իչիւն Նպէն սէ-
նին իլէ իմ տէյօր Բապպ ։

ՊԸՊՂ

Ընահրն Նսրայէլէ գատիմ էյլիքլէրի ։ 4 Օնլարըն՝ Ընահրը պրագմագ կիւնահլարընա մէնէնա օլմատըղը ։ 14 Օնլարըն իւզէրինէ կէլէճէք օլան պէլշլէր ։ 20 Յատգանըն պօ-
զուգնուղու վէ փուրթփէրէսթլէյք ։ 31 Օ-
նուն Ընահրը ուէնուրթմասը իչիւն թէքտիր օլունատուղու ։

1 Վ՚է պանա Բապպըն սէօզիւ օ-
2 Նլուպ տէտի . կիրի , վէ Ն-
րուսաղէմին գուլագլարընա չաղը-
րըպ տէ քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր .
՝Ղէօլտէ օլ էքիլմիշ եէրտէ
արտրմճա կիթտիկինտէ՝ սանա օ-
լան Ըկէնճլիկինտէքի ի՛նայէթի՛ կէ-
լինէլիկինին մուհապպէթինի խաթ-
3 րըմա կէթիրիրիմ ։ Նիսրայէլ՝
Բապպա ա՛զիզ իտի , Ամահսուս-
լունուն թուրֆանտասը իտի . Նօ-
նու հէփ եէյէնլէր՝ սուչլու օլտու ,
օնլարա պէչա կէլտի՝ տէյօր Բապպ ։
4 Բապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյկի՝
էՀ Յակոբ էվի վէ Նսրայէլ էվի-
5 նին ճիւմլէ գապիլէլէրի . Բապպ
պէօյլէ տէր . Զվապպալարընըզ պէն-
տէ նէ՞ քէմլիք պուլտուղար քի՝
պէնտէն իրագ օլտուղար , վէ
Նպաթրլլըղըն արտընճա կիտիպ՝
6 պաճըլ օլտուղար ։ Վ՚է տէմէտի-
լէր քի՝ Ըզիքլ Ամըսըր տիյարըն-
տան չգարան Բապպ հա՞նի , օլ քի
Նպիզի չէօլտէ՝ պէեապան վէ չուչ-
գուր եէրտէ՝ ըսսըզ վէ էօլիւմ կէօլ-

կէսի օլան եէրտէ կէզտիրտի , օլ
եէրտէ քի օնտան ինսան կէչմէտի ,
վէ օնտա ատէմ սաքին օլմատը ։
7 Վ՚է սիզի Նմահսուլտար տիյարա
կէթիրտիմ՚քի՝ օնուն մահսուլտու-
նու վէ նի՛մէթինի եէյէսինիզ . ամ-
մա սիզ վարըպ Նտիյարըմը մուր-
տարլատընըզ , վէ միւլքիւմիւ մէք-
8 րուհ էթտինիզ ։ Վ՚ահինլէր՝
Բապպ հա՞նի տէմէտիլէր , վէ
Նթէվաթը թուրթանլար՝ պէնի
պիլմէտիլէր , վէ չօպանլար՝ պանա
ա՛սը օլտուլար , վէ Նփէ յղամպէթ-
լէր Նահաղ իլէ փէ յղամպէթլիք
էթտիլէր , վէ Նֆայտե էթմէյէն
9 չէյլէր արտընճա կիթտիլէր ։ Օ-
նուն իչիւն Նսիզին իլէ տահա նի-
զա՝ էտէճէյիմ՝ տէյօր Բապպ ,
հէմ Նօղուլլարընըզըն օղուլլարը
10 իլէ նիզա՝ էտէճէյիմ ։ Ամիրա
կիտիմ ատալարընա կէչին , վէ
պագըն , վէ կեդարա կէօնտերին ,
վէ ղայէթ տիւշիւնիւն , վէ պա-
11 գըն պէօյլէ շէյ օլտո՞ւ մու ։ Նիչ
թայիֆէ ալահլարընը՝ Նպախտու-
սուս օնլար Ընահ տէյիլլէր իքէն
տէյիշթիրտի՞մի . լաքին գավ-
մըմ՝ շանընը Նֆայտե էթմէզ շէյ
12 իլէ տէյիշթիրտի ։ Վ՚նա՞ կէօքլէր՝
պունտան էօթիւրիւ հէյրան օ-
լուն , վէ իւրքիւպ ղայէթ իլէ
13 շաշըն տէյօր Բապպ ։ Ամիրա
գավմըմ իքի եարամազլըգ իշլէտի .
Նպէն հայաթ սուլարը փունկարը-
նը թէրք էթտիլէր քի՝ քէնտիլէ-
րինէ սարնըճլար՝ սու թուրմազ
14 չաթլագ սարնըճլար գազալար ։ Նս-
րայէլ Նգո՞ւլ մու տուր , եօխսա
գո՞ւլ էվլատը մը տըր . օ նի՞չիւն
15 եաղմա օլա ։ ՞Օնուն իւզէրինէ
կէնճ արսլանլար պաղըրըպ՝ սէպէ-
րինի չըգարտըլար . վէ օնուն տի-
յարընը վիրան գօտուլար , շէհր-
լէրի եանտըլար տէ՝ սաքին օլան
16 եօգ տուր ։ Ամմիհսլիլէրին վէ
Նֆաճինալըլարըն օղուլլարը պիլէ՝
սէնին պաշընըն թէփէսինի գըրտը-
17 լար ։ Զվնունու սէն քէնտի իւզէ-
րինէ՝ Բապպ Ընահրընը Նսէնի
եօլտա կէօճիւրիւր իքէն թէրք
էթտիյին իչիւն կէթիրմէտին մի ։
18 Վ՚է շիմտի ՞Ամըսըր եօլունտա՝
՞Ամիվը սուլարընը իչմէյէ նէ՞ ի-
շին վար , վէ Նսուր եօլունտա՝

Digitized by Google

ըրմաղըն սուլարընը իչմէյէ նէ՞ ի-
19 չին վար : Վ՚այարամազըղըն սէնի
թէտիպ էտէճէք , վէ ի՚սեանլէրին
սէնի թէքատիր էտէճէք . իմտի պիլ
վէ կէօր քի Ըլլահըն Ւապպը թէրք
էթտիյին վէ սէնտէ գօրգում օլ-
մատըղը՝ քէօթիւ վէ ածը տըր տէ-
յօր ա՚սքէրլէրին Ւապպը Ւչֆէն-
20 տիմ : Ձիւն քի սէնին պօյունտու-
րուղունու չօգտան պէրու գըլտըմ ,
սէնին պաղլարընը գօփարտըմ , վէ
սէն՝ Գուլլուգ էթմէմ տէտին .
չէօյլէ քի ՞հէր նիւհէ թէփէ իս-
զէրինտէ վէ հէր եէչիլ աղաճ ալ-
21 թրնտա ՞ֆահիշէ եաթտըն : Պէն
իսէ ՞սէնի խաաս ասմա՝ պիլքիւլ-
լիյէ խալխս թօխտում տիքվիշ ի-
տիմ . իմտի նէ՞ ա՚ճէպ պանա ՞եա-
պանի ասմա պօզուգ չուպուգլա-
22 րընա տէօնտիւն : Ւչյէր ՞նաթրօն
իլէ եայգանըպ քէնտինէ գալեայը
տա չօղալթսան , ՞եարամաղլըղըն
հուզուրումտա լէքէ կիպի գալըր՝
23 տէյօր Ւչֆէնտիմ Ւապպ : ՞Պէն
մուտաալանմատըմ , Ռահաղլմին
արտընձա կիթմէտիմ՝ նի՞ճէ տէ-
յէ պիլէրսին . ՞վատիտէ քէնտի
եօլունա պագ , նէ էթտիյինի պիլ
էյ եօլլարընը ազղուն տօլաշան
24 եէյնի Հէճին : Ձէօլէ ալօշմըշ՝
եէլի ճանընըն չէհվէթի իլէ նէ-
ֆէսլէնէն ՞եասան էշէյինի գըզ-
ղընըղընտան քի՞մ տէօնտէրէ պի-
լիր . օնու ճհւմլէ արայանլար եօ-
րուլմազլար , օնլար օնու այընտա
25 պուլուրլար : Ը՚յաղընը եալընն օլ-
մագտան՝ վէ պօղազընը սուսուգ-
լուգտան սագընտըր . ՞սէն իսէ՝
Ձարէ եօգ , խայըր , չիւն քի
՞եատլարը սէվմիշիմ՝ վէ օնլարըն
արտընձա կիտէճէյիմ տէտին :
26 Խըրսըղ թուրթուլտուղունտա
ուխանտըղը կիպի՝ Խօրայէլ էվի
տախի՝ կէրէք քէնտիլէրի՝ փատի-
շահլարը՝ սէրվէրլէրի՝ կէրէք քեա-
հինլէրի վէ փէյղամպէրլէրի էօյ-
27 լէ ուխանաճագ տըր , օնլար քի
աղաճա՝ Ւսէն պապամընն , վէ թա-
շա՝ Պէնի սէն տօղուրտուն տէր-
լէր . զիրա պանա տէյիլ եիւզ՝
իլլա արգա տէօնտէրտիլէր . ամ-
մա ՞պէլալարը վագըննտա՝ Գալգ ,
վէ պիզի գուրթար տէյէճէքլէր :
28 Ւաքին ՞քէնտինէ եափտըղըն ալ-
լահլարըն հա՞նի , սէնին պէլան
վագըննտա՝ Ըսէնի գուրթարա պի-
լիրլէր իսէ՝ գալգօրնըլար . զիրա ՞ալ-
լահլարըն՝ չէհրլէրինին սայրսընա
29 կէօրէ տիր՝ եա՞ Յուդա : Ըպէնիմ
իլէ նի՞չիւն նիզա՝ էտէրսինիզ . սիզ
հէփինիզ պանա ա՚սը օլտուննուզ՝
30 տէյօր Ւապպ : ՞Ողուլարընըզը
նաֆիլէյէ տէօյտիւմ , թէրպիյէ
գապուլ էթմէտիլէր . ՞գըլըճը-
նըզ՝ խարապ էտիճի արսլան կիպի
փէյղամպէրլէրինիզի եէտի :
31 Ւա՞ պու տէվր ապՖլէրի՝
Ւապպընն սէօզիւնէ պագընն . ՞Պէն
Խօրայէլէ չի՞օլ մի իտիմ՝ եօխսա գա-
րանը՞գ տիյարը մը իտիմ . պէնիմ
գավմըմ նի՞չիւն՝ Ըվէնտի պա-
չըմըզա կէզէրիզ , ՞արթըգ սանա
32 կէլմէզիզ տէրլէր : Գրըգ պէզլի-
նի՝ կէլին զինյէթիւի ունուտո՞ր
մի . գավմըմ իսէ պէնի ՞հիսապ-
33 սըգ կիւնլէր ունուտտու : Ը՞ու-
հապպէթ արամագ իչիւն՝ եօլու-
նու նի՞չիւն էյի կէօսթէրիսին . օ-
նունն իչիւն սէն՝ եօլլարընը եարա-
մազ գարըլարա տախի էյյրէթ-
34 տին : Հէմ սէնին էթէքլէրինտե
՝սուչսուզ ֆուգարա ճանլարընըն
գանը պուլունտու . օնու կիպլիճէ
արայարագ պուլմատըմ , իլլա Հէփ
պու շէյլէրին իւզէրինտե պո՞ւ-
35 պո՞մ : ՞Պէն իսէ՝ Ըուչսուզ օլ-
տուղումմ իչիւն զաղապը պէնտէն
էլպէթ տէօնտէճէք տիր տէրսին .
իչթէ պէն սէնին իլէ՝ Ձպէն կիւ-
նահ իչլէմէտիմ տէտիյին իչիւն՝
36 Ւտա՝վա սիւրէճէյիմ : ՞Նի՞չիւն
եօլունու տէյիշթիրմէք իչիւն՝ պու
գատար կէզէրսին . սէն՝ ՞Ըսու-
տան ուխանտըղընն կիպի Ը՞ըսը-
37 տան տախի ուխանաճագընն : Պէն
պուրատան տախի՝ ՝էլլէրին պաշն
իւզէրինտե օլարագ չըգաճագընն .
զիրա Ւապպ սէնին ի՚թիմատլարը-
նը բէտտ էյլէտի , վէ օնլարտան
խայր կէօրմէզսին :

ՊԸՊ Գ

Յուդանըն քէօթիւլիւյինուն պէօյիւքլիւյիւ, 6 Ընուն Խորայէլտէն ոտ ֆէնա օլտուղու : 12 Կամմա թէվպէ էտիպ Ւապպա տէօնմէ-յէ ղայրէթ վէրիլմէյի : 20 Ընլարըն Ընլահա տէօնմէէրինտե կիւնահլարընը իգրար էթմէյէբ :

1 Տէրլէր քի՝ Պիր քիմսէ գարըսը-

ԵՒ . Ի՚ . Ը . 629 գէ :

Ղ Ը՚սս . խէ . 20 :
Է Պ . ԺՁ . 18 :
Ը Խա . 23 . 35 :

Ը Ը՚սս . ՁՁ . 5 : Թ . 13 : Պ . Է . 3 :
Ժ Բ Ա՚ն . Ը . 16 : Նէհեմ . Թ . 26 : Ա՚ատ . Խգ . 29 , ՃԸ : Կ՚որ . Է . 52 : Ա Ծ՚ես . ք . 15 :
Ի Խա . 5 :
Լ Ա՚ագ . ԺՔ . 4 :
Խ Ո Օր . Ը . 15 :

Ծ Ա՚ագ . ՃՂ . 31 : Պ . Ժ . 25 : Ա՚վս . Ը . 14 :

Ճ Ա՚ագ . ՃՂ . 38 : Պ . ԺՔ . 4 :

Հ Խա . 23 . 29 :

Յ Ը՚ռաք . ԻԸ . 13 : Ա Ջ՚օհ . Ա . 8 . 10 :
Ղ Խա . 9 :
Ն Խա . 18 : Պ . Ը Ա . 22 : Ա՚վս . Ե . 13 : Ժ . 1 , 2 :
Շ Բ Ա՚ն . ԻԸ . 18 . 20 , 21 :
Ո Ը՚ես . Ը . 8 : Պ . Ը . 7 :
Չ Բ Ծ՚ես . Ժ . 19 :

Ծ՚ես . Ի՚ . Ը . 629 գէ :

Ա Ը՚ես . Ը . 9 : Ա՚վս . Է . 5 :

Բ Օր . ԺԸ . 2 : Ը՚ես . ծԸ 5 . 7 : Պ . Ֆ . 6 :
Գ Ը՚Ը . Ը . Ֆ . 15 , 16 :
Դ Ը՚Ը . ԺԸ . 17 : Ա՚ագ . խգ . 2 . Ձ . 8 Ը՚ես . Է . 1 : ՃԸ : Կ . 21 : Ա՚ատ . ԻՁ . 33 : Ա՚որ . ԺՁ . 1 . Ը՚ես . Ի . 9 :
Ե Բ Օր . Ը . Ձ . 33 : Ը՚ես . Ծ . 21 . Է . 4 :
Զ Յեր . Ք . 30 .
Է Բ Օր . Ը . Ձ . 34 : Յեր . ԺՁ . 17 Ա՚վս . ԺՁ . 12 :
Ը Նահ . Ը . 13 .
Թ Պ . Է . 31 .
Ժ Յեր . Ը . Ձ . 5 , ՃԸ . Պ . ԺՁ . 6 :

Ի Բ Օր . Ը . Ձ . 16 : Պ . Ֆ . 13 .

Լ Ա՚ատ . Ժ . 10 : Ա՚ագ . Ղը . 34 : Ը՚ես . ԻՂ . 16 :
Խ Բ Օր . Ը . Ձ . 37 : Ա՚ատ . Ժ . 14 :

Digitized by Google

նը պօշար խսէ , վէ օնտան կիտիպ
ղայրի գօճայա վարդը խսէ , "օ՝
պիր տահա օլ գարբայա տէօնէր-
մի , [b]օլ տիյար հէր վէճհ իլէ
մուրտարլանմա՞զ մը . լաքին սէն՝
[c]էօգ ա՛ղըգլար իլէ զինա էմտին
խսէ տէ , [d]ենէ պանա տէօն՝ տէ-
2 յօր Յապպ ։ Կէօզէրինի [e]պայրը-
լարա գալտրը , վէ պագ՝ նէ՞րէտէ
ֆահիշէլիք էմմէտին . Ըսէն օն-
լար իչիւն՝ չէօլտե Ը՛րապի կիպի
եօղլար իւզէրինտե օթուրուտուն ,
վէ [f]զինալարդն իլէ հէմ եարա-
մազլըղդն իլէ էերի մուրտարլա-
3 տդն ։ Ամտի ընաղմուրլար մէն՝
օլուռնտու , վէ սօն պէհար եաղ-
մուրու օլմատը . վէ [g]աղընն՝ ֆա-
հիշէ գարընընդէ կիպի օլտու . ու-
4 թանմայը թէրք էթտին ։ Ը՞յմ-
տէն սօնկրա պանա չաղը՞ըմայա-
ճագմըսդն քի՝ նա՞պապամ [h]կէնճ-
5 լէյիմին տօսթու սէն սին . [i]Ը՞յ-
պէտէն քին թուլթաը մի , տայիմա
սագլա՞ը մը . իչդէ պէօյլէ սէօյ-
լէտին , վէ գատիր օլտուղդն գա-
տար եարամազլըգ իչլէտին ։
6 Վ՚է Յովսիա փատիշահդն կիւն-
լէրինտե Ի՛սպպ պանա տէտի քի՝
Ն՚ը՛սը Իսրայէլին իչլէտիյինի կէօր-
տի՞ւն միւ . օ՝ [j]հէր եիւճհ տաղդն
իւզէրինէ վէ հէր հէչիլ աղաճդն
ալթդնա կիմտի , վէ օրատա զինա
7 էյլէտի ։ Վ՚է [k]պունլարդն ճիւմ-
լէսինի իչլէտիքտէն սօնկրա տէ-
տիմ քի՝ պանա տէօն , ամմա
տէօնմէտի . վէ օնուն խայդն [l]գըզ
գարընտաշդը Յուդա պո՞ռնո՞ կէօր-
8 տիւ ։ Վ՚է կէօրտիւմ քի՝ [m]ա՛սը
Իսրայէլ զինա էմտիյի սէպէպ-
տէն [n]օնու պօշայըպ թալագնամէ-
սինի վէրտիմ իսէ տէ , ենէ օնուն
Ղխայդն գըզ գարընտաշդը Յուդա
գօրգմատը . իլլա կիտիպ՝ օ տախի
9 զինա էյլէտի ։ Ամտի վագի՝ օլ-
տու քի զինասդնդն Հասէպի իլէ
[o]էերի մուրտարլատը . չիւն քի
[p]թաշ իլէ վէ աղաճ իլէ զինա էյ-
10 լէտի ։ Վ՚է պունուն ճիւմլէսի ի-
լէ տախի՝ օնուն խայդն գըզ գա-
րընտաշդը Յուդա [q]պիւթիւն եիւ-
րէքտէն պանա տէօնմէտի , իլլա եա-
լանտան պէ՞նպէ՞ս՝ տէյօր Յապպ ։
11 Վ՚է Յապպ պանա տէտի քի՝
Ն՚ը՛սը Իսրայէլ քէնտինի խայդն
Յուդատան զէյատե սատրգ չը-
12 գարտը ։ Ակի պու սէօզլէրի [r]փօր-
եասա տօղրու նիտա էտիպ տե քի՝
Տէօն սէն՝ եա՞ ա՛սը Իսրայէլ՝ տե-
յօր Յապպ . ղազապըմը իւզէրի-
նիզէ տիւշիւրմէմ . զիրա պէն [s]ի՛-
նայէթլու իմ տէյօր Յապպ , է-
13 պէտէն քին թուլթմամ ։ Ընճագ
Նեարամազլըղդնը պիլ քի Ը՛լահդն
Յապպա ա՛սը օլտուն , վէ [t]եօլ-
լարընը՝ չհէր եէշիլ աղաճդն ալ-
թընա [u]եատլէրէ տաղդթաղդն , վէ
սէօզիւմէ ի՛թաա՛թ էթմէտինիզ՝
14 տէյօր Յապպ ։ Տէօնիւն՝ Ե՛յ ա՛-
սը էվլատլար տէյօր Յապպ . զի-
րա պէն սիզի բէտտ էթտիմ իսէ
տէ , սիզի [v]շէհրտէն պիրէր վէ
գապիլէտէն իքիշէր ալըպ՝ Սիօնա
15 կէթիրէճէյիմ ։ Վ՚է սիզէ՝ եիւ-
րէ յիմճէ Նչօպանլար վէրէճէյիմ ,
վէ սիզի ի՛լմ ու ֆէհմ իլէ [w]կիւ-
տէճէքլէր ։
16 Վ՚է վագի՝ օլա քի՝ սիզ օլ կիւն-
լէրտե տիյարտա չօղալըպ մէ յվէ-
տար օլուռնձա տէյօր Յապպ , ար-
թըգ՝ Յապպդն ա՛հտ սանտուղու
տէմէ յէճէքլէր , վէ [x]օ՝ ա՛գլա կէլ-
մէ յէճէք , վէ օնու խաթրա կէ-
թիրմէ յէճէքլէր , վէ զէյարէթ
էթմէ յէ՛ճէքլէր , վէ պու արթըգ
17 օլմայաճագ ։ Օլ զէմանտե Ն-
րուսաղէմ՝ Յապպդն թախթը չա-
ղըրաճագլար , վէ ճիւմլէ թայֆէ-
լէր օնա՝ [y]Յապպդն իսմի իչիւն Ն-
րուսաղէմ ճէմ՝ օլաճագլար . վէ
[z]արթըգ եարամազ եիւրէքլէրինին
փէքլիյի արտընճա եիւրիւմէյե-
18 ճէքլէր ։ Օլ կիւնլէրտե՝ [a]Յուդա
էվի Իսրայէլ էվի իլէ կիտէճէք ,
վէ իւի՛ւի պէրապէր [b]փօրեաս տի-
յարընտան՝ [c]պապալարընա միւլք
վէրտիյիմ տիյարա վարաճագլար ։
19 Ը՛սմա պէն տէտիմ քի՝ Պէնի նը-
ճէ օզուլլար արասընա գօյուզ սա-
նա [d]օլ արզուլու տիյարը՝ թայի-
ֆէլէր ա՛սքերլէրինին կիւզէլ միւլ-
քիւնիւ վէրէյիմ . վէ տէտիմ քի՝
Պանա [e]պապամ չաղըրասըն , վէ
20 արտընտան տէօնմէ յէսին ։ Ֆահ-
գիգան՝ Ե՛յ Իսրայէլ էվի՝ գարը
գօճասընա խայդնդըգ էթտիյի կի-
պի՝ [f]պանա խայդնդըգ էթտինիզ
տէյօր Յապպ ։
21 [g]պայրըլարտա սէս՝ Իսրայէլ օ-

ղուլլարընդն եալվարըշլարընդն աղ-
լայըշը իշխիտիլտի • զիրա օնլար
եօլլարընը պօզտուլար , քէնտիլէ-
րին Ըլլահը Թապպը ունուԹտու-
լար :
22 Երկ ա՛սը օղուլլար՝ տէօնիւն ,
Էպէն սիզին Ի՛սեանլէրինիզի օն-
կուլտայրմ •
Իշիե պիզ սանա կելլերիզ , զի-
րա սէն՝ Թապպ Ըլլահըմըզ սըն :
23 Ղիահգիգան ԹէփէլԷրտէն՝ տաղ-
լար չօղուլտուղունտան Խոխ նաֆի-
լէ տիր • Հագգան Իսրայէլին խէ-
լասը՝ Ըլլահըմըզ Թապպտան տըր :
24 Ովուն քի կէնձէլիյիմիզտէն պէրու
պապալարըմըզըն էմէյինի՝ օնլարըն
գօյունլարընը վէ սըղըրլարընը՝ օ-
ղուլլարընը վէ գըլլարընը Ե՛այըպ
25 եէտի : Ը՛յրպըմըզտա եաԹա-
րըզ , վէ պիզի րէզալէԹիմիզ եօր-
Թէր • զիրա Ը՛կէնձէլիյիմիզտէն Թա
պու կիւնէտէք հէմ պիզ հէմ
պապալարըմըզ Ըլլահըմըզ Թապ-
պա կիւնահ իշլէտիք , վէ Ը՛լլա-
հըմըզ Թապպըն սէօզլիւնէ իԹա-
ա՛Թ էԹմէտիք :

ՊԸՊ Դ

Ըլլահընո՛յօրայէլ վա՛տը : 3 Օնուն՝ Յու-
դայա կէլէճէք օլան աչքեամլէրին եագ-
լըշմասընատա Թեվպէ էԹմէչէ զայրԷԹ վէր-
տէյի : 19 փէյղամպէրին՝ տիյարըն իւ-
զէրինէ կէլէճէք օլան պէլալէրին հագգընա
ֆիղանը :

1 Դ՛յէր տէօնէր իսէն եա՛ Իսրայէլ՝
տէյօր Թապպ՝ Ա՛պանա տէօն •
վէ էյէր մէքրուհաֆէրընը Հուզուռ-
րումտան կիտէրիր իսէն , օյտէմ
2 սիւրիւլմէ յէճէքսին : Վ՛է Ի՛կեր-
չէքլիք իւզրէ վէ հագդ իւզրէ վէ
սատտագաֆ իւզրէ՝ Թապպ սաղ
տըր տէյիւ եեէմին էտէճէքսին •
վէ Ր՛Թայիֆէլէր օնուն իլէ միւպա-
րէքլէնէճէքլէր , վէ Խօնուն իլէ
3 իֆԹիխար էտէճէքլէր : Ո՛վիրա
Թապպ՝ Յուդա վէ Ըրուսաղէմ
ատէմլէրինէ պէօյլէ տէր • Վ՛էն-
տիլէրԹինիզ՝ ԸչիֆԹ սիւրիւլմիշ
եէրի Թիմար էտին , վէ Խտիքընլէր
4 արասընտա էքմէն : Եա՛ Յուդա
ատէմլէրի վէ Ըրուսաղէմ սաքին-
լէրի՝ Ը՛Թապպա սիւննէԹ օլուն ,
վէ եիւրէյինիզին սիւննէԹսիզլի-
յինի կիտէրին • օլմայա քի սիզին
եարամազ ա՛մէլլէրինիզտէն էօԹիւ-
րիւ ղազապըմ աՖԷՉ կիպի չըգըպ
եագա , վէ սէօնտիւրէն օլմայա :
5 Յուդատա խապէր էտին , վէ
Ըրուսաղէմտէ նիտա էյլէյիպ տէ-
յին քի՝ Տիյարտա պօղու չալըն •
փէֆ չաղըրըպ տէյին քի՝ Ը՛ՀԷմ՝
օլուն , վէ հիսարլը չէհրլէրէ կի-
6 րէլիմ : Ա՛իօնա տօղրու պայրագ
գալտըրըն , գաչըն , տուրման •
զիրա պէն Ի՛փօրեատան պէլա՝ վէ
պէօյիւք գըրղըն կէԹիրէճէյիմ :
7 Է՛Ըրսլան ինինտէն չըգտը , վէ
ՒԹայիֆէլէրի գաթլ էտէն՝ մահա-
լինտէն կէօչտիւ , չըգտը քի՝ Խէնին
տիյարընը վէրան գօյա , չէհրլէրին՝
սաքինի եօգ խարապաթ պրաղը-
8 լա : Պունուն իչինէ Ի՛չուլլար գու-
շանըն , եաս չէքիպ ֆիղան էտին •
զիրա Թապպըն խըշմ ու ղազապը
9 պիզտէն տէօնմէտի : Ա՛յ վագի՛
օլա քի օլ կիւնտէ՝ տէյօր Թապպ՝
փատիշահըն եիւրէյի վէ սէրվէր-
լէրին եիւրէյի տիւքէնէճէք , վէ
քեահինլէր շաշաճագ , վէ փէյ-
ղամպէրլէր հէյրան օլաճագլար :
10 Օլտէմ տէտիմ քի՝ Ի՛չվահ
եա՛ Ի՛ֆէնտիմ Թապպ , Ի՛Թահգի-
գան սէն պու գավմը վէ Ըրուսա-
ղէմի՝ Ա՛իզէ սէլամԷԹ օլաճագ Ի՛տե-
յէրէք պիլքիւլլիյէ ալտանԹըրն ,
վէ գըլըճ ճանատէք տէյտի :
11 Օլ զէմանտէ պու գավմա վէ
Ըրուսաղէմէ տէնէճէք քի՝ գավ-
մըմ գըզըլըրն եօլունա չէօլտէ պա-
յըրլարըն Ի՛գուրու բիւզկեարը օ-
լաճագ , պու՝ սավուրմագ իչիւն
տէյիլ , վէ այրգլամագ իչիւն տէ-
12 յիլ տիր • Պանա՝ պունտան տօղ-
ղուն բիւզկեար կէլէճէք • չիմտի
ղալն տախի օնլարա հիւքմլէր
13 ԻչԹէ պուլուԹլար կիպի չըգա-
ճագ , վէ օնուն Ա՛՛ատապալարը գա-
սըրղա կիպի՝ Ֆաթլարը գարԹալ-
տան եէյնի օլաճագ • վա՛յ պիզէ ,
14 զիրա խարապ օլտուգ : Ըյ Ը-
րուսաղէմ՝ Ի՛եիւբէյինի եարամազ-
լըգտան եայգա , Թա քի խէլաս
պուլասըն • սէնին եարամազ նի-
յէԹլէրին՝ Նիչէյ՞տէք սէնին տէ-
15 րունինտէ գալըրլար : Ո՛վիրա
Ն՛Ղանտան պիր սէս խապէր վէրիպ՝
Ըֆրեմ տաղընտան տէրտ նիտա

16 էտեր ։ Յայիքելերէ անկտըրըն ,
իշխէ Երուսաղէմին ա՛լէյհինէ
նիտա էտին քի՝ Հուզագ եերտէն
մուհասէրէ էտէնլէր կէլիյօր , վէ
Յուդա շէհրլէրինին իւզէրինէ
17 սէսլէրինի սալը վէրիրլէր ։ Օնուն
իւզէրինէ՝ "շէփ շէվրէ թարլա պէք-
լէյէնլէր կիպի օլաճագլար . զերա
պանա ա՛սը օլտու՝ տէյօր Տապպ ։
18 Պոս շէյլէրի սանա՝ եօլլարըն վէ
ա՛մէլլէրին կէթիրտի . պու եարա-
մազլըղըն տըր . զերա ածը տըր ,
չիւն քի եիւրէյինէտէք տէյտի ։
19 "Պաղրըմ՝ պաղրըմ , եիւրէ-
յիմին փէրտէլէրինէտէք խասթա
իմ . եիւրէյիմ պէնի իզթիրապէ
գօր , սիւքիւթ էտէմէմ . չիւն քի
սէն՝ եա՛ ճանըմ , պօրունուն սէ-
սինի՝ ճէնկին կիւլպանքինի իշիթ-
20 տին ։ Չկորղըն գրոզըն իւզէրինէ
նիտա օլունուր , զերա ճիւմլէ եէր
խարապ օլույօր . "չատրըլարըմ
ափանսըզ՝ փէրտէլէրիմ պիր ան-
21 տէ խարապ օլտուլար ։ "Նիչէյ՞-
տէք պայրաղը կէօրիւպ՝ պօրու
սէսինի իշիտէճէյիմ ։
22 Օհրա գավմըմ տէլի տիր ,
պէնի պիլմէտիլէր . օնլար տիվա-
նէ օղուլլար տըր , վէ օնլարտա
ֆէհմ եօգ տուր . "օնլար քէօ-
թիւլիւք է՛թմէքտէ ա՛լիմ՛լէր տիր ,
ամմա էյլիք է՛թմէք պիլմէզլէր ։
23 Էվէրէ պագտըմ , վէ իշթէ
"թէհի վէ հալի իտի . կէօքլէրէ
տախի պաճպոլ , վէ ըզըգլարը եօղ
24 իտի ։ "Տաղլարա պագտըմ , վէ
իշթէ տիւթրէրլէր իտի , վէ ճիւմ-
լէ թէփէլէր սալլանըրլար իտի ։
25 Պագտըմ վէ իշթէ ատէմ եօղ
իտի , վէ "կէօյիւն հէփ գուշլարը
26 գաչմըշլար իտի ։ Պագտըմ վէ իշ-
թէ մէյվէտար եէր չէօլ օլմուշ
իտի , վէ հէփ շէհրլէրի Տապպըն
Հուզուրունտան՝ օնուն խըշմ ու
ղազապը եիւզիւնտէն եըգըլմըշ-
լար իտի ։
27 Օհրա Տապպ պէօյլէ տէր .
Պիւթիւն տիյար վիրան օլաճագ .
ամմա "թէհլիլ տիւքէթմէ յէճէ-
28 յիմ ։ Պունուն իւզէրինէ "եեր
եաս չէքէճէք , վէ եօգարտան
"կէօքլէր գարարաճագ տըր . չիւն
քի սէօյլէտիմ , նիյէթի է՛թտիմ , վէ
'փիշմանի օլմայաճաղըմ , հէմ օն-
29 տան կէբի տէօնմէ յէճէյիմ ։ Ըթ-
լալարըն վէ թիրէնտազլարըն սէ-
սինտէն պիւթիւն շէհր գաչաճագ ,
օնլար սըգ չալըլարա կիրէճէքլէր ,
վէ դայալարա չըգաճագլար . հէր
շէհր թէրք օլուննուպ՝ օնլարտա
30 քիմսէ սաքին օլմայաճագ ։ Վէ
սէն եա՛ վիրան օլմուշ՝ նէ՞ իշլէ-
յէճէքսին . սէն ալլար կիյինսէն ,
քէնտինի ալթուն զիյնէթլէր իլէ
պէզէսէն , "կէօղլէրինի սիւրմէ իլէ
պէօյիւթսէն պիլէ՝ նաֆիլէ տօնա-
ղընըսրն . "ա՛ղլագլարըն սէնի բէտտ
էտէրլէր , օնլար սէնին ճանընը ա-
31 րարլար ։ Օհրա աղըր չէքէն գա-
րընըն կիպի՝ իլքինի տօղուրանըն
կիպի պիր սէս իշլիթտիմ , Վհօն
գրզընըն սէսինի քի՝ ահ. չէքիպ
"էլլէրինի աչարագ փէր քի՝ "ա-
լա վա՛յ պանա , զերա գաթիլլէր
սէպէպինտէն ճանըմ պայրլտը ։

ՊԸՊ Ե

Ա՛լահըն Յուդա վէ Իսրայէլ իւզէրինէ նա-
հագլըգլարընաան էօթիւրիւ կէօնաէրտիյի
ահգեամլէր ։ 3 Օնլարըն թէբօլիյի , 7 զի-
նալարը , 10 պինամալուղու , 19 Ա՛լահը
թահգիր է՛թմէլէրի , 25 գուլ՛ է՛թմէլէրի , 30
վէ փէյղամպէրլէրինին վէ քահինլէրինին
նալանըլըգը ։

1 Երուսաղէմին սօգագլարընտա տօ-
լաշըն , վէ հալա պագըն , վէ
պիլին , վէ օնուն մէ յտանլարըն-
տա արայըն , էյէր "ատէմ պուլա
պիլիր իսկէնիզ , էյէր "շէերաա՛թ
կէօրէն՝ հագգը արայան վար ի-
սէ , "պէն օղ չէհրի ա՛ֆվ էտե-
2 յիմ ։ Վէ "էյէթչի՝ Տապպ սաղ
տըր տէրլէր իսէ տէ , Ղեալան եէ-
մին էտէրլէր ։
3 Նա՞ Տապպ՝ "սէնին կէօզլէրին
կէրէէքլիյէ տէյի՞լ մի . "օնլարը
տէօյտիւն , ամմա աճրմատըլար .
օնլարը տիւքէթտին , ամմա "թէէ-
տիպի գապուղ է՛թմէքտէն իպա
է՛թտիլէր . եիւզլէրինի գայատան
գաթը է՛թտիլէր , տէօնմէքտէն ի-
4 պա է՛թտիլէր ։ Վէ պէն տէտիմ՝ քի՝
"Ղադգան պուռնար ֆուգարա տըր ,
տիվանէ օլտուլար . զերա "Տապ-
պըն եօղունու՝ քէնտիլէրին Ա՛լա-
5 հընըն շէքիա՛թընը պիլմէզլէր ։ պէն
պէօյիւք քիմսէլէրէ կիտիպ՝ օն-
լար իլէ սէօյլէշէճէյիմ , զերա օն-

ՀԹ . Ի՛ . Ի՞ . 612 Գէ ։
Ը Պ . Ճ . 15 ։
՚ Ջ ՀԹագ . իճ . 1 . 4 ։
Ը Ա՛աղ . ՀԷ . 17 ։ Ի՞ս . Ճ . 1 ։ Պ . Բ . 17 . 19 ։
Պ Ի՞ս . ԺԷ . 5 ։ Ժղ . 11 ։ իա՞ . 3 ։ իէ . 4 ։ Պ . Բ . 1 . 10 ։
Ը Ա՛աղ . խբ . 7 ։ Ն՛ահկ . է . 26 ։
՚՚ Պ . Ճ . 20 ։
՚՚ Ե՛ռովժղ . 19 ։
Վ Ն՛ա . իբ . 19 ։
Ֆ Ն՛ոն . ա՞ . 2 ։
Բ Ի՞ս . Ե . 25 ։ Ն՛ահկ . ԼԸ . 20 ։
Ֆ Ա՞ափ . ա՞ . 3 ։
՚՚ Պ . Շ . 10 . 18 ։ Հ . 11 ։ խղ . 28 ։
Փ Ա՛վս . Դ . 3 ։
Ֆ Ի՞ս . Ե . 30 . Ճ . 3 ։
Օ ՀԹաե . իճ . 19 ։ Պ . Է . 16 ։
ՀԹ . Ի՛ . Ի՞ . 612 Գէ ։
Ֆ Ջ ՀԹագ . Թ . 30 ։ Ի՞ս . զհկ . իգ . 10 ։
՚՚ Պ . իբ . 20 . 23 ։ Ողբ . ա՞ . 2 . 19 ։
Բ Ի՞ս . ա՞ . 15 ։ Ողբ . ա՞ . 17 ։
Ն Ա՛ահկ . իբ՞ . 30 ։
Բ Ա՞ն . ժԲ . 23, ՀԸ ։ Ա՛աղ . ժԲ . 1 ։
Փ Ա՞ն . ժԲ . 26 ։
Ֆ Տիտ . ա՞ . 16 ։
Ի Պ . Ջ . 2 ։
Ղ Պ . Է . 9 ։
Ն Բ Մ՞ն . ժղ . 9 ։
Ը Ի՞ս . ա՞ . 5 ։ Թ . 18 ։ Պ . Բ . 30 ։
Ր Պ . Է . 28 ։ Ա՞ափ . Ջ . 2 ։
Ֆ Պ . Բ . 7 ։

Digitized by Google

լար Իսպպըն եօլունու՝ քէնտիլէրին Ըլլահըն շէրիա՛թինը պիլտիլէր • ամմա օնլար պիրլիքտէ Նպօյունտուրուղու գըտըլար , պաղլարը գօփարտըլար :

6 Ինուն իչիւն Իօնլարը օրմանտան արսլան վուրաճագ , օնլարը չէօլէրին գուրտու հէլաք էտէճէք , Իօնլարըն չէհրլէրի իւզէրինտէ գափլան պէքլէյէճէք , օնլարտան հէր տիշարը ջըգան եըրթըլաճագ տըր • զիրա գապահաթլարը չօղալտը , ի՛սանլէրի արթտը :

7 Ոանա պունուն իչիւն նի՞ճէ ա՛ֆվ էտէյիմ՝ օղուլլարըն պէնի թէրք էթտիլէր , վէ Ըլլահ օլմայանլար իլէ Հեմին էթտիլէր • վէ պէն Իօնլարը տօյուրտուղում տա , օնլար զինա էթտիլէր , վէ սիւրիւլէրճէ ֆահիչէ էվինէ վարը

8 տըլար : Ոապահտան պէօլէնմիշ աթլար կ՚ելլէ օլտուլար , հէր քէս Իգօնշուսունուն գարըսընա քիշը

9 նէր : Պու շէյլէր հագգընա հօգ. լա՞մայաճագ մի իմ տէյօր Իապպ , վէ Իպունուն կիպի օլան թայիֆէտէն ճանըմ ինթիգամ ա՞լմայաճագ մը :

10 Հիսարլարը իւսթիւնէ չզգըպ եըգըն , ամմա Ութիքէթմէն • օնուն պէտէնլէրինի կիտէրին , զիրա օնլար Իապպըն տէյիլ տիր :

11 Ոիրա Իսրայէլ էվին վէ Ցուդա էվին՝ պանա հէր վէճՀ իլէ խիյանէթլիք էթտիլէր տէյօր Իապպ :

12 Ի՛պապը ինքնար էտիպ՝ Ո տէյիլ տիր , վէ իւզէրիմիզէ պէլա կէլմէզ , հէմ Ի՛գըլըճ վէ գրթլըգ

13 կէօրմէյէճէ յիզ տէտիլէր • Ոյ է փէյղամպէրլէրը եէլ կիպի օլտուլար , վէ քէլամ՝ օնլարտա եօք տուր • օնլարա էօյլէ օլուր :

14 Ինուն իչիւն ա՛նքէրլէրին Ըլլահը Իապպ պէօյլէ տէր • Պու աէօզիւ սէօյլէտիյինիզ իչիւն , իշթէ պէն՝ սէօզլէրիմի սէնին աղզընտա սթէչէ վէ պու գավմը օտունա տէօնտէրէճէյիմ՝ , վէ օն

15 լարը թէլէֆ էտէճէք տիր : Ի՛շթէ պէն սիզին իւզէրինիզէ Ոուզագտան պիր Իթայիֆէ կէթիրիրիմ՝ եա՛ Իսրայէլ էվի՝ տէյօր Իապպ , զօրլու թայիֆէ տիր , գատիմ թայիֆէ տիր , օնուն տիլինի պիլմէտիյին՝ վէ սէօյլէտիյինի

16 անկլամատըղըն թայիֆէ տիր : Ինլարըն թիրքէշի՝ աչըգ մէզար կիպի տիր • ճիւմլէսի գահրիմանլար

17 տըր : Ոյ է սէնին Պիչինինի հէմ էքմէկիյինի , օղուլլարընըն վէ գրզլարընըն եէյէճէյինի եէյէճէք , գօյունլարընը վէ սրղըրլարընը եէյէճէք , պաղլարընը վէ ինճիրլէրինի եէյէճէք տիր • սէնին կիւվէնտիյին հիսարլը շէհրլէրինի գըլըճ իլէ խարապ էտէճէք տիր :

18 Ըմմա օլ կիւնլէրտէ տախի՝ տէյօր Իապպ՝ Սիզի տիւքէթմէյէ-

19 ճէյիմ : Ոյ վագի՝ օլա քի՝ Պուունուն ճիւմլէսինի Ըլլահըմըզ Իապպ պիզէ Ինէ՞ սէպէպտէն էյլէտի տեր իսէնիզ , օնլարա տէյէսին քի՝ Ոիզ նիճէ ՚պէնի թէրք էտիպ քէնտի տիյարընըզտա եատ ալլահսըրա ի՛պատէթ էթտինիզ ի՛սէ , էօյլէճէ սիզին օլմայան տիյարտա Սապանճլարա գուլլուգ էտէճէքսինիզ :

20 Պունու Յակոբ էվինտէ խապէր էտին , վէ Ցուդատա պիլտիրթիպ

21 տէյին . Ալա պունուն տինկլէյին Սա՞ տիվանէ վէ ֆէհմի օլմայան գավմ՝ քի կէօզլէրինիզ վար՝ ամմա կէօրմէզսինիզ , գուլագլարընըզ վար՝ ամմա իշիթմէզսինիզ .

22 Պէնտէն գօրգմաճմընըզ՝ տէյօր Իապպ , հուզուրումտան տիթրէմէճմինիզ , քի էպէտի գանուն խուզէտ տէնիզէ գումա Սինօր գօտուր , վէ օնտան կէչէմէզ • վէ տալղալարը չալգանընը իսէ տէ՝ զալիպ օլամազլար , վէ շամաթա էտէրլէր իսէ տէ՝ օնտան աշամազ

23 լար : Ըմմա պու գավմըն ա՛սը վէ ի՛նատը եիւրէյի վար • օնլար ա՛սը

24 օլուպ կիթտիլէր : Ոյ է եիւրէքլէրինտէ տէմէտիլէր քի՝ Սալա Ըլլահըմըզ Իապպտան գօրգալըմ , օնտան քի Իլք պէհար վէ սօն պէհար Սաղմուրունու վագթընճա վէրիր , թայի՛ն օլմուշ Սպիչին հաֆթալարընը պիզիմ իչիւն հրֆզ

25 էտէր : Ոարամազլարընըզ պունլարը կէրի էթտիլէր , վէ կիւնահլարընըզ նի՛մէթլէրի սիզտէն

26 մէն՝ էթտիլէր : Ոիրա գավմըմտա ֆասըգլար պուլունտու • Ստուճ

զագ գուբան կիպի փուռուլար գուբարլար ՝ օնլար տուզագ գուբ-
27 րուպ՝ ատեմլէր թուխարլար : Օնլարրն էվլէրի՝ գուշլար իլէ տօլու գաճէս կիպի հիլէ իլէ տօլու տուրլար • օնտան էօթիւրիւ օնլար պէօյիւտիւ ՝ վէ զէնկին օլտու :
28 Ղէմիրտիլէր՝ եալապըգ օլտուլար ՝ եարամազլարըն իշլէրինի պիլէ կէ-
էրլէր • Հագգը՝ էօքսիւզիւն հագգրնը հագգ էթմէզլէր իսկ տէ ՝ Ըվինէ իշլէրի բասթ կէլիր • հէմ ֆուգարանըն տա՛վասրնը
29 կէօրմէզլէր : Ղաունլարտան էօթիւրիւ եօգլա՞մայաճագ մի իմ՝ տէյօր Լ՚ապպ ՝ պուննուն կիպի թայիֆէտէն ճանըմ ինթիգամ ա՞լմայաճագ մը :
30 Լէրտէ ա՛ճայրպ վէ Ւհիպպէթ-
31 լու իշ օլտու • Փէյղամպէրլէր՝ Ւեալան իլէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր ՝ վէ քեահինլէր օնլարրն եէտի իլէ հիւքիւմէթ էտէրլէր ՝ վէ գավմըմ Ւպէօյլէ հազզ էտէր • վէ պուննուն օօնունտա նէ՞ իշլէյէճէքսինիզ :

ՊԸՊ ՚Օ

Հուդային հիւձիւմ օլունաճաղը : 5 Տիւշմէնին քէնտինի հիւրէքլէնտիրմէսի : 6 Ընլսահրն Լ՚րուսաղէմի մսւհասէրէ էթմէյէ օնլարա եօլ կէօսթէրմէսի , 9 վէ պու՝ գավմրն կիւնահլարընտան էօթիւրիւ օլտուղու : 26 Հուդայա ֆիղան էթմէյէ ղայրէթ վէրիլտիկ :

1 Ո՛Յ Լ՚ենիամին օղուլլարը՝ Ե-
րուսաղէմին իչինտէն գաչըն ՝ վէ Թեկուէտե պօրու չալըն ՝ վէ ՚Լ՚ենթաքարմա իւզէրինտէ աթէշ նիչանը գալտրրն • զիրա Ւփօր-
2 եաստան պէչա՝ վէ պէօյիւք գրը-
ղըն կէօրիւնիյօր : Ամօն գլղընը զարիփ վէ նազիք գարըյա պէնկ-
3 զէթտիմ : Ղօպանլար հէմ օնլա-
րրն սիւրիւլէրի օնա վարաճագլար • Ւչէփ չէվրէ օնուն իւզէրինէ չա-
տրրլար գուրուպ՝ հէր քէս օնուն
4 սինօրուննտա կիւտէճէք : Ւ՚Օնուն իւզէրինէ ճէնք հազզրլայրն ՝ գալ-
գրն ՝ վէ Ւէօյլէն վագթընտա չը-
գալըմ • վա՞յ պիզէ ՝ չիւն քի կիւն էնէյօր ՝ չիւն քի ախշամ կէօլ-
5 կէլէրի ուզանրյօր : Ղալգրն ՝ վէ կէձէ իլէ չգրպ՝ օնուն գա՛լէէ-
6 րինի խարապ էտէլիմ : Ամրա ա՛ս-
քէրլէրին Լ՚ապպը պէօյլէ տէր • Ընղաճ քէսիպ՝ Ներուսաղէմէ գար-
շը մէթէրիս գալտրրն ՝ եօգլա-
նաճագ չէհր պու տուր • իչինտէ
7 պիլ քիւլլէյէ զուլմ վար : Ղ՚ռա-
յու՝ սուլարընը ագրթտրղը կիպի՝ օ տա եարամազլըղընը էօյլէ ագր-
տրը • Ւօնտա զուլմ վէ գափրշ իչէտիլիր ՝ Հուզուրումտա տայի-
8 մա տէրտ վէ եարա վար : Ան՞ Ներուսաղէմ՝ նասիհամթ գապուլ էյլէ ՝ օլմայա քի Ըճանրմ սէնտէն այրրլա ՝ օլմայա քի սէնի վիրա-
նա՝ սաքին օլմազ եէրէ տէօնտէ-
բէյիմ :
9 Ը՚սքէրլէրին Լ՚ապպը պէօյլէ տէր • Իսրայէլին պագիյէսինի պաղ կիպի պիլ քիւլլէյէ պաշագլայա-
ճագլար • էլինի՝ պաղ պօղուճու կիպի սէփէթլէրէ տէօնտէր :
10 Վիմ՞ սէօյլէյիպ չէհատէթ է-
տէյիմ քի՝ տինկլէյէլէր ՝ իշքէ Ըգուլագլարը սիւննէթսիզ օլուպ՝ իչինմէյէ գատիր տէյիլլէր • իշ-
թէ Ւ՚Ապպրն սէօզիւ օնլարա հա-
գարէթ տիր ՝ օնտան հազզ էթ-
11 մէզլէր : Իմտի Լ՚ապպրն խրշմը իլէ տօլու իմ ՝ Ւքէնտիմի զապթ էթմէքտէն օսանտրմ ՝ օնո՛ տի-
շարրտա Ւէվլատլարրն իւզէրինէ հէմ պիրլիքտէ խիթէլէրին ճէմի՛-
յէթի իւզէրինէ տէօքէճէյիմ ՝ զիրա էրքէք գարը իլէ՝ խնթիյար տօղղուն եաչլը իլէ թուխարլա-
12 ճագ : Ալ Ւօնլարրն էվլէրի՝ թար-
լալարը վէ գարըլարը պիրլիքտէ ղայրիլէրէ խնթիգալ օլաճագ • զի-
րա եէրին սաքինլէրի իւզէրինէ Ե-
լիմի ուզատաճաղըմ տէյօր Լ՚ապպ :
13 Օ՚իրա օնլարրն քիւչիւյիւնտէն թա պէօյիյիւնէ վարընճա՝ ճիւմ-
լէսի ղայէթ Ւթամա՛քեար օլ-
տուլար • վէ փէ յղամպէրտէն թա քեահինէ վարընճա՝ հէփիսի եա-
14 լանճըլըգ իշլէրլէր : Ալ Ւգավմրմ գրզընրն եարասրնը եիւզտէն սա-
ղալտրպ սէլամթէ եօղ իքէն՝ Ղնէ-
15 լամթէ սէլամթէ տէրլէր : Ղ՚Ա՛էք-
բուհլուգ իշլէտիքլէրինտէ ուա-
թանտրլա՞ր մը • հէմ ասլա ուա-
թանմազլար ՝ հէմ փէ հիճապը պիլմէզլէր • օնուն իչինն տիւշէնն-
լէր արասրնտա տիւշէճէքլէր ՝ օն-

ՀԱ • Ի՛ • Ի՞ • 812 գէ՛

Ղ Ի՞ Օր • Լ՞ • 15 :

Ե Ի՞ա • ՚Ա • 23 : Ա՞ՔՔ • Է • 10 :

Ը Ա՞ՔԲ • ԺՔ • 6 : Ա՞Ղ • Ի՛Ֆ • 12 • Պ • ԺՔ • 1 :

Ք Խա • 9 : Մաղ • Գ • 5 :

Ժ Պ • ԽՔ • 14 : Ովս • Ղ • 10 :

Ի Պ • ԺՔ • 14 : ԽՔ • 25, 26 : Ի՞ղկ • ԺՔ • 6 :

Լ Մ՚Ք • Ք • 11 :

Ա Ա՛ևեմ • Ք • 14 :

Բ Պ • Ա՞ • 14 : Ք • 6 :

Գ Ֆ ՀԽաք • ԽՔ • 1 • 4 : Պ • Ֆ • 17 :

Դ Պ • Ծ՞Ա • 27 : Հ՞ովՀ • Գ • 9 :

Ե Պ • ԺՔ • 8 :

ՀԱ • Ի՛ • Ի՞ • 812 գէ՛

Ղ Ի՞ա • ՚Ա • 20 :

Ե Ա՞աղ • ԾՔ • 9, 10, 11 : Պ • Ք • 8 : Ի՞ղկ • Է • 11 • 23 :

Ը Ի՞ղկ • ԽՔ • 18 : Ովս • Ք • 13 :

Ը Պ • Ե • 26 : Վ՞որ • Է • 51 : Պաչ՝ Ի՞Հ • Ղ • 13 :

Ժ Պ • Ք • 8 :

Ի Պ • Ք • 9 :

Լ Պ • Ք • 21 •

Ե Ք Օր • ԽՔ • 30 • Պ • Ը • 10 :

Ծ Ի՞ա • ԾՂ • 11 • Պ • Ը • 10 • ԺՔ • 18 : ԽՔ • 11 : Մ՚Ք • Ք • 5 • 11 :

Ի Պ • Ը • 11 : Ի՞ղկ • ԺՔ • 10 :

Հ Պ • Ք • 10 : ԺՔ • 13 : ԽՔ • 17 :

Յ Պ • Ք • 3 : Ը • 12 :

Digitized by Google

(Թ. Ի'. Լ. 612 գէ։)

լարը եօգլատրղըմ զէմանտա՝ եր-
գըլաճագլար տէ յօր Թապպ ։
16 Թապպ պէօյլէ տեր . Եօլլարըն
իւզէրինտէ տուրուն , վէ պագըն ,
վէ ղադատիմ Թարիգլեր հագգընա՝
շու էյի եօլ հանկըսը օլտուղու-
նու սիւաղ էտին , վէ օնտա եիւ-
րիւյիւն , վէ ⁴ճանլարընըզա րա-
հաթ պուլասընըզ . ամմա օնլար՝
Օնպա եիւրիւմէզիզ տէտիլեր ։
17 Վէ ⁵իւզէրինիզէ պէգճիլեր տիգ-
տիմ , պօրունուն սէսինի տինկլէ-
յին՝ պէպկիմ . ամմա՝ Տինկլէմէզիզ
18 տէտիլեր ։ Օնուն իչիւն իւիտին
Ե՛յ Թայիֆէլեր , վէ եա՞ ճիւմ-
հիւր՝ օնլարտա նէ օլտուղունու
19 պիլ ։ Իւիտի Ե՛յ եէր , իւյթէ պէն
պու գավմըն իւզէրինէ պէլա՝ օն-
լարըն ⁶էֆքեարլարընըն մէյվէսի-
նի կէթիրէճէ յիմ . զիրա սէօզլէ-
րիմի տինկլէմէտիլեր , վէ Թէվրա-
20 Թըմըզ տա բէտտ էթտիլեր ։ ⁷Ո՛վ իւի-
չիւն պանա պէօյլէ՝ ⁸Ամաատան
քիւնլիւք վէ ուզագ տիյարտան
խօշ գօգուլու գամըշ կէլիր .
Նսիզին պիւթիւն եանմալարընըզ
մագպուլ տէ յիլ , վէ գուրպան-
լարընըզ պանա խօշ տէ յիլ տիր ։
21 Օնուն իչիւն Թապպ պէօյլէ տեր .
Իւյթէ պէն պու գավմըն էօնիւնէ
Թէօքէզլեր գօրում , վէ պապալար
օղուլլար իւէ պիրլիգտէ օնլարա
իւիշճէճէքլեր . գօնշու իւէ տօսթու
հէլաք օլաճագլար ։
22 Թապպ պէօյլէ տեր . Իւյթէ
⁹փօրեաս տիյարընտան գավմ կէ-
լէճէք , վէ եէրին ուճլարընտան
պէօյիւք Թայիֆէ գալգաճագ ։
23 Օնլար եայ վէ մըզրագ ԹուԹա-
ճագլար . օնլար զալիմ օլուպ
մերհամէթ էթմէ յէճէքլէր , օն-
լարըն սէսի Ւտէնիզ կիպի շամա-
Թա էտէճէք . վէ ալԹլար իւզէ-
րինէ պինէճէքլեր . սէնին իւզէ-
րինէ՝ ճէնգ ատմէրլերի կիպի տի-
զիլէճէքլեր՝ եա՞ Աիօն գրզը ։
24 Օնուն խապէրինի իւէԹտիք ,
էլլէրիմիզ կէվշէտի . պիզի ¹⁰սըգ-
լէթ՝ ոտղուրան գարընըն կիպի
25 աղրը ԹուԹտու ։ Ա՛ստրլայա չզգ-
ման , վէ եօլա կիԹմէն . զիրա
տիւշմէնին գրլըճը՝ էթրաֆտա
գօրգու վար ։
26 Ի՛յ գավմըմըն գրզը՝ ¹¹չուլ

(գ. Ի'. Լ. 612 գէ։)

գաւշան , վէ Ւքիւլէ պիւրիւն ,
¹²փէնգ ածը ֆիղան իւէ պիրիճիք օ-
ղուլ եասը չէք . զիրա խարապ
էտիճի իւզէրիմիզէ ափանսրզընը
կէլէճէք ։
27 Այենի գավմըմա սընայըճը վէ
¹³գա՛լէ գօտուա , քի օնլարըն եօ-
լունու պիլէսին , վէ սընայասըն ։
28 ¹⁴Այիւմէսի պիլ քիւլլիյէ ա՛սը
տիրլեր , ¹⁵ղամմաղլեգտա կէզէրլեր ,
¹⁶պագըր վէ տէմիր տիրլեր , ճիւմ-
լէսի ֆէսատ իչլէ յէն տիրլեր ։
29 Կէօրիւք եանտը , գուրշուն ա-
Թէչտէն տիւքէնտի . գալճը պօ-
չունա գալլ էտեր , չիւն քի եա-
րամազլար այըրտ օլմտըլար ։
30 ¹⁷Օնլարա՝ Էյտտ օլուննուղ կիւ-
միշ չաղըրաճագլար . զիրա Թապպ
օնլարը բէտտ էթմիշ տիր ։

(գ. Ի'. Լ. 612 գէ։)

ՊԸՊ Լ

Յուդա գավմընա Թէվգէ էճգիյէ իպրամ օլաուղու ։ 8 Օնլարըն եալան սէօզլէրէ կիւվէնմէյէրի Թէքաբիր օլունտուղու ։ 13 Սէլմէքտեե օլան գըղըձ Ալելաաքինէ պէնգ-
դեր օլտուղու ։ 17 Ի՛յամըն փուԹփէրեսԹ-
կի վէ օնլարըն ճէզասը ։ 21 Ն՛սը օլան-
լարըն գուրպանլարընըն բէտտ օլունմասը ։
29 Տիյարըն իքըահյէԹլէրի , 32 վէ օնուն
իւզէրինէ կէլէճէք օլան ահֆաճմէյր ։

1 Թապպ Թարաֆընտան Երեմիայա
օլան սէօզ ուիւբ , քի տէտի .
2 ¹Թապպ էվինին գափուսունտա
տուր , վէ օրատա պու սէօզիւս չա-
ղըրըպ տէյէսին քի՝ Ի՛յ Թապպա
սէճտէ գըլմաղա պու գափուլար-
տան կիրէն ճիւմլէ Յուդալըլար՝
Թապպըն սէօզիւնիւս տինկլէ յին ։
3 Իսրայէլին Ա՛լահը՝ ա՛սքէրլէրին
Թապպը պէօյլէ տեր . ²Եօլլարը-
նըզը վէ ա՛մէլլէրինիզի էյի էտին ,
վէ սիզի պու մահալտէ սաքին էթ-
4 տիրէ յիմ ։ Զունկը Թապպըն
հէյբէքլի՝ Թապպըն հէյբէքլի՝
Թապպըն հէյբէքլի տիր տէյէրէք
5 ³եալան սէօզլէրէ կիւվէնմէն ։ Ո՛վ-
րա էյէր եօլլարընըզը վէ ա՛մէլլէ-
րինիզի հէր վէճՀ իւէ էյի էտեր
իսէնիզ , էյէր պիր ատէմին վէ
գօնշուսունուն պէ յինտէ ԵՀագ-
գը հէր վէճՀ իւէ իճրա էտեր ի-
6 սէննիզ , միւսաֆիրէ՝ էօքսիւզէ վէ
տուէ գարըյա զուլմ էթմէզ ի-
սէննիզ , վէ պու մահալտէ սուէ-

(Ա. Ի'. Լ. 660 գէ։)

(Ա. Ի'. Լ. 612 գէ։)

Ա. Պ. Ի. 15։
Ե. 15 ։ Յ. 22 ։ Ե. 11, 12, 13 ։
Լ Ա. Ե. 30։
Ա. Պ. Ի. 31։ Ժգ. 21։ Խ. 28 ։ Ե. 13։
Ա. Պ. Գ. 8։

Թ. Ի'. Լ. 612 գէ։
Ջ Ա. Ը. 20։ Պ. Ժ. 15։ Մաղ. գ. 4։ Ղ. Ա. Ժգ. 29 ։
¹ Մատ. Ժա. 29 ։
Տ Ա. Ա. 11 ։ Ծ. 1։ Պ. Ի. 4 ։ Նգեկ . գ. 17։ Ա՛ր. Բ. 1 ։
Յ Ա. Ա. 2։
Ն Ա՛ռակ . ա. 31 ։
Ջ Սաղ. Ե. 6 ։ Ե. 7, 8, 9 ։ Ա. Ա. 11 ։ կգ. 3 ։ Ա՛ռակ . Է. 21 ։ Ա՛ր. Պ. 6, ՃԱ։
² Ա. Ե. 6։
Է Պ. Է. 21։
Պ. Պ. ա. 15։ Է. 15 ։ Ժ. 22 ։ Ե. 11, 12, 13 ։
Ա. Պ. Ի. 8։

Digitized by Google

սուզ գան տէօքմէզ խսէնիզ , վէ սիզէ քէօթիւյէ սէպէպ օլան Իղայրի ալլահլար արտընճա կվթմէզ խսէ-
7 նիզ , Ոօլտէմ սիզի պու մահալտէ՝ Ի պապալարընըզա վերտիյիմ տի-յարտա էպէտ իւլ ապատ սաքին էթտիրէճէ յիմ :
8 Իլթէ սիզ՝ ֆայիտե էթմէ յէն Ըեալան սէօզլէրե Ի կիւվենիրսինիզ :
9 Ամէ Ի խըրսըզլըգ էտէրէք՝ գաթլ էտէրէք վէ զինա էտէրէք վէ եա-լան եէմին էտէրէք վէ Ի ահաղա պուխուր եագարագ վէ պիլմէտի-յինիզ Ի ղայրի ալլահլար արտընճա
10 կիտերէք , Ի կէլիր տէ Ի պու իւ-ղերինե իսմիմ չաղըրլան էվտե էօնիւմտե տուրուպ ճիւմլե պու մէքքուհաթը իչէմտ յէ գուրթուլ-
11 տո՞ւգ մու տէրսինիզ : Ամէն կէօզլէրինիզտէ՝ Ի պու օնուն իւզե-րինե իսմիմ չաղըրլան էվ Ի խըր-սըղլուը մաղարասը մը օլտու . պէն տախի իշթէ կէօրտիւմ՝ տէ-
12 յօր Ի ապպ : Օ իրա հալա Ի ան-լովտա օլան՝ Ի օլ էվվէլտէն իսմի-մի օրատա սաքին էթտիրտիյիմ մահալիմէ վարըն , վէ գաւմըմ Իսրայէլէն եարամազլըզը սէպէ-պինտէն Ոօնա էթտիյիմի կէօրիւն :
13 Ա է չիմտի հէփ պու իշլերի իշ-լէտիյինիզ իչիւն տէյօր Ի ապպ՝ վէ սիզէ Ի հէր սապահ սէօյլէտիմ տէ տինկլէմէտիյինիզ՝ վէ Ի սիզի չաղըրտըմ խսէ տէ ՃէվապՃվէրմէ-
14 տիյինիզ իչիւն , պէն տախի սիզին Շու կիւվենտիյինիզ՝ իսմիմ օնուն իւզերինե չաղըրլան էվե վէ սիզէ հէմ պապալարընըզա վերտիյիմ մահալէ՝ Ի Ամիլովա էթտիյիմ կիպի
15 էտէճէյիմ : Ա է սիզի՝ Ոճիւմլե գա-րընտաշլարընըզը հա՛նի հէփ Ի ինե-րիմ զիւրրիյէթինի գօվտուղում կիպի Հուղուրումտան գօվաճալըմ :
16 Իմտի Ի սէն պու դավմտան էօ-թիւրիւ բէճա էթմէ , վէ օնլարըն հագդընա ֆէրհատ վէ նիյազ Ի աէ գալտըրմա , վէ պանա եալվարմա .
17 զիրա Ոսէնի տինկլէմէմ : Ա էօրմէՃ մի սին քի Ճուդա չէհրլերինտե վէ Ի երուսաղէմին սօգագլարընտա
18 նէ իշլէյօրլար : Ի Ո՞ղուլար օտուն տէվշիրիրլեր , վէ պապալար ա-թէչի եագարլար , վէ գարըլար խամուր եօղուրուրլար , թա քի

պէնի ղազապէ կէթիրմէք իչիւն՝ կէօյիւն մէլիքէսինէ փիւռէլեր եա-փալար , վէ ղայրի ալլահլարա Ոչէր-
19 պէթ փէչքէշի տէօքէլեր : Ո՞ն-լար պէնի՞ մի ղազապէ կէթիրիրլեր տէյօր Ի ապպ , եիւզլերինին ա՛յրըլը իչիւն՝ քէնտիլէրինի տէյի՞լ մի :
20 Ո՞նուն իչիւն Ի ֆէնտիմ Ի ապպ պէօյլէ տեր . Իլթէ ղազապըմ վէ խըշմըմ պու մահալէ՝ ատէմ իւզերինէ վէ հայվան՝ իւզերինէ վէ սահրանըն աղաճը իւզերինէ վէ եէրին մէյվէսի իւզերինէ տէօքիւ-լէճէք , վէ թուքթուշուպ սէօյիւն-մէյէճէք տիր :
21 Իսրայէլին Ըլահը՝ ա՛սքէրլէ-րին Ի ապպը պէօյլէ տէր . Ի պիւ-թիւն եանմալարընըզը գուրպան-լարընըզըն իւզերինէ զամմ էտին ,
22 վէ էթ եէյին : Ո իրա պապալա-րընըզա՝ օնլարը Ա ըսրը տիյարըն-տան չըգարտըղըմ կիւնտե Ի պիւ-թիւն եանմա վէ գուրպան խու-սուսու իւզերինէ սէօյլէմէտիմ , վէ
23 օնլարա էմր էթմէտիմ . Իլլա օն-լարա պու շէյի էմր էտիպ տէտիմ քի՝ Ի պէնիմ սէօզիւմիւ տինկլէ-յին , վէ Ի պէն սիզին Ըլահընըզ օլայըմ , սիզ տէ պէնիմ գավմըմ օլասընըզ . վէ սիզէ ճիւմլէ էմր էթտիյիմ եօլլարտա եիւրիւյէսի-նիզ , թա քի սիզէ խայր օլա :
24 Ըմմա Ոօնլար տինկլէմէտի , վէ գուլագլարընը էյմէտիլեր , իլլա Ի եարամազ եիւրեքլերինին միւշա-վերէլերինճէ փէքլիյի իւզրե եիւ-րիւտիւլեր . վէ Ի օնլար տէյիլ եիւզ՝ իլլա արգա տէօնտերտիլեր :
25 Ի պապալարընըզ Ա ըսրը տիյարըն-տան չըգարգլարը կիւնտէն պէրու թա պու կիւնէտէ՝ Ի ճիւմլե փէյ-ղամպէր գուլլարըմը սիզէ կէօն-տերտիմ , Ի կիւն իլէ էրքէն գալ-
26 գըպ կէօնտերիր իտիմ . Ա է Ի պէ-նի տինկլէմէտիլեր , վէ գուլագ-լարընը մէյլ էթտիրմէտիլեր . իլ-լա Ի պէյօուՆլարընը սէրթլէթտիլեր , Ի պապալարընտան պէշ պէթեր օլ-տուլար :
27 Իմտի օնլարա Ի հէփ պու սէօզ-լերի սէօյլէյէճէքսին , ամմա սէ-նի տինկլէմէ յէճէքլեր . վէ օնլա-րը չաղըրաճագսըն , ամմա սանա
28 ՃեվապՃվէրմէ յէճէքլեր : Ո լտէմ

օնլարա տէյէսին քի՝ Ելլահը Թագաւորը սէօզիւնիւ տինկլէմէ յէն վէ Թէթէիսիի գապուլ էթմէ յէն Թաւիֆիք պու տուր. 29 Էկերչէքլիք օնլարըն աղըզնատան քէսիլիպ մահվ օլտու։

Ելիսէէնը գըզգ, վէ ամէ, վէ եիւքսէք եերլէր իւզէրինէ ֆիղան գալտըք Էյ Նէրօ-ասպէՀ. զիրա Թագաւ խըշմ էթտիյի սիլսիլէյի 30 ըետտ էտիպ Թէրք էյլէտի։ Օհրա Յուդա օղուլլարը նազարըմտա եարամազլըգ իշլէտիլէր՝ տէյօր Թագաւ, Էմէքդուհ Էլուգլարընը՝ իւզէրինէ խամիմ չաղըրլան էվէ գօտուլար, քի օնու մուբտարլայա 31 լար։ Ալ Ըօղուլլարընը հէմ գըզլարընը աՀէչէ եագմագ իչինէ Նինովմ օղլու տէրէսինտէ օլան Ցօփհէթին Թէվիէ փուԹախանէսինի եափտըլար, օնու քի պէն էմր էթմէտիմ, խաթէրըմա պիլէ կէլմէտի։ 32 Օնուն իչինէ ԷիշէՀէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Թագաւ քի՝ արԹըգ Տօփհէր վէ Նինովմ օղլու տէրէսի տէյիլ, իլլա Գաթէլ տէրէսի տէնիլէճէք. վէ Ցօփհէթտէ՝ մահալ 33 գալմայանատէգ կէօմճէճքլէր։ Ալ Էպու գավմընն լէշլէրի՝ կէօյիւնգուշլարընա վէ եէրին ճանավարլարընա Թաա՛մ օլաճագ, վէ օնլարը 34 իւրքիւտէն օլմայաճագ տըր։ Ալ Յուդանըն շէՀրլէրինտէն հէմ Նրուսաղէմին սօգագլարընտան Էշէնլիք սէտասընը վէ շազլըգ սէսինի՝ կիւվէյինին սէտասընը վէ կէլինին սէսինի տինկտիրէճէյիմ. զիրա եէր խարապաթ օլաճագ տըր։

ՊԵՊՐ

Նէհուտիէրին իւգէրինէ, և քէնտի Թէքուլիքլէրինաէն էօԹիւրիւ կէլէճէք օլան պէլլէր։ 18 Օնլարըն եագընտա շաշըրաճագլարընըն վէ ալԹ իւսԹ օլմալարընըն Թա՛րիֆի։ 18 Մէդյամպէրին՝ օնլարըն իւմիտսիզ հալի իչինն ֆիղան էթմէսի։

1 Օլ զէմանտէ տէյօր Թագաւ՝ Յուդա փատիշահլարընըն քէմիքլէրինի վէ օնուն սերվէրլէրինին քէմիքլէրինի վէ քահինլէրին քէմիքլէրինի վէ փէյղամպէրլէրին քէմիքլէրինի վէ Նրուսաղէմ սաքինլէրինին քէմիքլէրինի մէզարլա2 ըրնտան չըգարաճագլար. Ալ է օնլարա տէյէսին քի՝ Ելլահը Թագաւ պըն սէօզիւնիւ տինկլէմէ յէն վէ Թէթէիսիի գապուլ էթմէ յէն Թաւիֆիք պու տուր. Էկերչէքլիք օնլարըն աղըզնատան քէսիլիպ մահվ օլտու։

29 Ելիսէէնը գըզգ, վէ ամէ, վէ եիւքսէք եերլէր իւզէրինէ ֆիղան գալտըք Էյ Նէրօ-ասպէՀ. զիրա Թագաւ խըշմ էթտիյի սիլսիլէյի 30 ըետտ էտիպ Թէրք էյլէտի։ Օհրա Յուդա օղուլլարը նազարըմտա եարամազլըգ իշլէտիլէր՝ տէյօր Թագաւ, Էմէքդուհ Էլուգլարընը՝ իւզէրինէ խամիմ չաղըրլան էվէ գօտուլար, քի օնու մուբտարլայա 31 լար։ Ալ Ըօղուլլարընը հէմ գըզլարընը աՀէչէ եագմագ իչինէ Նինովմ օղլու տէրէսինտէ օլան Ցօփհէթին Թէվիէ փուԹախանէսինի եափտըլար, օնու քի պէն էմր էթմէտիմ, խաթէրըմա պիլէ կէլմէտի։ 32 Օնուն իչինէ ԷիշէՀէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Թագաւ քի՝ արԹըգ Տօփհէր վէ Նինովմ օղլու տէրէսի տէյիլ, իլլա Գաթէլ տէրէսի տէնիլէճէք. վէ Ցօփհէթտէ՝ մահալ 33 գալմայանատէգ կէօմճէճքլէր։ Ալ Էպու գավմընն լէշլէրի՝ կէօյիւնգուշլարընա վէ եէրին ճանավարլարընա Թաա՛մ օլաճագ, վէ օնլարը 34 իւրքիւտէն օլմայաճագ տըր։ Ալ Յուդանըն շէՀրլէրինտէն հէմ Նրուսաղէմին սօգագլարընտան Էշէնլիք սէտասընը վէ շազլըգ սէսինի՝ կիւվէյինին սէտասընը վէ կէլինին սէսինի տինկտիրէճէյիմ. զիրա եէր խարապաթ օլաճագ տըր։

ՊԵՊՐ

Նէհուտիէրին իւգէրինէ, և քէնտի Թէքուլիքլէրինաէն էօԹիւրիւ կէլէճէք օլան պէլլէր։ 18 Օնլարըն եագընտա շաշըրաճագլարընըն վէ ալԹ իւսԹ օլմալարընըն Թա՛րիֆի։ 18 Մէդյամպէրին՝ օնլարըն իւմիտսիզ հալի իչինն ֆիղան էթմէսի։

1 Օ զէմանտէ տէյօր Թագաւ՝ Յուդա փատիշահլարընըն քէմիքլէրինի վէ օնուն սերվէրլէրինին քէմիքլէրինի վէ քահինլէրին քէմիքլէրինի վէ փէյղամպէրլէրին քէմիքլէրինի վէ Նրուսաղէմ սաքինլէրինին քէմիքլէրինի մէզարլա2 ըրնտան չըգարաճագլար. Ալ է օնլարըն գարըլարընը ղայրիլէրէ՝ օնլարըն Թարլալարընը զապթ էտէճէք քիմսէլէրէ վէրէճէյիմ. զիրա քիւչիւքտէն Թա պէօյիւյէտէք ճիւմլէսի ղայէթ ԸԹամա՛՝ քաթ օլտուլար, փէյղամպէրտէն Թա քահինէտէք ճիւմլէսի հա3 լար։ Ալ է պու եարամազ գապիլէնին ճիւմլէ գալան պագիյէսինէ Էա՛՝ օնլարըն օլ ճիւմլէ մահալլէրտէ սիւրտիւյիւմ դալանլարընա՝ Էօլիւմ էօ՛մրտէն մադպուլ օլաճագ տէյօր ա՛սքէրլէրին Թագաւ։

4 Էմ օնլարա տէյէսին քի՝ Թագաւ պէօյլէ տէր. Օնլար տիւշէճքլէր տէ՝ գա՛լմայաճադլար մը. սափըպ տա՝ տէօնմէ՛զ մի։ 5 Նի՛չիւն պու Նրուսաղէմ գավմը էտայիմ տէօնէքլիք իլէ սափմըշտըր. Օնլար Հիլէյէ եափըշտը, էկէրի տէօնմէք իսթէմէտիլէր։ 6 ԸԹուլագ վուրուպ տինկլէտիմ, օնլար տօղրուս սէօյլէմէզլէր. պէն նէ՛ իշլէտիմ տէյէրէք՝ եարամազլըղընտան փիշման օլան եօգ տուր. ճիւմլէսի ճէնկէ հիւճիւմ էտէն աթ կիպի քէնտի եօլունա տէօնտիւ։ 7 Ել էյլէք պիլէ Հավատա քէնտի մէվսիմինի պիլիր, վէ Ժգումրու՝ Հէմ Թուրնա իլէ գըրլանըղճ կէլմէլէրինին վաղթընը կէօզէտիրլէր. ամմա Ժպէնիմ գավմըմ Թագաւըն չէրիաԹրընը պիլմէզլէր։ 8 Մէզլէր։ Նի՛ճէ՝ պիլիգ ա՛լիմ իգ վէ Էպագաւըն ԹէվրաԹը պիգտէ տիր տէրսինիզ. Հագդան իշլէք Էքեաթիպլէրին եալան գալէմի՝ եա9 լան իշլէր։ Ժ՛լիմլէր ուԹանտըլար, օնլար իւրքիւպ ԹուԹուլտուլար. իշլէք Թագաւըն սէօզիւնիւ բէտտ էթմիլէր, իմտի օնլարըն նէ՛ ի՛լմի վար։ 10 Օնուն իչինէ Ժօնլարըն գարըլարընը ղայրիլէրէ՝ օնլարըն Թարլալարընը զապթ էտէճէք քիմսէլէրէ վէրէճէյիմ. զիրա քիւչիւքտէն Թա պէօյիւյէտէք ճիւմլէսի ղայէթ ԸԹամա՛՝ քաթ օլտուլար, փէյղամպէրտէն Թա քահինէտէք ճիւմլէսի հա11 լանճըլըգ իշլէր։ Ալ է Ժգավմընն դըզընըն եարասընը նիւզտէն սաղալտըլար, վէ սէլամէթ եօղ իլ-

քէն՝ ՚ՂՀելամէթ սէլամէթ տէրլէր ։
12 ՚Ո՛էքրուհլուգ իչլէտիքլէրինտէ՝ ուԹանըրլմա՛ մը , Հիչ ասլա ուԹանմազլար , Հէմ Հիճապ էԹմէ֊
քի պիլմէզլէր . օնուն իչիւն տիւ֊
չէնլէր արասընտա տիւչէճքլէր ,
եօգլանմալարը վազԹընտա ԹէՀօ֊
քէնէ օղրայաճագլար տը՛ր՝ ուէյօր
13 Ի՛ապպ ։ Ո՛նլարը Հէր վէճՀ իւլէ
պօզաճաղըմ՝ տէյօր Ի՛ապպ . ՚ասմատա իւզիւմ օլմայաճագ , վէ
չինճիր աղաճընտա ինճիր օլմայաճագ , եափրաղը պիլէ սօլաճագ
տըր , վէ օնլարա վէրտիյիմ չէյլէր օնլարտան կէչէճէք ոիր ։
14 Պիզ նի՛չիւն օթուրույօրուզ .
՚ՃէմՀ՝ օլուն , վէ Հիսարլը չէՀրլէրէ կիրէւիմ՝ վէ օրատա սիւքիւԹ
էտէւիմ . զիրա Ա՛լահըմըզ Ի՛ապպ պիզլէ սիւքիւԹ էթմիրտի , վէ պիզէ ՚Էօտ սույու իչէրտի , զէրա
15 Ի՛ապպա կիւնահ էթտիք ։ ՚Ա՛էլմէԹ պէքլէր իտիք , ամմա խայր եօգ , չիճա վագԹընը պէ֊ւէլէր ֆոխ , ամմա իչլէթ չաշգընլըգ կէ֊
16 պի ։ Օնուն աթլարընըն ՀայգըրԹըսը ՚Ի֊Հանտան իչտիւտի , օնուն
՚այղրլարընըն քիչնէյիշի սէսին֊տէն պիւԹիւն եէր սարսըլտը .
չիւն քի կէլիպ եէրի վէ օնտա Հէր օլանը՝ չէՀրի վէ իչինտէ սաքին
17 օլանը եէյճէքլէր ։ Ո՛իրա իչԹէ պէն արանըզա Թրլանլար՝ էնկէրէք Թրլանլարը կէօնտէրիրիմ , քի օնլարա Է՛ֆսուն Թէսիր էթմէզ . վէ սիզի ըսրըաճագլար տէյօր Ի՛ապպ ։
18 Ա՛էվինճիմ՝ իչէրիմտէ գասավէԹէ փէՀԵՀփէ , եիւրէյիմ տէրու֊
19 նիմտէ պայըլըր ։ Ի՛չԹէ ՚ուղագ տիյարտան օլանլարըն սէպէպինտէն՝ գավմըմըն գըզընըն ֆէրեատը սէսի . Ի՛ապպ Աիօնտա տէյի՛Ի֊մի , օնուն փատիշահը օնտա տէ֊յի՛Ի մի .
՚Ա՛յՀ իչիւն ՚քէնտի օյմա փուԹ֊լարը իւէ՝ եատ պաԹըլըգլար իւէ պէնի ղազապլէնտիրսիւէր ։
20 Օրագ վագԹը կէչտի , եազ պիԹտի , պիլ իսէ խէլաս պուլ֊մատըգ ։
21 Է՛գաւմըմըն գըզընըն եարասը իչիւն եարաբանտըմ . գարաբտըմ , պէնի շաշգընլըգ ԹուԹտու ։
22 ՚Գաղաադտա պէլասան եօ՛գ մու ,

օրատա Հէքիմ եօ՛գ մու տուր . եա նի՛չիւն գավմըմըն գըզը չիճա պուլմատը ։

ՊԵՊ Ա

Մէ յղամպէրին՝ գավմըն իւզէրինէ քէօ֊Թիւլիւքլէրի իչիւն կէլէճէք օլան ահքամ֊լէրի կէօրմէսինտէ գասավէԹի ։ 9 Օնուն՝ Ա՛լահը օնլարա ՃէզաՀ՝ վէրմէսինտէ հագգ֊լը չըգարմասը ։ 17 Օնուն օնլարըն պէ֊լէճէրինին իւզէրինէ ֆիղան գալըրմազա տա՛վէթ ետիպ , 23 գավմ Ա՛լահա կիւվէնա֊մէյ ղայրէթ վէրմէսի ։ 25 Ի՛եհօւսիւէր իւ֊լէ Թայիֆէլէրէ գօրգու վէրիլմէսի ։

1 Վ՛էյտը ՚պաշըմ սուլար՝ վէ կէօզլէրիմ կէօզ եաշը փունկարը օլա իտի , վէ կիւնտիւզ Հէմ կէճէ գավմըմըն գըզընըն մագԹուլլէրի
2 իչիւն աղլայա իտիմ ։ ՚Վ՛էյտը չէօյտէ եօշճուլար գօնաղըմ օլա իտի , գավմըմը Թէրք էտիպ օնլար֊տան կիտէ իտիմ . զիրա Ճ՛հիմլէսի զինաքեարլար՝ խայինլէր պիրիքին֊
3 Թիսի տիր ։ Ա՛յ ՚տիլլէրինի՝ եայ֊լէրի կիպէ եալանա կէրէրլէր , վէ եէր իւզէրինտէ կէրչէքլիք իչիւն գուվվէԹլու տէյիլ տիրլեր . զէրա եարամազլըգտան եարամազլըղա չըգարլար , վէ ՚պէնի պիլմէզլէր
4 տէյօր Ի՛ապպ ։ Է՛րԽիչի գօնշու֊սունտան սագընարն , վէ Հիչ պիր գարընտաշա կիւվէնմէն . զէրա Հէր գարընտաշ՝ Հէր վէճՀ իւլէ ալտա֊տըր , վէ Հէր գօնշու Ղամմազլըգ֊
5 տա կէղէր ։ Ա՛յ քիչի գօնշուսունու ալտատըր , վէ կէրչէք սէօյլէմէզ֊լէր . տիլլէրինէ եալան սէօյլէմէ֊յի էօյրէթտիլէր , ա՛քսիլիք իչլէմէք իւէ եօրուլտուլար ։
6 Ո՛էնքեանըն Հիւէ օրԹասընտա տըր . Հիւէ սէպէպինտէն պէնի պիլմէք իսԹէմէզլէր տէյօր Ի՛ապպ ։
7 Օնուն իչիւն՝ ա՛քէրլէրին Ի՛ապ֊պը պէօյլէ տէր . ԻչԹէ Է՛օնլարը գալլ էտիպ սընայաճաղըմ . զիրա Է՛գաւմըմըն գըզընըն եիւղիւնտէն
8 նի՛ճէ էտէյիմ ։ Օնլարըն տիւէ էօլտիւրիւճիւ օգ տուր , Ի՛հիւէ սէօյլէր . Ի՛աղզը իւէ գօնշուսունա սէւամ սէօյլէր ամմա՝ եիւրէ֊յի
9 իւէ փուսուսունու գուրար ։ Է՛պօուն֊լարտան էօԹիւրիւ օնլարը եօգլա֊մայաճագ մի իմ՝ տէյօր Ի՛ապպ . պուննուն կիպի օլան Թայիֆէտէն

ճանըմ ինթիգամ ամլայաճագ մը։
10 Տալըար իչիւն աղլայըշ վէ ֆիղան՝ վէ նէօղիւն մէրալարը իչիւն ֆէրեաատ ահէ գալտրըաճաղըմ. զիրա եանտրլար, օրտօդան ատէմ կէչմէզ, վէ սիւրիւ սէսի իչիմէզլէր. Էհալանըն գուշլարընտան տալարա վարընճայատէք գաչըր-
11 լար, կիլմտիլէր։ Վէ Էրուսաղէմի Ծէրղընլար՝ ճաժտէրլէր մեսքեանլարը էտէճէյիմ. վէ Յուդանըն չէհրլէրինի՝ սաքինի օվմայան վէրանէլէր գըլաճաղըմ։
12 Ընլիմ ատէմքիմ տիր քի՝ պուռնու անկլայա, վէ օնա Ընլահըն աղզը սէօյլէմիշ քիշի քի՝ օնու խասպէր էտէ. Էո՞նէ Էր նէտճո՞ն էօթիւրիւ խարապ օլտուռ, քիմսէ կէչէմէյէճէք հանմըշ չէօլ կիպի
13 օլտուռ։ Վէ Ղապպ տէտի քի՝ Ղօնլէրինէ գօտուղում թէվրաթը թէրք էթտիքլէրինտէն՝ վէ սէօզիւմիւ տինկլէմէտիքլէրինտէն՝ վէ օնտա եիւրիւմէտիքլէրինտէն
14 էօթիւրիւ, իլլա Ղեիւրէքլէրինին փէքլիյի արտընճա վէ Ղապապալարընըն օնլարա էօյրէթտիքլերի Ղահաղլմին արտընճա եիւրիւ-
15 տիւքլէրինտէն էօթիւրիւ, պուռնուն իչիւն Իսրայէլին Ընլահը ա՛սքէրլէրին Ղապպը պէօյլէ տէր. Իշթէ պէն պու գավմա՝ ֆֆսէնդին Ղեէտիրէճէյիմ, վէ օնլարա
16 էօտ սուչու իչիրէճէյիմ։ Վէ Ղօնլարը՝ օնլարըն հէմ պապալարընըն պիլմէտիյի թայիֆէլէրէ տաղտաճաղըմ, վէ օնլարը թա տիւքէտինճէյէտէք՝ Ղարտլարընճա գընլըճը կէօնաէրէճէյիմ։
17 Ը՛սքէրլէրին Ղապպը պէօյլէ տէր. Ը՛գլ էտին, վէ Ղֆիլան էտիճի գարըլար չաղըրըն քի կէլսինլէր, հէմ մահիր գարըլարա
18 կէօնտէրին քի կէլսինլէր. Վէ պիզատէն էօթիւրիւ թէզ փիղան ահէ գալտրըսընլար, քի Ղկէօղլէրիմիզ հաչ էնտիրսինլէր, վէ քիրվիքլէրիմիզ սուլար տամլաթսընը-
19 լար։ Օ՚իրա Միհնտան փիղան սէսի իչիտիլտի. Ղսո՛ճճ խարապ օլտուռ, զայէթ իլէ ուռանտըզ. չիւն քի տիյարը թէրք էթտիք, չիւն քի մէաքեանլարըմզը նըզտը-
20 լար։ Ղմտի Ղա՛ զարըլար՝ Ղապպը պէօզիւնիւ տինկլէյին, վէ գուլագլարընըզ օնուն աղզընըն սէօզիւնիւ գապուլ էյլէսին, վէ գլըզլարընըզա փիղան՝ հէմ հէր գարը գօնշուսունա ֆէրեաատ էօյ-
21 րէտին։ Օ՚իրա էօլիւմ փէնճէրէլէրիմիզ էլգտը, սարայլարըմզա կիրտի քի՝ Ըսօգագլարտան չօճուգլարը՝ մէ յտանլարտան ի-
22 յիտլէրի գըրա։ Պէօյլէ քի՝ Ղապպ պէօյլէ տէր. Ընէմ լէշլէրի՝ Ղթալա նիւզիւ իւզէրինտէ կիւպրէ կիպի՝ վէ օրագճրլարըն արտընճա տէվիրէնի օվմայան տէմէթ կիպի տիւշէճէքլէր։
23 Ղապպ պէօյլէ տէր. Ը՛ընլիմ՝ ի՛լմի իւէ իֆթիխար էթմէսին, վէ գուվվէթլի՝ գուվվէթի իւէ իֆթիխար էթմէսին. զէնկին՝ զէնկինլիյի իւէ իֆթիխար էթմէսին.
24 Իլլա Ղիֆթիխար էտէն քիմսէ պուռնուն իւէ իֆթիխար էթսին քի՝ պէնի իտրաք էտիպ պիլիր, զիրա եէրտէ ի՛նայէթ՝ չէրաա՛թ վէ սաատագաթ իճրա էտէն Ղապպ պէնիմ. չիւն քի Ղպուռնըարտան բաղը
25 իմ՝ տէյօր Ղապպ։ Իչթէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Ղապպ քի՝ Ղճիւմլէ սիւննէթսիզ օլանլար իւէ
26 պէրապէր սիւննէթլիլէրի՝ Ը՛ըսրը վէ Յուդայը վէ Ղերուսղմը վէ Ը՛մմոն օղուլարընը վէ Ղովարը վէ հէփ Ղաոփալ պաշլարը գըրագըլմըշ օլանլարը՝ չէօլտէ սաքին օլանլարը հօգւայաճաղըմ. զիրա հէփ թայիֆէլէր սիւննէթսիզ տիր, վէ ճիւմլէ Իսրայէլ էվի Ղսիւննէթսիզ եիւրէքլի տիր։

ՊԸՊ ԺԱ

Թայիֆէլէրին հօլունու էօյրէնմէյէ գավմըն սաղնտրըլըղը։ 17 Տէյարըն իւզէրինէ կէլմէքտաէ օլան խարապլի։ 23 Փէյղամպէրին տուա՛սը։

1 Եա՛ Իսրայէլ էվի՝ Ղապպըն հագգընըղա սէօյլէտիյի սէօզ-
2 զիւնիւ տինկլէյին։ Ղապպ պէօյլէ տէր. ՂԹայիֆէլէրին հօլունու էօյրէնմէն, վէ կէօքլէրին ա՛լամթլէրինտէն իւրքմէն. զիրա օնլարաան թայիֆէլէր իւրքէր։
3 Օ՚իրա թայիֆէլէրին այինլէրի պաթըլ տըր. զիրա Ղօրմանտան

Ծ. Ի՛. Ի՛. 600 դէպ։

Ը Պ. ժ՚. 4։ իէ. 10 Ա՛վտ. է. 3։

Ի Պ. է. 25։

Ծ Ի՛ա. իԸ. 2։ Ի Ի՛ա. ժ՚է. 22։ ՛ է. 13։ Պ. Ժ. 22։

Հ Ա՛աշ. ԺԸ. 43։ Ա՛վտ. ժ՚է. 9։

Ե Պ. ք. 17։ Ը. 34։ Ղ Ղ՛ադ. Ա՛. 14։

Ե Պ. ք. 14։ իէ. 15 Ա՛ղբ. է. 15. 19։ Ր Ա՛աղ. Ի՛ 5։ Ե Ղ՛Ա. իէ. 33։ Ը Օր. իէ. 64։

Ն Ղ՛Ա. իէ. 33։ Պ. Խէ. 27։ Ի՛զեկ. Ե. 2. 12։ Ը ԸՄՆ. Ը՛. 25։ Ճ՚օբ. է. 8։ Ժ՚ող. ժ՚է. 5։ Ընմով. Ե. 16։ Մատ. Թ. 23։

Ա Պ. ժ՚է. 17։

աղաձ քեսէրլէր ; օ պալթա իլէ
4 ուսթատ էլլէրինին իշլն տիր . Օ-
նու կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ տօ-
նատըլար . օնու տմրխլար վէ չէ-
քիճ իլէ մըխլարլար , վէ գըմըլ-
5 տանմազ : Օնլար խուրմա աղա-
ճը կիպլի տիւզ տիւր , ամմա տսէյ-
լէմէզլէր . օնլար էլպէթ եգալտը-
րըլմալը տըր , զիրա եիւրիւյեմէզ-
լէր . օնլարտան գօրգման , զիրա
ղքեմլիք էտէմէզլէր , հէմ տախի
էյլիք էթմէյէ գատիր տէյիլ
ատիրլէր :
6 եԱյնին միսլին եօգ տուր եա-
լապպ . սէն ա՛զիմ սին , վէ իս-
7 մին գուվվէթտէ ա՛զիմ տիր : ըԱյն-
տէն քի՞մ գօրգմազ՝ էյ թայիֆէ-
լէրին փատիշահը , զիրա սանա
եագըշըր . չիւն քի ըթայիֆէլէրին
ճիւմլէ ա՛լիմլէրի արասընտա՝ վէ
օնլարըն հէփ մէմլէքէթլէրինտէ
8 սէնին կիպլի եօգ տուր : Ըմմա օն-
լար պիլքիւլլէյէ ժհայվանի վէ
տիվանէ տիրլէր . պաթըլլըգլարըն
9 թա՛լիմի՝ աղաճ տըր : Թասրսիս-
տէն չէքիճլէմէ կիւմիւշ՝ վէ եՈ-
փազտան ալթուն կէթիրիլիր , օն-
լար ուսթատ՝ վէ գալճը էլլի իշի
տիր . էսվապլարը լաճիվէրտ վէ
էրղավան տըր , ճիւմլէսի Խմահիր-
10 լէր իշի տիր : Ըմմա Եհովա հագ
Ըլլահ տըր . օ՝ Խտրրի Ըլլահ վէ
ժէպէտի փատիշահ տըր . օնուն
ղաղապլընտան եէր տիթրէր , վէ
թայիֆէլէր օնուն խրշմընա տայա-
11 նամազլար : *Օնլարա պէօյլէ տէ-
յէսինիզ . եկէօքլէրի վէ եէրի
եափմայան ալլահլար՝ ըեէրտէն վէ
պու կէօքլէրին ալթընտան հէլաք
12 օլաճագլար : ժՆէրի դուտրէթի
իլէ եափտը , Նուհունայը ի՛լմի իլէ
գայիմ էթտի . վէ ցֆէհմի իլէ
13 կէօքլէրի եայտը : ՀԱէսինի վէրին-
ճէ՝ կէօքլէրտէ չօգ սուլար օլուր ,
վէ ՀԱէրին ուճլարընտան պուհար-
լար գալտրըրը . եաղմուրլար իչիւն
շիմշէքլէր եափար , վէ խալխնէ-
լէրինտէն բիւզիկար չըգարըը :
14 ՆԷ՛եր ատէմ Ի՛լմ Հագգընտա
Հայվանի օլսուս , ՙՀէր գուլյումճ
ճու օյմա փուլթտան էօթիւրիւ ու-
թանտը . զիրա Նօնուն տէօքտիւ-
յիւ փուլթ եալան տըր , վէ օնլա-
15 րըն բուհու եօգ տուր : Օնլար

պաթըլլըգ՝ վէ ալտայըճըլըգ իշի
տիր . եօգլանտըգլարը վագթտա՝
16 ՙօնլար հէլաք օլաճագ տըր : ԼՅա-
կոբուն Ջիսրաէլի օնլար կիպլի տէ-
յիւլ տիր , զիրա հէր շէյի Նարա-
տան տըր , վէ ՙԻսրայէլ՝ միրասը-
նըն սըպթը տըր , օնուն իսմի՝
ՙԵհովա Սաբաւոթ տըր :
17 Նա՛ հիսաբտա սաքին օլան՝
18 եէրտէն Ամալընը տէվիրիր : Օ՛իրա
Նապպ պէօյլէ տեր . Ի՛չէջ պէն
պու տէֆա՝ ՙեէրին սաքինլէրինի
սաիան իլէ աթաճաղըմ . վէ օն-
լարը սըգլէթէ սալաճաղըմ , ըթա
քի պէ՛լ՛ըրընը պուլալար :
19 ՝Վա՛յ պանա՝ եարամընն սէպէ-
պինտէն , պէրէմ չարէսիգ տիր .
ամմա տէտիմ քի՝ ՙՋագգան պու
տէրտ տիր , վէ ՙօնու չէքմէլիյիմ :
20 ՝Ջատրըրմ խարապ օլտու , վէ հէփ
իփլէրիմ գօփարըլտը . օղուլլա-
րըմ պէնտէն չօգտըլար , վէ եօգ
տուրլար , արթըգ չատրըրմը գու-
բան՝ վէ փէրտէլէրիմի գօյան եօգ
21 տուր : Օ՛իրա չօպանլար հայվա-
նի օլուպ՝ Նապպը թալապ էթմէ-
տիլէր . օնուն իչիւն պէրխօրտար
օլմատըլար , վէ օնլարըն հէփ
22 սիւրիւլէրի տաղըլտը : Իչէջ խա-
պէր սէսի վէ ՙփօրեաս տիյարընը-
տան պէօյիւք կիւրիւլթիւ կէլի-
յօր քի՝ Յուդա շէհրլէրինի վի-
բան՝ ՙաժտէրլէր մէքեանը դօյա :
23 Պիլէրիմ եա՛ Նապպ քի՝ ՙա-
տէմին եօլու օնուն էլինտէ տէյիլ
տիր . եիւրիւյէն ինսանըն էլինտէ
տէյիլ տիր քի՝ ատըմլարընը տիւ-
24 գէ : Նա՛ Նապպ ՙպէնի թէտիպ
էյլէ , լաքին հագգ իլգըճ . տէ-
յիւլ դազապլըն իլէ , օլմայա քի
25 պէնի թէղէֆ էտսին : ՙՊ՛ազա-
պլընը ՙսէնի պիլմէյէն թայիֆէլէ-
րին իւզէրինէ՝ վէ սէնին իսմինէ
նիտա էթմէյէն գապիլէլէրին իւ-
զէրինէ տէօք . զիրա Յակոբու եէ-
տիլէր , ՙօնու եէտիլէր տէ տիւ-
քէթիլէր , վէ օնուն մէաքանընը
վիրան էթտիլէր :

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 600 Գէ :

ե Նա . խա . 7 : խգ . 7 :
զ Սաղ.ճգ֊է. 5 : ճլէ . 16 :
Ընմ . բ . 19 :
ը Սոր . ժբ . 2 :
ի Սաղ . ճւէ . 7 : Նա . խգ . 1 . 7 :
ղ Նա . խա . 23 :
ե Նէ . ժէ . 11 : Սաղ . ձգ . 8 . 10 :
ը Հայտ . ժէ . 4 :
ը Սաղ . ձթ . 6 :
ժ Սաղ . ճժէ . 8 : Նա . խա . 29 : Ընմ . բ . 18 : Օ՛աք . Ժ . 2 : Հ֊ռով . ա . 21, 22 :
ի Դան . Ժ . 5 :
լ Սաղ . ճժէ . 4 :
խ ա Տիմ . գ . 17 :
ծ Սաղ . Ժ . 16 :
*Ի՛նչպես խա-նէ Ի՛լիսա-նէյէ եազբըմըշ տըր :
ձ պաց՝ Սաղ . ղգ . 5 :
ճ խա . 15 : Նա . բ . 18 : Օ՛աք . ժգ . 2 :
յ Նէն . ա . 1 . 6 . 9 : Սաղ . ճլգ . 5 . 6 : պ . ծա . 15, ճա :
ղ Սաղ . ղէ . 1 :
ճ Յօբ . թ . 8 : Սաղ . ճէ . 2 : Նա . խա . 22 :
ֆ Յօբ . լբ . 34 :
յ Սաղ . ճլե . 7 :
ն պ . ծա . 17, 18 :
լ Ռաւակ . Ը . 2 :
ա Նա . խբ . 17 . խէ . 11 : խե . 16 :
ե Ընմ . բ . 18 :

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 600 Գէ :

պ Խա . 11 :
ը Սաղ . ժգ . 5 : Հէ . 26 : ճժթ . 57 : պ . ծա . 19 : Ոզբ . գ . 24 :
ա Նա . խէ . 4 : ծա . 15 : ծէ . 5 : պ . լա . 35 : լբ . 18 : Ե . 34 :
վ Պաբ՝ պ . ղ . 1 : Նա֊զեկ . ժբ . 3, ճա :
տ պ . ժղ . 13 :
ր Նշեկ . ղ . 10 :
ց պ . դ . 19 : ը . 21 : թ . 1 :
ա Սաղ . Հէ . 10 :
ֆ Մ՛ար . է . 9 :
* պ . է . 20 :
օ պ . ա . 15 : է . 6 : Ե . 15 : ղ . 22 :
ֆ պ . թ . 11 :
ա Ռաւակ . ժղ . 1 : Ե . 24 :
բ Սաղ . ղ . 1 : ԼԸ . 1 : պ . Ը . 11 :
գ Սաղ . Հթ . 6 :
տ Յօբ . ժբ . 21 : ա Թես . է . 5 : բ Թես . ա . 8 :
ե պ . ը . 16 :

Digitized by Google

ՃԻ. Ի'. Լ. 608 Գէ.

ՊԸՂ ՀԸ

Ընդհան քենտի ա'հտընը գավմընն խաթրընա կէթիրիպ՝ 8 օնլարըն օնտան թէճավուզ էթ- մէսի իչիւն թէքտիր էթտիյի։ 11 Օնլարըն ձեզաօը փէչին խապէր վէրիլտիյի։ 18 Ե- րեմիանըն ա'էչհինէ պիր ֆիթնէ։

1 Ք Ապպ թարաֆընտան Երեմիայա օլան սէօզ տիւր քի՝ տէտի.
2 Պու ա'հտըն սէօզլէրինի տինկլէ- յին. վէ Յուդա ատէմլէրինէ հէմ Երուսաղէմ սաքինլէրինէ
3 սէօյլէյէսինիզ։ Ա է սէն օնլարա տէյէսին քի՝ Իսրայէլին Ընդհան Ք Ապպ պէօյլէ տէր. Պու ա'հտըն սէօզլէրինի տինկլէմէ յէն քիչի՝
4 մէլո'ւն օլսուն. Օնու քի պա- պալարընըզա Ա'ըսըը տիյարընտան՝ Բօր տէմիր ֆուրունտան օնլարը չըգարտըղըմ կիւնտէ թէնպիհ է- տիպ տէտիմ քի՝ Ցէօզլէրիմի տինկլէյին, վէ սիզէ ճիւմլէ թէն- պիհ էթտիյիմ վէճհ իւղրէ՝ օնլա- րը իճրա էյլէյին, քի սիզ պէնիմ գավմըմ օլասընըզ, վէ պէն սիզին
5 Ընդհընըզ օլայըմ. Ինա քի պա- պալարընըզա՝ պու կիւնքի կիպի սիւտ վէ պալ ագան տիյարը օն- լարա վէրմէյէ Դէթտիյիմ նեմինի սապիթ էտէյիմ. իմտի ճէվապ է- տիպ տէտիմքի՝ Ընմին եա Ք Ապպ։
6 Ընտէն Ք Ապպ պանա տէտի քի՝ Էվի պու սէօզլէրի Յուդա չէհր- լէրինուե վէ Երուսաղէմին սօղագ- լարընտա չաղըրըպ տե քի՝ Պու ա'հտըն սէօզլէրինի տինկլէյին, վէ
7 Ծնլարը իճրա էյլէյին։ Օ իբա պապալարընըզա՝ օնլարը Ա'ըսըը տիյարընտան չըգարտըղըմ կիւն- տէն թա պու կիւնէտէք տիգաթի իլէ նասիհաթ էյլէտիմ, Ուհէր սա- պահ նասիհաթ էտիպ տէտիմ քի՝
8 Ացօզևումիւ տինկլէյին։ Ը Ըմմա օնլար տինկլէմէտի, վէ գուլագ- լարընը էյմէտիլէր, իլլա Ըհէր քէս քէնտի քէօթիւ եիւրէյինին փէք- լէյի իւղրէ եիւրիւտիւ. իմտի պէն օնլարընն իւղէրինէ՝ օնլարա իճրա էթմէ յէ էմր էթտիյիմ՝ վէ իճրա էթմէտիքլէրի պու ա'հտրն հէփ սէօզլէրինի կէթիրէճէյիմ։
9 Էմ Ք Ապպ պանա տէտի քի՝ Ը Յուդա ատէմլէրինուե վէ Երու- սաղէմին սաքինլէրինուե ֆիթնէ

10 պուլուն տու։ Օնլար՝ սէօզլէրիմի տինկլէմէք իսթէմիյէն Ժգատիմ պապալարընըն եարամազլըգլարընա տէօնտիւլէր, վէ օնլար ղայրի ալ- լահլար արտընճա վարտըլար քի՝ օնլարա ի'պատէթ էտէլէր. Իս- թայէլ էվի վէ Յուդա էվի պա- պալարը իլէ քէսիշտիյիմ ա'հտըմը նագզ էթտիլէր։
11 Օնուն իչիւն Ք Ապպ պէօյլէ տէր. Իշթէ պէն օնլարընն իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ, քի օնտան չըգմաղա գատիր օլամայաճագլար. վէ Ցպանա ֆէրեատ էտէճէքլէր ամմա՝ օնլարը
12 տինկլէմէ յէճէյիմ։ Ա է Յուդա չէհրլէրի վէ Երուսաղէմ սաքին- լէրի կիտիպ՝ քէնտիլէրին օլ պու- խուր եագտըգլարը Ելալհլարա ֆէրեատ էտէճէքլէր. ամմա պէ- լալարը վազթընտա՝ օնլարը աս-
13 լա խելաս էթմէ յէճէքլէր։ Օ իբա ալլահլարընն՝ Ըշէհրլէրինին տա- յըսընճա օլտու եա Յուդա. վէ Երուսաղէմին սօղագլարը տայը- սընճա ա'յըպ իչիւն մէզպահլար՝ Հահաղա պուխուր եագմագ իչիւն
14 մէզպահլար գուրտունուզ։ Իմտի Ծսէն՝ պու գավմընն հագգընա նի- յազ էթմէ, վէ օնլարընն հագգը- նա ֆէրեատ վէ բէճա աէսի գալ- տըրմա. զիրա պէն՝ պէլալարընն- տան էօթիւրիւ պանա նիտա էթ- տիքլէրի զէմանտէ՝ տինկլէմէ յէ- ճէյիմ։
15 Ազգ խատիսլիք իշլէտիքտէն՝ վէ սէնին իւզէրինտէն Հա'զիզ էթ կէչտիքտէն սօնկրա, Սէկիւլիւ- միւն էվիմտէ նէսի վար. քէօ- թիւլիւք էթտիյինտէ՝ օլ զէման
16 Ուհաղզ էտէրսին։ Ք Ապպ սէնին ատընը Ֆհազէ կիւզէլ վէ էյի մէ յէվլիւ զէյթունն աղաճը չաղըր- տը. օնուն իւզէրինէ պէօյիւք շա- մաթա սէսի իլէ աթէշ թուռուշ- թուրտու, վէ տալլարը գըրըլըր։
17 Վ է Ֆսէնի տիքէն ա'աքերլէրին Ք Ապպը՝ Իսրայէլ էվինին վէ Յու- դա էվինին Հահաղա պուխուր եագմագ իլէ՝ պէնի ղաղապէ կէ- թիրմէ յէ իշլէտիքլէրի եարամազ- լըգ իչիւն՝ սէնին հագգընա քէմ- լիք սէօյլէմիշ տիր։
18 Վ է Ք Ապպ պանա պիլտիրտի, վէ պիլէրիմ. օլ զէման պանա օն-

ՃԻ. Ի'. Լ. 608 Գէ.

ի Ղզկ. Ե. 18։

ի Սաղ. ԺՀ. 41։ Ընահ. Ա. 28։ Նա. Ա. 15։ Պ. ԺԴ. 12։ Ղ- զկ. Ը. 18։ Միք. Գ. 4։ Ագաք. Է. 13։

լ Բ Օր. ԼՔ. 37, 38։

խ Պ. Ք. 28։

ծ Նէ. ԼԲ. 10։ Պ. Է. 16։ ԺԴ. 11։ Ա Հօհ. Ե. 16։

կ Ղզկ. ԺԶ. 25, Ճ։
հ Ընգ. Բ. 12, 13, 14։ Տիա. Ա. 15։
ձ Սաղ. Ծ. 16։ Ղա. Ա. 11, Ճ։
ղ Ընահ. Բ. 14։
ճ Սաղ. ԽԲ. 8։ Հռով. ԺԱ. 17։
մ Նա. Ե. 2։ Պ. Բ. 21։

Ք Ղզկ. ԽԲ. 25։ Ովս. Է. 9։

Digitized by Google

ՊԱՊ ԺԱ

փեղկամպերին՝ եարամազըն պէրևօրտար օլ մասընտան թէչէքքի էթտիկի ։ 5 Ալևահըն օնա նասիհաթ էթմէսի ։ 7 Ալևահըն քէնտի միրասընը եիւզտէն պրագմասը ։ 14 Նսիրևիքաքէն տէօնմէկ պիր վա՛տ ։

1 Եա՞ Պապ սէնին իլե տա՛վա
սիւրսէմ, ՚սէն սատըգ սըն. ան-
ճագ սանա շէրատ՛թէրին իվէտ
սէօյլէյէճէկիմ. ²Փասըգլարըն եօ-
լու նի՞չիւն միւեէսսէր օլուր,
2 մուր օլուր ։ Ալէն օնլարը տիքտին,
վէ օնլար քէօքլէնտի ։ օնլար կի-
տերէք մէկվէ տախի վերիր. ³սէն
օնլարըն ադզընա եագըն սըն, ամմա
3 պէօպրէքլէրինտէն ուզագ սըն։ Ալէն
իսէ եա՞ Պապ՝ ⁴պէնի պիլիրսին,
պէնի կէօրուրսւն, վէ ⁵եիւրէկիմի
ի՛նտինտէ սընատըն. օնլարը գօ-
յունլար կիպի պօղազլանմագ ի-
չիւն այըր, վէ ⁶օնլարը պօղազ-
լանմագ կիւնիւնէ թայի՛ն էյլէ ։

4 ⁷Նիչէյի՞տէք ⁸եեր ⁹օնտա սաքին
օլանլարըն եարամազլըղընտան եաս
չէքէ, վէ հէր սահրանըն օթտու
գուրույա. ¹⁰տավարլար վէ գուշ-
լար հէլսէք օլտուլար, չիւն քի՝
¹¹օնում՛ուզու կէօրմէյէճէք տիր
տէտիլէր ։

5 Ալէն եայալար իլե սէյիրտիր ի-
քէն՝ սէնի եօրուլթտուլար իսէ,
եա աթլըլար իլե նի՞ճէ եարըշ է-
տէճէքսին. վէ սէլամէթ եէրտե
գօրգուսուզ տուրուբսուն, լաքին
¹²Յորդանանըն ճէօշղունլուղունտա
6 նէ՞ էյլէրսին ։ ¹³Օհիրա ¹⁴գարըն-
տաշլարըն վէ պապանըն էվի պիլէ՝
օնլար պիլե սանա խայընլըգ էթ-
տիլէր, վէ սէնին արտընճա տօլ-
ղուն ա՛ե իլե չաղըրտըլար. օնլար
սանա էյի սէօյլէրլէր իսէ տախի՝
Նօնլարա ինանմա ։

7 ¹⁵Վիմի թէրք էթտիմ, միւլքիւ-
միւ պրագտրմ. ճանրմըն սէվտի-
կինի տիւշմէնլէրինին էլինէ վեր-
8 տիմ ։ ¹⁶Իրասըմ պանա՝ օրման-
տա արսլան կիպի օլտուս. իւզե-
րիմէ սէսի իլե պաղըրտը, օնուն
իչիւն օնտան իքրահ էթտիմ ։
9 ¹⁷Իրասըմ պանա եըրթըճը հայ-
վան կիւլէ օլտուս, ճանավարլար օ-
նուն էթրաֆընտա տըր. կէլին,
սահրանըն հէփ ճանավարլարընը
ճէմ՛ էտին, ¹⁸եեմէյէ կէթիրին ։
10 ¹⁹Օգ ²⁰չօպանլար ²¹պաղըմը խարապ
էթտիլէր, ²²հիսսէմի չինէտիլէր.
պէնիմ արզուլու հիսսէմի վերան
11 պէեապանէ տէօնտէրտիլէր ։ Օ-
նու վիրանէյէ տէօնտէրտի, վէ
վիրանէ իքէն ²³հուզուրտումտա եաս
չէքտի. ճիւմլէ եեր վերան օլտու.
զիրա պո՞նո՞ ²⁴եհիւէյինէ գօյան
12 քիմսէ եօգ տուր ։ ²⁵Էօլտէ ճիւմ-
լէ պայըրլարա եաղմաճըլար կէլ-
տի. զիրա եէրին պիր ուճճունտան՝
թա եէրին օպիր ուճճունատէք
Պապպըն գրլըճը եէյէճէք տիր.
հիչ պիր թէնէ սէլամէթ եօգ
13 տուր ։ ²⁶Զուղտայ էքտիլէր ամ-
մա տիքէնլէր պիչտիլէր, էմէք
չէքտիլէր ամմա ֆայտէ կէօր-
մէյէճէքլէր. վէ Պապպըն խըշմ
ու զազապընտան էօթիւրիւ՝ մահ-
սուլլարընըզտան ուխանաճագլար ։
14 ²⁷Դավմըմ Իսրայէլէ միւլք իչինն
վերտիյիմ միւլքէ հէփ ²⁸տօգանան

ՀԹ. Ի՛. Լ. 608 գէ ։

յ Պ. ԺԲ. 18։

ն Պաղ. ՃՁ. 4։
շ Պաղ. ԻՀ. 13։ ՃԺՁ. 9։ ՃՆՁ. 5։
ո ՃԹ. ԺՁ. 7 ։ ՄՆ. ԻՀ. 9։ Պաղ. Հ. 9։ Պ. ԺՀ. 10։ Ի. 12։ Յայտ. Բ. 23։
շ Պ. ԺԲ. 5, 6։
պ Նտ. Շ. 10։ Ընմովս. Բ. 12 ։ Հ. 13. 16 ։ ՄԿԲ. Բ. 6 ։
չ Պ. ԻՁ. 12։ ԽՁ. 21։ ԽԸ. 44 ։ Ծ. 27 ։ Դատ. ԺԲ. 44 ։

ա Պաղ. Ծա. 4 ։
բ Հոբ. ԺԲ. 6 ։ Իա. 7 ։ Պաղ. Լ. 1. 35 ։ Հգ. 3, Ճ ։ Պ. Է. 28։ Ընբ. ա. 4։ Մաղ. Գ. 15 ։
գ Նտ. ԻԹ. 13 ։ Մատ. ԺԷ. 8։ Մար. Է. 6 ։
դ Պաղ. ԺԷ. 3։ ՃԼԹ. 1։
ե Պ. Ժա. 20։
զ Հակ. Շ. 5։

ՀԹ. Ի՛. Լ. 608 գէ ։

է Պ. ԻԷ. 10։ Ա. 6։ Ե. 10։ Ի. 9։ Ամ. Ա. 2։ Ե. 4։ Ամ. Ա. 2։ Ե. 4։ Ի. 9։ Ամ. Ա. 2։ Ե. 4։ Ի. 9։ Ամ. Ա. 2։ Ե. 4։ Ի. 9

եաբամազ գօնշուլարըմըն հագգը-
նա Լապպ պէօյլէ տէր . Իշխէ
պէն Յօնլարը՝ հէբլէրի իւզէրինտէն
սէօքէճէ յիմ , վէ Յուդա էվինի
օնլարըն օրթասընտան սէօքէճէ-
15 յիմ : Ա՛յ Նվագի՝ օլաքի՝ օնլարը
սէօքտիւքտէն սօնկրա , տէօնիւպ
օնլարա մէրհամէթ էտէճէ յիմ . վէ
ՆՀէր քէսի միւքիւնէ՝ հէմ Հէր
քէսի տիյարընա տէօնտէրէճէյիմ :
16 Ա՛յ վագի՝ օլաքի էյէր օնլար
գավմըմա Լահաղ իլէ եէմին էթ-
մէյէ էօյրէթտիքլէրի կիպի՝ Լապպ
սաղ տըր տէ յիւ Խամիմ իլէ եե-
մին էթմէյէ գավմըմըն եօլլարընը
Հէր վէճՀ իլէ էօյրէնիրլէր իսէ ,
օլտէմ Նգավմըմըն օրթասընտա
17 մա՛մուր օլաճագլար : Ըմմա էյէր
Ոտինկլէմէզլէր իսէ , օլտէմ օլ
թայիֆէ յի պիլ քիւլլիյէ սէօքէ-
ճէ յիմ , վէ հէլաք էտէճէ յիմ՝
տէ յօր Լապպ :

ՊԸՊ ԺԴ

Պիր քէթէն գուշաղըն էօրնէ յի իլէ Ըլլահ-
հըն՝ Յուդանըն մաղուրլուղունու պօղմա-
սընը կէօսթէրտիյի : 12 Պիւթիւն տիյարըն
գարգաշալըգ իլէ տօլաճաղը : 15 Գավմա
թէվպէ էտիպ քէնտիլէրինի ալչագլամաղա
ղայրէթ վէրիլմէսի : 22 Իւզէրլէրինէ կէլէն
Ըլլահըն ահքամլէրինին սէպէպի՝ եարա-
մաղ լըգլարընըն պէօյիւքլիւյիւ օլտուղու :

1 Լապպ պանա պէօյլէ տէտի .
Կիթ , քէնտինէ պիր քէթէն
գուշաղ սաթուն ալ , վէ օնու պէ-
լինէ գուշան , վէ օնու սույա գօ-
2 մա : Իմտի Լապպըն սէօզիւնէ
կէօրէ՝ գուշաղը սաթուն ալտըմ ,
3 վէ պէլլիմէ գուշանտըմ : Ընտէն
իքինճի քէրրէ պանա Լապպըն սէօ-
4 զիւ օլուպ տէտի քի՝ Օլ սա-
թուն ալըպ պէլինին իւզէրինտէ
օլան գուշաղը ալ , վէ գալգ Նփ-
րատա կիթ , վէ օնու օրատա գա-
5 յանըն գօվուղունտա կիզլէ : Ա՛յ
Լապպըն պանա էմր էթտիյինէ
կէօրէ կիտիպ՝ օնու Նփրատտա
6 կիզլէտիմ : Ա՛յ վագի՝ օլտու քի
ջօգ կիւնլէրտէն սօնկրա Լապպ
պանա տէտի քի՝ Գալգ Նփրատա
կիթ , վէ սանա օրատա կիզլէմէ յէ
7 էմր էթտիյիմ գուշաղը ալ : Ա՛յ
Նփրատա կիթտիմ , վէ գազըպ՝
գուշաղը օլ կիզլէտիյիմ մահալ-

տէն ալտըմ , վէ իշխէ գուշագ
չիւրիւմիւշ՝ հիչ պիր շէյէ եարա-
մաղ օլտու :
8 Ա՛յ պանա Լապպըն սէօզիւ օ-
9 լուպ տէտի քի՝ Լապպ պէօյլէ
տէր . Յուդանըն մաղուրլու-
ղունու , վէ Նրուսաղէմին չօգ
մաղուրլուղունու պունուն կիպի
10 չիւրիւտէճէ յիմ : Գու՝ սէօզլէրի-
մէ էթտա՛թ էթմէք իսթէմէ յիսի՝
Եեիւրէքլէրինին ի՛նատընա կէօրէ
եիւրիւյէն վէ զայրի ալչահլար ար-
տընճա՝ օնլարա ի՛պատէթ էթմէք
իչիւն հէմ օնլարա սէճտէ գըլ-
մագ իչիւն կիւտէն եարամազ գավմ՝
պու հիչ պիր շէյէ եարամազ
11 գուշագ կիպի օլաճագ տըր : Օ՛ն-
րա գուշագ աւէմիւն պէլինէ եա-
փըշտըղը կիպի՝ Ճիւմլէ Իսրայէլ
էվինի վէ Ճիւմլէ Յուդա էվինի
քէնտիմէ պէօյլէ նափըշէթըտըմ
տէ յօր Լապպ , քի Գպանա գավմ
իչիւն վէ Դնամ իչիւն վէ շան ի-
չիւն վէ իֆթիխար իչիւն օլալար .
ամմա օնլար տինկլէմէտի :
12 Իմտի օնլարա պու սէօզիւ
սէօյլէ յէսին . Իսրայէլին Ըլլահը
Լապպ պէօյլէ տէր . Էէր թոռ-
լում շարապ իլէ տօլաճագ . ամ-
մա օնլար սանա տէ յէճէէքլէր քի՝
Պիզ էյի պիլմէ՞զ մի իզ քի Հէր
թոռլում շարապ իլէ տօլաճագ :
13 Ա՛յ օնլարա տէ յէսին քի՝ Լապպ
պէօյլէ տէր . Իշխէ պէն՝ պու
եէրին ճիւմլէ սաքինլէրինի վէ
Դաւիթին թախթը իւզէրինտէ օ-
թուրան փատիշահլարը վէ քահ-
հինլէրի վէ փէ յղամպէրլէրի վէ
Նրուսաղէմին հէփ սաքինլէրինի
Էսէրխօդոնուգ իլէ տօլտուրաճա-
14 ղըմ : Ա՛յ Նօնլարը պիրի պիրի ի-
լէ՝ պապաչար իլէ օղուլլարը պիլէ
պէրապէր գըրաճաղըմ՝ տէ յօր
Լապպ . էսիրկէմէ յէճէ յիմ , վէ
աճըմայաճաղըմ , վէ մէրհամէթ
էթմէ յէճէ յիմ . օնլարը հէլաք է-
տէճէ յիմ :
15 Տինկլէ յին , վէ գուլաղ վու-
րուպ մաղուրլանման . զիրա Լապպ
16 սէօյլէտի : Ըլլահընըզ Լապպա՝
գարանլըգ էթմէզտէն էվվէլ վէ
Էգարանլըգ տաղլարըն իւզէրինտէ
այագլարընըզ թէօքէզէ օղլամազ-
տան էվվէլ վէ սիզ Ըղըգ պէքէ-

ՃԾ. Ի'. Լ. 602 Գէ։

ը Սաղ. խե. 19։

ժ Հես է. 19։

թ պ. ք. 1։ ժէ. 17։ Ոզբ. ա. 2. 16։ բ. 18։

լ պագ՝ է Ճագ. իե. 13։ պ. իբ. 26։

18 Եփատիշայա վէ մէլիքէյէ սէօյլէ քի՝ Ըլչագլանըպ օթուրուն. զի- րա պաշընըզտան իֆթիխարընըզըն

19 թաձը տիւշտիւ։ Գընըպէ չէհր- լէրի գափանտը, վէ աչան եօգ տուր. Յուդա էսիրլէյէ սիւրիւլ- տիւ, ճիւմլէսի պիլ քիւլլէյէ ե-

20 սիրլէյէ սիւրիւլտիւ։ Կէօզլէրի- նիզի գալտըրըպ՝ Եփօրեաս ճանի- պինտէն կէլէնլէրէ պագըն. սանա վէրիլէն սիւրիւ՝ սէնին իֆթիխա-

21 րընըն գօյունլարը Հա՞նի։ Այնի եօգլատըզընտա՝ նէ՞ տէյճէք- սին, չիւն քի օնլարա՝ սէնին իւ- զերինէ սէրվէր վէ պէյլեր օլմա- ղա սէն էօյրէթտին. սէնի՝ տօ- ղուրան գարը կիպի՝ Ժաղրըլար

22 թո՞ւթմայաճագ մը։ Ալ է էյէր եիւրէյինտէ՝ Պու շէյլէր պանա նէ՞ իչիւն օղրատը տէր իսէն. սէ- նին եարամազլըզընըն չօգլուղուն- տան Էթիէքլէրին աչըլտըլար, էօքչէլէրին զօր իլէ չըփլագլան- տըլար։

23 Հապէշի տէրիսինի՝ վէ գափ- լան պէնէքլէրինի տէյիշթիրէ պի- լի՞ր մի, քի սիզ տախի քէմլիյէ ալըշմըշ իքէն՝ էյլիք էտէ պիլէ-

24 սինիզ։ Իմտի օնլարը՝ չէօլիւն եէ- լինտէն սավրուլան Ժսաման չէօ-

25 փիւ կիպի տաղտաճաղըմ։ Ը՞նա- սիպին՝ պէնտէն էօլչիւլէն գըս- մէթին պու տուր տէյօր Եապպ. զըրա պէնի ունութտուն, վէ Ցեա-

26 լանա իմթիմատ էթուին։ Իմտի Ֆպէն տախի սէնին էթէքլէրինի՝ եիւզիւնիւն էօնիւնէ գալտըրաճա- ղըմ, վէ ա՝յրըլըն կէօրիւնէճէք։

27 Պէն սէնին զինալարընը վէ Ֆքիշ- նէմլէրինի՝ սէնին ֆահիշլիյինին էտէպսիզլիյինի՝ Էթէփէլէր իւզէ- րինտէ հէմ սահրատա մէքթուհ- լուգլարընը կէօրտիւմ. վա՜յ սա- նա՝ եա Երուսաղէմ, փաքէ՞նմէ-

ՃԾ. Ի'. Լ. 603 Գէ։

յէճէք մի սին. արթըգ նէչէյէ՞- տէք։

ՊԸՊ ԺԴ

Տէյարըն իւզէրինէ կէլէճէք օլան զէրուբի- յէթ։ 7 Պուհունուն տէֆ՝ օլունմասը իչիւն փէյղամպէրին տուա՝սը։ 10 Ընձահըն գավմ իչիւն բէճա գապուլ էթմէտիյէ։ 13 Փէյ- ղամպէրլէրին եալանճըլըզը գավմըն գապա- հալարընա սէպէպ օլմասընը։ 17 Երե- միանըն՝ գավմին հագգընա բէճա էթմէյի տէվամ էթմէսի։

ՃԾ. Ի'. Լ. 601 Գէ։

1 Եապպըն Երեմիայա գօրագլըգ խուսուսունտա վագի՝ օլան սէօ-

2 զիւ տիւր։ Յուդա հաս չէքէր, վէ Հօնունն գափուլարը պայըլտը- լար, եերտե գասավէթլու կէզեր- լէր. վէ Երուսաղէմին ֆէրեաստը

3 եօգարըյա չըգտը։ Ալ է պէյլերի՝ քիւչիւքլէրինի սույա կէօնտէրտի- լէր. հավուզլարա վարտըլար, սու պուլամատըլար, դապլարը պօշ տէօնտիւլէր. Էուէթանտըլար, վէ ա՝րլանտըլար, վէ Ցպաշլարընը

4 էօրթտիւլէր։ Երտե եաղմուր օլմատըզընտան եէր չաթլատըղը իչիւն՝ չիֆթճիլէր ուէթանտըլար,

5 պաշլարընը էօրթտիւլէր։ Օիրա քէչիք պիլէ սահրատա տօղուր- տու, վէ օթ օլմատըզընտան Խավ-

6 բոտաոնոս թէրք էթտի։ Ալ է Էհա- պան էշէքլէրի չիմէն օլմատըզըն- տան՝ եիւճէ եէրլէրտե տուրուպ աժտէրհալար կիպի եէլ նէֆէս- լէնտիլէր. կէօզլէրի պօզուլտու։

7 Այյէր եարամազլըգլարըմըզ պիզէ գարշը շէհատէթ էտէրլէր իսէ տէ՝ եա Եապպ Ըիսմին իչիւն ա՝մէլ էյլէ. զըրա ի՝սեանլէրիմիզ չօգ տուր, սանա կիւնահ էթտիք։

8 Ցէ՞ Իսրայէլին իւմիտի վէ սըգ- լէթի վագթընտա օնուն խէլասը՝ նի՞չիւն եէրտե միւսաֆիր կիպի վէ կէճէ գալմալա սափան եօլճու

9 կիպի օլուրսուն։ Ցնի՞չիւն հէյրան գալմըշ ատէմ կիպի՝ Ըխելաս էթ- մէյէ գատիր օլմայան պէհատրը կիպի օլուրսուն. սէն իսէ եա՜ Եապպ Ցօրթամըզտա սընը, վէ Ֆիս- մին իւզէրիմիզտէ չաղրըլմըշ տըր. պիզի պրագմա։

10 Պու գավմըն հագգընա Եապպ պէօյլէ տէր. Ցօնլար ավարա կէզմէյի պէօյլէ սէվտիլէր, վէ այագլարընը ալըգօմատըլար. իմ-

ՃԾ. Ի'. Լ. 602 Գէ։

ը Սաղ. խե. 19։

ժ Հես է. 19։

թ պ. ք. 1։ ժէ. 17։ Ոզբ. ա. 2. 16։ բ. 18։

լ պագ՝ է Ճագ. իե. 13։ պ. իբ. 26։

ի պ. ջ. 22։

ծ պ. ջ. 24։

ե պ. ե. 19։ ժջ. 10։

հ Հս. ջ. 17։ խէ. 2, 3։ Խա. 26։ Նա- զէկ. ժէ. 37, 38, 39։ Նաա. գ. 5։

յ Սաղ. ա. 4։ Ովս. ժէ. 8։

ղ Հոբ. ի. 29։ Սաղ. ժա. 6։

ճ պ. ժ. 14։

ն Խա. 22։ Ոզբ. ա. 8։ Նշէկ. ժջ. 37։ իե. 29։ Ովս. բ. 10։

յ պ. ե. 8։

ն Հս. կէ. 7։ պ. բ. 30։ գ. 2. 6։ Նա- զէկ. ջ. 13։

Digitized by Google

տի Իապպ օնլարտան բազը օլմա-
տը , Ղհիմտի օնլարըն եարամազ-
լըգլարրնը խաթրընա կէթիրէնէք ,
վէ կիւնահլարրնը եօգլայաճագ
11 տըր : Ալ է Իապպ պանա տէտի քի՝
Իպու գաւմըն հագգընա էյլիք ի-
12 չիւն նիյազ էթմէ : Օնլար ու-
րուճ թուխաթ իսէ , օնլարըն րէ-
ճասընը տինկիլէմ յէճէյիմ , վէ
Իպիւթիւն եանմա եա էքմէք փէշ-
քէշի սունարլար իսէ , գապուլ
էթմէ յէճէյիմ . իլլա օնլարը՝ Ղգը-
լըճ իլէ վէ աճլըգ իլէ վէ թաո՛էն
իլէ տիւքէտէճէյիմ :
13 Ալ է Իտէտիմ քի Ի՛յվահ՝ եա՝
Ի՛ֆէնտիմ Իապպ՝ իչլէք փէյ-
ղամպէրլէր օնլարա տէրլէր քի
Ի՛րլըճ կէօրմէ յէճէէքսինիզ , վէ
սիզտէ աճլըգ օլմայաճագ . իլլա
սիզէ պու մահալտէ սէլամէթ ո-
14 էճճիյէթ վէրէճէյիմ : Օլտէմ
Իապպ պանա տէտի քի՝ Ղփէյղամ-
պէրլէր իսմիմ իլէ եալան փէյղամ-
պէրլիք էտէրլէր . Իպէն օնլարը
կէօնտէրմէտիմ , վէ օնլարա էմր
էթմէտիմ , հէմ՛ օնլարա սէօյլէմէ-
տիմ . օնլար սիզէ եալան վահի վէ
ֆալՀըլըգ վէ պաթըլըգ վէ եիւ-
րէքլէրինին հիլէլէրինի փէյղամ-
15 պէրլիք էտէրլէր : Օնուն իչիւն՝
օնլարը պէն կէօնտէրմէմիշ լքէն
օլ իսմիմ իլէ փէյղամպէրլիք էտիպ՝
Իպու տիյարտա գըլըճ վէ աճլըգ
օլմայաճագ տըր տէյէն փէյղամ-
պէրլէրին հագգընա Իապպ պէօյ-
լէ տէր . Օլ փէյղամպէրլէր գը-
լըճ իլէ վէ աճլըգ իլէ հէյլաք օ-
16 լունաճագլար : Ալ է օնլարը՛ն օլ
փէյղամպէրլիք էթմի՛քլէրի գաւմ՝
գըլըճ իլէ աճլըգ նիւզնէնտէն Ն-
րուսաղէմին մէյտանլարընա ամբը-
լաճագլար , վէ օնլարը՝ օնլարըն գա-
րըլարընը վէ օղուլլարընը վէ գըզ-
Ղլարընը Իկէօմէն պուղունմայաճագ
տըր . վէ օնլարըն եարամազլըընը
օնլարըն իւզէրինէ տէօքէճէյիմ՝ :
17 Իմտի օնլարա պու սէօզիւ
սէօյլէյէսին . Նկէճէ վէ կիւնտիւզ
կէօզլէրիմ եաշ տէօբիւպ տինմէ-
սինլէր , զէրա Ղգավմըմըն պաքիրէ
գըզը՝ պէօյիւք գըըղնըլըղ իլէ՝
Ղայէթ օնկուլմազ վուրուշ իլէ
18 գըըրլար : Ի՛յէր Ղսահրայա չզգար
իսէմ՝ իչլէք գըլըճ իլէ գաթը օ-
լունմուշլար , վէ էյէր շէհրէ կի-
րէր իսէմ՝ իչլէք աճլըգտան խաս-
թա օլմուշլար . զիրա կէրէք փէյ-
ղամպէր կէրէք քահնին պիլմէ-
տիքլէրի տիյարը տօլաշըրլար :
19 Ղյուդայը պիւթիւն պիւթիւնէ
րէտտ էթտի՞ն մի , ճանըն Ալի-
օնտան իքրա՞հ մը էթտի , պիղի
նի՞ջիւն վուրտուն տէ՝ Ղպիղէ շի-
ֆա եօգ տուր . Ղպիղ սէլամէթ
պէքլէր իտիք ամմա խայր եօգ
տուր , շիֆա վագթը պէէ՛լէր ի-
պէ՛ ամմա իչլէք շաշգընլըգ կէլ-
20 պ՛ : Ի՛նա Իապպ՝ ֆասրգլըղմը-
զը վէ պապալարըմըզըն եարամազ-
լըղընը պիլիրիզ . զիրա Ղսանա կիւ-
21 նահ իչլէտիք : Իսմին իչիւն պէէ-
պէ՛ իքրահ էթմէ , սէնին ճէլա-
լինին թախթընը բէզիլ էթմէ .
Ղպիղիմ իլէ օլան ա՛հտրնը զիքր
22 էտիպ՝ նագգ էթմէ : Ղթայիֆէ-
լէրին պաթըլ ֆո՛ւլլարը արասընը-
տա Ղեաղմուր վէրէն վա՛ր մը , եօղ
իսէ եաղմուրլարը կէօքլէ՛ր մի
եաղտըրըր . օ՛ Ղսէն տէյիլ մի սին
ե՛ Իապպ Ալլահըմըզ . իմտի սանա
իւմիտ էտէրիզ , զիրա պուննլարըն
ճիւմլէսինի սէն էյլէտին :

ՊԸՊ ԺԱ

Իսրայէլին բէտտ օլունմասը վէ ա՛զապը : 10 Ալլահըն փէյղամպէրէ վա՛տը : 15 Ի-
րեմիանըն տուա՛սը : 19 Օնա վէրիլէն էմ-
նէյէթ :

1 Ալ է Իապպ պանա տէտի քի՝
Ղ՛՛ուղուրումտա Ի՛ամահէ
վէ Ղյամանէվ տուրսալար տա ,
պու գաւմա կէօնլիւմ հօգ տուր .
հուղուրումտան գօվ , վէ չըգարըն-
2 լար : Ալ է վագի՛ օլա քի սանա՝
Ղկէրէյէ չզգալըմ տէրլէր իսէ ,
օլտէմ՛ օնլարա տէյէսին քի՝ Իապպ
պէօյլէ տէր . Ղ՛Ի՛օղիւմ իչիւն օ-
լանլար էօլիւմէ՝ ւ՛է գըլըճ իչիւն
օլանլար գըլըճա՝ վէ աճլըգ իչիւն
օլանլար աճլըգա՝ վէ էսիրլիք իչիւն
3 օլանլար էսիրլիյէ չըգարըլար : Ալ է
Է՛օնլարըն իւզէրինէ տէօրթ ճինս
պէ՛լա սալաճաղըմ՝ տէյօր Իապպ՝
գաթլ էթմէք իչիւն գըլըճըմ՝ վէ
սիւրիւքլէմէք իչիւն քէօփեքլէրի՛՛
հէմ եէմէք իչիւն վէ հէլաք էթմէք
իչիւն Ղկէօյիւն գուշլարընը վէ եէ-

ՀԱ · Ի՛ · Ի՛ · 601 գէ ։

Ա Ողա · Ը · 13 · ԹՀ · 9 ։
Բ Ա՛Ա · ԼԲ՛ · 10 ։ Պ · է · 16 · ժա՛ · 14 ։
Գ Ա՛ռակ · ա՛ · 28 ։ Ի՛ա · ա՛ · 15 ։ Ծէ · 8 ։ Պ · ժա՛ · 11 ։
Ն՛ահկ · է · 18 ։ Մէք · է · 4 ։ Ո՛ագ · Է · 13 ։
Է Պ · Գ · 20 ։ է · 21 , 22 ։
Հ Պ · Թ · 16 ։
Յ Պ · է · 10
Ղ Պ · իէ · 10 ։
Շ Պ · իգ · 31 ։ իէ · 15 · իԹ · 8 , 9 ։
Չ Պ · է · 12 , 13 ։
Ց Ա՛աղ · հԹ · 3 ։
Ն Պ · Թ · 1 ։ ժէ · 17 ։ Ողբ · ա՛ · 16 ։ բ · 18 ։
Շ Պ · ը · 21 ։
Ո Ն՛ահկ · է · 15 ։

Ա Ողբ · Ը · 23 ։
Պ Պ · ժԸ · 18 ։
Ղ Պ · ը · 15 ։
Ո Ա՛աղ · Ա՛է · 6 ։ Ի՛ան · Թ · 8 ։
Ո Ա՛աղ · հէ · 2 · 20 ։ Ա՛է · 65 ։
Վ Բ Օր · Լ՛Ը · 21 ։
Տ Ո՛ա՛ք · Ժ · 1 , 2 ։
Ր Ա՛աղ · Ա՛Լ՛ · 7 ։ Ա՛խէ · 8 ։ Ի՛ա · Ը · 23 ։ Պ · է · 24 ։ Ժ · 13 ։
Ա Ի՛ահկ · ժէ · 14 , ԼԶ ։
Բ Ի՛Ա · Լ՛Բ · 11 , 12 ։ Ա՛աղ · ղԹ · 6 ։
Գ Ա՛ Ցախ · է · 9 ։
Դ Պ Խէ · 11 ։ Ի՛ահկ · Ը · 2 · 12 ։ Ո՛ա՛ք · ժա՛ · 9 ։
Ե Պաղ · Ղ · Ա · իղ · 16 , ԼԶ ։
Զ Օր · իԸ · 26 ։ Պ · է · 33 ։

Digitized by Google

ՃԱ.Ի'.Լ.
601 Գէ։

Գրին ճանապարհները։ Վէ՛ն օնլա-
րը՝ Յուդա փատիշահը Նէբուգա-
օղոս Մանասէ սէպէպինէն՝ ո-
նուն Նէրուսաղէմէ էթտիյինէն
էօթիւրիւ՝ եէրին ճիւմլէ մէմլէ-
քէթլէրինէ ընճէֆա իչիւն թէսլիմ
էտէճէ յիմ։
5 Օ՛նրա նէնի քի՞մ էսիրկէ յէ-
ճէք՝ եա՛ Նէրուսաղէմ, վէ սէնի
քի՞մ աճըյաճագ, վէ սէնին խօշ
հալինի սօրմագ իչիւն քի՞մ սա-
6 փաճագ։ Մէն պէնի թէրք էթ-
տին՝ տէյօր Մապպ, Հկէրի կիթ-
տին. իմտի էլիմի սէնին իւզէրի-
նէ ուզատըպ՝ սէնի հէլաք էտէ-
ճէ յիմ. Ամերհամէթ էթմէքտէն
7 օսանտըմ։ Վէ օնլարը եէրին գա-
փուլարընտա եափա իլէ սավուրա-
ճաղըմ, գավմըմը եվլատըզ գօ-
յուպ՝ հէլաք էտէճէ յիմ. Նօնլար
8 եօլլարընտան տէօնմէտի։ Օնլարըն
տուլ գարըլարը էօնիւմտէ տէնիզ
գումունտան զիյատէ օլտուլար.
օնլարա էօյլէն վագթընտա՝ իյիթին
անասը իւզէրինէ եաղմաճը կէթիր-
տիմ, օնուն իւզէրինէ ափանսըզ
գօրգու վէ իւրքիւնթիւ տիւշիւր-
9 տիմ։ Նէտտի տօղուրան՝ զայի՛ֆ
գալտը, ճանընը թէսլիմ էթտի,
տահա կիւնտիւզ իքէն՝ կիւնէչի
պաթտը, օ՝ ուղեանտը, վէ խէ-
ճիլ տիւշտիւ, վէ օնլարըն պա-
գիսինի՝ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ
գըլըճա թէսլիմ էտէճէ յիմ տէ-
յօր Մապպ։
10 Վա՛յ պանա եա՛ անամ քի՝
պէնի ճիւմլէ եէր իչիւն ղավղա
ատէմի վէ նիզա՝ ատէմի տօղուր-
տուն. մուա՛մէլէ իլէ վէրմէտիմ,
վէ պանա մուա՛մէլէ իլէ վէրմէտի-
լէր իսէ տէ, պանա ճհիմլէսի պէտ
11 տուա՝ էտէրլէր։ Մապպ տէր քի՝
Նէլպէթ սանա խայր օլմագ ի-
չիւն ճէֆա՝ վէրէճէ յիմ. էլպէթ
պէլա վագթընտա վէ սըգլէթ
վագթընտա՝ տիւշմէնէ սանա եալ-
12 վար էթտիրէճէ յիմ։ Տէմիր՝ փօղ-
եաս տէմիրինի վէ թունճու գըրաը
13 մը։ Էման ճհիմլէ կիւնահ-
լարըն իչիւն՝ հէփ սինօրլարընճա
սէնին մալընը վէ խազինէլէրինի
ղարէլա պահա եաղմայա վէրէճէ-
14 յիմ։ Վէ տիւշմէնլէրին իլէ
պիլմէտիյին եէրէ կէչիրէճէ յիմ.

զէրա խլշմըմտա աթէշ թու-
թուշտու, վէ սիզին իւզէրինիզէ
եանաճագ տը։
15 Նա՛ Մապպ տէն պիլիրսին.
պէնի խաթրընա կէթիր, վէ պէնի
զէյարէթ էյլէ, վէ պէնի գօվա-
լայանլարտան ինթիգամըմը ալ-
տը. պէնի սապըրըն իչիւն ալմա.
պիլ քի՝ նէնին սէպէպինէ սի-
16 թէմ չէքտիմ։ Նէօզլէրին պու-
լունտու, վէ նօնլարը եէտիմ. վէ
նէօզլէրին պանա՝ եիւրէ յիմին
սիւրիւրի վէ ֆէրրահը օլտու. զի-
րա իսմին իւզէրիմէ չաղրըլտը՝ եա
ա՛սքէրլէրին Ալլահը Մապպ։
17 Օ՛էվլէնիճիլէրին մէճլիսինտէ
օթուրմատըմ, վէ մէսրուր օլմա-
տըմ. սէնին էլին սէպէպինէն
եալընըզ օթուրտուա՛մ, զէրա պէնի
18 խընշմ իլէ տօլտուրտուն։ Նի՛չիւն
Ղաղըրմ տայիմ՝ վէ եարամ օն-
կուլմագ օլուպ սաղալմագ գա-
պուլ էթմէզ. պանա հէր վէճհ
իլէ եալանճը՝ գարարսըզ սուլար
կիպի օլո՛ր մու սուն։
19 Օնուն իչիւն Մապպ պէօյլէ
տէր. Նէյէր նտէօնէր իսէն, սէ-
նի կէրի կէթիրէճէ յիմ, վէ Հու-
զուրումտա տուրաճագսըն. վէ է-
յէր գըյմէթլիյի ալչագտան չը-
գարըր իսէն, աղզըմ կիպի օլա-
ճագսըն. օնլար սանա տէօնսիւն,
20 լաքին սէն օնլարա տէօնմէ։ Վէ
սէնի պու գավմա գայատա պագըր
գալէ՝ կիպի էտէճէ յիմ, վէ սէ-
նին իւզէրինէ ճէնգ էտէլէր, ամ-
մա նսէնի եէնէմէ յէլէր. զէրա սէ-
նի խէլաս էթմէք իչիւն վէ սէնի
գուրթարմագ իչիւն՝ պէն սէնին ի-
21 լէ յիմ տէյօր Մապպ։ Վէ սէնի
եարամազլարըն էլինտէն գուրթա-
րաճաղըմ, հէմ սէնի զօրպաղլա-
րըն փէնչէսինտէն ֆիտա էտէճէ-
յիմ։

ՊԸՊ ԺԱ.Օ

Նէհուտիէրին պիւ քիւլլիւհ է խարապ օլ-
մասը փէչին կէօսթէրիւտիյի։ 10 Պունունն
սէպէպի քէնտի կիւնահլարը օլտուղու։ 14
Նէսիրլէքտէն գուրթուլմագա պիր վա՛տ։ 16
Ալլահըն օնլարըն եարամազլըղընա պէտել
իբի գաթ էօտեմէսի։

1 Վէ պանա Մապպըն սէօզիւ օ-
2 լուպ տէտի քի՝ Վէնտինէ

ՃԱ.Ի'.Լ.
601 Գէ։

գարը ալմա ։ վէ պու մահալտէ
սէնին օղուլլարըն վէ գըզլարըն օլ-
3 մասըն ։ Ո՛չիրա պու մահալտէ
տօղան օղուլլարըն վէ գըզլարըն
հագգընա՝ վէ պու տիյարտա օն-
լարը տօղուրան անալարը հագ-
գընա հէմ օնլարը թէվլիտ է-
տէն պապալարը հագգընա Յապպ
4 պէօյլէ տէր ։ Օնլար Ֆխաթա-
լըգլար էօլիւմիւնտէն էօլէհէք-
լէր ։ Ֆաղլանմայաճագլար ։ վէ
կէօմիւլմէյէհէքլէր ։ Ցեեր եիւզիւ
իւզէրինտէ կիւպրէ իչինն օլաճագ-
լար ։ վէ գըլըճ իլէ հէմ աճլըգ
իլէ տիւքէնէճէքլէր ։ վէ Ցէշլէրի
կէօքլէրին գուշլարընա վէ եէրին
ճանավարլարընա թաա՛մ իչինն օ-
5 լաճագ տըր ։ Ո՛չիրա Յապպ պէօյ-
լէ տէր ։ Ելաս էվինէ վարմա ։
վէ աղլամաղա կիմսէ ։ վէ օնլար
իչինն ֆիղան չէքմէ ։ զիրա պու
գավմանն սէլամէթիմի տէյօր
Յապպ՝ ի՛նայէթի հէմ մերհամէ-
6 թի գալտրըտըմ ։ Վէ պու տի-
յարտա պէօյի՛քլէր հէմ քիւ-
չիւքլէր էօլէհէքլէր ։ վէ կէօմիւլ-
մէյէհէքլէր ։ վէ Ւօնլար իչինն
եաս չէքմէյէհէքլէր ։ վէ Ելէթլե-
րինի քէրթմէյէհէքլէր ։ վէ օնլար
իչինն Ըսաչլարընը եօլմայաճագ-
7 լար ։ Վէ էօլիւլէրտէն էօթիւրիւ
թէսէլլի վէրմէք իչինն Ելաս սէ-
պէպինտէն Խ+Ղէ+ տօղրամայաճագ-
լար ։ վէ պապալարը վէ անալարը
իչինն օնլարա Ֆթէսէլլի գատէհի-
8 նի իչիրմէյէհէքլէր ։ Ջէմ սէն
եէյիպ իչմէք իչինն օնլար իլէ օ-
թուրմաղա՝ զիյաֆէթի էվինէ վար-
9 մայասըն ։ Ո՛չիրա Իսրայէլին Ըլ-
լահը ա՛սքէրլէրին Յապպը պէօյլէ
տէր ։ Իշթէ Ելպէն պու մահալ-
տէն՝ կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ վէ
կիւնլէրինիզտէ սէվինճ սէսինի վէ
շապլըգ սէսինի՝ կիւվէյինին սէ-
սինի վէ կէլինին սէսինի տինկտի-
10 րէճէյիմ ։ Վէ վագի՛ օլա քի՝
պու գավմա հէվի պու սէօզլէրի
խապէր վէրտիյին զէման ։ օնլար
սանա՝ Լ՛Յապպ հագգրմրզա ճիւմ-
լէ պու պէօյի՛ք պէլայը նի՞չինն
սէօյլէտի ։ վէ Ըլլահ՛մզը Յապ-
պա գարշը իշլէտիյիմիզ եարա-
մազլըղըմըզ նէ՞ վէ կիւնահ՛մըզ
11 նէ՞ տիր տէրլէր իսէ ։ օլտէմ օն-

լարա տէյէսին ։ Ջիւն քի Ելպա-
պալարընըզ պէնի թէրք էթտիլէր
տէյօր Յապպ ։ վէ ղայրի ալլահ՛-
լար արտընճա վարըպ օնլարա ի՛-
պատէթ էթտիլէր ։ վէ օնլարա
սէճտէ գըլտըլար ։ վէ պէնի թէրք
էթտիլէր ։ վէ թէվռաթըմըզ սագ-
12 լամտըլար ։ հէմ սիզ՝ Ելպապա-
լարընըզտան պէթէր եարամազլըգ
իշլէտինիզ ։ վէ իշթէ պէնի տինկ-
լէմէ յէրէք Ֆհէր պիրինիզ քէնտի
քէօթիւ հիւրէյինին գաճրլըղը
13 արտընճա եիւրիւյօր ։ Ֆպէն տա-
խի սիզի՝ պու տիյարըն իւզէրին-
տէն՝ սիզին հէմ պապալարընըզըն
Ֆպիլմէտիյի տիյարըն իւզէրինէ
աթաճաղըմ՝ վէ օրատա կիւնութ-
վէ կէճէ ղայրի ալլահ՛լարա ի՛պա-
տէթ էտէճէքսինիզ ։ զիրա սիզէ
մէրհամէթ էթմէ յէճէյիմ ։
14 Օնուն իչինն իշթէ Ըկիւնլէր
կէլիր տէյօր Յապպ քի արթըգ՝
Իսրայէլ օղուլլարընը Ա՛ըսրը տի-
յարընտան չըգարան Յապպ սաղ
15 տըր տէմէյէճէքլէր ։ իւլլա՝ Իս-
րայէլ օղուլլարընը փօրեաս տի-
յարընտան վէ օնլարը սիւրտիւյիւ
ճիւմլէ տիյարլարտան չըգարան
Յապպ սաղ տըր փէյճէֆէլէր ։ վէ
Ֆօնլարը՝ պապալարընա վէրտիյիմ
տիյարլարընա տէօնտէրէճէյիմ ։
16 Իշթէ պէն չօգ Ֆպալըգճըլար
կէօնտէրէճէյիմ՝ տէյօր Յապպ ։
վէ օնլարը ավէյաճագլար ։ վէ
օնտան սօնկրա չօգ ավճըլար եօլ-
լայաճաղըմ ։ վէ օնլարը հէր տա-
ղըն իւզէրինտէն վէ հէր թէփէնին
իւզէրինտէն վէ գայալարըն գօ-
վուգլարընտան ավէյաճագլար ։
17 Ո՛չիրա Ֆկէօզլէրիմ՝ օնլարըն հէփ
եօլլարը իւզէրինտէ տիր ։ եիւ-
զիւմտէն կիզլե տէյիլլէր ։ հէմ
օնլարըն եարամազլըղը՝ կէօզլէրիմին
18 էօնիւնտէն սագլը տէյիլ տիր ։ Վէ
իպթիտա՝ Ֆտիյարըմը նափաքլէ-
տիքլէրի իչինն՝ օնլարըն եարա-
մազլըղընըն վէ կիւնահ՛ընըն Ֆիքի
գաթ ճէզասընը վէրէճէյիմ՛ ։ օն-
լար մէքրուհ՛ուգլարընըն վէ իք-
րահ՛իէթլէրինին լէշլէրի իլէ՝ միւլ-
քիւմիւ տօլտուրտուլար ։
19 ԵՒա՛ Յապպ՝ Ֆսըգլէթի կիւնիւն-
տէ Ըգուվվէթիմ՛ վէ գալէ՛մ վէ
փէնահհամ սըն ։ եէրին ուճ-

լարընտան թայիֆելեր սանա կելէ-
ձէքլեր վէ տէյէձէքլեր քի՝ Ձագ-
գան պապալարըմըզ եալանը՝ պա-
թըլլըզը վէ Ֆայիտէ էթմէ յէն-
լերի միրաս ալտըլար ։
20 Ըտէմ՝ Ւշօղ Ըլլահ օղմայանլարը
21 քէնտինէ Ըլլահ մը էտէձէք ։ Պու-
նուն իչիւն իչթէ պէն օնլարա պու
տէֆա՝ պիլտիրէձէյիմ , օնլարա
էլիմի վէ գուվվէթիմի պիլտիրէձէ-
յիմ . վէ պիլէլեր քի՝ Եհովա տըր ։

ՊԸՊ ԺԱ

Ւհէհատիլէրին քէնտի կիւնահլարը իչիւն ե-
սիր սիւրիւլմէլերի ։ 5 Ընկարըն առէմ կիւ-
վէնմէլերի թէքտիր օղլունտուղու ։ 12 Փէյ-
ղամպէրին քէնտի սիւյմէնլերինէ գարշը հի-
մայէթ պուլմասընը նիյազ էթմէսի ։ 19
Հաբաթ կիւնիւնիւն ա՛զիզ սագլանմասը կե-
րէք օղռուղու ։

1 Յուդանըն կիւնահը Եհովա տէմիր գա-
լէմ իլէ վէ եըմասըն ուճու իլէ նազըլմըղ տըր . 2 Եհիւրէքլերի-
նին լէվհասը իւզերինտէ՝ վէ մեզ-
պահլարընըզըն պույնուզլարը իւ-
զերինտէ գազըլմըղ տըր . Ձիւն քի
օղուլլարը օնլարըն մեզպահլարը-
նը վէ եէղիլ աղաճլար եանընտա
եիւքսէք թէփէլէրին իւզերինտէ
Ըստարոթը փուռթլարընը խա-
3 թըրտա թռուռթարլար ։ Ւյ սահ-
րատաքի տաղըմ՝ Ասէնին մալընը
վէ ճիւմլէ խազինէլէրինի՝ պիւ-
թիւն սինօրլարընտա կիւնահ իչիւն
Եոփպրօղն սէնին թէփէ փուռթխա-
նէլէրինի եաղմայա վէրէձէյիմ ։
4 Վէ սէն քէնտին տախի սանա վէր-
միյիմ միւլքիւնտէն մահրում գա-
լաճագընը , վէ սէնի՝ Եպիլմէտի-
յին տիյարտա տիւշմէնլէրինէ գուլ
էտէձէյիմ . զիրա Վհըշմըմտա ա-
թէշ թռուռթուշտուրտուռնուղ քի՝
էպէտէն եանաճագ տըր ։
5 Եպապ պէօյլէ տէր . Ել՝ ա՛նէթ
օլ ատէմէ քի ինսանա կիւվէնիր ,
վէ էէթի քէնտինէ փազու էտէր ,
վէ եիւրէյի Եպապտան կիտէր ։
6 Վէ օ՝ Ըչէօլտէ պրաղըլմըղ կիպի
օլաճագ , վէ Ըխայր կէլինճէ կէօր-
մէ յէձէք . վէ չէօլտէ եանընգ եէր-
լէրտէ՝ Ըթռուզու վէ սաքին օլմազ
7 եէրտէ սաքին օլաճագ ։ Վ՝իւ-
պարէք օլսուն օլ ատէմ քի՝ Եպա-
պա կիւվէնիր , վէ օնուն կիւվէն-
8 տիյի Եպապ տըր ։ Վէ օ՝ Ըսու-
լար եանընտա տիքիլմիշ աղաճ կի-
պի օլաճագ տըր , քի քէօքլէրինի
ըրմաղընն եանընա սալըպ՝ ըսըրձա-
ղընն կէլտիյինի կէօրմէզ , իւլա օ-
նուն եափրաղը եէչիլ օլուր , հէմ
գօրագլըգ եըլընտա փէրվա չէքմէզ ,
վէ մէյվէ վէրմէքտէն կէրի գալմազ ։
9 Ւյիւրէք՝ հէր չէյտէն զիյատէ
ալտատընճը տըր , հէմ ղայէթ իւլէ
ֆասիտ տիր . օնու քիմ պիւէ պի-
10 լիր ։ Պէն Եպապ Ըհիւրէյի թէֆ-
թիշ էտէն՝ պէօպրէքլերի սընայան
իմ քի՝ Ռատէմ եօլլարընճա ա՛-
մէլլէրինին մէյվէսինճէ վէրէյիմ ։
11 Ձարամ մալ էտինէն՝ եուս-
մուրթլամատընը եուսմուրթալար
իւզերինտէ օթուրան քէքլիք կիպի՝
օնու Ւկիւնլերինին եարըսընտա պը-
րաղաճագ , վէ Ըսօնունտա տիվա-
նէ օլաճագ ։
12 Ամագտէսմիզին մահալի՝ էվ-
վէլտէն պէրու ճէլիլ եիւճէ թախթ
13 տըր ։ Ւյ՞ սէնի Ըհիւմլէ թէրք էտէն-
լեր ութանաճագ տըր . պէնտէն
տէօնէնլեր Ռերտե եազըլաճագ-
լար . զիրա Ըպապս Հայաթ փունկա-
րը օլան Եպապը թէրք էթտիլեր ։
14 Պանա չիֆա վէր՝ եա՛ Եպապ ,
վէ չիֆա պուլայըմ . պէնի խէլաս
էյլէ , վէ խէլաս պուլայըմ . զի-
րա Ռթէսպիհաթըմ սէն սին ։
15 Ւշթէ օնլար պանա տէրլեր քի՝
Եպապըն աէօգիւ Հա՞նի , Հալա
16 կէլսին ։ Ձաքին պէն Ասէնին արտըն-
տան՝ չօպան օլմագտան գաչմա-
տըմ , վէ մի՞նէթ կիւնիւնիւ արզու-
լէմէտիյիմի պիլիրսին . տուտագ-
լարըմտան չըգան՝ սէնին էօնիւնտէ
17 իտի ։ Պանա գօրգու օլմա . Ռպէ-
լա կիւնիւնտէ պէնիմ փէնահկա-
18 հըմ սէն սին ։ Պէնի գօվալայան-
լար ութանմայաճաղըմ , օնլար գօրգա-
ճագլար , ամմա պէն գօրգմայա-
ճաղըմ . օնլարըն իւզերինէ պէլա
կիւնիւ կէթիր , վէ Ասօնլարը իքի
գաթ գըրըղ իլէ գըր ։
19 Եպապ պանա պէօյլէ տէտի .
Կիհի , վէ օլ Ձհուդա փատիշահլա-
րընըն կիրտիքլերի վէ չզտըգլա-
րը՝ գավմըն օղուլլարընըն գափու-
սունտա վէ Ձրուսաղէմին հէփ գա-

20 փուլարընտա տուր • Վ֊է օնլարա
տե քի ¯Նա՛ Յուդա փատիշահ֊
լարը վէ հեփ Յուդա՝ վէ պիւ֊
թիւն Նրուսաղէմ սաքինլէրի քի
պու գափուլարտան կիրիսինիզ՝
Թապպըն սէօղիւնիւ տինկլէյին •
21 Թապպ պէօյլէ տէր • Ն֊Ա՛նլարը֊
նըզը սագընըն , վէ շաբաթ կիւ֊
նիւնտէ եիւք գալտըրման , վէ Ն֊
րուսաղէմ գափուլարընտան իչէրի
22 կէթիրմէն ։ Վ֊է շաբաթ կիւնիւն֊
տէ էվլէրինիզտէն տիշարը եիւք
չըգարման , վէ ասլա իշ իչլէմէն •
իլլա շաբաթ կիւնիւնիւ՝ ¤պապա֊
լարընըզա էմր էթտիյիմ կիպի՝
23 ա՛զիզ սագլայըն ։ Նաքին ¤օն֊
լար տինկլէմտիլէր , վէ գուլագ֊
լարընը էյմտիլէր • իլլա տինկլէ֊
մէմէք իչիւն վէ թէսիպ գապուլ
էթմէմէք իչիւն՝ պօյունլարընը
24 սէրթլէթտիլէր ։ Վ֊է վագի՛ օլա
քի՝ էյէր տիգգաթ իլ֊է պէնի տինկ֊
լէր իսէնիզ՝ տէյօր Թապպ , չէօյլէ
քի շաբաթ կիւնիւնտէ պու չէհրին
գափուլարընտան իչէրի եիւք կէ֊
թիրմէ յէսինիզ , իլլա շաբաթ կիւ֊
նիւնիւ՝ օնտա ասլա խըզմէթ իշ֊
լէմէ յէրէք ա՛զիզ սագլար իսէնիզ ,
25 ¤օլ զէման պու չէհրին գափու֊
լարընտան՝ Կաւիթ Թաղթընտա
օթուրաճագ՝ ա՛րապալար վէ աթ֊
լար իւզէրինէ պինմիշ փատիշահ֊
լար վէ սէրվէրլէր՝ քէնտիլէրի
հէմ սէրվէրլէրի՝ Յուդա ատէմ֊
լէրի հէմ Նրուսաղէմին սաքին֊
լէրի կիրէճէքլէր • վէ պու չէհր
26 էպէտէն գալաճագ ։ Վ֊է Յուդա
չէհրլէրինտէն հէմ ¯Նրուսաղէ֊
մին էթրաֆընտան վէ Լեվիամին
տիյարընտան վէ ¤օվատան վէ տա֊
ղըսթանտան հէմ դըպլէտէն կէ֊
լէճէքլէր , վէ պիւթիւն եանմա
հէմ գուրպան վէ էքմէք փէշքէ֊
շի վէ քիւնլիւք կէթիրէճէքլէր ,
հէմ Թապպ էվինէ ¤շիւքր փէշքէ֊
27 շի կէթիրէճէքլէր ։ Ումմա էյէր
պէնի տինկլէմէզ իսէնիզ , չէօյլէ
քի շաբաթ կիւնիւնիւ ա՛զիզ սագ֊
լայասընըզ , իլլա շաբաթ կիւնիւն֊
տե եիւք գալտըրըզ՝ Նրուսաղէմ
գափուլարընտան իչէրի կիրէր ի֊
սէնիզ , ¤պէն տախի օնուն գա֊
փուլարընտա աթէշ ԹուԹուշ֊
տուրաճաղըմ , վէ ¤Նրուսաղէմին
սէրայլէրինի եէյէճէք , վէ սէօ֊
յիւնմէյէճէք տիր ։

ՊԸՊ ԺԻ

Պիր չէօլմէքձինին էօրնէյի իւէ Ընաահըն Թայիֆէլէր իւզէրինէ օլան հիւքիւմէթի կէօսթէրիլտիյի ։ 11 Յուդանըն իւզէրինէ քէնտի փուԹփէրէօթլի իչիւն կէլէճէք օ֊լան ահքեամլէր ։ 18 Փէյղամպէրին քէն֊տինի գօվալայանլարա գարշը օլան չէքիա֊յէթի վէ տուա՛ըը ։

1 Թապպ Թարաֆընտան Նրեմիայա օլան սէօզ տիւը , քի տէտի •
2 Գա՛լգ , վէ չէօլմէքձինին էվինէ էն • վէ սանա օրատա սէօզլէրիմի
3 իչլէթտիրէյիմ ։ Նմտի չէօլմէքձի֊նին էվինէ էնտիմ • վէ իշլէթ չարգ֊
4 լարտա իշ իչլէր իտի ։ Վ֊է չա֊մուրտան եափտըղը գապ՝ չէօլմէք֊ձինին էլինտէ պօզուլտու • վէ օնու Թէքրար՝ չէօլմէքձինին նա֊զարընտա եափմաղա խօշ կէօ֊րիւնտիւյիւ կիպի պաշգա գապ եափտը ։
5 Վ֊է պանա Թապպըն սէօզիւ օ֊
6 լուպ տէտի քի՝ Ումըզ ¤պու չէօլ֊մէքձինին էլ֊պէյէ կիպի էթմէյէ գատիր տէյի՞լ մի իմ եա Նսրա֊յէլ էվի՝ տէյօր Թապպ • իշլէթ ¤չէօլմէքձինին էլինտէ չամուր նի֊ճէ իսէ՝ սիզ էլիմտէ էօյլէ սի֊
7 նիզ եա Նսրայէլ էվի ։ Պիր Թա֊յիֆէ հագգընա՝ եա մէմլէքէթ հագգընա ¤Նէօքէճէյիմ վէ ը֊գաճաղըմ վէ հէլաք էտէճէյիմ
8 տէտիյիմ անտէ , ¤էյէր օլ հագ֊գընա սէօյլէմիշ իտիյիմ Թայիֆէ եարամագլըղընտան տէօնէր իսէ , Նպէն տախի օնա էթմէյէ տիւ֊շիւնտիւյիմ քէմլիքտէն նատիմ
9 օլուրում ։ Ումմա պիր Թայիֆէ հագգընա եա մէմլէքէթ հագգը֊նա՝ Նչափաճաղըմ վէ տիքէճէյիմ
10 տէտիյիմ անտէ , էյէր սէօզիւմիւ տինկլէմէ յէրէք՝ նազարըմտա եա֊րամագլըգ իշլէր իսէ , պէն տախի օնա իհսան էթմէյէ տէտիյիմ խայրտան նատիմ օլուրում ։
11 Վ֊է չիմտի Յուդա ատէմլէրինէ վէ Նրուսաղէմ սաքինլէրինէ հա֊լա սէօյլէյիպ տէ քի՝ Թապպ պէօյ֊լէ տէր • Իշլէթ պէն սիզին հագ֊գընըզա քէմլիք գուրարըմ , վէ սիզին հագգընըզա գաստլէր տիւ֊

ՃՏ • Ի՛ • Լ֊ • 601 գէ ։
ՃՏ • Ի՛ • Լ֊ • 601 գէ ։
ՃՏ • Ի՛ • Լ֊ • 605 գէ ։

ա Պ • ԺԹ • 3։ ԽԲ • 2 ։
վ ՀԹԱ • ԺԸ • 33, ՃՀ։ Դ֊Կ֊ԵՄ • ԺԿ • 19։
փ ՆԼ • Ք • 8։ ԽԿ • 12, ՃՁ֊ 13 ։ Նգեկ • Ք • 12 ։
բ Պ • Է • 24. 26։ ԺՁ • 10։
ց Պ • ԽՃ • 4։
ւ Պ • ԼՔ • 44։ ԼԿ • 13 ։
փ ՀՕՍՔ • Է • 7 ։
ք ՎԱՂ • ՃԷ • 22 ։ ՀԺԹ • 17 ։
օ Պ • ԽՁ • 14։ ԽԹ • 27 ։ Ոզբ • Գ • 11։ Ումա՛ա • Ձ • 4 • 7 • 10 • 12։ Ք • 2 • 5։
ֆ Ք ՀԽԱԳ • ԽԷ • 9 ։ Պ • ՖՔ • 13 ։
ա Նս • ԽԷ • 9 ։ Ֆ֊ոաղ • Թ • 20, 21։
բ Նս • ԿԳ • 8։
գ Պ • Ձ • 10։
դ ՆԳԿ • ԺԷ • 21։ Լ֊Գ • 11։
ե Պ • ԽԷ • 3։ Հ֊ՆՇ • Գ • 10 ։

Digitized by Google

չհնազանդիլ. Ուստի հեր պիղինիզ՝ եարամազ եօլարընըզտան տէօնիւն, վէ եօլարընըզը հէմ ֆի՛յլերինի-
12զև էյի էտին։ Ընմա տէտիլեր քի՝ Ո՞նաֆիլէ. վնաս քի գաստլերիմիզ արտընձա կիտէճէյիզ, վէ հեր պիրիմիզ եարամազ եիւրէյինին սերթլիյինի իճրա էտէճէյիզ։
13 Ովնուն իչիւն Եապ պէօյլէ տեր. Ուալա թայիֆէլերտե սիւ-
ալ էտին, պունըլար կիպի քիմ իչտիմիշ տիր. Իսրայէլին պաքի-
րէսի Ըղայէը հիյպէթլու չէյ իշ-
14լէտի։ Իրանընդն գարը՝ թարլա-
նըն գայասընտան էօթիւրիւ թէրք օլունմուր մու. նախօտ չու սօ-
ղուգ՝ ագան՝ նատ սուլար հիչ
15գուրմուր մու։ Ընմա գավմըմ Ապէնի ունութտու, Ապաթրլըղա պուխուր եագտրլար. վէ թարիգ-
լէրտէ՝ հազըրլանմամըշ եօլտա եիւրիւմէք իչիւն եօլարընտա՝ Էս-
քի թարիգլէրինտե թէօքէզէ օղ-
16բատըլար. Վէ օնլարըն տիյա-
րընը Ըվիրանէ վէ էպէտի Ըրէզալէթ իչիւն գօյալար. օնտան հեր կէչէն հէյրան օլուսպ՝ պաշընը սալայաճագ
17ուրը։ Ովնլարը տիւշմէն էօնիւնտե Կիւն ուօղուսու եէլի իլէ կիպի Տտաղըտաճաղըմ. օնլարըն պէլա-
լարը կիւնիւնտե Ֆօնլարա տէյիլ եիւշ իլա արգա կէօմթերէճէյիմ։
18 Վէ տէտիլեր քի՝ Ուկէլին Ե-
րեմիանըն ա՛լէյհինէ գաստլեր գուրալըմ. զնրա Ֆքահինտէն թէվրաթ՝ վէ ա՛լիմտէն թէտպիր՝ վէ փեյղամպերտէն սէօզ զա՛յ օլ-
մայաճագ տըր. կէլին օնու տիլ իլէ վուրալըմ, վէ հիչ պիր սէօ-
զինէ գուլագ վուրմայալըմ։
19 Նա՛ Եապ պանա գուլագ վուր, վէ պէնիմ իլէ չէքիչինլէ-
20րին սէսինի տինկլէ։ Ինյիլիք եե-
րինէ քեմինք վերիլի՛ր մի. զնրա Ֆճանըմ իչիւն չուգուր գազտրլար. խաթրընա կէթիր քի՝ սէնին հու-
զուրունտա տուրտում, քի օնլա-
րըն հագգընա էյլիք սէօյլէյիմ քի՝ ղազապլընը օնլարտան տէօն-
21տերէյիմ։ Ովնուն իչիւն Ֆօնլարըն օղուլլարընը աճլըղա վեր, վէ օն-
լարը Գրլըճէրն էլինէ թէսլիմ էյ-
լէ. օնլարըն գարրլարը էվլատսըզ վէ տուլ գալալար, վէ էրքէքլէ-

րի էօլիւմ մագթուլլարը օլալար, իյիթլերի ճէնքտէ գրլըճտան վու-
22րուլալար։ Ովնլարըն իւզէրինէ ափանօրզ պէօլիւք կէթիրտիյին-
տե՝ էվէէրինտէն ֆէրեատ իշիտի-
լէ. զնրա Էպէնի թուէմամզա չու-
գուր գազտրլար, վէ այագլարըմ իչիւն տուզագլար կիզլէտիլեր։
23Վէ օէն եա՛ Եապ՝ օնլարըն պէնի գամլ էթմէք իչիւն պանա գարշը հէփ նիյէթլէրինի պիլիրսին. Ֆօն-
լարըն եարամազլըղընը ա՛ֆվ էթ-
մէ, վէ կիւնահլարընը հուզուր-
բունտան մահվ էյլէմէ, իլլա սե-
նին հուզուրունտա թէօքէզէ օղ-
բասընլար. զազապըն վագթընտա օնլար իլէ մուա՛մէլէ գրլ։

ՊԸՊ ԺԹ

Պիր չէօլմէքճի գապընը փարէլէմէնին էօր-
նէյի իլէ Հուդանըն վէ Երուսաղէմին քէն-
տի կիւնահլարը իչիւն պիր քիւլիյէ խարապ
օլմալարը կէօսթերիլմէսի։

1Եապ պէօյլէ տէտի. Կիտիպ՝ չէօլմէքճի իչի պիր թօփրագ պարտագ սաթուն ալ. վէ գավմընն իխթիյարլարընտան՝ հէմ քահին-
2լերին իխթիյարլարընտան ալ. Ա՛յ չէօլմէքճիլեր գափուսունուն աղ-
զընտա օլան Ինովմ օղլու տերէսի-
նէ չըգ. վէ օրատա սանա սէօյլէ-
3յէճէյիմ սէօզլերի նիտա էյլէ. Ա՛յ Ֆտե քի՝ եա՛ Հուդա փատիշահ-
լարը վէ Երուսաղէմ սաքինլերի՝ Եապպրն սէօզիւնիւ տինկլէյին. Իսրայէլին Ըլլահը ա՛նգերլերին Եապը պէօյլէ տեր. Իչթէ պէն պու մահալին իւզէրինէ պէլա կէ-
թիրէճէյիմ, քի օնու հեր իչիտէ-
4նին Ֆգուլագլարը չընկլայա. Ինիւն քի Ֆօնլար պէնի թէրք էթտիլեր, վէ պու մահալի պիլմէզ օլտու-
լար, վէ օնտա՝ քէնտիլերին վէ պապալարընըն վէ Հուդա փատի-
շահլարընըն պիլմէտիքլերի զայրի ալահլարա պուխուր եագտրլար. հէմ պու մահալի Ֆսուչսուզ գան
5էլէ ուօղտուրտուլար։ Ընէմ Երա-
հաղընն թէփէ փուլխանէլէրինի պինա էթտիլեր քի՝ պէնիմ էմր էթմէտիյիմի վէ սէօյլէմէտիյիմի վէ խաթրըմա կէլմէյէնի Ֆօղլէ՛-
Ֆօղուլլարընը աթէչէ Իահաղ իչիւն պիւթիւն եանմա եագալար։

Թագաւորը պէտք է տեր. Երբէք պու
շէհրին իւզերինէ վէ օնուն հէփ
գասապալարը իւզերինէ օնուն
հագգընա սէօյլէտիմ պիւթիւն
պէլայը կէթիրէճէ յիմ. զերա
պօյնլարընը սէրթլէթտիլեր քի՝
սէօզլէրիմի տինկլէմէ յէլեր:

ՓԸՊԻ

Փէյղամպէրին փասուրտան տպագ եէմէսի
իւէ օնուն հէյպէթլու սէձիլմին փէչին խա-
պեր վէրմէսի: 7 փէյղամպէրին հագա-
րէթ, 10 վէ ֆէթռէ հագգընա չէքեայէթ
էթմէսի: 14 Օնուն քէնտի տօղտուղու կիւ-
նէնէ լա՛նէթ օգումասը:

1 Եմոի Թագպ էվինին պաշ մէմու-
րու օլան Երմիու օղլու փասուր
քեհէին՝ Երեմիա պու սէօզլէ-
րի փէյղամպէրլիք էտեր իքէն ի-
2 շիթտի. Վէ փասուր Երեմիա
փէյղամպէրէ վուրտու, վէ օնու
Թագպ էվինտէ օլան եօգսորքի
Հանհամին գափուսունտաքի Թօմ-
3 րուղա վէրմի: Վէ վագի՝ օլտու
քի էրթէսի կիւն՝ փասուր Երե-
միայը Թօմրուգտան չըգարտը, վէ
Երեմիա օնա տէտի քի՝ Թագպ
սէնին ատընը փասուր չաղըրմա-
տը, իւլա *Մակոդմիսասափիպ:
4 Օհիա Թագպ պէօյլէ տեր. Իշ-
Թէ պէն սէնի քէնտինէ վէ հէփ
տօսԹլարընա գօրգու էտէճէ յիմ,
վէ օնլար տիւշմէնլէրինին գըլը-
ճընտան տիւշէճէք, վէ կէօզլէրին
կէօրէճէք տիր. վէ ճիւմլէ Յու-
դայը Հաբիլոն փատիշահընընէ էլի-
նէ Թէսլիմ էտէճէ յիմ, վէ օն-
լարը Հաբիլոնա էսիր սիւրէճէք,
5 հէմ օնլարը գըլըճ իւէ վուրա-
ճագ: Հէմ պու շէհրին պիւ-
Թիւն ղանխմէԹինի վէ օնուն պիւ-
Թիւն էմէկինի վէ օնուն հէփ գըյ-
մէԹլի շէյլէրինի Թէսլիմ էտէճէ-
յիմ. վէ Յուդա փատիշահլարը-
նըն ճիւմլէ խազինէլէրինի տիւշ-
մէնլէրինին էլինէ վէրէճէ յիմ, վէ
օնլարը եաղմալայաճագլար, հէմ
օնլարը ալըպ՝ Հաբիլոնա կէօԹիւ-
6 րէճէքլեր: Վէ սէն ՀՅ փասուր
վէ էվինին հէփ սաքինլէրի՝ էսիր-
լիյէ կիւտէճէքսինիզ. վէ Հաբի-
լոնա վարըպ՝ սէն տէ օլ օնլարա
եալան *փէյղամպէրլիք էթտիյին
տօսԹլարընը տա՝ օրատա էօլէճէք-

ՓԸՊԻ

6 Օնուն իչիւն իչԹէ կիւնլէր կէ-
լիր տէ յօր Թագպ քի՝ արԹըգ
պու մահալէ Տօփեթ վէ Ըննոմ
օղլու տէրէսի չաղըրըմայաճագ,
իլլա ԳաԹէլ տէրէսի կողըրլաճագ:
7 Վէ պու մահալտէ Յուդանըն
հէմ Երուսաղէմին Թէտոպիրինի
իպԹալ էտէճէ յիմ, վէ Ընօնլարը՝
տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ գըլըճ իլէ
վէ օնլարըն ճանընը արայանլարըն
էլի իլէ տիւշիւրէճէ յիմ. վէ Էլէշ-
լէրինի կէօյիւն գուշլարընա վէ
եէրին ճանավարլարընա Թատ՝մ
8 վէրէճէ յիմ: Վէ պու շէհրի Էվի-
րանէ վէ ըէգալէԹ իչիւն գօյաճա-
ղըմ. օնտան հէր կէչէն՝ օնուն
ճիւմլէ պէլալարը սէպէպինտէն
հէյրան գալըպ ըսըզգ չալաճագ:
9 Վէ մուհասէբէտէ վէ օնլարըն
տիւշմէնլէրինին հէմ օնլարըն ճան-
լարընը արայանլարըն օնլարա վէ-
րէճէք օլտուգլարը սըգլէԹտէ՝
օնլարա Ընօղուլլարընըն էԹինի վէ
գըզլարընըն էԹինի եէտիրէճէ յիմ,
վէ պիր պիրինին էԹլէրինի եէյէ-
ճէքլեր:
10 Ընտէն պարտաղը՝ սէնին իլէ
կիտէն ատէմլէրին կէօզլէրի էօ-
11 նիւնտէ գըրսընը. Վէ օնլարա
տէյէսին քի՝ Ըաքէրլէրին Թագպը
պէօյլէ տեր. Ըաղու գավմը վէ պու
շէհրի էօյլէ գըրաճաղըմ, նիճէ քի
պէրէ չէօլմէճճի գապընը գըրար
տա՝ արԹըգ սաղալմաղա գատիր
օլմազ. վէ օնլար Տօփեթտէ՝
կէօմճէճէք մահալ գալմայանտաճէք
12 կէօմճէճէքլէր: Պու մահալէ վէ օ-
նուն սաքինլէրինէ պէօյլէ էտէճէ-
յիմ՝ տէ յօր Թագպ, վէ պու
շէհրի Տօփեթ կիպի դօյաճաղըմ:
13 Վէ տամլարը իւզերինտէ կէօյիւն
ճիւմլէ ա՛աքէրինէ պուխսուր եա-
գան վէ ղայրի ալլահլարա չէր-
պէթ փէշքէշի տէօքէն հէփ էվ-
լերին սէպէպինտէն՝ Երուսաղէմին
էվլերի վէ Յուդա փատիշահլա-
րընըն էվլերի Տօփեթին մահալի
կիպի մուրտարլանաճագլար տըր:
14 Վէ Երեմիա Թագպըն օնու օլ
փէյղամպէրլիք էթմէկ կէօնտեր-
տիյի Տօփեթտէն կէլտի, վէ
Թագպ էվինին ավլուսունտա տու-
րուպ ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝
15 Իսրայէլին Ըլլահը ա՛աքէրլէրին

ՓԸՊԻ

1 Եմոի Թագպ էվինին պաշ մէմու-
րու օլան Երմիու օղլու փասուր
քեհէին՝ Երեմիա պու սէօզլէ-
րի փէյղամպէրլիք էտեր իքէն ի-
2 շիթտի. Վէ փասուր Երեմիա
փէյղամպէրէ վուրտու, վէ օնու
Թագպ էվինտէ օլան եօգսորքի
Հանհամին գափուսունտաքի Թօմ-
3 րուղա վէրմի: Վէ վագի՝ օլտու
քի էրթէսի կիւն՝ փասուր Երե-
միայը Թօմրուգտան չըգարտը, վէ
Երեմիա օնա տէտի քի՝ Թագպ
սէնին ատընը փասուր չաղըրմա-
տը, իլլա *Մակոդմիսասափիպ:
4 Օհիա Թագպ պէօյլէ տեր. Իշ-
Թէ պէն սէնի քէնտինէ վէ հէփ
տօսԹլարընա գօրգու էտէճէ յիմ,
վէ օնլար տիւշմէնլէրինին գըլը-
ճընտան տիւշէճէք, վէ կէօզլէրին
կէօրէճէք տիր. վէ ճիւմլէ Յու-
դայը Հաբիլոն փատիշահընընէ էլի-
նէ Թէսլիմ էտէճէ յիմ, վէ օն-
լարը Հաբիլոնա էսիր սիւրէճէք,
5 հէմ օնլարը գըլըճ իլէ վուրա-
ճագ: Հէմ պու շէհրին պիւ-
Թիւն ղանխմէԹինի վէ օնուն պիւ-
Թիւն էմէկինի վէ օնուն հէփ գըյ-
մէԹլի շէյլէրինի Թէսլիմ էտէճէ-
յիմ. վէ Յուդա փատիշահլարը-
նըն ճիւմլէ խազինէլէրինի տիւշ-
մէնլէրինին էլինէ վէրէճէ յիմ, վէ
օնլարը եաղմալայաճագլար, հէմ
օնլարը ալըպ՝ Հաբիլոնա կէօԹիւ-
6 րէճէքլեր: Վէ սէն ՀՅ փասուր
վէ էվինին հէփ սաքինլէրի՝ էսիր-
լիյէ կիւտէճէքսինիզ. վէ Հաբի-
լոնա վարըպ՝ սէն տէ օլ օնլարա
եալան *փէյղամպէրլիք էթտիյին
տօսԹլարընը տա՝ օրատա էօլէճէք-

ՓԸՊԻ

Թագպը պէօյլէ տեր. ԻշԹէ պու
շէհրին իւզերինէ վէ օնուն հէփ
գասապալարը իւզերինէ օնուն
հագգընա սէօյլէտիմի պիւԹիւն
պէլայը կէԹիրէճէ յիմ. զերա
պօյնլարընը սէրթլէԹտիլեր քի՝
սէօզլէրիմի տինկլէմէ յէլեր:

ՓԸՊԻ

Փէյղամպէրին փասուրտան տպագ եէմէսի
իւէ օնուն հէյպէթլու սէձիլմին փէչին խա-
պեր վէրմէսի: 7 փէյղամպէրին հագա-
րէթ, 10 վէ ֆէթռէ հագգընա չէքեայէթ
էթմէսի: 14 Օնուն քէնտի տօղտուղու կիւ-
նէնէ լա՛նէթ օգումասը:

1 Եմոի Թագպ էվինին պաշ մէմու-
րու օլան Երմիու օղլու փասուր
քեհէին՝ Երեմիա պու սէօզլէ-
րի փէյղամպէրլիք էտեր իքէն ի-
2 շիթտի. Վէ փասուր Երեմիա
փէյղամպէրէ վուրտու, վէ օնու
Թագպ էվինտէ օլան եօգսորքի
Հանհամին գափուսունտաքի Թօմ-
3 րուղա վէրմի: Վէ վագի՝ օլտու
քի էրթէսի կիւն՝ փասուր Երե-
միայը Թօմրուգտան չըգարտը, վէ
Երեմիա օնա տէտի քի՝ Թագպ
սէնին ատընը փասուր չաղըրմա-
տը, իլլա *Մակոդմիսասափիպ:
4 Օհիա Թագպ պէօյլէ տեր. Իշ-
Թէ պէն սէնի քէնտինէ վէ հէփ
տօսԹլարընա գօրգու էտէճէ յիմ,
վէ օնլար տիւշմէնլէրինին գըլը-
ճընտան տիւշէճէք, վէ կէօզլէրին
կէօրէճէք տիր. վէ ճիւմլէ Յու-
դայը Հաբիլոն փատիշահընընէ էլի-
նէ Թէսլիմ էտէճէ յիմ, վէ օն-
լարը Հաբիլոնա էսիր սիւրէճէք,
5 հէմ օնլարը գըլըճ իլէ վուրա-
ճագ: Հէմ պու շէհրին պիւ-
Թիւն ղանխմէԹինի վէ օնուն պիւ-
Թիւն էմէկինի վէ օնուն հէփ գըյ-
մէԹլի շէյլէրինի Թէսլիմ էտէճէ-
յիմ. վէ Յուդա փատիշահլարը-
նըն ճիւմլէ խազինէլէրինի տիւշ-
մէնլէրինին էլինէ վէրէճէ յիմ, վէ
օնլարը եաղմալայաճագլար, հէմ
օնլարը ալըպ՝ Հաբիլոնա կէօԹիւ-
6 րէճէքլեր: Վէ սէն ՀՅ փասուր
վէ էվինին հէփ սաքինլէրի՝ էսիր-
լիյէ կիւտէճէքսինիզ. վէ Հաբի-
լոնա վարըպ՝ սէն տէ օլ օնլարա
եալան *փէյղամպէրլիք էթտիյին
տօսԹլարընը տա՝ օրատա էօլէճէք-

ՓԸՊԻ

6 Օնուն իչիւն իչԹէ կիւնլէր կէ-
լիր տէ յօր Թագպ քի՝ արԹըգ
պու մահալէ Տօփեթ վէ Ըննոմ
օղլու տէրէսի չաղըրըմայաճագ,
իլլա ԳաԹէլ տէրէսի կողըրլաճագ:
7 Վէ պու մահալտէ Յուդանըն
հէմ Երուսաղէմին Թէտոպիրինի
իպԹալ էտէճէ յիմ, վէ Ընօնլարը՝
տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ գըլըճ իլէ
վէ օնլարըն ճանընը արայանլարըն
էլի իլէ տիւշիւրէճէ յիմ. վէ Էլէշ-
լէրինի կէօյիւն գուշլարընա վէ
եէրին ճանավարլարընա Թատ՝մ
8 վէրէճէ յիմ: Վէ պու շէհրի Էվի-
րանէ վէ ըէգալէԹ իչիւն գօյաճա-
ղըմ. օնտան հէր կէչէն՝ օնուն
ճիւմլէ պէլալարը սէպէպինտէն
հէյրան գալըպ ըսըզգ չալաճագ:
9 Վէ մուհասէբէտէ վէ օնլարըն
տիւշմէնլէրինին հէմ օնլարըն ճան-
լարընը արայանլարըն օնլարա վէ-
րէճէք օլտուգլարը սըգլէԹտէ՝
օնլարա Ընօղուլլարընըն էԹինի վէ
գըզլարընըն էԹինի եէտիրէճէ յիմ,
վէ պիր պիրինին էԹլէրինի եէյէ-
ճէքլեր:
10 Ընտէն պարտաղը՝ սէնին իլէ
կիտէն ատէմլէրին կէօզլէրի էօ-
11 նիւնտէ գըրսընը. Վէ օնլարա
տէյէսին քի՝ Ըաքէրլէրին Թագպը
պէօյլէ տեր. Ըաղու գավմը վէ պու
շէհրի էօյլէ գըրաճաղըմ, նիճէ քի
պէրէ չէօլմէճճի գապընը գըրար
տա՝ արԹըգ սաղալմաղա գատիր
օլմազ. վէ օնլար Տօփեթտէ՝
կէօմճէճէք մահալ գալմայանտաճէք
12 կէօմճէճէքլէր: Պու մահալէ վէ օ-
նուն սաքինլէրինէ պէօյլէ էտէճէ-
յիմ՝ տէ յօր Թագպ, վէ պու
շէհրի Տօփեթ կիպի դօյաճաղըմ:
13 Վէ տամլարը իւզերինտէ կէօյիւն
ճիւմլէ ա՛աքէրինէ պուխսուր եա-
գան վէ ղայրի ալլահլարա չէր-
պէթ փէշքէշի տէօքէն հէփ էվ-
լերին սէպէպինտէն՝ Երուսաղէմին
էվլերի վէ Յուդա փատիշահլա-
րընըն էվլերի Տօփեթին մահալի
կիպի մուրտարլանաճագլար տըր:
14 Վէ Երեմիա Թագպըն օնու օլ
փէյղամպէրլիք էթմէկ կէօնտեր-
տիյի Տօփեթտէն կէլտի, վէ
Թագպ էվինին ավլուսունտա տու-
րուպ ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝
15 Իսրայէլին Ըլլահը ա՛աքէրլէրին

ՓԸՊԻ

Թագպը պէօյլէ տեր. ԻշԹէ պու
շէհրին իւզերինէ վէ օնուն հէփ
գասապալարը իւզերինէ օնուն
հագգընա սէօյլէտիմի պիւԹիւն
պէլայը կէԹիրէճէ յիմ. զերա
պօյնլարընը սէրթլէԹտիլեր քի՝
սէօզլէրիմի տինկլէմէ յէլեր:

ՓԸՊԻ

Փէյղամպէրին փասուրտան տպագ եէմէսի
իւէ օնուն հէյպէթլու սէձիլմին փէչին խա-
պեր վէրմէսի: 7 փէյղամպէրին հագա-
րէթ, 10 վէ ֆէթռէ հագգընա չէքեայէթ
էթմէսի: 14 Օնուն քէնտի տօղտուղու կիւ-
նէնէ լա՛նէթ օգումասը:

1 Եմոի Թագպ էվինին պաշ մէմու-
րու օլան Երմիու օղլու փասուր
քեհէին՝ Երեմիա պու սէօզլէ-
րի փէյղամպէրլիք էտեր իքէն ի-
2 շիթտի. Վէ փասուր Երեմիա
փէյղամպէրէ վուրտու, վէ օնու
Թագպ էվինտէ օլան եօգսորքի
Հանհամին գափուսունտաքի Թօմ-
3 րուղա վէրմի: Վէ վագի՝ օլտու
քի էրթէսի կիւն՝ փասուր Երե-
միայը Թօմրուգտան չըգարտը, վէ
Երեմիա օնա տէտի քի՝ Թագպ
սէնին ատընը փասուր չաղըրմա-
տը, իլլա *Մակոդմիսասափիպ:
4 Օհիա Թագպ պէօյլէ տեր. Իշ-
Թէ պէն սէնի քէնտինէ վէ հէփ
տօսԹլարընա գօրգու էտէճէ յիմ,
վէ օնլար տիւշմէնլէրինին գըլը-
ճընտան տիւշէճէք, վէ կէօզլէրին
կէօրէճէք տիր. վէ ճիւմլէ Յու-
դայը Հաբիլոն փատիշահընընէ էլի-
նէ Թէսլիմ էտէճէ յիմ, վէ օն-
լարը Հաբիլոնա էսիր սիւրէճէք,
5 հէմ օնլարը գըլըճ իլէ վուրա-
ճագ: Հէմ պու շէհրին պիւ-
Թիւն ղանխմէԹինի վէ օնուն պիւ-
Թիւն էմէկինի վէ օնուն հէփ գըյ-
մէԹլի շէյլէրինի Թէսլիմ էտէճէ-
յիմ. վէ Յուդա փատիշահլարը-
նըն ճիւմլէ խազինէլէրինի տիւշ-
մէնլէրինին էլինէ վէրէճէ յիմ, վէ
օնլարը եաղմալայաճագլար, հէմ
օնլարը ալըպ՝ Հաբիլոնա կէօԹիւ-
6 րէճէքլեր: Վէ սէն ՀՅ փասուր
վէ էվինին հէփ սաքինլէրի՝ էսիր-
լիյէ կիւտէճէքսինիզ. վէ Հաբի-
լոնա վարըպ՝ սէն տէ օլ օնլարա
եալան *փէյղամպէրլիք էթտիյին
տօսԹլարընը տա՝ օրատա էօլէճէք-

ՓԸՊԻ

6 Օնուն իչիւն իչԹէ կիւնլէր կէ-
լիր տէ յօր Թագպ քի՝ արԹըգ
պու մահալէ Տօփեթ վէ Ըննոմ
օղլու տէրէսի չաղըրըմայաճագ,
իլլա ԳաԹէլ տէրէսի կողըրլաճագ:
7 Վէ պու մահալտէ Յուդանըն
հէմ Երուսաղէմին Թէտոպիրինի
իպԹալ էտէճէ յիմ, վէ Ընօնլարը՝
տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ գըլըճ իլէ
վէ օնլարըն ճանընը արայանլարըն
էլի իլէ տիւշիւրէճէ յիմ. վէ Էլէշ-
լէրինի կէօյիւն գուշլարընա վէ
եէրին ճանավարլարընա Թատ՝մ
8 վէրէճէ յիմ: Վէ պու շէհրի Էվի-
րանէ վէ ըէգալէԹ իչիւն գօյաճա-
ղըմ. օնտան հէր կէչէն՝ օնուն
ճիւմլէ պէլալարը սէպէպինտէն
հէյրան գալըպ ըսըզգ չալաճագ:
9 Վէ մուհասէբէտէ վէ օնլարըն
տիւշմէնլէրինին հէմ օնլարըն ճան-
լարընը արայանլարըն օնլարա վէ-
րէճէք օլտուգլարը սըգլէԹտէ՝
օնլարա Ընօղուլլարընըն էԹինի վէ
գըզլարընըն էԹինի եէտիրէճէ յիմ,
վէ պիր պիրինին էԹլէրինի եէյէ-
ճէքլեր:
10 Ընտէն պարտաղը՝ սէնին իլէ
կիտէն ատէմլէրին կէօզլէրի էօ-
11 նիւնտէ գըրսընը. Վէ օնլարա
տէյէսին քի՝ Ըաքէրլէրին Թագպը
պէօյլէ տեր. Ըաղու գավմը վէ պու
շէհրի էօյլէ գըրաճաղըմ, նիճէ քի
պէրէ չէօլմէճճի գապընը գըրար
տա՝ արԹըգ սաղալմաղա գատիր
օլմազ. վէ օնլար Տօփեթտէ՝
կէօմճէճէք մահալ գալմայանտաճէք
12 կէօմճէճէքլէր: Պու մահալէ վէ օ-
նուն սաքինլէրինէ պէօյլէ էտէճէ-
յիմ՝ տէ յօր Թագպ, վէ պու
շէհրի Տօփեթ կիպի դօյաճաղըմ:
13 Վէ տամլարը իւզերինտէ կէօյիւն
ճիւմլէ ա՛աքէրինէ պուխսուր եա-
գան վէ ղայրի ալլահլարա չէր-
պէթ փէշքէշի տէօքէն հէփ էվ-
լերին սէպէպինտէն՝ Երուսաղէմին
էվլերի վէ Յուդա փատիշահլա-
րընըն էվլերի Տօփեթին մահալի
կիպի մուրտարլանաճագլար տըր:
14 Վէ Երեմիա Թագպըն օնու օլ
փէյղամպէրլիք էթմէկ կէօնտեր-
տիյի Տօփեթտէն կէլտի, վէ
Թագպ էվինին ավլուսունտա տու-
րուպ ճիւմլէ գավմա տէտի քի՝
15 Իսրայէլին Ըլլահը ա՛աքէրլէրին

ՃԱ. Ի՛. Լ. 605 Գէ:

ը Ցես. ժէ. 8:

ր Պէ. ԽԸ. 17: ք Օր. ԽԲ. 25:

ծ Սաղ. ՀՁ. 2: Պ. Է. 33: ժԸ. 4: ԼԳ. 20:

ի Պ. ԺԲ. 16: ԽԹ. 13: Ե. 13:

Լ Պէ. ԽԸ. 29: ք Օր. ԽԲ. 53: Նա. Թ. 20: Ող. Գ. 10:

խ Պ. ծա. 63, 64:

ծ Ոագ. Բ. 9: Նա. Հ. 14: Ող. Գ. 2:

է Պ. Է. 32:

հ Գ. Նագ. ԽԳ. 12: Պ. ԼԲ. 29: Սոփ. ա. 5:

յ Պ. Է. 18:

ղ Գ. Նագ. ԽԳ. 16:

Պ Պագ՝ Բ Մն. Ի. 5:

ՃԱ. Ի՛. Լ. 605 Գէ:

Ֆ Պ. ԺԳ. 23: ԺԷ. 23:

Ա Մն. ԽԳ. 14:

*Նա՛նէ՝ էԹ. բաֆետան գօրգու.

Բ Գ. Նագ. Ի. 17: ԽԳ. 12—16: ԽԵ. 13, ԼԱ: Պ. Գ. 24:

Գ Պագ. Ի. 1: ԽԵ. 15: ԽԹ. 21:

Digitized by Google

սինիզ , վէ օրատա կէօմիւլէճէք- սինիզ ։
7 Պէնի գանտըրտըն՝ եա՛ Թապպ , վէ գանտըմ . [r]պէնտէն գուվվէթլի սին , վէ ղալիպ կէլտին . [s]պիւթիւն կիւն մասխարա օլտում՝ ճիւմլէ-
8 սի պէնի զէվգէնիր ։ [t]Օ՛իրա հէր սէօյլէ՛ուիյիմուտ՝ ֆէրեաատ էտէրիմ՝ Ղզուլմ վէ ղատը պաղըրըրըմ . չիւն քի Թապպըն սէօզլիւ պանա հէր կիւն հագարէթ վէ սիթէմ ի-
9 չիւն օլտու ։ Վէ տէ՛ուիմ քի՝ Օ- նու անկմայըմ , վէ արթըգ օնուն իսմի իլէ սէօյլէմէյիմ . ամմա եիւրէյիմուտ՝ քէմիքլէրիմին իչինտէ գափանմըշ [t]եանար աթէշ կիպի օլտու , վէ թէհամմիւլ էթմէքտէ եօրուլուպ՝ [u]գա՛ուիր օլամատըմ ։
10 [v]Օ՛իրա [w]չօգլարտան ղըյմայէթ իչիթտիմ , էթրաֆ՛ուան գօրգու օլ- տու . արգատաշլարըմ [x]ճիւմլէ սէլամէթ իւզրէ օլտուղում քիշի- լէր՝ [y]Օ՛էմմ էտին վէ զէմմ էտէ- լիմ պէլքի ալտանըր տա օնուն իւզէրինէ ղալիպ կէլիպ՝ օնտան ին-
11 թիգամ ալըրըզ փէփիլէր ։ [z]Ըմմա [a]Թապպ պէնիմ իլէ՝ զօրլու գահ- րիման կիպի տիր . օնուն իչիւն պէնի գօվալայանլար թէօքեզէ օղ- րայըպ՝ [b]ղալիպ օլամայաճագլար . օնլար ղայէթ իլէ խէճիլ տիւշէ- ճէքլէր . զիրա ա՛գիլանէ տավրան- մազլար , [c]ա՛յլպլարը էպէտէն ու-
12 նուտուլմայաճագ տըր ։ Ը՛մմա սէն՝ եա՛ ա՛քէրլէրին Թապպը՝ [d]ա՛տի- լի սընաարսըն , պէօպրէքլէրի վէ եիւրէյի կէօրիւբսիւն . սէնին օն- լարտան [e]ինթիգամընը կէօրէյիմ , զիրա տա՛վամը սանա իֆտաէ էթ-
13 տիմ ։ Թապպա իլահի օգուլյուն , Թապպա շիւքը էտին . զիրա [f]եօխ- սուլուն ճանընը եարամազլարըն է- լինտէն խէլաս էյլէտի ։
14 [g]Օ՛լ տօղտուղում կիւն մէլո՛ւն օլսուն . անամընն պէնի օլ տօղուր- տուղու կիւն միւպարէք օլմասընն ։
15 Պաապամ՝ Վանա էրքէք եվլատ տօղտուղ տէյէրէք՝ օնու ղայէթի- լէ սէվինտիրիպ միւժտէ կէթիրէն
16 ատէմ մէլո՛ւն օլսուն ։ [h]Էմ օլ ատէմ Թապպըն Վխարապ էտիպ էն- սիրկէմէտիյի չէհրլէր կիպի օլսուն , վէ [i]սապահտան ֆիղան հէմ էօլլէն վագթընտա ֆէրեաատ իչի՛թսին ։
17 Չիւն քի [k]ա՛նա բահմինտէն պէնի էօլտիւրմէտի , քի անամ պանա մէզարըմ օլա , վէ բահմի էպէտէն
18 կէպէ գալա ։ [l]Ա՛նչիւն պէօյլէ ա- նա բահմինտէն չզգտըմ քի՝ [m]տէրտ ու գասավէթ կէօրէյիմ , վէ կիւն- լէրիմ ա՛յըպ իլէ տիւքէնէ ։

ՊԱՏ ԻՐ

Ո՛եգեկիանըն՝ [n]Նարուգոդոնոսորուն ձէնկէ չզգմասընըն սօնու Նէ օլաճաղը փէյդամպէր- տէն սօրուշտուղու ։ 3 Ովէյդամպէրին՝ չէհրին էզդըլմասընը վէ գավմն էսիր կիթմէսինի փէչին սէօյլէտիյի ։ 8 Օնուն օնլարա [o]Խիլ- տանիլէրին թարաֆընա կէչմէյէ նասիհաթ էտիպ՝ 11 փատիշահըն եվինէ թէրպիյէ էթ- մէսի ։

1 [p]Թապպ թարաֆընտան Երեմիայա օլան սէօզ տիւբ , Սեդեկիա փա- տիշահըն՝ Մեղքիա օղլու [q]Փա- սուրու վէ Մաասիա օղլու [r]Սոփո- նիա քահինի օնա կէօնտէրիպ տէ-
2 տիյի զէման . [s]Երէմ էյլէ պի- զիմ իչիւն Թապպա տանըշ . զիրա Հաբիլոն փատիշահը [t]Նաբուգո- դոնոսոր իւզէրիմիզէ ճէնք էտէ- յօր . պէլքի Թապպ պիզիմ իլէ ճիւմլէ մի՛ւճիզամէլարընա կէօրէ ա՛մէլ էտէ , վէ օ իւզէրիմիզտէն
3 չզգա ։ Վէ Երեմիա օնլարա տէտի քի՝ Սեդեկիայա պէօյլէ սէօյլէյէսի- գընիզ . Իսրայէլին Ընդհարը Թապպ պէօյլէ ուէր . Իչթէ պէն սիզին էլլերինիզտէ օլան օլ սիզին՝ հիսա- րըն տիշարըսընտան սիզի մուհա- սէրէ էտէն Հաբիլոն փատիշահը իլէ վէ [u]Խիլտանիլէր իլէ ճէնք էթտիյինիզ ճէնք ալաթընը չէվի- րէճէյիմ՝ վէ [v]օնլարը պու չէհրին օրթասընտա ճէմ՝ էտէճէյիմ ։
5 [w]Էմ պէն քէնտիմ՝ [x]ուզանմըշ էլ իլէ վէ գուվվէթլի գօլ իլէ վէ ղազապ իլէ վէ խըշմ իլէ վէ պէօ- յիւք էօվքէ իլէ՝ սիզին իլէ ճէնք
6 էտէճէյիմ ։ Վէ պու չէհրին սա- քինլէրինի՝ կէրէք ատէմի կէրէք հայվանը վուրաճաղըմ . օնլար ա՛-
7 զիմ թառա՛ւնտան էօլէճէքլէր ։ Վէ օնտան սօնկրա տէյօր Թապպ՝ [y]Յուդա փատիշահը Սեդեկիայը վէ օնուն գուլլարընը վէ գավմը վէ պու չէհրտէ թառա՛ւնտան՝ գըլըճտան վէ ածլըգտան գալանլարը՝ Նա-

բիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորոն Երուսաղէմ վէ ծնլարըն տիւշմէնլէրինին էլինէ վէ ծնլարըն ճանլարընը արայանլարըն էլինէ վէրէ ձէյիմ։ վէ օնլարը գըլըճ աղզընտան կէչիրէճէք տիր ։ Եօնլարը էսիրկէմէ յէճէք վէ ածըմայածագ հէմ մըրհամէթ էմմէ յէճէք տիր ։

8 Ալ է պու գավմա տէյէսին քի՝ Նապպ պէօյլէ տեր ։ Իշլեթ ըպէն Եօնիւնիւզէ հայաթ եօլունու վէ

9 Եօլիւմ եօլունու գօրում ։ Ըզու չէհրտէ սաքին օլան՝ գըլըճտան վէ աճլըգտան վէ թաո՛ւնտան էօլէճէք ։ վէ չզգըպ սիզի մուհասէրէ-էտէն Երիլտանիլէրէ տիւշէն՝ սաղ գալաճագ , վէ Ժճանը օնա

10 չևքեար կիլէ օլաճագ ։ Ո՛իրա Եհիւզիւմիւ պու շէհրէ գարշը՝ տէհիլ խայր իչինն իլա քէմլիք ի-չինն գօտում , տէյօր Նապպ ։ Նօ՝ Բաբիլոն փատիշահընընն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ , վէ Եօնու աթէշէ եագաճագ տըր ։

11 Հէմ Յուդա փատիշահընընն էվի հագգընա Նապպըն սէօզիւնիւ

12 իշէտին ։ Նա՛ Դաւիթ էվի՝ Նապպ պէօյլէ տեր ։ Ժհապահտան Հագ իւզրէ հիւքմ էտին , վէ զըւլմ շէքէնի զօրպազընն էլինուէն գուրթարըն ։ օլմայաքի՝ քէօթիւ ա՛մէլլէրինիզտէն էօթիւրիւ ղազապրմ աթէշ կիպի չզգըպ թուէթուշա , վէ սէօյիւնտիւրէն օլմա-

13 յա ։ Իշլեթ Հպէն սանա գարշը իմ՝ եա՛ վատինին վէ սահրա գայասընն օաքինի քի՝ Ցիհզէ գարշը քի՛մ էնէճէք եա մէքհանլարը-մըզա քի՛մ կիրէճէք տէրսինիզ ։

14 Աքին պէն սիզի՝ Նա՛մէլլէրինիզին մէյվէսինէ կէօրէ եօգլայաճաղըմ տէյօր Նապպ , վէ օնուն օրմանընա աթէշ թուէթուշտուրաճաղըմ , վէ Ժօնուն Հէփ էթրաֆընը եէյէճէք տիր ։

ՊԸՂ ԻՒ

Յուդա փատիշահընա վէ օնուն գավմընա թէվպէ էթմէյէ ղայրէթ վէրիլմէսի ։ 10 Ալեղզուման , 13 Հովակիմ , 20 Հնքանիայա կէլէճէք ահգևամ ։

1 Նապպ պէօյլէ տեր ։ Յուդա փատիշահընըն էվինէ էն , վէ օրա-

2 տա պու սէօզիւ սէօյլէ ։ Ալ է տէ

քի՝ Նա՛ Դաւիթին թախթընտա օթուրան Յուդա փատիշահը՝ Նապպըն սէօզիւնիւ տինկլէ , կէրէք սէն կէրէք գուլլարըն վէ գավմըն քի՝ պու գափուլարտան

3 կիրէլէր ։ Նապպ պէօյլէ տեր ։ Էրմիա՛թ վէ ա՛տալէթ իճրա էյլէյին , վէ զուլմ չէքէնի զօրպազընն էլինտէն գուրթարըն ։ վէ միւսաֆիրէ՝ Եօքսիւզէ վէ տուլ գարըյա Ղատր էթմէն , զօր էթմէն , վէ պու մահալտէ սուչսուզ

4 գան տէօքմէն ։ Ո՛իրա էյէր հէր վէճհ իլէ պու սէօզիւ իճրա էտէր իսէնիզ , օլ զէման պու էվին գափուլարընտան՝ ա՛րապայա վէ աթլարա պինմիչ՝ Բ՛Նաւիթի թախթընտա օթուրան փատիշահլար՝ քէնտիլէրի հէմ օնլարընն գուլլարը վէ

5 գավմը կիրէճէք ։ Ըմմա էյէր պու սէօզլէրի տինկլէմէզ իսէնիզ , Ե՛քենտիմ իլէ եէմին էտէրիմ տէյօր Նապպ քի՝ պու էվ խարապ օլա-

6 ճագ ։ Ո՛իրա Յուդա փատիշահը էվինին հագգընա՝ Նապպ պէօյլէ տեր ։ Ալէն պանա Գաղաագ՝ Իբանան թէփէսի իսէն տէ , սէնի էլպէթթ չէօլ՝ սաքին օլունմագ

7 չէհրլէր գօյաճաղըմ ։ Ալ է սէնին իւզէրինէ խարապ էտիճիլէր թա՛յին էտէճէյիմ , հէր պիրի սիլահը իլէ օլաճագ ։ վէ Ըսէնին սէչքին էրզ աղաճլարընը քէսիպ՝ Ե՛աթէ-

8 չէ աթաճագլար ։ Ալ է պու չէհրտէն չօգ թայիֆէլէր կէչէճէք , վէ պիրի պիրինէ տէյէճէքլէր քի՝ Ըպու պէօյիւք չէհրէ Նապպ նէտի՞ն էօ-

9 թիւրիւ պուռնճիլէյին էյլէտի ։ Ալ է ճէվապ վէրէլէր քի՝ Ը՛Երենտիլէրին Ըլլահը Նապպըն ա՛հտընը թէրք էտիպ ղայրի ալլահլարա սէճտէ գըլըտգլարընտան վէ օնլարա ի՛-պատէթ էթտիքլէրինտէն էօթիւ-րիւ Էյլէսթի ։

10 Ի՛օլմիւշէ աղլաման , վէ օնուն իչինն ֆիդան էթմէն ։ Ի՛կիտէնէ աղլայըն ։ աղլայըն , զիրա արթըգ տէօնմէյէճէք , վէ տօղտուղու տի-

11 յարը կէօրմէյէճէք ։ Ո՛իրա պու Ըմահալտէն չզգան պապատը Յովսիանընն եէրինէ փատիշահլըգ է-տէն Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու Ի՛եղզումուն Հագգընա Նապպ պէօյլէ տեր ։ Ո՝ արթըգ

12 օրայա տէօնմէ յէճէք • Իլլա օնու էսիր սիւրտիւքլէրի մահալտէ էօլէճէք , վէ պու տիյարը արթըգ կէօրմէ յէճէք տիր ։
13 Վա՛յ էվինի հագօրզլօղ իլէ վէ քէօշքլէրինի նահագլօգ իլէ պինա էտէնէ , Գօնշուսունու ճապա իշլէտիպ՝ օնա իշլինին իւճ-
14 բէթինի վէրմէ յէնէ • Ռէնտիմէ կէնիշ եվ վէ հէվատար քէօշքլէր պինա էտէյիմ տէյէրէք՝ քէնտինէ փէնճէրէլեր աչըպ էրզ աղաճը իլէ գափւայըպ տէ՝ սիւլէյման
15 իլէ պէյայա ։ Ամէն էրզ աղաճնա թամա՝ էթմէք իլէ՝ փատիշահ մը օլուրսուն • Հտէյի՞ մի քի պապան եէյիպ իշլինճէ վէ շէբիա՛թ հէմ ա՛տալէթ էտինճէ՝ օլ զէման Հօ-
16 նա խայր օլտու ։ Ֆագիբին վէ եօխսուլուն տա՛վասընը կէօրիւնճէ , օլ զէման խայր օլտու • պէնի պիլմէք պու տէյի՞լ մի տէյօր
17 Պապպ ։ Լաքին ղէօզլէրին վէ եիւրէյին ղայրիտէ տէյի՛լ իլլա էտէճէյին թամա՛նտա վէ սուչսուզ գան տէօքմէքտէ վէ զուլմ-
ուտա վէ զօրպազլըգտա տըր ։
18 Օնուն իշիւն Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու Յովակիմին հագդընա Պապպ պէօյլէ տէր • Հվա՛յ գարընտաշլամ՝ եա վա՛յ գրզ գարընտաշլամ՝ փէյ-Հօնուն իշիւն ֆիղան էթմէ յէճէքլէր , վա՛յ էֆէնտիմ՝ եա վա՛յ օնոա՛ չանընա պէյէրէ+ օնուն իշիւն ֆիղան էթ-
19 մէ յէճէքլէր ։ Ամիւրիւքլէնէրէք նըրուսաղէմ գափուլարընտան էօթէ աթըլմազ իլէ՝ Հէշէք կէօմիւլիւ-
շիւ կէօմիւլէճէք տիր ։
20 Լրանանա ջըգըպ ֆէրեաօտ էյլէ , վէ Հասանտա սէսինի սալը վէր , վէ Ըբարիմուէն ֆէրեաօտ էյլէ • զէրա ճիւմլէ ա՛ղգլարըն գը-
21 րըլտըլար ։ Ամէն տէվլէթտէ իքէն՝ սանա սէօյլէտիմ , Տինկլէմէմ տէ-
տին • Հկէնճլիյինտէն պէրու սէ-
նին եօլունն պու տուր քի՝ սէօզլիւ-
22 միւ տինկլէմէ յէսին ։ Հմիւմլէ չօպանլարընը եէլ եէյէճէք , վէ Հա՛ղգլարըն էսիրլիյէ կիտէճէք-
լէր • Հագգան օլ զէման հէփ եա-
րամազլըգլարըն իշիւն ուղթանըպ
23 խէճիլ օղաճգըն ։ Ին՛ Լբրա-
նանտա սաքին օլուզ էրզ աղաճլա-
րընտա եուվասը օլան՝ սանա Հտօ-
զուրան գարընըն աղըրլարը կիպի սըզըլար կէլիր իսէ , նէ՞ գատար մէրհամէթէ մուհթաճ օլուրսուն ։
24 Պէն սաղ իմ տէյօր Պապպ՝ Ես Յուդա փատիշահը Յովակիմ օղ-
ղու Հյեքոնիա քի՝ Հսաղ էլիմին իւզէրինտէ միհիւբ պիլէ օլան , օրատան տախի սէնի գօփարաճա-
25 ղըմ• Ալ Հ՞սէնի՝ սէնին ճանընը արայանլարըն էլինէ վէ սէնին օլ եիւզլէրինտէն գօրգտուղուն քիմ-
սէլէրին էլինէ Հէմ Լաբիլոն փա-
տիշահը Նաբուգոդոնոսորուն էլի-
նէ վէ Քիլտանիլէրին էլինէ թէս-
26 լիմ էտէճէյիմ ։ Ալ Հ՞սէնի Հէմ սէնի տօղուրան անանը՝ ղայրի տի-
յարա աթաճաղըմ , քի օրատա տօղմատընըզ • վէ օրատա էօլէ-
27 ճէքսինիզ ։ Ալ Հ ճանլարընըն չօլ տէօնմէ յէ արզուս չէքէճէքլէրի տի-
28 յարա տէօնմէ յէճէքլէր ։ Հ՞ու Յեքոնիա նամ քիմսէ՝ թահգիր օ-
լուռնմուշ գըրըզ չէօլմի՞ք մի տիր , եօխսա ի՛թիպարսըզ Հգա՞պ մը տըր • նէտի՞ն էօթիւրիւ՝ օ Հէմ զիւր-
բիյէթի աթըլըպ պիլմէտիքլէրի
29 տիյարա սիւրիւտիւլէր ։ Ո՞նա եէր՝ եէր՝ եէր՝ Պապպն սէօզիւ-
նիւ տինկլէ • Պապպ պէօյլէ տէր •
30 Պու քիմսէյի Հէվլատըզ կիւնլէ-
րինտէ պէրխօրտար օլմայաճագ ա-
տէմ եազըն • զէրա օնուն զիւրբի-
յէթինտէն արթըգ Յուդատա սալթանաթ սիւրմէք իշիւն՝ Ոյա-
ւիթին թախթընտա օթուրմաղա քիմսէ պէրխօրտար օլմայաճագ տըր ։

ՊԵՊԻԴ

Ռէօթիւ չօպանլարա գարշը թագրիր օլու-
նան պիր վայ ։ 5 Մեսիանըն հագդընա , 9 եալան փէյղամպէրլէրէ , 33 վէ կէրչէքտէն փէյղամպէրլէրի զէվզէնէնլէրէ գարշը փե-
չէն խապէրլէր ։

1 Ալ՝ մէրա՛մըն գօյունլարընը Հէվլաք ու փէրիշան էտէն Հօ-
2 պանլարա՝ տէյօր Պապպ ։ Օնուն իշիւն Իսրայէլին Ըլլահը Պապպ՝ գավմըմը կիւտէն չօպանլարընն Հագգընա պէօյլէ տէր • Ամիզ գօ-
յունլարըմը տաղթոտընըզ , վէ օնլարը գօվտուռուզ , վէ օնլա-
րը եօգլամատընըզ • իշթէ Ըպէն՝ սիզին ա՛մէլլէրինիզին քէօթիւլիւ-

Յիւ իչիւն սիզի եօգլայաճաղըմ՝
3 տէյօր Թապպ։ Վ֊է Ֆպէն գօյունլարըմըն պագիյէսինի՝ օնլարը օվ
օրայա սիւրտիւյիւմ ճիւմլէ տիյարլարտան ճէմ՝ էտէճէյիմ, վէ
օնլարը եայլալարընա տէօնտէրէճէյիմ, վէ մէյվէտար օլուպ չօ-
4 ղալաճագլար։ Վ֊է օնլարըն իւզէրինէ Ֆչօպանլար տիքէճէյիմ քի՝
օնլարը կիւտէլէր, վէ օնլար արթըգ գօրգմայալար, վէ իւրքմէ-
յէլէր, վէ էքսիլմէյէլէր՝ տէյօր Թապպ։
5 Ինչթէ Ֆկիւնլէր կելիր տէյօր Թապպ քի՝ Ֆտաւիթէ ա՛տիլ Ֆի-
լիս գալտրաճաղըմ, վէ փատիշահ օլուպ՝ փատիշահլըգ սիւրէրէք
ա՛գըլանէ հարաքէթ էտէճէք, վէ ևեերտե շէրիա՛թ վէ ա՛տալէթ
6 իճրա էտէճէք։ Ֆ֊Օնուն կիւնլէ-
րինտէ Յուդա խէլաս օլաճագ, վէ Իսրայէլ էմնիյէթի իւզրէ սա-
քին օլաճագ. վէ օնուն չաղըրլա-
ճագ Ֆիսմի պու տուր, է՛նի
7 Թապպ ա՛տալէթիմիզ։ Օնուն
իչիւն իւլթէ Ֆկիւնլէր կելիր տէյօր Թապպ քի արթըգ Իսրայէլ օ-
ղուլլարընը Ֆըսըր տիյուրընտան չըգարան Թապպ սաղ տըր տէմէ-
8 յէճէքլէր. Իւլա՝ Իսրայէլ էվի-
նին զիւրրիյէթինի փօրեաս տիյա-
րընտան վէ օնլարը օլ սիւրտիւ-
յիւմ Ֆճիւմլէ տիյարլարտան չը-
գարան վէ կէթիրէն Թապպ սաղ
տըր՝ տէյէճէքլէր. վէ օնլար տի-
յարլարընտա սաքին օլաճագլար։
9 փէյղամպէրլէր իչիւն՝ տէրթու-
նիմսէ եիւրէյիմ գըրըլըյօր, Ֆհէվ
քէմիքլէրիմ կէվզէյօր. Թապպընն
եիւզիւնտէն վէ օնուն ա՛զիզ սէօզ-
լէրի նիւզիւնտէն սէրթօշ քիչի՝
վէ շարապ ճիյէրինէ կէչմիշ ա-
10 տէմ կիպի օլտում։ Ֆ֊Իրա Ֆեեր
զինաքեարլար իլէ տօլմուշ տուր.
զիրա Ֆպէտտուա՛ եիւզիւնտէն՝ եեր
եաս չէքեր, Ֆսահրանըն չայըրլարը
գուրուտուլար. զիրա օնլարըն եօ-
լու եարամազ օլտու, վէ գահ-
11 րիմանլըգլարը պօշ տուր։ Ձիւն
քի Ֆփէյղամպեր տէ քեահչին տէ
մուրտար օլտուլար. Ֆօնլարըն եա-
րամազլըգընը էվիմտէ տախի պուլ-
12 տում՝ տէյօր Թապպ։ Ֆ֊Օնուն
իչիւն եօլլարը օնլարա՝ գարանլըգ-

տաքի գայփագ եէրլէր կիպի օլա-
ճագ, օնլար սիւրիւլիւպ օրայա
տիւշէճէքլէր. զիրա պէն Ֆօնլա-
րըն իւզէրինէ պէլա՝ է՛նի օնլա-
րըն եօգլամա ելըլընը կէթիրէճէ-
յիմ տէյօր Թապպ։
13 Վ֊է Ֆամարիա փէյղամպէրլէրին-
տէ ահմագլըգ կէօրտիւմ. Ֆկա-
հաղ իլէ փէյղամպէրլիք էտէր-
լէր իտի, վէ Ֆգավմըմ Իսրայէլի
14 ազտըրըրլար իտի։ Վ֊է Ֆքրուսա-
ղէմ փէյղամպէրլէրինտէ հիյ-
պէթլու շէյ կէօրտիւմ, Ֆօնլար
զինա էտէրլէր, վէ Ֆեալանտա կէ-
զերլէր, հէմ Ֆեարամազլարըն ել-
լէրինի գուվվէթլէնտիրիրլէր, շէյ-
լէ քի՝ հիչ պիրի եարամազլըգըն-
տան տէօնմէզ. օնլարըն ճիւմլէսի
պանա ՖՍոդոմ կիպի՝ վէ օնուն
սաքինլերի Գոմոր կիպի օլտու-
15 լար։ Օնուն իչիւն ա՛քէրլէրին
Թապպը՝ փէյղամպէրլէրին հագ-
գընա պէօյլէ տէր. Ինչթէ պէն
օնլարա Ֆփէլին օթու եէտիրիրիմ՝
հէմ օնլարա է՛օա տուչու իչիրիր-
իմ. զիրա Ֆքրուսաղէմ փէյղամ-
պէրլէրինտէն՝ պիւթիւն եէրե
մուրտարլըգ չըգար։
16 Ֆ֊Ա՛քէրլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Միզե փէյղամպէրլիք էտէն
փէյղամպէրլէրին սէօզլէրինի տինգ-
լէմէն, օնլար սիզի պաթըլլըգա
սիւրէյօրլար. օնլար տէյիր Թապ-
պըն աղզընտան՝ էլլա՝ ԵՒեիւրէքլէ-
րինին վահիլէրինի սէօյլէյօրլար։
17 Օնլար պէնի թահգիր էտէնլէրէ
սէօյլէյիպ տէրլէր. Թապպ տէտի
քի՝ Ֆ֊Միզ սելամէթ օլաճագ. վէ
ճիւմլէ քէնտի եիւրէքլէրինին
փէքլիյինտէ կէզէնլէրէ՝ Ֆիւզէրի-
նիզե պէլա կելմէյէճէք տէրլէր։
18 Ֆ֊Իրա Ֆ֊Թապպըն մէչվէրէթինտէ
քիմ տուրտու, վէ կէօրտիւ, վէ
օնուն սէօզիւնիւ իչլիթտի. օնուն
սէօզիւնէ քիմ գուլագ վուրուպ
19 տինկլէտի։ Ինչթէ ՖԹապպըն գա-
սըրղասը խըշմ իլէ չըգար, վէ
փէք շիտուէթլի գասըրղա տըր.
ֆասըգլարըն պաշը իւզէրինէ հիւ-
20 ճիմ էտէճէք։ Ֆ֊Թապպըն ղազա-
պը՝ թա եիւրէյինին էֆքեարընը
իճրա վէ գայիմ էտինճէյէ տէք
տէօնմէյէճէք. Ֆսօնկ կիւնլէրտէ
պուտուս թէքմիլէն անկլայաճագ-

ՀԱ. Ի'. Ի՝. 599 Դէ։

21 սընըզ։ Պու փէչդամպէրլէրի պէն կէօնտէրմէտիմ, վէ օնլար սէյիր- տիր. պէն օնլարա սէօյլէմէտիմ, վէ օնլար փէչդամպէրլիք էտեր։
22 Ըմմա Էչէր օնլար մէշվէրէթիմտե տուրսա իտիլէր, օլտէմ սէօզիւ- միւ գավմդմա տինկլէթտիրիլէր իտի, վէ օնլարը՝ Քէօթիւ եօլա- բընտան վէ քէօթիւ ա'մէլլէրինտէն տէօնտէրիրլէր իտի։
23 Պէն եագընտան Ըլլահ իմ տէ՝ ուզագտան Ըլլահ տէյիլ մի իմ
24 տէյօր Իապպ։ Իախօտ քիմսէ Կիզլի եէրլէրտե կիզլէնիր մի քի՝ պէն օնու կէօրմէյիմ տէյօր Իապպ։ Կէօքլէրի վէ էրի տօլտուրան պէն տէյիլ մի իմ տէյօր Իապպ։
25 Իամիմ իլէ եալան փէչդամպէրլիք էտէն փէչդամպէրլէրին տէտիքլէ- րինի իշիթտիմ քի՝ Տիւշ կէօր- տիւմ՝ տիւշ կէօրտիւմ տէրլէր։
26 Իալան փէչդամպէրլիք էտէն փէչ- դամպէրլէրին հիւրէյինտե պո- նէչէյ՞տէք օլաճագ, քի հիւրէք- լէրինին Հիլէլէրինի փէչդամպէր-
27 լիք էտէրլէր. Օնլար քի Էր պի- րի գօնշուսունա նագլ էթտիյի տիւշլէրի իլէ՝ գավմըմա իսմիմ ուննութտուրմադա գաստ էտէրլէր, ա՞նիձէ քի պապալարը՝ Իահաղ ի-
28 չիւն իսմիմ ուննութտուլար։ Էան- կը փէչդամպէրտե տիւշ վար ի- սէ, տիւշիւնիւ նագլ էթսին, վէ Հանկըսընտա սէօզիւմ վար իսէ, սէօզիւմիւ կէրչէքլիք իլէ սէօյլէ- սին. սաման՝ պուղտայըն եանընտա
29 նէ՞ տիր տէյօր Իապպ։ Ասէօզիւմ պէօյլէ՝ աթէչ կիսի տէյիլ մի տէյօր Իապպ, վէ գայայը փարչ- լէյէն քիւլիւնք կիսի պէյէ՞լ ֆ։
30 Օնուն իչիւն իշլէթ պէն օլ փէչ- դամպէրլէրէ զըստո իմ տէյօր Իապպ, քի Էր քէս գօնշուսունտան սէօզ-
31 լէրիմի չալար։ Իշլէթ պէն օլ փէչդամպէրլէրէ զըստո իմ տէյօր Իապպ, քի տիլլէրինի իչլէտիպ՝
32 Օ տէտի տէրլէր։ Իշլէթ պէն շօլ եալան տիւշլէր փէչդամպէրլիք է- տէնլէրէ զըստո իմ տէյօր Իապպ, քի օնլարը նագլ էտիպ եալանլա- րը իլէ վէ էօյիւնմէլէրի իլէ գավ- մըմը սափրտըրլար, պէն իսէ օն- լարը կէօնտէրմէմիշ իմ, վէ օն- լարա էմր էթմէմիշ իմ. վէ օնլար

ՀԱ. Ի'. Ի՝. 599 Դէ։

• Աաղ. թ. 7, ՃԼ։ Ը- մաս. թ. 2, 3։
֍ Ա Թագ. Բ. 27։ Աաղ. ՃԼԹ. 7։
֎ Ղատ. Ա. 7։ Ը. 33, 34։
֏ Ա Օր. ԺԲ. 20։ Պ. ԺԳ. 14, 15։
֐ Աոփ. Ջ. 8։

պու գավմա ասլա ֆայիտէ էթ- մէզլէր՝ տէ յօր Իապպ։
33 Վէ պու գավմ եա փէչդամ- պէր եախօտ քեահին սանա սիւալ էտիպ՝ Իապպըն եիւքիւ նէ՞ տիր տէր իսէ, օլտէմ օնլարա տէյէ- սին քի՝ Ո՞սըլ եիւք։ Պէն սի- զի էլպէթ պրաղաճաղըմ տէ յօր
34 Իապպ։ Վէ օլ՝ Իապպըն եիւքիւ տէյէն փէչդամպէրի եա քեահի- նի եա գավմը՝ էլպէթ օլ քիմսէյի վէ օնուն էվինի եօգլայաճաղըմ։
35 Էր քէս գօնշուսունա վէ էր քէս գարընտաշընա պէօյլէ տէյէսի- նիզ. Իապպ նէ՞ ճէվապ վէրտի,
36 վէ Իապպ նէ՞ տէտի։ Վէ ար- թըգ Իապպըն եիւքիւ անկմայա- սընըզ. զիրա ատէմէ եիւք քէն- տի սէօզիւ օլաճագ. սիզ իսէ սաղ Ըլլահըն՝ ա'աքերլէր Իապպը Ըլ- լահըմըզըն սէօզիւնիւ էէվիրտինիզ։
37 փէչդամպէրէ պէօյլէ տէյէսին. Իապպ սանա նէ՞ ճէվապ վէրտի,
38 վէ Իապպ նէ՞ սէօյլէմի։ Ըմմա չիւն քի Իապպըն եիւքիւ տէրօլ- նիզ, օնուն իչիւն Իապպ պէօյլէ տէր. Ձիւն քի պու սէօզիւ՝ է՛ա- նէ Իապպըն եիւքիւ տէրսինիզ, վէ պէն սիզէ կէօնտէրիպ՝ Իապպըն
39 եիւքիւ տէմէն տէտիմ, օնուն իչիւն իշլէէ պէն՝ Էսիզն Հէր վէճՀ իլէ ունուտաճաղըմ, վէ սիզի՝ Հէմ սիզէ վէ պապալարընըզա վէրտի- յիմ շէՀրի Էեիւզիւմտէն պրա-
40 ղաճաղըմ։ Վէ սիզին իւզէրինիզէ էէպէտի Հագարէթ վէ էպէտի րէզալէթ գօյաճաղըմ քի՝ ունու- տուլմայաճագ տըր։

ՀԱ. Ի'. Ի՝. 599 Դէ։

֑ Ա Թագ. Ի՝. 12, ՃԼ։ Բ Մն. ԼԷ. 10։
֒ Գաղ՝ Պ. Իէ. 24, ՃԼ։ Իէ. 2։
֓ Ըմմաս. Է. 1. 4։ Ը. 1։

ՊԸՊ Ի՝

Ձոյի վէ քէօթիւ ինձիրլէրին էօրնէյի, և վէ օնլարըն մա'նասը։

1 Բաբիլոն փատիշահը Նաբու- գոդոնոսորուն՝ Յուդա փատի- շահը Յովակիմ օղլու Յեքոնիայը վէ Յուդանըն սէրվէրլէրինի վէ տուլկէրլէրի հէմ չիւնկիրլէրի Ն- թուսաղէմտէն էսիր սիւրիւպ Բա- բիլոնա կէօթիւրտիւճիւնտէն սօնկ- րա, Իապպ պանա բՀ-յա կէօս- թէրտի, քի իշլէթ Իապպ հէ յըքէ- լինին էօնհիւնտէ գօնմուշ իքի սէ-
2 փէթ ինձիր վար իտի։ Այէփէտին

ՀԱ. Ի'. Ի՝. 598 Դէ։

֔ Ա Թագ. Իէ. 12, ՃԼ։ Բ Մն. ԼԷ. 10։
֕ Գաղ՝ Պ. Իէ. 24, ՃԼ։ Իէ. 2։
֖ Ըմմաս. Է. 1. 4։ Ը. 1։

ՊԸՊ ԻԶ

Փեղշտմպէրլէրին նասիհաթ ընա Հուդանըն իթաա՝թսըզլըղը։ 8 Օնուն ևէթմիւ եըլ էսէր սիւրիւլմեսի փէյին սէօյլէնտիյի, 12 վէ օնտան սօնկրա Խարիլոնուն խարապ օլմասը։ 15 Պիր չօգ թայիֆէլէրին Ըլլահըն զազապընըն գառէհինտէն իչմէյէ չաղրըլըգլարը։ 34 Ձօպանլարըն ֆիղան չեքմէլերի։

1 ¶ Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու Յովակիմին տէօրտիւնճիւ եըլընտա՝ քի Խարիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորուն էվվէլքի եըլը իտի, ճէմի՝ Յուդա գավմը հագդընա Երեմիայա օլան սէօզ
2 տիւր. Ուի օնու Երեմիա փէյղամպէր ճիւմլէ Յուդա գավմընա վէ ճիւմլէ Երուսաղէմ սաքինլէ-
3 րինէ սէօյլէ յիպ տէտի. ¶ Յուդա փատիշահը Ըմոն օղլու Յովսիանըն օն իւչիւնճիւ եըլընտան թա պու կիւնէտէք քի՝ իյիրմի իւչ եըլ տըր, պանա Աստպզըն սէօզիւ օլտու, վէ պէն սիզէ սէօյլէտիմ, սապահ էրքէն գալգարագ սէօյլէ-
4 տիմ, ամմա Հոնկլէմէտինիզ. վէ Աստպզ սիզէ ճիւմլէ գուլլարը փէյղամպէրլէրի կէօնտէրտի, Հապահ էրքէն գալգարագ կէօնտէրտի, ամմա Հոնկլէմէտինիզ, վէ
5 Հոնկլէմէյէ գուլագլարընըզը էյ-ճէլա Հէյեր պիրինիզ քէօթիւ եօլունտան վէ եարամազ ա՝մէլլէրինիզտէն տէօնմէյուն, վէ Աստպզըն սիզէ վէ պապալարընըզա էպէտ իւլ ապատ վէրտիյի տիյարտա սաքին
6 օլասընըզ. վէ ղայրի ալլահլար արտընճա՝ օնլարա ի՝պատէթ էթմէյէ վէ օնլարա սեճտէ գըլմադա վարման. վէ պէնի էլլէրինիզին ա՝մէլլէրի իլէ ղազապէ կէթիրմէն,
7 քի սիզէ քէմլիք եթմէ յիմ։ Լա-քին պէնի տինկլէմէտինիզ՝ տէ յօր Աստպզ, Հա քի սիզէ քէօթիւ օլ-մադ իչիւն՝ Հպէնի էլլէրինիզին ա՝մէլլէրի իլէ ղազապէ կէթիրէսինիզ։
8 Պունուն իչիւն ա՝սքէրլէրին Աստպզը պէօյլէ տէր. Մէօզլէրիմի
9 տինկլէմէտիյինիզ սէպէպտէն, իչ-Հի պէն կէօնտէրիպ Հէմ էգուլուպ Հաբիլոն փատի-շահը Նաբուգոդոնոսորու ալա-ճաղըմ, վէ օնլարը պու տիյարըն

ՀԱ. Ի՛. Լ. 606 Գէ.

ա պ. Հ Ի. 1։

բ պ. ա. 3։

գ պ. է. 13։ ժա. 7, 8. 10։ ժգ. 10, 11։ ժզ. 12։ ժէ. 23։ ժը. 12։ ժթ. 15։ ի՛. 21։

դ պ. է. 13. 25։ իգ. 5։ իթ. 19։

ե ՚ի ՀԱ. ժ. ժէ. 13։ պ. ժը. 11։ Լ՚. 15։ Յոել. ե. 8։

զ ՚ի Օր. Լ՚. 21։ պ. է. 19։ Հ՚. 30։

է պ. ա. 15։

ը պ. ի՛է. 6։ խգ. 10։ պագ՚ Նա. խգ. 28. խէ. 1։ պ. Ե. 2։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 598 Գէ.

պիրինտէ ղայէթ էյի ինճիրլէր՝ Թուրքանտա ինճիրլէր կիպի վար իտի. վէ օ պիր սէփէթտէ ղա-յէթ քէօթիւ ինճիրլէր վար իտի, շէօյլէ քի՝ քէօթիւլիւքտէն եէն-
3 մէսի միւմքին տէ յիլ իտի։ Ալ Ասպզ պանա՝ Ո՛վ Երեմիա նէ՞ կէօրիյօրսուն տէտի, վէ տէ-տիմ քի՝ Ինճիրլէր, էյի ինճիր-լէր փէք էյի տիր, վէ քէօթիւ-լէր ղայէթ քէօթիւ տիւր, շէօյ-լէ քի քէօթիւլիւքտէն եէնմէսի միւմքին տէ յիլ տիր։
4 Օլտէմ պանա Ասպզը սէօ-
5 կիւ օլուպ տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը Ասպզ պէօյլէ տէր. Պու մահալտէն Քիլտանիլէրին տիյա-րընա խայր իչիւն կէօնտէրտիյիմ Յուդատան էսիր սիւրիւլէնլէրի՝ պու էյի ինճիրլէր նիճէ իսէ, էօյ-
6 լէ թուճաղըմ։ Ալ կէօզլէրի-մի օնլարըն իւզէրինէ խայր իչիւն գօյաճաղըմ, վէ Թօնլարը պու տի-յարա տէօնտէրէճէ յիմ. վէ Թօն-լարը մա՝մուր էտիպ երգմյաճա-ղըմ, վէ օնլարը տիքէճէ յիմ, վէ
7 սէօքմէ յէճէ յիմ։ Ալ օնլարա ևէիւրէք վէրէճէ յիմ քի՝ Ասպզ պէն օլտուղումու պիլլէյէր. վէ օն-լար Էգավմըմ օլաճագլար, պէն տէ օնլարըն Ըլլահը օլաճաղըմ. զիրա պանա Էպիւթիւն եիւրէքլէ-
8 րի իլէ տէօնէճէքլէր։ Ալ պու քէօթիւլիւքտէն եէնմէզ Քէօթիւ ինճիրլէր նասըլ իսէ, Ասպզ պէօյ-լէ տէր քի՝ Յուդա փատիշահը Աեգեկիայը վէ օնուն սէրվէրլէրինի վէ պու տիյարտա գալան Երու-սաղէմին պագիյէսինի վէ Ա՛ըսըր տիյարընտա սաքին օլանլարը
9 պէօյլէ էտէճէ յիմ. Ալ օնլարը Հևէրին ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինէ իզմիրապ ու ճէֆայա թէսլիմ է-տէճէ յիմ քի՝ օնլարը օլ գօվա-ճաղըմ Հէփ մահալլէրտէ Հչագա-րէթ վէ մէսէլ՝ րէգալէթ վէ Էլա՛-
10 նէթ իչիւն օլալար։ Ալ օնլարա գըլըճը՝ աճլըղը վէ Թա՛ունու կէօնտէրէճէ յիմ, Թա օնլարա վէ պապալարընա վէրտիյիմ հէրին իւզէրինտէն օնլար տիւքէնինճէ-յէտէք։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 598 Գէ.

դ պ. ժբ. 15։ իթ. 10։

է պ. Լ՚. 41. Լգ. 7։ խբ. 10։

ղ Բ Օ ր. Ը. 6։ պ. Լ՚. 39։ Նէկկ. ժա. 19. Լ՚. 26, 27։

է պ. Ը. 22. Լա. 38։

ը պ. իթ. 13։

ի պ. իթ. 17։

ժ պ. խգ վէ խգ։

ի Բ Օր. իը. 25. 27։ գ Յաշ. թ. 7։ ի Ա՛ն Է. 20։ պ. ժ՚. ֆ. իթ. 18։ Լէ. 17։

լ Սաղ. խգ. 13, 14։

խ պ. իթ. 18. 22։

Digitized by Google

իւզէրինէ վէ օնուն սաքինէլերի իւ-
զէրինէ վէ չէփ չէվռէ ճիւմլէ պու-
թայիֆէլէրին իւզէրինէ կէթիրէ-
ճէ յիմ , վէ օնլարը հէլաք էտէ-
ճէ յիմ , վէ օնլարը Ըհայրէթէ վէ
րէզալէթէ վէ էպէտի խարապա-
10 թա տէօնտէրէճէ յիմ ։ Ալ է օն-
լարտան Ժչէնլիք սէսինի վէ շազ-
լըգ սէսինի՝ կիւվէ յինին սէսինի
վէ կէլինին սէսինի՝ Ժտէ յիրմէն սէ-
սինի վէ գանտիլ ըշըղընը եօղ է-
11 տէճէ յիմ ։ Ալ է հէփ պու տիյար
խարապ վէ վիրան օլաճագ . վէ
պու թայիֆէլէր՝ Լաբիլոն փատի-
շահընա եէթիմիշ երլ գուլլուգ է-
տէճէքլէր ։
12 Ալ է վագի՝ օլա քի՝ Ւեէթմիշ
երլ տօղունճա , Լաբիլոն փատի-
շահընը վէ օլ թայիֆէ յի եարա-
մաղլըգլարը իչիւն՝ հէմ Վհիլտա-
նիլէրին տիյարընը եօգլայաճաղըմ
տէ յօր Լապպ . վէ Ժօնու էպէտի
13 վիրանէլէր գօյաճաղըմ ։ Ալ է օլ
տիյարըն իւզէրինէ՝ օնուն Ֆագ-
գընա հէփ սէօյլէտիյիմ սէօզլէ-
րիմի՝ Լէրեմիանըն հէփ թայիֆէլէ-
րին Ֆագգընա փէյղամպէրլիք էթ-
տիյի պու քիթապտա հէփ եազը-
14 լը օլանլարը կէթիրէճէ յիմ ։ Օ՚ի-
րա Ժօնլարը տաիի՝ չօգ թայիֆէ-
լէր վէ Ժպէօյիւք փատիշահլար
Ըքէնտիլէրինէ գուլ էտէճէքլէր .
վէ Ժօնլարա ա՚մէլլէրինէ կէօրէ՝ վէ
էլլէրինին իշլէրինէ կէօրէ էտա է-
տէճէ յիմ ։
15 Օ՚իրա Իսրայէլին Ըլլահը Լապպ
պանա պէօյլէ տէտի . Վէ՚յլիմուէն
ղազապըմ՚ շարապընըն շու գատէ-
հինի ալ , վէ օնու՝ պէնիմ սէնի
օլ կէօնտէրտիյիմ թայիֆէլէրին
16 Ճհիւմլէսինէ իչէր ։ Ալ է Ժիչիպ սէր-
սէմլէնէլէր , վէ արալարընա կէօն-
տէրտիյիմ գրլըճըն եիւզիւնտէն
17 օնլարրն ա՚գլը գաչա ։ Ալ է Լապ-
պըն էլլինտէն գատէհի ալտրմ , վէ
Ժապպըն պէնի օլ կէօնտէրտիյի
ճհիւմլէ թայիֆէլէրէ իչէրտիմ .
18 Ժրուսաղէմ վէ Յուդա չէհրլէ-
րինէ վէ փատիշահլարընա հէմ
պէ յլէրինէ քի օնլարը պու կիւն
օլտուղու կիւպի՝ Ժխարապաթա վէ
վիրանէ վէ րէզալէթէ վէ Ժլ՚նէ-
19 թէ տէօնտէրէ , Ժ՚ըսըը փատի-
շահը փարաւոնա վէ օնուն գուլ-
լարընա վէ սէրվէրլէրինէ հէմ հէփ
20 գավմընա , վէ Ժհէփ գարըշըգ
գավմա վէ "Օստոր տիյարընըն
հէփ փատիշահլարընա վէ Ժփղշտ-
լըլար տիյարընըն ճհիւմլէ փատի-
շահլարընա եա՚նի Ըսկաղան հէմ
Գազա վէ Ըկկարոն վէ "Ըզով-
21 ատուն պագիյէսինէ , Ընդովմա
վէ "Ա՚ովաբա վէ "Ըմմոն օղուլ-
22 լարընա , վէ ճհիւմլէ Ժյիւբուսուն
փատիշահլարընա վէ հէփ Ավիգո-
նուն փատիշահլարընա վէ "տէնի-
զլին էօթէսինտէ օլան ատալարըն
23 փատիշահլարընա , Ըգեդանա հէմ
Ֆամայա վէ Լուզա վէ հէփ սա-
24 գալ պաշը գըզգըլմըշլարա , վէ
հէփ Ըրապիսթան փատիշահլա-
րընա վէ "էօլտէ սաքին օլան գա-
րըշըգ խալգըն հէփ փատիշահլա-
25 րընա , վէ ճհիւմլէ Օ՚ամբրի փա-
տիշահլարընա վէ հէփ Ժղամ
փատիշահլարընա հէմ ճհիւմլէ
26 Ա՚տաի փատիշահլարընա , վէ պի-
րի պիրինէ եագըն եա ուզագ օլան
հէփ Ժփօրեաս ճանիպի փատիշահ-
լարընա վէ եէր եիւզիւնտէ օլան
եէրին ճհիւմլէ մէմլէքէթլէրինէ Ժ-
չէրփիմ . վէ Ժօնլարտան սօնկրա
Ավհսակ փատիշահը իչէճէք տիր ։
27 Ալ է օնլարա տէյէսին քի՝ Իսրայէ-
լին Ըլլահը ա՚աքէրլէրին Լապպը
պէօյլէ տէր . Ժիչին վէ "սէրխօշ
օլուն , վէ գուսուն , վէ պէնիմ
արանըզա կէօնտէրէճէ յիմ գըլըճըն
եիւզիւնտէն տիւշէուն վէ գալգ-
28 ման ։ Ալ է վագի՝ օլա քի՝ էյէր
քեասէ յի սէնին էլինտէն իչմէք ի-
չիւն ալմագ իսթէմէզլէր իսէ , օլ-
տէմ օնլարա տէյէսին քի՝ Ըաքէր-
լէրին Լապպը պէօյլէ տէր . Ալ-
29 պէթ իչէճէքսինիզ ։ Օ՚իրա իչ-
թէ պէն՝ օլ իւզէրինտէ Ժիսմիմ
չաղըրլան չէհրէ Ժպէլա սալմաղա
պաշլատըմ , վէ սիզ պիր վէճհ ի-
լէ ճէզասը՚զ մը գալաճագսընըզ .
ճէզասըզ գալմայաճագսընըզ . զի-
րա պէն Ժեէրին ճհիւմլէ սաքինէլերի
իւզէրինէ գրլըճ չաղըրաճաղըմ՝
տէ յօր ա՚աքէրլէրին Լապպը ։
30 Ամտի սէն օնլարա ճհիւմլէ պու
սէօզլէրի փէ յղամպէրլիք էտիպ
օնլարա տէյէսին . Լապպ Ժեհիք-
սէքտէն պաղըրաճագ , վէ Ըմու-
գատտէս մէքեանընտան սէսինի վէ-

Digitized by Google

ՃԹ. Ի'. Լ. 606 գէ։

—

Ե ԷՍ ՃԱՃ. ՃՀ. 3. Սաղ. ՃԼՔ. 14։ Ը Նա. ԺԶ. 9։ Պ. ԽԵ. 33։ Բ Ովս. Է. 1։ Սէք. Զ. 3։ Ժ Նա. ԿՀ. 16։ Յովէլ. Է. 2։

Է Պ. ԽԷ. 19։ Հ. 33։ Լ Նա. ԿԶ. 16։

Ի Պ. ԺԶ. 4. 6։ Ծ Սաղ. ՀՔ. 3. Պ. Ը. 2։ Յայտ. ԺԸ. 9։

Ւ Պ. Է. 8։ Ձ. 26։

Հ Սաղ. ՀԶ. 2։

ՃԹ. Ի'. Լ. 609 գէ։

—

բէՃէՀ, Ե մէՀաքեանը իւզէրինէ Ը շիտ-
տէթ իլէ պաղըրաՃաՃ, իւզիւմ պա-
սանլար կիպի եէրին ՃիւմԼէ սաքին-
31 լէրինէ տէմ չէքէՃէՀ ։ Ճամա-
թա թա եէրին ուՃմարընատէք վա-
րաՃաՃ , զիրա Ը Ի'ապպըն թայի-
ֆէլէր իլէ տա'վասը վար ։ Ի'հէր
թէնի մուհաքէմէ էտէՃէՀ , ֆա-
սրգլարը գըլըՃա թէսլիմ էտէՃէՀ՝
տէյօր Ի'ապպ ։
32 Ը'աքէրլէրին Ի'ապպը պէօյլէ
տէր ։ ԻնձէՀ թայիֆէտէն թայի-
ֆէյէ պէլա չըգաՃաՃ , վէ եէրին
ուՃմարընտան Ե պէօյիւք գասըր-
33 ղա գօփաՃաՃ ։ Վ է Ե օլ կիւնտէ
Ի'ապպըն մագթուլլարը եէրին պիր
ուՃունտան թա եէրին օ պիր ու-
ՃունատէՀ օլաՃագլար ։ Ը օնլար
աղլանմայաՃաՃ վէ Ը տէվչիրիլմէ-
յէՃէՀ վէ կէօմիւլմէյէՃէՀլէր ։
եէրին եիւզիւ իւզէրինէ կիւպրէ
իչիւն օլաՃագլար ։
34 Ֆիրաւն չէքին եա՜ չօպանլար՝
ֆէրեաթ էտին , հէմ Ֆ-ը-լէ պիւ-
րիւնիւն՝ էյ սիւրիւլէրին պէյլէ-
րի ։ զիրա պօղազլանմաղա կիւն-
լէրինիզ տօլմուշ տուր , վէ սիզի
փէրիշան էտէՃէյիմ՝ վէ զըյմէթ-
լի գապ կիպի տիւշէՃէքսինիզ ։
35 Վ է չօպանլարըն գաչաՃաղը եօլ՝
հէմ սիւրիւ պէյլէրինին գուրթու-
լաՃաղը վասիթա զայ՝ օլաՃագ ։
36 Չօպանլարըն ֆէրեատը սէսի՝ վէ
սիւրիւ պէյլէրինին ֆիղաըը վար ։
զիրա Ի'ապպ օնլարըն մերա՝լարընը
37 խարապ էթտի ։ Վ է Ի'ապպըն խըշմ
ու ղազազը եիւզիւնտէն՝ սէլամէթ
38 օպալարը եըգըլըը ։ կէնՃ արս-
լան կիպի Ճխայմէնինի պրագտը ։
զիրա զօրլուննուն խըշմը եիւզիւ-
տէն վէ օնուն ղազապընըն խըշմը
եիւզիւնտէն օնլարըն եէրի վիրանէ
օլտու ։

ՊԵՊ ԻԱ

Վէյղամպէերին՝ գավմա թէվպէ էթմէյէ ղայրէթ վէրմէսի ։ 8 Պունուն իչիւն օնուն թուխթուլտուպ խոթիննթագ օլուննասը ։ 12 Օնուն Ճէվապը ։ 16 Օնուն գօյվէրիլմէսի ։

Յուդա փատիշահը Յովսիա օղ-
լու Յովակիմին փատիշահլըղը-
նըն իպթիտասընտա՝ Ի'ապպ թա-
րաֆընտան պու սէօզ օլուպ տէտի ։
2 Ի'ապպ պէօյլէ տէր ։ Ճի'ապպ
էվինին ավլուսունտա տուր , վէ
Ի'ապպ էվինէ սէՃմէյէ գըլմաղա
կէլէն Ճէմի՝ Յուդա շէհրլէրինէ՝
օնլարա սէօյլէմէյէ սանա էմր
էթտիյիմ Բ ճիւմլէ սէօզլէրի սէօյ-
3 լէ , Ե պիր սէօզ կէրի գօմա ։ Ճպէլ-
քի տինկլէյէրէր տէ՝ հէր պիրի քէօ-
թիւ եօլունտան տէօնէր , վէ եա-
րատմազ ա'մէլլէրինտէն էօթիւրիւ
օնլարա սալմաղա նիյէթ էթտի-
յիմ պէլասան Է նատիմ օլայըմ ։
4 Վ է օնլարա տէյէսին քի՝ Ի'ապպ
պէօյլէ տէր ։ Ինյէր էօնիւնիւզէ
գօտուղում շէրիաթընմտա եիւրիւ-
մէյէ Ղպէնի տինկլէմէզ իսէնիզ ,
5 քի սիզէ կէօնտէրտիյիմ փէյղամ-
պէր գուլլարըմըն սէօզլէրինի տինկ-
լէյէսինիզ , օնլարըն քի Է էրքէն
գալգըպ կէօնտէրտիմ՝ տէ սիզ
6 տինկլէմէտինիզ , օլտէմ պու էվի
Ը Ո'ելուվ կիպի էտէՃէյիմ , վէ
պու շէհրի Ճիւմլէ թայիֆէլէրէ
Ը լա'նէթ իչիւն գօյաՃաղըմ ։
7 Վ է քահինլէր հէմ փէյղամ-
պէրլէր վէ Ճիւմլէ գավմ Իրեմիա-
յը՝ Ի'ապպ էվինտէ պու սէօզլէրի
8 սէօյլէր իքէն իչիւթիւլէր ։ Վ է
վագի՝ օլտու քի Իրեմիա՝ Ճիւմլէ
գավմա սէօյլէմէք իչիւն Ի'ապպըն
Ճիւմլէ էմր էթտիյինի սէօյլէմէյի
պիթիրինՃէ , քահինլէր վէ փէյ-
ղամպէրլէր վէ Ճիւմլէ գավմ օ-
նու թուԼթուպ՝ Իլպէթթէ էօլէ-
9 ՃէքսինՀ տէտիլէր ։ Նիչիւն Ի'ապ-
պըն իսմի իլէ փէյղամպէրլիք է-
տիպ՝ պու էվ Ո'ելուվ կիպի օլա-
Ճագ , վէ պու շէհր վիրան օլուպ
օնտա սաքին օլան օլմայաՃագ տէ-
տին ։ վէ Ճիւմլէ գավմ՝ Ի'ապպըն
էվինտէ Իրեմիանըն իւզէրինէ ՃէմԼ՝
օլտու ։
10 Վ է Յուդա սէրվէրլէրի պու
սէօզլէրի իչիւտինՃէ , փատիշահըն
էվինտէն Ի'ապպըն էվինէ չըգտը-
լար , վէ Ի'ապպըն եէնի գափու-
սունուն մէտխէլինտէ օթուրտու-
11 լար ։ Վ է քահինլէր հէմ փէյ-
ղամպէրլէր՝ սէրվէրլէրէ վէ ՃիւմԼ
Է գավմա սէօյլէյիպ տէտիլէր
քի՝ Պու քիմսէ Բ պու շէհրին հագ-
գընա գուԼագլարընըզըն իչիւթիւ-
յի կիպի փէյղամպէրլիք էթտիյի
իչիւն էօլիւմԼ մուսթահագ տը ։

ՃԹ. Ի'. Լ. 609 գէ։

— Ա Պ. ԺՔ. 14։

Բ Նզէկ. Է. 10։ Մատ. իՔ. 20։ Է Գաղ. Բ. 27։ Ը Պ. ՀՀ. 3։ Ե Պ. ԺՔ. 8։ Յոշու. Է. 9։

Ղ Ի. Ե. իՀ. 14, ՃԼ։ Բ Օր. իՔ. 15։ Ե Պ. Է. 13. 25։ ԺՃ. 7։ իՔ. 3, 4։

Ը Ճ ՃԱՃ. Է. 10, 11։ Սաղ. ՀՔ. 60։ Պ. Է. 12. 14։ Ը Նա. կԲ. 15։ Պ. իԲ. 9։

Ի Պ. ԼԸ. 4։

12 Ա՛ծ Երեմիա ճիւմլէ սերվէրլէ-
քե Հէմ պիւթիւն գավմա սեօյլէ-
յիպ տէտի քի՝ Հէվի իշլէթիյի-
նիզ սեօզլէրի՝ պու էվլին վէ պու
շէհրին հագգընա փէյղամպէրլիք
էթմէյե պէնի Ղապպ կէօնտէրտի։
13 Ղմտի Հալա Հեօլլարընըզը վէ ա՛-
մէլլէրինիզի էյի էյլէյին, վէ Ալ-
լահընըզ Ղապպըն սեսինի տինկ-
լէյին, վէ Ղապպ սիզին հագգը-
նըզա սեօյլէտիյի պէլատան նա-
տիմ օլաճագ տըր։ Պէն իսկ Հիշ-
թէ պէն էլինիզտէ իմ. պանա՝ նա-
զարընըզտա խօշ վէ տօղրու օլա-
15 նը էյլէյին։ Ընճաղ սահիհ պի-
լինի քի՝ էյեր սիզ պէնի Հօլտիւրիւր
իսէնիզ, իւզերինիզե վէ պու շէհ-
րին իւզերինէ Հէմ օնուն սաքին-
լէրի իւզերինէ՝ էլպէթ սուչսուզ
գան ճիւրմիւ կէթիրիրսինիզ. զի-
րա պէնի սիզէ՝ Հէփ պու սեօզլէ-
րի գուլագլարընըզգա սեօյլէմէյէ
կերչէքտէն Ղապպ կէօնտէրմիշ
տիր։
16 Օլտէմ սերվէրլէր վէ ճիւմլէ
գավմ՝ քեահինլէրե վէ փէյղամ-
պէրլէրե տէտիլէր. Պու քիմսե
Հօլիւմ մուսթահագգ տէյիլ տիր,
զիրա պիզե Ընլահընըզ Ղապպըն
17 իամինտէ սեօյլէմիշ տիր։ Ա՛ծ տի-
յարըն իհսթիյարլարընտան պա՛զը
քիմսելէր գալգտըլար, վէ գավ-
մըն Հէփ Հէմսա՛թընա սեօյլէյիպ
18 տէտիլէր. Յուդա փատիշահը Նե-
զեկիանըն հիւնէրինտե Ղ՛Օբստ-
լու Ա՛իքա փէյղամպէրլիք էյլե-
տի, վէ Հէփ Յուդա գավմընա
սեօյլէյիպ տէտի քի՝ Ը՛աքերէրին
Ղապպը պեօյլե տեր. Հ՛Այօն Թար-
լա կիոպէ չիֆթէ սիւրիւլէճէք, վէ
Երուսաղեմ վիրանէ՝ վէ էվլին
տաղը եիւճէ օրմանլըգ օլաճագ։
19 Օնու՝ Յուդա փատիշահը Եզե-
կիա Հէմ Հիզգէ Յուդա պիր
վէճՀ իլե էօլտիւրտիւլէր մի.
Ղ՛Ապպտան գօրգուպ՝ Ղապպըն
Հուզուրունտա նիյազ Է՛թմէտի մի,
վէ Ղ՛Ապպ օնլարըն Հագգընա
սեօյլէճիյի պէլատան նատիմ օլ-
տու. Ղ՛պիղ իսկ ճանլարըմըզգա
պեօյիւք քէօթիւլիւք էտէյօրուզ,
20 Հէմ տաիսի Ղապպըն իսմինտէ
փէյղամպէրլիք էտէր՝ Կարիաթա-
բիմտէն Ամաչիա օղլու Ազրիա նոմ

պիր քիմսե օլտու, վէ պու շէհ-
րին Հագգընա վէ պու տիյարըն
Հագգընա՝ Երեմիանըն Հէփ սեօզ-
լէրինէ կէօրէ փէյղամպէրլիք էյ-
21 լէտի. Ա՛ծ Յովակիմ փատիշահ
Հէմ օնուն ճիւմլէ գահրիմանլարը
վէ Հէփ սերվէրլէր՝ օնուն սեօզ-
լէրինի իշիտինճէ, փատիշահ օնու
էօլտիւրմէք իսթէտի. ամմա Ազ-
րիա իշիտիպ գօրգուտու, վէ գա-
22 չըպ Ա՛ըսըրա վարտը։ Ա՛ծ Յովա-
կիմ փատիշահ Ա՛ըսըրա ատէմլէր՝
Ելնաթան Ա՛ըսըրա Ակբօրտ օղլու Էլ-
նաթանը վէ պիլէսինճէ ատէմլէր
23 կէօնտէրտի. Ա՛ծ օնլար Ազրիայը
Ա՛ըսըրտան չըգարտըլար, վէ օնու
Յովակիմ փատիշահա կէթիրտի-
լէր. վէ օ օնու գըլըճ իլէ վուր-
տու, վէ Լէշինի գավմ օղուլլա-
24 րընըն մեղարլարընա ասթը։ Լաքին
Ախիքամ օղլու Ակբիկամընն էլի Ե-
րեմիա իլէ իտի քի՝ օնու էօլտիւր-
մէք իչիւն գավմընն էլինէ վէրմէյէ։

ՊԸՊ ԻԶ

Ազթաֆատա օլան Թախիֆէլէրին Նաբուգոդ-
ոնոսորտան եէնիլմէլէրինին էօրնէյի փէյղն
կէօսթէրիլտիյի։ 12 Ազեկիայա վէ օնուն
գավմընա՝ Խարիլն փատիշահընա իթտա թ
էթմէյէ զարէթ վէրիլտիյի։ 19 Հէյքէ-
լին Թէքթար սօյուլուպ եաղմա օլունմասը։

1 Յուդա փատիշահը Յովսիա օղ-
լու Ազեկիանըն փատիշահ-
լըղընըն իկիթտասընտա՝ Ղապպ
Թարաիքընտան Ազրեմիայա պու
սեօզ օլուպ տէտի.
2 Ղապպ պանա պեօյլէ տէտի.
Վէէնտինէ պէնտլէր վէ պօյուն-
տուրուգլար եափ, վէ Ա՛օնլարը
3 պօյնունա գօ. Ա՛ծ օնլարը՝ Յու-
դա փատիշահը Ազեկիայա Ազրու-
սաղեմ կէլէն էլչիլէրին եէտի իլէ՝
Ազովմ փատիշահընա վէ Ա՛ովաթ
փատիշահընա վէ Ը՛մմոն օղուլլա-
րընըն փատիշահընա վէ Տիւրոս
փատիշահընա վէ Սիդոն փատիշա-
4 հընա կէօնտէր. Ա՛ծ օնլարա էմր
էյլէ քի՝ էֆէնտիլէրինէ տէսինլէր
քի՝ Իսրայէլլին Ը՛լահը ա՛սքէրլէ-
րին Ղապպը պեօյլէ տեր. Ազֆէն-
տիլէրինիզէ պեօյլէ տէյէսինիզ.
5 Բզկէն պեօյիւք գուվվէթիմ իլէ վէ
ուզանմըշ գօլում իլէ եէրի՝ ատէմի՝
վէ եէր եիւզիւ իւզերինտե օլան

Հայվանաթը եարաթտըմ, վէ օնու նազարըմտա տօղրու կէօրիւնէնէ
6 էվերտիմ ։ Վէ չիմտի Ւհէփ պու տիյարլարը՝ պէն Բգուլում Յաքիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորուն էլինէ թէսլիմ էթտիմ. հէմ օնա՝ Ըսահրանըն ճանավարլարընը տախի վէրտիմ քի՝ օնա
7 խրզմէթ էտէլէր ։ Վէ Ւհէփ թայիէլէր օնա՝ վէ օնուն օղլունա վէ օղլուննուն օղլունա գուլլուգ էտէէքլէր, թա Ըօնուն տախի տիյարընըն վագթը կէլինճէյէտէք. վէ Ըօնու չօգ թայիֆէլէր վէ պէօյիւք փատիշահլար գուլ էտէ-
8 լէր ։ Վէ վագի՝ օլա քի օնա՝ Յաքիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորա գուլլուգ էթմէ կէն՝ վէ պօյնունու Յաքիլոն փատիշահընըն պօյունտուրուղունա գօմայան թայիֆէ վէ մէմլէքէթ՝ օլ թայիֆէյի գըլըճ իլէ վէ գրթլըգ իլէ վէ թաո՛ւն իլէ եօգլայաճաղըմ՝ տէ-
9 յօր Ւապպ, թա պէն օնըարը օնուն եէսի իլէ տիւքէտինճէյէ-
տէք ։ Վէ սիզէ օլ սէօյլէյիպ՝ Յաքիլոն փատիշահընա գուլլուգ էթմէ կէճէքսինիզ տէկէն փէկղամպէրլէրինիզի վէ բէմմալլէրինիզի վէ տիւշ կէօրէնլէրինիզի վէ ֆալճըլարընըզը վէ սահհարլարընըզը
10 սիզ տինկլէմէն ։ Ո՞իրա Ծօնըար սիզէ եալան փէկղամպէրլիք էտէրլէր, շէօյլէ քի սիզի եէրինիզին իւզէրինտէն իրագ էտէլէր, վէ սիզի գօվայըմ, վէ հէլաք օլասընըզ ։
11 Ւմմա պօյնունու Յաքիլոն փատիշահընըն պօյունտուրուղունա գօյուպ՝ օնա գուլլուգ էտէն թայիֆէ քի՝ էլպէթթէ եէրինին իւզէրինտէ բահաթ գօյաճաղըմ՝ տէ-
յօր Ւապպ, վէ օնու իշլէյէ, հէմ օնտա սաքին օլա ։
12 Վէ Բյուդա փատիշահը Ըեզեկիայա՝ հէփ պու սէօզլէրէ կէօ-
րէ սէօյլէյիպ տէտիմ. Պօյնունուզու Յաքիլոն փատիշահընըն պօյունտուրուղունա գօյուպ՝ օնա վէ օնուն գավմընա գուլլուգ է-
13 տին ։ քի եաշայասընըզ ։ Նի՞չիւն Ըսէն հէմ գավմըն՝ Ւապպըն Յաքիլոն փատիշահընա գուլլուգ էթմէյէն գավմըն հագգընա տէտիյի կիպի՝ գըլըճտան վէ գրթլըգտան
14 վէ թաո՛ւնտան էօլէսինիզ ։ Վէ սիզէ սէօյլէյիպ՝ Յաքիլոն փատիշահընա գուլլուգ էթմէ յէճէքսինիզ տէյէն փէյղամպէրլէրինիզ սէօզլէրինի տինկլէմէն. զէրա օնըար սիզէ Բեալան փէյղամպէրլիք է-
15 տէրլէր ։ Ո՞իրա պէն օնըարը եօլ-
լամատըմ՝ տէյօր Ւապպ, ամմա օնըար իսմիմտէ եալան փէյղամ-
պէրլիք էտէրլէր, շէօյլէ քի պէն սիզի գօվայըմ, վէ սիզ՝ հէմ սիզէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամ-
պէրլէր հէլաք օլասընըզ ։
16 Վէ քեահինլէրէ հէմ պու ճիւմլէ գավմա սէօյլէյիպ տէտիմ քի՝ Ւապպ պէօյլէ տէր. Իշթէ Ւապպ էվինին Բգապլարը հէման եագընտա Յաքիլոնտան կէրի կէ-
լէճէքլէր տիր տէյէրէք՝ սիզէ փէյ-
ղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէ-
րինիզին սէօզլէրինի տինկլէմէն, զէրա օնըար սիզէ եալան փէյղամ-
17 պէրլիք էտէրլէր ։ Օնըարը տինկ-
լէմէն. Յաքիլոն փատիշահընա գուլլուգ էտին, քի եաշայասընըզ. նի՞չիւն պու շէհր վէրանէ օլա ։
18 Ըմմա էյէր օնըար փէյղամպէր-
լէր իսէ, վէ էյէր օնըարտա Ւապպըն սէօզիւ վար իսէ, Տալա ա՛ս-
քէրլէրին Ւապպընա նիյազ գըլ-
սընըար քի՝ Ւապպ էվինտէ Տէմ Բյուդա փատիշահընըն էվինտէ վէ Նրուսաղէմտէ պագի գալան գապ-
19 լար Յաքիլոնա վարմայալար ։ Օ՞ի-
րա Բտիրէքլէրին վէ տէնիզին վէ տիպլիքլէրին՝ վէ պու շէհրտէ գա-
լան պագի գապլարըն խուսուսուն-
տա՝ ա՛սքէրլէրին Ւապպը պէօյլէ
20 տէր, օնըարը քի Յաքիլոն փատի-
շահը Նաբուգոդոնոսոր՝ Բյուդա փատիշահը Բյովակիմ օղլու Բյե-
քոնիայը վէ ճիւմլէ Բյուդա վէ Նրուսաղէմին պէ յէրինի Նրուսա-
ղէմտէն Յաքիլոնա էսիր սիւր-
21 տիւյիւնտէ ալմամըշ տըր ։ Հագ-
գան Ւապպ էվինտէ վէ Բյուդա փատիշահընըն էվինտէ վէ Նրու-
սաղէմտէ գալան գապլարըն խու-
սուսունտա՝ Իսրայէլին Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Ւապպը պէօյլէ տէր.
22 Օնըար Բյաքիլոնա կէօթիւրիւլէ-
ճէք, վէ թա օնըարը եօգլայաճաղ-
ը Ւկիւնէտէք օրատա գալաճագ-
լար՝ տէյօր Ւապպ. անտէն Ծօն-

լարը չըգարաճաղըմ , վէ օնլարը պու մահալէ կելի կէթիրէճէյիմ :

ՊԱՏԻՒ

Ընանիանըն հալան եէրտէ Յուդանըն տէօնմէսինէ վէ յղամպէրլիք էթմէսի : 5 Երեմիանըն օնուս թէքթիր էթմէսի : 10 Ընանիանըն՝ հէվ գավմլարըն Նաբուգոդոնոսորուն պօյունտուրուղունան գուրթուլմալարընը վէչին սէօյլէմէսի : 12 Երեմիանըն օնուն մուղայիրինի պէյան էտիպ՝ 15 եալանճը վէյղամպէրին էօլէմիւնէս վէչինտէն խապէր վէրմէսի :

1 Ա է վագի՝ օլտու քի Օլ ելլտա՝ Յուդա փատիշահը Մեդեկիանըն փատիշահլըղընըն իկիմի- տասընտա՝ տէօրտիւնճիս ելլընտն պէշինճի այընտա Եարաւոնտան օլան Ըզուր օղլու Ընանիա վէ յ- ղամպէր՝ Բապպըն էվինտէ քեա- հինլերին վէ ճիւմլէ գավմըն Հու- զուրունտա պանա սէօյլէ յիպ ու- 2 տի . Իսրայէլին Ելլահը ա՛սքեր- լերին Բապպը պէօյլէ սէօյլէ յիպ տեր քի՝ Բաբիլոն փատիշահընըն 3 պօյունտուրուղունու գըրտըմ : Էնքի ելլ իչինտէ Բաբիլոն փա- տիշահը Նաբուգոդոնոսորուն պու մահալտէն ալըպ՝ Բաբիլոնա կէօ- թիւրտիւյիւ Բապպ էվինին ճիւմ- լէ գապլարընը պու մահալէ կելի 4 կէթիրէճէյիմ : Վէ Յուդա փա- տիշահը Յովակիմ օղլու Յեքօ- նիայը վէ Բաբիլոնա վարան հէվ Յուդա էսիրլերինի պու մահալէ տէօնտէրէճէյիմ՝ տէյօր Բապպ . զիրա Բաբիլոն փատիշահընըն պօ- յունտուրուղունու գըրաճաղըմ :

5 Իմոի Երեմիա փէյղամպէր Ը- նանիա փէյղամպէրէ՝ Բապպ է- վինտէ տուրան քեահինլերին կէօզ- լերի՝ վէ ճիւմլէ գավմըն կէօզլերի 6 էօնիւնտէ սէօյլէտի . Վէ Երե- միա փէյղամպէր տէտի քի՝ Ը- մին , Բապպ պէօյլէ էյլէյէ . Բապպ սէնին փէյղամպէրլիք էթմիյին սէօզիւնիւ սապլիթ էյլէսին , քի Բապպ էվինին գապլարընը վէ ճիւմլէ էսիրլերի Բաբիլոնտան պու 7 մահալէ կէրի կէթիրէ : Ընճագ հալա՝ սէն իչիտիր իքէն վէ ճիւմ- լէ գավմ իչիտիր իքէն պէնիմ պու սէօյլէտիյիմ սէօզիւ տինկլէ . 8 Պէնտէն էվվէլ վէ սէնտէն էվվէլ օլան գատիմտէն պէրու փէյղամ-

պէրլէր չօգ տիյարլար հագգընա վէ պէօյիւք մէմլէքէթլէր հագգը- նա ճէնք վէ պէլա վէ թաո՛ւն փէյ- 9 ղամպէրլիք էթտիլէր : Էվլամէթ փէ յղամպէրլիք էտէն փէ յղամ- պէր՝ օլ փէյղամպէրին սէօզիւ վա- գի՝ օլուր իսէ , կէրչէքտէն Բապպ- տան կէօնտէրիլմիշ փէյղամպէր օլտուղուս պիլինիր :

10 Օլտէմ Ընանիա փէյղամպէր Երեմիա փէյղամպէրին պօյնուն- տան Պօյունտուրուղուս ալըպ՝ օնու 11 գըրտը : Վէ Ընանիա ճիւմլէ գավմըն կէօզլերի էօնիւնտէ սէօյ- լէյիպ տէտի քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր . Էնքի ելլընն իչինտէ Բաբի- լոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսո- րուն պօյունտուրուղունու էհիմլէ 12 Թայիֆէլէրին պօյնու իւզէրինտէն պէօյլէ գըրաճաղըմ . իմոի Երե- միա փէյղամպէր քէնտի եօլունա կիթտի :

12 Վէ Ընանիա փէյղամպէր Երե- միա փէյղամպէրին պօյնու իւզէ- րինտէն պօյունտուրուղու գըրտըգ- տան սօնկրա՝ Երեմիայա Բապպըն 13 սէօզիւ օլուպ տէտի . Կիթ Ընա- նիայա սէօյլէյիպ տէ քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր . Պէն աղաճ պօյուն- տուրուգլարը գըրտըն , ամմա սէն օնլարըն եէրինէ տէմիր պօյունտու- 14 րուգլար եափաճագսըն : Օվ իրա Իսրայէլին Ելլահը ա՛սքէրլէրին Բապպը պէօյլէ տէր . Ը՞էվ պու թայիֆէլէրին պօյնու իւզէրինէ տէ- միր պօյունտուրուգ գօտուպ քի՝ Բաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդո- նոսորա գուլլուգ էտէլէր , վէ օնա գուլլուգ էտէճէքլէր . Հէմ Ըսահ- րանըն հայվանլարընը տախի օնա վէրտիմ :

15 Իմոի Երեմիա փէյղամպէր՝ Ը- նանիա փէյղամպէրէ տէտի քի՝ Ը՞ալա տինկլէ եա Ընանիա . Բապպ սէնի կէօնտէրմէմիշ տիր , իլլա սէն պու գավմը Հեալանա կիւվէնտիրթ- 16 տին : Օնուն իչիւն Բապպ պէօյ- լէ տէր . Իչթէ պէն սէնի՝ եէր եիւզիւս իւզէրինտէն սիւրէճէ յիմ . սէն պու ելլ էօլէճէքսին , զիրա Բապպըն հագգընա Ը՛սրըգ սէօյ- 17 լէտին : Վէ Ընանիա փէ յղամպէր հէման օլ ելլտա՝ եէտինճի այտա էօլտիւ :

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ. 599 դէպ.

ՊԸՊԻԹ

Երեմիանը Բարիլեանա էսիր կիտէնլերէ եազտըղը նասիհաթ մէքթուպու. 10 Օնլարըն եէթմիշ սէնէտէն սօնկրա տէօնմէլերի փէյղեմպէրի. 15 Լաշանը փէյղամպէրլերէ մէյլ եէնէլերին հէլաք օլմասը կէօսթէրիլտիյի. 20 Ընքաաբ վէ Սէդեկիա՝ իքի եալանը փէյղամպէրլերին հէյպէթլու ա՛գըպէթլերի փէյղին խապէր վէրիլտիյի. 24 Սեմայիանը Երեմիայա գալըշը եազտըղը մէքթուպլէր. 30 Երեմիանըն օնուն սէքիլինի քէստիյի.

1 Վէ Երեմիա փէյղամպէրին՝ Նաբուգոդոնոսորուն Երուսաղէմտէն Բաբիլոնա սիւրտիւիւիս էսիրլերին իխթիյարլարընըն պագիյէսինէ վէ քահինլերէ վէ փէյղամպէրլերէ վէ ճիւմլէ գաւմա՝ Երուսաղէմտէն կէօնտէրտիյի մէքթուպուն սէօզլէրի պունլար տըր,

2 Յեքոնիա փատիշահ իլէ մէլիքէ վէ խատըմլար՝ Յուդանըն վէ Երուսաղէմին սէրվէրլերի վէ տիւլկէրլեր հէմ չիլինկիրլեր Երուսաղէմտէն կէօնտէրտիյի մէքթուպուն սէօզլէրի պունլար տըր,

3 ղէմատէն չըգտըգտան սօնկրա, Սափան օղլու Էղլասա վէ Հղղկիա օղլու Գամարիանըն եէտի իլէ (քի օնլարը Յուդա փատիշահը Սեդեկիա Բաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորա Բաբիլոնա կէօնտէրմիշ իտի) քի տէյօր իտի.

4 Իսրայէլին Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Բապպը՝ Երուսաղէմտէն Բաբիլոնա սիւրտիւիւիս ճիւմլէ սիւրտիւիւիս

5 կիւնլէրէ պէօյլէ տէր. Ես՝ Ըվվէր պինա էտիպ՝ սաքին օլուն, պաղչէլէր տիքին, վէ մէյվէլէրինտէն

6 եէյին. Գարըլար ալըն, վէ օղուլլար հէմ գըզլար թէվլիտ էյլէյին, վէ օղուլլարընըզը գարըլար ալըն, հէմ գըզլարընըզը գոճալարա վէրին քի՝ օղուլլար հէմ գըզլար տօղուրսունլար. վէ օրատա

7 չօղալըպ ազ օլմայասընըզ. Վէ սիզի օլ սիւրտիւիւիս շէհրինն սէլամէթինի արայըն, վէ Ես՝ օնուն Հագգընա Բապպա նիյազ էտին. զիրա օնուն սէլամէթի իլէ սիզէ

8 սէլամէթ օլուր. Գիրա Իսրայէլին Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Բապպը պէօյլէ տէր. Երանըզտա օլան փէյղամպէրլէրինիզ վէ Երէմմալարընըզ սիզի ալտատմասընըլար. վէ տիւշտէ կէօրտիւրտիւիւնիզ բիւյալարընըզա գուլագ վէրմէն.

9 Էգիրա օնլար խամիմտէ՝ սիզէ եալան փէյղամպէրլիք էտէրլէր. օնլարը պէն եօլլամատըմ՝ տէյօր Բապպ.

10 Գիրա Բապպ պէօյլէ տէր. Բաբիլոնտա Ղէեթմիշ երլ թէքմիլ օլունճա, սիզի եօգլայաճաղըմ. վէ սիզի պու մահալէ տէօնտէրմէյէ էյի սէօզիւմիւ սիզին իչիւն սա-

11 պիթ էտէճէյիմ: Գիրա պէն սիզին հագգընըզա տիւշիւնտիւիւիմ միւլահազայը պիլիրիմ՝ տէյօր Բապպ, սիզէ ա՛գիպէթ վէ իւմիտ վէրմէք իչիւն՝ տէյիլ քէմլիք իլլա սէլամէթ միւլահազասը

12 տըր: Վէ սիզ Էպէնա նիտա էտիպ կիտէճէքսինիզ, վէ պանա նիյազ էտէճէքսինիզ, վէ սիզի ի-

13 չիտէճէյիմ: Վէ Էպէնի արայա ճագգընըզ վէ պուլաճագընըզ. չիւն քի Էպէնի պիւթիւն եիւրէյիդ նիզտէն թալապ էտէճէքսինիզ:

14 Վէ Էսիզէ պուլունաճաղըմ՝ տէյօր Բապպ, վէ էսիրլիյինիզի կէրլի կէթիրէճէյիմ, վէ Էսիզի ճիւմլէ թայիֆէլէրտէն հէմ սիզի օլ սիւրտիւիւիմ ճիւմլէ մահալլէրտէն տէվլիրէճէյիմ տէյօր Բապպ. վէ սիզի՝ օլ օրատան սիզի էսիր սիւրտիւիւիմ մահալէ կէրի կէթի-

15 րէճէյիմ. Գիրա Բապպ պիզէ Բաբիլոնտա փէյղամպէրլէր գալըտըրտը տէտինիզ:

16 Գիրա Գաւիթին թախթընտա օթուրան փատիշահընն հագգընա օլան վէ պու շէհրտէ սաքին ճիւմլէ գաւմընն՝ սիզին իլէ էսիրլիյէ չըգմայան գարընաաշլարընըզընն հագգընա Բապպ պէօյլէ տէր.

17 Ընքէրլէրին Բապպը պէօյլէ տէր. Իչթէ պէն օնլարըն արասընա կգըլըճը՝ գըթլըգը վէ թաո՛ւնու կէօնտէրէճէյիմ, վէ օնլարը քէօթիւլիւքտէն եէնմէզ Էփէք ֆէնա ին-

18 ճիրլէր կիպի էտէճէյիմ. Վէ օնլարըն արտընճա գըլըճ իլէ՝ գըթլըգ իլէ վէ թաո՛ւն իլէ գօվալայաճաղըմ. վէ Էօնլարը եէրին հէփ մէմլէքէթլէրինէ՝ օնլարը օլ սիւրէճէյիմ ճիւմլէ թայիֆէլէրտէ՝ ճէֆա՝ Էլա՛նէթ վէ հայրէթ վէ ըսլըգ վէ

19 խօրլուգ իչիւն գօյաճաղըմ, սէօզլէրիմի տինկլէմէտիքլէրի սէպէպտէն՝ տէյօր Բապպ, քի օնլարա Էգուլլարըմ փէյղամպէրլէրի իլէ

ՀԱ. Ի՛. Լ. 599 դէպ.

Ե Խա. 31:

Ղ Բ ՄՆ. Ղ. 21, 22: Նէր. Ա. 1. Պ. ԽԵ. 12. ԽԷ. 23. Դան. Թ. 2:

Ե Դան. Թ. 3, ՃԱ:

Ը Ղ. Ե. 39, 40, ՃԱ: Բ Օր. Լ. 1, ՃԱ:

Ը Պ. ԽԴ. 7:

Ժ Բ Օր. Ը. 7: Ա Պաղ. ՀԲ. 6. Խ. 1. Նս. ԺԵ. 6:

Ի Պ. Ի՛. 3. 8: Ը. 3: ԼԲ. 37:

Լ Պ. Ի՛. 10:

Ի Պ. Ի՛. 8:

Ժ Բ Օր. ԻԲ. 25. Բ Մն. Ի՛. 8. Պ. ԺԵ. 4. Ի՛. 9. ԼԴ. 17:

Ի Պ. Ի՛. 6. Խբ. 18:

Հ Պ. ԻԲ. 3. ԼԲ. 33:

Digitized by Google

կէօնտէրտիմ՝ էրքէն գալզըպ կէօնտէրտիմ , ամմա տինկլէմէտինիզ՝
20 տէյօր Եահպ ։ Իմոի սիզ՝ էհյ Երուսաղէմտէն Հարիլոնա կէօնտէրտիյիմ ճիւմլէ էսիրլէր՝ Եահպըն
21 սէօզիւնիւ տինկլէյին ։ Պէնիմ իսմիմտէ սիզէ եալան փէյղամպէրլիք էտէն Կոլղիա օղլու Ըգեար վէ Մաասիա օղլու Սեդեկիանըն Հագգընա Իսրայէլին Ըլահը ա՛աքերլէրին Եահպը պէօյլէ տէր ։ Իշթէ պէն օնլարը Հարիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորուն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ , վէ օնլարը կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ վուրա-
22 ճագ ։ Ա՛ Հարիլոնտա օլան Յուդանըն պիւթիւն էսիրլիյինէ ՝օնլարըն ի՛պրէնինտէն պէտտուա՛ ալընըպ տէնիլէ քի՝ Եահպ սէնի Հարիլոն փատիշահընըն ալթընտ փիշէրտիյի Աեդեկիա կիպի վէ Ը-
23 քաաբ կիպի էյլէյէ ։ Ընիւն քի Իսրայէլտէ ՝տիվանէլիք իշլէյիպ՝ գօնշուլարընըն գարըլարը իլէ զինա էթտիլէր , վէ իսմիմտէ՝ օնլարա էմր էթմէտիյիմ եալան սէօզ սէօյլէտիլէր . պէն իսկ պիլէրիմ վէ շահիտ իմ՝ տէյօր Եահպ ։
24 Ա՛ է Եահզէլամը Յեմայիայա
25 սէօյլէյիպ տէյէսին քի՝ Իսրայէլին Ըլահը ա՛աքերլէրին Եահպը սէօյլէյիպ պէօյլէ տէր . Այն չիւն քի Երուսաղէմտե օլան ճիւմլէ գաւմա վէ Մաասիա օղլու ՝Սոփոնիա քահինէ վէ ճիւմլէ քահինլէրէ քէնտի ատընտա մէքթուպլէր կէօնդ-
26 տէրիպ տէտին . Եահպ սէնի Յովիադա քահինին եէրինէ քահին գօտու քի՝ ՝Եահպ էվինին նազիրի օլուպ հէր Ժէճնուն վէ փէյղամպէրլիք ի՛տտիասընտա օլան քիմսէյի Ղընտանա վէ թամ-
27 րուղա գէօյասըն . Իմոի հալա նի՞չիւն սիզէ փէյղամպէրլիք ի՛տտիասը էտէն Ընաթովվէլու Երեմիայը
28 թէքտիր էթմէտին ։ Պունուն իչիւն քի պիզէ Հարիլոնա կէօնտէրիպ՝ Պու չօղա վարըը , Էվլէր եափըպ սաքին օլուն , վէ պաղչէլէր տիքին , վէ մէյվէլէրինի եէ-
29 յին տէտի ։ Ա՛ է Սոփոնիա քահինի՝ պու մէքթուպու Երեմիա փէյղամպէր իշլետիր իքէն օգուր-
30 տու ։ Ա՛ է Երեմիայա Եահպըն
31 սէօզիւ օլուպ տէտի . Ա՛իւմլէ էսիրլէրէ կէօնտէրիպ տէ քի՝ Ահէ հէլամը Եեմայիա հագգընա Եահպ պէօյլէ տէր . Եեմայիա ՝Նպէն օնու կէօնտէրմէմիշ իքէն սիզէ փէյղամպէրլիք էթտիյի վէ սիզի եալանա կիւվէնտիրթտիյի իչիւն ,
32 օնուն իչիւն Եահպ պէօյլէ տէր . Իշթէ պէն ՝Նհէլամը Եեմայիայը վէ օնուն զիւրրիյէթինի եօգլայաճաղըմ . օնուն պու գաւմըն օրթասընտա սաքին օլուր քիմսէյի գալմայաճագ , վէ պէնիմ գաւմըմա էտէճէյիմ էյլիյի կէօրմէյէճէք՝ տէյօր Եահպ . զիրա Եահպըն հագգընա խայընըզգ սէօյլէտի ։

ՊԸՊ Լ

Իսրայէլին կերի տէօնմէսի փէշին խապէր վէրիլէսի ։ 10 Իսրայէլէ ասիւտե հալ վէ հիմայէթ վա՛տ օլունմասը իլէ թէսէլլի օլունմասը ։ 18 Օնլարըն էսքի իմթիազլարը եինէ վէրիլէսի ։

1 Եահպ թարաֆընտան Երեմիայա օլան սէօզ տիւր՝ քի տէտի .
2 Իսրայէլին Ըլահը Եահպ սէօյլէյիպ պէօյլէ տէր . Պանա հէփ սէօյլէտիյիմ սէօզլէրի պիր քիթաբ
3 պա եազ ։ Ո՛իրա իշթէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Եահպ քի՝ պէն ՞գավմըմ Իսրայէլին վէ Յուդանըն էսիրլիյինի տէօնտէրէճէյիմ՝ տէյօր Եահպ , վէ ՞օնլարը՝ պապալարընա վէրտիյիմ տիյարա կէրի կէթիրէճէյիմ՝ վէ օնու զապթ էտէճէքլէր ։
4 Ա՛ է Իսրայէլ Հագգընա հէմ Յուդա Հագգընա Եահպըն սէօյլէտիյի սէօզլէր պունլար տրը .
5 Ո՛իրա Եահպ պէօյլէ տէր . ՞Իյպէթլու սէս իշիթտիք . գօրգու վար , վէ սէլամէթ եօգ տուր ։
6 ՞Ալա պիւալ էտիպ պագդն , երքէք՝ տօղուրո՞ր մու . նի՞չիւն հէր ատէմի՝ ՞տօղուրան գարը կիպի էլլէրի պէլինտէ՝ վէ ճիւմլէ եիւզլէրի սարըյա տէօնմիւշ կէօրիւ-
7 րիւմ ։ ՞Էյվահ , զիրա օլ կիւն պէօյիւք տիւր , ՞օնուն կիպի եօգ տուր . վէ Յակոբա սըզլէթի վագթը տրը , ամմա օնտան գուրթու-
8 լաճագ տրը ։ Ա՛ է վագի՛ օլա քի օլ կիւնտէ տէյօր ա՛աքերլէրին

1 Սամ . Ի՛ . Լ՝ . 599 դէ ։

Ե . Պ՝ . Ի՛ . 599 դէ ։

Ե . Պ . ԽԸ . 18 ։

Ե . Պ՝ . Ի՛ . Լ՝ . 606 դէ ։

Ա Խա . 18 ։ Պ . Հ՝ . ԼԱ ։ Նէհէ . Հ՝ . 25 ։ Ըմովս . Թ . 14 , 15 ։ Բ Պ . ԺՁ . 15 ։

Է Պ . Ջ . 31 ։ Գ . 24 ։

Ը Յովէլ . Բ . 11 . 31 ։ Ըմովս . Ե . 18 ։ Սոփ . Ա . 14 , ԼԱ ։

Է Ղաան . ԺԲ . 1 .

Digitized by Google

Թագաւորը՝ օնուն պօյունտուրուղուն սէնին պօյնունտան գըրաճաղըմ, վէ պաղլարընը գօփարաճաղըմ. վէ օնա արթըգ եատլէր 9 գուլլուգ էթտիրմէ յէճէքլէր։ Իւլա օնլար քէնտիլէրին Ա՛լլահը Թապպա՝ վէ Ւօնլարա նասպ էտէճէյիմ Էփատիշահլարը Դաւիթէ 10 գուլլուգ էտէլէր ։ Վ՚է սէն եա՛ գուլլում Յակոբ Ըգօրգմա՝ տէյօր Թապպ , վէ Ի՛յ Իսրայէլ խավգէթմէ. զիրա իշխէ պէն սէնի ուզագտան՝ վէ զուրրիյէթինի Ը՛օնլարընն էսիրլիլի տիյարընտան խսլաս էտէճէյիմ. վէ Յակոբ տէօնիւպ՝ բահաթ պուլաճագ , վէ էմնիյէթտե օլաճագ , վէ իւրքիւ- 11 տէն օլմայաճագ տըր ։ Ո՛իրա պէն՝ սէնի գուրթարմագ իչիւն սէնին իլէ իմ տէ յօր Թապպ . զիրա սէնի օլ տաղրթ տրղըմ Հ՚էվի թայիֆէլէրի տիւքէթմէ յէճէ յիմ, Ւանճագ սէնի տիւքէթմէ յէճէ յիմ. իլլա սէնի Ւհագգ իւզրէ թէտիպ էտէճէյիմ՝ վէ սէնի պիլքիւլլիյէ սուէսուզ 12 չըգարմայաճաղըմ ։ Ո՛իրա Թապպ պէօյլէ տէր . Ի՚սրաան չարէսիզ՝ 13 պէրէն ֆէնա տըր ։ Ո՛նո՝ պաղլամագ իչիւն տա՛վանը կէօրէն եօգ . Ի՚սէնին իչիւն ի՛լաճ վէ մէրհէմ եօգ 14 տուր ։ Ի՚ՀԻմլէ ա՛չըգլարընն սէնի ուննութտուլար , սէնի արամազլար . զիրա եարամազլըգլարընն չօգլուղունտան էօթիւրիւ սէնի Հ՚տիւշմէն վուրուշու՝ Ի՚սէրթ թա՛զիր իլէ վուրտում. Ւկիւնահ՚լաղրըն չօզալտրլար ։ Ի՚սրաան իչիւն 15 նէ՞ ֆէրեատ էտէրսին , պէրէն չարէսիզ տիր . սանա պու չէ յէրի՝ եարամազլըգլարընն չօզալտրղը՝ կիւնահ՚լարընն չօգ օլտուղու սէ- 16 պէպտէն է յէճիմ ։ Ո՛նուն իչիւն սէնի հէվի հէլաք էտինլէր Հ՚հէլաք օլաճագլար , վէ ճիւմլէ սանա սըգլէթի վէրէնլէր՝ ճիւմլէսի էսիրլիյէ կիւտէճիքլէր . հէմ սէնի գափըշանլար՝ գափըշղըմագ իչիւն օլաճագլար , վէ սէնի եաղմալայանլարընն ճիւմլէսինի եաղմայա վէրէ- 17 ճէ յիմ ։ Ո՛իրա Ւեարանը սարաճաղըմ, վէ սէնի պէրէլէրինտէն սաղալտաճաղըմ՝ տէ յօր Թապպ . զիրա սանա՝ Կօվուրմուշ՝ արայանը օլմայան Ալիօն չաղըրտրլար ։ 18 Թապպ պէօյլէ տէր . Իչիթէ պէն Յակոբ չատրըլարընն էսիրլիյինի տէօնտէրէճէյիմ, վէ Ւօնուն մէսքեանլարընա մէրհամէթ էտէճէյիմ. վէ շէհր քէնտի վիրանէսի իւզէրինտե պինա օլուճաճագ , վէ սէրայ ա՛տէթի գոփսէնէ իւզրէ 19 տուրաճագ ։ Վ՚է "օնլարտան թէշէքքիւր՝ վէ շազ օլանլար սէսի չըգաճագ . վէ Ւօնլարը չօզալտաճաղըմ, վէ ազալմայաճագլար. վէ օնլարը ի՛զէթլէ յէճէ յիմ , վէ 20 քիւչիւք տիւշմէ յէճէքլէր ։ Վ՚է օղուլլարը "էվվէլքի կիսի օլաճագլար , վէ ճէմաա՛թը Հուզուրումտա գայիմ օլաճագ , վէ օնա հէփ սըգընթը վէրէնլէրի եօգլա- 21 յաճաղըմ ։ Վ՚է օնլարըն պէյի օնլարտան օլուպ՝ Ւօնլարըն սուլթանը իչլէրինտէն չըգաճագ , վէ "օնու եագլաշտրրաճաղըմ , վէ պանա եագըն օլաճագ . զիրա շու պանա եագլաշմագա նէֆսինի քէֆիլ վէրէն քի՛մ տիր՝ տէ յօր 22 Թապպ ։ Վ՚է սիշ "պէնիմ գամմըմ օլաճագ սըրընըզ, պէն տախի սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ ։ 23 Իչիթէ Վ՚Թապպըն գասըրղասը խըշմ իլէ չըգտը, փէք շիտաէթլի գասըրղա տըր . ֆասըգլարըն պաշը իւզէրինէ Հիւճիւմ էտէճէք 24 տիր ։ Թապպըն խըշմ ու ղազապը տէօնմէզ , թա իֆրասընը էտինճէ վէ թա եիւրէյինին թէտպիրլէրինի եէրինէ կէթիրինճէ յէտէք . "սօնկ կիւնլէրտե պուննու անկլարսընըզ ։

ՊԸՊ ԼԸ

Իսրայէլին եինէ էաքի տէրէճէսինէ էրմէսի ։ 15 Ի՛սրաէլին եաս չէքմէսինէ Թէսէլլի վէրիլտիյի ։ 18 Նփրեմի Թէվպէ իշսան օլունմասը վա՛տ օլունտուղու ։ 22 Իսրայէլէ սաայըը ի՛նայէթըս վա՛տլէր օլունտուղու ։

1 "Օ՛լ զէմանտե տէ յօր Թապպ՝ Բ՚Իսրաէլին ճիւմլէ գապիլէլէրինին Ալլահը օլաճաղըմ , վէ օնլար պէնիմ գամմըմ օլաճագլար պէնիմ գամմըմ օլաճաղըմ ։ 2 Թապպ պէօյլէ տէր քի՝ Վ՚ըլըճ գաչգընլարը օլան գամմ է՛սնէ Իսրայէլ բահաթլանմաղա Ի՚կիտէր իքէն չէօլտե ի՛նայէթ պուլը- 3 տուր ։ Թապպ պանա չօգտան կէօրիւնտիւ , վէ՝ Ա՚էնի Ը՚էպէտի մու-

Հապաղեմ իւրեանց ի սէրտիս, ասէ Տէր, ի չիւնն Սանան ի նայելեմ ուղղամտով
4 Ոչխոյ։ Ելէնի եինէ պինա էտէ ձէյիմ, վէ մա՛մուր օլաճագսընն՝ եա՛ Իսրայէլ պագիրէսի. եինէ Ետայիրելէրին իւէ տօնանըպ՝ շազ օլանլարըն րագսընա չըգաճագսընն։
5 Ելէն՝ տահա Յամաթիա տաղլա-րընն իւզերինտէ պաղլար տիքէ-ճէքսին. տիքիճիլեր տիքիպ՝ մէյ-
6 վէլերինի եէյճէքլեր։ Օհրա կիւն կէլէճէք քի Եփրեմ տաղըն-տա պէքճիլեր՝ Գալգըն վէ Ըլ-լահըմըզ Թապպա Աիօնա չըգա-լըմ չաղըրաճագլար։
7 Օհրա Թապպ պէօյլէ տեր. Յակոբ իչիւն շազլըգ իւէ ալգըշ էյլէյին, վէ թայիֆելէրին պաշը իչիւն կիւլպեանք չէքին. սէտա վէրին, շիւքր էտին, վէ տէյին քի՝ Եա՛ Թապպ՝ գավմընը Իսրա-յէլին պագիյէսինի խէլաս էյլէ։
8 Իչլէ պէն Սօնլարը փօրեաս տի-յարընտան կէթիրէճէյիմ, վէ Ե՛ն-լարը եէրին ուճ՛ալարընտան՝ օնլար իւէ քէօրիւ վէ թօփալը՝ համիլ վէ տօղուրմուշ գարըյը պիրլիք-տէ ճէմ՛ էտէճէյիմ. պուրայա պէօյիւք ճէմաա՛թ տէօնէճէք։
9 Ընչայարագ կէլէճէքլեր, վէ օն-լարը իհանլար իւէ կէթիրէճէ-յիմ. Սօնլարը սուլար ըրմագլարը եանընտան՝ տօղուս եօլտան կէշ-տիրէճէյիմ, օնտա թէօքեզէ օղ-րամայաճագլար. զիրա Իսրայէլին պապասը իմ, վէ Եփրեմ Իլք տօղուշումս տուր։
10 Թապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյին՝ Ի՛յ թայիֆելէր, վէ ուզագտա օ-լան ատալարա խապէր վէրիպ տե-յին քի՝ Իսրայէլի տաղըտան՝ Ցօ-նու ճէմ՛ էտէճէք, վէ չօպանըն սիւրիւսիւնիւ ասֆալտպողը կիպի օ-
11 նու սագլայաճագ։ Օհրա Ըփապպ Յակոբու ֆէտա իւէ խէլաս էյլէտի, վէ օնու՝ Ցօնտան գուվվէթլու օլա-
12 նըն էլինտէն խէլաս էյլէտի։ Ալ է կէլէճէքլեր, վէ Սիօնուն եիւճէ մահալինտէ ալգըշ էտէճէքլեր, վէ Թապպըն նի՛յմէթինէ՝ Եա՛նի պուղտայա վէ շարապա վէ եաղա վէ գօյուն հէմ սըղըր եավզուլա-րընա իւշէճէքլեր, վէ ճանլարը Ցուվարըլմըշ պօսթան կիպի օլա-
13 ճագ. վէ Եարթըգ սօլմայաճագ-լար։ Օլ զէման պագիրէ բագս իւէ՝ հէմ կէնճէր վէ իխթիյար-լար պիրլիքտէ շազ օլաճագ. զի-րա օնլարըն եասընը սիւրիւրէ տէօնտէրէճէ յիմ, վէ էլէմլերին-տէն օնլարա թէսէլլի վէրիպ՝ օն-
14 լարը շազ էտէճէյիմ։ Ալ է քեա-հինլերին ճանընը եաղ իւէ գան-տրըրաճաղըմ, վէ գավմըմ նի՛յմէ-թիմտէն տօյաճագ տըր՝ տէ՛յօր Թապպ։
15 Թապպ պէօյլէ տեր. Ցամա-տա Եսէ՝ փէք աճը աղլայըշ ֆէր-եաստը իչինտիլտի. Ցաքէլ օղուլ-լարը իչիւն աղլայըպ՝ օղուլլարը իչիւն թէսէլլի օլմագ իսթէմէզ,
16 զիրա Ցօնլար եօգ տուր։ Թապպ պէօյլէ տեր քի՝ Ցէսինի աղլա-մագտան վէ կէօղլէրինի եաշտան մէն՝ էթ. զիրա ա՛մէլին իչիւն իւճ-րէթ վար տըր՝ տէ՛յօր Թապպ, վէ Եուիւշմէն տիյարընտան տէօ-
17 նէճէքլեր։ Ալ է սէնին ա՛գիպէ-թին իչիւն իւմիտ վար տըր՝ տէ՛յօր Թապպ, քի օղուլլարըն սինօրլա-րընա տէօնէլէր։
18 Եփրեմին պէօյլէ ֆէրեատ էթ-տիյինի Հէր վէճՀ իւէ իչլիթտիմ. Պէնի թէտիպ էթտին, վէ ալըշ-մամըշ պուզաղը կիպի թէտիպ օլ-տուր. Պէնի տէօնտէր քի՝ տէօ-նէյիմ, զիրա Ըլլահըմ Թապպ սէն
19 սին։ Ետագան Ցտէօնտիւյիւմտէն սօնկրա նատիմ օլտուր, վէ պա-նա թա՛լիմ օլունտուգտան սօնկ-րա պուտումա չարփտըմ. ուրեան-տըմ, Հէմ տախի խէճիլ տիւշ-տիւմ, զիրա կէնճէլիյիմին Հագա-
20 րէթինի էէքտիմ։ Եփրեմ պէնիմ գըյմէթլի օղլըմմու տուր, Հազզ էթտիյիմ էվլաթտ մը տըր. չիւն քի պէն օնուն խուսուսունտա սէօյլէ-տիքճէ, օնու Հէր վէճՀ իւէ տա-Հա խաթըրմա կէթիրիրիմ. Ցօն-
21 տան էօթիւրիւ պաղըրմ օնուն իչիւն ալճ իւսթ ուիւր, Ցօնա էլ-պէթթէ մէրհամէթ էտէճէյիմ՝ տէ՛յօր Թապպ։
Ելէնտինէ էօլ նիշանլարը գալ-տըր, քէնտինէ տիրէքլեր տիք. Ցեիւրէ յիինի ճատտէյէ սէնին կիլճ-տիյին եօլա գօ. տէօն եա՛ Իս-րայէլ պագիրէսի՝ սէնին պու շէ-

22 հիրէերինէ տէօն : Նէ՞յ ե՛սը գըզ՝ նիչէ յէ՞տէք ՚ասվարա կէզէրսին • զնրա Թապպ եէրտե եէնի չէ յ եա- բաթտը • տիւ էհլի՝ էրքէյի սա- 23 բաճագ : Խորայէլին Ըլլահը ա՛ս- քէրլէրին Թապպը պէօյլէ տէր • Օնլարըն էսիրլիլիյինի տէօնտէրտի- լիմտե՝ պու սէօզիւ Յուդա տիյա- րընտա վէ օնուն շէհրլէրինտե տա- հա սէօյլէ յէճէքլէր • Նա՞ սատա- գամի մէքեանը ե՛ազիզ տաղ՝ ՚Թապպ 24 սէնի միւպարէք գրլսըն : Վէ օն- տա՝ Յուդատա հէմ ՚պիրլիքտե օնուն հէփ շէհրլէրինտե չիֆթճի- լէր վէ սիւրիւլէր իւէ կէօչէնլէր 25 սաքին օլաճագ : Օ՚նիրա եօրդունն ճանը գանտըրաճաղըմ՝ վէ ճիւմլէ 26 պայղըն ճանը տօրուրաճաղըմ : Օ- նուն իչիւն ույանտըմ՝ վէ պագ- տըմ• վէ ույգուա պանա թաթլը իտի :

27 Ինչէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Թապպ քի՝ ե՛Խորայէլ էվինէ վէ Յուդա էվինէ ատէմ թօխտումու վէ հայվան թօխտումու էքէճէյիմ :

28 Վէ վագի՝ օլա քի՝ ՚՚սէօքմէյէ վէ գօփարմաղա վէ երգմաղա վէ հէ- լաք էթմէյէ վէ ֆէնա էթմէյէ ե՛օնլարըն իւզերինէ նիճէ ույանըգ տուրտուա՛ իսէ , օնլարըն իւզերի- նէ ՚պինա էթմէյէ վէ տիքմէք իչիւն պէօյլէ ույանըգ տուրաճա- 29 ղըմ տէյօր Թապպ : ՚՚Օվ կիւն- լէրտե արթըգ՝ Պապալար գօրուգ եէտի վէ օղուլլարըն տիշլէրի 30 գամաշտը տէմէյէճէքլէր : Իւլա ե՛հէր քէս՝ քէնտի եարամազլըգը իչիւն էօլէճէք • գօրուղու եէյէն հէր ատէմին տիշլէրի գամաշա- ճագ տըր :

31 Ինչէ Ղկիւնլէր կէլիր տէյօր Թապպ քի՝ Խորայէլ էվի իւէ վէ Յուդա էվի իւէ եէնի ա՛հտ քէ- 32 սիչէճէյիմ • Պապալարը իւէ՝ օն- լարը Ա՚ըսըը տի յարընտան չըգար- մագ իչիւն Էլլէրինտէն եափըշ- տըղըմ կիւնտե քէսիշտիյիմ ա՛հտ կիպի տէյիւ, քի պէն օնլարըն սա- հիպի իքէն տե օլ ա՛հտըմը նագզ էթտիւէր իսէ տե տէյօր Թապպ • 33 Իւլա օլ կիւնլէրտէն սօնկրա ե՛Խս- րայէլ էվի իւէ քէսիշէճէյիմ ա՛հտ պու տուր՝ տէյօր Թապպ • ՚Ը՛Ե- բիա՛թըմը օնլարըն տէրուննէ գօ- յաճաղըմ ; վէ օնու օնլարըն եիւ- րէյինտե եազաճաղըմ • վէ ե՛պէն օնլարըն Ըլլահը օլաճաղըմ , հէմ օնլար պէնիմ գավմըմ օլաճագ- 34 լար : Վէ արթըգ հիչ քիմսէ գօնշուսունա վէ հիչ քիմսէ գա- բընտաշընա՝ Թապպը պիւ տէյէ- րէք թա՛լիմ էթմէ յէճէք • իւլա հէփիսի՛ օնլարըն քիւչիւյինտէն պէօյիւյինէ վարընճայատէք ե՛պէ- նի պիլէճէքլէր՝ տէյօր Թապպ • զիրա Ւեարամազլըգլարընը ա՛ֆվ էտէճէյիմ , վէ կիւնահլարընը ար- թըգ խաթրըմա կէթիրմէ յէճէ- 35 յիմ : ե՛Կիւնահըզ ըշըղը իչիւն կիւնէչլի՝ վէ կէճէ ըշըղը իչիւն այ իւէ եըլտըզլարըն գանունունու թայի՛ն էտէն՝ ե՛տենիզի՝ օնուն տալ- ղալարը շամաթա էտեր իքէն տիթ- րետէն՝ ե՛իսմի Ե՚հովա Աաբաւովի 36 օլան Թապպ պէօյլէ տէր • Ե՚յէր ՚պու գանունլար Հուզուրումտան կէչէր իսէ՝ տէյօր Թապպ , Խորա- յէլին զիւրրիյէթի տախի Հուզու- րումտա՝ ճիւմլէ կիւնլէրտե գավմ 37 օլմագտան քէսիլէճէք տիր : Թապպ պէօյլէ տէր քի՝ Ե՚յէր ՚կէօթլեր եօգարըտան էօլչիւլիւր իսէ , վէ եէրին թէմէլլերի աշաղատա թէփ- թիլ օլունուր իսէ , պէն տախի ճիւմլէ Խորայէլ զիւրրի յէթինի՝ հէփ իչլէտիքլէրի իչիւն ըէտտա է- տէճէյիմ՝ տէյօր Թապպ :

38 Ինչէ կիւնլէր կէլիր տէյօր Թապպ քի՝ Ղ՚Ընանայել գուլլէ- սինտէն Վէօչէ գափուսունատէք չէհր Թապպ իչիւն պինա օլունա- 39 ճագ տըր : Վէ գարշըսընտա օ- նուն ՚էօլչիւ չըրփըսը՝ Դարեր պայիրինէ տօղրու չըգաճագ , վէ 40 Դոսթա տօղրու եէօնէճէճէք : Վէ լէշլեր հէմ քիւլ վատիսինին պիւ- թիւնիւ՝ թա Կիդրոն տէրէսինէ- տէք կիւն տօղույա տօղրու՝ թա ՚Ըթլար գափուսու քէօչէսինէ- տէք հէփ Թարլալար ՚Թապպա ա՛զիզ օլաճագ • էպէտէն արթըգ սէօքիւլմէյէճէք , վէ եըգըլմայա- ճագ տըր :

Digitized by Google

գ. Ի՛. Լ. 590 գէ։

ՊԸՊ ԼՐ

Երեմիանը հապա օրհնմասը։ 6 Պիր չիֆթլիք սաթուն ալմանըն էօրնէյի իւէ Իսրայէլին կէրի տէօնմէսինէ խսպաթ ալտըղը։ 16 Ընուն տուա՛սը։ 26 Իսրայէլին, էսիր սիւրիւմէսինին տէպէպի, 36 վէ ընդարը կէրի տէօնմէսի վա՛տ օրհնտուղը։

1 Յուդա փատիշահը Եգեկիա-
ն ընն օնունճու երլընտա՝ վէ
Նաբուգոդոնոսորուն օնսէքիզինճի
երլընտա՝ Իսպպ Թարաֆընտան
2 Երեմիայա օլան սէօզ տիւր։ Վէ
օլ զէման Բաբիլոն փատիշահընըն
ա՛քսէրի Երուսաղէմի մուհասէրէ
էտէր իտի, վէ Երեմիա փէյղամ-
պէր Յուդա փատիշահը էվինտէ
օլան Զընտանընն ավլուսունտա
գ. Դ. Ես. 25։ Պ. Լ. 1։ Լ. 21։ Լը. 6։ Լթ. 14։
3 մահպուս իտի։ Օհրա Յուդա
փատիշահը Եգեկիա օնու մահ-
պուս էտիպ տէտի քի՝ Են ինճլիւն
փէյղամպէրլիք էտիպ տէտին քի՝
Իսպպ պէօյլէ տէր. Իշլէթ պէն
պու շէհրի Բաբիլոն փատիշահը-
նըն էլինէ վէրէճէյիմ, վէ օնու
գ Պ. Լէ. 2։
4 ֆէթհ էտէճէք. Վէ Յուդա փա-
տիշահը Եգեկիա Բաբիլտանիլե-
րին էլինտէն գուրթուլմայաճագ,
դ Պ. Լէ. 3։ Լը. 18. 23։ Լթ. 5։ ծբ. 9։
իլա էլպէթթ Բաբիլոն փատիշահը-
նըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ,
վէ օնուն իլէ աղզ աղզա սէօյլէ-
շէճէք, հէմ օնուն իլէ կէօզ կէօ-
5 զէ կէօրիւշէճէք տիր։ Վէ օ՝ Եգ-
դեկիայը Բարիլտա կէօթիւրէճէք,
ե Պ. իէ. 22։ վէ թա Բպէն օնու եօգլայընճայա-
տէք օրատա օլաճագ տըր՝ տէյօր
Իսպպ. Ես Բաբիլտանիլէր իլէ էյէր
զ Պ. իա. 4։ Լէ. 5։ ճէնգ էտէր իսէնիզ, իսլահ օլմազ
սընըզ։
6 Օյտէմ Երեմիա տէտի քի՝
Պանա Իսպպըն սէօզիւ օլուպ տէ-
7 տի. Իշլէ ա՛մուճան Եղդուսմ
օղլու Ընամայէլ սանա կէլիպ տէ-
յէճէք քի՝ Ընաթովթտա օլան
թարլամը քէնտինէ սաթուն ալ.
ե Ղ. իէ. 24. 25. 32։ Ես. 8։ զիրա Բըսըմլըզ հագդընճա՝ սա-
8 թուն ալմասը սանա տիւշէր։ Վէ
Իսպպըն սէօզիւնէ կէօրէ ա՛մու-
ճամըն օղլու Ընամայէլ պանա զընտ-
տանընն ավլուսունա կէլտի, վէ
պանա տէտի քի՝ Երեմ էյլէ
Հանհամին տիյարընտա օլան Ընա-
թովթտաքի թարլամը սաթուն ալ.
զիրա միրաս հագդը սէնին տիր,

գ. Ի՛. Լ. 590 գէ։

վէ սաթուն ալմասը սանա տիւշէր,
քէնտինէ սաթուն ալ. իմտի պիլ-
տիմ քի՝ Իսպպըն սէօզիւ պու
9 տուր։ Վէ ա՛մուճամ օղլու Ը-
նամայէլտէն Ընաթովթտա օլան
թարլայը սաթուն ալտըմ, վէ օ-
նա Էագզէյի՝ օնեէտի մըսգալ կիւ-
10 միշ թարթտըմ։ Վէ հէօճճէթթ
եազըպ միւրլէտիմ, վէ շա-
հիտլէր թուրթտում. վէ կիւմիւշ
11 շիւ վէզնէտէ թարթտըմ։ Վէ
իշլէթիրա հէօճճէթթինի՝ շէրա՛ն վէ
գանունէն միւրլիւ օլանը տա
12 աչըգ օլանը տա ալտըմ։ Վէ իշ-
լէթիրա հէօճճէթթինի՝ ա՛մուճամ
օղլու Ընամայէլին կէօզլէրի էօ-
նիւնտէ հէմ իշլէթիրա հէօճճէ-
թինտէ եազըլան Իշահիտլէրին
կէօզլէրի էօնիւնտէ զընտան ավ-
լուսունտա օթուրան ճիւմլէ Նէ-
հուտիլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ
Ասասիա օղլու Նէրիանըն օղլու
13 Բարուքա վէրտիմ։ Վէ Բարու-
քա օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ
14 թէնպիհ էտիպ տէտիմ քի՝ Իսրա-
յէլին Ըլլահը ա՛քսէրլէրին Իսպ-
պը պէօյլէ տէր. Ո՞ւ հէօճճէթ-
լէրի՝ պու իշլէթիրա հէօճճէթթինի
հէմ միւրլիւ հէմ պու աչըգ
հէօճճէթթի ալ, վէ օնլարը պիր
թօփրագ գապա գօ քի՝ չօգ զէ-
15 ման տուրալար։ Օհրա Իսրա-
յէլին Ըլլահը ա՛քսէրլէրին Իսպ-
պը պէօյլէ տէր. Պու տիյարտա՝
եինէ էվլէր վէ թարլալար վէ պաղ-
լար Իսաթուն ալընաճագ։
16 Վէ իշլէթիրա հէօճճէթթինի Նէ-
րիա օղլու Բարուքա վէրտիքտէն
սօնկրա՝ Իսպպա նիյազ էտիպ տէ-
17 տի՝ քի՝ Ըման եա՛ Իֆէնտիմ
Իսպպ՝ իշլէթ սէն պէօյիւք գուվ-
վէթին իլէ վէ ուզանմըշ գօլուն
իլէ Կէօյիւ վէ եէրի եարաթտըն.
Իսանա հիչ պիր շէյ կիւճ կէլմէզ.
18 Իէն Պինլէրէ Ի՛նայէթ էտէրսին,
վէ պապալարըն եարամազլըգլարը-
նըն ճէզասընը՝ օնլարտան սօնկրա
օղուլլարընըն գօյնունա վէրիրսին,
սէն՝ Իսմին Իհովա Սաբաւոթթ
օլան ա՛զիմ վէ Հգատիր Ըլլահ սընն.
19 Իէն Թէտպիրտէ պէօյիւք վէ ա՛-
մէլլէրտէ ա՛զիմսին, վէ Ղհէր քէսթ
քէնտի եօլլարընճա վէ քէնտի ա՛-
մէլլէրի մէյվէսինճէ վէրմէք իչիւն՝

ե Ղ. իէ. 24. 25. 32։ Ես. 8։ Երեմ. ծ. 9։
ը Ես. խէ. 16։ Օաբ. ժա. 12։
թ Պագ՝ Նա. Ը. 2։
ժ Պ. Լէ. 4։
ի Խա. 37. 43։
լ Ղ. ի՛. 15։ ժԹ. 15։ Ի Նէհ. ժԸ. 14։ Խա. 27։ Ղ. Ա. 37։
խ Նէհ. Ի. 6։ Լէ. 7։ Ը Օբ. Է. 9, 10։
կ Պ. Ժ. 16։
հ Նա. Բ. 6։
ձ Նա. իԸ. 29։
ղ Պ. ԺԷ. 10։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի'. Լ. 590 ԴԿ.

ե Յոբ. լԸ. 21. Սաղ. ՀԷ. 13. Ընսա. Ե. 21. Պ. ԺՂ. 17.
զ Նհ. ԹԻ. 16.
է Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Նա. կԷ. 12. Ղան. Բ. 15.
ը Նհ. Գ. 6. ԲՀ ԱԳ. Է. 23. է Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12.
թ Նհ. Փ. 8. 17. Պ. ԺԷ. 5.
ժ Ղևհեմ. Թ. 26. Պ. ԺԷ. 8. Ղան. Թ. 10—14.

ՀԱ. Ի'. Լ. 590 ԴԿ.

ե Պ. Բ. 7. Ֆ. 25. Ե. 23—26. ԽԲ. 21. Նեղկ. Է. 38.

զ Ա՛Ն. Ե. 4. 6. Ղան. Թ. 8.

է Պ. Բ. 27. Է. 24.

ը Պ. Է. 13.

թ Պ. Է. 30, 31. ԽԳ. 11. Նեղկ. Ը. 5, 6.

ժ Պ. Է. 31. ԺԹ. 5.

ի Ղև. ԺԶ. 21. Ֆ ԲԱԳ. ԺԳ. 33.

լ Պ. Է. 31.

խ Ա՛Ն. Օր. Ը. 3. Պ. ԽԳ. 3. ԽԹ. 14. ՀԼ. 10. Նեղկ. ԼԷ. 21.

ծ Պ. ԽԲ. 6. ԼԳ. 16.

կ Պ. ԽԲ. 7. Է. 23. ԼՀ. 38.

հ Պ. ԽԲ. 7. Նեղկ. ԺՀ. 19, 20.

ՀԱ. Ի'. Լ. 590 ԴԿ.

ղ Պ. Բ. 7. Ֆ. 25. Ե. 23—26. ԽԲ. 21. Նեղկ. Է. 38.

ճ Ա՛Ն. Ե. 4. 6. Ղան. Թ. 8.

մ Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12. Ղան. Թ. 15.

յ Նհ. Գ. 6. ԲՀ ԱԳ. Է. 23. ՀԱ. Ի'. Լ. 590 ԴԿ.

ն Պ. Բ. 27. ԽԲ. 3.

շ Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12. Ղան. Թ. 15.

ո Նհ. Գ. 6. ԲՀ ԱԳ. Է. 23. Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12. Ղան. Թ. 15.

չ Պ. Բ. 7. Ֆ. 25. Ե. 23—26. ԽԲ. 21. Նեղկ. Է. 38.

պ Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12. Ղան. Թ. 15.

ջ Պ. Բ. 7. Ֆ. 25. Ե. 23—26. ԽԲ. 21. Նեղկ. Է. 38.

ռ Պ. ԽԲ. 10. ԼԷ. 8. 10. ԾԲ. 13.

ս Պ. ԺԹ. 18.

վ Պ. Բ. 7. Ֆ. 25. Ե. 23—26. ԽԲ. 21. Նեղկ. Է. 38.

տ Ա՛Ն. Ե. 4. 6. Ղան. Թ. 8.

ր Ա՛Ն. ԺԷ. 21. Սաղ. ՃՂ. 11, 12. Ղան. Թ. 15.

ց Ղև. ԺԹ. 26. Պ. ԺԳ. 8. Ղան. Թ. 10—14.

ւ Պ. Բ. 27. Է. 24.

փ Պ. Է. 13.

ք Պ. Է. 30, 31. ԽԳ. 11. Նեղկ. Ը. 5, 6.

և Պ. Է. 31.

օ Պ. Է. 31. ԺԹ. 5.

ֆ Ղև. ԺԶ. 21. Ֆ ԲԱԳ. ԺԳ. 33.

տէն գօրգմագ իչիւն պիր եիւրէք վէ պիր եօլ վէրէճէյիմ , չէօյլէ քի օնլարա վէ օնլարտան սօնկրա
40 օղուլլարընա խայր օլա : Վ Է օն-
լարա էյլիք էթմէք իչիւն օնլարըն
փէշինտէն տէօնմէ յէճէյիմէ՝ [ե]օն-
լար իլէ էպէտի ա՛հտ քէսիշէճէ-
յիմ . վէ [զ]գօրգումու եիւրէքլէ-
րինէ գօյաճաղըմ՛քի՝ պէնտէն սափ-
41 մայալար : Վ Է [է]օնլարա էյլիք
էթմէք իլէ՝ օնլարըն հագգընա
մէսրուր օլաճաղըմ . վէ օնլարը՝
պու եէրտէ Ւպիւթիւն եիւրէյիմ
իլէ վէ պիւթիւն ճանընմ իլէ՝ կէր-
42 չէքլիք իւզէ տիքէճէյիմ : Օ՚ն-
րա [թ]պապ պէօյլէ տէր . [ի]պու
գավմըն իւզէրինէ նիճէքի հէփ պու
պէօյիւք պէլայը կէթիրտիմ իսէ ,
քէզալիք օնլարըն իւզէրինէ օնլա-
րըն հագգընա սէօյլէտիյիմ հէփ
43 էյլիյի կէթիրէճէյիմ : Վ Է սիզին՝
[ի]Վ իրան տըր առէմի վէ հայվանը
եօգ տուր՝ Աիլտանիլէրին էլինէ
վէրիլմիշ տիր շու տէտիյինիզ տի-
յարտա [ժ]թարլա սաթուն ալընա-
44 ճագ տըր : [լ]Անիասին տիյարըն-
տա վէ Ներուսաղէմին էթրաֆլա-
րընտա վէ Յուդա շէհրլէրինտէ
վէ տաղ շէհրլէրինտէ վէ օվա
շէհրլէրինտէ վէ գըպլէ ճանիպի
շէհրլէրինտէ ագէչ իլէ թարլալար
սաթուն ալաճագլար , վէ հէօճ-
ճէթլէր հալըպ միւհրլէյէճէքլեր ,
վէ շահիտլեր թուրթաճագլար .
զիրա [յ]օնլարըն էսիրլիյինի կէրի
կէթիրէճէյիմ՝ տէյօր Ւպապ :

ՊԱՊԼԻ

Իսրայէլէ էսիրլիքտուն տէօնմէյէ , 9 վէ պէօյիւք էյլէքլէրէ մալիք օլմադա վա՛տլէր : 15 Աատագաթ ֆիլիսթինի փէյղեն սէօյլէ-
տիյի : 17 Իսրայէլին թաւոթը վէ քեահին-
լէյի հագգընա էմնիյէթլէր :

1 Վ Է թէքրար Ւպապըն սէօզիւ
[Ն]երմիայա՝ օ տահա [ը]զըն-
տանըն ավրուսունտա մահպուս ի-
2 քէն օլուպ տէտի քի՝ [բ]պու ղէհրի
եափան Ւպապ՝ օնու գայիմ էթ-
մէք իչիւն օնու եարատտան Ւպապ՝
[գ]իմի Ներովա օլան պէօյլէ տէր .
3 [դ]Պանա նիտա էյլէ , վէ ատնա ճէ-
վապ վէրէյիմ . վէ սանա՝ պիլմէ-
տիյինիզ պէօյիւք վէ սըրը չէյլէր
4 խապեր էտէյիմ : Օ՚իրա [ե]միթէ-

ԹԻ . Ի՛ . Լ . 590 գէ .

րիսլէրտէն վէ գըլըճտան երգըլան
պու շէհրին էվլէրի հագգընա՝ վէ
Յուդա փատիշահլարընըն էվլէ-
րի հագգընա Իսրայէլին Ըլլահը
5 Ւապպ պէօյլէ տէր . [զ]Իլտանի-
լէր իլէ ճէնք էթմէյէ վէ օնլարը
ղազապլմտա վէ խըշմըմտա վուր-
տուղում ատէմլէրին լէշլէրի իլէ
տօլտուրմադա կէլտիլէր , չիւն քի
պու շէհրտէն՝ օնլարըն ճիւմլէ
եարատմազլըգլարընտան էօթիւրիւ
6 եիզլիւմիւ կիզլէմիշ իտիմ , իշլեթ
[է]օնա սաղլըգ վէ շիփա կէթիրէ-
ճէ յիմ , վէ օնլարա շիփա վէրէ-
ճէ յիմ . վէ օնլարա սէլամէթ վէ
էմնիյէթ ղանիմլէրի իզհար էտէ-
7 ճէ յիմ : Վ Է [ը]Յուդանըն էսիրլե-
լինի հէմ Իսրայէլին էսիրլիյինի
տէօնտէրէճէյիմ , վէ օնլարը [ե]վ-
վէլքի կիպի մա՛մուր էտէճէ յիմ :
8 Վ Է պանա իշլէտիքլէրի հէփ կիւ-
նահլարընտան՝ [թ]օնլարը փունքլէյէ-
ճէ յիմ . վէ պանա իշլէտիքլէրի
[ժ]հէփ կիւնահլարընը վէ գապա-
հաթլարընը ա՛ֆվ էտէճէ յիմ :
9 Վ Է պու պանա՝ օնլարա գըլըը-
ղըմ ճիւմլէ էյլիյի իշլետէն եէրին
հէփ թայիֆէլէրի հուզուրունտա՝
[ի]Հշաղլըգ նամը իչիւն վէ շան իչիւն
վէ իֆթիխար իչիւն օլաճագ . վէ
օնա էյլէտիյիմ ճիւմլէ էյլէյին
սէպէպլինտէն վէ ճիւմլէ սէլամէ-
թին սէպէպլինտէն [կ]գօրգուպ տիթ-
րէյէճէքլեր :
10 Ւպապ պէօյլէ տէր . Պու [ծ]ա-
տէմի եօգ վէ հայվանը եօգ վիրան
տէտիյինիզ մահալտէ՝ ատէմի օլ-
մայան վէ սաքինի օլմայան վէ
հայվանը օլմայան վիրան օլմուշ
Յուդա շէհրլէրինտէ վէ Ներուսա-
11 ղէմին սօգագլարընտա՝ եինէ [լ]չէն-
լիք սէսի վէ շաղլըգ սէսի՝ կիւվէ-
յի սէսի վէ կէլլին սէսի՝ Ւպապ է-
վինէ [հ]շիւքր փէշքէշի կէթիրէրէք՝
[յ]Ըսքերլէր Ւպապընա շիւքր է-
տին զիրա Ւպապ է յի տիր զիրա
օնուն [ի]Նայէթի էպէտի տիր տէ-
յէնլերին սէսի իշլետիլէճէք տիր .
զիրա Ըպու տիյարըն էսիրլիյինի՝
էվվէլքի կիպի կէրի կէթիրէճէ յիմ
12 տէյօր Ւպապ : [ն]Ըսքերլերին Ւպապ-
պը պէօյլէ տէր . [պ]Պու ատէմի վէ
հայվանը օլմայան վիրան մահալ-
տէ վէ օնուն հէփ շէհրլէրինտէ

ԹԻ . Ի՛ . Լ . 590 գէ .

ե Ղ . Լ . 17 :

ը Պ . Հ . 8 : Լ . 51 . Իսա . 11 :
ը Նա . ա . 26 :
Պ . իե . 6 :
Հ . 20 : լա . 4 . 28 : խե . 10 :
ժ Նզեկ . Լգ . 25 : Ծաք . ժգ . 1 : Նբր . թ . 13, 14 :
ի Պ . լա . 31 : Միք . է . 18 :
լ Նա . կե . 7 :
Պ . ժգ . 11 :
խ Պագ՝ Նա . կ . 5 :
ժ Պ . լգ . 43 :
ի Պ . է . 34 : ժգ . 9 : իե . 10 : Յայտ . ժը . 23 :
հ Ղ Լ . է . 12 . Սաղ . ձէ . 22 : ձժգ . 17 :
ձ Ա Ներ . ժգ . 8 . 34 : ը Ա Ներ . է . 13 : է . 3 : Նզեք . գ . 11 : Սաղ . ձ Լգ . 1 : Նա . ժգ . 4 :
ղ Իսա . 7 :
ճ Նա . կէ . 10 : Պ . լա . 34 : ֆ . 19 :

Digitized by Google

եինէ գոյունլարը եաթըրաճագ չո-
13 պանլար եայլալարը օլաճագ . Տաղ
չէհրլէրինտէ՝ օվա չէհրլէրինտէ
վէ գրպլէ ճանիպի չէհրլէրինտէ
վէ Լենիամին տիյարընտա վէ Ե-
րուսաղէմին էթրաֆլարընտա վէ
Յուդա չէհրլէրինտէ գոյունլար
14 եինէ սայընճընըն էլինտէն կէչէճէք-
լէր՝ տէյօր Տապպ :
Ի՛նչմէ կիւնլէր կէլիր ուէյօր
Տապպ քի՝ Իսրայէլ էվի իչինն վէ
Յուդա էվինին հագգընա սէյլէ-
տիյիմ Ւհայր սէօղիւ սապիթ է-
15 տէճէյիմ : Օլ կիւնլէրտէ վէ օլ
զէմանտէ՝ Դաւիթէ Ասատագաթ
ՓիլԼիսի պիթիրէճէյիմ , վէ օ՝ եէր-
տէ հագգ վէ սատագաթի իճրա
16 էտէճէք : Օլ կիւնլէրտէ Յու-
դա խէլաս օլաճագ , վէ Երուսա-
ղէմ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլա-
ճագ , վէ օնուն չաղըրլաճագ ատը
պու՝ Եհովա Տապպ սատագաթը-
17 մըզ օլաճագ տըր : Օ՛իրա Տապպ
պէօյլէ տէր . Դաւիթին Ի՛սրա-
յէլ էվինին թախթընտա օթու-
րաճագ ատէմի էքսիք օլմայաճագ
18 տըր : Վէ Ղեւիլի քհահինլէրտէն
Ղպիթիին եանմա սունան վէ էք-
մէք փէշքէշի եագան վէ գուրպան
էտէն ատէմ՝ ճիւմլէ կիւնլէրտէ
Հուզուրումտան էքսիք օլմայաճագ
տըր :
19 Վ՛է Երեմիայա Տապպըն սէօզիւ
20 օլուպ տէտի քի՝ Տապպ պէօյլէ
տէր . Ի՛յէր Ւկիւնտիւզ ա՛տը-
մը վէ կէճէ ա՛տըմը պօզա պիլիր
իսէնիզ , քի կիւն իլէ կէճէ վա-
21 գըթլարընճա օլմայալար , Ւգուս-
լում Դաւիթի իլէ օլան ա՛հտըմ տա-
խի պօզուլաճագ , չէօյլէ քի թախ-
թընտա փատիշահլըգ սիւրէճէք
օղլու օլմայա . պանա խըզմէթ է-
տէն Ղեւիլի քհահինլէր իլէ օլան
22 տախի Հաւէչա : Ւկէօքլէրին ա՛ս-
քէրի սայընմազ վէ տէնիզին գումու
էօլչիւնմէզ օլտուղու կիպի՝ գու-
լում Դաւիթին զիւրրիյէթինի վէ
պանա խըզմէթ էտէն Ղեւիլիլէրի
պէօյլէ չօղալտաճաղըմ :
23 Վ՛է Երեմիայա Տապպըն սէօզիւ
24 օլուպ տէտի քի՝ Պու գամփըն նէ
սէօյլէտիքլէրինի կէօրմ՞ըզ մի սին ,
քի տէրլէր . Տապպ քէնտի օղ
սէչտիյի Ւիքի գապիլէլէրի բէտտ

էթտի . վէ օնլար գամփըմը խօր-
լատըլար , չէօյլէ քի օնլարըն ի՛ն-
տինտէ արթըգ գամ սայընմայա :
25 Տապպ պէօյլէ տէր . Ի՛յէր Ւկիւն-
տիւզ վէ կէճէ իլէ ա՛հտըմ օղ-
մասա իտի , Ւկէօքլէրէ վէ եէրէ
26 գանունլար գօմասա իտիմ . Ւ՞Յա-
կոբ իլէ գուլում Դաւիթին զիւր-
րիյէթինի տախի բէտտ էտէր ի-
տիմ քի՝ արթըգ օնուն զիւրրիյէ-
թինտէն Ընբրահամըն՝ Իսահակըն
վէ Յակոբուն զիւրրիյէթինէ զա-
պիթլէր ալմայընր . զէրա Ւօնլարըն
էսիրլիլիյինի տէօնտէրէճէյիմ , վէ
օնլարա մէրհամէթ էտէճէյիմ :

ՊԸՊԼԻ

Փէլդամպէրին Ակգակիանըն էսիր սիւրիւլ-
մէսինի , 8 վէ Երուսաղէմին՝ գավմըն կիւ-
նահլէրի իչուն խարապ օլմասընը փէշին խա-
պէր վէրմէսի :

1 Ի՛Բաբիլոն փատիշահը Ւնաբու-
գոդոնոսորուն՝ ճիւմլէ ա՛քէք-
րի վէ հիւքիւմդէի ալընճտա օ-
լան Ւտիյարըն ճիւմլէ մէմլէքէթ-
լէրի վէ ճիւմլէ գավմլէրի իլէ՝ Ե-
րուսաղէմին իւզէրինէ վէ օնուն
հէփ չէհրլէրի իւզէրինէ ճէնք է-
տէր իքէն , Տապպ Թարաֆընտան
Երեմիայա օլան սէօզ տիւր քի՝
տէտի .
2 Իսրայէլին Ընլահը Տապպ պէօյ-
լէ տէր . Կիթ Յուդա փատիշա-
հը Ակգակիայա սէօյլէ , վէ օնա
տէ քի՝ Տապպ պէօյլէ տէր . Ի՛ւ-
թէ Ւպու չէհրի Հաբիլոն փատի-
շահընըն էլինէ վէրէճէյիմ , վէ
3 Ւօնու աթէչէ եագաճագ տըր : Վ՛է
Ւսէն օնուն էլինտէն գուրթուլմա-
յաճագսըն , իլլա էլպէթթ թու-
թուլաճագսըն , վէ օնուն էլինէ
թէսլիմ օլունաճագսըն . վէ կէօզ-
լէրին Հաբիլոն փատիշահընըն
կէօզլէրինի կէօրէճէք , վէ օնուն
իլէ աղըզ ալըզա սէօյլէշէճէք , վէ
4 Հաբիլոնա կիտէճէքսին : Ընճաճ՝
էյ Յուդա փատիշահը Ակգակիա՝
Տապպըն սէօզիւնիւ տինկլէ ,
Տապպ սէնտէն էօթիւրիւ պէօյլէ
տէր . Ակն գըլըճ իլէ էօլմէյէ-
5 ճէքսին : Ակն սէլամէթ իլէ էօ-
լէճէքսին , վէ Ւսէնտէն էվվէլ օ-
լան պապալարըն գատիմ փատի-

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 590 գէ :

ե Խա . 20 : Ներ . ը . 22 :

ց Սաղ . հգ . 16 , 17 : ճէ . 19 : պ . լ՛ . 35 , 36 : — պ . լ՛ . 37 :

է Խա . 7 . 11 : Նզե . ը . 1 :

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 591 գէ :

ա է ԹԱագ . իե . 1 , ճէ : պ . լ՛ . 1 : ծ . 4 :
բ պ . ա՛ . 15 :

դ Ես . ի՛ . 10 : ի ը . 3 . 28 :
ե պ . իա՛ . 29 : Խա . 22 :
է պ . լ՛ . 4 :

ը պագ բ Ես . ժգ . 14 , իա՛ . 19 :

ԹԱ . Ի՛ . Ի՛ . 590 գէ :

ա Ես . ժգ . 26 : լ՛ . 44 :

բ պ . ժէ . 26 : լ՛ . 44 :

գ Ի . ԺԷ . խէ . 32 :

դ պ . խգ . 5 : լ՛ . 27 . 31 :

ե պ . խ՛ . 10 :

զ Նա . է . 2 : ժ՛ . 1 : պ . խգ . 5 :

է պ . խգ . 6 :

ը Ես . ի՛ . 2 : Ամ . ծ . 9 : Ովս . բ . 5 . 9 : Հայտ . ա՛ . 6 :

թ է ԹԱագ . է . 16 : է ԹԱագ . բ՛ . 4 : Սաղ . ձ՛ . 29 . 36 : Ղուկ . ա՛ . 32 , ը Հռով . ժ՛ . 1 : ժէ . 16 : ա Պետ . բ . 5 . 9 :

ժ Սաղ . ձ՛ . 37 : Նա . ծ . 9 : պ . լ՛ . 26 : Խա . 25 :

ի Սաղ . ձ՛ . 34 .

ժա Ես . ԺԷ . 16 : Ամ . ծ . 9 : պ . լ՛ . 37 :

ժբ Խա . 21 , 23 .

Digitized by Google

շահլար իչիւն եագտըգլարը ՚ի՚ւ-
աչ-Լէր կիպի Էսէնին իչիւն տախի
եագաճագլար , վէ սէնին իչիւն՝
Ա՚ՀՅ էֆէնտի տէյիւ Բֆիղան է-
տէճէքլէր . զիրա պու սէօզիւ պէն
սէօյլէտիմ՝ տէյօր Լապպ :

6 Ա՚Է Երեմիա փէյղամպէր Ե-
րուսաղէմտէ՝ Յուդա փատիշահը
Սեդեկիայա ճիւմլէ պու սէօզլէրի
7 սէօյլէտի : Ա՚Է Լաքիւն փատի-
շահընըն ա՚աքէրի Երուսաղէմին
իւզէրինէ վէ գալան Յուդա շէհր-
լէրինին իւզէրինէ՝ Լաքիս իլէ վէ
Ազեկա իլէ ճէնք էտէյօր իտի . զի-
րա Ի՚Յուդանընըն շէհրլէրինտէ՝ հի-
սարլը շէհրլէր պունլար գալմըշ
իտի :

8 Լապպ Թարաֆընտան Երեմիա-
յա՝ Սեդեկիա փատիշահ Երու-
սաղէմտէ օլան ճիւմլէ գավմ իլէ՝
9 սէօզ օլտու , քի Ի՚հէր քէս գու-
լունու վէ հէր քէս խալայըղընը
Ի՚պրանիյի վէ Ի՚պրանիյէի ազատ
սալը վէրսին , քի Հարալարընտա
քիմսէ գարընտաշը Էհուտիյէ
10 գուլլուգ էթտիրմէյէ : Ա՚Է ա՚Հ-
տա կիրէն ճիւմլէ սէրվէրլէր վէ
պիւթիւն գավմ՝ հէր քէս գու-
լունու հեմ հէր քէս խալայըղընը
ազատ սալը վէրիպ արթըգ օնլարա
գուլլուգ էթտիրմէմէք կէրէք ի-
տիյինի իչիւթտիքլէրինտէ , իթա-
11 ա՚թ էտիպ սալը վէրտիլէր . Լա-
քիւն Էօնտան սօնկրա տէօնտիւլէր ,
վէ ազատ սալը վէրտիքլէրի գուլ-
լարը վէ խալայըգլարը տէօնտէ-
րիպ՝ օնլարը գուլլար վէ խալա-
յըգլար օլմազա ճէպր էթտիլէր :
12 Ա՚Է Լապպ Թարաֆընտան՝ Ե-
րեմիայա Լապպընը սէօզիւ օլուպ
13 տէտի քի՝ Իսրայէլին Ղլահը Լապպ
պէօյլէ տէր . Պէն պապալարընըզ
իլէ՝ օնլարը Ա՚ըսըր տիյարընտան
գուլլուգ էվինտէն չզգարտըղըմ
կիւնտե ա՚Հտ քէսիշլիպ տէտիմ քի՝
14 Ի՚Էտի եըլըն սօնունտա Հէր պի-
րինիզ՝ սանա սաթըլըպ ալճը եըլ
գուլլուգ էտէն Ի՚պրանի գարընը-
տաշընը սալը վէրէսինիզ , վէ օնու
եանընտան ազատ սալը վէրէսին .
ամմա պապալարընըզ պէնի տինկ-
լէմէտիլէր , վէ գուլագլարընը
15 մէյլ էթմէտիլէր : Ա՚է սիզ պու-
կիւն տէօնիւպ՝ հէր քէս գօնշու-
սունա ազատլըգ նիտա էթմէք իլէ՝
նազարըմտա տօղրու օլանը իշլէ-
տինիզ . վէ խսիմ օլ իւզէրինտէ
նիտա օլուննան Ի՚էվտէ Ի՚հուզու-
16 րումտա ա՚Հտ քէսիշտինիզ : Լա-
քին տէօնիւպ Իսիմիմ մուբտարլա-
տընըզ , վէ միւրատլարընձա ազատ
սալը վէրտիյինիզ հէր քէս քէնտի
գուլունու վէ հէր քէս քէնտի խա-
լայըղընը տէօնտէրտինիզ . վէ օն-
լարը՝ սիզէ գուլլար վէ խալայըգ-
լար օլմազա ճէպր էթտինիզ :
17 Օնուն իչիւն Լապպ պէօյլէ
տէր . Սիզ՝ հէր քէս գարընտաշը
իչիւն վէ հէր քէս գօնշուսու իչիւն
ազատլըգ նիտա էթմէյէ պէնի
տինկլէմէտինիզ . իշլէթ պէն տէ-
յօր Լապպ՝ սիզին իչիւն Ղգըլըճա՝
թաուննա վէ գրթլըղա ազատլըգ նի-
տա էտէրիմ , վէ սիզի Ֆեբրին հէփ
մէմլէքէթլէրինտէ ՃէՖայա թէս-
18 լիմ էտէճէյիմ : Ա՚է պուզաղը-
յը իքիյէ քէսիպ օնուն փարչալա-
րը արասընտան կէչէրէք Հուզու-
րումտա քէստիքլէրի ա՚Հտըն սէօզ-
լէրինի սապիթ էթմէյէպ՝ ա՚Հտըմ-
տան թէճավուզ էտէն քիմսէլէրի ,
19 Յուդանըն սէրվէրլէրինի վէ Ե-
րուսաղէմին սէրվէրլէրինի՝ խատըմ-
լարը վէ քեահինլէրի՝ վէ պուզաղը-
նըն փարչալարը արասընտան կէչէն
տիյարըն ճիւմլէ գավմընը թէս-
20 լիմ էտիպ , օնլարը տիւշմէնլէրի-
նին էլինէ վէ օնլարըն ճանընը ա-
րայանլարըն էլինէ վէրէճէյիմ , վէ
օնլարըն Ղէշլէրի կէօյիւն գուշլա-
րընա վէ եէրին ճանավարլարընա
21 թաա՚մ իչիւն օլաճագ տըր : Ա՚է
Յուդա փատիշահը Սեդեկիայը վէ
օնուն սէրվէրլէրինի՝ տիւշմէնլէրի-
նին էլինէ վէ օնլարըն ճանընը ա-
րայանլարըն էլինէ վէ Նաբուգէն
տէօնմիւշ Քաբիլոն փատիշահընըն
22 ա՚աքէրի էլինէ վէրէճէյիմ , Իշլէթ
Ղպէն էմր էթտիմ՝ տէյօր Լապպ ,
վէ օնլարը պու շէհրէ կէրի կէթի-
րէճէյիմ , վէ օնուն իւզէրինէ ճէնք
էտէճէքլէր , վէ Ղօնու ֆէթհ է-
տիպ աթէչէ եագաճագլար . վէ
Ի՚Յուդա շէհրլէրինի՝ սաքին օլա-
նը պուլունմայանաճաք վէրան գօ-
Յաճաղըմ :

ՀԱ . Ի՚ . Ի՚ . 590 գէ :

Ի ՊԱԳ՝ Ի՚ԱՆ . Բ . 16 :

Ը ՊԱԳ՝ Պ . ԻԲ . 18 :

ՀԱ . Ի՚ . Ի՚ . 591 գէ :

Ի ՊԱԳ՝ ԽԱ . 16 :

Ե Ի՚Ա . ԻԵ . 39—46 :

Ա ՆՐ . ԻՁ . 8 ; Բ ՊՆ . ԺՁ . 5 . 9 :

Ժ ՆՐ . ԻՁ . 2 ; Ի՚Ա . ԻԵ . 10 ; ԽԱ . 14 :

Է Ն Է Մ . Ե . 11 :

Գ Ա . Ի . 1 ; Ի՚Ա . ԻԵ . 10 :

Ա ՊԱԳ՝ Ա . ՊԱ . 1

ՊԸՊ ԼԱ

Ինքաբելացիները իրենց մեծ օրհասի մեջ են։ 12 Հուդան իր ամենամեծ օրհասի մեջ է։ 18 Ինքաբելացիները կվճռեն պերեքեթլեի վաճառականի։

1 Յուդա փախչում է Յովսիա օրդի Յովակիմին կինը իրենից՝ Թագավոր Թարաքենտան Երեմիայի 2 օձան սէօզ տիւր քի տէտի. «Ինքաբելացիները կվինէ կիթ, վէ օնլարա սէօյլէ, վէ օնլարը Թագավորը կվինէ՝ ծօտալարըն պիրինէ կէօթիւր, վէ օնլարա շարապ իչէր։ 3 Իմտի Վաբասինիա օրդու Երեմիանըն օրդու Յեզոնիայը վէ գարըն-տաշլարըը վէ հէփ օղուլլարըը հէմ Ինքաբելացիները պիւթիւն է-4 վինի ալտըմ, վէ օնլարը Թագավորը կվինէ՝ ծէչիլի պէքլէյէն Յեղդըմ օրդու Աասահանըն օտասընըն իւս-թիւնտէ օլան սէրվէրլէր օտասընըն ճանընտաքի՝ Ըլլահ ատէմի Յեգդողիա օրդու Ընան օղուլլարընըն օտասընա կէօթիւրտիւմ։ 5 Վէ Ինքաբելացիլար կվինէն օղուլլարը հուզուրունա շարապ իլէ տօ-լու պարտագլար վէ գատէհլէր գօտուրմ, վէ օնլարա՝ Շարապ ի-չին տէտիմ։ Վէ օնլար տէտիլէր քի՝ Շարապ իչմէզ իզ. զիրա պա-պամըզ Ինքաբ օրդու Յոնադաբ՝ պիզէ թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ Սիզ վէ օղուլլարընըզ էպէտէն 7 շարապ իչմէյէսինիզ. վէ էվ նափմայասընըզ, վէ էքին էքմէ-յէսինիզ, վէ պաղ տիքմէյէսի-նիզ, վէ էտինմէյէսինիզ. իլլա պիւթիւն էօ՛մրիւնիւզտէ չատըը-լարտա սաքին օլասընըզ, թա քի էմիւսաֆիր օլտուղունուզ եէրին իւզէրինտէ չօգ զէման եաշայասը-8 նըզ։ Իմտի պապամըզ Ինքաբ օրդու Յոնադաբըն՝ պիզէ ճիւմլէ էմր էթտիյինէ կէօրէ՝ սէօզլիւնիւ տինկլէմէք իլէ, պիւթիւն էօ՛մ-րիւմիւզտէ քէնտիմիզ գարըլարը-մըզ՝ օղուլլարըմըզ վէ գըզլարըմըզ 9 շարապ իչմէզ իզ. Վէ սաքին օլ-մաղա էվլէր եափմազըզ, վէ պի-զիմ պաղըմըզ վէ թարլամըզ վէ 10 էքինիմիզ եօգ տուր. Իլլա չա-տըրլարտա սաքին օլուրուզ, վէ իթաա՛թ էտիպ՝ պապամըզ Յով-նադաբըն ճիւմլէ պիզէ թէնպիհ էթտիյինէ կէօրէ ա՛մէլ էտէրիզ. 11 Աքին վագի՝ օլտու քի՝ Նաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր պու տիյարա չըգուրդը զէման, տէտիք քի՝ Կէլին, վէ Քիլտանիլէր ա՛ս-քէրինին եիւզիւնտէն վէ Ըսուր ա՛սքէրինին եիւզիւնտէն Երուսա-ղէմ վարալըմ. իմտի Երուսաղէմ-տէ սաքին օլուրուզ։

12 Վէ Երեմիայա Թագավրն սէօզիւ-13 օլուպ տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլլա-հը ա՛սքէրլէրին Թագավը պէօյլէ տէր. Կիթ վէ Յուդա ատէմլէ-րինէ վէ Երուսաղէմին սաքինլէ-րինէ տէ քի՝ Ալէօզլէրիմի տինկլէ-մէյէ Ղի՛պրէթ ալմազ մը սընըզ 14 տէյօր Թագավ։ Ինքաբ օղուս Յոնադաբըն՝ օղուլլարընա շարապ իչմէմէյէ թէնպիհ էթտիյի սէօզլէրի սապիթ օլուս, չիւն քի պապալա-րընըն թէնպիհինէ իթաա՛թ էմմէք իլէ՝ թա պու կիւնէտէք իչմէզլէր. 15 պէն իսէ սիզէ սէօյլէտիմ, էրքէն գալզըպ սէօյլէտիմ, ամմա պէնի տինկլէմէտինիզ։ Վէ էրքէն գալ-գըպ կէօնտէրէրէք՝ սիզէ ըՀէփ գուլլարըմ փէյղամպէրլէրի կէօն-տէրիպ տէտիմ քի՝ Ըալա Ըհէր պի-րինիզ եարամազ եօլունտան տէօն-սիւն, վէ ա՛մէլլէրինիզի էյի է-տին, վէ եատ ալահլարըն ար-տընճա կիթմէն քի օնլարա ի՛պա-տէթ էտէսինիզ, վէ սիզէ Հէմ պա-պալարընըզա վէրտիյիմ եէրտէ սա-քին օլասընըզ. ամմա գուլաղընը-զը էյմէտինիզ, վէ պէնի տինկլէ-16 մէտինիզ։ Չիւն քի Ինքաբ օղ-լու Յոնադաբըն օղուլլարը՝ պա-պալարընըն օնլարա էմր էթտիյի թէնպիհի սապիթ էթտիլէր, ամ-մա պու գավմ պէնի տինկլէմէտի-17 Օնուն իչիւն Իսրայէլին Ըլլահը՝ ա՛սքէրլէրին Ըլլահը Թագավ պէօյ-լէ տէր. Իչթէ պէն՝ Յուդայա վէ Երուսաղէմին ճիւմլէ սաքին-լէրինէ՝ օնլարըն Հագգընա սէօյլէ-տիյիմ ճիւմլէ պէլայը կէթիրէ-ճէյիմ. Զքիր օնլարա սէօյլէտիմ տէ՝ տինկլէմէտիլէր, վէ օնլարը չաղըրթըմ տա՝ ճէվապ վէրմէտիլէր։ 18 Վէ Ինքաբելացիները եվինէ Ե-րեմիա տէտի քի՝ Իսրայէլին Ըլ-լահը ա՛սքէրլէրին Թագավը պէօյլէ

ԹԱ. Խ՛. Լ. 607 գէ։

ա Ք հնագ. Ժ. 15։ ա Մն. ք. 55։

բ Ք հնագ. Ջ. 5։

գ Ք հնագ. ԺՔ. 9։ իէ. 18։ ա Մն. ք. 18, 19։

դ Ք հնագ. Ժ. 15։

ե Նվ. ի. 12։ Նվես. Ջ. 2, 3։

ԹԱ. Խ՛. Լ. 607 գէ։

զ Պ. Լ՛. 33։

է Ք Մն. Լ՛. 15։ Պ. Է. 13։ իէ. 3։

ը Պ. Է. 25։ իէ. 4։

թ Պ. Ժ՛. 11։ իէ. 5, 6։

ժ Ըռակ. ա. 24։ Նա. 4՛. 13։ 4՛. 4։ Պ. Է. 13։

տեր . Ղիւն քի պապանըզ Յովնադաբըն թէնպիհինի տինկլէտինիզ , վէ օնուն հէփ էմրլէրինի սագլատընըզ , վէ օնուն սիզէ հէր թէնպիհ էթտիյինէ կէօրէ էյլէտինիզ .

19 Օնուն իւրէն Իսրայէլին Ըլլահը ա՛աքէրլէրին Պապը պէօյլէ տէր . Ինէքաբ օղլու Յոնադաբտան տա-
ք Պ . ԺԵ . 19 : յիմա ՝ՀՈւզուրումտա տուրուբ ատէմ էքսիք օլմայաճագ տըր :

ԳԼՈՒԽ ԼՂ

Կարուքուն՝ Երեմիանըն փէյղամպերլիք էթտիյի սէօզլէրի եագզպ՝ 5 գավմա օգուտուղու : 11 Պէյլէրին թօմարը քէնտիլէրինէ օգումաղա թալապ էթտիքլէրի , 20 փաս տիշհէրն թօմարը եագըպ՝ Կարուքու վէ Երեմիայը Թուքմաղա էմր էթմէսի , 27 փաս տիշհէրն վէ գուլլարընըն ճեզայէ թէրթիպ օլունմալարը փէչին խապէր վէրիլմէսի : 32 Կարուքուն պիր եէնի ճիլտ եազմասը :

1 ¶ Է վագի՝ օլտու քի՝ Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու Յովակիմին տէօրտունճիւ եըլընտա՝ Պապ թարաֆընտան Երեմիայա պու սէօզ օլուպ տէտի .
2 ՝Ռէնտինէ ՚պիր ճիլտ քիթապ ալ , վէ օնտա Իսրայէլին հագդընա վէ Յուդանըն հագդընա վէ ՚ճիւմլէ թայիֆէլէրին հագդընա սանա սէօյլէմէյէ պաղլաթըղմ կիւնտէն՝
ք Պ . ԻԵ . 15 , ԼՃ :
3 Յովսիանըն կիւնլէրինտէն թա պու կիւնէտէք սանա սէօյլէտի-
ե Պ . Ը . 2 . ի Իա . 7 . Պ . ԻՀ . 3 : նէ Յուդա էվի՝ պէնիմ օնլարա էթմէյէ նիյէթ էթտիյիմ հէփ մուսիպէթի իշլետ . թա քի ՚Հէր պիրի եարամազ եօլունտան տէօ-
Պ . ԺԸ . 8 , Յոէլ . է . 8 : նէլէր , վէ գապահճըլարընը հէմ կիւնահ՚լարընը ա՛ֆվ էտէյիմ :
Ը Պ . ԼԸ . 12 ,
Ը Պագ՝ Պ . խե . 1 : 4 Վէ Երեմիա՝ ՚Ինէրիա օղլու Կարուքու չաղըրտը . վէ ՚Կա-րուք՝ Երեմիանըն աղզընտան Պապ-պըն օնա սէօյլէտիյի հէփ սէօզլէ-րինի օլ ճիլտ քիթապըն իւզէրինէ
5 եազտը : Ընտէն Երեմիա՝ Կարու-քա թէնպիհ էտիպ տէտի քի՝ պէն մահպուս իմ , Պապ էվինէ վար-
6 մաղա գատիր տէյիլ իմ . Իմտի սէն վարսըն , վէ ՚Ռուբուճ կիւ-նինտէ Պապըն էվինտէ՝ գավմ իշխտիր իքէն ճիլտէ աղզըմտան եազտըղըն Պապըն սէօզլէրինի օ-գույասըն , հէմ տախի քէնտի շէ-
Ը Կա . ԺԷ . 29 : ԻԳ . 37–32 : Պար . խէ . 9 : հիրլէրինտէն կէլէն հէփ Յուդա իշխտիր իքէն՝ օնլարը օգուլասըն :
Պ . Ի . Ի . 607 գէ : 7 ՝Պէլքի նի յազլարը Պապըն Հու-զուրունա էրիշէ , վէ հէր քէս քէօ-
ք Իա . 3 : թիւ եօլունտան տէօնէլէր . զիրա Պապըն պու գավմըն հագդընա սէօյլէտիյի խըշմ ու ղազապ պէօ-յիւք տիր :
8 Վէ ՚Երիա օղլու Կարուք՝ Ե-րեմիա փէյղամպերին օնա՝ Պապ-պըն էվինտէ քիթապտան Պապըն սէօզլէրինի օգումաղա հէփ էմր էթտիյինէ կէօրէ էյլէտի :
9 Վէ վագի՝ օլտու քի Յուդա Պ . Ի . Ի . 606 գէ : փատիշահը Յովսիա օղլու Յով-կիմին պէշինճի եըլընտա տօգու-զունճու այտա՝ հէփ Երուսաղէմ խալգընա վէ Յուդա շէհրլէրինտէն Երուսաղէմէ կէլէն ճիւմլէ գավ-մա Պապըն հուզուրունտա ու-
10 րուճ նիտա էթտիլէր : Վէ Կա-րուք՝ քեաթիպ Սափան օղլու Գամարիանըն օտասընտա Պապ էվինին ՚եէնի գափուսունուն աղ-
ք Պ . ԽՀ . 10 : զընտա եօգարըքի ավլուտա ճիւմ-լէ գավմ իշխտիր իքէն՝ քիթապ-տան Երեմիանըն սէօզլէրինի օ-գուտու :
11 Վէ Սափան օղլու Գամարիա-նըն օղլու Միքիա՝ քիթապտան
12 Պապըն ճիւմլէ սէօզլէրինի իշխ-տինճէ , փատիշահըն էվինէ քեա-թիպին օտասընա էնտի , վէ իշլեթ հէփ սէրվէրլէր՝ քեաթիպ Ելիսա-մա վէ Սեմայիա օղլու Դաղայիա վէ Ըգբոր օղլու Էլնաթան վէ Սափան օղլու Գամարիա վէ Ը-նանիա օղլու Սեդեկիա վէ հէփ սէրվէրլէր օրատա օթուրուրլար ի-
13 տի : Վէ Միքիա՝ Կարուքուն գավմ իշխտիր իքէն քիթապտան օգուտուղունտա՝ իշխտիյի հէփ սէօզլէրի օնլարա խապէր վէրտի :
14 Վէ ճիւմլէ սէրվէրլէր՝ Ռուսի օղլու Սեղեմիա օղլու ՚Նաթանիա-նըն օղլու Յուդիի Կարուքա կէօն-տէրիպ տէտիլէր քի՝ Գավմ իշխ-տիր իքէն օգուտուղուն ճիլտի է-լինէ ալըպ կէլ . իմտի ՚Ներիա օղ-
15 լու Կարուք ճիլտի էլինէ ալըպ՝ օնլարա կիթտի : Վէ օնլար օնա՝ ՚Ալա օթուր , վէ պիղ իշխտիր իքէն օնու օգու տէտիլէր . վէ Կա-րուք օնլար իշխտիր իքէն օգու-

Digitized by Google

ՀԱ. Ի'. Լ. 606 Գէ.

16 տու ։ Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ հէփ սէօզլէրի իշլէտիքլէրի կիպէ , գօրգուպ պիրի պիրինէ պափօր-
լար . վէ Խարուքա տէտիլէր քի՝ Էհէփ պու սէօզլէրի փատիշահա
մուէլլագա խապէր էյլէ յէլիմ ։
17 Էհմ Խարուքա սիւալ էտիպ տէ-
տիլէր քի՝ Վէրեմ էյլէ , պու
սէօզլէրի օնուն աղըընտան նի՞ճէ
18 եաղուրն , պիզե խապէր էյլէ ։ Ալ է
Խարուք օնլարա՝ Պու սէօզլէրին
ճիւմլէսինի օ պանա աղըը իլէ սէօյ-
լէտի , վէ պէն օնլարը միւրէքքէպ
իլէ պու քիթապա եազտըմ տէտի ։
19 Ընտէն սէրվէրլէր Խարուքա տէ-
տիլէր քի՝ Կիմի կէրէք սէն կէրէք
Երեմիա կիղլէնին , վէ նէրէտէ օլ-
տուղունուզու քիմսէ պիլմէսին ։
20 Ալ է օնլար ավլույա փատիշահա
վարտըլար , ճիլտի իսէ քեաթիպ
Երղիսամանըն օտասընտա պրագ-
մըլար իտի . վէ հէփ պու սէօզ-
լէրի փատիշահ իշէտիր իքէն սէօյ-
21 լէտիլէր ։ Ալ է փատիշահ Յուդիի
ճիլտի ալմադա կէօնտէրտի , վէ
Յուդի օնու քեաթիպ Երղիսամա-
նըն օտասընտան ալտը . վէ Յու-
դի օնու՝ փատիշահ իշէտիր իքէն
վէ փատիշահըն եանընտա ուտուրան
ճիւմլէ սէրվէրլէր իշէտիր իքէն օ-
Ե Պագ՝ Ը- 22 գուտու ։ Փատիշահ իսէ՝ Ետօ-
մով. գ.15։ գուզունճու այտա օլմըազ իլէ՝ գըշ
էվինտէ օթուրուր իտի , վէ էօ-
նիւնտէ եանար մանկալ վար իտի ։
23 Ալ է վագի՝ օլտու քի Յուդի իւշ
եա տէօրթ սահիֆէ օգուտուգճէ ,
օնու քեաթիպին գալէմթըրը իլէ
քէսիպ՝ մանկալտաքի աթէշէ ածար
իտի , թա պիւթիւն ճիլտ ման-
կալտա օլան աթէշտէ տիւքէնին-
24 ճէ յէտէք ։ Ալ է կէրէք փատիշահ
կէրէք ճիւմլէ պու սէօզլէրի իշի-
տէն օնուն Էհփ գուլլարը գօրգ-
Ի Ե Ծագ . մատըլար , վէ Էէսավապլարընը
բբ.11։ Նա- 25 երթմատըլար ։ Ալ է Երղնաթան
ղէ. 22։ լէ. իլէ Գադայիա Էհմ Գամարիա՝
1։ ճիլտի եագմամադա փատիշահա
եալվարտըլար իսէ տէ , օնլարը
26 տինկլէմէտի ։ Ալ է փատիշահ՝ փա-
տիշահըն օղլու Եհրամէլէ վէ
Եզրիէլ օղլու Պարայիայա վէ Ըբ-
դիէլ օղլու Պեղեմիայա էմր էյլէ-
տի քի՝ քեաթիպ Խարուքու վէ
Երեմիա փէյղամպէրի թուրթա-

ՀԱ. Ի'. Լ. 606 Գէ.

լար . ամմա Թապպ օնլարը սագ-
լատը ։
27 Ալ է փատիշահ ճիլտի վէ Խա-
րուքուն Երեմիանըն աղըընտան
եազտըղը սէօզլէրի եագտըգտան
սօնկրա , Երեմիայա Թապպըն սէօ-
28 զիւ օլուպ տէտի քի՝ Էինէ կիթ ,
պիր ղայրի ճիլտ ալ , վէ օնտա՝
Յուդա փատիշահը Յովակիմին
եագտըղը էվվէլքի ճիլտէ օլան
29 Հէփ էվվէլքի սէօզլէրի եազ ։ Ալ է
Յուդա փատիշահը Յովակիմ տէ-
յէսին քի՝ Թապպ պէօյլէ տէր .
Ալէն պու ճիլտի՝ Խարիւոն փատի-
շահը էլպէթթ կէլէճէք վէ պու տի-
յարը հէլաք էտէճէք վէ օնտան
ատէմի վէ հայվանը եօղ էտէճէք
տէ յիւ օնտա նիճիւն եազտըն տէ-
յէրէք եագմըշըն ։
30 Օնուն իչիւն Թապպ՝ Յուդա
փատիշահը Յովակիմին Հագգընա
պէօյլէ տէր . ՚Օնուն՝ Դաւիթին ՚ բ Պ. իբ. 30։
թախթընտա օթուրաճագ քիմսէսի
օլմայաճագ , վէ լեշի կիւնտիւզիւն
հէրարէթէ վէ կէճէտէ գըրաղը յա
31 ՚աթըլաճագ ։ Ալ է օնու հէմ օ- ՚ Պ. իբ. 19։
նուն զիւրրիյէթինի վէ գուլլարը-
նը եարատմազլըգլարը իչիւն ՚եօգ-
լայաճաղըմ , վէ օնլարըն իւզէրինէ
հէմ ճիւմլէ Երուսաղէմին սա-
քինլերի իւզէրինէ վէ Յուդալըլա-
րըն իւզէրինէ՝ օնլարըն Հագգընա
պէնիմ սէօյլէտիյիմ վէ օնլարըն
տինկլէմէտիյի ճիւմլէ պէլայը կէ-
թիրէճէկ յիմ ։
32 Ալ է Երեմիա պիր ղայրի ճիլտ
ալըպ՝ օնու ՚Ներիա օղլու քեա-
թիպ Խարուքա վէրտի , վէ օ օն-
տա Երեմիանըն աղըընտան Յուդա
փատիշահը Յովակիմին աթէշէ
եագտըղը քիթապըն Հէփ սէօզլէ-
րինի եազտը . վէ օնլարըն իւզէրի-
նէ՝ օնլար կիպի տահա չօգ սէօյ-
լէր զամմ օլտու ։

ՊԸՊ ԼԱ

Փէյղամպէրին նասիհաթը պիր չէյ եէրինէ սայըլմամասը ։ 5 Ռիխտանիլէրին Մըսրը լարտան գօրգմալէրի իլէ Երուսաղէմի մա- հասէրէ էթմէքքաէն վազ կէլմէլէրի ։ 6 Փէյ- ղամպէրին՝ օնլարըն կէրի տէօնիւպ զաֆէր պուլաճագլարընը փէշին խապէր վէրտիյի ։ 11 Օնուն գալգըն կիպի հապս օլաճագմասը ։ 16 Ալեքսիանդր օնա էթտիյի խնամախէթ ։

1 Ալ է Խարիւոն փատիշահը ՚նա-

Digitized by Google

բուգոդոնոսորոն Յուդա տիյաբընա փաւտիշահ նասպ էթտիյի Յովակիմ օղլու Յեքոնիանընն եէ-բինէ Յովսիա օղլու Ցեդեկիա՝
2 փաւտիշահ նասպ օլտու։ ՚Ըմ-մա օ հէմ օնուն գուլլարը վէ տի-յարըն գավմը՝ Բապպընն Երե-միա փէյղամպէրին եէտի իլէ սեօյլէտիյի սեօզլերի տինկլէմե-տիլէր։
3 Վէ Սեդեկիա փաւտիշահ՝ Ցե-ղեմիա օղլու Յուքաղը վէ Մաա-սիա օղլու քեհրին ՚Սոփոնիայը Երեմիա փէ յղամպէրէ կէօնտերիպ տէտի քի՝ Ահերէմ էյլէ պիզտէն էօթիւրիւ Ընլահրմըզ Բապպա
4 նիյազ էյլէ։ Երեմիա իսէ գավ-մընն արասընա կիրիպ չըգար իտի, վէ օնու փոհա հապսխանէ յէ գօ-
5 մմընշլար իտի։ Վէ Մըսըրտան ՚փարաւոնուն ա՚սքերի չըգտը. վէ ՚Երուսաղէմի մուհասէրէ էտէն Քալդէացիլէր՝ պու խապէրի իշիթ-տիքլէրինտէ, Երուսաղէմին իւ-զէրինտէն չէքիլտիլէր։
6 Վէ Բապպընն սէօզիու Երեմիա փէ յղամպէրէ օլուպ տէտի քի՝
7 Իսրայէլին Ընլահը Բապպ պէօյլէ տեր. Պանա տանըշմագ իշիուն Ցսի-զի պանա կէօնտերէն Յուդա փա-տիշահընա պէօյլէ տէ յէսինիզ. Իշիթ սիզէ իմտատ իշիուն չըգան փարաւոնուն ա՚սքերի՝ քէնտի տի-յարը Մըսըրա տէօնէճէք տիր։
8 Վէ ՚Քալդէացիլէր տէօնիուպ՝ պու շէհրին իւզէրինէ ճէնք էտէճէք-լէր. վէ օնու ֆէթհ էտէճէքլէր, հէմ օնու աթէշէ եագդաճագլար։
9 Բապպ պէօյլէ տեր. Քալդէացի-լէր պիզտէն հէր վէճհ իլէ կիտէ-ճէքլէր տէ յէրէք՝ ճանլարընըզը ալդադմասըն, զիրա կիթմէ յէճէք-
10 լէր. Օ իրա ԷէյՀէր սիզին իլէ ճէնք էտէն Քալդէացիլէրին ճիւմ-լէ ա՚սքերինի վուրանընզ տա՝ օն-լարտա հէմանն պա՚զը եարալըլար գալսա պիլէ, օնլարընն հէր պիրի չատրընտան գալգըպ՝ պու շէհրի աթէշէ եագդաճագլար։
11 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ ՚Քալդէա-նիլէրին ա՚սքերի փարաւոնուն ա՚ս-քերինին եիւզիւնտէն Երուսաղէ-մին իւզէրինտէն չէքիլտիյինտէ,
12 Երեմիա Երուսաղէմտէն չըգտը քի՝

Բենիամին տիյարընա կիտէ, քի օրատան գավմընն արասընտա հիս-
13 սէթինէ ալա։ Վէ օ՝ Բենիամին գափուսունտա իքէն, օրատա Ը-նանիա օղլու Սեղեմիա օղլու Ցե-րիա նամ մանսուպ սահիպի պիր քիմսէ վար իտի, վէ պու՝ Ե-րեմիա փէ յղամպէրի եագդալայըպ՝ Սէն Քալդէացիլէրէ գաչայօրսուն
14 տէտի։ Վէ Երեմիա տէտի քի՝ Եալան տըր, պէն Քալդէացիլէրէ գաչմայօրում, ամմա օնու տինկ-լէմէտի. վէ Յերիա Երեմիայը եագդալայըպ՝ օնու սէրվէրլէրէ կէօ-
15 թիւրտու։ Վէ սէրվէրլէր Երե-միայա էօվքէլէնիպ՝ օնու տէօյ-տիւլէր, վէ օնու քեաթիպ Յով-նաթանընն էվինէ ՚հապսխանէ յէ գօտուլար. զիրա ՚զընտան օնու էթմիշլէր իտի։
16 Երեմիա հապս գույուսունա վէ պուտրումա կիրիպ՝ Երեմիա օրա-տա չօգ զէման օթուրտունճա, Սե-դեկիա փաւտիշահ կէօնտէրիպ օնու
17 ալտր, վէ փաւտիշահ օնա էվինտէ կիզլիճէ սօրուպ՝ Բապպտան սէօզ վար մը տէտի. վէ Երեմիա՝ Վայ տըր տէտի. Հէմ տէտի քի՝ Ցէն Քաբիլոն փաւտիշահընընն էլինէ
18 թէսլիմ օլաճագսընն։ Վէ Երե-միա Սեդեկիա փաւտիշահա տէտի քի՝ Սանա եա գուլլարընա եա շու գավմա նէ կիւնահ իշլէտիմ, քի
19 պէնի զընտանա գօտունուզ։ Վէ սիզէ փէ յղամպէրլիք էտի՝ Քա-բիլոն փաւտիշահը իւզէրինիզէ վէ պու տիյարըն իւզէրինէ կէլմէ-յէճէք տիր տէ յէն փէ յղամպեր-
20 լէրինիզ հա՞նի։ Ամտի հալա քէ-րեմ էյլէ տինկլէ՝ եա էֆէնտիմ փաւտիշահ քէրեմ գըլ՝ րնճամ Հուզուրունտա մագպուլ օլսուն, վէ պէնի քեաթիպ Յոնաթանընն էվինէ կէրի կէօնտերմէ, քի օրա-
21 տա էօլմէյիմ։ Վէ Սեդեկիա փաւտիշահ էմր էթտի, վէ Երե-միայը ՚զընտանընն ավլուսունա գօ-տուլար, վէ օնա հէր կիւն էք-մէքճիլէր սօգաղընտան թա էքմէք ՚էշհրտէն տիւքէնինճէ յէտէք պիր սօմուն պիւթիւն էքմէք վէրիլիր ի-տի. վէ Երեմիա զընտանընը ավ-լուսունտա օթուրուր իտի։

ԳՒ. Ի'. Լ. · 589 գէ։

ՊԸՁ ԼՂ

փէլղամպերտէն չէքեայէթ օլունուպ՝ զընտան գուլուսունա աթըլըղը ։ 7 Ընդեմլէքին ըհմասը իլէ զընտան գուլուսունտան չըգարըլըպ հապսխանէնին ավլուսունտա մահպուս օլունտուղու ։ 14 փատիշահըն փէղղամպեր իլէ մուսահիպէթի ։ 24 Պունու պէղլէրտէն կիզլէմէյէ փատիշահտան էմր ալըղը ։

1 Իյ է Յատթան օղլու Յափատիա
`հեմ փասուր օղլու Փոդողիա
վէ Եղեմիա օղլու Ցհուքաղ վէ
Ս'եղքիա օղլու Բփասուր՝ Ելրե-
միանըն ճիւմլէ գավմա սէօյլէտիլի
սէօզլերի իշլէթտիլեր ։ քի տէտի ։
2 Բապպ պէօյլէ տեր ։ Բպու չէհրտե
սաքին օլան քիմսէ՝ գըլըճտան՝
գըթլըգտան վէ թաո'ւնտան էօլե-
ճէք ։ վէ Վիլտանիլերէ չըգան՝ սաղ
գալաճագ՝ վէ օնուն ճանը քէնտինէ
շիքեար կիպի օլուպ՝ եաշայաճագ
3 տըր ։ Բապպ պէօյլէ տեր ։ Բպու
չէհր՝ էլպէթթէ Բաբիլոն փատի-
շահլընըն ա'աքերի էլինէ թէսլիմ
օլունաճագ ՝ վէ օնու ֆէթհ է-
տէճէք տիր ։
4 Վէ սէրվերլերը փատիշահա տէ-
տիլեր քի՝ Վէրեմ էյլէ Բղու քիմ-
սէ էօլտիւրիւլիւն՝ պու սէպեպ-
տէն քի պու շէհրտե գալան ճէնք
ատէմլերինին էլլէրինի վէ ճիւմլէ
գավմըն էլլերինի՝ օնլարա պունուն
կիպի սէօզլեր սէօյլէմէք իլէ կէվ-
շէտիր ։ զիրա պու քիմսէ՝ պու
գավմըն սէլամէթինի իսթէմէզ ՝
5 իլլա օնուն պէլասընը Բօլնէր ։ Վէ
Ս եդեկիա փատիշահ տէտի քի՝
Իշլեճ օ սիզին էլինիզտե տիր ։
չիւն քի սիզէ փատիշահըն կիւճիւ
6 եէթմէզ ։ ԲԻմտի Իրեմիայը ալ-
տըլար ՝ վէ օնու փատիշահըն օղ-
լու Ս'եղքիանըն՝ հապսխանէնինին
ավլուսունտա օլան գուլուսունա
աթըլար ՝ վէ Իրեմիայը իփլէր իլէ
սարգըթտըլար ։ վէ օլ գուլուսուա
սու եօղ իտի ՝ իլլա ֆագաթ չամուր՝
վէ Իրեմիա չամուրա պաթտը ։
7 Վէ Բփատիշահըն էվինտէ օլան
Բապէշէն խատըմ Ընդեմելէք նամ
քիմսէ՝ Իրեմիայը գուլուսուա աթ-
տըգլարընը իշլէտտի ։ փատիշահ
իսէ Լէննիամին գափուսունտա օ-
8 թուրույօր իտի ։ Վէ Ընդեմելէք
փատիշահըն էվինտէն չըգտը ՝ վէ

ԳՒ. Ի'. Լ. · 589 գէ։

փատիշահա սէօյլէյիպ տէտի քի՝
9 Ն՛ա Ընֆէնտիմ փատիշահ՝ պու ա-
տէմլեր Իրեմիա փէղղամպերէ հէվ
էթտիքլէրինի՝ օնու գուլուսա աթ-
տըգլարընը ֆէնա էթտիլեր ։ զի-
րա օ՝ շէհրտե արթըգ էքմէք օլ-
մամաղ իլէ եէրինտէ ճէլըգտան
10 էօլիւր ։ Վէ փատիշահ Բապէշէն
Ընդեմելէքէ էմր էտիպ տէտի քի՝
Պուրատան պիլէնճէ օթուզ ա-
տէմ ալ ՝ վէ Իրեմիա փէղղամպե-
րի՝ էօլմէզտէն էվվէլ գուլուստան
11 չըգար ։ Իմտի Ընդեմելէք պիլէ-
սինճէ ատէմլերի ալըպ փատիշահ
էվինէ՝ խազինէ ալթընա կիրտի ՝
վէ օրատան հըրթըգ փալասլար վէ
էսքի չափուլլար ալըպ՝ օնլարը
իփլէր իլէ Իրեմիայա գուլուսա
12 սարգըթտը ։ Վէ Բապէշէն Ընդե-
մելէք Իրեմիայա տէտի քի՝ Բալա
պու հըրթըգ վէ էսքի էսվապլարը
գօլթուգլարընը ալթընա իփլէրին
ալթընտան գօ ։ վէ Իրեմիա էօյ-
13 լէ էյլէտի ։ Վէ Բհրեմիայը իփ-
լէր իլէ չէքիպ՝ օնու գուլուստան
տիշարը չըգարտըլար ՝ վէ Իրեմիա
Բհապսխանէնինին ավլուսունտա օ-
թուրտու ։
14 Վէ Ս եդեկիա փատիշահ կէօն-
տէրիպ՝ Իրեմիա փէղղամպերի
Բապպըն էվինտէ օլան իւհիւնճիւ
մէտխէլէ՝ հանընա ալտը ՝ վէ փա-
տիշահ Իրեմիայ՝ Ս անա պիր շէյ
սօրաճաղըմ ՝ պէնտէն պիր շէյ
15 սագլամա տէտի ։ Վէ Իրեմիա Ս է-
դեկիայա տէտի քի՝ Ս անա խապեր
վէրիրիսեմ ՝ պէնի էլպէթթ էօլտիւր-
մէյէճէք մի սին ՝ հէմ սանա նա-
սիհաթ էթսեմ ՝ պէնի տինլէմէ-
16 յէճէքսին ։ Ըմմա Ս եդեկիա փա-
տիշահ Իրեմիայա կիզլիճէ եէմին
էտիպ՝ Բպիզե պու ճանը եարատան
Բապպ սաղ տըր քի՝ սէնի էօլ-
տիւրմէյէճէյիմ՝ վէ սէնին ճանընը
արայան շու քիմսէլէրին էլինէ սէ-
նի թէսլիմ էթմէյէճէյիմ տէտի ։
17 Օլտէմ Իրեմիա Ս եդեկիայա տէ-
տի քի՝ Իսրայէլին Ըլլահը՝ ա'ս-
քերլերին Ըլլահը Բապպ պէօյլէ
տեր ։ Իյէր հէր վէճտ իլէ Խա-
լդիլոն փատիշահըրըն սէրվերլերինէ
Բչըգար իսէն ՝ ճանըն սաղ գալա-
ճագ ՝ վէ պու շէհր աթէշէ եան-
մայաճագ ։ իլլա կէրէք քէնտին

Ա Պտ. Ե. 16։
Ա Նա. ԺԲ. 16։
Ը Պ. Լ. 8։
Ա Պ. ԺԲ. 12։

Ա Պ. Լ. 21։
Ը Պ. Լ. 3։
Ա Պ. ԽԸ. 1։
Բ Պ. ԽԸ. 8։
Գ Պ. ԽԸ. 9։
Ե Պ. ԽԸ. 10։
ԼՔ. 3։
Ը Պագ՝ Պ. ԽԲ. 11։
Ա Պ. Լ. 21։
Գ Պ. ԼԲ. 16։

կերեք եվին սաղ գալաճագսընըզ։
18 Ըմմա էյեր Բաբիլոն փաւոիշահընըն սերվէրլէրինէ չզգմազսան, օլտըմ պու շէհր Վհիլտանիլէրին եւլինէ վերիլէճէք, վէ օնու աթէչէք եագաճագլար, վէ ըսկն օնլարըն էլինտէն գուրթուլմայաճագսըն։
19 Վ Էնեգկիա փատիշահ Երեմիայա տէտի քի՝ Վհիլտանիլէրէ գաչմըղ Էհէոուտիլէրտէն գօրգարըմ. օլմայա քի պէնի օնլարըն էլինէ վերեչլեր, վէ ապէնի մասխարա էտլեր։
20 Վ Էրեմիա տէտի քի՝ Վ Էրմէզլեր. քերեմ էյլէ՝ սանա սէօյլետիյիմ Եապալըն սէօզլունիւ տինկլէ, վէ սանա խայր օլա,
21 հէմ ճանըն եաշայա։ Ըմմա էյեր չզգմագ իսթէմեզ իսէն, Եապալըն պանա կէօսթէրտիյի նէմնէ պու
22 տուր քի՝ Իչթէ Յուդա փատիշահընըն էվինտէ գալան հէփ գադըլար՝ Բաբիլոն փատիշահընըն սերվէրլէրինէ չզգարըլաճագլար, վէ օնլար տէ յէճէքլեր քի՝ Վէնին տօսթլարըն սէնի թահրիք էտիպ սանա զալիպ օլտուլար. այաղընըր չամուրա պաթըրտըլար պո՝ կերի-
23 յէ չէքիլտիլեր։ Վ Էհէփ գադըլարընը վէ Հօզուլլարընը Վհիլտանիլէրէ չզգարաճագլար, վէ ըսկն օնլարըն էլինտէն գուրթուլմայաճագսըն, իլլա Բաբիլոն փատիշահընըն էլէ իլէ թուրթուլաճագսըն, վէ պու շէհրի աթէչէ եագտըրաճագսըն։
24 Վ Էնեգկիա Երեմիայա տէտի քի՝ Պու սէօզլերի քիմսէ պիլմէ-
25 սին, վէ էօլմէյէճէքսին։ Վ Էյէր սէրվէրլեր՝ սէնին իլէ սէօյլէշտիյիմի իչտիրլեր իսէ, վէ էյէր սանա կէլիպ սանա՝ Հալա փատիշահա նէՀ սէօյլէտին պիզէ խապեր վեր, պիզտէն կիզլէմէ, վէ սէնի էօլտիրմէյէլիմ, հէմ փատիշահ սանա նէՀ սէօյլէտի-
26 տերլեր իսէ, օլտէմ օնլարա տէյսին քի՝ Ղպէն փատիշահըն հոզուրունտա բէճա ա՛րզ էյլէտիմ քի՝ պէնի Յուվնաթանըն եվինէ կերի կէօնտերմէսին, թա քի օրա-
27 տա էօլմէյիմ։ Վ Էհէփ գադըլար սէրվէրլեր Երեմիայա կէլտիլեր, վէ օնա սօրտուլար, վէ օնլարա՝ փատիշահըն օնա օլ էմր էթտիյի սէօզլերէ խապեր վերտի, վէ օնլար օնա աէօյլէՀէփէն սիւքիւթ էթտիլեր. զերա պու մատտէ պէ-
28 յան օլունմատը։ Իմտի՝ Ներ եմիա թա Երուսաղէմին ֆէթԷՀ օլունտուղուն-տա՝ օ օրտոպո իտի։

ՊԸՊ Լ Թ

Երուսաղէմին ֆէթԷՀ օլունմասը։ 4 Վեդեկիանըն գաչմադա ճաՀտ էտեր իքէն թուրթուլուպ՝ կէօզլերի չզգարըլտըզը։ 8 Շէհրին աթէչէ եանտըզը։ 9 վէ գավմըն էսիրլէյէ սիւրթլտիւիւ։ 11 Նաբուգոդոնոսորունուն Երեմիայա կէօսթէրտիյի ինսանիյէթ։ 15 Ընչահըն Երդեմլէքէ վա՛տը։

1 Յուդա փատիշահը Վեդեկիանընն տօգուզունճու երըընտա օնունճու այտա՝ Բաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր պիւթիւն ա՛քէրի իլէ Երուսաղէմէ կէլտի, վէ օնու մուհասէրէ էթ-
2 տիլեր։ Վեդեկիանըն օն պիրինճի երըընտա տէօրտիւնճիւ այտա ա-յրն տօգուզունտա շէհր պօզուլ-
3 տու։ Վ Էն Բաբիլոն փատիշահընըն ճիւմլէ ապէյլերի՝ Նէռնէ Նէրգեղսարասար՝ Վամեգարնաբաւ՝ խատըմ աղասը Վարսեքիմ՝ միւ-նէճճիմ պաշը Նէրգեղսարասար՝ վէ Բաբիլոն փատիշահընըն ճիւմլէ գալան սերվէրլէրի կէլիպ օրթա գափուտա օթուրտուլար։
4 Վ Էն վագի՝ օլտու քի Յուդա փատիշահը Վեդեկիա հէմ հէփ ճէնքճիլեր օնլարը կէօրտիւքլերի կիպի գաչտըլար, վէ շէհրտէն՝ կէճէլէյին փատիշահ պաղչէսի եօլունտան իքի գալէ՝ արասընտա-քի գափուտան չզգտըլար. վէ քէնտիսի սահրա եօլունա չզգտը։
5 Վ Էն Վհիլտանիլէրին ա՛քէրի օն-լարըն արտըրընճա գովալատը-լար, վէ Վեդեկիայա Երիքով սահրալարընտա եէթիշտիլեր, վէ օնու թուրթուպ Վմալի տիյարընտա Նէբզայա՝ Բաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսորա չզգատըլար. վէ օ՝ օնուն իւզէրինէ
6 հիւքմ էյլէտի։ Վ Էն Բաբիլոն փատիշահը Վեդեկիանըն օղուլլարընը օնուն կէօզլերի էօնիւնտէ

ԳԹ. Ի՛. Լ։ 589 գէ։
Ե պ. լԷ. 4։ ԼՀ. 2։ խա. 28։
Ֆ պ. լԷ. 6։ խա. 10։ Յ խա. 18։
Ղ պ. լԷ. 20։
Ե պ. լԷ. 15։
ՌԹ. Ի՛. Լ։ 589 գէ։
Ե պ. լԷ. 21։ ԼՀ. 14։
ՌԹ. Ի՛. Լ։ 590 գէ։
ա Ֆ ՌԹագ. խԷ. 1—4։ պ. ծՀ. 4—7։
ՌԹ. Ի՛. Լ։ 588 գէ։
Բ պ. լԷ. 17։
Գ Ֆ ՌԹագ. խԷ. 4, լԸ։ պ. ծՀ. 7, լԸ։
Դ Ֆ ՌԹագ. խԷ. 18. 22։
Է Ֆ ՌԹագ. խԳ. 33։

Digitized by Google

գործարաձաղմ՝ տէյօր Նապպ՝ վէ օր հիւզէրինտէն գօրգտուղուն քիմսէլէրին էլլինէ վէրիլմէ յէճէքսին։ 18 Օ՚իրա սէնի էլպէթթէ գուրթարաճաղմ՝ վէ գըլըճտան տիշմէ յէճէքսին. վէ Ճանըն սանա շիքեար կիսի օլաճագ, չիւն քի Պանա կիւվէնտին՝ տէյօր Նապպ։

ՊԸՊ Խ

Երեմիա նաբուզարդանտան սալը վերիլտիքտէ Յոդողիայա կէթտիյի։ 7 Տաղալն գավմն Պոդողիանըն եանընա ձէմ՝ օլտուգլարը։ 13 Օնուն Իսմայէլին գուրտուղու ֆէսատա ինանմատըղը։

1 Նապպ թարաֆընտան Երեմիայա՝ ա՛սալար պաշը Նաբուզարդան օնու Խարիլոնա սիւրիւլէն հէփ Երուսաղէմ վէ Յուդա եսիրլէրինին արասընտա զինճիրլեր իլէ պաղլը իքէն թուրթուպ օնու Իսմաատան սալը վէրտիքտէն սօնկրա՝ օլան սէօզ տիւր։

2 Վէ ա՛սալար պաշը Երեմիայը ալընճա, Բօնա տէտի քի՝ Ըլլահ Նապպ պու մահալին իւզէրինէ պու պէլայը սէօյլէմիշ տիր։

3 Վէ Նապպ կէթիրիպ՝ տէտիյի կիպի էյլէտի. զընրա Նապպա կիւնահ էթտինիզ, վէ օնուն սէօզ զիւնիւ տինկլէմէտինիզ, վէ պու

4 շէյէ օղրատընըզ։ Յամուի հալա իշլէթ պու կիւն սէնին էլլէրինտէ օլան զինճիրլէրի չէօզտիւմ, էյէր պէնիմ իլէ Խարիլոնա կէլմէյէ սանա խօշ կէօրիւնիւր իսէ կէլ, վէ նազարըմ սէնին իւզէրինտէ օլուր. ամմա էյէր պէնիմ իլէ Խարիլոնա կէլմէյէ սանա քէօթիւ կէօրիւնիւր իսէ, էօյլէ էթմէ. իշլէթ Նպիւթիւն տիյար էօնիւնտէ տիր, կիթմէյէ կէօզլէրինէ էյի վէ տօղրու օլան մահալէ վար։

5 Յամուի Էա՝ Ըլ Խարիլոն փատիշահընըն Յուդա շէհրլէրինէ նասպ էթտիյի Պափան օղլու Ըքիկամընն օղլու Գոդողիա տահա տէօնմէզտէն օնա տէօն վէ օնուն իլէ գավմըն արասընտա սաքին օլ, եախօտ կիթմէյէ կէօզլէրինէ էէր տօղրու կէօրիւնէն մահալէ կիթ. յամուի ա՛սալար պաշը օնա զախիրէ վէ խարճլըգ վէրտի, վէ օնու սալը

Ներեզատա պօղազլատը. Հէմ Խաբիլոն փատիշահը՝ Յուդանըն հէփ 7 պէ յղատէլէրինի պօղազլատը։ Վէ Ըվեգեկիանըն կէօզլէրինի քէօրլէթտի, վէ օնու զինճիրլեր իլէ պաղլատը քի՝ օնու Խարիլոնա 8 կէօթիւրէ։ Վէ փատիշահընն եվինի Հէմ գավմըն էվլէրինի Վիլտանիլէր Նաթեչէ եագտըլար, վէ Երուսաղէմին հիսարընը երգտը- 9 լար։ Վէ շէհրտէ գալան գավմընն պագիյէսինի Հէմ օնա տիւշմիւշ գաչգընլարը վէ գալան գավմընն պագիյէսինի՝ Էա՛սասլար պաշը Նաբուզարդան Խարիլոնա էսիր 10 սիւրտիւ։ Վէ ա՛սասլար պաշը Նաբուզարդան՝ Յուդա տիյարընտա հիչ պիր շէյլէրի օլմայան գավմընն ֆուգարասընտան պրագտը, վէ օլ կիւնտէ օնլարա պաղլար վէ թարլալար վէրտի։

11 Վէ Խարիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր Երեմիանընն հագգընա ա՛սասլար պաշը Նաբուզարդան Հէմ խատըմ աղասը Նաբուսարզաքան՝ վէ միւնէճճիմ պաշը Նէրգեղսարասար՝ վէ Խարիլոն փատիշահընըն հէփ պէյլէրի կէօն- 14 տէրտիլէր. Վէ կէօնտէրիպ Երեմիայը Զընտանընն ավլուսունտան ալտըլար, վէ օնու Պափան օղլու Ըքիկամընն օղլու Գոդողիայա վէրտիլէր քի՝ օնու էվէ կէթիրէ. վէ օ՝ գավմընն արասընտա սաքին օլտու։

15 Վէ Երեմիա զընտանընն ավլուսունտա մահպուս իքէն՝ օնա Նապ- 16 պըն սէօզիւ օլուպ տէտի քի՝ Կիթ, Էթապէշլի Ըբդեմելէքէ սէօյլէյիպ տէ քի՝ Իսրայէլընն Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Նապպը պէօյլէ տէր. Իշլէթ պէն պու շէհրին հագգընա օլան Բսէօզլէրիմի՝ տէյիլ էյլէք իչիւն իլլա քէմլիք իչիւն իթրա էտէճէյիմ. վէ օլ կիւնտէ սէնին 17 կէօզլէրինին էօնիւնտէ վագի՝ օ- լաճագլար։ Վէ օլ կիւնտէ սէնի

ՀԱ. Ի՛. Ն. 588 Գէ։

Ղ Պ. ԼՔ. 4։ Նէկկ. ԺԲ. 13։

Է Ջ ՀԱԳ. ԲԷ. 9։ Պ. ԼԲ. 18։ ԺԲ. 13։

Ը Խա. 10։ 11, ՁԱ. Պագ՝ Չդն. Լ. 36։

Ը Ջ ՀԱԳ. ԲԷ. 11, ՁԱ. Պ. ԺԲ. 15, ՁԱ։

Ժ Պ. ԼԲ. 28։

Ի Պ. ԽՁ. 24։ Լ Պ. Ե. 5։

Ի Պ. ԼԲ. 7. 12։

Ի Գան. Թ. 12։

ՀԱ. Ի՛. Ն. 588 Գէ։

Ի Պ. ԽԱ. 9։ Խէ. 5։ Հ Ա Ն. Բ. 20։ Պաղ. Լ. 40։

Ա Պ. ԼԹ. 14։

Բ Պ. Ե. 7։

Գ Ջ Օր. ԻԹ. 24, 25։ Գան. Թ. 11։

Դ Պ. Լ Թ. 12։

Ե Զան. Ի. 15։

Զ Ջ ՀԱԳ. ԲԷ. 23, ՁԱ։

Digitized by Google

6 վէրտի ։ Ալ է Երեմիա՝ ըՄասփայա Ըքիկամ օղլու Գոդողհայա վարտը, վէ օնուն պիլէսինձէ տիյարտա գալան գավմըն արասընտա սաքին օլտու ։

7 Ալ է Նահրատա օլան սէրա՛սքերլէրին ճիւմլէսի՝ քէնտիլէրի հէմ ատէմլէրի՝ Խաբիլոն փատիշահընըն տիյարտա Ըքիկամ օղլու Գոդողհայը մէմուր էթտիյինի՝ հէմ օնու Խաբիլոնա սիւրիւլմէյէն էրքէքլէրէ վէ գարըլարա վէ չօճուգլարա վէ Նտիյարըն ֆուգարալարընա մէմուր էթտիյինի ի-

8 չիթտիքլէրինտէ ։ Ըասփայա Գոդողհայա կէլտիլէր. եա՛նի Նայթանիա օղլու Իսմայէլ վէ կարէ օղուլլարը Յօհանան իլէ Յոնաթան վէ Քհանհումէթ օղլու Սարայիա վէ Նետոփաթը Եփայըն օղուլլարը վէ Ըաքաթլընըն օղլու Յեզոնիա քէնտիլէրի վէ ատէմլէ-

9րի ։ Ալ է Սափան օղլու Ըքիկամըն օղլու Գոդողհա՝ օնլարա հէմ ատէմլէրինէ եէմին էտիպ տէտի քի՝ Վիլտանիլէրէ գուլլուգ էթմէքտէն գօրգման, տիյարտա սաքին օլուպ՝ Խաբիլոն փատիշահընա գուլլուգ էտին, վէ սիզէ խայր

10 օլա ։ Ալ է պէն իշթէ Ըասփատա սաքին օլուրում, թա քի պիզէ կէլէն Վիլտանիլէրին հուզուրունտա տուրայըմ. սիզ իսէ շարապ վէ եազ մէյվէսի վէ եազ տէվիլմէյիպ՝ գապլարընըզա գօյուն, վէ զապթընըզտա օլան շէհրլէրի-

11 նիզտէ սաքին օլուն ։ Էմ Ըովարտա վէ Ըմմոն օղուլլարընըն արասընտա վէ Եդոմտա վէ հէփ տիյարլարտա օլան Նէհուտիլէր տախի՝ Խաբիլոն փատիշահընըն Յուդանըն պագիյէսինի պրագտըղընը՝ վէ օնլարըն իւզէրինէ Ըփան օղլու Ըքիկամըն օղլու Գոդողհայը մէմուր էթտիյինի իշլէթ-

12 տիքլէրինտէ, ճիւմլէ Նէհուտիլէր՝ օլ հէփ տաղլտըգլարը մահալլէրտէն տէօնիւպ Յուդա տիյարընա Ըասփայա Գոդողհայա կէլտիլէր, վէ ղայէթ չօգ շարապ վէ եազ մէյվէսի տէվշիրտիլէր ։

13 Ալ է Կարէ օղլու Յօհանան հէմ սահրատա օլան ճիւմլէ սէրքաքէրլէր՝ Ըասփայա Գոդողհայա

14 կէլտիլէր ։ Ալ է օնա տէտիլէր քի՝ Ըմմոն օղուլլարընըն փատիշահը Խաալիսին՝ Նայթանիա օղլու Իսմայէլի սէնի էօլտիւրմէյէ կէօնտէրտիյինի պիր վէճհ իլէ պիլիր մի սին. ամմա Ըքիկամ օղլու

15 Գոդողհա օնլարա ինանմատը ։ Ալ է կարէ օղլու Յօհանան Ըասփատա Գոդողհայա կիզլիճէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Վալա կիտէյիմ, վէ Նայթանիա օղլու Իսմայէլի էօլտիւրէյիմ՝ վէ քիմսէ պիլմէսին. օ սէնի նիՉհէուն էօլտիւրսիւն, վէ եանընա տէվշիրիլմիշ հէփ Նէհուտիլէր տաղլընպ՝ Յուդանըն

16 գալանլարը հէլաք օլսուն ։ Ալ է Ըքիկամ օղլու Գոդողհա Կարէ օղլու Յօհանանա՝ Պու շէյի էթմէ, զիրա սէն Իսմայէլ իչէուն եալան սէօյլէրսին տէտի ։

ՊԸՊ ԽԸ

Իսմայէլէն հիւլէ իւլէ Գոդողհայը վէ ղայրէրլէրի էօլտիւրմէսի ։ 10 Օնուն էսիրլէր իւլէ Ըմմոնլուլարա գաչմասը ։ 11 Յօհանանըն էսիրլէրի կէրի ալմասը, վէ օնլար իւլէ Մըսրա տօղրու վարմասը ։

1 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ եէտինճի ամսյտա՝ փատիշահ զիւրրիյէթինտէն օլան Նղիսամա օղլու Նայթանիանըն օղլու Իսմայէլ՝ փատիշահընը պէյլէրի վէ պիլէսինճէ օն ատէմ իւլէ Ըասփայա Ըքիկամ օղլու Գոդողհայա կէլտի. վէ օրատա պիրլիքտէ Ըասփատա էքմէք եէտիլէր ։ Ալ է Նայթանիա օղլու Իսմայէլ հէմ պիլէսինճէ օլան օլ օն ատէմ գալգընպ՝ Սափան օղլու Ըքիկամընը օղլու Գոդողհայը գըլըճ իւլէ վուրտուլար, վէ օնու էօլտիւրտիւլէր, օնու քի՝ Խաբիլոն փատիշահը տիյարընը

3 իւզէրինէ նասպ էթմիշ իտի ։ Էմ օնուն իւլէ եա՛նի Գոդողհա իւլէ Ըասփատա օլան հէփ Նէհուտիլէրի վէ օրատա պուլունան օլ ճէնք էրլէրի օլան Վիլտանիլէրի Իսմայէլ էօլտիւրտիւ ։

4 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ Գոդողհայը էօլտիւրտիւքտէն սօնկրա էրթէսի կիւնտէ տահա քիմսէնին

5 խապէրի եօղ իքէն, Ոիւքհամտէն՝ Սէլոմտան վէ Ըամարիատան պա՛զը քիմսէլէր՝ Եսագալլարը թրաշ

ՊԸՊ ԽՌ

ՀՕՀԱՆԱՆԸՆ ԱՐԵՄԻԱՏԱՆ ՊՂԵՀԱ ՄԱՆՈՒՀՄԱՍՆԸ ԹԱԼԱՒ ԷՒՐԵ՝ ՕՆԱՆ ԽՐԱՏԵՒՆԵ ԻՄԱՍՏԵՒՆԵ ԱԵՕՂ ՎԷՐՍԻՆ ։ 7 ՓԱՐԱՕՆԵՐԻՆ ՕՆԱ ԱՀԿՈՒՏԻՄԱՆԱՆ ԵՒ ՆԵՂՈՒՏԻՄԱՆԱՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ։ 8 ՈՐ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 9 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 10 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 11 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 12 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 13 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 14 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 15 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 16 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 17 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 18 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։ 19 ՈՐ ՄԱՐԴԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԾԸ ՏԵՍԱՆԷ ։

1 Ա Է ՃԻՒՄԼԷ Ա՛ՍՔԵՐ ՊԱՇՂԱՐՔ ՀԷՄ ՙՀԱՐԵ ՕՂՈՒ ՅՕՀԱՆԱՆ ՎԷ ՈՎՍԷԻԱ ՕՂՈՒ ՅԵԳՈՆԻԱ՝ ՀԷՄ ՔԻՒՀԻՔԱՏԷՆ ՊԷՕՒԻՀՏԵՔ ՃԻՒՄԼԷ
2 ԳԱՒՄ ՀԱԳԱՂԱՏՂԱՐ ։ Վ Է ՀՐԵՄԻԱ՝ ՓԷ ՀՂԱՄԱՓԷՔՁ ՏԷՏԻՂԷՐ ՔԻ՝ ԼՔՃԱՄՂԶ ՀՈՂՈՒՐՈՒՆՏԱ ՄԱԳՊՈՒԼ ՕՂՍՈՒՆ ՝ ՎԷ ՊԻՂՈՏԷՆ ԷՕԲԻՈՒՐԻ՝ ՊՈՒՐ ՃԻՒՄԼԷ ԳԱՂԱՆՂԱՐ ԻՀԻՒՆ ԸՂՂԱՀՆ ԼԱՊԱՊ ՆԻՀԱԶ ԳՐԱ ։ ՁԵՐԱ ՊԻՂԻ ԿԷՕՂԷՐԻՆ ԿԷՕՐՏԻՀԻՒՐԻ ԿԻՒՊ՝ ՙԷՉՕԳ ԻՔԷՆ ԱԶ ԳԱՂՏՐԳ ։
3 Վ Է ԸՂՂԱՀՆ ԼԱՊԱՊ՝ ՊԻՂԷ ՏԵԻՒ-

ՀԱ. Ի՛. ԼԸ. 588 ԴԷ ։

Ի Բ ՀԱԳ. ԺԲ. 37,38։

Ե ՊՂ. ԽԲ. 5։

Ա ՊՂ. ԽԲ. 8. 13։ ԽԱ. 11։

Բ Ա ՀԱԳ. Ե. 8։ ԺԲ. 19։ ՆԱ. ԼԲ. 4։ ՅԱԿ. Ե. 16։

Գ ՂՂ. Ի. 23։

Դ ՆՁՐ. Է. 21։

ՀԱ. Ի՛. ԼԸ. 588 ԴԷ ։

Դ Ա ՀԱԳ. Ա. 7։ ՊԱԳ՝ Ի. ՀԱԳ. ՔԷ. 9։

Ե Ա ՊՂ. ԽԲ. 7։

Զ ՊՂ. ԽԳ. 6։

Է ՊՂ. ԽԲ. 7։

Ը ՊՂ. ԽԲ. 14։

Թ ՊՂ. ԽԲ. 7, 8. 13։

Ժ Բ ՀԱԳ. Բ. 13։

Ի Գ ՀԱԳ. ԺԷ. 23։ Բ ՄՆ. ԺՂ. 6։

Ղ ՊՂ. ԽԲ. 6։

Ա ՊՂ. ԽԲ. 6։

Ա ՊՂ. ԽԲ. 7։

Ը ՊՂ. ԽԲ. 14։

Թ ՊՂ. ԽԲ. 7, 8. 13։

Ժ Բ ՀԱԳ. Բ. 13։

ՎԷ ԷՍՓԱՊԼԱՐԸ ԵՐԻԹԸԳ ՎԷ ԷԹԼԷ-ՐԻՆԷ ՔԷՐԹԻՔԼԷՐ ԷԹՄԻՂ ՍԷՔԱԷՆ ՔԻՂԻ՝ ՏՐԱՊԱՐՆ ԷՎԻՆԷ ԿԷԹԻՐՄՔԷ ԻՂԻՒՆ ԷԼԼԷՐԻՆՏԷ ՓԷՂՔԷՂԼԷՐ ՎԷ 6 ՔԻՒՆԼԻՒՔ ԻԼԷ ԿԷԼՏԻԼԷՐ ։ Վ Է ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ Ա՛ՍՓԱՏԱՆ ՕՆԼԱՐԸ ԳԱՐՃԼԱՄԱՂԱ ՀՂԳՏԸ ՝ Օ՝ ԿԻՏԷՐ ԻՔԷՆ ԱՂԼԱՅԱՐԱԳ ԵԻՒՐԻՒՔ ԻՏԻ ։ ՎԷ ՎԱԳԻ՝ ՕԼՏՈՒ ՔԻ ՕՆԼԱՐԱ ԵԷԹԻՀՂՆՃԷ ՝ ՕՆԼԱՐԱ՝ Ը ՔԻԿԱՄ ՕՂՈՒ ԴՕԴՈՂԻԱՅԱ ԿԷ-7 ՂԻՆ ՏԷՏԻ ։ Վ Է ՎԱԳԻ ՕԼՏՈՒ ՔԻ ՕՆԼԱՐ ՀԷՀՐԻՆ ՕՐԹԱՍՐՆԱ ԿԷՂԻՆՃԷ ՝ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ ՔԷՆ-ՏԻՍԻ ՎԷ ՊԻՂԷՍԻՆՃԷ ՕԼԱՆ ԱՏԷՄ-ՂԷՐ ՕՆԼԱՐԸ ԳԱԲԹ Է ՂՂԷՏԻՂԷՐ ՝ ՎԷ 8 ՀՈՒԳՈՒՐՈՒՆ ԻՀՂԻՆԷ ՝ Վ Է ԱՐԱՂԱՐՐՆՏԱ ՕՆ ՔԻՀ ՊՈՒՂՈՒՆՏՈՒ ՔԻ ԻՍՄԱՅԷԼԷ՝ ՊԻՂԷ ԷՕՂՏԻՒՐՄՔ ՝ ԶԻ-ՐԱ ՍԱՀՐԱՏԱ ՊԻՂԻՄ ՊՈՒՂՈՏԱՅ ՎԷ ԱՐՓԱ ՎԷ ԵԱՂ ՎԷ ՊԱՂ ՄԱԽՉԷՆ-ՂԷՐԻՄԻՂ ՎԱՐ ՏԷՏԻՂԷՐ ։ ԻՄՏԻ ՎԱՉ ԿԷՂԻՒՔ՝ ՕՆԼԱՐԸ ԳԱՐԸՆՏԱՂՂԱՐՐՆԷՆ ԱՓԱՍՐՆՏԱ ԷՕՂՏԻՒՐՄՔՏԻ ։

9 Վ Է ԴՕԴՈՂԻԱՆԸՆ ՍԷ ՊԷՊԻՆՏԷՆ ԻՍՄԱՅԷԼԻՆ ԷՕՂՏԻՒՐՏԻՒՐԻ ԱՏԷՄ-ՂԷՐԻՆ ՂԷՂՂԷՐԻՆԻՆ ՃԻՒՄԼԷՍԻՆԻ ԱԹ-ՏՐՂՂ ՀՈՒԳՈՒՐ՝ Ի՞ՍԱ ՓԱՏԻՒՀՀՆ ԻՍՐԱՅԷԼ ՓԱՏԻՒՀՀՆ ԼԱԱՍԱՆՐՆ ԳՕՐԳՈՒՍՈՒՆՏԱՆ ԵԱՓՏՐՂԸ ՏՐՐ ։ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ ՄԱԳ-ԹՈՒՂՂԷՐ ԻԼԷ ՕՆՈՒ ՏՕՂՏՈՒՐՈՒՈՒ ։
10 Վ Է ԻՍՄԱՅԷԼ Ա՛ՍՓԱՏԱ ՕԼԱՆ ԳԱՒՄՐՆ ՃԻՒՄԼԷ ՊԱԳԻՂԷՍԻՆԻ՝ Ւ-ՓԱ-ՏԻՂԱՀՐՆ ԳՐՁԱՐՐՆՐ՝ ՎԷ Ա՛ՍԱՍՂԱՐ ՊԱՂՁ Ե՞ՙՆԱԲՈՒԶԱՐԴԱՆՐՆ՝ ԻՒԶԷՐ-ԼԷՐԻՆԷ Ը ՔԻԿԱՄ ՕՂՈՒ ԴՕԴՈՂԻԱ-ՂԻ ՆԱՍՂ ԷԹՈՒՄԻՂ Ա՛ՍՓԱՏԱՍ ԳԱԼԱՆ ԳԱՒՄՐՆ ՃԻՒՄԼԷՍԻՆԻ ԷՍԻՐ Է ՂՂԷՏԻ ։ ՎԷ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ ՕՆԼԱՐԸ ԷՍԻՐ ԷՏԻՆՃԷ ՝ Ը ՅՄՄՆ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆԱ ԿԷՂՄԿ-ՂԿ ԿԻԹՈՒ ։
11 Վ Է ԿԱՐԵ ՕՂՈՒ ՅՕՀԱՆԱՆ ՀԷՄ ՕՆՈՒՆ ՊԻԼԷՍԻՆՃԷ ՕԼԱՆ Ի՞ՃԻՒՄԼԷ Ա՛ՍՔԵՐ ՊԱՇՂԱՐՐՆ՝ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼԻՆ ԷՂԼԷՏԻՂԻ ՀԷՓ ՔԷՕ-ԹԻԼԻՂԻՒՐ ԻՂԼԻԹԻՔԼԷՐԻՆՏԷ ՝
12 ՃԻՒՄԼԷ ԱՏԷՄԼԷՐԻ ԱԼՐՂԼԱՐ ՝ ՎԷ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ ԻԼԷ ՃԷՆՔ ԷԹՄԷ ՂԷ ԿԻԹԻՒԼԷՐ ։ ՎԷ ՕՆՈՒ Ւ՞ԿԱԲԱԼՈՆՏԱ ՕԼԱՆ ՀՕՔ ՍՈՒԼՐՐՆ
13 ԵԱՆՐՆՏԱ ՊՈՒԼՏՈՒԼԱՐ ։ Վ Է ՎԱ-ԳԻ՝ ՕԼՏՈՒ ՔԻ ԻՍՄԱՅԷԼ ԻԼԷ ՕԼԱՆ ԽԱԼԴԷՆ ՃԻՒՄԼԷՍԻ՝ ԿԱՐԵ ՕՂՈՒ ՅՕՀԱՆԱՆԸՆ ՎԷ ՊԻԼԷՍԻՆՃԷ ՕԼԱՆ ՃԻՒՄԼԷ ՍԷՐԱ՛ԱՔԵՐԼԷՐԻ ԿԷՕՐԻՒՆՃԷ ՝ ՀԱԶ
14 ՕԼՏՈՒԼԱՐ ։ Վ Է ԻՍՄԱՅԷԼԻՆ Ա՛ՍՓԱՏԱՆ ԷՍԻՐ ՍԻԲՏԻՒԲԻ ՃԻՒՄԼԷ ԳԱՒՄ ԿԷՐԻՒՀԷ ՏԷՕՆՏԻ ՝ ՎԷ ԿԷՐԻ ԿԷԼԻՍ ԿԱՐԵ ՕՂՈՒ ՅՕՀԱՆԱՆԱ
15 ԿԻԹՏԻԼԷՐ ։ ՅՄՄՆ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂԼՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ ՍԷՔԻՂ ՔԻՂԻ ԻԼԷ ՅՕՀԱՆԱՆՂՆ ԵԻՒՂԻՆՏԷՆ ԳԱՀՐԸ ։ ՎԷ Ը ՅՄՄՆ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆԱ ԿԻԹՏԻ ։
16 Վ Է ԿԱՐԵ ՕՂՈՒ ՅՕՀԱՆԱՆ ՀԷՄ ՊԻԼԷՍԻՆՃԷ ՕԼԱՆ ՃԻՒՄԼԷ Ա՛ՔԵՐ ՊԱՇՂԱՐՔ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼՏԷՆ Ա՛ՍՓԱՏԱՆ ԿԷՐԻ ԿԷԹԻՐՏԻՒՐԻ ԳԱՒՄՐՆ ՀԷՓ ԳԱԼԱՆՐՆՐ՝ Ը ՔԻԿԱՄ ՕՂՈՒ ԴՕԴՈՂԻԱ ՎՈՒՐՈՒԼ ՏՈՒԳՏԱՆ ՍՕՆԿՐԱ՝ Վ ԱՔԱԲԱԼՈՆՏԱՆ ԿԷՐԻ ԿԷԹԻՐՏԻՒՐԻ ՃԷՆՔՃԻ ԳԱՀՐԻՄԱՆԼԱՐՐ ՎԷ ԳԱՐՐԼԱՐՐ ՀԷՄ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐՐ ՎԷ ԽԱՏՐՄԼԱՐՐ ԱԼՏՐ-
17 ԼԱՐ ։ Վ Է ԿԻՏԻՒ ԼՈՒԹԼԷՀԷՄԻՆ ԵԱՆՐՆՏԱ ՕԼԱՆ Ի՞ԶԱՄԱԱՄ ԳՕ-ՆԱԳԼԱՐՐՆՏԱ ՍԱՔԻՆ ՕԼՏՈՒԼԱՐ ՝ ՀԷՕՂԼԷ ՔԻ Ի՞ԼԻՏԱՒԼԷՐԻՆ ԵԻՒ-ՂԻՆՏԷՆ ԿԻՏԻՒ Ա՛ՐՐՐԱ ՎԱՐԱ-
18 ԼԱՐ ՝ ՁԵՐԱ ՕՆԼԱՐՐՆ ԵԻՒՂԻՆՏԷՆ ԳՕՐԳՏՈՒԼԱՐ ։ ՀԻՒՆ ՔԻ ՙՆԱԹԱՆԻԱ ՕՂՈՒ ԻՍՄԱՅԷԼ՝ Վ ՀԱԲԻԼՈՆ ՓԱՏԻ-ՇԱՀՐՆՐՆ ՈՒԻՍԱՐՐՆ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ՆԱՍՂ ԷԹՈՒՄԻՂ Ը ՔԻԿԱՄ ՕՂՈՒ Ւ՞ՈԴՈ-ՂԻՍՂՐ ԷՕԼՏԻԲՏԻԲ ։

ՀՈՒԴ. Ի՛. 1-ՀԱ. ԼԸ. 588 ԴԷ ։

Digitized by Google

ՀԱ · Ի՛ · Ի՜ · 588 44 ։

բիւյէճէ յիմիզ եօլու վէ իշլէ յէ-
ճէ յիմիզ չէ յի խապէր է յէսին ։
4 Վ է Երեմիա փէ յղամպէր օնլարա
տէտի քի՝ Իշլեթտիմ · իշլեե Ըլ-
լահընըզ Ղապպա սէօզլէրինիզէ
կէօրէ նիյազ էտէրիմ , վէ վագի՝
օլա քի՝ Ղապպ սիզին իչիւն հէր
նէ ճէվապ վէրիր իսէ , սիզէ խա-
պէր էտէրիմ · Նսիզտէն պիր շէյ
5 սագլամամ ։ Վ է օնլար Երեմիայա
տէտիլէր քի՝ Ղապպ արամընզտա
էմին վէ կէրչէք շահիտ օլսուն քի՝
էվպէթ Ըլլահըն Ղապպ սէնի պի-
զէ կէօնտէրտիյի հէր շէյէ կէօրէ՝
6 հէման էթյէչ էտէճէ յիզ · Ղերէք
էյի կէրէք քէօթիւ՝ սէնի կէօն-
տէրտիյիմիզ օլ Ըլլահըմընզ Ղապ-
պըն սէօզիւնիւ տինկլէ յէճէ յիզ ,
շէթյէչ քի Ըլլահըմընզ Ղապպըն
սէօզիւնիւ տինկլէմէք իչէ՝ Նպիզէ
խայր օլա ։
7 Վ է վագի՝ օլտու քի օն կիւն-
տէն սօնկրա՝ Երեմիայա Ղապպըն
8 սէօզիւ օլտու ։ Իմտի կարէ օղ-
լու Յօհանանը վէ պիլէսինճէ օ-
լան հէփ ա՛աքեր պաշլարը վէ քիւ-
չիւքտէն պէթյիւյէ վարընճա ճիւմ-
9 լէ գավմը չաղըրտը · Վ է օնլարա
տէտի քի՝ Պէնի նիյազընըզը օնուն
հուզուրունտա ա՛րզ էթմէ յէ կէօն-
տէրտիյինիզ օլ Իսրայէլին Ըլլա-
10 հը Ղապպ պէթյիչէ տէր · Նչ յէր
մուխլագա պու տիյարտա սաքին
օլուր իսէնիզ , Նպէն տախի սիզի
պինա էտէճէյիմ վէ եըգմայաճա-
ղըմ , հէմ սիզի տիքէճէյիմ վէ
սէօքմէ յէճէյիմ · զիրա Նսիզէ էթ-
տիյիմ քէօթիւլիւքտէն նատիմ
11 օլտում ։ Գօրգտուղունուզ շօլ
Խաբիւռն փատիշահընըն եիւզիւնս-
տէն գօրգման · օնտան գօրգման
տէյօր Ղապպ , զիրա Նսիզի խէլաս
էթմէք իչիւն հէմ սիզի օնուն է-
լինտէն գուրթարմագ իչիւն պէն
12 սիզին իլէ իմ ։ Վ է սիզէ Նմերհա-
մէթ պուլտուրաճաղըմ , քի օ սի-
զէ մերհամէթ էտե , վէ սիզի տի-
13 յարընըզա տէօնտէրէ ։ Ըմմա է-
յէր Ըլլահընըզ Ղապպըն սէօ-
զիւնիւ տինկլէմէ յիպ՝ պու տիյար-
տա սաքին օլմազըզ Նտէր իսէնիզ ,
14 վէ տէր իսէնիզ քի՝ Նօգ , իլլա
Ը՝ըսըր տիյարընա վարալըմ , քի
օրատա ճէնք կէօրմէ յէճէյիզ , վէ

պօրու սէսի իշիթմէ յէճէյիզ , վէ
էքմէ յէ աճ գալմայաճաղըզ , վէ
15 օրատա սաքին օլաճաղըզ · Վ է
հալա օնուն իչիւն Ղապպըն սէօ-
զիւնիւ տինկլէյին՝ էյ Յուդանըն
պագիյէսի , Իսրայէլին Ըլլահը
ա՛աքերլէրին Ղապպը պէթյլէ տէր ·
Նինյէր սիզ պիր վէճմ իլէ Ը՝ըսը-
րա վարմադա Նեիւզիւնիւզիւ տօղ-
րուլտուր իսէնիզ , վէ օրատա միւ-
սաֆիր օլմադա վարըը իսէնիզ ·
16 Օլտէմ վագի՝ օլա քի՝ Նօղ գօրգ-
տուղունուզ գըլըճ սիզէ օրատա՝
Ը՝ըսըը տիյարընտա եէթիչէճէք
տիր , վէ սիզին օլ խավֆի էթտի-
յինիզ գըթլըգ օրատա՝ Ը՝ըսըրտա
արտլարընըզճա եափըշաճագ , վէ
17 օրատա էօլէճէքսինիզ ։ Վ է վագի՝
օլա քի՝ օրատա միւսաֆիր օլմադա
Ը՝ըսըրա վարմագ իչիւն եիւզիւրի-
նի տօղրուլտան հէփ ատէմլէր Նգը-
լըճտան՝ գըթլըգտան վէ թտո՛էն-
տան էօլէճէքլէր · վէ Ղպէնիմ օն-
լարըն իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պէ-
լանըն եիւզիւնտէն՝ օնլարըն գալ-
մըշը վէ գուրթուլմուշու օլմայա-
ճագ ։
18 Նօհրա Իսրայէլին Ըլլահը ա՛ա-
քերլէրին Ղապպը պէթյլէ տէր ·
Իսրշմ ու ղազապըմ Նէրուսաղէմ
սաքինլէրինին իւզէրինէ տէօքիւլ-
տիւյիւ կիպի՝ Ը՝ըսըրա վարտըղընըզ-
տա ղազապըմ իւզէրինիզէ էթյլէ
տէօքիւլէճէք տիր · վէ Նլա՛նէթ վէ
հայրէթ վէ պէտտուա՝ հէմ հագա-
րէթ իչիւն օլաճագսընըզ , վէ պու
մահալի արթըզ կէօրմէ յէճէքսի-
19 նիզ ։ Նէյ Յուդանըն պագիյէ-
սի՝ Ղապպ սիզտէն էօթիւրիւ Ը՝ը-
սըրա վարման տէմիշ տիր · էյիճէ
պիլին քի՝ պու կիւն սիզին իւզէ-
րինիզէ շէհատէթ էթմիշ իմ ։
20 Օհրա պէնի Ըլլահընըզ Ղապպա
կէօնտէրիպ՝ Ըլլահըմընզ Ղապպա
Նպիզտէն էօթիւրիւ նիյազ գըլ՝
վէ պիզէ՝ Ըլլահըմընզ Ղապպըն
հէր տէտիյինէ կէօրէ խապէր վէր
քի ա՛մէլ էտէլիմ տէտիյինիզ զէ-
ման , քէնաի ճանլարընըզա հիլէ
21 էթմիշ օլտուղունուզ ։ Վ է պէն սի-
զէ պու կիւն խապէր վէրտիմ , ամ-
մա սիզ Ըլլահընըզ Ղապպըն սէօ-
զիւնէ՝ վէ պէնի սիզէ կէօնտէր-
տիյի հիչ պիր շէյինն հագգընա

ՀԱ · Ի՛ · Ի՜ · 588 44 ։

ե Ք Օր · ժէ · 16 ։ Պ · խէ · 12 , 13 , 14 ։
զ Ղ · Ե · Թ · 51 ։
հ Նեղկ · ժա · 8 ։
յ Պ · իէ · 10 ։ Խա · 22 ։
ղ Պագ՝ Պ · խէ · 14 · 28 ։
ն Խա · 2 ։

Ա Պաղ · ձղ · 15 , 16 ։
բ Պ · խէ · 6 ։ Ըա · 28 ։ Լէ · 7 ։
գ Ք Օր · Լէ · 36 ։ Պ · ժէ · 8 ։
դ Ի՛ա · Խէ · 5 ։ Ֆռով · Ը · 31 ։
ե Պ · խէ · 16 ։
զ Պ · իէ · 9 ։ իղ · 6 ։ իԹ · 18 · 22 ։ Խէ · 12 ։ Օ՛աք · Ը · 13 ։
է Ք Օր · ժէ · 16 ։
ը Ք Օր · ժէ · 16 ։ Պ · խէ · 13 , 13 , 14 ։
թ Ղ · Ե · Թ · 51 ։
ժ Ք Օր · Ի · 3 ։ Պ · Է · 23 ։
ի Ղ՛ան · Ըա · 50 ։
լ Ղ՛ան · Ըա · 18 ։ Կար Է · 20 ։
խ Պաղ · Ի · 588 44 ։
ծ Ք Օր · Ի · 3 ։ Պ · Է · 23 ։
կ Ի՛ա · Ի · 588 44 ։
հ Ք Օր · ժէ · 16 ։
ձ Պ · խէ · 16 ։
ղ Պ · Է · 20 ։
մ Պ · ժէ · 16 ։ իէ · 9 ։ իէ · 6 ։ իԹ · 18 · 22 ։ Խէ · 12 ։ Օ՛աք · Ը · 13 ։
յ Ք Օր · ժէ · 16 ։

Digitized by Google

22 տինկլէմէտինիզ : Վէ շիմտի է-
յիճէ պիլլին քի՝ օլ միւսաֆիր օլ-
մազ իչիւն վարմազա միւրատ էթ-
տիյինիզ մահալտէ Ներլըճատան՝
գրթլըդտան վէ թաո՛ւնտան էօ-
լէճէքսինիզ :

ՊԸՊ ԽԴ

Յօհանանըն Երեմիանըն փէյղամպէրլիյինէ կիւվէնմէյէրէք , օնու վէ զայրիլէրինի Մը-
սըրա կէօթիւմէսի : 8 Փէյղամպէրին պիր էօրնէք իլէ Մ՚ըսըրըն Նաբիւնուզուրտան
էննիլմէսինի փէյնի խապէր վէրմէսի :

1 Վէ վագի՛ օլտու քի Երեմիա
ճիւմլէ գամմա էֆ պու սէօզ-
լէրի քէնտիլէրին Ըլլահը Պապ-
պըն օնլարա օնու կէօնտէրտիյի
քէնտիլէրին Ըլլահը Պապպըն
ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյլէմէ յի
2 թէքմիլ էյլէտիքտէ , օլտէմ ՚Ովա-
սէիա օղլու Ըզարիա՝ էմ կարէ
օղլու Յօհանան վէ ճիւմլէ մաղ-
րուր քիմսէլէր Երեմիայա սէօյլէ-
յիսլ տէտիլէր քի՝ Սէն եալան
սէօյլէյօրսուն , Ըլլահ՚մըզ Պապպ՝
Մ՚ըսրա օրատա միւսաֆիր օլմազա
վարմայասընըզ տէյէրէք սէնի կէօն-
3 տէրմէտի : Իլլա ՚Ներիա օղլու Նա-
րուք սէնի պիզէ գարշը թահրիք
էտէր , թա քի պիզի ՚Ի՚լիտանի-
լէրին էլինէ վէրէ քի՝ պիզի էօլ-
տիւրէլէր , վէ պիզի Նաբիւնուզ
4 էսիր միւրէլէր : Իմտի կարէ օղ-
լու Յօհանան վէ ճիւմլէ ա՛ս-
քէր պաշլարը էմ ճիւմլէ գամմ
Պապպըն սէօզիւնիւ տինկլէմէտի-
լէր քի՝ Յուդա տիյարընտա սա-
5 քին օլաար : Ըմմա կարէ օղլու
Յօհանան վէ էֆ ա՛սքէր պաշլա-
րը՝ Յուդա տիյարընտա միւսաֆիր
օլմազա օլ սիւրիւլտիւքլէրի ճիմ-
լէ թայիֆէլէրտէն կէրի տէօնտէ-
րիլէն ճիւմլէ ֆՅուդա պագիյէ-
6 սինի , էրքէքլէրի վէ գարըլարը
վէ չօճուդլարը վէ ֆփատիշահ՚ըն
գրզլարընը՝ վէ ա՛սասլար պաշը
֊՚Նաբուզարդանըն Պափան օղլու
Ըքիկամ՚ըն օղլու Կոդոդոնոսորըն
հանընտա պրագտորը ճիւմլէ նու-
ֆուսու՝ վէ Երեմիա փէյղամպէրի
վէ ՚Ներիա օղլու Նարուքու ալ-
7 տընլար , վէ Մ՚ըսրը տիյարընտա
վարտընլար , զիրա Պապպըն սէօ-
զիւնիւ տինկլէմէտինիզ : Վէ թա-
֊Տափնասա կէլտիլէր :

8 Վէ Տափնաստա Երեմիայա
Պապպըն սէօզիւ օլուպ տէտի քի՝
9 Ընձինէ պէօյիւք թաշլար ալ , վէ
օնլարընը Յուդա ատամընէրինին
կէօզլէրի էօնիւնտէ Տափնաստա
օլան փարաւոնուն էվինին գափու-
սու էօնիւնտէքի քէրքիմիտխանէտէ
10 պալչըզ իչինէ կէօմ , վէ օնլարա
տէյէսին քի՝ Իսրայէլին Ընձա-
հը ա՛քէրլէրին Պապպը պէօյլէ
տէր . Ինձէ պէն կէօնտէրիպ՝
Նէտուզում Նաբիւնն փատիշահը
֊Նաբուգոդոնոսորը ալաճաղըմ ,
վէ օնուն թախթընը պու կէօմ-
տիյիմ թաշլարըն իւսթիւնէ
գօյաճաղըմ . վէ օնուն փատի-
շահանէ չատրընը օնլարըն իւզէ-
11 րինէ գուրաճագ : Վէ Էկէլիպ
Մ՚ըսրը տիյարընը վուրաճագ .
Էօվլիւմ իչիւն օլան էօվլիւմ՝ վէ
էսիրլիք իչիւն օլան էսիրլիյէ՝ վէ
գրընճ իչիւն օլան գրընճա վէրէ-
12 ճէ՛ : Վէ ֊Մ՚ըսրը ալընհալարընըն
էվլէրինէ աթէշ թութուշտուրա-
ճաղըմ , վէ օնլարը եագաճագ , վէ
էսիր սիւրէճէք . վէ Մ՚ըսրը տի-
յարընը չօպան էսվապընը կիյտի-
յի կիպի կիյէճէք , վէ օրատան
13 սէլամէթ իլէ չըգաճագ տըր . Վէ
Մ՚ըսրը տիյարընտա օլան կիւնէշ
խանէսինին փութալարընը գըրա-
ճագ , վէ Մ՚ըսրը ալընհալարընըն
էվլէրինի աթէշէ եագաճագ տըր :

ՊԸՊ ԽԴ

Նր ճմիանըն Մ՚ըսրըտա Նէհուտիլէրէ փութ-
փէրէսթալքլէրի իչիւն Թագիր էտէ՝ 11 օն-
լարըն խարապ օլաճաղլարընը փէյնի խապէր
վէրմէսի : 15 Նէհուտիլէրին քէնտիլէրինի
փաքա չըգարմազա ճէկտի : 20 Փէյղամպէ-
րին ձէվապը : 29 Ըլլահը օնլարը Թէքմիր
էտմէճէյինէ պիր Նիշան :

1 Մ՚ըսրը տիյարընտա սաքին օլան
հէփ Նէհուտիլէր Հագգընա՝
֊Մ՚ագդոդտա վէ ֊Տափնաստա վէ
֊Մ՚եմֆիստէ վէ Պաթրուրէս տի-
յարընտա սաքին օլանլար Հագ-
գընա Երեմիայա օլան սէօզ տիւր
քի տէտի .
2 Իսրայէլին Ընձահը ա՛քէրլէրին
Պապպը պէօյլէ տէր . Երուսա-
ղէմին իւզէրինէ վէ ճիւմլէ Յու-
դա շէհրլէրինին իւզէրինէ կէթիր-

Digitized by Google

տիյիմ հէփ պէլայը կէօրտիւնիւզ ,
վէ իշլէյ ընդ պու կիւն դիարապ
տը ր , վէ օնլարտա սաքին օլան
3 ենգ տուր , օնլարըն օր իշլէտիք-
լէրի եարամազլըգլարը սէպէպին-
տէն քի՝ սիզին վէ պապալարընըզըն
պիլմէտիքլէրինիզ ղայրի ալլահ-
րա ի պուխուր եագմաղա վէ ուսէճ-
տե գըլմաղա կիտիպ պէնի տա-
4 ղըրլըտըլար : Եվէն իսկ սիզէ հէփ
գուլլարըմ փէյղամպէրլէրի կէօն-
տէրէրէք՝ երքէն գալգըպ կէօնուէ-
րէրէք տէտիմ քի՝ պու իքրահ
էթտիյիմ մէքրուհ չէյի հալա էյ-
5 լէմէն : Ըմմա տինկլէմտիլէր , վէ
գուլագլարընը էյմէտիլէր քի՝ ե-
րամազլըգլարընտան տէօնիւպ ղայ-
րի ալլահ հլարա պուխուր եագմա-
6 յալար : Իմտի էխըշմ ու ղազա-
պըմ տէօքիւլիւպ՝ Յուդա չէհր-
լէրինտէ վէ Երուսաղէմ սօգագ-
լարընտա թուխուշտու , վէ օնլար
պու կիւն օլտուղու կիպի՝ խարա-
7 պաթ վէ վիրան օլտուլար : Իմտի
հալա Իսրայէլին Ըլլահը՝ ա՛սքեր-
լէրին Ըլլահը Բապպ պէօյլէ տէր .
Նի՛չիւն սիզ Յուդանըն արասըն-
տան էրքէյի վէ գարըյը՝ չօճուղու
վէ մէմէտե օլանը քէնտինիզէ պա-
գիյէ գալմայարագ հէլաք էթմէք
իլէ՝ ընճանլարընըզա պու պէօյիւք
8 քէօթիւլիւյիւ էտէրսինիզ , քի
պէնի էհլէյէրինիզին իշլէրի իլէ տա-
րըլտրպ՝ Ա՛ըսըը տիյարընտա օլ
միւսաֆիր օլմաղա վարտրղընըզ
եէրտէ ղայրի ալլահլարա պուխուր
եագասընըզ , թա քի քէնտինիզի
հէլաք էտէսինիզ , վէ թա քի եէ-
րին հէփ թայիֆէլէրինին արասըն-
տա ի պէտտուա՛ վէ հագարէթ օ-
9 լասընըզ : Յուդա տիյարընտա վէ
Երուսաղէմ սօգագլարընտա իշ-
լէտիքլէրի պապալարընըզըն եա-
րամազլըգլարընը վէ Յուդա փա-
տիշահլարընըն եարամազլըգ-
լարընը վէ քէնտի եարամազլըգ-
լարընըզը հէմ գարըլարընըզըն եա-
րամազլըգլարընը ունութտուունո՞ւզ
10 մու : Ընլար պու կիւնէտէք ալ-
չագլանմայորլար , վէ Կգօրգմա-
տըլար , վէ էօնիւնիզէ հէմ պա-
պալարընըզըն էօնիւնէ գօտուղում
շէրիա՛թըմտա վէ գանունլարըմտա
11 հիւրիւմէտիլէր : Ընուն իչիւն
Իսրայէլին Ըլլահը ա՛սքերլէրին
Բապպը պէօյլէ տէր . Իշլէթ պէն
Էհիւզիւմիւ ա՛լէյհինիզէ քէմլիք
իչիւն վէ ճիւմլէ Յուդայը հէլաք
12 էթմէք իչիւն գօրում : Ալ է Ա՛ը-
սըը տիյարընա՝ օրատա միւսաֆիր
օլմաղա վարմագ իչիւն հիւզլէրինի
տօղրուլտան Յուդանըն պագիյէ-
սինի ալաճաղըմ , վէ ճիւմլէսի
Ա՛ըսըը տիյարընտա տիւքէնէճքէ-
լէր , գըլըճտան վէ գրթլըգտան
տիւշիւպ տիւքէնէճքէլէր , քիւ-
չիւքտէն թա պէօյիւյէտէք գը-
լըճտան վէ գրթլըգտան էօլէճքէք-
լէր . վէ լա՛նէթ՝ հայրէթ վէ պէտ-
տուա՛ վէ հագարէթ օլաճագլար :
13 Ալ է Ա՛ըսըը տիյարընտա սաքին
օլանլարը՝ Երուսաղէմի գըլըճ վէ
գրթլըգ վէ թաո՛ւն իլէ եօգլատը-
14 ղըմ կիպի եօգլայաճաղըմ : Ալ է
Յուդա պագիյէսինին Ա՛ըսըը տի-
յարընա օրատա միւսաֆիր օլմա-
ղա վարանլարընտան գաչմըշ վէ
պագի գալմըշ օլմայաճագ , քի
ճանլարընըն տէօնմէյէ արզուլատը-
ղը Յուդա տիյարընա օրատա սա-
քին օլմաղա տէօնէ . զիրա ի գաչմըշ-
լարտան ղայրի՝ տէօնմէ յէճէքլէր :
15 Ալ է քէնտի գարըլարընըն եատ
ալլահլարա պուխուր եագտրգլա-
րընը պիլէն ճիւմլէ ատէմլէր վէ
ճիւմլէ տուրան գարըլար պիր պէօ-
յիւք ճէմաա՛թ՝ վէ Ա՛ըսըը տի-
յարընտա պաթուրէսուէ սաքին օ-
լան ճիւմլէ գավմ Երեմիայա ճէ-
16 վապ վէրիպ՝ Բապպըն իսմինտէ
պիզէ սէօյլէտիյին սէօզտէ ղպիզ
սէնի տինկլէմէզ իզ տէտիլէր :
17 Իլա էլպէթթ ի աղզըմըզտան չը-
գան հէր սէօզիւ էտէճէյիզ քի՝
ի կէօյիւն մէլիքէսինէ պուխուր եա-
գալըմ , վէ օնա շէրպէթ փէշքէշ-
լէրի տէօքէլիմ , Յուդա շէհրլէ-
րինտէ վէ Երուսաղէմին սօգագ-
լարընտա պիզիմ վէ պապալարը-
մըզըն՝ փատիշահլարըմըզըն վէ
սէրվէրլէրիմիզին էթտիյիմիզ կիպի
քի օլ զէման էքմէք իլէ տօյտուգ վէ
էյլիքտէ իտիք վէ պէլա կէօրմէ-
18 տիք : Ըմմա կէօք մէլիքէսինէ պու-
խուր եագմագտան վէ օնա շէրպէթ
փէշքէշլէրի սունմագտան վազ կէլ-
տիյիմիզ զէմանտան պէրու՝ հէր

շէյէ մուհթաճ օլտուգ , վէ գըլըճտան հէմ գրթլըգտան տիւ-
19քէնտիք : Ալ է ՚ղկէօք մէլիքէսինէ պուխուր եագտրղըմըզտա՝ վէ օ-
նա չէրպէթ փէշքէշլէրի սունտու-
ղումուզտա՝ օնա ի՚պատէթ էթ-
մէք իչիւն փիտէլերի վէ օնա սուն-
մագ իչիւն չէրպէթ փէշքէշլէրի-
նի գօճալըրմըզտան խլէնսի՚զ մի
էթտիք :
20 Ալ է Երեմիա ճիւմլէ գավմա՝
էրքէքլէրէ վէ գարըլարա վէ օնա
պու ճէվապը վէրէն ճիւմլէ գավ-
21մա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Յուդա
շէհրլէրինտէ վէ Երուսաղէմին սօ-
գագլարընտա սիզին վէ պապալա-
րընըզըն՝ փատիշահլարընըզըն վէ
սէրվէրլէրինիզին վէ տիւարըն գավ-
մընըն եագտրղընըզ պուխուրու՝
Տապպ զիքր էտիպ խաթրընա կէ-
22թիրմէտի մի . Ալ է եարամազ ա-
մէլէրինիզին հիւզիւնտէն՝ իշլէ-
տիւինիզ իքրահիյէթլէրին հիւ-
զիւնտէն Տապպ արթըգ թէհամ-
միւլ էտէմէտի . վէ տիւարընըզ՝
նպու կիւն օլտուղտա կիպի սաքի-
նի օլմայարագ՝ Խարապաթ վէ
հայրէթ վէ պէտոուա՝ իչիւն օ-
23տու : Պուխուր եագտրղընըզ սէ-
պէպտէն վէ Տապպա կիւնահ է-
տիպ Տապպըն սէօզիւնիւ տինկլէ-
մէտիյինիզ՝ վէ օնուն չէրիա՚թընա
տա վէ գանունլարընտա վէ չէհա-
տէթլէրինտէ հիւրիւմէտիյինիզ
ա՞սէպէպտէն՝ սիզէ պու կիւն օ-
տուղտու կիպի պու պ՚ալա կէլտի :
24 Ալ է Երեմիա ճիւմլէ գավմա
վէ ճիւմլէ գարըլարա տէտի քի՝
Տապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյին՝
Նեա՞ Ընըսրը տիւարընտա օլան
25ճիւմլէ Յուդա . Իսրայէլին Ել-
լահը ա՚սքէրլէրին Տապպը պէօյլէ
սէօյլէյիպ տէր . Ցսիզ հէմ գա-
րըլարընըզ աղըննըզ իլէ սէօյլէ-
յիպ՝ էլլէրինիզ իլէ իճրա էյլէ-
յիպ տէտինիզ , Խյլպէթթէ ատա-
տրղըմըզ ատագլարը էտէճէյիզ
քի՝ կէօյիւն մէլիքէսինէ պուխուր
եագալըմ՝ հէմ օնա չէրպէթ փէշ
քէշի սունալըմ . ատագլարընըզը
հէր վէճհ իլէ սապիթ էտէրսինիզ ,
վէ ատագլարընըզը հէր վէճհ իլէ
26իճրա էտէրսինիզ : Օնուն իչիւն
Տապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյին՝ եա՞

Ընըսրը տիւարընտա սաքին օլան
ճիւմլէ Յուդա . Իշլէթ Հպէն պէօ-
յիւք իսմիմ իլէ եէմին էթտիմ
տէյօր Տապպ քի՝ պիւթիւն Ընը-
սրը տիւարընտա արթըգ Խֆէն-
տիմ Տապպ սաղ տրը տէյէրէք՝
Յուդա ատէմլէրինին հիչ պիրի-
նին ազընտան ՚իսմիմ չաղըրլմա-
27յաճագ : Իշլէթ ՚պէն օնլարըն
իւզէրինէ՝ տէյիւլ էյլիք իչիւն իլլա
քէմլիք իչիւն ույանըգ իմ . վէ Ընը-
սրը տիւարընտա օլան ճիւմլէ Յու-
դա ատէմլէրի՝ Խգըլըճտան վէ
գրթլըգտան տիւքէնինճէ յէտէք
28թէխխֆ օլաճագլար : Ալ է ՚գը-
լըճտան գուրթուլուպ՝ Ընըսրը տի-
յարընտան Յուդա տիւարընա աղ
ատէմ տէօնէճէք . վէ Ընըսրը տի-
յարընա՝ օրատա միւսաֆիր օլմա-
ղա վարան ճիւմլէ Յուդա պագի-
յէսի պիլէճէքլէր քի՝ քիմին ՚սէօ-
զիւ սապիթ օլաճագ , պէնի՞մ մի՝
29եօխսա օնլարըն մը : Ալ է սիզէ նի-
շան պու տուր տէյօր Տապպ քի՝
պու մահալտէ սիզի եօգլայաճա-
ղըմ , թա պիլէսինիզ քի սէօզիւմ
սիզին իւզէրինիզէ քէմլիք իչիւն
30՚էլպէթթէ սապիթ օլաճագ : Տապպ
պէօյլէ տէր . Իշլէթ ՚պէն Ընըսրը
փատիշահը փարաւոն Ափտոը
տիւշմէնլէրինին էլլինէ վէ օնուն
ճանընը արայանլարըն էլլինէ թէս-
լիմ էտէճէյիմ , նիճէքի ՚Յուդա
փատիշահը Ագեկիայը՝ տիւշմէնի
վէ ճանընը արայան Խաբիլոն փա-
տիշահը ՚Նաբուգոդոնոսորուն է-
լինէ թէսլիմ էթտիմ :

ՊԸՊ ԽԶ

փէյղամպէրին Խարուքա թէսէլլի էթմէսի :

1 Երեմիա փէյղամպէրին ՚Ներիա
օղլու Խարուքա սէօյլէտիյի
՚սէօզիւ ուիւբ , օլ զէման քի օ-
պու սէօզլէրի Երեմիանըն աղզըն-
ան Յուդա փատիշահը Յովսիա
օղլու Յովակիմին տէօրտիւնճիւ
եըլընտա քիթապա եազտը , քի
տէտի .
2 Նա՞ Խարուք՝ Իսրայէլին Էլ-
լահը Տապպ սէնին հագգընա
3պէօյլէ տէր . Տէտին քի՝ ՚ալա
վա՛յ պանա , զիրա Տապպ գաս-

վէթիմէ էլէմ գաթտը • ահըմտան եօրուլտում՝ վէ թահաթ պուլա-
4 մամ• Օնա պէօյլէ տէյէսին քի՝ Բապպ պէօյլէ տէր• Իշլեթ ᵇպէն պինա էթտիյիմի երգաճաղըմ՝ վէ տիքտիյիմի՝ հէմ հէփ պու տի-
5 յարը սեօքէճէյիմ։ Այն իսկ քէնտինէ պէօյիւք շէյլէր մի արաբսըն• արամա՝ զիրա իշլեթ ᵇպէն ճիւմլէ թէնին իւզերինէ պէլա կէթիրէճէյիմ՝ տէյօր Բապպ՝ վէ սա-
6 նա՝ սէնին ճիւմլէ շօլ վարտըղըն մահալլէրտէ՝ ճանըներ ᵗշէքեար կիպի վէրէճէյիմ։

ՊԸՊ ԽԱ

Իրեմիանըն փարաւոն Նեքաւովնէն ա՛սքէրինն Իփրատա գերըլմասընը, 13 վէ Նաբաւգոդոնոսորոն՝ Մըսրը գէթէհ էթմէսինի փէյղամպէրէ։ 27 Օնուն Հակոբա թէսէլլի էթմէսի։

1 ՙՕ՚այիֆէլէրին հագգընա Իրեմիա փէյղամպէրէ օլան Բապ-
2 պըն սէօզիւ• Ա՚ըսրը իչինէ՝ Ա՚ըսրը փատիշահը ᵇփարաւոն Նեքաւովնէն Քարքամիսէ Իփրատ ըրմաղընըն ճանընտա օլան ա՛սքէրի հագգընա քի՝ Յուդա փատիշահը Յովսիա օղլու Յովակիմին տէօրտիւնճիւ եըլընտա Քաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր օնու վուրտու։
3 ᵉԱիփէր իւէ գալգան Հազըրլա-
4 յըն՝ վէ ճէնկէ եագլաչըն՝ Ըթլարը գօչուն՝ վէ սիզ եա՛ աթլըլար չզգըն՝ վէ թօղղալար իւէ տուրուն՝ մըզրագլարա ճիւա վէ-
5 րին՝ զըրհլարը կիյին։ Օնլարը նի՛չինն չաշմըշ կէրիյէ տէօնմիւշ կէօրտիւմ՝ վէ օնլարըն գուվվէթլիլէրի գըրըլտըլար՝ վէ ա՛ճէլէ գաչըպ՝ կէրիյէ պագմատըլար• ᵈէթթաֆիտան գօրդու վար՝ տէյօր
6 Բապպ։ Ղէվիք ատէմ գաչմայա-ճագ՝ վէ զօրլու գուրթուլմայա-ճագ• օնլար փօրեաս Թարաֆընտա՝ Իփրատ ըրմաղընըն ճանընտա ᵉթէօքէզէ օղըայրպ տիւշէճէքլէր։
7 Հո՛ւ՝ Ղէյ կիպի եօգարը կէլէն՝ ըրմագլար կիպի սուլարը չալգա-
8 նան քի՛մ տիր։ Ա՚ըսրը ըրմագ կիպի եօգարը կէլէր՝ վէ չայլար կիպի սուլարը չալգանըր• վէ տէր
9 լանը հէլաք էտէյիմ։ Ի՚յ աթլար չզգըն՝ վէ ի՚յ ա՛րապալար ապղըն հարաքէթ էտին՝ վէ գուվվէթլիլէր՝ գալգան Թուրթան ᵉՎա-պէշ լիլէր վէ փուդուլար վէ ᵉհայ
10 թուրթուպ կէրէն Պուդուլար չզգսընլար։ Օ՚իրա ᵉպու կիւն՝ ա՛սքէրլէրին Բապպը Իֆէնտիմին ինթիգամ կիւնիւ տիւր քի՝ տիւշմընլէրինտէն ինթիգամ ալա• վէ ᵇգըլըճ՝ եէյիպ տօյաճագ՝ վէ օնլարըն գանընտան սէրխօշլանաճագ• զիրա փօրեաս տիյարընտա Իփրատ ըրմաղընըն եանընտա ա՛սքէրլէրին Բապպը Իֆէնտիմին ᵇգուրպանը
11 վար։ ᵇԳաղաադա չզգ՝ վէ պէ-լասան ալ՝ Ըէյ Ա՚ըսրըրն պաքիրէ գըլը• ի՛լաճլարը նաֆիլէ չօղալ-տըրսըն՝ ᵇսանա տէրման եօգ
12 տուր։ Ֆայիֆէլէրը սէնին ա՛յլ-պընը իշլեթտիլէր՝ վէ ֆէրեաստըն՝ եէրի տօլտուրտու• զիրա զօրլու՝ զօրլույա օղրատը՝ իքիսի պիրտէն տիւշտիւլէր։
13 Քաբիլոն փատիշահը ՙնաբուգոդոնոսորուն՝ վարըպ ᵇԱ՚ըսրը տիյա-րընը վուրմասը խուսուսունտա Բապպըն Իրեմիա փէյղամպէրէ
14 սեօյլէտիյի սեօզ պու տուր• Ա՚ըսրա խապէր վէրին՝ վէ Ա՚ագդողա պիլտիրին՝ վէ Ա՚եմխիս իւէ Տափ-նաստա պիլտիրիպ տէյին քի՝ ᵍՏուր վէ քէնտինի հազըր էյլէ• զիրա ᵉէթ-
15 րաֆընը գըլըճ եէյէճէք։ Այնին զօրլուլարըն նի՛չինն երգըլտը• տուրամատըլար՝ զիրա Բապպ օնլարը
16 երգտը։ Ա՚էօքէզէ օղրայանլարը չօղալթտը՝ հէմ ᵍպիր պիրինին իւա-թիւնէ տիւշտիւլէր՝ վէ տէտիլէր քի՝ Գալգ վէ հէլաք էտիճի գըրլըճ եիւզիւնտէն գավմմրզա վէ տօղտուղումուզ տիյարա տէօնէ-
17 լիմ։ Օրատա չաղըրըրլար իտի քի՝ Ա՚ըսրը փատիշահը Փարաւոն հէլաքլիք տիր• թայի՛ն օլունմուշ
18 վագթընը կէչիրտի ։ Ղոսմի Ը՛ա-քէրլէրին Բապպը օլան փատիշահ տէյօր• Պէն սաղ իմ՛քի՛ օ էլպէթ-թէ Նաֆիօրուն տաղլարտա օլտուղու կիպի վէ Կարմէղոսուն տէնիզ քէնարընտա օլտուղու կիպի կէլէ-
19 ճէք ։ ᵍԱ՛յ Ա՚ըսրըտա սաքին օ-

մայրպ՝ սէնի հագգ իւզբէ թէտիպ էտէձէյիմ ։

ՊԸՊ ԽԱ

Փղշտլըլարըն գըրըլմասը փէշին սէօյլէնտիկ ։

1 Փարաւոն Գազայը վուրմազտան էվվէլ՝ Քապպըն Նրեմիա փէյղամպէրէ փղշտլըլարըն հագգը-
2նա օլան սէօզիւ տիւր ։ Քապպ պէօյլէ տէր ։ Իչլէթ փօրեաս ճանիպինտէն տուլար չըգայօր , վէ ճէօշղուն ըրմագ օլաճագլար , վէ եէրի հէմ օնուն տօլուսունու՝ չէհ-
րի վէ օնտա սաքին օլանը ղարգ էտէճէքլէր ։ վէ աւուճմէր ֆէր-
եատ էտէճէքլէր , հէմ եէրին հէփ սաքինէրի ֆիղան էտէճէքլէր ։
3 Օնուն գուվվէթլի ալճլարը նա՛լ-
էրինին չամաթասընտան՝ ա՛րա-
պալարընէն կիւրիւլթիւսիւնտէն՝ թէքէրլէքլէրինին կրճրթրսընտան պապալար՝ էլլէրին կէվչէտիլի սե-
պէպինտէն օղուլարա պագմայա-
4 ճագլար , փղշտլըլարըն ճիւմլէ-
սինի հէլաք էթմէ յէ վէ Տիւրո-
սուն հէմ Սիդոնուն ճիւմլէ գա-
լան եարտըմճըսընը գըրմազա կէ-
լէն կիւնիւն սէպէպինտէն . զիրա
Քապպ փղշտլըլարը՝ Կափթոր ա-
տասընըն Պագիյէսինի հէլաք
5 էտէճէք տիր ։ Գազանըն իւզէ-
րինէ սաչգրան կէլտի , Ըսկալոն՝ օնուն վատիսինին պագիյէսի իլէ վիրան օլտու . նիչէյչ՞ուէք Էթի-
նէ քէրթիքլէր էտէրսին ։
6 Նէ՞յ Քապպըն գըլըճը՝ նիչէյէ-
տէք բահաթ տուրմազըն . գընը-
նա կիր . բահաթլանըզ սիւքիւթ
7 օլ ։ Քապպ օնու Ըսկալոնա վէ տէնիզ եալըսընա Էմր էթմիշ , ի-
քէն , նիճէ բահաթ տուրա պիլիր . օնու օրայա Թայի՛ն էթմիշ տիր ։

ՊԸՊ ԽԲ

Մովաբըն իւզէրինէ քէնտի մաղուբլըգլա-
րը , 11 էմնիյէթաէ օլմալարը , 14 ճիսմանի կիւվէնմէլէրի , 26 վէ Ըլլահը վէ օնուն գավմընը Թահդիր էթմէլէրի իչիւն կէլէճէք օլան ահքաամլէր ։ 47 Մովաբը կէրի տէօն-
մէսի փէշին սէօյլէնտիկ ։

1 Մովաբ իչիւն Իսրայէլին Ըլ-
լահը ա՛սքէրլէրին Քապպը պէօյլէ տէր . Վա՛յ Նաբաւա ,

ՀԱ · Ի՛ · Ը · 607 ԳԷ ։

ՀԱ · Ի՛ · Ը · 607 ԳԷ ։

ՀԱ · Ի՛ · Ժ · 600 ԳԷ ։

ա Ը՛մվ . ա . 6 , 7 , 8 ։
բ Պ · թէ . 20 ։ Նշվկ · թէ . 15 , 16 ։ Մաթ · ը՛ · 4 , 5 ։
գ Պ · ա . 14 ։ Խչ . 20 ։
դ Նա · ը . 7 ։ Պ · Խչ . 7 , 8 ։
ե Պ · ը . 16 ։ Նաա · է . 2 ։
զ Պ · թէ . 22 ։
է Նայ . Ժ . 14 ։ Ը՛մվ · թ . 7 ։
ը Նշվկ · թէ . 16 ։ Ը՛մվ · ա . 8 ։
թ Ը՛մվ . ա . 7 ։ Միք . ա . 16 ։ Մաթ · ը՛ · 4 . Հագ . թ . 5 ։
ժ Պ · թէ . 20 ։
ի Պ · Ժչ . 6 ։ Խա . 5 Խը . 37 ։
լ Ը՛ Օր · լը՛ · 41 ։ Նշվկ · խա . 3 , 4 , 5 ։
խ Նշվկ · ՃՃ . 17 ։

ա Նա . Ժէ . Ժչ ։ Պ · թէ . 21 ։ իէ . 3 ։ Նշվկ · թէ . 9 ։ Ը՛մվ · ը՛ . 1 , 2 ։
բ Յոաա · Լը՛ . 38 ։ Լչ . 47 ։ Նա . Ժէ . 2 ։

ՀԱ · Ի՛ · Ը · 607 ԳԷ ։

ա Ղ՛ · Ճ · 11 ։ բ Ո՛վ . Ճ . 11 ։ գ Պ · ա . 14 ։ Խէ . 2 ։ Խա . 6 . 10 .

դ Յոր ։ Էմ իւճրեթլիլէրի՝ օնուն արասընտա պէսլի պուզաղըլար կի-
պի տիր . զիրա օնլար տախի տէօն-
տիւլէր , պիրլիքտէ գաչտըլար , տուրմատըլար . զիրա օնլարըն իւ-
զէրինէ՝ Հէլաքլիքլէրինին կիւնիւ՝ եօգլանմալարընէն վագթը կէլտի ։

ե Ա՛ղ · լէ · 13 ։ Պ · Ճ · 27 ։

զ Պագ՝ Նա . իթ . 4 ։

22 Ա՛էսի՝ եըլանընէքի կիպի կիտէր . զիրա ա՛սքէր իլէ կիտէճէքլէր , վէ օնա օտուն քէսէնլէր կիպի՝ պալ-
23 թալար իլէ կէլէճէքլէր ։ Ըղոճ-
լարը հիսապսըզ իսէ տէ՝ Նօնուն օրմանընը քէսէճէքլէր տէ յօր
Քապպ . զիրա օնլար Հէքիրկէտէն չօգ տուր , վէ օնլարըն սայրսը
24 եօգ տուր ։ Ա՛ընը գըղը բէզիլ օ-
լաճագ , Կիփօրեաս Ճանիպի գավ-
մընըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ ։
25 Իսրայէլին Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Քապպը տէր քի՝ Իչլէթ պէն Հ՛Նովտան Ըմնոու հէմ փարա-
ւոնու վէ Ա՛ընըր վէ Հ՛օնուն ալ-
լահլարընը վէ փատիշահլարընը՝ եա՛նի փարաւոնու վէ օնա կիւվէ-
26 նէնլերի եօգլայաճաղը՛ ։ Վէ Նօն-
լարը՝ Ճանլարընը արայանլարընն է-
լինէ վէ Հարթիլոն փատիշահը Նա-
բուգոդոնոսորուն էլինէ վէ օնուն գուլլարընըն էլինէ վէրէճէյիմ . վէ Հ՛օնտան սօնկրա՝ գատիմ կիւնլէր-
տէքի կիպի սաքին օլունաճագ տըր տէյօր Քապպ ։
27 Վէ Հ՛սէն էՀ գուլլում Յակոբ՝ գօրգմա , վէ եա՛ Իսրայէլ իւրք-
մէ , զիրա իչլէթ պէն սէնի ուզագ-
տան՝ վէ զիւրրիյէթինի էսիրլիք-
լէրի տիյարընտան գուրթարաճա-
ղըմ . վէ Յակոբ ուէօնիւպ՝ բա-
հաթ պուլաճագ , վէ էմնիյէթտէ օլաճագ , վէ իւրքիւտէն օլմայա-
28 ճագ տըր ։ Ա՛էն գօրգմա՝ եա՛ գու-
լում Յակոբ տէյօր Քապպ , զի-
րա պէն սէնին իլէ իմ . չիւն քի սէնի օլ սիւրտիյիւմ ճիւմլէ թա-
կիֆէլէրի տիւքէթմէմ տէ՝ Հսէնի տիւքէթմէ յէճէյիմ . ամմա սէնի պիւթիւն պիւթիւնէ փսք թուրթ-

ա Նա . Ժէ . Ժչ . Պ · թէ . 21 ։ իէ . 3 ։ Նշվկ · թէ . 9 ։ Ը՛մվ · ը՛ . 1 , 2 ։
բ Յոաա · Լը՛ . 38 ։ Լչ . 47 ։ Նա . Ժէ . 2 ։

գ Ղ՛ · Ճ · 24 ։ Ը՛ · 11 ։

Digitized by Google

զերա խարապ օլտու. [a]կարիաթեմ
ուԹանըպ՝ ֆէԹհ օլունտու, [b]Աս-
2 գաբ ուԹանըպ գօրգտու. [c]Ա՛ո-
վաբըն [d]Նէսերոնտա արԹըգ իֆԹի-
խարը հօգ տուր. օնուն Հագգը-
նա քէօֆթէ տուշլիւնտիւլէր. Կէլին
օնու Թայիֆէ օլմագտան քէսէլիմ
պէպէլէր. սէն տախի ետ Ա՛ադմէն՝
քէսիլէճէքսին, արտընձա գրլըճ՛
3 կիտէյօր. [e]Ղրոնայիմտէն ֆէրեատ
սէսի՝ խարապլըգ վէ պէօյիւք գըր-
4 ղըն կէլիյօր. Ա՛ովաբ գըրըլտը.
մա՛սում՛արը՝ ֆէրեատ սէսի չը-
5 գարտըլար. [f]Օ՛նրա [g]ուԹի հօ-
գուշունտա աղլայըշ ու ֆէրեատ
իլէ չզգաճագ. զերա Ղրոնայիմ
էնիշնուէ տուշմէնլէր գըրղըն ֆէր-
6 եատը իչիԹտիլէր. [h]Ցաչըն, ճա-
նընզը գուրԹարըն, վէ [i]չէօլտէ՝
7 պրաղըլմըշ կիպի օլուն. [j]Օ՛նրա
իշլէրինէ վէ խազինէլէրինէ կիւ-
վէնտիյին իչիւն, սէն տախի ֆէԹհ
8 օլունաճագսըն. վէ [k]Համովս՝
էքեահինլերի վէ սերվէրլերի իլէ
պէրապէր էսիրլիկէ չզգաճագ տըր.
[l]Ի էն Ա՛ապպըն տէտիյի կիպի՝ Հ՛էր
չէՀրէ խարապճը կիրիպ՝ պիք չէՀր
գուրԹուլմայաճագ, վէ վատի
հէլաք օլուպ օվա պօզուլաճագ.
9 [m]Ա՛ովաբա գանատլար վէրին քի՝
ուչուպ գաչա, վէ չէՀրլերի՛ սա-
քինի օլմայան վէրանէ օլալար.
10 [n]Ա՛ապպըն խրզմէԹինի հիլէ իլէ իշ-
լէյէն՝ մէլո՛ւն օլսուն. վէ գըլը-
ճընը գանտան մէն՝ էտէն՝ մէլո՛ւն
օլսուն.
11 Ա՛ովաբ կէնճլիյինտէն պէրու
բահաթտա իտի, վէ [o]Ղաթպպ կէ-
պէ քէնտի ԹօրԹուսու իւզէրինէ
չէօքմիւշ իտի, վէ գապտան գա-
պա ագԹարըլմատը, վէ էսիրլիյէ
կիԹմէտի. օնուն իչիւն լէզզէԹի
քէնտինտէ գալտը, վէ գօգուսու
12 տէյիլմէտի. Օ՛նուն իչիւն իշԹէ
կիւնլէր կէլիր տէյօր Ա՛ապպ քի՝
օնա կէօչիւրիւճիւլէր կէօնտէրէ-
ճէյիմ, վէ օնու կէօչիւրէճէքլէր.
վէ օնուն գապլարընը պօշալտըպ՝
ԹօուլուսմՂարընը փարէլէյէճէքլէր.
13 [p]Ա՛յ Ա՛ովաբ [q]Համովստան ուԹա-
նաճագ, նիճէ քի Իսրայէլ էվլի
կիւվէնտիքլերի [r]ՅեԹեէլտէն Ղու-
14 Թանտրլար. [s]Սի՛ճէ՛ [t]Պիզ զօր-
լուլար իշ վէ ճէնք իչիւն գուվ-
վէԹլի քիմսէլէր իշ տէրօրնիշ.
15 [u]Ա՛ովաբ խարապ օլտու, վէ շէ-
հիրլերի հանտը, վէ սէչկինի ի-
յիմլերի [v]նպօզպզանմագա էնտիլէր՝
տէյօր իսմի ա՛քէրլէրին Ա՛ապպը
16 օլան [w]փատիշահ. Ա՛ովաբըն հէ-
լաք օլմասը կէլմէյէ հագըն տըր,
վէ պէլասը զայէԹ ա՛ճելէ էտէր.
17 Օ՛նուն հէփ էԹրաֆընտա օլան-
լար վէ օնուն ատընը հէփ պիլէն-
լէր օնա ֆիզան էտիպ տէյին քի՝
[x]ԴուվվէԹին ա՛սասը՝ Ի՛ֆԹիխարըն
18 տէյնէյի նի՞ճէ գըրըլտը. [y]Ի՛յ
Դէբոռտա սաքին օլան գըզ՝ ի՛զ-
զէԹտէն էն տէ՝ սուսուզլուգտա
օԹուր. զերա սէնին իւզէրինէ
Ա՛ովաբը խարապ էտէն չզգըզ՝
հիսարլարընը պօզաճագ տըր.
19 [z]Ի՛օլտա տուրուպ կէօզէԹ՝ ՀՂ
Ղ՛ըրոէր սաքինէսի, գաչանա վէ
գուրԹուլանա սիւալ էտիպ՝ [a]Նէ՞
օլտու տէ.
20 Ա՛ովաբ ուԹանտը, զերա գը-
րըլտը. [b]՞ֆիզան ու ֆէրեատ էյ-
լէ. Ա՛ովաբըն խարապ օլտուղու-
նու [c]՞Ըռնունտա խապէր վէրին.
21 Վէ [d]Հօվա տիյարընա՝ Կօյօնա վէ
Յասասյա վէ Ա՛եփյաԹի իւզէրի-
22 նէ՝ Հէմ Դէբոռուն իւզէրինէ վէ
Նաբաւըն իւզէրինէ վէ ՌէԹգէբ-
23 լաԹէմին իւզէրինէ՝ վէ Կարիա-
Թեմին իւզէրինէ վէ ՌէԹգամով-
ղուն իւզէրինէ վէ ՌէԹմաւռնուն
24 իւզէրինէ՝ վէ [e]ԿարիօԹուն իւզէ-
րինէ վէ Ռօսրանըն իւզէրինէ վէ
Ա՛ովաբ տիյարընըն կէրէք ուզագ-
տա կէրէք եադընտա ճիւմլէ չէՀր-
25 լերի իւզէրինէ Հիւքմ կէլտի. [f]Ա՛ո-
վաբըն պուՀնուզու գօփարըլտը՝ Հէմ
գօլու [g]գըրըլտը՝ տէյօր Ա՛ապպ.
26 [h]՞Օնու սէրԹօշ էտին, զերա
Ա՛ապպըն ա՛լէյՀինէ Թէքէպպիւր
էԹտի. վէ Ա՛ովաբ՝ գուսունճուս-
սունտա ղարգ օլտու, վէ օ տախի
27 մասխարա օլտու. [i]Խմտի [j]Իսրա-
յէլ սանա մասխարա օ՛լմատը մը.
օ՝ [k]խրըսըզլա՞ր արասընտա մը պու-
լունտու. զերա սէն օնուն Հագ-
գընա սէօյլէտիքճէ՝ պաշ սալլար-
28 սըն. Նա՞ Ա՛ովաբ սաքինլերի՝
չէՀրլերի պրաղըպ [l]գայտա սա-
քին օլուն, վէ մաղարա աղըզընըն
կէչիտլերինտէ եուվասընը եափան
կէօյէրճին կիպի օլուն.

[a] Ես. Ի՛. Լ՝. 600 Գէ.
[b] Ես. 8, 9. 18.
[c] Պ. Ճ. 27.
[d] Պ. Խգ. 18. Ճա. 57.
[e] Խա. 5.
[f] Պագ՝ Նօ. Բ. 4. Ժէ. 4, 5.
[g] Ծն. իա. 30. Նա. Ժէ. 2. Պագ՝ Նա. Խէ. 1. Պ. Խգ. 19.
[h] Ես. 8.
[i] Ա՛ա Ծն. Գ. 13.
[j] Ը Օր. Ք. 36.
[k] Նա. Ժգ. 7.
[l] Պագ՝ Թես. իա. 13.
[m] Խա. 8.
[n] Ա՛մո. Ք. 2.
[o] Սաղ. Ճե. 6, 7. Խա. 9.
[p] Սաղ. Ճե. 10.
[q] Պագ՝ Նզկ. Ի՛. 21.
[r] Պ. Բե. 15. 27.
[s] Սփ. Ք. 8.
[t] Պագ՝ Պ. Բ. 26.
[u] Ես. Ի՛. Լ՝. 600 Գէ.
[v] Խա. 8, 9. 18.
[w] Պ. Ճ. 27.
[x] Ծն. Ժ. 57.
[y] Պագ՝ Նօ. Բ. 4. Ժէ. 4, 5.
[z] Ծն. իա. 30. Նա. Ժէ. 2. Պագ՝ Նա. Խէ. 1. Պ. Խգ. 19.
[a] Խա. 8.
[b] Ա՛ա Ծն. Գ. 13.
[c] Ը Օր. Ք. 36.
[d] Նա. Ժգ. 7.
[e] Պագ՝ Թես. իա. 13.
[f] Խա. 8.
[g] Ա՛մո. Ք. 2.
[h] Սաղ. Ճե. 10.
[i] Պագ՝ Նզկ. Ի՛. 21.
[j] Պ. Բե. 15. 27.
[k] Սփ. Ք. 8.
[l] Պագ՝ Պ. Բ. 26.
[m] Սաղ. Ճե. 6, 7. Խա. 9.
[n] Ես. Ի՛. Լ՝. 600 Գէ.
[o] Խա. 8, 9. 18.
[p] Պ. Ճ. 27.
[q] Ծն. Ժ. 57.
[r] Պագ՝ Նօ. Բ. 4. Ժէ. 4, 5.
[s] Ծն. իա. 30. Նա. Ժէ. 2. Պագ՝ Նա. Խէ. 1. Պ. Խգ. 19.
[t] Խա. 8.
[u] Ա՛ա Ծն. Գ. 13.
[v] Ը Օր. Ք. 36.
[w] Նա. Ժգ. 7.
[x] Պագ՝ Թես. իա. 13.
[y] Խա. 8.
[z] Ա՛մո. Ք. 2.
[a] Սաղ. Ճե. 10.
[b] Պագ՝ Նզկ. Ի՛. 21.
[c] Պ. Բե. 15. 27.
[d] Սփ. Ք. 8.
[e] Պագ՝ Պ. Բ. 26.
[f] Սաղ. Ճե. 6, 7. Խա. 9.
[g] Ես. Ի՛. Լ՝. 600 Գէ.
[h] Խա. 8, 9. 18.
[i] Պ. Ճ. 27.
[j] Ծն. Ժ. 57.
[k] Պագ՝ Նօ. Բ. 4. Ժէ. 4, 5.
[l] Ծն. իա. 30. Նա. Ժէ. 2. Պագ՝ Նա. Խէ. 1. Պ. Խգ. 19.
[m] Խա. 8.
[n] Ա՛ա Ծն. Գ. 13.
[o] Ը Օր. Ք. 36.
[p] Նա. Ժգ. 7.
[q] Պագ՝ Թես. իա. 13.
[r] Խա. 8.
[s] Ա՛մո. Ք. 2.
[t] Սաղ. Ճե. 10.
[u] Պագ՝ Նզկ. Ի՛. 21.
[v] Պ. Բե. 15. 27.
[w] Սփ. Ք. 8.
[x] Պագ՝ Պ. Բ. 26.
[y] Սաղ. Ճե. 6, 7. Խա. 9.

Digitized by Google

(ԹՎ. Ի՛. Լ. 600 գէ։

29 ‡Մովաբըն մաղթուրլուղունու ի-
շխիտիք, օ ղայէթ մաղթուր տուր.
օնուն քիպրինի վէ մաղթուրլուղու-
նու վէ փօտուլլուղունու վէ հիւ-
րէյինին հիւձէլմէսինի էչէնփէ։
30 Պէն օնուն խրշմընը պիլիրիմ՝ տե-
յօր Յապպ, ամմա նաֆիլէ տիր.
օնուն ¤պիհուտէ սէօզլէրի՝ պօշա
31 չըգաձագ։ Օնուն իչիւն †Մովաբա
ֆիղան էտէձէյիմ, վէ ձիւմլէ
Մովաբ իչիւն ֆէրեհատ էտէձէ-
յիմ. Կիրհարէս ատէմլերի իչիւն
32 եաս օլունա։ ‡Նա՛ Եբամա աս-
մասը՝ սէնի Հազերին աղլայըշը ի-
լէ աղլայաձաղըմ. Ֆիլիսլէրին տե-
նիզտէն կէչտիլէր, Հազեր տէնի-
զինէտէք տէյտիլէր. սէնին եազ
եէմիշլէրինին իւզէրինէ վէ պաղ
պօզումունուն իւզէրինէ եաղմաձը
33 տիւշտիւ։ Ալ է ¤մահսուլտար
թարլատան հէմ Մովաբ տիյարըն-
տան շազլըգ վէ սիւրիւր կիթտի,
վէ ձէնտէրէլերտէն շարապը քես-
տիմ, կիւլպեանք իլէ է՛—պէ՛—մ պա-
սըլմայա, կիւլպեանք չէքիլմէյէ։
34 †Նասերոնուն Ֆէրհատընտան թա
Նղէաղէյէտէք թա Հասսայատէք՝
իւչ ըլլըգ տանա կիպի Ղեգո-
վըտան թա Ոռոնայիմէտէք սես-
լէրինի սալը վէրտիլէր. զիրա Նե-
մերիմ սուլարը պիլէ խարապ օլտու։
35 Ալ է Մովաբտան՝ էթէփէ փուխա-
նէլէրինտէ գուրպան սունանը վէ
ալլահլարընա պուխուր եագանը
մէքս էտէձէյիմ՝ տէյօր Յապպ։
36 Օնուն իչիւն Եեհուբէյիմ Մո-
վաբ իչիւն նէյլէր կիպի ինլէյէ-
ձէք, վէ Կիրհարէս ատէմլերի ի-
չիւն եիւբէյիմ նէյլէր կիպի ին-
լէյէձէք. չիւն քի †էտինտիքլերի
37 ղանիմէթ զայ՝ օլտու։ Օ իրա ‡հէր
պաշ տաշ օլաձագ, վէ հէր սա-
գալ գաղընաձագ տըր. ձիւմլէ
էլլէր իւզէրինտէ քէրթիքլէր՝ վէ
†պէլլէր իւզէրինտէ չուլ օլա-
38 ձագ։ Մովաբըն ձիւմլէ տամլա-
րը իւզէրինտէ՝ վէ օնուն սօգագ-
լարընտա պիւս պիւթիւն ֆիղան
օլաձագ. զիրա Մովաբը մագպուլ
օլմայան †գալ կիպի գըրտըմ՝ տէ-
39 յօր Յապպ։ †Նի՛ձէ գըրըլտը,
Մովաբ ըէգալէթի իլէ նի՞ձէ էնք-
սէ տէօնտէրտի տէյիւ ֆէրեհատ է-
տէձէքլէր. վէ Մովաբ ձիւմլէ
էթրաֆընտա օլանլարա մասխա-
րալըգ վէ գօրգու սէպէպի օլա-
40 ձագ։ Օ իրա Յապպ պէօյլէ տէր.
Իչիէ †գարթալ կիպի ուչաձագ,
վէ †գանատլարընը Մովաբըն իւզէ-
41 րինէ եայաձագ։ Հէհրլէր ֆէթհ
օլունտու, վէ հիսարլար ալընտը-
լար. վէ ‡Մովաբ գահրիմանլէ-
րինին եիւբէյի՝ օլ կիւնտէ տօղուշ
սըգլէթինտէ օլան գարընըն եիւ-
42 րէյի կիպի օլաձագ։ Վէ Մովաբ
ՀՀէլաք օլուպ գավմ օլմայաձագ.
զիրա Յապպա գարշը թէքէպպիւր
43 էթտի։ Նա՛ ‡Մովաբ սաքինի՝ սէնին
իւզէրինէ գօրգու վէ չուգուր վէ
տուզաղ կէլէձէք տէյօր Յապպ։
44 Կօրգու եիւզինտէն գաչան՝ չու-
գուրա տիւշէձէք, վէ չուգուր-
տան չըգան՝ տուզաղա թուխու-
լաձագ. զիրա Նօնուն իւզէրինէ
Եա՛նի Մովաբըն իւզէրինէ՝ օնլա-
րըն եօգլամա երլընը կէթիրէձէ-
45 յիմ տէյօր Յապպ։ Գաչանլար՝
Նսեբոնուն կէօվկէսինտէ գուվ-
վէթտէն գալաձագլար. լաքին
‡Նսեբոնտան աթէշ՝ վէ Սեհոնուն
իչինտէն ա՛լեվ չըգըպ՝ †Մովաբըն
եանլարընը վէ չամաթաձըլարըն
46 թէփէսինի եէյէձէք։ ›Վա՛յ սա-
նա՝ եա՛ Մովաբ, Կամոշ գավմը
Հէլաք օլտու. զիրա օղուլլարըն
էսիրլէյէ վէ գըզլարըն էսիրլէյէ
47 թուխուլտուլար։ Ըմմա ¤սօն
կիւնլէրտէ Մովաբըն էսիրլէյինի
տէօնտէրէձէյիմ՝ տէյօր Յապպ։
Մովաբըն հիւքմիւ պուրայա-
տէք տիր։

ՊԱՐԱԽԱ

Ըմմոնլուլարըն, 7 Լդովմուն, 23 Կամասա-
կոսուն, 28 Կեգարըն, 30 Հասորուն, 31
վէ Նղամըն իւզէրինէ կէլէձէք օլան ահ-
քեամլէր։

1 ¤Ըմմոն օղուլլարը Հագգընա
Յապպ պէօյլէ տէր. Իսրայէլին
օղուլլարը հօգ մոտ, օնուն վարիսի
հօգ մոտ նիչիւն †Կադա Մեղքոմ
վարիս օլտու, վէ գալմը՝ օնուն
2 չէհրլէրինտէ սաքին օլտու։ Օնուն
իչիւն իչէձէ կիւնլէր կէլլըր տէյօր
Յապպ քի՝ Ըմմոն օղուլլարընըն
‡Մաբրա չէհրինէ ձէնգ կիւլ-
պեանքինի իչիւթիրէձէյիմ՝ վէ
խարապաթի երըզնը օլուպ՝ քէօյ-

(ԹՎ. Ի՛. Լ. 600 գէ։

Ե Օր. իբ. 49։ Պ. Խթ. 22։ Նտն. Է. 4։ Ովս. Ը. 1։ Ամբ. Ա. 8։
Թ Նա. Ը. 8։
† Նա. ժգ. 8, իա. 8։ Պ. Ա. 2։ Ը. 6։ Խթ. 22. 24։ Ե. 43։ Թա. 30։ Միք. է. 9։
‡ Աղ. ձէ. է։ Նա. Ե. 8։
› Նա. իէ. 17, 18։
ղ Պագ՝ Պ. ժա. 23։
՝ Ելս. Ե. 2։ Ղեւ. իա. 28։
՞ Պագ՝ Թուս. իէ. 17։
՟ Թուս. իա. 29։
՛ Պ. Խթ. 6. 39։

¤ Նզեկ. իա. 28։ իէ. 2։ Ըմով. Ա. 13։ Ովփ. Բ. 8, 9։
† Ըմով. Ա. 13։
‡ Նզեկ. իէ. 5։ Ըմով. Ա. 14։

Digitized by Google

լերի աթէղէ եագըլաճագ · վէ
Իսրայէլ՝ քէնտինի միրաս էտէնլէ-
րի միրաս էտէճէք տէյօր Թապպ ։
3 Ֆէրեաւտ էյլէ՝ եա՜ Նշաբոն ,
զնրա Գայի խարապ օլտու · ֆի-
զան էտին՝ ՀՅ Աարքա դըզլարը ,
Ղուլլար գուշանըն , աղլայըն , վէ
չինթատէն չինթէ սէյիրտին · զնրա
Աղեղոմ՝ ՚ղեհահինէրի վէ սեր-
վէրլէրի պէրապէր՝ էսիրլէյէ կի-
4 տը ։ Նիչէւն վատիլէր իլէ էօ-
յիւնիւրսիւն , վատին ագտը՝ ՀՅ
Զկենիմ իւզէրիմէ քիմ կելէ պի-
լիր տէյիւ խազինէլէրինէ կիւվէ-
5 նէն Ըա՛սը գըզ ։ Նշլէթ պէն՝ տէ-
Յոր ա՛սքէրլէրին Թապպը Նֆէն-
տիմ՝ սէնին իւզէրինէ էթրաֆըն-
տա հէփ օլանլարտան գօրգու կէ-
թիրէճէյիմ · վէ սիզ հէր քէս էօ-
նիւնէ տօղրու տաղըլաճագսընըզ ,
վէ գաչմըշը տէվլիրէն օլմայաճագ
Ը 6 տըր ։ Ալ է Ըօնտան սօնկրա Ըմմին
օղուլլարընըն էսիրլիյինի տէօնտէ-
րէճէյիմ՝ տէյօր Թապպ ։
Ժ 7 Նդովմ հագգընա ա՛սքէրլէրին
Թապպը պէօյլէ տէր · Ֆեմանտա
արթըգ իւլմ եօգ մու , Նֆէշմ
սահիպլէրինտէն թէտպիր զայ՝ օլ-
տո՛ւ մու , օնլարըն իւլմի տիւքէն-
Ի 8 տի՞ ։ Էգաջըն , տէօնիւն , տէ-
րին եէրլէրտէ սաքին օլուն՝ ՀՅ
Ժ Ըեդան սաքինլէրի · զնրա Նսա-
ւրըն հէլաքլիյինի՝ եօգլանմասը
վագթընտա օնուն իւզէրինէ կէ-
Ի 9 թիրէճէյիմ ։ Նյէր սանա ՚պաղ
պօզուճուլար կելսէյէր իտի , սալ-
գըմար պրագմազըմը մը իտի · կէճէ
խրօսրզլար կելօե էտի , քէնտիլէրինէ
եէթեր մըգտարը գափարլար իտի ։
Հ 10 Նաքին ՚պէն Նսաւը չօփլագ էյ-
լէճտիմ , օնուն էօրթիւլմիւշ եէր-
լէրինի աչտըմ , վէ օ կիզլէնմէյէ
գատիր տէյիւ · օնուն զնւըրիյէթի
վէ գարընտաչլարը վէ գօնշուլարը
Յ հէլաք օլտու , վէ ՚օ՝ եօգ տուր ։
11 Նօքսիւզլէրինի պրագ , պէն օն-
լարը սաղ սագլարըմ · վէ տուլ
գարըլարըն պանա կիւվէնսինլէր ։
Ռ 12 Ոչ իրա Թապպ պէօյլէ տէր · Իշ-
թէ Ւգատէհի իչմէյէ միւսթա-
Հագգ օլմայանլար հէր վէճհ իլէ
իչտիլէր , վէ սէն պիր վէճհ իլէ
ճէզասը զ մը գալաճագսըն · ճէ-
զասըզ գալմայաճագսըն , իլլա էլ-
13 պէթ իչէճէքսին ։ Ոչ իրա ՚քէն-
տիմ իլէ եէմին էտէրիմ տէյօր
Թապպ քի՝ ՚Հօսրա վիրանէ՝ Հա-
գարէթ՝ խարապաթ վէ պէտտուա՝
օլաճագ · վէ հէփ չէհրլէրի է-
պէտի խարապլըգ օլաճագլար ։
14 ՚Թապպ Թարաֆընտան խապէր
իչնիթտիմ , վէ Թայիֆէլէրէ խա-
պէրճի կէօնտէրիլմիշ տիր քի՝
Ռ՛էմ՝ օլուն վէ օնուն իւզէրինէ
վարըն վէ ճէնկէ գալգըն պէյօր ։
15 Ոչ իրա իչթէ սէնի Թայիֆէլէրտէ
քիւչիւք՝ ատէմլէրտէ Թահգիր օ-
16 լունմուշ գօտուտ ։ Նէնին հիյ-
պէթին վէ եիւրէյինին ղուրուրի
սէնի ալտաթտը եա՜ գայանըն գօ-
վուգլարընտա սաքին օլան՝ եիւք-
սէք Թէփէյէ եափըշան · ՚սէն
Հեուվանը գարթալ կիտի եիւք-
սէքտէ եափսան տա՝ սէնի ՚՚օրա-
տան էնտիրէճէյիմ տէյօր Թապպ ։
17 Ալ է Նդովմ վիրանէ օլաճագ ·
Օնտան հէր կէչէն հէյրան գա-
լաճագ , վէ օնուն հէփ պէլալա-
բընտան էօմիւրիւ ըսլըգ չէքէ-
18 ճէք ։ ՚Ռոդոմ վէ Գոմորուն վէ
օնուն եանընտաքի չէհրլէրին խա-
րապաթը կիտի տէյօր Թապպ՝
օրատա պոխի քիմսէ սաքին օլմա-
յաճագ , վէ օնտա աւոէմ օղլու
19 միւսաֆիր օլմայաճագ սըր ։ Իշ-
թէ Ւգորդանընըն ճէօշղունլուղ-
ղունտան տայի՛մ եէչլիլ օլան չայը-
րա ՚՚արսլան կիտի չըգաճագ · ամ-
մա օնու՝ օնուն իւզէրինտէն տէր
ա՛գապ գաչըրաճաղըմ , վէ օնուն
իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ մուխ-
Թար քիմ տիր · գիրա ՚՚պէնիմ
կիտի քիմ վար , վէ պէնի քիմ
իհզար էտէր , վէ Նշու եիւզիւմէ
տուրաճագ չօպան քիմ տիր ։
20 ՚՚Ոնուն իչնւն Թապպը Նդովմ
հագգընա գուրտուղու Թէտպիրի՝
վէ Ամման սաքինլէրի հագգընա
էյլէտիյի նիյէթի տինկլէյին ·
Նլպէթթէ սիւրիւլէրին էն էտնա-
սը օնլարը սիւրէճէք , էլպէթթէ
մէսքեանլարընը օնլար իլէ վիրան
21 էտէճէք ։ ՚Ոնլարըն սիւչմէլէ-
րինին սէտասընտան եէր սապը-
լաճագ , ֆէրեաւտն սէսի Գըզըլ
22 տէնիզէտէք իչտիլէճէք ։ Նշլէթ
՚օ՝ գարթալ կիտի եիւճէլմիպ ու-
չաճագ , վէ գանատլարընը Հօս-

րանըն իւզէրինէ եայաճագ . վէ օլ կիւնտէ նդովմ գահրիմանլարընըն եիւրէյի՝ տօղուշ սրգլէթինտէ օլան գարընըն եիւրէյի կիպի օլաճագ ։

23 Ա՛մասկոս իչիւն .

Նմաթ վէ Ըրփաթ ուէթանտը . զէրա ֆէնա խապէր իշիտիպ պա-
Յըլտըլար . ‡տէնիզտէ չալգանթը
24 վար , վէ բահաթ օլամազ ։ Ա-մասկոս զայի՛ֆլէնտի , գաչմաղա տէօնտիւ . օնու տիթրէմէ եագա-լատը , օնու՝ տօղուրաճագ գարը կիպի †սրգլէթ վէ աղըրլար թուրթ-
25 տու ։ Ա՛էշխուր չէհր՝ սիւրիւրիմին չէհրի նո՛ճէ հրֆզ օլունմատը ։
26 ֆՕնու իչիւն օնուն եիյիթլէրի մէյտանլարընտա տիւշէճէքլէր , վէ հէփ ճէնքճիլէր օլ կիւնտէ հէլաք օլաճագլար՝ տէ յօր ա՛ս-
27 քէրլէրին Պապպը ։ Ա՛ն Ա՛մասկոսուն հիսարընտա ՚աթէշ թուրթուշտուրաճաղըմ , վէ Ռենագադրն սէրայլէրինի եէ յէճէք տիր ։
28 Խաբիլոն փատիշահը ՛Նաբուգոդոնոսորուն վուրաճաղը ֆկեդար հագգընա վէ ՀԱսոր մէմլէքէթլէրի հագգընա Պապպ պէօյլէ տէր . Գալգըն , Նեդարա չգըն , վէ
29 †մէշրիգ էհալիսինի պօղուն ։ ՚Զատըրլարընը վէ գօյունլարընը ալաճագլար , օնլարըն փէրտէլէրինի վէ հէփ գապլարընը վէ տէվէլէրինի քէնտիլէրի իչիւն կէօթիւրէճէքլէր . վէ օնլարա՝ ֆԼէթտաճտան գօրգու վար չաղըրաճագլար ։
30 ՚Գաչըն , թէզ ֆիրար էտին , տէրին եէրլէրտէ սաքին օլուն եա՛ Հասոր սաքինլէրի՝ տէ յօր Պապպ . զէրա Խաբիլոն փատիշահը Նաբուգոդոնոսոր սիզէ գարշը թէտպիր գուրտու , հէմ սիզէ գարշը նիյէթ է յլէտի ։
31 Գալգըն , ֆբահաթտա օլան վէ էմնիյէթի իւզրէ սաքին օլան գավմա չգըն՝ տէ յօր Պապպ , քի օնուն գափուլարը վէ թըրգազլարը եօգ տուր , վէ Ըեալընըզ սաքին
32 օլուր ։ Ա՛ն օնլարըն տէվէլէրի եաղմա օլաճագ , վէ չօգ սիւրիւլէրի թալան օլաճագ տըր . վէ օլ ֆպաշլարը գըրգըլմըշլարը ֆճիւմլէ բիւզկեաբլարա տաղըտաճաղըմ , վէ օնլարըն հէլաքինի հէր ասմթտէն կէթիրէճէ յիմ՝ տէ յօր Պապպ ։
33 Ա՛ն ՚Հասոր ֆաժտէրլէր մէքեանը՝ էպէտի վիրանէ օլաճագ . ֆօրատա քիմսէ սաքին օլմայաճագ , վէ օնտա ատէմ օղլու միւսաֆիր օլմայաճագ տըր ։
34 Յուդա փատիշահը Ագեկկիանըն փատիշահլըղընըն իպթիտասընտա՝ ֆԱղամ հագգընա Երեմիա փէ յղամպէրէ օլան Պապպըն սէօզիւ տիւր , քի տէտի .
35 Ը՛սքէրլէրին Պապպը պէօյլէ տէր . Նչթէ պէն ֆԱղամըն եայլընը՝ օնլարըն գահրիմանլըղընըն
36 պաչընը գըրաճաղըմ ։ Ա՛ն Ադամըն իւզէրինէ կէօյիւն տէօրթ քէօշէհինտէն տէօրթ րիւզկեարը կէթիրէճէ յիմ , վէ ֆօնլարը հէփ պու-րիւզկեաբլարա տաղըտաճաղըմ . վէ Ադամըն գաչգընլարը՝ վարմայաճագլարը թայիֆէ գալմայա-
37 ճագ ։ Ա՛ն Ադամլըլարը՝ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ վէ ճանլարընը արայանլարըն էօնիւնտէ գօրգուտաճաղըմ , վէ օնլարըն իւզէրլէրինէ պէչա՝ խըշմ ու ղազապըմը կէթիրէճէ յիմ տէ յօր Պապպ . վէ օնլարընն արտընճա՝ թա օնլարը տիւքէտինճէ յէտէք ֆգրլօճը կէօնտէ-
38 րէճէ յիմ ։ Ա՛ն ֆթախթընը Ադամտա գօյաճաղըմ , վէ օրատան փատիշահ վէ սէրվէրլէր հէլաք է-
39 տէճէ յիմ՝ տէ յօր Պապպ ։ Ա՛ն վագի՝ օլա քի Ըսօն կիւնլէրտէ՝ Ադամըն էսիրլի յինի տէօնտէրէճէյիմ տէ յօր Պապպ ։

ՊԸՊ Ն

Խաբիլոնուն եըգրյմասը վէ անտէն Իսրայէլին կէրի տէօնմէսի փէշին սէօյլէնմիչ ։

1 Պապպըն ՚Խաբիլոնուն հագգընա՝ Ե՛րէմտանլէրին տի յարը հագգընա Երեմիա փէ յղամպէրին եէտի իլէ սէօյլէտիյի սէօզ տիւր ։
2 Ֆայիֆէլէրտէ խապէր էտին , նիտա է յլէ յին , վէ պայրագ գալտրըն , նիտա էտիպ կիզլէմէն , տէ յին քի՝ Խաբիլոն ֆէթհ օլունտու , ֆԵրէլ բէզիլ օլտու , Ա՛ռբովդաք գըրըլտը , ֆսուրբէթլէրի բէզիլ օլտուլար , փութլարը գը-
3 րըլտըլար ։ Ո՛րնա ֆօնուն իւզէրինէ փօրեաս թարաֆընտան ֆթա-

յիցքէ չըգտը քի՝ օնուն տիյարընը վերանէ գոյա , վէ օնտա սաքին օլան օլմայա . ատէմտէն թա հայվանա վարընձա՝ գաչըպ կիտէ- ձէքլէր ։

4 Օլ կիւնլէրտե վէ օլ զէմանտե տէյօր Եապպ՝ Իսրայէլ օղուլլարը Ղքէնտիլէրի վէ Յուդալըլար պիր- լիքտե կէլէճէքլէր , Ղեհրիյէրէք վէ աղլայարագ կիսիպ՝ Ղքէնտիլէ- րին Ալլահը Եապպը արայաճագ- 5 լար ։ Անօն իչիւն եհուզէրի օրա- յա տօղրու օլարագ սիւալ էտիպ՝ կէլլին , վէ Եապպա՝ ունուտուլ- մազ Ղէպէտի ա՝հտ իւզրէ եաֆը- շալըմ պէչէճէ+լէր ։

6 Գաւմըմ Ղդայպ օլմուշ գօ- յունլար կիծլէ օլտու . օնլարը չօպանլարը սաֆըլթը , օնլարը Ղտաղլարտա տօլաշԹըրտըլար , տաղտան պայրըա կիԹտիլէր , եա- 7 Թագլարընը ուունուԹտուլար ։ Օն- լարը հէփ պուլանլար Ղօնլարը եչ- տիլէր , վէ Ղտուշմէնլէրի տէտիլէր քի՝ ԳապահաԹըմըզ եօգ տուր . չիւնքի օնլար Ղսատագաֆ մէքեա- նը օլան Եապպա՝ վէ Ղպապալարը- նըն իւմմտի օլան Եապպա կիւնահ 8 էԹտիլէր ։ ՂԱբիլոնուն իչինտէն փիրար էտին , վէ Ղհիլտանիլէրին տիյարընտան չըգըն . վէ սիւրիւ- նիւն էօնիւնտէքի էրքէճլէր կիպլի 9 օլուն ։ ՂՕհըա Ղիշլէ պէն՝ Ղա- բիլոնուն իւզէրինէ փօրեաս տիյա- րընտան պէօյիւք Թայիֆէլէր ճէ- մաա՛Թը ուլանտըրըպ չըգարաճա- ղըմ , վէ Ղգարշըսընա Թապուր գուրալար . օրատան ֆէԹհ օլու- նաճագ . օնլարըն օգլարը՝ մահիր գահրիմանըն կիպլի Ղպօշ տէօն- 10 մէզ ։ Վէ Ղհիլտանիլէրը փէյոլը եաղմա օլուպ՝ Ղօնու հէփ եաղմա- լայանլար տօյաճագլար տըը տէյօր Եապպ ։

11 Անիզ չազ ու մէսրուր օլտու- ղունուզ իչիւն Ղէհյ միրասըմըն խա- բարպճըլարը՝ չայըրտա Ղպուզաղը կիպլի սը չըպայըպ՝ ախԹար կիպլի քիչ- 12 նէտիյինիզ իչիւն , անանըզ ղա- յէԹ իլէ ուԹանտը , վալիտէնիզ հէֆիլ տիւշտիւ . իչիէ օ՝ Թայի- ֆէլէրին ախըրը՝ չէօլ՝ գուրագ եէր 13 վէ պէեապան օլաճագ ։ Եապպը խըշմընտան սաքին օլունմայաճագ՝ իլլա Ղպիլգիւլէյէ վերան օլաճագ . Ղհաբիլոնտան հէր կէչէն՝ օնուն ճիւմլէ պէչալարը սէպէպլիտէն հէյրան օլուպ ըսըզգ չալաճագ ։

14 Ղհաբիլոնուն իւզէրինէ չէփչէվրէ տիզիլին՝ եա՛ հէփ ՂԹիրէնտազլէր , օնա աԹըն , օգու էսիրկէմէն . զի- րա օ՝ Եապպա կիւնահ էԹտի ։

15 ՂէԹրաֆընտա օնուն ա՛լէյհինէ կիւլպեանք չէքին . օ՝ Ղէլինի վեր- տի , օնուն Թէմէլլէրի տիւշտիւ , Ղհիսաբլարը եըգըլտը . զիրա Ղպու՝ Եապպըն ինԹիգամը տըը , օնտան ինԹիգամ ալըն , Ղօնա՝ օնուն էյ- 16 էտիյի կիպի էյլէյին ։ Ղաբիլոն- տան էքինճիյի՝ վէ պիչիմ վագ- Թընտա Թըրփան ԹուԹանը գը- րըն . հէլաք էտիճի գըլըճըն եիւ- զիւնտէն՝ Ղհէր քէս գաւմընա տէօ- նէճէք , վէ հէր քէս տիյարընա գաչաճագ ։

17 Իսրայէլ՝ Ղտաղըլմըշ գոյուն տուր , օնո՛ Ղարսլանլար գօվա- լատը . օնու իպԹիտա Ղլ՚ուր փա- տիշահը եէտի , վէ սօնկրա՝ պու- Ղհաբիլոն փատիշահը Ղևարուգո- դոնոսոր օնուն քեմիքլէրինի եալա- 18 տը ։ Պունուն իչիւն Իսրայէլին Ալլահը ա՛սքէրլէրին Եապպը պէօյ- լէ տէր . Իշլեճ պէն Ղաբիլոն փատիշահընը վէ օնուն տիյարընը՝ Ղ՚ուր փատիշահընը եօգլատըղըմ 19 կիպի եօգլայաճաղըմ ։ Ալ է Իսրա- յէլի մէքեանընա տէօնտէրէճէյիմ , վէ Ղևարմըղոստա վէ Իասանտա օվրլանաճագ , վէ օնուն ճանը Ղփ- րեմ տաղընտա վէ Փաղատագտա 20 տօյաճագ տըը ։ Օլ կիւնլէրտե վէ օլ զէմանտա տէյօր Եապպ՝ Ղիսրայէլին գապահաԹը արանա- ճագ ամմա օլմայաճագ տըը , վէ Յուդանըն կիւնահլարը ապռնա- ճագ ամմա պուլունմայաճագլար . զիրա Ղպագի գօտուղումու ա՛ֆվ- էտէճէ յիմ ։

21 ՂԵրաԹայիմ տիյարընըն իւզէ- րինէ՝ կէրէք օնուն կէրէք Ղփակուդ սաքինլէրինին իւզէրինէ չըգ , օն- լարըն արտընճա խարապ վէ հէլաք էյլէ տէյօր Եապպ , վէ Ղսա- նա հէփ էմր էԹտիյիմէ կէօրէ 22 էյլէ ։ Ղտիյարտա ճէնք սէսի վէ 23 պէօյիւք գըըղընը վար ։ ՊիլԹիւն Ղհէրին չէքիճի նի՛ճէ փարէլէնիպ

գրբրլտը • Խաբիլոն՝ թայիֆելէր արասընտա նի՞ճէ վիրանէ օլտու ։
24 Պանա տուզագ գուրտում՝ հէմ տախի թուխուլտուն եա՞ Խաբիլոն՝ ամմա Նսէն պիլմէտին • պուլունտուն հէմ տախի էլէ կէչտին՝ զիրա Պապպա զոտ տուր-
25 տուն ։ Պապպ ճէպէխանէսինի աչտը՝ վէ Եղազապլընդն սիլահլարընը չըգարտը • զիրա Քիլտանիլէրին տիյարընտա ա՛պքէրլէրին Ըլլահը
26 Նֆենտիմին իչի վար ։ Նէրէյն ուճունտան օնուն իւզերինէ կէլին՝ օնուն ամպարլարընը աչըն՝ օնուն երդընլար կիպի երդըն՝ վէ օնուն հէլաք էյլէյին քի՝ օնուն պագի-
27 յէսի գալմայա ։ Օնուն հէփ Ըպուզաղուլարընը հէլաք էտին՝ սալխանէ յէ էնսինլէր • վայ օնլարա՝ զիրա օնլարըն կիւնիւ՝ Ըճոգ-
28 լամալարը վագթը կէլտի ։ Խաբիլոն տիյարընտան գաչըպ գուրթուլանլարընն սէսի կէնէյօր քի՝ Ըլլահըմդ Պապպն ինթիգամընը՝ հէյքէլինին ինթիգամընը Միօնտա խապէր էտէ ։
29 Խաբիլոնուն իւզերինէ քէմանքէշլէրի չաղըրըն • էեա՞ ճիւմլէ թիրէնուազլէր՝ օնուն իւզերինէ չէփէչէվրէ գօնուն • չէօյլէ քի գուրթուլան օլմասըն՝ Ըօնա՝ ամէլինէ կէօրէ էճրինի վէրին՝ օնա՝ օնուն հէր էթտիյինէ կէօրէ էյլէյին՝ վէրա Էպապպա գարշը՝ Իսրայէլին Մուգատէսինէ գարշը մաղրուրլանտը։
30 Օնուն իչիւն խիթէլէրի՝ մէյտանլարընտա տիւշէճքէլէր՝ վէ հէփ ճէնգճիլէրի օլ կիւնտէ հէլաք օ-
31 լաճագլար տէյօր Պապպ ։ Իշթէ պէն սանա գարշը իմ եա՞ մաղրուր՝ տէյօր ա՛պքէրլէրին Պապպը Նհովա՝ զիրա Ակիւնիւն՝ եօգլան-
32 ման վագթը կէլտի ։ Ա է մաղրուր՝ թէօքէզէ օղրայըպ տիւշէճքէ՝ վէ օնու գալտըրան օլմայաճագ տըր • վէ Հշէհրլէրինտէ ալթէշ թուխուշտուրաճաղըմ՝ վէ օնուն հէփ էթթաճիլարընը եէ յէճքէ տիր ։
33 Ը՛պքէրլէրին Պապպը պէօյլէ տէր • Իսրայէլ օղուլլարը հէմ Յուդա օղուլլարը պէրապէր զուլմ չէքտիլէր • վէ օնլարը ճիւմլէ էսիր էտինլէր՝ օնլարը ալըգօտուլար՝ օնլարը սալըվէրմէք խոթէմէզլէր ։
34 Օնլարըն Ֆիտիյէ իլէ Իսէլաս էտիճիսի գուվվէթլի տիր՝ Ըօնուն իսմի Նհովա Պաւաւովթ տուր • օնլարըն տա՛վասընը էլպէթթէ սիւրէճէք՝ թա քի եէրէ բահաթլըգ վէրէ՝ վէ Խաբիլոնուն սաքինլէ-
35 րինի բահաթսըզ էտէ ։ Պապպ տէր քի՝ Քիլտանիլէրին իւզէրինէ վէ Խաբիլոնուն սաքինլէրինէ վէ Ֆօնուն սէրվէրլէրինէ վէ Ֆա՛լխմէրինէ գը-
36 լըճ • Ֆհեաղիպլէրէ գըլըճ՝ վէ տիվանէ օլալար • օնուն գահրիմանլարընա գըլըճ՝ վէ շաչըրա-
37 լար • Օնուն ասքէրընա վէ ա՛բապալարընա վէ տրասընտա օլան Ֆհէփ գարըշըգ խալգա գըլըճ՝ վէ Ֆգարըլար կիպի օլալար • խազինէլէրինէ գըլըճ՝ վէ եաղմալանալար •
38 Ֆօուլարընա գուրագլըգ՝ վէ գուրույալար • զիրա պու՝ Ֆօյմա փութլար տիյարը տըր՝ վէ փութ-
39 լարը իլէ մէճնուն օլուրլար ։ Ֆօնուն իչիւն չէօլ ճանավարլարը իլէ չագալլար սաքին օլաճագ՝ վէ օնտա տէվէ գուշլարը սաքին օլաճագլար • վէ Ըօ՝ արթըգ հիչ սաքին օլուննայաճագ՝ վէ տէվը պէ տէվը մէսքիւն օլմայաճագ տըր ։
40 Ը՛լլահըն խարապաթ էթտիյի Սոդոմ վէ Գոմոր վէ օնուն եաննըտաքի շէհրլէր կիպի տէյօր Պապպ՝ օրատա ինսան սաքին օլմայաճագ՝ վէ օրատա ատէմ օղլու միւսաֆիր օլմայաճագ տըր ։
41 Իշթէ Ֆփօրևաս ճանիպինտէն գավմ կէլէյօր՝ վէ եէրին ուճլարընտան պէօյիւք թայիֆէ վէ չօգ փատիշահլար ույանաճագլար ։
42 ՖՕնլար օգեայ վէ մըզրագ թուրթարար՝ Ֆօնլար զալիմ տիր՝ վէ մերհամէթ էթմեզլէր՝ Ըսէսլէրի տէնիզ կիպի շամլաճա էտէր՝ վէ աթլարա պինէրլէր • եա՞ Խաբիլոն գրզը՝ ճէնգճի կիպի սանա գարշը
43 թապուր գուրաճագլար ։ Խաբիլոն փատիշահը օնլարըն խապէրինի իշլիտինճէ՝ էլլէրի կէվզէտի՝ օնու Ֆսըգլէթ՝ տօղուրան գարընըն աղ-
44 րըսը կիպի եագալատը ։ Իշթէ Յորդանանըն ճէօշղունլուղունտան տայիմ եէչիլ օլան չայըրա Ֆարսլան կիպի չզգաճագ • ամմա օնու՝ օնուն իւզերինուէն տէրա՛գապ գաչզրաճաղըմ՝ վէ օնուն իւզերինէ

գ. Ի՛. Ի. 595 գէ։
Ղ պ. ծ՚. 8. 31. 39. 57։ Դան. է. 30, 31։
է Ի՚ա. ժէ. 5։
ը Ա՚ազ. իբ. 12։ Ի՚ա. լը. 7։ պ. խէ. 21։
ը պ. խբ. 44 Իա. 31։
ժ պ. ծ՚. 10, 11։
ի Իա. 14։
լ Իա. 15։ պ. ծ՚. 56։ Հայտ. ժբ. 6։
խ Ի՚ա. խէ. 10։
ծ պ. խթ. 26։ ծ՚. 4։
ձ Իա. 27։
հ պ. ք՚. 14։
գ. Ի՛. Ի. 595 գէ։
յ Հայտ. ժբ. 8։
ղ Ի՚ա. խէ. 4։
ճ Դան. է. 30։
մ Ի՚ա. խէ. 18։
յ Ի՚ա. խէ. 25։ պ. խը. 30։
ն պ. քե. 20. 34։ Իեզկ. Ը. 5։
շ պ. ծ՚. 30։ Նաա. ֆ. 13։
ո Ի՚ա. խէ. 27։ պ. ծ՚. 32. 36։ Հայտ. ժչ. 13։
չ Իա. 3։ պ. ծ՚. 44. 47։
պ Ի՚ա. ժչ. 21, 22։ լը. 14։ պ. ծ՚. 37։ Հայտ. ժբ. 2։
ջ Ի՚ա. ժչ. 20։ պ. քե. 12։
ռ Ընդ. ժը. 25։ Ի՚ա. ժչ. 19։ պ. խը. 18։ ծ՚. 26։
ս Իա. 9։ պ. գ. 22։ քե. 14։ ծ՚. 27։
վ պ. է. 23։
տ Ի՚ա. ժչ. 18։
ր Ի՚ա. Ե. 30։
ց պ. խը. 24։
ւ պ. խը. 19, ՚։

Digitized by Google

ՃԹ. Ի՛. Լ. 595 գէ։

Նասպ էտէձէ յիմ մուխթար քի՞մ տիր. զերա պէնիմ կիպի քի՞մ վար, վէ պէնիմ իլէ քի՞մ պախս էտեր, վէ շու ᵗեիւզիւմե տուբա-
45 ճագ չօպան քի՞մ տիր։ Օնուն իչիւն Բապպըլն ᵘԿաբիլոնուն հագգընա գուրտուղու թէտպիրի վէ Կիլտանիլէրին տիյարը հագգընա էյլէտիյի նիյէթինի տինկլէյին. Նլպէթթէ սիւրիւլէրին էն էտնասը օնլարը սիւրէճէք, էլպէթթէ մէաքեանլարընը օնլար իլէ վիրան
46 էտէճէք։ ᵛԿաբիլոնուն թուրթուլմասը սէսինտէն՝ եէր սարսըլտը, վէ թայիֆէլէրտե ֆէրեատ իշիտիլտի։

ՊԸՊ ՝Ո

Կաբիլոնա՝ Իսրայէլէ էթուկի զալըմլըգլըը իչիւն կէլէճէք օլան չիտտէթլի խարապաթ։ 50 Նփրատա աթըլըն քիթապըն էօրնէյի իլէ օնուն էպէտէն խարապ օլմասը կէօսթէրիլտիկի։

1 Բապպ պէօյլէ տէր. Նչթէ պէն Կաբիլոնուն իւզէրինէ վէ տիւշմէնլէրիմին օրթասընտա սաքին օ-
ա պ. ֆ. 11։ լանլարա ա՝հէլաք էտիճի եէլ ու-
2 յանտրըաճաղլա՛։ Ալ է Կաբիլոնա
բ պ. ժէ. 7։ ᵇտաղըտըճըլար կէօնտէրէճէ՛ յիմ՛, վէ օնու տաղըտաճագլար, վէ տիյարընը պօշատաճագլար. զերա
գ պ. Ֆ. 14։ ᵍպէլա կիւնիւնտէ օնուն իւզէրինէ
դ պ. Ֆ. 14։ 3 հէր հանտան կէլէճէք՛էր։ ᵈԿէմանքէշ եայընը՝ քէմանքէշէ վէ զըրհը իլէ թէքէպպիւր էտէնէ կէրէճէք. վէ օնուն իչիմէլէրինի է-
է պ. Ֆ. 21։ սիրկէմէն, ᵉօնուն հէփ ա՛աքէրինի
4 հէլաք է յլէ յին։ Ալ է Կիլտանի-
լէրին տիյարընտա մնագիտուլար՝ վէ
ը պ. խԹ. 26։ Ֆ. 30. 37։ ըօնուն մէ յտանլարընտա սափլան-
5 մըշլար տիւշէճէք՛էր։ Օհրա Իս-
րայէլ իլէ Յուդա՝ օնլարըն տիյարը Իսրայէլին Ա՛ուգատտէսինէ գարշը գապահաթ իլէ տօլտու իսկ ու՛տ, քէնտի Ըլլահընտան ա՛աքէրլէրին Բապպընտան թէրք օլուննատը։
է պ. Ֆ. 8։ 6 Կաբիլոնուն իչինտէն գաչըն, վէ
Յայտ. ժէ. 4։ հէրքէս ճանընը գուրթարսըն, օնուն
եարամազլըղը իլէ հէլաք օլմայասը-
ը պ. Ֆ. 15. 28։ նըղ. զերա ᵉպու՝ Բապպըն իննթի-
թ պ. խէ. 14։ գամ վագթը տըր, ᵇօնուն՝ ճէզասընը
ժ Յայտ. ժէ. 4։ 7 օնա վէրէճէք՛էր։ ᵍԿաբիլոն՝ Բապպըն
ի Յայտ. ժգ. 8։ էլինտէ պիւթիւն եէրի սէրխօչլա-
տրճը ալթուն գատէհ օլտու. ᵗօ-
նուն չարապընտան թայիֆէլէրը իչ-
տիլէր. օնտան էօթիւրիւ ᵘթայի-
8 ֆէլէր տիվանէ օլտուլար։ Կա-
բիլոն ափանսըզ ᵛտիւշիւպ գըրըլ-
տը. ᵇօնուն իւզէրինէ ֆիղան է-
տին, ᵗօնուն եարասը իչիւն պէլէ-
սան ալընն, պէլքի շինֆա պուլա։
9 Կաբիլոնա ի՛լաճ էթտիք, ամմա շինֆա պուլմատը. օնու պրաղընն, վէ ᵛհէր քէս տիյարըմըզա վարա-
լըմ. զերա ᵇօնուն գապահաթը կէօքլէրէ տէ յտի, վէ թա պու-
10 լունմարատէք գալգտը։ Բապպ Ղասատագաթըմըզը ա՛աչըպ չըգարտը. կէլին, վէ Սիօնտա ᵍՂա-
հրմըզ Բապպըն ա՛մէլինի նագլ էտէլիմ։
11 ʸՕգլարը փարլատըն, գալգան-
լարը էօնիւնիւզէ թուրթուն. զերա Բապպ ᵗԿաբիլոնուն հագգընա օ-
նու պօզմաղա գաստ էթմէք իլէ՛ ᵇՆ՛ատի փատիշահլարընն բուհու-
նու ուլայնտրըտը. զերա պու՛ ᵛԲապպըն ինթիգամը՝ հէ յքէլի ի-
12 չիւն ինթիգամը տըր։ ʷԿաբիլո-
նուն հիսարը իւզէրինէ պայրագ գալտրընն, գարաուլու գավլիէ-
տին, պէքչիլէրի տիքին, փուսու-
լարը հազըրլայընն. զերա Բապպ հէմ նիյէթ էթտի, հէմ Կաբի-
լոնուն սաքինլէրինին հագգընա
13 սէօյլէտիյինի իշրա է յլէտի։ Նո՛յ չօգ սուլար եանընտա սաքին օլան խազինէլէրի չօգ՝ սօնուն էա՛նի թամա՛ընըն էօլչիւսիւ կէլտի։
14 ՚Ը՛աքէրլէրին Բապպը քէնտիսի իլէ եէմին է յլէտի քի՝ ՚ագգան սէնի ատէմլէր իլէ Նչէքիրկէլէր ի-
լէ կիպի տօլտուրաճաղըմ, վէ ՚իւ-
զէրինէ կիւլպեանք չէքէճէքլէր։
15 ՚Նչերի գուվվէթի իլէ եափան՝ տիւնեայը ի՛լմի իլէ սապիթ էտէն օ տուր. վէ օ՝ ՚կէօյիւ հէնտիսէ-
16 սի իլէ կէրտի։ ՚ՈՒէս վէրտիքտէ՝ կէօքլէրտե չօգ սուլար օլուր. վէ ՚եէրին ուճունտան պուհարլար չը-
գարըր. նալմուր իչիւն շիմշէքլէր եափար, վէ բիւզկեաբը՝ օնուն
17 խազինէլէրինտէն չըգարըր։ ՝՚Էր ատէմ պիլմէք խուսուսունտա Հայ-
վանի՝ հէր տէօքմէճի օյմա փու-
թունտան րէզիլ օլուր. զերա ՚օ-
նուն տէօքմէսի եալան տըր, վէ
18 օնլարտա ճան եօգ տուր։ ՝Օնլար

ՃԹ. Ի՛. Լ. 595 գէ։

Լ պ. յէ. 16։
ի Նտ. իա. 9։ Հայտ. ժգ. 8։ ժը. 2։
ծ պ. խզ. 20։ Հայտ. ժը. 9. 11. 16։
ձ պ. խզ. 11։
հ Նտ. ժէ. 14։ պ. Ֆ. 16։
յ Հայտ. ժը. 5։
ղ Մաղ. հ՛. 6։
ճ պ. Ֆ. 28։
ն պ. խզ. 44։
յ պ. Ֆ. 45։
շ Նտ. ժգ. 17։ Խտ. 28։
ո պ. Ֆ. 28։
չ Նահ. ը. 1։ գ. 14։
պ Հայտ. ժէ. 1. 15։
ջ պ. խԹ. 13։ Ը՛մաղ. ը. 8։
ռ Նահ. գ. 15։
ս պ. Ֆ. 15։
վ Ջոն. ա. 1. 6։ պ Ժ. 12, ըէ։
տ Հբ. Թ. 8։ Մաղ. ձգ. 2։ Նտ. իա. 22։
ր պ. Ժ. 13։
ց Մաղ. ջէ. 7։
ւ պ. Ժ. 14։
փ պ. Ժ. 2։
ք պ. Ժ. 15։

Digitized by Google

պաթըլ՝ վէ ալտատըճըլըգ իշի տիր· եօգլանմալարը զէմանընտա հէլաք
19 օլուրլար ։ [t]Հակոբուն հիսսէսի պուռնլար կիպի տէ յիլ, իլլա հէր շէ յի հարատան ուրը, վէ Իսրայէլ՝ միրասընըն սըպթը տըր· օնուն իսմի Նհովա Սաբաւոթ տուր ։
20 [o]Ալէն պէնիմ քիւլիւնկիւմ՝ ճէնք ալէթի սին· վէ սէնին իլէ թայիֆէլէր գըրաճաղըմ, վէ սէնին իլէ
21 մէմլէքէթլէր պօգաճաղըմ· վէ սէնին իլէ ալթը հէմ պինիճիսինի գըրաճաղըմ, հէմ սէնին իլէ ա՛րապայը վէ պինիճիսինի գըրաճաղըմ, վէ սէնին իլէ էրքէ յի վէ
22 ղըմ· վէ սէնին իլէ էրքէ յի վէ գարըյը գըրաճաղըմ, հէմ սէնին իլէ [t]խնթիյարը վէ կէնճի գըրաճաղըմ, վէ սէնին իլէ իյիթի հէմ
23 պագիրէ յի գըրաճաղըմ· վէ սէնին իլէ չօպանը հէմ սիւրիւսիւնիւ գըրաճաղըմ, վէ սէնին իլէ չիֆթճիյի վէ օնուն չիֆթիճինի գըրաճաղըմ, վէ սէնին իլէ վալիլէրի հէմ
24 ա՛յանլարը գըրաճաղըմ։ վէ Բաբիլոնա հէմ Քիլտանիլէր պէյոըրընէ հէփ սաքինլէրինէ՝ կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ Սիօնա էյլէտիքլէրի հէփ քէօթիւլիւյիւն ճէզասընը վէրէճէ յիմ տէ յօր Տապպ ։
25 Իշթէ էյ ճիւմլէ եէրի պօգան [t]պօգուճու տաղ տէ յօր Տապպ՝ պէն սանա գարշը իմ, վէ սէնին իւզէրինէ էլիմի ուզատուճաղըմ, վէ սէնի գայալարտան եուվարլայաճաղըմ, վէ [t]սէնի եանմըշ տաղա
26 տէօնտէրէճէ յիմ ։ վէ սէնտէն քէօշէ իչիւն թաշ՝ վէ թէմէլ իչիւն քիւբսիւ թաշը ալմայաճագլար· զիրա [t]էպէտէն խարապ օլունաճագսըն՝ տէ յօր Տապպ ։
27 [t]Էվէրտէ պայրագ գալտըրըն, թայիֆէլէրտէ պօղու չալըն, Հօնուն իւզէրինէ թայիֆէլէր Հազըրլայըն, օնուն իւզէրինէ [t]Ըրարագ՝ Մինիի վէ Ընքանաս մէմլէքէթլէրինի չաղըրըն, օնուն իւզէրինէ սէրտարլէր նասպ էտին, գըլլը չէքիրկէլէր կիպի աթլար չըգարըն·
28 Օնուն իւզէրինէ թայիֆէլէր՝ [t]Ատի փատիշահլարընը՝ օնուն պէյլէրինի վէ հէփ ա՛յանլէրինի վէ հիւքիւմէթինին հէփ տիյարընը
29 հազըրլայըն ։ վէ եէր տիթրէճիպ էլէմ չէքէ· զիրա Յաբիլոնուն հագ-
30 պիթ օլաճագ ։ Յաբիլոնուն գահրիմանլարը ճէնք էթմէքտէն ֆէրաղաթ էթտիլէր, գալէ՛լէրտէ օթուրտուլար, գուվվէթլէրի քէսիլտի, [t]գարըլար կիպի օլտուլար· օնուն մէքեանլարընը եագտըլար, [t]օնուն թընըգազլարը գընըլտը ։
31 [t]Պայի՛ սայի՛յի գարշըլամաղա՝ վէ խապէրճի խապէրճիյի գարշըլամաղա սէ յիրտէճէք, Յաբիլոն փատիշահընա խապէր էթմէք ի՛չիւն քի՝ շէհրինին պիր ուճունտան
32 ալընտը, վէ [t]կէչիտլէր թօսթուտու, վէ գամըշլարը աթէշէ եագտըլար վէ ճէնքճիլէր շաշընտըլար ։
33 Օհրա Իսրայէլին Ընհահը ա՛սքէրլէրին Տապպը պէօյլէ տէր· [t]Յաբիլոն գընը խարման կիպի տիր, [t]օնուն տէօյիւլէճէք վագթը տըր· պիրազտան սօնկրա [t]օնուն պիչինը զէմանը կէլէճէք ։
34 Յարիլոն փատիշահը [t]նաբուգոդոնոսոր [t]պէնի եէտի, պէնի թէլէֆ էթտի, պէնի պօշ գապա տէօնտէրտի, պէնի աժտէր կիպի եուխտու, նի՛յմէթլէրիմտէն գարընընը տօլտուրտու· պէնի տիշըրը
35 աթտը ։ Այնօն սաքինէսի տէ յէճէք տիր քի՝ Պանա վէ վիւճիւտիւմէ օլան զուլմ Յաբիլոնուն իւզէրինէ օլսուն· վէ Ընրուսաղէմ՝ Պանըմ Քիլտանիլէր պէյոըրը սաքինլէրինին իւզէրինէ օլսուն տէ յէճէք ։
36 Օնուն իչիւն Տապպ պէօյլէ տէր· Իշթէ Ղպէն սէնին տա՛վանը սիւրէճէ յիմ, վէ սէնին ինթիգամընը ալաճաղըմ, վէ [t]օնուն տէնիզինի գարա էտիպ՝ օնուն փունկարընը
37 գուրուտաճաղըմ ։ վէ Յաբիլոն եըղընլար՝ [t]ժաժտէրլէր մէքեանը՝ [t]Հայրէթ վէ ըսլըգ իչիւն սաքինի
38 եօգ պէր Տահալ օլաճագ ։ Կէնճ արսլանլար կիպի պիրլիքտէ պէօյիւրտէճէքլէր, արսլանլըն էնիքլէ-
39 րի կիպի պաղըրաճագլար ։ Օնլար ղօթապօտան գըզտըգտա՝ օնլարա զէյաֆէթ թայի՛ն էտէճէ յիմ, վէ [t]օնլարը սէրհօշլատաճաղըմ, թաքի զէվգ էտիպ էպէտի ույգու ույօսլար վէ ույանմայլար՝ տէ-
40 յօր Տապպ ։ Օնլարը գուզուլար

[թ· ւ՛· ւշ· 595 գէ։]

[ր պ· ճ· 16։]

[ր պ· ճ· 13· 39, 40։ Իսա· 43։]

[o Իս· ճ· 5· 15։ պ· ճ· 23։]

[ժ Իս· ժ· 16։ պ· խ· 41։ ճ· 37։]

[յ Ոզբ· բ· 9։ Ընմվ· ա· 5։ [t]Նաա· գ· 13։]

[լ պ· ճ· 24։]

[ե պ· ճ· 38։]

[ֆ բ Ան· լէ· 17։]

[ծ Իս· իա· 10։ Ընմվ· ա· 3։ Միք· գ· 13։]

[է Իս· խա· 15։ Ընբ· գ· 12։]

[ո պ· ճ· 15· 29։]

[հ Իս· ժէ· 5։ իա։ Ովս· ձ· 11։ Յոա վէլ· գ· 13։ Հայա· ժգ· 15· 18։]

[ղ պ· ճ· 17։]

[բ Իս· ժգ· 2։ Ղաբ· գ· 7։]

[փ Հայա· ը· 8։]

[ր պ· ճ· 40։]

[ե Իս· ժգ· 2։ Ղ պ· իե· 14։]

[է պ· ճ· 41։]

[ղ պ· ճ· 34։]

[ձ պ· ճ· 38։]

[ճ Իս· ժգ· 22։ պ· ճ· 39։ Հայա· ժը· 2։]

[յ պ· իե· 9· 18։]

[ե Իս· 57։]

Digitized by Google

կիսի՝ էրքէՀլէր իլէ պէրապէր գօչլար կիսի սալՀանէ յէ էնտիրէ-
ՀԷ յիմ ։
41 Ո՞իսակ նիՀէ ալընուը, վէ ՞ՀԱբիլ
լէ եէրին չանը թուրթուլտու. Հա-
բիլոն՝ թայիֆէլէր արասընտա նի-
42 ՀԷ հայրէթ օլտու ։ Ո՞ՏԷնիզ՝ Հա-
բիլընուն իւզէրինէ չօգտը. օնուն
տալղալարընըն չօգ ուրդաղընտան
43 էօրթիւլտիւ ։ ՞Օնուն չէհրլէրի
վիրանէ՝ գուրագ եէր վէ պէեա-
պան օլտու. օնլարտա Հիչ քիմ-
սէ սագին օլմազ՝ վէ օնլարտան ա-
տէմ օղլու կէչմէզ տիյար օլտու ։
44 Վ Է Ո՞Աբիլընտա՝ Ո՞էլի եօգլա-
յաճաղըմ, վէ եուրթտուղունու՝
օնուն աղզընտան չըգարաճաղըմ,
վէ թայիֆէլէր արըզըգ օնա իւշ-
մէ յէլէր. ՞Աբիլընուն Հիսա-
45 րը տախի տիւշէճէնէք տիր ։ ՞Օ-
նուն իչինտէն չըգընն՝ եա՛ գավ-
մըմ, վէ Հէր քէս՝ Ո՞ապպըն խըշմ
ու ղազապընտան ճանընը գուր-
46 թարսըն ։ Ըն՛ա քի՝ Ո՞տիյարտա ի-
շիՀաբէլէճէնէք խապէրտէն եիւրէ յի-
նիզ կէվշէյիպ գօրգմայասընըզ.
զնրա պիր եըլտա խապէր՝ վէ օն-
տան սօնկրաքի եըլտա խապէր վէ
եէրտէ զուլմ կէլէպ՝ Հիւքիւմտար
Հիւքիւմտար իւզէրինէ օլաճագ ։
47 Ո՞նուն իչիւն իւլթէ կիւնլէր
կէլիյօր քի՝ ՞Աբիլընուն օյմա
փուԹլարընը եօգլայաճաղըմ, վէ
օնուն ճիւմլէ տիյարը բէզթել օլա-
ճագ, վէ օնուն Հէփ մագթուլլա-
րը օնուն իչինտէ տիւշէճէքլէր ։
48 Վ Է ՞կէօք իլէ եէր Հէմ օնլարտա
ճիւմլէ օլան՝ Ո՞աբիլընուն իւզէրի-
նէ ալգըշ էտէճէքլէր. զնրա ՞խա-
րապ էտէնլէր օնա փօրեաս ճանի-
պինտէն կէլէճէքլէր տէ յօր Ո՞ապպ ։
49 Ո՞աբիլոն Իսրայէլին մագթուլլարը-
նը տիւշիւրտիւյիւ կիսի, Ո՞աբի-
լընտա տախի ճիւմլէ եէրին մագ-
թուլլարը տիւշէճէքլէր ։
50 ՞Ի՛նչ գըլըճտան գուրթուլմուշ-
լար՝ կիտին, տուրման. ուզագ-
տան Ո՞ապպը զնքր Է յէ Հ յին, վէ
Ի՞երուսաղեմ խաթըրընըզա կէլսին ։
51 ՞Այիթէմ իչիթտի յիմիզտէն ու-
թանտըգ, եիւզիւմիւզնէ Հիճապ
գափլատը. զնրա Ո՞ապպ էվինին
Ո՞ագտէսէսինէ եապանճըլար կիր-
52 տի ։ Ո՞նուն իչիւն իւլթէ կիւնլէր
կէլիր տէ յօր Ո՞ապպ քի՝ ՞օնուն
օյմա փուԹլարընը եօգլայաճաղըմ,
վէ օնուն Հէփ տիյարընտա մէճ-
53 րուՀլէր ինլէ յէճէք ։ ՞Աբիլոն
կէօյէ չըգսա պիլէ, Հէմ գուվվէ-
թինին եիւճէլիյինի սարպ էյլէսէ
պիլէ, օնա՝ պէնիմ թարաֆընտան
խարապ էտէնլէր կէլէճէքլէր տէ-
54 յօր Ո՞ապպ ։ ՞Աբիլընտան ՓԷր-
եաւ՝ վէ Քիլտանիլէր տիյարըն-
տան պէօյիւք գըրըղըն սէսի Կէլ-
55 յօր ։ Ո՞իրա Ո՞ապպ Աբիլընու
խարապ էտէր, վէ օնտան պէօյիւք
սէսի Հէլաք էտէր, չիւն քի օնուն
տալղալարը չօգ սուլար կիսի շա-
մաթա էտիպ՝ սէսլէրի կիւրիւլթիւ
56 վէրիր ։ Ո՞իրա օնուն իւզէրինէ
Է՛նի Աբիլընուն իւզէրինէ՝ խա-
րապ էտիճի կէլսի, վէ օնուն
գաՀրիմանլարը ալընտը, նայլարը
գըրըլտը. զնրա ՞Ո՞ապպ՝ միւքեա-
ֆամ Ըլլահը տըր, էլպէթթէ
57 ճէզայը վէրիր ։ Վ Է ՞օնուն սէր-
վէրլէրինի վէ ա՛լիմլէրինի՝ պէ յլէ-
րինի վէ զապիթլէրինի վէ գաՀրի-
մանլէրինի սէրԹօշտատաճաղըմ, վէ
օնլար էպէտի ույգու ույսույուպ
ույանմայաճագլար՝ տէ յօր խմի
Ո՞ապպ Հաբաւուվթ օլան ՞փատի-
58 շահ ։ Ը՛նքերլերին Ո՞ապպը պէօյ-
լէ տէր. ՞Աբիլընուն էնլի Հի-
սարլարը՝ պիլքիւլլիյէ եըգըլա-
ճագլար, վէ օնուն եիւճէ գափու-
լարը աթէշէ եագըլաճագ. վէ
՞գավմլէր պօշունա էմէք չէքէճէք-
լէր, Հէմ իւմմէթլէր աթէշ ի-
չիւն եօրուլաճագլար ։
59 Ներեմիա փէ յղամպէրին Ո՞աա-
սիա օղլու ՞Ներիանըն օղլու Ո՞ա-
րայիայա՝ օնուն Յուդա փատիշա-
Հը Սեդեկիա Թարաֆընտան օնուն
փատիշաՀլըղընըն տէօրտիւնճիւ
եըլընտա Աբիլոնա վարտըղընտա՝
էմր էթտիյի սէօզ տիւր. Ո՞արա-
յիա իսէ իչ աղալարըն սէրվէրի ի-
60 տի ։ Իմտի Ներեմիա՝ Աբիլընուն
իւզէրինէ կէլէճէք Հէփ պէյայը՝
Աբիլոն իչիւն եազըլան Հէփ պու
սէօզլէրի պիր քիթապա եազդը ։
61 Վ Է Ներեմիա Սարայիայա տէտի
քի՝ Աբիլընա վարտըղընտա, պա-
գասըն քի՝ ՀճիւմԼ պու սէօզլէրի
62 օգուլյասըն. Վ Է տէյէսին քի՝ Նա՛
Ո՞ապպ՝ սէն պու մահալ Հագգը-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 595 գէ ։
Լ պ. ԽԵ. 26։
ա Նա. ժէ. 19. պ. խԹ. 25 ։ Ղան. է. 30 ։
Է պագ՛ Նա. ը. 7, 8 ։
պ պ. ՛. 39, 40 ։ Խա. 29 ։
զ Նա. խՂ. 1։ պ. ՛. 2 ։
ա Խա. 58 ։
ա Խա. 6։ պ. ՛. 8. Հայտ. ժը. 4։
Վ է. ՀագԹ. ժԹ. 7 ։
պ պ. ՛. 2. Խա. 52 ։
բ Նա. խէ. 23 ։ խԹ. 13 ։ Հայտ. ժը. 20 ։
գ պ. ՛. 3. 41 ։
ա պ. խէ. 28։
է Սաղ. խէ. 15, 16։ ՀԹ. 4 ։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 595 գէ ։
է Խա. 47 ։
ը պ. խԹ. 16։ Ընմով. Թ. 2։ Ընգէ. 4։
է պ. ՛. 22։
ա Սաղ. ղէ. 1։ պ. ՛. 29։ Խա. 24։
բ Խա. 39 ։
գ պ. խՂ. 18։ խը. 15 ։
դ Խա. 44 ։
ե Ընմ. բ. 13։

Digitized by Google

նա տէտին քի՝ օնտա Դատէմոնէն հայվանա վարընճա սաքին օլան գալմայարագ պօզաճագսըն ; չէօյլէ քի էպէտի վիրանէլէր օլա : 63 Վ֊է վագի՝ օլաքի՝ պու քիթապը օգուսմայը թէմամ էթտիկին կիպի՝ Եօնուն իւզէրինէ պիր թաշ պաղլայըպ օնու Եփրատըն իչինէ ա֊ 64 թասըն . Վ֊է տէյէսին քի՝ Բաբիլոն պէօյլէ պաթաճագ , վէ պէնիմ օնուն իւզէրինէ կէթիրէճէյիմպէ֊ լանըն սէպէպինտէն գալգմայա֊ ճագ , վէ Եօնլար եօրուլաճագլար : Երեմիանըն սէօզլէրի պուրայա֊ տէք տիր :

ՊԸՊ ՆՈՐ

Ա Նեբուսադէսէրին մուհասէրէ օլունուպ ալընմասը : 8 Նեբուկիա֊ նէզրն օղուլլարընն պօղազլանմասը , վէ քէն֊ տի կէօզլէրինին չէգարըլմասը : 12 Նաբու֊ զարդանըն հէյքէլէ վէ չէհրի սօյուպ ա֊ թէզէ վէրմէսի : 24 Օնուն էսիրլէրի ալըպ կիթմէսի : 31 Նղմարովդաքըն Յովակիմի եհուէճէթմէսի :

1 Ա Նեդեկիա փատիշահ օլտուգտա՝ Իյիրմի պիր եաշընտա իտի , վէ Երուսաղէմտէ օնպիր եըլ փատի֊ շահլըգ սիւրտիւ , վէ անասընըն ա֊ տը Լեբնատան Երեմիանըն գըզը 2 Ընմիտաղ իտի : Վ֊է Յովակիմին ճիւմլէ էթտիկինէ կէօրէ Բապպըն նազարընտա եարամազլըգ էյլէտի : 3 Օհրա Երուսաղէմ իլէ Յուդա֊ նըն իւզէրինտէ օլան Բապպըն ղա֊ զապընտան էօթիւրիւ վագի՝ օլտուքի՝ օնլարը քէնտի Հուզուրուն֊ տան տէֆ՝ էթմէք իչիւն՝ Նեդե֊ կիա Բաբիլոն փատիշահընա ա՛սը օլտու :

4 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ Եօնուն փա֊ տիշահլըղընըն տօգուզունճու եը֊ լընտա Եօնունճու այտա այըն օնուն֊ ճու կիւնիւնտէ Բաբիլոն փատի֊ շահը Նաբուգոդոնոսոր քէնտիսի ճիւմլէ ա՛սքերի իլէ Երուսաղէմին իւզէրինէ կէլտի , վէ օնուն գար֊ ընընտա օրտու գուրտու , վէ օ֊ նուն իւզէրինէ չէփէլվուբ մէթէրիս֊ 5 լէր եափտը : Վ֊է չէհր՝ Նեդեկիա փատիշահընը թա օնպիրինճի եը֊ լընատէք մուհասէրէտէ գալը : 6 Վ֊է տէօրտիւնճիւ այտա այըն տօ֊ գուզունտա՝ չէհրտէ գրթլըգ չէ֊ տիտ օլտու . վէ տիյարըն գավմը֊ 7 նըն էքմէյի եօղ իտի : Վ֊է չէհր պօզուլտու , վէ ճիւմլէ ճէնքճիլէր գաչտրլար . վէ չէհրտէն կէչէ իւ֊ լէ փատիշահ պաղչէսինին եանընտա օլան իքի հիսարըն արասընտա֊ քի գափունուն եօլունտան չըգտը֊ լար . վէ Քիլտանիլէր չէհրի գուշ֊ շաթմըշլար իքէն , օնլար սահրա 8 եօլունա կիթտիլէր : Վ֊է Քիլտա֊ նիլէրին ա՛սքերի փատիշահընը ար֊ տընճա գօվալայըպ՝ Նեդեկիայա Ե֊ րիքով սահրալարընտա եէթիշտի֊ լէր . վէ ճիւմլէ ա՛սքերի եանընտան 9 տաղըլտը : Իմմի Ըփատիշահը թութուպ՝ օնու Իմմաթ տիյարըն֊ տա Նեբղայա Բաբիլոն փատիշա֊ հընա չըգարտըլար . վէ օ՛ օնուն 10 իւզէրինէ հիւքմ էյլէտի : Վ֊է Բաբիլոն փատիշահը Նեդեկիանըն օղուլլարընը օնուն կէօզլէրի էօ֊ նիւնտէ պօղազլատը . Յուդանըն հէվ սէրվէրլէրինի տախի Նեբղա֊ 11 տա պօղազլատը : Վ֊է Նեդեկիանըն կէօզլէրինի քէօրլէթտի , վէ օնու զէնճիրլէր իւլ պաղլայըպ՝ Բաբիլոն փատիշահը օնու Բաբիլոնա կէօ֊ թիւրտիւ . վէ օնու թա էօլիւմիւ կիւնիւնէտէք հապսխանէտէ սագ֊ լատը :

12 Վ֊է Բաբիլոն փատիշահը Ըն֊ նաբուգոդոնոսոր փատիշահըն օնտօ֊ գուզունճու երլընըն Եպէչինճի ա֊ յընտա այըն օնունճու կիւնիւնտէ Բաբիլոն փատիշահընըն Հուզու֊ բունտա տուրան ա՛սասլար պա֊ 13 կիրտի : Վ֊է Բապպըն էվինի Հէմ փատիշահընն էվինի եագտը , Հէմ Երուսաղէմին Հէվ էվլէրինի վէ պէօյիւք էվլէրին ճիւմլէսինի աթէ֊ 14 շէ եագտը : Վ֊է ա՛սասլար պաշը իլէ օլան Քիլտանիլէրին ճիւմլէ ա՛սքերի՝ Երուսաղէմին պիւթիւն հիսարընը չէփչէվրէ եըգտըլար : 15 Վ֊է գավմըն ֆուգարասընտան վէ չէհրտէ գալան գավմըն պագիսինի Հէմ Բաբիլոն փատիշահընա տիւ֊ չէն գաչգընլարընը վէ գալապալը֊ ղըն պագիսինի՝ Ըա՛սասլար պաշը 16 Նաբուգարդան կէօչիւրտիւ : Վ֊է ա՛սասլար պաշը Նաբուգարդան՝ տի֊ յարըն ֆուգարասընտան պաղճը֊ լար վէ չիֆթճիլէր պրագտը :

17 Ալ է Ա՛պապը էվինտե օլան ե՛պագըր տիրէքլէրի վէ տիպլիքլէրի հէմ Ա՛պապը էվինտե օլան պագըր տէնիզի՝ Ա՛իլտանիլէր փարէլէտիլէր, վէ օնլարըն ճիւմլէ պագըրընը Ա՛բիլոնա կէօթիւրտիւլէր։

18 Ալ է Ա՛գաձնլարը հէմ քիւրէքլէրի վէ մմ մագասլարընը վէ լէյլէնլէրի վէ քեասէլէրի վէ օլ խըզմէթէ գուլլանտըգլարը ճիւմլէ պագըր գապ-

19 լարը ալտըլար։ Ալ է թասլարը հէմ աթէշ գապլարը վէ լէյլէնլէրի վէ գաձանլարը վէ շամ՛տանլարը վէ քեասէլէրի վէ գատէհլէրի՝ ալ-

20 Թունտան օլսուն կիւմիւշտէն օլ-

սուն՝ ա՛սասլար պաշը ալտը։ Ա՛ողմոն փատիշահըն Ա՛պպ էվի իչիւն եափտըղը իքի տիրէքլէր՝ պիր տէնիզ՝ տիպլիքլէր եէրինէ օլան օն իքի պագըր էօքիւզ՝ Ե՛պու ա-

լէթլէրին պագըրը ճիւմլէսի թար-

21 թըյա կէլմէզ իտի։ Ալ է Ե՛տիրէքլէր՝ հէր պիրի օն սէքիզ արշըն եիւքսէք իտի, վէ էթրաֆընը օն իքի արշըն թէլ գուշատըր իտի քի՝ օնուն գալընըղը տէօրթ փար-

22 մագ՝ իչի պօշ իտի։ Ալ է օնուն թէփէսինտե պագըր պաշլըղը վար իտի, վէ հէր պիր պաշլըղընն պօյու պէշ արշըն իտի։ վէ պաշլըղընն իւ-

զէրինտե չէփչէվլէ՝ հէփիսի պագըրտան օլարագ չէպէքի իչի վէ նարլար վար իտի։ օպիր տիրէք տախի՝ նարլար իլէ պունլար կինպի

23 իտի։ Ալ է նարլար հէր եանտան տօգսան ալթը օլուպ՝ չէպէքինին իւզէրինտե չէփչէվլէ ճիւմլէ նար-

լար եիւզ իտի։

24 Ալ է Ա՛սասլար պաշը՝ պաշ քեա-

հին Ա՛արայիայը վէ Ե՛իքինճի քեա-

հին Ա՛ոփոնիայը վէ իւչ գափու

25 պէքչիլէրինի ալտը։ Հէմ չէհր-

տէն՝ ճէնքճիլէրին իւզէրինտե սէրտար օլան պիր խաստըմ ալտը, հէմ չէհրտե պուլունան փա-

տիշահըն մուսահիպլէրինտէն եէ-

տի քիմսէ՝ վէ տիյարըն գավմընը ա՛սքէրլիյէ Թահրիր էտէն ա՛պէ-

Ա՛ղ. ԻԲ. 19, ԼՃ։
է պագ՝ Ը ՅԱԳ. Է. 15. 23. 27. 50։
Ը Ա՛ՂԵ. ԻԷ. 3։ Ը ՅԱԳ. ԻԸ. 14, 15, 16։
Ի Ը ՅԱԳ. Է. 47։
Յ Ը ՅԱԳ. Է. 15։ Ո ՅԱԳ. ԻԷ. 17։ Բ Ա՛Ն. Ը. 15։
Ն ՊԱԳ՝ Ը ՅԱԳ. Է. 20։
Շ Ը ՅԱԳ. ԻԸ. 18։ Յ Պ. ԻՁ. 1։ ԻԹ. 25։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 588 ԴԷ։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 588 ԴԷ։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 600 ԴԷ։
Ղ ՊԱԳ՝ Ը ՅԱԳ. ԻԷ. 12։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 590 ԴԷ։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 585 ԴԷ։
Ա՛Ղ. Ի՛. Լ։ 583 ԴԷ։
Ճ ՊԱԳ՝ Ը ՅԱԳ. ԻԷ. 14։
Ռ ՊԱԳ՝ ԽԱ 12։ Պ. ԼԹ. 9։
Ս Ը ՅԱԳ. ԻԸ. 27, 28, 29, 30։
Վ ՊԱԳ՝ ՕՆՈ. Ի. 13. 30։
Ր Ը ՅԱԳ. Թ. 13։

ԵՐԵՄԻԱՆԻՆ ՓԻԼԱՆԻՆԻ

ԵԼԿՕՏ

ՈՂԲԻՔ ԵՐԵՄԻԱՑԻ

ՊԱՊ Ը

Երուսաղէմին՝ քէնտի կիւնահլարը սեպէպի իլէ օլան սէֆիլ հալէ։ 12 Օնուն քէնտի պէլալարընտան թէէքքիսի, 18 վէ Ընլահըն հիւքմիւնիւն հագգ օլմասընը իգըար էթմէսի։

1 Խալգը չօգ օլան շէհր նի՞ճէ եալընըգ օթուրուբ, ՝տուլ կիպի օլտու. թայիֆէլէրտե պէօյիւք էյալէթլէրտե ԲխաթուՆ օլան՝ խա-
2 բաճկիւզար օլտու։ Նկէճէտե չօգ տաղլայըպ, վէ կէօզեաշլէրի եա-նագլարը իւզէրինտե տիր, օնուն ճիւմլէ Եահպապընտան օնա ՚ղթէսէլլի վէրէն եօգ. ճիւմլէ տօսթ-լարը օնա խայընլըգ էթտիլէր, օնա
3 տիւշմէն օլտուլար։ Մինչէթ ի-շիւն վէ շէտիտ գուլլուգ իշիւն Եյուդա էսիր կէօթիւրիւլտիւ, ըթայիֆէլէրտե սաքին օլուր, րա-հաթ պուլմազ. օնու հէփ գօվա-լայանլար՝ օնա սըգլէթլէր արա-
4 սընտա եէթիշտիլէր։ Ալիօնուն եօլլարը՝ մուա՛յին պայրամլարա կէլէն օլմատըղընտան՝ եաս չէքէր-լէր, օնուն հէփ գափուլարը վի-րան տըր, քեահխինլէրի ահ չէքէր, պաքիրէլէրի գասավէթ էտէր, վէ
5 քէնտիսի աճըլըգտա տըր։ Օնուն խասիմլէրի Ըսէրվերլէր օլտու, տիւշմէնլէրի պէրխօրտար օլտու, զիրա Ֆապպ օնու՝ ՛գապահաթլա-րընըն չօգլուղընտան էօթիւրիւ տէրտե սալտը. օնուն մա՛սումլարը տիւշմէն էօնիւնէ էսիրլիյէ կիթ-
6 տիլէր։ Վէ Ալիօն գըզընտան՝ հէփ զինէթի կիթտի. օնուն պէյլէրի՝ օթլագ պուլամայան կէյիքլէր կիպի օլտու, վէ գօվալայանըն էօնիւնճէ
7 գուվվէթսիզ կիտէրլէր։ Երուսա-ղէմ քէնտի տէրտինին վէ մէշագ-գաթընըն կիւնլէրինի՝ գատիմ կիւն-լէրտեքի ճիւմլէ օնուն օլան ՚ար-զուլու չէյլէրի խաթրընա կէթիր-
8 տի, օլ զէմանքի խալգը տիւշմէն էլինէ տիւշիւպ եարտըմճըլը եօղ իտի. խասիմլէր օնու կէօրտիւ-լէր, օնուն պէլալարընը զէվգէն-տիլէր։ Երուսաղէմ Կփէք պէօ-յիւք կիւնահ իշլէտի, օնտան էօ-
9 թիւրիւ մուրտար սայըլտը. օնա հէփ ի՛զթէ էտէնլէր՝ օնու խօր կէօրիւրլէր, չիւն քի ԵօնուՆ չըփ-լագլըղընը կէօրտիւլէր. ՚օ տախի ա՛ճայըպ թարզ իլէ ալչագլան-
10 տը. ՚օնա թէսէլլի վէրէն եօգ տուր. եա՛ Ֆապպ տէրտիմ պագ, զիրա տիւշմէն քէնտինի պէօյիւթ-տիւ։ Օնուն հէփ Հարզուլու շէյ-լէրինէ տիւշմէն էլինի սալտը. զի-րա օնուն Ֆագտէսէյինէ՝ սէնին ճէմաա՛թընա կիրմէսինլէր տէյիւ
11 ՅԷմր էթտիյին ՚զթայիֆէլէրին կիր-տիքլէրինի կէօրտիւ։ ՕնուՆ հէփ խալգը ՚էքմէք արամագտան ահ չէքտի. ճանը գավիլէթմէք իշիւն՝ արզուլու շէյլէրինի թաա՛մա պէ-տէլ վէրտիլէր. պագ եա՛ Ֆապպ, վէ նազար գըլ, զիրա թահգիր օլ-
12 տու։ Գայրընըզ տէյի՞լ մի՝ էյ ճիւմլէ եօլտան կէչէնլէր, նա-զար էտիպ պագըն. Ֆապպըն՝ քէնտի խըշմ ու ղազապը կիւնիւն-տէ սալտըղը՝ շօլ չէքտիյիմ ՚տէր-
13 տիմ կիպի տէրտ վա՞ր մը։ Նօգա-րըտան քէմիքլէրիմէ աթէշ կէօն-տէրտի, քի օնլարա իշլէտի. ա-յագլարըմա ՝ղաղ եայտը, պէնի կէրիյէ տէօնտէրտի. պէնի վիրան՝ պիւթիւն կիւն միւքէտտեր գօտու։
14 Ֆապապահաթլարըմընը ՚պօյունտուա-ղու՝ օնուն էլի իլէ պաղլանտը. օն-լար սարըլըպ՝ պօյնումուն իւզէրի-նէ չըգտըլար, գուվվէթիմի երգտը. Նֆէնտիմ պէնի՝ գալգմաղա գա-

ՀԻ. Ի՛. Նչ. 588 գէ։

ա Նա. խէ. 7, 8։
բ Նղբ. Ե. 20։
գ Յոբ. է. 3։ Սաղ. ղ. 6։
դ Նրեմ. ժե. 17։
ե Խա. 9. 16, 17. 21։
զ Նրեմ. ծբ. 27։
է ը Օր. իբ. 64, 65։ Պ. բ. 9։
ը բ Օր. իբ. 43, 44։
թ Նրեմ. Ը. 14, 15։ Դան. թ. 7. 16։
ժ Խա. 10։

Ի. Ի՛. Նչ. 588 գէ։

ժա Նրեմ. ժգ. 22. 26։ Նզեկ. ժգ. 37։ իե. 29։ Ովս. բ. 10։
ժբ Օր. Նբ. 29։ Նսթ. է. 7։
ժգ Խա. 2. 17։
ժդ Խա. 7։
ժե Նրեմ. ծձ. 51։
ժզ Օր. իգ. 3։ Նեէմ. ժգ. 1։
ժէ Նրեմ. Նբ. 9։ ծբ. 6։ Պ. բ. 12։ է. 4։
ժը Դան. թ. 12։
ժթ Նզեկ. ժբ. 13։ ժե. 20։
ի Նրեմ. ժգ. 22. 26։ Նզեկ. ժգ. 37։ իե. 29։ Ովս. բ. 10։
ի ա Օր. Նբ. 29։ Նսթ. է. 7։
ի բ Խա. 2. 17։
ի գ Խա. 7։
ի դ Նրեմ. ծձ. 51։
ի ե Օր. իգ. 3։ Նեէմ. ժգ. 1։
ի զ Նրեմ. Նբ. 9։ ծբ. 6։ Պ. բ. 12։ է. 4։
ի է Դան. թ. 12։
ի ը Նզեկ. ժբ. 13։ ժե. 20։
ի թ Օր. իբ. 48։

Digitized by Google

տիր օլամատրղըմ էլլէրէ վէրտի ։
15 Պէնիմ իչիմտէ՝ Նֆէնտիմ հէփ
գուվվէթլիլէրիմի խօրլատը . պէ-
նիմ իւզէրիմէ՝ կէնճլէրիմի գըրմա-
ղա պէօլիւք չաղըրտը . Նֆէնտիմ՝
պաքիրէ Յուդա գրըզները Նճէնտերէ-
16 տէ պաստը ։ Պունլար իչիւն աղ-
լար ըմ , Կէօզլէրիմտէն կէօզիւմիւն
սուլարը էնէր , զիրա ճանըմը գա-
վիլէտէն Ներէսլլեճի պէնտէն ի-
րագ օլտուս . օղուլլարըմ հէլաք
օլտուս , զիրա տիւշմէն զալիպ օ-
17 ւտուս ։ Պիօն էլլէրինի ուզաթտը ,
Ջօնա թէսէլլի վէրէն եօգ տուր .
Ռապպ Յակոբ իչիւն էմր էյլէտի
քի՝ օնուն տիւշմինլէրի էթրաֆըն-
տա օլալար . Նրուսաղէմ օնլա-
րըն արասընտա մուրտար սայըլտը ։
18 Ռապպ սատրգ սըր , զիրա Պօնուն
էմրինէ ա՛սը օլտում . հալա էյ
ճիւմլէ գավմլէր՝ տինկլէյին , վէ
տէրտիմէ պագըն . պաքիրէլէրիմ վէ
խյիթլէրիմ էսէրլեյէ կիթտիլէր ։
19 Ընհպապլարըմը չաղըրտմ , Էօնլար
պէնի ալտաթտըլար . քահհինլէ-
րիմ վէ իխթիյարլարըմ՝ Պճանլա-
րընը գավրլէթմէք իչիւն քէնտի-
լէրինէ եէյճէք արարլար իքէն՝
չէհրտէ ճան թէսլիմ էթտիլէր ։
20 Նաղար գըլ՝ եա՞ Ռապպ , զիրա
սըգրլտըմ . Պպաղրըմ ալթիւսթ օլ-
տուս , տէրուենիմտէ եիւրէյիմ իզ-
թիրապ չէքտի , զիրա զայէթ ա՛սը
օլտում . Ցտիշարըտան գրլըճ մահ-
րուսմ էտէր , իչէրուտէն հէման
21 էօլիւմ վար ։ Ընհ չէքտիյիմի ի-
չիթտիլէր , պանա Թէսէլլի վէրէն
եօգ տուր . Ճիւմլէ տիւշմինլէրիմ
պէլամը իչիտիպ սեվինտիլէր , չիւն
քի պոՊՊոս սէն էյլէտին . Ջաղըր-
տըղըն կիւնիւ կէթիրէճէքսին , վէ
22 օնլար պէնիմ կիպի օլաճագ ։ Օն-
լարըն հէփ քէօթիւլիյիս Սէնին
հուզուրունա վարսըն , վէ օնլարա՝
պանա ճիւմլէ գապահաթլարըմ
իչիւն էյլէտիյին կիպի էյլէ . զիրա
ահլարըմ չօգ՝ վէ Եիւրէյիմ միւ-
քէտտեր տիր ։

ՊԸՊ Ր

Պիօնուն ա՛զապը Ռապպտան օլտուղտս ։ 11 Փէյղամպէրին ֆիղռնը ։ 20 Օնուն Ընլահա չէքթայէթի ։

1 Նֆէնտիմ՝ զազապընտա Պիօն գը-
զընը նի՞ճէ գարանլըգ իլէ էօրթ-
տիւ , Ցիսրայէլին իֆթիխարը-
նը Ըկէօքտէն եէրէ աթտը , վէ զա-
զապընն կիւնիւնտէ քէնտի Ւա-
յագլարընն պասամաղընը խաթ-
2 բընա կէթիրմէտի ։ Նֆէնտիմ՝ Յա-
կոռուն ճիւմլէ մէօքեանլարընը Ւէ-
սիրկէմէյիպ եուէթտուս , զազապըն-
տա Յուդա գրզընն հիսարլարընը
եըգտը , եէրէ տիւշիւրտիս . Ըմմ-
լէքէթի վէ օնուն պէյլէրինի նա-
3 փաքլէտի ։ Խըշմ ու զազապ իլէ
Խսրայէլին պիւթիւն պույնուզուս-
նու գըրտը , Նսազ էլինի՝ տիւշմէն
եիւզիւնտէն կէրի տէօնտէրտի , վէ
Յակոբտա Ա՛լէվլի աթէշ կիպի
4 թուրթուշուպ էթրաֆը եէտի ։ Նա-
յընը տիւշմէն կիպի կէրտի , սազ
էլի իլէ խասիմ կիպի տիքիլտի ,
վէ Ըկէօզէ հէր մագպուլ օլանը
գաթլ էյլէտի . զազապընը՝ Պիօն
գըզընն չատըրընա աթէշ կիպի
5 տէօքտիս ։ Նֆէնտիմ Ծտիւշմէն
կիպի օլուպ՝ Խսրայէլի եուէթտուս ,
ճիւմլէ Ըսէրայէլէրինի եուէթտուս ,
օնուն հիսարլարընը պօզտուս . վէ
Յուդա գրզընտա եասը վէ գասա-
6 վէթի չօղալթտը ։ Ըգէօքեանընը
պազ չէ գո՞լէկօ՞ կիպի զօր իլէ
եըգտը , քէնտի ճէմա՛թ եէրինի
պօզտուս . Ռապպ Պիօնտա Ծպայ-
բամը վէ չաբաթը ունութտուը-
տուս , վէ խրշմընն չիտտէթինտէ
փատիշահը վէ քահհինի թահգիր
7 էյլէտի ։ Նֆէնտիմ քէնտի մէզ-
պահընտան իքրահ էթտի , Պագ-
տէսինտէն պըգտը . օնուն սէ-
րայէլէրինն տիվարլէրինի տիւշմէն
էլինէ թէսլիմ էթտի . Ծռապպ
էվինտէ պայրամ կիւնիւ կիպի սե-
8 տա վէրտիլէր ։ Ռապպ Պիօն գը-
զընն հիսարընը պօզմաղա նիյէթ
էթտի . Ւչըրփըյը չէքտի , հէլաք
էթմէքտուն էլինի կէրի չէվիրմէ-
տի . վէ թապեայա հէմ հիսարա
եաս չէքթիրտի , օնլար պիրլիքտէ
9 զազապունլանտը ։ Օնուն գափու-
լարը եէրէ պաթտըլար , Ըթըրգազ-
լարընը խարապ էտիպ գըրտը .
օնուն Ծփատիշահը վէ սէրվէրլէրի
թայիֆէլէրտէ տիր , Ըչէրի՛աթ
եօգ տուր , Ըփէյղամպէրլէրի տա-
խի Ռապպտան իլհամ պուլմազ-
10 լար ։ Պիօն գըզընն իխթիյարլարը

ՀԱ. Ի՝. Լ. 588 գէ։

ե Խա. 8։
զ Երեմ. ԺԷ. 17։ Պ. Ա. 16։
է Պաղ.ՋԺԲ. 147։
ը Պաղ. ԿԲ. 8։
թ Նա. ՃՁ. 20։ Պ. Ը. 1։ Նաա. Ը. 10։
ժ Խա. 11։
ի Ղ.Ա. ԽԷ. 29։ Բ Օր. ԽԲ. 53։ Երեմ. ԺԲ. 9։ Պ. Ը. 10։ Նշկէ. Ե. 10։
ի Պ. Ը. 13. 16։
լ Բ Մն. ԼԷ. 17։
խ Պ. Ը. 43։
ծ Պաղ. ԼԱ. 13։ Երեմ. Ջ. 25։ ԽԷ. 5։
կ Ովս. Թ. 12, 13։

ՊԱՊ Գ՝

Փէղոամպէրին քէնտի պէլալէրէ իզբէրինէ կէօզ եաչը տէօքմէսի։ 21 Օնուն Ղլեահրն ի՝նայէթլէրինի իդրաբ էթմէսի։ 37 Օնուն ալչագ կէօնիւլ իլէ կիւնահրնը թագրիր էթմէսի։ 55 Օնուն գուրթուլմաղա, 64 վէ տիւշմէնլէրինին մուգապէլէսի վէրիլմէսինէ առա՝սը։

1 Օնուն զաքապրնըն տէյնէյի իլէ տէբրտ կէօրէն ատէմ պէն իմ։
2 Պէնի կէօթիւրիւպ՝ այտրնլըգտա տէյիլ իլլա գարանլըգտա կէզտիր։
3 տի։ Էման պանա գարշը տէօնտիւ, պիւթիւն կիւն էլինի պանա
4 չէվիրտի։ Ղրթիմ վէ տէրիմի իփթաթը, քէնդիքլէրիմի գըրտը։
5 Ղուզերիմէ պինա դուրտուս, հէմ
6 էօտ վէ զահմէթ գուշաթտը։ Պէնի գատիմտաէն էօմիւշլէր կիպի գարանլըգլարտա օթուրթտուս։
7 Ղրթրաֆըմա չիթ չէքտի, վէ զըգամամ։ զէնճիրլէրիմի աղըրլաթը։
8 Անօն գըզընըն հՀիսարը՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ ռկէօզեաչլէրի սէղ կիպի էնսին։ քէնտինէ բահաթ վէրմէ, կէօզիւնիւն պէպէյի տինլէնմէսին։
19 Գալգ, էկէճէտե էվվէլքի նէվպէթլէրտե ֆէրեատ էյլէ, Ղֆէնտիմին Իսրայիլ Հուզուրունտաէիւ քէյինի սուռ կիպի տէօք։ Ըճիմլէ սօգագլարըն պաշընտա Ըաճլըգտան պայըլան մանսումլարընըն ճաՅը իչիւն՝ օնա էլլէրինի գալտը։
20 Պագ եա՞ Ղապպ, վէ նազար գըլ՝ քիմ՞ պէօյլէ քէտեր էյլէտին։ ըգարըլար քէնտի մէկվէլէրինի՝ գուճագլատըգլարը մա՝սումլարընը եէսինլէ՞րմի, ՛քահրին վէ փէյղամպէր Ղֆէնտիմին Ղագտէսէ։
21 սինտե գաթլօլունո՞ւնմու։ ՛կէնճ իլէ իխթիար սօգագլարտա եէրտե եաթտըլար, պագիրէլէրիմ վէ իհթիլէրիմ գըլըճտան տիւշտիւլէր։ զագապրնըն կիւնիւնտե գաթլ էթտին, Նպօղազլատըն, էսիրկէմէ։
22 տին։ ՛Ղրթրաֆտան գօրգուլարըմը պայրամ կիւնիւ կիպի չաղըրտըն, վէ Ղապպըն զաղապը կիւնիւնտե գուրթուլմուշ եա պագի գալմըշ օլմատը։ ՛գուճագլատըգլարըմը վէ պէօյիւթիւքլէրիմի տիւշմէնիմ տիւքէթտի։

ՊԱՊ Գ՝

1 Օնուն զաքապրնըն տէյնէյի իլէ տէբրտ կէօրէն ատէմ պէն իմ։
2 Պէնի կէօթիւրիւպ՝ այտրնլըգտա տէյիլ իլլա գարանլըգտա կէզտիր։
3 տի։ Էման պանա գարշը տէօնտիւ, պիւթիւն կիւն էլինի պանա
4 չէվիրտի։ Ղրթիմ վէ տէրիմի իփթաթը, քէնդիքլէրիմի գըրտը։
5 Ղուզերիմէ պինա դուրտուս, հէմ
6 էօտ վէ զահմէթ գուշաթտը։ Պէնի գատիմտաէն էօմիւշլէր կիպի գարանլըգտա օթուրթտուս։
7 Ղրթրաֆըմա չիթ չէքտի, վէ զըգամամ։ զէնճիրլէրիմի աղըրլաթը։
8 Անօն գըզընըն հՀիսարը՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ ռկէօզեաչլէրի սէղ կիպի էնսին։ քէնտինէ բահաթ վէրմէ, կէօզիւնիւն պէպէյի տինլէնմէսին։
19 Գալգ, էկէճէտե էվվէլքի նէվպէթլէրտե ֆէրեատ էյլէ, Ղֆէնտիմին Իսրայիլ Հուզուրունտաէիւ քէյինի սուռ կիպի տէօք։ Ըճիմլէ սօգագլարըն պաշընտա Ըաճլըգտան պայըլան մանսումլարընըն ճաՅը իչիւն՝ օնա էլլէրինի գալտը։
20 Պագ եա՞ Ղապպ, վէ նազար գըլ՝ քիմ՞ պէօյլէ քէտեր էյլէտին։ ըգարըլար քէնտի մէկվէլէրինի՝ գուճագլատըգլարը մա՝սումլարընը եէսինլէ՞րմի, ՛քահրին վէ փէյղամպէր Ղֆէնտիմին Իսրագէտսէ։
21 սինտե գաթլօլունո՞ւնմու։ ՛կէնճ իլէ իխթիար սօգագլարտա եէրտե եաթտըլար, պագիրէլէրիմ վէ իհթիլէրիմ գըլըճտան տիւշտիւլէր։ զագապրնըն կիւնիւնտե գաթլ էթտին, Նպօղազլատըն, էսիրկէմէ։
22 տին։ ՛Ղրթրաֆտան գօրգուլարըմը պայրամ կիւնիւ կիպի չաղըրտըն, վէ Ղապպըն զաղապը կիւնիւնտե գուրթուլմուշ եա պագի գալմըշ օլմատը։ ՛գուճագլատըգլարըմը վէ պէօյիւթիւքլէրիմի տիւշմէնիմ տիւքէթտի։

ՊԱՊ Գ՝

Փէղոամպէրին քէնտի պէլալէրէ իզբէրինէ կէօզ եաչը տէօքմէսի։ 21 Օնուն Ղլեահրն ի՝նայէթլէրինի իդրաբ էթմէսի։ 37 Օնուն ալչագ կէօնիւլ իլէ կիւնահրնը թագրիր էթմէսի։ 55 Օնուն գուրթուլմաղա, 64 վէ տիւշմէնլէրինին մուգապէլէսի վէրիլմէսինէ առա՝սը։

1 Օնուն զաքապրնըն տէյնէյի իլէ տէբրտ կէօրէն ատէմ պէն իմ։
2 Պէնի կէօթիւրիւպ՝ այտրնլըգտա տէյիլ իլլա գարանլըգտա կէզտիր։
3 տի։ Էման պանա գարշը տէօնտիւ, պիւթիւն կիւն էլինի պանա
4 չէվիրտի։ Ղրթիմ վէ տէրիմի իփթաթը, քէնդիքլէրիմի գըրտը։
5 Ղուզերիմէ պինա դուրտուս, հէմ
6 էօտ վէ զահմէթ գուշաթտը։ Պէնի գատիմտաէն էօմիւշլէր կիպի գարանլըգտա օթուրթտուս։
7 Ղրթրաֆըմա չիթ չէքտի, վէ զըգամամ։ զէնճիրլէրիմի աղըրլաթը։
8 Անօն գըզընըն հՀիսարը՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ ռկէօզեաչլէրի սէղ կիպի էնսին։ քէնտինէ բահաթ վէրմէ, կէօզիւնիւն պէպէյի տինլէնմէսին։
19 Գալգ, էկէճէտե էվվէլքի նէվպէթլէրտե ֆէրեատ էյլէ, Ղֆէնտիմին Իսրայիլ Հուզուրունտաէիւ քէյինի սուռ կիպի տէօք։ Ըճիմլէ սօգագլարըն պաշընտա Ըաճլըգտան պայըլան մանսումլարընըն ճաՅը իչիւն՝ օնա էլլէրինի գալտը։
20 Պագ եա՞ Ղապպ, վէ նազար գըլ՝ քիմ՞ պէօյլէ քէտեր էյլէտին։ ըգարըլար քէնտի մէկվէլէրինի՝ գուճագլատըգլարը մա՝սումլարընը եէսինլէ՞րմի, ՛քահրին վէ փէյղամպէր Ղֆէնտիմին Իսրագէտսէ։
21 սինտե գաթլօլունո՞ւնմու։ ՛կէնճ իլէ իխթիար սօգագլարտա եէրտե եաթտըլար, պագիրէլէրիմ վէ իհթիլէրիմ գըլըճտան տիւշտիւլէր։ զագապրնըն կիւնիւնտե գաթլ էթտին, Նպօղազլատըն, էսիրկէմէ։
22 տին։ ՛Ղրթրաֆտան գօրգուլարըմը պայրամ կիւնիւ կիպի չաղըրտըն, վէ Ղապպըն զաղապը կիւնիւնտե գուրթուլմուշ եա պագի գալմըշ օլմատը։ ՛գուճագլատըգլարըմը վէ պէօյիւթիւքլէրիմի տիւշմէնիմ տիւքէթտի։

ՀԱ. Ի՝. Լ. 588 գէ։

ե Խա. 8։
զ Երեմ. ԺԷ. 17։ Պ. Ա. 16։
է Պաղ.ՋԺԲ. 147։
ը Պաղ. ԿԲ. 8։
թ Նա. ՃՁ. 20։ Պ. Ը. 1։ Նաա. Ը. 10։
ժ Խա. 11։
ի Ղ.Ա. ԽԷ. 29։ Բ Օր. ԽԲ. 53։ Երեմ. ԺԲ. 9։ Պ. Ը. 10։ Նշկէ. Ե. 10։
ի Պ. Ը. 13. 16։
լ Բ Մն. ԼԷ. 17։
խ Պ. Ը. 43։
ծ Պաղ. ԼԱ. 13։ Երեմ. Ջ. 25։ ԽԷ. 5։
կ Ովս. Թ. 12, 13։

ՀՈ. Ի՝. Լ. 588 գէ։

ՀՈՐ. Բ՝. 13։ Նա. Ը. 26։ Պ. Ը. 28։
յ Հոր. Բ. 12։
ն Նա. ԺԵ. 3։ Նշկ. Է. 18։ ԽԷ. 31։
ղ Պաղ.Ը. 7։ Պ. Ը. 48, Ճա։
ո Պ. Ա. 20։
չ Հոր. ԺՂ. 13։ Պաղ. ԽԲ. 14։
պ Խա. 19։ Պ. Ը. 4։

ջ Պ. Ա. 12։ Ղան. Թ. 12։

ռ Երեմ. Բ. 8։ Է. 31։ ԺԸ. 14։ ԽՅ. 14։ ԽԹ. 8, 9։ Նշկ. ԺԸ. 8։
ս Նա. ԾԲ. 1։
վ Գ Ղ.Ա. Թ. 8։ Նա. Երեմ.ԺԲ. 16։
տ Նշկ. ԽԵ. 6։ Նաա. Ը. 19։
ր Ը Ղ.Ա. ԺԹ. 21։ Պաղ. ԽԸ. 14։
ց Պաղ. Ճ. 2։
ւ Պաղ. ԽԸ. 2։
փ Հոր. ԺՂ. 9, 10։ Պաղ ԽԲ. 13։ Պ. Ը. 46։
ք Պաղ. ԾՂ. 2։
օ Պաղ. Լ. 21։
ֆ Ղ.Ա. ԻՂ. 16, Ճա։ Բ Օր.ԽԲ. 15, Ճա։
ա Խա. 2։
բ Պաղ. Լ.Բ. 16։ ԺԲ. 42։

ՃԹ. Ի'. Ի. 588 Գէ.

Յիմտե պիլէ՝ նիյազըմը մէքս էթ-
9տի։ Ի՞օլլարըմը եօնուլմուշ թաշ-
լար իլէ գուշաթտը. թ - ռիգէրի-
10մի էյրիլթտի։ Ըպանա փուսուտա-
քի այը՝ կիզլի եէրլէրտէքի ա՛րս-
11լան օլտու։ Ի՞օլլարըմը չէվիրտի,
վէ Ֆպէնի փարէլէտի. պէնի վի-
12րան գօտու։ Ի՞այընը կէրտի, վէ
պէնի Ըօգան նիշանկեահ կիպի տիք-
13տի։ Ո՛իրքէչինին Ըօգլարընը պէօպ-
14րէքլէրիմէ սափլատը։ Ա՛իւմէէ
գավըմմա Ֆկիւլմէք մատտէսի՝ պիւ-
թիւն կիւն Ֆօնլարընն թիւրքիւսիւ
15օլտուա՛։ Պէնի Ըաճրլըգլար իլէ
տօյուրտու, պէնի աֆսէնթին իլէ
16սէրխօշլաթտը։ Վ՚է տիչէրիմի
Ֆուֆագ չագըլլար իլէ գըզըրը, պէնի
17քիւլ իլէ էօրթտիւ։ Վ՚է ճանըմը
սէլամէթտէն իրագ էթտին, էյլի-
18յի ուռնութտուա՛։ Վ՚է Ֆտետիմ քի՝
իթիմատըմ վէ իւմիտիմ Ի՚ապպտան
19զայ՝ օլտու։ Տէրտիմի վէ մէշագ-
գաթըմը՝ Ֆաֆսէնթինի վէ էօտիւ
20խաթըրընա կէթիր։ Ա՛անըմ օնլարը
հէր վէճէ իլէ զիքր էտէր, վէ
21պէնտե չէօքէր։ Պուռնու խաթ-
րըմա կէթիրիրիմ, օնտան էօթիւ-
22րիւ իւմիտ էտէրիմ։ Ֆ՚ապպըն
ի՚նայէթլէրինտէն տիր քի՝ տիւ-
քէնմէտիք, զիրա օնուն մէրհամէ-
23թի զահիլ օլմատը։ Ֆէէր սապահ
թազէլէնիրլէր. սէնին հագիգա-
24թըն ա՛զիմ տիր։ Ա՛անըմ տէտի
քի՝ Ի՚ապպ պէնիմ Ւհիսսէմ տիր.
օնուն իչիւն օնա իւմիտ էտէրիմ։
25Ի՚ապպ Ֆօնա կիւվէնէնլէրէ՝ օնու
26արայան ճանա էյի տիր։ Ի՚ապպըն
խէլասընա հէմ Ֆկիւվէնմէք հէմ
սիւքիւթ իլէ պէքլէմէք՝ էյի տիր։
27Ֆտէմէ՝ կէնճլիյինտե պօյունտուս.
28րուգ եիւքլէնմէք էյի տիր։ Ֆի՚ա-
լընըզ օթուրուր, վէ թընմազ.
զիրա Ըլահ օնու՝ իւզէրինէ եիւք-
29լէմիշ տիր։ Պէլթի իւմիտ վար
տէյիւ՝ Ւազըընը թօփրագա գօր։
30Ա՚նաղընը օնու վուրանա վէրիր,
31հագարէթ իլէ տօյար։ Ը՚մմա Ի՚յ-
ֆէնտիմ՝ էպէտէն բէտտ էթմէզ.
32.Օ՚իրա էյէր տէրտ վէրիր իսէ, ի՚-
նայէթինին չօգուղունա կէօրէ
33մէրհամէթ տէ էտէր։ Օ՚իրա տէր-
տի Ֆկէօնլիւ իլէ վէրմէզ, վէ ին-
սան օղլունու գասավէթլէնտիր-
34մէզ։ Ի՚էրին ճիւմլէ մահպուսլա-

ՃԹ. Ի'. Ի. 588 Գէ.

րընը այագլարընըն ալթընտա էզ-
35մէյի, Ֆ՚ասա՚լանըն հուզուրունտա
քիշինին հագգընը խիլաֆ չըգար-
36մայը, պիր քիմսէյի տավասընտա
հագգսըզ չըգարմայը Ի՚յֆէնտիմ
37լայըգ կէօրմէզ։ Ի՚յֆէնտիմ էմր
էթմէտիքճէ՝ շու Ֆսէյլէյիպ ֆէօ-
ղէ վուգո՚ւ պուլան քիմ՚ վար։
38Ֆ՚ասա՚լանըն աղըընտան քէմլիք
39վէ էյլիք չըգմա՚զմը։ Ի՚աշայան
աուէմ՝ Ֆինսան քէնտի կիւնահ՚լա-
րընըն ճէղաօլնպտան էօթիւրիւ նէ՚
40Ֆշիքեայէթ էտէր։ Ի՚օլլարըմզը
թէֆթիշ վէ թէֆէհհիւս էտէ-
41լիմ՝ վէ Ի՚ապպա տէօնէլիմ։ Ի՚նիւ-
րէքլէրիմիզի էլլէրիմիզ իլէ կէօք-
տէ օլան Ըլահա գալտրըալըմ։
42Ֆպիզ գապահաթ էտիպ ա՛սը օլ-
43տուգ. սէն ա՛ֆվ էթմէտին։ Ը՚ա-
զապ իլէ էօրթիւնտիւն, վէ պիզի
գօվալատըն. Ֆգաթլ էթտին, է-
44սիրկէմէտին։ Ֆէնտինի պուլուր
իլէ էօրթտիւն քի՝ Ֆնիյազ՚ը՚ղ
45կէչէմէյէ Ֆ՚ավմլարըն արասըն-
տա պիզի սիւփրիւնթիւ վէ իքրա-
46հիյէթ գօտուն։ Ֆէէի տիւշմէն-
լէրիմիզ պիզէ գարշը Ֆաղզլարընը
47աչտըլար։ Պիզէ Ֆգօրգու վէ չու-
գուր՝ Ֆպօզղունլուգ վէ գըրլընն
48կէլտի։ Ֆ՚ավմըմ գրզընն գըրղը-
նը իչիւն Ֆկէօզլէրիմտէն սու սէլ-
49լէրի էնէր։ Տինմէյէրէք Ֆկէօզլէմ
50ագըպ բահաթ պուլմազ, թա
Ի՚ապպ Ֆկէօքլէրտէն նապար գը-
51լըպ պագընճայատէք։ Ճ՚էհրիմին
ճիւմլէ գրզլարը իչիւն՝ կէօզլէմ
52ճանըմա աղըը վէրիր։ Ֆպիլա սէ-
պէպ պանա տիւշմէն օլանլար պէ-
նի սէրչէ գուշու կիպի հէր վէճէ
53ավլարլար։ Ի՚օմրիւմիւ՚չուգուրտա
հէլաք էթտիլէր, վէ Ֆպանա թաշ
54աթտըլար։ Ըպաշլմտան եօգարը
սուլար ճէօշտիւ. Ըպէն քէսիլտիմ
55տէտիմ։ Ֆի՚ն ալ չագ չուգուրտան
սէնին իսմինէ նիտա էյլէտիմ՝ հա՛
56Ի՚ապպ։ Ֆ՚Ակսիմ իչէթտին. ահը-
մա՝ ֆէրհատըմա գուլագլարընը
57կիզլէմ։ Պանա նիտա էթտիյիմ
կիւնտե Ւեագլաշտըն. Ֆօրգմա
58տէտին։ Ֆ՚Ա՛անըմընն տա՚վասընը
սիւրտիւն՝ եա՛ Ի՚յֆէնտիմ, Ֆէ՚օմ
րիւմիւ ֆիտիյէ իլէ խէլասս էյ-
59լէտին։ Ի՚յա՛ Ի՚ապպ՝ պանա օլան
ղատրի կէօրտիւն, Ֆհագգըմը հագգ

ՃԹ. Ի'. Ի. 588 Գէ.

Ղ Ըմբ. ա. 13։
— Սաղ. ՀՀ. 9։
ա Հոբ. ք. 10։ Ի՞ա. խե. 7։ Ը-
մով. գ. 6։ Վ Ութք. է. 9։
Գ Ըռահ. Ժ. 3։
ջ Սաղ. ՀՂ. 4։
ռ Գ՚ան. թ. 5։
— Պ. ք. 2. 17. 21։
Ֆ Խա. 8։
Ֆ ա Կոր. Ճ. 13։
օ Պ՚. ք. 16։
Ֆ Ի՞ա իՀ. 17։ Ներեմ. խը. 43։
ա Ի՞ա. ծա. 19։
բ Ներեմ. թ. 1. ԺՀ. 17։
պ. ք. 11։
Ֆ Սաղ. ՀԷ. 2. Պ. ա. 16։
Ֆ Ի՞ա. կՀ. 15։
Ֆ Սաղ. լը. 7. 10. կթ. 4. ՀԹ. 3. ՀԺԹ. 161։
Ղ Ներեմ. լէ. 16. ԼԸ. 6. 9, 10։
Ֆ Գ՚ան. Ղ. 17։
Ը Սաղ. կթ. 2. ՀԹՀ. 4, 5։
Ր Սաղ. լա. 22։ Ի՞ա. ԼԸ. 10, 11։ Խա. 18։
Ֆ Սաղ. ՃԼ. 1։ Հոսե. բ. 2։
Ֆ Սաղ. գ. 4։ Ղ. 8։ ԺԸ. 6. կՂ. 19։ ՀԺՂ. 1։
Ն Հակ. Ֆ. 8։
Ֆ Սաղ. լ. 1։ Ներեմ. ծա. 36։
Ֆ Սաղ. Հա. 23։
Ֆ Սաղ. թ. 4։ լ. 23։

Digitized by Google

60 էյլէ : Օնլարըն հէփ ինթիգամըն՝ ՙհճիւմլէ պանա օլան նիյէթլէ-
61 բինի կէօրտիւն : Օնլարըն հագա-րէթինի իշլեթտին ևա՞ Թապպ պանա գարշը օնլարըն հէփ նիյէթլէրինի,
62 ա՛լէյհիմ գալգանլարըն տուտուագ-լարըն՝ վէ հէր կիւն պանա գար-շը օնլարըն գաստընը իլլէնթէյն :
63 ֊Օնտուրուշլարընա վէ գալգըշլա-րընա պագ . ղալէն օնլարըն թիւր-
64 քիւսիւ իմ : Օնլարա՝ էլլէրինին ա-մէլլէրինէ կէօրե ևա՞ Թապպ ՙճէ-
65 զալարընը վէր : Օնլարա եիւրէք էօրթիւսիւ՝ օնլարա պէտտուա՛նը
66 վէր : Ղազապ իլէ գօվալայըպ՝ օնլարը ՚Թապպըն ֊կէօքլէրի ալ-թընտան հէլաք էյլէ :

ՊԸՊ Դ

Փէյղամպէրին Ամօնուն թէպտիւթ հալինէ ֆիղտան չէքմէսի : 13 Օնուն պէլալէրինին սէպէպի քէնտի կիւնահլէրի օլտուղու : 17 Օնուն եարտըմ պուլաճաղընա գաթի իւմիտ էթտիյի : 21 Ներովմա Թագիր օլընուպ՝ 22 Ամօնա Թէսէլէի վէրիլմէսի :

1 Ղ՞ի՞ճէ ալԹուն դարարտը , խասս ալԹուն սօլտու . Ա՛ագտէսէ-
ա պ . ք . 19. նին Թաշլարը ՙճհիւմլէ սօգագլա-
2 րըն պաշլնա տէօքիւլտիւ : Խտալիս ալԹուն պէրապէրի օլան գըյմէթ-լու Ամօն օղուլլարը՝ նի՞ճէ չէօլ-մէքճի էլինին իչի օլան ֊չէօլմէք-
բ ներ. է. 14. նէրեմ. ժէ. 11 : ք Կոր . է . 7 :
3 լէր գապլարը սայըլտը : Ա՛ժտերլեր պիլէ մէմ չըգարըպ էնիքլէրինի էմզիրիրլեր . գավմըմըն գըզը՝ չէօլ-տէքի ֊տէվե գուշլարը կիսի զա-
գ ներ. լէ. 16 :
4 լըմ օլտու : Նէմինին տիլի՝ սու-սուզլուգտան ֊տիմաղընա եափրշ-տը . ֊Էմա՝ սուսմար էքմէք տիլէտի-լէր , ասֆա օնլարա տօղրայան եօգ
տ Սաղ . խգ . 15 :
5 տուր : ՙԱյէֆիս Թա՝ամլար եէյէն-լէր՝ սօգագլարտա պէրպատ օլ-տուլար . իսքերլէմտէ պէօ-
է պ . ք . 11, 12 : յիւնլէրէ՝ մէզպէհլէյի Ղուէձագ-
ղ Կոր . իզ . 8 : 6 լատրլար : Ալ է գավմըմ գըզընըն եարամազլըղը՝ ֊էլլէր տէյմէզտէն պիր անտէ ալԹուսէթ օլան Ամո-
ե Ներ . 25 : դոմուն կիւնահընտան պէօյիւք
7 օլտու : Օնուն պէյլէրի գարտան փաք՝ սիւոտէն ագ իտիլէր , վէս-ՀիւտլԷրի մէրճանլարաան գըզըլ օ-լուպ՝ շէքլէրէրի կէօք եագուԹա
8 պէննկէր իտի : ըՂէհրէլէրի սէյահ-լըգտան գարա օլուպ՝ սօգագլար-
ը պ . է . 10 ; Յովէլ . բ . 6 ; Նաե . բ . 10 :

տա Թանըլմազլար . ըՏէրիլէրի քէ-ռիքլէրինէ եափըշտը , գուրսույուպ
9 օտուն կիպի օլտու : Գըլըճ մագ-Թուլլարը՝ գըՀլըգ մագԹուլլարըն-տան էյի իտի . զէրա պունլար Թար-լա մահսուլաԹը էքսիքլիյինտէն
10 էրիյիպ էօլտիւլէր : ֊Ա՛էրհամէթ-լու գարըլարըն էլլէրի՝ ֊էվլատլա-րընը փիշէրտիլէր , գամըմ գը-զընըն գըրողնընտա Նօնլարա Թա՛-
11 ամ օլտուլար : Թապպ՝ էօվքէսինի Թէքմիլ էյլէտի , ֊խըշմ ու ղա-զապընը տէօքտիւ . վէ Ամօնտա ֊ֆաԹէղ ԹուԹուշտուրտու , վէ օ-
12 նուն Թէմէլէրինի եէտի : Ա՛էրինն փատիշահլարը վէ տիւնեանըն հէփ սաքինլէրի՝ խասիմին վէ տիւշմէնին Ներուսաղէմին գափուլարընա ՙկի-
13 րէճէյինէ ինանմազլար իտի : ՚Օ-նուն օրԹասընտա սատրգլարըն գանընը տէօքէն ՙփէյղամպէրլէ-րինին կիւնահլարընտան՝ քեահ֊ին-լէրինին եարամազլըգլարընտան էօ-
14 Թիւրիւ՝ սօգագլարտա քէօղլէր կէօրէ ավարա կէզտիլէր , ֊ձան իլէ մուրտարլանտըլար , ֊ղէօյլէ քի էսվապլարընա տօգանմազա գա-
15 տիր տէյիլլէր իտի : Օնլարա՝ Սաուլուն ֊ճ՛էյ մուրտարլար , սա-ուլուն , սաուլուն , տօգանման չա-ղըրտըլար . օնլար գաչըպ ավարա կէզտիքլէրինտէ պիլէ , Թայիֆէլէր-տէ տէտիլէր քի՝ Օնլար արԹըգ պո֊բաբա սաքին օլմասընլար :
16 Օնլարը Թապպըն ղազապը տա-ղըԹտը , օնլարա արԹըգ նա-զար գըլմազ . քեահինլերին հիւ-զինէ հիւրմէթ էթմէտիլէր , ֊իհա-Թիարլարա մէրհամէթ էթմէտի-
17 լէր : ՊաԹըլ ֊Ճարտըմմըզ իչինն՝ կէօզլէրիմիզ արԹըգ պօզուլտու . պէքլէտիյիմիզտէ՝ խէյաս էտէմէ-
18 յէն Թայիֆէյէ պէքլէտիք : Ն՛ա-տրմլարըմըզը ավէտլար քի՝ ՚մէյ-տանլարըմըզտա կէզմէյէլիմ . ՚սօ-նուտուզ եագլուշտը , կիւնլէրիմիզ տօղտու . զէրա սօնուտուզ կէլտի :
19 Պիզիմ գօվալայանլար՝ ՚՚կէօյիւն գար-Թալարընտան եէյնի օլտուլար . պիզիմ տաղլար իւզէրինէ հէրարէթ իլէ գօվալատըլար , չէօլտէ պիզէ
20 փուտու գուրտուլար : ՚Զուրնու-մուզուն նէֆէսի՝ ՚՚Թապպըն մէսի-հի՝ Չօնլարըն տուզագլարընտա

թաւթաւլտու , օնուն իչիւն քի՝ ֆայիֆէլէրտէ օնուն կէօլկէսինտէ
21 հաշայաճաղըզ տէտիք ։ "Ա՛էս-
բուր օլուպ սէվին՝ եա Օստեր տի-
յորընտա սաքին օլան Ադովմ գըր-
զը , "քեասէ՝ սէնին իւզէրինէ տա-
խի կէչէճէք տիր . սէրխօշլանա-
ճագսըն , վէ չըփլագլանաճագսըն ։
22 Վարամազլըղըն թէքմիլ օլտու՝
Էյ Աիօն գըզը , սէնի արթըպ է-
սիրլիյէ սիւրմէյէճէք . "սէնին եա-
րամազլըղընը եօգլայաճագ՝ եա՛ Ա-
դովմ գըզը , կիւնահլարըն աշի-
քեար օլաճագ ։

ՊԸՊ Ե

Սիօնուն աձը չէքեայէթի վէ Ընդհա տուանըն

1 Պիզէ նէ օլտու "խաթրընա կէ-
թիր՝ եա՛ Իապպ , նաղար գըլ ,
2 վէ Հագարէթիմիզէ պագ ։ Էյի-
բասըմըզ եատլէրէ՝ էվլէրիմիզ էճ-
3 նէպիլէրէ ինթիգալ օլտու ։ Պա-
պասըզ էօքսիւզլէր օլտուգ . ա-
նալարըմըզ տուլլար կիպի տիր ։
4 Ույումուզու ագչէ իլէ իչտիք ,
օտունումուզ պահա իլէ կէլիր ։
5 Պոյունլարըմըզ իւզէրինտէ պօ-
յո՝նպոպոգ վար իւէն գօվալան-
տըգ . զահմէթ չէքէրիզ , վէ բա-
6 հաթըմըզ եօգ տուր ։ Ադքմէք իլէ
տօյմագ իչիւն Էյ՛ըսըրա վէ Ըսո-
7 բեստանա էլ ուզաթտըգ ։ Ղպա-
պալարըմըզ կիւնահ էթմիլէր ,
վէ Էօնլաթ եօղ օլտուլար . վէ օն-
լարըն եարամազլըգլարընը պիզ
8 եիւքլէնտիք ։ Ըպիզէ գուլլար մու-
սալլաթ օլտու , օնլարըն էլինտէն
9 խէլաս էտէն եօգ տուր ։ Ձէօլիւն
գըլըճը եիւզիւնտէն էքմէկիմիզի
է՛օմրիմիզ թէհլիքէսի իլէ թահ-
10 սիլ էթտիք ։ Իրթէլըղըն չնտտե-
թինտէն Ըտէրիմիզ ֆուրուն կիպի
11 սիյահ օլտու ։ Իարըլարը Աիօնտա՝
պագթիրէլէրի Յուդա չէհրլէրինտէ
12 թահգիր էթտիլէր ։ Օնլարըն էլ-
լէրի իլէ սէրվէրլէր սարլտը , Էխ-
թիարլարըն եիւզիւնէ հիւրմէթ
13 էթմէտիլէր ։ Ելյիթէլերի տէյիրմէն
թաշլարընը թաշլտըլար , վէ կէնճ-
լէր օտուն ալթընա տիւշտիւլեր ։
14 Խոթիարլար գափուտա օխո՝րմագ-
պան՝ կէնճլէր նաղմէլէրինտէն
15 տինտիլէր ։ Էիւրէյիմիզին սեվին-
ճի տինտի , բագսըմըզ եասա տէօն-
16 տիւ ։ Պաշըմըզըն Էթաճը տիւշ-
տիւ . Հալա վա՛յ պիզէ , զերա կիւ-
17 նահ էթտիք ։ Պունուն իչիւն եիւ-
բէյիմիզ Դմիւքէտտեր օլտու ,
պունլարտան էօթիւրիւ Ելկէօզլէ-
18 րիմիզ գարարտը . Աիօն տաղընըն
վէրանլըղընտան էօթիւրիւ , օնտա
տիլքիլեր կէզերլէր ։
19 Ելն եա՛ Իապպ էպէտէն գա-
լըրսըն , Ենսէնին թախթընն տէվը պէ
20 տէվը տիր ։ Ղպիզի նի՛չիւն պիլ-
քիւլէյէ ունուտուրսուն , պիզի
21 չօգ զէման պրաղըրսըն ։ Ցպիզի
քէնտինէ տէօնտէր՝ եա՛ Իապպ ,
վէ տէօնէլիմ . կիւնէրիմիզի էվվել-
22 քի կիպի եէնկէլ ։ Օխիրա պիզի
հէման պիլքիւլէյէ ըէտտ էյլէ-
տին , իւզէրիմիզէ ղայէթ իլէ ղա-
զապէ կէլտին ։

ԵՕԵԿԻԷԼ

ՊԱՊ Ը

Ենզեկիէլին Վհռաարը հանընտա փեչդամպէրլէք էՅմէօնին թարիգի։ 1 Օնուն կէօրտիւիւ տէօրթ սաղ հայվանլարըն, 15 տէօրթ թէքէրլէքլէրին, 26 վէ Ընտհըն ճէլալինին վահիսի։

1 Եվ է վագի՝ օլտու քի՝ օթուզունճու եըլտա տէօրտիւնճիւ այպա այլըն պէչինտէ՝ պէն էսիրլէրին արասընտա Տհռաար ըրմաղընըն հանընտա իքէն, 2 կէօքլէր ա-չըլտը, վէ Ընտհտան րուչալէր 2 կէօրտիմ։ Ընլըն պէչինճի կիշինէ՝ հա՛ նէ՞նտէ՝ քի Յովաքին փաուիշահըն էսիրլիլինին պէչինճի եըլը 3 տըր, Վհիլտանիլէր տիյարընտա Վհռաար ըրմաղընըն հանընտա Խուզի օղլու քհահին Ենզեկիէլէ՝ ա-շխքհարէ Իապպըն քէչամը օլտու։ Հէմ օրատա օնուն իւզէրինէ Իապպըն էլի օլտու։

4 Վէ կէօրտիմ՝ քի՝ իշթէ Ւփօրհաս Ճանիպինտէն Ճգասըրղա եէլի՝ պէօյիւք պուլուրթ վէ թուրթուշմուշ աթէշ կէլիյօր իտի, վէ էթրաֆընտա փարլագլըդ վար իտի, վէ օրթասընտա՝ աթէշնին օրթասընտա Ճհլալը փիրինճէ պէնկ-5 զէր իտի։ Վէ օրթասընտա Ըտէօրթ հայվան շէքլի վար իտի. վէ Ընօնլարըն կէօսթէրիշի պու-իտի, Ժօնլար ատէմ շէքլինտէ իտի։ Վէ 6 Իհէր պիրինին տէօրթ եիւզիւ վար իտի, հէմ օնլարըն հէր պիրինին 7 տէօրթ գանատը վար իտի։ Վէ այագլարը՝ տիւզ այագ իտի. վէ այագլարընըն թապանը պուզաղը այաղընըն թապանը կիպի իտի, վէ Ւհիլալանմըշ պագըր կէօսթէրի-8 շէն կիպի փարլար իտիլէր։ Վէ Ըտէօրթ հանլարընտա՝ գանատլարընըն ալթընտան ատէմ էլլէրի վար իտի. հէմ տէօրտիւնիւն պէ՝ եիւզէրի վէ գանատլարը վար իտի։ 9 տի։ Ժգանատլարը պիր պիրինէ պէթիշէք իտի. Ւօնլար եիւրիւտիւքլէրինտէ տէօնմէզլէր իտի. հէր պիրի էօնիւնէ տօղրու եիւ-10 րիւր իտի։ Վէ Հեիւզէրինին շէքլի տէօրտիւնիւն պէ՝ սաղտան ատէմ եիւզիւ վէ արսլան եիւզիւ իտի, վէ սօլտան տէօրտիւնիւն պէ էօքիւզ եիւզիւ՝ հէմ տէօրտիւնիւն պէ գարթալ եիւզիւ իտի։ 11 Վէ եիւզէրի պէ՞յէ իտի. գանատլարը իսէ եօգարտան եայլըլըպ՝ իքիսի պիր պիրինէ պէթիշէք իտի, վէ Ժիքիսի օնլարըն պէտէ-12 նինի էօլթէր իտի։ Վէ հէր պիրի ղէօնիւնէ տօղրու հիւրիւր իտի. օնլար՝ Ւրուհ նէրէյէ կիտէճէք օլուրսա իտի, օրայա կիտերլէր իտի. Ւեիւրիւտիւքլէրինտէ տէօնէ-13 մէզլէր իտի։ Վէ հայվանլարըն շէքլի՝ օնլարըն կէօսթէրիշի եանար աթէշ գօրլարը կիպի՝ չիրաղլար կէօսթէրիշի կիպի իտի՝ քի՝ հայվանլարըն օրթասընտա տօղաշըր իտի, վէ աթէշ միւնէվվէր իտի, վէ աթէշտէն շիմշէք չըգար 14 իտի։ Վէ հայվանլար՝ Ճհիմշէկլին կէօսթէրիշի կիպի Ճսէ յիրտիպ տէօնէրլէր իտի։

15 Վէ հայվանլարա պագտըմ, վէ իշթէ եէրտէ՝ հայվանլարըն եանընտա տէօրթ եիւզիւ պիրէր 16 Թէքէրլէք վար իտի։ Ճհէքէրլէքլէրին կէօսթէրիշի վէ օնլարըն եափրըշը Ժսէնքզէրէ պէնկզէր իտի, հէմ՝ տէօրտիւնիւն շէքլի պիր իտի. վէ օնլարըն կէօսթէրիշի վէ եափրըշը՝ Թէքէրլէյկլին իշինտէ Թէքէրլէք նիշէ իսէ, էօյլէ իտի։ 17 Ւեիւրիւտիւքլէրինտէ՝ տէօրթ եանլարը իւզէրինտէ եիւրիւրլէր իտի. Ւեիւրիւտիւքլէրինտէ տէօնէ-18 մէզլէր իտի։ Վէ օնլարըն տայիրէլէրի՝ հէմ եիւքսէք հէմ գօր-

ՀԱ. Ի՝. Ն. 595 ծէ։

ա Պ. ԺԱ. 15. 23։ Ժ. 15. 20. 22 խէ. 3։

բ Ման. Ժ. 16. Փօր. Ի. 55։ Ժ. 11։ Հայտ. ժԹ. 11։

գ Պ. Ը. 3։ դ Ե ՀԱ. ԺԲ. 12. 15։

ե Ի Ա. ՀԱ. ԺԲ. 46։ Ե ՀԱ. Ի. 15։ Պ. Ի. 14. 22։ Ը. 1։ Ե. 1։ զ Ներեմ. ա. 14։ Ե. 6։ Ի. 1։ է Ներեմ ԻԵ. 19 իե. 32։ ը Հայտ. Ե. 6, ԼԱ։ թ Պ. Ժ. 8, ԼԱ։

ժ Խա. 10։ ի Պ. Ժ. 14. 21։

լ Դան. Ժ. 6։ խ Հայտ. ա. 15։ ծ Պ. Ժ. 8. 21։

ՀԱ. Ի՝. Ն. 595 ծէ։

ժ Խա. 11։ ի Խա. 12. Պ. Ժ. 11։ հ Հայտ. Ե. 7։

յ Ն ա. Ի. 2։

ղ Խա. 9։ Պ. Ժ. 22։ ճ Խա. 20։ ն Խա. 9. 17։

յ Հայտ. Ե. 5։

ն Ման. ԻԵ. 27։ շ Պագ. Օ. Ե. 10։

ո Պ. Ժ. 9։ չ Պ. Ժ. 6, 10։ պ Դան. Ժ. 6։

ջ Խա. 13։

Digitized by Google

գուլու իտի. վե տայիրելէրի՝ տէօր-
տիւնիւն պէ՝ չէփ չէվնէ ՚կէօղլէր
19իլէ տօղու իտի: Վ֊է ՚հայվանլար
եիւբիւտիւքլէէրինտէ՝ օնլարըն եա-
նընտա թէքէրլէքլէր պէ եիւբիւր
իտի. հէմ հայվանլար եէրին իւ-
զէրինտէն գալտըրըլտըգտա՝ թէ-
քէրլէքլէր պէ գալգարլար իտի:
20Լ՚Ուհ ներէյէ կիտէճէք օլուրսա
իտի, օնլար օրայա՝ բուհունն կիթ-
տիյի եէրէ կիտէրլէր իտի. թէ-
քէրլէքլէր տախի օնլար իլէ պէ-
բապէր գալտըրըլըրլար իտի, զի-
րա ՚թէքէրլէքլէրտէ հայվանլա-
21րըն բուհու վար իտի: ՚Ընլար
եիւբիւյիհնճէ՝ պունլար պա եիւ-
բիւր իտի, վէ օնլար տուրունճա՝
պունլար պա տուրուր իտի. վէ
օնլար եէր իւզէրինտէն գալգընճա,
թէքէրլէքլէր օնլար իլէ պէրապէր
գալգարլար իտի. զիրա թէքէր-
լէքլէրտէ՝ հայվանլարըն բուհու
22վար իտի: Վ֊է ՚հայվանլարըն
պաշը իւզէրինտէ սէպաթըն շէքլի՝
օնլարըն պաշլարը իւզէրինէ եօ-
գարըտան եայըլմըշ՝ հիյպէթլու
23պիլըօպ պէնկզէր իտի: Վ֊է սէ-
պաթըն ալթընտա օնլարըն գա-
նաուլարը՝ պիրի պիրինէ տօղըու-
լուր իտի. հէր պիրինին՝ պիր
եանտան իքի գոնոպը վար իտի
քի՝ օնլար իլէ ՚կէ-ճէ-պէ-նէ- էօր-
թէրլէր իտի, վէ հէր պիրինին իքի
գոնոպը վար իտի քի՝ օպիր եան-
տան վիւճիւտիւնիւ էօրթէրլէր ի-
24տի: Վ֊է ՚եիւբիւտիւքլէրինտէ՝
գանատլարընըն սէսինի՝ ՚էօգ սօ-
լար սէսի կիպի՝ ՚Ա՛իւմլէյէ գա-
տիրին սէսի կիպի՝ վէլվէլէ սէսի՝
օրտու սէտասը կիպի իշխիթտիմ.
օնլար տուրտուգտա, գանատլա-
25րընը էնտիրիրլէր իտի: Վ֊է օնլար
տուրուպ՝ գանատլարընը էնտիր-
տիքտէ, պաշլարը իւզէրինտէ օ-
լան սէպաթըն իւսթիւնտէն պիր
սէտա օլուր իտի:
26Վ֊է ՚պաշլարը իւզէրինտէ օլան
սէպաթըն իւսթիւնտէն՝ ՚կէօք եա-
գուր թաշը կէօսթէրիշի կիպի
պիր թախթ շէքլի վար իտի. վէ
օլ թախթ շէքլինին իւզէրինտէ՝
եօգարտան օնուն իւզէրինտէ ա-
տէմ կէօսթէրիշի կիպի պիր շէքլ
27վար իտի: Վ֊է ՚՚պէլինտէն եօ-

գարը կէօսթէրիշինի՝ ճիլալը փի-
րինճէ պէնկզէր չէփ չէվրէսինտէ
իչի աթէշ կէօսթէրիշի կիպի
կէօրտիւմ, վէ պէլինտէն աշաղը
կէօսթէրիշինի՝ աթէշ կէօսթէրիշի
կիպի կէօրտիւմ, վէ էթրաֆընտա
28փարլագլըգ վար իտի: ՚Լաղ-
մուր կիւնիւնտէ պուլութտա օ-
լան էլէյիմ սաղմանըն կէօրիւ-
նիւշիւ նիճէ իսէ, էթրաֆտաքի
փարլագլըղըն կէօրիւնիւշիւ էօյլէ
իտի. ՚պու Լապպ ճէլալինին
շէքլինին կէօրիւնիւշիւ իտի. վէ
կէօրտիւյիւմտէ՝ ՚եիւզիւգօյուն
գափանտըմ, վէ պիր սէօյլէյէնին
սէսինի իշխիթտիմ:

ՊԸՊ Ր

Նշէկիէլին մէմուրիյէթի: 6 Ընուն թա-
լիմլէրի: 9 Պիր քիթապ ճիլտինին օնուն
էօնիւնտէ աչըլմասը:

1Վ֊է պանա տէտի քի՝ նա՛ ա-
՚տէմ օղլու ՚՚այագլարընըն
իւզէրինէ տուր, վէ սանա սէօյլէ-
2յիմ: Լմտի պանա սէօյլէտիյի
կիպի՝ պանա ՚Լ՚ուհ կէլտի, վէ պէ-
նի այագլարըմընն իւզէրինէ տուր-
տուրտու, վէ պանա սէօյլէյէնի
3իշխիթտիմ: Վ֊է պանա տէտի քի՝
նա՛ ատէմ օղլու սէնի պէն Լս-
րայէլ օղուլլարընա՝ պանա ա՛սր-
լըգ էտէն ա՛սրլար թայիֆէսինէ
կէօնտէրիյօրում. ՚կէրէք քէնտի-
լէրի կէրէք պապալարը հէման
պու կիւնէտէք՝ պանա գապահաթ
4հիլէտիլէր: Վ֊է ՚եիւզիւ փէք հէմ
եիւբէյի գաթը օղուլլար տըր.
պէն սէնի օնլարա կէօնտէրիյօ-
րում, վէ օնլարա տէյէսին քի՝
նա՛ֆէնտիմ Լապպ պէօյլէ տէր:
5Վ֊է ՚օնլար խոթէր իշխիսինլէր,
խոթէր վազ կէլսինլէր, չիւն քի
օնլար ա՛սրլար էվլի տիր. լաքին
օնլար՝ արալարընտա փէյղամպէր
օլտուղտունու ՚պիլէճէքլէր:
6Վ֊է սէն ե՛ատէմ օղլու՝ ՚օն-
լարտան գօրգմա, օնլարըն սէօյ-
լէրինտէն տէ գօրգմա, էյէրչի սէ-
նին եանընտաքիլէր ՚ի՛նանճըլար
վէ թիքէնլէր իսէ, վէ ա՛գրէպ-
լէր եանընտա օթուրուր իսէն տէ.
՚օնլարըն սէօզլէրինտէն գօրգմա,
վէ օնլարըն եիւզիւնտէն իւրքմէ,

ՀՈ. Ի՛. Լ. 595 ԹԷ:

— Պ. Ժ. 12:
Ովաբ. Է. 10:
— Պ. Ժ. 16, 17:

Վ Խա. 12:

Պ Պ. Ժ. 17:
Բ Խա. 19, 20: Պ. Ժ. 17:

Ց Պ. Ժ. 1:

— Պ. Ժ. 5:
Է Պ. Խէ. 2: Գան. Ժ. 6: Հայտ. ա. 15:
Է Հոբ. Լէ. 4, 5: Ասղ. իբ 3, 4: կը. 33:

Ը Պ. Ժ. 1:
Է Նհ. իէ. 10:

— Պ. Բ. 2:

ՀՈ. Ի՛. Լ. 595 ԹԷ:

Բ Հայտ. Է. 3: Ժ. 1:

Է Պ. Է. 23: Ը. 4:

Ժ Պ. Է. 28: Գ. Կան. Բ. 17: Կոր. Թ. 4: Հայտ. ա. 17:

Ի Նշէկիէլին մէմուրիյէթի: 6 Ընուն թա-
լիմլէրի: 9 Պիր քիթապ ճիլտինին օնուն
էօնիւնտէ աչըլմասը:

1Վ֊է պանա տէտի քի՝ նա՛ ա-
՚տէմ օղլու ՚՚այագլարընըն
իւզէրինէ տուր, վէ սանա սէօյլէ-
2յիմ: Լմտի պանա սէօյլէտիյի
կիպի՝ պանա ՚Լ՚ուհ կէլտի, վէ պէ-
նի այագլարըմընն իւզէրինէ տուր-
տուրտու, վէ պանա սէօյլէյէնի
3իշխիթտիմ: Վ֊է պանա տէտի քի՝
նա՛ ատէմ օղլու սէնի պէն Լս-
րայէլ օղուլլարընա՝ պանա ա՛սր-
լըգ էտէն ա՛սրլար թայիֆէսինէ
կէօնտէրիյօրում. ՚կէրէք քէնտի-
լէրի կէրէք պապալարը հէման
պու կիւնէտէք՝ պանա գապահաթ
4հիլէտիլէր: Վ֊է ՚եիւզիւ փէք հէմ
եիւբէյի գաթը օղուլլար տըր.
պէն սէնի օնլարա կէօնտէրիյօ-
րում, վէ օնլարա տէյէսին քի՝
նա՛ֆէնտիմ Լապպ պէօյլէ տէր:
5Վ֊է ՚օնլար խոթէր իշխիսինլէր,
խոթէր վազ կէլսինլէր, չիւն քի
օնլար ա՛սրլար էվլի տիր. լաքին
օնլար՝ արալարընտա փէյղամպէր
օլտուղտունու ՚պիլէճէքլէր:
6Վ֊է սէն ե՛ատէմ օղլու՝ ՚օն-
լարտան գօրգմա, օնլարըն սէօյ-
լէրինտէն տէ գօրգմա, էյէրչի սէ-
նին եանընտաքիլէր ՚ի՛նանճըլար
վէ թիքէնլէր իսէ, վէ ա՛գրէպ-
լէր եանընտա օթուրուր իսէն տէ.
՚օնլարըն սէօզլէրինտէն գօրգմա,
վէ օնլարըն եիւզիւնտէն իւրքմէ,

Ա Պ. Է. 9: Ա Պետ. Ֆ. 14:

Ա Նէեմ. Է. 25: Պ. Ի. 18. 21. 30:

Թ Պ. Է. 7:

Է Պ. Ֆ. 11. 26, 27:

Ղ Պ. Հ. 33: Է Նէեմ. Ա. 8. 17: Լամ. Ժ. 4:

Բ Նէեմ. Ղ. 28: Պագ՝ Նա. Թ. 18: Միք. Է. 4:
Ը Պ. Է. 9: Ա Պետ. Ֆ. 14:

Digitized by Google

զերա ֆօնլար ա՛սլլար էվի տիր ։
7 Վէ ֆօնլարա սէօղլէրիմի սէօյլէ-
յէսին , Իսրայէլ իշլիսինլէր , իս-
թէր վազ կէլսինլէր . զերա օնլար
ա՛սլլար տըր ։
8 Վէ սէն եա՛ ատէմ օղլու՝ սա-
նա սէօյլէտիյիմի տինկլէ , օլ ա՛սը-
լար էվի կիպի ա՛ս օլմա . աղզընը
9 աչ , վէ ֆսանա վէրտիյիմ եէ ։ Վէ
պագտրմ , վէ իշլեթ ֆպանա ուզան-
մըշ պիր էլ՝ վէ իշլեթ ֆօնտա պիր
10 քիթապ ճիլտի վար իտի ։ Վէ օ-
նու էօնիւմ աչտը , վէ էօնտէն
հէմ արտտան եազըլը իտի . վէ
օնտա ֆիղանլար վէ ինկլէ յիշ վէ
վայ եազըլմըշ իտի ։

ՊԸՊ Ի

Փէյղամպէրէ քիթապըն ճիլտինի եէմէյէ էմր օլունմասը ։ 4 Ի՛լլահըն օնա եիւրէք վէրմէսի ։ 15 Փէյղամպէրին մանսուպտու վէ վաճիպէի զիմմէթի ։ 23 Ի՛լլահըն՝ փէյղամ-պէրին աղզընը գափայըպ ալմասը ։

1 Վէ պանա տէտի քի՝ Ի՛ա՛ ա-
ֆտէմ օղլու պո՛ պուլտուղ-
ղունու եէ . ՚շղու ճիլտի եէ , վէ
2 կիթ Իսրայէլ էվինէ սէօյլէ ։ Իմ-
տի աղզըմը աչտրմ , վէ պանա օղ
3 ճիլտի եէտիրտի ։ Ընտէն պանա
տէտի քի՝ Ի՛ա՛ ատէմ օղլու պէ-
նիմ սանա պու վէրտիյիմ ճիլտի
գարնընա եէտիր , վէ պաղըրսագ-
լըրընը տօլտուր . վէ ֆօնու՛ եէտիմ ,
վէ աղզըմտա ֆպալ կիպի թաթլը
4 իտի ։ Օլտէմ պանա տէտի քի՝
Ի՛ա՛ ատէմ օղլու կիթ , Իսրայէլ
էվինէ վար , վէ օնլարա սէօղլէրիմ
5 իլէ սէօյլէ ։ Օ՚իրա սէն տիլի անկ-
լաշըլմազ վէ լհսանը կիւճ գավ-
մա տէյիլ՝ էլլա Իսրայէլ էվինէ
6 կէօնտէրիլիյօրսուն . Տէյիլ տիլի
անկլաշըլմազ վէ լհսանլէրի կիւճ
չօգ գավմլէրէ քի՝ օնլարըն սէօղ-
լէրինի անկլամազըն . է յէր ֆսէնի
օնլարա կէօնտէրսէ իտիմ , օնլար
7 սէնի տինկլէմէզլի՛ր մի իտի ։ Ի՛ա-
քին Իսրայէլ էվի սէնի տինկլէմէք
իսթէմէ յէճէքլէր , զերա ֆպէնի
տինկլէմէք իսթէմէ յօրլար . չիւն
քի Ե՚ֆիւմէ Իսրայէլ էվինին անը
փէք՝ վէ եիւրէքլէրի գաթը տըր ։
8 Իշլեթ օնլարըն եիւզլէրինին գար-
շըսընա սէնին եիւզիւնիւ փէք՝ վէ
օնլարըն անը գարշըսընա սէնին
9 անընը փէք էյլէտիմ ։ Էվէնին
անընը էլմաս կիպի գայատան փէք
էյլէտիմ . օնլար ա՛սլար էվի ի-
սէ տէ՝ ֆօնլարատան գօրգմայասըն ,
վէ օնլարըն եիւզիւնտէն իւրքմէ-
յէսին ։
10 Ընտէն պանա տէտի քի՝ Ի՛ա՛
ատէմ օղլու սանա սէօյլէտիյիմ
հէմ սէօղլէրիմի եիւրէյինէ գա-
պու էյլէ , վէ զուլագլարըն իլէ
11 իշլիթ ։ Վէ վար , էսիր սիւրիւլ-
միշլէրէ՝ գամմընըն օղուլլարընա
կիթ , վէ օնլարա սէօյլէ , վէ օն-
լարա տէ քի՝ Ի՚ֆէնտիմ Ի՚պապ
պէօյլէ տէր . իսթէր տինկլէսինի-
լէր , իսթէր վազ կէլսինլէր ։
12 Օլտէմ ֆՐուհ պէնի գալտրը-
տը , վէ արտրմտա պիր պէօյիւք
կիւրիւլթիւ սէսի իշլիթտիմ քի՝
Ի՛պապընը ճէլալի՝ մահալինտէն
13 միւթէպարիք օլսուն պէր ֆպէ ։ Վէ
հայվանլարընը՝ պիրիպիրինէ տօ-
գուշան գանատլարընը սէսինի՝ վէ
գարշըլարընտագի թէքէրլէքլէրին
սէուասընը վէ պիր պէօյիւք կիւրիւլ-
14 թիւ սէսի իչէֆֆպէ ։ Վէ ֆՐուհ պէ-
նի գալտրըրպ կէօթիւրտիւ , վէ
պէն բուհումուն հէրաբէթինտէն
աճըլըգ իլէ կիթտիմ . վէ իւզէրիմէ
Ի՛պապընը էլի գուվվէթլի իտի ։
15 Վէ Ա՚ռզար ըրմաղընտա սաքին օ-
լան ֆնեապիպ էսիրլէրինէ կէլ-
տիմ , վէ ֆօնլարընը օթուրտուղտա
եէրտէ օթուրտում . վէ օրատա
եէտի կիւն օնլարընը արասընտա
միւթէհհիր օթուրտում ։
16 Վէ վագի՝ օլտուգի եէտի կիւ-
նիւն սօնունտա , պանա Ի՛պապընը
17 սէօզիւ օլուպ ուէտի քի՝ ֆի՛ա՛ ա-
տէմ օղլու՝ սէնի Իսրայէլ էվինէ
ֆպէքճի գօտուում . իմտի աղզըմտան
սէօզ տինկլէ յիսի՝ օնլարը թարա-
ֆըմտան իհթիրազ էթտիրէսին ։
18 Ֆսօրղա՝ Ընզպէթթէ էօլէճէքսին
տէտի յիմտէ , վէ սէն օնու իհթի-
րազ էթտիրմէզսէն , վէ սէօյլէմէզ-
սէն քի՝ ֆսօրղը օնու եաշամտագ
իչիւն քէօթիւ եօլունտան իհթիրազ
էթտիրէսին , օլ ֆսօրղ ֆ՚եարա-
մազլըղընտա էօլէճէք , լաքին օ-
նուն գանընը սէնին էլինտէն ա-
19 րայաճաղը՛մ ։ Ընմա սէն ֆսօրղը
իհթիրազ էթտիրիրսէն , վէ օ՝
ֆըսգընտան վէ ֆսօրգ եօլունտան

ԹՈՒ . Ի՛ . Լ . 595 դէ ։
ՀՈՎ . Ի՛ . 1 . 5 ։
Ա ՊԵՏ . Գ . 9 . 26 , 27 ։
Ի ՆԵՀԵՄ . Ա . 7 . 17 ։
Լ ԽԱ . 5 ։
Ի ՀԱՅՏ . Ժ . 9 ։
Ա ՊԵՏ . Ը . 3 ։ ՆԵՀԵՄ . Ա . 9 ։
Ի ՊԵՏ . Գ . 1 ։
Ա ՊԵՏ . Բ . 8 , 9 ։
Բ ՀԱՅՏ . Ժ . 9 ։ ՊԱՔ՛ ՆԵՀԵՄ . ԺԵ . 16 ։
Է ՍԱՂ . ԺԲ . 10 ։ ՀԺԲ . 103 ։
Գ ՄԱՏ . ԺԱ . 21 . 23 ։
Ի ՀՈՎ . ԺԵ . 20 ։
Լ ՊՏ . Ը . 4 ։
ԹՈՒ . Ի՛ . Լ . 595 դէ ։
Ե ԼԱ . Ճ . 7 ։ ՆԵՀԵՄ . Ա . 18 ։ ԺԲ . 20 ։ ՊԱՔ՛ ՄԱԼ . Գ . 8 ։
Է ՆԵՀԵՄ . Ա . 8 . 17 ։ ՊՏ . Բ . 6 ։
Ի ՀՈՎ . Բ . 21 . 24 ։
Բ ՊՏ . Ը . 5 . 7 ։ ԽԱ . 27 ։
Ժ ԽԱ . 14 ։ ՊՏ . Ի . 3 ։ ՊԱՔ՛ Գ ԹԱԳ . ԺԸ . 13 ։ Գ ԹԱԳ . Ը . 16 ։ ՎՏՐ . Ը . 39 ։
Ի ԽԱ . 13 ։ ՊՏ . Ը . 3 ։
Լ Գ ԹԱԳ . Գ . 15 ։ ՊՏ . Ա . 3 ։ Ը . 1 ։ ԼԳ . 1 ։
Ի ՀՈԲ . Ը . 13 ։ ՍԱՂ . ՀԼԲ . 1 ։
Ժ ՊՏ . ԼԳ . 7 , 8 , 9 ։
Ի ԼԱ . ԾԸ . 8 ։ ԾԶ . 10 ։ ԿԸ . 6 ։ ՆԵՀԵՄ . Գ . 17 ։
Հ ՊՏ . ԼԳ . 6 ։ ՀՈՎ . Ը . 21 . 24 ։

Digitized by Google

տէօնմէզ իսկ ։ եարամազլըղընտա
էօլէճէք ։ լաքին ՚սէն ճանըըը գուր-
20 թարմըշ օլուրսուն ։ Վ Է Ւսատըգ
սատագաթընտան տէօնիւպ՝ եա-
րամազլըգ իշլէրի իսկ ։ վէ օնուն էօ-
նիւնէ թէօքեզ գօսամ քի՝ օ էօլէ-
օնու իհնթիրազ էթտիրմէտիյին ի-
չինն՝ օլ քիմսէ կիւնահընտա էօլէ-
ճէք ։ վէ օնուն իշլէմիշ իտիյի սա-
տագաթը անկըմայաճագ ։ լաքին
օնուն գանընը սէնին էլինտէն ա-
21 րայաճաղըմ ։ Ը՚մմա սէն սատըղը
իհնթիրազ էթտիրիր իսէն քի՝ սատըգ
կիւնահ էթմէ յէ ։ վէ օ՝ կիւնահ
էթմէզ իսէ ։ իհնթիրազը գապուլ
էթտիյի իչինն էլպէթթէ եաշայա-
ճագ ։ սէն տէ ճանընը գուրթարմըշ
օլուրսուն ։
22 Վ Է ՚օրաւա իւզէրիմէ Ւապպըն
էլի օլուպ պանա տէտի քի՝ Գալգ ։
օվայա չըգ ։ վէ օրաւա սէնին ի-
23 չէ սէօյլէչէյիմ ։ Վ Է պէն գալ-
գըպ օվայա չըգուրմ ։ վէ իշլեթ օ-
րատա՝ ՚Ակոբար ըրմաղընըն եանըն-
տա կէօրտիւյիւմ ՃէլալՃ կիպի՝
24 ՚Ւապպըն ՃէլալՃի տուրուսյօր իտի ։
վէ Ւպէն եիւզիւ գօյուն գափանն-
տա ։ Վ Է ՚Ւուհ պանա կէլիպ՝
պէնի այաղըմ՝ իւզէրինէ տուր-
տուրտու ։ վէ պէնիմ իլէ սէօյ-
լէշտի ։ վէ պանա տէտի քի՝ Գիթ
25 էվինին իչինտէ գափան ։ Վ Է սէն
եա՞ ատէմ օղլու՝ իշլեթ Ւսէնին իւ-
զէրինէ պաղլար գօյաճագլար ։ վէ
սէնի օնլար իլէ պաղլայաճագլար ։
վէ օնլարըն արասընա չըգմայա-
26 ճագ սըն ։ Վ Է ՚տիլինի տիմաղընա
եափըշտըրաճաղըմ ։ վէ տիլսիզ օ-
լաճագսըն վէ օնլարը թէքտիր է-
տէՃէք քիմսէ օլմայաճագսըն ։ զի-
27 րա Ւօնլար ա՚սլլար էվլի տիր ։ Ը՚ա-
քին ՚՚սէնին իլէ սէօյլէշտիյիմտէ ։
աղղընը աչաճաղըմ ։ վէ օնլարա
տէ յէսին քի՝ ՚՚Ը֊ֆէնտիմ Ւսապպ
պէօյլէ տէր ։ իչտէն իշհնթսին ։
վէ վազ կէչէն վազ կէչսին ։ զի-
րա Ւօնլար ա՚սլլար էվլի տիր ։

ՊԸՊԴ

Ը֊ռուսաղէմին մուհասէրէ օլունմասը էվվէլ-
տէն բէմ օլունուպ՝ օնուն էհալիսինին իւ-
զէրինէ Ճէզա Թէրթիպ օլունտուղրա 9
Օլաճագ գրթլըղըն չիտաէթինին էօրնէկի-

1 Վ Է սէն Ճա՞ ատէմ օղլու՝ քէն-
տէօնմէզ իսէ ։ եարամազլըղընտա
էօլէճէք ։ լաքին ՚սէն ճանընը գուր-
20 թարմըշ օլուրսուն ։ Վ Է Ւսատըգ
սատագաթընտան տէօնիւպ՝ եա-
րամազլըգ իշլէրի իսէ ։ վէ օնուն է-
նիւնէ թէօքեզ գօսամ քի՝ օ էօլէ-
օնու իհնթիրազ էթտիրմէտիյին ի-
չինն՝ օլ քիմսէ կիւնահընտա էօլէ-
ճէք ։ վէ օնուն իշլէմիշ իտիյի սա-
տագաթը անկըմայաճագ ։ լաքին
օնուն գանընը սէնին էլինտէն ա-
21 րայաճաղըմ ։ Ը՚մմա սէն սատըղը
իհնթիրազ էթտիրիր իսէն քի՝ սատըգ
կիւնահ էթմէ յէ ։ վէ օ՝ կիւնահ
էթմէզ իսէ ։ իհնթիրազը գապուլ
էթտիյի իչինն էլպէթթէ եաշայա-
ճագ ։ սէն տէ ճանընը գուրթարմըշ
օլուրսուն ։
22 Վ Է ՚օրաւա իւզէրիմէ Ւապպըն
էլի օլուպ պանա տէտի քի՝ Գալգ ։
օվայա չըգ ։ վէ օրաւա սէնին ի-
23 չէ սէօյլէչէյիմ ։ Վ Է պէն գալ-
գըպ օվայա չըգուրմ ։ վէ իշլեթ օ-
րատա՝ ՚Ակոբար ըրմաղընըն եանըն-
տա կէօրտիւյիւմ ՃէլալՃ կիպի՝
24 ՚Ւապպըն ՃէլալՃի տուրուսյօր իտի ։
վէ Ւպէն եիւզիւ գօյուն գափանն-
տա ։ Վ Է ՚Ւուհ պանա կէլիպ՝
պէնի այաղըմ՝ իւզէրինէ տուր-
տուրտու ։ վէ պէնիմ իլէ սէօյ-
լէշտի ։ վէ պանա տէտի քի՝ Գիթ
25 էվինին իչինտէ գափան ։ Վ Է սէն
եա՞ ատէմ օղլու՝ իշլեթ Ւսէնին իւ-
զէրինէ պաղլար գօյաճագլար ։ վէ
սէնի օնլար իլէ պաղլայաճագլար ։
վէ օնլարըն արասընա չըգմայա-
26 ճագ սըն ։ Վ Է ՚տիլինի տիմաղընա
եափըշտըրաճաղըմ ։ վէ տիլսիզ օ-
լաճագսըն վէ օնլարը թէքտիր է-
տէՃէք քիմսէ օլմայաճագսըն ։ զի-
27 րա Ւօնլար ա՚սլլար էվլի տիր ։ Ը՚ա-
քին ՚՚սէնին իլէ սէօյլէշտիյիմտէ ։
աղղընը աչաճաղըմ ։ վէ օնլարա
տէ յէսին քի՝ ՚՚Ը֊ֆէնտիմ Ւսապպ
պէօյլէ տէր ։ իչտէն իշհնթսին ։
վէ վազ կէչէն վազ կէչսին ։ զի-
րա Ւօնլար ա՚սլլար էվլի տիր ։

Ը֊ռուսաղէմին մուհասէրէ օլունմասը էվվէլ-
տէն բէմ օլունուպ՝ օնուն էհալիսինին իւ-
զէրինէ Ճէզա Թէրթիպ օլունտուղրա 9
Օլաճագ գրթլըղըն չիտաէթինին էօրնէկի-

1 Վ Է սէն Ճա՞ ատէմ օղլու՝ քէն-

ՀԻ · Ի՛ · Ւ՚ · 595 դէ ։

յ Ւսա · խԹ · 5, 5 ։ Ի՚ա · ի · 26 ։
ղ պ · ժԷ · 24 ։ Ւէ֊ · 12, 13 ։

ՀԻ · Ի՛ · Ւ՚ · 595 դէ ։

ՀԻ · Ի՛ · Ւ՚ · 595 դէ ։

ա պ · իա֊ · 23 ։

բ պ · ժԷ֊ · 6 · 11 ։ իէ֊ · 24 · 27 ։

գ Ւսա · 14 ։ պ · ա֊ · 3 ։
ե պ · ը · 4 ։

զ պ · ա֊ · 1 ։

է պ · ա֊ · 28 ։

ը պ · ա֊ · 28 ։

թ պ · ը · 2 ։

ժ պ · ի֊ · 8 ։

ի պ · իէ֊ · 27 ։ Ղ֊ռ · ա֊ · 20 · 22 ։

լ պ · ը֊ · 5, 6, 7 ։

խ պ · իէ֊ · 27 ։ Ւէ֊ · 22 ։
ծ Ւսա · 11 ։

կ Ւսա 9 · 26 ։ պ · ժԷ֊ · 2, 3 ։

ՀԻ · Ի՛ · Ւ՚ · 595 դէ ։

բ պ · ժԷ֊ · 6 · 11 ։ իէ֊ · 24 · 27 ։

է Ղռ֊ · ժԷ֊ · 34 ։

զ պ · ի֊ · 35 ։

Digitized by Google

նու վագթատան վագթա եէյէ-
11 սին։ Էմ սուլու էօլչիւ իլէ՝ հինին
ալթը փայընտան պիր փայ իչէ-
սին. օնու վագթատան վագթա իչէ-
12 սին։ Վէ պոռնոռ արփա փիտէսի
կէոլէ եոփըլ եէ յէսին, վէ օնու՝
օնլարըն կէօզլերի էօնիւնտէ՝ ա-
տէմտէն չըգան նէճասէթին իւզէ-
13 րինտէ փիշիրէսին։ Վէ Իսպպ տէ-
տի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարը օնլարը
սիւրէճէ յիմ թայիֆէլէրտէ՝ էք-
մէքլէրինի պէօյլէ մուրտար եէյէ-
14 ճէքլէր։ Վէ պէն տէտիմ քի՝ Ղը-
ման Էֆէնտիմ Իսպպ՝ իչլէթ ճա-
նըմ մուրտարլանմատը, վէ կէնճ-
լիյիմտէն չլմտիյէտէք Ղէշ՝ եա
եըրթըճըտան փարէլէնմիշ եէմէ-
տիմ, վէ աղըզմա Ըմէքքուշ էթ
15 կիրմէտի։ Վէ պանա ատէտի քի՝
Պագ, սանա ատէմ նէճասէթի եէ-
րինէ՝ սըղըր թէզէ յի վէրտիմ, վէ
էքմէ յինի օնուն իւզէրինտէ հա-
փասըն։
16 Էմ պանա տէտի քի՝ Էյ՛ ա-
տէմ օղլու՝ իչլէթ պէն Էյրուսա-
ղէմտէ Ըէքմէք տէ յինէյինի գըրա-
ճաղըմ, վէ Ըէքմէ յի թարըը իւէ
վէ թէլլաչէ իւէ եէ յէճէքլէր, վէ
Ըսուլու էօլչիւ իւէ վէ շաշգընլըգ
17 իւէ իչէճէքլէր։ Օ՛իրա էքմէյէ վէ
սուլա մուհթաճ օլաճագլար, վէ
պիր պիրինէ պափըղ շաշաճագլար,
վէ Ըեարամալըգլարընտա էրիյէ-
ճէքլէր։

ՊԸՊՈՆ

Աա՛ էօրնէյի իւէ Էյրուսաղէմին իւզէրինէ
քէնտի ա՛սըլզը իչլէն Էլլահըն ահքեամլէ-
րի կէօսթէրիլտիյի։

1 Վէ սէն եա՛ աատէմ օղլու՝ քէն-
տինէ քէսքին պըչագ ալ,
քէնտինէ պէրպէր ուսթուրասը ալ,
վէ ծնոռ՛ պաշընն իւզէրինտէն վէ
սագալըն իւզէրինտէն կէչիր. ան-
տէն քէնտինէ թարըը վէզնէսի ա-
2 լըպ՝ գըլլարը թագսիմ էյլէ։ Ըէյէ
փայըն պիր փայընը՝ Ըմուհասէրէ
կիւնլէրի տօլտուդտա՝ Ըշէհրին օր-
թասընտա աթէչէ հագասըն, վէ
իւչ փայըն պիր փայընը ալըպ՝
չէփ չէվրէսինի պըչագ իւէ վուրա-
սըն, վէ իւչ փայըն պիր փայընը՝

Նահ. Ի. Ի. 595 դէ։

Ե Ովս. Թ. 3։

Ը Գոտ. Ժ. 14։

Ե Նէ. իէ. 21։ Ղև. ժա. 40։ ժէ. 15։

Ը Բ Օր. ժգ. 3։ Նա. կ. 4։

Ը Ղև. իզ. 26։ Պաղ. ճճ. 16։ Նա. գ. 1։ պ. ե. 16։ ժգ. 13։ ժ Նա. 10։ պ. ժբ. 19։ Ի Նա. 11։

Լ Ղև. իդ. 39։ պ. իգ. 23։

Նահ. Ի. Ի. 594։

Ա պագ՝ Ղև. իա. 5։ Նա. Է. 20։ պ. խչ. 20։

Բ Նա. 12։

Գ պ. գ. 8, 9։ Դ պ. դ. 1։

Նահ. Ի. Ի. 594։

Ե Նրեմ. Ճ. 6. ծբ. 16։

Զ Նրեմ. Ճա. 1, 2, Ճբ. խդ. 14։

Ը Նրեմ. բ. 10, 11։ պ. ժգ. 47։

Ը Ողբ. դ. 6։ Պան. Թ. 12։ Ընմվ. գ. 2։

Ը Ղև. իգ. 29։ բ Օր. իբ. 53։ դ Ծագ. գ. 29։ Նրեմ. ժճ. 9։ Ողբ. բ. 20։ դ. 10։

ժ Նա. 12։ Ղև. իգ. 33։ բ Օր. իբ. 61։ պ. ժբ. 14։ Օ՛աբ. բ. 6։

է պ. ժա. 21։

Լ Բ Մն. Հգ. 14։ պ. ք. 5, Ճբ. իէ. 38։

Ի պ. է. 1. 9։ ը. 18։ Թ. 10։

Ծ պագ՝ Ես. 2։ Նրեմ. ժճ. 2։ քա. 9. պ. գ. 13։

(Տե՛ս Ի՛. Նշ. 594 դէպ։)

աիւքէնէէքէր , վէ ¹իւշ փայըն պիր փայը էթրաֆընտա գըլըճտան տիւշէճէքէր , վէ իւշ փայըն պիր փայընը հէր րիւզկեարա տաղըտըպ՝ ²արտլարընձա գըլըճ չէքէճէ յիմ ։

13 Վ ը ³ղազապըմ թէքմիլ օլուպ՝ օնլարտա ⁴խըշըմըմը գօնտուրաճաղըմ , վէ ⁵ինթիգամ ալաճաղըմ . վէ ղազապըմը օնլարտա թէքմիլ էթտիյիմտե , պէն Ի՛ապպ ՛ղայրէթիմտե սէօյլէտիյիմի պիլէյէր ։

14 Վ ը հէփ կէչէնլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ՝ էթրաֆընտա օլան թայիֆէլէրտե՝ ⁶սէնի խարապաթա

15 վէ հագարէթէ վէրէճէյիմ ։ Վ ը ղազապ ու խըշմ իլէ վէ ⁷խըշմին թէքտիրլէրի իլէ սէնտե ահքեամլէր իճրա էթտիյիմտե , էթրաֆընտա օլան թայիֆէլէրտե Ւհագարէթ վէ րէզալէթ՝ ի՛պրէթ վէ հայրէթ իչիւն օլաճադըր . պէն

16 Ի՛ապպ սէօյլէտիմ ։ Վիզի պօզմագ իչիւն կէօնտէրէճէյիմ՝ չօլ պօզուճու ⁸գըրթլըզըն քէօթիւ օգլարընը օնլարա կէօնտէրտիյիմտե , իւզէրինիզե գըրթլըզ զամմ էտէճէյիմ , վէ սիզին իչիւն Ւէքմէք տէյնէ յինի

17 գըրաճաղըմ ։ ⁹Էմ իւզէրինիզե գըրթլըզ վէ ¹⁰քէօթիւ ճանաւարլար կէօնտէրէճէյիմ , վէ սէնի էվլատըզ գօյաճագլար , վէ օրթանտան Ւթաո՛ւն հէմ գան կէչէճէք , հէմ սէնին իւզէրինէ գըլըճ կէթիրէճէյիմ . պէն Ի՛ապպ սէօյլէտիմ ։

ՊԸՊ ՃՕ

Իսրայէլին իւզէրինէ քէնտի փութփէրէսթլիւի իչիւն կէչէճէք օլան աՀքեամլէր ։ 8 Պիր պագիյէ պրաղըլաճաղը ։ 11 Պէօյիւք պէլալէր գօրգեւսուզ վէրիլմէսի ։

1 Վ ը պանա Ի՛ապպըն քէլամը օ-
2 Ւլուպ տէտի քի՝ Ւա՛ատէմ օղլու՝ ¹¹հիւզիւնիւ ¹²Իսրայէլ տաղլարընա տօղրուլը , վէ օնլարա
3 փէյղամպէրլիք էյլէ . Վ ը տէ քի Ւա՛ Իսրայէլ տաղլարը՝ Ւչֆէնտիմ Ի՛ապպըն սէօզիւնիւ տինկլէյին . տաղլարա վէ պայըրլարա՝ վաուիլէրէ վէ տէրէլէրէ Ւչֆէնտիմ Ի՛ապպ պէօյլէ տէր . Ւյլէթ պէն սիզին իւզէրինիզե գըլըճ կէթիրէճէյիմ , վէ ¹³սիզին թէփէփուԹխանէնէլէրինիզի հէլաք էտէճէյիմ ։ Վ ը մէզպահլարընըզ վիրան գալաճագ , վէ կիւնէհ փուԹլարընըզ գըրըլաճագլար . վէ ¹⁴մագթուլլարընըզը փուԹլարընըզըն էօնիւնէ տիւշէճէյիմ ։ 5 Վ ը Իսրայէլ օղուլլարընըն լէշլէրինի փուԹլարընըն էօնիւնէ գօյաճաղըմ , վէ քէմիքլէրինիզի մէզպահլարընըզըն 6 էթրաֆընտա սաչաճաղըմ ։ Ա՛իւմլէ մէքէճանլարընըզտա շէհրլէր խարապ օլաճագ , վէ թէփէփուԹխանէլէրի վիրան գալաճագ . շէօյլէ քի մէզպահլարընըզ խարապ վէ վիրան օլալար , վէ փուԹլարընըզ գըրըլըզ պաթթալ գալալար , վէ կիւնէհ փուԹլարընըզ էրգըլալար , վէ իչլէրինիզ մահվ օլալար ։ 7 Վ ը օրթանըզտա մագթուլ տիւշէչլէր , վէ ¹⁵Ի՛ապպ պէն օլտուղտու պիլէօնինիզ ։ 8 Ը՛մմա սիզ տիյարլարա տաղլըտըղընըզտա , Ւսիզտէն՝ գըլըճտան գուրթուլմուշլարը թայիֆէլէրտե 9 պագիյէ գօյաճաղըմ ։ Վ ը գուրթուլմուշլարընըզ օլ էսիր սիւրիւլէճէքլէրի թայիֆէլէրտե պէնի զիքր էտէճէքլէր . չիւն քի Ւպէնտէն սափան զինհաեար եիւրէքլէրի իլէ վէ փուԹլարը արտընճա զինա էւտէն կէօզլէրի իլէ ¹⁶գըրըլտըմ . վէ ¹⁷օնլար իչլէտիքլէրի եարամազլըգլարընտան էօթիւրիւ՝ ճիւմլէ մէքրուհլուգլարը իչիւն քէնտի նէֆսլէրինտէն իկրէնէճէքէր ։ 10 Վ ը պիլէճէքլէր քի՝ պէն Ի՛ապպ օնլարա պու քէմլիյի էթ-
11 մէյէ պօշունա սէօյլէմէտիմ ։ Ւչֆէնտիմ Ի՛ապպ պէօյլէ տէր . ¹⁸Ւվուճունու չարփ , վէ այաղընը պաս , վէ տէ քի՝ վահ Իսրայէլ էվլինին ճիւմլէ հարամազ մէքրուհլուգլարընա , չիւն քի ¹⁹գըլըճտան՝ գըլըլգտան վէ Ի՛աո՛ւնտան տիւշէ-
12 ճէքէր ։ Վ ազագտա օլան՝ Ի՛աո՛ւնտան էօլէճէք , վէ եագընտա օլան՝ գըլըճտան տիւշէճէք , վէ գալան հէմ մուհասէբէտե օլան՝ գըլըլգտան էօլէճէք . վէ ²⁰ղազապըմը
13 օնլարտա թէքմիլ էտէճէ յիմ ։ Վ ը օնլարըն մագթուլլարը փուԹլարընըն արասընտա մէզպահլարընըն էթրաֆընտա , Ւհէր եիւքսէք թէփէտէ ²¹տաղլարըն հէփ պաշլարըն-

(Տե՛ս Ի՛. Նշ. 594 դէպ։)

¹ Ներմ. Ի՛. 16։ Խա. 3. 10։ Պ.Ջ. 8։ Հ Վ.Ա. Իէ. 33։ Խա. 2։ Պ. ժբ. 14։
² Վ.Ա. Իէ. 11։ Պ. Կ. 12։ Է. 8։ Պ Պ Ի՛ա.17. 6։ Ներ. ա. 24։ Տ Պ Լ.Ղ. 6։ Լ.Ը. 19։
³ Վ.Ա.Իզ 31, 32։ Ներմ. Ը. 17։ Ն Պ. Իէ. 17։
⁴ Ը Օր. Իզ. 37.ծ թագ. Ի.7 Վաշ. Հ.Ի. 4։ Ներմ. Իէ. 9։ Վ.Ղ. 15։
⁵ Ը Օր. Լ.Ի. 23, 24։
⁶ Վ.Ա. Իէ. 26։ Պ. Ե. 16։ ժդ. 13։
⁷ Վ.Ա. Իէ. 23։ Ը Օր. Լ.Ի. 24։ Պ. ժե. 21։ Լ.Ղ. 27։ Լ.Ղ. 25։
⁸ Պ.Լ.Ը. 22։
⁹ Ա.Ա. Ի. 1։
¹⁰ Ղ.Ա. 2։ Ա.Ա. Ի. 8։ Ա Պ. Ի. 46։ Ի՛ա. 2։ Իէ. 2։
¹¹ Պ.Լ.Ղ. 1։
¹² Վ.Ա. Իէ. 30։
¹³ Ներմ. Ի՛. 20։ Պ. Ի. 4. 9։ ժ՛ա. 10. 12։ ժբ. 15։
¹⁴ Ներմ Խղ. 28։ Պ. Ի. 2. 12։ ժբ. 16։ ժդ. 22։
¹⁵ Վ Վաշ. Հ.Ի. 40։ Ն.Ա. Է. 13։ Խգ.24։ կգ. 10։
¹⁶ Ը Ի՛ես. ժԸ. 39։ Պ. Ի. 7. 24։
¹⁷ Վ.Ա. Իէ. 39։ Ծաո. Խբ. 6։ Պ. Ի. 43։ Լ.Ղ. 31։
¹⁸ Պ. Ի՛ա.14։
¹⁹ Պ. Ե. 12։
²⁰ Պ. Ե. 13։
²¹ Ներմ. Ը. 20։ Ա Ովս . Ջ. 13։

տա վէ ՙհէր հէշիլ աղաճ ալթըն-
տա վէ հէր սըգ եափրագը մէշէ
ալթընտա՝ ճիւմլէ փուռլարընա օլ
խօշ գօգու սունտուգլարը մահալ-
տէ օլտուգլարընտա, ՚պիլէճէքսի-
14նիզ քի Թապպ պէն իմ: Ալ է ՛Յե-
լիմի իւզէրլէրինէ սալաճաղըմ, վէ
տիյարը ճիւմլէ մէսքեանլարընտա
վիրան՝ վէ ՚Նեփթալա տօղրու օ-
լան չէօլտէն զիյատէ վիրան էտէ-
ճէ յիմ. վէ Թապպ պէն օլտուղրու-
մու պիլէճէքլէր:

ՊԸՊ Ի

Իսթայէլին սօն խարապլըղը: 16 Փաչանլա-
րըն ֆիղան օլունաճագ հալէ: 20 Աագտե-
սէնին եաղմա օլունաճաղը: 23 Պիր վէն-
ճիրին էօրնէյի իլէ օնլարըն սէֆիլ զու-ըմ
էէքմէլէրի կէօսթէրիլտիյի:

1 Ալ է պանա Թապպըն քէլամը օլուպ
տէտի քի՝ Ալ է սէն եա՞ ատէմ
օղլու՝ Յֆֆէնտիմ Թապպ Խօրա-
յէլ տիյարընա պէօյլէ տէր:
2 Պօնկ՝ տիյարըն ուէօրթ Թա-
3րաֆընըն սօնկու կէլիյօր: Շիմտի
սէնին սօնկուն կէլԷյէ. վէ զաղա-
պըմը սէնին իւզէրինէ կէօնտէրէ-
ճէ յիմ, վէ սէնի ՚եօլլարընա կէօրէ
մուհաքէմ էտէճէյիմ, վէ ճիւմլէ
մէքրուհլուգլարընըն ճէղոօրնը սէ-
4նին իւզէրինէ գօյաճաղըմ: Ալ է
՚կէօզիւմ սէնի էսիրկէմէ յէճէք,
վէ ածըմայաճաղըմ. իլա եօլլարընը
իւզէրինէ գօյաճաղըմ, վէ մէք-
րուհլուգլարըն օրթանտա օլաճագ.
վէ ՚Թապպ պէն օլտուղրումու պի-
լէճէքսինիզ:
5 Յֆֆէնտիմ Թապպ պէօյլէ տէր.
պէլա՝ իլթէ պիր պէլա կէլիյօր:
6 Պօնկ կէլիր, սօնկ կէլիյօր, սէ-
նին իւզէրինէ ույանտը. իլթէ կէ-
7լիյօր: ՅՇ եէրին սաքինի՝ սանա
՚Նէվպէթ կէլիյօր. ՚զէման կէլիյօր,
տէյիլ տաղլարըն ալգընը՝ իլլա
իլթիրապ կիւնիւ եագընը տըր:
8 Շիմտի եագընտա՝ իւզէրինէ ՚ղա-
զապըմը տէօքէճէ յիմ, վէ խըլմը-
մը իւզէրինտէ թէքմիլ էտէճէ յիմ,
վէ սէնի՝ ՚եօլլարընա կէօրէ մու-
հաքէմ էտէճէ յիմ, վէ ճիւմլէ
մէքրուհլուգլարընը սէնին իւզէրի-
9նէ գօյաճաղըմ: Ալ է ՚կէօզիւմ մէր-
համէթ էթմէ յէճէք, հէմ էսիր-
կէմէ յէճէք յիմ, սէնին եօլլարընա
կէօրէ սանա էօտէ յէճէճ յիմ, վէ
մէքրուհլուգլարըն սէնին օրթան-
տա օլաճագլար. վէ ՚պիլէճէքսի-
նիզ քի վուրան՝ պէն Թապպ իմ:
10 Յլթէ օլ կիւն՝ իլթէ կէլիյօր,
՚նէվպէթ կէլտի, տէյնէք չիչէք-
լէնտի, ղուրուր ֆիլիսլէնտի:
11 ՚Օ՚ուլմ՝ ֆըսգ տէյնէ յի տէ յոս
գալգը. օնլարտան քիմսէ գօլ-
հայաճագ, վէ գալապալըգլարըն-
տան վէ մալլէրլէնտէն պիր շէյ՝ հէմ
արալարընտա պիր ա՛լա շէյ գօլ-
12 հայաճագ: Ալ ագթ կէլիյօր, կիւն
եագլաշըյօր, միւշթէրի՝ շաղ օլ-
մասըն, վէ սաթըմը գասավէթ էթ-
մէսին. զէրա օնուն հէփ գալապա-
13լըղընա ղազապ օլաճագ: Օ՚իրա
սաթըմը՝ է յէրչի է՛օմրլէրի տահա
հայաթտա իսէ տէ սաթըլանա
տէօնմէ յէճէք. զէրա ճիւմլէ գա-
լապալըղը հագգընա օլան բիւյա
տէօնմէ յէճէք, վէ քիմսէ է՛օմրիւ-
նիւն եարամազլըղը իլէ գուվվէթ-
լէնմէ յէճէք տիր:
14 Պօրույու չալտըլար, վէ հէր շէ-
յի հազըրլատըլար, ամմա ճէնկէ
կիտէն եօգ տուր. զէրա օնուն պիւ-
թիւն գալապալըղընա ղազապըմ
15 վար: ՚Տիշարըտան գըլըճ՝ իչէր-
տէն թաո՛ւն վէ գըթլըգ վար.
սահրատա օլան՝ գըլըճ իլէ էօլէ-
ճէք, վէ շէհրտէ օլանը գըթլըգ
16 վէ թաո՛ւն եէ յէճէք: Ալ է ՚օն-
լարըն գուրթուլանլարը գաչըպ՝
տաղլարտա տէրէնին կէօյէրճին-
լէրի կիպի օլաճագլար. ճիւմ-
լէսի՝ հէր քէս եարամազլըղը իչիւն
17 ֆիղան էտէճէք: Ա՛իւմլէ ՚հէլլեր
կէվշէ յէճէք, վէ ճիւմլէ տիղլէր
18 սու կէպի ագաճագ: Ալ է օնլար
՝չուլլէր գուշանաճագ, վէ ՚օնլարը
տիթրէմէք գափլայաճագ. վէ հէր
եիւզէ ա՛յըպ՝ վէ օնլարըն հէր պա-
19շընա տազ պաշլըգ օլաճագ: Կիւ-
միւշլէրինի սօգագլարա աթաճագ-
լար, վէ ալթունլարը մէքրուհ սա-
յըլաճագ. օնլարըն ՝կիւմիւշիւ վէ
ալթունու՝ Թապպ ղազապընըն
կիւնիւնտէ օնլարը գուրթարմաղա
գատիր օլմայաճագ. ճանլարընը
տօյուրամայաճագլար, վէ գարըն-
լարընը տօլտուրամայաճագլար,
զէրա ՚եարամազլըգլարը օնլարըն
20 թէօքէզէ օլաճագ: Ալ է զիյնէթ-

ՏԹ. Ի՛. Ի՛. 594 ԳԷ:

ՀՒ. Ի՛. Ի՛. 594 ԳԷ:

ՀՒ. Ի՛. Ի՛. 594 ԳԷ:

ե Ի՛ա. ՃԷ. 5:
զ Ի՛խա. 7:
է Ի՛ա. Է. 25:
ը Ի՛բեմ. խը. 23:
ա Ի՛խա. 3. 6: Բ՛մով. Ը. 2: Ա՛ատ. իէ. 6. 13, 14:
բ Ի՛խա. 8, 9:
գ Ի՛խա. 9. պ. Է. 11: Ը. 18: Ը. 10:
դ Ի՛խա. 27: պ. Ջ. 7: ՃԷ. 20:
ե Ի՛խա. 10:
զ Ի՛խա. 12: Ա՛ռփ. ա՛. 14, 15:
է պ. ֆ. 8. 21:
ը Ի՛խա. 3:
ը Ի՛խա. 4:

ժ Ի՛խա. 4:
ի Ի՛խա. 7:
լ Ի՛բեմ. Ջ. 7:
խ Ի՛խա. 7:
ծ Ի՛ Օր. ԼԷ. 25: Ո՛ղբ. ա՛. 20: պ. Է. 12:
կ Պ. Ջ. 8:
հ Ի՛ա. ՃԷ. 7: Ի՛բեմ. Ջ. 24: պ. բա՛. 7:
յ Ի՛ա. գ. 24: ՃԷ. 2, 3: Ի՛բեմ. խը. 37: Բ՛մով. Ը. 10:
ղ Ա՛ղ. ՃԷ. 5:
ճ Ը՛ռաք. ՃԷ. 4: Ա՛ռփ. ա՛. 18:
ն պ. ՃԷ. 8, 4: Խէ. 12:

Digitized by Google

(Ծ. Ի'. Ի. 594 գէ.

—

է Պղտմ. Է. 30.

լերինին չանընը մաղրուրլուղա տէօնտերտիլէր , վէ ›օնուն իլէ փուԹլարընըն մէքրուհլուգլարընը քէնտիլէրինէ իքրահիյէթ հափտըլար . օնտան էօԹիւրիւ օնու օնլարա իքրահիյէթ էտէճէյիմ : Իմտի օնու եաուլարըն էլինէ եաղմա իչիւն վէ եէրին ֆասրգլարընա Թալան իչիւն վէրիյիմ . վէ օնու մուրտարլայաճագլար : Վէ եիւզիւմիւ օնլարտան չէվիրէճէյիմ , վէ պանա մախսուս մահալիմի մուրտարլայաճագլար . վէ օնա զօրպազլար կիրէճէքլէր , վէ օնու մուրտարլայաճագլար :

Ն ՀՌ (Ա.Ա.գ . Խա. 16. պ. ՔՀ. 9 . ժա. 6 .

23 Պիր զինճիր եափ . զիրա եէր ›գան տա'վար իլէ տօլտուս , վէ շէհր

24 զուլմ իլէ տօլտուս : Վէ Թայիֆէլէրին եարամազլարընը կէԹիրէճէյիմ , վէ օնլարըն էվլէրինի զապթ էտէճէքլէր , վէ զօրպազլարըն մաղրուրլուղունու տինտիրէճէյիմ , վէ օնլարըն ա'զիզ եէրլէրի մուրտար օլաճագ : ›Էլաքլիք կէլիյօր . վէ սէլամԹի արայաճագլար ,

Լ Ը Օր . Լ Ը. 23 . Նէհմ. Ը . 30 .

26 ամմա օլմայաճագ : ›Ազէլա իւզէրինէ պէլա կէլէճէք , վէ խապէր իւսԹիւնէ խապէր օլաճագ . վէ "փէյղամպէրտէն իլհամ Թալապ էտէճէքլէր , վէ քեահինտէն ԹէվրաԹ՝ հէմ իհԹիյարլարտան նա-

Ա Սաղ. ՀԷ. 9 . Ողբ . Բ . 9 . Պ . Ը . 1. 3 .

27 սիհաթ զայ՝ օլաճագ : Փատիշահ եաս չէքէճէք , վէ պէյ խարապլըգ կիյէճէք , վէ տիյարըն գավմընըն էլլէրի տիթրէյէճէք տիր . օնլարա եօլլարընա կէօրէ էտէճէյիմ , վէ օնլարը՝ շէրի'աթլարը իւլէ մուհաքէմէ էտէճէյիմ , վէ ›ապիլէճէքլէր քի՝ Ի՛ապպ պէն իմ :

Ղ Խա . 4 :

ՊԸՊ Ը

Փէյղամպէրին պիր բույատա հէյքէլտէ գԷզգանճլըգ սուրէԹինի 7 հէմ խէյալօտաօընտա իհԹիյարլարըն գուրպան սունմալարընը , 13 գարըլարըն ›ամամուզ իչիւն աղլատգլարընը , 15 վէ ատէմլէրին կիւնէշէ Թափտգլարընը կէօրմէի : 17 Օնլարըն փուԹփէրէսԹէյի իչիւն Ի՛ւհանն ղազապը ,

1 Վ է վագի՝ օլտու քի աղԹընճընը ›Էրլտա՝ աղԹընճը այըն պէշինճի կիւնիւնտէ՝ պէն Էվիմտէ օԹուրույօր իտիմ , վէ ՙ{ուգանըն իհԹիյարլարը գարշըմտա օԹուրուրլար իտի . վէ օրատա իւզէրիմէ Ի՛ֆենտիմ Ի՛ապպըն էլլի տիւշ-

ա Պ . ժԷ . 1. Ի . 1 . Լէ . 31 .

բ Պ . Ա . 3 . է . 23 .

2 տիւ : Վ է Ի՛պագտըմ , վէ իշԹէ աթէշ կէօսԹէրիշինտէ պիր շէքլ վար իտի , պէլէնին կէօսԹէրիշինտէն աշաղա աթէշ՝ վէ պէլինտէն եօգարը՝ ՙՇիլալը փիրինճէ պէնկզէր փարլագ պիր կէօսԹէրիշ վար

3 իտի : Վ է պիր Ի՛էլ սուրէԹի ուզատըպ՝ պէնի պաշըմըն փէրչէմինտէն ԹուԹտու , վէ Ղ՛ուհ պէնի եէր իլէ կէօյիւն արասընա գալտըրըպ՝ Ի՛պէնի Ա՛լլահ բույասընտա Ա՛րուսաղէմ փօրեասա տօղրու պագան իչ գափուներուն մէտիխէլինէ՝ Ը՛գըզգանճլըգ վէրէն Ի՛րզգանճլըգ փուԹուներուն տուրտուղու Ը՛նէ-

4 րէ կէԹիրտի : Վ է իշԹէ օրատա՝ վատիտէ Ի՛կէօրտիւիւմ բույա կիպի Իսրայէլ Ա՛լլահընըն ճէլալի վար իտի :

5 Վ է պանա տէտի քի՝ Ա՛յ ատէմ օղու կէօզլէրինի Հալա փօրեաս եօլունա տօղրու գալտըը . վէ պէն կէօզլէրիմի փօրեաս եօլունա տօղրու գալտըրընճա , իշԹէ մէզպահըն փօրեաստան եանա օլան գափուսունուն մէտիխէլինտէ՝ պու Ի՛րզգանճլըգ փուԹտու վար իտի :

6 Օլտէմ պանա տէտի քի՝ Ա՛յ ատէմ օղու օնլարըն նէ իշլէտիյինի՝ Իսրայէլ էվինին պուրատա Ա՛ագտէսէմտէն իրագ օլայըմ տէհիւ իշլէտիքլէրի պէօյիւք մէքրուհլուգլարը կէօրի՛յօրմուսուն . ամմա եինէ տէօն , պահա պէօյիւք մէքրուհլուգլար կէօրէսին :

7 Ը՛նտէն պէնի ավուռնուն գափուսունա կէօսԹիւրտիւ . վէ պագտըմ , վէ իշԹէ տիվարտա պիր տէլիք

8 վար իտի : Վ է պանա՝ Ա՛յ ատէմ օղու պու տիվարը Հալա տէլ տէտի . վէ պէն տիվարը տէլինճէ , իշԹէ պիր գափու

9 վար իտի : Վ է պանա տէտի քի՝ Կիր , վէ օնլարըն պուրատա էԹտիքլէրի քէօրԹիւ մէքրուհլուգլարը կէօրէ : Վ է օնլարըն էօնիւնտէ Իսրայէլ էվինին հէփ փուԹլարը տիվարըն իւզէրինտէ էԹրաֆտա չէփ չէվրէ րէսմ օլունմուշ իտի :

11 Վ է օնլարըն էօնիւնտէ Իսրայէլ էվինին իհԹիյարլարընտան եէԹմիշ քիշի՝ օրԹալարընտա տա Ա՛սափան

(Ծ. Ի'. Ի. 594 գէ.

է՛ Պ . ա . 26, 27 :

ը Պ . ա . 4 :

է Գ.ան. Է. 5:

Ղ Պ . գ . 14 :

Ի Պ . ժա . 1. 24 . Ի՛ . 2 :

Ը Ի՛ Օր . Լ Ի՛. 16 . 21 :

Ը Նէհմ. Է. 30. Լ Ի՛. 34. Պ . Է . 11 . Ժ Պ . ա . 28. Ի՛. 22 , 23 .

Digitized by Google

օղուս Հեզեկիա օլարագ տուրուլար իտի. վէ հէր պիրինին էլինտէ պուխուրտանլըգլարը վար իտի. վէ գօյու պուխուր տիւմանը չըգար
12 իտի: Ընտէն պանա տէտի քի՝ Նա տէմ օղլու Իսրայէլ օղուլլարը նըն իխթիյարլարը գարանլըգտա՝ հէր քէս քէնտի սուրբէթ խանէսինին հալվէթլէրինտէ էթտիյինի կէօրտիւնմիս. չիւն քի օնլար իրապ պիզի կէօրմէզ, իրապ եէ
13 րի պրագտը տէ յօրլար: Վէ պանա տէտի քի՝ Նինէ տէօն, օնլարըն իշլէտիքլէրի պոհա պէօյիւք մէքրուհլուգլարը կէօր:
14 Ընտէն պէնի Իապպ էվինին փօրհասա տօղրու օլան գափուսուսունուն մէտխէլինէ կէթիրտի, վէ իշ թէ օրատա՝ Նամուզու աղլայան
15 գարըլար օթուրուլյօր իտի: Վէ պանա տէտի քի՝ կէօրտիւնմիս նա՞ տէմ օղլուս. նինէ տէօն, պուն լարտան պէօյիւք մէքրուհլուգլար կէօր:
16 Ընտէն պէնի Իապպ էվինին իշ ավլուսունա կէթիրտի, վէ իշ թէ Իապպըն հէյքէլի գափուսունտա Էհյվան իլէ մէզպահըն արասընտա Էհյիրմի պէշ քիշի միգտարի վար իտի, օնլարըն արգասը Իապպըն հէյքէլինէ վէ եիւզլէրի կիւնտօղույա տօղրու օղուպ՝ օնլար կիւնտօղույա տօղրու կիւնէչէ սէճտէ
17 գըլարլար իտի: Վէ պանա տէտի քի՝ կէօրտիւնմիս նա՞ տէմ օղլուս. Յուդա էվինէ՝ պուրատա էթտիքլէրի մէքրուհլուգլարը իշլէմէսի՝ քիւչիւք չէ՞յի տիր. զերա օնլար եէերի զուլի՝ իլէ տօլտուրուպ՝ պէնի ղազապէ կէթիրմէ յէ տէօնտիւլէր. վէ իշ թէ տալը քէնտի պուրունլարընա գօրլար: Նմոի պէն տախի ղազապ իլէ ա՛մէլ էտէճէ յիմ. Հէզօղիմ էսիրկէմէ յէճէք, վէ աճընայաճաղըմ. վէ օնլար գուլագլարըմա պէօյիւք սէս իլէ չաղըրաճագլար, ամմա օնլարը տինկլէմէ յէճէ յիմ:

ՊԸՊ ԹԻ

Պաղը գավմէրին մուհաֆազա օլունմասընը 5 վէ գալանլարըն հէլաք օլմասընը կէօսթէրէն պիր վահի:

1 Վէ գուլագլարըմա պէօյիւք սէս

ի Ա. Թ. 9:

ի Ա. Ի. 1:
594 գէ:

իլէ չաղըրըպ տէտի քի՝ Հէզեկիային իւզէրինէ թա՛յին օլունմուշլար եագլաշընլար, վէ հէր պիրինին էլինտէ պօզուճու ալէթի
2 օլսուն: Վէ իշ թէ փօրեասա պագան եօգարըգի գափունուն եօլունտան ալէթը քիչի կէլէր իտի, վէ հէր պիրինին էլինտէ քիւլինք ալէթի վար իտի. վէ Իչլէրինտէ պէզ էսկապ կիյինմիշ պիր քիմսէ վար իտի, վէ պէլինտէ եագըճը տիվիթի վար իտի. վէ օնլար վարըպ պագըր մէզպահըն եանընտա տուրտուլար:
3 Վէ Իսրայէլ Ըլլահընըն ճէլալի՝ օլ իւզէրինտէ օլտուղու քիրովէնին իւզէրինտէն էվին էղնիյինէ չըգտը, վէ օլ պէզ էսկապ կիյինմիշ պէլինտէ եագըճը տիվիթի վար իտի. վէ օնլար վարըպ պագըր մէզպահընն եանընտա տուրտուլար:
4 Վէ Իսրայէլ Ըլլահընըն ճէլալի՝ օլ իւզէրինտէ օլտուղու քիրովէնին իւզէրինտէն էվին էղնիյինէ չըգտը, վէ օլ պէզ էսկապ կիյինմիշ պէլինտէ եագըճը տիվիթի վար իտի. վէ օնլար վարըպ պագըր մէզպահընն եանընտա տուրտուլար:
5 Էյլէ: Վէ պէն իշտիր իքէն օպիրլէրէ տէտի քի՝ Նուն արտընճա շէհրտէն կէչին, վէ վուրուն. էկէօզլէրինիզ էսիրկէմէսին, վէ ա
6 ճըմըն: Ըխթիյարը՝ կէնճի վէ պաքիրէյի վէ մա՛սումու վէ գարըլար հէլաք էթմէք իչիւն գաթլէսին, ամմա էիւզէրինտէ նիշանը օլան հիչ պիր ատէմէ եագլաշման, վէ էպէնիմ Նագտէսէմտէն պաշլայարընըզ. իմտի էվին էօնիւնտէ օլան խխթիյար քիշիլէրտէն պաշ
7 լատըլար: Էմ օնլարա տէտի քի՝ Նվի մուրտարլայըն վէ ավլուլարը էօլտիւրիւլմիշլէր իլէ տօլտուրուն. չըգըն, իմտի օնլար չըգըպ՝ շէհրտէ վուրտուլար:
8 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ օնլարը վուրտուլար տա պէն գալընճա, էիւզիւ գօյուն գափանտըմ, վէ ֆէրհատ էտիպ տէտիմ քի՝ Նյվահ ես Նֆէնտիմ Իապպ՝ սէն Նշրուսաղէմին իւզէրինէ ղազապըրը տէօքմէք իլէ Իսրայէլին հէփ պագիսինի հէլա՞ք մը էտէճէքսին:
9 Վէ պանա տէտի քի՝ Իսրայէլ վէ Յուդա էվինին եարամագլըղը՝ ղայէթ իւլ ղայէ պէօյիւք տիւր, վէ

ի Ա. Ի. 1:
594 գէ:

ա Վէ. ԺՀ. 4. պ. Ժ. 2. 6, 7: Յայտ. ԺԸ. 6:

բ Պագ՝ պ. ԻՀ. 23: Ը. 4. Ժ. 4. 18: ԺՁ. 32, 23:

գ Ա Ղ. ՀՀ. 53. 136: Բ-բիմ. ԺԳ. 17: Ը Կոր. ԺԸ. 21: Ը Պետ. Ը. 8:

դ Նշ. ԺԸ. 7: Յայտ. Է. 3: Թ. 4. Պագ Յայտ. ԺԳ. 16, 17: Ի. 4:

ե պ. Է. 11: Իսա. 10:

զ Ը Մն. Հ. 17:

է Յայտ. Թ. 4:

ը Նրեմ. ԽԸ. 29: Ա Պետ. Ի. 17:

թ պ. Ը. 11, 12. 16:

ժ Ա Ե. ԺՀ. 4. պ. Ժ. 2. 6, 7: Յայտ. ԺԸ. 6:

ի Ա. Ի. 1:
594 գէ:

ա Վէ. ԺՀ. 4. պ. Ժ. 2. 6, 7: Յայտ. ԺԸ. 6:

բ Պագ՝ պ. Ի

Լեբէր գան իլէ տօլտու , հէմ շէհր նահագլըգ իլէ տօլտու . զիրա տէ-
տիլէր քի՝ Ի՛ապպ տիյարը թէրբ էթտի , հէմ Ի՛ապպ կէօրմէ յօլ :
10 Ի՛մտի պէն տախի՝ կէօզլէրիմ է-
սիրկէմէ յէճէք , հէմ աճըմայա-
ճաղըմ . Հօլլարընը պաշլարընա
վերէճէ յիմ :
11 Ընտէն իշլէ օլ պէզ էսվապը
կիյիպ՝ պէլինտէ տիվիթ օլան քիմ-
սէ ճէվապ տէօնտէրիպ՝ Պանա
էմր էթտիյին կիպի էյլէտիմ
տէտի :

ՊԸՊ Ժ

Տիյարըն իւզերինէ աջըլաճագ օլան աթէշ
գօրլարընըն վահխի : 8 Լերովբէնին վա-
հխի :

1 Ալ է պագտըմ , վէ իշլէթ քերով-
բէլէրին պաշը իւզերինտէքի
Սպապաթտա օնլարըն իւզերինտէ
կէօք նագուէթ թաշը կիպի՝ թախթ
շէքլի կէօսթէրիշի կէօրիւնիւր ի-
2 տի : Ալ է Ի՛պէզ էսվապլարընը
կիյինմիշ քիմսէյէ սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ Լերովբէնին ալթընտա օ-
լան թէքէրլէքլէրին արասընա կիր ,
վէ ավուճլարընը քերովբէլէրին
արասընտա օլան Ի՛աթէշ գօրլա-
րընտան տօլտուր , վէ Ցէհրին
իւզերինէ սաչ . իմտի օ՝ կէօզլէ-
3 րիմին էօնիւնտէ կիրտի : Ալ է օլ
քիմսէ կիրտիյինտէ , քերովբէլէր
էվին սաղ եանընտա տուրտուրլար
իտի . վէ իչէրքի ավլույա պու-
4 լութ տօլտուրմուշ իտի : Ալ է
Ի՛ապպըն ճէլալի քերովբէնին իւ-
զերինտէն էվին էշիկինէ եիւճէլմիշ
իտի . վէ Ղէվ պուլութտան տօլ-
տու , հէմ ավլու Ի՛ապպ ճէլա-
5 լընին նուրունտան տօլտու : Ալ է
Ի՛քերովբէլէրին գանատլարընըն սէ-
տասը թա տիշարքի ավլույտէք՝
Ը՛Ա՛իմէյէ Կատիր Ա՛լլահընն սէօյ-
լէտիյինտէ օնուն սէսի կիպի իչի-
6 տիլիր իտի : Ալ է վագի՝ օլտու քի
պէզ էսվապլարը կիյէն քիմսէյէ էմր
էտիպ՝ Լերովբէլէրին արասընտա
օլան թէքէրլէքլէրին արասընտան
ալթէշ ալ տէտիքտէ , օ վարըպ թէ-
քէրլէքլէրին եանընտա տուրտու :
7 Ալ է քերովբէլէրին արասընտան
քերովբէնին պիրի՝ էլինի քերովբէ-
լէրին արասընտա օլան աթէշէ սա-
լըպ ալտը , վէ պէզ էսվապլարը
կիյէնին ավուճլարընա վէրտի . վէ
8 օ՝ ալըպ չըգտը : Ալ է Ը՛քերովբէլէ-
րին գանատլարը ալթընտա՝ ատէմ
էլի սուրէթի կէօրիւնիւր իտի :
9 Ալ է Բ՛պագտըմ , վէ իշլէթ քե-
րովբէլէրին եանընտա տէօրթ թէ-
քէրլէք՝ պիր քերովբէնին եանըն-
տա պիր թէքէրլէք վէ օ պիր քե-
րովբէնին եանընտա պիր թէքէրլէք
վար իտի . վէ թէքէրլէքլէրին
կէօսթէրիշի՝ Ւսէնքզէր թաշընա
10 պէնկզէր իտի : Ալ է կէօսթէրիշլէրի՝
տէօրտիւնիւն տէ չէքլի պիր իտի .
թէքէրլէք իչինտէ թէքէրլէք նի-
11 ճէ իսէ , Էօյլէ իտի : Կ՛իւրիւ-
տիւքլէրինտէ տէօրթ եանլարընա
կիտէրլէր իտի , եիւրիւտիւքլէրին-
տէ տէօնմէզլէր իտի . զիրա պա-
շընն տօղրուլտուղու մահալէ տօղ-
րու՝ արտընճա կիտէրլէր իտի .
եիւրիւտիւքլէրինտէ տէօնմէզլէր
12 իտի : Ալ է օնլարըն պիւթիւն վիւ-
ճիւտիւ վէ արգասը վէ էլլէրի
հէմ գանատլարը վէ Բ՛թէքէրլէք-
լերի չէփ չէվրէ՝ թէքէրլէքլէրինին
տէօրտիւնիւն փէ՝ կէօզլէր իլէ տօ-
13 լու իտի : Պէն իշիտիր իքէն թէ-
քէրլէքլէրէ՝ Կասըրղա չաղրըլտը :
14 Ալ է Ժ՛հէր պիրինին տէօրթ եիւզիւ
վար իտի . իլքին եիւզիւ քերովբէ
եիւզիւ իտի , վէ իքինճինին եիւզիւ
ատէմ եիւզիւ իտի , վէ իւչինճի-
ճիւսիւնիւն արսլան եիւզիւ իտի ,
վէ տէօրտիւնճիւսիւնիւն գարթալ
15 եիւզիւ իտի : Ալ է քերովբէլէր
եիւճէլտիլէր . Լորար ըրմաղընտա
Ւկէօրտիւյիմ հայվան պու տուր :
16 Ալ է Ը՛քերովբէլէր եիւրիւյիւնճէ ,
թէքէրլէքլէր փէ օնլարըն հանըն-
տա եիւրիւրլէր իտի . վէ քերով-
բէլէր եէրտէն եիւճէլմէք իչիւն
գանատլարընը գալտըրտըգլարընը-
տա , պու թէքէրլէքլէր տախի
օնլարըն հանընտան տէօնմէզլէր ի-
17 տի : Ժ՛Ընլար տուրտուգտա՝ պուն-
լար տուրտուր իտի , վէ օնլար եիւ-
ճէլտիքտէ՝ պունլար փա եիւճէլմիր
իտի . զիրա օնլարտա հայվանըն
րուհու վար իտի :
18 Ալ է Ղէվին էշիկինտէն Ի՛ապպըն
ճէլալի չըգըպ՝ քերովբէլէրին իւ-
19 զերինէ տուրտու : Ալ է կէօզլէրի-
մին էօնիւնտէ Ք՛քերովբէլէր չըգ-

ֆԹ . Ի՛ . Լ՝ . 594 ֆէ :

ե ՀԹագ . ի՛ա . 18 : պ . ը . 17 :
ի պ . ը . 12 :
ժ Ալաղ . ժ . 11 : Լ՛ս . իԹ . 15 :
է պ . է . 11 : է . 4 : ը . 18 :
հ պ . ժ՛ա . 21 :

ա պ . ա . 23 . 26 :

բ պ . Թ . 2 , 3 :

գ պ . ա . 13 :
դ Պագ՝ Ցայտ ը . 5 :

ե Պագ՝ Խա . 18 : պ . ա . 28 : Թ . 3 :
զ ֆ ՀԹագ . ը . 10 , 11 : պ . խգ . 5 :

է պ . ա . 24 :

ը Ալաղ . իԹ . 3 , ՁԼ :

ֆԹ . Ի՛ . Լ՝ . 594 ֆէ :

ը պ . ա . 8 : Խա . 21 :

թ պ . ա . 15 :

ի պ . ա . 16 :

լ պ . ա . 17 :

խ պ . ա . 18 :

ծ պ . ա . 6 . 10 :

կ պ . ա . 5 :

հ պ . ա . 19 :

ղ Խա . 4 :

ձ պ ժ՛ա . 22 :

Digitized by Google

տրգլարընտա, գանատլարընը գալ-
տրըրպ՝ եէրտէն հիւճէլտիլէր, վէ
թէքէրլէքլէր պէրապէրլէրինճէ ի-
տի. վէ Ղապպ էվինին կիւնտօղու
գափուսունուն մէտհէլինտէ տուր-
տուլար, վէ Իսրայէլ Ըլլահընըն
ճէլալի հօգարըտան օնլարըն իւ-
20 զէրինտէ իտի։ Ցհոբաբ ըղմաղընա-
տա Իսրայէլ Ըլլահընըն ալթըն-
տա Ցկէօրտիւիւմ Հայվան պու
տուր. վէ պիլտիմ քի՝ օնլար քե-
21 րովբէլէր իտի։ Նէ՞եր պիրինին
տէօրտեր եիւզիւ՝ վէ հեր պիրինին
տէօրտեր գանատը՝ վէ Ղանատլա-
րընըն ալթընտա ատէմ էվինին
22 շէքլի վար իտի։ Ալ է՞ եիւզէրինին
շէքլի՝ կէրէք կէօսթէրիշլերի կէ-
րէք քէնտիլէրի՝ հէման Ցհոբաբ
ըղմաղընըն եանընտա կէօրտիւիւմ
եիւզէր իտի. Ղհեր պիրի էօնիւնէ
տօղրու եիւրիւր իտի։

ՊԵՊ ԺԸ

Պէյլերին քէնտի քէնտիլէրինէ կիւվէնմէ-
լէրի։ 4 Օնլարըն կիւնահը վէ ճէզասը։ 13
Ըլլահընն քէնտի գավմընը թէքտիր էթմէ-
սինտէ օլան մէրհամէթլէ նէյէթի։ 22 Ըլ-
լահընն ճէլալինին՝ շէհրի պրագմասը։ 24 Ալ-
հինին խրիստոս։

1 Ալ է՞ Ցհուհ պէնի գալտրըրպ՝
Ղապպ էվինին Բկիւնտօղույա
տօղրու պագան կիւնտօղուսուս գա-
փուսունա կէթիրտի. վէ իշլէճ
Դգափունուն մէտհէլինտէ իյիրմի
պէշ քիշի վար իտի, վէ օնլարընն
արասընտա Ըզուր օղլու Յեզոնիա-
յը վէ Ղանանա օղլու փաղատիա-
յը՝ գավմընն սերվէրլէրինի կէօր-
2 տիւմ։ Ալ է պանա տէտի քի՝ Նա՛
ատէմ օղլու՝ եարամազլըգ տիւ-
շիւնէն վէ պու շէհրտէ ֆէնա նա-
սիհաթ վէրէն ատէմլէր պուընար
3 տըր։ Տէրլեր քի՝ պէլա Ւեազրն
տէ՛յիլ, եվվէր եափալըմ, Ւպու
շէհր գազան՝ վէ պիզ էթլէր իզ։
4 Օնուն իչիւն օնլարընն հագգընա
փէ յաղմպէրլիք էյլէ, փէ յաղմ-
պէրլիք էյլէ՝ հա՛ ատէմ օղլու։
5 Օլտըմ իւզէրիմէ Ղապպընն
Ցուհու տիւշտիւ, վէ պանա տէ-
տի. Տէ քի՝ Ղապպ պէօյլէ տէր.
Ալիզ պէօյլէ տէտինիզ՝ հա՛ Իսրա-
յէլ էվի. վէ պէն ֆիքրինիզ-
6 տէն կէչէնի պիլմիրիմ։ Ելիզ պու

շէհրտէ մագթուլլարընըզը չօ-
ղալթտընըզ. վէ օնուն ասգագլա-
րընը մագթուլլար իլէ տօլտուր-
7 տուճուզ։ Օնուն իչիւն Նֆէնտիմ
Ղապպ պէօյլէ տէր. Շէհրին ի-
չինէ գօտուղունուզ Ըմագթուլ-
լար՝ էթ օնլար տըր, վէ գազան
պու Ըշհր տըր. լաքին Ըսիզի օնուն
8 իչինտէն չըգարաճաղըմ։ Թրլըճ-
տան գօրգտուունուզ, ամմա պէն
սիզին իւզէրինիզէ գրլըճ կէթիրէ-
ճէ յիմ՝ տէ յօր Նֆէնտիմ Ղապպ։
9 Ալ է սիզի օնուն իչինտէն չըգարա-
ճաղըմ, վէ սիզի եատլէր էլինէ
թէսլիմ էտէճէ յիմ. վէ Ըսիզտէ
ահքեամէր իճրա էտէճէ յիմ։
10 Թրլըճտան տիւշէճէքսինիզ. Իս-
րայէլին սինօրլարընտա սիզի մու-
հաքէմէ էտէճէ յիմ, վէ Ըպիլէճէք-
11 սինիզ քի՝ Ղապպ պէն իմ։ Ըպու
Ըշհր սիզին իչիւն գաղան օլմազքի՝
սիզ օնուն իչինտէ էթ օլասընըզ.
Իսրայէլին սինօրլարընտա սիզի
12 մուհաքէմէ էտէճէ յիմ։ Ալ է Ւպի-
լէճէքսինիզ քի՝ Ղապպ պէն իմ.
չիւն քի գանունլարըմտա եիւրիւ-
մէտինիզ, վէ շէրի՝ աճլէրիմի իճրա
էթմէտինիզ, իլա Ըէթրաֆլարը-
նըզտա օլան թայիֆէլէրին շէրի՝
աճլէրինի իճրա էթտինիզ։
13 Ալ է վագի՝ օլտու քի՝ պէն փէյ-
ղամպէրլիք էտէր իքէն, Ցհանանա
օղլու փաղատիա էօլտիւ. օլտէմ
Ըեիւզիւ զօյուն գափանըպ՝ եիւք-
սէք սէս իլէ ֆէրեաթ էտէրէք տէ-
տիմ քի՝ Նյվահ Նֆէնտիմ Ղապպ՝
Իսրայէլին պագիյէսինի պիլքիւլ-
լիյէ տիւքէտէճէքմիսին։
14 Օլտըմ պանա Ղապպըն քէլամը
15 օլուպ տէտի. Նա՛ ատէմ օղլու՝
գարընտաշլարըն սէնին գարընտաշ-
լարըն վէ սէնին խրսըմլարըն օլան
քիմսէլէր վէ ճիւմլէ Իսրայէլ էվի՝
ճիւմլէսի օլ քիմսէլէր տիր քի՝
Նէրուսաղէմ սաքինլերի օնլարա՝
Ղապպըն եանընտան իրագ օլուն,
պու տիյար միրաս իչիւն պիզէ վէ-
րիլմիշ տիր տէտիլէր։
16 Օնուն իչիւն տէ քի՝ Նֆէնտիմ
Ղապպ պէօյլէ տէր. Պէն օնլարը
թայիֆէլէրէ իրագ էթտիմ իսէ
տէ, վէ օնլարը տիյարլարա տա-
ղըթտըմ իսէ տէ, եինէ օնլարա՝
Ըօնլարըն օլ վարտըգլարը տիյար-

2 լուպ տէտի. Նա՞ ատէմ օղ-
լու՝ սէն ՚ա՛սլար էվի իչինտէ սա-
քին սին, քի օնլարըն ե կէօրմէյէ
կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէզլէր,
իշլեմէյէ գուլագլարը վար իքէն
իշլեմէզլէր. զիրա ե օնլար ա՛սլար
3 էվի տիր: Լամտի սէն եա՞ ատէմ
օղլու՝ կէօչ էթմէյէ քէնտինէ էշ-
հալէր հազըրլա, վէ օնլարըն կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ կիւնտիզիւն կէօչ.
վէ օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ մա-
հալինտէն պիր ղայրի մահալէ կէօ-
չէսին. զիրա օնլար ա՛սլար էվի ի-
4 սէ տէ՝ պէլքի կէօրէլէր: Վէ
կէօզլէրի էօնիւնտէ գապլէրինի՝
կէօչ էթմէք էշեալէրի կիպի կիւն-
տիզիւն չզգարասըն, քէնտինի իսէ՝
կէօզլէրի էօնիւնտէ էսիրլիյէ չը-
գանլար կիպի՝ ախշամտա չզգասըն:
5 Օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ տի-
վարը տէլիպ՝ օնտան չզգարասըն:
6 կէօզլէրի էօնիւնտէ ումուզ իւզէ-
րինէ եիւքէնիպ՝ սուլար գարարըր
իքէն չզգարասըն. եիւզիւնիւ էօրթ
քի՝ եէրի կէօրմէյէսին. զիրա ե սէնի
Իսրայէլ էվինէ նիշան գոտուրմ:
7 Վէ պանա էմր օլունտուղու
կիպի՝ էօյլէ էյլէսիմ. գապլէրի-
մի՝ կէօչ գապլէրի կիպի կիւնտի-
զիւն չզգարտըմ, վէ ախշամտա է-
լիմ իլէ տիվարը տէլիպ՝ սուլար
գարարըր իքէն չզգարտըմ, կէօզլէրի
էօնիւնտէ ումուզ իւզէրինէ եիւք-
8 էնուիմ: Վէ սապահլայըն պանա
9 Բապպըն քէլամը օլուպ տէտի. Նա՞
ատէմ օղլու՝ Իսրայէլ էվի ե օ՛-
սլար էվի սանա՝ ՚ղիէն նէ ետէ-
10 յօրսուն տէ մէտիւէր մի: Օնլարա
տէ քի՝ Նէֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ
տէր. Գու էհլհամ՝ Նէրուսաղէմ-
տէքի պէյ վէ օնուն իչինտէ
օլան ՃիւմլէԻսրայէլ էվի իչինն
11 տիւր: Տէ քի՝ ՚ղիէն սիզին իչինն
նիշան իմ. պէն նիՃէ էթտիմ իսէ,
օնլարա էօյլէ օլունաՃագ. օնլար
ե կէօչիւրիւլիպ էսիրլիյէ կիտէ-
12 ՃէՔ: Վէ արալարընտա օլան ե պէյ՝
ումուզուղու իւզէրինէ եիւքէնիպ
սուլար գարարըր իքէն չզգաՃագ,
տիվարը տէլէՃէքլէր քի՝ օնտան
չզգարալար. օ՝ եիւզիւնիւ էօրթէ-
ՃէՔ, չէօյլէ քի եէրի կէօզ իլէ
13 կէօրմէյէ: Վէ ե օնուն իւզէրինէ
աղըմը եայաՃաղըմ, վէ պէնիմ քէ-

ՀԱ. Ի՛. Ն. 594 գէ:

ա պ. բ. 3. 6. 7, 8: ք. 26, 27:
բ Նա. Ը. 9: Խր. 20: Նե-
րեմ. Ե. 21: Պատ. ժգ. 13, 14:
գ պ. բ. 5:

դ Նե. Ը. 18: պ է. 3: իէ. 24: Խա. 11:

ե պ. բ. 5:
զ պ ժէ. 12: իէ. 19:
է Պաշ. ա. 1:
ը Խա. 6:
ը ՚ղ ՀԱ. իէ. 4, 5. 7: ժ Ներեմ. Ե. 4:
ի Ջոբ. ժԹ. 6: Ներեմ. ծբ. 9: Ոզբ. ա. 13: պ. ժէ. 20:

ՀԱ. Ի՛. Ն. 594 գէ:

ե Ներեմ. իէ. 5: պ. իՔ. 25: Ե. 13: ԼՁ. 24:
զ պ. լէ. 23: է Ներեմ. ԼԲ. 39: պ. ԼՁ. 26, 27: Պագ Ասի. գ. 9: Է Պաշ. ծա. 10: Ներեմ. Լա. 33: ԼԲ. 39: պ. ժը. 31:
ը Օ՚ագ. է. 12:
թ Պաշ. ձԸ. 45:
ժ Ներեմ. իէ. 7: պ. ժԳ. 11: ԼՁ. 28: Լէ. 27:
ի պ. Թ. 10: իՔ. 31:
ա պ. ա. 19: Յ. 19:
բ պ. ը. 4: Թ. 3: Յ. 4. 18: Խգ. 4: Վ պ. Խգ. 2: Պագ Ջաք. ժԳ. 4:
գ պ. ը. 3:

Լարտա պիր քիւչիւք Ա՚ագտէսէ
17 օլաՃաղըմ: Օնուն իչիւն տէ քի՝
Նէֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր.
Ասիզի գավմլէրտէն տէվչիրէՃէ-
յիմ, վէ սիզի օլ տաղլըմըզ օլ-
տուղունուզ տիյարլարտան Թօփ-
լայաՃաղըմ. վէ սիզէ Իսրայէլին
18 եէրինի վէրէՃէյիմ: Վէ օնլար օ-
րայա վարըպ՝ օնտան ե օնուն ՃիւմլԼէ իքրահիյէթլէրինի վէ հէփ մէք-
րուհլուգլարընը կիտէրէՃէքլէր:
19 Վէ ե օնլարա պիր եիւրէք վէրէ-
Ճէյիմ, վէ Իչլէրինէ եէնի րուհ
գօյաՃաղըմ. վէ օնլարրն Թէնինտէն ՚Թաշ եիւրէյի կիտէրիպ՝ օնլարա էթ եիւրէյի վէրէՃէյիմ:
20 Ֆնա քի Ղանունլարըմտա եիւրիւ-
յէլէր, վէ չէրիա՝Թլէրիմի սագ-
լայալար, վէ օնլարը լՃրա էտէլէր.
վէ ՚օնլար պէնիմ գավմըմ օլա-
լար, պէն տանրի օնլարրն Ըլլահը
21 օլայըմ: Ըմմա չօլ էմ՚ՆէլԷր էՒ՝
եիւրէքլէրի իքրահիյէթլէրինին վէ
մէքրուհլուգլարընն կէօնլիւ ար-
տընՃա եիւրիւր, Չօնլարրն եօլու-
նու քէնտիլէրին պաշընա կէթիրէ-
Ճէյիմ՝ տէ յօր Նէֆէնտիմ Բապպ:
22 Ընտէն քէրօվքէլէր՝ գանատլա-
րընը գալտըրտըլար, վէ Թէքքէր-
լէքլէր օնլարրն եանընտա իտի. վէ
Իսրայէլ Ըլլահընն Ճէլալի հօ-
գարըտան օնլարրն իւզէրինտէ ի-
23 տի: Վէ ՚Բապպրն Ճէլալի չէհ-
րինն օրԹասընն.իւզէրինտէն չզգըպ՝
չէհրինն Վկիւնուօղու եանընտա օլան
՚տաղընն իւզէրինտէ տուրտուս:
24 Վէ ՚Րուհ պէնի գալտըրըպ՝
Ըլլահընն Րուհու իլէ բուլյատա
պէնի Վհիլտանիլէր տիյարընտաքի
էսիրլէրէ կէթիրտի. անտէն օլ
կէօրտիւյիմ բուլա պէնիմ իւզէ-
25 բիմտէն չզգտը: Վէ պէն էսիրլէ-
րէ՝ Բապպրն պանա կէօսԹէրտիյի
ՃիւմլէՔ սէօզլէրինի սէօյլէտիմ:

ՊԸՑ ԺԻՒ

Փէյղամպէրին քէնտի կիԹմէսի իլէ Վէդկիանըն գալմասընը վէ էսէբ ԹուԹուլմասընը կէօսԹէրտիյի: 17 Մուհասէրէ զէմմէնընտան օլաՃագ զըՔըզէ վէ գավմըն իզԹիրապը էօրնէք իլէ կէօսԹէրիլտիյի: 21 Օնլարըն քէնտի քէնտիլէրինէ կիւվէնմէլէրի Թէքտիր օլունտուղու: 26 փէյղամպէր. լէյին անիտէ Թէքմիլ օլունմասը:

1 Վէ պանա Բապպրն քէլամը օ-

ՀԱ. Ի՛. Ն. 594 գէ:

ա պ. բ. 3. 6. 7, 8: է. 26, 27:
բ Նա. Ը. 9: Խր. 20: Ներեմ. Ե. 21: Պատ. ժգ. 13, 14:
գ պ. բ. 5:

դ Նե. Ը. 18: պ է. 3: իէ. 24: Խա. 11:

ե պ. բ. 5:
զ պ ժէ. 12: իէ. 19:
է Պաշ. ա. 1:
ը Խա. 6:
ը ՚ղ ՀԱ. իէ. 4, 5. 7: ժ Ներեմ. Ե. 4:
ի Ջոբ. ժԹ. 6: Ներեմ. ծբ. 9: Ոզբ. ա. 13: պ. ժէ. 20:

Digitized by Google

մէնտլերիմէ թուխթուլաճագ , վէ
Նօնու Աթիլոնա՝ Քիլտանիլէրին
տիյարընա կէօթիւրէճէյիմ . ամ-
մա օթատա էօլէճէք իսէ տէ օնու
14 կէօրմէյէճէք : Ալ է Էհիմէլէ էթ-
րաֆընտա եարտըմը իչիւն օլան-
լարը վէ հէփ պէօլիւքլէրինի՝ հէր
րիւզկիարէ տաղըտաճաղըմ , վէ
Յարտլարընճա գըլըճ չէքէճէյիմ :
15 Ալ է օնլարը թայիֆէլէրէ տաղըթ-
ըրդմտա , հէմ օնլարը տիյար-
լարտա փէրիշան էթտիյիմտէ , Ասի-
16 լէլէր քի՝ Յապպ պէն իմ : Ալ է
Նօնլարտան ազ քիչի գըլըճտան՝
գըթլըգտան վէ թաո՛ւնտան պագի
գօյաճաղըմ , թա քի օլ վարա-
ճագլարը թայիֆէլէրտէ հէփ մէք-
րուհլուգլարընը նագլ էտէլէր .
վէ պիլէլէր քի՝ Յապպ պէն իմ :
17 Ալ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
18 լուպ տէտի . Նա՝ ատէմ օղլու՝ Նէք-
մէյինի տիթրէյէրէք եէյէսին , վէ
սուլյունու իզթիրապ իլէ վէ թէ-
19 լաչէ իլէ իչէսին : Ալ է տիյարըն
գավմընա տէյէսին քի՝ Նրուսա-
ղէմ սաքինէրիսին հագգընա՝ Իս-
րայէլ եէրինին հագգընա Նֆէն-
տիմ Յապպ պէօյլէ տէր . Ընլար
էքմէքլէրինի թէլաչէ իլէ եէյէ-
ճէքլէր , վէ սուլարընը շաշգընլըգ
իլէ իչէճէքլէր , թա քի տիյարը
Ք ընտի գանիմէթինտէն՝ Նօնտա հէփ
սաքին օլանլարըն զուլմունտան
20 էօթիւրիս վիրան գալա : Ալ է սա-
քին օլունմուշ չէհրլէր խարապ
օլաճագլար , վէ տիյար վիրան օ-
լաճագ . վէ պիլէճէքսինիզ քի՝
Յապպ պէն իմ :
21 Ալ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
22 լուպ տէտի . Նա՝ ատէմ օղլու՝
Իսրայէլ տիյարը հագգընա պու
սիղին՝ Կիւնլէր ուզատը , վէ
հէր վահի հէլաք օլտու տէտի-
23 Յինիզ մէսէլ նէ՞ օլա : Ընուն
իչիւն օնլարա տէ քի՝ Նֆէնտիմ
Յապպ պէօյլէ տէր . Պու մէսէլի
իպթալ էտէճէյիմ , վէ օլ մէսէլի
արթըգ Իսրայէլտէ սէօյլէմէճէ-
ճէքլէր . իլլա օնլարա՝ Կիւնլէր
վէ հէր վահինին իճրասը հագդն
24 տըր տէ . Օ՞իրա Ներթըգ Իսրա-
յէլ էվինին իչինտէ Ներթըլ վա-
հի վէ միւտահանէ ֆալճըլըգ օլ-
25 մայաճագ : Օ՞իրա պէն Յապպ
սէօյլէրիմ , վէ Նսէօյլէտիյիմ սէօզ
իճրա օլունաճագ , արթըգ ուզա-
մայաճագ . զիրա եա՛ ա՛սըլար է-
վի՝ կիւնլէրինիզտէ սէօյլէտիյիմ
սէօզիւս իճրա էտէրիմ՝ տէյօր Նֆէ-
նտիմ Յապպ :
26 Ալ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
27 լուպ տէտի . Ով՝ ատէմ օղլու՝
Իզթէ Իսրայէլ էվի տէրլէր քի ,
պունուն կէօրտիւյիս վահի Նչօգ
կիւնլէր իչիւն տիւր , վէ էթտիյի
փէյղամպէրլիք՝ իրագ վագթլար
28 իչիւն տիւր : Ընուն իչիւն Նօն-
լարա տէ քի՝ Նֆէնտիմ Յապպ
պէօյլէ տէր . Պէնիմ հէյ սիր
սէօզիւմ արթըգ ուզամազ , էլլա
սէօյլէտիյիմ սէօզ իճրա օլունա-
ճագ տըր՝ տէյօր Նֆէնտիմ Յապպ :

ՊԸՊ ԺՈՒ

Նայանձը էրքէք 17 վէ գաբը փէյղամպէր-
լէրին կիւնահը վէ ճեզասը :

1 Ալ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
2 լուպ տէտի . Նա՝ ատէմ օղ-
լու՝ Ֆէյղամպէրլիք էտէն Իս-
րայէլին փէյղամպէրլէրի հագգը-
նա փէյղամպէրլիք էյլէ , վէ քէն-
տի Ֆեհրէքլէրինտէն փէյղամպէր-
լիք էուէնլէրէ տէ քի՝
Յապպըն քէլամընը տինկլէյին .
3 Նֆէնտիմ Յապպ պէօյլէ տէր .
Ալ՝ պիր չէյ կէօրմէմիշ իքէն՝
քէնտի բուհլարը արսընճա հիւ-
րիւչէն տիվանէ փէյղամպէրլէրէ :
4 փէյղամպէրլէրին՝ Ֆվիրանէլէրտէ
թիլքիլէր կիպի օլտու եա՛ Իսրա-
5 էլ : Ֆէրգըգ եէրլէրէ չըգմա-
տընըզ , վէ Յապպըն կիւնհիւնտէ
ճէնկէ տուրմագ իչիւն՝ Իսրայէլ
էվինի տիվար իլէ չէվիրմէտինիզ :
6 Ընլար պաթըլ վահի՝ վէ եալան
ֆալ կէօրտիւլէր , Յապպ օնլարը
կէօնտէրմէմիշ իքէն՝ Յապպ տէտի
տէրլէր , վէ սէօզ սապիթ էտէ-
7 ճէքլէրինէ իւմիտ վէրիրլէր : Ասիզ
պաթըլ վահի կՏօրմէտինիզ մի ,
վէ հալան ֆալ սէօյլՏմէտինիզ մի .
վէ պէն սէօյլէմէմիշ իքէն՝ Յապպ
8 տէտի տՏմէտինիզ մի : Ընուն ի-
չիւն Նֆէնտիմ Յապպ պէօյլէ
տէր . Աէօզիւնիւզ պաթըլ՝ վէ
վահինիզ հալան օլտուղու իչիւն՝
իշթէ պէն սիզէ գարշը իմ տէյօր

9 Ղեվենտիմ Իապպ։ Ալ է էլիմ՝ պաթըլ վահի կէօրէն վէ եալան ֆալա պագան փէյղամպէրլէրէ գարշը օլաճագ. գավմըմըն մէշլի-
սինտէ օնլար օլմայաճագ, վէ Ղոսրայէլլին տէֆթէրինէ եազըլմայաճագլար, վէ Ղևսրայէլլին եէրինէ վարմայաճագլար. վէ Ըպիլէճէքսինիզ քի՝ Ղեվենտի Իապպ պէն իմ։ Էման պուռ սէպէպտէն քի սէլամէթ եօղ իքէն՝ Ալէյհիսսէլամէթ տէյէրէք գավմըմը ալտաստըրլար, վէ պիրի տիվար պիտնա էտիպ՝ զայ-
11 իրլէր օնու Քքիրէճ իլէ սըվար, օլ քիրէճ իլէ սըվայանլարա տէ քի՝ Օ տիւշէճէք, Թաուճան եաղմուրու օլաճագ, վէ սիզ եա՞ տօլու թաշ-
լարը՝ տիւշէճէքսինիզ, վէ օնո-
12 գասըրղա եէլլի եարաճագ։ Ալ է իշ-թէ տիվար տիւշտիւքտէ, սիզէ՝ Ալվատըղընըզ սըվա Հա՞նի տէ՞ն-
13 մէ յէճէք մի։ Օնուն իչիւն Ղեվեն-տիմ Իապպ պէօյլէ տէր. Էմ խըշմըմ իլէ գասըրղա եէլլի գօփա-ըաճաղըմ, հէմ ղազապղըմ իլէ Թաուճան եաղմուրու՝ վէ խըշմըմ իլէ տօլու թաշլարը օլաճագ քի՝
14 հէլաք էտէյէր։ Ալ է քիրէճ իլէ սըվատըղընըզ տիվարը երգաճա-ղըմ, վէ օնու հէր իլէ պէրապէր էտէճէյիմ, վէ թէմէլի աչըլաճագ. վէ օ տիւշէճէք, վէ իչինտէ հէ-
լաք օլաճագսընըզ, վէ Ըպիլէճէք-
15 սինիզ քի՝ Իապպ պէն իմ։ Ալ է պէն խըշմըմը տիվարտա վէ օնու քիրէճ իլէ սըվայանլարտա թէքմիլ էտէճէյիմ, վէ սիզէ տէյէճէյիմ քի՝ Տիվար եօգ՝ վէ օնու սըվայան-
16 լար եօղ օլտու, եա՞ Ղրուսաղէմ հագգընա փէյղամպէրլիք էտէն Իսրայէլ փէյղամպէրլէրի՝ վէ օ-նուն հագգընա՝ սէլամէթ եօղ իքէն Ասէլամէթ վահիլէրի կէօրէն-լէր՝ տէյօր Ղեվենտիմ Իապպ։
17 Ալ է սէն եա՞ ատէմ օղլու՝ Քքէնտի եիւրէքլէրինտէն փէյղամ-պէրլիք էտէն գավմընըն գրզլա-րընա գարշը Եեիւզիւնիւ գօյուպ՝ օնլարըն հագգընա փէյղամպէրլիք
18 էյլէ. Ալ է տէ քի՝ Ղեվենտիմ Իապպ պէօյլէ տէր. Ալ՝ յ հէփ գօլլարըն գօլթուգլարընա եաստըգլար տիքէն՝ վէ հէր պիր պօյտա օլանըն պաշընա եիւզ եաստըգլարը եափան գարըլա-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 594 գէտ։

ղ Ղրզ. բ. 59. 62։ Նէհեմ. է. 5։ Իաղ. կբ. 28։
է Պ. ի. 38։
ը Պ. ժա. 10. 13։
ը Ղրեմ. ջ. 14։ ք. 11։
ժ Պ. խբ. 28։
ի Պ. լբ. 22։
լ Խա. 9. 21. 23։ Պ. ժբ. 8։
խ Ղրեմ. ջ. 14։ իբ. 9։
ծ Խա. 2։
կ Պ. ի. 46։ իա. 2։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 594 գէտ։

հ բ Պետ. բ. 14։

յ Պագ՝ Ը-ռակ. իը. 21։ Մէթ. գ. 5։

ղ Խա. 9։

ճ Ղրեմ. իգ. 14։

մ Խա. 6, ԼԸ։ Պ. ժբ. 24։ Մէթ. գ. 6։

յ Խա. 9։ Պ. ժբ. 8։ ժե. 7։

ՊԸՊ ԺԴ

Իսրայէլեաքի փուֆֆէրէսթէլէրէ թա՛գէր օ-լունուպ, 6 Թէվպէ էթմէյէ զայրէթ վէ-րիլտիյի։ 13 Իսրայէլլին գըթլըգ իլէ, 15 Եըրթըգը ճանալարլար իլէ, 17 գրլըգ ի-լէ, 19 վէ Թաո՛ւն իլէ չէքէճէք ճեզասը-նըն կէրչէքլիյի։ 22 Պիր պագիյէ պըաղե-լաճաղը, վէ օնուն սէպէպի։

1 Ալ է Ասրայէլ իսթէյարլարը-տան պա՛զը ատէմլէր պանա կէլիպ՝ էօնիւմտէ օթուրտուլար։
2 Ալ է պանա Իապպըն քէլամը օլուպ
3 տէտի. Եա՞ ատէմ օղլու՝ պուռ ատէմլէր փուֆլարընը եիւրէքլէ-րինէ գօտուլար, վէ Բեարամազ-լըգլարընըն Թէօքէզինի եիւզլէրի էօնիւնէ գօտուլար. Էօնլարտան

ՀԱ. Ի՛. Լ. 594 գէտ։

ա Պ. ը. 1։ ի. 1։ Լգ. 31։

բ Պ. է. 19։ Խա. 4. 7։ գ Ի. ՀԽագ. գ. 13։

Digitized by Google

պիր վէճհլէ սիւալ օլունո՞ւրմու-
4 կիմ։ Օնուն իչլուն օնլարա սէօյլէ ,
վէ օնլարա տէ քի՝ Յ֊Ֆէնտիմ
Թապպ պէօյլէ տէր . Իսրայէլ է-
վինտէն հէր քիմ քէնտի փութլա-
րընը եիւրէյինէ գօյուպ՝ եարամազ-
լըղընըն թէօքէզինի եիւզիւ էօնիւ-
նէ գօր տէ՝ փէյղամպէրէ կէլիր ի-
սէ , օլ կէլէնէ՝ պէն Թապպ օնուն
փութլարընըն չօգլուղունա կէօրէ
5 ճէվապ վէրէճէյիմ։ Մնաքի Իսրա-
յէլ էվինի քէնտի եիւրէքլէրինտէն
թուԹայըմ . զիրա օնլարընն ճիւմ-
լէսի՝ փութլարը իլէ պէնտէն այ-
րըլտըլար ։
6 Օնուն իչիւն Իսրայէլ էվինէ
տէ քի՝ Յ֊Ֆէնտիմ Թապպ պէօյլէ
տէր . Տէօնիւն , վէ փութլարը-
նըզտան +էնոխնէկէ տէօնտէրին . վէ
ճիւմլէ մէքրուհլուգլարընըզտան
7 եիւզիւնիւզիւ չէվիրին ։ Օ՞իրա
Իսրայէլ էվինտէն՝ եախօտ Իսրա-
յէլտէ միսաֆիր օլան եապանճը-
տան հէր քիմ արտըմտան այրըլըր
իսէ , վէ փութլարընը եիւրէյի-
նէ գօյուպ՝ եարամազլըղընըն թէօ-
քէզինի եիւզիւնիւն էօնիւնէ գօր
իսէ , վէ օնուն վասիթասի իլէ
պէնտէն սիւալ էթմէյէ փէյղամ-
պէրէ կէլիր իսէ , օնա պէն Թապպ՝
քէնտիմտէն ճէվապ վէրէճէյիմ ։
8 Վէ եիւզիւմիւ ՚օլ քիմսէնին ա՛-
լէյհինէ տիքիպ՝ օնու Ւնիչան վէ
մէս՛էլ իչիւն գօյաճաղըմ , վէ օնու
գավմըմըն արասընտան քէօճէճ-
ւիմ . վէ Ւպիլէճէքսինիզ քի՝
Թապպ պէն իմ ։
9 Վէ էյէր պիր փէյղամպէր
եանդըլըր տէ՝ սէօզ սէօյլէր իսէ ,
՚օլ փէյղամպէրի պէն Թապպ եան-
դըլթընըմ . վէ էլինի օնուն իւզէ-
րինէ սալըպ՝ օնու գավմըմ Իսրա-
յէլնն արասընտան հէլաք էտէ-
10 ճէյիմ ։ Վէ օնլար ճէզալարընը
չէքէճէքլէր . սիւալ էտնինն ճէ-
զասը իլէ փէյղամպէրին ճէզասը
11 պիր օլաճագ ։ Մնա քի Իսրայէլ
էվի Ւարթըգ արտըմտան սափմա-
յալար , վէ արթըգ ճիւմլէ գա-
պահլթլարը իլէ մուրտարլանմա-
յալար . իլա ՚օնլար պէնիմ գավ-
մըմ օլալար , պէն տէ օնլարըն
Ւլահը օլայըմ՝ տէյօր Յ֊Ֆէնտիմ
Թապպ ։
12 Վէ պանա Թապպըն քէլամը օ-
13 լուպ տէմի . Ւյա՞ ատէմ օղլու՝
պիր տիյար խայընլըգ էտէրէք պա-
նա գարշը կիւնահ իշլէր իսէ , վէ
օնուն իւզէրինէ էլինի սալըպ՝ ՚օ-
նուն էքմէք տէյնէյինի գըրարտ իսէմ ,
վէ օնա կըԹլըգ կէօնտէրիպ օն-
տան ատէմի վէ հայվանը քէսէր
14 իսէմ . Վէ ՚օնուն իչինտէ պու
իւչ ատէմ՝ Նոյ՝ Դանիէլ վէ
Յոբ օլսա , Ւօնլար սատագաճլա-
րը իլէ հէչման ճանլարընը գուր-
Թարաճագլար՝ տէյօր Յ֊Ֆէնտիմ
Թապպ ։
15 Ւյէր տիյարտան ՚քէօճիւ ճա-
նավարլար կէչիրսէմ քի՝ օնու էվ-
լատըզ գօյալար վէ վիրանէ օ-
լա , չէօյլէ քի՝ ճանավարլարընն
16 եիւզիւնտէն կէչէն օլմայա . ՚Օլ
իւչ քիմսէ օնուն իչինտէ օլուր
իսէ , պէն սաղ իմ տէյօր Յ֊Ֆէն-
տիմ Թապպ քի՝ օղուլլարը եա
գըզլարը գուրԹարամայաճագլար .
օնլար՝ եալընըզ քէնտիլէրի գուր-
Թուլաճագ , տիյար իսէ վիրանէ օ-
լաճագ ։
17 Ւյախօտ ՚օլ տիյարըն իւզէրինէ
գըլըճ կէթիրիր իսէմ , վէ՝ Ւյա՞
գըլըճ տիյարտան կէչ տէր իսէմ ,
վէ ՚օնտան ատէմի հէմ հայվանը
18 գըրարտ իսէմ . Վէ ՚օլ իւչ քիմ-
սէլէր օնուն իչինտէ օլուր իսէ ,
պէն սաղ իմ տէյօր Յ֊Ֆէնտիմ
Թապպ քի՝ օղուլլարը եա գըզլարը
գուրԹարամայաճագլար . իլլա օն-
լար՝ եալընըզ քէնտիլէրի գուր-
Թուլաճագ ։
19 Ւյախօտ օլ տիյարա ՚ւրԹաո՛ւն
կէօնտէրիր իսէմ , վէ ՚զաշապըմը
օնուն իւզէրինէ գան իլէ տէօքէր
իսէմ , չէօյլէ քի օնտան ատէմի վէ
20 հայվանը քէսէր իսէմ . Վէ ՚՚Նոյ՝
Դանիէլ վէ Յոբ օնուն իչինտէ
օլուր իսէ , պէն սաղ իմ տէյօր
Յ֊Ֆէնտիմ Թապպ քի՝ օղուլլու եա
գըզը գուրԹարամայաճագլար . օն-
լար սատագաճլարը իլէ քէնտի
ճանլարընը գուրԹարաճագլար ։
21 Օ՞իրա Յ֊Ֆէնտիմ Թապպ պէօյ-
լէ տէր . Գա՞նտէ գալտը քի՝
՚տէօրթ չէտիտ ճէզալէրիմի՝ գը-
լըճը վէ գրԹլըղը վէ քէօճիւ ճա-
նավարլարը վէ թաո՛ւնու Իրու-
սաղէմ՝ օնտան ատէմի վէ հայվա-

ՀԱ : Ի՛ . Ւ֊ . 594 գէ ։

ա Ղ . Ժէ . 10 ։ ք . 3 . 5 , 6 ։ Ւյրեմ . խդ . 11 ։ պ . ժճ . 7 ։

բ Ծնա . իգ . 10 ։ ք Օր . իդ . 37 ։ պ . ճ . 15 ։ ղ պ . գ . 7 ։

գ ձ Ծնագ . իք . 23 ։ ցՀբ . ժք . 16 ։ Ւյրեմ . դ . 10 ։ ք Ծնա . ք . 10 ։

ե ք պԹա . ք . 15 ։

զ պ . ժա . 20 ։ ղէ . 27 ։

ՀԱ : Ի՛ . Ւ֊ . 594 գէ ։

Ա Ղ . Ի . 26 ։ Ւ֊ . գ . 1 ։ պ . գ . 16 ։ Ղ . 16 ։

բ Ւրեմ . ժճ . 1 ։ Ւա . 16 . 18 . 20 ։ պագ՛Ւրեմ . է . 16 ։ ժա . 14 ։ ժդ . 11 ։ ղ Ւռաք . ժա . 4 ։

Ե Ղ . իգ . 22 ։ պ . Ճ . 17 ։

գ Ւա . 14 . 18 . 20 ։

է Ղ . իգ . 25 ։ պ . Ճ . 12 ։ իա . 3 , 4 ։ իթ . 8 ։ Ղբ . 21 ։

Ը պ . իճ . 13 ։ Ովթ . ա . 3 ։ թ Ւա . 14 ։

Ղբ Ծնագ . իդ . 15 ։ պ . Ղբ . 22 ։

ժ պ . է . 8 ։

ի Ւա . 14 ։

ժ պ . է . 17 ։ Ղէ . 27 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԺՕ

Պիր եհուդ խաթիւ գալմըշ մնաւումն ի՛պրէթի իւէ Նրուսաղէմին ևվվելքի հալն կէօթէրիլմէյի։ 6 Ընդհարն օնա տօղրու պէօյիւք էյլէյի։ 15 Նուն մէքրէթ փաթֆէրէթիլէյի։ 35 Նուն աղբը ձէզասը։ 44 Նուն Յոգամ վէ Կոմորտան զիյատէ գաւպահաթը իքէն տախ 60 Ընդհարն օնուն իւէ օլան ահաբնը զիքը էյլէմէյի։

1 Ա է պանա Թապպըն քէլամը օ-
2 ղլուպ տէտի. Նա՛ ատէմ օղ-
լու՝ Նրուսաղէմէ մէքրուհ լուգ-
3 լարընը պիլտիր։ Ա է տէ քի՝ Նֆէնտիմ Թապպ Նրուսաղէմէ պէօյ-
լէ տէր. Յէնին ասլընն վէ Թտօ-
ղուշուն՝ Վհանանլըլարըն տիյա-
բընտան տըր. Ցպապան Ընմօրհլու-
4 վէ անան Վհետլի տիր։ Ա է տօ-
ղուշուն պոռ պոռբ էլ՝ Ռտօղտու-
ղունն կիւնտէ կէօպէ յին քէսիլմէ-
տի, վէ թէմիզլէնմէք իչիւն՝ սու
իւէ եայգանմատըն. վէ թռուզ իւէ
թռուզլանմատըն, վէ գօնտագ իւէ
5 սարըլմատըն։ Յէնի կէօզ էսիր-
կէմէտի քի՝ սանա մէրհամէթ էթ-
մէք իւէ պուննլարըն պիրինի սանա
էյլէյէ. ամմա տօղտուղունն կիւն-
տէ՝ վիհիւտիւնիւն մէքրուհլուղու
6 իւէ աչըգ սահրայա աթըլտըն։ Ա է
պէն եանընտան կէչիպ՝ սէնի գա-
նընտա չէյնէնմիշ կէօրտիւմ, վէ
սէն գանընտա իքէն սանա՝ Նայա
տէտիմ. հէման գանընտա իքէն
7 սանա՝ Նայա տէտիմ։ Ցյէնի սահ-
րանըն ֆիլիսի կիպի օն պին էյլէ-
տիմ, վէ չօղալըպ պէօյիւտիւն,
վէ թէքմիլ կիւզէլլիյէ էրտին.
մէմլէկէրին պիճտի, վէ սաչըն կէլ-
տի, ամմա սէն ո՛ւրեան վէ չըփ-
լագ իտին։

8 Իմտի սէնին եանընտան կէչիպ՝
սէնի կէօրտիւյիւմտէ, իշլէթ վագ-
թըն՝ ա՛յդ վագթը իտի, վէ Ղպէն
էթէյիմի սէնին իւէզէրինէ եայըպ՝
սէնին չըփլագլըղընը էօրթտիւմ.
վէ սանա եէմին էտիպ՝ սէնին իւէ
ա՛հտա կիւրտիմ՝ տէ յօր Նֆէնտիմ
Թապպ, վէ Ըսէն պէնիմ օլսուն։
9 Ա է սէնի սու իւէ եայգասըմ, վէ
սէնին իւզէրինտէն գանընը էյիճէ
եայգատըմ, վէ սէնի եաղ իւէ եաղ-
10 լատըմ։ Ա է սանա տիպա կիյ-
տիրտիմ, վէ սանա թէհլաշտան
փապուճլար կիյտիրտիմ, վէ սէնի

ՊԸՊ ԺՕ

Ամմա չըպուղունուն եալընըզ եագմադա կէլ-
մէյի կիպի, 6 Նրուսաղէմին տէ եալընըզ
հէյքէ օլսունմադա լայըզ օլտուղու։

1 Ա է պանա Թապպըն քէլամը օ-
2 ղլուպ տէտի. Նա՛ ատէմ օղ-
լու՝ ասմանըն օտուռնու ճիւմլէ օ-
տուռնլարըն եանընտա՝ վէ օնուն
չըպուղու օրմանըն աղաճլարընտա
3 Նէ՞ օլա։ Պիր շէյ եափմագ իչիւն՝
օնտան աղաճ ալընը՞ր մը. իւզէրի-
նէ հիչ գապ ասմագ իչիւն՝ օնտան
4 չիվի ալըրլա՞ր մը։ Ցշլէթ ՞աթէ-
շէ եէմ իչիւն վէրթիլըր. աթէշ օ-
նուն իքի ուճունու եէյիպ օրթասը
5 մը։ Ցշլէթ պիւթիւն իքէն՝ իշէ կէլ-
մէզ, գա՞նտէ գալտը քի՝ աթէշ
օնու եէյիպ եագտըգտան օսնկրա,
6 արթըգ իշէ կէլէ։ Ընուն իչիւն
Նֆէնտիմ Թապպ պէօյլէ տէր.
Ընթէշէ նէմ իչիւն վէրտիյիմ ասա-
մա օտուռնու օրմանըն աղաճլա-
րընտա նիճէ իսէ, Նրուսաղէմին
սաքինլէրինի փէ էօյլէ վէրտիմ։
7 Ա է ֆեիւզհւմիւ օնլարըն ա՛լէյհի-
նէ տիքէճէյիմ. ֆօնլար աթէշ-
տէն չըգաճագլար, վէ օնլարը ա-
ղիէշ եէ յէճէք. վէ եիւզհւմիւ օն-
լարըն ա՛լէյհինէ տիքտիյիմտէ,
ֆպիլէճէքսինիզ քի՝ Թապպ պէն
8իմ։ Ա է խայընլըզ էթտիքլէրի սէ-
պէպտէն՝ տիյարը վիրանէ գօյա-
ճաղըմ տէ յօր Նֆէնտիմ Թապպ։

ՀԹ. Ի՛. Ի։ 594 ԴԷ։

ա ՊՂ. Ի. 4։ ԻԲ. 2։ ԼԷ. 7, 8, 9։

բ Պ. ԻՁ. 30։

գ Լա. 45։

դ Ղվ. Բ. 3։

ե ՆՀ. Ի. 7։

զ Ղուէթ. Է. 9։

է ՆՀ. ԺԹ. 5։ Նրեմ. Բ. 2։

Digitized by Google

տիւլպէնտ իւէ գուշաթտըմ՝ վէ սէնի ճանֆէսլէր իւէ էօրթտիւմ։
11 Վէ սէնի զևինէթլէր իւէ տօնաթտըմ. վէ Էլլէրինէ պիլէզիքլէր՝ վէ պօյնունա զինճիր թագտըմ։
12 Էմ պուրնունա Հալգա՝ վէ գուլագլարընա քիւֆէլէր՝ վէ պաշընա
13 իֆթիխար թաճը գօտում։ Վէ սէն ալթունն վէ կիւմիւշ իւէ տօնանտըն, վէ էսվապլարըն տիւլպէնտ վէ ճանֆէս վէ տիպատան օլտու. սիմիտ ունու վէ պալհէմ եաղ եէտին. վէ ղայէթ իւլ ղայէ կիւզէլլէնտին, վէ փատիշահլըղա
14 էրտին։ Վէ կիւզէլլիկինտէն նա մըն թայիֆէլէրէ չըգտը. զ՚ըրա իւզէրինէ գօտուրտում պէզէքլէրիմ իւէ քեամիլ օլտու՝ տէյօր Նֆենտիմ Ռապպ։
15 Ումմա սէն նամընըն սէպէպին տէն՝ կիւզէլլիկինէ կիւվէնիպ զինա էյլէտին. վէ ֆահիշէլիկի հէր կէչէնին էօնիւնէ տէօքտիւն
16 ֆէ՝ օնուն օլա։ Վէ էսվապլարընտան ալտըն, վէ քէնտինէ րէնկամիզ թէփէփուլթխանէլէրի եափտըն, վէ օնլարըն իւզէրինտէ զինա էյլէտին. օնլար կիպէ կէլմէ
17 միշ, վէ օլմայաճագ տըր։ Վէ պէնիմ սանա վէրտիյիմ ալթունումտան վէ կիւմիշլիւմտէն իֆթիխար պէզէքլէրինի ալտըն, վէ քէնտինէ էրքէք սուրէթլէրի եափտըպ՝ օնլար իւէ զինա էյլէտին։
18 Վէ սէնին տիպա էսվապլարընը ալըպ՝ օնլարը էօրթտիւն, վէ էօնլէրինէ եաղըմը վէ պուխուրումու
19 գօտուն։ Վէ Նսանա վէրտիյիմ էքմէյիմի՝ սանա եէտիրտիյիմ սիմիտ ունունու վէ եալը հէմ պալը պիլէ՝ օնլարըն Հուզուրունա խօշ գօգուլտու բայիհա իչիւն գօտուն. վէ պո օլտու՝ տէյօր Նֆենտիմ
20 Ռապպ։ Վէ Նպէնիմ իչիւն տօղուրտուղուն սէնին օղուլլարընը վէ գըզլարընը ալըպ՝ օնլարը օնլարա Նպ ըլէկէն կէչիրմէք իչիւն վէրտին։
22 Վէ ճիւմլէ մէքրուհլուգլարընտա վէ զինալարընտա Նկէնճլիկինին կիւնլէրինի՝ Նո՛ւրհան վէ չըփլագ
օլտուղուն վագթը՝ գանընտա չիյնէնմէշ օլտուղունու խաթրընա
23 կէթիրմէտին։ Վէ վագի՛ օլտուքի՝ ճիւմլէ եաթամազլըղընտան սօնկրա, վայ՝ վայ սանա տէյօր
24 Նֆենտիմ Ռապպ, սէն Նքէնտինէ ֆահիշխանէ տախի եափտըն, հէմ Նքէնտինէ հէր մէյտանտա եիքսէք
25 փուլթխանէսի եափտըն։ Նէր եօլուն պաշընտա՝ եիքսէք փուլթխանէլէրինի պինա էյլէտին, վէ կիւզէլլիկինի մէքրուհ էյլէտին, վէ հէր կէչէնէ այագլարընը աչտըն, վէ զինալարընը չօղալթտըն։
26 Վէ պէօյիւք կէօվլէլու գօնշուլարընը՝ Ռըսըր օղուլլարը իւէ զինա էյլէտին. վէ պէնի տարըլթմագ իչիւն զինալարընը չօղալթտըն։
27 Էմտի իշլեե էլիմի սէնին իւզէրինէ սալըպ՝ սէնին մա՛աշընը քէստիմ. վէ սէնի սէնտէն իքրահ. էտէն՝ սէնին խապիս եօլունտան ուԹանան Նփղշտը գըզլարըն կէօնլիւնէ թէսլիմ էթտիմ։
28 Վէ տօյմատընըն իչիւն Ռսուր օղուլլարը իւէ զինա էյլէտին. վէ օնլար իւէ զինա էթտին իսէ տէ՝
29 եինէ տօյմատըն։ Վէ Վանան տիյարընտա ՆէՒհիլտանիէլէր իւէ զինալարընը չօղալթտըն, ամմա պու
30 նուն իւէ տախի տօյմատըն։ Նիւրէյին նէ զապուն տուր՝ տէ յօր Նֆենտիմ Ռապպ. հէփ պունլարը՝ ա՛ըսրզ ֆահիշէ գարը ա՛մէլինի
31 իշլէտիյինտէ, հէր եօլուն պաշընտա ՞ֆահիշխանէլէրինի պինա էթտիյինտէ, վէ հէր մէյտանտա եիքսէք փուլթխանէլէրինի եափտրընտա, հէմ իւճրէթի խօր կէօրմէքտէ ֆահիշէ կիպի օլմատըն.
32 Իւլա զինա էտէն էվլի գարը կիպէ օլտուն, քի օ՝ գօճասը պէտէլինէ
33 եատլարը ալըր։ Ընլար ճիւմլէ ֆահիշէլէրէ Նիւճրէթի վէրիրլէր. ՞սէն իսէ հէփ ա՛ղըգլարընա իւճրէթինի վէրիրսին, վէ սանա՝ հէր եանտան սէնին վինալարընա կէլմէք իչիւն օնլարա իւճրէթի վէրիր
34 սին։ Վէ զինալարընտա՝ սանա գարըլարտա օլանըն ա՛քսիսի օլտու, զ՚ըրա սէնին արտընճա զինա էթմէ յէ վարան եօգ տուր. զ՚ըրա քէնտին իւճրէթի վէրմէք իւէ վէ սանա իւճրէթի վէրիլմէմէք ի-

լէ , սէն հեմա՛ն ա՛քսի օլտուն :
35 Պուննուն իչիւն եա՛ ֆահիշէ՛ Ի՛սպպըն սէօզիւնիւ տինկլէ ·
36 Ե՛ֆէնտիմ Ի՛սպպ պէօյլէ տեր · Անին պագբըրն իսրաֆ օլուպ՝ զինալարըն իլէ չըփլագլըղըն ա՛չըգլարընա վէ ճիւմլէ մէքրուհ փուրխլարընա աչըլտըղը իչիւն , վէ օնլարա վագֆ էթտիյին Ըօղուլ-
37 լարընըն գանը իչիւն , իմոի իչ-թէ պէն օլ Ֆհազզ էթտիյին հէվթ ա՛չըգլարընը վէ ճիւմլէ սէվ-տիքլէրինի՝ սէնին ճիւմլէ իքրահ էթտիքլէրին իլէ ճէմ՛ էտէճէյիմ · վէ օնլարը էթրաֆտան սէնին իչ-զէրինէ ճէմ՛ էտիպ՝ օնլարա սէնին չըփլագլըղընը աչաճաղըմ՝ վէ սէ-նին պիւթիւն չըփլագլըղընը կէօ-
38 րէճէքլէր : Ա՛յ սանա Ֆահիշէլիք էտէն վէ Ֆգան տէօքէն գարըլա-րըն հիւքմիւ իլէ հիւքմ էտէճէ-յիմ · վէ սանա՝ զաքաթ վէ ղայ-րէթ իլէ գան ճէկլօը վէրէճէ-
39 յիմ : Ե՛մ սէնի օնլարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ , վէ սէնին Ֆահիշլանէնի նըգաճագլար , վէ եիւքսէք փուրխանէլէրինի պօզա-ճագլար , վէ Ֆսէնի էսվապլարըն-տան օղլաճագլար · վէ սէնին իֆ-թիխար պէզէքլէրինի ալաճագլար , վէ սէնի ո՛ւրեան վէ չըփլագ պրա-
40 ղաճագլար : Ա՛յ Ֆսէնին իւզէրինէ պիր ճէմի՛յէթ չըգարաճագլար , վէ Ֆսէնի թաշլար իլէ թաշլայաճագ-լար , վէ սէնի գըլըճլարը իլէ տօղ-
41 բայաճագլար : Ա՛յ Ֆսէնին էվլէ-րինի ալճէղ իլէ եագաճագլար , վէ Ֆչօգ գարըլարըն կէօզլէրի էօնիւն-տէ՝ սէնտէ ահ՛քաամլէր իճրա է-տէճէքլէր · վէ Ֆսանա ֆահիշէլի-յինի ֆէրաղաթ էթտիրէճէ՛ յիմ՛ , վէ արթըգ իւճրէթ տալսի վէրմէ-
42 յէճէքսին : Պէօյլէճէ Ֆսէնտէն ղա-զապըմը տինտիրէճէ՛ յիմ՛ , վէ ղայ-րէթիմ սէնտէն կիտէ , վէ բա-հաթլանըպ՝ արթըգ էօվգէլէնմէ-
43 յէճէ՛յիմ : Չիւն քի Ֆսէն կէնճլի-յինին կիւնլէրինի խաթրընա կէ-թիրմէտին , իլլա պէնի պունլարըն ճիւմլէսի իլէ ղազապէ կէթիրտին , իչթէ Ֆպէն տալսի օնուն իչիւն սէ-նին եօլունու պաշընա վէրէճէ-յիմ՛ տէ յօր Ի՛ֆէնտիմ Ի՛սպպ , վէ սէն՝ ճիւմլէ մէքրուհլուգլարը-

նըն իւզէրինէ պու խապիսլիյի էթ-Ֆ յէճէքսին :
44 Ի՛չթէ հէր մէսէլ սէօյլէ յէն սէնին իւզէրինէ՝ Ի՛րզը անասը կի-պի տիր տէ յէրէք մէսէլ սէօյլէ-
45 յէճէք : Անէն գօճասընտան վէ օ-ղուլլարընտան իքրահ էտէն՝ քէն-տի անանընն գըրզը սըն , վէ գօ-ճալարընտան վէ օղուլլարընտան իքրահ էտէն գըրզգարընտաշլարը-նըն գըրզգարընտաշը սըն · Ընանանըզ Վհետւն վէ պապանըզ Ըմօրհլու-
46 տուր : Ա՛յ սէնին պէօյիւք գըզ-գարընտաշըն Ամարիա քէնտիսի՝ վէ սէնին սօլունտա սաքին օլան օնուն գըզլարը տըր · վէ Ֆսէնտէն քի՛չիւք գըզգարընտաշըն՝ սաղըն-տա սաքին օլան Ադամ վէ օնուն
47 գըզլարը տըր : Ա՛յ սէն օնլարըն եօլունտա եիւրիւմէ՛տին , վէ մէք-րուհլուգլարը կիպի իչէմէ՛տին , էլլա կէօյա պու ազ վէ քիչի՛ւք իտի՛ տէ՛ ճիւմլէ եօլլարընտա Ըօն-
48 լարտան Ֆսախտ օլտուն : Պէն սաղ իմ տէ՛յօր Ի՛ֆէնտիմ Ի՛սպպ քի՛ Ֆսէնին գըզգարընտաշըն Ադ-դամ քէնտիսի վէ գըզլարը՝ սէնին հէմ սէնին գըզլարընըն էթտիյինիզ
49 կիպի էթմէ՛տիլէր : Իչթէ սէնին գըզգարընտաշըն Ադամուն եարա-մաղլըղը պու իտի քի՛ Ադամուն հէմ օնուն գըզլարընըն մաղորլուղու՝ Ֆէքմէք թօգլուղու վէ գայղուսուզ բահաթլըղը օլտու , վէ Ֆագիրին հէմ եօխսուլուն էլինի գուվվէթ-
50 Ի՛չնտիրմէտի : Ա՛յ գապարտըլար , վէ Ֆհուզուրսուզմու՛ա մէքրուհլուգ իչլէ՛տիլէր · իմոի Ըօնլարը կէօր-
51 տիւյիմ կիպի կիտէտիմ : Ա՛յ Ամարիա սէնին կիւնահ՛լարընըն եարըսը գատար կիւնահ էթմէ՛տի · ամմա սէն մէքրուհլուգլարընը՝ օնլարտան զիյատէ էթտին , վէ Ֆճիւմլէ իչլէ՛տիյին իքրահ՛լըգլարընն իլէ գըզգարընտաշլարընը սատըգ-
52 Ի՛չգարտըն : Ե՛մ սէն քի գըզգա-րընտաշլարընը հիւքմ էթտին , սէն օնլարտան մէքրուհ օ՛ւուպ օնլար սէնտէն սատըգ օլտուգլարը ի-չիւն՝ կիւնահ՛լարըն իլէ քէնտի ա՛-յըպլընը չէ՛ք · հէմ տալսի գըզ-գարընտաշլարընը սատըգ չըգար-տըղըն իչիւն՝ խիճապ էտիպ ա՛յըլ-
53 պընը չէ՛ք : Իմոի Ֆօնլարըն էսիր-

ԹՈ · Ի՛ · Ի՛ · 594 գէ ։
Ղ Խա · 20 ։ Ի՛րճմ. ք · 34 ։
Փ Ի՛րճմ. ժէ. 23.26. Ռգբ. ա · 8 ։ Պ · ի՛է · 9 , 10 · 22 · 20 ։ Ովս. ք · 10 · Ա՛ւաւ. գ · 5 ։
Ը Ի՛ւ. ի՛ · 10 ։ ք Օր · ի՛ք · 22 ։ Պ · ի՛է · 45 ։
Ց Ե՛զն . ք · 6 ։ Ի՛Հ · ի՛ա · 12 ։ Պագ՝ Խա · 20 · 36 ։
Ձ Խա · 24 · 31 ։
Ճ Պ · ի՛է. 26 · Ովս · ք · 8 ։
Յ Պ · ի՛է · 10 · 47 ։
Ն Հ՚ոհ . ք . 5 · 7 ։
Շ ք Օր . ժէ . 16 ։ Ք՚ագ . ի՛ե . 9 ։ Ի՛րճմ . Ձ՛ք · 8 ։ ծք . 13 ։
Ո Պ . ե . 8 ։ ի՛է . 10 ։
Չ Պ . ի՛է . 27 ։
Պ Պ . ե . 13 ։
Ջ Խա . 22 ։ Պաղ . հք · 42 ։
Ռ Պ . ք . 10 ։ ժա . 21 ։ ի՛ք · 31 ։

ՀԹ · Ի՛ · Ի՛ · 594 գէ ։
Ղ Խա . 3 ։
Ե ք Օր . Ձ՛ . 32 ։ Ի՛ա . ա . 10 ։
Ը ք Հագ . ի՛ա . 9 ։ Պ · Ե . 6,7 ։ Խա . 48 . 51 ։
Թ Ա՛ռտ . Ժ . 15 ։ ժա . 24 ։
Ժ Ե՛զն . ժէ · 10 ։
Ի Ե՛զն . ժէ · 13 ։ ժ՛ք . 20 ։ ժ՛ք . 5 ։
Լ Ե՛զն . ժք . 24 ։
Խ Ի՛րճմ . գ · 11 ։ Ա՛ռտ . ժ՛ք . 41 , 42 ։
Ծ Պագ՝ Ի՛ա · ա . 9 ։ Խա . 60 , 61 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ ԺԻ

Իբի գարթաւ վե պիբ ասմանըն թէմմիւլ։ 11 թէմմիւլին թէքիթրի։ 22 Ընլահըն պէրէքէթ վա՛տը։

1 Վ է պանա Թապպըն քէլամը օ-
2 ։ լուպ տէտի. Նա՞ աաէմ օղ-
լու՝ Իսրայէլ էվլինէ պիլմէճէ սէյ-
3 լէ, վե մեսէլ սէյլէյի վեր։ Վ է տե-
յէսին քի՝ Ը֊ֆենտիմ Թապպ պէյ-
լէ տէր. Ը֊ֆանանա օլ պէյիւք
գանատը՝ ուզուն գանատը՝ գա-
լէմ իլէ տօլու՝ պէնէգլի ՚՚պէյիւք
գարթաւ կէլտի, վե ֆէրզ աղաճը-
նըն էն եիւքսէք տալընը ալտը։
4 Ընուն թազէ ֆիլիսէրինին ուճ-
լարընը գօփարտը, վե օնլարը պա-
զիրկեան տիյարընա կէօթիւրիւպ՝
օնլարը թիւճճարլարընը չէհրինէ
5 գօտու։ Վ է տիյարըն ֆիտանընը-
տան ալըպ՝ օնու ՚էքին թարլասը-
նա գօտու. օնո՞ չօգ սուլար եա-
նընա կէօթիւրիւպ՝ ՚տէօյիւթ ա-
6 ղաճը կիպէ գօտու։ Վ է օ ֆի-
լիսէնիպ՝ հայրլըր Ըալագ պօյլու
ասմա օլտու, քի օնուն տալլարը
օնա պագըպ՝ քէօքլէրի օնուն ալ-
թընտա օլալար. իմտի ասմա օլ-
տու, վե չըպուգլար եափը, վե
ֆիլիսէրը սալըվէրտի։
7 Վ է պէօյիւք գանատը վե չօգ
գալէմլի պէօյիւք պիր ղայրի գար-
թաւ տահա վար իտի. վե իշթէ
Ղպու ասմա՝ քէօքլէրինի օնա տօղ-
րու էյէր կիպի օլտու, վե տալ-
լարընը օնա տօղրու սալտը քի՝ օ-
նուն ֆիտանըղընըն եաստըգլարըն-
8 տա սուվարա։ Օ՝ էյի թարլա-
տա՝ չօգ սուլար եանընտա տի-
քիլտի քի՝ տալլար եափա, վե
մէյվէ կէթիրէ, թա քի ազիմ աս-
մա օլա։ Տէ քի՝ Ը֊ֆենտիմ Թապպ
պէօյլէ տէր. Իսլահ օլաճա՞գմը.
օ՝ ԷՕնուն քէօքլէրինի սէ՞օքմէյէ-
ճէք մի, վե մէյվէսինի գօփարմա-
յաճագմը քի՝ գուրուտյա. օնուն
ֆիլիսէրինին հէփ եափրագլարը
գուրույաճագ, վե օնու քէօքիւն-
տէն՝ տէյիլ պէօյիւք գօլ իլէ վե
չօգ խալգ իլէ գօփարաճագլար։
10 Վ է իշթէ տիքիլտի. Իսլահ օլա-
ճա՞գ մը, օնա ՚էկիւնտօղրուսու
եէլի տօգանտրղը կիպի՝ պիլքիւլ-
լէյէ գուրո՞ւմայաճագ մը. օ՝ ֆի-

ԱՒ. Ի՛. Ւ. 594 ֆէ։

1 Նբեմ. ֆ. 16։

ՀՊ. ԺՂ. 22, 23։

54 յիմ։ Նա քի ՚օնլարա թէսէլլի
օլտուղուն իչիւն ա՛յըպընը չէքէ-
սին, վե հէփ էթտիյինտէն խիճապ
55 էտէսին։ Վ է գըղգարընտաշլարըն
Ադամ իլէ օնուն գըղլարը էվ-
վէլքի հալէէրինէ տէօնէրլէր իսէ,
Ամարիա իլէ օնուն գըղլարը տա-
խի էվվէլքի հալէէրինէ տէօնէրլէր
իսէ, սէն տախի հէմ սէնին գըղ-
լարըն էվվէլքի հալէէրինիզէ տէօ-
56 նէճէքսինիզ։ Ղիւն քի մաղրու-
լուղունուն կիւնինտէ՝ գըղգարըն-
տաշընն Ադամ սէնին աղզընտա ի-
57 շիխիլմէտի, սէնին եարամաղլըղըն
աչիքեարէլէնմէզտէն էվվէլ սէնի
էթրաֆտան Թահգիր էտէն ՚Ամա-
բիա գըղլարընա վե օնուն ճիւմլէ
էթրաֆընտա ՚ՀԳղտլըլար գըղլա-
րընա օլան ա՛յրպ ղէմանընտա կիպի։
58 ՚Ղէնտի խասիսլիյինի վե մէք-
բուհլուգլարընը քէնտին չէքէ-
ճէքսին՝ տէ յօր Թապպ։
59 Օ՝ իրա Ը֊ֆենտիմ Թապպ պէօյ-
լէ տէր. Ամանա՝ հէման էթտիյին
կիպի էտէճէյիմ քի՝ ա՛հտը նագզ
էթմէք իչիւն ՚ՀԵմմինի Թահգիր
60 էյլէտին։ Ը֊մմա պէն՝ կէնճլիյինին
կիւնլէրինտէ ՚սէնին իլէ օլան ա՛հ-
տըմը խաթըրմա կէթիրէճէյիմ,
վե սանա Հպէտի ա՛հտ սապիթ
61 էտէճէյիմ։ Վ է ՚՚հօլարընը խաթ-
րընա կէթիրէսին. վե սէնտէն պէօ-
յիւք հէմ սէնտէն քիւչիւք գըղ-
գարընտաշլարընը ալտրղընտա ու-
թանասըն. վե օնլարը սանա Ղըզ-
լար իչիւն վէրէճէյիմ, ամմա ՚՚ահ-
62 տըն իլէ տէյիլ։ Վ է Ղպէն սէնին
իլէ ա՛հտըմը սապիթ էտէճէյիմ,
վէ պիլէճէքսին քի՝ Թապպ պէն իմ։
63 Շ էօյլէ քի սէնին ճիւմլէ էթտի-
յին իչիւն սանա քէֆարէթէ էթ-
տիյիմ ղէման՝ ՚՚զիքր էտիպ ու-
թանասըն, վե ՚՚ուԹանմանըն եիւ-
զիւնտէն արթըգ աղզընը աչամայա-
սըն տէ յօր Ը֊ֆենտիմ Թապպ։

ԱՒ. Ի՛. Ւ. 594 ֆէ։

ա Պագ՝ խա. 12, ճէ։
բ Ի ՅԱգ. խէ. 12։
գ Օր. Ը. 7–9։
դ Նա. խէ. 4։
ե խա. 14։
զ խա. 15։
է Ի ՅԱգ. խէ. 7։
ը Պ. ԺՃ. 12։ ՈՀա. ԺՂ. 15։

Digitized by Google

տանլըղղընն եաստրգլարընտա գու-
րույաճագ ։
11 Վ է պանա Իապպըն քէլամը օ-
12 լուպ տէտի քի՝ Ա՛ալա Ը՛ա՛սրլար
էվինէ տէ . Պունլարրն նէ օլտու-
ղունու պիլմէ՞զմիսինիզ . տէ քի՝
Իշմէ Ը՛Հաբիլոն փատիշահը Ի-
րուսաղէմ կէլտի , վէ օնուն փա-
տիշահընը վէ սէրվէրլէրինի ալտը ,
վէ օնլարը Հաբիլոնա քէնտի հանը-
13 նա կէօթիւրտիւ ։ Վ է Ը՛փատիշահ
ղէ՞ռէյէթընտէն ալըպ՝ օնուն ի-
լէ ա՛Հտ քէսիշտի , վէ Ը՛օնա եէ-
մին էթտիրտի . վէ տիյարրն գահ-
14 րիմանլարընը ալտը . Թա քի մէմ-
լէքէթ Ը՛ալճագ օլուպ՝ քէնտինի
գալտըրամայա . վէ ա՛Հտընը սագ-
15 լայըպ օնտա ատուրա ։ Ը՛մմա օ
Ը՛քէնտինէ աթլար վէ չօգ խալգ
վէրէլէր տէյիւ Ա՛ըսըրա էլչիլէր
կէօնտէրմէք իլէ Ը՛օնա ա՛սր օլտու .
Ո՞օ իսլահ օլո՞ւրմու , պունլարը է-
տէն գուրթուլո՞ւրմու , եախօտ
ա՛Հտը նագդ էթմէք իլէ գուրթու-
16 լո՞ւրմու ։ Պէն սաղ իմ տէյօր Ի-
ֆէնտիմ Իապպ քի օ՝ էլպէթթէ
եէմինինի թահգիր վէ ա՛Հտընը
նագդ էթտիյի իչիւն՝ օլ օնուն փա-
տիշահ նասպ էտէն Ը՛փատիշահըն
մահալինտէ օնուն պիլէսինճէ Իա-
17 բիլոնուն իչինտէ էօլէճէք ։ Վ է
Ւփարաւոն ճէնքտէ պէօյիւք
գուվվէթ իլէ հէմ չօգ ճիւմհիւր
իլէ չօգ ճանլար գըրմագ իչիւն
Ը՛մէթերիս գալտըրըպ թապեալար
պինա էթմէսինտէ՝ օնա պիր շէյ
18 էտէմէզ ։ Ո՞իրա ա՛Հտը նագդ
էթմէք իլէ եէմինի թահգիր էյլէ-
տի , վէ իշմէ Ը՛էլինի վէրիպ՝ հէփ
պունլարը էտէր իսէ տէ , գուր-
թուլմայաճագ տրը ։
19 Օնուն իչիւն Ի֊ֆէնտիմ Իապպ
պէօյլէ տէր . Պէն սաղ իմ քի՝ էլ-
պէթթէ թահգիր էթտիյի եէմինիմի
վէ նագդ էթտիյի ա՛Հտըմը օնուն
20 պաշընա տէօնտէրէճէյիմ ։ Վ է օ-
նուն պանա էթտիյի ի՛սեանը իչիւն
Ը՛օնուն իւէրինէ աղըմը եայաճաղըմ՝
վէ տուզաղըմտա թուրթուլաճագ .
վէ օնու Հաբիլոնա կէօթիւրիւպ՝
Ը՛օնուն իլէ օրատա տա՛վա սիւրէ-
21 ճէյիմ ։ Վ է Ւճիւմլէ օնուն գաչ-
գընլարը՝ օնուն հէփ ա՛աքէրի իլէ
գըլըճտան տիւշէճէքլէր , վէ գա-
լանլար հէր րիւգկեարա տաղըլա-
ճագլար . վէ պիլէճէքսինիզ քի՝
պէն Իապպ սեօյլէտիմ ։
22 Ի֊ֆէնտիմ Իապպ պէօյլէ տէր .
պէն եիւքսէք էրզ աղաճրնըն էն
եիւքսէք Ո՛տալընտան ալըպ տիքէ-
ճէյիմ . պէն օնուն ֆիլիսլէրինին
պաշընտան Ւթազէսինի գօֆարըպ՝
Ո՛պիր եիւճէլտիշ վէ եիւքսէք տա-
23 ղըն իւզէրինէ տիքէճէյիմ ։ Ը՞Օ
Ւսրայէլնն եիւճէ տաղընտա
տիքէճէյիմ , վէ օ՝ տալլար չգա-
րաճագ , վէ մէյվէ վէրէճէք , վէ
ա՛զիմ էրզ աղաճը օլաճագ . վէ
Ո՞օնուն ալթընտա հէր կէօնէ գա-
նատը հէր դուշ գօնաճագ տրը ,
օնուն ւտալլարընն կէօլկէսինտէ
24 սաքին օլաճագ ։ Վ է սահրանըն
հէփ աղաճլարը պիլէճէքլէր քի՝
պէն Իապպ Ո՛եիւքսէք աղաճը ալ-
չագլաթտրմ , ալչագ աղաճը եիւ-
ճէլթտիմ , եէչիլ աղաճը գու-
րութտում , վէ գուրու աղաճը
ֆիլիսլէթտիմ . Ւպէն Իապպ սեօյ-
լէտիմ , հէմ իճրա էյլէտիմ ։

ՊԸՊ ԺԼ

Փաւմին գօրուգ թէմսիլինի նահագդ եէրտէ գուլլանտըղը իչիւն Ընլահըն օնլարը թէք-
տիր էթմէսի ։ 4 Ւևնահ էտէն ճան քէն-
տիսի էօլմէք կէրէք օլտուղու ։ 31 Ֆէվկէ
էթմէյէ պիր դայրէթ ։

1 Վ է պանա Իապպըն քէլամը օ-
2 Ո՛լուպ տէտի քի՝ Պու սիզին
Իսրայէլ թօփրաղընն հագգընա
սէօյլէյիսլ՝ Պապալար Ո՞գօրուգ
եէտի , վէ օղուլլարըն տիշլէրի գա-
մաշտը տէտիյինիզ մէա՛էլ նէ՞ օ-
3 լա ։ Պէն սաղ իմ տէյօր Ի֊ֆէն-
տիմ Իապպ քի՝ Իսրայէլտէ պու
մէա՛էլինիզ արթըգ սէօյլէնմէյէ-
4 ճէէք տիր ։ Իշթէ հէր ճան պէնիմ
տիր . պապանըն ճանը նիճէ իսէ՝
օղուլունն ճանը տախի էօյլէ պէ-
նիմ տիր . Ը՞կիւնահը էտէն ճան
5 քէնտիսի էօլէճէք ։ Իմտի պիր
քիմսէ սատըգ օլուր իսէ , վէ չէրի-
ա՛թ հէմ սատագաթ իւզրէ ա՛մէլ
6 էտէր իսէ , Ը֊տաղլարըն իւզէրինտէ
եէմէզ իսէ , վէ կէօզլէրինի Իսրայէլ
էվինին փութլարընա գալտըրմազ
իսէ , վէ Ը֊գօնշուսունուն գարըսը-
նը մուրտարլամազ իսէ , վէ Ի՛Հայ-
ղընտա օլան գարըյա նագլաշմազ

Digitized by Google

7 իսէ , վէ Ւքիմնէյէ զուլմ էթ-
մէզ իսէ , պօրճլույա՝ Ւրէկհնինի
կէրի վէրիր իսէ , զօր իլէ նէհնէ
գափմազ իսէ , Ւէքմէյինի աճրգ-
մըշա վէրիր իսէ , վէ չըփլաղը ես-
8 վապ իլէ էօրթէր իսէ , Ւմուա՛մէ-
լէ իլէ վէրմէզ իսէ , վէ մուրապա
ալմազ իսէ , նահագլըգտան էլի-
նի տէօնտէրիր իսէ , Ւէքի քիշինին
արասընտա հագգ չէրի՛ա կէօ-
9 րիւր իսէ , կՒրշէբէհ Ւեհէմէք ի-
չինն՝ գանունլարըմտա եիւրիյիւպ
չէրիա՛թլէրիմի հրթիգ էտէր իսէ ,
պու՝ սատրգ տրը , էլպէթթէ Ւեա-
շայաճագ տրը տէյօր Ւնֆէնտիմ
Ւտապպ :
10 Ւմմա էյէր պու՝ զօրպազ վէ
Ւգան ուէօքիւճիւ էվլատ թէվլիտ
էտէր իսէ , վէ օ պունլար կիսլի պիր
11 չէյ էտէր իսէ , եա՛նի օ՝ հէփ պուն-
լարը էթմէզ իսէ , իլլա տաղլաթտա
կէր իսէ , վէ գօնշուսունուն գարը-
12 սընը մուրտարլար իսէ , փագիրէ
վէ եօխսուլա զուլմ էտէր իսէ ,
զօր իլէ չէյ գափար իսէ , րէհինի
կէրի վէրմէզ իսէ , վէ կէօզլէրինի
փութլարա գալտըրըպ՝ Ւմէքրուհ-
13 լուգ էտէր իսէ , մուա՛մէլէ իլէ
վէրիր իսէ , վէ մուրապա ալըր ի-
սէ , պու եաշայաճա՞գ մը , եաշա-
մայաճագ . հէփ պու մէքրուհլուգ-
լարը էթտիյի իչինն էլպէթթէ էօ-
լէճէէք ,
14 Ւօնսւն գանը՝ իւպէրինտէ
օլաճագ տրը :
Ալ Ւէ իչթէ պու՝ օղուլ թէվլիտ
էտէր իսէ , վէ օ պապասընըն իչլէ-
տիյի հէփ կիւնահլարընը կէօրիւր
իսէ , վէ գօրգուպ օնլարա կէօրէ
15 էթմէզ իսէ . Ւտաղլար իւպէրինտէ
եէմէզ իսէ , վէ կէօզլէրինի Ւսրա-
յէլ էվինին փութլարընա գալ-
տըրմազ իսէ , գօնշուսունուն գա-
16 րըսընը մուրտարլամազ իսէ , վէ
քիմսէ յէ զուլմ էթմէզ իսէ , րէ-
հինի ալըգօմազ իսէ , վէ զօր իլէ
չէյ գափմազ իսէ , Ւէքմէյինի ա-
ճրգմըշա վէրիր իսէ , վէ չըփլաղը
17 էսկապ իլէ էօրթէր իսէ , էլինի
փագիրտէն սագլընը իսէ , մուա՛-
մէլէ հէմ մուրապա ալմազ իսէ ,
չէրիա՛թլէրիմ իլէ ա՛մէլ էտիպ գա-
նունլարըմտա եիւրիւր իսէ , պու՝
պապասընըն եարամազլըղը իչինն
էօլմէ յէճէէք . էլպէթթէ եաշայա-
18 ճագ տրը : Օղուլմ էտիպ գարընը-
տաշընտան զօր իլէ չէ յ գափան վէ
գավմընըն արասընտա էյի օլմայա-
նը իչլէյէն պունուն պապասը՝ Ւիլթէ
հօ՝ եարամազլըղընտա էօլէճէէք :
19 Ալ Ւէ սիզ տէրսինիզ քի՝ Ւսի՞-
չինն Ւօղուլ պապասընըն եարա-
մազլըղընը չէքմէզ . օղուլ շէ-
րի՛աթ վէ սատագաթ իւզրէ ա՛մէլ
էտիպ՝ վէ ճիւմլէ գանունլարըմը
սագլայըպ օնլարը իճրա էյլէտի ,
իմտի էլպէթթէ ծաշ-Հաճ տրը :
20 Ւվիւնահ էտէն ճան քէնտիսի էօ-
լէճէէք . Ւօղուլ պապանըն եարա-
մազլըղընը չէքմէզ , վէ պապա օ-
ղուլուն եարամազլըղընը չէքմէզ .
Ւսատրգըն իւզէրինտէ քէնտի սա-
տագաթը օլաճագ , վէ Ւֆասը-
գընն իւզէրինտէ քէնտի ֆասրգը-
21 ղը օլաճագ : Ալ Է Ւֆասրգ՝ իչլէ-
տիյի հէփ կիւնահլարընտան տէօ-
նիւպ ճիւմլէ գանունլարըմը սագ-
լար տա՝ չէրի՛աթ վէ սատագաթ
իւզրէ ա՛մէլ էտէր իսէ , էլպէթթէ
եաշայաճագ , էօլմէ յէճէէք տիր :
22 Ւէֆի իչլէտիյի գապահաթը՝ օ-
նուն իչինն անկըլմայաճագ . իչլէ-
տիյի սատագաթը իւէ եաշայա-
23 ճագ : Ւէիչ պէն ֆասընգըն էօնիւ-
միւնտէն հազգ էտէ՞րմիյիմ՝ տէ-
յօր Ւնֆէնտիմ Ւտապպ . տէյի՞լմի
քի օնուն եօլունտան տէօնիւպ եա-
24 շատրգընտան Ւօլ Ւանըրըմ : Ւմմա
էյէր Ւսատրգ սատագաթընտան
տէօնիւպ՝ եարամազլըգ իչլէր իսէ ,
ֆասրգըն իչլէտիյի ճիւմլէ մէք-
րուհլուգլարա կէօրէ իչլէր իսէ ,
եաշայաճա՞գ մը . Ւօնսւն իչլէմիշ
իտիյի ճիւմլէ սատագաթը ան-
կըլմայաճագ տրը . իչլէտիյի իս-
եանը իւէ վէ էթտիյի կիւնահը ի-
լէ՝ օնլար իւէ էօլէճէէք :
25 Ւմմա սիզ տէրսինիզ քի՝ Ւպապ-
պըն եօլու տօղրու տէ յիւ տիր .
Հալա տինկիւ յին ե՞ Ւսրայէլ է-
վի , պէնի՞մ եօլում մու տօղրու
տէ յիւ տիր . տէ յի՞ւ մի քի սի-
զին եօլունուզ տօղրու տէ յիւ
26 տիր : Ւսատրգ սատագաթընտան
տէօնիւպ՝ վէ եարամազլըգ իչլէ-
յիպ օնտա էօլտիւքտէ , իչլէ-
տիյի եարամազլըղը իչինն էօլմիւշ
27 տիւր : Ալ Է Ւֆասրգ իչլէտիյի ֆա-
սրգլըղընտան տէօնիւպ՝ չէրի՛աթ

վէ սատագաթ իւզրէ ա՛մէլ էթ-
տիյինտէ , ճանդրը եաշատաճագ
28 տըր : Ղիւն քի Ւկէօրիւպ՝ հէփ իշ-
լէտիյի գապահաթընտան տէօն-
տիւ . օ՝ էլպէթթէ եաշայաճագ ,
էօլմէ յէճէք տիր :
29 Իսրայէլ էվին խսէ՝ Յապպրն
եօլու տօղրու տէյիլ տիր տէր .
եա՞ Իսրայէլ էվին՝ պէնի՞մ եօլա-
րըմ մը տօղրու տէյիլ , եօխսա սի-
զին եօլարընըդ մը տօղրու տէ-
30 յիլ տիր : Օնուն իչիւն եա՞ Ի-
րայէլ էվի՝ սիզի հէր քէսի եօլ-
լարընա կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ՝
տէյօր Յֆէնտիմ Յապպ . տէօ-
նիւն , վէ հէփ գապահաթլարը-
նըզտան թէվպէ էտին քի՝ եարա-
մազըգ սիզէ հէլաք սէպէպի օլ-
31 մայա : Իւզէրինիզտէն օլ իշլէ-
տիյինիզ ճիւմլէ գապահաթլարը-
նըզը տէֆ՝ էտին , վէ քէնտիլէրին-
նիզէ էնէնի եիւրէք վէ էնի րուհ
էտինին . զիրա նի՞չիւն էօլէսինիզ՝
32 եա՞ Իսրայէլ էվին : Ղիւն քի էօ-
լէնին էօլիւմիւնտէն հազը էթմէմ՝
տէյօր Յֆէնտիմ Յապպ . իմտի
տէօնիւն , վէ եաշայըն :

ՊԸՊ ԻԹ

Փէյղամպէրին պիր տիչի ապրանըն վէ օ-
նուն էնէքլէրինին կէօսթէրիչի ալըճնտա՝
չահանէ փամիլեանըն տիւշմէսինի փիղան
էթմէսի : 10 Ա՛է պիր աամանըն գօփարը լըզպ
աճըլմասը կէօսթէրիչի իլէ՝ Ներուսաղէմին
խարապ օլմասը կէօսթէրիլտիյի :

1 Ալ է սէն՝ Իսրայէլ պէյլէրի ի-
2 չիւն փիւրան ակաթ գալարը . Ա՛է
տէ քի՝ Ընան նէ՞ տիր . արսլան-
լար արասընտա եաճար՝ էնիքլէ-
րինի կէնճ արսլանլէրին օրթասըն-
տա պէսլէմիշ տիշի արսլան տըր :
3 Ա՛է օ՝ էնիքլէրինտէն պիրինի պէօ-
յիւթտիւ , Ւկէնճ արսլան օլտու .
վէ շիքեար գափմասընը՝ ատէմ
4 եէմէսինի էօյրէնտի : Լմտի օնուն
հագգընա թայիֆէլէր իչլիթտի ,
վէ օնլարրն չուգուրունտա թռու-
թռուլտու . վէ օնու չէնկէլլէր իլէ
Ա՛ընըը տիյարընա կէօթիւրտիւ ,
5 լէր : Ա՛է օ՝ պէքլէյիպ իւմտի
քէսիլտիյինի կէօրիւնճէ , Ւէ-
նիքլէրինտէն պիր ղայրիսինի ալըպ՝
6 օնու կէնճ արսլան էթտի : Պու
տախի Ւարսլանլար արասընտա կէ-
զիպ Ւկէնճ արսլան օլտու . վէ
շիքեար գափմասընը՝ ատէմ եէմէ-
7 սինի էօյրէնտի : Ա՛է օնլարրն սէ-
րայլէրինի պիլտի , վէ շէհրլէրինի
խարապ էյլէտի . վէ օնուն պէօ-
յիւրիւշիւ սէսինտէն՝ եէր վէ օ-
8 նուն տօղուսու վէրան օլտու : Ա՛է
Ենուն իւզէրինէ՝ էթրաֆտա օլան
էյալէթլէրտէն թայիֆէլէր չըգ-
տը , վէ օնա աղլար եայտըլար ,
Ըօնլարրն չուգուրունտա թռու-
9 թռուլտու : Ա՛է Ւօնու չէնկէլլէր իլէ գաֆէսէ գօտուլար ,
վէ օնու Լաբիլըն փատիշահընա
կէօթիւրտիւլէր . օնու գալէ՛յէ
գօտուլար , թա քի օնուն սէսի՝
արթըգ ՒԻսրայէլ տաղլարընտա ի-
շլիտիլմէյէ :
10 Ընան՝ սէնին շէքլին իւզրէ սու-
լար եանընտա տիքիլմիշ Ւասմա
կիպի տիր քի՝ չօգ սուլարտան Լմէյ-
11 վէտար վէ չօգ տալլը օլտու : Ա՛է
օնուն՝ հիւքմտարլար ասալարը ի-
չիւն գավի չախլարը օլտու , վէ
օնուն Ւպայու սըգ եափրագլը տալ-
լարրն արասընտան եիւճէլտի . վէ
եիւճէլտիյի իլէ՝ վէ տալլարընըն
21 չօգլուղու իլէ կէօրիւնտիւ : Ընմ
մա օ՝ խըշմ իլէ գօփարըլըպ եէ-
րէ աթըլտը , վէ Ւկիւն տօղրուսու
եէլի օնուն մէ յվէսինի գուրութ-
տու . օնուն գավի շախը գըրըլըպ
գուրութտու , վէ օնլարը աթէչ եէ-
13 տի : Ա՛է շիմտի չէօլտէ՝ գուրու
14 վէ սուսուզ եէրտէ տիքիլտի : Ա՛է
Ւօնուն տալլարընըն շախընտան ա-
թէչ չըգրպ՝ օնուն մէ յվէսինի
եէտի , վէ օնտա՝ հիւքմտար ա՛-
սասը իչիւն գավի շախ գալմատը .
ՒՕու՝ փիղան տըր , վէ փիղան
իչիւն օլաճագ տըր :

ՊԸՊ Ի

Ընլահըն Իսրայէլին իմթիյարլարընա ձէվապ
վէրմէտիյի : 5 Իսրայէլին Ընսրընտա , 10
չէօլտէ 27 վէ քէնտի մէմլէքէթլէրինտէ ա՛-
սիլէք էթմէլէրինին հիքեայէթի : 33 Ընլա-
հըն քէնտի գավմընը ձէմ էտիպ փաքէյէ-
ձէյի : 45 Ներուսաղէմին եզըլաճագը փէ-
շին կէօսթէրիլտիյի :

1 Ալ է վագի՝ օլտու քի եէտինճի
Ենըլտա պէշինճի այըն օնուն-
ճուսունտա՝ Յապպա տանընշմագ
իչիւն ՒԻսրայէլին իմթիյարլա-
րընտան ատէմլէր կէլիպ էօնիւմտէ
օթուրտուլար :

2 Վ֊է պանա Իապպըն քէլամը օ֊
3 լուպ տէտի. Այ՝ ատէմ օղլու՝ Իսրայէլին իխթիյարլարընա սէօյ֊
լէ, վէ օնլարա տէ քի՝ Յ֊ֆէնտիմ Իապպ պէօյլէ տէր. Պանա տա֊
նըշմաղա՞ մը կէլմինիզ. պէն սաղ իմ քի սիզէ էլպէթթէ ըՃէվապ
վէրմէ յէՃէյիմ՝ տէյօր Յ֊ֆէնտիմ
4 Իապպ: †Ամէն օնլարըն չէրի՛աթընը քէսէ՞լմիսին, չէրի՛աթ քէսէ՞լմի֊
սին՝ եա՞ ատէմ օղլու. սէն օնլարա՝ Ծպապալարընըն մէքրուհլուգլարը֊
5 նը պիլտիր: Վ֊է օնլարա տէյէ֊
սին քի՝ Յ֊ֆէնտիմ Իապպ պէօյլէ
տէր. †Իսրայէլի սէչտիյիմ կիւն֊
տէ, վէ Հ֊ակոբ էվինին զուրրիյէ֊
թինէ էլիմի գալտըրտըղըմտա, վէ
Ա՞ընը տիյարընտա Ըօնլարա քէն֊
տիմի պիլտիրիմ՝ օնլարա †Ըլլա֊
հընըզ Իապպ պէն իմ տէյէրէք
6 էլիմի գալտըրտըղըմտա, օլ կիւնտէ
Ըօնլարը Ա՞ընը տիյարընտան՝ օն֊
լարա թէտարիք էթտիյիմ սիւտ
իլէ պալ ագան՝ Ծհէվի տիյարլա֊
րըն իֆթիխարը օլան տիյարա չը֊
գարմաղա օնլարա էլիմի գալտրը֊
7 տըմ. Վ֊է օնլարա տէտիմ քի՝
Էվեր քէս կէօղլէրինին ժմէքրուհ֊
լուգլարընը †ախըլն, վէ Ծ՞ընը֊
րըն փուռլարը իլէ մուրտարլան֊
ման. Ըլլահընըզ Իապպ պէն իմ:
8 Ըմմա օնլար պանա ասը օլուպ՝
պէնի տինկլէմէք իսթէմէտիլէր.
քիմսէ կէօղլէրինին մէքրուհլուգ֊
լարընը աթմատը, վէ Ա՞ընըրն
փուռլարընը պրագմատրլար. օլ֊
տէմ տէտիմ քի՝ Ըօնլարըն իւզէ֊
րինէ խըշմըմը տէօքիպ՝ Ա՞ընը
տիյարընըն իչինտէ օնլարըն իւզէ֊
րինտէ զազապըմը թէքմիլ էտէ֊
9 յիմ: Ըմմա †իսմիմ իչիւն Հարա֊
քէթ էթտիմ քի՝ օնլարը Ա՞ընը
տիյարընտան չըգարմագ իլէ օլ
կէօղլէրի էօնիւնտէ օնլարա քէն֊
տիմի պիլտիրտիյիմ՝ օլ արալա֊
րընտա օլտուգլարը թայիֆէլէրին
նազարընտա մուրտարլանմայա:
10 Վ֊է ֊օնլարը Ա՞ընը տիյարըն֊
տան չըգարտըմ, վէ օնլարը չէօլէ
11 կէթիրտիմ: Վ֊է ֊օնլարա գանուն֊
լարըմը վէրտիմ, Հէմ օնլարա չէ֊
րի՛աթլէրիմի պիլտիրտիմ, օնլարը
քի ատէմ օնլարը իչիւն էտէր խ֊
12 սէ՝ ֊օնլար իլէ եաշար: Էմ Ըօն֊
լարա շաբաթլարըմը տախի վէր֊
տիմ քի՝ պէնիմ իլէ օնլարըն ա֊
րասընտա նիշան օլալար, թա պի֊
լէլէր քի օնլարը մուգատտէս է֊
տէն Իապպ պէն իմ:
13 Ըմմա Իսրայէլէվի պանա չէօլ֊
տէ ֊ա՛սը օլուպ՝ գանունլարըմտա
եիւրիւմէտիլէր, վէ ֊չէրի՛աթլէ֊
րիմի բէտտ էթտիլէր, օնլարը քի
ատէմ օնլարը իՃրա էտէր իսէ՝
օնլար իլէ եաշար, Հէմ շաբաթ֊
լարըմը ղայէթ իլէ ֊մուրտարլատը֊
լար. իմտի ֊չէօլտէ՝ օնլարը թէ֊
լէֆ էթմէք իչիւն իւզէրլէրինէ ղա֊
14 զապըմը տէօքիյիմ տէտիմ: Ըմ֊
մա Իսմիմ իչիւն հարաքէթ էթ֊
տիմ քի՝ օլ կէօղլէրի էօնիւնտէ
օնլարը չըգարտըղըմ՝ թայիֆէլէ֊
րին կէօղլէրինտէ մուրտարլանմա֊
15 յա: Էմ տախի պէն օնլար ի֊
չիւն ըչէօլտէ էլիմի գալտըրտըմ
քի՝ օնլարը՝ վէրտիյիմ սիւտ վէ
պալ ագըզ Ւհէվի տիյարլարըն
իֆթիխարը օլան տիյարա կէթիր֊
16 մէյիմ: Չիւն քի ըպէնիմ չէրի՛աթ֊
լէրիմի բէտտ էթտիլէր, վէ գա֊
նունլարըմ մուՃիպինՃէ եիւրիւմէ֊
տիլէր, վէ չարաթլարըմը մուր֊
տարլատըլար. զէրա Ըեիւրէքլէրի՝
փուռլարընըն արտընՃա կիխտի֊
17 լէր: Ըմմա ըկէօղիւմ օնլարը է֊
սիրիկմէք իլէ՝ օնլարը հէլաք էթ֊
մէտիմ՝ վէ չէօլտէ օնլարը տիւ֊
քէթմէտիմ:
18 Վ֊է չէօլտէ օնլարըն օղուլլա֊
րընա տէտիմ քի՝ Պապալարընըզ֊
զըն գանունլարընտա եիւրիւմէն,
վէ օնլարըն ատէթլէրինի սագլա֊
ման, վէ փուռլարը իլէ մուրտար֊
19 լանման: Ըլլահընըզ Իապպ պէն
իմ. ըպէնիմ գանունլարըմտա եիւ֊
րիւիւն, վէ պէնիմ չէրի՛աթլէ֊
րիմի սագլայըն, վէ օնլար իլէ ա֊
20 մէլ էտին: Վ֊է Ըշաբաթլարըմը
ա՛զիզ սագլայըն, վէ օնլար պէնիմ
իլէ սիզին արանըզտա նիշան իչիւն
օլալար. թա պիլէսինիզ քի՝ Ըլ֊
լահընըզ Իապպ պէն իմ:
21 Ըմմա ֊օղուլլար պանա աս՛ը ծլ֊
տուլար. գանունլարըմտա եիւ֊
րիւմէտիլէր, վէ չէրի՛աթլէրիմի իւ֊
լէ ա՛մէլ էթմէյէ տիգգաթ էթ֊
մէտիլէր, օնլարը քի ատէմ իՃրա
էտէր իսէ՝ Ըօնլար իլէ եաշար,

ՀԽՄ շաբաթլարըմը մուրտարլատը-
լար. վէ տէտիմ քի ՝օնլարըն իւ-
զերինէ խըշմըմը տէօքիւպ չէօլտէ
ղազապըմը օնլարտա թէքմիլ է-
22 տէյիմ ։ Լաքին ՞էլինի չէքտիմ,
վէ իսմիմ իչիւմ ՟հաքարէթը էթ-
տիմ քի՝ օլ կէօզլէրի էօնիւնտէ
օնլարը չըգարտըղըմ՝ թայիֆէլէ-
րին կէօզլէրինտէ մուրտարլանմայա։
23 Պէն տախի չէօլտէ օնլարա է-
լինի գալտըրտըմ քի՝ ՠօնլարը թա-
յիֆէլէրէ տարղտայըմ՝ վէ օնլա-
24 րը տիյարլարա սաչայըմ։ Ձիւն քի
՚չէրի՛աթլէրիմ իլէ ա՛մէլ էթմէ-
տիլէր , վէ գանունլարըմը րէտտ
էթտիլէր , վէ շաբաթլարըմը մուր-
տարլատըլար , վէ ՟՟կէօզլէրի՝ պա-
պալարընըն փուրթլարը արտընձա
25 օլտու ։ Լմտի ՞պէն տախի օնլա-
րա էյի օլմայան գանունլար՝ վէ
26 օնլար իլէ եաշամայաճագլարը չէ-
րի՛աթլար վէրտիմ ։ Վէ օնլարը
փէշքէշլէրի իլէ՝ ՟՟հէր անա բահմի
աչանը ասիլտըն կէչիրմէք իլէ՝
մուրտարլաթտըմ , չէօյլէ քի օն-
լարը հէլաք էտէյիմ ։ Թա քի
՟՟պիլէլէր քի՝ Լապպ պէն իմ ։
27 Օնուն իչիւն Լսրայէլ էվինէ
սէօյլէ եա՞ ատէմ օղլու , վէ օն-
լարա տէ քի՝ Ն֊ֆէնտիմ Լապպ
պէօյլէ տէր . Պապալարընըզ պա-
նա պուռնուն իլէ տախի՝ գապա-
հաթ իչլէմէք իլէ քիւֆր էթտիլէր։
28 Ձիւն քի օնլարա վէրմէյէ օլ է-
լինի գալտըրտըղըմ տիյարա օն-
լարը կէթիրտիյիմտէ տախի՝ ՟՟հէր
եիւէէ թէփէ յի վէ հէր սըզ տալլը
աղաճը կէօրտիւքլէրինտէ , գուր-
պանլարընը օրատա սունտուլար ,
վէ ղազապա թահրիք էտիճի հէ-
տիյէլէրինի՛ օրատա կէթիրտիլէր ,
29 վէ ԵխօշՀ գօգուլարընը օրատա սըզ
էթտիլէր , վէ չէրպէթփէշքէշլէ-
րինի օրատա տէօքտիւլէր ։ Վէ է
օնլարա տէտիմ քի՝ Պու վարտը-
ղընըզ պամա ՆէփէփօՐնիհանէի
նէ՞ օլա ։ օնուն իչիւն աւոը՝ թա
պու կիւնէտէ պամա չաղըրլար ։
30 Օնուն իչիւն Լսրայէլ էվինէ
տէ քի՝ Ն֊ֆէնտիմ Լապպ պէօյլէ
տէր ։ Պապալարընըզըն եօլունտա՞
մը մուրտարլանըրսընըզ , վէ օնլա-
րըն մէքրուհ֊լուգլարը արտընձա
31 զինա էտէրսինիզ ։ Վէ Ուիէշքէշլէ-

ԹՈ֊Ի՛֊Ն֊ 593 ԳԷ։

րինիզի գալտըրըպ՝ օղուլլարընը-
զը աթէշտէն կէչիրտիյինիզտէ ,
սիզ քէնտինիզի թա պու կիւնէ
տէք հէփ փուրթլարընըզ իլէ մուր-
տարլարսընըզ , վէ ՟պէն սիզէ ձէ-
վապ վէրիրմիյիմ՝ եա՞ Լսրայէլ է-
վի ։ պէն սաղ իմ տէյօր Ն֊ֆէնտիմ
Լապպ քի՝ սիզէ ձէվապ վէրմէմ։
32 Էմ ՟՟ֆիքրինիզէ կէլէն չօլ սի-
զինի՝ պիզ օտուռնա վէ թաշա ի՛պա-
տէթ էթմէք իլէ թայիֆէլէր կի-
պի՝ տիյարլարընը գապիլէլէրի կիպի
օլաճաղըզ տէտիյինիզ էլպէթթէ
33 օլմայաճագ տէր ։ Պէն սաղ իմ տէ-
յօր Ն֊ֆէնտիմ Լապպ քի՝ էլպէթթէ
սիզէ գավի էլ իլէ վէ Ըուզանմըզ
գօլ իլէ վէ տէօքիւլմիւշ ղազապ
իլէ փատիշահլըգ սիւրէճէ յիմ։
34 Վէ գավի էլ իլէ վէ ուզանմըզ
գօլ իլէ վէ տէօքիւլմիւշ ղազապ
իլէ սիզի գավմէրտէն չըգարաճա-
ղըմ , վէ օլ տաղըլմըզ իտիյինիզ
տիյարլատան ճէմ՝ էտէճէ յիմ։
35 Վէ սիզի գավմէրին չէօլիւնէ կէ-
թիրէճէ յիմ , վէ օրատա ՟սիզին ի-
լէ եիւզ եիւզէ տա՛վա սիւրէճէ-
36 յիմ ։ ՟Վ՟ըսըը տիյարընըն չէօ-
լիւնտէ պապալարընըզ իլէ նիճէ
տա՛վա սիւրտիւմ իսէ , սիզինի իլէ
պաճէ էօյլէ տա՛վա սիւրէճէ յիմ՝
37 տէ յօր Ն֊ֆէնտիմ Լապպ ։ Վէ է
սիզի Ըտէ յինէ յինի ալէճնտան կէչի-
րէճէ յիմ , վէ սիզի ա՛Ըտըն պէնտա-
38 լէրինէ կէթիրէճէ յիմ ։ Վէ է սիզ-
տէն ՟ա՛սըլարը վէ պանա գապա-
Ըաթ էտէնլէրի այըրաճաղըմ. օն-
լարը՝ միւսաֆիր օլտուգլարը տի-
յարտան չըգարաճաղըմ , վէ ՠօն-
լար Լսրայէլ թօփրաղընա կիրմէ-
յէճէքլէր . վէ ՟պիլէճէքսինիզ
քի՝ Լապպ պէն իմ ։
39 Վիզ իսէ եա՞ Լսրայէլ էվի՝
Ն֊ֆէնտիմ Լապպ պէօյլէ տէր .
Ձիւն քի պէնի տինկլէմէզսինիզ ,
՞կիտին , արթըգ հէր քէս փուրթլա-
րընըզա ի՛պատէթ էտին , լաքին՝ պէ-
նիմ մուգատատս իսմիմի փէշքէշլ-
էրինիզ իլէ վէ փուրթլարընըզ իլէ
40 մուրտարլաման ։ Ո՞իրա Ըա՛զիզ
տաղըմտա՝ Լսրայէլին եիւճէ տա-
ղընտա տէ յօր Ն֊ֆէնտիմ Լապպ՝
պիւթիւն Լսրայէլ էվի՝ եէրտէ
ճիւմլէսի պանա օրատա ի՛պատէթ
էտէճէքլէր . օնլարտան օրատա

ԹՈ֊Ի՛֊Ն֊ 593 ԳԷ։

Digitized by Google

ՊԵՊՐԻ

Նզեկիելին նրբասաղեմի վրէ իւթայէլէ գարձ կը փեյդամպէրլիք էտիպ՝ օնլարա պիր նշան օլա ուէյիւ օնլարըն էօնիւնտէ ածը աձը ահ չէքմէսի։ 8 Դաւվմըն իւզերինէ կէլէձէք օլան քէսքին վրէ փաբլագ գըլըճ։ 18 Ասրիլընուն փատիշահընըն կէլիպ եագլաշմասընըն թա՛րիխի։ 25 Անդեկիանըն հագդընա իլամ օլունան սիհիլ։ 28 Ամմանըտըրըն հէլաքի։

1 Վ է պանա Յապպընն քէլամը օ-
2 ՝լուպ տէտի քի՝ «Յա՛ ատէմ օղլու՝ եիւզհունիւ Նրուսաղեմի տօղրուլթի, վէ ա՛զիզ մահալլէրէ նուէթգ էյլէ, վէ Իսրայէլ թօփրաղընա փէ յղամպէրլիք էյ-
3 լէ. Վ է Իսրայէլ թօփրաղընա սէօյլէ քի՝ Յապպ պէօյլէ տէր. Ինչթէ պէն սանա գարշը իմ, վէ գըլըճմըը գընընտան չըգարըպ՝ սէնտէն ե սատըղը հէմ ֆասըղը
4 քէսէձէ յիմ։ Ձիւն քի սէնտէն սատըղը հէմ ֆասըղը քէսէձէ յիմ, օնուն իչիւն է լօտօստան փօրեաս սատէք ճիւմլէ թէնէ գարշը գըլըճմ գընընտան չէքիլէձէք տիր։
5 Վ է ճիւմլէ թէն պիլէլէր քի՝ պէն Յապպ գըլըճմը գընընտան չըգարտըմ. ը արթըգ կէրի տէօնմէզ։
6 Վ է Էսէն եա՛ ատէմ օղլու՝ ա՛հ չէք, պէ՛ գըըըլըշը իլէ վէ աձըլըգլար իլէ օնլարըն կէօղէրի էօ-
7 նիւնտէ ա՛հ չէք։ Վ է վագի՛ օլա քի սանա՝ «Նէ՞ իչիւն ահ չէքէրսին տէրլէր իսէ, օլտէմ տէ յէսին քի՝ Նէլէձէք խապէր իչիւն. զիրա հէր եիւրէք էրիյէձէք, վէ ՀՀէփ էլլէր կէվշէ յէձէք, վէ հէր բուհ պայըլաձագ, վէ հէփ տիզլէր սու նէ՛լէ կիւտէձէք. իչթէ կէլի յօր, վէ վագի՛ օլաձագ՝ տէ յօր Յֆէնտիմ Յապպ։
8 Թէքրար պանա Յապպըն քէ-
9 լամը օլուպ տէտի. «Յա՛ ատէմ օղլու՝ փէ յղամպէրլիք էյլէ, վէ տէ քի՝ Յապպ պէօյլէ տէր. Տէ քի՝ էվրըլըճ՝ գըլըճ պիլէնտի, հէմ
10 տախի փէրտահլանտը։ Հէր աղաձը թահգիր էտէն օղլումտան սըպ-թընըն պէյի իւզերինէ՝ պէօյլէք պօղազլայըլ էթմէք իչիւն պիլէնտի, փարլամագ իչիւն փէրտահ-
11 լանտը։ Վ է օ օնու փէրտահլանմաղա վէրտի քի՝ ավուձատա թուլթուլա. պու գըլըճ պիլէնմիշ

հմ. ի՛. ւ. 593 դէ։

ե Յես. ծձ. 7։ ձ. 7։ Ասաք. ը. 20, ՃԼ։ Պաղ. գ. 8։ Հռով. ժձ. 1։
զ Յփես. Ե. 2։ Փիլ. Բ. 13։
յ Պ. ժա. 17։ ԼԲ. 13։ ԼՁ. 24։
ն Թես. 38. 44։ Պ. ԼՁ. 23։ ԼԸ. 23։
շ Պ. ժՁ. 61։
ո Ղ. Թ. 39։ Պ. Ձ. 9։ Ում. Ե. 15։
չ Պ. ԼՁ. 23։
պ Թես. 38։ Պ. ԽԲ. 24։
ջ Պ. Ձ. 2։ Թա. 2։
ռ Երեմ. Թա. 14։
ս Ղու. ԽԲ. 31։
վ Պ. Թա. 4։

ե ՚բազի օլաձաղըմ, վէ գալտըրմա փէշքէշլէրինիզի հէմ հէտիյէլէ-
41 րինիզին Թուրքիանտալարընը ձիւմ-
լէ ա՛զիզ նէմնէլէրինիզ իլէ օրա-
տա թալապ էտէձէ յիմ։ Անզի գաւմլէրտէն չըգարտըղըմտա՝ վէ սիզի օլ տաղօլտը լընըզ տիյար-
լարտան տէվշիրտիյիմտէ՝ զ խօշ գօգու բահշա իլէ սիզտէն բազի օլաձաղըմ. վէ սիզտէ՝ Թայիֆէլէրին
42 կէօզլէրի էօնիւնտէ մուգաւտէս օլաձաղըմ։ Վ է ՚սիզի Իսրայէլին թօփրաղընա՝ օնու պապալարընըզ-զա վէրմէ յէ օլ էլնի գալտըրտը-ղըմ տիյարա կէօձիւրտիւյիւմտէ, ը պիլէձէքսինիզ քի՝ Յապպ պէն
43 իմ։ Վ է Հօրատա հօլլարընըզը վէ օլ մուբտալանտըղընըզ հէփ ա՛-մէլլէրինիզի խաթրընըզա կէթիրէ-ձէքսինիզ, վէ հէփ իչլէտիյինիզ քէօձիւլիւքլէրինիզ իչիւն ՚քէն-տի քէնտինիզտէն իքրահ էտէձէք-
44 սինիզ։ Վ է սիզին իլէ՝ տէ յիլ հարամազ հօլլարընըզա կէօրէ վէ ֆասիտ ա՛մէլլէրինիզէ կէօրէ՝ էլ-Նիսիմ իչիւն հարաքէթ էթտի-
յիմտէ, եա՛ Իսրայէլ էվլի տէ յօր Յֆէնտիմ Յապպ՝ ը պիլէձէքսինիզ քի Յապպ պէն իմ։
45 Վ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
46 ՝լուպ տէտի. «Յա՛ ատէմ օղլու՝ եիւզհունիւ գըպլէ հօլունա տօղ-րուլտուպ՝ գըպլէ յէ նուէթգ էյ-լէ, վէ լօտօս ձանիպի սահրասը-նընն օրմանը հագգընա փէ յղամ-
47 պէրլիք էյլէ. Վ է լօտօս ձանի-պի օրմանընա տէ քի՝ Յապպըն քէլամընը տինկլէ, Յֆէնտիմ Յապպ պէօյլէ տէր. Ինչթէ ՚պէն սէնտէ ալէձ Թուհթուշտուրաձա-ղըմ, վէ սէնտէ ՚՚հէր եէղիլ ալա-ձը վէ հէր գուրու աղաձը եէ յէ-ձէք. Թուհթուշան ա՛լէվ սէօնմէ-յէձէք, վէ օնուան՝ Էլօտօստան փօրեասատէք էօնիւ սըրա ձիւմ-
48 լէսի հանաձագլար։ Վ է ճիւմլէ Թէն կէօրէձէքլէր քի՝ օնու պէն Յապպ Թուհթուշտուրտում. օ՝
49 սէօյլէնմէ յէձէք տիր։ Օլտէմ պէն տէտիմ քի՝ Ինչվահ եա՛ Յֆէնտիմ Յապպ՝ օնլար պէնիմ հագգըմա տէ յօրլար. Օնուն սէօյլէտիյի՝ մէսէլլէր տէ յիւ՛լմի։

հմ. ի՛. ւ. 593 դէ։

ա Ղու. ի. 2։
բ Հով. Թ. 22։
գ Պ. խ. 47։
դ Յես. խԲ. 23։ ծե. 11։
ե Յես. խԲ. 4։
զ Պ. է. 17։
է Օբ. ԼԲ. 41։ խա. 15. 28։

Digitized by Google

տիր ։ վէ փէրտահլանմըշ աբր քի՝
12 օնու գաթիլին էլլինէ վէրէ ։ Ֆէր-
եատ ու ֆիղան էյլէ՝ եա՞ ատէմ
օղլու ։ զիրա պու՝ գավմըմըն իւզէ-
րինէ՝ Իսրայէլին հէփ պէյլէրինին
իւզէրինէ օլաճագ ։ գավմըմըն իւ-
զէրինէ գըլըճ սէպէպինտէն գօր-
գուլար օլաճագ ՝ օնուն իչիւն
ը Նհմ. լա. 19։ 13 Ըպուտունա վուր ։ վէ Ըթէհրիւ-
պէսի օլտու ։ վէ նէ՞ օլաճագ ՝ է-
յէր թահգիր էտէն սըպէթ տախի
Ըօլմազ իսէ՝ տէյօր Նֆենտիմ
յ Ի. 27։ 14 Ռապպ ։ Իմտի սէն եա՞ ատէմ
օղլու՝ փէյ Յամպէրլիք էյլէ ՝ վէ
է Ռաւուճ ավուճա չաբի ՝ վէ գըլըճ՝
գաթիլ օլունմուշլարըն գըլըճը իւ-
չիւնճիւ տէֆա՝ թէքրարլանա-
ճագ ՝ օնլարըն էթրաֆընը գուշա-
տան՝ ուլուլէր մագթուլարընըն
15 գըլըճը պու տուր ։ Նիւրէյի էրի-
մէք վէ թէօքեզլէրի չօղալթմագ
իչիւն՝ ճիւմլէ գափուլարընա գը-
լըճ գօրգուսունու գօտուր. էյ-
վահ ՝ օ Ըփարլամագ իչիւն եափըլ-
տը ՝ պօղազլամագ իչիւն պիլէնը-
թ պ. ժէ. 17։ 16 տի ։ Ռֆենտինի թօփլա ՝ սաղա ևա
սօլա՝ եիւզիւն նէրէյէ տօղրուլը-
ֆ Խա. 14։ պ. խգ. 13։ 17 մուշ իսէ վար ։ Վէ Ըպէն տախի
ավուճուամու ավուճուամա չարփա-
ղ պ. է. 13։ յըմ՝ վէ Ղազապըմը գօնտուրա-
ճաղըմ. պէն Ռապպ սէօյլէտիմ։
18 Վէ պանա Ռապպըն քէլամը օ-
19 լուպ տէտի. Ըէմ եա՞ ատէմ օղ-
լու՝ սէն քէնտինէ իքի եօլ թային
էթ քի՝ Հաբիլոն փատիշահընըն
գըլըճը կէլէ ՝ օնլարըն իքիսի տէ
պիր տիյարտան չըգաճագ. վէ պիր
մահալ բէսմ էյլէ ՝ չէհր եօղու-
20 նուն պաշընտա բէսմ էյլէ ։ Նօղ
հ Նհմ։խթ. 3։ պ. իէ. 5։ Ըմով. ա. 14։ թայ՝ին էյլէ քի՝ գըլըճ Ղըմմըն
օղուլլարընըն Ռտրբասընա վէ Ֆու-
գատա հիսարլը Նզուսաղէմէ կէլէ ։
21 Ֆիրա Հաբիլոն փատիշահը եօ-
լուն ապզընտա՝ իքի եօլուն պա-
շընտա տուրտու քի՝ ֆալա պա-
գա ։ օգլարընը սալլաթտը ՝ փուռ-
լարա տանընշտը ՝ ճիյէրէ պապտը ։
22 Ոնուն սաղ էլինտէ Նզուսաղէմ
ի Պ. ֆ. 2։ իչիւն ֆալ վար իտի քի՝ Ըմանճը-
նրգլաթ գուրա ՝ հայգըրըշ իլէ ա-
ղ Նհմ. ծա. 14։ ղըզ աչա ՝ Ղկիւրիւլթիւ իլէ սէս
ե պ. ֆ. 2։ եիւճէլտէ՝ գափուլարա գարշը Ըման-
ճընրգլար գուրա՝ միթէրիս գալտը-
23 րա ՝ գուլլէ պինա էտէ ։ Ղմմա պու
օնլարա՝ Ըէմին էտէնլէրէ՝ օնլա-
րըն կէօզլէրինտէ եալան ֆալ կի-
պի օլաճագ. օ իսէ օնլար թու-
թուլալար տէյիւ՝ եատամազլըղը
զիքր էթտիրէճէք ։
24 Ոնուն իչիւն Նֆենտիմ Ռապպ
պէօյլէ տէր. Նտարամազլըգլարը-
նըզը խաթրա կէթիրթտիյինիզ ի-
չիւն ՝ գապահաթլարընըզ աշի-
քեար օլուպ ճիւմլէ ամէլլէրինիզ-
տէ կիւնահլարընըզ կէօրիւնտիւք-
տէ՝ օնլարը խաթրա կէթիրթտի-
յինիզ իչիւն՝ էլ իլէ թութուլա-
յ Խա. 29. պ. լ. 5։ 25 ճագսընըզ ։ Վէ սէն եա՞ Ոկիւնիւ՝
եատամազլըգ վագթընըն սօնու
կէլէն՝ Ղմուրտար ֆասըգ Իսրայէլ
ն Ռ Ոն. լ. 9. 13 ։ Նհմ. ծգ. 2 ։ պ. ժէ. 19։ 26 պէյի ։ Նֆենտիմ Ռապպ պէօյլէ
տէր. Պէօրքիւ կիտէր ՝ վէ թաճը
գալտըր. պու պէօյլէ օլմազ. Ըալ-
չաղը եիւճէլէ՝ վէ եիւճէյի ալչագ-
ղ պ. ժէ. 31։ Ղու. ա. 52։ 27 լաթ ։ Ոնու ալթիւսթ՝ ալթիւսթ՝
ալթիւսթ գօյաճաղըմ.՝ պու տախի
ա Նհն. խթ. 10։ Խա. 13։ Ղու. ա. 32, 33։ Հօշ. ա. 10։ օլմայաճագ ՝ թա հագգ սահիպի
կէլէնէտէք ՝ վէ օնա վէրէյիմ ։
28 Վէ սէն եա՞ ատէմ օղլու՝
փէյղամպէրլիք էտիպ Ռտէ քի՝
Ղմմըն օղուլլարը հագգընա վէ
օնլարըն հագարէթի հագգընա Նֆ-
ֆենտիմ Ռապպ պէօյլէ տէր. վէ
տէյէտին քի՝ Ղրլըճ՝ գըլըճ չէ-
քիլմիշ տիր. պօղազլամագ իչիւն
փէրտահլանմըշ տըր ՝ չէօյլէ քի
փարլամագ սէպէպինտէն տիւքե-
29 տ. Ղվէնին իչիւն պաթըլ վա- ը պ. ժգ. 24։ խգ. 28։
հի կէօրմէյէրինտէ ՝ սէնին իչիւն
եալան ֆալ պագմալարընտա ՝ քի
սէնի եարամազլըգ վագթընըն
սօնու ՝օնլարըն կիւնիւ կէլէն
մագթուլ ֆասըգլարըն պօյնու իւ-
30 զերինէ գօյալար ։ Ո՞նո՞ գընընա ա Խա. 25։ Հօբ. ժը. 20։ Ռ՞ող. է. 13։
տէօնտէրէյի՞մ մի. սէնի՝ եարա-
տըլտըղըն մահալտէ՝ Ըմվլուտու-
նուն տիյարընտա ՞հիւքմ էտէ-
31 ճէյիմ ։ Վէ Ըսէնին իւզերինէ էօվ- բ Նհմ. խէ. 6, 7։ գ պ. ժգ. 3։ դ Ոհն. ժէ. 14։ պ. ժգ. 38։
քէմի տէօքէճէյիմ՝ Ռսէնին իւզե-
րինէ ղազապըմըն աթէշի իւլ իւֆ-
լէյէճէյիմ՝ վէ սէնի եապանի ա-
տէմլէրին՝ պօղազլամաղա ուսթատ
օլանլարըն էլինէ թէսլիմ էտէ-
32 ճէյիմ ։ Նէթէչէ թաա՛մ իչիւն օ- ե պ. իգ. 8։ ժէ. 19. իգ. 22։
լաճագըն ՝ սէնին գանըն տիյա-
րըն օրթասընտա օլաճագ. Ռսէն զ պ. իգ. 30, 31։
զիքրե կէլմէյէճէքսին ՝ զերա պէն
Ռապպ սէօյլէմիշլիմ ։

Digitized by Google

ՊԸՊԻՒՐ

Նրթասաղէմին նիշանդէրի , 13 վէ օնուն ձեղասը : 28 վէ յամպէրլէրին , քնահինէրին , պէյլէրին , վէ գավմըն ալէսսէվկէ պօզուգլուղու :

1 Վ է պանա Յապպըն քէլամը օ-
2 ՝լուպ տէտի . ՝Էմ սէն եա՛ տէմ օղլու՝ ՞մուհաքէմէ էտի՞ր-միսին , պու գանըը չէհրի ՝մուհա-քէմէ էտի՞միսին . իմոի օնա՝ օնուն հէփ ՝մէքրուհլուգլարընը պիլսիր :
3 Վ է տէ քի՝ Յ՚ֆէնտիմ Յ՚ապպ պէօյլէ տէր . Յ՚Ո՛վ վագթը կէլմէք իչիւն իչինտէ գան տէօքէն՝ վէ քէնտինի մուրտարլամագ իչիւն քէնտինէ գարշը փուլլար եափան
4 Հէհր , ՚տէօքտիւյիւն գանըն իլէ սուչլու օլտուն , վէ եափտրղըն փուլլարըն իլէ քէնտինի մուր-տարլատըն , վէ կիւնլէրինի եագ-լաշլըրտըն , վէ թա ըրլարընա-տէք կէլսին . ՚օնուն իչիւն սէնի թայիֆէլէրէ հադարէթ՝ վէ հէփ տիյարլարա ըէգալէթ վէրտիմ :
5 Յ՚ադըն օլանլար վէ սէնտէն ու-զագ օլանլար սէնի ըէգլիլ էտէ-ճէքլէր՝ եա՛ ատը մուրտար չօգ շամաթաճը :
6 Յ՚էթէ սէնտէ Վ՚իսրայէլին պէյ-լէրի՝ հէր պիրի գօլու իլէ գան
7 տէօքմէք իչիւն տիր : Վ՚էնտէ ՚պա-պայը վէ անայը թահգիր էթտիլէր , սէնին իչինտէ ՚ըաղրիպէ զուլմ էթ-տիլէր , սէնտէ էօքսիւզ վէ տուլ
8 գարըյա ղատը էթտիլէր : ՚Ո՞ու-գատտէս չէյլէրիմի թահգիր էյլէ-տին , վէ ՝շարաթլարըմը մուրտար-
9 լատըն : Վ՚էնտէ՝ գան տէօքմէք իչիւն ՝ղամմազ ատէմլէր վար . վէ ՚սէնտէ տաղլար իւզէրինտէ եէյէնլէր վար , սէնին իչինտէ ֆիւճիւր էթտիլէր :
10 Վ՚էնտէ ՚պապա չըփլագլըղը աչ-տըլար , սէնտէ ՝մուրտար Հայզու
11 գարըյա զօր էթտիլէր : ՚Էմ ՝քի-միսի գոնշուսունուն գարըսը իլէ մէքրուհլուգ էթտի , վէ քիմիսի ՝ֆիւճիւր իլէ կէլինինի մուրտար-լատը , վէ սէնտէ քիմիսի ՝գըզգ գա-րընտաշը օլան պապասընըն գըզը-
12 նա զօր էյլէտի : Վ՚էնտէ ղգան տէօքմէք իչիւն րիչվէթ ալտըլար . ՝մուա՛մէլէ վէ մուրապա ալտըն , վէ զուլմ իլէ գօնշուննա զատը էթտին , վէ ՝պէնի ուննութտուն՝
13 տէ յօր Յ՚ֆէնտիմ Յ՚ապպ ՝Իմոի իչլէթ պէն սէնին էթտիյին զատը՝ վէ սէնին իչինտէ տէօքիւլէն գան-տան էօթիւրիւ ՝ավուճլարըմը
14 չարփտըմ : Վ՚անա իճրասընը էտէ-ճէյիմ կիւնլէրտէ՝ ՝նիւրէյին տա-յանա պիլի՞ր մի , եախօտ էլլէրին գուվվէթլէնի՞ր մի . ՚պէն Յ՚ապպ սէօյլէտիմ , վէ իճրա էտէճէյիմ :
15 Իմոի ՞սէնի թայիֆէլէրէտ տաղը-տըպ՝ սէնի տիյարլարա սաչաճաղըմ՝ վէ Ըսէնտէն մուրտարլըղընը տիւ-
16 քէտէճէյիմ : Վ է սէն թայիֆէլէ-րին կէօզլէրի էօնիւնտէ մուրտարլա-նաճագընը , վէ ՞պիլէճէքսին քի՝ Յ՚ապպ պէն իմ :
17 Յ՚ընտէն պանա Յ՚ապպըն քէլամը
18 օլուպ տէտի . Յ՚ա՛ ատէմ օղլու՝ Է՚սրայէլ էվի պանա ճիւրիւֆ կի-պի օլտու , ճիւմլէսի փօթա իչինտէ պագըը վէ գալայ վէ տէմիր վէ գուրշուն՝ կիւմիւշ ճիւրիւֆիւ կի-
19 պի օլտուլար : Օնուն իչիւն Յ՚ֆէնտիմ Յ՚ապպ պէօյլէ տէր . Ձիւն քի հէփինիզ ճիւրիւֆ կիպի օլտունուզ , օնուն իչիւն իւլէթ պէն սիզի Ի՚սրայագէմին իչինէ ճէմ՝ է-
20 տէճէյիմ : Կիւմիւշիւ վէ պագը-րը վէ տէմիրի վէ գուրշունու վէ գալայը՝ օնուն իւզէրինէ աթէչի իւֆլէմէք իւլէ էրիթմէք իչիւն փօ-թանըն իչինէ ճէմ՝ էթտիքլէրի կիպի՝ սիզի խըլմ ու ղազապըմ իւլէ էօյլէ ճէմ՝ էտէճէյիմ , վէ պրա-
21 ղըպ էրիտէճէյիմ : Վ է սիզի ճէմ՝ էտիպ՝ սիզին իւզէրինիզէ ՞ղազա-պըմըն աթէչի իւլէ իւֆլէյէճէ-յիմ , վէ սիզ օնուն օրթասընտա
22 էրիյէճէքսինիզ : Փօթանըն իչին-տէ կիւմիւշիւն էրիտիյի կիպի , սիզ օնուն իչինտէ էօյլէ էրիյէ-ճէքսինիզ . վէ պիլէճէքսինիզ քի՝ պէն Յ՚ապպ ՞իւզէրինիզէ ղազապը-մը տէօքտիւմ :
23 Վ է պանա Յ՚ապպըն քէլամը օ-
24 ՝լուպ տէտի . Յ՚ա՛ ատէմ օղլու՝ օ-նա տէ քի՝ Վ՚էն ղազապ կիւնիւնտէ փաքլէնմէմիշ՝ եաղմուր եէմէմիշ
25 տիյար սըն : ՚Օնուն իչինտէ՝ պէօ-յիւրիւպ չէքճար գափան արսլան կիպի փէ յղամպէր ֆիլճէնէսի վար . օնլար ՞ճանլար եէտիլէր , ՚օնլար խազինէ վէ գըյմէթլի չէյլէր ալ-տըլար , օնուն իչինտէ՝ օնլար օնուն

ՀԱ . Ի՛ . Ն . 593 դէ :

ա Պ . խ . 6 . 9 ; Նաա . գ . 1 :
բ Պ . ի . 4 . խ . 36 :
գ Պ . ժ . 2 :
դ ՚ի ՀԱագ . իա . 16 :
ե ի Օր . իէ . 37 , ՚ի ՀԱագ . ի . 7 ; Պ . ե . 14 ; Դան . ի . 16 :
զ Ն . ա . 23 ; Մի . գ . 1 , 2 , 3 ; Սոփ . ՚ի . 3 :
է ի Օր . իէ . 16 :
ը Ն . իէ . 21 , 22 ,
թ խա . 26 :
ժ Ղ . ժ . 30 ; Պ . իէ . 38 :
ի Ն . իէ . 1 ; Ղ . ժ . 18 :
լ Պ . ժ . 6 . 11 :
խ Ղ . ժ . 7 , 8 ; ի . 11 :
ծ Կոր . է . 1 :
կ Ղ . ժ . 19 ; ի . 18 ; Պ . ժ . 6 :
հ Ղ . ժ . 20 ; ի . 10 ; ի Օր . իի . 23 ; Ներմ . է . 8 ; Պ . ժ . 11 :
ձ Ղ . ժ . 15 ; ի . 12 :
ղ Ղ . ՚ճ . 9 ; ի . 17 :
ճ Ն . իէ . 8 ; ի Օր . ժ . 19 . իէ . 25 :
մ Ն . իի . 25 ; Ղ . խ . 36 ; ի Օր . իէ . 19 ; Պ . ժ . 13 :
յ ի Օր . լ . 18 ; Ներմ . է . 21 ; Պ . իէ . 35 :

ՀԱ . Ի՛ . Ն . 593 դէ :

յ Պ . իա . 17 :
ն Պաչ՝ Պ . իա . 7 :
շ Պ . ժ . 24 :
ո ի Օր . է . 27 ; իի . 25 . 6 ; Պ . ժ . 14 , 15 :
չ Պ . իէ . 27 . 48 :
պ Ա՚ղ . Թ . 16 ; Պ . ջ . 7 :
ջ Ն . ա . 22 ; Ներմ . ջ . 28 , ԼԸ ; Պաչ՝ Ա՚ղ . ձժ . 119 :
ռ Ն . ա . 22 ; Ներմ . ջ . 28 , ԼԸ ; Պաչ՝ Ա՚ղ . ձժ . 119 :
ս Պ . խ . 8 . 33 ; խա . 31 :
վ Ովս . ջ . 9 :
տ Պաչ՝ Ա՚ղ . խ . 14 ;
ր Մի . է . 11 ; Ա՚ղ . է . 8 , 4 :

Digitized by Google

տուլ գարըլարընը չօղալթտըլար ։
26 Նուն քահինլէրի թէվրաթըմը պօզտուլար , վէ մուգատտէս շէյլէրիմի նափաք էթտիլէր , մուգատէսի նափաքտէն այրըտ էթմէտիլէր , վէ փաք իլէ մուրուարրըն ֆէրգինի պիլտիրմէտիլէր . վէ կէօզլէրինի շաբաթլարըմտան կիզլէտիլէր , վէ պէն սրալարընտա նափաք
27 սայըլտը ։ Նտա օլան սէրվէրլէրի շիքեար գափան գուրտլար կիպի գան տէօքիւպ ճանլար հէլաք էթմէք իչիւն օլտուլար , թա քի
28 ղաւոր էտէլէր ։ Վէ նուն փէյղամպէրլէրի պաթըլ վահիլէր կէօրէրէք վէ օնլար իչիւն եալան ֆալա պագարագ օնլարը քիրէճ իլէ սրվատըլար . օնլար պապպ սէօյլէմէմի՛ր էքէն՝ Նֆէնտիմ Բապպ
29 պէօյլէ տէր տէտիլէր ։ Տի՛յարըն գավմը պէօյիւք զուլմ էթտիլէր , վէ ա՛զիմ եաղմա էթտիլէր . վէ ֆագիրէ հէմ եօխսուլա զօր էթտիլէր , վէ զարիպէ նահագգ եէ-
30 րէ զուլմ էթտիլէր ։ Վէ օնլարտան՝ գալէ՛ պինա էտէճէք վէ երգրգ եէրտէ տիյարըն հագգընա օնու պօզմայըմ տէյիւ հուզուրումտա տուրաճագ ատէմ ա-
31 րատըմ , ամմա պուլմատըմ ։ Իմտի նօնլարըն իւզէրինէ ղազապըմը ոէօքտիւմ , օնլարը խըշմըմըն ա-թէչի իլէ տիւքէթտիմ . օնլարըն եօլլարընա վէրտիմ՝ տէ յօր Նֆէնտիմ Բապպ ։

ՊԸՊ ԻԿ

Ամարիանըն վէ Նրուսաղէմին էօրնէյի օ-լան Ողայ վէ Ողերայ ֆահիլէէր ։ 36 վեէյդամպէրին՝ իքի տէվլէթլէրին փուրթփէ-րէսթլէրինի թա՛զիր էտիպ , 45 օնլարըն հէ-լաքինի կէօսթէրմէօի ։

1 Նինէ պանա Բապպըն քէլսմը
2 օլուպ տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ օղլու՝ պիր անա գրզլարը օլարագ
3 Իքի գարը վար իտի ։ Վէ օնլար Նընըրտա զինա էթտիլէր , կէնճ-լիքլէրինտէ զինա էթտիլէր . մէմ-լէրի օրատա սրգրլտը , վէ պագի-րէլիքլէրինին էմճիքլէրի օրատա
4 օխշանտը ։ Վէ օնլարըն ատլարը՝ պէօյիւսիւնիւն Ողայ վէ օնուն գրզգարընտաշընն Ողերայ իտի ,

վէ օնլար պէնիմ՝ օլտուլար , վէ օղուլլար հէմ գրզլար տօղուրտուլար . վէ ատլարը՝ Ողայ օլան Ամարիա տըր , վէ Ողերայ օլան Նրուսաղէմ տիր ։
5 Վէ Ողայ պէնիմ իքէն՝ զինա էյլէտի , վէ զէնփարէ Նսուրլու
6 մահպուալլէրէ , լաճիվէրտ կիյին-միշ վալիլէրէ վէ պէյլէրէ՝ ճիւմ-լէսի լաթիֆ իյիթլէր օլարագ աթա պինէն աթըլըլարա ա՛ղզ օլտու ։
7 Իմտի ճիւմլէ Նսուրուն սէչ-կին կէնճլէրի իլէ զինա էյլէ-տի . վէ ճիւմլէ քէնտի ա՛-ղզլարընըն հէփ փուրթլարը իլէ
8 մուրտարլանտը ։ Վէ Նըսրտա-քի զինալարընը պրագմատը . զի-քա կէնճլիյինտէ օնուն իլէ եա-թարլար իտի , վէ պագիրէլիյինին մէմլէրինի օնլար օխշայըլ՝ զինա-լարընը օնուն իւզէրինէ տէօքմիւշ-
9 լէր իտի ։ Նուն իչիւն օնու մահ-պուպալարընըն էլինէ՝ օնուն ա՛ղզ օլտուղու Նսուր օղուլլարընըն է-
10 լինէ վէրտիմ ։ Ննլար նօնուն չըփլագլըղընը աչտրլար , օղուլ-լարընը վէ գրզլարընը ալտրլար , վէ օնու գրլըճ իլէ գաթլ էթտի-լէր . իմտի օ՝ գարըլարտա նամ-տար օլտու , վէ օնտա ահգեամլէր իճրա էթտիլէր ։
11 Վէ Նգրզգարընտաշը Ողերայ կէօրտիւգտէ , Նա՛ղզլարը իլէ օնտան զինյատէ ֆաահիտ օլտու , վէ զի-նալարընը՝ գրզգարընտաշընըն զի-
12 նալարընտան ասլը՛ըդը ։ Նէնփարէ Նսուր կէնճլէրինէ՝ ալա կիյինմիշ Նվալիլէրէ վէ պէյլէրէ աթա պինէն աթըլըլարա ճիւմլէսի լաթիֆ իյիթ
13 օլանլարա ա՛ղզ օլտու ։ Վէ կէօր-տիւմ քի՝ մուրտարլանտը . իքի-
14 սինին տէ եօլու պիր օլտու ։ Վէ զինալարընա զամմ էթտի . զիքա տիվար իւզէրինտէ րէամ օլունմուշ ատէմլէր՝ սիւլիւյէն իլէ թաավիր օլունմուշ Վհիլտանիլէր
15 սիւրէթլէրի կէօրտիւ . Ննլար՝ պէլի գուշագ իլէ գուշանմըշ իտիլէր , պաշլարընտա պէօյիւք սա-րըգլար վար իտի , ճիւմլէսի պէյ-լէր կէօսթէրիշլի՝ տօղուշլարը տի-յարընա կէօրէ Նարիլտն օղուլ-լարը՝ Վհիլտանիլէր շէքլինտէ ի-
16 տիլէր . Վէ Նօնլարը կէօզլէրի իլէ

կէօթուիլիւ կիսպի՝ օնլարա ա՛շըդ օլտու. վը օնլարա՝ Քիլտանիլէը տիյարընա էլ էիլէը կէօնտէրտի։
17 Ու Խարիլոն կէնձլէրի օնուն իլէ ա՛շդ տէօշէյինէ կիրտիլէը, վը օնու զինալարը իլէ մուրտարլատըլար. իմտի օ օնլար իլէ մուրտարլանտը, վը Ծանը օնլարտան այրըլտըը զինա էթտիյի զէմանը՝ խաթրընա կէթիրմէք իլէ զինալարը
20 րընը չօղալթտը։ Ու Թէնէլէրի էշէք Թէնի՝ վը Պէտէնէլէրի ալթ պէտէնի օլան օնլարըն ահպապլա-
21 րընա ա՛շդ օլտու։ Իմտի կէնձլէյինէն մէմէլէրի սէպէպինտէն՝ էմճիքլէրինին Ընըրլըլարտան օխ-չանտրըլընը՝ կէնձլէյինէն փիւճիւրիւնիւ խաթրընա կէթիրտէն։
22 Ընուն իչիւն եա Ադոնիայ՝ Նֆէնտիմ Ռապպ պէօյլէ տէր. Իշ-Թէ Ւպէն՝ սէնին ճանընընն չօլ օնլարտան այրըլտրը մահպուպլա-րընը սէնին իւզէրինէ ուչանտրըա-ճաղըմ, վը օնլարը չէփչէվլէտէն սէնին իւզէրինէ կէթիրէճէ յիմ,
23 եա՛նի Խարիլոն օղուլլարընը վը ճիւմլէ Քիլտանիլէրի՝ փակուդու վը Ուէյի վը Կուէյի՝ ճիւմլէ Ընսուր օղուլլարընը օնլարըն պիլէսին-ճէ կէնիրէճէչէյ. ճիւմլէսի ճիվան իչիթլէր՝ պէյլէր վը վալիլէր տիր, ճիւմլէսի աթա պինէր սէրտարլար
24 վը նամտարլար տըը։ Ու է օնլար սէ-նին իւզէրինէ սիլահլար իլէ՝ ա՛րա-պալար վը թէքէրլէքլէր իլէ վը գամմէր ճիւմհիւրիւ իլէ կէլէ-ճէքլէր, սանա գարչը չէփչէվլէ սի-փէր վը գալգան վը թօղրա գօյա-ճադլար. վը օնլարըն էօնիւնէ չէ-րի՛ աթի գօյաճաղըմ, վը սէնի քէնտի չէրի՛ աթլէրինճէ հիւքմ էտէճէք-
25 լէր։ Ու է սանա գարչը ղայրէթի-մի գօյաճաղըմ, վը սանա ղազապ իլէ հարաքէթ էտէճէքլէր, սէ-նին պուրնունու վը գուլագլարընը քէսէճէքլէր, վը պագիչէն՝ գը-լըճտան տիւչէճէք. սէնին օղուլ-լարընը վը գըզլարընը ալաճագ,

վը պագիչէն՝ աթէչտէ եանաճագ։
26 Ու է Ասէնի էսվապլարընտան սօ-չաճագլար, վը սէնին իֆթիխար
27 գապլարընը ալաճագլար։ Ու է Նսէնտէն սէնին ֆիւճիւրիւնիւ՝ վը Ընսրը տիյարընտան Նսէնին զի-նալարընը քէսէճէ յիմ. վը կէօզ-լէրինի օնլարա գալտրըմայաճագ-սըն, վը Ընսրը արթըգ խաթրը-նա կէթիրմէ չէճէքսին։
28 Օ իրա Նֆէնտիմ Ռապպ պէօյ-լէ տէր. Իչթէ պէն սէնի՝ Ինքրահ էթթիքլէրինին էլինէ՝ չօղ Նօնլարտան ճանընն այրըլտրը քիմ-սէլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէ յիմ։
29 Ու է օնլար սանա ա՛տավէթ իլէ հարաքէթ էտիպ՝ սէնին հէվ է-մէ յինի ալաճագլար, վը սէնի Մո՛ւրեան վը չօփլագ գօյաճագլար, վը զինալարընն չօփլագլընը՝ վը ֆիւճիւրիւն հէմ ֆահիչէլիյին
30 աշէքեար օլաճագ տըը։ Նֆայի-ֆէլէրին արտընճա զինա էթտիյին իչիւն՝ օնլարըն փուԹլարը իլէ մուրտարլանտընըն սէպէպտէն՝ սա-
31 նա պունլարը էտէճէ յիմ։ Ընէն գըզգարընտաչընն եօլունտա եիւ-րիւտիւն, Ոպէն տախ սէնէն է-լինէ օնուն քեասէսինի վէրէճէ-
32 յիմ։ Նֆէնտիմ Ռապպ պէօյլէ տէր. Ընէն՝ գըզգարընտաչընն տէրին վը կէնիշ քեասէսինի իչէ-ճէքսին. Որէզիլ վը մասխարա օ-լաճագսըն, ՆէՀն ֆէ օ՝ չօգ ալըր։
33 Ընէն սէրխօշլուգ հէմ միՆէթ ի-լէ՝ հայրէթ վը շաշկընլըգ քեա-սէսի իլէ՝ գըզգարընտաչըն Ընա-մարիանըն քեասէսի իլէ մէսթ օ-
34 լաճագսըն։ Ընէն Նօնու հէմ իչէ-ճէքսին հէմ սիւզէճէքսին, վը օնուն փարչալարընը եալայաճագ-սըն, վը քէնտի կէօյիւսլէրինի երրթաճագսըն. զինա պէն սէօյ-լէտիմ տէ յօր Նֆէնտիմ Ռապպ։
35 Ընուն իչիւն Նֆէնտիմ Ռապպ պէօյլէ տէր. Ոպէնի ունուտուպ՝ Ւարգանըն արտընա աթտրղըն ի-չիւն, սէն տախ ֆիւճիւրիւնիւ վը զինալարընը չէքէսին։
36 Ընտէն Ռապպ պանա տէտի քի՝ Նա՛ատէմ օղլու՝ Ադոնայ իլէ Ոո-ղիբայը մուհաքէմէ էտէ՞ր մի սին. իմտի Ոօնլարա մէքրուհլուգլարը-
37 նը խապեր էյլէ։ Օ իրա զինա

Digitized by Google

էթտիլէը , վէ ֊էլլէբինտէ գան
վար , վէ փութլարը իլէ զինա էթ-
տիլէը . վէ օնլարը թէլէֆ էտէլէը
տէյիւ՝ ֊պանա տօղուբտուգլարը
օղուլլարընը տախի ՚ինկլէֆ կէ-
38 չէրտիլէը : Պանա պուննու տախի
էթտիլէը . Հէման օլ կիւնտէ Ա֊ագ-
տէսէմի նախաք էթտիլէը , վէ
֊չաբաթլարըմը մուբտարլատըլար :
39 Ո֊իրա օղուլլարընը փութլարընա
պօղազլատըգլարընտա , հէման օլ
կիւնտէ Ա֊ագտէսէմէ կիրտիլէր քի՝
օնու մուբտարլայալար . վէ իչքէ
֊էվիմին իչինտէ էօյլէ էթտիլէր :
40 ՚էմ տախի ուզագտան կէլմէ յէ
ատէմլէրէ կէօնտէրտինիզ , վէ՞ օն-
լարա էլլէն կէօնտէրիլինճէ՝ իչքէ
կէլտիլէր . վէ օնլար իչիւն սէն
քէնտինի ֊հայգատըն , վէ ֊կէօզ-
լէրինէ սիւրմէ չէքտին , վէ պէ-
41 զէքլէր իլէ պէզէնտին . Ա֊է աղըր
֊տէօչէմէ իւզէրինտէ օթուրտուն ,
վէ օնու էօնիւնտէ սօֆրա դու-
րուլմուշ իտի . վէ ֊օնուն իւզէ-
րինէ պուխուրումու հէմ եաղըմը
42 գօտուն : Ա֊է օնտա սէֆա սիւ-
րէն հէննկամէ սէսի վար իտի .
վէ օլ քիմսէյէրէ ատէմ չօգլու-
ղու օլսուն տէյիւ չէօլտէն պէք-
րիլէր կէթիրիլտի , վէ էլլէրինէ
պիչէզիքլէր՝ վէ պաշլարընա իֆ-
թիխար թաճլարը վէրտիլէր :
43 Ա֊է օլ զինաքեարլըգլարտա գօ-
ճամըշ Հագգընա տէտիմ քի՝ Ը֊իմ
տի օնլար օնուն իլէ՝ օ տա օնլար
44 էլէ զինա էտէճէքլէր : Ա֊է օնա՝
ֆահիշէ գաբրյա վարտըգլարը կի-
պի վարտըլար . Ո֊ողայ վէ Ո֊ողբայ
45 ֆաճիրլէրէ էօյլէ վարտըլար : Ը֊մ-
մա սատըգ քիմսէյէր օնլարը Ղըլ-
նաքեար գաբրլար չէրի՛աթը իւզ-
րէ՝ վէ գան տէօքէն գաբրլար չէ-
րի՛աթը իւզրէ հիւքմ էտէճէք-
լէր . զէրա օնլար զինաքեար գա-
բրլար տրը , վէ էլլէրինտէ գան
վար :
46 Ո֊իրա Ա֊ֆէնտիմ Բապպ պէօյ-
լէ տէր . ֊Ո֊նլարըն ա՛լէ յհինէ
ճիւմհիւր չզգարաճաղըմ , վէ օն-
լարը իզթիրապէ վէ եաղմայա վէ-
47 րէճէ յիմ : Ա֊է ճիւմհիւր օնլարը
թաշլար իլէ թաշլայաճագ , վէ օն-
լարը գըլըճլարը իլէ քէսէճէքլէր .
֊օնլարըն օղուլլարընը վէ գըզլա-
բընը գաթլ էտէճէքլէր , վէ էվ-
48 լէրինի աթէչէ հագաճագլար : Ա֊է
֊եէրտէն ֆիւճիւրիւ տէֆ՝ էտէ-
ճէ յիմ քի՝ ֊էհէֆ գարըլար ի՛պ-
րէթ ալըպ՝ սիզճն ֆիւճիւրիւնիւզ
49 կիպի էթմէ յէլէր : Ա֊է ֆիւճիւ-
րիւնիւզիւ իւզէրինիզէ գօյաճագ-
լար . վէ սիզ ֊փութլարընըզըն կիւ-
նահրնը չէքիպ ֊պիլէճէքսինիզ քի՛
Ա֊ահիզ ու Բապպ պէն իմ :

ՊԸՊԻՈՒ

Ա֊ուհասէրէնին պաշլամասընա տիգգաթ էթմէք կէրէք օլսուղու : 3 Կայնար գա-զանըն թէմմիւլի , վէ օնուն մանա՛սը : 15 Փէյղամպէրին քէնտի գաբրսընըն վէֆաթը-նը , 19 Լէհուտիլէրին պէյասը ճիւճէ տիշար-տան կէօրիւնէն գասավէթլէրտէն իւսթիւն օլտուղունա պիր պէշարէթ օլմասը իչիւն աղամմասը կէրէք օլտուղու :

1 Ա֊է տօգուզունճու եըլտա օ-
֊նունճու այտա այրն օնուն-
ճուսունտա՝ պանա Բապպըն քէ-
2 լամը օլուպ տէտի . Ւյա՛ ատէմ
օղլու՝ քէնտինէ պու կիւնիւն ա-
տրընը՝ ասըլ պու կիւնիւ եազ . Բա-
բիլոն փատիշահը Ւյրուսաղէմէ
3 ֊՞հէման պու կիւն եագլաշտը : Ա֊է
֊օլ ա՛սլար էվինէ մէսէլ սէօյլէ-
յիպ օնլարա տէյէսին քի՝ Ւյֆէն-
տիմ Բապպ պէօյլէ տէր . ֊Գա-
զանը գօ , օնո֊ գօ . հէմ տախի
4 իչինէ սու տէօք : Օնուն փարչա-
լարընը՝ հէր էյի փարչայը՝ պու-
տու հէմ տէօչիւ օնա զամմ էյ-
լէ . սէչկինի քէմիքլէրի ոօլտուր :
5 Գօյունլարըն սէչկինլէրինի ալ ,
հէմ տախի ալթընտա քէմիքլէր
եըղընը օլսուն . օնու փէքճէ գայ-
նաթ , հէմ իչինտէ քէմիքլէրի փիչ-
սին :
6 Օնուն իչիւն Ւյֆէնտիմ Բապպ
պէօյլէ տէր . Ա֊ա՛յ ֊գանը շէհ-
րէ՝ փասը իչինտէ օլուպ փասը
իչինտէն չզգմամըշ գազանա . օնու
փարչա փարչա չզգար . ֊Օնուն իւ-
7 զէրինէ գուրա՝ տիւշմէսին : Ո֊իր-
րա օնուն գանը իչինտէ տիր . օ-
նու գուրու գայանըն իւզէրինէ
գօտու , Ըօնու եէրին իւզէրինէ
տէօքմէտի քի՝ օնու թօփրագ իլէ
8 էօրթէ . Գ֊ազապը ուլանտըրըպ
ինթիգամ ա՛լմագ իչիւն՝ ֊օնուն
գանընը գուրու գայանըն իւզէրինէ

հմ . Ի՛ . Ւյ . 593 գէտ :

ֆ պ . ժզ . 38 : Խա . 45 :
֊ պ . ժզ . 20 , 21 . 36 . 45 : Ի . 26 . 31 :
օ պ . իբ . 8 :
֏ Ի . հմագ . իա . 4 :
ա Ւյս . ծէ . 9 :
Բ Հռութ . է . 3 :
զ Ի . հմագ . Ի . 30 : Ւյ֊ բեմ . է . 30 :
ը Խաթ . ա . 6 : Ւյս . ծէ . 7 :
Ե Ռագ . է . 17 : պ . ժզ . 18,19 : Ովս . բ . 8 :
ղ պ . ժզ . 38 :
Ե Խա . 37 :
ը պ . ժզ . 40 :
Ը Բ Մն . Լզ . 17 . 19 : պ . իէ . 21 :

հմ . Ի՛ . Ւյ . 593 գէտ :

ֆ պ . իբ . 15 : Խա . 37 : Բ Օր . ժէ . 11 : Ի֊ պետ . բ . 6 :
Լ Խա . 35 :
Ե պ . է . 38 . 42 . 44 , իէ . 5 :

հմ . Ի՛ . Ւյ . 590 գէտ :

ա Ի֊ հմագ . իէ . 1 : Ւյ֊ բեմ . Լի֊ . 1 : ծբ . 4 :
Բ պ . ժէ . 12 :
զ Պագ՝ Ւյ֊ բեմ . ա֊ . 13 :
պ . ժա֊ . 3 :
թ պ . իբ . 3 : իէ . 37 : Խա֊ . 9 :
Ե պագ՝ Բ հմագ . Ը . 2 : Յովել . գ . 3 : Ընդ . 11 : Նաա . է . 10 :
ղ Ղ Լ . ժէ . 13 : Բ Օր . ժբ . 16 . 25 :
Ե Պատ . է . 2 :

Digitized by Google

9 գօտում քի՝ էօրթիւլմէյէ : Օ-
նուն իչիւն Նֆենտիմ Պապպ
պէօյլէ տէր . ըվ՚՞յ գանը չէհ-
րէ . պէն տախի ալթէդ երղընըր
10 պէօյիւտէմէյիմ : Ցտունլարը չօ-
ղալթ , ալթէդի թուրթուշտուր , էթ
էրիսին , վէ պէհար իլէ թէրպիյէ
էյլէ , վէ քէմիքլէր եանընըլար :
11 Ընտէն օնու պօշ օլարագ՝ քէօ-
զիւն իւզէրինէ գօ . թա քի պագըր
դըղըպ եանընը , վէ ըիչինտէ նա-
փաքլիյի էրիսին , փասը տիւքէն-
12 սին : Պէնի զահմէթլէր իլէ եօր-
տու , վէ օնուն չօգ փասը օնտան
չըգմատը . փասը ալթէդ իլէ պա-
13 Նէ ղըճ՞ապը : Էնինն նափաքլիյին-
տէ ֆիւճիւր վար . սէնի փաքլէ-
տիմ տէ սէն փաքլէնմէտիյին ի-
չիւն՝ թա պէն ֆղազապրմը սէնտե
իսքեան էտինճէ յէտէք՝ արթըգ
նափաքլիյինտէն փաքլէնմէյճէք-
14 սին : ֆպէն Պապպ սէօյլէտիմ , օ
կէլէճէք , վէ իճրա էտէճէյիմ ,
պաղըշլամայաճաղըմ , վէ Էսիրկէ-
մէյէճէյիմ , վէ նատիմ օլմայա-
ճաղըմ . սէնի եօլլարընա կէօրէ վէ
ա՚մէլլէրինէ կէօրէ մուհաքէմէ է-
տէճէքլէր՝ տէյօր Նֆենտիմ
Պապպ :
15 Ընտէն պանա Պապպըն քէլամը
16 օլուպ տէտի . Նա՞ատէմ օղու՝
իչլեթ պէն զարպ իլէ սէնին կէօզ-
լէրինին հասրէթինի սէնտէն ալա-
ճաղըմ . վէ ֆիղան էթմէյէսին ,
վէ աղլամայսըն , վէ կէօզեաշլէ-
17 րին կէլմէսին : Ասիւքիւթ իլէ ֆի-
ղանն էթ , Էէօլիւ եասը չէքմէ ,
ֆսարըղընը պաշընն իւզէրինէ պաղ-
լա , վէ ֆայագլարընա այագ գապ-
լարընը գօ , վէ ֆտուտաղընը էօրթ-
մէ , վէ ատէմլէր էքմէյի եէմէ :
18 Իմտի սապահլայըն գավմա սէօյ-
լէտիմ , վէ ախշամտա գարըմ էօլ-
տիւ , վէ սապահտան՝ էմր օղուն-
19 տուղում կիպի էյլէտիմ : Վ֊է
գավմ պանա տէտիյէր քի՝ ֆպիզէ
սէնին պու էթտիքլէրին նէ՞տիր ,
պիզէ խապէր վէրմէ՞զ մի սին :
20 Վ֊է օնլարա տէտիմ , Պանա Պապ-
պըն քէլամը օլուպ տէտի քի՝ Նօ-
21 բայէլ էվինէ տէ քի՝ Նֆենտիմ
Պապպ պէօյլէ տէր . Իչլեթ ղապն
Ասգոէսէմի՝ գուվվէթինիզին իֆ-
թիխարըն՝ կէօզլէրինիզին հասրէ-
թինի վէ ճանըն ըզըն խօշլանտըղը-
նը մուբտարլայաճաղըմ , վէ ֆպը-
րագտըղընըզ օղուլլարընըզ վէ
գըզլարընըզ գըլըճտան տիւշէ-
22 ճէքլէր : Վ֊է էթտիյիմ կիպի է-
տէճէքսինիզ , ֆտուտաղլարընըզը
էօրթմէյէճէքսինիզ , վէ ատէմլէր
23 էքմէյի եէմէյէճէքսինիզ . Վ֊է սա-
րըգլարընըզ պաշլարընըզտա՝ վէ
այագգապալարընըզ այագլարընըզ-
տա օլաճագ , ֆֆիղան էթմէյէճէք-
սինիզ , վէ աղլամայաճագսընըզ ,
իւլա ֆեարամազլըգլարընըզտա է-
րիյէճէքսինիզ , վէ պիրպիրինիզ իւլէ
24 ֆիղան էտէճէքսինիզ : Վ֊է ֆՆ-
զեկիէլ սիզէ ի՚պրէթ իչիւն օլմուշ
տուր , սիզ օնուն հէփ էթտիյի
կիպի էտէճէքսինիզ . վէ Նպու
վուգո՚ւ պուլունճա , ֆպիլէճէք-
սինիզ քի՝ Պահիպ ու Պապպ
պէն իմ :
25 Վ֊է սէն եա՞ատէմ օղու՝ պէն
Նօնլարտան գուվվէթլէրինի՝ իֆ-
թիխարլարընըն սիւրիւրինի՝ կէօզ-
լէրինին հասրէթինի վէ ճանլարընըն
սեվտիյի օղուլլարընը վէ գըղլա-
26 րընը ալտըղըմ կիւնտէ , ՞օլ կիւնա-
տէ գուրթուլան՝ գուլագլարըՆա
խապէր վէրմէյէ սանա կէ՞մէյէ-
27 ճէքմի : ՞Օլ կիւնտէ գուրթուլ-
մուշա՝ սէնին աղըզն աչըլպ սէօյ-
լէյէճէքսին , վէ արթըգ տիլսիզ
օլմայաճագսըն . իմտի Նսէն օնլա-
րա ի՚պրէթ իչիւն օլասըն , վէ պի-
լէլէր քի՝ Պապպ պէն իմ :

ՊԱՊ ԻՆ

Ացլահըն Ընմունուլարըն իւզէրինէ՝ օնլարըն
նէհուտիլէրէ գարըշ օլան գաւըմ վէ եարա-
մազ հարաքէթլէրի իչիւն հիւքմէրին, 8 հէմ
տախի Պաֆարըն վէ Պէրին , 12 Նդովմուն ,
15 վէ փողշուլարըն իւզէրինէ հիւքմէրը :

1 Վ֊է պանա Ի՚պապըն քէլամը օ-
2 ՝ղուպ տէտի քի՝ Նա՞ատէմ
օղուղ՝ ՞եիւզիւնիւ ֊Ընմոն օլուղ-
լարընա տօղրու գօ , վէ օնլարըն
հագգընա փէյղամպէրլիք էյլէ .
3 Վ֊է Ընմոն օղուլլարընա տէ քի՝
Նֆենտիմ Պապպըն սէօզիւնիւ
սինկլէյին , Նֆենտիմ Պապպ
պէօյլէ տէր . ֆՊէն չիւն քի Պաղ-
տէսէմին մուբտարլանտըղընտա վէ
Իսրայէլ տիյարը խարապ օլտուգ-
տա վէ Յուդա էվի էսիրլէյէ սիւ-

ճՏ . Ի՚ . Ն . 590 Գէ ։

ը Նա . 6 ։ Նաա . գ . 1 ։ Ընմր . ք . 12 ։

ը պ . իք . 15 ։

ժ պ . է . 13 ։ ը .18 ։ ժձ . 42 ։

է ա ճՏագ . ժէ . 29 ։

լ պ . ե . 11 ։

ի Նրեմ . ժձ . 5 , 6 , 7 ։
ծ պագ՚ Ն . գ . Ժ . 6 ։ իա . 10 ։
կ բ ճՏագ . ժէ . 30 ։
հ Նա . 22 ։ Ն . գ . ժձ . 45 ։ Ընք . ձ . 7 ։

ն պ . ժբ . 9 ։ լէ . 18 ։

ղ Նրեմ . է . 14 ։ պ . է . 20 , 21 , 22 ։
ճ Նաղ . իէ . 4 ։

ճՏ . Ի՚ . Ն . 590 Գէ ։

ժ պ . իձ . 47 ։

յ Նրեմ . ժձ . 6 , 7 ։ Նա . 17 ։

ն Ցոր . իէ . 15 ։ Նաղ . հբ . 64 ։
ղ Ն՚ղ . իէ . 39 ։ պ . լձ . 10 ։
ո Նա . ք . 3 ։ պ . ձ . 3 ։ ժբ . 6 . 11 ։
չ Նրեմ . ժէ . 15 ։ Ցօհ . ժձ . 19 ։ ժձ . 29 ։
ղ պ՚ղ . է . 7 ։ իէ . 5 ։
ճ Նա . 21 ։

ա պ . լձ . 21 , 22 ։

ա պ . ձ . 26 , 27 ։ իթ . 21 ։ լձ . 22 ։

վ Նա . 24 ։

ա պ . է . 2 ։ լէ . 2 ։
բ Նրեմ իթ . 1 , ճ ։ պ . իա . 28 ։ Ընմոլ . ա . 13 ։ Նոփ . բ . 9 ։
գ Նռաք . ժէ . 5 ։ պ իգ . 2 ։

(ՀԱ. Ի'. Լ. 590 Գէ.)

բիւլտիւքտէ՝ Ը՞ֆէրին տէտին ,
4 օնուն իչիւն իչլէթ պէն սէնի կիւն-
տօղուսու էհալիսինէ միրաս՝ ի-
չիւն վէրիրիմ. վէ սէնտէ օպա-
լարընը գուրաճագլար , հէմ սէն-
տէ մէսքհանլարընը գօյաճագլար .
սէնին մէյվէլէրինի օնլար եէյ-
ճէքլէր , վէ սէնին սիւտիւնիւ օն-
5 լար իչէճէքլէր : Վ է ՚Իսրայէլ
՚տէվէլէր աղըլընա՝ վէ Ը՞մմոն օ-
ղուլլարընը սիւրիւլէր մանտրասը-
նա տէօնտէրէճէ չիմ. վէ Ւպիլէ-
ճէքսինիզ քի՝ Բապպ պէն իմ :
6 Ո՞իրա Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ
տէր . Ձիւն քի ՚էլ չարփտըն , վէ
այագ պաստըն , վէ Իսրայէլ տի-
յարընըն հագգընա ճանտա օլան
ՀԹէքմիլ նէֆրէհթին իլէ մէսրուր
7 օլտուն , օնուն իչիւն իլթէ պէն
Ը՞էլնիմի սէնին իւզէրինէ սալաճա-
ղըմ , վէ սէնի թայիֆէլէրէ եաղ-
մա իչիւն վէրէճէչիմ , վէ սէնի
գավմլէրուէն քէսէճէչիմ , հէմ
սէնի տիյարլարտան հէլաք էտէ-
ճէչիմ . սէնի պէրպատ էտէճէ-
չիմ , վէ պիլէճէքսին քի՝ Բապպ
պէն իմ :
8 Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
՚Ձիւն քի Ա՞ովաբ հէմ ՚Կիէր՝
Իլթէ Յուդա էվի ճիւմլէ թայի-
9 ֆէլէր կիւպի տիր տէտի , օնուն ի-
չիւն իլթէ պէն՝ Ա՞ովաբըն եանը-
նը շէհրլէրտէն՝ օնուն ուճունտա
օլան շէհրլէրինտէն տիյարըն իֆ-
թիխարը Ռեհաբհամթ Ռէէլմէն վէ
10 Կարւաթեմտէն եանա՝ Ը՞մմոն օ-
ղուլլարընըն իւզէրինէ Ւկիւնտօ-
ղուսու էհալիսինէ աչաճաղըմ , վէ
օնու օնլարա միրաս՝ վէրէճէչիմ .
թա քի Ը՞մմոն օղուլլարը՝ Ւթայի-
ֆէլէրտէ զիքր օլունմայալար :
11 Ա՞ովաբտա տախի ահքեամլէր գը-
լաճաղըմ , վէ պիլէճէքլէր քի՝
Բապպ պէն իմ :
12 Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
Ձիւն քի ՚Ադոմ Յուդա էվինէ
գարշը հարաքէթ էտիպ ինթիգամ
ալտը , վէ պէօյիւք սուչ էտիպ՝
13 օնլարտան էօճ ալտըլար , օնուն
իչիւն Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ
տէր . Ադոմուն իւզէրինէ էլնիմի
սալաճաղըմ , վէ օնտան ատէմի վէ
հայվանը գըրաճաղըմ , վէ օնու
ֆոհմանտան խարապ գօյաճաղըմ ,
վէ Ղեդանատէք գըլըճտան տիւ-
14 չէճէքլէր : Վ է ՚գավմըմ Իսրայէ-
լին եէտի իլէ՝ Ադոմուն իւզէրինէ
ինթիգամըմը իճրա էտէճէչիմ , վէ
Ադոմտա՝ խըշմըմա կէօրէ վէ
ղազապըմա կէօրէ հարաքէթ է-
տէճէքլէր , վէ ինթիգամըմը պիլէ-
ճէքլէր՝ տէյօր Լ՞ֆէնտիմ Բապպ :
15 Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
՚Ձիւն քի ՚փղշտըլլար ինթիգամ
իլէ հարաքէթ էտիպ՝ գատիմ ա՝-
տավէթի իլէ ձնո՝ պօզմաղա՝ ճան-
տա օլան նէֆրէթի իլէ ինթիգամ
16 ալտըլար , օնուն իչիւն Լ՞ֆէնտիմ
Բապպ պէօյլէ տէր . Իլթէ Ղպէն
Էլնիմի փղ շոլըլարընը իւզէրինէ սա-
լըպ ՚Կէր ութիլէրի գըրաճաղըմ՝ վէ
՚տէնիզ եալըսընըն պագիյէսինի
17 հէլաք էտէճէչիմ : Վ է օնլարըն
իւզէրինէ՝ ՚խըշմ թէքսիրլէրի իլէ
պէօյիւք ինթիգամլար իճրա էտէ-
ճէչիմ . վէ ՚օնլարտան էօճիւմիւ
ալտըղըմտա , պիլէճէքլէր քի՝
Բապպ պէն իմ :

(ՀԱ. Ի'. Լ. 590 Գէ.)

1 ՚Ղ ՚ՀԻ. Ժ. 1.
ՀԻՇ. Ժ. 1 : Ա՞ՄՈՍ. Գ. 1 :
2 ՀԱՅ. ԻԳ. ՀՐԵՄ. ԽԵ. 22 : ԽԷ. 4 : Ը՞ՄՄՈ. Ա. 9 : ՕԲԱՔ. Ա. 2 :
3 ՀՈՎ. ԽԵ. 8 : ԽՇ. 2 :
4 ՀՐԵՄ. ԽԵ. 20 : ԽԷ. 1, ՀԱ : ՀՅՈՎԼ. Գ. 4, ՀԱ Ը՞ՄՈՎ. Ա. 6 :
5 ՀՐԵՄ. ԽԹ. 2 :
6 ՀՐԵՄ. ԽԵ. 18 :
7 ՀՈՐ. Գ. 4, ՀԱ :
8 Ա ՀՈՎ. ԽԲ. 18 :
9 ՀՐԵՄ. ԽԵ. 4 :
10 ՊՍԱՂ. Ը. 16 :

ՊԸՊ Ի.Օ

Տիւրոս Նրուսաղէմին իւզէրինէ կիւլտիւքիւ իչիւն , օնա Ղաբաւգոնոսորուն էլի իլէ խարապ օլունաճագ գօրգուսու վէրէքտիյի : 15 Ը՞տալարըն օնուն տիւչմէսինէ եաս չէ-քիպ Թաճէճիւպ էճմէլէրի :

(ՀԱ. Ի'. Լ. 588 Գէ.)

1 Ա Է վագի՛ օլտու քի՝ օն պիրինճի
՚ելուտա այըն պիրինճիսինուէ՝
պանա Բապպըն քէլմէը օլուպ տէ-
2 տի . Նա՛ ատէմ օղլու՝ ՚Ձիւն քի
Տիւրոս Նրուսաղէմին հագգընա՝
Ը՞ֆէրին , գավմլէրին գափուլա-
րը գըրըլտը , պանա ինթիգալ օլ-
տու , օ խարապ օլմազ իլէ պէն
3 տօլաճաղըմ տէտի , օնուն իչիւն
Լ՞ֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
Իլթէ պէն սանա գարշը իմ՝ եամ
Տիւրոս , վէ սէնին իւզէրինէ՝ տէ-
նիզ տալղալարընը գալտըրտըղը
կիւպի չօգ թայիֆէլէր չըգարաճա-
4 ղըմ : Վ է օնլար Տիւրոսուն հի-
սարլարընը պօզաճագլար , վէ գուլ-
լէլէրինի երգաճագլար . վէ օնտան
թօփրաղընը սիւփիւրիւպ՝ ՚օնու
գուրու գայայա տէօնտէրէճէչիմ :
5 ՚Տէնիզին օրթասընտա աղլար սէ-
րիլէճէք եէր օլաճագ , զիրա պէն
սէօյլէտիմ՝ տէյօր Լ՞ֆէնտիմ

(ՀԱ. Ի'. Լ. 590 Գէ.)

՚ ՊԱՔ. ԺԳ. 1 : ՆՐԵՄ. ԽԵ. 2 :
՚՚ ՀԱ. Ժ. 14 : ՆՐԵՄ. ԽԹ. 2 :
՚՚՚ ՊՍ. ԽԸ. 20 :
՚՚՚՚ ՀՈՎ. ԽԷ. 23 : ՄՂԲ. Բ. 15 : Ա՞ՓՈ. Բ. 15 :
՚՚՚՚՚ Ա ՊՍ. ԽԲ. 6 : Լ. 9 :
՚՚՚՚՚՚ ՀՈՐ. ԽԷ. 23 : ՄՂԲ. Բ. 15 : Ա՞ՓՈ. Բ. 15 :
՚՚՚՚՚՚՚ Ա ՊՍ. Լ՚Ղ. 5 : Ա՞ՓՈ. Բ. 8. 10 :
՚՚՚՚՚՚՚՚ ՊՍ. Լ՚Է. 3 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ ՀԱ. Ժ. Ժ. ՆՐԵՄ. ԽԲ. 1, ՀԱ : Ը՞ՄՈՎ. Բ. 1 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա ՊՍ. Լ՚Է. 2. 5. 12 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Լ ԽԱ. 4 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ե ՊՍ. ԽԱ. 32 :
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ե՚Ն. ԽԸ. 17 : Ա՞ՍՂ. Ձ՚Է. 7 : ՆՐԵՄ. ԽԹ. 7, 8, ՀԱ : Ը՞ՄՈՎ. Ա. 11 : ՆԲՂ. 10, ՀԱ :

Digitized by Google

Պապպ · վե թայիֆելէրին եաղմասը
6 օլաճագ տրը : Վ է օնուն սահրա-
տա օլան գըզլարը գըլըճ իլէ գաթլ
օլունաճագլար , վե Ըպիլճէքէլէր
քի՝ Պապպ պէն իմ :
7 Օհրա Եհֆենտիմ Պապպ պէօյլէ
տէր · Իշթէ պէն փօրեաս թարա-
ֆընտան Տիւրոսա՝ Ուփատիչահլար
փատիշահը Բաբիլոն փատիշահը
Նաբուգոդոնոսորու աթլար իլէ վե
ա՛րապալար իլէ վե աթըլար վե
ճէմաա՛թ վե չօգ խալգ իլէ կե-
8 թիրէճէ յիմ : () ՝ սէնին սահրա-
տա գըզլարընը գըլըճ իլէ գաթլ
էտէճէք · վե սէնին գարշընա
թապճա գուրաճագ , հէմ Ըսանա
գարշը միթէրիս գալտըրաճագ , վե
սէնին իւզէրինէ գալգան գալտը-
9 րաճագ : Վ է սէնին հիսարլարընա
գարշը՝ տէօյիւշ մանճընըգլարը
գօյաճագ , վե պալթալարը իլէ
10 գուլլէլէրինի եըգաճագ : ()նուն
աթլարընըն չօգլուղունտան՝ սէնի
ծնլարընն թօզու էօրթէճէք · սե-
նին գափուլարընտան՝ ֆէթհ օ-
լունմուշ շէհրէ կիրէնլէր կիպի
կիրտիյի զէման՝ աթլըլարընն վե
թէքէրլէքլէրին հէմ ա՛րապալա-
րըն շամաթասընտան հիսարլարընն
11 սարսըլաճագ : Վէնին սօգագլարը-
նըն ճիւմլէսինի՝ աթլարընն թըր-
նագլարը իլէ չէյնէ յէճէք , սէնին
գամընը գըլըճ իլէ գաթլ էտէ-
ճէք , վե գուվվէթլի գալէ՛լէրին
12 եէրէ էնէճէք : Վ է սէնին մալընի
եաղմա՝ վե մաթա՛լարընը թալան
էտէճէքլէր · վե սէնին հիսարլա-
րընը եըգաճագլար , վե կիւզէլ էվ-
լէրինի սէօքէճէքլէր , վե սէնին
թաշլարընը վե քերէսթէնի վե
թօփրաղընը սուլարընն օրթասընա
13 գօյաճագլար : Վ է Ըսէնին թիւր-
քիւլէրինին շամաթասընը Ըտինկ-
տիրէճէյիմ՝ , վե թանպուրլարը-
նըն սէսուսը արթըգ իշլիտիլմէ յէ-
14 ճէք : Վ է Ֆսէնի գուրու գայայա
տէօնտէրէճէյիմ՝ , աղլար սէրի-
լէճէք եէր օլաճագսըն , արթըգ
պինա օլունմայաճագսըն · զերա
պէն Պապպ սէօյլէտիմ՝ տէյօր Եհ-
ֆենտիմ Պապպ :
15 Եհֆենտիմ Պապպ Տիւրոսա
պէօյլէ տէր · Ֆվէնին եըգըլըշընըն
շամաթասընտան եարալըլար ֆի-
ղան էթտիքտէ՝ սէնին իչինտէ պօ-
ղազլայըշ օլտուգտա՝ ատալար
16 սարսը՛լմայաճագմը : Վ է Խտէնի-
զին հէփ պէյլէրի Ըթախթլարըն-
տան էնէճէքլէր , վե խիլաթլարը-
նը պէր թարաֆ էտէպ՝ տիպա
էսվապլարընտան սօյունաճագլար ·
տիթրէ յիշլէր կի յէճէքլէր , Ըեէր
իւզէրինտէ օթուրաճագլար , վե
Ւհէր տագիգէ տիթրէ յէճէքլէր ,
վե Ըսէնին իւզէրինէ շաշաճագլար :
17 Վ է Ըսէնին իչինն ֆիղան ակէթ գալ-
տըրըպ սանա տէյճէքլէր քի՝ Վէն
նի՛ճէ խարապ օլտուն՝ եա՛ Ըսու-
լարտա սաքին օլունմուշ տէնիզ-
տէ գուվվէթլի օլան , սէն հէմ
սաքինլէրին՝ սէնտէ հէփ օթու-
րանլարա գօրգու վէրէն մէշհուր
18 շէհր : Ճ իմտի սէնին եըգըլըշընն
կիւնիւնտէ Ըատալար տիթրէ յէ-
ճէքլէր , վե տէնիզտէ օլան ատա-
լար սէնին եօղ օլմանա շաշա-
ճագլար :
19 Օհրա Եհֆենտիմ Պապպ պէօյ-
լէ տէր · Վէնի սաքին օլունմազ
շէհրլէր կիպի վիրան շէհր գօ-
տուղուտա , սէնին իւզէրինէ կիր-
տապը չըգարըղմտա , վե սէնի
20 չօգ սուլար էօրթուբէքտէ , վե սէ-
նի Ֆչուգուրա էնէնլէր իլէ գատիմ
գավմէ էնտիրտիյիմտէ , վե սէնի
չուգուրա էնէնլէր իլէ եէրին տիպ-
լէրինտէ՝ էպէտի խարապաթլար-
տա օթուրթտուղումտա , շէօյլէ
քի մէքաքիւն օլմայասըն , օլտէմ պէն
Ցեհաչայանլարըն եէրինտէ ի՛զզէթ
21 գօյաճաղըմ : Ըվէնի խարապաթ
էտէճէ յիմ՝ , վե եօղ օլաճագսըն ·
վե Ւարանտըղընտա , արթըգ էպէ-
տէն պուլունմայաճագսըն՝ տէյօր
Եհֆենտիմ Պապպ :

ՊԸՊ ԻՆ

Տիւրոսուն գէնկինլէյի վե թիւճարլըղը ։
26 Օնուն չաբէսիգ խարապլըղը ։

1 Ճ Ոէքքար պանա Պապպըն քէլա-
2 մը օլուպ տէտի քի՝ Ամի սէն
եա՛ ատէմ օղլու՝ Տիւրոսուն իւ-
զէրինէ Ֆիղան ակէթ գալտըր ·
3 Վ է Ըսէնին մէտխէլլէրինտէ սա-
քին օլան՝ չօգ ատալարտա գավմ-
լէր իլէ Ըթիճարէթ էտէն Տիւրո-
սա տէյհէն · Եհֆենտիմ Պապպ

պէօյլէ տէր • Նա՞ Տիւրոս՝ ՚ՊԼէն կիւղէլլեքտե թէքմիլ իմ
4 տէրսին։ Ինօրլարրըն տէնիղլին օր-
թասընտա տրը • սէնի պինա է-
տէնլէր՝ սէնի թէքմիլէն կիւզել
եափտրլար •
5 Օնլար սէնին ճիւմլե կէտի թախ-
թալարրընը ՚Ուանիր չամլարընտան
եափտրլար ։ Լ՚իրանտան էրզ
աղաճը ալտրլար քի՝ սանա տիրէք
6 եափալար ։ Էնին քիւրէքլէրինի
Նասան մէչէլէրինտէն եափտրլար ,
կիւվէրթալարընը ՚Հիտլիլէրին ա-
տալարընտան կէլմէլ չիմլիրէ եա-
փըշմըշ ֆիլոտիչիտէն եափտրլար ։
7 Ուանա պայրագ օլմագ իչիւն աչ-
տրղըն՝ Ուըսրըն նագրլու տիւլ-
պէնտի օլտու • սէնին էօրթիւն
Նղիսա ատալարընն լաճիվէրտ վէ
8 էրղավանը օլտու ։ Ուիդոնուն վէ
Ըրուադըն սաքինլէրի՝ սէնին քիւ-
րէքճիլէրին օլտու • սէնտէ օլան
ա՚լիմլէրին եա Տիւրոս՝ կէմիճիլէ-
9 րին օնլար օլտու ։ Ուէնտէ օլան
էՓեբտաղըն իսթիյարլարը վէ օ-
նուն ա՚լիմլէրի՝ սէնին գալաֆաթ-
ճըլարրն օլտու • տէնիզին հէփ
կէմիլէրի վէ օնլարրն կէմիճիլէրի՝
սէնին ախզու ի՚թանը էթմէք ի-
10 չիւն սէնտէ իտիլէր ։ Ուէնին ա՚ս-
քէրինտէ ճէնք էրլէրին՝ Ֆիւրս-
լէր վէ Ղուդլուլար վէ ՚Փուդլու-
լար օլտու • սէնտէ գալգանը վէ
թօղղայը ասանլար օնլար օլտու ,
սէնին զինէթինի օնլար վէրտիլէր ։
11 Ըրուադըն կէնճլէրի իլէ սէնին
ա՚սքէրին՝ չէփ չէվրէ հիսարլարը-
նըն իւզէրինտէ վէ Կամադլըլար
գուլլէլէրինտէ օլտուլար • օնլար
գալգանլարընը չէփ չէվրէ սէնին
հիսարլարընն իւզէրինտէ ասարլար
իտի • ՚Սէնի թէքմիլէն կիւզել
եափտրլար ։
12 Հէր կէօնէ մաթա՚ըն չօգլու-
ղունատան ՚Թարսիսլիլէր՝ սէնին
պազիրկեանլարրն օլտու • օնլար
սէնին փազարլարընա՝ կիւմիւշ՝ տէ-
միր՝ գալայ՝ վէ գուրղուն վէրիր-
13 լէր իտի ։ ՚Հայան՝ Յովբէլ վէ
Ո՚տսոք՝ սէնին թիւճճարլարրն
օլտու • օնլար սէնին փազարլարը-
նա՝ Կատէմ նուֆիուսու վէ պա-
14 գըր գապալար վէրիրլէր իտի ։ Ուէ-
նին փազարլարընա ՚Թորգոմա է-
վինտէն աթլար վէ աթլըլար վէ
15 գաթըրլար վէրիրլէր իտի ։ ՚Ռէդան
օղուլլարը Թիւճճարլարրն՝ չօգ
ատալար սէնին հազըր պազիրկեան-
լարրն օլտու • օնլար սանա ֆիլ-
տիշէի քէմիքլէրի վէ ապանուս
16 փէչքէշլէրի կէթիրրլէր իտի ։ Իշ-
լէրինին չօգլուղունատան՝ Ուիւրիա-
լըլար պազիրկեանլարրն օլուպ՝ սէ-
նին փազարլարընա լա՚լլէր՝ էրղա-
վան վէ տիպա վէ ինճէ տիւլպէնտ
վէ մէրճան վէ շէպէրազլէր վէրիր-
17 լէր իտի ։ Յուդա իլէ Իսրայէլ տի-
յարը՝ Թիւճճարլարրն օլտու • օնլար
սէնին փազարլարընա ՚Ուէնի-
նիթ ՚պուղտայը վէ խամուր իչի
վէ պալ հէմ եաղ վէ ՚պէլասան
18 վէրիրլէր իտի ։ Իշլէրինին չօգլու-
ղու իլէ՝ հէր կէօնէ մաթա՝ չօգ-
լուղունատան՝ Վեղէռն չարապը վէ
ագ եափաղը իլէ Դամասկոս սէ-
19 նին պազիրկեանըն օլտու ։ Հէմ
Դան վէ Յաւան՝ սէնին փազար-
լարընա իփլիք կէթիրրլէր իտի •
մաթա՚լարընտա՝ իշլէնմիշ տէմիր՝
խըլյարչէնպէր վէ խօշ գօգուլու
20 գամըշ վար իտի ։ Թօշուլար ի-
չիւն խալի Թիւճճարրն ՚Ռէդան
21 իտի ։ Ը՚րապ հէմ ՚Կեդարրն հէփ
պէյլէրի՝ հազըր պազիրկեանլարրն
օլտու • օնլար գուղուլար իլէ վէ
գօչլար իլէ վէ էրքէճլէր իլէ պա-
22 զիրկեանլարրն օլտու ։ ՚Ուաբանըն
վէ Ո՚ւեզմանըն Թիւճճարլարը՝ սէ-
նին Թիւճճարլարրն իտի • օնլար
սէնին փազարլարընա ճիւմլէ ա՚լա
պուխուրլար իլէ վէ ճիւմլէ գըլյ-
մէթլի թաշլար իլէ ալթուն վէ-
23 րիրլէր իտի ։ Ղատառան վէ Վանինէ
վէ Ենգիմ՝ ՚Ուաբանըն Թիւճճար-
լարը՝ Ըսուր վէ Վաղմադ՝ սէնին
24 Թիւճճարլարրն իտի ։ Օնլար սէ-
նին Թիւճճարլարրն օլտու • ա՚լա
էսվապլար իլէ՝ լաճիվէրտի լի-
պասլար վէ տիպալար իլէ վէ ա-
լաճալար իլէ փօլո՝ իփլէր իլէ
պազլանմըշ էրղտէն սանտըգլար
իլէ սէնին փազարլարընտա իտի-
25 լէր ։ Ո՚ւարսիս կէմիլէրի՝ Թի-
ճճարէթին իչիւն տօլաշըրլար ի-
տի • իմտի սէն "տէնիզին օրթա-
սընտա տօլուպ ղայէթ ճէլլել
օլտուն ։
26 Ուէնին քիւրէքճիլէրին՝ սէնի չօգ

Digitized by Google

սուլարա կէթիրտիլէր. Կիւնտօղ-
րուսու եէլի՝ սէնի տէնիզլին օր-
27 թասընտա գրըտը։ Այէնին Ոմա-
թա՝լարըն վէ փազարլարըն վէ թի-
ճարէթին՝ կէմիճիլէրին վէ կէմի
թայիֆէլէրին վէ գալաֆաթճըլա-
րըն վէ ախզ ու ի՛թանը էտէնլէր
վէ սէնտէ հէմ սէնին իչինտէ օ-
լան սէնին ճիւմլէ ճէմաա՛թընտա
օլան հէփ ճէնքճիլէրին՝ սէնին եր-
գրըլըքընըն կիւնիւնտէ տէնիզլին օր-
28 թասընտա տիւշէճէքլէր։ Կէմի թա-
յիֆէլէրինին ֆէրեատը սէտասըն-
տան՝ Ղվարօշլար սարսըլաճագլար
29 տըր։ Այ ՚ճիւմլէ քիւրէք թոռ-
թան կէմիճիլէր՝ ճիւմլէ տէնիզ
կէմիճիլէրի՝ կէմիլէրինտէն էնիպ
30 գարաւտա տուրաճագլար։ Այ
սէօլէրինի սէնտէն էօթիւրիւ ի-
չինթիրիպ՝ ամը ֆէրեատ էտէ-
ճէքլէր. վէ ՚պաշլարը իւզէրինէ
թօփրագ գօյուպ՝ Ւքիւլէ պիւրիւ-
31 նէճէքլէր։ Այ է ՚սէնին իչիւն սաչ-
լարընը եօլուպ՝ չուլ գուշանա-
ճագլար. վէ սէնին իչիւն ճան ա-
ճըրսը իլէ՝ ամը ֆիղան էտիպ աղ-
32 լայաճագլար։ Այ է ահլարը իլէ
՚սէնին իչիւն ֆիղան աչուի գալտը-
րըպ՝ ՚Տիւրոս կիպի՝ հալա տէնի-
զին օրթասընտա պու հէլաք օլ-
մուշ չէհր կիպի վո՞ր մը իտի տէ-
յիւ՝ սէնտէն էօթիւրիւ ֆիղան է-
33 տէճէքլէր։ Այէնին մաթա՛լարըն
տէնիզտէն ՚չըգտըգճա՝ չօգ գալմ-
լէր տօյուրուր իտին. չօգ մալլէրին
վէ թիճարէթլէրին իլէ՝ եէրին փա-
տիշահլարընը զէննկին էտէր իտին։
34 ՚Ալուարըն տէրինլիքլէրինտէ տէ-
նիզէրտէն գրըրլըտըղըն զէման,
՚թիճարէթին վէ հէփ ճէմաա՛թըն՝
35 օրթանտա տիւշէճէքլէր տիր։ ՚Ը-
տալարըն հէփ սաքինլէրի՝ սէնտէն
էօթիւրիւ շալշաճագլար, վէ փա-
տիշահլարը ղայէթ իլէ իւրքէ-
ճէքլէր, եիւզլէրի սօլաճագ տըր։
36 ՚Լավմլէրտէ պազիրկեանլար ՚սէ-
նին հագգընա ըսլըգ չալաճագլար.
՚խարաապէթ օլաճագսըն, վէ է-
պէտէն եօղ օլաճագսըն։

ՊԸՊ ԻՐ

Ալլահըն՝ Տիւրոս պէյինին մաղրուրլուղու-
իչիւն օնուն իւզէրինէ հիւքմիւ. 11 Օնուն
խաթապ օլմասը իչիւն պիր ֆիղան. 20 Սի-

դոնուն իւզէրինէ ահքեամլէր. 24 Իսրայէլին
թէքրար էաքի հալինէ տէօնմէսի։

1 Այ է պանա Ւապպէլն քէլամը օ-
2 ՚լուպ տէտի. Ադա՞մ օղ-
լու՝ Տիւրոսուն պէյինէ տէ քի՝
Ադենտիմ Ւապպ պէօյլէ տէր.
Սէնին եիւրէյինի եիւճէլիպ՝ պէն
ալլահ իմ, ՚տէնիզին օրթասընտա
Ալլահըն եէրինտէ օթուրուրում
՚տէտիյինտէ՝ սէն իսէ ՚տէյիլ Ալ-
լահ իլա ատէմ օլտուղուն իչիւն,
վէ եիւրէյինի՝ Ալլահ եիւրէյի եէ-
3 րինէ գօտուղուն իչիւն, իչէճ սէն՝
՚Դանիէլտէն ա՛լիմ սին, սէնտէն
սագլանաճագ հիչ պիր սըրը եօգ
4 տուր. Ի՛լմին իլէ վէ ֆէհմին իլէ
քէնտինէ մալ էտինտին, վէ խազի-
նէլէրինտէ ալթուն վէ կիւմիւշ է-
5 տինտին. ՚Զօգ ի՛լմին իլէ թի-
ճարէթին վասիթասը իլէ մալլընի
արթըրտուն, վէ մալլընին սէպէպին-
տէն եիւրէյին եիւճէլտի.
6 Օնուն իչիւն Ադենտիմ Ւապպ
պէօյլէ տէր. Այէն եիւրէյինի՝ Ալ-
լահ եիւրէյի եէրինէ գօտուղուն
7 սէպէպտէն, օնուն իչիւն իչէճ
պէն սէնին իւզէրինէ եապանճը-
լար՝ ՚դաֆիֆէլէրին զօրպազլարը-
նը կէթիրէճէյիմ, վէ օնլար սէ-
նին ի՛լմինին չանը իւզէրինէ գը-
լըճ ալարընը չէքիպ՝ սէնին կիւզէլ-
8 լիյինի մուրտարլայաճագլար. Սէ-
նի չուգուրա էնտիրէճէքլէր, վէ
տէնիզլին օրթասընտա մագթուլլէ-
րին էօլիւմիւ իլէ էօլէճէքսին։
9 Այէնի գաթլ էտէնլէրին էօնիւն-
տէ պիր վէճհ իլէ՝ պէն ալլահ իմ
՚տէյէպիլի՞ր մի սին. սէն իսէ
սէնի էօլտիւրէնլէրին էլինտէ ա-
տէմ սին, վէ Ալլահ տէյիլ սին։
10 Ադասանճըլարըն էլինտէն Ըսիւն-
նէթսիզլէրին էօլիւմիւ իլէ էօլէ-
ճէքսին. զիրա պէն սէօյլէտիմ՝
տէ յօր Ադենտիմ Ւապպ։
11 Այ է պանա Ւապպըն քէլամը օ-
12 ՚լուպ տէտի. Ադա՞ ատէմ օղլու՝
՚Տիւրոս փատիշահընտան էօթիւ-
րիւ ֆէրեատ ա՞խզ գալտըր, վէ
օնա տէ քի՝ Ադենտիմ Ւապպ
պէօյլէ տէր. Վէմաքմէլ ՚միւհ-
րիւ սին, ի՛լմ իլէ տօլու վէ կիւ-
13 զէլլիքտէ թէքմիլ սին։ Ալլահըն
ճէննէթի ՚Ադեմտէ իտին, սէնին

ՀԱ. Ի՛. Ի՞. 588 ԴԷ.

ՀԱ. Ի՛. Ի՞. 588 ԴԷ.

Ե. Այաղ. խը. 7։
պ Ըռահ. ժա. 4։ խա. 38։ Պագ՝ Հայտ. ժը. 9, ՃԱ։
Ղ պ. իզ. 15. 18։
՚՚Հայտ. ժը. 17, ՃԱ։
՚՚ Հոր. բ. 12։ Հայտ. ժը. 19։
Վ Նահ. դ. 1. 3։ Ադեամ. ձ. 26։
պ Ներեմ. ժձ. 6։ խէ. 5։ Մաթ. ա. 16։
բ պ. իզ. 17։ խա. 2։
ց Հայտ. ժը. 18։
՚՚ Հայտ. ժը. 19։
ֆ պ. իզ. 19։
ֆ խա. 27։
օ պ. իզ. 15, 16։
ֆ Ներեմ. ժը. 16։
ա պ. իզ. 31։

ՀԱ. Ի՛. Ի՞. 588 ԴԷ.

ա պ. իէ. 3, 4։
բ խա. 9։
գ Նա. լա. 3։
դ Օաք. թ. 2։
ե Այաղ. կբ. 10։ Օաք. թ. 3։
զ պ. Շ. 11։ Լա. 12։ Լբ. 12։
է խա. 2։
ը պ. լա. 18։ Լբ. 19, 21. 25. 27։
թ պ. իէ. 2։
ժ պ. իէ. 3։ խա. 3։
ի պ. լա. 8, 9։

Digitized by Google

էօրթիւն՝ հէր գըյմէթլի թաշ
իտի, գըզըլ եագուր՝ թօփաղ վէ
էլմաս՝ զէպէրճէտ՝ ա՛գիգ վէ եէ-
շիմ՝ կէօքեագուր՝ չէպչէրաղ վէ
զիւմրիւտ վէ ալթուն իտի. Ստէֆ-
լէրինին վէ նէյլէրինին իշլե սանա՝
եարատըլտըղըն կիւնտե հազըր-
14 լանտը։ Նայըլմըշ վէ Էէօրթէն
Ա՛ներովթէ իտին, վէ սէնի գոյուպ՝
Ը՛լլահըն ա՛զիզ տաղընտա իտին.
աթէշ թաշլարընըն օրթասընտա
15 կէզէր իտին։ Նարատըլտըղըն
կիւնտէն թա սէնտէ եարամպլըգ
պուլունանատէք՝ եօլլարընտա
16 քեամիլ իտին։ Ցնէհաբէթինին
չօգլուղու իլէ սէնին իշլինի զուլմ
իլէ տօլտուրտուլար, վէ կիւնահ
էթտին. իմտի սէնի Ը՛լլահըն տա-
ղընտան մուրտար տէյիւ աթաճա-
ղըմ, վէ սէնի՝ ե՛ս Էօրթէն Ա՛ն-
րովթէ՝ աթէշ թաշլարընըն օր-
թասընտան հէլաք էտէճէյիմ։
17 Կիւզէլլիյին իշիւն Հեբէրէյին եիւ-
ճէլտի, ի՛լինի՝ կիւզէլլիյինին սէ-
պէպինտէն պօզտուն. սէնի եէրէ
աթաճաղըմ, սէնի փատիշահլար
էօնիւնէ թամաշա իշիւն գոյաճա-
18 ղըմ։ Նարամազլըղընըն չօգլու-
ղունտան՝ Թիճարէթինին քէօ-
թիւլիյիւ իլէ մագտէսէլէրինի
մուրտարլատըն. իմտի սէնին իշին-
ուէն աթէշ չըգարաճաղըմ, սէնի
օ եէյէճէք, վէ սէնի Հէփ կէօ-
րէնլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ՝ սէ-
նի եէր իւզէրինտե քիւլէ տէօն-
19 տերէճէյիմ։ Ցայֆէլէրտե սէնի
Հէփ պիլէնլէր՝ սէնին իշիւն Հէյ-
րան գալաճագլար. Ֆիւրքիւնթիւ-
լէր սէպէպի օլաճագսըն, վէ է-
պէտէն եօղ օլաճագսըն։
20 Վէ պանա Ա՛պպըն քէլամը օ-
21 լուպ ուէտի քի՝ Նա՛ատէմ օղլու՝
Հեբէզիւնիւ Ֆիգոնա ուօղօուլթ,
վէ օնուն հագգընա փէյղամպէր-
22 լիք էյլէ, վէ տէ քի՝ Նֆէնտիմ
Ա՛պպ պէօյլէ տէր. Ֆ՛Նյլթէ պէն
սանա գարշը իմ՝ եա՛ Ալիդոն, վէ
սէնին օրթանտա ի՛զդէթլէնէճէ-
յիմ. վէ օնտա ահ՛քեամլէր իհ՛րա
էթտիյիմտե վէ քէնտիմի Ֆ՛օնտա
ա՛զիզ գըլտըղըմտա՝ Ֆպիլէճէքլէր
23 քի Ա՛պպ պէն իմ։ Ը՛Օհ՛իա օնա
թաո՛էն՝ վէ օնուն սօգագլարընա
գան կէօնտէրէճէյիմ. վէ օնուն
իչինտե մագթուլլեր՝ չէփչէվէք օ-
նուն իւզէրինտե օլաճագ գըլըճ ի-
լէ տիւչէճէքլէր, վէ պիլէճէքլէր
24 քի՝ Ա՛պպ պէն իմ։ Ալ է Ֆ՛Իսրայէլ
էվինէ արթըգ՝ օնլարըն հէփ էթ-
րաֆլարընտան օնլարը թահգիր
էտէնլէր՝ սօգան տիքէն վէ աճը-
տան չալը օլմայաճագտըր, վէ պի-
լէճէքլէր քի՝ Ա՛ահիպ ու Ա՛պպ
պէն իմ։
25 Նֆէնտիմ Ա՛պպ պէօյլէ տէր.
Ը՛Իսրայէլ էվինի՝ օլ արաալարընա
տաղըլտըգլարը գավմէրտէն տեվ-
չիրտիյիմտե, օլտէմ օնլարտա՝
թայիֆէլէրին կէօզլէրի էօնիւնտե
Ֆմուգաատտես սայրլաճաղըմ, վէ
օնլար՝ Յակոբ գուլումա վէրտիյիմ
քէնտիլէրին տիյարը իւզէրինտե սա-
26 քին օլաճագլար։ Ալ է օնուն իւզէ-
րինտե Էէմինէյէթթ իւզրե սաքին օ-
լաճագլար, վէ Ֆէվվէր պինա է-
տէճէքլէր, վէ Ֆպաղլար տիքէ-
ճէքլէր. վէ օնլարըն էթրաֆլարընը-
տան օնլարը ճիւմլէ թահգիր է-
տէնլէրտե ահ՛քեամլէր իհ՛րա էթ-
տիյիմտե՝ օլտէմ օնլար էմնիյէթ
իւզրե սաքին օլաճագլար, վէ պի-
լէճէքլէր քի՝ օնլարըն Ը՛լլահը
Ա՛պպ պէն իմ։

ՊԸՊ ԻԱՅ

փարաւոնուն խարապ օլմասը փէյնի սէօյ-
լէնտիյի. 8 Ֆըսըրըն վէրան օլմասը. 13 Ո-
նուն գըրգ սէնէէն ասնկրա եինէ հալի աս-
լէյէմինէ կէլմէսի. 17 Ֆըսըրըն Ֆնաթուգա-
դոնոսորա վէրիլէճէյի. 21 Իսրայէլէ պիր
վա՛տ։

1 Ո՛նուննճու երլտա օնուննճու այրն
օնիքինճի կի՛ահինտե՝ պանա
Ա՛պպպըն քէլամը օլուպ ուէտի քի՝
2 Նա՛ատէմ օղլու՝ Ֆեհէզիւնիւ Ֆ՛Ը-
սըրը փատիշահը փարաւոնա գարշը
գօ. վէ օնուն հագգընա Հէմ Ֆպիւ-
թիւն Ֆ՛Ըսըրըն հագգընա փէյղամ-
3 պէրլիք էտէրէք, սէօյլէյիպ տէ քի՝
Նֆէնտիմ Ա՛պպ պէօյլէ տէր.
Ֆ՛Նյլթէ պէն սանա գարշը իմ, էյ՛
Ը՛ըմագլար պէնիմ ուիր վէ պէն
քէնտիմ իչիւն եափտըմ ՚տէ յէն՝
քէնտի ըրմագլարընըն օրթասընտա
եաթան պէօյուէք Ֆաժտէր՝ Ֆ՛Ըսըրը
4 փատիշահը փարաւոն։ Վէ Ֆպէն
սէնին չէնէլէրինէ վօլթալար թա-
գըպ՝ սէնին ըրմագլարընըն պա-

Digitized by Google

լեզվարբունը սէնին փուլլարբնա եա-
փըշտրըաճաղըմ, վէ սէնի ըրմագ-
լարբնըն իչինտէն չզգարաճաղըմ,
վէ ըրմագլարբնըն հէփ պալըգլա-
րը սէնին փուլլարբնա եափըշա-
5ճագլար : Վ֊է սէնի՝ հէմ սէնին
իլէ ըրմագլարբնըն հէփ պալըգլա-
րբնը չէօլէ աթաճաղըմ, սէն սահ-
րանըն իւզէրինէ տուշճէքէսին ,
է տէվչիրիլմէ յէճէքսին, հէմ թօփ-
լանմայաճագսըն . Ըսէնի եէրին ճա-
նավարլարբնա վէ կէօյիւն գուշ-
լարբնա թաա՛մ լչիւն վէրտիմ :
6Վ֊է Ա՛ըսրբըն ճիւմլէ սաքինլէրի՝
Իսրայէլ էվինէ Ը գամըշ տէչնէք
օլտուգլարը իչիւն պիլէճէքլէր քի՝
7Իապպ պէն իմ : Օնլար սէնի է-
լինտէն Իթուխտուգլարընտա՝ սէն
գըրըլտըն , վէ օնլարըն պիւթիւն
ումուզունու եարտըն . վէ սանա
տայանտըգլարընտա՝ փարէլէնտին ,
վէ օնլարըն հէփ պէլլէրինի սար-
սըթտըն :
8Պունուն իչիւն Յ֊ֆէնտիմ Իապպ
պէօյլէ տէր . Իչիմէ սէնին իւ-
զէրինէ գրլըճ կէթիրէճէյիմ, վէ
սէնտէն ատէմի վ֊ Հայվանը գը-
9րաճաղըմ : Վ֊է Ա՛ըսրը տիյարը
վիրան վէ խարապ օլաճագ , վէ
պիլէճէքլէր քի՝ Իապպ պէն իմ՝
չիւն քի՝ Ը֊րմագ պէնիմ տիր վէ
10պէն եափտըմ տէտի : Օնուն ի-
չիւն իչիմէ պէն սանա վէ սէնին
ըրմագլարբնա գարշը իմ, վէ Ա՛ը-
սրը տիյարբնը՝ Ւ֊Ա՛գդողտան
Ասուհէնէ՝ Թա֊ապէշ սինօրունա-
տէք Իխարապ օլմուշ խարապաթ
11վիրանէյէ տէօնտէրէճէյիմ : Ի֊Օն-
տան ատէմ այաղը կէչմէ յէճէք ,
վէ հայվան այաղը օնտան կէչմէ-
յէճէք տիր , վէ գըրգ եըլ սաքին
12օլուննայաճագ տըր : Ւ֊Վ֊է Ա՛ըսրը
տիյարբնը՝ վիրան տիյարլարըն օր-
թասընտա վիրանէյէ տէօնտէրէ-
ճէյիմ, վէ օնուն չէհրլէրի՝ խա-
բապ օլմուշ չէհրլէրին օրթասընը-
տա գըրգ եըլ վիրանէ օլաճագ-
լար . վէ Ա՛ըսրըլարբը Թայիֆէ-
լէրէ տաղտաճաղըմ, վէ օնլարը
տիյարլարա փէրիչան էտէճէյիմ :
13Ըմմա Յ֊ֆէնտիմ Իապպ պէօյ-
լէ տէր . Ը֊Ըրգ եըլընն սօնունտա
Ա՛ըսրըլարբը՝ օլ տաղըլտըգլարը
14գավմլէրտէն ճէմ՛ էտէճէյիմ : Վ֊է

Ա՛ըսրըլարբն էսիրլիյինի կէրի
կէթիրէճէյիմ , վէ օնլարը Պա-
թուրէս տիյարընա՝ վաթանլարը
տիյարընա տէօնտէրէճէյիմ . վէ
օրատա Ֆալչագ փատիշահլըգ օ-
15լաճագլար : Փատիշահլըգլարըն էն
ալչաղը օլաճագ , վէ արթըգ թա-
յիֆէլէրին իւզէրինէ եիւճէլմէյէ-
ճէք տիր . չիւն քի օնլարը քիւ-
չիւլտէճէյիմ քի՝ թայիֆէլէրէ
16հիւքիւմդէթ սիւրմէյէլէր : Վ֊է օն-
լար Ը֊Իսրայէլ էվինէ արթըգ ի՛-
թիմատ օլմայաճագլար քի՝ օնլա-
րըն արտլարընճա տէօնտիւքլէրին-
տէ՝ եարամազլըգ զիքր էթմիրէ .
վէ պիլէճէքլէր քի՝ Ասհիպ ու
Իապպ պէն իմ :
17Վ֊է վագի՝ օլտու քի եիրմի եէտին-
ճի եըլտա պիրինճի այըն իլք կի՛ն-
իւնտէ՝ պանա Իապպըն քէլամը
18օլուպ տէտի . Նա՛ատէմ օղլու՝
Ֆ֊Հաբիլըն փատիշահը Ը֊Նաբուգո-
դոնոսոր քէնտի ա՛սքէրինի՝ Տիւրո-
սա գարշը պէօյիւք խըզմէթէ գուլ-
լանտը . Հէր պաշ տազ օլտու ,
վէ հէր ումուզո՛ն պէրլուխ սըյրըլ-
տը . ամմա Տիւրոստան՝ օնուն
հագգընա իշլէտիյի խըզմէթ իչիւն
քէնտինէ վէ ա՛սքէրինէ իւճրէթ օլ-
19մատը : Օնուն իչիւն Յ֊ֆէնտիմ
Իապպ պէօյլէ տէր . Իչիմէ պէն
Հաբիլըն փատիշահը Ը֊Նաբուգո-
դոնոսորա Ա՛ըսրը տիյարընը վէրէ-
ճէյիմ, վէ օնուն գալապալըղընը
ալաճագ , վէ եաղմասընը եաղմա-
լայաճագ , հէմ շիքեաբընը գա-
փաճագ , վէ պու՝ օնուն ա՛սքէ-
20րինէ իւճրէթ օլաճագ : Ֆ֊Օնտա
իշլէտիյի ա՛մէլտէն՝ պէնիմ իչիւն
էթտիքլէրի հաքարէթտէն էօթիւ-
քիւ օնա Ա՛ըսրը տիյարընը վէրտիմ՝
21տէյօր Յ֊ֆէնտիմ Իապպ : Օլ
կիւնտէ Ը֊Իսրայէլ էվինին պուչնու-
զունու պիթիրտէճէյիմ, վէ ա-
բտալարընտա՝ սանա Նաղզ աչըգլըղը
վէրէճէյիմ . վէ պիլէճէքլէր քի՝
Իապպ պէն իմ :

ՊԸՊԱԼ

Ա՛ըսրըն վէ օնուն միւթթէֆիգլէրինին խա-
բապլըգը : 20 Ա՛ըսրըն Նաբիլըն փատի-
շահընաան ալթ օլտուտուգը :

1Վ֊է պանա Իապպըն քէլամը օ-
2ղլուպ տէտի . Նա՛ատէմ օղլ-

ՀԱ . Ի՛ . Ն . 589 Գէ :
Ե ՆԵՐԵՄ . Ը . 2 : ԺԳ . 4 : ԻԲ . 33 :
Զ ՆԵՐԵՄ . Է . 33 : ԼՃ . 20 :
Ը Ի ՀԱԳ . ԺԸ . 21 : Ն՚ա ԼՁ . 6 :
Թ ՆԵՐԵՄ . ԼԷ . 5 . 7 . 11 . ՊՂ . ԺԷ . 17 :
Ժ Ի . ԺՃ . 17 : ԼՃ . 11 , 13 , 13 :
ԺԱ ՆԱԼ . ԺՃ . 2 : ՆԵՐԵՄ . ԽՃ . 1 : Պ . Ը . 6 :
Ի Պ . Ը . 12 :
ԺԲ Պ . ԼՃ . 13 :
Ի Պ . Ը . 7 . 26 :
ՀԱ Ն . ԺԹ . 23 : ՆԵՐԵՄ . ԽԶ . 26 :
ՀԱ . Ի՛ . Ն . 589 Գէ :
Յ Պ . ԺԷ . 6 . 18 :
Ա Ն . Ը . 2 , 3 : ԼԶ . 4 . 6 :
ՀԱ . Ի՛ . Ն . 572 Գէ :
Ֆ ՆԵՐԵՄ . ՔԷ . 6 . Պ . ԽԶ . 7 , 8 :
Ֆ Ա՛ԳԴ . ԺԶ . 9 :
Յ ԱԶ . ՀԶ . 17 :
Ն Պ . ԻՃ . 27 :

լու՝ փէլդամպէրլնք էլլէ վէ տէ-
քի՝ Նֆենտիմ Իապպ պէօյլէ
տէր։ Ա՝ ամ օլ կիւնէ տէլիւ Ֆի-
3 ղան էտին։ Օ՝իրա Բկիւն եագըն
տրը, եա՛նի Իապպըն կիւնիւ եա-
գըն տրը։ պուլութ կիւնիւ տիւր։
Թայիֆէլէրին զէմանը օլաճագ։
4 Ա՝ է Ա՝ըսըրըն իւզէրինէ գլլըճ կէ-
լէճէք, վէ Ա՝ըսըրուա մագֆուր-
լէր տիւշտիւքտէ՝ Հապէշտէ իւր-
քիւնթիւ օլաճագ։ վէ Եօնուն գա-
լապալըղընը ալաճագլար, վէ ծօ-
նուն թէմէլլէրի ևրգըլաճագլար։
5 Հապէշ վէ Փուդ վէ Ղուդ վէ
Ղգարըղըգ խալգըն ճիւմլէսի վէ
Ռուբ վէ ա՛հտ տիյարընըն էհա-
լիսի՝ օնլարրն պիլէսինճէ գրլըճ ի-
6 լէ տիւշէճէքլէր։ Իապպ պէօյլէ
տէր. Ա՝ըսըրա արգա օլանլար
տախի տիւշէճէքլէր, վէ գուվվէ-
թինին մաղուրլուղու էնէճէք տիր։
Ա՝ագդողտան Ասուհենետէք իչինո-
տէ գրլըճ իլէ տիւշէճէքլէր՝ տէ-
7 յօր Նֆենտիմ Իապպ։ Ա՝ է վիրան
տիյարլարրն արասընտա վիրանէ օ-
լաճագլար. վէ շէհրլէրի՝ խարա-
պաթ շէհրլէրին արասընտա օլա-
8 ճագլար։ Ա՝ է Ա՝ըսըրը աթէշէ
վէրտիյիմտէ՝ վէ օնա հէփ եար-
տըմ էտէնլէր գրրըլտըգտա, պի-
լէճէքլէր քի՝ Իապպ պէն իմ։
9 Օ՝լ կիւնտէ Խուզուրումտան կէ-
միլէր իլէ էլչիլէր չըգաճագլար
քի՝ էմնիյէթ իւզրէ օլան Հապէշ-
լէրի իւրքիւտէլէր, վէ օնլարրն
իւզէրինէ Ա՝ըսըր կիւնիւնտէքի կի-
պի իւրքիւնթիւ տիւշէճէք տիր.
զէրա իշթէ կէլիյօր։
10 Նֆենտիմ Իապպ պէօյլէ տէր.
Ա՝ըսըրըն գալապալըղընը տախի՝
Ռաբիւն փատիշահը Նաբուգո-
դոնոսորուն էլի իլէ եօղ էտէճէ-
11 յիմ։ Օ՝ հէմ գամմը պիլէսինճէ՝ Թայիֆէլէրին զօրպազլարը
եէրի պօզմաղա կէթիրիլէճէքլէր.
վէ գրլըճլարրնը Ա՝ըսըրըն իւզէրի-
նէ չէքէճէքլէր, հէմ տիյարը
մագֆուրլէր իլէ տօլտուրաճագ-
12 լար։ Ա՝ է ըրմագլար Ղգուրուտա-
ճաղըմ, Բվէ տիյարը եարամազլա-
րըն էլինէ սաթաճաղըմ, վէ եէրի
հէմ օնտա հէփ օլանը եապան-
ճըլար էլի իլէ վիրան էտէճէ յիմ.
պէն Իապպ սէօյլէտիմ։
13 Նֆենտիմ Իապպ պէօյլէ տէր.
Ֆուրթլարը տախի պէրպատ էտէ-
ճէ յիմ, վէ Ա՝եմնիստէն սանէմ-
լէրի եօղ էտէճէ յիմ, Լվէ արթըգ
Ա՝ըսըը տիյարընտան պէյ օլմայա-
ճագ, Հվէ Ա՝ըսըը տիյարընտա
14 գօրգու գօյաճաղը։ Ինչ է Պա-
թուրէսի վիրան էտէճէ յիմ, վէ
Ղ՝Տայանիսի աթէշէ վէրէճէ յիմ,
Ֆվէ Հնովտա ահ՝քեամլէր իճրա է-
15 տէճէ յիմ։ Վ՝է Ա՝ըսըրըն գուվ-
վէթի օլան Սինին իւզէրինէ՝ խրշ-
մըմը տէօքէճէ յիմ, վէ Հնովտն
16 գալապալըղընը գրրաճաղըմ։ Ա՝ է
Ա՝ըսըրը աթէշէ վէրէճէ յիմ. Սին
պէօյիւք աղըը չէքէճէք, վէ Հնով
ֆէթհ օլունաճագ. վէ Ա՝եմփիսին
17 տայիմա սըգլէթի օլաճագ։ Ը՝վէ-
նին վէ Ռուբաստըն խյիթլէրի գը-
լըճտան տիւշէճէքլէր. վէ օնլար
18 էսիրլէյէ կիտէճէքլէր։ Վ՝է Նտափ-
նաստա՝ օրատա Ա՝ըսըրըն պօ-
յունտուրուգլարրընը գրրտրղըմտա՝
կիւնտիւզիւն գարանլըգ օլաճագ,
վէ օնտա՝ գուվվէթինին մաղուր-
լուղու տինէճէք. օնու պուլութ
էօրթէճէք, վէ գըղլարը էսիրլէյէ
19 կիտէճէքլէր։ Վ՝է Ա՝ըսըրտա ահ՝-
քեամլէր իճրա էտէճէ յիմ. վէ
պիլէճէքլէր քի՝ Իապպ պէն իմ։
20 Վ՝է վագի՝ օլտու քի օն պիրին-
ճի եըլտա պիրինճի այրա այըն
եէտինճի կի՝նհունտէ՝ պանա Իապ-
21 պըն քելամը օլուպ տէտի քի՝ Նա-
ատէմ օղլու՝ Ա՝ըսըը փատիշահը
փարաւոնուն Ղգօլուննու գրրտրմ.
վէ իշթէ սաղալմագ իչիւն՝ գը-
լըճը թուրթմաղա Ռօնու գավի-
լէթմէք իչիւն պէզ իլէ սարը-
22 լըպ պաղլանմայաճագ տրը։ Օ՝-
նուն իչիւն Նֆենտիմ Իապպ
պէօյլէ տէր. Ինշթէ պէն Ա՝ըսըր
փատիշահը փարաւոնա գարշը իմ,
վէ Հօնուն գօլլարրընը՝ կէրէք գուվ-
վէթլիյի կէրէք գըրըլմըշը գրրա-
ճաղըմ, վէ գրլըճը օնուն էլինտէն
23 տիւշիւրէճէ յիմ։ Ղվ է Ա՝ըսըրը-
լարը թայիֆէլէրէ տաղըտաճա-
ղըմ, վէ օնլարը տիյարլարա փէ-
24 րիշան էտէճէ յիմ։ Վ՝է Ռաբիլոն
փատիշահընըն գօլլարրընը գուվ-
վէթլէնտիրէճէ յիմ, վէ գրլըճըմը
օնուն էլինէ վէրէճէ յիմ. ամմա
փարաւոնուն գօլլարրընը գրրաճա-

ղըմ՝ վէ՛ ծնուն էօնիւնտէ՝ եարա-
լանմըշըն ինիլէ յիշի իլէ ինիլէյէ-
25 ճէք ։ Ալ Ի՛ Բաբիլոն փատիշահը-
նըն գօլլարընը գուվվէթլէնտիրէ-
ճէ յիմ՝ փարաւոնուն գօլլարը ի-
սէ տիւշէճէքլէր ։ Վէ պէն գըլը-
ճըմը Բաբիլոն փատիշահընըն էլի-
նէ վէրիպ՝ ։ ծնու Ա՛ըսըր տիյա-
րընըն իւզէրինէ ուզաթտըգտա՝
պիլէճէքլէր քի Բապպ պէն իմ ։
26 ՚Ալ Ի՛ Ա՛ըսըրլըլարը թայիֆէլէրէ
տաղըտաճաղըմ՝ վէ օնլարը տի-
յարլարա փէրիշան էտէճէ յիմ ։
վէ պիլէճէքլէր քի՝ Բապպ պէն իմ ։

ՊԱՊ Լ Ը

Աբրահամն սալեհանաթը, 10 վէ ծնուն խա-
բաթ օլմասը հագգընա փարաւոնա թէք-
բաբլանմասը ։ 18 Պու խաբաթ օլմանըն ա՛յ-
նէսի Ա՛ըսըրա տա վուգո՛ւ պուլմասը ։

1 Ալ Ի՛ վագի՛ օլտու քի օնպիրինճի
գըլտա իւչիւնճիւ այտա այրն
էվվէլքի կի՛նէնտէ պանա Բապ-
2 պըն քէլմը օլուպ տէտի՛ քի՝ Նա՛
ատէմ օղլու՝ Ա՛ըսըր փատիշահը
փարաւոնա վէ ծնուն գալապալը-
ղընա տէ քի՝ ՚Ալէն ա՛զամէթինտէ
3 քիմ՞ պէնկզէրսին ։ Բ՚Ինջէ Ը՛սուր՝
Լիրանանտա էրզ աղաճը իտի ,
տալլարը կիւզէլ սըգ պուտագլա-
րը կէօլկէլի վէ պէյու եիւճէ իտի ,
վէ թէփէսի սրգ տալլար արասընը-
4 տա իտի ։ Ծնու Բ՚սուլար պէօ-
յիւթտիւ , ծնու լուճէ եիւճէլթ-
տի ։ ըրմագլարը ֆիտանլարընըն
էթրաֆընտա եիւրիւր իտի , վէ սու
եօլլարընը սահրանըն հէփ աղաճ-
5 լարընա կէօնտէրիր իտի ։ Ծնտան
էօթիւրիւ Բ՚օնուն պէյու սահրանըն
հէփ աղաճլարընտան եիւճէ օլ-
տու , վէ սուլարըն չօգլուղունն-
տան եայլըղը իքէն տալլարը չօ-
ղալտը , վէ ֆիլիսլէրի ուզանտը ։
6 Տալլարընտա Բ՚կէօյիւն ճիւմլէ
գուշլարը եուվա եափար իտի , վէ
պուտագլարընըն ալթընտա սահ-
րանըն ճիւմլէ ճանավարլարը տօ-
ղուրուրլար իտի , վէ կէօլկէսինտէ
ճիւմլէ պէօյիւք թայիֆէլէր սա-
7 քին օլուրլար իտի ։ Ալ Ի՛ պէօյիւք-
լիւյիւ իլէ՝ տալլարընըն ուզունն-
լուլու իլէ կիւզէլ իտի , զիրա
8 քէօքիւ չօգ սուլարտա իտի ։ ՚Ա՛լ-
լահընն ճէննէթթինտէքի էրզլէր՝ օ-
նու էօրթէմէզլէր իտի , չամլար օ-

նուն տալլարընա պէնկզէմէզլէր ի-
տի , վէ չինարլար օնուն տալլարը
կիպի տէ յիլլէր իտի ։ Ա՛լլահընն
ճէննէթթինտէ հիչ պիր աղաճ՝
կիւզէլլիքտէ օնա պէնկզէմէզ ի-
9 տի ։ Օնու՝ տալլարընըն չօգլու-
ղու իլէ կիւզէլ գըլմըշ իտիմ՝ վէ
Ա՛լլահընն ճէննէթթինտէ օլան Ի՛զ-
միին ճիւմլէ աղաճլարը օնա հասէտ
էտէրլէր իտի ։
10 Պունուն իչիւն Ի՛ֆէնտիմ Բապպ
պէօյլէ տէր ։ Ինէն՝ պէյտա քէնտի-
նի եիւճէլթտիյին իչիւն , վէ օ՝
սըգ տալլարտա թէփէսինի գալ-
տըրտըղը , վէ Բ՚եիւրէյինին եիւճէ-
լէյի իլէ մաղրուբլանտըղը իչիւն ,
11 պէն տախի օնու թայիֆէլէրին
գահրիմանընըն էլինէ վէրտիմ՝ վէ
հէր վէճհ իլէ օնա իճրասընը է-
տէճէք ։ օնու եարամազլըղը իչիւն
12 սիւրտիւմ ։ Ալ Ի՛ եապանճըլար՝
Բթայիֆէլէրին զօրպազլէրի օնու
քէստիլէը , վէ օնու թէրք էթտի-
լէր ։ Բտալլարը տաղլարընն իւզէրին-
տէ վէ ճիւմլէ տէրէլէրտէ տիւշ-
տիւլէր , վէ պուտագլարը եէրին
հէփ վատիլէրինտէ գըրըլտըլար , վէ
եէրին հէփ գավմլէրի կէօլկէսին-
տէն էնիպ՝ օնու թէրք էթտիլէր ։
13 Բ՚Օնուն երգընթըրը իւզէրինտէ
կէօյիւն ճիւմլէ գուշլարը սաքին
օլաճագ , վէ տալլարընտա գըրըն
ճիւմլէ ճանավարլարը օլաճագ ։
14 Ը՞էօյլէ քի սուվարըլան հիչ պիր
աղաճ՝ պէյու իչիւն մաղրուբլան-
մայա , վէ թէփէսինի սրգ տալլար
արասընտա գալտըրմայա , վէ ճիւմ-
լէ սուվարըլանլար՝ եիւքսէքլիքլէ-
րինտէ տուրմայալար ։ զիրա ճիւմ-
լէսի՝ չուգուրա էնէն ատէմ օ-
ղուլլարընըն արասընտա Բէէրին
տիպինէ՝ Լէօվիւմէ թէսելիմ օլուն-
15 մուշլար ։ Ի՛ֆէնտիմ Բապպ պէօյ-
լէ տէր ։ Ա՛էզարա էնտիյի կիւն-
տէ՝ եաս էթտիրտիմ , օնուն հագ-
գընա լուճէյի էօրթտիւմ , վէ օ-
նուն ըրմագլարընը մէն՝ էթտիմ ,
վէ չօգ սուլար տինտիլէր , վէ օ-
նուն հագգընա Լիրանանա եաս
կիյտիրտիմ ։ հէմ օնուն իչիւն
սահրանըն հէփ աղաճլարը սօլ-
16 տուլար ։ Բ՚Օնու՝ չուգուրա է-
նէնլէր իլէ մէզարա էնտիրտիյիմ-
տէ , Բերգըլմասընըն սէսինտէն

ՀՒ ։ Ի՛ ։ Ի՛ ։ 588 գէ ։

Ջ Սաղ ։ Թ ։ 16 ։

— Խա ։ 28 ։ պ ։ ԽԹ ։ 12 ։

ՀՒ ։ Ի՛ ։ Ի՛ ։ 588 գէ ։

Է Դան ։ Ջ ։ 20 ։

Ե պ ։ ԽԷ ։ 7 ։

Բ պ ։ ԼՋ ։ 8 ։ Լ ։ 8 ։

— Խա ։ 18 ։

Բ Դան ։ Է ։ 10 ։

Ժ Նա ։ ԺԷ ։ 6 ։ պ ։ Լ՞ ։ 8 ։

Է Պագ՝ Ի՛ բեմ ։ Ծ՞ ։ 36 ։

Դ Դան ։ Է ։ 11 ։

Բ պ ։ Լ՞ ։ 18 ։

Ջ Սաղ ։ ՀԷ ։ 7 ։

Է պ ։ ԺԷ ։ 23 ։ Դան ։ Է ։ 12 ։

Ջ Ջան ։ Ք ։ 8 ։ ԺՔ ։ 10 ։ պ ։ ԽԷ ։ 13 ։

Ժ Նա ։ ԺՔ ։ 15 ։

Բ պ ։ ԽԷ ։ 15 ։

Digitized by Google

թայիֆելէր սարսըֆտըմ. վէ [1]նդեմին հէվի աղաճլարը՝ [2]իբանանըն սէչկինի վէ էյիսի վէ հէվի սուիչկինէր՝ [3]հերին տիպլէրինտէ մուշ-
17 թէսէլլի օլտուլար։ [4]Օնլար տախի հէմ օնուն գօլու օլուպ թայիֆելէր իչինտէ [5]օնուն կէօլկէսինտէ օթուրանլար՝ գրլըճ մագթուլլէրի իլէ օնուն պիլէսինճէ մզարա էնտիլէր։
18 [6]Ի՛զլէմտէ վէ պէօյիւքլիւքտէ պէօյլէ՝ [7]նդեմ աղաճլարընտան հա՞նկըսընա [8]պէնկզէրսին. լաքին [9]նդեմ աղաճլարը իլէ եէրին տիպինէ աթրլազ՝ [10]գրլըճ մագթուլլէրի իլէ սիւննէթսիզլէրին արասընտա եաթաճագսըն. փարաւոնուն վէ օնուն հէվի գալապալըղընըն հալի պու օլաճագ՝ տէ յօր [11]նդիենտիմ Թապպ։

ՊԸՊ ԼՐ

Մըսըրըն հիւպէլու տիւշմէսի։ 11 Խաբիլոնուն գրլըճընըն օնու գըրմասը։ 17 Օնուն հէմի սիւննէթսիզ թայիֆելէրին ադասընտա եկէտէք ալ չագլանմասը։

1 Վ[12]է վագի՝ օլտու քի օնիքինճի [13]եըլտա օնիքինճի այտա այրն էվվելքի կի՞նէ՞նտէ՝ պանա Թապպ-
2 պրն քէլամը օլուպ տէտի. [14]յահաատէմ օղլու՝ [15]Ըսրը փատիչահը փարաւոնուն հագգընա [16]ֆիղան ա՛նի՛կ գալտըրըպ օնա տէ քի՝ թայիֆելէրտէ կէնճ արսլանա [17]պէնկզէրսին, [18]վէ սէն տէնիզլէրտէ ժաոէր կիպի սին. վէ ըսմագլարընտա հիւճիւմ էտէրսին, վէ ա-
յագլարըն իլէ սուլարը գարըշտըրըրսըն, վէ [19]օնլարըն ըսմագ-
3 լարընը պուլանտըրըրսըն։ [20]նդիենտիմ Թապպ պէօյլէ տէր. Իմտի պէն՝ չօգ գավմլէր ճէմաա՛թը իլէ՝ [21]աղաըմը սէնին իւզէրինէ եա-
յաճաղըմ, վէ սէնի ըղըրպըմ իլէ
4 ճօգարը չըգարաճագլար։ [22]Վ[23]է սէնի եէրտէ պրաղաճաղըմ, սէնի սահրանըն եիւզիւ իւզէրինէ աթաճաղըմ, [24]վէ սէնին իւզէրինէ կէօյիւն հէվի գուշլարընը գօնտուրուպ՝ ճիւմլէ եէրին ճանավարլարընը սէնտէն տօյուրաճա-
5 ղըմ։ [25]Վ[26]է սէնին էթինի [27]տաղարընը իւզէրինէ գօյաճաղըմ, վէ եր-
6 ղընլարըն իլէ տէրէլէրի տօլտուրաճաղըմ։ [28]Էմ սէնին սուլար պասմըշ եէրինի տաղլարատէք գանընը իլէ սուվարաճաղըմ, վէ տէրէ-
7 լէր սէնտէն տօլաճագլար։ Վ[29]է սէնի սէօնտիւրտիւյիմտէ՝ [30]կէօքլէրի էօրթէճէյիմ, վէ եըլտրզլարընը գարարտաճաղըմ. կիւնէշի պուլուտ իլէ էօրթէճէյիմ, վէ այ-
8 այտընլըղընը վէրմէ յէճէք։ [31]Սէնին իւզէրինէ՝ կէօքտէ հէվի ըշըգ վէրընէլէրի գարարտաճաղըմ. վէ սէնին տիյարընա գարանլըգ վերէճէյիմ՝ տէ յօր [32]նդիենտիմ Թապպ։
9 [33]Էմ սէնին հէլաքինին խոպէրինէ թայիֆելէրէ՝ պիլմէտիյինիզ սիյարարա կէթիրտիյիմտէ, չօգ գավմլէրին գալպինէ [34]իղթիրապ
10 սալաճաղըմ։ Վ[35]է [36]սէնտէն էօթիւրու չօգ գավմլէր հայրէթէ տիւշիւրէճէյիմ, վէ գրլըճմը հիւզլէրի էօնիւնտէ սալատըղըմ զէման, սէնտէն էօթիւրու օնլարընը փատիշահլարը ղայթէ իլէ իւրքէճէքլէր. վէ սէնին երգըլման կիւնիւնտէ հէր քէս ճանը իչիւն [37]հէր տէմ տիթրէ յէճէք տիր։
11 [38]Օ[39]իրա [40]նդիենտիմ Թապպ պէօյլէ տէր. Ա՛նա [41]Խաբիլոն փատի-
12 շահընըն գրլըճը կէլէճէք։ [42]Սէնին գալապալըղընըն գահրիմանլարընը գրլըճը իլէ տիւշիւրէճէյիմ, օնլարընը ճիւմլէսի՝ [43]թայիֆելէրին զօրպազլարը տըր. վէ [44]օնլար Ա՛րսըրընը թաֆթրասընը պօղուպ՝ օնուն հէվի գալապալըղը պէրպատ օլա-
13 ճագ։ Վ[45]է օնուն ճիւմլէ տավարլարընը՝ չօգ սուլար եանընտան հէլաք էտէճէյիմ. վէ [46]արթըգ օնլարը ատմ այտաը պուլանտընըմայա, տավար թընտագլարը տախի
14 օնլարը պուլանտընըմայա։ Օ[47]լ զէման օնլարընը սուլարընը տուրուլտաճաղըմ, վէ ըսմագլարընը եաղ կիպի եիւրիւտէճէյիմ՝ տէ յօր [48]նդիենտիմ Թապպ։ Ա՛նընտա օլանտան վէրան գալտըգտա, օնտա սաքին օլանլարընը հէփիսինի գըրտըղըմտա, օլտէմ [49]պիլէճէքլէր քի՝ Թապպ պէն իմ։
16 Օնլարընը օնա՝ չօլ [50]ֆիղան էտէճէքլէրի ֆիղան պու տուբ, օ-

հմ. Ի՛. Ի։ 588 դէ։
1 Նա. ԺՁ. 8։
2 Պ. Լբ. 31։
3 Ոպբ. Ե. 20։
4 Ղ Խա. 2։Պ. Լբ. 19։
5 Պ. իբ. 10։ Լբ. 19. 21. 24, Լա։
հմ. Ի՛. Ի։ 587 դէ։
6 Պ. իէ. 2։ Խա. 16։
7 Պ. ԺՁ. 3. 6։Լբ. 13։
8 Պ. իՁ. 3։
9 Պ. իՁ. 18։
10 Պ. ԺՁ. 13։ԺԷ. 20։ Ոկա. Է. 12։ Ղ Պ. իՁ. 5։
11 Ե. Լ՚. 13։
12 Ե. Լ՚. 13։
հմ. Ի՛. Ի։ 587 դէ։
1 Ղ Պ. իԿ. 16։ Ղ Նրեմ. Խէ. 26։ Պ. Լ. 4։
2 Պ. իբ. 7։
3 Պ. իբ. 19։
4 Պ. իՁ. 11։
5 Ղ. Ի. 5։ ԺՁ. 4. 18։ Ա՚աղ. Թ. 16։Պ.Գ. 7։
6 Խա. 2։ Պագ՝ Բ Հաագ. Ա. 17։ Բ Ա՚ն. Լբ. 25։ Պ. իԿ. 17։

Digitized by Google

Նա թայիֆեխէլերին գըղլարը փիղան էտէճէքլէր. օնլար Մըսըրա վէ օնուն հէփ գալապալըղընա փիղան էտէճէքլէր՝ տէ յօր Ղֆէնտիմ Իապպ։

17 Վ֊է վագի՝ օլտու քի օն իքինճի ճըլտա այրն օնպէշինճի կիւ֊նէ֊ն֊տէ՝ պանա Իապպըն քէլամը օլուպ

18 տէտի. Կա՞ատէմ օղլու՝ Մըսըրըն գալապալըղը իչէուն փիղան էյլէ, վէ օնլարը՝ օնու վէ գուվվէթլի թայիֆէլէրին գըղլարընը՝ Հուգուրա էնէնլէրին պիլէսինճէ՝ ճէրին տիպլէրինէ էնտիր։

19 Իէն քիմտի՞ն կիւզէլսին. Իէն,

20 վէ սիւննէթսիզլէր իլէ ճաթ։ Ոլըլըճ իլէ գաթլ օլունմուշլարընա ատրասընտա տիւշէճէքլէր, օ՝ գըլըճա վէրիլտի. օնու վէ օնուն հէփ գալապալըղընը սիւրիւքլէյին։

21 Ոուվվէթլիլէրին գահրիմանլարը՝ օնա եարտըմ էտէնլէր իլէ մէզարընը իչինտէն օնա սէօյլէյճէքլէր. օնլար էնտիլէր, սիւննէթսիզլէր Հգըլըճտան գաթլ օլունմուշ եաթարլար։

22 ՈւՅսուր՝ հէմ օնուն հէփ ճէմաա՝թը օրատա տրը, օնուն մէզարլարը էթրաֆընտա տրը. ճիւմլէսի գաթլ օլունմուշ՝ գըլըճտան

23 տիւշմիշլէր տիր. Վ֊է ՞օնլարըն մէզարլարը չուգուրուն իչ մահալլէրինտէ գօնմուշ տուր, վէ օնուն ճէմաա՝թը մէզարլարընըն էթրաֆընտա տրը. ճիւմլէսի գաթլ օլունմուշ՝ գըլըճտան տիւշմիշլէր տիր, օնլար քի Հեաշայանլար եէրինտէ գօրգու վէրտիլէր։

24 ՞Ինշամ հէմ օնուն հէփ գալապալըղը օրատա օնուն մէզարընըն էթրաֆընտա տրը. ճիւմլէսի գաթլ օլունմուշ՝ գըլըճտան տիւշմիշլէր տիր, վէ Նէերին տիպլէրինէ սիւննէթսիզ էնտիլէր, ՞օնլար քի՝ եաշայանլար եէրինտէ գօրգուլարընը վէրտիլէր, ամմա չուգուրա էնէնլէրին պիլէսինճէ ա՝֊

25 յըպլարընը չէքտիլէր։ Օնա՝ հէփ գալապալըղը իլէ մագթուլլէրին արասընտա եաթագ գօտուլար. օնուն մէզարլարը էթրաֆընտա տրը, ճիւմլէսի սիւննէթսիզլէր՝ գըլըճտան գաթլ օլունմուշլար տրը, օնլար գօրգուլարընը եաշայանլար եէրինտէ վէրիլէր իսէ տէ՝ չուգուրա էնէնլէրին պիլէսինճէ այրպլարընը չէքէրլէր. օ՝ մագթուլլէր արասընտա գօնուլտու։

26 ՞Ոսոք՝ թօրէթ հէմ օնուն հէփ գալապալըղը օրատա տրը. օնուն մէզարլարը էթրաֆընտա տրը. գօրգուլարընը եաշայանլար եէրինտէ վէրտիլէր իսէ տէ, ճիւմլէսի սիւննէթսիզլէր՝ Ւգըլըճտան գաթլ օլունմուշլար տրը։

27 Վ֊է ՞օնլար սիւննէթսիզլէրտէն տիւշէն՝ ճէնք ալէթլէրի իլէ մէզարա էնէն գահրիմանլէր իլէ եաթմայաճագլար. վէ օնլար գըլըճլարընը պաշլարը ալթընա գօտուլար, լաքին օնլար եաշայանլար եէրինտէ գահրիմանլարըն իւրքիւնթիւսիւ իտի իսէ տէ, օնլարըն եարամազլըգլարը քէմիքլէրինին

28 իւզէրինտէ օլաճագ։ Լաքին սէն սիւննէթսիզլէրին արասընտա գըրըլաճագսըն, վէ գըլըճ իլէ գաթլ օլունմուշլարըն պիլէսինճէ եաթաճագսըն։

29 ՞Ինդով՝ օնուն փատիշահլարը վէ հէփ պէյլէրի օրատա օլուպ գահրիմանլըգլարընտա գըլըճտան գաթլ օլունմուշլար իլէ եաթարլար. օնլար սիւննէթսիզլէր իլէ՝ վէ չուգուրա էնէնլէր իլէ պէրաբէր եաթաճագլար։

30 ՞Փօրնաս ճանիպի պէյլէրինին ճիւմլէսի՝ վէ հէփ ՞Իիդոնլուլար օրատա տրը, օնլար քի մագթուլլէր իլէ էնիպ իւրքիւնթիւլէրի իլէ գահրիմանլըգլարընտան ուէթանըրլար, վէ սիւննէթսիզլէր՝ գըլըճ մագթուլլէրի իլէ եաթըպ չուգուրա էնէնլէրին պիլէսինճէ այրպլարընը չէքէրլէր։

31 Փարաւոն օնլարը կէօրիւպ ճիւմլէ գալապալըղը իչուն՝ հէմ Փարաւոն հէմ գըլըճտան գաթլ օլունան օնուն ճիւմլէ ա՝սքերի †թէսէլլի պուլաճագ՝ տէյօր Ղֆէնտիմ Իապպ։

32 Ֆէնտիմ Իապպ։ Ոիրա եաշայանլար եէրինտէ գօրգումու վէրտիմ, վէ Փարաւոն օնուն հէփ գալապալըղը սիւննէթսիզլէրին արասընտա գըլըճ մագթուլլէրի իլէ եաթաճագ՝ տէյօր Ղֆէնտիմ Իապպ։

ՃԹ. Ի՛. Ղ. 587 դէ։

ՂՊ. ԻԷ. 20. Ղ֊Ա. 14։

Տ Պ. Ղ֊Ա. 2. 18։

Տ Խա. 21. 24, ՃՀ. Պ. ԻԸ. 10։

Յ Ղա. Ա. 31. ԺՀ. 9, 10. Խա. 27։

Ն Խա. 19. 25, ՃՀ։

Ղ Պագ՝ Խա. 24. 26. 29, 30։

Ա Ղա. ԺՀ. 15։

Ե Պ. ԻԷ. 17. 20. Խա Ժ 24, 25, 26, 27. 32։

Զ Ղրեմ Խէ. 34, ՃՀ։

Է Խա. 21։

Ը Խա. 23։

ՃԹ. Ի՛. Ղ. 587 դէ։

Ա Ղն. Ժ. 2. Պ. ՔՀ. 13. ԼԸ. 3։

Վ Խա. 19, 20, ՃՀ։

Գ Խա. 21։ Ղա. ԺՀ. 18, 19։

Դ Պ. ԻԸ. 12, ՃՀ։

Ե Պ. ԼԵ. 6. 15։ ԼՀ. 2։ — Պ. ԻԸ. 21։

Զ Պ. ԼՀ. 16։

Ներշնչեալ պէքքի մեռամբնտա քենաի ֆարիզեի գիմռեթի հագգբնա նասիհաթ ալմասը։ 10 Ալլահըն՝ եարամազն էօլիւմբնաեն հազզ էթմէմէի։ 21 Տիւարըն խաբազ օլմասը փէյնն սէօյլենմիյի։ 30 Միւբայիլէրէ թաղէր օլունմասը։

1 Ծէքքար պանա Լապպըն քէլա-
2 մը օլուպ տէտի. Նա՞ատէմ օղլու՝ Գավմընըն օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա տէ քի՝ Պիր տի-
Յարա գբլըձ Կէթիրտիլիմտե, ե-
յէր օլ տիյարըն խալգը՝ արալա-
բընտա պիր քիշի ալըպ՝ օնու քէն-
տիլէրի իչինն Եպէքձի օգլար ի-
3 սե, վէ օլ տիյարըն իւզերինէ գբ-
լըձ կէլտիլինի կէօրտիւքտե, պօ-
բույու չալըպ՝ գավմա Իհթիրազ
4 էթտիրիր իսե, վէ պօրունուն սէ-
տասը սէսինի իչիտիպ Իհթիրազ
էթմէյէնի՝ գբլըձ կէլիպ օնու ա-
լըր իսե, Ե՞օնուն գանը քէնտի
5 պաշը իւզերինտե օլաճագ։ Պու՝
պօրունուն սէսինի իչլիտի տե
Իհթիրազ էթմէտի, գանը օնուն
իւզերինտե օլաճագ. լաքին Իհ-
թիրազ էտէն՝ քէնտի ճանընը
6 գուրթարըր։ Ըմմա պէքձի գբլը-
ճըն կէլտիլինի կէօրտիւքտե, է-
յէր պօրույու չալմայըպ՝ գավմա
Իհթիրազ էթտիրմէզ իսե, վէ
գբլըձ կէլիպ՝ օնլարտան պիր ճան
ալըր իսե, Եպու՝ եարամազլըղընտա
ալընմըշ տըր, ամմա օնուն գանը-
նը պէքձիին էլինտէն թալապ է-
տէճէ յիմ։
7 Ղիմտի սէն եա՞ ատէմ օղլու՝
սէնի Իսրայէլ էվինե պէքձի գօ-
տուր՞մ. վէ աղզըմտան սէօզ իչի-
տիպ՝ թարաֆըմտան օնլարա Իհ-
8 թիրազ էթտիրէսին։ Պէն ֆասը-
ղա՝ Նա՞ ֆասըգ էլպէթթէ էօլէ-
ճէքքսին տէտիյիմտե, վէ սէն ֆա-
սըղա եօլունտան Իհթիրազ էթ-
տիրմէք իչուն սէօյլէմէզ իսէն, օլ
ֆասըգ եարամազլըղընտա էօլէ-
ճէք, լաքին օնուն գանընը սէնին
9 էլինտէն թալապ էտէճէյիմ։ Լա-
քին սէն ֆասըղա եօլունտան՝ օ
օնտան տէօնմէք իչուն Իհթիրազ
էթտիրիր իսէն, վէ օ՝ եօլունտան
տէօնմէզ իսե, քէնտի եարամազ-
լըղընտա էօլէճէք, սէն իսէ ճա-
նընը գուրթարըրսըն։

10 Ղմտի սէն եա՞ ատէմ օղլու՝
Իսրայէլ էվինէ տէ քի՝ Սիզ սէօյ-
լէյիպ պէօյլէ տէրսինիզ. Պիզիմ
գապահաթլարըմըզ վէ կիւնահլա-
րըմըզ իւզերիմիզտե օլուպ՝ պիզ
Եօնլարտա չիւրիւտիքձէ, Ընի՞ճէ
11 եաշայաճաղըզ։ Օնլարա տէ քի՝
Պէն սաղ իմ տէյօր Նֆէնտիմ
Լապպ քի՝ էլպէթթէ Ֆասըղընն
էօլիւմիւնտէն հազզ էթմէմ, իւ-
լա քի ֆասըգ՝ եօլունտան տէօ-
նիպ եաշատըղընտան Հապպ էպէ-
րիմ. տէօնիւն, եարամազ եօլլա-
բընըզտան տէօնիւն, չիւն քի Ընի՞
չիւն էօլէսինիզ՝ եա՞ Իսրայէլ էվի։
12 Վէ սէն եա՞ ատէմ օղլու՝ գավ-
մընըն օղուլլարընա տէ քի՝ Լա-
տրղընն սատագաթը՝ օ գապահաթ
իչլէտիյի կիւնտե օնու գուրթար-
մազ, վէ ֆասըղըն ֆասըգլըղը՝
օ Նֆասըգլըղընտան տէօնտիւյիւ
կիւնտե օնուն իլէ հէլաք օլմազ.
վէ սատրգ՝ կիւնահ իչլէտիյի կիւն-
տե ապոպգոնը իլէ եաշայամազ։
13 Պէն սատըղա տէր իսէմ քի՝ Նչ-
պէթթէ օ եաշայաճագ, վէ Ե՞օ՝
սատագաթընա կիւվէնիպ եարա-
մազլըգ իչլէր իսե, օնուն պիւ-
թիւն սատագաթը անկըլմայա-
ճագ, իլլա հէմանե իչլէտիյի եա-
14 րամազլըղընտա էօլէճէք։ Վէ
ֆասըղա՝ Նչպէթթէ էօլէճէքքսին
Ետէտիյիմտե, օ՝ կիւնահընտան
տէօնիւպ չէրի՛աթ վէ սատագաթ
15 իւզրէ ա՛մէլ էտէր իսե, ֆասըգ՝
Ըրէհնի կէրի վէրիպ՝ զօր իլէ Ետա-
լընմըշը էօտէր իսե, եարամազլըգ
իչլէմէյիպ՝ Նհայաթըն գանունլա-
րընտա եիւրիւր իսե, էլպէթթէ
եաշայաճագ, էօլմէյէճէք տիր։
16 Ղ(Օնուն իչլէմիշ իսիյի ճիւմլէ
կիւնահլարը օնուն հագգընա ան-
կըմայաճագլար. չէրի՛աթ վէ
սատագաթ իւզրէ ա՛մէլ էյլէտի,
էլպէթթէ եաշայաճագ տըր։
17 Ըմմա գավմընըն օղուլլարը՝
Նֆէնտիմին եօլու տօղրու տէյիլ
տիր տէրլէր. օնլար իսէ՝ օնլարըն
18 եօլլարը տօղրու տէյիլ տիր։ Ետա-
տրգ սատագաթընտան տէօնիւպ՝
եարամազլըգ իչլէր իսե, հէման
19 օնտա էօլէճէք։ Վէ ֆասըգ ֆա-
սըգլըղընտան տէօնիւպ՝ հագգ վէ
սատագաթ իւզրէ ա՛մէլ էտէր ի-

սէ , օնլարտան էօթիւրիւ եաշա-
20 յաճագ : Լ՚ամմա սիզ տէրսինիզ
քի՝ Յ՚ինֆենտիմին եօլու տօղրու
տէյիլ տիր . պէն սիզին հէր պի-
րինիզի քէնտի եօլլարընա կէօրե
հիւքմ էտէճէյիմ՝ եա՜ Խսրա-
յէլ էվի :
21 Վ՚է վագի՝ օլտու քի ՚էսիրլէյի-
միզին օն իքինճի եըլընտա օնուն-
ճու ոյտա այըն պէշինճի կի՚ն՚էն-
տէ՝ Նէրուսաղէմտէն ՚գուրթուլ-
մուշուն պիրի պանա կէլիպ՝ "Ը՚էհր
վուրուլտու տէտի :
22 Վ՚է օլ գուրթուլմուշ կէլմէզ-
տէն էվվէլ՝ ախշամտա իւզէրիմէ
Ի՚տպպըն էլի օլուպ՝ թա սապահ-
լայըն օ պանա կէլէնէտէք աղըզ-
մը աչտը . "վէ աղըզմ աչըլպ՝ ար-
թըգ տիւսիզ տէյիլ իտիմ :
23 Վ՚է պանա Ի՚տպպըն քէլամը օ-
24 լուպ տէտի քի՝ Ն՚ա՜ տէմ օղլու՝
պու Խսրայէլ տիյարը Ըհարա-
պաթլարընըն սաքինլէրի սէօյլէ-
յիպ տէրլէր քի՝ "Ըբրահամ պիր
իքէն տիյարը միրաս էթտի . "պիզ
իսկ չօղ իզ , տիյար միրաս իչիւն
25 պիզէ վէրիլտի : Օնուն իչիւն օն-
լարա տէ քի՝ Յ՚ֆենտիմ Ի՚տպպ
պէօյլէ տէր . Ը՚ԱՅիզ գան իլէ նէ-
տինիզ , վէ "կէօզլէրինիզի փուրթ-
լարընըզը գալտրըտընըզ , վէ ՚գան
տէօքտիւնիւզ . իմտի տիյարը մի-
26 րա՞ս մի էտէճէքսինիզ : Փրլըճճ-
լարընըզըն իւզէրինէ տույանըրսըն-
ընըզ , մէքրուհլուգ իչլէրսինիզ , վէ
՝հէր պիրինիզ գօնչուսունուն գա-
րըսընը մուրտարլարսընըզ , վէ տի-
յարը միրա՞ս մի էտէճէքսինիզ :
27 Օնլարա պէօյլէ տէյէսին քի՝ Յ՚-
ֆենտիմ Ի՚տպպ պէօյլէ տէր . պէն
սաղ իմ քի՝ "Խարապաթլարտա
օլանլար գըլըճտան տիւշէճէքլէր ,
վէ սահրանըն եիւզիւնտէ օլանլարը
‡ճանավարլարա թաման իչիւն վէրէ-
ճէյիմ , վէ հիսարլարտա հէմ ՚մա-
ղարլարտա օլանլար՝ թաու՚ւնտան
28 էօլէճէքլէր : ՚Վ՚է տիյարը վիրան
վէ պէեապան էտէճէյիմ՝ , վէ ՚օ-
նուն գուվվէթինին մաղրուրլուղու
եօղ օլաճագ , վէ "Խսրայէլին տաղ-
լարը վիրան օլուպ՝ կէչէն օլմա-
29 յաճագ տրը : Վ՚է օնլարըն իչլէ-
տիքլէրի հէփ մէքրուհլուգլարը
սէպէպինտէն՝ տիյարը վիրան վէ

պէեապան գօտուղումտա , պիլէ-
ճէքլէր քի՝ Ի՚տպպ պէն իմ :
30 Վ՚է սէն եա՜ տտէմ օղլուս՝
գավմընըն օղուլլարը տիվարլար
եանընտա վէ էվլէրին գափուլա-
րընտա սէնչն հագդընա սէօյլէ-
չիպ՝ պիրի պիրինէ ՚Ը՚հէր քէս
գարընտաշընա սէօյլէյիպ տէրլէր
քի՝ Ճ՚ալա կէլչն , վէ Ի՚տպպտան
31 չըգան սէօզ նէ տիր իչնտին : Վ՚է
՚օնլար սանա գավմըն կէլչհնէ կէօ-
րէ կէլիրլէր , վէ "էօնհէնտէ գավ-
մըմ Ի՚տպ օհտուրտուրլար , վէ սէ-
նին սէօզլէրինի իչնտիրլէր , ամմա
օնլարը էթմէզլէր . Ի՚զրա օնլար
աղզլարը իլէ խօշնուտլուգ կէօս-
թէրիրլէր , ՚Եհուդէլէրի Ի՚տպ քէն-
տիլէրին թամա՚ը արտընճա եհու-
32 րի : Վ՚է իշթէ սէն օնլարա կիւ-
զէլ մագամ իլէ էյի չալկընճընըն
խօշ թիւրքիւսիւ կիպի սին . վէ
սէնին սէօզլէրինի իչնտիրլէր , ամ-
33 մա օնլարը էթմէզլէր : Ի՚աքին
պու վագի՝ օլունճա , իշթէ վագի՝
օլաճագ տրը , օլտէմ ՚պիլէճէք-
լէր քի՝ արալարընտա փէյղամպէր
վար իտի :

ՊԱՏՊ Ի՚Դ

Խսրայէլին խալըն չօպանլարը հագդընա
լա՚նէթ թագրիր օլունտուղու : 11 Ը՚լազարն
քէնտի սիւրիւսիւ հագդընա օլան գայղու-
սու : 20 Օ՚Լ պէօյլիք չօպանըն պիր վա՚ար :

1 Ե՚ւնէ պանա Ի՚տպպըն քէլամը օ-
2 լուպ տէտի քի՝ Ն՚ա՜ տէմ օղ-
լու՝ Խսրայէլին չօպանլարը հագ-
գընա փէյղամպէրլիք էյլէ . փէյ-
ղամպէրլիք էտիպ օնլարա տէ քի
Չօպանլարա Ի՚ֆենտիմ Ի՚տպպ
պէօյլէ տէր . "Վ՚ այ քէնտիլէրի-
նի կիւտէն Խսրայէլ չօպանլարը-
նա . չօպանլար՝ գօյունլարը կիւթ-
3 մէլի տէ՞ֆլ մի : ՚Պիզ եաղը եէրսի-
նիզ , վէ եիւնիւ կիյէրսինիզ , ՚սէ-
միզի պօղազլարսընըզ . ամմա գօ-
4 յունլարը կիւթմէզսինիզ : "Ի՚օր-
ղունլարը գուվվէթլէնտիրմէտի-
նիզ , վէ խասթալարը սաղալթմա-
տընըզ , վէ գըրըգ օլանը սարմա-
տընըզ , վէ գօվուլմուշուս տէօն-
տէրմէտինիզ , վէ ՚ղայղ օլուն-
մուշու արամատընըզ . իլլա օնլա-
րա ՚ղզըր իլէ վէ սէրթլիքթ իլէ հիւ-

սէ , օնլարտան էօթիւրիւ եաշա-
20 յաճագ : Լ՚ամմա սիզ տէրսինիզ
քի՝ Յ՚ֆենտիմին եօլու տօղրու
տէյիլ տիր . պէն սիզին հէր պի-
րինիզի քէնտի եօլլարընա կէօրե
հիւքմ էտէճէյիմ՝ եա՜ Խսրա-
յէլ էվի :
21 Վ՚է վագի՝ օլտու քի ՚էսիրլէյի-
միզին օն իքինճի եըլընտա օնուն-
ճու ոյտա այըն պէշինճի կի՚ն՚էն-
տէ՝ Նէրուսաղէմտէն ՚գուրթուլ-
մուշուն պիրի պանա կէլիպ՝ "Ը՚էհր
վուրուլտու տէտի :
22 Վ՚է օլ գուրթուլմուշ կէլմէզ-
տէն էվվէլ՝ ախշամտա իւզէրիմէ
Ի՚տպպըն էլի օլուպ՝ թա սապահ-
լայըն օ պանա կէլէնէտէք աղըզ-
մը աչտը . "վէ աղըզմ աչըլպ՝ ար-
թըգ տիւսիզ տէյիլ իտիմ :
23 Վ՚է պանա Ի՚տպպըն քէլամը օ-
24 լուպ տէտի քի՝ Ն՚ա՜ տէմ օղլու՝
պու Խսրայէլ տիյարը Ըհարա-
պաթլարընըն սաքինլէրի սէօյլէ-
յիպ տէրլէր քի՝ "Ըբրահամ պիր
իքէն տիյարը միրաս էթտի . "պիզ
իսկ չօղ իզ , տիյար միրաս իչիւն
25 պիզէ վէրիլտի : Օնուն իչիւն օն-
լարա տէ քի՝ Յ՚ֆենտիմ Ի՚տպպ
պէօյլէ տէր . Ը՚ԱՅիզ գան իլէ նէ-
տինիզ , վէ "կէօզլէրինիզի փուրթ-
լարընըզը գալտրըտընըզ , վէ ՚գան
տէօքտիւնիւզ . իմտի տիյարը մի-
26 րա՞ս մի էտէճէքսինիզ : Փրլըճճ-
լարընըզըն իւզէրինէ տույանըրսըն-
ընըզ , մէքրուհլուգ իչլէրսինիզ , վէ
՝հէր պիրինիզ գօնչուսունուն գա-
րըսընը մուրտարլարսընըզ , վէ տի-
յարը միրա՞ս մի էտէճէքսինիզ :
27 Օնլարա պէօյլէ տէյէսին քի՝ Յ՚-
ֆենտիմ Ի՚տպպ պէօյլէ տէր . պէն
սաղ իմ քի՝ "Խարապաթլարտա
օլանլար գըլըճտան տիւշէճէքլէր ,
վէ սահրանըն եիւզիւնտէ օլանլարը
‡ճանավարլարա թաման իչիւն վէրէ-
ճէյիմ , վէ հիսարլարտա հէմ ՚մա-
ղարլարտա օլանլար՝ թաու՚ւնտան
28 էօլէճէքլէր : ՚Վ՚է տիյարը վիրան
վէ պէեապան էտէճէյիմ՝ , վէ ՚օ-
նուն գուվվէթինին մաղրուրլուղու
եօղ օլաճագ , վէ "Խսրայէլին տաղ-
լարը վիրան օլուպ՝ կէչէն օլմա-
29 յաճագ տրը : Վ՚է օնլարըն իչլէ-
տիքլէրի հէփ մէքրուհլուգլարը
սէպէպինտէն՝ տիյարը վիրան վէ

պէեապան գօտուղումտա , պիլէ-
ճէքլէր քի՝ Ի՚տպպ պէն իմ :
30 Վ՚է սէն եա՜ տտէմ օղլուս՝
գավմընըն օղուլլարը տիվարլար
եանընտա վէ էվլէրին գափուլա-
րընտա սէնչն հագդընա սէօյլէ-
չիպ՝ պիրի պիրինէ ՚Ը՚հէր քէս
գարընտաշընա սէօյլէյիպ տէրլէր
քի՝ Ճ՚ալա կէլչն , վէ Ի՚տպպտան
31 չըգան սէօզ նէ տիր իչնտին : Վ՚է
՚օնլար սանա գավմըն կէլչհնէ կէօ-
րէ կէլիրլէր , վէ "էօնհէնտէ գավ-
մըմ Ի՚տպ օհտուրտուրլար , վէ սէ-
նին սէօզլէրինի իչնտիրլէր , ամմա
օնլարը էթմէզլէր . Ի՚զրա օնլար
աղզլարը իլէ խօշնուտլուգ կէօս-
թէրիրլէր , ՚Եհուդէլէրի Ի՚տպ քէն-
տիլէրին թամա՚ը արտընճա եհու-
32 րի : Վ՚է իշթէ սէն օնլարա կիւ-
զէլ մագամ իլէ էյի չալկընճընըն
խօշ թիւրքիւսիւ կիպի սին . վէ
սէնին սէօզլէրինի իչնտիրլէր , ամ-
33 մա օնլարը էթմէզլէր : Ի՚աքին
պու վագի՝ օլունճա , իշթէ վագի՝
օլաճագ տրը , օլտէմ ՚պիլէճէք-
լէր քի՝ արալարընտա փէյղամպէր
վար իտի :

ՊԱՏՊ Ի՚Դ

Խսրայէլին խալըն չօպանլարը հագդընա
լա՚նէթ թագրիր օլունտուղու : 11 Ը՚լազարն
քէնտի սիւրիւսիւ հագդընա օլան գայղու-
սու : 20 Օ՚Լ պէօյլիք չօպանըն պիր վա՚ար :

1 Ե՚ւնէ պանա Ի՚տպպըն քէլամը օ-
2 լուպ տէտի քի՝ Ն՚ա՜ տէմ օղ-
լու՝ Խսրայէլին չօպանլարը հագ-
գընա փէյղամպէրլիք էյլէ . փէյ-
ղամպէրլիք էտիպ օնլարա տէ քի
Չօպանլարա Ի՚ֆենտիմ Ի՚տպպ
պէօյլէ տէր . "Վ՚ այ քէնտիլէրի-
նի կիւտէն Խսրայէլ չօպանլարը-
նա . չօպանլար՝ գօյունլարը կիւթ-
3 մէլի տէ՞ֆլ մի : ՚Պիզ եաղը եէրսի-
նիզ , վէ եիւնիւ կիյէրսինիզ , ՚սէ-
միզի պօղազլարսընըզ . ամմա գօ-
4 յունլարը կիւթմէզսինիզ : "Ի՚օր-
ղունլարը գուվվէթլէնտիրմէտի-
նիզ , վէ խասթալարը սաղալթմա-
տընըզ , վէ գըրըգ օլանը սարմա-
տընըզ , վէ գօվուլմուշուս տէօն-
տէրմէտինիզ , վէ ՚ղայղ օլուն-
մուշու արամատընըզ . իլլա օնլա-
րա ՚ղզըր իլէ վէ սէրթլիքթ իլէ հիւ-

Digitized by Google

թագ. Ի'. Ի. 587 գէտ։

5 քիւմէթ սիւրտիւնիւզ ։ Կ՚ելլէ օն-
լարրըն չօպանը օլմատըդը իչիւն
ըտաղըլտրլար , վէ տաղըլմադ ի-
լէ՝ ըսահրանըն հէր ճանաւարրընա
6 թաա՛մ օլտուլար ։ Պէնիմ գօ-
յունլարրըմ ճիւմլէ տաղլարա վէ
հէր եիւճէ թէփէ իւզերինէ սափ-
տրլար , վէ գօյունլարըմ պիւթիւն
եէրին եիւզիւնէ տաղըլտրլար , վէ
արայան եօգ , հէմ սօրան եօգ
տուր ։
7 Ո՞նտան էօթիւրիւ՝ եա՛ չօպան-
լար՝ Թապպրն քէլամրընը տինկլէ-
8 յին . Պէն սաղ իմ տէյօր Յ-
ֆէնտիմ Թապպ քի՝ չօպան օլ-
մատըղընտան սիւրիւմ եաղմա օ-
լտւպ գօյունլարըմ սահրանըն ՚հէր
ճանաւարրընա թաա՛մ օլտուղտ՝
վէ չօպանլարըմ գօյունլարրմը ա-
րամայրպ ՚չօպանլար քէնտիլէրինի
կիւթտիւքլէրի վէ գօյունլարըմը
9 կիւթմէտիքլէրի սէպէպտէն , օ-
նուն իչիւն՝ եա՛ չօպանլար՝ Թապ-
10 պրն քէլամրընը տինկլէ յին . Յ-
ֆէնտիմ Թապպ պէյլէ տէր .
Իշլէ պէն չօպանլարա գարշը իմ ,
վէ Ւգօյունլարըմը օնլարրն էլին-
տէն թալապ էտէճէ յիմ , վէ օն-
լարը գօյուն կիւթմէքտէն ֆէրա-
ղաթ էթտիրէճէ յիմ , վէ չօպան-
լար ՚արթըգ քէնտիլէրինի կիւթ-
մէ յէճէքլէր , վէ գօյունլարըմը
օնլարրն աղզընտան չըգարաճաղըմ
քի՝ արթըգ օնլարա թաա՛մ օլմա-
յալար ։
11 Ո՞իրա Յֆէնտիմ Թապպ պէյ-
լէ տէր . Իշլէ պէն գօյունլա-
րըմը քէնտիմ թալապ էտիպ ա-
12 րայաճաղըմ ։ Չօպան տաղըլմըշ
գօյունլարրընն արասընտա օլտու-
ղու կիւնտէ սիւրիւսիւնիւ արա-
տրդը կիպի՝ գօյունլարըմը էօյլէ
արայաճաղըմ , վէ օնլարը ՚պուս-
լութ վէ տուման կիւնիւնտէ հէփ
օլ տաղըլտրգլարը մահալլէրտէն
13 գուրթարաճաղըմ ։ Ալ է ՚օնլարը
գավմէրտէն չըգարաճաղըմ , վէ
օնլարը տիյարլարտան ճէմ՚ էտէ-
ճէ յիմ , վէ օնլարը հէրլէրինէ կէ-
թիրէճէ յիմ . վէ օնլարը Իսրայէլ
տաղլարընտա՝ չայլար եանընտա վէ
տիյարրն հէփ սաքին օլուռնուր մա-
14 հալլէրտէ կիւտէճէ յիմ ։ Ո՞նլարը
էյի մէրա՛լարտա կիւտէճէ յիմ՝ վէ
օնլարրն աղըլը Իսրայէլին եիւճէ
տաղլարընտա օլաճագ . Ոօրատա՝
էյի աղըլտա եաթաճագլար , վէ
Իսրայէլին տաղլարընտա սէմիզ
15 մերա՛լարտա օթլանաճագլար ։ Գօ-
յունլարըմը քէնտիմ կիւտէճէ-
յիմ , վէ օնլարը քէնտիմ եաթը-
րտաճաղըմ՝ տէյօր Յֆէնտիմ
16 Թապպ ։ Ո՛յպ օլմուշու արա-
յաճաղըմ , վէ գօվուլմուշու տէօն-
տէրէճէ յիմ , վէ գըրըգ օլանը սա-
րտաճաղըմ , վէ խասթայը գուվվէթ-
լէնտիրէճէ յիմ . ամմա ՚սէմիզլի վէ
գուվվէթլիյի հէլաք էտէճէ յիմ ,
օնլարը չէրի՛աթ իւզրէ կիւտէ-
ճէ յիմ ։
17 Ո՞իզ իսէ եա՛ գօյունլարըմ՝ Յ-
ֆէնտիմ Թապպ պէյլէ տէր .
՚Իշլէ պէն գօյուն իլէ գօյունուն՝
գօչլարրն վէ էրքէճլէրին արասրն-
18 տա չէրի՛աթ կէօրէճէ յիմ ։ Ո՞իզէ
աշ մը տրը քի՝ էյի մէրա՛լարտա
օթլանըրսրնըզ տէ՝ մէրա՛լարընըզրն
պագըսրնը այագլարրընըզ իլէ չէյ-
նէրսինիզ , վէ տուրու սուլարը ի-
չէրսինիզ տէ՝ պագըլարրնը այագ-
լարրընըզ իլէ պուլանտրըրսրնըզ ։
19 Ալ է գօյունլարըմ՝ այագլարրընըզրն
չէյնէտէյինի օթլանըրլար , վէ ա-
յագլարրնըզրն պուլանտրըտրղընը
իչէրլէր ։
20 Պունուն իչիւն Յֆէնտիմ Թապպ
օնլարա պէյլէ տէր . ՚Իշլէ պէն
սէմիզ գօյուն իլէ արըգ գօյունուն
արասրնտա պէն չէրի՛աթ կէօրէ-
21 ճէ յիմ ։ Ո՞իւն քի սիզ եան իլէ վէ
ումուզ իլէ իթի վէրիպ՝ հէփ եօր-
ղունլարը թա օնլարը տիշարըյա
տաղըտանտէք պուչնուզլարընըզ
22 իլէ վուրտունուզ , պէն տախի
գօյունլարըմը խէլաս էտէճէ յիմ ,
վէ արթըգ եաղմա օլմայաճագլար .
վէ ՚գօյուն իլէ գօյունուն արա-
23 սընտա չէրի՛աթ կէօրէճէ յիմ ։ Ալ է
իւզերլէրինէ ՚պիր չօպան ՚Եա՛նէ
գուրում Դաւիթի նասպ էտէճէ-
յիմ քի՝ օնլարը կիւտէ . օնլարը
օ կիւտէճէք , վէ օնլարրն չօպանը
24 օ օլաճագ ։ Ալ է ՚պէն Թապպ օն-
լարրն Ըլհօր օլաճաղըմ , վէ գու-
լում Դաւիթ ՚՚օնլարրն արասրն-
տա սուլթան օլաճագ . պէն Թապպ
25 սէօյլէտիմ ։ Ալ է Չօնլար իլէ սէվ-
մէթ ա՛հտը քէսէճէ յիմ , վէ ՚՚եէր-

թագ. Ի'. Ի. 587 գէտ։

Ե Յ Ինեմ. Լ. 12 ։

Ղ Պագ՚խա. Է. 11։ Ա՛թք. Ը. 6 ։ Ա՛տա. Ժը. 11 ։ Ա՛աբ. Ը. 17։ Ղ. ու. Ե. 32։ Ե Ի՛ա. Յ. 16։ Ը՛մվ. Ը. 1։

Տ պ. Ի. 37, 38։ Խա. 20. 22։ Ո՞ագ. Յ. 3։ Ա՛ատ. Խե. 32, 33։

Ց Խա. 17։

Ն Խա. 17։
Ւ Ի՛ա. Ք. 11։ Ներեմ. Իջ. 4, 5։ Հ՚ոհ. Յ. 11։ Նբե. Ժջ. 20։ Ա՛պեա. Բ. 25։ Ե. 4։
՚՚ Ներեմ. Ը. 9։ Պ. Լե. 24, 25։ Ո՛վս. Ջ. 5։
Ւ Խա. 30։ Նհ. Իթ. 45։ պ. Լե. 27։
՚՚ պ. Լե. 22։ Ղ. ու. Ա. 32, 33։
Չ պ. Լե. 26։
՚՚ Ղ. Ե. Իջ. 6։ Ի՛ա. Ժա. 6—9. Լե. 9։ Ո՛վս. Ը. 18։

Digitized by Google

տէն քէօթիւ ճանաւարլարը եօղ էտէճէյիմ՝ վէ չէօլտէ ՚էճիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագլար՝ վէ օր-
26 մանլարտա ուլուլաճագլար ։ Վէ օնլարը՝ հէմ Ըպայըրըմըն էթրաֆ-լարընը ՚պէրէքէթլի գըլաճաղըմ՝ վէ ՚եաղմուրլարը մէվսիմինճէ էն-տիրէճէյիմ . օնլար ՚պէրէքէթի
27 եաղմուրլարը օլաճագ ։ Վէ ՚սահ-րանըն աղաճլարը՝ մէյվէսինի վէ-րէճէք՝ վէ եէր՝ մահսուլունու վէ-րէճէք՝ վէ օնլար եէրլերի իւզէ-րինտէ էճճիյէթտէ օլաճագլար . վէ ՚օնլարըն պոյունտուրուղունուն պաղլարընը գըրըպ՝ օնլարա գուլ-լուգ էթտիրէնլէրին էլինտէն ՚օն-լարը գուրթարտըղըմտա՝ պիլէ-
28 ճէքլէր քի Ըապպ պէն իմ ։ Վէ արթըգ ՚թայիֆէլէրին եաղմասը օլմայաճագ՝ վէ օնլարը եէրին ճանաւարլարը եէմէյէճէք . իլլա ՚էճճիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագ-լար՝ վէ իւրքիւտէն օլմայաճագ
29 տըր ։ Վէ օնլարա՝ նամտար ՚պիր չախ հասըլ էթտիր՛ճէյիմ՝ վէ արթըգ եէրտէ գըրլըգտան գը-րըլմայաճագլար՝ ՚վէ արթըգ թա-յիֆէլէրին սիթէմինի չէքմէյէ-
30 ճէքլէր ։ Վէ պիլէճէքլէր քի՝ ՚պէն օնլարըն Ըլլահը Ըապպ պիլէլէրին-ճէ իմ՝ վէ օնլար Էո՞նէ Իսրայէլ էվի պէնիմ գավմըմ տըր՝ տէ յօր Ընֆէնտիմ Ըապպ ։
31 Վէ սիզ ՚գօյունլարըմ՝ մէրա՛-մըն սիւրիւսիւ՝ ատէմլէր սինիզ . պէն Ընլահընըզ իմ՝ տէ յօր Ընֆէնտիմ Ըապպ ։

ՊԸՊ Լ

Ովէր տաղ էհալէսինին իւզէրինէ Իսրա-յէլտէն իբրահ էթտիքլէրի իւչուն կէլէճէք օլան ահքեամլէր ։

1 Վ է պանա Ըապպըն քէլամը օ-
2 ՚լուպ տէտի քի՝ Իա՞ ատէմ օղլու՝ ՚եիւզիւնիւ ՚Վէրի տաղընա տօղտուլէք՝ վէ ՚օնուն հագգընա
3 փէյղամպէրլիք էյլէ . Վ է օնա տէ քի՝ Ընֆէնտիմ Ըապպ պէօյլէ տէր . Իչէրէ պէն սանա գարշը իմ՝ եա՞ Վէրի տաղը՝ վէ սէնին իւզէ-րինէ Ք՛ուլմի ուզատաճաղըմ՝ վէ սէնի վիրանէյէ վէ պէեապանա
4 տէօնտէրէճէյիմ ։ Ի՞ Էհլէրլէրինի խարապաթ գօյաճաղըմ՝ վէ սէն վիբան օլաճագսըն՝ վէ պիլէճէք-սին քի՝ Ըապպ պէն իմ ։
5 Ը՞Ղիւն քի սէնին ՚գաւոիմ տիւշ-մէնլիյին օլուպ՝ Իսրայէլ օղուլլա-րընը պէլալարը վագթընտա հէլաք էտէն ըհարամզադէղընն վագթընտա գըլըճ էլինէ թէսլիմ էյլէտին ,
6 օնուն իչիւն՝ պէն սաղ իմ տէ յօր Ընֆէնտիմ Ըապպ քի՝ սէնի գան իչիւն ընէալէմ էտէճէյիմ՝ վէ սէնի գան գօվալայաճագ . ՚սէն գան-տան իբրահ էթմէտիին իչիւն՝ սէ-
7 նի գան գօվալայաճագ տըր ։ Վ է Վէրի տաղընը վիրանէյէ վէ պէ-եապանա տէօնտէրէճէյիմ՝ վէ ՚օնտան կէչէնի վէ տէօնէնի քէ-
8 սէճէյիմ ։ Վ է ՚օնուն տաղլա-րընը՝ մագթուլէրի իլէ տօղ-տուրաճաղըմ . սէնին թէփէլէրին-տէ վէ վատիլէրինտէ վէ հէփ տէ-թէլէրինտէ գըրըճ իլէ մագթուլլէր
9 սիւչէճէքլէր ։ Ը՞Վէնի տայիմ վի-րանէլէրէ տէօնտէրէճէյիմ՝ վէ չէհրլէրին արթըգ սաքին օլուն-մայաճագլար ՝ ՚վէ պիլէճէքսինիզ քի՝ Ըապպ պէն իմ ։
10 ՚Ըապպ օրատա իքէն՝ պու իքի թայիֆէ վէ պու իքի տիյար պէ-նիմ օլաճագ՝ վէ ՚օնու միրաս է-
11 տէլիմ տէտիյին սէպէպտէն ՝ օ-նուն իչիւն՝ պէն սաղ իմ տէ յօր Ընֆէնտիմ Ըապպ քի՝ օնլարա տիւշմէնլիքինտէն Ա՛թտիյին Ղա-զալընա կէօրէ վէ հասէտինէ կէօ-րէ հարաքէթ էտէճէյիմ՝ վէ սէ-նին չէրի՛սըրընը կէօրտիւյիւմտէ՛
12 օնլարտա պիլինէճէյիմ ։ Վ է պի-լէճէքսին քի՝ պէն Ըապպ սէնին Իսրայէլ տաղլարընա գարշը սէօյ-լէյիմ՝ Օնլար վիրանէլէր օլտու՝ օնլար պիւթ թաս՛մ իչիւն վէրիլմի տէտիյին հէփ սիթէմլէրինի իշլէ-
13 տիմ ։ Վ է ՚աղզընըզ իլէ պանա գարշը մաղտուրլանտըղընըզը՝ վէ պանա գարշը սէօզլէրինիզի չօ-ղալէտտըղընըզը պէն իշլէտիմ ։
14 Ընֆէնտիմ Ըապպ պէօյլէ տէր . ղալիւթիւն եէր մէսրուր իքէն՝ սէ-
15 նի վիրան էտէճէյիմ ։ Վէն ՚նիճէ Իսրայէլ էվինին միրասը իւզէրինէ՝ օնուն խարապալըղընատան էօթիւրիւ շաղ օլտուն իսէ՝ սանա տա էօյլէ էտէճէյիմ . սէն եա՞ Վէրի տաղը

վէ ճիւմլէ Ղնդովմ՝ պիւսպիւ-
թիւն վիրան օլաճագսըն , վէ պի-
լէճէքլէր քի՝ Բապպ պէն իմ։

ՊԸՊ ԼՕ

Իսրայէլին տիւշմընլէրինին թէքթիր օլուն-
մալէրի ։ 8 Իսրայէլին պէրխօրտաւ օլմա-
սընա պիր վա՛տ ։ 16 Իսովմնին՝ կիւնահլէրի
իչիւն ճէզա՝ չէքմէլէրի ։ 21 Օնլարըն էյի
հալէրինէ աէօնմէլէրի՝ Ընլաճըն ի՛նայէթի-
նին իչի օլտուղու ։ 25 պէօյիւք բուհանի
պէրէքէթլէր վա՛տ օլընտուղու ։

1 Էմ սէն հա՛ ատէմ օղլու՝
Իսրայէլ տաղլարը հագգընա
փէ ղղամպէրլիք էյլէ , վէ տէ քի՝
հա՛ Իսրայէլ տաղլարը՝ Բապպըն
2 քէլամընը տինկլէյին . Ղֆէնտիմ
Բապպ պէօյլէ տէր . Տիւշմէն սի-
զնին հագգընըզա՝ Ըֆէրին՝ էպէտի
պայիրլէր տախի պիզիմ միրասը-
մըզ օլտու տէտիյի սէպէպտէն ,
3 օնուն իչիւն փէ ղղամպէրլիք էտիպ
տէ քի՝ Ղֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ
տէր . Ձիւն քի սիզի հէման վիրան
գօյուպ չէփ չէվրէտէն եուէթտու-
լար , չէօյլէ քի թայիֆէլէրին պա-
գիչէսինէ միրաս օլասընըզ , վէ
սիզ տիւպազըն աղզընա վէ գամմըն
իֆթիխիրասը ալճընա տիւշտիւնիւզ ,
4 օնուն իչիւն՝ հա՛ Իսրայէլ տաղլարը՝
Ղֆէնտիմ Բապպըն քէլամընը
տինկլէյին . Տաղլար իչիւն վէ թէ-
փէլէր իչիւն՝ տէրէլէր իչիւն վէ
վատիլէր իչիւն վէ խարապ օլմուշ
վիրանէլէր իչիւն վէ էթրաֆտաքի
թայիֆէլէրին պագիչէսինէ էեաղ-
մա վէ Ամասխարա օլան թէրք օ-
լունմուշ շէհրլէր իչիւն Ղֆէն-
5 տիմ Բապպ պէօյլէ տէր . Իմտի
Ղֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
Թայիֆէլէրին պագիչէսի հագգը-
նա վէ Ղդոմուն պիւթիւնիւ հագ-
գընա՝ Էէլպէթ ղայրէթիմին ալէէղի
իլէ սէօյլէյճէյիմ , չիւն քի Ամի-
յարըմը քէնտիլէրինէ պիւթիւն եիւ-
րէք շաղլըղը իլէ՝ ճան մաղտուրլուու-
ղու իլէ միրաս տէչիւ վէրտիլէր ,
6 թա քի օնու հազմա իչիւն գափըշա-
լար . Օնուն իչիւն Իսրայէլ տիյարը
հագգընա փէ ղղամպէրլիք էտիպ՝
տաղլար իչիւն վէ թէփէլէր իչիւն՝
տէրէլէր իչիւն վէ վատիլէր իչիւն
տէ քի՝ Ղֆէնտիմ Բապպ պէօյ-
լէ տէր . Թայիֆէլէրին այրըլը-
նը չէքտիյինիզ իչիւն , իշլէթ պէն
ղայրէթիմ իլէ վէ ղազապըմ իլէ
7 սէօյլէտիմ ։ Օնուն իչիւն Ղֆէն-
տիմ Բապպ պէօյլէ տէր . Պէն
էլիմի գալտըրտըմ քի՝ սիզնին էթ-
րաֆընըզտա օլան Թայիֆէլէր՝ ա-
յրըպլարընը էլպէթթէ օնլար չէ-
8 քէճէք ։ Այլ խէ հա՛ Իսրայէլ
տաղլարը՝ տալլարընըզը ուզատա-
ճադսընըզ , վէ գամմըմ Իսրայէլէ
մէկվէլէրինիզի կէթիրէճէքսինիզ .
զիրա օնլար՝ հագգընտա կէլէճէքլէր ։
9 Օհրա իշլէթ պէն սիզէ էվլէյիմ ,
վէ սիզէ տէօնէճէյիմ , վէ սիզ
10 իչլէնիպ էքիլէճէքսինիզ ։ Վէ իւ-
զէրինիզտէ ատէմլէրի՝ ճիւմլէ Իս-
րայէլ էվինին ճիւմլէսինի չօղալ-
տաճաղըմ , վէ չէհրլէր սաքին օ-
լունուպ՝ խարապաթլար պինա օ-
11 լունաճագ ։ Վէ Իւզէրինիզտէ ա-
տէմի վէ հայվանը չօղալտաճաղըմ՝
վէ օնլար չօղալըպ մէկվեաար օ-
լաճագլար . վէ սիզի՝ իւէրքի հա-
լինիզ իւզրէ իսքիան էթտիրէճէ-
յիմ , վէ էվվէլքի հալինիզտէն է-
յի էտէճէյիմ , վէ պիլէճէքսինիզ
12 քի՝ Բապպ պէն իմ ։ Վէ իւզէրի-
նիզտէ ատէմլէր՝ դամմըմ Իսրա-
յէլի կէզտիրէճէյիմ , վէ սէնի օն-
լար միրաս էտէճէք , վէ օնլարըն
միրասը օլաճագսըն , վէ օնլարը
արթըգ մահրում գօմայաճագսըն ։
13 Ղֆէնտիմ Բապպ պէօյլէ տէր .
Սիզէ՝ պէն ատէմ եէ յիճի օլմաղ
իլէ , Թայիֆէլէրինի մահրում է-
տիճի օլտուն տէտիքլերի սէպէպ-
14 տէն , օնուն իչիւն արթըգ ատէմ
եէմէյէճէքսին , վէ արթըգ Թայի-
ֆէլէրինի մահրում էթմէյէճէք-
սին՝ տէյօր Ղֆէնտիմ Բապպ ։
15 Վէ սանա արթըգ Թայիֆէլէրին
սիթէմինի իչիմտիրմէյէճէյիմ , վէ
արթըգ դամմէրին հագարէթինի
չէքմէյէճէքսին , վէ Թայիֆէլէրի-
նի արթըգ մահրում էթմէյէճէք-
սին՝ տէյօր Ղֆէնտիմ Բապպ ։
16 Վէ պանա Բապպըն քէլամը օ-
17 լուպ տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ օղ-
լու՝ Իսրայէլ էվի քէնտի հէրէք-
րինտէ սաքին օլուպ՝ Ընօնու եօլլարը
իլէ վէ ամէլլէրի իլէ մուրտարլա-
տըլար . օնլարըն եօլու էօնիւմտէ՝
Ղհայզընտա օլան գարընըն մուր-

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 587 ԴԿ։

18 տարլըղը կիպի օլտու։ Իմմոր տիւյարըն իւզէրինէ օնլարըն տէօքտիւիւ գանտան էօթիւրիւ հէմ օնու փուլլարը իլէ մուրտարլատըգլարը սէպէպտէն՝ օնլարըն իւզէրինէ ղաղապըմը տէօքտիւմ։

19 Իւ՛ օնլարը թայիֆէլէրէ տաղըթտըմ, վէ տիւյարլարա փէրիշան էթտիմ. Ծօնլարը ճօլլարընա կէօրէ վէ ա՛մէլլէրինէ կէօրէ հիւքմ էթտի։

20 Իւ՝ օնլար վարտըգլարը թայիֆէլէրէ կէլտիքտէ, օնլարըն հագգընա՝ Պու Իսպպըն գաւմը օլուպ օնուն տիյարընտան ըգտըլար տէնիլմէք իլէ՝ մուգատտես

21 Ծիսմիի քիրլէթտիլէր։ Իւ՝ Իսրայէլ էվինին օլ վարտըգլարը թայիֆէլէրտե քիրլէթտիքլէրի Ամուգատտես իսմիմ իչինն էսիրկէյէճէ յիմ։

22 Ընու իչինն Իսրայէլ էվինէ տէ քի՝ Իֆէնտիմ Իսպպ պէօյլէ տէր. Պէն պո՛նո՛ սիզնն իչինն էթմէ յօրում՝ եա՛ Իսրայէլ էվի, "իլլա սիզն օլ վարտըղընըզ թայիֆէլէրտե քիրլէթտիյինիզ մուգատտես իսմիմ իչինն Ծ

23 Ըմմա պէն թայիֆէլէրտե քիրլէնմիյ՝ սիզնն օնլարըն արասընտա քիրլէթտիյինիզ ա՛զիմ իսմիմի թագտիս էտէճէյիմ. վէ թայիֆէլէր՝ արալարընըզտա վէ կէօզլէրինիզնն էօնիւնտէ քէնտիմի Ամուգատտես գըլտրդըմտա, պիլէճէքլէր քի Իսպպ պէն իմ՝ տէ յօր

24 Իֆէնտիմ Իսպպ։ Իւ՝ "սիզի թայիֆէլէրտէն ալաճաղըմ, վէ սիզի ճիւմլէ տիյարլարտան տէվշիրէճէյիմ, վէ սիզի եէրինիզէ կէ-

25 թիրէճէյիմ։ Իւ՝ Ի՛ւզէրինիզէ փաք սուլար սէրփէճէյիմ, վէ փաքլէնէճէքսինիզ. սիզի հէփ Ծնափաքլիյինիզտէն վէ հէփ փուլթլարընըզտան փաքլէյէճէյիմ։

26 Իւ՝ "սիզէ եէնի եիւրէք վէրէճէ-յիմ, հէմ տէրունինիզէ եէնի բուհ գօյաճաղըմ, վէ թէնէլէրինիզտէն թաշ եիւրէյի կիտէրիպ՝ սիզէ էթ-

27 տէն եիւրէք վէրէճէյիմ։ Իւ՝ տէ-բուննինիզէ Ի՛ուհուտու գօյաճաղըմ, վէ էտէճէյիմ քի՝ գանունլա-բըմտա եիւրիւյէսինիզ, վէ չէրի՛-թէլէրիմի սագլայըպ՝ օնլար իլէ

28 ա՛մէլ էյլէյէսինիզ։ Իւ՝ Ծպապա-

լարընըզա վէրտիյիմ տիյարտա սաքին օլաճագսընըզ, վէ Ծսիզ պէ-նիմ գաւմըմ օլաճագսընըզ, պէն տէ սիզնն Ըլլահընըզ օլաճաղըմ։

29 Իւ՝ սիզի հէփ Ծնափաքլիքլէրինիզտէն խէլաս էտէճէյիմ. վէ Ծպուղտայը չաղըրըպ՝ օնու չօղալտաճաղըմ, վէ Ծսիզէ գըթլըգ վէր-

30 մէյէճէյիմ։ Իւ՝ աղաճլարըն մէյվէսինի վէ թարլանըն մահսուլուննու չօղալտաճաղըմ, թաքի արթըգ թայիֆէլէրտէ գըթլըգ

31 հագարէթի չէքմէյէսինիզ։ Իւ՝ Ծքէօթիւ ճօլլարընըզը հէմ էյի օլմայան ա՛մէլլէրինիզի զիքր էտէճէքսինիզ, վէ Ծեարամազլըգ-լարընըզ իչինն հէմ մէքրուհլուգ-լարընըզ իչինն քէնտիլէրինիզտէն

32 իքրահ էտէճէքօինիզ։ Պո՛նո՛ սիզնն իչինն "էթմէ յօրում՝ տէ-յօր Իֆէնտիմ Իսպպ, մա՛լու-մունուզ օլսուն. քէնտի ճօլլա-րընըզտան ա՛րլանըպ ուճանըն՝ եա՛ Իսրայէլ էվի։

33 Իֆէնտիմ Իսպպ պէօյլէ տէր. Ամզի հէփ եարամազ լըգլարընըզ-տան փաքլէտիյիմ կիւնտէ, օլ-տէմ շէհրլէրի իսքեան էթտիրէ-ճէյիմ, Ծվէ խարապաթլար պինա

34 օլուննաճագլար։ Իւ՝ վիրան եէր՝ հէր կէչէնին կէօզլէրի էօնիւնտէ վիրան օլտուղունա պէտէ՛ իչէ-

35 նէճէք տիր։ Իւ՝ տէ յէճէքլէր քի՝ պու վիրան տիյար՝ Ծէդեմ ճէն-նէթի կիպի օլտու. վէ խարապ-ու վիրան վէ եըգըլմըշ շէհրլէր՝

36 հիսաբը վէ մէսքիւն օլտու։ Իւ՝ էթրաֆընըզտա գալան թայիֆէ-լէր պիլէճէքլէր քի՝ եըգըլմըշլարը պինա էտէն վէ վիրանէյի տիքէն Ծպէն Իսպպ իմ. պէն Իսպպ սէօյլէտիմ, վէ իճրա էտէճէյիմ։

37 Իֆէնտիմ Իսպպ պէօյլէ տէր. Իսրայէլ էվի՝ օնլարա պունու էթ-մէյէ պէնտէն տահա թալապ է-տէճէք. օնլարը՝ ատէմլէրինի

38 Ծսիւրիւ կիպի չօղալտայըմ. Իու-գատտես սիւրիւ կիպի՝ Ծէրուսա-ղէմին մուա՛յին պայրամլարընտա սիւրիւսիւ կիպի խարապաթ շէհր-լէր ատէմ սիւրիւսիւ իլէ պէօյլէ տօլու օլաճագլար. վէ պիլէճէք-լէր քի՝ Իսպպ պէն իմ։

ՃԾ. Ի՛. Ի՝. 587 ԴԿ։

Ծ Ծնբեմ. Շ. 23։ պ. ժ՚. 20։ Ի՛. 27։

Ծ Ամա. ՚. 21։ Ի՛ուով. ժ՚. 36։

Ծ պագ՚Ամագ. ՚Ճ. 16։

Ծ պ. Ի՛Ճ. 29։

Ծ պ. Ի՛Ճ. 27։

Ծ պ. ժԿ. 61. 63։

Ծ Ի՛. Ի՛Կ. 39։ պ. Կ. 9։ Ի՛. 43։

Ծ Ճ Օր. Ճ. 5։ Խա. 22։

Ծ Խա. 10։

Ծ Ծա. ծ՚. 3։ պ. Ի՛Ճ. 13։ Ցովէլ. Ճ. 3։

Ծ պ. ժՃ. 21։ Ի՛Ճ. 14։ Ի՛. 14։

Ծ Խա. 10։

Digitized by Google

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Դուբրու քէմիքլէր տէբէսինին վահիսի : 11 Պաւնուն նէյէ թէչլիկէ օլտուղու : 15 Իւթի պիրլէչմիշ չըպուգլարըն էօրնէյի : 18 Օնուն մանա՛սը ; 20 վէ Մեհեաէլն փատիչահ-լըղընա թէչլիկէ օլմասը :

1 Պէնիմ իւզէրիմէ Բապպըն էլի օլտու , վէ պէնի Բապպ Լուհ իլէ չըգարտը , վէ պէնի վատինին օրթասընա գօտու . վէ օ՝ քէմիքլէր իլէ տօլու իտի : 2 Վէ պէնի չէփ չէվրէ օնլարըն էթրաֆընտան կէչիրտի . վէ իլթէ օնլար վատինին եիւզիւ իւզէրինտէ ղայէթ չօղ իտի , վէ իլթէ օնլար ղայէթ գու-րու իտի : 3 Վէ պանա տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ օղլու՝ պու քէմիքլէր եաշայա պիլի՞ր մի . վէ՝ Նա՛ Յֆենտիմ Բապպ Սէն պիլիրսին տէ-4 տիմ : Վէ պանա տէտի քի՝ Պու քէմիքլէրին իւզէրինէ փէյղամ-պէրլիք է՛յլէ , վէ օնլարա՝ Նա՛ գուրու քէմիքլէր Բապպըն քէլա-մընը տինկլէյին տէ . Յֆենտիմ Բապպ՝ պու քէմիքլէրէ պէօյլէ 5 տէր . Իլթէ պէն Սիզէ բուհ կէ-թիրէճէյիմ , վէ եաշայաճագսը-6 նըզ : Վէ սիզլէն իւզէրինիզէ սի-նիրլէր գօյուպ՝ իւզէրինիզէ էթ գափլայաճաղըմ , վէ իւզէրինիզէ տէրի էօրթիւպ՝ սիզէ բուհ վէրէ-ճէյիմ , վէ եաշայաճագսընըզ . 7 վէ Սիլէճէքսինիզ քի՝ Բապպ պէն իմ : Վէ էմր օլունտուղում կիպի փէյղամպէրլիք էթտիմ , վէ փէյ-ղամպէրլիք էթտիյիմ կիպի՝ պիր սէտա օլտու , վէ իլթէ պիր հա-րաքէթ օլուպ՝ քէմիքլէր քէմիք 8 քէմիկինէ եագլաշտը : Վէ կէօր-տիւմ քի՝ իլթէ իւզէրլէրինէ սի-նիրլէր վէ էթ գափլանըպ՝ իւս-թինտէն օնլարըն իւզէրինի տէրի էօրթտիւ . լաքին օնլարտա բուհ 9 եօղ իտի : Օլտէմ պանա տէտի քի՝ Բուհա փէյղամպէրլիք եյ-լէ . փէյղամպէրլիք էտիպ՝ եա-ատէմ օղլու՝ բուհա տէ քի Յֆենտիմ Բապպ պէօյլէ տէր . Նա՛ բուհ՝ տէօրթ բրէզիլեատան կէլիպ՝ պու մագթուլլարըն իւզէ-րինէ իւֆլէ , վէ եաշասընլար : 10 Վէ պանա էմր էթտիյի կիպի փէյ-ղամպէրլիք էթտիմ , Սվէ բուհ օն-լարա կիրիպ՝ եաշատըլար , վէ ա-յագլարը իւզէրինէ տուրուպ՝ ղա-յէթ պէ ղայէթ պէօյուք ա՛ս-քէր օլտու :

11 Ընտէն պանա տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ օղլու՝ պու քէմիքլէր ճիւմ-լէ Իսրայէլ էվի տիր . իլթէ օն-լար՝ Հէմիքլէրիմիզ գուրուտու-վէ իւմիտիմիզ քէսիլտի , պիզ Հէ-12 լաք օլտուգ տէրլէր : Օնուն իչէւն փէ յղամպէրլիք էտիպ օնլարա տէ-քի՝ Յֆենտիմ Բապպ պէօյլէ տէր . Իլթէ պէն Մեզարլարընըզը աչաճաղըմ , վէ սիզի մեզարլարը-նըզտան չըգարաճաղըմ՝ եա՛ գավ-մըմ , Հէմ Սիզի Իսրայէլ տիյարը-13 նա կէթիրէճէյիմ : Վէ մեզարլա-րընըզը աչտըղըմտա վէ սիզի մե-զարլարընըզտան չըգարտըղըմտա՝ եա՛ գավմըմ , պիլէճէքսինիզ քի՝ 14 Բապպ պէն իմ : Վէ սիզէ Հու-Հումու վէրէճէյիմ , վէ եաշայա-ճագսընըզ , վէ սիզի տիյարընըզտա բահաթլանտըրաճաղըմ . վէ պիլէ-ճէքսինիզ քի՝ պէն Բապպ սէօյ-լէտիմ , Հէմ իձրա էյլէտիմ՝ տէ-յօր Բապպ :

15 Վէ պանա Բապպըն քէլամը 16 օլտուպ տէտի քի՝ Վէ սէն եա՛ ա-տէմ օղլու՝ Քէնտինէ պիր աղաճ ալտպ օնուն իւզէրինէ՝ Յուդա ի-չինն վէ Սօնուն եօլտաշլարը Իս-րայէլ օղուլլարը իչինն եագ . ան-տէն պիր ղայրի աղաճ ալ , վէ օ-նուն իւզէրինէ Յովսէփ իչինն Նփ-րեմին՝ վէ օնլարըն եօլտաշլարը պիւթիւն Իսրայէլ էվինին աղաճը 17 եագ : Վէ սէն Սօնլարը պիրի պի-րինէ եագլաշտը քի՝ պիր աղաճ օլա . վէ սէնին էլինտէ պիր օլա-18 լար : Վէ գավմրնըն օղուլլարը սանա սէօյլէյիպ՝ Պունտան մէ-րամըն նէ տիր , պիզէ խապէր վէր-19 մէզմիսին տէտիքլէրինտէ . Օն-լարա տէ քի՝ Յֆենտիմ Բապպ պէօյլէ տէր . Իլթէ պէն Նփրե-մին էլինտէ օլան Յովսէփին վէ օնուն եօլտաշլարը Իսրայէլ սըպթա-լարընըն աղաճընը ալտպ՝ օնլարը օ-նուն եանընա էո՛նէ Յուդանըն ա-ղաճը եանընա գօյաճաղըմ , վէ օն-լարը պիր աղաճ էտէճէյիմ , վէ 20 էլիմտէ պիր օլաճագլար : Վէ օլ

ՀԱ . Ի՛ . Ի՛ . 587 գէ :

ՀԱ . Ի . Ի՛Ի . 587 գէ :

ա Պ . Ա . 3 :

բ Պ . Գ . 14 : Ը . 3 : ԺԱ . 24 : Ի՛Ա . Գ . 1 :

գ Բ Օր . Լ Ը . 39 : Ա Թագ . Բ . 6 : Ելհ . Ե . 31 : Ֆր-ռավ . Գ . 17 : Բ Կոր . Ա . 9 :

դ Ա՛ագ . ԽԳ . 30 : Խա . 9 :

ե Պ . Ջ . 7 , Լ Ը . 12 : Յավել . Բ . 27 : Գ . 17 :

զ Ա՛ագ . ԽԳ . 30 : Խա . 5 :

Ա Յայտ . ԺԱ . 11 .

բ Ա՛ագ . ՀԱ . 7 . Պագ՛Նա . Խթ . 14 :

գ Նա . ԻԳ . 19 : Ովս . Ժէ . 14 :

դ Պ . Լ Գ . 24 : Խա . 35 :

ե Պ . Լ Գ . 27 :

զ Բ Մն . ԺԱ . 12 . 13 . 16 : ԺԲ . 9 : Լ . 11 . 18 :

է Պագ՛Խա . 22 . 24 :

ը Պ . Ժէ . 9 : Իէ . 19 :

թ Օշէ . Ժ . 6 :

ժ Խա . 16 , 17 :

իւզէրլէրինէ հազաճաղըն աղաճ-
լար՝ Ւօնլարըն կէօղէրի էօնիւնտէ
21 սէնին էլինտէ օլալար : Վէ օն-
լարա տէ քի՝ Ի֊ֆէնտիմ Ըապպ
պէօյլէ տէր . Իշլէթ պէն Իսրա-
էէլ օղուլլարընը՝ օր կիթտիքլէրի
թայիֆէլէրին արասընտան ալաճա-
ղըմ՝ վէ օնլարը չէփ չէվրէտէն
ճէմ՝ էտէճէյիմ՝ վէ օնլարը տի-
22 յարլարընա կէթիրէճէյիմ : Վէ
Ւօնլարը տիյարտա՝ Իսրայէլ տաղ-
լարընտա պիր թայիֆէ էտէճէյիմ՝
վէ Ւօնլարընն ճիւմլէսինին փատի-
շահը՝ պիր փատիշահ օլաճագ . վէ
արթըգ իբի թայիֆէ օլմայաճագ-
լար՝ վէ արթըգ պիր տահա իբի
փատիշահլըղա այրըլմայաճագլար :
23 Վէ արթըգ փուլթլարը իլէ վէ մէք-
քուհլուգլարը իլէ վէ հէփ գա-
պահաթլարը իլէ մուրտարլանմա-
յաճագլար . վէ Ւպէն օնլարը՝ օր
իչինտէ կիւնահ էթտիքլէրի ճիւմլէ
մէսքհանլարընտան խէլաս էտէճէ-
յիմ՝ վէ օնլարը փաքէյէճէյիմ՝
վէ օնլար պէնիմ գաւմիմ օլա-
ճագլար՝ պէն տէ օնլարըն Ըլահը
24 օլաճաղըմ : Վէ "իւզէրլէրինէ՝
գուլում Ւաւրիթ փատիշահ օլա-
ճագ՝ վէ Ւհիւմլէսինին չօճանը
պիր օլաճագ . վէ "Իէրի՝աթլէրիմ
տէ եհուրիյէճէքլէր՝ վէ գանուն-
լարըմը հրֆգ էտէճէքլէր՝ վէ օն-
25 լարը իճրա էտէճէքլէր : Վէ
Ըապապալարընըզըն օլսաքին օլտու-
ղու՝ գուլում Յակոբա վէրտիյիմ
տիյարըն իւզէրինտէ սաքին օլա-
ճագլար . վէ օնուն իւզէրինտէ
քէնտիլէրի հէմ օղուլլարը վէ օ-
ղուլլարընըն օղուլլարը՝ "էպէտէ-
տէք սաքին օլաճագլար՝ վէ "գու-
լում Ւաւրիթ՝ էպէտէն օնլարըն
26 սուլթանը օլաճագ : Վէ օնլար ի-
լէ Ւսէլամէթ ա՛հտը քէսիլէ-
ճէյիմ քի՝ օնլար իլէ էպէտի
ա՛հտ օլա . վէ օնլարը եէրլէշտի-
րիպ "չօշալտաճաղըմ՝ վէ օնլա-
րըն արասընտա՝ էպէտէն Ւ"ագ-
27 տէսէմի գօյաճաղըմ : Վէ Ւչա-
տորըմ՝ օնլարըն եանընտա օլուպ՝
պէն Ւօնլարըն Ըլահը օլաճա-
ղըմ՝ վէ օնլար պէնիմ գաւմըմ
28 օլաճագ : Վէ Ա"ագ տէսէմ է-
պէտէն արալարընտա օլտուղու
զէման՝ Ւթայիֆէլէր պիլէճէքլէր

քի՝ Ւիսրայէլի մուգատտէս գըլան
Ըապպ պէն իմ :

ՊԵՏ ԼԸ

Ւոգուն ա՛սքէրի : 8 Ւնուն Իսրայէլէ գար-
չը օլան նկէթի : 14 Ըլահըն օնա գաթչը
օլան ահգեամը :

1 Ւնէքթար պանա Ըապպըն քէլա-
2 մը օլուպ տէտի քի՝ Ւա՞ ա-
տէմ "օղու՝ Ւեհէզքէնիւ Ւոգա՝
Ա՞ագոգ տիյարընա Ւաովն՝ Ա՞ո-
սոք վէ Ւնօրսէլ պէյինէ տօղ-
րուլթ՝ վէ օնուն հագգընա փէյ-
3 ղամպէրլիք էյլէ : Վէ տէ քի՝ Ւ-
ֆէնտիմ Ըապպ պէօյլէ տէր . Իշ-
լէթ պէն սանա գարշը իմ՝ եա՞
Ւոգ՝ Ւաովն՝ Ա՞ոսոք վէ Ւնօրսէլ
4 պէյի . Վէ Ւսէնի տէօնտէրէճէ-
յիմ՝ վէ չէնէլէրինէ վօլթալար
թադաճաղըմ՝ վէ սէնի հէմ ճիւմ-
լէ ա՛սքէրինի՝ ալթլարը վէ ալթը-
լարը՝ ա՛լա կիյինմիշլէրին Ւճիւմ-
լէսինի՝ գըլըճա եափըլար գալ-
գանլը վէ սիփէրլիլէրին ճիւմլէսի-
նի՝ չօգ ճէմաա՛թը չըգարաճաղըմ՝
5 վէ օնլարըն պիլէսինճէ Ֆիւրսլէրի՝
Ըապէչլէրի վէ Ւֆուգլուլարը՝
գալգանլըլարըն վէ թօլղալըլարըն
6 ճիւմլէսինի՝ Ւ"ոմէրի վէ օնուն
հէփ ալայլարընը՝ Ւ"Ւօրգոմա է-
վինի՝ փօրհաս սէմմէլէրինի վէ օ-
նուն հէփ ալայլարընը՝ չօգ գավմ-
լարը պիլէնճէ չըգարաճաղըմ :
7 Ըապզըլան՝ վէ քէնտինի՝ հէմ
սանա ճէմ՝ օլան սէնին ճիւմլէ
ճէմաա՛թընը հազըրլա՝ վէ սէն
8 օնլարըն մուհաֆըզը օլ : Ւ"Ձօգ
կիւնլէրտէն սօնկրա եօգլանաճագ-
սըն՝ սօնկրաքի եըլլարտա գըլըճ-
տան գուրթուլմուշ տիյարա՝ Ւչօգ
գավմլէրտէն ճէմ՝ օլունմուշ խալ-
գա՝ տայիմ խարապաթ օլան Ւ"Իս-
րայէլ տաղլարը իւզէրինէ կէլէ-
ճէքսին . օ իսէ գավմլէրսէն չըգ-
մըշ օլուպ՝ Ւ"ճիւմլէսի էմմիյէթ
9 իւզրէ սաքին օլաճագլար : Վէ կէ-
րէք սէն կէրէք ճիւմլէ ալայլարըն վէ
չօգ գավմլէր պէրապէրինճէ Ւսա-
ղանագ կիպի չըգըպ կէլէճէքսին՝
եէրի գափլամաղա Ւպուլութ կիպի
օլաճագսըն :
10 Ւֆէնտիմ Ըապպ պէօյլէ տէր .
Ո՛վ կիւնտէ տախի վագի՝ օլա քի՝

Ա. Ի. Ւ. 587 գէ :

Ւ Պ . ի . 12 :

Ա. Ի. Ւ. 587 գէ :

Ա Պ . ԺԲ . 3 :

Ե Պ . ԼՂ . 24 :

Ր Ւյս . ժա . 13 ; Ւրեմ . գ . 18 ; Ե . 4 ; Ովս . ա . 11 :

Ց Պ . Լ . 3, 3 :

Ե Պ . ԼԲ . 26 :

Ց Պ . Լ . 1 :

Ե Պ . Լ . 38, 24 ; Հօհ . Ժ . 16 :

Ե Հայտ . ի . 7 :

Ե Գ . Ովագ . ԺԲ . 28 ; Պ . իԲ . 4 ; Լ Բ . 2 :

Ե Պ . ԼՂ . 25 :

Ե Պ . իգ . 12 :

Ե Պ . Լ . 28, 29 :

Ե Պ . իէ . 10 ; Ը . 5 :

Ե Ւյս . Ի . 11 ; Ւրեմ . իգ . 6 ; Ը . 9 ; Պ . Լ Բ . 33, 24 ; Ովս . գ . 5 ; Ղ ու . ա . 32 :

Ը Ես . 22 ; Հօհ . Ժ . 16 :

Ը Ես . Ի . 9, 10 ; Ւրեմ . խգ . 3, 4 . 14 ; Ժ . 12 ; Ե Ւչն . խԲ . 1 . Ի Օր . գ . 30 ; Ես . 16 :

Ա Պ . Լ . 27 :

Ը Պ . Լ . 28 :

Ա Ւյս . Ի . 21 ; Հյովէլ . գ . 20 ; Ւմոս . Բ . 15 :

Ա Ես . 24 ; Հօհ . Ժ . 34 .

Լ Պ . Լ . 13 ; Ես . 12 .

Վ Սաղ . ձԲ . 3 ; Ւյս . ծէ . 3 ; Ւրեմ . Լ Բ . 40 ; Պ . Լ գ . 25 :

Ի Պ . Լ . 1 . 4 . 8 :

Գ Պ . Լ Ղ . 10 . 37 ,

Բ Բ Կոր . Ղ . 16 :

Ե Ղ Լ . իՂ . 11, 12 ; Պ . խգ . 7 ; Հօհ . ա . 14 ;

Ե Ւրեմ . իէ . 6 ; Պ . իԲ . 26 . Լ գ . 25 . 28 ; Ես . 11 :

Ե Ւյս . իԲ . 3 :

Ա Պ . ԺԱ . 20 ; Ժէ . 11 ; Լ Ղ . 28 :

Ե Ւրեմ . է . 13 ; Ես . 16 :

Ե Պ . ԼՂ . 23 :

սէնին խաթերընա չէյլեր կէլէճէք ,
վէ քէօթիւ էֆքեար թէֆէքքիւր
11 Էտէճէքսին : Վ֊է տէյէճէքսին քի՝
*խասրըզ քէօյլէրին տիյարընա
չըգաճաղըմ , †րահաթտա օլուպ
Էյնինիյէթ իւզրէ սաքին օլանլար
իւզէրինէ վարաճաղըմ . օնլարըն
ճիւմլէսի հիսարսըզ Եէրտէ սաքին
օլուրլար , վէ մանտալլարը հէմ
12 գափուլարը եօգ տուր քի՝ շի֊
քեար գափաըն , վէ եաղմա եաղ֊
մալայաըն , էլինի ‡սաքին օլուն֊
մուշ խարտպաթլարըն իւզէրինէ
§վէ թայիֆէլէրտէն ճէմ՝ օլուն֊
մուշ՝ սիւրիւ վէ մալ էտինմիշ՝
եէրին ¶նիւքսէքլէյինտէ սաքին օլ֊
մուշ գավմըն իւզէրինէ տէօնտէ֊
13 րէսին : **Ալաա վէ Աղեդան՝ վէ
††ինարսիսին թիւճճարլարը վէ օ֊
նուն հէփ Ականճ արսլանլարը սա֊
նա տէյէճէքլէր քի՝ Ճ֊իքեա՞ր
գափմաղա մը կէլտին , եա՞ղմա
եաղմալամաղա մը ճէմաա՛թրնըր
ճէմ՝ էթտին , քի կիւմիւշ վէ ալ֊
թունա կէօթիւրէսին , սիւրիւ վէ
մալ ալասըն , պէօյլէք չէքեար
գափասըն :
14 Ինուն իշլեան փէյղամպէրլէք
էյլէ՝ եա՞ ատէմ օղլու , վէ Դո֊
գա սէօյլէ քի՝ Ն֊ֆէնտիմ Ա՛պպ
պէօյլէ տէր . ††Ոլ կիւնտէ գավ֊
մըմ Իսրայէլ Էէմմիյէթի իւզրէ
սաքին օլտուգտա՝ սէն պի՛լմէյէ֊
15 ճէքմիսին : Վ֊է ՚սէն մահալին֊
տէն՝ փօրհաս սէմթլէրինտէն՝ սէն
*պիլէնճէ չօգ գավմըր իլէ ճիւմ֊
լէսի աթլարա պին Ա֊ի պէօյլէք
ճէմաա՛թ վէ չօգ ա՛սքեր իլէ կէ֊
16 Լէճէքսին : Վ֊է Էգավմըմ Իսրա֊
յէլին իւզէրինէ՝ եէրի գափլամա֊
ղա պուլուէթ կիպի չըգաճագ սրն .
†պո֊ սօնկ կիւնլէրտե օլաճագ ,
վէ սէնի տիյարըմ իւզէրինէ կէ֊
թիրէճէյիմ , ‡էթա քի թայիֆէլէր՝
օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտե սէն֊
տե քէնտիմի մուգատտես գըլըր֊
ղըմտա՝ պէնի պիլէյէր եա՞ Դոգ :
17 Ն֊ֆէնտիմ Ա՛պպ պէօյլէ տէր .
Գաատիմ կիւնլէրտե՝ օլ զէմանտե
եըլըարճա փէյղամպէրլէք էտուն
Իսրայէլ փէյղամպէրլէրի գուլլա֊
րըմ վասիթասը իլէ՝ սէնի օնլարըն
իւզէրինէ կէթիրէյիմ տէյիւ օլ
18 տէտիյիմ սէ՛նմիսին : Վ֊է վագի՝
օլաքի օլ կիւնտէ՝ Դոգ Իսրայէլ
տիյարը իւզէրինէ կէլտիյի կիւն֊
տէ՝ տէյօր Ն֊ֆէնտիմ Ա՛պպ՝
ղազապըմ եիւզիւմէ չըգաճագ :
19 Վ֊է ‡ղայրէթիմտէն ՚խըշմըմըն ա֊
թէշի իլէ սեօյլէտիմ քի՝ էլպէթ֊
թէ *օլ կիւնտե Իսրայէլին տիյարը
իւզէրինտե պէօյիւք իւրքիւնթիւ
20 օլաճագ : Վ֊է †տէնիզին պալըգ֊
լարը հէմ հավանըն գուշլարը վէ
սահրանըն ճանավարլարը վէ եէրին
իւզէրինտե հէփ տէփրէնէն սիւր֊
թիւնէնլէր վէ եէր եիւզիւ իւզէ֊
րինտե օլան հէփ ատէմլէր՝ հու֊
զուրումտան իւրքէճէքլէր . վէ
°տաղլար եըգրլաճագ , հէմ եար֊
լար տիւշէճէքլէր , վէ հէր հիսար
21 եէրե տիւշէճէք : Վ֊է օնուն իւ֊
զէրինէ հէփ տաղլարըմտա §գըլըճ֊
՚՚տա՝վէթ էտէճէյիմ՝ տէյօր Ն֊
ֆէնտիմ Ա՛պպ . ¶քիշինին գըլը֊
ճը գարընտաշընըն իւզէրինէ օլա֊
22 ճագ : Վ֊է օնա գարշը †թաո՛ւն
իլէ վէ գան իլէ ††տա՛վա սիւրէ֊
ճէյիմ , վէ օնուն իւզէրինէ հէմ
ալայլարընըն իւզէրինէ վէ պիլէ֊
սինճէ օլան չօգ գավմէրին իւ֊
զէրինէ Թուֆան եաղմուրու վէ
*տօլու թաշլարը՝ աթէշ վէ քիպ֊
23 րիթ Ւեաղտըրըաճաղըմ : Վ֊է չօգ
թայիֆէլէրին կէօզլէրինտե՝ մու֊
ա՛զզամ օլաճաղըմ , վէ ‡մուգատա֊
տես օլաճաղըմ , վէ §պիլինէ֊
ճէյիմ . վէ Ա՛պպ պէն օլտու֊
ղումու պիլէճէքքէր :

ՊԱՊԱՆ

Դոգուն պիլքիւլտիյէ խարտպ օլմասը : 8 Ինուն սիլահլարընըն եանմասը , 11 վէ մագթաուլէրինին կէօմիւլմէսի : 17 Դուչլարըն գիյաֆէթի : 23 Իսրայէլին եօր կիճմէսինին սեպեպի : 25 Ն֊լեահըն օնլարըն հագգընա օլան մերհամէթ նիյէթի :

1 Եմտի ՚՚սէն եա՞ ատէմ օղլու՝ Դո֊
գուն հագգընա փէյղամպեր֊
լիք էյլէ վէ տե քի՝ Ն֊ֆէնտիմ
Ա՛պպ պէօյլէ տէր . Ի֊շրէճ պէն
սանա գարշը իմ՝ եա՞ Դոգ՝ Ա՛ոմո՛
2 Ա՛ոսոգ վէ ֆ֊ոբել պէյի : Վ֊է
սէնի տէօնտէրէճէյիմ , վէ սէնի
իլէտէճէյիմ , վէ սէնի §փօրհաս
սէմթլէրինտէն չըգարըպ՝ սէնի Իս֊
րայէլ տաղլարը իւզէրինէ կէթիր֊

3 րէձէյիմ ։ Վէ էյրընը սօլ էլլինտէն չարփաճաղըմ , վէ օգունու՝ սաղ էլլինտէն տիւշիւրէճէյիմ ։
4 ։Վէյէն՝ ճիւմլէ ալայլարըն վէ պիլէնճէ օլան գավմլար իլէ Իսրայէլ տաղլարընըն իւզէրինէ տիւշէճէքսին . Տաէնի Հէր գանատը երրթըճը գուշա վէ սահրանըն ճանավարընա թաա՛մ իչիւն վէ-
5 րէձէյիմ ։ Սահրանըն եիւզիւ իւզէրինէ տիւշէճէքսին . զիրա պէն սէօյլէտիմ՝ տէյօր Ընֆէնտիմ
6 Իապպ ։ Եվ էն Ա՛ագոգա՝ Հէմ Ղատտալարտա էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլանըաա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ . վէ պիլէճէքլէր քի՝ Իապպ պէն իմ ։
7 Վ է Ե՛մուգատտէս իսմիմի՝ գավմըմ Իսրայէլին օրթասընտա պիլտիրէճէյիմ , վէ Ե՛մուգատտէս իսմիմ արթըգ քիրլէթտիրմէյճէյիմ . վէ Ը՛թայիֆէլէր պիլէճէքլէր քի՝ պէն Իապպ Իսրայէլտէ Ա՛ուգատտէս
8 իմ ։ Ի՛նձէ կէլտի , վէ օլտու՝ տէյօր Ընֆէնտիմ Իապպ . օր Ի՛սէօյ-
9 լէտիյիմ կիւն պու տուր ։ Վ է Իսրայէլ շէհրլէրինին սաքինլէրի չըգաճագլար , վէ աթէշ թուրթուշտուրուլ՝ սիլահլարը եագաճագլար . եէտի երը աթէշլի՝ սիփէրլէր իլէ վէ գալգանլար իլէ՝ եայլար իլէ վէ օգլար իլէ վէ ճիրիտլէր իլէ վէ մըղրագլար իլէ եագա-
10 ճագլար ։ Վ է սահրատան աղաճ կէթիրմէ յէճէքլէր , վէ օրմանլարտան քէսմէ յէճէքլէր , իլլա աթէշի սիլահլար իլէ եագաճագլար . Վէ օնլարը եաղմալայանլար եաղմալայագլար , վէ շէքեար էտէնլերի շլքեար էտէճէքլէր՝ տէյօր Ընֆէնտիմ Իապպ ։
11 Վ է վագի՛ օլա քի՝ օր կիւնտէ Ղոգա օրատա Իսրայէլտէ մէզարլըգ մահալի՝ տէնիզլին կիւնտօղուսունտան կէչիճիլեր տէրէսինի վէրէճէյիմ՝ , վէ օ՝ կէչիճիլերի մէն՝ էտէճէք . վէ օրատա Ղոգու Հէմ օնուն Հէփ գալապալըգընըը կէօմէճէքլէր , վէ ատրընը՝ Գոգ գալապալըգը տէրէսի գօյաճագլար ։
12 Վ է Իսրայէլ օղուլլարը՝ Էեերի թէմիզլէմէք իչիւն օնլարը եէտի
13 այ կէօմէճէքլէր ։ Վ է օնլարը տիյարրն Հէփ գավմը կէօմէճէք . վէ պա՛ Ի՛զգէթլէնէճէյիմ կիւն՝ օնլարա նամ իչիւն օլաճագ՝ տէյօր
14 Ընֆէնտիմ Իապպ ։ Վ է տայիմա տիյարտան մախսուս ատէմլէր կէչիպ՝ եօլճուլար իլէ պէրապէր եէրին եիւզիւ իւզէրինտէ գալանլարը կէօմէլէր ։ քի՝ օնու Թէմիզլէյէլեր ։ օնլար եէտի այտան սօնկրա արայա-
15 ճագլար ։ Վ է տիյարտան կէչէնլեր կէչտիքլէրինտէ՝ ատէմ քէմի յի կէօրիւնճէ , եանընտա Նիշան եափալար , թա կէօմիճիւլեր օնու Գոգ գալապալըղը տէրէսինտէ
16 կէօմէլէր ։ Վ է չէհրին ատը տափ՝ * Ե՛մմնա օլաճագ . վէ Հտիյարը թէմիզլէ յէճէքլէր ։
17 Վ է եա՛ ատէմ օղլու՝ Ընֆէնտիմ Իապպ պէօյլէ տէր . Վէն Հէր գանատը գուշա վէ սահրանընն ճիւմլէ ճանավարլարընա տէքի՝ Ղ՛էմ՝ օլուն , վէ պէնիմ սիզնի իչիւն պօղազլատըղըմ գուրպանըմա՝ Իսրայէլ տաղլարընըն իւզէրինտէ պէօյիւք գուրպանա՝ էթրաֆտան թօփլանըպ կէլէնն , վէ էթ եէ յէսինիզ , վէ գան իչէսինիզ
18 նիզ . Հ՛ահրիմանլար էթի եէ յէսինիզ , վէ եէրին պէ յէրի գանը իչէսինիզ . ճիւմլէսի Հասանընն սէմիրմիշ Հայվանլարը օլան գօչլար՝ գուզուլար վէ երքէճէլեր
19 Վէ պուզաղուլար տըր ։ Վ է պենիմ սիզին իչիւն պօղազլատըղըմ գուրպանլարըմտան տօյուն՝ նա էաղը եէ յէսինիզ , վէ սերխօշլա-
20 նընձայատէք գան իչէսինիզ ։ Վ է Ասօֆրամտա՝ աթլարտան վէ ա՛րապա Հայվանլարընտան Ղահրիման վէ Հէր ճէնքճի ատէմտէն տօյասընըղ՝ տէյօր Ընֆէնտիմ Իապպ ։
21 Վ է Ը՛թայիֆէլէրտէ ի՛զգէթիմի գօյաճաղը՛մ , վէ Հէփ Թայիֆէլէր՝ գըլտըղըմ ահքեամլէրիմի վէ Նիզգէրինիզէ գօտուղում էլիմի կէօ-
22 րէձէքլէր ։ Վ է Ը՛Իսրայէլ էվի՝ օլ կիւնտէն սօնկրա օնլարըն Ըլլահը պէն Իապպ օլտուղումու
23 պիլէճէքլէր ։ Ը՛էմ Թայիֆէլէր պիլէճէքլէր քի՝ Իսրայէլ էվի եամապլըգլարը իչիւն՝ պանա ա՛սը օլտուգլարը սէպէպտէն էսիր օլտուլար , վէ ՚՚ եիւղիւմիւ օնլարտան սագլատըմ . վէ ՚՚ օնլարը տիւշլինէլերինին էլլինէ Թէսլիմ էթտիմ՝ վէ ճիւմլէսի գըլըճտան տիւշլուհու-

24 լեր : Օնլարա՝ Ամուրտաբլեգլա-
րընա կէօրե վէ գապահաթլարընա
կէօրե էյլէտիմ , վէ օնլարտան
եիւզիւմիւ սագլատըմ :
25 Օնուն իչուն Եֆենտիմ Բապպ
պէօյլէ տէր . Ժալա Յակոբուն
էսիրլիյինի տէօնտերէճէյիմ , վէ
Ճիւմլէ Իսրայէլ էվինէ մէրհա-
մէթ էտէճէյիմ , վէ ա՛զիմ խամիմ
26 իչուն զայըլթը չէքէճէյիմ : Վէ
օնլար՝ տիյարլարընտա էմնիյէթ
իւզրէ օթուրտուգլարընտա վէ իւր-
քիւտէն եօղ իքէն՝ րէզալէթլէ-
րինի վէ պանա իչէտիքլերի հէփ
գապահաթլարընը չէքէճէքլէր :
27 Օնլարը գավմէրտէն տէօնուիւր-
տիյիւմտե , վէ օնլարը տիւշմէն-
լերինին տիյարլարընտան տէվ-
շիրտիյիմտե , օլտէմ օնլարըն ա-
բրասընտա՝ չօգ թայիֆէլերին կէօզ-
լերի էօնիւնտե մուգատտէս օլաճա-
28 ղըմ : Վէ օնլարը թայիֆէլերէ էսիր
սիւրէն , վէ օնլարը տիյարլարընա
տէվշիրէն , վէ արթըգ օրատա օն-
լարտան պագը գօմայան՝ օնլարըն
Ըլլահը Բապպ պէն օլտուղումու
29 պիլէճէքլէր : Վէ արթըգ օն-
լարտան եհւզհւմիւ սագլամայա-
ճաղըմ . զիրա Բուհումու Իսրա-
յէլ էվինին իւզէրինէ տէօքտիւմ՝
տէյօր Եֆենտիմ Բապպ :

ՊԸՊ Ի

Էհյքէլ հագգընա օլան վահինին վագթի
վէ թարզը : 6 Մէչիթ գափուսունուն ,
20 չըմալ գափուսունուն , 24 գըպլէ գա-
փուսունուն , 33 չարգ գափուսունուն , 35 վէ
չըմալ գափուսունուն թա՛րիֆի : 39 Վէքիլ
սոֆրալար : 44 Օտալար : 48 Իչինի ավլուսու :

1 Եսիրլիյիմիզին իչերմի պէչինճի
երլընտա՝ երլ պաշընտա այըն
օնունճու կէՀնիւնտէ՝ Շէհրին
վուրուլմասընըն օն տէօրտիւնճիւ
երլընտա՝ Հէման օլ կիւնտե իւ-
զերիմէ Բապպըն էլէ օլուպ պէնի
2 օրայա կէօթիւրտիւ . Վպէնի Ըլ-
լահ բույալարընտա Իսրայէլ տի-
յարընա կէօթիւրտիւ , վէ Պէնի
ղայէթ եիւքսէք պիր տաղըն իւ-
զերինէ գօտուս , վէ օնուն իւզերին-
տէ գըպլէտէն հանա պիր չէհր
3 պինասը կիպի վար իտի : Վէ պէ-
նի օրայա կէօթիւրիւնճէ , իչերէ
կէօսթէրիչի Պագգը կէօսթէրիչի
կիպի պիր ատէմ վար իտի , վէ
Օնուն էլինտէ քէթէնտէն իփ՝ վէ
Էօլչիւ գամըշը վար իտի . վէ օ՝
4 գափուտա տուրուր իտի : Վէ օլ
ատէմ պանա սէօյլէտի քի՝ Էյ՝
ատէմ օղլու՝ կէօզիւն իւլէ կէօր ,
վէ գուլագլարըն իւլէ իչիթ , վէ
սանա հէփ կէօսթէրտիքլէրիմի
եիւրէյինէ գօ . զիրա սէն պուրա-
յա՝ պէն սանա կէօսթէրէյիմ տէ-
յիւ կէթիրիլտին . Ըհէփ կէօր-
տիյիւնիւ Իսրայէլ էվինէ խապէր
էյլէ :
5 Վէ իչթէ էվին տիշարըսընտան
չէփչէվրէ Գալէ՝ վար իտի , վէ օլ
ատէմին էլինտէ՝ պիր արշըն վէ
տէօրթ փարմագտան օլարագ ալթը
արշըն պիր էօլչիւ գամըշը վար
իտի . վէ պինաընըն էնինի պիր գա-
մըշ՝ վէ եիւքսէքլէյինի պիր գա-
մըշ էօլչիւ :
6 Վէ եիւզիւ կիւնտօղուսու եօ-
լունա տօղրու օլան գափույա կէ-
լիպ՝ օնուն տէրէճէլէրինէ չըգտը ,
վէ գափունուն պիր էշէյինի պիր
գամըշ էնլի՝ վէ օպիր էշէյինի պիր
7 գամըշ էնլի էօլչիւ . Վէ հէր օ-
տա պիր գամըշ ուզուն՝ վէ պիր
գամըշ էնլի իտի , վէ օտալարըն
մապէյնի պէշ արշըն իտի . վէ
գափու էյվանընըն ճանընտա օլան
գափունունուն էշէյի՝ իչէրուէն պիր
8 արշըն իտի : Էմ օ՝ գափունուն
էյվանընը իչէրուէն պիր գամըշ
9 էօլչիւ : Վէ գափունուն էյ-
վանընը սէքիզ արշըն էօլչիւ , վէ
օնուն չըգմասը իքի արշըն իտի .
վէ գափունուն էյվանը իչ ճանտան
10 իտի : Վէ կիւնտօղուսու եօլունա
տօղրու գափունուն օտալարը՝ պիր
ճանտան իւչ վէ օպիր ճանտան
իւչ օլուպ՝ իւչիւնիւն էօլչիւսիւ
պիր իտի . Հէմ չըգմալարընըն
էօլչիւսիւ՝ պիր ճանտան վէ օպիր
11 ճանտան պիր իտի : Վէ գափու-
նուն մէտխէլինին էնինի օն արշըն
էօլ չիւ . գափունուն ուզունլու-
12 ղու օն իւչ արշըն իտի : Վէ օ-
տալարըն էօնիւնտէքի արալըգ
պէր Ճանապան պիր արշըն՝ վէ օպիր
ճանտան պիր արշըն արալըգ իտի .
վէ օտալար պիր ճանտան ալթը
արշըն՝ վէ օպիր ճանտան ալթը
13 արշըն իտի : Վէ պիր օտանըն տա-

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 587 գէ :
Ե Պ . ԼՂ . 19 :
Պ Ներեմ . Շ . 3 . 18 : Պ . Լ Ֆ . 13 : ԼՂ . 21 , Ճ :
Բ Պ . Ի . 40 : Ովս . Ա . 11 :
Ց Ղ Ե . ԻՂ . 5 , 6 :
Ը Դան . Թ . 16 :
Է Պ . ԽԷ . 25 , 26 :
Ժ Պ . Լ Ղ . 23 , 24 : Լ Ը . 16 :
Օ Պ . Լ Ֆ . 30 : Ներ . 22 :
Ֆ Ներ . Ծ Ֆ . 8 :
Ա Հեռվել . Բ . 28 : Ծաբ . ԺԷ . 10 : Գաղ . Բ . 17 :

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 574 գէ :
Ա Պ . ԼԳ . 21 :
Բ Պ . Ա . 3 :
Գ Պ . Ը . 3 :
Դ ՀՅայտ . ԽԱ . 10 :
Ե Պ . Ա . 7 : Դան . Ժ . 6 :

ՀԱ . Ի՛ . Լ . 574 գէ :
Զ Պ . ԼԷ . 3 :
Է Յայտ . ԺԱ . 1 : ԻԱ . 15 :
Ը Պ . ԽԶ . 5 :
Թ Պ . ԽՃ . 10 :
Ժ Պ . ԽԲ . 20 :

Digitized by Google

մընտան օպիրինին տամընատեք գափուլյու էօլչտիւ. մէախէլ մէտախէլէ գարշը՝ օնու՛ն էնի իյիրմի
14 պէշ արշըն իտի։ Վ֊է գ֊ափո֊նու՛ն չըգմալարրընը՝ գափունուն չէվրե֊սինտէ օլան ավլունուն չըգմասը֊
15 նատէք ալթմըշ արշըն էթտի։ Վ֊է էօն գափունուն եիւզունտէն իչ գափունուն է յվանընըն եիւզունէ֊
16 տէք՝ էլլի արշըն իտի։ Վ֊է օտա֊լարրն Հէմ օնլարրն չըգմալարրընն եանընտա գափունուն իչ եանընտան՝ չէփ չէվրե֊ [ե֊գափալը փէնճէրելէրի վար իտի, վէ չըգմալար պէօյլէ իտի. վէ իչ եանտան չէփ չէվրե փէնճէրելէր վար իտի, վէ չըգմատա խուրմա աղաճլարը վար իտի։
17 Վ֊է պէնի [ս֊տիշարքի ավլույա կէթիրտի, վէ իշթէ [բ֊օտալար՝ վէ ավլունուն չէփ չէվրե եափըլմըշ թաշ տէօշէմէսի վար իտի. տէօ֊շէմէտէ [բ֊օթտուզ օտա վար իտի։
18 Վ֊է գափուլարրն եանընտաքի թաշ տէօշէմէ՝ գափուլարրն ու֊զունլուղունա գարշը օլան՝ աշա֊
19 ղաքի տէօշէմէ իտի։ Վ֊է աշա֊ղաքի գափունուն էօնիւնտէն իչ ավլունուն էօնիւնէտէք տիշտա֊ման՝ կիւնտօղույա վէ փօրեասա տօղրու էնի եիւզ արշըն էօլչտիւ։
20 Վ֊է տիշարքի ավլունուն եիւ֊զիւ փօրեաս եօլունա տօղրու օ֊լան գափուսունուն ուզունլուղու֊
21 նու վէ էնինի էօլչտիւ։ Վ֊է օնուն օտալարը իւչ պիր եանընտան՝ վէ իւչ օպիր եանընտան իտի, վէ օ֊նուն չըգմալարը վէ սաչագլարը էվվելքի գափունուն էօլչիւսիւն֊ճէ իտի. օնուն ուզունլուղու էլ֊լի արշըն՝ վէ էնի իյիրմի պէշ ար֊
22 շըն իտի։ Վ֊է փէնճէրելէրի Հէմ սաչագլարը վէ խուրմա աղաճլա֊րը՝ եիւզիւ կիւնտօղույա տօղրու օլան գափունուն էօլչիւսիւնէ կէօրե իտի. վէ օնա եէտի պա֊սամագ իլէ չըգարլար իտի, վէ օ֊նուն սաչագլարը՝ էօնլէրինտէ ի֊
23 տի։ Վ֊է իչ ավլունուն գափու֊սու՝ փօրեաս վէ կիւնտօղուսու գափուսունուն գարշըսընտա իտի. վէ գափուտան գափույա եիւզ արշըն էօլչտիւ։
24 Վ֊է պէնի գըպլէ եօլունա կէ֊թիրտի, վէ իշթէ գըպլէ եօլու֊նա տօղրու պիր գափու վար իտի. վէ օնուն չըգմալարրընը վէ սա֊չագլարրընը պունլարրն էօլչիւսիւ֊
25 նէ կէօրե էօլչտիւ։ Վ֊է օնուն Հէմ սաչագլարրընն չէփչէվրէ՝ պու֊ փէնճէրելէրի կիպի փէնճէրելէրի վար իտի. ուզունլուղու էլլի ար֊շըն՝ վէ էնի իյիրմի պէշ արշըն ի֊
26 տի։ Հէմ օնա չըգմաղա՝ եէտի պասամաղը վար իտի, վէ օնուն սաչագլարը էօնլէրինտէ իտի. վէ օնուն չըգմասընտա պիր պու֊ եան֊տան վէ պիր էօթէ եանտան խուր֊
27 մա աղաճլարը վար իտի։ Վ֊է գըպլէ եօլունա տօղրու իչ ավլու֊նուն գափուսու վար իտի. վէ գըպլէ եօլունու գափուտան գա֊փույա եիւզ արշըն էօլչտիւ։
28 Վ֊է պէնի գըպլէ գափուսուն֊տաքի իչ ավլույա կէթիրտի. վէ գըպլէ գափուսունու՝ պունլարրն
29 էօլչիւսիւնէ կէօրե էօլչտիւ։ Վ֊է օնուն օտալարը վէ չըգմալարը վէ սաչագլարը՝ պունլարրն էօլչիւսիւ֊նէ կէօրե իտի. վէ օնուն՝ Հէմ սաչագլարրընն չէփ չէվրե փէնճէ֊րելէրի վար իտի. ուզունլուղու էլլի արշըն՝ վէ էնի իյիրմի պէշ
30 արշըն իտի։ Վ֊է սաչագլար չէփ չէվրե՝ [ի֊յիրմի պէշ արշըն ուզուն
31 վէ պէշ արշըն էնլի իտի։ Վ֊է սաչագլարը տիշ ավլույա տօղրու իտի, վէ չըգմալարրընտա խուրմա աղաճլարը վար իտի. վէ օնա չըգ֊մաղա՝ սէքիզ պասամաղը վար իտի։
32 [Ա֊նտէն պէնի կիւնտօղու եօլու֊նուն իչ ավլուսունա կէօթիւր֊տիւ, վէ գափույու պունլարրն էօլ չիւսիւնէ կէօրե էօլչտիւ։
33 Վ֊է օնուն օտալարը վէ չըգմալա֊րը վէ սաչագլարը՝ պունլարրն էօլ֊չիւսիւնէ կէօրե իտի. վէ օնուն Հէմ սաչագլարրընն չէփ չէվրե փէնճէրելէրի վար իտի. ուզուն֊լուղու էլլի արշըն՝ վէ էնի իյիրմի
34 պէշ արշըն իտի։ Վ֊է սաչագլարը տիշարքի ավլույա տօղրու իտի. վէ չըգմալարրընն՝ պիր եանտան վէ օպիր եանտան խուրմա աղաճլա֊րը վար իտի. վէ օնա չըգմաղա՝ սէքիզ պասամաղը վար իտի։
35 Վ֊է պէնի փօրեաս գափուսու֊
36 նա կէթիրտի, վէ օտալարրընը՝ չըգ֊

Ծն. Խ'. Ի֊. 571 գէ։

Ծն. Խ'. Ի֊. 571 գէ։

[Ե֊ Ծագ. Ը. Ե։

[Ա֊ Հայտ. ժա. 2։

[Բ֊ Ծագ. Ը. 5։

[Գ֊ Պ. Խե. 5։

[Դ֊ Պագ՝ Խա. 21. 25. 33. 36։

մալարընը վէ սաչագլարընը վէ
չէփ չէվռէ փէնճէրէլէրինի պուն-
լարընը էօլչիւսիւնէ կէօրէ էօլչ-
տիւ. ուզունլուղու էլլի արչընն՝
վէ էնի իյիրմի պէշ արչընն իտի։
37 Ալ է օնուն չըգմալարը տիշ ավլու-
յա տօղրու իտի, վէ չըգմալա-
րընտա պիր եանտան վէ օպիր եան-
տան՝ խուրմա աղաճլարը վար ի-
տի. վէ օնա չըգմաղա՝ սեքիզ պա-
սամագլարը վար իտի։
38 Ալ է պիր օտա վար իտի քի՝ օ-
նուն մէտխէլի գափուլարընն չըգ-
մալարը ալթընտա իտի. պիւ-
թիւնեանմայը օրատա եայգարլար
39 իտի։ Ալ է գափունուն էյվանընտա պիր եանտան իքի սօփրա՝ վէ օպիր եանտան իքի սօփրա վար իտի քի՝ օնլարընն իւզէրինտէ պիւ-
թիւնեանմայը վէ [հ]կիւնահգուր-
պանընը վէ [ձ]սուչգուրպանընը պօ-
40 ղազլայալար։ Ալ է փօրեաս գա-
փուսու մէտխէլինին չըգըշընն տիշ
եանընտա իքի սօփրա՝ վէ օպիր
եանտա օլան գափունուն էյվա-
41 նընտա իքի սօփրա վար իտի։ Գա-
փունուն եանընտա պիր եանտան
տէօրթ սօփրա՝ վէ օպիր եանտան
տէօրթ սօփրա վար իտի. սէքիզ
սօփրա քի՝ օնլարտա պօղազլարլար
42 իտի։ Ալ է պիւթիւնեանմանընն
տէօրթ սօփրալարը՝ պիր պուչուգ
արչընն ուզուն վէ պիր պուչուգ
արչընն էնլի վէ պիր արչընն եիւքսէք
եօնուլմուշ թաշտան իտի. պիւ-
թիւնեանմայը վէ գուրպանը պօ-
ղազլատըգլարը ալէթլէրի՝ օնլարընն
43 իւզէրինէ գօրլար իտի։ Ալ է իչէ-
րուտէն չէփ չէվռէ պիր գարըշ էն-
լի տիզիլմիշ չէնկէլլէր վար իտի.
վէ սօփրանընն իւզէրինտէ գուր-
պանընն էթի գօնուբ խփ։
44 Ալ է իչ գափունուն տիշարըսընը-
տա՝ փօրեաս գափուսունուն եա-
նընտա օլան իչ ավլուտա ղաս-
զէնտէլէր օտալարը վար իտի, վէ
օնլարընն եիւզիւ գըպլէ եօլունա
տօղրու իտի. պիրի կիւնտօղուսու
գափուսու եանընտա օլուպ՝ եիւ-
զիւ փօրեաս եօլունա տօղրու իտի։
45 Ալ է պանա տէտի քի Պու՝ եիւզիւ
գըպլէ եօլունա տօղրու օլան օ-
տա՝ [ե]էվլին նէվպէթլէրինի պէք-
46 լէյէն քեահխինլէրին տիր։ Ալ է

եիւզիւ փօրեաս եօլունա տօղրու
օլան օտա՝ [զ]մէզպահչին նէվպէթլէ-
րինի պէքլէյէն քեահխինլէրին տիր.
օնլար [է]ապապա խրզմէթի էթմէք ի-
չիւն եագլաշան՝ [է]ևի օղուլլա-
րընտան [ը]Նագովկ օղուլլարը տըր։
47 Ալ է ավլույու եիւզ արչընն ու-
զուն՝ վէ եիւզ արչընն էնլի էօլչ-
տիւ, տէօրթ քէօշէլի իտի. վէ
մէզպահ էվինն էօնիւնտէ իտի։
48 Ալ է պէնի էվինն էյվանընա կէ-
թիրտի, վէ էյվանը պէշ արչընն
պիր եանտան՝ վէ պէշ արչընն օպիր
եանտան էօլչտիւ. վէ գափու-
նուն էնի իւչ արչընն պիր եանտան՝
վէ իւչ արչընն օպիր եանտան ի-
49 տի։ [ի]Յվանընն ուզունլուղու ի-
յիրմի արչընն վէ էնի օն պիր ար-
չընն իտի, վէ օնա չըգմաղա՝ պա-
սամագլար վար իտի. վէ [ւ]չըգմա-
լարտա պիր եանտան պիր վէ օպիր
եանտան պիր տիրէքլէր վար իտի։

ՊԵՊ ԽԸ

Հէյքէլին եօլչիւսիւ, գըսմլարը, օտալա-
րը վէ տիւզէնլէրի։

1 Ալ է պէնի հէյքէլէ կէթիրտի.
վէ չըգմալարը էօլչտիւ, պիր
եանտան ալթը արչընն էնլի՝ վէ օ
պիր եանտան ալթը արչընն էնլի՝
2 չատըրընն էնինէ կէօրէ իտի։ Ալ է
գափունուն էնի օն արչընն օլուպ՝
գափունուն եանլարը պէշ արչընն
պիր եանտան՝ վէ պէշ արչընն օպիր
եանտան իտի. վէ օնուն ուզուն-
լուղունու գըրըգ արչընն՝ վէ էնինի
իյիրմի արչընն էօլչտիւ։
3 Ալ է իչէրիյէ կիրիպ գափունուն
չըգմասընը իքի արչընն՝ վէ գա-
փույու ալթը արչընն էօլչտիւ. վէ
գափունունն էնի եէտի արչընն իտի։
4 Ալ է հէյքէլին էօնիւնտէ՝ [ա]օ-
նուն ուզունլուղունու իյիրմի ար-
չընն վէ էնինի իյիրմի արչընն էօլչ-
տիւ. վէ պանա՝ [բ]զիզվէր ա՛զիզի
պու տուր տէտի։
5 Ալ է էվլին տիվարընը ալթը ար-
չընն՝ վէ էվլին էթրաֆընտա չէփ
չէվռէ օտանըն էնինի տէօրթ ար-
չընն էօլչտիւ։
6 [գ]Ալ է օտալար՝ պիրի պիրի իւ-
զէրինէ իւչ գօլ՝ սայըտա օթուզ
իտի. վէ եափըշմագ իչիւն՝ չէփ

Digitized by Google

չէվրէ օտալարը օլան էվինն տիվա-
րընա կիրէլէր իտի , ամմա էվինն
7 տիվարընա եափըշմազլար իտի : Ալ է
օտալարա չըգմադա՝ չըգտրգճա
կէնիշէր վէ տօլաշըլըր իտի , զիրա
էվին չէփ չէվրէսինտէ՝ եօգարրյա
չըգմադա էվ տօլաշըլըր իտի . օն-
տան էօթիւրիւ էվ չըգտրգճա
կէնիշէր իտի . վէ պէօյլէճէ՝ աշա-
ղաքինտէն եօգարրքինէ օրթա-
8 տաքինտէն չըգրլըր իտի : Ալ է
չէփ չէվրէ էվին եիւքսէքլիյինի
կէօրտիւմ . օտալարըն թէմէլլէրի
9 թէմամ պիր գամըշ՝ պիր քէօշէսի
ալթը արշըն իտի : Տիշարըտան
օտալարըն տիվարընըն էնի՝ պէշ
արշըն իտի . վէ գալան մահալ՝ օ-
10 տալարըն իչի մահալի իտի : Ալ է
օտալարըն պէ յինինտէ՝ էվին էթ-
րաֆընտա չէփ չէվրէ իչիրմի արշըն
11 էն վար իտի : Ալ է օտալարըն մէտ-
խէլլէրի՝ գալան մահալէ տօղրու
իտի . մէտխէլին պիրի փօրհաս եօ-
լունա՝ վէ մէտխէլին պիրի գըպ-
լէյէ տօղրու իտի , վէ գալան
մահալին էնի՝ չէփ չէվրէ պէշ ար-
շըն իտի :
12 Ալ է տիշ ավլունուն էօնիւնտէ
կիւնպաթը եօլու քէօշէսինտէ օ-
լան պինանըն էնի՝ եէթմիշ արշըն
իտի , վէ պինանըն տիվարի՝ չէփ
չէվրէ պէշ արշըն էնլի՝ վէ ու-
զունլուղուն տօգսան արշըն իտի :
13 Ալ է էվի՝ եիւզ արշըն ուզուն էօլչ-
տիւ . վէ տիշ ավլու հէմ պինա
վէ տիվարլարը՝ եիւզ արշըն ու-
14 զուն իտի : Ալ է էվին եիւզիւ՝ կիւն
տօղուլա տօղրու օլան տիշ ավ-
լու իլէ եիւզ արշըն էնլի իտի :
15 Ալ է պինանըն՝ արտ թարաֆ-
տաքի տիշ ավլուլա գարշը օլան
ուզունլուղունու վէ օնուն րէվագ-
լարընը պիր եանտան վէ օպիր կան-
տան՝ իչէրքի հէյքէլ հէմ ավլու-
նուն է յվանլարը իլէ եիւզ արշըն
16 էօլչտիւ : Կափու էշիքլէրի վէ
էգափալը փէնճէրէլէր վէ չէփ
չէվրէ իւչ ֆաթագա գափու էշի-
յինին գարշըսընտա հէր եանտան
խաթըլ տէօշէլի րէվագլար իլէ՝
հէմ եէրտէն թա փէնճէրէլէրէտէք
էօլչէք՝ , փէնճէրէլէր իսկ՝ էօր-
17 թիւլիւ իտի , գափուճունուն իւսթիւ-
նիւ վէ թա իչէրքի էվի՝ վէ տիշա-

ելը օտալարը օլան էվինն տիվար

ՃԹ. Ի՝. Լ՝. 574 ՖՒ։

ռու օլան տիշարքի ավուցյա չըգարտը. վէ պէնի "տիշ ավուրնուն գարշըսընտա օլան՝ վէ փօրհասա տօղրու օլան պինանըն գարշըսընտաքի օտայա կէթիրտի։ փօրհաս գափուսու էօնիւնիւն ուզունլուղու եիւզ արշըն վէ էնի էլլի արշըն իտի։ Ինչ ավուրնուն իյիրմի օրլըննա գարշը վէ տիշարրըքի ավուրնուն թաշ տէօշէմէսինին էօնիւնտէ՝ իւչ թապագա րէվագա րէվագա գարշը իտի։ Ալ էօտալարըն էօնիւնտէ՝ իչէրտէն օն արշըն էնլի մէյտան վէ պիր արշըն պիր եօլ վար իտի. վէ գափուլարը փօրհասա տօղրու իտի։ Ալ էօգարրքի օտալար գրսա իտի. զիրա րէվագլար օնլարտան՝ Էո՛նէ պինանըն աշաղաքիլէրինտէն վէ օրթատաքիլէրինտէն պէր ՀՃՓՈՐ քէսէր իտի։ Օհրա օնլար իւչ ըհապագա իտի, վէ ավուլարըն տիրէքլէրի կիպի տիրէքլէրի եօղ իտի. օնուն իչիւն եէրտէն Էո՛նէ աշաղաքիլէրտէն վէ օրթատաքիլէրտէն էրտէն տար իտի։ Ալ էօտալարըն գարշըսընտա՝ տիշարրքի ավուրնուն թարաֆընտա օլան օտալարըն էօնիւնտէքի տիշ տիվարըն ուզունլուղու՝ էլլի արշըն իտի։ Օհրա տիշարրքի ավուրնուն օտալարը էլլի արշըն ուզուն իտի. վէ իլթէ հէյքէլլին էօնիւնտէ եիւզ արշըն իտի։ Ալ պու օտալարըն ալթընտան՝ տիշարրքի ավուրնուն օնլարա վարաճագ կիւնտօղու ճանիպինին մէտխէլի իտի։ Տիշ ավուրնուն գարշըսընտա վէ պինանըն գարշըսընտա՝ կիւնտօղուտան եանա ավուրնուն տիվարը էնինտէ օտալար վար իտի։ Ալ էօնլէրինտէ պիր եօլ վար իտի քի՝ փօրհաս եօլու օտալարրընն կէօրիւնիւշիւ կիպի օլուպ՝ օնլարրըն էնլէրի ուզունլուղունա կէօրէ իտի. վէ օնլարրըն հէփ չըգմալարը՝ կէրէք օնլարրն պիչիմինէ կէօրէ կէրէք մէտխէլլէրէ կէօրէ իտի։ Էմ գրպլէ եօլունտաքի օտալարրը մէտխէլլէրի կիպի՝ եօլուն պաշընտա Էո՛նէ կիւնտօղուսու եօլունտա կիրիշտէ՝ տօստօղրու տիվարրն էօնիւնտէքի եօլտա պիր մէտխել վար իտի։

13 Ընտէն պանա տէտի քի՝ Տիշ ավուրնուն էօնիւնտէ օլան փօրհաս եանը օտալարը իլէ գրպլէ եանը օտալարը՝ Պապա եագլաշան քեահինլէրին ազիզլէր ազիզինի եէտիքլէրի Մուգատտես օտալար տրը. ա՛զիզլէր ա՛զիլլէրինի վէ Էքքմէքփէշքէշինի վէ կիւնահգուրպանընը վէ սուչգուրպանընը օրայա գօրլար, զիրա մուգատտես մահալ տրը։ 14 Ղրհահինլէր օրայա կիրտիքտէ՝ օնլար Պագտէհէտէն տիշարրքի ավուրայա չըգմայալար, իլլա օլ խըզմէթ էթտիքլէրի էսվապլարընը օրատա պրաղալար, զիրա օնլար մուգատտես տիր. անտէն ղայրի էսվապլար կիյինիպ՝ գավմա միւթալիգ օլանա եագլաշալար։ 15 Ալ իչէրքի էվինի էօչէմէսինիք թէքմիլ էթտիքտէ, պէնի եիւզիւ կիւնտօղուսու եօլունա տօղրու օլան գափուննուն եօլունա չըգարտը, վէ օնու չէփ չէվրէ էօլ չտիւ։ 16 Լ՝օլ չիւ գամըշը իլէ՝ կիւնտօղուսու ճանիպինի պէշ եիւզ գամըշ՝ չէփ չէվրէ էօլ չիւ գամըշը իլէ 17 էօլ չտիւ։ Փօրհաս ճանիպինի՝ չէփ չէվրէ էօլչիւ գամըշը իլէ՝ պէշ 18 եիւզ գամըշ էօլ չտիւ։ Վ՝ըպլէ ճանիպինի էօլ չիւ գամըշը իլէ պէշ 19 եիւզ գամըշ էօլ չտիւ։ Պաթը ճանիպինէ տօլաշըպ՝ էօլ չիւ գամըշը իլէ պէշ եիւզ գամըշ էօլ չտիւ։ 20 Օնու տէօրթ ճանիպտէն էօլ չտիւ. օնուն՝ մուգատտես իլէ նափաք մահալին արասընը այրընաճագ՝ Ըպէշ եիւզ գամըշ ուզուն վէ պէշ եիւզ էնլի չէփ չէվրէ ըտիվարի վար իտի։

ՊԸՊ ԽՊ

Ընդահըն ճէլալինին հէյքէլէ տէօնմէսի։ 7 Օնուն՝ քէնտի գավմընըն թէվպէ էտիպ օնտան ասնկրա իթաա՛թ էթմէկլէրինի գավէ էթմէք իլէ, օրատա սաքին օլմադըպ վա՛տ էթմէսի։ 13 Պիւթիւնեանմա գուրպանընըն մէզհապտը, 18 վէ օնուն գանունըրը։

1 Ալ է պէնի գափուչա՝ Կիւնտօղուսու եօլունա պագան գափուչա կէօրիւնիւշիւ կիպի օլուպ՝ օնլարրըն էնլէրի ուզունլուղունա կէօրէ իտի. վէ օնլարրըն հէփ չըգմալարը՝ կէրէք օնլարրն պիչիմինէ կէօրէ կէրէք մէտխէլլէրէ կէօրէ 12 իտի։ Էմ գրպլէ եօլունտաքի օտալարրը մէտխէլլէրի կիպի՝ եօլուն պաշընտա Էո՛նէ կիւնտօղուսու եօլունտա կիրիշտէ՝ տօստօղրու տիվարրն էօնիւնտէքի եօլտա պիր մէտխել վար իտի։

ՃԹ. Ի՝. Լ՝. 574 ՖՒ։

3 լինտէն միւնէվվէր օլտու : Ալ է
կէօրտիւյիւմ րույա՝ Ե՛նինէլէ
Ղէհհրի պօզմաղա կէլտիյիմտե
կէօրտիւյիւմ րույա կիպի իտի ,
վէ րույալար Ե՛Հրաար ըրմաղընտա
կէօրտիւյիւմ րույա կիպի իտի .
վէ եիւզիւ գօյուն գափանտըմ :
4 Ալ է ընիւզիւ կիւնտօղուսու եօ-
լունա տօղրու օլան գափունուն
եօլունտան Ի՛ապպըն ճէլալի էվէ
5 կէլտի : Ալ է Ի՛րուհ պէնի գալ-
տըրտը , վէ պէնի իչէրիքի ավուլյա
կէօթիւրտիւ . վէ իշթե Ի՛ապ-
պըն ճէլալի էվի տօլտուրուր ի-
տի : 6 Ալ է եվտէն պանա պիր սէօյ-
լէյէն իչլէթտիմ . վէ օլ քիմսէ
7 Ե՛նանըմտա տուրուր իտի : Ալ է
պանա տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ օղ-
լու՝ Ե՛Իսրայէլ օղուլլարընըն ար-
սընտա էպէտէն սաքին օլաճաղըմ
Ե՛թախթըմըն մահալինի վէ Ե՛այագ-
լարըմ թապանընըն մահալինի հէմ
մուգատտէս իսմիմի՝ Իսրայէլ է-
վի քէնտիլէրի վէ փատիշահլարը
թէփէ փուխանէլէրինտե զինա-
լարը իլէ վէ փատիշահլարընըն Ի՛լէշ-
լէրի իլէ Հարթըգ նափաքէմէ յէ-
8 ճէքլէր : Ի՛նչէքլէրինի էշկիմէ՝ վէ
սէօվվէլէրինի սէօվվէլէրիմէ եագըն
գօտուգլարընտա , պէնիմ իլէ օն-
լարըն արասընտա տիվար վար իքէն՝
իշլէտիքլէրի մէքրուհլուգլար իլէ
մուգատտէս իսմիմի նափաքէտի-
լէր , պէն տէ օնլարը ղազապըմ
9 իլէ տիւքէթտիմ : Ը՛մմոի զինա-
լարընը վէ փատիշահլարընըն Ղէհշ-
լէրինի պէնտէն իրագ էթսինլէր ,
վէ Ե՛պէտէն արաւարընտա սաքին
օլայըմ :
10 Պէն եա՛ ատէմ օղլու՝ Ի՛սրա-
յէլ էվինէ պու էվն պիլտիր , վէ
հարամազլըգլարընտան ուխանսըն-
լար . վէ օնո՛ն բէսմինէ էօլ չսիւն-
11 լէր : Ալ է էյեր հէփ իշլէտիքլէ-
րինտէն ուխանըրլար իսէ , օնլա-
րա՝ էվին շէքլինի վէ օնուն նիզա-
մընը վէ օնուն չըգմալարընը վէ
մէտհէլլէրինի վէ պուննլարըն հէփ
շէքլէրինի վէ հէփ գանունլարընը
վէ պուննլարըն հէփ շէքլէրինի վէ
օնլարըն հէփ շէրի՛աթլէրինի պիլ-
տիր , վէ օնլարըն կէօզէրի էօ-
նիւնտէ եագ . վէ օնուն հէփ շէ-
քիլլէրինի վէ հէփ գանունլարընը
հըֆզ էտիպ՝ օնլարը իճրա էտէ-
12 լէր : Ի՛վնն շէրի՛աթը պու տուր .
Օնուն շէփ շէվրէ ճիւմլէ սինօրու
Ե՛տաղընը պաշընտա ա՛զիզլէր ա՛զի-
զը օլաճագ . իշթե էվնն շէրի՛աթը
պու տուր :
13 Ալ է մէզպահընն՝ արշընլար իւզ-
րէ էօլ չիւսիւ պու տուր , Ե՛արշընն
պիր արշընն վէ տէօրթ փարմագ
տրը . իմոի աթէշ եէրի պիր ար-
շընն՝ վէ էնի պիր արշընն՝ վէ սինօ-
րու չէփ շէվրէ քէնարընտա պիր
գարրշ օլաճագ , վէ պու՝ մէզպա-
14 հընն իւսթե եանը օլաճագ : Ալ է
թօփրագ աթէշ եէրինտէն թա ա-
շաղաքի քէնարատէք իքի արշընն՝
վէ էնի պիր արշընն օլաճագ . վէ
քիւչիւք քէնարատէք թա պէօյիւք
քէնարատէք տէօրթ արշընն՝ վէ էնի
15 պիր արշընն օլաճագ : Ալ է գուր-
պանկահ տէօրթ արշընն օլուպ՝
գուրպանկահտան եօգարը տէօրթ
16 պույնուզ օլաճագ : Ալ է գուր-
պանկահ օն իքի ուրընն ուզունն վէ
օն իքի ուրընն էնլի՝ տէօրթ քէօ-
շէսի իլէ տէօրթ քէօշէ օլաճագ :
17 Ալ է օնուն տէօրթ էթրաֆընտաքի
քէնարը օնտէօրթ ուրընն ուզունն՝
վէ օնտէօրթ ուրընն էնլի օլաճագ ,
վէ չէվրէսինտէ սինօրու եարըմ
արշընն՝ վէ աթէշ եէրի չէփ շէվրէ պիր արշընն օլաճագ , վէ Ե՛նէրտի-
պանը կիւնտօղուսունա տօղրու օ-
լաճագ :
18 Ալ է պանա տէտի քի՝ Նա՛ ա-
տէմ օղլու՝ Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ պէօյլէ տէր . Պ՛էզպահընն օնու
եափտըգլարը կիւնտե գանունլա-
րը պու տուր քի՝ օնուն իւզէրինտե պիւթիւնեանամլար սունուլա , վէ
19 Ե՛օնուն իւզէրինտե գան սէրփիլէ :
Ալ է պանա խրզմէթ էթմէյէ եագ-
լաշան Ե՛Ալադուկուն զիւրրիյէթին-
տէն օլան Ի՛ևիլի քեահինլէրէ՝
տէյօր Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ՝ կիւ-
նահ գուրպանը իչիւն պիր Ե՛կէնճ
20 պուղա վէրէսին : Ալ է օնուն գա-
նընտան ալըպ՝ օնուն տէօրթ պույ-
նուզու իւզէրինէ վէ չըգմանընն
տէօրթ քէօշէսինէ՝ վէ չէփ շէվրէ
քէնարընա գօյասընն . վէ օնու փաք-
լէյիպ՝ օնտան էօթիւրիւ քէֆա-
21 րէթ էտէսին : Ալ է կիւնահգուր-
պանը պուղայը ալըպ՝ էվնն թա-

ՃԹ . Ի՛ . Ի՛ . 578 դէ :

Ե Պ . Ա . 28 : Ը . 4 : Ղ Ներմ . Ա . 10 :
Ե Պ . Ա . 3 : Ջ . 23 :
Ը Պագ՝ Պ . Ժ . 19 : խէ . 2 :
Ի Պ . Ջ . 12 . 14 : Ը . 3 :
ժ Գ ՃԹագ . Ը . 10 , 11 : Պ . խէ . 4 :
Ե Պ . Ե . 3 :
Ի ԵԼ . իՃ . 45 : Ա՛աղ . կՃ . 16 : ՃԸ . 14 : Հովհ . Ջ . 17 : Հօհ . Ա . 14 : Ը Կօր . Ը . 16 :
Ի Ա՛աղ . ղՃ . 1 :
ժ Ա Ա՛ն . իԸ . 2 : Ա՛աղ . ղՃ . 5 :
Ի Ի՛Ա . իՀ . 30 : Ներմ . ժՀ . 18 :
Հ Պ . ԼՃ . 7 :
Ե Պագ՝ Ճ Ճագ . ժղ . 14 : իա՛ . Ե , 5 . 7 : Պ . Ը . 3 : իՀ . 39 : խէ . 7 :
Ղ Իա . 7 :
Ժ Իա . 7 :
Ե Պ . Ե . Ե :

Ղ Պագ՝ Ներ . Ե . 26 :

Ե Պ . խէ . 15 :

Պ Ներ . իՃ . 10 . 12 . Ի՛Ա . Ը . 14 , 15 : Պ . խԸ . 18 , 19 :

Digitized by Google

յին օրհնմուշ մահալինեան Ա՛ագ-
տեսէնին տիշարրսընտա ՚հագարն-
22 լար։ Ա՛ Է իքինձի կիւնտէ կիւնահ
գուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր
ա՛յրպսրզ էրքէճ սունասըն. վէ մէզ-
պահը՝ պուղա իլէ փաքլէտիքլէրի
23 կիպի փաքլէյէլէր։ Փաքլէմէյի
պիթիրտիյինտէ, պիր ա՛յրպսրզ
կէնճ պուղա՝ վէ գօյունլարտան
24 պիր ա՛յրպսրզ գօչ սունասըն։ Ա՛Է
օնլարը Ի՛ապպէն Հուզուրունտա
սունասըն, ՚վէ քեահինլէր օնլարըն
իւզէրինէ թուզ սէրփէլէր, վէ օն-
լարը Ի՛ապպա պիւթիւնեանմա սու-
25 նալար։ Ի՛էտի կիւն՝ կիւնահգուր-
պանը իչիւն հէր կիւն պիրեր էրքէճ
սունասըն. հէմ պիր կէնճ պուղա
վէ գօյունլարտան պիր գօչ՝ ա՛-
26 յրպսրզ օլարագ սունալար։ Ի՛էտի
կիւն՝ մէզպահտան էօթիւրիւ քէ-
ֆարէթի էտէլէր, վէ օնու փաքլէ-
27 յէլէր. վէ օնու նասպ էտէլէր։
՚Ա՛Է կիւնլէր տիւքէնինճէ, վագի՝
օլա քի՝ պու սէքիզինճի կիւնտէ վէ
օնտան սօնկրա քեահինլէր մէզպա-
հըն իւզէրինտէ պիւթիւնեանմա-
լարընըզը վէ սէլամէթ գուրպան-
լարընըզը սունալար, վէ ՚սիզտէն
բաշի օլաճաղըմ՝ տէյօր Ի՛ֆէն-
տիմ Ի՛ապպ։

ՊԸՊ ԽՍ

Հաւրդ գափուսունուն սալթ պէյլէրէ թա-
յի՚ն օլունտուղու։ 4 ՚Ռեահինլէրէ Ա՛ագ-
տեսէյի մուտտարլատըգլարը իչիւն թա՚զիր
օլունտուղու։ 9 Փուլթիէրեսթլէրին քեա-
հինլէք խրզմէթինէ միւնասիպ օլմատըգլա-
րը։ 15 Ա՛ադովկան օղուլլարը օլ խրզմէ-
թէ գապուլ օլունտուգլարը։ 17 ՚Ռեահին-
լէրէ թայի՚ն օլունան ա՛տէթլէր։

1 Ա՛Է պէնի՝ Ա՛ագտեսէնին ՚կիւն-
տօղուսունա պագան տիշա-
րրքէ գափուսու եօլունա տէօն-
տէրտի. վէ պու գափալը իտի։
2 Վ՚Է Ի՛ապպ պանա տէտի քի՝ Պու
գափու գափալը օլաճագ, սէքել-
մայաճագ, վէ օնտան ատէմ կիր-
մէյէճէք. ՚զիրա օնտան՝ Իսրայէ-
լին Ա՚լահը Ի՛ապպ կիրտի, օնուն
3 իչիւն գափալը օլաճագ։ Պու՝
պէյին տիր, օնտա՝ ՚Ի՛ապպէն
Հուզուրունտա էքմէք հէմէյէ
պէյ քէնտիսի օթուրաճագ. գա-
փունուն էյմանը եօլունտան դէվի-
րէճէք, վէ հէման օլ եօլտան չը-
գաճագ։
4 Վ՚Է պէնի՝ փօրեաս գափուսու
եօլունտան էվինէ էօնիւնէ կէթիրտի,
վէ կէօրտիւմ քի՝ ՚իչէրէ Ի՛ապպէն
ճէլալի Ի՛ապպէն էվինի տօլտուրուր
իտի. վէ Ղեհուզիւ գօյուն գափան-
5 տըմ՝ Վ՚Է Ի՛ապպ պանա տէտի քի՝
Ի՚նշա՛ատէմ օղլու՝ Ի՛ապպ էվինին
հէփ գանունլարը վէ օնուն հէփ
չէրի՛աթլէրի հագգընա սանա հէփ
սէօյլէտիյիմի եիւրէյինէ գօ, վէ
կէօզլէրին իլէ կէօր, վէ գուլագ-
լարըն իլէ իչէթ. վէ էվին մէտեխ-
լինէ՝ Ա՛ագտեսէնին հէփ չըգըշ-
6 լարը իլէ տիգգաթ էյլէ։ Վ՚Է օղ
՚ա՛սըլարա՝ օղ Իսրայէլ էվինէ
տէյէսին քի՝ Ի՚ֆէնտիմ Ի՛ապպ
պէօյլէ տէր. Ի՚նշա՛ Իսրայէլ էվի՝
հէփ մէքրուհ Ղուգլարընըզտան պու
7 սիզէ ՚Ղեէթեր, քի ՚Ղեիւրէյի սիւն-
նէթսիզ վէ էթի սիւննէթսիզ
՚Ղեատ օղուլլարընը ՚կէթիրտինիզ
քի՝ Ա՛ագտեսէմտէ օլուպ էվիմի
մուտտարլայալար, վէ ՚Ղէքմէյիմի՝
՚Ղեաղը վէ գանը սունտուղունուզ-
տա օնլար սիզին հէփ մէքրուհ-
լուգլարընըզ իչիւն ա՛ֆտըմը նագզ
8 էտէլէր։ Վ՚Է ՚մուգատտես չէյլէ-
րիմին նէվպէթլէրինի պէքլէմէտի-
նիզ. իլլա Ա՛ագտեսէմտէ ՚հնէվ-
պէթլէրիմ իչիւն քէնտիլէրինիզէ
պէքճիլէր գօտունուզ։
9 Ի՚ֆէնտիմ Ի՛ապպ պէօյլէ տէր.
Իսրայէլ օղուլլարընըն արասընը-
տա օլան ճիւմլէ եատ օղուլլարըն-
տան՝ ՚Ղեիւրէյի սիւննէթսիզ վէ
էթի սիւննէթսիզ հիչ պիր եատ
օղլու Ա՛ագտեսէմէ կիրմէյէճէք։
10 Վ՚Է պէնտէն փութլարը արտընճա
սափան Իսրայէլին ազտըգլարըն-
տա՝ պէնտէն իրագ օլան Վ՚Եհո-
վիլէր տախի՝ էլպէթթէ եարա-
11 մազլըգլարընը չէքէճէքլէր։ Վ՚Է
Ա՛ագտեսէմտէ՝ ՚էվին գափուլա-
րընա թայի՚ն օլունմուշ խրզմէթ-
ճիլէր հէմ էվին խրզմէթճիլէրի
օլաճագլար. ՚օնլար գամ իչիւն
պիւթիւնեանմայը վէ գուրպանը
պօղազլայաճագ, վէ օնլար իչիւն
խրզմէթ էթմէյէ ՚Ղեօնլէրինտէ
12 տուրաճագլար։ Ա՚յնւն քի օնլարա
փութլարընըն էօնիւնտէ խրզմէթ

Ծ. Ի՛. Լ. 57ե գէ։
Ղ Նէր. ժէ. 11։
— Նէհ. իթ. 14։
ա Պ. Լ. ք. 18։
Վ Նէհ. իթ. 35,36։ Պ. Լ. ը. 33։
Ա՛ Պագ. Պ. Լ. թ. 1։
բ Ծար. Ա՛թէ. 8։ Պ. ի. 40, 41։ Հռով. ժէ. Պ. 1։ ա Պաե. ք. 5։
գ Պ. խգ. 1։
դ Պ. խգ. 4։
է Ելն. լա. 5ե։ ա Կոր. Ժ. 18։
Ծ. Ի՛. Լ. 57ե գէ։
ը Պ. խ. 8։
թ Պ. խգ. 8։ Ելա. 9։ Կոր. իա. 28։
ժ Պ. Ա՛. 28։
ի Պ. ք. 4։
լ Պ. խգ. 8։ Ելա. 9։ Կոր. իա. 28։
խ Պ. Լ. 6. 8. 17. 21։
ծ Պ. գ. 16։ ժէ. 11։
կ Պ. իբ. 2, իգ։
հ Ելա. 14. 16։ Պ. ք. 45։
ձ Ելա. 7։
ղ Պագ. է. թագ. իե. 8, իգ։ ք Ա՚յն. իթ. 4, 5։ Պ. խգ. 11։
ճ ա Ա՚յն. իզ. 1։
տ բ Ա՚յն. իթ. 34։
յ Հաե. ժգ. 9։

Digitized by Google

էտիպ՝ Իսրայէլ էվինէ եարա-
մազ լըգ էթմէյէ թէօքէզ օլտու-
լար , օնտան էօթիւրիւ իւզերլէ-
րինէ Էլիմի գալըրտըմ՝ տէյօր
Յ֊ֆէնտիմ Իապպ քի՝ օնլար եա-
13 րամազլըգլարընը չէքէլէր : Վ֊է
՝պանա քեահինլիք էթմէյէ՝ վէ
ճիւմլէ ա՛զիզ շէյլէրիմէ ա՛զիզ-
լէր ա՛զիզլէրինտե եագլաշմաղա
պանա եագըն կէլմէյէլէր . վէ
Ուրէզալէթլէրինի վէ իշլէտիքլէ-
րի մէքրուհլուգլարընը չէքէլէր :
14 Վ֊է օնլարը ՝Էվին նէվպէթինէ՝
օնուն հէր իշի իչիւն վէ օնտա
հէփ իշլէնէճէք իչիւն պէքճի գօ-
յահաղըմ :
15 Ը֊մմա Իսրայէլ օղուլլարը պէն-
տէն Նասփտրգլարընտա , Ի՛ագ-
տէսէմին ՝նէվպէթլէրինի պէք-
լէյէն ՝Իագովկ օղուլլարը Գ֊ևի-
լի քեահինլէր՝ օնլար պանա խըզ-
մէթ էթմէյէ՝ պանա եագլաշա-
ճագլար , վէ Էեաղը հէմ գանը
պանա սունմաղա ՝Հուզուրումտա
օնլար տուրաճագլար՝ տէյօր Յ֊
16 ֆէնտիմ Իապպ : Ի՛ագտէսէմէ
օնլար կիրէճէք , վէ պանա խըզ-
մէթ էթմէք իչիւն ՝սօֆրամա օն-
լար եագլաշճագ , վէ նէվպէթի-
17 մի պէքլէյէճէքլէր : Վ֊է վագի՛
օլաքի՝ իչէրիքի ավլունունն գափու-
լարընտան կիրտիքլէրինտէ , ՝քէ-
թէն էսվապլար կիյինէլէր . վէ ի-
չէրքի ավլունունն գափուլարընտա
հէմ իչէրիտէ խըզմէթ էթտիքլէ-
րինտէ , իւզերլէրինէ եիւն կէլմէ-
18 յէ : ՝Պաշլարընտա քէթէնտէն
սարըգլար օլա , վէ պէլլէրինտէ
քէթէնտէն տիզիլիքլէր օլա . թէր-
լէտէն շէյ իլէ գուշանմայալար :
19 Վ֊է տիշարըքի ավլույա՝ գավմա
տիշարըքի ավլույա չորտորգլարըն-
տա , ՝օլ խըզմէթ էթտիքլէրի էս-
վապլարընը սօյունուպ՝ օնլարը մու-
գատէս օտայա գօյալար . վէ գայրի
էսվապլար կիյինէլէր քի՝ էսվապ-
լարը իւէ ՝գավմը թագտիս էթ-
20 մէյէլէր : Հ֊էմ ՝պաշլարընը թը-
քաշ էթմէյէլէր , վէ փէրչէմլէրի-
նի սալըվէրմէյէլէր . պաշլարընը
21 Հէր վէճՀ իւէ գըրգալար : Վ֊է
՝Հիչ պիր քեահին՝ իչէրիքի ավ-
լույա կիրտիյինտէ՝ շարապ իչմէ-
22 յէ : Վ֊է քէնտիլէրինէ՝ ՝տուլու-

եա պօշանմըշը գարը իչիւն ալմա-
յալար . իլլա Իսրայէլ էվի զիւր-
իյէթինտէն պաքիրէյի՝ եա քեա-
հինտէն տուլգալմըշ գարըյը ա-
23 լալար : Վ֊է գավմըմա ՝մուգատէս
իւէ նափաք չէյի ֆարգ էթմէյի
էօյրէ տէլէր , վէ օնլարա թէմիզ ի-
լէ մուրտարընն ֆարգընը պիլտի-
24 րէլէր : Վ֊է ՝տա՛վա իւզերինտէ
չէրի՛աթ կէօրմէյէ օնլար տուրա-
լար . օնլարը շէրիա՛թիմ իւզէ
հիւքմ էտէլէր . վէ հէփ պայրամ-
լէրիմտէ չէրիա՛թլէրիմի վէ գա-
նունլարըմը հրֆգ էտէլէր , վէ
՝շաբաթլարըմը ա՛զիզ գըլալար :
25 Վ֊է քէնտիլէրինի նափաքլէմէք ի-
չիւն՝ ՝ատէմ էօլիւսիւնէ վարմա-
յալար . իլլա հէման պապա իչիւն
եա անա իչիւն եա օղուլ իչիւն
եա գըզ իչիւն՝ գարընտաշ ի-
չիւն եա գօճասը օլմայան գըզ
գարընտաշ իչիւն նափաքլէնէլէր :
26 Վ֊է ՝փաքլէնտիքտէն ասնկրա՝ օ-
նուն իչիւն եէտի կիւն սայալար :
27 Վ֊է օնուն Ի՛ագտէսէտե խըզմէթ
էթմէք իչիւն՝ հիէրիքի ավլույա
Ի՛ագտէսէյէ կիրտիյի կիւնտե ,
քէնտի կլուհՀ գուրպանընը ՝սու-
նա՝ տէյօր Յ֊ֆէնտիմ Իապպ :
28 Վ֊է պու օնլարա միրաս իչիւն
օլա , ՝օնլարընն միրասը պէն իմ .
վէ օնլարա Իսրայէլտե միւլք վէր-
մէյէսինիզ , օնլարընն միւլքիւ պէն
29 իմ : ՝Յ֊քմէքփէշքէշլինի վէ կիւ-
նահգուրպանընը Հէմ սուչ գուր-
պանընը օնլար եէյէլէր . Հէմ
Իսրայէլտե ՝Հէր վագի՝ օնլարընն
30 օլա : Վ֊է ՝Հէր կէօնէ թուրքման-
տանընն Հէր իլքի՝ Հէմ Հէր գալ-
տրըմա փէշքէշլինիզտէն Հէր գալ-
տրըմա փէշքէշլինի պիւթիւնիւ
քեահինլէրին օլա . Հէմ ՝խամուր-
լարընըզըն իլքինի քեահինէ վէրէ-
սինիզ ՝քի՝ սէնին էվինտէ պէրէ-
31 քէթէ գօնտուրա : ՝Իչ ՝լէշ՝ եա
գուշտան վէ տավարտան փարէ-
լէնմիշի՝ քեահինլէր եէմէյէլէր :

ՊԸՊԽԵՆ

Ի֊ագտէսէ իչիւն , 6 չէհր իչիւն , 7 վէ պէյ
իչիւն այրըլան եէրին գրմա՛սը , 9 Ի֊ևա-
հինլէրէ թայի՛ն օլունան ա՛տեթլէր :

1 Վ֊է ՝տիյարը միւլքէ գուրա՛ իւէ

հմ · Ի՛ · Լ · 574 գէ ։

ն Լա. թ.16։ պ. ժէ. 3, ե։ Ի՛աղ. բ. 8։ Հ Ի՛աղ. ձգ. 26։

ո ՚ն հնագ. իէ. 9։ Ելս. ժէ. 3։

Հ պ. Հ.է. 30։ Հ.Ղ. 7։

պ հնաս. ժէ. 8 ։ ա Ի՛ն. իէ. 28. 32։

Ջ Լա. 10 ։ — պ. ի՛. 46։ խէ. 19 ։

ռ ա հնագ. է. 35 ։

Վ Լա. 7 ։

տ է Օր. Ժ. 8 ։

ր պ. խա.22։

ց Նէ. իէ. 39, 40. 43։ Հ թ. 27, 28 ։

ՠ Նէ. իէ. 40. 42։ Հ թ. 28։

ւ պ. խէ. 14։

փ պ. խզ. 20։ պագ՝ Նհ. իթ. 37։ Է. 29։ Ի֊Ա. Ղ. 27 ։ Ի՛աս. իէ. 17. 19։

օ Ի֊Ա . իա. 5 ։

ֆ Ի֊Ա. Ժ. 9։

ա Ի֊Ա . խա. 7. 13, 14 ։

հմ · Ի՛ · Լ · 574 գէ ։

բ Ի֊Ա. Ժ.10, 11։ պ. իէ. 26 ։ Ի՛աղ. բ. 7 ։

գ է Օր. ժէ. 8, ԼԸ։ է Ի՛ն. ժէ. 8. 10։

դ պագ՝ պ. իէ. 26 ։

ե Ի֊Ա . իա. 1 , ԼԸ ։

զ հնաս . Ղ. 10։ ժէ. 11, ԼԸ ։

է Խա . 17։

ը Ի֊Ա. է. 3։

Ը Ելս . ժէ. 20 ։ է Օր. Ժ . 9 ։ ժէ. 1, 2 ։ Ճես . ժգ. 14. 33։

ժ Ի֊Ա. Ղ. 18. 29 ։ է . 6 ։

ի Ի֊Ա . իէ . 21 . 28 ։ բուպար էթ Ելս . ժէ. 14 խէ ։

լ Նհ. ժէ. 2։ իէ. 29, 30։ իգ . 19 ։ հնաս. գ. 13։ ժէ. 12, 13։

խ հնաս . ժէ. 20 ։ Նէեմ. Ժ . 37։

ծ Ընահ . է. 9, 10։ Ի՛աղ. գ . 10 ։

կ Նհ. իէ . 31 ։ Ի֊Ա . իէ . 8 ։

ՠ պ. խէ.23։

Digitized by Google

թագսիմ էթուիյինիզտե , ու-
զունլուղու իյիրմի պէշ պին վէ
էնի օն պին ոլլըն Յապպա եերտէն
մուգատտես վագֆ սունասընըզ ·
պու չէփ չէվրե պիւթիւն սինօր-
2 լարընտա Էմուգատտես օլա : Պուն-
տան չէփ չէվրե տէօրթ քէօշէլի
պէք գըլնա՝ Էպէշ եիւզ իլէ պէշ
եիւզ՝ ՅԱգտէսե իչիւն օլա · վէ
օնուն չէփ չէվրե էլլի արշըն վա-
3 րօլու օլա : Ալ է պու էօլչիւտէն՝
ուզունլուղու իյիրմի պէշ պին վէ
Էնի օն պին էօլչէսին քի՝ Ա՛զիզ-
լեր ա՛զիզլ ՅԱգտէսե օնտա օլա :
4 Պու՝ Յապպա խըզմէթ էթմէյէ
եագլաշան ՅԱգտէսե խըզմէթ-
ճիլերի քեահինլերը իչիւն եերտէն
Էմուգատտես օլա քի՝ օնլարա էվ-
լեր իչիւն մահալ վէ ՅԱգտէսե
իչիւն մուգատտես օլա :
5 Ալ է օլ Էիյիրմի պէշ պին ու-
զուն վէ օն պին էնլի օլան գըլնա՝՝
էվինի խըզմէթճիլերի Ղևիլիլերին
Էիյիր ի օտա իչիւն միւլքիւ օլա :
6 Ըալ է վագֆ օլան մուգատտես
մահալինն եանընտա պէշ պին էնլի
վէ իյիրմի պէշ պին ուզուն՝ շէհրին
միւլքիւնիւ թայի՛ն էտէսինիզ ·
պու՝ ճիւմլէ Իսրայէլ էվինին օլա :
7 Ալ է Ըպէյին ֆո-լէխ- մուգատտես
վագֆըն վէ շէհր միւլքիւնիւն պիր
եանընտան վէ օպիր եանընտան
մուգատտես վագֆըն էօնիւնտէ վէ
շէհր միւլքիւնիւն էօնիւնտէ՝ պաթը
թաթաֆընտան պաթըյա տօղրու
վ: կիւնտօլու թաթաֆընտան կիւն
տօղուսունա տօղրու օլա · վէ ու-
զունլուղու պաթը սինօրուննտան
կիւնտօղուսու սինօրուննտէք՝ օ-
պէր հիսէլերին պիրի իլէ միւսա-
8 վի օլա : Իսրայէլտէ՝ տիյարտա
օնուն միւլքիւ պո- օլա , վէ Ըպէյ-
լէրիմ արթըգ գաւմըմա զուլմ
էթմէյէլեր · վէ տիյարը՝ Իսրայէլ
էվինէ օնլարըն սըպթլարընճա վէ-
րէլէր :
9 Ալֆէննիմ Յապպ պէօյլէ տէր ·
Ալիւէ Էեէթէր՝ եա՛ Իսրայէլպէյ-
լէրի , Ըզուլմու վէ նահագլըզը կի-
տէրին , վէ շէհրի՛ան հէմ սատա-
գան իւզրէ ա՛մէլ էտին , գավ-
մըմտան ճէսպրէն ալտրգլարընը-
զը գալտըրըն՝ տէյօր Ալֆէննիմ
10 Յապպ : Էքէրագլարընըզ թէ-
մամ վէ էքիա էօլչէ՛նիւզ թէ-
մամ՝ վէ պաթ էօլչէ՛նիւզ թէ-
11 մամ օլա : Ալֆա վէ պաթ պիր ա-
յարտա օլա քի՝ պաթ հօմէրին
ի՛ւշրիւնիւ վէ էքիա հօմէրին իւշ-
րիւնիւ կէօթիւրէ · ա՛յարլարը հօ-
12 մէրե կէօրէ օլա : Ալ է Ըմըսգալ
իյիրմի գըրաթ օլա · մանէնիզ ի-
յիրմի մըսգալ՝ իյիրմի պէշ մըս-
գալ՝ օնպէշ մըսգալ օլա :
13 Ալունաճաղընըզ գալտըրմափէշ-
քէշի պու օլա · Ըհօմէրտէն էքիա-
նըն ալթը փայըն պիր փայը պուղ-
տայ՝ վէ հօմէրտէն էքիանըն ալ-
թը փայըն պիր փայը արփա օլա :
14 Ալաղըն գանունու իսէ՝ եաղըն պա-
թը գօրտան Էո՛նէ օն պաթ օ-
լան հօմէրտէն պաթըն ի՛շլիւրիւ
օլա · զիրա հօմէր օն պաթ տըր :
15 Ալ է Իսրայէլլին սուլագ մէրա՛լա-
րընըն սիւրիւլէրինտէն իքի եիւզ-
տէ պիր գօյուն՝ էքմէք փէշքէշլի
իչիւն վէ պիւթիւնեանմա իչիւն
վէ սէլամէթ գուրպանը իչիւն պո-
նաթընըզ քի՝ Ըօնլարտան էօ- 1 Ղ. ա. ն.
թիւրիւ քէֆարէթ օլունա՝ տէյօր
16 Ալֆէննիմ Յապպ : Իսրայէլտէ
օլան պէյ իչիւն տիյարըն պիւ-
թիւն գավմը՝ պու գալտըրմա
փէշքէշինի սունալար :
17 Ալ է պայրամլարտա հէմ այպա-
շըլարընտա վէ շաբաթլարտա՝ Իս-
րայէլ էվինին հէփ մուա՛յին վագֆ-
լարընտա՝ պիւթիւնեանմալար վէ
էքմէք փէշքէշլի վէ շէրպէթ փէշ-
քէշի պէյ՛է ֆարզ օլա · կիւ-
նահ գուրպանընը վէ էքմէք փէշ-
քէշինի վէ պիւթիւնեանմայը վէ
սէլամէթ գուրպանընը՝ Իսրայէլ
էվինտէն էօթիւրիւ քէֆարէթ տէ-
յիւ օ սունա :
18 Ալֆէննիմ Յապպ պէօյլէ տէր ·
Իլք այտա այըն իպթիւասընտա
սըղըրլարտան պիր այըպասըզ կէնճ
պու՛ղա ալըպ՝ ՅԱգտէսէյի փաք- 2 Ղ. ժգ.
19 լէյէսին · Ալ է քեահին կիւնահ 3 Պ. ի. 20
գուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ է-
վինի սէօվկէլերինէ վէ մէզպահընը
թօփրագ աթէշ եէրինին տէօրթ
քէօշէսինէ՝ վէ իշ ավլունուն գա-
փուսու սէօվկէլերինին իւզէրինէ
20 գօյա : Ըայրն եէտինճի կի՛ն-նէ՛նտէ
տախի Ղեանղըլմըշ եա՛ ալտանմըշ
քիշի իչիւն էօյլէ էյլէյէսին · վէ

Եվտէն էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ-
սինիզ ։
21 Իլք այպա՝ այրն օն տէօր-
տիւնճիւ կիւնիւնտէ պասէքինիզ
օլուպ՝ եէտի կիւն պայրամ օլա ։
22 Խամուրսուզլար եէնիլէ ։ Ալ է պէյ
օլ կիւնտէ՝ քէնտիսի իչիւն վէ
տիյարըն ճիւմլէ գավմը իչիւն կիւ-
նահ գուրպանը պիր պուղա սու-
23 նա ։ Ալ է Պայրամըն եէտի կիւ-
նիւնտէ Յապպա՝ եէտի կիւնտէ
հէր կիւն՝ պիւթիւն եանմա եէտի
պուղա վէ եէտի գօչ այրպըզ
օլարագ՝ վէ հէր կիւն քէչիլէր-
տէն պիր Երքէճ կիւնահ գուր-
24 պանը սունա ։ Ալ է Հէր պու-
ղա իչիւն պիր էֆա հէմ հէր
գօչ իչիւն պիր էֆա էքմէք փէշ-
քէշի՝ վէ հէր էֆա իչիւն պիր
25 հին եաղ սունա ։ Էօտինճի այ-
պա այրն օնպէշինճի կիւնիւնտէ
Պայրամտա եէտի կիւն պուն-
լար կիպի՝ Էա՜նէ կիւնահ գուրպանը
կիպի՝ պիւթիւն եանմա կիպի՝ վէ
էքմէք փէշքէշի կիպի՝ վէ եաղ կի-
պի սունա ։

ՊԸՊ ԽՕ

Պէյին իւպատէթ էթմէսինտէ, 9 վէ գավմա
Թաֆին օլունան ա՛տէթլէր ։ 16 Պէյլէրին
մերասը հագըճնա պիր պույրուլմա ։ 19
Կայնաթմագ վէ փիչէրմէք իչիւն ավուրլար ։

1 Էֆենտիմ Յապպ պէօյլէ տէր ։
Ինչ ավլունուն կիւնտօղույա
պագան գափուսու՝ իչին ալթը
կիւնիւնտէ գափալը օլա ։ վէ շա-
բաթ կիւնիւնտէ աչըլա , հէմ այ
2 պաշը կիւնիւնտէ աչըլա ։ Ալ է
պէյ տիշարըտան օլ գափունուն
էյվանը եօլունան կէլիպ՝ գա-
փունուն էշիքլէրի իւզէրինտէ
տուրա ։ վէ քեահինլէր օնուն
պիւթիւն եանմալարընը վէ սէլա-
մէթ գուրպանլարընը սունալար ,
վէ գափունուն էշիյի իւզէրինտէ
սեճտէ գըլըպ՝ չըգա ։ վէ օլ գափու
3 ախշամտէքէ գափանմայա ։ Ալ է
տիյարըն գավմը շաբաթլարտա վէ
այպաշըլարընտա՝ Յապպըն հու-
զուրունտա պու գափունուն մետ-
խէլինտէ սեճտէ գըլըալար ։
4 Ալ է պէյին շաբաթ կիւնիւնտէ
Յապպա սունաճաղը պիւթիւն
եանմա՝ այրպըզ ալթը գուղու-

5 վէ այրպըզ պիր գօչ օլա ։ Ալ է
պու գօչ իչիւն էքմէք փէշքէշի
պիր էֆա՝ վէ գուզուլար իչիւն էք-
մէք փէշքէշի Էլինտէն կէլտիյի՝
վէ հէր էֆա իչիւն պիր հին եաղ
6 օլա ։ Ալ է այպաշը կիւնիւնտէ պիր
այրպըզ կէնճ պուղա՝ վէ այրպ-
սըզ ալթը գուղու վէ պիր գօչ
7 օլա ։ Ալ է պու պուղա իչիւն էքմէք
փէշքէշի պիր էֆա՝ վէ գօչ իչիւն
պիր էֆա՝ վէ գուզուլար իչիւն է-
լինտէնէ քի կէլիր խսէ՝ սունա ։ վէ
հէր էֆա իչիւն պիր հին եաղ օլա ։
8 Ալ է Պէյ կէլտիքտէ՝ գափու-
նուն էյվանը եօլունտան կիրէ , վէ
9 Հէման օլ եօլտան չըգա ։ Ալ է տի-
յարըն գավմը՝ Համուա՛յին վագթ-
լարտա Յապպըն հուզուրունա սէճ-
տէ գըլմաղա կէլտիքլէրինտէ ,
փօրեաս գափուսու եօլունտան կի-
րէն՝ գըպլէ գափուսու եօլունտան
չըգա , վէ գըպլէ գափուսու եօ-
լունտան կիրէն՝ փօրեաս գափու-
սու եօլունտան չըգա ։ կիրտիյի
գափունուն եօլունտան տէօնմէյէ ,
իլլա օնուն գարշըսընտաքինտէն չը-
10 գա ։ Ալ է պէյ՝ օնլարըն արասըն-
տա օնլար կիրէրլէր իքէն կիրէ ,
վէ օնլար չըգարլար իքէն չըգա ։
11 Ալ է պայրամլարտա վէ մուա՛-
յին վագթլարտա Էէքմէք փէշքէ-
շի պուղա իչիւն պիր էֆա՝ վէ գօչ
իչիւն պիր էֆա՝ վէ գուզուլար ի-
չիւն Էլինտէն կէլտիյի օլա ։ վէ
հէր էֆա իչիւն պիր հին եաղ օ-
12 լա ։ Ալ է պէյ իրատէթ պիւթիւն-
եանմասը եա կէօնիւլ սէլամէթ
գուրպանը Յապպա սունտուգ-
տա՝ օնա Ըկիւնտօղույա պագան
գափույու աչալար , վէ շաբաթ
կիւնիւնտէ սունտուղու կիպի՝
պիւթիւնեանմասընը վէ սէլամէթ
գուրպանընը սունա ։ անտէն չը-
գա , վէ չըգմասընտան օնիկրա գա-
փույու գափայալար ։
13 Ալ է Ըհէր կիւն Յապպա՝ պիր
երլըգ այրպըզ գուղու պիւ-
թիւնեանմա սունասընը ։ օնու հէր
14 սապահ սունասընը ։ Ալ է օնուն
իւզէրինէ հէր սապահ էքմէք փէշ-
քէշի՝ էֆանըն ալթը փայընտան
պիր փայ՝ վէ սիմիտ եօղուրմագ
իչիւն հինին իւչ փայընտան պիր
փայ եաղ սունասընը ։ պո՜ էֆ-

ՂԵՒ. Ի'. Լ. 571 Գգ։

ԳԼՈՒԽ ԼԱ

Մուգամատեա սուլարըն վահիսի։ 6 Օնլարըն գուվվէթի։ 13 Տիւարըն սինօրլարը։ 22 Օնուն գուրա՝ իլէ փայ օլմասը։

1 Ալ է պէնի էվին գափուսունա տէօնտէրտի, վէ իշլէթ կիւնտօղուսունտան եանա էվին էշխի ալթընտան սուլար չըգար իտի, 2 իտի։ Ալ է պէնի փօրեաս գափուսու եօլունա չըգարտը, վէ պէնի տիշարքի եօլա՝ տիշ գափուսունուն կիւնտօղույա պագան եօլունա տէօնտէրտի. վէ իշլէթ սաղ եանտան սուլար ագար իտի։ 3 Օլ էլինտէ չըրփը օլան քիմսէ՝ կիւնտօղուսունա չըգմադ իլէ, պին արշըն էօլ չտիւ. վէ պէնի սուլարտան՝ թասպանլարատէք օ- 4 լան սուլարտան կէչիրտի։ Պին տահա էօլ չտիւ, վէ պէնի սուլարտան՝ տիզլէրէտէք օլան սուլարտան կէչիրտի. պին տահա էօլ չտիւ, վէ պէնի պէլէտէք օլան 5 սուլարտան կէչիրտի։ Նինէ պին ոլըշն էօլ չտիւ, կէչմէ յէ գատիր օլմատըղըմ պիր ըրմագ իտի. զի- րա սուլար գապարտը, եիւզէճէք սուլար՝ կէչիլմէզ ըրմագ ոռ-լարը օլտուս։ 6 Օլտէմ պանա տէտի քի՝ կէօրտի՞նիւս եա՞ տէմ օղլու. վէ պէնի կէօթիւրիւպ՝ ըրմաղըն 7 քէնարընա տէօնտէրտի։ Ալ է տէօնտիւյիւմտէ, իշլէթ ըրմաղըն քէնարընտա պիր եանտան վէ օպիր եանտան ղայէթ չօգ ՚աղաճլար 8 վար իտի։ Ալ է պանա տէտի քի՝ պու սուլար կիւնտօղուսու սեմ- թինէ չըգըպ չէօլէ էնէրլէր, վէ տէնիզէ վարըրլար. վէ տէնիզէ չօգտըգլարընտա՝ սուլար շիֆա 9 պուլուրլար։ Ալ է վագի՝ օլա քի ըրմագլարըն հէր վարտըղը մահալ- տէ՝ տէփրէնէն հէր եաշայան հայ- վան եաշայաճագ տըր, վէ պալըգ- լար ղայէթ չօգ օլաճագ. չիւն քի պու սուլար օրայա վարաճագ, վէ ըրմաղըն հէր վարտըղը եէրտէ՝ օնլար շիֆա պուլուրպ եաշայա-

ՂԵՒ. Ի'. Լ. 571 Գգ։

պէտի գանուն իւզրէ Լապպա տա- 15 չիմ էքմէք փէշքէշլի տիր։ Ալ է գուզուլյու վէ էքմէք փէշքէշլինի վէ եաղը հէր սապահ սունալար. տայիմ պիւթիւնեանամա տըր։ 16 Լէֆէնտիմ Լապպ պէօյլէ տէր. Պէյ՝ օղուլլարընըն պիրինէ պախ- շիշ վէրտիքտէ, օնուն միրասը՝ օ- ղուլլարընըն օլա. միրաս իլէ օն- 17 լարըն միւլքիւ օլա։ Ալ է միրա- սընտան՝ գուլլարընըն պիրինէ պախ- շիշ վէրտիքտէ, օլ զէման օ՝ ֊ա՛վֆլըգ ելլընատէք օնուն օլա, անունէն պէյէ տէօնէ. չիւն քի մի- րասը օղուլլարընըն տըր, օնլարըն 18 օլաճագ։ Ալ է ՚պէյ գավմըն մի- րասընտան ալըպ՝ զուլմ իլէ օն- լարը միւլքէրինտէն մահրում գօ- մայա. օղուլլարընա միրաս՝ քէնտի միւլքիւնտէն վէրէ. թա քի գավ- մըմտան պիր քիմսէ միւլքիւնտէն տաղըլմայա։

19 Ալ է պէնի գափունուն եանընտա օլան մէտխէլտէն փօրեասա տօղ- րու պագան՝ քեահինլէրին մու- գատտէս օտալարընա կէթիրտի, վէ իշլէթ օրատա պաթըյա տօղորու արտ թարաֆլարտա պիր մահալ 20 վար իտի։ Ալ է պանա տէտի քի՝ Պու մահալ օ տուր քի՝ քեահինլէր օ- րատա սուչ գուրպանընը վէ կիւ- նահ գուրպանընը Ղայնատորլար, վէ էքմէք փէշքէշլինի ՚փիշիրիրլէր քի՝ գավմը ՚թագտիս էթմէք իչիւն 21 տիշ ավլուլա չըգարմայալար։ Ըն- տէն պէնի տիշ ավլուլա չըգարտը, վէ պէնի ավլունուն տէօրթ քէօ- շէսինտէն կէչիրտի, վէ իշլէթ ավ- լունուն հէր պիր քէօշէսինտէ՝ 22 պիրէր ավլու վար իտի։ Ըվլու- նուն տէօրթ քէօշէսինտէ գափա- լը՝ գըրգ ոլըշն ուզուն վէ օթուզ էնլի ավլուլար վար իտի. օնլարըն տէօրթ քէօշէլէրինին էօլ չիւսիւ 23 պիր իտի։ Ալ է չէվրէլէրինտէ՝ տէօրտիւնիւն տէ չէվրէսինտէ՝ տիվար վար իտի. վէ տիվարլա- րըն ալթընտա չէփ չէվրէ գազան- 24 լար եափրըմշ իտի։ Ալ է պանա տէտի քի՝ Պունլար փիշիրիճիլէ- րին մահալի տիր, քի օրատա է- վին խըզմէթճիլէրի գավմըն գուր- պանընը ՚փիշիրէճէքլէր։

10 ձագլար ։ Վ֊է վագի՛ օլա քի օ֊
նուն եանընա պալըգճըլար՝ Ին֊
գադդիտէն թա Նենգլայիմէտէք
տուրաճագլար , աղլար սերիլէճէք
մահալ օլաճագ . պալըգլար ճինա֊
լէրինճէ օլուա՝ Պպէօյիւք տէնի֊
զին պալըգլարը կիպի ղայէթ չօգ
11 օլաճագլար ։ Ըյմա օնուն չամուր֊
լուգլարը վէ պաթագլարը չիֆա
պուլմայաճագ . օնլար թուզ մա֊
12 հալինէ տէօնէճէքլէր ։ Վ֊է Ի՛ըր֊
մաղըն քէնարընտա՝ պիր եանտան
վէ օպիր եանտան՝ Ւեափրաղը սօլ֊
մագ վէ մէյվէսի տիւքէնմէզ հէր
տիւրլիւ մէյվէլի աղաճ պիթէ֊
ճէք . հէր այտա թուրֆանտա վէ֊
րէճէքլէր , զիրա օնուն սուլարը
Ա՛ագտէսէտէն չըգարլար . վէ օ֊
նուն մէյվէսի եէմէք իչիւն՝ վէ
եափրագլարը Ի՛չիֆա իչիւն օլա֊
ճագլար ։
13 Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ պէօյլէ տէր .
Իսրայէլին օն իքի սըպթլարընճա
տիյարը թէմիլիք էտէճէյինիզ սի֊
նօր պու օլա . Ը՛ֆովսէփին իքի
14 Հիսսէսի օլա ։ Վ֊է օնու՝ օլ պա֊
պալարընըզա վէրմէյէ Ի՛էլիմի գալ֊
տըրտըղըմը՝ հէր քէս գարընտաշը
կիպի թէմիլիք էտէճէքսինիզ . վէ
պու տիյար սիզէ՝ Ժմիւլք իչիւն
15 տիւշէճէք ։ Վ֊է տիյարըն սինօրու՝
փօրեաս թարաֆընտան պու օլա .
Պէօյիւք տէնիզտէն Ի՛ֆէլտն եօ֊
16 լու՝ Ը՛ղեագա վարընճա , Ի՛ֆմար՝
Ժհէրոթա՝ Ա՛իբրայիմ քի Դամաս֊
կոս սինօրու իւէ Ի՛ֆմար սինօ֊
րունուն արաասընտա տըր , Ըւթան
սինօրունտա օլան Ըսեր աթիքէն ։
17 Վ֊է տէնիզ թարաֆընտան սինօր՝
Ըսարենան՝ Դամասկոս սինօրու
վէ փօրեասա տօղրու շըմալ եա֊
նի Ի֊մար սինօրու օլա . իմտի
18 փօրեաս եանը պու օլա ։ Վ֊է կիւն
տօղուսու եանը՝ Ըւթան արաասը֊
տան վէ Դամասկոս արաասընտան
վէ Գաղաադ արաասընտան վէ
Յորդանանըն էսանէպա Իսրա֊
յէլ տիյարը արաասընտա սինօրտան
կիւնտօղուսու տէնիզինէտէք էօլ֊
չէսինիզ . վէ կիւնտօղուսու եանը
19 պու օլա ։ Վ֊է լօտօսա տօղրու
գըպլէ եանը՝ Ա՛դամարտան Կադէս֊
տէ Ա՛երիպա սուլարընա՝ պէօ֊
յիւք տէնիզին տէրէսինէտէք օ֊
լա . վէ գըպլէյէ տօղրու լօտօս
20 եանը պու օլա ։ Վ֊է պաթը եանը՝
պէօյիւք տէնիզ սինօրունտան թա
Ի֊մաթա գարշը վարանատէք օ֊
լա . պաթը եանը պու օլա ։
21 Իմտի պու տիյարը քէնտիլէ֊
րինիզէ՝ Իսրայէլին սըպթլարընճա
22 թագսիմ էտէսինիզ ։ Վ֊է վագի՛
օլա քի օնու քէնտինիզէ՝ վէ Ե֊
բանըզտա սաքին օլուպ արանըզ֊
տա էվլատլար թէվլիտ էթտիքլէրի
եատլէրէ միւլք իչիւն գուրա՝ իւէ
թագսիմ էտէսինիզ . վէ Ւօնլար
սիզէ Իսրայէլ օղուլլարընըն արա֊
սընտա՝ եէրլիլէր կիպի օլաճար .
Իսրայէլ սըպթլարընըն արաասընտա
օնլարըն պէրապէրինիզճէ միւլքիւ
23 օլա ։ Վ֊է վագի՛ օլա քի եատ սա֊
քինն օլտուղու սըպթտա՝ միւլքիւ֊
նիւ օրատա վէրէսինիզ՝ տէյօր Ի֊
ֆէնտիմ Ի՛ապպ ։

ՊԸՉՊ ԽՄ

Օն իքի սըպթըն փայլարը ։ 8 Ա՛ագտէսէ֊
նին 15 չէհրին վէ էթրաֆ եէրլէրին 21 վէ
պէյին փայը ։ 30 Շէհրին տայրէլէրի վէ
գափուլարը ։

1 Վ֊է սըպթլարըն ատլարը պուն֊
ըլար տըր . Ա՛փօրեաս ուճունու֊
տան Ի֊թլըն եօլունուն եանընտա
Ի֊մաթա վարանատէք՝ Ըսարենան՝
Դամասկոսուն սինօրու փօրեասա֊
տօղրու Ի֊մաթ եանընատէք օլա .
վէ օնուն կիւնտօղրու եանընտան
պաթը յատէք պիր՝ Դանըն օլա ։
2 Վ֊է Դան սինօրունուն եանընտա՝
կիւնտօղրու եանընտան պաթը եա֊
3 նընատէք պիր՝ Ըսերին օլա ։ Վ֊է Ը֊
սերին սինօրունուն եանընտա՝ կիւն
տօղրու եանընտան պաթը եանընա֊
4 տէք պիր՝ Նեփթաղիմին օլա ։ Վ֊է
Նեփթաղիմ սինօրունուն եանըն֊
տա՝ կիւնտօղրու եանընտան պաթը
եանընատէք պիր՝ Ա՛նանաէնին օ֊
5 լա ։ Վ֊է Ա՛նանաէնին սինօրունուն
եանընտա՝ կիւն տօղրու եանընտան
պաթը եանընատէք պիր՝ Ի֊փրե֊
6 մին օլա ։ Վ֊է Ի֊փրեմին սինօրու֊
նուն եանընտա՝ կիւնտօղրու եա֊
նընտան պաթը եանընատէք պիր՝
7 Մանասէին օլա ։ Վ֊է Մանասէին
սինօրունուն եանընտա՝ կիւնտօ֊
ղրու եանընտան պաթը եանընատէք
պիր՝ Յուդանըն օլա ։

8 Ալ Յուդանդն սինօրու եանդնատա՝ կիւն տօղու եանդնտան պաթը
եանդնատէք Սունաճաղընդզ իյիրմի պէշ պին գամըշ էնլի վէ կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք ուզունլուղու օ պիր փայլարդն պիրի կիպի ոլդան վագֆ էէր օլա. վէ Ադտէսե օ-
9 նուն օրթասդնտա օլա : Ապպա սունաճաղընդզ վագֆդն ուզունլուղու իյիրմի պէշ պին՝ վէ էնի
10 օն պին օլա : Ալ մուգատտէս վագֆ՝ օնլարդն Եօնի քեահինլէրին օլա , փօրեաստան իյիրմի պէշ պին՝ վէ պաթրտան էնի օն պին վէ կիւն տօղուտան էնի օն պին՝ վէ գըպլէտէն ուզունլուղու իյիրմի պէշ պին օլա. վէ Ապպադն Ադտէսեսի օնուն օրթասդնտա օլա :
11 Ադովկ օղուլլարընտան թագտիս օլունմուշ քեահինլէրին օլա , քի օնլար նէվպէթլէրիմի պէգլէյիպ՝ Իսրայէլ օղուլլարը սափտըգլարընտա՝ Լևիլիլէրին սափ-
12 տըղը կիպի սափտատը : Ալ տիյարդն վագֆընտան պու վագֆ օնլար իչիւն ա՛զիզլէր ա՛զիզի օլուպ՝ Լևիլիլէրին սինօրու եանդնտա օլա :
13 Ալ քեահինլէրին սինօրու՝ գարշընտա իյիրմի պէշ պին ուզուն վէ օն պին էնլի օլուպ Լևիլիլէրին օլա . պիւթիւն ուզունլուղու իյիրմի պէշ պին վէ էնի օն
14 պին օլա : Ալ Պունտան սաթմայալար , վէ տէյիհիրմէ յէլէր , վէ տիյարդն թուրֆանտալարընը ինթիգալ էթմէ յէլէր . զիրա պու՝ Ապպա մուգատտէս տիր :
15 Ալ իյիրմի պէշ պինին գարշընտա էնտէն գալան Ապէշ պին՝ շէհր իչիւն Պայադը եէր գալըպ մէքեան վէ վարօշ իչիւն օլա . վէ
16 շէհր՝ օրթասդնտա օլա : Ալ օնուն էօլչիւլէրի պունլար օլա . փօրեաս եանը տէօրթ պին պէշ եիւզ՝ վէ գըպլէ եանը տէօրթ պին պէշ եիւզ՝ վէ կիւն տօղու եանդնտան տէօրթ պին պէշ
17 եիւզ օլա : Ալ շէհրին վարօշու փօրեասա տօղու իքի եիւզ էլլէ՝ վէ գըպլէյէ տօղու իքի եիւզ էլլի՝ վէ կիւն տօղույա տօղու իքի եիւզ էլլէ՝ վէ պաթրույա տօղու-
18 րու իքի եիւզ էլլի օլա : Ալ մուգատտէս վագֆըն եանդնտա ուզունլուգտան գալան՝ կիւն տօղույա տօղու օն պին վէ պաթրույա տօղու օն պին օլուպ՝ մուգատտէս վագֆդն եանդնտա օլա . վէ օնուն մահսուլու շէհրին խրզմէթինի էտէնլէրին մսա՛չը օլա :
19 Ալ Շէհրին խրզմէթինի էտէնլէր՝ օնա Իսրայէլին ճիւմլէ սըպաթլարընտան օլալար :
20 Պիւթիւն վագֆ էէր իյիրմի պէշ պին իլէ իյիրմի պէշ պին օլա . մուգատտէս վագֆ՝ շէհրին միւլքիւ իլէ տէօրթ քէօշէլի սուենասրնըզ :
21 Ալ մուգատտէս վագֆըն վէ շէհրին միւլքիւնիւն պիր եանդնտան վէ օպիր եանդնտան Գալան՝ պէյ իչիւն օլա . վագֆ օլան՝ իյիրմի պէշ պինին էօնիւնտէ թա կիւն տօղու վէ կիւն պաթրսը սինօրունատէք պաթը սինօրունուն եանդնտա իյիրմի պէշ պին՝ պէյին հիսսէլէրինին եանդնտա օլա . վէ պու՝ մուգատտէս վագֆ օլուպ Էվին Ադտե-
22 սէսի օնուն օրթասդնտա օլա : Ալ Լևիլիլէրին միւլքիւնտէն հէմ շէհրին միւլքիւնտէն՝ պէ յինքինին օրթասդնտա օլան՝ Յուդա սինօրու իլէ Ենիամին սինօրունուն պէյնինտէ պէյին օլա :
23 Ալ գալան սըպաթլար իչիւն կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք պիր՝ Ենիամին օլա : Ալ
24 տէք պիր՝ Ենիամինին սինօրունուն եանդնտա՝ կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք պիր՝ Հմաւնունուն օլա :
25 Ալ Հմաւնունուն սինօրունուն եանդնտա՝ կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք պիր՝ Իսաքաար օլա :
26 Ալ Իսաքարդն սինօրունուն եանդնտա՝ կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք պիր՝ Զաբուղոնուն օլա :
27 Ալ Զաբուղոնուն սինօրունուն եանդնտա՝ կիւն տօղու եանդնտան պաթը եանդնատէք պիր՝ Դադն օլա :
28 Ալ Դադ սինօրունուն եանդնտա՝ գըպլէ եանը լօտօսա տօղու սինօրու՝ Ադէստե Երիպա սուլարը օլան Ամարտան պէօյիւք տէնի-
29 զին եանդնտաքի տէրէ օլա : Ա-

Digitized by Google

Յայելին սըպիլարընա միւլք իչիւն գուրա՝ իւէ թագսիմ էտէճէ յիւնիզ տիյար Ըպու տուր , վէ հիսսէլէրի պունլար տըր՝ տէյօր Ընֆէնտիմ Ըապպ ։

30 Վ Ը չէհրին չզգըշլարը պունլար տըր ։ Փօրեաս եանընտան տէօրթ 31 պին պէշ եիւզ էօլչիւ ։ Վ Ը Ըչէհրին գափուլարը Իսրայէլ սըպիլարընըն ատլարը միւճիպինճէ օլա ։ իւէ գափու փօրեասա տօղրու օլուպ՝ պիր գափու Իուդան պին պիր գափու Յուդանըն պիր 32 գափու Պէնիյին օլա ։ Վ Ը կիւն տօղու եանընտան տէօրթ պին պէշ եիւզ էօլչէ՝ վէ իւէ գափու օ-

Ա Յայ.իա. 12, ԼԷ ։

Ա Պ.ԹԷ. 14. 21, 22 ։

լուպ՝ պիր գափու Յովսէփին պիր գափու Ռևնիամինին պիր գափու 33 Դանըն օլա ։ Վ Ը գըպալը եանընտան տէօրթ պին պէշ եիւզ էօլչիւ՝ վէ իւէ գափու օլա ։ պիր գափու Շմաւոնուն պիր գափու Իսաքարըն պիր գափու Զաբուղոնուն օ- 34 լա ։ Պաթը եանընտան տէօրթ պին պէշ եիւզ էօլչէ՝ իւէ գափու օլա ։ պիր գափու Գադըն պիր գափու Ասերին պիր գափու 35 Նեփթաղիմին օլա ։ Զէփ չէվրէ ըն սէքիզ պին էօլչէ՝ օլա ։ վէ օլ կիւնտէն Ըչէհրին ատը՝ Եհովաշամա օլա ։

Ա Եզեկ.ԼԷ. 16 ։

Ե Պաչ՝ ՆԼ. ԺԷ . 15 ։ Իսա . Ը. 24 ։

Զ Նահում . Ա. վա օրտաս ատը ։

ԴԱՆԻԷԼ

ԳԼԳ Ը

Յովակիմին էսիրլիյի ։ 3 Դանիէլին վէ պաշգա իւէքիմէներին Բաբելոնիլէրին ի՛լմին- տէ թա՛լիմ օլունմաղա սէչիլտիքլէրի ։ 8 Ընլարըն՝ փատիշահըն թաա՛մընտան նէմէք իսթէմէմէյէնլէրի ։ 17 Ընլարըն պէօյիւք ի՛լմէ էրտիքլէրի ։

Ը Պաչ՝ Իսր. Է . 23 ։

1 Յուդա փատիշահը Յովակիմին փատիշահլըղընըն իւչիւնճիւ եըլընտա՝ Իերուսաղէմէ կէլ- պուգոդոնոսոր Նէբուսաղէմէ կէլ- տի , վէ օնու մուհասէրէ էյլէմէ- տի ։ 2 Վ Ը Թապպ Յուդա փատիշահը Յովակիմի վէ Ըլլահընն էվինին էգապլարընընտան պիր միգտարինի էպննասար տէյարընա քէնտի ալ- լահընըն էվինէ կէօթիւրտիւ , վէ էգապլարը՝ քէնտի ալլահընըն խա- զինէ օտասընա կէօթիւրտիւ ։ 3 Վ Ը փատիշահ քէնտի խատըմ- լարընըն պաշը Ըսփանէզէ տէտի քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընտան վէ փատիշահ զիւրրիյէթինտէն վէ 4 պէյլէրտէն՝ հիչ պիր այրպը օլ- մայան վէ չէհրէսի կիւզէլ վէ հէր ի՛լմտէ մահիր վէ պիլիկիտէն աշ- նա վէ ի՛րգիանտէն ակեահ վէ փա- տիշահընն սէրայընտա տուրմաղա Թագաթըր օլան ուշագլար կէթի- րէ , վէ Ըօնլարա Քալդանիլէրին քիթապէթինի վէ լիսանընը էօյ- 5 րէտէ ։ Վ Ը փատիշահ օնլարա՝ փատիշահընն նէֆիս թաա՛մընտան վէ իչտիյի շարապտան կիւնտէլիք թա՛յինն քէստի քի՝ օնլարը իւչ եըլ էօյլէ պէօյիւտէ , վէ սօնունտա Ըփատիշահընն հուզուրունտա 6 տուրաչար ։ Իմտի արաչարընտա Յուդա իօղուլլարընտան Դանիէլ՝ Ընանիա՝ Ա՛իսայէլ վէ Ըզարիա՝ 7 վար իտի ։ Վ Ը օնլարա Ըսատըմլա- րըն սէրվէրի իսիմլէր գօտուռ , վէ Դանիէլէ Բաղտասասար վէ Ը- նանիայա Սէդրաք վէ Ա՛իսայէլէ Միսաք վէ Ըզարիայա Աբեդնա- գով չաղըրտը ։ 8 Վ Ը Դանիէլ եիւրէք յինէ գօտուռ քի՝ Ըփատիշահընն նէֆիս թաա՛- մընտան վէ օնուն իչտիյի շարապ- տան մուռտարլանմայա ։ վէ խա- տըմլար սէրվէրընտէն տիլէտի քի՝ 9 քէնտինի մուռտարլամայա ։ Վ Ը Ըլլահ Դանիէլէ խատըմլար սէր- վէրինին հուզուրունտա լութֆ վէ 10 մէրհամէթ պուլտուրտուռ ։ Վ Ը

Ա Ես . 19 . Ձեռ.խա.16 ։ Զ թագ . Ձ. 8 ։

Ը Պաչ՝ Ըզդ. խա . 45 ։ Ֆ թագ . բԷ . 17 ։

Ը Պ . Գ . 8 ։ Է . 13 ։

Ձ Պաչ՝ Բ Օր. ԼԲ . 38 ։ Նզեկ . Գ . 13 ։ Ովս . Բ . 3 ։

Է Պաչ՝ Ըզդ. ԼԲ . 21 ։ Ասղ . ՀՂ . 16 ։ Ընահ . ԺՂ . 7 ։

Digitized by Google

ՊԸՊՌ

Նաբուգոդոնոսորն՝ քենտի կէօրտիւլիւ տիւշիւ ատնուսուպ՝ քենտի ա՛լիմլէրինէն օնու պէ յան էթմէք թալապ էթմէսի։ 10 Օնլարըն պունու էթմէյէ գատիր օլամատըգ-լարընատան գաթըլէ հիւքմ օլմալարը։ 14 Դա-նիէլին պիրագ միւհլէթ ալմասը։ 19 Տիւ-շիւն օնա պէ յան օլունմասը։ 20 Օնուն համէն էյլէմէսի։ 24 Օնուն՝ փատիշահըն հուզուրունա կէօթիւրիւլմէսի։ 31 Տիւշ։ 36 Օնուն մանա՛սը։ 46 Դանիէլին իւէրի կիթմէսի։

ՃԻ. Ի. Ի. 603 գէ։

1 Եվ էր Նաբուգոդոնոսորուն փա-տիշահլըղընըն իքինճի երըղըն-տա, Նաբուգոդոնոսոր տիւշլէր կէօրտիւ. վէ օնուն ճանը սըգը-
2 լըպ՝ Բուլգուսու գաչտը։ Եվ էփատիշահ էմր էթտի քի՝ ո՛ւլէ-մայը վէ սիհիրպազլարը վէ պիւ-յիւճիւլէրի վէ միւնէճճիմլէրի փատիշահա օնուն տիւշիւնիւ թա-պիր էթմէյէ՝ չաղըրալար. վէ օն-լար կելիպ՝ փատիշահըն հուզուր-
3 բունատա տուրտուլար։ Եվ էփատիշահ օնլարա տէտի քի՝ Տիւշ կէօրտիւմ, վէ տիւշիւ պիլմէյէ բուհում բահաթսըզ օ-
4 լույօր։ Եվ էմիւնէճճիմլէր փատի-շահա Արեհանիճէ տէտիլէր քի՝ Ե՛յ՝ փատիշահ էպէտլէրճէ նա-շա. պուս գուլլարընա տիւշիւ սէօյլէ, վէ թա՛պիրինի խապէր է-
5 տէլիմ։ փատիշահ ճէվապ վէրիպ միւնէճճիմլէրէ տէտի քի՝ Վըսսե պէնտէն չըգտը. էյէր սիզ պանա տիւշիւ վէ օնուն թա՛պիրինի խա-պէր վէրմէզ իսէնիզ, սիզ է՛փարէլէ-նէճէքսինիզ, վէ էվլէրինիզ կիւպ-րէ երըղընընա տէօնտիւրիւլէճէք։
6 Ե՛վ աքին էյէր տիւշիւ վէ օնուն թա՛պիրինի ի՛լան էտեր իսէնիզ, պէնտէն Ըհէտիյլէր վէ պախշիշ վէ չօգ իքրամլար ալաճագսընըզ. օնուն իչիւն պանա տիւշիւ վէ օ-նուն թա՛պիրինի ի՛լան էտին։
7 Օնլար թէքրար ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝ փատիշահ պուս գուլլարընա տիւշիւ սէօյլէսին, վէ օնուն թա՛պիրինի ի՛լան էտե-
8 լիմ։ փատիշահ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Կէրչէքտէն պիլէրիմ քի՝ սիզ Ըզէմանը սաթուն ալը-յօրսունուզ. չիւն կէօրիյօրսու-նուզ քի՝ գըսսե պէնտէն չըգտը։
9 Աքին էյէր սիզ պանա տիւշիւ-

ՃԻ. Ի. 603 գէ։

ա Ելն. խա. 8։ պ. է. 5։ բ Լևտ. կ. 1։ պ. կ. 18։ գ Ելն. խա. 8։ Նհ. է. 11։ պ. ե. 7։

դ Ը ճահագ. ա. 31։ պ. է. 9։ է. 10։ Ը. 6. 21։

ե Ը թագ. Ը. 12։ Հյակ. ա. 5. 17։ ի պագ՝ Ժար. է. 22։

զ ճահա. ժԸ. 6։ Ը Ա՛ն. ԺԸ. 5։ պ. ե. 11, 12. 14։ Ժ. 1։

է Ելն. խա. 16։ Խա. 5։

ը Ը ճահագ. Ժ. 1։

թ պ. կ. 28։ պագ՝պ. Ժ. 1։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ. 603 44։

խապէր էթմէզ իսէնիզ, [a]սիզին ի-
չիւն հիւքմ հէմման պիր տիր. զիրա
գավլի գարար էթտինիզ քի՝ հու-
զուրումտա եալան վէ ֆասխտ սէօզ
սէօյլէ յէսինիզ, թա զէման թէպ-
տիլ օլանատէք. իմտի պանա
տիւշիւ սէօյլէ յինի, վէ թա՛պիրինի
պանա ի՛լան էտէպիլէճէյինիզի
10 պիլէյիմ։ Մինէճճիմլէր փատի-
շահըն հուզուրունտա ճէվապ վէ-
րիպ տէտիլէր քի՝ Ե՛ր երւսլինտէ
փատիշահըն գրսսէնինի ի՛լան է-
տէպիլէն ատէմ հօգ տուր. օնուն
իչիւն հիչ պիր փատիշա՝ պէյ եա
զապիթ հիչ պիր ո՛ւլէմատան եա
սիհիրպազտան եա միւնէճճիմտէն
պուննուն կիւպի չէյ թալապ էթմէ-
11 միշտիր։ Ա՛յ փատիշահըն թալապ
էթտիյի գրսսէ կիւճ տիւր, վէ օ-
նու փատիշահըն հուզուրունտա՝
մէքեանլարը թէն իլէ օլմայան
[b]ա՛լահլարտան ղայրի՝ ի՛լան էտէ-
ճէք եօգ տուր։
12 Պու սէպէպտէն փատիշա՝ ղա-
զապ վէ ա՛զիմ խըշմ կէլիպ՝ Բա-
բիլոնուն հէփ ա՛լիմլէրինի հէլաք
13 էթմէյէ էմր էյլէտի։ Իմտի ֆէր-
ման սատրը օլտու, վէ ա՛լիմլէր
էօլտիւրիւլիւրլէր իտի. վէ Դա-
նիէլի հէմ օնուն արգատաշլարընը
14 էօլտիւրմէք իչիւն արատրլար։ Օ՛լ
զէմանտէ Դանիէլ՝ Բաբիլոնուն ա-
լիմլէրինի գամլ էթմէյէ չըգան՝
[c]փատիշահըն [d]ա՛սասպաշըսը Ա՛րի-
ովքա ի՛լմ վէ ա՛գլ իլէ գարշըլըգ
15 վէրիպ, փատիշահըն գապիթի Ա-
րիովքա ճէվապ վէրտի, վէ տէտի
քի՝ փատիշահըն հուզուրունտան
պու էմրի թէքիտ նի՞չիւն չըգտը.
օլտէմ Ա՛րիովք՝ Դանիէլէ գըս-
16 սէյի պիլտիրտի։ Ա՛յ Դանիէլ
կիրիպ՝ փատիշահտան տիլէտի քի՝
օնա միւհլէթ վէրէ, վէ թա՛պիրի
17 փատիշահա ի՛լան էտէ։ Ա՛նտէն
Դանիէլ քէնտի էվինէ վարտը, վէ
արգատաշլարընա՝ Ա՛նանիա՝ Մի-
սայէլ վէ Ա՛զարիայա գըսսէյի խա-
18 պէր վէրտի Ե՛քի՝ պու սըրրըն խու-
սուսունտա կէօյուն Ա՛լահընտան
մէրհամէթ տիլէյէլէր, չէօյլէ քի
Դանիէլի վէ օնուն արգատաշլա-
րընըն Բաբիլոնուն պագի ա՛լիմլէրի
իլէ հէլաք էթմէյէլէր։
19 Ա՛յ Դանիէլէ [e]հկէճէ րույասընա-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 603 44։

տա օլ սըրր քէշֆ օլտու. օլտէմ
Դանիէլ կէօք Ա՛լահընա պէրէ-
20 քէթ տուա՛սը սունտու. Դանիէլ
ճէվապ լտիպ տէտի քի՝ [f]Ա՛լահընի
իմի էպէտէն ու աբմէտէն միւթէ-
պարիք օլսուն. [g]զիրա հիքմէթ վէ
21 գուտրէթ օնուն տուր։ Ա՛յ [h]վա-
գըթլէրի վէ զէմանլարը թէպտիլ
էտէն՝ [i]փատիշահլար գալտըրըմն՝
վէ փատիշահլար տիքէն օ տուր.
նօ՝ ա՛լիմլէրէ ի՛լմ՝ վէ ֆէհմ պի-
22 լէնլէրէ պիլիկի վէրիր։ [j]Տէրինլէ-
րի վէ կիզլիլէրի օ քէշֆ էտէր.
օ՝ [k]գարանլըգտա օլանը պիլիր, վէ
[l]ընըգ օնուն եանընտա սաքին օ-
23 լուր։ Պէն սանա շիւքր էտէրիմ վէ
համտ էտէրիմ՝ եա՛ պապալարը-
մըն Ա՛լահը, զիրա պանա հիքմէթ
վէ գուտրէթ վէրտին, վէ հալա
պանա՝ սէնտէն [m]տիլէտիյիմիզի
պիլտիրտին. չիւն քի փատիշահըն
գրսսէնինի պիզէ խապէր էյլէտին։
24 Պու էճհլտէն Դանիէլ՝ փատի-
շահըն Բաբիլոն ա՛լիմլէրինի հէ-
լաք էթմէյէ թա՛յին էթտիյի Ա-
րիովքա չըգտը, վէ վարըպ՝ օնա
պէօյլէ սէօյլէտի. Բաբիլոնուն ա՛-
լիմլէրինի հէլաք էթմէ. պէնի
փատիշահըն հուզուրունա չըգար,
վէ փատիշահա թա՛պիրի ի՛լան է-
25 տէյիմ։ Օ՛լտէմ Ա՛րիովք ա՛ճէլէ
էտէրէք՝ Դանիէլի փատիշահըն
հուզուրունա չըգարտը, վէ օնա
պէօյլէ սէօյլէտի. Յուդա էսիր-
լէրի օղուլլարընտան՝ փատիշահա
թա՛պիրի խապէր էտէճէք պիր ա-
26 տա՛մ պուլտու։ Փատիշահ ճէվապ
վէրիպ ատը Բաղտասասար օլան
Դանիէլէ տէտի քի՝ Ա՛էօրտիւիւմ
տիւշիւ վէ օնուն թա՛պիրինի պա-
նա խապէր էթմէյէ գատի՞րմըսըն։
27 Դանիէլ փատիշահըն հուզուր-
րունտա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
փատիշահըն սիւալ էթտիյի սըրր-
րընը՝ ա՛լիմլէր՝ սիհիրպազլար՝ ո՛ւ-
լէմա վէ էհլի հէյէթլէր՝ փատի-
շահա ի՛լան էթմէյէ գատիր տէ-
28 յիլէյէ։ [n]Ա՛մմա կէօքտէ սըրրլա-
րը քէշֆ էտէր Ա՛լահ վար, վէ
[o]Նաբուգոդոնոսոր փատիշահա՝ սօն
կիւնլէրտէ [p]նէ օլաճաղընը պիլ-
տիրտի. սէնին տիւշիւն՝ վէ տէօ-
շէյինտէ պաշընըն րույալարը պու
29 տուր. Սէն եա՛ փատիշա՝ պուն-

[a] Եսթ. ժ. 6։ Յոբ. լէ. 15, 16։
[b] Թագ. ժբ. 11։
[c] Եսթ. է. 11։
[d] Ա՛զր. է. 25։
[e] Ա՛ռաք. ժէ. 2։ ժէ. 18։
[f] Ա՛զր. է. 19։
[g] Ա՛ռաք. ժէ. 2։ ժէ. 18։
[h] Ա՛զր. է. 19։
[i] Ա՛զր. է. 25։
[j] Յոբ. ժբ. 18։ Ա՛ռաք. հէ. 6, 7։ Ա՛զրմ. բէ. 5։
[k] Պ. է. 17։
[l] Յակ. ա. 5։
[m] Յոբ. ժբ. 22։ Ա՛ռաք. բէ. 14։ Խա. 28, 29։
[n] Ա՛ռաք. ՀԲ. 11, 12։ Եբր. է. 13։
[o] Պ. է. 11. 14։ Յակ. ա. 17։
[p] Խա. 18։

տան սօնկրա նէ օլաճագ տէյիւ՝ տէօչէ յինտէ թէֆէքքիւր էտէր իտին • վէ Ասըրլարըն քէշֆ էտիճիսի՝ օլաճագ նէ օլտուղունու սա-
30նա պիլտիրտի ։ Պէն իսէ , Պաու սըրը պանա՝ ճիւմլէ եաշայանլարտան ա՛լիմ օլտուղում իչուն քէշֆ օլունմատը • իլլա փատիշահա
Թա՛պիր խապէր օլունա , վէ Հեբրէյինին էֆքեարըննը պիլէսին ։
31 Անէն էյ փատիշահ՝ կէօրիւյօր իտին , վէ իշթէ պիր պէօյիւք սուրէթ վար իտի • պու պէօյիւք վէ ա՛զամէթի քէպիր օլան սուրէթ՝ սէնին գարշընտա տուրուր իտի , վէ օնուն կէօսթէրիշի հիյպէթլու
32իտի ։ Պու սուրէթին պայը էյի ալթունտան՝ օնուն կէօքսիւ վէ գօլլարը կիւմիւշտէն՝ գարնը վէ
33պուտլարը պագըրտան , պալտըրլարը տէմիրտէն՝ այագլարը պիր գըսմը տէմիրտէն վէ պիր գըսմը
34փիշմիշ պալչըգտան իտի ։ Կէօրիյօր իտին , թա քի պիր թաշ քէսիլտի՝ լաքին Էլլէր իլէ տէյիւ , վէ օլ սուրէթին տէմիրտէն վէ փիշմիշ պալչըգտան օլան այագլարընա վուրտու , վէ օնլար
35էզիլտի ։ Օլտէմ տէմիր՝ փիշմիշ պալչըգ՝ պագրը՝ կիւմիւշ վէ ալթունուն պէրապէր էզիլիպ՝ հազ խարմանլարընն Սամանի ուչքալը կիպի օլտուլար , վէ եէլ օնլարը կէօթիւրտիւ , վէ օնլարըն Մասլամահալի պուլունմատը • լաքին սուրէթի վուրան թաշ՝ պիր Պէօյիւք տաղ օլտու , վէ Ճիւմլէ
36եէրի տօլտուրտու ։ Տիւշ պու տուր , վէ փատիշհընն հուզուրունտա՝ օնուն թա՛պիրինի սէօյլէյէլիմ ։
37 Անէն Եա՞ փատիշահ՝ փատիշահար փատիշհրը սընն • Զիրա կէօյիւն Ալլահը սանա փատիշահլըգ՝ գուտրէթ վէ գուվվէթ վէ
38ի՛զզէթ վէրմիշ տիր ։ Ա՛տէմ օղուլլարընն՝ սահրա Հայվանաթընն վէ կէօյիւն գուշլարընն հէր սաքին օլտուգլարը մահալի սէնին էլլինէ վէրմիշ տիր , վէ օնլարընն հէփիսինին իւզէրինէ սէնի հիւքմտար տիքմիշ տիր • Օլ
39 ալթուն պայ՝ սէն սին ։ Ա՛ն սէնտէն սօնկրա՝ սէնտէն էտնա Պիր ղայբի փատիշահլըգ գալգաճագ , վէ պագըրտան պիր ղայրի իւչիւնճիւ փատիշահլըգ քի՝ ճիւմլէ եէրտէ գիւիսի փատիշահլըգ քի՝ ճիւմլէ եէր-
40տէ հիւքիւմէթ սիւրէճէք ։ Ա՛ն Ա՛տէօրտիւնճիւ փատիշահլըգ՝ տէմիր կիպի գավն օլաճագ • չիւն քի տէմիր հէր շէյի էզիպ ուչքաթտըղը կիպի , պու տախի հէփ պունլարը՝ հէր շէյէ գըրան տէմիր կի-
41պի էզիպ գըրաճագ տըր ։ Ա՛ն Ա՛յագլարը հէմ փարմագլարը՝ պիր գըսմը չէօլմէքճի պալչըղընտան վէ պիր գըսմը տէմիրտէն կէօրտիւյիւն պու քի՝ օլ փատիշահլըգ թագսիմ օլաճագ • լաքին օնտա տէմիր փէքլիյի օլաճագ ,
չիւն քի տէմիրի չամուրլու պալ-
42չըգ իլէ գարըշըգ կէօրտիւն ։ Ա՛ն այագլարըն փարմագլարը պիր գըսմը տէմիրտէն վէ պիր գըսմը փիշմիշ պալչըգտան օլտուղու պու տուր քի՝ օլ փատիշահլըգ պիր փայը փէք՝ վէ պիր փայը կէվրէք
43օլաճագ ։ Ա՛ն չամուրլու փիշմիշ պալչըգ իլէ տէմիրի գարըշըգ կէօրտիւյիւն պու տուր քի՝ օնլար ինսան զիւրրիյէթի իլէ գարըշաճագլար , ամմա օնլար՝ տէմիր փիշմիշ պալչըգա գարըշմատըղը կիպի պիրի պիրինէ եափըշմայաճագլար ։
44 Ա՛ն օնլարըն եա՛նի պու փատիշահլարըն կիւնէէրինտէ՝ Կէօյիւն Ալլահը պիր փատիշահլըգ գալտըրաճագ քի՝ Հօ էպէտլէրճէ պօ-
ղուլմայա , վէ պու փատիշահլըգ ղայրի գավմա պրաղըլմայաճագ • իլլա Ճիւմլէ պու փատիշահլըգլարը էզիպ տիւքէտէճէք , վէ քէնտիսի էպէտէն տուրաճագ ։
45 Հիւն քի սէն տաղտան քէսիլմիշ լաքին էլլէր իլէ տէյիլ՝ պիր թաշ կէօրտիւն , քի տէմիրի՝ պագըրը՝ փիշմիշ պալչըգը՝ կիւմիւշիւ վէ ալթունուզ էզտի , պէօյիւք Ալլահ՝ փատիշահա պունտան սօնկրա նէ օլաճաղընը պիլտիրտի • վէ տիւշ կէրչէք տիր , վէ թա՛պիրի սահիհ տիր ։
46 Օլտէմ Նաթուգոդոնոսոր փատիշահ եիւզիւ գօյուն տիւշիւ՝ Գանիէլէ սէճտէ էյլէտի , վէ էմր էթտի քի՝ օնա Գուրպան
47վէ պուխուր սունալար ։ Փատի-

շահ Դանիէլէ ճէվապ վէրիպ տէ-
տի քի՝ Կէրչէքտէն Ըլահընրզ՝
աւլահլարըն Ըլլահը վէ փատիշահ-
լարըն Էֆէնտիսի՛ վէ սըրրլարըն
քէշֆ էտիճիսի օ տուր • չիւն քի՝
սէն պու սըրրը քէշֆ էթմէ՛յէ գա-
48տիր օլտուն : Օլտէմ փատիշահ
Դանիէլի պէօյիւթտիւ , ե՛վ օնա
չօգ վէ պէօյիւք հէտիյէլէր վեր-
տի , վէ օնու՝ պիւթիւն Խաբիլոն
էյալէթինին իւզէրինէ հիւքիմ-
տար՝ վէ Խաբիլոնուն Կ՚էֆի ա՛-
լիմլէրի իւզէրինէ վալիլէր սէրվէ-
49րի նասպ էթտի : Վէ Դանիէլ
փատիշահտան տիլէտի , ե՛վ Խա-
բիլոն էյալէթինին ումուրի իւզէ-
րինէ Սէդրաք՝ Միսաք վէ Ըբեդ-
նագովու նասպ էթտի • Դանի-
էլ իսէ ե՛փատիշահըն գափուսուն-
տա իտի :

ՊԱՊ Գ

Նաբուգոդոնոսորուն պիր ալթուն սուրէթ
թադտիս էտիպ , 4 ճիւմլէսինէ օնա ի՛պա-
տէթ էթմէ՛յէ էմր էթմէսի • 8 Սէդրաքըն
Միսաքըն վէ Ըբեդնագովուն իթաա՛թ էթ-
մէմէյէրի հագգընա չիքայէթ օլունտուղուս :
13 Օնլարըն փատիշահըն հուզուրունտա ճէ-
վապ վէրմէյէրի : 19 Օնլարըն քէսքին ֆու-
րունա աթըլմալարը : 24 Օնլարըն մի՛ւճիզ-
զաթ իլէ հըֆզ օլունմալարը : 26 Պունտան
էօթիւրիւ փատիշահըն Իսրայէլին Ըլահընը
թագրիր էթմէսի :

1 Ն՚Նաբուգոդոնոսոր փատիշահ պիր
ալթուն սուրէթ եափտը , եիւքսէքլիկի ալթմըշ արշընն վէ
էնի ալթը արշընն իտի • օնու Խա-
բիլոն էյալէթինտէ՝ Դուրա օվա-
2սընտա տիքտի : Վէ Նաբուգո-
դոնոսոր փատիշահ՝ վալիլէրի՝ վէ-
զիրլէրի՝ վէ միւտիրլէրի՝ գազաս-
քէրլէրի՝ խազինէտարլարը՝ գատը-
լարը՝ վէ միւֆթիլէրի՝ վէ էյա-
լէթլէրին հէփ հիւքմտարլարը-
նը տա՛վէթ էթմէ՛յէ կէօնտէրտի
քի՝ Նաբուգոդոնոսոր փատիշահընն
տիքտիյի սուրէթին թէպէրրիւ-
3քինէ կէլէլէր : Օլտէմ վալիլէր՝
վէզիրլէր՝ վէ միւտիրլէր՝ գազաս-
քէրլէր՝ խազինէտարլար՝ գատը-
լար՝ միւֆթիլէր՝ վէ էյալէթլէ-
րին հէփ հիւքմտարլարը՝ Նա-
բուգոդոնոսոր փատիշահընն տիք-
տիյի սուրէթին թէպէրրուքինէ
ճէմ՝ օլտուլար , վէ Նաբուգո-
դոնոսորուն տիքտիյի սուրէթին
էօնիւնտէ տուրտուլար :
4 Վէ տէլլալ գուվվէթ իլէ Նի-
տա էտէր իտի քի՝ Ձնա գավմլէր
վէ իւմմէթլէր վէ տիլլէր՝ սիզէ
5սէօյլէնիյօր • Պօրու՝ սուրնա՝
թանպուր՝ գանուն՝ սանթուր՝ ա-
հէնք՝ վէ հէր տիւրլիւ մուսիգի
սազլարը սէտասընը իշլիթտիյինիզ
վագթտա՝ տիւշիւպ Նաբուգո-
դոնոսոր փատիշահընն տիքտիյի
ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլա-
6սընըղ : Վէ հէր քիմ տիւշիւպ
սէճտէ գըլմազ իսէ , օլ սաա՛թ-
տա ե՛նանար աթէշ ֆուրունունուն
7օրթասընա աթըլաճագ : Ի՛մտի օլ
զէմանտէ ճիւմլէ գավմ պօրու՝
սուրնա՝ թանպուր՝ գանուն՝ սան-
թուր վէ ճիւմլէ մուսիգի սազլարը
սէտասընը իշլիթտիյի կիպի , ճիւմ-
լէ գավմլէր՝ իւմմէթլէր վէ տիլ-
լէր տիւշիւպ՝ Նաբուգոդոնոսոր
փատիշահընն տիքտիյի ալթուն
սուրէթէ սէճտէ գըլտըլար :
8 Իմտի օլ զէմանտա՝ պա՛զը
Քիլտանի քիմսէլէր ե՛նագլաշըպ՝
Նէհուտիլէրուն չէքվա էթտիլէր :
9 Ն՚Նաբուգոդոնոսոր փատիշահա ճէ-
վապ էտիպ տէտիլէր քի՝ Ե՛յ՝
փատիշահ՝ էպէտլէրճէ եաշա .
10 Սէն եա՛ փատիշահ ֆէրման էյլէ-
տին քի՝ հէր ատէմ պօրու՝ սուր-
նա՝ թանպուր՝ գանուն՝ սանթուր
վէ ահէնք վէ հէր տիւրլիւ մու-
սիգի սազլարը սէտասընը իշլէտին-
ճէ , տիւշիւպ ալթուն սուրէթէ
11սէճտէ գըլա . Վէ հէր քիմ տիւ-
շիւպ սէճտէ գըլմազ իսէ , եանան
աթէշ ֆուրունունուն օրթասընա
12աթըլա : Խաբիլոն էյալէթինին
ումուրի իւզէրինէ նասպ էթտի-
հին պա՛զը Նէհուտի քիմսէլէր
վար ե՛ն Սէդրաք՝ Միսաք վէ Ը-
բեդնագով տուր . պու քիմսէլէր՝
եա՛ փատիշահ՝ սէնի սայմազլար .
սէնին ալլահլարընա ի՛պատէթ
էթմէզլէր , վէ տիքտիյին ալթուն
սուրէթէ սէճտէ գըլմազլար :
13 Օլտէմ Նաբուգոդոնոսոր խըշմ
ու զազապ իլէ՝ Սէդրաք՝ Միսաք
վէ Ըբեդնագովու կէթիրմէ՛յէ էմր
էյլէտի • իմտի օլ քիմսէլէրի փա-
տիշահըն հուզուրունա կէօթիւր-
14տիւլէր : Նաբուգոդոնոսոր ճէվապ

էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Գաս-
տէն մի ԷՀ Սեդրաք՝ Միսաք վե
Աբեդնագով՝ ալլահլարըմա ի՛պա-
տէթ էթմէզսինիզ, վե տիքտիյիմ
ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլմազ-
15 սընըզ։ Էնա պօրու՝ սուրնա՝
թանպուր՝ գանուն՝ սանթուր վե
ահէնք վե հէր տիւրլիւ մուսիգի
սազլարընըն սէտասընը իշիթտիյի-
նիզ զէման, էյէր եափտընըզմ սիւ-
րէթէ տիւշիւպ սէճտէ գըլմադա
հազըր օլուր իսէնիզ, Խօշ. ամ-
մա էյէր սէճտէ գըլմազ իսէնիզ,
օլ սաա՛թտա՛ սիզ՝ եանան աթէշ
ֆուրունունուն օրթասընա աթը-
լաճագսընըզ. վե սիզի էլիմտէն
գուրթարաճագ շու Ո՞ւլլահ քի՞մ
տիր։
16 Սեդրաք՝ Միսաք վե Աբեդնա-
գով՝ ճէվապ էտիպ փատիշահա
տէտիլէր քի՝ Նա՛ Նաբուգոդո-
նոսոր՝ Էպու գըսսէտէ սանա ճէվապ
վէրմէյէ պիզիմ հաճէթ եօգ տուր.
17 Ինէթ պիզիմ ի՛պատէթ էթտիյի-
միզ Ուլլահ՝ պիզի եանան աթէշ
ֆուրունունտան գուրթարմազա
գատիր տիր. սէնին էլինտէն տա-
խի՝ եա՛ փատիշահ՝ խէլաս էտէ-
18 ճէք տիր։ Նօղ իսէ տէ, սանա
մա՛լում օլսուն եա՛ փատիշահ քի՝
սէնին ալլահլարընա պիզ ի՛պա-
տէթ էթմէզսիզ, վե տիքտիյին ալ-
թուն սուրէթէ սէճտէ գըլմազըզ։
19 Օլ զէման Նաբուգոդոնոսոր
ղազապ իլէ տօլտու, վե եիւզիւ-
նիւն չէհրէսի՝ Սեդրաք՝ Միսաք
վե Աբեդնագովա գարշը տէյիշ-
տի. էմրի ճէվապ էտիպ էմր էյլէ-
տի քի ֆուրունու՝ եագմադա օ-
լան ա՛տէթտէն եէտի գաթ զիյա-
20 տէ եագալար։ Վէ ա՛քէրինտէ
օլան գուվվէթտէ զօրլու քիշիլէրէ
էմր էյլէտի քի՝ Սեդրաք՝ Միսաք
վե Աբեդնագովու պաղլայըպ՝ եա-
նան աթէշ ֆուրունունա աթա-
21 լար։ Օլտէմ պու ատէմլէրի շալ-
վարլարը իլէ՝ եէլէքլէրի իլէ վե
ֆէրաճէլէրի իլէ վե հէպ լիպաս-
լարը իլէ պաղլատըլար, վե եա-
նան աթէշ ֆուրունունուն օրթա-
22 սընա աթտըլար։ Վէ փատիշահըն
սէօզիւ չէուփտ օլտուղունտան՝
ֆուրուն ղայէթ իլէ գըզղընն օլմաղ
իլէ, Սեդրաք՝ Միսաք վե Աբեդ-
նագովու գալտըրան քիշիլէրի ա-
23 թէշին ա՛լէվլի թէկէֆ էթտի։ Վէ
պու իւչ քիշի՝ Սեդրաք՝ Միսաք
վե Աբեդնագով պաղլը եանան ա-
թէշ ֆուրունունուն օրթասընա
տիւշտիւլէր։
24 Ընտէն Նաբուգոդոնոսոր փա-
տիշահ հէյրան օլուպ՝ ա՛ճելէ ի-
լէ գալգտը, վէ մուսահիպլէրինէ
ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Պիզ ա-
թէշին օրթասընա պաղլը իւչ քի-
շի ա՞թմատըգ մը. օնլար ճէվապ
էտիպ փատիշահա տէտիլէր քի՝
25 Պէլի եա՛ փատիշահ։ Փոփէհտ
ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Ինէթ
պէն Ըաթէշին օրթասընտա չէօ-
զիւլմիւշ կէզէն տէօրթ ատէմ
կէօրիւյօրում, վե օնլարա հիչ պիր
զարար օլմատը. վե տէօրտիւն-
ճիւնիւն չէհրէսի՝ Ըալլահ օղլունա
26 պէնկզէր։ Օլտէմ Նաբուգոդո-
նոսոր եանան աթէշ ֆուրունու-
նուն մէտխէլինէ եագլաշըպ՝ ճէ-
վապ էթտի, վե տէտի քի՝ ԻնՀ
Ուլլահ Ծաա՛լանըն գուլլարը Սեդ-
րաք՝ Միսաք վե Աբեդնագով՝
չըգըն, վե կէլին. իմտի Սեդրաք՝
Միսաք վե Աբեդնագով աթէշին
27 օրթասընտան չըգտըլար։ Վէ վա-
լիլէր՝ վէզիրլէր վե միւտիրլէր վե
փատիշահըն մուշիրլէրի ճէմ՛ օ-
լուպ՝ պու քիմսէլէրի կէօրտիւ-
լէր Ը՛քի՝ օնլարըն վիւճիւտլէրի
իւզէրինէ աթէշնն գուվվէթի աս-
լա թէ՛սիր էթմէտի, վե պաշլա-
րընըն պիր գըլը եանմատը, վե
շալվարլարը տէյիշմէտի. աթէշին
գօգուսու պիրէ օնլարա կէչմէտի։
28 Նաբուգոդոնոսոր ճէվապ էտիպ
տէտի քի՝ Սեդրաք՝ Միսաք վե
Աբեդնագովուն Ուլլահը միւթէ-
պարիք օլսուն քի՝ մէլէյինի կէօն-
տէրտի, վե Էօնա կիւվէնէրէք փա-
տիշահըն սէօզինէ մուխալիֆէթ
էտիպ՝ քէնտիլէրին Ուլլահընտան
զայրի ալլահա ի՛պատէթ էթմէմէ-
յէ վե սէճտէ գըլմամազա վէհ-
ճիւտլէրինի թէսլիմ էտէն գուլ-
29 լարընը խէլաս էյլէտի։ Իմտի
պէնտէն ֆէրման սատըր օլտու քի՝
հէր գավմ՝ իւմմէթ վե տիլ քի՝
Սեդրաք՝ Միսաք վե Աբեդնագո-
վուն Ուլլահընա գարշը եանղլըշ
շէյ սէօյլէր իսէ, Էփարչէլէնէ, վե

էվի չէօփլիւյէ տէօնէ . 30 զերա պունճիլէյին խէլաս էթմէյէ գա-
տիր օլան ղայրի ալահ եօգ տուր :
Իմմի փատիշահ՝ Սեդրաք՝ Մի-
սաք վէ Աբեդնագովու Ղաբիլոն
էյալէթինտէ պէօյիւթտիւ :

ԳԼՈՒԽ Դ

Նաբուգոդոնոսորուն Ալահըն հիւքիւմէթի-
նի թագդիր էթմէսի : 4 Օնուն՝ միւնէճճիմ-
լէրին մա'նա վէրէմէտիքլէրի տիւշիւ : 8 Օ-
նուն Դանիէլէ նագլ օլունմասը , 19 վէ
Դանիէլին օնուն մա'նա սընը վէրմէսի : 28
Տիւշիւն իգրա օլունմասը :

1 Ն աբուգոդոնոսոր փատիշահ՝
պիւթիւն եէրտէ սաքին օլան
հէվի գավմլէրէ՝ իւմմէթլէրէ վէ
տիլլէրէ . Ալէյհիմիզ չօղալա :
2 Նուզուրումուա խօշ կէօրիւնտիւ
քի՝ Ալահ Օ-աա'լանըն պանա
էյլէտիյի ա'լամէթլէրի վէ մի'ճի-
3 զաթլարը պէյան էտէյիմ : Օնուն
ա'լամէթլէրի նէ ա'զիմ՝ վէ մի'ճ-
ճիզաթլարը նէ գուվվէթլու տուր .
օնուն փատիշահլըղը էբէպտի փա-
տիշահլըգ տըր , վէ հիւքիւմէթի
տէվր պէ տէվր տուրուր :
4 Պէն Նաբուգոդոնոսոր էվիմտէ
բահաթ՝ վէ սէրայրմտա խօշ հալ
5 իւզրէ իքէն , տիւշ կէօրտիւմ , վէ
պէնի գօրգութտու , վէ տէօշէ-
յիմին իւզէրինտէ էֆքեարըմ՝ հէմ
պաշըմըն բույալարը պէնի ղիզթի-
6 բաապէ սալտը : Վէ Ղաբիլոնուն
ճիւմլէ ա'լիմլէրինի հուզուրումա
կէթիրմէյէ ֆէրման էյլէտիմ քի՝
օնլար պանա տիւշէնն թա'պիրինի
7 պիլտիրէլէր : Օնտէմ ո'ւլէմալար՝
սիհիրպազլար՝ միւնէճճիմլէր վէ
էնվլի հէյէթլէր կէլտիլէր , վէ պէն
տիւշիւ օնլարըն էօնիւնտէ սէօյլէ-
տիմ , ամմա օնլար թա'պիրինի պա-
8 նա պիլտիրէմէտիլէր : Նէհայէտ՝
Դաթը ալահլարըմըն ատընա կէօրէ
Ղաղտասասար օլան վէ տէրուե-
նինտէ ա'զիզ ալահլարըն բուհու
օլան Դանիէլ հուզուրումա կէլ-
տի , վէ օնուն էօնիւնտէ տիւշիւ
9 սէօյլէյիպ փէրխէմ քի՝ Նա՞ տո'ւ-
լէմալարըն սէրվէրի Ղաղտասասար՝
չիւն պիլիրիմ քի սէնտէ ա'զիզ
ալահլարըն բուհու վար , վէ սանա
հիչ պիր սըրը սըգլէթ վէրմէզ ,
կէօրտիւյիւմ տիւշիւմէ պագըպ՝
օնուն թա'պիրինի սէօյլէ :
10 Տէօշէյիմտէ՝ պաշըմըն բույա-
լարը պու իտի . պէն կէօրիւյօր իտիմ քի՝ իշթէ եէրին օրթասընտա
պիր տաղաճ վար իտի , վէ օնուն
11 եիւքսէքլիյի պէօյիւք իտի : Օվ
աղաճ պէօյիւտիւ , վէ գավիւլէն-
տի , վէ օնուն եիւքսէքլիյի կէօյէ
էրիշտի . վէ օնուն կէօրիւնմէսի
պիւթիւն եէրին ուճլարընատէք ի-
12 տի : Նափրագլարը կիւզել՝ վէ
մէյվէսի չօղ իտի , վէ օնտա ճիւմ-
լէսի իչիւն թաամմ վար իտի . Ղգը-
րըն ճանավարլարը օնուն ալթընտա
կէօվկէլէնիր իտի , վէ կէօյիւն
գուշլարը օնուն տալլարընտա սա-
քին օլուր իտի . վէ հէր թէն՝ օն-
13 տան պէսլէնիր իտի : Տէօշէյիմին
իւզէրինտէ պաշըմըն բույալարըն-
տա կէօրիւյօր իտիմ քի՝ իշթէ
կէօքտէն պիր պէքճի եա'նի պիր
14 Ե՛զիզ էնիպ՝ գուվվէթի իլէ չա-
ղըրարագ պէօյլէ տէտի . Ղլաճը
քէսին , տալլարընը գօփարըն ,
եափրագլարընը սիքին , վէ մէյ-
վէլէրինի , տաղըտըն . Օնուն ալ-
թընտան ճանավարլար՝ վէ տալլա-
15 րընտան գուշլար գաչընլար : Նա-
քին քէօքիւնիւն քիւթիւյինիւ
եէրտէ պրաղըն , վէ տէմիր հէմ
պագըր պաղը իլէ սահրանըն չիմէ-
նինտէ օլսուն . վէ կէօյիւն չիհի
իլէ նէմլէնսին , վէ օնուն հիսսէսի
ճանավարլարըն պիլէսինճէ՝ եէրին
16 օթլուղունտա օլսուն : Օնուն
եիւրէյի ինսանլարընքինտէն թէպ-
տիլ օլսուն , վէ օնա ճանավար
եիւրէյի վէրիլսին . վէ օնուն իւ-
զէրինտէն եէտի Մվսիմ կէչսին :
17 Պու մատտէ մէլէքլէր թագտիրի
իլէ՝ վէ պու մաթլուպ ա'զիզլէր
էմրի վասիթասը իլէ տիր , Թա-
եաշայանլար պիլէլէր ըքի՝ Ղաա-
լա ատէմլէրին փատիշահլըղը իւ-
զէրինէ հիւքիւմէթ սիւրէր , վէ օ-
նու իսթէտիյինէ վէրիր , վէ օնուն
իւզէրինէ՝ ատէմլէրին էտնասընը
18 նասպ էտէր : Պէն Նաբուգոդոնո-
սոր փատիշահ պու տիւշիւ կէօր-
տիւմ , վէ սէն եա Ղաղտասասար՝
թա'պիրինի սէօյլէ . Զերա փատի-
շահլըղըմըն ճիւմլէ ա'լիմլէրի՝ Թա-
պիրի պանա պիլտիրմէյէ գատիր օ-

գ . Ի' . Ի : 580 գէ :
ծ պ . ջ . 27 :
գ . Ի' . Ի : 570 գէ :
ա պ . գ . 4 : ջ . 25 :
բ պ . գ . 26 :
է պ . ջ . 27 :
դ Իս . 34 : պ . բ . 44 : ջ . 26 :
ե պ . բ . 38, 29 .
զ պ . բ . 1 :
է պ . բ . 2 :
ը պ . ա . 7 :
թ Ի՛ս . կգ . 11 : Իս . 18 . պ . բ . 11 . է . 11 . 14 .
ժ պ . բ . 48 . է . 11 :
գ . Ի' . Ի : 570 գէ :
ի Ղեղկ . Իա . 3, իգ . Իս . 20 :
լ Ղեղկ . ժէ . 23 : լա . 6 . պագ՝ Ոզբ . է . 20 :
խ Ա Օր . լգ . 2 : Սաղ . ճգ . 20 : Իս . 17 . 23 : պ . ը . 13 : Օաբ . ժէ . 5 : Ովսէ . 14 .
ծ Մատ . գ . 10 :
կ Ղեղկ . լա . 13 :
հ պ . ժբ . 7 :
յ Սաղ . ը . 16 :
ղ պ . բ . 21 : է . 21 : Իս . 25 . 32 .
ճ Ղէն . Իա . 8 . 15 : պ . է . 8 . 15 :

Digitized by Google

(Թ. Ի'. Լ. 570 դէպ։)

լամատրլար իսկ տէ , սէն գատիր սին , ՚չիւն քի սէնտէ ա՛զիզ ալ- լահլարդն բուհու վար ։

ՀՅԽԱ. 8։

ՅԽԱ. 8։

19 Օլ տէմ ՚ատը Յաղտասասար օլան Դանիէլ՝ պիր զէման հայդէ- թէ տիւշտիւ , վէ էֆքհարը օնու իզթիրապէ գօտու . վէ փատիշահ ձէվապ էտիպ տէտի քի՝ Լ՚Ո Յաղ- տասասար՝ տիւշ վէ օնուն թա՛- պ՚ղրի սէնի իզթիրապէ գօմասըն . Յաղտասասար ձէվապ էտիպ տէ- տի քի՝ Լ՚ա՞ էֆէնտիմ՝ ՚տիւշ սէնտէն իքրահ էտէնլէրէ վէ օ- նուն թա՛պիրի սէնին տիւշմէնլէ-

Ն Պաք՝ Բ (Ծատ. ժԸ. 32։

20 րինէ օլսուն ։ ԴՕԼ կէօրտիւյիւն աղաձ՝ քի պէօյիւտիւ , վէ գավի- լէնտի , վէ եիւքսէքլիյի կէօյէ է- րիշտի , վէ կէօրիւնմէսի պիւթիւն

ՀՅԽԱ. 10, 11, 12։

21 եէրէտէք իտի , վէ օնուն եափ- րագլարը կիւզել՝ վէ մէյվէսի չօգ օլուպ՝ օնտա ձիւմլէսի իչիւն թաա՛մ վար իտի , վէ օնուն ալ- թընտա սահրանըն ճանավարլարը սաքին օլուր իտի , վէ տալլարըն- տա կէօյիէն գուշլարը գօնար իտի ,

Ա Պ. Բ. 38։

22 ՚պու՝ սէն սին եա՞ փատիշահ քի՝ պէօյիւտիւն , վէ գուվվէթլէնտին . զէրա ա՛զամէթին պէօյիւյիպ կէօ- յէտէք՝ վէ Ո՚հիւքիւմէթին եէրին

ՀՅԵՐԵՄ. ԻԷ. 6, 7, 8։

23 ուձլարընատէք էրիշտի ։ Վ Է ՚օլ կէօքտէն էնիպ՝ Լ՚ղաձը քէսին , վէ օնու հէլաք էտին , լաքին օնուն քէօքիւնիւն քիւթիւյիւնիւ եէրտէ պրաղըն , վէ տէմիր վէ պագըր պաղը իլէ սահրանըն չիմէնինտէ օլսուն . վէ կէօյիւն չիհինտէն

Ղ Պ. Ե. 21։

նէմլէնսին , վէ Ո՚հիսաէսի գըրըն ճանավարլարը իլէ օլսուն , թա իւզէրինտէն եէտի մէվսիմ կէչին- ձէյէտէք՝ տէյէն պէքձի նանի ա՛- զիզ՝ փատիշահըն կէօրտիւյիւնիւն

24 թա՛պիրի պու տուր՝ եա՞ փատիշահ , հէմ Յաա՛լանըն՝ էֆէնտիմ փա- տիշահըն իւզէրինէ կէլէձէք հիւք-

ՀՅԽԱ. 32։ Պ. Ե. 21, Լձ։

25 միւ պու տուր քի՝ ՚սէնի ատէմ- լէրտէն գօվաձագլար , վէ մէս- քէնէրն սահրանըն ճանավարլարը իլէ օլաձագ , վէ սանա էօքիւզլէր կիւպի օթ եէտիրէձէքլէր , վէ սէ- նի կէօյիւն չիհինտէն նէմլէտէ- ձէքլէր , վէ սէնին իւզէրինէ եէտի մէվսիմ կէչէձէք . ՚թա սէն՝ ա- տէմլէրին փատիշահլըդը իւզէրինէ Յաա՛լանըն հիւքիւմէթ սիւրտիւ-

ՀՅԽԱ. 17. 32։ Պաղ. Լձ. 18։

Յիւնիւ վէ Լօնու իսթէտիյինէ

(Թ. Ի'. Լ. 570 դէպ։)

26 վէրտիյինի պիլինձէ յէտէք ։ Վ Է օլ աղաձդն քէօքիւնիւն քիւթիւ- յիւնիւ պրագմաղա տէտիքլէրի պո՛ քի՝ սէն կէօքլէրին հիւքիւ- մէթ սիւրտիյիւնիւ պիլտիքտէն սօնկրա , փատիշահլըդըն սանա

ՀՅԵՐԵՄ. ԻԷ. 5։

27 գայիմ օլաձագ ։ Օնուն իչիւն եա՞ փատիշա՛հ՝ նասիհաթըմ սա- նա խօշ կէօրիւնսիւն , վէ կիւնահ- լարընը սատագաթ իլէ վէ եարա- մազլըգլարընը ՚ֆուգարայա մեր- համէթ էթմէք իլէ պրագ , պէլքի ՚րահաթլըդըն ուզանա ։

Պ Պաղ. Ի՛. 1, Լձ։

Ր Ֆ Ծատ. Ի՛. 29։

28 Պու շէյլէրին ձիւմլէսի՝ ՚Նա- բուգոդոնոսոր փատիշահըն իւզէ-

29 րինէ կէլտի ։ Օն իքի այըն սօ- նունտա՝ Յաբիլոն փատիշահլըդը-

30 Նըն սէրայընտա կէզէր իքէն , փա- տիշահ ՚ձէվապ էտիպ տէտի քի՝ Պապվէթիմին գուտրէթի իլէ վէ ա՛զամէթիմին շանը իչիւն փատի- շահլըգ խանէսի տէյիւ պինա էթ- տիյիմ պէօյիւք Յաբիլոն պու

Ե Պ. Ե. 5։ Պաք. Ի՛. 20։

31 տէյի՞լ մի ։ ՚Նէօզ տահա փա- տիշահըն աղզընտա իքէն , ՚կէօք- տէն սէս տիւշտիւ քի՝ Նանա տէննիւիյօր էհ՝ ՚Նաբուգոդոնոսոր փատիշահ , փատիշահլըգ սէն-

Ֆ Խա. 25։

32 տէն կիթտի , վէ ՚սէնի ատէմ- լէրտէն գօվաձագլար , վէ մէս- քէնէրն սահրանըն ճանավարլարը իլէ օլաձագ , սանա էօքիւզլէր կի- պի օթ եէտիրէձէքլէր , վէ սէնին իւզէրինէ եէտի մէվսիմ կէչէձէք , թա սէն՝ ատէմլէրին փատիշահլը- ղը իւզէրինէ Յաա՛լանըն սալթա- նաթ սիւրտիյիւնիւ՝ վէ օնու իս- թէտիյինէ վէրտիյինի պիլինձէյէ-

33 տէք ։ Օլ սաա՛թ Նաբուգոդոնոսորուն իւզէրինէ պու սէօզ թէքմիլ օլտու , վէ ատէմլէրտէն գօվուլուպ՝ էօքիւզլէր կիպի օթ եէր իտի , վէ վիւճիւտիւ կէօյիւն չիհինտէն նէմլէնիր իտի , թա գըլ- լարը գարթալարընքի կիպի՝ վէ թընտագլարը դուշլարընքի կիպի պէօյիւյիւնճէ յէտէք ։

Ո Խա. 26։

34 Վ Է ՚հիւնլէրին սօնունտա՝ պէն ՚Նաբուգոդոնոսոր կէօզլէրիմի կէօ- յէ գալտըդտըմ , վէ պանա ա՛գ- լըմ կէրի կէլտի , վէ Յաա՛լայա պէրէքէթի օգուտում , վէ ՚էպէտ իւլ ապատ եաշայըդ հիւքիւմ-

Ֆ Պ. ԺԸ. 7։ Յայտ. Ի՛. 10։

թի "Էպէտի հիւքիւմէթ՝ վէ փա-
տիշահլըղը տէվլտէն տէվճէ տէք
օլանա շիւքր էտէրէք թէքրիմ
35 էյլէտիմ։ Ձիւն քի Բէերին ճիւմ-
լէ սաքինլէրի հիչ կիսի սայրլըր,
վէ էօ՝ կէօյիւն ա'սքէրինտէ վէ
եէրին սաքինլէրինտէ խոթէտիչինի
էտէր. վէ Դօնուն էլինի մէն՝ է-
տէճէք՝ եախօտ օնա՝ Էսկի իշլէ-
յօրսուն տէյճէք եօգ տուր։
36 Օլ ղէմանտէ՝ պանա ա'գլըմ կէ-
քի կէլտի, վէ Ֆփատիշահլըղըմընը
չանը իչիւն՝ ի'զզէթիմ վէ զիւնէ-
թիմ պանա տէօնտիւ. վէ մու-
սահիպլէրիմ հէմ պէյլէրիմ պէնի
արատըլար, վէ փատիշահլըղըմտա
գայիմ օլտուսմ, վէ Բպանա տահա
ա'լա ա'զամէթ վէրիլտի։
37 Հալա պէն Ասբուգոդոնոսոր
կէօյիւն փատիշահընա շիւքր վէ
թա'զիմ վէ թէքրիմ էտէրիմ,
Ըքի օնուն հէփ ա'մէլլէրի Հագգ՝
վէ եօլլարը չէրի՝ տիր. վէ Ըմա՞շ-
բուրլուգ իլէ կէզէնլէրի ալչագ-
լաթմաղա գատիր տիր։

ՊԷՊ Ը

Ահաղտասարըն զէյաֆէթի։ 5 Տիվարտաքի
էլ եազըսը։ 8 Փատիշահըն ա'լեմլէրինին
օնուն մանա'սընը վէրէմէտիքլէրի։ 10 Ահա-
նիէլին չաղըրլմասը։ 17 Օնուն փատիշահա
Թա'զիր էտիպ՝ 25 եազընըն մա'նասընը
վէրմեսի։ 30 Փատիշահլըղըն Աստիէրէ
կէչմեսի։

1 Ահաղտասար փատիշահ՝ պին պէ-
յինէ Պէօյիւք ղէյաֆէթի էյ-
լէտտի, վէ պինին էօնիւնտէ չարապ
2 իչտի։ Ահաղտասար չարապ քէյ-
ֆինտէ էմր էթտի քի՝ Բպապասը
Ասբուգոդոնոսորուն Ահրուսաղէմ
հէյքէլինտէն չըգարտըղը ալթունն
վէ կիւմիւշ գապլարը կէթիրէլէր,
վէ փատիշահ հէմ պէյլէրի՝ գա-
րըլարը վէ օտալըգլարը օնլար ի-
3 լէ իչէլէր։ Իմտի Ահրուսաղէմտէ
օլան Ալլահ եվինին հէյքէլինտէն
չըգարտըգլարը ալթուն գապլարը
կէթիրտիլէր, վէ փատիշահ հէմ
պէյլէրի՝ գարըլարը վէ օտալըգ-
4 լարը օնլար իլէ իչտիլէր։ Օն-
լար շարապ իչտիլէր, վէ Բալ-
թունն հէմ կիւմիւշ պագըր՝ տէ-
միր՝ աղաճ վէ թաշտան ալլահլա-
րա թէսպիհ գըլտըրար։
5 Տ Օլ սաա'թտա՝ ատէմ էլի
թի "Էպէտի հիւքիւմէթ՝ վէ փա-
տիշահլըղը տէվլտէն տէվճէ տէք
օլանա շիւքր էտէրէք թէքրիմ
35 էյլէտիմ։ Ձիւն քի Բէերին ճիւմ-
լէ սաքինլէրի հիչ կիսի սայրլըր,
վէ էօ՝ կէօյիւն ա'սքէրինտէ վէ
եէրին սաքինլէրինտէ խոթէտիչինի
էտէր. վէ Դօնուն էլինի մէն՝ է-
տէճէք՝ եախօտ օնա՝ Էսկի իշլէ-
յօրսուն տէյճէք եօգ տուր։
36 Օլ ղէմանտէ՝ պանա ա'գլըմ կէ-
քի կէլտի, վէ Ֆփատիշահլըղըմընը
չանը իչիւն՝ ի'զզէթիմ վէ զիւնէ-
թիմ պանա տէօնտիւ. վէ մու-
սահիպլէրիմ հէմ պէյլէրիմ պէնի
արատըլար, վէ փատիշահլըղըմտա
գայիմ օլտուսմ, վէ Բպանա տահա
ա'լա ա'զամէթ վէրիլտի։
37 Հալա պէն Ասբուգոդոնոսոր
կէօյիւն փատիշահընա շիւքր վէ
թա'զիմ վէ թէքրիմ էտէրիմ,
Ըքի օնուն հէփ ա'մէլլէրի Հագգ՝
վէ եօլլարը չէրի՝ տիր. վէ Ըմա՞շ-
բուրլուգ իլէ կէզէնլէրի ալչագ-
լաթմաղա գատիր տիր։

ՊԷՊ Ը

Ահաղտասարըն զէյաֆէթի։ 5 Տիվարտաքի
էլ եազըսը։ 8 Փատիշահըն ա'լեմլէրինին
օնուն մանա'սընը վէրէմէտիքլէրի։ 10 Ահա-
նիէլին չաղըրլմասը։ 17 Օնուն փատիշահա
Թա'զիր էտիպ՝ 25 եազընըն մա'նասընը
վէրմեսի։ 30 Փատիշահլըղըն Աստիէրէ
կէչմեսի։

1 Ահաղտասար փատիշահ՝ պին պէ-
յինէ Պէօյիւք ղէյաֆէթի էյ-
լէտտի, վէ պինին էօնիւնտէ չարապ
2 իչտի։ Ահաղտասար չարապ քէյ-
ֆինտէ էմր էթտի քի՝ Բպապասը
Ասբուգոդոնոսորուն Ահրուսաղէմ
հէյքէլինտէն չըգարտըղը ալթունն
վէ կիւմիւշ գապլարը կէթիրէլէր,
վէ փատիշահ հէմ պէյլէրի՝ գա-
րըլարը վէ օտալըգլարը օնլար ի-
3 լէ իչէլէր։ Իմտի Ահրուսաղէմտէ
օլան Ալլահ եվինին հէյքէլինտէն
չըգարտըգլարը ալթուն գապլարը
կէթիրտիլէր, վէ փատիշահ հէմ
պէյլէրի՝ գարըլարը վէ օտալըգ-
4 լարը օնլար իլէ իչտիլէր։ Օն-
լար շարապ իչտիլէր, վէ Բալ-
թունն հէմ կիւմիւշ պագըր՝ տէ-
միր՝ աղաճ վէ թաշտան ալլահլա-
րա թէսպիհ գըլտըրար։
5 Տ Օլ սաա'թտա՝ ատէմ էլի
փարմագլարը չըգըպ չամ'տանըն
գարշըսընտա փատիշահ սէրայը-
նըն տիվարը սըվասընըն իւզէրինէ
եազըը. վէ փատիշահ օլ եազան
6 էլինն աւլուճտունու կէօրտիւ։ Օլ-
տէմ փատիշահըն պէնկըն տէյիշ-
տի, վէ էֆքեարը օնու իզթիրաբ-
պէ սալըը, չէօյլէ քի պէլինին օյ-
նագլարը չէօզիւլիւպ՝ Բտիզէրի
պիրբիպիրինէ տօգուշուրլար իտի։
7 Ֆփատիշահ գուվվէթի իլէ չաղըրտը
քի՝ Բսիհիրպազլէրի՝ միւնէճճիմ-
լէրի վէ էհլի հէյէթլէրի կէթիրէլէր.
փատիշահ Ահաբիլոնուն ա'լիմլէրինէ
ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Պու եա-
զըլը հէր քիմ օգուր ուա՝ պանա
մա'նասընը պիլտիրիր իսէ, երղաան
կիլինէճճէք, վէ պէյնունտա ալթուն
զինճիր օլուպ՝ մէմլէքէթտէ Բիւչիւն-
8 ճիր օլուպ՝ մէմլէքէթտէ Բիւչիւն-

ՔԱ. Ի՝. Լ. 538 44։

13 Օլտէմ Դանիէլ փատիշահըն հուզուրունա կէօթիւրիւլտիւ. փատիշահ ճէվապ էտիպ Դանիէլէ տէտի քի՝ Պապամ փատիշահըն Նուգատան կէթիրտիյի Նուդա էսիրլէրինին օղուլլարընտան օլան չու Դանիէլ սէ՚ն մի սին։

14 Ահն սէնին հագգընտա իշիթտիմ քի՝ Աստուծ ալլահլարըն բուհու վար, հէմ սէնտէ նուր վէ ֆէհմ

15 վէ ա՚լա ի՚լմ պուլունուր։ Վէ հալա հուզուրումա Նա՚լիմլէր վէ սիհիրպազլար կէթիրիլտի քի՝ շու եազըյը օդուչալար, վէ պանա օ նուն մա՚նասընը պիլտիրէյիմ. ամ մա օնլար՝ պու չէյին մա՚նասընը պիլտիրմէյէ գատիր օլամատը

16 լար։ Վէ պէն սէնին հագգընտա իշիթտիմ քի՝ մա՚նալար թա՚պիր էթմէյէ վէ միւչքիւլլէր հալլ էթ մէյէ գատիր սին. Նիմտի էյէր սէն օլ եազըյը օգուչուպ՝ պանա օնուն մա՚նասընը պիլտիրմէյէ գա տիր օլուր իսէն, էրզավան կիյի նէչճէքսին, վէ պօյնունտա ալթուն զինճիր օլուպ՝ մէմլէքէթտէ իչ

17 էնիւճիւ հիւքմտար օլաճագսըն։ Օլտէմ Դանիէլ ճէվապ է տիպ փատիշահըն հուզուրունտա տէտի քի՝ Էֆէտիյէլէրին սէնին օղ սուն, վէ Պախշիլէրինի ղայրիյէ վէր. լաքին պէն փատիշահա եա զըյը օգուչաճաղըմ, վէ օնա մա՚

18 նասընը պիլտիրէճէյիմ։ Էյա սէն էյ փատիշահ՝ Ալլահ Թաա՚լա պապան Նաբուգոդոնոսորա փա տիշահլըգ վէ ա՚զամէթ վէ շան վէ

19 ի՚ղզէթ վէրտի։ Վէ օնա վէրտի յի ա՚զամէթտէն՝ Նճհիմլէ գավմ լէր՝ իւմմէթլէր վէ տիլլէր օնուն հուզուրունտան տիթրէրլէր գօրգարլար իտի. օ՝ իսթէֆտիյինի գաթլ էտէր իտի, վէ իսթէֆտի յինի սաղ գօր իտի. հէմ օ՝ իս թէֆտիյինի եիւճէլտիր իտի, վէ իսթէֆտիյինի ալչագլատըր իտի։

20 Նաչքին օնուն եիւրէյի եիւճէլէ նիպ՝ բուհու մաղրուրլուգ իլէ գաթըլանտըղը կիպի, փատիշահ լուղը թախթընտան էնտիրիլտի, վէ օնտան ի՚ղզէթինի կիտէրտիլէր.

21 Վէ Նատէմլէր օղուլլարընտան գօ վուլտու, վէ եիւրէյի Հայլանա րընքի կիպի օլտու, վէ մէսքեանը եապան էշէքլէրի իլէ օլտու. օնա էօքիւզլեր կիպի օթ եէտիրտիլէր, վէ վիւճիւտու կէօյիւն չէհինտէն նէմլէնիր իտի. Նթա Ալլահ Նա՚լանըն ատէմլէրին փատիշահլըգ լարը իւզէրինէ հիւքիւմէթ սիւ րիւպ՝ օնուն իւզէրինէ քիմի խա թէր խսէ նասպ էթտիյինի պիլին

22 ճէյէտէք։ Վէ սէն ա Նաղտա սար օնուն օղլու՝ պուննուն ճիւմ լէսինի պիլտին խսէ տէ՝ Հէբրէյի

23 նի ալչագլաճմատըն. Նէլլա կէօ յիւն Նչճենտիսինէ գարշը քէն տինի եիւճէլթտին, վէ օնուն է վինին գապլարընը սէնին էօնիւնէ կէթիրտիլէր, վէ սէն հէմ պէյ լէրին՝ գարըլարըն վէ օտալըգլա րըն օնլար իլէ շարապ իչտինիզ. վէ սէն Նկէօրմէյէն վէ իչթիմէյէն վէ պիլմէյէն կիւմիւշ վէ ալթուն՝ պագըր՝ տէմիր՝ աղաճ վէ թաշ տան օլան ալլահլարա թէսպիհ էյլէտին, վէ սէնին նէֆէսին է լինտէ օլան՝ Նհէմ սէնին հէփ եօլլարըն օնուն օլան Ալլահա ի՚զ

24 զէթ վէրմէտին։ Նմտի օլ էլ ա վուճու օնուն հուզուրունտան կէօնտէրիլսուն՝ պու րէսմ եազըլ

25 տը։ Վէ րէսմին եազըսը պու տուր. Մ Նէնէ, Մէնէ, Թէ

26 Գէլ, Ա Ֆ Ռ Ա Ն։ Պու սէօզիւն մա՚նասը պու տուր. Մէ նէ, Ալլահ սէնին փատիշահլըգը նը սայմըշ վէ օնու պիթիրմիշ

27 տիր։ Թէգէլ՝ Նթէրազըտա Թար թըլտըն, վէ էքսիք պուլունտուն։

28 Փէրէս, փատիշահլըգըն Թագսիմ օլուպ՝ Էվ՚ատիլէր իլէ Ֆիւրս լէրէ վէրիլտի։

29 Օլտէմ Նաղտասար էմր էյլէ տի, վէ Դանիէլէ էրզավան կիյտիրտիլէր, վէ պօյնունա ալթուն զինճիր Նթագըլլը. վէ օնուն հագ գրնա՝ մէմլէքէթտէ օնուն Նիւ չիւնճիւ հիւքմտար օլտուղուն նա տէլլալ չաղըրթտըլար։

30 Օլ կէճէտէ՝ Քիլտանիլէրին փատիշահը Նաղտասար գաթլ օ

31 լունտու։ Վէ փատիշահլըգը Էվ՚ատի Դարեհ ալտը, քի ալթմըշ իքի եաշընտա գատար իտի։

ԳԼԽ Ը

Դանիէլին Դարեհհետն բիւրեակ ալմասը ։ 4 Ովուն տիւշմնէլերինին օնուն ա՛լէյհինէ ֆիթնէ գուրաս՝ փատիշահտան պիր նահագ ֆէրման ալտըդլարը ։ 10 Դանիէլին հագ-գընա խթաս՝թսըդլըդ իֆթիրասը օլունուպ՝ արսլանլարըն գույտուունա աթըլտըդը ։ 18 Ովուն մի՛ւէյիդաթ իլէ հընֆիզ օլունմասը ։ 24 Ովուն տիւշմնէլերինին թէլէֆ օլունմասը ։ 25 Փատիշահըն՝ Իսրայէլ Աստուծոյն թագըր էթմէսի ֆէրմանը ։

1 Դարեհին հուզուրունա խօշ կէօրիւնտիւ քի՝ Մմէդիքէթին իւզէրինէ եիւզ իյիրմի վալի նասպ էտէ , քի պիւթիւն մմէդիքէթին 2 իւզէրինտէ օլալար . Ա՛յ օնլարըն իւզէրինէ իւչ սէրվէր քի՝ օնլարըն պիրի Դանիէլ իտի , քի փատիշահա զարար օլմամագ իչիւն՝ վալիլէր օնլարա հիսապ վէրէլէր ։ 3 Ամտի պու Դանիէլ՝ Բօնտա ա՛լա րուհ օլմադ իլէ՝ սէրվէրլէրտէն վէ վալիլէրտէն իւսթիւն թութուրտու . վէ փատիշահ ֆիքր էթտի քի՝ օնու պիւթիւն մմէդիքէթին իւզէրինէ տիքէ ։ 4 Ցամտի սէրվէրլէր վէ վալիլէր՝ մմէդիքէթի մասլահաթընտա Դանիէլէ գարշը պէհանէ պուլմադա կէօզտիրլէր իտի , ամմա օնլար հիչ պիր պէհանէ եա ֆէսատ պուլմադա գատիր օլմատըլար . չիւն քի օ՝ էմին իտի , վէ օնտա հիչ պիր գապահաթ եա ֆէսատ պուլունմատը ։ 5 Ամտի պու ատէմլեր տէտիլէր քի՝ Պիզ չու Դանիէլէ գարշը հիչ պիր պէհանէ պուլամազըզ , մէկէր օնա գարշը՝ օնուն Աստուծոյն չէրի՝ աթը հագգընտա պուլալըմ ։ 6 Օլտէմ սէրվէրլէր վէ վալիլէր փատիշահըն եանընա իւշտիւլէր , վէ օնա պէօյլէ տէտիլէր . Ո՛վ Դարեհ փատիշահ՝ էպէտէն եա 7 շա ։ Պ՛էմրէքէթին ճիւմլէ սէրվէրլէրի՝ վէզիրլէրի վէ վալիլէրի՝ միւշիրլէրի վէ միւտիրլէրի միւշավէրէ էթտիլէր քի՝ փատիշահանէ գանուն պաղլանըպ եասագ էմրի սապիթ օլունա , թա քի սէնտէն ղայրի եա՛ փատիշա՝ պիր աստմտէն օթուզ կիւնէ գատար հէր տիլէք տիլէյէճէք օլան՝ արսլանլարըն չուզուրունա աթըլա ։ 8 Ա՛ալա եա՛ փատիշահ՝ եասագ էմրինի սապիթ էյլէ , վէ ֆէրմանա իմզա վուր քի՝ Պ՛ատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին իսպթալ օլմազ գանունու մուճիպինճէ 9 ձէ թէպտիլ օլունմայա ։ Պունտան էօթիւրիւ Դարեհ փատիշահ ֆէրմանը վէ եասագ էմրինի իմզալատը ։ 10 Ա՛յ Դանիէլ՝ եազըլմըշըն իմզալանտըղընը պիլտիյի կիպի՝ եվինէ վարտը , վէ օտասընտա փէնճէրէլէրի Ղրուսաղէմ տողրու աչըգ օլարագ՝ Ըհիւնաէ իւչ քէրրէ տիզլէրի իւզէրինէ չէօքիւպ տուա՝ էտէր իտի , վէ էվվէլտէն էթմէքտէ օլտուղու կիպի քէնտի Աստուծոյն հուզուրունա չիւքրէր 11 էտէր իտի ։ Ամտի պու ատէմլեր իւշտիւլէր , վէ Դանիէլի Աստուծոյն հուզուրունտա տուա՝ վէ նիյազ 12 էթմէքտէ պուլտուղար ։ Բօլտէմ օնլար եագլաշըպ՝ փատիշահըն հուզուրունտա՝ փատիշահըն եասագ էմրի խուսուսունտա տէտիլէր քի՝ Այ՝ փատիշահ՝ սէնտէն ղայրի պիր ալլահտան եա պիր ադէմտէն օթուզ կիւնէ գատար տիլէք էտէն հէր ատէմ՝ արսլանլարըն չուզուրունա աթըլա տէյիւ պիր եասագ էմրինի իմզալամատըն մը . փատիշահ ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Պ՛ատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին թէպտիլ օլունմագ գանունունու մուճիպինճէ՝ պու սէօզ 13 կէրչէք տիր ։ Օլտէմ օնլար ճէվապ էտիպ՝ փատիշահըն հուզուրունտա տէտիլէր . Յուդա էսիրլէրի օղուլլարընտան օլան Դանիէլ՝ Բսէնէն վէ իմզալատըղըն եասագ էմրինի սայմադ եա՛ փատիշահ , իլլա կիւնտէ իւչ քէրրէ 14 նիյազընը ա՛րտ էտէր ։ Օլտէմ փատիշահ պու սէօզլէրի իչիթտիլի կիպի՝ Ըքնտի քէնտինէ ղայէթ իլէ կիւճէնտի , վէ եիւրէյինի Դանիէլին իւզէրինէ գօտու քի՝ օնու գուրթարա . վէ թա կիւնէշ պաթանատէք օնու խէլաս էթմէ 15 յէ չալըշտը ։ Ա՛մմա օլ քիմսէլէր փատիշահըն եանընա իւշտիւլէր , վէ փատիշահա տէտիլէր . Այ՝ փատիշահ պիլ քի՝ Պ՛ատիլէրին վէ Ֆիւրսլէրին գանունու պու տուր քի՝ փատիշահըն հէր սա-

պիթ էթոիյի եասագ էմրի ու ֆէր-
16 ման թէպտիլ օլունմազ։ Օլ զէ-
ման փատիշահ էմր էթտի, վէ
Դանիէլի կէթիրտիլէր, վէ օնու
արսլանլարըն չուգուրունա աթ-
տըլար. փատիշահ Դանիէլէ
ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Տա-
յիմա ի՛պատէթ էթոիյին Ըլլա-
հըն՝ սէնի օ խէլաս էտէճէք տիր։
17 Ա՛յ պիր թաշ կէթիրիլիպ՝ չու-
գուրուն աղզընա գօնուլտու, ՚վէ
փատիշահ օնու եիւզիւյիւ վէ պէյ-
լէրին եիւզիւյիւ իլէ միւհրլէ-
տի քի՝ Դանիէլին հագըզնա օ-
լան քէյֆիյէթ թէպտիլ օլուն-
18 մայա։ Ընտէն փատիշահ՝ սէրա-
յընա վարտը, վէ կէճէյի աճ
կէչիրտի, վէ օտալըգլարընը հու-
զուրունա կէթիրթմէտի. վէ ՚ույ-
գուսու օնտան գաչտը։
19 Ընտէն փատիշահ սապահլայըն
էրքէն գալգըպ՝ ա՛լէլա՛ճէլէ արս-
լանլարըն չուգուրունա վարտը։
20 Ա՛յ չուգուրա եագլաշտրղընտա՝
մէլիւլ սէս իլէ Դանիէլէ չաղըր-
տը. փատիշահ ճէվապ էտիպ
Դանիէլէ տէտի. Այ՞ սաղ Ըլ-
լահըն գուլու Դանիէլ՝ ՚սէնին
տայիմա ի՛պատէթ էթոիյին Ըլ-
լահըն սէնի արսլանլարտան գուր-
21 թարմաղա գատիր օլտո՞ւմու։ Օլ-
տէմ Դանիէլ փատիշահա տէտի
քի՝ Ո՛վ՞ փատիշահ՝ էպէտէն
22 եաշա։ ՚Պէնիմ Ըլլահըմ մէլէյի-
նի կէօնտէրտի, վէ ՚արսլանլարըն
աղզընը գափատը, վէ պանա զա-
րար էթմէտիլէր. չիւն քի օնուն
հուզուրունտա պէնտէ սուչսուզ-
լուգ պուլունտու, վէ սէնին հու-
զուրունտա տահի՝ եա՛ փատիշահ՝
23 զարարլը իշ էթմէտիմ։ Օլ զէման
փատիշահ՝ օնտան էօթիւրիւ զի-
յատէսի իլէ խօշլանըպ Դանիէլի
չուգուրտան չըգարմաղա էմր էյ-
լէտի. իմտի Դանիէլ չուգուրտան
չըգարըլտը, վէ օնտա հիչ պիր
զարար պուլունմատը, ՚չիւն քի
24 Ըլլահընա ինանտը։ Վ՚է փատիշահ
էմր էթտի, վէ օլ Դանիէլտէն
շիքայէթի էտէն ատէմլէրի կէթիր-
տիլէր, վէ օնլարը հէմ ՚օնլարըն
չօճուգլարընը վէ գարըլարընը արս-
լանլարըն չուգուրունա աթտըլար,
վէ օնլար տահա չուգուրուն ալ-

թընա եէթիշմէզտէն՝ արսլանլար
օնլարա մուսալլաթ օլուպ օնլարըն
հէփ քէմիքլէրինի էզտիլէր։
25 ՚Ընտէն Դարեհ փատիշահ՝ պիւ-
թիւն եէրտէ սաքին օլան ճիւմլէ
գավմլէրէ՝ իւմմէթլէրէ վէ տիլլէ-
րէ եազտը քի՝ Ալամէթինիզ չօ-
26 ղալսըն. ՚՚Ո՛ւզուրումտան ֆէր-
ման սատրը օլունմուշ տուր քի՝
փատիշահ՛լըղըմըզըն ճիւմլէ հիւքմ
էթտիյի եէրտէ՝ ՚Դանիէլէն Ըլ-
լահընըն հուզուրունտան տիթրէ-
յիպ գօրգալար. ՚՚զիրա օ՝ սաղ
Ըլլահ վէ էպէտէն գայիմ տիր,
վէ օնուն փատիշահ՛լըղը Նպօզուլ-
մազ, վէ հիւքիւմդէի նիհայէ-
27 թէտէք տիր։ Ո՛ւրթաըրըճը վէ
խէլաս էտիճի՝ վէ կէօքտէ հէմ
եէրտէ ՚՚ա՛լամէթլէր վէ մի՛ւճիզ-
զաթլէր էտէն օ տըր քի՝ Դանիէլի
արսլանլարըն փէնչէսինտէն գուր-
թարտը։
28 Իմտի պու Դանիէլ՝ Դարեհին
փատիշահ՛լըղընտա վէ ՚՚Ֆիւրսի
կիւրոսուն Նփատիշահ՛լըղընտա ա-
սուտէ հալ իւզրէ իտի։

ՊԱՐԱ Ի

Դանիէլին կէօրտիւյիւ տէօրթ հայվանլա-
րըն, 9 վէ Ա՛իւնէլէրի գատիմին վահիսի։ 15
Օնուն մանա՛սը։

1 Բաբիլոն փատիշահը Նաղտասա-
րըն իլք եըլընտա ՚՚Դանիէլ
տիւշ՝ վէ ՚՚տէօշէյինտէ պաշընըն
րույալարընը կէօրտիւ. օլ զէման
տիւշիւ եազըպ սէօզլէրինն իհմալինի
2 սէօյլէտտ։ Դանիէլ ճէվապ էտիպ
տէտի քի՝ Նէճէյտէ րույամտա կէօր-
տիւմ քի՝ իշղէ կէօյիւն տէօրթ
րիւզգիարը պէօյիւք տէնիզին իւ-
զէրինէ հիւճիւմ էտէրլէր իտի։
3 Վ՚է ՚տէնիզտէն տէօրթ պէօյիւք
ճանավար չըգտը. օնլար պիրի
պիրինտէն ֆարգլը իտի։
4 Նէվվէլքի՝ ՚արսլան կիպի օլուպ
օնտա գարթալ գանատլարը վար
իտի. թա գանատլարը եօլունուն-
ճայատէք կէօրիւյօրիտիմ, վէ
եէրտէն եօգարը գալտըրըլտը, վէ
ատէմ կիպի այագլարը իւզէրին-
տէ տուրտուրուլտու, վէ օնա ա-
տէմ եիւրէյի վէրիլտի։
5 Իվ՚է իշղէ այրյա պէնզէր պիր

ղայրի իքինձի ճանապար քի՝ քէնտինի պիր եանա գալտըրտը , վէ աղըընտա ուիշէրի արասընտա իւչ էյէկիւ քէմիյի վար իտի . վէ օնա պէօյլէ տէտիլէր քի՝ Կ՚ալգ , չօգ էթ եէ ։

6 Պուընտան սօնկրա պագտըմ քի՝ իշթէ գափլան կիպի պիր ղայրիսի քի՝ արգասը իւզէրինտէ տէօրթ գուշ գանատլարը վար իտի . վէ պո՚ ճանապարըն ուտէօրթ պաշը վար իտի , վէ օնա հիւքիւմէթ վէրիլտի ։

7 Պուընտան սօնկրա կէձէ րույալարընտա կէօրտիւմ քի՝ իշթէ պիր ետէօրտիւնճիւ ճանապար քի՝ գօրգուլու վէ հիյպէթլու վէ ղայէթ գուվվէթլու իտի , վէ օնուն պէօյիւք տէմիր տիշլերի վար իտի . եէր իտի վէ փարչէլէր իտի , վէ գալանը այագլարը իւչ չինյեր իտի . վէ օնտան էվվէլ օլան ճանապարլարըն հիչ պիրինէ պէնկզէմէզ իտի , ուվէ օնուն օն պուչնուղ ։

8 ղու վար իտի ։ Գէն պուչնուզլարա թամամլա էտէր իքէն՝ իշթէ ՚օնլարըն արասընտա պիր ղայրի քիւչիւք պուչնուղ չօգտը քի՝ օնուն էօնիւնտէն էվվէլքի պուչնուզլարըն իւչիւ քէօքտէն սչօքիւլտիւ . վէ իշթէ պու պուչնուզտա ՚ատէմ կէօզլէրի կիպի կէօզլէր՝ ՚վէ պէօյիւք սէօյլէյէն աղըզ վար իտի ։

9 ՚Գէն կէօրիւյօր իտիմ՝ թա քի թախթլար գուրուլտու , վէ ՚Հիւնէլերի գատիմ օթուրտու . ՚օնուն էսվապը գար կիպի պէյազ՝ վէ պաշընըն սայը փաք եիւն կիպի իտի . օնուն թախթը աթէշ ա՚լէվի՝ ՚թէքերլէքլերի եանան աթէշ իտի ։ 10 ՚Օնուն էօնիւնտէն աթէշ ըրմաղը չօգըզ ագար իտի . ՚օնա պին քէրրե պինլէր խրզմէթ էտէրլէր իտի , վէ օն պին քէրրե օն պինլէր հուզուրունտա տուրուրլար իտի . Դտիվան գուրուլտու , վէ 11 քիթապլար աչըլտը ։ Օլ զէմման օլ պուչնուզտուն սէօյլէտիյի պէօյիւք սէօզլէրինին սէսինտէն էօթիւրիւ պագար իտիմ , ՚թա օլ ճանապար գաթլ օլուննունճայատէք վէ ճէսէտի հէլագ օլուսւ՝ աթէշ եանղընըննա թէսլիմ օլուս։

12 նուննճայատէք պագար իտիմ ։ Վէ օպիր ճանապարլարըն հիւքիւմէթի կիտերիլտի . ամմա թա պիր զէման վէ պիր վագթատէք՝ օնլարա էօ՚մր ուզունըլուլու վէրիլ- 13 տի ։ Կէձէ րույալարընտա կէօրիւյօր իտիմ քի՝ իշթէ կէօզլէրին պուլութլարընտա ՚ատէմ Օղլուննա պէնկզէր պէրի կէլիյօր իտի . վէ Յհիւնէլերի գատիմէտէք կէլտի , վէ օնու՝ օնուն Հուզուրունա եագ- 14 լաշթըրտըլար ։ Վէ Նօնա հիւքիւմէթ վէ ի՚զզէթ վէ փատիշահլըգ վէրիլտի քի՝ հեփ Ազավմլեր՚ իւմմէթլէր վէ տիլլեր օնա ի՚պատէթ էտէլէր . օնուն հիւքիւմէթի ՚էպէտի հիւքիւմէթ տիր քի՝ կէչմէզ , վէ փատիշահլըղը պօզուլմազ տըր ։

15 Գէն Կանիէլ՝ Նրուհում տէրտունիմտէ տէրտէ տիւշտիւ , վէ պաշըմըն րույալարը պէնի իզթի- 16 րապէ սալտը ։ Տուրանլարըն պիրինէ եագլաշտըմ , վէ օնա պուընուն ճիւմլէսինին կէրչէքլիյինի սօրտուում . վէ ս պանա սէօյլէտի , վէ պու չէյլէրին մա՚նասընը պա- 17 նա պիլտիրտի ։ ՚Պու տէօրթ օլան պէօյիւք ճանապարլար՝ եէրտէն գալգաճագ տէօրթ փատի- 18 շահլըգ տըր ։ Վէ փատիշահլըղը՝ Ըմմաա՚լանըն մուգատտէլէրի ալաճագլար , վէ օնլար փատիշահլըղա՝ էպէտէն վէ էպէտ իւլ ապատ մալիք օլաճագլար ։

19 Ընտէն ՚՚ուէօրտունճիւ ճանապարտան էօթիւրիւ կէրչէյի պիլմէյէ իսթէտիմ՝ քի օ՝ օպիրլէրին հիչ պիրինէ պէնկզէմէ յիպ ղայէթ հիյպէթլու իտի , քի տիշլէրի տէմիրտէն վէ թըրնագլարը պագըրտան օլուսւ՝ եէր իտի , փարչէլէր իտի , վէ գալանը այագլարը իւչ 20 չինյեր իտի . Էմ օնուն պաշընտա օլան օն պուչնուզտան էօթիւրիւ , վէ օպիր չօգան պո՚նօզտան էօթիւրիւ

տեսլէր իւէ ձէնք էտիպ օնլարը
22 եէնտի, թա քի Էվկիւնլէրի գաափմ
կէլիպ՝ Պաաա'լանըն մուգաատտէս-
լէրինէ չէրիա'թի վէրիլինձէ յէտէք,
վէ զէման եէթիշիպ՝ մուգաատտէս-
լէր փատիշահլըղա մալիք օլուն-
23 ճայատէք: Վ Է պէօյլէ տէտի.
Տէօրտիւնճիւ ճանավար՝ եէրտէ
Պտէօրտիւնճիւ փատիշահլըգ օ-
լուպ հէփ փատիշահլըգլաթ-
տան ֆարգլը օլաճագ, վէ պիւ-
թիւն եէրի եէյէճէք, վէ օնու
24 չէյնէ յիպ էզէճէքտիր: Վ Է Ղօլ
օն պույնուզ՝ օլ փատիշահլըգ-
տան գալգաճագ օն փատիշահլըգ
տըը, վէ օնլարտան սօնկրա պիր
ղայրիսի գալգաճագ, վէ պու՝ էվ-
վէլքիլէրտէն ֆարգլը օլաճագ, վէ
25 իւչ փատիշահ տիւշիւրէճէք. Վ Է
Ը[Պաաա'լայա զըտտ սէօզլէր սէօյ-
լէ յէճէք, վէ Պաաա'լանըն մու-
գաատտէսլէրինէ սըգլէթի վէրէճէք.
վէ զէմանլար Հէմ գանունլար Ռտե-
յիշլիրմէ յէ թէֆէքքիւր էտե-
ճէք, վէ օնլար Ղպիր եըլա վէ ի-
քի եըլա վէ եարըմ եըլատէք Ֆօ-
26 նուն էլինէ վէրիլէճէքլէր: Ը Ղմ-
մա տիվան գուրուլուպ՝ օնուն
հիւքիւմէթինի կիտերէճէքլէր, վէ
օնոտ էնճամընատէք հէլաք վէ
27 պէրպատ էտէճէքլէր: Վ Է Բփա-
տիշահլըգ հէմ հիւքիւմէթ՝ վէ
հէփ կէօյիւն ալթընտա օլան փա-
տիշահլըղըն ա'զամէթի Պաաա'լանըն
մուգաատտէսլէրի խալգընա վէրի-
լէճէք. Ռօնուն փատիշահլըղը էպէ-
տի փատիշահլըգ տըը, վէ Տհէփ
հիւքմտարլար օնա ի'պատէթ է-
տիպ՝ միւթի'ւ օլաճագլար:
28 Վէօզիւն սօնու պուրայատէք
տիր. պէն Դանիէլի՝ էէֆքեարիմ
պէնի ղայէթ իւէ իզթիրապէ սալ-
տը, վէ պէնկզիմ պէնտէ տէ յիշ-
տի. վէ Ղպոտ սէօզիւ եիւրէ յիմտէ
սագլատըմ:

ԳԼՈՒԽ Ը

Դանիէլին կէօրտիւյի գօչ վէ քէչի վհա-
սի: 13 Վ Մագտէոնին իքի պին իւչ եիւզ
կիւն այագ ալթընա պասըլտըղը:

1 Ճաղտասար փատիշահ-
շահլըղընըն իւչիւնճիւ երլըն-
տա պանա պէն Դանիէլէ՝ պանա

ՀԱ. Ի'. Լ. 553 գէ:

ՀԱ. Ի'. Լ. 558 գէ:

ՀԱ. Ի'. Լ. 558 գէ:

օլ Ռէվվէլա կէօրիւնէնտէն սօնկ-
2 րա թույա կէօրիւնտիւ: Վ Է րու-
յատա կէօրտիւմ, վէ վագի՝ օլ-
տու քի կէօրտիւյիմտէ՝ պէն Լ-
ղամ Է յալէթինտէ օլան Ը Հու-
շան գալէսինտէ իտիմ. վէ վահ-
տէ կէօրտիւմ քի՝ Ասւլայ ըրմաղը-
նըն ճանընտա իտիմ:
3 Վ Է կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագ-
տրմ քի՝ իշթէ ըրմաղըն էօնիւն-
տէ պիր գօչ տուրուր իտի, վէ օ-
նուն իքի պույնուզու վար իտի.
վէ օլ պույնուզլար եիւքսէք՝ վէ
պիրի օպիրինտէն եիւքսէք իտի,
վէ օլ եիւքսէք օլան՝ սօնկրատան
4 չըգտը: Վ Է օլ գօչու կէօրտիւմ
քի՝ պույնուզու իւէ պաթըյա վէ
փօրեասա վէ գըպլէյէ տօղրու
գագայօր իտի, վէ հիչ պիր ճա-
նավար օնուն էօնիւնտէ տուրա-
մազ իտի, վէ օնուն էլինտէն
գուրթարան եօղ իտի. Ֆիլա իս-
թէտիյի կիպի է յէէտի, վէ պէօ-
յիւտիւ:
5 Վ Է պէն թէֆէքքիւր էթմէք-
տէ իքէն, իշթէ պաթըտան եէրին
ճիւմլէ եիւզիւ իւզէրինէ պիր քէ-
չիլէր էրքէճի կէլտի, վէ եէրէ
տէյմէյօր իտի. վէ էրքէճին կէօզ-
լէրի արասընտա պիր Ռպէյլի պաշլը
6 պույնուզու վար իտի: Վ Է ըրմա-
ղընը էօնիւնտէ տուրան օլ կէօր-
տիյիմ իքի պույնուզուն գօչա-
տէք վարտը, վէ գուվվէթինին
խըշմը իւչ օնուն իւզէրինէ սէ-
7 յիրթտի: Վ Է օնու կէօրտիւմ քի՝
գօչուն հանընա եանաշտը, վէ օ-
նոա գուտուրուպ՝ գօչու վուրտու,
վէ օնուն իքի պույնուզունու գըր-
տը, վէ գօչուն գուվվէթինի եօղ ի-
իտի քի՝ օնուն էօնիւնտէ տուրա.
անտէն օնու եէրէ չարփտը, վէ
օնու չինէտի, վէ գօչու օնուն
էլինտէն գուրթարան եօղ իտի:
8 Իմտի օլ քէչիլէր էրքէճի ղայէթ
իւչ պէօյիւտիւ, վէ գուվվէթ-
լէնտիյի կիպի՝ օլ պէօյիւք պույ-
նուզ գըրըլտը, վէ օնուն եէրի-
նէ՝ կէօյիւն տէօրթ բիւզկեարընա
ուօղղու՝ Ռտէօրթ պէչլի պաշլը
9 պո՞յնո՞չ չըգտը: Վ Է Ղօնլարըն
պիրինտէն պիր քիչիւք պույնուզ
չըգտը, վէ պու՝ Ռգըպլէյէ վէ
կիւնտօղուսունա վէ Ըկիւզէլ ոթ-

ՀԱ. Ի'. Լ. 555 գէ:

Ղ Խա. 9.
Ո Խա. 18: Ա Կոր. Գ. Ք: Հայտ. Ա. 6: Է. 10: Ի. 4:
Ր Պ. Բ. 40:
Ց Խա. 7, 8. 20: Հայտ. ԺԷ. 12:
Ա Խա. Է. 28: Պ. Ը. 24, 25: Ժա. 28. 30, 31. 36: Հայտ. ԺԳ. 5, 6:
Ֆ Հայտ. ԺԷ. 6: ԺԸ. 24:
Ֆ Պ. Բ. 21:
Ո Պ. ԺԸ. 7: Հայտ ԺԶ. 14:
Ֆ Հայտ ԺԳ. 7:
Ա Խա. 10. 22:
Ի Խա. 14. 18. 22:
Ֆ Պ. Բ. 44: Ղ.ա. Ա. 33: Հօհ. ԺԸ. 34: Հայտ. ԺԱ. 15:
Ր Պագ՝ Ղ. Է. 12:
Ի Խա. 15.
Պ. Ը. 27:
Ժ. 8. 16:
Ղ Ղ.ա. Ք. 19. 51:

Ա Սաղ. Խը. 2: Ղզեկ. Ի. 6. 15: Պ. Ժա. 16. 41. 45:
Ի Պ. Է. 6: Ժա. 4: Խա. 22:
Ղ Պ. Է. 8: Ժա. 21:
Ֆ Պ. Ժա. 25:
Ը Ա Պ.ա. Խը. 2: Ղզեկ. Ի. 6. 15: Պ. Ժա. 16. 41. 45:

յորա տօղրու փէք պէօյիւտիւ ։
10 Վ֊է [a]Թա կէօյիւն ա՛աքէրինէտէք
[b]պէօյիւտիւ ։ Վէ [c]ա՛աքէրտէն հէմ
ԵրԼտրզլարտան պաղըշնը եէրէ
տիւշիւրտիւ , վէ օննարը չէ՛ինէ֊
11 տի ։ [d]Հէմ Թա Ւա՛աքէրին Աէրվէ֊
րինէտէք՝ [e]քէնտինի պէօյիւԹտիւ ,
վէ [f]օնուն եէտի իւլէ [g]տայիմ գուր֊
պան գալտրըրլտը , վէ Ա՛ագտէսէ֊
12 սինին մէքհանը երգըլտը ։ Վ֊է իս֊
եան իչիւն՝ [h]ա՛աքէր տայիմ գուր֊
պան իւլէ պէրապէր օնա վէրիլտի ։
Վէ [i]կէրչէքլիյի եէրէ չարփտը , վէ
Ւիվ կէօրտիւ , վէ իւլի բասԹ
կէլտի ։
13 Վ֊է սէօյլէյէն [j]պիր մուգատ֊
տէս իչիԹտիմ , վէ օլ սէօյլէյենէ
պիր ղայրի մուգատտէս տէտի ։
Տայիմ գուրպանընըն վէ վիրան
էտիճի իսհանընըն վէ Ա՛ագտէսէնին
հէմ ա՛աքէրին չի՛ինէնմէյէ վէրիլ֊
մէսինին վահիսի նէ[k] զէմանէ֊
14 տէք օլուր ։ Վ֊է օ պանա տէտի
քի՝ Թա իքի պին իւչ եիւզ ախ֊
շամ սապահատէք ։ անտէն Ա՛ագ֊
տէսէ փաքլէնէճէք ։
15 Վ֊է վագի՝ օլտու քի՝ պէն Գա֊
նիէլ վահիյի կէօրիւպ [l]մա՛նա֊
սընը արար իքէն , իչԼէ գարշըմ֊
տա պիր [m]ատէմէ պէնկիզէյէն տու֊
16 րույօր իտի ։ Վ֊է [n]Իւլայ ըզմաղը֊
նընն արասընտա ատէմ սեսի իչԼէ֊
տիմ քի՝ չաղըրըպ տէտի ։ Ւվ֊
Գաարրիէլ՝ պուննա բույայը անկ֊
17 լաճ ։ Իմտի օ՝ տուրտուղումա եէ֊
րին եանընա կէլտի , վէ կէլինճէ՝
գօրգտումա , վէ [o]եիւզիւգօյուն
գափանտըմ . վէ պանա տէտի .
Ա՛նկլա եա՛ատէմ օղլու քի՝ պու
իլհամ ախընը զէման իչիւն տիւը ։
18 Վ֊է Ւպէնիմ իւլէ սէօյլէչիր իքէն ,
պէն եիւզիւմ եէր իւզէրինտէ օ֊
լարագ՝ աղըր ույգուտտա իտիմ . վէ
[p]պանա տօգանընը՝ պէնի տուր֊
տուղում եէրտէ տուրտուրտու ։
19 Վ֊է տէտի քի՝ ԻչԼէ ղազապըն
սօնունտա նէ օլաճաղընը սանա
պիլտիրէ յիմ , Ըզնրա սօն զէման
իչիւն տիւը ։
20 Կէօրտիյիւն [q]օլ իքի պույ֊
նուղուտ գօչ Ա՛ատի վէ Ֆիւրս
21 փատիշահԼարը սըր ։ Վ֊է [r]քէչի֊
լէր էրքէճի՝ Կունան փատիշահը
տըր ։ վէ օնուն կէօզլէրի արասըն֊
տաքի պէօյիւք պույնուղ՝ Էվվէլ֊
22 քի փատիշահ տըր ։ Վ֊է [s]օլ գը֊
րըլըպ տա՝ օնուն եէրինէ տէօրթ
գալտըղը պո֊ [t]իւ՝ օլ Թայիֆէ֊
տէն տէօրթ փատիշահԼըգ գալ֊
գաճագ , ամմա օնուն գուվվէԹի
23 իլէ տէյիլ ։ Վ֊է օնԼարըն փատի֊
շահԼըղընըն սօնունտա՝ ա՛սըլար
[u]յ՛ախօնը Թէքմիլ էԹտիքտէ , պիր
[v]փէք եիւզիւնէ վէ ֆէնտԼէր պիլԼէր
24 փատիշահ [w]գալագաճագ ։ Վ֊է օ֊
նուն գուվվէԹի զօրլու օլաճագ ,
[x]ամմա քէնտի գուվվէԹի իլէ տէ֊
յիլ , վէ օ՝ ա՛ճայըպ Թարզ իւզդէ
պօզաճագ , վէ [y]իչի բասԹ կէլիպ՝ իչ
կէօրէճէք , վէ [z]զօրլուլարը հէմ
մուգատտէսլէր գավմընը պօզա֊
25 ճագ ։ Վ֊է [a]ագԼընըն սէպէպինտէն՝
օնուն էլինտէ հիլէ իչԼէթիճար պու֊
լաճագ , վէ [b]գալպինտէ մաղրուբ֊
լանաճագ , վէ սուլհտա իքէն չօգ֊
լարընը պօզաճագ . վէ [c]սէրվէրլեր
Աէրվէրինին իւզէրինէ գալգաճագ ,
ամմա [d]էԼ օլմագսըզըն գըրըլա֊
26 ճագ ։ Վ֊է [e]սէօյլէնիլէն ախշամ
վէ սապահ՝ բույասը կէրչէք տիր .
[f]սէն իսկ վահիյի գափա , զնրա
չօգ կիւնլէր իչիւն տիւը ։
27 Վ֊է [g]պէն Գանիէլ պայըրըպ՝
պիր գաչ կիւն խասԹալանտըմ ,
անտէն գալգըպ [h]փատիշահընը ի֊
չինի կէօրտիւմ . վէ բույանընն սէ֊
պէպինտէն հէյրան իտիմ , վէ
էանկլատան քիմսէ եօղ իտի ։

ՊԸՊ Թ

Գանիէլին՝ կիւնահընը Թագրիր էտիպ 16 Նրուսաղէմին երնէկ վերիւմսինէ տաւ֊ ա՛սը ։ 20 Գաբրիէլին՝ օնու եէԹմիշ հաֆ֊ Թա հագգընա վաւգուճ էԹմէսի ։

1 Ա՛ատիլէր զիւրրիյէԹինտէն Ը֊ սուէրոս օղլու [i]Գարեհին պի֊
րինճի երլընտա քի օ՝ Գալտանի֊
լէր փատիշահլըղընըն իւզէրինէ
2 փատիշահ նասպ օլտու . Գունուն
փատիշահլըղընըն իլք երլընտա
պէն Գանիէլ քիԹապլարտան
անկլատըմ քի՝ Նրուսաղէմ խա֊
րապլըղընըն Թէքմիլ օլունմասը֊
նըն երլլարընըն սայըսը՝ Ւապպրն
[j]Նրեմիա փէյղամպէրէ օլան քէ֊
լամընա կէօրէ եէԹմիշ երլ տըր ։
3 Վ֊է [k]պէն եիւզիւտիւ՝ ուրուճ

վէ չուլ վէ քիւլ իլէ տուա՝ վէ նիյազլար գըլարագ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ
4 Ըլլահա տօղրուլթուսմ. Վ֊Է Ըլ֊
լահըմ Իապպա նիյազ գըլըպ՝ իգ֊
բար էյլէտիմ, վէ տէտիմ քի՝ Յա֊
Ֆ֊ՓԷՆԵՏԻՄ ա՛զիմ վէ հէյպէթ֊
լու Ըլլահ՝ քի սէնի սեվէնլէրե վէ
թէնպիհլէրինի սագլայանլարա
ա՛հտ ու բ՛նայէթ սագլարսըն.
5 Ի֊ԿԻՒՆԱՀ իշլէտիք, վէ եարամազ֊
լըգ էթտիք, վէ ֆասըգլըգ իշլե֊
տիք, վէ ա՛սը օլտուգ, վէ սէնին
թէնպիհլէրինտէն վէ շէրի՛աթլէ֊
6 րինտէն այրըլտըգ: Վ֊Է փատի֊
շահլարըմըզա՝ սէրվէրլէրիմիզէ վէ
պապալարըմըզա՝ վէ տիւյարըն
ճիւմլէ գավմընա սէնին իսմին իլէ
սէօյլէյէն Ւսէնին գուլլարըն փէյ֊
7 ղամպէրլէրի տինկլէմէտիք: Յա֊
Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ՝ Էսատագաթ սանա
մախսուս տուր, պիզէ իսէ պու
կիւնքի կիպի՝ Յուդա ատէմլէրի֊
նէ վէ Յերուսաղէմ սաքինլէրինէ՝
վէ սանա ա՛սը օլտուգլարը բ՛սա֊
հանլէրի իշլէն օնլարը սիւրտիւ֊
յիւն օլ ճիւմլէ տիւյարլարուա՝
եագընտա վէ ուզագտա օլան հէփ
Իսրայէլէ եիւզ գարալըղը եագը֊
8 շըր: Յա՛ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ՝ պիզէ՝ փա֊
տիշահլարըմըզա՝ սէրվէրլէրիմիզէ
վէ պապալարըմըզա՝ սանա կիւնահ
էթտիյիմիզ իշլէն Ըեիւզ գարա֊
9 լըղը եագըշըր: Ի֊ԷրհամԷթ վէ
ա՛վֆ էթմէք՝ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ Ըլլա֊
հըմըզա մախսուս տուր, չիւն քի՝
10 պիզ օնա ա՛սը օլտուգ. Վ֊Է Ի֊Ըլ֊
լահըմըզ Իապպըն քէլամընը
տինկլէմէտիք քի՝ գուլլարը փէյ֊
ղամպէրլէրին նէտի իլէ էօնիւմիւ֊
զէ գօտուղու չէրի՛աթ միւճհալին֊
11 ՃԷ եիւրիյէլիմ: Վ֊Է Ի՛հէփ Իս֊
րայէլ սէնին չէրի՛աթընը թէճա֊
վուզ էթտիլէր, վէ Ի՛սէնին քէ֊
լամընը տինկլէմէ յէրէք սափտը֊
լար. իմտի Ըլլահըն գուլլու Ն՛ով֊
սէսին թէվրաթընտա եազըլը օլան
պէտտուա՝ վէ եէմին իւզէրիմիզէ
տէօքիւլտիւ. զևրա օնա կիւնահ
12 իշլէտիք: Վ֊Է իւզէրիմիզէ պէօ֊
յիւք պէլա կէթիրմէք իլէ՝ հապգը֊
մըզա վէ պիզէ հիւքմ էտէն հա֊
քիմլէրիմիզին հագգընա սէօյլէ֊
տիյի սէօզլէրինի Ի֊սապլի էթտի.
չէօյլէ քի՝ Յերուսաղէմտէ վագի՛

օլան կիպի՝ պիւթիւն կէօյիւն ալ֊
13 թընտա օլուննմաուը: Էէփ պու
պէլա՝ Ն՛ովսէսին թէվրաթընտա
եազըլը օլտուղու կիպի իւզէրիմի֊
զէ կէլտի. Հլաքին պիզ եարամազ֊
լըգլարըմըզտան տէօնմէյէ վէ սէ֊
նին կէրչէքլիյինէ վուգուֆ օլմա֊
ղա՝ Ըլլահըմըզ Իապպըն տիտտա֊
14 ըընը նիյազ էթմէտիք: Վ֊Է Իապպ
Ի՛պու պէլատան էօթիւրիւ Հազըր
տուրուպ՝ օնու իւզէրիմիզէ կէ֊
թիրտի. զևրա Ը֊Իապպ Ըլլահըմըզ
հէփ իշլէտիյի իշլէրինտէ սաագը֊
տըը, Ի՛պիզ իսէ օնուն քէլամընը
15 տինկլէմէտիք: Վ֊Է շիմտի եա՛
Ըլլահըմըզ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ քի՝ Ի՛գավ֊
մընը գուվվէթլի էլ իլէ Ի՛ըսըը
տիյարընտան չըգարմազ իլէ պու
կիւն օլտուղու կիպի քէնտինէ
Ի՛նամէտինտին, Ն֊կիւնահ իշլէտիք,
16 ֆասըգ օլտուգ: Յա՛ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ՝
ճիւմլէ սաագաթընա կէօրէ քէ֊
րէմ էյլէ սէնին Ը֊մուգատտէս
տաղընտան Յերուսաղէմ շէհրին֊
տէն խըշմ ու ղազապըն տէօն֊
սիւն. զևրա կիւնահլարըմըզ ի֊
շիւն վէ Ի՛պապալարըմըզըն եարա֊
մազլըգլարը իշիւն Ն֊Յերուսաղէմ
հէմ սէնին գավմին՝ էթրաֆլարը֊
մըզտա Ի՛հէփ օլանլարա րէզալէթ
17 օլտուս: Վ֊Է շիմտի եա՛ Ըլլահը֊
մըզ՝ պու գուլուննուն նիյազընը վէ
բէճասընը իշլէթ, վէ Ն֊Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄին
խաթըր իշիւն՝ Ի՛սէնին վիրան օլ֊
մուշ Ի՛ագտէսէնին իւզէրինէ
18 Ի՛եիւզիւնիւ բուշան գըլ: Ն֊Գոտ֊
լաղընը մէյլէնտիր՝ եա՛ Ըլլա֊
հըմ, վէ իշլէթ, կէօզլէրինի աչ,
վէ վիրանլըգլարըմըզա՝ հէմ սէնին
Ի՛խսմին շօլ իւզէրինէ չաղըրլան
չէհրէ Ի՛պագ. զևրա պիզ նիյազ֊
լարըմըզը հուզուրունա՝ սաատագա֊
թըմըզտան էօթիւրիւ տէյիլ իլ֊
լա սէնին չօգ մէրհամէթինտէն էօ֊
19 թիւրիւ ա՛րզ էտէ յօրուզ: Յա՛
Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ իշլէթ, եա Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ
ա՛վֆ էյլէ, եա՛ Յ֊ՓԷՆԵՏԻՄ տինկ֊
լէ, վէ իճրա էտիպ կէճիքմէ Ի՛քէն֊
տին իշիւն եա՛ Ըլլահըմ, զևրա
սէնին չէհրինին իւզէրինէ վէ գավ֊
մընըն իւզէրինէ իսմին չաղըրլը յօր:
20 Ի՛Ամտի պէն տահա սէօյլէր վէ
նիյազ գըլար վէ կիւնահընը հէմ
գավմըմ Իսրայէլին կիւնահընը

ՓԱ. Ի՛. Լ. 538 գէ:

ե Ելբ. ի. 6: Ի Օր. է. 9: Ղևեմ. ա. 5: Թ. 32:

է Ի֊Ֆագ. ը. 47, 48: Ղևեմ. ա. 6, 7: Թ. 33, 34: Սաղ. ճղ. 6: Նա. կի. 5, 6, 7: Ելրեմ. ժէ. 7: Իա. 15:

ը Ի֊Ն. Լ. 15, 16: Իա. 10:

թ Ղևեմ. Թ. 33:

ժ Իա. 6:

ի Ելա. ա. 4, 5, 6: Ելրեմ. ը. 5. 10:

լ Ել. Ի. 14, ճա. Ի Օր. իէ. 15, ճա. իը. 15, ճա. իթ. 20, ճա. Լ. 17, 18: Լա. 17, ճա. Լբ. 19, ճա. Ողբ. ը. 17:

խ Ճաք. ա. 6:

ծ Ողբ. ա. 12: ը. 13: Ելգհկ. Է. 9: Ամով. դ. 2:

ՓԱ. Ի՛. Լ. 538 գէ:

է Ել. Ի. 14, ճա. Ի Օր. իէ. 15: Ողբ. ք. 17:
հ Ես. Թ. 13: Ելրեմ. ի. 30: է. 3: Ովս. է. 7. 10:
յ Ելրեմ. Լա. 28: Խշ. 27:
ղ Ղևեմ. Թ. 33: Իա. 7:
ճ Իա. 10:
ն Ելբ. ջ. 1. 6: Լբ. 11: Ի֊Ֆագ. ը. 51: Ղևեմ. Թ. 10: Ելրեմ. Լբ. 21:
յ Ելբ. ժէ. 18: Ղևեմ. Թ. 10: Ելրեմ. Լբ. 20:
շ Իա. 5:
ո Իա. 20:
չ Ճաք. ը. 3:
պ Ելբ. ի. 5:
ջ Ողբ. ը. 15, 16:
ռ Սաղ. խշ. 13, 14: Հթ. 4:
ս Իա. 19:
վ Ողբ. է. 18:
տ Ծոտ. Ջ. 25: Սաղ. կէ. 1: Ա. 3. 7. 19:
ւ Ես. Լէ. 17:
փ Ելրեմ. իէ. 29:
ք Սաղ. Ձ. 14, ճա. Պագ՝ Ելբ ը. 7:
օ Սաղ. Հթ. 9, 10: ճգ. 15, 16:
ֆ Սաղ. Լը. 5: Ես. կէ. 24:

Digitized by Google

ՊԸԳ Ճ

Դանիէլին ուրուած թուխտուպ քէնտինի մը չոգլաթմասը : 4 Օնուն պիր վահի կէօրմէսի : 10 Օնուն ալթ իւնթ օլուպ՝ պիր մէլէք վասիթասը իւէ թէսէլլի պուլուպ գուվվէթ ալմասը .

1 Ձիւրս փատիշահը Կիւրոսուն իւչհէնճիւ եըլընտա՝ ատը Դաղտասասար չաղըրլան Դանիէլէ քէլմա՛ քէշֆ օլունտու , վէ օլ քէլմա՛ կէրչէք՝ ամմա պէլա պէօհիւք տիւր . վէ օ՝ քէլմա՛ն անկլատը , վէ րույայա ակեահ օլտու :
2 Օլ կիւնլէրտէ պէն Դանիէլ թէմա՛մ իւչ հաֆթա հաս չէքմէքտէ
3 օլտու՛ : Ֆաա թէմա՛մ իւչ հաֆթա թէքմիլ օլունճայատէք՝ արզուլու էքմէք եէմէտիմ , վէ աղզըմա էթ եա շարապ կիրմէտի , վէ փասլա էաղ իլէ մէսհ օլմատըմ :
4 Վէ իւչ այրն իւիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ՝ պէն պէօհիւք ըրմագ օլան Տիգրիսին քէնարընտա իտիմ . Վէ 5 Ղէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտրմ՝ վէ իշլեթէ քէթէն պէզի կիւրինմիլ վէ պէզիլ Ուփազ ալթունու իւէ Գուզ ալթունու իւէ Գէօքճէլ ալթունու իւէ Ֆըրաթ ալթունու իւէ Տիգրիսին քէնարընտա իտիմ . Վէ 6 Ղանմըզ պիր ատէմ վար իտի : Վէ վիւճիւտիւ սէնքզէր կիպի՝ վէ եիւզիւ շիմշէք կէօթէրիշի կիպի՝ վէ Ղէօզլէրի աթէշ ա՛չվէլերի կիպի՝ վէ գօլտըր հեմ այագլարը փէրտահ՛ղանմըշ պագըր բէնկի կիպի՝ վէ սէօզլէրինին սէսի գալա-
7 պալըգ սէսի կիպի իտի : Վէ պուրույայը՝ պէն Դանիէլ եաղընըշ կէօրտիւմ , վէ պէրապէրիմճէ օղլան ատէմլէր բույայը կէօրմէտիլէր . իլլա օնլարըն իւզէրինէ պէօհիւք իւրքիւնթիւ տիւշտիւ , վէ
8 կիզլէնմէյէ գաչտըլար : Վէ պէն եալընըշ գալտըմ , վէ պու պէօհիւք բույայը կէօրտիւմ , վէ պէնտէ գուվվէթ գալմատը . վէ յհիւսնիւմ՝ իւզէրիմտէ պօզղունլուղա տէօնտիւ , վէ թագաթըմ
9 գալմատը : Ամմա օնուն սէօզլէրինին սէսինի իշիթտիմ . վէ Ղսէօզլէրինին սէսինի իշիթտիյիմ կիպի՝ եիւզիւմ եէրտէ օլաթագ՝ եիւզիւմ իւզէրինտէ աղըր ույգույա տօալտըմ :
10 Վէ իշլեթ պանա պիր էլ տօ-

իգըար էտէր իքէն , վէ Ըլլահըմըն մուգատտես տաղընտան էօթիւրիր՝ նիյազըմը Ըլլահըմ Թապպըն Հուզ-
21 ղուրունա ա՛րզ էտէր իքէն , վէ պէն տահա նիյազտա սէօյլէր իքէն , օլ մուգատտէմա վահիտէ կէօրտիւյիւմ Գաբրիէլ քիմսէ՝ ախշամ գուրպանը վագթը գարարլէրինտէ պանա թէզ ուչուպ տօ-
22 գանտը : Վէ աշնա էտէրէք՝ պէնիմ իլէ սէօյլէշտի , վէ տէտի քի՝ Է՛յ Դանիէլ չիմտի էջգտըմ քի՝ սէնի
23 ֆէհմտէն աշնա էյլէյիմ : Սէնին նիյազընըն իպթիտասընտա էմր էջգտը , վէ պէն խապէր վէրմէյէ կէլտիմ , զիրա սէն ղայէթ մագ-
պուլ սուն . իմտի իշ անկլա , վէ րույայա աշնա օլ :
24 Հ՛սեանը պիթիրմէյէ վէ կիւնահ՛լարը տիւքէթմէյէ՝ վէ եա-րամազ լըզա քէֆարէթ էթմէյէ՝ վէ Ղէպէտի սատագաթը կէթիրմէյէ՝ վէ վահիյի հէմ փէ յղամպէրլիյի խաթմ էթմէյէ՝ վէ մուգատտէսլէր Մուգատտէսինի մէսհ էթմէյէ սէ-
նին գավմրն հագգընա վէ մուգատտէս չէհրին հագգընա չեէթմիշ
25 հաֆթա թա՛յին օլունմուշ : Իմտի պիլ , վէ ակեահ օլ քի՝ Ըլրուսաղէմի թէքրար պինա էթմէյէ էմր էջգմասընտան՝ թա Մէսիհ Զէյէ տէք եէտի հաֆթա վէ
ալթմըշ իքի հաֆթա վար . մէյտան վէ Հիսար՝ տար վագթլարտա պիլէ թէքրար պինա օլունա-
26 ճագ : Վէ ալթմըշ իքի հաֆթատան սօնկրա Մէսիհ քէսիլէճէք տիր , Իլաքին քէնտիսի իչիւն տէյիլ . վէ օլ Կէլէճէք պէյին գավմը՝ Հէհրի վէ Ապտէսէյի պօզաճագ , վէ Սօնու Ղրտճան իլէ օլաճագ , վէ թա ճէնկին սօ-
նուննատէք վիրանլըգլար թագտիր
27 օլունտու : Վէ պիր հաֆթա՝ Հօգլարա ա՛ՀՏ մուգաբրէր էտէճէք . վէ հաֆթանըն եարըսընտա՝ գուրպանը վէ փէշքէշի իպթալ էտէճէք , վէ վիրան էտիճի Հքրահիյէթ Հէյէթէլլէն գուպպէսինին իւզէրինտէ օլաճագ , թա վիրան էտիճինին իւզէրինէ Թագտիր օլունմուշ Հէլաք տէօքիւլիւնճէյէտէք :

գանտը, վէ պէնի տիզլէրիմին վէ էլլէրիմին ավուճլարը իւզերինէ
11 սալլամտը։ Վէ պանա տէտի քի՝ Նա՛ Դանիէլ, մագպուլ ատէմ՝ սանա սէօյլէյճէյիմ սէօզլերի անկլա, վէ տուրտուղուն հէրտե տուր, զիրա հալա սանա կէօնտէրիլմիշ։ Վէ պանա պու սէօզիւ սէօյլէյինճէ՝ տիթրէյէրէք տուրա-
12 տում։ Վէ պանա տէտի քի՝ Դօրգամա եա՛ Դանիէլ, զիրա սէն անկլամադա՝ վէ Ըլլահընըն հուզուրունտա քէնտինի ալչագլամադա գալմընի գօտուղուն իլք կիւնտէն պէրու՝ նէնինն սէօզլերին իշիտիլտի, վէ պէն սէօզլերին ի-
13 չիւն կէլմիշէմ։ Ընդմանն Ֆիւրս մէմլէքէթինին սէրտարը իյիրմի պիր կիւն ևիւզիւմէ գարշը տուրտու. լաքին իշլէ պաշ սէրվէրլէրին պիրի օլան Միքայէլ իմտատըմա կէլտի, վէ պէն՝ օրատա Ֆիւրս փատիշահլարընըն ևանընտա գալ-
14 տըմ։ Վէ նախըր կիւնլէրտէ՝ գավմընա նէ օլաճաղընը սանա անկլամադա կէլտիմ. Զիրա իլհամ՝ տահա կէլէճէ+ կիւնլէր իչիւն
15 տիւր։ Վէ պանա պունճիլէյին սէօզլէր սէօյլէյինճէ, Ըեիւզիւմիւ եէրէ գօյուպ՝ տիլսիզ գալտըմ։
16 Վէ իշլէթ Աատէմ օղուլլարը շէքլինտէ պիրի՝ Ատուտագլարըմա տօգանտը, վէ աղզըմը աչըպ սէօյլէտիմ, վէ գարշըմտա տուրանա տէտիմ. Նա՛ Ֆէնտիմ՝ պու-
17 րույա իլէ Հաղըրլարըմ իւզերիմէ տէօնտիւ, վէ թագաթըմ գալմա-
18 մազ։ Ընտէն օլ ատէմէ պէնկզէյէն՝ թէքրար պանա տօգանտը,
19 վէ պէնի գուվվէթլէնտիրտի. Վէ տէտի քի՝ Դօրգամ՝ եա մագպուլ ատէմ, սէլամ սանա, գուվվէթլէն, վէ գուվվէթ պուլ. վէ օ պանա սէօյլէյինճէ, գուվվէթլէնտիմ, վէ տէտիմ քի՝ Սէօյլէ եա՛ Ֆէնտիմ, զիրա պէնի գուվվէթլէնտիրտին։
20 Վէ տէտի քի՝ Պէնիմ սանա ճէ՞ իչիւն կէլտիյիմի պիլէ՞ մի սին.

վէ չիմտի Ֆիւրս սէրվէրի իլէ ճէնքէլէշմէյէ տէօնէճէյիմ. վէ հէման պէն չըգընճա, իշլէթ Նա-
21 նան սէրվէրի կէլէճէք։ Ամքին պէն սանա կէրչէքլիյին քիթապընտա եազըլմըշ օլանը խապէր էտէճէյիմ. վէ սէրվէրինիզ՝ Միքայէլտէն մա՛տա՝ պու չէյլէրտէ պէրապէրիմճէ հիչ պիր եարտըմ էտէն եոգ տուր։

ԳԼԽ ԺԱ

Ընէմիթեանըն Նուանան փատիշահընտան առնիւմթ օլմասը, 5 Իրպլէ վէ չմոլ փատիշահլարը մապէյնտէ օլան խթթիֆագլէր վէ միւնազա՛լէր։ 21 Պիր հապիր քիմսէնին հիւքիւմէթ թահթընա եիճէլմէսի։ 30 Ընուն նահագ հարաքէթի։ 40 Ընուն տիւշմէսի։

1 Վէ՝ Ատի Դարեհին իլք եըլընտա՝ պէն գալգտըմ քի՝ օնա եարտըմ էտէյիմ, վէ օնու
2 գուվվէթլէնտիրէյիմ։ Վէ չիմտի սանա հագիգաթը խապէր էտէճէյիմ. Իշլէ Ֆիւրստէ իչ փատիշահ տահա գալագաճագ, վէ ուօրտիւնճիւսիւ՝ պէօյիւք զէնկինլիք իլէ հէփսինտէն զէնկինօլաճագ. վէ զէնկինլիյի իլէ գուվվէթլէնինճէ՝ հէփսինի Նունան մէմլէքէթինին իւզերինէ գալտըրաճագ։
3 Վէ պիր Հգահրման փատիշահ գալագաճագ քի՝ պէօյիւք հիւքիւմէթ իլէ հիւքիւմէթ սիւրէճէք,
4 վէ Հիսթէտիյինի էտէճէք։ Վէ գալգտըղը կիսի փատիշահլըղը Հգըրըլըպ՝ կէօյիւն տէօրթ րիւզկէարընա՝ թագսիմ օլաճագ, լաքին օնուն զիւրրիյէթինէ օվմայաճագ, վէ օնուն հիւքիւմէթ Նսիւրտիւյիւ հիւքիւմէթինէ կէօրէ օվմայաճագ. զիրա օնուն փատիշահլըղը սէօքիւլէճէք, վէ պուննարտան զայրիլէրին օլաճագ։
5 Վէ գըպլէ ճանիպի փատիշահը գուվվէթլէնէճէք, լաքին օվ պէօրն սէրվէրլէրինտէն պէրի՝ օնուն իւզերինէ զալիպ օլուպ՝ հիւքիւմէթ սիւրէճէք. օնուն հիւքիւմէթի՝ պէօյիւք հիւքիւմէթ օ-
6 լաճագ։ Վէ պիր գաչ եըլտան սօնգրա՝ պիրի պիրի իլէ ա՛հտալաճագլար, զիրա գըպլէ ճանիպի

ՃԻ. Ի'. Լ. 534 գէ.

փատիշահընըն գըզը՝ փօրեաս ճանիպի փատիշահընա սուլՀ էթմէք իչիւն վարաճագ. ամմա գօլ գուվվէթի գալմայաճագ, վէ օ՝ Հէմ օնուն գօլու տուրամայաճագ, իլա օ՝ Հէմ օնու կէթիրէնլէր վէ օնու թէվիտ էտէն վէ օնու վագըթլարմէ գուվվէթլէնտիրէնլէր թէսլիմ օլունաճագլար:

7 Ամմա օնուն քէօքլէրինին ֆիլսիլէրինտէն պէրի օնուն եէրինէ գալգաճագ, վէ օ՝ ա'սքէր իլէ կէլսէ փօրեաս ճանիպի փատիշահընըն հիսարընա կիրէճէք, վէ օնլարտա իՀ կէօրէճէք, վէ ղալսէ

8 օլաճագ: Ա՛ էօնլարըն ալահլարընը պիլէ՝ տէօքմէ փութլարը իլէ պէրապէր վէ գըյմէթլու կիւմիւշ վէ ալթուն գապլէրի իլէ պէրապէր՝ Ա՛ընըրա էսիրլիյէ կէօթիւրէճէք. վէ պու փօրեաս ճանիպի փատիշահընտան զիյատէ

9 երլլար տուրաճագ: Ա՛ է գըպլէ ճանիպի փատիշահը օնու՛ն մէմլէքէթինէ վարաճագ, վէ քէնտի եէրինէ տէօնէճէք:

10 Ա՛ է օնուն օղուլլարը ճէնկէ գալգըպ՝ չօգ ա'սքէրլէր գալապալընը ճէմ՝ էտէճէքլէր, վէ Հէր վէճՀ իլէ կէլէճէք, վէ Ւճէօշիւպ կէչէճէք. անտէն տէօնիւպ՝ Ըթա օնուն հիսարընատէք ճէնք էտէ-

11 ճէք: Ա՛ է գըպլէ ճանիպի փատիշահը գուտուրաճագ, վէ չօգըպ օնուն իլէ՝ փօրեաս ճանիպի փատիշահը իլէ ճէնք էտէճէք, վէ չօգ գալապալըգ գալտըրաճագ, ամմա օլ գալապալըգ օնուն էլի-

12 նէ թէսլիմ օլունաճագ: Ա՛ է գալապալըգը գալտըրընճա, գալպի եիւճէլէնէճէք. վէ օնպինլէր տիւշիւրէճէք, ամմա գուվվէթի պուլ-

13 մայաճագ: Ըիւն փօրեաս ճանիպի փատիշահը տէօնիւպ՝ էվվէլքինտէն չօգ գալապալըգ գալտըրաճագ. վէ պիր գաչ երլտան սօնկրա՝ պէօյիւք ա'սքէր իլէ վէ չօգ տարաթի իլէ մութլագան կէլէ-

14 ճէք: Ա՛ է օլ վագթլարտա գըպլէ ճանիպի փատիշահընըն իւզէրինէ չօգլար գալգաճագ. վէ սէնին գալմընա զօրպազլըգ էտէնլէր՝ վահիյի սապիթ էթմէյէ եիւճէլէնէճէքլէր, ամմա երգըլա-

15 ճագլար: Ա՛ է փօրեաս ճանիպի փատիշահը կէլիպ՝ թապեալաք գուրաճագ, վէ հիսարը շէհրլէր ալաճագ. վէ գրպլէ ճանիպինին գօլլարը վէ օնուն սէչկին գավմը տայանամայաճագլար, վէ տա-

16 Յանմաղա թագաթ գալմայաճագ: Ա՛ է օնուն իւզէրինէ կէլէնն՝ Ւխթէտիյինէ կէօրէ էտէճէք, վէ օնուն Ւեիւզիւնէ տուրան օլմայաճագ, վէ Ւկիւզել տիյարտա տուրաճագ, վէ օնուն էլի իլէ պօզու-

17 լաճագ: Ա՛ է պիւթիւն մէմլէքէթինին գուվվէթի իլէ կէլմէյէ եիւզիւնիւ տօղրուլաճագ, վէ տօղրուլար պիլէսինճէ օլուպ՝ իՀ կէօրէճէք. վէ գարըլարըն գըզընը օնա վէրէճէք քի՝ օնու պօզա. ամմա գըզ՝ պապաօնընն Ըսթամպօլ-

18 պան տուրմայաճագ, վէ օնտան եանա օլմայաճագ: Ընտէն եիւզիւնիւ ատալարա տէօնտէրէճէք, վէ չօգլարընը ալաճագ. վէ պիր սէրտար օնուն Հագարէթինի քէսէճէք, օնտան մա'տա Հագարէ-

19 թինի օնա տէօնտէրէճէք: Ա՛ է եիւզիւնիւ քէնտի տիյարընըն Հիսարլարընա տօղրուլտաճագ. ամմա թէօքէզէ օղրայըպ տիւշէճէք, վէ Ւպուլունմայաճագ:

20 Ընտէն օնուն եէրինէ ճէլիլ փատիշահլըղա պիր սալկընը սալան գալգաճագ. ամմա ազ վագթտա գըրըլաճագ, լաքին խըշմ իլէ տէյիլ վէ ճէնք իլէ տէյիլ:

21 Ա՛ է օնուն եէրինէ պիր ՒՀագէր քիմսէ գալգաճագ, վէ օնա փատիշահլըգ ի'զզէթի վէրմէ յէճէքլէր. ամմա օ սուլՀ իւզրէ կէլիպ՝ փատիշահլըղը միւտաՀանէլէր իլէ

22 զապթ էտէճէք: Ա՛ է օնուն էօնիւնտէն Ւթուֆանընն գօլլարը իլէ ղարգ օլուպ գըրըլաճագլար, Հէմ Ւա'Հտընն պէյի պիլէ գըրթալաճագ:

23 Ա՛ է օնուն իլէ ա'Հտալարգտան սօնկրա, ՒՀիլէ էտէճէք. վէ ճըգըպ՝ քիւչիւք թայիֆէ իլէ նէՀէ-

24 ճէք: Ա՛ է ափանընզ՝ ղայէթ սէմիզ օլան էյալէթէ կիրէճէք, վէ օնուն պապալարընըն վէ պապալարը պապալարընըն էթմէտիքլէրինի էտէճէք. օնլարըն արասընա նաղմայը վէ շէքեարը վէ էմվալի տաղըտաճագ. վէ հիսարլարընն ա'-

ՃԻ. Ի'. Լ. 534 գէ.

ղ Ի՛ս. ը. 8։ պ. թ. 36։
ը Իա. 7։

ը Ի՛ս. ը. 4. 7։ Իա. 3. 36։
թ Հեզ. ա. 5։
ի պ. ը. 9։ Իա. 41, 45։

լ Յոբ. ի. 8։ Ա՛ալ. լէ. 36։ Ի՛շէկ. իգ. 21։

խ պ. է. 8։ ը. 9. 23. 25։

ծ Իա. 10։

կ պ. ը. 10։ 11. 25։
հ պ. ը. 26։

Digitized by Google

ՃԹ · Ի' · Լ· 534 գէ ։

լէ յհինէ՝ հէման պիր վագթատէք մագսուտունու գաստ էտէճէք ։
25 Վէ պէօյիւք ա՛աքէր իւլ գուվվէթինի վէ եիւրէյինի գըպլէ ճանիպի փատիշահընըն իւզէրինէ թահրիք էտէճէք · վէ գըպլէ ճանիպի փատիշահը ղայէթ պէօյիւք վէ գուվվէթլու ա՛աքէր իւլ ճէնկէ գալգաճագ , ամմա տուրամայաճագ · զիրա օնուն ա՛լէ յհինէ մագսուտլար գաստ էտէճէքլէր ։
26 Վէ օնու՝ նէֆիս թաա՛մընը եէ-յինլէր գըրաճագ · վէ օնուն ա՛ս-քէրի ճէօշաճագ , վէ չօգ մագ-
27 թուլլէր տիւշէճէք ։ Վէ պու փա-տիշահլարըն իքիսինին տէ եիւրէ-յի եարամազլըգ էթմէքտէ օլմազ իւլէ՝ պիր սօֆրատտա իքէն եալան սէօյլէշէճէքլէր · ամմա միւէսսէր օլմայաճագ · զիրա ՙսօնկ՝ տահա
28 մուա՛յին վագթտա օլաճագ ։ Նմ-տի տիյարընա չօգ մալ իւլէ տէօ-նէճէք , վէ ՚եիւրէյի մուգատտես ա՛հտա զըստ օլաճագ · վէ իշ կէօ-րէճէք , անտէն տիյարընա տէօ-նէճէք ։
29 Վ՛ուա՛յին վագթտա տէօնիւպ՝ գըպլէ ճանիպինէ վարաճագ · ամ-մա ՚էվվէլքի կիսի վէ օնտան սօնկ-
30 րաքի կիսի օլմայաճագ ։ Զիւն քի՝ ՚կիտիմ կէմիլէրի օնուն իւզէ-րինէ վարաճագ , վէ օ մէլիւլ օլա-ճագ , վէ տէօնիւպ՝ ՚մուգատտես ա՛հտա գարշը տարըլաճագ , վէ իշ կէօրէճէք · անտէն տէօնիւպ մուգատտես ա՛հտը թէրք էտէն-
31 լէրէ տիգգաթ էտէճէք ։ Վ՛է օն-տան եանա գօլլար տուրաճագ , վէ ՚Վ՛ագտէսէնին գալէ՛սինի նախաք-լէյէճէքլէր , վէ տայիմ գուր-պանը գալտրրաճագլար , վէ վի-րան էտիճի իքրահիյէթի գոյա-
32 ճագլար ։ Վ՛է ա՛հտա գարշը ֆըսգ իշլէյէնլէրի՝ միւտահանէլէր իւլ ազտրրաճագ · ամմա քէնտի Ը՛լա-հընը պիլէնլէրին գամը՝ գուվվէթ
33 պուլուպ իշ կէօրէճէքլէր ։ Վ՛է Ը՛գամըն ա՛գըլլըլարը՝ չօգլարա թա՛լիմ էտէճէքլէր · վէ ՚պիր է-յամ գըլըճա՝ ա՛լէվէ՝ էսիրլէյէ վէ
34 եաղմայա օղրայաճագլար ։ Վ՛է օղ-րատրգլարընտա , պիրազ եարտըմ իւլէ եարտըմ օլունաճագլար · ամ-մա չօգլարը՝ օնլարա միւտահանէ-
35 լէր իւլէ եափըշաճագլար ։ Վ՛է ա՛-գըլլըլարըն պա՛զմայը տիւշէճէք-լէր , քի Ն՛թա ախըր զէմանատէք օնլարը ՚գալ էտէ , վէ փաքէլէ-յիպ պէյազ էտէ · զիրա պո՛՝ Ը՛տահա մուա՛յին վագթտա օլա-
36 ճագ ։ Վ՛է օլ փատիշահ՝ ՙխրթէ-տիյինէ կէօրէ էտէճէք , վէ ՚քէնն-տինի հէր ալլահտան իւսթիւն եիւ-ճէլտիպ պէօյիւտէճէք , վէ ալ-լահլարըն Ն՛Ը՛լլահընա գարշը քիւֆր չէյլէր սէօյլէյճէք , վէ ՚թա-խրըմ թէքմիլ օլունանատէք իշի բասթ կէլէճէք · զիրա մուգատ-
37 տէր՝ իճրա օլունաճագ ։ Վ՛է օ՛-պապալարընըն ալլահլարընը սայ-մայաճագ , վէ ՚գարըլարընը թա-փընտըղընը վէ ՚Հիչ պիր ալլահը սայմայաճագ · զիրա քէնտինի՝ Հէ-փիսինին իւզէրինէ պէօյիւտէճէք ։
38 Ը՛մմա օնլարըն եէրինէ գալէ՛լէրին ալլահընը ի՛զզէթլէյէճէք , վէ պա-պալարընըն պիլմէտիքլէրի ալլահը՝ ալթուն իւլէ վէ կիւմիւշ իւլէ վէ գըյմէթլի թաշլար իւլէ վէ մագ-պուլ շէյլէր իւլէ ի՛զզէթլէյէճէք
39 տիր ։ Վ՛է գուվվէթլի հիսարլար-տա՝ ի՛զզէթի արթըրըպ թանըտը-լը եատ ալլահա էօյլէ էտէճէք , վէ օ օնլարա՝ չօգլարըն իւզէրինէ հիւ-քիմէթի սիւրսիւրէճէք , վէ եէրի պահա իւլէ թագսիմ էտէճէք ։
40 Վ՛է ՙախըր զէմանտէ գըպլէ ճանիպի փատիշահը՝ օնուն իւլէ տէօյիւշէճէք , վէ փօրհաս ճանի-պի փատիշահը օնա գարշը ՚սա-ղանագ կիսի՝ ա՛րապալար իւլէ վէ ՚աթլուլար իւլէ վէ չօգ կէմիլէր իւլէ վ՛արաճագ · վէ տիյարլարա կիրէ-
41 ճէք , վէ ՙճէօշիւպ կէչէճէք ։ Վ՛է կիւզել տիյարա կիրէճէք , վէ չօգ փէյթլար տիւշէճէք · ամմա օնուն էլինտէն պուընլար գուրթուլաճագ , Էա՛նի Ն՛գոմ վէ Վ՛ովաբ վէ Ը՛մմոն օղուլլարընըն պաշ ղէհրի ։
42 Վ՛է էլինի տիյարլարըն իւզէրինէ սալաճագ , վէ Վ՛ըսըր տիյարը
43 գուրթուլամայաճագ ։ Վ՛է ալթուն-նուն հէմ կիւմիշլուն խազինէ-լէրի իւզէրինէ՝ վէ Վ՛ըսըրըն հէփ գըյմէթլի չէյլէրի իւզէրինէ հիւ-քիմէթի օլաճագ · վէ Ն՛իքալը-լար հէմ ՚ապէչլէր օնուն ա-
44 յագլարընտա օլաճագլար ։ Ը՛մմա

ՃԹ · Ի' · Լ· 534 գէ ։

Լ Պ · Ը· 17· 19· Խա. 40· Պ Պ· Ժ֊. 10· Ա Պ Ես· Ա· 7 ։
Լ Խա · 29 · ՚ Խա · 16 ։ ՚՚ Պ · է · 8 · 25 ։ Ը· 25 ։ Բ Թես · Բ · 4 ։ Հայտ · Ժ֊. 5 , 6 ։
Լ Պ · Ի · 11· 24, 25 ։ Գ Պ · Ք·27 ։
Բ Հզեկ · Ը · 18 ։
Բ Ն՚ · Ժ֊. 13 ։ Բ Թես. Ի · 4 ։
Ե Խա · 29 · 35· 40 ։ Պ· Ը · 19 ։
Ջ Խա · 22 ։
Զ Խա · 25 ։
Է Ղեւռ. Ի֊. 24 ։ Ն֊ԹՄ· Բ · 19 ։
Ը Խա · 28 ։
Թ Պ · Ը · 11 ։ Ժ֊. 11 ։
Ժ Ա՚աղ · Բ· 7 ։ ՚՚ Ն֊ԹՐ · Ժ֊. 35 , Ըէ ։
Ի Խա · Ի֊ · 1 ։ Ա՚աբ · Թ · 14 ։
Ի Հզեկ · Հ֊. 4· 15· 8 այտ· Ըէ · 16 ։
Ի Խա · 10· 23, 23 ։
Ի Պագ՝ Ն՚ա · Ժ֊ . 14 ։
Լ Խա · 35 ։

Digitized by Google

կիւնտօղուտան վէ փօրեաս ճանի-
պինտէն խապէրլէր վագէ՝ օլոպ՝
օնու իզթիրապէ սալաճագլար ,
վէ պէօյիք ղալապ իլէ չօգաճագ
քի՝ չօգլարընը հէլաք վէ պիւ-
45քիւլիյէ պէրպատ էյլէյէ : Վ է
սէրայլար կիպի չատըրլարընը՝ տէ-
նիզէրին արասընտա մուգատատէս
կիւզել տաղտա գուրաճագ . Բամ-
մա օ՝ սօնուննա կէլէճէք , վէ օնա
եարտըմ էտէն օլմայաճագ :

ՊԸՊ ԺԱ

Ընտրէն գավմընըն սըգընթըլարը , վէ օն-
լարտան գուրթուլմալարը : 5 Պու ա՝ճայիպ-
լէրին սիւրմէսի :

1 Վ է օլ զէմանտէ՝ սէնին գավ-
մընըն օղուլլարը իւզէրինտէ
տուրան ա՝զիմ սէրվէր Մ՝ՀՔայէլ
գալգաճագ , վէ թայիֆէ օլալըտան
պէրու թա օլ զէմանէտէք օլմա-
մըշ պիր Բսըգլէթի վագթը օլա-
ճագ . վէ օլ զէմանտէ գավմընն՝
Դքիթապտա հէր եազըլմըշ պու-
2 լունան Ցգուրթուլաճագ տըր : Վ է
նէրին թօփրաղընտա ույուխանլարընն
չօգլարը՝ Եպա՝զըսը էպէտի հա-
յաթա վէ պա՝զըսը իէզալէթէ վէ
Ղէպէտի մէլամէթէ ույանաճագ-
3 լար : Վ է Ե՝գըլըլար սէպաթընն
ըշըղը կիպի՝ վէ չօգլարընը սատըգ-
լըղա Ըիլէտնէրը Ընըլտըզլար կիպի
էպէտ իւլ ապատ Ժ՝միւնէվվէրը օ-
լաճագլար :
4 Վ է Եսէն՝ եա՝ Դանիէլ՝ թա
Էախրը զէմանէտէք պու սէօղլէրի
գափա , վէ քիթապը միւհրէ .
չօգլար տիգաթի իլէ օգույուպ՝
ի՝լմ չօղալաճագ :
5 Ընտէն պէն Դանիէլ պագտրմ

քի՝ իշլեթ իքի ղայրի քիմսէլէր
տուրուր իտի . պիրի ըրմաղընն պիր
եանընտա՝ վէ օպիրի Իըրմաղընն
6 օպիր եանընտա իտի : Վ է պէյէ՝
ըրմաղընն սուլարը իւզէրինտէ օլան
օլ Ժքէթէն պէզի կէյմիշ քիմսէ-
յէ տէտի քի՝ ԵՒպու ա՝ճայրպլարընն
7 սօնու նէՀզէմանէտէք օլուր : Վ է
ըրմաղընն սուլարը իւզէրինտէ օլան
օլ քէթէն պէզի կէյմիշ քիմսէյի
իշլեթտիմ քի՝ Հսաղ Հէմ սօլ Է-
լինի կէօքլէրէ գալտրըրպ Յէպէ-
տէն Լդաշայան իլէ նէմին էթտի
քի Ղզէման՝ իքի զէման վէ եարըմ՝
պէՀմա՛ օլաճագ . վէ Ֆմուգատատէս
գավմընն գուվվէթինի թէմամէն
Ճուաղըթտըղը կիպի , պուռնլարընն
Ճիւմլէսի թէքթիլ օլաճագ :
8 Վ է պէն իշլեթտիմ , ամմա
անկլամատըմ . վէ տէտիմ քի՝ Լա՛
Լչֆէնտիմ՝ պուռնլարընն սօնու նէՀ
9 օլա : Վ է օ տէտի քի՝ Կիթ եա՛
Դանիէլ՝ զիրա պու սէօզլէր՝ Ճա-
խրը զէմանէտէք գափալը վէ
10 միւհրլիւ տիւր : Ն՝Ձօղլարը փաք-
լէնէճէքլէր , վէ պէ Յազլանաճագ-
լար , վէ գալլ օլաճագլար , ամմա
Ռֆասըզլար՝ ֆիրսգ իշլէ Յէճէքլէր ,
լաքին ֆասըգլարըն Հիչ պիրի
անկլամայաճագ տըր . լաքին ա՝-
11 գըլըլար անկլայաճագ : Վ է Ետա-
Յիմ գուրպան գալտրրլաղը վա-
գըթտան վիրան էտիճի իքրահի-
Յէթին գօնուլմասընատէք՝ պին
իքի եիւզ տօգսան կիւն օլաճագ :
12 Ո՞վ Հէ՞ մութլու օնա քի՝ պէքլէ Յիպ
պին իւչ եիւզ օթուզ պէշ կիւ-
13 նէ եէթիշէ : Ղէն իսէ սօնատէք
կիթ , Ղզիրա րահաթ պուլաճագ-
սըն , վէ սօնկ կիւնլէրուռ նասի-
պինտէ տուրաճագսըն :

հմ . Ի՛ . Լ՝ . 534 գէ :

ա Սաղ . խը . 2 : Իա . 16 . 11 : Պագ՝ Ը հմ . ես . Ը . 4 :
բ Պագ՝ Բ հմ . ես . Ը . 8 : Ցայտ . ժԹ . 20 :
ա պ . Ժ . 13 . 21 :
բ Ի՛ա . Ի՛Ջ . 20 , 21 : Ի՛ր . ես . Է . 7 : Մատ . Ի՛Ջ . 21 : Ցայտ . ժՂ . 18 :
գ՝Հռով . ժա . 26 :
դ Ի՛Հ . ԼԲ՝ . 32 : Սաղ . ծՂ . 8 : կԹ . 28 : Ի՛զեկ . ժգ . 9 : Ղ՝ոս . Ժ . 20 : Փիլ . գ . 3 : Ցայտ . գ . 5 : ժգ 8 :
ե Մատ . Ի՛Ե . 46 : Հ՝օհ . Ե . 28 , 29 : Գոր . Ի՛Ե . 15 :
զ Ի՛ա . կՂ . 24 :
է պ . ժա . 33 . 35 :
ը Ցակ . Է . 20 :
ղ ա Կոր . ժԵ . 41 , 42 :
ժ Ընակ . Ե . 18 : Մատ . ժգ . 43 :
ի պ . Ը . 26 : Իա . 9 : Ցայտ . Ժ . 4 : Պագ՝ Ցայտ . ԽԲ . 10 :
լ Իա . 9 :

հմ . Ի՛ . Լ՝ . 534 գէ :

Ե պ . Ժ . 4 :
Ժ պ . Ժ . 5 :
Է պ . Ը . 13 :
հ Բ Օր . ԼԲ . 10 : Ցայտ . Ժ . 5 , 6 .
Ց պ . Է . 34 :
Ղ պ . Է . 25 : ժա . 13 : Ցայտ . ժԲ . 14 :
Ճ պ . Ը . 24 .
Մ Կ՝ոռ . Իա . 24 : Ցայտ . Ժ . 7 :
յ Իա . 4 :
Ն պ . ժա . 35 : Ովաբ . ժէ . 9 :
Շ Ովս . ժէ . 9 : Ցայտ . Թ . 26 : ԻԷ . 11 :
ո պ . ժա . 33 . 35 : Հօ՛ . Է . 17 : Ը . 47 : ժԲ . 37 :
Չ պ . Ը . 11 : ժա . 31 :
պ Իա . 9 :
ջ Լ՝ա . ծէ . 2 : Ցայտ . ժէ . 13 :

Digitized by Google

Ո Վ Ս Ի Ն

ՊԸՊ Ը

Ովսեենին փեյղամպերլեյինին թա՛րբիպ ։ 2 փեյղամպերին՝ գավմա պիր ա՛լամեթ օլմագ իչիւն պիր ֆահիչե գարը ալտընդը ։ 4 Օնլարդն էվլատլարդ ։ 10 Իսդայէլին վե Իսրայէլին կերի տէօնիւպ պերլէշմեէրի ։

1 Յուդա փատիշահլարդ Ոզիա՝ Յովաթամ՝ Ահազ վէ Եզեկիանդն կիւնլէրինտէ՝ վէ Իսրայէլ փատիշահը Յովաս օղլու Երոբովամդն կիւնլէրինտէ՝ Լէերի օղլու Ովսեէյէ օլան Բապպէն քէլամը տդը ։

2 Ովսեէնին վասիթասը իլէ Բապպ քէլամընդն իպթիտասը տդը քի՝ Բապպ Ովսեէյէ տէտի . Կիթ , քենտինէ պիր զինալար գարըսդ ալ , վէ զինալար էվլատլարդ էկին . զիրա Տիյար՝ Բապպէն արտընտան ասպէզդ դայէթ չօգ զինա էյլէտի ։

3 Վէ օ կիթտի , վէ Գոմերի ալտը . վէ օ համիլէ օլուպ օնա պիր օղուլ տօ-

4 ղուրտու ։ Վէ Բապպ օնա տէտի քի՝ Օնուն ատընդը Յեզրայէլ գօ . զիրա պիր ազ վագթտան սօնկրա Յեզրայէլին գանլարդ իչիւն Եհուընուն էվինին հագգընտան կէլէճէյիմ , վէ Իսրայէլ էվինին փատիշահլը-

5 ղընդը քէսէճէյիմ ։ Վէ վագի՝ ե օ-լաքի օլ կիւնտէ՝ Յեզրայէլ վա-տիսինտէ Իսրայէլին եայընդը գը-րաճաղդմ ։

6 Ընուէն եինէ համիլէ օլուպ գըզ տօղուրտու . վէ Բապպ օնա տէ-տի քի՝ օնուն ատընդը Լօրուհա-մա գօ . Ղզիրա արթըգ՝ պիր տա-հա Իսրայէլ էվինէ մերհամեթ էթմէյէճէյիմ , իլլա օնու հէր

7 վէճհ իլէ գալտրըրաճաղդմ ։ Եա-քին Յուդա էվինէ մերհամեթ է-տէճէյիմ , վէ օնլարդ՝ քենտիլե-րին Ըլլահը Բապպ իլէ խէլաս է-տէճէյիմ , վէ օնլարդ ե՛եյ իլէ եա գըլըճ իլէ եա ճէնք իլէ՝ ա՛թ-լար իլէ եա աթլըլար իլէ խէլաս էթմէյէճէյիմ ։

8 Վէ Լօրուհամայդ սիւտտէն քէ-սինճէ , եինէ համիլէ օլուպ օղուլ

9 տօղուրտու ։ Օլտէմ օնա տէտի քի՝ Օնուն ատընդը *Լօամմի գօ . զիրա սիզ գավմըմ տեյիլ սինիզ ,

10 վէ պէն սիզին օլմայաճաղդմ ։ Լա-քին Իսրայէլ օղուլլարընդն սա-յըսդ էօլչիլմէզ վէ սայըլմազ տէնիզ գումու կիպի օլաճագ . վէ վագի՝ օլաքի օնլարա՝ Գավմըմ տեյիլ սինիզ տէննիլէն էմահալ-տէ , օնլարա՝ Հայդ Ըլլահընդն օ-

11 ղուլլարը տէնիլէճէնք ։ Վէ Եհուդա օղուլլարը իլէ Իսրայէլ օ-ղուլլարը պիրլիքտէ ճէմ՝ օլուպ՝ քենտիլերինէ պիր սերվէր գօյա-ճագլար , վէ տիյարտան չըգա-ճագլար . զիրա Եեզրայէլին կիւ-նիւ պէօյիւք օլաճագ ։

ՊԸՊ Ր

Գավմընդն փուխփերէսթլիյի ։ 6 Ընէհընդն օնլարա գարշը ահքեամլէրի ։ 14 Օնուն եինէ պարըշմադա վա՛ալէրի ։

1 Գարընտաշլարընդզդա՝ *Ըմմի՝ վէ գըզդարընտաշլարընդզդա †Րու-

2 համա տէյին ։ Ընանըդ իլէ նիզա՝ էտին , նիզա՝ էտին . զիրա ՚օ՝ պէ-նիմ գարըմ տեյիլ տիր , վէ պէն

3 օնուն գօճասը տեյիլ իմ . իմտի եիւզիւնտէն զինալարընը՝ վէ մե-մէլէրի արասընտան Եֆահիշլիքլե-րինի կիտերսին . Օլմայա քի՝ Եօ-նու սօյայըմ՝ չըփլագ էպէյէմ , վէ

4 օնու՝ Ետօղտուղու կիւնտէքի հա-լինէ գօյայըմ . վէ օնու Եչէօլէ տէօնտէրէճիմ , վէ օնու գուրու եէր կիպի պրաղըպ՝ օնու Ղսու-

5 սուզուգտան էօլտիւրէճիմ ։ Էմ օնուն օղուլլարընա մերհամեթ էթ-մէյէճէյիմ . զիրա օնլար Եզինա օ-ղուլլարը տդը ։ ԸՀիւն քի օնլարդն անասը զինա էյլէտի . օնլար իլէ համիլէ օլան՝ բէզալէթի իչլէտի . չիւն տէտի քի՝ Ընքիյիմի վէ սուլյումու՝ եափաղըմը վէ քէլթէ-

*Եհ՛ոթ՛գավմըմ տեյիլ ։

*Եհ՛ոթ՛Մէրհամեթ օլունմամըշ ։

Digitized by Google

նիմի՝ եաղըմը վէ իչքիլէրիմի վէ-
րէն ա՛շըգլարըմըն արտընձա կի-
6 տէյիմ։ Ո՛նուն իչիւն իշլէ պէն՝
սէնին եօլուընու ՚տիքէնլէր իլէ
գափատաճաղըմ, վէ տիվար չէ-
վիրէճէյիմ, վէ եօլլարընը պու-
7 լամայա։ Վ֊է օ՝ ա՛շըգլարընըն
արտընձա վարա, ամմա օնլարա
եէթիշէմէյէ. վէ օնլարը արայա,
ամմա պուլամայա. անտէն տէյէ
է պ. է. 15. Ղ֊ա. ժէ. 18։ քի՝ ՚Ա՛խիտով ՚էվվէլքի գօճամա
տէօնէյիմ, զէրա օր զէման պա-
8 նա՝ շիմտիտէն էյի իտի։ Ո՛ իսէ
Ե ղ. ա. 3։ ՚պիլմէտի քի՝ ՚պուղտայը վէ շա-
Ժ Ղ֊էկ. ժէ. 17, 18, 19։ րաթը վէ եաղը օնա պէն վէրտիմ.
վէ օնա՝ Յահաղ իչիւն եափտըգ-
լարը կիւմիշիւ վէ ալթունու չօ-
9 ղալթտըմ։ Ո՛նուն իչիւն տէօնէ-
Է Ես. 3։ ճէյիմ, վէ ՚պուղտայընը մէվի-
մինտէ՝ վէ շարապըմը մուա՛յին
վագթընտա ալաճաղըմ, վէ չըփ-
լագլըղընը էօրթմէք իչիւն օլան
եափաղըմը վէ քէթէնիմի կերի ա-
10 լաճաղըմ։ Վ֊է չիմտի ա՛ղըգլա-
Ը Ղ֊էկ. ժէ. 37։ իէ. 29։ րընըն կէօզլէրինտէ՝ օնուն ՚ա՛յըպ
եէրինի աչաճաղըմ, վէ օնու է-
լիմտէն քիմսէ գուրթարմայա-
Յ Ը֊մով. ը. 10։ 11 ճագ։ Վ֊է հէփ ՚սիւրիւրիւնիւ՝ օ-
նուն Ղապրաամլարընը՝ այպաշըլա-
Ղ փ Ծ֊ագ. ժը. 32։ Ը֊մով. ը. 5։ րընը վէ չաբաթլարընը վէ հէփ
մուա՛յին կիւնլէրինի իպթալ էտէ-
12 ճէյիմ։ Վ֊է օնուն ասմալարընը վէ
Տ Խա. 5։ ինճիր աղաճլարընը օ՛ ՚պունլար
պանա ա՛ղըգլարըմըզն վէրտիյի հէ-
տիյէլէր տիր տէօտիքլէրինի վիրան
Ր Ա՛ղ. ձ. 12, 13։ Ես. է. 5։ էտէճէյիմ. վէ օնլարը ՚օրմանա
տէօնտէրէճէյիմ, վէ օնլարը սահ-
րանըն ճանաւարլարը եէյէճէք։
13 Վ֊է Յահաղիմլէրին օր օնլարա
Յ Ղ֊էկ. իէ. 40. 42։ պուխուր եագըպ՝ ՚քիւփէլէրի վէ
միւճէվհէրլէրի իլէ տօնանարագ՝
ա՛ղըգլարընըն արտընձա վարմաղ
իլէ պէնի ունութտուղու կիւնլէրի
իչիւն օնուն հագգընտան կէլէճէ-
յիմ տէյօր Ե՛ապպ։
14 Ո՛նուն իչիւն իշլէ պէն օնու
Ն Ղ֊էկ. է. 35։ գանտըրըպ՝ օնու ՚չէօլէ կէօթիւ-
րէճէյիմ, վէ օնուն կէօնլիւնճէ
Ւ Ծես. է. 26։ Ես. կհ. 10։ 15 սէօյլէյէճէյիմ։ Վ֊է օնա՝ օրատան
օնուն պաղլարընը վէ ՚Ը֊քովը վա-
Ո Ը֊րեմ. ը. 2։ Ղ֊էկ. ժէ. 8. 23. 60։ տիսինի իւմիտ գափուսու իչիւն
վէրէճէյիմ. վէ ՚՚օրատա կէնճէլի-
Ւ Ղ֊ե. ժե. 1։ յինին կիւնլէրինտէքի կիպի՝ վէ
՚՚ըսըը տիյարընտան չըգտըղը
կիւնլէրտէքի կիպի նաղմէլէր օ-
16 գուլայճագ։ Վ֊է վագի՝ օլա քի օլ
կիւնտէ՝ տէյօր Ե՛ապպ՝ պանա
Ծ օճամ չաղըրաճագսըն, վէ ար-
թըգ պանա՝ *Յահաղըմ չաղըրմա-
17 յաճագսըն։ Վ֊է ՚՚օնուն աղզընտան
Յահաղիմին ատլարընը կիտէրէ-
ճէյիմ. վէ օնլար արթըգ ատլարը
18 իլէ զիքր օլունմայաճագլար։ Վ֊է
օնլար իչիւն օլ կիւնտէ՝ Նահրա-
նըն ճանաւարլարը իլէ վէ կէօյիւն
գուշլարը հէմ եէրին սիւրթիւնէն-
լէրի իլէ ա՛հտ քէսէճէյիմ. վէ
եէրուէն ՚՚եայը վէ գըլըճը հէմ
ճէնկի գըրաճաղըմ, վէ օնլարը
՚՚էմմիյէթի իւզրէ եաթըրաճաղըմ.
19 Վ֊է սէնի քէնտիմէ էպէտէն նի-
քահ էտէճէյիմ. վէ սէնի քէն-
տիմի՝ սատագաթի իլէ վէ շէրի՛աթ
իլէ վէ ի՛նայէթի իլէ վէ մերհամէթ-
20 լէր իլէ նիքահ էտէճէյիմ։ Վ֊է
սէնի քէնտիմէ կէրչէքլիք իլէ նի-
քահ էտէճէյիմ. վէ Ե՛ապպը
21 պիլէճէքսին։ Վ֊է վագի՝ օլա քի
օլ կիւնտէ տէյօր Ե՛ապպ՝ ՚՚ճէ-
վապ էտէճէյիմ, պէն կէօք-
լէրէ ճէվապ էտէճէյիմ, վէ
օնլար եէրէ ճէվապ էտէճէքը-
22 լէր. Վ֊է եէր պուղտայա վէ շա-
րապա վէ եաղա ճէվապ էտէ-
ճէք, վէ օնլար Ձեզրայէլէ ճէ-
23 վապ էտէճէքլէր։ Վ֊է ՚օնու
քէնտիմէ եէրտէ էքէճէյիմ, վէ
†մերհամէթ ՚օլունմամըշա մերհա-
մէթ էտէճէյիմ. վէ ‡գավմըմ
օլմայանա՝ Ղէն գավմըմ սըն տէ-
յէճէյիմ, վէ ֏ Ըլլահըմ սըն տէ-
յէճէք։

ՊԸՊԳ

Իսրայէլին խարապ օլուպ՝ եինէ իսլահ օլմա-
սը էօրնէք իլէ կէօսթէրիլմիյի։

1 Է Ե՛ապպ պանա տէտի քի՝
՚՚ֆէքրար կիթ, զայրի ալ-
լահլարա տէօնիւպ՝ իւզիւմ փի-
տէլէրի սեվէն Իսրայէլ օղուլլա-
րընա օլան Ե՛ապպըն մուհապպէթի
մխիլլու ՚տօսթլուընտան սեվիլմիշ
2 վէ ֆահիշէ պիր գարը սեվ։ Իմ-
տի պէն օնու քէնտիմէ՝ օն պէշ
գըլնա՝ կիւմիւշ վէ պիր հօմէր ար-
փա հէմ եարըմ հօմէր արփա իլէ
3 ալտըմ։ Վ֊է օնա տէտիմ քի՝ ՚պէ-

ճ. Ի՛. Ը. 785 գէ։

* Ը֊ա՛նի՝ Ը-
ղամ։
ա Ը֊ե. ի֊է. 13։ Ծես. խէ. 7։ Ա՛ղ. ժէ. 4։ Օ֊աք. ժէ. 2։
է Ծ֊ոբ. է. 23։ Ը֊ս. ժա. 6— 9։ Ը֊զէկ. Ա֊է. 25։
ը — Ա՛ղ. խզ. 9։ Ը֊ա. բ. 4։ Ը֊զէկ. Ա֊ը. 9, 10։ Օ֊աք. ը. 10։
ո Վ֊ե. իէ. 5։ Ը֊րեմ. խէ. 6։
վ Ը֊րեմ. Ա֊. 33, 34։ Ծես. ժէ. 5։
ո Օ֊աք. է. 12։
ր Ը֊րեմ Ա֊. 27։
† Ի՛պր. Ը֊բուհամա։
ց պ. ա. 6։
‡ Ի՛պր. Ը֊ամմի։
՚ պ. ա. 10։ Օ֊աք. ժգ. 9։ Հռով. ը. 26։ ա Պետ. բ. 10։
ա պ. ա. 2։
բ Ը֊րեմ. գ. 20։
գ պետ՛ ը Օր. խա. 13։

Digitized by Google

նիմ իչիւն չօգ կիւնէլէր օթուրաս-
սըն, զինա էթմէ յէսին, հէմ քիմ-
սէյի վարմայասըն, վէ պէն տա-
խի սէնին իչիւն էյնէլէ օլաճաղըմ։
4 Օիրա Իսրայէլ օղուլլարը չօգ
կիւնէլէր Ֆփաթիշահսըզ վէ սեր-
վէրսիզ վէ գուրպանսըզ վէ փութ-
սուզ՝ վէ էնփուտ հէմ ղրթերա-
5 փիմսիզ օթուրաճագլար։ Պօնկրա
Իսրայէլ օղուլլարը տէօնիւպ՝
էքէնտիլէրին Ըլլահը Բապպը վէ
փատիշահլարը ըվաւիթի արայա-
ճագլար, վէ Քսօնկ կիւնլէրտէ
Բապպտան վէ օնուն էյլիյինտէն
միւթէսիր օլաճագլար։

ՊԸՊ Դ

Ըլլահըն Իսրայէլ իւէ միւպահէյէսի։ 6 Վէհահինէլէրին կիւնահլարը։ 12 Դաւիթն փութփէրէսթիւյի։ 15 Իսրայէլին իպրէթթի իւէ Յուդանըն ռագընտրըգ։

1 Բապպըն քէլամընը տինկլէյին՝ եա՛ Իսրայէլ օղուլլարը. զինա եէրին սաքինլէրի իւէ Բապպըն Ֆնիզա՛սը վար. չիւն քի եէրտէ հագգ եօգ վէ ի՛նայէթ եօգ վէ
2 Ըլլահը պիլմէք եօգ տուր։ Նէ-
մին էտիպ հալան սէօյլէյէրէք՝ վէ գաթլ հէմ խրըսրզլըգ վէ զինա էտէրէք ազարլար, վէ գանլար
3 գանլարա տէյէրլէր։ Օնտան էօ-
թիւրիւ Ֆեեր եաս չէքէմէք, վէ օնտա Ֆհէր սաքին օլան՝ սահ-
րանըն ճանավարլարը իւէ վէ կէօ-
յիւն գուշլարը իւէ զապունլանա-
ճագլար. հէմ տէնիզին պալըգ-
4 լարը պիւէ էօլէմէքլէր։ Լաքին
քիմսէ չէքիշմէսին, վէ քիմսէյի թա՛զիր էթմէսին. զիրա սէնին գաւմընը՝ Ֆքահին իւէ չէքիշէնլէր
5 կիպի տիր։ Իմտի Ղկիւնտիւզիւն
երգըլաճագսըն, վէ կէճէլէյին պէրապէրինճէ փէյղամպէր տախի տիւշէճէք, վէ անանը հէլաք է-
տէճէմ յիմ։
6 Էվաւմըմ՝ պիւկի օլմատըղընտան հէլաք օլտուլար. սէն պիւ-
կիյի բէտտ էթտիյին իչիւն՝ պէն տախի սէնի պանա քահին օլմագ-
տան բէտտ էտէճէմ յիմ, վէ սէն Ըլլահընըն թէվրաթընը ունուԹ-
տուղուն իչիւն՝ պէն տախի սէ-
նին օղուլլարընը ունուտաճաղըմ։
7 Ըօղալտըգլարընա կէօրէ՝ էօյլէ պէ պանա կիւնահ էթտիլէր. Ֆօն-
լարրն ի՛զդէթինի ա՛յրպա թէպտիլ
8 էտէճէ յիմ։ Օնլար գաւմընըն կիւնահընը եէ յօրլար. վէ կէօ-
նիւլլէրինի եարամազլըգլարընա վէ-
9 րիյօրլար։ Իմտի Ֆնիճէ գաւմա՝ քահինէ պէ էօյլէ օլաճագ. վէ օնու եօլու իչիւն եօգլայաճաղըմ՝ վէ օնա ա՛մէլլէրինին ճէզասընը
10 վէրէճէ յիմ։ Վէ Ֆէէ յէճէէքլէր՝ ամմա տօյմայաճագլար, զինա էտէճէքլէր, ամմա չօղալմայաճագ-
լար. զիրա Բապպը հրճիզ էթմէ-
յի թէէրք էթտիլէր։
11 Օինա վէ չարապ վէ չիրա՝
12 Ւսիւրէ յի աղը։ Վաւմըմ՝ Ֆօ-
տունունա տանրընը, վէ տէյնէ յի օնա խապէր էտէր. զիրա օնլարը Ֆզինա րուհու ազտրըտը, վէ քէն-
տիլէրին Ըլլահընտան ասփըղ՝ զի-
13 նա էթտիլէր։ Ֆաղլարընը պաշլա-
րընտա գուրպան քէստիլէր, վէ թէփիէլէրին իւզէրինտէ՝ մէշէ վէ գավագ վէ գարա աղաճ ալճընտա՝ օնլարընը կէօղէսի էյի օլ-
տուղու իչիւն պուխուր եագտըլար. Ֆօնուն իչիւն գրզլարընըզ զինա էտէճէքլէր, վէ կէլինլէրին-
14 նիզ ֆահիշէլիք էտէճէքլէր։
Ֆրզլարընըզը զինա էթտիքլէրի իչիւն՝ վէ կէլինլէրինիզի ֆահիշէ-
լիք էթտիքլէրի իչիւն եօգլամայաճաղըմ, զիրա օնլար զինաքեար գարրլար իւէ այրըլըրլար, վէ ֆա-
հիշէլէր իւէ գուրպան էտէրլէր. իմտի Ֆանկլամայան գավմ երգըլաճագ տըր։
15 Ըյէրչի սէն զինա էտէր իսէն տէ՝ եա՛ Իսրայէլ, Յուդա սուէլու օլմասըն. իմտի ՂՖաղգաղայա վարմանա, վէ Ֆկեթաւանա չըգ-
ման, վէ՝ Բապպ սաղ տըր փէյթ-
16 եէմին էթմէն։ Օիրա Իսրայէլ Ֆազղընն տանա կիպի ազղընն տըր. չիմտի Բապպ օնլարը չէթսիզ եեր-
տէ գուզու կիպի օթլատաճագ
17 տըր։ Ըֆրեմ փութլարա եա-
փըշմըշ տըր. Ֆօնու գօյմէր։
18 Ա՛էճիսլերի ազղընն օլտու. չօգ զինա էթտիլէր. վէրին փէֆէյթ սէվէրլէր. Ֆպէյէրինէ ա՛յրպ։
19 Ա՛իւզկեար օնու գանատլարը իւ-
զէրինէ պաղլայաճագ. վէ Ֆգուր-

ԳՈ. Ի՛. Ի՝. 785 գէ։

Բ Պ. Ջ. 3։
Ե Ի՝Հ. ԹԸ. 6
Ղ Վ՝ատա. ժէ. 5։
Ե Ի՝ըհմ. Ջ. 4, 5։ Պագ՝ Պ. Հ. 6։
Ը Ի՝ըհմ. Ը. 9։ Ի՝ղէկ. Հ՝Ը. 23, 24։ ՀԸ. 22. 25։
Ը Ի՝ա. Բ. 2։ Ի՝ըհմ. Ը. 24։ Ի՝ղէկ. Հ՝Ը. 8. 10։ Վ՝ան. Բ. 28։ Մէք. Բ. 1։

ԳՈ. Ի՛. Ի՝. 780 գէ։

ա Ի՝ա. Ա. 18։ Բ. 13, 14։ Ի՝ըհմ. ԻԸ. 31։ Պ. ժԸ. 3։ Մէք. Ջ. 2։
Ք Ի՝ըհմ. Բ. 22։ Ե. 4։
Գ Ի՝ըհմ. Բ. 28։ ժԸ. 4։ Ը՝մով. Ե. 16։ Ը. 8։
Դ Ոպ. Ա. 3։
Ե Ը Օր. ժԷ. 12։
Ղ Պագ՝ Ի՝ըհմ. Ջ. 4, 5։ ժե. 8։
Ե Ի՝ա. Ե. 13։

7 Ըօղալտըգլարընա կէօրէ՝ էօյլէ պէ պանա կիւնահ էթտիլէր. Ֆօնլարրն ի՛զդէթինի ա՛յրպա թէպտիլ
8 էտէճէ յիմ։ Օնլար գաւմընըն կիւնահընը եէ յօրլար. վէ կէօ-
նիւլլէրինի եարամազլըգլարընա վէ-
9 րիյօրլար։ Իմտի Ֆնիճէ գաւմա՝ քահինէ պէ էօյլէ օլաճագ. վէ օնու եօլու իչիւն եօգլայաճաղըմ՝ վէ օնա ա՛մէլլէրինին ճէզասընը
10 վէրէճէ յիմ։ Վէ Ֆէէ յէճէէքլէր՝ ամմա տօյմայաճագլար, զինա էտէճէքլէր, ամմա չօղալմայաճագ-
լար. զիրա Բապպը հրճիզ էթմէ-
յի թէէրք էթտիլէր։
11 Օինա վէ չարապ վէ չիրա՝
12 Ւսիւրէ յի աղը։ Վաւմըմ՝ Ֆօ-
տունունա տանրընը, վէ տէյնէ յի օնա խապէր էտէր. զիրա օնլարը Ֆզինա րուհու ազտրըտը, վէ քէն-
տիլէրին Ըլլահընտան ասփըղ՝ զի-
13 նա էթտիլէր։ Ֆաղլարընը պաշլա-
րընտա գուրպան քէստիլէր, վէ թէփիէլէրին իւզէրինտէ՝ մէշէ վէ գավագ վէ գարա աղաճ ալճընտա՝ օնլարընը կէօղէսի էյի օլ-
տուղու իչիւն պուխուր եագտըլար. Ֆօնուն իչիւն գրզլարընըզ զինա էտէճէքլէր, վէ կէլինլէրին-
14 նիզ ֆահիշէլիք էտէճէքլէր։
Ֆրզլարընըզը զինա էթտիքլէրի իչիւն՝ վէ կէլինլէրինիզի ֆահիշէ-
լիք էթտիքլէրի իչիւն եօգլամայաճաղըմ, զիրա օնլար զինաքեար գարրլար իւէ այրըլըրլար, վէ ֆա-
հիշէլէր իւէ գուրպան էտէրլէր. իմտի Ֆանկլամայան գավմ երգը-
լաճագ տըր։
15 Ըյէրչի սէն զինա էտէր իսէն տէ՝ եա՛ Իսրայէլ, Յուդա սուէլու օլմասըն. իմտի ՂՖաղգաղայա վարմանա, վէ Ֆկեթաւանա չըգ-
ման, վէ՝ Բապպ սաղ տըր փէյթ-
16 եէմին էթմէն։ Օիրա Իսրայէլ Ֆազղընն տանա կիպի ազղընն տըր. չիմտի Բապպ օնլարը չէթսիզ եեր-
տէ գուզու կիպի օթլատաճագ
17 տըր։ Ըֆրեմ փութլարա եա-
փըշմըշ տըր. Ֆօնու գօյմէր։
18 Ա՛էճիսլերի ազղընն օլտու. չօգ զինա էթտիլէր. վէրին փէֆէյթ սէվէրլէր. Ֆպէյէրինէ ա՛յրպ։
19 Ա՛իւզկեար օնու գանատլարը իւ-
զէրինէ պաղլայաճագ. վէ Ֆգուր-

ԳՈ. Ի՛. Ի՝. 780 գէ։

Բ Պ. Ժգ. 6։
Բ Ա Թագ. Բ. 30։ Մաղ. Բ. 9։ Փիլ. Գ. 19։
Ժ Ի՝ա. իԸ. 2։ Ի՝ըհմ. Ե. 31։
Է Վ՝Հ. ԽԳ. 20։ Մէք. Է. 14։ Ընգ. Ա. 6։
Լ Ի՝ա. իԸ. 7։ Պագ՝ Յ. Օ. Է. 7։
Ի Ի՝ըհմ. Ք. 27։ Ը՝մ. Բ. 19։
Ֆ Պ. Ե. 4։
Ձ Ի՝ա Ա. 29։ ժԷ. 5. 7։ Ի՝ըզկ. Գ. 13։ Ի. 28։
Հ Ը՝մով. Է. 17։ Հ՝ովս. Ա. 2։
Յ Իսա. 1. 6։
Ղ Պ. Բ. 15։ ժԲ. 12։ Ը՝մով. Գ. 4։ Է. 5։
Ն Ք Հ՝ազ. ժԲ. 29։ Պ. Ջ. 5։
Շ Ը՝մով. Բ. 14։ Մոփ. Ա. 5։
Ո Ի՝ըհմ. Ք. 6։ Է. 24։ Ք. 5։ Օաբ. Է. 11։
Չ Մաա. ժԲ. 14։
Ճ Մէք. գ. 11։ Է. 3։
Ռ Ի՝ըհմ. ձԼ. 11, 12։ ծա. 1։
Ս Ի՝ա. Ա. 29։ Ի՝ըհմ. Բ. 26։

Digitized by Google

պանլարընտան ուխտանաճագլար ։

ՊԸՊ Ե

Ընլահընն՝ քահինլէրէ՝ գավմա՝ վէ խորա-
յէլ պէյլէրինէ գարշը օնլարընն գամի պէ
գամի կիւնահլէրի իչիւն ահքեամլէրի ։

1 Պունու իշլետին եա՞ քահինլէր ,
վէ եա՞ խորայէլ էվի՝ տինկլէ-
յին , վէ եա՞ փատիշահընն էվի՝
գուլագ վուրուն , զիրա սիզին ի-
չիւն հիւքմ վար ։ չիւն ա՞ասա-
փատա տուզագ՝ վէ ֆաբօրուն
իւզէրինտէ սէրիլմիշ աղ իտինիզ ։
2 Վէ ա՛օրլար զայէթ եարամազլըղա
տալտըլար ։ լաքին պէն ճիւմլէ-
3 սինին թէտիպ էտիճիսի իմ ։ պէն
Ընփրեմի պիլէրիմ , վէ խորայէլ
պէնտէն կիզլե տէյլ տիր ։ զիրա
հալա զինա էտէրսին եա՞ Ընփ-
րեմ , վէ խորայէլ մուրտարլան-
4 տը ։ Օնլարընն ա՛մէլլէրի՝ օնլարը
քէնտիլէրին Ընլահընա տէօնմէյէ
գօմազլար ։ զիրա իչլէրինտէ զինա
րուհու վար , վէ Բապպը պիլմէզ-
5 լէր ։ Վէ Իսրայէլին մաղրուր-
լուղու՝ օնուն եիւզիւնէ գարշը
չէհատէթ էտէր ։ իմտի խորայէլ
վէ Ընփրեմ՝ եարամազլըգլարը իլէ
երգըլաճագլար , Յուդա տախի
օնլարընն պիլէսինճէ երգըլաճագ
6 տը ։ Ո՛նլար սիւրիւլէրի իլէ վէ
սըղըրլարը իլէ Բապպը արաժաղա
կիտէճէքլէր , լաքին պուլմայա-
ճագլար ։ օ՛ նէլարտան չէքիլտի ։
7 Բապպա խըյանէթ էթտիլէր , զի-
րա եատ օղուլլար թէվլիտ էթտի-
լէր ։ չիմտի օնլար հէմ հիսսէլէրի
Էպիր այ իչինտէ թէկէֆ օլաճագ ։
8 Բվարաատա պօրու՝ Յամատա
սուրնա չալընն , սէնին Ժարտըն-
ճա եա՞ Յենիամին՝ Բհէթաւանտա
9 Նաա՛րա չէքին ։ Թէքտիր կիւ-
նիւնտէ Ընփրեմ վիրան օլաճագ ։
Խորայէլ սրպէլարընտա կէրէյի
10 պիլտիրտիմ ։ Յուդանըն սէրվեր-
լէրի՝ Ժինօր նիշանը եէրինտէն
գալտըրանլար կիպի օլտուլար ։
օնլարընն իւզէրինէ ղազապըմը սու
11 կիպի տէօքէճէյիմ ։ Ընփրեմէ
Ժզուլմ օլտու ։ չէրի՛ աթը գըրըլ-
մըշ տըր ։ զիրա իրատէթի իլէ Բէմ-
12 րին արտընճա եիւրիւտիւ ։ Իմտի
պէն Ընփրեմէ կիւվէ կիպի՝ վէ
Յուդա էվինէ աղաճ գուրթու
13 կիպի օլաճաղըմ ։ Վէ Ընփրեմ
քէնտի մա՛բազընը՝ վէ Յու-դա
քէնտի Հեարասընը կէօրիւնճէ ,
Ընփրեմ՝ Ընսուրա կիթտի , վէ Ղյա-
րէբ փատիշահընա կէօնտէրտի ։ օ
իսէ սիզէ չիճա վէրմէյէ գատիր
տէյիլ տիր , վէ հարայը սիզտէն
14 կիտէրմէյէճէք տիր ։ Ո՞իւա պէն
Ընփրեմէ արսլան կիպի՝ վէ Յու-
դա էվինէ կէնճ արսլան կիպի օ-
լաճաղըմ ։ պէն՝ Ժպէն երըթըպ
կիտէճէյիմ ։ կէօթիւրէճէյիմ , վէ
15 գուրթարան օլմայաճագ տըր ։ Կի-
տէճէյիմ , վէ Ժթա օնլար սուչլու
օլտուղունու իգթար էտիպ եիւ-
զիւիւ արայընճայտէք՝ մահալի-
մէ տէօնէճէյիմ ։ Ֆտարլըղա կէլ-
տիքլէրինտէ՝ պէնի էրքէն արայա-
ճագլար ։

ՊԸՊ Զ

Ֆնէվպէ էթմէյէ պէր ղայրէթ ։ և խորա-
յէլին գարասըղլըղը վէ քէօթիւլեյիւ ։

1 Կէլին , Բապպա տէօնէլիմ՝ զի-
րա ա՞օ երըթտը վէ Բօ պիզէ չի-
ճա վէրէճէք , օ վուրտու , վէ պիզի
2 օ սարաճագ ։ Ինքի կիւնտէն սօնկ-
րա պիզի իՀեա էտէճէք ։ իւչիւնճիւ
կիւնտէ պիզի իգամէթ էթտիրէ-
ճէք , վէ օնուն Հուզուրունտա եա-
3 շայաճաղըզ ։ Վէ Բապպը պիլէ-
ճէյիզ , վէ օնու պիլմէքտէ տէ-
վամ էտէճէյիզ . օնուն չըգըշը՝
ՖսէՀէր կիպի կէրչէք տիր . վէ Բօ
պիզէ եաղմուր կիպի՝ եէրի սու-
վարան սօնկ պէՀար Ժեաղմուրու
կիպի կէլէճէք ։
4 ԲՍանա նէ՞ էյլէյիմ՝ եա՞ Ընփ-
րեմ , եա՞ Յուդա սանա նէ՞ էյ-
լէյիմ . չիւն քի սիզին էյլիյինիզ
Ըսապահ պուլուրթու կիպի՝ վէ
կէչիճի սապահ չիՀի կիպի տիր ։
5 Օնտան էօթիւրիւ Բփէղյամպէր-
լէր վասիթասը իլէ օնլարը քէս-
տիմ , Ժաղըմընն սէօզլէրի իլէ օն-
լարը էօլտիւրտիւմ . վէ սէնին
Հիւքմլէրին՝ ըշըգ կիպի ջըգաճագ-
6 լար ։ Ո՞իւա Ֆտէյիլ գուրպան
Նիլլա մէրՀամէթ՝ վէ Ֆալիւթիւնեան-
մալարտան զիյատէ Ընլահը պիլ-
7 մէք իսթէրիմ ։ Օնլար իսէ ա՛Հտ-
տան Ժէգամ կիպի Բթէճավուզ

Digitized by Google

էթտիլէր • օրատա [ա]պանա խա-
8 Յընլըգ էթտիլէր : [յ]Գաղատաղ՝
եարամազլըգ իչլէյէնլէրին չէհրի
տիր • գան իլէ պուլաշմըշ տըր :
9 Ալ է քէսիճիլէր պէօլիւչիւ ատէմի
կէօզէթտիքլէրի կիպի՝ ղքեահին-
լէրին ճիւմհիւրիւ փէ Աիւքէմ
եօլունտա գաթլ էտէրլէր • չիւն
քի օնլար խասիսլիք իչլէրլէր :
10 Իսրայէլ էվինտէ՝ [ց]իւրքիւլէճէք
չէյ կէօրտիւմ • [շ]Ինփրեմին զինա-
լարը օրատա տըր , Իսրայէլ մուրը-
11 տարլանտը : Պէն գավմըրըն [չէ-
սիրլիյինի տէօնտէրտիյիմտէ , [ս]Է-
նին իչիւն տախի եա՞ Յուդա պի-
չինն թա՛յին օլունտուռ :

ՊԸՊ Ւ

Իսրայէլին քէնտի կիւնահլարը իչիւն թա՛-
զիր օլունտուղու : 11 Ընդը ճէզա գօրծու-
ռու վէրիլտիյի :

1 Իսրայէլէ չիճիա վէրտիյիմ կիպի ,
Ինփրեմին եարամազլըդը վէ Սա-
մարիանըն քէօթիւլիւչիւ աշլիքեար
օլտուռ • զլրա օնլար [ա]եալան իշ-
լէրլէր , վէ խըրսըզ կէլէր , տի-
շարլըտա հօլ քէսիճիլէր սօյար •
2 Ալ է եիւրէքլէրինտէ՝ պէնիմ [բ]օն-
լարըն հէփ եարամազլըղընը զլէքը
էթտիյիմի տիւշիւնմէզլէր • Հալա
[դ]ա՛մէլլէրի՝ օնլարըն էթթաճիընը
ալտը , օնլար [ե]եիւզիւմիւն էօնիւն-
3 տէ տիր : Փատիշահը քէօթիւ-
լիւքլէրի իլէ՝ վէ սէրվէրլէրի եա-
4 լանլարը իլէ սէվինտիրիրլէր : Օն-
լարըն հէփիսի փիշիրիճիտէն եա-
գըմըշ թանտուր կիպի՝ [է]զինա-
քեարլար տըր • խամուրու եօ-
ղուրտուռգտան սօնկրա՝ մայասը-
նա կէլէնէտէք եագմագտան ֆա-
5 րիղ կէլիր : Փատիշահըմզըն կիւ-
նիւնտէ՝ սէրվէրլէր շարապ հա-
րարէթինտէն խասթա օլուրլար •
օ՝ էլինի մասխարա էտէնլէր իլէ
6 ուզաթտը : [օ]Իրա օնլար փուսու
գուրտուռգլարընտա՝ եիւրէքլէրինի
թանտուր կիպի եագլաշթըրտը-
լար • օնլարըն փիշիրիճիսի պիւ-
թիւն կէճէ ույուր • սապահտան օ՝
7 ա՛լէվլի աթէշ կիպի եանար : [է]է-
փիսի թանտուր կիպի գըզըղըն տըր ,
վէ գատրլարընը եէտիրէր • [ղ]հէփ
փատիշահլարը [տ]իւշտիւրլէր , [ե]օն-
լարտա պանա նիւտա էտէն եօգ
տուր :

8 Ինփրեմ [ը]գամըլներէ գարըշտը •
Ինփրեմ՝ տէօնտիւրիւլմէմիշ փիտէ
9 կէօլէ տիր : [թ]Օնուն գուվվէթինի
եապանճըլար եէտի , վէ օ պիլմէզ •
սաչընա պիլէ գըը սէրփիլտի , վէ
10 օ պիլմէզ : Ալ է [ի]Սրայէլին մաղ-
րուրլուղու՝ եիւզիւնէ գարըը շէ-
հատէթ էտէր • վէ [ա]պու ճիւմլէ իլէ
օնլար քէնտիլէրին [Ա]լահը [տ]ապպա
տէօնմէզլէր , վէ օնու արամազլար :
11 Ալ է [ի]Ինփրեմ աճմագ ա՛գըլսըզ
կէօյէրճինի կիպի օլտու • [դ]Ը՝ընըա
չաղրըրլար , [Ը]սուրա կիտերլէր :
12 Օնլար կիտեճէքլերի զէմանն , [իւ]-
զէրլէրինէ աղըմը եայաճաղըմ , օն-
լարը կէօյիւն գուշլարը կիպի էն-
տիրէճէյիմ • օնլարըն [ճ]ճէմաա՛թը
իչլիթտիյի կիպի՝ օնլարը թէտիպ
էտէճէյիմ :
13 Ալ՝ օնլարա , չիւն քի պէնտէն
գաչտըլար • պէրպատ օլաճագլար ,
չիւն քի պանա գապահաթ էթտի-
լէր • վէ պէն օնլարը [ֆ]փտիյէ իլէ
խելաս էթմիշ իքէն , օնլար պանա
14 գարշը եալանլար սէօյլէրլէր : Ալ է
օնլար տէօչէքլէրինին իւզէրինտէ
ինիլէտիքլէրինտէ , [ե]եիւրէքլէրի
իլէ պանա ֆէրեատ էթմէտիլէր •
օնլար պուղտայ վէ չարապ իչիւն
ճէմ՝ օլուպ՝ պանա ա՛սը օլուրլար :
15 Ալ է պէն [ե]եէլլըը թէտիպ էտէր
իքէն՝ գօլլարընը գուվվէթլէնտիր-
տիմ իսէ տէ , պանա քէօթիւլիւք
16 սայտըլար : [ց]Օնլար տէօնէրլէր ,
ասլմա [Յ]աա՛լայա տէյիլ • օնլար
հիլէլի եայ կիպի տիր , սէրվէրլէ-
րի՝ [տ]իւլլէրինին խըշմը իչիւն գը-
լըճտան տիւշէճէքլէր • [Ա]Ըսըրը
տիյարընտա օնլարըն սիթէմի պու
օլաճագ :

ՊԸՊ Ր

Իսրայէլէ վէ Յուդայա քէնտի տինսիզլիք-
լէրի վէ փութփէրէսթլիքլէրի իչիւն խարագ
օլմագ գօրդուսուռ վէրիլտիյի :

1 [Պ]Օրույու աղզընա գօ • Իապպ
էվինին իւզէրինէ [բ]գարթալ
կիպի կէլէճէ՛ , չիւն քի [դ]ա՛հտմ-
տան թէճավուզ էթտիլէր , վէ
2 չէրի՛աթըմա մուղտայիր գապահաթ
իչլէտիլէր : [Ե]Իսրայէլ պանա՝ Յա-
Ըլլահըմ [է]պիզ սէնի պիլիրիզ
3 տէյիւ ֆէրեատ էտէճէքլէր : Իս-

ՊԸՊԹ

Իսրայէլին քէնտի փուԹփէրԹ-ԹԼԼԻՒՆ իչՒԱՆ չէՔՃէյի սըզՆԹԸ վէ էսիրլԸՔ ։

1 ՂաւմԼԸր կԻպի սիւրիւր իլէ սե-
վինմէ՝ եա՛ Իսրայէլ, զիրա
Ա՚Ւլահընտան ասպըղ զինա էԹ-
տին. հէվի պուղտայ խարմանլարը
իւզէրինտէ Բզինա իւճրէԹինի սեվ-
2 տին ։ Իխարման վէ իւզիւմ ՃէՆ-
տէրէսի օնլարը պէՏլէմէյիՃէՔԸ ։ վէ
3 չիրա գրԻԹ օլաՃագ ։ Օնլար
Գ՚ապպլըն տիյարընտա սաՔին օլ-
մայաՃագլար ։ Էիլևա Նփրեմ Ա՚Ը-
սըրա տէօնէՃէՔ ։ վէ Ը՚սուրտա
Ենափաք չէյլէր հէյէՃէՔլէր ։
4 Ը՚Գապպա շարապ փէչքէչի սուն-
մայաՃագլար ։ վէ Ը՚օնա մագպուլ
օլմայաՃագլար. Ժգուբպանլարը
օնլարա՝ եաս չէՔէնլէրին էքմէյի
կիպի օլաՃագ ։ օնու հէր եէյէՆ
նափաքլէնէՃէՔ. զիրա օնլարըն
էքմէյի՝ քէնտիլէրի իչիւն տիւր ։
Ա՚ապպլըն էվինէ կիրմէյէՃէՔ ։
5 Ի՚Ա՚ուա՚յին կիւնտէ՝ վէ Ա՚ապպլըն
պայրամ կիւնիւնտէ նէՀ էյլէյէ-
6 ՃէՔսինիզ ։ Օիրա իչԻԹ խարա-
պաԹտան էօԹիւրիւ կիԹտիլէր, օն-
լարը Ի՚ըսըր տէվլէրէՃէՔ, օնլարը
Ա՚հմփիս կէօմէՃէՔ. օնլարըն կիւ-
միւշ իլէ ալԸնան արզուլու եէրլէ-
րինի Բ՚ըսըրզան զապԹ էտէՃէՔ ,
չատըրլարընտա տիՔէնլէր օլաՃագ ։
7 Նօգլամանըն կիւնլէրի կէլտի, ՃէՔ-
զանըն կիւնլէրի կէլտի, Իսրայէլ
պիլէՃէՔ տիր. սէնին եարամագ-
լըղընըն չօգլուղու՝ վէ հէլաքլիկին
չօգլուղու սէպէպինտէն , փէյ-
ղամպէր տէլի՝ Բրուհ սահիպի
8 տիվանէ օլտու ։ Նփրեմ պէՔքէչ-
սի Ա՚ԼլահԸմ իլէ տիր , փէյղամպէր
օնլարընը ՃիւմլէՆ եօլլարընտա տու-
զագ գուրուպ՝ Ա՚Լլահընըն էվինտէ
9 տուզագ սէպէպի տիր ։ Ի՚գարաա
կիւնլէրինտէքի կիպի՝ Հզիյատէսի
իլէ ֆասիտ օլտուլար ։ Ժօնլարըն
եարամագ լըղընը զիՔր էտՃէՔ ,
կիւնահլարընըն հագգընտան կէ-
լէՃէՔ ։
10 Իսրայէլի չէօլտե իւզիւմ կի-
պի պուլտում , պապպալարընըզը՝
Ա՚ինՃիր աղաՃընտա իսԹիտաքի
ԹուրՔՔանտա կիպի կէօրտիւմ. օն-
լար Ի՚ահաղ փինգովրա վարտըլար.

ա ՊԹ. Ի. 13։ Ե. 4. 7 ։
բ ՊԹ. Բ. 12։
դ ՊԹ. Բ. 9. 12 ։
Ե Ղև. ԽԵ. 23 ։ Նրեմ. Բ. 7 ։ ԺԶ. 18 ։
Է ՊԹ. Ը։ 13։ Պագ՝ Պ. ԺԱ. 5 ։
Ը Ես. ԽԲ. 6։ Պագ՝ Պ. ԺԱ. 11։
Թ Նզեկ. Ի. 13. Դան. Ա. 8 ։
ժ Ը. Ի. 5 ։
ժա Ա. Ի. 9 ։
ժբ Ա. Ի. 16։ Յով. 3 ։
ժգ Ես. Ե. 6։ ԼԲ. 13։ Լ. Ի. 13։ Պ. Ժ. 8 ։
ժդ Նզեկ. ԺԶ. 3, ԼԶ։ Միք. Ի. 11։ Սոփ. Գ. 4 ։
ժե Գատ. ԺԲ. 22 ։
ժզ Ես. Լ. 6։ Պ. Ժ. 9 ։
ժէ Ը. 13։

ա Պ. Ի. 13։ Ե. 4. 7 ։
բ Պ. Բ. 12։
գ Պ. Բ. 9. 12 ։
դ Ղև. ԽԵ. 23 ։ Նրեմ. Բ. 7 ։ ԺԶ. 18 ։
ե Ի. Ը։ 13։ Պագ՝ Պ. ԺԱ. 5 ։
զ Հզեկ. Ժէ. 6։ Պագ՝ Պ. ԺԱ. 11։ Ի Նզեկ. Գ. 13. Դան. Ա. 8 ։
է Պ. Է. 4 ։
ը Նրեմ. Զ. 20 ։ Պ. Ը. 13 ։
թ Ը Օր. ԻԶ. 18 ։
ժ Պ. Բ. 11։
ժա Պ. Է. 16։ Յով. 3 ։
ժբ Ես. Է. 6։ ԼԲ. 13։ Լ. Ի. 13։ Պ. Ժ. 8 ։
ժգ Նօ. Է. 6։ Ես. Ը. 13։ Պ. Ժ. 8 ։
ժդ Նզեկ. ԺԶ. 3, ԼԶ։ Միք. Ի. 11։ Սոփ. Գ. 4 ։
ժե Գատ. ԺԲ. 22 ։
ժզ Ես. Լ. 6։ Պ. Ժ. 9։
ժէ Ը. 13։

Digitized by Google

վէ ՙքէնտիլէրինի ՚րէզալէթի իչիւն այրտըլար , վէ ՛նէվտիքէլէրի կի-
11 պի մէքրուհ օլտուլար : Նփրեմ իսէ օնլարըն ի՛զնէթի՝ տօղուշտան վէ գարընտան վէ անա բահմինէ տիւշմէքտէն՝ գուշ կիպի ուչա-
12 ճագ : ՛Օնլար չօճուգլարընը պէօ-յիւտիւլէր իսէ տէ , "օնլարը ա-տէմտէն մահրում գօյաճաղըմ . հէմ տախի օնլարտան Ւայրըլըը-
13 ղըմտա՝ "վայ՜ օնլարա : Նփրեմ՝ Տիւրոսու Ւկէօրտիւյիւմ կիպի եայլատա տիքիլմիշ . "ամմա Նփ-րեմ՝ Էվլատլարընը գաթիլէ չըգա-
14 րաճագ : Ալ էր օնլարա՝ եա՛ Ռապպ , նէ՞ վէրէճէքսին . օնլարա չօճուգ տիւշնէրիւր բահմ վէ գուրու մէ-
15 մէլէր վէր : Օնլարըն հէփ եարա-մազլըղը "Կաղգաղատա տըր . զի-րա օնլարտան օրատա իքրահ էթ-տիմ . ՛Օնլարըն քէօթիւ ա՛մէլէ-րի սէպէպինտէն՝ էվիմտէն օնլա-րը գօվաճաղըմ՝ օնլարը արթըգ սէվմէ յէճէ յիմ՛ . "օնլարըն հէփ
16 սէրվէրլէրի ա՛սլալը տըր : Նփ-րեմ վուրուլտուս , օնլարըն քէօքիւ գուրուտուս , մէ յվէ վէրմէ յէճէք-լէր . ՛օնլար էյէր տօղուրուր իսէլէր տէ , բահմինէրինին արգուլու մէ յվէ-լէրինի տէ էօլտիւրէճէ յիմ :
17 Ընլահըմ օնլարը բէտտ էտէ-ճէք , զիրա օնու տինկիլէմէտիլէր . վէ ՚թայիֆէլէրտէ ալարա կէզէ-ճէքլէր :

ՊԸՊԻ Ա

Իսրայէլ քէնտի տինսիզլիչի վէ փութփէ-րէսթլիչի իչիւն իւզէրինէ ահքամլէր կէօն-տէրիլմէք գօրգուսու վէրիլմիչ է :

1 Իսրայէլ՝ քէնտինէ մէ յվէ վէրիր եայլըմըզ աստա տըր . մէ յվէսի-նինն չօգլուղունա կէօրէ "մէզպահ-լար չօղալթտը , տիյարընըն կիւ-զէլլիյինէ կէօրէ ՚կիւզէլ փութ-
2 լար եափտըլար : Օնլարըն եիւ-րէչի ՚գաբարսըզ տըր , չիմտի սուչլու չզգաճագլար . օ՛ օնլարն մէզպահլարընը եըգաճագ , օնլա-րըն փութլարընը պօզաճագ տըր :
3 ՚Օ՚ իրա օնլար չիմտի տէյէճէք քի՝ Պիզիմ փատիշահըմըզ եօգ տուր , չիւն քի Ռապպտան գօրգ-մատըգ . իմտի փատիշահ պիզէ

հէնէ՞ եափաճագ տըր : Ը՚հտ էթ-տիքլէրինտէ՝ եալան եէմին սէօզ-լէրի սէօյլէտիլէր . իմտի չէ-րի՛ա՝ թարլանըն էվէբլէրին-տէ ՚պալտըրան կիպի պիթէճէք :
5 Ամարիանըն սաքինլէրի՝ Ղէ-թաւանըն ՚պուղալարը իչիւն գօր-գաճագլար . ղիրա օնուն իւզէրի-նէ գաւմը եաս չէքէճէք , վէ ՚քահանինլէրի օնուն իւզէրինէ օն-տան այրըլան ՚ի՛զնէթինտէն էօ-
6 թիւրիւ տիթրէյճէքլէր : Օ տա-խի Ըսուրա՛ ՛Յարէբ փատիշահը-նա փէշքէշ կէօթիւրիւճէճէք . Նփրեմ ա՛յրպ չէքէճէք , վէ Իս-րայէլ ՚մէշվէրէթինտէն ութանա-
7 ճագ : ՚Ամարիանըն փատիշահը՝ սուչուն եիւզիւ իւզէրինտէքի քէօ-փիւք կիպի նապէտիտ օլաճագ :
8 Ալ է Իսրայէլին կիւնահը օլան ՚Ը՚ւենին թէփէ փութխանէլէրի՝ վիրան օլաճագլար . օնլարըն մէզ-պահլարը իւզէրինէ ՚չալը վէ խա-շագ չըգաճագ . վէ ՚տօղլարա՝ պիզի էօրթիւն , վէ թէփէլէրէ՝ Լուզէրիմիզ տիւշիւն տէյէճէքլէր :
9 ՚Կաբաանըն կիւնլէրինտէն զի-յատ կիւնահ իշլէտին՝ եա՛ Իսրա-յէլ . օրատա տուրտուլար . եա-բամազլըգ օղուլլարընըն իւզէրինէ օլան ճէնք՝ ՚Կաբաատա օնլարա
10 տէ յմէտի : ՚Օնլարը թէտիպ էթ-մէյէ միւրատըմ վար , վէ իքի եարամազլըգլարը իչիւն պաղան-տըգլարընտա՝ ՚իւզէրլէրինէ գավմ-
11 լէր ճէմ՝ օլաճագ : Ալ է Նփրեմ ՚Իսարաան տէօյմէյի սէվճէն ալըշմըշ տանա տըր , ամմա պէն օնուն պօյնունուն կիւզէլլիյի իւզէրինէ պայ՝-նպո-րո-գ կէչիրտիմ՝ Նփ-րեմի արապայա գօչաճաղըմ՝ Յու-դա չիֆթ սիւրճէճէք , Յակոբ թա-բագլայաճագ :
12 Կէնտինիզ սատագաթ իլէ է-քիպ՝ մէրհամէթ իւզրէ պիչին . ՚Իշլէնմէմիշ եէրի թիմար էտին , զիրա թա Ռապպ կէլիպ՝ իւզէրի-նիզէ սատագաթ եաղտըրընճայա-տէք օնու արամանըն վագթը տըր :
13 ՚Կիտըգ էքտինիզ , եարամազլըգ պիչտինիզ , եալանըն մէ յվէսինի եէտինիզ . զիրա սէն եօլունա՝ գահ-րիմանլէրինին չօգլուղունա կիւ-
14 վէնտին : "Իմտի գավմընտա վէլ-

Digitized by Google

(Ա. Ի՝ . Ն. 740 գէ։

—

ը Ֆ ֆհատ. ժը.34։ժԹ. 13։
պ պ. ժէ.16։

ը Խա . 7։

ա պ . բ. 15։
բ Նշ.Ֆ .22, 23։
գ Ա՚ա . բ. 15։
դ Ֆ ֆհատ. ժէ . 16։ պ. բ. 13։ ժէ . 2։
ե բ Օր . ա . 31։ ւբ . 10, 11, 12։ Նա. խգ . 3։
զ Նը.ժԹ.26։

է Գ.Ա . իգ. 13։
ը Ա՚ա.ղ . հը . 25։պ. բ. 8։
ը պա՚ զ՝ պ . ը. 13 ։ Թ . 3։

ժ Ֆ ֆհատ. ժէ. 13, 14։
ի պ . ժ . 6։

լ Նրեմ. գ . 6, ւԸ։ ը.5։ պ . գ . 16։
խ պ. է . 16։

ծ Նրեմ. Թ. 7։ պ. գ . 4։
կ Նն . ժ . 8։ ժԹ . 24, 25 ։ բ Օր . ւԹ. 23։ Ն. մով . գ. 11։
հ բ Օր . ւբ. 36։ Նա. կ. 15 ։ Նրեմ. ւծ . 20 ։
ձ ֆհա. ի . 19։ Նա. ծէ. 8, 9։ Ա՚ա. է . 6 ։

վելէ գալգաճագ , վէ հէփ գալէ՝ լերին՝ ձէնք կիւնիւնտէ Սաղմա՝ նըն Վ՚նթարբէլի պէրպատ էթտի՝ յի կիպի պէրպատ օլաճագ , ֆէ օբպատ Դանա՝ օղուլլարըն իւզէրի՝
15նէ չարփըլմըշ իտի ։ Նարամազ՝ լողընըզըն քէօթիւլիւյիւ եիւզիւն՝ տէն՝ Յնթել սիզե պուննուն կիպի էտէ ձէք տիր . սէհէր վագթընտա Իսրայէլին փատիշահը պիլքիւլ՝ լույէ հէլաք օլուննաճագ տըր ։

ՊԸՊ ԺՈ

Ըլուհրն Իսրայէլէ էլլէյէ , վէ օնլարըն նամքէօրլուղա ։

1 Իսրայել կէնճ իքէն , օնու սէ՝ վեր իտիմ . վէ Բօղումու Ա՚ըր՝
2 սըրտան չաղըրտըմ ։ Օնլար օնլա՚ ըր չաղըրտըգճա , օնլարըն եիւ՚ զիւնտէն կիթտիլէր . Ւհահաղիմ՚ լերէ գուրպան էթտիլէր , վէ օյմա փուԹլարա պուխուր եագտըլար ։
3 Նփրեմի իսկ պէն եիւրիւԹտիւմ , օնլարը գօլլարընտան ԹուԹար իտիմ . ամմա օնլարա Նշիֆա վեր՚
4 տիյիմի պիլմէտիլէր ։ Օնլարը ա՚ տեմ իփլերի իլէ՝ մուհապպեթ օրղանլարը իլէ չէքտիմ . վէ օնլարա՝ Էչենէլերի իւզերինտէն պօ՚ յունտուրուղու չըգարանլար կի՚ պի օլտում , վէ Նօնլարա բահաթ
5իլէ եէտիրտիմ ։ Ը Օ՝ Ա՚ըսըր տի՚ յարընա տէօնմէյէճէք , լաքին օ՚ նունն փատիշահը Ըսուր օլաճագ .
Ժզիրա տէօնմէք իսթէմէտիլէր ։
6Ա՚է շէհրլերինէ գըլըճ սալլանա՚ ճագ , վէ օնուն պէյլերինի՝ Նմեշ՚ վէրթԹլերի իչինն եէյիպ տիւքե՚
7 տէճէք տիր ։ Ա՚է գավմըմ Նպէնտէն ա՚սը օլմաղա մէյլ էթմիշ տիր , վէ օնլար Ի՚ձաա՚լայա տա՚ վէթ օլուննուրլար իսկ տէ , հիչ պիրի Թա՚զիմ էթմէզ ։
8 Ժէնի նի՞ճէ վէրէյիմ եա՚ Նփրեմ՝ սէնի թէսլիմ էտէյիմ եա՚ Իսրայէլ , սէնի նի՞ճէ Ըգմա կիպի էտէյիմ՝ սէնի Ա՚նբոյիմ կի՚ պի գըլայլըմ . Հհիւրէյիմ պէնտէ չէօքեր , հէմ տէ մհրհամէթլէրիմ
9ԹուԹուղուր ։ Ա՚ազապլըմըն խրշ՚ մընը իչնրա էթմէյիմ , Նփրեմի պօզմաղա տէօնմէյիմ . Ժզիրա պէն տէյիլ ինսան՝ իլլա Ըլլահ իմ՚

արանըզտա Ա՚ուգատտէս օլուզ՝
10 ղազապ իլէ կէլմէյիմ ։ Բապպըն արտընձա կիթտինլէր . Ղարսլան կիպի պէօյիւրէչէք . պէօյիւրիւնճէ , Ֆպաթը ճանիպինտէն չօճուգ՚
11 լար իւրքերէք կէլէճէքլէր ։ Օնլար Ա՚ըսըրտան աէրչէ կիպի՝ վէ Ըսուր տիյարընտան Ֆկէօյէրճին կիպի իւրքերէք կէլէճէքլէր . վէ Ֆօնլարը էվլերինտէ սաքին էթտիրէճէյիմ տէյօր Բապպ ։

ՊԸՊ ԺՌ

Նփրեմին վէ Յուդանըն քէնճի կիւնահլաըը իչուն Թագիր օլունուգ՝ Թեվպէ էթտիյի դայըէթ ալաղալըը ։

1 Նթրաֆըմը՝ Նփրեմ եալան իւ՚ լե վէ Իսրայել եվի հիւէ իլէ ալտը . Յուդա իսկ Ըլլահ իլէ տահա հիւքիւմէթ սիւրբր , վէ մուգատտէսլերին արասընտա էմին
2տիր ։ Նփրեմ Հեել օթլանըը , վէ կիւնտօղուտու եէլին արտընձա տիւշէր , պիւթիւն կիւն եալան վէ զուլմ չօզալտըը . վէ Ըսուր իլէ ա՚հտ քէսիշիրլէր , վէ Ա՚ըսըրա զէյԹուն եաղը կէօթիւրիւրլէր ։
3Իպապպըն Յուդա իլէ տախի նի՚ զա՚սը վար , վէ Յակոբու՝ եօլու՚ նա կէօրէ եօգլայաճագ . օնա՚ ա՚մէլլէրինէ կէօրէ էճրինի վէրե՚
4ճէք ։ Օ՝ գարընտա Ղգարընտաշը՚ նը էօքչէսինտէն ԹուԹտու . վէ գուվվէթի իլէ Ըլլահ իլէ կիւ՚
5րէշտի ։ Ա՚է մէլէք իլէ կիւրե՚ շիպ եէնտի , աղլատը , վէ օնա նի՚ յազ էյլէտտի . օնու Նվնթէլտէ պուլտու , վէ օրատա պիզիմ իլէ
6սէօյլէշտի , եա՚նի ա՚քէբլէրին Ըլլահը Բապպ . օնուն Ֆզիքրի՚
7 Նհովա տըը ։ Ֆիմտի սէն ի՚նա՚ յէթ վէ շէրի՚աթ հրզիզ էտէ՚ րէք՝ վէ Ֆտայիմա Ըլլահընա իւ՚ միտ էտէրէք՝ Ըլլահընա տեօն ։
8 Նփրեմ Թիւճճար օլուպ՝ էլինտե Հհիլե Թէրազըսը վար . ղատը
9էթմէչի սեվվեր ։ Ա՚է Նփրեմ տէ՚ տի քի՝ Ֆ՚ագգան զէնկինլէնտիմ , քէնտիմէ մալ պուլտուտ՝ ճիւմլէ գազանտրգլարըմտա՝ պէնտէ կիւ՚ նահ օլան եարամազլըգ պուլմա՚
10յաճագլար ։ պէն իսկ Ա՚ըսըր

(Ա. Ի՝ . Ն. 740 գէ։

—

զ Նա . լ. 8։ Յավէլ. գ . 16 ։ Ա՚մոզ . ա . 2։
ե Օաբ . բ . 7։
ը Նա . է . 8։ պ . ե . 11։
ի Նդէկ. իբ. 25, 26 ։ լե. 21. 25 .

(Ա. Ի՝ . Ն. 725 գէ։

ա Խա . 2 ։
բ պ . ը. 7։
գ Ֆ ֆհատ. ժէ . 4 . պ . է.13. է.11։
դ Նո . Հ. 6։ ֆէ . 9 ։
ե պ . գ . 1 ։ Մէբ . կ . 3։
զ Նդն . քէ. 26 ։
է Նդն . լբ. 24, ւծ։
ը Նդն . իբ. 13 , 13. ը. 9 , 10 . 15 ։
ը Նրէ. գ. 15։
ժ Մէբ . կ . 8։
ի պ . ժգ . 1։ Ա՚ազ . լ.7։
լ Նռահ.ժա. 1։ Ա՚մոզ.ը . 5 ։
խ Օբդ . ժա. 5 ։ Յոյա . գ . 17 ։

Digitized by Google

ԳԻ. Ի՛. Լ. 725 գէ։

ԺԹ. Գ. ԺԷ. Ա։ Ի. Կ. Ի. Ե. 43, 43։ Նեհեմ. Բ. 17։ Օաբ. ԺԷ. 16։ Հ Ի. Ի. ԺԵ. 18։

Յ Պ. Ջ. 8։ Ղ Պ. Ջ. 15։ Թ. 15։ Ընտ. Գ. 4։ Ե. 5։ Ց Պ. Բ. 11։ Յ. 1։ Ծ Ծն. Խբ. 5։ Բ Օր. ԽԸ. 5։ Յ Ծն. Խբ. 20. 28։ Ն Նե. ԺԲ. 50, 51։ ԺԷ. 3։ Սաղ. ՀԵ. 20։ Ն. ԿԷ. 11։ Մէք. Ղ. 4։ Ջ Ի. Ի. ԺԵ. 11–18։

Ո Դան. ԺՁ. 18։ Ջ Բ Օր. ԽԸ. 37։

Ա Ի. Ի. ԺԵ. 16. 18։ Պ. ԺՁ. 2։ Բ Պ. Բ. 8։ Ը. 4։

Փ Ի. Ի. ԺԲ. 18։

Ք Պ. Ջ. 4։

Ի Դան. Ը. 35։ Ջ Ն. Խէ. 11։ Պ. ԺԷ. 10։

տիկայրընտան պէքռա Ֆսէնին Ը-
լահըն Ի՛ապպ իմ. Ֆսէնի՝ մռա-
այի՛ն պայրամ կիւնիւնտէ կի-
պի տահա չատըքլարտա սաքին
11 էթմիրէճէ յիմ։ Վ Ե՛փէ յղամ-
պէրլեր վասիթասը իլէ սեօյլէ-
տիմ, հէմ պէն վահիլէրի չօղալ-
տըմ. վէ փէ յղամպէրլեր եէտի ի-
12 լէ թէշպիհլեր գուլլանըմ։ Ի՛շ-
թէ Պաղատադ եարատմազ տըր,
Ֆհագգան պաթըլըգ օլտուլար,
Ղպաղգաղատա պուղալար պօղազ-
լաուրլար. Ֆօնլարըն մէզգահլարը
պիւէ՛ թարլալարըն եվլէքլերի իւ-
զերինտէքի թաշ եըղընլարը կի-
պի տիր։
13 Վ Ե՛ Յակոբ Ֆ Աիւբիա թօփրա-
ղընա գաչտը. վէ Իսրայէլ Ֆգարը
իչիւն գուլլուգ էթտի, վէ գարը
14 իչիւն չօպան օլտու։ Վ Ե՛ Ֆի՛ապպ
Իսրայէլի՝ պիր փէ յղամպէր վա-
սիթասը իլէ Ֆըսըրտան չըգարտը,
վէ պիր փէ յղամպէր վասիթասը
15 իլէ հընֆիղ օլուներու։ Ֆնփրեմ ա-
ճըլըգ իլէ Ըւլահը ղազապէ կէ-
թիրտի. իմտի գանլարընը օնուն
իւզերինէ պրաղաճագ, վէ օնուն
Ֆի՛ապպը օնա Ֆհագարէթիի տէօն-
տէրէճէք։

ԳԸՊ ՀԻՊ

Նփրեմին փուֆփէրէթլիյի։ 5 Օնլարըն Ընլահըն էլլիյինի թահդիր էթմէլէրի։ 9 Օնլարըն եարտըմը Ընլահտա օլտուղու։ 15 Ըհգեամլեր գօրգուսու վէրիլտիյի։

1 Ե՛նփրեմ գօրգարագ սէօյլէտիյի
զէմանտէ՝ Իսրայէլտէ իւճէլէն-
տի. ամմա Ֆ՛Ահահ իլէ սուչչու
2 օլտուգտա՝ էօլտի։ Վ Է չիմտի
տահա կիւնահ էտէրլէր, վէ Քէն-
տիլէրինէ՝ քէնտի կիւմիւշլէրինտէն
ա՛գըլլարընձա տէօքմէ փուֆլար՝
հէփիսի ուսթալար ա՛մէլի օլա-
րագ՝ սուրէմէլէր եափարլար. օն-
լար՝ օնլար իչիւն տէրլեր քի՝
Գուրպան էտէն ատէմլէր՝ Ֆպու-
3 զաղուլարը էօփսիւնլէր։ Ո՛նուն
իչիւն Ֆսապահ պուղուտու կիպի
վէ կէչիճի սապահ չիհի կիպի՝
խարմանտան գասըղա իլէ սավ-
րուլան Ֆսաման չէօփիւ կիպի վէ
պաճատան ղըփան տիւթիւն կիպի
4 օլաճագլար։ Պէն իսէ՝ Ֆ՛ըսըղ
տիկայրընտան պէրու Ըսէնին Ըւ-
լահըն Ֆապպ իմ, վէ պէնտէն
ղայրի Ըւլահ պիլմէյէսին, հէմ
Ֆպէնտէն ղայրի գուրթարըղը եօգ
տուր։ Ըպէն սէնի չէօլտէ՝ Ֆփէք
5 սուսուզ եէրտէ պիլտիմ։ Ֆ՛Օնը-
6 լար՝ հէման օթլագլարընա կէօրէ
տօյտուլար. տօյտուլար վէ օնլա-
րըն եիւրէյի եիւճէլտի. օնուն ի-
7 չիւն Ֆպէնի ուննութտուլար։ Իմ-
տի Ֆօնլարա արսլան կիպի օլա-
ճաղըմ, Ֆեօլ եանընտա գափլան
8 կիպի կէօզէտէճէյիմ։ Օ՛նլարա՝
Ֆէնիքլէրինտէն մահրում գալմըշ
այը կիպի օղրայաճաղըմ, վէ օն-
լարըն եիւրէք փէրտեխինի եըրթա-
ճաղըմ. վէ օնլարը օրատա արս-
լան կիպի եէյէճէյիմ, օնլարը
սահրանըն ճանավարը եըրթաճագ։
9 Ֆ՛Իֆէնտինի հէլաք էթտին՝ եա՛
Իսրայէլ. Ֆ՛լաքին եարտըմըն պէն-
10 տէ տիր։ Ֆ՛Ալա սէնին Ֆփատիչա-
հըն՝ վէ Ըհճիւմէ չէհրլերինտէ սէ-
նի. գուրթարաճագ քիմսէ՝ վէ օլ
օնլարա՝ պանա փատիշահ վէ սէր-
վէրլեր վեր Ֆ՛տէխիին գատըլարըն
11 հա՞նի։ Պանա Ֆ՛ղազապըմտա փա-
տիշահ վէրտիմ, վէ խըշմըմտա
12 ալտըմ։ Ֆ՛Նփրեմին եարատմազլըղը
պաղլանմըշ՝ կիւնահը սագլանմըշ
13 տըր։ Ֆ՛Օնա՝ տօղուրան գարը աղ-
րըլարը կէլէճէքլէր, օ՝ Ֆա՛լիմ օ-
ղուլ տէ Ֆիլ տիր, եօխսա Ֆ՛րահմին
աղրընտա օլ գապպար զէմանն տուր-
14 մազ իտի։ Ֆ՛Օնլարը մէզարըն է-
լինտէն ֆիտիյէ իլէ խէլասս էտէճէ-
յիմ, օնլարը էօլիւմտէն գուրթա-
րաճաղըմ. Ֆսէնին Ֆ՛թաո՛ւնուն օլա-
ճաղըմ եա՛ էօլիւմ, սէնին հէլա-
քին օլաճաղըմ՝ եա՛ մէզարդ. Ֆկէօզ-
լէրիմտէն փիշմանլըգ կիզլէնէճէք
15 տիր Ֆ՝Օ՝ գարընտաշլար արսըն-
տա մէյվէտար օլաճագ իսէ տէ,
Ֆկիւնտօղուսու եէլի կէլիպ՝ չէօլ-
տէն Ի՛ապպըն բիւզկեարը չըգա-
ճագ, վէ օնուն փունկարը գու-
րույաճագ, հէմ օնուն չէշմէսի
գուրու գալաճագ տըր. օ՝ հէփ
Ֆմագպուլ գապլարըն խազինէսինի
16 եաղմա էտէճէք։ Ֆ՛Ամարիա վի-
րան օլաճագ, Ֆ՛չիւն քի քէնտի
Ըւլահընա ա՛սը օլտու. Ֆ՛օնլար
գըլըճտան տիւշէճէք, օնլարըն
մա՛սումլարը եէրէ չարփըլաճագ,

ԳԻ. Ի՛. Լ. 725 գէ։

Ե Ի՛սա. Խգ. 11։ Բ՛Ե. 31։ Ը Բ Օր. Բ. 7։ ԼԲ. 10։ Ի Բ Օր. Բ. 15։ ԼԲ. 10։ Ժ Բ Օր. Բ. 13–14։ ԼԲ. 15։ Ի Պ. Բ. 14։ Լ Ղ՛ղ. Գ. 10։ Պ. Ե. 14։ Ե Ներեմ. Ե. 6։ Ծ Բ Ի. Ի. ԺԷ. 8։ Ն. Ռաւկ. ԺԷ. 12։ Ի Ն. Ռաւկ. Պ. 32։ Պ. ԺՁ. 1։ Պաղ. Ա. 9։ Հ Խա. Ե։ Յ Գ. Ի. Ի. ԺԷ. Ե։ Ղ Բ Օր. ԼԲ. 38։ Խա. Ե։ Ֆ Ա Ի. Ի. Բ. 5. 19։ Տ Ա Ի. Ի. Բ. 7։ Յ. 19։ ԺԷ. 22, 23։ ԺՁ. 1։ Պ. Յ. 3։ Ժ Բ Օր. ԼԲ. 34։ Ցար. ԺՁ. 17։ Ե Ես. ԺՁ. 8։ Ներեմ. Է. 6։ Ջ Ն. Ռաւկ. ԽԲ. 3։ Ո Պաք՝ Գ Ի. Ի. ԺԲ. 3։ Ջ Ես. ԽԲ. 8։ Նէկ. Լ՛Ե. 12։ Պ Ա Ցար. ԺԲ. 54, 55։ Ջ Ներեմ. ԺԲ. 6։ Պաք՝ Հոսի. ԺՁ. 29։ Ո Պաք՝՝Օն. Խա. 52. Խբ. 19։ Ո Ներեմ. Գ. 11։ Ներկ. ԺՁ. 10. ԺԲ. 13։ Պ. Գ. 19։ Վ Ն. Ես. Բ. 9։ Պ Գ. Ի. Ի. ԺՁ. 6։ Բ Գ. Ի. Ի. ԺԲ. 12։ Յ Գ. Ի. Ի. Բ. 12։ ԺՁ. 16։ Ես. ԺԲ. 16։ Պ. Յ. 14, 15։ Ընտ. Ա. 13։ Ղ Ես. Գ. 10։

Digitized by Google

վէ կէպէ գարըլարընըն գոփնը եա-
րըլաճագ ։

ՊԱՐԱ ԻԴ

ԹՒՎԵՔ ԷՓՄԷՅԷ ղայրէթ վէրիլմիյէ ։ 4 Վա՞տ օլուռմուշ պէրէքէթլէր ։

1 Եա Իսրայէլ՝ Ընլեհրն Թապպա տէօն ։ Բզիրա եարամազլըղըն
2 իլէ երգըլտրն ։ Պիլէնիզմէ սէօզ-
լէր ալըն , վէ Թապպա տէօնիւն ։
օնա տէյին քի՝ Էէր եարամազլը-
ղը տէՓ՝ էյլէ , վէ պէկէ իսայր իլէ
գապուլ էյլէ , վէ Տտուտագլա-
րըմըզըն պուղալարը գո-ոպանը է-
3 տա էտէլիմ ։ Ընսուր պիզի գուր-
թարմայաճագ , Եաթլար իւզէրինէ
պինմէյէճէ յիզ , վէ Ռարթըգ էլ-
լէրիմիզին իշլինէ՝ Ընլեահրմըզ սըն
տէմէյէճէյիզ ։ զնրա էէօքսիւզ՝
սէննէ մէրհամէթ պուլուռը ։
4 Օնլարըն ա՛սրլըգլարընը սա-
ղալտաճաղըմ՝ օնլարը կէօնիւլճէ
սէվէճէյիմ ։ զնրա ղազապըմ օն-
5 լարտան աէօնտիւ ։ Իսրայէլէ Էչհ

կիպի օլաճաղըմ ՝ օ՝ սուսէն կիպի
չիչէքլէնէճէք ՝ վէ քէօքլէրինի
Լիբանան ագաճը կիպի սալաճագ ։
6 Օնուն տալլարը եայըլաճագլար ՝
վէ Ընհիւսնիւ զէյթունն ագաճը կի-
պի օլաճագ ։ վէ օնուն Լիբանան
7 կիպի Ֆգօգուսուզ օլաճագ ։ Ըօ-
նուն կէօլկէսինտէ օթուրանլար
տէօնէճէքլէր ՝ պուղտայ կէպէ տի-
րիլէճէքլէր ՝ վէ ասմա կիպի ֆի-
լիսլէնէճէքլէր ։ օնուն զնքրի Լի-
բանանըն շարապը կիպի օլաճագ ։
8 Ընփրեմ պէյճէՓ քի՝ Ըփուրլար
իլէ արթըգ նէ՞ իշլիմ վար ։ Ըպէն
ճէվապ էտիպ՝ օնու կէօզէթտիմ ։
պէն եէշիլ չամ ագաճը կիպի իմ ՝
սէնին մէյվէն Ֆպէնտէն հասըլ
օլուր ։
9 Ը՚ընլիմ քի՞մ տիր քի՝ պու շէյլէրի
անկլասըն ՝ ֆէՀիմ Ֆէ՞մ փէր քի՝ պու
շէյլէրի պիլսին ։ զնրա Ը՞պապլըն
եօլլարը տօղրու տուր ՝ վէ սա-
տըգլար օնլարտա եիւրիւյէճէք-
լէր ՝ ամմա գապագհաթլըլար՝ օն-
լարտա թէօքէզէ օղրայաճագլար ։

ԳԱ · Ի՛ · Ի · 725 գէ ։

Ը Ընաղ · ծբ · 8 ։ ՀԸ · 3 ։
Ֆ Ծան · քէ · 27 ։ Ներգ · ՀՀ · 11 ։
Ի Ընաղ · զն · 1 ։

Լ Խա · 3 ։
Խ Ներեմ · լՀ · 18 ։
Ծ Հեկ · ա · 17 ։
Կ Ընաղ · ՀՀ · 43 ։ Ներեմ · ՀԹ · 12 · Գան , ժբ · 10 ։ Հեօհ · ը · 47 ։ ժը · 37 ։
Հ Ընահ · Ժ · 29 ։ Գ · 3 · ։ բ · 34 ։ բ Ներ · բ · 16 ։ ա Պետ · բ · 7, 8 ։

ԳԱ · Ի՛ · Ի · 725 գէ ։

ա Պ · ժբ · 7 · Հովհ · բ · 13 ։
բ Պ · ժՀ · 9 ։
գ Ներ · ժՀ · 15 ։
դ Պագ՝ Ներեմ · լա · 18, ՀԸ ։ Պ · Ե · 13 ։ ժբ · 2 ։
Ե Պագ՝ բ Օր · ժՀ · 16 ։ Ընաղ · ԼՀ · 17 ։ Ծա · Ը · 2 · 16 ։ Լա · 1 ։
զ Պ · բ · 17 ։ Խա · 8 ։
է Ընաղ · Ժ · 14 ։ կը · 5 ։
Ը Հոբ · իթ · 19 ։ Ընահ · ժթ · 12 ։

ՅՈՎՀԱՆ

ՊԱՐԱ Ը

ՏԻՄԲՐՆ ԻԱԼԷՐԻՆԷ Ընլեահրն ահքեամլէրի ։ 8 ՓէՀրամպէրին գաւմա՝ եաս էտիպ 14 ուրուճ նիտա էթմէյէ զայրէթ վէրմիյի ։

1 Փաթուհէլ օղլու Հովհէլէ օլան
Թապպլըն քէլամը տըր ։
2 Պունու տինկլէյին՝ էՀ իսթիար-
լար ՝ վէ գուլագ վուրուն՝ եա՞
եէրին Հէվ սաքինլէրի ։ սիզին
կիւնլէրինիզտէ եախօտ պապալա-
րընըզըն կիւնլէրինտէ պու Ո՞լսո՞ւ
3 մու ։ Բպունու օղուլլարընըզա
նագլ էտին ՝ վէ օղուլլարընըզ
քէնտի օղուլլարընա վէ օնլարըն օ-
ղուլլարը սօնկրաքի տէվրտէ օլան-
4 լարա նագլ էվլէնէլէր ։ Ըմրըմը-
լըն պրագտրղընը չէքիրիէ եէտի ՝
վէ չէքիրկէնին պրագտրլընը օթ
պէօճէյի եէտի ՝ վէ օթ պէօճէյի-
նին պրագտրղընը քէփէնէք եէտի ։

5 Ոէյանըն՝ եա՞ սէրխօշլար ՝ վէ
աղլայըն ՝ վէ սիզ Հէվ չարապ ի-
չէնլէր՝ շիրատան էօթիւրիւ Տաղ-
զընըզտան քէսիլտիյի իչիւն աՀ
6 չէքին ։ Ոիրա տիյարըմըն իւզէ-
րինէ Էպիր գուվվէթլի վէ սայըլ-
մազ թայիֆէ չըգար ։ Ղօնուն
տիչլէրի արսլան տիչլէրի տիր ՝ վէ
օնուն՝ տիչլ արսլանընէ կէպէ ա-
7 զու տիչլէրի վար ։ Օ՝ Էասմամը
խարապ՝ վէ ինճիր աղաճըմը փարէ
փարէ էթտի ։ օնու պիլգիւլլէյէ
սօյուպ եէրէ աթտը ՝ օնուն չը-
պուղլարը ագ օլտու ։
8 Ընկէնճէյինին գօճասը իչիւն
չուլ կիյինմիշ կէլսին կիպի Ֆնի-
9 գան չէք ։ Թապպլըն էվլինատն Էէք-
մէքփէչքէչլի վէ շէրպէթփէչքէչլի
քէսիլտի ։ Թապպլըն խըզմէճիի
10 քեաՀինլէր եաս չէքէրլէր ։ Ինար-
լա պօղուլտու ՝ Էհէր եաս չէքէր ։

ԳԱ · Ի՛ · Ի · 800 գէ ։

Տ Ներ · լբ · 10 ։
Ի Ընահ · Ը · 25, 26, 27 ։ պ · բ · 2.11. 25 ։
ղ Հայտ · թ · 8 ։
Ի Ներ · Ե · 6 ։

Ը Ընահ · բ · 17 ։
Ը Ներ · իբ · 12 ։
Ծ Խա · 13 ։ պ · բ · 14 ։
Կ Ներեմ · ժբ · 11 · ժՀ · 2 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ Ր

Փեչին սեղանիմէջ չէտիա ահքեամէրը։ 12 Հաեվպէ էտիպ 15 ուրուձ նիտա էթմէյէ պիր ղայրէթ։ 18 Օնուն իւզերինէ պէրեքէթլը վա՛տ օլունտուղու։ 28 Ս՛զիզ Բաա հուն տէօքիւլմէսի փեչին սեղանիայէ։

1 Այօնտա ՝պօրու չալըն, վէ մուգատէս տողմտա ՚կիւլպեանք չէքին, եէրին հէփ սաքինէրի տիթրէսինէր։ զիրա ՚Յապալըն կիւնիւ 2 կէլիյօր, զիրա եագըն տըր։ ՚Դաբանըլըղըն. վէ ւոումանըն կիւնիւ՝ պուլուտտուն վէ գօյու տիւմանըն կիւնիւ՝ սապահըն տողար իւզերինէ եայըլտըղը կիպի, ՚չօգ վէ գուվվէթլի գավմ ՚ղքի՝ էզէլտէն պէրու օնուն կիպի օլմամըշ տըր, վէ օնտան սօնկրա արթըզ պիր տահա տէվը պէ տէվը կէլէճէք 3 զէմանտէ օլմայաճագ։ ՚Օնուն էօնիւնճէ աթէշ թէլէֆ էտեր, վէ արտընճա ա՛լէվ եագար. եէր օնուն էօնիւնտէ ՚ինգիմ ճէննէթի կիպի՝ վէ ՚արտընճա վէրան օլմուշ չէօլ տիւր, վէ օնտան գուրթուլմուշ տախի օլմայաճագ։ 4 ՚Օնլարըն կէօսթէրիշի՝ աթլար կէօսթէրիշլի կիպի տիր. վէ հէման աթլըլար կիպի սէ յիրտէճէքլէր։ 5 ՚Տաղլարըն պաշը իւզերինտէ ա՛բրաթալարըն կիւրիւլթիւսիւ կիւպի սաման չէօփիւնիւ թէլէֆ էտէն աթէշին ա՛լէվի սէսի կիպի՝ ճէննէկ տիզիլմիշ ՚գուվվէթլի գավմ կիւ- 6 պի սըչրայաճագլար։ Օնլարըն եիւզիւնտէն գավմլէր աղրը չէքէճէք, ՚հէփ պէնկլեր սօլաճագ- 7 լար։ Գահրիմանլար կիպի սէյիրտէճէքլէր, ճէննք էրլերի կիպի հիսարա չըգաճագլար, վէ հէր պիրի եօլունտա եիւրիւյէճէքլէր, վէ թարիգլէրինի տէ յիշթիրմէյէ- 8 ճէքլէր։ Ալէ պիրիպիրինի իթիվէրմէյէճէքլէր, հէր քէս քէնտի իզինտէ եիւրիւյէճէքլէր. վէ սիլահըն արասընա տիւշէճէք օլուրլար իսէ, եարալանմայաճագլար։ 9 Շէհրտէ տօլաշաճագլար, վէ հիսարտա սէյիրտէճէքլէր, էվլերէ չըգաճագլար. խրոսըզ կիպի ՚փէն- 10 ճէրլէրտէն կիրէճէքլէր։ ՚Օնլարըն էօնիւնտէն եէր սալլանաճագ, կէօթլէր տիրէյէճէքլէր. ՚կիւնէշ իլէ այ գարարաճագ, վէ

ՀԱ. Ի՛. Ի՛. 800 Գէ։

1 Ա ՚Ես. Ե՛. 7։ Խա. 12։ Ի Ներմ. ժԷ. 3, 4։

ծ Խա. 10։

է Ես. Ի՛. 11։ Ներմ. Խ՛. 33։ Պագ՝ Աաղ. Ի՛. 7։ Ես. Թ. 3։ Հ Խա. 8։ Ներմ. Ի՛. 8։

յ Խա. 9։

ղ Բ Մն. Ի՛. 3, 4։ Պ. Ը՛. 15, 16։

ճ Ղ Լ. Ի՛. 36։

ՠ Բ Մն. Ի՛. 18։

ի Ներմ. Ը. 7։

ն Ես. ժԷ. 6. 9։ Պ. Բ. 1։

շ Պագ՝ Բ Օր. ժԲ. 6, 7։ ժգ. 11. 14, 15։

ո Ովս. Ի՛. 3.

չ Աաղ. Ճ. 15։

ՠ Ներմ. Թ. 10։ Պ. Բ. 3։

ջ Ցօբ. Լ՛. 41։ Աաղ. ՀԻ. 21։ ՃԼԷ. 15։

ռ Ի Ծնագ. ժԷ. 7։ ժը. 5։

զիրա պուղտայ պօզուլտուղ, ՚չիրա գուբրուտուղ, զէ յիթուն եազը էքսիլտի։

11 ԲԱլեանըն՝ եա՛ չիֆթճիլէր, կէրէք պուղտայտան էօթիւրիւ կէրէք արփատան էօթիւրիւ փիղան չէքին՝ էյ պազճըլար. զիրա թարլանըն մահսուլու զայ օլտուղ։

12 ԲՍմա գուրբուտուղ, վէ իւճիր աղաճը պիւրիւշտիւ, նար աղաճը հէմ խուրմա աղաճը վէ էլմա աղաճը՝ թարլանըն հէփ աղաճլարը գուբրուտուղ. զիրա ատէմ օղուլլարընտան ՚չազլըգ տիւքէնտի։

13 ՀՕ՛ գուշանըն, վէ փիղան էյլէյին՝ եա՛ քեահինէր, ահ չէքին՝ էյ մէզպահըն խըզմէթճիլէրի, եա՛ Ըլլահընմըն խատէմլէրի կէլին, չուլլարտա կէճէլէյին. զիրա Ըլլահընղըն էվինտէն ՝էքմէքփէշքէշլի վէ շէրպէթփէշ- 14 քէշի մէն՝ օլունտուղ։ ՚Ուրուճ թագտիս էտին, ՠճէմի՛յէթ նիտա էյլէյին. իսթիթարլարը՝ ՠտիյարըն հէփ սաքինէրինի Ըլլահընղը Բապալըն էվինէ ճէմ՛ էտին, վէ Բապապա ֆէրեաւտ էտին։

15 ՚Յայհահ օլ կիւն իչիւն. զիրա ՚Բապալըն կիւնիւ եագըն տըր, վէ Ա՛իւմէյէգատիրտէն հէլաքլիք 16 կիպի կէլէճէք։ Կէօզլէրիմիզին էօնիւնտէն Բաա՛մ՝ Ըլլահըմըզըն էվինտէն ՚չազլըգ վէ սիւրիւը քէ- 17 սի՞լմէտիմի։ Տանէլէր քէնտի քէսէքլէրինին ալթընտա չիւրիւտիւլէր, մախզէնլէր վէրան օլտուղ, անպարլար պօզուլտուղ. զիրա 18 պուղտայ գուրբուտուղ։ ՚Այլան ՚նի՞ճէ ինիլէր, սըղըր սիւրիւլէրի իզինտէ եիւրիւյէճէքլէր. զիրա օնլար իչիւն օթլագ եօգ տուր, գօյունլարըն սիւրիւլէրի տախի խա- 19 րապ օլտուղ։ ՚Ույանա ֆէրեաւտ էտէճէ յիմ՝ եա՛ Բապպ. զիրա ՚չէօլիւն օթլագլարընը աթէշ թէլէֆ էթտի, վէ սահրանըն հէփ 20 աղաճլարընը ա՛լէվ եագտը։ Ույահրանըն հայվանլարը տախի սանա Ըպագաբլար. զիրա ՚սուս ըրմագլարը գուբրուտմուշ տուր, վէ չէօլիւն օթլագլարընը աթէշ եէմիշ տիր։

ՀԱ. Ի՛. Ի՛. 800 Գէ։

ա Ներմ. Ի. 5։ Խա. 15։

բ Հաբ. Յ. 5. 9։

է Պ. Ա. 15։ Ընդ. 15։ Աափ. Ա. 14, 15։

դ Ա՛մոս Է. 18. 20։

ե Խա. 5. 11. 25։ Պ. Ա. 6։

զ Նէ. Ժ. 14։

ը Պ. Ա. 19, 20։

ը Ննդ. Ի. 8։ ժԲ. 10։ Ես. ծԱ. 3։

ի Ղաք. Է. 14։

ի Յայտ. Թ. 7։

ի Յայտ. Թ. 9։

լ Խա. 2։

խ Ոզբ. Ի. 8 Նաա. Բ. 10։

ծ Ներեմ. Թ. 21։

կ Աաղ. ժԸ. 7։

հ Ես. ժԻ. 10։ Նշեկ. Լ՛. 7։ Խա. 31։ Պ. Փ. 15։ Ա՛ատ. Խ՛. 29։

Digitized by Google

եր. Ի՝. Լ։ 860 գգ։

3 Նրեմ. խե. 30։ Գ. գ. 10։ Ընմովս. ա. 2։
4 Խա. 25։
5 Նրեմ. Ը. 7։ Ընմովս. Ե.18։ Մատ. ա. 15։
6 Ցնոս. խգ. 38։ Մ՚ազ. գ. 2։
7 Նրեմ. դ. 1։ Հվս. ժբ. 7։ Ժղ. 1։
8 Ելն. լե. 34։ Բ Թագ. ա.11։ Հնոս. ա. 20։
9 Ա՚պ. Լդ. 18։ Ծա. 17։
10 Նհ. Լդ.6։ Մաշ. Ձղ. 5.15։ Հովհ. գ. 2։
12 Ժ՚ղ. ժղ. 12։ Բ Թագ. ժբ. 22։ Գ Թագ. ժբ. 4։ Ընմովս. Ե.15։ Հովհ. գ. 9։ Մատ. բ. 3։
13 Ա՚պ. կե. 8։ Ընգ. բ.19։
14 Ղ. ա. 9.12։
15 Ցնոս. Ջ. 3։ Խա. 1։
16 Գ. ա. 14։
17 Ես. ժբ. 10. 22։
18 Ա՚պ. ե. 13։
19 Ընկ. Ը. 16։ Մատ. խգ. 35։
20 Նհ. Լբ. 11, 12։ Բ Օր. Ք.26–29։
21 Ա՚պ. խգ. 10։ Հբ.10։ ԺԺ. 3։ Մկբ. Ե.10։
22 Ա՚ղ. ա. 14։ Ը. 3։
23 Բ Օր. Լբ. 36։ Նա. Ե. 10։
24 Պաղ՝ Գ. ա.10։ Մաղ. գ.10,11,12։
25 Պաղ՝ Նրեմ. ա.14։
26 Պաղ՝ Նհ. Ջ. 19։
27 Ընկ. խե. 18։ Ա՚ղ. ժ. 8։

երուսղէմաբ այտրնլեգլարընը կէրի
11 չէքէճէքլէր։ Վ՚է Յ՚ապպ՝ Ը՚ա-
քէրինին էօնիւնտէ սէսինի վէրէ-
ճէք, զիրա օնուն օրտուսու փէք
պէօյիւք տիւր, զիրա սէօզիւնիւ
իճրա էտէն գուվվէթլի տիր։ չիւն
քի Ֆ՚ապպըն կիւնիւ պէօյիւք՝ վէ
դայէթ հէյպէթլու տուր, վէ օնա
Ֆ՚քի՞մ թագաթ կէթիրէպիլիր։
12 Ֆ՚էմ տախի չիմտի Ֆ՚ապպ տէր
քի՝ Պիւթիւն գալպինիզ իլէ վէ
ուրուճ իլէ վէ աղլայըշ իլէ հէմ
13 եաս իլէ Յ՚պանա տէօնիւն։ Վ՚է
Ն՚էսվապլարընըզը տէյիլ՝ իլլա
Էնիւբէ յինիզի ևըրթըն, վէ Ընլա-
հընըզ Ֆ՚ապպա տէօնիւն։ զիրա
օ լաթիֆ վէ "բահիմ՝ վէ սապրի
ա՚զիմ՝ վէ ի՚նայէթի չօգ տուր, վէ
քէմլիքտէն էօթիւրիւ նատիմ օ-
14 լուր։ Ո՞ւքի՞մ պիլիր, պէլքի օ
տէօնիւպ փիշման օլուր, վէ ար-
տընձա "պէրէքէթ՝ Ընլահընըզ
Ֆ՚ապպ իչիւն Ն՚էքմէքփէշքէշլէ վէ
շէրպէթփէշքէշլի պագի գօր։
15 Պիօնտա "պօրու չալընը, "ու-
րուճ թագտիս էտին, ճէմի՚յէթ
16 նիտա էտին։ Գաւմը տէվշէրին,
Ն՚ճէմաա՚թը թագտիս էտին, "իխ-
թիարլարը ճէմ՚ էտին, "չօճուգ-
լարը վէ մէմէ էմնիլէրի թօփլայընը։
կիւվէյի քէնտի օտասընտան՝ վէ
կէլին քէնտի Հալվէթինտէն չըգ-
17 սընն։ Ֆ՚ապպըն խըզմէթճիլէրի քես-
հինլէր՝ Ֆ՚էյնան իլէ մէզապհընն ա-
բտասընտա աղլասընլար, վէ տէ-
սինլէր։ Նա՚ Ֆ՚ապպ՝ "գաւմընը
էսիրկէ, վէ միրասընը րէզալէթէ
վէրմէ քի՝ թայիֆիլէրը օնլարա թէ-
սալլուփ էտէլէր։ Ֆ՚նի՞չիւն գաւմ-
լէրտէ՝ Օնլարընն Ընլահը հա՞նի
տէ յէլէր։
18 Վ՚է Ֆ՚ապպ տիյարը իչիւն Ֆ՚դայ-
րէթէ կէլէճէք, վէ Ֆ՚գաւմընը ա-
19 ճըյաճագ։ Վ՚է Ֆ՚ապպ ճէվապ
էտիպ քէնտի գաւմընա տէ յէճէք
քի՝ Ի՚չէթ պէն սիզէ Ֆ՚պուղտայ վէ
շարապ վէ զէյթունեաղը կէօն-
տէրէճէ յիմ, վէ օնտան տօյա-
ճագսընըզ։ Վէ սիզի արթըգ թա-
յիֆէլէրտէ բէզալէթէ վէրմէ յէ-
20 ճէ յիմ։ Վ՚է "փօրեաս ճանիպի
ա՚ապէրինէ սիզին Ֆ՚իւզէրինիզտէն ի-
րագ էտէճէ յիմ, վէ եիւզիւ Ֆ՚կիւն-
տօղուսու տէննիզինէ վէ արտը

Ֆ՚պաթը տէննիզինէ տօղրու օլարագ՝
օնու գուրու վէ վիրան եէրէ սիւ-
րէճէ յիմ։ վէ օնուն պէտ գօգուս-
սու չըգաճագ, վէ օնուն թէ՚ա-
ֆիւնիւ եօգարը գալգաճագ, զի-
21 րա քիպրլիք իչլէտի։ Գօրգմա եաճ
տիյար, մէսրուր ու շադ օլ, զի-
րա Յ՚ապպ պէօյիւք իչլէր իչլէյէ-
22 ճէք տիր։ Ֆ՚նա սահրանըն ճա-
նավարլարը գօրգման, զիրա Ն՚չէօ-
լիւն օթլագլարը եէչիլլէնիր։ զի-
րա աղաճ՝ մէյվէսինի վէրիր, ին-
ճիր աղաճը վէ ասմա՝ գուվվէթի-
23 լէրինի վէրիրլէր։ Վ՚է եա՞ Ալիօն
օղուլլարը Ֆ՚Ընլահընըզ Յ՚ապպտա
մէսրուր ու շադ օլուն, զիրա օ՝
միգթարինճէ էսիզէ իլք եաղմու-
րու վէրիր։ էվվէլքի կիպի սիզէ
եաղմուրու՝ Ֆ՚իլք պահար վէ սօնկ
պահար եաղմուրունու էննտիրիր։
24 Վ՚է խարմանլար պուղտայ իլէ
տօլաճագլար։ վէ ճէննտէրէլէր շա-
րապ վէ զէյթուն եաղը իլէ թա-
25 շաճագլար։ Վ՚է Ֆ՚չէքիրկէնին՝ օթ
պէօճէ յինին վէ քէփէնէ յին վէ
թըրթըլըն արապարընըզա կէօնտէր-
տիյիմ օլ պէօյիւք Ֆ՚ա՚սքերիմին
եէ տիյի եըլլարը սիզէ կէրի վէրէ-
26 ճէ յիմ։ Վ՚է Ն՚տօյուննճայատէք պիր
չօգ եէ յէճէքսինիզ, վէ սիզէ ա՚-
ճայըպլար գրլան Ընլահընըզ
Ֆ՚ապպըն իսմինէ համտ էտէճէք-
սինիզ, վէ գաւմըմ էպէտէն ու-
27 թանմայաճագ։ Վ՚է Ֆ՚սիլէճէքսի-
նիզ քի՝ պէն Ֆ՚Իսրայէլլին օրթա-
սընտա իմ, հէմ քի Ֆ՚Ընլահընըզ
Ֆ՚ապպ պէն իմ, վէ ղայրիսի եօգ
տուր։ վէ գաւմըմ էպէտէն ու-
թանմայաճագ։
28 Վ՚է վագի՝ Ֆ՚օլա քի պուննտան
սօնկրա՝ Յ՚Իուհուտա հէր թէնէնի
իւզէրինէ տէօքէճէ յիմ, վէ Ն՚սիզինի
29 օղուլլարընըզ վէ սիզինի Ֆ՚գէզլարընըզ
փէ յղամպէրլէք էտէճէքլէր։ իխ-
թիարլարընըզ տիւշէր կէօրէճէք-
լէր, Ի՚յիլէրինիզ վահիլէր կէօ-
29 րէճէքլէր։ Վ՚է Ֆ՚գուլլարըն իւզէ-
րինէ հէմ խալայըգլարըն իւզէրի-
նէ տախի՝ օլ կիւնլէրտէ Ի՚սրա-
30 մու տէօքէճէ յիմ։ Վ՚է Ֆ՚կէօքտէ
հէմ եէրտէ ա՚լամէթլէր՝ գան վէ
աթէշ վէ թիւթիւն տիրէքլէրի
31 գօյաճաղըմ։ Ի՚սպապըն օլ պէօ-
յիւք վէ գօրգուլու կիւնիւնէն

եր. Ի՝. Լ։ 860 գգ։

դ Բ Օր. ժա. 24։
է Ա՚ղ. ժա. 18. 20։
ը Ա՚ղ. Ը. 13։ պաղ՝ պ. ա. 19։
թ Նա. խա. 16. կա. 10։ Ընմ. գ. 18։ Ա՚ղ. ժ.7։
ժ Ա՚ղ. խգ.6։ Բ Օր. ժա. 14. խբ. 13։
ժա Յակ. Ե.7։
ժբ Պ. ա. 4։
ժգ Խա. 11։
ժդ Ա՚ղ. խգ. 5. Ա՚պ.իբ. 26։ պաղ՝ Ա՚ղ. խգ. 20։ Մկբ. գ. 14։
ժե Պ. գ. 17։
ժզ Ա՚ղ. խգ. 11, 13։ Նզեկ. Ը. 36, 37, 38։
ժէ Նա. խե. 5. 31, 32։ Նզեկ. Ա. 23. 28։
ժը Նա. խդ. 3։ Նզեկ. Ա. 29։ Կոր. բ. 17։
ժթ Ա՚ղ. ժ. 10։ Հօհ. Է. 39։
ի Նա. ժ. 13։
ի Կոր. բա. 9։
իա Պ. ա. 19։ Գաղ. դ. 28։ Կղ. գ. 11։
իբ Մատ. խգ. 29։ Մարկ. ժգ. 24։ Ա՚ղ. ա. 25։

Digitized by Google

ԹՈ. Ի'. Ի. 800 ԿԷ։

ՆՄԱՂ. Է. 5։ Ը ԽՈ. 10։ ԼՈ. ԺԷ. 9, 10։ Պ. Ք. 1. 15։ ՄԱՈ. ԽԷ. 29։ ՄԱՐ. ԺԷ. 24։ Ի. ՇԱ. ԲԻ. 25։ ՅԱՅ. Գ. 12։ ՈՒԵՎ. Յ. 13։

Ե ՆԱ. ԽԱ. 13։ ՅԲ. 20։ ՊԸԴ. 17։ ՀՈՎԻ. ԺԸ. 26։ Պ ՆԱ. ԺԸ. 11, 16։ ՆԵՀՄ. Լ. 7։ ՄԻՔ. Է. 7։ Ե. 3. 7, 8։ ՀՈՎԻ. Թ. 27. ԺԸ. 5. 7։

Ա ՆԵՀՄ. Ը. 3։ ՆԵՂԿ. ԼՋ. 14։ Բ ՕԲԴ. ԺԷ. 3, 3, 4։ Է ԽՈ. 12։ Ժ ՆՈ. ԿԲ. 16։ ՆԵՂԿ. ԼՋ. 22։ Ի ԸԶԴ. 11։ ՆԱԽ. Է. 10։

Գ ԸՐԻՒՈ. Ա. 6. 9։

Ի ՆԵՂԿ. ԽԵ. 15, 16, 17։

Ը ԴԱՆ. ԺԱ. 38։

Ի ՆՈ. ԽԷ. 5, 6։ ԽԹ. 12։ ՆԵՀՄ. ԽԷ. 9։

ԹՈ. Ի'. Ի. 800 ԿԷ։

Ժ ՆԵՀՄ. Ղ. 20։

Է ՊՍՂ'. ՆՈ. Ձ. 9, 10։ ՆՈ. ԵՒՂ. Ա, Է։ ՆԵՂԿ. ԼՋ. 7։

Ե ՊՍՂ'. ՆՈ. Բ. 4։ ՄԻՔ. Ք. 3։

Ի ՕԲԴ. ԺԲ. 8։

Ծ ԽՈ. 2։ Ի ՄԱՂ. ԺՀ. 20։ ՆՈ. ԺԲ. 3։

Հ ԽՈ. 2։

Յ ՄԱՂ. ՂԶ. 13։ ՂԶ. 9։ ԺՀ. 6։ ՆՈ. Բ. 4։ Գ. 13։ ՄԻՔ. Գ. 3։ Ղ ՄԱՈ. ԺԲ. 39։ ՀԱՅՈ. ԺԲ. 15. 18։ Ճ ՆԵՀՄ. Ծ. 33։ ՈՎԻ. Ի. 11։

Ֆ ՆՈ. ԿԲ. 3։ ՈՂԴ. Ա. 15։ ՅԱՅ. ԺԲ. 19, 20։

Ց ԽՈ. 2։

Ն Պ. Բ. 1։ Շ Պ. Բ. 10. 31։

Ո ՆԵՀՄ. ԽԵ. 30։ Պ. Բ. 11։ ՂՄՎԻ. Ա. 2։

Չ ՆՀԳ. Բ. 6։ Պ ՆՈ. Ծ. 5, 6։ Ջ Պ. Բ. 27։ Ռ ԴԱՆ. ԺԱ. 15։ ՆԵՐԳ. 16։ ՕԲԴ. Ե. 3։

Տ ՆՈ. ԼՐ. 8։ ԾՂ. 1։ ՆԱՀ. Ա. 15։ ՋԱՔ. ԺԲ. 21։ ՅԱՅ. ԽԱ. 27։

Վ ՂՄՎԻ. Բ. 13։

Փ ՆՈ. Հ. 25։ Ք Ա ՄԱՂ. ՆՂ. 1։ ՆԵՂԿ. ԽԷ. 1։ ՋԱՔ. ԺԲ. 8։ ՅԱՅ. ԽԲ. 1։ Օ ԹԱՒ. ԽԲ. 1։ Ֆ ՆՈ. ԺԲ. 1, ԼՁ։

Ք ՆԵՀՄ. ԽԲ. 17։ ՆԵՂԿ. ԽԲ. 12, 13։ ՂՄՎԻ. Ա. 11։ ՊԸԴ. 10։

1 ԱՅԼ ԻՐԵՔ ՕՐ ԿԻՒՆԼԵՐՏԵ ՎԷՐ ՕՐ ԶԵՄԱՆՏԵ՝ ԱՊԵՆ ՅՈՒԴԱՆՆ ՎԷ ԵՐՈՒսաղէմին ԷսԻրԼԻՆԻ 2 ԿԷՐԻ ԿԷԹԻՐՏԻՄ ԶԷՄԱՆ ՝ ՕՐՏԵՄ ՀԷՓ ԹԱՅԻՓԵԼԷՐԻ ՃԷՄ՝ ԷՏԵՂԷՄ՝ ՎԷ ՕՆԼԱՐԸ ՝ՅՈՎԱՍՓԱՏ ՏԵՐԷՍԻՆԵ ԷՆՏԻՐԵՂԷՄ. ՎԷ ՏՕՐԱՏԱ ՕՆԼԱՐ ԻԼԵ ԳԱՎՄԶՄ ՎԷ ՄԻՐԱՍԶՄ ԻՍՐԱՅԷԼ ԻՀԻՆ՝ ՕՆԼԱՐԸ ԹԱՅԻՓԵԼԷՐԵ ՏՈՂԼԹՈՐԳԼԱՐՐՆՏԱՆ ՎԷ ՄԻՅԱՐԸՄԸ ՓԱՅԼԱՇՏՈՐԳԼԱՐՐՆՏԱՆ ԷՕԹԻՐԻԵ ՏՈ՛ՎԱ ՕԻԵ 3 ՐԷՃԷՄ՝ ՍՂ ՝ԳԱՎՄԶՄ ԻՀԻՆ ԳՈՒԲԱ՝ ԱԹՏՐԼԱՐ՝ ՎԷ ՕՂԱՆԸ ՓԱՀԻԷԼԻՀԵ ՎԷՐՏԻՒԷՐ՝ ՎԷ ԳԸՂԸ ՇԱԹԱՊԱ ՍԱԹՏՐԱՐ ՔԻ՝ ԻՀԷՂԷՐ ։

4 ՀԷՄ ՏՈՒԽԻ ՍԻԶԻՆ ՊԷՆԻՄ ԻՂԷ ՆԷ ԻՀԻՆԻՁ ՎԱՐ՝ ՀԱ՞ ՏԻԻՐՈՍ ՎԷ ԱԻԴՈՆ ՎԷ ՓՂՏԼՂԼԱՐՐՆ ՃԻՄՂԷ ՏԱ ԻՏՐԻՒԷՂԵՐԻ ՝ ԷՍԻՁ ՊԱՆԱ Ի՝ՎԱ՞ԶՄՐ ԷՏԱ ԷՏԵՃԷՔՍԻՆԻՁ՝ ՎԷ ԷՂԷՐ ՊԱՆԱ Ի՝ՎԱՁ ԷՏԱ ԷՏԵՃԷՔ ԻՍԷՆԻՁ՝ ԹԷԶՃԷ ՀԷՂԱՆԸՂԸ՝ ՀԱՓՈՒՃԱԳ ՊԱ5 ՀՂՆԸՂԱ ՏԵՕՆՏԵՐԷՃԷՂԻՄ ։ ՉԻՒՆ ԿԻՒՄԻՒՀԻՄԻ ՎԷ ՁԼԹՈՒՆՈՒՄՈՒ ԱՂՏՐՆԸՂ՝ ՎԷ ՊԷՆԻՄ ԷՂԻ ՇԱՐՂՈՒՂՈՒ ՀԷՂԻՒԵՐԻՄԻ ՀԷՂՔԵԼԻՆԻՁԷ ԿԷՕԹԻՐ6 ՈՒՒՆԻՒԷՁ ։ ՎԷ ՅՈՒԴԱ ՕՂՈՒՂԼԱՐՐՆՐ ՀԷՄ ԵՐՈՒսաղէՄ ՕՂՈՒՂԼԱՐՐՆՐ՝ ՅՈՒՆԱՆԼԷՐ ՕՂՈՒՂԼԱՐՐՆԱ ՍԱԹՏՐՆՐՁ՝ ԹԱ ՔԻ ՕՆԼԱՐԸ ՍԻՆՕՐԼԱՐՐՆՏԱՆ ԻՐԱԳ ԷՏԷՍԻՆԻՁ ։ 7 ԻՀԼԹԷ ՝ պԷՆ ՕՆԼԱՐԸ՝ ՍԻԶԻՆ ՕՆԼԱՐԸ ՀՕՂ ՍԱԹՏՐՂՆՐՁ ՄՀՀԼՏԷՆ ՈՒՀԱՆՏՐՐԱՃԱՂԸՄ. ՎԷ ՍԻԶԻՆ ՃԷԶԱՆՐՂԸ ՊԱՀՆՐՂԸՆ ԻՒԷԷՐԻՆԵ ՏԷՕՆ8 ՏԷՐԷՃԷՂԻՄ ։ ՎՂ ՍԻԶԻՆ ՕՂՈՒՂԼԱՐՐՆՐՁ ՎԷ ԳԸՂԼԱՐՐՆՐՁ՝ ՅՈՒԴԱ ՕՂՈՒՂԼԱՐՐՆԼՆ ԷԼԻՆԵ ՍԱԹԱՃԱՂԸՄ՝ ՎԷ ՕՆԼԱՐԸ ՝ՈՒՂԱԳ ԹԱՅԻՓԵ ՕԼԱՆ ՄԱՐԱԼԼԱՐԱ ՍԱԹԱՃԱԳԼԱՐ ։ ՁԼԲՐԱ ՊԱՊՊ ԱԷՕՂԼԷՏԻ ։ 9 ՝ՊՈՒՆՈՒ ԹԱՅԻՓԻԷԼԷՐՏԵ ՆԻՏԱ ԷՏԻՆ՝ ՃԷՆՔ ԹԱԳՏԻՍ ԷՏԻՆ՝ ԳԱՀՐԻՄՆԼԱՐՐ ՈՒՂԱՆՏՐՐՆ՝ ՃԻՄԼԷ ՃԷՆՔ ԷՐԼԷՐԻ ԲԱՆԱՂՐՆԼԱՐ՝ 10 ՀՐԳՍՐՆԼԱՐ ։ ՆՊԱՓԱՆ ՏԷՄԻՐԼԷՐԻՆԻԶԻ ԳՐՂԼՃԼԱՐԱ՝ ՎԷ ԹՐԸՓԱՆԼԱ ՐՐՆՐՁ ՄՐԶԱԳԼԱՐԱ ՏԷՕՂԻՒՆ ։ ՝ԶԱՂ'ՓՆ ՕԼԱՆ՝ ՊԷՆ ԳԱՀՐԻՄԱՆ ԻՄ 11 ՏԷՍԻՆ ։ ՝Ը'ՃԷԼԷ ԷՏԷՐԷՔ ԿԷԼԻՆ՝ ԷՂ ԷԹՐԱՓՏԱ ՕԼԱՆ ՃԻՄԼԷ ԹԱՂԻՓԵԼԷՐ՝ ՎԷ ՃԷՄ՝ ՕԼՈՒՆ ։ ՝ԳԱՀՐԻՄԱՆԼԷՐԻՆՔ՝ ԵՒ ՐԱՊՊ՝ ՕՐԱՂԱ 12 ԷՆՏԻՐ ։ ԹԱՂԻՓԵԼԷՐ ՈՂԱՆՍՐՆԼԱՐ՝ ՎԷ ՀՅՈՎԱՓԱՏ ՏԷՐԷՍԻՆԵ ՀՐԳՕՐՆԼԱՐ ։ ՁԼԲՐԱ ՝ԷԹՐԱՓՏԱՆ ՃԻՄԼԷ ԹԱՂԻՓԵԼԷՐԻՆ ՀԷՐԻ՝ԱԹՐՆՐ ԿԷՕՐՄԼԷՐ ԻՀԻՆ ՕՐԱՏԱ ՕԹՈՒՐԱՃԱՂՐՄ ։ 13 ՂԹՐՓԱՆ ՍԱԼՐՆ՝ ԶԼԲՐԱ ՝ՊԻՀԻՆ ԵԷԹԻՀՄԻՀ ՏԻԲ ։ ԿԷԼԻՆ ՝ ԷՆԻՆ՝ ԶԼԲՐԱ ՝ՃԷՆՏԵՐԷ ՈՕՀՈՏՈ՝ ԹԷՔ-ՆԷԼԷԲ ԹԱՀՐՐ ։ ՀԻՆ ՔԻ ՕՆԼԱՐՐՆ ԵԱՐԱՄԱՁԼՐՂԸ ՊԷՕՀԻՒՔ ՏԻՐ ։ 14 ՎԱԼԱՊԱԼՐԳԼԱՐ՝ ՝ՀԻՒՔՄ ՏԷՐԷՍԻՆՏԵ ԳԱԼԱՊԱԼՐԳԼԱՐ՝ ԶԼԲՐԱ ՝ՀԻՒՔՄ ՏԷՐԷՍԻՆՏԵ ՝ՐԱՊՊՐՆ 15 ԿԻՒՆԻՒԷ ԵԱԳՐՆ ՏՐՐ ։ ՎԼԻՒՆԷՁ ԻՒԼԷ ԱՅ ԳԱՐԱՐԱՃԱԳ՝ ՎԷ ԵՐԼՏՐԶԱՐ ՔԷՆՏԻՒԼԷՐԻՆ ՐՂՂՐՆՐ ԿԷՐԻ ՀԷՔՔԵ-16 ՃԷՔԼԷՐ ։ ՐԱՊՊ ՝ԱԻՕՆՏԱՆ ՀՂՂՐԱՃԱԳ՝ ՎԷ ԵՐՈՒսաղէՄՏՆ ՍԵՍԻՆԻ ՎԼԷՐՃԷՔ՝ ՎԷ ՎԿԷՕՔԼԷՐ ԻՒԼԷ ԵԷՐ ՍԱՐՍՐԼԱՃԱԳԼԱՐ ։ ՝ՈՄՄԱ ՐԱՊՊ ՔԷՆՏԻ ԳԱՎՄՐՆՐՆ ՓՀՆԱ-ԿՀԱՏՐ՝ ՎԷ ԻՍՐԱՅԷԼ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆՐՆ 17 ԳԱԼԷ՝ՍԻ ՕԼԱՃԱԳ ։ ՎՂ ՆԱՒԼԷ-ՃԷՔՍԻՆԻՁ ՔԻ ՝ՄՈՒԳԱՏՏԵՏ ՏՈՂԼՄ ՝ԱԻՕՆՏԱ ՍԱՔԻՆ ՕԼԱՆ՝ ՐԼԼԱՀՐՆՐՁ ՐԱՊՊ ՊԷՆ ԻՄ. ՎԷ ԻՐՈՒսաղէՄ ՄՈՒԳԱՏՏԵՏԷՍ ՕԼԱՃԱԳ ՝ ՎԷ ՝ՕՆՏԱՆ ԱՐԹՐԳ ԲԱՊԱՆՃՐԼԱՐ ԿԷՀՄՏՂԷՃԷՔ ։ 18 ՎՂ ՎԱԳԻ՝ ՕԼԱ ՔԻ՝ ՕԼ ԿԻՒՆՏԵ ՏՈՂԼԱՐ ՝ՀՀԻՐԱ ՏՈՄԼՂԱՅԱՃԱԳԼԱՐ ՝ ՎԷ ՊՂՅԻՐԼԷՐ ՍԻԱՒ ԱԳՐՏՈՃԱԳ-ԼԱՐ ՝ ՎԷ ՅՈՒԴԱՆՆ ՀԷՓ ՝ՏԷՐԷ-ԼԷՐԻ ՏՈՒԼԱՐ ԵԻՐԻԱՒՏԷՃԷՔԼԷՐ ՝ ՎԷ ՝ՐԱՊՊ ԷՎԻՆՏԷՆ ՓՒՈՒՆԿԱՐ ՀՐ-ԳԱՃԱԳ ՝ ՎԷ ՝ՊԱՏՐՄ ՏԷՐԷՍԻՆԻ 19 ՏՒՎԱՐԱՃԱԳ ։ ՅՈՒԴԱ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐ-ՆԱ ՕԼԱՆ ՁՒԼՄ ԻՀԻՆ՝ ՝ՍԸՐԸՎԻ-ԲԱՆ ՕԼԱՃԱԳ՝ ՎԷ ՝ՆԴՈՎ ՎԷՐԱՆ ՀԷՕԼ ՕԼԱՃԱԳ ։ ՀԻՆ ՔԻ ՈՐԻՅԱՐ-

Digitized by Google

լարընտա սուչսուզ գան տէօքտիւէր : Ըմմա Յուդա էպէտէն՝ 20 Նրուսաղէմ տէվը պէ տէվը սա- քին օլունաճագ : Ալ ծնլարըն 21 փաքլէ մէտիյիմ գանընը փաքլէ- յէճէյիմ. վէ Բապպ Ալիօնտա սաքին օլուր :

ԵՄՈՎՍ

ՊԸՊ Ը

Ըմովսուն փեյղամպէրլիյինին թարիխի : 2 Ընլահըն՝ Սիւրիա, 6 Փղշտլըլար, 9 Տիւրոս, 11 Նդովմ, 13 վէ Ըմմոնլըլարըն իւ- ղերինէ ահգեամլէրի :

1 Ահեկուէտէն էչօպանլար իւլէ օլան Ըմովսուն՝ Յուդա փատիշահը Ոզիանըն կիւնլէրինտէ վէ Իսրայէլ փատիշահը Յո- վաս օղլու Երոբովամըն կիւնլէրինտէ ղէլղէլէտէն իքի երկրմէ էվվէլ Իսրայէլին հադգընա վա- հիտէ կէօրտիւյիւ քէլամլէրի տիր :

2 Ալ տէտի քի՝ Բապպ Ալիօն- տան չաղըրաճագ , վէ Իրուսա- ղէմտէն սէսինի վէրէճէք . վէ չօ- պանլարըն օթլագլարը հաս չէքէ- ճէք , վէ Կարմընղոսուն թէփէսի գուրույաճագ տըր :

3 Բապպ պէօյլէ տեր . ԸԴամաս- կոսուն իւչ գապահաթընտան էօ- թիւրիւ վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ Ըօղ ԼռգԹէրէյի տէօնտէրմէմ . չիւն քի Ծօնլար Վաղտադը տէմիր խար- ման տիւյէնլերի իլէ տէօյտիւլէր :

4 Ըմմա Իզայէլին էվինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ՝ վէ Ռննադադըն

5 սէրայլէրինի թէլէֆ էտէճէք : Ալ Դամասկոսուն Կրըգգաղլարընը փարէլէյէճէյիմ . վէ Ըւեն օվա- սընտան սաքինի՝ Հեմ Նդեմ է- վինտէն ա՛սա թուրթանը գըրա- ճաղըմ , վէ Սիւրիա գավմը՝ Կիրէ էսիր սիւրիւլէճէք տէյօր Բապպ :

6 Բապպ պէօյլէ տեր . Վազա- նըն իւչ գապահաթընտան էօթիւ- րիւ վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Ըօղ ԼռգԹէրէյի տէօնտէրմէմ . չիւն քի օնլար էսիրլէրի թէգմիլէն էսիր սիւրտիւլէր քի՝ Նդովմա թէս-

7 լիմ էտէլէր : Ըմմա Վազանըն գալէ՛սինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ՝ վէ օնուն սէրայլէրինի թէլէֆ էտէճէք : Ալ Ըզովտոստան

8 սաքինի՝ վէ Ըսկալոնտան ա՛սա թուրթանը գըրաճաղըմ . վէ Էկ- մի Եկկարոնուն իւղերինէ տէօն- տէրէճէյիմ , վէ Փղշտլըլարըն պագիյէսի հէլաք օլաճագլար՝ տէ- յօր Ենֆէնտիմ Բապպ :

9 Բապպ պէօյլէ տեր . Տիւրո- սուն իւչ դապահաթընտան էօ- թիւրիւ վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Ըօղ ԼռգԹէրէյի տէօնտէրմէմ . չիւն քի Եսիրլէրի թէգմիլէն Նդովմա թէսլիմ էթտիլէր , վէ Ըգաբընտաշ ա՛հտընը զինքը էթմէտիլէր :

10 Ըմմա պէն Տիւրոսուն գալէ՛սինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ , վէ օնուն սէրայլէրինի թէլէֆ էտէճէք :

11 Բապպ պէօյլէ տեր . Նդով- մուն իւչ գապահաթընտան էօ- թիւրիւ վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Ըօղ ԼռգԹէրէյի տէօնտէրմէմ . չիւն քի Ագարընտաշընը Ձգրլըճ իլէ գօվալատը , վէ մէրհամէթինի թէրքը էյլէտի , վէ Օնուն ղազա- պը՝ տայիմա եըրթտը , վէ խըշմը-

12 նը էպէտէն սագլատը : Ըմմա պէն Թեմանա աթէշ կէօնտէրէճէ- յիմ , վէ Բոսրանըն սէրայլէրինի թէլէֆ էտէճէք :

13 Բապպ պէօյլէ տեր . Ըմմոն օղուրլարընըն իւչ գապահաթըն- տան էօթիւրիւ վէ տէօրթտէն էօ- թիւրիւ օլ Ըօղ ԼռգԹէրէյի տէօնտէր- մէմ . չիւն քի Վաղտադըն Կէ- պէ գարըլարընը եարտըլար , Թա քի քէնտի սինօրլարընը կէնիշլէ-

14 տէլէր : Ըմմա պէն Հաթրաբանըն գալէ՛սինտէ աթէշ թուրթուշտու- րաճաղըմ , վէ օնուն սէրայլէրի- նի՝ ճէնք կիւնիւնտէ Կիւրիւլ- թիւ իլէ վէ գասըրղա կիւնիւնտէ

Digitized by Google

սաղանագ իւէ թէւէֆ էտէՃէք ,
15վէ օնլարըն փատիշահը՝ քենտիսի
հէմ սէրվէրլէրի պիրլիքտէ էսիր-
լէյէ կիտէՃէք տէյօր Լապպ ։

ՊԸՊ Ւ

Ընդհանուր՝ Մովաբ 4 Հուդա 6 վէ Իսրայէլին իւզէրինէ ահքեամլէրի ։ 9 Փաւմըն նամքեօրուղու վէ օնլարըն Ճեզասը ։

1Լապպ պէօյլէ տեր . Մովաբըն
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օ
Լնագպէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի
Նդովմ փատիշահընըն քէմիքլէ-
րինի քիրէՃ օլունՃայատէք եագ-
2տը ։ Ըմմա պէն Մովաբա աթէշ
կէօնտէրէՃէյ յիմ , վէ Քկարիօթուն
սէրայլէրինի թէւէֆ էտէՃէք . վէ
Մովաբ վէլվէլէ իւէ՝ Ֆկիւլպեանք
իւէ վէ պօրու սէտասը իւէ էօլէ-
3Ճէք ։ Ա է օնուն իչինտէն Ցգատըյը
եօղ էտէՃէյ յիմ , վէ օնուն պիլէ-
սինՃէ Ճիւմլէ սէրվէրլէրինի գաթէլ
էտէՃէյ յիմ՝ տէյօր Լապպ ։
4Լապպ պէօյլէ տեր . Յուդանըն
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ
վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Լնագ-
պէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի
Քլապպըն շէրի՝աթընը խօր կէօր-
տիւլէր , վէ օնուն գանունլարընը
հըզգ էթմէտիլէր , վէ օնլարըն
պապալարընըն շօլ ՑարտընՃա կիթ-
տիքլէրի Քեալանլարը՝ օնլարը սա-
5փըթտըլար ։ Ըմմա Ըպէն Յուդա-
յա աթէշ կէօնտէրէՃէյ յիմ , վէ
Նրուսաղէմին սէրայլէրինի թէւէֆ
էտէՃէք տիր ։
6Լապպ պէօյլէ տեր . Իսրայէլին
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ
վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Լնագ-
պէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի օն-
լար Քսատրը հիւմիւշէ վէ եօխ-
սուլլուգ պիր չիփթի այագ գապընա
7սաթտըլար . Օնլար քի ֆագիրլէ-
րին պայընտա եէրին թօփրաղը ի-
չիւն հասրէթի չէքէրլէր , վէ Ւեօխ-
սուլլարըն եօլունու էյէրլէր , վէ
Ֆմուգատտէս իսմին նափաքլէմէք
իչիւն՝ Ռօղլու հէմ պապասը պիր
8գըղպ վարըրլար ։ Ա է Ֆհէր մէգ-
պահըն եանընտա՝ Ֆրէհն ալընան
էսվապլարըն իւզէրինտէ եաթաբ-
լար , վէ ալլահլարընըն էվինտէ
զուլմ չէքէնլէրին չարապընը ի-
9չէրլէր ։ Պէն իսէ օնլարըն էօնիւն-
տէն՝ պօյու էրզ աղաՃը կիպի
ՔեիւՃէ վէ մէշէլէր կիպի գավի օ-
լան Ֆ Ըմօրհլուլայու հէլաք էթտիմ .
վէ Ֆեօգաբրտան օնուն մէյվէսինի՝
հէմ աշաղատան օնուն քէօքլէ-
10րինի հէլաք էթտիմ ։ Ֆէմ Ղպէն
սիզի Մըսըը տիյարընտան չըգար-
տըմ , վէ սիզ Ըմօրհլուլունուն տի-
յաբընը զապթ էտէսինիզ տէյիս՝
սիզի չէօլտե Ցգըրգ իրլ կէզտիր-
11տիմ ։ Ա է օղուլլարընըզտան փէյ-
ղամպէրլէր՝ հէմ իյիթլէրինիզ-
տէն Ֆնէզիրլիլէր գալտըրտըմ . հա-
լա պէօյլէ տէյիՕլմի եա Իսրայէլ
12օղուլլարը՝ տէյօր Լապպ ։ Ըմմա
սիզ՝ նէզիրլիլէրէ շարապ իչէրտի-
նիզ , վէ փէ յղամպէրլէրէ էմր է-
տիպ՝ Ֆփէ յղամպէրլիք էթմէն տէ-
13տինիզ ։ Իշթէ պէն տէմէթլէր ի-
լէ տօլու օլան ա՛բապանըն պաս-
տըղը կիպի սիզի օլտուղտունուզ
14եէրտե պասաՃաղըմ ։ Իմտի՝նէյ-
նի օլանըն գաչաՃաղը եէր եօղ օ-
լաՃագ , վէ գուվվէթլու օլան՝
գուվվէթինէ զօր վէրէմմ յէՃէք .
վէ Ֆգաչրիման օլան՝ ՃանընՃը գուր-
15թարամայաՃագ տըր ։ Ա է եայը
թուրթան տուրամայաՃագ , վէ ա-
յաղը չափուք օլան՝ Ֆէնաֆինէ
գուրթարամայաՃագ , վէ Ռաթա
պինէն՝ քէնտինի գուրթարամայա-
16Ճագ ։ Ա է գահրիմանլարտա եիւ-
բէյի գավի օլան՝ օլ կիւնտէ Ձըփ-
լագ գաչաՃագ տըր տէյօր Լապպ ։

ՊԸՊ Գ

Ընդհանուր Իսրայէլ գորւբ էտէՃէյի ահ-
քեամլէրինն կէրչէքլիի ։ 9 Փուրթփէբէոթ
մըլէթլէրին օնու կէօրմէյէ չաղըրտըգլարը ։

1Ե՞ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Լապ-
պըն սիզին Հագգընըզ՝ Մըսըը
տիյարընտան չըգարտըղմ պիւ-
թիւն գապիլէնին Հագգընա սէօյ-
լէտիյի սէօզիւնիւ տինկլէյին , քի
2տէտի ։ Ռէրին հէփ գապիլէլէ-
րինտէն հէման սիզի պիլտիմ .
Ֆպունուն իչիւն հէփ եարամազ-
լըգլարընըզտան էօթիւրիւ սիզէ
3Ճէզա վէրէՃէյիմ ։ Իքի քիչի՝ իր-
թիշագլարը օյնատըգտա՝ պէրա-

ՀԹ · Ի՛ · Լ · 787 գէ ։

ա Նտ . ժԸ . ժդ : Նրեմ . խՔ : Նզեկ . իԸ . 8 , ՃԸ : Սոփ . Բ . 8 :
բ Նրեմ . խՔ . 24 . 11 :
գ պ . ա . 14 :
դ ՀԹու . իԲ 17 : Նրեմ . խՔ . 7 :
ե Ղ . իԿ . 14,15 : Ղէ-ես . ա . 7 : Գան . Քա . 11 :
զ Նզեկ . Ի . 13 . 16 . 18 . 24 . 30 :
է Նտ . իՔ . 15 : Նրեմ . ժղ . 19,20 : Ամով . ա . 25 :
ը Նրեմ . ժԷ . 27 : Ովս . Ը . 14 :
ի Նտ . իԲ . 21 : գ . Ք . 6 :
ժ Նտ . Ժ . 2 : գ . Ե . 12 :
ի Ղ . Ի . 3 : Նզեկ . ԼՂ . 20 : Ամով . Բ . 24 :
լ Նզեկ . իԲ . 11 :
խ Նզեկ . իԲ . 11 : ա Կօր . Ը . 10 : Ժ . 21 :
ծ Նր . իԲ . 26 :

սաղանագ իւէ թէւէֆ էտէՃէք ,
15վէ օնլարըն փատիշահը՝ քենտիսի
հէմ սէրվէրլէրի պիրլիքտէ էսիր-
լէյէ կիտէՃէք տէյօր Լապպ ։

ՊԸՊ Ւ

Ընդհանուր՝ Մովաբ 4 Հուդա 6 վէ Իսրայէլին իւզէրինէ ահքեամլէրի ։ 9 Փաւմըն նամքեօրուղու վէ օնլարըն Ճեզասը ։

1Լապպ պէօյլէ տեր . Մովաբըն
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ
վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Լնագ-
պէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի
Նդովմ փատիշահընըն քէմիքլէ-
րինի քիրէՃ օլունՃայատէք եագ-
2տը ։ Ըմմա պէն Մովաբա աթէշ
կէօնտէրէՃէյիմ , վէ Քկարիօթուն
սէրայլէրինի թէւէֆ էտէՃէք . վէ
Մովաբ վէլվէլէ իւէ՝ Ֆկիւլպեանք
իւէ վէ պօրու սէտասը իւէ էօլէ-
3Ճէք ։ Ա է օնուն իչինտէն Ցգատըյը
եօղ էտէՃէյիմ , վէ օնուն պիլէ-
սինՃէ Ճիւմլէ սէրվէրլէրինի գաթէլ
էտէՃէյիմ՝ տէյօր Լապպ ։
4Լապպ պէօյլէ տեր . Յուդանըն
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ
վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Լնագ-
պէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի
Քլապպըն շէրի՝աթընը խօր կէօր-
տիւլէր , վէ օնուն գանունլարընը
հըզգ էթմէտիլէր , վէ օնլարըն
պապալարընըն շօլ ՑարտընՃա կիթ-
տիքլէրի Քեալանլարը՝ օնլարը սա-
5փըթտըլար ։ Ըմմա Ըպէն Յուդա-
յա աթէշ կէօնտէրէՃէյիմ , վէ
Նրուսաղէմին սէրայլէրինի թէւէֆ
էտէՃէք տիր ։
6Լապպ պէօյլէ տեր . Իսրայէլին
իւէ գապահաթընտան էօթիւրիւ
վէ տէօրթտէն էօթիւրիւ օլ Լնագ-
պէրկմ տէօնտէրմէմ . չիւն քի օն-
լար Քսատրը հիւմիւշէ վէ եօխ-
սուլլուգ պիր չիփթի այագ գապընա
7սաթտըլար . Օնլար քի ֆագիրլէ-
րին պայընտա եէրին թօփրաղը ի-
չիւն հասրէթի չէքէրլէր , վէ Ռեօխ-
սուլլարըն եօլունու էյէրլէր , վէ
Ֆմուգատտէս իսմին նափաքլէմէք
իչիւն՝ Ռօղլու հէմ պապասը պիր
8գըղպ վարըրլար ։ Ա է Ֆհէր մէգ-
պահըն եանընտա՝ Ֆրէհն ալընան
էսվապլարըն իւզէրինտէ եաթաբ-
լար , վէ ալլահլարընըն էվինտէ
զուլմ չէքէնլէրին չարապընը ի-
9չէրլէր ։ Պէն իսէ օնլարըն էօնիւն-
տէն՝ պօյու էրզ աղաՃը կիպի
ՔեիւՃէ վէ մէշէլէր կիպի գավի օ-
լան Ֆ Ըմօրհլուլայու հէլաք էթտիմ .
վէ Ֆեօգաբրտան օնուն մէյվէսինի՝
հէմ աշաղատան օնուն քէօքլէ-
10րինի հէլաք էթտիմ ։ Ֆէմ Ղպէն
սիզի Մըսըը տիյարընտան չըգար-
տըմ , վէ սիզ Ըմօրհլուլունուն տի-
յաբընը զապթ էտէսինիզ տէյիս՝
սիզի չէօլտե Ցգըրգ իրլ կէզտիր-
11տիմ ։ Ա է օղուլլարընըզտան փէյ-
ղամպէրլէր՝ հէմ իյիթլէրինիզ-
տէն Ֆնէզիրլիլէր գալտըրտըմ . հա-
լա պէօյլէ տէյիՕլմի եա Իսրայէլ
12օղուլլարը՝ տէյօր Լապպ ։ Ըմմա
սիզ՝ նէզիրլիլէրէ շարապ իչէրտի-
նիզ , վէ փէ յղամպէրլէրէ էմր է-
տիպ՝ Ֆփէ յղամպէրլիք էթմէն տէ-
13տինիզ ։ Իշթէ պէն տէմէթլէր ի-
լէ տօլու օլան ա՛բապանըն պաս-
տըղը կիպի սիզի օլտուղտունուզ
14եէրտե պասաՃաղըմ ։ Իմտի՝նէյ-
նի օլանըն գաչաՃաղը եէր եօղ օ-
լաՃագ , վէ գուվվէթլու օլան՝
գուվվէթինէ զօր վէրէմմ յէՃէք .
վէ Ֆգաչրիման օլան՝ ՃանընՃը գուր-
15թարամայաՃագ տըր ։ Ա է եայը
թուրթան տուրամայաՃագ , վէ ա-
յաղը չափուք օլան՝ Ֆէնաֆինէ
գուրթարամայաՃագ , վէ Ռաթա
պինէն՝ քէնտինի գուրթարամայա-
16Ճագ ։ Ա է գահրիմանլարտա եիւ-
բէյի գավի օլան՝ օլ կիւնտէ Ձըփ-
լագ գաչաՃագ տըր տէյօր Լապպ ։

ՊԸՊ Գ

Ընդհանուր Իսրայէլ գորւբ էտէՃէյի ահ-
քեամլէրինն կէրչէքլիի ։ 9 Փուրթփէբէոթ
մըլէթլէրին օնու կէօրմէյէ չաղըրտըգլարը ։

1Ե՞ Իսրայէլ օղուլլարը՝ Լապ-
պըն սիզին Հագգընըզ՝ Մըսըը
տիյարընտան չըգարտըղմ պիւ-
թիւն գապիլէնին Հագգընա սէօյ-
լէտիյի սէօզիւնիւ տինկլէյին , քի
2տէտի ։ Ռէրին հէփ գապիլէլէ-
րինտէն հէման սիզի պիլտիմ .
Ֆպունուն իչիւն հէփ եարամազ-
լըգլարընըզտան էօթիւրիւ սիզէ
3Ճէզա վէրէՃէյիմ ։ Իքի քիչի՝ իր-
թիշագլարը օյնատըգտա՝ պէրա-

ՀԹ · Ի՛ · Լ · 787 գէ ։

ա Նտ . ժԸ . ժդ : Նրեմ . խՔ : Նզեկ . իԸ . 8 , ՃԸ : Սոփ . Բ . 8 :
բ Նրեմ . խՔ . 24 . 11 :
գ պ . ա . 14 :
դ ՀԹու . իԲ 17 : Նրեմ . խՔ . 7 :
ե Ղ . իԿ . 14,15 : Ղէ-ես . ա . 7 : Գան . Քա . 11 :
զ Նզեկ . Ի . 13 . 16 . 18 . 24 . 30 :
է Նտ . իՔ . 15 : Նրեմ . ժղ . 19,20 : Ամով . ա . 25 :
ը Նրեմ . ժԷ . 27 : Ովս . Ը . 14 :
ի Նտ . իԲ . 21 : գ . Ք . 6 :
ժ Նտ . Ժ . 2 : գ . Ե . 12 :
ի Ղ . Ի . 3 : Նզեկ . ԼՂ . 20 : Ամով . Բ . 24 :
լ Նզեկ . իԲ . 11 :
խ Նզեկ . իԲ . 11 : ա Կօր . Ը . 10 : Ժ . 21 :
ծ Նր . իԲ . 26 :

ա Կօր . Է . 6 : Ժ . 15 : Սաղ . ՃԷ . 19 , 20 :
բ Պագ . Ղ . Թ . 12 : Մաս . ժա . 23 : Ղ . ու . ժԲ . 47 : Ամով . Բ . 9 : ա Պետ . Դ . 17 :

Digitized by Google

ՊԸՊ Դ

Իսրայէլէ՝ քէնտի զալիմէքէրէրի , և՝ փաբէ-
փէրէմէքէրէրի , 6 վէ տիւզէլմէք գտպտլ
էթմէտիքէրէրի իչիւն Թա՛պիր օլունտուղու :

1 Պու սէօզիւ տինկլէյին՝ եա՛ ֆադիլէրէթ զուլմ էտէն՝ եօխ-
սուլլարը էզէն՝ էֆէնտիլէրինէ՝
կէթիր քի իչէլիմ տէյէն Ամա-
րիա տաղընտա օլան Կասան ի-
2 նէքլէրի : Էֆէնտիմ Պապպ
քէնտի ա՛զիզլիյի իլէ եէմին էթ-
տի քի՝ Իշթէ իւզէրինիզէ կիւն-
լէր կէլէյօր քի՝ սիզի Էլիշաբար
իլէ վէ սիզին զիւրիյէթինիզի պա-
լըգ զըֆգընլարը իլէ գալտրըա-
3 ճագ : Ալ Հէր պիրինիզ՝ Էնըգըզ
եէրլէրտէն էօնիւնճէ չըգաճագ
սըր , վէ գալէլէրի Թէրք էտէ-
ճէքսինիզ տէյօր Պապպ :
4 Էհէթէլէ կէլին վէ գապահաթ
էտին , Զգալդաղատա գապահաթ
էթմէյի չօղալտրն . վէ Հէր
սապահ գուրպանլարընըզը՝ Հէր
իւչ ելտտա օնտալըգլարընըզը կէ-
5 թիրին : Վէ Շիւքր գուրպանընը
խամուրլու եագըն , վէ Իրատէթ
փէշքէշլի չաղըրըպ նիտա էտին .
զիրա Պէօյլէ սեվտինիզ եա՛ Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ տէյօր Էֆէն-
6 տիմ Պապպ : Իմտի պէն տախի
սիզէ Հէփ շէհրլէրինիզտէ տիշլէր
փաքլիյի՝ վէ ճիւմլէ մահալլերիս-
նիզտէ էքմէք էքսիքլիյի վերտիմ .
ամմա Նպանա տէօնմէտինիզ՝ տէյօր
7 Պապպ : Էէմ տախի պէն՝ պիչի-
նէ տահա իւչ այ վար իքէն՝ սիզտէն
եաղմուրու մէն՝ էթտիմ , վէ պիր
շէհրին իւզէրինէ եաղմուր եաղ-
ատրտրմ , վէ պիր շէհրին իւզէրի-
նէ եաղդրմատըմ . պիր գըթա՛ընն
իւզէրինէ եաղտը , վէ իւզէրինէ
8 եաղմայան գըթա՛ գուրուտու : Ալ Է
իքի իւչ շէհր՝ սու իչմէյէ պիր
շէհրէ իւշտիւէը , ամմա գանմա-
տըլար . վէ լաքին Էպանա տէօն-
9 մէտինիզ՝ տէյօր Պապպ : Էլիշէ
սամուտ եէլի վէ սարըլըգ իլէ
վուրտում . պաղչէլէրինիզին վէ
պաղլարընըզըն վէ ինձիր Հէմ զէյ-
թունն աղաճլարընըզըն չօգլուղու-

ճագլար , վէ պէօյիւք էվլէր զայ՝
օլաճագլար՝ տէյօր Պապպ :

ՀԹ . Ի՛ . Լ . 787 գէտ :

ՀԹ . Ի՛ . Լ . 787 գէտ :

ա Պաշ . իգ . 12 : Նզէկ . Լ . 18 :
բ Պաշ . էթ . 35 .
գ Նրեմ . ժգ . 16 : Ընբ . ա . 15 :
դ Նզէկ ժգ . 5 . 12 :
ե Նզէկ . ի . 39 :
զ Պվտ . գ . 15 : ժգ . 12 : պ . Ե . 5 :
է Հնտ . իգ . 3 , 4 :
ը Ա Օր . ժգ . 28 :
թ Պ . Ե . է . 13 : իդ . 17 :
ժ Պ . Ե . իգ . 18 . 21 : Ա Օր . ժգ . 6 :
ի Պաշ . ձա . 12 :
լ Նա . իգ . 11 : Նրեմ . Ե . 3 : Ընգ . գ . 17 : Խա . 8 , 9 :
խ Նա . 6 . 10 , 11 :
ծ Ա Օր . իգ . 22 : Ընգ . գ . 17 :

ՀԹ . Ի՛ . Լ . 787 գէտ :

Ձպէր կիտէ պիլէրէք՞ մի : Ըրսլան՝ չիքտարը օլմատըգտա՝ օրմանտա պէօյիւրի՞ըմիւ . կէնճ արսլան պիր չէյ գափմատըգտա՝ քէնտի ի-
5 նինտէն սէսինի վէրի՞ր մի : Գուշ օնուն իչիւն եէրտէ տուղագ եօղ իքէն ֆագա տիւշի՞ր մի . տուղագ եէրտէն՝ հիչ պիր շէյ Թուվմա-
6 մըշ իքէն՝ գալտրըրը՞մը : Շէհր-տէ պօրու չալընըր տա՝ գավմ իւրքմէ՞զ մի . Էշէհրտէ պէլա օ-
գ Լո՞ւրմու քի՝ Պապպ էթմտիշ օ-
7 լա : Օհիրա Էֆէնտիմ Պապպ՝ գուլլարը փէյղամպէրլէրէ Տսըր-
դ Ըրընը սչմայընճա՝ պիր շէյ էթ-
8 մէզ : Էրսլան պէօյիւրտու , քի՞մ գօրգմազ . Էֆէնտիմ Պապպ սէօյլէտի , Ըքի՞մ փէյղամպէր-
լէյք էթմէզ :
9 Ըզովտոստա սէրայլէրին իւզէ-
բինտէ վէ Ամըսրը տիյարընտա սէ-
րայլէրին իւզէրինտէ նիտա էտին , վէ տէյին . Ամարիանըն տաղլա-
ըրը իւզէրինտէ ճէմ՝ օլուն , վէ օ-
նուն իչինտէ պէօյիւք վէլվէլէլէր՝
վէ օրթասընտա զուլմար կէօրիւն :
ե Նրեմ . է . 22 :
10 Ձիւն քի Տոտղուլուգ էյլէմէյի պիլմէյլէր՝ տէյօր Պապպ , սէրայ-
լէրինտէ զուլմ վէ նահագլըգ նը-
11 ղարլար : Օնուն իչիւն Էֆէնտիմ Պապպ պէօյլէ տեր . Ըհիշմէն տիյարըն էթրաֆընտա օլաճագ , վէ սէնտէն սէնին գուվվէթինի էնտիրէճէք , վէ սէրայլէրին եաղ-
մալանաճագ տըր :
ը է Ֆնագ . ժէ . 3 . 6 : ժը . 9 , 10 , 11 :
12 Պապպ պէօյլէ տէր . Ձօպան արսլանըն աղզընտան իքի պուտ՝ եախօտ պիր գուլագ փարչասը նի-
ճէ գուրթարըր իսկ , Ամարիատա եաթագ քէօչէսինտէ վէ Գամաս-
կոստա ատէօչէքտէ օթուրան Իս-
րայէլ օղուլլարը՝ էօյլէ գուրթու-
լաճագլար :
13 Իշխտին , վէ Յակոբ էվինէ շէ-
հատէթ էտին՝ տէյօր ա՛սքերլէրին
14 Ըլլահը Էֆէնտիմ Պապպ , քի Իսրայէլին Տգապահաթլարընը օ-
նուն իւզէրինտէ եօգլայաճաղըմ կիւնտէ՝ Իսթէլէյին մէզպահլարընը տախի եօգլայաճաղըմ , վէ մէզպա-
հըն պույնուղլարը փարէլէնիպ՝
15 եէրե տիւշճէքլէր : Ալ Ը գըշլ է-
վի իլէ Ենաղ էվինի վուրաճաղըմ՝ վէ Էֆիլտիշի էվլէրի հէլաք օլա-

Digitized by Google

նու [ե]օթ պէօՀէյի եէտի. վէ լա-
քին պանա տէօնմէտինիզ՝ տէյօր
10 Բապպ։ Ընրանըզա [զ]Ընրսըը թար-
զընտա թաո՛ւն սալտըմ, աթլա-
րընըզըն էսիր օլմասը իլէ իյիթ-
լէրինիզի գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւմ,
վէ օրտուլարընըզըն ֆէնա գօգու-
սունու թա պուրնունուզա չըգար-
տըմ. վէ լաքին [ե]պանա տէօնմէ-
11 տինիզ՝ տէյօր Բապպ։ Ընչահըն
ալթիւսթ էթտիյի [զ]Ոդում վէ
Գոմոր կիպի՝ սիզի տէ ալթիւսթ
էթտիմ, վէ [ը]աթէշտէն չըգարըլ-
մըշ քէօքիւ կիպի օլտունուզ. վէ
լաքին [տ]պանա տէօնմէտինիզ՝ տէ-
12 յօր Բապպ։ Օնուն իչիւն սանա
պէօյլէ էտէճէյիմ՝ եա՞ Իսրայէլ.
պունու սանա էտէճէյիմ իչիւն՝
[յ]Ընչահընը գարշըլամաղա Հազըր-
13 լան եա՞ Իսրայէլ։ Ո՛նրա իչինէ
տաղլարը գուրան վէ ըիւզկեարը
եարատան վէ [ն]ատէմ ֆիքրի նէ
օլտուղունու խապեր էտէն՝ [ե]սէ-
Հէրի գարանլըգ էտէն վէ [ա]եէրին
եիւքսէք մահալլէրինէ պասան՝ Օ-
նուն իսմի [Ը]աքէրլէրին Ընչահը
Ն[Հ]ՈՎ[Ը] տըը։

ԳԸԳ Ե

Իսրայէլին հագըընա պէր ֆիղան։ [ե] Ռէվպէ էթմէյէ պէր զայրէթ։ [յ] Ընչահընը օնլարըն միւրայինէ խըզմէթ էթմէլէրինի ըէտտ էթմէսի։

[ա] Ներեմ. է. 29։ Նզէկ. ժէ. 1։ իէ. 2։

1 Պու սէօզիւ՝ [ի]սրայէլինիզէ գալ-
տըրտըղըմ ֆիղանը տինկլէ-
2 յին՝ եա՞ Իսրայէլ էվի։ Իսրայէլ
պաքիրէսի տիւշտիւ, արթըզ
գալգմայաճագ. եէրի իւզէրինտէ
պրաղլըտը, օնու գալտըրաճագ
3 եօգ սուը։ Օ՛նրա Ընֆէնտիմ
Բապպ պէօյլէ տէր. Պին քիշի
չըգան չէհրետ՝ եիւզ գալաճագ,
եիւզ չըգանտա՝ Իսրայէլ էվինէ
4 օն գալաճագ։ Օ՛նրա Բապպ Իս-
րայէլ էվինէ պէօյլէ տէր. [բ]Պէնի
5 արայըն քի [է]ահայասընընըզ։ Լաքին
[դ]Ներթէլլի արաման, վէ Գադգադա-
յա վարման, վէ [է]Ներսաբէէյէ կէչ-
մէն. զնրա Գադգադա Հէր վէճՀ
իլէ էսիրլիյէ սիւրիւլէճէք, վէ
6 [զ]Ներթէլ Հիչ օլաճագ։ [է]Բապպը
արայըն քի եահայասընընըզ, օլմա-
յա քի Յովսէփ էվինէ աթէլ կի-
նու [ե]օթ պէօՀէյի եէտի. վէ լա-
քին պանա տէօնմէտինիզ՝ տէյօր
10 Բապպ։ Ընրանըզա [զ]Ընրսըը թար-
զընտա թաո՛ւն սալտըմ, աթլա-
րընըզըն էսիր օլմասը իլէ իյիթ-
լէրինիզի գըլըճ իլէ էօլտիւրտիւմ,
վէ օրտուլարընըզըն ֆէնա գօգու-
սունու թա պուրնունուզա չըգար-
տըմ. վէ լաքին [ե]պանա տէօնմէ-
11 տինիզ՝ տէյօր Բապպ։ Ընչահըն
ալթիւսթ էթտիյի [զ]Ոդում վէ
Գոմոր կիպի՝ սիզի տէ ալթիւսթ
էթտիմ, վէ [ը]աթէշտէն չըգարըլ-
մըշ քէօքիւ կիպի օլտունուզ. վէ
լաքին [տ]պանա տէօնմէտինիզ՝ տէ-
12 յօր Բապպ։ Օնուն իչիւն սանա
պէօյլէ էտէճէյիմ՝ եա՞ Իսրայէլ.
պունու սանա էտէճէյիմ իչիւն՝
[յ]Ընչահընը գարշըլամաղա Հազըր-
13 լան եա՞ Իսրայէլ։ Ո՛նրա իչինէ
տաղլարը գուրան վէ ըիւզկեարը
եարատան վէ [ն]ատէմ ֆիքրի նէ
օլտուղունու խապեր էտէն՝ [ե]սէ-
Հէրի գարանլըգ էտէն վէ [ա]եէրին
եիւքսէք մահալլէրինէ պասան՝ Օ-
նուն իսմի [Ը]աքէրլէրին Ընչահը
Ն[Հ]ՈՎ[Ը] տըը։

[բ] Ե Մն. ժե. 2։ Ներեմ. իե. 13։ Իսա. 6։

[գ] Ի՛. Ն. 787 գէ։

[է] Յովհ. ա. 4։ բ. 25։ [Հ] Նհ. թ. 8. 6։ ժբ. 29։ [ը] Օր. իը. 27. 60։ Սաղ. Հը. 50։

[թ] Իսա. 6։ [ժ] Նահ. ժթ. 24, 25։ Նա. ժգ. 19։ Ներեմ. խե. 18։

[ժ] Օաբ. գ. 2։ Հռութ. 23։

[ի] Իսա. 6։ [ի] Պաբ՝ Նզէկ. ժբ. 5։ իբ. 30։ Ղու. ժգ. 31, 32։

[ն] Սաղ. ճբ. 2։ Գան. բ. 28։

[խ] Պ. Ե. 8։ Ը. 9։

[ո] Ը Օր. ԼԲ. 13։ ԼՁ. 29։ Միք. ա. 3։ [չ] Նա. Ե. 4։ Ներեմ. Ժ. 16։ Պ. Ե. 8։ Թ. 6։

[պ] Ներեմ. է. 29։ Նզէկ. ժթ. 1։ իէ. 2։

[ռ] Ը Մն. ժե. 2։ Ներեմ. իե. 13։ Իսա. 6։

[ս] Ի՛. Ն. 787 գէ։

[ը] Պ. Ջ. 12։

[ր] Հոբ. թ. 9։ ԼԸ. 31։

[ց] Սաղ. ճէ. 20։

[ւ] Հոբ. ԼԸ. 34։ Պ. թ. 6։

[փ] Պ. ֆ. 13։

[ք] Ն՛. իթ. 21։ [օ] Գ Ձամ. իբ. 8։

[ֆ] Ը Օր. իը. 30. 38, 39։ Միք. Ջ. 15։ Ոսփ. ա. 13։ Ընգ. ա. 6։

[գ] Պ. բ. 6։

[հ] Ն՛. իթ. 21։ Պ բ. 7։

[ղ] Պ. Ջ. 10։

[ճ] Միք. ֆ. 11։

[մ] Սաղ. ԼՁ. 11։ 12։ ղէ. 10։ Ժող. ժբ. 9։

[յ] Նհ. ԼԲ. 30. ֆ. Ձամ. ժթ. 4։ Հռվհ. բ. 14։

[ն] Ներեմ. թ. 17։

[շ] Նհ. ժբ. 12։ Նաա. ա. 12։

[ո] Ն՛. ի. 19։ Ներեմ. ժէ. 15։ Նզէկ. ժբ. 22. 27։ [չ] Պաա. ֆ. 4։

Digitized by Google

զուլայանլարա . Լ՚ապպըն կիւնիւ սիզէ նէյէ՞ տիր . գարանլըգ տըր ,
19 վէ այտընլըգ տէյիլ տիր . ՑԲիւրի արսլան աղզընտան գաչըպ այըյա օղլատըղը՝ եախօտ էվէ վարըպ էլինի տիվարըն իւզերինէ տայանըն-ճա օնու եըլան սանճտըղը կիպի
20 տիր : Լ՚ապպըն կիւնիւ այտընլըգ օլմայըպ՝ գարանլըգ տէյի՞լ մի . վէ օնտա տիւման վար , վէ նուբ եօգ տուր :
21 Ղ՚այրամլարընըզտան իքրահ ուն էֆրէթ էտէրիմ . վէ ճէմի՚յէթլէրինիզտէ խօշ ՚գօգու ալմայաճա-
22 ղըմ : ՚Ի՞նչ էր պանա պիւթիւնեան-մալար վէ էքմէք փէշքէշլէրինիզի սունսանըզ պիւէ՝ գապուլ էթմէ՞յէճէյիմ . վէ պէսլի Հայվանլարընըզըն սէլամէթգուրպանլարընա նա-
23 զար գըլմայաճաղըմ : Իլահիլէրինին սէտասընը պէնտէն կիտէր . վէ սանթուրլարընըն մագամընը իշլէ-մէյիմ :
24 Ղ՚աքին շէրի՚աթ սու կիպի վէ սատագաթ քէսիլմէզ ըրմագ
25 կիպի ագսըն : ՚Զէօլտէ գըրգ եըլ պանա գուրպանլար վէ էքմէքփէշքէշլէրի թագրիպ էթտինի՞զ
26 մի՝ եա՞ Իսրայէլ էվի : Իւլա սիզ ՚Ա՞ղղքունուզըն չատրըլարընը վէ Գիւնի փուլլարընըզը՝ քէնտիլէ-րինիզէ եափտըղընըզ ալլահընըզըն
27 եըլտըզընը թաշլատընըզ : Իտմոր սիզի ՚Ղամասկոստան էօթէյէ էսմը սիւրէնճէյիմ՝ տէյօր ՚իսմրԱ՚ստէրլէրին Ալլահը օլան Թապպ :

ՊԸՊ ՀԱ

Իսրայէլին մաղրուլուղու վէ սալթանաթը իչիւն՝ 7 չէտիտ ահճամլէր գօրգուսու վէրիլտիկ :

1 ՚Ա՚ահ Աիօնտա պիգայտ օլանլարա՝ վէ Ղամարիա տաղըննա կիւվէնէնլէրէ , ՚Թայիֆէլէրին պաշը տէնիլէնլէրէ քի՝ Իսրայէլ
2 էվի օնլարա կէլիր : ՚Կաղանէյէ գկէչին , վէ կէօրիւն , վէ օրատան Էպէօյիւք Լմաթթա կիտին . անտէն ՚ՀՓղշտլըլարըն Կէթինէ էնին , Եօնլար՝ պու փատիշահլըգլարտան էյի՞մի տիր , եախօտ օնլարըն սինօրու՝ սիզին սինօրու-
3 նուզտան պէօյի՞ք միւ , եա՞ Ըքէօ-

թիւ կիւնիւ ՚Կէրի գօյանլար՝ վէ ՝զուլմուն Թախթընը եագլաշտը-
4 րանլար , Ֆիլոտիշի քէրեվէթլէրտէ եաթանլար՝ վէ տէօշէքլէրինիզտէ հան կէլէնլէր , վէ սիւրիւտէն գուզուլարը՝ վէ ախօր իչինտէն
5 պուզաղուլէրի եէյէնլէր , Լսանթուրուն սէսինտէ Թիւրքիւ սէօյլէյէնլէր , քէնտիլէրինէ՝ Ղ՚աւիթ կիպի մուսիգի ալէթլէրի փէյտա
6 էտէնլէր , քեասէլէր իլէ շարապ իչէնլէր՝ վէ խաս եաղ իլէ եաղլանանլար , վէ Յովսէփին գըրղընընտան էօթիւրիւ էլէմ չէքմէ-
7 յէնլէր : Օնուն իչիւն շի՞մտի էվէլքի էսիրլէր իլէ էսիր սիւրիւլէճէքլէր , վէ հան կէլէնլէրին սէվինճ սէսի կիտէճէք տիր :
8 ՚Ի՚ֆենտիմ Թապպ՝ քէնտիսի իլէ եէմին էթտի տէյօր ա՚սքէրլէրին Ալլահը Թապպ՝ պէն Հայկորուն զուրուրինաէն իկրէնիրիմ՝ վէ օնուն սերայլէրինտէն իքրահ էտէրիմ . իմտի շէհրի օնուն տօ-
9 լուսու իլէ թէսլիմ էտէճէյիմ : Ղ՚է վագի՝ օլա քի պիր էվտէ օն քիչի գալըր իսէ տէ՝ էօլէճէքլէր :
10 Ղ՚է քիչինին ա՚մուճասը օնու հագաճագ քիմսէ իլէ՝ քէմիքլէրի էվտէն չըգարմագ իչիւն գալտըրալար , վէ էվին հանլարընտա օլանա տէյէ քի՝ Տահա սէնին հանընտա վա՞ր մը , օ տա՝ Ղօգ տէյճէնէք . անտէն օ տէյէ քի՝ ՚Ղուս
11 օլ , զերա ՚Լապպըն իսմինի անկաճագ վագը տէյիլ տիր : Ո՞իրա իշլէթ ՚Լապպ էմր էտէր , վէ օ՝ ՝պէօյիւք էվի եըգըլըշ իլէ վէ քիւչիւք էվի չաթլայըշ իլէ վուրաճագ տըր :
12 Ը՚թլար գայատա սէյիրտիրլէ՞մի , եախօտ էօքիւզլէր իլէ չիֆթ սիւրիւլի՞ր միւ . զերա Ղսիզ շէրի՚աթը էօտէ՝ վէ սատագաթ մէյվէսինի աֆսէնթինէ տէօնտէրտի-
13 նիզ էՀ հիչտէն շազ օլանլար՝ Գուվվէթիմիզ իլէ քէնտիմիզէ պուչնուզլար ա՞լմատըգ մը տէյէն-
14 լէր : Ըմմա իշլէթ պէն՝ եա՞ Իսրայէլ էվի տէյօր ա՚սքէրլէրին Ալլահը Լապպ՝ ՚իւզերինիզէ թագիֆէ գալտըրաճաղըմ , վէ սիզի ՚Լմաթթ մէտխէլինտէն չէօլիւն ըրմաղընատէք սըդաճագլար :

ՃԹ . Ի՚Ւ . Լ՚ . 787 Գէ :

Ղ Լ՚ևեմ . Ը . 7 : Յովէլ . Բ . 2 : Մափ . Ա . 15 :
պ Լ՚ևեմ Խը . 44 :

զ Ընակ . ի՚Ա . 27 : Նա . Ա . 11—16 : Լ՚ևեմ . Գ . 20 : Ովս . Ը . 13 :
ռ Լ՚Ե . Իզ . 31 :
ս Լ՚ա . կգ . 3 : Մէք . Գ . 6 , 7 :

վ Ովս . Գ . 6 : Մէք . Գ . 8 :

տ Ը Օր . ԼԸ . 17 : Յես . Իզ . 14 : Լ՚զեկ . Ի . 8 . 16 . 24 : Գաղ . Է . 42 , 43 : Պագ՝ Նա . Խգ . 23 :

բ Ֆ Ղ՚ագ . ժա . 33 :
գ Ֆ Ղ՚ագ . ժէ . 6 :
ռ պ . Ֆ . 13 :

ա Ղ՚ու . Գ . 24 :

բ Նէ . ժԹ . 5 :
գ Լ՚ա . Ժ . 9 :
դ Լ՚ևեմ . Ք . 10 :
ե Ֆ Ղ՚ագ . ժը . 34 :
զ Ը Մն . իգ . 6 :
է Ն՚ևա . Ֆ . 8 .
ը պ . Ե . 18 : Թ . 10 :

ՃԹ . Ի՚ . Լ՚ . 787 Գէ :

ը Լ՚ևեկ . ժԲ . 27 :
թ Ա՚պղ . ղէ . 20 : պ . Ե . 12 : Խա . 12 :
ժ Լ՚ա . Ե . 12 :

լ Ա՚ Մն . իէ . 5 :

ի Լ՚ևեմ . ծա . 14 : Նբը . Գ . 13 , 14 . 17 :

ձ Լ՚ևեմ . Ե . 9 : Ղ՚ևեմ . Ի . 8 . 16 . 24 : Գաղ . Է . 42 , 43 : Պագ՝ Նա . Խգ . 23 :

ղ պ . Ե . 13 :
ճ պ . Ը . 3 :

հ Նա . ծԵ . 11 :
յ պ . Ֆ . 15 :

չ Ովս . Ժ . ե : պ . Ե . 7 :

ո Լ՚ևեմ . Ե . 15 :
շ Թագ . Լ՚Ֆ . 8 : ֆ Թագ . Ը . 65 :

Digitized by Google

ՊԸՊ Ի՛

Իսրայէլին իւզէրինէ կէլէճէք օլան ահէքատ-
լէր՝ չէքիրկէլէր, և աթէչ. 7 վէ իսգանտիլ
էօրնէկի իլէ կէօսթէրիլմիյի։ 10 Ըմասխա-
նըն Ըմովտան էօթիւրիւ փասախչահա չի-
քեայէթ էթմէսի։ 14 Օնուն քէնտի քէն-
տինի վէգայէ էթմէսի։ 16 Ըմասխանըն սի-
ձիլէ փէչին սէօյլէնտիյի։

1 Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ պանա պէօյլէ
կէօսթէրտի, քի իշլէէ սօնկ-
րաքի օթուն պիրտիյինին իպթի-
տասընտա՝ չէքիրկէլէր եարաթտը.
վէ իշլէէ սօնկրաքի օր՝ փասխչա-
հընն պիչինինտէն սօնկրա իտի։
2 Վ՛է վագի՝ օլտու քի՝ ծնլար եէրին
օթունու թէմամէն եէտիքտուէն
սօնկրա, պէն տէտիմ. Նա՛ Ի՛-
ֆէնտիմ Ի՛ապպ՝ քէրէմ էյլէ
ա՛ֆվ գըլ. Յակոբ քիւչիւք ի-
3 քէն՝ նի՞ճէ գալգաճագ։ Ի՛ապպ
պուննտան էօթիւրիւ նստիմ օլ-
տու. Ի՛ապպ՝ Պու օլմասընն տէտի։
4 Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ պանա պէօյլէ
կէօսթէրտի, քի իշլէէ Ի՛ֆէնտիմ
Ի՛ապպ ամէճ իլէ տա՛վա կէօրմէյէ
չաղըրըյօր իտի. վէ օ՝ պէօյիւք
էնկինի եէտի, վէ գարայը թէկէֆ
5 էթտի։ Վ՛է պէն տէտիմ. Վ՛ՒԷ-
ըէմ էյլէ՝ նա՛ Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ՝
ֆէրաղաթ էյլէ. Յակոբ քիւ-
չիւք իքէն՝ նի՞ճէ գալգաճագ։
6 Ի՛ապպ պուննտան էօթիւրիւ նս-
տիմ օլտու. Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ՝
Պու տախի օլմասըն տէտի։
7 Պանա պէօյլէ կէօսթէրտի, քի
իշլէէ Ի՛ֆէնտիմ պիր տիք տիվա-
ըըն իւզէրինտէ տուրուպ՝ էլինտէ
8 պիր իսգանտիլ վար իտի։ Վ՛է
Ի՛ապպ պանա տէտի քի՝ Ո՞ւ՞ կէօ-
բիւչօրսուն՝ նա՛ Ըմովս. վէ՝ Իս-
գանտիլ տէտիմ. վէ Ի՛ֆէնտիմ
տէտի քի՝ Իշլէէ պէն գավմըմ Իս-
բայէլին օրթասընա պիր Ո՞իսգան-
տիլ գօյաճաղըմ՝ Եարթըգ պիր
տահա օնլարը ա՛ֆվ էթմէյէճէ-
9 յիմ։ Վ՛է Իսահակն Ո՞թէփէ-
փուլթխանէլէրի վիրան օլաճագ-
լար՝ վէ Իսրայէլին Ա՛ագտէսէլէ-
րի խարապ օլաճագլար. վէ Ո՞Յե-
բոբովամին էվի իւզէրինէ գըլըճ
իլէ գալգաճաղըմ։
10 Վ՛է Ո՞ԱԹէլէլին քեահինի Ըմա-
սիա՝ Իսրայէլ փատիշահը Ո՞Յե-
բոբովամա կէօնտէրիպ տէտի. Իս-
բայէլ էվինին օրթասընտա՝ Ըմովս
սէնին իւզէրինէ ֆիԹնէ էյլէտի.
օնուն Հէփ սէօզլէրինէ տիյար Թէ-
11 Համմիւլ էտէմէզ։ Օ՛ՒրԻա Ըմովս
պէօյլէ տեր. Յերոբովամ գըլըճ
իլէ էօլէճէք, վէ Իսրայէլ՝ տիյա-
րը իւզէրինտէն Հէր վէճՀ իլէ է-
սիրլիյէ սիւրիւլէճէք։
12 Վ՛է Ըմասիա Ըմովս տէտի.
Նա՛ պագըճը՝ կիթ Յուդա տի-
յարընա գաչ, վէ օրատա էքմէք
եէ, վէ օրատա փէյղամպէրլիք
13 էյլէ։ Վ՛է Ո՞արթըգ պիր տահա
Ո՞ևԹԷԼտէ փէյղամպէրլիք էթմէ.
չիւն քի Ո՞օ՝ փատիշահընն մագ-
տէսէսի տիր, Հէմ մէմլէքէԹին
խանէսի տիր։
14 Վ՛է Ըմովս ճէվապ էտիպ Ըմա-
սիայա տէտի քի՝ պէն փէյղամպէր
տէյիլ իտիմ, վէ Ո՞փէյղամպէր
օղլու տէյիլ իտիմ. իլլա Ո՞պէն
չօպան՝ վէ եապան ինճիրի տէվշի-
15 րիճիսի իտիմ. Վ՛է Ի՛ապպ պէնի
սիւրիւնիւն արտընտան ալտը. վէ
Ի՛ապպ պանա տէտի քի՝ Կիթ,
գավմըմ Իսրայէլէ փէյղամպէր-
16 լիք էյլէ։ Իմտի Հալա Ի՛ապպընն
սէօզիւնիւ տինկլէ. սէն տէրսին
քի՝ Իսրայէլտէն էօթիւրիւ փէյ-
ղամպէրլիք էթմէ, վէ Ո՞Իսահակ
էվինտէն էօթիւրիւ սէօզ սէօյլէ-
17 մէ. Օնուան էօթիւրիւ Ո՞Ի՛ապպ
պէօյլէ տեր. Ո՞Գարընն չէՀրտէ զի-
նա էտէճէք, վէ օղուլլարըն Հէմ
գըզլարըն գըլըճտան տիւչէճէք-
լէր, վէ եէրին իփ իլէ փայլաշը-
լաճագ. վէ սէն նափաք եէր իւ-
զէրինտէ էօլէճէքսին, վէ Իսրայէլ
եէրինին իւզէրինտէն Հէր վէճՀ ի-
լէ էսիրլիյէ սիւրիւլէճէք տիր։

ՊԸՊ Ը՛

Իսրայէլին սօնունտան եապաչմասը պիր սէ-
փէթ եապ եէմիլի էօրնէկի իլէ կէօսթէ-
րիլմիյի։ 4 Վ՛ապիրէ զօւլմ էտէնլէրին
Թէքրտիր օլտուղունը։ 11 Վ՛էլամ գրԹո-
լըղը օլաճագը փէչին սէօյլէնտիյի։

1 Ի՛ֆէնտիմ Ի՛ապպ պանա պէօյլէ
կէօսթէրտի, քի իշլէէ պիր սէ-
2 փէթ եապ մէյվէսի։ Վ՛է տէտի
քի՝ Պնե՞ կէօրիւյօրսուն նա՛ Ը-
մովս. վէ՝ Պիր սէփէթ եապ մէյ-
վէսի տէտիմ. անտէն Ի՛ապպ պա-

Digitized by Google

Նա տէտի քի՝ «Գաւմըմ Իսրայէլին իւզէրինէ սօնկ կէլտի, բարթըգ պիր տահա օնլարը ա՛ֆվ
3 էթմէյէճէյիմ։ Վէ օլ կիւնտէ հէյքէլին Էլահիլէրի ահ վահ օլաճագլար՝ տէյօր Յ֊ՓԷՆԻՄ Ղապպ։ լէշլեր չօգ օլուպ՝ երկար մահալուե օնլարըդ սիւքիւթ իլէ աթաճագլար։
4 Պունու ասինկլէյին՝ էյ Էեօհսուլու եուտանլար, քի եէրին Գաբրիէլերինի եօղ էտիպ տէրսինիզ.
5 Ըյպաշը նէ՞ զաման կէչէճէք քի զախիրէ սաթալըմ, վէ Ղշրաթի քի պուղտայը աչալըմ, քի էֆայը քիւչիւլտէլիմ, վէ մըղգալը պէօյիւտէլիմ, վէ հիլէլի գալփ թէ-
6 րազլար գուլլանալըմ. Ահի Էհիւ միւշ իլէ Ֆագիրլէրի՝ վէ պիր չինֆի այագ գապը իլէ եօհսուլլարը սաթուն ալալըմ, վէ պուղտայըն սիւփրիւնթիւսիւնիւ սա-
7 թալըմ։ Ղապպ Յակորուն ճէլալի իլէ եէմին էտիպ՝ Ը֊Ընլարըն էթոիքլէրինին ճիւմլէսինի էպէտէն ասլա ունութմայաճաղըմ պէ-
8 պէ։ Ը֊Պու շէյ իչիւն եէր տիթրէմէ՞զ մի, վէ օնտա հէփ սաքին օլան՝ եաս չէքմէ՞զ մի. վէ պիւթիւնիւ՝ ըրմագ կիպի եօգարըյա չըգաճագ, եանի Ը֊Ընըր ըրմաղը իլէ կիպի սիւրիւլիւպ պաթաճագ
9 տըր։ Վ֊Է վագի՝ օլաքի օլ կիւնտէ տէյօր Յ֊ՓԷՆԻՄ Ղապպ՝ Ահիւնէչի էօյլէյին պաթըրաճաղըմ, վէ կիւն այտընըղընտա եէրի
10 գարանլըգ էտէճէյիմ։ Վ֊Է պայրամլարընըզը եասա՝ վէ հէփ իլահիլէրինիզի ֆիղանա տէօնտէրէճէյիմ. վէ Ճիւմլէ պէլլէրէ չուր՝ վէ հեր պաշըն իւզէրինէ սաչգըրան չըգարաճաղըմ. վէ Ե֊օնու պիրինճիք էվլատ իչիւն օլան եաս կիպի՝ վէ սօնուննու ամը կիւն կիպի էտէճէյիմ։
11 Յ֊ղթէ կիւնլեր կէլիր տէյօր Յ֊ՓԷՆԻՄ Ղապպ քի՝ եէրէ գրթըլըգ կէօնտէրէճէյիմ, էքմէք գրթըլըղը տէյիլ վէ սու սուսամագլըղը տէյիլ, իլլա Ղապպ սէօզլէրինին
12 իշիթմէսինին գընկլըղը։ Վ֊Է տէնիզ-տէն տէնիզէ հէմ փօրեաս ճանիպինուէն թա կիւնտօղուսունատէք տօլաշալար. Ղապպըն քէլամընը արայարագ՝ եէրտէն եէրէ սէյիր-
13 տէլէր, ամմա պուլամայալար։ Օլ կիւնտէ կիւզել պաքիրէլէր վէ իյիթլէր սուսուզլուգտան պայր-
14 լաճագլար։ Հ֊Ամարիանըն սուչուիլէ Ե֊եմին էտիպ՝ Ա֊էնին ալլահըն սաղ տըր եա՞ Ղան վէ Ղ֊Ներսաբէէնին եօլու սաղ տըր տէյէնլէր՝ տիւշէճէքլէր, վէ արթըգ գալգմայաճագլար։

ՊԸՊ ԹԻ

Իսրայէլին խարապ օլմասընըն սահիվլիյի։ 11 Ղսաւէթին չաթըրընըն երինէ եէրինէ տէօնմէսի։

1 Յ֊ՓԷՆԻՄ կէօրտիւմ քի՝ մէզ-պահրն իւզէրինտէ տուրուլյօր իտի, վէ տէտի. Տիրէյին պաշ-ղընընա վուր, վէ գափուընուն փէր-վազլարը տիթրէյէլէր, վէ օնլարը ճիւմլէսինին պաշը իւզէրինէ փա-րէչէ, վէ օնլարըն պագի գալանը գրղըճ իլէ եօլտուրէճէյիմ. «Օն-
ա Պ. ք. 14։ լարըն գաչանը գաչամայաճագ, վէ օնլարըն գուրթուլանը գուրթու-
2 լամայաճագ։ Ը֊Ընլար ճէհէննեմէտէք գաղարլար իսէ տէ, էլիմ օնլարը օրատան ալաճագ տըր, վէ հէօյէ չըգասլար պիչէ, օնլարը
բ Պաղ. ճթ. 8, ճ։
3 օրատան էնտիրէճէյիմ։ Վ֊Է ղար-մեղոսուն պաշընտա կիզչէնսէլէր տախի, օնլարը արայըպ՝ օրատան ալաճաղըմ. վէ է֊յէր կէօզլէրիմին էօնիւնտէն տէնիգին տիպինտէ սագլանրթլար իսէ տէ՝ օրատա հըլանա էմր էտէճէյիմ, վէ օնլարը
4 սօգաճագ տըր։ Վ֊Է է֊յէր օնլար տիւշմէնլէրինին էօնիւնճէ էսիրլի-յէ կիտէրլէր իսէ, Ը֊օրատա գըլաճա էմր էտէճէյիմ, վէ օնլարը գաթթ էտէճէյիմ տիր. վէ Ե֊օնլարըն իւզէրինէ նազարըմը տէյիլ էյլիք իչիւն իլլա քէմլիք իչիւն գօյաճաղըմ։
դ Հ֊Եր. ճԼ. 4։ Ե֊Զէկ. է. 12։ Ը֊Ես. ճԼ. 10։ Յ֊Ղ. ժէ. 10։ Յրեմ. խէ. 11։
5 Օ՞վ իրա ա՛նքէրլէրին Ղապպը Յ֊ՓԷՆԻՆ օ ուուր՝ քի եէրէ տօգանըր տա Ը֊օ էրիր, վէ Ե֊օնտա հէփ սաքին օլանլար եաս չէքէր. վէ պիւթիւնիւ ըրմագ կիպի եօգարը ջըգար, եա՛նի Ա֊ըսըր ըրմաղը
6 իլէ կիպի պաթաճագ տըր։ Կէօքլէրտէ քէնտի Ը֊թապագալարընը եափան՝ վէ օնուն գուպպէսինի
ե Պ. ք. 8։
ը Պաղ. ճէ. 3. 13։

եղբին իւզերինէ թէմէլլէտուէն՝ [ա]տե-
նիզին սուլարընը չաղըրան՝ վէ օն-
լարը եէրին հիւզիւ իւզերինէ
տէօքէն՝ օ տուր ; [բ]օնուն իսմի Ե-
հովա տըր :
7 Ահէ պանա [գ]ապէշ օղուլլարը
կիսի տէյի՞ միսինիզ ե՞ս Իսրայէլ
օղուլլարը՝ ուէյօր Դապպ. Իսրա-
յէլի Ա՛ըսըր տիյարընտան՝ վէ
[դ]փղշտլըլարը Կլաֆթորտան՝ վէ
Ասիւրիայը [ե]կիրուէն չըգա՞րմատըմ
8 մը : Ինչթէ [զ]Ինֆենտիմ Դապպընը
կէօզլէրի կիւնահքեար մէմլէքէթին
իւզերինտէ տիր , վէ [է]օնու եէր
հիւզիւ իւզերինտէն խարապ է-
տէճէյիմ. լաքին Յակոբ էվինի
պիլքիւլլիյէ խարապ էթմէյէճէ-
9 յիմ՝ տէյօր Դապպ : Օհիրա իշ-
թէ պէն էմր էտիպ Իսրայէլ է-
վինի ճիւմլէ թայիֆէլէրտէ՝ գալ-
պուրտա գալպուրլատըգլարը կի-
պի գալպուրլայաճաղըմ , վէ եէրէ
10 պիր տանէ տիւշմէյէճէք : Գավ-
մըմըն հէվ կիւնահքեարլարը գը-
լըճ իլէ էօլէճէքլէր , օնլար քի՝
[ը]պէլա եէթիշմէյէճէք , վէ էօնիւ-
միւզիւ ալմայաճագ տէրլէր :
11 [թ]Օլ կիւնտէ Դաւիթին տիւշ-
միւշ չատըրընը գալտրըաճաղըմ.
վէ երգըգլարընը թա՛միր էտէճէ-
յիմ՝ վէ պօզուգլարընը պինա է-
տէճէյիմ՝ վէ օնու՝ գատիմ կիւնա-
12 լէրտէքի կիպի եափաճաղըմ : Նէթա-
քի Նդովմուն պագիյէսինի վէ
[ժ]իսմիմ օլ իւզերլէրինտէ չաղըր-
լան հէվի թայիֆէլէրի միրաս էտէ-
լէր՝ տէյօր պունու էտէն Դապպ :
13 Ինչթէ [ի]կիւնլէր կէլիր՝ տէյօր
Դապպ՝ քի չիֆթճի օրագճըյա՝
վէ իւզիւմ պասան՝ թօխումու է-
քէնէ եէթիշէճէք , վէ [լ]տաղլար
շիրա տամլատաճագլար , վէ հէվ
14 պայիրլէր երիյէճէքլէր : Ալ է [խ]գավ-
մըմ Իսրայէլին էսիրլիյինի տէօն-
տէրէճէյիմ , վէ [ծ]վերան շէհրլէրի
պինա էտիպ սաքին օլաճագլար ,
վէ պաղլար տիքիպ՝ օնլարըն շա-
դրապընը իչէճէքլէր , վէ պաղչէ-
լէր եափըպ՝ մէյվէլէրինի եէյճ-
15 ճէքլէր : Ալ է օնլարը՝ օնլարըն եէրի
իւզերինտէ տիքէճէյիմ՝ վէ օնլա-
րա վէրտիյիմ [մ]օնլարըն եէրի իւ-
զերինտէն արթըգ սէօքիւլմէյէ-
ճէքլէր՝ տէյօր Դապպ Ըլլահըն :

Նդովմուն իւզերինէ քէնտի մաղրուրլուգ-
լարը իչուն, 10 վէ Իսրայէլէ եէթիքլէրի
զօրպագ լըգլարը իչուն կէլէճէք օլան ահ-
քէտմէլէր : 15 Թայիֆէլէրէ օլաճագ ճէզա :
17 Յակոբուն խէլաս օլմասը :

Ըրդիանըն իլհամը տըր :

1 Ինֆենտիմ Դապպ [ա]Նդովմուն
հագգընա պէօյլէ տէր. [բ]Դապպ-
տան խասպէր իշլէթտիք , վէ թա-
յիֆէլէրէ էլչի կէօնտէրիլտի .
Դալգըն , վէ օնուն իւզերինէ
2 ճէննէկ գալգալըմ : Ինչթէ սէնի թա-
յիֆէլէրտէ քիւչիւք էթտիմ .
3 ղայէթի իլէ թահգիր օլտուն : Ան-
նի եիւրէյինին մաղրուրլուղու ալ-
տաթտը՝ ահ՝ [գ]այա եարրգլարըն-
տա սաքին օլուպ՝ մէսքեանը եիւք-
սէք օլան , վէ [դ]եիւրէյինտէ՝ պէ-
նի եէրէ քիմ էնտիրէճէք տէյէն :
4 [ե]Ինֆենտինի գարթալ կիպի եիւ-
ճէլթսէն՝ վէ Հեուվանը եըլտըզ-
լարըն արասընա գօսան տաքի ,
օնտան սէնի էնտիրէճէյիմ տէյօր
5 Դապպ : Ինչէր [զ]ահանա խըրսըզլար՝
եախօտ կէճէ եաղմաճըլարը կէլ-
սէ իտիլէր (նի՞ճէ գըրըլարըն) ,
օնլար քէնտիլէրինէ եէթէր միգ-
տարը չալմազլա՞ր մը իտի . Ե-
չէր սահա պաղ պօզուճուլար կէլ-
սէ իտի , [է]պիրազ սալգըմ պրագ-
6 մազլա՞ր մը իտի : Ինսաւ նի՞ճէ
թէֆթիճի օլուհտու , օնուն կիզլե
7 եէրլէրի արանտըլար : Ը՛հտ իւզ-
րէ օլտուղուն հէվի աւէմլէրին՝
սէնի սինօրատէք կէօնտէրտիլէր ,
[ը]տօսթլարըն՝ սէնի ալտաթտրլար ,

սանա զալիպ օլտուլար. պէօլէ-
տիքլէրին՝ ալթընա տուզագ գօ-
տուլար. [ժ]օնտա ֆէհմ եօգտուր։
8 [է]Օլ կիւնտէ տէյօր Իսպպ՝
Ընդումտան ա՛լիմլէրի վէ Ընսաւ
տաղընտան ֆէհմի հէլաք է[ը]մէ-
9 յէձէքմիյիմ։ Ալ է Ւգահրիմանլա-
րըն գօրգաճագլար՝ [է]ան [թ]եման.
Թա քի Ընսաւ տաղընտան հէր քէս
10 գաթլ իլէ գըրըլա։ [ծ]Գարընտա-
ղըն Յակոբա օլան զուլմտան է-
թիւրիւ՝ սէնի ա՛յըպ գափլայա-
ճագ, վէ [է]ղէտէն գըրըլաճագսըն։
11 Գարշըտա տուրտուղուն կիւնտէ՝
եատլէր օնուն ա՛սքէրինի էսիր
ալտրգլարը վէ եապանճլար գա-
փուլարընա կիրտիքլէրի վէ [Ն]-
րուսաղէմին իւզէրինէ գուրա աթ-
տրգլարը կիւնտէ՝ սէն տախի օն-
12 լարըն պիրի կիպի իտին։ [յ]Ալն ի-
սէ գարընտաղընըն կիւնիւնէ՝ օ-
նուն պէլասընըն կիւնիւնէ ղապագ-
մամալը իտին, վէ Յուդա օղուլ-
լարը իչիւն՝ հէլաքլիքէրի կիւ-
նիւնտէ [շ]ազ օլմամալը իտին,
վէ սրգընթը կիւնիւնտէ աղընը
13 պէօյիւթմէմէլի իտին։ Գամըրն
գափուսունա՝ օնլարըն պէլալարը
կիւնիւնտէ կիրմէմէլի իտին, հէմ
սէն օնլարըն պէլալարը կիւնիւն-
տէ՝ օնլարըն մուսիպէթինէ պագ-
մամալը իտին, վէ պէլալարը կիւ-
նիւնտէ օնլարըն մալլինէ էլ սալ-
14 մամալը իտին։ Ալ է օնուն գուր-
թուլմուշլարընը գըրմագ իչիւն՝
եօլ աղընտա տուրմամալը իտին,
վէ սրգընթը կիւնիւնտէ օնուն
պագիսինի էլէ վէրմէմէլի իտին։
15 [ծ]Օղրա հէփ թայիֆէլէրին իւզէ-
րինէ Իսպպըն կիւնիւ հագըն տը-
[ծ]սէնին էթտիյին կիպի սանա օլու-
նամագ, ճէհան՝ պաշընա տէօնէ-
16 ճէհ։ [ծ]Օղրա [ծ]սիզ մուգատտէ-
տաղընմտա նիճէ իչտինիզ իսէ,
հէփ թայիֆէլէր պոսխ տայիմա
իչէճէքլէր. հէմ իչէճէքլէր, վէ
եուտաճագլար, վէ հիչ օլմամըշ
կիպի օլաճագլար։
17 Ընմա [Ա]իօն տաղընտա [խ]էլաս
օլաճագ, վէ մուգատտէսընէք օլա-
ճագ. վէ Յակոբ էվի՝ միւսլիլէրինի
18 զապթ էտէճէքլէր։ Ալ է Յակոբ էվի
[ճ]աթէշ վէ Յովսէփ էվի ա՛լէմ՝
Ընսաւ էվի իսէ սաման չէօփիւ օ-
լաճագ, վէ օնլարտա թուրթուշա-
ճագ, վէ օնլարը թէլէֆ էտէ-
ճէքլէր. վէ Ընսաւ էվինին գալա-
նը օլմայաճագ տըր, զիրա Իսպպ
19 սէօյլէտի։ Ալ է գըպլէ ճանիպին-
տէն օլանլար [Ն]ընսաւ տաղընը՝ վէ
Քանհրատան օլանլար՝ փղշտը-
լարը վէ Ընփրեմ թարլասընը վէ
Սամարիա թարլալարընը միրաս է-
ուէճէքլէր. հէմ Բենիամին՝ Գա-
20 ղաադը միրաս էուէճէք։ Ալ է Ի-
բրայէլ օղուլլարընըն պու ա՛քէ-
րինին էսիրլէրի՝ Վռանանլըլարըն
օլանը թա [ծ]Արեփթայատէք՝ վէ
Ընրուսաղէմին Սեփարադտա օլան
էսիրլէրի [ծ]գըպլէ շէհրլէրինի մի-
21 րաս էուէճէքլէր։ Ալ է Աիօն տա-
ղընա՝ Ընսաւ տաղընըն տա՛վասը-
նը կէօրմէք իչիւն խէլաս էտիճի-
լէր չըգաճագլար. վէ Ւփատիշահ-
լըգ Իսպպըն օլաճագ տըր։

Մ. Ի՛. Ն. 587 գէ։

ժ Ն. ժԹ. 11, 12։
ի Յոբ. Է. 12, 13։ Ն. ԽԹ. 14։ Ն. քհմ. խԹ. 7։
լ Սաղ. հգ. 5։ Ընմվ. Բ. 16։
խ Ներեմ. խԹ. 7։
ծ Սաղ. ճէ. 7։ Նզեկ. քէ. 12։ լէ. 5։ Ընմվ. ա. 11։
կ Նզեկ. լէ. 9։ Ցաղ. ա. 4։
հ Յովէլ. դ. 3։ Նաւ. է. 10։
յ Սաղ. լէ. 13։ ճէ. 7։
ղ Սաղ. իԲ. 17։ ծՁ. 7։ ծԹ. 10։ Միք. դ. 11։ Է. 10։
ճ Յոբ. լ. 29։ Ըռաք. ժէ. 5։ իդ. 17, 18։ Միք. Է. 8։

Մ. Ի՛. Ն. 587 գէ։

ր Նզեկ. Ը. 3։ Յովէլ. է. 14։
ս Նզեկ. լԲ. 15։ Ընբ. Բ. 8։
վ Ներեմ. քէ. 28, 29։ խԹ. 12։ ա[ծ]պաս. դ. 17։
տ Յովէլ. Բ. 32։
ր Ընմվ. Թ. 8։
ց Օպաթ. ժԲ. 6։ [ծ]Պագ[Ն]. ժ. 17։
ւ Ընմվ. իԲ. 12։
փ Սոփ. բ. 7։
ք [ծ]Ռաք. ժէ. 6, 10։
օ Ներեմ. լԲ. 44։
ֆ Սաղ. իէ. 28։ [ծ]Ռաե. բ. 44։ է. 14. 27։ Օպաթ. ժգ. 6։ [ծ]Ա. ա. 33։ Յայտ. ժա. 15։ ժԹ. 6։

Digitized by Google

ՅՈՎՆԱՆ

ՊԱՐԱՐ

Յովնանը՝ նինուէյէ կէօնտերիլմէսինէ ճառախէ գաչմասը։ 4 Ովուն պիր փուրթունայա թութուրուպ՝ 11 տէնիզէ աթըլմասը, 17 վէ պիր պէյիւք պալըգտան եուտուլմասը։

1 Եվ Եհովայի օղլու Յովնանա Ամաթթիի քէլմէ օլուպ տէ-
2 տի. Կալգ՝ պէյիւք շէհր Նինուէյէ կիթ, վէ օնուն իւզէրինէ նիտա էյլէ. զիրա օնլարըն եա-
3 րամազլըղը հուզուրումա չըգըր։ Ամմա Յովնան Եհովայի երէսիւն-
տէն ճառախէ գաչմաղա Թարշիշ գա-
րը. իմտի Եաֆայա էնիպ՝ ճառա-
սխէ կիտէճէք պիր կէմի պուլ-
տու, վէ օնուն նավլունունա վեր-
տի, վէ Եհովայի երէսիւնտէն
օնլար իլէ ճառասխէ վարմագ ի-
չիւն՝ օնա պինտի։
4 Վէ Եհովա տէնիզէ շէտիտ
բիւզկիար սալըր, վէ տէնիզտէ
պէյիւք փուրթունա օլտու, շէյ-
լէ քի կէմի փարչըլէնմագ տէրէճէ-
5 սինտէ իտի։ Իմտի կէմիճիլէր
գօրգտուլար, վէ հէր պիրի քէնտի
ալահընա ֆէրեատ էտէր իտի, վէ
էկէփտէքի էշեայը՝ օնու-օնլար-
տան խաֆիֆլէթմէք իչիւն տէնի-
զէ ատըլըլար։ Յովնան իսէ կէմի-
նին անպարընա էնիպ եաթըր, վէ
6 աղըր ույգույա տալըր։ Վէ կէ-
միին րէիսի օնա հոգլաշըպ օնա
տէտի քի՝ Ամանըն օլտու ա՞ա-
ղըր ույգույա տալան. գալգ Ըլ-
լահընա նիաա էյլէ, պէլգի Ըլ-
լահ պիզի խաթիրընա կէթիրիր քի՝
հէլաք օլմայալըմ։
7 Վէ պիրիպիրինէ տէտիլէր քի՝
կէլինն էգուրա՝ ատըալըմ, վէ պի-
զէ պու պէլա քիմի՞ն իչիւն կէլ-
տիինի պիլէլիմ. իմտի գու-
րա՝ ատըլըլար, վէ գուրա՝ Յով-
8 նանա տիւշտիւ։ Վէ օնլար օնա
տէտիլէր քի՝ Ընա՞լա պիզէ պու
պէլա քիմի՞ն սէպէպինտէն տիր,
սէնին իչին նէ՞ տիր, վէ նէ՞րէտէն
կէլիյօրսուն, վէլայէթին հա՞նգ-
կըսը տըր, վէ սէն հա՞նկը գավմ-
9 ուէն սին պիզէ խապէր վէր։ Վէ
օնլարա՝ պէն Ֆպրանի իմ, վէ պէն
Ետէնիզի վէ գարայը եափան կէօ-
յիւն Ըլլահը Ատպատան գօրգա-
10 րըմ տէտի։ Իմտի օլ քիմսէլէր
ղայէթ իլէ գօրգտուլար, վէ օնա՝
Սէնին չու էթտիյին նէ՞ տիր տէ-
տիլէր. զիրա օլ քիմսէլէր՝ օնուն
Ատպատն եիւզիւնտէն գաչար ի-
տիյինի պիլտիլէր, չիւն քի օնլա-
11 րա խապէր վէրմիշ իտի։ Վէ օ-
նա՝ Ամանա նէ՞ էյլէյէլիմ քի
տէնիզ իւզէրիմիզտէն տինսին տե-
տիլէր. զիրա տէնիզ կիթտիքճէ
12 գապարըր իտի։ Օ տաման օնլարա
տէտի քի՝ Ֆպէնի գալտըրըպ տէ-
նիզէ ատըն, վէ տէնիզ իւզէրի-
նիզտէն տինէճէք տիր. զիրա պէն
պիլիրիմ քի՝ սիզին իւզէրինիզէ
պու պէօյիւք ֆուրթունա պէնիմ
իչիւն օլտու։
13 Վէ օլ քիմսէլէր կէմիյէ գարայա
էվիրմէք իչիւն քիւրէյէ օթուր-
տուլար, Ամմա գատըր օլմատըլար.
զիրա տէնիզ օնլարըն իւզէրինէ
14 կիթտիքճէ գապարըր իտի։ Իմտի
Եհովայա ֆէրեատ էտիպ տէտի-
լէր. Ամա՜ն եա՛ Եհովա՝ քէրիմ
էյլէ պու քիշիին ճա՛ն սէպէ-
պինտէն հէլաք օլմայալըմ, վէ
հիւզէրիմիզէ սուչսուզ գան ճիւր-
միւ գօմա. զիրա սէն եա՛ Եհովա՝
15 Ֆիսթէտիյին կիպի էյլէտին։ Ըն-
տէն Յովնանը գալտըրըպ տէնիզէ
սաթըլըլար, վէ Ւտէնիզ խըչմընը-
16 տան տինտի։ Վէ օլ քիմսէլէր
Եհովատան գայէթ իւլ գայէ
գօրգտուլար, վէ Եհովայա գուր-
պան քէստիլէր, վէ ատագլար ա-
տատըլար։
17 Վէ Ատպատ պիր պէօյիւք պա-
լըգ թա՛յին էթտի քի՝ Յովնանը
եուտա. վէ Յովնան իւչ կիւն վէ
իւչ կէճէ պալըգըն գուրսաղընը-
տա իտի։

ԳԼ. Ի. 1. 802 ֆէ։

ա Ի. Գ. 25։ Ատ. ժբ. 39։ բ Ծն. Ժ. 11, 12. Պ. Ի. 2, 3։ Ի. 11։ գ Ծն. ժբ. 20, 21։ Նզր. Թ. 6։ Հակ. Ե. 4։ Յայտ. ժը. 5։ դ Պ. Ի. 2։ ե Յես. ժԹ. 46։ ը Ատ. Ի. 16։ Կոր. Ի. 36։ զ Ծն. Ի. 16։ Յոբ. ա. 12։ Ը. 7։ է Ատ. ձԻ. 25։

Ը Կոր. իէ. 18, 19, 38։

Ը Ատ. ձէ. 28։ ժ Հովել. Ը. 14։

ի Յես. է. 14. 16։ ա Ճառագ. Ժ. 20, 21։ ժԻ. 41, 42։ Ըստակ. ժզ. 33. Կոր. ա. 26։ լ Յես. է. 19։ ա Ճառագ. ժԻ. 43։

ԳԼ. Ի. 1. 802 ֆէ։

է Ատ. ձԻ. 6 Կոր. ժԸ. 24։

թ Պաշ. Յօհ. ժա. 50։

ժ Ըստակ. իա. 30։

ի Ես. ա. 8։

լ Ատ. ձէ. 3։ խ Ատ. ձԻ. 9. Յոբ. Ը. 24։ ծ Ատ. Ի. 10. Կոր. է. 11։

կ Ատ. ժբ. 40։ ժզ. 4։ Յոբ. ժա. 30։

Digitized by Google

ՊԱՏՊ Ա

Յովնանն առաքի։ 10 Նինուէ խելա օ-
րհնեալ։

1 Եւ Յովնան՝ պայրղն գոռացա-
ցուցանան քէնտի Աստուծ
2 պա նիյազ էյլէտի։ Եւ ոտէտի
քի՝ Ալը յէհիմտէն Տապպա ֆէր-
ճատ էյլէտիմ, վէ Պանա ճէվապ
վէրտի. մկպարդն գարը ընսան չա-
ղրտըղըմ, վէ սէսիմի իշլիտտին։
3 Պէնի տէ իկէլերին իչինէ կիր-
տապա սեմ ըն, վէ էմրաֆըմը
ազընիմը ալտը. Տէհի մէկէյէրին կէ
տալպալայն իւ կէլիմտէն կէչտի-
4 լեր։ Եւ Էպէն տէտիմ քի՝ Ալէնին
կէօզէրինին էօնիւնտէն գովուլ-
տուդ, ամմա եինէ Էմուգատաէս
5 Հէյքէյինէ պադաճադիմ։ Եպէնի՝
ճանըմատէք սուլար գուչամտը,
էմրաֆըմը կիրտապ ալտը. պա-
6 չտա սազ սարըլը։ Տազարըն
ալթարընա էնտիմ, ոէր մէրգազ-
լարը իլէ տայիմա էմրաֆըմտա
տըր. ամմա սէն Էօմրիւմիւ Էշու-
գուրտան չըգարտըն, քա Ալլահը
7 Պապ։ Տ՛անըմ տէրուհիմտէ
պադշտըգտա, Պապը խաթրըմա
կէմիյտիմ. վէ Ընիյազը սանա
սէնին մուգատէս հէ քէնինէ մար-
8 տը։ Տը Ասլան պամըյոգտարը կէօ-
զտէնէրէր՝ քէնտի Ինանէթէրինի
9 մէրք Էտէրէրը։ Պէն իսէ Սանա
շէնքր սէմի իլէ գուրպան Էտէճէ-
Յիմ՝ ատատտըղը Էօտ յէճէ Յիմ.
Էմէլսա՝ Պապա մմսուտա տուր։
10 Եւ Պապ պաշտա էմր էյլէ-
տի, վէ Յովնանը գարայա գուս-
տու։

ՊԱՏՊ Գ

Յովնանն թէբրար կէօնտէրիլ՝ Նինուէ-
լիէրէ վազ էմտի. 5 Օրդրն թէկվէ-
տի։ 10 Ալտըն օնտուը ետիկէտի։

1 Եւ էթինճի տէֆա՝ Յովնանա
Պապպէն քէլմը օղուպ տէ-
2 տի. Վազդ պէյլի՛ք չէհր Նի-
նուէյէ կիթ, վէ սանա՝ օնուն
հապկընա նիտա էթ Ո յէ տէտի-
3 Յիմի նիտա էյլէ։ Ւմտի Յովնան
Պապպէն քէլմընա կիտրէ՝ գալ-
գըպ Նինուէյէ կ թտի. վէ Նի-
նուէ Ալլահըն կրմընտա՝ իչ կիւն-
տե կէզիւիր պէյլիք չէհր իտի։
4 Եւ էյ Յովնան չէհրտե պիր կիւն-
լի՛ք իօլ կէզմէյէ պադշտատը, վէ
՞նիտա էտիպ՝ Տահա գրդգ կիւն
վար, վէ Նինուէ ալթիսըթ օղու-
նաճագ տէտի։
5 Եւ էՆինուէնին էհալիսի Ալ-
լահա ինանըպ՝ ուրուճ նիտաս էթ-
տիլէր, վէ օնլարըն պէօյիւյիւն-
տէն քիչինյիւնտէք՝ չուլար կի-
6 յինտիլէր։ Եւ պու սէօզ Նի-
նուէնին փադտիշահընա եէթիշնը-
ճէ, օ թախթընտան գալգտը,
վէ իւզէրինտէն խիլաթընը կիտէ-
րիպ՝ չուլ էօրթիւնտիւ, վէ Տիւլ
7 իւզէրնէ օթուրտու։ Եւ ՏՆի-
նուէտէ փադտիշահընը վէ բիճա լէ-
րին ֆէրմանը իլէ տէլլալ էտըր-
տըպ՝ Ըտէմ վէ Հայվան՝ սըղըր
վէ գօյուն պիր շէյ թաթմասընը-
լար, օթլանմասընլար, վէ սու իչ-
8 մէյինլէր, վէ ատէմլէր Հւմ Հայ-
վանլար չուլար էօրթիւնի պ՝
գու վէխթլիճէ Ալլահա ֆէրիատ
էթսինլէր, վէ Հէր քէս քէնթիւ
իօլունտան վէ Էլլինտէ օլան զուլմ
9 տան տէօնսինն. Էվխիմ պի-
լիր՝ պէԼէթ Ալլահ տէօնիւպ նա-
տիմ օղուր, վէ զազապ ու խըշ-
մընտան տէօնէր, վէ Հէյօք օլ-
մազ իզ տէյէրէք էմր Լմտի։
10 Եւ Ալլահ օնլարըն այդիէրին-
նի կէօրտիւ, քի քէօնթիւ իօլու-
րընտան տէօնտիւլէր. վէ Ալլահ
օնլարա էթմէյ սէօյլէտիյի պէ-
լատան նատիմ օլտու, վէ օնտա
էթմէտի։

ՊԱՏՊ Դ

Յովնանն Ալլահտան Նինուէյէ մերհա-
մէթ էթտիյինտէն 6 վէ պադշտն գուրա-
մայընտան էօթիւրու չէքեպէյէք էթմէփ։
9 Ընդունի թէքտիր օլունմադը։

1 Եւ էՅովնանըն զայէթ իլէ կիւ-
2 ճճիւնէ կ Ալլահ տարըլտը։ Եւ է
Պապա նիյազ էտիպ տէտի.
Ալ՛ւվահ Տա՛ Պապ՝ պէն տահա
վիլայէթիմտէ իքէն՝ ասօղլամ պու-
տէյի՛մի իտի. պունտան իչինէ
՞էվվէլա Ինարսիսէ գայաճագ օլ-
տուդ. չունի քի պիլիր իտիմ քի
օէն Բրահիմ վէ Լսհագ վէ Ցագուպ
ա՛զիմ վէ ի՛նայէթի չօգ Ալլահ

ըն. Ի'. Լ. 802 գէ։

ե գ Նահագ. ԺԲ. 4։ ե Խա. 8։

ըն. Ի'. Լ. 802 գէ։

ե Խա. 3։

ե Խա. 3։

ե Պտ. Ա. 5։ Պաղ. գ. 6։ Ա Պտ. Ա. 1։ Ե Ա Օր. ԼԲ. 1։ Նահ. Ա. 2։ Ը Սադ. ԺԸ. 4։ Յովել Բ. 7։ Ա Մակ. Բ. 20։ Թ Պաղ. Ճ. 7։ Պաղ. գ. 8։ Ժ Նա իկ. 21։ Ի Պաղ. ՃՀԷ. 3։ ԸԲ Օր. ԼԲ. 13։ ԼԷ. 29։ Ա Մակ. գ. 13։ Ը Գատ. Է. 5։ Պաղ. գէ. 5։ Նա. կդ. 1, 2, 3։ Ա Մակ. Բ. 5։ Ա Մակ. գ. 9. 10։

Ա Ո Ք Ի Ա

ՊԵՊՐ

Մէքիաեղն փէ յոամպերլիյինին թարիգի · 2 Իսրայէ հն վէ էյուդանըն իւղրինէ փոխ-փէրեսթիրլրինուէն էօթիւրիա ասքեամէրը · 10 Նաս չէքմէյէ պիք նասիհաթ վէրիլուխի։

1 Յուդա փատիշահարը Յոաթամ՝ Ուքազ վէ Եզեկիանըն կիւնլէրինուէ՝ Ա՛օրսուլու Միքիայա օլան Խապպըն քէլամը տըր, քի օնու՝ Սամարիա իլէ Երուսաղէմին հագդնա Ը՛վհիտէ կէօրտիւ։

2 Էյիտին եա՛ գավմլէր՝ հէփինիզ. եա՛ եէր վէ օնուն տօլուսու տինկլէ. վէ Էֆէնտիմ Խապպ՝ Տմուգաուսէս հէյքէլինուէն Էֆէնտիմ Հա՛էհինիկ շահիտ օլսուն։

3 Օ՛, իրա իլէնէ Ո՛ապպ Ը՛մահալինէ՝ էն չըգայօր, վէ էնիպ ըեէրին եիւքսէք մահալլէրի իւզէրինէ կէզճէք։

4 Ալ Ը՛տաղտար օնուն ալթընտա էրիյէճէքլէր, վէ տէրէ-

օլտու քի կիւնէշ տօղտուգտա՝ Ո՛ղտահ պիր սըճագ կիւնտօղուսու եէվի թա՛յին էմտի, վէ կիւնէշ Յոաշնանըն պաշը իւզէրինէ վուրտու, շէօյլէ քի պայրտը. վէ քէնտի քէնտինէ Էօլիւմիւ թա՛լապ էտիպ տէմտի. Էպանա էօլմէք՝ եաշամագտան էյի տիր։

9 Ալ Ո՛ղտահ Յոաշնանա տէմտի քի՝ Պատագտան էսմիւրիւ տարըլմագ իլէ էյի՞մի էտէրսին. վէ օ՛ նա էսլիւմէտէք տարըլտըղըմը էյի էտէրիմ տէմտի։

10 Ալ Խապպ տէմտի քի՝ Աէն գապագը ակընը, քի օնուն Ո՛ղտահ զահմէթ չէքմէտին, վէ օնու պէօյիւթմէտին, քի ս՛ պիր կէճէտէ օլտու, վէ պիր կէճէտէ հէյաք

11 օլտու։ Ալ պէն Նաեյի՛ր ը՛չհր Ա՛ինուէյ՛ ածը՛մ՛ըլմ՛մը, քի օնտա՝ Եսաղ իլէ սօղուն ֆարգրը պիլմէզ եիւգ խիրմի պիտէն զիյատե ատէմ՝ վէ չօգ Ետավար վար։

ըն Ա՛ղ. ԼՂ. 6. ՀՃՀ. 9։

ըն Պաղ. Ա. 2։ գ. 2, 3։

Ե Ը՛ Օր. Ա. 30։

ըն Պաղ. ԼՂ. 6. ՀՃՀ. 9։

ըն. Ի'. Լ. 750 գէ։

ա Երեմ. ԻԶ. 18։

Բ Ը՛մոս. Ա. 1։

Ե Ը՛ Օր. ԼԲ. 1։ Նահ. Ա. 2։

Ը Սադ. ԺԸ. 4։ Յովել Բ. 7։ Ա Մակ. Բ. 20։

Թ Պաղ. Ճ. 7։ Պաղ. գ. 8։

Ժ Նա իկ. 21։

Ի Պաղ. ՀՃՀ. 3։

ԸԲ Օր. ԼԲ. 13։ ԼԷ. 29։ Ա Մակ. գ. 13։

Ը Գատ. Է. 5։ Պաղ. գէ. 5։ Նա. կդ. 1, 2, 3։ Ա Մակ. Բ. 5։ Ա Մակ. գ. 9. 10։

ըն. Ի'. Լ. 750 գէ։

5 Պատնուն ճրեմլէսի Յակոբուն գապահամը իչիւն՝ վէ Իսրայէլ էվինին կիւնահը իչիւն տիւր. Յակոբուն գապահամը ա՛խէպ քի՞մ տիր. Սամարիա տէյի՞լմի. վէ Յուդանըն Թէփէ-փատ Թախանէլէրինէ ա՛խէպ քի՞մ տիր, Երուսաղէմ տէյի՞լմի։ Իմտի Սամարիայը Թարլանըն Ը՛ղաշ հիղղընընա՝ պաղ տո՛քիլճէք եէրէ տէօնտէրէճէյիմ. վէ օնուն Թաշլարըը տէրէյէ եուվարլայաճաղըմ,

6 վէ Ի՛Թմէլէրինի աչաճաղըմ։ Ալ օնուն հէփ օյմախութլարը գըրըլաճագ, վէ հէփ Թապտիս էմտիյի չէյի՛ւր աթէշէ եանաճագ, վէ ճիւմլէ սուրլիլէրինի վճրան գօյաճաղըմ. զիրա օնլար Ֆահիշէ իւճրէթի իլէ տէվշիրիլ-

ըն. Ի'. Լ. 802 գէ։

Ե Խա. 3։

Digitized by Google

գր. Ի՝. Ի՝. 750 գէ։

ա Նա. թ։ 3։ թէ. 4։ Նբրմ. ի. 19։ ի Նա. ի. 2, 3, 4։

բ Յեր. Ը. 20։ Սաղ. ճբ. 6։

գ ճ. ճառգ. ժբ. 13։ Նա. Ը. 7, 8։

դ ճ. ճառգ. ա. 20։

ե Նբրմ. Ի. 26։

զ Նա. ի. 4։ խե. 2, 3։ Նբրմ. ժգ. 23։ Նաե. գ. 5։

է Ընդս. ճ. 6։

ը ճ. ճառգ. ժբ. 14, 17։

թ Յես. ժե. 44։

ժ Յես. ժե. 44։

ի ճ Մն. ժա. 7։

լ Ոզ. ճ. 5։

խ Յոր. ա. 20 Նա. ժե. 2։ թբ. 13։ Նբրմ. Ը. 29։ ժբ. 6։ խե. 5։ խբ. 37։

գր. Ի՝. Ի՝. 730 գէ։

ա Սաղ. ԼԳ. 4։

բ Ոզս. Ը. 6։

գ Նա. Լ. 29։

դ Նա. Ը. 8։

տի, վէ ֆահիշէ իձրէթինէ տէօնէճքէր։

8 Պունտան էօթիւրիւ Ւֆիղան էտիպ ահ չէքէճ՛ իմ՝, Ըսօյունմուշ վէ չափլագ կէզճէճ իմ՝. Ֆաժտէրհա կիպի ֆիղան՝ վէ տէվէ գուշ

9 չու կիպի եաս չէքէճէ իմ՝։ Օհրա օնուն եարալարը օնկուլմազ ըրը. զէրա Ւյուգայատէք կէլտի, թա գավմըմըն գափուսունա՝ թա Ւրուսաղէմ տէք եէթիշտի։

10 Ւկէթտէ խապէր էթմէն, հիչ ասլա աղլաման, Ւնթափրատա

11 Ֆրօզ թօփրաղա պիւրիւնիւն։ Ւյ Ոաֆիր սաքինէսի՝ սիզ Ւա՛յրըլը չափլագ կէչին. Ոաանան սաքինէսի չզմասըն. Ւնեթեսէլին ֆիղա-

12 նը սիզտէն պաշլայաճագ։ Օհրա Ոարօթ սաքինէսի էյլիք իչիւն էլէմ չէքէր. զէրա Ւրուսաղէմ գափուսունա Ֆապպտան պէլա

13 էնտի։ Ւէյնի աթը գօչույա գօչ՝ եա՞ Ֆաքիս սաքինի. Ոիօն գըզընըն կիւնահընըն իպթիտասը օ տուր, զէրա սէնտէ Իսրայէլին

14 գապահաթը պուլունուս։ Օնուն իչիւն Ոօրեսեթգեթէ փէշքէշլեր վէրէճէքսին. Ֆ՛Ւքեզիպ էվլերի՝ Իսրայէլ փատիշահլարընա եալան

15 իչիւն օլաճագլար։ Տահա սանա վարիս կէթիրէճէյիմ՝ եա՞ Ոարեսա սաքինէսի. Իսրայէլին ի՛զգէթի Ֆգողմատէք կէլէճէք։

16 Ֆազգ էթուիլին օղուլլարտան էօթիւրիւ Նասլընը եօլ, վէ գըրգ. տագլըղընը գարթալ կիպի չօզալթ, զէրա սէնտէն՝ էսիր սիւրիւլտիւլէր։

ՊԸՊՐ

Օալեմէրին իւզէրինէ թագրէր օլունան վ-յլէր. 12 Իսրայէլին էօբէ մերթեպէսինէ էրմէսի վա՛ օլունուգու։

գր. Ի՝. Ի՝. 730 գէ։

1 Ոա՝յ Ֆտէօչէքլէրի իւզէրինտէ Ֆէքմիլիք տիւշիւնիւպ եարատմազըգ գուրանլարա. օնլար օնու՝ Ֆէլլէրինտէ գուվվէթ օլտուղու իչիւն սապահ աղլարընճա իչլէրլէր։

2 Ոէ օնլար Ֆթարլալարա թամա՝ էտէրլէր, վէ գափարլար, հէմ էվլերէ՝ վէ օնլարը այրըլար. վէ ատամ հէմ օնուն էվինէ՝ ինսանըն վէ օնուն միրասընա ղատր էտէր-

3 լէր։ Ընուն իչիւն Ֆապպ պէօյլէ տէր. Իշթէ պէն Ֆպու գապիլէնին հագգընա քէմիլիք տիշիւնիւրիւմ՝, քի օնտան պօյունլարընըզը չզգարամայաճագսընըզ, վէ քիպրլիք իլէ եիւրիյէմէյէճէքսինիզ.

4 զիրա Ֆվագթ քէօթիւ տիւր։ Ընիլ կիւնտէ հագգընըզա Ֆմէսէլ սէօյլէնիպ՝ ա՛զիմ ֆիղան իլէ Ֆֆիղան օլունարագ տէնիլէ. Պիլթիւլիյէ խարտպ օլտուգ, գավմըմըն հիսսէսինի տէյիշթիրտի. օնու պէնտէն նի՞ճէ կիտերտի, թալաչլարըմըզը քեաֆիրլէրէ փայլաշ-

5 ար։ Ընուն իչիւն Ֆապպըն ճէմաա՛թընտա սանա՝ Ֆգուրա՛ իլէ իփ աթան օլմայաճագ։

6 փէյղամպէրլիք էտէնլէրէ՝ Ֆփէյղամպէրլիք էթմէն պէրլէր. օնլարա փէյղամպէրլիք էթմէյէճէքլէր, ա՛յրպ տէփ՝ օլմայա-

7 ճագ։ Ւյա՞ Յակոբ եվի տէնիլէն՝ Ֆապպըն Ֆուհու գըսսալը՞մը. օնուն ա՛մէլլէրի պո՞ւմու. տօղրու եիւրիւյէնէ սէօզլէրիմ էյի տէ-

8 յի՞մի։ Ոէ պէնիմ գավմըմ՝ չօգտան տիւշմէն օլմազա գալգտը. էմնիյէթ իլէ կէչէնլէրտէն՝ ճէնքտէն վազ կէլէնլէրտէն չէմլէ իւզէրինտէն ֆէրաճէյի սօյարսը-

9 նըզ։ Ֆավմըմըն գարրլարընը օնլարըն մուֆէրրիհ էվլերինտէն գօվարսընըզ. օնլարըն էվլատլարընտան՝ էպէտէն ի՛զգէթիմի ալըրսը-

10 նըզ։ Ֆալգըն, վէ կիտին, զիրա պու՝ էմուրտար օլտուղու սէպէպտէն Ւրահաթ եէրի տէյիլ սիր. պէօյիւք հէլաքլիք իլէ պէրպատ

11 էտէճէք։ Ւյէր պիր քիշի Ֆրիւգհար իլէ վէ պաթրլըգ իլէ կէզիպ՝ Ոանա շարապ վէ միւսքիր իչիւն փէյղամպէրլիք էտէ յիմ՝ ֆէյէրէփ եալան սէօյլէր իսէ, հէման օ՝ պու գավմըն փէյղամպէրի օլաճագ։

12 Ֆի՝յ Յակոբ՝ ճիւմլէնիզլի հէր վէճհ իլէ ճէմ՝ էտէճէ յիմ՝, Իսրայէլին պագիյէսինի պիլթիւլլիյէ թօփլայաճաղըմ՝, Ֆօսրա գօյունլարը կիպի՝ եայլալարընըն օրթասընտա սիւրիւ կիպի՝ օնլարը պիրլիքտէ գօյաճաղըմ՝. Ֆէզգ ատէմ սէպէպինուէն վէլվէլէ էտէ-

13 ճէքլէր։ Ւյարըճը էօնլէրինէ չզգտը, եարըպ՝ գափուսուան կէչտի-

ե Նբրմ. Ը. 3։

ղ Ընդս. Ը. 13։ Նփես. Ը. 16։

ե Ընթ. ի. 8։

ը ճ. ճառգ. ա. 17։

ր ճ Օր՝ լճ. 8, 9։

ք Նա. Լ. 10։ Ընովս. ճ. 12։ է. 16։

գ Նա. Ի. 4։ Ոովս. ճ. 12։ Ոէ

լեր, վէ օնտան չըգուրլար. վէ ʲօնլարըն փատիշահը էօնլէրինճէ կէչէճէք, վէ ՚Պապպ օնլարըն պաշընտա օլաճագ։

ՊԱՊ Գ

Պէյլէրին իւգէրինէ քէնտի գալըմ մահճալարի, 5 վէ եալանճը փէյղամպէրլէրին իւգէրինէ քէնտի հիլէլէրի, 8 վէ Աիօնուն իւգէրինէ իջիւինին տէ քէօթիւլիւիւ իլիւն կէլէճէք օլան ահքեամլէր։

1 Վէ տէտիմ. Ֆալա տինկլէ- ʲյին՝ Նէյ Յակոբուն սէրվէրլէրի վէ Իսրայէլ էվինին պէյլէրի, ՚՚էրի՛ամը պիլմէք սիզէ տիւշ-
2 մէ՞զ մի, սիզ քի էյլիքտէն իքրահ էտէրսինիզ, վէ քէմլիքտէն հազզ էտէրսինիզ, օնլարըն իւգէրինտէն տէրիլէրինի վէ քէմիքլէ-
3 րինտէն էթլէրինի սօյարսընըզ, վէ օնլար քի ʲգամմըլին էթինի եէրլէր, վէ իւգէրլէրինտէն տէրիսինի հիւգէրլէր, վէ օնլարըն քէմիքլէ-րինի էգէրլէր, վէ օնլարը գա-զանտա կիսի վէ ʲէթէնճէրէ /էյնէ-
4 տէ էթ կիսի տօղորարլար։ Օլ զէման ՚Պապպ ֆէրեատ էտէ-ճէքլէր, ամմա օնլարա ճէվապ վէրմէ յէճէք. վէ օլ վագիտա օնլարուտան հիւգիւնիւ՝ ա՛մէլլէրինի քէօթիւ էթտիքլէրի գատար կիզ-լէ յէճէք։
5 Վաամըմը ազտըրան՝ ʲտիչլէրի իլէ ըսըրան վէ սէլամէթ նիտա է-տէն՝ վէ Ւաղզաարընա չէյ վեր-մէ յէնին իւգէրինէ ճէնք գալտը-րան ʲփէ յղամպէրլէրին հագգը-
6 նա ՚Պապպ պէօյլէ տէր. ՚Օնուն իչինէ սիզէ կէճէ օլուպ՝ բուլա կէօրմէ յէճէքսինիզ, վէ սիզէ գա-րանլըգ օլուպ՝ ֆալա պագմայա-ճագընըզ. իլլա ՚փէ յղամպէրլէ-րին իւգէրինէ կիւնէշ պաթա-
7 ճագ, վէ օնլարըն իւգէրինէ կիւն գարարաճագ տըր։ Վէ բուլա կէօրիւճիւլէր ուԹանճագլար, վէ ֆալճըլար հիճագ էտէճէքլէր, վէ հէփսի տուտագլարընը էօր-թէճէքլէր. չիւն քի ʲՂլլահըն
8 ճէվապը օլմայաճագ տըր։ Ըմմա հագգան Ւապպըն Ւաւհու իլէ պէն՝ գուվվէթ վէ հիւքմ վէ գահրիմանլըգ իլէ տօղու իմ քի՝ ʲՀյակոբա գապահաթընը՝ վէ Իսրայէլէ կիւնահընը խապէր է-
9 տէ յիմ։ Ֆալա պուննու տինկլէ յին՝ Էյ Յակոբ էվինին սէրվէրլէրի վէ Իսրայ՛էլ էվինին պէյլէրի, սիզքի շէրի՛աթտան իքրահ էտէրսինիզ, վէ հէր տօղրուլուղու էյրի է-
10 տէրսինիզ, Ւիաօնու ʲգանլար իլէ վէ Ւրուսաղէմի նահագլըգ իլէ
11 պինա էտէրսինիզ։ ՚Օնուն սէր-վիլէրի բիշվէթ իլէ շէրի՛աթ է-տէրէր, վէ ʲքահինլէրի իւճ-բէթ իլէ էօյրէտիրլէր, վէ փէ յ-ղամպէրլէրի ագչէ իլէ ֆալա պա-գարլար, վէ՝ Ւապպ արամըզտա տէ յ՚ՀՀ մի, իւլէրիմիզէ պէլա կէլ-մէյճէք տէյէրէք՝ ՚Ւապպըն իւ-
12 ղէրինէ տայանըրլար։ Ւմտի սիզին սէպէպինիզտէն՝ Ւիօն թաբլա կէ-պէ չիֆթ սիւրիւլէճէք, վէ Ւր-րուսաղէմ՝ վիրանէ օլաճագ. վէ ʲէվին տաղը՝ եիւճէ օրմանլըգ օ-լաճագ։

ՊԱՊ Դ

Աիօնուն սօն կիւնլէրտէ պէօյիւմէսի։ 3 Օ-նուն սէլամէթի, 8 հիւքիւմէթի, 11 վէ գաֆէրի։

1 Վէ վագի՛ օլաքի ՚՚սօնկ կիւն-ՀՀէրտէ՝ Ւապպ էվինին տաղը տաղտարընը պաշընտա գայիմ օլա-ճագ, վէ պայըրլարտան եօգաարը գալդաճագ. վէ օնուն իւղէրինէ
2 գաւմլէր իւճէճէքլէր։ Վէ չօգ թայիֆէլէր կիւսիպ տէ յէճէքլէր քի՝ կէլսին, վէ Ւհուանընը տաղը-նա՝ վէ Յակոբ Ւլլահընըն էվինէ չըգալըմ՝ վէ պիզէ քէնտի եօլլա-րընը էօյրէտէ, վէ օնուն Թաբիգ-լէրինտէ եիւրիւյէլըմ. զիրա չէ-րի՛աթ Աիօնտան՝ վէ Ւապպընը քէլամը Ւրուսաղէմտէն չըգա-
3 ճագ։ Վէ չօգ գավմլէրին արա-սընտա չէրի՛աթ կէօրէճէք, վէ գուվվէթլի Թայիֆէլէր Թա ու-զաղատէք Թէքտիր էտէճէք. վէ ʲօնլար գըլըճլարընը սափանլարա՝ վէ մըզրագլարընը Թըրփանլարա տէօյճէէքլէր. Թայիֆէ Թայիֆէ-յէ գըլըճ գալտըրմայաճագ, վէ ʲտրԹըգ ճէնք էօյրէնմէ յէճէքլէր։
4 Իլլա ՚Հէր քէս ասմասընըն ալ-

ՊԱՏՊ Ն

Մեխաներն ամրաւոր եւերի։ 4 Օձուն փա-
տիլհոզը, 8 վէ գ-ֆեւրէյրի։

1 Ա՛ալա եա՞ պէօլի՛ւք գըզ՝ քէն-
տինի պէօլիւք գուր։ իւղէրի-
միզէ մուհասէրէ գուրուլտուս։
Իսրայէլ գատըսընըն չէնէսինէ
2 ատ՝ընէք իլէ վուրտուլար։ Ալ է
սէն՝ նա՞ Իհիվլէհէմ Էֆրաթա՝
Յուդա էպինլէրինէ քիւչիւք ի-
սէն տէ, պանա Իսրայէլէ Տհիւ-
քիւմէթ սիւրէճէք օլան՝ սէնտէն
ջըգաճագ։ վէ Էօնուն չըգըշարը
գատիմտէն՝ էզէլի էյամտէն պէ-
3 րու տըր։ Օնուն լէյէն օնլարը՝
թա Նաօզուբանըն տօղուրաճագ
վագթընատէք էլէ վէրէճէք։ վէ
օնուն Էգարընտաշլարընըն պագի-
յէսի Իսրայէլ օղուլլարընա ատօ-
4 նէճէք։ Ալ է օ տուրուպ Իապպըն
գուվվէթի իլէ՝ Ալլահը Իապպըն
իսմինին չէֆքէթի իլէ Տհիւճէք։
վէ օնլար սաքին օլաճագլար, գի-
րա Էհմտի եւրին ուճ՝արընատէք
5 պէ՝յիւք օլաճագ։ Ալ է պու՝ Էսէ-
լամէթ օլաճագ։ Ըսուր տիյարը-
մըզա կէլտիքտէ վէ սէրայլարըմը-
զա այագ պաստրգուտա, օնուն իւ-
զէրինէ եէտի չօպան վէ սէքիզ
պէյ ատէմլէր գալտրըրաճաղըզ։
6 Ալ է Ըսուր տիյարընը գըլըճ իլէ՝
վէ Նիբրովէ տիյարընը մէախէլ-
լէրինտէ գըրաճագլար։ վէ Նոյէլէ
Ըսուրտան՝ օ տիյարըմըզա կէլ-
տիքտէ վէ ինօրլարըմըզա այագ
պաստրգուտա գուրթարաճագ։
7 Ալ է Իյակոբուն պագիյէսի չօգ
գավմէրը արասընտա Իապպտան
օլան Էհիհ կիպի՝ ատէմտէն պէք-
լէմէզ վէ ատէմ օղուլլարընտան
ումմազ չիմէնին իւզէրինտէքի
8 եաշմուրլար կիպի օլաճագ։ Էմ
Յակոբուն պագիյէսի թայիֆէ-
լէրտէ՝ չօգ գավմէրին արասընտա
օրմանըն ճանավարլարընտա արս-
լան կիպի՝ գօյուն սիւրիւսիւնտէ
կէնճ արսլան կիպի օլաճագ, քի օ
կէչէր իսէ, չինէր վէ ըըլթար,
9 վէ գուրթարան օլմագ։ Ալլին՝
խասիմլէրինին իւզէրինէ գալտը-
րըլաճագ, վէ ճիւմլէ սիւրմէնլէ-
րին գըրըլաճագլար տըր։

1 Սամ. Ի'. Լ. 710 գէ։

Ե Ներեմ. Բ. 11։

Զ Օպաթ. Ժ. 13։

Է Նզեկ. Լ.Ե. 16։ Ոսե. գ. 19։

Ը Ասղ. ՃՃԷ. 2։ Նզեկ. ԼԵ. 13։ Լ. 21։

Թ Պ. Բ. 13։ Ե. 3. 7, 8։ Է. 18։

Ժ Նա. Թ. 6։ ԻԳ. 23։ Դան. է. 14. 27։ Ղա. ա. 33։ Յայա. ԺԱ. 15։

ՈՆա՝Նի՝ Աիւրիա գուլէսի։

Ի Ներեմ. Բ. 19։

Լ Նա. ԺԳ. 8։ ԻԱ. 3։ Ներեմ. Լ. 6։ Ճ. 43։

Ի Ողթ. Բ. 16։

Ծ Ընդ. 12։ Պ. է. 10։

Կ Նա. ծԼ. 8։ Հոով. ԺԱ. 33։

Հ Նա. Լա. 10։

Յ Նա. Քա. 15, 16։ Ներեմ. ծա. 33։

Ղ Դան. Բ. 44։

Ճ Նա. ՃԲ. 7։ ԻԳ. 18։ Է. 6. 9։

Ո Օպաթ. Գ. 14։ Ղ. 5։

Թըննատ վէ ինձիր աղաճընըն ալ-
թընատ օթուրաճագ, վէ իւրքիւ-
ատէն օլմայաճագ տըր։ զիրա ա՛ս-
քէրլէր Իապպընըն ադըր սէօյլէ-
5 տի։ Օհիրա Էհիւմլէ գավմլէր՝
հէր պիրի ալլահընըն իսմի իլէ կէ-
զէր։ ամմա Ղադիզ էպէտ իւլապատ
Ալլահընըզ Իապպըն իսմի իլէ կէ-
զէյիմ։
6 Օլ կիւնտէ տէյօր Իապպ քի՝
Բագսադը թօփլայաճաղըմ, վէ Ըգօ-
վուլմուշու վէ չօլ պէլայա սալ-
7 տըղմը տէվլէրէճէյիմ։ Ալ է ագ-
սադը Իպագիյէ՝ վէ ուզադա գօ-
վուլմուշու գավի թայիֆէ էտէ-
ճէյիմ. վէ օնլարըն իւզէրինէ Իապպ
Աինն տուղնատա՝ չիմտիտէն թա
էպէտէտէք Փատիշահլըգ սիւ-
8 րէճէք։ Ալ է սէն՝ նա՞ Միկտալ
եգիր՝ Աինն դըզընըն Թէփէսի
սանա տէք կէլէճէք, ան՝նի Էրուս-
սաղէմ գըզ՝նա էվվէլգի սալթա-
նաթ՝ փատիշահլըգ կէլէճէք։
9 Ո՞իմտի նի՞չինն գուվվէթլի
չաղըրրըսըն. Իսէնտէ փատիշահ
եօ՞ղմու, մուշերիին հէլա՞ք մը օլ-
տու, քի սէնի Նոզուբանըն կիպի
10 ադրը թուտտու։ Ընդը չէք, վէ
տօղուրան կիպի մէյտանէ կէմիր՝
եա՝ Աինն գըզը. զիրա չիմտի չէհր-
տէն չըգըպ՝ սահրատա սաքին օ-
լաճագսընը, վէ Նաբիլոնատէք կի-
տիպ՝ օրատա գուրթուլաճագսընը.
Իապպ սէնի՝ տիւշմէնլէրինին փէն-
չէսինտէն օրատա ֆիտիյէ իլէ խէ-
11 լաս էտէճէք տիր։ Ալ է՝ չիմտի սէնին
իւզէրինէ չօգ թայիֆէլէր ճէմ՝ օ-
լուպ տէրլէր քի Օ մուրտարլանսընը
տա՝ պիզիմ կէօղլէրիմիզ՝ Աինտու
12 կէօրսիւն։ Ըմմա օնլար Իապպըն
միւնահատլարընը պիլմէզլէր, վէ
օնուն թէտպիրինի անկլամազլար.
զիրա օնլարը Տհէմէթ կիպի խար-
13 մանտա տէվլէրէճէք։ Կալագ, վէ
խարմանտէօյ՝ նա՞ Աինն գըզը.
զիրա պուդինուզունու տէվիրտէն
եափաճաղըմ, վէ թըրնաղընը պա-
գըրտան եափաճաղըմ, վէ Ըշօգ
գավմլէր փարէլէ յէճէքսին. վէ
Էօնլարըն քեարընը Նհովայա՝ հէմ
մալըրընը Ճիւմլէ եէրին Աահի-
պինէ վագֆ էտէճէյիմ։

1 Սամ. Ի'. Լ. 710 գէ։

Ե Ներեմ. Բ. 11։ Եբ. Ժ. 10։ Նա-
զեկ. ԼԳ. 23։ Պ. է. 14։

Բ Աագ. Հբ. 8։ Նա. ծբ. 13։ Օպաթ. Թ. 10։ Ղա. ա. 33։

Ժ Աագ. Հբ. 7։ Նա. Բ. 6։ Օպաթ. Թ. 10։ Ղա. Բ. 14։ Նփես. Բ. 14։

Ի Ընդ. Ժ. 8. 10. 11։

Լ Ղա. ա. 71։

Ի Նա. 3։

Ծ Բ Օր. ԼԲ. 2։ Աագ. Հբ. 8։ ՃԺ. 3։

Digitized by Google

10 Ալ է վագի՝ ի օլաքի օր կիւնտէ
տէյօր Իսպպ՝ ալթլասըրը սէնին
իչինտէն հէլաք էտէճէյիմ, վէ
ա՛րտպալարըը խարտպ էտէճէ-
11 յիմ։ Էմ տէյսրնէն չէհրլէ-
րինի հէլաք էտէճէյիմ, վէ հէվի
12 հիսարլարընը ընգաճադըմ։ Ալ է
էլինտէն սիհիրլէրի հ՛յաք էտէ-
ճէ՛լիր, վէ արթընդ՝ ֆալճըլարընն
13 օլմայ։ Ալ է ի՛սէնին իչինտէն
օյմանօթլարընը վէ սուբէթլէ-
րինի հէլաք էտէճէ՛յիմ. վ՛ի Նար-
թընգ էյէրիւին ա՛մէլինէ սէճտէ
14 գըլմայաճադ՝սրն։ Ալ է իչինտէն
Իսպարթոլի փուրթլարընը երգա-
ճայլ՛մ, վէ չէհրլէրինի վիրան է-
15 տէճէ՛յիմ։ Ալ է իմանա՛թի էթՀէ-
յէն իմայիֆէլէրտէն՝ խըյմտու գա-
զապ իլէ ինթիգամ ալաճաղըմ։

ՊԸՊ ՕՐ

Իչահրն քէնտի գամր իլէ՝ օնարրն նամ-
քօ լուդա ա վէ ճէհաննէթի ու վէնահագըլը
։ 6 Հէմ փուրթէրսթէյէրի իչհէն միւնա-
ռէլութ։

1 Ա՛ստա Իսպպրն սէօյլէտի յինի
տինկլէյին. Վաղգ, տատլա-
րըն Հուզտրուննտա տա՛վա պիբ,
վէ պ՛ըլըտա՛ր՝ սէնինի իչինթինէրը։
2 Ի՛նչ տատլար վէ եէրին գամ-
լեէ՛լէրի՝ Իսպպրն տա՛վասընը
տինկլէ՛յին. զիրա Իսպպրն գամ-
մը իլէ տա՛վասը վար, վէ Իսրա-
էել իլէ մուբաֆա օյաճագ տըր։
3 Ի՛նչ գաւմըմ՝ Թաննա նէ՞ էյ
լէ՛իր, վէ սէնի նէ՞ իլէ եսրե-
4 տու, պաննա ճէվապ վէր։ Օ՛իրա
էսէնի Ի՛նըրը տի՛յարնտան չգաբ-
տրմ, վ՛ի գուլլար Լ՛վ՛ատէն սէնի
ֆիտրէ իլէ խէլաս էլլէտ՛իմ, վէ
սէնին էօնրինճէ Իսովսի Ի՛նարո-
նու վէ Իսարիամը կէօնտէրտի՛մ։
5 Ի՛նչ գաւմըմ՝ Ի՛սովաթ փուտիշհը
Ի՛սալակըն նէ գուբտա զրէնու՝ վէ
Ի՛նէոթ օլուս Իսադաամըն օնա
Ի՛սատիմտէն Ի՛սաղդադայատէք նէ
ճէ՛վապ վէրտիյինի հալա խաթ-
րընա կէմիր, թա քի Ըպպրն
աատտագաթյարընը պիլէսին։
6 Իսպ պրն Հուզտրուննա նէ՞ իլէ
վարայլմ՛. Ը՛լլահ Թատ՛ալանըն էօ-
նիւնէ տիւչէյիմ. օնուն Հուզտ-
րուննա պիւթիւնանմալար՝ պիր
հըլլըգ պուզաղըլաճը իլէ մի վա-
7 րայլմ։ Ըպպրպ գուչլար պինլէրին-
տէն՝ ֆզէ լթուն եաղը ըրմագլա-
րընն օնպինլէրինտէն Հապզ է-
տէր մի. գապահաթըմ իչինն Էյիք
էվլատըմը՝ ճանըմընն կիւնահո ի-
չիւն գարընմընն մէյլէսինի վէրէ-
կ՛ըմ մի։
8 Ելա՛ տտէմ՝ սանա էյի օլա-
նը պէյան էյլէտի. վէ Իսպպ
սէնտէն նէ՞ թալապ էտեր, իլա-
քի Ըշէրի՛սի իւզրէ ա՛մէլ էտէ-
սին, վէ ի՛նայէթ սէվէսին, վէ
թէկալու՛ էտերէք Ը՛լլահըն իլէ
եիւրիւյէսին։
9 Իսպպրն սէսի չէհրէ չադըրըը,
վէ ա՛լիմ օլան՝ սէնին խամինի կէօ-
րէճէք տիր. տէյնէյի՛ վէ օնա
10 էմր էտէնի տինկլէյին։ Ֆ՛ասրըղըն
էվինտէ տահա ֆլսգ խապինէլէ-
րի՛ վէ Ծէլուն էքսիք էֆա վարը
11 մը։ Ֆ՛ըսգ թէրազլէրի իլէ վէ
հիւէյի թատրէլը թաչլարը քէսէ՛ի
իլէ Լաոդիանը փաք թուրմայը՛մ
12 մը։ Ը՛յնն քի օնուն զէնկինլէրի
զուլմ՛իլէ տօլու տուր, վէ սաքին-
լէրի եալան սէօյլէրլէր, վէ Ծիլ-
լէրի աղզլարընտա հիլէպազ տըր։
13 Իսմտի պէն տախի սէնի վուրմագ
իլէ Ծխասթա՝ կիւնահ՛յարըը Ը՛չհն
14 վիրան էտէճէ՛յիմ։ Ալն նէյէ-
ճէքսին ամմա տօյմայաճագսըն,
վէ ագչըրաճագսըն՝ ամմա գաբ-
թաատմայաճագսըն, գուրթարտը-
ղընը տախի գըլըճա վէրէճէ՛յիմ։
15 Ալն էքէճէքսին ամմա պիչմէյէ-
ճէքսին. սէն զէ լթուն պաստաճագ
սընն ամմա զէ լթուն եաղը իլէ
սիւրիւնմէ յէճէքսին, վէ շլրա Խա-
փաճագըն ամմա չարապ իչմէյէ-
16 ճէքսին։ Ը՛յնն քի Ըմրինին գա-
նունարը վէ Ըքաաք էվինին Հէփ
իչլէրի Ծհրֆիզ օլունուր, վէ սիզ
օնլարընն թէապիրլէրինճէ եիւրիւ-
սիւնիւզ, թա քի սէնի Էվիրանէ՝
վէ օնուն սաքինլէրինի մասխարա
էտէ՛իմ, վէ "գավմըմըն ա՛յըպընը
չէքէսինիզ։

ՊԱՏՊԱՏ Ն

Փեկյամպերին քենաի վագիրնաա օլան ա-
լեսսեվքյէ պօզուլզուգան էօթիւրիւ ֆի-
զան էտիպ՝ 7 քենտի սըտգընը Ալլահա գօ-
մաքը. 8 Օնուն տիւշմենլէրի իւզերինէ գա-
ֆէր պուլմաքը. 14 Օնուն տուա՛ըը. 16
Ալլահըն գավմընըն սօն զաֆէր պուլ-
մաքը.

1 Ա՛յ պանա քի՝ տեվշերիլմիշ
եաղ եմիշի կիպի՝ պօզուլ-
մուշ պաղընն գալան՝ սալգըմճըգ-
լարը կիպի օլտում, եէ յէճէք
սալգըմ եօգ, ճանըմ թուրֆան-
2 տայը արզուլէր. Պալխ՝ եէրտէն
հեվաք օլտու, վէ ատէմլէրտէ
տօղրու եօգ տուր. Ճիւմլէսի գան-
լար իչիւն փուստա գուրարլար,
Տհեր քես գարընտաշընը տուզագ
3 իլէ ավլար. Ալլահրինի քէօթիւ-
լիւքտէ դայէթ մահիր էթմէք ի-
չիւն՝ Իսհաղվեր վէ Ղատը բիշվէթ
թալապ էտեր, վէ պէօյիւք քիմ-
սէ քէնտի ճանընընն չէհվէթինի
սէօյլէր. վէ իչի գարըշտըրըրլար:
4 Օնլարրն էյիսի Իտիքէն չալըսը
կիպի՝ տօղրուստա տիքէն չհիմին-
տէն պէքլէյ տիր. սէնին պէքչի-
լէրինին կիւնիւ՝ եօգլանման կէլ-
տի, օնլարրն չալըշմասը չհմտի
5 տիր: Ցօսթա ինանման, ահպա-
պա կիւվէնմէն, գօյնունտա եա-
թանտան աղզընընն գափուլարընը
6 սագլա: Օչիրա Ղօղուլ պապայը
րէզվիլ էտէր, գըզ անասընընն իւ-
զերինէ՝ կէլին գայընանասընընն իւ-
զերինէ դալգաբ. քիչհինի տիւշ-
մենլէրի՝ քէնտի էլինին էհալին-
սի տիր:
7 Իմտի Ֆպէն Պապա պէքլէ-
յիպ՝ խէլասըմընն Ալլահընա գոթ-
լանմաճաղըմ. Ալլահըմ պէնի իչի-
8 տէճէք տիր: Նա՞ տիւշմենիմ՝
Հիւզերիմէ սէվինմէ, Տտիւշէմ տէ
դալգաճաղըմ. գարանլըգտա օ-
թուրսամ՝ տա, Իպապ պանա ը-
9 շօգ օլաճագ: Ֆպապընն խօշմընը
չէքէճէհիմ, զիրա օնա կիւնահ
էթտիմ, թա օ՝ տա՛վամը կէօ-
րիպ հադգըմը հագգ էտէրէք՝
Ֆպէնի ըշըղա չօգարա. պէն
օնուն սատագաթընը կէօրէճէ-
10 յիմ: Վէ տիւշմենիմ կէօրէճէք,
վէ Ճօնու ա՛յըպ էօրթէճէք, օլ քի
պանա՝ Ալլահընն Պապպ հա՞նի
տէր. Ւկէօզլէրիմ օնու կէօրէ-
ճէքլէր. չհմտի օ՝ Ֆսօգագլարընն
չամուրու կիպի պասըլմագ իչիւն
օլաճագ:
11 Ֆգալէ՛էրին պինա օլուճաճագ
կիւնտէ՝ օլ կիւնտէ էմր ուզագ
12 օլաճագ: Օլ կիւնտէ Ալսուր-
տան վէ Մըսրը շէհրլէրինտէն՝ վէ
Մըսըրտան թա Ըֆրաղատէք՝ վէ
տէնիզտէն տէնիզէ հէմ տաղտան
13 տաղա սանա կէլէճէքլէր: Վէ
եէր սաքինլէրի իլէ՝ օնլարրն Ֆա՛-
մէլլէրինին մէյլէսինտէն խարապ
օլաճագ:
14 Գավմընը՝ կարմեղոսուն օր-
թասընտա Ճօրմանտա եաղընըզ օ-
թուրան ուրասընըն սիւրիւսիւնիւ
ա՛սան իլէ Ովիթ. օնլար գատիմ
կիւնէլէրտէ կիպի Ղասանտա վէ
Գաղաագտա օթլանճագ կալար:
15 Ալսըրը տիւյսրընտան չզգտըղըն
կիւնէլէրտէքի կիպի՝ օնա ուի՛ճճի-
16 զամէլար կէօսթէրէճէյիմ: Գա-
յիֆէլէր Ովէօրիւ՛ ճիւմլէ գահ-
րիմանլըգտարընտան ուղանաճագ-
լար. Ղաղզ իւզերինէ էլ գօյա-
ճաղլար, գուլագլարը սաղըրլա-
17 նաճագ տըը: Ալրըան կիպի Ովօփ-
րագ եալայաճագլար. եէրին սիւր-
թիւնէնլէրի կիպի Ովսիֆէր օլուն-
մուշ եէրլէրինտէն տիմիթէյէրէք
չզգաճագլար. Ալլահըմզը Պապպ-
տան գօրգաճագլար, վէ սէնտէն
խա՛վֆ էտէճէքլէր:
18 Ղարամագլըգ՝ ա՛ֆվ էտէն՝
վէ միրասընըն Ֆպադիչէսինին գա-
պահաղընտան կէչէն Ֆսէնին կի-
պի Ալլահ քի՞մ վար. Ո՛օ՝ ղազա-
պընը էպէտէն գապզ էթմէճէ,
գիրա ի՛նայէմտէն հագգ էտէր:
19 Տէօնիւպ՝ պիզէ մէրհամէթ էտէ-
ճէք, հարամագլըգլարըմըզը ալթ
էտիպ՝ օնլարրն հէփ կիւնահկա-
րընը աէնիզին ալթընա աթաճագ:
20 Գատիմ կիւնլէրտէն պէրու Ֆպա-
պալարըմըզա եէմին էթտիյին
Ֆկէրչէքլիի Յակոբա՝ ի՛նայէթի
Ըբրահամա իճրա էտէճէքսին:

ՔՀ. Ի՛. Լ. 710 գէ.

ա Ես. ԺԷ. 6: ԲՁ. 13:

բ Ես. ԽԷ. 4: Ովս. Թ. 10:

գ Սաղ. ԺՔ. 1: ԺՁ. 1. 3: Ես. ՅԷ. 1:

դ Ընմ. Ա. 15:

ե Ովս. Ձ. 18:

զ Ես. Ա. 23: Պ. Գ. 11:

է ԲՀագ. ԲՁ. 6, 7: Ես-զեկ. Բ. 8: Պագ՝ Ես. ՅԲ. 13:

ը Երեմ. Թ. 4:

թ Հզեկ. ԽԲ. 7: Մատ. Ժ. 21. 35. 36: Ղու. ԺԲ. 53: ԽԱ. 16: Բ Տիմ. Գ. 2, 3:

ժ Ես. Ջ. 17:

ի Ռահ. ԽՁ. 17: Պագ՝ Ովզ. Ձ. 21: Ա Սաղ. Լ. 24: Ռահ. ԽՁ. 16:

ի Սաղ. ԽԷ. 1:

ձ Ովզ. 9: Ա Սաղ. ԼԷ. 6:

ՊԱՏՊԱՏ Ն

Փեկյամպերին քենաի վագիրնաա օլան ա-
լեսսեվքյէ պօզուլզուգան էօթիւրիւ ֆի-
զան էտիպ՝ 7 քենտի սըտգընը Ալլահա գօ-
մաքը. 8 Օնուն տիւշմենլէրի իւզերինէ գա-
ֆէր պուլմաքը. 14 Օնուն տուա՛ըը. 16
Ալլահըն գավմընըն սօն զաֆէր պուլ-
մաքը.

1 Ա՛յ պանա քի՝ տեվշերիլմիշ
եաղ եմիշի կիպի՝ պօզուլ-
մուշ պաղընն գալան՝ սալգըմճըգ-
լարը կիպի օլտում, եէ յէճէք
սալգըմ եօգ, ճանըմ թուրֆան-
2 տայը արզուլէր. Պալխ՝ եէրտէն
հեվաք օլտու, վէ ատէմլէրտէ
տօղրու եօգ տուր. Ճիւմլէսի գան-
լար իչիւն փուստա գուրարլար,
Տհեր քես գարընտաշընը տուզագ
3 իլէ ավլար. Ալլահրինի քէօթիւ-
լիւքտէ դայէթ մահիր էթմէք ի-
չիւն՝ Իսհաղվեր վէ Ղատը բիշվէթ
թալապ էտեր, վէ պէօյիւք քիմ-
սէ քէնտի ճանընընն չէհվէթինի
սէօյլէր. վէ իչի գարըշտըրըրլար:
4 Օնլարրն էյիսի Իտիքէն չալըսը
կիպի՝ տօղրուստա տիքէն չհիմին-
տէն պէքլէյ տիր. սէնին պէքչի-
լէրինին կիւնիւ՝ եօգլանման կէլ-
տի, օնլարրն չալըշմասը չհմտի
5 տիր: Ցօսթա ինանման, ահպա-
պա կիւվէնմէն, գօյնունտա եա-
թանտան աղզընընն գափուլարընը
6 սագլա: Օչիրա Ղօղուլ պապայը
րէզվիլ էտէր, գըզ անասընընն իւ-
զերինէ՝ կէլին գայընանասընընն իւ-
զերինէ դալգաբ. քիչհինի տիւշ-
մենլէրի՝ քէնտի էլինին էհալին-
սի տիր:
7 Իմտի Ֆպէն Պապա պէքլէ-
յիպ՝ խէլասըմընն Ալլահընա գոթ-
լանմաճաղըմ. Ալլահըմ պէնի իչի-
8 տէճէք տիր: Նա՞ տիւշմենիմ՝
Հիւզերիմէ սէվինմէ, Տտիւշէմ տէ
դալգաճաղըմ. գարանլըգտա օ-
թուրսամ՝ տա, Իպապ պանա ը-
9 շօգ օլաճագ: Ֆպապընն խօշմընը
չէքէճէհիմ, զիրա օնա կիւնահ
էթտիմ, թա օ՝ տա՛վամը կէօ-
րիպ հադգըմը հագգ էտէրէք՝
Ֆպէնի ըշըղա չօգարա. պէն
օնուն սատագաթընը կէօրէճէ-
10 յիմ: Վէ տիւշմենիմ կէօրէճէք,
վէ Ճօնու ա՛յըպ էօրթէճէք, օլ քի
պանա՝ Ալլահընն Պապպ հա՞նի
տէր. Ւկէօզլէրիմ օնու կէօրէ-
ճէքլէր. չհմտի օ՝ Ֆսօգագլարընն
չամուրու կիպի պասըլմագ իչիւն
օլաճագ:
11 Ֆգալէ՛էրին պինա օլուճաճագ
կիւնտէ՝ օլ կիւնտէ էմր ուզագ
12 օլաճագ: Օլ կիւնտէ Ալսուր-
տան վէ Մըսրը շէհրլէրինտէն՝ վէ
Մըսըրտան թա Ըֆրաղատէք՝ վէ
տէնիզտէն տէնիզէ հէմ տաղտան
13 տաղա սանա կէլէճէքլէր: Վէ
եէր սաքինլէրի իլէ՝ օնլարրն Ֆա՛-
մէլլէրինին մէյլէսինտէն խարապ
օլաճագ:
14 Գավմընը՝ կարմեղոսուն օր-
թասընտա Ճօրմանտա եաղընըզ օ-
թուրան ուրասընըն սիւրիւսիւնիւ
ա՛սան իլէ Ովիթ. օնլար գատիմ
կիւնէլէրտէ կիպի Ղասանտա վէ
Գաղաագտա օթլանճագ կալար:
15 Ալսըրը տիւյսրընտան չզգտըղըն
կիւնէլէրտէքի կիպի՝ օնա ուի՛ճճի-
16 զամէլար կէօսթէրէճէյիմ: Գա-
յիֆէլէր Ովէօրիւ՛ ճիւմլէ գահ-
րիմանլըգտարընտան ուղանաճագ-
լար. Ղաղզ իւզերինէ էլ գօյա-
ճաղլար, գուլագլարը սաղըրլա-
17 նաճագ տըը: Ալրըան կիպի Ովօփ-
րագ եալայաճագլար. եէրին սիւր-
թիւնէնլէրի կիպի Ովսիֆէր օլուն-
մուշ եէրլէրինտէն տիմիթէյէրէք
չզգաճագլար. Ալլահըմզը Պապպ-
տան գօրգաճագլար, վէ սէնտէն
խա՛վֆ էտէճէքլէր:
18 Ղարամագլըգ՝ ա՛ֆվ էտէն՝
վէ միրասընըն Ֆպադիչէսինին գա-
պահաղընտան կէչէն Ֆսէնին կի-
պի Ալլահ քի՞մ վար. Ո՛օ՝ ղազա-
պընը էպէտէն գապզ էթմէճէ,
գիրա ի՛նայէմտէն հագգ էտէր:
19 Տէօնիւպ՝ պիզէ մէրհամէթ էտէ-
ճէք, հարամագլըգլարըմըզը ալթ
էտիպ՝ օնլարրն հէփ կիւնահկա-
րընը աէնիզին ալթընա աթաճագ:
20 Գատիմ կիւնլէրտէն պէրու Ֆպա-
պալարըմըզա եէմին էթտիյին
Ֆկէրչէքլիի Յակոբա՝ ի՛նայէթի
Ըբրահամա իճրա էտէճէքսին:

ՔՀ. Ի՛. Լ. 710 գէ.

ե Սաղ. Լ. 26:

զ Սաղ. ԽԲ. 3. 10: ՀԲ. 10: Ամս. 2: Յովել. Բ. 17:

է Պ. Գ. 11:

ը ԲՀագ. ԽԲ. 33: Ովգ. Ժ. 5:

թ Ընմա. ԲՁ. 11, ԼԱ:

ժ Ես. ԺՁ. 16. ԺԲ. 33, ԼԱ, ԽԷ. 13: Ովս. ԺՁ. 11:

ի Երեմ. ԽՁ. 14: Պ. Գ. 12:

ձ Ես. ԼԷ. 24:

ղ Սաղ. ԽԷ. 9. Պ. Ե. 4:

ճ Սաղ. ԿԲ. 22. ՀԲ. 13:

ն Ես. ԽԲ. 11:

շ Յոբ. ԽՁ. 6: ԽԹ. 9:

ո Սաղ. ՀԲ. 9: Ես. ԽԹ. 23:

չ Սաղ. ԺԲ. 45:

պ Երեմ. Լ. 9:

ջ Ես. Լ. 6, 7: Երեմ. Ե. 20:

ռ Պ. Գ. 7: Ե. 3. 7, 8:

ս Ես. ՅԷ. 11:

վ Սաղ. ՁԳ. 9 Ես. ՅԷ. 16: Երեմ. Գ. 5:

տ Սաղ. ՁԷ. 9, 10:

ր Ծ. Ես. Ա. 72, 73:

Digitized by Google

ՆԱՒՈՒՄ

ՊԱՊ Ը

Ընդահարն՝ քէնտի գավմընա էյլէք վէ տիւշմէնլէրինէ սէրթլէք էթմէսինտէ ա՛զամէթի։

1 Ա՛խինուէ իշհամը։ Նէհէսլի Ելկոսէացւոյն Նաւումուն վահիսինին քիթապը սորը։

2 Ընդահ Էղայուր՝ վէ Եհովա ինթիգամ ալմըշը սորը. Եհովա էօճ ալմըշը՝ վէ զաթապ սահիպի տիր. Եհովա խասիմլէրինուէն ինթիգամ ալմըշը՝ տիւշմէնլէրինէ

3 Էյնա սազլայմըշը սորը։ Եհովա Էսապըի ա՛զամ վէ Էգուվվէթի պէօյիւք աիւր, ամմա ասլա-յօ-ասլա փաք չըգարմազ. Եհովանըն եօլու գասըրղատա վէ սաղնագտա տորը, վէ պուլութլար ա-

4 յաղընըն թօզու տուր։ Էնէնիզի ա՛զարլար, վէ օնու գուրուտուր, հէմ հէվի ըրմագլարը գուրուտուր. Բասան վէ Կարմէղոս սօղար, հէմ Լիբանանըն չիչէյի սո-

5 ղար։ Օնտան Էտաղլար տիթրէրլէր, վէ Էպայըրլար էրիրլէր. վէ Էօնուն հուզուրունտան ևէր՝ պիւթիւն սաքինլէրի իլէ տիւնեա պի-

6 լէ գալըրըրլըր։ Օնուն խըշմը էօնիւնտէ քիմ տուրա պիլիր, վէ օնուն զաթապընըն շիտտէթինէ Էքիմ տայանա պիլիր. Էէօվքէսի աթէշ կիպի տէօքիւլիւր, վէ գա-

7 յալար օնտան տաղընըր։ Ըհովա էյի տիր, սըգընթը կիւնիւնտէ գուվվէթ տիր. վէ Էքէնտինէ կիւվէնէնլէրի պիլիր։

8 Ընմա օնուն մահալինի՝ Էպասդըն թուֆան իլէ տիւքէտէճէք, վէ տիւշմընլէրինի գարանլըգ գովա-

9 լայաճագ։ Նհովայա գարշը նէ՞ տիւշիւնիւրսիւնիւզ, Նտիւքէտէն օ տուր. սըգընթը իքինճի քէրրէ

10 վագի՝ օլմայաճագ։ Օղիրա օնլար Էտիքէնլէր կիպի գարմագարըշ՝ վէ Էշարապլարընտան կիպի սէրխօշ օլմուշլար իքէն, Էքիւլլի գուրուտմուշ սաման էէօփիւ կիպի նանաճագլար։

11 Նայենտէն՝ Նհովայա գարշը քէմ-լիք տիւշիւնիւպ եարամազ թէտ-

12 պիր գուրան չըգտը։ Ըապպ պէօյլէ տէր. Օնլար սէլամէթ իւզրէ օլուզի՝ օլ գատար չօգ իսէլէր տէ, օ Կիէլինճէ՝ նինէ էօյլէ Գըրըլաճագլար. ամմա սէնի ինճիթմէտիմ իսէ տէ, արթըգ ինճիթմէյէճէյիմ։

13 Իմտի հալա սէնինի իւզէրինտէն Էօնուն պօյունտուրուղունու գըրաճաղըմ, վէ

14 պաղլարընը գօփարաճաղըմ։ Վէ Ըապպ սէնին հագդընա էմր էթմտի քի՝ արթըգ սէնին ատընտան թիւրէմէյէ. սէնին այլահլարընըն էվինտէն օյմա վէ տէօքմէ փուԹու քէսէճէյիմ. Գօնու սէնին մազարընն էտէճէյիմ, զիրա թահ-

15 գիր օլտուն։ Իշթէ Էտաղլարըն իւզէրինտէ միւժտէճինին՝ սէլամէթ խապէրճիսինին այագլարը. պայրամլարընը թուէթ՝ հա՛ Ցուդա, ատապլարընը էտա էյլէ, զիրա արթըգ պիր տահա սէնտէն Գաբամազ կէչմէյէճէք, օ՝ պիլքիւլլիյէ քէսիլտի։

ՊԱՊ Բ

Նինուէի հէլաք էթմէք իչիւն Ընդահն ա՛աքէրինին նիզամը։

1 Գիւլիւնք վուրուճու սէնին նիւզիւնիւն Էօնինէ չըգտը. Էգալէյի հըզգ էյլէ. եօլու կէօզլէթ, պէլլերի գուվվէթլէնտիր, գուվվէթի զայէթ իլէ փէքիշտիր։

2 Ողիրա Ըապպ Յակոբուն շանընը՝ Իսրայէլին շանը կիպի տէօնտէրտի. զիրա Էպօշատանլար օնլարը պօշաթտըլար, վէ օնլարըն ասմա

3 չըպուգլարընը պօզտուդար։ Օնուն գահրիմանլարընըն գալգանը գըզըլ օլտու, գուվվէթի սահիպգէլերի Էալ կիյինտի, հաղըրլանմասընըն կիւնիւնետ ա՛րապա՝ տէմիր փարմագլըղը իլէ օլաճագ. վէ

4 մըղրազլար սալանաճագլար։ Ընդահարն՝ Նհովայա գարշը քէմլիք տիւշիւնիւպ եարամազ թէտ-

12 պիր գուրան չըգտը։ Ըապպ պէօյլէ տէր. Օնլար սէլամէթ իւզրէ օլուզի՝ օլ գատար չօգ իսէլէր տէ, օ Կիէլինճէ՝ նինէ էօյլէ Գըրըլաճագլար. ամմա սէնի ինճիթմէտիմ իսէ տէ, արթըգ ինճիթմէյէճէյիմ։

13 Իմտի հալա սէնինի իւզէրինտէն Էօնուն պօյունտուրուղունու գըրաճաղըմ, վէ

14 պաղլարընը գօփարաճաղըմ։ Վէ Ըապպ սէնին հագդընա էմր էթմտի քի՝ արթըգ սէնին ատընտան թիւրէմէյէ. սէնին այլահլարընըն էվինտէն օյմա վէ տէօքմէ փուԹու քէսէճէյիմ. Գօնու սէնին մազարընն էտէճէյիմ, զիրա թահ-

15 գիր օլտուն։ Իշթէ Էտաղլարըն իւզէրինտէ միւժտէճինին՝ սէլամէթ խապէրճիսինին այագլարը. պայրամլարընը թուէթ՝ հա՛ Ցուդա, ատապլարընը էտա էյլէ, զիրա արթըգ պիր տահա սէնտէն Գաբամազ կէչմէյէճէք, օ՝ պիլքիւլլիյէ քէսիլտի։

ՊԱՊ Բ

Նինուէի հէլաք էթմէք իչիւն Ընդահն ա՛աքէրինին նիզամը։

1 Գիւլիւնք վուրուճու սէնին նիւզիւնիւն Էօնինէ չըգտը. Էգալէյի հըզգ էյլէ. եօլու կէօզլէթ, պէլլերի գուվվէթլէնտիր, գուվվէթի զայէթ իլէ փէքիշտիր։

2 Ողիրա Ըապպ Յակոբուն շանընը՝ Իսրայէլին շանը կիպի տէօնտէրտի. զիրա Էպօշատանլար օնլարը պօշաթտըլար, վէ օնլարըն ասմա

3 չըպուգլարընը պօզտուդար։ Օնուն գահրիմանլարընըն գալգանը գըզըլ օլտու, գուվվէթի սահիպգէլերի Էալ կիյինտի, հաղըրլանմասընըն կիւնիւնետ ա՛րապա՝ տէմիր փարմագլըղը իլէ օլաճագ. վէ

4 մըղրազլար սալանաճագլար։ Ընդահարն՝

ՀԱ. Ի՛. Ը. 713 գէ։

ա Ոսէ. բ. 13։
բ Ելհ. ի. 5։ Լէ. 14։ բ Օբ. է. 24։ Հես. իէ. 19։
գ բ Օբ. Լբ. 35։ Սաղ. ղէ. 1։ Ես. ծքի. 18։
դ Ելհ Լէ. 6, 7։ Ներմ. 17։ Սաղ. ճգ. 8։ Հռովմ. է. 2։
ե Հոբ. Թ. 4։
զ Սաղ. ժը. 7, ճա. ղէ. 2։ Ամբ. է. 5. 11, 13։
է Սաղ. ճշ. 9։ Ես. ծ. 2։ Մատ. Ը. 26։
ը Ես. Լգ. 9։
ը Սաղ. կը. 8։
թ Դատ. ե. 5։ Սաղ. ղէ. 5։ Միք. ա. 4։
ժ բ պետ. է. 10։
ի Սաղ. գ. 2։
ի Յայտ. ժղ. 1։
ձ ա Պն. ժգ. 21։ Սաղ. ճ. 5։ Ներմ. Լէ. 11։ Ոզբ. է. 25։
ղ Սաղ. ա. 6։ բ Տիմ. բ. 19։
հ Դան. Թ. 20։ ժա. 10. 22. 40։
ճ Սաղ. բ. 1։
ղ ա Ոհագ. գ. 12։
ժ բ Ոհագ. իգ. 6, 7։
ի Պ. է. 11։
ձ Սաղ. է. 1։

11 Նայենտէն՝ Նհովայա գարշը քէմլիք տիւշիւնիւպ եարամազ թէտ-

12 պիր գուրան չըգտը։ Ըապպ պէօյլէ տէր. Օնլար սէլամէթ իւզրէ օլուզի՝ օլ գատար չօգ իսէլէր տէ, օ Կիէլինճէ՝ նինէ էօյլէ Գըրըլաճագլար. ամմա սէնի ինճիթմէտիմ իսէ տէ, արթըգ ինճիթմէյէճէյիմ։

13 Իմտի հալա սէնինի իւզէրինտէն Էօնուն պօյունտուրուղունու գըրաճաղըմ, վէ

14 պաղլարընը գօփարաճաղըմ։ Վէ Ըապպ սէնին հագդընա էմր էթմտի քի՝ արթըգ սէնին ատընտան թիւրէմէյէ. սէնին այլահլարընըն էվինտէն օյմա վէ տէօքմէ փուԹու քէսէճէյիմ. Գօնու սէնին մազարընն էտէճէյիմ, զիրա թահ-

15 գիր օլտուն։ Իշթէ Էտաղլարըն իւզէրինտէ միւժտէճինին՝ սէլամէթ խապէրճիսինին այագլարը. պայրամլարընը թուէթ՝ հա՛ Ցուդա, ատապլարընը էտա էյլէ, զիրա արթըգ պիր տահա սէնտէն Գաբամազ կէչմէյէճէք, օ՝ պիլքիւլլիյէ քէսիլտի։

ՀԱ. Ի՛. Ը. 713 գէ։

ա Ոսէ. բ. 13։
բ Ելհ. ի. 5։ Լէ. 14։ բ Օբ. է. 24։ Հես. իէ. 19։
գ բ Օբ. Լբ. 35։ Սաղ. ղէ. 1։ Ես. ծքի. 18։
դ Ելհ Լէ. 6, 7։ Ներմ. 17։ Սաղ. ճգ. 8։ Հռովմ. է. 2։
ե Հոբ. Թ. 4։
զ Սաղ. ժը. 7, ճա. ղէ. 2։ Ամբ. է. 5. 11, 13։
է Սաղ. ճշ. 9։ Ես. ծ. 2։ Մատ. Ը. 26։
ը Ես. Լգ. 9։
թ Սաղ. կը. 8։
ժ Դատ. ե. 5։ Սաղ. ղէ. 5։ Միք. ա. 4։
ի բ պետ. է. 10։
ձ Սաղ. գ. 2։
ղ Յայտ. ժղ. 1։
հ ա Պն. ժգ. 21։ Սաղ. ճ. 5։ Ներմ. Լէ. 11։ Ոզբ. է. 25։
ճ Սաղ. ա. 6։ բ Տիմ. բ. 19։
ղ Դան. Թ. 20։ ժա. 10. 22. 40։
ժ Սաղ. բ. 1։
ի ա Ոհագ. գ. 12։
ձ բ Ոհագ. իգ. 6, 7։
ղ Պ. է. 11։
հ Սաղ. է. 1։

Digitized by Google

ՊԸՊ Գ

Ղինուէնին պիթին պիթինէն եզբըմասը։

1 Ա՛յ ՚գանլը շէհրէ · պիւթիւ-
՚նիւ՝ եալան վէ եաղմա իլէ
տօլու տուր · ՚ինպո ալ էքսիք
2 տէյիլ տիր։ Գամլը սէսի վէ ՚բիե-
քէրլէք գըշըրտայըշը վէ օյնայան աթ
վէ շամաֆա էտէն ա՛րապա սէսի
3 վար։ Ը՚թլը՝ շախ գալտըրըր , վէ
փարլագ դըլըճ հէմ եալայպըգ
մըզրագ վար , վէ չօգ մագթուլ-
լար հէմ նիյէ լէշլէր օլուր · վէ
էօլիւլէրին նիհայէթի եօգ տուր ,
4 լէշլէրինէ թէօքէզիրլեր ; զինաւարը
իլէ թայիֆէլէր վէ ՚սիհրլերի ի-
լէ գապլիլէլեր սաթան՝ հիւսնիւ
կիւզէլ՝ զինաքսար գարընըն՝ սի-
հիրլեր սահիպինին զինաւարը չօգ-
5 լուղունտան։ ՚Իշլէ պէն սանա
գարշը իմ՝ տէյօր ա՛քէրլէրին
Լապպը , վէ ՚սէնին հիւզիւնէ
գարշը էթէքլերինի աչաճաղըմ , վէ
՚չըփլագլըղընը թայիֆէլէրէ՝ հէմ
ա՛յըպընը մէմլէքէթլերէ կէօսթէ-
6 րէճէյիմ։ Ա՛յ սէնին իւզերինէ
մէքրուհլուգլար աթաճաղըմ , վէ
՚սէնի բէզել էտէճէյիմ , վէ սե-
7 նի ի՛պլեթի իչիւն գօյաճաղըմ։ Ա՛յ
վագի՛ օլա քի սէնի հէր կէօրէն՝
՚սէնտէն գաչըպ տէյճէք քի՝ Նի-
նուէ խարապ օլտու , ՚օնա քի՞մ
ֆիղան էտէ · սանա նէ՞ ըէտէն թէ-
ռէլլիճիլեր արայըմ։
8 ՚Ասէն՝ ըոմաղլարտա սաքին օ-
լուպ էթրաֆընտա սուլար օլան
՚Նոյ ամանտան էյի՞ մի սին , քի
տիշ գալէ՝սի տէնիզ հիսարը տէ-
9 նիզտէն իտի։ ՚Ապէշ չօգլուգ
տուր՝ Ա՚ըըը տախի , նիհայէթ
եօգ · փուդ վէ Ա՚իրէալլար՝ սէնին
եարտըմճըլարընըն արասընտա ի-
10 տի։ Օ տախի սիւրիհիւնէ՝ էսիր-
լէյէ կիմիտի · Ւօնուն մա՛սումլարը
տախի ՚էհէր օսգաղըն պաշընտա
Ըաչ չարփըլտըլար · վէ օնուն ի՛զ-
զէթլէլէրինին իւզերինէ ՚գուրա՛
ամտըլար , վէ հէվի քիպարլարը
11 զինճիրլեր իլէ պաղլանտըլար։ Ասէն
տախի ՚սէրհօշլանաճագսըն , կէօ-
րիւնմէզ օլաճագսըն · սէն տախի
տիւշմէն եիւզիւնտէն փէնահէհՀ
12 արայաճագսըն։ Ասէնին հէվի գա-

բապալար օսգագլարտա գուտուզ-
բաճագլար , մէ յոտնլարտա ախրի-
պիրինէ օսգուշաճագլար · կէօս-
թէրիշլերի չիրաղլար կիպի օլուպ՝
շիմշէքլեր կիպի սէ յիրտէճէքլեր։
5 Պէ յլէրինի զէքր էտէճէք · օն-
լար եիւրիւյիշլէրինտէ թէօքէզէ
օղրայաճագլար · օնուն հիսարընա
ա՛ճէլէ էտէճէքլեր , վէ էօրթիւ
6 հալըրլանաճագ տըր։ Ը՚նմագլա-
րըն գափուլարը աչըլաճագ , վէ
7 սերայ էրիյճէք։ Ա է թագտիր օ-
լունտու ֆէ օ՝ էսիրլէյէ չըգա · վէ
ճարիյէլէրի՝ կէօյիւսլէրի իւղերինէ
տէքճէ վո՛ւռո՛ւ կիպի վուրարագ
էկէօյէրճինլէր միսիլու ինիլէյէրէք
8 սիւրիւլէճէքլեր։ ՚Նինուէ իսէ ,
պիր զէմանտէն պէրու սուլար հա-
վուզու կիպի տիր · ամմա օնլար
գաչարագ՝ Տուրուն՝ տուրուն ֆէ-
յէճէֆլէր , լաքին տէօնէն օլմայա-
9 ճագ։ Ակիմիշ եաղմալայըն , ալ-
թուն եաղմալայըն · չինքի գըյ-
մէթլի թագըմլարըն՝ հէվի արզու-
լու գապլարըն զանիմէթինին ու-
10 ճու եօգ տուր։ Պօշ վէ պօշան-
մըշ վէ վիրան օլմուշ տուր · վէ
ՙնիւրէք երիր , հէմ ՚տիզլեր տօ-
գուշուրլար , վէ ը՚հէփ պէլլերտէ
տիթրէմէ օլուպ՝ ը՚ճիւմլէսինին
եիւզլերի սօլար։
11 Ո՞՚նի ՚արսլանըն մէքեանը՝
վէ կէնճ արսլանլարըն օթլաղը քի՝
էրքէք արսլան՝ տիշի արսլան վէ
արսլան էնիքլերի օրատա կէզտիք-
տէ , օնլարը իւրքիւտէն եօշ իտի։
12 Ը՚րսլան՝ էնիքլերի իչիւն եէթէր
միզտարի փարլար , վէ տիշի
արսլանլարը իչիւն պօզար , վէ
ինէլերինի ավ իլէ՝ հէմ մէքեան-
լարընը շիքեար իլէ տօլտուրուր։
13 ՚Իշլէ պէն սանա գարշը իմ՝ տէ-
յօր ա՛քերլերին Լապպը , վէ օ-
նուն ա՛րապալարընը տիւթիւն օ-
լունճայտէք եագաճաղըմ , վէ
սէնին կէնճ արսլանլարընը գըլըճ
եէյէճէք · վէ շիքեարընը եէրտէն
քէսէճէ յիմ , վէ Ւսէնին էլլիլերի-
նին սէսի արթըզ իշտիւմէյէ-
ճէք տիր։

ՀՌ · Ի՛ · Ւ՚ · 713 գէ ։

ա Նշէկ · իբ · 2, 3 ։ իբ · 6, 9 ։ Ը՚մբ · բ · 12 ։
բ Նբեմ · խե · 3 ։
ՀՌ · Ի՛ · Ւ՚ · 713 գէ ։
գ Նա · խէ · 9 · 13 ։
դ Պ · բ · 13 ։
ե Նա · խէ · 2, 3 ։ Նբեմ · ժգ · 32 · 28 ։ Նշէկ · ժէ · 37 ։ Մէք · ա · 11 ։
զ Ը՚մբ · բ · 16 ։
է Մաղ · բ · 9 ։ Նբր · ժ · 33 ։
Ը Պաբ՝ Ցայս · ժը · 10 ։
Ը Պաբ՝ Նբեմ · ժե · 6 ։
ժ Ը՚մաս · գ · 2 ։
ի Նբեմ · խգ · 25, 26 ։ Նշէկ · Ը · 14-16 ։
լ Մաղ · ճէ · 9 ։ Նա · ժգ · 16 ։ Ես · ժգ · 16 ։
խ Ոզբ · բ · 19 ։
ծ Ես · ա · 3 ։ Ընդ · 11 ։
կ Նբեմ · բէ · 17 · 27 ։ Պ · ա · 10 ։

ՀՌ · Ի՛ · Ւ՚ · 713 գէ ։
ա Նշ · 1 · 1 · 1 · 2 · 1 · 1 · 1

լե՛լէրին՝ թուրփանտալար իւէ հինձիր աղաձլարը կ՚եկէ տիր քի սիլքինինձէ՝ եէյէնին աղզընա տիւ-
13 չէրլէր ։ Ի՛նձէ գամլըն՝ սէնին օրթանտա գարըլար սըր, սէնին տիյարընն գափուլարը՝ հէր վէճՀ իւէ սէնին տիւշմէնլէրինէ աչըլաճագլար ։ սէնին Ղըրղազլարընը
14 աթէշ եէյէճէք ։ Մուհասէրէ իւչիւն քէնտինէ սուլար չէք, գաչէլէրինի գուվվէթլէնտիր ։ չամուրա կիրիպ՝ պալչըզա պաս, քիրէմիտ փուրունուննու թա՛միր էյլէ ։
15 Օրատա սէնի աթէշ եէյէճէք, գըլըճ սէնի գըրաճագ, սէնի օր պէօճէ յի կիպի թէլէֆ էտէճէք ։ քէնտինի օր պէօճէյի կիպի չօղալը, քէնտինի չէքիրկէ կիպի
16 չօղալը ։ Պաղրկեանլարընը կէօ-

յիւն եըլտըզլարընտան չօգ էքտինն ։ օր պէօճէյի խարապ էտիպ՝
17 ուչտու ։ Պէյլէրին չէքիրկէ կիպի՝ վէ սէրտարլարըն չէքիրկէլէր սիւրիւսիւ կիպի տիր ։ քի սօղուգ կիւնտե չէթէլէրտե գօնարլար ։ կիւնեչ տօղունճա՝ կէօչէրլէր ։ վէ օնլարըն մահալի նէրէտե օլտու-
18 ղու պիլինմէզ ։ Չօպանլարըն ուՀոյուրլար՝ եա՞ Ըսուր փատիշահը ։ պէյլէրին եաթարլար ։ գավմըն՝ "տաղլարըն իւզէրինտե տաղլըտլար ։ վէ ճէմ՝ էտէն եօգ
19 տուր ։ Կըրղըզնա չարէ եօգ տուր ։ Հարան օնկուլմազ սըր ։ "Հէվի սէնին խապէրինի իշլտէնլէր՝ սէնտէն էօթիւրիւ էլ չարփաճագլար ։ զնրա սէնին եարամազլըզըն՝ քիմի՞ն իւզէրինէ տայիմ կէչմիշ տիր ։

ՀԱ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 713 Գէ ։

Հ Ցայտ. Ղ ։ 18 ։
ՅՆբհմ. Ե ։ 37։ ծա.30։
Ղ Սադ. Ա՛թէ ։ 18 ։ Ն բ հ մ ։ ծա ։ 30 ։
ե Պ ։ Բ ։ 11 ։
Ֆ Ծովէլ ։ ա ։ 4 ։

ՀԱ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 713 Գէ ։

Յ Պաչ ։ Ցայտ ։ Թ ։ 7 ։

ն Պաչ՝ ՆԼ ։ ժէ ։ 16 ։ Սաղ ։ ՀՂ ։ 6 ։
ւ Նբհմ. Ե ։ 18 ։ Նէհկ ։ Լա ։ 3 ։ ա
ա Գ Յաղ ։ իբ ։ 17։
ւ Մէք ։ ա ։ 9 ։
պ Ողո ։ Բ ։ 15 ։ Սոփ ։ Բ ։ 15 ։ Պաչ՝ Նս ։ ժԳ ։ 8 ։ ա

ԱՄԲԱԿՈՒՄ

ՊԼՊՂ Ը

փէյղամպէրին՝ տիյարտա օլան զուլմտան էօթիւրիւ չէքեայէթ էթմէսի ։ 5 Օնուն Ո՛իլտանիլէրին էլի իւէ չէքէճէյի հայպէթլու ճէզասը ։ 13 փէյղամպէրին Ո՛լլահա էմնիյէթի ։

ՀԱ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 626 Գէ ։

1 Ա մբակում փէյղամպէրին կէօտիւյիւ վահի տիր ։
2 Ո՛ևիէյ՞տէք եա՞ Ըապպ՞ ֆէքեատ էտէյիմ՝ վէ իշիթմէյէսին ։ սանա զուլմտան էօթիւրիւ չաղը-
3 բայը՞ վէ գուրթարմայասըն ։ Ա՞ի՞ չիւն պանա եարամազլըգ կէօսթէրիբիրսին ։ վէ զահմէթ կէօրտիւրիւր սիւն ։ չիւն քի էօնիւմտէ նահագլըգ վէ զուլմ վար ։ վէ գավկա
4 հէմ նիզա՝ գօփարան վար ։ Օնուն իշիւն չէրի՝ ամ պաթթալ օլտու ։ վէ հագգ ասլա Ֆէյսաննա չըգմազ ։
5 չիւն քի Ֆֆասըգ՝ սատրղըն էթրաֆընը սըր ։ օնտան էօթիւրիւ չէրի՝ ամ խիւաֆ չըգար ։
6 Ո՛հայիֆէլէրտե կէօրիւն ։ վէ պագընը ։ վէ թա՛ճիւպ էտիպ հէյրան օլուն ։ զնրա կիւնէչէրինիզտե իշ իշլէյէճէյիմ՝ քի՝ նագլ օլուն ։
7 սա պիլէ ինանմազընըդ ։ Ո՞իրա իշլէթ Ֆպէն Ո՛իլտանիլէրի՝ օլ ա-

ճը վէ հիտտէթլի՝ քէնտիսինին օլմայան մէսքեանլար զապէթ էթմէք իչիւն եէրին էնինի կէզէն թայի-
8 ֆէթլու վէ գօրգուլու տուր ։ օնուն հիւքմիւ վէ բիւթպէսի քէնտինի չէգար ։ Օնուն աթէլըրը գափլանլարտան եէյնի տիր, վէ էախշամ գուրտլարընտան աղզընը տըր, վէ աթէլըլարը շախ գալտըրաճագլար ։ հէմ աթէլըլարը ուզագտան կէլէճէքլէր, Ո՛եէմէյէ ա՛ճէլէ էտէն գարթալ կիպի հիւ-
9 ճիւմ էտէճէքլէր ։ Ո՛իւմէյէսի զուլմ իչիւն կէլէճէք ։ պէօլիւքլէրին եիւզէրի իւէրիյէ տօղրու օլաճագ, վէ գում կիպի էսիրլէր
10 ճէմ՛ էտէճէք ։ Ալ է փատիշահլար մասխարալըղա ալաճագ, վէ պէյլէր օնա կիւլիւնճ օլաճագ ։ օ հէր հիսարա կիւլէճէք, չիւն քի թօփրագ ընղըպ՝ օնու ֆէթհ էտէճէք ։
11 Օլ զէման բուհ տէյիշլիպ՝ ա՛սր օլաճագ, վէ Ֆպու գուվվէթինի ալահլարընտան այրմաղ իլէ սուչլու օլաճագ ։
12 Ըվէն գատիմտէն պէրու տէյի՞լ մի սին՝ եա՞ Ըլահըմ Ըապպ Ը՛-

ՀԱ ։ Ի՛ ։ Լ ։ 626 Գէ ։

ա Ողբ ։ գ ։ 8։
բ Հոր ։ իա ։ 7 ։ Սաղ ։ ղէ ։ 8 , ճ ։ Նբհմ ։ ժբ ։ 1 ։
գ Լա ։ ԼԹ ։ 14 ։ Պոր ։ ժգ ։ 11 ։
դ Ը Օր ։ ԼԸ ։ 49 , 50 ։ Նբհմ. Ե. 15։ Պաչ՝Ը Մն. ԼՂ ։ 6 ։

զնզիմ, էօլմէյէճէյիզ. եա՞ Իապպ՝ Բօնու հիւքմ՝ իչիւն թայ՚ին էթտին, վէ եա՞ Վայա՝ օնու թէքքիր իչիւն նասպ էյլէտին։ 13 Կէօզլէրին եարամազլըգ կէօրմէքտէն փաք տըր, վէ եարամազլըղա պագմազա գատիր տէյիլ սին. Նի՞չիւն խայընլարա պագասըն, ֆասըգ քէնտինտէն սատըգ օլանը եուԹտուղու վազԹտա Թընմազսըն. 14 Վէ ատէմի տէննիզին պալըգլարը կիպի՝ օնլարա հիւքիւմէթ էտէն օլմայան սիւրԹինէննէր կիպի է- 15 տէրսին։ Օնլարըն հէ փիսխինի վօլմա իլէ չըգարըլար, օնլարը քէնտի աղլարը իլէ չէքէրլէր, վէ օնլարը՝ սաչմալարը իլէ ԹօփԹարլար. օնտան էօԹիւրիւ 16 չաղ ու մէսրուր օլուրլար։ Իմտի աղլարընա գուրպան էտէրլէր, վէ սաչմալարընա պուխուր եապարլար. զիրա հիսսէլէրի օնլար իլէ սէմիզ՝ վէ Թաա՚մ՚լարը նէֆիս տիր։ 17 Պուննա՞ն էօԹիւրիւ միւ աղլարընը պօչալտը՚պ՝ տայիմա Թայիֆէլէրի գաթը էմմէյէ էսիրէտմէզլէր։

ՊԸՊ Ր

Փէ յդամպէրէ վահինին Թէքմիլ օլմասընա պէգլէմէյէ նասիհաթ վէրիլմէյի։ 5 փուԹփէրէմի խարապ էտիհինին իւզէրինէ կէլէձէք օլան վայլար։

1 Էվվէլէմմտէ տուրաձաղըմ, վէ գալէ՚նին իւզէրինտէ հաղըր տուրաձաղըմ. վէ կէօրէյիմ՞ պանա նէ սէյլէր, վէ Թէքտիր օլունմամըն իւզէրինէ նէ ձէվապ վէրէյիմ։ 2 Վէ Իապպ պանա ձէվապ վէրիպ ա՚ճի՞ նազըպ՝ լէվհալար իւզէրինտէ գաղըվէր, Թաքի օնու օգուրան սէյիրտէ։ 3 Օիրա Տ՚ահի՝ տահա մուա՚յին վազԹիչիւն տիւր, ամմա էնձամընա վարմաղա ա՚ձէլէ էտէձէք, վէ եալան չըգմայաճագ. էյէր կէձիքիր իսէ, օնուն իչիւն պէքլէ, զիրա էէլպէԹթէ կէլէճէք, կէրի գալմայաճագ տըր։ 4 Իչիմէ մաղրուրուն ճանը օնտա տօղրու տէյիլ տիր. ամմա Ղատըգ՝ իմանը իլէ նաչայաճագ տըր։ 5 Վէ լաքին չարապ աղտըրըճը տըր, ատէմ մաղրուր օլուպ՝ րահաթ տուրմազ. չիւն քի ճանընը էմէզար կիպի կէնիչէտիր, վէ եօլիւմ կիպի օլուպ՝ տօյմազ, իլլա քէնտինէ հէմ Թայիֆէլէրի տէվշիրիր, վէ հէմ գավմէրի քէնտիսինէ 6 Թօփլար։ Պունլարըն ճիւմլէսի Բօնուն իւզէրինէ մէսէլ գալտը՞ըմայաճագլար մը, վէ օնուն իչիւն զէվկլէնէճէք Թէմիել իլէ՝ ա՚յ՞ քէնտիսինին օլմայանը չօղալտանա, (նիչէյէ՞ատէք,) վէ քէնտի իւզէրինէ բէ՚նիլէր նիւքլէտէնէ՝ ատ՞մէյէ- 7 ճէքմի։ Այէնի ըսրըճագ օլանլար ափանսըզ գա՞լդմայաճագլար մը, վէ սանա սըգընմը վէրէճէք օլանլար ուչանըպ՝ սէն օնլարա նաղմա 8 օ՞լմայաճագմըսըն։ Բ՚այն չօգ Թայիֆէլէր սօյտուղուն իչիւն, սէնի տէ գավմէրին հէմ պագի՚յէսի՝ Տատէմ գանլարընտան վէ տիյարընն՝ չէհրին վէ օնտա հէմ սաքին օլանլարըն զուլմունտան էօԹիւրիւ սօյաճագ։ 9 Վա՚յ քէնտի էվինէ էֆէնա Թամա՝ իլէ դաղանճ արզուլէյէնէք՝ քէօԹիւնիւն փէնչէսինտէն քէնտինի գուրԹարա տէյիւ Ւեուվա- 10 սընը եիւքսէյէ գօր։ Չօգ գավմլէր քէսմէք իլէ՝ քէնտի էվինէ ա՚յըզ օլանը տիւչիւնտիւն, վէ 11 ճանընա կիւնահ էԹտին։ Օիրա Թաչ՝ տիվարտան ֆէրեատ էտէճէք, վէ մէրԹէք քէրէսԹէտէն օնա ձէվապ վէրէճէք։ 12 Վա՚յ Բգանլար իլէ չէհր սինա էտէնէ՝ վէ նահադըզ իլէ գասա- 13 պա գայիմ էտունէ։ ԻչԹէ ա՚սքէրլէրին Իապպընտան տէյի՞լ միքի՝ Տգավմլէր ալԹէղ իչիւն էմէք չէքէրլէր, վէ իւմմԹիլէր պոշ եէ- 14 րէ եօրուլուրլար։ Օիրա եէր՝ Իապպ ի՚ղղէԹինին պիլկիսի իլէ՝ սուլար ալնիզի գափլատըղը կիպի տօլաճագ տըր։ 15 Վա՚յ ուօսԹուննա իչէրէնէ, հէմ տէ չարապընը տօլտուրուպ սէրխօշ էտէնէ, Թա քի ՞օնլարըն 16 չօփլաղըգլարընա պագա։ Ի՚ղղէԹ եէրինէ ա՚յըզ իլէ տօյտուն. Ֆսէն տախի իչ, վէ ղուլֆէնի աչ. Իապպըն սաղ էլինին գատէհի սանա տէօնէճէք, վէ ի՚ղղէԹինին իւզէրինէ ա՚յըպ դուստունԹուստու 17 օլաճագ։ Օիրա սէնի՝ Ղատէմ

ԹԳ. Ի՚. Ւ. 626 գէ։
Բ Ջ. ԹԱԹ. ԺԵ՚. 25։ Նա. Ժ. 5, 6, 7։ Ընձկ. Ը. 25։
Ժ Սաղ. Ե. 5։
է Ներեմ. ԺԵ. 1։
Ը Ներեմ. Ժ՚Ջ. 16։ Ա՚մովս. Ջ. 2։
ա Նա. ի՚ա. 8. 11։
Բ Սաղ. ՃԵ. 8։
գ Նա. Ը. 1։ Ը. 8։
դ Յան. Ժ. 14։ ԺԱ. 27. 35։
ե Նբը. Ժ. 37։
զ Հօվ. գ. 36։ Հոով. Ա. 17։ Գաղ. գ. 11։ Նբը. Ժ. 38։
ԹԳ. Ի՚. Ւ. 626 գէ։
է Ա. Օաւ. ԻԵ. 20։ Ը. 16։
Ը Մէք. Բ. 4։
Բ Նա. Լ՚Է. 1։
Ժ Նա. 17։
է Ներեմ. ԻԲ. 13։
Ը Ներեմ. ԽԹ՚Ջ 16։ Ներ. 4։
Ժ Ներեմ. ԻԲ. 13։ Ընձկ. ԻԳ. 9։ Մէք. գ. 10։ Նաա. Գ. 1։
ժ Ներեմ. ԺԱ. 18։
ի Նա. ԺԱ. 9։
ի Ներեմ. ԻԲ. 26, 27։ ԺԱ. 57։
ղ Նա. 8։

Digitized by Google

գանընտան վէ տիյարըն՝ չէհրին հէմ ծնտա հէփ սաքին օլանլարըն զուլմունտան՝ Լ[ը]բանանըն զուլմու վէ հայվանլարը գօրգուտան հէլաքլիք սէնի էօրթէճէք։

18 [տ]Ափիշկընըն ցտուղու ցմա փուրի՝ տէօքմէ փուրի վէ [ս]նալանը էօյրէտէն նէյէ[թ] նարտ, քի նա֊փիշկըսը՝ նափտըղը չէյին իւզերինէ կիւվէնէ, վէ [ս]տիլսիզ փուրլար

19 նափտ։ Վա՜յ օտունա՝ Նինյան, վէ տիլսիզ Թաշա՝ Գալդ տէյէնէ. եալընըզ էօյրէտիր, իլթէ ալմուն վէ կիւմիւշ իլէ գափը տըր, վէ [ի]չինտէ ասլա բուղ նօշ տուր։

20 [ը]Գապղ իսէ մուգաւտտես Հէյքէ֊լինտէ տիր. [ը]օնուն նիւզիւնտէն սուս օլ՝ նա պիւթիւն նէյր։

ՊԸՊ Դ

Ամբակումն տաւա՛սը։ 3 Ականջն քէնտի գաւմընը խէլաս էթմէ֊ինտէ կէօսթէրթիլի ա՛զամէթի վէ գուվվէթի։ 17 Փէյղամպէ֊րին Ականջա ի[ր]իմասը վէ չաւըղը։

1 Շիկիօնօթ իւզրէ՝ Ամբակում փէյղամպէրին տուա՛սը տըր։

2 Նա՜ Գապղ սէնին խապէրինի իչիթտիմ, վէ գօրգուտում. նա՜ Գապղ՝ ա՛մէլինի կըլլարըն օրթա֊սընտա իշնա էյլէ, կըլլարըն օր֊թասընտա պիլտիր. ղազապտա մէրհամէթ զիքր էյլէ։

3 Ականջ [ա]նմանտան՝ [ը]վէ Գու֊գաւտէս՝ փառան տաղընտան կէլ֊տի. սէլա. օնուն ճէլալի կէօքլէրի գափլասը, վէ եէր օնուն համ֊

4 տընտան տօլտու։ Վէ այտընըզդ կիւնէչ կիպի իտի, օնուն էլինտէն՝ փէրթէվլէր ըզէ֊րը. վէ գուվվէ֊թինին էօրթիւսիւ օրատա իտի։

5 [բ]Նօնիւնճէ թա՛ուն կիտէր իտի, վէ այագլարը արտընճա [գ]հիւմմա

6 ջըգար իտի։ Օ՝ տուրուպ եէրի էօլչտիւ, պագտը վէ թայիֆէ֊լէր տիթրէմտի, վէ [դ]ապէտի տաղլար [ե]տտուղտըլար, վէ հղէլի պայըրլար էյիլտիլէր. օնուն հօլ֊լարը եպէտի տիր։

7 [զ]Ուշանըն չատրըլարընը սը֊գընթը ալթընտա կէօրտիւմ. [է]ա֊դիան տիյարընն խայմէլէրի տիթ֊

8 րէտիլէր։ [ը]Գապղ՝ ըմմագլարա՞մը ղազապլանտը, խըշմըն ըմմագլա֊

բա՞մը իտի, տարղընըզդըն տէնի֊զէ՞ մի իտի, [թ]էքի աթլարընա՝ խէ֊

9 լաս ա՛զապլարընա պինտին։ Նա֊յընն պիլէքիւլիյէ չըփլագլանտը, սըպղթլարա եէմին էթտիյին սէօ֊զիւնէ կէ[ը]ր. սէլա. [ժ]եէրի ըմմագ֊

10 լարա եարտըն։ [ը]Տաղլար սէնի կէօրիւպ՝ տիթրէտիլէր, սուլարըն ճէօղղունըզուղու կէչտի. էնկինի՝ սէ֊տասընը վէրտի, [ը]էլլէրինի եիւքսէ֊

11 յէ գալտըրտը։ [ժ]Կիւնէչ իլէ այ՝ մէքեանլարընտա տուրտուլար. օն֊լար սէնին [օ]զլարընըն ըշըդը իլէ՝ եալապդ մըղրաղընըն փարկայընը

12 իլէ եիւրիւտիէլէր։ Նէրի կօվքէ իլէ կէգտին, ղաղապ իլէ [լ]թայի֊

13 ֆէլէր էգտին։ Գաւմընըն խէլասը իչիւն՝ մէսիհին իլէ խէլաս իչիւն չըգտըն. [ի]ֆասըղը էվլինտէն՝ թէ֊մէլի թա պօղազատէք աչմադ իլէ՝

14 պաշ էգտին. սէլա։ Տէյնէքլէրի իլէ սէրտաթլարընըն պաշընը գըր֊տըն. պէնի տաղըթմագ իչիւն գա֊սըդա կիպի չըգտըլար. աէվինճ֊լէրի՝ ֆագիրի կիզլետէ եէմէք

15 կիպի իտի։ [ը]Աթլարըն իլէ տէ֊նիզտէ՝ չօգ սուլարըն գապղարը֊

16 չընտա կէգտին։ Նչինթտիմ վէ [գ]արնըմ տիթրէտի, սէտատան տուտագլարըմ տիթրէշտի, քէմիք֊լէրիմէ չիւրիւքլիւք կիրտի, վէ սըգլէթ կիւնիւնտէ բահաթլանա֊

17 յընտ տէյիւ՝ տիզլէրիմտէ տիթրէ֊տիմ, օ՝ գավմա չըգընճա, օնըարա հիւճիւմ էտէճէք։

Նյէր լինճիր աղաճը ֆիլիա վէրմէգ իսէ, վէ ասմալարտա մէյ֊վէ օլմազ իսէ, ղէյթունուն իչի խիլաֆ էտէր իսէ, վէ թարլալար նէ յէճէք վէրմէզլէր իսէ, աղըլ֊տան գօյուն քէսիլիր իսէ, վէ ա֊

18 խօրլարտա սըղըր օլմազ իսէ տա֊խ, [հ]պէն [յ]Գապգտա չաղլանաճա֊ղըմ. խէլասըմըն Ականջնտա մէս֊

19 րուր օլաճաղըմ։ Նֆէնտիմ Գապգ՝ ղգուվվէթիմ տիր, վէ այագլա֊րըմը [ջ]քէյիքինքինէ աէօնտէրէ֊ճէք, վէ պէնի [հ]իւքսէք եէրլէ֊բիմտէ կէգտիրէճէք։

Ա՛ուսիգար պաշը իչիւն չալկը֊լարըմ իւզրէ։

Ս ՈՓՈՆԻԱ

ԳԼՈՒԽ Ը

Փեյղամպերլէյին Թագաւորը։ 2 Հուդանէն վէ Իրուսաղէմին իւզերինէ կիւնահլարը իչին կէլէճէք օլան ահվալմէրը։

1 Յուդա փատիշահը Ամոն օղլու Յոսիահընէն կիւնլէրինտէ՝ նզկիա օղլու Ամարիա օղլու Կոդողիա օղլու Հուսինին օղլու Սոփոնիայա օլան Բապպէրն քէլամը տըր։

2 Անէրին եիւզիւնտէն հէր շէյի պիլքիւլլիյէ եօղ էտէճէյիմ՝ տէ-

3 յօր Բապպ։ Ամէմի վէ հայվանընը եօղ էտէճէյիմ, կէօյիւն գուշլարընը վէ տէնիզին պալըգլարընը վէ Ֆէթէօքէզլերի փասըգլար իլէ եօղ էտէճէյիմ. հէմ եէրին եիւզիւնտէն ատէմի քէսէճէյիմ՝

4 տէ յօր Բապպ։ Վէ էլիմի Յուդանընն իւզերինէ վէ Իրուսաղէմին հէփ սաքինէլերի իւզերինէ ուզաուաճաղըմ. վէ Հզու մահալտէն Բահաղընն պագիյէսինի՝ Փութքեահինլերինին ատրընը քեահինլեր

5 իլէ պէրապեր, վէ Խտամլարըն իւզէրինտէ կէօյիւն ա՝աքերինէ սեճտէ գըլանլարը՝ վէ Ազճատ գըլըպ Բապպա եէմին էտէնլերի վէ Մեղքոմ իլէ եէմին էտէնլերի,

6 վէ Բապպընն արտընտան տէօնէնլերի՝ վէ Բապպը արամայանլարը՝ վէ օնու թալապ էթմէյէնլերի քէսէճէյիմ։

7 Եվ՝ֆէնտիմ Բապպընն հուզուրունտա սուս օլ, Հզիրա Բապպընն կիւնիւ եագընն տըր. Խչիւն քի Բապպ գուրպան Հազըրլատը, տա՝վէթ-

8 լիլէրինի թագտիս էյլէտի։ Վէ վագի՝ օլաքի Բապպընն գուրպանըր կիւնիւնտէ՝ Նսէրվէրլէրինն վէ փատիշահընն օղուլլարընըն վէ հէփ եատ էսվապ կիյէնլէրինն հագգընը-

9 տան կէլէճէյիմ։ Էմ օլ կիւնտէ էշիքտէն հէփ սըղըյանլարընն՝ էֆէնտիլէրինին էվինէ զուլմ վէ հիլէ իլէ տօլտուրանլարընն հագգընտան կէլէճէյիմ։

10 Վէ վագի՝ օլաքի օլ կիւնտէ տէյօր Բապպ՝ Նպալէգ գափուտունտան ֆէրեատ սէսի վէ Մասենատան ֆիղան վէ պայըրլատտան պէօյիւք գըրղընն օլաճագ։

11 Ֆիղան էտին՝ էյ Մաքեէսին սաքինլերի. զիրա հէփ պալըրկատ գավմը հէլաք օլտու, հէփ կիւմիւշ կէբիրէնլեր քէսիլտի։

12 Վէ վագի՝ օլաքի օլ զէմանտէ՝ Նրուսաղէմի չերաղլար իլէ թէֆթիշ էտէճէյիմ, վէ Դօրգուլարը իւզերինտէ պաղտաշ գուրան քիմսեէրին՝ Ղալալէրինտէ՝ Բապպ էյլիք էթմէզ քէմինք տէ էթմէզ տէ յէնլէրին հագգընտան կէլէճէ-

13 յիմ։ Վէ օնլարըն մալը եաղմա՝ վէ էվլերի վիրան օլաճագ. վէ էվլէր պինա էտէճէքլեր՝ ամմա Նսաքին օլմայաճագլար, վէ պաղլար տիքէճէքլեր՝ ամմա Ռօնլարըն շարապընը իչմէյէճէքլեր։

14 Ռ՝Բապպընն պէօյիւք կիւնիւ եագընն տըր, եագընն տըր, վէ փէք ա՝ճէլէ էտեր. Բապպ կիւնիւնիւն սէսի կէլէյօր. գաֆրիման օրատա

15 աճը պաղըրըյօր։ Ն՝Ող կիւն՝ ղազապ կիւնիւ տիւր, սըգլէթ վէ մէշագգաթ կիւնիւ՝ խարապ վէ վիրան օլմագ կիւնիւ՝ գարանլըգ վէ տուման կիւնիւ՝ պուլութ վէ

16 գօյու տուման կիւնիւ տիւր. Ֆիսարլը շէհրլէրէ գարշը վէ եիւքսէք գուլլէրէ գարշը Նպօրու վէ

17 նատ՝րա կիւնիւ տիւր։ Վէ ատէմլէրի սըգլէթէ սալաճաղըմ, վէ Քէօրլէր կիպի կէզէճէքլէր, զիրա Բապպա կիւնահ էթտիլէր. վէ Հօնլարըն գանը թօզ կիպի վէ լէշլէրի Ցկիւպրէ կիպի տէօքիւ-

18 լէճէք։ Ռ՝Բապպընն էօվքէսի կիւնիւնէ կիւմիւշլէրի պիլէ՝ աւթունլարը պիլէ օնլարը գուրթարմադա գատիր օլմայաճագ, իլլա Ցայրէթինին աֆէդինտէն պիւ-

---

ՀԱ. Ի՝. Ի. 630 դէ։

ՀԱ. Ի՝. Ի. 630 դէ։

ա ՈՎ. Ի. 3։

բ Ներկ. է. 19։ ժէ. 3, 4. 7։ Ասա. ժէ. 31։

գ է Յոել. խէ. 4, 5։ դ ՈՎ. Ջ. 5։ ե է ՀԱԳ. խէ. 12։ Նբեմ. ժԹ. 13։

զ է ՀԱԳ. ժԸ. 21։ է ՀԱԳ. ժէ. 33. 41։

ը Ներ. խԸ. 1։ ՈՎ. Ի. 15։

ը Հեռ. խԳ. 7։ է ՀԱԳ. ժա. 33։

ը Ներ. ա. 4։ Ներեմ. Բ. 13. 17։ ժէ. 6։

ժ ՈՎ. է. 7։ ի Ընդ. Բ. 20։ Ովաբ. Բ. 13։

լ Ներ. ժգ. 6։ խ Ներ. Լ. 6։ Ներեմ. խզ. 19։ Ներկ. Ը. 17. Հայտ. ժԲ. 17։

ծ Ներեմ. ԼԲ. 6։

Digitized by Google

թիւն եէր՝ թէլէֆ օլաճագ. զիրա
՚նէքին հէփ սաքինէրինի զայէթ
չափուք տիւքէաէճէք տիր։

ԳԼՈՒԽ Դ

Ովվպե էթմէյէ պիր զայէթ. 4 փէշտե-
լոբը, 8 Մովսէսը վէ Ամմոնան, 12 Հա-
պէնի վէ Նաւթալ իւղերինէ կէլէճէք օլան
ահքեամիէը։

1 Ի՚Հէնտի քէնտինիզի թէֆթիշ վէ
թէֆթէհհիւս էտին՝ եա՛ ու-
2 թանմազ թայիֆէ, մուգատատէր
իմրա օլունմազտան՝ կիւն ՚սաման
չէօփիւ կիպի կէչմէզտէն էվվէլ,
Բ՚Ապպէրն խոշմու զաշապը իւզե-
րինիզէ կէլմէզտէն էվվէլ, Ի՚ապպ
խոշմընդն կիւնիւ իւզէրինիզէ կէլ-
3 մէզտէն էվվէլ։ Բ՚Ապպը թալապ
էտին՝ Բէյ եէրին ճիւմլէ մահ-
ճուպլէրի. սիզ քի օնուն չէրի՛ա-
թընը իմրա էտէբսինիզ. սատա-
գաթ արայընն, ալչագ կէօնիւլ-
լիւք արայընն, Բ՚պէլքի Ի՚ապպ խոշ-
մընդն կիւնիւնտէ կիզլէնէսինիզ։
4 Օ՚Նրա Ի՚Ադա թէրք օլունաճագ,
վէ Ի՚սկաղոն վիրանէ օլաճագ. Ի-
զովտոսու Է՚օյլէյին գօվաճագ-
լար, վէ Ի՚կկարոն քէօբտէն գօ-
5 փարըլաճագ։ Վ՚այ Բատէնիզ եա-
լըսընտա սաքին օլանլարա՝ Վ՚Հերա-
թիւէր թայիֆէսինէ. Ի՚ապպընն
սէօզիւ սանա գարշը տըր՝ եա՛
Բ՚փղշտըլըլար տիյարը Վ՚Հանան՝ սէ-
նի տախի սաքին օլմայանատէք
6 խարապ էտէճէյիմ՝։ Վ՚Է տէնիզին
եալըսը՝ չօպանլար Հավուզլարը
վէ եայլասը՝ վէ Բ՚սիւրիւէր աղըլ-
7 լարը օլաճագ։ Վ՚Է եալը՝ Ֆ՚ուդա
էվվլ Բ՚պագիչէսինին օլուպ օնլա-
րըն իւզէրինտէ կիւուդճէքլէր. ախ-
շամտա Ի՚սկաղոնուն էվվէրինտէ
եաթաճագլար, զիրա օնլարընն Ա՚ս-
լահը Ի՚ապպ Ո՚օնլարը եօգլայա-
ճագ, վէ Բ՚օնլարընն էսիրլիլիկնի
տէօնտէրէճէք տիր։
8 Բ՚Ովաբընն սիթէմինի վէ Ի՚Ամմոն
օղուլլարընընն քիւֆրլէրինի իչնէթ-
տիմ՝, քի օնլար գավմընա սիթէմ
էթտիլէր, վէ Ֆ՚օնլարընն սինօրու
իւզէրինէ թէքէպպիւր էթտիլէր։
9 Ո՚Նուն իչնէն Իսրայէլին Ա՚լլահը
ա՚սքէրլէրին Բ՚ապպը տէր. պկէն

(ա. Ի՚. Ի. 630 գէ։

սաղ իմ քի՝ Ֆ՚Ովաք Ո՚ղամ կի-
պի՝ վէ Է՚Ամմոն օղուլլարը Գո-
մոր կիպի ՚տիքէնլէր միւլքիւ վէ
թուզ մա՚տէնք վէ էպէտէն վիրանէ
օլաճագ. Ֆ՚գավմընդն պագիչէսի
օնլարը եաղմալայաճագ, վէ թա-
չիֆէլէրիմին գալանլարը օնլարը
10 զապթ էտէճէք։ Գու Ֆ՚օնլարա՝
մաղրուլուգլարը իչնէն օլաճագ.
զիրա օնլար ա՚սքէրլէր Բ՚ապպընդն
գավմընա սիթէմ էթտիլէր, վէ
11 միւթէքէպպիր օլտուլար Բ՚ապպ
օնլարա հիյպէթլու օլաճագ, զի-
րա օ՝ եէրին հէփ ալլահլարընը
հէլաք էտէճէք. վէ Ի՚թայիֆէլէ-
րին ճիւմլէ ատալարը օնա՝ հէր
պիրի քէնտի մահալինտէն Ս՚սէճտէ
գըլաճագ։
12 Ո՚Սիզ տախի՝ եա՛ Հ՚ապէշլէր՝
Ս՚գըլըճմընդն մագթուլլէրի օլա-
ճագսընըզ։
13 Վ՚Է օ՝ էլինի փօրեաս ճանիպի
իւզէրինէ ուզատաճագ, վէ Ո՚Ը-
սուրու հէլաք էտէճէք. վէ Ո՚սի-
նուէյի վիրանէ յէ՝ չէօլ կիպի գու-
14 րու եէրէ տէօնտէրէճէք։ Վ՚Է Լօ-
նուն օրթասընտա սիւրիւլէր՝ Ո՚թա-
յիֆէլէրին հէփ հայվանլարը եա-
թաճագ. Ո՚կէրէք բահամ գուշու
կէրէք քիրփի օնուն տիրէք պաշ-
լըգլարընտա կէճէլէյէճէքլէր.
փէնճէրէլէրտե սէս էօթէճէք, է-
չիքլէրտե խարապլըգ օլաճագ, զի-
րա Է՚րզ գափլամասընը սէօքէճ-
15 ճէք։ Ի՚օյիւնէն չէհր պու տուր,
Ո՚քի էմնիյէթ իւզէրէ սաքին իտի,
Ֆ՚քի գալպինտէ՝ պէն իմ, վէ
պէնտէն զայրի եօգ տուր տէտի.
Նի՞ճէ վիրանէ՝ ճանավարլար եա-
թաղը օլտու. օնտան հէր կէչէն
Ֆ՚ըսըզգ չալըպ Ո՚էլինի սալայա-
ճագ։

ԳԼՈՒԽ Դ

Ի՚սրաէլէմէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ կիւնահ-
լար իչնէն թա՚զիր օլունտուղու. 8 Խոսա-
յէլին կէրի տէօնմէսի, 14 վէ օնլարըն խէ-
լաս օլմագ իչնէն Ի՚լլահա միւնթահիզը օ-
մազա պիր զայրէթի։

1 Ի՚ Ա՛յ ա՚սր վէ մուրտար վէ զա-
2 ՚լըմ չէհրէ։ Ո՚Եօզէ իթաա՚թ
էթմէտի, Բ՚էթտիպ գապուլ էթ-
մէտի. Ի՚ապպա կիւվէնմէտի, Ի՚լ-
3 լահընա եագլաշմատը։ Ֆ՚Օնուն ի-

(ա. Ի՚. Ի. 630 գէ։

Ֆ Ի՚սա. ժէ.Ի-
րեմ. խդ. 9. Ի՚սդկ. իէ. 9. Ի՚մսվ. է. 1. զ Ի՚մսվ. ա. 13. է Ի՚դն. ժԲ. 25. է Օր. իԲ. 23. Ի՚ս. ժէ. 19. Լէ. 13. Ի՚ըեմ. խԲ. 18. Ե. 40. ը Խս. 7. թ Ի՚ս. ժէ. 6. Ի՚րեմ. խդ. 29. ժ Դն. Ժ. 5. ի Պաշ. ա. 11. Հօշ. գ. 21. ժ Ի՚ս. ժէ. 1. ի. 4. Ի՚ըեմ. խդ. 9. Ի՚դկ. Ը. 9. ի Պաշ. ժէ. 13. ղ Ի՚ս. Ժ. 13. Ի՚դկ. Լա. 3. Ղաւ. ա. 1. է. 10. գ. 15. 18. ձ Խս. 6. ճ Ի՚ս. ժէ. 21, 23. ո Ի՚ս. Լէ. 11. 14. վ Ի՚րեմ. իէ. 14. տ Ի՚ս. խէ. 8. ր Հայտ. ժԸ. 7. ց Հոբ. իէ. 23. Իզէ. է. 15. Ի՚դկ. իէ. 36. ՚Ղաւ. գ. 19.

ա Հոբ. իա. 18. Պաղ. ա. 4. Ի՚ս. ժէ. 13. Ի՚մս. ժէ. 3. բ է. Ի՚ոագ. իգ. 26. գ Պաղ. ձէ. 4. Ի՚մսվ. է. 6. դ Պաղ. հՂ. 9. ե Հովէլ. բ. 14. Ի՚մսվ. է. 15. Հովել. է. 9. զ Ի՚րեմ. խէ. 4, 5. Ի՚դկ. իէ. 15. Ի՚մսվ. ա. 6, 7, 8. Հագ. է. 5, 6. է Ի՚րեմ. գ. 4. ժէ. 8. ը Ի՚դկ. իէ. 16. թ Հես. ժէ. 3. ժ Պագ՝ Ի՚ս. ժէ. 2. Ի՚ս. 14. ի Ի՚ս. ժա. 11. Միք. է. 7. Ե. 7, 8. Ընգ. ա. 12. է. 2. Ի՚ս. 9. ղ Ի՚ն. է. 31. Ի՚ղս. ա. 69. ձ Պաղ. ձԸ. 1. Ի՚րեմ. իէ. 14. ճ Ի՚րեմ. խդ. 27. Ի՚դկ. իէ. 8. ի Ի՚դկ. իէ. 3. 6. հ Ի՚րեմ. խէ. 1.

ա Ի՚ս. 3, 3.

Digitized by Google

չինտէ սէրվէրլէրի՝ պէօյիւրէն արս-
լանլար տրը. գատրլարը՝ [a]ախչամ
գուրտլարը տրը, սապահատէք պիր
4 հէյ գօմազլար: [b]Փէ յղամպէրլէրի
քիպիր՝ խայրն քիմնէլէր տիր. օ-
նուն քահինլէրի՝ [c]ապտէսէյի
մուրտարլատրլար, [d]հէրի'աթը
5 պօզտուլար: [e]Ատրդ [f]պապ՝ [g]օ-
նուն օրթասընտա տրը, հարամազ-
լըգ իշլէմէզ. սապահ պէ սապահ
հէրի'աթընը այտընլըդա չգտրը,
էքսիք տէյիլ. [h]հարամազ իսէ ու-
6 թանմագ պիլմէզ: [i]Այիֆէլէրի
քէստիմ, գալէ՝ պէտէնլէրի վէրան
օլտու, սօգագլարընը՝ կէչէն գօ-
մայարագ խարապ էթտիմ. չէհր-
լէրի ատէմիզ՝ սաքինսիզ գալըպ
7 պօզուլտու: [j]Տէտիմ քի՝ [k]Նէ-
պէթէ պէնտէն գօրգուպ թէ-
տիպ գապուլ էտէճէքսին, վէ
օնլարըն մէսքեանը հէլաք օլմա-
յա, օնու հէր նէ գատար եօգ-
լատըմ իսէ տէ. ամմա էրքէն
գալդըպ՝ [l]հէփ ա'մէլլէրինի պօզ-
տուլար:
8 Օնուն [m]իչուն [n]պէնի՝ չիքեարա
գալգաճաղըմ կիւնէտտէք պէքլէ-
լին՝ տէյօր Պապպ. գիրա հիւքմ
էթմիշիմ քի՝ [o]թայիֆէլէրի ճէմ'
էտէյիմ, մէմլէքէթլէրի տէվշիրէ-
յիմ, օնլարըն իւզէրինէ էօվ-
քէմի՝ ճիւմլէ խըշմ ու զաղապըմը
տէօքէյիմ. գիրա [p]զայրէթիմին ա-
թէչինտէն՝ պիւթիւն եէր թէլէֆ
օլաճագ տրը:
9 Օյիրա օլ զէմանն գավմլէրէ
տուտագ փաքլըդը տէօնտէրէճէ-
յիմ քի՝ հէփիսի Պապպն իսմինէ
նիտա էտիպ օնա էէօնիւլ պիրլէյի
10 իլէ [q]պատէթ էտէլէր: [r]Ապէչ
ըսմազլարընըն էօթէսինտէն տուա-
ճիլէրիմ՝ տաղըլմըշլարըմըն դրդը՝
11 փէշքէշիմի կէթիրէճէք: Օլ կիւն-
տէ՝ պանա օլ գապագաթ էթտի-
յին հէփ ա'մէլլէրինտէն ութան-
մայաճագսըն. գիրա օլ զէման [s]սէ-
նին իչինտէն սէնին մաղրուրլուս-
ղուն իլէ էօյիւնէնլէրի կիտէրէճէ-
յիմ, վէ արթըգ մուգատտէա տա-
ղըմտա պիր տահա քիպը էթմէ-
12 յէճէքսին: Ալ էէնին իչինտէ
[t]մահճուպ վէ զայիֆ գավմ պագի
գօյաճաղըմ, վէ Պապպըն իս-
13 մինէ սըղընաճագլար: [u]Իսրայէլին
[v]ղապագիյէսի [w]եարամազլըգ էթմէ-
կէճէք, վէ [x]եալան սէօյլէմէյէ-
ճէք, վէ օնլարըն աղղընտա հիլէ-
պազ տիլ պուլունմայաճագ. գի-
րա [y]օնլար օթլանաճագլար, վէ
եամթաճագլար, վէ իւրքիւտէն օլ-
մայաճագ տրը:
14 [z]Գաղմէ օգու՝ եա՞ Աիօն գը-
ղը, կիւլպեանք չէք՝ եա՞ Իսրա-
յէլ. պիւթիւն գալպտէն շաղ
ու մէսրուր օլ եա՞ Իրուսաղէմ
15 գըղը: Պապպ սէնին ահքեամլէրինի
կիւսէրտի, տիւշմէնինի գօվտու.
[a]Իսրայէլին փատիշահը Պապպ՝
[b]սէնին օրթանտա տրը, արթըգ
պէլա կէօրմէյէճէքսին:
16 Օլ կիւնտէ [c]Իրուսաղէմ՝
Գօրգամա, վէ Աիօնա՝ [d]Իյլէրին
17 կէվ չէմէսին տէնիլէճէք: Իլլահըն
Պապպ [e]սէնին [f]իչինտէ գահրիման
օլուպ խէլաս էտէճէք. [g]օ՝ սէ-
նին հագգընա շաղլըգ իլէ սէվի-
նէճէք, մուհապպէթինտէ ա'ֆվ
էտէճէք, սէնին հագգընա նաղմէ
18 իլէ մէսրուր օլաճագ: [h]Պայրամ-
տան էօթիւրու սէնտէն օլան էլէմ
չէքմիշլէրի տէվ շիրէճէյիմ. օնլա-
րըն իւզէրինէ սիթէմ եիւք իտի:
19 Իչլէթ պէն օլ զէմանտէ՝ սանա
հէփ ճէֆա էտէնլէրին իճրասընը
էտէճէյիմ, վէ [i]ադասաղը խէլաս
էտէճէյիմ, վէ գօվուլմուշու ճէմ'
էտէճէյիմ, վէ օնլարը՝ [j]ճիւմլէ
ուլթանտրգլարը եէրտէ մէտհ վէ
20 նամ իչինէ գօյաճաղըմ: Օլ
վագթտա [k]սիզի կէթիրէճէյիմ,
վէ օլ վագթտա սիզի ճէմ' էտ-
էճէյիմ. գիրա էսիրլի կինիգի
կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ տէօնտէր-
տիյիմտէ՝ սիզի եէրին հէփ գավմ-
լէրինտէ նամ վէ մէտհ իչինէ գօ-
յաճաղըմ՝ տէյօր Պապպ:

Digitized by Google

Ը Ն Գ Ի

ՊԸՊ Ը

Փէլշամպէրին՝ գավմա Թապպէն էվինէ եափմադա պիգայա օլուգլարը իչինն Թաղէը վէրսիյի ։ 7 Օնուն էվի եափմադա գավմա ղայրէթ վէրիպ , 12 օնլարա Ըլլահըն եարըմըմընը վա՛ռ էթսինի ։

1 Ա՛Վարեհ փատիշահըն իքինճի եըլըընտա՝ ալթընճը այտա՝ այըն պիրինճի կիւնիւնտէ Յուդա վալիսի Աաղաթիէլ օղլու Ջօրթաբաթէլէ վէ Յովսեդեկ օղլու պէօյիւք քահին Յեսուայա Ընգէ փէյղամպէրին եէտի իլէ Թապպէն 2 քէլամը օլուպ տէտի . Ը՛նգէրլէրին Թապպը սէօյլէյիպ պէօյլէ տէր . Պու գավմ՝ Տահա վագթ՝ Թապպ էվինին եափըլաճագ վագթը կէլմէտի տէր ։

3 Ալ է Ընգէ փէյղամպէրին եէտի իլէ Թապպէն քէլամը օլուպ 4 տէտի . Ղիպէ՛ Թամանը էվէրիսինիզտէ սաքին օլմադա վագթ վար տա՝ պու էվ խարա՞պ մը գալա ։ 5 Իմտի հալա ա՛նքէրլէրին Թապպը պէօյլէ տէր . Հէօլսըրընըզա տիգ- 6 գաթ էտին ։ Ը՛Ջօգ էքտինիզ ամ- մա ազ կէթիրտինիզ , եէտինիզ ամմա տօյմատընըզ , իչտինիզ ամ- մա գանմատընըզ , կիյինտինիզ ամմա ըսսընմատընըզ , վէ Ը՛իճ- բէթ իլէ իչլէյէն՝ իւճբէթի տէլիք քէսէ իչիւն էտինիր ։

7 Ը՛նքէրլէրին Թապպը պէօյլէ տէր . Հօլսըրընըզա տիգգաթ է- 8 տին ։ Տաղա չըգըպ՝ աղաճ կէ- թիրին , վէ էվի եափըն , վէ օն- տան բաղն օլաճաղըմ , վէ ի՛ղղէթ- 9 լէնէճէյիմ՝ տէ՛յօր Թապպ ։ Ը՛Ջօ- ղա պագտընըզ , վէ իչթէ ազ օլ- տու . վէ էվի կէթիրտինիզ , էմ- մա պէն օնա իւֆիւրտիւմ . Ո՞ւչ իչիւն՝ տէյօր ա՛նքէրլէրին Թապ- պը . Ինչիմ իչիւն քի օ խարապ տըր , վէ սիզ հէր քէս քէնտի է- 10 վինէ սէյիրտիրսինիզ ։ Իմտի սի- զին իչիւն կէօք՝ չիհտէն մէն օ- լուռնտու , եէր տախի Ա՛յվէսինտէն 11 գալտը ։ Ալ է եէրին իւզէրինէ հէմ տաղլարըն իւզէրինէ վէ պուղտա- յըն իւզէրինէ վէ շարապըն իւզէ- րինէ վէ զէյթունն եաղընըն իւզէ- րինէ վէ եէրին չընգարտըղը շէյ- լէր իւզէրինէ վէ ատէմլէրին իւ- զէրինէ հէմ հայվանլարըն իւզէ- րինէ վէ Է՛լլէրին հէփ էմէյի իւ- զէրինէ ՝գօթագլըգ չաղրտըմ ։

12 Իմտի Աաղաթիէլ օղլու Ջօ- րթաբաթէլ վէ Յովսեդեկ օղլու պէօյիւք քահին Յեսուս վէ գավ- մըն հէփ պագիյէսի՝ քէնտիլէրին Ըլլահը Թապպը սէսինէ վէ քէն- տիլէրին Ըլլահը Թապպ օ՛լօթա կէօնտէրտիյի Ընգէ փէյղամպէ- րին սէօզլէրինէ իթաա՛թ էթտի- լէր , վէ գավմ Թապպըն եիւզիւն- 13 տէն գօրգուու ։ Իմտի Թապպըն էլ չէլթիյի իլէ օլան՝ Թապպըն էլ- չիսի Ընգէ գավմա սէօյլէյիպ տէ- տի . Հ՛պէն սիզին իլէ իմ՝ տէյօր 14 Թապպ ։ Իմտի Թապպ՝ ՝Յուդա վալիսի Աաղաթիէլ օղլու Ջօրթա- բաթէլին բուհուննու վէ Յովսե- դեկ օղլու պէօյիւք քահին Յե- սուսունն բուհուննու վէ գավմըն պիւթիւն պաղիյէսինին բուհուննու- յանտրտը , վէ ՝վարտըլար , վէ քէնտիլէրին Ըլլահը ա՛նքէրլէրին 15 Թապպրնըն էվինտէ՝ Գարեհ փա- տիշահըն իքինճի եըլըընտա ալթըն- ճը այըն իյիրմի տէօրտիւնճիւ կիւ- նիւնտէ իշ իչլէտիլէր ։

ՊԸՊ Ր

Ասո եափըան էվին ճէլալի էվվէլքինտէն զէյատէ օլտուղու ։ 10 Իչին գավմըն կիւ- նահլարը իլէ մէն՝ օլունտուղու ։ 20 Ըլլահըն Ջօրթաբաթէլէ վա՛տը ։

1 Եէտինճի այտա՝ այըն իյիրմի պիրինճիսինտէ՝ Ընգէ փէյղամ- պէրին եէտի իլէ Թապպըն քէլամը 2 օլուպ ատէտի . Հ՛ալա Յուդա վա- լիսի Աաղաթիէլ օղլու Ջօրթաբա- բէլէ վէ Յովսեդեկ օղլու պէօ-

Digitized by Google

յիւք քահային Յեսուայ վէ գավ-
մրն պագիսինէ սէօյլէյիպ տէ ։
3 Ալիզտէ՝ պու էվի էվվէլքի ինդ-
զէթինտէ կէօրմիշ գալան քի՞մ
տիր ։ վէ սիզ օնու չլմտի նի՞ճէ
կէօրիւյօրսունուզ , Օնուն եա-
նընտա կէօզլէրինիզտէ հիչ կիպի
4 տէյի՞լ մի ։ Լմտի հալա Գուվ-
վէթլէն եա՞ Օրթաբաթէլ՝ տէյօր
Թապպ , հէմ եա՞ Յովսեդեկ օղ-
լու պէօյիւք քահային Յեսու՝
գուվվէթլէն , հէմ տիյարըն հէփ
գավմը գուվվէթլէնին՝ տէյօր
Թապպ , վէ իշ կէօրիւն ։ զի-
րա պէն սիզինն իլէ իմ՝ տէյօր ա՛ս-
5 քէրլէրին Թապպը ։ Ընըրտան
չըգարընընըտա սիզին իլէ քէստի-
յիմ սէօզլէ կէօրէ՝ Լուհում օր-
թանըզտա տուրուր ։ գօրգման ։
6 Օիրա ա՛նքէրլէրին Թապպը պէօյ-
լէ տէր ։ Ազիր տահա պիրազտան
սօնկրա՝ պէն կէօքլէրի վէ երի
վէ տէնիզի հէմ գարայը սարսը-
7 տահաղըմ ։ Վէ պէն հէփ թայի-
ֆէլէրի սարսըտահաղըմ , վէ հէփ
թայիֆէլէրին արզուլատըղը կէլէ-
ճէք ։ վէ պու էվի բ՛զզէթի իլէ
տօլտուրահաղըմ՛ տէյօր ա՛աքեր-
8 լէրին Թապպը ։ Կիւմիշ պէնիմ
վէ ալթուն պէնիմ տիր՝ տէյօր
9 ա՛սքէրլէրին Թապպը ։ Էզու սօնկ-
րաքի էվլին բ՛զզէթի՝ էվվէլքինտէն
պէօյիւք օլահագ տէյօր ա՛սքեր-
լէրին Թապպը ։ վէ պու մահալտէ
Ըսէլամէթ վէրէճէ յիմ՛ տէյօր
ա՛սքէրլէրին Թապպը ։
10 Դարեհին իքինճի եըլընտա՝ տօ-
գուզունճու այլն իյիրմի տէօր-
տիւնճիւսիւնտէ՝ Ընգե փէյղամ-
պէրին հէտի իլէ Թապպըն քէլա-
11 մը օլուպ տէտի քի՝ Ը՛սքէրլէրին
Թապպը պէօյլէ տէր ։ Ը՛ֆալա
քահինլերէ Թէվրաթտան սիւալ
12 էտիպ տէ ։ Ույէր պիր քիմսէ՝
է՛սվապընըն էթէյինտէ մուգատ-
տէս էթ կէօթիւրսէ , վէ էթէյի
իլէ էքմէյէ եա աշա եա շարապա
եա եաղ՝ եա պիր կէօնէ թաա՛մա
տօգանսա , օ մուգատտէս օլո՞ւր
մու ։ վէ քահինլեր ճէվապ վէ-
13 րիպ՝ Ույօգ տէտիլէր ։ Ընտէն Ընդ-
գէ տէտի քի՝ Ֆաունլարըն պիրինէ
էօլիւ իլէ Նափաքլանմըշ տօգան-
սա , մուրտար օլո՞ւր մու ։ վէ քահա-

Ա Նգր ։ Գ ։ 13 ։
Բ Օգք ։ Գ ։ 10 ։
Է Օգք ։ Ը ։ 9 ։
Ե Նէ ։ Ութ ։ 45 , 46 ։
Ը Ղեեմ ։ Թ ։ 20 ։ Նա ։ Կգ ։ 11 ։
Ղ Խա ։ 21 ։ Յովէլ ։ Գ ։ 16 ։ Նբր ։ ԺԸ ։ 36 ։
Ի Պագ՝ Յօհ ։ Ա ։ 14 ։
Ձ Սաղ ։ ՃԸ ։ 8 , 9 ։ Ղու ։ Բ ։ 14 ։ Նփես ։ Ը ։ 14 ։
Ճ Ղև ։ Ժ ։ 10 , 11 ։ Բ Օր ։ ԼԳ ։ 10 ։ Մաղ ։ Ը ։ 7 ։
Յ Ծամ ։ ԺԹ ։ 11 ։
Ա Ես ։ Ա ։ 1 ։ 520 Գէ ։
Բ Տիտ ։ Ա ։ 15 ։
Գ Պ ։ Ա ։ 6 ։ 9 ։ Պագ՝ Օգք ։ Ը ։ 10 ։
Դ Պ ։ Ա ։ 5 ։
Ե Պ ։ Ա ։ 11 ։
Զ Ը Օր ։ ԻԸ ։ 22 ։ Ի Թագ ։ Ը ։ 37 ։ Պ ։ Ա ։ 9 ։ Ընմս ։ Է ։ 9 ։
Է Նբր ։ Ե ։ 3 ։ Ընմս ։ Է ։ 6 ։ 8 , 9 , 10 , 11 ։
Ը Օգք ։ Ը ։ 9 ։
Թ Օգք ։ Ը ։ 13 ։
Ժ Պ ։ Ա ։ 14 ։
Ի Խա ։ 6 , 7 ։ Նբր ։ ԺԸ ։ 26 ։
Լ Դան ։ Ը ։ 11 ։ Մաա ։ ԻԷ ։ 7 ։
Խ Միք ։ Ե ։ 10 ։ Օգք ։ Է ։ 6 ։ Թ ։ 19 ։
Ծ Նբր ։ Ը ։ 6 ։ Պագ՝ Նբր ։ ԻԷ ։ 24 ։
Կ Նա ։ ԽԷ ։ 1 ։ ԽԷ ։ 10 ։

Digitized by Google

ՉԱԹԵՐԻՑ

ՊԸՊ Ը

Թ.եվոգե էթաքյե պիր զայրէթ։ 7 Ընթացքըն վահխի։ 12 Ակէլլին տուա՝ էթմէսինա Նբուսադէմ ի՝նայէթլէր վա՝ օլունտուզ։ 18 Տէօրթ պալնուզլարըն վահխի։

Թ. Ի՝. Ը. 520 գէ։

1 Ա՝Դարեհին իքինճի եըլընտա՝ սեքիզինճի այտա՝ Ընդդով օղլու Հարաքիանըն օղլու փէյղամպէր Հ՚Օ՚աքարիայա Բապպըն քէլմը օլուպ տէտի։

2 Բապպ պապալարընըզա փէք

3 տարըլտը։ Իմտի օնլարա տէյսին քի՝ Ը՚սքերլէրին Բապպը պէօյլէ տէր. Պանա տէօնիւն տէյօր ա՝սքերլէրին Բապպը, վէ պէն սիղէ տէօնէճէյիմ՝ տէյօր ա՝սքերլէրին Բապպը։ Պապալարը-

4 ընըզ կիպի օլման, Զքի օնլարա էվվելքի փէյղամպէրլէր չաղըրըպ տէրլէր իտի. Ը՚սքերլէրին Բապպը պէօյլէ տէր. Հ՚Հարամազ եօլ-

5 լարընըզտան վէ քէօթիւ ա՝մէլլէրինիզտէն հալա տէօնիւն. ամմա օնլար տինգլէմէտիլէր վէ պա-

6 նա գուլագ ասմատըլար տէյօր Բապպ։ Պապալարընըզ հա՞նի, վէ փէյղամպէրլէր է՞պէտէն մի

7 եաշարլար։ Ընճաճ գուլլարըմ փէյղամպէրլէրէ էմր էթտիյիմ Եսէօզլէրիմ հէմ գանունլարըմ պապալարընըզա նէթի՞շմէտիլէրմի. վէ օնլար տէօնիւպ տէտիլէր քի՝ Ը՚սքերլէրին Բապպը պիզէ էյ-

8 լէմէյէ հէման նիյէթի էթտիյի կիպի՝ եօլլարըմըզա կէօրէ վէ ա՝մէլլէրիմիզէ կէօրէ պիզէ էօյլէ էյլէտի։

7 Դարեհին իքինճի եըլընտա Ա-

թաթ այը օլան օնպիրինճի այըն իյիրմի աէօրտիւնճի կիւնիւնտէ՝ Ընդդով օղլու Հարաքիանըն օղլու փէյղամպէր Հ՚Օ՚աքարիայա Բապ-

8 պըն քէլմը օլուպ տէտի. Ղէճէ իլէ կէօրտիւմ քի՝ Ե՚իլճէ տօրու աթըն իւզէրինէ պինմիշ պիր քիշի՝ քի տէրէտէ օլան մէրսին ալաճ-

լարընըն պէյնինտէ տուրուր իտի, վէ օնուն արտընտա Ե՚տօրու՝ պէ-

Թ. Ի՝. Ը. 520 գէ։

ղ Պ.Ը.2–7։

9 նէլի։ Վէ տէտիմ քի՝ Պունլար նէ՞ տիր եաՀ էֆէնտիմ. վէ պէ-

նիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք պանա՝ Պունլարըն նէ օլտուղունու սանա

10 կէօսթէրէճէկ յիմ տէտի։ Վէ մէր-

սին աղաճլարը արասընտա տուրան քիշի ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Պունլար Բապպըն եէրուէ կէզնե-

ի Նէր. Ա. 14։

11 մէյէ կէօնտէրտիքլէրի տիր։ Վէ մէրսին աղաճլարը արասընտա տուրան Ե՚Բապպըն մէլէյինէ ճէ-

է Պաշ. Ճէ. 20, 21։

վապ էտիպ տէտիլէր. Յէրուէ կէզնէնտիք, վէ իշճէ պիւթիւն

12 եէր օթուրուպ՝ բահաթ տըր։ Վէ Բապպըն մէլէյի ճէվապ էտիպ

ւ Պաշ. Ճէ. 13։ Պաբ. Հայա. Կ. 10։

ուէտի. Ե՚Նէ՞ ա՝սքերլէրին Բապ-

պը՝ սէն նիչէ կէ՞տէք Նէրուսադէմէ վէ Հուդա չէհրլէրինէ մէրհամէթ

ի Նէրեմ. ԽԸ. 11, 12։ Գնան Թ. 2։ Պ. է. 5։

էթմէզըն, քի օնլարա Ե՚պու եէթ-

13 միշ եըլ ղաշապ էթտին։ Վէ Բապպ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէ-

ձ Նէրեմ. ԽԹ. 10։

լէյէ Ե՚էյի սէօզլէր՝ թէսէլլի

14 սէօզլէրի իլէ ճէվապ վէրտի։ Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք պա-

նա տէտի քի՝ Ղաղըրըպ տէ.

Ը՚սքերլէրին Բապպը պէօյլէ տէր. Ե՚Նէրուսադէմ իչինն վէ Ա՚իօն

ճ Ցովէլ. Ք. 18։ Պ. Ը. 2։

իչինն ղայէթ իլէ պէօյուք դայ-

15 րէթ չէքէրիմ։ Վէ օլ է՚մմիյէթտէ օլան Թայիֆէլէրին իւզէրինէ ղա-

յէթ իլէ պէօյուք է՚օվքէմ վար. չէնն քի Հպէն ազ է՚օվքէլէնտիմ,

հ Նա. ԽԷ. 6։

վէ օնլար պէլայը արԹըրտըլար։

16 Օնուն իչինն Բապպ պէօյլէ տէր. Նէրուսադէմ մէրհամէթ իլէ տէօն-

ձ Նա. Ժք. 1։ Ծէ. 8։ Պ. Ք. 10։ Ը.3։

տում, էվիմ օնտա եաՀրլաճագ տըր՝ տէյօր ա՝սքերլէրին Բապպը,

ղ Պ. Ք. 1, 2։

վէ Նէրուսադէմին իւզէրինէ չէր-

17 փը չէքիլճէէք։ Տահա չաղըրըպ տէ քի՝ Ը՚սքերլէրին Բապպը պէօյ-

ե Նա. Ծա. 3։

լէ տէր. Հ՚Էհրլէրիմ՝ թէքրար նիյամէթտէն Թաշաճագլար, վէ

զ Նա. ԺՀ. 1։ Պ. Ք. 13։ Է. 2։

Բապպ՝ թէքրար Ա՚իօնա Թէսէլլի վ՚ըէճէք, վէ թէքրար Նէրու-

սաղէմի սէչէճէք տիր։

ա Նէր. Է. 24։ Ընգ. Ա. 2։

բ Նէր. Ը. 1։ Պաա. Իգ. 35։

գ Նէրեմ. ԽԸ. 5։ Ը. 15։ Սիք. Ե. 19։ Պաշ. Է. 7։ Ի.ա. ԺԸ. 20։ Ճակ. Է. 8։

դ Բ Մն.Ը. 15, 16։

ե Ն.ա. Ա. 6։ Նէրեմ. Է. 12։ Ժք. 11։ Նէզկ. Ժը. 30։ Ովս. Ժէ. 1։

զ Նա. ծԸ. 1։

է Ողբ. Ա. 18։ Ք. 17։

ը Գագ՝Ճեհ. Ե.13։ Հայա. Ը. 4։

Digitized by Google

ՀԱ. Ի՛. Լ. 520 Գէ։

18 Ընտէն կէօզէրիմի գալտըրըպ պագտըմ՝ վէ իշթէ տէօրթ պուշ-
19 նուզ։ Ալ է պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէյ՝ պուռլար նէ՞ տիր տէ-
տիմ. վէ պանա տէտի քի՝ պուռլար Յուդայը՝ Իսրայէլի վէ Երուսա-
ղէմի տաղըտան պուշնուզլար տըր։
20 Ընտէն Գապպ պանա տէօրթ տիւլ-
21 կէր կէօսթէրտի։ Ալ է՝ պուռլար նէ՞ իշլէմէյէ կէլիյօր տէտիմ. վէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Յուդա-
յը տաղըտան պուշնուզլար պուռ-
լար տըր, շէօյլէ քի քիմսէ պա-
շընը գալտըրամատը. իմոի պուռ-
լար կէլտի քի՝ օնլարը իւրքիւ-
տէլէր, վէ Յուդա տիյարընըն իւզէրինէ՝ օնու տաղըմմագ իշլիւն
ՅՊուշնուզ գալտըրան թայիֆէլէ-
րին պուշնուզլարընը տիւշէւէրէլէր։

ՊԸՊ Ւ

Պէէյին Երուսաղէմի էօլչէք հագդընա վահիսի։ 6 Ընէահէն գամը Բաբիլոնատան տէօնմէյէ տա՛վէթ օլունտուղուզ։ 10 Ղէնա տի պիզգէթ հաւզուրտա վա՛տ օլունտուղուզ։

ՀԱ. Ի՛. Լ. 519 Գէ։

ա Պագ՝ Ի-զընկ. Ըա. 3։

բ Հայտ.ժա. 1։իա. 15, 16։

գ Երեմ. լա. 27։ Ենզէկ. ԼԳ. 10, 11։

դ Ի-ս. իԳ. 1։ պ. ը. 8։

ե Ի-ս. Ի. 19։ Հայտ. իա. 23։

զ Ի-ս. խԸ. 20։ ծը. 11։ Երեմ. ա. 14։ Ե. 8։ ծա. 6. 15։

է Բ Օր. իԸ. 64։ Ենզէկ. ժէ. 21։

ը Հայտ. ժը. 4։

1 Ընտէն կէօզէրիմի գալտըրըպ պագտըմ, վէ իշթէ ՞պիր ա-
տեմ, վէ էլինտէ էօլչիւ իսիի վար
2 իտի։ Ալ է տէտիմ քի՝ Ալէն նէ՞
րէյ կիտէ յօրսուն. վէ պանա՝
ԲԵրուսաղէմի էօլչմէյէ քի էնի նէ
գատար վէ ուզուն լուղուղուզ նէ գա-
տար օլտուղունու կէօրէյիմ տէ-
3 տի։ Ալ է իշլէ պէնիմ իլէ սէօյ-
լէշէն մէլէք չըգտը, վէ օնուն
գարշըսընա ղայրի մէլէք չըգըպ՝
4 օնա տէտի. Ակ յիրի պու կէն-
ճէ սէօյլէյիպ տէ քի՝ ԴԵրուսա-
ղէմ՝ իչինտէքի ատեմ վէ Հայ-
վան չօգլուղունտան գալէ՛սիզ սա-
5 քին օլունաճագ։ Ալ է ԶօՆա պէն
չէփչէվրէ աթէշ գալէ՛սի օլաճա-
ղըմ՝ տէ յօր Գապպ, ԷՎէ օրթա-
սընտա ի՛զգէթ իշլուն օլաճաղըմ։
6 Ալ՝ սիզ եա՛հու, Ըփօրեաս
տիյարընտան Հէման գաչընը տէյօր
Գապպ. զերա Ըօիզ կէօքլէրին
տէօրթ բիւղկեաբը կիպի տաղըթ-
7 տըմ՝ տէ յօր Գապպ։ Ալ՝ Եա-
բիլոն գրգը էլէ սաքին օլան Աիօն՝
8 ԷքէՆտինի գուրթար։ Օ՞իրա ա՛ս-
քերլէրին Գապպը պէօյլէ տէր.
Ի՛զգէթին արտընճա պէնի՛ սիզի
եաղմալայան թայիֆէլէրէ կէօն-
տէրտի. զերա Ըսիզէ տօզանան՝
քէնտի կէօզիւնիւն պէպէյինէ տօ-
9 զանըը։ Օ՞իրա իշլէթ պէն՝ Ըօն-
լարընը իւզէրինէ էլիմի սալայա-
ճաղըմ, վէ օնլար՝ քէնտի գուլ-
լարընըն եաղմասը օլաճագ, վէ
Էպիլէճէքսինիզ քի՝ պէնի ա՛ս-
քերլէրին Գապպը կէօնտէրմիշ
10 տիր։ Ը՞Նաղմէ օգուլօպ շաղ ՕԼ՝
նա՞ Աիօն գրգը, զերա իշլէթ պէն
կէլիպ Ըօրթանտա սաքին օլաճա-
11 ղըմ՝ տէ յօր Գապպ։ Ալ է Ըօլ
կիւնտէ Գապպա ՞չօգ թայիֆէլէր
միւհիմ օլուպ՝ պէնիմ գավ-
մըմ օլաճագլար. վէ պէն սէնին
օրթանտա սաքին օլաճաղըմ, վէ
ՀպիլէճէքսինՔի՝ պէնի սանա ա՛ս-
քերլէրին Գապպը կէօնտէրմիշ
12 տիր։ Ալ է Գապպ՝ ՞քէնտի հիսսէ-
սի Յուդայը մուգատտես եէրտէ
միրաս ալաճագ, վէ Երուսաղէ-
13 մի թէքրար սէչէճէք տիր։ ՞Գապ-
պըն եիւզիւնտէն հէր թէն սուս
օլսուն, զերա օ՝ ՞մուգատտես մէ-
քանընտան ույանտը։

ՊԸՊ Գ

Հիսուսնան էօրնէյի իւէ Սիօնուն եէրինէ կէլմէսի՝ եվվլտէն կէօսթէրիլտիյի։ 3 Մէ-սիա Փիլիս վա՛տ օլունտուղուզ։

ա Ընգ. ա. 1։

1 Ընտէն պանա ՞պէօյիւք քահին
Հիսուսնուն՝ Գապպըն մէլէյի
էօնհինտէ տուրտուղունու կէօս-
թէրտի. վէ ՞շէյթանի՝ օնա խա-
սիմ օլմագ իշհիւն օնուն սաղ եա-
2 Ընընտա տուրուր իտի։ Ալ է Գապպ
շէյթանա տէտի քի՝ ՞Գապպ սէ-
նի թա՛ղիր էթսին եա՛ շէյթան, վէ
սէնի՝ ՞Երուսաղէմի սեչէն Գապպ
թա՛ղիր էթսին. ՞պու՝ աթէշտէն
չըգարըլմըշ քէօսթիւ տէյի՞լմի։
3 Ալ է Հիսու Ըքիրլի էսվապլար
կիյինմիշ իտի, վէ մէլէյին էօ-
4 նիւնտէ տուրույօր իտի։ Ալ է էօ-
նիւնտէ տուրանլարա ճէվապ էթ-
տի, վէ սէօյլէյիպ՝ Վհիրլի էս-
վապլարը օնուն իւզէրինտէն կի-
տերին տէտի. վէ օնա տէտի քի՝
Գապ, սէնին եարամազլըղընը սէ-
նին իւզէրինտէն կիտէրտիմ՝ ՞վէ
սէնի ալա էսվապլար իւէ կիյին-
5 տիրթճէյիմ։ Ալ է տէտիմ քի՝ ՞Օ-
նուն պաշընա թէմիզ պէօրք գօ-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 519 Գէ։

բ Բ Օր. լԸ. 10։ Պաշ. ժէ. 8։ Բ Թես. ա. 6։

գ Ի-ս. ժա. 15։ ժԲ. 16։

դ Պ. Բ. 9։

ե Ի-ս. ժբ. 6։ ծէ. 1։ Մաթ. Գ. 16։

զ Ի՛. Ի. 12։ Ենզէկ. լէ. 27։ Պ. ը. 3։ Հօշ. ա. 14։ Բ Կոր. ղ. 16։

է Պ. Գ. 10։

ը Ի-ս. բ. 2, 3։ Թէթ. 22. Ի. 3, ԼԱ. Պ. ը. 22, 23։

թ Ի-ս. խԳ. 9։

ժ Բ Օր. լԲ. 9։

ի Պ. ա. 17։ 6 Ընդ. բ. 20։ Մաթ. ա. 7։

լ Բ Օր. իԸ. 15։ Պաշ. կէ. 5։ Ի-ս. ծէ. 15։ կԳ. 15։

ՀԹ. Ի'. Ի'. 519 ԿԿ.

սունլար. վէ օնուն պաշընա թէ-
միզ պէօրքիւ գօտուլար, վէ օ-
նու էսվապլար իլէ կիյինտիրտի-
լէր, վէ Յապպէն մէլէյի տուրու-
յօր իտի։
6 Վ Է Յապպէն մէլէյի Յեսույա
7 շէհատէթ էտիպ տէտի քի՝ Ը՛ս-
քերլերին Յապպը պէօյլէ տէր. Ը-
յլեր եօլլարըմտա եւրիւր իսէն, վէ
Բֆարզլարըմը սագլար իսէն, օր
զէման սէն տախի Բէվիմ հիւքմ
էտճէքքսին, վէ ավլուլարըմը տա-
խի հրվիլ էտճէքքսին. վէ սանա
պու սուբանլարըն պէ յինինտե
8 արգատաշլար վէրէճէ յիմ՝ Ղալա
տինկլէ՛ ե՞ Յեսու պէօյիւք քեա-
հին՝ սէն վէ սէնին էօնիւնտե օ-
թուրան տօմթլարըն, զիրա օնլար
Ընիշան օլաճագ ատէմլեր տիր.
զիրա իշթե Ըպէն գուլում Էյի-
9 լիսի կէթիրէճէ յիմ։ Ո՛իրա իշթէ
Յեսունուն էօնիւնտե գօսուղում
թաշ, Բսիր թաշըն իւզերինտե
Ւեէտի կէօզ վար. իշթե պէն օ-
նուն նագշընը նագշ էտէճէ յիմ՝
տէ յօր ա՛սքերլերին Յապպը, վէ
Հօլ տէյարըն նարամազլըղընը պիր
10 կիւնտե կիսէրէճէ յիմ։ Ո՛Օլ կիւն-
ուէ՝ տէ յօր ա՛սքերլերին Յապպը՝
Հէր պիրինիզ գօնշուունուզու Դաս-
մա ալթընա վէ ինճիր աղաճը ալ-
թընա չաղըրաճագսընըզ։

ՊԸՊ Դ

Ալթուն չամ՛տանըն վահիսի, 5 վէ օնուն մանա՛սը։ 11 Լքի զէյթուն աղաճընըն խքի մէհ օլմուշլար օլտուղու։

ա Պ. Բ. 3։
1 Ընտէն Բպէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք տէօնտիւ, վէ Բ պէնի՝
Բ Գ՚ան. Ը. 18։ Բուդուսունտան ույանըը ատէմ
2 կիսի ույանտըրտը։ Վ Է պանա՝
Ւ,Է կէօրիւյօրսուն տէտի. վէ տէ-
տիմ քի՝ կէօրիւյօրում քի իշթէ
Է Նէ. Բէ. 31։ Բպիւսպիւթիւն ալթուն պիր չամ՛-
Յես. ա. 13։ տան վար, վէ օնուն պաշընտա
պիր քեասէ՝ վէ Բիւզերինտե եէտի
Դ Նէ. Բէ. 37։ Պագ՝ գանտիլ վար, վէ պաշը իւզերին-
Յես. գ. 6։ տէքի եէտի գանտիլին եէտի օ-
Է Խա. 11, 3 լուղու վար։ Վ Է Է օնուն եանընտա՝ քեասէնին սաղընտան պիր վէ
12։ Յես. ժա. 4։ սօլուշնտան պիր՝ իքի զէյթուն ա-
4 ղաճը վար։ Վ Է Ճէվապ էտիպ
պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ
սէօյլէ յիպ՝ Ւ,Բֆէնտիմ պուն լար
5 Նէ՞ տիր տէտիմ։ Վ Է պէնիմ իլէ
սէօյլէշէն մէլէք Ճէվապ էտիպ
պանա տէտի քի՝ Պունլարըն Նէ
օլտուղունու պիլմէ՞զմիսին. վէ
տէտիմ քի՝ Ւ,օգ եա՞ Բֆէնտիմ։
6 Ւ,նանէն Ճէվապ էտիպ սէօյլէտի,
վէ պանա տէտի. Յապպէն ՈՕ-
րթաբաբէլէ օլան քէլամը պու տուր,
քի տէտի.
ՂՊուվվէթ իլէ տէյիլ վէ զօր
իլէ տէյիլ, իլլա Յուհում իլէ
7 տէ յօր ա՛սքերլերին Յապպը։ Վ Է
Բեա՞ պէօյիւք տաղ քի՞սին, ՈՕ-
րթաբաբէլին էօնիւնտե օվայա պէօ-
նէճէպսին. վէ Բպաշ թաշընը էլ-
գարըպ Ըվէրէմ օնա քէրէմ օլ-
սուն տէյիւ ալգըշ էտէճէք։
8 Ւ,ինէ պանա Յապպէն քէլամը
9 օլուպ տէտի քի՝ Պու էվի ՈՕրթա-
բաբէլին էլլէրի թէմէլլէթտի, վէ
օնու օնուն էլլէրի Ըթէքմիլ էտէ-
ճէք. վէ Ըպիլէճէքսին քի՝ պէնի
սիզէ Բա՛սքերլերին Յապպը կէօն-
10 տէրմիշ տիր։ ՈՕյրա Բքիւշիւք
շէյլէրին կիւնիւնիւ քի՞մ խօր
կէօրտիւ. չիւն քի օլ եէտի կէօզ
իսգանտիլ թաշընը ՈՕրթաբաբէ-
լին էլլինտե կէօրիւպ շազ օլա-
ճագլար. Ըօնլար՝ Յապպէն պիւ-
թիւն եէրտե սօլաշան կէօզլէ-
րի տիր։
11 Վ Է Ճէվապ վէրիպ օնա տէտիմ
քի՝ Շ՚ամ՛տանըն սաղընտա վէ օ-
նուն սօլուռնտա օլան պու Հքքի
12 զէյթուն աղաճլարը նէ՞ տիր։ Վ Է
իքինճի տէֆա՝ Ճէվապ էտիպ օնա
տէտիմ քի՝ Իքի ալթուն օլուգտան
քէնտիլինտէն ալթուն փարլափ-
ըղընպա Խող տէօքէն իքի զէյ-
13 թուն տալլարը նէ՞ տիր։ Վ Է պա-
նա սէօյլէյիպ՝ Պունլարըն նէ՞ օլ-
տուղունու պիլմէ՞զմիսին տէտի.
վէ տէտիմ քի՝ Ւ,օգ Ւ,Բֆէնտիմ։
14 Վ Է պանա՝ Ըպունլար Ըճիւմլէ
եէրին Վահիպինին Ըեանընտա
տուրան իքի մէհ օլմուշլար տրը
տէտի։

ՊԸՊ Ն

Ուշան ճիլտին վահիսի, 5 Ւ,Բֆանըն վա-
հիսի։

1 Ընտէն տէօնիւպ կէօզլէրիմի գալ-
տրտըմ, վէ կէօրտիւմ քի՝ իշ-

ՀԹ. Ի'. Ի'. 510 ԿԿ.

Ղ Ովս. Ա. 7։

Ե Ւ,երեմ. ծա. 25։ Մատ. իա. 21։

Ը Մագ. Ագէ. 23։

Թ Պագ՝Ւ,նդ. գ. 11. 13։

Ժ Նգե. է. 10։

Ի Նգե. Ղ. 15։

Ւ,Գ. Բ. 9. 11։ Ղ. 15։

Ի Նս. խե. 16։ Գ. Բ. 8։

Ի Ընդ. Բ. 8։

Ի Բ Ն. ժգ. 9։ Ըռակ. ժԲ. 3։ Պագ՝ Գ. է. 9։

Հ Խա. 8։

Յ Յես. ժա. 4։

Ղ Պագ՝Յեն՛. է. 11. 13։ Գ. Ղ. 5։

Ճ Գ. է. 7։ Ղ՚ա. ա. 19։

Digitized by Google

2 թէ պիր ուչան ՙճիլտ : Ալ է պա-
նա՝ ՙԱյե՞ կէօրիւյօրսուն տէտի .
վէ տէտիմ քի՝ Պիր ուչան ճիլտ
կէօրիւյօրում , ուզունլուղու ի-
յիրմի արշընն՝ վէ էնի օն արշընն
3 տըր : Ալ է պանա տէտի քի՝ Պու
ՖճիւմԼէ եէրին եիւզիւ իւզէրինէ
ջըգան պէտտուա՝ տըր . զիրա հէր
խըրսըզլըգ էտէն՝ պու եանտան օ-
նուն մուճիպինճէ քէսիլէճէք , վէ
հէր եէմին էտէն՝ օպիր եանտան
օնուն մուճիպինճէ քէսիլէճէք :
4 Օնու չըգարաճաղըմ տէ յօր ա՛ս-
քէրլէրին Լապպը , վէ խըրսըզնըն
էվինէ՝ վէ իսմիմ իլէ ՖեաԼան եե-
մին էտէնին էվինէ կիրէճէք . վէ
օնուն էվի իչինտէ գալաճագ , վէ
օնու ՖկէրԼէք օտուռնու կէրէք թա-
չը իլէ թէկէֆ էտէճէք :
5 Ընտէն պէնիմ իլէ սէօյլէչէն
մէլէք չըգտը . վէ պանա տէտի
քի՝ Հալա կէօզէրինի գալտըրըպ
6 պու չըգան նէ տիր պագ : Ալ է՝
ՙՆյե՞ տիր տէտիմ . օ տախի՝ Պու
չըգան էֆա տըր տէտի . հէմ տե-
տի քի՝ Պիւթիւն եէրտէ օնլարըն
7 եարամազլըղը պու տուր : Ալ է իչ-
թէ գալտըրըմըշ պիր գուրշուն
գանթար . վէ պու՝ էֆանըն օր-
թասընտա օթուրան պիր գարը
8 տըր : Ընտէն՝ Պու ֆըրագ տըր տե-
տի , վէ օնու էֆանըն օրթասընտա
աթտը . վէ աղընտա օլ գուրշուն
9 թաշընը աթտը : Ալ է կէօզէրիմի
գալտըրըպ կէօրտիմ քի՝ իչթէ
իքի գարը չըգայօր , վէ րիւգյեար
օնլարըն գանատլարընտա իտի , վէ
օնլարընն՝ լէյլէք գանատլարը կի-
պի գանատլարը վար իտի . վէ օն-
լար էֆայը եէր իլէ կէօքլէրին ա-
10 րասընա գալտըրտըլար : Ալ է պէ-
նիմ իլէ սէօյլէչէն մէլէյէ՝ Պունլար
էֆայը նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօրլար
11 տէտիմ : Ալ է օ պանա տէտի քի՝
Օնա ԽՊննասար տիյարընտա ղէվ
պինա էթմէյէ . վէ գայիմ օլուպ՝
օրատա գայիտէսի իւզէրինտէ գօ-
նաճագ :

ՊԸՊ Ո

Տէօրթ ա՛րապանըն վահիսի : 9 Յեսու պաշ քահինին Թաճլանմասը՝ Ամոսիա Ֆիլիսին էօրնէյի վէ օնուն ապըԹանըթը օլաուղու :

1 Ընտէն տէօնտիւմ , վէ կէօզէ-
րիմի գալտըրըպ կէօրտիւմ քի՝ իչ-
թէ իքի տաղ արասընտան տէօրթ
ա՛րապա չըգայօր . վէ տաղլարը՝
2 պագըը տաղլարը իտի : Իլք ա-
րապանըն ՙաթլարը տօրու իտի ,
վէ իքինճի ա՛րապանըն ախլարը
3 ԲեաղըԶ իտի . Ալ է իւչինճիւ
ա՛րապանըն ախլարը Ֆագՙՙ վէ
տէօրտիւնճիւ ա՛րապանըն ախլա-
4 րը պէնէքլի վէ գըր իտի : Ալ է ճե-
վապ էտիպ ՖպէնիմԼէ սէօյլէ-
չէն մէլէյէ՝ Պունլար նէ՞ տիր
5 եա՞ էֆէնտիմ տէտիմ : Ալ է մէ-
լէք ճէվապ վէրիպ պանա տէտի
քի՝ Պունլար ՖպիւԹիւն եէրին
Ահիպինին Հուզուրունտա տուր-
մագտան չըգան Ղէօյիւն տէօրթ
6 բուհու տուր : Ընտա օլան եաղըզ
աթլար՝ փօրեաս տիյարընա չը-
գարլար , վէ ագլար՝ օնլարըն ար-
տընճա չըգարլար . վէ գըր օլան-
լար՝ գըպլէ տիյարընա չըգար-
7 լար : Ալ է չըգտըլար , վէ Հեբ-
տէ կէզինմէք իչիւն կիթմէք իս-
ԹէտիլԷր , վէ օ՝ Ակիտին եեր-
տէ կէզինին տէտի . իմտի եեր-
8 տէ կէզինտիլէր : Ընտէն օ պա-
նա չաղըրտը , վէ պանա սէօյ-
լէյիպ տէտի քի՝ Պագ , փօրեաս
տիյարընա չըգանլար՝ բուհումու
փօրեաս տիյարընտա ԹէսքԷին էթ-
տիլԷր :
9 Ընինէ պանա Լապպըն քէլէմը
10 օլուպ տէտի . Ընսիրլիքտէն՝ Խա՛-
նէ Լաբիլոնտան կէլէն ՙեղդա-
տան՝ Տուբիատան վէ Յեգայիա-
տան ալ , վէ Հէմատ օլ կիւնտէ
սէն վարըպ՝ Աոփոնիա օղլու
11 Յովսիանըն էվինէ կիր : Ալ է կիւ-
միշ իլէ ալԹուն ալըպ՝ ըՖթաճ-
լար եափ , վէ Յովսեդեկին օղլու
պէօյիւք քահին Յեսուընուն պա-
12 չընա գօ : Ալ է օնա սէօյլէյիպ տէ-
յէսին քի՝
Ը՛աքէրլէրին Լապպը սէօյլէ-
յիպ պէօյլէ տեր . Ընշէթ Ըիսմի
Ֆիլիս օլան Ըքիշի քի օ՝ եէրին-
տէն Ֆիլիսլենէճէք , վէ Լապպըն
13 Հէյքէլինի պինա էտէճէք : Իմտի
Լապպըն Հէյքէլինի օ պինա է-
տէճէք , վէ օ շան ալաճագ , վէ
ԹախԹընտա օթուրուպ սալԹա-
նաթ սիւրէճէք . վէ ԸթախԹընը-
տա քահին օլաճագ , վէ իքիսի-

նին արաօրնտա սեղամեթ մեչվե-
քեթի օլաճագ ։
14 Վ ե թաճլար՝ Թապպըն հեյ-
քելինտե Էզիքր իչիւն Հելեմին վե
Տուբիանըն վե Գեդայիանըն վե
Մոփոնիա օղլու Հենին օլաճագ ։
15 Վ ե Նուզագտա օլանլար կելիպ՝
Թապպըն հեյքելինտե պինա ե-
տեճքելեր , վե Ապիլեճեքսինիզ քի՝
պէնի սիզե ա՛աքերլերին Թապպը
կեօնտերմիշ տիր . վե եյեր հեր
վեճհ իլե Ընլահընըզ Թապպըն
քեղամընը տինկլեր իսենիզ՝ պո-
վագի՛ օլաճագ ։

ԳԼԳ Ը

Դավիթն պազը ուրուճլար Թուխմագ հագ-
ընա ամանըլըզը ։ 4 Փեղղամպերին ճե-
վապը ։ 8 Օնլարըն էսիրքինին սեպեպի
քենաի Թագա՛Թագղեղլարը օլտուղու ։

ՀԹ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 518 գէ ։

1 Վ ե վագի՛ օլտու քի Դաբեհ
փաւոիշահընն տեօրտիւնճիւ
Երլընտա՝ տօգուզղունճու օլան
Ռաագե այընըն . տեօրտիւնճիւ-
սիւնտե Թապպըն քեղամը Օ՛աքա-
2 րիայա օլտու . Ընլահընն եվինե
Ասրասարը վե Յեհկեմմելեքի վե
ատեմլերինի Թապպըն հուզու-
րունտա նիյազ եթմե՛յե կեօնտեր-
3 տիքլերինտե , քի ա՛աքերլեր Թապ-
պընըն եվինտե օլան Քեհահինլերե
վե փե՛յղամպերլերե սեօյլե՛յիպ
տե՛յելեր . Շո՛ւ պունճա Երլըլար
եթմեյիմ կիպի՝ Էպեչինճի այտա
փերհիզ էտիպ աղլայը՛մ մը ։
4 Օ՛Ր զեման պանա ա՛աքերլեր
Թապպընըն քեղամը օլուպ տեսի .
5 Պու տիյարըն հեմ գավմընա վե
քեհահինլերե սեօյլե՛յիպ տե քի՝
Էշու եեթմիշ երլ պեչինճի վե
6 եեէտինճի այտա Ուրուճթուրթուպ
եաս չէքտի՛յինիզտե ; ասլա Էպենի՛մ
իչիւն մի ուրուճ Թուրթտուրնուզ ։
Վ ե եէտի՛յինիզտե հեմ իչտի՛յ-
նիզտե՝ քենտինիզ իչիւն եէ՛մետի-
նիզմի , վե քենտինիզ իչիւն ի՛չ-
7 մետինիզմի ։ Նրուսաղե՛մ վե օնուն
չէվրեսինտե չէհրլերի մեսքիւն վե
բահաթտա օլուպ՝ Ըգըպլե ճանի-
պի վե օվա մեսքիւն իքեն՝ եվվել-
քի փե՛յղամպերլերին եետի իլե
Թապպըն նիտա եթմե՛յի քեղամ-
լեր պունլար տե՛յի՛լ մի իտի ։
8 Կինե Օ՛աքարիայա Թապ-
պըն քեղամը օլուպ տեսի քի՝
9 Ը՛սքերլերին Թապպը սեօյլե՛յիպ
պեօյլե տեր . Ը՛ագգ չերի՛աթ
կեօրիւն , վե հեր պիրինիզ գա-
րընտաշընըզա ի՛նայեթ վե մեր-
10 համեթ էտին . Վ ե Ետուլ գարըլ-
յա հեմ էօքսիւզե՛ղարիպե վե
պիլարե՛յե ղուլմ եթմեն . վե Էհիչ
պիրինիզ գարընտաշը իչիւն եիւ-
րեյինտե քեմլիք տիւչիւնմեսինե ։
11 Ը՛մմա օնլար տինկլեմեքտեն իպա
եթտիլեր , վե Էինատ ուլմուզըե վե-
րիպ՝ Էիչլեթմեմեք իչիւն գուլագ-
12 լարընը աղըրլաթտրլար ։ Վ ե Ը՛ա՛ա-
քերլերին Թապպը Նուհու իլե եվ-
վելքի փե՛յղամպերլերին եետի ի-
լե կեօնտերտի՛յի չերի՛աթը վե
սեօյլերի իչլիթմեմեք իչիւն՝ Էնիւ-
րեքերինի էլմաս Թաշընա տեօն-
տերտիլեր . Հօնուն իչիւն ա՛աքեր-
լեր Թապպընտան պեօյիւք ղաղապ
13 օլտու ։ Վ ե վագի՛ օլտու քի՝ նի-
ճեե օ չաղըրտը տա օնլար տինկ-
լեմետիլեր իսե , եօյլե Ըչաղըրտը-
լար , վե պեն տինկլեմետիմ տե-
14 յօր ա՛աքերլերին Թապպը ։ Իւլա
օնլարը Էպիլմետիքլերի Ըթայի-
ֆելերե գասըրղա իլե տաղըթտրմ՝
վե Ըարտլարընճա տիյար՝ չեօյլե
վերան օլտու քի՝ կէչիպ տեօնեն
գալմատը . վե Ըարղուլու տիյարը
վերանէյե տեօնտերտիլեր ։

ԳԼԳ Թ

Նրուսաղեմին եինե մուհեմմելենմեսի ։ 9
Պավլա Թապպն եվինի եափմասընտա զայ-
րեթե վերիլտիի ։ 16 Պիր Թագամ եուիչեէթ
չեյլեր եմ օլաենտուղու ։ 18 Շաղըզ վե
կենիչէք վա՛տ օլաենտուղու ։

ՀԹ ։ Ի՛ ։ Ը ։ 518 գէ ։

ը Նա. ծգ. 6, 7։ Նբեմ. է. 23 ։ Միք . գ. 8։ Գ. Ը. 16 ։ Մատ . իգ . 23 ։
թ Նե իգ.21, 22 ։ Ա Օր . իգ.17։ Նա . ա. 17։Պագ՝ Նբեմ. է . 28 ։
ժ Պաղ. լգ. 4։ Միք . բ. 1։ Գ. Ը.17։
ժա Գ.Էեմ. Բ. 20 ։ Նբեմ. է. 28։ Ովս. գ . 16 ։
ժբ Գագ՝Գօթ. է . 56 ։
ժգ Գ.Էեմ. Բ. 29, 30 ։
ժդ Նշեկ. ժա. 19։ լգ. 26։
ժե Բ Պն. լգ. 16 ։ Գատ . Բ . 11 ։
ժզ Բ.ռակ . ա . 24–28։ Նա. ա . 15 ։ Նբեմ. ժա . 11։ ժգ. 12։ Միք . գ . 4։ Ղ Բ Օր . իգ. 33 ։
ժէ Բ Օր . գ . 27. իգ. 64։ Նշեկ . լգ. 19։ Գ. Բ.6։
ժը Գ Լ . իգ. 23 ։
ժթ Պագ՝Գատ. ը. 9 ։

ժ Նա. ծգ. 6։ Նբեմ. է. 23 ։ Միք . գ. 8։ Գ. Ը. 16 ։ Մատ . իգ . 23 ։
ի Նե իգ.21, 22 ։ Ա Օր . իգ.17։ Նա . ա. 17։Պագ՝ Նբեմ. է . 28 ։
իա Պաղ. լգ. 4։ Միք . բ. 1։ Գ. Ը.17։
իբ Գ.Էեմ. Բ. 29, 30 ։
իգ Նշեկ. ժա. 19։ լգ. 26։
իդ Բ Պն. լգ. 16 ։ Գատ . Բ . 11 ։
իե Բ.ռակ . ա . 24–28։ Նա. ա . 15 ։ Նբեմ. ժա . 11։ ժգ. 12։ Միք . գ . 4։ Ղ Բ Օր . իգ. 33 ։
իզ Բ Օր . գ . 27. իգ. 64։ Նշեկ . լգ. 19։ Գ. Բ.6։
իէ Գ Լ . իգ. 23 ։
իը Պագ՝Գատ. ը. 9 ։

ա Նա.ա.ա.2։ Գ . ա . 14 ։
բ Գ . ա . 16։
գ Գ . Բ . 10։
դ Նա. ա. 21. 26 ։
ե Նա . Բ . 2, 3 ։
զ Նբեմ. լա. 23 ։

4 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Ի՝նչրուսաղէմին մէյտանլա-
րընտա՝ տահա իսթիյար էրքէքլէր
հէմ իսթիյար գարըլար օթուրա-
ճագ, վէ կիւնլէր չօգլուղունտան
հէր պիրինին էլինտէ տէյնէյի օլա-
5ճագ: Վէ չէհրին մէյտանլարը՝
օնուն մէյտանլարընտա օյնայան
էրքէք վէ գըզ չօճուգլարտան
տօլաճագ:
6 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Ինչէր պու գավմըն պա-
գիյէսինին կէօզլէրինտէ օլ կիւն-
լէրտե կիւճ կէօրիւնիւբ իսէ,
Ըպէնիմ կէօզլէրիմտէ՞ տախի մի
կիւճ կէօրիւնէճէք՝ տէյօր ա՝ս-
քերլէրին Թապպը:
7 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Ի՝նչթէ գավմըմը կիւնտօ-
ղուսու տիյարընտան վէ կիւն պա-
թը տիյարընտան խէլաս էտէճէ-
8 յիմ: Վէ օնլարը կէթիրէճէյիմ՝
վէ Ի՝րուսաղէմին օրթասընտա սա-
քին օլաճագլար. Ի՝վէ օնլար գավ-
մըմ օլաճագ, պէն տէ Ի՝կէրչէք-
լիք իլէ վէ սատտագաթ իլէ օնլարըն
Ը՝լիսհը օլաճաղըմ:
9 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Ի՝նչլէրինիզ գուվվէթլէնսի՝
սին՝ եա՞ պու կիւնլէրտե պու
սէօզլէրի հէյքէլ եաթըլմագ իչիւն
Ե՞ա՝աքերլէր Թապպընըն էվի թէ-
մէլլէնտիյի կիւնտե օլսո Ի՝փէյ-
ղամպէրլէրին աղզընտան իչիտէն-
10 լէր: Ո՝Իրա օլ կիւնլէրտէն էվ-
վէլ՝ Ի՝սրաէլին իւճրէթթի եօգ վէ
հայվանըն իւճրէթթի եօղ լիտի, վէ
սըգլէթթ սէպէթլինտէն՝ Ի՝չըգանա
վէ կիրէնէ սէլամէթ եօղ իտի.
զիրա պէն հէր ատէմի՝ պիրի պի-
11 րինին իւզերինէ սալտըմ: Ը՝մմա
չիմտի պու գավմըն պագիյէսինէ
իլէրքի կիւնլէրտե կիպի օլմայա-
ճաղըմ՝ տէյօր ա՝աքերլէրին Թապ-
12 պը: Ո՝Իրա թօխտում սէլամէթ
պո՝լաճագ, ասմա՝ մէյվէսինի
վէրէճէք, վէ ղէէր մահսուլունու
վէրէճէք, վէ Ի՝կէօքլէր չէհինի
վէրէճէքլէր. վէ պունլարըն ճիւմ-
լէսինի՝ պու գավմըն պագիյէսի-
13 նէ միրաս վէրէճէյիմ: Վէ վա-
գի՝ օլա քի սիզ Ի՝թայիֆէլէր-
տէ պէտտուա՝ օլտուղունուզ կի-
պի՝ եա՞ Յուդա էվի վէ Իսրայէլ
էվի, սիզէ էօյլէ գուրթարաճա-
ղըմ՝ վէ Ի՝պէրէքէթի օլաճագընըզ.
գօրգման, Ի՝ելլէրինիզ գուվվէթ-
14 լէնսին: Ո՝Իրա ա՝աքերլէրին
Թապպը պէօյլէ տէր. Պապալա-
րընըզ պէնի ղազապլանտըրտը-
տա, Ե՝սիզէ քէմլիք էթմէյէ նի-
յէթ էթտիյիմ կիպի՝ տէյօր ա՝ս-
քերլէրին Թապպը, Ի՝վէ փիշման
15 օլմատըմ. Ի՝նչյէճէէ տէօճիւլ՝ պու
կիւնլէրտե Ի՝րուսաղէմ վէ Յու-
դա էվինէ էյլիք էթմէյէ նիյէթ
16 էթտիմ. գօրգման: Ի՝նչյէճէէ-
յինիզ չէյլէր պունլար տըր. Ո՝Էր
պիրինիզ գօնշուսունա Ե՝կերչէք
սէօյլէսին. գափուլարընըզտա
հագգ վէ սէլամէթ իւզրէ չէրի՝աթ
17 կէօրիւն: Վէ Ի՝քիմսէ գօնշուսու
իչիւն եիւրէյինտէ քէմլիք տիւ-
շինէճինին, վէ Ե՝աման եէմինի
սէվմէն. զիրա պունլարըն ճիւմ-
լէսի իչքրահ էթտիյիմ չէյլէր տիր՝
տէյօր Թապպ:
18 Ի՝նինէ պանա ա՝աքերլէր Թապ-
պընըն քէլամը օլուպ տէտի քի՝
19 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ տէր.
Ո՝Տէօրտիւնճիւ այլ՝ ուրուճու՞ վէ
պէչինճինին ուրուճու վէ Հէէտին-
ճինին ուրուճու՞ վէ օնունճունունն
ուրուճու՝ Յուդա էվինէ՝ սիւրիւր
վէ շազլըգ վէ խօշ պայրամլար օ-
լաճագ. Ե՝իմտի հագիզ աթը վէ
սէլամէթի սէվինն:
20 Ը՝աքերլէրին Թապպը պէօյլէ
տէր. Տահա օլաճագ քի՝ գավմ-
լէր վէ չօգ չէհրլէրին սաքինլէրի
21 կէլէճէքլէր. Վէ պիրինին սա-
քինլէրի օ պիրինինքինէ վարըպ
տէյէճէքլէր քի՝ Ո՝Թապպըն Հու-
զուրունտա նիյազ էթմէյէ վէ
ա՝աքերլէրին Թապպընը արամաղա
հէր վէճհ իլէ կիւտելիմ. պէն տա-
22 խի կիւտէյիմ՝: Վէ Ի՝չօգ գավմլէր
հէմ գուվվէթլի թայիֆէլէր՝ Ի-
րուսաղէմտե ա՝աքերլէր Թապպը-
նըր արամաղա վէ Թապպըն Հու-
զուրունտա նիյազ էթմէյէ կէլէ-
23 ճէքլէր: Ը՝աքերլէրին Թապպը
պէօյլէ տէր. Օլ կիւնլէրտե վա-
գի՝ օլա քի՝ թայիֆէլէրին հէմ
տիլլէրինտէն օն քիշի Ի՝եափըշ-
ճագլար, եա՞նի Ի՝էհուտի օլան
քիմսէնին էթէյինէ եափըշաճագ-
լար, վէ՝ Ա՝իզին իլէ կիտելիմ՝

Digitized by Google

զերբա Ընկաղ սիզին իլէ օլտուղունու իչէիտիք տէյճէնէլէր։

ՊԱՏ Թ

Նէթրաֆ թայիֆէլէրին իւզէրինէ կէլէճէք օլան ահգիամլէր։ 9 Սիօնա Ամոհանըն կէլէճէյի հագգընա չաղ օլմադա դայրէթ վէրիլմիյէ։ 12 Ընկոհըն զաֆէր վէրիպ՝ հիմայէթ էթմէյէ վա՛ոը։

1 ✦ ադրաք տիյարընըն հագգընա Ասպպ քէնտիրընըն իչհամը տըր, վէ Դամասկոսուն իւզէրինէ գօնաճագ. զիրա Ասպպըն կէօզիւ ատէմէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթա-
2 լարընա տըր։ Էմ Նամաթ տախի օնուն սինօրտաշը տըր, Տիւրոս վէ Սիդոն՝ ղայրէթ ա՛լիմ իսէ տէ։
3 Ա Է Տիւրոս՝ քէնտինէ գալէ՝ պինա էթտի, վէ Ղիւմիւշիւ թօփրագ կիպի՝ վէ խասս ալթունու սօգագլարըն չամուրու կիպի երղա-
4 ճար։ Իչէթ Ասպպ օնու գօվաճագ, վէ տէնիզտէ օլան Ըգուվվէթինի վուրաճագ, վէ օ՝ աթէշ իլէ թէլէֆ օլաճագ։
5 Նսկաղն կէօրիւպ գօրգաճագ, Դաձա տախի՝ վէ ղայրէթ իլէ աղրը չէքէճէք, Ակկարոն տախի. զիրա իւմիտի խէճիլ տիւշէճէք, վէ Գազատան փատիշահ հէլաք օլաճագ, վէ Նսկաղն սաքին
6 օլունմայաճագ։ Ա Է Զովտոստա վէլէուտիզինա սաքին օլաճագ, վէ փղշտլըլարըն ղուրուրինի հէլաք
7 էտէճէ յիմ։ Ա Է գանլարընը աղ-ղընատան՝ վէ իթթահիյէթլէրինի տիշ-լէրինին արասընտան կիտէրէճէ-յիմ. վէ պագիյէ՝ օ տախի Ըլ-լահըմզըն օլաճագ, վէ Յուդա-տա սէրտար կիպի՝ վէ Ակկարոն
8 Յեբուսլու կիպի օլաճագ։ Ա Է կէչէն հէմ տէօնէն ա՛ա-քէրտէն էօթիւրիւ՝ էվվիմին չէվ-րէսինտէ գօնաճաղըմ, վէ Հարթըգ օնլարտան սալդըն սալան կէչմէ-յէճէք. զիրա չիմտի Էկէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւմ։
9 Ալ այէթ իլէ մէսրուր օլ՝ եա՛ Սիօն գրզը, նա՛արա չէք՝ եա՛ Երուսաղէմ գրզը, իչէրէ Ֆատի-շահըն սանա կէլիյօր, օ սատըգ վէ խէլաս էտիճի տիր. Հալիմ տիր, վէ մէրքէպէ՝ տիշլի մէրքէպ գուտուղուլու սըփայա պինմիշ տիր։
10 Ա Է Եփրեմտէն հա՛րապայը չէմ

Երուսաղէմտէն ալճը չէլաք է-տէճէ յիմ, վէ ճէնկին եայը քէ-սիլէճէք. վէ օ՝ թայիֆէլէրէ Ֆսե-լամէթ սէօյլէյէճէք, վէ օնուն հիւքիւմէթի Ղսէնիզտէն տէնիզ-տէք՝ վէ ըրմագտան եէրին ուճա-
11 ըընատէք օլաճագ։ Պէն իսէ՝ սե-նին ա՛հուրընըն գանը իլէ Ֆմահպուս-լարընը սուլյու օլմայան գուլյու-
12 տան սալըվէրտիմ։ Գալէ՛յէ տէօ-նիւն Ֆեա՛ իւմիտ մահպուսլարը, պէն պու կիւն պիլէ խապէր վէրիր իմ քի՝ Ֆսանա իքի գաթ էօտէ-
13 յէճէյիմ. Օհիրա Յուդայը քէն-տիմէ չէքէճէյիմ, Եփրեմին եա-լընը տօլտուրաճաղըմ, վէ սէնին օղուլլարընը՝ եա՛ Սիօն՝ Եունան օղուլլարընըն իւզէրինէ ուլյանտը-րաճաղըմ, վէ սէնի ճէպպարըն
14 գըլըճը կիպի էտէճէյիմ։ Օլ զէ-ման Ասպպ օնլարըն իւզէրինտէ կէօրիւնէճէք, վէ օնուն Ֆօգու չիմշէք կիպի չըգաճագ. վէ Ընֆէնտիմ Ասպպ պօրու չալաճագ, վէ Ֆլօտօս գասըրղալարը իլէ
15 եիւրիյէճէք։ Ը՛աքէրլէրին Ասպ-պը օնլարա սիյանէթ էտէճէք, վէ օնլար թէլէֆ էտէճէքլէր, վէ սաման թաշլարը իւզէրինէ պա-սաճագլար, վէ իչինպ չարապտան էտէր կիպի չամաթա էտէճէքլէր. վէ օնլար լէյէն կիպի՝ Ֆմէզպահըն
16 քէօշէլէրի կիպի տօլաճագլար։ Ա Է քէնտիլէրին Ընլահը Ասպպ օլ կիւնտէ օնլարը՝ գավմինըն սիւ-րիւսիւ կիպի խէլաս էտէճէք. զէ-րա օնլար՝ օնուն եէրի իւզէրինէ Ֆթաճ թաշլարը կէօրէ եիւքսէյէ
17 գալտըրըլաճագլար։ Օհիրա Ֆօ-նուն էյլիյի նէ՝ վէ կիւզէլլիյի նէ՝ պէօյլէք տիւր. Ֆպօղտայ իւ-յիմլէրի՝ վէ շարապ պաքիրէլէրի պէօյլիւտէճէք տիր։

ՊԱՏ Ի

Տէյիւ փութլարը իլա Ընլահը արամադ կէրէք օլտուղու։ 5 Ասպպը քէնտի գավ-մընը ճէմ՝ էտիպ խէլաս էթմէսի։

1 Ֆ Ասնկրաքի եաղմուրուն վագթընտա Ասպպտան Ֆեաղմուր թա-լապ էտին. Ասպպ Ֆչլմշէքլէրը էտիպ՝ օնլարա հէր պիրինին թար-
2 լատա օթուրնա եաղմուր սաղանա-ղը վէրէճէք։ Օհիրա Ֆթերափիմ-

լէք Ղպաթըլլըգ սէյլէտիլէր , վէ
ֆալճըլար եալան կէօրտիւլէր , վէ
եալան տիւշլեր սէյլէտիլէր , Ե պօշ
թէսէլլե վէրտիլէր . օնուն իչիւն
սիւրիւլէր կիպի կէօչտիւլէր , վէ
Էջօպան օլմատըղընտան իզթիրապէ
3 տիւշտիւլէր : Ջօպանլարըն իւզէ-
րինէ էօվքեմ թուրթուշտու , վէ Ը էր-
քէճլերին հագգընտան կէլէճէյիմ .
զիրա ա՛սքերլերին Պապպը Ժսիւ-
րիւսիւնիւ՝ Յուդա էվինի եօգլա-
տը , վէ օնլարը ճէնքտէ մուզէյէն
4 աթը կիպի էյլէտի : Վէօչէ օն-
տան՝ Էվիվի օնտան՝ ճէնք եայը օն-
տան՝ հեմ հէր զապիթ օն-
5 տան չըգաճագ : Վ է ճէնքտէ
Ախալէվնէ սօգադ ջամուրունտա
էյինէ յէն գահրիմանլար կիպի օ-
լաճագլար , վէ ճէնք էտէճէքլէր ,
զիրա Պապպ օնլար իլէ տիր . վէ
աթլարըն պինիճիլէրի ութանա-
6 ճագլար : Վ է Յուդանըն էվինի
գուվվէթլէնտիրէճէ յիմ , վէ Յով-
սէփին էվինի խէլաս էտէճէ յիմ ,
վէ Ժօնլարը իսքեան էթտիրէճէ-
յիմ , զիրա Ժօնլարա մէրհամէթ
էտէճէ յիմ . վէ օնլար՝ օնլարը
բէտտ էթմէ-միշեմ կիպի օլաճագ-
լար , զիրա օնլարըն Ըլլահը պէն
իմ , վէ Ւօնլարա ճէվապ վէրէճէ-
7 յիմ : Վ է Ն փրեմ ճէպպար կի-
պի օլուպ՝ Ֆգալպէրի չարապ-
տան կիպի շազ օլաճագ . օղուլ-
լարը տախի կէօրիպ՝ շազ օլա-
ճագլար , գալպէրի Պապպտա
8 մէսրուր օլաճագ : Ֆ Օնլարա ըս-
լըգ չալըպ՝ օնլարը տէվչիրէճէ-
յիմ , չիւն օնլարը ֆիտիյէ իլէ
խելաս է յլէտիմ . վէ օնլար՝ Ղէօ-
ղալմըշ խոխքերի կիպի չօղալա-
9 ճագլար : Վ է օնլարը գավմէր ա-
բասընա էքէճէ յիմ , վէ Ւուզագ
եէրլէրտէ պէնի խաթրլարընա կէ-
թիրէճէքլէր . վէ օղուլլարը իլէ
10 հաշայըպ կէրի կէլէճէքլէր : Վ է
Ֆօնլարը Ամսըր տիյարընտան
տէօնտէրէճէ յիմ , վէ օնլարը Ը-
սուրտան տէվչիրէճէ յիմ . վէ օն-
լարը՝ Գաղաագ տիյարընա վէ
Իզրաանաա կէթիրէճէ յիմ , վէ Ւօն-
11 լարա Եէր պուլունմայա : Վ է Ն օ՝
տէնիզտէն սըգընթը իլէ կէչէ-
ճէք , վէ տէնիզտէ տալղալարը
վուրաճագ , վէ ըրմաղըն հէփ տէ-

րինէքլէրի գուրույաճագլար . վէ
Ը Ղսուրուն ֆօտուլլուղու էնտի-
րիլէճէք , վէ Ամըսըրըն ա՛սասը
12 կիտէրիլէճէք տիր : Վ է օնլարը
Պապպտա գուվվէթլէնտիրէճէ-
յիմ , վէ Նօնուն իսմի իլէ կէղէ-
ճէքլէր՝ տէ յօր Պապպ :

ՊԸՊ ԺԸ

Ւրաւաղէմին ճէզա՛սը , 7 Ախազէլէք վէ Պաղ իսմէրի օլան ա՛սալար : 15 Ա՛ա-հիւ չօպանա Թագրէր օլունան վայ ,

1 Պ ափու գանատլարընը աչ՝ եա
Իզրաան , վէ սէնին էրզ ա-
ղաճլարընը՝ աթէչ Թէլէֆ էթ-
2 սին : Ջամ աղաճը ֆիղան էթսին ,
զիրա էրզ աղաճը տիւշտիւ , չիւն
քի պէ յլէր եաղմալանտը . Ւա-
սանընն մէչէլէրի ֆիղան էթսինն-
լէր , զիրա Ասարպ օրման քէսիլ-
3 տի : Ջօպանլարըն ֆիղան սէսի
վար , զիրա օնլարըն ա՛լալըղը պօ-
զուլտու . կէնճ արսլանլար պէօ-
յիւրիւշիւ սէսի վար , զիրա Յոր-
դանանընն շանը պօզուլտու :
4 Ը լլահըմ Պապպ պէ յլէ
տէր . Ֆ Պօղազլանաճագ դօյունլարը
5 կիւթ . Վհի օնլարը սաթուն ալան-
լար օնլարը պօղազլարլար տա
Ֆ ուչլու օլմազլար , վէ օնլարը սա-
թանլար՝ Գ Պապպ միւթէպարիք
օլսուն քի զէննկինլէնտիմ տէր-
լէր . չօպանլարը պիւլ օնլարը ա-
6 ճըմազլար : Օ իրա պէն արթըգ
եէրին սաքինլէրինի աճըմայաճա-
ղըմ՝ տէ յօր Պապպ . իւլա իշթէ
պէն ատէմլերի՝ հէր քէսի գօն-
շուսունուն էլինէ վէ փատիշահը-
նըն էլինէ Թէսլիմ էտէճէ յիմ .
վէ եէրի խարապ էտէճէքլէր , վէ
օնլարըն էլինտէն խէլաս էթմէյէ-
ճէ յիմ :
7 Վ է Ֆ պօղազլանաճագ դօյուն-
լարը՝ կէրչէքտէն Ղպիչարէ գօյուն-
լարը կիւթտիւմ . վէ քէնտիմ
իքի ա՛սա ալտըմ , պիրինին ատը-
նա Ալիւզէլլիք՝ վէ օպիրինին ա-
տընա Պաղլար գօտուս , վէ գօ-
8 յունլարը կիւթտիւմ : Վ է Ֆպիր
այտա իւչ չօպան ղըրտը . չիւն
քի ճանըմ օնլարտան սըգընտը , հէմ
օնլարըն ճանը տախի պէնտէն իք-

ՃԹ . Ի՛ . Ւ . 587 Գէ :

Ը Ներմ . Ճ . 8 : Ըմբ . Բ . 18 :
Ֆ Յոբ . ժի . 4 :
Ձ Ներկ . Լ . 5 :
Ը Ներկ . Լ . 17 :
Թ Ղ ու . ա 68 :
Ժ Ներ . իԲ . 23 :
ԺԱ Պաղ . ժԲ . 42 :
ԺԲ Ներմ . գ . 18 : Ներկ . Լ . 21 :
ԺԳ Ովս . ա . 7 :
ԺԴ Պ . ժԳ . 9 :
ԺԵ Պաղ . ճԳ . 15 : Պ . Թ . 15 :
ԺԶ Ներ . Ը . 26 :
ԺԷ Ներ . խԹ . 19 : Ներկ . ԼԳ . 37 :
ԺԸ Օր . Ը . 1 :
ԺԹ Ներ . ժա . 11.16 : Ովս . ժա . 11 :
Ի Ներ . խԹ . 20 :
ԻԱ Ներ . ժա . 15 , 16 :

ՃԹ . Ի՛ . Ւ . 587 Գէ :

Ը Ներ . ժԷ . 25 :
Ֆ Ներկ . Ը . 13 :
Ձ Միք . Է . 5 :
Ը Ներ . ԼԲ . 19 :
Թ Ես . Բ . 3 : Ե . 7 :
Ժ Ներմ . Բ . 3 : Ե . 7 : Օր . իԲ . 10 : Ովս . ժԲ . 6 :
ԺԱ Ես . Ի . 7 :
ԺԲ Ներմ . Ի . 3 : Ե . 7 : Ես . ժԳ . 5 :
ԺԳ Ես . Ի . 4 :
ԺԴ Պաւ . Է . 12 : Ա՛ա . ժա . 5 :
ԺԵ Ովս . Բ . 7 :

Digitized by Google

9 բահ էթտի։ Ընտէն տէտիմ քի՝ Աիզի կիւթմէյէճէյիմ. էօլէճէք էօլսիւն, վէ գըրըլաճագ գըրըլսըն, վէ պագի գալանլար՝ պիրի պիրիւ-
10 նին էթինի եէսինլէր։ Վէ կիւզէլլիք նամ ա՛սամը ալըպ օնու գըրտըմ քի՝ ճիւմլէ գաւմլէրը իլէ քէսիշտիյիմ ա՛հտըմը պօզայըմ։
11 Վէ օր կիւնտէ պօզուլտու, վէ պէնի պէքլէյէն Էսիւթիւնիւն պիչարէլէրի կէրչէքտէն պիլտիլէր քի՝ պու Բապպէն քէլամը տըր։
12 Վէ օնլարա տէտիմ քի՝ Եյիլեր կէօզլէրինիզտե խօշ իսէ, իւճրէթիմի վէրին, վէ էյիլեր տէյիւլ իսէ, վազ կէչին. վէ Էիւճրէթիմի օթուզ դրթա՛ կիւմիւշ թարթ-
13 տըլար։ Վէ Բապպ պանա տէտի քի՝ Օնու Էչէօլմէքճիյէ աթ, օնլարտան պիչիլտիյիմ գըյմէթ նէ՛ ա՛լա տըր. իմտի օթուզ կիւմիւշիւ ալտըմ՝ վէ օնու Բապպ էվինտէ
14 չէօլմէքճիյէ աթտըմ։ Ընտէն՝ պաղլար նամ օպիր ա՛սամը գըրտըմ քի՝ Յուդա իլէ Իսրայէլին արասընտա օլան գարընտաշլըղը պօզայըմ։
15 Վէ Բապպ պանա՝ Էվկէնտինէ թէքթար ճահիլ չօպան ալէթլէրի-
16 ալ տէտի։ Օվլրա իշթէ պէն եէրտե պիր չօպան գալտըրաճաղըմ. օ՝ հէլաք օլմադ իւզրէ օլանլարը նօգլամայաճագ, սիւրիւմիւշիւ արամայաճագ, վէ գըրըգ-
17 լարը սաղալթմայաճագ. սաղլարը պէօլէմէյէճէք, իլա սէմիզլէրին էթինի եէյէճէք, վէ օնլարըն թըրթ-
18 նագլարընը գօփարաճագ։ Էվ՛ալ գօյունլարը թէրք էտէն պաթըլ չօպանա. օնուն գօլու իւզէրինէ վէ սաղ կէօզիւ իւզէրինէ գըլըճ օլաճագ. օնուն գօլու պիլթիւլ-
19 լիյէ գուրույաճագ, վէ սաղ կէօզիւ թէմամէն տիւմանլանաճագ տըր։

ՊԸՊ ԺԱ

Իսրայէլին՝ խասիմէրինէ պիր սէրսէմ-լէք քնասէսի [վէ պիր հիւք թաշը օլտուս-ղու։ 6 Ցուղանըն քէնտի հալինէ տէօնա-մէօթ։ 9 Իրուսաղէմին թէվկէսի։

1 Իսրայէլին հադգընա Բապպ քէ-լամընըն իլհամը տըր. Ո՞կէօք-
2 լէրի եայան վէ եէրի թէմէլլէտէն վէ Բաւէմին բուհունու օնուն ի-չինտէ եարատան Բապպ տէր.
3 տախի օլաճագ։ Վէ վագի՝ օլաքի Էօլ կիւնտէ Իրուսաղէմի՝ ճիւմլէ գաւմլէրին իւզէրինէ Էիւճ թաշը էտէճէյիմ. օնու հիւքլէնէնլէրին ճիւմլէսի՝ եէրին հէփ թայիֆէլէ-
4 րի օնուն իւզէրինէ ճէմ՝ օլսալար պիլէ՝ պիլքիւլլիյէ դըրըլաճագ-
5 լար։ Օվ կիւնտէ տէյօր Բապպ քի՝ Ւհէր աթը իւրքիւնթիւ իլէ վէ պինիճիսինի շաչդընըդ իլէ վուրաճաղըմ. վէ Յուդա էվինին իւզէրինէ կէօզէրիմի աչաճաղըմ, վէ գաւմլարըն հէր աթընը քէօր-
6 լիւք իլէ վուրաճաղըմ։ Վէ Յուդանդն սէրտարլարը դալալէրին-տէ՝ Իրուսաղէմին սաքինլէրի քէն-տիլէրին Ըլլահը ա՛սքէրլէրին Բապպը իլէ պանա գուվվէթ տիր
7 տէյճէքլէր։ Օվ կիւնտէ Յուդանդն սէրտարլէրինի Էօտունլար իլէ աթէշ օճաղը կիպի՝ վէ պուղ-տայ տէմէտի իլէ աթէշ մաշա՛լէ-սի կիպի գօյաճաղըմ, վէ սաղտան Հէմ սօլտան չէփչէվրէ Հէփ գաւմ-լէրէ սիրայէթ էտէճէքլէր. վէ պինէ Իրուսաղէմ քէնտի եէրինտէ՝ Ի-
8 րուսաղէմտե սաքին օլունաճագ։ Վէ Բապպ իսլէիտա Յուդանդն չաւորլարընը խէյաս էտէճէք, թա քի Դաւիթ էվինին իֆթիխարը վէ Իրուսաղէմ սաքինլէրինին իֆ-թիխարը՝ Յուդանդն իւզէրինէ
9 թէքէպպիւր էթմէյէ։ Օվ կիւն-տէ Բապպ Իրուսաղէմին սաքին-լէրինէ սիյանէթ էտէճէք, վէ օն-լարտա Էզա՛իճ օլան՝ օվ կիւնտէ Դաւիթ կիպի օլաճագ, վէ Դա-ւիթին էվի օնլարըն էօնիւնտէ Ըլ-
10 լահ կիպի՝ Բապպըն մէլէյի կիպի օլաճագ։ Վէ եագի՝ օլա քի օվ կիւնտէ՝ Իրուսաղէմին իւզէրինէ կէլէն հէփ թայիֆէլէրի պէրպատ էթմէյէ ճահտ էտէճէյիմ։ Վէ է Դաւիթ էվինին իւզէրինէ հէմ Իրուսաղէմ սաքինլէրինին իւզէ-րինէ լութֆ վէ նիյազ բուհու տէօքէճէյիմ, վէ օնլար՝ պանա՝

Եսր. Ի՛. Ը. 587 Գէ։

ը Ներմ. ԺԵ. 2։ Խէ. 11։

Բ Մօփ. Գ. 12։ Խա. 7։

Թ Մատ. ԻԷ. 15։

Ի Մատ. ԻԷ. 9։

Լ Նէհկ. Լէ. 2, 3, 4։

Խ Ներմ. ԽՅ. 2։ Նէհկ. Լէ. 2։ Յօհ. Ժ. 12, 13։

Ծ Նա. Խբ. 5։ Խճ. 24։ Խե. 12. 18։ Խը. 13։

Եսր. Ի՛. Ը. 587 Գէ։

Բ Յեզե. ԺՀ. 22։ Յ.օէլ. ԺՔ. 7։ Նա. ԺԷ. 16։ Եբր. ԺՔ. 9։

Գ Նա. Ծա. 17, 22, 23։

Դ Նա. Ե. 6. 8, 9. 11։ Ժ. Ժէ. 1։ ԺՀ. 4. 6. 8, 9. 13։

Ե Մատ. ԻԸ. 11։

Զ Մաղ. Հղ. 6։ Նէհկ. Ը. 4։

Է Ես. 18։

Ը Ընդ. 18։

Թ Յեհ. Ը. 10։

Ժ Ընգ. Բ. 22։ Նա. 3։ ԺԱ. Ներմ. Լ. 9. Ճ. 4։ Նահկ. ԼԸ. 29։ Յեհել. Բ. 28։

Ի Յօհ. ԺԸ. 34. 37։ Յայտ. Ա. 7։

Digitized by Google

քենտի սափլատրգլարընա պագա-
ճագլար. վէ օնուն իւզերինէ՝ Նպի-
րիճիք օղուլ իւզերինէ օլան փիղան
կիպի փիղան չէքէճէքլէր, վէ օ-
նուն իւզերինէ՝ իլք օղուլ իւզերինէ
աճընտրգլարը կիպի աճընաճագլար։
11 Օլ կիւնտէ Ներուսաղէմտէ՝ Պա-
կեդով վատիսինտէ Ադադ ռեմո-
նուն փիղանը կիպի պէօյիւք փիղան
12 օլաճագ։ Վէ տիւյոր գապիլէ
գապիլէ այրըճա փիղան էտէճէք.
Կաւիթ էվինին գապիլէսի այրը-
ճա վէ օնլարըն գարըլարը այրըճա՝
Նաթան էվինին գապիլէսի այրը-
ճա վէ օնլարըն գարըլարը այրըճա,
13 Ղևի էվինին գապիլէսի այրըճա
վէ օնլարըն գարըլարը այրըճա՝
Սեմեի էվինին գապիլէսի այրըճա
վէ օնլարըն գարըլարը այրըճա,
14 հէփ գալան գապիլէլէր՝ գապիլէ
գապիլէ այրըճա վէ օնլարըն գա-
րըլարը այրըճա։

ՊԸՊ ԺԴ

1 Օլ կիւնտէ Կաւիթին էվինէ
վէ Ներուսաղէմին սաքինէ-
րինէ՝ կիւնահ իչիւն վէ նափաք-
լըք իչիւն պիր աչըլմըշ փունկար
2 օլաճագ։ Վէ վադի՝ օլաքի օղ
կիւնտէ տէյօր ա՛սքէրլէրին Պապ-
պը՝ փութլարըն աւղարընը եր-
տէն հէլաք էտէճէ յիմ՝ վէ որ-
թըդ անկըմայաճագլար. վէ փէյ-
ղամպէրլէրի հէմ նափաք բուհու
3 տախի եէրտէն կիտէրէճէ յիմ։ Վէ
վագի՝ օլաքի՝ արթըդ պիր քիմսէ
փէյղամպէրլիք էտէր իսէ, օնու
թէվրիտ էտէն պապաօը վէ անա-
սը օնա՝ Նաշամայասըն, զիրա
Պապպըն իսմի իլէ եալան սէօյլէ-
տին տէյէլէր. վէ օ փէյղամպեր-
լիք էտեր իքէն՝ օնու թէվրիտ է-
տէն պապասը վէ անասը Նօնու
4 սափլայալար։ Վէ վագի՝ օլաքի
օղ կիւնտէ Նփէյղամպէրլէր՝ հէր
պիրի փէյղամպէրլիք էթտիյինտէ
քենտի իլհամընտան ուէթանալար.
վէ ալտաթմագ իչիւն Նէթիւլիւ

5 ֆէրաճէ կիյմէյէլէր։ Նիւլա տէ-
յէ քի՝ պէն փէյղամպէր տէյիլ
իմ, պէն եէրի իչէէյէն քիշի իմ.
զիրա կէնճլէյիմտէն պէրու պիր
քիմսէ պէնի սաթտուն ալտրըտը։
6 Վէ օնա տէնիլէ քի՝ Նլլէրինին
օրթասընտա պու եարալար նէ-
տիր. վէ օ՝ Նհպապըմընն էվինտէ
եարալանտրդըմ տըր տէյէ։
7 Ույան՝ Նզօպանըմընն իւզերինէ
վէ Նեօտաշըմ օլան քիշինին իւ-
զերինէ՝ եա՛ գըլըճ՝ տէյօր ա՛սքեր-
լէրին Պապպը. Նզօպանը վուր,
վէ գօյունլար տաղըլընըլար, վէ
էլլամի Նքիւնիքլէրին իւզերինէ
8 տէօնտէրէյիմ։ Վէ վագի՝ օլա քի
ճիւմլէ եէրտէ տէյօր Պապպ՝ օ-
րատա իքի գըսմ քէսիլիպ ճան
թէսլիմ էտէճէքլէր, վէ Նիւչիւն-
9 ճիւսիւ օրատա գալաճագ։ Վէ
իւչիւնճիւյիւ Նաթէչտէն կէչիրիպ՝
Նօնլարը կիւմիւշիւ գալ էթտիք-
լէրի կիպի գալ էտէճէյիմ՝ վէ
ալթունտու ա՛յար էթտիքլէրի կիպի
ա՛յար էտէճէյիմ. Նօնլար իսմիմ
նիտա էտէճէք, վէ պէն օնլարա
ճէվապ վէրէճէյիմ. Նտէյճէճէյիմ
քի՝ Օնլար գավմըմ տըր, վէ օն-
լար՝ Պապպ Նէլահմ տըր տէյէ-
ճէքլէր։

ՊԸՊ ԺԴ

Ներուսաղէմի խարապ էտինլէրին խարապ
օլմալարը. 4 Մենահէնն կէլմէսի, վէ օնուն
փաոհիշտէղընն ճէլալի. 12 Ներուսաղէմ
տիւշմինլէրինին թռա՛տնու. 16 Ֆաւիֆէլէ-
րին գալանընըն Պապպա տէօնէճէյիմ. 20
Պապպա մուգատասլըք։

1 Նէթէ Պապպըն կիւնիւ կէլիյօր,
վէ սէնին եաղման օրթանտա
2 փայլաշաճագ։ Ոհիրա Նճիւմլէ
թայիֆէլէրի Ներուսաղէմ իւզերի-
նէ ճէնկէ տէվլիրէճէյիմ՝ վէ շէհր
ֆէթհ օլունաճագ, վէ Նէվլէր
եաղմալանաճագ, վէ գարըլար
թահդիր օլունաճագ. վէ շէհրին
հարբոը էսիրլիյէ չըգաճագ, տա-
ման գավմըն գալանը շէհրտէն քէ-
3 սիլմէյէճէք։ Նընտէն Պապպ չը-
գըպ օլ թայիֆէլէր իլէ՝ ճէնք
կիւնիւնտէ ճէնքլէշտիյի կիւնտէ
4 կիպի ճէնք էտէճէք։ Վէ այագ-
լարը օլ կիւնտէ՝ կիւնտօղուտան
եանա օլան Ներուսաղէմին էօնիւն-

ԳՈ. Ի՛. Լ. 587 Գէ։

ա Պ. ԺՀ. 3։

բ Ներ. Թ. 14։ Ա Պետ. Ա. 19։ Յայտ Ա. 5։

գ Ներ. ԻԳ. 13։ Հես. ԽԳ. 7։ Սադ. ԺՀ. 4։ Նզեկ. Ը. 13։ Ովս. Բ. 17։ Միք. Ե. 13, 14։

դ Բ Պետ. Ը. 1։

ե Բ Օր. ԺԳ. 6. 8։ ԺԸ. 20։

զ Միք. Գ. 6, 7։

է Գ Թագ. Ա. 8։ Նո. Ի. 3։ Մատ. Գ. 4։

ԳՈ. Ի՛. Լ. 587 Գէ։

ը Ընծա. Է. 14։

թ Նա. Ե. 11։ Նզեկ. ԼԷ. 23։

ժ Հօհ. Ժ. 30։ ԺԷ. 10, 11։ Գաղ. Բ. 6։

ի Մատ. ԻԶ. 31։ Մար. ԺԶ. 27։

լ Մատ. ԺԶ. 10. 14։ Ղու. ԺԶ. 32։

խ Հռով. ԺԱ. 5։

ծ Նո. ԽԸ. 10։

կ Պետ. Ա. 6, 7։

հ Սադ. Ե. 15։ ՂԱ. 15։

ձ Սադ. ՀԷ. 15։ Ներ. Ը. 23։ Նզեկ. ԺԱ. 20։ Ովս. Բ. 23։ Գ. Ը. 8։

ա Նո. ԺԷ. 9։ Յովէլ. Բ. 31։ Կոր. Բ. 20։

բ Յովէլ. Գ. 2։

գ Նո. ԺԶ. 16։

Digitized by Google

տէքի ՙՕէյթինլիգ տաղընդն իւ-
զերինտէ տուրաձագ ; վէ ՙՕէյ-
թինլիգ տաղը՝ կիւնտօղուլայ վէ
կիւնպաթըլայ տօղրու օրթասըն-
տան եարըլըպ ղայէթ պէօյիւք վա-
տի օլաձագ . վէ տաղընդ եարըսը
փօրեասա՝ վէ եարըսը գըպլէյէ
5 տօղրու չէքիլէձէք : Ա՛է սիզ
տաղլարըն վատխսինէ գաչաձագսը-
նըզ . զիրա տաղլարըն վատխսի Ը-
սալա եէթիշէձէք , վէ Յուդա
փատիշահը Աղհանըն կիւնլէրին-
տե՝ ՙզէլզէլէտէն գաչտրղընըզ
կիպի գաչաձագսընըզ . վէ ՚Ըլլա-
հըմ Թապպ Հէյ ՙհէփ մուգատա-
6 տէսլեր պիլէնձէ կէլէձէք : Ա՛է
օլ կիւնտե վագի՝ օլաքի ըղըզ՝
միւնէվվեր Է՚ տիւմանը օլմայա-
7 ձագ : Ա՛է օ՝ կիւն տէյիլ վէ կէ-
ձէ տէյիլ ՚Թապպա մա՛լիւմ ՙպիր
կիւն օլաձագ . վէ վագի՝ օլաքի
՛ախշամ վագթընտա ըղըզ օլա-
8 ձագ : Ա՛է վագի՝ օլաքի օլ կիւն-
տե Ն՚րուսաղէմտէն՝ եարըսը ՙկիւն-
ուօղու տէնիզինէ վէ եարըսը կիւն-
պաթը տէնիզինէ տօղրու Լապու-
հայաթ չըգաձագ . պու՝ եաղընն
9 Հէմ գըշըն օլաձագ : Ա՛է Թապպ
պիւթիւն եէրին իւզէրինէ ՚փատի-
շահ օլաձագ . օլ կիւնտե ՚Թապպ
պիր վէ օնուն իսմի պիր օլաձագ :
10 Ա՛է պիւթիւն տիյար՝ Գաբաւտան
Աէմռնա՝ Ն՚րուսաղէմին գըպլէ
թարաֆընտա ՙօվա օլաձագ . վէ
եիւքսէլիպ ՚հէերինտէ՝ Լէնիհա-
մին գափուսունտան իլք գա-
փունուն մահալինէտէք Կէօշէ
գափուսունատէ՝ վէ ՚Ընանայէլ
գուլլէսինտէն փատիշահըն ճէնտե-
րէլէրինէտէք սաքին օլուռնաճագ :
11 Ա՛է օնտա սաքին օլաձագլար , վէ
Հարթըգ հէլաքլիք օլմայաձագ .
վէ ՙՆ՚րուսաղէմ էմնիյէթի իւզէ
սաքին օլուռնաճագ :
12 Ա՛է Ն՚րուսաղէմ իւզէրինէ ճէնք
էտէն հէփ գամվէրի՝ Թապպըն
վաւրաձաղը վուրուշ պու օլաձագ .
Օնլար այագլարընտա տուրուր ի-
քէն՝ էթլէրի էրիյէճէք , վէ կէօզ-
լէրի՝ տէլիքէլէրինտե էրիյէճէք ,
վէ տիլլէրի աղզլարընտա էրիյէ-
13 ճէք տիր : Ա՛է վագի՝ օլաքի օլ
կիւնտե արալարընտա՝ Թապպան
՛պէօյիւք վէլվէլէ օլաձագ . վէ
հէր պիրի գօնշուսունուն էլի-
նի թուքուլ՝ ՛էլի գօնշուսու-
նուն էլի իւզէրինէ գալարըրլա-
14 ճագ : ՚Էմ Յուդա տախի Ն-
րուսաղէմտե ճէնք էտէճէք . վէ
՛էվփէվլե հէփ թայիֆէլէրին մա-
լը՝ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ էս-
վապլար ղայէթ չօգ տէվէլրիլէճէք
15 տիր : Ա՛է աթընն՝ գաթըրընն՝ տե-
վէնին վէ էշէյին վէ օլ օրտու-
լարտա օլաձագ հէր Հայվանըն
՚Վուրուշու հէմանն պու վուրուշ
16 կիպի օլաձագ : Ա՛է վագի՝ օլաքի
Ն՚րուսաղէմին իւզէրինէ կէլմիշ
հէփ թայիֆէլէրին ճիւմլէ պա-
գիսի՝ օլտէմ ՚եըլտան եըլա ա՛ա-
քէրլէր Թապպը փատիշահա սէճ-
տե գըլմաղա վէ ՚Էէրկէլէր պայ-
րամընը սագլամաղա չըգաձագ .
17 Լար : Ա՛է ՚վագի՝ օլաքի եէրին գա-
պիլէէրինտէն ա՛սքէրլէր Թապպը
փատիշահա սէճտե գըլմաղա Ն-
րուսաղէմ չըգմայանըն իւզէրինէ
18 եաղմուր օլմայաձագ : Ա՛է է յէր՝
Ն իւզէրինէ Լաղ՚ո՛ օլմայան Ա՚ը-
սըր գապիլէսի չըգըպ կէլմէզ ի-
սէ , Թապպըն էէրկէլէր պայրամընը
սագլամաղա չըգմայան թայիֆէլէ-
րի վուրաձաղը վուրուշ ՚ոնլարա օ-
19 լաձագ : Ա՚ըսըրըն ա՛զապը՝ հէմ
էէրկէլէր պայրամընը սագլամաղա
չըգմայան հէփ թայիֆէլէրին ա՛-
զապը պու օլաձագ :
20 Օլ կիւնտե աթլարըն չընկը-
րադարը իւզէրինտե՝ ՚ՐՊՊԱՐ
ՍՈՒՐԲՍՏՈՒԹԻՒՆ Լաղ՚ըմըզ
օլաձագ . վէ Թապպ էվինտէքի
թէննէճէրէլէր՝ մէզպահըն էօնիւն-
21 տէքի լէյլէյլեր կիպի օլաձագ : Ա՛է
Ն՚րուսաղէմտե հէմ Յուդատա
հէր թէննէճէլէ՝ ա՛սքէրլէրին Թապ-
պընա մուգատատէս օլաձագ , վէ
հէփ գուրպան էտէնլէր կէլիպ՝
օնլարտան ալաձագլար վէ օնլար-
տա փիշիրէճէքլէր . վէ օլ կիւնտե
արթըգ ՚ա՛սքէրլէր Թապպընըն է-
վինտե Ա՚լանանլը օլմայաձագ :

ՄԱԳԱՔԻԱ

ՊԱԳ Ը

Իսրայէլեան նահանջը դէպի Գաղգաղա։ 6 Օձլարը մատաղ հետիւելերէ, 12 վէ Ելեհարը ի պատեհութիւն թափգիր եղծելերէ։

1 Մաղաքիա հետի իւէ Իսրայէլէ
օլան Թապպ քելամընըն իւհա-
մը տըր։
2 Սիզի սէվտիմ տէյօր Թապպ·
սիզ իսէ՝ Պիզի նէ՞ իւէ սեվտին
տէրսինիզ· Նսաւ Յակոբուն գա-
րընտաշը տէյի՞ւ մի իտի տէյօր
Թապպ, վէ ՚Յակոբու սեվտիմ·
3 Ընմա Նսաւտան իքրահ էթտիմ·
վէ ՚օնուն տաղլարընը վիրան՝ վէ
միրասընը չէօւ մէսքեանւարը էթ-
4 տիմ։ Նէոմ՝ Նըգըլտըգ ամմա
տէօնիւպ խարապաթւարը պինա
էտէճէ յիզ տէր իսէ, ա՛սքերլէրին
Թապպը պէօյլէ տէր· Օ՚լար պի-
նա էտէճէք, ամմա պէն ըգգա-
ճաղըմ· վէ օնլարա՝ Փըսգ սինօ-
րու վէ Թապպըն էպէտէն ղազապ
էթտիյի գավմ չաղըրաճագլար։
5 Վէ կէօզլէրինիզ կէօրէճէքլէր· վէ
տէ յէճէքսինիզ քի Թապպ՝ Իսրա-
յէլին սինօրունտան մուա՛զզամ
օլսուն։
6 Օղուլ ՚պապասընա վէ գուլ
էֆէնտիսինէ ի՛զզէթ էտէր· Իմտի
էյէր պէն պապա իսէմ, ի՛զզէթիմ
Հա՞նի, վէ էյէր էֆէնտի իսէմ,
պէնտէն գօրգմագ Հա՞նի՝ տէ յօր
ա՛սքերլէրին Թապպը սիզէ՝ էյ
իսմիմի խօր կէօրէն քեահինլեր·
Ըսիզ իսէ՝ Վէնին իսմինի նէ՞ իւէ
7 խօր կէօտիւք տէրսինիզ։ Մ՚էզ-
պահ՚ըմըն իւզերինէ ՚նափաք էք-
մէք թագրիպ էտէրսինիզ տէ՝ Սէ-
նի նէ՞ իւէ նափաքէտիք տէրսի-
նիզ· սիզին՝ ՚Թապպըն սօֆրասը
8 խօր տուր տէմէնիզ իւէ։ Վէ
՚քէօրիւ գուրպան իչիւն սուննտու-
ղունուզ՝ ֆէնա տէյի՞ւ մի, վէ
թօփալը ևա խասթայը սուննտու-
ղունուզ՝ ֆէնա տէյի՞ւ մի· Հա-
լա օնու վալինէ սուն, սէնտէն
քաղն օլո՞ւրմու, ևախսա ՚սէնին
եիւզիւնիւ գապուլ էտէ՞րմի՝ տէ-
9 յօր ա՛սքերլէրին Թապպը։ Վէ
շիմտի Ելեհարն հուզուրունու նի-
յաղ էտին քի՝ պիզէ ի՛նայէթ էյ-
լէյէ· ՚պու սիզին էլինիզտէն օլ-
տու· սիզին եիւզիւնիւզիւ գա-
պուլ էտէ՞րմի՝ տէյօր ա՛սքերլէ-
10 րին Թապպը։ Անզաէ պիւլէ գա-
փուլարը ճոպպ գափայան քի՞մ
վար, ՚մէզպահ՚ըմը տախի ճապպա
եագմազընընը· սիզտէն բաղն տէ-
յիւլիմ՝ տէյօր ա՛սքերլէրին Թապ-
պը, վէ ՚սիզին էլինիզտէն փէշ-
11 քէշ գապուլ էթմէմ։ Օ՚նրա
՚կիւնէշին տօղտուղու եէրտէն թա
օնուն պաճտըղը եէրէտէք՝ ՚թա-
յիֆէլէրտէ իսմիմ պէօյլէք օլա-
ճագ, վէ ՚հէր մահալտէ իսմիմէ
՚քիւնւիւք վէ փաք փէշքէշ սու-
նուլաճագ· Ղէնրա իսմիմ թայի-
ֆէլէրտէ պէօյլէք օլաճագ՝ տէ-
12 յօր ա՛սքերլէրին Թապպը։ Անզ
իսէ՝ ՚Թապպըն սօֆրասը նափաք
վէ օնուն մահսուլու էա՛նէ թաա՛-
մը խօր տուր տէմէնիզ իւէ օնու
13 նափաք էտէրսինիզ։ Էմ տէր-
սինիզ քի՝ Իչիմէ նէ՞ զահմէթ տիր,
վէ օնա փիւֆքիւրիւրսինիւզ՝ տէ-
յօր ա՛սքերլէրին Թապպը, վէ ՀԱՀ-
ըէն ալընմըշը Հէմ թօփալը վէ
խասթայը կէթիրիպ՝ փէշքէշ տէյու
կէթիրտինիզ· ՚օնլարը էլինիզտէն
գապուլ էտէ՞րմի իմ՝ տէյօր
14 ՚Թապպ։ Ընմա սիւրիւսիւնտէ եր-
քէք վար իքէն, ատագ էտէր տէ
՚Թապպա գուսուրլուլյու պօղազլա-
յան հիլէպազ մէլո՛ւն օլսուն·
զիրա ՚պէն պէօյիւք փատիշահ իմ՝
տէյօր ա՛նքերլէրին Թապպը, վէ
իսմիմ թայիֆէլէրտէ հիյպէթ-
լու տուր։

ԳՒ· Ի՛· Լ· 397 դէ։

ա ԲՕր· է· 8· Ժ· 15։

բ Հռով· ԺԱ· 13։

գ Նեհեմ· թԲ· 18· Նզեկ· լԲ· 3, 4. 9. 14, 15· Ընդ· 10, ԽԱ։

դ Նեհեմ· Գ· 20· Ընդ· 10։

ե Պագ՝ ա Կոր· Ի· 13։

զ Ես· ա. 11· Նեհեմ· Գ· 20· Ընդ· է· 21։

է Սաղ· ՃՀԵ· 3· Ես· ԽԲ· 19։

ը Ես· Է· 3· 5։

թ Հօշ· Բ· 21. 23· ա Տիմ· բ· 8։

ժ Յայտ· Ը· 3։

ժա Ես· ԿԶ· 19, 20։

ժբ Ես· 7։

ժգ Ղև· ԻԲ· 20, ԽԱ։

ժդ Ես· 8։

ժե Սաղ· ԽԷ· 2· ա Տիմ· Գ· 15։

ՊԵՂ Ը

ՎՐՆահինկերէ՝ քէնաթ ա՛հալորընա պիգայա օլաուգլորը իչիւն, 11 վէ գավմա՝ քէնաթ փուխփէրեսթլիյի՝ 14 գինալորը՝ 17 վէ թէօվլիյի իչիւն Թ՛ապէր օլուննաուղու։

1 Վ է շիմտի պու Թէնպիհ սիզէ
2 տիր՝ եա՛ քեահինկերը։ Ո՞յ հեր տինկլէմէզ իսէնիզ վէ էյէք գալ-
պէ գօմագ իսէնիզ քի՝ իսմիմէ ի՛զդէթ վէրեսինիզ՝ տէյօր ա՛սքեր-
լէրին Թապպը, օլտէմ սիզէ լա՛-
նէթի կէօնտէրէճէյիմ, վէ պէրէ-
քէթինիզի մէլո՛ւն էտէճէյիմ. հէմ
տահի օնու մէլո՛ւն էթմիշ իմ, զի-
3 րա գալպէ գօմայօրսունուզ։ Ի՛շ-
Թէ պէն Թօխտումնունուզու նաֆիլէ
էտէճէյիմ, վէ եիւզինիւզուն իւ-
զէրինէ կիւապրէ՝ պայրամլարընըզըն
4 կիւապրէսինի սաչաճաղըմ, վէ Բսիզի
օնուն իլէ պէրապէր գալտրըաճագ։
Վ է պու Թէնպիհի սիզէ՝ Գ ևի իլէ
5 ա՛հտրմ օլմագ իչիւն՝ կէօնտէրտիյիմի
պիլէճէքքինիզ՝ տէյօր ա՛սքերլէ-
րին Թապպը։ Բ՝ահտրմ օնուն իլէ
հայաթ վէ սէլամէթ իչիւն իտի.
վէ օնլարը օնա Բգօրգու իչիւն վէր-
տիմ, չիւնքի պէնտէն գօրգար իտի,
վէ իսմիմին եիւզինտէն խավֆ է-
6 տէր իտի։ Բ՝ադգ շէրի՛աԹը օ-
նուն աղզընտա իտի, վէ տուտուագ-
լարընտա նահադլըգ պուլունմա-
տը. պէնիմ իլէ սէլամէթ վէ տօղ-
րուլուգ իւզրէ եիւրիւտիւ, վէ՝ չօգ-
լարը եարամազլըգտան տէօնտեր-
7 տի։ Բ՝Օ իրա քեահինին տուտուագ-
լարը պիւկիւ կէօզէԹմէլի, վէ շէ-
րի՛աԹը օնուն աղզընտան արամա-
լը տըրլար. Բզիրա օ՝ ա՛սքերլէր
8 Թապպընըն էլչիսի տիր։ Ամէ իսէ
եօլտան սափտընըլ, Բչօգլարը շէ-
րի՛աԹտա ԹէօքԷզէ օղրամտընըզ.
Բվ ևինին ա՛հտրնը պօզտունուզ՝
9 տէյօր ա՛սքերլէրին Թապպը։ Իմ-
տի Բպէն տահի սիզի հէր գավ-
մա խօր վէ հագիր էթտիմ՝
նիհԷ քի եօլլարըմը սագլամայօր-
սունուզ, վէ շէրի՛Թտա խաԹրը
կէօզէտի յօրսունուզ։
10 Բ՝էփիմիզին պապասը պիր տէ-
յի՛լմի. Բպիկի պիր Ըլլահ հա-
րա՛Թմատրմը. նի՛շիւն պապալա-

ՊԵՂ Թ

Ը՛հտրն էլչիսինին քէնտի հէյքէլինէ կէլմէ-
սի։ 7 Գաավմըն ա՛սլըզը, 8 մուգատտես
չէյլէրի Խուրտալըզը, 13 վէ սէրԹէյիի։
16 Ըլլահտան գօրգանլարա պէրնքէթ վա՛ռը։

1 Ի՛շԹէ Պպէն էլչիմի կէօնտէրիր
իմ, վէ Բէօնիւմէէ եօլ հազըր-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 397 Դէ.

լայաճագ. վէ արատորդընդզ Ի՝ապպ՝ եա՞նի պէյէնտիյինիզ ՝ա՞յնտըն մե-
լէյի ափանսըղ քէնտի հէյքէլինէ կէլէճէք, իշլեմէ կէլմիյօր՝ տէյօր
2 ա՛սքէրլէրին Ի՝ապպը։ Վ՚է կէլ-
մէսինին կիւնիւնէ ՚քի՛մ տայանա-
պիլիր, վէ ՝զուհր էթտիյինտէ՝
քի՛մ տուրապիլիր. զիրա Հօ՝ գալ-
ճընըն աթէշլի կիպի վէ գասսարճը-
3 լարըն սապօնու կիպի տիր։ Վ՚է
Հօ՝ կիւմիւշ գալճըսը վէ փաքէ-
յիճիսի կէպէ օթուրաճագ, վէ
Պ՚ևի օղուլլարընը թէմիզլէյճէք,
վէ օնլարը ալթունա կիպի վէ կիւ-
միւշ կիպի թէմիզլէյճէք, վէ օն-
լար ՚Ի՝ապպա սատագաթ իլէ փէշ-
4 քեշ սունանլար օլաճագլար։ Վ՚է
Յուդանըն հէմ Երուսաղէմին
՚փէշքեշլի էսքի կիւնլէրտե կիպի
վէ գատիմ երլլարտա կիպի Ի՝ապ-
5 պա մագպուլ օլաճագ։ Վ՚է հիւքմ
էթմէք իչիւն սիզէ եագլաշաճա-
ղըմ, վէ սիհիրպազլար իւզէրինէ՝
հէմ զինաքեարլար իւզէրինէ՝ վէ
՝եալան եէմին էտէնլէր իւզէրինէ՝
վէ իւճրէթլիլինին իւճրէթիի հագգը-
նա տուլ գարըյա հէմ էօքսիւզէ
զուլմ էտէնլէր իւզէրինէ՝ վէ միւսա-
ֆիրին հագգընը իպլեթալ էտէնլէր
վէ պէնտէն գօրգմայանլար իւզէրի-
նէ աճէլէ շահիտ օլաճաղըմ տէյօր
6 ա՛սքէրլէրին Ի՝ապպը։ Օ՚իրա պէն
Ե՚հովա ՝Էթպտիլ օլմամ. Իմմոի
սիզ էյ Յակոբ օղուլլարը՝ թէլէֆ
օլմատընդզ։
7 ՚Էպապալարընդզդէն կիւնլէրինտէն
պէրու գանունլարընդմտան սապտը-
նըդզ, վէ սագլամատընդզ ՝պանա
տէօնիւն, վէ պէն սիզէ տէօնէ-
յիմ՝ տէյօր ա՛սքէրլէրին Ի՝ապ-
պը. ՝սիզ իսկ՝ ՚նէ՞ իլէ տէօնէ-
8 լիմ տէհինիզ։ ՚Իչ ատէմ Ա՚լ-
լահը սոյա՞րմը, քի սիզ պէնի սո-
յայօրսունուզ. ամմա տէրսինիզ
քի՝ Ա՚յէնի նէ՞ խուսուսատա սոյայօ-
րուզ. ՚Օնտալըգլար վէ փէշքեշ-
9 լէր խուսուսունտա։ Սիզ լա՛նէթ
իլէ մէլո՛ւն սինիզ, չիւն սիզ
թայի՝փէնին պիւթիւնիւ պէնի սոյ-
10 տունուզ։ ՝Էվի օնտալըղը ՚Իսա-
զինէ օտասընա կէօթիւրիւն քի՝
էվիմտէ թաա՛մ օլա. վէ պէնի
պունունւն իլէ հալա սընայընի՝ տէ-
յօր ա՛սքէրլէրին Ի՝ապպը, քի սի-

ՀԱ. Ի՛. Լ. 397 Դէ.

զէ ՝կէօքլէրին փէնճէրէլէրինի ա-
լըպ՝ սիզէ պէրէքէթ պօշլաթմա՞զ մի
11իմ, չէօյլէքի եէր գալմայա։ Վ՚է սի-
զին իչիւն ՝թէլէֆ էտիճիյի ա՛զար-
լայաճաղըմ, վէ եէրինիզին մէկվէ-
սինի պօզմայաճագ, վէ թարլատա
սամանընդզ մահսուլունուզ օլմայա-
ճագ՝ տէյօր ա՛սքէրլէրին Ի՝ապ-
12պը։ Վ՚է հէմ թայիֆէլէր սիզէ՝
՚նէ՞ մութլու տէյէճէք. զիրա սիզ՝
՚արզուլու տիյար օլաճագսընդզ՝
տէյօր ա՛սքէրլէրին Ի՝ապպը։
13 ՚Էպէօղլէրինիզ իւզէրիմէ աէրթ
օլտու՝ տէյօր Ի՝ապպ. սիզ իսէ՝
Ա՚էնին իւզէրինէ նէ՞ աէօյլէտիք
14տէրսինիզ։ ՚Անիզ տէտինիզ քի՝
Ա՚լլահա ի՛պատէթ էթմէք պօշ
տուր, վէ օնուն ֆարզլարընը սագ-
լատընդմընդտան վէ ա՛սքէրլէր
Ի՝ապպընդն հուզուրունտա եաս ի-
լէ եիւրիւտիյիմիւզտէն նէ՞ ֆայի-
15տէ։ Իմտի հալա Ե՚ակիզ ֆօտուլ-
լարա՝ ՚նէ՞ մութլու տէրիզ. ֆըսգ
իչլէյէնլէր պիլէ մա՛մուր օլուր-
լար. ՚Ա՚լլահը տախի սընաթլար
տա գուրթուլուրլար։
16 Օ՚լ զէման Ե՚Ի՝ապպտան գօր-
գանլար ՚պիրի պիրի իլէ աէօյլէշ-
տիլէր, վէ Ի՝ապպ տինկլէյիճի ի-
շլեմտի, վէ օնուն հուզուրունտա
Ի՝ապպտան գօրգանլար իչիւն վէ
իմինէ բի՛այէթ էտէնլէր իչիւն
17՝զէրր քիթապը եազըլտը։ Վ՚է
խաաս խազինէմի հազըր էթտիյիմ՝
կիւնտէ՝ Հօնլար պէնիմ օլաճագ-
լար տէյօր ա՛սքէրլէրին Ի՝ապպը.
վէ ՝օնլարը՝ ատէմ քէնտինէ խըզ-
մէթ էտէն օղլունու էսիրկէտիյի
18կիպի էսիրկէ յէճէյիմ։ ՚Ընտէն
տէօնիւլ սատըդ իլէ ֆատրընը՝
Ա՚լլահա ի՛պատէթ էտէն իլէ օնա
ի՛պատէթ էթմէյէնին ֆարգընը
կէօրէճէքսինիզ։

ՊԵՊ Դ

Աստուած քէօթիւլէրէ ահ քամը, 3 վէ սա-
տըգլարա պէրէքէթի։ 4 Մովսէսին թէվ-
րաթը խաթրտա թուխթուլմասը։ 5 Նղնա
փէ յղամպէրին կէլմէսի։

1 Օ՚ իրա իլէթ ՝ֆուրուն կիպի
նանան կիւն կէլիյօր, վէ
հէմ ՚ֆօտուլլար հէմ հէպ ե-
րամազլըդ իշլէ յէնիլէր ՚սաման չէօ-
փիւ օլաճագլար, վէ կէլէն կիւն

ՀՈՎՀ. Բ. 31։ Պ. Գ. 2։ Բ Պետ. Գ. 7։
Բ Պագ՝ Պ. Գ. 18։
Ե Նբդ. 18։

օնլարը եագաճագ՝ տէյօր ա՛աքէրլէրին Թապպը , չէյլէ քի ՙօնլարա քէօք եա տալպրագմայաճագ ։
2Վ֊է սիզէ՝ Իսմիմոէն գօրգանլարա Հսատագաթ կիւնէչի տօղաճագ , վէ գանատլարընտա չիֆա օլաճագ , վէ սիզ ախօր պուզաղըլարը կիպի տըշարը չըգըպ սըչայաճագսընըզ ։ Վ֊է Ըֆասըգլարը չհյնէ յէճէքսինիզ ։ զիրա պէնիմ ա՛մէ Էտէճէյիմ կիւնտէ՝ օնլար այագլարընըզդն Թապանլարը ալԹընտա քիւչ օլաճագլար՝ տէյօր ա՛աքէրլէրին Թապպը ։
4 Պուլուտ ըՎ՛ոմսէսին՝ օնա ճիւմլէ Իսրայէլտէն էօԹիւրիւ ըգանունլար վէ շէրի՛աԹլէր իլէ ՛Յորեատ էմը էԹտիյիմ ԹէվԹ֊
5րաթընը զլքր էյլէյին ։ Իշլէճ պէն՝ ՛Թապպըն պէօյիւք վէ հիյպէԹլի կիւնիւ կելմէսինտէն էվվէլ՝ սիզէ Վ֊ղիա փէյղամպէրի կէօն֊
6տէրէճէյիմ ։ Վ֊է օ՝ պապալարըն գալպինի օղուլլարա վէ օղուլլարընն գալպինի պապալարա տէօն֊տէրէճէք , օլմայա քի պէն կէլիպ՝ եէրի Իլանէթ իլէ ՛վուրայըմ ։

ԹՎ ՝Ի ՝Լ ։ 397 Դէ ։

Դ Ընդա ։ Ք ։ 9 ։
Ե Պ ։ Ջ ։ 16 ։
Ղ Պագ՛Վ ։ ու ։ 78 ։ Նա֊փես ։ Ճ ։ 14 ։
Ք Պետ ։ ա ։ 19 ։ Յայա ։ Ք ։ 28 ։
Ե Ք Ծաղ ։ իջ ։ 43 ։ Միք ։ Է ։ 10 ։ Ոաք ։ Ժ ։ 5 ։

ԹՎ ՝Ի ՝Լ ։ 397 Դէ ։

Ը Նէ ։ Ճ ։ 3, ԼՃ ։
Ը Վաղ ։ ՀԽէ ։ 19 ։
Ժ Ք Օր ։ Ջ ։ 10 ։
Ի Յովէլ ։ Ք ։ 31 ։
Լ Մատ ։ Ժա ։ 14 ։ Ժէ ։ 11 ։ Մաք Թ ։ 11 ։ Ղու ։ ա ։ 17 ։
Ի Ոաք ։ Է ։ 3 ։
Ծ Ոաք ։ Ժէ ։ 12 ։

ԸՀՏ ԸԼ ՍԹԻՊԻՆ ԽԻԹԱՐՐ

Digitized by Google

Digitized by Google

ԷՎ ԷՀԵԼԻՍԻ ԳԼՈՒԽՔ

ԳԼՈՒԽ Ա

ԷԱՎ ԷՀԵՐԼԻՍՄԻ ԳԻՐՔՏՐ

ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Digitized by Google

ԵՎ. ԵՀԱՐԻՈՒ ԳԵՐՑՏՐ

ԹԻՎԻՆԻՆԻՒՏՈՒ

ԷՋ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹ

ԱՆՓՈՓՈՒՄ

Digitized by Google

ԵՎ ԵՍԱՐԻՈՒՒ ԳՐՈՑՍԸ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Digitized by Google

ԻՆԱՒԻԼԻ ՉԼԻՐԻՖ

Ի

ԸՀՏ ԸՆ ԱԼԼՏԻՏ

ԿՐԻ

ԸՍՊԼ ԵՒՈՒՆԵՒԱԼԼՏԼՆ ԻԻԶԻԻՆԱՒԻ ՏԼՓԸ

ԹԼՐԱՒԻՄԼ ՕԼՈՒՆՈՒՊ

ՊՈՒ ՏԼՓԸ

ՍՏԵՊՕԼՏԸ

ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԱՐԹԻՆԻՆ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԼ ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՉ ՏՈՒՐ

1863

Digitized by Google

Digitized by Google

Ի Ն Ձ Ի Լ

Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս Մ Ի Ա Ձ Ի Պ Ի Ն Ձ Ի Լ

Պ Ա Պ Ա Ս

1 Քրիստոս Է֊ենթիմիզին Յովսէփեանք սիլսիլէսի տէֆէրի, 18 Րուհ էլ Գուտսուն վասիֆասը իլէ անա բահմինէ տիւշմէսի, վէ վալիտէսի պաքիրէ Մարիամին Յովսէփէ նիշանլանմըշ իքէն օնտան տօղմասը։ 20 Մէլէյին Յովսէփին վէվէսէսինի ասֆ֊ էթմէսի, վէ Քրիստոսուն իսմէրինին մ՛անասընը պէյան էթմէսի։

1 ՚Աբրահամ օղլու Իսհաքի օղլու Յիսուս Քրիստոսուն էվէնասիւ֊ լիւնիւն քիթապը։

2 ՚Աբրահամ Իսահակը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Իսահակ Յակոբու Էվէլիտ էյլէսի, վէ Յակոբ Յուդայը՝ վէ օնուն գարընտաշը֊

3 րընը Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Յու֊դա Թամարտան՝ փարէս իլէ Զա֊ բայը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Ես֊րօնա Էվէլիտ էյլէսի, Եսրոն տա Ռամը Էվէլիտ էյլէ֊

4 սի. Վէ Ռամ Ամինադաբը Էվէ֊ լիտ էյլէսի, վէ Ամինադաբ Նա֊ասոնու Էվէլիտ էյլէսի, վէ Նաա֊ սոն Սալմոնու Էվէլիտ էյլէսի.

5 Վէ Սալմոն Ռահաբտան՝ Բոո֊ օու Էվէլիտ էյլէսի, Բոոս տա֊ խի Հ֊ռութտան Ովբէդի Էվէլիտ էյլէսի, վէ Ովբէդ Յեսէյի Էվէլ֊

6 լիտ էյլէսի. Վէ Եյեսէ Դա֊ւիթ փատիշահը Էվէլիտ էյլէսի, Դաւիթ փատիշահ տա՝ Ուրիա֊ նըն կ֊ոչըսընտան Սողոմոնու Էվէլ֊

7 լիտ էյլէսի. Վէ Սողոմոն Ռո֊ բովամը Էվէլիտ էյլէսի, Ռոբո֊ վամ տա Աբիան Էվէլիտ էյլէ֊

8 սի, վէ Աբիա Ասան Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Ասա Յովսափատը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Յովսափատ Յովրամը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Յովրամ Ոզիասը Էվէլիտ էյլէ֊

9 սի. Վէ Ոզիա Յովաթամը Էվէ֊ լիտ էյլէսի, վէ Յովաթամ Աքազ Էվէլիտ էյլէսի, վէ Աքազ

10 Եզեկիասը Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Եզեկիա Մանասէի Էվէլիտ էյ֊ լէսի, վէ Մանասէ Ամոնու Էվէլ֊ լիտ էյլէսի, վէ Ամոն Յովսիասը

11 Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Եյովսիաս՝ Բաբիլոն էսիրլիքի վէմանընտա Յեքոնիասը վէ օնուն գարընը֊

12 տաշըրընը Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Բաբիլոն էսիրլիքինէն սօնկրա՝ Սէյեքոնիա Սաղաթիէլի Էվէլիտ էյ֊ լէսի, վէ Սաղաթիէլ Զ֊Օրոբաբա֊

13 բէլի Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Զօ֊ րաբաբէլ Աբիուդու Էվէլիտ էյ֊ լէսի, վէ Աբիուդ Էլիակիմի Էվէլիտ էյլէսի, Էլիակիմ տա֊

14 խի Ազովրու Էվէլիտ էյլէսի. Վէ Ազովր Սադովկու Էվէլիտ էյլէ֊ սի, վէ Սադովկ Աքինի Էվէլիտ էյլէսի, վէ Աքին Էլիուդու Էվէ֊

15 լիտ էյլէսի. Վէ Էլիուդ Էլիա֊ զարը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Էլիա֊ զար Մաթթանը Էվէլիտ էյլէսի, վէ Մաթթան Յակոբու Էվէլիտ էյ֊

16 լէսի. Վէ Յակոբ՝ Մարիամին զօ֊ ճասը Յովսէֆի Էվէլիտ էյլէսի, վէ օր Մ֊ասիհտան՝ Քրիստոս տինէյէն

17 Իսուս տօղտու։ Իմամ հեփ Էվ֊ վէլտասմա Աբրահամնան Դաւի֊ թէտէք՝ օն տէօրթ Էվէլտասմա՝ վէ Դաւիթտէն Բաբիլոն էսիր֊ լիկինէտէք օն տէօրթ Էվէլտաս֊ մա՝ վէ Բաբիլոն էսիրլիկինէն Քրիստոսաուէք օն տէօրթ Էվէլ֊ լիւտսմի տըր։

18 Վէ Եյիսուս Քրիստոսուն մէվ֊ լուտու պէօյլէ օլտու. Օնուն ա֊ նասը Մարիամ Յովսէֆէ նիշան֊ լը օլմադըա, օնլար պուլուշմազ֊ տան էվվէլ՝ Ղրուհ Էլ Գուտսուտան

19 Համիլէ պուլունտու։ Վէ օնուն

Ա Ծն. ժբ. 3, իբ. 18. Գաղ. գ. 16։
Բ Սաղ. ճլը. 11։ Ես. ժա. 1։ Երեմ. իդ. 5։ Ղ. իբ. 42։ Ցօհ. է. 42։ Գոր. բ. 30։ ժգ. 23։ Հռով. ա. 3։
Գ Ղաս. գ. 23։
Դ Ծն. իա. 2, 3։
Ե Ծն. իե. 26։
Զ Ծն. խթ. 35։
Է Ծն. լբ. 27, ⁂։
Ը Հռութ. գ. 18, ⁂։ ա Մն. բ. 5, 9 ⁂։
Թ ա Թագ. ժզ. 1։ ժէ. 12։
Ժ բ Թագ. ժբ. 24։
Ի ա Մն. գ. 10, ⁂։

Ա Դ Թագ. բ. 21։ ա Մն. գ. 13։
Բ Պագ՝ ա Մն. գ. 15, 16։
Գ դ Թագ. իդ. 14, 15, 16։ իե. 11։ բ Մն։ լզ. 10,20։ Եբեմ. իե. 20։ լթ. 9։ ծբ. 11, 15, 28,29, 30։ Դան. ա. 2։
Ե ա Մն. դ. 17. 19։
Զ Եզր. գ. 2։ ե. 2։ Նեեմ ժբ. 1։ Ընգ. ա. 1։

Է Ղու. ա. 27։
Ը Ղու. ա. 35։

1

գոճասը Յովսէփ սաստգ օլմագ իլէ , [տ]օնու ի՛պրէթի ա՛լէմ էթմէք խոթէմ-ուիլինէն՝ ծնու կիզլեճէ պօշամաղա նիյէթ էթուի : 20 Ըմմա օ՝ պու չէյլէրի տիւշինիւբ իքէն , իլճէ Թապպուն մէլէյի բիւյատ օնա կէօրիւնիւպ ոէտի . Նա Դաւիթ օղլու Յովսէփ՝ գաբըն Մարիամը ալմաղա գօրգմայսըն , [ր]զիրա օնուն բահմինէ օլան՝ Իուհ էլ Դուտտան տըր : 21 Վէ յօ՝ օղուլ տօղուրաճագ , վէ օնուն իսմինի *Յիսուս գօյասըն . Նզիրա օ՝ քէնտի խալղընը կիւնահլարընտան գուրթարաճագ տըր : 22 Վէ հէվի պու՝ Թապպտան փէյղամպէրին վասիթասը իլէ սէօյլէնիլէն Թէքմիլ օլմագ իչիւն վա- 23 գի՝ օլտու , քի տէմիլ տիր . Հինթ պաքիրէ համիլէ օլուպ՝ օղուլ տօղուրաճագ , վէ իսմինի Ընմանուէլ գօյաճագլար , քի պու՝ Ընլահ պիզիմ իլէ Թէրճիւմէ օլու- 24 նուր : Ինմի Յովսէփ ույգուտան ույանտրգտա՝ Թապպուն մէլէյի օնա էմր էթուիյի կիպի էլլէսի , 25 վէ գարըսընը ալտը . Վէ օնու՝ Թա *իլք տօղմուշ օղլունու տօղուրունաճայատէք պիլմէդ իտի . վէ օնուն իսմինի Յիսուս գօտու :

ՊԸՊ Ր

1 Ա՛լէմիէրին կիւնտօղուսու Թարաֆլարընսան՝ պիր ելլտզ վասիթասը իլէ Քրիստոսա դուշաղուզանմասը : 11 Օնլարըն Քրիստոսա սէճտէ էթմէյէրէ , վէ հէտիյէէրինի սունմայարը : 14 Յովսէփին ճիսուսու վէ օնուն վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսըրա գաչմասը : 16 Հէրովտէսին մ՛ասում-լարը գաթլ էթմէսի : 20 Քէնտինին էօլմէսի : 23 Քրիստոսուն կէրի տէօնտէրիլիպ՝ Գալիլեանըն նազարէթ շէհրինէ կէօթիւրիւլմէսի :

1 Վէ Յիսուս՝ *Ընէհուտիսթանըն Թէթլէհէմ շէհրինտէ՝ Հերովտէս փատիշահըն կիւնլէրինտէ տօղուսու- ղունտա , իշտէ Քկիւնտօղուսունա- ման Երուսաղէմէ ա՛լիմլէր կէլիպ 2 տէտիլէր քի՝ Ընէհուտիլէրին տօղ- մուշ փատիշահը նէրէտէ տիր . զնրա կիւնտօղուսունատա Տօնուն ևըլտզընը կէօրտիք , վէ օնա սէճ- 3 տէ գըլմադա կէլտիք : Իսմի Հե- րովտէս փատիշահ իշէիտիքտէ՝ պիւթիւն Երուսաղէմ տահի օ- նուն իլէ պէրապէր իզթիրապէ 4 տիւշտիւ : Վէ օ՝ հէփ Քպաշ քնա- հինլէրի վէ գաւմընն Հքեաթիպլէ- րինի ճէմ՝ էտիպ՝ Քօնլարտան Քրիս- տոսուն նէրէտէ տօղաճաղընը սիւ- 5 ալ էաէր իտի : Վէ օնլար օնա տէտիլէր քի՝ Նէհուտիսթանըն Թէթլէհէմ շէհրինտէ , զնրա փէյ- ղամպէրին վասիթասը իլէ պէօյլէ 6 նազըլմըշ տըր . Ելլէն տահի՝ Թէթլէհէմ Յուդանըն տիյարը՝ Յուդանըն վալիյէրինտէ սալա քիւ- չիւք տէյիլ սին . զնրա սէնտէն՝ գավմըմ Իսրայէլի կիւտճէք օ- 7 ան պէր վալի չզգաճագ տըր : Ընլ զէման Հերովդէս ա՛լիմլէրի կիզ- լճէ չաղըրըպ՝ օնլարտան ևըլտզընն կէօրիւնտիւյիւ վագթընը Թահգիգ 8 էթտի : Ընտէն օնլարը Թէթլէհէմ կէօնտէրիպ տէտի քի՝ Կիտիպ չօ- ճուղտան Էօթիւրիւ տիգգաթ իլէ Թէֆթիշ էտին , վէ պուլտու- ղունուզ զէման պանա խապէր է- տին քի՝ պէն տահի կէլիպ օնա 9 սէճտէ գըլայըմ : Իսմի օնլար փատիշահը տինսիլէտիքտէն սօնկ- րա կիթտիլէր . վէ իշտէ կիւնտօ- ղուսունատա կէօրտիքլէրի ևըլտզ էօնլէրինճէ կիտէրիտի , Թա քի կէ- լինպ չօճուղուն օլտուղու եէրին 10 իւզէրինտէ տուրտու : Վէ օնլար ևըլտզը կէօրտիքտէ , զպյէթ պէօ- յիւք շազլըգ իլէ շազ օլտուլար : 11 Իսմի օնլար էվէ կէլինպ՝ չօճու- ղու վալիտէսի Մարիամ իլէ կէօր- տիլէր, վէ սիւշիւպ օնա սէճտէ գըլտըլար . վէ խազինէլէրինի ա- չըպ Քօնա սլճտուն վէ քիւնլիւք վէ միւրրի սաֆի՝ հէտիյէլէր սունտու- 12 լար : Վէ Քրիւյատէ օնլարա՝ Ընը- րովդէսէ տէօնմէմէյ իչհմ օլուն- մաղըպա՝ զքէնտի վոյթանալարընա զպյրի եօլտան կիթտիւիլէր :

13 Վէ օնլար կիթտիքտէն սօնկրա , իշտէ Թապպուն մէլէյի բիւյատէ Յովսէփէ կէօրիւնիւպ տէտի քի՝ Դաւգըպ չօճուղու վէ վալիտէսինի ալ , վէ Մըսըրա գաչ . վէ թա պէն սանա սէօյլէյէնէտէք՝ օրատա օլ , զնրա Հերովդէս չօճուղու ա- րայաճագ տըր քի՝ օնու հէլաք է- 14 տէ : Իսմի օ գալգըպ կէճէ իլէ չօճուղու վէ օնուն վալիտէսինի 15 ալտը , վէ Մըսըրա կիթտի . Վէ թա Հերովդէսին էօլիւմիւնէտէք

ե բ Մն . լգ . 14 .
ղ բ Մն . լգ . 13 :
է Մաղ . բ . 7 :
ը Մթք . ե . 2 : ճօհ . է . 24 :
թ Սաղ . հբ . 10 : եբ . կ . 6 :
ի գ . ա . 20 :

օրատոս իսի, լծա քի Ա՛ապպտան փէչղամպէրին վասիթասը իլէ տէ-
ն ովե. ժա. 1։ նիլէն Թէքմիլ օլա քի՝ Ը՛Օղլու-
մու Ա՛ըրբուան չաղըրտըմ տէ-
միշտիր։
16 Օլ զէման Ջերովդէս՝ ա՛լիմլեր-
տէն զէվգլէնիլտիկինի կէօրտիւքտէ,
ղայէթլէ դազապլէնտի, վէ կէօն-
տէրիպ Կեթլէհէմտէ վէ օնուն հէփ
սինօրլարընտա օլան իքի հաչլը-
տան աշաղա ճիւմլէ չօճուգլարը՝
ա՛լիմլէրտէն Թահգիգ էթտիյի զէ-
17 մանա կէօրէ գրտար։ Օլ զէման
Ա՛երեմիա փէչղամպէրտէն տէնիլէն
Թէքմիլ օլտու, քի ա՛էմիշ տիր.
ե Երեմ. լա. 15։ 18 Կիամատա աէա՝ ֆիղան վէ աղա-
յըշ վէ չօգ սըղայըշ իչիտիլտի,
Իաքէթ չօճուգլարընը աղլարըտը,
վէ Թէսէպլի գապուլ էթմէզ իտի.
զէրա ևօղ իտիլէր։
19 Վէ Ջերովդէս էօլտիւքտէ,
իչէնէ Բապպէն մէչկի Ա՛ըրբուտա
Յովսէփէ բիւյատէ կէօրինէպ ա՛է-
20 տի քի՝ Գալգըպ չօճուղու հէմ
վալիտէսինի ալ, վէ Իսրայէլ տի-
յարընա կիտի. զէրա չօճուղուն
ճանընը արայանլար էօլմիւշլէր տիր։
21 Իմոի օ գալգըպ՝ չօճուղու հէմ
օնուն վալիտէսինի ալտը, վէ Իս-
22 րայէլ տիյարընա կէլտի։ Ի՛աքին
Նէհուտիմանտա Ա՛ըրեզայոսուն՝
պապասը Ջերովդէսին նէրինէ փա-
տիշահլըդ սիւրտիւիւնինու իչնիմէք
իլէ, օրայա վարմադա գօրգտու. վէ
բիւյատէ իչհամ օլունմադըգա Եվա-
23 Լիւկա սէմէթլէրինէ կիտիտի։ Վէ
վարըպ՝ Ը՛Ալազարէթ տէնիլէն չէհր-
տէ սաքին օլտու. չէօյլէ քի՝ Ի՛ա-
զարէթլի չաղըր լաճադ տէչիւ փէչ-
ղամպէրլէրին նէտի իլէ սէօյլէնէն
Թէքմիլ օլա։

ՊԸՊ Գ

1 Յովհաննէսին վա՛զ էթմէսի, օնուն խըզ-
մէթի, օնուն կէչինմէսի վէ վա՛զը, 7 Փա-
րիսեցիլէրէ Թա՛զիր էթմէսի. 13 վէ օ-
նուն գրիստոսու վաֆթիզ էթմէսի։

1 Վէ օր կիւնլէրտէ վաֆթիզ էտի-
ճի Յովհաննէս կէլիպ՝ վէ Բ՛ան-
հուտիսթան չէօլիւնտէ վա՛զ էտիպ
2 տէր իտի. Թէվպէ էտին, զէրա
էկէօքլէրին փատիշահլըդը եաղլա-
3 մըշ տըր։ Ո՛իրա Ես՛այի փէյ-
ղամպէրտէն՝ Ը՛Էօլտէ չաղըրա-
նըն սէսի՝ Ի՛ապպէն եօլունու հա-
զըրլայըն, օնուն Թարիգլէրինի
ասղրու էյլէյին տէ յէրէք՝ սէօյլէ-
4 նիլէն պոս տուր։ Վէ պու ՚Յով-
հաննէս՝ Խտէվէ Թիւյիւնտէն էս-
վապ կիյինմիշ իտի, վէ պէլինէ
դայըշ գուշանմըշ իտի. վէ օնուն
Թաա՛մը՝ ՚էչէքիրկէլէր վէ Խեապան
5 պալը իտի։ Ը՛Օլ զէման Ի՛երուսա-
ղէմ վէ պիւթիւն Ի՛ուհուտիսթան
հէմ Յորդանանըն հէփ էթրաֆ ճի-
6 վարը օնա չըգարլար իտի։ Վէ
Էկիւնահլարընը Իՙիթրաճ էտիպ՝
Յորդանանտա օնտան վաֆթիզ օ-
7 լուրլար իտի։ Վէ փարիսեցի-
լէրտէն հէմ Սադուկիցիլէրտէն չօգ
քիմսէլէրին օնուն վաֆթիզինէ կէլ-
տիքլէրինի կէօրտիւքտէ, օնլարա
տէտի՝ Ավ՚Ի էնկէրէք ՚Եըլանը
էվլատլարը՝ Էկէճէք զազապտան
գաչմասընը սիզէ քիմ կէօսթէրտի։
8 Իմոի Թէվպէյէ լայըգ մէվվէ
9 Հասըլ էտին։ Վէ քէնտի քէն-
տինիզտէ՝ Ը՛Աբրահամ Ը՛արահամ
վար տէյիւ տիւշիւնմէն. զէրա սի-
զէ տէրիմ քի՝ Ը՛Ալահ Ը՛արահամա
չու Թաշլարտան էվլատլար գալ-
10 արմադա գաապր տիր։ Ջէմ չիմ-
տի տափի պալթա աղաճլարընը քէօ-
քիւնտէ եամայօր. Իմոի Հէր էյի
մէյվէ վէրմէյէն աղաճ քէսիլիր,
11 վէ ամէճէ ամըլսը։ Հնկէրչի պէն
սիզի Թէվպէյէ սու իլէ վաֆթիզ
էտէրիմ. ամմա ասրմդա կէլէն՝
պէնտէն դուվվէթլի տիր, քի պէն
օնուն այագ գապպլարընը Թաշըմա-
ղա լայըգ տէյիլ իմ. Ինօ սիզի Փուհ
էլ Փուաս վէ ամէճէ իլէ վաֆթիզ
12 էտէճէք տիր. Ը՛Էլի օնուն եաֆա-
սը էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարման-
նընը Թէմիզլէյէճէք տիր, վէ
պուղտայընը անպարա ճէմ՝ էտէ-
ճէք, ամմա Ֆսամանը սէօյինմէզ
ամէճէ իլէ եագաճագ տըր։
13 Օլ զէման Յիսուս Գալիլիա-
տան Յորդանանա Յովհաննէսէ
կէլտի քի՝ օնտան վաֆթիզ օլու-
14 նա։ Ըմմա Յովհաննէս՝ պէչէ սէն-
տէն վաֆթիզ օլունմադա միւհ-
թաճ իքէն՝ սէ՞չն մի պանա կէլիր-
սին տէյէրէք՝ օնու մէն՝ էտէրիտի։
15 Յիսուս իսէ ճէվապ էտիպ օնա
տէտի քի՝ Չալա գօյվէր, զէրա

ե Ես. խ. 3։ Մար. ա. 3։ Ղու. գ. 4։ ՁօՀ. ա. 23։ է Ղու. ա. 76։ Ը Մար. ա. 6։ Է գ Թագ. ա. 8 Ձաք. ժգ. 4։ Ը Ղեւ. ժա. 22։ Ը ա Թագ. ժգ. 25, 26։ Ի Մար. ա. 5։ Ղու. գ. 7։ Գոր. ժթ. 4։ Ի Գոր. ժթ. 18։

Լ Ղ. ժբ. 34։ իգ. 33։ Ղու. գ. 7, 8, 9։ Խ Հռով. ե. 9։ ա Թես. ա. 10։ Ծ ՁօՀ. բ. 33, 39։ Գոր. ժգ. 26։ Հռով. դ. 1, 11 16։

Կ Ղ. է. 19։ Ղու. ժգ. 7, 9։ ՁօՀ. ժե. 6։ Հ Մար. ա. 8։ Ղու. գ. 16։ ՁօՀ. ա. 15, 26, 33։ Գոր. ա. 5։ ժա. 16։ ժթ. 4։ Ն Ես. գ. 4։ խգ. 3։ Մաղ. գ. 2։ Գոր. բ. 3, 4։ ա Կոր. ժբ. 13։ ՂՁագ՝Մաղ. գ. 3։ Շ Մաղ. գ. 1։ Ղ. ժգ. 30։ Ո Մար. ա. 9։ Ղու. գ. 21։ Չ Ղ. բ. 22։

Ա Մար. ա. 4, 15։ Ղու. գ. 2, 3։ ՁօՀ. ա. 28։ Բ Ձես. ժգ. 10։ Գ Դան. բ. 44։ Պ. դ. 17։ ժ. 7։

Digitized by Google

պիղծ՝ հէր սատագաթը թէքմիլ էլծ.ուէյ պէօյլէ կէրէք սիր • օլ զէ-
16 ման օնու գօյլէրտի՝ վէ Յիսուս վաֆիժիլ օլտուգտա, տէր ա՛գապ սուտան չըգտը • վէ իլճէ կէօք-
լէր օնա աչըլտըլար, վէ Ալլահըն Րուհունուն կէօյէրճին կիպի էնտի-
յինի՝ վէ օնուն իւէրինէ կէլտիյի-
17 նի կէօրտիւ : Վէ ՚իլճէ կէօքլէր-
տէն՝ Աիմէվկիւլիւ Օղլում պու տուր քի օնատն բազի օլտում տէ-
յիւ պիր սէս ՚իլտի :

ՊԱՊ Դ

1 Քրիստոսուն ուրուճ թուլթմաըը, վէ իմ Թիխան օլունմաըը : 11 Մէկէբլէրէն օնա խըզմէթ էթմէսի : 13 Գափառնայումտա սաքին օլմաըը : 17 Վա՛զ էթմէկէ պաշլա-
մաըը : 18 Գեորոսու՝ վէ Անդրէասը՝ 21 Յակոբոսու վէ Յովհաննէսի տա՛վէթ էթմէսի : 23 Վէ հէր տիւրլիւ խաստա-
լըգլարա չիֆա վէրմէսի :

1 Օ[Ա] զէման Յիսուս Իրուհտան չէօրէ կէօրմիւրիւլիւ քի՝ ՚իէյթան-
2 տան խմթիհան օլունա : Վէ գըրդ կիւն հէմ դըրդ կէճէ ուրուճ թու-
թուլ՝ ասնկրա ահրզտը :
3 Վէ խմթիհան էտէն՝ օնա նագ-
լաշըգ տէտի քի՝ Իչէր Իսխնուլլահ իսէն , սէօյլէ քի՝ պու թռշլար
4 էքմէք օլտլար : Ամմա օ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Իմամ եալընըգ էքմէք իլէ եալամազ , իլա Ալ-
հըն ադզընտան չըգտն հէր սէօզ ի-
լէ եաշամազ տէյիւ եազըլմըշ տըր :
5 Օ[Ա] զէման ՚իէյթան օնու դմու-
դատէս ՚իհրէք կէօրմիւրսիւ , վէ օնու հէյբէթլէն գուպպէսինտէ տուր-
6 տուրտու • Վէ օնա տէտի քի՝ Իչ-
էր Իսխնուլլահ իսէն , քէնտինի աշաղա սի՛ • զիրա՝ Եվէնտի մէ-
լէքլէրինէ սէնտէն էօմիւրիւ թէն-
պիհ էտէճէք , վէ սէնի էլլէր իւզէրինէ գալըրըաճագլար քի՝ ա-
յաղընը թաշա չարփմայասըն տէ-
7 յիւ եազըլմըշ տըր : Յիսուս օնա տէտի քի՝ Նէնէ եազըլմըշ տըր • Ալլահըն Իապաը իւմիւնան էմէ-
յէսին :
8 Թէքրար ՚իէյթան օնու պիր փէք եիւքսէք տաղա կէօմիւրսիւ , վէ օնա սիւնեանըն ՚հէփ փատիշահլըգ-
լարընը վէ օնլարըն ի՛զզէմիւնի կէօս-
9 թէրտի • Վէ օնա՝ Իչէր տիւշիւպ պանա սէճտէ գըլտըգտան , պաունա-
րըն ՚հէփիսինի սանա վէրէճէյիմ տէ-
10 տի : Օ[Ա] զէման Յիսուս օնա տէ-
տի քի՝ Ընտըմա կիմի եա՛ ՚իէյ-
թան , զիրա Եվլտհըն Իապաա սէճտէ գըլտըն , վէ եալընըգ օնա ի՛պատէմի էտէսին տէյիւ եազըլ-
11 մըշ տըր : Օ[Ա] զէման ՚իէյթան օ-
նու գօյլէրտի , վէ իլճէ ամէլէք-
լէր կէլիպ՝ օնա խըզմէթի էտէրլէր իսի :
12 Վէ Յիսուս Յովհաննէսին էլէ վէրիւտիյինի ՚իլճէթաքտ՝ Գալիլ-
13 եայա կիմի : Վէ Սատարէթի պըռագմաղըա , վարըպ՝ Օաբուղըն իլէ Սէֆիժաղիմ սինօրլարընտա
14 ՚էճիզ եանընտա օլան Կապառ-
նայումտա սաքին օլտու : Գնա քի Նոյայի փէյղամպէրին վասֆէտտը իլէ սէօյլէնիյինէն թէքմիլ օլա , քի
15 տէտի • Ժամանընըն էօմիզ եա-
գասընտա թմայիֆէլէրին Գալիլեա-
սը՝ տէնիզ եօլունտա Օաբուղըն սիյարը վէ Սէֆիժաղիմ սիյարը •
16 Գարանլըգտա օմուրսըն խալգ սէօ-
յիւք ըլըգ կէօրտիւ , վէ էօլիւմսիւն վամանը վէ կէօլկէսինտէ օմու-
17 րանլարա ըլըգ ատօտու : Ն[Օ]ւ զէ-
մանտան Յիսուս վա՛զ էմմէյէ վէ՝ Էֆէվալէ էտին զիրա կէօքլէ-
բին փատիշահլըգը եագլամընը տըր տէմէյէ պաշլատը :
18 Վէ Յիսուս Գալիլեա տէնիզի-
նին ՚եանընտա կէշէր իքէն , իքի գարընտաշլարը՝ Սիմոնու վէ ծնուն Անդրէասը Ընդրէասը կէօրտիւ , քի տէնիզէ աղ ամէյլար իտի • զիրա պալըգ
19 ավճրըը իտիլէր : Վէ օնլարա՝ Ար-
տըմճա կէլիւն վէ հալգի աւեմ ավ-
20 ճրսը էտէյիմ տէտի • Վէ Նուէր ա՛գապ աղլարը պրաղըգ՝ օնուն
21 արտընճա Սիմէոնէ Ղէրղէսանն իլէրի վարըպ՝ իքի ղայըի գա-
րընտաշլար՝ Օաբեգէոսուն օղլու Յակոբոսու վէ օնուն գարընտաշը Յովհաննէսի կէօրտիւ , քի պատա-
լարը Օաբեգէոս իլէ գայըգտա սաղլարընը մէրամէմի էտէրլէր իտի •
22 վէ օնլարը չաղըրտը : Վէ օնլար տէր ա՛գապ գայըգը հէմ պատա-
լարընը պրաղըգ՝ օնուն արտընճա կիմիտիլէր :
23 Վէ Յիսուս պիմիհուն Գալիլ-

հայր տօլաշղոյ՝ օնլարլն ճՀէմանէթ
Հերէհինտէ էօյրէտիր իտի , վՀ
ՙփատիշահլըղըն միւժտէհինի վա՛ղ
էտէր իտի , ՙՀէմ խալգտա Հէր
խասթալըղը վՀ Հէր գա՛յիֆլի սա-
24 ղալտըր իտի : վՀ օնուն խապէրի
պիւթիւն Միւրիայա եայլասը . վՀ
օնա կէօնակէօն խասթալըդլարա վՀ
իաքէնճէլէրէ տիւզար օլմուշլարը
վՀ ճինլիլէրի վՀ թուխթարըդլարը
վՀ քէօթրիւմլէրի՝ Հէփ Ի՛լէհի լի
օլանլարը կէթիրտիլէր , վՀ օնլա-
25 րա շիֆա վէրտի : վՀ Գալիլէա-
տան Հէմ Գեհապօլհատէն վՀ Ե-
րուսաղէմոէն Հէմ Ի՛Հուտիթթան-
տան վՀ Յորդանանըն էօթէ եա-
գասընտան օնուն արտընճա չօգ
գալապալըգ կիմ՛տի :

ՊԱՊ Ի

1 Փրիստոսուն տաղտա վա՛ղընը պաշլամա-
սը ։ 3 Ն՛ մաթթէ քիմլէրէ օլտուգունու,
13 եէրին թուզու վՀ 14 տիւնեանըն
ըշղը քիմլէր օլտուգունու, 15 գանտիլ
եագմանըն խուսուսունու, 17 վՀ քէնտինին
Հէրիաթը թէքմիլ էթմէյէ կէլտիյինի
թագրիր էտեր ։ 21 գաթոլ էթմէք՝ 27 զի-
նա էթմէք՝ վՀ 33 եէրին էթմէք Հէրիաթ-
լարընը Հէրհ էտեր, վՀ 38 զիյան Հէքմէյէ
գաթլանմադ՝ 44 տիւշմինէրի պիլէ սէվ-
մէք՝ վՀ 48 թէքմիլ օլմադա չալըշմագ նա-
սիհաթ էտեր ։

1 Վ՛Հ գալապալըղը կէօրտիւքտէ՝
ՙտաղա Հըզմըշ · վՀ քէնտիսի օ-
թուրտուգտա՝ Հայիրալէրի օնուն
2 եանընա կէլտիլէր : վՀ աղըննը ա-
չըպ՝ օնլարա էօյրէտէրէը տէր ի-
3 տի քի , Ի՛նչէ մաթթէ րուհտա ֆա-
զիրէրէ , զէրա կէօքէրին փատի-
4 շահլըղը օնլարըն տըր ։ Ե՛նչէ մաթթ-
լու եաս Հէքէնէրէ, զէրա օնլար թէ-
5 սէլլի պուլաշագլար ։ Ե՛նչէ մաթթ-
լու մահճալալարա , զէրա Ե՛օնլար
6 եէրի միրաս ալաճագլար ։ Ի՛նչէ
մաթթլու սաատագաթա ածդըրպ սու-
սայանլարա , Հզէրա օնլար տօյա-
7 ճագլար ։ Ե՛նչէ մաթթլու մէրհա-
մէթթլիլէրէ , զէրա օնլար մէրհա-
8 մէթ պուլաշագլար ։ Ե՛նչէ մաթթ-
լու գալպի փաքլէրէ , զէրա Ե՛օնլ-
9 լար Ա՛լահը կէօրտիճքլէր ։ Ի՛նչէ
մաթթլու պարըշդգ էաէնլէրէ , զէրա
օնլար Ա՛լահին օդուրլարը չալը-
10 րըլաճագլար ։ Ե՛նչէ մաթթլու սա-
աագաթի իչիւն գօվանմըշլարա ,
զէրա կէօքէրին փատիշահլըղը օն-
11 լարըն տըր ։ Էպէնիմ իչիւն սիզէ
սիթէմ էթմիքլէրի՝ վՀ գօվալա-
տըգլարը՝ վՀ եալան սէօյլէյէրէք
Ասիզէ գարշը Հէր կէօնէ քէօթի-
սէօզ սէօյլէմիքլէրի զ՛ման՝ Նէ՛
12 մաթթլու սիզէ : Էվէվինին , վՀ մէս-
րուր օլուն, զէրա էճրինիզ կէօք-
լէրտէ չօգ տուր . չիւնքի Ե՛սիզտէն
եվվէլ օլան փէյղամպէրլէրի պէօյ-
լէ գօվալատըլար ։
13 Վ՛Հզ եէրին թուզու սունուզ .
ամմա էյէր Ի՛ժուզ թաթսըզլա-
նըրսա , Նէ՛ իլէ թուզլանա . տի-
շարըյա ալմըլըպ աատմէյէրսէն պա-
սըլմադան զայրի պիր շէյէ եա-
14 բամազ ։ Հվիզ տիւնեանըն ըշը-
ղը սրնըղ . տաղ իւսթիւնտէ գու-
15 Ե՛րուլմուշ շէհր կիզլէնէմէզ . Ի՛էմ
չերաղը եագըպ՝ շինիք ալթընա գօ-
մադլար , իլլա շէմ՛տան իւզերինէ
Ե՛օրտըբ , վՀ եվաէ Հէփ օլանլարա
16 այրընըզգ վէրիը ։ Ըշղընըզգ ա-
տէմէյէրին Ե՛սինիւտէ պէօյլէ այ-
տընըզգ վէրսին քի՝ Ասիսլին էյի ա-
մէլէյէրինիզի կէօրէյէր , վՀ Ե՛կէգ-
լէրտէ օլան վՀեաէրինիզէ շնըքր է-
տէյէր ։
17 ՙՕյանն Հէնմէն քի՝ չէրիաթը եա
փէյղամպէրլէրի պօզմադա կէլտիմ ·
Ե՛սրըբ պօզմադա տէյիլ՝ իլլա Լ՛թէք-
18 միլ էնմէյէ կէլտիմ ։ Ո՛իրա կէր-
չէք տէրիմ սիզէ քի՝ Ե՛կէօք էլէ
եէր կէչինճէյէսէք՝ չէրիաթան
պիր եօթա եա պիր Նօգմա թա
Հէփիսի թէքմիլ օլունճայատէք
19 կէչմէդ ։ Ե՛նմաի Հէր քիմ պու էն
քիւչիւք թէնսիկլէրէրին պիրինի պօ-
զար տա՝ աատմէյէք պէօյլէ էօյրէ-
տիրսէ , կէօքէրէրին փատիշահլըղըն-
տա էն քիւչիւք չաղըրլաճագ · ամ-
մա Հէր քիմ ածմէդ էտէր վՀ էօյ
րէտիրսէ , օ՛ կէօքէրէրին փատիշահ-
լըղընտա պէօյիւք չաղըրլաճագտըր ։
20 Ո՛իրա սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր
սաատագաթընըզգ ՚ըքեակի իպլէրէրին վՀ
փարիսեացիլէրինքինտէն զի յատէ օլ-
մադըգա , կէօքէրէրին փատիշահլըղը-
նա սոգա կիրմէյէճէքսինիզ ։
21 Ի՛չէրտինիզ քի՝ գատիմլէրէ տէ-
նիլտի · ՙՔաթէլ էյմէյէճէն , վՀ
քիմ քի գաթէլ էտէրսէ , հիւքմէ
22 միւսթահագ օլաճագ ։ Ա՛մմա պէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ քի

ճ Ղ. թ. 35։ Մար. ա. 21 , 39 ։ Ղու. գ. 15 , 45 ։ ՛ Ղ. իդ. 14 ։ Մար. ա. 14. ։ Մար. ա. 34 ։

ն Մար. գ. 7 ։

ա Մար. գ. 13 ։ բ Ղու. զ. 20 ։ Գա՛գ Սազ. ծա. 17։ Ընահ. ժզ. 19 ։ լխ. 23 ։ Ես. ծէ. 15 ։ լկզ. 2։ գ Եռ. կա. 2,3 ։ Ղու. զ. 21։ Ցօհ. ժզ. 20 ։ բ Կոր. ա. 7։ Ցայտ. իա. 4 ։ դ Սաղ. լէ. 11 ։ ե Պագ՝ Հբռավ. դ. 13 ։ զ Եռ. ծէ. 1։ կէ. 13։ է Սաղ. խա. 1 ։ Ղ. զ. 14 ։ Մար. ժա. 25։ բ Տիմ. ա. 16 ։ Եբր. զ. 10 ։ Ցակ. բ. 13 ։ ը Սազ. ժե. 2 ։ իդ. 4։ Եբր. ժբ. 14 ։ թ Ասոր. ժգ. 12։ ա Ցօհ. գ. 2 , 3 ։ ժ բ Կոր. դ. 17։ բ Տիմ. բ. 12 ։ ա Պետ. գ. 14 ։

ի Ղու. զ. 22 ։ Լա Պետ. դ. 14 ։ ի Ղու. զ. 23 ։ Գոր. ե. 41։ Հբռավ. ե. 3։ Ցակ. ա. 2։ ա Պետ. դ. 13 ։ ն Նէեմ. թ. 26 ։ բ Մն. ղ. 16։ Ի՛ճ. 34 , 37 ։ Գոր. է. 52 ։ ա Թես. բ. 15 ։ ։ Մար. թ. 49 ։ Ղու. ժգ. 34, 35։ Հ Ընահ. դ. 18 ։ Փիլ. բ. 15 ։ ՝ Մար. դ. 21 ։ Ղու. ը. 16։ ժա. 33 ։

Լ ա Պետ. բ. 12 ։ ճ Ցօհ. ժե. 8 ։ ա Կոր. ժդ. 25 ։ ՛ Հռով. դ. 31 ։ ժ. 4։ Գաղ. գ. 24 ։

՝ Ղու. ժը. 17 ։

Ն Ցակ. բ. 10 ։

Հ Հռով. թ. 31 ։ ժ. 3։

՝ Ել. ե. 13։ բ Օր. ե. 17։

Լ ա Ցօհ. գ. 15 ։

Digitized by Google

գարբնտաղնա պիլա սէպէպ զա-
զապլանըրսա , հիւքմէ միւսթահագ
օլաճագ , վէ քիմ քի գարբնտա-
ղընա՝ [ագա տէրսէ , ճէմաաթ մէճ-
լիսինէ միւսթահագ օլաճագ , վէ
քիմ քի՝ [Հմնագ տէրսէ , ճէհէն-
նէմ ալթընընէ միւսթահագ օլա-
23 ճագ : [ամի դէյէր հէտիյէնի մէզ-
պահրն իւզէրինէ կէմիրիսէն , վէ
օրատա՝ գարբնտաղընն սանա գար-
ղը պիր չէյի վար իսիյինի խաթ-
24 րընա կէմիրիսէն , [հէտիյէնի օ-
րատա՝ մէզպահրն էօնիւնէ պրոգ ,
վէ կիթ էվվէլա գարբնտաղընն իլէ
պարըղ , վէ օղ զէման կէլիպ հէտիյէ-
25 նի սուն : Թասմին իլէ՝ օնուն
պէրապէրինճէ տահա եօղտա իքընի՝
թէզ սուղ օղ . օղնայա քի՝ խասիմ
սընի գաւորյա թէսլիմ էտէ , վէ
գատը սընի միւհզիրէ թէսլիմ է-
26 տէ , վէ զընտանա ալթըղասըն : Կէր-
էնէք տէրիմ սանա՝ թա ոօն մանա-
կըղը էօտէյինճէյէտէք՝ օրատան
ասղա չըգմայաճագսրն :
27 [շլիթտինիզ քի գատիմէրէր՝ Օն-
28 նա էթմէյէսին ասընիլսի : Ըմնա
պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [հէր քիմ
գարըղյա շէհվէթի իլէ պագարտա ,
գալպինտէ օնուն իլէ հալա զինա
29 էթմիղ տիր : Թմտի էյէր սաղ
կէօղիւն սընի ազտըղըրսա , ծօնու
չըգար , վէ սընտէն ալի . զիրա
սանա՝ ա՝զալտրընն պիրինին հէ-
լաք օլմասը՝ պիւթիւն թէնինին ճէ-
հէննէմ ալթընտաղնտան խայրըղը
30 տըր : Վէ էյէր սընի սաղ էլնն
ազտըղըրսա , օնու քէս , վէ սէն-
տէն ալի . զիրա սանա՝ ա՝զալտրը-
նըն պիրինին հէլաք օլմասը՝ պիւ-
թիւն թէնինին ճէհէննէմէ ալթըղ-
31 մասընտան խայրըղը տըր : [էմ ոէ-
նիլսի քի՝ Թհարըսընը պօշայան՝ օ-
32 նա թալագնամէ վէրսին : Ըմնա
պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Թգարըսընը
հէր քիմ զինատան ղայրի պիր սէ-
պէպ իլէ պօշարսա , օնա զինա էթ-
տիրիր , վէ պօշանմըղ իլէ էվէնէն՝
զինա էտէր :
33 [ինէ իշլիթտինիզ քի՝ էգատիմ-
լէրէ տէնիլսի . Թէմինի պօղմայա-
սըն , իլլա Թեմինիէրինի [ապապ է-
34 տա էտէսին : Ըմնա պէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Թասլա եէմին էթմէյէսի-
նիզ . նէ կէօք իլէ , զիրա Թ[լահըն

35 [թախթը տըր . Թկէ տէ եէր իլէ ,
զիրա օնուն պյագլարընըն պատա-
մաղը տըր . նէ [նրուսաղէմ իլէ ,
զիրա Բպէօյիւք փատիշահրն շէհրի
36 տիր : Թկէ տէ պաշըն իլէ եէմին
էտէսին . զիրա պիր գըլ ագ եա
գարա էյլէմէյէ գատիր տէյինէն :
37 Թլաքին սէօզլունիւզ՝ Պէլի պէլի ,
[օգ հօգ օլսուն , վէ օնլարատն
զնյատէսի՝ եարամազտան տըր :
38 [շլիթտինիզ քի՝ Թկէօզ պէտէլի-
նէ կէօզ , վէ տիշ պէտէլինէ տիշ տէ-
39 նիլսի : Ըմնա պէն սիզէ տէրիմ քի՝
Բեարամազա գարշը տուրմայասընըզ .
լաքին Ղատղ եանօտընա վուրսուն՝
40 օպիրինի տէ օնա տէօնտէր : Վէ սէ-
նինէ տալա էտիպ սէնին գաֆիթա-
նընը ալմագ իսթէյէնէ՝ Ֆէրաճէնի
41 տէ օնա պրագ : Վէ Բսանա պիր միլ
կէնդէ անկարեա էտէն քիմսէ իլէ՝
42 իքի ֆէլ կիթ : Վէնտէն տիլէյէնէ
վէր , վէ ըսէնտէն էօտիւնճ ալմագ
իսթէյէնտէն եիւզ չէվիրմէ :
43 [շլիթտինիզ քի՝ Թվօնշուննու
սէվէսին վէ Բտիւշմէնինճէ ա՝տավէթ
44 էտէսին տէնիլսի : Ըմնա պէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Բտիւշմէնլէրինիզի սէ-
վին , սիզէ պէտ տուա էտէնլէ-
րէ խայր տուա էտէն , սիզէ ա՝տա-
վէթ էտէնլէրէ էյլիք էտէն , վէ
Եսիզի ինճիտէնլէր հէմ սիզի գօվա-
45 լայընլար իչիւն տուա էտէն . Թա
քի կէօքլերտէ օլան փէտէրինիզին
օղուլլարը օլասընըզ . զիրա օ՝ Բկիս-
նէնինի փէնալարըն վէ էյիլէրին
իւզէրինէ տօլտուրուր , հէմ հադ
վէ նահագ քիմսէլէրին իւզէրինէ
46 եաղմուր եաղտրըղը : Բ՝Օնիրա էյէր
սիզի սէվէնլէրի սէվէրսէնիզ , նէ՞
էձրինիզ օղուր . կէօմրիւքճիլէր
տախի հէման պունու էթմէզլէ՞ր մի :
47 Վէ էյէր եալընըզ գարբնտաղա-
րընըզա սէլամ վէրիրսէնիզ , նէ՞ զի-
յատէ էտէրսինիզ . կէօմրիւքճիլէր
48 տախի էյլէ էթմէզլէ՞ր մի : [ամի՞
կէօքլէրտէքի Փէտէրինիզ քեամիլ
օլտուղու կիպի՝ քեամիլ օլուն :

ՊՍՊՕՂ

1 Ջրիստոսուն տաղտա վա՝զընը տէվամ է-
տէրէք ծատագա՝ 5 տուա՝՝ 14 գարբն-
տաշլարըմըզա ա՝ֆվ էթմէք՝ 16 ուրուճ՝
19 խաղինէմիզի ներէտէ երղմագ կէրէք
օլտուղու՝ վէ 24 Ալլահա վէ Մամինա-
յա խըզմէթ էթմէք իւզէրինէ սէյլէ-

8

Digitized by Google

մէսի։ 25 Նասիհաթ վէրմէսի քի տիւն-
եավի չէյլէր իչիւն գայդու չէքմէքտէ
օլմայալար, 33 իլլա Ալլահդըն փատիշահ-
լըգընը տիլէմէքտէ օլալար։

1 Պագրնըն ասատագանըդը ատէմլէ-
րին էօնիւնտէ՝ օնլարա կէօրիւն-
մէք իչիւն էլճիլիքսինիզ. հօխսա
կէօքլէրտէ օլան փէտէրինիզին ի՞ն-
2 տինտէ էվրինիզ օլմազ։ Իմտի ԻՍԱ-
տագա վէրտիյինտէ, էօնիւնճէ պօ-
բու չալմայասընն, նիճէ քի միւրա-
յըլար ճէմմաաթի եէրլէրինտէ վէ սօ-
գագլարտա աատիմլէրտէն շան գա-
զանմագ իչիւն էտէրլեր. կերչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ օնլար իւճրէճէ-
3 նի ալմըշլար։ Պէն իսկ սատագա
էճտիյինտէ, սօլ էլնի՝ սէնին սաղ
4 էլնինն էճտիյինի տուդմասընն. Իմա
քի սատագան կիզլիտէ օլա, վէ
կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին՝ սանա
տաշքեարէտէ էօտէյէ։
5 Վէ տուա՝ էճտիյինտէ, միւրա-
յըլար կիպի օլմայասընն. զիրա օն-
լար՝ ատէմլերէ կէօրիւնմէք իչիւն
ճէմմաաթի եէրլէրինտէ վէ մէյսան-
լարընն քէօչէլէրինտէ տուրուպ՝
տուա էճմէյի սէվէրլերը. կերչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ օնլար իւճրէճէնի
6 ալմըշլար։ Պէն իսկ տուա էճ-
տիյինտէ, Թօսանա կիր, վէ գա-
փունու գափըպըգ կիզլիտէ օլան
փէտէրինէ տուա՝ էյլէ, վէ կիզ-
լիտէ կէօրէն փէտէրին՝ սանա աշի-
7 քեարէտէ էօտէյէ։ Վէ տուա էճ-
տիյինիզտէ, էճտիֆիճէլեր կիպի
չօգ սէօյլէմին. Ադիրա օնլար զանն
էտէրլեր քի՝ չօգ սէօյլէտիքլերի ի-
8 չիւն իչիտիլէճէքլեր։ Իմտի օնլար
կիպի օլմայն. զիրա փէտէրինիզ՝
միւհիթաճ օլտուղունուդ չէյլերի՝
սիզ օնտան տիլէմէզտէն պիլեր։
9 Իմտի սիզ պէօյլէ տուա՝ էտին.
Էյ՝ կէօքլէրտէ օլան փէտէրիճ-
միզ՝ իսմին մուգատտէս ԵՕլսուն.
10 փատիշահլըգըն կէլսին. իրատէ-
թին՝ Եկէօքտէքի կիպի եէր իւզէ-
11 րինտէ տահի օլսուն. Իէր կիւն-
քի էքմէյիմիզի պիզէ պու կիւն
12 վէր. Վէ եպիզէ պօրճլարըմըզը
պաղըշլա, նիճէ քի պիզ տահի պօրճ-
13 լուլարըմըզա պաղըշլարըզ. Վէ
Լպիզի իմիթիհսանա կէլէրմէ, իլլա
պիզի Էեարամազտան գուրթար.
Զիրա փատիշահլըգ վէ գուտրէթ
վէ համտ էպէտ իւլ ապատ սէնին
տիր. Ամին։
14 Օիրա էյէր ատէմլերէ սուչլա-
րընը ա՛ֆվ էտէրսէնիզ, կէօքլէրտէ-
քի փէտէրինիզ տահի սիզէ ա՛ֆվ
15 էտէճէք։ Ամմա էյէր ատէմլերէ
սուչլարընը ա՛ֆվ էճմէզսէնիզ,
փէտէրինիզ տահի սիզին սուչլա-
րընըզը ա՛ֆվ էճմէյէճէք։
16 Վէ Յուրուճ թուրթուղունուզ
զէմմա՝ միւրայըլար կիպի էչկրէսի
պօզուդ օլմազ. զիրա օնլար՝ ատէմլէ-
րէ ուրուճ թուրթուդլարընը կէօս-
թէրմէք իչիւն՝ էչկրէլէրինի պօ-
զարլար. կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
17 օնլար իւճրէճինի ալմըշլար։ Ամ-
մա սէն ուրուճ թուրթար իքէն՝
Ղպաշընը եաղլա, վէ եիւզիւնիւ
18 եայդա. Չէյլէ քի ուրուճ թուրթ-
տուղունու ատէմլերէ տէյիլ՝
իլլա կիզլիտէ օլան փէտէրինէ
կէօսթէրէսին. վէ կիզլիտէ կէօ-
րէն փէտէրին՝ սանա աշքեարէտէ
էօտէյէճէք։
19 Իէր իւզերինտէ քէնտինիզէ խա-
զինէլեր երզմա, օրատա քի կիւ-
վէ հէմ փաս պօզար, վէ օրատա
քի՝ խըրսըզլար տէլնը աչարլար վէ
20 չալարլար։ Իւլա քէնտինիզէ կէօք-
տէ խազինէլեր երզըն, օրատա քի՝
նէ կիւվէ նէ տէ փաս պօզար, վէ
օրատա քի՝ խըրսըզլար տէլնը աչ-
21 մազլար, վէ չալմազլար։ Օիրա
խազինէնիզ նէրէտէ իսկ, գալպի-
նիզ տահի օրատա օլաճագ տըր։
22 Ամմա էն չէրաղը կէօզ տիւր. իմ-
տի էյէր կէօզիւն սաֆ իսկ, պիւ-
թիւն թէնին միւնէվվէր օլուր։
23 Ամմա էյէր կէօզիւն քէօթիւ իսկ,
պիւթիւն թէնին գարանլըգ օլուր.
իմտի սէնտէ օլան ընըգ՝ գարանլըգ
իսկ, գարանլըգ նէ գատար օլա-
24 ճագ։ Նէ՞կիչ քիմսէ իքի աղայա
գուլլուգ էճմէյէ գատիր տէյիլ
տիր. զիրա եա պիրինէ պուղղ է-
տէճէք՝ վէ օպիրինի սեվճէք տիր,
նախօտ պիրինէ թատի՝ օլաճագ՝
վէ օպիրինի թահգիր էտէճէք տիր.
Ամմա Հէմ Ամմինայա գուլլուգ
էճմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ։
25 Պունտան էօթիւրիւ սիզէ տէրիմ
քի՝ Ակֆինիզ իչիւն նէ եէյէսի-
նիզ վէ նէ իչէսինիզ, Հէմ տահի
թէնինիզ իչիւն նէ կիյինէսինիզ

մատ. 25 Նահ. վէրմէսի քի տիւն-
եավի չէյլեր իչիւն գայդու չէքմէքտէ
օլմայալար, 33 իլլա Ալլահդըն փատիշահ-
լըգընը տիլէմէքտէ օլալար։

1 Պագրնըն ասատագանըդը ատէմլէ-
րին էօնիւնտէ՝ օնլարա կէօրիւն-
մէք իչիւն էլճիլիքսինիզ. հօխսա
կէօքլէրտէ օլան փէտէրինիզին ի՞ն-
2 տինտէ էվրինիզ օլմազ։ Իմտի ԻՍԱ-
տագա վէրտիյինտէ, էօնիւնճէ պօ-
բու չալմայասընն, նիճէ քի միւրա-
յըլար ճէմմաաթի եէրլէրինտէ վէ սօ-
գագլարտա աատիմլէրտէն շան գա-
զանմագ իչիւն էտէրլեր. կերչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ օնլար իւճրէճէ-
3 նի ալմըշլար։ Պէն իսկ սատագա
էճտիյինտէ, սօլ էլնի՝ սէնին սաղ
4 էլնինն էճտիյինի տուդմասընն. Իմա
քի սատագան կիզլիտէ օլա, վէ
կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին՝ սանա
տաշքեարէտէ էօտէյէ։
5 Վէ տուա՝ էճտիյինտէ, միւրա-
յըլար կիպի օլմայասընն. զիրա օն-
լար՝ ատէմլերէ կէօրիւնմէք իչիւն
ճէմմաաթի եէրլէրինտէ վէ մէյսան-
լարընն քէօչէլէրինտէ տուրուպ՝
տուա էճմէյի սէվէրլերը. կերչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ օնլար իւճրէճինի
6 ալմըշլար։ Պէն իսկ տուա էճ-
տիյինտէ, Թօսանա կիր, վէ գա-
փունու գափըպըգ կիզլիտէ օլան
փէտէրինէ տուա՝ էյլէ, վէ կիզ-
լիտէ կէօրէն փէտէրին՝ սանա աշի-
7 քեարէտէ էօտէյէ։ Վէ տուա էճ-
տիյինիզտէ, էճտիֆիճէլեր կիպի
չօգ սէօյլէմին. Ադիրա օնլար զանն
էտէրլեր քի՝ չօգ սէօյլէտիքլերի ի-
8 չիւն իչիտիլէճէքլեր։ Իմտի օնլար
կիպի օլմայն. զիրա փէտէրինիզ՝
միւհիթաճ օլտուղունուդ չէյլերի՝
սիզ օնտան տիլէմէզտէն պիլեր։
9 Իմտի սիզ պէօյլէ տուա՝ էտին.
Էյ՝ կէօքլէրտէ օլան փէտէրիճ-
միզ՝ իսմին մուգատտէս ԵՕլսուն.
10 փատիշահլըգըն կէլսին. իրատէ-
թին՝ Եկէօքտէքի կիպի եէր իւզէ-
11 րինտէ տահի օլսուն. Իէր կիւն-
քի էքմէյիմիզի պիզէ պու կիւն
12 վէր. Վէ եպիզէ պօրճլարըմըզը
պաղըշլա, նիճէ քի պիզ տահի պօրճ-
13 լուլարըմըզա պաղըշլարըզ. Վէ
Լպիզի իմիթիհսանա կէլէրմէ, իլլա
պիզի Էեարամազտան գուրթար.
Զիրա փատիշահլըգ վէ գուտրէթ
վէ համտ էպէտ իւլ ապատ սէնին
տիր. Ամին։
14 Օիրա էյէր ատէմլերէ սուչլա-
րընը ա՛ֆվ էտէրսէնիզ, կէօքլէրտէ-
քի փէտէրինիզ տահի սիզէ ա՛ֆվ
15 էտէճէք։ Ամմա էյէր ատէմլերէ
սուչլարընը ա՛ֆվ էճմէզսէնիզ,
փէտէրինիզ տահի սիզին սուչլա-
րընըզը ա՛ֆվ էճմէյէճէք։
16 Վէ Յուրուճ թուրթուղունուզ
զէմմա՝ միւրայըլար կիպի էչկրէսի
պօզուդ օլմազ. զիրա օնլար՝ ատէմլէ-
րէ ուրուճ թուրթուդլարընը կէօս-
թէրմէք իչիւն՝ էչկրէլէրինի պօ-
զարլար. կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
17 օնլար իւճրէճինի ալմըշլար։ Ամ-
մա սէն ուրուճ թուրթար իքէն՝
Ղպաշընը եաղլա, վէ եիւզիւնիւ
18 եայդա. Չէյլէ քի ուրուճ թուրթ-
տուղունու ատէմլերէ տէյիլ՝
իլլա կիզլիտէ օլան փէտէրինէ
կէօսթէրէսին. վէ կիզլիտէ կէօ-
րէն փէտէրին՝ սանա աշքեարէտէ
էօտէյէճէք։
19 Իէր իւզերինտէ քէնտինիզէ խա-
զինէլեր երզմա, օրատա քի կիւ-
վէ հէմ փաս պօզար, վէ օրատա
քի՝ խըրսըզլար տէլնը աչարլար վէ
20 չալարլար։ Իւլա քէնտինիզէ կէօք-
տէ խազինէլեր երզըն, օրատա քի՝
նէ կիւվէ նէ տէ փաս պօզար, վէ
օրատա քի՝ խըրսըզլար տէլնը աչ-
21 մազլար, վէ չալմազլար։ Օիրա
խազինէնիզ նէրէտէ իսկ, գալպի-
նիզ տահի օրատա օլաճագ տըր։
22 Ամմա էն չէրաղը կէօզ տիւր. իմ-
տի էյէր կէօզիւն սաֆ իսկ, պիւ-
թիւն թէնին միւնէվվէր օլուր։
23 Ամմա էյէր կէօզիւն քէօթիւ իսկ,
պիւթիւն թէնին գարանլըգ օլուր.
իմտի սէնտէ օլան ընըգ՝ գարանլըգ
իսկ, գարանլըգ նէ գատար օլա-
24 ճագ։ Նէ՞կիչ քիմսէ իքի աղայա
գուլլուգ էճմէյէ գատիր տէյիլ
տիր. զիրա եա պիրինէ պուղղ է-
տէճէք՝ վէ օպիրինի սեվճէք տիր,
նախօտ պիրինէ թատի՝ օլաճագ՝
վէ օպիրինի թահգիր էտէճէք տիր.
Ամմա Հէմ Ամմինայա գուլլուգ
էճմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ։
25 Պունտան էօթիւրիւ սիզէ տէրիմ
քի՝ Ակֆինիզ իչիւն նէ եէյէսի-
նիզ վէ նէ իչէսինիզ, Հէմ տահի
թէնինիզ իչիւն նէ կիյինէսինիզ

ա բ Օր. իդ. 13 ։ Սաղ. ճժբ. 9 ։ Դան. դ. 27 ։ բ Կոր. թ. 9, 10։
բ Հռով. ժբ. 8։
գ Ղու. ժգ. 14։
դ գ Թագ. գ. 33։
ե Ճող. ե. 2։
զ գ Թագ. ժբ. 26, 29։
է Ղու. ժա. 2։
ը Ղ. իզ. 39. 42, Գոր էա. 14։
թ Սաղ. ճգ. 20, 21։
ժ Գագ. Ճոբ. իգ. 12։ Ամակ. Լ. 8։
ի Ղ. ժբ. 21։
լ Ղ. իզ. 41 ։ Ղու. իբ. 40, 46 ։ ա Կոր. ժ. 13, բ Գեաս, բ. 9։ Ճայա. գ. 10։
խ Ճօհ. ժե. 15։
ծ Ամն. իթ. 11։

Մատ. ժա. 25, 26 ։ Եփես. դ. 32 ։ Կող. գ. 13 ։ Հ Պ. ժբ. 35 ։ Ճակ. բ. 13 ։
յ Ես. ծբ. 5 ։
ղ Հռով. գ. 3։ Դան. ժ. 3։
ճ Առակ. իգ. 4 ։ ա Տիմ. զ. 17։ Եբր. ժգ. 5 ։ Ճակ. ե. 1, 5։
ո Պ. ժթ. 21 ։ Ղու. ժբ. 33, 34։ ժբ. 22։ ա Տիմ. զ. 19։ Գեաս. ա. 4։
չ Ղու. ժա. 34, 36 ։
ն Ղու. ժզ. 13 ։
շ Գաղ. ա. 10։ ա Տիմ. զ. 17 ։ Ճակ. դ. 4 ։ ա Ճօհ. բ. 15 ։
ո Սաղ. ծե. 22 ։ Ղու. ժբ. 22, 23։ Փիլ. գ. 6։ ա Գեաս. ե. 7։

Digitized by Google

տէյիւ գայղու չէքմէն։ նէֆս թաամ-
սան՝ վէ թէն էսմապտան զիյատէ
ն ճօր · լԲ· 26 տէյի՞լ մի։ նկէօյիւն գուշլարընա
41 ։ Սաղ· պագըն, քի էքմէղլէր վէ պիւմէղլէր,
ճխե · 9 ։ վէ անապըլարա ճէմ՝ էթմէղլէր,
Ղու · ժբ· վէ կէօքտէքի փէտէրինիզ օնլարը
24, ✠։ պէղլէր։ սիզ օնլարուան չօգ ֆարգ
27 լը տէյի՞լ մի սինիզ ։ վէ սիզ-
տէն՝ քի՛մ գայղու չէքմէքլէ պլոյու-
նա պիր արշըն զամ՝ էթմէյէ գա-
28 տիր տիր ։ Նսվապ իչիւն տահի նի՞
չիւն գայղու չէքէրսինիզ։ Թաղըա-
նըն զանպազարընա տիգգամ է-
տին, նիհէ պէօյիւրլէր։ զահմէդի
29 չէքմէղլէր, հէմ էյիրմէղլէր ։ Նա-
քին սիզ տէրիմ քի՝ Նողոմոն պի-
լէ պիւլթիւն տարաթը իլէ օնլարըն
30 պիրի կիպի կիյինմէղնահ ։ Վէ
էյէր պու կիւն մէվճուտ օլուպ՝
եարընն փուրունա ալընըան Թաղ-
լանըն օթուռնու Ընղահ պէօյլէ կի-
յինտիրիսէ, սիզի ատահա զիյատէ
կէյէնօլսէղիզ՝ էյ ազ իմանըլար ։
31 Նմոի՝ ո՞ւ եէյէլիմ, վէ նէ՞ իչէ-
լիմ, վէ նո՞ կիյինէլիմ տէյէրէք՝
32 գայղու չէքմէն ։ Նօքրա հէփ պուն-
լարը Թայիֆէլէր արար · զիրա
կէօքտէքի փէտէրինիզ պուռնըլարն
հէփիսինէ միւհթաճ օլտուղունուզու
33 պիլիր ։ Նպէնն դէվիէլա Ընղահն
փատիշահընզընը վէ օնուն սատա-
գալմընը տիլէյին, վէ պուռնըլարն
հէփիսի սիզ զամ՝ օլունատաղ տըր։
34 Նմոի եարընքի կիւն իչիւն գայ-
ղու չէքմէն, զիրա եարընքի կիւն
քէնտի ընէյէրի իչիւն գայղու չէ-
քէճէք տիր · կիւնիւն տէրսի քէն-
տինէ եէմէր ։

ՊԸՊ Ն

1 Քրիստոսէն տաղտա վա՛ղընը պիթր-
մէքտէ օլուպ՝ հնւքմ էթմէկի եասադ էթ-
մէսի ։ 6 Մուգատտես ընէյէրի քէօփէք-
լէրին էօնիւնէ աթմայը եասադ էթմէսի։
7 Տուա՝ էթմէկէ նասիհաթ էթմէսի ։ 13
Տար գափուտան կիրմէկէ՝ 15 եալան փէյ-
ղամպէրլէրտէն սագընմադա՝ 21 սէօզիւն
տինկէյիճիլէրի տէյիլ՝ իլա ճէրա է-
տիճիլէրի օլմադա՝ 24 գայա իւզէրինտէ
պինա օլունմուշ էվլեր կիպի՝ 26 վէ տէ-
յիլ գում իւսթիւնտէ պինա օլունմուշ
էվլեր կիպի օլմադա նասիհաթ էթմէսի։

1 ✠ Իւքմ էթմինքի՝ սիզէ տէ հիւքմ
2 օլունմայա ։ Նօքրա հիւքմ էմէյէ-
նիզ հիւքմ իլէ սիզէ հիւքմ օլու-
նաճագ, վէ Էօվէյհիւլհիւզ էօլ-
էնէ իլէ սիզէ էօվէյհիւլհճէք տիր ։
3 Էվէ նի՞չիւն գարընտաշընըն կէօ-
պիւնտէ օլան էճօվէ պագարսըն,
վէ սէնին կէօզիւնտէ օլան մը-
4 թէյի տուչմազընը ։ Նախօտ նի՞
ճէ գարընտաշընա տէյէ պիլիրսին
քի՝ Գօյմէր, կէօզիւնտէն էճօ-
փիւ չըգարայըմ, վէ իչիւէ սէնին
5 կէօզիւնտէ մէրթէք վար ։ Նամ-
միւրայը՝ էվվէլա քէնտի կէօզիւն-
տէն մէրթէքյի չըգար, վէ օվ զէ-
ման գարընտաշընըն կէօզիւնտէն
էճօփիւ չըգարմազա կէօրէճէքսին ։
6 Էնուգատտես չէյի քէօփէքլէրէ
վէրմէն, վէ ինճիլէրինիզի ոտնկուզ-
լարընն էօնիւնէ աթման ։ օլմայա քի
օնլարը պյագլարը իլէ չէյնէյէլէր,
վէ աէօնիւպ՝ սիզի եըրթալար ։
7 ԷՏիլէյին՝ վէ սիզէ վէրիլէճէք,
արայընն՝ վէ պուլաճագընըզ, չու-
8 լընն՝ վէ սիզէ աչըլաճագ ։ Նօքրա
ուչէր տիլէյէն ալըր, վէ արայան
պուլուր, վէ չալանա աչըլաճագ ։
9 Էվիլտէն հա՛նկը ատէմ՝ վար քի՝
օղլու օնատան էքմէք տիլէրսէ, օնա
10 թա՛շ մը վէրէճէք ։ Վէ էյէր պա-
լըդ տիլէրսէ, օնա եըլա՛ն մը վէ-
11 րէճէք ։ Նմոի էյէր սիզ ըեարա-
մազ իքէն՝ էվլատալարընըզա էյի
պախշիչէր վէրմէյի պիլիրսէնիզ,
կէօքէրտէ օլան փէտէրինիզ նէ-
գաւար զիյատէ՝ օնատան տիլէյէն-
լէրէ նի՛մէթլէր վէրէճէք ։
12 Նմոի Բաահէվլէր սիզէ էր նէ խա-
թէրսէնիզ քի էահէլէր, սիզ ահ օն-
լարա էօյլէ էյլէյին · զիրա Թչէլի-
ա՛թ վէ վէյղամպէրլէրը պու տուր ։
13 ԷՏար գափուտան կիրին · զիրա
հէլաքէ կէօթիւրէն գափու էնկի՝
վէ եօղ կէնիշ տիր, վէ օնատան կի-
14 րէնլէր չօգ ատուր ։ Նօքրա հայամէ
կէօթի իւրէն գափու ատար՝ վէ եօղ
էնսիզ տիր, վէ օնու պուլանլար
ազ տըր ։
15 Էվ-
էնէ հալանճը փէյղամպէրլէրտէն
սագընըն · Էօնլար սիզէ գօյունլար
լեսլասը իլէ կէչիրլէր, ամմա ի-
էհուդէն Թգափըճը գուրտարար տըր ։
16 Նօնլարը մէյվէներինտէն թհանը-
յամանգընըզ · հահքէնլէրտէն իւ-
զիւմ՝ եա տէմիր տիքէնլէրինտէն
17 ինճիր տէվիշիրլէ՞ր մի ։ Պէօյլէ-
ճէ ՅՀէր էյի աղաճ՝ էյի մէվիճ
վէրիր, վէ ճէնա աղաճ՝ ճէնա

ե Ղու · Ղ· 41, 42 ։ ԳԱռաք·թ· 7, 8 ։ իգ 9 ։ Գ որ· ժգ· 45, 46։ է Ղ · իա · 22։ Մար · ժա · 24 ։ Ղու · ժա· 9, 10։ ժբ· 1։ Ցօհ·ժգ· 13· ժե ·7։ ժգ·23, 24 ։ Ցակ ·ա · 5, 6 ։ ա Ցօհ · գ · 22։ ե· 14, 15 ։ ը Ընաք·ը 17։ Երեմ· իթ·12, 13։ ի Ղու· ժա· 11, 12, 13 ։ ը Ծն · Ղ· 5 ։ ը · 21։ ի Ղու · Ղ· 31 ։ ի Ղե·ժթ· 18։ Ղ· իը· 40։ Հռով· ժգ· 8, 9, 10 ։ Գաղ· ե · 14 ։ ա Տիմ·ա· 5։ ի Ղու· ժգ· 24 ։ լ Բ Օր· ժգ· 3։ Երեմ · իգ· 16։ Ղ · իգ · 4, 5, 11, 24 ։ Մար · ժգ· 22։ Հռով · ժգ· 17, 18։ Եփես· ե · 6։ Կող·բ· 8։ բ Գհա· բ· 1, 2, 3 ։ ա Ցօհ· գ· 1 ։ Ի Մ իք · գ· 5։ բ Տիմ· գ· 5 ։ ծ Գ·որ · ի · 29, 30 ։ կ Խա · 20 ։ Ղ · ժբ·33։ հ Ղու · Ղ· 43 · 44 ։ յ Երեմ·ժա ·

ե ճօր · ԼԲ· 41 ։ Սաղ· ճխե · 9 ։ Ղու · ժբ· 24, ✠։ ը Ղու · Ղ· 37 ։ Հռով· բ · 1 ։ ժգ· 3, 4, 10. 13 ։ ա Կոր· գ · 3, 5 ։ Ցակ · գ · 11, 12 ։ ե Մար · գ· 24 ։ Ղու· Ղ · 38 ։ ը Ղու · Ղ· 37 ։ Հռով· բ · 1 ։ ժգ· 3, 4, 10. 13 ։ ա Կոր· գ · 3, 5 ։ Ցակ · գ · 11, 12 ։ ե Մար · գ· 24 ։ Ղու· Ղ · 38 ։ ը Ղու · Ղ· 37 ։ Հռով· բ · 1 ։ ժգ· 3, 4, 10. 13 ։ ա Կոր· գ · 3, 5 ։ Ցակ · գ · 11, 12 ։ ե Մար · գ· 24 ։ Ղու· Ղ · 38 ։ ը Ղու · Ղ· 37 ։ Հռով· բ · 1 ։ ժգ· 3, 4, 10. 13 ։ ա Կոր· գ · 3, 5 ։ Ցակ · գ · 11, 12 ։ ե Մար · գ· 24 ։ Ղու· Ղ · 38 ։

Digitized by Google

18 մէյնէ վերիր ։ Նչի աղաճ ֆէնա մէյվէ վերմէյէ՝ վէ ֆէնա աղաճ էյի մէյվէ վերմէյէ դա-
ղ պ · գ · 10, ղու · գ · 9, ցօհ · ժե · 2, 6 ։ 19 տիր տէյիլ տիր ։ Նէվեր էյի մէյ-
վէ վերմէյէն աղաճ քէսիլիը, վէ
20 ալթէղէ ալթըլըը ։ Նամի օնլարը մէյվէլէրինտէն թանըյաճագը-
նըզ ։
ֆ ՕՎա · ը.2, պ · իե · 11, 12 ։ ղու · գ · 46 ։ ժգ · 25 ։ Գոր · ժթ · 13 ։ Հռով · բ 13 ։ ցակ · ա · 22 ։ 21 պանա հէր՝ Ոյա Նապպ՝ հա՝ Նապպ տէյէն՝ կէօքլէրին փատի-
շահ՝ղընընա կիրէճէք տէյիլ տիր, իլլա կէօքլէրտէ օլան փէյղեմբէրին իրաւելթինի իճրա էյլէյէն Ոչէնէ։
ֆթու · իդ · 4 ։ ցօհ · ժա · 51 ։ ա կոր · ժգ · 2 ։ 22 ուէ ։ Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիմ-
սէլէր տէյէճէքլէր քի՝ Նա՝ Նապպ՝ հա՝ Նապպ՝ ֆսէնին իսմին իլէ փէյ-
ղամպէրլը էֆլմէտիը մի, վէ իս-
մին իլէ ճինիլէր չըգաթմատըգմը,
յ Գ · իե · 13 ։ Ղու · ժգ · 25, 27 ։ բ Տիմ · բ · 19 ։ ն Սաղ · ե · 5 ։ գ · 8 ։ Գ · իե · 41 ։ ե Ղու · գ · 47, ըա ։ հէմ իսմին իլէ չօգ մի՝ւճիղաթլէր
23 իճրա էֆմէտիը մի ։ Ումմա չօ՛
զէման օնլարա իգրար էտէճէյիմ
քի՝ Նիզի ասլա պիլմէտիմ, Նպէն-
տէն ուզագ օլուն էֆ պինամուս-
լուգ իչլէյէնլէր ։
24 Նամի ղու՛ սէօզլէրիմի հէր ի-
չինիպ օնլարը իճրա էտէնի՝ չօ՛
ա՛գըլլը ատէմ պէնկէտէճէյիմ
քի՝ էվինի գայա իւզէրինտէ պի-
25 նա էֆտի ։ Վէ հաղմուր էնիպ՝
ըրմագլար կէլտիլէր, վէ րիւզկեար-
լար էտտիլէր, վէ օվ էվէ չարփտը-
լար ։ լաքին տիւմտի, ղնրա գայա
26 իւզէրինտէ թէմէլլէնմիշ իտի ։ Վէ
պու սէօզլէրիմի հէր իշիպ օնլա-
րը իճրա էթմէյէն՝ էվինի գումմ
իւզէրինտէ պինա էթմիշ ատմագ
27 ատէմի պէնկէյէճէք ։ Ոյի եաղ-
մուր էնտի, վէ ըրմագլար կէլտի-
լէր, վէ րիւզկեարլար էտտիլէր,
վէ օվ էվէ վուրտուլար, վէ եը-
գրլըը, վէ օնուն եըգրլըզը պէօյուք
իտի ։
28 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Ոյիսուս պու սէօզլէրի թէքմիլ էթտիյի զէման, Նխալգ օնուն թա՛լմինէ
ա · պ · ժգ · 54 ։ Մար · ա · 22 ։ զ · 2 ։ Ղու · պ · 32 ։ ե Ցօհ · է · 46 ։ 29 Հէյրան գալըրլար իտի ։ Ե՛Օյիրա
օնլարա՝ քեմթիպլէր կիպի տէյիլ՝
իլլա Հիւքիւմդէ սահիպի կիպի
թա՛լիմ էտը իտի ։

ՊԱՊ Ը

1 քրիստոսուն ճիւաամըը փաքէմէսի ։ 5 Եիւզ պաշընըն խըզմէթքեարընը, 14 գետրոսուն գայնանասընը, 16 վէ սա-
յիր չօգ խասթալարը սաղալթմասը ։ 18 Օնուն արտընճա նիճէ վարըլմագ կէրեք
օլտուզունու կէօսթէրմէսի ։ 23 Տէնի-
զին ֆուրթունասընը թէքքին էթմէսի ։
28 Իքի ճինիլեսէն ճինիլէրի չըգարմա-
սը, 31 վէ ճիննլէրէ տօնկու՛զլարըն սիւ-
րիւսիւնէ վարմագա րուխսաթ վէրմէսի ։

1 Վէ օնուն տաղտան էնտիյին-
տէ՝ արտընճա չօգ խալգ կիմի-
2 տի ։ Վէ ՝իշնէ պիր ճիւտամըը
կէլիպ՝ Նա՝ Նապպ՝ էյէր իս-
թէքսէն, պէնի փաքլէմէյէ գա-
տիր սին տէյէրէք՝ օնա սէճտէ
3 էտէրիսի ։ Վէ Ոյիսուս էլինի
ուզադտագ՝ Նամէրիմ, փաքլէն
տէյէրէք՝ օնա տօգանըը. վէ
տէր ա՛դագ օնուն ճիւտամը փաք-
4 լէնտի ։ Վէ Ոյիսուս օնա տէտի
քի՝ Բպագ քիմնէյէ սէօյլէմէյէ-
սին, լաքին կիմի, քէնտինի
քնահինէ կէօսթէր, վէ օնլարա
շէհատէթ իչլուն՝ Մովսէհին էմր
էթտիյի հէսիյէյի թագիմ
էյլէ ։
5 Եվէ օնուն կափառնայումա
կիրտիյինտէ, օնա եալվարարագ՝
եանընա պիր եիւզ պաշը կէլտի.
6 վէ՝ Նա՝ Նապպ ուշաղըմ էվտէ
քէօճ՛ըիմ եամըղ աղըր խաքէն-
7 ճէ չէքէյօր տէտի ։ Վէ Ոյիսուս
օնա՝ պէն կէլիպ օնու սաղալ-
8 տայըմ՝ տէտի ։ Վէ եիւզ պաշը
ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Նա՝
Նապպ Էլայըգ տէյիլ իմ քի
տամըլին ալթընա կիրէսին. ղնգա-
գաթի պիր սէօզ ռէօյլէ, վէ ու-
9 ղաղմի շինճա պուլաճագ ։ Օվի-
րա պէն տախի հիւքիւմդէ ալ-
թընտա պիր տատմ իմ, հէմ
ալթընտա ա՛օքէրլէր վար ։ Վէ
պիրինէ՝ կիմի տէրիմ, վէ կիտէր,
վէ օպիրինէ՝ կիմ, վէ կէլիր,
վէ խըզմէթքեարընա՝ Հունու էյ-
10 լէ, վէ էտէր ։ Վէ Ոյիսուս ի-
շինտիքտէ՝ թա՛ճճիպ էթտի, վէ
արտընճա կիտինլէրէ՝ Նկերճէք տէ-
րիմ սիզէ քի՝ Նսրայէլ արտասը-
տա տախի պու գատար իսման
11 պուլմատըմ տէտի ։ Հէմ սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Եկիւնտօղուսունտան վէ
կիւնպաթընընտան չօգ քիմնէլէր
կէլէճէքլէր, վէ Աբրահամ վէ Ի-
սահակ հէմ Ոյակոբ իլէ կէօք-
լէրին փատիշահլըղընտա օթու-

ե Ծն · ժբ · 3 ։ եբ ։ 2, 3 ։ ժա · 10 ։ Մաղ · ա.11 ։ Ղու · ժգ · 29 ։ Գոր · ժ · 45 ։ ժա · 18 ։ ժգ · 26 ։ Հռով · ժե. 9. ըա ։ եփես · գ · 6 ։

Digitized by Google

ը Պ. իա. 43։
թ Պ. ժգ. 42, 50։ իբ. 13։ խդ. 51, իե. 30։ Ղու. ժգ. 28։ բՊեառ. բ. 17։ ՃուԹ 13։

12 բառնադլար։ ԸՆմմա փառիշահլը-ղըն օղուլլարը Խոիշարըբի գա-բանըղա աՅրլաճագլար • օբատա աղլայըղ վէ տիր գըճըրտայըղը
13 օլաճագ։ Ընտէն Յիսուս եիւզ պաղըլայ՝ ևիր, վէ սանա ինան-տողըն կիպի օյսուն տէտի • վէ օվ սաա՛Թտա ուշաղը չիֆա պուլ-սուս։

ի Մար. ա. 29, 30, 31։ Ղու դ. 38։ ՃԱ։
14 վէ ԽՅիսուս Պեարոսուն էվ-նէ կէլիպ օնուն էգայնանասընը կէօբտիւ քի՝ սըԹմատան Թու-
ե Պագ. ա. կար. Թ. 5։
15 Թուլուպ եաՀմըղ իտի։ վէ օ-նուն էլինէ եաիրըլը, վէ սըԹ-մա օնու պրագտը • վէ գալգըպ՝ օնլարա խըզմէրի էտէրիտի։

լ Մար. ա. 32, ՃԱ։ Ղու. գ. 41, 42։
16 վէ Նախշամ օլսուգտա, օնա չօգ ՃինՆլի քիմնէլէր կէԹիրտի-լէր • վէ օլ բուհ՚լարը սէօզ իլէ չըգարտը, վէ հէվ ի՚լէհիլի օլան-
17 լարը սաղալԹտը • Թա քի Նայի փէյղամպէր վասիԹասը իլէ տէնի-լէն ԹէքմիլՀ օլա, քի ուէմիշ տիր • ԷՕ՚ի՚ֆլիքլէրիմիզի Է-ղէբէնէ ալ-
խ Ես. ծգ. 4։ Յա Պեառ. բ. 24։ տը, վէ խասԹալըգլարըմըզը եիւք-լէնտի։
18 վէ Յիսուս էԹրաֆընտա չօգ խալգ կէօրտիւքտէ, էմր էԹտի քի՝ էօրԹէ հագպայա կէչէլէր։
ծ Ղու. Թ. 57, 58։
19 վէ Նպիր քեսԹիպ եագլաշպ օնա տէտի քի՝ Նա՛ խօճա հէր նէրէյէ կիտէրսէն, արտընճա կէ-
20 չէհէյիմ։ վէ Յիսուս օնա՝ ԹԽլ քիլէրին ինլէրի վէ կ՚օ-յինն գուշլարընըն եուվալարը վար, լաքին Ինսան Օղլունուն՝ պա-շընը տայայաճագ եէրի եօգ տուր
ի Ղու. Թ, 59, 60։
21 տէտի։ վէ Նշայիրտլէրինտէն պիր դայրԹի օնա տէտի քի հՀյա-Նպպպ պանա իզն վէր, էվվէլա
ձ Պագ՝ գ Թագ. ժԺ. 20։
22 կիտիպ՝ պապամը կէօմէյիմ։ Ընմ-մա Յիսուս օնա՝ Ընտըրմճա կէչ, վէ էօլիսլէրի պրագ քի՝ քէնտի էօլիսլէրինի կէօմէլէր տէտի։
23 վէ օ՝ գայրըպ կիբտիքտէ, չայիրտլէրի օնուն արտընճա վար-
ն Մար. գ. 37, ՃԱ, Ղու. ը. 23, ՃԱ։
24 տըլար։ վէ ՆիշՃէ տէնիպտէ պէօյիւք ֆուրԹունա օլտու, չէօյ-լէ քի գայրպ տավղաարտան էօր-ԹիսլիսԸ իտի, լաքին քէնտիսի
25 ուՅուր իտի։ վէ չայիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Նա՛ Թապպ պի-զի գուրԹար, հէլաք օլուՅօրուզ տէՅէրէք՝ օնու ուՅանտըտրլար։
26 վէ օ օնլարա՝ Նշի ազ Լմանս-լարլար՝ նի՞չիւն դօբդագ սընըզ տէտի • օվ զէման Ղագլըպ՝ բիւզ-կեարլարը վէ աէնիզի Թա՛զը էՅ-լէտի, վէ պէօյիւք լնանըլըգ
27 օլսու։ վէ օվ աահմլէր Թա՛Ճ Ճիւպ էտիպ՝ պու նա՞սըլ քիմնէ տէր քի հէմ բիւզկեարլար հէմ տէնիզ օնա իԹաա՛Թ էտէրլէր տէտիլէր։
28 վէ ֆէօԹէ եագպայա Վերգհ-սիլէր վիլայէԹինէ կէլտիքտէ, օ-նու միզարլարտան չըգմըղ ՃինՆ-լի իբի քիմնէլէր գարշըլատը, էէ ղայէԹ ազլընը իտիլէր, շէՅյէ քի օվ եօլսան քիմսէ կէչմիյէ
29 գաաիր տէՅիլ իտի։ վէ իշնէ չաղրըպ տէտիլէր քի՝ Նա՞ Նպ-նուլսահ Յիսուս պլգնմ ի-լէ սէնսին նէ՞ իշնն վար, պու-բայա՝ զէմանատն էվվէլ պլգն իտքէնճէյէ՞ սալմազա մը կէլմէն։
30 վէ օնլարտան իրագ՝ օվլանընը պիր չօգ տօնկուզ սիբիւսիւ վար
31 իտի։ վէ ՃինՆլէր օնա եալվա-րըպ տէրլէրինի քի՝ Նյէր պի-զի չըգարըբտան, պլգէ՝ տօնկուզ-լարընը սիբիւսիւնէ կիթմէյէ իզն
32 վ՚ը։ վէ օ օնլարա՝ Նվտէն տէտի • վէ օնլար չըղըպ՝ տօնկուզ-լարըն սիբիւսիւնէ կիթմիլէր • վէ իշնէ տօնկուզլարընն պիւթ-ւէն սիբիւսիւ՝ ուչուռտան տէնիզէ եիւբիյիւշ էթտի, վէ տուլար-
33 տա էօտիւլէր։ վէ օնլէրէ կիւ-տէնլէր գաչըլար, վէ չէ րէ վա-րըպ էվփիսինի՝ ՃինՆլիլէրին ժատ-տէսինի տախի խապէր վ՚ըտի-
34 լէր։ վէ Նշնէ պիւթինն չէՅը Յիսուսու գարշըլատագա չօպտը • վէ օնլար օնու կէօրտիւքտէ, Նեա-վարըլար քի՝ օնլարընն սինօր-լարընտան կիտէ։

ղ Սագ. կե. 7։ ձԹ. 9։ Ճէ. 29։
ճ Մաթ. է. 1, ՃՂու. ը. 26, ՃԱ։
ֆ Պագ՝ բ Օր. է. 25։ գ Թագ. ժէ 18։ Ղու. է. 8։ Գոր ժգ. 39։

ՊԸՊԹ

Քրիստոսուն պիր քէօրիւմիւ սաղալԹ-մատը։ 9 ՄատԹէոսու կէօմրիւքտէն չա-ղըրմատը։ 10 կէօմրիւքՃիլէր վէ կիւնահՀ-քեարլար իլէ Թատա՛ր էԹմէսի։ 14 Շա-յիրտլէրինի՝ ուրուՃ ԹաւԹմատըգլարը ի-չինն ԹէատահՀիպ էԹմէսի։ 20 Գանը ա-գան գարըյա չէՃա վէրմէսի։ 23 Ցայ-րտաուն գըզընը տիրիլԹմէսի։ 27 Իբի քէօբաուն կէօզլէրինի աչմատը։ 32 Պիր ՃինՆլի տիլսիզէ չէՃա վէրմէսի։ 36 Վէ խալգա մէրհամէԹ էԹմէսի։

Digitized by Google

1 Ա Յ գայլըղա կիրիպ էօթէ եա-
գայա կէչտի , վէ ՚քենտի չէհ-
2 րինէ կէլտի : Ա Յ Բիշդէ օնա՝
տէօշէքտէ եաթմըշ պիր քէօթ-
րիւմ կէթիրտիլէր • վէ Ի Յիսուս
օնլարըն իմանըները կէօրտիքտէ ,
քէօթրիւմ՝ Ի՛Յ օղուլ եիւրէք-
լէն , կիւնահլարըն սանա ա՛ֆվ
3 օլունտու տէտի : Ա Յ իշդէ քեա-
թիպլէրտէն պա՛զտը քենտիլէ-
րինտէ՝ Պու քիւֆր էտէյօր տէ-
4 տիլէր : Ա Յ Յիսուս Ը օնլարըն
տիւշիւնտիքլէրինի կէօրմէք իլէ՝
Ա՛ի՞չիւն գալպլէրինիզտէ ֆէնա
չէյլէր տիւշիւնիւրսիւնիւզ տէ-
5 տի : Ո՞հւն քի հա՞նկըզը տա-
հա գօլայ տըր , Կիւնահլարըն
ա՞ֆվ օլունտու տէմէտի մի , եօխ-
սա՝ Գալգ , վէ կէզ տէմէտի մի :
6 Ո՛մմա Ի նսան Օղլունուն եէր իւ-
զէրինտէ կիւնահլար ա՛ֆվ էթ-
մէյէ հիքքիմէրի վար իտիյինի
պիլէտինիզ տէյիս , (օլ զէման
քէօթրիւմէ տէտի ,) Գալգըպ
ատէօղէյինի գալտըը , վէ էվինէ
7 կիթտ : Օ տահի գալգըպ էվի-
8 նէ կիթտի : Ա Յ խալգ կէօրտիք-
տէ՝ թա՛ճճիպ էթտիլէր , վէ ա-
տէմլէրէ պէօյլէ հիքքիմէրի վէ-
րէն Ա՛լահա համտ էյլէտիլէր :
9 Ա Յ Ի Յիսուս օրատան իլէրի
կէչիպ՝ կէօմրիւքտէ օթուրմուշ
Ա՛ատթէոս տէնիլէն պիր ատէմ
կէօրտիս , վէ օնա՝ Ա՛տտմճա
կէլ տէտի • օ տահի գալգըպ օ-
10 նուն արտընճա կիթտի : Ա Յ
վագի՛ օլտու քի օ՝ էվտէ ասֆրա-
տա օթուրուբ իքէն , իշդէ չօգ
կէօմրիւքճիլէր վէ կիւնահքեար-
լար կէլիպ՝ Յիսուս իլէ վէ օ-
նուն շայիրտլէրի իլէ սօֆրատա
11 օթուրուբլար իտի : Ա Յ փարի-
սեցիլէր կէօրտիքտէ՝ օնուն շա-
յիրտլէրինէ տէտիլէր քի՝ Ի՞ՍՕ-
ճանըզ նի՞չիւն Ե կէօմրիւքճիլէր
վէ Ը կիւնահքեարլար իլէ եէր :
12 Ա Յ Յիսուս իշիթտիքտէ , օնլարա՝
Սաղլար հէքիմի միւհթաճ տէ-
յիլէր , իլլա ի՛լէթլի օլանլար
13 Ֆ՚ընճ փըր տէտի : Ա՛մմա վարըպ
Ի՛էրհամէի խիթէրիմ վէ տէ-
յիլ դուբան նէ օլտուղունու
էզրէնին • զիրա սատըղլարը տէ-

յիլ , Ի՛լլա կիւնահքեարլարը
թէվպէէյէ տա՛վէթ էթմէյէ կէլ-
տիմ :
14 Օ Լ զաման Յովհաննէսին շա-
յիրտլէրի օնուն եանընա կէլիպ՝
Է՛ի՞չիւն պիզ հէմ փարիսեցի-
լէր չօգ ուրուճ թուրթարըղ , սէ-
նին շայիրտլէրին իսէ ուրուճ
15 թուրմազլար տէտիլէր : Ա Յ Յի-
սուս օնլարա տէտի • Ա՛իւքի՞ն մի
քի Ե տիյիճինճիլէր՝ կիւվէյի հան-
լարընտա օլտուգճա եաս չէք-
սինլէր • ամմա կիւնլէր կէլէճէք
տիր քի՝ կիւվէյի օնլարտան ա-
լընաճագ , վէ Ե օլ զէման ուրուճ
16 թուրթաճագլար : Ո՛էմ հիչ քիմ-
սէ եէնի պէզ փարչաօընը էսքի
էսվապա եամա գօմազ • զիրա
եամա՝ էսվապտան ֆըչը գօմա-
րընը , վէ հըրթընը տահա պէթէր
17 օլուր : Ա Յ եէնի շարապը էսքի
թուլումլարա գօմազլար • եօխ-
սա՝ թուլումլար պըրթըրը , վէ
շարապ տէգիլիր , վէ թու-
լումլար թէլէֆ օլուր • ամմա եէ-
նի շարապը եէնի թուլումլարա
գօրլար , վէ իքիսի տէ հըֆզ
օլունուր :
18 Ե Օնլարա պունլարը սէօյլէր
իքէն , իշդէ պիր վլուճիւ կէ-
լիպ օնա սէճտէ էտիրէք տէտի
քի՝ Գըզըմ հալա էօլտիւ , լա-
քին կէլիպ էլինի իւզէրինէ գո ,
19 վէ եաշայաճագ տըր : Ի՛սկի Յի-
սուս գալգըպ՝ շայիրտլէրի իլէ
օնուն արտընճա կիթտի :
20 Ա Յ իշդէ օն իքի եըլ գանը
ագան պիր գադը՝ արգա Ը թարա-
ֆընտան եաղլընըպ էսվապընըն
21 էրէքինէ տօգանտը : Օ՚նրա
քէնտի քէնտինտէ՝ Ի՛շէր անճագ
էսվապընա տօգանսամ , գուր-
22 թուլաճաղըմ տէր իտի : Ա Յ Յի-
սուս տէօնիպ օնու կէօրտիքտէ՝
Ի՛սրէքլէն եա՞ գըզըմ , հիմանըն
սէնի գուրթարտը տէտի • վէ գա-
ըը օ Լ սաա՛թտան գուրթուլ-
տու :
23 Ի՛սկի Յիսուս օ Լ վլուճիւհիւն
էվինէ կէլտիքտէ , վէ Ընէյզանլա-
ըը հէմ շամանճա էտէն գալա-
24 պալըղը կէօրտիքտէ , օնլարա՝
Կիտին , զիրա գըզ էօլմէտի ,
Ի՛լլա ույույօր տէտի • վէ օնա կիւ-

Digitized by Google

25 լերլէը իսի ։ Լմնի գալապա-
լըգ չըգաբըլտըգաս , քէնտիսի
իչէրի վարըգ օնուն էլլինի թուե-
26 ատ , վէ գըզ գալգտը ։ Վէ
պու խապէը պիւթիւն օլ սի-
յարա եայըլտը ։
27 Վէ Յիսուս օրատան իլէրի
կիտէը լքէն , օնուն արտընձա
իքի քէօրլէը կիտիպ պաղըրա-
ըրագ տէրլէը իսի քի՝ Ոպիգէ
մըրհամէթի էյլէ եա՞ Պաւիթի
28 ողլու ։ Վէ ո՛ էվի կիրտիքտէ ,
քէօրլէը օնուն եանընա կէլտի-
լէը , վէ Յիսուս օնլարա՝ Պու-
նու էթմէյէ գատըր օլտուղու-
մա ինանըը՞ր մը սընըգ տէսի ։
օնլար օնա՝ Պէլի եա՞ Լապպ
29 ատիլէը ։ Օլ զէման օնլարըն
կէօզլէրինէ տօգանըպ՝ Ալիզէ ի-
մանընընըզա կէօրէ օլսուն տէսի ։
30 Վէ օնլարըն կէօզլէրի աչըլտը ։
վէ Յիսուս օնլարա սըդը թէն-
պիհ էյլէյիպ՝ Ոպադըն , քիմ
31 սէ պիլմէսին տէսի ։ Օնլար ի-
սէ չըգըպ՝ պիւթիւն օլ սի-
յարտա օնուն չէօհրեթինի չավ
էթտիլէր ։
32 Վէ ւօնլար չըդար իքէն , իշ
թէ օնա պիր տիլսիզ ճինընլի
33 աատմ կէթիրտիլէր ։ Վէ ճինն
չըգաբըլմազ իլէ , տիլսիզ սէոյ-
լէտի ։ վէ խալգ թա՛ճճիպ է-
տիպ՝ Խրայէլ արասընտա հիչ
պիր զէման պէօյլէ շէյ կէօրիւնմ-
34 մէտի տէրլէր իսի ։ Ըմմա փարի-
սեցիլէր տէրլէրիտի քի՝ Ո՛հինն-
լէրին ուղտատ վասիթասը իլէ
ճինընլէրի չըգաբըյօր ։
35 Լմնի ւՅիսուս հէփ շէհրիէ-
բի վէ քէօյլէրի՝ ոօնլարըն ճէ-
մաա՛թ եէրլէրինտէ թա՛լիմ է-
տէրէք վէ փատիշահլըզըն վիւժ-
տէսինի վա՛ղ էտէրէք վէ խալգ-
տա հէր խասթալըզը վէ հէր
զա՛իֆլիյի սաղալտարագ տօլա-
36 ղըր իսի ։ Վէ Ըգալապալըզը
կէօրտիքտէ՝ օնլարը աճընը ։ զի-
րա ո՞չապանը օլմայան գօյունլար
կիպի հօրղուն վէ փէրիշան ի-
37 տիլէր ։ Օլ զէման չայիրտ-
լէրինէ տէսի քի՝ ո՛կէրչի պի-
չիլէճէք էքին չօգ՝ ամմա իշ
38 ճիլէր ազ տըր ։ Էհմոի պի-
չինին Ահիպինէ նիյազ էտին
քի՝ քէնտի պիչինինէ իշճիլէր
չըգարա ։

ՊԱՊ ԻԱ

1 Քրիստոս էֆենտիմիզին օն իքի շա-
կիրտլէրինէ մի՛ւճիզաթ իշլէմէյէ գուվ-
վէթ վէրթիպ՝ օնլարը իրսալ էթմէսի ։
5 Օնլարը խրզմէթլէրինէ նասպ ու
թա՛յին էթմէսի , վէ պու խուսուստա օն-
լարա վէրտիյի նասիհաթը ։ 16 Օնլարըն
չէքէճէք օլտուղու թարտ ու գօվա-
լայըշ իչինն օնլարա թէսէլլի վէրմէսի ։
40 Վէ օնլարը գապուլ էտէնլէրէ պէրէ-
քէթ վա՛տ էթմէսի ։

1 Լմնի ո՞օն իքի շակիրտլէրինի
եանընա չաղըրըպ՝ օնլարա նա-
վաք բուհլարըն իւզէրինէ հիւ-
քիւմէթ վէրտի քի՝ օնլարը չը-
գարալար , վէ հէր խասթալը-
ղը հէմ հէր զա՛իֆլիյի սաղալ-
տալար ։
2 Վէ օն իքի Իէսուլլէրին
ատալարը պուննլար տըր ։ Էվվէլ-
քի ԲՈէտրոս տէնիլէն Ալիմոն՝ վէ
օնուն գարընտաշը Ընդրէաս ,
3 Օլբեդէոսուն օղլու Յակոբոս
վէ օնուն գարընտաշը Յովհան-
նէս՝ Փիլիպպոս վէ Բարթուղի-
մէոս՝ Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ
Մատթէոս՝ Ալֆէոս օղլու Յա-
կոբոս վէ լագըպը Թադէոս օ-
4 ղլան Գ ևբէոս , Էվանալը Ա-
մոնն՝ վէ Բ՞ոսկարիովալու Յուդա
քի օնու էլէ տալսի վէրտի ։
5 Յիսուս պու օն իքիյի կէօն-
տէրտի , վէ օնլարա թէնպիհ
էտիպ տէսի քի՝ Էմմայիֆէլէր
եօլունա կիթմէն , վէ Սամա-
րիալըլար շէհրինէ կիրմէն ։
6 ԲՓլա հէման Խրայէլ էվլինի
ըղայպ օլմուշ գոյունլարընա վա-
7 ըրն ։ Վէ Բվարտընը՝ տրզտա վա՛ղ
էտիպ տէյին քի՝ Էկէօքլէրին
փատիշահլըզը հագլաշմըշ տըր ։
8 Խասթալարը սաղալտըն , ճիւ-
տամըլարը փսքէլէյին , ճինընլէ-
րի չըգարըն ։ Եճապա ալտընըզ ,
9 ճապա վէրին ։ Ւոլէմէրլէրինիզ-
տէ ալթուն եա կիւմիւշ եա Էպա-
10 գըր՝ վէ եօլ իչինն տաղարճըգ
վէ իքի գաֆթան վէ այագ
գապալարը վէ տէյնէք էտինմէն ։
Ըզնըտ իշճի քէնտի թաա՛մընա
11 լայըգ տըր ։ Վէ Ւհանկը շէհ-
րէ եա քէօյէ կիրէրսէնիզ ,
օնտա քիմ լայըգ օլտուղունու

ա Մատ. գ. 13,14։ զ. 7 ։ Ղու. զ. 13։ թ. 1։

բ Ցօհ. ա. 42։
գ Ղու. զ. 15 ։ Գոր. ա. 13։
դ Ցօհ. ժգ. 26։
ե Պ. գ. 15։
զ Պագ գ թագ. ժէ. 24 ։ Ցօհ. գ. 9. 20։
է Պ ժե. 24 ։ Գոր. ժգ. 46։
ը Եա. ծգ. 6 ։ Երեմ. ծ. 6. 17։ Եզեկ. լգ. 5, 6. 16։ ա Պետ. բ. 25 ։
թ Ղու. թ 2։
ժ Պ. գ. 2 · գ. 17։Ղու. ծ. 9։
ի Գոր. բ. 18. 20։
լ ա թագ. թ.7։Մատ. զ. 8։ Ղու. թ. 3։ ժ. 4 ։ իբ 35։ Խպագ՝Մատ. զ. 8։
խ Ղու. ժ. 7։ ա Գոր. թ. 7. ճ։ ա Տիմ. ե. 18։
ծ Ղու. ժ. 8 ։

Ա Մատ. զ. 34 ։
բ Թես. իէ. 17։գ Թագ. իբ. 17։ Եզեկ. լգ. 5 ։ Ջաք. ժ. 2 ։
գ Ղու. ժ. 2։ Ցօհ. գ. 35։
դ Ես թես. գ. 1 ։

ե Պ. ժե. 22 ։ ի. 30, 31 ։ Մատ. ժ. 47,48։ Ղու. ժբ. 38,39 ։

զ Պ. ժբ. 24։ Մատ. գ.22։Ղու. ժա. 15 ։
է Մատ. զ. 6 ։ Ղու. ժգ. 22 ։ Պ. գ. 23։

ը Պ. ժբ. 4 ։ ժբ. 16 ։ ժե. 9 ։ Ղու. ե 14.
թ Մատ. է. 36 ։
ժ Պագ՝ Պ. ժբ. 22։ Ղու. ժա. 14 ։

ի Ղու. ժբ. 16։
ի Պ. ը. 4 ։ ժբ. 16։ ժե. 9 ։ Ղու. ե 14.
լ Մատ. է. 36 ։
խ Պագ՝ Պ. ժբ. 22։ Ղու. ժա. 14 ։

Digitized by Google

թէփթիլ էսին , վէ թա չը-
12 գանատէք օրատա գալըն : Վէ
էվէ կիրտիլինիզտէ՝ օնա սէլամ
13 վէրին : Վէ հէյէր օղ էվ լա-
յըգ իսկ , սէլամընըզ օնուն ի-
զէրինէ կէլսին . ամմա էյէր լա-
յըգ տէյիլ իսկ , նահլամընըզ
14 սիզէ տէօնսիւն : Վէ ուսիզի քիմ
գապուլ էյիմիզ՝ վէ սէօզլէրինիզի
տինկլէմիզտէ , օղ էվտէն ես օղ
չէհրտէն չըգտընընզտա՝ ոյագ-
լարընըզդըն թօզունու սիլքին :
15 Կէրչէք ա՛րիմ սիզէ քի՝ մահչէր
կիւնինտէ Մոդոմ վէ Գոմոր
տիյարընա օղ չէհրտէն զևյա-
տի թէհամմիւլ օյունաճագ :
16 Այնդէ պէն սիզի գոյունալար
կիպի գուրտլար արասընա կէօն-
տէրիրիմ . Խմոի եըլանլար կի-
պի ա՛գըլը վէ ևկէօյէրճինէր
17 կիպի զարարսըզ օլուն : Լաքին
ատէմիլրտէն սագրնըն . Զիրա
սիզի ճէհաա՛թ մէճլիսլէրինէ թէս-
լիմ էտէճէքլէր , վէ ուսիզի ճէ-
մաա՛թ եէրլէրինտէ տէօյէճէք-
18 լէր : Էմ դոսխի պէնիմ ի-
չիւն՝ օնլարա վէ Թայիֆէլէրի
շէհատէթ տէյիս վալիլէր վէ
փատիշահլար էօնիւնէ կէօթիս-
19 րիւլէճէքսինիզ : Էվոմոի սիզի
էլէ վէրտիքլէրի զէման՝ նիճէ
եա նէ սէօյլէյէսինիզ տէյիս
գայղու չէքմէն . չիւնքի ՚նէ
սէօյլէյէճէկսինիզ՝ սիզէ օղ սա-
20 ա՛թտա վէրիլէճէք տիր : ՚Օն-
րա սէօյլէյինլէր սիզ տէյիլ
սինիզ , իւյա սիզտէ սէօյլէյէն՝
21 փէտրինիզին Ուհու տուր : Իմ-
տի Էգարընտաղ գարընտաշը՝ վէ
պապա էվատը էօլիւմէ թէսլիմ
էտէճէք . վէ էվլատլար ա՛թա-
լարը իւզէրինէ գալգաճագլար ,
վէ օնլարը էօլտիւրէճէքլէր :
22 Վէ էսիմ իչիւն ՚Էհփհսինտէն
իքրահ օյունաճագտընըզ . ամ-
մա տաօնատէք սապր էտէն՝ օ
23 գուրթուլաճագ : Վէ ուսիզի պու
չէհրտէ գօվլատըգլարը զէման՝
օպիրինէ գաչըն . զիրա կէրչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ ՚Թա Ինսան
Օլլու կէլինճէյէտէք՝ Իսրայէ-
լին չէհրլէրինի թէմամ տէվը
24 էթմէյէճէքսինիզ : ՚Հայիրտ խօ-
ճասընտան՝ վէ գուլ աղասըն-
25 ատն իւսթիւն տէյիլ տիր : Շա-
յիրտէ իւօճասը կիպի՝ վէ գուլա
աղասը կիպի օլմագ եէթէր .
էյէր էվ սահիպինէ Կէեղզե-
բուղ չաղըրտըլար իսկ , գա՞ն-
տէ գալտը քի օնուն էվ է-
26 հալհսինէ ՚ղաբդմայալը : Իմտի
օնլարտան գօրգման . զիրա
աշկաեար օլմայագ ՚Հիչպիր էօր-
թիւլիւ չէյ վէ պիլինմէյէճէք
27 պիր կիպլի չէյ եոգ տուր : Ամիզ
գարանլըգտա տէտիյիմի՝ այտըն-
լըգտա սէօյլէյին , վէ գուլագ-
տա իշլէթտիյինիզի՝ տամյարըն
28 իւզէրինտէ վա՛զ էտին : Վէ ֆէթ-
նի էօլտիւրէնլէրտէն՝ ամմա ճա-
նը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմա-
յանյարտան գօրգման . լաքին
խուսուսա հէմ ճանը հէմ թէ-
նի ճէհէննէմտէ հէլաք էթմէյէ
29 գատիր օլանտան գօրգունն : Էքի
սերչէ պիր փուլա սաթըլմա՞զ
մը . վէ օնլարըն պիրիսի փէ-
տրինէզտէն իզնսիզ եէրէ տիւշ-
30 մէզ : ՚Ամիզին իսկ պաշընըզդն
հէվի գըլյարը պիլէ սայըլմըշ
31 տըր : Իմտի գօրգման . սիզ
չօգ սէրչէլէրտէն ֆարգը սը-
32 նըզ : Իմտի Էպէնի ատէմլէրին
էօնիւնտէ հէր քիմ իգըար է-
տերսէ , Էպէն տախի ընու կէօք-
լէրտէ օլան փէտրիմին էօնիւն-
33 տէ իգըար էտէճէյիմ : Վէ
Էպէնի ատէմլէրին էօնիւնտէ քիմ
ինքեար էտէրսէ , պէն տախի
օնու կէօթլէրտէ օլան փէտրի-
մին էօնիւնտէ ինքեար էտէճէ-
34 յիմ : Էօ՚անն էթմէն քի՝ եէրտէ
սէլամէթ գօմադա կէլտիմ . սէ-
լամէթ տէյիլ իլյա գըլըճ գօ-
35 մադա կէլտիմ : ՚Օնրա ես-
տէմի պապասընտան՝ վէ ղըզը
անասընտան՝ վէ կէլինի գայնա-
նասընտան այըրմադա կէլտիմ :
36 Վէ Եատէմին տիւշմէնլէրի՝ քէն-
տի էվինին էհալիսի օլաճագ :
37 ԸՊապայը եա անայը պէնտէն
զիյատէ սէվէն՝ պանա լայըգ
տէյիլ տիր . վէ օղուլու եա
գըզը պէնտէն զիյատէ սէվէն՝ պա-
38 նա լայըգ տէյիլ տիր : Վէ
Բխաչընը ալըպ արտըժագ կէլ-
մէյէն՝ պանա լայըգ տէյիլ տիր :
39 Բ՚անընը պուլան՝ օնու զա՛յ է-

հ Ղու . ժ . 5 , 6 :
յ Սաղ . լե . 13 :
ղ Մար . գ . 11 : Ղու . թ . 5 : ժ . 10 , 11 :
ճ Ղնէմ . ե 13 : Գոր . ժգ . 51 : ժը . 6 :
մ Պ ժա . 22 . 24 :
յ Ղու . ժ . 3 .
ն Հռով . ժգ 19 : Եփես . ե . 15 :
շ ա Կոր . ժգ . 20 : Փիլ . բ . 15 :
ո Պ . իգ . 9 . Մար . ժգ . 9 : Ղու . ժբ . 11 : իա . 12 :
չ Գոր . ե . 40 :
պ Գոր . ժբ . 1 : իդ . 10 : իե . 7 . 23 : բ Տիմ . գ . 16 :
ջ Մար . ժգ . 11 , 12 : 13 : Ղու . ժբ . 11 : իա . 14 , 15 :
ռ Ել . գ . 12 : Երեմ . ա . 7 :
ս բ Թագ . իգ . 2 : Գոր . գ . 8 : գ . 10 : բ Տիմ . գ . 17 :
վ Միք . ե . 6 : Խա : 35 , 36 . Ղու . իա 16 :
տ Ղու . իա . 17 :
ր Գան . ժբ . 12 , 13 : Պ . իգ . 13 : Մար . ժգ . 13 :
ց Պ . բ . 13 . գ . 12 : ժբ 15 : Գոր . ը . 1 : թ . 25 : ժգ . 6 :
ւ Պ . ժչ . 28 :
փ Ղու . գ . 40 : Ճօհ . ժգ . 16 : ժե . 20 :
ք Պ . ժբ . 24 : Մար . գ . 22 : Ղու . ժա . 25 : Ճօհ . ը . 48 . 52 :
օ Մար . գ . 22 : Ղու . ը . 17 : ժբ . 2 , 3 :
ֆ Եռ . ը . 12 , 13 : Ղու . ժբ . 4 : ա Պետ . գ . 14 :
ա թագ : ժգ . 45 . բ . թագ . ժգ . 11 : Ղու . իա . 18 : Գոր . իե . 34 :
բ Ղու . ժբ . 8 : Հռով . ժ . 9 , 10 :
գ Ճայտ . գ . 5 :
դ Մար . ը . 38 : Ղու . թ . 26 : բ Տիմ . բ . 12 :
ե Ղու . ժբ . 49 . 51 , 52 , 53 :
զ Միք . ե . 6 :
է Սաղ . խա . 9 : ծե . 13 : Միք . ե . 6 : Ճօհ . ժգ . 18 :
ը Ղու . ժգ . 26 :
թ Պ . ժչ . 24 : Մար . ը . 34 : Ղու . թ . 23 : ժգ . 27 :
ժ Պ . ժչ . 25 : Ղու . ժե . 33 : Ճօհ . ժբ . 25 :

Digitized by Google

տէճէք , վէ պէնիմ իչիւն ճա-
նըրը զա՛յ էտէն՝ օնու պուլա-
40 ճագ տըր : Եվիզի գապուլ է-
տէն՝ պէնի գապուլ էտէր , վէ
պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի կէօն-
41 տէրէնի գապուլ էտէր : Սփէյ-
ղամպէր ատը իլէ փէյղամպէր
դապուլ էտէն՝ փէյղամպէր իճ-
րէթի ալաճագ . վէ սատըգ ա-
տը իլէ սատըգ գապուլ էտէն՝
42 սատըգ իւճրէթի ալաճագ : Վէ
Եպու քիւչիւքլէրին պիրինէ՝ շա-
յիրտ ատը իլէ եալընըզ պիր
գատԽ սօուգ սու քիմ իչի-
րիրսէ , կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
իւճրէթինի ասլա զա՛յ էթմէյէ-
ճէք տիր :

ՊԸՊ ԺՈ

1 Յովհաննէսին քէնտի շայիրտլէրինի փը-
րիստոսա կէօնտէրմէսի : 7 Քրիստոսուն
Յովհաննէսին հագըննտա չէհատէթի ,
18 Խալգըն՝ Քրիստոս Եփէնտիմիզին վէ
Յովհաննէսին հագըննտա զիւիւխ : 20
Քրիստոս Եփէնտիմիզին՝ չիւքրիւնիւ
պիլմէյէն վէ թէվպէյէ կէլմէյէն Քորա-
զին վէ Բեթսայիդա վէ Կափառնայում
չէհրէլէրինին քէօթիւլիւչիւնիւ Թագրիր
էթմէսի : 25 Փէտէրինէ՝ Ինձիլի սաաե-
տիլ քիմսէլէրէ պէյան էթմէքտէ կէօս-
թէրտիյի Ի՛լի իչինէն Թէչէքքիւր էթմէսի,
28 վէ կիւնահլարընըն եիւքիւնիւ հէփ
տուչյանլարը քէնտինէ տա՛վէթ էթ-
մէսի :

1 Վ է վազի՛ օլտու քի՝ Յիսուս
օն իքի շայիրտլէրինէ Թէնպիհ
էթմէյի պիթիրտիյի զէման ,
օրատանն՝ օնլարընն չէհրէլէրինտէ
էօյրէթմէյէ վէ վա՛զ վէրմէյէ
կիւնտի :
2 Վէ Յովհաննես ՝զընտանտա
Քրիստոսուն ա՛մէլլէրինի իչիթ-
տիքտէ , շայիրտլէրինտէն իքիսի-
3 նի կէօնտէրիպ օնա՝ Է՞Ր կէ-
լէճէք օլան զաթ սէ՞ն մի սէն ,
եօխսա պաշգասընը՞ մը պէքլէ-
4 յէլիմ՝ տէտի : Վէ Յիսուս ճէ-
վապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
կիտիպ Յովհաննէսէ իչիթտիյի-
նիզ վէ կէօրտիւյիւնիւզ չէյլէրի
5 խասպէր վէրին : ՔՈՒՐ կէօ-
րիւրլէր , վէ թօփալլար եիւ-
րիւրլէր , ճիւտամըլար փաթլէ-
նիրլէր , վէ սաղըրլար իչիտը-
լէր , էօլիւլէր գըյամ էտը-
լէր , վէ Եֆագիրլէրէ ինճիլ վա՛զ
6 օլունուր . Վէ նէ՛ մուժլու օնա
քի՝ ՀաչԽտէն էօթիւրիւ սիւրչ-
մէզ :
7 Եվամի օնլար կիթտիքտէն սօղ-
րա , Յիսուս Յովհաննէսին հագ-
գընա խալգա տէմիյէ պաշլա-
տը . Ո՞ՒՐ նէ՞ սէյր էթմէյէ
չըգտընըզ , ըրիւզկեարտան սալ-
8 լանան գաւը՞շ մը : Լաքին նէ՞
կէօրմէյէ չըգտընըզ , նազիք էս-
վապլար իլէ կիյինմիշ ատմ՞-
մի . իչԸՒՐ նազիք կիյինմիշ քիմ-
սէլէր՝ փատիշահլարըն խանէլէ-
9 րինտէ փաստիշահլարըն խանէլէ-
րինտէ օլուրլար : Լաքին նէ՞
կէօրմէյէ չըգտընըզ , փէյղամ-
պէ՞ր մի . պէլի՛ սիզէ աւրիմ
քի՝ Բփէյղամպէրտէն տէ տա-
10 հա պէօյիւք օլանը : Ո՞ՐԱ պու
տուր օլ քիմսէ քի՝ օնունն հագ-
գընա եազըլմըշ տըր . ԲիչԸՒՐ
պէն էլչիմի սէնէն եիւզիւնիւն
էօնիւնտէն եօլլայաճաղըմ՝ քի՝
էօնիւնճէ սէնէն եօլունու հա-
11 զըրլայա: Կէրչէք տէրիմ՝ սիզէ քի՝
գաբըլարտան տօղանլարտա վաճ-
թիզ էտիճի Յովհաննէստէն պէօ-
յիւք քիմսէ զուհր էթմէմիշ
տիր . լաքին կէօրլէրին փատի-
շահլըղընտա էն քիչիւյիւ՝ օնտան
12 պէօյիւք տիւր : Վէ Եվաղիթիզ
էտիճի Յովհաննէսին կիւնլէրին-
տէն շիմտիյէտէք՝ կէօրլէրին փա-
տիշահլըղընա ԿԲՓԵՅԷ հիւճիւմ է-
տէրլէր , վէ հիւճիւմ էտէնլէր
13 օնու գափար : Ո՞ՐԱ հէփ
փէյղամպէրլէր վէ շէրիա՛թ՝ Յով-
հաննէսէտէք փէյղամպէրլիք էթ-
14 տիլէր : Վէ էյէր գապուլ էթ-
մէք խաթէրսէնիզ՝ կէլէճէք Եվղիա
15 պու տուր : Ե՛ՆԼԻՔՄԷՅԷ պուլագ-
16 լարը օլան՝ ԻչԼԻՔՍԻՆ : Ո՞ՄՄԱ
պու նէսլի Ն՛քիմԵ՞ պէնզէտիյիմ .
շօղ չօճուգլարա պէնզէրլէր քի՝
փագարլարտա օթուրուրլար , վէ
17 արգատաշլարընա չաղըրըպ տէր-
լէր քի՝ Վիզէ տիւտիք չալտըգ
ամմա բագա էթմէտինիզ , սիզէ
ֆիղան էթտիք ամմա տէօյիւն-
18 մէտինիզ : Ո՞ՐԱ Յովհաննէս
կէլտի , քի եէմէզ վէ իչմէզ , վէ՝
19 Ա՛ՐՆԵի վար տէրլէր : Լնսան
Օղլու կէլտի , քի եէր հէմ ի-
չէր , վէ՝ ԻչԼԻՔ պիր շիշ պօ-
ղազ վէ պէքրի ատէմ՝ Հկէօմ-

ե Ե՞ . ը .
14 , 15 ։
Գ . ժգ .
57 ։ իգ .
10 ։ իզ
31 ։ Հռոմ .
թ . 32 ,
33 ։ ա կոր .
ա . 23 ։ բ .
14 ։ Գաղ .
ե . 11 ։ ա
Գեսա . բ .
8 ։
ե Ղու . է .
24 ։
ը Եփես . դ .
14 ։

ի Պ . ժգ . 5 ։
իա . 26 ։
Ղու . ա .
76 ։ է . 26 ։
ի Մաղ . գ .
1 ։ Մար .
ա . 2 ։ Ղու .
ա . 76 ։ է .
27 ։

է Ղու . ժգ ։
16 ։

Ը Մաղ . դ .
5 ։ Պ . ժէ .
12 ։ Ղու .
ա . 17 ։
ի Պ . ժգ . 9 ։
Ղու . ը . 8 ։
Յայտ . բ .
7 . 11 . 17 .
29 ։ գ . 6 . 13 .
22 ։
ե Ղու . է . 31 ։

է Պ . ժգ .
3 ։
ի Ղու . է . 18 ,
19 , ՃԱ ։
է Ե՞Ն . խԹ .
10 ։ Թու .
իգ . 17 ։
Դան . Թ .
24 ։ Ցօհ .
գ . 14 ։
դ Ես . խԹ .
18 ։ լե .
4 , 5 , 6 ։
խբ . 7 ։
Ցօհ . բ .
23 ։ գ . 2 ։
է . 36 ։
ժ . 25 .
58 ։ ժգ .
11 ։
ի Սաղ . խբ .
26 ։ Ե՞ .
կա . 1 ։
Ղու . գ .
18 ։ Ցակ .
բ . 5 ։

ը Ե՞ . բ .
14 , 15 ։
Գ . ժգ .
57 ։ իգ .
10 ։ իզ
31 ։ Հռոմ .
թ . 32 ,
33 ։ ա կոր .
ա . 23 ։ բ .
14 ։ Գաղ .
ե . 11 ։ ա
Գեսա . բ .
8 ։
է Ղու . է .
24 ։
ը Եփես . դ .
14 ։

ի Պ . ժգ . 5 ։
իա . 26 ։
Ղու . ա .
76 ։ է . 26 ։
ի Մաղ . գ .
1 ։ Մար .
ա . 2 ։ Ղու .
ա . 76 ։ է .
27 ։

է Ղու . ժգ ։
16 ։

Ը Մաղ . դ .
5 ։ Պ . ժէ .
12 ։ Ղու .
ա . 17 ։
ի Պ . ժգ . 9 ։
Ղու . ը . 8 ։
Յայտ . բ .
7 . 11 . 17 .
29 ։ գ . 6 . 13 .
22 ։
է Ղու . է . 31 ։

է Պ . ժգ .
3 ։
ի Ղու . է . 18 ,
19 , ՃԱ ։
է Ե՞Ն . խԹ .
10 ։ Թու .
իգ . 17 ։
Դան . Թ .
24 ։ Ցօհ .
գ . 14 ։
դ Ես . խԹ .
18 ։ լե .
4 , 5 , 6 ։
խբ . 7 ։
Ցօհ . բ .
23 ։ գ . 2 ։
է . 36 ։
ժ . 25 .
58 ։ ժգ .
11 ։
ի Սաղ . խբ .
26 ։ Ե՞ .
կա . 1 ։
Ղու . գ .
18 ։ Ցակ .
բ . 5 ։

Digitized by Google

ՊԸՊ ՀՒ

1 Քրիստոս Եփէնտիզին՝ շաբաթը պօզմանըն հագցնտա օլան փարիսեցիներին քէօրլեւ իւնէ՝ 3 Քրիթապի Շէրեփաէն՝ 9 ա՛զ ու խորագաէն՝ վէ 13 պիր մի՛ձիզաթ իլէ թ՛ազիր էթմէսի, 22 Քէօր վէ տիլսիզ ճիննլիյէ շնիգա վէրմէսի, 31 Րուհ էլ Գուտսա գաբշը քիւճիր կիւնահընըն ասլա ա՛ֆվ օլունմայաճաղը, 36 Պօշ սէօզլէր իչիւն մնհչէր կիւնիւնտէ ճէվապ վէրիլէճէյի, 38 Քրիստոս Եփէնտիմիզին միւ՛ճիզաթ թալապ էտիպ իման կէթիրմէյէնլերի թա՛զիր էթմէսի, 49 Վէ քէնտինին գաբընտաշը՝ գըզ գարընտաշը՝ վէ վալիտէսի քիմլէր օլտուզունու կէօսթէրմէսի,

1 Օ՛Լ զէման Յիսուս շաբաթ կիւնիւնտէ էքինլէր արասընտան կէչէր իտի. վէ օնուն շայիրտ-լերի աճըգտըլար, վէ պաշագ-յարը գօփարըպ նէմիչէ պաշլա-2 տըլար: Վէ փարիսեցիլէր կէօր-տիւքտէ օնա տէտիլէր քի՝ Ինձի չայիրտըլերին շաբաթ կիւնիւնտէ էթմէյէ ճայիզ օլմայան չէյի էտէ-3 մէյէ: Յօրդար: Ընմա օ օնլարա՝ Քահանիին՝ կէրէք քէնտիսի կէրէք պիւէ իւճէ օլանլար՝ աճըգտըղը զէման նէ՛ էթմէյիւնի օգո՞ւմա-4 տընըզ մը տէտի. Ա՛իճէ Ընտահըն էվինէ կիրտի, վէ էհու-զուր էքմէքլէրինի եէտի, քի օն-լարը եէմէք՝ օնա վէ պիւէսին-ճէ օլանլարա ճայիզ տէյիլ իւ-տի, Բիլա եայընըզ քահինլէ-5 րէ ճայէզ էտի: Նայտօտ Իշէ-ըիւա՛մտա՝ շաբաթ կիւնլէրինտէ քահինլէրին հէյքէլտէ շաբաթը պօզուպ սուչսուզ օլտուգլարընը-6 օգո՞ւմատընըզ մը: Ընմա սիզէ տէրիմ քի՝ պուրատա ուհէյքէլ-7 տէն ա՛զիմ պիրի վար: Նաքին էյէր՝ Եա՛էրհամէթի խոհէրիմ վէ տէյիլ գուրպան նէ՛ օլտու-ղունու պիլսէյիտինիզ, սուչ-սուզլարը գապահաթլը չընգարմազ-8 տինիզ: Օ՛քրա Ինսան Օ՛ղու՝ շաբաթըն տահի Պահիպի տիր:

9 Վէ օրատան կիտիպ՝ օնլարընը-10 ճէմաա՛թ եէրինէ կիրտի: Վէ իշիէ էլի գուրու պիր ատամ վար իտի. իմտի օնտան շնքնա-յէթի էտէյէր տէյիւ օնա սօ-ղուպ՝ Ի՛ աքաթ կիւնլէրինտէ սա-ղալմազ ճայի՛զ մի տէտիլէր:

ա Ղուկ. ը. 1, 5, 6:
բ Ելհ. իդ. 25: Մար. բ. 23: Ղուկ. զ. 1:
գ Բ. Օր. իդ. 25: Մար. բ. 23: Ղուկ. զ. 1:
դ Ելհ. իդ. 30: Ղեւ. իդ. 5, 6:
ե Ելհ. իթ. 32, 33: Ղևտ. ը. 31: իդ. 9:
զ Թուս. իը. 9: Յհ. ը. 22:
է Ղեւ. ժ. 21:
ը Ղուկ. ժ. 13, ա:
թ Ղուկ. ժ. 15: Յհ. 24:
ժ Ղուկ. ժ. 15:
ի Ղուկ. ժ. 21:
լ Ղուկ. ժ. 15:
խ Ղագ. Սաղ. ը. 2: ա Կոր. ա. 19. 27: բ. 8: բ Կոր. գ. 14:
ծ Ղ. ժ. 17:
կ Ղ. իը. 18: Ղուս. ժ. 22: Ցօհ. գ. 35: ժգ. 3: ժէ. 2: ա Կոր. ժե. 27:
հ Ցօհ. ա. 18: գ. 46: ժ. 15:
ձ Ցօհ. ժգ. 15: Փիլ. բ. 5: ա Գեո. բ. 21 ա Ցօհ.
ղ Ջաք. թ. 9: Փիլ. բ. 7, 8:
ճ Եսթեմ. գ. 16:
մ ա Ցօհ. ե. 3:
յ Ղուկ. ե. 35:
ն Ղուկ. ժ. 25:
շ Ղուկ. ժ. 13, ա:
ո Ղագ. Ե՛ս. ժգ. 13: Ողբ բ. 1:
չ Ցաղ. գ. 7, 8:
պ Ղ. ժ. 15: Յես. 24:
ջ Ղագ. Ե՛ս. ժգ. 13: Ողբ բ. 1:
ռ Ղուկ. ժ. 15:
ս Ղուկ. ժ. 21:
վ Ղագ. Սաղ. ը. 2: ա Կոր. ա. 19. 27: բ. 8: բ Կոր. գ. 14:
տ Ղ. ժգ. 17:
ր Ղ. իը. 18: Ղուս. ժ. 22: Ցօհ. գ. 35: ժգ. 3: ժէ. 2: ա Կոր. ժե. 27:
ց Ցօհ. ա. 18: գ. 46: ժ. 15:
ւ Ցօհ. ժգ. 15: Փիլ. բ. 5: ա Գեո. բ. 21 ա Ցօհ.
փ Ջաք. թ. 9: Փիլ. բ. 7, 8:
ք Եսթեմ. գ. 16:
օ ա Ցօհ. ե. 3:
ֆ Ցաղ. գ. 7, 8:

11 Վէ՛ օ օնլարա տէտի քի՝ Միզտէն հա՞նկը ատէմ վար քի՝ օնուն պիր գօյունու օլա , պու տա շաբաթ կիւնիւնատ ի չուգուրա տիւշէրսէ , օնու թութուպ գալարմա՞զ մը :

12 Ամի ատէմ՝ գօյունասան նէ՞ գատար ֆարգլը տըր • պէօյլէ՛ ճէ շաբաթ կիւնլէրինտէ խայր

13 իշլէմէք ճայիզ տիր : Օլ զէ՛ման օլ ատէմէ՝ Ինլինի ուզաթ տէտի , վէ ուզաթտը , վէ օ՛

14 պիրի կիսլի սաղ օլսուս : Ամ՛ մա էվարիսեցիլէր չըգըպ՝ օնու նի՛ ճէ հէլաք էտէլէր տէյիս օնուն ա՛լէյհինէ մէշվէրէթ էթտիլէր :

15 Վէ Յիսուս տույմաղըպ՝ Նո՛ ըատսան էֆքիլտի • վէ Էօնուն ար՛ տընձա չօգ խալգ կիթտի , վէ օնլարըն ճիւմլէսինի սաղալմատը •

16 Վէ օնլարա չէտիս ի թէնպիհ էթ՛ տի քի՝ օնու պէյան էթմէյէ՛

17 լէր • Ճա քի Նասայի փէյղամ՛ պէրին վասիթասը իլէ ասինիլէն թէքմիլ օլա , քի տէմիշ տիր •

18 Ի՛նչէ սէչմիյիմ գուլում՛ հճա՛ նըմըն շօլ խօշլանսըղը սէվվիս՛ լիւմ • Ըուհուսու օնուն իւգէրի՛ նէ գօյաճաղըմ , վէ թայիֆէ՛ լէրէ չէրիա՛թ խապէր էտէճէք :

19 Նիգա էթմէյէճէք , վէ պաղըր՛ մայաճագ , վէ օնուն սէսինի մէյ՛ տանըլատա քիմսէ իչթիմէյէճէք :

20 Ճա չէրիա՛թը գալէպէյէ չգուա՛ ըանատ՛է , էգնիմիշ գամըշը գըր՛ մայաճագ , վէ թիւթէն քէթէ՛

21 նի սէօնտուրմէյէճէ՛ը : Վէ ֆա՛ յիֆէլէը օնուն խամինէ իւմիտ է՛ տէճէքլէը :

22 Օլ զէման օնա՝ քէօր հէմ տիլսիղ օլան պիր ճինլի կէ՛ թիրտիլէր • վէ օնու սաղալ՛ տը , չէօյլէ քի քէօր վէ տիլ՛ սիզ՝ հէմ սէօյլէտի հէմ կէօր՛

23 տիս : Վէ՛ հէվ խալգ չաշար՛ լար իտի , վէ՛ Ա՛ճապա Դաւիթին օղլու պո՞ մու օլա տէրլէր ի՛

24 տի : Ը՛մմա փարիսեցիլէր ի՛ չէթտիքտէ , պու քիմսէ ճինլէրին ու՛ լուսու Հէեզզէբուղ վասիթասը

25 իլէ տէրլէր իտի : Վէ՛ Յիսուս օնլարըն ֆիքրլէրինի պիլմէք իլէ , օնլարա տէտի քի՝ Հէր քէնտի ա՛լէյհինէ իչթիլաճ իւզրէ օլան չէհը հա էվ

26 ապէր տուրմազ : Ամտի էյէր չէյհան չէյհանը չըգարըր ի՛ սէ , քէնտի ա՛լէյհինէ իչ՛ թիլաճ իւզրէ տիր • իմտի օ՛ նուն փատիշահլըղը նի՞ճէ ապէր

27 տուրաճագ : Վէ էյէր պէն ճինն՛ լէրի Հէեզզէբուղ իլէ չըգարըր իսէմ , օղուլլարընըզ քի՞մ իլէ չըգարըրլար • պունուն իչիւն հա՛ քիմլէրինիզ օնլար օլաճագլար :

28 Լաքին էյէր պէն ճինլէրի Ա՛լ՛ լահըն Րուհու իլէ չըգարըր ի՛ սէմ , էօյլէ իսէ Ա՛լլահըն փա՛ տիշահլըղը իւզէրինիզէ եէթիշիր

29 տիր : Նախօտ պիր քիմսէ գուվ՛ վէթլինէն էվինէ կիրիպ՝ օնուն էշհասընը գափմաղա նի՞ճէ պա՛ տիր օլապիլիր , էյէր օլ դու վ՛ վէթլիսի էվինէ պաղլամադսա , վէ օլ զէման օնուն էվինի հաղ՛

30 մայաճագ : Պէնիմ իլէ օլմա՛ յան՝ պանա ղըտտ տըր , վէ պէնիմ իլէ տէվիշիրմէյէն՝ տա՛

31 ղըտըր : Օնուն իչիւն սիզէ տէ՛ րիմ քի՝ Ն՛էր կիւնահ վէ քիւֆր՝ ատէմլէրէ ա՛ֆվ օլունաճագ , ղա՛ քին Րուհա օլան քիւֆր՝ ատէմ՛ լէրէ ա՛ֆվ օլունմայաճագ տըր :

32 Վէ Նասան Օղլունա գարըշ սէօղ սէօյլէյինէ Ա՛ֆվ օլու՛ նաճագ • լաքին Րուհ էվ Գուստա գարըշ սէօյլէյինէ՝ կիրէք պու ախիւնատա կիրէք ճէվէճէքատ ա՛ֆվ

33 օլունմայաճագ տըր : Նա աղա՛ ճը էյի էմ՝ ոմէյլէսինի էյի էտին , եախօտ աղաճը ֆէնա էմ՝ մէյլէսինի ֆէնա էտին • զիրա ա՛

34 ղաճ՝ մէյլէտէն պէլլիկը : Վէ՛ էնիկիրէք Եըշանը էվլատլարը՝ սիզ եարատագ իքէն նի՞ճէ էյի չէյ՛ լէր սէօյլէյի պիլլիրսինիզ • զի՛ րա Ասաղըզ՝ գալսին արթանըն՛

35 տան սէօյլէր : Նէ՛ի ատէմ գալսին էյի խապհնէ՛սինտէն էյի չէյլէր չըգարըր , վէ եարատագ ատէմ՛ եարատագ խապհնէտէն եարատագ

36 չէյլէր չըգարըր : Ը՛մմա սիզէ տէրիմ քի՝ ատէմլէր հէր սէօյ՛ լէտիքլէրի պօշ սէօզ իչիւն մահ՛ չէր կիւնիւնտէ ճէվապ վէրէճէք՛

37 լէր : Օ՛ղրա սէն՝ սէօղլէրին՛

տէն Թաւտեղ օլաճագըն , վէ
յէօզլէրինտէն սէնին իւզէրինէ
հիւքմ օլունաճագ :
38 Օլ զէման քնախիպլէրտէն
վէ փարիսեցիլէրտէն պա՛զլարը
ձէվապ վէրիպ՝ Նա՛ խօճա՝ սէն-
տէն ա՛լմաղթ կէօրմէք իսթէրիղ
39 ուէսիլէր : Վէ օ ձէվապ վէրիպ
օնլարա ուէսի քի՝ Նասլամազ
վէ Վզինաքեար սիլսիլէ ա՛լամէթ
արար , ամմա օնա՝ Յովնան փէյ-
ղամպէրին ա՛լամէթինտէն մա՛տա՛
40 ա՛լամէթ վէրիլմէ յէձէք տիր : Օ՞ի-
րա Որ Յովնանըն իւչ կիւն վէ իւչ
կէձէ ատա պալըղըն գարնընտա
օլտուղու կիպի՝ էօյլէ տէ Նինան
Օղլու իւչ կիւն վէ իւչ կէձէ հէ-
րին տէրտունիտէ օլաճագ տըր :
41 Ո՛Նինուէ էհալիսի մահկէր կե՞նէ-
պէ պու սիլսիլէ իլէ պէրապէր գալ-
գաճագլար , վէ չօնուն իւզէրինէ
հիւքմ էտէճէքլէր , Որ՞չիւն քի օնլար
Յովնանըն վա՛զը իլէ ԹէվպէՀ էմ-
սիլէր • վէ պուրատա՝ իշո՛է Յով-
42 Նանտան պէօյիւիւ վար : ՖԿրալը
մէլէքէսի մահկէր կե՞նէ՞նօթ պու
սիլսիլէ իլէ պէրապէր գալգաճագ ,
վէ օնուն իւզէրինէ հիւքմ էտէճէք ,
Որչիւն քի օ՝ հէրկին ուճվարընտան Սո-
ղոմոնուն հիքմէթինի տինկլէմէ յէ
կէլտի • վէ իշո՛է պուրատա՝ Սո-
ղոմոնտան պէօյիւիւ վար :
43 Վէ Ֆնապաք բուհ ատէմտէն
էջգտրղը զէման՝ Ֆսուսուզ եէրլեր-
տէն կէչիպ բահաթ արար , ամմա
44 պուլմազ : Օլ ատմ՝ Ո՞վ էջգ-
տրղըմ էվիմէ տէօնէյիմ տէր • վէ
կէլսէյինտէ՝ ծո՛ պօշանմըշ՝ սիւփ-
րիպմիւշ վէ տօնանմըշ պուլուր :
45 Օլ զէման կիտիպ՝ պիլէսինճէ քէն-
տինտէն եաբտամազ եէտի բուհ տա-
հա ալղը , վէ օնլար կիրիպ՝ օթատա
ապքին օլուրլար , Ֆվէ օլ ատէմին
սօնու՝ էվվէլքինտէն պէթթէր օլուր •
պու եաբտամազ սիլսիլէյէ տախի
պէօյլէ օլաճագ տըր :
46 Վէ օ՝ տահա խալգա սէօյլէր ի-
քէն Որչիւն օնուն վալիտէսի վէ
Ֆգարընտաշլարը՝ օնուն իլէ սէօյլէշ-
մէք խոթէյիպ տիլարտա տուրուբ-
47 լար խոր : Վէ պիրի օնա ատէտի
քի՝ Իշո՛է վալիտէն վէ գարընտաշ-
լարըն սէնին իլէ սէօյլէշտիք խոթէ-
48 յիպ տիլարտա տուրույորլար : Վէ

օ ձէվապ վէրիպ օլ սէօյլէյէ-
նէ՝ Վալիտէմ քիմ տիր , վէ գա-
րընտաշլարըմ քիմլէր տիր տէտի :
49 Վէ էլինի չապրալէրինէ տօղրու
ուզատըպ՝ Իշո՛է վալիտէմ վէ գա-
50 րընտաշլարըմ տէտի : Օ՞իրա էքիմ
քի կէօքլէրտէ օլան վէտէրիմին ի-
բատէթինի էտէր խէ , գարընտա-
շըմ վէ գըզ գարընտաշըմ վէ վա-
լիտէմ օ տուր :

ՊԱՊ ԻԴ

1 Էբինձէնին վէ Թօխուտունի Թէմսիլի : 18
Ոու Թէմսիլին մա՛ռասը : 24 Ցէյձէնին՝
31 խարտալըն՝ 33 մայանըն՝ 44 կիպլէնմիչ
խապինէնէն՝ 45 գըյմէթլի ինձինէն՝ 47
տէնիզէ աթըլան ադըն Թէմսիլէբի : 53
Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ քէնտի հէմձէհ-
րիլէրի Թարաֆընտան Թահգիր օլուն-
մասը :

1 Վէ օ կիւնտէ Յիսուս էվտէն
էջգըպ՝ Որտէնիզ քէնարընտա օթու-
2 րույոր իտի : Վէ Ֆհանըննա էօգ
խալգ պիրիքտի , չէօյլէ քի էօ՝ գա-
յըղա կիրիպ օթուրսուս , լաքին
պիւթիւն խալգ գըյըտա տուրուր
իտի :
3 Վէ օնլարա Թէմսիլլեր իլէ չօգ
չէ՛յլեր սէօյլէյէրէք ատտի • Որչի՞ն
էքինճի ՊօՀսո՛ էքմէյի՛ չըգար :
4 Վէ էքէր իքէն , պա՛զըսը եօլուն
եանընա տիւշտիւ , վէ գուշլար
5 կէլիպ օնլարը եէտի : Վէ պա՛զըսը
Թաշլըղա տիւշտիւ , օրատա քի չօգ
Թօփրագ եօղ իտի , վէ Թօփրաղըն
տէրինէյի օյմատըղընտան՝ չափու-
6 ճադ պիճտի • Ումմա կիւնէչ տօղ-
տուգտա՝ եանտը , վէ քէօքիւ օ-
7 մատըղընտան՝ գուրուտու : Վէ
պա՛զըսը տիքէնլեր արատընա տիւշ-
տիւ , վէ տիքէնլեր չըգըպ օնլարը
8 պօղտուլար : Վէ պա՛զըսը էյի
եէրէ տիւշտիւ , վէ մէյվէ վէր-
տի , պա՛զըսը Եեհիզ վէ պա՛զըսը
ալԹմըղ վէ պա՛զըսը օթատուզ գամ-
9 ՔէՀտէ : Ո՞նլէմէյէ գուլագլարը
օլան՝ իշլէմէսին :
10 Վէ շապրալէր եանընա կէլիպ
օնա՝ Ո՞վի՞չիւն օնլարա Թէմսիլլեր
11 իլէ սէօյլէսինն տէտիլէր : Վէ օ
ձէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
Չիւն Եկէօքլէրին փատիշահլըղը-
նըն սըրըլարընը պիլմէսի սիզէ վէ-
րիլմիշ տիր , ամմա օնլարա վէ-

12 բիլեհիմ սիր: Ըո՛վ հրա քիմին վար
խաէ, օնա վէբիլէճէք, վէ արիթը-
լաճագ • ամմա քիմին եօղ խաէ,
նէսի վար խաէ տաւխ՝ օնտան ա-
13 լընաճագ տըր: Պուննուն իչհուն
օնլարա Թէմմիլլէր իլէ սէօյլէիմ•
զիրա կէօրիւր իքէն կէօրմէզլէր,
վէ իշիտիր իքէն իչիմմէզլէր, վէ
14 անկլամազլար: Վէ օնլարտա Ն-
սայինին փէյղամպէրլիկի Թէքմիլ
օլուր, քի տէր • Ի՞նչիմէքլէ ի-
չհտէճէքսինիզ ամմա ասլա անկ-
լամայաճագընըզ, վէ պագարագ
պադաճագընընըզ ամմա ասլա կէօր-
15 մէ յէճէքսինիզ: Ո՛նրա պու
գաւմըն գալսլի գաթըլմտըր, վէ
Ֆգուլագլարը իլէ աղըր Իչիմտի-
լէր, վէ կէօզլէրինի եումտուլար,
օլմայա քի կէօզլէր իլէ կէօրէլէր,
վէ գուլագլար իլէ իչհտէլէր, վէ
գալպ իլէ անկլայալար, վէ տէօնէ-
լէր, վէ օնլարա չիֆա վէրէյիմ:
16 Ի՞մմա ենէ մէրթլու սիզին կէօզէ-
րինիզ քի կէօրիւր, վէ դուլագլա-
17 րընըզ քի իշհտէր: Ո՛նրա կէրչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ Նչօգ փէյղամպէր-
լէր վէ սաաղլար սիզին կէօրտիւ-
յինինզիւ կէօրմէ յէ արզու էչքտի-
լէր, վէ կէօրմէտիլէր, վէ իշհիթ-
տէյինիզի իչհիմմէ յէ արզու էչքտի-
լէր վէ իշհիթմէտիլէր:
18 Իմտի սիզ՝ էքրինճինին Թէմմի-
19 լէր ինկիլիզին • Ֆփատիշահլըղըն
քէլամընը հէր իշհտիպ անկլամա-
յանըն գալսինտէ էքիլէնի՝ հա-
րամազ կէլիպ գափար • եօլուն
20 հանընտա էքիլէն՝ պու տուր: Վէ
Թաշլըգտա էքիլէն պու տուր քի՝
քէլամը իշհտիպ չափուճագ օնու
21 Նսէվինճ իլէ գապուլ էտէր • Ո՛ննա
քէնտինտէ քէօքիւ օլմատրղընտան՝
աղ զէման տուրուր, վէ քէլամ՝
իչհուն սըզլէթ հա գօվալայրը օլ-
22 տուգտա, չափուճագ հախըչէր: Վէ
Ֆտէքէնէլէր արասընտա էքիլէն Ղպու
տուր քի՝ քէլամը իշհտիր, լա-
քին պու տիւնեանըն գայղուսու
վէ զէնկինլիյին ալտատրը՝ քէլամը
23 պօղար, վէ մէ յէկսիզ օլուր: Վէ
էյի եէրտէ էքիլէն պու տուր քի՝
քէլամը իշհտիպ անկլար • իմտի օ՝
մէ յէվէ վէրիր, վէ պա՛զըսը եիւզ
վէ պա՛զը՛ր ալմըրդ վէ պա՛զըսք
օֆտուզ գայժ վէրիր:
24 Ո՛նլարա պիր ղայրի Թէմմիլ
Թաագտիմ էտիպ տէտի քի՝ Նէօք-
լէրին փատիշահլըղը Թարլասընտա
էյի Թօխտում էքէն ատէմէ պէնկ-
25 զէր • Վէ ատէմլէր ուչուր իքէն՝
օնուն տիւշմէնի կէլիպ պուղտա-
յըն ատասընա տէլիճէ էքտի, վէ
26 կիմտի: Վէ օմ պիմիպ՝ մէ յէվէ
կէմիրտիյինտէ, տէլիճէ տախի օ
27 զէման կէօրիւնտիւ: Իմտի էվ
սահիպինին խըզմէթքնարլարը եա-
նընա կէլիպ օնա տէտիլէր քի՝
Ն՞ֆէնտիմ Թարլանտա էյի Թօ-
խտում է՞քմէտին մի, իմտի տէլիճէ
28 օնա նէ՞րէտէն օլտու: Վէ օ օն-
լարա՝ Պուննու տիւշմէն ատէմ էմ-
միշ տիր տէտի • վէ խըզմէմքնար-
լար օնա՝ Իմտի իսմէ՞ր մի սին քի՝
կիտիպ օնլարը տէվշնրէլիմ՝ տէտի-
29 լէր: Վէ օ տէտի քի՝ Նօգ,
օլմայա քի տէլիճէյի տէվշնրիր ի-
քէն՝ օնուն պիլէնճէ պուղտա-
30 յը տախի գօփարասընըզ: Պօյ
վէրին պիչէնէճէք իքիսի պէրա-
պէր պէօյիսէուն, վէ պիչհն վագ-
Թընտա պիչէնճիլէրէ տէյիմ քի՝
Նվվէլա տէլիճէյի տէվշնրին, վէ
օնու եագմուդ իչհուն տէմէտ տէ-
մէտ պաղտայըն, Ֆպուղտայը խէ՝
անպարըմա տէվշնրին:
31 Ո՛նլարա պիր ղայրի Թէմմիլ
Թաագտիմ էյլէյիպ տէտի • Ֆկէօք-
լէրին փատիշահլըղը խարտալ տա-
նէսինէ պէնգէր քի՝ օնու պիր
ատէմ ալըպ Թարլասընտա էքտի•
32 Վչի օ՝ հէփ Թօխտուվլարտան քիւ-
չհուք տիւր, ամմա պէօյիտիւյիւ
զէման՝ հէփ սէպգէվաթտան պէօ-
յիւք օլուպ աղաճ օլուր • չէօյլէ
քի կէօյհուն գուշլարը կէլիպ՝ օ-
նուն տապլարընտա գօնարլար:
33 Ո՛նլարա Նպիր ղայրի Թէմմիլ
սէօյլէտի • Կէօքլէրին փատիշահ-
լըղը մայայա պէնգէր քի՝ օնու
պիր գարը ալըպ՝ իւչ չինիք ու-
նուն իչհնէ կիգլէտի, Թա քի
հէփսի մայալանտը:
34 Յիսուս Նպունլարըն հէփսինի
խալգա Թէմմիլլէր իլէ սէօյլէտի•
վէ օնլարա Թէմմիսիզ սէօյլէմէզ
35 իտի: Ինա քի փէյղամպէրին վա-
սիթասը իլէ աէնիլէն Թէքմիլ օ-
լա քի՝ Ո՛ղղըմը Թէմմիլլէրը իլէ
աչաճաղըմ՝ Նտիւնեանըն գուրուլ-

ը Ղ. Թե. 29, Մար. գ. 25, Ղու. ը. 18, ժԹ. 26,
Բ Ես. Ղ. 9, Եզէկ. ժբ. 2, Մար. գ. 12, Ղու. ը. 10, Ցօհ. ժբ. 40, Գոր. իը. 26, 27, Հը-ռով. ժա. 8, բ Կոր. գ. 14, 15, ժ Եբր. Ե. 11,
Է Պ. ժզ. 17, Ղու. ժ. 23, 24, Ցօհ. ի 29,
Ը Եբր. ժա. 13, ա Գեօ. ա. 10, 11,
Թ Մար. գ. 14, Ղու. ը. 11,
Ժ Ղ. գ. 23,
Ի Ես. ժը 2, Եզէկ. լգ. 31, 32, Ցօհ. Ե. 35,
Հ Ղ. ժա. 6, բ Տիմ. ա. 15,
Ձ Երեմ. գ. 3,
Ղ Ղ. ժԹ. 23, Մար. ժ. 23, Ղու. ժը. 24, ա Տիմ. գ. 9, բ Տիմ. դ. 10,
Ճ Պ. գ. 12,
Ն Ես. բ. 2, 3, Միք. դ. 1, Մար. դ. 31, Ղու. ժգ. 18, 19,
Շ Ղու. ժգ. 20, ըգ,
Ո Մար. դ. 33, 34,
Չ Սաղ. Հը. 2,
Պ Հռով. ժգ. 25, 26, ա Կոր. բ. 7, Եփես. գ. 9, Կող. ա. 26,

Digitized by Google

մասընտան պէրու կիզլի չէյլէրի նուխդ էտէճէյիմ տէմիշ տիր :
36 Օվ զէման խալգը սալը վէրիպ՝ Յիսուս էվէ կէլտի • վէ շայիրտլէրի օնուն ճանընա կէլիպ՝ Թարլանըն տէլիճէսինին թէմիզլինի պիճէ թա՛պիր էյլէ տէտի-
37 լէր : Վէ օ ճէվապ էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Նէյի թօխտումու-
38 էքէն՝ Ինսան Օղլու տուր • Վէ նէթարլա տիւնեա տըր • էյի թօխտում իսկ՝ պունլար փատիշահլըղընն օղուլլարը տըր • ամմա տէլիճէ՝ դեարամազընն օղուլլարը տըր :
39 Վէ օնու էքէն տիւշմէն՝ չէյլա-
40 ման տըր , վէ Նպիչնին՝ սիւնեա-
նըն սօնու տուր , վէ պիչիճիլէր՝ մէլէքլէրի տիր : Ումոի տէլիճէ-
41 նիճէ տէվշիրիլիր վէ ալէչէ եա-
գըլըր իսկ , պու սիւնեանըն սօ-
42 նուտա էյլէ օլաճագ : Ինսան Օղլու մէլէքլէրինի կէօնտէրէ-
ճէք , վէ փատիշահլըղընտան դէվ թէօքշլէրի վէ պինամուսլուգ իշ-
43 լէյէնլէրի տէվշիրէճէքլէր • Վէ դօլ զէման սատըգլար՝ քէնտիլէ-
րին փ՛տէրի փատիշահլըղընտա կիւնէչ կիպի փարլայաճագլար • Ո՞ իշլիթմիշ է գուլագլարը օլան՝ ի-
44 շիթմին : Նինէ կէօքլէրին փատիշահլըղը՝ թարլատա կիզլէնմիշ խազինէյէ պէնզէր քի՝ օնու պիր ատէմ պուլուպ կիզլէտի • վէ սէվինճէն-
տէն վարըպ՝ ՚ոէր նէսի վար իսէ սահտար , վէ դօլ թարլայը սահտուն ալըր :
45 Նինէ կէօքլէրին փատիշահլըղը՝ էյի ինճի արայան պազիրկեան ա-
46 տէմէ պէնզէր է՛քի՝ չօգ գըյմէթլի պիր ինճի պուլմաղըլա , վա-
ըրպ՝ հէր նէսի վար իսէ սահտը , վէ օնու սահտուն ալըր :
47 Նինէ կէօքլէրին փատիշահլըղը՝ տէնիզէ ահրըպ՝ ՚հէր ճինստէն ճէմ՝
48 էտէն աղա պէնզէր • Կի օ տօլ-
տուգտա՝ օնու գըյմայա չըգարը-
լար , վէ օհտուրուպ էյիլէրի գահ-
լարա տէվշիրտիլէր , քէօհիլլէրի
49 իսէ տիշարը ահտրըլար : Տինէնա-
նըն սօնունտա էջյէ օլաճագ • մէ-
լէքլէր չըգահագլար , վէ ՚նարա-
մազլարը սատըգլարըն արասընտան
50 այըրահագլար • Վէ օնլարը ահ է-
շէն քիւլհանընա սահտահագլար • աղլայըպ վէ տիշ գըճըրտայըպը օ-
րտաա օլաճագ :
51 Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Պունլարըն հէփիսինի անկլատը-
նը՞զ մը • օնա՝ Պէլի եա՛ Ամպ
52 տէտիլէր : Վէ օնլարա տէտի քի՝ Պունունն իչիւն կէօքլէրին փատի-
շահլըղը խուսուսունտա թա՛լիմ օ-
լունմուշ հէր քեահթիպ՝ խազինէ-
սինտէն ՚եէնի վէ էսքի չէյլէր չը-
գարան էվ սահիպի քիմսէյէ պէն-
զէր :
53 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Յիսուս պու թէմսիլլէրի պիթիրտիքտէ ,
54 օրատան կիթտի : Վէ ՚ վարթա-
նընա կէլիպ՝ օնլարըն ճէմաա՛թ եէրինտէ օնլարա թա՛լիմ էտէր ի-
տի • շէօյլէ քի օնլար շաշարլար իտի , վէ՝ Պու հիքմէթի վէ մի՛ւճի-
զաթլէր պունա նէ՞րէտէն օլտու
55 տէրլէր իտի : ՚Պու՝ տիւկէրին օղլու տէյի՞ մի , վալիտէսի Ա-
րիամ՝ վէ ՚գարընտաշլարը Յակո-
բոս վէ Յովսէս վէ Սիմոն վէ Յու-
56 դա տէնմի՞զ մի : Վէ օնուն հէփ գըզ գարընտաշլարը եանըմըզատ տէ-
յի՞լ մի • իմոի օնա՝ պունուն ճիւմ-
57 լէսի նէ՞րէտէն օլտու : Վէ նօտուն հագդընտա սիւրչէրլէր իտի • ամմա Յիսուս օնլարա՝ ԷՊիր փէյղամպէր ի՛թիպարսըզ տէյիլ տիր , իլլա քէնտի վաթանընտա վէ քէնտի
58 խանէսինտէ տէտի : Ումոի նօրատա՝ օնլարըն իմանսըզլըղը իչիւն՝ չօգ՞ մի՛ւճիզաթ իհրա էյիմէտի :

ՊԸՊ ՅԻ

1 Հերովդէսին ՔրիստոսԷՖէնտիմիզին հագդընտա զնւթ՛միւ • 3 վաֆթիզ է-
տիճի ՅովհաննէսինՆիչիւն գահԼ օ-
լունտուղու • 13 Յիսուս ԷՖէնտիմի-
զին պիր եապան մահալէ վարըպ , 15 օ-
րատաա պէշ էքմէք վէ էքի պալըգ իլէ պէշ պին քիչիյի տօյուրմասը • 22 ձէ-
նիզ իւզէրինտէ էուրիւչիւպ չայիրա-
լէրինէ վարմասը , 34 վէ ԳէննեսարէԹէ չըգըպ՝ խասթալարա քէնտինին էավ-
պընա տօգանմալէրի իլէ չիճա վէրմէ-
1 Օվ զէմանտէ՝ րուպ՝ պաշը ՚էհ-
րոդէս Յիսուսուն նամընը իշիթ-
2 տի : Վէ քէնտի ուշագլարընա

տէսի՛ քի՝ Պու՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս տիր • օ՝ էօլիւլերտէն գալգար , վէ օնուն իչիւն օնաա մի՛ւճիզայիթլեր իճրա օլունուբ :

3 Ձիւն քի Է՛երովդէս՝ գարըն- տաշը փիլիպպոսուն գարրսը Է՛ե- րովդիանըն սեպեպինտէն՝ Յովհան- նէսի թութթուպ օնու պաղլատը ,

4 վէ զինտանա գօտու : Ո՛Իրա Յովհաննէս օ՛նա տէր իսի քի՝ Ո՛նու այմազ սանա ձայիզ տէյիլ

5 տիր : Վէ օնու գաթիլ էթմէք իս- թեր իսի իսէ տէ , խալգտան գօր- գար իսի • զիրա ծօնու փէյղամպեր

6 կիպի թութմարլար իսի : Լմմոի Է՛երովդէսին մէվլուտու տիւյիւնիս օլուբ իքէն՝ Է՛երովդիանըն գըզը օրթատա բաղս էթմի , վէ Է՛ե-

7 րովդէսին խօշունա կէլմի : Ո՛- նունն իչիւն օնա նէմին իլէ իգրար

8 էթմի քի՝ նէ տիլէրսէ վէրե : Վէ օ՝ անասընըն էյիւթլէմէսինէն թահրիգ օլունուպ՝ Պանա պու- բատա պիր թէփսի իւզէրինտէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին

9 պաշընը վէր տէմի : Լմմոի փա- տիշահ գասաւէթլէնտի • ամմա նէմինէլէր՝ վէ պիլէսինճէ սօֆրաատա օթուրանլար իչիւն , վէրիլմէյէ-

10 մըր էյլէմի : Վէ ասէմ կէօնտէ- րիպ՝ զընտանտա Յովհաննէսին

11 պաշընը քէսմի : Վէ օնուն պա- շը թէփսի իւզէրինտէ կէլմիրթի- լիպ՝ գըզգա վէրիլմի , վէ գըշ ա-

12 նասընա կէօմիւբտիւ : Վէ շայիրտ- լէրի կէլիպ՝ թէնէնէի գալարըտը- լար , վէ օնու կէօմմիւլէր , վէ վա- րըպ՝ Յիսուսա խապէր վէրմիլէր :

13 Վէ Յիսուս իշիթմիքտէ , օրա- տան գայըղըլա թէնհաճէ՝ պիր նա- պան մահալէ վարտը • վէ խալգ ի- շիմիզ իլէ , Է՛երիւսաղէմ եայան արտընճա կիմմոիլէր :

14 Վէ Յիսուս էզրըպ՝ էօգ խալգ կէօրտիւ , վէ ռօնալարը ածլար , վէ խասթալարընը սաղալթաը :

15 Վէ Խախշամ օլուռգտա՝ շա- յիրտլէրի օնուն եանընա կէլիպ տէմիլէր քի՝ Պու մահալ եապան տը , վէ հալա վագթի կէչմի • խալգը սալը վէր քի՝ քէօյլերե վա- րըպ քէնտիլէրինէ եէմէյէճէք սա-

16 թուն ալալար : Վէ Յիսուս օն- լարա տէմի քի՝ կիմմոյէ իհթի- յաճլարը հօգ տուր • օնլարա սիզ

17 եէմէք վէրին : Վէ օնլար օնա՝ Պուրատա պէշ էքմէք վէ իքի պա- լըգտան մա՛տա շէ՛իմզ հօգ տուր

18 տէմիլէր : Վէ օ տէմի քի՝ Ո՛ն- լարը պուրայա պանա կէթիրին :

19 Լմմի խալգա էմր էյլէմի քի՝ օթ- լարըն իւզէրինտէ օթուրալար • վէ պէշ էքմէյի հէմ իքի պալըղը

ալըպ՝ կէօյէ պագտը , վէ ըպէրէքէմ տուա՝սընը գըլտը • անտէն վարէ- յէյիպ՝ էքմէքլէրի շայիրտլէրե վէրտի , շայիրտլէր տէ խալգա

20 վէրմէկէ : Վէ հէթիսի եէտիլէր , վէ տօյտուլար , վէ փարչալարըն արթանընտան օն իքի քիւֆէ տօ-

21 լու գալտրտրտլար : Վէ եէյհն- լէր՝ գարըլարտան վէ չօճուգլար- տան մա՛տա՝ պէշ պին գատար էր- քէք իսի :

22 Վէ տէր ա՛գապ Յիսուս շա- յիրտլէրինէ իսպրամ էթմի քի՝ Թա խալգը սալըվէրէնէտէք՝ օնլար պայրըղա կիրիպ օնատան էմվէլ էօ-

23 թէ եագայա վարալար : Վէ Ի՛նճալ- զը սալը վէրտիքտէն ածնկըա՝ քէն- տիսի տուա՝ էթմի՛յէ թէնհաճէ տաղա չըգտը • վէ Խախշամ օյ- տուգտա՝ օրատա եալընըգ իսի :

24 Լմմա գայըգ հէման տէնիզին օր- թատընտա օլուպ՝ տալղալարտան չալգանընը իսի • զիրա բիւգիւար

25 գարշը իսի : Վէ կէճէնէն տէօր- տինճիւ նէվպէթինտէ՝ Յիսուս տէնիզին իւզէրինտէ եիւրիյէրէք

26 օնլարա կիմմոի : Վէ շայիրտլէր օնու ետէնիզին իւզէրինտէ եիւրիւ- իքէն կէօրտիւքլէրինտէ , իմմի ըս- պէ տիւշիւպ տէտիլէր քի՝ Խէյալ տը • վէ գօրգու սէպէպինտէն

27 հաղըրտըլար : Յիսուս իսէ տէր ա՛գապ օնլարա սէօյլէյիպ՝ Նի- րէքլէնին , պէն իմ , գօրգմանն տէ-

28 տի : Վէ Պետրոս օնա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Նա՛ Ռապպ՝ է- յէր սէն իսէն , պանա էմր էյլէ քի՝ սուլարըն իւզէրինտէ սանա

29 կէլէյիմ : Վէ օ՝ նէկ տէտի • իմոի Պետրոս գայըգտան էնիպ՝ սուլարըն իւզէրինտէ եիւրիւտիւ

30 քի՝ Յիսուսա վարա : Լմմա բիւզ- կեարըն շէտիտ օլտուղունու կէօր- մէք իլէ՝ գօրգտու , վէ պահմա- զա պաշլատաղըլա՝ չաղըրըպ տէտի •

ե Մատ. զ. 17 : Ղուկ. գ. 19, 20 :

է Ղեւ. ժը. 16 : ի. 21 :

ը Գ. իա. 26 : Ղուկ. ի. 6 :

ե Գ. Ժ. 23 : ԺԸ. 15 : Մատ. զ. 32 : Ղուկ. Թ. 10 : Յօհ զ. 1, 2 :

ղ Գ. Թ. 36. Մատ. զ. 34 :

ի Մատ. զ. 35 : Ղուկ. Թ. 12 : Յօհ. զ. 5,

ը Գ. ԺԸ. 36.

թ Մատ. զ. 46 :

ժ Յօհ. զ. 16 :

ի Յոբ. Թ. 8 :

Digitized by Google

31 Ա՞ր Իապպ՝ պէնի գուրթար : Վէ
տէր ա՛գազ Յիսուս էլլինի ուզա-
տրպ՝ օնու թուխտու , վէ օնա՝
Ը՞Յ իմանը ազ նէյ՞ վէտվէսէլէն-
32 տին ատախ : Վէ օնլար գայըզա
33 կիրտիքտէ , բիւզկեար տինտի : Վէ
գայըգտա օլանլար կէլիպ՝ կէր-
չէքտէն Եվպնուլլահ սըն ատ-
րէք՝ օնա սէճտէ էթտիլէր :
34 Եվէ էօյժէ եազայա կէչիպ՝
Գեննեսարէթի տիյարընտա վարտը-
35 լար : Իմտի օլ մահալին ատէմ-
լէրի օնու թանըտրգտա , պիւթիւն
օլ էթրաֆ մահալէ կէօնտէրտի-
լէր , վէ հէվի իւլէթլի օլանլարը
36 օնա կէթիրտիլէր : Վէ օնա եալ-
վարըրլար իտի քի՝ եալընըզ օնուն
էտվապընըն էյժէյինէ տօգանալար .
վէ ընչէվի տօգանանլար գուրթուլ-
տուլար :

ՊԸՊ ՀԱ

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին՝ քեաթխպլէրի
վէ Փարիսեցիլէրի՝ քէնտիլէրին սըփա-
րըլմըշլարը իլէ Ալահըն թէնպիհլէրինի
պօզտուգլարը իչիւն թէքտիր էթմէսի ,
11 Աղըզպ կիրէն չէյին ատէմի մուրտար-
լամաթըզընը էօյրէթմէսի : 21 Քանանըլը
գարընըն գըզընը սաղալթմասը , 30 Ախէր
չօգ քիմսէլէրի սաղալթմասը : 32 Եէտի
էքմէք վէ պիր գաչ պալըգլար իլէ՝ գարը-
լարտան վէ չօճուգլարտան մա՛տա՛ տէօրթ
պին ատէմ՝ տօյուրմասը :

1 Օ՛Լ զէման Ա՞յրուսաղէմտէն օլան
քեաթխպլէր վէ փարիսեցիլէր Յի-
2 սուսա կէլիպ տէտիլէր քի Ի՞նի՞
չիւն շաիրտլէրին՝ հիմհիյարլարընն
սըփարըշմա ա՛սը օլուրլար . զի-
րա էքմէք եէմիքլէրի գէման՝ էլ-
3 լէրինի եույգամազլար : Վէ ճէվապ
վէրիպ օնլարա՝ Ա՞նի՞չիւն սիզ տէ
սիզին սըփարըշընըզ իչիւն Ա՛լա-
հընն թէնպիհինէ ա՛սը օլուրսու-
4 նուզ տէտի : Օ՛Ղիրա Ա՛լահ թէն-
5 պիհ էտիպ տէտի քի՝ Պապանա
վէ անանա ի՛զգէթ էյլէ , հէմ՝
Պապայա եա անայա սէօյէն՝ էլ-
6 պէթթէ էօլտուրուլսուն : Ա՛մմա
սիզ տէրսինիզ՝ Վ՛իմ քի պապա-
յա եա անայա՝ Պկէնտէն փայիտէ-
լէնէճէյին չէյ վագըթ տըր տէրսէ ,
օ՛լ տէմ պապասընա եա անասընա
ասլա ի՛զգէթ էթմէսին . վէ սի-
զին սըփարըշընըզ սէպէպի իլէ՝
Ա՛լահընն թէնպիհինի իպթալ էթ-

7 տինիզ : Ընչի՞ մուրայըլար՝ Նասայի
սիզնին հագգընըզա էյի փէյլասո-
8 պէնլիք էտիպ տէմիշ տիր քի՝ Պոս
գավմ՝ պանա տուտադլար իլէ ի՛զ-
գէթ էտէր . ամմա օնլարընն գալ-
9 պի՝ պէնտէն ուզագ տըր : Չ՛էմ
Նատէմ թէնպիհլէրի թա՛լիմլէրի-
նի էյրէտէրէք՝ պանա նաֆիլէ ի՛-
պատէթ էտէրլէր :
10 Վէ Իսալգը հանընա չաղըրըպ
օնլարա՝ Ընշտին վէ անկլայընը տէ-
11 տի : Ի՛ղըզա կիրէն՝ ատէմի մուր-
տար էյմէզ . լաքին աղըզտան չը-
գան՝ ատէմի մուրտար էտէն օ
տուր :
12 Օ՛լ զէման չայիրտլէրի հանընա
կէլիպ օնա՝ Պիլի՞ր մի սին քի Փա-
րիսեցիլէր պու սէօզիւ իշլէթտիքտէ
13 կիւճէնտիլէր տէտիլէր : Վէ օ
ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ըկէօք-
տէքի փէտէրիմին հէր տիքմէտիյի
14 ֆիտան՝ սէօքիւլէճէք տիր : Օ՛նլա-
րը գոյ վէրին . Բօնլար քէօրլէրին
քէօր գուլաղուզլարը սըր . վէ
էյէր քէօր՝ քէօրա գուլաղուզլուգ
էտէրսէ , իքիսի տէ չուգուրա
15 սիւլճէքլէր : Իմտի Պետրոս ճէ-
վապ վէրիպ օնա՝ Պու թէմսիլլի
16 պիզէ թա՛պիր էյլէ տէտի : Վէ
Յիսուս տէտի քի՝ Տահա սի՞զ տէ
17 մի ֆիհմիլիսինիզ . Տահա անկլա-
մա՞դ մը սընըզ քի հ՛հէվի աղըզա կի-
րէն՝ գարընա կիտէր , վէ թաշընը-
18 յա չըգարըյոր : Ա՛մմա Նաղըզտան
չըգան չէյլէր՝ գալպտէն չըգար ,
վէ ատէմի օնլար մուրտարլար :
19 Օ՛իրա Ւգալպտէն եարատազ
ֆիքրլէր՝ գաթլըլէր՝ զինալար՝ ֆա-
հիշլիքլէր՝ խըրսըզլըգլար՝ եալան
շահիտլիքլէր՝ քիւֆրլէր չըդար :
20 Ա՛տէմի մուրտարլայան պունլար
տըր , ամմա եայգանմամըշ էլլէր
իլէ նէմէք՝ առէմի մուրտար էթմէզ :
21 Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝
Տիւրոս վէ Սիդոն սէմթլէրինէ
22 կիտտի : Վէ իշտէ օ՛լ սինօրլար-
տան պիր Քանանըլը գարը չըգըպ՝
օնա չաղըրարագ տէտի . Ա՛յ Դա-
ւիթ օղլու Ի՛սպպ՝ պանա մէրհա-
մէթ էյլէ , գըզըմ՝ ճինտէն պէօ-
23 յիւք ա՛զապ չէքէյօր : Ա՛մմա օնա
հիչ պիր սէօզ ճէվապ վէրմէտի . վէ
շայիրտլէրի հանընա կէլիպ օնա
եալվարարագ տէրլէր իտի քի՝ Օ-

ե Մար . է . 6 :

ը Եռ . իթ . 13 , Եզէկ . լդ . 31 :

թ Ես . իթ . 13 : Կող . բ . 18—22 : Տիտ . ա . 14 :

ի Մար . է . 14 :

ժ Գոր . ժ . 15 : Հռով . ժգ . 14, 17, 20 : Տիմ . գ . 4 : Տիտ . ա . 15 :

լ Ցօհ . ժե . 2 : ա Կոր . գ . 12, ա .

խ Ես . թ . 16 : Մաղ . բ . 8 : Գ . իգ . 16 : Ղու . զ . 39 :

ծ Մար . է . 17 :

կ Ղ . ժզ . 9 : Մար . է . 18 : հ ա Կոր . զ . 13 :

յ Ճակ . գ . 6 :

ղ Ծն . զ . 5 : ը . 21 : Առակ . զ . 14 : Եբեմ . ժէ . 9 : Մար . է . 21 :

ճ Մար . է . 24 :

ա Մար . է . 1 :

բ Մար . է . 5 :

գ Կող . բ . 8 :

դ Եր . ի . 12 : Ղեւ . ժթ . 3 : բ Օր . է . 16 : Առակ . իգ . 22 : Եփես . զ . 2 :

ե Եր . իա . 17 : Ղեւ . ի . 9 : բ Օր . իէ . 16 : Առակ . 20 : Լ 17 : Ղ Մար . է . 11, 12 :

Digitized by Google

նու սալը վէր , զերա արտըմըզհա
24 հաղորըլյօր : Վէ օ ճէվապ վէ-
րիպ՝ ՙՊէն Խօրայէլ էվինէն ղայպ
օլմուշ գոյունլարընաան պաշխա-
25 պընա կէօնտէրիլմէտիմ տէտի : Ընմ-
մա ֆէյը կէլիպ օնա սէճառէ է-
տէրէք տէր իտի . Նա՞ Բապպ՝
26 պանա իմոատ էյլէ : Վէ օ ճէվապ
վէրիպ՝ Չօճուգլարըն էքմէյի-
նի ալըպ ՙքէօփէքլէրէ ալմագ էյի
27 տէյիլ տիր տէտի : Վէ օ տէտի
քի՝ Պէրի ես՞ Բապպ՝ չիւն քի
քէօփէքլէր տալնի աղալարընըն
սօֆրասընաան տիւշէն ուֆանյիը-
28 լարտան եէրլէր : Օլ զէման Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ օնա՝ Նա՞
գարը՝ իմանըն պէօյիւք տիւր , սա-
նա՝ իսրէէլիյին կիպի օլսուն տէ-
տի . Վէ գըզը օլ սաա՛թտաան շիֆա
պուլտուս :
29 Վէ Յիսուս օրատան կիտիպ՝
ՉԳալիլեա տէնիզինին քէնարընա
կէլտի . Վէ տաղա չըգըպ՝ օրատա
30 օթնուրտու : Վէ օնա չօգ խալգ
կէլտի քի՝ պէրապէրլէրինճէ թօ-
փալար՝ քէօրլէր՝ տիլսիզլէր՝ սա-
գալմալար վէ չօգ պաշգալարը վար
իտի , վէ օնլարը Յիսուսուն այագ-
լարընա աթտըլար , վէ օնլարը սա-
31 ղալթտը . Հէյլէ քի՝ խալգ տիլ-
սիզլէրին սէօյլէտիյինի՝ սագալմ-
լարըն սաղալտըղընը՝ թօփալլարըն
եիւրիւտիյիւնիւ՝ վէ քէօրլէրին
կէօրտիյիւնիւ կէօրտիւքտէ շաշ-
տըլար , վէ Իսրայէլին Ըլահընա
շիւքր էթտիլէր :
32 Ետ Յիսուս շայիրտլէրինի ես-
նընա չաղըրըպ տէտի քի՝ Խալգը
ագընըմ , զերա շիմտի իւչ կիւն
պիլէմճէ տուրտուլար , վէ հէյէ-
ճէք շէյլէրի եօգ տուր . վէ օն-
լարը աճ սալը վէրմէք խոթէմմ,
օլմայա քի եօլտա թագալմլարը
33 քէտիլէ : Վէ Գայիրտլէրի օնա
տէտիլէր քի՝ Ըէօլտէ պու գա-
տար խալգ տօյուրմադա պիզիմ
պու գատար էքմէք նէ՞րէտէն օ-
34 լուր : Վէ Յիսուս օնլարա՝ Գաչ
էքմէյինիզ վար տէտի . օնլար տա՝
Եէտի եւթե՛ վէ պիր գաչ քիւ-
35 չիւք պալըգ էտ տէտիլէր : Խմտի
խալգա եէրին իւզէրինտէ օթնուր-
36 մադա էմր էթտի : Վէ Եէտի
էքմէյի հէմ պալըգլարը ալըպ՝

՚շիւքր էթտիքտէն սօնկրա փա-
րիսէացիլէրէն սօնկրա փա-
րիսէացիլէրինէ վէրը-
տի , Շայիրտլէր տէ խալգա վէր-
37 տի : Վէ հէփսի եէտիլէր , վէ
տօյտուլար , վէ փարչալարըն ար-
թանընտան եէտի զէնգիլ տօլու
38 գալընըտըլար : Վէ եէյէնլէր՝
գարըլարտան վէ չօճուգլարտան
մա՛տա տէօրթ պին էրքէք իտի :
39 Վէ ֆնայագը սալը վէրիպ՝ գա-
յըղա պինտի , վէ Մագդալա
սինօրլարընա կէլտի :

ՊԱՊ ԺԱՕ

1 Փարիսեցիլէրին պիր ա՛լամէթ թալապ
էթմէլէրի : 6 Ցիսուս Էֆենտիմիզին՝
քէնտի Շայիրտլէրինէ փարիսեցիլէրին
վէ Սադուկեցիլէրին մայասընտան սա-
գընմագա նասիհաթ էթմէսի : 13 Խալ-
գըն Քրիստոս Էֆենտիմիզին հագգընտա
զեւ՛միւ , 16 վէ Պետրոսուն օնուն
հագգընտա իգրարը : 21 Ցիսուս Էֆէն-
տիմիզին քէնտի էօլիւմիւնիւ փեշինի խա-
պէր վէրմէսի , 23 վէ Պետրոսու՝ պու խու-
սուս իչիւն օնա մընէի՝ օլմագա չալըշը-
զը իչինն թագիտիր էթմէսի . վէ 24 քէն-
տինին արտընճա կիթմէք իսթէյինլէ-
րէ՝ խաչը գալտըրմագա նասիհաթ էթ-
մէսի :

1 Վ է Փարիսեցիլէր հէմ Սա-
դուկեցիլէր եանընա վարըպ իմթի-
հան էտէրէք՝ օնատան թալապ
էտէրլէր իտի քի՝ օնլարա կէօք-
2 տէն ա՛լամէթ կէօսթէրէ : Վէ
օ ճէվապ էտիպ օնլարա տէ-
տի . Ախշամ օլտուգտա՝ տէրսի-
նիզ քի՝ Չաւա աչըգ օլսճագ ,
3 զերա կէօք գըզըլ տըր : Վէ սա-
պահ՝ Պու կիւն հավա պօղուգ օ-
լաճագ , զերա կէօք՝ փուս օլուպ
գըզարըլյօր տէյինիզ . էյ մունա-
ֆիգլար՝ կէօրիւն եիւզիւնիւ ֆարգ
էթմէյինի պիլիրսինիզ , վէ վա-
գըթլարըն ա՛լամէթլէրինի պէյ-
4 թէ՞ տէյիլմի սինիզ : Էյնա-
րամագ վէ զինաքեար սիլսիլէ ա՛-
լամէթ արար , ամմա օնա՝ Յով-
նան փէյղամպէրին ա՛լամէթին-
տէն մա՛տա ա՛լամէթ վէրիլմէյէ-
ճէք տիր . անտէն օնլարը պրա-
զըպ կիթտի :
5 Վ է Շայիրտլէրի էօթէ եագա-
յա կէլտիքլէրինտէ , էքմէք ալ-
6 մադա ունուդմուշլար իտի : Վէ
Ցիսուս օնլարա տէտի քի՝ Դպա-
գըն , վէ Փարիսեցիլէրին հէմ

Աղուկեցիլէրին մայասընտան սա-
7 գընըն : Ըմմա օնլար քէնտի
քէնտիլէրինտէ տիւշունիւլուպ՝ Ղը-
մէք ալմատըղըմըզ իչիւն տիւր
8 աէրլէր իտի : Լաքին Յիսուս
անկլամաղըլա օնլարա տէտի քի՝
Նէ՞ աղ իմանըլըար՝ նի՞չիւն քէն-
տի քէնտինիզտէ էքմէք ալմատը-
ղընըզ իչիւն տիւշունիւրսիւնիւզ :
9 Եվկէղ պինին պէղ էքմէկինի վէ
10 գաչ քիւֆէ ալտըղընըզը՝ հէմ
Հաէօրթ պինին եէտի էքմէկինի վէ
գաչ զէնպիլ ալտըղընըզը տոհա
անկլամազ վէ խաթրընըզա կէ-
11 թիրմէ՞զ մի սինիզ : Նի՞ճէ անկ-
լամազընըզ քի՝ սիզէ էքմէք ի-
չիւն տէմէտիմ քի՝ փարիսեցիլէ-
րին վէ Ադուկեցիլէրին մայա-
12 սընտան սագընասընըզ : Օլ զէ-
ման անկլատըլար քի՝ տէմէտի քի
էքմէք մայասընտան՝ իլլա փարի-
սեցիլէրին վէ Ադուկեցիլէրին
թա՛լիմինտէն սագընալար :
13 Վէ Յիսուս փիլիպպոս Կեսա-
րիասը սէմթլէրինէ կէտիքտէ, շա-
կիրտլէրինէ սիւալ էտիպ տէտի
քի՝ Ե՞մէտիլէր պէն Հնսան Օղլու
14 իչիւն քի՞մ իմ՝ տէրլէր : Վէ օն-
լար տէտիլէր քի՝ Ըպա՛զսը վաճ-
թիչ էտիճի Յովհաննէս՝ վէ սա-
կիրլէրի Եղիա՝ վէ պաշգալարը
Երեմիա եախսա փէյղամպէրլէրին
15 պիրի սին պէյնիմ իչիւն քի՞մ իմ տէր-
16 սինիզ տէտի : Վէ Սիմոն Պետ-
րոս ճէվապ էտիպ՝ Ի՛ղէն տիրի Ա-
լահըն Օղլու չօղ Քրիստոս սուն
17 տէտի : Վէ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնա տէտի քի՝ Կէ՛ մուբարա
սանա եա՛ Յոնիան օղլու Սիմոն՝
էքի սանա պոշոա թէն վէ գան
աշկիքեար էթմէտի, իլլա կէօքլէր-
18 տէ օղան էվէտէրիմ : Իմդի պէն
տախի սանա տէրիմ քի՝ Սէն
Պետրոս սուն, վէ էքլիսամը
պու գայանըն իւզէրինէ պինա է-
տէճէյիմ, վէ Ճէհէննէմին գա-
փուլարը օնուն իւզէրինէ ղալըպ
19 օլմայաճագլար : Վէ նսանա կէօք-
լէր փատիշահլըղընըն անահթար-
լարընը վէրէճէյիմ, վէ նէր իւ-
զէրինտէ պաղլասորղընը՝ կէօքլէրտէ
պաղլանմըղ օլաճագ, վէ նէր իւ-
զէրինտէ չէօզտիյիւն՝ կէօքլէրտէ
20 չէօզիւլմիւշ օլաճագ : Օնա զէ-
ման շայիրտլէրինէ էմր էթտի քի՝
օնուն Քրիստոս օլտուղընունու քիմ-
սէյէ սէօյլէմէսինլէր :
21 Օլ զէմանտան Յիսուս՝ Յօնուն
Երուսաղէմ կիթմէք վէ իհթի-
յարլարտան հէմ պաղ քեահին-
լէրտէն վէ քեաթիպլէրտէն չօգ
շէյլէր չէքմէք վէ էօլտիւրիւլմէք
վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ
էթմէք կէրէք իտիյինի՝ շայիրտ-
լէրինէ կէօսթէրմէյէ պաշլատը :
22 Վէ Պետրոս օնու ալըր ենսա ալ-
տը, վէ օնու ա՛զարլամաղա
պաշլայըպ՝ Հաշա եա՛ Րապպ՝ պու
23 սանա ասլա օլմասըն տէտի : Ըմ-
մա օ տէօնիւպ Պետրոսա տէտի
քի՝ Ըրտըմա կիթի Ետա՛ շէյթան,
Րպանա թէօքէզ սին . զիրա Ա-
լահըն շէյլէրինի տիւշունմէզ սին,
իլլա ատէմլէրին շէյլէրինի :
24 Օլ զէման Յիսուս շայիրտլէ-
րինէ տէտի քի՝ Նէյէր պիր քիմսէ
արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, քէն-
տինի ինքեար էթսին, վէ խաչը-
նը գալտըրսըն, վէ արտըմճա կէլ-
25 սին : Օ՛նրա Ադքի՛մ քի քէնտի
ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ,
օնու զայ՝ էտէճէք, վէ քիմ քի
պէնիմ իչիւն քէնտի ճանընը զայ՝
էտէրսէ, օնու պուլաճագ սրը :
26 Օ՛նրա պիր ատէմ պիւթիւն
տիւնեայը գազանըը տա ճանընը
զայ՝ էտէրսէ, նէ՞ ֆայիտէ է-
տէր . եախսա ատէմ՝ Ճանընա
27 պէտէլ նէ՞ վէրէճէք : Օ՛նրա
Հնսան Օղլու՝ Քենտի մէլէքլէ-
րի իլէ փէտէրինին ճէլալինտէ
կէլէճէք , վէ նօլ զէման հէր
քէսէ ա՛մէլինէ կէօրէ էօտէյէ-
28 ճէք : Կէրչէկ տէրիմ սիզէ քի՝
Պու բատա տուրանլարտան պա՛զը
քիմսէլէր վար քի՝ Թա Հնսան
Օղլու փատիշահլըղը իլէ կէլտի-
լինի կէօրէնէտէք՝ ասլա էօլիւմ
Թամամյաճագլար :

ՊԱՊ ԺԱ

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին Թէպտիլ սու-
րէթ օլմասը, 14 Թուխթարըղը քիմսէ-
յէ ընֆա վէրմէսի, 22 Քէնտինին չէքէ-
ճէք օլտուղու խաբէնճէլէրի փէչին խա-
պէր վէրմէսի, 24 Քէնտինին խարաճ վէր-
մէսի :

1 Վէ՝ Ալթը կիւնտէն սօնկրա՝

հ պ. ժէ. 9։ Մար. Ը. 30 ։ Ղու. Թ. 21 ։

յ պ. ի. 17։ Մար. Ը. 31։ Թ. 30։ ժ. 33 ։ Ղու. Թ. 22 ։ ժը. 31։ իդ. 6, 7 ։

Ղ Գա՛գ՝ Բ Թագ. ժԹ. 22 ։
ճ Հռով. Ը. 7 ։
ս պ. ժ. 38 ։ Մար. Ը. 34 ։ Ղու. Թ. 23։ ժգ. 27 ։ Գոր. ժգ. 21 ։ ա Թես. գ. 3։ բ Տիմ. գ. 12 ։
յ Ղու. ժէ. 33 ։ ճօհ. ժբ. 25 ։
ն Սաղ. Խթ. 7, 8 ։
Հ պ. իզ. 64 ։ Մար. Ը. 38 ։ Ղու. Թ. 26 ։
ո Դան է 10 ։ Ջաք. ժգ. 5։ պ. Ես. 31 ։ Ճռդ. 14։
շ Ճոբ. լգ. 11 ։ Սաղ. կը. 12 ։ Առակ իգ. 12։ Երեմ. ժէ. 10։ լբ. 19։ Հռով. Բ. 6 ։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. Ե. 10 ։ ա Պետ. ա. 17։ Ճայտ. Բ. 23։ իբ. 12 ։
ո Մար. Թ. 1 ։ Ղու. Թ. 28 ։

Ե պ. ժգ. 17 ։ ճօհ. Զ. 9 ։ Ղ պ. ժԵ. 34 ։

Ե Մար. Ը. 27։ Ղու. Թ. 18 ։
Ը պ. ժգ. 2 ։ Ղու. Թ. 7, 8, 9։

Ի պ. ժգ. 33 ։ Մար. Ը. 29։ Ղու. Թ. 20։ ճօհ. Զ. 70։ ժա. 27 ։ Գոր Ը. 37 ։ Թ. 20 ։ Եբր. ա. 2, 5։ ա ճօհ. գ. 15 ։ Ե. 5 ։
ի Եփես. Բ. 8։
ի ա Կոր. Բ. 10 ։ Գաղ. ա. 16 ։
Լ ճօհ. ա. 42 ։
Խ Եփես. Բ. 20։ Ճայտ. իա. 14 ։
Ծ Ճոբ. Լը. 17։ Սաղ. Թ. 13։ ձէ. 18 ։ Եռ. Լը. 10 ։
Կ պ. ժբ. 18 ։ ճօհ. ի. 23 ։

Digitized by Google

Յիսուս Պետրոսու վէ Յակոբոսու վէ օնուն գարընտաշը Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ օնլարը թէնհաձէ պիր եիւքսէք տաղա կէօ-
2 թիւրտիւ : Վէ օնլարըն էօնիւնտէ թէպտիլի սուրէթ օլտու , վէ եիւզիւ կիւնէշ կիպի փարլատը , վէ օնուն էսվապլարը նուր
3 կիպի պէյազ օլտու : Վէ իշիթ օնլարա Մ՚ովսէս իլէ Եղիա կէօրիւնիւպ՝ օնուն իլէ սէօյլէշիրլէր
4 իտի : Վէ Պետրոս ճէվապ էտիպ Յիսուսա՝ Եա՛ Բապպ՝ պիզէ պուրատա օլմագ էյի տիր . էյլէր իսթէրսէն , պուրատա իւչ գուրի-պէ եափալըմ , պիր սանա՝ պիր տէ Մ՚ովսէսի՝ վէ պիր Եղիայա
5 տէտի : Ո Քահա սէօյլէր իքէն , իշիթ պիր միւնէվվէր պուլութ օնլարը գափլատը , վէ իշ-
6 թէ պուլութտան՝ Վէվկիւլիւ Ողլում պու տուր քի Տօնտան Հազգ էէրիմ , Եօնու տինկիլէյին տէյիւ
7 պիր սէս օլտու : Վէ Դշիրլէր իշիթտիքտէ՝ եիւզիւ գոյուն գափան-տըլար , վէ գայէթիլէ գօրգտուլար :
8 Վէ Յիսուս եագըն կէլիպ՝ Եօնլարա տօգանտը , վէ՝ Կալգըն , վէ գօրգման տէտի : Վէ օնլար կէօզ-
9 լէրինի գալտրտըգտա , եալընդ-Յիսուստան զայրի՝ քիմնէյի կէօր-
10 մէտիլէր : Վէ օնլար տաղտան էնէր իքէն , Յիսուս օնլարա թէնսիհ էտիպ՝ Թա Կնսան Ողու Եօլ-
11 լէրտէն գըլայմ էտէնէտէք՝ պու կէօրիւշիւ քիմնէյէ սէօյլէմէյէ-
12 սինիղ տէտի : Վէ շայիրտլէրի օնա սիւալ էտիպ տէտիլէր քի՝ Իմմի Ինի՞չիւն քեաթիպլէր տէր-
13 լէր քի էվվէլա Եղիա կէլմէք կէրէք
14 տիր : Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա՝ Կէրչէ Եղիա էվվէլա կէ-
15 լիպ Ֆհեր շէյի եէրինէ կէթիրիր
16 տէտի : Է՚մմա սիզէ տէրիմ քի՝ Եղիա հալա կէլմիշ տիր , վէ օ-
17 նու թանըմատըլար , լաքին Օնա՝ հէր նէ իսթէտիլէր իսկ էյլէտիլէր . պէօյլէճէ Է՚նսան Ողու տախի օնլարտան իսքէնճէ չէքէ-
18 ճէք : Ո՚Օլ զէման շայիրտլէր անկլատըլար քի՝ օնլարա վաճ-
19 թիլ էտիճի Յովհաննէս իչիւն սէօյլէտի :

Մարթ. 13 , Ղու . թ . 37 ,

20 Վէ Նօնլար խալգըն եանընա կէլտիքտէ , օնուն եանընա պիր առէմ վարըպ՝ էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւ , վէ տէտի քի՝ Նա՛ Բապպ օղլումա մէրհամէթ էյլէ , զիւրա թուԹարըդլը տըր , վէ պէօյիւք իսքէնճէ չէքէր . զիւրա չօգ ուէֆա՝ աթէչէ վէ չօգ տէ-
21 ֆա՝ սույա տիւշէր : Վէ օնու սէնէն շայէրտլէրինէ կէթիրտիմ , վէ օնու սաղալմայա գատըր օլ-
22 մատըլար : Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Նէյ իմանսըղ վէ թէրս սէլ-սիլէ՝ Նիչէյֆտէք սիզին իլէ օլա-ճաղըմ , Նիչէյֆտէք սիզի թէ-
23 համմիւլ էտէճէյիմ՛ . օնու պու-
24 րատա օլմագ էյի տիր . էյլէր իսթէրսէն , պուրատա իւչ գուրի-պէ եափալըմ , պիր սանա՝ պիր տէ Մ՚ովսէսի՝ վէ պիր Եղիայա
25 տէտի : Ո Քահա սէօյլէր իքէն , իշիթէ պիր միւնէվվէր պուլութ օնլարը գափլատը , վէ իշ-
26 թէ պուլութտան՝ Վէվկիւլիւ Ողլում պու տուր քի Տօնտան Հազգ էէրիմ , Եօնու տինկիլէյին տէյիւ
27 պիր սէս օլտու : Վէ Դշիրլէր իշիթտիքտէ՝ եիւզիւ գոյուն գափան-տըլար , վէ գայէթիլէ գօրգտուլար :
28 Վէ Յիսուս եագըն կէլիպ՝ Եօնլարա տօգանտը , վէ՝ Կալգըն , վէ գօրգման տէտի : Վէ օնլար կէօզ-
29 լէրինի գալտրտըգտա , եալընդ-Յիսուստան զայրի՝ քիմնէյի կէօր-
30 մէտիլէր :

Ա Պետ . ա . 17 ,

Գ Պ . գ . 17 , Մար . ա . 11 , Ղու . գ . 22 ,

Դ Եա . Ա . 1 ,

Ե Բ Օր . Ժբ . 15 . 19 ,

Գոր . գ . 22 , 23 ,

Զ Բ Պետ . ա . 18 ,

Է Դան . բ . 18 , Թ . 21 , ԺԱ . 10 . 18 ,

Ը Պ . ԺԶ . 20 , Մար . ը . 30 , Թ . 8 ,

Թ Մաղ . դ . 5 , Ղ . Ժա . 14 , Մար . Թ . 10 ,

Ժ Մաղ . դ . 6 , Ղու . ա . 16 , 17 , Գոր . գ . 21 ,

ԺԱ Ղ . Ժա . 14 , Մար . Թ . 11 , 12 ,

ԺԲ Պ . ԺԶ . 3 . 10 ,

ԺԳ Ղ . Ժբ . 21 ,

ԺԴ Ղ . Ժա . 14 ,

Մար . Թ . 13 , Ղու . Թ . 37 ,

Ա Պ . ԺԶ . 21 , Ը . 17 , Մար . ը . 31 , Թ . 29 , 30 , Ժ . 33 , Ղու . Թ . 22 . 44 , ԺԲ . 31 , Դդ . 6 , 7 ,

Ղ Մար . Թ . 32 ,

Ա Գագ . ՆԼ . Ա . 13 , ԼԸ . 26 ,

Digitized by Google

նա՝ Հապանհըլարտան տէտի . Յիսուս օնա տէտի քի՝ Ընչլէ խէ՝ օղուլլար մուա՛ֆ տըլլար :
26 Ումմա օնլարա ֆէնա ի՛պրէթ օլմայալըմ տէյիւ՝ տէնիզէ կիտիպ օլթա աթ , վէ իլք չըգան պալըղը ալ , վէ օնուն պղընը աչտըգտա՝ պիր տէօրթլիւք պուլաճագըն . օնու ալըպ՝ օնլարա պէնիմ իչիւն հէմ սէնին իչիւն վէր :

ՊԱՊ ԺԲ

1 Ջրիստոս էֆէնտիմիզ շայիրտլէրինէ նասիհաթ էտէր քի՝ ալէագ կէօնիւլ լիւ վէ զարարսըզ օլսունլար , 7 Թէօքէզ օլմագուան սագընսընլար , վէ քիւչիւքլէրի թահդիր էթմէսինլէր : 15 Էֆէնտիմիզ էյլէտիր քի՝ գաբընտաչըմըզ պիզէ սուչլու օլտուղու զէման նէ էթմէլի իզ , 21 վէ օնլարա գաչ տէֆա՝ ա՛ֆվ էթմէլի իզ , վէ պուննու 23 պիր թէսնիլ իլէ կէօսթէրիր , քի պիր փատիշահ քէնտի գուլլարը իլէ հիսապա օթուրուպ՝ 32 մերհամէթսիզ գուլուն ճէզա՛սընը վէրսի :

1 Օլ սաա՛թտա շայիրտլէր Յիսուսուն եանընա կէլիպ՝ Ընճապա կէօքլէրին փատիշահլըղընտա պէօ-
2 յիւք քի՛մ տիր տէտիլէր : Վէ Յիսուս պիր չօճուգ չաղըրըպ վէ օնու օնլարըն օրթասընտա տուր-
3 տուրուպ՝ Ակըչէք տէրիմ սիզէ քի՝ Էհյէր տէօնմէզսէնիզ վէ չօճուգլար կիպի օլմազլանըղ , կէօքլէրին փատիշահլըղընա մալ-
4 կիրմէյէճէքսինիզ տէտի : Էյմ տի հէր քիմ քէնտինի պու չօճուգ կիպի ալչագլատըրսա , կէօքլէրին փատիշահլըղընտա պէօ-
5 յիւք օ տուր : Վէ Թպէնիմ խումմ՝ իչիւն պէօյլէ պիր չօճուգ քիմ գապուլ էտուբսէ , պէնի գապալ-
6 էտէր : Վէ Եպանա ինանան պու քիւչիւքլէրին պիրինի քիմ սիւրչտիւրիւբսէ , օնա տահա էյի տիր քի՝ պօյնունա պիր մէրքէպ տէ-
յիրմինի Թաշը ասըլա , վէ տէնիզին ալթընա ղարգ օլունա :
7 Վայ տիւնեայա՝ Թէօքէզլէր սէպէպինաէն . ղալըրա Թէօքէզլէր կէլմէք լազըմ տըր , ամմա եվայ օլ առէմէ քի՝ Թէօքէզ օնուն
8 վասիթասը իլէ կէլիր : Վէ էէ-յէր էլթն եա այտաղն սէնի սիւրչ-

տիւրիւբսէ , օնլարը քէս , վէ սէնտէն աթ . սանա՝ Հայաթա Թօփալ եա սագաթ կիրմէսի՝ ի-
քի էլթն եա իքի այաղըն օլուպ էպէտի ատէշէ ատըլմասընտան
9 էյի տիր : Էմ էյէր սէնի կէօզլէն սիւրչտիւրիւբսէ , օնու չըգար , վէ սէնտէն աթ . սա-
նա՝ Հայաթա պիր կէօզլիւ կիր-
մէսի՝ իքի կէօզլէն օլուպ ճէ-
Հէննէմին ատէշընէ ատըլմասըն-
տան էյի տիր :
10 Պագընն՝ պու քիչչիւքլէրին պիրինի Թահգիր էթմէչէսինիզ . զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ կէօք-
լէրտէ Ծօնլարըն մէլէքլէրի կէօք-
լէրտէ օլան Էվֆէտէրիմին եիւ-
զինիւ տայիմա կէօրիւրլէր :
11 Էօնրա Ինսան Օղլու՝ ղայպ օլմուշու գուրթարմաղա կէլտի :
12 Ահիզ նի՞ճէ կէօրիւնիւր . Էյէր պիր ասէմին եիւզ գոյու-
նու օլուր տա՝ օնլարտան պի-
րի եօլտա շաշըրըրսա , օ՝ ատո-
սան տօղուզու պրաղըպ՝ վարըր տաղլարտա եօլու շաշըրմըշը ա-
13 րամա՞զ մը : Վէ էյէր օնու պուլաճագ օլուրսա , ակըչէք տէ-
րիմ սիզէ քի՝ օնուն իւզէրի-
նէ եօլու շաշըրմամըշ տօգսան տօղուզտան զիյատէ սեվինիր :
14 Պէօյլէճէ կէօքլէրտէ օլան Փէ-
տէրինիզին Հուզուրունտա բիզա եօգ տուր քի՝ պու քիւչիւք-
լէրին պիրի ղայպ օլա :
15 Վէ Էհյէր գարընտաշընն սա-
նա խաթա էտէրսէ , կիթ , վէ օնա՝ սէնին իլէ օնուն պէյ-
նինտէ Թէնհաճէ Թա՛զիր էյլէ . էյէր սէնի տինկլէրսէ , ծգա-
16 րըն տաշընը գազանտըն : Ումմա էյէր տինկլէմէզսէ , քէնտին իլէ պէրապէր պիր եախօտ իքի քիշի տահա ալ , Թա քի Ի-
քի եա իւչ շահիտին աղզընտան Հէր սէօզ սապիթ օլու-
17 նա : Վէ էյէր օնլարը տինկլէմէզսէ , ճէմաա Թա սէօյլէ , վէ էյէր ճէմաա՛Թ տախի տինկլէմէզսէ , օնու հէվնէպէ Թայի-
ճէէտէն՝ վէ կէօմրիւքճիւ կիպի սայ :
18 Ակըչէք տէրիմ սիզէ , Յնէր իւզէրինտէ Հէր նէ քի պաղ-

Ա Սաղ. լէ. 7 , Զաք. ժգ. 6 , Եբր. ա . 14 :
Բ Եսթ . ա . 14 : Ղու . ա . 19 :
Գ Ղու . Թ . 56 : ժԹ . 10 : Ցօհ. գ. 17 : ժբ. 47 :
Դ Ղու . ժե. 4 :

Ե Մար . Թ. 32 : Ղու . Թ. 46 : Ել. 24 :

Զ Սաղ. ճլա. 2 : Գ. ժԹ. 14 : Մար. ժ. 15 : Ղու. ժբ . 16 : ա Կոր . ժգ . 20 : Պետ. բ . 2 :
Է Պ . Ի. 27 : Իգ . 11 :
Ը Պ. ժ. 42 : Ղու . Թ . 48 :

Թ Մար . Թ. 41 : Ղու . ժե . 1 , 2 :

Ժ Ղու. ժե. 1 : ա Կոր . ժա . 19 :
Ի Պ Իզ . 24 :
Լ Պ . ե. 29, 30 : Մար. Թ. 42. 44 :

Խ Ղե. ժԹ. 17 : Ղու . ժե . 3 :

Ծ Ցակ . ե . 20 : Պետ. գ . 1 :

Կ Ը Օր. ժե. 6 : ժԹ. 15 : Ցօհ. բ. 17 : Բ Կոր. ժգ. 1 : Եբր. ժ. 28 :

Հ Հռով. ժգ. 17 : ա Կոր . ե . 9 : Բ Թես . գ . 6 . 14 : Բ . Ցօհ . 10 :

Ձ Պ . ժգ . 19 : Ցօհ . ի . 23 : ա Կոր . ե. 4 :

Digitized by Google

լարսանըզ՝ կէօքտէ պաղլանմըշ օլաճագ , վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ քի չէօզէրսէնիզ՝ կէօք-
ղ Գ. Ե. 24։ 19 տէ չէօզիւլմիւշ օլաճագ : Ադի-նէ սիզէ տէրիմ քի՝ սիզտէն
քի քիշի եէր իւզէրինտէ իմ-
թիֆագ էտէրէք հէր նէ չէյ
ֆա ՃօՀ. գ. 22։ Ե. 14։ իչիւն տիւէրլէրսէ , ֆօղլարա
կէօքլէրտէ օլան փէտէրիմտէն
20 օլաճագ տղր : Օղիրա պէնիմ
իսմիմ իլէ քի նա իւչ քիշի
հէր նէրէտէ ճէմ՝ օլմուշլար ի-
սէ , օրատա օնլարըն օրիժասըն-
տա իմ :
21 Օլ գէման պետրոս օնուն
եանընա կէլիպ՝ Էա՞ Ւապպ գա-
ըընտաշըմ գա՞չ քէրրէ պանա
խայթա էտէրսէ օնա ա՛ֆվ է-
ֆ Ղու. ժէ. 4։ տէյիմ , ֆեէտի՞ քէրրէյէտէք
22 մի տէտի : Յիսուս օնա՝ Ասնա
յ Գ. Ղ. 14։ Մար։ ժա. 25 ։ Հող. գ. 13։ տէմէմ քի եէտի քէրրէյէտէք չիլա եէթմիւշ քէրրէ եէսիյէտէք
23 տէտի : Օնուն իչիւն կէօքլէ-
րին վաասիշահլըղը՝ պիր փա-
տիշահա պէնզէտիլտի քի՝ դու-
լարը իլէ մուհասէպէ էթմէք
24 իսթէտի : Վէ օ՝ մուհասէպէ էթ-
մէյէ պաշլատըգտա , օնա՝ օն
պին թալանթի պօրճլու պիր քիմ-
25 սէ կէթիրիլտի : Վէ օնուն էօ-
տէմէյէ հալի օլմատըղընատան , օ-
նուն էֆէնտիսի էմր էթտի քի
ն օ՝ չէմ գարըսը վէ չօճուգլա-
ղը վէ հէր նէսի վար իսէ սա-
26 թըլա , վէ պօրճա էօտէնէ : Իմ-
տի օլ գուլ տիւշիւպ՝ օնա սէճ-
տէ էտէրէք տէտի քի՝ Էա՞ է-
ֆէնտիմ պանա սապը էյլէ ,
վէ սանա հէփիսինի էօտէյիմ :
27 Վէ օլ գուլուն էֆէնտիսի՝ օ-
նա մէրհամէթ էթմէք իլէ , օ-
նու սալը վէրտի , չէմ օնա պօր-
28 ճունու պաղըշլատը : Ըմմա օլ
գուլ չըգըպ՝ քէնտինէ եիւզ
տինար պօրճլու օլան պիր գուլ-
տաշընը պուլտու , վէ օնու թու-
թուպ պօղար իտի , վէ՝ պանա
նէ՛ քի պօրճլու իսէն էտա էյ-
29 լէ տէտի : Իմտի օնուն գուլ-
տաշը՝ այադընա տիւշիւպ օնա
եալվարարագ տէտի քի՝ պանա
սապը էյլէ , վէ սանա հէփի-
30 սինի էօտէյիմ : Ըմմա օ իս-
թէմէտի . իլտա վարըպ՝ օնու
թա օլան պօրճունու էօտէյէ-
31 նէտէք հայտա աթտը : Վէ
օնուն գուլտաշլարը՝ օլան նէս-
նէլէրի կէօրսիւքտէ զայէթլէ գու-
սավէթլէնտիլէր , վէ վարըպ՝ է-
ֆէնտիլէրինէ հէփ օլանլարը ի-
32 ֆատէ էթտիլէր : Օլ զէման
էֆէնտիսի օնու չաղըրըպ՝ օնա
տէտի . Ոյ եարամազ գուլ՝
պանա եալվարտըղըն իչիւն՝ սա-
նա հէփ օլ պօրճու պաղըշլա-
33 տըմ : Վէն տախի գուլտաշընա՝
պէնիմ սանա մէրհամէթ էթտի-
յիմ՝ կիպի՝ մէրհամէթ էթմէլի
34 տէյի՞ մի իսին : Վէ էֆէն-
տիսի ղազէպէ կէլիպ՝ Էա հէվ
պօրճունու օնա էօտէյէնէտէք ,
օնու իսքէնճէ էտիճիէրէ վէր-
35 տի : Ւվէօքտէ օլան փէտէրիմ ւ Առաք . իա. 13։ Գ. Ղ . 12 ։ Մար. ժա. 26 ։ Ցակ . բ . 13 ։
տախի՝ էյէր հէր պիրինիզ գա-
ըընտաշլարընըզա օնլարըն գա-
պահէթլարընը գալլէէրինիզտէն
ա՛ֆվ էվմէզսէնիզ՝ սիզէ էյլէ
էտէճէք տիր :

ՊԸՊ ԺԹ

2 Քրիստոս էֆէնտիմիզին խասթալարա
չիֆա վէրմէսի ։ 3 Գարըյը պօշամագ
խուսուսունատա փարիսեցիլէրէ ճէվապ
վէրմէսի ։ 10 Էվլէնմէնին նէ զէման իգ-
թիղալը օլսուղունու կէօսթէրմէսի ։ 13
Քիւչիւք չօճուգլարը գապուլ էթմէսի ։
16 կէնճէ՝ էպէտի հայաթըն նիճէ գազա-
նըլարընը՝ 20 վէ թէքմիլ նիճէ օլապի-
լէճէյինի էյրէթմէսի ։ 23 Շայիրալէրի-
նէ՝ Ալահըն փատիշահլըղընա կիրմէք պիր
զէնկին առէմ նէ կիւճ օլսուղունու
սէյլէմէսի , 27 վէ օնուն արտընճա կիթ-
մէք իչիւն պիր շէյ թէրը էտինէլէրէ էճր
ու ի՛վազ վա՛տ էթմէսի ։

1 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ Յիսուս ա Մար. ժ. 1։ ՑօՀ. ժ. 40։
պու սէօզլէրի թէքմիլ էթտիք-
տէ , Գալիլէատան գալգըպ՝ Յոր-
դանանըն էօթէ եագասընտա Ն-
հուտախեան սինօրլարընա կէլտի ։
2 Վէ Էօնուն արտընճա չօգ խալգ բ Գ.ԺԲ. 15։
վարար , վէ օնլարը օրատա սա-
գալթտը :
3 Վէ փարիսեցիլէր՝ օնու թէճ-
բիւպէ էթմէք իչիւն եանընա կէ-
լիպ օնա՝ Ըտէմ հէր սեպեպ
իչիւն գարըսընը պօշամագ ճա-
4 յի՞զ մի տէտիլէր : Վէ ճէվապ գ Ծն.ա.27։ Ե.2։ Մագ. բ . 15 ։
վէրիպ օնլարա տէտի . Օգո՞-
մնատընըզ մը քի՝ Էիպթիտաատէն

եարատան՝ օնլարը էրքէք վէ տի-
5 չի եարաթմը . վէ տէտի քի՝ դ Պու սէպէպտէն ատէմ պապա-
սընը վէ անասընը թէրք էտիպ դարըսընա եափըշաճագ , վէ էի-
քիսի պիր թէն օլաճագլար .
6 Հէյլէ քի՝ արթըգ իքի տէ-
յիլ իլա պիր թէն ափըրէր .
իմտի Ալլահըն էվֆէրէտիյինի ա-
7 տէմ պալընմասըն : Օնա տէտի-
լէր քի՝ Ալմտի նի՞չիւն Մով-
սէս թալափնամէ վէրիպ տէ օ-
նու պօշամպա թէնպիհ էթտի :
8 Օնլարա տէտի քի՝ Մովսէս սի-
զին գալպինիզին փէքլիյի ի-
չիւն սիզէ գարըլարընըզը պօ-
շամպա իզն վէրտի . ամմա իպ-
9 թիտատէն պէպյէ օլմատը : Վէ
էսիզէ տէրիմ քի՝ հէր քիմ գա-
րըսընը զինատան ղայրի պիր սէ-
պէպ իլէ պօշար տա պաշգասը ի-
լէ էվլէնիրսէ , զինա էտէր . հէմ
պօշամընդ գարը իլէ էվլէնէէն՝ զինա
10 էտէր : Հայիրտլէրի օնա տէ-
տիլէր քի՝ Պյէր ատէմին՝ գարը
խուսուսունտա հալի պէպյէ իսէ ,
11 էվլէնմէք էյի տէյիլ տիր : Վէ
օ օնլարա՝ Պու սէօզիւ հէփիսի
գապուլ էթմէզլէր , իլա քիմ-
լէրէ քի վէրիլմիշ տիր ատէտ :
12 Օ՛իրա խատրմլար վար քի՝ անա
բահմինատէն պէպյէ տօղտուլար ,
վէ Իսատրմլար վար քի՝ ատէմ-
լէրտէն խատրմ օլուննուշլար ,
վէ խատրմլար վար քի՝ կէօք-
լէրին փատիշահլըղը իչիւն քէն-
տիլէրինի խատրմ էթտիլէր . գա-
պուլ էթմէյէ գատիր օլան՝ գա-
պուլ էթմէին :
13 Օ՛լ զէման օնա չօճուգլար
կէթիրիլտի քի՝ օնլարըն իւզէ-
րինէ էլլէրինի գօյա , վէ տուա՝
էտէ . վէ շայիրտլէր օնլարը ա-
14 ղարլատըլար : Ամմա Յիսուս տէ-
պի քի՝ Չօճուգլարը գօյ վէրին ,
վէ օնլարը պանա կէլմէքտէն մէն՝
էթմէն . զիրա Լկէօքլէրին փա-
15 տիշահլըղը պէպյէլէէրին տիր : Վէ
էլլէրինի օնլարըն իւզէրինէ գօ-
ատուգատան սօնկրա , օթասանն կիթ-
պի :
16 Վէ Իչէտէ պիրի եանընա կէ-
լիպ օնա տէպի քի՝ Էմ՛ էյի
Ինօճա նէ՞ էյի չէյ էտէյիմ քի
էպէտի հայաթա մալիք օլայըմ :
17 Վէ օ օնա տէտի քի՝ Պանա նի՞-
չիւն էյի տէրսին , պիր Ալ-
լահտան ղայրի՝ էյի հօգ տուր .
ամմա էյէր հայաթա կիրմէք իս-
թէրսէն , թէնպիհլէրի սագլա :
18 Օնա՝ Ո՞նլարը տէտի .
վէ Յիսուս տէտի քի՝ Պունլա-
րը . Ինաթ էթմէյէսին , զինա
էթմէյէսին , խըրսըզլըգ էթմէ-
յէսին , հալան շէհատէթ էթմէ-
19 յէսին . Հպապանա վէ անանա
ի՛զզէթ էյլէ , վէ Պօնշունու
20 քէնտին կիպի սէվէսին : Օլ
կէնճ քիմսէ օնա տէտի քի՝ Պուն-
լարընն ճէմի՛սինի կէնճլիյիմտէն
պէրու սագլատըմ . տահա նէ՞
21 էքսիյիմ վար : Յիսուս օնա տէ-
տի քի՝ Իյէր թէքմիլ օլմագ
իսթէրսէն , կիթ վարիյէթինի
սաթ , վէ ֆագիրլէրէ վէր , վէ
կէօքտէ խազինէ էտինէսին . վէ
22 կէլ պանա թապի՛ օլ : Իմտի
օլ կէնճ՝ պու սէօզիւ իչիթտիքտէ ,
դասավէթլէնէրէք կիթտի . զիրա
չօք վարիյէթի վար իտի :
23 Վէ Յիսուս շայիրտլէրինէ՝
Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի Զէն-
կին քիմսէ կէօքլէրին փատիշահ-
ղընա կիւճլիւք իլէ կիրէճէք տիր
24 տէտի : Էմ՛ եինէ սիզէ տէրիմ
քի՝ Տէվէնին իչինէ տէլիյինտէն
կէչմէսի՝ զէնկինին Ալլահըն փա-
տիշահլըղընա կիրմէսինտէն տահա
25 գօլայ տիր : Վէ օնուն շայիրտ-
լէրի իչիթտիքտէ , ղայէթլէ հէյ-
րան օլուպ՝ Ալմտի քի՞մ գուր-
26 թուլապիլիր տէտիլէր : Վէ
Յիսուս նաղար էտիպ օնլարա՝
Ատմլէրին ինտինտէ պու միւմ-
քինսիզ տիր , լաքին Ալլահըն
ի՛նտինտէ հէր չէյ միւմքին տիր
տէտի :
27 Օ՛լ զէման Պետրոս ճէվապ
էտիպ ծնա՝ Էյլէճէ պիզ հէր չէյի
թէրք էտիպ արտընճա կէլտիք ,
իմտի պիզէ նէ՞ օլաճագ տըր տէ-
28 տի : Վէ Յիսուս օնլարա տէ-
տի . Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
սիզ քի պէնիմ արտըմճա կէլ-
ճինիզ՝ թէքրար կէլտիքտէ Ին-
սան Օղլու ճէլալինին թախ-
թընտա օթուրաճաղը զէման ,
Սիզ տախի օն իքի թախթլար

ա Ծն . բ . 24 ; Մար . ժ . 5—9 ; Եփես . ե . 31 ;
ե ա Կոր . զ . 16 ; ե . 2 ;
ղբ Օր . իդ . 1 . գ . ե 31 ;
ը Ռուակ . իա . 19 ;
թ ա Կոր . է . 2, 7, 9, 17 ;
ժ ա Կոր . է . 32, 34 ; Թ . 5 , 15 ;
ի Մար . ժ . 13 ; Գու . ժգ . 15 ;
լ Գ . ժգ . 3 ;
խ Մար . ժ . 17 ; Գու . ժգ . 18 ;
ծ Գու . ժ . 25 ;
կ Ես . ի . 13 ; բ Օր . է . 17 ;
հ Գ . ժե . 4 ;
ձ Գե . ժթ . 18 ; Պ . իբ . 39 ; Հռով . ժգ . 9 ; Գաղ . ե . 14 ; Ցակ . բ . 8 ;
ղ Գ . ջ . 20 ; Գու . ժբ . 33 ; ժգ . 9 ; Գոր . բ . 45 ; դ . 34, 35 ; ա Տիմ . գ . 18, 19 ;
ճ Պ . ժգ . 22 ; Մար . ժ . 24 ; ա Կոր . ա . 26 ; ա Տիմ . գ . 9, 10 ;
ն Ծն . ժբ . 14 ; Ցբ . իբ . 2 ; Եբեմ . լբ . 17 ; Զաք . բ . 6 ; Գու . ա . 37 ; ժբ . 27 ;
շ Մար . ժ . 28 ; Գու . ժբ . 28 ; ոբ Օր . Լգ . 9 ; Պ . դ . 20 ; Գու . ե . 11 ;
չ Գ . ի . 21 ; Գու . իբ . 28, 29, 30 ; ա Կոր . գ . 2, 3 ; Ցայտ . բ . 26 ;

Digitized by Google

իւզէրինէ օթուրուպ՝ Յոբայէլին
օն իքի սըպթընա հիւքմ էտէ-
29 ճէքսինիզ : Ես՝ էմ՝ հէր քիմ
պէնիմ իսմիմ իչուն էվլէր ես
գարընտաշլար ես գըզ գարըն-
տաշլար ես պապա ես անա ես
գարը ես էվլատլար ես թար-
լալար թէրը էթտի իսէ , եւզ
գաթընը ալաճագ , հէմ էպէտի
հայաթ միրաս ալաճագ տըր :
30 Ումմա չօգ էվվէյքիլէր սօնկ-
րաթի՝ վէ սօնկրաթիլէր էվվէլ-
քի օլաճագ տըր :

ՊԱՊ Ի

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին պաղտա իւճ-
րէթ իլէ իչլէյէնլէրին թէմսիլի իլէ՝
Ալլահըն հիչ քիմսէյէ պօրճլու օլմա-
տըղընը պէյան էթմէսի : 17 Քէնտինին
չէքէճէք օլտուղու իսքէնճէլէրի փէշին
սէօյլէմէսի : 20 Զերեդէոս օղուլլարընըն
անասընա ճէվապ վէրմէսի իլէ՝ քէնտի
չայէրտլէրինէ ալչագ կէօնիւլլիւ օլմայը
էօյրէթմէսի : 30 Ինի քէօրուն կէօզ-
լէրինի աչմասը :

1 Օ Իրա կէօթլէրինի փատիշահ-
լըղը պիր էվ սահիպի սատմի
պէնզէր քի՝ սապահլայըն պաղը-
նա իւճրէսի իլէ իշճիլէր թուէ-
2 մաղա չըգտը : Վէ իշճիլէր ի-
լէ կիւնտէ պիրէր տինարա գավ
էտիպ՝ օնլարը պաղընա կէօնտուր-
3 տի : Վէ սաա՛թ իւչ մէհէլին-
տէ չըգըպ՝ փազարտա պաշդա
պօշ տուրան էշճիլէր կէօրտիւ :
4 Ընլարա տախի՝ Ինիզ տէ պա-
ղա կիտին , վէ հագ նէ իսէ՝
5 սիզէ վէրէյիմ՝ տէտի : Վէ օն-
լար կիտտիլէր . սաա՛թ ալթը
վէ տօգուղ մէհէլլէրինտէ նէրնէ
չըգըպ՝ պու մինվալ իւզրէ էյ-
6 լէտի : Վէ սաա՛թ օն պիր մէ-
հէլինտէ չըգըպ՝ ղայրի պօշ տու-
րան էշճիլէր պուլտու , վէ օնլա-
րա՝ Նիչէուն պուրատա պիւթիւն
կիւն պօշ տուրույօրսունուզ տէ-
7 տի : Ընա տէտիլէր քի՝ Ձիւն
քի պիզի քիմսէ իւձրէթ իլէ թուէ-
մատը . օնլարա՝ Ինիզ տախի պա-
ղա կիտին , վէ հագ նէ իսէ ա-
8 լաճապարընըզ տէտի : Վէ ախ-
շամ օլտուգտա , պաղընը սահիպի
քէնտի քէխիւտասընա տէտի քի՝
Իշճիլէրի չաղըր , վէ սօնկրա-
քիլէրտէն պաշլայըպ էվվէլքիլէ-
րէ վարընճայատէք օնլարընը իւճ-
9 րէթինի վէր : Վէ սաա՛թ օն պիր
մէհէլինտէ ընա-ընա-լաճըպ կէլիպ՝
10 պիրէր տինար ալտըլար : Վէ
էվվէլքիլէր կէլտիքտէ , զանն էթ-
տիլէր քի՝ տահա չօգ ալաճագ-
լար . վէ օնլար տա պիրէր տի-
11 նար ալտըլար : Վէ ալտըգտա ,
էվ սահիպինէ գարշը մըրըլտա-
12 նարագ տէտիլէր քի՝ Պու սօնկ-
րաթիլէր պիր սաա՛թ իշլէտիլէր ,
վէ օնլարը պիզ կիւնիւն աղըր-
լըղընը վէ հէրարէթինի չէքէն-
13 լէր իլէ պէրապէր էյլէտին : Վէ
օ ճէվապ վէրիպ օնլարընն պիրի-
նէ տէտի քի՝ Այ՝ տօսթ սա-
նա նահաղլըգ էթմէ յօրում . սէն
պէնիմ իլէ պիր սինարա գավ
14 էթմէտին մի : Ագընը ալ ,
վէ կիթ . սէն պու սօնկրաթինէ
տախի սանա վէրմէյիմ կիպի վէրմէք
15 իսթէրիմ : Այչէամ իլէ իսթէտի-
յիմի էթմէք պանա ճայիզ տէյի՞լ
մի . եօխսա պէն էյի օլտուղում
իչճուն էսէնին կէօզիւն եարամա՞զ
16 մը տըս : Պէյէօյլէչէ սօնկրա-
քիլէր էվվէլքի՝ վէ էվվէլքիլէր
սօնկրաթի օլաճագլար . Դզիրա
տա՝ վէթթլէրէյէր չօգ՝ ամմա սէչիլ-
միշլէր ազ տըս :
17 Վէ Յիսուս Երուսաղէմէ չը-
գար իքէն , եօլտա օն իքի շա-
յիրտլէրի թէնհաճէ պէրապէր
18 ալըպ օնլարա տէտի քի՝ Այ-
լէմ Երուսաղէմէ չըգադայօրուզ , վէ
Ինսան Օղլու սպաշ քհահինլէ-
րէ վէ քեաթիպլէրէ թէսլիմ օ-
լունաճագ , վէ օնու էօլիւմէ
19 հիւքմ էտէճէքլէր . Վէ եօնու
թայիֆէլէրէ թէսլիմ էտէճէք-
լէր քի՝ օնու զէվգլէնէլէր , վէ
տէօյլէրէր , վէ խաչա չըգարա-
լար . ամմա օ՝ իւչինճի կիւն-
տէ սիրիլէճէք տիր :
20 Օլ զէման Զէվդէոս օ-
ղուլլարընըն անասը՝ օղուլլարը
իլէ սէճտէ էտէրէք վէ օնսան
պիր չէյ տիլէյէրէք եանընա կէլ-
21 տի : Վէ օ օնա՝ Նէ՞ խաթէրսին
տէտի . օ պա օնա՝ Աէօյլէ քի
պու իքի օղուլլարըմ սէնին փա-
տիշահլըղընտա Թպիրի սաղընտա
վէ պիրի սօլունտա օթուրալար
22 տէտի : Վէ Յիսուս ճէվապ է-

- ՄԱՐ . Ժ . 29 , 30 ; ՂՈՒ . ԺԸ . 29 , 32 ;
Ը ՊՏ . Ւ . 16 ; ԽԱ . 31,32 ; ՄԱՐ . Ժ . 31 ; ՂՈՒ . Ժգ . 30 ;
ՀՈՎՀ . ԹԻ . 21 ;
ԲԸ ՕՐ . ԺԷ . 9 ; ԱՌԱՔ . ԻԳ . 6 ; ՊՏ . Ղ . 23 ;
ԷՊ . Ժ ԹԻ . 30 ;
ՏՊ . ԻԲ . 14 ;
Ի ՄԱՐ . Ժ . 32 ; ՂՈՒ . ԺԸ . 31 ; ԳՕՀ . Ժ Ը . 12 ;
Ա ՊՏ . Ժ Ը . 21 ;
Ի ՊՏ . ԻԷ . 2 ; ՄԱՐ . ԺԷ . 1,16 ; ՂՈՒ . ԻԳ . 1 ; ԳՕՀ . Ժ Ը . 28 ; ՀՌ . ԳՈՐ . Գ . 13 ;
Ը ՄԱՐ . Ժ . 35 ;
Բ Պ . Գ . 21 ;
ԺՊ . Ժ Ը . 28 ;

Digitized by Google

տիպ տէտի քի՝ Նէ տիլէտիյի-
նիզլե պիլմէզսինիզ . պէնիմ ի-
չէճէյիմ էգատէհի իչմիյէ՝ վէ
պէնիմ վաքիթիզ օլաճաղըմ Լվաք-
թիզ իլէ վաքիթիզ օլմադըգ գա-
տիր մը սինիզ . օնա՝ Գատիր
23 իզ տէտիլէր : Վէ օ օնլարա
տէտի քի՝ Էկէրչէ գատհիմի ի-
չէճէքսինիզ , վէ պէնիմ վաք-
թիզ օլտուղում վաքիթիզ իլէ
վաքիթիզ օլաճագընըզ . լաքին
սաղընտա վէ սօլումտա օթուրմա-
սընը Յիսան էթմէք՝ պանա մախ-
սուս տէյիլ տիր , իլլա փէտէ-
րիմտէն քիմզէր իչէնե քի հա-
24 զըրլանմըշ տըր : Վէ նօն ըչէրա-
լէր իչէնտիքտէ , քի գարընտաշ-
25 լարա տարըլտըլար : Վէ Յիսուս
օնլարը եանընա չաղըրըպ տէտի .
Պիլէրսինիզ քի՝ Թագիվճէլէրին
հիւքմտարլարը՝ օնլարըն իւզէրի-
նէ հիւքիմէթ սիւրէրլէր , վէ պէօ-
յիւքլէրի օնլարըն իւզէրինէ զա-
26 պիթլիք էտէրլէր : Ըմմա սիզ-
տէ հէօյլէ օլմասըն . լաքին Նսիզ-
տէ քիմ պէօյիւք օլմագ իսթէր-
սէ , խըզմէթքառընըզ օլսուն .
27 Վէ Ուիզտէ քիմ իլք օլմագ
իսթէրսէ , գուլունուզ օլսուն :
28 Նհէ քի Մնաան Օղլու կէլ-
մէտի քի՝ քէնտինէ խըզմէթ ո-
լունա , չիլա խըզմէթ էտէ , վէ
Ոճանընը Էօղլար պէտէլինէ փի-
տայէ վէրէ :
29 Վէ Ոօնլար Էրիքովտան էզգար
իքէն , օնուն արտընճա չօգ խալգ
30 վարտը : Վէ իշիտ եօլուն ետ-
նընտա Էիքի քէօր օթուրտուպ՝
Յիսուսուն կէչմիյինի իչէնտիք-
տէ , չաղըրտաշգ տէտիլէր քի՝ Նա՞
Գաւիթի օղլու Թապպ՝ պիզէ մէր-
31 համէթ էյլէ : Վէ խալգ օնլա-
րը ա՛զարլատը քի՝ սուս օլա-
լար . ամմա օնլար տահա զիյա-
տէ՝ Նա՞ Գաւիթի օղլու Թապպ՝
պիզէ մէրհամէթ էյլէ տէյիւ չա-
32 ղըրըրլար իտի : Վէ Յիսուս տու-
րուպ՝ օնլարը չաղըրտը , վէ՝ Նէ՞
իսթէրսինիզ քի սիզէ էտէյիմ տէ-
33 տի : Օնա՝ Նա՞ Թապպ կէօզ-
34 լէրիմիզ ա՛չըլսըն տէտիլէր : Վէ
Յիսուս մէրհամէթ էտիպ՝ օնլա-
րըն կէօզլէրինէ տօգաննտը . վէ
տէր ա՛գապ օնլարըն կէօզլէրի

կէօրաիւլէը , վէ օնուն արտընճա կիթտիլէր :

ՊԱՊ ԻՒ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին՝ մէրքէպէ պին-
միչ իքէն Երուսաղէմ կիրմէսի : 12 Ե-
լէվէրիչ էտէնլերի հէյքէլտէն գօվմա-
սը : 17 Ինճիր աղաճընա պէտ տուա՝
էթմէսի : 23 Քեահինլերի վէ իսթիթա-
լարը սիւքիւթ էթտիրմէսի , 28 վէ ի-
քի օղուլլարըն Թէմսիլի՝ հէմ 35 քէն-
տիլէրինէ կէօնտէրիլէնլերի էօլտիւրէն
պաղճլարըն Թէմսիլի իլէ՝ օնլարը Թէք-
տիր էթմէսի :

1 Վէ Ոօնլար Երուսաղէմէ եաք-
լաշըպ՝ Բ Օլէյթինլիք տաղընընն եա-
նընա Բեթփագէյէ կէլտիքտէ , օլ
զէման Յիսուս իքի շայիրտ կէօն-
2 տէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Գարշը-
նըզտաքի քէօյէ վարըն , վէ տէր
ա՛գապ պիր պաղլը մէրքէպ հէմ՛
պիլէսինճէ պիր սըփա պուլաճագ-
սընըզ . էէօզիւպ պանա կէթի-
3 րին : Վէ էյէր պիր քիմսէ
սիզէ պիր շէյ սէօյլէրսէ , տէ-
յէսինիզ քի՝ Օնլար Կտապտա
լազըմ տըր . վէ օ՛ տէր ա՛գապ
4 օնլարը կէօնտէրէճէք տիր : Վէ
պուննուն ճիւմլէսի՝ փէյղամպէ-
րին վասիթասը իլէ տէնիլէն
թէքմիլ օլմագ իչիւն օլտու ,
5 քի տէմիշ տիր . Բիւօն զը-
զընա տէյին քի՝ Նշէխ փատի-
շահընը հալիմ՝ վէ մէրքէպէ հէմ
մէրքէպ գուտուղու սըփայա պին-
6 միչ սանա կէլիյօր : Իմտի Բշա-
յիրտէր վարըպ՝ Յիսուսուն օնլա-
րա թէնպիհ էյլէտիյի կիպի էթ-
7 մէք իլէ , մէրքէպի հէմ սըփայը
կէթիրիպ՝ Ոօնլարըն իւզէրինէ
էօվագլարընը գօտուրար . վէ օ
օնլարըն իւզէրինտէ օթուրտու :
8 Վէ փէք չօգ խալգ քէնտի էս-
վագլարընը եօլա տէօշէտիլէր .
վէ Ղայրիլէրի աղաճլարտան տալ-
լար քէսիպ՝ եօլա տէօշէրլէր ի-
9 տի : Վէ էօնտէն վարան հէմ
արտտան կէլէն զալագալըզ չա-
ղըրըպ տէրիտի քի՝ Գաւիթի օղ-
լունա Եվաննա . Բ՛ագապըն խա-
մինաճ կէլէն մարթէպարիք օլսուն .
էն եուճէլէրտէ Եվաննա :
10 Վէ Ոօնուն Երուսաղէմէ կիր-
տիյինաճ , Գու քիմ տիր տէ-
յէրէք՝ պիւթիւն շէհր հարա-

է Ղ. իզ. 39, 42 : Մար . ժգ . 36 : Ղու . իբ . 42 : ՃօՀ . ժբ . 11 :
ը Ղու . ժբ . 50 :
թ Գոր . ժբ . 2 : Հռով . բ . 17 : Բ Կոր . ա . 7 : Ճայտ . ա . 9 :
ժ Ղ. իե. 34 :

ի Մար . ժ . 41 : Ղու . իբ . 24 , 25 :

հ ա Պետ . ե . 3 :
յ Ղ . իգ . 11 : Մար . թ . 34 : ժ . 43 : Ղ Պ . ժբ . 4 :
ճ ՃօՀ . ժգ . 4 :
ո Փիլ . բ . 7 :
չ Ղու . իբ . 27 : ՃօՀ . ժգ . 14 :
ն Ես . ծգ . 10 , 11 , Դան . թ . 24 , 26 : ՃօՀ . ժա . 51 , 52 : ա Տիմ . բ . 6 : Տիտ . բ . 14 : Պետ . ա . 19 :
շ Պ . իզ . 28 : Հռով . ե . 15 , 19 : Եբր . թ . 28 :

ա Մար . ժ . 46 : Ղու . ժբ . 35 :
ղ Պ . թ . 27 :

ա Մար . ժա . 1 : Ղու . ժթ . 29 :
բ Զաք . ժգ . 4 :

գ Մար . ժա . 4 :

դ Թագ . թ . 13 :

ե Ես . կբ . 11 : Զաք . թ . 9 : ՃօՀ . ժբ . 15 :

զ Ա՛գ . Ես . իգ . 40 : ՃօՀ . ժբ . 13 :

է Սաղ . ճժբ . 25 :
ը Սաղ . ճժբ . 26 : Պ . իգ . 39 :
թ Մար . ժա . 15 : Ղու . ժթ . 45 : ՃօՀ . բ . 13 , 15 :

Digitized by Google

11 քէթէ կէլտի ։ վէ խալգ տէր իտի քի Պու՝ Գալիլեանըն Նա-
զարէթ գիւղէնտէն օլան Յիսուս
ի փէյղամպէր տիր ։
12 վէ Յիսուս Ըլլահըն հէյ-
քէլինէ կիրտի , վէ հէյքէլտէ
հէվ ալըշվէրիշ էտէնլէրի տը-
շարը չըգարտը , վէ նսարրաճ-
լարըն փիլթախթալարընը՝ հէմ
կէօյէրճին սաթանլարըն իսքէմ-
լէյէրինի տէվիրտի , վէ օնլարա
13 տէտի քի՝ Իւվիմ ի՛պատէթ
էվլի անկըլաճադ , Ժամնա սիպ
օնու խըրսըզլար մաղարասը էթ-
տինիզ տէյիւ եաղըլմըզ տըր ։
14 վէ հէյքէլտէ օնուն եանընա
քէօրլէր վէ թօփալլար կէլտի-
լէր , վէ օնլարը սաղալթտը ։
15 վէ պաղ քեահինլէր հէմ քնա-
թիպլէր իշլէտիյի մի՛ւճիզլէր՝ վէ
չօճուգլարըն հէյքէլտէ չաղըրըպ՝
Դաւիթին օղլունա Ողվանննա տէ-
տիքլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ ,
16 էօլքէլէնտիլէր ։ վէ օնա՝ Պուն-
լարըն նէ սէօյլէտիյինի իշիտի՞-
յօրմուսուն տէտիլէր • վէ Յի-
սուս օնլարա տէտի քի Պէյլի ,
հիչ պիր քէրդէ օգո՞ւմատընըզ
մը քի՝ Ողա՛սումլարըն վէ մէմ-
էմինլէրին աղզընտան մէտո տիւզ-
տիւն ։
17 վէ օնլարը պրաղըպ՝ չէհրին
տիշարըսընա հվնիմանիայա չըգ-
տը , վէ կէճէ օթատա գալտը ։
18 վէ Նսապահլայըն չէհրէ տէօ-
19 նէր իքէն , ածըգտը ։ վէ Նսօ-
լուն իւգէրինտէ պիր ինճիր ա-
ղաճը կէօրիւպ օնա կէլտի , վէ
օնտա եալընըզ եափրապտան մա՛-
տա պիր նէյնէ պուլմատը • վէ
օնա՝ Ողինտէն արթըգ էպէտէն
մէյվէ օլմասըն տէտի • վէ ինճիր
20 աղաճը անիտէ գուրուտու ։ վէ
Նշայիրտիլէր կէօրտիւքտէ , թա՛ճ-
ճիւպ էտիպ՝ Ինճիր աղաճը նա՞-
սըլ տէր ա՛գապ գուրուտու տէ-
21 տիլէր ։ վէ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնլարա տէտի քի՝ Կէրչէք
տէրիմ սիզէ , Նէյէր իմանը-
նըզ օլուր տա Նշիւպհէ էթմէզ-
սէնիզ , տէյիր եալընըզ պու
ինճիր աղաճընըն մատաէսինի է-
տէճէքսինիզ , Նլաքին շու տա-
ղա տաւթի՝ Գալգըպ տէնիզէ
պրաղըլասըն տէսէնիզ , վագի՛
22 օլաճագ տըր ։ վէ Նտուա՛-
տա՝ Հէր նէ քի իման էտէրէք
տիլէրսէնիզ , ալաճագընըզ ։
23 վէ ՞օնուն հէյքէլէ կէլտի-
յինտէ , թա՛լիմ մէշղուլ իքէն՝
եանընա պաշ քեահինլէր վէ գավ-
մընն իհթիարլարը կէլիպ՝ Նզուն-
լարը նէ՞ հիւքիւմէթ իլէ էտէ-
յօրսուն , վէ պու հիւքիւմէթի
սանա քի՞մ վէրտի տէտիլէր ։
24 վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օն-
լարա տէտի քի՝ Պէն տախի սի-
զէ պիր սէօզ սիւալ էտէյիմ՝
էյէր օնու պանա սէօյլէրսէնիզ ,
պէն տէ սիզէ՝ պունլարը նէ հիւ-
քիւմէթ իլէ էյլէտիյիմի սէօյլէ-
25 րիմ • Յովհաննէսին վաֆթիկի
նէ՞րէտէն իտի , կէօքա՞ն մի՛ ՚ճա-
սա ատէմլէրտէն մի իտի • վէ օն-
լար քէնտի քէնտիլէրինտէ տիւ-
26 շինիպ տէրլէր իտի քի՝ Նէյ-
կէօքտէն տէսէք , պիզէ՝ Նէմտի նի՞-
չիւն օնա ինանմատընըզ տէյէ-
ճէք • վէ էյէր՝ Նէտէմլէրտէն տէ-
սէք , խալգտան գօրգարըզ • զի-
րա Ղհէփհի Յովհաննէսի փէյ-
27 ղամպէր կիպի թուլթարլար ։ վէ
Յիսուսա ճէվապ վէրիպ՝ Գիլ-
մէյիզ տէտիլէր • օ տախի օն-
լարա տէտի քի՝ Պէն տէ սիզէ
պունլարը նէ հիւքիւմէթ իլէ էթ-
տիյիմի սէօյլէմէմ ։
28 վէ սիզէ նի՞ճէ կէօրիւնիւր •
պիր ատէմին իքի էվլատը վար
իտի , վէ էվվէլքինին եանընա
վարըպ տէտի քի՝ Նէյ էվլատ
կիթի պու կիւն պաղըմտա իշլէ ։
29 վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ Նսթէմէմ
տէտի , ամմա սօնկրա փիշման
30 օլուպ կիթտի ։ վէ օպէրինին
եանընա վարըպ՝ օլ միւվաֆ իւգ-
րէ սէօյլէտի • վէ օ ճէվապ վէ-
րիպ՝ Գէլի էֆէնտիմ տէտի , լա-
31 քին կիթմէտի ։ Նքիսինտէն՝ պա-
պասըն իսթէտիյինի հա՞նկը-
ը իճրա էյլէտի • օնա՝ Նէվ-
վէլքիսի տէտիլէր • Յիսուս օն-
լարա՝ Նվէրէճէք տէրիմ սիզէ քի՝
կէօմրիւքճիլէր վէ ֆահիշէլէր
Նէլահէն փատիշահլըղընա սիզտէն
32 էվվէլ կիտէրլէր տէտի ։ Օ՚իբա
՚Յովհաննէս սիզէ ատաւգաթի թա-
րիգի իլէ կէլտի , ամմա օնա

ղ Գ . է . 7 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։ Ճակ . ե . 16 ։ ա Ճօհ . գ . 22 ։ ե . 14 ։ ը Մար . ժա . 27 ։ Ղու . ի . 1 ։ ղ Եվ . բ . 14 ։ Գոր . դ . 7 ։ է . 27 ։

ե Գ . բ . 23 ։ Ղու . է . 16 ։ Ճօհ . զ . 14 ։ է 40 ։ Թ . 17 ։ ը Մար . ժա . 11 ։ Ղու . ժթ . 45 ։ Ճօհ . բ . 15 ։ Ես Օր . ժգ . 25 ։ թ Ես . ծգ . 7 ։ ժ Երեմ . է . 11 ։ Մար . ժա . 17 ։ Ղու . ժթ . 46 ։

ի Սաղ . ը . 2 ։

ի Մար . ժա . 11 ։ Ճօհ . ժա . 18 ։ ձ Մար . ժա . 12 ։ ղ Մար . ժա . 13 ։ ճ Մար . ժա . 20 ։

ո Գ . ժէ . 19 ։ Ղու . ժէ . 6 ։ յ Ճակ . ա . 6 ։

ա Կոր . ժգ . 2 ։

ղ Գ . է . 7 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։ Ճակ . ե . 16 ։ ա Ճօհ . գ . 22 ։ ե . 14 ։ ը Մար . ժա . 27 ։ Ղու . ի . 1 ։ ղ Եվ . բ . 14 ։ Գոր . դ . 7 ։ է . 27 ։

ո Գ . ժգ . 5 ։ Մար . զ . 20 ։ Ղու . ի . 6 ։

ր Գ . գ . 1, ԼԱ ։

Digitized by Google

ինանմատընըզ , «կէօմրիքՃիլէը վէ ֆահիշէլէը իսէ՝ օնա ինանմըլար • վէ սիզ կէօրիպ սօնկրա օնա ինանյասըընըզ տէյիւ փիշման օլմասընըզ :

33 Պիր զայրի թէմիզ իշխին • Պիր էվ սահիպի ատէմ վար ի՛տի քի՝ Էպաղ տիքիպ օնուն էֆրաՃընա չէմի էվլիերտի , վէ իչինտէ ՃէնաէրէՀ գազտը , վէ գուլէ պինա էթտի , վէ օնու պաղՃըլարա քիրա իլէ թէսլիմ՝ է-

34 տիպ «ղուրպէՃէ կիմտի : Վէ մահսուլարըն վագիը նագլաընըգսա , խըզմէթքեարլարընը պաղՃըլարա կէօնտէրտի քի՝ ըմահ-

35 սուլարընը ալալար : Վէ ՃպաղՃըլար օնուն խըզմէթքեարլարը-նը թուԹուպ՝ քիմինի տէօյտիւլէր , քիմինի տէ էօլտիւրտիւլէր , վէ քիմինի թաշլատըլար :

36 Թէքըար էվվէլքիլէրտէն զիյատէ՝ պաշգա խըզմէթքեարլար կէօնտէրտի , վէ օնլարա տա օլ միւն-

37 վալ իւզրէ էյլէտիլէր : Վէ էնՃամ օնլարա՝ Օղլումտան ուԹան՝աՃագլար տէյէրէք՝ քէնտի

38 օղլունու կէօնտէրտի : Վէ պաղՃըլար օղլունու կէօրտիւքտէ , քէնտի մապէ յինէրինտէ՝ «Վ արիս պուտուր , էկէլիմ օնու էօլտիւրէլիմ , վէ օնուն միրասընը զապթ

39 էտէլիմ տէտիլէր : Վէ Էօնու ԹուԹուպ՝ պաշտան տիշարը չը-գարտըլար , վէ էօլտիւրտիւլէր :

40 Յամի պաղըն սահիպի կէլտի-յի զէման՝ օլ պաղՃըլարա նէ՞

41 էտէՃէք տիր : Օնա տէտիլէր քի՝ Ֆօլ քէօթիւլէրի քէօթիւ Թարզ իլէ հէլաք էտէՃէք , «վէ պաղը՝ մահսուլարը մէվհումնտէ օնա վէրէՃէք օլմն պաղՃըլարա քիրա իլէ թէսլիմ է-

42 տէՃէք տիր : Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Բ՚ոլա պիր տէֆա՝ Պհի Թապլարտա օգո՚մանընըզ մը քի՝ Հօլ եափուՃկէրէրին բէտտա էթտիքլէրի Թալ՝ քէօշէ պաղը օլտու • պու՝ Բ՚ապպտան օլտու , վէ կէօզլէրիմիզտէ ս՚Ճայըպ տըր :

43 Պունուն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Էլլահըն փատիշահլըղը սիզտէն գալտըրըլըպ՝ մէլվէսինի կէթիրէն Թայիֆէյէ վէրիլէՃէք :

44 Վէ Էպու Թալըն իւզէրինէ տիւշէն՝ գըրըլաՃագ , վէ օ՝ քիմին իւզէրինէ տիւշէրսէ , Էօնու էզէՃէք տիր :

45 Վէ պող քհահինլէը հէմ փարիսեցիլէր օնուն Թէմիլլէրինի իշլէթտիքլէրինաէ , քէնտիլէր իչիւն սէօյլէտիյինի անկլա-

46 տըլար : Վէ օնու ԹուԹմագ արարլար իտի՝ իսէ տէ , խալգտան գօրգտուլար • զիրա օնու Ղմիէղամպէր կիպի ԹուԹարլար իտի :

ՊԱՊ ԻԱ

2 Օղլու իչիւն տիւյիւն էտէն փատիշահըն Թէմիլլէ : 9 Թայիֆէլէրին իմանա տա-վէթ օլունմալարը : 12 Յիւիւն էավապը օլմայանըն Թա՚զիր օլունմասը : 15 Կայսրա վէրկի վէրիլմէսինին Ճայիզ օլտուղունը : 23 Քրիստոս Էֆէնտիմիզ Սադուկեցիլէրի՝ գըյամէթ հագգընտա սիքիւթ էթտիրտիյի : 34 Իլք վէ էն պէյիւք Թէնապհ հանկըսը տըր տէյիւ Հէրհա՚Թ խօՃասընա Ճէվապ վէրմէսի , 41 վէ Փարիսեցիլէրի Մեսիհանըն հագգընտա ՃէվապուզՂ պրագմասը :

1 Վ Էյիսուս Ճէվապ էտիպ՝ Թէքրար օնլարա «Թէմսիլլէր իլէ

2 սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Կէօքլէրին փատիշահլըղը օղլունա տիւյիւն էտէն պիր փատիշահա պէնզ

3 զէր : Վէ խըզմէթքեարլարընը՝ տա՚վէթլիլէրի տիւյիւնէ չաղըրմազա կէօնտէրտի • վէ կէլմէք

4 խաթէմէտիլէր : Թէքրար զայրի խըզմէթքեարլար կէօնտէրիպ տէ-տի • Տա՚վէթլիլէրէ տէյին քի՝ ԻնՃէ կիւնտիւզ Թաա՚մըմը հազըրլատըմ , Բպուղալարըմ վէ պէսլի տավարլարըմը պօղազլանմըզ , վէ հէր շէյ հազըր տըր , տիւ-

5 յիւնէ կէլէն : Ընմա օնլար իչմալ էտիպ՝ քիմի քէնտի Թարլասընա վէ քիմի ԹիՃարէթինէ

6 կիմտի : Վէ գալանլարը օնուն խըզմէթքեարլարընը ԹուԹուպ՝ սէօյտիւլէր , վէ էօլտիւրտիւլէր :

7 Յամի փատիշահ իշլէթտիքտէ՝ զազապէ կէլտի • վէ Էա՚սքէրլէրինի կէօնտէրիպ՝ օլ գաթիլլէրի հէլաք էթտի , վէ օնլարըն շէհ-

8 րինի եագտը : Օլ զէման խըզմէթքեարլարընա տէտի քի՝ Կէրչի տիւյիւն հազըր տըր , ամմա տա՚վէթլիլէր Բլայըգ տէյիլ իտի :

ա Ղու. գ. 12, 13 :

Վ Սաղ. ՃԻ. 9 : ԵրգԸ. 11 : Ես. է. 1 : Երեմ. ք. 21 : Մար. ժք . 1 : Ղու. ի. 9 : Բ Պ . իե . 14, 15 :

ը Երգ . Ը . 11, 12 :

ց Ը Մն. իգ. 21 : ԼՂ . 16 : Նեեմ. Թ. 26 : Պ . է. 12 : իգ. 34 , 37 : Գոր. է. 52 : ա Թես . ք. 15 : Երր . ժա. 36, 37 :

ա Սաղ. ք. 8 : Երր. ա. 2 : Ֆ Սաղ. ք. 2 : Պ իզ. 3 : իէ. 1 : Ցօհ. ժա . 53 : Գոր. գ. 27 : + Պ. իզ. 50, ՃԻ : Մար . ժգ. 46, ՃԻ : Ղու . իք . 54, ՃԻ : Ցօհ. ժը. 12, ՃԻ : Գոր. ք. 23 : ⋄ Գ՚գ Ղու. ի . 16 : Ֆ Ղու. իա. 24 : Երր . ք . 2 , 3 : ա Գոր. ժգ. 46 : ժէ. 7 : ժը. 6 : իը. 28 : Հռով. Թ. ժ. ժա : Բ Սաղ. ՃժԸ. 22 : Եա . իը. 16 : Մար . ժք . 10 : Ղու. ի. 17 : Գոր. գ. 11 : Եփես . ք . 20 : ագեա. ք . 6 , 7 : է Պ . ը. 12 :

բ Եա. ք. 14, 15 : Ջաք . ժք. 3 : Ղու. ի. 18 : Հբ . ռով . Թ . 33 : ագեա, ք . 8 :

Է Ն. ա. կ. 12 : Դան ք. 40 :

Ը Իա . 11 : Ղու. է. 16 : ճօհ. է. 40 :

ա Ղու. ժգ. 16 : ճայտ. ժԹ. 7 , 9 :

բ Ա ռ ա կ . Թ . 2 :

դ Դան. Թ. 26 : Ղու . ժԹ . 27 :

գ Պ. ժ. 11, 13 : Գոր . ժգ . 46 :

Digitized by Google

9 Իմոի հօլ կէչխտէրինէ վարըն ,
վէ հէփ պուլտուգլարընըզը տիւ-
10 յիւնէ տա՛վէթ էտին : Վէ օլ
խըզմէթքեարլար հօլտարա չըգըպ՝
Ի Կ . ժգ . 38 , 47 : Հէփ պուլտուգլարընը կէրէկ եա-
րամազլարը կէրէկ էյիլէրի ճէմ՝
էթտիւլեր . վէ տիւյիւն՝ սօֆ-
բատա օթուրանլարտան տօլտու :
11 Վէ փատիշահ սօֆրատա օթու-
րանլարը կէօրմէյէ կիրտիքտէ , օ-
բատա՝ ղոիւյիւն լհպասը կիյին-
Ղ Բ Կօր . Ե . 3 : Եփես . գ . 24 : Կող . գ . 10 , 12 : Ճայտ . գ . 4 : Ժղ . 15 : ժԹ . 8 : 12 Մէմիշ պիր ատէմ կէօրտիւ : Վէ
օնա՝ Յա՞ տօսթ տիւյիւն լհպա-
սընն հօղ իրէն պուրայա նի՞ճէ
կիրտին տէտի . վէ օնուն նուէթ-
13 գու ԹուԹուլտու : Օլ զէման
փատիշահ խըզմէթճիլէրէ տէտի
քի՝ Օնուն այագլարընը վէ էլ-
լէրինի պաղլայըպ օնու գալըը-
Ի Կ . Բ . 12 : րըն , վէ Խոշտրըքի գարանլըզա
չըգարըն . աղլայըղ վէ տիշ գը-
Ճ Կ . Լ . 16 : 14 Ճրըտայըղը օրատա օլաճագ : Ը Օ՛ն-
րա տա՛վէթլիլէր չօգ՝ ամմա սէ-
չիլմիշլեր աղ տըր :
Ի Մար . ժբ . 13 : Ղու . Լ . 20 : 15 Ի՛Օլ զէման փարիսեցիլէր վա-
րըպ՝ նիճէ օնու սէօզ իլէ տու-
զաղա աֆտալար տէյիւ մէշվէրէմ
16 էթտիլեր : Վէ քէնտի շայիրտ-
լէրինի Հերովդէս Թտարաֆըլըար
իլէ պէրապէր օնա կէօնտէրիպ
տէտիլեր . Ո՛Յ խոճա պիլիրիզ
քի կէրչէք սին , վէ Ա՛ստուծն
եօլունու կէրչէքլիք իլէ էօյրէ-
տիրսին , վէ քիմսէտէն էօյթիւ-
րիւ վազիֆէն օլմազ , զիրա ա-
տէմլերին խաթըրնա պագմազ-
17 սըն . Իմոի պիզէ սէօյլէ , սա-
նա նի՞ճէ կէօրիւնիւր , Կայս-
րա՞ խարաճ վէրմէք ճայի՞զ մի
18 տիր , հօխսա տէյիլ մի տիր : Վէ
Հիսուս օնլարըն եարատազլըղը-
նը անկլամազըղլա տէտի քի՝ Պէ-
նի նի՞չիւն թէճրիպէ էտէրսի-
19 նիզ էՅ միւրայըլար : Պանա
վէրկինին սէքքէսինի կէօսթէրին .
վէ օնլար օնա պիր տինար կէ-
20 թիրտիլեր : Վէ օնլարա տէտի
քի՝ Պու թասվիր չէմ իւսթ եա-
21 զըսը քիմի՞ն տիր : Օնա՝ կայս-
րըն տէտիլեր . օլ զէման օնլա-
Ի Կ . ժԷ , 25 : Հռով . ժգ . 7 : րա՝ Իմոի Ի՛կայսրըն օլանը կայս-
րա՝ վէ Ա՛ստուծն օլանը Ա՛ստուա
22 էտա Էյլէյին տէտի : Վէ օնլար ի-
չինտիքտէ՝ թա՛ճճիպ էթտիլեր ,
վէ օնու թէրք էտիպ կիթտիլեր :
23 Ի՛Օլ կիւնտէ օնուն եանըտա՝ Ի Մար . ժբ . 18 : Ղու . Ի . 27 : Ա Գոր . իգ . 8 :
Ա՛Դուկեցիլէրը կէլտիլեր , վէ օնա
24 սօրուպ տէտիլեր . Ո՛Յ խոճա՝
Մովսէս տէտի քի՝ Եյէր պիր Ի Բ Օր . իե . 5 :
քիմսէ էվլատլարը հօղ իքէն էօ-
լիւբսէ , օնուն գարըսընը գարըն-
տաշը ալսըն , վէ գարընտաշընա
25 զիւրրիյէթ գալտըրսըն : Իմոի
պիզտէ եէտի գարընտաշ վար
իտի . վէ իլքի էվլէնտիքտէն սօնկ-
րա էօլտիւ , վէ զիւրրիյէթի օլ-
մամաղ իլէ՝ գարըսընը գարըն-
26 տաշընա պրագտը : Իքինճիսի վէ
իւչիւնճիսիսիւ տախի Թա եէտի-
Յէտէք պուննուն կիպի օլտու :
27 Վէ Հէփիսինտէն սօնկրա գարը
28 տախի էօլտիւ : Իմոի գըյա-
մէթտէ՝ եէտիտէն Հա՛նկըսընըն
գարըսը օլաճագ , չիւն քի օնու
29 Հէփիսի տէ ԹուԹտու : Վէ Ո՛յի-
սուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Ի՛Կիթապլարը վէ Ա՛լլա- Ժ Ճօհ . Ի . 9 :
հըն գուտրէթինի պիլմէտիյինիզ
30 տէն ալտանը յօրսունուզ : Ո՛Յ-
նրա գըյամէթտէ նէ էվլէնիր-
լէր՝ նէ տէ էվլէնտիրիլիրլեր ,
Իվա Ա՛լլահըն կէօքտէ մէնէք-
31 լէրի կիպի տիրլեր : Ա՛մմա էօ- Ի ա Ճօհ . գ . 2 :
լիւլէրին գըյամէթի խուսուսուն-
տա՝ Ա՛լլահտան սիզէ սէօյլէնէնի
օգո՞մատընըզ մը քի՝ հզէն Ա՛ը-
32 րահամըն Ա՛լլահը վէ Ի՛սահա- Հ Ել . գ . 6 , 16 : Մար . ժբ . 26 : Ղու . Ի . 37 : Գոր . Է . 32 : Եբր . ժ . 16 :
կըն Ա՛լլահը վէ Յակոբուն Ա՛լ-
լահը իմ՝ տէմիլ տիր . Ա՛լլահ՝
էօլիւլէրին տէյիլ՝ իլլա Հայտի-
33 տա օլանլարըն Ա՛լլահը տըր : Վէ Ի Կ . Է . 28 :
խալգ իշլէթտիքտէ , օնուն Թա՝- Ղ Մար . ժբ . 28 :
լիմինտէն Ի՛Հէյրան օլուրլար իտի :
34 Վէ Հափարիսեցիլէր՝ օնուն Ա՛ձ Ե Ա՛Դուկեցիլէրի սիքքիթ էթտիր-
տիյինի իշլէթտիքլէրինտէ , պիր-
35 լիքտէ ճէմ՝ օլտուլար : Վէ Ֆօն- Ճ Ղու . ժ . 25 :
լարտան պիրի՝ պիր շէրիա՛թ
խոճասը՝ սիւալ էտիպ օնու Թէճ-
36 րիւպէ էտէրէք տէտի քի՝ Ի՞Ա՛
խոճա շէրիա՛թտա Հա՛նկը Թէն-
37 պիհ պէօյիւք տիւր : Վէ Ո՛յի-
սուս օնա տէտի քի՝ Ի՛Սպպ Ի Բ Օր . զ . 5 , ժ . 12 : Լ . 6 : Ղու . ժ . 27 :
Ա՛լլահընը պիւթիւն գալպինտէն
վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւ-
38 Թիւն ֆիքրինտէն սէվէտին : Ի՛նք
վէ պէօյիւք Թէնպիհ պու ատը :

Digitized by Google

39 Վէ պունուն միսալի իքինճի քի՝ յԱստղուն-
ուն քէնա՛ն կիպի սէ-
40 վէ՛ն ։ Պիւթիւն չէրեա՛թ հէմ
փէյղամպէրլէր՝ Նպու իքի թէն-
պիհ՛տէն ասըլըր ։
41 Վէ ւվարիսեցիլէր ճէմ՛՝ օլ-
մուշ իքէն , Յիսուս օնլարա
42 սիւալ էտիպ՝ Վրիստոսուն հագ-
գընա սիզէ նէ՞ կէօրիւնիւր ,
քիմի՞ն օղլու տուր տէտի ։ օ-
43 նա՝ Դաւիթին տէտիլէր ։ Օն-
44 լարա ուէտի քի՝ Էմաի Դաւիթ
Թուհ իւէ նի՞ճէ օնա Տապպ
Հաղորըպ տէր ։ Տապպ Տապպը-
մա տէտի քի՝ Ձնա պէն սէնին
տիւշմէնլէրինի այագլարընա պա-
սամադ գօյունճայատ՛ք սաղըմնա
45 օ՛ժուր ։ Էմտի Դաւիթ օնա
Տապպ Հաղորըրսա , նի՞ճէ օ-
46 նուն օղլու օլուր ։ Վէ Ե՛քիմ-
սէ օնա պիր սէօղ ճէվապ վէր-
մէյէ գատիր տէյիւլ իտի ։ Գէմ-
օլ կիւնտէն՝ օնա սիւալ էմ-
մէյէ արձըդ քիմսէ ճէսարէթ
էլիմէտի ։

ՊԱՊԻՆ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ քեաթիպլէրին
վէ Փարիսեցիլէրին տէյիլ ֆէնա ի-
րէթլէրինէ՝ իլլա էյի Թա՛լիմաթլէրինէ
ույսունալար տէյիւ խալգա նասի՛հաթ
էթ՛էսէի ։ 5 Օնուն Հայիրսէրի՝ քեա-
թիպլէր վէ Փարիսեցիլէր կիպի նամ ու
շան գազանմագ սէվտասընատն՝ սագընմա-
գա պօրձլու օլտուգլարը ։ 13 Քեաթիպ-
լէրին վէ Փարիսեցիլէրին քէօրլիւյիւնէ
գարշը սէքիզ վայ Թագրիր էթ՛էսէի ,
վէ 34 Երուսաղէմին խարապ օլմասը խոս-
տուտնատ փէյղամպէրլիք էթ՛էսէի ։

1 Օ՛Լ զէման Յիսուս խալգա հէմ
Շաքիրտլէրինէ սէօյլէ յիպ տէտի քի՝
2 Ո՛Հաճիպլէր վէ Փարիսեցիլէր՝
Պովսէին սէտիրինտէ օթուրտու-
3 լար ։ Էմտի սիզէ հէր նէ սէօյ-
լէյիւրսէ քի սագլայ սընըզ , սագ-
լայըն վէ իճրա էյլէյին , ամմա
օնլարըն ա՛մէլլէրինէ կէօրէ էթ-
մէն ։ զէրա Ե՛սէօյլէյիւր , վէ էթ-
4 մէզլէր ։ Է՛Օ՛Ներա աղըր վէ կիւճ
կէօճիւրիւլիւր եի՛ք-լէր պաղլար-
լար , վէ ատէմլէրին ուճմազլարը
իւզէրինէ գօրլար ։ ամմա օնլա-
րը՝ փարմագլարը իլէ աէիրէթ-
5 մէք իչլէրինէ էտէրլէր ։ Հէմ Է՛չ-
մայիլէրինի կէսիշէտիրլէր , վէ
էվապպարընըն էճէգլիկի պէօ-
6 ւիւրիւլէր ։ Է՛Օ՛Նչաճկէ՛ըտ
տախ պաղ փօսճ՛ալարը՝ վէ ճէ-
մաա՛թ հէրլէրինտէ պաղ սէտիր-
լէրի՝ վէ փատարըլարտա սէլամ՛լարը՝
7 Հէմ ատէմլէրտէն Տապպի Տապպի
8 չաղորըմայը սէվէրլէր ։ Ե՛իզ ի-
սէ՝ Տապպի չաղորըմայասընըզ ։
զէրա սիզին միւսէյրիսիզ պիր՝
Վրիստոս տուր , վէ սիզ Հէվի-
9 նիզ գարընտաշլար սընըզ ։ Վէ
եէր իւզէրինտէ Ֆ՛ռէյնչ փէտէրի-
նիզ չաղորմայասընըզ ։ Էզէրա
փէտէրինիզ պիր՝ կէօքլէրտէ օ-
10 լան տըր ։ Է՛էմ միւսէյրիսլէր
չաղորը՛մայասընըզ ։ զէրա սիզին
Միւսէյրիսինիզ պի՛ր՝ Վրիստոս
11 տուր ։ Վէ Ֆսիզին պէօյիւյիւ-
12 նիւզ՝ խըզմէթճինիզ օլա ։ Վէ
Ֆ՛քիմ քի քէնտինի եիւճէլտիրսէ՝
ալչաղտանաճագ , Հէմ քիմ քի
քէնտինի ալչազլատըրսա՝ եիւճէ-
լէճէք տիր ։
13 Ը՛մմա Ե՛վէյ սիզէ՝ Հ՛յ միւրայը
քեաթիպլէր վէ Փարիսեցիլէր ,
զէրա ատէմլէրին էօնիւնտէ կէօք-
լէրին փատիշահլըղընը դափատը-
նըզ ։ Չիւն քի սիզ կիրմէզսի-
նիզ , կիրէնլէրի տախի կիրմէ-
14 յէ գ՛յ վէրմէզսինիզ ։ Վա՛յ սի-
զէ՝ Հ՛յ միւրայը քեաթիպլէր վէ
Փարիսեցիլէր , Ըզէրա տուլ դա-
րըլարըն էվլէրինի հէրսինիզ , վէ
պէհանէ իլէ ուզուն տուա՝ Է-
տէրսինիզ ։ պունուն իչլէն տա-
հա զի՛յատէ ա՛զապ ալաճագտը-
15 նըզ ։ Վա՛յ սիզէ՝ Հ՛յ միւրայը
քեաթիպլէր վէ Փարիսեցիլէր ,
զէրա պիր ատէմի տինէ կէթիր-
մէք իչլուն աէնիզի վէ գարայը
տօլաշորսընըզ , վէ կէլտի՛կտէ՝ օ-
նու քէնտինիզտէն իքի գաթ զի՛յա-
տէ ճէհէննէմ օղլու էտէրսինիզ ։
16 Վա՛յ սիզէ՝ Ե՛՞էյքէլ իլէ եէ-
մին էտէն պիր շէյ տէյիլ , ամ-
մա՝ Հէյքէլին ալթունու իլէ եէ-
մին էտէն պօրձլու օլուր տէյէն
17 Ե՛քօր գուլալուզլար ։ Ը՛յի սի-
վանէլէր վէ քէօրլէր ։ զէրա
Հա՞նկիսը պէօյիւք տիւր , ալ-
Թո՞ն մը , եօխսա Ֆալթունու Թագ-
18 տիւ էտէն Հէյքէլ մի ։ Է՛էմ՝

Ա՛հզպահ իլէ եէմին էտէն պիր
ձէյ տէյիլ, ամմա օնուն իւզէ-
բինտէ օլան հէտիյէ իլէ եէմին
էտէն պօրձլու օլուր պէրթինէդ։
19 Ւ՛յ տիվանէլէր վէ քէօլէր ·
զիրա հա՞նկիսը պէօյիւք տիւր ,
հէտիյէ՞ մի , եօխսա հ՛հէտիյէ-
յի թագտիս էտէն մէզպահ մը ։
20 Ւամտի մէզպահ իլէ եէմին էտէն՝
օնուն իլէ վէ օնուն իւզէրինտէ
հէվ օլանլար իլէ եէմին էտէր ։
21 Վ՛է հէյբէլ իլէ եէմին էտէն՝
օնուն իլէ վէ Յօնտա սաքին օ-
22 լան իլէ եէմին էտէր ։ Վ՛է կէօք
իլէ եէմին էտէն՝ Ղ՛լահըն թագա-
թը իլէ հէմ օնուն իւզէրինտէ
օթուրան իլէ եէմին էտէր ։
23 Վա՛յ սիզի՝ էյ միւրայը քեա-
թիպլէր վէ փարիսեցիլէր , զի-
րա Ֆնա՝նէնին վէ անիսօնուն վէ
քիմնօնուն ի՝ւշրիւնիւ վէրիրսի-
նիզ , ամմա Ղ՛շէրիա՝թըն տահա
աղըր շէյլէրինի՝ հիւքմիւ վէ մէր-
համէթի վէ իմանը թէրք էթ-
տինիզ · պունլարը էթմէլի՝ վէ
օնլարը պրագմաթալը իտինիզ ։
24 Ւ՛յ սիվըի սինէյի սիզիւպ՝ տէ-
վէյի եուտան քէօր գուլաղուզ-
25 լար ։ Վա՛յ սիզ՝ էյ միւրայը
քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր ,
զիրա Յգատհչին վէ չանաղըն
տիշ եանընը թէմիզլէրսինիզ ,
ամմա օնլարըն իչլի՝ զուլմ վէ
26 նահագլըգ իլէ տօլու տուր ։ Ւ՛յ
քէօր փարիսեցի՝ էվվէլա գատէ-
հին վէ չանաղըն իչլինի թէմիզ-
լէ , չէօյլէ քի օնլարըն տիշ
27 եանը տա թէմիզ օլա ։ Վա՛յ
սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր
վէ փարիսեցիլէր , զիրա Ֆպա-
տանա օլմուշ տիշարըտան կիւ-
զէլ կէօրինիւպ՝ իչէրիտէն էօլիւ
քէմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըգ
իլէ տօլու օլան մէզարլարա պէն-
28 զէրսինիզ ։ Ավ տախի պէօյլէձէ՝
ատէմլէրէ տիշարըտան սատըգ
կէօրինիւրսինիզ , ամմա իչէ-
րիտէն միւրայըլըգ վէ պինամուս-
29 լուգ իլէ տօլու սունուգ ։ Ւվ՛ա՛յ
սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ
փարիսեցիլէր , զիրա փէյղամպէր-
լէրին մէզարլարըն պինա էտէր-
սինիզ , վէ սատըգլարըն թիւր-
30 պէլէրինի տօնատըրսընըզ · Վէ

տէրսինիզ քի՝ Ւ՛յէր պապալա-
րըմըզըն կիւնլէրինտէ օլսայըտըգ ,
փէյղամպէրլէրին գանընա օնլար
31 իլէ իչհագ օլմազտըգ ։ Պու
վէճհ իլէ՝ «փէյղամպէրլէրի էօլտիւ-
րէնլէրին օղուլլարը օլտուղունուզա
քէնտինիզ շէհատէթ էտէրսինիզ ։
32 Ւվիզ տախի՝ պապալարընըզըն էօլ-
33 չէսիւնիւ տօլտուրուն ։ Ւյա՞ ևը-
լանլար՝ «էնկէրէք էվլատլարը՝ ձէ-
չէնէմին ա՛զապընտան նի՞ձէ գա-
34 չաճագսընըզ ։ Ն()նուն իչհւն՝ իշ-
թէ պէն սիզէ փէյղամպէրլէր վէ
ա՛լիմլէր վէ քեաթիպլէր կէօն-
տէրէճէյիմ , վէ «օնլարտան էօլ-
տիւրէճէքսինիզ , վէ խաչա չը-
գարաճագընըզ , հէմ «օնլար-
տան ձէմաա՛թի եէրլէրինիզտէ տէօ-
յէձէքսինիզ , վէ շէհրաէն շէհ-
35 րէ գօվաճագսընըզ ։ Վ()ա քի
եէրին իւզէրինէ տէօքիւլէն սա-
տրգ գանըն ձիւմլէսի՝ «աատրգ
Ա՛բէվլին գանընտան «հէյքէվ իլէ
մէզպահչին արաասընտա գաթլ էթ-
տիյինիզ Խարաքիա օղլու Ո՛զա-
քարիանըն գանընատէք՝ սիզին
36 իւզէրինիզէ կէլէ ։ Ակերչէք տէ-
րիմ սիզէ քի՝ պունլարըն ձիւմ-
լէսի պու տէվրին ատէմլէրի իւ-
զէրինէ կէլէճէք տիր ։
37 «Ւ՛յ Ֆրուսաղէմ՝ փէյղամ-
պէրլէրի էօլտիւրէն վէ սանա
կէօնտէրիլմիչլէրի Ա՛թաչլայան Ֆ-
րուսաղէմ՝ գա՞չ տէֆա՝ «սէչին
էվլատլարընը՝ Թավուղուն քէն-
տի փիլիճէրինի «գանատլարընըն
ալթընա Թօփլատըզը Թարզ իւզ-
րէ Թօփլամազա միւրատ էթտիմ,
38 ամմա իսթէմէտինիզ ։ Ւչէճ սի-
39 զէ՝ էվինիզ վիրան գալըր ։ Ո՛վ-
բա սիզէ տէրիմ քի՝ Պունտան
սօնկրա արթըգ՝ Թա սիզ «Ֆապ-
պըն իսմինտէ կէլչէն միւթէպա-
րիք օլսուն տէյինճէյէտէք պէ-
նի կէօրմէյճէյէքսինիզ ։

ՊԱՊ ԻԿ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին հէյքէլին խա-
բար օլմասընը՝ 3 օնտան եվվէլ նէ կէօ-
նա վէ նէ պէօյիւք պէլաէր վագի՝ օ-
լաճաղընը փէչին աեօյլէմէի ։ 29 Օնուն
հիւքմ էթմէյէ կէլմէսինին ա՛լամէթ-
լէրինի խապէր էթմէի ։ 36 Վչէ օլ
կիւն հէմ օլ սաա՛թ մա՛լիմ օլմասը-
զը իչհւն՝ 42 պէզի՝ էյի գուլլար միսկի-
լիւ հէր սապթա Ֆէնտիմիզին կէլ-

Ա՛հզպահ իլէ եէմին էտէն պիր ձէյ տէյիլ, ամմա օնուն իւզէրինտէ օլան հէտիյէ իլէ եէմին էտէն պօրձլու օլուր պէրթինէդ։

19 Ւ՛յ տիվանէլէր վէ քէօլէր · զիրա հա՞նկիսը պէօյիւք տիւր , հէտիյէ՞ մի , եօխսա հ՛հէտիյէյի թագտիս էտէն մէզպահ մը ։

20 Ւամտի մէզպահ իլէ եէմին էտէն՝ օնուն իլէ վէ օնուն իւզէրինտէ հէվ օլանլար իլէ եէմին էտէր ։

21 Վ՛է հէյբէլ իլէ եէմին էտէն՝ օնուն իլէ վէ Յօնտա սաքին օ-

22 լան իլէ եէմին էտէր ։ Վ՛է կէօք իլէ եէմին էտէն՝ Ղ՛լահըն թագաթը իլէ հէմ օնուն իւզէրինտէ օթուրան իլէ եէմին էտէր ։

23 Վա՛յ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր , զիրա Ֆնա՝նէնին վէ անիսօնուն վէ քիմնօնուն ի՝ւշրիւնիւ վէրիրսինիզ , ամմա Ղ՛շէրիա՝թըն տահա աղըր շէյլէրինի՝ հիւքմիւ վէ մէրհամէթի վէ իմանը թէրք էթտինիզ · պունլարը էթմէլի՝ վէ օնլարը պրագմաթալը իտինիզ ։

24 Ւ՛յ սիվըի սինէյի սիզիւպ՝ տէվէյի եուտան քէօր գուլաղուզ-

25 լար ։ Վա՛յ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր , զիրա Յգատհչին վէ չանաղըն տիշ եանընը թէմիզլէրսինիզ , ամմա օնլարըն իչլի՝ զուլմ վէ

26 նահագլըգ իլէ տօլու տուր ։ Ւ՛յ քէօր փարիսեցի՝ էվվէլա գատէհին վէ չանաղըն իչլինի թէմիզլէ , չէօյլէ քի օնլարըն տիշ

27 եանը տա թէմիզ օլա ։ Վա՛յ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր , զիրա Ֆպատանա օլմուշ տիշարըտան կիւզէլ կէօրինիւպ՝ իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըգ իլէ տօլու օլան մէզարլարա պէն-

28 զէրսինիզ ։ Ավ տախի պէօյլէձէ՝ ատէմլէրէ տիշարըտան սատըգ կէօրինիւրսինիզ , ամմա իչէրիտէն միւրայըլըգ վէ պինամուս-

29 լուգ իլէ տօլու սունուգ ։ Ւվ՛ա՛յ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր , զիրա փէյղամպէրլէրին մէզարլարըն պինա էտէրսինիզ , վէ սատըգլարըն թիւր-

30 պէլէրինի տօնատըրսընըզ · Վէ

տէրսինիզ քի՝ Ւ՛յէր պապալարըմըզըն կիւնլէրինտէ օլսայըտըգ , փէյղամպէրլէրին գանընա օնլար

31 իլէ իչհագ օլմազտըգ ։ Պու վէճհ իլէ՝ «փէյղամպէրլէրի էօլտիւրէնլէրին օղուլլարը օլտուղունուզա քէնտինիզ շէհատէթ էտէրսինիզ ։

32 Ւվիզ տախի՝ պապալարընըզըն էօլ-

33 չէսիւնիւ տօլտուրուն ։ Ւյա՞ ևը-լանլար՝ «էնկէրէք էվլատլարը՝ ձէչէնէմին ա՛զապընտան նի՞ձէ գա-

34 չաճագսընըզ ։ Ն()նուն իչհւն՝ իշթէ պէն սիզէ փէյղամպէրլէր վէ ա՛լիմլէր վէ քեաթիպլէր կէօնտէրէճէյիմ , վէ «օնլարտան էօլտիւրէճէքսինիզ , վէ խաչա չըգարաճագընըզ , հէմ «օնլարտան ձէմաա՛թի եէրլէրինիզտէ տէօյէձէքսինիզ , վէ շէհրաէն շէհ-

35 րէ գօվաճագսընըզ ։ Վ()ա քի եէրին իւզէրինէ տէօքիւլէն սատրգ գանըն ձիւմլէսի՝ «աատրգ Ա՛բէվլին գանընտան «հէյքէվ իլէ մէզպահչին արաասընտա գաթլ էթտիյինիզ Խարաքիա օղլու Ո՛զաքարիանըն գանընատէք՝ սիզին

36 իւզէրինիզէ կէլէ ։ Ակերչէք տէրիմ սիզէ քի՝ պունլարըն ձիւմլէսի պու տէվրին ատէմլէրի իւզէրինէ կէլէճէք տիր ։

37 «Ւ՛յ Ֆրուսաղէմ՝ փէյղամպէրլէրի էօլտիւրէն վէ սանա կէօնտէրիլմիչլէրի Ա՛թաչլայան Ֆրուսաղէմ՝ գա՞չ տէֆա՝ «սէչին էվլատլարընը՝ Թավուղուն քէնտի փիլիճէրինի «գանատլարընըն ալթընա Թօփլատըզը Թարզ իւզրէ Թօփլամազա միւրատ էթտիմ,

38 ամմա իսթէմէտինիզ ։ Ւչէճ սի-

39 զէ՝ էվինիզ վիրան գալըր ։ Ո՛վբա սիզէ տէրիմ քի՝ Պունտան սօնկրա արթըգ՝ Թա սիզ «Ֆապպըն իսմինտէ կէլչէն միւթէպարիք օլսուն տէյինճէյէտէք պէնի կէօրմէյճէյէքսինիզ ։

ՊԱՊ ԻԿ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին հէյքէլին խաբար օլմասընը՝ 3 օնտան եվվէլ նէ կէօնա վէ նէ պէօյիւք պէլաէր վագի՝ օլաճաղընը փէչին աեօյլէմէի ։ 29 Օնուն հիւքմ էթմէյէ կէլմէսինին ա՛լամէթլէրինի խապէր էթմէի ։ 36 Վչէ օլ կիւն հէմ օլ սաա՛թ մա՛լիմ օլմասըզը իչհւն՝ 42 պէզի՝ էյի գուլլար միսկիլիւ հէր սապթա Ֆէնտիմիզին կէլ-

Digitized by Google

մեխնի պէքէյէրէք՝ ուչանըգ տուրմագ կէրէք օլտուղունու էօյլէճ վէրմեք։

1 Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չը-
գըզ կիտէր իքէն , շայիրտլէրի
եանընա կէլտիլէր քի՝ օնա հէյ-
քէլին պինալարընը կէօսթէրէլէր ։
2 Վէ Յիսուս ընլարա տէտի՝ քի՝
պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ-
միսինիզ . կէրչէք տէրիմ՝ սիզէ ,
Էպուրաատա ասլա թաշ թաշ ի-
զէրինտէ գալմայաճագ տըր քի՝
եըգըլմայա ։
3 Վէ օ՝ Ձէյթինլիք տաղընըն
իւզէրինտէ օթուրուր իքէն , Էշ-
յիրտլէր Թէնհաճէ օնուն եանը-
նա կէլիպ տէտիլէր քի՝ Պո՞ւ
չէյլէրին նէ զէմանի օլաճաղընը
վէ սէնին կէլիշինին հէմ տիւնեա-
նըն սօնունունն ա՛լամէթի նէ օ-
4 լաճաղընը պիզէ սէօյլէ ։ Վէ Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Իշագըն , սիզի քիմսէ
5 ալտանմասընն . Ձիրա՝ Աբրիս-
տոս պէն իմ տէյէրէք՝ պէնիմ
իսմիմ իլէ չօգ քիմսէլէր կէլէ-
լէճէք , վէ Էչօգ քիմսէլէրի ալ-
6 տատաճագտար ։ Հէմ ճէնըլէր՝
վէ ճէնը խապէրլէրի իշիտէճէք-
սինիզ . պագըն իւրքմէյէսինիզ ,
զիրա ճիւմլէ պու նէսնէներ օլմադ
կէրէք , լաքին տահա սօն տէյիլ
7 տիր ։ Ձիրա ըմիլէթի միլլէթի
իւզէրինէ վէ փատիշահլըգ փատի-
շահլըգ իւզէրինէ գալգաճագ . վէ
մահալ պէ մահալ գըթլըգլար
վէ Թաո՛ունլար վէ զէլզէլէլէր օ-
8 լաճագտար ։ Ղմմա պունտարըն ճիւմ-
լէսի աղըրտարըն պաշլանկընը տըր ։
9 Ռ՝Օ զէմանի սիզի սըգլէթէ Թէս-
լիմ էտէճէքլէր , վէ սիզի Էօլ-
տիւրէճէքլէր . վէ իսմիմ իչիւն
հէփ Թայիֆէլէրտէն պուղ օլու-
10 նաճագսընըզ ։ Հէմ օլ զէմանի
չօգտար Խսիւրէճէքլէր , վէ պիրի
պիրինի էյլ վէրէճէքլէր , վէ պի-
րի պիրինէ պուղ էտէճէքլէր ։
11 Վէ Էչօգ եալանճը փէյղամպէր-
լէր գալգըպ՝ Էչօգ քիմսէլէրի
12 ալտատաճագտար ։ Վէ պինամուս-
լուղուն չօղալմասը իչիւն՝ չօգ
քիմսէլէրին մուհապպէթի սօղու-
13 յաճագ տըր ։ Ղմմա սօնատէք
սապը էտէն՝ օ գուրթուլաճագ

14 տըր ։ Վէ Ֆիատիշահլըգըն պու
միւժտէսի՝ Հալիմիւն տիւնեատա
հէփ Թայիֆէլէրէ չէհաատէթ ի-
չիւն վա՛ղ օյունաճագ . վէ օղ
զէմանն սօն կէլէճէք ։
15 Իմտի հղանիլ փէյղամպէ-
րին վասիֆասը իլէ սէօյլէնիլէն
Յվիրանըզ մէքրուհլուղունուն մու-
գաատէս մահալտէ տուրտուղու-
նու կէօրտիւյիւնիւզ զէման , (Ղօ-
16 գույան անկլասըն ,) օղ զէման
Նէհուտիսթանտա օլանլար՝ տաղ-
17 լարա գաչըրլար . Տամտա օլան՝
քէնտի էվինտէն պիր չէյ ալ-
18 մաղա էնմէսին . Վէ Թարլատա
օլան՝ էտվապլարընը ալմադա կէ-
19 րի տէօնմէսին ։ Վէ օղ կիւն-
լէրտէ՝ Ֆվայ համիլէ վէ էմզիքլի
20 օլան գարըլարա ։ Վէ գաչըմա-
նըզ գըշտա եա շաբաթ կիւնիւն-
տէ օլմայա տէյիւ տուա՝ էտին ։
21 Ձիրա Ֆօղ զէման չէօյլէ պէօ-
յիւք սըգլէթէ օլաճագ տըր քի՝
օնուն կիպի տիւնեանընն իպլիթ-
տասընտան շիմոիյէտէք օլմամըշ
տըր , հէմ ասլա օլաճագ տէյիլ
22 տիր ։ Վէ էյէր օղ կիւնլէր գըս-
սալմասպըտըլար , հէչ պիր Թէն
գուրթուլմազ իտի . ամմա յտէ-
չէլմիշլէր իչիւն՝ օղ կիւնլէր գըս-
23 սալաճագտար տըր ։ Ղօղ զէման
էյէր պիրի սիզէ՝ Խրիս-
տոս շտրատա եա պուրատա տըր
24 տէրսէ ինանմայասընըզ ։ Ձիրա
չեալանճը մէսիհլէր վէ եալանճը
փէյղամպէրլէր գալգաճագտար . վէ
պէօյիւք ա՛լամէթլէր վէ միւ-
ճիզէթլար էտէճէքլէր , չէօյլէ
քի Ղգապիլ օլսա սէչէլմիշլէրի
25 տսխի ալտատաճագտար ։ Իչիւն սի-
26 զէ փէշին սէօյլէմիշ իմ ։ Իմ-
տի էյէր սիզէ՝ Իչիւն չէօլտէ
տիր տէրլէրտսէ , չըգմայասընըզ .
Իչիւն օտաճագտա Ղեկլէրտէ , ի-
27 նանմայասընըզ ։ Ն՝Ձիրա նիհէ
չիմզէք կիւնտօղուսունտան չըգըպ
տա կիւնպաթըրընատէք կէօրիւ-
նիւրսէ , Իսան Ղղունուն զուս-
հուրու տախի էօյլէ օլաճագ տըր ։
28 ՂՁիրա լէշ նէրէյտէ իսէ , գար-
թալտար օրայա ճէմ՝ օլաճագտար ։
29 Վէ Եսէր ա՛գապ օղ կիւն-
լէրին սըգրընթըրընտան սօնկրա՝
Ղկիւնէշ գարարաճագ , վէ այ

ա Մար. ժգ. 1 ։ Ղու. իա. 5 ։
բ գ Թագ. Թ. 7 ։ Ե-
րեմ. իզ. 18 ։ Միք. գ 12։ Ղու. ժԹ. 44 ։
գ Մար. ժգ. 3 ։
դ ա Թես. ե. 1 ։
ե Եփես. ե. 6։ Կող. բ. 8. 18 ։ բ Թես. բ. 3։ ա Ցօհ. գ. 1 ։
զ Երեմ. ժգ. 14։ իգ. 21. 25 ։ Խա. 24 ։ Ցօհ. ե. 43 ։
է Խա. 11 ։
ը բ Մն. ժե. 6։ Եա. ժԹ. 2։ Ընգ. բ 22 ։ Ջաք. ժգ. 13 ։
թ գ. ժ. 17։ Մար. ժգ. 9։ Ղու. իա. 12 ։ Ցօհ. ժե. 20։ ժզ. 2։ Գոր. գ. 2, 3։ Ե. 58։ ժբ. 1 ։ ա Պետ. գ. 16 ։ Ցայտ. բ. 10. 13։
ժ գ. ժա 6։ ժգ. 57։ բ Տիմ. ա. 15 ։ գ. 10. 16 ։
գ. Ե. 15։ Գոր. ի. 29։ բ Պետ. բ. 1 ։
ի ա Տիմ. դ. 1 ։ Խա. 5. 24։
ի գ. ժ. 22։ Մար. ժգ. 13 ։ Եբր. գ. 6. 14 ։ Ցայտ. բ. 10 ։

Մեխնի պէքէյէրէք՝ ուչանըգ տուրմագ կէրէք օլտուղունու էօյլէճ վէրմեք ։

1 Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չը-
գըզ կիտէր իքէն , շայիրտլէրի
եանընա կէլտիլէր քի՝ օնա հէյ-
քէլին պինալարընը կէօսթէրէլէր ։
2 Վէ Յիսուս ընլարա տէտի՝ քի՝
պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ-
միսինիզ . կէրչէք տէրիմ՝ սիզէ ,
Էպուրաատա ասլա թաշ թաշ ի-
զէրինտէ գալմայաճագ տըր քի՝
եըգըլմայա ։
3 Վէ օ՝ Ձէյթինլիք տաղընըն
իւզէրինտէ օթուրուր իքէն , Էշ-
յիրտլէր Թէնհաճէ օնուն եանը-
նա կէլիպ տէտիլէր քի՝ Պո՞ւ
չէյլէրին նէ զէմանի օլաճաղընը
վէ սէնին կէլիշինին հէմ տիւնեա-
նըն սօնունունն ա՛լամէթի նէ օ-
4 լաճաղընը պիզէ սէօյլէ ։ Վէ Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Իշագըն , սիզի քիմսէ
5 ալտանմասընն . Ձիրա՝ Աբրիս-
տոս պէն իմ տէյէրէք՝ պէնիմ
իսմիմ իլէ չօգ քիմսէլէր կէլէ-
լէճէք , վէ Էչօգ քիմսէլէրի ալ-
6 տատաճագտար ։ Հէմ ճէնըլէր՝
վէ ճէնը խապէրլէրի իշիտէճէք-
սինիզ . պագըն իւրքմէյէսինիզ ,
զիրա ճիւմլէ պու նէսնէներ օլմադ
կէրէք , լաքին տահա սօն տէյիլ
7 տիր ։ Ձիրա ըմիլէթի միլլէթի
իւզէրինէ վէ փատիշահլըգ փատի-
շահլըգ իւզէրինէ գալգաճագ . վէ
մահալ պէ մահալ գըթլըգլար
վէ Թաո՛ունլար վէ զէլզէլէլէր օ-
8 լաճագտար ։ Ղմմա պունտարըն ճիւմ-
լէսի աղըրտարըն պաշլանկընը տըր ։
9 Ռ՝Օղ զէման սիզի սըգլէթէ Թէս-
լիմ էտէճէքլէր , վէ սիզի Էօլ-
տիւրէճէքլէր . վէ իսմիմ իչիւն
հէփ Թայիֆէլէրտէն պուղ օլու-
10 նաճագսընըզ ։ Հէմ օղ զէման
չօգտար Խսիւրէճէքլէր , վէ պիրի
պիրինի էյլ վէրէճէքլէր , վէ պի-
րի պիրինէ պուղ էտէճէքլէր ։
11 Վէ Էչօգ եալանճը փէյղամպէր-
լէր գալգըպ՝ Էչօգ քիմսէլէրի
12 ալտատաճագտար ։ Վէ պինամուս-
լուղուն չօղալմասը իչիւն՝ չօգ
քիմսէլէրին մուհապպէթի սօղու-
13 յաճագ տըր ։ Ղմմա սօնատէք
սապը էտէն՝ օ գուրթուլաճագ

14 տըր ։ Վէ Ֆիատիշահլըգըն պու
միւժտէսի՝ Հալիմիւն տիւնեատա
հէփ Թայիֆէլէրէ չէհաատէթ ի-
չիւն վա՛ղ օյունաճագ . վէ օղ
զէման սօն կէլէճէք ։
15 Իմտի հղանիլ փէյղամպէ-
րին վասիֆասը իլէ սէօյլէնիլէն
Յվիրանըզ մէքրուհլուղունուն մու-
գաատէս մահալտէ տուրտուղու-
նու կէօրտիւյիւնիւզ զէման , (Ղօ-
16 գույան անկլասըն ,) օղ զէման
Նէհուտիսթանտա օլանլար՝ տաղ-
17 լարա գաչըրլար . Տամտա օլան՝
քէնտի էվինտէն պիր չէյ ալ-
18 մաղա էնմէսին . Վէ Թարլատա
օլան՝ էտվապլարընը ալմադա կէ-
19 րի տէօնմէսին ։ Վէ օղ կիւն-
լէրտէ՝ Ֆվայ համիլէ վէ էմզիքլի
20 օլան գարըլարա ։ Վէ գաչըմա-
նըզ գըշտա եա շաբաթ կիւնիւն-
տէ օլմայա տէյիւ տուա՝ էտին ։
21 Ձիրա Ղօղ զէման չէօյլէ պէօ-
յիւք սըգլէթէ օլաճագ տըր քի՝
օնուն կիպի տիւնեանընն իպլիթ-
տասընտան շիմոիյէտէք օլմամըշ
տըր , հէմ ասլա օլաճագ տէյիլ
22 տիր ։ Վէ էյէր օղ կիւնլէր գըս-
սալմասպըտըլար , հէչ պիր Թէն
գուրթուլմազ իտի . ամմա յտէ-
չէլմիշլէր իչիւն՝ օղ կիւնլէր գըս-
23 սալաճագտար տըր ։ Ռ՝Օղ զէման
էյէր պիրի սիզէ՝ Խրիս-
տոս շտրատա եա պուրատա տըր
24 տէրսէ ինանմայասընըզ ։ Ձիրա
չեալանճը մէսիհլէր վէ եալանճը
փէյղամպէրլէր գալգաճագտար . վէ
պէօյիւք ա՛լամէթլէր վէ միւ-
ճիզէթլար էտէճէքլէր , չէօյլէ
քի Ղգապիլ օլսա սէչէլմիշլէրի
25 տսխի ալտատաճագտար ։ Իչիւն սի-
26 զէ փէշին սէօյլէմիշ իմ ։ Իմ-
տի էյէր սիզէ՝ Իչիւն չէօլտէ
տիր տէրլէրտսէ , չըգմայասընըզ .
Իչիւն օտաճագտա Ղեկլէրտէ , ի-
27 նանմայասընըզ ։ Ռ՝Ձիրա նիհէ
չիմզէք կիւնտօղուսունտան չըգըպ
տա կիւնպաթըրընատէք կէօրիւ-
նիւրսէ , Իսան Ղղունուն զուս-
հուրու տախի էօյլէ օլաճագ տըր ։
28 ՂՁիրա լէշ նէրէյտէ իսէ , գար-
թալտար օրայա ճէմ՝ օլաճագտար ։
29 Վէ Եսէր ա՛գապ օղ կիւն-
լէրին սըգրընթըրընտան սօնկրա՝
Ղկիւնէշ գարարաճագ , վէ այ

բ Պ. գ. 23։ Թ. 35 ։
է Հռով. ժ. 18։ Գող. ա. 6. 23 ։
հ Դան. Թ. 27։ ժբ. 11,
յ Մար. ժգ 14 ։ Ղու. իա. 20 ։
ղ Դան. Թ. 23. 25 ։
ճ Ղու. իգ. 29 ։
մ Դան. Թ. 26։ ժբ. 1։ Յովել. բ. 2 ։
յ Ես. կե. 8, 9 ։ Զաք. ժգ. 2, 3։
ն Մար. ժգ. 21 ։ Ղու. ժե. 23 ։ իա. 8 ։
շ բ Օր. ժգ. 1 ։ Խա. 5. 11 ։ բ Թես. բ. 9, 10, 11։ Ցայտ. ժգ. 13 ։
ո Ցօհ. գ 37։ ժ. 28, 29։ Հռով. բ. 28, 29, 30։ բ Տիմ. բ. 19 ։
չ Ղու. ժե. 24։
պ Գոր. լԹ. 30 ։ Ղու. ժե. 37 ։
ջ Դան. է. 11, 12 ։
ռ Ես. ժգ. 10 ։ Եզեկ. լբ. 7։ Ցօվել. բ. 10. 31։ գ. 15։ Ամաս. ե. 20 ։ բ. 9 ։ Մար. ժգ. 24 ։ Ղու. իա. 25 ։ Գոր. բ. 20։ Ցայտ. զ. 12 ։

Digitized by Google

քէնտի ըլըղընը վէրմէյճէք , վէ հաշտըզլար կէօքտէն տիւշճէք-
լէր , վէ կէօքլէրին գուվվէթ-
30 լէրի սարսըլաճադլար : Վէ ՙօր
զէման Ցնսան Ողլունուն ա՛լա-
մըժի կէօքտէ կէօրիւնէճէք . վէ
Էօր տէմ եէրին հէի գապիլէյէրի
տէօյիւնէճէքլէր , վէ ՚Ցնսան Ող-
լունուն՝ գուվվէթի հէմ ա՛զիմ
ճէլալ իլէ կէօյիւն պուլուվլարը
իւզէրինտէ կէտի յիւնի կէօրէճէք-
31 լէր : Վէ ՚ծ՝ մէկէքլէրինի եիւք-
սէք սէտալը պօրու իլէ կէօնտէ-
րէճէք , վէ քէնտի սէչիլմիշլէ-
րինի՝ կէօքլէրին պիր ուճմունատան
լա օպիր ուճմունատէք տէօրթ
բիւզկհարատան տէվէնէճէքլէր :
32 Վէ ՚ծԹէմէհլի ինճիր սաղճըն-
տան էօյրէնին . օնուն տալը ար-
թըզ եումուշագ օլուր տա՝ եափ-
րագլարը պիճէր իքէն , եաղըն
եադըն օլտուղունու անկլարը-
33 նըզ : Վէնգալիք սիզ տահի պուն-
լարըն ճիմլէսինի կէօրտիւյիւ-
նիւզտէ , անկլայըն քի ՙեագըն
գափուլարըն էօնիւնտէ տիր :
34 Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ լա
պունյարըն ճիմլէսի վագի՝ օլա-
նատէք՝ էպու սիլսիլէ ասլա կէչ-
35 մէ յէճէք տիր : ՚Կէօք հէմ եէր
կէչէճէքլէր , ամմա պէնիմ սէօզ-
լէրիմ՝ ասլա կէչմէ յէճէք տիր :
36 ՙՑմմա օլ կիւնտէն վէ սահա՛թ-
տան էօթիւրիւ հիչ քիմսէ՝ կէօք-
լէրին մէլէքլէրի պիլէ պիլմէ՛լ ,
ֆիլլա եալընըզ Փէտէր պէնէ :
37 Վէ Ցյսուն կիւնլէրի նիհէ օլ-
տու իսէ , Ցնսան Ողլունուն
տահի զուհուրու պէօյլէ օլա-
38 ճագ : ՙՕիրա նիհէ քի թու-
ֆանատան էվվէլ օլան կիւնլէրուն՝
թա ՚Ցյսուն կէմիյէ կիրտիյի
կիւնէտէք եէրլէր իտի , հէմ ի-
չէրլէր իտի , վէ էվլէնիրլէր ի-
տի , հէմ էվլէնտիրիլէր իտի .
39 Վէ թուֆան կէլիպ հէփիսինի
գալտըրմընճայատէք տու յմատըլար-
Ցնսան Ողլունուն զուհուրու տա-
40 խի էօյլէ օլաճագ տըր : ԹՕԼ
զէման թամըլատա օլան իքի քի-
շինին պիրի ալընաճագ , վէ օպի-
41 րի պրաղըլաճագ : Տէյիրմինտէ
էօյիւտէն իքի գարընըն պիրի ալը-
նաճագ , վէ օպիրի պրաղըլաճագ :
42 Ցմահ եույանըգ տուրուն . զի-
րա Ընքէնտինէզին Հանկը սաա՛թ-
տա կէլէճէ յինի պիլմէզսինիզ :
43 ԹՊմմա պունու պիլին քի է-
յէր էվ սահիպի խըրսըզըն Հան-
կը նէվկէմաէ կէլտիյինի պիլսէ
իտի , ույանըգ տուրուր իտի ,
վէ էվինի տէլինմէյէ գօյ վըր-
44 մըգ իտի : Եվաունուն իչինէն սիգ
տէ Հազըր օլուն , զիրա զանն
էթմէտիյինիզ սաա՛թտա Ցնսան
45 Ողլու կէլիր : Ցմահ ՚ղշօլ էմին
վէ ագըլլը գուլ քիմ տիր քի
օնուն էֆէնտիսի օնու քէնտի
էվ խալգը իւզէրինէ նասպ էյթտի
քի՝ օնլարա վազիժընճա եէյէ-
46 ճէյի վէրէ : Ի՛նկէ մուխլու օլ
գուլա քի՝ էֆէնտիսի կէլտիյին-
տէ , ըօնու պէօյլէ էյթմէքտէ պու-
47 լուր : Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
ըօնու Հէի էշնասընըն իւզէրինէ
48 նասպ էտէճէք տիր : Ըմմա է-
յէր օլ քէօրիւ գուլ գալ-
պինտէ՝ Ընֆէնտիմ կէլմէսինի կէ-
49 ճիքտիրիր տէ յիպ տէ քէնտի գուլ-
ատալարընա վուրմագա վէ սէր-
խօշլար իլէ եէյիպ իչմէ յէ պաշ-
50 լարտա , օլ գուլուն էֆէնտի-
սի՝ օնուն պէքլէմէտիյի Լիւնտէ
վէ պիլմէտիյի սաա՛թտա կէլէճէք ,
51 վէ օնու իքի փարչա էտիպ՝ օ-
նուն Հիսէսինի մուրայլէր իլէ
գօյտաճագ . Խաղայըղ վէ սիղ
զըճըրտայըղը օրատա օլաճագ :

ՊԸՊ ԻԹ

1 Պաքիրէլէրին Թէմնիլի , 14 Թալանթլա-
րըն Թէմնիլի , 31 Մահչէր կիւնիւնիւն
Թա՛րիֆի ,

1 ՕԼ զէման կէօքլէրին փատի-
շահ՚ղրը օն պաքիրէ գըզարտա պէն-
զէյճէք , քի օնլար ֆէնէրլէ-
րինի ալըպ՝ ՙկիւվէյիի գարշը-
2 լատա չըզարլար : Վէ Էօնլար-
տան պէշի ա՛գըլըը վէ պէշի ահ-
3 մադ իտի . Վէ ահմադ օլանլար
ֆէնէրլէրինի ալըպ՝ պէրապէրլէ-
4 րինէ եաղ ալմատըլար : Լաբէն
ա՛գըլըլար՝ քէնտի ֆէնէրլէրի
իլէ գապլարընտա եաղ ալտըլար :
5 Վէ կիւվէյի կէճիքմէք իլէ , էչէ-
փիսինին ույգունու կէլտի , վէ
6 ույտուտուլար : Վէ կէճէ եարը-

էՊ. խե. 13։ Մար. ժգ. 33, ճ։ Ղու. իա. 36 ։
թ Ղու. ժբ. 39. աթես. ե. 2. բԹես. գ. 10. ճայտ. գ. 3. ժգ. 15 ։
իՊ խե. 13. աթես. ե. 6։
ը Ղու. ժբ. 42 ։ Գոր. ե. 28 ։ ա Կոր. գ. 2։ եբր. գ. 5։
ԹՃայտ. ժգ. 15 ։
ը Պ. խե 21 23 ։ Ղու. իբ. 29 ։
ժ Դան. է. 13 ։
ի Զաք. ժբ 12 ։
ր Պ. ժգ. 27 ։ Մար. ժգ. 26 ։ Ճայտ. ա. 7 ։
ձ Պ. ժգ. 41. ա Կոր ժե 52։ աթես. գ. 15 ։
ղ Ղու. իա. 29 ։
ճ Ճակ ե. 9։
ճ Պ. ժգ. 28. իգ. 35 ։ Մար. ժգ. 30 ։ Ղու. իա. 32 ։
ի Ոաղ. ճբ. 26 ։ եա. ծա. 6։ եբեմ. լա. 35, 36 ։ Պ. ե. 18։ Մար. ժգ. 31. Ղու. իա. 33 ։ եբր. ա. 11 ։
ձ Մար ժգ. 32 ։ Գոր. ա. 7 ։ ա. թես. ե. 2։ բ Պետ. գ. 10 ։
ֆ Զաք. ժգ. 7 ։
ճ Ծն. զ. 3, 4, 5։ է. 5 ։ Ղու. ժե. 26 ։ ա Պետ. գ. 20 ։
ֆ Ղու. ժե. 34 ճ ։
ճ Ծփես. ե. 29, 30 ։ Ճայտ ժԹ. 7։ իա. 2, 9։
ֆ Պ. ժգ. 47։ իբ. 10 ։
է ա Թես. ե. 9 ։

Digitized by Google

սընաւ՝ Իշբիհ կիւվէյի կէլի յօր,
օնու գարշըլամալա չըգըն տէ-
7 յիւ՝ պիր չալըըրլ օլտու : Ալ
զէման օլ պաքիրէ գըլաբըն հէ-
փիսի գալգըպ՝ Եֆէսէրլէրինի տօ-
8 նաթտըլսը : Ալ ահմագլար ա՝
գըլըլտըլար՝ Պիզէ նաղընըզտան վէ-
րին , զիրա Փէսէրլէրիմիզ սէօ-
9 յինիյօր տէտիլէր : Ահմա ա՝գըլ-
լըլար ձէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝
Ասայէ , օլմայա քի պիզէ հէմ սի-
զէ եէթիշմիյէ . տահա էյի քի՝
սաձանլարա վարըպ քէնաիսիզ ի-
10 չինն սաթուն ալաընըզ : Ալ օն-
լար սաթուն այմալա կիտէր ի-
քէն՝ կիւվէյի կէլտի , վէ հազըր
օլան գըզլար օնուն իլէ տիւյիւ-
նէ կիրսիլէր , վէ Ղափու գա-
11 փանտը : Ալ սօնկրա՝ օպիր պա-
քըրէ գըզլար տախի կէլիպ՝ Եայ
Էֆէնտի՝ եա՝ Էֆէնտի՝ պիզէ աչ-
12 տէտիլէր : Ալ օ ձէվապ վէ-
րիպ՝ Կէրչէք տէրիմ սիպէ , ասի-
13 զի պիլմէմ տէտի : Իւմտի ու-
յանըպ օլուն , զիրա Ինսան Ող-
լունուն կէլէձէյի հիւնիւ վէ սաա՝
թը պիլմէզսինիզ :
14 Օրա Ծպու պիր առէմէ պէն-
զէր քի՝ ղուրպէթէ կիւժմէք իւզ-
րէ իքէն , քէնտի գուլլարընը
էաղըրըպ վարիյէթինի օնլարա
15 Թէպլիմ էյտի : Ալ քիմինէ պէշ՝
քի հինէ տէ իքի՝ քիմինէ իսէ պիր
իաալանթ՝ Էշէր պիրինէ քէնտի
գուտրէթինէ կէօրէ վէրտի , վէ
տէր ա՝գապ ղուրպէթէ կիւժտի :
16 Ալ պէշ թալանթը այան վա-
րըպ՝ օնլար իլէ իշ կէօրտի , վէ
պէշ թալանթ տահա գազանտը :
17 Պու մինվալ իւզրէ իքիյի ա-
լան առնի՝ իքի տահա գազան-
18 տը : Ահմա պիրի ալան՝ վարըպ
եէրի գազտը , վէ Էֆէնտիսինի
19 ագէսինի կիզլէտի : Իւմտի չօգ
զէմանտէն սօնկրա՝ օլ գուլլարընը
Էֆէնտիսի կէլտի , վէ օնլար ի-
20 լէ հիսապա օլմուրտու : Ալ պէշ
թալանթը ալան կէլտի , վէ պէշ
թալանթի տահա կէմիրիպ տէտի
քի՝ Եա՝ էֆէնտիմ՝ պանա պէշ
թալանթ թէսլիմ էմրէտտն , իշ
թէ օնլարընն իւզէրինէ պէշ թա-
21 լանթ տահա գազանտըմ : Ի-
ֆէնտիսի օնա տէտի քի՝ Ահէ-

բին եա՝ էյի վէ էմին գուլ ,
ազատ էմին օլտուն , Աստնի չօգ
չիյլէր իւզէրինէ թա՝յին էտէ-
ճէյիմ . Էքէնտի էֆէնտինին շազ-
22 լըզընա կիր : Ալ իքի թալան-
թը ալան տախի կէլիպ՝ Եա՝
էֆէնտիմ պանա իքի թալանթ
վէրտին , իշդէ օնլարընն իւզէրի-
նէ իքի թալանթ տահա գազան-
23 տըմ տէտի : Ահմա տէտի
տի քի՝ Ահէֆէնտիսի օնա տէ-
տի քի՝ Ահէբին եա՝ էյի վէ
էմին գուլ , ազատ էմին օլտուն ,
սէնի չօգ չիյլէր իւզէրինէ թա՝-
յին էտէճէյիմ . քէնտի էֆէն-
24 տինէն չպլըզընա կիր : Ալ պիր
թալանթը ալան տախի կէլիպ
տէտի . Եա՝ էֆէնտիմ՝ սէնին է-
մէտիյին եէրտէն պիչէն՝ վէ սաչ-
մատըզըն եէրտէն տէվէրընէն պիր
սէրժ ասէմ օլտուղունու պիլ-
25 տիմ . Ալ զօրգտուղումտան՝ վա-
րըպ սէնին թալանթընը եէրտէ
կիպլէտիմ . իշդէ մալինի ալտըն :
26 Ալ էֆէնտիսի ձէվապ վէրիպ
օնա տէտի . ԱհՅ եարամազ վէ
թէնապէլ գուլ՝ պէնիմ էքմէտի-
յիմ եէրտէն պիչէյիմի վէ սաչ-
մատըզըմ՝ եէրտէն տէվէրտիյիմի
27 պի իրիսին . Իւմտի սանա վաձիպ
իտի քի՝ ագէսմի սարրաֆլարա
վէրէսին , վէ կէլտիյիմտէ՝ պէն
մալիմի ֆայըզ իլէ ալըր իտիմ :
28 Իւմտի օնաան թալանթը ալըն ,
վէ օն թալանթը օլանա վէրին .
29 Օրա էր քիմին վար իսէ՝ օ-
նա վէրիլէձէք , վէ արթըլաձագ .
առմա քիմին եօղ իսէ , օնտա
օլան տախի օնտան ալընաձագ
30 տըր : Ալ օլ ֆայիտէսիզ գուլ-
լու Ֆտիշարընքի գարանլըղա չը-
գարըն . աղլայըշ վէ տիշ գը-
ճրըտայըշը օրատա օլաձագ տըր :
31 Ալ Իհնսան Ողլու՝ ճէլալի
իլէ հէմի մուգատտես մէլէք-
լէր պիլէսինճէ օլարագ կէլտի-
յինտէ , օլ զէման ճէլալինին
թախթը իւզէրինէ օթուրաձագ .
32 Ալ էհէֆ թայիֆէլէր օնուն
հուզուրունտա ճէմ՝ օլտնաձագ .
վէ Ֆօնլարը պիրի պիրինտէն՝ չապա-
նըն գայռնլարը քէչիլէրտէն ա-
33 յըրտըզը կիպի այըրաձագ : Ալ
գօյունլարը սաղընտա՝ քէչիլէրի ի-
սէ սօլ ճանընտա տուրտուրաձագ :

Ե. Գ. իգ. 47։ Խա. 34. 46 ։ Ղու. ժբ. 44. իբ. 29, 30 ։ Ի Բ Տիմ. բ. 12 ։ Եբր. ժբ. 2 ։ ա Պետ. ա. 8։

Բ Խա. 21 ։

Ե Ղու. ժգ. 25 ։

Ի Գ. է. 21, 22, 23 ։

Ը Սաղ. ե 5։ Ամբ. ա 13 ։ Ցօհ. թ. 31 ։

Ի Գ իգ. 42։ 44 ։ Մար. ժգ 33 35։ Ղու. իա 36։ ա Կոր ժգ. 13։ ա Թես. ե 6։ ա Պետ ե 8 ։ Ցայտ. ժգ. 15 ։

Ե Ղու. ժթ 1 ։ Գ իա. 33 ։

Է Հռով. ժբ. 6 ։ ա Կոր ժբ. 7. 11. 29։ Եփես. գ. 11 ։

Ա Գ. ժգ. 12։ Մար. գ. 25 ։ Ղու. բ. 18։ ժթ. 26 ։ Ցօհ. ժե. 2 ։

Հ Գ. բ. 12։ իգ. 51 ։

Յ Ջաք. ժգ. 5։ Գ. ժգ. 27 ։ ժթ. 28 ։ Մար. բ 38։ Գոր. ա. 11 ։ ա Թես. գ. 15։ Թես. ա. 7։ Ցուգ. 14։ Ցայտ. ա. 7 ։

Ղ Հռով. ժգ. 10։ բ Կոր. է. 10։ Ցայտ. ե. 12 ։

Ճ Եզեկ. ե. 38։ իգ. 17. 20։ Գ ժգ. 49 ։

Digitized by Google

34 Ով զէման փատիշահ սաղ
հանրնտա օլանլարա տէյճէք քի՝
կէլին էյ փէտէրիմին մլսպա-
րէքլէրի՝ *տիւնեանըն գուրուլ-
տուղունտան պէրու սիզին իչիւն
հազըրլանմըշ փատիշահլըղը ամի-
35 րատ ալըն : Նօկրա ածըգտըմ,
վէ պանա եէմէք վէրտինիզ .
սուսատըմ , վէ պանա իչէրտի-
նիզ . նղարիպ իտիմ , վէ պէ-
36 նի գապուլ էթտինիզ . *Զըփ-
լագ իտիմ , վէ պէնի կիյինտիր-
տինիզ . խասթալանտըմ , վէ պէ-
նի զիյարէթ էթտինիզ . Նչա-
պըստա իտիմ , վէ պանա կէլ-
37 տինիզ : Օլ զէման սատրգլար
օնա ճէվապ վէրիպ տէյճէք-
լէր քի՝ Նա՞ Ղապ սէնի նէ՞
զէման ած կէօրտիւք , վէ պէս-
լէտիք . եախօտ սուսամըշ՝ վէ ի-
38 չէրտիք . Էմ նէ՞ զէման սէ-
նի ղարիպ կէօրտիւք , վէ գա-
պուլ էթտիք . եա չըփլագ՝ վէ
39 կիյինտիրտիք . Վէ նէ՞ զէման
սէնի խասթա եա հապստա կէօր-
40 տիւք , վէ սանա կէլտիք : Վէ
փատիշահ օնլարա ճէվապ վէրիպ՝
կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ *Նէր
նէ գատար պու էն քիւչիւք
գարընտաշլարըմընն պիրինէ էթ-
տինիզ իսէ՝ պանա էթտինիզ տէ-
յէճէք :
41 Օլ զէման սօլ եանընտա օ-
լանլարա տախի տէյճէք . Կոլէն-
տէն կիտին էյ մէլո՝ունլէր՝ *Չէյ-
թանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ հա-
ղըրլանմըշ չօլ *էվէտի աթէչէ :
42 Օկրա ածըգտըմ , վէ պանա
եէմէք վէրմէտինիզ . սուսատըմ ,
43 վէ պանա իչէրմէտինիզ . Կա-
րիպ իտիմ , վէ պէնի գապուլ
էթմէտինիզ . չըփլագ իտիմ , վէ
պէնի կիյինտիրմէտինիզ . խաս-
թա վէ հապստա իտիմ , վէ պէնի
44 զիյարէթ էթմէտինիզ : Օլ զէ-
ման օնլար տա օնա ճէվապ վէ-
րիպ տէյճէքլէրը քի՝ Նա՞ Ղապ
սէնի նէ՞ զէման ած՝ եա սու-
սամըշ՝ եա ղարիպ՝ եա չըփլագ՝
եա խասթա՝ եա հապստա կէօր-
տիւք տէ սանա խըզմէթ էթ-
45 մէտիք : Օլ տէմ օնլարա ճէ-
վապ վէրիպ՝ կէրչէք տէրիմ սի-
զէ քի՝ Հվէր նէ գատար պու էն
քիւչիւքլէրին պիրինէ էթմէտի-
նիզ իսէ՝ պանա տախի էթմէտի-
46 նիզ տէյճէք : Վէ *պունլար
էպէտի ա՝զապ՝ սատրգլար իսէ
էպէտի հայաթա կիտճէքլէր :

ՊԱՊ ԻՕ

1 Հիւքմտարլարըն քրիստոս Եֆենտիմ-
զին ա՝լէյհինէ գավլի գարար էթմէլէ-
րի : 6 Պիր գարբըզն օնուն պաչընը մհմ
էթմէսի : 14 Ճուգանըն օնու սաթտըղը :
17 Քրիստոս Եֆենտիմիզին պասէքի եէ-
մէսի : 26 Քէնտինին մուգատտես Թաա՝-
մընը իհտաս էթմէսի : 36 Պաղչէտե
տուա՝ էթմէսի : 47 Պիր էօփիւշ իլէ
էլե վէրիլմէսի : 57 Կայիափայա կէօ-
թիւրիւլմէսի : 69 Պեարոսուն օնու ին-
քեար էթտիյի :

1 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Յիսուս
հէմ պու սէօզլէրի լթէքմիլ էթ-
տիքտէ , շայիրալէրինէ տէտի .
2 *Պիլիրսինիզ քի՝ իքի կիւնտէն
սօնկրա պասէք օլաճագ . վէ Ման-
սան Օղլու խաչա չըգարըլմա-
ղա թէսլիմ օլունաճագ :
3 ԲՕլ զէման պաշ քեահինլէր
վէ քեաթիպլէր վէ գավմըն իհ-
թիարլարը՝ կայիափա տէնիլէն
պաշ քեահինին ավլուսունա ճէմ՝
4 օլտուլար . Վէ Յիսուսու ֆէնտ
իլէ թութմաղա վէ էօլտիրմէյէ
5 մէշվէրէթ էթտիլէր : Ամմա տէր-
լէր իտի քի՝ Խալգտա վէլվէլէ օլ-
մայա տէյիւ պայրատտա օլմասըն :
6 Վէ Յիսուս *Պէթանիատա՝
ճիւտամընը Սիմոնուն էվինտէ ի-
7 քէն , օնուն եանընա՝ սու մըր-
մըրի գապընտա աղըր պահալը եաղ
իլէ պիր գարը կէլտի , վէ սօֆ-
րատտա օճաուրուր իքէն՝ օնուն պա-
շընա տէօքտիւ :
8 Վէ Էշայիրտլէրի կէօրտիւքտէ ,
տարըլըպ տէտիլէր քի՝ Պու թէ-
9 լէֆ նի՞չիւն օլսուն . Օկրա գա-
պիլ իտի քի՝ պու եաղ չօղա
սաթըլըպ ֆագիրլէրէ վէրիլէ :
10 Ամմա Յիսուս անկլամաղըլա , օն-
լարա տէտի քի՝ Նի՞չիւն գա-
րըյա զահմէթ վէրիրսինիզ , չիւն
քի պանա պիր խայըրլը իշ իշ-
11 լէտի : Նօկրա ֆագիրլէր տա-
յիմա սիզին իլէ տիր , ամմա Եպէն
տայիմա սիզին իլէ տէյիլ իմ :
12 Օկրա պու գարը՝ պու եաղը թէ-
նիմին իւզէրինէ տէօքմէք իլէ պէ-

* Գան. ժբ. 2։ ճօհ. ե. 29։ Հռով. բ. 7, ա։

ա Մար. ժդ 1։Ղու.իր. 1։ճօհ.ժգ. 1։

բ Սաղ.ք.2։ ճօհ. ժա. 47։ Գոր. գ. 25, ա։

գ Ռաակ. ժդ. 31։ ժթ. 17։ Գ. ժ. 42։ Մար. թ. 40։ Եբր. գ. 10։

դ Սաղ. գ. 8։ Գ. է. 23։ Ղու. ժգ. 27։

ե ք Պետ. ք.4։ճուդ. 6։

զ Գ. ժգ. 40, 42։

է Ռաակ. ժգ. 31։ ժէ. 5։ Զաք. ք. 8։ Գոր. թ. 5։

է Մար. ժգ. 3։ ճօհ. ժա. 1, 2։ ժք. 3։

ը Գ.իա.17։

թ ճօհ. ժք. 4։

ժ Օր.ժե. 11։ ճօհ. ժք. 8։

ի Գաղ Գ. ժք. 20։ իք. 20։ ճօհ. ժգ. 33։ ժգ. 19։ ժգ. 5, 28։ ժէ. 11։

Digitized by Google

նիմ կէօմիւլմէմ իչիւն էլլէտի։
13 Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ պու
Լնձիվ պիւթիւն տիւնեատա հէր
նէրէտէ վա՛զ օլունուրսա, պու
գարընըն էթտիյի տախի՝ օնուն
զկըքրի իչիւն սէօյլէնէճէք տիր։
14 Ը՛Օլ զէման օն իքիլէրին պի-
րի՝ Բ՛իսկարիովտլու տէնիլէն Յու-
դա՝ պաղ քնահինէրէ վարըպ՝
15 Թ՛ոանա նէ՞ վէրմէք իսթէրսինիզ,
վէ պէն օնու սիզէ Թէսալիմ է-
տէյիմ տէտի. վէ օնլար օնա օ-
Թուզ գրլթա՝ կիւմիւշ Թարլթարը-
16 լար։ Վէ օլ զէմանտան օնու էլէ
վէրմէյէ ֆուրսաթ արար իտի։
17 Վէ էեամուրսուզ պայրամընըն
իլը կիւնիւնտէ՝ չայիրտէր Յի-
սուսուն եանընա կէլիպ օնա՝ պա-
սեքի եէմէյէ սէնին իչիւն նէ՞րէ-
տէ իսթէրսին հազըրլըդ էտէլիմ
18 տէտիլէր։ Վէ օ տէտի քի՝
Շ՛էհրէ ֆիւլան քիմսէյէ կիտին,
վէ օնա տէյին. Խօճա տէյօր
քի՝ Վագթըմ եագըն տըր, պա-
սեքի շայիրտէրիմ իլէ պէրապէր
19 սէնտէ էտէճէյիմ։ Վէ շայիրտ-
լէր՝ Յիսուսուն օնլարա Թէնսիհ
էյտիւիի կիպի էլլէտիլէր. վէ
պասեքի հազըրլատըլար։
20 Վէ լախշամ օլտուգտա, օն ի-
քիլէր իլէ սօֆրայա օթուրսուս։
21 Վէ օնլար եէյօրլար իքէն՝ Կէր-
չէք տէրիմ սիզէ քի սիզտէն
պիրի պէնի էլէ վէրէճէք տիր տէ-
22 տի։ Վէ օնլար ղայէթլէ գասա-
վէթլէնիպ՝ օնլարտան Հէր պիրի
օնա՝ Լա՞ Ըապպ պէ՞ն մի իմ
23 տէմիյէ պաշլատը։ Վէ օ ձէ-
վապ վէրիպ տէտի քի՝ Հ՛նլի-
նի սահանա պէնիմ իլէ պաթը-
24 բան՝ օ պէնի էլէ վէրէճէք։ Կէր-
չէ Լինսան Օղլու՝ Ծօնուն Հագ-
գրնա եազըը օլտուղու կիպի կի-
տէր, ամմա Վա՛յ օղ ատէմ քի՝
օնուն էլի իլէ Լինսան Օղլու է-
լէ վէրիլիր. օղ ատէմ տօղմա-
սա իտի, օնա տահա էյի իտի։
25 Վէ օնու էլէ վէրէն Յուդա
Ճէվապ էտիպ՝ Լա՞ խօճա պէ՞ն մի
իմ տէտի. օնա տէտի քի՝ Ր՛էն-
տին սէօյլէտին։
26 Վէ Հնլար եէր իքէն, Յի-
սուս էքմէյի ալտը, վէ պէրէքէթ
տուա՝սը օգուլյուպ փարէլէտի, վէ
շայիրտլէրէ վէրիպ տէտի քի՝ Ը-
լըն, եէյին, Ղպու՝ Թէնիմ տիր։
27 Վէ գաւէհի ալըպ՝ շնւքր էթ-
տիքտէն սօնկրա օնլարա վէրիպ
տէտի քի՝ Ճ՛էփինիզ պունտան
28 իչինն. Ս՛Օղրա պու՝ գանըմ տըր,
Ծ՛չօգլար իչիւն կիւնահվար ա՛ֆվ-
լըղնա տէօքթիւլէն Նշօլ եէնի
29 ա՛հտըն գառ՛ը տըր։ Վէ Ահզէ տէ-
րիմ քի՝ շիմտէն սօնկրա արթըգ
սամանըն պու մահսուլունտան Ա՛թա
օնու փէտէրիմին փատիշահլըղըն-
տա սիզնն իլէ եէնի իչէճէյիմ
30 կիւնէտէք իչմէյէճէյիմ։ Ը՛Յնն-
տէն օնլար իլահի օգուլյուպ Օ՛Հյա-
Թինլիք տաղընա չըգտրլար։
31 Օլ զէման Յիսուս օնլարա տէ-
տի քի՝ Պ՛իզնն ճիւմլէնիզ պու
կէճէ Ը՛հագըմտա սիւրչէճէքսի-
նիզ, զկրա հազըլմըշ տըր քի՝
Ո՞Ջօպանը վուրաճաղըմ, վէ սիւ-
րիւնիւն գօյունլարը տաղըլաճագ
32 տըր։ Ը՛մմա պէն գըյամ էթ-
տիքտէն սօնկրա, սիղտէն իլէրի
33 Ա՛ֆալիլեայա վարաճաղըմ։ Վէ
պետրոս ճէվապ էտիպ օնա տէտի
քի՝ Ը՛յէր հէվիսի սէնին հագ-
գրնտա սիւրչսէլէր պիլէ, պէն
հիչ պիր քէրրէ սիւրչմիյէճէ-
34 յիմ։ Յիսուս օնա՝ Հկէրչէք
տէրիմ սանա քի պու կէճէ խօ-
րօս էօթմէզտէն էվվէլ՝ պէնի իչ
քէրրէ ինքեար էտէճէքսին տէ-
35տի։ Պետրոս օնա տէտի քի՝ Ը-
յէր պանա սէնին իլէ էօլմէք տա-
խի լազըմ կէլսէ, սէնի ասլա
ինքեար էթմէյէճէյիմ. հէվ շա-
յիրտլէր տախի պէօյլէ տէտիլէր։
36 Ո՛Օլ զէման Յիսուս օնլար ի-
լէ Գէթսեմանի տէնիլէն պիր մա-
հալէ կէլտի, վէ շայիրտլէրէ՝ Պէն
վարըպ օրատա տուա՝ էտէնէ-
տէք պուրատա օթուրուն տէտի։
37 Վէ Պետրոսու հէմ Ր՛Օքեդէո-
սուն իքի օղուլլարընը պէրապէր
ալըպ՝ գասավէթլէնմէյէ վէ փէք
38 Թասալմաղա պաշլատը։ Օլ
տէմ օնլարա տէտի քի՝ Ղ՛Ա-
նըմ էօլիմ տէրէճէսինտէ փէք
գասավէթլի տիր. պուրատա գա-
լըն, վէ պիլէմէճ ույանըդ տու-
39 րուն։ Վէ պիր ազ իլէրի վա-
րըպ եիւգնիւ գօյուն գափանտը,
վէ Ո՞տուա՝ էտէրէք տէտի. Է՛յա՞

փեսէրքիմ՝ էյէր միւմքին իսէ ,
* պու գատէհ պէնտէն կէչսին ·
լաքին *պէնիմ իսթէթիյիմ կի-
պի տէյիլ՝ իլլա աէնին էօրէտէ-
40 յէն կիպի օլսուն : Ա՛ղ շայիրա-
լէրէ կիլսի , վէ օնլարը ույուր
պուլսուս , իմտի պճարոսա տէտի
քի՝ պիր սատ՛թ պէնիմ իլէ ֆու-
յանըդ տուրմաղա պունճիլէյին
41 գատիր օլա՞մատընըզ մը : Իղ-
վայէ տիւղէյէսինիզ տէյիս՝ ու-
յանըդ տուրուն , վէ տուս՝ էյ-
լէյին · կէրչի բուդ հազըր՝ աւ-
42 մա Թէն զա՛յիֆ տիր : Թէք-
բար իչինճի քէրրէ վարար , վէ
տուս՝ էտիպ տէտի · Նա՞ փո-
տէրիմ՝ պու գատէհի պէն իչ-
մէզսէմ , պէնտէն կէչմի՛ք միւմ-
քին տէյիլ իսէ , իրատէլէ՛ն օլ-
43 սուն : Ա՛ղ կէլիպ եփնէ օնլա-
րը ույուր պուլսուս · զիրա կէօզ-
44 լէրի աղրըլաշմըդ իտի : Ա՛ղ օն-
լարը պրաղըպ Թէքբար վարար
վէ իւչիւնճիս քէրրէ հէման օ-
սէօզիս սէօյլէյէրէք տուս՝ էյ-
45 լէտի : Օլ զէման շայիրտլէրի-
նէ կէլտի , վէ օնլարա տէտի քի՝
Ընձդդ ույուսուպ բահամլանըն ,
իլթէ սատ՛թ եագլաշտը , վէ Նէ-
սան Օղու կիւնահքաթարարդն է-
46 լինէ Թէսլիմ օլունույօր : Գաւա-
գըն կիւտէլիմ · իլթէ պէնի է-
լէ վէրմէն եագլաշտը :
47 Ա՛ղ օ *ատահա սէօյլէր իքէն ,
իլթէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան
Յուդա՝ վէ պիլէսխինճէ պաղ քեա-
հինլէրտէն վէ գաւմէն իսթիթարլա-
րընտան պրչադտար վէ օտուն տար
իլէ չօգ գալապալըդ օլաբէք կիէ-
48 տի : Ա՛ղ օնու էլէ վէրէն՝ օն-
լարա նիչան վէրիպ տէմիշ իտի
քի՝ Վհիմի քի էօփէրսէմ օ տուր ,
49 օնու ԹուԹուն : Ա՛ղ չափուճագ
Յիսուսա եագլաշըպ՝ Ակեամ
սանա եա՛ խօճա տէտի , վէ Բօ-
50 նու էօփտիւ : Ա՛ղ Յիսուս օնա՝
Էյա՞ տօսթ նէ՞ իչիւն կէլտին
տէտի · օղ զէման օնլար եագ-
լաշըպ՝ էլէրինի Յիսուսուն իւ-
զէրինէ սալարտար , վէ օնու Թուփ-
51 տուլար : Ա՛ղ իչնէ Յիսուս իլէ
օլանլարդն Տպիրի՝ էլինի ուզա-
տըպ պրչադընը չէքտի , վէ պաղ
քեահինին գուլունու վուրուպ՝ օ-
52 նուն գուլաղընը տիւշիւրտիւ : Օղ
զէման Յիսուս օնա տէտի քի՝
Պրչադընը եէրինէ տէօնտէր , զի-
րա Էչէփ պրչադ չէքէնլէր՝ պը-
53 չադ իլ հէլաք օլաճագտար : Էօխ-
սա գատիր տէյի՞ մի իմ զ՚ընա
էտէրսին քի՝ շիմտի վէտէրիմ
եալվարայըմ տա՝ օ պանա չօն
իքի ալայան զի՛յատէ մէլէքէր
54 եէթիշտիրէ : Ա՞քին Էպէօյլէ օղ-
մագ վաճիպ տիր տէյիս՝ Վի-
Թապըտար նի՞ճէ Թէքմիլ օլունա-
ճագ :
55 Օղ սատ՛թտա Յիսուս գալա-
պալըդա տէտի քի՝ Պէնի Թուռ-
մադա՝ խըրսը՞զ իւզէրինէ կիպի
մի պրչադտար վէ օտունտար իլէ
չըգտընըզ · հէր կիւն՝ հէյքէլտէ
Թա՛լիմ էտէրէք եանընըզտա օ-
Թուրուր իտիմ , վէ պէնի ԹուԹ-
56 մատընըզ · Ա՞քին պուննուն ճիւմ-
լէսի՝ եփէյղամպէրլէրին քիմիապտա-
րը Թէքմիլ օլմագ իչիւն օլտու ·
օղ զէման Ի՞շայիրտլէրին հէփիսի
օնու պրաղըպ գաչըրտար :
57 Ա՛ղ Յիսուսու Թութանտար՝
պաղ քեահին Կայափայա կէօ-
Թիւրտիւլէր , օրատա քի՝ քեա-
Թիպլէր վէ իսթիթարտար ՀԷՄ՝
58 օյտուտար : Ա՛ղ Պետրոս՝ Թա պաղ
քեահինին ավլուսունատէք ու-
զագտան օնուն արտընճա կիտէր
իտի · վէ իչէ՛ի կիրիպ՝ նի՞հա-
յէթինի կէօրմէք իչիւն խըզմէթ-
քեարլար իլէ օթուրուր իտի :
59 Ա՛ղ պաղ քեահինլէր հէմ իս-
թիթարտար վէ պիւթիւն ՀԷՄԱՏ
մէճլիսի Յիսուսա գարշը՝ օնու էօ-
տիւմէք իչիւն եալան չի՞հատէի
60 արարտար իտի , վէ պուլմատըդտար ·
վէ Է՛չ օղ եալան շահիտլէրի կէ-
տիւէր իսէ տէ՝ երինէ պուլմատը-
լար · ա՛գըպէթ Էիքի եալան շա-
61 հիտ կէլիպ տէտիէր քի՝ Պու
քիմսէ Էվ՛ատհրն հէյքէլէնի եըգըպ
օնու իւչ կիւնտէ պինա էթմէ՛յէ
62 գատիր իմ տէտի : Ա՛ղ Նպաղ
քեահին զադգրպ օնա տէտի քի՝
Հիչ ՀԷվապ վէրմի՞ղ մի սին ,
պունդարտ սանա գարշը նէ՞ չի՞-
63 հատէի էտէյօրտար : Ա՛մմա Յի-
սուս սի՛քիւթ էտէրիտի · վէ պաղ
քեահին ՀԷվապ էտիպ օնա տէ-
տի քի՝ Կ՚ուտանա տիրի Ա՛ստուած հագդը

* Պ . ի . 22։
• ՃՕՀ է 30։
զ 38։ Փի-
լիպ . բ . 8։
ֆ Մար. ժգ.
33։ ժդ. 38։
Ղու . իբ .
40. 46։ Ե-
փես. գ. 18։
ա Մար ժգ.
43 ։ Ղու .
իբ . 47 ։
ՃՕՀ. ժը 3։
Գոր. ա. 16։
բ ը Թագ .
ի . 9 ։
գ Սաղ. հա.
9 ։ ծե. 13։
դ ՃՕՀ . ժը.
10 ։
ե Ղ . ի . 22։
զ Ճայտ. ժգ.
10 ։
է Ծն. Թ. 6։
Ճայտ. ժգ.
10 ։
ը Դ Թագ .
գ 17։ Դան.
է . 10 ։
թ Ես. ծգ. 7,
... ։ Խա .
24 ։ Ղու .
իդ. 25. 44.
46 ։
ժ Ողբ. գ. 20։
Խա . 54 ։
ի Գագ՝ ՃՕՀ.
ժը . 15 ։
լ Մար. ժգ.
53 ։ Ղու .
իբ . 54 ։
ՃՕՀ . ժը .
12. 13. 24։
խ Սաղ. իէ.
12. լե. 11։
Մար . ժգ.
55 ։ Գոր .
գ. 13 ։
ծ Ը Օր. ժը.
15 ։
կ Գ իէ. 40։
ՃՕՀ. բ. 19։
հ Մար. ժգ.
60 ։
ձ Ես. ծգ. 7։
գ. իէ. 12.
14 ։
ղ Ղեւ . ե .
1. ա Թագ.
ժգ. 24. 26։

Digitized by Google

ՊԵՊ ԻՒ

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին պիղատոսա թէսլիմ օլունմասը։ 3 Ցուդանըն քէնտինէ ասմասը։ 19 Պիղատոսուն գարըսը օնա նահիհաթ էյմէսի։ 24 Պիղատոսուն՝ էլլէրինի եայգամասը։ 26 Բարաբբայը սալը վէրմէսի։ 29 Քրիստոս Էֆենտիմիզին տիքէն թաճ իլէ թաճլանմասը։ 34 Խաչա չըգարըլմասը, 40զվգլէնիլմէսի, 50 էօլմէսի վէ կէօմիւլմէսի, 66 Մէզարընըն միւհրլէնմէսի, վէ գարաուլ իլէ պէքլէնմէսի։

1 Վէ սապահ օլտուգաա, ՚հէփ պաշ քահանիլէր վէ գավմըն իհթիյարլարը՝ Յիսուսա գարշը օնու էօլտիւրմէք իչիւն մէշվէրէթ էյթ-
2 տիլէր։ Վէ օնու պաղլայըպ կէօթիւրտիւլէր, վէ Պոնտոս Պիղատոս վալիյէ թէսլիմ էյթտիլէր։
3 Ցուդա՝ օնուն իւզէրինէ հիւքմ օլունտուղունու կէօրտիւքտէ, փիշման օլմաղըա՝ օթուզ գրթա՝ կիւմիւշիս պաշ քահանիլէրէ վէ իխթիյարլարա կէրի տէօնտէրիպ
4 տէտի՝ Մուչտուզ գան էյէ վէրտիյիմ իչիւն կիւնահ իշէ-տիմ։ Վէ օնլար՝ Պիզէ՞ նէ՞,
5 սէն պագ տէտիլէր։ Վէ օ՝ ագչէյի էնէքէլին իչինէ աթրպ ծկիմտի։ Վէ վարըպ՝ քէնտինի
6 աստը։ Վէ պաշ քահանիլէր ագչէյի ալըպ՝ Օնու հէյքէլին խաղինէսինէ գօմագ ճայիզ տէյիլ տիր, չիւն քի գան պահասը
7 տըր տէտիլէր։ Վէ օնլար մշ-վէրէթ էթտիքտէն սօնգրա՝ ես-պանճըլարա մէզարլըգ իչիւն օ-նուն իլէ չէօլմէքճինին թարլասը-
8 նը սաթուն ալտըլար։ Պունունն իչիւն թա սու կիւնէտէք օլ թարլա՝ Խան թարլասը չաղրը-
9 լը։ Օլ զէման Էրեմիա փէյ-ղամպէրին վասիթասը իլէ տէնի-լէն թէքմիլ օլտու, քի ասմիլ տիր. Վէ դ'արայէլ օղուլլա-րընտան օլանլարըն պահա քէս-տիքէրի շօլ գրյմէթի պիչիլմիշ քիմէնէին պահասը օլան օթուզ
10 գրթա՝ կիւմիւշիս ալտըլար, վէ օնլարը Իապպէն պանա էմր էթ-տիյի կիպի չէօլմէքճինին թար-լասընա վէրտիլէր։
11 Վէ Յիսուս վալինին ՚հուզու-

6

իչիւն անտ վէրիրիմ քի՝ ե-յէր Իպնուլլահ Կրիստոս սէն իսէն, պիզէ սէօյլէյէ-
64 սին։ Յիսուս օնա տէտի քի՝ Վէնտին սէօյլէտին. լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Ի՞մունէն սօնկրա Ինսան Օղլունու Ղուտրէթին սաղընտա օթուրուր՝ վէ կէօյիւն պուլութլարը իւզէրինէ կէլէր
65 կէօրէճէքսինիզ։ Օ՛ղ զէման պաշ քահանին էսվապլարընը երր-թըպ տէտի քի՝ Կիւֆր էթտի, արթըգ պիզէ շահիտլէր նէ լա-զըմ. իչինէ չիմտի քիւֆրիւնիւ
66 իչինիթինիզ. Այզէ նի՞ճէ կէօ-րիւնիւր. վէ օնլար ճէվապ վէ-րիպ՝ Ի՞օղլումէ միւսթահաղ տըր
67 տէտիլէր։ Օ՛ղ զէման օնուն եիւ-զիւնէ թիւքիւրտիւլէր, վէ օ-նա եուամրուգ իլէ վուրտուլար. Պա՛զըլարը տա սիլէ վուրուպ՝
68 Պիզէ փէյղամպէրլիք էյլէ էյ Կրիստոս, սէնի վուրան քի՞մ տիր տէտիլէր։
69 Վէ Պետրոս տիշարըտա ավ-լուտա օթուրուր իտի. վէ օ-նուն ճանընա պիր խալայըդ կէ-լիպ տէտի քի՝ Այն տաիի Գա-
70 զարէթլի Յիսուս իլէ իտի տէ-օ չէփիխինին էօնիւնտէ ինքեար էտիպ՝ Ա՛ք սէօյլէյօրսուն պիլ-
71 մէմ տէյիւ եէմին իլէ ինքեար տէ։ Վէ օ՝ ավլու գա-փուսունա չըգտըղընտա, օնու պիր ղայրի գըղ կէօրտիւ, վէ օրա-տա օլանլարա՝ Պու տաիի Նա-զարէթլի Յիսուս իլէ իտի տէ-
72 տի։ Վէ օ՝ Օ՛ղ ատէմի պիլ-մէմ տէյիւ եէմին իլէ ինքեար
73 էյտի։ Վէ պիրազտան սօնկ-րա՝ օրատա տուրանլար եագ-լաշըպ Պետրոսա տէտիլէր քի՝ Կէրչէքտէն սէն տէ օնլարտան սըն, չիւն քի Նահօյլէյիշին տա-
74 խի սէնի պէյան էտեր։ Օ՛ղ զէման օ՝ Ղ՛օղ ատէմի պիլմէմ տէյիւ լա՛նէթ օգումաղա վէ եէ-մին էթմէյէ պաշլատը. վէ ա-
75 նիտէ խօրօս էօթտիւ։ Վէ Պետ-րոս Յիսուսուն սէօզիւնիւ խաթ-րընա կէթիրտի, քի օնա՝ Կիւօ-րօս էօթմէզտէն էվվէլ պէնի իւչ քէրըթ ինքեար էտէճէքսին տէմիշ խոթ. վէ տիշարըյա չը-գրըպ՝ ա՛ճը ա՛ճը ուղլատը։

21

Ի Դան. է. 13։ Գ. ժգ. 27։ խդ. 30։ իե. 31։ Ղ՛ու. իա. 27։ Ճօհ. ա. 51։ Հռոմ. ժգ. 10։ ա Թես. գ 16։ Ճայտ. ա. 7։
Ը Սաղ. ճժ. 1։ Գոր. է. 55։
Ձ գ Թագ. ժբ. 37։ ժթ. 1։
Ղ Ղու. խդ. 16։ Ճօհ. ժթ. 7։
Յ Ես. ծ. 6։ ծգ. 3։ Գ. իե. 30։
Ն Ղու. իբ. 63։ Ճօհ. ժթ. 3։
Շ Մար. ժգ. 65։ Ղ՛ու. իբ. 64։
Ո Մար. ժգ. 66։ Ղ՛ու. իբ. 55։ Ճօհ. ժբ. 16, 17. 25։
Ղ Ղ՛ու. իբ. 59։
Ղ Մար. ժգ. 71։
Ճ Խա. 34։ Մար. ժգ. 30։ Ղ՛ու. իբ. 61, 62։ Ճօհ. ժգ. 38։
Ա Սաղ. ք. 2։ Մար. ժե. 1։ Ղ՛ու. իբ. 66։ իգ. 1։ Ճօհ. ժբ. 28։
Բ Գ. ի. 19։ Գոր. գ. 13։
Գ Գ. իգ. 14, 15։
Դ Թագ. ժե. 23։ Գոր. ա. 18։
Ե Գոր. ա. 19։
Զ Ձաք. ժա. 12, 13։

բունտա տուրտու , վէ վալի օ-
նա Եսիւալ էտիպ՝ Յեհուտիէրին
փատիշահը սէ՞ն մի սին տէսի ։
Յիսուս տախի օնա՝ ըվէնտին
12 սէօյլէրսին տէտի ։ Վէ պաշ քեա-
հինէր հէմ իմթիյարլար օնտան
չիքեայէթ էտեր իքէն , Ի՞հիչ
13 Ճէվապ վերմէտի ։ Օվ զէման
Պիղատոս օնա՝ Ինէնին ա՛յէյ-
հինէ նէ՞ գատար չէյլէր չէհա-
տէթ էտէյօրլար իշլիմէ՞զ մի
14 սին տէտի ։ Վէ հիչ պիր սէօ-
զէ պիլէ՝ օնա Ճէվապ վերմէտի ։
չէօյլէ քի վալի զայէթլէ թա՛Ճ-
Ճիպ էտէրիտի ։
15 Վէ Եօվ պայրամտա վալինին
խալգա պիր մահպուս՝ օնլար քի-
մի իսթեր իսկ՝ սալը վերմէյէ
16 ա՛տէմի վար իտի ։ Վէ օվ զէ-
ման օնլարըն՝ Խարաբբա տէնի-
լէն պիր մէշհուր մահպուսու-
17 վար իտի ։ Ինտի օնլար Ճէմ՝
օվմուշլար իքէն , Պիղատոս օն-
լարա տէտի քի՝ Ումէզ քիմի՞
իսթէրսինիզ սալը վերէյիմ , Խա-
րաբբայը՞ մը՝ եօխսա Ի՞սրիստոս
18 ունէնիլէն Յիսուսու մու ։ Ո՞իրա
օնու հասէտ իչունն էլէ վերտիք-
լէրինի պիլիր իտի ։
19 Վէ օ՝ մէհքէմէտէ օթուրուր
իքէն , դարըսը օնա ադի՞ կէօն-
տէրիսլ տէտի քի՝ Օվ սատըգ
քիմսէ իլէ սէնին իշլին օվմասըն ։
զկիրա պու կիւն բիւյատա՝ օնուն
իչիւն չօդ չէյլէր չէքտիմ ։
20 Ավմմա պաշ քեահինէր վէ
իխթիյարլար գալապալըղը գան-
տըրտըլար քի՝ Խարաբբայը տիլէ-
յէլէր , Յիսուսու իսկ հէլաք է-
21 տէլէր ։ Վէ վալի Ճէվապ էտիպ
օնլարա տէտի քի՝ Իքիսինէն
սիզէ հա՞նկըսընը իսթէրսինիզ
սալը վէրէյիմ ։ վէ օնլար՝ Խա-
22 րաբբայը տէտիլէր ։ Պիլատոս
օնլարա տէտի քի՝ Ումոի Ի՞ը-
բիստոս տէնիլէն Յիսուսու նէ՞
23 էյլէյիմ ։ Ամիմլէսի օնա՝ Ասա-
չա չըգարըլըրն տէտիլէր ։ վէ
վալի տէտի քի՝ Նա՛ օ նէ՞ քէօ-
թիւլիւք իշլէտի ։ ամմա օնլար
առաՀա զիյատէ չաղըրըպ՝ Ասա-
չա չըգարըլըրն տէտիլէր իտի ։
24 Ումոի Պիղատոս՝ ֆայիտէ էթ-
մէտիյինի իլլա տահա զիյատէ
վէլվէլէ օլտուղունու կէօրտիք-
տէ , Եսու ալտը , վէ խալգըն
էօնիւնտէ էլլէրինի նայգայրպ
տէտի քի՝ Պու սատրզըն գա-
նընտան պէն սուչսուզ իմ ։ սիզ
25 պաղըն ։ Վէ պիւթիւն խալգ
Ճէվապ վէրիպ՝ Օնուն գանը
իւզէրիմիզտէ վէ էվլատլարըմըզըն
26 իւզէրինտէ օլսուն տէտի ։ Օվ
զէման օնլարա Խարաբբայը սա-
լը վէրտի ։ Յիսուսու իսկ՝ տէօյ-
տիւքտէն սօնկրա խաչա չըգա-
րըլմաղա թէսլիմ էթտի ։
27 Օվ տէմ վալինին ա՛սքէր-
լէրի Յիսուսու տիվանխանէյէ
ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ օնուն
28 իւզէրինէ ՃէմՀ էթտիլէր ։ Վէ
օնու սօյուպ՝ օնա Ղըրմըզը խի-
29 ւա՛թ կիյտիրտիլէր ։ Վէ էտի-
քէնլէրտէն թաՃ էօրիւպ օնուն
պաշընա՝ վէ օնուն սաղ էլինէ
պիր գամըշ գօտուլար ։ վէ էօ-
նիւնէ տիզ էէօքիւպ օնու զէվզ-
լէնէրէք՝ Ալէյհ սանա էյ Նէ-
հուտիէրին փատիշահը տէրլէր
30 իտի ։ Վէ օնա թիւքիւրտիք-
տէն սօնկրա գամըշը ալտըլար ,
վէ օնուն պաշընա վուրուրլար
31 իտի ։ Վէ օնու զէվզլէնտիքտէն
սօնկրա՝ խիլ՛աԹը իւզէրինտէն չը-
գարտըլար , վէ օնա քէնտի էս-
վապլարընը կիյտիրիպ՝ օնու խա-
չա չըգարմաղա կէօթիւրտիւլէր ։
32 Վէ Նօնլար տիշարը չըգար ի-
քէն , Նասը Ալմոն Կիւրինալը
պիր առէմ պուլտուլար ։ օնուն
խաչընը գալտրըմաղա պունա ան-
33 կարեա էթտիէր ։ Վէ ՈՂողո-
գոթա տէնիլէն՝ եա՛նի գաՃա եէ-
րի անկըլան մահալէ կէլտիքլէ-
34 րինտէ , Ոօնա իչմէյէ էօտ իլէ
գարըշմըշ սիրքէ վէրտիլէր ։ վէ
օ տաթընՃա , իչմէք իսթէմէ-
35 տի ։ Վէ Նօնլար օնու խաչա
չըգարտըգտան սօնկրա , օնուն
էվապլարընը գուրա՝ աթմաղ ի-
լէ փայլաշտըլար [եա քի փէյ-
ղամպէրին՝ Ինվապլարըմը արա-
լարընտա փայլաշտըլար , վէ
գաՃթաՀանըմ իւզէրինէ գուրա՝
աթտըլար տէտիյի թէքմիլ օ-
36 լա] ։ Վէ Եօթուրուպ՝ օնու
37 օրատա կէօզէտիրլէր իտի ։ Վէ Ո՞օ-
նուն պաշը իւզէրինէ՝ Պ[[Նէ-

ի Մար. ժե. 2։ Ղու. իգ. 3։ Ցօհ. ժբ. 33։
ւ Ցօհ. ժբ. 37։ ա Տիմ. գ. 13։
ի Պ. իզ. 62, Ցօհ. ժթ. 9։
ժ Պ իզ. 62։ Ցօհ. ժթ. 10։
ի Մար. ժե. 6։ Ղու. իգ. 17։ Ցօհ. ժբ. 39։
լ Մար. ժե. 11։ Ղու. իգ. 18։ Ցօհ. ժբ. 40։ Գոր. գ. 14։

ի Բ Օր. իա. 6։
ժ Բ Օր. ժթ. 10։ Ցեա. բ. 19։ Բ Թագ. ա. 16։ գ Թագ. բ. 32։ Գոր. ե. 28։
ի Ես. ծգ. 5։ Մար. ժե. 15։ Ղու. իգ. 16. 24, 25։ Ցօհ. ժթ. 1. 16։
հ Մար. ժե. 16։ Ցօհ. ժթ. 2։
ձ Ղու. իգ. 11։ ղ Սաղ. կթ. 19։ Ես. ծգ. 3։
ճ Ես. ծ. 6։ Պ. իզ. 67։
ո Ես. ծգ. 7։ յ Թուռ. ժե. 35։ գ Թագ. իա. 13։ Գոր. ե. 57։ Եբր. ժգ 12։
ն Մար. ժե. 21։ Ղու. իգ. 26։
շ Մար. ժե. 22։ Ղու. իգ. 33։ Ցօհ. ժթ. 17։
ո Սաղ. կթ. 21։ Գագ՝ Խա. 48։
չ Մար. ժե. 24։ Ղու. իգ. 34։ Ցօհ. ժթ. 24։
պ Սաղ. իբ. 18։
Ղ Խա. 54։
ռ Մար. ժե. 26։ Ղու. իգ. 38։ Ցօհ. ժթ. 19։

Digitized by Google

ՀՈՒՏԻԼԻՐԻՆ ՓՐՏԻՐԸՀՐ ՅԻՈՒԴԱՍ ՏՈՒՐ եազըլմըշ օ-
նուն ճիւրմ եաֆիմասընը գօ-

ա Ես. ծգ. 12։ Մար. ժե. 27։ Ղու. իգ. 32, 33։ Ցօհ. ժթ 18։

38 տուլար։ Օլ զէման օնուն իլէ՝ պիրի սաղտա վէ օպիրի սօլտա իքի խրոսրզ խաչա չըգարըլտը։

Վ Սաղ. իբ. 7։ ճթ. 25։ Մար. ժե. 29։ Ղու. իգ. 35։

39 Վէ Եհանընտան կէչէնլէր պաշ-
լարընը սալայարագ՝ օնա քիւֆր

Թ Պ. իզ. 61։ Ցօհ. բ. 19։

40 էտէրլէր իտի. Վէ տէրլէր ի-
տի քի՝ Ոյ՞ Հէյքէլև կրգըպ իւչ կիւնտե պինա էտէն՝ քէն-
տինի գուրթար. Ւէյէր սէն Իպնուլլահ իսէն, խաչտան էն։

Ժ Սաղ. իբ. 8։

41 Չէմ պունճիլէյին՝ պաշ քեա-
հինլէր տախի քեաճիպլէր վէ իխթիյարլար իլէ զէվգլէնիպ

42 տէրլէր իտի քի՝ Պաշգալարը-
նը գուրթարտը, քէնտինի գուր-
թարմադա գատիր տէյիլ տիր. Էյէր Իսրայէլին փատիշահը ի-
սէ, Հալա խաչտան էնսին, վէ

Ի Մար. ժե. 32։ Ղու. իգ. 39։

43 օնա ինանալըմ։ Ոլլահա կիւ-
վէնտի. Հալա օնու խէլաս էթ-
սին, էյէր օնտան բազի իսէ. զիրա տէտի քի՝ Իպնուլլահ իմ։

44 Պունճիլէյին՝ Օնուն իլէ խաչա
չըգարըլան խրոսրզլար տախի օնա սիթէմ էտէրլէր իտի։

Ի Ամով. բ. 9։ Մար. ժե. 33։ Ղու. իգ. 44։

45 Վէ եաա՛թ ալթըտան թա-
սա՛թ տօդուզա գատար՝ պիւ-
թիւն եէրին իւզէրինտէ գարան-

Ե Բեր. ե. 7։

46 լըգ օլտու։ Վէ սաա՛թ տօ-
գուզ մէհէլինտէ՝ Ոյիսուս պէօ-
յիւք սէս իլէ չաղըրըպ տէտի. Ոյլի Ոյլի լամա սապաքթանի, եա՛նի Ոյ՞ Ընլահըմ Ընլա-
հըմ՝ պէնի նի՞չիւն թէրքը էթ-

Լ Սաղ. իբ. 1։

47 տին։ Վէ օրատա տուրանլա-
րընն պա՛զընը իչէթտէ՝ Պու Եղիայը չաղըրըյօր տէրլէր իտի։

48 Վէ չար չափուգ օնլարըն պիրի
սէյիրտիպ՝ պիր սիւնկէր ալտը, Չէմ ֆսիրքէ իլէ տօլտուրուպ՝ պիր գամըշա սարտը, վէ օնա

Ի Սաղ. կթ. 21։ Մար. ժե. 36։ Ղու. իգ. 36։ Ցօհ. ժթ. 29։

49 իչէրիր իտի։ Վէ օպիրլէրի՝ Պօյ
վէր, պագալըմ Ընղնա օնու գուր-
թարմադա կէլի՞ր մի տէրլէրիտի։

Ա Մար. ժե. 37։ Ղու. իգ. 46։

50 Վէ Ոյիսուս թէքրար պէօ-
յիւք սէս իլէ չաղըրըպ՝ րու-

Բ Եզ. իզ. 31։ Ա Մն. գ. 14։ Մար. ժե. 38։ Ղու. իգ. 45։

51 Հու թէսլիմ էթտի։ Վէ իշ-
թէ Ֆէլբէլին փէրտէսի՝ եօգա-
ըըտան աշաղայատէք երըթըլըպ իքի փարէ օլտու, վէ եէր հա-
րէքէթ էտիպ գայալար եարըլ-

52 տըլար. Վէ մէգարլար աչըլտը-
լար, վէ ույումուշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին թէնէլէրի գալգ-

53 տըլար. Վէ օնուն գըյամըն-
տան սօնկրա մէգարլարտան չը-
գրպ՝ մուգատտես չէհրէ կիրտի-
յէր, վէ չօգ քիմսէլէրէ կէօ-
րիւնտիւլէր։

54 Վէ Եհիւդ պաշը Հէմ օնուն
պիլէսինճէ Ոյիսուսու կէօզէտէն-
լէր՝ զէլզէլէյի վէ վագի՝ օլան
ընէյլէրի կէօրտիւքլէրինտէ, գա-
յէթլէ գօրգուպ՝ Կէրչէքտուէն պու՝
Իպնուլլահ իտի տէտիլէր։

Է Խ. 36։ Մար. ժե. 39։ Ղու. իգ. 47։

55 Վէ օրատա ուզագտան պա-
գրպ՝ Դալիլեատան Ոյիսուսուն արտընճա օնա խըզմէթ էթմէյէ կէլմիշ օլան չօգ գարըլար վար

Դ Ղու. բ. 2, 3։

56 իտի. Վէ Խարալարընտա Ա՝ագ-
դաղինալը Ա՝արիամ վէ Ոյակո-
բոսուն հէմ Ոյովսէսին անասը Ա՝արիամ վէ Ոլքեգէոս օղուլ-
լարընըն անասը վար իտի։

Ե Մար. ժե. 40։

57 Վէ Հախշամ օլտուգտա, Ա-
րիմաթիատան ատը Ոյովսէփ պիր զէնկին ատամ կէլտի, վէ օ քէն-
տիսի տախի Ոյիսուսա շայիրտ

Զ Մար. ժե. 42։ Ղու. իգ. 50։ Ցօհ. ժթ. 38։

58 օլմուշ իտի։ Պու քիմսէ Պի-
ղատոսուն հանընա կէլիպ՝ Ոյի-
սուսուն թէնինի տիլէտի. Օլ զէման Պիղատոս էմր էթտի քի

59 թէնն վէրիլէ։ Վէ Ոյովսէփ թէ-
նի ալըպ՝ օնու փաք էարշաֆա

Է Ես ծգ. 9։

60 սարտը։ Վէ Խօնու քէնտիսի-
նին գայատա գազտրմըշ իսիյի եէնի մէգարընա գօտու. Վէ մէ-
գարըն գափուսունա պիր պէօ-
յիւք թաշ եուվարլայըպ կիթ-

61 տի։ Վէ Ա՝ագդաղինալը Ա՝ա-
րիամ Հէմ օպիր Ա՝արիամ օ-
րատա օլուպ՝ մէգարըն գարշը-
սընտա օթուրուրլար իտի։

62 Վէ Ճիւմաա՝ էրթէսի օլան եա-
րըն քի կիւն՝ պաշ քեահինլէր վէ փարիսեցիլէր Պիղատոսուն հանընա ճէմ՝ օլուպ տէտիլէր.

63 Ոյա՞ էֆէնտիմ խաթըրմըզդա կէլ-
տի քի՝ օլ ալտատըճը տահա սաղ իքէն՝ ըևէ կիւնտէն սօնկ-
րա գլյամ էտէճէյիմ տէմիշ ի-

Ը Գ. ժղ. 21։ ժէ. 22։ ի. 19։ իզ. 61։ Մար. ը. 31։ ժ. 34։ Ղու. թ. 22։ ժբ. 33։ իգ. 6, 7։ Ցօհ. ը. 19։

64 տի։ Իմտի էմր էյլէ քի՝ մէ-
զար իւչիւնճիւ կիւնէաէք գավի սագլանա. օլմայա քի՝ օնուն շայիրտլէրի կէճէ իլէ կէլիպ օ-

Digitized by Google

նու չալալաբ • վէ խալգա՝ Յօ-
լիւէրտէն տիրիլտի տէյէլէր • վէ
սօնկրաքի ալտաատըշ՝ էվվէլքին-
65 տէն պէթէր օլա ։ Պիղատոս օն-
լարա տէտի քի՝ Ասիզին պէքճի-
լէրինիզ վար տըր • կիտին , պիլ-
տիյինիզ կիպի գավվ սագլա-
բ Դան . զ . 66 յըն ։ Այ օնլար վարըպ՝ Խթա-
17 ղը միւհրլէյիպ՝ մէզարը պէքճի-
լէր իլէ գավվ սագլատըլար ։

ՊԸՊ ԻՒ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին տիրիլմէսինին՝ պիր մէլէք վասիթասը իլէ դարըլարա խապէր վէրիլտիյի ։ 9 Քէնտինին գա-
րըլարա կէօրիւնմէսի ։ 11 Պաշ քեա-
հինլէրին պէքճիլէրէ՝ մէզարատան չա-
լընաը տէսինլէր տէյիւ ագչէ վէրտիք-
լէրի ։ 16 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ շա-
յիրտլէրինէ կէօրիւնմէսի ։ 19 Սնլարը
հէփ միլլէթլէրի վաֆթիզ եթմէյէ վէ
էյրէթմէյէ կէօնտէրմէսի ։

ա Մար.ժզ. 1։ Ղու.իգ. 1։ Յօհ. ի. 1։
1 Այ չաբաթըն ասօնուննտա՝ հաֆ-
թանըն իլք կիւնիւ սապահ օլուր
իքէն , Մ՚ագդալենալը Մ՚արիամ
իլէ Տօպիր Մ՚արիամ մէզարը կէօր-
բ Գ. իե. 56։ 2 մէյէ կէլտիլէր ։ Այ իշթէ պէօ-
յիւք զէլզէլէ օլտու • զիրա Ֆապ-
ղ՚Պագ՝Մար. ժզ.5։ Ղու. իգ.4։ Յօհ. ի . 12։ պընըն էմէլէյի կէօքտէն էնտի , վէ
կէլիպ գափուտան թաշը եուվար-
լատը , վէ օնուն իւզէրինտէ օ-
դ Դան . ժ. 6։ 3 թուրտուր իտի ։ Այ Տօնուն չէհ-
րէսի շիմշէք կիպի՝ վէ էավապը
4 գար կիպի պէյազ իտի ։ Այ
պէքլէյէնլէր օնուն գօրգուսուն-
տան սարսըլտըլար , վէ էօլիւ-
5 լէր կիպի օլտուլար ։ Այ մէ-
լէք ճէվապ էտիպ գարըլարա տէ-
տի քի՝ Ասիզ գօրգմէն , զիրա
պիլիրիմ քի՝ խաչա չըգարըլ-
մըշ Յիսուսու արսարսընըզ ։
6 Պուրատա տէյիլ տիր , զիրա
Խոէսիյի կիպի գալդմըշ տըր .
կէլին , Ֆապղըն եաթմըշ իտիյի
7 մահալի կէօրիւն ։ Այ չափուգ
վարըպ օնուն շայիրտլէրինէ սէօյ-
լէյին քի՝ Յօլիւլէրտէն գալդմըշ
ղ Գ. իզ. 32։ Մար. ժզ. 7։ տըր . վէ իշթէ Ադիտէն իլէրի
Գալիլեայա վարաճագ , օնու
օրատա կէօրէճէքսինիզ . իշթէ
8 սիզէ սէօյլէտիմ ։ Այ օնլար
տէր ա՚գապ գօրգու Չէմ չօգ
սէվինճ իլէ մէզարատան չըգըպ՝
օնուն շայիրտլէրինէ խապէր վէր-
մէյէ սէյիրթտիլէր ։
9 Այ օնուն շայիրտլէրինէ խա-
պէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն ,
Հէման իշթէ Յիսուս գարշը-
լարընա չըգըպ՝ Ալիլամ սիզէ տէ-
տի • վէ օնլար եագըն կէլիպ՝
օնուն այագլարընը թուրթտուլար ,
10 վէ օնա սէճտէ գըլտըլար ։ Օլ
զէման Յիսուս օնլարա տէտի քի՝
Գօրգմայն • կիտին ըգարընտաշ-
լարըմա խապէր վէրին քի՝ Գա-
լիլեայա կիտէլէր , վէ պէնի օ-
բ Գատա կէօրէճէքլէր ։
11 Խմտի օնլար կիտէր իքէն ,
իշթէ պէքճիյէրտէն պա՚զըլարը
չէհրէ կէլիպ՝ Հէփ վագի՝ օլան-
լարը պաշ քեահինլէրէ խապէր
12 վէրտիլէր ։ Այ օնլար իխթիյար-
լար իլէ ճէմ՚ օլուպ վէ մէշ-
վէրէթի էթտիքտէ՝ ա՚սքէրլէրէ
13 վաֆիր ագչէ վէրտիլէր • Այ
տէտիլէր քի՝ Գիզ ույուր ի-
քէն օնուն շայիրտլէրի կէճէլէ-
լինին կէլիպ օնու չալտըլար տէ-
14 յինն ։ Այ էյիր վալի պունու
իշիտիրսե , պիզ օնու դանտը-
րըրըզ , վէ սիզի գայղուսուզ է-
15 տէրիզ ։ Այ օնլար ագչէյի ա-
լըպ՝ էօյլէտիտիքլէրի կիպի էյ-
լէտիլէր • վէ պու սէօզ՝ թա պու
կիւնէտէ Եհուտիլէրտէ չավ
օլունտու ։
16 Այ օն պիր շայիրտլէր Գա-
լիլեայա՝ Յիսուսուն օնլարա Բթէր-
թիպ էթտիյի տաղա վարըպլար ։
17 Այ օնու կէօրտիքտէ , օնա սէճ-
տէ գըլտըլար • պա՚զըսը իսէ
18 շիւպհէ էթտիլէր ։ Այ Յիսուս
եագըն կէլտի , վէ օնլարա սէօյ-
լէյիպ տէտի քի՝ Ինէօքտէ վէ
հէբրտէ ճիւմլէ հիւքիւմէթի պանա
19 վէրիլտի ։ Խմտի եվլարըպ ուհէվ
թայիֆէլէրի շայիրա էտին , վէ
օնլարը փէտէր վէ Յաղ վէ Ըուհ
էլ Գուսուսուն խմինէ վաֆթիզ է-
20 տին , վէ օնլարա Ե՚իլէ հէվ
թէնպիհ էթտիքլէրիմի կէօզլէթ-
մէյէ էյրէտին • վէ իշթէ պէն
տայիմա՝ տիւնեանըն սօնունա-
տէք սիզին իլէ իմ ։ Ըմին ։

ե Պագ՝Մար. ժզ.9։ Յօհ. ի . 14։

բ Գատ. զ. 17։

ը Պագ՝ Յօհ. ի. 17։ Հբ-
ռաւ. ը.29։ Եբր. բ.11։

Ի Ն Ձ Ի Ւ

Ս Ը Ր Կ Ո Ս Ս Ի Ւ Ձ Ի Պ Ի Ն Ձ Ի

Պ Ը Պ Ը

1 Ցովհաննէս վաֆթիզ էտիճինին խրդ-
մէթի ։ 9 Ցիսուս Էֆէնտիմիզին վաֆ-
թիզ օլմասը , 12 թէճրիւպէ օլունմա-
սը , 14 վա՛ղ էթմէսի , 16 պետրոսու՝
Անդրէասը՝ Ցակոբոսու՝ վէ Ցովհաննէսի
տա՛վէթ էթմէսի ՝ 23 պիր ճին լէյէ
շինֆա վէրմէսի , 29 պետրոսուն գայնա-
նասընը՝ 32 վէ սայիր չօգ խաստալարը
սաղալմասը , 41 վէ պիր ճիւտամլըյը
փաքէճմէսի ։

1 ՚Իսանուլլահ Ցիսուս Ք՚րիստո-
սուն Ինճիլինին իպթիտասը տըր ։
2 փէյղամպէրլէրուե եազըլմըշ օլ-
տուղու կիպի ։ Բ՚ինէ պէն սէ-
նին եիւղիւնիւն էօնիւնտէն էլ-
չիմի կէօնտէրիրիմ քի՝ էօնիւն-
ճէ եօլունու թէրթիպ էյլէյէ ։
3 Էլչօլտե չաղըրանըն սէսի ։ Ղապ-
պըն եօլունու հազըրլայըն , օնուն
թարիգլէրինի տօղրու էյլէյին ։
4 Ցովհաննէս էօլտե վաֆթիզ է-
տէր իտի , վէ կիւնահլար ա՛ֆվլըզը
իչլիւն թէվպէ վաֆթիզի վա՛ղ է-
5 տէր իտի ։ Վէ Եպիւթիւն Կո-
հուտիսթան տիյարը հեմ հէփ Ն-
րուսաղէմլիլէր օնա չըգար իտի ,
վէ կիւնահլարընը ի՛թիրաֆ է-
տէրէք՝ Ցորդանան ըրմաղընտա
օնտան վաֆթիզ օլունուրլար ի-
6 տի ։ Վէ Ցովհաննէս Ղտէվէ
թիւյիւ կիյինիպ՝ պէլինէ գայըշ
գուշանմըշ իտի , վէ Եէնգիրէկ-
լէր վէ նապտան պալը եէրիտի ։
7 Վէ վա՛ղ էտիպ՝ Ը՚ղրտրմճա պէն-
տէն տահա գուվվէթլիսի կէլիյօր
քի՝ Էյիլիպ օնուն այագ գապալա-
րընըն թաամմասընը չէօզմէյէ լա-
8 յըգ տէյիլ իմ տէրիտի։ Ի՚պէն
սիզի սու իլէ վաֆթիզ եէրիմ ,
ամմա օ սիզի՝ Ի՚սուհ էլ Գուստս
իլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր ։
9 Վէ էվագի՝ օլտու քի օլ կիւն-
լէրտէ՝ Ցիսուս Գալիլեանընէն Հա-
զարէթ ՚ղՀրինտէն կէլտի , վէ Ցոր-
դանանտա Ցովհաննէստէն վաֆ-
10 թիզ օլունտու ։ Վէ Հուէր ա՛գապ
սուտան չըգար իքէն , կէօգլէրին
եարըլարընը՝ վէ Ի՚ուհուն կէօ-
յէրճին կիպի օնուն իւգէրինէ էն-
11 տիյինի կէօրտիւ ։ Վէ կէօգլէր-
տէն՝ Ի՚Ը օլ բազի օլտուղում սէվ-
կիւլիւ Օղլում սէն սին տէյիւ
պիր սէս օլտու ։
12 Վէ Ղուէր ա՛գապ Ի՚ուհ օնու
13 չէօլէ չըգարտը ։ Վէ գըրգ կիւն
օրատա չէօլտէ օլուպ՝ չէյթան-
տան իմթիհան օլունուր իտի ։
վէ ճանաւարլար իլէ իտի , Ղվէ
օնա մէլէյքլէր խըզմէթ էտէր ի-
տի ։
14 Վէ Ցովհաննէս էլէ վէրիլ-
տիքտէն սօնկրա , Ցիսուս Գալի-
լեայա կէլիպ՝ Ղ՚ուհուն փատո-
շահլըղընըն միւժտէհինի վա՛ղ է-
15 տէր իտի ։ Վէ տէրիտի քի՝ Ղվա-
գըթ տօլմուշ սուր , վէ Ղ՚ուհ-
հըն փատիշահլըղը եագլաշմըշ
տըր ։ թէվպէ էտին , վէ Ինճի-
լէ իման կէթիրին ։
16 Վէ ՛Ղալիլեա տէնիզինէն եա-
նընտա կէզէր իքէն , Ղվիմոն ի-
լէ օնուն գարընտաշը Ը՚նդրէա-
սը կէօրտիւ , քի տէնիզէ աղ
ադթայօրլար իտի ։ զիրա օնլար
17 պալըգ ավճըրը իտիլէր ։ Վէ Ցի-
սուս օնլարա՝ Ը՚րտրմճա կէլինն ,
վէ սիզի ատէմ ավճրար էտէ-
18 յիմ տէտի ։ Իմտի օնլար տէր
ա՛գապ յաղլարընը թէրք էտիպ՝
19 օնուն արտընճա կիթտիլէր ։ Վէ
Ղօրատան պիրագ իլէրի վարըպ՝
Զէբեդէոս օղլու Ցակոբոսու վէ
օնուն գարընտաշը Ցովհաննէսի
կէօրտիւ քի գայըգտա աղլարը-
20 նը մէրէմմէթ էտէրլէր իտի ։ Վէ
հեմ հափուգ օնլարը հաղըրտը ։
վէ օնլար պապալարը Զէբեդէ-

ա Մատ. ժդ. 33 ։ Ղու . ա. 35։ Ցօհ. ա . 34 ։
բ Մաղ. գ . 1 ։ Մատ . ժա . 10 ։ Ղու . է . 27 ։
գ Ես . խ. 3։ Մատ . գ . 3 ։ Ղու . դ. 4։ Ցօհ . ա. 15, 23 ։
դ Մատ. գ . 1 ։ Ղու . գ. 3։ Ցօհ. գ . 23 ։
է Մատ. գ . 5 ։
զ Մատ . գ. 4 ։
է Ղեւ. ժա. 22 ։
ը Մատ . գ . 11 ։ Ցօհ . ա. 27։ Գոր. ժգ . 25 ։
թ Գոր . ա . 5։ ժա. 16։ ժթ . 4 ։
ժ Ես . խգ . 3 ։ Ցովել . բ. 28։ Գոր. բ . 4 ։ ժ . 45 ։ ժա . 15, 16 ։ ա Կոր . ժբ . 13 ։
ի Մատ . գ. 13 ։ Ղու . գ . 21 ։
ա Մատ . գ. 16 ։ Ցօհ . ա . 32 ։
բ Ա՚աղ . բ. 7 ։ Մատ . գ . 17 ։ Գ. Թ . 6 ։
գ Մատ . դ. 1 ։ Ղու . դ . 1 ։
դ Մատ . դ. 11 ։
է Մատ . դ. 12 ։
զ Մատ . դ. 23 ։
ը Դան . թ. 25 ։ Գաղ . դ . 4 ։ Եփես . ա . 10 ։
թ Մատ . գ. 2 ։ դ . 17։
ժ Մատ . դ. 18 ։ Ղու . ե . 4 ։
ի Մատ . ժթ. 27 ։ Ղու . ե . 11 ։
ա Մատ . դ. 21 ։

Digitized by Google

ոսու՝ իշխիլէր իլէ գայըգտա պրա-
ղըպ օնուն արտընձա կիմիտիլէր :
ե Մատ. դ. 13 : Ղու. դ. 31 : 21 Ալ ընափառնայումուն իչինէ
վարտըլար . վէ տէր ա՝գապ շա-
լատի կիւնիւնտէ ճէմատի եէրինէ
22 վարըպ Թա՝լիմ էտէր իտի . ալ
ը Թա՝լիմինէ հէյրան գալըրլար
ը Մատ. է. 28 : իտի . զիրա օնլարա՝ քեամիպ-
լէր կիպի տէյիլ իլլա հիւքիւմէդ
ատհիպի կիպի լա՝լիմ էտէր իտի :
է Ղու. դ. 33 : 23 Ալ Նօնլարըն ճէմատի եէրին-
տէ նափաք բուհու օլան պիր
24 ատէմ վար իտի . Ալ օ պա-
ղըրըպ տէտի քի՝ Գօյ վէր ,
զ Մատ. ը. 29 : Դպիզիմ իլէ սէնին նէ՞ իչին վար
ետ՝ Ղազարէթլի Յիսուս , պի-
զի հէլա՞ք էթմէյէ մի կէլտին .
սէնին քիմ օլտուղունու պիլիր
իմ , սէն Ղլատհըն մուգատտէսի սին :
է Ղա. 34 : 25 Ալ Յիսուս օնա Կիա՝զիր է-
տիպ՝ Ղալ օլ , վէ օնտան չըգ
26 տէտի : Ղմտի օլ նափաք բուհ
ը Պ. Թ. 19: օնու ՚Շտուտէթ իլէ սարսըտըպ՝
պէօյիւք սէս իլէ պաղըրարագ օն-
27 տան չըգտը : Ալ հէփիսի Թա՝ճ-
ճիւպ էթտիլէր , շէօյլէ քի մա-
պէյնէրինտէ սօրուշտուպ տէրլէր
իտի քի՝ Պու նէ՞ օլա , պու
եէնի Թա՝լիմ նէ՞ օլա . զիրա
նափաք բուհլարա պիլէ հիւքիւ-
մէթ իլէ էմր էտէր , վէ օնա
28 հիտատ՝Թ էտէրլէր : Ալ խապէ-
րի՝ չար չափուգ Գալիլեանըն
պիւթիւն էվրաֆ ճիվարընա եա-
յրլտը :
ը Մատ. ը. 14 : Ղու. դ. 38 : 29 Ալ ՚օնլար տէր ա՝գապ ճէ-
մատի եէրինտէն չըգտըգտա , Յա-
կոբոս հէմ Յովհաննէս իլէ պէ-
թրապէր՝ Ալիմոնուն վէ Ընդրէա-
30 սըն էվինէ կէլտիլէր : Ալ Ալի-
մոնուն գայնանասը սրթմատան
Թուխթուրմուշ եաթայօր իտի . վէ
տէր ա՝գապ օնտան էօթիւրիւ
31 օնա սէօյլէտիլէր : Ալ օնուն եա-
նընա վարըպ՝ էլինտէն Թուխ-
մաղըլա , օնու գալտըրտը . վէ
տէր ա՝գապ սրթմա օնու պրագ-
տը , վէ օնլարա խըզմէթ էտէր
իտի :
է Մատ. ը. 16 : Ղու. դ. 41 : 32 Ալ Ախշամ օլուպ կիւնէշ
պաթտըգտա , հէփ ի՝լէթլիլէրի
վէ ճինլիլէրի օնա կէթիրտիլէր :
33 Ալ պիւթիւն շէհր՝ գափունուն
էօնիւնտէ ճէմ՝ օլմուշ իտի :
34 Ալ կէօնա կէօն խասթալըգլար-
տան չօգ ի՝լէթլի քիմսէյէր սա-
ղալմտը , վէ չօգ ճինլէր չը-
գարտը . վէ ՚ճինլէրի՝ սէօյլէ-
մէյէ գօյ վէրմէզ իտի , զիրա
օնու պիլիրլէր իտի :
ը Պ. դ. 12 : Ղու. դ. 42 : Պագ՝ Գոր. ժգ. 17 , 18 :
35 Ալ էսապահլայըն ղայէթ էր-
քէն գալդըպ չըգտը , վէ պիր
եւպան մահալէ վարտը , վէ օ-
36 բատա տուա՝ էտէր իտի : Ալ
Ալիմոն հէմ պիլէսինճէ օլանլար՝
37 օնուն արտընձա կիմիտիլէր : Ալ
օնու պուլտուգլարընտա , օնա տէ-
տիլէր քի՝ Հէփիսի սէնի արա-
38 յօրլար : Ալ օ օնլարա տէտի
ը Ղու. դ. 44 : քի՝ Ղաղընտա օլան գասապա-
լարա վարալըմ , Թա քի օրա-
տա տախի վա՝ղ էտէյիմ . զի-
ը Ե՝. կա. 1 : 6՝Հ. ժգ. 28 : ժէ. 4 : րա ՚պունուն իչիւն չըգմըշըմ :
39 Ալ էպիւթիւն Գալիլեատա օն-
լարըն ճէմատի եէրլէրինտէ վա՝ղ
էտէր իտի , վէ ճինլէրի չըգա-
րըր իտի :
ֆ Մատ. դ. 23 : Ղու. դ. 45 : 40 Ալ Հպիր ճիւտամըր օնա կէ-
+ Մատ. ը. 2 : Ղու. ե. 12 : լիպ՝ եալվարարագ վէ տիզ չէօ-
քէրէք օնա տէտի քի՝ Ղյէր
իսթէբսէն , պէնի փաքլէմէյէ գա-
41 տիր սին : Ալ Յիսուս մէր-
համէթ էթմէք իլէ՝ էլինի ու-
զատըպ օնա տօգանտը , վէ օնա՝
42 Հսպի էրիմ , փաքլէն տէտի : Ալ
օ սէօյլէյինճէ՝ տէր հալ ճիւ-
տամ ի՝լէթի օնտան կիմտի ,
43 վէ փաքլէնտի : Ալ օնա սրգր
Թէնապհ էտիպ՝ ա՝ճէլէ
44 օնու տիշտը կէօնտէրտի : Ալ
օնա տէտի քի՝ Պագ քիմսէյէ
սէօյլէմէյէսին . լաքին վար՝ քէն-
տինի քեահինէ կէօսթէր , վէ
փաքլէնմէն իչիւն Մովսէսին օն-
• Ղեւ. ժգ. 3 , 4 , 10 : Ղա. ե. 14 : լարա շէհատէթ տէյիւ Թէնապհ
էթտիքլէրինի Թագտիմ էյլէ :
Ֆ Ղա. ե. 15 : 45 Ամմա օ Ֆչըգտըգտա , չօգ նիտա
էթմէյէ վէ պու նէսնէյի չավ
էթմէյէ պաշլատը , շէօյլէ քի
օ արթըգ պիր շէհրէ աշքեա-
րէ կէրմէյէ գատիր տէյիւ ի-
տի . իլլա տիշարըտա եաւպան մա-
հալլէրտէ իտի , վէ ՚հէր Թա-
ը Պ. ը. 13 : րափտան օնա կէլէրլէր իտի :

Digitized by Google

ՊԸՊ Ր

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին պիր քէօթրիւ-
միւ սաղալթմասը : 14 Մատթէոսու
կէօմրիւքտէն տա՛վէթ էթմէսի : 15
Կէօմրիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլար ի-
լէ թաա՛մ էթմէսի : 18 Քէնտի շայիրտ-
լէրինի ուրուձ թուլթմատըգլարը իչիւն՝
23 վէ շաքաթ կիւնիւնտէ պաշագլարը
գօփարտըգլարը իչիւն մա՛զուր պույուր-
մասը :

1 Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնկ-
րա՝ թէքքար Ներփառնայումա
2 կիրտի . վէ իչիտիլտի քի պիր
էվտէ իտի . վէ անիտէ չօգ
քիմսէլէր ՃԷՄ՝ օլտու , չէօյլէ քի
գափուդնուն եանընտաքի եէրլէրտէ
պիլէ սըղմազլար իտի . վէ օն-
լարա քէլամը սէօյլէր իտի :
3 Վէ օնա՝ տէօրթ քիշի իլէ գալ-
տըրըլմըշ պիր քէօյլիւմ կէ-
4 թիրէնլէր կէլտիլէր : Վէ գա-
լապալըգտան օնա եագլաշմազա
դատիր օլմատըգլարընտան՝ օնուն
օլտուղու մահալին տամիրնը սէօք-
տիւլէր , վէ տէլտիքտէն սօնկ-
րա՝ քէօյլիւմիւն եաճմըշ ի-
տիյի եաճագը սարգըլմտըլար :
5 Վէ Յիսուս օնլարըն իմանընը
կէօրտիւքտէ , քէօթրիւմէ՝ Նա՛
էվլատ կիւնահլարըն սանա ա՛ֆվ
6 օլունտու տէտի : Վէ քեամիթպա-
լէրտէն պա՛զըլարը օրատա օլուպ
օթուրուրլար իտի , վէ տէրտունը
լէրինտէ տիւշիւնիւրլէր իտի քի՝
7 Ո՞ւմ՛չիւն պու պէօյլէ քիւֆր
սէօյլէր , Քպիր Ա՛լահտան զպա-
րի՝ կիւնահլար ա՛ֆվ էթմէյէ
8 քի՞մ գատիր տիր : Վէ Տէր
ա՛գապ Յիսուս՝ քէնտի քէնտի-
լէրինտէ պէօյլէ տիւշինտիւքլէ-
րինի բուհունտա պիլմէք իլէ ,
օնլարա տէտի քի՝ Ո՞ւմ՛չիւն տէ-
րտունլէրինիզտէ պուննլարը տիւ-
9 շինիւրսիւնիւզ : Ե՞ՀՆԿԸՍ տա-
հա գօլայ տըր , քէօթրիւմէ
կիւնահլարըն սանա ա՛ֆվ օ-
լունտու տէմէսի մի , եօխսա գալգ
վէ եաճագընը գալտըր վէ կէզ
10 տէմէսի մի : Ա՛մմա Ինսան Օղ-
լունուն եէր իւզէրինտէ կիւնահ-
լար ա՛ֆվ էթմէյէ հիւքիւմ-
թի օլտուղունու պիլէսինիզ տէ-
11 յիւ (քէօթրիւմէ տէտի քի՝) Ա-
նա տէրիմ քի՝ Վալգ , վէ եա-
թաղընը գալտըր , վէ էվինէ կիթ :
12 Վէ տէր ա՛գապ գալգտը , վէ
եաճագընը գալտըրըպ՝ հէփիսինին
էօնիւնտէ տըշտըը չզգտը . չէօյ-
լէ քի՝ Ճիւմճէսի հէյրան պալ-
տըլար , վէ Ա՛լահա շիւքր է-
տիպ՝ Ճիչ պիր վագըթ պէօյլէ
պիր չէյ կէօրմէտիք տէտիլէր :
13 Վէ Իեհինէ տէնիզ քէնարը- Ի Մատ. Թ.
նա չզգտը , վէ Ճիւմլէ խալգ օ- 9 :
նա կէլիր իտի , վէ օնլարա թա՛-
14 լիմ էտէր իտի : Վէ Ղկէչէր ի- Ղ Մատ. Թ.
քէն՝ Ա՛լֆէոս օղլու Ղևիյի կէօմ- 9 ; Ղա՛ւ .
րիւքտէ օթուրուր կէօրիւպ օնա՝ է . 27 :
Ա՛րտրմճա կէլ տէտի . վէ օ գալ-
գըպ օնուն արտընճա կիթտի :
15 Վէ Էվագի՛ օլտու քի՝ օնուն Ի Մատ. Թ.
էվինտէ սօֆրատա օթուրուր ի- 10 :
քէն , Յիսուս իլէ Հեմ շայիրտ-
լէրի իլէ պէրապէր չօգ կէօմ-
րիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլար
տախի սօֆրատա օթուրուրլար
իտի . զիրա չօգլուգ իտիլէր ,
վէ օնուն արտընճա վարտըլար :
16 Վէ քեամիթպլէր Հեմ Փարի-
սեցիլէր՝ օնուն կէօմրիւքճիլէր
վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրա-
պէր եէտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ ,
շայիրտլէրինէ՝ Ո՞ւմ՛չիւն կէօմ-
րիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլար
իլէ պէրապէր եէր վէ իչէր տէ-
17 տիլէր : Վէ Յիսուս իշիթտիք- Ե Մատ. Թ.
տէ՝ օնլարա տէտի քի՝ Բ Ղաղ- 12,13 ժբ.
լար հէքիմ միւհթաճ տէյիլ- 11 : Ղա՛ւ .
լէր , իլլա ի՛լլէթլիլէր ձ-ԸՆճ է . 31, 32 ;
պըլար : պէն սաղլամլարը տէ- ժթ. 10 ; ա
յիլ՝ իլլա կիւնահքեարլարը չա- Տիմ . ա .
ղըրմաղա կէլտիմ : 15 :
18 Վէ Ի՛Յովհաննէսին շայիրտլէ- Ի Մատ. Թ.
րի հէմ Փարիսեցիլէր ուրուճ 14 ; Ղա՛ւ .
թուլթարլար իտի . իմտի կէլիպ է . 33 :
օնա տէտիլէր քի՝ Ո՞ւմ՛չիւն Յով-
հաննէսին հէմ Փարիսեցիլէրին
շայիրտլէրի ուրուճ թուլթարլար ,
վէ սէնին շայիրտլէրին ուրուճ
19 թուլմազլար : Վէ Յիսուս օնլա-
րա տէտի քի՝ Ա՞իւմքի՞ն մի քի
տիւյիւնճիլէր կիւվէյի օնլար իլէ
պէրապէր իքէն ուրուճ թուլթա-
լար . նէ գատար զէման կիւ-
վէյի օնլարըն պէրապէրինճէ օ-
20 լուրսա , ուրուճ թուլթամազլար :
Ա՛մմա Ղկիւնլէր կէլէճէքլէր քի՝
կիւվէյի օնլարտան ալընաճագ ,

Digitized by Google

վէ օլ զէման՝ օլ կիւնտէ ու-
21 րուճ թուխաճագլար : Վխիմէ
եէնի պէզ փարչասընը էսքի էս-
վապըն իւզէրինէ եամա տիքմէզ ,
եօխսա՝ օնուն եէնի եամասը էս-
քիտէն ֆըրլա գօփարրը , վէ
երրթրըղը տահա պէխէր օլուր :
22 Վէ հիչ քիմսէ եէնի շարապը
էսքի թուլումլարա գօմազ , եօխ-
սա՝ եէնի շարապ թուլումլարը
երրթար , վէ շարապ տէօքիւ-
լիւր , հէմ թուլումլար իէլէֆ
օլուր • լաքին եէնի շարապը՝
եէնի թուլումլարա գօմագ կէ-
րէք տիր :
ի Մատ.ժբ. 1 : Ղու. գ. 1 : 23 Վէ իվագի՝ օլտու քի օ՝ շա-
բաթ կիւնիւնտէ էքինլիքլէր ա-
րասընտան կէչէր լքէն , չայիրտ-
լէրի էպաշագլարը գօփարարագ
ի բ Օր. իգ. 25 : 24 եօլ ալմաղա պաշլատըլար : Վէ
փարիսեցիլէր օնա տէտիլէր քի՝
պագ շաբաթ կիւնիւնտէ ճայիզ
օլմայան չէյի նի՞չիւն էտէյօր-
25 լար : Վէ օ օնլարա տէտի քի՝
Ա Թագ. իա. 6 : Ա՛ւաւիթին միւհթաճ օլուպ կէրէք
քէնտիսի կէրէք պիլէսինճէ օ-
լանլար՝ աճրգտըղը զէման նէ էթ-
տիյինի հիչ պիր վագթի օգո՞չ-
26 մատընըզ մը • Նի՞ճէ՝ Ընիաթար
պաշ քեահինին վագթընտա՝ Ընէ-
լահըն էվինէ կիրիպ հուզուր էք-
մէքլէրինի եէտի , վէ պիլէսին-
ի Եվ. իթ. 32 , 33 : Ղեւ. իգ. 9 : ճէ օլանլարա տախի վէրտի , էքի
օնլարը եէմէք քեահինլէրտէն զայ-
րի քիմսէյէ ճայիզ տէյիլ տիր :
27 Չէմ օնլարա տէտի քի՝ Տէ-
յիվ ատէմ շաբաթի իչիւն՝ իլ-
լա շաբաթ ատէմ իչիւն օլտու :
ի Մատ.ժբ. 8 : 28 Ընէօյէ քի Իննան Օղլու՝ շա-
բաթընն տախի Վահիպի տիր :

ՊԸՊ Գ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին՝ էլի գուրու օ-
լան քիմսէյի՝ 10 վէ այիր չօգ քիմսէ-
լէրի սազլաթմասը : 11 Նափաք բուհյա-
րը ա՛զարլամասը : 13 Օն խքի րէսուլ-
լարը եէչմէսի : 22 Բէեղզեբուղուն վա-
սիթասը իլէ ճինլէրի չըգարըը տէյէն-
լէրին քիւֆր էթտիքլէրինի խապաթ
էթմէսի : 31 Վէ քէնտինին գարընտաչը՝
գէզ գաբընտաչը՝ վէ վալիտէսի քիմ օլ-
ատւղունա կէօսթէրմէսի :

ա Մատ.ժբ. 9 : Ղու. գ. 6 : 1 Վէ Ե՛սուս ճէմիաաթի եէրինէ կիր-
տի • վէ օրատա էլի գուրու պիր
2 ատամ վար իտի : Վէ օնտան
չևքեայէթ էթմէք իչիւն՝ շա-
բաթի կիւնիւնտէ օնու սաղալ-
տը՞ր մը տէյիւ կէօզէտիրլէր ի-
3 տի : Իմտի էլի գուրու ատէ-
մի՝ գալգըպ օրթատա պուլ տէ-
4 տի : Ընտէն օնլարա տէտի քի՝
Շաբաթի կիւնիւնտէ էյլի՞ք էթ-
մէք մի ճայիզ տիր , եօխսա
քէօթիւլիւք էթմէք մի • ճան
գուրթարմա՞ղ մը , եօխսա էօլ-
տիւրմէք մի • վէ օնլար սիւքիւթ
5 էտէրլէր իտի : Վէ ղազապ իլէ
էթրաֆա օնլարա պագըպ՝ օն-
լարըն գալպինին փէքլիյինէ գա-
սավէթլէներէք օլ ատէմ՝ Ի-
լինի ուզաթ տէտի , վէ ուզաթ-
տը • վէ օնուն էլի օպիրի կի-
բ Մատ.ժբ. 14 : 6 պի սաղ օլտու : Վէ Բփարի-
սեցիլէր չըգըպ՝ տէր ա՛գապ օ-
նուն ա՛լէյհինէ Հէրովդէսլիլէր
դ Մատ.իբ. 16 : իլէ մէշվէրէթ էտէրլէր իտի քի՝
օնու նիճէ հէլաք էտէլէր :
7 Ընմա Յիսուս՝ շայիրտլերի ի-
լէ տէնիզէ տօղրու կիթտի • վէ
օնուն արտընճա՝ Գալիլեատան վէ
8 Ղու • գ. 17 : Հուտիսթանտան , վէ Իրու-
սաղէմտէն վէ Իդումտան վէ Յոր-
դանանրն էօթէ եագասընտան
չօգ խալգ կիթտի • վէ Տիւրոս
իլէ Սիդոնուն էթրաֆընտա օլան
չօգ խալգ՝ օնուն էթտիյի շէյ-
լէրի իշիթտիքտէ , օնա կէլտիլէր :
9 Վէ օ քէնտի շայիրտլերինէ տէ-
տի քի՝ գալապալըգ սէպէպին-
տէն օնա սըգլէթ վէրմէմէք ի-
չիւն օնուն եանընտա պիր
10 գայըգ պէքլէյէ : Օնրա չօգ
քիմսէլէր սաղալթը , շէօյլէ քի
հէվ տէրտլի օլանլար օնա տօ-
գանմագ իչիւն՝ օնա իւշէրլէր
11 իտի : Վէ Ինափաք բուհյար օ- ի Գ. ա. 23, 24 : Ղու. գ. 42 :
նու կէօրտիւքտէ , օնուն էօ-
նիւնէ տիւշիւպ պաղըրարագ տէր-
լէր իտի քի՝ Դուն Իպնու Լ-
12 լահ սըն : Ընմա Եօ օնլարը պիր ՂՄատ.ժգ. 33 : Գ. ա. 1 : ի Գ. ա. 25. 34 : Մատ. ժբ. 16 :
չօգ ա՛զարլար իտի քի՝ օնու պէ-
յան էթմէյիլէր :
13 Ելմաի տաղա չըգըպ՝ իսթէ- ե Մատ. ժ. 1 : Ղու. գ. 13 : Թ. 1 :
տիքլէրինի եանընա չաղըրտը , վէ
14 օնուն եանընա կէլտիլէր : Վէ
օն իքի քիշի Թա՛յին էթտի քի՝
պէրապէրինճէ օլալար , հէմ օն-
լարը վա՛զ էթմէյէ կէօնտէրէ ,
15 վէ օնլարըն՝ խասթալըգլարը սա-

Digitized by Google

դալթմաղա վէ ճիննլէրի չըգար-
16 մաղա հիւքիւմէթի օլա • վէ
Աիմոնուն Բատրնը պետրոս գո-
17 տու • վէ Ջերեգէոս օղլու Յա-
կոբոսու հէմ Յակոբոսուն գա-
րընտաշը Յովհաննէսի (քի օն-
լարա Խաներգէս եա՛նի կիւ-
րիւթիւ օղուլլարը ատ գօտու),
18 վէ Ընդրէասը վէ Փիլիպպոսու
վէ Բարթուղիմէոսու, վէ Մատ-
թէոսու վէ Թովմասը վէ Ալ-
փէոս օղլու Յակոբոսու վէ Թա-
դէոսու վէ Կանալը Աիմոնու,
19 վէ օնու էլէ տախի վէրէն Ի-
կարիովտլու Յուդայը :
20 վէ պիր էվէ կէլտիլէր •
վէ Թէքքար խալգ ճէմ՝ օլտու,
ֆ պ. ջ. 31։ ֆշէօյլէ քի օնլար էքմէք պիլէ
եէմէյէ գատիր տէյիլլէր իտի :
21 վէ օնուն խրսըմլարը իշլէտիք-
տէ, օնու Թուխմաղա չըգար-
ղ ցօհ. է. լար • էգիրա՝ Ը՝պլընը գաչըր-
5 ։ ժ. 20։ 22 մըշ տըր տէրլէր իտի : վէ Ի-
րուսաղէմտէն էնէն քեաֆիպ-
լէր՝ Հ՝էնէղգերուղու վար, հէմ՝
Ա՝ինլէրին ուլուսու իլէ ճիննլէ-
րի չըգարըյօր տէրլէր իտի :
լ Մատ. Թ. 23 վէ Իօնլարը եանընա չաղըրըպ
34, ժ. 25։ վէ օնլարա Թէմխիլլէր իլէ սէօյլէ-
Ղու. ժա. յիպ՝ Ճէյհան չէյհանը նի՞ճէ
15 ։ ցօհ. յիր։ 24 չըգարա պիլիր պեռէ : վէ է-
է. 20։ ը. յէր պիր փատիշահլըգ քէնտի
48, 52։ ժ. ա՛լէյհինէ իսթիլաճ իւղլէ իսկ,
20 ։ օր փատիշահլըգ ասպէն տուրա-
Ի Մատ.ժբ. 25 մաղ : վէ էյէր պիր էվ քէն-
15 ։ տի ա՛լէյհինէ իսթիլաճ իւզրէ
իսկ, օր էվ ասպէն տուրմազ :
26 վէ էյէր չէյհան՝ քէնտի ա՛-
լէյհինէ գալգըպ իսթիլաճ իւզ-
րէ իսկ, ասպէն տուրմադա գա-
տիր օլամազ, իլլա սօնու կէլ-
ժ ես. խթ. 27 միշ տիր : ժէհէ քիմսէ գուվ-
24 ։ Մատ. վէթլենին էվինէ կիրիպ՝ օնուն
ժբ. 29 ։ էշհաալընը եապմա էթմէյէ գա-
տիր օլամազ, էյէր էվվէլա օլ
գուվվէթլիյի պաղլամազա • վէ
օլ զէման օնուն էվինի եաղմա-
ի Մատ ժբ. 28 լայաճագ : Ինչէրչէք տէրիմ սի-
31 ։ Ղու. զէ քի՝ ատէմ օղուլլարընա հէփ
ժբ. 10 ա կիւնահլար՝ վէ ճիւմլէ քիւֆր
ցօհ. ե. 16։ էթտիքլէրի քիւֆրլէր ա՛ֆվ օ-
29 լունաճագ • Ըմմա հէր քիմ
Իուհ էլ Դուտսա քիւֆր էտէր-
սէ, օնուն էպէտէն ա՛ֆվը օլ-

մազ • իլլա էպէտի հիւքմ ու ա՛-
30 զապա միսթահաճ օլուր : Ջիւն
քի օնլար՝ Օնուն նափաք րու-
հու վար տէրլէր իտի :
31 Ամտի հօնուն վալիտէսի վէ
գարընտաշլարը կէլտիլէր, վէ
տիշարըտա սուրուպ՝ օնու չա-
ղըրմազա ապէմ կէօնտէրտիլէր :
32 վէ օնուն էթրաֆընտա խալգ
օթուրուր իտի • վէ օնա տէ-
տիլէր քի՝ Ինշէ վալիտէն վէ
գարընտաշլարըն տիշարըտա սէնի
33 խթէ յօրլար : վէ օ օնլարա ճէ-
վապ վէրիպ՝ Վալիտէմ՝ եախօտ
գարընտաշլարըմ քիմ տիր տէ-
34 տի : վէ էէփ չէվըէ՝ օնուն
էթրաֆընտա օթուրանլարա պա-
գըպ տէտի քի՝ Ինշէ վալի-
35 տէմ վէ գարընտաշլարըմ : Օն-
րա հէր քիմ Ըլլահըն իրա-
տէմինի էտէրսէ, գարընտաշըմ
վէ գըզ գարընտաշըմ վէ վալի-
տէմ օ տուր :

ՊԸՊ Դ

1 Ե՛քինճինին թէմխիլէ, 14 վէ օնուն
մա՛նասը : 21 Մա՛լիմաթըմըզըն ըշըղն-
տան ախէրլէրինի տախի հիսաէտար էթ-
մէլի օլտուղտամուզ, 26 կիզլիճէ պէօ-
յիւկէն թօխտամուն՝ 30 վէ խարտալ
տանէսինին թէմխիլէրի : 35 Փրիտտոս
Էֆէնտիմիզին՝ տէնիզլին ֆուրթունասը-
նը թէսքին էթմէսի :

1 Վէ ահինէ տէնիզլին եանընա էօյլէմէմէյէ պաշլատը • վէ
եանընա չօգ խալգ պիրիքտի,
շէօյլէ քի օ՝ գայըղա կիրիպ տէ-
նիզ իւզէրինտէ օթուրուր իտի,
վէ ճիւմլէ խալգ տէնիզլին քէնարըն-
2 տա գարատա իտի : վէ Թէմխիլլէր
իլէ օնլարա չօգ շէյհէր թա՛լիմ
էտէր իտի, վէ Բթալէմինտէ օնլա-
3 րա տէր իտի քի՝ Տինկլէյին • Ին-
թէ էքինճի՝ Ռօհոտ էքմէյէ չըգ-
4 տը : վէ վագի՝ օլտու քի՝ է-
քէր իքէն պա՛զընը եօլուն եանը-
նա տիւշտիւ, վէ գուշլար կէ-
5 լիպ օնու եէտի : վէ պա՛զընը
չօգ Թօփրաղը օլմայան Թաշ-
լըգ մահալէ տիւշտիւ • վէ
Թօփրաղըն տէրինլիյի օլմատը-
ղընտան՝ չար չափուգ պիրտի •
6 Ըմմա կիւնէշ տօղտուգտա՝ եան-
տը, վէ քէօքիւ օլմատըղընտան՝
7 գուրուտու : վէ պա՛զընը տի-

քէնլէր արասընա տիւշտիւ, վէ տիքքէնլէր չըգըպ՝ օնու պօղտու-
լար, վէ մահսուլ վէրմէտի։
8 Վէ պա՛զըսը էյի թօփրաղա տիւշտիւ, վէ էշըգըպ հէմ պէօ-
յիւիւպ մահսուլ վէրտի. վէ պի-
րի օթուզ՝ պիրի տէ ալթմըշ՝
վէ պիրի եիւզ գաթ վէրտի։
9 Վէ օնլարա՝ Իշլիթմէյէ գու-
լագլարը օլան իշլիթնին տէտի։
10 Վէ դէվէնչաճէ գալտըղընտա,
եանընտա օլանլար՝ օն էքիլէր
իլէ պէրապէր օնա Թէմմիլի սօր-
11 տուլար։ Վէ օնլարա տէտի քի՝
Ալլահըն փաթիշահլըղընըն սըրըր-
նը պիլմէք սիզէ վէրիլմիշ տիր,
ամմա Խօլ տիշարըտաքիլէրէ հէր
12 շէյ թէմմիլլէր իլէ օլուր. Դա-
քի պագար իքէն՝ պագալար վէ
կէօրմէ յէլէր, վէ իշլէտիրիքէն՝ ի-
շլէտէլէր վէ անկլամայալար. օլ-
մայա քի տէօնէլէր տէ՝ կիւնահ-
լարը ա՛փիվ օլուննա։
13 Վէ օնլարա տէտի քի՝ Պու
Թէմմիլի պիլմի՞զ մի սինիզ, վէ
հէփ Թէմմիլլէրի նի՞ճէ պիլէ-
14 ճէքսինիզ։ Իէրինճի՝ քէլա-
15 մը էքէն տիր։ Վէ ճօլ նա-
ընտա քէլամըն էքիլտիյի եէր-
տէ օլանլար՝ պուննլար տըր քի
իշլէտիքլէրինտէ, չափուճագ շէյ-
Թան կէլիպ գալլէրինտէ է-
16 քիլմիշ քէլամը գալտըրդը։ Վէ
քէզալիք Թաշլըդտա էքիլէնլէր՝
պուննլար տըր քի քէլամը իշ-
լէտիքլէրինտէ, չափուճագ օ-
նու սէվինճ իլէ գապուլ էտէր-
17 լէր. Ամմա քէնտիլէրինտէ քէօ-
քիւ օլմատըղընտան՝ ազ զէման
տուրուրլար. անտէն քէլամ ի-
չէն սըգլէթի նա գօվալայըշ օլ-
տուգտա, չար չափուգ սիւրչէքլէր։
18 Վէ տիքէնլէր արասընտա էքի-
լէնլէր՝ պուննլար տըր քի քէլա-
19 մը իշլետիրլէր. Վէ պու տիւն-
եանըն գայդուլարը վէ ըզլէնգինճի-
յին ալտատըղը վէ ղայրի շէյ-
լէրէ օլան արզուլար արայա կի-
րիպ՝ քէլամը պօղարլար, վէ
20 մահսուլսուզ օլուր։ Վէ էյի
եէր իւզէրինտէ էքիլէնլէր՝ պուն-
լար տըր քի քէլամը իշլետիպ
գապուլ էտէրլէր, վէ պիրի օ-
թուզ՝ պիրի տէ ալթմըշ՝ վէ
պիրի եիւզ գաթ մահսուլ վէրիր։
21 Ի՞չէմ՝ օնլարա տէտի քի՝ Չի-
րադ չինիզ՝ ալթընա՝ եախօտ եա-
խօթա՞գ ալթընա գօնմագ իչինն մի
կէլիր. տէյի՞մի քի շէմ՝տան իւզէ-
22 րինէ գօնմագ իչինն կէլէր։ Ի՞նչրա
աշկքնար օլմայաճագ կիպլի շէյ
եօգ տուր, վէ մէյտանէ կէլմէյէճէք
23 էօրթիւլիւ շէյ եօգ տուր։ Ի՞նչ-
յէր պիրինին իշլիմէյէ գուլագ-
լարը վար իսէ՝ իշլիթնին։
24 Վէ օնլարա տէտի քի՝ Պագրն
նէ իշլետիրմինիզ. ունէ էօլչէք ի-
լէ էօլչէրսէնիզ, սիզէ էօլչիս-
լէճէք, վէ սիզ իշլետինլէրէ
25 զամ՝ օլունաճագ տըր։ Ի՞նչրա
էքիմին վար իսէ, օնա վէրիլէ-
ճէք. վէ քիմին եօղ իսէ, նէսի
վար իսէ տալի՝ օնտան ալընա-
ճագ տըր։
26 Չէմ՝ տէտի քի՝ Ի՞նլէտհըն փա-
տիշահլըղը պէօյլէ տիր, եա՛նի
պիր ատէմ կիպի քի՝ Թօխտու-
27 մու եէրէ ալժար, վէ կէճէ վէ
կիւնահուզ ուչուր վէ գալդար,
վէ Թօխտում՝ օնուն պիլմէտիյի
վէճէ իզընէ՝ պիթէր վէ պէօյիւր։
28 Ի՞նչրա եէր՝ քէնտիլիչինտէն էվ-
վէլա օթ՝ անտէն պաշագ՝ ան-
տէն պաշագտա Թէքմիլ պուդ-
29 տայ հասիլ էտէր. Վէ մահ-
սուլ եէթիշտիյի զէմման, չափու-
ճագ Կըըփանը կէօնտէրիր, զի-
րա պիչինն վազթը եէթիշմիշ տիր։
30 Վէ տէտի քի՝ Ի՞նլէտհըն փա-
տիշահլըղընըն հնե չէ՞ պէնզէտէլիմ,
եախօտ օնու հա՞նկը Թէմմիլէ
31 էմնալ էտէլիմ։ Խարտալ տա-
նէսի կիպի տիր քի՝ եէրէ էքիլ-
տիքտէ եէր իւզէրինտէ օլան հէփ
Թօխտումլարտան քիւչիւք տիր։
32 Ի՞մմա էքիլտիքտէ՝ պիթէր, վէ ճէ-
մի՝ ոէպզէվի՞տէն պէօյիւք օլուր,
վէ պէօյիւք տալլար սալար.
շէօյլէ քի օնուն կէօլկէսի ալ-
Թընտա կէօյիւն գուշլարը գօն-
մադա գատիր օլուրլար։
33 Ի՞մմոի օնլարա՝ պուննճիլէչին
չօգ Թէմմիլլէր իլէ տինկլէմէ յէ
գատիր օլտուգլարընա կէօրէ քէ-
34 լամը սէօյլէր իտի։ Վէ օնլա-
րա Թէմմիլտիգ սէօյլէմէդ իտի,
վէ Թէնհաճէ շայիրտլէրինէ հէ-
փիսինի Թէֆթիր էտէր իտի։

Ա Մատ. ե. 15։ Ղու. ը. 16։ ժա 33։
Բ Մատ. ժ. 26։ Ղու. ժբ. 2։
Գ Մատ.ժա. 15։ Խա. 9։
Դ Մատ. ե. 2։ Ղու.գ. 38։
Ե Մատ.ժդ. 12։ Եե. 29։ Ղու. ը. 18։ ժԹ. 26։
Զ Մատ ժգ. 24։
Է Ցայտ.ժդ. 15։
Ը Մատ.ժգ. 31։ Ղու. ժգ. 18։ Գոր.բ.41։ դ.4։ ե.14։ ժԹ. 20։
Թ Մատ.ժգ. 34։ Ցօհ. ժգ. 12։

Ա Ցօհ. ժե. 5։ Կող.ա. 6։
Բ Մատ.ժգ. 10։ Ղու. ը. 9 ից։
Գ Ա Կոր. ե. 12։ Կող. դ. 5։ Ա Թես. գ. 12։ Ատիմ. գ. 7։ Էբռ. Զ. 9։ Մատ. ժգ. 14։ Ղու. ը. 10։ Ցօհ. ժբ. 40։ Գոր. իբ. 26։ Հռոմ. ժա. 8։
Դ Մատ.ժգ. 19։
Ե Տիմ. Զ. 9, 17։

Digitized by Google

մագտա վէ քէնտինի թաշլար ի-
6 լէ եարալամադտա իտի : Իսմի
Յիսուսու ուզադտան կէօրտիւքտէ՝
սէյիրթտի , վէ օնա սէճտէ էյ-
7 լէտի : Վէ եիւքսէք սէս իլէ պա-
ղըրըպ տէտի քի՝ Պէնիմ իլէ
սէնին նէ՞ իշին վար եա՛ Ըն-
լսհ Թաա՛լանըն Օղլու Յիսուս .
սանա Ընլսհ իլէ անտ վէրի-
րիմ քի՝ պէնի իաքէնճէյէ սալ-
8 մայասըն : Օնդրա օ օնա՝ Նա՛
նափաք բուՀ՝ ատէմտէն էզդ
9 տէր իտի : Վէ օնա՝ Ընդն
նէ՞ տիր տէյիւ սիւալ էթտի . վէ
օնա տէտի քի՝ Ընդմ Լէգէոն
10 տուր , զիրա էօգլուդ ուդ : Վէ
օնա էօգ եալվարըբդար իտի քի՝
օնլարը օդ տիյարտան տիշարը
11 կէօնտէրմէյէ : Վէ օրատա տա-
ղըն եանընտա օթլանըր պիր պէօ-
յիւք տօնկուդ սիւրիւսիւ վար
12 իտի : Վէ հէփ ճինննէր օնա եալ-
վարըպ՝ պիզն տօնկուզլարա եօլ-
լա քի օնլարա կիրէլիմ՝ տէտի-
լէր . վէ Յիսուս օնլարա տէր
13 ա՛գապ իշն վէրտի : Վէ նափաք
բուՀլար էզգըպ տօնկուզլարա
կիրտիլէր , վէ սիւրիւ ուէօրմ-
տան տէնիզէ եիւրիյիւՀ էտիպ՝
տէնիզտէ պօղուլտուլար , վէ ի-
14 քի պին գատար իտիլէր : Վէ
տօնկուզլարը կիւտէնլէր գաչըպ՝
շէՀրէ Հէմ էնթթանգըլէրէ խա-
պէր վէրտիլէր . վէ վագի՝ օլա-
15 նը կէօրմէյէ էզգարլար : Իսմի
Յիսուսա կէլտիլէր , վէ ճինննի-
յի՝ օլ Լէգէոնու օլդն քիմէ-
յի կէօրտիւլէր քի՝ կիյինմիշ վէ
ա՛գըլլանմըշ օթուրույօր իտի ,
16 վէ գօրգտուլար : Վէ կէօրէնլէր՝
ճինննիյէ նէ վագի օլտուղունու
վէ տօնկուզլարըն մատտէսինի օն-
17 լարա նագլ էթտիլէր : Վէ Ի օ-
նա եալվարմադա պաշլատըլար քի՝
18 օնլարըն սինօրլարընտան կիտէ : Վէ
օ՝ գայըդա կիրտիքտէ , էճինննի
օնա եալվարըբ իտի քի՝ օնուն պի-
19 լէսինճէ օլա : Ընմմա Յիսուս օ-
նու պրագմատը , իլյա օնա՝ Ը-
վինէ սէնին խրըսմընըն եանընա
վար , վէ օնլարա՝ Բապպըն սանա
Հէփ էթտի յինի վէ սանա մէրՀամէթ
էյլէտիյինի խապէր էյլէ տէտի :
20 Վէ օ կիթտի , վէ Յիսուսուն օնա

ղ Մատ . ը . 18 . 23 ; Ղու . ը . 22 ;

35 Վէ ղօլ կիւն ախշամ օլտուգ-
տա , օնլարա՝ Ընօթէ եագայա կէ-
36 չէլիմ տէտի : Վէ օնլար խալ-
դը պրըաղըպ՝ օնու գայըդտա
պուլունտուղու կիպի ալտրլար .
վէ պիլէսինճէ՝ սայիր քիւչիւք
37 գայըգլար տահա վար իտի : Վէ
պիր պէօյիւք բիւզկիար գասըր-
ղասը օլտու , վէ տալդալար գա-
յըդա հիւՀիւմ էթտիլէր , չէօյ-
38 լէ քի Հէման տօլայօր իտի : Վէ
օ՝ դըչտա եաստըգ իւզէրինտէ
ույույօր իտի . իմմի օնու ու-
յանտրըդպ օնա՝ Նա՛ խօճա Հէ-
լաք օլուրօրուգ տէ Հաճէթթին տէ-
39 յի՞ մի տէտիլէր : Վէ օ գալ-
գըպ բիւզկիարը ա՛զարլատը , վէ
տէնիզէ՝ Սուս օլ , լաղ օլ տէ-
տի . իմմի բիւզկիար տինտի , վէ
40 պէօյիւք լիմանլըգ օլտու : Վէ
օնլարա տէտի քի՝ Նի՞չիւն պէօյ-
լէ գօրգագ սընըգ , նի՞չիւն ի-
41 մանընըգ եօգ տուր : Վէ օնլար
դայէթլէ գօրդտուլար , վէ պիրի
պիրինէ տէտիլէր քի՝ Ը՛ճապա
պու քիմ տիր քի Հէմ բիւզ-
կիար Հէմ տէնիզ օնա իթա-
ա՛թ էտէրլէր :

ՊԱՊ Ժ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին պիր Լէգէոնճինն-
լէրի օլան քիմսէյի գուրթարմասը : 13
Ճիննլէրին տօնկուզլարա կիրմիլէրի : 25
Գանը ագան դարըյա շէքա վէրմէսի ,
35 վէ Ցայրոսուն գըզընը էօլիւէրտէն
տիրիլթմէսի :

ա Մատ . ը . 28 ; Ղու . ը . 26 ;

1 Վէ ՚տէնիզին էօթէ եագա-
սընա Գադարալըլարըն տիյարը-
2 նա կէլտիլէր : Վէ օ՝ գայըգ-
տան չըգարգտա , օնա տէր ա՛գապ
մէզարլըգտան նափաք բուՀու օ-
լան պիր ատէմ բասթ կէլտի .
3 Վէ օնուն մէսքեանը մէզարլըգ-
տա իտի . վէ օնու քիմսէ՝ զէն-
ճիրլէր իլէ պիլէ պաղլամադա
4 գատիր տէյիլ իտի : Զիւն քի
չօգ տէֆա՝ պուգաղուլար վէ
զէնճիրլէրը իլէ պաղլանմըշ իտի ,
ամմա զէնճիրլէրի դըրըպ՝ պու-
գաղուլարը փարչէլէր իտի . վէ
քիմսէ օնու զապթ էյթմէյէ գա-
5 տիր տէյիլ իտի : Վէ տայի-
մա կէչէ վէ կիւնտուզ մէզար-
լարտա վէ տաղլարտա պաղըր-

ա Մատ . ը . 34 ; Գար . ժգ . 39 ;

բ Մատ . ը . 34 ; Գար . ժգ . 39 ;

գ Ղու . ը . 38 ;

ճիւմէէ էթաիյինի Դեկապօլիս-
տէ նիտա էթմէյէ պաշլատը. վէ
էէփիսի թա՛ճհիւլ էտէրլէր իտի:
21 Վէ Յիսուս գայըդ իլէ նի-
նէ էօթէ եագայա կէչմիյիլէ, օ-
նուն ճանընա չօգ խալգ պիրիք-
տի. վէ տէնիզլին ճանընտա իտի:
22 Վէ Իյնթէ ճէմա՛աթ պաշլարըն-
տան Յայրոս իսմինտէ պիրի կէլ-
տի, վէ օնու կէօրտիւքտէ՝ այագ-
23 լարընա գափանտը: Վէ օնա չօգ
եալվարաագ տէտի քի՝ Փըզգը-
ղազըմ սօն նէֆէստէ տիր. քէ-
րէմ էյլէ՝ կէլիպ օնուն իւզէ-
րինէ էլլէրինի գօ քի դուրթու-
24 լա, վէ եաշայճագ: Վէ օնուն
իլէ կիթաի, վէ օնուն արտըն-
ճա չօգ գալապալագ կիտէը իտի,
վէ օնու սըգարլար իտի:
25 Վէ Նօն էքի երէլ գան ագ-
մագ ի՛լլէթինտէ օլան պիր գադը
26 քի՝ չօգ հէքիմլէրտէն չօգ զահմէթ
էէքմիշ վէ հէփ վարիյէթինի
սարֆ էթմիշ ամմա պիր ֆայ-
տէ կէօրմէմիշ իտի, իլլա տա-
27 Հա պէմէը օլմուշ իտի, Յիսուս-
տան էօթիւրիւ իյլիթիքտէ, գա-
լապալըդըն արասընտա արատան
կէլիպ՝ օնուն էտապընա տօգան-
28 տը: Օյնա տէրիտի քի՝ Ընճագ
օնուն էտապալարընա տօգանսամ
29 պիլէ՝ չիֆա պուլաճաղըմ: Վէ
տէը ա՛դապ օնուն գանընդըն ագ-
մասը գուրուտու, վէ թէնինտէ
տուլյտու քի՝ տէրտինտէն չիֆա
30 պուլտու: Վէ անիտէ Յիսուս
քէնտինտէն էգուվվէթ չըգօտը-
նը տէրուննինտէ տուլմաղըլա, խալ-
գդըն արասընտա տէօնիւպ՝ Ի՞ս-
վապլարըմա քի՞մ տօգանտը տէ-
31 տի: Վէ շայիրտէրի օնա տէ-
տիլէը քի՝ Գալասալըդըն սէնի սըգ-
տըդընը կէօրիւյօրսուն, վէ՝ Պա-
նա քի՞մ տօգանտը մը տէրսին:
32 Վէ էթրաֆա պագար իտի քի՝
պուննու էտէն գարըլը կէօրէ:
33 Վէ գարը քէնտինտէ վագի՝ օլանը
պիլմէք իլէ, գօրգուարագ վէ տիթ-
րէյէրէք կէլիպ՝ օնուն էօնիւնէ
տիւշտիւ, վէ օնա հէփ տօղրու-
34 սունու սէօյլէտի: Վէ օ օնա տէ-
տի քի՝ Ի՞նչ գըդ էիմանընն
սէնի գուրթարտը, սէլամէթ իլէ
կիդի, վէ տէրտինտէն սաղ օլ:
35 Ի՞նչ տահա սէօյլէր իքէն, ճէ-
մա՛աթ պաշընըն Թարագիընտան
կէլիպ տէտիլէը քի՝ Ա՛ղնին դը-
զըն էօլտիւ, արթըդ Ուօճայա նի՞-
36 չիւն զահմէթ վէրիրսին: Վէ Յի-
սուս սէօյլէնէն սէօզիւ հէման ի-
չինտիյի կիպի՝ ճէմա՛աթ պա-
շըլյա տէտի քի՝ Գօրգմա, ան-
37 ճագ ինան: Վէ Պետրոս իլէ
Յակոբոստան հէմ Յակոբոսուն
գարընտաշը Յովհաննէստէն մա՛տա՛
պէրապէրինճէ վարմադա քիմսէ-
38 յի գօմատը: Ամոի ճէմա՛աթ
պաշընըն էվինէ կէլիպ՝ շաա՛թի ա-
յը վէ չօգ աղլայըպ ֆէրեաա
39 էտէնէէրի կէօրտիւ: Վէ իէէրի
կիրիպ օնլարա՝ Ա՛ի՞չինա շամա-
թա էտէրսինիզ վէ աղլարսը-
նըդ, չօճուգ էօլմէտի Ֆիլյա ու-
40 յոյօր տէտի: Վէ օնու զէվգ-
լէնիրլէր իտի. եամնա օ հէփի-
սինի տիշարը չըգարըպ՝ չօճուղուն
պապասընը վէ անասընը վէ քէն-
տիսի իլէ պէրապէր օլանլարը
ալտը, վէ չօճուղուն եաճաբըդը
41 մահալէ կիրտի: Վէ չօճուղուն
էլինի թուդուպ օնա՝ Տալիթա
գումի տէտի, քի Թէրճիւմէտէ՝
Նա՛ գըզ՝ (սանա տէրիմ՝) գալգ
42 տէմէ՛ք սիր: Վէ գըզ տէր ա՛-
գապ գալգաը, վէ կէզէր իտի,
զէրա օն էքի եաշընտա էտի. վէ
օնլար միւթէհայիր օլուպ շաշ-
43 տըլար: Վէ օնլարա Ըսըգը թէն-
պիհ էյլէտի քի՝ պունու քիմ-
սէ պիլմէսին. վէ գըզա ճէմ՛ք
վէրիլսին տէյիւ պուլյուրտու:

ՊԵՊ ՃՕ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ քէնտի հէմ-
չէհրիլէրինտէն թահգիր օլունմասը: 7
Օն էքի շայիրտինէ նափաք բուհլար իւ-
զէրինէ հիւքիւմէթ վէրմէսի: 14 Քը-
րիստոսուն խոսուսսունա տիւրլիւ
տիւրլիւ զի՛ւիմիէը: 18 Վաֆթիզ է-
տիճի Յովհաննէսին գաթ՛ օլունմասը,
29 վէ կէօմիւլմէսի: 30 Րէսուլարըն
վա՛զ էտիպ կէրի կէլմէկլէրի: 34 Պէշ
էքմէք՛ իլէ էքի պալըգ միւ՛ճիզաթը: 48
Քրիստոս Էֆէնտիմիզին տէնիզ իւզէ-
րինտէ եէրիւմէսի, 53 վէ օնա հէփ
տօգանանլարա շիֆա վէրմէսի:

1 Վէ ՚օրատան չըգըպ՝ քէնտի վէ-
լայէթինէ կէլտի, վէ շայիրտլէ-
րի օնուն արտընճա կէլտիլէը:

Digitized by Google

2 Ա֊ է չաբաթ կիւնիւ օլտուգտա՝ ճէմա՛ա֊թ եէրինտէ վա՛զ էթմէյէ պաշլատը, վէ չօգ քիմնէլէր իշլէթ֊ տիքլէրինտէ՝ էյլրան գալըպ տէր֊ լէր իտի քի՝ Բ֊ոլու նէյնէլէր պուռնա նէ֊ր֊էյտէն տիր, վէ պուռնա վէրիլ֊ միշ էիքմէյի նէ֊ տիր, քի օնուն եէտի իլէ պէօյլէ մի՛ւճիզաթ֊լէր 3 տալի իճրա օլույօր: Պու Ա֊ բրահամըն օղլու՝ էհէմ Յակոբոսուն վէ Յովսէփին վէ Յուդանըն վէ Ա֊իմոնուն գարընտաշը չօլ միւլ֊ կէր տէյի՞լ մի. վէ օնուն գըզ գարընտաշլարը պուրատա եանը֊ մըզտա տէյիլէ՞ր մի. վէ ՚օնուն 4 հազգընտա սիւրէյէրլէրիտի: Ա֊է Յիսուս օնլարա տէրիտի քի՝ Էպիր փէյղամպէր, քէնտի վաթ֊անըն֊ տան վէ խըսըմլարը արասընտան վէ քէնտի խանէսինտէն զայըր նէյոէ ի՛թիպարսըզ տէյիլ տիր: 5 Ա֊է Ւօրատա՝ հիչ պիր մի՛ւճի֊ զաթ իճրա էթմէյէ դատիր տէ֊ յիլ իտի, անճագ պիր գաչ խաչթալարըն իւզէրինէ էլլէրինի 6 գօյուպ սաղալթը: Ա֊է Էօնլա֊ րըն իմանսըզլըղընա թա՛ճճիւպ էտէր իտի. վէ էթա՛լիմ էտէրէք էթրաֆ քէօյլէրի տօլաշըր իտի: 7 Ա֊է Բօնիքիւլէրի եանընա չօ֊ ղըրպ՝ օնլարը իբիչէր իբիչէր կէօնտէրմէ յէ պաշլատը, վէ օն֊ լարա նատիաք բուհլարըն իւզէրի֊ 8նէ հիւքիւմէթ վէրտի: Ա֊է օն֊ լարա թէնպիհ էթտի քի՝ եօլ ի֊ չինն եալընըզ պիր տէ֊յինէքտէն մա՛տա հիչ պիր շէյ ալմայալար, նէ թօղպա նէ էքմէք նէ քէ֊ 9 մերտէ մանկըր: Իլա Բ֊էարըգ կի֊ յէլէր, վէ իքի գաֆթան կիյինի֊ 10 մէյէլէր: Ա֊է Էօնլարա տէտի քի՝ Ա֊էր նէրէյէ պիր եվէ կիրեր֊ սէնիղ, օլ եէրտէն չըգանատէք 11 օրատա գալըն: Ա֊է սիզի քիմ֊ լէր քի գապուլ էթմէզլէր վէ սիզի տինկլէմէզլէր իսէ, օրա֊ տան չըգտըղընըզտա՝ օնլարա շէ֊ հատէթ իչինն Բայագլարընըզըն ալթընտաքի թօզու սիլքին. կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ Ա֊մահչէր կիւնինւն֊ տէ Ա֊ոդոմա եախօա Գոմորա օլ չէհրտէն զիյատե թէհամմիւլ օ֊ լունաճագ:

12 Ա֊է օնլար չըգըպ վա՛զ է֊ տէրլէր իտի քի՝ թէվպէ էտէլէր: 13 Էմ չօգ ճիմնլէր չըգարընըլար իտի. վէ Բ֊չօգ խասթալարը եաղ իլէ մէսհ էտիպ՝ սաղալտընըլար իտի:

14 Ա֊է Հէրովդէս փատիշահ ի֊ չէմտի, զիրա օնուն իսմի աշի֊ քեար օլտու, վէ տէրտիտի քի՝ Ա֊աֆթիչ էտիճի Յովհաննէս է֊ լիլէրտէն տիրիլտի, վէ օնուն ի֊ չինն օնտան մի՛ւճիզաթ֊լէր իճ֊ 15 րա օղունուր: Հ֊ալաշգալարը տէր֊ լէր իտի քի՝ Նղիա տըր. սա֊ յիրլէրի տէ տէրլէր իտի քի՝ Պիր փէյղամպէր եախօա փէյղամպէր֊ 16 լէրին պիրի կիպի տիր: Ա֊մմա Բ֊էրովդէս իշլէթտիքտէ, տէտի քի՝ Պու՝ պէնիմ չօլ պաշընը քէս֊ տիյիմ Յովհաննէս տիր. օ՝ է֊ լիլէրտէն տիրիլտի:

17 Օ֊նրա պու Բ֊էրովդէս՝ քէնտի գարընտաշը Փիլիպպոսուն՝ գարըսը Բ֊էրովդիանըն սէպէպինտէն՝ քէն֊ տիսի օնունլա էվլէնտիյինտէն է֊ 18 թիւրիւ՝ ապէ կէօնտէրիպ Յով֊ հաննէսի թուտտու, վէ օնու զընը֊ տանատա պաղլատը: Օ֊նրա Յով֊ հաննէս Բ֊էրովդէսէ տէրիտի քի՝ Ղարընտաշընըն գարըսընը թուտ֊ մագ սանա ճայիզ տէյիլ տիր: 19 Ա֊է Բ֊էրովդիանըն օնա ղարաղը օլուպ՝ օնու է֊լտիւրմէք իսթէր իտի. ամմա գատիր տէյիլ իտի: 20 Չիւն քի Բ֊էրովդէս Յովհան֊ նէստէն Գօրգար իտի, զիրա օնու սատըգ վէ ա՛զիզ ատէմ պիլիր իտի. վէ օնու կէօզէտիր իտի. վէ օնու տինկլէմէք իլէ՝ չօգ շէյ֊ լէր էտէր իտի, վէ օնու՝ հազզ 21 էտէրէք տինկլէր իտի: Ա֊է Գպիր միւնասիպ կիւն օլտուգտա, Բ֊է֊ րովդէս չքէնտի մէվլուտու կէ֊ նէնտէ՝ ուլու պէյլէրինէ վէ պին պաշըլարա վէ Գալիլէանըն վէ֊ ճիւհլէրինէ ախշամ թա՛ամը էթ֊ 22 տիյինտէ, վէ պու Բ֊էրովդիա֊ նըն գըզը կիրիպ՝ բագս էթմէք իլէ, վէ Բ֊էրովդէս հէմ սօֆրա֊ տա պէրապէր օլանլար օնու պէ֊ յէնմէյիլէ, փատիշահ գըզը՝ պէնե֊ տէն նէ իսթէրսէն տիլէ վէ սա֊ 23 նա վէրէյիմ տէտի: Ա֊է օնա եէմինն էթտի քի՝ Ղպէնտէն նէ քի տիլէրսէն, թա փատիշահ֊

Բ Ցօհ. Ը. 42:

Գ Մատ. ժբ. 46: Գաղ. ա. 19:

Դ Մատ. ժա. 6:

Ե Մատ. ժգ. 57: Ցօհ. դ. 44:

Ը Պագ՝ ծն. ժթ. 22, լբ. 25: Մատ. ժգ. 58: Գ. Թ. 22:

Ժ Ես. ծՃ. 16:

Ի Մատ. Թ. 35: Ղու. ժգ. 22:

Լ Մատ. ժ. 1: Պ. գ. 13, 14: Ղու. Թ. 1:

Խ Գոր. ժբ. 8:

Ծ Մատ. ժ. 11: Ղու. Թ. 4: ժ. 7, 8:

Կ Մատ. ժ. 14: Ղու. ժ. 10:

Հ Գոր. ժգ. 51: ժբ. 6:

Ձ Մատ. ժգ. 14: Պ. Ը. 28:

Ղ Ղե. ժբ. 16: Ե. 21:

Մ Մատ. ժգ. 5: Ի. 26:

Յ Ծն. Խ. 20:

Ն Ես֊թ. Ե. 3. 6: Ե. 2:

Digitized by Google

լըղըմէն եարըսընատէք՝ սանա վէ-
24 բէձէ յիմ : Իմտի օ չըգըպ անա-
սընա՝ Կը՞ տիւէյիմ տէտի . վէ
օ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհան-
25 նէսին պաշընը տէտի : Վէ
գըզ տէր ա՛գապ ա՛ձէլէ իլէ
փատիշահըն եանընա կիրիպ տի-
լէտի , վէ՝ Իսթէրիմ քի անիտէ
պանա թէֆիսի իւզէրինէ վաֆ-
թիզ էտիճի Յովհաննէսին պա-
ղ Ա՛ատ.ժգ. 26 ղընը վէրէսին տէտի : Վէ Ուա-
9։ տիշահ ղայէթլէ գասավէթլէնտի
իսէ տէ , եէմինլէր վէ սօֆրա-
տա պէրապէր օթուրանլար ի-
չէուն՝ օնուն պէնջինէ րէտտ էթ-
27 մէք իսթէմէտի : Վէ փատիշահ
տէր ա՛գապ ճէլլատ կէօնտէրիպ՝
օնուն պաշը կէթիրիլմէյէ էմր
28 էյլէտի : Վէ օ վարըպ՝ զընա-
տանտա օնուն պաշընը քէստի ,
վէ օնուն պաշընը թէֆիսի իւ-
զէրինտէ կէթիրիպ՝ գըզա վէր-
տի , վէ գըզ օնու անասընա
29 վէրտի : Վէ օնուն շայիրտյէրի
իչինթիքաե՝ կէլիպ օնուն թէնինի
գալարըտըլար , վէ օնու մէզա-
րա գօտուլար :
ա Ղու . թ . 30 Վէ Իսուսուն Յիսուսուն
10։ եանընա ճէմ՝ օլտուլար , վէ օ-
նա ճիւմլէսինի՝ կէրէք հէվ էթ-
տիքլէրինի կէրէք հէվ էօյրէթ-
տիքլէրինի խապէր վէրտիլէր :
ե Մատ.ժգ. 31 Վէ նօ օնլարա՝ Ալիզ քէնտինիզ
13։ թէնհաձէ պիր եասան մահալէ
կէլլին վէ պիրազ րահաթ օլուն
դ Գ. գ. 20։ տէտի . զիրա դիկէլիպ կիտէնլէր
չօգ իտիլէր , վէ եէմէք իչէուն
32 պիլէ վաքթլարը եօղ իտի : Վէ
զ Մատ.ժգ. Նգայրողլա՝ թէնհաձէ պիր եա-
13։ 33 սան մահալէ վարտըլար : Վէ
խալգ օնլարը կիտէր իքէն կէօր-
տիւէր , վէ օնու չօգլարը թա-
նըմազ իլէ՝ հէվ չէհրլէրտէն օ-
րայա եայան սէյիրթտիւէր , վէ
օնլարտան էվվէլ եէթիշիպ՝ օ-
նուն եանընա ճէմ՝ օլտուլար :
ը Մատ. թ. 34 Վէ ը՞Յիսուս տըշարը չըգըպ՝
36։ ժգ.14։ չօգ խալգ կէօրտիւ , վէ օնլարա
մէրհամէթ էթտի , զիրա չօպա-
նը օլմայան գօյունլար կիպի ի-
տիւէր . վէ ը՞օնլարա չօգ չէյլէր
ե Ղու . թ . 11։ էօյրէթմէ յէ պաշլատը :
զ Մատ.ժգ. 35 Վէ Հարթըզ վագըթ կէձ օ-
15 ։ Ղու . մաղ իլէ , շայիրտյէրի եանընա
թ . 12։

կէլիպ տէտիւէր քի՝ Պու մահալ
եասան տըր , վէ արթըզ վագթ
36 կէձ տիր . Օնլարը սալը վէր քի՝
էթրաֆտաքի չիֆթլիքլէրէ վէ
քէօյլէրէ վարըպ՝ քէնտիւէրինէ
էքմէքլէր սաթուն ալալար . զիրա
37 եէ յէձէքլէրի եօգ տուր : Վէ
ձէվապ վէրիպ օնլարա՝ Օնլարա
սիզ եէ յէձէք վէրին տէտի . վէ
օնա տէտիւէր քի՝ Պարըպ իքի
եիւզ տինարլըգ էքմէք սաթուն
ալալըմ՝ վէ օնլարա վէրէքի՞մ մի
38 քի եէսինլէր : Վէ օնլարա տէ-
տի քի՝ Կա՞չ էքմէկլինիզ վար ,
կիտին , վէ պազրն . վէ օնլար
էօյրէնիպ՝ Պէշ էֆֆէ վէ իքի
39 պալըգ վար տէտիւէր : Վէ օն-
լարա՝ Հէփիսինի եէշլի օթուն իւ-
զէրինէ տայիրէ տայիրէ օթուրթ-
40 մաղա էմր էյլէտի : Վէ օնլար
եիւզէր վէ էլլիշէր՝ պէօլիւք պէօ-
41 լիւք օթուրտուլար : Վէ պէշ էք-
մէյի հէմ իքի պալըղը այըպ՝ կէօյէ
տօղրու պագտը , վէ չպէրէքէյի
տուա՛սը օգուտու , անանկն էքմէք-
լէրի տօղրատը , վէ շայիրտյէրինէ
վէրիր իտի քի՝ օնլարըն էօնիւ-
նէ գօյալար . իքի պալըղը տախի
42 հէվիսինէ էօլէշթիրտի : Վէ հէ-
43 փիսի եէյիպ տօյտուլար . Վէ
օն իքի քիւճէ տօլու գըրընթը՝
պալըգլարտան տախի գալարըտը-
44 լար : Վէ էքմէքլէրի եէյէնլէր՝
պէշ պին գատար էրքէք իտիլէր :
45 Վէ ը՞տէր ա՛գապ շայիրտյէրինէ
իպրամ էրտի քի՝ Թա քէնտիսի
խալդը սալը վէրինէտէք՝ օնլար
գայըղա կիրիպ օ՛գան էվվէլ դար-
ղը եագայա Հեթսայիդայա տօղ-
46 րու վարալար : Վէ օնլարը սա-
լը վէրտիքտէն սօնկրա , տուա՛
47 էրմէյէ տաղա վարտը : Վէ
էախշամ օլտուգտա , գայըդ տէ-
նիզին օրթասընտա՝ վէ օ եալընըդ
48 դարատա իտի . Վէ օնլարը կէօր-
տիւ քի՝ քիւրէք չէքմէք իլէ է-
զիյէթտէ իտիլէր , զիրա բիւգ-
կեար օնլարա գարշը իտի . վէ կէ-
ճինին տէօրտիւնճիւ նէվպէթի մէ-
հէլինէ՝ տէնիզին իւզէրինտէ
եիւրիյէրէք օնլարա կէլտի , վէ
ժ Գագ.Ղու. 49 ժ օնլարը կէչմէք իսթէր իտի : Վէ
էխ. 28։ օնլար օնու տէնիզին իւզէրինտէ՝
եիւրիւր իքէն կէօրտիւքլէրինտէ՝

խեյալէ զանն էտէրէք չաղբրար-
50լար : Օ՚իրա օնու ճիւմլէսի
կէօրսիւլէր , վէ իւրքսիւլէր ·
վէ օ տէր ա՚գապ օնլար իլէ
սէօյլէշիլ օնլարա տէսի քի՝
Էիւրէքլէնին , պէն իմ , գօրդ-
51ման : Վէ գայըզա օնլարըն եա-
նընա չըգար , վէ բիւզկեար
տինաի · վէ օնլար քէնտի քէն-
տիլէրինտէ զայէթ զնյատէսի
իլէ շաշարլար՝ վէ թա՚ճճիւզ
52էտէրլէր իտի : Օ՚իրա օէքմէք-
լէրին խուսուսունատա անկլամա-
տրլար · չիւն քի ֆգալպլէրի ու-
յուշմուշ իտի :
53Վէ «էօթէ եագայա կէչիլ՝
գիննեսարէթ տիյարընա կէլսի-
լէր , վէ գարայա եանաշարլար :
54Վէ օնլար գայըգտան չըգտըգտա՝
55օնու անիտէ Թանըմազըլա , պիւ-
թիւն օլ էթրաֆ մահալէ սէ-
յիրսիպ՝ օնուն հէր նէրէտէ օլ-
տուղունու իշլսիրլէրսէ իտի ,
ի՚լչէթլիլէրի քէրէվէթլէր իւզ-
րինտէ տրֆասընտան տօլաշարըրլ՝
56կէթիրմէյէ պաշլասըլար : Վէ
հէր նէրէյէ՝ քէօյլէրէ եա չէյը-
լէրէ եա չինֆիլիքլէրէ կիրէր ի-
տի իսէ , խաութալարը մէյտան-
լարա գօրլար իտի , վէ օնա եալ-
վարըրլար իտի քի՝ էպարի էս-
վապընըն էթէյինէ տօգանալար ·
վէ օնա հէփ տօգանանլար՝ գուր-
թուլուրլար իտի :

ՊԵՊ Ի

1 Փարիսեցիլէրին՝ չայիրտլէրի եայգանմա-
մըշ էլլէր իլէ եէտիքլէրի իչինն գապա-
հաթլը սայմասը : 8 Օնլարըն՝ ինսանլա-
րըն սըփարըշմասը իլէ Ալլահ՚ըն թէն-
պիհինի պօշմասը : 14 Թաա՚մըն ատէմի
մուբտալամատըղը : 24 Փիւնիկ Ասորի
գարընըն գըզընը ճիննտէն գուրթարմա-
սը , 32 վէ սաղըր ու փէլթէք պիր քիմ-
սեյէ չիճա վէրմէսի :

1Վէ «փարիսեցիլէր հէմ քեա-
թիպլէրտէն պա՚զլարը քի Իսու-
սաղէմտէն կէլմիշլէր իտի , օ-
նունն եանընա ճէմ՚ օլտուլար ·
2Վէ օնուն չայիրտլէրինտէն պա՚-
զլարընը նափաք եա՚նի եայ-
գանմամըշ էլլէր իլէ էքմէք եէ-
տիքլէրինի կէօրմէք իլէ , զէմմ
3էթտիլէր : Օ՚իրա Փարիսեցիլէր

վէ հէփ Իսկուտիլէր՝ իսթիյար-
լարըն սըփարըշընը Թուլթամգտա
օլուպ՝ էյէր էլլէրինի պիր էյի-
ճէ եայգամազլարսա եէմզլէր :
4Վէ չարշտան իչտէ-կէտիկտէ՝ է-
յէր եայգանմազլարսա եէմզլէր ·
վէ սայիր չօգ շէյլէր՝ գատէհլէր
վէ պարտագլար վէ պագըր գապ-
լար վէ եամթագլար եայգամալա-
րը վար քի գապուլ էտիպ Թու-
5թարլար : Բ՚Ընտէն Փարիսեցի- Բ Մատ. ժե.
լէր վէ քեամթիպլէր օնա սիւալ 2 ·
էմտիլէր քի՝ «Ի՚նչիւն շայիրտ-
լէրին՝ իսթիյարլարըն սըփարըշը
միւճթիմինճէ եիւրիւմզլէր , իլլա
էքմէքի նափաք էլլէր իլէ եէր-
6լէր : Վէ ճէվապ վէրիպ օնլա-
րա տէսի քի՝ Վիզ միւթայըլէր
հադգընա Նասայի էյի փէյղամ-
պէրլիք էյլէտի , նիճէ քի եա- է Ես . իթ .
զըլմըշ տըր · Էպու գավմ պանա 13 Մատ .
տուտագլարը իլէ ի՚զդէթ էտէր , ժե. 8 ·
գայպլէրի իսկ պէնտէն ուզագ տըր :
7Էմ ատէմլէրին Թէնպիհլէրի օ-
լան թա՚լիմլէրի էյրէմէտիք իլէ ,
պանա նափիլէ ի՚պատէթ էտէր-
8լէր : Օ՚իրա Ալլահ՚ըն Թէնպի-
հինի պրաղըպ՝ ինսանլարըն սը-
փարըշմընը՝ պարտագլար վէ գա-
տէհլէր եայգանալարընը Թուլթար-
սընըզ , վէ պունլար կիպի չօգ
պաշգա պէօյլէ շէյլէր էտէրսի-
9նիզ : Վէ օնլարա տէր իտի քի՝
«Ի՚մ կիւզէլ սիզին սըփարըշը-
նըզը սագլայասընըզ տէյիւ Ա-
լահ՚ըն Թէնպիհինի պօզարսընըզ :
10Օ՚իրա Մովսէս՝ դ Պապանա վէ դ Ել . ե . 12 .
անանա ի՚զդէթ էյլէ , հէմ՚ Կվա- Բ Օր . ե .
պայա եա անայա սէօյլէն էլ- 16 Մատ .
պէնթէ էօլսիւրիւլսիւն տէտի : ժե. 4 ·
11Ալլահ սիզ տէրսինիզ քի՝ Նէ Ել . իա .
ատէմ՚ պապայա եա անայա պէն- 17 ; Ղեւ .
տէն ֆայիտէլէնէճէյին շէյ ղԿօր- ե . 9 ; Ա-
պան եա՚նի հէտիյէ տիր տէրսե · ռակ . ե .
12Պու վէճճ իլէ օնու՝ արթըգ 20 ·
պապաընա եա անասընա պիր Ղ Մատ . ժե .
շէյ էթմէյէ գօյ վէրմէզսինիզ · 6 ; իգ . 18 ·
13Վէ վասիյէթ էթտիյինիզ սը-
փարըշընըզ իլէ՝ Ալլահ՚ըն քէլա-
մընը՝ իպթալ էտէրսինիզ · վէ
պունլար կիպի չօգ պէօյլէ շէյ-
լէր էտէրսինիզ :
14Վէ Իպրահիմն խալգը եանընա Ի Մատ . ժե .
չաղբրըպ օնլարա տէսի քի՝ «է- 10 ·

Digitized by Google

փինիզ պէնի տինկլէյին , վէ
15 անկլայըն : Ամէմին տիշարըսըն-
տան օնուն իչէրիսինէ կիրէր պիր
չէյ եօգ տուր քի՝ օնու մուր-
տարլամաղա գատիր օլա . լաքին
օնտան չըգան չէյլէր՝ ատէմի
ըՄատ.ժա. 16 մուրտարլայան օնլար տըր : ԵՒՒի-
15 : մին քի իչլիթմէյէ գուլագլարը
վար իսէ՝ իչլիթսին :
բՄատ.ժե. 17 Վէ Բգալապալըգտան էվէ կիր-
15 : տիյինտէ , շայիրտլէրի օնա թէմ-
սիլտէն էօթիւրիւ սիւսլ էտէր-
18 լէր իտի : Վէ օնլարա տէտի քի՝
Ինձ տախի մի պէօյլէ ֆէհմնիզ
սինիզ . անկլամաձ մը սընըզ քի՝
հէր տիշարըտան ատէմին իչէրի-
սինէ կիրէն՝ օնու մուրտար էթ-
19 մէյէ գատիր տէյիլ տիր : Օնրա
օնուն եիւրէյինէ կիրմէզ , իլ-
լա գարընընա , վէ հէփ թաա՛մ-
լարը թէմիզլէյիպ թաշըրյա չը-
20 գար : Վէ տէր իտի քի՝ Ամէմ-
տէն չըգան՝ ատէմի մուրտար է-
ծՅն . գ. 21 տէն օ տուր : Օնրա տէրուն-
5 : ը . 21 : տէն էա՞Ն ատէմլէրին գալպին-
Մատ . ժե. տէն քէօթիւ ֆիքրլէր՝ զնա-
19 : լար՝ ֆահիշլիքլէր՝ գաթլէր՝ խըր-
22 սրզլըգլար , թամա՛քեարլըգլար՝
եարամազլըգլար՝ հիլէ՝ էտէպսիզ-
լիք՝ քէօթիւ կէօզ՝ քիֆիր՝ մաղ-
րուրլուգ՝ տիվանէլիք չըգար :
23 Էփ պու եարամազ չէյլէր
ատէրունտէն չըգար , վէ ատէմի
մուրտար էտէր :
է Մատ.ժե. 24 Վէ էօրատան գալգըպ՝ Տի-
21 : րոս վէ Սիփոն սինօրլարընա կիթ-
տի . վէ էվէ կիրիպ՝ քիմսէյէ
պիլմեսինէյինի իսթէմէզ իտի , վէ
25 հիզլէնէմէտի : Օնրա գըզընըն
նամաք բուհու օլան պիր գարը
օնտան էօթիւրիւ իչլիթմիյիլէ՝
կէլիպ այագլարընա գատիտար :
26 Վէ օլ գարը Յունանիյէ՝ միլլեթ-
ճէ փինիկի Սորի իտի , վէ օնա
եալվարըը իտի քի՝ գըզընտան ճին-
27 նի չըգարա : Ամմա Յիսուս օ-
նա՝ Գոյ վէր էվվէլա էվլատլար
տօյսուն , զիրա էվլատլարըն էք-
մէյինի ալըպ՝ քէօփէքլէրէ ատ-
28 մագ էյի տէյիլ տիր տէտի : Վէ
ճէվապ էտիպ օնա տէտի քի՝
Պէլի եա՞ Թապպ՝ էիւն քի քէօ-
փէքլէր տէ սօֆրանըն ալթընտա
էվլատլարըն գըզընլթըլարընտան
29 եէր : Վէ օնա՝ Պու սէօզ իչլիւն
կիթ , ճինն սէնին գըզընտան
30 չըգմըշ տըր տէտի : Վէ գարը
էվինէ վարտըգտա , ճինն չըգմըշ՝
վէ գըզը տէօշէքտէ եաթմըշ
պուլտու :
լՄատ.ժե. 31 Վէ Ւթէքթար Տիւրոս վէ Սի-
29 : դոն սինօրլարընտան չըգըպ՝ Դե-
կապօլիս սինօրլարընըն արասընը-
տան Գալիլիա տէնիզինէն եանը-
32 նա կէլտի : Վէ օնա Էպիր սա-
Ի Մատ.Թ. ղըր փէլթէք կէթիրտիլէր , վէ
32 : Ղուա . օնա եալվարտըլար քի՝ օնուն իւ-
ժա. 14 : 33 ղէրինէ էլինի գօյա : Վէ օնու
խալգտան թէնհայէ էքիպ՝ փար-
մագլարընը օնուն գուլագլարընա
գօտու , վէ Էթիւքիւրիւլ օնուն
ծՂ. ը. 23 : 34 տիլինէ տօզանտը . Վէ Ւկէօյէ
Ցօհ. Թ . տօղօու պագըպ՝ հահ Էյլէտի ,
6 : վէ օնա՝ Ղֆֆաթա եա՛նի աչըլ
իՂ. գ. 41 : 35 տէտի : Վէ Նտէր ա՛գապ օնուն
Ցօհ. ժա. գուլագլարը աչըլըպ՝ տիլինին պա-
41 : ժէ. 1 : ղը չէօզիւլտիւ , վէ տօղօու սէօյ-
հՑօհ. ժա. 36 լէր իտի : Վէ Ւօնլարա Թէն-
33 . 38 : պիհ էթտի քի՝ քիմսէյէ սէօյլէ-
նՅես. լե . 5, մէ յէլէր . ամմա օնլարա Էէր նէ
6 : Մատ . գաատար Թէնապիհ էթտի իսէ տէ ,
ժա . 5 : տահա զնյատե չավ էտէրլէր ի-
ղՂ. է . 43 : 37 տի : Վէ ղայէթ զնյատէսի ի-
լէ Էէյրան գալըպ՝ Էէր շէյի
էյի էյլէտի , Էէմ սաղըրլարը ի-
շնիթտիրիր Էէմ տիլսիզլէրի սէօյ-
լէտիր տէրլէր իտի :

ՊԸՊ Ը

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ միՃէթաթ իլէ
խալգը պէսլէմէսի : 11 Փարիսեցիներէ պիր
ա՛լամէթ կէօսթէրմէսինի իմթինա՝ էթ-
մէսի : 15 Շայիրտլէրինէ՝ Փարիսեցիներին
մայասընտան վէ Հերովդէսին մայասըն-
տան սագընմաղա նասիհաթ էթմէսի : 22
Պիր քէօր քիմսէնին կէօզլէրինի աչմա-
սը : 27 Քէնտինին՝ Քրիստոս օլըպ՝ է-
զիլէթ չէքէճէք վէ էօլուլէրտէն տիրի-
լէճէք օլտուղունու թագրիր էթմէսի ,
34 վէ Ինճիլին իգրարը իչինէ էզիլէթ
չէքմէքտէ սապր էթմէյի նասիհաթ էթ-
մէսի :

1 Օլ կիւնլէրտէ՝ ղայէթ չօղ
Ամ Մատ. ժե. 32 : խալգ օլմընըղալա , վէ եէյէճէքլէրի
օլմամալըղա , շայիրտլէրինի եա-
նընա չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի .
2 Խալգը ածընըմ , էիւն քի շիմ-
տի իւչ կիւն պիլէմճէ տուրտու-
լար , վէ եէյէճէքլէրի եօղ

Digitized by Google

3 տուր • Վէ էյէր օնլարը էվլէ-
րինէ աՃ սալը վէրիրսէմ, եօլտա
թագաթտան տիւշէՃէքլէր • զի-
րա օնլարըն պա՛զըր ուզագտան
4 կէլտիլէր : Վէ շայիրտէրի օնա
Ճէվապ վէրտիլէր քի՝ Պունլարը
պուրատա չէօլտէ պիր քիմսէ
նէ՞րէտէն էքմէք իլէ տօյուրմա-
5 ղա գատիր օլուր : Վէ Բօնլարա
սօրտու քի՝ Կա՞Ջ էքմէկլինիզ
վար • վէ օնլար՝ Նէտի տէտի-
6 լէր : Վէ խալգըն էմր էթտի
քի՝ եէրին իւզէրինտէ օթուրա-
լար • վէ եէտի էքմէկի ալտը,
վէ շիւքը էտիպ փարչէտի, վէ
շայիրտէրինէ վէրիր իտի քի՝
խալգըն էօնիւնէ գօյալար, վէ
7 խալգըն էօնիւնէ գօտուլար : Էմմ
պիր գաՋ քիւչիւք պալըգլարը
վար իտի • վէ էպէրէքէմ տուա՛սը
օգուչուպ՝ օնլարը տա էօնլէրինէ
8 գօյալար տէտի : Նամի եէտիլէր ,
վէ տօյտուլար, վէ եէտի զէն-
պիլ արթան գըրընմը գալտըր-
9 տըլար : Վէ եէյէնլէր՝ տէօրԳ
պին գառար իտի • վէ օնլարը
10 սալը վէրտի : Վէ տաէր ա՛գապ
շայիրտէրի իլէ գայըղա կիրիպ՝
ԳաղմանուԹա սէմփէլէրինէ կէլտի:
11 Վէ էվարիսեցիլէր չըգըպ՝ օնուն
իլէ միւպահէսէ էթմէյէ պաշ-
լատըլար, վէ օնու թէՃրիւպէ
էտէրէք՝ օնտան կէօքտէն պիր
ա՛լամէթ Թալապ էտըլէր իտի :
12 Վէ օ՝ Ճանընտա ահ էտիպ տէ-
տի քի՝ Պու սիլսիլէ նի՞Ջուն ա՛-
լամէթ Թալապ էտեր • կէրչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ պու սիլսիլէյէ
ա՛լամէթ վէրիլմէյէՃէք տիր :
13 Վէ օնլարը պրաղըպ՝ եինէ գայըղա
կիրմէ յիլէ էօքէ եապայա կէչտի :
14 Վէ Ղէքմէք ալմադա ուսուԹ-
տուլար • վէ գայըգտա պէրա-
պէրլէրինՃէ պիր էքմէքտէն պաշ-
15 գա եօղ իտի : Վէ Բօնլարա
ԹէնապահՀ էտիպ՝ Պագըն , փարի-
սեցիլէրին մայասընտան վէ Հե-
րոդէսին մայասընտան սագընըն
16 տէտի : Վէ մապէյնլէրինէ
ախուշնունա՝ Ընքմէ յիմիզ օգմատը-
17 ղը իչիւն տիւր տէրլէր իտի : Վէ
Յիսուս անկլամադըգա , օնլարա տէ-
տի քի՝ Կի՞չիւն էքմէյինիզ օՂ-
մատըղընը տիւշնունիւբսիւնիւզ •
Բտահա անկլամա՞զ մը սընըզ, վէ
ֆէՀմ էյմէ՞զ մի սինիզ • տահա
ույուշմուշ գալպինի՞զ մի վար :
18 Կէօզլէրինիզ վար էքէն՝ կէօր-
մէ՞զ մի սինիզ, վէ գուլագլարը-
նըզ վար էքէն՝ իշիթմէ՞զ մի սի-
նիզ, վէ խաթըրընըզա կէյիրմէ՞զ
19 մի սինիզ : Ժպէշ պին քիշիյէ
պէշ էքմէյի տօղըսատըղըմ զէ-
ման՝ գա՞չ քիւֆէ տօլու գըրընը-
Թը գալտըրտընըզ • օնա՝ Օն ի-
20 քի տէտիլէր : Վէ ԵոէօրԹ պին
քիշիյէ եէտիյի պօղաՃընըզ՝ զէ-
ման՝ գա՞չ զէնպիլ տօլու գըրընը-
Թը գալտըրտընըզ • վէ օնլար՝
21 Նէտի տէտիլէր : Վէ օնլա-
րա՝ Նի՞Ճէ ՆֆէՀմ էյմէզլինիզ
տէտի :
22 Վէ Ռեթսայիդայա կէլտի • վէ
օնա պիր քէօր կէթիրիպ հալ-
վարատլար քի՝ օնա տօգանա :
23 Վէ քէօրիւն էլինտէն ԹուԹուպ՝
օնու քէօյիւն տիշարընընա չը-
գարտը • վէ Բօնուն կէօզլէրինէ
Թիւքիւրիւպ՝ էլլէրինի օնուն իւ-
զէրինէ գօմադըլա , օնա սիւալ
էտէր իտի քի՝ պիր շէյ կէօրի՞ր
24 մի : Վէ օ եօգարը պագմադըլա՝
Ընտիվէրի աղաՃլար կիպի եիւ-
25 րիւր կէօրիւյօրում տէտի : Ընն-
տէն էլլէրինի ԹէքբարՀ օնուն
կէօզլէրի իւզէրինէ գօտու , վէ
օնա պագմադըտը • վէ օ սաղալ-
տը , վէ հէր շէյի ա՛յան աչի-
26 քնարէ կէօրտու : Վէ օնու է-
վինէ կէօնտէրիպ՝ Վէյէյ կիր-
մէյէսին վէ Ֆքէօյտէ քիմսէյէ
սէօյլէմմէյէսին տէտի :
27 Վէ Ցիսուս շայիրտէրի իլէ
փիլիպպոս կեսարիասընըն քէօյ-
լէրինէ չըգտը , վէ եօլտա շա-
յիրտէրինէ սիւալ էտիպ օնլա-
րա տէտի քի՝ Ընտիվէր պէնիմ
28 իչիւն քիմ իմ տէրլէր : Վէ օն-
լար ՃէվապՀ վէրտիլէր քի՝ ՀՅաֆ-
Թիլ էտիճի Յովհաննէս՝ վէ սա-
յիրլէրի Նղիա՝ պայգամլարը տա
փէյղամպէրլէրին պիրի սին պէ-
29 Ը : Վէ օնլարա՝ Նա սիզ պէ-
նիմ իչիւն քիմ իմ տէրսինիզ
տէտի • վէ Պետրոս ՃէվապՀ վէ-
րիպ՝ օնա տէտի քի՝ ՅՀէն ՎՀրիս-
30 տոս սուն : Վէ Բօնլարա սըգը
ԹէնապահՀ էթտի քի՝ օնուն Հագ-

Բ Պ. Ջ 52։

Բ Մատ. ժե. 34։ Պագ Պ. Ջ. 38։

Ե Մատ. ժդ. 20։ Պ. Ջ. 43։ Ղու. Թ. 17։ Ճօհ. Ջ 13,

Է Մատ. ժե. 37։ Խա. 8։

Լ Պ. Ջ. 52։ Խա. 17։

Ֆ Մատ. ժդ. 19։ Պ. Ջ. 41։

Ը Պ. Հ. 33։

Դ Մատ. ժե. 39։

Ի Մատ. ժբ. 38։ ժԶ. 1։ Ճօհ. Ջ. 30։

Ե Մատ. ը. 4։ Պ. Ե. 43։

Ձ Մատ. ժԶ. 13։ Ղու. Թ. 18։

Ղ Մատ. ժԶ. 5։

Ի Մատ. ժԶ. 6։ Ղու. ժբ. 1։

Հ Մատ. ժգ. 2։

Ճ Մատ. ժԶ. 16։ Ճօհ. Ջ. 70։ ժա. 27։

Ղ Մատ. ժԶ. 20։

Digitized by Google

մէսի խուսուսունտա թա՛լիմ էթմէսի ։ 30 Եօլէձէյինի վէ տիրիլէճէյինի փէշին խապէր վէրմէսի ։ 34 Շայիրլէրինէ՝ ալ-չագ կէօնիւլլուք պապընտա նաւիհ՚ապ վէրմէսի ։ 38 Օնլարա դարշը օլմայանլա-րա մանի՝ օլմամաղա՝ վէ ինանանլարըն հիչ պէրինէ իզվա վէրմէմէյէ օնլարա թէնպիհ էթմէսի ։

1 Վէ ՚ալթը կիւնտէն օսնկրա Յի-սուս Պետրոսու վէ Յակոբոսու վէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ օնլարը եալընըզձա թէնհա պիր եիւքսէք տաղա կէօթիւրտիւ , վէ 2 տու ։ Վէ օնուն էավապլարը փարլապ՝ դար կիպի էղայէթ պէ-յազ օլտուլար , շէյլէ քի նէր իւզերինտէ պիր գասապրը օնլար կիպի աղաթմաղա դատիր տէ-3 յիլ տիր ։ Վէ օնլարա Մով-սէս իլէ Եղնիա կէօրիւնտիւ , վէ Յիսուսուն պիլէսինձէ սէօյլէյիր-4 ւէր իտի ։ Վէ Պետրոս ճէվապ էտիպ Յիսուսա տէտի քի՝ Նա՛ խօճա պիզէ պուրատա օլմագ է-յի տիր ։ իմտի իւչ գուլպպէ եափալըմ, պիր սանա՝ պիր տէ Մովսէսէ՝ վէ պիր Եղնիայա ։ 5 Ձիւն քի նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէզ իտի , զէրա փէք գօրգ-6 մուշլար իտի ։ Վէ օնլարը դափ-լայան պիր պուլութ օլտու ։ վէ պուլութտան պիր սէս կէլէպ՝ Սէվկիւլիւ Օղլում պու տուր , 7 օնու տինլէյէին տէտի ։ Վէ ա-նիտէ օնլար էթրաֆտա պագըպ՝ եալընըզ Յիսուստան մա՛տա ար-թըգ պիլէյէրինձէ քիմսէյի կէօր-8 մէտիլէր ։ Վէ էօնլար տաղտան էնէր էքէն , օնլարա՝ Կնաան Օղ-լու էօլիւլէրտէն գըյամ էտինէ-տէք կէօրտիւքլէրինի քիմսէյէ նագզ էթմէյէլէր տէյիւ թէն-9 պիհ էթտի ։ Վէ պու սէօզիւ թուրթուպ՝ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք նէ տիր տէյիւ մապ՚ յն-10 էրինտէ սօրուշուրլար իտի ։ Վէ օնա սօրուպ՝ ՚Նի՞չիւն քեաթիպ-էր տէրլէր քի՝ Պէվվէլա Եղնիա կէլմէք կէրէք տիր տէտիլէր ։ 11 Վէ օ ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-տի քի՝ Եղնիա էվվէլա կէ-լիպ՝ հէր շէյի եէրինէ կէթի-րէր ։ վէ Ինձէ Կնաան Օղլու հագգընտա չօգ շէյլէր չէքմէք վէ

1 Վ ՚աղթը կիւնտէն օսնկրա Յի-սուս Պետրոսու վէ Յակոբոսու վէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ օնլարը եալընըզձա թէնհա պիր եիւքսէք տաղա կէօթիւրտիւ , վէ 2 տու ։ Վէ օնուն էավապլարը փարլապ՝ դար կիպի էղայէթ պէ-յազ օլտուլար , շէյլէ քի նէր իւզերինտէ պիր գասապրը օնլար կիպի աղաթմաղա դատիր տէ-3 յիլ տիր ։ Վէ օնլարա Մով-սէս իլէ Եղնիա կէօրիւնտիւ , վէ Յիսուսուն պիլէսինձէ սէօյլէյիր-4 ւէր իտի ։ Վէ Պետրոս ճէվապ էտիպ Յիսուսա տէտի քի՝ Նա՛ խօճա պիզէ պուրատա օլմագ է-յի տիր ։ իմտի իւչ գուլպպէ եափալըմ, պիր սանա՝ պիր տէ Մովսէսէ՝ վէ պիր Եղնիայա ։ 5 Ձիւն քի նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէզ իտի , զէրա փէք գօրգ-6 մուշլար իտի ։ Վէ օնլարը դափ-լայան պիր պուլութ օլտու ։ վէ պուլութտան պիր սէս կէլէպ՝ Սէվկիւլիւ Օղլում պու տուր , 7 օնու տինլէյէին տէտի ։ Վէ ա-նիտէ օնլար էթրաֆտա պագըպ՝ եալընըզ Յիսուստան մա՛տա ար-թըգ պիլէյէրինձէ քիմսէյի կէօր-8 մէտիլէր ։ Վէ էօնլար տաղտան էնէր էքէն , օնլարա՝ Կնաան Օղ-լու էօլիւլէրտէն գըյամ էտինէ-տէք կէօրտիւքլէրինի քիմսէյէ նագզ էթմէյէլէր տէյիւ թէն-9 պիհ էթտի ։ Վէ պու սէօզիւ թուրթուպ՝ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք նէ տիր տէյիւ մապ՚ յն-10 էրինտէ սօրուշուրլար իտի ։ Վէ օնա սօրուպ՝ ՚Նի՞չիւն քեաթիպ-էր տէրլէր քի՝ Պէվվէլա Եղնիա կէլմէք կէրէք տիր տէտիլէր ։ 11 Վէ օ ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-տի քի՝ Եղնիա էվվէլա կէ-լիպ՝ հէր շէյի եէրինէ կէթի-րէր ։ վէ Ինձէ Կնաան Օղլու հագգընտա չօգ շէյլէր չէքմէք վէ

ա Մատ. ժե. 1 ։ Ղու . թ . 28 ։

բ Դան . է . 9 ։ Մատ . իբ. 3։

գ Մատ . ժ. 38։ ժգ.24։ Ղու . թ . 23։ ժգ.27։

դ Ցօհ . ժբ . 25 ։

ե Մատ . ժ . 33 ։ Ղու . թ.26։ժբ . 9 ։

զ Պագ՝ Հը-ռով . ա . 16։ բ Տիմ. ա . 8 ։ բ . 12 ։

է Մատ.ժէ. 9 ։

ը Մատ. ժգ 28 ։ Ղու . թ . 27։

թ Մատ. իգ. 30։ իե.31։ Ղու . իբ . 18 ։

ժ Մատ. ժե. 1 ։ Ղու . թ . 22 ։

ի Մաղ . իբ . 6։ Ես . ծգ. 2, ւգ։ Դան. թ. 26։

ժ Մատ . ժ . 21։ ժէ.21 ։ Ղու . թ . 22 ։

ի Մատ . ժ . 38։ ժգ.24։ Ղու . թ . 23։ ժգ.27։

ձ Ցօհ . ժբ . 25 ։

ղ Մատ . ժ . 36 ։ Ղու . թ . 9 ։

ճ Մատ . ժգ . 31 ։ Ղու . թ . 22 ։

գընա քիմսէյէ սէօյլէմէ յէլէր ։ 31 Վէ ՚օնլարա էօյրէթմէ յէ պաշլատը քի՝ Կնաան Օղլու չօգ շէյլէր չէքմէ՛ք՝ վէ իւթիւթ-լարտան հէմ պաշ քեահինլէր-տէն վէ քեաթիպլէրտէն բէտա օլունմագ՝ վէ էօլտիւրիւլմէ՛ք՝ վէ իւչ կիւնտէն սօնկրա գըյամ 32 էթմէ՛ք կէրէք տիր ։ Վէ սէօ-զիւ աշքեարէ սէօյլէր իտի ։ Վէ Պետրոս օնու պիր եանա ալըպ՝ օնու ազարլամաղա պաշլատը ։ 33 Ումմա օ տէօնիւպ շայիրտլէրինէ պագմադ իլէ , Պետրոսու ազար-լայարագ տէտի քի՝ Ումտա կիւն եա՛ շէյլէն , զէրա Ումա-հէն շէյլէրինի տէյիլ իլլա ա-տէմիլէրին շէյլէրինի տիւշիւնիւբ-սիւն ։

34 Վէ խալգը շայիրտլէրի իլէ պէ-րապէր եանընա չալըրըպ տէտի քի՝ ՚Նէր քիմ արտընձա կէլմէ՛ք խա-թէրսէ , քէնտինի ինքեար էթ-սէն , վէ խաչընը գալտըրսըն , 35 վէ արտընձա կէլսին ։ Օ՚նրա նքիմ քի ճանընը գուրթարմագ խաթէրսէ , օնու զայ՝ էտէճէք , վէ քիմ քի պէնիմ իչիւն վէ Ինճիլ իչիւն ճանընը զայ՝ էտէր-սէ , օնու գուրթարաճագ տըր ։ 36 Օ՚նրա էյէր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըր տա՝ ճանընը զայ՝ էտէրսէ , նէ՞ ֆայիտէ է-37 տէր ։ Կախօտ ատէմ՝՝ ճանընա 38 պէտել նէ՞ վէրէճէ՛ք տիր։ Օ՚նրա Ո՚հէր քիմ քի պու զինաքիտը վէ կիւնահքեար սիլսիլէտէ Նպէն-տէն էօթիւրիւ վէ սէօզլէրիմէն էօթիւրիւ ուդթանըրսա , Կնաան Օղլու տախի՝ քէնտի վէտէրինին ճէլալինտէ մուգատտես մէլէքլէր իլէ կէլտիքտէ , օնտան էօթիւրիւ 39 ուդթանագ տըր ։ Վէ օնլարա աէր իտի ։ ՚Կէրչէ՛ք տէրիմ սիզէ քի պուրատա տուրան քիմսէյէր-տէն պա՚զըլարը վար քի՝ թա ՚Վէլահ՚ըն վատիշահլըղընըն գուվ-վէթի իլէ կէլտիկինի կէօրէնէտէ՛ք սալա էօլիմ տամթմայաճագլար տըր ։

ՊԸՊ ԺԴ

1 Ճիսուս Է՚ֆէնահիմիզին թէպտիլի սուրէթ-օլմադը ։ 11 Շայէրտլէրինէ եղէանըն կէ-

ՂՂու. իգ. 11։ Փիլ. բ. 7։

12 Վհօրհանմագ եաղըլմըշ տըր։ Ըմ-
մա սիգէ տէրիմ քի՝ Իհղիա
կէլմիշ տիր պիլէ, վէ օնուն հագ-
գընա եաղըլտըղը կիպի օնա Հէփ
իսթէտիքլէրինի էթտիլէր։

ԵՄատ. ժէ. 14։ Ղու. թ. 37։

13 Վէ ըշայիրտլէրին եանընա կէլ-
տիյինտէ, օնլարըն էթթաֆընտա
էօգ խալգ՝ վէ քեսթիպլէրին
օնլար իլէ միւճատէլէ էթտիքլէ-
14 րինի կէօրտիւ։ Վէ տէր ա՛գապ
պիւթիւն խալգ օնու կէօրտիքտէ
շաշտը, վէ իլէրի սէյիրտիպ՝ օնա
15 սէլամ՝ վէրիրլէր իտի։ Ո տախի
քեա՛թիպլէրէ՝ Օնլար իլէ նէ՞
միւճատէլէ էտէրսինիզ տէյիւ սօր-

ԲՄատ. ժէ. 14։ Ղու. թ. 38։

16 տու։ Վէ խալգտան Խպիր քիմնէ
ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Նա՛
Լսօճա օշղումու սանա կէթիրտիմ՝,
17 քի տիլսիզ բուհու վար։ Վէ օնու
հէր ներէտէ թուքթարսա, եէրէ
էարփար, վէ օ քէօփիւրիւր, վէ
տիշլէրինի գըճըրտար, վէ գու-
բուր։ վէ շայիրտլէրինէ տէտիմ
քի՝ օնու չըգարալար, ամմա
18 գատիր օլմատըլար։ Վէ օ օն-
լարա ճէվապ վէրիպ՝ Ընյ իմանսըզ
սիլսիլէ՝ նէյէ յո՞տէք եանընըզտա
օլաճաղըմ, նէյէյէ՞տէք սիզէ
թէհամմիւլ էտէճէյիմ, օնու
19 պանա կէթիրին տէտի։ Վէ օ-
նու օնա կէօթիւրտիւլէր։ Վէ
Խօնու կէօրտիւքտէ՝ տէր ա՛գապ
բուհ օնու չարփտը։ Վէ եէրէ
տիւշիւպ՝ քէօփիւրէրէք նուվար-
20 լանըր իտի։ Վէ պապասընա
սիւալ էթտի քի՝ Պու օնա նէ՞
զէմանտէն պէրու վագի՝ օլտու։
Վէ օ տէտի քի՝ Չօճուգլուգտան
21 պէրու։ Վէ օնու հէլաք էմ-
մէք իչհուն՝ օնու չօգ քէրրէ
հէմ այթէնէ հէմ սուլարա տի-
տը։ Լաքին էյէր պիր շէյ էթ-
մէյէ գատիր իսէն, պիզէ մեր-
համէթ էտիպ՝ պիզիզ եարտըմ էյ-
22 լէ։ Վէ Յիսուս օնա՝ Ընյէր
ինանմալտա գատիր իսէն, էիման
էտէնէ հէր շէյ միւմքին տիր
23 տէտի։ Վէ տէր ա՛գապ չօ-
ճուղունն պապասը չաղըրըպ կէօզ
եաշը իլէ տէտի քի՝ Ինանըրըմ
եա՛ Տապպ։ իմանսըզլըղըմա եար-
24 տըմ էյլէ։ Վէ Յիսուս խալ-
գըն սէյիրտիպ ճէմ՝ օլտուղունու
կէօրտիւքտէ, նափաք բուհու ա՛-

զարլայրպ օնա տէտի քի՝ Նա՛
տիլսիզ վէ սաղըր բուհ պէն
սանա էմր էտէրիմ քի՝ Օնտան
չըդ, վէ արթըդ օնա կիրմէյէսին։
25 Վէ օ պաղըրըպ՝ վէ օնու չօգ
չարփըշ՛ըտըգտան սօնկրա չըգ-
տը։ վէ օ՝ էօլիւ կիպի օլտու,
չէյլէ քի չօգլարը՝ Նօմիւշ
26 տիւր տէր իտի։ Վէ Յիսուս
էլինտէն թուխթուպ՝ օնու գալ-
27 տըրտը, վէ օ գալգտը։ Վէ
Նօնուն էվէ կիրտիյինտէ, շա-
յիրտլէրի՝ Նի՞չիւն պիզ օնու
չըգարմադա գատիր օլմատըգ տէ-
յիւ օնա թէնհաճէ սիւալ է-
28 տէրլէր իտի։ Ո տախի օնլա-
րա տէտի քի՝ Պու ճինս հիչ
պիր շէյ իլէ չըգմազ միւնքին
տէյիլ տիր, իլլա տուա՝ վէ ու-
բուճ իլէ չըթպէ։
29 Վէ օնլար օրատան չըգըպ՝
Գալիլեատան կէչէրլէր իտի. վէ
քիմսէնին տույտուղունու իսթէ-
30 մէզ իտի։ Է՛Օ, նրա շայիրտլէ-

ԲՄատ. ժէ. 21։ Ղու. թ. 44։

րինէ թա՛լիմ էտէրիտի, վէ օն-
լարա տէր իտի քի՝ Ինսան Օղ-
լու ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օ-
լունաճագ, վէ օնու էօլտիւրէ-
ճէքլէր, վէ էօլտիւրիւլտիւքտէն
սօնկրա՝ իւչհունճիւ կիւնտէ գը-
31 յամ էտէճէք։ Ըմմա օնլար
պու սէօզիւ անկլամազլար իտի,
վէ օնա սօրմազա գօրգարլար իտի։
32 Վէ Հվափառնայումա կէլտի.

ԴՄատ. ժը. 1։Ղու. թ. 46։ իբ. 24։

վէ էվէ վարտըգտա, օնլարա սիւ-
ալ էտէր իտի քի՝ Նօլտա քէն-
տի մապէյինինիզտէ նէ՞ սէօյլէ-
33 շնրիտինիզ։ Վէ օնլար սիւ-
քիւթ էթտիլէր. զնրա եօլտա
արաալարընտա՝ պէօյիւք քիմ տիր
34 տէյիւ սէօյլէշտիլէր։ Վէ օ-
թուրուպ օնիքլիէրի չաղըրտը,
վէ օնլարա՝ Ոչխիմ քի էվվէլ-

ԶՄատ. ի. 26, 27։ գ. ժ. 43։

քի օլմագ խսթէրսէ, էէփիսէնին
ախէրի՝ վէ էէփիսէնին խըզմէթ-

ԷՄատ. ժէ. 19։ գ. ժա. 23։ Ղու. ժէ. 6։ ՃօՀ. ժա. 40։

35 քարը օլա տէտի։ Վէ Հպիր
չօճուգ ալըպ՝ օնլարըն օրթասընա
տուրտուրտու, վէ օնու գու-

ԸՄատ. ժը. 2։ գ. ժ. 16։

ճաղընա ալըպ՝ օնլարա տէտի քի՝
36 Վիմ քի պէօյլէ չօճուգլարըն
պիրինի պէնիմ իսիմ իլէ գապուլ
էտէրսէ, պէնի գապուլ էտէր.
վէ Նքիմ քի պէնի գապուլ է-
տէրսէ, պէնի տէյիլ՝ իլլա պէնի

ՑՄատ. ժ. 40։ Ղու. թ. 48։

Digitized by Google

կէօնտէրէնի գապուլ էտէր :
ղ Թուս. ժա 28 ։ ղ ու . Թ . 46 ։
37 Վ֊է ՝Յովհաննէս օնա ձէվապ վէրիպ տէտի . Ւա՞ Ւոօձա՝ պի֊ղիմ արտըմըզձա կէլմէյէն պիր քիմսէյի կէօրմուք քի սէնին խամին իլէ ճինլէր չըգարըյօր իտի . վէ օնու՝ արտըմըզձա կէլ֊
38 մէտիյի իչիւն մէն՝ էթմիք : Վ֊է Յիսուս տէտի քի՝ Օնու մէն՝ էթմէն . ֆզիրա հիչ քիմսէ եօզ տուր քի՝ խամի իլէ մի՛ւճիզաթ իչլէյէ , վէ չափըձագ պանա քէօ՛ծիւ սէօյլէմէյէ գատիր օլա :
ֆ ա կոր . ժբ . 3 ։
ՃՊագ՝ՄԱտ ժբ . 30 ։
39 Օ՝նրա ֆպիզէ զըտա օլմայան՝ պիզիմ թարաֆըմըզըտան սըր :
յ ՄԱտ . ժ . 42 ։
40 Օ՝նրա քիմ քի սիզէ պէնիմ խամի իլէ՝ Վ՛ըրիստոսուն օլտուղունուզ իչիւն՝ պիր գատէ սու ի֊չիրիսէ , կէրչէք տէրիմ սիզի֊ քի՝ իւճրէթինի ասլա զայ՝ էթ֊
ն ՄԱտ ժբ . 6 ։ ղ ու . ժէ . 1 ։
41 մէյէճէք տիր : Վ֊է Ն֊քիմ՝ քի պանա ինանան քիւչիւքլէրին պի֊րինի սիւրչտիւրիւսէ , օնա տա֊ հա էյի տիր քի՝ օնուն պօյնու֊նա պիր տէյիրմէն թաշը թագը֊
ն ԲՕր . ժգ . 6 ։ ՄԱտ . ե . 29 ։ ժբ . 8 ։
42 լա , վէ տէնիզէ աթըլա : Վ֊է ՝էյէր էլին սէնի սիւրչտիւրիւ խսէ , օնու քէս . սանա՝ Հայաթա չօլաձ կիւրմէսի՝ իքի էլին օլուպ ձէՀէննէմմէ սէօյիւնմէզ ա՛թէչէ
՚ ես . կզ . 24 ։
43 կիւթմէսինատէն էյի տիր , ՚օրա֊ տա քի օնլարըն գուրտու էօլ֊
44 մէզ , վէ աթէչ սէօյիւնմէզ : Վ֊է էյէր այաղըն սէնի սիւրչտիւ֊րիւրսէ , օնու քէս . սանա՝ Հա֊յաթա թօփալ կիւրմէսի՝ իքի ա֊յաղըն օլուպ ձէՀէննէմմէ սէօյիւն֊մէզ ա՛թէչէ աթըլմասընատան էյի
45 տիր , օրատա քի՝ օնլարըն գուր֊տու էօլմէզ , վէ ա՛թէչ սէօյիւն֊
46 մէզ : Վ֊է էյէր կէօզիւն սէնի սիւրչտիւրիւսէ , օնու չըգար . սանա՝ Ըլլահըն փատիշահլըղընա թէկ կէօզիւս կիւրմէսի՝ իքի կէօ֊զիւն օլուպ ձէՀէննէմ ա՛մէչլինէ
47 աթըլմասընատան էյի տիր , օ֊րատա քի՝ օնլարըն գուրտու էօլ֊
48 մէզ , վէ աթէչ սէօյիւնմէզ : Օ՝նի֊րա Հէր քէս աթէչ իլէ թուզ֊լանաձագ , վէ ՚Հէր գուրպան թուզ իլէ թուզլանաձագ տըր :
ն ղՃե . բ . 13 ։ Եզեկ . խգ . 24 ։ ՚ ՄԱտ . ե . 13 ։ ղ ու . ժգ . 34 ։
49 ՃԹուզ էյի տիր , ամմա էյէր թուզ լէզզէթիիզ օլուրսա , օնու նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսինիզ . Ըքէնտիլէրինիզէ թուզունուզ օլսուն , վէ ՚պիրի պիրինիզ իլէ սուլՀ իւզրէ օլուն :

ՊԸՊ Ա

2 Քրիստոս Եֆէնտիմիզին Փարիսեցիլէր իլէ՝ գարըյը պօշամագ խուսուսունտա միւճատէլէ էթմէկի ։ 13 Օնա կէթիրիլէն չօճուգլարա խայըր տուա՝ օգումասը։ 17 Պիր զէնկինին էպէտի հայաթա նէՃէ վարիս օլտուղունու կէօսթէրմէկի ։ 23 Շայիրտէրինէ զէնկինլիյին թէկլըթէլը օլտուղունու սէօյլէմէկի ։ 28 Ինճիլ ի֊չիւն պիր շէյի թէրը էտէնլէրէ իւճրէթ վա՛տ էթմէկի ։ 32 Քէնտի էօլիւմիւնիւ վէ էօլիւլէրտէն տիրիլմէսինի փէշին խապէր վէրմէկի ։ 35 Շան ու չէօղլէթ արայան իքի շայիրտէ՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր էզիլէթ չէքմէք խուսուսունտա տիւ֊չիւնմէյէ նասիհաթ էթմէկի , 46 վէ Բարտիմէոսուն կէօզլէրինի աչմասը ։
ՃՄատ . ժԹ . 1 ։ ՃօՀ . ժ . 40 ։ ժա . 7 ։
1 Վ֊է ՃՕրատան զալգըպ՝ Յոր֊դանանըն էօթէ եագասըտան ՆէՀուտոսխոնոսոր սինօրլարընա կէլ֊տի . վէ խալդ Թէքթար օնուն հանընա պիրլէքտի , վէ քէնտի ա՛֊տէմի իւզրէ՝ լինէ օնլարա Թա՛֊լիմ էտէր իտի :
ՃՄատ . ժԹ . 3 ։
2 Վ֊է Ֆփարիսեցիլէր հանընա կէլիպ՝ օնու ԹէՃրիպէ էտէրէք օնա սօրտուլար քի՝ Ի՛տէմ գա֊
3 րըյը պօշամագ Հայ֊ի՞զ մի : Վ֊է ՃէվապՃ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Մ՛ովսէս սիզէ նէ՞ Թէնպիհ էյ֊
4 լէտի : Վ֊է օնլար՝ Ֆի՛ոլսէս Թա֊լաղնամէ եաղըպ պօշամագա իզն
5 վէրտի տէտիլէր : Վ֊է Յիսուս ՃէվապՃ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Ո՛իզէ պու Թէնպիհի գալպինի֊զին փէքլիյի իչիւն եազտը :
6 Ը՛մմա եարատըլըշըն խալխ իտա֊սընատան՝ Տ՛ունլահ օնլարը էրքէք
7 վէ տիշի եարատը : Էվու սէ֊պէպտէն՝ ատէմ պապասընը վէ անասընը Թէրքը էպիպ գարըսընա
8 եափըշաձագ . Վ֊է իքիսի պիր Թէն օլաձագլար , շէօյլէ քի ար֊Թըգ իքի տէյիլլէր , իլա պիր
9 Թէն տիրլէր : Իմտի Ըլլահըն չինֆիլէտիյինի՝ ինսան այըրմա֊
10 սըն : Վ֊է էվտէ օնուն շայիրտ֊լէրի տինէ պու շէյտէն էօթիւ֊
11 րիւ օնա սիւալ էթտիլէր : Վ֊է օնլարա տէտի քի գա֊բըսընը պօշայըպ՝ պաշգասը իլէ էվլէնիբսէ , օնա գարշը զինա է֊
ՃՄատ . ժԹ . 9 ։ ղ ու . ժզ . 18 ։ Հ ա ով . է . 3 ։ ՃՄատ . ժ . 10 . 11 ։
Ղ Եփես . դ . 29 ։ կողՃ . դ . 6 ։ ՚Հռով . ժբ . 18 ։ ժդ . 19 ։ բ կոր . ժգ . 11 ։ Եբր . ժբ . 14 ։

Digitized by Google

12 աէր : Կարը տախի գօճասընը պօշայըպ՝ պաշգասը իլէ էվլէնիը-
սէ , զինա էտէր :
ե Մատ.ժթ 13 : Ղու . ժը . 15 ։
13 Վէ Եօնա չօճուգլար կէթիը-
տիլէը քի՝ օնլարա ատգանա .
ամմա շայիրտլէր՝ կէթիրէնլէրի
14 ա՛զարլատըլար : Վէ Յիսուս
կէօրտիւքտէ տարըլտը , վէ օն-
լարա ատէտի քի՝ Չօճուգլարը պա-
նա կէլմէյէ գօյ վէրին , վէ օն-
լարը մէն՝ էթմէյին . զիրա ԸՂլա-
հըն փատիշահլըղը պէօյլէլէրին
ը ա կոր . ժդ . 20 ։ ա պետ . բ . 2 ։
15 տիր : Կէրչէք սիզէ տէրիմ քի՝
բ Մատ.ժը. 3 ։
ԸՂլահըն փատիշահլըղընը քիմ
քի չօճուգ կիսլի գապուլ էթ-
մէզսէ , օնա ասլա կիրմէյէճէք
16 տիր : Վէ օնլարը գուճագլայըպ՝
օնլարըն իւզէրինէ էլլէրինի գօ-
մաղըլա , օնլարըն իւզէրինէ խա-
յըր տուա՝ էյլէտի :
ժ Մատ.ժթ. 16 ։ Ղու . ժը . 18 ։
17 Վէ Ѳօ՝ տիշարըտա եօլտա կի-
տէր ԻՔէն , պիրի իլէրի սէյիր-
տիպ օնուն էօնիւնէ տիզ չէչք-
տիւ , վէ օնա՝ Նա՛ էյի Կօշա
նէ՞ էտէյիմ քի էպէտի հայատա
վարիս օլայըմ տէյիւ սիւալ էյ-
18 լէտի : Վէ Յիսուս օնա տէտի
քի՝ Պանա նի՞չինն էյի տէրսին ,
պիր Ըլլահտան զայրի հիչ քիմ-
19 սէ էյի տէյիլտիր : Թէնպիհլերի
պիլիրսին . Օ՛յնա էթմէյէսին ,
Գարթ էթմէյէսին , Խըրսըզլըգ
էթմէյէսին , Նալան չէհատէթ էթ-
մէյէսին , Ն՛Օ՛ւլմ էթմէյէսին ,
պապանա վէ անանա ի՛զէթ էյլէ :
ե Ել . ի . Հը-
ռով . ժգ .
9 ։
20 Օ տախի ճէվապ վէրիպ օնա տէտի
քի՝ Նա՛ Կօշա պուսլարըն ճէ-
մի՛սինի կէնճլիյիմտէն պէրու
21 սագլատըմ : Վէ Յիսուս օնա
պագըպ օնու սէվտի , վէ օնա տէ-
տի քի՝ Պիր էքսիյին վար . կիթ ,
նէն վար իսէ սատ , վէ ֆագիր-
լէրէ վէր , վէ Կիէօքտէ խազինէ
էտինէսին . վէ խաչը գալտըրըպ՝
Լ Մատ . զ . 19,20 ։ ժթ . 21 ։ Ղու . ժը . 33 ։ ժզ . 9 ։
22 կէլ պանա թապի՛ օլ : Վէ օ պու
սէօզտէն մնհզուն օլուպ՝ գասա-
վէթլէնէրէք կիթտի . զիրա չօգ
Ը Մատ.ժթ. 23 ։ Ղու . ժը . 24 ։
23 վարիյէթի վար իտի : Վէ Յի-
սուս էթրաֆա պագըպ շայիրտ-
լէրինէ՝ Օ՛էնկինլիյի օլանլար
Ըլլահըն փատիշահլըղընա նէ՞
24 կիւճ կիրէճէքլէր տէտի : Վէ
շայիրտլէր օնուն սէօզլէրինէ հէյ-
րան գալըրլար իտի . ամմա Յի-
սուս թէքրար ճէվապ էտիպ օն-
լարա տէտի քի՝ Նա՛ էվլատլար՝
Ժ Ճոբ . լա . 24 ։ Պաղ . ծբ . 7 ։ կբ . 10 ։ ա Տիմ . գ . 17 ։
Ձզէնկինլիյէ կիւէճէնէլէրէ Ը-
լահըն փատիշահլըղընա կիրմէ-
25 նէ՞ կիւճ տիր : Տէվէհնին իյինէ
տէվէյինտէն կէչմէսի՝ զէնկինին
Ըլլահըն փատիշահլըղընա կիրմէ-
26 սինտէն սահա գօլայ տըր : Վէ
օնլար զիյատէսի իլէ հէյրան
գալըպ մապէյնլէրինտէ՝ Իմտի
քի՞մ գուրթուլապիլիր տէտի-
27 լէր : Վէ Յիսուս օնլարա պա-
գըպ տէտի քի՝ Ադամլէրին ի՛ն-
տինտէ պու միւմքինսիզ տիր ,
լաքին Ըլլահըն ի՛նտինտէ տէյիլ
տիր , զիրա Ըլլահըն ի՛նտինտէ
ե Եբեմ . լբ . 17 ։ Մատ . ժթ . 26 ։ Ղու.ա.37 ։ զ Մատ.ժթ. 27 ։ Ղու . ժը . 28 ։
28 հէր շէյ միւմքին տիր : հզկատրոս
օնա՝ Ինշէ պիզ հէր շէյի պը-
բագտըպ վէ սէնին արտընճա կէլ-
29 տիք տէմէյէ պաշլատը : Վէ Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Կէր-
չէք տէրիմ սիզէ , հիչ քիմսէ
եօգ տուր քի պէնիմ վէ Ինճիլին
սէպէպինտէն էվ եա դարընտաշ-
լար եա գրզ գարընտաշլար եա
պապա եա անա եա գարը եա էվ-
լատլար եա թարլալար թէքր էթ-
30 միշ տէ , Ն՛շիմտի պու զէմանտէ
է Ք Մն . խե . 9 ։ Ղու . ժը . 30 ։
գօվալայըշլար իլէ տախի եիւզ
գամ զիյատէ՝ էվլեր վէ գարընտաշլար վէ գրզ գարընտաշլար վէ
անալար վէ էվլատլար վէ թարլա-
լար՝ վէ ախրէթտէ էպէտի հայատ
31 ալմայա : Ը՛Նմա չօգ էվվէլքի-
լէր սօնկրաքի՝ վէ սօնկրաքիլէր
էվվէլքի օլաճագլար :
ը Մատ.ժթ. 30 ։ ի . 16 ։ Ղու . ժգ . 30 ։
32 Վէ Ѳօնլար Երուսաղէմէ չը-
տրգլարընտա՝ եօլտա իքէն , Յի-
սուս օնլարըն էօնիւնճէ կիտէր
իտի , վէ օնլար հէյրան գալ-
մըշլար իտի , հէմ արտընճա կի-
տէր իքէն գօրգարլար իտի . վէ
ժ Ղ . ը . 31 ։ Թ . 30 ։ Ղու . Թ . 22 ։ ժը . 31 ։
Ѳեինէ օնիքիլէրի եանընա ալըպ՝
օնլարա քէնտինէ վագի՝ օլաճագ
չէյլէրի սէօյլէմէյէ պաշլատը .
33 Նա՛նի իշթէ Երուսաղէմէ չը-
գայօրուզ , վէ Ինսան Օղլու
պաշ քահհինլէրէ վէ քեաթիպլէ-
րէ թէսլիմ օլունճագ , վէ օ-
նու էօլիւմէ հիւքմ էտէճէքլէր ,
վէ օնու թայիֆէլէրին էյլինէ
34 թէսլիմ էտէճէքլէր , վէ օնու
զէվգե ալաճագլար , վէ օնու
տէօյէճէքլէր , վէ օնա թիւ-

Digitized by Google

քիւրէճէքլէը , վէ օնու էօլտիւ-
րէճէքլէը • վէ իւչիւնճիւ կիւն-
տէ գըլյամ էտէճէք տիր :
յ Մաա . ի . 20 : 35 Վէ Յ.Օլիվէտոսուն օղուլլարը
Յակոբոս հէմ Յովհաննէս՝ օնուն
եանըննա վարըպ՝ Նա՛ Լօռա՝ իս-
թէրիզ քի տիլէտիյիմիզի պիզէ
36 էտէսին տէտիլէը : Վէ օ օն-
լարա՝ Նէ՞ իսթէրսինիզ քի սի-
37 զէ էտէյիմ տ!տի : Վէ օնլար
օնա՝ պիզէ իհսան էյլէ քի՝ սալթա-
նաթընտա պիրիմիզ սաղընտա վէ
պիրիմիզ սօլունտա օթուրալըմ տէ-
38 տիլէը : Վէ Յիսուս օնլարա
տէտի քի՝ Նէ տիլէտիյինիզի պիլ-
մէզսինիզ • պէնիմ իչէճէյիմ գա-
տէհի իչմէյէ՝ վէ վաֆիթիզ օլա-
ճաղըմ վաֆիթիզ իլէ վաֆիթիզ օլ-
39 մաղա գատի՞ր մի սինիզ : Վէ օն-
լար օնա՝ Գատիր իզ տէտիլէը •
վէ Յիսուս օնլարա տէտի քի՝
Կէրչի պէնիմ իչէճէյիմ գատէհի
իչէճէքսինիզ , վէ պէնիմ վաֆ-
թիզ օլաճաղըմ վաֆիթիզ իլէ վաֆ-
40 թիզ օլաճագսընըզ • Ըմմա սա-
ղընտա վէ սօլունտա օթուրմա-
սընը վէրմէք պանա մախսուս տէ-
յիլ՝ իլլա քիմլէր իչուն քի Հա-
41 զարլանմըշ իսէ ծնըբա Ղէթիւբ : Վէ
Նօն Ղայէթլէր իշխթիհքառէ , Յակո-
բոսա վէ Յովհաննէսէ տարըմմաղա
42 պաշլատըլար : Վէ Յիսուս օն-
լարը չաղըրըպ օնլարա տէտի քի՝
Ըպիլսիսինիզ քի թայիֆլէրէ
պաշ զանն օլունանլար՝ օնլարըն
իւզէրինէ հիւքիւմէթ սիւրէր-
լէր , վէ օնլարըն պէօյիւքլէրի՝
օնլարըն իւզէրինէ զապիթլիք է-
43 տէրլէր : Ըմմա սիզտէ էօյլէ
օլմասըն • իլլա քիմ քի սիզտէ
պէօյիւք օլմագ իսթէրսէ , սիզին
44 խըզմէթքառընըզ օլսուն • Վէ
քիմ քի սիզին իլքինիզ օլմագ
իսթէրսէ , Ճիւմլէսինին գուլու
45 օլսուն : Ն.Օ.ևրա Ինսան Օղլու
տախի կէլմէտի քի՝ քէնտինէ խըզ-
մէթ օլունա , իլլա խըզմէթ էտէ ,
վէ ՚ձանընը չօգլար պէտէլինէ
ֆիտյէ վէրէ :
46 Վէ Նէրիքովա կէլտիլէր • վէ
օ Հէմ շայիրտլէրի վէ վաֆիր
խալգ Նէրիքովտան չըգար իքէն ,
Տիմէոս օղլու քէօր Խարտիմէոս՝
եօլուն եանընտա տիլէնմէյէ օ-
47 ծուրուր իտի : Վէ Նազարէթլի
Յիսուս տուր տէյիւ իշիթտիքառէ ,
չաղըրըպ՝ Նա՛ Դաւիթի օղլու
Յիսուս պանա մէրհամէթ էյլէ
48 տէմէյէ պաշլատը : Վէ չօգլարը
օնու ա՛զարլարլար իտի՝ քի՝ սուս
օլա • ամմա օ տահա զէյատէ՝
Նա՛ Դաւիթի օղլու պանա մէր-
49 համէթ էյլէ չաղըրըր իտի : Վէ
Յիսուս տուրուպ՝ Օ չաղըրլըրն
տէտի • վէ քէօրիւ չաղըրըպ օնա
տէտիլէը քի՝ Նիւրէքլէն , գալգ ,
50 սէնի չաղըրըյօր : Վէ օ՝ էսվա-
պընը աթոը , վէ գալգըպ Յի-
51 սուսա կէլտի : Վէ Յիսուս ճէ-
վապ էտիպ օնա տէտի քի՝ Նէ՞
իսթէրսին սանա էտէյիմ• վէ
քէօր օնա՝ Նա՛ Լօռա՝ էմնէթի՛
52 քի կէօրէյիմ տէտի : Վէ Յի-
սուս օնա տէտի քի՝ Ուվթի , ի-
մանըն սէնի գուրթարտը • վէ
տէր ա՛գապ կէօրտիւ , վէ եօլտա
Յիսուսսուն արտընձա կիտէը իտի :

ՊԸՊ ԺԸ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին այայ իլէ Երու-
սաղէմ կիրմէսի • 12 Ինձիր ագաճընա
պէտ տուա՝ էթմէսի • 15 Հէյքէլի թէմիզ-
լէմէսի • 20 Շայիրտլէրինէ՝ իմանտա
գավի օլմադա վէ տիւշմէնլէրինէ ա՛ֆվ
էտիճճի օլմադա նասիհաթ էթմէսի • 27
Վէ Ալլահտան կէօնտէրիլիշ օլան ճով-
հաննէսին չէհատէթի իլէ քէնտի հա-
բաթէթինին հագ օլտուղունու կէօս-
թէրմէսի •

1 Վէ Երուսաղէմէ Խեթփադէյէ
վէ Խեթանիայա՝ Ձէյթինլիք տա-
ղընա տօղրու եաղլաշարզլարըն-
տա , շայիրտլէրինէն էքիսինի
2 կէօնտէրտի • Վէ օնլարա տէտի
քի՝ Գարշընըզտաքի քէօյէ վա-
րըն , վէ օնա կիրտիյինիզ կիպի՝
իւզէրինէ հիչ պիր քիմսէ օթուր-
մամըշ՝ պաղլը պիր սըփա պուլա-
ճագսընըզ • օնու չէօզիւպ կէթի-
3 րին : Վէ էյէր պիրի սիզէ՝ Պու-
նու նի՞չինն էտէյօրսունուզ տէր-
սէ , տէյին քի՝ Լապա լազըմ
տըր • վէ օնու տէր ա՛գապ պու-
4 բայա կէօնտէրէճէք տիր : Վէ
կիթտիլէր , վէ սըփայը գափու-
նուն եանընտա տիշարըտա եօլուն
աղզընտա պաղլը պուլտուլար , վէ
5 օնու չէօզտիւլէր : Վէ օրատա
տուրանլարըն պա՛զընը օնլարա՝

ա Մաա . թ . 22 : պ . ե . 34 :

ա Մաա իա . 1 : Ղու . ժթ . 29 : Ցօհ . ժբ . 14 :

Աըփայը չէօգհւսպ նէ՞ հտէյօր-
6 սունուղ տէտիլէը : Վէ օնլար՝
Յիսուսուն էմր էթտիլի կիպի
օնլարա տէտիլէը • վէ օնլարը գօյ
7 վէրտիլէը : Վէ սըփայը Յիսու-
սա կէվիրիպ՝ օնուն իւզէրինէ
էսվապլարընը գօտուլար , վէ օ՝
8 օնուն իւզէրինէ օթուրտու : Վէ
բ Մատ.իա. 8։ բ չօգլարը էսվապլարընը հօլա տէօ-
շէտիլէը • վէ ղայրիլէրի աղաճ-
լարտան տալլար քէսիպ՝ հօլա
9 տէօշէրլէը իտի : Վէ էօնտէն վա-
րանլար հէմ արտտան կէլէնլէը՝
չաղըրդպ տէրլէը իտի քի՝ Ովսան-
նա՝ էվապպէն իսմինտ կէլէն մը-
10 թէպարիք օլսուն • Թագպէն իսմին-
տ կէլէն պագամընդ Դաւիթին
փատշահլըղը մութէպարիք օլսուն•
11 էն եհճէլէրտ Ովսաննա : Վէ
դ Մատ.իա. 12։ դՅիսուս Երուսաղէմ վէ հէյ-
քէլէ կիրտի • վէ էթրաֆընտա
հէր շէյէ պագրպ՝ արթըգ վա-
գրթի կէճ օլմաղըա , օնիքիլէր ի-
լէ Իհեթանիայա չըգտը :
ե Մատ.իա. 18։ 12 Վէ էերթէսի կիւն օնլար Իհե-
թանիատան չըգտըղլարընտա ա-
ջ Մատ.իա. 19։ 13 ճրգտը : Վէ Հուզագտան նափ-
բադը պիր ինձիր աղաճը կէօ-
րիպ՝ կէլտի քի պէլքի օնտա պիր
շէյ պուա • վէ օնուն եանընտա
կէլտիքտէ՝ եափրագլարտան ու՛ա՛ա
պիր շէյ պուլմատը , զնրա ինձիր
14 վագիը տէյիլ իտի : Վէ Յի-
սուս ձէվապ էտիպ օնա՝ Ըրթըգ
էպէտէն հիչ քիմնէ սէնտէն մէյվէ
եէմէսին տէտի • վէ օնուն շա-
կիրտլէրի իշլտիրլէը իտի :
ի Մատ.իա. 12։ Ղու. ժթ. 45։ Ցօհ. բ.14։ 15 Վէ Երուսաղէմ կէլտիլէը •
վէ Յիսուս հէյքէլէ կիրիպ՝ հէյ-
քէլտէ ալըշվէրիշ էտէնլէրի տի-
շարը չըգարմնալ պաշլատը , վէ
սարբաֆլարըն փիղնախթալարընը՝
վէ կէոյէրձինլէրի սաղթանլարըն
16 իսքէմիէլէրինի տէվիրտի : Վէ
գօյ վէրմէզ իտի քի՝ պիր քիմնէ
17 հէյքէլտէն գապ կէչիրէ : Վէ
թա՛լիմ էտիպ օնլարա տէրիտի •
Նազը՞լմամրշ մը քի՝ ըՆվիմ հէվի
թայիֆէլէրէ ի՛պատէթ էվի ան-
բ Եբեմ. է. 11։ կըլաճագ տըր • ամմա Խսիղ օնու
խըրսըզլար մաղարաը էթտինիզ :
ծ Մատ.իա. 45 , 46 ։ Ղու. ժթ. 47։ 18 Վէ Խքեաթիպլէը հէմ պաշ քա-
հինլէր իշլէթտիլէը , վէ օնու նա-
սըլ հէլաք էթմէսինի արարլար
իտի • զնրա էպիւթիւն խալգ օ-
նուն թա՛լիմինտէն հէյրան օլ-
տուղու իչլուն օնտան գօրգարլար
19 իտի : Վէ ախշամ օլտուգտա՝
շէհրին տիշարընընա չըգար իտի :
20 Վէ Եասպահլայըն օրատան կէ-
չէր իքէն , ինձիր աղաճընը քէօք-
տէն գուրումուշ կէօրտիլէր :
21 Վէ Պետրոսուն խաթրընա կէլ-
միք իլէ օնա տէտի քի՝ Նա՛
Խօճա պագ , պէտ տուա՝ էթտի-
յին ինձիր աղաճը գուրումուշ
22 տուր : Վէ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնլարա տէտի քի՝ Ունլահա ի-
23 մանընըղ օլսուն : Օնրա էկէր-
չէք սիղէ տէրիմ քի՝ քիմ քի
պու տաղա՝ Դաղդ վէ տէնիզէ
պրաղըլ տէյիպ տէ՝ գալպինտէ
շիապհելէնմէզսէ , իլլա տէտիյի
շէյլէրին վագի՝ օլաճաղընա ի-
նանըրսա , տէտիյի օնա վագի՝ օ-
24 լաճագ տըր : Օնուն իչլուն սի-
զէ տէրիմ քի՝ Ցուա՝ էաէր իքէն
հէվի տիլէտիյինիզ շէյլէրի ալա-
ճաղընըղա հնանըն , վէ սիզէ վա-
25 կի՝ օլաճագ տըր : Վէ տուա՝
էթմէյէ տուրտուղունուզտա , է-
յէր պիր քիմնէյէ գարշը պիր
շէյինիզ վար իսէ , նա՛ֆվ էտին ,
թա քի կէօքլէրտէ օլան փէտէ-
րինիզ տախի սիզէն սուչլարընըզը
26 ա՛ֆվ էտէ : Ունմա էյէր սիզ
ա՛ֆվ էթմէզսէնիզ , կէօքլէրտէքի
փէտէրինիզ տախի սիզին սուչ-
լարընըզը ա՛ֆվ էթմէյէճէք տիր :
27 Վէ իտէքրար Երուսաղէմ
կէլտիլէր • վէ Ն՛օ՝ հէյքէլտէ կէ-
զէր իքէն , պաշ քահինլէր վէ
քհաթիպլէր վէ իխթիյարլար օ-
28 Նուն եանընտա կէլտիլէր • Վէ օ-
նա՝ Պունլարը նէ՞ հիւքիւմէթ
իլէ էտէյօրսուն , վէ պունլարը
էթմէյէ պու հիւքիւմէթի սանա
29 քի՞մ վէրտի տէտիլէր : Վէ Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Պէն տախի սիզէ պիր
սէօզ սօրայրմ, վէ պանա ճէվապ
վէրին , պէն տէ սիզէ պունլարը
նէ հիւքիւմէթ իլէ էթտիյիմի
30 սէօյլէյիմ• Յովհաննէսին վաֆ-
թիզն կէօքաէ՞ն մի իտի , հօխսա
ատէմիէրտէն մի իտի • պանա ճէ-
31 վապ վէրին : Վէ քէնտի քէն-
տիլէրինտէ տիւշինիպ տէրլէր

ի Մատ . է. 28։ Պ . ա . 22։Ղու.դ. 32։

Լ Մատ.իա. 19։

խ Մատ.ժէ. 19։ իա.21։ Ղու . ժէ. 6։

ծ Մատ . է. 7 ։ Ղու . ժա.9.Ցօհ. ժգ.13։ժէ. 7։ ժզ . 24։ Ցակ. ա.5, 6։

կ Մատ . զ . 14։Պողղ գ. 13։

հ Մատ. ժը. 35։

յ Մատ.իա. 23 ։ Ղու . ի. 1։

Digitized by Google

իտի քի՝ Յ֊յէր կէօքւոէն տէրսէք ,
տէյէճէք քի՝ Յ֊մոի Նի՞ֆլիւն օ֊
32 նա ինանմատընըզ · Վ֊է էյէր ա֊
տէմլէրտէն տէրսէք , խալգտան
գօրգարլար իտի · զիրա Ջ֊էվփիսի
Յովհաննէսի կէրչէքտէն փէյղամ֊
պէր տիր տէյիւ ԹուԹարլար ի֊
33 տի : Յ֊մոի ճէվապ վէրիպ Յի֊
սուսա՝ Պիլմէյիզ տէտիլէր · Վ֊է
Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա
տէտի քի՝ Պէն տախի սիզէ պուն֊
լարը նէ հիւքիւմԹէ իլէ էԹտի֊
յիմի սէօյլէմէմ :

ՊԸՊ ԺԱ

1 ՆաՖթէօր քիմսէլէրէ քիրայա վէրի֊
լէն պիր պաղըն Թէմսիլ իլէ՝ Քրիս֊
տոս Էֆէնտիմիզին Եէհուտիլէրին րէտտ՝
վէ Թայիֆէլէրին տա՛վէԹ օլունմասընը
կէօսԹէրմէսի : 13 Փարիսեցիլէրին վէ
Հերովդէսիլիլէրին՝ կայսրա վէրմէ վէր֊
մէք խուսուսունտա օնա գուրտուգլա֊
րը տուզաղը պօղմասը : 18 Էօլուլէրին
գը֊յամԹինի ինքեար էտէն Սադուկե֊
ցիլէրէ եանկլըշլըգլարընը կէօսԹէրմէսի :
28 Իլք Թէնպիհ հագգընտա սիւալ էտէն
քեամԹիպէ օնու ԹէՖիսիր էԹմէսի : 35
ՔեամԹիպլէրին Քրիստոս հագգընտա օլան
զիւ՛իմլիլերինի պաԹըլ չըգարմասը , 38
վէ խալգա օնլարընն մաղրուրլըգընտան
վէ միւրայըլըգլարընտան սագընմազա նա֊
սիհաթ էԹմէսի : 41 Տուլ գարը֊
յը էգի մանկըրը իչիւն ճիւմլէտէն պի֊
յատէ մէտհ էԹմէսի :

1 Վ֊է օնլարա Թէմսիլլէր իլէ
սէօյլէմէյ պաշլատը · Պիր ատէմ
պաղ տիքտի , վէ էԹրաֆընա
չիւի չէվիրտի , վէ ճէնտէրէ գազ֊
տը , վէ գուլլէ եափտը , վէ օնու
պաղճրլարա Թէսլիմ էտիպ՝ ղուր֊
2 պէԹէ կիւիտի : Վ֊է վաղԹընտա
պաղճրլարտան պիր խըզմէԹքաար
կէօնտէրտի քի՝ պաղճրլարտան
3 պաղըն մահսուլունտան ալա : Ամմա
օնլար օնու Թուխտուպ տէյտիւ֊
4 լէր , վէ պօշ կէօնտէրտիլէր : Վ֊է
ինինէ օնլարա պաշգա պիր խըզ֊
մէԹքաար կէօնտէրտի · օնու տա֊
խի Թաշլայըպ՝ պաղընը եարտը֊
լար , վէ օնու բէզիլ կէօնտէրտի֊
5 լէր : Վ֊է Թէքբար պաշգասընը
կէօնտէրտի , օնու տախի էօլ֊
տիւրտիւլէր · վէ չօգ սայիրլէրի֊
նի կէօնդէրէպ՝ պա՛զլարընը տէյ֊
տիւլէր , վէ պա՛զլարընը էօլ֊
6 տիւրտիւլէր : Յ֊մոի օնուն տահա
պիր սէվկիւլիւ օղլու օլմաղըլա ,
հէվիսինտէն սօնկրա օնու տախի
օնլարա կէօնտէրիպ տէտի քի՝
7 Օղլումտան ուԹանաճագլար : Վ֊է
օլ պաղճրլար քէնտի քէնտիլէ֊
րինտէ՝ Պու վարիս տիր , կէլէն
օնու էօլտիւրէլիմ , վէ միրաս պի֊
8 զիմ՝ օլա տէտիլէր : Վ֊է օնու
Թուխտուպ էօլտիւրտիւլէր , վէ
պաղտան տիշարը չըգարտրլար :
9 Յ֊մոի պաղըն սահիպի նէ՞ էտէ֊
ճէք տիր · կէլիպ օլ պաղճրլարը
հէլաք էտէճէք , վէ պաղը ախէր֊
10 լէրինէ վէրէճէք տիր : Պու եա֊
զրյը տախի օգո՞մատընըզ մը քի՝
Բ՛Ը օլ եափուճիլէրին րէտտ էԹ֊
տիքլէրի Լ֊աշ՝ քէօչէ պաղը օլ֊
11 տու · Պու՝ Յ֊ապպատան օլտու , վէ
կէօղլէրիմիզտէ ա՛ճայըպ տըր :
12 Վ֊է Ֆօնու Թուխտագ արարլար
իտի , ամմա խալգտան գօրգտու֊
լար , զիրա պու Թէմսիլի քէն֊
տիլէր իչիւն սէօյլէտիյինի անկ֊
լատըլար · վէ օնու պրաղըպ կիւիճ֊
տիլէր :
13 Վ֊է Ֆօնա Ֆարիսեցիլէրտէն հէմ
Հերովդէսիլիլէրտէն պա՛զլարը֊
նը կէօնտէրտիլէր քի՝ օնու
14 սէօզ իլէ ավլայալար : Վ֊է օն֊
լար կէլիպ օնա տէտիլէր քի՝
Ե՞ Ւսօճա պիլիրիզ քի կէրչէք
սին , վէ քիմսէտէն էօՖթիւրիւ
վազիվէն օլմազ , զիրա ատէմլէրին
խաթըրընա պագմազընը , իլլա Ա֊լ֊
լահ֊ըն եօլունու կէրչէքլիք իլէ
էօյրէտիրսին · Ույսրա խարաճ
վէրմէք ճայի՞զ մի , եօխսա տէ֊
յիւ մի · վէրէլի՞մ մի , եօխսա
15 վէրմէյէլիմ մի : Վ֊է օ օնլարընն
միւրայըլըգընը պիլմիյիւէ , օնլա֊
րա տէտի քի՝ Պէնի Նի՞ֆլիւն
Թէձրիւպէ էտէրսի՞նիզ · պանա պիր
տինար կէթիրին քի՝ կէօրէ֊
16 յիմ : Վ֊է օնլար կէթիրտիլէր ·
վէ օնլարա տէտի քի՝ Պու Թաս֊
վիր վէ իւսԹեազրսը քի՞մի՞ն ատր ·
վէ օնլար օնա՝ Կայսրըն տէտիլէր :
17 Վ֊է Յիսուս ճէվապ վէրիպ օն֊
լարա տէտի քի՝ Ույսրա միւԹա֊
լիգ օլան շէ֊յլէրի Ույսրա՝ վէ
Ա֊լլահա միւԹա֊լիգ օլան շէ֊յլէրի
Ա֊լլահա էտա էտին · վէ օնա
Թա՛ճճիւպ էԹտիլէր :
18 Վ֊է Էգզյամէթ եօգ տուր տէ֊
յէն Ղ֊ադուկեցիլէր օնա կէլտի֊

ՂՄատ. գ. 5 : ԺԳ . 5 : Պ . Ջ . 20 :

ՄՄատ. խա. 33 : Ղու . ի . 9 :

Բ Սաղ. ճԺբ. 22 :

ԷՄատ. խա. 45. 46 : Պ . ԺԱ . 18 : Ցօհ . է . 25. 30. 44 :

ԴՄատ. իբ : 15 : Ղու . ի . 26 :

Ի Գոր . ի Գ. 8 :

ՁՄատ. իբ. 23 : Ղու . ի . 27 :

լեր , վէ օնա սիւալ էտիպ տէ-
Ե բ Օր · իե. 5 ։ 19 տիլեր · Նա՛ Յոօձա՝ ԵՊովսէս պիղէ եազտը քի՝ Նչյէր պիր քիմսէնին գարընտաշը էօլիւր տէ գարը պրաղըրսա վէ էվլատլար պրագմազսա , գարընտաշը օնուն գարըսընը ալսըն , վէ գարընտա-
շընա զիւրրիյէթ գալտրըսըն ։
20 Յմսի եէտի գարընտաշ վար իտի · վէ իլքի էվլէնտի , վէ էօլտիւք-
21 տէ՝ զիւրրիյէթ պրագմատը ։ Օլ գարըյը իքինճիսի տակի ալտը , վէ էօլտիւ , վէ օ տա զիւրրիյէթ պրագմատը · քէզալէք իւչիւն-
ճիւսիւ տակի պօ՛ Նուղ Ե՛ղէ էն-
22 ֆէ ։ Վէ օնու եէտիսի տէ ալ-
տըլար , վէ զիւրրիյէթ պրագմա-
տըլար · Հէփիսինտէն սօնկրա գա-
23 րը տակի էօլտիւ ։ Յմտի գը-
յամէթտէ՝ գըյամ էթտիքլէ-
րի զէման , օնլարտան հա՞նկիսը-
նըն գարլսը օլաճագ · չիւն քի
օնու եէտիսի տէ գարը թուրթ-
24 տու ։ Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի · Պունուն իչիւն՝ քիթապլարը վէ Ըլլահըն գուտ-
րէթինի պիլմէտիյինիզտէն տէ՞
25 յիւ մի քի ալտանըրսընըզ ։ Օնի-
րա էօլիւլէրտէն գըյամ՝ էթտիքլէրի զէման , նէ էվլէնիրլէր նէ տէ
Ը ա Կոր.ժե. 42. 49. 52։ էվլէնտիրիլիրլէր · իլլա ըկէօքլէր-
26 տէ մէլէքլէր կիպի տիրլէր ։ Ըմ-
մա էօլիւլէրին գըյամ էտէճէք-
լէրի խուսուսունտա , ՊՈվսէսին քիթապլընտա օգոՒմատընըզ մը քի Ըլլահ օնա պէօյիւրթլէնտէ
Բ Եւ · գ · 6։ 27 սէօյլէյիպ՝ ԲՊէն Ըբրահամըն Ըլ-
լահը վէ Իսահակըն Ըլլահը վէ Յակոբուն Ըլլահը իմ տէտի ։
Ըլլահ էօլիւլէրին տէյիլ՝ իլլա եաչայանլարըն Ըլլահը տըր · իմ-
տի սիզ չօգ ալտանըրսընըզ ։
Ժ Մատ.իբ. 35 ։ 28 Վէ Ժքեաթիպլէրտէն պիրի կէ-
լիպ՝ օնլարըն միւճատէլէ էթտի յի-
նի իչլիմէ յիլէ , օնուն օնլարա էյի ճէվապ վէրտիյինի պիլտի-
յինտէն՝ օնա սիւալ էթտի քի՝ Ժէնպիհլէրին հէփիսինտէն իլքի
29 հա՞նկիսը տըր ։ Վէ Յիսուս օնա ճէվապ վէրտի քի՝ Ջէփ թէնպիհ-
Է բ Օր · գ · 4 ։ Ղու · Ժ . 27 ։ լէրին իլքի պու տուր · ԷՏինկլէ եա՞
Խարայէլ՝ Ըլլահըմզ Բտպպ պիր
30 Բտպպ տըր · Վէ Ըլլահըն Բտպ-
պը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւ-
թիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքը-
րինէն վէ պիւթիւն գուվվէթին իլէ
սէվէսին · իլք թէնպիհ պու տուր ։
31 Վէ պունա պէնզէր իքինճիսի՝ ԼՊօօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին ·
պունլարտան պէօյիւք զույրի թէն-
32 պիհ եօգ տուր ։ Վէ քեաթիպ օնա տէտի քի՝ Խօշ եա՞ Խօձա , էէրչէք սէօյլէսին քի Ըլլահ պիր տիր ,
վէ Խօնտան մ՛տա զույրի եօգ
33 տուր · Վէ օնու պիւթիւն գալպ-
տէն վէ պիւթիւն ա՛գըլտան վէ պիւթիւն ճանտան վէ պիւթիւն գուվվէթի իլէ սէվմէսի հեմ գօնշու-
յու քէնտի կիպի սէվմէսի՝ հէփ
Ե ա Թագ . ժե . 22 . Ովս. գ. 6 ։ Մ ի ք . գ. 6, 7, 8 ։ Ե պիւթիւն եանմալարտան վէ գուր-
34 պանլարտան իւսթիւն տիւր ։ Վէ Յիսուս օնուն ա՛գըլանէ ճէվապ վէրտիյինի կէօրտիւքտէ , օնա՝ Ըլլահըն փատիշահլըղընտան ուզագ տէյիլ սէն տէտի · վէ նօնա սիւալ էթմէյէ արթըգ քիմսէ ճէսարէթի էտէմէզ իտի ։
Ի Մատ . իբ. 46 ։ 35 Վէ ՀՅիսուս հէյքէլտէ թա՛-
լիմ էտէրէք ճէվապ էտիպ՝ Ջհա-
Հ Մատ. իբ. 41 ։ Ղու . ի . 41 ։ թիպլէր նի՞ճէ տէրլէր քի Ջրիս-
տոս Դաւիթին օղլու տուր տէ-
36 տի ։ ՕՀիրա Դաւիթ քէնտիսի Յոու հէլ Դուտս իլէ տէտի քի՝ Ն Բ Թագ . իգ . 2 ։ Ղ Սաղ . ճժ . 1 ։ Ղ Տապպ Թապպըմ՝ Թա պէն սէ-
նին տիւշմընլէրինի այագլարընա պատամազ գօյունճայատէք սաղ
37 եանըմտա օթուր տէտի ։ Յմտի Դաւիթ քէնտիսի օնա Թապպ տէր , վէ նէրէտէն օնուն օղլու օլուր · վէ խալգըն չօղու՝ օնու խօշլանարագ տինկլէրլէր իտի ։
38 Վէ Ֆօնլարա թա՛լիմինտէ տէր իտի քի՝ Ֆ Օկինէթէ էսմայլար իլէ կէզմէյի վէ չափազարլարտա
39 սէրտանլարը վէ ճէմի՛յէթի նէրէլէ-
րինտէ պաշ սէտիրլէրի վէ ախշամ Թաա՛մլարտա պաշ փօսթլարը սէ-
վէն քեաթիպլէրտէն սագընըն ։
40 Ն Օնլար տուղ գարըլարըն էվլէ-
րինի նէրլէր , վէ պէհանէ իլէ ուղուն տուա՛լար էտէրլէր · օնլար տահա զէհյատէ ա՛զագ ալաճագլար։
41 Վէ ՀՅիսուս խազինէ սանտը-
ղընըն գարշըսընտա օթուրուպ՝ խալգըն Ֆխազինէ սանտըղընա նի-
ճէ մանիկը պրագտըղընը սէյր է-
տէր իտի · վէ չօգ զէնկինլէր չօգ
42 պրագտըլար ։ Վէ պիր ֆագիր
Ղ Եւ · ժ · 18 · Մատ. իբ. 39 · Հբ-
ռով . ժգ . 9 · Գաղ . ե. 14 · Ցակ . բ . 8 ։ Ե բ Օր . դ . 39 · Եա.խե. 6. 14 · Խզ. 9 ։ Ն ա Թագ . ժե . 22 . Ովս. գ. 6 ։ Մ ի ք . գ. 6, 7, 8 ։ Ղ Ա Ղ Ա Ղ Ա

տուլ գարը կէլիսլ իբի փուլ պրագտը , քի պիր մանկըը տըը :
43 Վէ չայիրտլէրինի չաղըրըպ օն-
լարա ուէտի . կէրչէք սէրիմ սի-
զէ քի՝ Նպու փագիր տուլ գարը ղ Ա Ա 12 ։
խաղինէ սանտըղընա պրագանլա-
րըն հէփիսինտէն զի յատէ պրագ-
44 տը : Օնրա հէփիսի քէնտիլէրին
արթանընտան պրագտըլար . ամ-
մա պու գարը՝ քէնտի եօխսուլ-
լուղունտան հէր նէսի վար իսկ՝ ղ Բ Օր. իգ. 6։ ա ճօհ. գ . 17։
Պպիւթիւն կէչինէճէյինի պրագտը :

ՊԸՊ ՀԻ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ հէյքէլին խա-
րապ օլաճաղընը , 9 Ինճիլ իչինն օլա-
ճագ գօվալայըշլարը , 10 Ինճիլին հէփ
Թայիֆէլէրտէ վա'զ օլմագ կէրէք օլ-
տուղունու , 14 Եէհուտիլէր իւզէրինէ
պէօյիւք պէլալէր կէլէճէք օլտուղունու ,
24 վէ հիւքմ ճէթմէք իչինն կէլէճէյինին
Թարըղընը փեչինն խապէր վէրմէսի ։ 32
Հէմ նասիհաթ ճէթմէսի քի՝ օնուն սա-
ա'Թը հիչ քիմսէյէ մա'լիւմ օլմատը-
ղընտան , հէր պիր աէմէ կէրէք տիր
քի՝ ուչանըգ տուրուպ տուա՝ էյլէսին ,
քի էօլիւմ վասիթասը իլէ հէր պիրի-
միզէ մախսուսէն կէլտիյի զէման՝ հա-
զըր օլունմամըշ պուլունմայալըմ ։

1 Վէ օ՝ Ահէյքէլտէն չըգար ի-
քէն , չայիրտլէրինտէն պիրի օ-
նա տէսի քի՝ Նա՛ Լօօձա պագ ,
նա՛սըլ Թաշլար վէ նա՛սըլ պի-
2 նալար տըը : Վէ Յիսուս ճէվապ
վէրիպ օնա տէտի քի՝ Պու պէօ-
լիւք պինալարը կէօրի՞ը միւ
սիւն . Բասլա Թաշ Թաշ իւզէ-
րինտէ գալմայաճագ տըը քի եը-
գըլմայա ։
3 Վէ օ՝ Օչլիքինլիք տաղընտա
Հէյքէլին գարշըսընտա օթուրուր
իքէն , Պետրոս վէ Յակոբոս վէ
Յովհաննէս վէ Անդրէաս օնա
4 Թէնհաճէ սօրարլար իտի քի՝ Էպու
չէյլէր նէ՞ զէման օլաճագ վէ
պունլարըն ճիւմլէսի Թէքմիլ օ-
լաճաղը զէմանըն նիշանը նէ՞ տիր՝
5 պիզէ սէօյլէ : Վէ Յիսուս օն-
լարա ճէվապ վէրիպ տէմէյէ պաշ-
լատը քի՝ Էպագըն , սիզի քիմսէ
6 ալտաթմասընն . Օնրա չօգ քիմ-
սէլէր պէնիմ իսմիմ իլէ կէլիպ
տէյէճէքլէր քի՝ Պէն վ'էչաոաս
իմ՝ վէ չօգլարընը ալտատաճագ-
7 լար : Վէ ճէնգլէր հէմ ճէնգ խա-
պէրլէրի իշիթտիյինիզտէ , իւրք-
տուէ գաբը կէլիսլ իբի փուլ պրագտը , քի պիր մանկըը տըը :
43 Վէ չայիրտլէրինի չաղըրըպ օն-
լարա ուէտի . կէրչէք սէրիմ սի-
զէ քի՝ Նպու փագիր տուլ գարը ղ Ա Ա 12 ։
խաղինէ սանտըղընա պրագանլա-
րըն հէփիսինտէն զի յատէ պրագ-
44 տը : Օնրա հէփիսի քէնտիլէրին
արթանընտան պրագտըլար . ամ-
մա պու գարը՝ քէնտի եօխսուլ-
լուղունտան հէր նէսի վար իսկ՝ ղ Բ Օր. իգ. 6։ ա ճօհ. գ . 17։
Պպիւթիւն կէչինէճէյինի պրագտը :

ՊԸՊ ՀԻ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ հէյքէլին խա-
րապ օլաճաղընը , 9 Ինճիլ իչինն օլա-
ճագ գօվալայըշլարը , 10 Ինճիլին հէփ
Թայիֆէլէրտէ վա'զ օլմագ կէրէք օլ-
տուղունու , 14 Եէհուտիլէր իւզէրինէ
պէօյիւք պէլալէր կէլէճէք օլտուղունու ,
24 վէ հիւքմ ճէթմէք իչինն կէլէճէյինին
Թարըղընը փեչինն խապէր վէրմէսի ։ 32
Հէմ նասիհաթ ճէթմէսի քի՝ օնուն սա-
ա'Թը հիչ քիմսէյէ մա'լիւմ օլմատը-
ղընտան , հէր պիր աէմէ կէրէք տիր
քի՝ ուչանըգ տուրուպ տուա՝ էյլէսին ,
քի էօլիւմ վասիթասը իլէ հէր պիրի-
միզէ մախսուսէն կէլտիյի զէման՝ հա-
զըր օլունմամըշ պուլունմայալըմ ։

ա Մատ. իգ. 1 ։ Ղու . իա . 5 ։

1 Վէ օ՝ Ահէյքէլտէն չըգար ի-
քէն , չայիրտլէրինտէն պիրի օ-
նա տէսի քի՝ Նա՛ Լօօձա պագ ,
նա՛սըլ Թաշլար վէ նա՛սըլ պի-
2 նալար տըը : Վէ Յիսուս ճէվապ
վէրիպ օնա տէտի քի՝ Պու պէօ-
լիւք պինալարը կէօրի՞ը միւ
սիւն . Բասլա Թաշ Թաշ իւզէ-
րինտէ գալմայաճագ տըը քի եը-
գըլմայա ։

բ Ղու. ժԹ. 44 ։

3 Վէ օ՝ Օչլիքինլիք տաղընտա
Հէյքէլին գարշըսընտա օթուրուր
իքէն , Պետրոս վէ Յակոբոս վէ
Յովհաննէս վէ Անդրէաս օնա
4 Թէնհաճէ սօրարլար իտի քի՝ Էպու
չէյլէր նէ՞ զէման օլաճագ վէ
պունլարըն ճիւմլէսի Թէքմիլ օ-
լաճաղը զէմանըն նիշանը նէ՞ տիր՝
5 պիզէ սէօյլէ : Վէ Յիսուս օն-
լարա ճէվապ վէրիպ տէմէյէ պաշ-
լատը քի՝ Էպագըն , սիզի քիմսէ
6 ալտաթմասընն . Օնրա չօգ քիմ-
սէլէր պէնիմ իսմիմ իլէ կէլիպ
տէյէճէքլէր քի՝ Պէն վ'էչաոաս
իմ՝ վէ չօգլարընը ալտատաճագ-
7 լար : Վէ ճէնգլէր հէմ ճէնգ խա-
պէրլէրի իշիթտիյինիզտէ , իւրք-

գ Մատ. իգ. 3 ։ Ղու . իա . 7 ։

դ Մատ. իգ. 8։ Եփես . ե . 6 ։ ա Թես. բ. 3։

տէմէյէ մէյէնիզ . զնրա պու նէսնէլէր օլմագ կէրէք , լաքին տահա սօն
8 տէյիլտիր : Օնրա միլլէթ միլլէթ
իւզէրինէ՝ վէ փատիշահլըգ փա-
տիշահլըգ իւզէրինէ գալգաճագ ,
վէ մահալ պէ մահալ զէլզէլէլէր
օլաճագ , վէ գրէթլըգլար հէմ գա-
րըղըգլըգլար օլաճագ . Էպունլար
9 ադըրլարըն իպթիտասը տըը : Վէ-
իչ իսէ Ըքէնտիլէրինիզն կէօզէտին ,
զնրա սիզի ճէմմա'Թ մէճլիսլէ-
րինէ Թէսլիմ էտէճէքլէր . վէ
ճէմմա'Թ եէրլէրինտէ տէյիւլէ-
ճէքսինիզ , վէ պէնիմ իչիւն վա-
լիլէրին վէ փատիշահլարըն Հօ-
նիւնտէ՝ օնլարա շէհատէթ իչիւն
10 տուրաճագսընըզ : Վէ հէփ Թա-
յիֆէլէրէ Ինճիլ էվվէլա վա'զ
11 օլունմագ կէրէք : Վէ ասիզի կէօ-
Թիւրիպ Թէսլիմ էթտիքլէրի զէ-
ման , նէ սէօյլէյէսինիզ տէյիւ՝
իլէրտէն գայղու չէքմէն , վէ
տիւշլիւնմէն . լաքին սիզէ օլ սա-
ա'Թտա նէ վէրիլսէ , օնու սէօյ-
լէյին . զնրա սէօյլէյէն սիզ տէ-
յիւ սինիզ , Թիլլա Բուհ էլ Գուտս
12 տուր : Ամմի Թգարընտաշ գարըն-
տաշը՝ հէմպապա օղուլու էօլիւմ-
Թէսլիմ էտէճէք . վէ էվլատլար
ալթալարը իւզէրինէ գալգաճագ-
լար , վէ օնլարը էօլտիւրէճէք-
13 լէր : Վէ էհալիմ իչիւն հէփիսինն-
տէն պուղղ օլունաճագընըզ . ամ-
մա Լօնատէք սապր էտէն՝ օ
գուրԹուլաճագ :
14 Վէ Գոանիէլ փէյղամպէրին
վասիթասը իլէ սէօյլէնիլէն Ֆվի-
րանլըգ մէքրուհլուղունուն ճայիզ
օլմայան եէրտէ տուրտուղունու
կէօրտիյիզզէ զէման , (օգուչան
անլասընն ,) օլ զէման Ցհհու-
տիսէթտաա օլանլար՝ տաղ լարա
15 գաչընլար . Վէ տամտա օլան՝
էվէ էնմէսին , վէ էվինտէն պիր
16 շէյ ալմաղա իչէրի կիրմէսին : Վէ
Թարլատա օլան՝ էտվապընը ալմա-
17 ղա կէրի տէօնմէսին : Վէ հօղ
կիւնլէրտէ՝ վա՛յ համիլէ վէ էմզէը-
18 լի օլան գարըլարա : Վէ տուա՝
էտին քի՝ գաչմանըզ գըշտա օ-
19 մանրն : Օնլրա օլ կիւնլէրտէ
շէօյլէ սըդէթի օլաճագ քի՝ օնուն
կիպի Ալլահրն եարաթտըղը հա-
րատըլըշըն իպթիտասընտան պէ-

ե Մատ. իգ. 8 ։

զ Մատ. ժ. 17,18։ իգ. 9 ։ ճայտ. բ . 10 ։

է Մատ. իգ. 14։

ը Մատ . ժ. 19 ։ Ղու. ժբ.11։ իա. 14 ։

թ Գոր . բ . 4։ դ. 8. 31։

ժ ՄԹք . ե . 6 ։ Մատ . ժ. 21։ իգ. 10 ։ Ղու . իա . 16։

ի Մատ. իգ. 9 ։ Ղու . իա . 17։

լ Գան. ժբ. 12։ Մատ . ժ. 10։ իգ. 13 ։ ճայտ. բ . 10 ։

խ Գան . Թ. 27։

ծ Մատ. իգ. 15։

կ Ղու . իա . 21։

հղ. Ղու . իա . 23։ իգ. 29։

ձ Գան . Թ. 26։ ժբ. 1։ ճովել. բ . 2 ։ Մատ . իգ . 21։

Digitized by Google

րու շնմարիչէտէք օրմառը , վէ
20 ասլա օրաճագ տէյիլ տիր : Վէ
էյէր Լապպ օր կիւնլէրի գըս-
սալթմասըրտը , հիչ պիր թէն
դուրթուլմադ իտի • լաքին սէչ-
տիյի սէչիլմիշլէր իչինն օր կիւն-
ՂՄատ. իդ. 21 յէրի գըսսալթտը : Վէ նօր զէ-
23 : Ղու. ժէ. 23 : մանն էյէր պիրի սիզէ՝ Ինձէ վէր-
իա. 8 : բիստոս պուրատա , եահօտ՝ Ինձէ
օրատա տըր տէրսէ , ինանմայա-
22 սընըզ : Օհիրա եալանճը մեսիհ-
լէր վէ եալանճը փէյղամպեր-
լէր դալգաճագլար , վէ էյէր
միւմքին իսէ՝ սէչիլմիշլէրի պիլէ
ալտաթմագ իչինն ա՛լամէթլէր
վէ ա՛ճայըպ շէյլէր էտճէքլէր :
ճ Բ Պետ. գ. 17։ 23 Ճիհէ իսէ կէօզէտին . Ինձէ սի-
զէ հէփհսինի փէչինն սէօյլէմիշ իմ :
ՀԴան . է . 10։ Սոփ. ա 15։ Մատ. իգ. 29, ԼԱ։ Ղու. իա. 25 ։ 24 Ալաքին օր կիւնլէրտէ՝ օրսըզլէթ-
տէն սօնկրա կիւնէշ գատարաճագ ,
վէ այ քէնտի ըշըղընը վէրմիչ-
25 ճէք : Վէ կէօչիւն երկըզլար-
սը տիւշէճէքլէր , վէ կէօքլէրտէ օրան
գուվվէթլէր սարսըլաճագլար :
ՀԴան . է . 13 , 14 ։ Մատ. ժգ. 27։ իգ. 30։ Գ. ժգ. 62։ Գոր ա. 11։ ա Թես. գ. 15։ բ Թես. ա. 7 . 10 ։ Ցայտ . ա. 7։ 26 Վէ յօր զէմանն Լինսան Օղլունու
ա՛զիմ գուվվէթի վէ ճէչալ իլէ՝
պուլութլարտա կէլիր կէօրէճէք-
27 լէր : Վէ օր զէմանն քէնտի մէ-
լէքլէրինի կէօնտէրիպ՝ քէնտի
սէչկիմիշլէրինի տէօրթ րիւզկեար-
տան եէրին ուճունտան թա կէօ-
յիւն ուճունատէք տէւիլդիրէճէք
Ն Մատ. իգ. 32 ։ Ղու. իա . 29 ։ 28 տիր : Վէ Ղէմմիլ ինձիր ա-
ղաճրնտան էօյրէնին . օնու՛ն տա-
լը արմըգ կումշագ օլուպ՝ եափ-
րագլարը պիթէր իքէն , եազըն
եագըն օլտուղունու անկլարսը-
29 նըզ : Վէղալիք սիզ տախի՝ պուն-
լարըն վադի՝ օլտուղունու կէօր-
տիյինիւզ զէմանն , անկլայըն
քի եագըն տըր , գափուլարտա
30 ֆըր : Կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
թա պունլարըն ճիւմլէսի վադի՝
օլանատէք պու սիսիկլէ ասլա կիչէ-
31 մէյճէք : Կէօք հէմ եէր կիչէ-
ճէքլէր • ամմա ևսէօզլէրիմ աս-
Ե Ես. խ . 8։ 32 լա կէչմէյճէքլէր : Լաքին օր
կիւնտէն վէ օր սա՛սթտան էօ-
թիւրու՝ հիչ քիմսէ պիլմէզ , նէ
կէօքտէ օլան մէլէքլէր նէ տէ
Օղու՛լ՝ անճագ փէտէր պէլէր :
Մատ. իգ. 42. իե. 13. Ղու . ժբ. 40։ իա. 34։ Հռով. ժգ. 11։ ա Թես. ե . 6 ։ 33 Պագըն , ույանըգ տուրուն վէ
տուա՝ էտին • զիրա օր վադիրն
նէ զէման օլտուղունու պիլմէզսի-
34 նիզ : Ս՛ուրպէմէ կիտէն պիր
ատէմ միսիլու տըր քի՝ էվինի
պրաղըպ գուլլարընա հիւքիւմ-
թի վէ հէր քէսէ իշինի վէրիր ,
վէ դափուճուլա թէնպիհ էտէր
35 քի՝ ույանըգ տուրսուն : Լմտի
Գուչանըգ տուրուն • զիրա էվ
սահիպի նէ զէման կէլէճէյինի՝
ախշամ եա կէճէ եարըսը եա լսո-
րսս էօթմէսինտէ եա սապահ մը
36 պիլմիզսինիզ : Օլմայա քի անկ-
սըզըն կէլիպ՝ սիզի ույգուտա պու-
37 լա : Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ
Ընչ յանըգ տուրուն :
ՂՄատ. իդ. 45։ իե. 14։
ՊՄատ. իդ. 42 . 44։

ՊԵՊ ՀԴ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին ա՛լէյհինէ պաշ
քահինլէրին վէ քահթիպլէրին օնու
էօլտիւրթմէյէ գավլի գարար էթմէլէ-
րի ։ 3 Պիր գարընըն՝ օնուն պաշընա
գըյմէթլի եաղ տէօքմէսի ։ 10 Ցուգա-
նըն՝ քէնտի խօճասընը ագչէ իչինն սաթ-
մասը ։ 12 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ քէն-
տի շայիրտլէրինին պիրինտէն Նիճէ է-
լէ վէրիլէճէք օլտուղունու փէշինն խա-
պեր վէրմէսի ։ 22 Պատեք թա՛մամ հա-
զըրլանըպ էէնտիքտէն սօնկրա՝ քէնտի-
նին Նախշամ թաա՛մընը թախսիս ու
թա՛յինն էթմէսի ։ 26 Հէփ շայիրտլէրին
գաչաճագ օլտուղունու՝ վէ Պետրոսուն
օնու ինքեար էտճէյինի փէշինն խա-
պեր վէրմէսի ։ 43 Ցուգանըն օնու պիր
էօփուշ իլէ էլէ վէրմէսի ։ 46 Օնուն
պաղչէտէ թուէթուլմասը ։ 53 Եէհու-
տիլէրին միլլէթ մէճլիսինին օնտան նա-
հագ եէրէ չէքվա էթմէսի , վէ օնուն
իգէրինէ հիւքմի ղազապ թագրիր էթ-
մէսի ։ 65 Եէհուտի միլլէթինին օնա
բէզալէթ իլէ հարաքէթ էթմէսի ։ 66
Վէ Պետրոսուն օնու իչ քէրրէ ինքեար
էթմէսի ։

Վէ ՝ի՛քի կիւնտէն սօնկրա՝ պա-
սի՛ք վէ խամուրսուզ իտի • վէ
պաշ քահինլէր հէմ քահթիպ-
լէր օնու ֆէնտ իլէ թուէթուպ
էօլտիւրմէյէ եօլ արարլար իտի :
2 Ը՛մմա տէրիէր իտի քի՝ Խալգտա
վէլվէլէ օլմայա տէյիւ պայրամ-
տա օլմասըն :
Մատ. իզ. 2 ։ Ղու . իբ.1։ Յօհ. ժա. 55 ։ ժգ . 1 ։
Բ Մատ. իզ. 6։ Յօհ.ժբ. 1. 3։ Պագ՝ Ղու . է . 37։
3 Վէ Բօ՝ Հէրմանիատա ճիւտամ-
լը Ա՛իմոնուն էվինտէ օլուպ սօփ-
րատա օթուրուր իքէն , սու մէր-
մէրի գապընտա աղըր պահալը
խալկա նարտին եաղը իլէ պիր
գարը կէլտի , վէ գապը գը-
րըպ՝ օնուն պաշը իւզէրինէ տէօք-
4 տիւ : Վէ պա՛զը քիմսէլէր քէն-
տի քէնտիլէրինտէ տարըլըպ տէր-

լէր իսի քի՝ պու հաղ նի՞չևուն
5 թէվէֆք օլաու : Օ՚նիրա պու
հաղ՝ իւչ եիւզ տինարտան ղի-
յատէյէ սաֆըրլըպ ֆագիրլէրէ
վէրիլէպիլիր իսի • վէ օնա մը-
6 րըլտանըրլար իսի : Ա՚մմա Յի-
սուս ատէտի քի՝ Օնու թէրք է-
տին , նի՞չևուն օնա զահմէթ վէ-
րիրսինիզ • պանա խայըրլը իշ
ե բ Օր. ժե. 7 իշլէտի : Ե՚Օնիրա ֆագիրլէր տա-
11. յիմա սիզին իլէ տիր , վէ իս-
թէտիյինիզ զէման օնլարա էյ-
լիք էտէպիլիրսինիզ • լաքին պէն
տայիմա սիզին իլէ տէյիլ իմ :
8 Ա՚զքիւրէ՝ էլինտէն կէլտիյինի
էյլէտի • թէնիմի՝ կէօմմէք իչևուն
փէշևուն մէսհ էթմէյէ տուվրան-
9 տը : Ա՚կերչէք ատէրիմ սիզէ քի՝
պու Ա՚նճիլ պիւթիւն տիւնեատա
հէր նէրէատէ վա՛ղ օլունուրսա ,
պու գարընըն էթտիյի տախի՝
օնուն զիքրի իչևուն սէօյլէնէ-
ճէք տիր :
ե Մատ.իզ. 10 Ա՚ն ծօնիքիլէրին պիրի՝ Ասակ-
14 ։ Ղու. րիսվէտու Յուդա՝ պաշ քեահին-
իգ. 3, 4։ լէրէ վարսը քի՝ օնու օնլարա
11 թէսլիմ էտէ : Ա՚ն օնլար իշևութ-
տիքատ՝ սէվինտիլէր , վէ օնա ագ-
չէ վէրմէյէ վա՛ս էթտիլէր • վէ
օնու նէ միւնասիպէթ իլէ էլէ
վէրմէսինի արար իսի :
ը Մատ. իզ. 12 Ա՚ն Ե՚սաւուրսուզուն իլգ կիւ-
17 ։ Ղու. նիւնտէ՝ պասեքի պօղազլատըգլարը
իգ. 7։ զէման , շայիրտլէրի օնա՝ Պասեքի
եէյէսին տէյիւ նէ՚րէտէ իսթէրսին
քի վարըպ հազըրլըգ կէօրէլիմ՝
13 տէտիլէր : Ա՚ն շայիրտլէրինտէն
իքիսինի կէօնտէրիպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Ճ՚էրէ կիտին , վէ սիզէ՝
պիր սու տէսթիսի եիւքլէնմիշ
ատէմ բասթ կէլէճէք • օնուն
14 արտընճա վարըն • Ա՚ն օ նէրէյէ
կիրերսե , էվ սահիպինէ տէյին
քի՝ Խօճա տէյօր • Ճ՚այիրտլէրիմ
իլէ պասեքի եէյէճէյիմ օտա
15 նէ՚րէտէ տիր : Ա՚ն օ սիզէ տէօ-
չէնմիշ՝ հազըր՝ պիր պէօյիւք իւսթ
գաթ օտասը կէօսթէրէճէք • պի-
զէ օրատա հազըրլըգ կէօրիւն :
16 Ա՚ն օնուն շայիրտլէրի չըգըպ
Ճ՚էրէ կէլտիլէր • վէ օնուն օնլա-
րա տէտիյի կիպի պուլտուլար ,
վէ պասեքի հազըրլատըլար :
ը Մատ.իզ. 17 Ա՚ն Ղախշամ օլտուգտա , օնիքի-
20 , ԽՀ։ 18 լէր իլէ պէրապէր կէլտի : Ա՚ն
օնլար սօֆրատա օթուրուպ եէր
իքէն , Յիսուս՝ Ակերչէք տէրիմ
սիզէ քի սիզտէն պիրի՝ պէնիմ
իլէ թա՛մ էտէն պէնի էլէ վէ-
19 րէճէք տէտի : Ա՚ն օնլար գա-
սալէթլէնիպ պիրէր պիրէր օնա՝
Պ՚ըն մի իմ , վէ պաշգասը՝ Պ՚ըն
20 մի իմ տէմէյէ պաշլատըլար : Ա՚ն
օ ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
Օնիքիլէրտէն պիրի՝ էլինէ պէ-
նիմ իլէ սահանա պաթըրան տըր •
21 Ակերչ Ի՚նսան Օ՚ղլու՝ օնուն հագ- ե Մատ. իզ.
գընա եազըլը օլտուղու կիպի կի- 24 ։ Ղու. .
տէր • լաքին վա՜յ օլ ատէմէ քի՝ իբ. 22 ։
օնուն էլի իլէ Ի՚նսան Օ՚ղլու էլէ
վէրիլիր • օլ ատէմ տօղմասայը-
տը , օնա տահա էյի օլուր իսի :
22 Ա՚ն Ե՚օնլար եէր իքէն , Յիսուս ը Մատ. իզ.
էքմէք ալըպ վէ պէրէքէթ օգու- 26 ։ Ղու. .
յուպ փարէլէտի , վէ օնլարա իբ. 19 ։ փ
վէրտի , վէ տէտի • Ա՚լըն , հէ- Կոր. ժա. .
23 յին , պու թէնիմ տիր : Ա՚ն 23 ։
գատէհի ալըպ շիւքր էթտիքատ ,
օնլարա վէրտի , վէ օնտան հէփի-
24 սի իչտիլէր : Ա՚ն օնլարա տէ-
տի քի՝ Պու գանըմ տըր , շօլ հէ-
նի ա՛հտըն գանը քի՝ չօգլար հ-
25 նի ա՛հտըն գանը քի՝ չօգլար հ-
Էհուն տէօքիւլիւր : Ակերչէք տէ-
րիմ սիզէ քի՝ արթըգ ասմանըն
մահսուլունսան ասլա իչմէ յէճէ-
յիմ , թա օլ կիւնէտէք քի՝ օնու
Ա՚լլահըն փատիշահլըղընտա եէնի
26 իչէճէյիմ : Ա՚ն Ե՚օնլար իլահի թ Մատ. իզ.
օգուլուպ՝ Օ՚չլթինլիք տաղընա 30։
չըգտըլար :
27 Ա՚ն Ե՚Յիսուս օնլարա տէտի ժ Մատ. իզ.
քի՝ Պու կէճէ հագդընտա հէփի- 31։
նիզ սիւրչէճէքսինիզ , զէրա եա-
զըլմըշ տըր քի՝ Ե՚Հօպնը վուրա- է Զաք.ժգ.
ճաղըմ , վէ գոյունլար տաղըլա- 7։
28 ճագտըր : Ա՚մմա պէն Հգըյամ- Ղ Պ. ժզ.7։
էթտիքտէն սօնկրա՝ սիզտէն էվ-
29 վէլ Գալիլեայա վարաճաղըմ : Ա՚ն
Ե՚պեարոս օնա տէտի քի՝ Ի՚յէր
հէփիսի սիւրչէճէլէր տախի , պէն
30 ա՞ւ ըպէտ : Ա՚ն Յիսուս օնա՝ Ակեր- ի Մատ. իզ.
չէք տէրիմ սանա քի պու կիւն 33 , 34 ։
հէման պու կէճէ խօրօս խքի քէր- Ղու. իբ.
րե էօթմէզտէն՝ պէնի իւչ քէրրէ 33 , 34 ։
31 ինքեար էտէճէքսին տէտի : Ա՚մ Ճօհ. ժգ.
մա օ տահա զիյատե տէր իսի քի՝ 37 , 38 ։
Ի՚յէր պանա սէնին իլէ էօլմէք
լազըմ կէլսէ , սէնի ասլա ինքեար

Digitized by Google

էթմէ յէՃէյիմ • վէ հէփիսի տէ պէօյլէ տէրլէր իտի :

ծ Մատ. իզ. 36 : Ղու. իբ . 39 : Ցօհ . ժբ 1 :

32 վէ ծատը Գեթսեմանի օլան պիր մահալէ կէլտիլէր • վէ շա-
յիրտլէրինէ՝ պէն տուա՝ էտինէ-
տէք սիզ պուրատա օթուրուն տէ-
33 տի : վէ պետրոսու հեմ Յա-
կոբոսու վէ Յովհաննէսի պիլէ-
սինՃէ ալտը • վէ իւրքմէյէ հէմ
փէք թասալանմաղա պաշլատը •

է Ցօհ. ժբ . 27 :

34 վէ օնլարա տէտի քի՝ Ճանըմ
էօլիւմ տէրէՃէսինտէ ղայէթ գա-
սավէթլի տիր • պուրատա գալըն ,
35 վէ ուչանըգ տուրուն : վէ պիր
ազ իլէրի վարըպ եէրէ գափանտը •
վէ տուա՝ էտէր իտի քի՝ էյէր
միւմքին իսկ , օնտան պու սաա՛թ

հ Հռով. ը. 15 : Գաղ. գ . 6 :
յ Եբր . ե. 7 : Ղ Ցօհ . ե . 30 : զ . 38 :

36 կէչսին : վէ տէր իտի • Գէյ՝
Ըբրա՝ փէտէր , Նսէնին ի՛նտինտէ
հէր շէյ միւմքին տիր • պու գա-
տէհի պէնտէն կէչիր • ղալքին պէ-
նիմ իսթէտիյիմ տէյիլ՝ իլլա սէ-
37 նին էօրնէյէն օլսուն : վէ կէ-
լինպ օնլարը ույուր պուլտու , վէ
պետրոսա տէտի քի՝ Նէ՞ Ալիմն
ույո՞ը մու սուն • պիր սաա՛թ ու-
յանըգ տուրմադա գատիր օ՞ղլա-
38 տրն մը : Խղվայէ տիւշմէ յէսինիզ
տէյիս ուչանըգ տուրուն , վէ տուա՝
էտին • Ճկէչի րուհ հազըր՝ ամմա

ճ Հռով. է . 22 , 23 : Գաղ. ե . 17 :

39 թէն զա՛յիֆ տիր : վէ թէքրար
վարըպ՝ հէմանի օղ սէօզլու սէօյլէ-
40 տրէք տուա՝ էյլէտի : վէ կէրի
տէօնիպ՝ եինէ օնլարը ույուր
պուլտու , զիրա օնլարըն կէօզլէ-
րի աղըրլաշմըշ իտի , վէ օնա նէ
Ճէվապ վէրէՃէքլէրինի պիլէմէտի-
41 լէր : վէ իւչիւնՃիւ քէրրէ կէլ-
տի , վէ օնլարա տէտի քի՝ Ընթ-
թրդ ուչուչուն , վէ րահաթլա-
նըն • նէքթը , Ճսաա՛թ կէլտի •
իյնէ Կնսան Օղլու՝ կիւնահ-քեար-
լարըն էլլէրինէ թէսլիմ օլունու-

ե Մատ.իզ. 46 : Ցօհ . ժբ . 1 , 2 :

42 յօր : Ցհալգըն կիտէլիմ • իյնէ
պէնի էլէ վէրէն եագլատը :

ը Մատ. իզ. 47 : Ղու . իբ . 47 : Ցօհ . ժբ . 3 :

43 վէ Նտէր ա՛գապ՝ օ տահա սէօյ-
լէր իքէն , օնիքիլէրին պիրի օլան
Յուդա կէլտի , վէ օնուն պիլէ-
սինՃէ պաշ քեահինլէրին վէ քեա-
թխիպլէրին վէ իհսթիյարլարըն թա-
րաֆընտան պըչագլար վէ օտուն-
լար իլէ չօղ գալապալըգ վար ի-
44 տի : վէ օնու էլէ վէրէն՝ օնլա-
րա նիշան վէրիպ տէմիշ իտի քի՝

Վխիմի քի էօփէր իսէմ օ տուր •
օնու թուխթուն , վէ գավլիՃէ կէօ-
45 թիւրիւն : վէ օ կէլտիքտէ , չա-
փուՃագ օնուն եանընա վարըպ՝
Նշ՛ ԽօՃա՝ ԽօՃա տէտի , վէ օնու
46 էօփտիւ : վէ օնլար օնուն իւզէ-
րինէ էլլէրինի սալտըլար , վէ
47 օնու թուխթտուլար : վէ օրատա
տուրանլարտան պիր քիմսէ՝ պը-
չաղը չէքիպ պաշ քեահինին գու-
լունու վուրտու , վէ օնուն գու-
48 լաղընը տիւշիւրտիւ : վէ Յի-
սուս Ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի
քի՝ ւղկէնի թուխթմաղա խըրսըզ
իւզէրինէ կիպի մի պըչաղլար վէ
49 օտունլար իլէ չըգարընըզ : Նէր
կիւն հէյքէլտէ թա՛լիմ էաէրէք՝
սիզնի իլէ իտիմ , վէ պէնի թուխ-
մատընըզ • ամմա Քրիթապլար
ԻԷքմիլ օլմագ իչիւն պէօյլէ օլ՞ա :
50 վէ ՚ՀԷփ շայէրտլէրէ օնու պրա-
51 ղըպ գաչտըլար : վէ չըփլագ
ընէնէ իւզէրինտէ չարշաֆա պիւ-
րիւնմիւշ պիր կէնՃ քիմսէ օնուն
արաընՃա կիսէր իտի • վէ ու-
52 ղադլար օնու թուխթտուլար : վէ
օ՝ չարշաֆը պրաղըպ օնլարտան
չըփլագ գաչտը :

ի Մատ. իզ. 55 : Ղու . իբ . 52 :

ա Սաղ. իբ . 6 : Եա. ծգ. 7, ւէ : Ղու. իբ. 37 : Իգ. 44 :

բ Սաղ . ձբ . 8 : Խա. 27 :

53 վէ Ցիսուսու պաշ քեահինէ
կէօթիւրտիւլէր • վէ Հէփ պաշ
քեահինլէր վէ իհսթիյարլար վէ
քեահթիպլէր օնուն եանընա Ճէմ՚ ,

գ Մատ. իզ. 57 : Ղու . իբ . 54 : Ցօհ . ժբ . 13 .

54 օլտուլար : վէ Պետրոս թա
պաշ քեահինին ավլուսունուն ի-
չէրիսինէտէք՝ օնուն արաընՃա
ուղագտան կիթտի • վէ խըզմէք-
քեարլար իլէ օթուրուպ՝ ատէ-
55 շինն եանընտա ըսընըր իտի : վէ
Ղպաշ քեահինլէր Հէմ պիւթիւն
Ճէմսա՚թ Ցիսուսա գարշը՝ օնու
էօլտիւրմէք իչինն շէՀատէթ ա-
րարլար իտի , վէ պուլմազլար ի-
56 տի : Չօնրա օնա գարշը չօգ
քիմսէլէր նալան շէՀատէթ էտէր-
լէր իտի , ամմա շէՀատէթլէր
57 մութապըգ տէյիլ իտի : վէ
պա՛զլարը գալգըպ օնա գարշը
նալան շէՀատէթ էտէրէք տէտիլէր

ե Մատ. իզ. 59 :

ը Գ . ԺԹ . 29 : Ցօհ . բ . 19 :

58 քի՝ Պիզ օնուն՝ Քպէն պու էլ իլէ
եափըլմըշ Հէյքէլի երգաՃաղըմ՝
վէ իւչ կիւնտէ պաշգա պիր էլ
իլէ եափըլմամըշ օլանը պինա է-
տէՃէյիմ տէտի յինի իչիթտիքէ :
59 վէ պէօյլէ տախի օնլարըն շէ-

Digitized by Google

հատէիի մուխապըգ տէյիլ ի-
ա Մատ. իգ. 62։ 60 տի ։ Վէ ՝պաշ քեահին օրթա-
յա գալգըպ Յիսուսա սիւալ
էիտի , վէ տէտի քի՝ Ինչ պիր
ղէյ ճէվապ վէրմի՞զ մի սին . պուն-
լար սանա գարշը նէ՞ ղէհատէիթ
Հե. ծգ.7։ 61 էտէյօրլար ։ Ո՞ իսկ սիւքիւիթ
էտեր իտի , վէ հիչ պիր ճէվապ
բ Մատ. իգ. 63։ վէրմէզ իտի . ՚րէքերար պաշ
քեահին օնա սիւալ էիտի , վէ
օնա՝ Պիլէտպարիքին Օղլու Քը-
րիստոս սէ՞ն մի սին տէտի ։
գ Մատ. իգ. 30 ։ իղ. 64 ։ Ղու. իբ . 69 ։ 62 վէ Յիսուս տէտի քի՝ Պէն իմ ,
վէ ՚րնսան Օղլունու Կուտրէ-
թին սաղընտա օթուրուր՝ վէ
63 կէօրէճէքսինիզ ։ Իմի պաշ
քեահին գաֆիթանլարընը եըրթըպ
տէտի քի՝ Ըրթըգ պիզէ շահիտ-
64 լեր նէ՞ լազըմ . Վիւֆրիւ ի-
շինթինիզ . սիզէ նի՞ճէ կէօրիւ-
նիւր . վէ օնլարըն հէփիսի՝ էօ-
լիւմը միւսթահագ ոլը տէյիւ
օնուն իւղերինէ հիւքմ էթ-
տիլեր ։
65 Վէ պա՛զլարը օնա Թիւքիւր-
մէյէ վէ եիւզինիւ էօրթմէյէ
վէ օնա եումրուգ վուրմաղա , վէ
օնա՝ ֆէյղամպէրլիք էյլէ տէ-
մէյէ պաշլատըլար . վէ խըզմէթ-
քեարլար օնա սիլէ վուրուր-
լար իտի ։
ջ Մատ. իզ. 58 . 69 ։ Ղու . իբ . 55 ։ Ցօհ.. ժը . 16 ։ 66 Վէ ՝Պետրոս աշաղատա ավ-
լուտա իքէն , պաշ քեահինին
խալայըղլարընտան պիրի կէլտի .
67 Վէ Պետրոսու ըսընըր իքէն
կէօրտիյինտէ , օնա պագմաղը-
յա՝ Ային տէ ՚Նազարէթլի Յի-
68 սուս իլէ իտին տէտի ։ Ըմմա օ
ինքեար էտիպ՝ ՚Նէ սէօյլէյօրսուն
պիլմէմ վէ անկլամամ տէտի .
վէ տիշարըյա տէհլիզէ չըգտը ,
ա Մատ. իզ. 71 ։ Ղու . իբ . 58 ։ Ցօհ . ժը . 25 ։ 69 վէ խօրօս էօթտիւ ։ Վէ ՝խալա-
յըգ եինէ օնու կէօրմէյիլէ , օ-
բ Մատ. իզ. 73 ։ Ղու իբ . 59 ։ Ցօհ . ժը . 26 ։ գ Գոր. բ.7։ րատա տուրանլարա տէմէյէ պաշ-
լատը քի՝ Պու պա օնլարտան
70 տըր ։ Վէ օ թէքերար ինքեար
էտեր իտի . վէ էպիրազտան սօնկ-
րա՝ եինէ օրատա տուրանլար
Պետրոսա՝ ՚նէրչէքտէն օնլարտան
սըն , ՚էլիւն քի Գալիլեացը սըն ,
վէ սէօյլէյիյինն պէնիզէ յօր սէ-
71 տիլեր ։ Ըմմա օ՝ Պու տէտի-
յինիզ ատէմի պիրմէմ տէյիւ
լա՛նէթ օգուսմաղա վէ հէմին էթ-
72 մէյէ պաշլատը ։ Վէ ՚տէր ա՛-
գապ իքինճի քէրրէ խօրօս էօթ-
տիւ . վէ Պետրոս Յիսուսուն օ-
նա՝ Խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզ-
տէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար է-
տէճէքսին տէյիւ տէտիյի սէօ-
զիւ խաթըրընա կէթիրտի . վէ
տէր ա՛գապ աղլամաղա պաշլատը ։

ՊԵՊ ԺԹ

1 Ցիսուս Էֆէնտիմիզին Պիզատոսուն հու-
զուրունա պաղլը կէթիրիլիպ՝ շիքեայէթ
օլունմասը ։ 15 Պայաղը խալգըն շամա-
թասը հասէպի իլէ՝ գաթիլ օլան Բա-
րաբբանըն պէնտէրտէն չէօզիւլիւպ՝ Ցի-
սուս Էֆէնտիմիզին խաչլանմադա թէս-
լիմ օլունմասը ։ 17 Տիքէնտէն թաճ ի-
լէ թաճլանմասը ։ 19 Թիւքրիւլիպ զէվգ-
լէնիլմէսի ։ 21 Խաչընը կէօթիւրիւր ի-
քէն պայըլմասը ։ 27 Էքի խըրըզընն ա-
րասընտա խաչա ասըլմասը ։ 29 Եէհու-
տիլերին մաղրուր սիթէմիլերինի չէքմէ-
սի . 39 Լաքին եիւզ պաշըտան Խան-
ուլլահ ոլը տէյիւ իգրար օլունմասը ։
43 Ցովսէփին օնու շան ու ի՛զդէթ
իլէ կէօմմէսի ։
ա Սազ. բ.2։ Մատ. իէ. 1.Ղու.իբ. 66։ իգ . 1։ Ցօհ . ժը. 28 ։ Գոր . գ . 13։ գ . 26 ։ 1 Վէ ՚տէր ա՛գապ սապահլայրն
պաշ քեահինլէր՝ իխթիյարլար
վէ քեահիպլէր իլէ վէ պիւթիւն
ժէճլիս մէշվէրէթ էտիպ Յիսու-
սու պաղլատըլար , վէ կէօթիւ-
րիւպ Պիղատոսա թէսլիմ էթտի-
2 լեր ։ Վէ Պիղատոս օնա՝ Ի-
հուտիլերին փատիշահը սէ՞ն մի սին
տէյիւ սիւալ էթտի . վէ օ ՚ճէվապ
վէրիպ օնա՝ Վէնտին սէօյլէրսին
3 տէտի ։ Վէ պաշ քեահինլէր
օնատան չօգ շիքեայէթ էտէրլէր
4 իտի ։ Վէ ԷՊիղատոս եինէ օնա
սօրուպ տէտի քի՝ Ինչ պիր ճէ-
վապ վէրմէզ մի սին . պագ՝ սանա
պարշը նէ գատար շէյլէր շէհա-
5 տէթ էտէյօրլար ։ ՚Ը՛մմա Յի-
սուս արթըգ հիչ պիր ճէվապ
վէրմէտի , շէյլէ քի Պիղատոս
թա՛ճճիպ էտէր իտի ։
ա Ես . ծգ . 7 ։ Ցօհ . ժթ . 9 ։ 6 Վէ Էհէր պայրամտա՝ օնլարա
տիլէտիթյէրի պիր մահպուս սաղը
7 վէրիր իտի ։ Վէ Խարաբբա տէ-
ղիլէն քիմսէ՝ իխթիլյոտէ դան
էտէն այադա գալգանլար իլէ պաղ-
8 լը իտի ։ Վէ գալապալըգ չա-
ղըրըպ՝ օնլարա տայիմա էթտիյի
կիպի էրթէն թէյէ- տիլէմէյէ պաշ-
9 լատը ։ Վէ Պիղատոս օնլարա

ձեվապ էտիպ՝ Խաթէ՛ր մի սինիզ սիզէ Նէհուտիլէրին՝ փատիշահընը
10 սալը վէրէյիմ ատէտի : Օ՛իրա պիլիր իտի քի՝ պաշ քահինլէր օնու հասէտ իչիւն էլէ վէրտի-
ՂՄատ. իէ. 20 ։ Գոր. գ. 14 ։ 11 լէր : Ո՛ր՝մմա պաշ քահինլէր գալապալըզը գընընըտրըլար քի՝ օնլարա խուսուսա Խարաբըայը
12 սալը վէրմէյն : Ո՛ր Պիղատոս ճէ-վապ վէրիպ թէքրարէն օնլարա ատէտի • Ի՛մտի նէ՞ իսթէրսինիզ քի՝ Նէհուտիլէրին փատիշահը ատէտիյինիզ քիմսէյէ էտէյիմ :
13 Ո՛ր օնլար թէքրարէն՝ Օնու
14 խաչա չըգար չաղըրտըլար : Ո՛ր Պիղատոս օնլարա ատէտի քի՝ Նա նէ՞ քէօթիւլիւք էթտի • Վէ օն-լար տահա գիյատէ չաղըրըրլար իտի քի՝ Օնու խաչա չըգար :
Ի Մատ. իէ. 26 ։ Ցօհ. ժթ. 1. 16։ 15 Ո՛ր Պիղատոս գալապալըզը խօշ-նուտ էթմէ՛ք իսթէմէյիլ՝ օնլա-րա Խարաբըայը սալը վէրտի , վէ Յիսուսու տէյտիւքտէն սօնկրա՝ խաչա չըգարըլմաղա թէսլիմ էթտի :
Բ Մատ. իէ. 27 ։ 16 Ո՛ր Ըա՛սքէրլէր օնու տիվան-խանէ օլան ավլունուն իչէրիսինէ կէօթ՛իւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւ-
17 յիւ ճէմ՝ էթտիլէր : Ո՛ր օնա իսքէրլէթի կիյտիրտիլէր , վէ տի-քէնտէն թաճ էօրիւպ՝ օնուն
18 իւզէրինէ գօտուլար : Ո՛ր՝ Ո՛Ա-լամ սանա էյ Նէհուտիլէրին փա-տիշահը պէյէրէ՛ օնու սէլամլա-
19 մադա պաշլատըլար : Ո՛ր օնուն պաշընա գամըշ իլէ վուրուրլար իտի , վէ օնա թիւքիւրիւրլէր ի-տի • վէ տիզ էէօքիւպ՝ օնա սէճ-
20 տէ էտէրլէր իտի : Ո՛ր օնու զէվգլէնտիքտէն սօնկրա , իւզէ-րինտէն իսքէրլէթի չըգարըպ՝ օ-նա քէնտի էտամալարընը կիյ-տիրտիլէր , վէ օնու խաչա չը-գարմաղա տըշարը չըգարտըլար :
Ր Մատ. իէ. 32 ։ Ղու. իգ. 26 ։ 21 Ո՛ր Ընդրէասնդրոս վէ Փու-փոսունն պապասը Կիւրենէլի Ա-մոն նամ պիր քիմսէ թաթլատան կէլիպ օթաքն կէչէր իքէն՝ օնա
Թ Մատ իէ. 33 ։ Ղու. իգ. 33 ։ Ցօհ. ժթ. 17 ։ օնուն խաչընը գալարըմաղա ան-
22 կարեա էթտիլէր : Ո՛ր Թօնու Գողգոթա պէնիլէն մահալէ կէ-թիրտիլէր , քի թէրճիւմէ օլուն-
Ի Մատ. իէ. 31 ։ 23 սա՝ Գաֆա եէրի պէօէ տիր : Ո՛ր էօնա իչմէյէ միւրը իւէ գարըշ-

մըշ չարապ վէրտիլէր • ամմա ա-
24 մատը : Ո՛ր օնու խաչա չըգար-տըգտան սօնկրա , Լէսկապալարընը քիմ նէ ալա տէյիւ օնլարըն իւ-զէրինէ գուրա՝ ալթարագ՝ փայ-
25 լաշըրլար իտի : Ո՛ր Խասա՛թ իւչտէ իտի , վէ օնու խաչա չը-
26 գարտըլար : Ո՛ր Թօնուն ճիւրմ եաֆթասը իւզէրինէ՝ ՆԻՇԱՆ-ՏԻՒԼՊԻՆՆ ՓԱՏԻՇԱՀԸ.
27 տէյիւ եազըլմըշ իտի : Ո՛ր Նպի-լէսինճէ՝ պիրինի սաղընտա վէ օպիրինի սօլունտա իքի խըրսըզ
28 խաչա չըգարտըլար : Ո՛ր Հօլ եազը լա՛թքմիլ օլտու քի՝ Ո՛ր պի-նամուսլար իւէ սայըլըը տէյօր :
29 Ո՛ր Ցեանընտան կէչէնլէր՝ պաշ-լարընը սալըայըպ օնա քիւֆր է-տէրէք տէրլէր իտի քի՝ Ո՛վ՞յ Հէյքէլի եըգան վէ իւչ կիւնտէ
30 եափան • Վէնտինի գուրթար ,
31 վէ խաչտան էն : Ո՛ր պունճի-լէյին պաշ քահինլէր տափի պէյնլէրինտէ քեաթխլէր իւէ զէվգլէնիպ տէրլէր իտի քի՝ պաշ-գալարընը գուրթարտը , քէնտի-նի գուրթարմաղա գատիր տէ-
32 յիլ տիր : Իսրայէլին փատիշահը Ա՛քրիստոս չիմտի խաչտան էնսին քի՝ կէօրէլիմ վէ ինանալըմ • Ֆօ-նուն իւէ խաչլանմըշլար տափի օնա սիթէմ էտէրլէր իտի :
Ֆ Մատ. իէ. 44 ։ Ղու. իգ. 39 ։ 33 Ո՛ր Ըսաա՛թ ալթը յա կէլտիք-տէ , պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ՝ Թա սաա՛թ տօգուզա գատար
Մ Մատ. իէ. 45 ։ Ղու. իգ. 44 ։ 34 գարանլըգ օլտու : Ո՛ր սաա՛թ տօգուզտա Յիսուս պէօյիւք սէս իւէ չաղըրըպ տէտի • Ա՛յլօի Ա՛յլօի՝
Յ Սաղ. իբ. 1 ։ Մատ. իէ. 46 ։ լամա սապաքթա՛նի , քի Թէր-ճիւմ օյունտա՝ Նա՛ Ա՛լահըմ Ա՛լահըմ՝ պէնի նի՞չիւն Թէզը-
35 էթտին պէօէ տիր : Ո՛ր օրատա տուրանլարըն պա՛զընը իչէթտիքտէ՝ Ի՛չէ Նէղնայը չաղըրըյօր տէր-
Ն Մատ. իէ. 48 ։ Ցօհ. ժթ. 29 ։ Ը Սաղ. կթ. 21 ։ 36 լէր իտի : Ո՛ր Պիղի սէյիրտիպ՝ սիզքէ իւէ պիր սիւնկէր տօլ-տուրտու , վէ պիր գամըշա գօ-
Ժ Մատ. իէ. 50 ։ Ղու. իգ. 46 ։ Ցօհ. ժթ. 30 ։ յուպ՝ Գօյ վէրին , պագալըմ Ն-ղնա օնու էնտիրմէյէ կէլի՛ր մի տէյէրէք Ւօնա իչէրիր իտի :
Ը Մատ. իէ. 51 ։ Ղու. իգ. 45 ։ 37 Ո՛ր Յիսուս պէօյիւք պիր սէս սալը վէրիպ՝ ըուհու. Թէսլիմ
38 էթտի : Ո՛ր Ւհէյքէլին փէրտէ-սի Եօգարտան աշաղայտէք եըր-

Digitized by Google

39 Թըլըպ իքիյէ պէօլՙնոփ՚ : Վէ
օնուն գարշըսընտա եագըն տու-
բան գիւզ պաշը՝ օնուն պէօյլէ
չաղըրըպ բուհ թէսլիմ էթտի-
յինի կէօրտիւքտէ , տէտի քի՝
կէրչէքտէն պու ատէմ Իսնուլ-
40 լահ իտի : Նէՙէմ ՚ուզագտան
սէյր էտէն գարըլար տախի վար
իտի , վէ արալարընտա Ա՚ագ-
դաղենալը Աարիամ վէ քիւչիւք
Յակոբոսուն հէմ Յովսէփին ա-
նասը Աարիամ վէ Աղովմի տէ
41 վար իտի . Վՙի պուննալը օ
Գալիլեատա իքէն տախի ՚օնուն
արարնճա կիտէրլէր իտի , վէ օ-
նա խըզմէթ էտէրլէր իտի . վէ
օնուն իլէ պէրապէր Երուսաղէ-
մէ չըգմըշ օլան պաշգա չօգ գա-
րըլար տախի վար իտի :
42 Վէ Հարթըդ ախշամ օլտուգ-
տա , Ճումաՙա՝ եա՚նի շաբաթտան
43 Եվվել օլան կիւն օլմաղըլա , Ե-
րիմաթիատան օլան Մի՚ւթէպէր
մէվվէրէթճի Յովսէփ կէլտի , քի
օ քէնտիսի տախի Ղալիլեացի վա-
տիշահլըղընըը պէքլէր իտի . պու
քիմսէ Ճէսաուէթՙէ էտիպ Պիղատո-
սուն եանընա կիրտի , վէ Յիսուսուն
44 թէնինի տիլէտի : Վէ Պիղատոս
հալա էօլտիւ միւ տէյիւ թաՙՃ-
Ճիւպՙէթտի . վէ եիւզ պաշըը
չաղըրըպ՝ չօգտա՞ն մը էօլտիւ
45 տէյիւ օնա սիւալ էթտի : Վէ
եիւզ պաշըտան անկլամաղըլա ,
46 թէնինի Յովսէփէ պաղըշլատը : Վէ
՚օ՝ պիր չարշաճ սաթուն ալտը ,
վէ օնու էնտիրիպ չարշաճա սար-
տը . վէ օնու՝ գայատա գա-
ղըլմըշ պիր մէզարա գօտուս . վէ
մէզարըն գափուսունա պիր թաշ
47 եուվարլատը : Վէ Ա՚ագդաղե-
նալը Աարիամ իլէ Յովսէփին
անասը Աարիամ՝ նէրէյէ գօնու-
լուը տէյիւ սէյր էտէրլէր իտի :

ՊԱՊ ԺՕ.

1 Վէ ՚շաբաթ կէչտիքտէ , Ա՚ագ-
դաղենալը Աարիամ վէ Յակո-
բոսուն անասը Աարիամ հէմ Ա՚ո-
ղովմ՝ Եպահարլար սաթուն ալ-
տըլար քի՝ կէլիպ օնա սիւրիւէր :
2 Վէ էՙաֆթանըն իլք կիւնիւ
սապահլայըն՝ փէք էրքէն կիւ-
նէշ տօղար իքէն մէզարա կէլտի-
3 լէր : Վէ մապէյնլէրինտէ՝ Պի-
զէ մէզարըն գափուսունտան թա-
շը քիՙմ եուվարլայաճագ տէր-
4 լէր իտի : Վէ պագտըգտա , կէօր-
տիւլէր քի՝ թաշ եուվարլանմըշ
իտի . զիրա ղայէթ պէօյիւք ի-
5 տի : Վէ էմէզարա կիրտիքլէ-
րինտէ , պէյազ էսվապ կիյինմիշ՚
սաղ թարափտա օթուրան պիր
կէնճ քիմսէ կէօրտիւլէր , վէ
6 փէք գօրգտուլար : Վէ Ես օն-
լարա տէտի քի՝ Գօրգմանն . յա-
չա չըգարըլմըշ Նազարէթլի Յի-
սուսու արարսընըզ , օ գըյամ
էթմիշ տիր , պուրատա տէյիլ
տիր , իլթէ օնու գօտուգլարը եէր :
7 Ղաքին կիտին , օնուն շայիրտ-
լէրինէ վէ Պետրոսա տէյին քի՝
Օ սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա վա-
րաճագ , օնու՝ Ըսիզէ տէտիյի
կիպի օրատա կէօրէճէքսինիզ :
8 Վէ օնլար տըշարը չըգըպ՝ մ-
զարատն գաչտըլար . վէ իւզէր-
լէրինէ տիթրէմէ վէ հայրէթ
տիւշտիւ , վէ ԵՀիչ քիմսէյէ պիր
շէյ ՚ուօյլէմէտիլէր . զիրա գօր-
գարլար իտի :
9 Վէ էաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ
սապահլայըն գըյամ էթտիքտէ ,
էէվվէլա Ա՚ագդաղենալը Աարիա-
մա կէօրիւնտիւ քի՝ Խմէզքիւրէ-
տէն եէտի ճինն չըգարմըշ իտի :
10 Օ՚ վարըպ օնուն պիլէսինճէ օլ-
մուշ օլանլարա՝ օնլար եաս չէ-
քիպ աղլար իքէն խապէր վէրտի :
11 Ե՚Նլար իսէ օնուն տիրի օլուպ՝
օնա կէօրիւնտիւյիւնիւ իշիթտիք-
լէրինտէ , ինանմատըլար :
12 Վէ պուննտան սօնկրա ՚Նօնլա-
րըն իքիսինէ՝ օնլար կէզէրէք պիր
չիֆթիլիկէ կիտէր իքէն պաշգա շէ-
13 քիլտէ կէօրիւնտիւ : Վէ օնլար
վարըպ՝ պագիլէրէ խապէր վէր-
տիլէր . օնլարա տախի ինանմա-
տըլար :
14 Ե՚Նօնկրա օնպիրինէ՝ օնլար

ա Մատ. իը. 1 : Ղու . իգ. 1 : Ցօհ. ի. 1 :
բ Ղու. իգ . 56 :
գ Ղու. իգ . 1 : Ցօհ. ի. 1 :
դ Ղու. իգ . 3 : Ցօհ. ի. 11, 12 :
ե Մատ. իը. 5 , 6 , 7 :
զ Մատ. իգ. 32 : Պ. ժգ. 28 :
է Պագ՚Մատ իը . 8 : Ղու . իգ . 9 :
ը Ցօհ . ի . 14 :
թ Ղու . ը . 2 :
ժ Ղու. իգ. 10 : Ցօհ . ի . 18 :
ի Ղու . իգ. 11 :
լ Ղու. իգ. 13 :
խ Ղու. իգ. 36 : Ցօհ . ի . 19 : Ա Ցոր . ժե. 5 :

Մատ. իե. 54 : Ղու . իգ . 47 :
Ղ Մատ. իե. 55 : Ղու . իգ . 49 :
՚ Սաղ . ԼԲ. 11 :
՚ Ղու . ը . 2 , 3 :
վ Մատ. իէ. 57 : Ղու . իգ . 50 : Ցօհ . ժԹ. 38 :
ր Ղու . ը . 25 . 38 :
ր Մատ. իէ. 59 , 60 : Ղու . իգ . 53 : Ցօհ . ժԹ . 40 :

1 Պիր մէէյին գարըլարա Քրիստոս Է-
ֆէնտիմիզին տիրիլմէսինի Թագրիր էթ-
մէտի : 9 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին Ա՚ագ-
դաղենալը Աարիամն կէօրիւնմէտի . 12
անտէն չիֆթիլիկէ կիտէն իքի քիմսէյէ ,
14 վէ սօնկրա Բէտուլարա կէօրիւնմէտի :
15 Օնլարը Ինճիլի վա՚զ էթմէկէ կէօն-
տէրմէտի . 19 վէ եօգարը կէօյէ չըգ-
մասը :

Digitized by Google

սօֆրատա օյծուրուր իքէն կէօրիւնտիւ , վէ օնլարա իմանսըզլըգլարը վէ գալպլէրինին փէյքլիյի իչիւն թա՛զիր էյլէտի , չիւն քի օնու գըյամ էթմիշ կէօրէնլէրէ ինանմատըլար :

15 Վէ ՝օնլարա տէտի քի՝ պիւթիւն տիւնեայա վարըպ ճիւմլէ մախլուգա Ի՝նճիլի վա՛զ էտին :

16 Հ՝ինանըպ վաֆթիզ օլուՆան գուրթուլաճագ • վէ ՝ինանմայանըն իւզէրինէ Հիւքմի ա՛զապ օ-

17 լունաճագ : Վէ ինանանլար պու ա՛լամէթլէրի իճրա էտէճէքլէր • ՂՊէնիմ իամիմ իլէ ճինլէրը չըգարաճագլար , Հէնի տիլլէր

18 «էօյլէյէճէքլէր • Ղ՝ընլանլար թուրթաճագլար , վէ էօլիւմ կէթիրիր ՀէՀ իչէրէր տախի՝ օնլարա ասլա քէտէր վէրմէյէճէք • Ղհասթալարըն իւզէրինէ էլլէր գօյաճագլար , վէ օնլար սաղլաճագլար :

19 Լմոի ՝Ի՝սպպ օնլարա սէօյլէսէիքտէն սօնկրա՝ ՀկէօյԷ եօգարը ալընտը , վէ Ընլահըն «սաղընը

20 տա օթուրտու : Վէ օնլար չը-գրպ՝ հէր եէրտէ վա՛զ էտէրլէր իտի , վէ Ի՝սպպ պիլէէլէրինճէ ա՛մէլ էտէրիտի , վէ Նիճրա օլունան ա՛լամէթլէր իլէ քէլամը իսպպամ էտէրիտի :

ե Մատ. բ. 1 :

ը ա Մն. իգ. 10. 19 ; Նէեմ. ժբ 4, 17 :

թ Ծն. է. 1 ; ժէ. 1 ; գ Թագ. Թ. 4 ; գ Թագ. ի. 3 ; Ճոբ. ա. 1 ; Գոր. իգ. 1 ; իգ. 16 ; Փիլ. գ. 6 :

ժ ա Մն. իգ. 19 ; բ Մն. ը. 14 ; Լա. 2 :

ի ԵԼ. Լ. 7, 8 ; ա Թագ. բ. 28 ; ա Մն. իգ. 13 ; բ Մն. ԼԹ. 11 ; Ղ՝Ես. ժգ. 17 ; Ճայտ. ը. 3, 4 ; ԻԵԼ. Լ. 1 :

ժ Ղու. ժ. 19 ; Գոր. իբ. 5 :

ի Գոր. է. 15,16 ; Թ. 17 ; իբ. 8 ; Ճակ. է. 14, 15 :

ն Գոր. ա. 2, 3 ; Ղու. իդ. 51 :

ո Սաղ. ճժ. 1 ; Գոր. է. 55 :

շ Գոր. է. 12 ; ժգ. 3 ; ա Կոր. բ. 4, 5 ; Եբր. բ. 4 :

ա Մատ. իբ. 19 ; Ճօհ. ժէ. 16 ; կողմ. ա. 23 ;

հ Ճօհ. գ. 18. 36 ; Գոր. բ. 38 ; ժգ. 30, 31, 32 ; Հռով. ժ. 9 ; ա Պետ. գ. 21 ;

յ Ճօհ. ժբ. 48 ;

ղ Ղու. ժ. 17 ; Գոր. է. 16 ; ը. 7 ; ժգ. 18 ; ժթ. 12 ;

ճ Գոր. բ. 4 ; ժ. 46 ; ժթ. 6 ; ա Կոր. ժբ. 10, 28 ;

ե Եբր. բ. 3 ; ա Պետ. է. 1 ; բ Պետ. ա. 16 ; ա Ճօհ. ա. 1 :

բ Մար. ա. 1 ; Ճօհ. ժէ. 27 ;

ծ Գոր. ժէ. 19. 25. 28 ; ա Կոր. է. 40 ;

ո Գոր. ժա. 4 ;

է Գոր. ա. 1 ;

ղ Ճօհ. ի. 31 ;

ԻՆՆԻ

ՂՈՒԿԱՅ ՄԻՒԱՒՊԻՆԱՅԻ

ՊԱՏԱՌ

1 Ղուկասըն՝ ինճիլինէ մուգաատէմէի , 5 Վաֆթիզ էտիճի Ճովհաննէսին ա-նա բահմինէ տիւշմէի , 26 Քրիս-տոս Էֆէնտիմիզին անա բահմինէ տիւշ-մէի , 39 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին հագ-գընա եղիսաբէթին վէ Մարիամըն փէյ-ղամպէրլիյի , 57 Վաֆթիզ էտիճի Ճով-հաննէսին մէվլուտու վէ սիւննէթ օլ-մասը , 67 Զաքարիանըն՝ քրիստոս Է-ֆէնտիմիզին հագգընա 76 հէմ Ճովհան-նէսին հագգընա փէյղամպէրլիք էթմէսի ,

1 Զիւնքի չօգ քիմսէլէր՝ ա-բատմըշտա շօլ սահիհ պիլինմիշ շէյլէրին խուսուսունտա հիքեա-յէթ թէրքիպ էթմէ յէ էլ գօ-2 տուլար , ՞իպթիատէն կէօզլէ-րի իլէ կէօրէնլէր՝ վէ քէլամըն խըզմէթճիլէրի օլանլար Էպիսկ 3 ըէսլիմ էթտիքլէրի կիպի • էպա-նա տախի քի՝ հէր շէյի իպ-թիտատէն պէրու թատփիգան թէֆթիշ էթմիշլիմ՝ մա՛գուվ կէօ-րիւնտիւ քի Թէոփիլոս իլէ սանա եազայըմ Էնա՝ գուտրէթլու Թէո-4 փիլոս • Ը՞էօյլէ քի էօյրէն-տիյին սէօզլէրին հագիգաթընը անկլայասըն :

5 Հ՝ընէհուտիսթան փատիշահը Ը՞երովդէսին կիւնլէրինտէ՝ Ը՞ըի-նէվգէսին կիւնլէրինտէն Ո՞ագաբիա իսմին-տէ պիր քեահին վար իտի • վէ օնուն գարըսը Ը՞Հարոն գըզլա-րընտան՝ ատը Ը՞ղիսաբէթ իտի : 6 Վէ իքիսի տէ Ը՞լահըն հուզու-րունտա Խատըգ օլուպ՝ Ի՝սպպըն հէմ թէնպիհլէրինտէ վէ շէրի՛-այթլարընտա գուսուրսուզ Եիւ-7 րիւլէր իտի : Վէ օնլարըն էվ-լատը եօզ իտի , զնրա Ը՞ղիսաբէթ գըսրը իտի • հէմ իքիսի տէ փիր իչխիյար իտէլէր :

8 Վէ վագի՝ օլտու քի օ՝ Խնէվ-պէթինին սըրասընտա Ը՞լահըն հուզուրունտա քեահին խըզմէթի-9նի Ճրա էտէր իքէն , քեահին խըզմէթինին ա՛տէթի իւզրէ՝ Ի՝սպպըն հէյքէլինէ կիրիպ էՀ-Ն-Լ-ի տիւթսիւ վէրմէյէ կէտուրա՛սը 10 տիւչտիւ : Վէ էգամմըն պիւ-թիւն ճէմաա՛թը՝ տիւթսիւ վագ-թընտա տիշարտա տուա՛ էտէր 11 իտի : Վէ Ի՝սպպըն մէյէյի Խտիւթսիւ մէզպահընըն սաղ եա-նընտա տուրուպ օնա կէօրիւնտիւ :

Digitized by Google

12 Վէ՛ Քաղաքիա կէօրտիւքտէ՝ ձիւըքտիւ, վէ օնուն իւզէրինէ զօր-
13 գու տիւշտիւ։ Վէ մէլէք օնա ատ-
տի քի՝ Գօրգմա եա՞ Քաղաքիա ,
զիրա նէյազըն գապուլ օլունտու ,
վէ գարըն Էղլիսաբէթի սանա օղուլ
տօղուրաճագ , վէ ճօնուն սաչը
14 Յովհաննէս գօյսըն ։ Վէ սա-
նա սէվինճ վէ շադլըգ օլաճագ ,
վէ հօնուն տօղմասը իլէ չօգ քիմ-
15 սէյէր սէվինէճէքլէր ։ Քաղ իրա
Թապպըն հուղուրունտա պէօյիւք
օլաճագ , վէ Էշարապ հէմ սէրխօշ
էտիճի չէյ ասլա իչմէյէճէք ։ Վէ
Ղանասընըն բահմինտէն պէրու
Բուհ էլ Գուտս իլէ տօլաճագ ։
16 Վէ Իսրայէլ օղուլլարընտան չօգ-
լարընը քէնտիլէրին Եղհօվա Թապ-
17 պա աէօնտէրէճէք ։ Վէ Քօ՛ օ-
նուն էօնիւնճէ Էղլիանըն բուհու
վէ դուվվէթի իլէ կէլէճէք , քի
պապալարըն գալլէրինի էվլատ-
լարա՝ վէ Իթաա՛թսըզլարը սա-
տըդլարըն ի՛լմինէ տէօնտէրիպ՝
Թապպա տիւզէլմիշ պիր գավմ հա-
18 զըր էտէ ։ Վէ Քաղաքիա մէլէ-
յէ տէտի քի՝ Չպուննու նէտէ՞ն
պիլէյիմ։ զիրա պէն Իսրայիլ իմ ,
գարըմ տախի փէր Իսրայէլ տըր ։
19 Վէ մէլէքը ճէվապ վէրիպ օնա տէ-
տի քի՝ Պէն Եղհօվան հուզու-
րունտա տուրան Քաղաքիէլ իմ ,
վէ սանա սէօյլէմէ յէ վէ պունլա-
րը սանա միւժտէ էթմէ յէ կէօն-
20 տէրիլտիմ ։ Վէ իչնէ սէն՝ քէն-
տի վագթընտա Թէքմիլ օլա-
ճագ սէօզլէրիմէ հնանմատըղըն
սէպէպտէն՝ Թա պունլար վագի՝
օլաճագ կիւնէտէք Նսիւքիւթ օ-
լուպ սէօյլէմէ յէ գաատիր օլամա-
21 յաճագըն ։ Վէ գավմ՝ Քաղ-
քարիայը պէքլէր իտի ։ Վէ Հէյ-
քէլտէ կէճէքճիյինէ Թա՝ճճիպ
22 էտէրլէր իտի ։ Վէ օ տըղարը չըգ-
տըգտա , օնլարա սէօյլէմէ յէ գա-
տիր օլմատըղընտան՝ Հէյքէլտէ
վահի կէօրունիյինվա անկլատըլար ։
Վէ օ օնլարա իշարէթ էտէր իտի ,
23 Վէ տիւսթիզ գալտը ։ Վէ վագի՝
օլտու քի՝ Նօնուն խըզմէթինինն
կիւնլէրի Թէքմիլ օլտուղունտա ,
24 Էվինէ վարտը ։ Վէ օլ կիւնլէր-
տէն սօնկրա՝ օնուն գարըսը Ե-
ղհսաբէթ Համիլէ օլտու , վէ քէն-
տինի պէշ այ կիւզէհիպ տէր իտի
25 քի՝ Թապպ ատէմլէրին արասըն-
տան Նհագարէթիմի գալտըրմագ
իչինն պանա նազար գըլտըրը
կիւնլէրտէ պէօյլէ էյլէտի ։
26 Վէ աղէքնագը այտա Գաբրիէլ
մէլէք Ընլսհատն՝ Գալիլեանըն
Նազարէթի ատընտա օլան Շէհրի-
27 նէ՝ Դաւիթ էվինտէն Յովսէփ
իսմինտէ պիր ատէմի նիշանը օլ-
մուշ պիր պաքիրէ գըզա կէօնտէ-
րիլտի ։ Վէ պաքիրէնին ատը
28 Մարիամ իտի ։ Վէ մէլէք օ-
նուն ճանընա կէլիպ տէտի քի՝
Էյհէլամ սանա եա՛ լութֆ պուշ-
մուշ գըզ , Թապպ սէնին իլէ
պիր ։ սէն գարըլար արասընտա
29 միւթէպարիք սին ։ Վէ օ կէօր-
տիւքտէ , օնուն սէօզլիւնտէն Թիւրք-
տիւ , վէ պու սէլամ նասըլ օլա
30 տէյիւ տիւշլիւնիւբ իտի ։ Վէ մէ-
լէք օնա տէտի քի՝ Գօրգմա եա՞
Մարիամ ։ զիրա Ընլսհըն Թ՛նտին-
31 տէ լութֆ պուլտուն ։ Վէ Էիշ-
մէ համիլէ օլուպ՝ օղուլ տօղու-
րաճագսըն , վէ Յօնուն իսմինի
32 Յիսուս գօյսըն ։ Պու՝ պէօյիւք
օլաճագ , վէ Ելհաա՛լանըն Օղլու
տէնիլէճէք , վէ ՅԹագ Ընլսհ օ-
նա՝ պատասը Դաւիթին Թախ-
Թընը վէրէճէք ։ վէ Յակոբուն
էվի իւզէրինէ էպէտէն փատիշահ-
33 լըգ սիւրէճէք ։ Վէ փատիշահ-
լըգընըն նիհայէթի օլմայաճագ ։
34 Վէ Մարիամ մէլէյէ՝ Պու նի՞ճէ
օլաճագ չիւնքի էրքէք պիլմիմ
35 տէտի ։ Վէ մէլէք ճէվապ վէրիպ
օնա տէտի քի՝ Էվինին իւզէրինէ
Բուհ էլ Գուտս կէլէճէք , վէ Ելհա-
ա՛լանըն գուտրէթինին կէօլկէսի
սէնի գափլայաճագ տըր ։ պու-
նուն իչիւն սէնտէն տօղաճագ մու-
գատտես զաթա տաւթ՝ Յանուլ-
36 լահ տէնիլէճէք ։ Չէմ իշթէ
խըսըմըն Եղհսաբէթի՝ օ տախի իս-
Թիյարլըղընտա էրքէք էվլատ ի-
լէ համիլէ տիր ։ վէ օլ գըսըր տէ-
նիլէնին՝ պու ալթընճը այը տըր ։
37 Քիրա Ընլսհըն Թ՛նտինտէ հիչ
38 պիր չէյ միւքինսիզ օլմազ ։ Վէ
Մարիամ տէտի քի՝ Իշտէ Թապ-
պըն ճարիյէսի , պանա սէօզլինէ
կէօրէ օլսուն ։ վէ մէլէք օնտան
կիթտի ։

ե Դատ. զ. 22 ։ ժգ. 22։ Դան. ժ. 8։ խա 29 ։ պ. բ. 9. Գոր. ժ. 4։ Ճայտ. ա. 17 ։
է խա. 60. 63 ։
ը խա. 58 ։
թ Թու. զ. 3 ։ Դատ. ժգ. 4։ գ. է. 33։
ժ Ներեմ. ա. 5 ։ Գաղ. ա. 15 ։
ի Թագ. գ. 5, 6 ։
լ Մաղ. դ. 5։ Մատ. ժա. 14 ։ Մար. Թ. 11 ։
խ Յն. ժէ. 17 ։
ծ Դան. ը. 16։ Թ. 21, 22, 23 ։ Մատ. ժբ 10 ։ Եբր. ա. 14 ։
կ Եզէկ. գ. 26 ։ իգ. 27 ։
հ Պագ՝ դ Թագ. ժա. 5՝ ա Մն. Թ. 25 ։
ձ Ղուկ. ա. 23։ Ես. գ. 1։ ծգ. 1. 4։
ղ Մատ. ա 18։ գ. բ. 4, 5 ։
ճ Ղան. Թ. 23։ ժ. 19։
մ Գատ. զ. 12 ։
յ Խա. 12 ։
ն Եփ. է. 14։ Մատ. ա. 21։
շ գ. բ. 21։
ո Մար. ե. 7։
չ Ը Թագ. է. 11, 12։ Սաղ. ճէը. 11։ Ես. Թ 6, 7։ ժգ. 5 ։ Ներեմ. իդ. 5 ։ Ճայտ. գ. 7 ։
պ Դան. ը. 44։ է. 14. 27 ։ Ընգ. 21 ։ Մէք. դ. 7։ ճօհ. ժբ. 34 ։ Եբր. ա. 8։
ջ Մատ. ա. 20 ։
ռ Մատ. ժգ. 33 ։ իզ. 63 , 64 ։ Մար. ա. 1։ ճօհ. ա. 34։ ի. 31։ Գոր. ը. 37։ Հռով. ա. 4 ։
վ Յն. ժբ. 14։ Ներեմ. Լբ. 17։ Ջաք. ը. 6 ։ Մատ. ժԹ. 26 ։ Մար. ժ. 27։ պ. ժբ. 27։ Հռով. գ. 21։

Digitized by Google

39 Վէ Աարիամ օր կիւնկէրտէ գալգըպ՝ ա՛լէ ա՛ձէլ տաղնթանա
ֆՅուգանըն պիր չէհրինէ կիթ-
40 տի : Վէ Օ՚ագարիանըն էվի-նէ կիրիպ՝ Նղհսաբէթէ սէլամ
41 վէրտի : Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Նղհսաբէթի Աարիամըն սէլամը-նը իշիթտիյի կիպի՝ մա՛սում օ-նուն բահմինտէ սըչըտը . վէ Նղհսաբէթ Րուհ էլ Կուտս իլէ
42 տօլտու . Վէ եիւբսէբ սէս ի-լէ չաղըրըպ տէտի քի՝ Ալէն դա-րըլարըն արասընտա միւթէպարիք սէն , վէ սէնին բահմինին մէյվէ-
43 սի միւթէպարիք տիր : Վէ պու պանա նէ՞րէտէն օլտու քի՝ Թապ-պրմրն վալիտէսի պանա կէլէ :
44 Օ՚իրա իշթէ սէլամընըն սէսի գուլաղըմա տէյտիյի կիպի՝ մա՛-սում՝ բահմիտէ շազլըգտան սըչ-
45 բատը : Վէ նէ՞ մութլու ի-ման կէթիբէնէ . զնրա Թապպ-տան օնա սէօյլէնէնլէրին թէ-
46 մամը վագի՝ օլաճագ տըր : Վէ Աարիամ տէտի քի՝ Բ՚անըմ
47 Թապպա թա՛զիմ էտէր . Վէ բուհում՝ Կուրթարըճըմ Ալլահ՝
48 իլէ մէսբուր օլտու : Օ՚իրա Եպու ճաթիյէսինին էտնա Հալինէ նա-զար գըլտը . չիւն քի իշթէ շիմ-տէն կէրու ՞չէվի սիսիյէլէր պա-նա նէ մութլու տէյճէմքլէր :
49 Օ՚իրա Կատիր՝ Եպանա պէօյիւք չէյլէր էյլէտի , վէ օնուն Հիսմի
50 մուգատտէս տիր : Վէ Բօնուն մէրհամէնի՝ սիլսիլէ պէ սիլսիլէ օնտան գօրգունլարըն իւզէրինէ
51 տիր . ՀՓազուսու իլէ՝ գուտրէմ-լի իշլէր իճրա էյլէտի . Բգալպ-լէրինին էքբաարընտա Մաղտուր
52 օլանլարը տաղըթտը : Բ՚էիւբմ-տարլարը թահթէլարտան տիւշիւբ-տիւ , վէ ալէգալարը եիւճէլթ-
53 տի : Բ՚ճլարը նի՛մէթլէր իլէ տօյուրտու , վէ զէնկինլէրի պօշ
54 կէօնտէրտի : Կուլու Խարայէկ՝ ումբ՚համէթի խաթրընա կէթիրմէք
55 իլէ իմտատ էյլէտի . Բպապա-լարըմըզա՝ Ալբրահամ վէ օնուն զիւրրիյէթինէ եպէտիյէտէք սէօյ-լէտիյի կիպի :
56 Վէ Աարիամ օնուն իլէ իւշ այ գատար գալտրգտան սօնկրա՝ քէնտի էվինէ տէօնտիւ :
57 Վէ Նղհսաբէթին տօղուրաճագ վագիթը թէքմիլ օլտուգտա՝ օղուլ
58 տօղուրտու : Վէ գօնշուլարը հէմ խըսըմլարը Թապպըն օնա ա՛զիմ մէրհամէթ գըլաղընը իշլիթտի-յէր , վէ Բօնուն իլէ պէրապէր սէ-վինիրլէրիտի :
59 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Հսէքիզին-ճի կիւնտէ չօճուղու սիւննէթի էթ-մէյէ կէլտիյէր . վէ օնու՝ պապա-սընըն ատրնտան Օ՚ագարիա թէս-
60 մէյէ էթտիյէր : Վէ օնուն ա-նասը ճէվապ էտիպ՝ Հօգ , իլլա Յովհաննէս թէմմէյէ օլունաճագ
61 տէտի : Վէ օնա տէտիյէր քի՝ խըսըմլարընտա պու ատ իլէ թէս-մէյէ օլունուր հիչ քիմսէ եօգ
62 տուր : Վէ օնուն պապասընա՝ քէնտիսի օնուն նէ՞ թէմմէյէ օ-լունտուղունու խաթէր տէյիս ի-
63 շարէթ էտէրլէր իսի : Վէ պիր թանէթա իսմէյիպ՝ Ատը Յով-հաննէս տիր տէյիս եազտը . վէ ճիմլէսի թա՛ճճիւպ էտէրլէր ի-
64 տի : Վէ Ւտէր ա՛գապ օնուն աղզը հէմ տիլի աչըլտը , վէ սէօյլէյիպ՝ Ալլահա համտու սէնա էտէր իտի :
65 Վէ օնլարըն հէփ գօնշուլարը իւ-զէրինէ գօրգու տիւշտիւ . վէ հէփ պու նէսնէլէր Նէհուտիսթանըն պիւթիւն ֆտաղիսթանընտա նագլ
66 օլունուր իտի : Վէ ճիմլէ իշի-տէնլէր ՛գալպլէրինէ գօյուպ՝ Ա՛ճապա պու չօճուգ նէ՞ օլաճագ տէրլէր իտի . վէ Ատպպըն էլի օնուն իլէ իտի :
67 Վէ օնուն պապասը Օ՚ագարիա Յ՚ուհ էլ Կուտստան տօլարագ՝
68 փէյղամպէրլիք էտիպ տէտի . Նս-բայէլին Ալլահը Թապպ միւթէ-պարիք օլա , չիւն քի քէնտի գավ-մընը ՞զիյարէթի էյլէյիպ՝ ֆիտի-
69 յէ իլէ խէլաս գըլաը . Վէ Նպիզէ գուլու Գաւիթին էվինտէ խէլաս
70 պուչնուզու գալտրտար . ԳՅզէլ-տէն պէրու օլան քէնտի մուգատ-տէս փէյղամպէրլէրինին աղզը ի-
71 լէ սէօյլէտիյի կիպի . Յիւլմէն-լէրիմիզտէն՝ վէ պիզէ հէփ պուղղ էտէնլէրին էլինտէն գուրթուլու-
72 Լգապալարըմըզա մէրհամէթ է-տիպ՝ քէնտի մուգատտս ա՛հտը-նը խաթրընա կէթիրմէ յիլէ ,
73 ՞պապամըզ Ալբրահամ էմ տիյի

եւմինէ չէօրէ պիզէ իհսան էյլէսին
74 քի՝ տիւշմէնլէրիմիզին էլինաէն
դուրթուլմաղըլա , *օնա գօրգու-
75 սուզ ի՛պատէթ էտէլիմ , է՛օմ-
րիւմիւզիւն հէփ կիւնլէրինտէ՝ օ-
նուն հուզուրունտա Ամուգատտէս-
76 լիք վէ սատագաթ իլէ : Վէ
սէն եա՛ չօճուգ՝ Իսաա՛նընն
փէյղամպէրի Թէսմիյէ օլունա-
ճագսըն • զիրա Դ՛ապպըն եիւ-
զիւ էօնիւնտէն վարաճագսըն ,
օնուն եօլլարընը հազըրլամագ ի-
77 չիւն , օնուն խալգընա էիւնահ-
լարընըն ա՛ֆվլըգը իլէ՝ խէլասը
78 պիլտիրմէք իչիւն , Ալլահ՛ըմըզըն
տէրունի մէրհամէթինտէն՝ քի օ-
նուն վասիթասը իլէ պիզի ցեիք-
սէքտէն շաֆագ զիյարէթ էյ-
79 լէտի , *քի գարանլըգտա վէ էօ-
լիւմ կէօլկէսինտէ օմուրանլարա
այտընլըգ վէրէ , վէ այագլա-
րըմըզը սէլամէթ եօլունա տօղ-
րուլտա :
80 Վէ †չօճուգ պէօյիւր իտի , վէ
րուհտա գուվվէթլէնէր իտի • վէ
ֆա քէնտինին Խարայէլ կէօրիւ-
նէճէյի կիւնէտէք *չէօլլէրտէ
իտի :

ՊԸՊ Ւ

1 Օգոստոս կայսրըն Իօմանըն հիւքիւ-
մէթի ալթընտա օլան մէմլէքէթլէրէ
վէրկի սալմասը : 6 Քրիստոս Էֆէնտի-
միզին մէվլուտու : 8 Պիր մէլէյին պու-
նու չօպանլարա խապէր վէրմէսի : 13
Քրիստոսուն մէվլուտու իչիւն չօգ մէ-
լէքլէրին Ալլահա թէսպիհաթ օգումա-
սը : 21 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին սիւն-
նէթի օլմասը : 22 Մարիամըն փաքէլէնմէ-
սի : 28 Սիմէոնուն վէ Աննանըն Քրիս-
տոսուն հագգընտա փէյղամպէրլիք էթ-
մէլէրի : 40 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին ի՛լ-
տէ իզտիյատ պուլմասը : 46 Հէյքէլտէ
խօճալար իլէ միւպահէսէ էթմէսի . 51
Վէ փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ միւթի՛
օլմասը :

1 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ օր կիւն-
լէրինէ Օգոստոս Կայսր թարա-
ֆընտան պիւթիւն տիւնեա թահ-
րիր օլունմաղա ֆէրման սատըր
2 օլտու : *Պու իլք թահրիր՝ կիւ-
րինոս Սիւրիա վալիսի իքէն օլ-
3 տու : Վէ ճիւմլէսի՝ թահրիր
օլունմագ իչիւն հէր քէս քէնտի
4 շէհրինէ կիտէրլէր իտի : Յոսէֆ
տախի Դաւիւթեատան
Նազարէթի շէհրինտէն՝ Յուդա-
տիսթանա Բեթղէհէմ տէնիլէն
Բդաւիթի շէհրինէ չըգտը , (Եղի-
բա Դաւիթին եվինտէն վէ գա-
5 պիլէսինտէն իտի ,) քի համլէ օ-
լան քէնտինէ նիշանը օլմուշ գա-
րըսը Մարիամ իլէ թահրիր օ-
6 լունա : Վէ վագի՝ օլտու քի՝
օնլար օրատա իքէն , օնուն տօ-
ղուրաճագ կիւնլէրի թէմամ օլ-
7 տու : Վէ էիլք տօղմուշ օղլու-
նու տօղուրտու , վէ օնու գուն-
տագլայըպ եմիլքտէ եաթըրտը .
զիրա գօնագ եէրինտէ օնլար ի-
չիւն մահալ եօղ իտի :
8 Վէ օլ մահալտէ՝ օվատա գալըպ
կէճէ սիւրիւլէրինի պէքլէյէն չօ-
9 պանլար վար իտի : Վէ իմդէ օն-
լարըն իւզէրինէ Դ՛ապպըն մէլէյի
կէլտի , վէ օնլարըն էթրաֆընտա
Դ՛ապպըն ճէլալի իշշագ էմտի .
10 վէ եղայէթլէ գօրգտուլար : Վէ
մէլէք օնլարա տէտի քի՝ Գօրգ-
ման , զիրա իշտէ սիզէ՝ ուհեր
գավմա օլաճագ պիր պէօյիւք
11 շագլըգ միւժտէ էաէրիմ • Ե՛Օ ի-
րա սիզէ պու կիւն Դաւիթի շէհ-
րինտէ Բաիր Խրիստոս տուր :
12 Վէ սիզէ նիշան պու օլա • Գտուն-
տագլայնմըշ վէ եէմլիքտէ եաթար
պիր մա՛սում պուլաճագսընըզ :
13 Վէ Թափանսըզ մէլէք իլէ պէ-
րաբէր կէօք ա՛քէրինէն պիր
չօգ ճէմաա՛թը օլտու , քի Ալ-
14 լահա թէսպիհ էտիպ՝ էյնի եիւ-
ճէլէրտէ Ալլահա համտ՝ վէ եէր
իւզէրինտէ Եսէլամէթ Եաուէմլէրտէ
հիւսնիւ բիզա օլսուն տէրլէր իտի :
15 Վէ վագի՛ օլտու քի՝ մէլէք-
լէր օնլարտան կէօյէ կիթիտիքտէ ,
օր չօպանլար պիրի պիրինէ՝ Ե՛ա-
լա Ալլահ՛ըմտէքտէ վարըպ պու
Բաբէրը պիզէ պիլտիրտիյի վու-
16 գուա՛թը կէօրէլիմ՝ տէտիլէր : Վէ
ա՛լէլ ա՛ճէլէ կէլիպ՝ Մարիամ ի-
լէ Յովսէֆի հէմ եէմլիքտէ եա-
17 թան մա՛սումու պուլտուլար : Վէ
կէօրտիքլէրինտէ՝ պու չօճու-
ղուն հագգընտա օնլարա սէօյ-
լէնիլէն շէյի նագլ էթտիլէր :
18 Վէ հէփ իշիտէնլէր՝ օնլարա չօ-
պանլարտան սէօյլէնիլէն շէյլէր
խուսուսունտա թա՛ճճիպ էթտի-

* Հռով. գ. 18 . 22 ; Եբր . թ . 14 ;
Վ Երեմ. լբ. 39 , 40 ; Եփես . գ . 24; բ Թես. բ . 12 ; բ Տիմ. ա. 9; Տիտ. բ. 12; ա Պետ. ա. 15; բ Պետ. ա . 4 ;
† Ես . խ. 3. Մազ . գ. 1; դ. 5; Մատ. ժա . 10 ; խա . 17 ;
‡ Մար . ա . 4; Գ. գ. 3;
§ Թու . իգ. 17; Մաղ . գ . 2 ;
– Ես. Թ. 2; Լբ. 7; Խթ. 9; Մատ. գ. 16 ; Գոր . իզ. 18 ;
‖ Պ . բ . 40;
+ Մատ . գ. 1 ; ժա . 7;
** Գոր . ե . 37 ;
†† Մատ . ա. 16 ; Գ . ա. 27 ;
‡‡ Մատ . ա. 25 ;
§§ Գ . ա . 12;
‖‖ Ղ . ա . 12;
¶¶ Ծն . ժբ. 3 ; Մատ . իբ . 19 ; Մար . ա . 15 ; Խա . 31, 32 ; Գ. իգ . 47 ; Կող . ա . 23 ;
** Ես. Թ. 6;
†† Մատ . ա 21 ;
‡‡ Մատ . ա. 16; ժգ. 16; Գ . ա . 43; Գոր . բ. 36; ժ. 36; Փիլ . բ . 11 ;
§§ Ծն . իբ. 12; Լբ . 1, 2 ; Սաղ . ճգ. 20, 21; ճխը . 2 ; Դան . է . 10; Եբր. ա. 14 ; Ցայտ. է . 11 ;
‖‖ Գ . ժթ . 38; Եփես. ա . 6 ; գ . 10 . 21 ; Ցայտ . է . 13 ;
¶¶ Ես . ծէ . 19 ; Գ . ա . 79; Հռով. է . 1 ; Եփես. բ. 17; Կող . ա . 20 ;
*** Ցօհ . գ . 16; Եփես. բ. 4 . 7; բ. Թես. բ. 16;
††† Ցօհ . գ . 9, 10 ;

Digitized by Google

19 լէր : Վէ Մարիամ հէփ պու սէօզլէրի՝ գալպինտէ թէֆէք-
20 քիւր եաէրէք սագլար իտի : Վէ չօպանլար կէրի տէօնիւպ՝ օնլա-
րա սէօյլէնտիյի իւշրէ հէփ ի-
շէթտիքլէրի վէ կէօրտիւքլէրի
շէյլէրտէն էօթիւրիւ Ըլլահա
համո ու սէնա էթտիլէր :
21 Վէ Իչօճուղու սիմէոնէ էթ-
մէյէ սէքիզ կիւն թէքմիլ օլ-
տուգտա , Հիսուս Յիսուս թէսմիյէ
օլունտու՝ քի օ տահա անա բահ-
մինէ տիւշմէզտէն էվվէլ մէլէքտէն
անկըլմըշ իտի :
22 Վէ օնլարըն Ծփաքլէնմէսի կիւն-
լէրի թէքմիլ օլտուգտա , Մով-
սէսին շէրիա՝թը միւհիմինճէ՝ օնու
Բապպա իհզար էմմէք իշիւն Ներու-
23 սաղէմճ էջգարտըլար • Բապպէրն
շէրիա՝թընտա եազըլը օլտուղու
կիպի քի՝ Ա֊էր անա բահմի աչան
էրքէք՝ Բապպա մուգատտես չաղ-
24 րըլաճագ , վէ Բապպէրն շէրիա՝-
թընտա սէօյլէնտիյի կիպի՝ պիր
էյիֆթ գումրու եա իքի կէօյէրճին
եավրուսու գուրպան սունալար :
25 Վէ իչթէ Ներուսաղէմտէ պիր
ատէմ օլուպ օնուն ատը Ամէօն ի-
տի • վէ օր ատէմ սատըգ վէ ի՝-
թիգաթլը իտի , վէ Իսրայէլին
թէսէլլիսինի պէքլէր իտի • վէ
օնուն իւշէրինտէ Բուհ էլ
26 Գուտս վար իտի : Վէ Բուհ
էլ Գուտստան օնա իլհամ օլուն-
մուշ իտի քի՝ թա Բապպէրն Մե-
սիհինի կէօրէնէտէք չէօլիմ
27 կէօրմէյէճէք : Վէ Նուհ իլէ
հէյքէլէ կէլտի • վէ մա՝սում Յի-
սուսու՝ պապասը վէ անասը օնուն
հագըշնա շէրիա՝թ միւհիպինճէ
օլսուն ա՝տէթի իճրա էթմէք իշիւն
28 իչէրի կէթիրտիքլէրինտէ , օնու
քէնտի գուճաղընա ալտը , վէ Ըլ-
լահա համո էտիպ տէտի քի՝
29 Ո՞վ իմտի եա՞ Նֆէնտիմ՝ սէօ-
զինէ կէօրէ պու գուլուննու սէ-
30 լամէթ իլէ սալը վէրէսին • Օ՞ի-
րա Մկէօզլէրիմ սէնին խէլասընը
31 կէօրտիւէր • Օնու քի՝ հէփ
գավմիէրին եիւգնւ էօնիւնտէ հա-
32 զըրատըն • Նմայիֆէլէրին ը-
ղգանմասը իչիւն նուր՝ վէ գավ-
մըն Իսրայէլ իչիւն շան :
33 Վէ Յովսէփ հէմ օնուն վա-
լիտէսի՝ օնուն հագըննա սէօյլէ-
նիլէն չէյլէրտէն էօթիւրիւ թա՝ճ-
34 ճիւպ էաէրլէր իտի : Վէ Մի-
մէօն օնլարա խայր տուա՝ էտիպ
օնուն վալիտէսի Մարիամա տէ-
տի քի՝ Իչթէ պու՝ Դ֊սրայէլտէ
չօգլարըն տիւշմէսի վէ գալգմասը
իչիւն վէ Ամիճատէլէ նիշանը ի-
35 չիւն գօնուլտու , (հէմ Ա֊սէնին
քէնտի ճանընա տախի գըլըճ կէ-
չէճէք ,) թա քի չօգ գալգէլէր-
տէն ֆիքըրլէր աշկըթար օլալար :
36 Վէ Ասեր սըպրիէնտան փա-
նուէլ գըզը փէյղամպէրէ Ընննա
վար իտի • մէզ քիւրէ փիր իս-
թիյար օլուպ պիքիրլիյինտէն եէ-
տի ևըլ գօճա իլէ եաշամըշ ի-
37 տի : Վէ օ սէքսէն տէօրթ եա-
շընտա գատար տուլ գարը ի-
տի , վէ Ակճէ վէ կիւնտիւզ ու-
րուճլար վէ նիյազլար իլէ ի՝պա-
տէթ էտիպ՝ հէյքէլտէն այրըլ-
38 մազ իտի : Օ տախի օլ սա-
ա՝թտա եէմիշիպ՝ Բապպա հաւնո
էաէր իտի , վէ ՀԸրուսաղէմ-
տէ հէվ խէլաս պէքլէյէնլէ-
րէ՝ օնտան էօթիւրիւ սէօյլէր
իտի :
39 Վէ Բապպէրն շէրիա՝թը միւճի-
պինճէ ճիւմլէ շէյլէրի թէքմիլ
էյտիքլէրինտէն սօնկրա , Գալիլէ-
եայա քէնտի շէհրլէրի Նազա-
40 րէթէ սէօնտիւլէր : Վէ Ա֊էօ-
ճուգ պէօյիւր իտի , վէ բուհտա
գուվվէթլէնիպ՝ ի՝լմ իլէ տօլար
իտի՝ , վէ իւշէրինտէ Ըլլահըն
լուֆթու վար իտի :
41 Վէ պասնք պայրամընտա օ-
նուն ախալարը Ւհէր եըլ Ներու-
42 սաղէմ վարըրլար իտի : Վէ օն
իքի եաշընտա օլտուղու զէման ,
օնլար պայրամըն ա՝տէթի իւշրէ՝
43 Ներուսաղէմէ չըգմաղըլա , կիւն-
լէրի պիթիրտիքտէն սօնկրա՝ օն-
լար տէօնէր իքէն , Յիսուս չօ-
ճուգ Ներուսաղէմտէ գալտը , վէ
Յովսէփ հէմ օնուն վալիտէսի
44 տույմատըլար : Վէ օնու եօլ-
տա պէրապէրլէրինճէ տիր զանն է-
տիպ՝ պիր կիւնլիւք եօլ կէչ-
տիլէր • վէ օնու խըսըմլարըն
վէ պիլտիքլէրին արասընտա ա-
45 րամաղըլա , օնու արայարագ՝ Ն-

ա Ծն . լէ . 11 ։ պ . ա . 66 ։ խա . 51 ։
ե Ծն . ժէ . 12 ։ ղ Եւ . ժբ . 3 ։ պ . ա . 59 ։
զ Մատ . ա 21 . 25 ։ պ . ա . 31 ։
է ղ Եւ . ժբ . 2, 3, 4 . 6 ։
ը Ել . ժգ . 2 ։ իբ . 29 ։ Լգ . 19 ։ Թուս . գ . 13 ։ ը . 17 ։ ժբ . 15 ։
թ ղ Եւ . ժբ . 2 . 6 . 8 ։
ժ Ես . խ . 1 . Մար . ժե . 43 ։ խա . 38 ։
ի Սաղ . ձթ . 48 ։ Եբր . ժա . 5 ։
լ Մատ . դ . 1 ։
խ Ծն . խզ . 30 ։ Փիլ . ա . 23 ։
ծ Ես . ծբ . 10 ։ պ . գ . 6 ։
կ Ես . Թ . 2 ։ խբ . 6 ։ խթ . 6 ։ կ . 1, 2, 3 ։ Մատ . գ . 16 ։ Գոր . ժգ . 47 ։ իբ . 28 ։
հ Ա֊ղ . իբ . 29 ։ Ղկ . ա . 31 ։
ձ Ղ֊ղ . ժ . 22 ։ Ա֊ղ . իբ . 10 ։ Յով . ժթ . 25 ։
ղ Գոր . իբ . 22 ։
ճ Գոր . իզ . 7 ։ ա Տիմ . է . 5 ։
ն Մար . ժե . 43 ։ խա . 25 ։ պ իդ . 21 ։
շ Մատ . դ . 1 ։
ո Ղկ . ա . 1 ։
չ Ես . ծբ . 10 ։ պ . գ . 6 ։
պ Ղկ . ա . 1 ։
ջ Ել . իգ . 15,17 ։ Լգ . 23 ։ բ Օր . ժգ . 1 . 16 ։
ռ Ղկ . ա . 1 ։
ս Ղկ . ա . 1 ։
վ Ղկ . ա . 1 ։
տ Ղկ . ա . 1 ։
ր Ղկ . ա . 1 ։
ց Ղկ . ա . 1 ։
ւ Ղկ . ա . 1 ։
փ Ղկ . ա . 1 ։
ք Ղկ . ա . 1 ։
օ Ղկ . ա . 1 ։
ֆ Ղկ . ա . 1 ։

Digitized by Google

46 րուսաղէմէ տէօնտիւլէր : Վէ վագի՝ օլտու քի իւչ կիւնտէն սօնկրա օնու հէյքէլտի՝ խօճալարըն օրթասընտա օթուրուր վէ օնլարը տինկլէյիպ օնլարա սիւ-
47 ալլէր էտէր պուլտուլար : Վէ ՚ոնու հէփ իշլտէնլէր՝ օնուն ա՛գլընա վէ օնուն ճէվապլարընա
48 թա՛ճճիպ էտ՚րլէր իտի : Վէ օնլար օնու կէօրտիւքտէ՝ շաշտըլար , վէ վալիտէի օնա՝ Ո՛յ օղուլ պիզէ նի՞չիւն պէօյլէ էթտին . իլթէ պապան հէմ պէն թասալանարագ սէնի արա-
49 յօր իտիք տէտի : Վէ օնլարա տէտի քի՝ պէնի նի՞չիւն արար իտինիզ , պիլմի՞զ մի իտինիզ քի ՚պանա փէտէրիմին էվինէ օլ-
50 մագ կէրէք տիր : Վէ ՚օնլար՝ օնլարա սէօյլէտիյի սէօզիւ անկ-
51 լամատըլար : Վէ օնլար իլէ ՚նէպ ՚նազարէթէ կէլտի , վէ օնլարա իթաա՛թ էտէր իտի . վէ ՚վալիտէի ճիւմլէ պու սէօզլէրի գալպինտէ սագլար իտի :
52 Վէ Յիսուս՝ ո՛լմտի վէ պօյտա վէ Ալլահըն հէմ՝ ատմլէրին ի՛նտինտէ լուԹֆտա՝ իլէրի կիտէր իտի :

ՊԸՊ Գ

1 Յովհաննէսին վա՛զը վէ վաՀԹիզի : 15 Քրիստոս ԷՓէնտիմիզին խուսուսունտա օնուն չէհատէթի : 20 Հերովդէսին Յովհաննէսի հապսէ գօմասը : 21 Քրիստոս ԷՓէնտիմիզին վաՀԹիզ օլունուր իքէն՝ կէօքտէն շէհատէթ օլունմասը : 23 Քրիստոս ԷՓէնտիմիզին սինան , վէ օնուն Յովսէփտէն եօգարը սիլսիլէսի տէՓԹերի :

1 Վէ Տիբերիոս կայսրըն փատիշահլըղընըն օն պէշինճի ելըլըտա՝ Պո՚նտոսլու Պիղատոս Ի՚-
հուտիայի վալիսի իքէն , վէ ՚Հերովդէս Գալիլիանըն րուպ՝ պաշըսը իքէն , վէ օնուն գա-
րընտաշը Փիլիպպոս Իտուրիա վէ Տրաքոնիա տիյարընըն րուպ՝ պա-
շըսը իքէն , վէ Լիւսանիա Ա՚բի-
լինանըն րուպ՝ պաշըսը իքէն ,
2 ՚Աննա վէ Կայիափա պաշ քեա-
հինլէր՝ իքէն , էօյլտէ ՚Օ՚ազա-
բիանըն օղլու Յովհաննէսէ Ա՚լ-
3 լահըն քէլամը օլտու : Վէ Յոր-
դանանըն հէփ էթրաֆ մահալլէ-
րինէ կէլտի , վէ էկիւնահլար ա՛ֆվ-
լըղը իչիւն Թէվպէ վաՀԹիզինի
4 վա՛ղ էտէր իտի . ՚Աիճէ քի Ի՚-
սայի փէյղամպէր սէօզլէրինէն
քիթապըընտա եազըլմըշ տըր քի
տէյօր . Տ՚Ըէօլտէ չըղըրանըն սէ-
սի . Ի՚պապըն եօլունու հազըրլայըն ,
օնուն Թարիգլէրինի տօղրու-
5 տուն . Ո՚էր տէրէ տօլաճագ , հէմ՝
հէր տաղ վէ Թէփէ ալ չագլա-
նաճագ . վէ էյրիլէր տօղրու՝ վէ
6 սարպ եօլլար տիւզ օլաճագ . Վէ
Ի՚հէր Թէն Ա՚լահ՚ըն խէլասը՚ընը
կէօրէճէք :
7 Ի՚մտի օնտան վաՀԹիզ օլուն-
մաղա չըզան խալգա տէր իտի
քի՝ Ո՚յ էնկէրէք եըլա՚ը էվ-
լատլարը՝ կէլէճէք ղազապտան
գաչմասընը սիզէ քի՞մ կէօսթէր-
8 տի : Ի՚մտի Թէվպէյէ լայըգ
մէյվէլէր հասըլ էտին , վէ քէն-
տի քէնտինիզտէ՝ փէտէրիմիզ Ա՚բ-
րահամ տըր տէմէյէ պաշլաման .
զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ա՚լահ
Ա՚բրահամա շու Թաշլարտան փա-
Էէ էվլատլար գալտըրմըպա գա-
9 տիր տիր : Ո՚էմ տախի շիմտի
պալթա՝ աղաճլարըն քէօքիւնտէ
եամթայօր , Էիմտի հէր էյի մէյ-
վէ վէրմէյէն աղաճ քէսիլիպ՝ ա-
10 թէշէ աթըլըր : Վէ խալգ օնա
սիւալ էտիպ՝ ե՚մտի նէ՞ էյլէ-
11 յէլիմ տէրլէր իտի : Վէ ՚ճէ-
վապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
Իքի գաֆթանը օլան՝ օլմայան
իլէ փայլաշըրն , թաա՛մը օլան
12 տախի պէօյլէ էյլէսին : Վէ
Ի՚վաֆթիզ օլմաղա կէօմրիւքճիւ-
լէր տէ կէլտիլէր , վէ օնա՝ Ո՚յ
Ի՚օճա նէ՞ էյլէյէլիմ տէտիլէր :
13 Վէ օնլարա տէտի քի՝ Ա՚իզէ
Թէնապիհ օլանտան էզիյատէ պիր
14 չէյ էթմէն : Վէ օնա ա՛սքէր-
լէր տախի սօրուպ՝ Պիզ տէ նէ՞
էյլէյէլիմ տէտիլէր . վէ օնլա-
րա տէտի քի՝ Կ՚իմսէյի ճէնճէթ-
մէն , վէ Ի՚փթիքրա էթմէն , վէ
ի՛ւլուֆէնիզ իլէ գանաա՛թ էյ-
լէյին :
15 Վէ գամմ պէքլէմէքտէ իքէն ,
վէ Յովհաննէսին հագգընա ճիւմ-
լէսի՝ Ո՚ճապա Ա՚րիստոս պո՞ւ մի
տէյիւ գալպլէրինտէ տիւշնը-
նիւը իքէն , Յովհաննէս ճիւմլէ-

ե Գ. ա. 77։

դ Ես. խ. 3։ Մատ. գ. 3։ Մարկ. ա. 3։ Ցօհ. ա. 23։

ե Սաղ. ղբ. 2։ Ես. ծբ. 10։ Գ. բ. 10։

զ Մատ. գ. 7։

է Մատ. է. 19։

ը Գոր. բ. 37։

թ Գ. ժա. 41։ բ Կոր. ը. 14։ Ցակ. ը. 15, 16։ ա Ցօհ. գ. 17։ դ. 20։

ժ Մատ. իա. 32։ Գ. է. 29։

ի Գ. ժԹ. 8։

լ Ել. իգ. 1։ Ղեւ. ժԹ. 11։

ա Ցօհ. ժա. 49. 51։ ժը. 13։ Գոր. դ. 6։

բ Մատ. գ. 1։ Մարկ. ա. 4։

ա Ցօհ. բ. 16։

է Գ. Թ. 45։ ժը. 34։

ի Խա. 19։ Դան. է. 28։

օ ա Թագ. ը. 26։ Խա. 40։

Digitized by Google

սինէ ՀԷվասպ վէբիպ տէտի ։
16 Իկէբէլ պէն սիզի սու իլէ վաֆ-
թիզ էտէբիմ , ամմա պէնատէն
տահա գուվվէթլիսի կէլիյօր , քի
պէն օնուն պյագ գապլարընըն
թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տե-
յիլ իմ ։ օ սիզի Լուհ էլ Կուտս
վէ աթէլ իլէ վաֆթիզ էտե-
17 ՀէԹ տէր ։ վէ եափասը էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը
թէմիզլէյէՀէք , վէ Ֆպուղտայը
անպարընա ՀէմՀ՝ էտէՀէք , ամ-
մա սամանը սէօյիւնմէդ աթէլ ի-
18 լէ եագաՀագ տընը ։ Լմմի տահա
պաշգա չօգ շէյիյէը իլէ գավմա
նասիհաթ էտիպ՝ միւժտէ վէբէր
իտի ։
19 վէ Լրուպ՝ պաշը Ֆերովդէս
գարընտաշը փիլիպպոսուն գարը-
սը Ֆերովդիա իչինէ՝ վէ Ֆերով-
դէս հէվի էթտիյի քէօթիւլիւք-
լէր իչինէ՝ օնատն թա՛զիր օ-
20 լունմաղ իլէ , հէվիսինին իւ-
զէրինէ պուտնու տախի ի՛լավէ
էվտի , քի Յովհաննէսի զընտա-
նա գափատը ։
21 վէ վագի՝ օլտու քի գավմըն
ճիւմլէսի վաֆթիզ օլտուգտա , հՅի-
սուս տախի վաֆթիզ օլուպ տուա՝
22 էտէր իքէն կէօք աչըլտը ։ վէ
Լուհ էլ Կուտս օնուն իւզէրինէ՝
ճէսէտի շէքիլտէ կէօյէրճին կի-
պի էնտի , վէ կէօքտէն Ակվ-
կիւլիս Օղլում սէն սին , սէնատէն
բազի օլտում տէյիս պիր սէս օլ-
տու ։
23 վէ Յիսուս քէնտիսի՝ ՆԹագ-
րիպէն օթուղ հաշընա կիրմէյէ
պաշլատը ։ վէ զանն օլունտու-
ղու իւզրէ ՀՅովսէփին օղլու ի-
24 տի ։ քի օ՝ Ֆեղինին օղլո՝ , էէ
Ա՛ատաֆըն՝ Պեւինին՝ Ա՛ղ-
քինին՝ Յաննէնին՝ Յովսէփին
25 օղլո՝ , էէ Ա՛ատաթիանըն՝ Ա-
մոսուն՝ Նաւում մուն՝ Եսղլինին՝
26 Նանգէնին օղլո՝ , էէ Ա՛ատաթըն՝
Ա՛ատաթիանըն՝ Սէմէինին՝ Յով-
27 սէփին՝ Յուդանըն օղլո՝ , էէ
Յովհաննանըն՝ Թեսանըն՝ Օզրա-
բաբէլին՝ Սաղաթիէլին՝ Նէրինին
28 օղլո՝ , էէ Ա՛ղքինին՝ Ադդինին՝
Կոսամըն՝ Եղմոդադըն՝ Եյրին
29 օղլո՝ , էէ Յովսէէին՝ Եղիազա-
րըն՝ Յովրիմին՝ Ա՛ատաթըն՝ Պէ-
30 Լինին օղլո՝ , էէ Սիմէօնուն՝ Յու-
դանըն՝ Յովսէփին՝ Յոնանըն՝
31 Եղլսակիմին օղլո՝ , էէ Ա՛ղեանըն՝
Ա՛այնանըն՝ Ա՛ատաթանըն՝ Ն՛ա-
32 թանըն՝ Ո՛սաւիթին օղլո՝ , էէ
Յեսսէնին՝ Ովէդին՝ Նոռոսուն՝
Սաղմոնուն՝ Ո՛սասոնուն օղլո՝ ,
33 էէ Ամինադաբըն՝ Ըրամըն՝ Նա-
ոնսուն՝ Փարէսին՝ Յուդանըն օղ-
34 լո՝ , էէ Յակոբուն՝ Լսահակըն՝
Ըբրահամըն՝ ՆԹարանըն՝ Ո՛սա-
35 քովսուն օղլո՝ , էէ Սերուգուն՝
Ռագաւըն՝ Փաղէկին՝ Ըբերին՝
36 Սաղանըն օղլո՝ , Լէէ Կայնանըն՝
Ըրբաքսադըն՝ Ա՛էմին՝ Նոյուն՝
37 Գամէքին օղլո՝ , էէ Ա՛աթու-
սաղանըն՝ Ենովքուն՝ Յարետին՝
Ա՛աղաղէէլին՝ Կայնանըն օղլո՝ ,
38 էէ Ենոսուն՝ Սէթին՝ Ադամըն
օղլո՝ , Լէէ Ըլլահըն իտի ։

ՊԸՊ Դ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին Թէճրիւպէ օ-
մասը ։ 13 Օնուն շէյթանը եէնմէսի ։
14 Ա՛զ էթմէյէ պաշլամասը ։ 16 Նա-
զարէթլիլէրին՝ օնուն լաթիֆ քէլամէ-
րինէ Թա՛ճիւպ էթմէսի ։ 33 Օնուն
պիր ճինլիյէ շիֆա վէրմէսի ։ 38 Պետ-
րոսուն գայնանասընը , 40 վէ պիր միգ-
տար պաշգա խասթալարը սաղալմասը ։
41 Շէյթանլարըն Քրիստոսու իգթար
էթմէսի , վէ պունտան էօթիւրիւ Թա՛-
զիր օլմալէրի ։ 43 Քրիստոս Էֆէնտի-
միզին շէհրլէրտէ վա՛զ էթմէսի ։

1 վէ Յիսուս Լուհ էլ Կուտս ի-
լէ տօլու՝ Յորդանանտան տէօն-
տիւ ։ վէ Բրուհտան չէօլէ կէօ-
2 Թիւրիւլտիւ ։ վէ շէյթանտան
գըրգ կիւն իմթիհանան օլունտու ։ վէ
Ֆօլ կիւնլէրտէ հիչ պիր շէյ
եէմմէտի , վէ օլ կիւնլէրը Թէքմիլ
օլտուգտա՝ ա՛գըպլէթի աճըգտը ։
3 վէ շէյթան օնա՝ Եյիյէր իսպո-
ուլլահ իսէն , շու Թաշա տէ
4 քի էքմէք օլսուն տէտի ։ վէ
Յիսուս օնա ճէվապ վէրիպ տէտի
քի՝ Ա՛տէմ եալընըզ էքմէք իլէ
եաշամազ , իւլա Ըլլահըն հէր սէօ-
զիւ իլէ եաշար փէյղա՛եաղըլմըշ
տընը ։
5 վէ շէյթան օնու պիր ենիք-
սէէ տաղա էօգարըպ՝ պիր ան-
տէ տիւնեանըն հէվի փատիշահ-
լըգլարընը օնա կէօսթէրտի ։
6 վէ շէյթան օնա տէտի քի՝

Ե Մատ. գ. 11։

Զ Ջաք. ժբ. 12։

է Բ Թագ. ե. 14։ ա Մն. գ. 5։

ը Հուդիթ. դ. 18, ըէ։ ա Մն. ք. 10, ըէ։

թ Միք. դ. 12։ Մատ. ժգ. 30։

ժ Ծն. ժա. 24. 26։

ի Պագ՝ Ծն. ժա. 12։

ժա Ծն. ե. 6, ըէ։ ժա. 10, ըէ։

ի Մատ. ժբ. 3։ Մար. զ. 17։

ժբ Ծն. ե. 1, 2։

հ Մատ. գ. 13։ ՁօՀ. ա. 32։

ժգ Մատ. դ. 1։ Մար. ա. 12։

Ձ Պագ՝ Թուս. գ. 3. 35. 39. 43. 47։

ժդ Բ Խա. 14։ Պ. ք. 27։

ղ Մատ. ժգ. 55։ ՁօՀ. զ. 42։

ի Եզ. լգ. 28։ գ Թագ. ժք. 8։

ի Բ Օր. ք. 3։

Digitized by Google

ՀԷվ պու հիւքիւմէթի վէ օն-
լարըն ի'զէթինի սանա վէրէ-
յիմ, զերա Եպանա Թէսլիմ օլ-
մուշ տուր , վէ օնու քիմէ իս-
7 թէրսէմ վէրիրիմ : Լմտի էյէր
սէն էօնիւմէ սէճտէ գըլար իսէն ,
8 հէփիսի սէնին օլաճագ : Վէ
Յիսուս օնա ճէվապ վէրիպ տէ-
տի քի՝ Ընտրմա կիթ եա՞ շէյ-
թան , ղէթ՝ Ո՛ւլահըն Բապպա
սէճտէ գըլասըն , վէ եալընըզ օ-
նա ի'պատէթ էտէսին տէյիս
ղեազըլմըշ տըր :
9 Վէ Եօնու Երուսաղէմ կէ-
թիրտի , վէ հէյքէլին գուպ-
պէսինտէ տուրտուրուպ օնա տէ-
տի քի՝ Էյէր Լաոնուլսա ի-
սէն , քէնտինի պուբաոան ա-
10 շաղա աթ . Օ՛իրա ըեազըլմըշ
տըր քի՝ Վէնտէն էօթիւրիւ՝ մէ-
լէքլէրինէ սէնի հըփզ էթմէք ի-
11 շիւն թէնպիհ էաէճէք . Վէ սէ-
նի էլլէր իւզէրինտէ գալտըրա-
ճագլար քի՝ այաղընը թաշա
12 հարիմայասըն : Վէ Յիսուս ճէ-
վապ վէրիպ օնա տէտի քի՝ Ըլ-
լահըն Բապպը իմթիհան էթ-
մէյէնին պէյթ- Խսէօյլէնմիշ տիր :
13 Վէ շէյթան հէր իմթիհանը
թէքմիլ էվտիքտէ , Խպիր զէման
օնտան այրըլտը :
14 Վէ Յիսուս՝ Ո՛ւհուն գուվ-
վէթի իլէ Եո՛ռւսղնեայա տէօնտիւ ,
վէ օնուն հագգընա հէփ էթ-
րաֆ մահալլէրէ խապէր եայըլ-
15 տը : Վէ քէնտիսի օնլարըն ճէ-
մաա'թ նէրլէրինտէ էօյրէտէրէք՝
հէփիսինտէն ի'զէթլէնիր իտի :
16 Վէ Ն՛ազարէթէ գէլտի , քի
օրատա պէսլէնմիշ իտի . վէ ա՛-
տէթի իւզրէ՝ Նշաբաթ գիւնիւն-
տէ ճէմաա'թ նէրինէ կիրիպ օ-
17 դումաղա գալգտը : Վէ օնա
Նասայի փէյղամպէրին քիթապը
վէրիլտի . վէ քիթապը աչըըզ-
տա , շօլ մահալի պուլտու քի՝
18 օրատա եազըլմըշ իտի . Ո՛րպա-
պըն Ո՛ւհու իւզէրիմտէ տիր . օ-
նուն իչինն պէնի ֆագիրլէրէ
միւժտէ վէրմէյէ մէհ էթտի ,
պէնի գալպի գըըըզ օլանլարա
19 շնիֆա վէրմէյէ՝ էսիրլէրէ ազատ-
լըգ՝ վէ քէօրլէրէ կէօզէրին ա-
չըլմասընը վա'զ էթմէյէ՝ զուլմ

ալէքընտա էզիլէնլէրի ազատ սալը
վէրմէյէ , Բապպընն մագպուլ սէ-
նէսինի վա'զ էթմէյէ կէօնտէրտի :
20 Վէ քիթապը տիւրտիւ , վէ խըզ-
մէթճիյէ կէրի վէրիպ օթուր-
տու . վէ ճէմաա'թ նէրինտէ հէ-
փիսինին կէօզլէրի օնուն իւզէ-
21 րինէ տիքիլմիշ իտի : Լմտի օ
օնլարա՝ Պու եազըլան պու կիւն
գուլագլարընըզ իշիտիր իքէն
թէքմիլ օլմուշ տուր տէմէյ պաշ-
22 լատը : Վէ հէփիսի օնա չէճա-
տէթ էտէրլէր իտի , վէ Նօնուն
աղզընտան չըգան լէթաֆէթլի
սէօզլէրէ թա'ճճիւպ էտիպ՝ Ը՛յով-
սէփին օղլու պու տէյի՞ մի տեր-
23 չէր իտի : Վէ օնլարա տէտի քի՝
Էլպէթթէ սիզ պանա պու թէմ-
սիլի տէյճէքսինիզ . Նա՞ հէ-
քիմ՝ քէնտինի սաղալթ . Հէր
նէ քի իշիթտիք իսէ՝ քի Ո՛վա-
փառնայումտա օլտու , պու բատա՝
Ո՛քէնտի վէրպէյէնտէ տակի էյլէ :
24 Վէ օ տէտի քի՝ Կէրչէք տէրիմ
սիզէ քի՝ Ո՛չիչ պիր փէյղամպէր
քէնտի վաթանընտա մագպուլ տէ-
25 չիլտիր : Չէմ սիզէ հագգան տէ-
րիմ քի՝ Էղղիանըն կիւնէյէրինտէ
կէօք իւչ եըլ վէ ալթը այ գափանըպ
պիւթիւն եէրտէ պէօյիւք գըթլըգ
օլտուղու զէման , Իսրայէլտէ չօգ
26 տուլ գարըլար վար իտի . Վէ
Էղղիա օնլարըն հիչ պիրինէ կէօն-
տէրիլմէտի , իլլա Սիդոնուն Սա-
րեփթա չէհրինտէ պիր տուլ գա-
27 ղընը իչմէյէ : Վէ Էղղիսէ
փէյղամպէրին զէմանընտա՝ Իս-
րայէլտէ չօգ ճիւտամլըլար վար
իտի . վէ Սիւրիանի Ո՛ւեմանտան
ղայրի օնլարտան հիչ պիրի փաք-
28 լընմատը : Վէ ճէմաա'թ նէրինտէ
հէփիսի պուննլարը իշիթտիքտէ՝
29 էօվքէ իլէ տօլտուլար : Վէ օն-
լար գալգըպ՝ օնու շէհրին տի-
շարըսընա չըգարտըլար , վէ օնու՝
իւզէրինտէ քէնտիլէրին շէհրի
եափըլմըշ օլան տաղըն թա ու-
րումունատէք կէօթիւրտիւլէր
քի՝ օնու ապաղա աթալար : Ըմ-
30 մա օ Ո՛նլարըն արասընտան կէ-
չիպ կիթտի :
31 Վէ Գալիլեանըն շէհրի՝ Նա-
փառնայումա էնտի , վէ շաբաթ
կիւնլէրինտէ օնլարա էօյրէտիր

Ի ՃՕՀ . ԺԲ . 31 ։ ԺԳ 30 ։ ՃայտՏ . ԺԳ . 2 . 7 ։
Ղ Բ ՕՐ . Զ . 13 ։ Ժ . 20 ։
Ի Մատ . Դ . 5 ։
Ը Սաղ . ղա . 11 ։
Ի Բ ՕՐ . Զ . 16 ։
Ժ ՃՕՀ . ԺԳ . 30 ։ Եբր . Դ . 15 ։
Ի Մատ . գ . 12 ։ ՃՕՀ . գ . 43 ։
Լ Խա . 1 ։
Ի Գոր . Ժ . 37 ։
Ի Մատ . Բ . 23 ։ ԺԳ . 54 ։ Մար . Զ . 1 ։
Ի Գոր . ԺԳ . 14 ։ ԺԷ . 2 ։
Հ Ես . կա . 1 ։

Ի Սաղ . խԷ . 2 ։ Մատ . ԺԳ . 54 ։ Մար . Զ . 2 ։ Ղ . Բ . 47 ։
Ը ՃՕՀ . Զ . 42 ։
Ի Մատ . Դ . 13 ։ ԺԳ . 23 ։
Ր Մատ . ԺԳ . 54 ։ Մար . Զ . 1 ։
Ր Մատ . ԺԳ . 57 ։ Մար . Զ . 4 ։ ՃՕՀ . Դ . 44 ։
Ն Գ Թագ . ԺԷ . 9 ։ ԺԸ . 1 ։ ՃԱԿ . Ե . 17 ։
Ղ Դ Թագ . Ե . 14 ։
Ա ՃՕՀ . Ը . 59 ։ Ժ . 39 ։
Ը Մատ . Դ . 13 ։ Մար . ա . 21 ։

32 իսի ։ Վ֊է օնուն Թա՛լիմինտէն հէյրան գալըրլար իսի ։ Պէրա օնուն քէյամը՝ հիւքիւմէթ իլէ
33 իսի ։ Վ֊է Ըհէմաա՛թ եէրինտէ՝ նափաք ճինն րուհու օլան պիր ատէմ վար իսի , վէ ենքսէք
34 սէս իլէ պաղըրըպ տէսի քի՝ Գօյ վէր , պիզիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար՝ նա՞ Նազարէթլի Յիսուս , պիզի հէլաք էթմէ՞յէ մի կէլսին ։ ֊Սէնի պիլիրիմ քիմ սէն , ՚Ա՛ստ֊
35 Հրն Մ՚ուգատտէսի սէն ։ Վ֊է Յիսուս օնու ա՛զարլայրակ՝ Ի՛ւ օլ, վէ օնսան էրգ տէսի ։ վէ ճինն օնու օրթայա էարփըպ՝ օնա հիշ պիր զարար վէրմէքսիզին օնսան
36 էրգտը ։ Վ֊է հէփիսի միւթէհա֊ յիր օլուպ՝ պէյնէրինտէ սէօյ֊ լէշիկ տէրլէր իսի ։ Գու նէ՞ սէօզ տիր քի՝ նափաք րուհ֊ լա հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ ի֊ լէ էմր էտէր , վէ էրգարլար ։
37 Վ֊է էթրաֆ մահալլէրին հէր եէրինէ՝ օնուն հագգընա խապէր եայրլըր իսի ։
38 Վ֊է Ըհէմաա՛թ եէրինտէն գալ֊ գըպ՝ Միմոնուն էվինէ կիրսի ։
39 Վ֊է Միմոնուն գայնանասը չէտիս սրթմատան Թուրթուլմուշ իսի ։ վէ օնսան էօրթիւրիւ օնա եալ֊
40 վարտրլար ։ Վ֊է օնուն իւզէրի֊ նէ տուրուպ՝ սրթմայը ա՛զար֊ լատը , վէ օնու պրագտը ։ վէ տէր ա՛գապ գալգըպ՝ օնլարա խըզմէթ էտէրիսի ։
41 Վ֊է ֊Կիւնէշ պաթտըղը զէ֊ մանն , տիւրլիս տիւրլիս ի՛լէթ֊ լէրտէն հէփ խասթալարը օլան֊ լար՝ ֊օնլարը օնա կէթիրտիլէր ։ վէ օնլարըն հէր պիրինին իւ֊ զէրինէ էլլէրինի գօյուպ՝ օնլարը
42 սաղալթը ։ ՚Էմ չօգ քիմսէլէր֊ տէն ճինլէր տախի չըգըպ՝ պա֊ ղըրարադ տէրլէր իսի քի՝ Վէն Իսկնուլլահ Վքրիստոս սըն ։ վէ ֊օնլարը ա՛զարլայարադ սէօյլէ֊ մէյէ գօյ վէրմէզ իսի , զիրա օնուն Վքրիստոս օլտուղունու պիլիրլէր իսի ։
43 Վ֊է ֊Կիւնտուզ օլտուգտա , էր֊ գըպ պիր էէօլ մահալէ վարտը , վէ խալգ օնու արար իսի , վէ օնուն հանընատէք կէլիպ օնու ալըգօրլար իսի քի՝ հանլարընտան
44 կիթմէյէ ։ Ըմմա օնլարա՝ պա֊ նա Ըլլահըն փատիշահլըղընը սա֊ յիր չէհրլէրտէ տախի միւժտէ էթմէք կէրէք տիր , զիրա պու֊ նուն իչինն կէօնաէրիլտիմ տէսի ։
45 Վ֊է Փալիլեանըն ճէմաա՛թի եէր֊ լէրինտէ վա՛զ էտէրիսի ։

ՊԸՊ Ե

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին պետրոսուն գա֊ յէղընտան խալգա վա՛զ էթմէսի ։ 4 Պա֊ ղըդ թուրթմագտա իչրա էթտիյի պիր մի՛ւճիզաթ իլէ՝ պետրոսա նիճէ օնու ատէմ ավլայըճընը էտէճէյինի կէօս֊ թէրմէսի ։ 12 Ճիւտամըյը փաքլէմ֊ սի ։ 16 Ձէօլտէ տուա՝ էթմէսի ։ 18 Պիր քէօթրիւմիւ սաղալթմասը ։ 27 Կէօմրիւքճիու Մատթէոսու տա՛վէթ էթ֊ մէսի ։ 29 Ճանլարընն հէքիսի միսիլու՝ կիւնահ֊քեարլար իլէ պերապեր էքմէք եէմէսի ։ 34 Րէսուլլարա՝ քէնտինին կէօյէ չըգմասընտան սօնկրա՝ ուրուճ թուրթաճագլարընը՝ վէ պաշ լարընա կէլէ֊ ճէք սըղլէթէլէրն փէշին խապէր վէրմէսի ։

1 Վ֊է վագի՝ ֊օլտու քի՝ գալա֊ պալըգ Ըլլահըն քէլամընը տինկ֊ լէմէ յէ օնուն իւզէրինէ իւչտիւք֊ տէ , քէնտիսի Վենեսաարէթի կէօ֊ լիւնիւն ճանընտա տուրուր իսի ։
2 Վ֊է կէօլիւն ճանընտա իքի գա֊ յրդ տուրուր կէօրտիւ ։ վէ պա֊ լըգճըլար օնլարտան չըգըպ՝ աղ֊
3 լարը եայգայօրլար իսի ։ Վ֊է գա֊ յրգլարընն պէրինէ քի Միմոնուն իսի՝ կիրիպ օնա եալվարտը քի գարատան պիրազ աչըլա ։ վէ օ֊ թուրուպ՝ գայըգտան գալապալը֊ ղա էօյրէտիր իսի ։
4 Վ֊է սէօյլէմէքտէն ֆէրաղաթ էմօտիքտէ , Միմոնա՝ Բ֊ինկինէ ա֊ չըլ վէ սաղարընըզը ավ իչիւն
5 սարգըտընն տէսի ։ Վ֊է Միմոն ճէվապ էտիպ օնա՝ Նա՛ Կօճա պիւթիւն կէճէ չալըշտըգ ամմա հիշ պիր շէյ թուրթամասադ , լաքին սէնին սէօզիւն իլէ աղը
6 սարգըսայրմ տէսի ։ Վ֊է օնլար պուննու էթտիքտէ՝ ղայէթ չօգ պալըգ էվիրտիէր , վէ օնլարընն
7 աղը եըրթըլըր իսի ։ Վ֊է օպիր գայըգտա օլան օրթագլարընա ի֊ շարէթ էտէրլէր իսի քի՝ կէլիպ քէնտիլէրէ եարտըմ էտէյէր ։ օն֊ լար տախի կէլիպ գայըղլարընն ի֊ քիսինի տէ տօլտուրտուլար , շէօյ֊ լէ քի օնլար պաթտայօր իսի ։

Մատ. զ. 28, 29 ։ Տիտ. բ. 15 ։ Ձ Մար. ա. 23 ։
֊ Խա. 42. ֊ Սաղ. ժզ. 10։ Դան. Թ. 24։ Գ. ա. 35։
֊ Մար. ա. 35։
Վ Մատ. ը. 14 ։ Մար. ա. 29։
֊ Մատ. ը. 16 ։ Մար. ա. 32։
Բ Մար. ա. 34։ գ. 11։
Գ Մար. ա. 25. 54 ։ Խա. 34, 35 ։
Ե Մատ. դ. 18 ։ Մար. ա. 16։
Է ՃՕՀ իա. 6 ։
Ը Մար. ա. 39 ։

Digitized by Google

8 Վէ Սիմոն Պետրոս կէօրտիւքտէ ,
Յիսուսուն տիզլէրինէ տիւշլիւք՝
է Պէնտէն չէքիլ , զի ես
մահքեար ատէմ իմ եա՛ Բապ
9 տէտի : Օ իրա հէփ օնուն իլէ
պէրապէր օլանլար՝ թութտուգ-
լարը պալըգլարըն ավընտան էօ-
10 թիւրիւ՝ հէմ քէզալևք Սիմոնուն
օրթագլարը օլան Հէրեգէոսուն
օղուլլարը Յակոբոս հէմ Յով-
հաննէս տախի միւթէհայիր օլ-
տուլար • վէ Յիսուս Սիմոնա
տէտի քի՝ Կօրգմա , տշլմտէն
սօնկրա ատէմ ավճըսը օլաճագ
11 սըն : Վէ գայըգլարը գարայա
չէքտիլէր , վէ հէր շէյի պրա-
ղըպ՝ օնուն արտընճա վարտըլար :
12 Վէ ևվագի՝ օլտու քի օ՝ շէհր-
լէրին պիրինտէ իքէն , իլճէ ճհւ-
տամ իլէ տօլու պիր ատէմ քի Յի-
սուսու կէօրտիւքտէ՝ նիւզիւ գօ-
յուն գափտընտը , վէ օնա եավվա-
րըպ՝ Եա՛ Բապպ էյէր խթէը ի-
սէն , պէնի փաքլէմէ յէ գատիր սին
13 տէտի : Վէ էլինի ուզատըպ
օնա տօգանտը , վէ՝ Խսթէրիմ ,
փաքլէն տէտի • վէ տէր ա՛գապ
14 ճհւտամ օնտան կիթտի : Վէ
Էօնա էմր էտիպ պէտէ քի՝ Վիմ-
սէյէ սէօյլէմէ • լաքին վարըպ՝
քէնտինի քնահինէ կէօսթէր , վէ
օնլարա շէհատէթ տէյիւ՝ փաք-
լէնմէն իչհւն ընովսէին էմր էթ-
15 տիյինէ կէօրէ Թագտիմ էյլէ : Վէ
օնուն հագդընա զնյատէսի իլէ սէօզ
նայըլըը իտի • վէ Բչօգ խալգ օ-
նա տինկլէմէք իչհւն վէ օնուն է-
լի իլէ խասթալըգլարընտան սա-
ղալմագ իչհւն պիրիքիրլէր իտի :
16 Ընմմա օ՝ էչօլ մահալևէրէ չէ-
քիպ տուա՝ էտէրիտի :
17 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ կիւն-
լէրին պիրինտէ քէնտիսի էօյրէ-
տիր իտի • վէ Գալիլեանըն հէմ
Նէհուտիսթանըն վէ Երուսաղէ-
մին հէր քէօյինտէն կէլմիշ փա-
րիսեցիլէր վէ շէրիաթի խօճալա-
րը օթուրուրլար իտի • վէ օնլարա
չնիճա վէրմէ յէ Բապպըն գուվ-
18 վէթի վար իտի : Վէ էիլճէ պո՛-
ղը քիմսէլէր տէօշէյին իւզէ-
րինտէ քէօթրիւմ պիր առէմ կէ-
թիրտիլէր , վէ օնու իչէրի կէօ-
թիւրիւպ՝ էօնիւնէ գօմպա էօլ
19 արարլար իտի : Վէ գալապա-
լըգտան օնու իչէրի կէօթիւրմէ-
յէ եօլ պուլմամագ իլէ , տամա
չըգրպ՝ քէրէմիտլէրին արասըն-
տան օնու տէօշէք իլէ պէրապէր
օրթայա Յիսուսուն էօնիւնէ սար-
20 գըթտրլար : Վէ օնլարըն իմա-
նընը կէօրիւպ օնա՝ Եա՛ ատէմ
կիւնահլարըն սաձա ա՛ֆվ օլուն-
21 տու տէտի : Վէ Ւքհամէթիպլէր
հէմ Փարիսեցիլէր տիւշլիւնէմ յէ
պաշլայրպ՝ Պու քիմ տիր քի
քիւֆրլէր սէօյլէր • Էեալընըզ
Ընհահան մա՛տա՝ կիւնահլար
ա՛ֆվ էթմէ յէ քի՞մ գատիր տիր
22 տէտիլէր : Վէ Յիսուս օնլա-
րըն տիւշլիւնտիյինիւ անկլամա-
ղըա , ճէվապ վէրիսյ օնլարա
տէտի քի՝ Գահլպէրինէզտէ նէ՞
23 տիւշլիւնիյօրսունուզ • Եա՞նկըսը
տահա գօլայ տըր • Կիւնահլարըն
սանա ա՛ֆվ օլունտու առէմէի
մի , եօխսա՝ Գալգ վէ կէզ տէ-
24 մէտի մի : Ընմմա Յնսան Օղլունուն
հէր իւզէրինտէ կիւնահլար ա՛ֆվ
էթմէ յէ հիւքիւմէթի վար իտի-
յիտի պիլէսինիզ տէյիւ , քէօթ-
րիւմէ տէտի քի՝ Վանա տէրիմ •
Գալգըպ տէօշէյինի գալընը , վէ
25 էվինէ կիթ : Վէ օ տէր ա՛գապ
օնլարըն էօնիւնտէ գալգըպ՝ շօլ
իւզէրինտէ եաթտընը շէյի գալ-
տընտը , վէ Ընհահա շիւքր է-
26 տէրէք՝ էվինէ կիթտի : Վէ
ճհւմլէսի միւթէհայիր օլտուլար ,
վէ Ընհահա շիւքր էտէրլէր ի-
տի • վէ գօրգու իլէ տօլուպ՝ Պու
կիւն ա՛ճայըպ շէյլէր կէօրտիւք
տէրլէր իտի :
27 Վէ Նպտունտան սօնկրա տընշա-
րը չըգտը , վէ կէօմրիւքտէ օ-
թուրմուշ Կեւի ատընտա պիր
կէօմրիւքճհւ կէօրտիւ , վէ օնա՝
28 Ընտրմճա կէլ տէտի : Վէ հէր
շէյի թէրք էտիպ գալգտը , վէ
29 օնուն արտընճա կիթտի : Վէ
Կեւի օնա քէնտի էվինտէ պիր
պէօյիւք զիյաֆէթ էյլէտի • վէ
հկէօմրիւքճհւլէրտէն հէմ սայիր-
լէրտէն չօգ գալապալըգ օլուպ՝
օնլար իլէ պէրապէր սօֆրատա օ-
30 թուրուրլար իտի : Վէ օնլարըն
քեահթիպլէրի հէմ Փարիսեցիլէր
օնուն շայիրտլէրինէ մըրըլտանըպ

ֆ բ թագ . գ . 9 , գ թագ. ժէ. 18 ։

դ Մար . դ. 19 ։ Մատ. ա . 17 ։

ե Մատ . գ. 20 ։ ժթ . 27 ։ Մար . ա . 18 ։ գ. ժը . 28 ։

ղ Մատ . ը. 2 ։ Մար.ա. 40 ։

ե Մատ . ը. 4 ։

ը Ղեւ. ժգ. 4 . 10 . 21, 22 ։

ը Մատ . դ. 25 ։ Մար. գ. 7 ։ ճօհ. գ. 2 ։

ժ Մատ.ժգ. 23 ։ Մար . գ . 46.։

ի Մատ . թ. 2։ Մար. բ. 3 ։

ա Մատ . թ. 3։ Մար.բ. 6 , 7 ։

ի Սաղ . լբ. 5։ Եռ. խգ. 25 ։

ա Մատ . թ. 9։ Մար. բ. 13 , 14 ։

ի Մատ . թ. 10 ։ Մար . բ . 15 ։ հգ . ժե. 1։

Digitized by Google

թըննաս թէմէլեզ եէր իւզէրինէ պի-
նա օլան էվ կիպի տուշէլիմ :

1 Վէ ովագի՝ օլտու քի իբրինճի ա Մատ ժբ.
իլք շաբաթ կիւնիւնէ՝ Յիսուս 1։ Մար բ.
էքինէրը արասընտան կէչէ յօր 23 :
իտի , վէ շայիրտէրի պաշագ-
լարը գօփարըպ՝ էլլէրի իլէ օ-
վուշտուրուրլար իտի , վէ եէրլէր
2 իտի : Վէ փարիսեցիլէրտէն պա՝- բ Ել. ի.10։
զըլարը օնլարա՝ Լի՞չիւն Շաբաթ
կիւնիւնտէ էթմէյէ ճայիզ օլմա-
յան շէյի էտէրսինիզ տէտիլէր :
3 Վէ Յիսուս օնլարա ճէվապ վէ- գ ա Թագ.
րիպ՝ Դաւիթին տախի կէրէք իա. 6։
քէնտիսի վէ կէրէք պիլէսինճէ
օլանլար ահրգտրղը զէման՝ ղու
էթտիյինի օգո՞ւմատընըզ մը տէ-
4 տի . Նիճէ Ընւահըն եվինէ կիր- դ Ղեւ. իգ.
տի , վէ հուզուր էքմէքլէրինի 9։
ալըպ եէտի , վէ պիլէսինճէ օ-
լանլարա տա վէրտի , Տքի օնլա-
րը եէմէք՝ քահինլէրտէն մա՝տա
5 էֆոէյէ ճայիզ տէյիլ տիր : Վէ
օնլարա՝ Կնսան Օղլու շաբաթըն
տախի Պահիպի տիր տէտի :
6 Վէ Իվագի՝ օլտու քի՝ պիր ե Մատ.ժբ.
սայիր շաբաթ կիւնիւնտէ տախի 9։ Մար. գ.
ճէմաա՝թ եէրինէ կիրիպ՝ էզըբէ- 1։ Գագ՝ գ.
տիր իտի . Վէ օրատա սաղ էլի ժգ . 14 ։
գուրու օլան պիր ատէմ վար ի- ժգ.3։ Ցօհ.
7 տի : Վէ քհահիպլէր էհմ փա- թ . 16 ։
րիսեցիլէր շաբաթ կիւնիւնտէ սա-
ղալտը՞ր մը տէյիլ կէօզէտիրլէր
իտի , թա քի օնտա չնքեայէթ
8 սէպէպի պուլալար : Ընմա օ՝ օն-
լարըն ֆիքրլէրինի պիլմէյիէ ,
էլի գուրու ատէմի՝ Գալգ , վէ
օրթատա տուր տէտի . օ տախի
9 գալգըպ տուրտու : Նմտի Յի-
սուս օնլարա տէտի քի՝ Միզէ
պէր չէյ սօրայըմ. Շաբաթ կիւ-
նիւնտէ նէ՞ ճայիզ տիր , էյլի՞ք
մի էթմէք՝ եօխսա քէմլի՞ք մի
էթմէք , ճա՞ն գուրթարմագ մը՝
10 եօխսա էօլտիւրմէք մի : Վէ էթ-
րաֆընա օնլարըն հէփիսինէ պա-
գըպ օնա՝ Էլինի ուզաթ տէտի .
վէ օ էօյլէ էյլէտի , վէ էլի
11 օպիրի կիպի սաղ օլտու : Վէ
օնլար մէճնունլուգ իլէ տօլտու-
լար , վէ Յիսուսա նէ՝ էյլէյէ-
լէր տէյիւ մտպէյնլէրինտէ սէօյ-
լէշիրլէր իտի :

1 Վէ՝ վագի՝ օլտու քի իբրինճի ա Մատ ժբ.
իլք՝ շաբաթ կիւնիւնտէ՝ Յիսուս 1։ Մար բ.
էքինէրը արասընտան կէչէ յօր 23 :
իտի , վէ շայիրտէրի պաշագ-
լարը գօփարըպ՝ էլլէրի իլէ օ-
վուշտուրուրլար իտի , վէ եէրլէր
2 իտի : Վէ փարիսեցիլէրտէն պա՝- բ Ել. ի.10։
զըլարը օնլարա՝ Լի՞չիւն Շաբաթ
կիւնիւնտէ էթմէյէ ճայիզ օլմա-
յան շէյի էտէրսինիզ տէտիլէր :
3 Վէ Յիսուս օնլարա ճէվապ վէ- գ ա Թագ.
րիպ՝ Դաւիթին տախի կէրէք իա. 6։
քէնտիսի վէ կէրէք պիլէսինճէ
օլանլար ահրգտրղը զէման՝ ղու
էթտիյինի օգո՞ւմատընըզ մը տէ-
4 տի . Նիճէ Ընւահըն եվինէ կիր- դ Ղեւ. իգ.
տի , վէ հուզուր էքմէքլէրինի 9։
ալըպ եէտի , վէ պիլէսինճէ օ-
լանլարա տա վէրտի , Տքի օնլա-
րը եէմէք՝ քահինլէրտէն մա՝տա
5 էֆոէյէ ճայիզ տէյիլ տիր : Վէ
օնլարա՝ Կնսան Օղլու շաբաթըն
տախի Պահիպի տիր տէտի :
6 Վէ Իվագի՝ օլտու քի՝ պիր ե Մատ.ժբ.
սայիր շաբաթ կիւնիւնտէ տախի 9։ Մար. գ.
ճէմաա՝թ եէրինէ կիրիպ՝ էզըբէ- 1։ Գագ՝ գ.
տիր իտի . Վէ օրատա սաղ էլի ժգ . 14 ։
գուրու օլան պիր ատէմ վար ի- ժգ.3։ Ցօհ.
7 տի : Վէ քհահիպլէր էհմ փա- թ . 16 ։
րիսեցիլէր շաբաթ կիւնիւնտէ սա-
ղալտը՞ր մը տէյիլ կէօզէտիրլէր
իտի , թա քի օնտա չնքեայէթ
8 սէպէպի պուլալար : Ընմա օ՝ օն-
լարըն ֆիքրլէրինի պիլմէյիէ ,
էլի գուրու ատէմի՝ Գալգ , վէ
օրթատա տուր տէտի . օ տախի
9 գալգըպ տուրտու : Նմտի Յի-
սուս օնլարա տէտի քի՝ Միզէ
պէր չէյ սօրայըմ. Շաբաթ կիւ-
նիւնտէ նէ՞ ճայիզ տիր , էյլի՞ք
մի էթմէք՝ եօխսա քէմլի՞ք մի
էթմէք , ճա՞ն գուրթարմագ մը՝
10 եօխսա էօլտիւրմէք մի : Վէ էթ-
րաֆընա օնլարըն հէփիսինէ պա-
գըպ օնա՝ Էլինի ուզաթ տէտի .
վէ օ էօյլէ էյլէտի , վէ էլի
11 օպիրի կիպի սաղ օլտու : Վէ
օնլար մէճնունլուգ իլէ տօլտու-
լար , վէ Յիսուսա նէ՝ էյլէյէ-
լէր տէյիւ մտպէյնլէրինտէ սէօյ-
լէշիրլէր իտի :

տէրլէր իտի քի՝ Լի՞չիւն կէօմ-
բիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլար
իլէ պէրապէր եէյիպ իչէրսինիզ :
31 Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օն-
լարա տէտի քի՝ Պաղլար հէքիմէ
միւհթաճ տէյիլլէր , իլլա ի՛ւ-
32 լէթլիլէր ֆո՞ղճա պըրլար : Պա- ե Մատ. թ.
տրգլարը տէյիլ՝ իլլա կիւնահ- 13։ Ցհմ. ա . 15 :
քեարլարը թէվպէյէ տա՛վէթ
էթմէյէ կէլտիմ :
33 Վէ օնլար օնա տէտիլէր քի՝ զ Մատ.թ.
Լի՞չիւն Յովհաննէսին քէղա- 14 ։ Մար .
լիք փարիսեցիլէրին տախի պա- բ . 18 ։
յիրտլէրի սըգ սըգ ուրուճ թու-
թարլար , վէ տուա՛լար էտէրլէր ,
սէնինքիլէր իսէ եէյիպ իչէրլէր :
34 Վէ օնլարա տէտի քի՝ Տիւյիւն-
ճիլէրլէ՝ կիւվէյի պէրապէրլէ-
րինճէ օլտուգճա՝ ուրուճ թուրթ-
տուրմաղա գաւո՞ր մի սինիզ :
35 Վաքին կիւնլէր կէլէճէլլէր քի՝
կիւվէյի օնլարտան ալընաճագ ,
վէ օլ զէման՝ օլ կիւնլէրտէ ու-
36 րուճ թուրթաճագլար : է Էմ է Մատ. թ.
օնլարա թէմսիլ տախի սէօյլէտի 16 , 17 ։
քի՝ Հիչ քիմսէ եէնի էսվապըն Մար . բ .
եամասընը էսքի էսվապա գօմագ . 21 , 22 ։
եօխսա՝ հէմ եէնիսինի եըրթար ,
հէմ եէնիտէն գօ՞ռլանն եամա էս-
37 քիյէ եագըշմագ : Վէ հիչ քիմ-
սէ էսքի թուրլումլարա եէնի շա-
րապը գօմագ . եօխսա՝ եէնի շա-
րապ թուրլումլարը եըրթար , վէ
օ տէօքիւլիւր , հէմ թուրլումլար
38 թէլէֆ օլուր : Վաքին եէնի շա-
րապը՝ եէնի թուրլումլարա գօմագ
կէրէք տիր , վէ իքիսի տէ հրֆիզ
39 օլունուր : Վէ հիչ քիմսէ էս-
քի շըրպագ իչտիքտէն սօնգրա ,
անիտէ եէնի իսթէմէզ . զիրա՝
Էսքիսի ասհա խօշ տուր տէր :

ԳԼԽ Ա

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին շաբաթըն սագ-
լանմասը խուսուսունտա Փարիսեցիլէրին
քէօրլիւյիւնիւ՝ քիթապը Շէրիֆ՝ վէ ա՛զ
ու իտրաք վասիթասը իլէ , վէ պիր մի՛ւ-
ճիզաթ իլէ Թա՛զիր էթմէսի : 13 Օնէքի
շայիրտա սէչմէսի : 17 Խասթալարա շի-
ֆա վէրմէսի : 20 Խալգըն հուզուրունտա
շայիրտէրինէ ասա՛տէթ վէ սէֆիլ-
լիք խուսուսունտա վա՛զ էթմէսի : 27
Տիւշմէնլէրիմիզն սէվմէք կէրէք օլտուղու :
46 Վէ քէլամը տինկլէմէք էյի ա՛մէլլէր
իլէ պէրապէր իգթիդալը օլտուղու ,
օմայա քի՝ Թէօֆիլոսին ֆէնա վագ-

Digitized by Google

12 Ալ է ուղափ՝ օրտու քի օր կիւն-
լէրտէ՝ տուա՝ էթմէյէ տողա
էջգտը. վէ պիւթիւն կէձէյի
Ալլահըն ի՛պատէթինտէ կէչիր-
13 տի : Ալ է կիւնտիւզ օրտուպտա,
քէնտի շայիրտլերինի չաղըրտը,
վէ Հօնլարտան օն իքի ւխտէ սե-
չիպ օնլարը Իսրայէլար թէսմիյէ
14 էթտի. Ամմոնու՝ ընքի օնուն ա-
տընը պէտրոս տախի գօտու, վէ
օնուն գարընտաշը Ընդրէասը,
Յակոբոսու վէ Յովհաննէսի,
փիլիպպոսու վէ Բարթուղիմէո-
15 սու, Մատթէոսու վէ Թովմա-
սը, Ալփէոս օղլու Յակոբոսու
վէ ՕՀլոթէս անունլուն Սիմոնու,
16 Ցակոբոսուն եղբայրը Յու-
դայը, վէ տախի էլէ վէրիճի օ-
լան Իսկարիովտլու Յուդայը :
17 Ալ օնլար իլէ էնիպ՝ պիր տիւզ
մահալտէ տուրտու, վէ շայիրտ-
լէրինին գալապալըղը՝ Ժէհմ պիւ-
թիւն Եէհուսաիմթանատան վէ Ե-
րուսաղէմտէն Հէմ Տիւրոս վէ Սի-
18 դոնուն տէնիզ քէնարընտան օնու
տինկլէյիպ խասթալըգլարընտան
սաղալմագ իչիւն կէլէն ղայէթ չօգ
խալգ վար իտի. Հէմ նափաք
բուհլարտան էզնյէթ չէքէնլէր
19 ի՛ենէպ սաղալըրլար իտի : Ալ է
պիւթիւն խալգ՝ Եօնա տօգանմագ
իսթէրլէր իտի, Ազնրա օնտան
գուվվէթ էջգըպ՝ Հէփիսինէ չի-
ֆա վէրիր իտի :
20 Ալ է կէօզէրինի շայիրալէրի-
նէ գալտըրըպ տէտի քի՝ Ի՛նէ՛
մուԹլու պէղ եա՞ ֆագիրլէր,
զնրա Ալլահըն փատիշահլըղը սի-
21 զին տիր : Ի՛նէ՛ մուԹլու պէղ եա՞
չնմտի ածրգանլար, զնրա տօ-
յաճագսընըղ. Ի՛նէ՛ մուԹլու պէ-
ղէ՝ եա՞ շնմտի աղլայանլար, զնրա
22 կիւչէճէքսինիզ : Ինանան Օղ-
լու Իչիւն՝ ատէմլէր սիզէ պուղգ
էթտիքլէրի վէ Նախլի բէտտ է-
տիպ սիԹէմ էթտիքլէրի վէ ա-
տընըզը ֆէնայա չըգարտըգլարը
23 զէման՝ նէ՛ մուԹլու սիզէ : Օլ
կիւնտէ սէվինին վէ սըչրայըն,
չնւն քի իշլէճ կէօքտէ էձրինիզ
չօգ օլաճագ. Զնրա օնլարըն
պապալարը փայղամպէրլէրէ պա-
24 ղէ պէօյլէ էտերլէր իտի : Ալ-
քին վա՞յ սիզ Նզէնկինլէրէ, Զնզ-
րա ԹԷխէյլինիզի ալմշընըղը :
25 Ալ՞յ սիզէ՝ եա՞ տօյմուշլար, զնզ-
րա ածրգաճագսընըղ. Վա՞յ սիզէ՝
եա՞ շնմտի կիւլէնլէր, զնզրա եաս
26 չէքիպ աղլայաճագսընըղ : Նէհէյ
ատէմլէր սիզնն իչիւն էյի սէօյ-
լէտիքլէրի զէման՝ վա՞յ սիզէ. զնզ-
րա օնլօրընն պապալարը եալան
փէյղամպէրլէրէ պէղ պէօյլէ է-
տերլէր իտի :
27 Ղմմա սիզ տինկլէյէնլէրէ տէ-
րիմ քի՝ Տիւշմէնլէրինիզի սէվնն,
սիզէ պուղգ էտինլէրէ էյլիք է-
28 տիրլէր իտի :
տին. Ամզէ պէտ տուա՝ էտինլէ-
րէ խայր տուա՝ էյլէյին, վէ
Նսիզի ինճիտինլէր իչիւն տուա՝
29 էտին : Ուէնին պիր եանաղընա
վուրանա՝ օպիրինի տէ սուն. Վէ
ֆէրաճէնի ալանտան՝ գաֆթանընը
30 տա սագընմա : Ալ է Եսէնաւէն հէր
տիլէյէնէ վէր. վէ սէնին մա-
լընը ալանտան՝ ծնա՞ կէրի իս-
31 թէմ : Ալ է Ինձէ խաթէրսէնիզ
քի՝ ատէմլէր սիզէ էտէլէր, սիզ
32 տէ օնլարա էօյլէ էյլէյին : Ալ է
էյէր սիզի սէվէնլէրի սէվէրսէ-
նիզ, նէ՞ սէվապընըղ օլուր. զն-
րա կիւնահքեարլար տախի քէնտի-
33 լէրինի սէվէնլէրի սէվէրլէր : Ալ է
էյէր սիզէ էյլիք էտէնլէրէ էյ-
լիք էտէրսէնիզ, նէ՞ սէվապընըղ
օլուր. զնրա կիւնահքեարլար տա-
խի հէման պու շէյի էտերլէր :
34 Ալ է ոէյէր կէրի ալմաղա իւ-
միտ էթտիյինիզ քիմսէլէրէ էօ-
տիւնճ վէրիրսէնիզ, նէ՞ սէվապը-
նըղ օլուր. զնրա կիւնահքեար-
լար տախի կիւնահքեարլա՞ պէ-
տէլինի կէրի ալալար տէյիւ էօ-
35 տիւնճ վէրիրլէր : Ղմմա տիւշ-
մէնլէրինիզի սէվնն, վէ էյլիք
էտին, ւհէմ հիչ պիր պէտէլ իւ-
միտ էթմէյէրէք էօտիւնճ վէրին.
վէ էձրինիզ չօգ օլաճագ, վէ
Ֆնատա՝լանըն օղուլլարը օլաճագ-
սընըղ. զնրա օ՝ նամքէօրլերէ
վէ նարամազլարա էյլիքքեանի
36 տիր : Ոամի փէտէրինիզ մէր-
համթիլի օլտուղու կիպի՝ մէր-
37 համթիլի օլուն : Ալ է ֆհիւքմ էթ-
մէն, վէ ասլա սիզէ հիւքմ օ-
լունմայա. հիւքմի ա՛զագ էթ-
մէն, վէ սիզէ ասլա հիւքմի ա՛-
զագ օլունմայա. ա՛ֆվ էյլէ-

ՂՄատ. ժգ. 23 :
Ե Մատ. ժ. 1 :
Ը ԳՕհ. ա. 42 :
Բ Ծուդ. 1 :
Ժ Մատ. դ. 25 : Մար. գ. 7 :
Է Մատ. ժգ. 36 :
Լ Մար. ե. 30 : գ. Ը. 46 :
Ի Մատ. ե. 3 : ժա. 5 : Ծակ. Բ 5 :
Ձ Եռ. ծե. 1 : կե. 13 : Մատ. ե. 6 :
Ի Եռ. կա. 3 : Մատ. ե. 4 :
Հ Մատ. ե. 11ա Պետ. Բ. 19 : գ. 14 : դ. 14 :
Յ ԳՕհ. ժզ. 2 :
Ղ Մատ. ե. 12 : Գոր. ե. 41 : Կող. ա. 24 : Ցակ. ա. 2 :
Ճ Գոր. է. 51 :
Ո Ամով. զ. 1 : Ծակ. ե. 1 :
Յ Պ. ժԲ. 21 :
Ն Մատ. զ. 2. 5. 16 : Գ. ժզ. 25 :
Շ Եռ. կե. 13 : Ռաակ. ժգ. 13 :
Ո ԳՕհ. ժե. 19 : ա ԳՕհ. գ. 5 :
Պ ԵԼ. իգ. 4 : Ռաակ. իե. 21 : Մատ. ե. 44 : Խա. 35 : Հռով. ժԲ. 20 :
Ջ Գ. իգ. 34 : Գոր. է. 59 :
Ռ Մատ. ե. 39 :
Ս ա Կոր. զ. 7 :
Վ Ե Օր. ժե. 7, 8. 10 : Ռաակ. իա. 26 : Մատ. ե. 42 :
Տ Մատ. է. 12 :
Ր Մատ. ե. 46 :
Ց Մատ. ե. 42 :
Ւ Եռ. կե. 13 : Ռաակ. ժգ. 13 :
Փ ԳՕհ. ժե. 19 : ա ԳՕհ. գ. 5 :
Ք ՊԵԼ. իգ. 4 : Ռաակ. իե. 21 : Մատ. ե. 44 : Խա. 35 : Հռով. ժԲ. 20 :
Օ Գ. իգ. 34 : Գոր. է. 59 :
Ֆ Մատ. ե. 39 :
Ս ա Կոր. զ. 7 :
Վ Ե Օր. ժե. 7, 8. 10 : Ռաակ. իա. 26 : Մատ. ե. 42 :
Տ Մատ. է. 12 :
Ր Մատ. ե. 46 :
Ց Մատ. ե. 42 :
Ւ Մատ. ե. 27 :
Փ Սաղ. լե. 26 : Խա. 30 :
Ք Մատ. ե. 45 :
Օ Մատ. ե. 48 :
Ֆ Մատ. է. 1 :

Digitized by Google

յին , վէ սիզէ ա՛ֆվ օլունա ։
38 ¤Վէրին , վէ սիզէ վէրիլէճէք ։ Ֆգուճաղընըզա՝ պասըլմըղ հէմ՛ սիլքինմիղ վէ թաշդըն էյի էօլ֊ չիւ վէրէճէքլէր ։ զկրա սիզէ՝ Ֆհէման օվ էօլչտիւյինիւզ էօլ֊ չէք իլէ էօլչիւլէճէք տիր ։
39 Վէ օնլարա պիր թէմսիլ սէօյ֊ լէտի ։ Ֆվէօր քէօրե գուլա֊ ղուզլուգ էտէպիլի՞ր մի ։ իքիսի տէ չուգուրա տի՞ւշմէ յէճէքլէր մի ։
40 Ե՞այիրա խօճասընտան իւսթիւն տէյիւտիւր ։ յաքին հէր թէքմիլ օլմուշ քիմսէ՝ խօճասը կիսլի օ֊ լաճագ ։
41 Վէ ւնի՞չիւն գաբընտաշընըն կէօզիւնտէ օլան չէօփիւ կէօրիւր֊ սիւն , վէ քէնտի կէօզիւնտէ օ֊
42 լան մէրթէյի տուլմազըն ։ Նա֊ խօտ՝ սէն քէնտի կէօզիւնտէքի մէրթէյի կէօրմէզ իքէն , գա֊ բընտաշընա ՝նի՞ճէ տէյէ պիլիր֊ սին քի՝ Նյ գաբընտաշ գօյ վէր կէօզիւնտէքի չէօփիւ չըգարա֊ յըմ ։ եա՞ միւրայը՝ էէվվէլա քէն֊ տի կէօզիւնտէն մէրթէյի չը֊ գար , վէ օվ զէման գաբընտա֊ շընըն կէօզիւնտէքի չէօփիւ չը֊
43 գարմադա կէօրէճէքսին ։ Ըօվրա ֆէնա մէյվէ վէրէն էյի ա֊ ղաճ եօգ տուր , վէ էյի մէյվէ վէրէն ֆէնա աղաճ եօգ տուր ։
44 Ըօվրա հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսինտէն պիլինիր ։ զկրա տի֊ քէնէէրտէն ինճիր տէվշիրմէզլեր , վէ պէօյիւրթէլէն չալըօնտան իւ֊
45 զիւմ գօփարմազլար ։ Ինյի ա֊ տէմ՝ գալպինէն էյի խազինէ֊ սինտէն էյի չէյ չըգարըր ։ վէ հարամազ ատէմ՝ գալպինէն եա֊ բամազ խազինէսինտէն եարամազ չէյ չըգարըր ։ զկրա եօնուն աղ֊ զը՝ գալպին արթանընտան սէօյլէր ։
46 Վէ ւնի՞չիւն պանա՝ Նա՞ Ըապպ եա՞ Ըապպ չաղըրըրսընըզ , վէ սէօյլէտիքլէրիմի էթմէզսինիզ ։
47 Ե՞էր պանա կէլիպ սէօզլէրիմի տինկլէյէն վէ օնլարը իճրա է֊ տէն՝ քիմէ պէնզէտիյինի սիզէ
48 կէօսթէրէյիմ ։ Նյվ պինա էտէն ատէմէ պէնզէր քի գազըր , վէ տէրինլէթտի , վէ թէմէլի գայա իւզէրինէ գօտու ։ վէ սու֊լար ճէօշտիւքտէ՝ ըրմագ օվ էվէ
էարփտը , ամմա օնու սաբսըթ֊ մադա գատիր օվմատը ։ զկրա գա֊ յա իւզէրինտէ թէմէլլէնմիշ իտի ։
49 Ամմա տինկլէյիպ իճրա էթմէ֊ յէն՝ թօփրագ իւզէրինտէ թէ֊ մէլսիզ էվ պինա էտէն ատէմէ պէնզէր ։ վէ օնա ըրմագ էարփ֊ տրգտա՝ տէր ա՛գապ տիւշտիւ , վէ օվ էվին երգըլըզը պէօյիւք օլտու ։

ՊԱՊ Ի

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին՝ թայիֆէլէրտէն օվան պիր եիւզ պաշըտա ԵհՀուտիլէր֊ տէն տահա զիյատէ իման պուլմապը ։ 11 Նայինտէ տուվ գարընըն օզուննու տիրիլթմէսի ։ 19 Ցովհաննէսին կէօն֊ տէրտիյի քիմսէլէրէ՝ էյլէտիյի մի՛ճի֊ զաթլարը իլէ ճէվապ վէրմէսի ։ 30 Եհ֊ Հուտիլէրի՝ նէ՝ Ցովհաննէսին նէ՝ տէ Ցիսուսուն ա՛մէլ ու հարաքէթի իլէ դանմատզլարընա թա՛զիր էթմէսի ։ 36 Պիր գարընըն քէյֆիյէթի վասիթա֊ սը իլէ կէօսթէրմէսի քի օ՝ կիւնահ֊ քեարլարըն տօսթու տուր , լաքին տէ֊ յիվ օնլարը կիւնահլարընտա սապիթ եթ֊ մէք իչիւն , իլլա օնլարը կիւնահլարըն֊ տան գուրթարմագ իչիւն ։

1 Վէ հէվի սէօզլէրինի՝ խալգ տինկլէր իքէն Թէքմիլ էթտիքտէն
2 սօնկրա , ¤Վափառնայուա կիր֊ տի ։ Վէ պիր եիւզ պաշընըն գուլու ի՛լէթլի օլուպ , էօլիւմ տէրէճէսինտէ իտի ։ Վէ պու՝ օ֊
3 նուն գըյմէթլիսի իտի ։ Վէ Ցի֊ սուսուն հագգընա իշտիրակ՝ Նէ֊ հուտիլէրին խոթի յարլարընը օնա կէօնտէրտի , վէ օնա եավարըը իտի քի՝ կէլիպ գուլուննու խէյաս
4 էտէ ։ Նմտի օնլար Ցիսուսա կէ֊ լիպ օնա ճան ու տիլտէն եալվա֊ րարագ՝ Օլ ատէմ պու սէնին իչ֊ սանընա լայըգ տըր տէտիլէր ։
5 Ըիրա միլլէթիմիզի սէվէր , վէ ճէմսա՛թ էէրիմիզի պինա էթմիշ
6 տիր ։ Վէ Ցիսուս օնլար իլէ կիտէր իտի ։ Վէ արթըգ էվտէն ուզագ տէյիլ իքէն , եիւզ պաշը օնա պա՛ղը տօսթլար եօլլայըպ տէ֊ տի քի՝ Նա՞ Ըապպ զահմէթ էթմէ , զկրա տամըմզըն ալթընա կիրէսին
7 տէյիւ լայըգ տէյիլ իմ ։ Պու սէպէպտէն՝ քէնտիմի տախի սանա կէլմէյէ լայըգ սայմատըմ ։ լաքին պիր սէօզ սէօյլէ , վէ ուշաղըմ
8 շիֆա պուլուր ։ Ըիրա պէն տա֊ խի հիւքիւմէթ ալթընա գօնմուշ պիր ատէմ իմ , վէ քէնտի ալ֊

¤ Ա՚ռակ . ժթ . 17 ։
Բ Սաղ . հթ . 12 ։
գ Մատ . է . 2 ։ Մար դ . 24 ։ Ցակ . բ . 13 ։
դ Մատ . ժե . 14 ։
ե Մատ . ժ . 24 ։ Ցօհ . ժգ . 16 ։ ժե . 20 ։
զ Մատ . է . 3 ։
է Պագ՝ Ա՚ռակ . ժբ . 17 ։
ը Մատ . է . 16 , 17 ։
թ Մատ . ժբ . 33 ։
ժ Մատ . ժբ . 35 ։
ի Մատ . ժբ . 34 ։
լ Մաղ . ա . 6 ։ Մատ . է . 21 ։ իե . 11 ։ գ . ժգ . 25 ։
խ Մատ . է . 24 ։

¤ Մատ . բ . 5 ։

Digitized by Google

թրմոտա ա՛սքէրլէր վար , վէ պի-
րինէ՝ կի՛թ տէրիմ , վէ կիտէր .
վէ պաշգասընա՝ կի՛ւ պէքմ , վէ
կէլիր . վէ խըզմէթքեարըմա՝ Հու-
9նու էթ պէքմ , վէ էտէր : Ո՛վ
Յիսուս պունլարը իշլէթտիյինտէ ,
օնա թա՛ճճիպ էյնտի , վէ տէօ-
նիպ օնուն արտընճա վարան
խալգա՝ Աիզէ տէրիմ քի Խսրա-
յէլտէ պիլէ պու գաւառը իման
10պուլմասըմ տէտի : Ո՛վ կէօն-
տէրիլէնլէր էվէ տէօնիպ՝ խասթա
օլան գուլու սաղալմըշ պուլտու-
լար :
11 Ո՛վ վագի՝ օլսու քի էրթէսի
կիւն Ասային տէնիլէն շէհրէ կի-
տէր իքէն՝ շայիրտլէրինտէն վաֆիր
քիմսէ վէ չօգ խալգ պիլէսինճէ
12կիտէր իտի : Ո՛վ շէհրին գա-
փուսունա եագլաշարգտա , իշլէ
պիր էօլմիւշ քիմսէ կէօթիւրիւ-
լիւյօր իտի քի անասընըն պիրինճիք
օղլու իտի , վէ օլ գարը տուլ
իտի . վէ օնուն իլէ պէրապէր
շէհրտէն վաֆիր խալգ վար իտի :
13Ո՛վ Բապպ օնու կէօրսիւնտէ ,
օնա մէրհամէթ էտիպ՝ Ողլամա
14տէտի : Ո՛վ եագըն կէլիպ՝ թա-
պութա տօգանտը , վէ գալըրըան-
լար տուրտուլար . վէ օ տէտի
քի՝ Ահա կէնճ՝ սանա Բհալգ տէ-
15րիմ : Ո՛վ էօլիւ գալգըպ օթուր-
տու , վէ սէօյլէմէյէ պաշլատը ,
16վէ օնու անասընա վէրտի : Եհմ-
տի ճիւմլէսինին իւզէրինէ գօրգու
տիւշտիւ , վէ Ողլահա շիւքր է-
տիպ՝ Ողրամըզտա պէօյիւք փէյ-
ղամպէր գալգտը , էմմ՝ Ողլահ գավ-
մընը զէյարէթի էյլէտի տէրլէր
17իտի : Ո՛վ օնուն հագգընա պու
սէօզ պիւթիւն Նէհուտխթանտա
էմմ պիւթիւն էթթաֆ մահալտէ
եայըլտը :
18Ո՛վ Ուհէփ պու շէյլէրտէն էօ-
թիւրիւ՝ Յովհաննէսին շայիրտլէ-
19րի օնա խապէր վէրտիլէր : Ո՛վ
Յովհաննէս շայիրտլէրինտէն իքի
քիմսէ չաղըրտը , վէ Յիսուսա
կէօնտէրիպ՝ Օլ կէլէճէք օլան
զաթ սէ՞ն մի սին , եօխսա պաշ-
գասընը՝ մը պէքլէյէլիմ տէտի :
20Ո՛վ օլ ատէմլէր օնա վարըպ
տէտիլէր քի՝ Ո՛վ Աէթհիզ էտիճի
Յովհաննէս պիզի սանա կէօնտէ-

րիպ՝ Օլ կէլէճէք օլան զաթ սէ՞ն
մի սին , եօխսա պաշգասընը՝ մը
21պէքլէյէլիմ տէյօր : Ո՛վ Հէման
օլ սաա՛թտա չօգլարընը խասթա-
լըգլարտան վէ տէրտլէրտէն վէ նա-
րամազ բուհլարտան սաղալմագ ,
վէ չօգ քէօրլէրէ կէօրմէք պա-
22ղըշատը : Ո՛վ Եյհսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի . Կիտիպ Յովհաննէսէ կէօրտիւիւնիւզ վէ իշլէթտիյինիզ չէյլէրի խապէր վէրին , ըքի քէօրլէր կէօրիւրլէր , թօփալլար եիւրիւրլէր , ճիւտամ-լըլար փաթլէնիրլէր , սաղըրլար իշլէտիրլէր , էօլիւլէր գըյամ է-տէրլէր , Բֆագիրլէրէ միւժտէ օ-23լունուր . Ո՛վ նէ՛ մութլու օնա քի՝ պէնտէ սիւրչմէզ :
24 Բ՛մոի Յովհաննէսին խապէր-ճիլէրի կիթտիքտէն սօնկրա , Յով-հաննէսին հագգընտա խալգա տէ-մէյէ պաշլատը . Ղէօլէ նէ՞ սէյը էթմէյէ չըգտընըզ , րիւզկեարտան 25 սուլտան գամը՞շ մը : Ղաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ , նազիք լի-պասլար իլէ կիյինմիշ ատէ՞մ մի . իշլէթ սալթանաթլը լիպասլար իլէ վէ սէֆատ՛թ իչինտէ օլանլար՝ փատիշահ սէրույլարընտա օլուր-26լար : Ղաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգ-տընըզ , փէյղամպէ՞ր մի . պէ՛լի՝ սիզէ տէրիմ քի փէյղամպէրտէն 27տէ տահա պէօյիւք օլանը : Պու օլ քիմսէ տիր քի՝ օնուն հագգը-նա եազըշմըշ տըր . Եհշէթ պէն էլչիմի սէնին եիւզիւնիւն էօ-նիւնէ եօլուպճաղըմ քի՝ էօնիւն-ճէ սէնին եօլունու հազըրլայա :
28 Օ իրա սիզ տէրիմ քի՝ Գաբը-լարտան տօղանլարտա Ո՛վ ֆիթիլ էտիճի Յովհաննէստէն պէօյիւք փէյղամպէր եօգ տուր . եմմա Ող-լահ՛ն փատիշալըղընտա էն քիւ-չիւյիւ՝ օնտան պէօյիւք տիւր :
29 Ո՛վ պիւթիւն խալգ հէմ կէօմ-րիւքճիւլէր իշլէթտիքտէ , Յով-հաննէսին վաֆթիզլի իլէ վաֆթիզ-լանտըղը , Ղաբը-լարտան վէ տէրտլէրտէն պէօյիւք փէյղամպէր եօգ տուր . եմմա Ող-լահ՛ն փատիշալըղընտա էն քիւ-չիւյիւ՝ օնտան պէօյիւք տիւր :
30տիլէր : Ղմմա փարիսեացիլէր հէմ շէրի՛աթ խոճալարը օնտան վաֆ-թիզ օլմամաղ իլէ՝ Էքէնտիլէրի հագգընա Ղլլահ՛ն թէտպիրինի իպթալ էթտիլէր :
31 Բ՛մոի պու տէվրտէ օլան ա-

Ա Թես. ժա. 5։
Ը Ես. լէ. 5։
Բ Գ. դ. 18։
Ա Թես. ժա. 7։
Բ Գ. ը. 54։ Ճօհ. ժա. 43։ Գոր. Թ. 40։ Հը-ռով. դ. 17։
Է Գ. ա. 65։
Դ Գ. իգ. 19։ Ճօհ. դ. 19։ գ. 14։ Թ. 17։
Ե Գ. ա. 68։
Ղ Թես. ժա. 2։
Ա Թես. գ. 5։ Գ. գ. 12։
Ե Գոր. ե. 27։
Ա Թես. ժա. 16։

Digitized by Google

տէմլէրի քիմ՞ պէնզէտէյիմ , վէ
32 քիմ՞ պէնզէրլէր : Ճօլ չօճուգ-
լարա պէնզէրլէրը քի՝ փազարտա
օֆուրուրլար , վէ պիրի պիրինէ
չաղըրըպ՝ Իզէ ատւտիւք չալտըգ
ամմա բագա էթմէտինիզ , սիզէ
ֆիլան էթտիք ամմա ալլամատը-
33 նըզ տէրլէր : Ո՛Օ իրա Վաֆֆիզ
էտիճի Յովհաննէս կէլտի , քի
էքմէք եէմէզ վէ չարապ իչմէզ ,
34 վէ՝ Դիւնի վար տէրսինիզ : Ին-
սան Օղլու կէլտի , քի եէր Հէմ
իչէր , վէ՝ Իչթէկ պիր չիշպօղազ
վէ պէքրի ատէմ՝ կէօմրիւքճիւ-
լէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօս-
35 թու տէրսինիզ : Դ՛ինա հիքմէթ՝
քէնտի ճիւմլէ էվլատլարընտան
թաստըգ օլունտու :
36 Վէ Ֆարիսեցիլէրին պիրի օնա
եալվարըը իտի քի՝ օնուն պիլէ-
սինճէ թաա՛մ էտէ , վէ փարիսե-
ցինին էվինէ կիրիպ սօֆրայա օ-
37 թուրտու : Վէ իչթէկ օր չիհրտէ
կիւնահքեար օլան պիր գադը օ-
լուպ՝ օնուն փարիսեցինին էվինտէ
սօֆրայա օթուրտուղունու տույ-
մաղըլա , սու մէրմէրինտէն պիր
գապ խօշ գօգուլու եաղ կէթիբը-
38 տի : Վէ արգատան օնուն ա-
յագլարը եանընա տուրտու , վէ
աղլայըպ՝ օնուն այագլարընը կէօզ
եաշլարը իլէ ըսլամմաղա պաշլա-
տը , վէ քէնտի պաշընըն սաչլարը
իլէ սիլէր իտի , վէ օնուն այագ-
լարընը էօփէր իտի , վէ խօշ գօ-
գուլու եաղ իլէ մէսհ էտէր իտի :
39 Վէ օնու տա՛վէթ էտէն փարիսե-
ցի կէօրտիւքտէ , քէնտի տէրու-
նինտէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Ղի-
յէր պու քիմսէ փէյղամպէր օ-
սայլաը , օնա տօգանան գադը քիմ՞
վէ նէ չէքիլ օլտուղունու պիլիր
40 իտի , զէրա կիւնահքեար տըր : Վէ
Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա՝ Ն՛ա՞
Սիմոն սանա պիր տէյճէյիմ
վար տէտի . օ տախի՝ Ն՛ա՞ Խօ-
41 ճա սէօյլէ տէտի : Պիր էօտիւնճ
վէրէնին իքի պօրճլուսու վար ի-
տի , պիրինին Ֆպէշ եիւզ՝ վէ օ պի-
րինին էլլի տինար պօրճու վար
42 իտի : Վէ օնլարըն էօտէյէճէք-
լէրի օլմամաղըլա , իքիսինէ տէ
պաղըշլատը . իմտի սէօյլէ , օն-
լարտան հա՞նկիսը օնու տահա զի-
43 յատէ սէվիճէք : Վէ Սիմոն ճէ-
վապ վէրիպ՝ Կ՛ըյաս էտէրիմ քի՝
քիմէ տահա զիյատէ պաղըշլատը
իսէ տէտի . օ տա օնա՝ Տօղրու
44 հիւքմ էթտին տէտի : Վէ գա-
ըըյա տէօնիւպ Սիմոնա տէտի քի՝
Պու գադըյը կէօրի՞ր մի սին .
պէն սէնին էվինէ կիրտիմ , այագ-
լարըմա սու վէրմէտին . ամմա
պու՝ այագլարըմը կէօզ եաշլարը
իլէ ըսլաթտը , վէ պաշընըն սաչ-
45 լարը իլէ սիլտի : Սէն պանա էօ-
փիւշ վէրմէտին , պու իսէ պէն կի-
րէլտէն պէրու՝ այագլարըմը էօփ-
46 մէքտէն ֆէրաղաթ կէլմէտի : Դ՛ին
պաշըմը զէյթ եաղը իլէ մէսհ էթ-
մէտին . ամմա պու՝ այագլարըմը
խօշ գօգուլու եաղ իլէ մէսհ էթ-
47 տի : Օ՛Ղ սէպէպտէն սանա տէ-
ըիմ քի՝ օնուն չօգ օլան կիւնահ-
լարը ա՛ֆվ օլունտու , չիւն քի
չօգ սէվտի . ամմա քիմէ քի ազ
ա՛ֆվ օլունուրսա , ազ սէվէր :
48 Վէ գարըյա՝ Ն՛կիւնահլարըն ա՛ֆվ
49 օլունտու տէտի : Վէ պէրապէր
սօֆրատա օթուրանլար՝ քէնտի-
լէրինէ տէմ՛յէ պաշլատըլար քի՝
Ո՛վու քի՞մ տիր քի կիւնահլար
50 տախի ա՛ֆվ էտէր : Օ իսէ գա-
ըըյա՝ Ո՛Ինի իմանըն գուրթարը-
տը , սէլամէթ իլէ կիթ տէտի :

Գ Ը Գ Ը

3 Գա՛զը գարըլարըն ՔրիստոսԷֆէնտիմի-
զէ քէնտիլէրին մալընտան խըզմէթ էթ-
մէլէրի : 4 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին շա-
յէրտլէրի պէրապէրինճէ օլարագ մահալ-
տէն մահալէ վա՛զ էթտիքտէն ասնկրա՝
էքինճինին՝ 16 վէ չըրաղընըն Թէմմիւ-
լէրինի սէօյլէմէսի : 21 Վալիսէսի վէ գա-
ըընտաշլարը քիմնէր օլտուղունու թագ-
րիր էթմէսի : 22 Րիւգհեարլարը Թէք-
տիր էթմէսի : 26 Լէգէոն ճիննլէրինի
աստէմտէն չըգարըպ՝ տօնկուզ սիւրիւ-
սիւնէ վարմադա բուլասաթ վէրմէսի : 37
Գադարա էհալիսինտէն բէտտա օլունմա-
սը : 43 Գանը ագան գադըյա չիփա վէր-
մէսի , 49 վէ ճայրոսուն գըզընը էօլիւ-
լէրտէն գալտըրմասը :

1 Վէ վագի՝ օլտու քի պունտան
սօնկրա շէհրտէն շէհրէ վէ քէօյ-
տէն քէօյէ կէէչիպ՝ Ըլլահըն փա-
տիշահլըղընը վա՛զ վէ միւժտէ է-
տէր իտի , վէ օնիքհիլէր պիլէսինն-
2 ճէ իտի . Հ՛էմ եարամազ բուհ-
լարտան վէ խասթալըգլարտան

սաղալմըշ ՝պա՛զը գարըլար, եա՛նէ Աագդալենալը տէնիլէն Մարիամ քի՝ Բօնտան եէտի ձինն
3 էըգմըշ իտի, Հէմ Հերովդէսին քէտխիւտասը օլան Խուզանըն գարըսը Յովհաննա՝ վէ Շուշան վէ օնա քէնտի մալլարընտան Խըզմէթ էտէն էօգ սայիր գարըլար պաէէ պէնէնէ էէլէր։
4 Աէ էօգ գալապալըգ պիրիքիպ Հէր շէհրտէն օնա կէլտիքլէրինտէ, 5 Թէմսիլ իլէ տէտի քի՝ Նքինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ էըգտը. վէ էքէր իքէն, պա՛զըը եօլուն եանընա տիւշիւպ էհյտնէտի, վէ 6 կէօյիւն գուշլարը օնու եէտի։ Աէ պա՛զըը գայա իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ նէմլիյի օլմաըլընտան՝ պի- 7 Թինճէ գուրուտու։ Աէ պա՛զը- սը տիքէնէլէր արասընա տիւշտիւ, վէ տիքէնէլէր պէրապէր պիթիպ 8 օնու պօղտուլար։ Աէ պա՛զըը էյի եէր իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ պիթիպ եիւզ գաթ մահսուլ վէր- տի. պուռնլարը սէօյլէր իքէն՝ Ի- շինթմէյէ գուլագլարը օլան ի- շինթսին չաղըրըը իտի։
9 Աէ էշայիրտլէրի օնա սիւռլ էտիպ՝ Ը՛ճապա պու Թէմսիլ նէ՞ 10 օլա տէրլէր իտի։ Աէ օ տէտի քի՝ Ընլահըն փատիշահլըղընըն սըրը- լարընը պիլմէսի սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա գալանլարա Թէմսիլ- լէր իլէ պէօյլէնէր. էթա քի օնլար պագար իքէն կէօրմէյէլէր, վէ իշնտիր իքէն անկլամայալար։
11 Ընտի Թէմսիլ պու տուր. Ը՝օ- 12 խում՝՝ Ընլահըն քէլամը՝ տըը։ Աէ եօլ եանընտաքիլէր օնլար տըը քի՝ իշնտիրլէր, անտէն շէյթան կէ- լինպ՝ գալպէրինտէն քէլամը գալ- տըըը քի՝ ինանըպ գուրթուլմա- 13 յալար։ Աէ դայա իւզէրինտէ- քիլէր օնլար տըը քի իշնթաքը- լէրի զէման՝ քէլամը շազլըդ իլէ գապուլ էտէրլէր, ամմա օնլարըն քէօքիւ օլմաըղընտան՝ օնլար պիր վագըթ ինանըրլար, վէ խմթիխան վագթընտա կէրի չէքիլիրլէր։
14 Աէ տիքէնէլէր արասընա տիւշէն օնլար տըը քի՝ իշնտիրլէր, ամ- մա գայղուլարտան վէ զէնկինլիք- տէն վէ Ը՛օմրիւն սէֆաա՛թլարըն- տան վարըպ պօղուլուրլար, վէ 15 մահսուլ վէրմէզլէր։ Աէ էյի եէրտէքի օնլար տըը քի՝ օնլար էյի վէ խօշ գալպ իլէ սինկլէյիպ քէլամը հրճղ էտէրլէր, վէ սապր իլէ մահսուլ վէրիրլէր։
16 Աէ Էհիշ պիր քիմսէ չըրաղը եագըպ՝ օնու գապ իլէ էօրթմէզ, եախօտ եաթագ ալթընա գօմազ. իլլա իչէրի կէլէնլէր ըշըղը կէօ- րէլէր տէյիւ շէմ՛տան իւզէրինէ 17 գօր։ Ը՝Օ իրա աշնքեար օլմա- յաճագ կիզլի շէյ եօգ տուր, վէ պիլինմէյէճէք վէ մէյտանա կէլ- մէյէճէք էօրթիւլիւ շէյ եօգ 18 տուր։ Նմտի նիճէ տինկլէրսինիզ տէյիւ պագըն. Ղզիրա քիմին վար իսէ, օնա վէրիլէճէք տիր. վէ քի- մին եօղ իսէ, օ վար զանն էթտի- յի տախի քէնտինտէն ալընաճագ։
19 Աէ Ծօնուն վալիտէսի վէ գա- րընտաշլարը օնա կէլտիլէր, վէ գալապալըգտան օնա գավուշմադա 20 գատիր օլմաըլար։ Աէ օնա խապէր վէրիլիպ տէնիլտի քի՝ Վա- լիտէն վէ գարընտաշլարըն սէնի կէօրմէք խոթէյիպ տիշարըտա տու- 21 րույօրլար։ Աէ օ ճէվապ վէրիպ օնլարա՝ Վալիտէմ վէ գարընտաշ- լարըմ պունլար տըը քի Ընլահըն քէլամընը տինկլէրլէր վէ իճրա էտէրլէր տէտի։
22 Աէ վագի՝ օլտու քի էկիւնլէ- րին պիրինտէ՝ քէնտիսի շայիրտա- լէրի իլէ գայըղա պինտի, վէ օն- լարա՝ Կէօլիւն էօթէ նագասընա կէչէլիմ տէտի. վէ աչըլտըլար։
23 Աէ գայըգ իլէ օնլար կիտէր ի- քէն, օ ույտուտու. վէ կէօլէ պիր բիւզկնար գասըրղասը էնտի, վէ ֆայէթ տօլայօր իտի, վէ Թէհլի- 24 քէտէ իտիլէր։ Աէ եանընա վա- րըպ օնու ույանտըրտըլար, վէ տէտիլէր քի՝ Էա՛ Ռաբպի էա՛ Ռաբ- պի հէլաք օլուրույուզ. վէ օ գալ- գըպ՝ բիւզկնարը վէ սույուն տալ- զալարընը տ՛զարլատը. վէ տին- 25 տիլէր, վէ լինանըղդ օլտու։ Աէ օնլարա՝ Ղանընըղդ նէ՞րէտէ տիր տէտի. օնլար իսէ գօրգուպ Թա՛ճ- ճիւպ էտէրէք մապէյինլէրինտէ տէտիլէր քի՝ Ը՛ճապա պու քի՛մ տիր քի բիւզկնարլարա հէմ սու- յա տախի էմր էտէր, վէ օնա ի- թաա՛թ էտէրլէր։

ա Մատ. իէ. 55, 56։
բ Մար. ժգ. 9։
գ Մատ. ժգ. 2։ Մար. դ. 1։
դ Մատ. ժգ. 10։ Մար. գ. 10։
ե Եա. գ. 9։ Մար. դ. 12։
զ Մատ. ժգ. 18։ Մար. գ. 14։
է Մատ. ե. 15։ Մար. դ. 21։ Պ. ժա. 33։
ը Մատ. ժ. 26։ Պ. ժբ. 2։
թ Մատ. ժգ. 12։ իե. 29։ Պ. ժթ. 26։
ժ Մատ. ժբ. 46։ Մար. դ. 31։
ի Մատ. ը. 23։ Մար դ. 35։

Digitized by Google

26 Ա՛ն Եգայըգ իլէ Գալիլեանըն գարշը եագասընտա օլան Գադարայըլարըն տիյարընա վարտըլար :
27 Ա՛ն գարայա չըգտըղընտա , օնա չէհրտէն պիր ատէմ բասթ կէլտի քի՝ վաֆիր զէմանտէն պէրու օնուն ճիննէրի վար իտի , վէ էվապ կիյմէզ իտի , վէ էվտէ տէյիլ՝ իլլա մէզարլարտա գալըը իտի :
28 տի : Ա՛ն Յիսուսու կէօրտիւինտէ , պաղըրըպ էօնիւնէ տիւշտիւ , վէ ևիւքսէք սէս իլէ տէտի քի՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար՝ եա՞ Ա՛լահ Թ՛ատա՛լանըն Օղլու Յիսուս . սանա եալվարըըըմ քի՝ պէնի իսքէնճէյէ սալմայասըն :
29 Օ՛իրա նափաք բուհա՝ օր ատէմ տէն չըգա տէյիւ էմր էթտի . էիւն քի օնու չօգ զէմանըէրտէն պէրու զապթ էթմիշ իտի , վէ օ՝ զէնճիրլեր վէ պուգաղուլար իլէ պաղլանըպ զապթ օլունուր իտի . ամմա պաղտըը գըրըպ՝ ճիննտէն
30 չէօլէրէ սալընըը իտի : Ա՛ն Յիսուս օնա սիւալ էտիպ տէտի քի՝ Ա՛ենին ատըն նէ՞ տիր . վէ օ՝ Էգէոն տէտի . զնրա օնա չօդ
31 ճիննէր կիրիշ իտի : Ա՛ն օնա եալվարըը իտի քի՝ օնլարա Էիրտատապա վարմազա էմր էթմիշ է :
32 Ա՛ն օրատա՝ տաղտա օթլանըը պիր վաթիր տօնկուզ սիւրիւսիւ վար իտի . վէ օնա եալվարըըլար իտի քի՝ օնլարըն իչէնէ կիրմէյէ օնլարա իշն վէրէ . վէ օնլարա իշն
33 վէրտի : Ա՛ն ճիննէրը օր ատէմտէն չըգըպ՝ տօնկուզլարա կիրտիլէր , վէ սիւրիւ ուչըումտան աշաղա կէօչէ ևիւրիւիւչ էտիպ պօ
34 զուլտու : Ա՛ն ծնըրը կիւտէնլէր՝ վագի՝ օլան նէօնէչի կէօրտիւքտէ՝ գաչտըլար , վէ չէհրտէ վէ չևիթթիլիքլէրտէ խապէր վէրտիլէր :
35 Ա՛ն վագի՝ օլանը կէօրմէյէ չըգտըլար , վէ Յիսուսա կէլտիլէր . վէ օր ճիննէրի չըգմըշ ատէմի Յիսուսուն այագլարը նանընտա կիյինմիշ վէ ա՛գըլանմըշ օթուրտուր պուլմաղըլա գօրգտուլար :
36 Չ՛էմ կէօրնէլեր տախի ճիննլինէն նի՛ճէ գուրթուլտուղունու օնլարա
37 խ ապէր վէրտիլէր : Ա՛ն Գադարայընըն էթրաֆի մահալլէրինին հէմ խալգը օնա հեալվարտըլար
քի՝ օնլարտան կիտէ , զնրա պէօյիւք գօրգույա տիւշտիւլէր . իմտի օ՝ գայըղա կիրիպ կէրի տէօնը-
38 տիւ : Ա՛ն հօլ ճիննէրի չըգմըշ ատէմ օնա եալվարըը իտի քի՝ պիլէհինճէ օլա . ամմա Յիսուս օնու
39 սալը վէրիպ՝ Ի՛վինէ տէօն վէ Ա՛լասրնն սանա հէփ էթտիյի չէյլէրի նագլ էյլէ տէտի . վէ կիտիպ՝ պիւթիւն չէհրտէ Յիսուսուն օնա ճիւմլէ էթտիյի չէյլէրի վա՛զ էտէր իտի :
40 Ա՛ն վագի՝ օլտու քի՝ Յիսուս կէրի տէօնտիւքտէ , խալգ օնու գապուլ էթտի . զնրա ճիւմլէսի
41 օնու պէքլէյօրլար իտի : Ա՛ն Ի՛չթէ ճէվապ՛թ եէրինէն վիճուհու օլան Յայրոս իսմինտէ պիր ատէմ կէլտի . վէ Յիսուսուն այագլարընա գափանըպ օնա եալվարըը իտի քի՝ էվինէ կիրէ :
42 Օ՛իրա օնուն օն իքի եաշընտա գատար պիրիճիք էվլատը օլարագ՝ պիր գըզը վար իտի , վէ էօլիւյօր իտի . վէ օ կիտէր իքէն , գալապալըգ օնու սրգըշտըըը յօր իտի :
43 Ա՛ն ղօն իքի ևրլ գան ագմագ ի՛լլէնի չէքէն պիր գարը քի՝ պիւթիւն մալընը հէքիմլերէ սարֆ էթմիշ իտի իսէ տէ , հիչ քիմսէ տէն սաղալմազա գատիր օլամա-
44 մըշ իտի , արգա թարաֆտան եագլաշըպ՝ էսվապլարընըն էթէյինէ տօգանտը . վէ տէր ա՛գապ օնուն գանընըն ագմասը տուրտու :
45 Ա՛ն Յիսուս՝ Պանա տօգանան քի՞մ տիր տէտի . վէ հէփսի ինքնար էթմիշ իլէ , Պետրոս հէմ սիլէսթիճէ օլանլար տէտիլէր քի՝ Ե՛ֆոճա գալապալըգ սէնի սրգըպ սրգըշտըըը յօր , վէ՝ Պանա քի՞մ տօգանտը մը տէրսին :
46 Ա՛ն Յիսուս՝ Պանա պիր քիմսէ տօգանտը , զնրա պէնտէն գուվվէթի չըգտըղընը տույտում տէտի :
47 Իմտի գարը կիզլէնէմէտիյինի կէօրտիւքտէ՝ տիթրէյէրէք կէլտի , վէ օնուն էօնիւնէ գափանըպ՝ պիւթիւն խալգըն էօնիւնտէ օնա նէ սէպէպտէն տօգանտըղընը վէ տէր ա՛գապ նի՛ճէ չէթթա պուլտուղունու օնա
48 նագլ էթտի : Ա՛ն օ օնա՝ Ա՛յնա-

Ա Մատ . ը 28 : Մար . ե . 1 :
Ե Մատ . ը 34 :
Ի Գոր . ժգ . 39 :
Ե Մար . ե . 18 :
Ե Մատ . թ . 18 : Մար . ե . 22 :
Ե Մատ . թ . 20 :
Ե Մար . ե . 30 : Գ . զ . 19 :
Ի Ցայտ . ի . 3 :

Digitized by Google

49 Ո՛վ տահա սէօյլէր իբէն , ձէ-
մաա՛թ պաշընըն թաարաքընտան
պիրի կէլիպ օնա՝ Կրզըն էօլտիւ ,
Լօճայա զահմէթ վէրմէ տէտի ։
50 Վէ Յիսուս իշլէմտիքտէ , օնա
ձէվապ վէրէպ՝ Կօրգմա , էվման
ինան , վէ օ գուրթուլաձագ տըր
51 տէտի ։ Վէ էվէ կիրտիքտէ , պնտ-
րոս վէ Յակոբոս վէ Յովհաննէս-
տէն վէ գըզըն պապասընտան վէ
անասընտան մա՛տա՝ քիմնէյի կէր-
52 մէյէ գօմաար ։ Վէ ճիւմլէսի գըզ
իշլէն աղտայըպ տէօյլունուլըր ի-
տի ։ վէ օ՝ Ընդա՛ման , էօլմէտի ,
53 չլաքին ույուօր տէտի ։ Վէ օն-
լար օնուն էօլմուշ օլաուղունու
պիլմէ յիւէ , օնու զէվգէնիրէր
54 իտի ։ Ամմա օ՝ էվ փխսկին տիշա-
րըյա չըգաբըպ գըզըն էլինէ եա-
փըշտը , վէ չաղըրըպ՝ Նա՛ գըզ
55 Նգա՛լգ տէտի ։ Վէ մզգիւրէնին
բուհու կէրի տէօնտիւ , վէ տէր
ա՛զապ գալգտը ։ վէ Յիսուս էմր
56 էթտի քի՝ օնա եէմէք վէրիւէ ։ Վէ
օնուն ալթալարը շաշարլար ։ վէ
Նօնլարա էմր էթտի քի՝ օլան նէս-
նէյի քիմնէյէ սէօյլէմէ յէլէր ։

ՊՆՊ Թ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին քէնաի շայիրտ-
լէրինի մի՛ձէղաթլար իչլէմէյէ վէ վա՛զ
էթմէյէ կէօնտէրմէսի ։ 7 Հէրովդէսին
Քրիստոսու կէօրմէյէ խոթէմէսի ։ 17 Քը-
րիստոս Էֆէնտիմիզին պէշ պին քիշի տօ-
յուրմասը ։ 18 Քէնտինին հագգընտա ա-
տէմլէր նէ զի՛եմտէ օլտուղունու սիւալ
էթմէսի ։ 22 Քէնտի չէքէճէյի սիյասէ-
թի փէշին խապէր վէրմէսի ։ 23 Ճիւմ-
լէյէ՝ նէֆսինի ինքեար էթմէք կէրէք
օլտուղունու իպրազ էթմէսի ։ 28 Թէպ-
տիլի սուրեթի ։ 37 Թումարրգըլյա շնֆա
վէրմէսի ։ 44 Եինէ շայիրտլէրինէ իպքէն-
ճէսինի խապէր վէրմէսի ։ 46 Օնլարա
ալչագ կէօնիւլլիւ օլմագ ։ 51 Վէ ճիւմ-
լէյէ հալիմլիք կէօսթէրմէք՝ վէ ինթի-
գամ արզուլէմմէք լազըմ օլտուղունու
էմր էթմէսի ։ 57 Պա՛զը քիմնէլէրին
օնուն արտընճա կիթմէյէ արզուլէյիտ՝
ֆագաթ պունու պա՛զը շարթլար ելէ
էթմէք իսթէմէքլէրի ։

1 Վէ ՚օն իքի շայիրտլէրինի պիր-
լիքտէ չաղըրըպ՝ օնլարա հէփ ճինն-
լէրին իշզէրինէ վէ խաստալըգլա-
րը սաղալթմաղա գուվվէթ վէ
2 հիւքիւմրէթ վէրտի ։ Վէ Ղօնլա-
րը՝ Աստուծոյ փատիշահլըղընը վա՛զ
էթմէյէ վէ խաստալարա շնֆա
3 վէրմէյէ կէօնտէրտի ։ Վէ Ղօն-
լարա տէտի քի՝ Նօր իշլէն պիր
չէյ ալման , նէ տէյնէք՝ նէ թօր-
պա՝ նէ էքմէք՝ նէ ագչէ , նէ տա-
խի իքիշէր գաքիթանընըզ օլա ։
4 Վէ Ո՛հէր հանկը էվէ կիրէրսէ-
նիզ , օթառա գալընը , վէ օթառան
5 չըգընը ։ Վէ Խսիզի քիմսէր քի
գապուլ էթմէզլէր խսէ , օլ չէ-
հիրտէն չըգտըղընըզտա՝ օնլարընը
իւգէրինէ չէհատէթ օլմագ իչլէն
Ղայդալարընըզտան լթօգու տախի
6 սիլքին ։ Վէ օնլար Ե՛չզգլսզ հէր
նէրտէ Ինճիլի վա՛զ էտէրէք վէ
խաստալարը սաղալտարագ՝ քէօյ սէ-
քէօյ կէզէրլէր իտի ։
7 Վէ Երուպ՝ պաշը Հերովդէս օն-
տան իճրա օլունան չէհյլէրին
ճիւմլէսինի իշլէմտիքտէ՝ Թա՛ճ-
ճիւպ էտէր իտի ։ գիրա պա՛զը քիմ-
սէլէր՝ Յովհաննէս էօլտիւլէրտէն
8 տիրիլտի , վէ պա՛զլարը՝ Ելիա
զուհր էթտի , պա՛զլարը տախի՝
Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պի-
րի գըյամ էթմիշ տիր տէրլէր ի-
9 տի ։ Վէ Հերովդէս՝ Պէն Յով-
հաննէսին պաշընը քէստիմ՝ վէ
պու քի՞մ տիր քի՝ պէն օնուն
հագգընտա պէօյլէ շէյլէր իշլտի-
յօրում տէտի ։ Վէ Ե՛օնու կէօրմէք
իսթէր իտի ։
10 Վէ Ի՛սուսուլլար կէրի տէօնիւպ՝
օնա հեփ էթտիքլէրի շէյլէրի նագլ
էթտիւէր ։ վէ Ե՛օնլարը ալըպ՝ Թէն-
հաճէ Լեթսայիդա տէնիլէն շէհ-
րին պիր եապան մահալլինէ չէ-
11 քիլտի ։ Վէ Խալգ տուչմաղլա՝
օնուն արտընճա վարտլար ։ վէ
օնլարը գապուլ էտիպ օնլարա
Ըլլահընն փատիշահլըղը հագգընտա
սէօյլէյէրէք՝ սաղալմաղա միւշ-
թաճ օլանլարա շնֆա վէրէր իտի ։
12 Վէ Ւհիւն էնմէյէ պաշլատըգ-
տա՝ օնիքիլէր եանընա կէլիպ օնա՝
Խալգը սալը վէր քի էթրաֆ
քէօյլէրէ վէ էհֆիրլիքլէրէ վա-
րըպ գօնալար էմ եէյճէք
պուլալար , գիրա պուրատա եա-
13 պան մահալտե իզ տէտիլէր ։ Վէ
օնլարա՝ Սիզ օնլարա եէյճէք
վէրին տէտի ։ վէ օնլար՝ Պիզիմ
պէշ էրմէքտէն վէ իքի պալըգ-
տան գիյատե շէյիմիզ հօգ տուր ,
մէյէր վարըպ հէփ պու ճէմա-
ա՛թա եէյճէք սաթուն ալալըմ
14 տէտիլէր , գիրա պէշ պին գատար

Digitized by Google

ատեմ իսի • ամմա շայիրտլէրինէ՝
Օնլարը էլլեէր էլլեէր պէօլիւք
15 պէօլիւք օթուրտուն տէսի : Վէ
էօղլէ էթտիլէր , վէ հէփիսինի օ-
16 թուրթտուլար : Վէ պէշ էքմէ՛կի
հէմ իքի պալըղը ալտը , վէ կէօյէ
տօղրու պագըպ՝ օնլարըն իւզէրինէ
պէրէքէթի տուա՛սընը գըլտը , վէ
փարէլէ լիպ շայիրտլէրինէ խալգըն
17 էօնիւնէ գօմաղա վէրիր իսի : Վէ
նէյիպ հէփիսի տօյտուլար • վէ
օնլարըն փարչալարընըն արթանըն-
տան օն իքի քիւֆէ գալտըրտըլար :
18 Վէ Եվագի՝ օլտու քի՝ օ եալը-
նըղ տուա՝ էտէր իքէն , շայիրտ-
լէրի տէ պէրապէրինէ՛ էտիլէր • վէ
օնլարա սիւալ էտիպ՝ խալգ պէ-
նիմ իչիւն քի՞մ իմ տէրլէր տէ-
19 տի : Վէ օնլար ՚ճէվապ վէրիպ
տէտիլէր քի՝ Դ՚ավիթիվ էտիճի
Յովհաննէս սին , վէ սայիրլէրի՝
Եղնա սըն , վէ սայիրլէրի՝ Կա-
տիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի դը-
20 յամ էթմիշ տիր պէրլէր : Վէ
օնլարա՝ Նա՛ սիզ պէնիմ իչիւն
քի՞մ իմ տէրսինիզ էտտի • վէ
Պետրոս ՚ճէվապ վէրիպ՝ Ընդհանր
21 Կրիստոսու սընն տէտի : Վէ հո
օնլարա սըզը թէնպիհ էտիպ էմր
էյլէտի քի՝ պուննու քիմսէյէ սէօյ-
22 լէմէյէլէր : Վէ տէտի քի Յհն-
սան Օղլու չօդ չէյլէր չէքմէ՛ք՝
վէ իսթէյլարտան հէմ պաշ
քեահինլէրտէն վէ քեաթիպլէրտէն
ըէտտ օլունմագ վէ էօլտիւրիւլ-
մէ՛ք՝ վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ դը-
23 յամ էթմէ՛ք կէրէ՛ք տիր : Վէ
Հէփիսինէ տէր իսի քի՝ Նյէր
պիր քիմսէ պէնիմ արտըմճա կէլ-
մէ՛ք իսթէրսէ , քէնտինի ինքեար
էմտին , վէ խաչընը հէր կիւն
գալտըրսըն , վէ արտըմճա կէլսին :
24 Օ՚իրա քիմ քի ճանընը գուր-
թարմագ իսթէրսէ , օնու զայ՝ է-
տէճէ՛ք • վէ քիմ քի ճանընը պէ-
նիմ իչիւն զայ՝ էտէրսէ , օ օնու
25 գուրթարաճագ տըր : Ֆ՚Յինէքի
պիր ատեմ պիւթիւն տիւնեայը
զազանըպ՝ քէնտինի զայ՝ էտէր եա
եիթիրիրսէ , նէ՞ փայիտէ էտէր :
26 Ֆ՚Օ՚իրա քիմ՝ քի պէնտէն էօ-
թիւրիւ վէ պէնիմ սէօզլէրիմտէն
էօթիւրիւ ուխանըրսա , Ինսան
Օղլու տախի՝ քէնտիսինէն վէ
փէտէրին վէ մուգատաէս մէլէք-
լէրին ճէլալինաէ կէլտիյի զէման՝
օնատան էօթիւրիւ ուխանաճագ
27 տըր : Վէ յսիզէ հագգան տէ-
րիմ քի՝ պուրատա տուրանլարտան
պա՛զը քիմսէյէր վար քի՝ Ընդհանր
փատիշահլըղընը կէօրիւնճէ յէտէք
ասլա էօղիւմ տաթմայաճագլար :
28 Վէ Եվագի՝ օլտու քի պու քէ-
լամլէրտէն սէքիզ կիւն գատար
սօնկրա , Պետրոսու վէ Յովհան-
նէսի վէ Յակոբոսու պէրապէր ա-
լըպ՝ տաղա տուա՝ էթմէ յէ չըգար :
29 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ օ տուա՝ է-
տէր իքէն , եիւզևնիւն չէքիլ տէ-
յիշլետի , վէ էսվասը պէյազ՝
30 փարլագ օլտու : Վէ իլթէ իքի
ատեմ օնուն իլէ սէօյլէշիր իսի ,
քի Ա՚ոլսէս վէ Եղնա իսիլէր •
31 Վէ օնլար ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝
օնուն Երուսաղէմտէ իճրա էտէ-
ճէյի վէֆաթընը սէօյլէյօրլար ի-
32 տի : Վէ Պետրոս հէմ պիլէնինճէ
օլանլար Ուդդուտան աղըրլաչմըշ-
լար իսի • վէ սնլար ույանընճա ,
օնուն ճէլալինի վէ պիլէնինճէ
աուրան իքի ատեմի կէօրսիւլէր :
33 Վէ վագի՝ օլտու քի՝ օնլար օնտան
այրըլմագ իւզրէ իքէն , Պետրոս
Յիսուսա տէտի քի՝ Նա՛ խօճա
պիզէ պուրատա օլմագ էյի տիր •
իմտի պիր սանա՝ պիր տէ Ա՚ովսէ-
սէ վէ պիր Եղնայա՝ իւչ գուլնպէ
եափաչըմ , զնրա սէօյլէտիյինի
34 պիլմէզ իսի : Վէ օ պուննա-
րը սէօյլէր իքէն , պիր պուլութ
կէլնպ՝ օնլարը գափլատը • վէ օն-
լար պուլութա կիրտիքլէրինէ
35 գօրգտուլար : Վէ պուլութան՝
Ա՚վէկիւնիւ Օղլում պու տուր ,
Նօնու տինկլէյէն տէյիւ պիր սէս
36 օլտու : Վէ պու սէս օլտուղու
կիպի՝ Յիսուս եալընըղ պուլուն-
տու • վէ Նօնլար սիւքիւմի էթ-
տիլէր , վէ օլ կիւնլէրտէ կէօր-
տիւքլէրի չէյլէրտէն քիմսէյէ հիչ
պիր շէյ խատէր վէրմէտիլէր :
37 Վէ Եվագի՝ օլտու քի էրթէսի
կիւնտէ՝ օնլար տազտան էնտիքլէ-
րինէ , ծնու չօդ գալապալըգ
38 գարշըլատը : Վէ իլթէ պիր ա-
տեմ գալապալըղտան չաղըրըպ տէ-
տի քի՝ Նա՛ խօճա՝ սանա եալ-
վարըրըմ օղլումա նպատ գըլ , զի-

ատեմ իսի • ամմա շայիրտլէրինէ՝ Օնլարը էլլեէր էլլեէր պէօլիւք 15 պէօլիւք օթուրտուն տէսի : Վէ էօղլէ էթտիլէր , վէ հէփիսինի օ- 16 թուրթտուլար : Վէ պէշ էքմէ՛կի հէմ իքի պալըղը ալտը , վէ կէօյէ տօղրու պագըպ՝ օնլարըն իւզէրինէ պէրէքէթի տուա՛սընը գըլտը , վէ փարէլէ լիպ շայիրտլէրինէ խալգըն 17 էօնիւնէ գօմաղա վէրիր իսի : Վէ նէյիպ հէփիսի տօյտուլար • վէ օնլարըն փարչալարընըն արթանըն- տան օն իքի քիւֆէ գալտըրտըլար :

Ի Մատ.ժզ. 13 : Մար. ը . 27 :

18 Վէ Եվագի՝ օլտու քի՝ օ եալը- նըղ տուա՝ էտէր իքէն , շայիրտ- լէրի տէ պէրապէրինէ՛ իսիլէր • վէ օնլարա սիւալ էտիպ՝ խալգ պէ- նիմ իչիւն քի՞մ իմ տէրլէր տէ- 19 տի : Վէ օնլար ՚ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝ Դ՚ավիթիվ էտիճի Յովհաննէս սին , վէ սայիրլէրի՝ Եղնա սըն , վէ սայիրլէրի՝ Կա- տիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի դը- 20 յամ էթմիշ տիր պէրլէր : Վէ օնլարա՝ Նա՛ սիզ պէնիմ իչիւն քի՞մ իմ տէրսինիզ էտտի • վէ Պետրոս ՚ճէվապ վէրիպ՝ Ընդհանր 21 Կրիստոսու սընն տէտի : Վէ հո օնլարա սըզը թէնպիհ էտիպ էմր էյլէտի քի՝ պուննու քիմսէյէ սէօյ- 22 լէմէյէլէր : Վէ տէտի քի Յհն- սան Օղլու չօդ չէյլէր չէքմէ՛ք՝ վէ իսթէյլարտան հէմ պաշ քեահինլէրտէն վէ քեաթիպլէրտէն ըէտտ օլունմագ վէ էօլտիւրիւլ- մէ՛ք՝ վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ դը- 23 յամ էթմէ՛ք կէրէ՛ք տիր : Վէ Հէփիսինէ տէր իսի քի՝ Նյէր պիր քիմսէ պէնիմ արտըմճա կէլ- մէ՛ք իսթէրսէ , քէնտինի ինքեար էմտին , վէ խաչընը հէր կիւն գալտըրսըն , վէ արտըմճա կէլսին : 24 Օ՚իրա քիմ քի ճանընը գուր- թարմագ իսթէրսէ , օնու զայ՝ է- տէճէ՛ք • վէ քիմ քի ճանընը պէ- նիմ իչիւն զայ՝ էտէրսէ , օ օնու 25 գուրթարաճագ տըր : Ֆ՚Յինէքի պիր ատեմ պիւթիւն տիւնեայը զազանըպ՝ քէնտինի զայ՝ էտէր եա եիթիրիրսէ , նէ՞ փայիտէ էտէր : 26 Ֆ՚Օ՚իրա քիմ՝ քի պէնտէն էօ- թիւրիւ վէ պէնիմ սէօզլէրիմտէն էօթիւրիւ ուխանըրսա , Ինսան Օղլու տախի՝ քէնտիսինէն վէ

Ա Մատ.ժզ. 28 : Մար. ը . 39 :

Բ Մատ.ժէ. 1 : Մար . թ . 1 :

Գ Դան . ը . 18 : ժ . 9 :

Դ Մատ.ժզ. 16 : ՃՀ . ը . 70 :

Ե Մատ.ժզ. 20 :

Զ Մատ.ժզ. 21 : ժէ . 21 :

Է Մատ . ժ . 38 : ժզ . 24 : Մար . ը . 34 : Գ . ժգ . 27 :

Ը Մատ.ժզ 26 : Մար . ը . 36 :

Թ Մատ . ժ . 33 : Մար . ը . 38 : Բ Տիմ . բ . 12 :

Ժ Մատ . դ . 17 : Ղ Գործ . գ . 22 :

ԺԱ Մատ.ժէ. 9 :

ԺԲ Մատ.ժէ. 14 : Մար . թ . 13 . 16 :

Digitized by Google

39 րա պիրիճիք էվլատըմ սըր • վէ
իչէնէ օնու պիր րուհ թուվթար , վէ
ափանսըզ պաղըրըս , վէ օնու քէօ-
փիւրտէրէք չարփար , վէ օնու է-
զէրէք՝ օնտան կիւճ իլէ այրըլըր :
40 վէ սէնին շայիրտէրինէ նալ-
վարտըմ քի՝ օնու չըգարալար ,
41 ամմա գատիր օլամատըլար : վէ
Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ ՂՀ իման-
սըզ վէ խէրս սիւսիկ՝ նէչէյէ՞տէք
սիզին եանընըզտա օլուպ սիզէ
թէհամմիւլ էտէճէյիմ , օղլումնու
42 պուրայա կէթիր տէտի : վէ օ
ուահա եանընա կէլիր իքէն , ձիւն
օնու չարփտը , վէ փէք սարս-
43 տը : Ամմա Յիսուս նափաք րու-
հու ա՛զարլայլպ՝ չօճուղա շնփա
վէրտի , վէ օնու պապասընա վէր-
44 տի : վէ հէփիսի Աստուծն ա՛-
զամէթինէ հէյրան գալըրլար իտի :
վէ ճիւմլէսի Յիսուսուն հէփ
էթտիյի չէյլէրէ խթա՛ճճիւպ էտէր
իքէն , շայիրտէրինէ տէտի քի՝
՞Ախ պու սէօզլէրի գուլագա-
րընըզա գոյուն , զիրա Ինսան
Օղլու՝ ատէմլէր էլինէ թէսլիմ
45 օլունաճագ : ՞Ամմա օնլար պու
սէօզիս անկլամատըլար , վէ օն-
լարտան էօրթիւլիւ իտի քի՝ օնու
տույմայալար • վէ պու սէօզտէն
էօրթիւրիս օնա սիւալ էթմէյէ
գօրգարըլար իտի :
46 վէ Էօնլարըն արասընտա ա՛-
ճապտ օնլարտա պէօյիւք քիմ օ-
լա տէյիս պիր միւսահէսէ օլտու :
47 վէ Յիսուս օնլարըն գալպլէրի-
նին միւսհազասընը կէօրմէք իլէ ,
պիր չօճուգ ալըպ՝ օնու քէնտի
48 եանընտա տուրտուրտու , վէ օն-
լարա տէտի քի՝ ՞Վ՛իմ քի պու
չօճուղու պէնիմ իսմիմտէ գապու-
էտէրսէ՝ պէնի գապուլ էտէր , վէ
քիմ քի պէնի գապուլ էտէրսէ՝
պէնի կէօնտէրէնի գապուլ էտէր .
զիրա տճիւմլէնիզին արասընտա էն
քիւչիւք քիմ իսէ , պէօյիւք օ՛
օլաճագ :
49 վէ Յովհաննէս ճէվապ վէ-
րիպ՝ Ա՛յ Աստուա՝ սէնին իսմին ի-
լէ ճինլէրը չըգարան պիրինի կէօր-
տիւք , վէ պիզիմ իլէ պէրապէր
ատնա թապի՛ օլմատըղը իչիւն օ-
50 նու մէն՝ էթտիք տէտի : վէ Յի-
սուս օնա՝ Ա՛րէն՝ էթմէն , ՞զիրա
սիզէ գարշը օլմայան՝ սիզին թա-
րաֆընըզտան սըր տէտի :
51 վէ վագի՛ օլտու քի՝ Էօնուն եօ-
գարը ալընմասընըն կիւնլէրի թէք-
միլ օլմագ իւզրէ իքէն , Ըրուսա-
ղէմի կիթմէյէ նիւզիւնիւ տօղ-
52 րուլտու : վէ եիւզիւ էօնիւն-
տէն խապէրճիլէր կէօնտէրտի •
վէ օնլար վարըպ օնուն իչիւն հա-
զըրլըգ կէօրէլէր տէյիս Ա՛ամա-
րիալըլարըն պիր քէօյիւնէ կիրտի-
53 լէր : վէ Էօնու գապուլ էթմի-
տիլէր , զիրա օնուն եիւզիւ Ը-
րուսաղէմէ կիւժմէյէ պէօհթէղ ի-
54 տի : վէ օնուն շայիրտէրի Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէս կէօրմէքլէ
տէտիլէր քի՝ Ը՛ա՞ Բապպ իսթէ՞ր
մի սէն քի՝ Ա՛ղլհանըն տախ էթ-
տիյի կիպի՝ կէօքտէն աթէշ է-
նիպ օնլարը թէլէֆ էթսին տէյիս
55 սէօյլէյէլիմ : վէ տէօնիպ օն-
լարը ա՛զարլատը , վէ տէտի քի՝
Ա՛իզ ՆաՓըլ բուհ ասէիպէ օլտու-
56 ղունուզու պիլմէզսինիզ • Օ՛իրա
Ինսան Օղլու ատէմլէրին ճան-
լարընը հէլաք էթմէյէ կէլմէտի ,
իլա խէլաս էթմէյէ կէլպէ • վէ
պաշգա քէօյ կիթտիլէր :
57 վէ ՞վագի՛ օլտու քի՝ օնլար
եօլտա կիտէր իքէն , պիրի օնա՝
Ը՛ա՞ Բապպ հէր Նէրէյէ կիտէր
իսէն , արտընճա կէլէճէյիմ՝ տէ-
58 տի : վէ Յիսուս օնա՝ Թ՛ոլքի-
լէրին ինլէրի վէ կէօյիւն գուշ-
լարընըն եուվալարը վար , լաքին
Ինսան Օղլունուն՝ պաշընը տու-
յայճագ եէրի եօգ տուր տէտի :
59 վէ Էպիր զայրիսինէ՝ Ը՛րտըմ-
ճա կէլ տէտի • վէ օ տէտի քի՝ Ը՛ա՞
Բապպ պանա իզն վէր , եվվէլա
60 կիտիպ պապամը կէօմէյիմ : վէ
Յիսուս օնա՝ Ը՛օլիւլէրի պրագ քի
քէնտի էօլիւլէրինի կէօմէլէր , սէն
իսէ վարըպ Ա՛լլահըն փատիշահ-
լըղընը վա՛զ էյլէ տէտի :
61 վէ պիր պաշգասը տա՝ Ը՛ա՞
Բապպ Էսէնին արտընճա կէլէճէ-
յիմ , լաքին էվվէլա պանա իզն
վէր քի էվլիմին էհալսի իլէ վէ-
62 տալաշայըմ տէտի : Ա՛մմա Յիսուս
օնա տէտի քի՝ Ը՛չինի սապան իւ-
զէրինէ գօմուլ իքէն կէրիյէ պա-
գան հիչ պիր քիմսէ Ա՛լլահըն փա-
տիշահլըղընա միւնասիպ տէյիլտիր :

ՀՄատ. ժբ. 1։Մար. Թ. 33 ։

Ր Մատ. ժգ. 11, 12 ։

Ց Մար. Թ. 37 ։ Պագ՝ Թու. ժա. 28 ։

Ա Մատ. ժբ. 30։ Գ. ժա. 23 ։

Ե Մար. ժդ. 21 ։

Զ Մար. Թ. 31 ։ Գ. ԺԲ. 50։ ժբ. 34։

Է Մատ. ժ. 40։ ժբ. 5։ Մար. Թ. 36 ։ Ցօհ. ժբ. 44։ ժգ. 20։

Ը Մատ. ԻԶ . 19 ։ Գոր . ա . 2 ։

Թ Մատ. ժբ. 19 ։

Ժ Մատ. Ը. 21 ։

Ի Ցօհ. Գ. 4 . 9 ։

Լ Մատ. Ը. 20։ Գ. ժ. 45։

Խ Ցօհ. Գ. 17։ ժբ. 47։

Ծ Մատ. Ը. 19 ։

Կ Ցօհ. Գ. 4։ Ա. 10. 12։

Հ Մատ. ժբ. 21 ։

Ձ Պագ՝ Գ Թագ. ժԹ. 20 ։

Digitized by Google

ՊԱՊ Ա

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին մի՛ւճիզաթլար իչլեմէյէ վէ վա՛զ էթմէյէ՝ եէթմիշ շաւիրտ կէօնտէրմէսի ։ 17 Ոնլարա՝ ալչագ կէօնիւլլիւ օլմագ վէ նէ չէյտէ սէվկիմէք կէրէք օլտուղունու նասիհաթ վէրմէսի ։ 21 Փէտէրինէ՝ օնուն լութֆ ու ինայէթի իչիւն շիւքր էթմէսի ։ 23 Օնլարըն մանէթլու հալինի մէտհ էթմէսի ։ 25 Շէրիա՛թ խօճասընա՝ եպէտի հայաթա նիհէ վարիս օլաճաղընը՝ վէ մէրհամէթինէ միւէթաճ օլանլարըն հէր պիրինի գօնշու սայմագ կէրէք օլտուղունու էօյրէթմէսի ։ 41 Մարթայա թա՛զիր՝ վէ Մարիամը մէտհ էթմէսի ։

1 Վէ պունլարտան սօնկրա՝ Յապպ պաչգա եէթմիշ քիմսէլէր տահա թայի՛ն էթտի , վէ ՙօնլարը քէնտի եիւզիւ էօնիւնէ՛ վարաճաղը հէր շէհրէ վէ մահալէ իքիշէր 2 իքիշէր կէօնտէրտի ։ Յամի օնլարա տէր իտի քի՝ Էկէրչի պիչիլէճէք էքինն չօգ ամմա իշճիլէր աղ տըր ։ Էմմի պիչինին Ասհիպինէ քէնտի պիչինինէ իշճիլէր չըգարա տէյիւ նի յագ է- 3 տին ։ Կիտի՛ն , Էիշմէ պէն սիզի՝ գուզուլար կիպի գուրտլար արա- 4 սընա կէօնտէրիրիմ ։ Էվէսէ՛ եա տաղարճըգ՝ եախօտ այագ գապ- լարը թաշըման ։ վէ ճօլտա հիչ 5 քիմսէյէ սէլամ վէրմէն ։ Վէ Էհէր հանկը էվէ կիրէրսէնիզ , էվվէլա՝ Սէլամ պու էվէ տէյին ։ 6 Վէ էյէր օրատա սէլամըզ միւս- թահագ քիմսէ վար իսէ , սէլա- մընըզ օնուն իւզէրինէ գօնաճագ ։ եօղ իսէ՝ սիզէ տէօնէճէք տի՛ր ։ 7 Վէ ըօլ էվտէ գալըպ՝ Ռօնլարտա պուլունան չէյլէրտէն եէյիպ ի- չինն , Ռզիրա իշճի քէնտի իւճրէ- Թինէ լայըգ տըր ։ էվտէն էվէ 8 կէօչմէն ։ Վէ Էհէր հանկը չէհրէ կիրէրսէնիզ , վէ օնլար սիզի գա- պու էտէրլէր իսէ , էօնիւնիւզէ 9 գօնուլան չէյլէրի եէյին , վէ էօնուն իչինտէ օլան խասթալարը սաղալարըն , վէ օնլարա՝ ԼՈՒՀա- Հըն փատիշահլըղը սիզէ եաղլաշ- 10 մըշ տըր տէյին ։ Վէ Էհէր հան- կը չէհրէ կիրէրսէնիզ , վէ սի- զի գապու էթմէզլէր իսէ , օ- նուն մէչտանլարընա չըգըպ տէ- 11 յին քի՝ Էվիզին չէհրինիզտէն պիզէ եափըշան թօզու տահի սի-

զէ սիլքէրիզ ։ Լաքին պունու պի- լին քի՝ Ուլահրն փատիշահլըղը 12 սիզէ եագլամըշ տըր ։ Սիզէ տէ- րիմ քի՝ Ռօլ կիւնտէ Պոդոմա օլ չէհրտէն զիյատէ թահամմիւլ 13 օլունաճագ ։ Վայ սանա՝ էյ Քո- րազին , վայ սանա՝ եա Պէթ- սայիդա ։ Զիրա էյէր սիզէ լճ- րա օլունան մի՛ւճիզաթլար Տիւ- րոս վէ Սիդոնտա օլմուշ օլսալար իտի , չօգտան պէրու չուլ վէ քիւլտէ օթուրուպ թէվպէ էտէր- 14 լէր իտի ։ Լաքին մահշէր կիւ- նինտէ Տիւրոս վէ Սիդոնա սիզ- տէն տահա զիյատէ թահամմիւլ 15 օլունաճագ ։ Վէ Ռսէն Ռրթա կէօչէ- տէք եիւքսէքլէչէնէն Կափառնա- յուա՛ ՙճէչէննէմէտէք էնտիրի- 16 լէճէքսին ։ ՙԱիզի տինկլէյէն՝ պէնի տինկլէր , վէ Ռսիզի բէտտ էտէն՝ պէնի բէտտ էտէր ։ վէ ՙպէնի բէտտ էտէն՝ պէնի կէօն- տէրընի բէտտ էտէր ։ 17 Վէ ևէթմիշլէր շաղլըգ իլէ տէօնիւպ՝ Նա՛ Կապպ ճինլէր տա- խի սէնին իսմին իլէ պիզէ իթաա՛թ 18 էտէր տէտիլէր ։ Վէ օնլարա տէտի քի՝ ՙՇէյթանըն կէօքտէն շնմշէք կիպի տիւշտիյինիւ կէօրիւր ի- 19 տիմ ։ Ռյնճէ սիզէ երլանլար վէ ա՛գրէպլէր իւզէրինէ պաստաղա՛ վէ տիւշմէնին ճէմի՛ գուվվէթի ի- զէրինէ հիւքիւմէթ վէրիրիմ՛ ։ վէ սիզէ հիչ պիր շէյ սալա զարար 20 վէրմէյէճէք տիր ։ Ըմմա պունա՝ ըուշլար սիզէ իթաա՛թ էթտիք- լէրինէ սէվինմի՛ն ։ Լաքին Ղատ- լարընըզ կէօքլէրտէ եազըլըղը- նա սէվինին ։

21 Ռօլ սաա՛թտա Յիսուս ըու- շունտա մէսրուր օլուպ տէտի ։ Այ կէօյիւն վէ եէրին Պահիպի փէտէր՝ սանա շիւքր էտէրիմ , զիրա պու նէմնէլէրի ա՛լմընէրտէն վէ ա՛րիֆլէրտէն կիզլէտին , վէ օնլարը մա՛սումլարա աշկիպար էթ- տին ։ պէ՛լի՝ եա՛ փէտէր՝ զիրա հուզուրունտա պէօյլէ խօշ կէօ- 22 րիւնտիւ ։ ՙփէտէրիմտէն հէր շէյ պանա թէօվիմ օլունտու ։ վէ ՙՕղուլուն քիմ օլտուղունու փէ- տէրտէն զայրի քիմսէ թանըմազ ։ վէ փէտէրին քիմ ՙօլտուղունու ֆինճ ընանըմազ՝ իլլա Օղուլ հէմ

ա Մատ . ժ. 15 ։ Մար . գ . 11 ։
ե Մատ . ժա. 21 ։
զ Եզէկ . գ. 6 ։
ը Մատ . ժ. 1 ։ Մար . գ . 7 ։
թ Մատ . թ. 37 , 38 ։ Ցօհ . գ.35։
ժ ը թես . գ. 1 ։
ի Մատ . ժ. 16 ։
լ Մատ . ժ. 9,10։ Մար. գ . 8 ։ գ. թ . 3 ։
խ գ թագ . գ . 29 ։
ծ Մատ . ժ. 12 ։
կ Մատ . ժ. 11 ։
հ ա կոր . ժ. 27 ։
ձ Մատ . ժ. 10։ ա կոր. թ . 4 , ևն։ ա Տիմ. ե. 18 ։
ղ գ . թ . 2։
ճ Մատ .. գ. 2։ գ . 17։ ժ . 7։ խա. 11 ։
մ Մատ . ժ. 14։ գ . թ. 5 ։ Գոր . ժգ.51։ժը. 6 ։
յ Մատ. ժա. 23 ։
ն Ղն . ժա. 4 ։ ը Օր . ա. 28։ եա. ժգ. 13։ ե- րեմ. ծա . 53 ։
շ գագ՝ Ե- զեկ . իգ . 20։ լը.18։
ո Մատ . ժ. 40 ։ Մար. թ.36.Ցօհ. ժգ . 20 ։
չ ա թես. գ. 8 ։
պ Ցօհ.ե.23։
ջ խա . 1 ։
ռ Ցօհ . ժը. 31։ժգ.11։ Ցայա . թ. 1 ։ ժը . 8, 9 ։
ս Մար.ժգ. 18 ։ Գոր . իը . 5 ։
վ Ել . լը . 32 ։ Սաղ . կթ . 28 ։ Եա. գ . 3։ Դան . ժը. 1։ Փիլ. գ. 3։ Եբր.ժը. 23։ Ցայա. ժգ . 8 ։ ի. 12։ խա.28։ Ջ Մատ.ժա. 25 ։
տ Մատ . իը. 18 ։ Ցօհ . գ . 35 ։ ե . 27։ ժէ. 2։
ր Ցօհ . ա . 18։ զ. 44. 46 ։

Digitized by Google

օր քիմնէ քի Ողուլ օնա պէյան էթմէսինի միւրատ էտէր ։
23 Վէ շայիրտլէրէ տէօնիւպ թէն-
Ա. Մատ. ժգ. 16։ հաճէ՝ Ե՛նէ մութլու կէօրտիւյիւ-
նիւզ շէյլէրի կէօրէն կէօզլէրէ
24 տէտի ։ Օ՜իրա սիզէ տէրիմ քի՝
Բ. ա Պետ. ա. 10։ Բ՛չօգ փէյղամպէրլէր վէ փատի-
շահլար կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի
կէօրմէք իսթէ՛յէր վէ կէօրմէտի-
լէր , վէ իչիթտիյինիզ շէյլէրի ի-
շիթմէք էսթէ՛էյէր վէ իչիթմէտիլէր ։
25 Վէ իշթէ պիր շէրիա՛թ խօ-
Բ. Մատ. ժԹ. 16. Եբ. 35. ճասը գալգըպ օնու իմթիխան է-
տէրէք տէտի քի՝ Բ՛նդ՛ ուօճա նէ՞
էյլէյիմ քի էպէտի հայաթա վա-
26 բիս օլայըմ ։ Վէ օնա՝ Ո՞երի-
ա՛թտա նէ՞ եազըլմըշ տըր , նա՞
27 սըլ օգուրսուն տէտի ։ Օլ տա-
Ղ. Բ. Օր. Ը. 5։ խի ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Բ՛վ-
լահըն Բատպը պիւթիւն գալպին-
տէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ
պիւթիւն գուվվէթինտէն վէ պիւ-
Ա. Ղեւ. ժԹ. 18։ թիւն ա՛գընտան՝ Ա՛գօնղունու տա-
28 խի քէնտին կիպի սէվէսին ։ Օ
տախի օնա՝ Տօղրու ճէվապ վէր-
Ֆ Ղեւ. ժը. 5 ։ Նէեմ. Ը. 29։ Ե-
ղեկ. ի. 11. 13 . 21 ։ Հռով. ժ. 5 ։ տին , պունու իճրա էյլէ վէ էեա-
29 շայաճագսըն տէտի ։ Ը՛մմա օ
քէնտինի Տատրգ չըգարմագ խս-
Թէմէք իլէ , Յիսուսա՝ նա գօնղում
30 քիմ տիր տէտի ։ Վէ Յիսուս
Ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Պիր ա-
տէմ Երուսաղէմտէն Երիքովա է-
նէր իտի , վէ խըրսըզլար էլինէ
տիւշտիւ . վէ օնլար օնու հէմ
սօյտուլար հէմ եարալատըլար , վէ
օնու եարը էօլմիւշ պըռաղըպ կիմ-
Ա. Պաղ. ԼԸ. 11 ։ 31 տիլէր ։ Վէ բասթ կէլէ՝ օվ եօվ-
տան պիր քնահին էնէյօր իտի ,
վէ օնու կէօրտիւքտէ՝ էօվմէ եան-
32 տան կէչտի ։ Վ՛էզալինք օվ մա-
Ֆ Ցօհ. դ. 9։ հալէ պիր Պ՛ևիլի տախի վար-
մաղըլա , կէլիպ կէօրտիւ , վէ էօ-
33 թէ եանտան կէչտի ։ Ա՛զքին ֆպիր
Ա՛մարիալը եօվա կիտէր իքէն՝ օ-
նուն օլտուղու եէրէ կէլտի , վէ օ-
34 նու կէօրտիւքտէ աճըտը ։ Վ՛է
եագըն վարըպ՝ եարալարընա եաղ
վէ շարապ տէօքէրէնք օնըզը պաղ-
լատը . վէ օնու քէնտի հայվա-
նը իզէրինէ պինտիրիպ՝ պիր
խանա կէօվթիւրտիւ , վէ օնա մո-
35 գայէտ օլաւս ։ Վ՛է էրթէսի կիւն
կիտէճէյի զէման՝ իքի տինար չը-
գարըպ խանճըյա վէրտի , վէ օնա
տէտի քի՝ Պուննա մուգայէտ օվ ,
վէ նէ քի զիյատէ խարճ էտէր-
սէն , պէն թէքրար կէլտի յիմտ՝
36 սանա էօտէյէճէյիմ ։ Յամի սա-
նա՝ պու իւչտէն հա՞նկիսը խըր-
սըզլարըն էլինէ տիւշէնին գօնղու-
37 սու օլմուշ կէօրիւնիւր ։ Վ՛է օ՝
Օնա մէրհամէթ էտէն տէտի .
Յիսուս տախի օնա տէտի քի՝
Վար սէն տէ պէյլէ էյլէ ։
38 Վ՛է վագի՝ օլտու քի՝ օնլար
կիտէր իքէն , պիր քէօյէ կիրտի .
վէ Ա՛արթա ատընտա պիր գարը
Ա. Ցօհ. ժա. 1։ Ժբ. 2,3։ 39 օնու էվինէ գապուլ էթտի ։ Վ՛է
օնուն Ա՛արիամ իսմինտէ պիր
գըղ գարընտաշը վար իտի Բ՛քի՝
Բ. ա Կոր. է. 32 , եա ։ Ֆ Գ. Ը. 35։ Գործ . իբ . 3։ Ե՛Յիսուսուն այագլարը եանընա օ-
թուրուպ օնուն քէլամընը տինկ-
40 լէր իտի ։ Ա՛արթա իսկ՝ չօգ խրզ-
մէթէ տայիր ղաիլէ չէքէր իտի .
վէ եագըն կէլիպ՝ Նա՞ Բապպ
գըղ գարընտաշըմ պէնի եալնըղ
խըզմէթ էթմէ՛յէ պրագտրդը վա-
զիֆէն տէյի՞ մի . իտի օնա տէ
քի՝ պանա եարտըմ էտէ տէ-
41 տի ։ Վ՛է Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնա տէտի քի՝ Նա՞ Ա՛ար-
թա Ա՛արթա՝ չօգ շէյլէր իչլիւն
դայղու չէքիպ պիհուղուր օլուր-
42 սուն . Ա՛քին լազըմ օլան շէյ
պիր տիր , վէ Ա՛արիամ օվ օնտան
աչընմայաճագ էյի հիսսէյի սէչ-
միշ տիր ։

ԳԸԳ ՅՒ

1 Քրիստոս՝ էֆենտիմիզին տուա՝ էթմէք՝ վէ տուա՛տա հէրարէթլի օլմագ կէրէք օլտուղունու էյդէթմէսի , 11 վէ Ա՛լահ՛ըն պիզէ էյի շէյլէր վէրէճէյինի թահգիգ-լէմէսի ։ 14 Օնուն պիր տիլտիզ ճինինի չըգարըր իքէն , քիւֆրպազ Փարիսեցիլէրի թէքտիր էթմէսի , 28 վէ սաա՛տէթլու քիմ օլտուղունու կէօսթէրմէ-սի ։ 29 Խալգա վա՛զ էթմէսի ։ 37 Վէ Փարիսեցիլէրէ՝ քէաթիպլէրէ՝ վէ շէրի-ա՛թ խօճալարընա զահիրտէ կէօրիւնմէք իչլիւն կէօսթէրտիքլէրի սօֆուլուգլարըն-տան էօթիւրիւ թա՛զիր էթմէսի ։

1 Վ՛է վագի՝ օլտու քի պիր մա-
հալտէ օլուպ տուա՝ էտէր իքէն ,
ֆէթրաղմէ էթմէյինտէ՝ շայիրտ-
լէրինտէն պիրի օնա տէտի քի՝
Նա՞ Բապպ Յովհաննէս տախի
քէնտի շայիրտլէրինէ էդյրէթտի-
յի կիպի պիզէ տուա՝ էթմէ յի
2 էօյրէթ ։ Վ՛է օնլարա տէտի քի՝

Տուա՝ էթտիլինիզ զէման տէյին։
ա Մատ. ղ. 9։ Նայ կէօքլէրտաէ օլան փէտէրիմիզ՝ խոմին մուգատաէս օլսուն։ փատիշահլըղըն կէլսին։ իրատէթին՝ կէօքտաէ օլսուն կիպի եէր իւզէ-
3 րինտէ տախի օլսուն։ Էէր կիւնքի էքմէ յիմիզի՝ կիւն պէ կիւն պիզէ
4 վէր։ Այ կիւնահլարըմըզը պիզէ պ՚ փվ էյլէ, զիրա պիզ տա-խի պիզէ հէր պօրճլու օլանա ա՚փվ էտէրիզ։ Վէ պիզէ իմթիխանա կէթիրմէ, իլլա պիզի եա-րամազտան գուրթար։
5 Այ օնլարա տէմի քի՝ Այիզտէն քիմի՞ն պիր տօսթու օլուր տա օնա կէձէ եարըմընտա վարըպ օնա՝ Նա տօսթ պանա իւչ էքմէք էօ-
6 տինճ վէր, զիրա պանա եօղ-տան պիր տօսթում կէլտի, վէ օնուն էօնիւնէ գօյահաղ չէյիմ
7 եօգ տուր տէթիքտէ, օ տախի ի-չէրինտէն ճէվապ վէրիպ տէյէ քի՝ պանա զահմէթ վէրմէ, արթըգ գափու գափանմըշ տըր, վէ չօ-ճուգլարըմ պէնիմ իւչ եաթադտա արօլար, գալգըպ՝ սանա է՛ֆֆ+
8 վէրմէ յէ գատիր տէյիլ իմ։ Այ-զ՝ տէրիմ քի՝ Բէյէր քէնտի տօս-թու օլտուղու իչինն գալգըպ օ-նա վէրմէզսէ տէ լաքին օնուն
բ Պ. ժբ. 1, 8։ թա՚ճիզ լինք վէրտիյի իչինն գալ-գըպ օնա լազըմ օլտուղու գատար
9 Լէրճէնք տէր։ Էպէն տախի սի-զէ տէրիմ քի՝ Տիւէյին վէ սիզէ վէրիլճէնք, արայըն վէ պուլա-ճագարընըզ, չալըն վէ սիզէ ա-
10 ղըլաճագտըր։ Օ,իրա հէր տի-լէյէն ալըր, վէ արայան պու-լուր, վէ չալանա աչըլաճագ
գ Մատ. է. 9։ 11 տըր։ Այ Բահզտէն հա՞նկը պա-պատան օղլու էքմէք տիլէրսէ, օնա թաշ մը վէրճէնք. եախօտ պալըգ տախի պէնգիւ, օնա պա-լըգ եէրինէ եըլա՞ն մը վէրճէնք.
12 Այ եախօտ եումուրթա տիլէրսէ,
13 օնա ա՚գրի՞պ մի վէրճէնք։ Լամ տի էյէր սիզ եարամազ իքէն՝ էվլատլարընըզա էյի պահշինէր վէրմէ յի պիլիրսինիզ, կէօքտէ օ-լան փէտէրինիզ նէ՛ գատար զի-յատ՝ օնտան տիլէյէնլէրէ Ղուռ էլ Գուռսս վէրճէնք։
ե Մատ. Թ. 32, ժբ. 22, 14 Այ եպիր տիլսիզ օլան ճինն էզգարըը իտի. վէ վապի՝ օլտու-քի՝ ճինն էզգտըգտա, տիլսիզ քիմ-սէ սէօյլէտի, վէ խալգ թա՚ճ-
15 ճիւպ էթտիլէր։ Ամմա օնլար-տան պա՚զըլարը՝ Ն՚ինէվէհլէրին ու-
ը Մատ. Թ. 34, ժբ 24։ լուսու Խէզգէքուղ իլէ ճինէլէրի
16 էզգարը յօր տէտիլէր։ Այ ախէր-
ը Մատ.ժբ. 38, ժգ. 1։ լէրի իմթիխան էտէրէք՝ օնտան էկէօքտէն ա՚լամէթ տիլէրլէր ի-
ը Մատ.ժբ. 25։ Մար. գ. 24։ 17 տի։ Այ ըօ Բօնլարըն ֆիքրլէրի-նի պիլմէք իլէ, օնլարա տէտի քի՝ Վէնտի ա՚լէյհինէ իխթիլաֆ իւզ-
բ ճօհ. ը. 25։ քէ օլան հէր փատիշահլըգ խարապ օլուր, վէ քէնտի ա՚լէյհինէ իխ-
18 թիլաֆ իւզրէ օլան էվտիւչէր։ Այ էյէր չէյիթան տա քէնտի ա՚լէյ-հինէ իխթիլաֆ իւզրէ օլուրսա, օնուն փատիշահլըղը նի՞չէ աապկի տուրաճագտըր. չիւնքի՝ պէն ճինէլէրի Խէզգէքուղ իլէ չըգա-
19 րըըրսամ, սիզին օղուլլարը-նըզ քի՞մ իլէ չըգարրըլար. պու-նուն իչինն՝ սիզին հաքիմլէրինիզ
ը Եւ. ը. 19։ 20 օնլար օլաճագլար։ Խ՚ալքին է-յէր պէն ճինէլէրի Ալլահըն փար-մաղը իլէ չըգարրըսամ, էօյլէ ի-սէ Ալլահըն փատիշահլըղը իւզէ-
ը Մատ.ժբ. 29, Մար. գ. 27։ 21 րինիզ եէթիշմիշ տիր։ Էվուվ-վէթլի քիմսէ սիլահլանմըշ՝ քէնտի աւլուսունու պէքլէտիյի զէման,
օնուն էշեասը սէլամէթտէ տիր։
լ Եա. ծգ. 12, կող. ը. 15։ 22 Ամմա օնտան գուվվէթլիսի իւ-զէրինէ կէլիպ օնու եէնէրսէ, օ-նուն՝ օլ կիւվէնտիյի հէփ սիլահ-լարընը ալըր, վէ օնուն թալա-
ը Մատ.ժբ. 30։ 23 նընը թաւսիմ էտէր։ Էպէնիմ իլէ օլմայան՝ պանա ղըտտ տըր. վէ պէնիմ իլէ տէվլերմէ յէն՝ տա-ղըտըր։
ը Մատ.ժբ. 43։ 24 Խ՚ալափաք ըուհ ատէմտէն էզգ-տրղը զէման՝ սուսուղ եէրլէրտէն կէչիպ բահթի արար, վէ պուլ-մայըպ՝ Ը՚օլ էզգտրղըմ էվլիմէ
25 տէօնէ յիմ տէր։ Այ կէլտիյին-տէ՝ ծոո սիւփրիւլմիւշ վէ տօ-
26 նամըշ պուլուր։ Օլ զէման կիտիպ՝ պէրապէրինձէ քէնտին-տէն եարամազ եէտի բուհ տահա ալըր, վէ կիրիպ օրատա սաքին օղուրլար. վէ հօլ ատէմին սօնու՝
ե ճօհ. ե.14, Եբր. զ. 4, ժ. 26, բ Պետ.բ.20։ էվվէլքինտէն պէթէր օլուր։
27 Այ վադի՝ օլտու քի՝ օ պուն-լարը սէօյլէր իքէն, գալապա-

Digitized by Google

լըգտան պիր գարը սէս գալտը-
ր. պ. ա. 28. 48։ րըպ օնա՝ Հ՚ԱՀ մուԹլու սէնի
ԹաղըյանՀ րահմէ վէ էմտիյին
28 մէմլէրէ տէտի ։ Վէ օ տէտի քի՝
յ Մատ. է. 21։ պ. ը. 21։ ցակ. ա. 25։ ՅՄ՚լէլ խուսուս նէ՞ մուԹլու Ալ-
լահըն սէօզիւնիւ տինկլէյիպ հըՁղ
էտէնլէրէ ։
ղ Մատ. ժբ. 38, 39։ 29 ևվէ խալգ պիրիքիր իքէն ,
տէմէյէ պաշլատը քի՝ պու սիլ-
սիլէ եարամազ տըր ։ ա՚լամէԹ
ԹալապՀ էտէր , ամմա օնա՝
Յունան փէյղամպէրին ա՚լամ-
ԹինտէՀն մա՚տա՝ ա՚լամէԹ վէ-
ճ ցոէլ. ա. 17, բ. 10։ 30 րիլմէյէՁէք տիր ։ Օիրա Հ՚Յով-
նան Հ՚կինուէլիլէրէ ա՚լամէԹ օլ-
տուղու կիպի՝ Հ՚նսան Օղլու տա-
խի պու սիլսիլէյէ էօյլէ օլա-
ր գ Թագ. ժ. 1։ 31 ճագ տըր ։ ր Գըպըլէ մէլիքէսի մահ-
ղէր՝ կ՚ունէ՚նտէ պու տէվլըտէ օլան
ատէմլէր իլէ պէրապէր գալգա-
ճագ , վէ օնլարըն իւզէրինէ
Հիւքմ էտէՁէք ։ չիւնքի օ՝ հէ-
րին ուՁլարընտան Սողոմոնուն
ի՚լմինի տինկլէմէյէ կէլտի ։ վէ
իշԹէ պուրատա Սողոմոնտան
32 պէօյիւյիւ վար ։ Հ՚կինուէ էհա-
լիսի մահղէր կ՚ունէ՚նտէ պու սիլ-
սիլէ իլէ պէրապէր գալգաճագ-
լար , վէ օնուն իւզէրինէ հիւքմ՝
ց Ցոէլ. գ. 5։ էտէՁէքլէր ։ չիւնքի օնլար Յով-
նանըն վա՚զը իլէ Թէվլպէ էր-
տիլէր ։ վէ պուրատա՝ իշԹէ Յով-
նանտան պէօյիւյիւ վար ։
ն Մատ. է. 15 ։ Մար. գ. 21 ։ Գ. ը. 16։ 33 վէ ՀհիչՀ քիմսէ չէրաղը նա-
գըպ՝ կիզլիյէ եախօտ շինիք
ալԹընա գօմազ , իլա իչէրի կի-
րէնլէր ըշըղը կէօրէլէր տէյիւ
ղ Մատ. ղ. 22։ 34 շէմ՚տան իւզէրինէ ֆօղ ։ ևՀՆէ-
նին չըրաղը կէօզ տիւր ։ իմ-
տի էյէր կէօզիւն սաՁ իսկ ,
պիւԹիւն Թէնին տախի միւնէվ-
վէր օլուր ։ ամմա քէօրիւ իսկ ,
Թէնին տախի գարանլըգ օլուր ։
35 Իմտի սագըն քի՝ սէնտէ օլան
36 ըշըգ գարանլըգ օլմայա ։ Իմտի
էյէր պիւԹիւն Թէնին միւնէվվէր
օլուպ Հիչ պիր գարանլըգ եէրի
եօղ իսկ , չիրաղըն քէնտի շաֆգը
իլէ սէնի ըշըգլանարտըղը կիպի՝
պիւԹիւնիւ միւնէվվէր օլուր ։
37 վէ օ սէօյլէր իքէն , պիր փա-
րիսեցի օնա եալվարտը քի՝ օ-
նուն հանընտա էօյլէն Թաա՚մը
եէյէ ։ իմտի վարըպ՝ սօֆրայա օ-
38 Թուրտու ։ Վէ ֆարիսեցի կէօ-
րիւպ՝ Թաա՚մտան էվվէլ եայ-
գանմատըղընա Թա՚ՃՃիւպ էՀ-
39 տի ։ Վէ Վ՚ապպ օնա տէտի քի՝
Ֆալա սիզ ֆարիսեցիլէր՝ գատէհին
վէ չանաղըն տիշ հանըրը փաք-
լէրսինիզ , Ղամմա իչ հանը-
նըղ զուլմ վէ եարամազլըգ ի-
40 լէ ոօլու տուր ։ Ի՚յ ագըլ-
սըզլար՝ տիշ հանընը եափան՝ իչ
հանըրը տախի քէնտիսի եա՞փ-
41 մատմըր ։ Վ՚ակին օլանլարը-
նըղտան սատագա վէրին , վէ իշ-
Թէ սիզէ հէր շէյ փաք օլաՃագ ։
42 Ամմա վա՚յ սիզ ֆարիսեցիլէ-
րէ , զիրա նա՚նէնին վէ սէտէֆ
օթուռնուն վէ հէր սէպզէվաթըն
ի՚ւշըրունիւ վէրիրսինիզ , ամմա
հագգը վէ Ա՚լլահըն մուհապպէ-
Թինի կէչէրսինիզ ։ պունլարը
էՀմէլի՝ օնլարը տախի պրագ-
43 մատըր իտինիզ ։ Վա՚յ սիզ ֆա-
րիսեցիլէրէ , զիրա Ճէմաա՚Թ եէր-
լէրինտէ պաշ սէտիրի վէ փազար-
լարտա սէլամլարը սէվէրսինիզ ։
44 Վ՚այ սիզէ՝ էյ միւրայը քեա-
Թիպլէր վէ ֆարիսեցիլէր , Ղվի-
րա պէէլի օլմայան մէզարլար
կիպի սինիզ , քի իւսԹինտէ կէ-
զէն ատէմլէր պիլմէզլէր ։
45 Վէ շէրիա՚Թ խօճալարընըն
պիրի ՃէվապՀ վէրիպ օնա՝ Ն՚ա
Խօճա պունլարը սէօյլէմէք իլէ ,
պիզէ տախի սիՀէմ էտէյօրսուն
46 տէտի ։ Վէ օ տէտի քի՝ Վա՚յ
սիզէ տախի շէրիա՚Թ խօճալարընա-
րզ՝ զիրա ատէմլէրէ՝ կէօԹիւրիլմէ-
սի կիւՃ ևիւքլէր նիւքլէտիրսի-
նիզ , վէ քէնտինիզ՝ փարմագ-
լարընըզըն պիրի իլէ օլ ևիւքլէ-
47 րէ տօգանմազընըզ ։ Վա՚յ սի-
զէ , զիրա փէյղամպէրլէրին Թիւ-
պէլէրինի պինա էտէրսինիզ , օն-
լարը իսկ՝ պապալարընըզ էօլ-
48 տիւրտիւլէր ։ Պունտան պէօյլէ՝
պապալարընըզըն ա՚մէլլէրինէ շէ-
հատէԹ էտիպ լիզա վէրիրսինիզ ։
զիրա օնլար՝ օնլարը էօլտիւր-
տիւլէր , վէ սիզ Թիւրպէյէրի-
49 նի պինա էտէրսինիզ ։ Պունտան
իչէրէն Ա՚լլահըն ՀէքմէԹի տախի տէ-
ւո քի՝ Օնլարա փէյղամպէրլէր
վէ րէսուլլէր կէօնտէրէՃէյիմ , վէ
օնլարտան էօլտիւրէՃՃէքլէր , վէ

- Մար. է. 3։
ե Մատ. իգ. 25 ։
զ ՑՀտ. ա. 15 ։
է Մատ. իգ. 23 ։
ը Մատ. իգ. 6 ։ Մար. ժբ. 38, 39։
թ Մատ. իգ. 27 ։
ժ Սաղ. ե. 9։
ի Մատ. իգ. 4 ։
լ Մատ. իգ. 29 ։
խ Մատ. իգ. 34 ։

Digitized by Google

50 գովաբանեցաւ։ Եւ ա՛ն քան տիւնեանն գուրուխմասընտան պէրու տէօքիւլմէքտէ օլան ճիւմլէ փէյղամպէրլէրին գանը՝ պու սիլ-
51 սիլէտէն ֆալապ օլունա, Ղէ-քէլին գանընտան՝ թա մէզպահ իլէ հէյթելին արասընտա հէյաք օլունան Զաքարիանըն գանընտա-տէք. պէլի, տէրիմ սիզէ քի՝ պու սիլսիլէտէն ֆալապ օլունա-
52 ճագ տըր։ Ալ՝ սիղ չէրիա՛ք խօճայարընա, զիրա ի՛լլին անախ-թարընը գայտրսարընդ. քէնտի-նիզ կիրմէտինիզ, կիրէնլէրի տա-խի մէն՝ էֆտինիզ։
53 Ալ օնլարա պու նէմանէլէրի սէօյլէր իքէն, քեամթիպլէր վէ փարիսեցիլէր ղայէթլէ կիւճէնմէ-յէ՝ վէ տահա չօգ չէյլէր խու-սուսունտա օնուն ազգընը արա-
54 մաղա պաշլատըլար. Ալ օնա տուզագ գուրուպ՝ օնտան չիքիա-յէթի էաելէր տէյիւ ֆօնուն ապ-զոնտան պիր չէյ ավլամագ ա-բարլար իսի։

ՊԸՁ ԺՒ

1 Քրիստոս Եֆենտիմիզին քէնտի շայիրտ-լէրինէ միւրայլըգտան սագընմազա վա՛զ էթմէսի՝ վէ օնուն թա՛լիմաթընը ա՛լէմէ նէյզը էթմէքտէն կէրի գալմասը հիյապէթ-լի պիր չէյ օլտուղունու պէյան էթմէ-սի։ 13 Գէօյիւք անպարար պինա է-տէն ատմին Թէմիւլի իլէ շայիրտլէրի-նէ թամա՛քեարլըգտան սագընմազա նա-սիհաթ էթմէսի։ 22 Ցիւնեավի չէյլէր իչինն չօգ գայղու չէքմէմէք՝ 31 իլլա Ալլահընն փատիշահլըղընը ատամագ՝ 33 սա-տագա վէրմէք՝ 36 Բապպըմընզա՝ հէր նէ զէման կէլիւսէ, գափույու չալտըղը վա-գըթի աչմագ կէրէք օլտուղումունդ։ 41 Քրիստոս Եֆենտիմիզին խըզմէթճիլէրի՝ խըզմէթլէրինէ տիգգամ էթմէք, 49 վէ գօվալայըշ պէգիւմէք կէրէք օլտուգ-լարը։ 54 Ատմէքը լուֆ ու ի՛նայէ-թին վագթընը գա՛յ էթմէմէք կէրէք օլտուգլարը։ 58 Ձիւնքի Ալլահ իլէ պա-բըշմազտան էօլմէք հիյապէթլու պիր չէյ-սիր։

1 Պու էօնատէ գալապալըգ օն պինլէրճէ պիրիքտիքտէ՝ չէօյլէ քի պիրի պիրինի պասարլար իսի, 2 շայիրտլէրինէ տէմէյէ պաշլատը քի՝ Ի՞վվէլա քէնտինիզի միւրա-յլըգ օլան փարիսեցիլէրին մա-
3 յասընտան սագընընն։ Ալ էաշի-քեար օյմայագագ հիչ պիր էօր-թիւլիւ չէյ ճօգ ատւր, վէ պիլինմէյէքէ կիզլի չէյ ճօգ
4 տուր։ Ունուն իչինն գարանլըգ-տա հէր տէտիյինիզ՝ այտընը-լըգտա իչիտիլէճէք, վէ օտալար-տա գուլագտա սէօյլէտիյինիզ՝
5 տամլարտա վա՛զ օլունագագ։ Ալ Ոսիզէ Խոսթլարըմ աէրիմ քի՝ ճէնէի էօլտիւրիւպ օնտան ասնկրա տահա զիյատէ պիր էտէճէք չէյ-լէրի օլմայանլարտան գօրգման։
6 Աքին սիզէ կէօսթէրէյիմ քիմ-տէն գօրգասընըղ. Էօլտիւր-տիւքտէն ասնկրա ձէհէննէմէ ամի-մաղա հիւքիւմէճի օլանտան գօր-գուն. պէ՛լի, սիզէ տէրիմ քի՝
7 օնտան գօրգուն։ Պէչ սէրչէ իքի փուլա սաթըլմա՞ղ մը, օնլար-տան պիրի պիլէ Ալլահընն հու-զուրունտա ունուտուլմուշ տէյիլ
8 տի՛ր։ Աքին սիզէն պաշլընըզըն հէփ գըլլարը տախի սայըլմըղ տըր. իմոի գօրգման, սիզ չօգ սէրչէլէրտէն ֆարգլը սընըղ։
9 Ալ Ոսիզէ տէրիմ քի՝ Էր քիմ պէնի ատւմլէրին էօնիւնտէ իգ-րար էտէրսէ, Ինսան Ողլու տախի օնու Ալլահընն մէլէքլէրի
10 էօնիւնտէ իգրար էտէճէք։ Ալ պէնի ատւմլէրին էօնիւնտէ իս-քեար էտէն՝ Ալլահընն մէլէքլէ-րի էօնիւնտէ ինքեար օլունագագ
11 տըր։ Ալ Էյէր քիմ Ինսան Ողլունա գարշը սէօզ սէօյլէր-սէ, օնա ա՛ֆվ օլունագագ. ամմա Իսւ էլ Կուտսա քիւֆր
12 էտէնէ՝ ա՛ֆվ օլունմայագագ։ Ալ Ոսիզի՛ ճէմաա՛թ եէրլէրինէ վէ զապիթլէրէ էմ՛ իւքա՛տրլարա կէօթիւրտիւլէրինտէ, նիձէ եա նէ՛ ճէվապ վէրէճինիզ եա նէ՛
13 սէօյլէյէճինիզ տէյիւ գայղու չէքմէն։ Օ՞իրա Իսւ էլ Կուտսա սիզէ օ՛ սաա՛թտա սէօյլէմէ-յէ լաղըմ օլանլարը էօրէտէճէք տիր։
14 Ալ գալապալըգտան պիրի օնա՝ Յա՛ Խոճա գարընտաշըմա սէօյլէ քի՝ պէնիմ իլէ միրասը թագիմ
15 էտէ տէտի։ Ո՞տա օնա տէտի քի՝ Ի՞չ ատմ պէնի սիզին իւզէրի-նիզէ գատը եա թագիմ էտինի
16 քի՞մ թա՛յին էթտի։ Ալ օնլա-րա տէտի քի՝ Ծպագըն, վէ թա-մա՛քեարլըգտան սագընըն. զիրա պիր քիմսէնին է՛օմրիւ՝ վարի՛է-

ֆ Մար. ժբ 13։

ա Մատ. ժ. 32։ Մար. բ. 38։ բ Տիմ. բ. 12։ ա Ցօհ. բ. 23։

գ Մատ. ժ. 31, 32։ Մար. գ. 28։ ա Ցօհ. ե. 16։

դ Մատ. ժ. 19։ Մար. ժգ. 11։ Գ. Թես. 14։

ե Մատ. ժ. 28։ ե. Ծա. 7, 8 12, 13։ ե-բեմ. ա. 8։ Ե Ցօհ. ժե. 14, 15։

զ Մատ. ժ. 28։ Մար. ժ. 6։ Մար ը 15։

է Մատ. ժգ. 12

ը Մատ. ժ. 26։ Մար. գ. 22։ Գ. ը. 17։

թ Ցօհ. ժբ. 36

ժ ա Տիմ. գ. 7, ա։

Digitized by Google

թինեն աթթամաընտան տէյիլ
16 տիր : Վէ օնլարա պիր թէմռիլ
սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պիր զէնկին
ատէմին ֆարլասը չօգ մահսուլ
17 վէրսի : Վէ օ քէնտինտէ տիւ-
չիւնիւա՝ Վա՛յ էյլէյիմ, զիրա
մահսուլլարըմը տէվշիրէճէք նէ-
18 րիմ հօդ տուր տէտի : Վէ պու-
նու էտէյիմ տէտի , անպարլարըմը
եըգըպ՝ տահա պէօյիւքլէրինի
հափայըմ , Վէ հէպի հասըլաթըմը
վէ նէյմէթլէրիմի օրատա տէվշի-
19 րէյիմ . Վէ ճանըմա տէյիմ .
Ի՞չ ճան՝ չօգ եըլլար իչիւն
նըլըմըզ չօգ նէյմէթլէրին վար ,
րահատ օլ՝ նէ՞ իչ՝ սէփա սիւը :
20 Ումմա Ընլահ՝ օնա՝ Նո ա՛զըսըզ
Լպու կէճէ սէնտէն ճանընը թա-
լապ էտէճէքլէր , վէ Էհազորլա-
տղընը չէյլէր քի՞մին օլաճագ տէ-
21 տի : Վէնտահի իչիւն խազինէ
եըղըպ՝ Ընլահ իչիւն զէնկին օլ-
մայան քիմսէ պէօյլէ տիր :
22 Վէ չայիրտլերինէ տէտի .
Պու սէպէպտէն սիզէ տէրիմ քի՝
Ռնէֆահինիզ իչիւն՝ նէ՛ նէյէտի-
նիզ , վէ թէնինիզ իչիւն՝ նէ կի-
յինէյինիզ տէյիւ գայղու չէնք-
23 մէն . Վա՛յէֆա թահա՝մտան՝ վէ
թէն էսմապտան զիյատէ տիր :
24 Գուզղունլարա պագըն , քի էք-
մէզլէր վէ պիչմէզլէր , վէ օնլա-
րընն քիլէրի վէ անպարը եօգ
տուր , վէ Ընլահ օնլարը պէս-
լէր . սիզ գուշարտան նէ՞ գա-
25 տար չօգ ֆարգլը սընըզ : Վէ
սիզտէն՝ քի՞մ գայղու չէքմէյէ ,
պօյունա պիր արշըն զամմ էյմէ-
26 յէ գատըր տիր : Ումմի էյլէր էն
քիւչլէք շէյէ պիւէ կիւճիունէզ
եէյմէզ իսէ , գուսուր շէյլէր-
տէն էօթիւրիւ նի՞չիւն գայղու
27 չէքէրսինիզ : Օնանպագարա պա-
գրն , նիճէ պէօյիւրլէր , զահ-
մէթ չէքմէզլէր հէմ էյիրմէզ-
լէր . ամմա սիզէ տէրիմ քի՝
Սողոմոն պիւէ պիւթիւն տարա-
թը իլէ օնլարընն պիրի հիպի
28 կի, ինէզ իտի : Վէ էյլէր պու
կիւն մէվճիւտ օլուպ՝ եարընն ֆու-
րունա ալըճըան Թարլանընն օ-
թուունու Ընլահ պէօյլէ կէյինտի-
րիրսէ , նէ՛ գատար տահա զէյա-
տէ սիզի էյնէոէյէ եա՞ զ ի-

ման լրլար : Ումտի սիզ՝ նէ՛ էէյէ-
ճէյինէ զի հալէօտ նէ՛ իչէճէյի-
նիզի արամէն . Վէ վէսվէսէտէ օլ-
30 ման : Օ՛րա հէպի պունլարը
տիւնեանընն Թայիֆէյէրի արար .
Վէ սիզ՝ն փէտէրինիզ՝ պունլարա
միւհթաճ օլտուղունուզու պիլիր :
31 Ա՛քլին Ընլահ՝ն փատիշահլըղընը
աիլէյին , Վէ պունլարընն ճիւմ-
լէսի սիզէ զամմ օլունճագ տըր :
32 Ի՞չ քիւչլէք սիրիւ՝ գօրպա .
Ղիրա փ՛ատէրինիզէ՝ սիզէ փա-
տիշահլըղը վէրմէք խօշ կէօրիւն-
33 տիւ : Ֆ՛արիյէթինիզի սաթըն ,
Վէ սատագա վէրին . Ֆ՛քինտիլէ-
րինիզէ էսքիմէզ քէսէլլէր՝ կէօք-
լէրտէ տիւքէնմէզ խազինէ էտի-
նին , օրատա քի խրսըզ եաղ-
լաշմաղ , Վէ կիւվէ պօզմաղ :
34 Օ՛րա խազինէնիզ նէ՛րէտէ իսէ ,
գալպինիզ տէ օրատա օլաճագ :
35 Ֆ՛պէլկէրինիզ գուշանմըշ՝ Վէ
Ֆգանտիլէրինիզ եանար օլսուն .
36 Ի՛զ տախի չօշ տէմլէր կիպի
օլուն քի՝ քէնտիլէրին էֆէնտի-
սինի տիւյիւնտուն նէ՛ զէման կէլէ-
ճէք տէյիւ պէքլէյիլէր , թա է՛ օ
կէլմպ չալըրսատ՝ տեր ա՛գապ օնա
37 աչալար : Ո՛ւմ՝ մանէլու օ գուլ-
լարա քի՝ էֆէնտի կէլտիքտէ օն-
լարը ոյանըգ պուլուր . կէրչէք
տէրիմ սիզէ քի՝ օ գուշնաճագ
Վէ օնլարը սօֆրայա օթուրտա-
ճագ , Վէ կէչկպ օնլարա խըզմէթ
38 էտէճէք տիր : Վէ Իյէր իքինճի նէվպէհտէ կէլիրսէ , իւ-
չինճիւ նէվպէհտէ պլէ կէլիր-
սէ , Վէ պէօյլէ պուլուրսա , նէ՛
39 մուրթլու օլ գուլլարա : Ո՛ւմտա
պունու պիլմէն քի՝ էյլէր Էվ սա-
հիպի խրսըզըն հա՛նկը սատ՛թ-
տա կէլէճէյինի պիլսէյիտի ,
ույանըգ տուրուր իտի , Վէ էվինի
տէլինմէյէ գօյ Վէրմէզ իտի :
40 Ումտի սիզ տախի հազըր օլուն .
զիրա զանն էթմէտիյինիզ տա-
ա՛թտա՝ Ինսան Օղլու կէլիր :
41 Վէ Պետրոս օնա՝ Ի՞ապ պու Թէմսիլի պիզէ՞ մի՝ նօխսա
հէփսինէ տախի մի սէօյլէրսին
42 տէտի : Վէ Իապ տէտի . Ո՛ՀՀա-
պա չօշ էմին Վէ ա՛գրլըր քէտ-
խիւտա քի՞մ տիր քի՝ օնու էֆէն-
տի քէնտի էվ խալգը իւզէրի-

ե Ժողվ. ժա. 9 , ա Կոր ժե . 32 , Ճակ. է. 5։
զ Ճոբ . ի . 22, իէ . 8, Սաղ. ծբ . 7, Ճակ. դ. 14 ։
է Սաղ.լԹ. 6 ։ Երեմ. ժէ . 11 ։
ը Մատ . զ 20 ։ Խա . 33, ա Տիմ զ . 18, 19, Ճակ. բ. 5։
թ Մատ . զ . 25 ։
ժ Ճոբ . ԼԸ. 41 ։ Սաղ. ճիէ . 9 ։
ի Մատ . ջ . 33 ։
լ Մատ ժա. 25 , 26 ։
խ Մատ.ԺԹ. 21 ։ Գոր . բ . 45 ։ գ. 34 ։
ծ Մատ . զ. 20, գ ԺԶ 9։ ա Տիմ. զ . 19 ։
կ Եփես . զ. 14 ա Պետ. ա 13 ։
հ Մատ.իե. 1 , ա ։
ձ Մատ.իգ. 46 ։
ղ Մատ.իգ. 43։ա Թես. ե . 2 ։ բ Պետ . գ . 10, Ճայա. գ . 3 ։ ԺԶ 15 ։
ճ Մատ.իգ. 44, իե 13, Մար. ժգ. 33, գ. իա. 34 . 36 ։ ա Թես. ե. 6, բ Պետ . գ. 12 ։
ոՄատ.իգ. 45, իե.21, ա Կոր . դ. 2 ։

Digitized by Google

նէ վագթընաս թա՛յինի վէրմէք
43իչիւն նաոպ էտէր • Ինկ՛ մուԹ-
լու օլ գուլա քի՝ էֆէնտիսի կէլ-
տիքտէ , օնու պէօյլէ էյմէքտի
44պու՛լուր : Ն՚ագդան սիզէ տէ-
րիմ քի՝ օնու ճէմի՛ վարիյէթի-
նին իւզէրինէ նաոպ էտէճէք :
45 Ա՛յնմա էյէր օլ գուլ քէնտի
գալինոճ՝ Ի՚ֆէնտիմ կէլմէ-
յէ կէճիքիյօր տէյիպ տէ խըղ-
մէԹքեարլարը հէմ պէօյէմէլէրի
տէօյմէյէ՝ վէ ք՚ենտիսի եէյիպ իչ-
մէյէ վէ սէրխօշ օլմաղա պաշ-
46 լարսա , օլ գուլուն էֆէնտի-
սի՝ օնուն պէբլէմտի յի կիւնտէ
վէ պիյմտի յի սաա՛Թտա կէլէճէք ,
վէ օնու իբի վարչա էտիպ՝ օ-
նուն հիսէբինի իսթանբըլտար իլէ
47 դօյաճագ : Վէ ՚էֆէնտիսինին
իսԹէյինի սիկիպ տէ՝ Ի՛էտարիք
կէօրմէյէն վէ օնուն իսթէյլէնէ
կէօրէ էթմէյէն գուլ՚ չօգ տէօ-
48 յիւէճէք : Վ՚յնմա պիլմէյէրէք
տէօյիւլմէյէ լայըգ էն էտէն՝ ալ
տէօյիւլէճէք • վէ հէր քիմ չօգ
վէրիլտի իսէ , օնտան չօգ Թա-
լապ օյունաճագ • վէ քիմէ չօգ
ըսմարլանտը իսէ , օնտան տահա
գ՚յատէ Թալապ էտէճէքլէր :
49 ՚Ի՚էրէ ա՛ծէչ սալմալա կէլտիմ՝
վէ նէ՛ իսԹէրիմ քի՝ հալա Թու-
50Թուշմուշ օլսայլար : Վէ էվաճ-
Թիզ օլաճագ պիր վա՚ֆիզմվար •
վէ լա օ Թէքմիլ օլանտէք՝
51նիճէ սըզԹըլըրըմ : ՚Ի՚էրէ սէլա-
մէ՞Թ մի վէրմէյէ կէլտիմ զանն
էտէրսինիզ • սիզէ տէրիմ քի՝ Ի՚օ՛գ
52 -իլա ֆըրզա վէրմէյէ : Ի՚օ՚իրա
չիմտէն սօնկրա՝ պիր էվտէ պէդ
քիշի օլուպ՝ իւչ՚ի՚և իքիտէն՝ վ
53 իքիսի իւչտէն պ՚յրըլաճագ : Պա-
պա օղու՚լտան վէ օղու՚լ պապա-
տան՝ անա գըզտան վէ գըզ անա-
տան՝ գայնանա քէնտի կէլինին-
տէն վէ կէլինն քէնտի գայնանա-
սընտան՝ պ՚յրըլաճագ տըր :
54 Ա՚էմ խալգա տոսիսի տէրիտի
քի՝ Ի՚պու՚լուԹ կիւնապԹը Թարա-
ֆընտան չըդտըրընը կէօրտիւ-
նիւզ զէման , տէր ա՛գապ՝ Ի՚աղ-
մուր կէլիյօր տէրսինիզ , վէ
55պէօյլէ օլուր : Վէ նօտօս էս-
տիյինի Ի՚էօրԹ-յէ-նէ-զաե՝ Ա՚օգ
սըճագ օլաճագ տէրսինիզ , վէ
56վագի՝ օլուր : Ի՚ա՛ միւրայըլար՝
եէրին վէ կէօյիւն եիւզիւնիւ ֆէրգ
էթմէսինի պիլէրսինիզ , վէ պու-
վագԹը նի՞ճէ ֆէրգ էթմէզսի-
57նիզ : Վէ նի՞չիւն հագդը քէն-
տ՚ւլյինի՚զտէն տահի ֆէրգ էր-
58մէզսինիզ : •Ա՚իրա խասմէն իլէ
զապիԹէ վարտըլըն զէման , ֆեօլ-
տա օնտան գուրԹուլմաղա չա-
լըշ , օլմայա քի՝ սէնի գատը յա
սիւրիւքլէյէ , վէ գատը սէնի ա-
սասա Թէսլիմ՝ էտէ , վէ ասաս
59սէնի զընտանա գօյա : Ա՚անա տէ-
րի՛մ քի՝ Թա սօն փուլու վէրէ-
նէտէք օրատան ասլա չըգմայա-
ճագսըն :

ՊՕՊ ԺԴ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ Գալիլեացը-
րըն վէ պա՛զը ապիրլէրին ա՛զապա կի-
րիֆԹար օլմալէրի Ի՛պրէԹինտէն Թէվ-
պէ վա՛զ էթմէսի • 6 Մէյվէսիզ ինճիր
աղաճը • 11 Ի՚բի գաԹ օլմուշ գարըյա
չէֆա վէրմէսի • 18 Էֆէնտինին սէչտիյի
քիմսէլէրին գալպինէ՝ խարտալ տանէ-
սինին վէ մայանըն Թէմիսլէրի իլէ սէօ-
զինէ գուվվէթլե իշլէմէսինի կէօսթէր-
մէսի • 24 Ցար գափուտան կիրմէյէ նա-
սիհաթ էթմէսի • 31 Վէ Հերովգէսի
հէմ Եըրուսաղէմի Թէքտիր էթմէսի :

1 Վ՚է օլ զէ անտէ պա՛զը քիմ-
սէլէր օրատա պուլունուպ՝ օնա
ըզլ Գալիլեացլարտան էօԹիւ-
րիս խապէր վէրիլլ՚ը իտի , քի
օնլարըն գաՆընը Պիղատոս օն-
լարըն գուրպանլարը իլէ գա-
2 րըշ՚դըտը : Վէ Ի՚իսուս ճէվապ
էտիպ օնլարա տէտի քի՝ Պու
Գալիլեացլար պէօյլէ չէ՚յլէր
չէքտիքլէրի իչ՚ւն հէմ Գալիլ-
եացլարտան զի՚յատէ կիւնահքե՞ր
մը իտիլէր զանն էտէրսինիզ :
3 Ա՚իգէ տէրիմ քի՝ Ի՚օ՛գ • ա՚ւմա էյէր
Թէվպէ էթմէզսէնիզ , ճիւ՚մլէնիզ
պունճիլէյին հէլաք օլաճագսը-
4նըզ : Ի՚ափօտ օլ Օն սէքիզ քիմ-
սէ քի՝ օնլարըն իւզէրինէ Ա՚ել-
վանտաքի գուլէ տիւշիւպ օնլարը
էօլտիւրտիւ , Ի՚երուսաղէմտէ սա-
քին օլան հէմ սաէմլէրտէն զի-
յատէ գապաչ՚ալը՚ը իտիլէր
5 զանն էտէրսինիզ : Ա՚իգէ տէրիմ
քի՝ Ի՚օ՛գ • ա՚ւմա էյէր Թէվպէ
էթմէզսէնիզ , ճիւմլէնիզ էօյլէ
հէլաք օլաճագսընըզ :
6 Վ՚է պու Թէմսիլի սէօյլէտի •
•Պ՚ր քիմսէնին՝ պաղընտա տի-

•Ա՚ակ.իե. 8 : Մաա. ե . 25 :
՚ Սաղ. լբ. 6 : Ե՚ա. ծե. 6 :

՚ Թու. ժե. 30 : բ Օր ե՚ե. 2 : ճօՀ Թ. 41 : ժե. 2 : Գար. ժե . 30 , ճակ . գ . 17 :
Վ՚Ղե՚ա. ե. 17 : ա ՅԻմ. ա. 13 :
՚ Խա . 51 :
՚ Մաա . ի . 22 : Մար . ժ . 38 :
՚ Մաա . ժ 34 : Խա . 49 :
՚ Մէք . է . 6 : ճօՀ . է. 43 : Թ 16 : ժ . 19 :
՚ Մաա . ժ. 35 :
՚ Մաա . ժզ. 2 :
՚ Ա՚ակ . ի՚ե. 8 : Մաա . ե . 25 :
՚ Սաղ . լբ. 6 : Ե՚ա . ծե. 6 :
՚ Ե՚ա . ե. 2 : Մաա . ի՚ա. 19 :

Digitized by Google

քիլմիշ պիր ինճիր աղաճը վար
իտի · վէ օնտա մէյվէ արամըդա
7 կէլտի , ամմա պուլմատը : Վէ
պաղճըյա տէտի քի՝ Էյճէ պու
ինճիր աղաճընտա մէյվէ արա-
մագ իւզէ իւչըրլ կէլէյօրում ,
ամմա պուլմայօրում · օնու քէս
ալի · նի՞չիւն եէրի տէ պաթ-
8 թալ էտէ : Վէ օ ճէվապ վէրիպ
օնա տէտի քի՝ Այ՝ էֆէնտիմ
օնու պու երլ տախի գօյ վէր ,
թա քի էձրաքընը գազըպ կիւպ-
9 րէ գօյալըմ : Վէ էյէր մէյվէ
վէրիրսէ , Էշլ · եօղ իսէ՝ օնտան
սօնկրա օնու քէսիպ ալընալը :
10 Վէ ճէմաա՛թ եէրլէրինին պի-
րինտէ շաբաթ կիւնիւ թա՛լիմ է-
11 տէրիտի : Վէ իշտէ օն սէքիզ
երլտան պէրու խասըլըգ րուհու
օլան պիր գարը վար իտի · վէ օ
պիւքիւլմիշ օյուպ՝ ասլա տօղ-
րու տուրմադա գատըր տէյիլ
12 իտի : Վէ Յիսուս օնու կէօր-
տիւքտէ , ճանընա չաղըրըպ օնա՝
Այ՝ գարը խասըլըղընտան ա-
13 զատ օլմուշսուն տէտի : Էվ Վէ
էլլէրինի օնուն իւզէրինէ գօտու ·
վէ տէր ա՛գապ տօղրուլուպ՝ Ընը-
14 հա շիւքր էտէր իտի : Վէ Յի-
սուսուն շաբաթ կիւնիւնտէ սա-
ղալմաղընը իշեն՝ ճէմաա՛թ պաշը
էօվքէլէնէրէք ճէվապ էտիպ խալ-
գա՝ Էյնէմէյէ ճայիզ օլան ալթը
կիւն վար · իմտի օլ Վէնէլէրտէ
կէլիպ սաղալըն , վէ Ջնըրա՛յ
15 կիւնիւնտէ Եըչըն տէտի : Խմտի
Թապպ օնա ճէվապ վէրիպ տէ-
տի · Այ՝ միւրայը՝ Խսիզին էէր
պիրինիզ շաբա՛թ կիւնիւնտէ եէմ-
լիքտէն էօքիւզիւնիւ եա էշէյինի
չէօզէր տէ՝ կէօթիւրիւպ սուվար-
16 մա՞զ մը : Պու իսէ՝ Ընրահամ
գըզը իքէն , քի օնու իշլէ չէյ-
թան օն սէքիզ երլտան պէրու
պաղլամըշ իտի , շաբաթ կիւնիւն-
տէ պու պաշտան չէօզիւլմէյէ
17 ճայիզ տէյի՞ մի իտի : Վէ օ
պուն ըլարը սէօյլէր իքէն , օնա՝ հէփ
գարշը տուրանլար՝ րէզիլ օլուր-
լար իտի · վէ ճիւմլէ խալգ՝ օն-
տան իճրա օյունան հէփ ճէվիկ
ա՛մէլլէր իչիւն սեվինիրլէր իտի :
18 Վէ Խսէրիտի քի՝ Ընըլահըն
փատի՛շահլըզը նէյի՞ պէնզէր , վէ
19 օնու նէյէ՞ պէնզէտէյիմ : Խար-
տալ տանէսինէ պէնզէր քի՝ օնու
պիր ատէմ ալըպ քէնտի պաղ-
չէսինէ աիտը · վէ պէօյիւպ՝
պէօյիւք ալաճ օլտու , վէ կէօյիւն
գուշլարը օնուն տալըրընտա գօն-
տուլար :
20 Էյնէ տէտի քի՝ Ընըլահըն փա-
տի՛շահլըզընը նէյի՞ պէնզէտէյիմ :
21 Մայա պէնզէր քի օնու պիր
գարը ալըպ՝ իւչ շինիք ունուն ի-
չինէ կիզլէտի , լօտա քի հէփիսի
մայալանըը :
22 Վէ էշէհրտէն շէհրէ հէմ քէօյ-
տէն քէօյէ թա՛լիմ էտէրէք կէ-
չէր՝ վէ Ներուսաղէմէ կիտէր իտի :
23 Վէ պիրի օնա՝ Այ՝ Թապպ ա՛ճա-
պա խէլտա պուլաճագ քիմսէլէր
ա՞զ մը տէտի · վէ օ օնլարա տէ-
24 տի քի՝ Իչտար գափուտան կիրմէյէ
չալըշընը · զիրա սիզէ տէրիմ քի՝
Խօգ քիմսէլէր կիրմէյի արայա-
ճագլար , ամմա գատըր օլամայա-
25 ճագլար : Էվ սահիպի գալգըպ
Եզափուլու գափատըգտան սօնկ-
րա , սիզ տիշարըտա տուրուպ՝ վէ
գափուլու չալմադա պաշլայըպ
տէյէճէքսինիզ քի՝ Էյ՝ Թապպ
եա՝ Թապպ պիզէ աչ · վէ օ ճէ-
վապ վէրիպ սիզէ՝ Էվիմէն նէրէ-
տէն օլտուղունուզու պիլմէմ տէ-
26 տէն օլտուղունուզու պիլմէմ տէ-
տէ : Ո՛չ զէման՝ պիզ սէնինլէ
հուզուրունտա եէյիպ իշտիք , վէ
մէյսանլարըմըզտա էօյրէթտին
27 տէմէ յէ պաշլայաճագսընըզ : Վէ
Եօ տէյէճէք · Վիզէ տէրիմ քի՝
սիզին նէրէտէն օլտուղունուզու
պիլմէմ · Հպէնտէն ուզագ օլուն՝
էյ՝ ճիւմլէ նահագլըգ իշլէյէն-
28 լեր : Ընըրահամը վէ Խսահակը
վէ Յակոբու վէ հէփ փէյղամպէր-
լերի Ընըլահըն փատի՛շահլըզընտա՝
վէ քէնտիլէրինէ՛զ տի՛շարը չը-
գարըլուրլըգընը կէօրտիյիւնիւզ զէ-
ման՝ Դաղլայըշ վէ տիշ գրճըլըտա-
29 յրլը օլտուս օլաճագ : Վէ կիւն-
տօղուսունտան հէմ կիւն պաթը-
սընտան վէ շէմալտան հէմ գըլ-
լէ թարաֆընտան կէլէճէքլեր , վէ
Ընըլահըն փատի՛շահլըզընտա օթու-
30 րաճագլար : Վէ Եիշտէ սօնկրա-
քիլէր վար քի՝ օնլար էվվէլքի օ-
լաճագլար , վէ էվվէլքիլէր վար
քի՝ սօնկրաքի օլաճագլար :

ը Մատ. թ. 35 · Մար. գ. 6 ·
բ Մատ. է. 13 ·
գ Ծօհ . է . 34· ը . 21· ժգ . 33 · Հռոմ. թ. 31 ·
դ Սաղ. լը. 6· ե՝ ծե. 6 ·
ե Մատ.իե. 10 ·
զ Գ. գ. 46·
է Մատ . է. 23· իե. 12·
ը Մատ. է. 26· իե. 41· Խա . 25 ·
թ Սաղ. գ. 8 · Մատ . իե 41
ժ Մատ . ը . 11 ·
ի Մատ. ը. 12· ժգ 42· խդ . 51·
լ Մատ.ժթ. 30· թ . 16· Մար . ժ . 31 ·

Digitized by Google

31 Օ՛ր կիւնահ պա՛զը փարիսեցի-
լէր եանըննա կէլիպ օնա տէտիլէր
քի՝ Ջը՛գ , վէ պուրատան կիթ .
զիրա Երուվգէս սէնի էօտիւրմէք
32 իսթէր : Վէ օնլարա տէտի քի՝
Վարըպ՝ օր տիլքիյէ տէյին .
Ինձթէ պու կիւն վէ եարըն ճինն-
լէր էզգարըյօրում՝ վէ շիֆալար
իճրա էտէյօրում՝ վէ իւչիւնճիւ
ՙ Եբր . բ . 33 կ՚անտէ Ցիթքմիլ օլուրում : Ա՛ա-
10 . քին պանա՝ պու կիւն վէ եարըն վէ
էրթէսի կ՚ած կէզմէք կէրէք տիր .
զ՚րա Երուսաղէմտէն տիշարը
փէյղամպէր հէլաք օլմագ գապիլ
չ Մատ.իգ. 34 տէյիլ տիր : Ո՞Վ Երուսաղէմ՝
37 . փէյղամպէրլէրի էօլտիւրէն վէ
սանա կէօնտէրիլմիշլէրի թաշլա-
ն Երուսաղէմ՝ գա՞չ տէֆա՝
ղ Ղեւ . իզ . սէնին էվլատլարընը թավուղուն
31 , 32 ; քէնտի փիլճէրինի գանատլարը-
Սաղ կթ . նըն ալթընա ԹօՓլաբըլ կիպի թօփ-
25 : Ես . ա լամագա մէրատ էմտիմ , ամմա
7 : Դան . 35 իսթէմէտինիզ : Ո՛նձէ սիզէ՝ էվի-
Թ . 27 : նիզ վէրան գալըը . վէ սիզէ տէ-
Մէք . 12 : րիմ քի՝ Թա սիզ Վ՚ապպէրն իս-
ղ Սազ.ճժբ. պիտէ կէլէն մինչեւ կէլինճէյէ-
26 : Մատ. կուտ՝ ասլա պէնի կէօրմիյէճէ-
իա . 9 : Մար . ա քսնիզ :
10 : Գ ԺԹ.
38 : ԶՕՀ . ԺԲ . 13 :

Գ՚Ը Գ ՀԻ

2 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին Շարաթ կիւ-
նինտէ իսթիսգա ատէմէ չիփա՝ վէրմէ-
սի : 7 Ալէագ կէօնիւլլիւք էզյէթմէսի ,
12 Ֆառգարալարը պէսէմէք Թա՛լիմ էթ-
մէսի . 16 Գէօրիւք ախշամ Թաա՛մը Թէմ-
սիլի իլէ Ա՛ւահՀըն քէլամընը բէտտո էտէն
տիւնեավի Ֆէքիրլի ատէմիէրին կէօքտէն
նիմէ տիշարը գոփանաճագլարընը կէօս-
Թէրմէսի . 25 Օնուն շայիրոլէրի օլուպ՝
խաչարընը գալտըրաճագ օլան քիմսէնէ-
րին՝ եվվէլա մատրաֆը հիսապ էթմէք
կէրէք օլտուգլարը , չէօյլէ քի՝ սօնկա
բէգալէթ իլէ օնա ա՛սի օլմայալար . 34
Հէմ տատընը զայղ էթմիշ Թուզ կիպի՝
պիւթիւն պէթիւնէ Ֆայիտէոիզ օլմա-
յալար :

1 Վ՚Ի է վագի՝ օլտու քի՝ փարիսե-
ցիլէրին պաշլարընտան պիրիսինն
էվինէ շաբաթ կիւնիւնտէ էքմէք
եէմէյէ կէլտի , վէ օնլար օնու
2 կէօզէտիյլէր իտի : Վ՚Ի իշտէ օ-
նուն էօնիւնտէ իսթիսգա պիր ա-
3 տէմ վար իտի : Վ՚Ի Յիսուս ճէ-
վապ էտիպ շէրիա՛թ իսօճալարընա
վէ փարիսեցիլէրէ սէօյլէյէրէք
՚Շաբաթ կիւնիւնտէ սաղալմագ
ա Մատ.ժբ. 10 : 4 Ճայի՞զ մի տիր տէտի : Վ՚Ի օնլար
սիւքիւթ էթտիլէր . վէ օնու Թու-
Թուպ սաղալթմը , վէ սալը վեր-
5 տի : Վ՚Ի օնլարա ճէվապ էտիպ՝
Վ՚Իզտէն քիմի՞ն էշէյի եա էօքիւ- բ Եւ. իգ.5: բ Օր.իբ.4: գ. ժգ. 15:
զիւ գույուլա տիւշէրսէ , շաբաթ
կիւնիւնտէ օնու չափուճագ չըգար-
6 մազ տէտի : Վ՚Ի օնա՝ պու շէյ-
լէր խուսուսունտա ճէվապ վէրմէ-
յէ գատիր օլմատըլար :
7 Վ՚Ի տա՛վէթլիյէր՝ պաշ սէ-
տիրլէրի սէչտիքլէրինի կէօրմէք
իլէ՝ պիր Թէմիզ սէօյլէյիպ օնլա-
8 րա տէտի . Պիր քիմսէտէն տիւ-
յիւնէ տա՛վէթ օլունտուղուն զէ-
ման , պաշ սէտիրտէ օթուրմա ,
օլմույա քի օնուն սէնտէն մի՛ւթէ-
9 պէր տա՛վէթլիսի օլմուշ օլա , վէ
սէնի հէմ օնու տա՛վէթ էտէն կէ-
լիպ սանա՝ Պունա եէր վէր տէ-
յէ . վէ օլ զէման ութանարագ
սօն եէրի Թուրմագա պաշլայա-
10 սըն : Ի՛մմա տա՛վէթ օլունտու- է Առակ.իե.
ղուն զէման , վարըպ էն սօն մա- 6 , 7 .
հալտէ օթուր . քի սէնի տա՛վէթ
էտէն քիմսէ կէլտիյի զէման սա-
նա՝ Ա՛խ տօսթում՝ տահա հօգա-
րը չըգ տէյէ . օլ զէման սօֆրա-
տա սէնին պէրապէրինճէ օթու-
րանլարըն էօնիւնտէ սանա շան օ-
11 լաճագ սըրը : Ը՛Օյիրա հէր քէն- դ Ճօբ . իբ.
տինի եիւճէլտէն՝ ալչագլանաճագ , 29 : Սազ.
վէ քէնտինի ալչազլատան եիւճէ- ժբ . 27 ,
լէճէք տիր : Առակ իթ
12 Հէմ օնու տա՛վէթ էտէնէ տա- 23 : Մատ.
խի տէտի քի՝ Ի՛նչյէն եա ախշամ իգ 1՛ն : Գ.
Թաա՛մը էթտիյինտէ , տօսթէլա- ժբ . 14 :
րընը եա գարընտաշլարընը եախօտ Ճակ. դ. 6:
խըսըմլարընը եա զէնկին գօնշու- ա Գետ. ե.
լարը տա՛վէթ էթմէ , օլմույա քի 5 :
օնլար քէնտիլէրի տէ սէնի տա՛վէթ
էտէլէր , վէ սանա պիր միւքաա-
13 ֆաթ օլա : Ա՛աբին զի՛յաֆէթ
էթտիյին զէման , Է՛ֆագիրլէր՝ ե Նէեմ. ը.
սագպահլար՝ Թօփալլար՝ քէօրլէր 10 . 12 :
14 տա՛վէթ էյլէ : Վ՚Ի Ո՛Վ մուԹլու
սանա , զ՚րա օնլարընն սանա վէ-
րէճէք միւքաֆաֆըր եօգ տուր .
չիւն քի սանա սատըգլարընն գը-
յամէթլինտէ միւքաֆաֆթ օլունա-
ճագ սըրը :
15 Վ՚Ի պէրապէր սօֆրատա՛ օթու-
րանլարընն պիրի պունլարը իչի- էգ Յով. ժբ
տ՚քտէ , օնա տէտի քի՝ Ո՛Վ մուԹ- 9 :

Digitized by Google

լու Ընկերն փառիշահլողընաա
16 էքմէք եէյէնէ : Վէ օ Եօն
տէտի քի՝ Պիր ատէմ՝ պիր պէօ-
յիւքճա ախշամ թաա՛մը էտիպ չօգ
17 քիմսէյէր տա՛վէթ էյլէտի : Վէ
եախշամ թաա՛մը վագրընտա գու-
լունու կէօնտէրտի քի՝ տա՛վէթ-
լիլէրէ տէյէ. Կէլին, զիրա հալա
18 Հէր շէյ հազըր տըր : Վէ հէվի-
սի պիրտէն էօ՛զ տո՛էմէյէ պաշ-
լատըյար. էվվէլքիսի օնա տէտի
քի՝ Պիր թարլա սաթուն ալտըմ,
վէ իզթիղա տըր քի՝ վարըպ օնու
կէօրէյիմ. սանա եալվարըրըմ,
19 պէնի մա՛զուր թուէթ : Վէ պաշ-
գասը տէտի քի՝ Պէշ չինփի էօ-
քիւզ սա՛ծուն ալտըմ, վէ օնլա-
րը սընամազա կիտէյօրում. սանա
եալվարըրըմ, պէնի մա՛զուր թուէթ :
20 Վէ պաշգասը՝ Վարը ալտըմ վէ
պու սէպէպտէն կէլմէյէ գատիր
21 տո՛յիլ իմ տէտի : Վէ օլ գուլ
կէլնէ՝ էֆէնտիմ՛նէ պուննարը խա-
պէր վէրտի. օլ զէ՛ման էվ սա-
հիպի զազէպէ կէլիպ գուլո՛նա
տէտի քի՝ Ծէզ շէհրին մէյտան-
լարընա վէ օսգագլարընա չըզ, վէ
ֆագիրլէրի հէմ սագա՛ղլարը վէ
թօփալլարը վէ քէօրէրի պուրա-
22 յա իչէրի կէթիր : Վէ գուլ՝ Նա՛
էֆէնտիմ էմր էթտիյին կիպի օլ-
մուշ տուր, վէ տահա եէր վար
23 տէտի : Վէ էֆէնտի գուլա տէտի
քի՝ Նօղլարա վէ չիթլէրէ չըզ, վէ
իչէրի կէլմէյէ զօր էյլէ, թա քի
24 էվիմ տօլա : Օ՛իրա սիզէ տէրիմ
քի՝ Ծօլ տա՛վէթ օլունմուշ ա-
տէ՛շէրէտէն հիչ քիմսէ թաա՛մըմ-
տան թա՛զէմայաճագ տըր :
25 Վէ պիլէհինձէ չօգ խալգ կի-
տէր իտի. վէ տէօնիւսյ օնլարա
26 տէտի քի՝ Ի՛նչէր պիր քիմսէ
պանա կէլիր տէ քէնտի պապասը-
նա վէ անասընա վէ գարըսընա վէ
էվլատլարընա վէ գարընտաշլարը-
նա վէ՛ գըզ գարընտաշլարընա հէմ
տախի էքէնտի ճանընա Եպո՛ղզ
էթմէզ իսէ, չայիրտիմ օլամազ :
27 Վէ Էքիմ քի խաչընը գալտը-
րըպ՝ արտընմաճա կէլմէզսէ, պէնիմ
28 շաիրտիմ օլամազ : Օ՛իրա սիզ-
տէն քի՛մ գուլլէ պինա էթմէ՛ք
խոթէր իքէն, թէքմիլ էթմէ՛յէ լա-
զըմ օլան չէ՛յլէրի վա՛ր մը տէյիւ՝
էվվէլա օթուրուպ մասրաֆը հի-
29 սապ էթմէզ. Գնա քի օ՝ թէմէլ
գոտուպտան սօնկրա թէքմիլ էթ-
մէյէ գատիր օլմայընճա, հէփ
կէօրէնէր օնու զէվզէնմէյէ պաշ-
30 լայըպ՝ Պու ատէմ պինա էվ մէ-
յէ պաշլատը վէ թէքմիլ էթ-
մէյէ գատիր օլամատը տէմէ-
31 յէրը : Նախօտ հա՛նկը փատի-
շահ՝ զայրի փատի՛շահ իլէ ճէնգ
էթմէ՛յէ կիթահյինաէ, էվվէլա օ-
թուրուպ մէշվէրէթ էթմէզ քի՝
ա՛ճապա օնուն իւզէրինէ իյիրմի
պին իլէ կէլէնէ գարշը օն պին իլէ
32 չըգմազա գատի՛ր մի : Նօղ խօ՝
օ տահա ուզագտա իքէն, էլլէ
կէօնտէրիպ՝ պարըշըգ խուսուսուն-
33 տա եալվարըր : Նամի պէօյլէճէ
սիզտէն հէր քիմ ճիւմլէ վարի-
յէթինտէն վազ կէչմէզսէ, շա-
յիրտիմ օլ՛ազա գատիր տէյիլ
34 տիր : Ֆնուզ էյլի տէր, ամմա
թուզ էյէր թահսըզլանըրսա նէ՞
35 իլէ թէրպիյէ օլաճագ : Օ՝ նէ՛
թօփրաչա նէ՛ տէ կիւպրէյէ եա-
ըար. օնու տիշըրը ալմարըար.
իչինէմէյէ գուլագլարը օլան՝ ի-
շինթին :

Պ Ը Գ ԺԱ

1 Գայպ օլմուշ գոյունլարըն, 8 պիր տիր-
հէմ զայպ էտէն գարընըն, 11 վէ մի-ա-
րիճ օղուլուն թէմթիլէրի :

1 Վէ ՚հէվ կէօրիւքճիլէր վէ
կիւնահքեարլար օնու տինկէմէք
2 իչէւն՝ օնա եագլաշըրլար Յտի: Վէ
ֆարիսեցիլէր հէմ քեալմ իալէր
մըրըլտանըպ տէրլէր Յտի քի՝ Պու
քիմսէ կիւնահքեարլարը գապուլ
էտէր, վէ Եօնլար իլէ եէր :
3 Վէ օ օնլարա պու թէմսիլլի
4 սէյլէյիպ տէտի. Եվիզտէն հա՞ն-
կը ատէմին եիւզ գոյունու վար
իքէն՝ օնլարտան պիրինի զայպ է-
տէրսէ, տօզսան տօզուզու չէօլ-
տէ պրաղըպ՝ զայպ օլմուշունա ար-
տընճա թա օնու պուլունճայատէք
5 վարմազ : Վէ պուլտուղունտա,
սէվինէրէք ումուզլարը իւզէրինէ
6 գօր. Վէ էվէ կէլիր, վէ տօսթ-
լարը հէմ գօնշուլարը հանընա
չաղըրըպ օնլարա ատէր քի՝ Ե՛յպ
օլմուշ գոյունումու պուլտուղում

Ե Մատ. իբ. 2 :

Ը Ռաակ. 2. 5 :

Թ Մատ. իա. 43։ իբ. 8։ Գոր. ժգ. 46 :

Ժ Օր. ժգ. 6։ լգ. ։ Մատ. ժ. 37 :

Ի Ցայտ. ժբ. 11 :
Ի Հռով. Թ 13 :
Ի Մատ. ժզ. 24։ Մարկ. բ. 34։ Գ Թ. 23։ բ Տիմ. գ. 12։ Ռաակ. իդ 27 :

Ա Մատ. ե. 13։ Մարկ. Թ. 49 :

Ա Մատ. Թ. 10 :

Բ Գոր. ժա. 3։ Գաղ. բ. 12։
Ե Մատ. ժբ. 12 :

Զ Ա Գեա. Ե. 10. 25։

7 իչխան պէնիմ իլէ սեվինին : Ա֊
զ տէրիմ քի՝ կէօքաէ պիր թէվ֊
պէ էտէն կիւնահքնար իչխան՝
Ե. Գ. Ե. 32. ելէվպէչէ միւհթաճ օլմայան
տոգսան տօգուզ սատըգտան զի֊
չատ պէօյլէ սեվինճ օլաճագ :
8 Ւ՞սնօտ հան՞կը գարընդն օնթա֊
նէ տիրհէմ օնլօ֊ղու վար իքէն՝
պիրիսինի զայպ էտ֊ըսէ , գանտիլ
եագըպ՝ թա պուլունճայսատէք էվի
սիւփիւրէրէք տիգգաթ իլէ ա֊
9 րամազ : Վէ պուլտուղունտա ,
տոսթ վէ գօնշու գարըլարը հանը֊
նա չաղըրըպ տէր քի՝ Վայպ էվ֊
տիչիմ տիրհէմ թանէսինի պուլ֊
տուղում իչխան պէնիմ իլէ սեվի֊
10 նին : Ասիզ տէրիմ քի՝ Ըլուահրն
մէլէքլէրի էօնիւնտէ՝ թէվպէ է֊
տ՞ն պիր կիւնահքնար իչխան՝
պէօյլէ սեվինճ օլուր :
11 Վէ տէտի քի՝ Պիր ատըմին ի֊
12 քի օլու վար իտի : Վէ օնլարըն
քիւչիւ֊սիւ պապասընա՝ Ւ՞ր պապա
մայտըն պանա տիւշէն հիսսէ ի վէր
Ղ Մար. ժգ. 44 : տէտի • վէ օնլարա ղսմարիչէթի՝
13 փայլաշըրսըդ : Վէ չօգ կիւնէ
վարմասդ , քիւչիւք օղուլ հէր չէ֊
յի տեվշէրիպ՝ պիր ուզագ վիլա֊
յէթէ կիւժտի • վէ օրատա խորաճ
իլէ կէչինիպ՝ մալինի թէլէֆ էդ֊
14 տի : Վէ հէր շէյի սարճ էժտիք֊
տ՞ն սօն՞րա , օ՝ վիլայէթտէ շէ֊
տիտ գըմըլըգ օլտու , վէ օ՝ նօխ֊
15 սուլտուգ չէքմէ յէ պաշտը : Վէ
վարըպ՝ օ՝ վիլայէթին եէրլիլէրի֊
նին պիրինէ եանաշը , վէ օ օնու
տօնկուզլար կիւմմէ յէ՝ քէնտի
16 չինֆիլիյինէ կէօնտէրտի : Վէ
տօնկուզլարըն եէտիքլէրի խար֊
նուպլարտան գարընըը տօյուրմա֊
ղա արզու չէքէր իտի • վէ օնա
17 քիմսէ վէրմէզ իտի : Վէ քէնտի֊
նէ կէլիպ տէտի քի՝ Պապամըն
գա՛չ եանաշմալարընըն էքմէյի
արզիար , պէն իսէ պուրատա աճ֊
18 ըգտան հէլաք օլույօրում : Գալ֊
գըպ պապամա վարայըմ , վէ օ֊
նա տէյիմ • Ւ՞ր պապա՝ կէօյէ
հէմ սէնին հուզուրունտա կիւնահ
19 իչէտիմ • Վէ արթըգ սէնին օղ֊
լուն անկըլմալա լայըգ տէյիլ
իմ • պէնի՝ սէնին եանաշմալարը֊
20 նըն պիրի կիպի էյլէ : Վէ գալ֊
գըպ քէնտի պապասընա կէլսի •
վէ նօ տահա ուզագ իքէն , պա֊
պասը օնու կէօրսիւ , վէ ածը֊
սը , վէ սէյիրտիպ օնուն պօյ֊
նունա տիւշտիւ , վէ օնու էօփ֊
21 տիւ : Վէ օղլու օնա՝ Ւ՞ր պապա
կէօյէ ըչխմ սէնին հուզուրունտա
կիւնահ իչէտիմ , վէ արթըգ սէ֊
նինն օղլուն անկըլմալա լայըգ տէ֊
22 յիլ իմ տէտի : Վէ պապա՝ գուլ֊
լարընա տէտի քի՝ Պաշ էսվապը
չըգարըն , վէ օնա կիյտրին , վէ
օնուն էլինէ եիւզիւք՝ վէ այագ֊
լարընա այագ գաս լարը վէրին •
23 Վէ պէսլի պուզաղըյը կէմիրիպ
պօղազլայըն , վէ եէյիպ շազ օ֊
24 լարմ : Ը՞Օ իրա պու օղլում Ը Խա. 32 ; Եփես. բ. 1 , 6 14 ; Ճայտ. գ. 1 :
էօլմիւշ իտի վէ տիրիլտի , զայպ
օլմուշ իտի վէ պուլունտու • վէ
25 շազ օլմադա պաշատըլար : Վէ
օնուն պէօյիւք օղլու չինֆիլիքտէ
իտի • իտոի կէյլը իքէն՝ էվէ հագ֊
լաշտըղը կիպի , նաղմիլէր վէ
26 բագալար իշէմտի : Վէ ուշագլա֊
րըն պիրինի չաղըրըպ՝ պունլար
նէ՞ օլա տէյիւ սիւալ էմտի :
Ղ Մար. ժգ. 44 : 27 Օ տահի օնա տէտի քի՝ Գա֊
րընտաշըն կէլմիշ տիր • վէ պա֊
պան՝ օնու սաղ էլէ կէմիրտիյի
իչխան՝ պէսլի պուզաղըյը պօղազ֊
28 լատը : Վէ օ տարըլըպ իչէրի կիմ֊
մէք խյթէմէզ իտի • իտոի պա֊
պասը տիշարը չըգրպ՝ օնա հալ֊
29 վարըը իտի : Վէ օ՝ ճէվապ վէ֊
րիպ պապայա տէտի քի՝ Ւ՞շէ
պունճա եըլտան պէրու սանա խըզ֊
մէթ էտէյօրում , վէ հիչ պիր վա֊
գըթ սէնին պիր թէնապհինաէն
չըգմատըմ , վէ պանա՝ տօսթլա֊
րըմ իլէ սէֆա էտէյիմ տէյիւ
հիչ պիր քէօրէ պիր օղլագ վէր֊
30 մէտին : Ըմմա սէնին մալինի
ճահիշլէրը իլէ եէյէն պու օղլուն
կէլտիյի զէման , օնա պէսլի պու֊
31 զաղըյը պօղազլատըն : Օ տա օնա
տէտի քի՝ Ւ՞յ հէվատա սէն տայիմա
պէնիմ իլէ սին , վէ հէփ պէնիմ
32 շէյլէրիմ սէնին տիր • Ըմմա շազ
վէ մէսրուր օլմագ կէրէք իտի •
Ե Խա. 24 : ծգլրա պու գարընտաշըն էօյմիշ
իտի վէ տիրիլտի , հէմ զ֊յպ օլ֊
մուշ իտի վէ պուլունտու :

ԳԼԽ ԺԲ

1 Նահագ քեռիւտանդն թէմնիլի։ 14 Քրիստոս Եփենտիմիզին թամա՛քեար փառիսեցիներին միւթայըղղները թէքքոիր եթէ՝ մեսի։ 19 Եէյիպ իչմէք՝ վէ զէվզ ու սեփա էթմէքտէ օլան զէնկին՝ վէ ֆագիր ա՛լըլ Ղազարոս։

1 Վէ չայիրալէրինէ տախի տէտի քի՝ Պիր զէնկին ասէմին պիր քէտխիւտասը վար իտի. վէ պու օնուն վարիյէթինի իսրաֆ էտէր
2 տէյիւ զամմազլանտը։ Վէ օնու չաղըրըպ տէտի քի՝ Ալէնին հագ գընա պու իշիծտիյիմ նէ՞ տիր. քէտխիւտալըղընըն հիսապընը վէր, զիրա սրթընդ քէտխիւտալըդ էտէ.
3 մէյէճէքսին։ Վէ քէտխիւտա քէնտի քէնտինտէ տէտի. Նէ՞ էյիյէյիմ, չիւնքի էֆէնտիմ պէնտէն քէտխիւտալըդը ալըյօր. գազմազա գաիր տէյիլ իմ, տի.
4 էննէյէ ուԹանըրըմ։ Նէ՛ էտէճէյիմի պիլիրիմ քի՝ քէտխիւտալըգտան ա՛զ օլունտուղում զէման պէնի էվէրինէ պապուլ էտէլէր։
5 Վէ էֆէնտիսինին պօրճլուլարընըն հէր պիրինի պիրէր պիրէր հաղըրըպ էվվէլքինէ՝ Նէֆէնտիմ նէ՞ գատար պօրճուն վար տէտի։
6 Վէ օ տէտի քի՝ Նիւզ պաթ զէյԹունն եաղը. օտա օնա՝ Ֆահվինի ալ վէ օֆտուրուպ չափուճագ
7 էլլի եաղ տէտի։ Ընտան սօնկրա ղայրիսինէ՝ Ալէնին տէ նէ՞ գատար պօրճուն վար տէտի. վէ օ տէտի քի՝ Նիւզ գօր պուղտայ. վէ օնա՝ Ֆահվիլինի ալ վէ սէքսէն եաղ տ՛ատի։ Վէ էֆէնտի նահագ քէտխիւտայը՝ ա՛գըլը հաքէթ էթտի տէյիւ մէտհ էթտի. զիրա պու տիւնեանդըն օղուլլարը քէնտիլէրին հինսինտէ ը՛ղըղըն օղուլլարընտան տահա ա՛ղ
9 գըլը տըրլար։ Պէն տէ սիզէ տէրիմ քի՝ Ի՛լէնտիլէրինիզէ նահագ մամոնատան տօսթլար էտինին, Թա քի միւհթաճ գալտընդընդ զէման սիզի էպէտի մէսքեան.
10 լարա գապուլ էտէլէր։ Ընգաճըգտա էմին օլան՝ չօգտա տախի էմին տիր. վէ ազսճըգտա նահագ օլան՝ չօգտա տախի նահագ
11 տըր։ Իմտի էյէր սիզ՝ նահագ մամոնայա էմին օլմատընըզ խէ, հագ օլանը սիզէ քի՞մ ինանաճագ
12 տըր։ Վէ էյէր էլլին չէյինտէ էմին օլմատընըզ խէ, քէնտինի.
13 զինքինի սիզէ քի՞մ վէրիր։ Տէ՛իչ պիր գուլ իքի աղայա գուլլուգ էյթմէյէ գատըր տէյիլ տը, զիրա նա պիրինէ պուղդ էտէճէք՝ վէ օպիրինի սէվճէք տիր, նախօտ պիրինէ Թապի՝ օլաճագ՝ վէ օպիրինի Թահգիր էտէճէք տիր. Ալլահա հէմ մամոնայա գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ։
14 Վէ պունլարընն հէփիսինի՝ Իբա՛մաքնաը օլան վարիսեցիլէր իշիտիրլէր իտի, վէ օնու զէվզ.
15 լէնիրլէր իտի։ Վէ օնլարա տէտի քի՝ Ալիզ ատէմլէրին էօնիւնտէ ընքէնտիլէրինի սատըգ չըգարան քիմսէլէր սինիզ. Համմա Ալլահ գալպլէրինիզի պիլիր, զիրա եատէմլէրին արասընտա ա՛լա օլան չէյ՝ Ալլահընն հուզուրունտա
16 մէբրուհ տուր։ ԻՀէբրա՛թ վէ փէյղամպէրլէր՝ Յովհաննէսէ գատար իտի. օնտան պէրու Ալլահըն փատիշահլըղը մուժտէ օլունուր, վէ հէր քէս օնա կիրէյէ զօր է.
17 տէր։ Վէ Իսկէօք վէ եէր կէչմէք՝ չէրիա՛թտան պիր նօգթա տիւշ
18 մէքտէն գօլայ տըր։ Է՛էր քէնտի գարըսընը պօշայըպ ղայրիսի իլէ եվէյէնէն զի՛նա էտէր. վէ գօճատան պօշանմըղ իլէ հէր էվէնէն զինա էտէր։
19 Վէ խաքէրլէրէ վէ նազիք տիւպէնա իլէ կիյինիպ հէր կիւն տարթի իլէ սէֆա սիւրէն պիր զէն.
20 կին ատէմ վար իտի։ Վէ օնուն գափուսունտա պրաղըլմըղ եարալար իլէ տօլու Ղազարոս ատընտա
21 պիր ֆագիր վար իտի. Վէ զէնկինին սօֆրասընտան տիւշէն էքմէք գըրընԹըլարընտան տօյմազա արզու էէքէր իտի. հէմ քէօփէքլէր տախի կէլիպ՝ օնուն նա.
22 րալարընը եալապլար իտի։ Վէ վաճի՝ օլտու քի՝ օլ ֆագիր էօլտիւ, վէ մէլէքլէրտէն Ընրահամըն գուճաղընա կէօճ իւրիւլտիւ. հէմ զէնկին տախի էօլտիւ, վէ
23 տէֆնն օլունտու։ Վէ ճէհէննէմտէ՝ իսքէնճէտէ իքէն կէօզլէրինի գալտընըղ ուզագտան Ընրահամը

ա Ցօհ. ժբ. 36։ Եփես. Ե. 8։ ա Թես Ե. 5։ բ Պան. դ. 27։ Մատ. զ. 19։ ժԹ. 21։ Գ ժա. 41։ ա Տիմ. զ. 17, 18, 19։ գ Մատ իե. 21։ Գ ժԹ. 17։

Մատ. զ. 24։

ե Մատ. իգ. 14։

է Սազ. է. 9։

ը Մատ. ժգ. 7։

թ Մատ. գ. 17։ ժա 12, 13։ Գ. է. 29։

ժ Սազ. ճբ. 26, 27։ Ես. խ 8։ ծա. 6։ Մատ. Ե. 18։ ա Պետ. ա. 25։

ի Մատ. Ե. 32։ ժԹ. 9։ Մար. ժ. 11։ ա Կոր. է. 10, 11։

Digitized by Google

վէ օնուն գուճաղընտա Պ՚ազարո-
24 սու կէօրտիւ : Վ՚է չաղըրըպ՝
Նա՚ Աբրահամ փէտէր պանա
մըրճամէթի էյլէ , վէ Պ՚ազարոսու
կէօնտէր քի՝ փարմաղընըն ուճու-
նու սույա պաթըրսըն , վէ Եսիլի-
մի սէրինլէթսին , զիրա Եպու ա՚-
լէվտէ ա՚զապ չէքիյօրում տէտի :
25 Վ՚է Աբրահամ տէտի քի՝ Նա՚
Էվլատ Իսհաթըննա կէթիր քի՝ սէն
է՚օմրիւնտէ էյի չէյլէրինի ալ-
տըն , քէզալնը Պ՚ազարոս տախի
քէօթիւ չէյլէրի ալտը . վէ չիմտի
օ միւթէսէլլիմ օլուր , վէ սէն ա՚-
26 զապ չէքէրսին : Հէմ հէփ պուն-
լարտան մա՚տա՚ սիզին իլէ պիզիմ
արամըզտա պիր պէօյիւք խէնտէք
գայիմ օլունմուշ քի՝ պուրատան
սիզէ կէչմէք իսթէյէնլէր գատիր
օլմայալար , հէմ օրատան պիզէ
27 կէչմէ յէլէր : Վ՚է օ տէտի . Նա՚-
տի սանա եալվարըրըմ նա փէ-
տէր՝ քի օնու պապամըն էվինէ
28 եօլայսըն , զիրա պէշ գարըն-
տաշըմ վար . Թա քի օնլարա՝
օնլար տախի իսքէնճէյինին պու մա-
հալինէ կէլմէյէլէր տէյիւ չէհա-
29 տէթի էտէ : Աբրահամ օնա՝ Օն-
լարըն Մովսէս վէ փէյղամպէրլէ-
րի վար , օնլարը տինկէսինլէր
30 տէտի : Օ տա տէտի քի Նօղ
նա՚ Աբրահամ փէտէր , լաքին է-
յէր օնլարա էօղլուէլէրտէն պիրի
կիտէրսէ , թէվպէ էաէճէ.քլէր :
31 Օ տա օնա՝ Նէյէր Մովսէսի վէ
փէյղամպէրլէրի տինկէմէզլէրսէ ,
հէօղլուէլէրտէն պիրի գըյամ էթսէ
տախի՝ գանմայաճագլար տէտի :

ՊԸՊ ԺԱ.

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին՝ թէօքէզէ սե-
պէպ օլմագտան սագընմատա էօղրէթմէսի ;
3 Պիրի պիրիմիզէ ա՚ֆվ էթմէյէ նասի-
հաթը : 6 Իմանըն գուվվէթի : 7 Պիզ
Ալլահա պօրճլու օլուպ՝ օնուն պիզէ
պօրճլու օլմատըղը : 11 Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին օն ճիւտամըլարա շէֆա՚ վէրմէ-
սի , 22 Ալլահըն փատիշահլըղը՝ վէ Իննան
Օղլունուն կէլմէսի խուսուսունտա :

1 Վ՚է շայիրտլէրինէ տէտի քի՝
թէօքէզէլէր կէլմէմէք ՚միւմքին
տէյիլ տիր . ամմա վահ՚ օլ քիմ-
սէյէ քի՝ օնուն վասիթասը իլէ
2 կէլսէլլէր . Պու քիւչիւքլէրին
պիրինի սիւննէթիւրմէքտէն իսէ՝ օ-
նուն պօյնունա պիր էշէք տէյիր-
մէնի թաշը ասըլըպ տէնիզէ աթըլ-
3 մասը օնա տահա էյի տիր : Վէն-
տինիզի տագընըն . վէ Էյէր գա-
րընտաշըն սանա գապահաթ իշլէր
իսէ , Հօնու թա՚զիր էյլէ , վէ
էյէր թէվպէ էտէրսէ , օնա
4 ա՚ֆվ էյլէ : Վ՚է Էյէր սանա
կիւնտէ եէտի քէրրէ գապահաթ
իշլէրսէ , վէ կիւնտէ եէտի քէրրէ
տէօնիւպ՝ թէվպէ էտէրիմ տէր-
սէ , օնա ա՚ֆվ էտէսին :
5 Վ՚է Իէսուլլէր Թապպա՝ Իմա-
6 նընըզը արթըր տէտիլէր : Վ՚է
Թապպ տէտի քի՝ Նյէր խար-
տալ ատանէսի գատար իմանընըզ
օլսայլըտը , պու տուէթ աղաճընա՝
Վէօքտէն սէօքիւլ վէ տէնիզտէ
տիքիլ տէրիտինիզ , օ տախի
սիզէ իհթաա՚թ էտէր իտի :
7 Վ՚է սիզտէն քի՞մ վար քի՝
էնֆէթ սիւրէն նա սիւրիւ կիւտէն
գուլու օլուպ՝ էնֆէթլիքտէն կէլ-
տիյինտէ օնա տէր ա՚զապ՝ Կէ-
8 էնպ սօֆրայա օհթուր տէյէ : Նա-
քին օնա տէմէ՚զ մի քի՝ Նխշամ
թաա՚մըմը հազըրլա , վէ թա պէն
եէյիպ իչինճէ յէտէք՝ զուշանըպ
Եպանա խրզմէթ էյլէ , վէ օնտան
սօնկրա սէն ոճ եէյիպ իչէրսին :
9 Հիչ օլ գուլա՝ օնա էմր օլու-
նան չէյլէրի էթտիյի իչլէն մէմ-
նունէյէթ կէօսթէրիր մի . զանն
10 էթմէմ : Վէզալնը սիզ տախի՝
սիզէ ճիւմլէ էմր օլունանլարը էթ-
տիյինիզ զէման , սէյին քի՝
Էֆայիտէսիզ գուլլար ըզ . զիրա
էթմէյէ պօրճլու օլտուղումուզու
էթմիշլիզ :
11 Վ՚է վազի՝ օլտու քի՝ օ Կէ-
րուսաղէմ կիտէր իքէն , Սամա-
րիանըն վէ Գալիլեանըն օրթա-
12 սընտան կէչէր իտի : Վ՚է պիր
քէօյէ կիրէր իքէն , օնուն գար-
շընըն օն ճիւտամընը քիմսէյէր չը-
գըպ՝ Եուզպտան տուրտուլար :
13 Վ՚է օնլար սէս գալտրըպ՝ Նա՚
Յիսուս Խօճա պիզէ մէրհամէթ
14 էյլէ տէտիլէր : Օ տա պագըպ
օնլարա՝ Իվ՚ապըն վէ քէնտինիզի
քեահինլէրէ կէօսթէրին տէտի .
վէ վազի՝ օլտու քի օնլար կիտէր
15 իքէն , փաքիէնտիլէր : Վ՚է օն-

ա Զաք. ժդ. 12 ։
բ Ես . կզ . 24 ։ Մար. թ. 43, ամ։
գ Ցոբ . իա. 13 ։ Պ . Զ. 24 ։
դ Ցոբ . իա. 13 ։ Պ . Զ. 24 ։
ե Ես. ը. 20։ լդ . 16 ։ Ցօհ. ե. 39. 45 ։ Գոր . ժե.21։ժէ. 11 ։
զ Ցօհ . ժբ. 10 , 11 ։
է Մատ.ժբ. 6, 7։ Մար. թ . 41։ ա կոր . ժա. 19։
ը Մատ. ժբ. 15 . 21 ։
թ Ղեւ.ժթ. 17։ Ռաակ. ժէ . 10 ։ Ցակ. ե.19։
ժ Մատ.ժէ. 19։ իա.21։ Մար.. թ . 22։ ժա.23։
ի Պ. ժբ.37։
լ Ցոբ . իբ. 3 ։ Լ . 7 ։ Սաղ. ժզ . 2 ։ Մատ . իե.30։Հբ. ռով. գ.12։ ժա . 35։ ա կոր.թ.16, 17։ Փիլիմ. 11 ։
խ Ղաւ . թ . 51 , 52 ։ Ցօհ. դ. 4։
ծ Ղեւ . ժգ. 46 ։
կ Ղեւ. ժգ. 2 ։ ժգ . 2. Մատ. ը.4։ Պ . ե . 14։

Digitized by Google

լարըն պիրի չնֆա պուլտուղունու
կէօրտիւքտէ , եիւքսէք սէս իլէ
Ալլահա շիւքր էտէրէք տէօնտիւ ,
16 վէ օնուն այայլարը էօնիւնէ եիւ-
զիւ գոյուն տիւշիւալ՝ օնա թէշէք-
քիւր էտէր իսի • վէ պու Մա-
17 մարիալը իսի : Ալ Յիսուս ձէ-
վապ էտիպ տէտի քի՝ Օն քիմնէ
փաքլէ՞նմէտի մի , իւնի տօգուղու
18 հա՛նի • Պու էձնէպիտէն ղայրի՝
տէօնիւպ Ալլահա շիւքր էտէձէք
19 քիմնէլէր պուլունմատըլար : Ալ
Յօնա՝ Կալդ կի՛թ , իմանըն սէնի
գուրթարտը տէտի :
20 Ալ փարիսեցիլէրտէն՝ Ալլահ՛ըն
փատիշահլըղը նէ՞ զէման կէլիր
տէյիւ սիւալ օլունմատըղա , օնա-
րա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ալ-
լահ՛ըն փատիշահլըղը՝ կէօզիւքմէք
21 իլէ կէլմէղ • Է՛մ իւքէ պուրա-
տա՝ եա իւքէ օրատա տէմէ յէձէք-
լէր , զիրա Ւիշքէ Ալլահ՛ըն փատի-
շահլըղը սիզին իչէրինիզտէ տիր :
22 Ալ շայիրտլէրէ տէտի քի՝
Իսկիտնէր կէլէձէքլէր քի՝ օլ զէման
Հնսան Օղլունու կիւնէրինին պի-
րինի կէօրմէյէ արզուլայաճագը-
23 նդղ , վէ կէօրմէյէձէքսինիղ : Ալ
Յիղէ՝ Իչքէ պուրատա՝ եա իչքէ
օրատա տը տէյէձէքլէր • կիթ-
մէ յէսինիզ , վէ արտընձա վար-
24 մայաս՛ընդղ : Ա՛օլիրա նիձէ քի
շիմշէք կէօյիւն ալթընտա պիր
թարաքտան փարլայդ՝ կէօյիւն
ալթընտա օպիր թարաքա զիյա
վէրիրսէ , Հնսան Օղլու տախի
քէնտի կիւնիւնտէ պէօյլէ օլաճագ:
25 Հ՛մմա օնա՝ էվվէլա շօգ չէ՛յլէր
չէքմէք վէ պու սիլսիլէտէն բէտտ
26 օլունմագ կէրէք տիր : Ալ Յ՛ո-
յուն կիւնլէրինտէ նիձէ օլտու ի-
սէ , Հնսան Օղլունուն կիւնլէ-
րինտէ տախի էօյլէ օլաճագ տը :
27 Թա Նո՛յ կէմիյէ կիրտիյի կիւ-
նէտէք եէրլէր իտի՝ իչէրլէր իտի՝
էվլէնիրլէր վէ էվլէնտիրիլնրլէր
իտի • վէ թուֆան կէլիպ հէփսի-
28 նի հէլաք էթտի : Ո՛ր էզալնէք
Ղոմաուն կիւնլէրինտէ տախի օլ-
տուղու կիպի , եէյիպ իչէրլէր ի-
տի՝ սաթուն ալըպ սաթարլար իտի՝
տիքէրլէր իտի՝ պիւնա էտէրլէր
29 իտի • Ղ՛մմա Ղոմ Սոդոմտան
չըգաղը կիւն՝ կէօքտէն ալաէշ վէ

քիպրիթ եաղտը , վէ հէփսինի
30 հէլաք էթտի : Հնսան Օղլու՛ա-
շիքնար օլաճաղը կիւնտէ՝ պէօյլէ
31 օլաճագ : Օլ կիւնտէ ոքիմ քի
տամտա օյուր տա՝ էշեսը էվտէ
օլուրսա , օնլարը ալմաղա էնմէ-
սին • վէ թարլատա օլան՝ քէզա-
32 լնք կէրիյէ տէօնմէսին : Ղոմ-
տուն գարըսընը խաթըրընդա կէ-
33 թիրին : Ո՛րիմ քի ճանընը գուր-
թարմաղ իսթէրսէ , օնու զայ՝ է-
տէճէք , վէ օնու քիմ քի զայ՝ է-
տէրսէ , օնու եաշատաճագ տըր :
34 Ա՛իզէ տէրիմ՝ քի՝ Օլ կէձէյէ
պիր եաթագտա իքի քիշի օլա-
ճագ , պիրի ալընըպ՝ օպիրի պրաղը-
35 լաճագ : Իքի գարը պիր եէրտէ
իյիւտիւր օլաճաղլար , պիրի ա-
լընըպ՝ օպիրի պրաղըլաճագ տըր •
թարլատա իքի քիշի օլաճագ , պի-
րի ալընըպ՝ օպիրի պրաղըլաճագ :
36 Ալ ճէվապ վէրիպ օնա՝ Ի՛ա՞
37 Իապպ Ընէ՞րէտէ տէտիլէր : Ալ
օնլարա տէտի քի՝ Լէ՛ղ նէրէտէ
իսէ , գարլամալար օրայա ճէմ՝
օլաճագլար :

ՊԸՊ ՀՐ

1 Նէյայընտա տէվամ էտէն տուլ գարը ։
9 Փարիսեցի իլէ կէտրիւ քճիւնէն թէմ-
սիլ ։ 15 Քրիստոս էֆէնտիմիզ չօճուգ-
լարը կէթիրտիքլէրի ։ 18 Պիր վի-
ճաՀաւն Քրիստոս էֆէնտիմիզին ար-
տընձա կիթմէք իսթէմէսի , վէ զէն-
կինլիյի օնա մանի՝ օլմասը ։ 28 Քրիս-
տոսուն խաթրը իչիւն հէր շէյի պրա-
գանլարըն ի՛վազը ։ 31 Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին քէնտի էօլիմիւնիւ փէշին խա-
պէր վէրմէսի • 35 Վէ պիր քէօրիւն կէօզ-
լէրինի աչմասը ։

1 Ա՛ յ տայիմա ի՛պատէթ էթմէք
վէ իւշէնմէմէք կէրէք օլտուղու-
հագդընտա՝ օնլարա պիր թէմսիլ
2 տախի սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պիր
շէհրտէ Ալլահտան գօրգմազ վէ
ատէմտէն ուԹանմազ պիր հաքիմ
3 վար իսի : Ալ օր շէհրտէ՝ պիր
տուլ գարը վար իսի , վէ օնա կէ-
լիպ՝ Խասմիմտէն պէնիմ հագդըմը
4 պանա ալը վէր տէրիտի : Ալ է օ՝
պիր զէման իսթէմէզ իսի • ամմա
պունլարտան օճնկրա քէնտի քէն-
տինտէ տէտի քի՝ Եյէր Ալլահ-
տան գօրգմազ վէ ատէմտէն ու-
5 Թանմազ իսէմ տէ , Էպարլի շու
տուլ գարը պանա զահմէթ վէր-

ՀՄ Ղ. ժ. 5
իա . 36 ։
Հեռով ժգ.
12 ։ Եփես.
գ. 18։ Կող.
դ . 2 ։ ա ։
Թես . է .
17 ։

Ջ Ղ . ժ .
8։

Digitized by Google

տ՚յի իչխուն օնուն հագգրնը հագգ
էտէ՛յիմ քի՝ տայ՚իմա կէչկպ պէ-
6 նի թա՛ճիզ էթմէ՚յէ : Վէ Ի՚ապպ
տէտի քի՝ Ա՚ահագգ հաքիմին նէ՚
7 տէտի՚ինի իչխուն : Էհմոի Ա՚ա-
լահ՝ կիւնտիւզ վէ կէճէ քէնտինէ
ֆէքրեաա էտէն քէնտի սէչկիմչիէ-
րինին հագգընը օնլար իչխուն սա-
պըը էտէր իսկ տէ՝ հագգ է՞թմէ՚յէ-
8 ճէք մի : Ա՚իզէ տէրիմ՝ քի՝ Ր՚ֆէզ
օնլարընն հագգընը հագգ էտէճէք
տիր • լաքին Ի՚նսան Օղլու կէչ-
տի՚ինտէ , ա՛ճապա եէր իւզէրին-
տէ իման պուլաճա՞գ մը :
9 Վէ Խսատըգ իղ տէ՚յիւ քէնտի-
լէրինէ կիւվէնիպ զայրիլէրի Թահ-
գիր էտէն պա՛զը քիմնէչէրէ տա-
10 խի՝ պու Թէմնիլն սէօյլէտի • Ի՚քի
ատո՛մ՝ ի՛պատէթ էթմէ՚յէ հէ՚յքէ-
լէ չըգտըլար • պիրի փարիսեցի վէ
11 օպիրի կէօմրիւքճիւ իտի : Փարի-
սեցի Ղտուրուպ՝ քէնտի քէնտին-
տէ պունլարը տուա՝ էտէր իսի .
Էյ՚ա՞ Ա՚լլահ՝ սանա շիւքը էտէ-
րիմ քի՝ պագի ատէմլէրը կիպի
գափըճը՝ նահագգ՝ զինաքեար՝ նա-
խօտ շու կէօմրիւքճիւ կիպի տա-
12 խի տէ՚յիլ իմ : Ճաֆիթատա իքի
քէրրէ ուրուճ ԹուԹարըմ , հէր
նէ գազանըրսամ օնտալըղընը վէ-
13 րիրիմ : Կէօմրիւքճիւ իսէ ուզագ-
տան տուրուպ՝ կէօզլէրինի պիլէ
կէօյէ գալաըրմադ իսի՚էմիզ իտի .
իլա կէօքսիւնիւ վուրուպ՝ Ա՚ա՞լա-
հ՝ պէն կիւնահքեարա մադիճի-
14 րէթ գըլ տէրիտի : Ա՚իզէ տէրիմ՝
քի՝ էլինէ սատըգլանմըշ էնէն՝ օ
տէ՚յիլ իլա պու իտի . ազիրա հէր
քէնտինի եիւէ՚յտէն ալ՚չագլանա-
ճագ , վէ քէնտինի ալ՚չագլատան
եիւճէլէճէք տիր :
15 Ի՚՞էմ օնա մա՛սումլարը տախի
կէթիրտիլէր քի՝ օնլարա տօգա-
նա . վէ չայիրտլէր կէօրմէ՚քլէ ,
16 օնլարը ա՛զարլատըլար : Ա՚մմա
Ի՚սուս օնլարը եանընա չաղըրըպ
տէտի քի՝ Ղօճաւգլարը պանա կէլ-
մէ՚յէ պրագըն , վէ օնլարը մէն՝
էթմէն . Ի՚զիրա Ա՚լլահ՚ն փատի-
17 շահլըղը՝ պէօյլէլէրին տիր : Էկէր-
չէք տէրիմ սիզէ քի՝ Ա՚լլահ՚ն փա-
տիշահլըղընը քիմ քի չօճաւգ կիպի
գազտւլ էթմէզսէ , օնա ասլա կիր-
մէ՚յէճէք տիր :
18 Վէ Լօնա պիր վիւճուհ սիւալ
էտիպ՝ Ի՚սա՞ էյի Խօճա՝ էպէտի հա-
յաթա վարիս օլայըմ տէ՚յիւ նէ՞
19 էտէ՚յիմ տէտի : Վէ Ի՚սուս օնա
տէտի քի՝ պանա նի՞չիւն էյի տէր-
սին . պիր Ա՚լլահտան զայրի՝ հիչ
20 քիմսէ էյի տէ՚յիլտիր : Ի՚ենպի՛հ-
լէրի պիլիրսին . Ի՚օ՚նա էթմէ՚յէ-
սին , Գաթլ էթմէ՚յէսին , Խըրսըզ-
լըգ էթմէ՚յէսին , Ի՚ալան չէ՚հատէթ
էթմէ՚յէսին , Ի՚պապանա վէ անա-
21 նա ի՛զէ՛թ է՚յլէ : Օ տախի՝ Պուն-
լարընն ճէմ՛սինի կէնճլի՚յիմտէն
22 պէրու հըքիդ էթմիմ տէտի : Վէ
Ի՚սուս պունու իշլիտիպ օնա տէ-
տի քի՝ Տահա պիր էքսի՚յին վար •
Ի՚հէր նէն վար իսէ՝ սաթ , վէ ֆա-
դիրլէրէ տաղըթ , վէ կէօքտէ խա-
զինէ էտինէսին . վէ կէ՚ղ պանա
23 Ի՚թապի՛ օլ : Վէ օ պունու իշլիթ-
տիքտէ , դասավէ՚լու օլտու • զիրա
24 զայ՚էթ զէնկին իտի : Վէ Ի՚սուս
օնուն դասավէ՚լու օլտուղունու
կէօրտիւնտէ , տէտի քի՝ Ղօ՚էն-
կինի՚յի օլունլար Ա՚լլահ՚ն փատի-
շահլըղընա նէ՚ կիւճ կիրէճէքլէր :
25 Ղ՚իրա տէվէնին իչ՚յնէ տէլի՚յին-
տէն կիրմէսի՝ զէնկինի՚ն Ա՚լլահ՚ն
փատիշահլըղընա կիրմէսինուէն տա-
26 հա զօլայ տըր : Վէ իշլտէնլէր՝
Ի՚սմի քի՞մ գուրթուլա պիլիր տէ-
27 տիլէր : Օ տախի Ի՚նսանլարըն
ի՛նտինտէ միւմքին օլմայան չէ՚յլէր՝
Ա՚լլահ՚ն ի՛նտինտէ միւմքին տիր
28 տէտի : Վէ Ղպետրոս տէտի քի՝
Ի՚շ՚ո՛ պիզ հէր շէ՚յի պրագտըգ ,
29 վէ սէնին արտընճա կէլտիք : Վէ
օ օնլարա տէտի • Ակըչէք տէրիմ
սիզէ քի՝ Ա՚լլահ՚ն փատիշահլըղը
իչխուն էվ եա ամ՚ալար եա գարըն-
տաշլար եա գարը եա էվլատլար
30 Թէրը էմմիշ օլուպ՝ Ի՚պու զէմման-
տէ չօգ գաթընը՝ վէ կէ՚ղճէք ա-
սիրտէ էպէտի հայաթ ալմայան
Ի՚հիչ քիմսէ եօգ տուը :
31 Վէ Ի՚օնի՛քի՚յի եանընա ալըպ օն-
լարա տէտի քի՝ Ի՚չ՚ո՛ Ի՚էրուսա-
զէմէ չըգա՚յօրուզ , վէ Ի՚նի՚յամ-
պէրլէր վասի՚թասը իւէ Ի՚նսան Օղ-
լունուն հագգընա եաազլմըշ օլան
չէ՚յլէրին ճիւմլէսի Թէքմիլ օլա-
32 ճագ տըր : Ղ՚իրա Թայի՛ֆէլէրէ
Թէպլիմ օլունուպ զէ՚լզէլէնի՚լէճէք ,
հէմ սէօյի՚լէպ Թիւրքիւլէճէք ,

ԼՄատ.ժԹ. 16 : Մար. ժ . 17 :
Ի՛ Ցայտ . զ . 10 :
Ի՛ Եբր . ժ . 37 : Բ Գետ. գ . 8 , 9 :
Ի՛ Պ . ժ . 29 : ժզ . 15 :
Ի՛ Ես . զ . 2 :
Ի՛ Ես.ա. 15 : ծբ . 2 : Ցայտ . գ . 17 :
Ի՛ Ցոբ . իբ . 29 : Մատ. իդ . 12 : Ղ . ժգ . 11 : Յակ . դ . 6 : ա Պետ. ե. 5 , 6 : ՌՄատ.ժԹ. 13 : Մար. ժ . 13 :
Ի՛ ա Կոր . ժգ . 20 : ա Պետ. բ . 2 :
Ի՛ Մար . ժ . 15 :
Ի՛ Ես . ի . 12 . 16 : Բ Օր. ե . 16–20 : Հռով.ժգ. 9 :
Ի՛ Եփես. զ . 20 : Կող . գ . 20 :
Ի՛ Մատ . զ . 19,20 : ժԹ . 21 : ա Տիմ. զ . 19 :
Ի՛ Ռաակ.ժ 28 : Մատ. ժԹ . 23 : Մար . ժ . 23 :
Ի՛ Երեմ.լբ. 17 : Ջաք . ը.6 : Մատ. ժԹ . 26 : Ղ . ա . 37 : ՂՄատ.ժԹ 27 :
Ի՛ Ցոբ . խբ . 10 :
Ի՛ Բ Օր. լգ . 9 :
Ի՛ Մատ.ժգ. 21 : ժէ.21 : ի.17 Մար ժ . 32 :
Ի՛ Սաղ. իբ . Ես . ծգ :
Ի՛ Մատ.իէ. 2 : Գ . իգ . 1 : ճ օ՛ ժբ . 28 : Գոր . գ . 13 :

Digitized by Google

33 վէ օնու տէօյտիւքտէն սօնկրա էօլ-
տիւրէճեքլէր • վէ իւչ լիւնճիւ կիւն-
34 տէ գըլյամ էտէճէք տիր : վէ
ա օնլար՝ պուն լարըն հիչ պիրինի
անկլամատըլար • վէ պու սէօզ օն-
լարտան կիզլէնմիշ իտի , վէ սէօյ-
լէնիլէն չէյլէրի պիլմէզլէր իտի :
35 վէ նվագի՝ օլտու քի օ՝ նէրի-
քօվա եագըն իքէն , եօլուն եա-
նընտա տիլէնէն պիր քէօր ֆօթու-
36 բուր իտի : վէ գալապալըգ կէչ-
տիյինի իշլէմէմիյիլէ , պու նէ օ-
37 լա տէյիւ սիւալ էթտի : վէ օնա
խապէր վէրտիլէր քի՝ Նազարէթ-
38 լի Յիսուս կէչէյօր : վէ օ չա-
ղըրըպ՝ Նա՛ Դաւիթին օղլու Յի-
սուս պանա մէրհամէթ էյլէ տէտի :
39 վէ իլէրի վարանլար՝ օնու ա՛զար-
լարլար իտի քի սուս օլա • օ իսէ
տահա չօղ զիյատէ՝ Նա՛ Դաւի-
թին օղլու պանա մէրհամէթ էյլէ
40 չաղըրըը իտի : Իմտի Յիսուս
տուրուպ էմր էթտի քի՝ քէնտի
եանընա կէթիրիլէ • վէ օ եագ-
41 լաշտըգտա , օնա սօրուպ՝ Նէ՞
իսթէրսին սանա էտէյիմ տէտի .
վէ օ տէտի քի՝ Նա՛ Թապպ էմրէյ-
42 քի կէօրէյիմ : վէ Յիսուս օնա՝
կէօր , Դիմոնըն աչնի գուրթարտը
43 տէտի : վէ տէր ա՛գապ կէօրտու ,
վէ Ն՚Ըլլահա շիւքր էտէրէք՝ օնուն
արտընճա կիլմտի • վէ Ճիւմլէ խալգ
կէօրտուքտէ , Ն՚Ըլլահա Համո էթ-
տիլէր :

ՊԸՊ ԺԹ

1 կէօմիւքճիւ Զաքէոս : 11 Օն մընա թէմանիլէ : 28 Քրիստոս էֆէնտիմիզին թա՛զիմ ու թէբրիմ իլէ՝ Հալվանա պին-միշ Երուսաղէմ կիրմէտի : 41 Երուսա-ղէմ իչինն աղլամտը : 45 Ընըշ վերիշ է-տէնլերի հէյքէլտէն գօվմտը : 47 Հէր կիւն թա՛լիմ էթմէքտէ օլմտը . վէ պաշ-տա օլան քհմէնէլէր օնու հէլաք էթմէք խոթէրլէր իտի իսէ տէ , խալգըն գօրգու-սունտան պունու էթմէտիքլէրի :

1 վէ կիրիպ՝ Նէրիքովտան կէչէր
2 իտի : վէ իշմէ Զաքէոս իսմի
իլէ անկըլան պիր ատմ վար ի-
տի քի կէօմրիւքճիւ պաշը օլուպ
3 զէնկին իտի : վէ Յիսուսուն քիմ
օլտուղունու կէօրմէք արար իտի ,
ամմմա գալապալըգտան գատիր տէ-
յիլ իտի • զէրա պզու գըսատ ի-
4 տի : վէ իլէրիյէ սէյիրտիպ՝ օ-
նու կէօրմէք իչիւն պիր ճիւմմէզ
աղաճընա չըգտը • զէրա օրատան
5 կէչէճէյիտի : վէ Յիսուս օլ մա-
հալէ կէլտիքտէ , եօգարը պագըպ
օնու կէօրտիւ , վէ օնա՝ Նա՛ Զա-
քէոս թէզ աշաղա էն , զէրա պու
կիւն պանա սէնին էվինտէ գալմագ
6 կէրէք տիր տէտի : վէ թէզ ա-
շաղա էնիպ՝ շազ օլարագ օնու
7 գապուլ էթտի : վէ ճիւմլէսի
կէօրմէքլէ մըրընլատընըպ տէրլէր
իտի քի՝ Նկիւնահքեար ատէմ
8 եանընա գօնմաղա կիրտի : վէ
Զաքէոս տուրուպ Թապպա՝ Նշէյ
վարի յէթիմին եարըսընը եա՛ Թապպ
ֆագիրլէրէ վէրիրիմ , վէ Է քիմէ
քի իֆթիրա էյլէյիպ զաար էթ-
տիմ խսէ՝ տէէօրթ գաթընը էօտէ-
9 րիմ տէտի : վէ Յիսուս օնա տէտի
քի՝ Պու կիւն պու էվէ խէլաս կէլ-
տի , չիւնքի դպու տախի Ի՚Ըբրա-
10 համ օղլու տուր : Զ՚Իրա Նինսան
Օղլու՝ զայ՝ օլմուշու արամաղա
վէ գուրթարմաղա կէլտի :
11 վէ օնլար պու շէյլէրի իշի-
տիր իքէն , օնուն Նէրուսաղէմ եա-
գընն օլտուղու վէ Է օնլարըն Ն՚Ըլա-
հընն փատիշահլըղը թէզ կէօրիւ-
նէճէք զանն էթտիքլէրի իչիւն՝
թէքբար պիր թէմսիլ սէօյլէտտի :
12 Ը՚Իմտի տէտի քի՝ Պիր ասըլ զատէ
ատէմ քէնտինէ փատիշահլըգ ա-
լըպ տէօնմէք իչիւն՝ պիր ուզագ
13 տիյարա վարտը : վէ քէնտինին
օն գուլունու չաղըրըպ վէ օնլարա
օն մընա վէրիպ՝ պէն կէլինճէյէ-
տէք թիճարէթ էյլէյին տէտի :
14 Ի՚Ըմմա օնուն շէհրլիլէրի՝ օնա
ա՛տավէթ էտէրլէր իտի • վէ օնուն
արտընճա էլչի կէօնտէրիպ՝ Իզէ-
րիմիզ փատիշահլըգ սիւրմէյէ
15 պուննու իսթէմէյիղ տէտիլէր : վէ
վագի՝ օլտու քի օ՝ փատիշահլըղը
ալըպ տէօնտիւյիւնտէ , պույուրտու
քի՝ ագէնլի վէրտիյի օլ գուլլար
օնա չաղըրըլսընլար , շէօյլէ քի
քիմին նէ՛ թիճարէթ էվէտիյինի
16 պիլէ : վէ իլքի վարըպ տէտի քի
Նա՛ էֆէնտիմ սէնին մընան օն
17 մընա տահա գազանտը : Օ տա
օնա՝ Ը՚ֆէրին էյի գուլ • չիւնքի
ազաճըգ շէյտէ Է սինին օլտուն , օն
շէհրին իւզէրինէ հիւքիւմէթին օլ-
18 սուն տէտի : վէ իքինճիսի կէլպ

ա Մար. Թ. 31 : Պ . բ. 50 : թ. 45 : Ճօհ. ժ. 6 : ժբ . 16 :
բ Մատ . ի. 29 : Մար . ժ . 46 :
գ Մատ.թ. 11 : Պ . ե. 30 :
դ Պ . գ. 14 :
ե ԵԼ . իբ.1 : ա Թագ . ժբ . 3 : բ Թագ . ժբ. 6 :
զ Հռ.ով.պ. 11, 12. 16 : Գաղ . գ.7 :
է Պ. ժգ.16 :
ը Մատ. ժբ. 11 : Պագ՝ Մատ . ժ . 6 : ժե. 24 :
թ Գոր. ա.6 :
ժ Մատ. իե. 14 : Մար. ժգ . 34 :
ի Ճօհ . ա . 11 :
լ Մատ. իե. 21 : Պ. ժբ. 10 :

Digitized by Google

տէտի քի՝ Նա՞ էֆէնտիմ սէնին
19 մընան պէշ մընա ֆազանէ էթտի։ Ալէ
պունա տախի՝ Ալէն տէ պէշ շէհրին
20 իւզերինտէ օլ տէտի։ Ալէ զայրիսի
կէլիպ տէտի քի՝ Նա՞ էֆէնտիմ
իշիթէ սէնին մընան քի՝ օնու պիր
մագրամատա սարմըշ սագլար ի-
ր Մատ. իե. 24։ 21տիմ։ Օ իրա եսկնտէն գօրգար
իտիմ, չիւնքի սէրթ պիր ատէմ
սին։ գօմսարըղըն շէյի գալը-
րըսըն, վէ էքմէտիյինի պիչէր-
լ բ Թագ. ա. 16։ 3օգ. ժե. 6։ Մատ. ժբ. 37։ 22սին։ Ալէ օ օնա տէտի քի՝ Ա-
նի քէնտի աղզընտան հիւքմ է-
տէճէյիմ էշ եարամազ գուլ։ Եսկն
պէնիմ՝ գօմսարըղըմ շէյի գալը-
ի Մատ. իե. 26։ րան վէ էքմէտիյիմի պիչէն սէրյժ
պիր ատէմ օլտուղումու պիլիրի-
23տին։ Նմոի նի՞հիւն պէնիմ ագ-
չէմի սարրաֆլարա վէրմէտին, վէ
պէն կէլտիյիմտէ՝ օնու ֆայիզ
24իլէ թահսիլ էտէյիտիմ։ Ալէ օ-
բատա տուբան լարա տէտի քի՝
Օնտան մընայը ալըն, վէ օնու օն
25մընասը օլանա վէրին։ Ալէ օնա՝
Նա՞ էֆէնտիմ օնուն օն մընասը
ե Մատ. ժգ. 12։ իե. 29։ Մար. դ. 25։ Պ. ը. 18։ 26վար տէտիլէր։ Օ իրա սիզէ
տէրիմ քի՝ Ինէր քիմին վար ի-
սէ, օնա վէրիլէճէք։ վէ քիմին
եօղ իսէ, օնտա օլան տախի՝ օն
27տան ալընաճագ տըր։ Ընմնա իւ-
զերլերինէ փատիշահլըգ սիւրմէմի
իսթէմէ յէն օլ տիւշմէնլերիմի պու-
րայա կէթիրին, վէ էօնիւմտէ
գաթլ էտին։
28 Ալէ պու շէյլերի սէօյլէտիք-
տէն սօնկրա, Երուսաղէմի չը-
զ Մար. ժ. 32։ 29գարագ՝ իլերի կիտէր իտի։ Ալէ
է Մատ. իա. 1։ Մար. ժա. 1։ հվագի՝ օլտու քի՝ Օ էյթինլիք
պողը տէնիլէն տաղըն եանըլնա
Լեթփագէ վէ Լեթանիայա եագ-
լաշաղտա, շայիրտլերինտէն ի-
30քիսինի կէօնտերիպ տէտի քի՝
Գարշուտաքի քէօյէ կիտին, վէ
օնա կիրտիյինիզտէ՝ իւզերինէ
հիչ պիր զէման ատէմ պիմէմիշ
պիր պաղլը սըփա պուլաճագը-
նըզ։ օնու չէօզիպ կէթիրին։
31 Ալէ էյէր պիրի՝ Նի՞չիւն չէօզեր
սինիզ ատէյիս սիզէ օպարսա, օ-
նա պէօյլէ տէ յէսինիզ քի՝ Լապ-
32պա լազըմ տըր։ Ալէ կէօնտե-
րիլէնլէր վարըպ՝ օնլարա տէտիյի
33կիպի պուշտուլար։ Ալէ օնլար
սըփայը չէօզեր իքէն, օնուն սա-
հիպլերի օնլարա՝ Սըփայը նի՞չիւն
34 չէօզէյօրսունուզ տէտիլէր։ Ալէ
օնլար՝ Լապպա լազըմ տըր տէտի-
35 լէր։ Ալէ օնու Յիսուսա կէթիր-
տիլէր։ վէ նքէնտի էսվապլարընը
սըփանըն իւզերինէ ախըպ՝ Յի-
36 սուսու պինտիրտիլէր։ Ալէ նօ կի-
տէր իքէն, օնլար էսվապլարընը
37 եօլտա սէրելլէր իտի։ Ալէ օ ար-
թըգ Օ էյթինլիք տաղընըն էնի-
լինէ եագլաշտըգտա, շայիրտլերին
հեփ ճիւմհիւրիւ՝ ճիւմլէ կէօր-
տիւքլէրի մի՛ճիզէթ իչիւն շազ-
լանարագ եիւքսէք սէս իլէ Ա՛լլահա
Թէսպիհ էթմէյէ պաշլատլար։
38 Ալէ տէլլէր իտի քի՝ Փապըրն
իսմինտէ կէլէն փատիշահ միւթէ-
պարիք օլսուն։ Ցկէօքտէ սէլա-
մէթ վէ էն եիւքսէքլէրտէ ի՛զ-
39 զէթ օլսուն։ Ալէ գալապալըգ-
տան պա՛զը փարիսեցիլէր օնա՝
Նա՞ նօճա շայիրտլէրինի ա՛զար-
40 լա տէտիլէր։ Ալէ ճէվապ վէրիպ
օնլարա՝ Ինձէ տէրիմ քի՝ էյէր
պունլար սիւքիւթ էտէրլէրսէ,
յԱմբ. բ. 11։ յիմաշլար պաղըրաճագլար տէտի։
41 Ալէ օ եագլաշտըգտա, շէհրի
կէօրմէք իլէ՝ նօնուն իւզերինէ աղ-
ն ցօհ. ժա. 35։ 42լատը։ Ալէ տէտի քի՝ Վա՛հ՝ շքի
սէն տախի պարի պու սէնին կիւ-
նիւնտէ սէլամէթինէ տայիր օլան
չէյլերի պիլէյիտին։ ամմա շիմ-
ե նս. իթ. 3, 4։ ե-
բեմ. գ. 3. 6։ գ. իա. 20։
տի սէնին կէօզլերինտէն կիզլէն-
43տի։ Օ իրա սէնին իւզերինէ
կիւնլէր կէլէճէքլէր քի՝ տիւշմէն-
լերին սանա ամպէրթա չէվիրիպ
սէնի գուշատաճագլար, վէ սէնի
հէր թարաֆտան սըզաճագլար։
44 Ալէ զևյարէթինին վագթընը
պիլմէտիյին իչիւն՝ նսէնի հէմ
սէնին իչինտէ էվլատլարընը եէրէ
եըգաճագլար, վէ պաէնտէ թաշ
թաշ իւզերինէ գօմայաճագլար։
45 Ալէ Նհէյքէլէ կիրիպ՝ օնուն
իչինտէ ալըշվէրիշ էտէնլերի տի-
ր Մատ. իա. 12։ Մար. ժա. 11. 15։ ցօհ. բ. 14, 15։ ֊ Եբ. ծգ. 7։ ֊ Եբեմ. է. 11։ է Մար. ժա. 18։ ցօհ. է. 19։ ը. 37։ 46շարը չըգարմաղա պաշլատը։ Ալէ
օնլարա տէտի քի՝ ֊Ո՛վմի՞ պա-
տէթ էվլի տիր, ֊սիզ իսէ օնու
խըսըզլար մաղարասը էթտինիզ
տէյիս եաղըլմըշ տըր։
47 Ալէ հէր կիւն հէյքէլտէ թա՛-
լիմ էտէր իտի։ Եամմա պաշ քնա-
հինլէր վէ քնաթիպլէր վէ գավ-
մըն պաշլարը՝ օնու հէլաք էթմէք

Digitized by Google

48 արարչաւր իսի ։ վէ էտէձէը պիր շէյ պուլմազլար իսի ։ զ՛րա պիւթիւն խալգ՝ օնու տինկլէմէյէ ա՛լագա էթմիշ իսի ։

ՊԱՏ Ի

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին քէնտի հիւքիւմէթինէ՝ Ցովհաննէսին վաֆթիզի խուառւնտա պիր սիւալ իլէ թէսհհիւպ էթմէսի ։ 9 Պաղչն թէմսիլի ։ 20 կայսրա խարաճ վէրմէք խուառւնտա ։ 27 Գըլայմէթ եօգ տուր տէյէն Սադուկեցիլէրի իլզամ էթմէսի ։ 41 Քրիստոսուն նիճէ Դաւիթին օղլու օլտուղու ։ 45 Քրիստոս էֆէնտիմիզին քէնտի շայիրտլէրինէ քեաթիպլէրտէն սագընմազլա նահսհաթ էթմէսի ։

ա Մատ. իա. 23 ։

1 Վէ՝ ա՛վագի՝ օլտու քի օլ կիւնլէրին պիրինտէ՝ Յիսուս հէյքէլտէ խալգա թա՛լիմ էտիպ միւժտէ էտէր իքէն , պաշ քեահինլէր վէ քեաթիպլէր՝ իխթիյարլար իլէ պէրապէր իւզէրինէ կէլտիլէր ։

բ Գոր. դ. 7 , է . 27։

2 Վէ օնա սէօյլէյիպ տէսհիլէր քի՝ Բալունլարը նէ՞ հիւքիւմէթի իլէ էտէյօրսուն , եախսա պու հիւքիւմէթի սանա վէրէն քի՞մ տիր

3 տէյիւ պիզէ սէօյլէ ։ Վէ ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Պէն տախի սիզէ պիր սէօզ սօրայըմ , վէ

4 պանա սէօյլէյինն ։ Յովհաննէսին վաֆթիզի կէօքտէ՞ն մի իսի , եօխսա

5 սա ատէմլէրտէն մի իսի ։ Վէ օնլար քէնտի քէնտիլէրինտէ տիւշիւնիւպ տէրլէր իսի քի՝ Էյէր Կէօքտէն տէսէք , իմտի նի՞չիւն օնա հինանմատընըզ տէյէճէք տիր ։ վէ էյէր՝ Ատէմլէրտէն տէսէք , պիւթիւն խալգ պիզի թաշլայաճագ ։ Էզլէրա Յովհաննէսին փէյղամպէր օլտուղունա գանմըշլար ։

է Մատ. ժգ. 5, իա. 26 ։ Գ . է . 29։

7 Վէ՝ Ներէտէն օլտուղունու պիլմէյիզ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր ։

8 Վէ Յիսուս օնլարա՝ Պէն տախի սիզէ պունլարը նէ՛ հիւքիւմէթ իլէ էթտիյիմի սէօյլէմէմ տէտի ։

9 Վէ խալգա՝ պու լթէմսիլի սէօյլէմէյէ պաշլատը ։ Գիր ատէմ պաղ տիքիպ՝ օնու պաղճըլարա քիրա իլէ թէսլիմ էթտի , վէ վաֆիր երլլար ղուրպէթէ կիմսէ

դ Մատ. իա. 33 ։ Մար . ժբ . 1 ։

10 տի ։ Վէ վագիճընտա պաղճըլարա պիր խըզմէթքեար կէօնտէրտի քի՝ օնա պաղճն մահսուլունտան վէրէէը ։ ամմա պաղճըլար օնու տէօյիւպ՝ պօշ կէօնտէրտիլէր ։

11 Վէ թէքքրար պիր պաշգա խըզմէթքեար կէօնտէրտի ։ ամմա օնլար օնու տախի տէօյիւպ րէզիլ էթտիքտէն սօնկրա՝ պօշ կէօնտէրտիլէր ։

12 Վէ թէքքրար պիր իւչիւնճիւ կէօնտէրտի ։ վէ օնլար օնու տախի եարալայըպ՝ տիշլարը

13 չըգարտըլար ։ Իմտի պաղճն սահիպի տէտի քի՝ Նէ՞ էտէյիմ ։ սէվկիւլիւ օղլումու կէօնտէրէյիմ , պէլքի օնու կէօրտիւքլէ-

14 րինտէ ումտանալար ։ Ըմմա պաղճըլար օնու կէօրտիւքլէրինտէ , մապէմնլէրինտէ սէօյլէշիպ՝ Վարիս պու տուր , կէլինն՝ միրաս պիզիմ օլա տէյիւ օնու էօլտիւրէլիմ տէ-

15 տիլէր ։ Վէ օնու պաղտան տիշլարը չըգարըպ էօլտիւրտիւլէր ։ իմտի պաղճն սահիպի օնլարա նէ՞

16 էտէճէք տիր ։ Կէլիպ պու պաղճըլարը հէլաք էտէճէք , վէ պաղը ղայրիլէրինէ վէրէճէք ։ վէ օնլար իշլիմտիրլէրինտէ , Է՛այա տէտի-

17 լէր ։ Վէ օ օնլարա պագրըպ տէտի քի՝ Իմտի պու եաղըլմըշ նէ՞ տիր ։ Հապուճիլէրին ըլտու էթտիքլէրի թաշ՝ հէմտան օ՝ քէօշէ

18 պաշը օլտու ։ Օլ թաշճն իւզէրինէ հէր տիւշճն՝ գըրըլաճագ , վէ ւօ՝ քիմճն իւզէրինէ տիւշէրսէ ,

19 օնու էզճէէք տիր ։ Վէ պաշ քեահինլէր հէմ քեաթիպլէր՝ օլ սաաթտա օնուն իւզէրինէ էլ սալմազա էօլ արաբլար , ամմա գավմտան գօրգտուլար ։ չիւնքի թէմսիլի օնլար իչիւն սէօյլէտիյինի անկլատըլար ։

ե Սաղ. ճժբ. 22 ։ Մատ. իա . 42 ։

զ Գան . ը . 34 , 35 ։ Մատ. իա. 44 ։

20 Վէ եկէօզլէյիպ՝ սատըդ սուրէթինտէ միւրսիլը ճասուսլար կէօնտէրտիլէր քի՝ օնու վալինճն զապթ ու հիւքմունէ թէսլիմ էթմէք իչիւն օնու պիր սէօզ իլէ

21 թութալար ։ Վէ օնա սիւալ էտիպ տէտիլէր քի՝ Ը՛յի Խօճա՝ պիլիրիզ քի կէրչէք սէօյլէր վէ էօյրէտիրսին , վէ խաթըրա պագմազընն , իլլա Ըլլահճն եօլունու

է Մատ. իբ. 16 ։ Մար . ժբ . 14 ։

22 կէօրչէքլիք իլէ էօյրէտիրսին ։ Պիզէ Այսրա խարաճ վէրմէք ճա-

23 յի՞զ մի , եօխսա տէյի՛լ մի ։ Վէ օնլարճն հիլէպազլըքընը անկլամաղըլա , օնլարա տէտի քի՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիւպէ էտէրսի-

Digitized by Google

24 նիղ : Պանա պիր տինար կէօս-
թէրին . օնտա օլան Թաստիր վէ
իւսթ եաղըսը քիմ՞ն տիր . վէ
ճէվապ վէրիպ՝ կայսըրն տէտիլէր :
25 Վէ օ օնլարա՝ Իմտի կայսրա
միւթա՛լիգ օլան չէյլէրի կայսրա՝
վէ Ընլահա միւթա՛լիգ օլան չէյ-
լէրի Ընլահա էտա էտին տէտի :
26 Վէ օնլար՝ գավմըն էօնինտէ
օնու սէօղ իլէ Թուխմաղա գատիր
օլամատըլար . վէ օնուն ճէվա-
պընտան Լա՛ճճիպ էտիպ՝ սիւ-
քիւթ էթտիլէր :
27 Վէ Եգէյամիթ եօզ տուր տէ-
յիւ զըտտ սէօյլէյէն Ղադուկե-
յիլէրտէն պա՛զը քիմնէլէր եանը-
28 նա կէլնպ վէ օնա սօրուպ տէտի-
լէր . Լա՞ Խօճա՝ Իվ՛ովէս պիզէ
եազտը քի՝ Նէյէր պիր քիմնէնին
գարընտաշը՝ գարըսը վար իքէն
էօլիւրսէ , վէ էվլատսըղ էօլիւր-
սէ , օնուն գարըսընը գարընտաշը
ալա , վէ գարընտաշընա զիւրրի-
29 յէթ գալտըրա : Իմտի եէտի գա-
րընտաշ վար իտի , վէ իլքի էվ-
30 լէնիպ էվլատսըղ էօլտիւ : Վէ
գարըյը իքինճիսի ալտը , վէ պու
31 ֆախի էվլատսըղ էօլտիւ : Վէ օ-
նու իւչիւնճիւսիւ ալտը . վէ
պէդայլէ եէտիսի տէ ալտը , վէ էվ-
լատլար պրագմայարագ էօլտիւ-
32 լէր : Վէ հէմիսինտէն սօնկրա
33 գարը տանի էօլտիւ : Իմտի գը-
յամէթտէ՝ օնլարտան Հա՞նկիսը-
նըն գարըսը օյաճագ . զիրա օնու
34 եէտիսի տէ գարը Թուխթտու : Վէ
Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա
տէտի քի՝ Պու տիւնեանէն օղու-
լարը էվլէնիրլէր , վէ էվլէնտի-
35 րիլէրլէր . Ընմնա օլ տիւնեայա՝
վէ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէ յէ
նայիլ օլմազա յապըգ օլանլար՝
էվլէնմէզլէր վէ էվլէնտիրիլմէզլէր .
36 Օ հերա արթըգ էօլմէյէ տանի
գատիր տէյիլլէր . Ուչիւնքի մե-
լէքլէրէ միւսավի տիրլէր , վէ
էգը յամէյին օղուլլարը օլմալէրի
իլէ՝ Ընլահըն օղուլլարը տրրլար :
37 Ընմնա Իվ՛ովէս տանի՝ պէյիւրթ-
լէն չալըշընտա Լապպա Ընբրահամ
Ընլահը վէ Լսահակ Ընլահը վէ Յա-
կոբ Ընլահը տէմէսի իլէ՝ էօլիւլէրին
տիրիլտի յինի խապէր վէրմիշ տիր :
38 Ընլահ խէ էօլիւլէրին տէյիւ՝ իւ-
լա հայաթտա օլանլարըն Ընլահը
տըր . Ղլիրա հէփիսի օնա եաշար-
39 լար : Վէ քեամէթիպլէրին պա՛զը-
սը ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝
Լա՞ Խօճա՝ կիւզէլ սէօյլէտին :
40 Վէ արթըգ օնա հիչ պիր չէյ
սօրմադա ճէսաբէթ էթմէզլէր իտի :
41 Վէ օնլարա տէտի քի՝ Հ՛Ըրիս-
տոս իչիւն նի՞ճէ Դաւիթին օղ-
42 լու տուր տէրլէր . Վէ Դաւիթ
քէնտիսի Ղաղմս քիթապընտա տէր
43 քի՝ Ի՛տպպ Լ՛տպպըմա՝ ֆնա պէն
սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարը-
նա պասամագ գօյունճայտէք սաղ
44 եանըմտա օթուր տէտի : Իմտի
Դաւիթ օնա Լ՛տպպ չաղըրըր ,
վէ նի՞ճէ օնուն օղլու տուր :
45 Վէ Դաւիթիւն խալգ իշիտիր
իքէն , շայիրտլէրինէ տէտի քի՝
46 Ֆ՛Օլինէթլի էսվապլար իւլէ կէզմէք
իւթէյէն վէ Ֆփաղաբլարտա սէ-
լամլարը հէմ ճէմաա՛թ եէրլէ-
բինտէ պաշ սէտիրլէրի վէ ախ-
շամ թաա՛մլարտա պաշ փօսթլա-
րը սէվէն քեաֆիպլէրտէն սագը-
47 նըն . Օնլար տուլ գարըլարըն
էվէրինի եէրլէր , վէ պէհանէ ի-
լէ ուզուն տուա՛լար էտէրլէր . օն-
լար տահա զիյատէ ա՛զասլ ալա-
ճագլար :

ՊԸՊ ԻՆ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին ֆագիր տուլ գարըյը մէհ էթմէսի : 5 Հէյքէլին վէ Եբուսաղէմին խարապընը , 25 հէմ օլա-
ճագ ա՛լամէթլէրի փէչին խապէր վէր-
մէսի , 34 վէ պուննուն իչիւն ուլանըգ տուրմադա նասիհաթ էթմէսի :

1 Վ՛է պագըսլ՝ խազինէ սանտըղը-
նա հէսի յէլէրինի ալման պզէն-
2 կինէրի կէօրտիւ : Վէ օրայա
իքի փուլ աթան պիր ֆագիր տուլ
3 գարը տանի կէօրտիւ : Վէ առտի
քի՝ Չագգան սիգէ տէրիմ քի՝
Բպու ֆագիր տուլ գարը հէփի-
4 սինտէն զիյատէ ալմատը : Օ՛իրա
պուննլարընն ճիւմլէսի Ընլահընն հէ-
տի յէլէրինէ՝ քէնտիլէրին արթա-
նընտան աթտրլար . ամմա պու՝
քէնտի եօխսուլլուղունտան հէփ
օլանձա մալընը աթտը :
5 Վէ Բպա՛զընլարընն՝ հէյքէլին
հազգընձա կիւզէլ թաշլար վէ վա-
գըֆլար իլէ տօնանմըշ տրը տէ-

ե Հռով. գ. 10, 11 :

զ Մատ. իբ. 42 : Մար. ժբ. 35 :

է Սաղ. ճժ. 1 : Գոր. բ. 34 :

ը Գոր. իգ. 6. 8 :

թ Մատ. իբ. 23 . Մար. ժբ. 18 :

ժ Ղր Օր . իե. 5 :

ի Մատ. իգ. 1 : Մար. ժբ. 38 :

լ Մատ. իգ. 5 :

խ գ. ժա. 43 :

ծ Մատ. իգ. 14 :

ա Մար. ժբ. 41 :

բ Ղր Կոր . ը. 12 :

գ Մատ. իդ. 1 : Մար . ժգ . 1 :

Digitized by Google

6 տիքլէրինտէ , օ տէտի քի՝ Պու կէօրտիւիւնիւզ շէյլէր՝ կիւնլէր
ր Գ . ժԹ . 44 : կէլէճէքլէր Ֆքի Թաշ Թաշ իւզէ-
բինտէ գալմայաճագ տըր քի ը-
7 գըլմայա : Լումի օնա սիւալ է-
տիպ՝ Լա՞ Լսօճա՝ եա պու շէյլէր
նէ՞ զէման օլաճագ վէ պու շէյ-
լէրին օլաճաղը զէմանըն նիշանը նէ՞
8 տիր տէտիլէր : Ո տախի տէտի քի՝
Ի Մատ իդ. 4 : Մար . ԷՊագըն ալտանմայասընըզ . զիրա
ժգ. 5 : Եփես . ե. 6: էօգ քիմսէլէր իսմիմ իլէ կէլիպ՝
բ Թես. բ . 3 : Ֆէյթոռա պէն իմ , վէ՝ Ո՛էման
եագլաշմըշ տըր տէյճէքլէր . իմ-
տի օնլարըն արտընճա վարմայա-
9 սընըզ : Վէ ճէնքլէր հէմ գա-
րըշըգլըգլար իչլիթախիսինիզ զէ-
ման , իւրքմէ յէսինիզ . զիրա պուն-
լար՝ էվվէլա օլմագ կէրէք տիր .
ամմա սօնկ՝ տէր ա՛գապ կէլմէզ :
Ղ Մատ.իգ. 7 : 10 Ղ՝Ո՛լ զէման օնլարա տէտի քի՝
Ա՛իլէթ միլլէթ իւզէրինէ վէ փա-
տիշահլըգ փատիշահլըգ իւզէրինէ
11 գալգաճագ : Լէմ մահալ պէ մա-
հալ պէօյիւք զէվզէլէլէր վէ գըթ-
լըգլար վէ թա՛ունլար օլաճագ ,
հէմ կէօքտէն հէյայէթլու շէյլէր՝
վէ պէօյիւք ա՛լամէթլէր օլա-
Ե Մար. ժգ. 9 : Ցայտ . 12 ճագ : Է՛մմա պունլարըն հէփի-
բ . 10 : սինտէն էվվէլ՝ իւզէրինիզէ էլլէ-
բինի սալաճագլար , վէ փէչ գօ-
վալայըզ՝ հէմա՛թ եէրլէրինէ վէ
Ը Գոր. գ. 3 ; Հապսլարա թէսլիմ էտէճէքլէր ,
ե. 18 ; ժբ. 4 ; ժգ. 24 ; վէ պէնիմ Ի իսմիմ իչլուն Ֆփատի-
Ի ա Պետ բ. 13 : շահլար վէ վալիլէր Հուզուրունա
Ֆ Գոր . իե . 23 : 13 կէօյի իւրիլէճէք սինիզ . Վէ Էպու՝
Ի Փիլ . ա . 28 ; բ Թես. սիզէ շէհատէթ իչլուն օլաճագ :
ա . 5 : 14 Ն՝իմտի գալպլէրինիզէ գօյուն քի՝
Լ Մատ . ժ. 19 ; Մար . ճէվապ վէրմէսինի իլէրտէն տիւ-
ժգ. 11 ; Գ. ժբ . 11 : 15 շիւնմէ յէսինիզ . Ո՛իրա պէն սի-
Խ Գոր . Զ. 10 : զէ աղըզ վէ հիքմէթ վէրէճէյիմ
Ծ Մթբ. է.6 ; քի՝ Ե՛օնա հէփ սիզէ զըտտ տու-
Մար. ժգ. 12 : բանլար գարշը սէօյլէմէյէ եախօտ
գարշը տուրմաղա գատիր օլամա-
16 յաճագլար : Լէմ տախի Ֆամա-
Կ Գոր . է . 58 ; ժբ . 2 ; լարտան հէմ գարընտաշլարտան
Հ Մատ . ժ. 22 : վէ խըսըմլարտան վէ տօսթլարտան
Ց Մատ . ժ. 30 : էլէ վէրիլէճէքսինիզ , վէ Ֆսիզտէն
17 էօլտիւրէճէքլէր . Վէ Հիսիմ իչլուն
հէփիսինտէն պուղզ օլունաճագ
Ղ Մատ.իգ. 15 ; Մար. ժգ . 14 : 18 սընըզ : Վէ Ֆպաշընըզտան պիր
գըլ ասլա զայ՝ օլմայաճագ :
19 Ա՛նլարընըզը սապրընըզ իլէ գա-
զանաճագսընըզ :
20 Վէ Ն՝Հուսաղէմի օրտուլարտան
գուշանմըշ կէօրտիւիւնիւզտէ՝ օլ
զէման օնուն վէրան օլմասը եագ-
21 լաշըղընը պիլին : Ո՛լ զէման
Նէհուտիսթանտա օլանլար՝ տաղ-
լարա գաչընլար , վէ օնուն օր-
թասընտա օլանլար՝ տիշարը չըգ-
սընլար , վէ չիֆթլիքլէրտէ օլան-
լար՝ օնուն իչլինէ կիրմէսինլէր :
Ֆ Դան . Թ. 26 , 27 ; Զաք. ժա. 1 : 22 Ֆ՝Ո՛իրա Ֆհէփ եագըլմըշ օլանլար
Թէքմիլ օլմագ իչլուն՝ պունլար
Ի Մատ իդ. 19 : 23 Ի՛նթիգամ կիւնլէրի տիր : Վէ Ֆ՝օլ
կիւնլէրտէ՝ վայ համիլէ վէ էմզիքլի
օլան գարըլարա . զիրա եէրին իւ-
զէրինտէ պէօյիւք սըգընթը՝ վէ
Ջ Դան . Թ. 27 ; ժբ. 7 ; Հուով.ժա. 25 : 24 պու գավմ ղազապ օլաճագ : Վէ
գըլըճ աղզը իլէ տիւ չէճէքլէր , վէ
հէփ թայիֆէլէրէ էսիր սիւրիւ-
լէճէքլէր . վէ յէթա թայիֆէլէրին
վաղթլարը Թէքմիլ օյնատէք
Ն Մատ. իդ. 29 ; Մար. ժգ. 24 ; Ք. Պետ . գ . 10 . 12 : Ն՝երուսաղէմ թայիֆէլէրտէն էհ՝յա-
25 Նէնմէ քտէ օլաճագ : Վէ Ն՝կիւ-
նէշտէ հէմ այտա վէ եըլտըզլար-
տա ա՛լամէթլէր օլաճագ . վէ եէրին
իւզէրինտէ թայիֆէլէրին շաշգընը-
ղըգ իլէ սըգլէմի օլաճագ , տէնիզ
Ե Մատ.իգ. 29 : 26 վէ տալղա սէտա վէրէճէք , գօր-
գուտան վէ տիւնեանըն իւզէրինէ
օղղայաճագլարա պէնքլէմէքտէն ա-
տէմլէր պայըլաճագլար . Ղզիրա
կէօքլէրին գուվվէթլէրի հարաքէ-
27 թէ կէլէճէքլէր : Վէ օլ զէման
Ի՛նսան Ո՛ղլունուն՝ գուվվէթ վէ
Ա Մատ.իդ. 30 ; Ցայտ. ա. 7 ; ժգ. 14 : ա՛զիմ ճէլալ իլէ Ֆպուլութ իւզէ-
բինտէ կէլտիյինի կէօրէճէքլէր :
28 Վէ պու շէյլէր օլմաղա պայլա-
Ն Հուով.ը. 19 . 23 : յընճա , պաշլարընըզը գալտըրըպ
եօգարըլա պագըն . զիրա Նէհէլա-
սընըզ եագլաշըլայօր :
Պ Մատ.իդ. 32 : Մար. ժգ . 28 : 29 Վէ Ֆօնլարա պիր թէմսիլ սէօյ-
լէտի . Ի՛նձիր աղաճընա վէ հէփ
30 աղաճլարա պագըն . Ը՛րթէգ փի-
լիսէնտիքլէրի զէման . պագըպ՝
հէման եազըն եագըն օլտուղտունու
քէնտիլի յինիզտէն անկլարսընըզ :
31 Վ՝էզալէք սիզ տախի պունլարըն
վագի՝ օլտուղտունու կէօրտիւյիւ-
նիւզ զէման , անկլայըն քի՝ Ա՛լ-
լահ՛ըն փատիշահլըզը եագըն տըր :
32 Նէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ թա
Ճ Մատ.իդ. 35 : ճիւմլէսի վագի՝ օլանատէք պու
սիլսիլէ մուէթլագա կէչմէ յէճէք :
Ռ Հուով.ժգ. 13 ; Ես. 6 : ա Պետ. դ. 7 : 33 Նկէօք հէմ եէր կէչէճէքլէր . ամ-
մա աէօզլէրիմ սալա կէչմէ յէճէք-
34 լէր : Վէ Ռ՝քէնտիլէրինիզլն սա-

Digitized by Google

գրնըն քի՝ գալալէբինիզ պէքրի-
լիք վէ սէրհօշլուդ վէ տիւնեա-
վի գայդուսարտա աղըրլանմասըն,
վէ օլ կիւն՝ իւզէրինիզէ ափանըրզ
35 օղրամասըն. Օ՛իրա օ՝ պիւթիւն
եէրին եիւզհնտէ հէփ սաքին օ-
լանլարըն իւզէրինէ տուզագ կի-
36 պի կէլէճէք տիր: Լմոի սիզ
հէփ պու օյաճագ շէյլէրտէն գուր-
թուլմադա վէ Վինսան Ողունուն
հուզուրունտա տուրմադա լայըզ
օլասրնըզ տէյիւ՝ դհէր վագթտա
տուա՝ էտէրէք տայանըզ օյուն:
37 Վէ յիհունտիւզէրի հէյլէլտէ
թա՛լիմ էթմէքտէ իտի, վէ ՚հէ-
ճէլէրի չըգըզ՝ Օէյլմինիզ տաղը
38 տէնիլէն տաղտա գալըր իտի: Վէ
պիւթիւն խալգ՝ օնու տինկլէմէք
իչիւն՝ սա գհվայըրն էրքէն օնա
հէյքէլէ կէլիրլէր իտի:

ՊԸՊ ԻՒ

1 Եհհուտիլէրին ցխուսուն ա՛լէյհինէ խթ-
թիֆագէն գաստ էթմէլէրի: 3 Շէյթա-
նըն ցուգայը օնու էլէ վէրմէյէ հազրըլա-
մասը: 7 Շայիրտէրին պասքի հազրըլա-
մալարը: 19 Քրիստոս Եֆենտիմիզին ա՛-
զիզ ախշամ թահա՛մինը իհտաա էթմէսի:
21 Քէնտինի էլէ վէրճէք քիմ օյտու-
ղունու՝ օնուն ատընը սէզյլէմէյէրէք փէ-
շին խապէր վէրմէսի: 24 Քէնտինին
պագի շայիրտէրինէ ի՛զզէթ ու շանը
սէվմէմէք էօյրէթմէսի: 32 Գետրոսա՝
իմանըրնըն գայիլ օլմայաճաղընը թահգիգ
էթմէսի, 34 վէ օնա՝ իւչ քէրրէ օնու
ինքեար էտէճէյինի պիլտիրմէսի: 39
Յաղտա տուա՝ էթմէսի, վէ գան թէրէ
պաթմասը: 47 Գիր էօփիւշ իլէ էլէ վէ-
րիլմէսի: 50 Մաղքոսուն գուլաղընը սա-
զալթմասը: 54 Գետրոսուն օնու իւչ
քէրրէ ինքեար էթմէսի: 63 Րէզալէթիէ
իպքէնճէ չէքմէսի: 66 Վէ քէնտինի
Իպնօլլահ իգրար էթմէսի:

1 Վէ՝ պասքը տէնիլէն խամուր-
սուզ պայրամը հաղլաշըյօր իտի:
2 Վէ՝ Եպաշ քահհինլէր հէմ քահ-
թիպլէր՝ օնու նի՛ճէ էօլտիւրէլէր
տէյիւ Եօլ արարլար իտի. զնրա
խալգտան գօրգարլար իտի:
3 Վէ՝ Էյհուդան՝ օնիքիլէրին սայը-
սընտան օլան Իսկարիոտլու տէ-
նիլէն Յուդանընն իչինէ կիրտի:
4 Վէ՝ օ կիտիպ՝ օնու օնլարա նէ՛
եօլտա էլէ վէրէճէհինի պաշ քահ-
հինլէր վէ սէրտարլար իլէ սէյ-
5 լէշտի: Վէ՝ օնլար սէվինիպ՝ ՚օ-
նա ագչէ վէրմէյէ թէա՛հիտա էթ-
6 տիլէր: Օ տախի սէօղ վէրտի.
վէ օնու օնլարա՝ գալապալըզ եօղ
իքէն էլէ վէրմէյէ ֆուրսաթ ա-
րար իտի:
7 Վէ՝ Իհամուրսուզ կիւնիւ կէլ-
տի, քի օնտա պասքը պօղազլան-
8 մազ կէրէք իտի: Վէ՝ Պետրոս
իլէ Յովհաննէսի կէօնտէրիպ՝ Վա-
րըն պիզէ պասքի հազրըլայըն քի
9 հէյէլիմ տէտի: Օ՛նլար տա օ-
նա՝ Ո՞րէտէ իսթէրսին հազրը-
10 լայալըմ տէտիլէր: Վէ՝ օ օնլարա
տէտի քի՝ Իշթէ սիզ շէհրէ կիր-
սիյինիզտէ սիզէ պիր սու տէսթի-
սի եիւբէլէնիշ. ատէմ բասթ կէ-
լէճէք. օնուն կիրէճէյի էվին ի-
11 չինէ արտընճա վարըն: Վէ՝ է-
վին սահիպինէ տէյին քի՝ Վօ-
ճա սանա՝ Շայիրտէրիմ իլէ պա-
ճքի եէյէճէյիմ օտա Ո՞րէտէ
12 տիր տէյօր: Վէ՝ օ սիզէ՝ տէօ-
շէնմիշ պիր պէօյիւք իւսթ գալ
օտասը կէօսթէրէճէք. օրատա
13 հազրըլայըն: Վէ՝ օնլար վարըպ՝
օնլարա տէտիյի կիպի պուլտու-
լար. վէ պասքի հազրըլատըլար:
14 Վէ՝ Ղասա՛թ կէլտիյինտէ, սօֆ-
բայա օթուրտու, վէ օնուն իլէ
պէրապէր օն իքի Իէսուլլար տա-
15 խի: Վէ՝ օնլարա տէտի քի՝ Պէն
էզիյէթ չէքմէտէն էվվէլ, պու
պասքի սիզին իլէ եէմէյէ ղայէթ-
16 լէ արզուլէտիմ՝: Օ՛իրա սիզէ
տէրիմ քի՝ Էթա Ո՛ղլահըն փատի-
շահլըղընտա Թէքմիլ օլունճայա-
տէք հիչ արթըզ օնտան եէմէյէ-
17 ճէյիմ: Վէ՝ գատհի ալըպ շիւքր
էթտիքտէն սօնկրա տէտի քի՝
Պունու ալըն, վէ պէյնինիզտէ
18 թագսիմ էտին. Ը՛Օ՛իրա սիզէ
տէրիմ քի՝ Էթա Ո՛ղլահըն փատի-
շահլըղը կէլէնէհէք՝ սամանըն
մահսուլունտան ասլա իչմէյէճէ-
յիմ:
19 Վէ՝ Եէքմէք ալըպ շիւքր էթ-
տիքտէն սօնկրա փարէլէտի, վէ
օնլարա վէրիպ՝ Պու սիզինն իչիւն
վէրիլէն պէնիմ Թէնիմ տիր,
Ինպունու պէնիմ զիքրիմ իչիւն
20 էյլէ կինն տէտի: Վէճալէք ախ-
շամ Էթա՛մը էթտիքտէն սօնկրա,
գատհի տախի ալըպ՝ Էվու գա-
նըմտա եէնի ա՛հտ տըր տէտի:

ա Մատ. ե. 2, բ Պետ. գ. 10, Ճայտ. գ. 3, ժգ. 15, Վ Սաղ. ա. 5, Եփես. գ. 13, գ Գ. ժբ. 1, դ Մատ. իդ. 42, իե. 13, Մար. ժգ. 33, ե Ճօհ. բ 1, 2, — Գ. իբ 39,

ա Մատ. իզ. 2, Մար. ժգ. 1, բ Սաղ. բ. 2, Ճօհ. ժա. 47, Գոր. գ. 27,

գ Մատ. իզ. 14, Մար. ժգ. 10, Ճօհ. ժգ. 2. 27,

դ Զաք. ժա. 12,

Ա Մատ. իզ. 17, Մար. ժգ. 12,

ե Մատ. իզ. 20, Մար. ժգ. 17,

զ Մատ. իզ. 29, Մար. ժգ. 25,

է Մատ. իզ. 26, Մար. ժգ. 22,

ը Ղուք. ժա. 24,

թ Ա Կոր. ժ. 16,

Digitized by Google

21 և՝աքին իշՃէ պէնի էլէ վէրէնին էլի՝ պէնիմ իւէ պէրապէր սօֆրա-
22 նըն իւզէրինտէ տիր : Ալ էկէրչի Ինսան Օղլու Ֆէռզտիր օլտուղու իւզրէ կիտէր • յաքին վայ օլ ատէմ-քի՝ օնուն վասիթասը իւէ էլէ վէրի-
23 լիր : Ալ ՝օնլար՝ ա՝ճապա քէնտիլէրինտէն պունու էտէճէք քի՞մ օլա տէյիւ պէ՝նիլէրինտէ սօրուշ-մադա պաշլասըլար :
24 Հ՝էմ արալարընտա՝ ա՝ճապա օնլարտան հա՝նկիսը տահա պէօ-յիւք օլա տէյիւ մուճատէյէ տա-
25 խի օլմուշ իտի : Ալ Ֆօ օնլարա տէտի քի՝ ֆայիֆէլէրին փատի-շահլարը՝ օնլարը զապթ էտէր-լէր , վէ օնլարա Հիւքիւմէթ սիւ-րէնլէր՝ վէլիի նի՝մէթ տէնիլլեր-
26 լէր : Ա՝ճմա սիզ պէօյլէ էֆ-մէյէսինիզ , ֆէլլա սիզտէ պէօյիւք օլան՝ քիւչիւք կիպի օլսուն , վէ պաշ օլան՝ խըզմէթ էտէն կիպի
27 օլսուն : ֆՕյրա պէօյիւք քի՞մ տիր , սօֆրատա օթուրա՞ն մը՝ եօխսա խըզմէթ էտէ՞ն մի • սօֆ-րատա օթուրան տէյի՞լ մի • չալէն իսէ սիզին օրթանըզտա խըզմէթ
28 էտէն կիպի իմ : Ալ սիզ՝ Ի՝մմի-խանլէրիմտէ պէնիմ իւէ պէրապէր
29 գալան քիմսէլէր սինիզ • Ալ էֆէ-տէրիմ պանա փատիշահլըգ վա՝տ էթմէ՛յի կիպի՝ պէն տէ սիզէ վա՝տ
30 էտէրիմ • ՞Թա՝ա քի փատիշահլը-ղումտա՝ սօֆրամտա եէյիպ իչէսի-նիզ , վէ Ի՝մախթալար իւզէրինտէ օ՛թուրուպ՝ Իսրայէլին օն իքի սըզթալարընա Հիւքմ էտէսինիզ :
31 Ալ Քա՝պպ տէտի • Նա՞ Սիմոն՝ Սիմո՛ն՝ իշՃէ դՃէյթա՛ան սիզի Նպուղ-
32 տայ կիպի էլէմտէք իսթէտի • Ալ ՞պէն սէնին իչիւն տուա՝ էթտիմ քի՝ իմանըն զայիլ օլմայա • վէ ՞սէն կէրի տէօնտիւսիւն վագիտա , գաբընտաշլարընը սապիթ էյլէ :
33 Ալ Ֆ օնա՝ Նա՞ Քապպ սէնին իլէ Հապտա տա էօլիւմէ տէ կիթմէյէ
34 Հազրըմ տէտի : Ալ Ֆօ տէտի քի՝ Սանա տէրիմ ճա՞ Պետրոս՝ պու կիւն խօրօս էօթմէզտէն եվ-վէլ պէնի պիլտիյինի Ի՛ւչ քէր-րէ ինքիար էտէճէքսին :
35 Ալ Ֆօնլարա տէտի քի՝ Ի՝սզի քէսէսիզ վէ թօբպասըզ վէ այագ գապըզ կէօնտէրտիյիմտէ , աս-

ղ Սաղ. խա. 9 ։ Մատ. իզ. 21. 23։ Մար. ժգ. 18 ։ ճօհ. ժգ. 21. 26։
խ Մատ. իզ. 24 ։
ծ Գոր. բ 23 ։ գ. 28։
կ Մատ. իգ. 22։ ճօհ. ժգ. 22. 25։
հ Մար. թ. 33։ պ. թ. 46 ։
յ Մատ. ի. 25 ։ Մար. ժ. 42 ։
ղ Մատ. ի. 26։ ա՝գէտ. ե . 3 ։
ճ պ. թ. 48։
ո պ. ժբ. 37։
յ Մատ ի 28 ։ ճօհ ։ ժգ 13,14. Փիլ. բ. 7։
ն Եբր . գ . 15 ։
շ Մատ.իգ. 47։ պ. ժբ 32։ բ Կոր. ա . 7 ։ բ Տիմ . բ . 12 ։
ո Մատ . ը. 11։ պ ժգ 15 ։ Յայտ. ժթ . 9
չ Սաղ.խթ. 14։ Մատ. ժթ. 28։ ա Կոր. զ. 2։ Յայտ . գ . 21 ։
պ ա գէտ . ե . 8 ։
ջ Մովս.թ. 9 ։
ռ ճօհ. ժէ. 9. 11. 15։
ս Սաղ. ծա 13 ։ ճօհ . իա. 15, 16, 17 ։
վ Մատ.իզ. 34 ։ Մար . ժգ . 30 ։ ճօհ . ժգ . 38 ։
տ Մատ. ժ. 9 ։ գ . թ . 3 ։ ժ . 4 ։

ր Ես . ծգ . 12 ։ Մար. ժե . 28։
ց Մատ. իզ. 36 ։ Մար. ժգ . 32 ։ ճօհ . ժը . 1 ։
– պ . իա . 37 ։
ւ Մատ . գ . 13։ իզ. 41։ Մար.. ժգ 38 ։ Խա . 46 ։
փ Մատ. իզ. 39 ։ Մար. ժգ . 35 ։
օ ճօհ ե.30։ գ . 38 ։
ֆ Մատ . դ. 11 ։
– ճօհ . ժբ. 27 ։ Եբր . ե . 7 ։
բ Խա . 40։
ք Մատ.իզ. 47 ։ Մար. ժգ . 43 ։ ճօհ. ժբ.3։

Digitized by Google

պրչագ իւէ վուրալը՞մ մը տէտի-
50 լէր ։ Ալ էօնլարտան պիր քիմ-
սէ պաշ քեահինին գուլունու վու-
րուա՝ օնուն սաղ գուլաղընը տիւ-
51 շիւրտիւ ։ Ալ Յիսուս ձէվապ
էտիպ՝ Պուրայա գատար գոյ վէ-
րին տէտի ։ Վէ օնուն գուլաղընա
52 տօգանըպ՝ օնա շիֆա վէրտի ։ Ալ
էՅիսուս օնուն իւզերինէ կէլէն
պաշ քեահինլերէ վէ հէյքէլին
սէրտարլարընա վէ իսրահիլարա
տէտի քի՝ Խըրսը՞զ իւզերինէ կի-
պի մի պըչագլար վէ սօփալար ի-
53 լէ չըգտընըզ ։ Պէն հէր կիւն
սիզին իւէ հէյքէլտէ իքէն պէնիմ
իւզերիմէ էլ ուզաթմատընըզ ։
Ամմա պու սիզին սաա՛թընըզ՝ վէ
գարանլըզընը հիւքիւմէթի տիր ։
54 Ալ Օնու թուրթուպ կէօթիւը-
տիւէր , վէ օնու պաշ քեահինին
էվինէ կէթիրտիւէր ։ Վէ Պետրոս
իրագտան՝ արգատան կիտէր իտի ։
55 Ալ Խավլունուն օրթասընտա ա-
թէշ հագըպ՝ պիրլիքտէ օթուր-
տուլար , Պետրոս տախի օնլարըն
օրթալարընտա օթուրուր իտի ։
56 Ալ պիր խալայըզ օնու աթէշլին
հանընտա օթուրուր կէօրտիւիւն-
տէ , կէօզլինիւ օնա տիքիպ՝ Պու
տախի օնուն պիլէսինճէ իտի տէ-
57 տի ։ Ըմմա օ օնու ինքնար է-
տիպ՝ Նա՛ գարը օնու պիլմէմ տէ-
58 տի ։ Վէ Խալիրագտան ուօնկրա օ-
նու զայրիսի կէօրիւպ՝ Ալէն տախի
օնլարտան սըն տէտի ։ Վէ Պետրոս
տէտի քի՝ Նա՛ ատէմ տէյիլ իմ ։
59 Վէ էպիր սաա՛թ գատար կէչտիք-
տէ , պիր զայրիսի գուվվէթլինճէ
սէօյլէր իտի քի՝ Կէրչէքտէն պու
տախի օնուն իւէ իտի ։ չինանքի
60 Գալիլեացը տըր ։ Ըմմա Պետրոս
Նա՛ ատէմ նէ՛ տէտիյինի պիլմէմ
տէտի ։ Վէ տէր ա՛գապ՝ օ տահա
սէօյլէր իքէն խօրօս էօթտիւ ։
61 Ալ Րապպ տէօնիւպ Պետրոսա
պագտը , վէ Րապպըն օնա՝ Ւսո-
բօս էօթմէզտէն էվվէլ պէնի իւէ
քէրրէ ինքնար էտէճէքսին տէտի-
յի սէօզլինիւ Եպետրոս խաթըրընա
62 կէթիրտի ։ Ալ Պետրոս տիշա-
րըյա չըգըպ՝ աճը ատճը աղլատը ։
63 Ալ Էյիսուսու թուրթան ատէմ-
լէք՝ օնու զէվզէլէնէրէք ատօյէր-
64 լէր իտի ։ Ալ կէօզլինիւ պաղ-
լայըպ՝ օնուն եիւզլինէ վուրուր-
լար իտի , վէ օնա սիւալ էտիպ՝
Այէնի վուրան քի՞մ տիր տէյիւ
փէյղամպէրլիք էյլէ տէրլէր իտի ։
65 Ալ քիւֆր էտէրէք՝ օնա տահա
չօգ չէյլէր տէրլէր իտի ։
66 Ալ Պիլատիւղ օլտուգտա ,
հգավմընն իսթիյարլարը՝ Հէմպաշ
քեահինլէր վէ քեահիպլէր ճէմ՝
օլուպ օնու քէնտիլէրին ճէմատ՝թ
67 մէճլիսինէ կէօթիւրտիւլէր ։ Վէ
Յոետիլէր քի՝ Նէյէր Քրիստոս սէն
իսէն , պիզէ սէօյլէ ։ Վէ օնլարա
տէտի քի՝ Նէյէր սիզէ սէօյլէրսէմ,
68 Հիչ հինանմայաճագընըզ ։ Ալ է-
յէր սիւալ էտէրսէմ տահի՝ պա-
նա հիչ ճէվապ վէրմէյէճէքսի-
նիզ , եա սալը վէրմէյէճէքինիզ ։
69 Ը՞Իսմէն կէրու՝ Ինսան Օղլու
ԸլլաՀըն գուտրէթինին սաղ եա-
70 նընտա օթուրաճագտըր ։ Վէ
Հէփիսի՝ Յոտի սէն Խոնուլլա՞չ
մը սըն տէտիլէր ։ ո տախի օն-
լարա՝ Քվէնտինիզ տէրսինիզ քի
71 պէն իմ տէտի ։ Յոտի օնլար
տէտիլէր քի Ըրթըգ չէՀատէթին
պիզէ նէ՞ իգթիգասը վար ։ զիրա
քէնտիմիզ օնուն աղզընտան ի-
չինթիք ։

ՊԸՊ ԻԴ

1 Քրիստոս Եփէնտիմիզին Պիղատոսուն էօ-
նինտէ չէքվա օլունմասը , վէ Հերով-
դէսէ կէօնտէրիլմէսի ։ 8 Հերովդէսին օ-
նու զէվզէնմէսի ։ 12 Պիղատոս իւէ Հե-
րովդէսին տօսթ օլմալարը, 18 Խալգըն Բա-
րաբբայը տիւէմէսի , վէ Պիղատոսուն օ-
նու ազատ էտիպ՝ Յիսուսու խաչհանմա-
ղա թէսլիմ էթմէսի ։ 27 Քրիստոս Ե-
փէնտիմիզին գարըլարա Երուսաղէմին
խարապ օլաճաղընը սէօյլէմէսի ։ 34 Տիւշ-
մընլարը իչիւն տուա՝ էթմէսի ։ 39 Օ-
նուն պէրապէրինճէ իբի եարամագբար
քիմսէյէրին խաչհանմասը ։ 46 Օնուն էօ-
լիւմիւ , 50 վէ տէֆն օլունմասը ։

1 Ալ Օնլարըն Հէփ ճիւմՀիւրիւ
գայգըպ՝ օնու Պիղատոսա կէօ-
2 թիւրտիւէր ։ Ալ օնատհ չինքնա-
յէթ էթմէ՞յէ պայշայըպ՝ Պունու
Խալխէթի ազտըրմագտա վէ Կպէն
Քրիստոս փատիշահ իմ տէյէրէք
Դայտըա խարաճ վէրմէյի մէն՝
էթմէքտէ պուլտուգ տէտիլէր ։
3 Ալ Եպիղատոս օնա սիւալ էտիպ
տէտի քի՝ ՆէՀուտիլէրին փատի-
շահը սէ՞ն մի սէն ։ վէ օ օնա ճէ-

ա Մատ.իե. 1 ։
ե Գոր . դ . 26 ։ Պագ՝ Գոր . իբ . 5 ։
ի Մատ.իզ. 63 ։ Մար . ժգ . 61 ։
ղ Մատ.իզ. 64 ։ Մար . ժգ . 62 ։ Եբր. ա. 3։ ը . 1 ։
ճ Մատ.իզ. 64 ։ Մար . ժգ . 62 ։
ձ Մատ.իզ. 65 ։ Մար . ժգ . 63 ։

ա Մատ.իե. 2 ։ Մար . ժե.1։ ՁՕՀ. ժը . 28 ։
բ Գոր . ժէ. 7 ։
գ ՁՕՀ. ժԹ. 12 ։
դ Պագ Մատ ժէ.26։իբ. 21 ։ Մար . ժը.17 ։
ե Մատ. իե. 11։ ՁիմՏ. զ. 13 ։

դ Մատ.իզ. 51 ։ Մար . ժգ . 47 ։ ՁՕՀ . ժը . 10 ։
ե Մատ.իզ. 55 ։ Մար . ժգ . 48 ։
ղ ՁՕՀ . ժը. 27 ։
ը Մատ.իզ. 57 ։
թ Մատ.իզ. 58 ։ ՁՕՀ . ժը. 15 ։
ժ Մատ.իզ. 69 ։ Մար . ժգ . 66 ։ ՁՕՀ . ժը . 17, 18 ։
ի Մատ.իզ. 71 ։ Մար . ժգ . 69 ։ ՁՕՀ . ժը . 25 ։
լ Մատ.իզ. 73 ։ Մար . ժգ . 70 ։ ՁՕՀ . ժը . 26 ։
խ Մատ.իզ. 34 . 75 ։ ՁՕՀ . ժ . 38 ։
ծ Մատ.իզ. 75 ։ Մար . ժգ . 72 ։
կ Մատ.իզ. 67 , 68 ։ Մար . ժգ . 65 ։

վասպ վէրիպ՝ Վէնտին սէյլէյօր-
4 սուն տէտի : Վէ Պիղատոս պաշ
քեահինլէրէ վէ խալգա տէտի քի՝
ղ ա պետ . Ղպու ատէմտէ հիչ պիր գապահաթ
բ . 22 . 5 պուլմայօրում : Ընմա օնլար զօր
էտէրէք տէրլէր իտի քի՝ Գալիլ-
հատան պաշլայըպ թա պուրայա-
տէք պիւթիւն Երուսաղէմտա
էօյրէտէրէք՝ գավմը վէլվէլէյէ
6 վէրի յօր : Վէ Պիղատոս Գալիլ-
հայը իչիմտէքլէ , Օլ ատէմ Գա-
լիլէացը մը տէյիւ սիւալ էթտի :
է գ . գ . 1 . 7 Վէ օնուն՝ Հերովդէսին հիւքիւ-
մէթի ալթընտա օլսուղունու էզ-
ըէնտիքտէ , օնու Հերովդէսէ
կէօնտէրտի . չիւնքի օ տախի օվ
կիւնլէրտէ Երուսաղէմտէ իտի :
8 Վէ Հերովդէս Յիսուսու կէօր-
մէյինտէ , ղայէթլէ սեվինտի .
է գ . թ . 9 ; Ղզիրա Ն օնուն հադգընա չօգ չէյ-
Մատ . ժգ . լէր իչիմտիյի իչիւն օնու վաֆիր
1 ; Մար . չ . վաղթտան պէրու կէօրմէք իսթէր
14 . իտի . վէ օնտան պիր ա՛լամէթ իճ-
րա օլունտուղունու կէօրէ տէյիս
9 ուսար իտի : Վէ օնա վաֆիր
սէօզլէր իլէ սիւալ էտէր իտի ,
ամմա օ օնա հիչ պիր ճէվապ վէր-
10 մէտի : Վէ պաշ քեահինլէր հէմ
քեահիթլէր տուրմուշլար իտի ,
վէ օնտան շիտտէթ իլէ շիքայէթ
ժ Ես . ծգ . 3 ; 11 էտէրլէր իտի : Վէ Հերովդէս
ա՛սքէրլէրի իլէ օնու խօրլայըպ՝
մասխարա էթտիքտէն սօնկրա , օ-
նա պիր փարլագ էսվապ կիյտի-
րիպ՝ օնու Թէքքար Պիղատոսա
է գոր . դ . 27 . 12 կէօնտէրտի : Վէ էօլ կիւնտէ
Պիղատոս իլէ Հերովդէս տախի՝
պիրի պիրի իլէ տօսթ օլտուլար .
զիրա պունտան ագաէմ օնլարըն
պէյնինտէ տիւշմէնլիք վար իտի :
Ղ Մատ . իէ . 13 Ղ Լիմոի Պիղատոս պաշ քեահին-
23 . Մար . լէրի վէ սէրվէրլէրի վէ գավմը
ժե . 14 . 14 պիր եէրէ չաղըրըպ օնլարա տէտի
ճօհ . ժը . քի՝ Էպու ատէմի խալգը ազտըրը-
38 ; ժԹ 4 ; յօր տէյիւ պանա կէթիրտինիզ .
Ի Խա . 1 . 2 ; վէ Ինշէ պէն սիզին էօնիւնէզտէ
Ծ Խա . 4 ; Թէֆթիշ էտիպ՝ պու ատէմտէ օն-
տան էօթիւրիւ շիքայէթ էթտի-
յինիզ չէյլէրտէն հիչ պիր գա-
15 պահաթ պուլամատըմ . Հէմ Հե-
րովդէս տախի պօլմագը , զիրա
Ի ՄատԹ . իէ . սիզի օնա կէօնտէրտիմ . վէ իշՁէ
26 ; ճօհ . օ պունա՝ էօլիւմ միւթլագ պիր
ժԹ . 1 . 16 չէյ էթմէմիշ տիր : Լիմոի օնու

Թէտիպ էտէյիմ տէ սալը վէրէ-
17 յիմ : Վէ հՀէր պայրամտա օն-
լարա պիրինի սալը վէրմէյէ մէճ-
18 պուր իտի : Վէ Նպիւթիւն գա-
լապալըգ պիրտէն պաղըրըպ՝ Պու-
նու գալտըր վէ պիզէ Ի սրաէքա-
19 յը սալըվէր տէտիլէր . Մէգքիւր
իսկ՝ չէհրտէ զուհր էթմիշ իմ-
Թիլալ վէ գաթէլ իչիւն հապսա
20 գօնդուղ իտի : Լմոի Պիղատոս
Յիսուսու սալը վէրմէյէ խօթէմէք
21 իլէ՝ Թէքքար աէօյլէտի : Ընմա
օնլար պաղըրըպ՝ Խաչա չըզար ,
օնու խաչա չըզար տէրլէր իտի :
22 Օ տախի իչիւնճիւ տէֆա՝ օն-
լարա տէտի քի՝ Նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէտի , օնտա էօ-
լիւմէ միւսթահագ հիչ պիր գա-
պահաթ պուլմատըմ . իմոի օնու
Թէտիպ էտէյիմ տէ սալը վէրէ-
23 յիմ : Ընմա օնլար եիւքսէք սէս-
լէր իլէ՝ օնուն խաչա չըզարըլ-
մասընը տիլէյէրէք զօր էտէրլէր
իտի . վէ օնլարըն հէմ պաշ քեա-
հինլէրին սէսլէրի գալիպ օլուրլար
Ղ Մատ . իէ . 24 իտի : Վէ Ղպիղատոս օնլարըն
26 ; Մար . մանթլուպունուն իճրա օլմասընը
ժե . 15 ; 25 հիւքմ էթտի : Լմոի մանթլուպ
ճօհ . ժԹ . էթտիքլէրի՝ իհթիլալ վէ գաթէլ
16 . իչիւն հապսա գօնդուղ օլան քիմ-
սէյի օնլարա սալը վէրտի , վէ
Յիսուսու օնլարըն միւրատընա
Թէսլիմ էթտի :
Ճ Մատ . իէ . 26 Վէ Ֆօնլար օնու կէօթիւրիւր
32 ; Մար . իքէն , թարլատան կէլէն կիւրե-
ժե . 21 ; նէլի Սիմոն նամ քիմսէյի Թու-
գագ ճօհ . Թուպ՝ խաչը Յիսուսուն արտըն-
ժԹ . 17 . ճա կէօթիւրմէք իչիւն օնուն իւ-
27 զերինէ գօտուլար : Վէ խալգ-
տան պիր չօգ գալապալըգ՝ հէմ
օնուն իչիւն աղլայըպ տէօյիւնէն
գաբըլար տախի օնուն արտընճա
28 կիտէր իտի : Վէ Յիսուս օվ գա-
բըլարա տէօնիւպ՝ Ի՜ Երուսա-
ղէմ գըզլարը՝ պէնիմ իչիւն աղ-
լամանը , իլլա քէնտինիզ իչիւն
վէ էվլատլարընըզ իչիւն աղլայըն
Ժ Մատ . իգ . 29 տէտի : Ֆօյրա իշլէ կիւնլէր
19 . Ղ . ք ա . կէլիր քի՝ Նէ՜ մուտլու գըսըր գա-
23 . բըլարա վէ տօղուրմամըշ քսհդէրէ
վէ էմիզմէմիշ մէմէլէրէ առ յէՃէք-
30 լէր : Օվ ղէմանն տաղլարա՝ Ի-
Յ Ես . բ . 19 ; զէրիմիզէ տիւշիւն , վէ պայրըլա-
Ովա ժ . 8 ; րա՝ Պիզի էօթիւն տէմէյէ պաշ-
Ճայա . ղ . 16 . թ . 6 ;

31 լայնաձգեալ : Օ իրա էյեր եաշ աղաձա պու շէյլէրի էտէրլէրսէ , գուրուլա նէ՞ օլաձագ սորը :
32 Վէ Նօնուն պիլէսինճէ՝ պաղգա իրի ֆէնաքեար քիմսէյէր տէ Հօղտնւրիւլմէյ կէօթիւրիւլիւրլէր ի-
33 տի : Վէ Աբրանիոն տէնիլէն մահալէ վարտըգլարընտա , օրա-տա օնու հէմ օղ ֆէնաքեարլարը՝ պիրինի սաղ եանընտա վէ օպի-րինի սօղ եանընտա խաչա չըգար-
34 տըլար : Վէ Յիսուս տէտի քի՝ Նա՞ փէտէր՝ Նօնլարա ա՛ֆվ էյ-լէ , Պզիրա նէ՛ էթտիքլէրինի պիլ-մէզլէր : Վէ Նգուրա՝ ա՞ծարագ օնուն էսվապլարընը փայլաշըր-
35 լար : Վէ Բխալգ տուրուպ սէյր էտէր իտի . վէ օնլար իլէ պէրապէր Վհահիւլէր տախի զէվգլէնիպ աեր-լէր իտի քի՝ Պաշդալարընը գուր-թարտը . էյէր Աբրիստոս Ընա-հընն սէչտիյի զամ պու իսէ , քէն-
36 տինի գուրթարսըն : Վէ ա՛սքեր-լէր տախի եագյաշըպ՝ օնա սիր-քէ սունաբագ օնու զէվգլէնիր-
37 լէր իտի . Վէ տէրլէր իտի քի՝ Նէրէր Նէհուտիլէրին փատիշահը սէն իսէն , քէնտինի գուրթար :
38 Վէ Նօնուն իւզէրինտէ՝ ՆԷՀՈՒ-ՏԻԼՅԻՆ ՓԱՏԻՇԱՀԸ ՊԱՒ ՏՈՒԻ՝ տէյիւ՝ Նյունանի վէ Լաթին վէ Ի՛պրանի հարֆլարը իլէ եա-զըմըշ պիր եաֆթա տախի վար իտի :
39 Վէ Դասըլմըշ ֆէնաքեարլարընն պիրի օնա քիւֆր էտիպ՝ Նէյէր Աբրիստոս սէն իսէն , քէնտինի հէմ պիզի գուրթար տէրիտի :
40 Ըմմա օպիրի ձէվապ վէրիպ օնու ա՛զարլյարագ տէտի քի՝ Պէն հէ-ման օղ՛զաղտա իբէն , Ըլլահտան
41 գօրգմա՞զմըրըն : Վէ պիզ հագգ իւզրէ չէհեյօթ-ը , զիրա իշլէտիյի-միզ չէնլէրէ միւսթահագ օլանը չէքէրիզ . ամմա պու՝ հիչ պիր
42 միւնասիպլէմէմիզ իշ էթմէտի : Վէ Յիսուս տէտի քի՝ Նա՞ Բապպ փատիշահլըղընն իլէ կէլտիյինտէ ,
43 պէնի խաթըրընա կէթիր : Վէ Յի-սուս օնա՝ Նկըչէք տէրիմ սանա քի պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթ-տէ օլաձագընն տէտի :
44 Վէ Տասո՛թ տէթը տուլա-րընտա իտի , վէ պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ թա տասո՛թ տօգուշա-
45 տէք՝ գարանլըգ օլտու , վէ կիւ-նէշ գարարտը , վէ Ծհէյքէլին փէրտէսի օրթատան եըրթըլտը :
46 Վէ Յիսուս պէջիւք ահ իլէ չա-ղըրըպ՝ Նյա՞ փէտէր՝ բուհումու սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտէրիմ ատտի . վէ Տպունլարը սէջյէյիպ՝ ձան թէսլիմ էթտի :
47 Վէ Տեիւզ պաշը՝ վագի՝ օլա-նը կէօրտիքտէ , Ըլլահա շիւքր էտիպ՝ Ֆագգան պու ատէմ սա-
48 տըգ իտի տէտի : Վէ պու սէյրէ պիրիքէն հէփ գալապալըգ՝ վագի՝ օլան նէհանէլէրի կէօրտի-քլէրին-տէ , քէնտի կէօյիսլէրինէ վու-րարագ կէրի տէօնէրլէր իտի :
49 Վէ Օնուն հէփ պիլտիքլէրի՝ վէ Գալիլեատան օնուն արտընձա կէ-լէն գարըլար պու չէյլէրի կէօրէ-րէք՝ ուզագտան տուրուրլար իտի :
50 Վէ Ֆիլեթ Յովսէֆ իսմինտէ պիր ատէմ՝ քի Եհլի տիվան վէ է-յի հէմ սատրգ պիր ատէմ իտի ,
51 (Մէզքիւր տա օնլարըն մէչվէրէ-թինէ վէ ա՛մէլինէ բիզա վէրմէմիշ իտի .) Վէ Նհհուտիլէրին Ըրիմա-լթիա չէհրինտէն օլուպ՝ Քէնտինի տախի Ըլլահըն փատիշահլըղընը
52 պէքլէր իտի : Պու՝ Պիղատոսուն եանընա կէլիպ՝ Յիսուսուն թէնին-
53 նի տիլէտի : Վէ Բօնու Էնտիրիպ՝ պիր չարշաֆա սարտը , վէ օնու գայատա ջուլմուշ պիր մէզարա գօտու քի օրատա հիչ պիր վա-գըթ քիմսէ գօնուլմամըշ իտի :
54 Վէ օղ կիւն Եձիւմա՝ իտի , վէ շապաթ եագլաշըյօր իտի :
55 Վէ Գալիլեատան Բօնուն պէ-րապէրինէ կէլմիշ գարըլար աբ-տընձա վարըպ՝ Ամէզարը վէ օնուն թէնին նհհէ գօնուլտուղունու կէօր-
56 տիլէր : Վէ տէօնիպ՝ Նպահար-լար վէ խօշ գօգուլու եաղլար հազըրլատըլար . վէ շապաթ կիւ-նինտէ էթէնպհէ կէօրէ բահաթ հէյտիլէր :

ԳԼԽ ԻԴ

1 Քրիստոս էֆենտիմիզին գէյամ էթմէ-սի Ձզարա կէլէն գարըլարա իբէ Ա-լէյհն վասիթասը իլէ խապէր վէրիլմէ-սի : 9 Գարըլարըն պաշտա տէթերըլ-բինէ խապէր վէրմէսի : 13 Քրիստոս էֆենտիմիզին Էմմաուսատա կիտէն թ-քի շայիրլէրէ եօլտա կէօրթնմէսի : 36 Օնատն ածնկա Ըհատլէրէ կէօրթնմէսի՝

օնլարըն իմանալզլեզնը թա՛զիր էթմէսի : 49 Րուհ էլ գուտոռու վա՛տ էթմէսի . 51 վէ պու վէճմ իլէ կէօյ չզմասը :

ա Մատ.իբ. 1 : Մար . ժզ.1: ՃօՀ ի . 1 :

1 Վէ Հաֆիթանըն իլք կիւնիւնտէ էին սապահ մէզարա կէլիպ՝ հազըրատզլարը Եպահարլարը կէթիրիլէր , վէ պէրապէրլէրին ճէ պա՛զը գարըլար վար իտի :

բ Ղ. իգ.56:

գ Մատ.իբ. 2 : Մար . ժզ. 4 :

2 Վէ էթաչը մէզարտան եուվար-

3 լանմըշ պուլտուլար : Վէ Թիլէրի կիրտիքլէքինտէ , Լատպ Յիսուսուն

դ Խա . 23 : Մար. ժզ. 6 :

4 թէնինի պուլմատըլար : Վէ վադի՝ օլտու քի՝ օնլար պունտան էօթիւրիւ թա՛ճճիւպ էտէր իքէն , էիշլէք օնլարըն եանընա փարլագ էսվապլար իլէ իքի ատէմ տուր-

ե ՃօՀ . ի . 12 : Գոր . ա . 10 :

5 տուլար . Վէ օլ գարըլար գօրդու իլէ տօլուպ եիզլէրինի եէրէ էյմէքտէ իքէն , օնլարա տէտիլէր քի՝ Ո՞վճւն Հայաձտա օլանը էօլիւլէր արատընտա արարընըզ .

6 Պուրատա տէյիլ տիր , իլլա գըյամ էձտի . օ տահա Գալիլեատա իքէն , Նահիզ նիճէ սէօյլէտի-

զ Մատ.ժզ. 21. ժէ.21: Մար . ը . 31. Թ. 30. Ղ . Թ. 22:

յինի խաթրընըզա կէթիրին քի՝

7 Ինտան Օղլունա՝ կիւնահքար աուէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունմագ վէ խաչա չզգարըլմագ վէ իւչինճի կիւնտէ գըյամ էթմէք

ը ՃօՀ. ը.22: 8 կէրէք տիր տէտի : Վէ Եօնուն սէօզլէրինի խաթըրլարընա կէ-

ը Մատ.իբ. 8 : Մար . ժզ. 10 :

9 թիրտիլէր : Վէ Եմէգարտան տէօ-նիւտ՝ պունլարըն ճիւմլէսինի օն-պիրլէրէ վէ հէփ պագիլէրէ խա-

10 պէր վէրտիլէր : Վէ պու չէյ-լէրի Իէսուլլարա սէօյլէյինլէր՝

թ Ղ . ը . 3 :

Մադդաղինալը Մարիամ վէ Յոյ-հաննա վէ Յակոբոսուն անասը Մա-րիամ վէ օնլար իլէ պէրապէր

11 պագի գարըլար իտիլէր : Վէ

ժ Մար. ժզ. 11. Խա.25:

Ժգարըլարըն սէօզլէրի օնլարըն էօ-նիւնտէ պօշ սէօզ կիպի կէօրիւն-տիւ , վէ օնլարա իննանմազլար ի-

ի ՃօՀ. ի. 3. 6 :

12 տի : Եվմմա պէտրոս գալդըպ՝ մէզարա սէյիրթտի , վէ էյիլիպ կէօրտիւ քի՝ եալընըզ պէզլէր տուրուր իտի . վէ քէնտի քէնտինտէ վադի՝ օլան չէյէ թա՛ճճիւպ էտէրէք կիմտի :

լ Մար.ժզ. 12 :

13 Վէ Կիշիէ օնլարտան իք իսի՝ օլ կիւնտէ Ներուսաղէմտէն ալթմըշ ղալվէ ուզագ Յումաուս ատընտա պիր քէօյե կիտէրլէր իտի :

14 Վէ օնլար պէյնլէրինտէ հէփ պու վաղի՝ օլան շէյլէր խուսուսունէ-

15 տա սէօյլէշըրլէր իտի : Վէ վա-դի՝ օլտու քի՝ օնլար սէօյլէշիպ սօրուշուր իքէն , Ես Յիսուս քէնտիտի տախ եագըն կէլիպ՝ պէ-

16 րապէրլէրինճէ կիտէր իտի : Վէ Ես օնու թանըմամագ իչիւն՝ օնլարըն

ե ՃօՀ.ի.14: Իա . 4 :

17 կէօզլէրի թութուլմուշ իտի : Վէ օնլարա տէտի քի՝ Ույզ եիւրիւր իքէն՝ պէյնլէրինիզտէ շուս սէօյլէշ-տիյինիզ սէօզլէր նէ՞ տիր , քի

ի ՃօՀ ժթ 25 :

18 մահզուն սընըզ : Վէ Կպէռվագաս անկըլան պիրի ճէվապ էտիպ օնա տէտի քի՝ Ներուսաղէմտէ միւսա-ֆիր եալընըզ սէ՞ն մի օլուպ՝ պու կիւնլէրտէ օնտա վագի՝ օլանլարը

19 տույմատըն : Վէ օնլարա՝ Նէ՞ն-կը չէյլէրի տէտի . վէ օնլար օ-նա տէտիլէր քի՝ Ղալիլէյէն վէ պիւթիւն գավմըն Հուզուրունտա Ես՝մէլտէ վէ քէլամտէ գուվվէթլի պիր փէյղամպէր օլան Նազարէթ-լի Յիսուսուն խուսուսունտագի

հ Մատ.իա. 11 : Պ . է. 16 : ՃօՀ . գ.2.դ. 19. ղ.14. Գոր. բ . 22 :

20 չէյլէրի . Վէ Ընի՛ճէ պաշ քա-հինլէր վէ սլիզիմ վլուճիւչլէրի-միզ օնու էօլիւմի հիւքմ օլունմա-ղա թէսլիմ էթտիլէր , վէ օնու

թ Գոր.է.22:

21 խաչա չզգարտըլար : Պիզ իսկ ումարըտըգ քի՝ Իսրայէլի գուր-թարաճագ օ տուր . վէ լաքին պունլարըն ճիւմլէսինտէն մա՛տա-պու չէյլէր օլալըտան պէրու պու

ղ Պ. իգ . 1: Գոր . ժգ . 27 , 28 :

22 կիւն իւչինճի կիւն օլտու : Ես էմ տախի պիզտէն պա՛զը գարըլար՝ պիզի հէյրան էթտիլէր , իւնքի էրքէն սապահչլայըն մէզարա վար-

ճ Ղ. ա . 68: Բ.38: Գոր. ա . 6 :

23 տըլար , վէ օնուն թէնինի պուլ-մայըպ կէլտիլէր , վէ օնլար՝ Ես-յահթտա օլտուղունու տէյէն մէ-լէքլէր կէօրիւշլիս տախի կէօր-

մ Մատ.իբ. 8 : Մար . ժզ. 10. Խա. 9, 10: ՃօՀ. ի . 18 :

24 տիւք տէտիլէր : Վէ պիզիմ իլէ օլանլարտան չպա՛զը քիմսէլէր մէ-զարա վարտըլար , վէ հէմանի պէօյլէճէ՝ գարըլարըն տէտիքլէրի կիպի պուլտուլար . ամմա օնու

յ Խա . 12 :

25 կէօրմէտիլէր : Վէ օ օնլարա տէ-տի քի՝ Ույ ա՛գըլըզլար վէ փէյ-ղամպէրլէրին հէփ սէօյլէտիքլէ-րինէ ինանմագտա աղըր գալըգ-

ն Խա . 46 : Գոր . ժէ. 3: ա Պետ. ա . 11 :

26 լըլար , Նվիրիստոսա պունլարը չէքմէք՝ վէ քէնտի ճէլալինէ կիր-

ղ Խա . 45 : Ծն. գ.15: Իբ.18: Իզ. 4: Իթ.10: Թես. իա. 9 : բ Օր . ժբ . 15 :

27 մէք կէրէք տէ յի՞լ մի իտի : Վէ Ովաճատէն Հէմ ճիւմլէ Եփէյ-

ճ Սաղ . ժզ. 9, 10 : Իբ. ճԼբ . 11 : Ես . է. 14: Թ . 6 : Խ . 10 , 11 : Ծ. 6: ծգ : Եբեմ . իգ . 5: Լգ . 14, 15 : Եզեկ. Լգ.23: Լէ. 25 : Դան. Թ.24: Մէք է.20: Մաղ. գ. 1: գ. 2: Պագ՝ ՃօՀ: ա . 45 :

Digitized by Google

ե Մատ. գ. 11։
զ Մաղ. գ. 1։
ը Խս. 15. 30։ Գոր. ժթ. 4։

ե պէն սու իլէ վաֆթիզ հտէրիմ. ամմա ե սիզին օրթանըզտա պիլմէ-
27 ոխյինիզ քիմսէ տուրույօր։ ը Պու տուր օլ պէնիմ արտըմտան կէ-
լէն քի պէնտէն իլէրի օլմուշ տուր, վէ պէն օնուն այագ գա-
պընըն թաւսմայընը չէօպէ կա-
28 յըզ տէյիլ իմ։ Պու շէյլէր՝ թ Կնթաբարատա Յորգանանըն էօ-
թէ եագասընտա Յովհաննէսին վաֆթիզ էթտիյի եէրտէ վագի՝
օլտու։
29 Իրթէսի կիւն՝ Յովհաննէս Յիսուսուն օնա կէլտիկինի կէօր-
տիւքտէ՝ ժԻշէ տիւնեանըն կիւ-
նահրնը գալտրան թ Կլահըն Գու-
30 զուսու տէտի։ ե Պու օ տուր քի՝ պէն օնուն հագգընտա տէտիմ. Ընը-
տրմտան պիր աատմ կէլիր քի՝ պէնտէն իլէրի օլմուշ տուր, զի-
31 րա պէնտէն եվվէլ իտի։ Կէ պէն օնու պիլմէզ իտիմ. Ճանըն օ՝ Խրայէլէ աշկեատար օլա տէ յիւ՝ օլ սէպէպտէն սու իլէ վաֆթիզ
32 էթմէյէ կէլտիմ։ Կէ ե Յովհան-նէս շէհատէթ էտիպ տէտի քի՝ Ռուհուն կէօքտէն կէօյէրէզին կի-պի էնտիյինի կէօրտիւմ, վէ օնուն
33 իւզէրինէ գօնտու։ Կէ պէն օ-նու պիլմէզ իտիմ. լաքին պէնի սու իլէ վաֆթիզ էթմէյէ կէօն-տէրէն՝ օ պանա տէտի քի՝ Ռու-հուն քիմին իւզէրինէ էնտիյինի վէ իւզէրինէ գօնտուղունու կէօ-րիւրսէն, ՀՈւհ էլ Գուտս իլէ
34 վաֆթիզ էտէն օ տուր։ Կէ պէն կէօրմիւշիւմ, վէ՝ Խպնուլլահ պու տուր տէյիս շէհատէթ էթ-միշիմ։
35 Իրթէսի կիւն եինէ Յովհան-նէս՝ վէ շայիրտյէրինտէն իքի քի-
36 շի տուրուր իտի։ Կէ կէզինէն Յիսուսա պագըպ՝ ե Իշէ Կլահըն
37 Գուզուսու տէտի։ Կէ օնուն սէջյէտիկինի օլ իքի շայիրտ ի-շհնմէքյէ՝ Յիսուսուն արտընճա
38 կիթտիկէր։ Կէ Յիսուս տէօնիպ օնուն արտընճա կէլտիքէրինի կէօրտիւքտէ, օնլարա՝ ժԻ՞նչ խա-թէրսինիզ տէտի. վէ օնա՝ Խա՛բ-քի՝ (քի պու թէրճիւմէ օլունսա Խօճա տէմէք իտիր) նէ՞րէտէ գա-
39 լըյօրսուն ատտիկէր։ Օնլարա՝ կէ՛լին, վէ կէօրուն տէտի. կէլ-

տիկէր, վէ նէրէտէ գալտրընը կէօրիւպ՝ օլ կիւն օնուն ճանընտա գալտրլար. վէ սատ՛թ օն սու-
40 լարընտա իտի։ Կէ Յովհաննէս-տէն իշիտիպ՝ օնուն արտընճա վա-րան իքի քիշիտէն պիրի՝ Սիմոն Պետրոսուն գարընտաշը ը Անդրէաս
41 իտի։ Պու՝ էվվէլա քէնտի գա-րընտաշը Սիմոնու պուլուպ օնա տէտի քի՝ Մեսիայը (քի պու՝ Քրիստոս թէրճիւմէ օլունուր)
42 պուլտուգ։ Կէ օնու Յիսուսա կէթիրտի. Յիսուս օնա պագըպ տէտի քի՝ Սէն Յովհաննըն օղլու Սիմոն սըն. Խսէն Կեփաս՝ ճա՛նի Պետրոս չաղըրլաճագսըն։
43 Իրթէսի կիւն՝ Յիսուս Գալիլեայա չըգմագ իսթէտի, վէ Փի-լիպպոսու պուլուպ օնա՝ Անդրէաս իլէ Պետրոսուն չէհրի
44 կէլ տէտի։ Կէ Փիլիպպոս՝ Անդրէաս իլէ Պետրոսուն չէհրի
45 Նթանայիլատան իտի։ Փիլիպ-պոս ե Նաթանայէլի պուլուպ օնա տէտի քի՝ Մովսէսին չերիաթա-տա հէմ Եվէյղամպէրլէրին հաշ-տըղընը՝ ճ՞նչ ե Նազարէթտէն օ-
46 լան Յովսէփի օղլու Յիսուսու պուլտուգ։ Կէ Նաթանայէլ օնա՝ ե Նազարէթտէն պիր էյի չէյ օլմագ մումքի՞ն մի տէտի. Փի-լիպպոս օնա տէտի քի՝ Կէլ տէ-
47 պագ։ Յիսուս Նաթանայէլին օնա կէլտիկինի կէօրիւպ օնուն հագգընտա՝ Իշէ հկերչէքտէն Խրայէլլի քի՝ օնտա հիլէ եօգ
48 տուր տէտի։ Նաթանայէլ օնա տէտի քի՝ Պէնի նէ՞րէտէն պիլիր սին. Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա՝ Փիլիպպոս սէնի չաղըրմազտան սէն ինճիր աղաճընըն ալթընտա իքէն սէնի կէօրտիւմ տէտիյի՞մ իչիւն մի ինանըրսըն. պուննլարտան տա-
49 հա պէօյիւք չէյլէր կէօրէճէք-սին։ Կէ օնա տէտի քի՝ Կա՛բբի՝ նէն Խպնուլլահ սըն, Նէն Խրայէլին փա-
50 տիշահը սըն։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա տէտի քի՝ Կանա ին-ճիր աղաճընըն ալթընտա իքէն սէնի կէօրտիւմ տէտիյի՞մ իչիւն մի ինանըրսըն. պուննլարտան տա-
51 սին։ Կէ օնա տէտի քի՝ Կէրչէք կէրչէք նտէրիմ սիզէ քի՝ ի Շիմէոն կէրու կէօյիւն աչըլըրընը վէ Նա-սան Օղլու իւզէրինէ Կլահըն

ե Մատ. դ. 18։
ը Մատ. ժգ. 18։
թ Մատ. ժգ. 18։
ժ գ. ժբ. 21։
ի գ. իա. 2։
լ Ծն. գ. 15։ Ելթ. 10. բ Օր. ժբ. 18, ճ։ Գագ՝ Ղու. իգ. 27։
խ Եա. դ. 2, է. 14։ Թ. 6։ ծգ. 2, ճ։ Միք. ե. 2։ Զաք. գ. 12։ Թ. 9։ Վէ Գագ՝ Ղու. իգ. 27։
ծ Մատ. բ. 23։ Ղու. բ. 4։
կ գ. է. 41, 42. 52։
հ Սաղ. լբ. 2։ Հգ. 1։ գ. բ. 39։ Հռով. բ. 28, 29։ Թ. 6։.
յ Մատ. ժգ. 33։
ղ Մատ. իա. 5։ իե. 11. 42։ գ. ժբ. 37։ ժթ. 3։
ճ Ծն. իբ. 12։ Մատ. դ. 11։ Ղու. բ. 9. 13։ իբ. 43։ իգ. 4։ Գոր. ա. 10։

Digitized by Google

մէնքալէրինին չըգըպ էնտիքալէրի-
նի կէօրէձէքսինիզ :

ՊԱՊ Ի

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին սույու չարապա
թէպտիլ էթմէսի , 12 կափառնայումա
վէ ետուսաղէմ կիթմէսի , 14 Ալըշ վէ-
րիշ ետէնլերի հէյքէլտէն գովմասը ելէ
օրասընը թէմիզլէմէսի , 19 քէնտինին ետ-
լիւմինիւ վէ գըյամէթինի փէշին խա-
պէր վերմէսի , 23 Յօգ քիմսէլերին մի'ւ-
ճիզաթլար սէպէպինտէն ինանմամասը .
լաբին ենէնէ տէ օնուն քէնտինի օնլարա
ինանմամասը :

1 Ա Է իւչիւնճի կիւնտէ Գալիլէ-
ացընըն Կանա շէհրինտէ տիյիւնը
օլտու , վէ Յիսուսուն վալիտէսի
2 օրատա իտի : Ա Է Յիսուս հէմ
շայիրտլերի տաճի տիյիւնէ տա՝
3 վէթ օլունտու : Ա Է շարապ էք-
սիլմէքլէ , Յիսուսուն վալիտէսի
օնա՝ Շարապլարը եօգ տուր տէ-
4 տի : Յիսուս օնա տէտի քի՝
Ինա՞ զարը՝ էսէնիմ պէնիմ իլէ
նէ՞ իշին վար . Տսաա'թըմ տա-
5 հա կէլմէտի : Օնուն վալիտէսի
խըզմէթճիլէրէ՝ Ինչէ հէր նէ տէր-
6 սէ , էյլէյին տէտի : Ա Է օրա-
տա Էնէհուտիլէրին փաքէմէ ա՝
տէթինճէ տուրուպ հէր պիրի իքի
ետա իւչ ուէտրէ այարագ թաշտան
7 աչէր քիւփ վար իտի : Յիսուս
օնլարա տէտի քի՝ Վիւփլէրի սու
իլէ տօլտուրուն . վէ օնլարը թա
աղզընա պէրապէր տօլտուրտու-
8 լար : Ա Է օնլարա տէտի քի՝
Ինմտի չըգարըպ սօֆրաճը պա-
շըյա կէօթիւրիւն . վէ կէօթիւր-
9 տիլէր : Ա Է սօֆրաճը պաշը շա-
րապ օլմուչ ունույու ետմէդընճա ,
(օ իսէ նէրէտէն օլտուղունու պիլ-
մէզ իտի , ամմա սույու չէքմիշ
օլսըն խըզմէթճիլէր պիլիրլէր ի-
տի ,) սօֆրաճը պաշը կիւվէյիյէ
10 սէս էտիպ օնա տէտի քի՝ Հէր քէս
էվվէլա էյի շարապը գօր , վէ
աէրխօշլանտըգլարը վագըթ՝ օլ զէ-
մանն աշաղասընը իչինիչէ . սէն իսէ
էյի շարապը չիմտիյէտէք սագ-
11 լատըն : Յիսուս մի'ւճիզաթլա-
րընն պու իսկիտասընը Գալիլեա-
նընն Կանա շէհրինտէ էյլէյիպ՝
էքէնտի ի'զզէթինի պէյան էյլէ-
տի . վէ շայիրտլերի օնա ինան-
տըլար :

12 Պունտան սօնկրա կէրէք քէն-
տիսի կէրէք վալիտէսի վէ էգա-
րընտաշլարը վէ շայիրտլերի կա-
փառնայումա էնտի , վէ օրատա
պիր չօգ կիւն գալմատըլար :
13 Ա Է Իւհուտիլէրին պասէքի
հագդն օլմաղ իլէ՝ Յիսուս Երու-
14 սաղէմէ չըգտը : Ա Է Խէյքէլտէ
սըղընըլար վէ գոյունլար վէ կէօ-
յէրճինլէր սաճանլարը՝ վէ սար-
15 րաֆլարը օթուրուր պուլտու : Ա Է
իփլէրտէն պիր գամչը եափըպ հէ-
փիսինի՝ հէմ գոյունլարը վէ սը-
ղընըլարը հէյքէլտէն չըգարտը ,
վէ սարրաֆլարըն ադէսինի տէօք-
տու , վէ օնլարըն փիղճախթալա-
16 րընը տէւիրտի : Ա Է կէօյէրճին
սաճանլարա տէտի քի՝ Պունլա-
րը պուրատան գալտընըն . էֆէ-
տէրիմին էվինի թիճարէթ խանէ
17 էթմէն : Ա Է շայիրտլերի խա-
թընըլարընա կէթիրտիլէր քի՝ Ւյի-
նին էվինին ղայրէթի պէնի եէ-
տի տէյիւ եազընմընը տընը :
18 Ւհուտի Էնէհուտիլէր ճէվապ է-
տիպ օնա՝ Էպիճէ նէ՞ ա'լամէթի
կէօսթէրիրսին քի պունլարը է-
19 տէսին տէտիլէր : Յիսուս ճէ-
վապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
Ինու էվյէքլի ընգընը , վէ օնու
20 իւչ կիւնտէ գալտընըյըմ : Ի-
տի Էնէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ
գընըգ ալթը ընըտա եափընըտը , վէ
սէն օնու իւչ կիւնտէ՞ մի պինա
21 էտէճէքսին տէտիլէր : Ո խսէ՝
Էքէնտի թէնէնին հէյքէլի իչինն
22 սէօյլէյօր իտի : Ի տի Էօլիլէր-
տէն գընյամ էթտիյի զէման ,
հօնուն շայիրտլերի խաթընըլարը-
նա կէմիրտիլէր քի՝ պունու սէօյ-
լէմիշ իտի , վէ քիթապա՝ հէմ
Յիսուսուն սէօյլէտիյի քէլամա
ինանտըլար :
23 Ա Է պասէք պայրամընտա՝ Էր-
ուսաղէմտէ իքէն , չօգ քիմսէ՝
օնուն էթտիյի մի'ւճիզաթլարընը
կէօրմէլէրի իլէ՝ օնուն խամինէ
24 իման էթտիլէր : Ո տի Յիսուս
քէնտիսի՝ քէնտինի օնլարա ի-
նանմազ իտի , չիւնքի հէփիսի-
25 նի պիլիր իտի . վէ չիւնքի՝ ա-
տէմ իչինն պիր քիմսէնին չէհա-
տէթ էթմէսինէ միւհթաճ տէյիլ
իտի . Ինքրա քէնտիսի ատէմին

աէրունինաէ նէ՝ օլաուղունու պիտ-
լէր իսի ։

ՊԱՊ Ի

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզ Նիկոդեմոս եէ-
նիտէն ուղմանըն իգթիդալը օլաուղու-
նու էյրէթմէսի ։ 14 Օնուն էօլիւինէ
իման կէթիրմէք վաճխզ օլաուղու ։ 16
Ալլահըն տիւնեայա օլան ա՛զիմ մուհապ-
պէթի ։ 18 Իմանսըզլըգ իչուն հիւքմի
ա՛զապ ։ 23 Ցովհաննէսին վաֆթիզի՝
վէ Քրիստոս Էֆէնտիմիզին հագգընաա
շէհատէթի վէ թա՛լիմաթը ։

1 Վէ փարիսիկլէրտէն Նիկո-
տիմլէրին պիր վէճհիւիւ՝ Նիկո-
դեմոս իսմինտէ պիր ատէմ վար
2 իսի ։ Ա՛էգբիւր կէճէ իլէ Յի-
սուսուն եանընա կէլիպ օնա տէ-
սի քի՝ Ռա՛բբի՝ Ալլահտան խոճա
կէլտիկինի պիլիրիւզ · զիրա հիչ
քիմսէ Ի՛Ալլահ պիլէմինճէ օլմազ-
սա էպու սէնին էթտիկին մի՛ւ-
3 ճիզ՛ճլարը իչլէ յէմէզ ։ Յիսուս
ճէվապ վէրիպ օնա տէսի քի՝ Կէր-
չէք կէրչէք տէրիմ սանա , տէյիր
պիր քիմսէ նէնիտէն ուղմադըգա ,
Ալլահըն փատիշահլըղընըը կէօրէ-
4 մէզ ։ Նիկոդեմոս օնա տէսի
քի՝ Պիր ատմ իհթիյար իքէն ,
նի՞ճէ ուղա պիլիր · էնէնտէն
անատընըն գարընընա կիրիպ ուղ-
5 մադըգա մի տիր ։ Յիսուս
ճէվապ վէրտի քի՝ Կէրչէք կէր-
չէք տէրիմ սանա , էյիր պիր
քիմսէ սուտան վէ Րուհտան ուղ-
մազսա , Ալլահըն փատիշահլըղը-
6 նա կիրէմէզ ։ Թէնտէն ուղան՝
Թէն տիր · վէ Րուհտան ուղան՝
7 րուհ տուր ։ Ամանա՝ Այզէ էշ-
նիտէն ուղմադ կէրէք տիր տէ-
8 տիմ Թա՛ճճիւպ էյմէ ։ Էսիզ-
կեար՝ իսթէտիյի եէրէ էսէր · վէ
օնուն սէսինի իշիտիրսին , լաչին
նէ՛րէտէն կէլտիկինի վէ նէրէ-
յէ կիթտիկինի պիլմէզսին · Րուհ-
տան ուղմուշ հէր քիմսէ՝ պէյզէ
9 տիր ։ Նիկոդեմոս ճէվապ վէրիպ
օնա՝ Եպու չէյլէր նի՞ճէ օլա-
10 պիլիր տէտի ։ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնա տէսի քի՝ Այն Իսրայէ-
լին խոճասը իքէն , պու չէյլէրի
11 պիլմէ՞զ մի սէն ։ Հէրչէնէ կէրչէք
տէրիմ սանա քի՝ պիլտիյիմիզի
սէօյլէրիզ , վէ կէօրտիւիւմիւզիւ
չէհատէթ էտէրիզ · վէ Ի՛չէհա-
տէթիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ ։
12 Էյէր սիզէ եէրտէքի չէյլէրի
սէօյլէտիմտէ ինանմազսանըզ · սի-
զէ կէօքտէքի չէյլէրի սէօյլէսէմ ,
13 Նի՞ճէ ինանճաղընըզ ։ Վէ
Իկէօյէ հիչ քիմսէ չըգմամըշ , իլլա
կէօքտէն էնէն Ինսան Օղլու քի
14 կէօքտէ տիր ։ Վէ Մովսէս էճօլ-
տէ եըլանը նիւքսէլթտիյի կիպի՝
Ինսան Օղլունա պէօյլէ նիւք-
15 սէլմէք կէրէք տիր · Որ հէր օ-
նա իման էտէն՝ զայ՝ օլմայա , իլ-
լա Էպէտի հայաթա մալիք օլա ։
16 Էօյիա Ալլահ տիւնեայը պու
գատար սէվտի քի՝ քէնտի պիրիճ-
ճիք Օղլունու վէրտի , թա քի
հէր օնա inանան՝ զայ՝ օլմայա ,
իլլա էպէտի հայաթա մալիք օ-
17 լա ։ Էօյիա Ալլահ քէնտի Օղ-
լունու տիւնեայա կէօնտէրմէտի
քի՝ տիւնեայը հիւքմ էտէ , իլլա
տիւնեա օնուն իլէ խէլաս պուլա ։
18 Օնա inանան՝ հիւքմ օլունմազ ,
ամմա inանմայան՝ հալա հիւքմ օլունմուշ տուր · զիրա
Ալլահըն պիրիճիք Օղլունուն ի-
19 մինէ իման էթմէմիշ տիր ։ Վէ
հիւքմ պու տուր քի՝ Նըշըգ աիւն-
եայա կէլտի , վէ ատմլէր՝ օն-
լարըն ա՛մէլլէրի եարամազ օլտու-
ղու իչլիւն գարանլըղը նըշըգտան
20 տահա զիյատէ սէվտիլէր ։ Էօյիա
Ուհեր քէօթիւ իշ իշլէյէն՝ նըշըգտան
իբրահ էտէր , վէ նըշըգա հէլմէզ
քի՝ ա՛մէլլէրի աշիքսաթ օլունմա-
21 յա ։ Ամմա հագիգաթը իշլէյէն՝
նըշըգա կէլիր , թա քի ա՛մէլլէրի
աշիքսաթ օլտար քի՝ Ալլահ իլէ
իշլէնմիշ տիրլէր ։
22 Պունտարտան սօնկրա՝ Յիսուս
շայիրտէրի իլէ Եհուտիայի ան
տիյարընա կէլտի , վէ օնտար իլէ
օրատա էյլէնիպ ՙվաֆթիզ էտէր
23 իսի ։ Վէ Յովհաննէս տահի
ՙՍաղէմին եանընտա Այինոնտա
վաֆթիզ էտէրիտի , զիրա օրա-
տա չօգ սուլար վար իսի · վէ ոիւ-
տիպ վաֆթիզ օլունրլար իսի ։
24 Չիւնքի Յովհաննէս տահա զընձ-
տանա գօնուլմամըշ իսի ։
25 Իմտի Յովհաննէսին շայիրտէ-
րի իլէ Եհուտիլէրին պէյնինտէ
փաքլէնմէ խուսուսունտա միսա-
26 հէսէ օլտու ։ Վէ Յովհաննէսէ

ա Ռուտ. Լ. 4 ։ Պ. Ջ. 33. 38. 51. 63։ ժզ. 28։ Գոր. բ. 34։ ա Կոր. ժե. 47։ Եփես. դ. 9, 10։
բ Թես. ես. 9 ։
լ Պ. բ. 28։ ժբ. 32։
խ Խա. 36 ։ Պ. Ջ. 47։
ծ Հռով. ե. 8. ա Ցօհ. դ. 9 ։
կ Ղու. Թ. 56 ։ Պ. ե. 45 ։ ը. 15։ ժբ. 47 ։ ա Ցօհ. դ. 14։
հ Պ. ե. 24, ջ. 40. 47։ ի. 31 ։
յ . ա . 4. 9, 10, 11։ ը. 12 ։
ղ Ցոր. իդ. 13. 17։ Եփես. ե. 13։
ճ Պ. դ. 2։
մ ա Թագ. Թ. 4 ։
յ Մատ. դ. 5, 6 ։
ն Մատ. ժգ. 3։

— Պ. է. 50։ ժԹ. 39 ։
բ Գոր. ժ. 38 ։
գ Պ Թ. 16 33 ։ Գոր. բ. 22 ։
դ Պ. ա. 13։ Գաղ. Ջ. 15 ։ Տիտ. գ. 5։ Ցահ. ա. 18 ։ ա Պետ. ա. 23։ ա Ցօհ. դ. 9 ։
ե Մար. ժշ. 16 ։ Գոր. բ. 38։
զ Ժող. ժա. 5։ ա Կոր. բ. 11 ։
է Պ. Ջ. 53. 61 ։
ը Մատ. ժա. 27։ Պ. ա. 18։ է 16։ բ. 28։ ժբ. 49։ ժգ. 24։ Ի Խա. 32։

մէլէքլէրինին չըգըպ էնտիքլէրինի կէօրէճէքսինիզ։

ՊԱՊ Ի

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզին սույու շարապա թէպտիլ էթմէսի ։ 12 կափառնայումա վէ եռուսաղէմ կիթմէսի ։ 14 Ուրշ վէրիշ էտէնլէրի հէյքէլտէն գովմասը իլէ օրասընը թէմիզլէմէսի ։ 19 Քէնտինին էօլիւմունու վէ գըյամէթինի փէշին խապեր վէրմէսի ։ 23 Չօգ քիմսէլէրին մի՛ճիզաթլար սէպէպինտէն ինանմամասը ։

1 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Պաւլոս — Ապողոսին — Կանա չէվրինտէ տիւյիւնօլտու , վէ Յիսուսուն վաւլիտէսի 2 օրատա իտի ։ Վէ Յիսուս հէմ շայիրտլէրի տախի տիւյիւնէ տա՛ 3 վէթ օլունտու ։ Վէ շարապ էքսիլմէքլէ , Յիսուսուն վաւլիտէսի օնա՝ Հարապլարը եօգ տուր տէ 4 տի ։ Յիսուս օնա տէտի քի՝ Ինա՞ զարը՝ էսէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իշին վար . Տաա՛թըմ տա 5 հա կէլմէտի ։ Օնուն վաւիտէսի խըզմէթճիլէրէ՝ Ափէզ հէր նէ տէր 6 սէ , էյլէյին ոէտի ։ Վէ օրատա Էնհուտիլէրին փաքէյմէ ա՛ տէթինճէ տուրուսպ հէր պիրի իքի եա իւչ ոէտրէ պարապ թաշտան 7 ալթը քիսի վար իտի ։ Յիսուս օնարա տէտի քի՝ Կիսիլէրի տու իլէ տօլտուրուն . վէ օնարը թա աղզընա պէրապէր տօլտուրտու 8 լար ։ Վէ օնարա տէտի քի՝ Հիմտի չըգարըպ սօֆրաճը պա ջըյա կէօթիւրիւն . վէ կէօթիւր 9 տիւլէր ։ Վէ սօֆրաճը պաշը շարապ օլմուշ ունույու թաթընճա , (օ իսկ նէրէտէն օլտուղունու պիլմէզ իտի , ամմա սույու էնքսիշ օլան խըզմէթճիլէրը պիլիրլէր ի տի ,) սօֆրաճը պաշը կիւվէյիկէ 10 սէս էտիպ օնա տէտի քի՝ Հէր քէս էվվէլա էյի շարապը գօր , վէ սէրխօշլանտըգլարը վագըթ՝ օղ զէմանն աշաղասընը իճիրէր . սէն խէ էյի շարապը շիմտիյէտէ սագ 11 լատըն ։ Յիսուս մի՛ճիզաթլարընն պու իլքիտասընը Գալիլէա նընն կանա՝ չէվրինտէ էյլէյիկ՝ Էքէնտի ի՛զէթինի պէյան էյլէտի . վէ շայիրտլէրի օնա ինանտըլար ։

12 Պունտան սօնկրա կէրէք քէնտիսի կէրէք վաւլիտէսի վէ ըգաըընտաշլարը վէ շայիրտլէրի կափառնայումա էնտի , վէ օրատա պիր չօգ կիւն գալմատըլար ։

13 Վէ Ինհուտիլէրին պասէքի հադընն օլմաղ իլէ՝ Յիսուս Երուսաղէմտէ չըգտը ։ Վէ Իհէյքէլտէ սըղըրլար վէ գոյունլար վէ կէօյէրճինլէր սաթանըլարը՝ վէ սարընլարը՝ 15 րաքլարը օթուրուր պուլտու ։ Վէ իիլէրտէն պիր զամընը եափըպ հէվիսինի՝ հէմ գոյունլարը վէ սըղըրլարը հէյքէլտէն չըգարտը , վէ սարրաֆլարընն ագէսինի տէօքտինւ , վէ օնլարընն փիղնախթալա 16 րընը տէվիրտի ։ Վէ կէօյէրճին սաթանըլարա տէտի քի՝ Պունլարը պուրատան գալտընըն . էվէտէրիմին էվինի թիճարէթ խանէ 17 էթմէն ։ Վէ շայիրտլէրի խաթընըլարընա կէթիրտիլէր քի՝ Սիճնին էվինին ղայրէթի պէնի նէտի տէյիւ եաղընմընը տըր ։

18 Ինհուտի Էնհուտիլէր ճէվապ էտիպ օնա՝ Եպիճէ նէ՞ ա՛լամէթ կէօսթէրիրսին քի պունլարը էտ 19 տէրսին տէտիլէր ։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Ծու Հէյքէլի ընգըն , վէ օնու 20 իւչ կիւնտէ գալտընըյընմ ։ Իմտի Էնհուտիլէր՝ Պու Հէյքէլ գընգ ալթը ընլտա եափընտը , վէ սէն օնու իւչ կիւնտէ՞ մի պինա 21 էտէճէքսին տէտիլէր ։ Օ իսկ Էքէնտի թէնինին Հէյքէլի իչինն 22 սէօյլէյօր իտի ։ Իմտի էօնլէրէ տէն գընյամ էթտիյի զէման , հօնունն շայիրտլէրի խաթընըլարընա կէթիրտիլէր քի՝ պունու սէօյլէմիշ իտի , վէ քիթապա՝ Հէմ Յիսուսուն սէօյլէտիյի քէլամա ինանտընըլար ։

23 Վէ պասէք պայրամընտա՝ Երուսաղէմտէ իքէն , չօգ քիմսէ՝ օնուն էթտիյի մի՛ճիզաթլարընը կէօրմէնէրի իլէ՝ օնուն իսմինէ 24 իման էթտիլէր ։ Ընմա Յիսուս քէնտիսի՝ քէնտինի օնլարա ինանմազ իտի , չինընքի Հէփսին 25 նի պիլիր իտի ։ Վէ չինընքի՝ ատէմ իչինն պիր քիմսէնին չէհատէթ էթմէսինէ միւհթաճ տէյիլ իտի ։ Նզիրա քէնտիսի ատէմին

աէրունինաէ նէ՝ օլաուղունու պիշլէր իսի ։

ՊԱՊ Գ

1 Քրիսաոս Էֆէնտիմիզ Նիկոդեմոս եէնիսէն տօղմանըն իգիթիլը օլաուղունու Էյրէթմէսի ։ 14 Օնուն էօլիսինէ իման կէթիրմէք վաճխ օլաուղու ։ 16 Ալահըն տիւնեայա օլան ա՛պիմ մուհապպէթի ։ 18 Իմանսըզլըգ իչիւն հիւքմի ա՛զապ ։ 23 Յովհաննէսին վաֆթիզի՝ վէ Քրիսաոս Էֆէնտիմիզին հագիգնաա շէհատէթի վէ թա՛լիմաթը ։

1 Վէ փարիսիկլէրտանն Նիկոդեմոս իսիմլի պիր վլուճհիւր՝ Նիկոդեմոս իսիմնաէ պիր ատէմ վար 2իսի ։ Ա՛էգբիւր կէճէ իլէ Յիսուսուն եանընա կէլիպ օնա տէսի քի՝ Ռաբբի՝ Ալլահաան խօճա կէլտիկինի պիլիրիզ. զիրա հիչ քիմսէ Ա՛լլահ պիլէսինճէ օլմազսա էպու սէնին էթտիկլին մի՛ւճիզաա էպու սէնին էթտիկլին մի՛ւճիզ 3 Ճիզայ՛լարը իչլէ յէմէզ ։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա տէսի քի՝ Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սանա, Էէյրի պիր քիմսէ նէնիսէն տօղմադըգա, Ալլահըն փատիշահլըղընը կէօրէ 4 մէզ ։ Նիկոդեմոս օնա տէսի քի՝ Պիր ատէմ իհթիյար իքէն, նի՞ճէ տօղա պիլիր . նէնիսէն անաէրնըն դարնընա կիրիպ տօղ 5 մադա գաո՞ր մի տիր ։ Յիսուս ճէվապ վէրտի քի՝ Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սանա, Էէյրի պիր քիմսէ սուսան վէ Րուհտան տօղմազսա , Ալլահըն փատիշահլըղը 6 նա կիրէմէզ ։ Թէնտէն տօղան՝ թէն տիր . վէ Րուհտան տօղան՝ 7 րուհ տուր ։ Ամնա՝ Այճէ նէնիսէն տօղմադ կէրէք տիր տէ 8 տիյիմ թա՛ճճիպ էյմէ ։ Հիւզկիար՝ իսթէտիյի եէրէ էսէր . վէ օնուն սէսինի իշիտիրսին , լաքին նէ՛րէտէն կէլտիյինի վէ նէ՛րէտէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին . Րուհտան տօղմուշ հէր քիմսէ՝ պէօյլէ 9 տիր ։ Նիկոդեմոս ճէվապ վէրիպ օնա՝ Եպու չէ՛յլէր նի՞ճէ օլա 10 պիլիր տէտի ։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա տէսի քի՝ Ամն Իսրայէլին խոճասը իքէն , պու չէ՛յլէրի 11 պիլմէ՞զ մի սէն ։ Չէ՛րչէք կէրչէք տէրիմ սանա քի՝ պիլտիյիմիզի սէօյլէրիզ , վէ կէօրտիյիմիզիզու չէհատէթի էտէրիզ . վէ Բչէհատէթի էտէրիզ գապու էթմէզսինիզ ։ 12 Էյէր սիզէ եէրտէքի չէյլէրի սէօյլէտիմտէ ինանմազսանըզ . սիզէ կէօքտէքի չէյլէրի սէօյլէսէմ, 13 նի՞ճէ ինանաճադսընըզ ։ Վէ կէօյէ հիչ քիմսէ չըգմամըշ , իլլա կէօքտէն էնէն Ինսան Օղլու քի 14 կէօքտէ տիր ։ Վէ ԷՊովսէս չէօլտէ եըլանը նիւքսէլտիյի կիպի՝ Ինսան Օղլունա պէօյլէ նիւքսէլմէ 15 սէլմէք էրէք տիր . Վրի հէր օնա իման էտէն՝ զայ՝ օլմայա , իլա Էպէտի հայաթա մալիք օլա ։ 16 Էօյիա Ալլահ տիւնեայը պու գաւսար սէվտի քի՝ քէնտի պիրիճինի Օղլունու տիւնեայա կէօնտէրմէտի քի՝ տիւնեայը հիւքմ էտէ , իլլա տիւնեա օնուն իլէ խէլաս պուլա ։ 17 լա ։ Էօյիա Ալլահ քէնտի Օղլունու տիւնեայա կէօնտէրմէտի քի՝ տիւնեայը հիւքմ էտէ , իլլա տիւնեա օնուն իլէ խէլաս պուլա ։ 18 Օնա Ինանան՝ հիւքմ օլունմազ , ամմա Ինանմայան՝ հալա հիւքմ օլունմուշ տուր . զիրա Ալլահըն պիրիճինի Օղլունուն իսմինի Ինանմադըգընա 19 մինէ իման էթմէմիշ տիր ։ Վէ հիւքմ պու տուր քի՝ Նուր չիւնեայա կէլտի , վէ ատէմլէր՝ օնլարըն ա՛մէլլէրի հարամազ օլտուղունու իչիւն գարանլըղը նուրը սէվտիլէր ։ 20 տահա զիյատէ սէվտիլէր ։ Էօյիա Ինանան՝ հէր քէօթիւ իշ իշլէյէն՝ նուրա գէլմէզ քի՝ ա՛մէլլէրի աչիքեաը օլունմա 21 յա ։ Ամմա հագիգաթը իշլէյէն՝ նուրա գէլիր , թա քի ա՛մէլլէրի աչիքեաը օլաար քի՝ Ալլահ իլէ իշլէնմիշ տիրլէր ։

22 Պունլարտան սօնկրա՝ Յիսուս շայիրտլէրի իլէ Եհուտիյէ տիյարըննա կէլտի , վէ օնլար իլէ օրատա էյլէնիպ Ինվաֆթիզ էտէր 23 իսի ։ Վէ Յովհաննէս տահի Ինաղէմին եանընտա Այինոնտա վաֆթիզ էտէրիսի , զիրա օրատա չօգ սուլար վար իսի . վէ յինի տիպ վաֆթիզ օլունուլար իսի ։ 24 Չինէնքի Յովհաննէս տահա զինդանա գօնուլմամըշ իսի ։

25 Իսմի Յովհաննէսին շայիրտլէրի իլէ Եհուտիլէրին պէյնինտէ փաքլէնմէ խուսուսունտա միսալա 26 հէսէ օլտու ։ Վէ Յովհաննէսէ

Ա Ռաակ. Լ. 4 ։ Պ. Ջ. 33. 38. 51. 63. ժզ. 28. Գոր. Բ. 34. ա Կոր. ժԵ. 47. Եփես. գ. 9, 10.
Բ Թու. իա. 9 ։
Լ Պ. Ը. 28. ժբ. 32.
Խ Խա. 36 ։ Պ. Ջ. 47.
Ծ Հռով. Ե. 8. ա Ցօհ. գ. 9 ։
Կ Ղու. Թ. 56 ։ Պ. Ե. 45 ։ Ը. 15. ժբ. 47 ։ ա Ցօհ. գ. 14.
Հ Պ. Ե. 24. Ջ. 40. 47. Ի. 31 ։
Յ . ա . 4. 9, 10, 11. Ը. 12 ։
Ղ Ցոր. իդ. 13. 17. Եփես. Ե. 13.
Ճ Պաո. Ա. 1. 3 ։
Մ Պաո. գ. 5, 6 ։
Ն Պաո. ժգ. 3.

ա Պ. Է. 50. ժԹ . 39 ։
բ Գոր . ժ . 38 ։
գ Պ Թ. 16 33 ։ Գոր . Բ . 22 ։
դ Պ. ա. 13. Գաղ . Ջ. 15 ։ Տիա . գ. 5. Ցակ. ա . 18 ։ ա Պետ . ա . 23. ա Ցօհ. գ . 9 ։
ե Մար. ժԶ. 16 ։ Գոր . Բ . 38 ։
զ ԺողԺա. 5 ։ ա Կոր . Բ . 11 ։
է Պ. Ջ. 53. 61 ։
ը Պաո ժա. 27. Պ. ա . 18. Է 16 ։ Բ. 28. ժբ. 49. ժգ. 24.
թ Խա . 32 ։

Digitized by Google

թա եաթան օլ փատիշահա միւթա՛լիգ աստին օղլունա շիֆա վերմեսի ։

1 Իմոի Բապ՝ փարիսեցիլերին Յիսուս Յովհաննէստէն տահա զնյատէ շայիրտլէր էտիպ «վաֆթիզ էտեր տէյիւ իշլեթտիքլերինի տույ-
2 տուզտա , (Յիսուս իսկ քենտիսի վաֆթիզ էթմեզ իսի , իլլա օնուն
3 շայիրտլերի,) Նէհուտիսթանը պըրտաղըզ՝ թէգբար Գալիլեայա կիթ-
4 տի ։ Ա՛ն օնա Սամարիատան կէչ-
5 մէ-ք լազըմ իսի ։ Իմոի Իյակոբտուն քենտի օղլու Յովսէփ վեր-
տիյի չիֆթիւիյէ եագըն՝ Սամարիանըն Սուքար տէնիլէն պիր շէհ-
6 րինե կելտի ։ Ա՛ն օրատա Յակոբտուն պիր գույուսու վար իսի ։ Իմոի Յիսուս եօլտան եօրղուն օյ-
մաղ իլե՝ պէօյլէճէ գույունուն եանընտա օթուրուր իսի ։ Ու սա-
ա՛թ ալթը սուլարընտա իսի ։
7 Սամարիատան սու չէքմէյէ պիր գարը կելտի ։ Յիսուս օնա՝ Պանա իչմէյէ սա՛ վեր տէտի ։
8 Չիւնքի օնուն շայիրտլերի եէյէ-ճէք սաֆուն ալմագ իչուն շէհրէ
9 կիթմիշլեր իսի ։ Իմոի օղ Սամա-րիալը գարը օնա տէտի քի՝ Ա՛ն պիր նէհուտի օղուպ պէն պախ Սամարիալը գարը իքէն , նի՞ճէ պէնտէն իչմէյէ սա՛ տիլէրսին ։ զիրա Նէհուտիլէր՝ Սամարիալը-
10 լար իլէ գօնուշմազլար ։ Յիսուս ճէվապ վերիպ օնա տէտի քի՝ Էյէր Ա՛լլահըն պախշիշինի վե սանա՝ Պանա իչմէյէ սա՛ վեր տէյէն քի՛մ օլտուղունու պիլսէյիտին , սէն օնտան տիլէր իտին , վե օ սանա տապուհայաթ վերիր իտի ։
11 Գադը օնա տէտի քի՝ Էա՛ Բապ՝ սէնին սու չէքճէք գապըն եօգ տուր , վե գույու տէրին տիր ։ իմոի սէնին նէրէտէն ապուհայա-
12 թըն վար ։ Ա՛ն փէտերիմիզ Յա-կոբտան պէօյի՞ք մի սին , քի պի-ղէ պու գույույու վերտի , վե օն-տան քենտիսի վե օղուլլարը հէմ
13 տավարլարը իչտի ։ Յիսուս ճէ-վապ վերիպ օնա տէտի քի՝ Պու սուտան հեր իչէն՝ եինէ սուսայա-ճագ տըր ։ Համմա քիմ քի պէնիմ օնա վերճէյիմ սուտան իչէրսէ , էպէտէն ասլա սուսամայաճագ տըր։

ա Պ ա . 7. 15. 27. 34։

ա ա Կոր. դ. 7։ Եբր Ե. 4։ Յակ. ա. 17։
ե Պ. ա. 20. 27։
դ Մաղ. գ. 1։ Մար. ա. 2։ Ղու. ա. 17։
Ե Մատ. իբ. 2 ։ բ Կոր. ժա. 2։ Եփես. Ե. 25. 27։ Յայտ. իա . 9 ։
զ Երգ. Ե. 1։
է Իա . 13 ։ Պ . ը . 23։
Է Մատ. իբ. 18 ։ Պ. ա. 15. 27։ Հռո. թ. 5։ Գաղատ. Ժե. 47։
ը Պ . զ . 33։ ա Կոր. Ժե. 47։ Եփես. ա. 21։ Փիլ. բ 9։
թ Իա. 11։ Պ. ը. 26։ Ժե. 15։
ժ Հռով. գ. 4 ։ ա Յօհ. Ե. 10։
ի Պ. է . 16։
ի Պ. ա 16։
լ Մատ. ժա. 27։ իբ. 18։ Ղու . ժ . 22 ։ Պ . Ե. 20. 22։ Ժգ. 3 ։ Ժէ . 2։ Եբր. ը. 8։
խ Ամբ . բ . 4 ։ Պ . ա . 12։ զ . 47։ Իա. 15, 16։ Հռով . ա. 17։ ա Յօհ. Ե. 12։

կէլիպ օնա տէտիլէր քի՝ Նա Իօ-ճա՝ Յորդանանըն էօթէ եադա-սընտա սէնին իլէ օլուպ սէնին Ղու-ղէհատէթ էթտիյին քիմսէ՝ իչմէ-
27 օ վաֆթիզ էտէյօր , վէ հէվիսի օնա կէլիյօրլար ։ Յովհաննէս ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ա՛յտըմ հիչ պիր շէյ ալմազա գատիր տե-յիլ տիր , էյէր օնա կէօբտէն վէ-
28 րիլմիշ տէյիլ իսէ ։ Սիզ քէն-տինիզ պէնիմ իչլիւն շէհատէթ էտերսինիզ քի՝ Ս Ղէն Ք րիստոս տէյիլ իմ , ինլա օնուն էօնիւն-ճէ կէօնտէրիլմիշ իմ տէտիմ ։
29 Նկէլին քիմսէ իսէ , կիւվէյի օ տուր ։ «ամմա կիւվէյինին տօս-թու քի տուրուպ օնու իշետիր՝ կիւ-վէյինին սէսինտէն զնյատէսի իլէ սէվինիր ։ իմոի պէնիմ պու սէ-վինճիմ թէգբիլ օլմուշ տուր ։
30 Օնա պէօյիւմէ՛ք՝ ամմա պանա
31 քիւչի-լմէ՛ք կէրէ՛ք տիր ։ «Նօ-գարըտան կելէն՝ էհէվիսինտէն իւսթիւն տիր ։ «եէրտէն օլան՝ նէրտէն տիր , վէ նէրտէն սէօյ-լէդ ։ էկէօբտէն կելէն՝ էհէվիսին-
32 տէն իւսթիւն տիր ։ Ա՛ն չնէ քի կէօրտիւ վէ իշիդտի իսէ , օնու ղէհատէթ էտէր , վէ օնուն շէհա-տէթինի հիչ քիմսէ գապուշ էթ-
33 մէ ։ Օնուն շէհատէթինի գա-պուշ էտէն՝ «Ա՛լլահըն կէրչէ՛ք
34 օլտուղունու միւհրլէտի ։ Ի՛սի-բա Ա՛լլահըն կէօնտէրտիյի քիմ-սէ՝ Ա՛լլահըն քէլամլարընը սէօյ-լէդ ։ էհնն քի Ա՛լլահ օնա Րուհու
35 էէօլհիւ իլէ վէրմէզ ։ «Փէտեր Օղուլու սէվէր , վէ հէր շէյի օ-
36 նուն էլինէ վերմիշ տիր ։ Ի՛Օ-ղուլա իման էտէնին էպէտի հա-յաթը վար ։ ամմա Օղուլա ի-թաա՛թ էթմէյէն՝ հայաթի կէօր-մէյէ՛ք , իլլա օնուն իւզէրինտէ Ա՛լլահըն ղազապը գալըր ։

ՊԱՊ Դ

1 Քրիստոս Էֆենտիմիզին պիր Սամարիա-լը գարը իլէ սէօյլէշմէսի , վէ քենտի-նի օնա պէէյան էթմէսի , 27 Օնուն շա-յիրտլերինին թա՛ճիւպ էթմէկլերի , 31 Օնլարա՝ քէնտինին Ա՛լահըն շան ու ի՛զ-զէթի իչէրն զայրէթինէ թագրիր էթ-մէսի ։ 39 Շօգ Սամարիալլարըն օնա ի-նանմալարը , 43 Քրիստոսուն Գալիլեայա կիթմէսի . 46 վէ Կափառնայումտա խաս-

---

ա Պ . գ . 22. 26 ։
բ Ծն . լգ . 19 ։ խր . 22 ։ Ճես . իդ . 32 ։
դ Թագ . Ժէ . 24 ։ Ղու . թ . 52 , 53 ։ Գոր . Ժ . 28։
ծ Ես . Ժբ . 3 ։ խդ . 3 ։ Երեմ . բ . 13 ։ Զաք . Ժգ . 1 ։ Ժգ . 8 ։
է Պ . զ . 35. 59 ։

14 Իւրա օնա վէրէհէյիմ սու՝ ուն-
տա էպէտի հայաթա գայնար սու
15 փունկարը օլաճագ տըր : Էֆարը
օնա տէտի քի՝ Նա՛ Թապպ՝ սու-
սամայըմ վէ պուրայա սու չէքմէյէ
կէլմէյիմ տէյիւ պու սույու պանա
16 վէր: Յիսուս օնա՝ Կիթ գօճանը չա-
17 ղըր վէ պուրայա կէլ տէտի : Գարը
ճէվապ վէրիպ՝ Գօճամ եօգ տուր
տէտի . Յիսուս օնա տէտի քի՝
Գօճամ եօգ տուր տէյիւ էյի
18 սէօյլէտին : Օնրա պէշ գօճա ալ-
տըն , վէ շիմտի սէնին իւէ օլան
քիմսէ՝ գօճան տէյիլ տիր . պու-
19 նու կէրչէք սէօյլէմիշսին : Գա-
րը օնա տէտի քի՝ Նա՛ Թապպ՝
էկէօրիւյօրում քի՝ սէն պիր փէյ-
20 ղամպէր սին : Փէտրլէրիմիզ
Թպու տաղտա սէճատ գըլտըլար .
վէ սիզ՝ սէճատ գըլմագ կէրէք օ-
21 ղան մահալ Երուսաղէմատ տիր
22 տէրսինիզ : Յիսուս օնա տէտի
քի՝ Նա՛ գարը՝ պանա ինան քի՝
սատ՛թ կէլիր քի՝ էֆէտէրէ նէ՛
պու տաղտա նէ՛ տէ Երուսաղէմատ
22 սէճատ գըլաճագպընըզ : Սիզ՝
Նպիլմէտիդինիզ սէճատ գըլարը-
նըզ , պիզ՝ պիլտիյիմիզէ սէճատ
գըլարըզ . Էզնէրա խէլաս՝ Նէհու-
23 տիլէրտէն տիր : Լաքին սատ՛թ
կէլիր վէ հալա հազըր տըր քի՝
կէրչէք սէճատ գըլանլար փէտրէ
Երուհ իւէ վէ Կէրչէքլիւք իւէ սէճ-
տէ գըլաճագլար . զնրա փէտէր
տախի՝ օնա պէօյլէ սէճատ գըլան-
24 լարը խոթէր : Հ՚Նլահ Լուհ տուր ,
վէ օնա սէճատ գըլանլար բուհ իւէ
վէ կէրչէքլիւք իւէ սէճատ գըլտա-
25 լար կէրէք տիր : Գարը օնա
տէտի քի՝ Պիլնիրիմ քի Քրիստոս
Թէսմիյէ օլունան Մեսիա կէլիյօր .
օ կէլտիյի զէման՝ Նպիզէ հէր շէյի
26 խապէր վէրէճէք տիր : Յիսուս
օնա՝ Նզէն սանա սէօյլէյէն օ՛ իմ
27 տէտի : Կէ պունուն իւղէրինէ օ-
նուն շայիրտէրի կէլիպ՝ գարը ի-
նէ սէօյլէտիյինէ Թա՛ճճիւպ էթ-
տիլէր . ամմա հիչ քիմսէ՝ Նէ՞
խոթէրտին , եահօտ՝ Օնուն իւէ
Նէ՞ սէօյլէշնիրտին տէտէտի :
28 Իմտի գարը տէսթիխինի պրա-
ղըպ շէհրէ վարտը , վէ ատէմլէրէ
29 տէտի քի՝ Կէլէն , պանա Ֆճիւմէ
էթտիյիմ շեյլէրի սէօյլէյէն պիր
ատէմ կէօրիւն . սագըն պու
30 Քրիստոս օ՞լմասըն : Իմտի շէհր-
տէն չըգըպ՝ օնա կէլնիրլէր իտի :
31 Կէ պու արալըգ շայիրտըէր օնա
եալվարըպ՝ Նա՛ Իոճա Թաա՛մ
32 էյլէ տէրլէր իտի : Կէ օնլարա
տէտի քի՝ Կիզնն պիլմտիյինիդ
33 եէյճէք Թաա՛մըմ վար : Իմտի
շայիրտըէր պիրպիրինէ տէրլէր
իտի քի՝ Ո՛ճապա օնա պիր քիմսէ
34 եէյճէք կէթիրտի՞մի : Յիսուս
օնլարա տէտի քի՝ Զկէնիմ Թաա՛-
մըմ՝ պէնի կէօնտէրէնին իրատէ-
Թինի էթմէք՝ վէ օնուն իշինի
35 Թէքմիլ էթմէք տիր : Կիզ տէ-
մէ՞զ մի սէնիզ քի՝ տահա տէօրթ
այ վար , վէ պիչինն վագիթը կէլիր .
իշթէ սիզէ տէրիմ քի՝ կէօզլէրի-
նիզի գալտըրըպ՝ Թարլալարա պա-
գըն , Նզնրա հալա պիչինն իշինն
36 ագարմըշ տըրլար : Կէ Նպիչէն՝
իւճրկիթ ալըր , վէ էպէտի հայաթա
մահսուլ տէվշիրիր . շէյլէ քի
հէմ էքէն հէմ պիչէն՝ պէրապէր
37 սէվինէշլէր : Օ՞նրա պունտա
կէրչէք տիր օլ Թէսմիլ քի՝ Նքէն
պաշգա վէ պիչէն պաշգա տըր :
38 Պէն սիզի՝ սիզին էմէք չէքմէտի-
յինիզի պիչմէյէ կէօնտէրտիմ .
պաշգալարը էմէք չէքտի , վէ սիզ
օնլարըն էմէյինէ կիրտինիզ :
39 Կէ օլ շէհրտէն չօգ Սամարիա-
լըլար՝ Նհ՚իմմէ էթտիյիմ շէյլէ-
րի պանա սէօյլէտի տէյիւ շէհր-
տէթ էտէն գարընըն սէօզիւնտէն
40 օնա ինանտըլար : Իմտի Սամա-
րիալըլար օնուն եանընա կէլտիք-
լէրինտէ , օնլարըն եանընտա գալ-
սըն տէյիւ օնա եալվարըրլար
իտի , վէ օրատա Թպի կիւն գալտը :
41 Կէ օնուն քէլամը Նշկէն տահա
չօգ զիյատէ քիմսէլէր հնանտը-
42 լար : Կէ գարըյա տէտիլէր քի՝
Նրմէզէգ սէնին սէօզիւն Նշկէն ի-
նանմայօրուզ . զնրա Քէնտիմիզ
Նշկինթիճ , վէ կէրչէքտէն տիւն-
եանընն Խէլաս էտիճիսի Կրիստոս
պու տուր տէյիւ պիլնիրիզ :
43 Կէ Նքի կիւնտէն ասնկրա՝ օրա-
տան չըգըպ Գալիլեայա կիթտի :
44 Օ՞նրա Նյիսուս քէնտիսի շէհր-
տէթ էտի քի՝ պիր փէյղամպէ-
րին քէնտի վաթանընտա Նի՛թպա-
45 րը եօգ տուր : Իմտի Գալիլեա-

ատէմ կէօրիւն . սագընն պու
30 Քրիստոս օ՞լմասըն : Իմտի շէհր-
տէն չըգըպ՝ օնա կէլնիրլէր իտի :
31 Կէ պու արալըգ շայիրտըէր օնա
եալվարըպ՝ Նա՛ Իոճա Թաա՛մ
32 էյլէ տէրլէր իտի : Կէ օնլարա
տէտի քի՝ Կիզնն պիլմտիյինիդ
33 եէյճէք Թաա՛մըմ վար : Իմտի
շայիրտըէր պիրպիրինէ տէրլէր
իտի քի՝ Ո՛ճապա օնա պիր քիմսէ
34 եէյճէք կէթիրտի՞մի : Յիսուս
օնլարա տէտի քի՝ Զկէնիմ Թաա՛-
մըմ՝ պէնի կէօնտէրէնին իրատէ-
Թինի էթմէք՝ վէ օնուն իշինի
35 Թէքմիլ էթմէք տիր : Կիզ տէ-
մէ՞զ մի սէնիզ քի՝ տահա տէօրթ
այ վար , վէ պիչինն վագիթը կէլիր .
իշթէ սիզէ տէրիմ քի՝ կէօզլէրի-
նիզի գալտըրըպ՝ Թարլալարա պա-
գըն , Նզնրա հալա պիչինն իշինն
36 ագարմըշ տըրլար : Կէ Նպիչէն՝
իւճրկիթ ալըր , վէ էպէտի հայաթա
մահսուլ տէվշիրիր . շէյլէ քի
հէմ էքէն հէմ պիչէն՝ պէրապէր
37 սէվինէշլէր : Օ՞նրա պունտա
կէրչէք տիր օլ Թէսմիլ քի՝ Նքէն
պաշգա վէ պիչէն պաշգա տըր :
38 Պէն սիզի՝ սիզին էմէք չէքմէտի-
յինիզի պիչմէյէ կէօնտէրտիմ .
պաշգալարը էմէք չէքտի , վէ սիզ
օնլարըն էմէյինէ կիրտինիզ :
39 Կէ օլ շէհրտէն չօգ Սամարիա-
լըլար՝ Նհ՚իմմէ էթտիյիմ շէյլէ-
րի պանա սէօյլէտի տէյիւ շէհր-
տէթ էտէն գարընըն սէօզիւնտէն
40 օնա ինանտըլար : Իմտի Սամա-
րիալըլար օնուն եանընա կէլտիք-
լէրինտէ , օնլարըն եանընտա գալ-
սըն տէյիւ օնա եալվարըրլար
իտի , վէ օրատա Թպի կիւն գալտը :
41 Կէ օնուն քէլամը Նշկէն տահա
չօգ զիյատէ քիմսէլէր հնանտը-
42 լար : Կէ գարըյա տէտիլէր քի՝
Նրմէզէգ սէնին սէօզիւն Նշկէն ի-
նանմայօրուզ . զնրա Քէնտիմիզ
Նշկինթիճ , վէ կէրչէքտէն տիւն-
եանընն Խէլաս էտիճիսի Կրիստոս
պու տուր տէյիւ պիլնիրիզ :
43 Կէ Նքի կիւնտէն ասնկրա՝ օրա-
տան չըգըպ Գալիլեայա կիթտի :
44 Օ՞նրա Նյիսուս քէնտիսի շէհր-
տէթ էտի քի՝ պիր փէյղամպէ-
րին քէնտի վաթանընտա Նի՛թպա-
45 րը եօգ տուր : Իմտի Գալիլեա-

Ղ Գ . Ե . 38 ։

Ե Գագ՝ Գ . գ . 34 ։ ժէ . 2,3 ։ Հռով . գ . 23 ։ ա Ցօհ Ե . 20 ։

Ը Ղու . Է . 16 ։ իդ 19 ։ Գ . գ . 14 ։ Է . 40 ։

Ը Գատ . Թ . 7 ։

Ժ Բ Օր . ժբ . 5 . 11 ։ գ Թագ . Թ . 3 ։ բ Մն . Է . 12 ։

Ի Մաղ . ա . 11 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։

Լ Դ Թագ . ժէ . 29 ։

Խ Ես . բ . 3 ։ Ղու . իգ . 47 ։ Հռով . Թ . 4 , 5 ։

Ծ Փիլ . գ . 3 ։ Ա Գ . ա . 17 ։

Հ Բ Կոր . գ . 17 ։

Յ Խա . 29 . 39 ։

Ղ Գ . Թ . 37 ։ Մատ . իգ . 63 , 64 ։ Մար . ժգ . 61 , 62 ։

Ճ Խա . 25 ։

Ա Խա . 29 ։

Ե Գ . Ժէ . 8 ։ ա Ցօհ . գ . 14 ։

Զ Մատ . ժգ . 57 ։ Մար . գ . 4 ։ Ղու . գ . 24 ։

Digitized by Google

յա կէտիյինտէ , Գալիլեացլար՝ պայրամտա Երուսաղէմտէ օնուն
ա Պ . բ . 23 ։ գ . 2 ։ 46 Իմտի Յիսուս թէքրար Գա-
Ղբ օր . ժգ . 16 ։ լիլեանըն կանա ղեղինէ կէլտի քի՝
ա Պ . բ . 1 . 11 ։ ա՞օրատա սույու շարապ էյլէսի .
վէ փատիշահա միւթա՛լիգ պիր
ատէմ վար իսի՝ քի՝ օնուն օղլու
կափառնայուտնա խասթա իսի ։
47 Պու՝ Յիսուսուն Էֆհուտխթան-
տան Գալիլեայա կէլտիյինի ի-
շիթտիքտէ , օնա վարըպ եալվա-
րըը իսի քի՝ էնիպ օնուն օղլու-
նա շիֆա վէրէ . զիրա էօլիւյօր
ա ա Կոր . ա . 22 ։ 48 իսի ։ Իմտի Յիսուս օնա՝ Ին-
յէր ա՛լամէթլէր վէ մի՛ուճիզաթ-
լար կէօրմէզսէնիզ , հիչ ինան-
49 մայաճադարնըդ տէւտի ։ Օլ փա-
տիշահա միւթա՛լիգ ատէմ օնա՝
Էա՞ Բապպ՝ չօճուղում էօլմէզտէն
50 էն տէտի ։ Յիսուս օնա տէտի քի՝
Վա՛ր , սէնին օղլուն հաշայօր .
վէ օլ ատէմ՝ Յիսուսուն օնա տէ-
տիյի սէօզէ իման էթտի , վէ կի-
51 տէյօր իսի ։ Վէ տահա էնէր ի-
քէն , օնուն գուլլարը օնու գար-
շըլայըպ , վէ օնա խապէր վէրիպ
Չօճուղուն հաշայօր տէտիլէր ։
52 Իմտի օնլարա՝ էյիյէ տէօնտի-
յիւ սաա՛թտը սորտում , վէ օնա տէ-
տիլէր քի՝ Ընթիւնա տիւն սաա՛թ
53 եէտիտէ օնու պրադարը ։ Իմտի
պապասը անկլադը քի՝ Յիսուսուն
օնա Հէմման՝ Օղլուն հաշայօր տէ-
տիյի սաա՛թ տրը . վէ կէրէկ
քէնտիսի հէրէք պիւթիւն էվվ ի-
54 ման էթտի ։ Յիսուս Էֆհու-
տիսթանտան Գալիլեայա կէլտի-
յինտէ , թէքրար պու իքինճի
մի՛ուճիզաթը էյլէտի ։

Պ Ը Պ Ն

1 Քրիստոս էֆենտիմիզին Շարաթ հիւ-
նիւնտէ՝ օթուզ սէքիզ սէնէ խասթա օլան
քիմսէյէ չիֆա վէրմէսի ։ 10 Պունուն
իչիւն Եհուտիներին օնա զրատ սէօյ-
լէյիպ՝ օնու գօվալատըգլարը ։ 17 Օնուն
օնլարա ճէվապ վէրմէսի , վէ օնլարը իւ-
զամ էթմէսի . վէ փէտէրինին՝ 32 հէմ
Յովհաննէսին շէհատէթի իւէ , 36 վէ
քէնտինին ա՛մէլլէրի իւէ , 39 վէ Ֆի-
թիապի Շէրիֆաէն քէնտինին քիմ օլ
աուղունու կէօսթէրմէսի ։

1 ՚Պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Ին-
հուտիներին պայրամը օլուպ Յի-
2 սուս Երուսաղէմէ չըզտը ։ Վէ
Երուսաղէմտէ՝ Բիւօյունլար գո-
ֆուսունդա Ի՛պրանիէ Լեթհեզ-
դա տէնիլէն պիր հաւուզ վար
տրը քի՝ օնուն պէշ գուպպէսի
3 վար ։ Օնլարտա խասթալարըն՝
քէօրլէրին՝ թօփալարըն՝ գուրու-
մուշլարըն պիր չօգ գալապալըդը
սույուն տէփրէնմէսինի պէքլէյիպ
4 հաթտար իսի ։ Զիրա վագըթ պէ
վագըթ հաւուզա պիր մէլէք է-
նիպ՝ սույու թահրիք էտէր իսի .
իմտի սույուն՝ հարաքէթինտէն
սօնկրա իլք էնէն՝ հէր նէ խաս-
թալըդը օլսա իսի՝ սաղ օլուր ի-
5 տի ։ Վէ օրատա օթուզ սէքիզ
երլտան պէրու խասթա օլան պիր
6 ատէմ վար իսի ։ Յիսուս պու-
նուն խասթա հաթիմըդ օլտուղու-
նու կէօրիւպ չօգ զէմանտէն պէ-
րու օլտուղունու պիլմիյիպ , օ-
նա՝ Սաղալմագ իսթէ՞ր մի սէն տէ-
7 տի ։ Խասթա օնա ճէվապ վէր-
տի քի՝ Էա՞ Բապպ՝ սու թահ-
րիք օլունտուղունտա պէնի հա-
վուզա գօյա տէյիւ ատէմիմ եօք
տուր . ամմա պէն կէլիր իքէն ,
պէնտէն էվվել պաչգասը էնէր ։
8 Յիսուս օնա՝ Էվալդ , եաթաղը-
նը գալտրը , վէ եիւրիւ տէտի ։
9 Վէ տէր ա՛դապ օլ ատէմ սաղ
օլտու , հէմ եաթաղընը գալտրըպ՝
եիւրիւր իսի . վէ տօլ կիւն Շա-
10 բայի իսի ։ Իմտի Ընհուտիներ
շիֆա պուլմուշ քիմսէյէ Շա-
բաթ տրը , սաղա՝ եաթաղը գալ-
տրմագ ճայիզ տէյիլ միր տէտի-
11 լէր ։ Օնլարա ճէվապ վէրտի քի՝
Պէնի սաղալտան քիմսէ օ պանա՝
Ընաթաղընը գալտրը վէ եիւրիւ
12 տէտի ։ Իմտի օնա սիւալ էթտիլէր
քի՝ Պանա՝ Ընաթաղընը գալտրը
վէ եիւրիւ տէյէն ատէմ քի՞մ
13 տիր ։ Ը՛մմա շիֆա պուլան քիմ-
սէ՝ օնուն քիմ օլտուղունու պիլ-
մէզ իսի . զիրա Յիսուս՝ օլ մա-
հալտէ գալապալըդ օլտուղու իս-
14 չինն՝ սաղուշմուշ իսի ։ Պու չէյ-
լէրտէն սօնկրա՝ Յիսուս օնու
հէյքէլտէ պուլուպ օնա տէտի քի՝
Ի՛շթէ սաղ օլտուն , Ղարթըդ կիւ-

ա Ղեւ . իգ . 2 ։ բ Օր . ժգ . 1 ։ գ . 13 ։
բ Նէեմ . գ . 1 ։ ժբ . 39 ։

ե Մատ . թ . 6 ։ Մար բ . 11 ։ Ղու . է . 24 ։

դ գ . թ . 14 ։

է Եւ . ի . 10 ։ Նէեմ . ժգ . 19 ։ Երեմ . ժէ . 21 , ՚ ։ Մատ . ժբ . 2 ։ Մար . բ . 24 ։ գ . 4 ։ Ղու . գ . 2 ։ ժգ . 14 ։

ը Մատ . ժբ . 45 ։ գ . ը . 11 ։

Digitized by Google

նահ իշխեմ քի՝ տահա պէիթէր չէ-
15 յէ օղտամայասըն : Օլ ատեմ
վարըպ նէհուտիլէրէ խապեր վեր-
տիքի՝ օնու սաղալտան Յիսուս
խոհ :
16 Վէ պու սէպէպտէն նէհուտաի-
լէր Յիսուսու գօվլարլար իսի,
վէ օնու պու չէյլէրի Շարպաթ
կիւնիւնտէ էթտիյի իշխին էօղ-
17 տիւրմէք արարլար իսի : Ումա
Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրտի քի՝
Բփնտէրիմ շիմտիյէտէք իշլէյօր ,
18 պէն տահի իշլէրիմ : Էմմի ե՛ւս-
նուն իչինն նէհուտիլէր օնու էօղ-
տիւրմէք տահա զիյատ արարլար
իսի. զիրա տէյիլ եալընըզ Շա-
բաթը պօզար իսի , իլա քի Ընդ-
լահ քէնտի փնտէրի տիր տէմէքլէ՝
Բքէնտինի Ընդլահա միւսավի էտեր
19 իսի : Էմմի Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնլարա տէտի քի՝ կէրչէք
կէրչէք տերիմ սիզէ . Ո՞ղուլ
քէնտիդիյինտէն հիչ պիր շէյ է-
տնմէլ , էյէր փնտէրին պիր շէյ
էթտիյինի կէօրմէդէ . զիրա օ
հէր նէ էտէրսէ՝ Օղուլ տի քէ-
20 զալընը օնլարը էտեր : Օրիա
Բփնտեր Օղուլու սէվեր , վէ
քէնտինին ճէնմի՛ էթտիյի չէյլէ-
րի օնա կէօսթէրիր . էմ՛ օնա
պունլարտան տահա պէօյիւք ա՛-
մէլլէր կէօսթէրէճէք քի՝ սիզ
21 թա՛ճճիպ էտէյնիզ : Օրիա
փնտեր էօղուլէրի գալընըտընը վէ
հաչաթտընը կիպի՝ Ս՛ղուլ տահի
պէօյլէճէ իսթէճտիյի քիմսէլէրի
22 հաչտընը : Օրիա փնտեր տա-
հի հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէզ,
եիլա պիւթիւն հիւքմու Օղուլա
23 վէրմիշ տիր . Մնա քի ճիւմլէհի
փնտէրէ ի՛զզէթ էթտիքլէրի կի-
պի՝ Օղուլա պահէ ի՛զզէթ էտէ-
լէր . Ո՞ղուլա ի՛զզէթ էթմէյէն՝
օնու կէօնտէրէն փնտէրէ ի՛զզէթ
24 էթմէզ : Կէրչէք կէրչէք տերիմ
սիզէ քի՝ նպէնիմ սէօզիւմիս տինկ-
լէյէնին վէ պէնի կէօնտէրէնէ ի-
ման էտինին էպէտի հայաթը վար,
վէ հիւքմէ կէլմէդ . հիլա էօլիւմ-
25 տէն հայաթա կէչմիշ տիր : Կէր-
չէք կէրչէք տերիմ՝ սիզէ քի՝ տա-
ա՛թ կէլիր , վէ հալա հազըր
տուր քի՝ Յէօհուդան Իսքարիւո-
տէնին իշխէճէքլէր , վէ ի-
26 շխէնլէր տիրիլէճէքլէր : Օրիա
փնտէրին՝ քէնտինտէ հայաթը օղ-
տուղու կիպի՝ Օղուլա տահի
պէօյլէ քէնտինտէ հայաթը օղ-
27 մադ վէրմիշ տիր : Վէ Ղինսան
Օղուլու օլտուղու իչխինն Ցօնա հիւ-
քիմէթի տահի վէրմիշ տիր քի՝
28 հիւքմ էտէ : Պունա թա՛ճճիպ
էթմէն . զիրա սահ՛թ կէլիր քի՝
մէզարլարտա հէփ օյանլար օնուն
29 սէրինի իշլետճէքլէր . Վէ Ցէյի
իշլէր իշլէյէնլէր հայաթի գէյա-
մէդինէ՝ քէօնիւ իշլեր իշլէյէն-
լէր իսէ ա՛զապ ցդըյամէթինէ չը-
30 քարլար : Պպէն քէնտիլիյիմ-
տէն հիչ պիր շէյ էթմէյէ գա-
տիր տէյիլ իմ . իշլէմտիյիմի
կէօրէ հիւքմ էտէրիմ, վէ պէ-
նիմ հիւքմիւմ հագ տըր . զիրա
Հքէնտի իրատէթիմի տէյիլ՝ իլլա
պէնի կէօնտէրէնին իրատէթինի
31 արարըմ : Ինյէր պէն քէնտիմ
իչխուն շէհատէթ էտէրսէմ՝ շէհա-
տէթիմ կէրչէք տէյիլ տիր :
32 Պպէնիմ իչխուն շէհատէթ էտէն՝
պաշգասը տըր . վէ պիլէրիմ քի՝
պէնիմ հագդըմա էթտիյի շէհա-
33 տէթի չէ՛ղլէ տի՝ քէ-
տիկէն Յով-
հաննէսէ կէօնտէրտինիզ , վէ Ղկէր-
34 շէքլիյէ շէհատէթ էյլէտի : Էմ-
մա պէն շէհատէթի ատէմտէն ա-
լըմամ, լաքին պունլարը՝ սիզ խէ-
լաս պուլասընըզ տէյիս սէօյլէ-
35 րիմ : Օ՝ նանըպ Ներզզ վէրէն
պիր չըրադ իսի . վէ Ռսիզ՝ պիր
ազ զէման օնուն ըշղընտա մէս-
36 թուր օլմադ իսթէճտինիզ : Ընմա
պէնիմ՝ Յովհաննէսինքինտէն պէօ-
յիւք շէհատէթիմ վար . զիրա
փնտերին իճրա էթմէք իչխուն պա-
նա վէրտիյի ա՛մէլլէր՝ Հպու պէ-
նիմ իշլէտիյիմ ա՛մէլլէր՝ պէնի
փնտեր կէօնտէրտի տէյիս պէնիմ
37 իչխուն շէհատէթ էտէրլէր : Վէ
պէնի կէօնտէրէն փնտեր՝ պէնիմ
իչխուն քէնտիսի Ռշէհատէթ էթմիշ
տիր . հիչ պիր վագթի օնուն
սէօնիի իշխիմտինիզ , վէ Ռշէք-
38 լինի կէօրմէտինիզ : Վէ օնուն
քէլամը սիզտէ սաքին տէյիլտիր .
զիրա սիզ օնուն կէօնտէրտիյի
39 քիմսէյէ ինանմազընըզ : Ովի-
թապլարը թէֆթիշ էտին . զիրա
սիզ զանն էտերսինիզ քի՝ օնլար

Ը Դան . է . 13, 14 ։
Ց Խա . 22 ։ Գոր . ժ . 42, ժէ . 31 ։
Ժ Դան . ժբ . 2 ։ Մատ իե . 32, 33. 46 ։
Ի Ես . խզ . 19, ա Կոր ժէ . 52, ա Թես . գ . 15 ։
Ն Խա . 19 ։
Ւ Մատ . իզ . 39 ։ Պ . դ . 34, զ . 38. ։ Պ . բ . 14 ։ Յայտ . գ . 14 ։
Ւ Մատ . զ . 17, ժէ . 5, Պ . բ . 18 ։ ա Յօհ . է . 6, 7 . 9 ։
Ոչ Պ . ա . 15. 19 . 27 . 32 ։
Ջ Բ Պետ . ա . 19 ։ Պագ Մատ ժգ . 20 . իա . 26 ։ Մարբ . զ . 20 ։ ա Յօհ . է . 9 ։
Վ Պ . գ . 2 ։ ժ . 25 . ժէ . 24 ։
Տ Մատ . գ . 17, ժէ . 5 . Պ . գ . 27 . բ . 18 ։
Ր Բ Օր . գ . 12 . Պ . ա . 18 . ա Տիմ ա . 17 ։ ա Յօհ . գ . 12 ։
Ց Ես . ը . 20 . Լդ . 16 Ղուա . ժզ . 29 ։ Խա . 46 ։ Գոր . ժէ . 11 ։

Ե Պ . թ . 4 . ժդ . 10 ։ Ը Պ . է . 20 .
Բ Պ . ժ . 30 . 33 ։ Փիլ . բ . 6 ։
Ժ Խա . 30 ։ Պ . ը . 23 . թ . 4 ։ ժբ . 49, ժգ . 10 .
Է Մատ . գ . 17 ։ Պ գ 35 ։ Բ Պետ . ա . 17 ։
Ղ Ղու . է . 14 ։ ը . 51 . Պ . ժա . 25 43 ։
Ի Մատ . ժա . 27 . իը . 18 Խա 27 . Պ . գ . 35 . ժէ . 2 . Գոր ժէ . 31 . ա Պետ . գ . 5 ։
Ա ա Յօհ . բ . 23 ։
Ձ Պ . գ . 16 18 . ը . 40 47 ։ ը . 51 . ի . 31 ։ Հ ա Յօհ գ . 14 ։
Յ Խա . 28 ։ Եփես . բ . 1 . 5 . է . 14 . Հռ Ղ . բ . 13 .

Digitized by Google

իւէ էպէտի հայաթա մալիք օլուր-
սունուզ , վէ ՚պէնիմ իչիւն չէհա-
40 տէթ էտէն ծնլար տըր : Վէ էսիզ
պանա կէլմէք խաթէմէզինիզ քի՝
41 հայաթընըզ օլա : ՚Ընտիլէր-
42 տէն ի՝զզէթ ալմամ : Լաքին սի-
զի պիլմիշիմ քի՝ Ըլահընդն մու-
հապպէթի սիզուէ եօգ տուր :
43 Պէն՝ փէտէրին իսմի իւէ կէլմիշ
իմ , վէ պէնի գապուլ էթմէզսի-
նիզ . էյէր պիր ղայրիսի քէնտի
իսմի իւէ կէլնըսէ , օնու գապուլ
44 էտէճէքսինիզ : Ոիզ պիրի պի-
րինիզտէն ի՝զզէթ ալմագա օլուպ՝
ֆեալընըզ Ըլահտան օլան ի՝զզէ-
թի արամազ իքէն՝ նի՞ճէ իման
45 էտէպիլնէրսինիզ : Օնան էթմէն
քի՝ փէտէրէ սիզտէն պէն շէքվա
էտէճէյիմ . ՚սիզին շէքվա էտի-
ճինիզ վար տըր , եանէ սիզին իւ-
46 միտ էթտիյինիզ Ո՚ուսէս : Օ՚ն-
րա էյէր Ո՚ուսէսէ հնանսայրընը-
նըզ , պանա պախչ հնանընը իտի-
նիզ . Բզնրա օ՝ պէնիմ հագգըմ-
47 տա եազընը : Ընմա էյէր օնուն
եազընգլարընա հնանմազսանըզ ,
պէնիմ սէօզէրիմէ նի՞ճէ հնանա-
ճագսընըզ :

ՊԸՊ ՚Օ

5 Քրիստոս Եֆենտիմիզին պէշ պին քիմ-
սէյի պէշ էքմէք վէ իքի պալըգ իւէ
պէսէլէմսի : 15 Պաւնուն իւզէրինէ խալ-
գըն օնու փատիշահ էթմէյէ գալգըշ-
տըգլարը : 16 Լաքին օնուն սադընըզ՝
տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք շայիրտ-
լէրինէ վարմադը : 26 Ա՚ղաջսընճա պիրի-
քէն գալապալըղը՝ վէ քէնտիսինի տինկ-
լէյէն ճիւմլէ ճիսմանի գալպլէրի Թէք-
տիր էթմէսի : 32 Ինանանլարա քէնտի-
նէն հայաթ էքմէյի օլտուղունու Թագ-
ըիր էթմէսի : 66 Ձօգ շայիրտլէրին օնու
Թէրը էաիպ կէթմէլէրի : 68 Պետրոսուն
օնու իգդար էթմէսի : 70 Ցուդանըն չէյ-
Թան օլտուղու :

1 ՚Պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Յի-
սուս Գալիլեանըն Տիբերիա տէնի-
զինին էօթէ եագասընա վարդը .
2 Վէ օնուն արտընճա չօգ գալա-
պալըգ կիտէր իտի , զերա խաս-
Թալարըն իւզէրինէ իճրա էթտի-
յի ա՝լամԹլէրի կէօրիւրլէր ի-
3 տի : Վէ Յիսուս տուղա չըգըպ՝
շայիրտլէրի իւէ օրատա օԹուրու-
4 յօր իտի : Վէ Բնէհուտիլէրին
պայրամը պասնէք եագընն իտի :
5 Ընմտի Յիսուս կէօզլէրինի
գալտըրըպ՝ եանընա չօգ խալգ
կէլտիյինի կէօրտիւքտէ , փիլիպ-
պոսա տէտի քի՝ Պունլար եէյէլէր
տէյիւ նէ՞րէտէն էքմէքլէր սաԹուն
6 ալալըմ : Վէ պուսու՝ օնու սը-
նամագ իչիւն սէօյլէտի . զերա
քէնտիսի նէ՝ էտէճէյինի պիլիր
7 իտի : Փիլիպպոս օնա ճէվապ
վէրտի քի՝ ՚Պունլարա՝ հէր պի-
րիսի պիրէր փարչա ալմաղա պիլէ
իքի եիւզ տինարլըգ էքմէք եէԹ-
8 մէզ : Ընայիրտլէրինտէն պիրի Ա-
մոն Պետրոսուն գարընտաշը Ընդ-
9 րէաս օնա տէտի քի՝ Պուրատա պիր
քիւչիւք չօճուգ վար քի՝ օնուն
պէշ արփա էքմէյի վէ իքի պա-
լըղը վար , Իլաքին օնլար՝ պու
10 գատար քիշիյէ նէ՞ օլաճագ : Ընմ-
մա Յիսուս՝ Ընտիլէրի օԹուրտուն տէտի . վէ օլ մահալտէ չօգ
օԹ վար իտի , իմտի օլ աատիլէր՝
պէշպին քիշի գատար օլարագ՝ օ-
11 Թուրտուլար : Վէ Յիսուս էքմէք-
լէրի ալըպ՝ շիւքր էԹտիքտէն
սօնկրա , շայիրտլէրէ վէրտի , շա-
յիրտլէր տէ օԹուրանլարա . քէ-
զալիք խաթէտիքլէրի գատար պա-
12 լըգլարտան տախի : Վէ օնլար
տօյտուգտա , շայիրտլէրինէ տէտի
քի՝ Պիր շէյ զայ՝ օլմայա տէ-
յիւ արԹան փատչալարը Թօփլա-
13 յըն : Ընմտի Թօփլատըլար , վէ
պէշ արփա էքմէքլէրին՝ եէյէն-
լէրտէն արԹան գըըմնԹըլարը ի-
լէ օն իքի քիւֆէ տօլտուրտուլար :
14 Վէ օլ ատէմլէր՝ Յիսուսուն
էԹտիյի ա՝լամէթի կէօրտիւքլէ-
րինտէ , Ընայ տիւնեայա կէլէճէք
ադիէյդամըզը կէրէէքտէն պու
15 տուր տէտիլէր : Ընմտի Յիսուս
օնլարըն՝ օնու փատիշահ էթմէք
իչիւն կէլիպ օնու գափաճագլա-
րընը տույտուգտա , եինէ քէն-
տիսի եալընըզճա տուղա չէքիլտի :
16 Վէ Խախշամ օլտուղու զէմանի՝ օ-
նուն շայիրտլէրի տէնիզէ էնտի-
17 լէր : Վէ օնլար գայըղա կի-
րիպ՝ տէնիզին էօթէ եագասընա
կափառնայում կէլիրլէր իտի . վէ
հալա գարանլըգ օլտու , վէ Յի-
18 սուս օնլարա կէլմիշիլ իտի . Տէ-
նիզ տախի չօգ բիւզկիար էսմէ-
19 յիլէր՝ գապարըյօր իտի : Ընմտի

օնլար քիւրէք չէքերէք իյիրմի պէշ եափօա օթուզ զէվկ գատար կիմէտիքտէ, Յիսուսու կէօրսիւլէր քի՝ տէնիզին իւզէրինտէ եիւրիւ-յէրէք գայըղըն ետնընա կէլիյօր
20 իսի , վէ գօրգուլար : Վէ օ օն-լարա՝ պէն իմ՝, գօրգմանտա՝ :
21 Իմմի օնու ճանը կէօնիւլտէն գա-յըղա ալարլար • վէ տէր ա՛գապ գայըդ՝ օնլարըն կիտէճէքլերի եէ-րէ եէթիշսի :
22 Ընթէսի կիւն՝ տէնիզին էօթէ եափաընտա տուրան խալգ՝ օրտուա օնուն շայիրտէրինին պիտսիի օ-պիր գայդատան մա՛տա եօղ իտի-յինի՝ վէ Յիսուսուն՝ շայիրտէրի իւչ պէրապէր գայըղա կիրմիտի-յինի՝ իւլա՝ շայիրտէրի եալընըդ կիճի-միշ օլտուդլարընը կէօրսիւք-
23 տէ • Ումմա Տիպերիատան՝ Բադպ շիւքր էթտիքտէն սօնկրա էքմէք եէտիքլէրի եէրէ եափըն պաղա
24 գայըդլար կէլսի •) Իմմի խալգ Յիսուսուն հէմ շայիրտէրինին օ-րտուա օլմադըդընը կէօրսիւքլէ-րինտէ , օնլար տախի գայըդլարա պինիպ՝ Յիսուսու արայարագ կա-
25 փառնայումա կէլտիկէր : Վէ օնու տէնիզին էօթէ եափընտա պուլ-մադըդա , օնա՝ Լա՛ Ռաբի պուրա-յա նէ՞ զէման կէլտին տէտիկէր :
26 Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Ակերչէք կերչէք տերիմ սիզէ , պէնի՝ միւճիզաթլար կէօր-տիւինիւզ իչիւն տէյիլ՝ իլլա էքմէքլէրտէն նէտիյինիզ վէ տօյ-տուդունուզ իչիւն արայօրսունուզ :
27 Ինէնֆ օլան եէյէճէք իչիւն տէյիլ՝ էիլա սիզէ Ինսան Օղլունուն վէ-րէճէյի էպէտի հայաթա գալսըն եէ-յէճէք իչիւն իշէյին • Ղզիրա փէ-
28 տէր Ընկՙ օնու միւհրլէտի : Իմ-ոի օնա՝ Ընկՙ ըսհրն ա՛մէլէրինի իշ-լէյէճիմ տէյիւ նէ՞ էտէճիմ տէ-
29 տիլէր : Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնլարա՝ Ընկՙ ըսհրն ա՛մէլի պու տուր քի՝ օնուն էկօնտէրտիյի քիմնէյէ
30 իմսն էտէսինիզ տէտի : Իմի օ-նա տէտիկէր քի՝ Էյա սէն նէ՞ մի՛ւճիզաթ էտէրսին քի կէօրիւպ սանա իմսն էտէճիմ• նէ՞ իշլէր-
31 սին : Ումպալարընըդ չէօլտէ մանանայը եէտիկէր , նիճէ քի՝ Ո՛նլարա եէմէյէ կէօքտէն էքմէք

32 վէրտի տէյիւ եազընմըշ տըր : Իմմի Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Ակերչէք կէրչէք տերիմ սիզէ , կէօքտէն օլան էքմէյի սիզէ Մովսէս վէրմի-տի • լաքին կէօքտէն օլան Ակերչէք էքմէյի փէտերիմ սիզէ վէյիր :
33 Օ՛նրա Ընկՙ ըսհրն էքմէյի՝ կէօքտէն էնիպ տէ տիւնեայա Հայաթ վէրէն
34 տիր : Իմմի Ֆօնա՝ Նա՛ Բադպ պիզէ պու էքմէյի տայմա վէր
35 տէտիկէր : Վէ Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Ճայաթ էքմէյի պէն իմ • Հպանա Ակելէն՝ ասլա աճընդ-մայաճագ , վէ պանա իման էտէն՝ հիչ ասլա սուսամայաճագ տըր :
36 Յ՛աքին սիզէ տէրիմ քի՝ պէնի հէմ կէօրտիւնիւզ , հէմ իման
37 էթմիյօրսինիզ : Ըվէտէրին ճիւմ-լէ պանա վէրտիյի՝ պանա կելէ-ճէք տիր • վէ Ֆպանա կելէնի՝ ասլա տիշարը չընգամայաճաղըմ՝ :
38 Օ՛նրա կէօքտէն էնտիմ քի՝ Ֆտէ-յիլ քէնտի իրատէթիմի՛ չիլա պէ-նի կէօնտէրէնին իրատէթինի էտէ-
39 յիմ : Վէ պէնի կէօնտէրէն փէ-տերին իրատէթի պու տուր քի՝ Ըճիւմլէ պանա վէրտիյինտէն հիչ պիրինի ղայ՝ էթմէյիմ , իլլա օնու
40 սօն կիւնտէ տիրիլտէյիմ : Վէ պէնի կէօնտէրէնին իրատէթի պու տուր քի՝ Ըօղլուլու հէր կէօրէն վէ օնա իման էտէն՝ էպտի հայա-թա մալիք օլա • վէ օնու սօն կիւնտէ տիրիլտէյիմ :
41 Իմոի Յէհուտիլէր՝ կէօքտէն էնէն էքմէք պէն իմ տէտիյի ի-չիւն օնտան էօթիւրիւ մըրըլտա-
42 նըդ տէրլէր իտի քի՝ Ֆու Յով-սէփին օղլու Յիսուս տէյիլ մի քի պիզ օնուն փէտերինի վէ վա-լիտէյինի պիլիրիզ • իմոի պու նի՞ճէ՝ կէօքտէն էնմիշիմ տէր :
43 Իմոի Յիսուս ճէվապ վէրիպ օն-լարա տէտի քի՝ Պիրի պիրինիզ
44 իլէ մըրըլտանմայն : Ըպանա հիչ քիմսէ կելէմէզ , էյէր պէնի կէօնտէրէն փէտէր օնու չէքմէ-սէ , վէ պէն օնու սօն կիւնտէ տի-
45 րիլտէճէյիմ : Ֆփէյղամպէրլէր-տէ՝ Վէ ճիւմլէսի Ընկՙ ըսհրան էօյրէտիլմիշ օլաճագլար տէյիւ եազընմըշ տըր • իմոի Ըվէտէր-տէն հէր իշլիտէն վէ էօյրէնէն՝
46 պանա կելիր : Ֆէյիւ քի փէ-

ե Պաղ. Պ. դ. 15։
զ Խա. 48. 50։
է Պ. դ. 14։ ե. 37։
ը Խա. 26. 65։
ժ Խա. 45։
թ Մատ. իգ. 24։ Պ. ժ. 28, 29։ Բ Տիմ. բ. 19։ ա Ցօհ. բ. 19։
ի Մատ. իզ. 39։ Պ. ե. 30։
լ Պ. դ. 34։
խ Պ. ժ. 28։ ժե. 12։ ժը. 9։
ծ Խա. 27։ 47. 55։ Պ. գ. 15, 16։ դ. 14։
կ Խա. 55։ Պ. դ. 14։
հ Մատ. գ. 17։ ժե. 5։ Մար. ա. 11։ թ. 6։ Ղու. գ 22։ թ. 35։ Պ. ա. 33։ ե. 37։ ը. 18։ Գար. բ. 22։ բ Գետ. ա. 17։
ձ ա Ցօհ. գ. 23։
ղ Մատ. ժբ. 38։ ժզ. 1։ Մար. ը. 11։ ա Կոր. ա. 22։
ճ Ել. ժզ. 15։ Թուա. ժա 7։ Նե-եմ. թ. 15։ ա Կոր. ժ. 3։
մ Սաղ. հը. 24, 25։
ն Մատ. ժգ. 55։ Մար. գ. 3։ Ղու. դ. 22։
շ Եբր. ա. 4։ Խա. 66։
ո Եռ. ծգ. 13։ Եբեմ. լ. 34։ Մ՚ղք. գ. 2։ Եբր. ը. 10։ ժ. 16։
չ Խա. 37։
պ Պ. ա. 18։ ե. 37։

Digitized by Google

տէրի քիմնէ կէօրմիւշ՝ տիւր՝ իլլա °օլ քիմնէ քի Ղլաճհատան տըր ,
47 փեհէրի օ՛ կէօրմիւշ տիւր : Կէր-
չէք կէրչէք տէրիմ սիզէ , Հապա
նա ինանան՝ էպէտի հայաթա մա-
48 լիք օլուր : ՊՊէն հայաթի էքմէ-
49 յի իմ : ըՊապայարընըղ չէօլտէ
մանանպայը նէտիլէր , վէ էօլսիւ-
50 լէր : ղԿէօջատէն էնէն էքմէք պու
տուր քի՝ օնտան պիր քիմնէ նէր
51 իսէ էօլմէզ : Պէն հայաթի էքմէյի
52 իմ քի՝ ֊կէօքատէն էնտիմ : Նյհէր
պիր քիմնէ պու էքմէքտէն նէրսէ ,
էպէտէն նաշայաճագ տըր . հէմ
տախի էպէնիմ վէրէճէյիմ էքմէք՝
տիւնեանընն հայաթը իչիւն վէրէ-
ճէյիմ թէնիմ տիր :
53 Յոմի Նյհէուտիէրը †մապէյնլէ-
րինտէ նիզա էտիպ՝ °Պու պիզէ
նի՞ճէ թէնինի նէմէք իչիւն վեր-
մէյէ գատիր տիր տէրլէր իտի :
54 Յոմի Յիսուս օնլարա ատտի քի՝
կէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ ,
ֆէյէր Նյնատ Ողուննուն լթէնինի
նէմէզսէնիզ , վէ օնուն գանընը իչ-
մէզսէնիզ , քէնտիէրինիզտէ հա-
55 յախընըղ օլմազ : °Պէնիմ թէ-
նիմի նէյէն վէ գանըմը իչէն՝ է-
պէտի հայաթա մազլէք տիր , վէ պէն
օնու սօն կիւնտէ տիրիլտէճէյիմ :
56 Օհիրա թէնիմ՝ կէրչէքտէն թա-
ա՛մ տըր , վէ գանըմ՝ կէրչէքտէն
57 իչէքի տիր : Թէնիմի նէյէն վէ
գանըմը իչէն՝ ֆպէնտէ զալըր ,
58 պէն տախի օնտա ֆԼԷՐԸՄ : Տիրի
օլան փէտէր պէնի նի՛ճէ կէօն-
տէրտի իսէ՝ վէ պէն փէտէրլին
վասիթասը իլէ նաշարըմ , պէնի
նէ յէն տախի էօյլէ պէնիմ վասի-
59 թամ իլէ նաշայաճագ : ֆԿէօք-
տէն էնէն էքմէք պու տուր . պա-
պալարընըղ մանանպայը նէյիպ էօլ-
տիւքլէրի կիպի տէյիլ տիր . պու
էքմէյի նէյէն՝ էպէտէն նաշայաճագ :
60 Պու չէյլէրի՝ կափառնայումտա
թա՛լիմ էտէր իքէն ճէմաա՛թ
նէրինտէ սէօյլէմի :
61 ֆՅոմի շայիրտլէրինտէն չօգ
քիմնէլէր իչնի՛տիքլէրինտ՝ Պու
սէօզ սէրթ տիր , պուննու քի՛մ
62 տինկլէյէպիլիր տէտիլէր : Վէ
Յիսուս՝ շայիրտլէրինին պու չէյ
իչիւն մըրըլտանտըղլարընը տէ-
բունինտէ պիլմէյիլէ , օնլարա
տէտի քի՝ Ալիզ պո՞ւ մի սիւրչմիւ-
63 բիյօր . Իյոմի էյէր Նյնատ
Ողուննուն մուգատտէմա օլտուղու
նէրէ չըգտըղընը կէօրիւրսէնիզ
64 նէ՛ պէ՞ճէնէճէ՛ինիզ : Նէ՞յտի վէ-
րէն՝ բուհ տուր , թէն՝ հիչ պիր
ֆայիտէ էթմէզ . պէնիմ սիզէ
սէօյլէտիյիմ սէօզլէր՝ բուհ տուր
65 վէ հայաթ տըր : Իլաքին սիզտէն
պա՛զը քիմնէլէր վար քի՝ Ինանմազ-
լար . զիրա ֊Յիսուս՝ Ինանմայան-
լար քիմլէր օլտուղունու վէ օնու
էլէ վէրէճէք օլան քիմ օլտուղու-
66 նու էվվէլտէն պիլիր իտի : Վէ
տէրիտի քի՝ Պունուն իչիւն Խսիզ
տէտիմ քի՝ հիչ քիմսէ պանա կէ-
լէմէզ էյէր օնա վէհէրիմտէն
վէրիլմիշ տէյիլ իսէ :
67 ֆՊունտան սէօյլէ՝ օնուն շա-
յիրտլէրինտէն չօգ քիմսէլէր կէ-
րիյէ կիթտիլէր , վէ արթըգ օնուն
68 իլէ կէզմէզլէր իտի : Նյմոի Յիսուս
օնիքիլէրէ՝ Սի՛զ տախի մի կիթ-
69 մէք իսթէրսինիզ տէտի : Սիմոն
Պետրոս օնա ճէվապ վէրտի քի՝
Նյա՛ Թապպ քիմէ՞ վարթալըմ , Խնէն-
տէ էպէտի հայաթ սէօզլէրի վար .
70 Վէ Նպիզ իման էթտիք , վէ
անկլատըգ քի՝ սէն Նպնուլլահ
71 Վրիհատոս սըն : Յիսուս օնլա-
րա ճէվապ վէրտի քի՝ ֊Պէն սիզ
օնիքի քիմսէյի սէ՞չմէտիմ մի ,
Խամմա սիզտէն պիրի շէյթան տըր :
72 Վէ պո՛ունու Սիմոն օղլու Նսխարի-
ովտլու Յուդա իչիւն սէօյլէր իտի . զիրա օ՛ օնիքիլէրին պիրի
իքէն՝ օնու Նյլէ վէրէճէք իտի :

ՊԸՊԻՆ

1 Քրիստոս Նֆէնտիմիզին քէնտի խըսմ-
լարընըն չան ու ի՛զէթ սէվգիլէրինի վէ
ճէհաբէթի նալայըգալէրինի թէքտիր
էթմէսի՝ 10 Գալիլեատան՝ չարը պայ-
բամընա չըգմասը , 14 Հէյքէտե խալ-
գա թա՛լիմ էթմէսի , 45 Փարիսեցիլէ-
րին քէնտի խըզմէթքեարլարընա ցԻսու-
սու թուխմատըգլարը իչիւն տարբտըգ-
լարը , վէ նիկոդեմոսու օնա թէսահ-
հիւպ էթմէսի իչիւն ա՛զարլատըգլարը ,

1 Վէ Յիսուս՝ պու չէյլէրտէն
սօնկրա Գալիլեատա կէզէր ի-
տի . զիրա Նյհուտիսթանտա
կէզմէք իսթէմէզ իտի , ֊Չիւն քի
Նյհուտիէր օնու էօլտիւրմէք ա-
րարլար իտի :

Digitized by Google

2 Ա՛ն Իսկուտիլէրին չատը
3 պայրամը եագըն իտի : Իմտի
գարընտաշլարը օնա ատտիլէր քի՝
Պուրատան կէօչ , վէ շայիրտլէ-
րին տախի իշէտիյին ա՛մէլլէրինի
կէօրէլէր ատ՛յիս Իսկուտիսթանա
4 կիթ : Օ՛իրա հիչ քիմսէ հօգ
քի՝ պիր չէյի կիզլնճէ իշէյիպ
տ՛ քէնտիսի աշկըեար օլմասընը
իսթէյէ . էյէր պունլարը իշէր-
սէն , քէնտինի տիւնեայա պէյան
5 էյլէ : Օ՛իրա Բգարընտաշլարը
պիլէ օնա իման էթմէզլէր իտի :
6 Իմտի Յիսուս օնլարա ատտի քի՝
Եպէնիմ վագթըմ տահա եէթմիշ
մէտի , լաքին սիզին վագթընըզ
7 տայիմա հազըր տըր : Ը՛նինա
սիզէ պուղդ էտէմ՛զ , ամմա պա-
նա պուղդ էտէր . եզիրա սէն օն-
տան էօթիւրիւ շէհատէի էտէրիմ
քի՝ օնուն . ա՛մէլլէրի եարամազ
8 տըր : Ահ պու պայրամա չըգըն .
պէն պու պայրամա տահա չըգամ՛ ,
եզիրա պէնիմ վագթըմ տահա
9 թէգիլ օլմամըշ տըր : Օնլարա
պու շէյլէրի սէօյլէյիպ Գալիլեա-
10 տա գալըր : Լ՛ամմա օնուն գարընտաշ-
լարը չըգտըգտա , օլ զէմման քէն-
տիսի՝ տախի՝ աշկըեարէ տէյիլ իւ-
լա կիզլնճէ կիպի պայրամա չըգտը :
11 Իմտի Իսկուտիլէր օնու պայ-
րամտա արայըպ՝ Օ՝նէրէտ տիր
12 տէրլէր իտի : Ա՛յ Իօնան հագդը-
նատ խալգընն արասընտա չօգ փը-
սըլթը վար իտի . եպա՝ զըլսրը՝ Լ-
յի տիր տէրլէր իտի , պաշգալարը՝
Նօ՛գ իւլա խալգը ազտըրըյօր տէր-
13 լէր իտի : Լ՛ամա Հնէհուտիլէրին
գօրգուտու սէպէպինտէն՝ հիչ քիմ-
սէ օնտան էօթիւրիւ աշկըեարէ
սէօյլէմէզ իտի :
14 Ա՛յ արթըգ պայրամ եարը օլ-
տուգտա՝ Յիսուս Հէյքէլէ չըգտը ,
15 վէ թա՛լիմ էտէր իտի : Ա՛յ Իհէ-
հուտիլէր թա՛ճճիպ էտիպ՝ Պու
քիմսէ էօյրէնմէմիշ իքէն , նի՞ճէ
քիթապլարը պիլիր տէրլէր իտի :
16 Իմտի Յիսուս օնլարա ճէվապ
վէրիպ տէտի քի՝ Իմէնիմ թա՛լի-
միմ քէնտիմին տէյիլ տիր , իւլա
17 պէնի կէօնտէրէնին տիր : Ինչէր
պիր քիմսէ օնուն իրատէթինի էթ-
մէք խթէրսէ , պու թա՛լիմտէն
էօթիւրիւ՝ Ա՛ստահատն մը եօխսա
պէն քէնտիլի յիմտէն մի սէօյլէրիմ
18 տէ՛յիս անկլայաճագ տըր : Հա՛յէն-
տիլի յինտէն սէօյլէյէն՝ քէնտի ի՛ւ-
զէմինի արար . ամմա օնու կէօն-
տէրէնին ի՛զէթինի արայան՝ հագ
օ տուր , վէ օնտա նահագլըգ եօդ
19 տուր : Ա՛ովսէս սիզէ չէրիա՛թը
վէ՞րմէտի մի , վէ սիզտէն հիչ քիմ-
սէ չէրիա՛թը իչրա էթմէդ :
20 Ը՛նի՞չէն պէնի էօլտիւրմէք ա-
րայընըզ . խալգ ճէվապ վէրիպ՝
Տ՛էնինին վար , սէնի քի՞մ էօլ-
21 տիւրմէք արայար տէտի : Յիսուս
ճէվապ վէրիպ օնլարա տէտի քի՝
Պիր ա՛մէլ իշլէտիմ , վէ պունուն
իչինէն հէփինիզ թա՛ճճիպ էտէր-
22 սինիզ : Ա՛ովսէս սիզէ սիւննէթի
վէրտի , (տէյիլ քի Ա՛ովսէստէն
տիր , չիլա պապալարտան տըր ,)
վէ շաբաթ կիւնիւնտէ ատէմ սիւն-
23 նէթի էտէրսինիզ : Ընչէր առէմ
շաբաթ կիւնիւնտէ սիւննէթի օլու-
նուբտա , չէօյլէ քի Ա՛ովսէսին շէ-
րիա՛թը պօզուլմայա , Շաբաթ
կիւնիւնտէ պիր պիւթիւն ատէմ
սաղ էթտիյիմ իչինի՝ պանա տա-
24 րըլը՞ր մը սընըզ : Հիւքօրիւնիւչէ
կէօրէ հիւքմ էթմէն , իւլա հագ
հիւքմ էտիյէն :
25 Իմտի Իերուսաղիմլիլէրտէն պա՛-
զըլարը տէրլէր իտի քի Իօլտիւր-
մէք արատըգլարը պու տէյի՞մի .
26 Ա՛յ իչինէ աշկըեարէ սէօյլէր , վէ
օնա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէզլէր .
՞ա՛ճապա վլուճիւլէրը պունուն
Ք՛րիստոս օլտուղունու կէրչէքտէն
27 անկլատըլա՞ր մը : Լ՛ակին պունուն
նէ՛րէտէն օլտուղունու պիլիրիզ .
Ք՛րիստոս իսէ կէլա՛կի զէմման՝
Ներէտէն օլտուղունու քիմսէ պիլ-
մէզ :
28 Իմտի Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ
էտէրէք չաղըրըպ տէտի քի՝ Պէ-
նի տէ պիլիրսինիզ , նէրէտէն օլ-
տուղումու տախի պիլիրսինիզ . վէ
Ը՛քէնտիլի յիմտէն կէլմէմիշլիմ ,
ամմա պէնի կէօնտէրէն՝ Հկէրչէք
տիր , Հքի օնու սիզ պիլմէզսի-
29 նիզ : Լ՛պէն օնու պիլիրիմ , զիրա
օնտան իմ՛ , հէմ պէնի օ՛ կէօն-
30 տէրտի : Իմտի օնու թուտմագ
արայլար իտի . ամմա Հօնուն իւ-
զէրինէ հիչ քիմսէ էլ սալմատը ,
զիրա օնուն սաա՛թը տահա կէլմէ-

Բ Ղեւ . իգ . 34 ։
Գ Մատ . ժգ . 46 ։ Մար . գ . 31 ։ Գործ . ա . 14 ։
Դ Մար . գ . 21 ։
Է Գ . բ . 4 ։ ը . 20 ։ Խա 8 . 30 ։
Զ Գ . ժե . 19 ։
Է Գ . գ . 19 ։
Ը Գ . ը . 20 ։ Խա . 6 ։
Թ Գ . ժա 56 ։
Ժ Գ . թ . 16 ։ ժ . 19 ։
Ի Մատ . իա 46 ։ Ղու . է . 16 ։ Գ . զ . 14 ։ Խա . 40 ։
Լ Գ . Թ . 22 ։ ժբ . 42 ։ ժԹ . 38 ։
Խ Մատ . ժգ . 54 ։ Մար . զ . 2 ։ Ղու . գ . 22 ։ Գործ . բ . 7 ։
Ծ Գ . գ . 11 ։ ը . 28 ։ ժբ . 49 ։ ժգ . 10 . 24 ։
Կ Գ . ը . 43 ։
Հ Գ . է . 41 ։ ը . 50 ։
Ձ Եւ . իդ . 3 ։ բ Օր . լԳ . 4 ։ Գ . ա . 17 ։ Գործ . է . 38 ։
Ղ Մատ . ժբ . 14 ։ Մար . գ . 6 ։ Գ . 16 . 18 ։ ժ . 31 . 39 ։ ժա . 53 ։
Ճ Գ . ը . 48 . 52 ։ ժ . 20 ։
Մ Ղեւ . ժբ 3 ։
Յ Յն . ժէ . 10 ։
Ն Գ . է . 8 . 9 . 16 ։
Շ Բ Օր . ա . 16 . 17 ։ Ռ . 23 ։ Գ . ը . 15 ։ Ճակ . բ . 1 ։
Ո Խա . 48 ։
Չ Մատ . ժգ . 55 ։ Մար . զ . 3 ։ Ղու . գ . 22 ։ Գ Պագ . Գ . ը . 14 ։
Պ Գ . է . 43 ։ ը . 42 ։
Ջ Գ . է . 32 ։ ը . 26 ։ Հբ . ռ . 4 ։
Ռ Գ . ա . 18 ։ ը . 55 ։
Վ Մատ . ժա . 27 ։ Գ . ժ . 15 ։
Տ Մար . ժա . 18 ։ Ղու . ժԹ . 47 ։ 19 ։ Խա . 20 ։ Գ . ը . 37 ։
Ր Խա . 44 ։ Գ . ը . 20 ։

Digitized by Google

31 մի՛ իսի՛ : Վէ՛ չնալգտան չօգ քիմ-
սէլէր օնա իսանտըլար , վէ՛ Վրիս-
տոս կէլտի՛յի զէման պուննուն էր-
տի՛յի մի՛ւ՝ճիզալճ՛լարտան զի՛յատէ՞
մի էտէճէք տէրլէր իտի :
32 փարիսեցիլէր՝ խալգըն օնտան
էօթիւրիւ պուննճ՛իլ՛յին փըսըլթը
է՛ծտի՛յինի իչլիտի՛լէր , վէ փարի-
սեցիլէր հէմ պաշ քեսհինլէր օ-
նու թուլմադ իչ՛ին խըզ՛մէթքեար-
33 լար կէօնտէրտիլէր : Իտմի Յիսուս
տէտի քի՝ «Պիր աշ վագըթ տա-
հա սիզին իլէ պէրապէր իմ , ան-
տ՛ն պէնի կէօնտէրէնէ կիտէրիմ :
34 Պ՛նի արապյաճադսընըզ , վէ
պուլմայաճադսընըզ . վէ պէնիմ
օլաուդում՝ նէրէ՛ սիզ կէլէմէզ սի-
35 նիզ : Իտմի Նէհուտիլէր վապէ՛յ-
լէրինտէ տէտի՛լէր . Պու նէ՞րէյէ
վարաճագ քի՝ պիզ օնու պուլմա-
յաճաղըշ . ա՛ճապա Նէոնանիլէրէ
պրոքոփո *տաղըլմըշ օլա՛լարա՞ մը
վարըպ՝ Նէոնանիլէրէ թա՛լիմ է-
36 տէ՛ճէք : Պու՝ պէնի արապյաճագ-
սընըզ վէ պուլմայաճագսընըզ վէ
պէնիմ օլաուդում նէրէ սիզ կէ-
լէմէզսինիզ տէտիյի սէօզ նէ՞տիր :
37 Վէ՛ ծպապրատին էն պէօյիւք կիւ-
նիւ օլան սօն կիւնտէ՝ Յիսուս
տուրտու , վէ չաղըրըպ տէտի քի՝
Ի՛ն՝ էր պիր քիմսէ սուսամըշ իսէ ,
38 պանա կէլսին , վէ իչսին : Պանա
քիմ քի իման էտէրսէ , քիլապըն
տէտիյի կիպի՝ Ծօնուն գարնընտան
ապուհայ սիթ ըրմագ՛լարը ագաճագ-
39 լար : Վէ՛ էպուննու՝ օնա իման է-
տէնլէրին ալաճագ՛լարը Պուհատան
էօթիւրիւ սէդ՛լէվիլ իտի . զէրա
Յիսուս տահա տի՛զ՛զէ՛ն՛էմէտի-
յի իչ՛իւն Պուհ էլ Վուտա տա-
40 հա Վէռէնիշ տէ՛յիլ իտի : Իտմի
խալգտան չօգ քիմսէլէր պու սէօ-
զիւ իչլիթուքատ՝ Ծ՛օ՛լ փէ՛յղամ՛պէր
կէրչէ՛քտէն պու տուր տէրլէր իտի :
41 Պաշգալարը՝ Ա՛վ՛ր՛իստոս պու
տուր տէրլէր իտի . ամմա զայրիլէ-
րի տէրլէր իտի քի՝ Նա Վ՛ր՛իստոս
42 Իվաղիլեատա՞ն մը կէլիր . Ա՛վ՛ի-
թապ տէ՞մէտի մի քի՝ Վ՛ր՛իստոս
Դաւիթին զևըրրի յէ՛ի՛նէն վէ
Պ՛ետ՛լէհէմ՝ն օլտուդու քէօյտէն
43 Պ՛ռ՛ի՛չ՛էմտէն կէլիր : Ծ՛ոմտի օ-
նուն իչ՛իւն խալգտա փըրդա օլտու :
44 Վէ՛ Էօնալարտան պա՛զ՛ըլարը օնու

թուլմադ իսթէրլէր իտի . լաքին
օնուն իւ զէրինէ հիչ քիմսէ էլ սալ-
մատը :
45 Իտմի խըզ՛մէթքեարլար պաշ
քեսհինլէրէ վէ փարիսեցիլէրէ կէ-
տիլէր , վէ պուննլար օնլարա՝ Օ-
նու նէ՞չ՛իւն կէթիրմէտինիզ տէ-
46 տիլէր : Խըզ՛մէթքեարլար ճէվապ
վէրտիլէր քի՝ Ա՛ֆալա պիր քիմսէ
պու ատէմ՝ կիպի սէօյլէմէմ՛իշ տիր :
47 Իտմի փարիսեցիլէր օնլարա ճէվապ
վէրտիլէր քի՝ Ա՛իզ տէ մի ալտան-
48 տընըզ : Էվ՛ իւճ՛իւ՛նէ՛ն եախօտ
փարիսեցիլէրտէն օնա հիչ պիր
49 քիմսէ Ի՛նանը՞մը . Խ՛ալա պու չ՛է-
րիա՛թը պիլմ՛իյէն խալգ՝ պ՛ա-
50 տուա՛լը տըրըլար : Ծ՛օնա կէճ՛ի իլէ
կէլէն՝ հէմ օնլարտան պիրի օլան
51 Նիկոդեմոս օնլարա տէտի քի՝ Ի՛չա՛
պիզիմ չ՛էրիա՛թըմըզ պիր ատէմի
էվվէլա իչ՛ետիպ նէ՛ էթմ՛իյինի
անկլամայընճա , օնա հիւքմ էտէ՞ր
52 մի : Ա՛՛ֆալ վէրիպ օնա տէտիլէր
քի՝ Ա՛կ՞ն տէ մի Գալիլեատան սըն .
Ի՛թ՛քի՛թ էյլէ , վէ պա՛գ քի՝ Հվա-
լիլեատան փէ՛յղամպէր գալգմազ :
53 Վէ՛ հէր պիրի էվինէ կի՛մ՛տի :

ՊԸՊ Ը

1 Քրիստոս Էֆէնտիմի՛զ զի՛նատա Թու-
թուլան զարըլը գուրթարմ՛ընը : 12 Փէն-
տինն տիւնեանըն բ՛չըղը օլտուդունու
վա՛զ էթ՛մէտի , վէ քէնտի Թա՛լիմ՛ընը
նը Հագգ կէօսթէրմէտի : 33 Եէհուտի-
լէրէ՝ Աբրահամ՛ն զիւրրի՛յէթի օլտուզլարը
իչ՛իւն էօյիւնտիւ-քլէրինէ ճէվապ վէր-
մէտի . 59 վէ օնլարըն օրթասընտան պիր
եանա չէքիլմէտ :

1 Վէ՛ Յիսուս Օ՛ղ՛լի՛նլիք տաղ՛ընա
2 վարըը : Վէ՛ սապահ՛լայըն Թէք-
բար Հէ՛յքէլէ կիլիտի , վէ պիւ-
թիւն գավմ օնա կէլելէր իտի .
վէ օթուրուպ օնլարա էօյրէտիր
3 իտի : Վէ՛ քեաթիպլէր վէ փարի-
սեցիլէր օնա՝ զի՛նատա Թուրթու-
մուշ պիր գարը կէտի՛էրտիլէր . վէ
օնու օրթասա տուրտուրտուպ օնա
4 տէտիլէր քի՝ Նա՞ Խ՛օճա՝ պու
գարը զի՛նա էտէր իքէն ա՛մէ՛ լու-
5 զէրինտէ Թուլթուլտու : Վէ՛ Մովսէս
սէս չ՛էրիա՛թտա պիզէ՝ պէօյլէ-
լէր Թաշ՛լանալար տէ՛յիս էմր էթ-
6 տի . իտմի սէն նէ՞ տէրսին : Վէ՛
պունու օնու սընամագ իչ՛իւն տէ-

Ա Մատ. ժբ. 23 : Պ. գ. 2 : բ. 30 :
– Պ. ժգ. 33. ժզ. 16 :
ֆ Ովս. ե. 6. Պ. բ. 21. ժգ. 33 :
ֆ Ես. ժա. 12 : Ցակ. ա. 1 : ա. Պետ. ա. 1. ֆ Գէս. բ. 36 :
ֆ Ես. ծե. 1 : Պ. զ. 35 : Ցայտ. իբ. 17 :
– բ Օր. ժբ. 15 :
ԲՌաք. ժբ. 4. Ես. ժբ. 3 : խգ. 3. Պ. դ. 14.
ֆ Ես. խգ. 3 : Ցովէլ. բ. 28 : Պ. ժզ. 7. Գոր. բ. 17. 33. 38 :
ֆ Պ. ժբ. 16. ժզ. 17 :
ֆ բ Օր. ժբ. 15. 18. Պ ա. 21 : զ. 14 :
Ղ Պ. գ. 42. զ. 70 :
ֆ Ա. ա. 52 : Պ. ա. 46 :
ը Սաղ. ճբ. 11 : Երեմ. իգ. 5 : Միք. ե. 2. Մատ. բ. 5 : Ղուկ. բ. 4 :
ֆ ա Թագ. ժզ. 1. 4 :
ֆ Խա. 12 : Պ. թ. 16. ժ. 19 :
ֆ Խա. 30 :

Ա Մատ. է. 29 :
ֆ Պ. ժբ. 42. Գոր զ. 7. ա Կոր. ա. 20. 26. բ. 8 :
ֆ Պ. գ. 2 :
ֆ Օր. ա. 17. ժէ. 8. ԼԱ. ժթ. 15 :
ֆ Ես. թ. 1, 2 : Մատ. դ. 15 : Պ. ա. 46 : Խա. 41 :
– Ղուկ. ի. 10 : բ Օր. իբ. 22 :

Digitized by Google

տիլէը, Թա քի օնտան Թէչէքքի էթմէյէ սէպէպլէրի օլա. ամմա Յիսուս աշաղա էյիլիպ՝ փարմազը 7 իլէ եէրէ եազար իտի: Վէ օնա սիւալ էտիպ տուրմազտա օլմազլէրի իլէ, տօղրուլուպ օնլարա՝ Բիվիշտէն կիւնահսրդ քիմ իսէ՝ էվվէլա օ՛ օնուն իւզէրինէ Թաշը ա՛Թաբն 8 տէտի: Վէ ենէ աշաղա էյիլիպ՝ 9 եէրէ եազար իտի: Վէ օնլար ի՞չ ՚ի՛Թիքլէրինտէ, զամիրտէն ա՛զըլանըպ՝ իսԹիյարլարտան պաշլայարագ էն սօնկրաքլէրէ վարա՛նտէք էտիրէր պիրէր տիշարը չըգարլար իտի. վէ Յիսուս օրՀատա առւրան գարը Իլէ եալը10 նըշ գալար: Իտի Յիսուս տօչրուլուպ գարդտան մա՛տա հիչ քիմսէյի կէօրմէ՛քտէ, օնա տէտի քի՝ Նա՞ գարը՝ օվ սէնտէն չի՞քեայէթի էտինէլէր հա՞նի, պիրի առլա սէնին իւզէրինէ հիւքմ է՞Թա11 մէտի մի: Օ տաԽի՝ Հիչ պիրի եա՞ Թապպ տէտի. իտոի Յիսուս օնա տէտի քի՝ Պէն տախի սէնին իւզէրինէ հիւքմ էՊմէմ. վա՛ր, վէ ԽարԹըզ կիւնահ իշլէմէ:

12 Իտոի Յիսուս հինէ օնլարա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Ըպէն տիւնեանլարը ըշդը իմ՝ պէնիմ արտըմճա կէլէն՝ առլա գարանլըգտա կէզմէյէճէք, իլա Հայտի ըշդըդնա 13 մալը օլաճագ տը՛ր: Իտոի փարիսեցիլէր օնա՝ Եիվէն քէնտին իչիւն Հէհաւէթ էտէրսին, Հէհաւէթին 14 Հագ տէյիլ տիր տէտիլէր: Յիսուս ՃէվապՎէրիպ օնլարա տէտի քի՝ Եյէրչէ պէն քէնտիմ իչիւն Հէհաւէթ էտէրսէմ տէ՝ Հէհաւէթիմ Հագ տը՛ր, զիրա նէ՛րէտէն կէլմիյիմի վէ նէ՛րէյէ կիւԹիյիմի պիլիրիմ. Եսիզ իսէ՝ նէրէտէն կէլմիյի՛ր նա նէ՛րէյէ կիւԹիյիր15 մի պիլմէզլինիզ: Բիվիզ ԹէնՃէ հիւքմ էտէրսինիզ. Խպէն հիչ 16 քիմսէյի հիւքմ էՊմէմ: Վէ էյէրչէ պէն հիւքմ էՊեԽէմ տէ՝ պէնիմ հիւքմիմ Հագ տը՛ր. զիրա նէ՛րէտէն կէլմէմիչ՝ նէ՛րէյէ կիւԹիյիմ վէ նէ՛րէյէ կիւԹիյիմի պիլիրիմ. Եսիզ իսէ՝ նէրէտէն կէլմիյի՛ր նա նէ՛րէյէ կիւԹիյիր15 մի պիլմէզլինիզ: Բիվիզ ԹէնՃէ հիւքմ էտէրսինիզ. Խպէն հիչ 16 քիմսէյի հիւքմ էՊմէմ: Վէ էյէրչէ պէն հիւքմ էՊեԽէմ տէ՝ պէնիմ հիւքմիմ Հագ տը՛ր,

31 Նա չօգ քիմսէ ինանաքլար : Իմմի Յիսուս օնա իման էտէն նէհուտիլերէ տէտի քի՝ Նէյէր սիզ պէնիմ քէլամըմտա գալըբսանըզ, կէր-
32 չէքտէն շայիրտլերիմ սինիզ։ Վէ կէրչէքլիսի պիլէճէքսինիզ, վէ էկէրչէքլիք սիզի ազատ էտէճէք
33 տիր : Օնա ճէվապ վէրտիլէր քի՝ Պիզ Ըբրահամ զուրբիյէթի իզ, վէ հիչ պիր վագիթ քիմսէյէ դուլ օլմամըշըզ • սէն նի՞ճէ՝ Ազատ օ-
34 լաճագսընըզ տէրսին : Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրտի քի՝ Կէրչէքէ կէրչէք տէրիմ սիզէ, Կիւնահը գուլու
35 տուր : Վէ գուլ՝ էպէտէն էվտէ գալմազ • օղուլ՝ էպէտէն գալըբր :
36 Իմմի էյէր Օղուլ սիզի ազատ էտէրսէ , ճին վագի՝ ազատ օլա-
37 ճագսընըզ : Ըբրահամ զուրբիյէթի օլտուղունուզու պիլիրիմ • Համմա պէնի էօլտիւրմէք արար սընըզ, զիրա քէլամըմ սիզտէ եէր
38 էյմէզ : Պէն փէտէրիմին նա-ներնտա կէօրտիւյիւմիւ աէօյլէրիմ՝ վէ սիզ տահի պապանըզըն եանընտա կէօրտիւյինիւզիւ էտէրսինիզ :
39 Ա՛էվապ վէրիպ օնա՝ Պիզիմ պապամըզ Ըբրահամ տըր տէտիլէր • Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Էյէր Ըբրահամըն էվլատլարը օլսայըտ-ընըզ , Ըբրահամըն ա՛մէլլէրինի իշ-
40 լէր իտինիզ : Հ՚իմտի իսկ պէնի էօլտիւրմէք իսթէրսինիզ, պիր ատէմի քի՝ սիզէ Ա՚ստուծոյ ի-շլինթիյիմ կէրչէքլի պէ աէօյլէմիշ-իմ • Ըբրահամ պունու էթմէտի :
41 Սիզ՝ պապանըզըն ա՛մէլլէրինի իշ-լէրսինիզ • իմոի օնա տէտիլէր քի՝ Պիզ զինատան տօղմամըշըզ • Եալըզ փէտէրիմիզ վար՝ Էոնէ Ա՚ստուծ :
42 Իմմի Յիսուս օնլարա տէտի քի՝ Եէյէր Ա՚ստուծ փէտէրինիզ օլսա-յըտը , պէնի սէվէր իտինիզ , Եչիւն քի պէն՝ Ա՚ստուծոյ էզգ-տըմ , վէ կէլտիմ • Եգնրա տէ յիլ քի քէնտիլի յիմտէն կէլտիմ , լա-
43 քին պէնի օ՝ կէօնտէրտի : Ո՞ւի՞չ-իւն պէնիմ սէօյլէտիյիմի անկ-լամազընըզ , օլ սէպէպտէն քի պէնիմ քէլամըմը տինկլէյէմէզսի-
44 նիզ : Եայիզ պապանըզ չէյթան-տան սընըզ , վէ պապանըզըն ար-զուլէրինի իճրա էթմէք իսթէրսի-նիզ • օ՝ իպլիիտտէն ատէմ էօլ-տիւրիւճիւ իտի , վէ Եհազ տա տուր-մատը , զիրա օնտա հագ եօգ տուր • եալանը սէօյլէտիյի վազթ՝ քէն-տինինքիլէրտէն սէօյլէր • զիրա եալան սէօյլէյիճի՝ վէ օնուն պա-
45 պասը տըր : Իմմա պէն հագ-դը սէօյլէտիյիմ իչիւն՝ պունա
46 հինանմազընըզ : Անզտէն՝ քի՞մ պէնտէ կիւնահ իսպաթ էտէ պի-լիր • վէ էյէր հագ սէօյլէր ի-սէմ, նի՞չիւն պունա հինանմազը-
47 նըզ : Ա՚լլահտան օլան՝ Ա՚լլահըն սէօզլէրինի տինկլէր • սիզ պու սէ-պեպտէն տինկլէմէզսինիզ , չիւն քի Ա՚լլահտան տէյիլ սինզ :
48 Իմմի Յէհուտիլէր ճէվապ վէրիպ օնա՝ Եայի տո՞ճէյօրմույուզ քի՝ Սամարիալը սըն վէ հճինինին վար
49 տէտիլէր : Յիսուս ճէվապ վէրտի քի՝ պէնիմ ճինիմի եօգ տուր , լա-քին փէտէրիմի ի՛զզէթլէրիմ , վէ սիզ պէնի թահգիր էտէյօրսու-
50 նուզ : Եայիմա պէն քէնտի ի՛զզէ-թիմի արամամ • օնու արայան վէ
51 հիւքմ էտէն վար տըր : Էէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ Ըէյէր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը կէօ-զէտիրսէ , էպէտէն ասլա էօլմէմ
52 կէօրմէյէճէք տիր : Իմմի Նէ-հուտիլէր օնա տէտիլէր քի՝ Հիմ-տի պիլտի՛ք քի ճինինին վար • Ըբ-րահամ հէմ վէֆաթլամըշըլէր էօլ-տիւ , վէ սէն՝ Եայէր պիր քիմսէ քէլամըմը կէօզէտիրսէ , էպէտէն ասլա էօլմէմ թամամյաճագ տէր-
53 սին : Էէն վէֆաթ էթմիշ պապա-մըզ Ըբրահամուան պէօյիւ՞ք մի սին • փէյղամպէրլէր տահի վէ-ֆաթ էթտիլէր • սէն քէնտինի
54 քի՞մ էտէր սին : Յիսուս ճէվապ վէրտի քի՝ Եայէր պէն քէնտիմի ի՛զզէթլէյէօրսամ , ի՛զզէթիմ հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր • Եպէնի ի՛զ-զէթլէյէն՝ փէտէրիմ տիր քի սիզ օնուն իչիւն Ա՚լլահըմըզ տըր տէր-
55 սինիզ • Վէ Էօնու պիլմէտինիզ, ամմա պէն օնու պիլիրիմ • վէ է-յէր օնու պիլմիմ տէրսէմ , սիզէ պէնզէր եալանճը օլաճաղըմ • լա-քին օնու պիլիյիրիմ , վէ օնուն քէ-
56 լամընը կէօզէտիրիմ : Ապրահամ պապա-նըզ Ըբրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէք էօզիւն էյնը մէսրուր օլտու •

ա Ծուպ. 6։

գ. Ժ. 26, 27։ ա Ճօհ. դ. 6։

զ Պ. Ե. 20։ Ժ. 20։ Խա. 52։

է Պ. Ե. 41։ Ե. 18։

ը Պ. Ե. 24։ Ժա. 26։

թ Զաք. ա. 5 ։ Երր. Ժա. 13։

ժ Պ. Ե. 31։

ի Պ. Ե. 41։ Ժգ. 14 ։ Ժէ. 1։Գոր. գ. 13։

լ Պ. Ե. 28, 29։

ծ Ղու. Ժ. 24։

Digitized by Google

57 Վէ՛ կէօրտիւ , հէմ սէվինտի՝ Յոմանի Նէհուտիները օնա տէտիները քի՝ Տահա էլլի եաշընտա տէյիլ սին , Ըբրահամը՞ տափսի մի կէօրտիւն :
58 Յիսուս օնլարա՝ Կերչէք կերչէք ձերիմ սիզէ քի՝ Ես Ըբրահամ օլմազտան էվվէլ պէն վար եմ տէ-
59 տի : Յոմանի պէտաչլար գալտըրտըլար քի՝ օնուն իւզերինէ աթտալար . Յիսուս իսէ կիզլէնտի , վէ Տաճարընտան կէչիպ՝ հէյքէլտէն միչարը չըգտը , վէ պէօյլէ կիթտի :

ՊԱՊ ԺԱ

1 Ընատան աօղմա քէօրիւն կէօզէրի ա-չըլմասը , 13 Պու քիմսէնին փարիսեցի-լէրէ կէթերիլմէսի , 28 Ծնըրըն պու քէ-պիչէթէ տարբլտըգլարը , վէ պու քիմսէյի ճէմիւէթտէն ըէտա էթտիք-լէրի , 35 վէ պունուն իչիւն Քրիստո-սուն օնու գապուլ էթմէսի , 39 Քրիս-տոս Էֆենտիմիզին Հ ըգլանտըրտըղը քիմլէր օլտուղու :

1 Վէ՛ կէչէր իքէն , անատան տօղ-մա պիր քէօր ատէմ կէօրտիւ :
2 Վէ՛ Շայիրտլէրի օնա սիւալ է-տիպ՝ Էա՛ Խօճա՝ քի՞մ կիւնահ իշլէտի , քէնտիսի՞մի՝ եօխսա քէնտի անասը պատասը մը՝ քի քէօր տօղ-
3 մուշ օլա տէտիլէր : Յիսուս ճէ-վապ վէրտի քի՝ Կի՛չ օ նի՛ տէ-օնուն ազտալտը կիւնահ իշլէտի-
4 լէր . Բլաքին օ՛տա Ըլլահըն ա՛-մէլլէրի աշքեաթ օլա տէյիւ օլ-փ 4 փոա : Էկիւնտիւզ իքէն պատա կէրիք տէր քի՝ պէնի կէօնտէրէ-նին ա՛մէլլէրինի իշէյիմ . կէճէ կէլիր քի՝ օլ ղէման քիմսէ իշ-
5 լէյէմէզ : Պէն տիւնեաստա իքէն ,
6 Տաիւնեանընն ըշղը իմ : Պու շէյ-լէրի տէա՛քտէն սօնկրա , Եեէրէ լթիւքիւրիւպ՝ Թիւքրիւքտէն պալ-չըգ եափտը , վէ պալչըղը՝ քէօրիւն
7 կէօզէրի իւզերինէ սիւրտիւ : Վէ՛ օնա՝ Կի՛չ Կելովամ՝ Հաւատ-զունտա (քի Կէօնտէրիլմիշ տէ-մէք տիր) եայգան տէտի . Եիմ-տի օ կիտիպ եայգանտը , վէ
8 Կէչէ- կէօրիւր կէլտի : Յոմանի գօնշուլար վէ օնուն էվվէլտէն տիլէնճի օլտուղունու կէօրէնլէր՝ Օլ օ՛ճուրուպ տիլէնէն պու տէ-
9 յի՞չ մի տէրլէր իտի : Պա՛-զըլարը՝ Պու տուր . պա՛զը-
10 լարը տա Օնա պիր պէնզէյէն տիր տէրլէր իտի . քէնտիսի՝ Պէն իմ տէր իտի : Յոմանի օնա՝ Կէ-նին կէօզլէրին նի՞ճէ աչըլտը
11 տէրլէր իտի : Ո ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Յիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պայ չէզ եափըպ կէօզէրի-մին իւզէրինէ սիւրտիւ , վէ պա-նա՝ Կէլովամ հավատզունա կիթ վէ եայգա՛ն տէտի . վէ պէն վա-րըպ եայգանտըգտա , կէօրիւր օ-
12 տում : Յոմանի օնա՝ Ո՞ նէ՞րէտէ տիր տէտիլէր . Պիլմէմ տէտի :
13 Օլ էվվէլի քէօր օլանը փարի-
14 սեցիլէրէ կէօթիւրտիւլէր : Վէ՛ Յիսուս պայչըղը եափըպ օնուն կէօզլէրինի աչտըղը զէման՝ շա-
15 յա՛ տիր : Յոմանի փարիսեցիլէր՝ Նի՛ճէ կէօրտիւ տէյիւ թէքրար օ-նա սօրտուլար . վէ օ օնլարա՝ Կէօզլէրիմին իւզերինէ պայչըղ գօտու վէ եայգանտըմ վէ կէօրիւ-
16 յօրում տէտի : Յոմանի փարիսեցի-լէրէն պա՛զըլարը տէրլէր իտի քի՝ Պու ատէմ Ըլլահտան տէյիլ տիր , չիւնքի շաբաթը կէօզէթմէզ . պաշգալարը՝ Կիւնահքեար ատէմ պէօյլէ մի՛ւճիզէթլար նի՞ճէ էտէ-պիլլէր տէրլէր իտի . վէ Խարալա-
17 բընատա փըրգա վար իտի : Ծէ-քըար քէօրէ՝ Այնին կէօզլէրինի աչտըղը իչիւն օնուն հագգընա նէ՞ տէրսին տէտիլէր . օ տախի՝
18 էփէյլամպէր տիր տէտի : Յո-մանի Նէհուտիլէր օնուն հագգընտա քէօր օլուպ կէօչէյէն կէօրիւր օ-տուղունա իմանմատըլար , Թա քի օ՛ղ կէօրիւր օլանըն աթտալարընը
19 չաղըրտըլար , վէ օնլարա սօրուպ տէտիլէր քի՝ Սիզին օղ քէօր տօղտու տէտիյինիզ օղուննուզ պո՞ մը . իմոի չիմոի նի՞ճէ
20 կէօրիյօր : Օնուն աթտալարը օն-լարա ճէվապ վէրիպ տէտիլէր քի՝ Պու պիզիմ օղուումուզ օլտուղու-նու՝ վէ օնուն քէօր տօղտու-
21 ղունու պիլլիրիզ . Ըմմա չիմոի նի՛ճէ կէօրտիւյինիւ պիլմէզիզ , եախօտ օնուն կէօզլէրինի քի՛մ աչտըղընը պիզ պիլմէզիզ . քէն-տիսի պալխ տիր , օնա սիւալ է-
22 տին , օ՝ քէնտիսի իչիւն սէօյլէյէ՞ : Օնուն աթտալարը՝ Նէհուտիլէր-տէն գօրգտուգլարը իչիւն պու

ա Եբր . ժա. 13 :
ե Եղ . գ. 14. Եա. խգ. 13. գ . ժէ . 5. 24. կող . ա 17. ճայտ. ա . 8 :
դ գ . ժ . 31. 39. ժա. 8. Ջ Ղ . գ . 30 :
ա Խա . 31 :
բ գ. ժա. 4 :
գ գ . դ . 34. է . 19 . 36. ժա. 9. ժբ. 35. ժէ. 4 :
դ գ . ա . 5. 9. գ . 19. ը. 12. ժբ. 35 . 46 :
ե Մար . է . 33. ը . 23 :
զ Նէհեմ. գ. 15 :
է գագ՝ գ թագ . է . 14 :
ե Խա . 6. 7 :
ը Խա . 33 . գ . գ . 2 :
թ գ . է . 12. 43. ժ. 19 :
ժ գ . գ . 19. ձ . 14 :
ի գ . ժ . 4 :
ժա Ղ . է . 13. ժբ . 42 . ժթ . 8 . Գօր. է. 13 :

Digitized by Google

ՀԷՅԼԷՐի սեծյէտիլէը • զիրա Նէհ-
Հուտիլէը՝ Հալա սէօզ պիր էթտի-
լէը քի՝ էյէր պիր քիմէ օնու
Վհրիստոս տէյիւ իգրար էտէրսէ ,
Խ Խա . 34 ։ Ե՛Ճմատ՛թտան իսրաճ օլունա ։
Գ . ժգ . 2 ։ 23 Պու սէպէպտէն օնուն ա՛թալարը՝
Վհնտիսի պալիղ տիր , օնա սիւալ
24 էտին տէտիլէը ։ Լմաի թէքրար
քէօր օլան ատէմի չաղըրտըլար ,
Ժ Ցես . է . վէ օնա տէտիլէը քի՝ Ի՛Լլահա
19 ա թագ Ղ . 5 ։ շիւքր էյլէ • Նալիզ պիլիրիզ քի՝
Ի Խա . 16 ։ 25 օլ ատէմ կիւնահ՛քեար տըր ։ Լսմ
տի օ ՃէվապՎէրիպ՝ կիւնահ՛քեա՛ր
մը տըր պիլմէմ , պիր շէյ պիլի-
րիմ՝ քի՝ պէն քէօր իքէն շիմտի
26 կէօրիյօրում տէտի ։ Վէ եւնէ
օնա՝ Սանա նէ՞ էթտի , սէնին
կէօզլէրինի նի՞Ճէ աչըր տէտիլէը ։
27 Օ՛նլարա ՃէվապՎէրտի քի՝ Սի-
զէ շիւնահ սէօյլէտիմ , վէ իշնիմ-
տինիզ , նի՞շիւն թէքրար իշնիթ-
մէք իսթէրսինիզ , սի՞զ տէ մի օ-
նուն շայիրտլէրի օլմագ իսթէրսի-
28 նիզ ։ Օ՛նլար օնա սիթէմ էտիպ
տէտիլէը քի՝ Սէն սէն օնուն շա-
յիրտի , պիզ իսէ Մուհամմէտին շա-
29 յիրտլէրի իզ ։ Պէզ պիլիրիզ քի՝
Ի՛ԼլահՄուհամմէտ իլէ սէօյլէշտի
Ղ Պ . ը . 14 ։ տիր • հաւմա պունուն նի՛րէտէն
30 օլտուղունու պիլմէզլիզ ։ Օ՛լ ա-
տէմ ՃէվապՎէրիպ օնլարա տէտի
Յ Պ . գ . 10 ։ քի՝ Յ՛ահքմէթի պունտա տըրքի՝ սիզ
օնուն հէրէտէն օլտուղունու պիլ-
մէզսինիզ , վէ օ պէնիմ կէօզլէ-
31 րիմի աչմըշ տըր ։ Վէ պիլիրիզ
Ղ Ցոբ . իէ . քի՝ Ղ՛ԼլահՀ կիւնահ՛քեարլարը ի-
9 ։ լե . 12 ։ շլիթմէզ , անՃագ էյէր պիր քիմ-
Սաղ . ժը . սէ Ի՛Լլահա ի՛պատէթ էտիճի իսէ
41 ։ լդ . 15 ։ վէ օնուն իրատէթինի իՃրա էտէր-
Կղ . 18 ։ Ա- 32 սէ , օնու իշնիարը ։ Ի՛զէլտէն պէ-
ռակ . ա . րու իշնիտիմտի քի՝ պիր քիմսէ
28 ։ ժե . 29 ։ անատան տօղմա քէօրիւն կէօզլէ-
Իը . 9 ։ Եռ . 33 րինի աչմըշ տըր ։ Ի՛յէր պու
ա . 15 ։ Ե- քիմսէ Ի՛ԼլահատԱն օլմասայըտը ,
բեմ . ժա . 34 հիՀ պիր շէյ էտէմէզ իտի ։ Ո՛Ճ-
11 ։ ժգ . 12 ։ վապ վէրիպ օնա տէտիլէը քի՝
Եզեկ . ը . Ա՛յն պիւս պիւթիւն կիւնահ՛լար-
18 ։ Մթը . տա տօղտուն , վէ սէն պիզէ թա՛-
գ . 4 ։ Ջաք . լի՞մ մի էտէրսին • վէ օնու տիշա-
է . 13 ։ րը էզգարտըլար ։
Ճ Խա . 16 ։ 35 Յ՛ահսուս օնու տիշարը էզգար-
Մ Խա . 2 ։ տըգլարընը իշնիթտի , վէ օնու պու-
լուպ օնա՝ Սէն յ՛ապնուլլահա ի-
36 ման էտէ՞ր մի սին տէտի ։ Օ՛
ՃէվապՎէրիպ՝ Վհ՛իմ տիր եա՛
Ի՛սպպ քի՛օնա իման էտէյիմ տէ-
37 տի ։ Վէ Յ՛ահսուս օնա տէտի քի՝ Ն գ . դ . 26 ։
Օնու հէմ կէօրտիւն , հէմ Նէնին
38 իլէ սէօյլէշէն օ՛ տուր ։ Վէ օ՛ Ի-
ման էտէրիմ եա՛ Ի՛սպպ տէյէ-
39 րիք օնա սէՃտէ էյլէտի ։ Վէ
Յ՛ահսուս տէտի քի՝ ԷՊէն պու Ղ Պ . ե . 22 .
սիւնեայա հիւքմ իշլիւն կէլտիմ , 27 ։ Պագ .
Թա ՞քի կէօրմէյէնլէր կէօրէլէը , Պ . գ . 17 ։
40 վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար ։ Վէ ժբ . 47 ։
Մ Պատ . ժգ .
օնուն պիլէսինՃէ օլան վարիսիցի- 13 ։
լէրտէն պա՛զըլսըը պու շէյլէ-
րի իշնիպ նօնա՝ Պի՛զ տախի մի
Ն Հռով . բ . 19 ։
41 քէօր իդ տէտիլէր ։ Յ՛ահսուս օն-
լարա տէտի քի՝ Պէյէր քէօր Պ Պ . ժե . 22 .
օլապըտընըզ , կիւնահ՛ընըզ օլմագ 24 ։
իտի • ամմա շիմտի՝ Կէօրի՛յօրուզ
տէրսինիզ , օնուն իշլիւն կիւնահ՛ը-
նըզ տուրուր ։

ՊԱՊ Ժ

1 Քրիստոս Ի՛ֆէնտիմիզին գափու վէ էյի
չօպան օլտուղու ։ 19 Օնուն հագգնտա
տիւրլիւ տիւրլիւ զի՛մլէր ։ 24 Քէն-
տինէն ա՛մլէրինտէն՝ Խանուլլահ օլտու-
ղունու իսպաթ էթմէսի ։ 39 Եէհուտի-
լէրտէն գաչըպ՝ 40 էյնէ Ցորդանընըն
Էօթէ եագասընա վարմասը , վէ օրատա
օնա չօգ քիմսէլէրին իման կէթիրտիք-
լէրի ։

1 Վէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
գոյունլարըն աղըլընա գափուտան
կիրմի՛չէն՝ լաքին պաշգա եէրտէն
չըգման օ խըրսըզ վէ հարամի տիր ։
2 Ա՛մմա գափուտան կիրէն՝ գոյուն-
3 լարըն չօպանը տըր ։ Գափուճու
օնա աչար , վէ գոյունլար օնուն
սէսինի տինկլէր , վէ քէնտի գօ-
յունլարընը տաղը տարընճա չաղը-
4 րըը , վէ օնլարը չըգարըը ։ Վէ
քէնտի գոյունլարընը չըգարտըղը
զէման , օնլարըն էօնիւնՃէ վարը-
վէ գոյունլար օնուն արտընճա կի-
տէր , զիրա օնուն սէսինի Թանընը-
5 լար ։ Ա՛մմա եապանՃընըն արտըն-
ճա ապա կիթմէզլէր , իլա օնտան
գաչարլար • զիրա եապանՃլարըն
սէսինի Թանընմազլար ։
6 Յ՛ահսուս օնլարա պու Թէմսիլի
սէօյլէտի • ամմա օնլար՝ օնլարա
սէօյլէտիլի չէյլէրին նէ՛ օլտուղու-
7 նու անկլամատըլար ։ Լսմի Յ՛ի-
սուս Թէքրար օնլարա տէտի քի՝
Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝

Digitized by Google

գոյունլարըն գափուսու պէն իմ :
8 Պէնտէն էվվել հէփ կէլէնլէր՝ խըրսըզ վէ հարամի տիրլէր . ամմա գոյունլար օնլարը տինկլեմէ-
ա Պ. ԺԳ. 6, Եփես. Բ. 18, 9 տիլէր : Պափսու պէն իմ . էյէր պիր քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ , խէյտա օլա , վէ կիրիպ չըգա , վէ
10 օթլագ պուլա : Խըրսըզ՝ չալմազ վէ պօղազսմագ վէ թէլէֆ էթ-մէքտէն զայըի շէյ իչիւն կէլմէզ . պէն կէլէիմ քի՝ հայաթա մալիք օլալար , վէ զէյատէսի իլէ մալիք
բ Ես. Խ. 11, Եզեկ. ԼԴ. 12. 23, Լէ. 24 , Երր . ԺԳ . 20, ա Պետ . Բ . 25 , Ե . 4 , 11 օլալար : Բայի չօպան պէն իմ . էյի չօպան՝ ճանընը գոյունլա-
12 բրն ուղղունա գոյան տըր : Ումմա իւճրէթլի օլուպ չօպան օլմայան վէ գոյունլար քէնտինին օլմայան քիմսէ՝ գուրտուն կէլտիյինի կէօ-
դ Զաք. Ժա. 16, 17, բիւր , վէ էգոյունլարը պրաղըպ գաչար . վէ գուրտ օնլարը գա-փար , վէ գոյունլարը տաղտարը :
13 Իւճրէթլի գաչար , չիւնքի իւճ-բէթլի սիր , վէ գոյունլարտան
14 էօթիւրիւ վազիճէսի օլմազ : Ի-յի չօպան պէն իմ , վէ Բալէնիմ-քիլէրի պիլիրիմ , պէնիմքիլէր
ե Բ Տիմ. Բ. 19, 15 տախի պէնի պիլիրլէր : Ալճէ-քի Էփեսէր պէնի պիլիր , պէն տէ փեսէրի պիլիրիմ . վէ Ադոյունլա-
է Յաատ. Ժա. 27, զ Պ. Ժե. 13, բրն ուղղունա ճանըմը վէրիրիմ :
ը Ես . Ծգ . 8 , 16 Պու աղըլտան օլմայան Եղայրի գօ-յունլարըմ տախի վար տրը քի՝ օնլարը տախի կէթիրմէլի իմ . վէ սէսիմի իշնտէճէքլէր , վէ Բպիր
ը Եզեկ . Լէ . 22 , Եփես . Բ . 14 , ա Պետ . Բ . 25 , 17 սիւրիւ՝ պիր չօպան օլաճագ : Փէ-սէր պէնի պունուն իչիւն սէվէր քի՝ Բպէն ճանըմը վէրիրիմ , թա քի
ը Ես . Ծգ . 7, 8. 12 , Երր . Բ . 9 , 18 օնու եկնէ ալայըմ : Օնու պէն-տէն քիմսէ ալմազ , լաքին օնու պէն քէնտիլի յիմսէն վէրիրիմ . օնու վէրմէյէ գուտրէթիմ վար , վէ Խթէքրար օնու ալմազա գու-
ժ Պ . Բ . 19 , ի Պ . Զ . 38 , ժե . 10 , Գոր . Բ . 24, 32 , Լ Պ . Է . 43 , Թ . 16 , բրէմ իմ վար . Բպու թէնպիհի փէ-սէրիմտէն ալտրմ :
ի Պ . Է . 20 , Ը . 48 . 52 , 19 Ալմտի պու սէօզլէր իչիւն՝ ևի-նէ Ադհուտիլէրին մապէյնինտէ
ծ Եվ . Գ . 11 , Ցաղ . ղդ . 9 . ճխզ . 8 , Ի Պ . Թ . 6 , 7 . 32 , 33 , 20 փըրգա օլտու : Վէ օնվարտան չօգ քիմնէլէր աէրլէր իտի քի՝ Ե-նուն ճինի վար վէ տիվանէլէնի-յօր , օնու նի՞չիւն տինկլէրսինիզ :
21 Պաշգալարը իսէ՝ Պուննար ճիննլի քիմսէնին սէօզլէրի տէյիլ տիր , ճինն՝ Ի բէօրլէրին կէօզլէրինի աչա պիլիը մի տէրլէր իտի :
22 Վէ Ադրուսաղէմտէ հեյտէլէն թէպրիք պայրամը օլատու , վէ գըշ
23 իտի : Վէ Յիսուս հէյքէլտէ Պո-ղոմոնուն գուպպէսինտէ կէզէրիտի :
24 Ամտի Ադհուտիլէր օնուն էմ-րաֆընը ալըպ օնա տէտիլէր քի՝ Ա՞անըմըզը նէչէյ՞տէք շիւպհէտէ թուխթասըն , էյէր Պրիստոս սէն իսէն , պիզէ աշիքճարէ սէօյլէ :
25 Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրտի քի՝ Պիզէ սէօյլէտիմ տէ ինանմազ սընըզ . Ֆէտէրիմին իսմի իլէ պէնիմ իճրա էյլէտիյիմ ա՝մլըլէր՝ պէնիմ իչիւն օնլար շէհատէթ է-
ե Խա . 38 , գ . Գ . 2 , 6 . 36 .
26 տէրլէր : Ալաբին Ըսիզ իման էմ-մէզսինիզ , զիրա սիզէ տէտիյիմ կիսի՝ պէնիմ գոյունլարըմտան
Ղ Պ . Բ . 47 , ա Ցօհ . գ . 6 ,
27 տէյիլ սինիզ : Ֆպէնիմ գոյունլա-րըմ՝ սէսիմի իչտիրլէր , վէ պէն օնլարը Թանըրըմ , վէ պէնիմ ար-
ֆ Խա . 4 . 14 ,
28 տրմճա կէլրլէր : Վէ պէն օնլա-րա էպէտի Հայաթ վէրիրիմ , վէ Ֆէպէտէն ասլա զայ՝ օլմայաճագ-լար , վէ օնլարը պէնիմ էլիմտէն
Ֆ Պ . Գ . 37 , ժէ . 11 , 12 , ժը . 9 ,
29 քիմսէ գափմայաճագ տրը : Ֆպա-նա վէրէն Ֆփէտէրիմ՝ հէվիսին-տէն պէօյիւք սիւր , վէ փէտէրի-մին էլինտէն քիմսէ գափմազա
Յ Պ . ժէ . 2 6 , ճ ,
Ն Պ . ժգ . 28 ,
30 գատիր տէյիլ տիր : Ղպէն վէ փէտէր պիր իզ :
Ղ Պ . ժէ . 11 . 22 ,
31 Ամտի Պադհուտիլէր օնու թաշ-լամազ իչիւն եինէ թաշլար ալտը-
Պ Պ . Բ . 59 ,
32 լար : Յիսուս օնլարա ճէվապ վէր-տի քի՝ Պիզէ փէտէրիմտէն չօգ էյի իշլէր կէօսթէրթիմ , օնլարըն հա՞նկըսը իչիւն պէնի թաշլայօր-
33 սունուզ : Ադհուտիլէր օնա ճէ-վապ վէրիպ՝ Պինի էյի Բշ իչիւն տէյիլ՝ իլա քիւֆր իչիւն հէմ սէն ատէմ բէն Ա քէնտինի Պլլահ էմտիյին իչիւն թաշլարըզ տէտի-
Ղ Պ . Ե . 18 ,
34 լէր : Յիսուս օնլարա ճէվապ վէր-տի քի՝ Պիզին գէլէրի՝ աֆ ընըզտա՝ պէն ալլահլար սընըզ տէտիմ տէ-
պ Սաղ . ՃԲ . 6 ,
35 յիս նաղըլմըզ տէյի՞մի : Ադհէր օլ քիմսէլէրէ ալլահլար տէտի ի-սէ՝ քի Ա՞նլարա Պլլահտըն քէլմիր կէլմիշ իտի , վէ եազը պօզուլմազ
Ը Ա Ղ . Ե . 17 , 18 , Խա . 30 ,
36 զապիլ տէյիլ տիր , Փէտէրին թախսիս էյլէյիպ Փտիւնեայա կէօնտէրտիյի քիմսէյէ սիպ-վինիճը էտէյօր մը սըն տէրսի-նիզ , Էչիւն քի Փպէնուլլահ իմ
Ղ Ղու . Ա . 35 , գ . Թ . 35 . 37 ,
37 տէտիմ : Ադհէր փէտէրիմին իշ-

լէրինի իշլէմէզսէմ , պանա ինան-
38 ման : Ըմմա էյէր իշլէրսէմ ,
յ պ . ե . 36 , պանա ինանմազանըզ տախի , չօլ
ժգ . 10— իշլէրէ ինանըն . Թա քի անկլա-
12 , յասընըզ վէ իման էտէսինից քի՝
– պ ժգ . 10 , Փէտէր պէնտէ՝ պէն տախի օն-
11 ; ժէ . 21 , տա իմ :
է պ . է . 30 , 39 Իմոի էրէքքար օնու ԹուԹմագ
44 ; ը . 59 , արարլար իտի , վէ օնլարըն էլլին-
40 տէն չըգտը : Վէ ևինէ Յորգա-
նանըն էօթէ հացասընտա՝ Յով-
+ պ . ա . 28 , Հաննէսին մուգատտէմա +Վաֆֆիզ
էմտիյի մահալէ կիտիպ՝ օրատա
41 գալտը : Վէ չօգ քիմսէլէր օնա
կէլտիլէր , վէ տէրլէր իտի քի՝
կէրչի Յովհաննէս հիչ պիր մի-
օ պ . գ . 30 , 42 ճիզահ էյլէմէտի . Ըմմա Յով-
հաննէսին պունուն հադրընտա
ճիւմլէ սէօյլէսիքլէրի կէրչէք ի-
ֆ պ . ը . 30 , տի . վէ ֆօրատա՝ չօգ քիմսէլէր
ժա . 45 , օնա ինանտըլար :

ՊԸՊ ԺԸ

1 Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ տէօրթ կիւն-
տէն պէրու էօլմիւշ օլան Ղազարոսու
տիրիլմէսէ : 45 Շօգ Եհուտիլէրին
իմանա կէլտիքլէրի : 47 Պաշ քեահին-
լէր վէ Փարիսեցիլէր քրիստոս Էֆէն-
տիմիզին ա՛յլհինէ պիր մէճլիս գուրմա-
լարը : 49 Կայիափանըն փէշղամպէրլիք
էթմէսի , 54 Քիսուս Էֆէնտիմիզին քէն-
տինի սագլամասը : 55 Պասէք պայրա-
մընտա՝ օնտան էօթիւրիւ սիւալ էթ-
մէկէրի , վէ օնու պուլմագ իչիւն էմր
էթտիքլէրի :

ա Ղու . ժ . 1 Վէ ա Ներիամըն հէմ օնուն գըզ-
38 , 39 , գարընտաշը Մարթանըն քէօյիւ
Ներթանիատան՝ Ղազարոս նամ
խասթա եաթմըշ պիր քիմսէ վար
բ Մատ . իզ . 2 իտի : Վէ Քպա Մարիամ Թապ-
7 ; Մար . ժգ . 3 ; Ղ . ժբ . 3 , պը խօշ զօգուլու եաղ իլէ մէհմ
էտիպ այագլարընը սաչլարը իլէ
սիլէն գարը իտի քի՝ օնուն գա-
րընտաշը Ղազարոս խասթա իտի :
3 Իմոի՛ գըզ գարընտաշլարը օնա
կէօնտէրիպ՝ Նա՛ Թապպ՝ իչիդ՛
սէվտիյին քիմսէ խասթա տըր
4 տէտիլէր : Վէ Քիսուս իչէրտիքտէ
տէ տէտի քի՝ Պու խասթալըզ էօ-
ե Ղ . Թ . 3 , լիւմ իչիւն տէյիլ՝ Թիլլաո Ներ-
Խա . 40 , հըն ի՛զէթի իչիւն տիւր , Թա
քի Նպնուլլահ պունուն վասի-
5 թասը իլէ ի՛զէթլէնէ : Վէ Քի-
սուս՝ Մարթայը վէ օնուն գըզ-
գարընտաշընը վէ Ղազարոսու սէ-
6 վէր իտի : Նմոի օնուն խասթա
օլտուղունու իչէրտիյինտէ , օլ
զէման հէման օլտուղու մահալտէ
դ պ . ժ . 40 , 7 Դէքի կիւն գալտը : Փէս պունտան
սօնկրա շայիրտլէրէ՝ Նինէ Նէհու-
8 տիսթանա վարալըմ՝ տէտի : Շա-
յիրտլէր օնա տէտիլէր քի՝ Նշո՛
Խօճա՝ շիմտի Հնէհուտիլէր սէնի
է պ . ժ . 31 , Թաշլամագ արարլար իտի , վէ ևի-
9 նէ օրայա՞ մը կիտէբսին : Քիսուս
ձէվապ վէրտի քի՝ Կիւնտիւզ օն
ը պ . Թ . 4 , Թէօքէզէ օղրամագ , զիրա պու
տիւնեանըն ըշըղընը կէօրիւր :
10 Ըմմա էյէր պիր քիմսէ կէձէ ի-
է պ . ժբ . 35 , լէ կէզէբսէ , Թէօքէզէ օղրար ,
զիրա օլ քիմսէտէ ըշըգ եօգ տուր :
11 Պու շէյլէրի սէօյլէտի , վէ պուն-
տան սօնկրա օնլարա տէտի քի՝
ը Բ Օր . լա . Տօսթումուզ Ղազարոս ույումուշ
16 ; Դան . տուր . Լաքին օնու ույանտըրմադա
ժբ . 2 , 12 կիտէյօրում : Նմոի շայիրտլէրի՝
Մատ . Թ . Նա՛ Թապպ՝ էյէր ույումուշ իսէ ,
24 ; Գոր . գուրԹուլաճագ տըր տէտիլէր :
է . 59 ; ա 13 Քիսուս իսէ՝ օնուն էօլիւմիւ ի-
Կոր . ժէ . չիւն սէօյլէմիշ իտի . ամմա օնլար՝
18 . 51 , ույգու ույումասը իչիւն սէօյլէ-
14 յօր զանն էթտիլէր : Նմոի Քի-
սուս օլ զէման օնլարա աշկարաբէ
տէտի քի Ղազարոս վէֆաթ էթ-
15 միշ տիր . Վէ սէվինիր իչիւն ինա-
նասընըզ տէյիւ սէվինիր իմ՛ քի՝
օրատա տէյիլ իտիմ՛ . լաքին օնա
16 կիտէլիմ : Նմոի նէքիշ տէնի-
լէն Թոմմա՝ շայիրտաշլարընա՝
Պիշ տէ վարալըմ՛ , քի օնուն պի-
լէսինճէ էօլէլիմ՛ տէտի :
17 Նմոի Քիսուս կէլիպ պուլտու քի՝
մէզարտա օլալը Հալա տէօրթ կիւն
18 օլմուշ իտի : Վէ Նեթանիա նէ-
րուսաղէմէ օն պէշ ղէլվէ գատար
19 եաղըն իտի : Վէ Նհուտիլէրտէն
չօգ քիմսէլէր Մարթայա վէ Մա-
րիամա կէլմիշլէր իտի քի՝ օնլա-
րը գարընտաշլարընտան էօթի իւրիւ
20 թէսէլլի էտէլէր : Նմոի Մարթա՝
Քիսուս կէլիյօր տէյիւ իշիթտիք-
տէ , օնուն իսթիգպալինէ վարտը .
ամմա Մարիամ՝ էվտէ օթուրույօր
21 իտի : Նմոի Մարթա Քիսուսա
տէտի քի՝ Նա՛ Թապպ էյէր պու-
րատա օլսայրտըն , գարընտաշըմ
22 էօլմէզ իտի . Լաքին շիմտի տա-

Digitized by Google

Ր պ. թ. 31։

խի պիլէրիմ քի՝ Ընլեհտան հէր
նէ տիլէրսէն , Ընլեհ սանա վէ-
23 բէճէք տիր : Յիսուս օնա՝ Կա-
ըընտաշըն տիրիլէճէք տիր տէտի :
Ժ Ղու. ժգ. 14 ։ պ. ե. 29։ 24 Մարթա օնա՝ Ժպիլիրիմ քի՝
սօն կիւնտէ գըյամէթտէ տիրի-
25 լէճէք տիր տէտի : Յիսուս օնա
է պ. ե. 21։ ը. 39, 40. 44։ տէտի քի՝ Էվ-ըյամէթի վէ ՚ս-
յայի պէն իմ . Ըպանա իման է-
Ե պ. ա. 4։ տէն՝ էօլսէ տախի՝ եաշայաճագ
ը. 35։ ժգ. 6։ Կող. գ. 4 ։ ա Ցօհ. ա. 1, 2 ։ ե. 11։ 26 տըր . Վէ հէր եաշայըպ պանա
իման էտէն՝ էպէտէն հիւ պիր վէճՀ
իլէ էօլմէ յէճէք տիր . պունա ի-
27 նանը՞ր մը սրն : Օնա տէտի
քի՝ Պէ՛լի եա՞ Թապպ՝ Ժպէն ի-
նանմըշ իմ՛ քի՝ տիւնեայա կէ-
լէճէք օլան Յոնուլլսհ ՀՐիս-
Ժ Մատ. ժգ. 16։ պ. գ. 42։ ը. 14. 70։ 28 տոս սէն սիւ : Վէ պու շէյ-
լէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա՝ կիթ-
տի , վէ գըլ գարըընտաշը Մա-
րիամը կիզլիճէ չաղըրըպ՝ Յօճա
կէլսի , վէ սէնի չաղըրըյօր տէ-
29 տի : Օ իշլէտիյի կիպի՝ չա-
փուճագ գալգըպ օնուն եանընա
30 կէլտի : Յիսուս իսկ՝ տահա քէօ-
յէ կէլմէմիշ իտի , լաքին Մար-
թանըն՝ օնուն իսթիգպալլինէ
ՙ Խա. 19 ։ 31 վարսղը ժահալտէ իտի : Հմտի
էվտէ օնուն պիլէսինճէ օլուպ օ-
նու թէսէլլի էտէն Յհուտիլէր՝
Մարիամըն չափուճագ գալգըպ
տիշարը չզգտըղնը կէօրսիւքլէ-
բինտէ , Մէզարա օրատա ալլա-
մաղա կիտէյօր տէյէրէք օնուն
32 արտընճա վարարլար : Հմտի Մա-
րիամ՝ Յիսուսուն օլտուղու մա-
հալէ կէլիպ օնու կէօրսիւք-
տէ՝ պայագլարընա տիւշիւպ օնա
Ղ Խա. 21 ։ տէտի քի՝ Տ՚նա՞ Թապպ էյէր պու-
րատա օլսայըտրն , պէնիմ գարրն-
33 տաշըմ էօլմէզ իտի : Հմտի Յի-
սուս օնուն աղլատըղընը՝ վէ օնուն
իլէ պէրապէր կէլէն Յհուտիլէ-
բին աղլատըղընը կէօրսիւքտէ ,
բուհունտա ահ էտիպ իզԹիրապէ
34 տիւշտիւ . Վէ՝ Օնու նէ՞րէյէ
գօմուշտունուզ սէտի . օնա տէ-
տիլէր քի՝ Նա՞ Թապպ կէլ վէ
Յ Ղու. ժԹ. 41։ 35 պա՛գ : Յիսուսա կէօզ եաշը կէլ-
36 տի : Հմտի Յհուտիլէր տէրլէր
իտի քի՝ Պագ օնու նի՛ճէ սէվէր
37 իտի : Օնլարատն պա՛զըլարը իսկ
Ը պ. թ. 6։ Պու՝ Ըքէօրիւն կէօզլէրինի ա-
չան քիմսէ՝ էտէ՞մէզ մի իտի քի
պու ատէմ տախի էօլմէյէ ի-
38 տի տէտիլէր : Հմտի Յիսուս՝
ԼԹէքրար տէրունինտէ ա՛հ էտէ-
բէք մէզարա կէլտի . վէ պու
պիր մաղարա օլուպ՝ օնուն իւզէ-
բինէ պիր Թաշ գօնմուշ իտի :
39 Յիսուս՝ Փաշը գալըբըն տէ-
տի . էօլէն քիմսէնին գըզ գա-
ըընտաշը Մարթա օնա՝ Նա՞
Թապպ օ արԹըդ գօղայօր , զնրա
տէօրԹ կիւնլիւք տիր տէտի :
40 Յիսուս օնա տէտի քի Ա՞նա՝ էյէր
ինանըրսան , Ընլեհտն Ճէլալինի ՚ Խա. Ա 23։
կէօրէճէք սէն տէյիւ տէ՞մէտիմ
41 մի : Հմտի ԼԹաշը գալըրտաըլար ,
վէ Յիսուս կէօզլէրինի հօգարը-
յա գալըրըպ տէտի . Նա՞ փէ-
տէր՝ սանա պէնի տինկլէտիյինն
42 իշիւն շիւքը էտէրիմ : Վէ պէն
պիլէրիմ քի՝ պէնի տայիմա տինկ-
լէյսէն . լաքին ՚պուրատա տուրան
խալգ իշիւն սէօյլէտիմ քի՝ պէնի ՚ պ. ժբ. 30։
սէն կէօնտէրտիյինէ ինանաճար :
43 Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնկրա , ըէօյիւք սէս իլէ՝ Նա՞
Ղազարոս՝ տիշարը չզգ չաղըրտը :
44 Վէ օլ էօլմիւշ քիմսէ՝ այագլարը
վէ էլլէրի սարղըլար իլէ պաղլը
օլարագ չզգտը , վէ Տեհզիւ մագ-
դամա իլէ սարըլմըշ իտի . Յիսուս ՚ պ. ե. 7։
օնլարա՝ Օնու չէօզիւն վէ գօյ
վէրին կիԹԹին տէտի :
45 Հմտի Մարիամա կէլիպ՝ Ղի- ՚ պ. բ. 23։
սուսուն էԹտիյի շէյլէրի կէօր- ժ. 42։ ժբ. 11. 18։
միշ օլան Յհուտիլէրտէն չօգ
46 քիմսէլէր օնա ինանտրլար : Ըմմա
օնլարատն պա՛զըլարը Փարիսեցի-
լէրէ վարըպ՝ Յիսուսուն էԹտիյի
47 շէյլէրի օնլարա սէօյլէտիւէր :
Հմտի ՚ռպաշ քահանյէրը վէ ՚ Սպաղ. բ. 2։ Մատ. իզ. 3։ Մար. ժգ. 1։ Ղու. իբ. 2։
Փարիսեցիլէր՝ Մէճլիսի ՃէմՀ է-
տիպ տէտիլէր քի՝ ՚՚Նէ՞ էտէլիմ .
գնրա պու ատէմ՝ չօգ ա՛լամէԹ-
48 լէր Լճ՚ա էտէյօր : Ընյէր օնու
պէօյլէ պրաղըրսագ , հէփիսի օնա
ինանաճագլար , վէ Թօմալը լար
կէլիպ՝ պիզիմ Հէմ եէրիմիզի Հէմ
միլլէԹիմիզի գալըրսաճագլար :
49 Վէ օնլարատն պիրի Ռնայիափա՝ Ղու. գ. 2։ պ. ժբ. 14։ Գոր. գ. 6։
օլ եըլըն պաշ քահինի օլմաղը-
լա , օնլարա տէտի քի՝ Սիզ Հիչ ՚պ. ժբ. 14։
50 պիր շէյ պիլմէզսինիզ . Ղ՚էմ
տախի սիւչլինմէզսինիզ քի՝ գավմ
իչիւն պիր ատէմին էօլմէսի վէ

Digitized by Google

պիւթիւն միլլէթին հէլաք օլմա-
51 մասը պիզէ ֆայիտէլի տիր : Վէ
պու շէյի քէնտիլիյինտէն սէօյ-
լէմէտի • լաքին օլ ըլըլըն պաշ
քեահինի օլմագ իլէ , միլլէթին
ուղրունա Յիսուսուն էօլէճէյի-
52 նէ փէյղամպէրլիք էյլէտի • Վէ
Նեալընըզ օլ միլլէթին ուղրունա
տէյիլ , ըհլա քի Ալլահըն տա-
ղը լմըզ էվլատլարընը տախի պիր-
լիյէ ճէմ՝ էտէ :
53 Խմոի օլ կիւնտէն պէրու՝ օնու
էօլտիւրմէյէ մէղվէրէմ էթտի-
54 լէր : Ըհմոի Յիսուս Ընէհուտիլէ-
րին արասընտա արթըդ աշխեա-
րէ կէզմէզ իտի • լաքին օրատան
չէօլիւն ևանընտա օլան սէմթէ՝
Ավրաայիմ տէնիլէն շէհրէ վար-
տը , վէ շայիրտլէրի իլէ օրատա
էյլէնիր իտի :
55 Վէ ըԸնէհուտիլէրին պասկթի
եագընն իտի • վէ օլ սէմթ տէն
չօգ քիմսէյէր՝ քէնտիլէրինի փաթ-
լէմէ՛ք իչիւն պասեքտէն էվվէլ
56 Ղրուսալէմ չըգտըլար : Ըհմոի
Յիսուսու արտըլար իտի , վէ հէյ-
քէտէ տուրուպ սիրի պիրինէ՝
Սիզէ նէ՞ճէ կէօրիւնիւր , ա՛ճա-
պա պայրամա ասլա կէ՞լմէյէճէք
57 մի տէրլէր իտի : Վէ հէմ պաշ
քեահինէր հէմ փարիսեցիներ պիր
թէնպիհ վէրմիշլէր իտի քի՝ էյէր
պիր քիմսէ օնուն նէրէտէ օլտու-
ղունու տույարսա , խապէր վէրէ ,
թա քի օնու թութալար :

ՊԱՊ ԺԱ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզ Մարիամը օնուն այագլարընա խօշ գօգուղու եաղ տէօք-
տիւյիւ իչիւն մա՛զուր պուլուրմասը , 9 Ղազարոսու կէօրմէյէ չօգ խալգ կէլտի-
յի , 10 պաշ քեահինէրին օնու էօլ-
տիւրմէյէ մէղվէրէթ էթտիքէրէր , 12
Քրիստոս էֆէնտիմիզին մէրքեպէ պին-
միշ ԵրուսաղԷմ կէրմէսի , 20 պա՛զէ
Եունանէլէր Յիսուս էֆէնտիմիզի կէօր-
մէք իստէյէնլէրէր , 23 Էօլիւմիւնիւ
փէշին խապէր վէրմէսի , 37 Եէհուտի-
լէրին ա՛լէսսէվիյէ քէօրէնմիշ ոլտուգ-
լարը . 42 վէ պու ճիւմլէ իլէ չօգ պաշ
վիւճիւհլէրտէն օնա իման կէթիրտիք-
լէրի , 44 Գունուն իչիւն Յիսուս Ի-
ֆէնտիմիզ հէրաբէթ իլէ իմանսա տա՛-
վէթ էտէրէք՝ իման նէ օլտուղունու
թա՛րիֆ էթմէսի :

1 Ըհմոի Յիսուս պասկթէն ալթը
կիւն էվվէլ Ռեթանիայա կէլտի ,
՚՚օրատա քի շօղ էօլիւլէրտէն ա-
րիլմտիյի էօլմիւշ Ղազարոս վար
2 իտի : Ըհմոի օրատա օնա պիր
զիյաֆէթ էմտիլէր , վէ Մար-
թա խըզմէթ էտէր իտի • Ղազա-
րոս իսկ՝ օնուն պէրապէրինճէ
սօֆրատա օթուրանլարըն պիրի ի-
3 տի : Ըհմոի Մարիամ պիր լիթ-
րա փէք աղըր պահալը խալիս
նարտըն եաղը ալըպ՝ Յիսուսուն
այագլարընա սիւրտիւ , վէ սաչ-
լարը իլէ օնուն այագլարընը սիլ-
տի • վէ էվ՝ եաղըն բահհասըն-
4 տան տօլատու : Ըհմոի շայիրտլէ-
րինտէն պիրի՝ օնու էյէ վէրճէք
օլան Ասիման օղլու Իսկարիոտ-
5 Յուդա՝ ՚Նի՞չիւն պու եաղ իւչ
եիւզ տինարա սաթըլըպ ֆագիր-
6 լէրէ վէրիլմէտի տէտի : Վէ պու-
նու՝ ֆագիրլէրաէն էօյի իրու օ-
նուն վազիֆէսի օլտուղու իչիւն
տէմէտի , իւյա քի խըրսըզ իտի ,
վէ դքէսէ օնտա օլուպ՝ իչինէ գօ-
7 նուլանը օ ի աղըր իտի : Ըհմոի
Յիսուս տէտի րի՝ Օնու գոյ վէր .
օնու կէօմիւճէճէյիմ կիւն իչիւն
8 սագլամըշ տը ր : Ո՞իրա Եֆա-
գիրլէր տայիմա սիզնի իլէ տիր ,
ամմա պէն տայիմա սիզնի իլէ
տէյիլ իմ :
9 Ըհմոի Ընէհուտիլէրաէն չօգ
խալգ օնուն օրատա օլտուղունու
տույտուլար • վէ տէյիլ եալընըզ
Յիսուս իչիւն՝ իւյա օնուն Ղէօ-
լիւլէրտէն տիրիլմտիյի Ղազարո-
սու տախի կէօրմէք իչիւն կէլտի-
10 լէր : Վէ եպաշ քեահինէր մէշ-
վէրէթ էթտիյէր քի՝ Ղազարոսու
11 տախի էօլտիւրէյէր • ը՞Ո՞իրա օ-
նուն սէպէպինտէն՝ Ընէհուտիլէր-
տէն չօգ քիմսէյէր կիտիպ Յի-
սուսա հինանըրլար իտի :
12 Ըհմրթէսի կիւն պայրամա կէլէն
չօգ խալգ՝ Յիսուսուն Ըրուսա-
ղէմ կէլիյօր իտիյինի իշիթմէ-
13 լէրի իլէ , խուրմա տալլարընը
ալըպ օնուն իսթիգպալինէ չըգտը-
լար , վէ՝ Հոսաննա , Թագպէն հս-
մինտէ կէլէն՝ Իսրայէլին փատի-
շահը մուբարաքտիր օլսուն չաղը-
14 րըրլար իտի : Վէ Յիսուս պիր
քիւչիւք մէրքէպ պուլուպ՝ օնուն
իւզէրինաէ օթուրտու , նիճէ քի
15 եազըլմըշ տըր • Նա՞ Սիօն գըզը՝

ե Ջաք. թ. 9։
ի Ղու. ժը. 34։
ծ գ. է. 39։
ձ գ. ժգ. 26։
հ Խա. 11։
յ գ. ժա. 47, 48։
ղ գ Թագ. ը. 41, 42։ Գոր. ը 27։
ճ Գոր. ժէ. 4։
մ գ. ա. 44։
յ գ ժգ. 32։ ժէ. 1։
ն ա Կոր. ժե. 36։
շ Մատ. ժ. 39։ ժգ. 25։ Մար. ը. 35։ Ղու. թ. 24։ ժէ. 33։
ո գ. ժգ. 3։ ժէ. 24։ ա Թես. գ. 16։
չ Մատ. իզ. 38, 39։ Ղու. ժբ. 50։ գ. ժգ. 21։

Եգօրգմա, իշխէ փատիշահըն՝ մէր-
քէպ սըփատըներն իւզէրինտէ օ-
16 թուրմուշ կէլիյօր։ Վէ Էօնուն
շայիրտէրի պունլարը էվվէլա
անկլամատըլար. Ժամմա Յիսուս
ի՛զէթլէնտիքտէն սօնկրա, ետ
զէման խաթըլարընա կէլտի քի՝
պու շէյլէր օնուն հագըրնա ետ-
զըմըշ իտի, վէ օնա պու շէյլէրի
17 էյլեամլէր։ Հոմոի օնուն պիլէսինճէ
օլան խալգ շէհատէյի էտէրիտի քի
օ՝ Ղազարոսու մէզարտան չաղը-
րըպ օնու էօլիւլէրտէն տիրիլտի.
18 Վէ պունուն իչիւն խալգ օնուն
իւմիտպալինէ չըգտը, չիւն քի
իշլէթտիլէր քի՝ օ պու մու՛ճիզաթը
19 էյլէմիշ իտի։ Հոմոի փարիսեացիլէր
պիրի պիրինէ ատտիլէր. Նկէօրի-
յօրմուսունուզ քի՝ հիչ ֆայիտէ
էթմէյօրսունուզ. իշլէ՛ տիւնեա
օնուն արտընճա կիթտի։
20 Վէ Ելպայրամտա սէճտէ գըլմա-
ղա չըգանլարտան՝ Ցպա՛զը Հու-
21 նանիլէր վար իտի։ Հոմոի օնլար՝
Փհալիլեանըն Պէթսայիդա չէ-
բինտէն օլան Փիլիպպոսուն եանը-
նա կէլիպ օնա եալվարարագ՝ Ե՞ա
Էֆէնտի՝ Յիսուսու կէօրմէք իս-
22 թէրիզ տէրլէր իտի։ Փիլիպպոս
կէլիպ Ընդրէասա սէօյլէտի, վէ
Ընդրէաս իլէ Փիլիպպոս տախի
23 Յիսուսա սէօյլէտիլէր։ Վէ Յի-
սուս օնլարա ճէվապ վէրիպ ոյս-
ա՛թ կէլմիշ տիր քի՝ Մնատն Օղ-
24 լու ի՛զէթլէնէ տէտի։ Կէրչէք
կէրչէք տէրիմ սիզէ, Ցպու ղտա-
յըն տանէսի էյէր եէրէ տիւշիպ
էօլմիչսէ, օ եալընըզ գալըր. ամ-
մա էյէր էօլիւրսէ, չօգ մէյվէ
25 վէրիր։ Ովէնտի ճանընը սէվէն՝
օնու զայ՝ էտէճէք, վէ պու տիւն-
եատա քէնտի ճանընա պուղզ է-
տէն՝ օնու էպէտի հայաթա սագ-
26 լայաճագ տըր։ ԵՒյէր պիր քիմ-
սէ պանա խըզմէթ էտէրսէ, պէ-
նիմ արտընմճա կէլսին, վէ ոպէն
Ներէտէ իսէմ՝ պէնիմ խըզմէթ-
քիարըմ տախի օրատա օլաճագ.
էյէր պիր քիմսէ պանա խըզմէթ
էտէրսէ, փէտէր օնու ի՛զէթլէճէ-
27 յէճէք տիր։ Ովէ հոմոի ճանընմ
իզթիրապէ տիւշմիշ տիւր, վէ
նէ՞ տէյիմ. Լա՞ փէտէր՝ պէնի
պօս սա՛ալթատան գուրթա՞ր մը.
ղլաքին պու սա՛ալթա պունուն ի-
28 չիւն կէլտիմ։ Լա՞ փէտէր՝ քէն-
տի իսմինի ի՛զգէյլէ՛. Նիմտի
կէօքտէն՝ Ձէմ ի՛զգէթլէտիմ հէմ
եինէ ի՛զգէթլէյէճէյիմ տէյիւ
29 պիր սէս կէլտի։ Հոմոի տուրուպ
իշլտէն խալգ կէօք կիւրլէտի տէ-
տի. պաշղալարը տէրլէր իտի քի՝
30 Ոնա մէլէք սէօյլէտի։ Յիսուս
ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ Պու
սէս պէնիմ իչիւն տէյիլ՝ իլլա սի-
31 զին իչիւն օլմուշ սուր։ Պու
տիւնեանըն հիւքմիւ շիմտի օյու-
յօր. շիմտի պու տիւնեանըն Հիւ-
քիւմտարը տիշարըյա չըղարըլա-
32 ճագ տըր։ Վէ պէն Ձէէրտէն
հիւճէլտիյիմ զէման, Ցճիւմլէսի-
33 նի քէնտիմէ չէքէճէյիմ։ Վէ ես
պունու՝ նէ՛ էօլիւմ իլէ էօլէճէյի-
նի պէյան էտէրէք սէօյլէտի։
34 Խալգ օնա ճէվապ վէրտի քի՝
Ցպիզ շէրիա՛թտան Քրիստոս է-
պէտէն գալաճաղընը իշլիթիք,
վէ սէն նի՞ճէ տէրսին քի՝ Մնատն
Օղլունա եիւճէլմէք կէրէք տիր.
պու Մնատն Օղլու քի՞մ տիր։
35 Հոմոի Յիսուս օնլարա տէտի քի՝
Պիր ազ վագթ տահա Ըշըգ սի-
զին իլէ տիր. Ըշըգ սիզին իլէ
օլտուգճա՝ եիւրիյիւն, թա քի իւ-
զէրինիզէ գարանլըգ պասմայա.
վէ Ցգարանլըգտա կէզէն՝ նէրէյէ
36 կիթտիյինի պիլմէզ։ Ըշըգ սի-
զին իլէ օլտուգճա՝ ըշըգա Մնա-
նըն, թա քի՝ Ըշըգըն օղուլլարը
օլասընըզ։ Յիսուս պու չէյլէրի
սէօյլէտի, վէ վարըպ՝ Ֆօնլարտան
կիզլէնտի։
37 Վէ օնլարըն էօնիւնտէ պու
գատար մու՛ճիզաթլար էթմիշ իտի
իսէ տէ՝ օնա Մնանմազլար իտի.
38 Թա քի Ղասայի փէյղամպէրին
ճօլ քէլամը թէքմիլ օլա քի տէ-
տի, Ե՞ա Թապպ՝ խապէրիմիզէ
քի՞մ Մնանտը, վէ Թապպըն գօլու
39 քիմ՞ աշկեար օլտու։ Պունուն
իչիւն Մնանմազա գատիր տէյիլլէր
իտի. Հիւն քի ենէ Ղասայի տէտի
40 քի՝ Ոնլարըն կէօզլէրինի քէօր-
լէտիպ՝ օնլարըն գալպինի գա-
թըլաճագ, օլմայա քի կէօզլէր
իլէ կէօրիւպ՝ գալպ իլէ ունկլա-
յալար, վէ տէօնէլէր, վէ օնլա-
41 րա շիֆա վէրէյիմ։ Ցղասյի պու

ղ Ղու. իբ՝ 53. գ. ժը՝ 37։
ե Պատ. գ. 17։
ր Պատ. ժբ. 29։ Ղու. ժ. 18. գ. ժդ. 30. ժզ. 11. Գոր. իզ. 18. բ Կոր. դ. 4. Եփես. բ. 2. զ. 12։
է գ. գ. 14. ը. 28։
ի Հռով. ե. 18. Եբր. բ. 9։
ր գ ժբ. 32։
ց Սաղ. ձթ. 36, 37. ճժ. 4. Ես. թ. 7. ծգ. 8. Եզեկ. լե. 25. Դան. բ. 44. է. 14. 27. Միք. դ. 7։
ո գ. ա. 9. ը. 12. թ. 5. Խա. 46։
ձ Երեմ. ժգ. 16. Եփես. է. 8։
ֆ գ. ժա. 10. ա Ճօհ. բ. 11։
օ Ղու. ժզ. 8. Եփես. է. 8. ա Թես. է. 5. Հա Ճօհ. բ. 9, 10, 11։
ֆ գ. ը. 59. ժա. 54։
ո Ես. ծգ. 1. Հռով. ժ. 16։
բ Ես. զ. 9, 10. Մատ. ժգ. 14։
ձ Ես. զ. 1։

Digitized by Google

չէլլէրի՝ օնուն ի՛զգէթինի կէօ-
րիւպ օնուն հագգընտա սէօյլէ-
42 տի՛յի զէման տէտի : Լաքին պու
պէօյլէ իքէն՝ վիւճիւլէրտէն
տախի չօգ քիմնէլէր օնա ինան-
տըլար , ՚ըլաքին փարիսեցիներին
սէպէպինտէն ճէմաա՛թտէն իբրաճ
օլունմայալար տէյիւ իդրար էթ-
43 մէզլէր իտի : Է՚Օ՚իրա ատէմլէրին
ի՛զգէթինի՝ Ա՚ստուածն ի՛զգէթին-
տէն զիյատէ սէվտիկէր :
44 Վէ Յիսուս չաղըրըպ տէտի քի՝
Ո՚վանա ինանան՝ պանա ինանմազ,
իլլա պէնի կէօնտէրէնէ ինանըր :
45 Վէ Եպէնի կէօրէն՝ պէնի կէօն-
46 տէրէնի կէօրիւր : Ը՚պէն տիւնեա-
յա ըլըգ կէլմիշ իմ՛, թա քի պանա
հէր ինանան՝ զարանըզտա զալ-
47 մասըն : Վէ էյէր պիր քիմսէ
սէօզլէրիմի իշիտիպ տի՛ ինան-
մազսա , Խպէն օնու հիւքմ էթ-
մէմ . Ը՚զիրա տիւնեայը հիւքմ
էթմէյէ կէլմէտիմ , իլլա տիւն-
եայը խէլաս էթմէյէ ՚ելտի՛մ :
48 Է՚Վէտի՛մ քի պէնի բէտտ էտէր վէ
սէօզլէրիմի զապուլ էթմէզսէ , օ-
նու հիւքմ էտէն վար . Ապէնիմ
սէօյլէտիյիմ քէլամ՝ օնու սօն
կիւնտէ հիւքմ էտէճէք օ՛ տըր :
49 Օ՚իրա Եպէն՝ քէնտիլիյիմտէն
սէօյլէմէտիմ . լաքին պէնի կէօն-
տէրէն փէտէր՝ Ո՛նի՛ տէյէճէյիմի
վէ նէ՛ սէօյլէյէճէյիմի պանա քէն-
50 տիսի թէնպիհ վէրտի : Վէ պիլի-
րիմ քի՝ օնուն թէնպիհի էպէտի
հայաթի տըր . իմոի պէն սէօյլէ-
տիյիմ չէլլէրի՝ փէտէր պանա
տէտիյի կիպի սէօյլէրիմ՛ :

ՊԱՊ ԺԴ

1 Քրիստոս Է՚ֆէնտիմիզին՝ հայիրտլէրինին
այագլարընը եայգամասը : 14 Ա՚լէագ կէօ-
նիւլլիյէ վէ մունհապպլէթէ տիգգաթ
էթմէյէ նասիհաթ էթմէսի : 18 Ցու-
դանըն օնու էլէ վէրէճէյինի փէչին խա-
պէր վէրէրէք՝ ցովհաննէսէ պիր նիշան
իլէ պիլտիրմէսի : 34 Շայիրտլէրինէ՝ պի-
րի պիրինի սէվմէյէ թէնպիհ էտիպ՝
36 Պետրոսա՝ օնու ինքեար էտէճէյի-
նի փէչին խապէր վէրմէսի :

1 Վէ ՚պասնէք պայրամընտան էվ-
վէլ՝ Յիսուս պու տիւնեատան
փէտէրէ կէօչմէք Բա՛ռաթը կէլ-
տիյինի պիլմէյիլէ , տիւնեատա
օլան քէնտինինքիլէրի սէվմիշ օ-
լուպ՝ օնլարը սօնատէք սէվտի :
2 Վէ ախշամ Թաա՛մը օլմաղըլա ,
(Էշէյթան Հալա Ա՚իմոն օղլու Ի՛ս-
կարիովտլու Յուդանըն գալպինէ
օնու էլէ վէրմիսինի գօտուղունը-
3 տան ,) Յիսուս՝ Բփէտէրին Հր
ձէյի օնուն էլլէրինէ Թէսլիմ էթ-
տիյինի՝ վէ Ա՚ստուածտան ձօգմըշ
օլուպ Ա՚ստուած կիթմէք իւղրէ օլ-
4 տուղունու պիլտիյինտէն , Ձախ-
շամ Թաա՛մընտան գալդըպ էս-
վապլարընը ձըգարտը , վէ պիր
5 փէշթիմալ ալըպ գուշանտը : Ա՚ն-
տէն Լէյէնէ սու գօյուպ՝ շայիրտ-
լէրին այագլարընը եայգամագա
վէ գուշանմըշ օլտուղու փէշթի-
6 մալ իլէ սիլմէյէ պաշլատը : Ի՛մ-
տի Ա՚իմոն Պետրոսա կէլտի , վէ օ
օնա՝ Ի՛ա՛ Ռապպ՝ Եսայագլարըմը
սէ՞ն մի եայդայամագադըն տէտի :
7 Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա տէտի
քի՝ պէնիմ էթտիյիմի սէն ձիմտի
պիլմէզսին , ամմա պունտան սօնկ-
8 րա անկլայաճագադըն : Պետրոս օ-
նա՝ Ա՚յագլարըմը էպէտէն ասլա
եայգամայաճագադըն տէտի . Յի-
սուս օնա ճէվապ վէրտի քի՝ Ե՚ղ-
յէր սէնի եայդամազսամ , պէնիմ
9 իլէ հիսսէն եօք տուր : Ա՚իմոն
Պետրոս օնա՝ Ի՛ա՛ Ռապպ՝ տէյիպ
եալընըզ այագլարըմը իլլա էլլէ-
րիմի վէ պուշըմը տախի եայքա տէ-
10 տի : Յիսուս օնա տէտի քի՝
Ե՚այդանմըշ քիմսէ՝ այագլարընը-
տան ղայրի եայդանմազա միւճ-
թաճ տէյիպ տիր , իլլա պիլթիւն
փաք տըր . Ե՚սիզ տախի փաք սը-
նըզ , լաքին հէփինիզ տէյիպ :
11 Է՚Օ՚իրա օնու էլէ վէրէճէք քիմ-
սէյի պիլիր իտի . օնուն իչիւն՝
Ե՚էփինիզ փաք տէյիլսինիզ տէտի :
12 Ա՚մոի օնլարըն այագլարընը եայ-
գատըգտան սօնկրա՝ էտլապլարը-
նը ալտը , վէ երինէ սօփրայա օ-
թուրուպ օնլարա տէտի քի՝ Ա՚իզ
նէ՛ էթտիյիմի անլա՞ր մը սընըզ :
13 Ա՚իզ պանա՝ Լ՚ուճա վէ Բ՚ապպ
չաղըրըսընըզ , վէ էյի տէրսի-
14 նիզ . զիրա եօղլէ իմ : Ե՚Ա՚մոի է-
յէր պէն Բապպ վէ Լ՚ուճա իքէն՝
սիզին այագլարընըզը եայդատըմ
իսէ , Ե՚սիզէ տախի պիրի պիրի-
նիզին այագլարընը եայգամագ

15 ֆարզ սըը։ Օ՛իրա նախզէ պիր էօրնէք վէրտիմ քի՝ սիզ տախի պէնիմ սիզե էյլէնիյիմ կիպի
16 էյլէյէնիզ։ Կվէրէյէք կէրէյէք տէրիմ սիզէ քի՝ գուլ աղասընտան պէօյիւք՝ վէ կէօնտէրիվիր քիմսէ օնու կէօնտէրէնտէն պէօյիւք
17 տէյիլ տիր։ Յ՛նյէր պունլարը պիլիրսէնիզ, նէ՛ մութլու սիզէ՝ էյէր օնլարը իճրա էտէրսէնիզ։
18 Չէփինիզ իչիւն տէմէ յօրում՝ պէն սէչտիքլէրիմի պիլիրիմ՝ իւլա պու ճաղը թէքմիլ օլա քի՝ Ա՛պիլէմճէ էքմէք եէյէն՝ էօքչէսինի իւզէրիմէ գալըրտը։
19 Ե՛ լմոիտէն՝ վադի՝ օլմազտան էվվէլ սիզէ սէօյլէրիմ քի՝ օլտուղու զէման պէն իմ տէյիւ իման էտէ-
20 սինիզ։ Կվէրէյէք կէրէյէք սիզէ տէրիմ քի՝ պէնիմ կէօնտէրէճէյիմ քիմսէյի գապուլ էտէն՝ պէնի գապուլ էտէր։ Վէ պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի կէօնտէրէնի գապուլ էտէր։
21 Յ՛Յիսուս պունլարը սէօյլէտիքտէ՝ Ե՛րուշտա իսպիրտպէ տիւշտիւ, վէ շէհատէթ էտիսի՝ կէրէչէք կէրէյէք տէրիմ՝ սիզէ քի՝ Ս՛իզտէն պիրի պէնի էլէ վէրէճէք
22 տէտի։ Լմոիտ շայիրտըէր քիմին իչիւն սէօյլէյօր տէյիւ չհապհէ էտէրէք՝ պիրի պիրինէ պագարըար
23 իտի։ Վէ Ո՛օնուն շայիրտըէրին-տէն պիրի քի Յիսուս օնու սէվըր իտի՝ սօֆրատա Յիսուսուն հանըն-
24 տա օթուրմուշ իտի։ Լմոտ Սիմոն Պետրոս օնա իշարէթ էթտի քի՝ քիմսէն էօթիւրիւ սէօյլէտի-
25 յինի սիւալ էտէ։ Լմոտ օ՛ Յիսուսուն կէօքսիւնէ տիւշհիւպ օնա տէտի քի՝ Ե՛ Թապպ՝ քիմ տիր։
26 Յիսուս ճէվապ վէրտի քի՝ Պէն լօգմայը պաթըրըպ քիմէ վէրիր-սէմ՝ օ՛ տուր։ Վէ լօգմայը պա-թըրըպ՝ Սիմոն օղլու Իսկարիովտ-
27 լու Յուդայա վէրտի։ Վէ Նոտ լօգմատան սօնկրա՝ օր զէման շէյթան օնուն իչինէ կիրտի։ իմ-տի Յիսուս օնա՝ Ե՛տէճէյինի թէզ
28 էյլէ տէտի։ Վէ պունու օնա նէ՛ իչիւն սէօյլէսիյինի՝ սօֆրատա օթուրանլարըն հիչ պիրի անկլա-
29 մատը։ Օ՛իրա պա՛զըլարը զանն էտէրլէր իտի քի՝ դքէսէ Յուդա-

տա օլտուղու իչիւն Յիսուս օնա՝ Պայրամտա միւհթաճ օլտուղու-մուզ շէյլէրի սաթըն ալ, կա-խսա ֆագիրլէրէ պիր շէյ վէրէ
30 տէտի։ Լմոտ օ՛ էքմէյի ալըպ տէր ա՛գապ տիշարը չըգտը։ Վէ կէճէ իտի։
31 Վէ օ չըգտրդտան սօնկրա, Յի-սուս տէտի քի՝ Ը՛ լմոտ Ինսան Օղլու ի՛զզէթլէնտի, վէ Ա՛ստ-
32 օնտա ի՛զզէթլէնտի։ Ե՛նյէր Ա՛ստ օնտա ի՛զզէթլէնտի իսկ, Ա՛ստ տա օնու քէնտինտէ ի՛զ-զէթլէյէճէք, վէ Էօնու չար չա-
33 փուք ի՛զզէթլէյէճէք տիր։ Ե՛չ չօճուգլար՝ տահա աղ վագթի սի-զին իլէ օլուրում։ պէնի արայա-ճագընըզ, վէ Ե՛նէհուտիլէր՝ պէնիմ կիճտիյիմ եէրէ սիզ կէ-լէմէզսինիզ տէտիյիմ կիպի, շիմ-
34 տի սիզէ տախի սէօյլէրիմ։ Ա՛ի-զէ նէնի թէնպիհ վէրիրիմ քի՝ պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ, պէն սիզի սէվտիյիմ կիպի սիզ տէ-
35 պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ։ Ե՛-յէր պիրի պիրինիզէ մուհապպէ-թինիզ օլուրսա, պէնիմ շայիրտլէ-րիմ օլտուղունուզու՝ հէփիսի-
36 Պունտան անկլայաճագլար։ Ա՛ի-մոն Պետրոս օնա՝ Ե՛ա՛ Թապպ՝ նէ՛րէյէ կիտէյօրսուն տէտի։ Յի-սուս օնա ճէվապ վէրտի քի՝ Պէ-նիմ կիթտիյիմ եէրէ՝ սէն շիմտի
37 արտըմճա կէլէմէզսին, Ա՛մմա սօնկրա արտըմճա կէլէճէքսին։ Պետրոս օնա տէտի քի Ե՛ա՛ Թապպ՝ Ա՛նի՛չիւն շիմտի սէնին ար-տընճա կէլէմիմ։ Հէնին ուղրու-
38 նա ճանըմը վէրիրիմ։ Յիսուս օնա ճէվապ վէրտի քի՝ Պէնիմ ուղրումա ճանըն՛ը մը վէրիրսին։ կէրչէք կէրչէք տէրիմ սանա, թա պէնի սէն իւչ քէրրէ ինքար էտինճէյէտէք՝ խօրօս հիչ էօթ-մէյէճէք տիր։

ՊԵՊ ԺԹ

1 Քրիստոս Ե՛ֆենտիմիզին քէնտի շայիրտ-լէրինէ սէմավի սաա՛տէթ վա՛տի իլէ թէսէլլի վէրտիսի։ 6 Քէնտինին եօլ վէ կէրչէքլիք վէ Հայաթ՝ վէ փէտեր իլէ պիր օլտուղունու թաղդիր էթմիսի։ 13 Օնուն խամի իլէ օլան առաա՛նըն գապուլ օլունճագը։ 15 Մուհապպէթ վէ խ-թաա՛թ թալապ էթմիսի։ 16 Թէսէլլի

ե Մատ. ժա 29։ Փիլ. բ. 5։ ա Պետ. բ. 21։ ա Յօհ. բ. 6։
զ Մատ. ժ. 24։ Ղու. զ. 40։ Պ. ժե. 20։
է Յակ. ա. 25։
ը Սաղ. խա. 9։ Մատ. իզ. 23։ Խա. 21։
թ Պ. ժգ. 29։ ժզ. 4։
ժ Մատ. ժ. 40։ լե. 40։ Ղու. ժ. 16։
ի Մատ. իզ. 21։ Մար. ժգ. 18։ Ղու. իբ. 21։
լ Պ. ժբ. 27։
խ Գոր. ա. 17։ ա Յօհ. բ. 19։
ծ Պ. ժթ. 26։ ֆ. 2։ իա. 7. 20. 24։
կ Ղու. իբ. 3։ Պ. զ. 71։
հ Պ. ժբ. 6։

ձ Ա՛ստ. իգ. 33, 34, 35։ Մար. ժգ. 29, 30, 31։ Ղու. իբ. 33, 34։
ղ Պ. ժբ. 23։
ճ Պ. ժգ. 13։ ա Պետ. դ. 11։
մ Պ. ժե. 1. 4, 5, 6։
յ Պ. ժբ. 23։
ն Ղեւ. ժթ. 18։ Պ. ժե. 12. 17։ Եփես. ե. 2։ ա Թես. դ. 9։ Յակ. բ. 8։ ա Պետ. ա. 22։ ա Յօհ. բ. 7, 8։ գ. 11. 23։ դ. 21։
շ ա Յօհ. բ. 5։ դ. 20։
ո Պ. իա. 18։ բ Պետ. ա. 14։
ս Մատ. իգ. 33, 34, 35։ Մար. ժգ. 29, 30, 31։ Ղու. իբ. 33, 34։

Digitized by Google

վէրինճի Րուհ էլ Գուտտուս վա՛տ էթմէ-
սի։ 27 վէ օնլարա քէնտի սէլամէթի-
նի պրագմասը։

ա Խա. 27։ Պ. ժզ. 6. 22։

1 «Պալպինիզ իզթիրապէ տիւշ-
մէսին. Ընտհա ինանըն, վէ պանա
2 ինանըն։ Փէտէրիմին էվինտէ չօգ
գօնագլար վար, եօխսա՝ սիզէ
տէրիտիմ. Բսիզէ եէր հազըրլա-
3 մադ։ Էյնէ պէն կիտէր՝
վէ սիզէ եէր հազըրլայընճա, եէի-
նէ կէլէրիմ, վ՚ սիզի քէնտի ես-
նըմա ալըրըմ. Թա քի Ես իզ տա-
խի պէնիմ օլտուղում հէրտէ օլա-
4 սընըզ։ Վէ նէրէյէ կիտիյիմի
սիզ պիլիրսինիզ, հէմ՝ եօլու պի-
լիրսինիզ։

5 Թովմաս՝ օնա՝ Էա՞ Թապպ՝ սէ-
նին նէրէյէ կիտիյինի պիլմէ-
զիզ, վէ եօլու պիլմէյէ նի՞ճէ
6 գաիր իզ տէտի։ Յիսուս օնա
տէտի քի՝ Էկօլ վէ ճհէրչէքլիք վէ
Էհայաթ պէն իմ. ճփէտէրէ քիմ-
սէ կէլմէզ՝ իլլա պէնիմ վասիթամ
7 իլէ կէլէր։ Բի՛յէր պէնի պիլսէ-
յիտինիզ, փէտէրիմի տախի պիլ-
միշ օլուր իտինիզ. վէ շիմտէն
սոնկրա օնու պիլիրսինիզ, վէ օ-
նու էկօրտինիզ։

8 Փիլիպպոս օնա՝ Էա՞ Թապպ՝
պիզէ փէտէրի կէօսթէր, վէ պի-
9 զէ եէթէր տէտի։ Յիսուս օնա
տէտի քի՝ Պու գատար զէմանն սի-
զինն իլէ իմ, վէ պէնի պիճմէտին
մի եա՞ փիլիպպոս. Էպէնի կէօրէն՝
փէտէրի կէօրմիշ տիւր, վէ սէն
նի՞ճէ՝ պիզէ փէտէրի կէօսթէր
10 տէրսին։ Էնանմա՞զ մը սըն քի՝
էպէն փէտէրտէ իմ, վէ փէտէր
պէնտէ տիր. պէն սիզէ սէօյլէ-
տիյիմ սէօզլէրի ևբէնտիլյիմտէն
սէօյլէմէմ. ամմա պէնտէ գալան
փէտէր՝ ա՛մէլլէրի իշլէյէն քէն-
11 տիսի՛տիր։ Պանա ինանըն քի՝ պէն
փէտէրտէ իմ, վէ փէտէր պէնտէ
տիր. Եսէխսա՝ հէմանն օլ ա՛մէլլէր
12 իչէւն պանա ինանըն։ Էկէրչէք
կէրչէք աէրիմ սիզէ, պանա ինա-
նան՝ պէնիմ էթտիյիմ ա՛մէլլէրի
օ՛ տախի էտէճէք, վէ օնլարտան
պէօյիւք էտէճէք. չէւն քի պէն
13 փէտէրիմէ կիտէրիմ։ Վէ Ինամիմ
իլէ նէ քի տիլէրսէնիզ, օնու է-
ճէճէյիմ. Թա քի փէտէր՝ Օ-
14 ղուլտա ի՛զզէթլէնէ։ Էամիմ ի-

լէ էյէր պիր շէյ տիլէրսէնիզ, օ-
15 նու պէն էտէճէյիմ։ Հը՛յէր
պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ թէն-
16 պիհլէրիմի կէօզէտին. վէ պէն
փէտէրէ եալվարաճաղըմ, վէ Ինսի-
զէ պիր զայրի Թէսէլլիճի վէրէ-
ճէք քի՝ էպէտէն սիզին իլէ գալա.
17 Ե՛նդի Հէրչէքլիք Րուհունու քի՝
Ճհիւնեա օնու գապուլ էտէմէզ,
զիրա օնու կէօրմէզ վէ օնու պիլ-
մէզ. ամմա սիզ օնու պիլիրսի-
նիզ, զիրա սիզին իլէ գալըր, վէ
18 Ճսիզտէ օլաճագ տըր։ Էվիզի Էօ-
սիւզ պրագմայաճաղըմ. Էսիզէ
19 կէլէրիմ։ Էզ զէհանտէն սօնկրա՝
տիւնեա պէնի արթըզ կէօրմէզ,
Եամմա սիզ պէնի կէօրէճէքսինիզ.
Ճպէն Հայաթտա օլտուղում ի-
Հիւն, սիզ տախի Հայաթտա օ-
20 յաճագսընըզ։ Օլ կիւնտէ սիզ
անկլայաճագսընըզ քի՝ Եպէն փէ-
տէրիմտէ իմ, վէ սիզ պէնտէ՝
21 պէն տախի սիզտէ իմ։ Ղնէն-
պիհլէրիմի թուԹուպ Հրթգ է-
տէն՝ պէնի սեվէն օ՛ տուր. վէ
պէնի սեվէն՝ փէտէրիմտէն սե-
վիլէճէք տիր. պէն տախի օնու
սեվէճէյիմ, վէ քէնտիմի օնա
պէՀյան էտէճէյիմ։

22 Ենյուդա (ասմա Խսկարիովտու
տէյիլ) օնա տէտի. Էա՞ Թապպ՝
նա՞սըլ օլուր քի՝ քէնտինի տիւն-
եայա տէյիլ տէ պիզէ պէՀյան է-
23 տէճէքսին։ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ օնա տէտի քի՝ Բի՛յէր պիր
քիմսէ պէնի սեվէրսէ, սէօզիւ-
միս սագլայաճագ, վէ փէտէրիմ
օնու սեվէճէք, վէ Ճօնա կէլէ-
ճէյիզ, վէ օնտա գօնագ էտէ-
24 ճէյիզ։ Պէնի սեվմէյէն՝ սէօզ-
լէրիմի սագլամազ. վէ Էիշլէթ-
տիյինիզ սէօզ՝ պէնիմ տէյիլ տիր,
իլլա պէնի կէօնտէրէն փԱտրէն
25 տիր։ Այիզին եանընըզտա տու-
րուր իքէն՝ պունլարը սիզէ սէօյ-
26 լէտիմ։ Լարին Ղնէսէյլիհի՝
փէտէրին պէնիմ իսմիմ իլէ կէօն-
տէրէճէյի Րուհ էլ Գուտտս՝ տա-
զէ Հէփիսինի օ՛ էօյրէտէճէք, վէ
սիզէ ճհիմդէ սէօյլէտտիյիմ ջէյլէ-
րի՝ խաթըրընըզա կէթիրէճէք։
27 Այիզէ սէլամէթի պրագրըմ, սի-
զէ պէնիմ սէլամէթիմի վէյիրիմ.
պէն սիզէ տիւնեանընն վէրտիյի

ե Խա. 21. 23։ Պ. ժե 10. 14։ ա Ճօհ. ե. 3։
զ Պ. ժե. 26։ ժզ. 7։ Հը-ռով. ը. 15. 26։
է Պ. ժե 26։ ժզ. 13։ ա Ճօհ. գ. 6։
ը ա Կոր. բ. 14։
թ տ Ճօհ. բ. 27։
ժ Մատ. իբ. 20։
ի Խա. 3. 28։
լ Պ. ժզ. 16։
խ ա Կոր. ժե. 20։
ծ Խա. 10։ Պ. ժ. 38. ժե. 21. 23. 26։
կ Խա. 15. 23։ ա Ճօհ ը. 5։ ե. 3։
հ Խա. 21. 23։ Պ. ժե 10. 14։ ա Ճօհ. ե. 3։
ձ Պ. ժե. 26։ ժզ. 7։ Հը-ռով. ը. 15. 26։
ղ Պ. ժե 26։ ժզ. 13։ ա Ճօհ. գ. 6։
ճ ա Կոր. բ. 14։
մ տ Ճօհ. բ. 27։
յ Մատ. իբ. 20։
ն Խա. 3. 28։
շ Ղու. զ. 16։
ո Խա. 15։
չ Խա. 10։ Պ. ե. 19. 38։ է. 16։ ը 28։ ժը. 49։
պ Խա. 16։ Ղու. իդ. 49։ Պ ժե. 26։ ժզ. 7։
ջ Պ. ը. 22։ ժը. 16։ ժզ. 13։ ա Ճօհ. ը. 20. 27։
ռ Փիլ. գ 7։ Ղող. գ. 15։

Digitized by Google

կիպի վերմէմ . «գալպինիզ իզ-
թիրապէ տիւշմէին , վէ գօրգ-
28 մասըն : †Պէն սիզէ՝ Կիտէրիմ վէ
սիղէ կէլիրիմ տէոիյիմի իշխը-
տինիզ . էյէր պէնի սէվմէյիտի-
նիզ , *փէտէրէ կիթտիյիմ իչիւն՝
մէսրուր օլուր իտիւնիզ . °զ՛րա
փէտէրիմ պէնտէն պէյիւք տիւր :
29 Վ է ֆշլիտի՝ օլմազտան էվվել
սիզէ սէօյլէմիմ , թա քի օլսուս-
30 ղու զէման՝ ինանասընըզ : Ընթըզ
սիզին իլէ չօգ սէօյլէմէմ . «զ՛րա
պու տիւնեանըն հիւքմսարը կէ-
լիր , ամմա պէնտէ օնուն հիչ պիր
31 չէյի եօգ տուր : Լաքին տիւնեա
անկլայա քի՝ փէտէրի սէվէրիմ ,
վէ բփէտէր պանա նիհէ թէնպիհ
էյիտի իսէ՝ էօյլէ էտէրիմ . գալ-
դըն՝ պուրատան կիտէլիմ :

ՊԱՊ ՀԱՅ

1 Ասմա թէմնըի իլէ քրիստոս էֆէնտի-
միզ իլէ օնուն ա՛զալարը պէ,ինէնտէ օյան
թէսէլլի վէ պիրի պիրինէ մուհապպէթ ,
17 Տիւնեանըն պուղզ էթմէքինտէ վէ
գօվալամասընտա պիր թէսէլլի : 26 Բուշ
էլ Գուտսուն վէ Իէսու-լլէրին խըղմէթի ,

1 Պէն կէրչէք ասմա իմ , վէ փէ-
2 տէրիմ պաղպան տըր : «Պէնտէ
մէ յվէ վերմէյէն հէր չըպուղու
գալտըրըր , վէ հէր մէ յվէ վէրնէի
փաքլէր քի՝ տահա զիյատէ մէ յվէ
3 վէրբ : Բիրզ շհտի՝ սիղէ սէօյլէ-
տիյիմ՝ սէօզ իլէ փաք սընըզ :
4 †Պէնտէ գալընը , պէն տախի սիզ-
տէ ֆալայը՝ . Նիհէ չըպուգ էյէր
աստատա գալմազտա , քէնտիլիյին-
տէն մէ յվէ վէրէմէզ , քէզալիթ
սիզ տախի՝ էյէր պէնտէ գալ-
5 մազընըզ ֆէյվ վէրէմէլինէզ : Պէն
աստա իմ , սիզ չըպուդըր սը-
նըզ . քիմ քի պէնտէ գալըր տա՝
պէն օնտա ֆալըքտա՛, օ՝ չօգ *մէ յ-
վէ վէրիր . զիրա պէնտիզ հիչ պիր
6 չէյ էտէմէզսինիզ : Լյէր պիր
քիմսէ պէնտէ գալմազտա , Էչըպուգ
կիպի տիշարը աշ՛ընըր , վէ գու-
րուր . վէ օնլարը տեվէլիրիալ՝ աճէ-
7 չէ աշ՛ադլար , վէ եանար : Լյէր
պէնտէ գալընըտանընըզ , վէ սէօզէ-
րիմ սիզտէ գալընըտա , Հիսդ՛էտի-
յինիզի տնէչ քէճէքսինիզ , վէ սի-
8 զէ օլունաճագ տըր : Եփէտէրիմ
պունուն իլէ ի՛զդէթլէնիր քի՝ սիզ
չօգ մէ յվէ վէրէսինիզ՝ վէ պա-
նա Էչչիրալէր օլասընըզ :
9 փէտէր պէնի սէվտիյի կիպի՝
պէն տախի սիզի սէվտիմ . պէ-
նիմ՝ մուհապպէթիմտէ գալընը :
10 †Լյէր թէնպիհլէրիմի սագլարտա-
նընըզ , մուհապպէթիմտէ գալաճագ-
սընըզ , նիհէ քի պէն փէտէրիմին
թէնպիհլէրինի սագլաորմ , վէ
օնուն մուհապպէթինտէ գալը-
11 րըմ : Պու չէյլերի սիզէ սէօյլէ-
տիմ քի՝ պէնիմ շաղլըղըմ սիզտէ
գալա , վէ Խսիզին շաղլըղընըզ
12 †Թէքմիլ օլա : †Պէնիմ թէնպի-
հիմ պու տուր քի՝ պիրի պիրինի-
զի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ կիպի սէ-
13 վէսինիզ : Ելպունտան զիյատէ
մուհապպէթ հիչ քիմսէտէ եօգ
տուր քի՝ պիր ատամ տօսթլարը-
նըն ուղրունա ճանընը վէրէ :
14 †Պինզ՝ էյէր սիզէ ճիւմլէ թէն-
պիհ էթտիյիմ շէյլերի համար-
15 նիզ , տօսթլարըմ սընըզ : Ընթ-
թըզ սիզէ գուլլար տէմէմ , զի-
րա գուլ՝ աղասընըն նէ էթտիյի-
նի պիլմէզ . ամմա սիզէ տօսթլար
տէմիշիմ , Խզիրա փէտէրիմտէն
հէր իշխտիյիմ շէյլերի սիզէ
16 պիլտիրտիմ : †Պինզ պէնի սէչմէ-
տինիզ , լաքին պէն սիզի սէչտիմ ,
վէ հատիզի թա՛յին էթտիմ քի՝ կի-
տիպ մէ յվէ կէթթիքէնինիզ , վէ
մէ յվէնիզ դալա . Նէտա քի խսիմմ
իլէ փէտէրտէն նէ քի տիլէրսէնիզ ,
17 սիզէ վէրէ : Ղպու շէյլերի սիզէ
թէնպիհ էտէրիմ քի՝ պիրի պիրի-
18 նիզի էտէսինիզ : †Նիզի սէվէսինիզ : †Լյէր տիւնեա
սիզէ պուղզ էտէրսէ , պիլնն քի՝
սիզտէն էվվել պանա պուղզ էթ-
19 միշ տիր : †Լյէր տիւնեատան
օլասըրընըզ , տիւնեա՝ քէնտինէն
օլան շէյլ սէվէր իտի . Նլաքին
սիզ տիւնեատան օլմատըզընը՝ իւ-
լա պէն սիզի տիւնեատան սէչ-
տիյիմ իչիւն , պու սէպէպտէն
տիւնեա սիզէ պուղզ էտէր :
20 Պինզ՝ Ղպուլ աղասընատան պէօ-
յիւք տէյիլ տիր տէտիյիմ սէօզիւ
խսիրընըզտա խտուխտուն . էյէր
պէնի գօվալատընըր իսէ , սիզի
տախի գօվալայաճագլար . Էէյէր
սէօզիւմիւ սագլատընըր իսէ , սի-
զինքինի տէ սագլայաճագլար :

21 Ալքին պու ընէյլերին հեփիսինի սիզէ խամիմ իչլուն էտէճէքլէր , զիրա պէնի կէօնտէրէնի պիլմէզ- 22 լէր : Նոյեր կէլիպ օնլարա սէօյ- լէմմիշ օլսայիտիմ՝ , կիւնահլարը օլմազ իտի . Դամնա շնմտի կիւ- նահլարը իչլուն պէհմանէլերի նօդ 23 տուր : Զպանա պուղղ էտէն՝ փէ- 24 տերիմ տախի պուղղ էտեր : Ն- յեր օնլարըն արասընտա Ոպայշա հիչ պիր քիմսէնին էթմէտիյի ին- լէրի իճրա էթմէսէյիտիմ , կիւ- նահլարը օլմազ իտի . ամմա շնմ- տի հեմ կէօրտիւլէր , հեմ կերէք պանա կերէք փէտէրիմէ պուղղ 25 էթտիլեր : Ամմա օնլարըն շերի- ա՝թընտա՝ Ոպանա սէկպպտիղ պուղղ էթտիլեր տէյիւ հաղըլմըր օլան սէօզ թէքմիլ օլմազ իչլուն՝ 26 պէյնէ օլսոա : Վ՝աքին պէնիմ՝ փէտէրին լթարաթընտան կէօնտէ- րէճէյիմ ֆնէսէլլիճի՝ փէտէրտէն խուրուճ էտէն կերէչէքլիք Ոուհու կէլտիյի զէման , Ոպէնիմ իչլուն օ՛ 27 շէհատէթ էտէճէք : Վ՝է տսիղ տախի շէհատէթ էտէրսինիզ . Զիրա իպրահիտատէն պերու պէնիմ իլէ սինիզ :

ՊԵՊ ԺՈ

1 Քրիստոս Ւ՝ֆէնտիմիզին քէնտի չայիրտ- լէրինէ Ոուհ էլ գուտսու կէօնտէրմէք վա՛տը իլէ՝ վէ դէյամ էթմէսինի վէ կեօյէ չզդմասընը խապէր վէրմէսի իլէ օնլարա թէսէլլի վէրմէսի : 23 Օնլարա՝ օնուն խա- մինտէ էտճէքլերի տուա՛լարըն գապուլ օլունաճաղընը թահդիդ էթմէսի : 33 Քրիստոս Ւ՝ֆէնտիմիզտէ սէլամէթ՝ վէ տիւնեատա էլէմ ու գասավէթ պուլուս- նաճաղը :

1 Պու շէյլերի սիզէ սէօյլէտիմ՝ 2 քի՝ ՈսիրբմԼ յէսինիզ : Ինիզ Բճէ- մա՛ահտան ըէտտ էտէճէքլէր . լաքին սաա՛թ կէլիր քի՝ Ւ՝էր քիմ՝ սիզի էօլտիւրիւսէ , Ալլահա ի՛պատէթ սունար տ՝էյիւ զանն է- 3 տճէք : Վ՝է Ոպունլարը՝ փէտէ- րի հեմ պէնի պիլմէտիքլէրի ի- 4 չլուն էտէճէքլեր : Ի՝աքին պու շէյլերի սիզէ սէօյլէտիմ քի՝ սա- ա՛թ կէլտիյի զէման՝ պէնիմ օն- լարը սիզէ սէօյլէտիյիմի խաթրը- նըզա կէթիրէսինիզ . վէ Ասիզին իլէ օլտուղում իչլուն՝ Ոպունլարը սիզէ էվվէլտէն սէօյլէմէտիմ՝ :

5 Ի՞մտի իսէ պէնի կէօնտէրէնէ կիտէյօրում , վէ սիզտէն հիչ պի- րի պանա՝ Ոն՛ըէյէ կիտէյօրսուն 6 տէյիւ սօրմազ : Ի՝աքին պունլարը սիզէ սէօյլէտիյիմ՝ իչլուն՝ էզասա- վէթ գալպինիզի տօլտուրմուշ 7 տուր : Ամմա պէն սիզէ հաղգը սէօյլէյօրում . սիզէ ֆայիտէլի տիր քի՝ պէն կիտէյիմ , զիրա է- յեր կիմիզգէմ , Ոնէսէլլիճի սիզէ կէլմէյէճէք սիր . ամմա է- յեր կիտէրսէմ , օնու սիզէ կէօն- 8 տէրէճէյիմ : Վ՝է օ կէլտիյինտէ , տիւնեայը կիւնահ իչլուն վէ սա- տագաթ իչլուն վէ հիւքմ իչլուն 9 իլգամ էտէճէք տիր . Կիւնահ ի- չլուն՝ չլուն քի պանա իման՛ամա- 10 լար . Վ՝է Նատագաթ իչլուն՝ Էչլուն քի փէտէրիմէ կիտէրիմ , վէ 11 պէնի արթըզ կէօրմէզսինիզ . Վ՝է Ֆհիւքմ իչլուն՝ Ոչլուն քի պու տիւնեանըն Ֆհիւքմտարը հիւքմ օ- 12 լունմուշ տուր : Վիղէ սէօյլէյէճէք տատա չօգ շէյլերիմ վար , Ֆյաքին շնմտի թէֆհամմիւլ էտէմէզսինիզ : 13 Ամմա օլ Ֆկերչէքլիք Ոուհու կէլ- տիյի զէման , Նսիզի ճիմլէ կեր- չէքլեյէ դուլաղա-զայաճաղ . զի- րա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէ յէ- ճէք , իլլա հէփ իշլէտիյի շէյլէ- րի սէօյլէյէճէք , վէ օլաճաղ Նէս- Նէլերի սիզէ խապէր վէրէճէք 14 տիր : Օ պէնի ի՝զլէթլէյէճէք , զիրա պէնիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ 15 խապէր վէրէճէք : Ֆփէտէրին Ֆէր Նէսի վար խէ , պէնիմ տիր . պու սէպէպտէն տէտիմ՝ քի՝ պէնիմքին- տէն ալըպ՝ սիզէ խապէր վէրէճէք : 16 Ֆզիր աղ վէգՆտան՝ պէնի կէօր- մէզսինիզ . վէ Ենէնէ պիր աղ վէ- գՆտան՝ պէնի կէօրէճէքսինիզ , չզիրա պէն փէտէրէ կիտէյօրում՝ : 17 Ամտի շայիրտլէրինտէն պա՛ՀԸԸ մանէչնյէրինտէ տէտիլէր քի՝ Պու պիզէ՝ Պիր աղ վէգՆտան պէնի կէօրմէզսինիզ , վէ Ենէնէ պիր աղ վէգՆտան պէնի կէօրէճէքսինիզ , վէ՝ Օչիրա պէն փէտէրէ կիտէյօ- 18 րում՝ տէտիյի Նէ՞ տիր : Ամտի տէրլէր իտի քի՝ Պու տէտիյի Պիր աղ վէգՆ՝ Նէ՞ օլա . օնուն Նէ՞ սէօյլէտիյինի պիլմէյիզ :

19 Ամտի Ցիսուս օնլարըն քէնտինէ սիւալ էթմէէ իսթէհիքլէրինի

Ա Մատ . ժ . 22 ։ իդ . 9։ պ . ժզ . 3։
Ե պ . թ . 41։
Պ Հռով . ա 30 ։ ցակ . գ . 17 ։
Ը ա Ցօհ . բ . 23 ։
Ա պ . գ . 2 ։ է . 31 ։ թ . 32 .
Ա Սաղ . լէ . 19։ կթ . 4։
Է Ղու . իդ . 49։ պ . ժգ . 17.26 ։ ժզ . 7.13 ։ Գաբ . բ . 33 ։
Ր ա Ցօհ . է . 6 ։
Ց Ղու . իդ . 48 ։ Գոր . ա . 8 . 21 ։ 22 ։ բ . 32 ։ գ . 15 ։ գ . 20 . 33 ։ է . 32 ։ ժ . 39 ։ ժգ . 31 ։ ա Պետ . է . 1 ։ բ Պետ . ա . 16 ։
Ւ Ղու . ա . 2 ։ ա Ցօհ . ա . 1 , 2 ։
Ա Մատ . ժ . 6 ։ իդ . 10 ։ իզ . 31 ։
Բ պ թ . 22 . 34 ։ ժբ . 42 ։
Գ Գոր . է . 59 ։ թ . 1 ։ իզ . 9 . 10 , 11 ։
Դ պ . ժէ 21 ։ Հռով . ժ . 2 ։ ա Կոր . բ . 8 ։ ա Տիմ . ա . 13 ։
Է պ . ժգ . 19 ։ ժգ . 29 ։ Ղպագ՝Մատ թ . 15 ։
Է Խա . 10 . 16 ։ պ . է . 33 ։ ժգ . 3 ։ ժգ . 28 ։
Ը Խա . 22 ։ պ . ժգ . 1 ։
Ը պ . է . 39 ։ ժգ . 16.26 ։ ժէ . 26 ։
Ժ Գոր . բ . 33 ։ Եփես . գ . 8 ։
Ի Գոր . բ . 22 37 ։
Լ Գոր . բ . 32 ։
Խ պ . գ . 14 ։ է . 32 ։
Ծ Գոր . իզ . 18 ։
Կ Ղու . ժ . 18 ։ պ . ժբ . 31 ։ Եփես . բ . 2 ։ Ղող . բ . 14 ։ Եբր . բ . 14 ։
Հ Մատ . դ . 33 ։ ա Կոր . գ . 2 ։ Եբր . է . 12 ։
Ձ պ . ժգ . 17 ։ ժէ . 26 ։
Ղ պ . ժգ . 26 ։ ա Ցօհ . բ . 20 . 27 ։
Ճ Մատ . ժ . 27 ։ պ . գ . 35 ։ ժգ . 3 ։ ժէ . 10 ։
Մ Խա . 10 ։ պ է . 33 ։ ժգ . 33 ։ ժգ . 19 ։
Յ Խա . 28 ։ պ . ժգ 3 ։

Digitized by Google

տությունք օնլարա տէտի քի՝ պու-
նո՞ն իչլեւն մի՝ եա՛նի պիր աղ
վաֆլտան պէնի կէօրմէզլինիզ , վէ
եինէ պիր աղ վաֆլտան պէնի կէօ-
րէճէքսինիզ տէտիյիմ իչլեւն պի-
20 րի պիրինիզե սօրարսընըզ : Կէր-
չէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝ սիզ
աղլայըզ փիղան էտէճէքսինիզ ,
ամմա տիւնեա սէվինէճէք տիր ·
վէ սիզ գասավէթ չէքէճէքսի-
նիզ , ամմա գասավէթինիզ սէ-
վինճէ թէպտիլ օլաճագ տըր :
ե Եա . իզ . 17 : 21 Նվարը տօղուրտուղու զէման՝
գասավէթ չէքէր , զիրա օնուն սա-
ա՛թը կէլտի · ամմա չօճուղու տօ-
ղուրտուղու զէման , տիւնեայա ա-
տէմ տօղտու տէյիւ՝ շազլըգտան
արթըզ սըգրնթրսընը խաթրընա
է Խա . 6 : 22 կէթիրմէզ : Հայտի՝ կէրչի սիզին
տալնի շիմտի գասավէթինիզ վար ,
ամմա սիզի թէքքար կէօրէճէյիմ ,
վէ ·գալլինիզ շազ օլաճագ , վէ
շազլըղընըզը սիզտէն քիմնէ գալ-
ը Ղու . իդ . 23 տրըտմաղ : Վէ օլ կիւնտէ պանա
41 . 52 : Գ . հիչ պիր չէյ սօրմայաճագսընըզ .
ժգ . 1 . 27 : Հնկէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի՝
ի . 20 : Գոր . պէնիմ խամիմ իլէ փէտէրտէն հէր
բ . 46 : ժգ . նէ քի տիլէրսէնիզ , սիզէ վէրի-
52 : ազաեա . 24 ճէք տիր : Շ Խամի յէտէք պէնիմ
ա . 8 :
Է Մատ . է . խամիմ իլէ հիչ պիր չէյ տիլէմէտի-
7 : Պ . ժգ . նիզ . տիլէյին , վէ ալասընըզ ,
13 : ժե . 16 : ղթա բի շաղլըղընըզ թէքմիլ
ը Պ . ժե . 11 : 25 օլա : Պու չէյլէրի սիզէ թէմնիլ-
լէր իլէ սէօյլէմիշ իմ . լաքին
սաա՛թ կէլիր քի՝ օլ զէման սիզէ
աչլթըզ թէմնիլլէր իլէ սէօյլէմէ-
յէճէյիմ , իլլա սիզէ փէտէրտէն
էօթիւրիւ աշկեարէ խապեր վէ-
ժ Խա . 23 : 26 րէճէյիմ : Նօլ կիւնտէ խամիմ
իլէ տիլէյէճէքսինիզ . վէ սիզէ
տէմէմ քի՝ փէտէրէ սիզին իչլեւն
ա Պ . ժգ . 21 . 27 եավլար յըմ . ա Օիրա փէտէր
23 : քէնտիսի սիզի սեվմիչսինիզ , վէ ·պէն
բ Խա . 30 : Ալլահտան չօգտըղըմա ինանմըյը-
Գ . գ . 13 : 28 նըզ : Հփէտէրտէն չօգտըմ , վէ
ժե . 8 : տիւնեայա կէլմիշ իմ · եինէ տիւն-
գ Պ . ժգ . 3 : եայը պըռաղըրըմ , վէ փէտէրէ
վարըրըմ :
29 Շայիրտէրի օնա տէտիլէր քի՝
Ինչէ շիմտի աչկեարէ սէօյլէ-
յօրսուն , վէ հիչ թէմնիլ սէօյ-
30 լէմէ յօրսուն : Շիմտի պիլտիք
դ Պ խա . 17 : քի՝ ·հէր չէյի պիլիրսին , վէ
վիւհաճ տէյիլ սին քի՝ պէր քիմ-
սէ սանա սիւալ էտէ · պուննուն
իլէ բինանըրըզ քի՝ Ալլահտան
31 չօգտըն : Յիսուս օնլարա ճէվապ
վէրտի քի՝ Շիմտի մի ինանըյօր-
32 սունուզ : Ինչէ սաա՛թ կէլիր ,
վէ շիմտի կէլմիշ տիր քի՝ ·հէր
պիրինիզ քէնտի մահալլինէ տաղը-
ըզպ պէնի եալընըզ գօյսաընըզ ·
Եամմա եալընըզ տէյիլ իմ , զիրա
33 փէտէր պէնիմ իլէ տիր : Պու
չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ քի՝
·պէնտէ սէլամէթինիզ օլա · Տիւն-
եատա սըգրնթրնըզ օլաճագ · Ֆա-
քին եիւրէքլէնէն , ·պէն տիւնեա-
յը նէնմիշ իմ :

ՊԸՊ ԺԱ

1 Քրիստոս էֆէնտիմիզ փէտէրինէ տուա՝
էտէր քի օնու ի՛զզէթլէսին , 6 օնուն
չայիրալէրինի հըֆզ էթսին , 11 օնլարը
պէրլիքատ , 17 վէ կէրչէքլիքտէ ռագլա-
սընը , 20 օնլարը՝ վէ պագի հէվի ինանան-
լարը՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր կէօքտէ
ի՛զզէթլէսին :

Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէ-
տի , վէ կէօզլէրինի կէօյէ գալ-
տրըրպ տէտի քի՝ Նա՛ փէտէր՝
·սաա՛թ կէլմիշ տիր · Օղլունու
ի՛զզէթլէ , թա քի Օղլուն տա-
2 խի սէնի ի՛զզէթլէյէ · Ի՛նճէ
քի օնա հէր թէնին խըզէրինէ
հիւքիւմդի վէրտին , թա քի
էհէվի օնա վէրտիյին քիմնէլէրի՛
3 էպէտի հայաթ վէրէ : Վէ փէ-
պէտի հայաթի պու տուր քի՝ եսէն
եալընըզ հագգ Ալլահը՝ վէ Ղէօն-
տէրտիյին Յիսուս Վրիստոսու
4 յի՛անըլայաբ : Եվլէն սէնի եէր
իւզէրինտէ ի՛զզէթլէտիմ · Էպա-
նա էթմէյէ վէրտիյին Ֆիլն թէ-
5 մամ էյլէտիմ : Վէ շիմտի եա՛
փէտէր՝ ֆտիւնեա օլմազտան էվ-
վէլ սէնէն եանընտա մալիք օլ-
տուղում ի՛զզէթ իլէ սէն պէնի
6 քէնտի եանընտա ի՛զզէթլէ : Վէ-
նէն խամինի՝ Լազանա տիւնեատան
վէրտիյին ատեմլերէ պէյան էյ-
լէտիմ · սէնէն իտիլէր , վէ օնլա-
րը պանա վէրտին , վէ սէնէն քէ-
7 լամընը հըֆզ էյլէտիլէր : Շիմ-
տի պիլտիլէր քի՝ պանա ճէհմլէ
վէրտիյին չէյլէր՝ սէնտէն տիր ·

ը Խա 27 ·
Պ . ժէ . 8 ·
ը Մատ . իզ .
31 : Մար .
ժգ . 27 ·
ը Պ . ի . 10 ·
է Պ . բ . 29 ·
ժգ 10,11 ·
է Եա . թ . 6 ·
Պ . ժգ . 27 ·
Հռով . է .
1 : Եփես .
բ . 14 : Կող .
ա . 20 :
ը Պ . ժե 19 ·
20 , 21 : բ
Տիմ . գ .
12 :
ֆ Պ . ժգ . 1 ·
ա Հռով . բ .
37 : աճօՀ
գ . 4 : ե . 4 ·

ա Պ . ժբ . 23 ·
ժգ . 32 :
բ Դան . է .
14 : Մատ .
ժա . 27 . իբ .
18 : Պ . գ .
35 : է . 27 :
ադոր . ժե .
25 . 27 :
Փիլ . բ . 10 :
Եբր . բ . 8 ·
գ Խա . 6 . 9 .
24 : Պ . Ը .
37 :
դ Եա . ծգ .
11 : Երեմ .
Թ . 24 :
է ա Կոր . բ .
4 : ա Թես .
ա . 9 :
Ը Պ . գ . 34 :
է . 36 , 37 :
Ը . 29 . 58 :
է . 29 : ժ .
36 : ժա . 42 :
է Պ . գ . 31 :
ժգ . 13 :
ը Պ . ժգ . 31 :
ժե . 10 :
թ Պ . դ . 34 :
է . 36 : Թ .
3 : ժԹ . 30 :
ֆ Պ . ա . 1 , 2 :
ժ . 30 : ժգ .
9 : Փիլ . բ
6 : Կող . ա .
15 . 17 :
Եբր . ա 3 .
10 :
ֆ Խա . 26 :
Սաղ . իբ .
22 :
Ը Խա . 2 . 9 .
11 : Պ . Ը .
37 . 39 : ժ .
29 : ժե . 19 :

Digitized by Google

ի Գ. ը. 28։ ժբ 49։ ժգ. 10։

ձ Խա. 25։ Գ ժղ. 27. 30։

ն ա Ցօհ. ե. 19։

հ Գ ժղ. 15։

յ Գ. ժգ. 1։ ժղ. 28։

ղ ա Պետ. ա. 5։ Ցուդ. 1։

շ Գ. ժ. 30. ո Խա. 21. ԽԲ։

յ Գ. զ. 39. ժ. 28։ Երբ. բ. 13։

ն Գ. զ. 71. ժգ. 18։

չ Գ ժբ. 9. ա Ցօհ. բ. 19։

պ Սաղ. ճԹ. 8։ Գբր. ա. 20։

չ Խա. 8։

ղ Գ. ժե. 18. 19։ ա Ցօհ. գ. 13։

ը Գ. ը. 23։ Խա. 16։

ռ Մատ. զ. 13։ Գաղ. ա. 4։ բ Թես. գ. 3։ ա Ցօհ. ե. 18։

ս Խա. 14։

վ Գ. ժե. 3։ Գոր. ժե. 9։ Եփես. ե. 26։ ա Պետ. ա. 22։

տ բ Թագ. է 28։ Սաղ. ճժԹ. 142. 151։ Գ ը. 40։

ր Գ. ի. 21։

ց ա Կոր. ա. 2. 30։ ա Թես. գ. 7։ Երբ ժ. 10։

8 Ո՛րդա Իսէնին պատա վէրտիչին սէօզլէրի օնլարա վէրտիմ , վէ օնլար գապուը էթտիլէր , վէ Դկէրչէքտէն անկիատըլար քի՝ սէն տէն չըգտըմ , վէ ինանտըլար քի՝ 9 պէնի սէն կէօնտէրտին : Պէն օնլար իչիւն եալվարըըըմ . Ինունեա իչիւն եալվարմամ , իլլա պատա վէրտիչին քիմսէչէր իչիւն Եալվըըըմ . զիրա օնլար սէնին տիր : 10 Վէ հէփ պէնիմքիլէր սէնին՝ վէ հաչինքիլէր պէնիմ տիր . վէ օնլարըն արասընտա ի՝զզէթլէնտիմ : 11 Վէ Նարթըզ տիւնեատա տէչիլ իմ , վէ պունլար տիւնեատա տըր , պէն իսէ՝ սանա կէլիրիմ . եա՞ մուդատէա փէտէր՝ սէնին պատա վէրտիչին քիմսէչէրի՝ Հաչինն իսմինտէ հըփզ էյլէ , Թա քի Ֆպիլիպոս Նաթանայէլ կէլսէ , 12 զիմ կիսլի Ֆպիր օլալար : Տիւնեատա պէն օնլարըն պիլէսինճէ իքէն , Նօնլարը սէնին իսմինտէ սադլար իտիմ . պատա վէրտիչին քիմսէչէրի սադլատըմ , վէ օնլարտան՝ Հչէլաքլիք օղլունտան մա՛տա՝ Հչիչ պիրի հէլաք օլմատը , ՌԹա 13 քի՝ քիԹապ Թէքմիլ օլա : Ընմնա շիմտի սանա կէլիրիմ . վէ պուշէ յլերի տիւնեատա սէօյլէրիմ քի՝ պէնիմ շաղլըզըմը քէնտիլէրինտէ 14 Թէքմիլ պուլալար : Ըպէն օնլարա սէնին քէլամընը վէրտիմ , վէ Դտիւնեա օնլարա պուղդ էթտի . չիւն քի Նտիւնեատան օլմատըղըմ միսիլլիւ տիւնեատան տէչիլէր : 15 Օնլարը տիւնեատան գալտըրա՝ սըն տէչիւ եալվարմայօրում՝ Ռիլա օնլարը եարամազտան սադլա՝ 16 չասըն տէչիւ Եավըըըմ : ՌՕնլար տիւնեատան տէչիլէր , Նիշճէ քի պէն տիւնեատան տէչիլ 17 իմ : ԸՕնլարը կէրչէքլիչին իլէ Թագտիս էյլէ . Ռսէնին քէլամընն 18 կէրչէքլիք տիր : Ըպէն պէնի տիւնեայա կէօնտէրտիչին կիսլի , պէն տախի օնլարը տիւնեայա 19 կէօնտէրտիմ : Վէ Ռպէն քէնտիմի օնլար իչիւն Թագտիս էտէրիմ , Թա քի օնլար տախի կէրչէքլիք վասիթասը իլէ ա՛զիզլէնո 20 միշ օլալար : Վէ եալընըզ օնլար իչիւն տէչիլ՝ լաքին օնլարըն քէլամը իյէ Ճիւմլէ պատա Ինանանլար իչիւն տախի եալվարըըըմ , 21 ՌԹա քի հէփիսի պիր օլալար , Նիշճէ քի Ռսէն պէնատէ վէ պէն սէնտէ եա՞ փէտէր՝ օնլար տախի պիզատէ պիր օլալար . Ընէյլէ քի տիւնեա Ինանա քի՝ պէնի սէն 22 կէօնտէրտին : Վէ պէն՝ սէնին պանա վէրտիչին ի՝զզէթի օնլարա վէրմիչիմ . Թա քի՝ պիզիմ պիր օլատուղումուզ կիսլի՝ Ռօնլար պա 23 պիր օլալար . Պէն օնլարատա վէ սէն պէնտէ , ՌԹա քի պիրլիքտէ Թէքմիլ օլալար , վէ Թա քի տիւնեա անկլայա քի՝ պէնի սէն կէօնտէրտին , վէ օնլարը՝ պէնի սեվ 24 տիչին կիսլի սեվտին : Ֆեա՞ փէտէր՝ պանա վէրտիչին քիմսէչէր՝ խոմէրիմ քի օնլար տախի պէնիմ օլատուղում եէրտէ պէրա՝ պէրիմճէ օլալար . Թա քի պանա վէրտիչին պէնիմ ճիլալիմի սէչր էտէչէր , Ռզիրա պէնի՝ տիւնեանըն գուրուլմասընտան էվվէլ սէվտին : 25 Նա՞ սատըզ փէտէր՝ Ռտիւնեա սէնի պիլմէտի , Եամմա պէն սէնի պիլտիմ , վէ Ռպունլար պիլտիչէր 26 քի՝ պէնի սէն կէօնտէրտին : Վէ Ռսէնին իսմինի օնլարա պիլտիր՝ տիմ , հէմ՝ պիլտիրէճէյիմ . Թա քի Ղպէնի սէվտիչին մուհապպէթ օնլատտա օլա , պէն տախի օնլարտա օլայըմ :

ՊՆՊ ԱՐ

1 Ցուդանըն Ցիսուս Էֆենտիմիզի էլէ վէրմէի , 6 Զապեթլէրին եէրէ գափանմասը , 10 Պետրոսուն Մաղքոսուն գուլաղընը քեսմէսի , 12 Ցիսուս Էֆենտիմիզին ԹուԹուլուպ՝ Ննա վէ կայիափանըն հուզուրունա կէօթիւրիլմէսի , 15 Պետրոսուն օնու ինքեար էթմէսի , 19 Ցիսուս Էֆենտիմիզին կայիափանըն էօնինէ Թէֆթիչ օլունմասը , 28 Օնուն պիզատոսուն էօնինէ Թէչէքքի օլունմասը , 36 Օնուն՝ փատիշահլըզը խուսուսունտա սէօյլէմէսի , 40 Եէհուտիլէրին Բարաբբայը տիլէմէսի ,

1 Ցիսուս պու ընչլէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա , Ռշայիրտլէրի իլէ պէրապէր Բկեդրոն տէրէսինին էօԹէ եագասընա չըգտը , վէ օրատա պիր պաղչէ վար իտի քի՝ շայիրտ 2 լէրի իլէ օնուն իչինէ կիրտի : Վէ օնու էլէ վէրէն Ցուդա տախի օլ մուհալի պիլիր իտի . Եզիրա Ցիսուս՝ շայիրտլէրի իլէ պէրապէր օրատա

ռ Խա. 11. 22, 23. պ ժ. 16. Հբռաւ. ժբ. 5. Գաղ. գ. 28։

ս Գ. ժ. 38. ժգ. 11։

տ Գ. ժգ. 20. ա Ցօհ. ա. 3։ գ. 24. ր Կող. գ. 14։

փ Գ. ժբ. 26. ժղ. 3. ա Թես. գ. 16։

ա Խա. 5։

բ Գ. ժե. 21. ժզ. 3։

է Գ է. 29. ը. 55։ ժ. 15։

ջ Խա. 8. Գ. ժզ. 27։

ւ Խա. 6. Գ. ժե. 15։

ը Գ. ժե. 9։

ռ Մատ. իզ. 36։ Մաթ. ժգ. 32։ Ղու. իբ. 39։

բ բ Թագ. ժե. 23։

ֆ Ղու. իա. 37. իբ. 39։

Digitized by Google

չօգ տէֆիա՝ ՃԷՄ՝ օլմուշ իտի։
3 Իմտի Յուդա՝ պէօլիւկիւ հէմ պաշ քահինլէրտէն վէ փարիսե-
ցիլէրտէն խըզմէթքեարլար ալըպ՝ ֆէնէրլէր վէ մաշա՛լէլէր վէ սի-
4 լահլար իլէ օրայա կէլտի։ Իմտի Յ՛նսուս՝ քէնտի իւզէրինէ կէլէ-
ճէք ճիւմլէ չէյլէրի պիլմէյիլէ, էզգըպ օնլարա՝ Վ՛իմի՞ արայօր-
5 սունուզ տէմի։ Օ՛նա՝ Նազա-
րէթլի Յիսուսու ՃԷվապ վէրմի-
լէր։ Յիսուս օնլարա տէմի քի՝
Պէն իմ. վէ օնու էլէ վէրէն Յու-
դա տասի օնլար իլէ պէրապէր
6 տուրուր իտի։ Իմտի օնլարա՝
Պէն իմ տէյիւ սէօյլէտիյի կիպի,
կէրի յէ վարըպ եէրէ տիւշտիւլէր։
7 Իմտի օնլարա՝ Վ՛իմի՞ արայօր-
սունուզ տէյիւ թէէքրար սօրտու.
վէ օնլար՝ Նազարէթլի Յիսուսու
8 տէ՛յլէր։ Յիսուս ՃԷվապ վէրտի.
Սիզէ տէմիմ քի՝ պէն իմ. իմ-
տի էյէր պէնի արայօրսանըզ,
պունլարը սալը վէրին կիտիսին-
9 լէր։ Թա քի՝ Ըպանա վէրտիյին
քիմսէլէրտէն հիչ պիրինի ղայպ
էթմէտիմ տէյիւ սէօյլէտիյի սէօզ
10 թէքմիլ օլա։ Ա՛մտի Սիմոն
Պետրոսուն պիր պըչաղը օլմաղը-
լո՝ օնու չէքիպ պաշ քահինին
գուլուննու վուրտու, վէ օնուն սաղ
գուլաղընը քէսիպ այրըտը. վէ օ-
11 գուլուն ատը Մ՛աղքոս իտի։ Իմ-
տի Յիսուս Պետրոսա տէտի քի՝
Պըչաղընը գընա՛ գօ. փէտէրին
պանա վէրտիյի էգատէհի հիչ
12 ի՞մէ յիմի՞ մի։
Իմտի պէօլիւք՝ հէմ պին պաղը
վէ Ընհուտիլէրին խըզմէթքեար-
լարը Յիսուսու թուրթուպ օնու
13 պաղատարլար. Վէ օնու իպթիտա
ըՊննայա Ի՛պօթիւրտիւլէր, զիրա
օլ եըլըն պաշ քահինի օլան Կա-
14 յիաֆան՝ գավմ իչինն պիր ա-
տեմ հէլաք օլմագ ֆայիտէլի տիր
տէյիւ՝ Ընհուտիլէրէ նասիհաթ
15 էտէն քիմսէ իտի։ Վէ Ի՛մոն
Պետրոս հէմ պաղդա պիր շայիրտ
Յիսուսուն արտընձա կիտէրլէր
իտի. վէ օլ շայիրտ՝ պաշ քահի-
նէ պիլտիք օլուպ Յիսուս իլէ պէ-
րապէր պաշ քեհինինն ավլուսու-
16 նա կիրտի։ Ա՛յմնա Պետրոս գա-
վունուն եանընտա տիշարըտա
տուրուր իտի. իմտի պաշ քահի-
նինէ պիլտիք օլան օպիր շայիրտ
էզգըպ՝ գափուճու գարըյա սէօյ-
լէտի, վէ Պետրոսու իչէրի ալտը։
17 Իմտի գափուճու խալայըգ Պետ-
րոսա՝ Մագըն սէն տախի պու
տաէմին շայիրտլէրինտէն օ՞ղմայա-
սըն տէտի. օ՝ Տէյիլ իմ տէտի։
18 Իմտի սօղուգ օլմազըլա՝ գուլլար
վէ խըզմէթքեարլար քէօզ եափ-
մըշլար իտի, վէ տուրուպ ըսընըր-
լար իտի. Պետրոս տախի օնլար
իլէ պէրապէր տուրուպ ըսընըր
19 իտի։ Իմտի պաշ քահինն Յի-
սուսա՝ շայիրտլէրի խուսուսունտա
վէ օնուն Թա՛լիմի խուսուսունտա
20 սիւալ էթտի։ Յիսուս օնա ՃԷ-
վապ վէրտի քի՝ Ե՛պէն տիւնեայա
աշլիքեարէ սէօյլէտիմ. պէն տա-
յիմա՝ ՃԷմաա՛թ եէրինտէ վէ Հէյ-
քէլտէ՝ Հէփ Ընհուտիլէրին ՃԷմ՛՝
օլտուգլարը մահալտէ Թա՛լիմ էթ-
տիմ, վէ՝ կիզլիտէ հիչ պիր շէյ
21 սէօյլէմէտիմ։ Պանա նի՞շինն
սիւալ էտէրսին. իշլամէնլէրէ սիւ-
ալ էյլէ քի՝ օնլարա նէ՞ սէօյլէ-
տիմ. իշ՛ի՛է պէնիմ սէօյլէտիյիմ
22 շէյլէրի օնլար պիլիրլէր։ Վէ օ՛
պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, օրատա
տուրան խըզմէթքեարլարըն պիրի՛
Յիսուսա պիր սիլլէ՞ վուրուպ՝
Պաշ քեհինէ պէօյլէ՞ մի ՃԷվապ
23 վէրիրսին տէտի։ Յիսուս օնա
ՃԷվապ վէրտի քի՝ Ընյէր քէօթիւ
սէօյլէտիմ իսէ, օլ քէօթիւ իչինն
շէհատէի էյլէ. ամմա էյէր էյի
սէօյլէ՞մ՞ իսէ, պանա նի՞շինն
24 վուրուրսուն։ Վէ Ի՛պնա օնու
պաղլը օլարագ Կայիափա պաշ
25 քեհինէ. կէօնտէրմիշ իտի։ Վէ
Սիմոն Պետրոս տուրուպ ըսընը-
յօր իտի. իմտի հ՛ոնա տէտիլէր
քի՝ Մագըն սէն տէ օնուն շա-
յիրտլէրինտէն օ՞ղմայասըն. օ՝ ին-
քեար ետիպ՝ Տէյիլ իմ տէտի։
26 Պաշ քեհինինն գուլլարընտան
պիրի՝ ե՛պ՝նէ Պետրոսուն օլ գու-
լաղընը քէստիյի քիմսէնին խըսը-
մը տէտի քի՝ Պէն սէնի պաղչէտէ
օնուն իլէ պէրապէր կէօ՞րմէտիմ
27 մի։ Իմտի Պետրոս եէրինէ ինքեար
էթտի, վէ Յոէր ա՛գապ խօրօս
էօթտիւ։

ր Մատ.իզ. 47։ Մար. ժգ. 43։ Ղու. իբ. 47։ Գոր. ա. 16։

ս Ղու. գ. 2։ Բգագ Մատ. իզ. 57։

տ Մատ. իզ. 58։ Մար. ժգ. 54։ Ղու. իբ. 54։

ր Մատ. իզ. 69։ Մար. ժգ. 66։ Ղու. իբ. 55։

ս Մատ. իզ. 55։ Ղու. գ. 15։ Գ. է. 14. 26. 28։ ը. 2։

տ Մատ. իզ. 47։ Մար. ժգ. 43։ Ղու. իբ. 49, 50։

ր Մատ. իզ. 51։ Մար. ժգ. 47։ Ղու. իբ. 49, 50։

ս Ղու. իբ. 12։

ր Մատ. ի. 22. իզ. 39. 42։

ս Եբեմ. ի. 2։ Գոր. իգ. 2։

տ Մատ. իզ. 57։

ր Մատ. իզ. 69. 71։ Մար. ժգ. 69։ Ղու. իբ. 58։

ս Մատ. իզ. 74։ Մար. ժգ. 72. Ղու. իբ. 60։ Գ. ժգ. 38։

Digitized by Google

28 Ա՛մէն Յիսուս՝ կայիափա-
ան տիվանխանէյէ կէօթիւրթու-
լէր, վէ սապահ իտի. վէ ֆօնլար
նափաք օլմայալար՝ իլլա պասքի
եէյիէլէր տէյիւ՝ տիվանխանէյէ
29 կիրմէտիլէր: Ա՛մէն Պիղատոս
օնլարա էզգտը, վէ տէտի քի՝ Պու
ատէմին ա՛լէյհինէ նէ՞ շիքեայէթ
30 կէթիրիսինիզ: Ա՛ֆալայ վէրիպ
օնա տէտիլէր քի՝ Էյէր պու քիմսէ
ֆէնաքեար օլմա՛յայրտը, օնու սա-
31 նա թէսլիմ էթմէզ իտիք: Ա՛մէն
Պիղատոս օնլարա տէտի քի՝ Օ-
նու սիզ ալըն, վէ օնա քէնտի
էէրիա՛թընըզա կէօրէ հիւքմ է-
տին. իմէն Յէհուտիլէր օնա՝
Պիզէ քիմսէյի էօլտիւրմէք ճա-
32 յիզ տէյիլ սիր տէտիլէր: Ա՛ֆնա
քի Յիսուսուն՝ նէ՛ էօլմէսի իլէ
էօլէճէք օլտուղունու պէյան էթ-
մէք իչիւն՝ սէօյլէտիյի սէօզիս
33 թէքմիլ օլա: Ա՛մէն Պիղատոս
թէքրար տիվանխանէյէ կիրտի,
վէ Յիսուսու չաղըրըպ օնա՝ Յէ-
հուտիլէրին փատիշահը սէ՞ն մի
34 սին տէտի: Յիսուս օնա ճէվապ
վէրտի քի՝ Պունու սէն քէնտիլի-
կինտէ՞ն մի սէօյլէրսին, եօխսա
պէնիմ հագդընմա սանա ղայրիլէ-
35 րի մի սէօյլէտի: Պիղատոս ճէ-
վապ վէրտի քի՝ Պէն Յէհուտի՞ մի
իմ. սէնի քէնտի միլլէթին վէ
պաշ քեահինլէրը պանա թէսլիմ
36 էթտիլէր. նէ՞ էյլէտին: Յի-
սուս ճէվապ վէրտի քի՝ Պէնիմ
փատիշահլըղըմ պու տիւնեատան
տէյիլ տիր. էյէր պէնիմ փատի-
շահլըղըմ պու տիւնեատան օլսա-
յըտը, պէնիմ խըզմէթճիլէրիմ
ճէնկլէշէրլէր իտի քի՝ Յէհուտի-
լէրէ թէսլիմ օլմայըմ. ամմա
չիմտի պէնիմ փատիշահլըղըմ պու-
37 բատան տէյիլ տիր: Ա՛մէն Պի-
զատոս օնա տէտի քի՝ Էօյլէ ի-
սէ՝ սէն փատիշահ սըն: Յիսուս
ճէվապ վէրտի քի՝ Վէյնտին սէօյ-
լէյօրսուն՝ քի պէն փատիշահ
իմ. պէն պունուն իչիւն տօղ-
մուշում, վէ պունուն իչիւն տիւն-
եայա կէլմիշ իմ քի՝ Հէրէսէքլիյէ
չէհատէթի էտէյիմ. Հէր ո՞կը-
չէքլիքտէն օլան քինսէ՝ պէնիմ
38 սէսիմի տինկլէր: Պիղատոս օ-
նա՝ Կէրչէքլիք նէ՞ տիր տէտի.

վէ պունու սէօյլէտիքտէ՝ եինէ
Յէհուտիլէրէ չըգըպ օնլարա տէ-
տի քի՝ Ես պունուն հիչ պիր
39 ճիւրմ պուլմայօրում: Ա՛մմա
ա՛տէթինիզ վար քի՝ պասքէտէ
սիզէ պիր քիսինէ սալը վէրէյիմ.
իմէն իսթէ՞ր մի սինիզ սիզէ Յէ-
հուտիլէրին փատիշահընը սալը
40 վէրէյիմ: Ա՛մէն եինէ հէփիսի
պաղըրըպ տէտիլէր քի՝ Պունու
տէյիլ՝ իլլա Բարաբբայը սալը
վէր. Բարաբբա իսէ խըսը-
սըղ իտի:

ՊԱՊ ԺԹ.

1 Յիսուս Էֆենտիմիզին գամչըդ իլէ տէօ-
յիւլմէսի, տիքէնլէրտէն Թաճ իլէ Թաճ-
լանմասը, վէ սիլլէէրը վուրուլմասը: 4
Պիղատոսուն՝ օնու հէր նէ գառար ա-
զատ էթմէք իսթէր իտի իսէ տէ, Եէ-
հուտիլէրին հայգըրմալարընա պագարագ՝
օնու խաչլանմազա Թէսլիմ էթմէսի: 23
Օնուն էվապլարը իչիւն գուրա՝ աթմա-
լարը: 26 Ա՛լիւսէհինի Յովհաննէսէ սը-
փարըչ էթմէսի: 28 Ա՛ֆթաթը: 31 Օ-
նուն պէօյրունիւն տէլինմէսի: 38 Յով-
սէփին վէ Նիկոդեմոսուն օնու տէֆն
էթմէլէրի:

1 Ա՛մէն օղ ղէման Պիղատոս Յի-
սուսու ալտը, վէ օնա գամչը չալ-
2 տը: Վէ ա՛սքէրլէրը սիքէնլէրտէն
պիր Թաճ էօրիւպ՝ օնուն պաշընա
գօտուլար, վէ օնա խըզէրլէմ-
3 էսվապ կիյտիրիպ՝ Ա՛ֆալ մ՛ սանա
եա՞ Յէհուտիլէրին փատիշահը
տէրլէր իտի. վէ օնա սիլ-
4 լէլէր վուրուրլար իտի: Պիղա-
տոս եինէ տիշարը չըգըպ օնլա-
րա տէտի քի՝ Իշտէ օնու սիզէ
տիշարը կէթիրիրիմ քի՝ Բօնտա
հիչ պիր ճիւրմ պուլմատըղըմը
5 պիլէսինիզ: Ա՛մէն Յիսուս տի-
քէնտէն Թաճը վէ խըզէրլէթ
էսվապը կիյինմիշ տիշարը չըգ-
տը. վէ օ օնլարա՝ Իշէ՛ տէմ
6 տէտի: Ա՛մէն Քահանալար քեահինլէր
վէ խըզմէթքեարլար օնու կէօր-
տիւքտէ, պաղըրըպ տէտիլէր
քի՝ Խաչա չըզար, օնու խաչա
չըզար. Պիղատոս օնլարա՝ Օ-
նու սիզ ալըպ խաչլայըն, զիրա
պէն օնտա ճիւրմ պուլմայօրում
7 տէտի: Յէհուտիլէր օնա ճէ-
վապ վէրտիլէր քի՝ Պիզիմ շէ-
րիաթընըզ վար, վէ շէրիաթը-

Ա Մատ. իէ. 24, Ղու. իգ. 4, Գ. ժթ. 4. 6.
Դ Մատ. իէ. 15, Մար. ժէ. 6, Ղու. իգ. 7,
Ե Գոր. գ. 14,
Ը Ղու. իգ. 19,
Թ Մար. ժ. 19, Ղ. ժը. 32. 33,
Ժ Մատ. իէ. 11,
ԺԱ Տիմ. գ. 13,
ԺԲ Դան. բ. 44, է. 14, Ղու. ժը. 14, Գ. գ. 15, ը. 15,
ԺԳ Գ. ը. 47, Ա Ցօհ. գ. 19, դ. 6,
ԺԴ Ղու. ժը. 38, Յով. 6,
ԺԵ Գոր. գ. 13
ԺԶ Ղեւ. իգ. 16,

մըզա կէօրէ էօլիւմէ միւսթահագ
ա Մատ. իզ. 65 ։ գ. ե. 18։ ժ. 33։ տըր ։ եզիրա քէնտինի Յիսուսը
8 լահ էյլէտի ։ Յամի Պիղատոս պու սէօզիւս իշլեմտիքտէ , տահա
9 զի յատէ գօրգատու ։ Վէ թէքրար տիվանխանէյէ կիւրիպ Յիսուսա՝
գ Ես. ծգ. 7։ Մատ. իե. 12. 14։ Էն նէ՞րէտէն սին տէտի ։ Ճամմա Յիսուս օնա ճէվապ վէրմէտի ։
10 Յամի Պիղատոս օնա ատէտի քի՝ Պանա սէօյլէմէ՞զ մի սին ։ պիլ մէ՞զ մի սին քի՝ սէնի խաչա չը
դարմաղա հիւքիւմէթիմ վար , հէմ սէնի սալը վէրմէ յէ հիւքիւմէ
11 թիմ վար ։ Յիսուս ճէվապ վէր տի քի՝ Եվէնիմ իւզէրիմէ հիչ պիր
դ Ղու. իբ. 53 ։ գ. է. 30։ հիւքիւմէթին օլմազ իտի , էյէր սանա եօգարըտան վէրիլմէսէ իտի ։ պունուն իչինն պէնի սանա թէսլիմ էտէնին կիւնահը տահա պէօյիւք
12 տիւր ։ Պունտան պէօյլէ Պիղատոս օնու սալը վէրմէք իսթէր իտի , ամ մա Յէհուտիլէր պաղըրըշըպ տէրլէր
ե Ղու. իգ. 2։ իտի քի՝ Էյէր պունու սալը վէ բիրսէն , կայսրըն տօսթու տէ
բ Գոր. ժէ. 7։ կիլ սին ։ Իչէր քէնտինի փատի շահ էտէն՝ կայսրա զըտտ սէօյ
13 լեր ։ Յամի Պիղատոս պու սէօ զիւ իշլեմտիքտէ՝ Յիսուսու տի շարը էզգարտը , վէ Թաշ տէօ էմէ՝ Ի՛պրանիճէ կապպաճա տէ
նիլէն մահալտէ չէրիա՛թ քիւ
է Մատ. իե. 62։ 14 սիւսիւնտէ օթուրտու ։ Վէ Ֆպա սեքին հազըրլըգ կիւնիւ օրտա՝ սաա՛թ ալթը սուլարընտա իտի ,
վէ Յէհուտիլէրէ՝ Իշթէ փատի
15 շահընըզ տէտի ։ Ընտա օնլար պաղըշտըրար քի՝ Կալարը՝ գալ տըր , օնու խաչա չըգար։ Պիղատոս օնլարա տէտի քի՝ փատիշահընը
զը՞ մը խաչլայըմ։ պաշ քահին լէր ճէվապ վէրտիլէր քի՝ Եկայ
ի Ջն. խթ. 10։ սըդտան ղայրի փատիշահմընզ նօգ
ե Մատ. իե. 26. 31 ։ Մար. ժե. 15 ։ Ղու. իգ. 21։ 16 տու ր ։ Ւ Յամի օլ զէման օնու օնլարա լիւսլիմ էյտի քի խաչ լանա ։
ի Մատ. իե. 31. 33 ։ Մար. ժե. 21. 22 ։ Ղու. իգ. 26. 33։ 17 Վէ Յիսուսու ալըպ կէօթիւրտիլէր ։ Վէ օ՝ քէնտի խաչընը գալտը սրագ Գողգոթա եէրի տէ
թ Թու. ժե. 36 ։ Եբր. ժգ. 12։ նիլէն մահալէ չըգար , քի Ի՛պ
18 րանիճէ Կողգոթա տէնիլէր ։ Վէ օնու օրտտա խաչլատըլար , վէ օնուն իլէ պէրտպէր պաշդա իբքի քիմնէ պիր եանտան վէ օպիր եան
տան՝ վէ օրթատա Յիսուսու
19 Խաչտըլար ։ Էհէմ Պիղատոս պիր եաֆթա տախի եազըպ՝ խա չընն իւզէրինէ գօտու ։ Վէ՝ Նի
ՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՓԱՏԻՇԱՀՄ ՆԱԶԱՐԷԹԻՆ ՅԻՍՈՒՍ տէ
20 յիւ եազըլմըշ իտի ։ Յամի պու եաֆթայը՝ Յէհուտիլէրտէն չօգ քիմսէլէր օգուտուլար , զիրա Յի սուսուն խաչլանտընը մահալ՝ չէհ րէ եագրն իտի ։ Վէ Ի՛պրանիճէ՝
Կունանիճէ՝ ֆ Լաթինճէ եազըլ
21 մըշ իտի ։ Յամի Յէհուտիլէրին պաշ քահինլէրի Պիղատոսա տէր լէր իտի քի՝ Յէհուտիլէրին փա տիշահը եազմա , լաքին Ե՛ՍՆ քի օ՝ Յէհուտիլէրին փատիշահը իմ
22 տէտի ։ Պիղատոս ճէվապ վէր տի քի՝ Նէ քի եազմըշ իսէմ , եազմըշըմ ։
23 Զմանի ա՛սքէրլէր Յիսուսու խաչա չըգարտըգտան սօնկրա , օնուն էօվապլարընը ալըպ եօթի փայ էթմիւլէր՝ Հէր պիր ա՛սքէրէ պիր փայ , վէ գաֆթանը պա ա
պըշտ ։ Վէ գաֆթանն ինքիչսիզ պաշտան պաշա պիւս պիւթիւն
24 տօգումա իտի ։ Յամի պիրի պի րինէ՝ Ունու նըրթմայալըմ , իլլա օ քիմին օլա տէյիւ՝ օնուն իչինն գուրա՝ ախալըմ տէտիլէր ։ Թա քի՝ Յէվապլարըմը քէնտիլէրի նէ փայլաշըրլար՝ վէ գաֆթա նըրմըն իւզէրինէ դուրա՝ ախտը լար տէյէն եազը Թէքմիլ օլա ։ Յամի ա՛սքէրլէր պու Հէյլէրի էթտիլէր ։
25 Վէ ՂՅիսուսուն խաչը եանըն տա օնուն վալիտէսի՝ վէ վալի տէսինին դըզ գարնտաշը Կղէօվ պասըն ֆէբըը Մարիամ՝ վէ Մադդալինալը Մարիամ տու
26 րուրլար իտի ։ Յամի Յիսուս վալիտէսինի հէմ Տսէվտիյի շա յիրտի եանընտա տուրուբ կէօր մէք իլէ , քէնտի վալիտէսինէ տէ տի քի՝ Յէա՛ դարը՝ իշթէ օղլուն ։
27 Ընտէն շայիրտէ՝ Իշթէ վալիտէն տէտի ։ Վէ օլ ստա՛թտան պէրու՝ օլ շայիրտա օնու Ղքէնտի էվինէ ալարը ։
28 Պունտան սօնկրա Յիսուս ար թընդ հէր շէյին թէքմամ օլտու ղունու պիլմէ յիլէ , Սաազը Թէքմիլ օլմագ իչինն՝ Սուսայօրում տէտի ։

ա Մատ. իե. 27 ։ Մար. ժե. 26 ։ Ղու. իգ. 38 ։
է Մատ. իե. 35 ։ Մար. ժե. 24 ։ Ղու. իգ. 34 ։
բ Յաղ. իբ. 18 ։
գ Մատ. իե. 55 ։ Մար. ժե. 49 ։ Ղու. իգ. 49։
զ Ղու. իդ. 18 ։
է Զ. ժգ. 23։ ե. 2 ։ իա. 7. 20. 24։
ը Զ. բ. 4 ։
թ Զ. ա. 11։ ժգ. 32 ։
ժ Յաղ. կթ. 21 ։

Digitized by Google

29 Իմոի օրծրա սիրքէ իլէ տօլու պիր գապ տուրուր իտի. վէ «օն լար պիր սիւնկէրի սիրքէ իլէ տօլտուրուպ՝ պիր գամըշա տարտըլար, վէ օնուն աղըզնա եագլաշ-
30 թըրտըլար: Իմոի Յիսուս սիրքէյի ալտըղընտա՝ էֆէմամ օլմուշ տուր տէտի. վէ պաշընը եյիպ՝ րուհու թէսլիմ էթտի:
31 Իմոի Նէհուտիլէր՝ «Հաղըրըզգ կիւնիւ օլմաղըլա՝ Ճէհէննէմի շաբաթ կիւնիւնտէ խաչ իւղէրինտէ գալմայալար տէյիւ՝ (Հիւնքի օր շաբաթի պէօյիւք կիւն իտի,) Պիղատոսա եալվարտըլար քի՝ օնլարըն ինճիքլէրի գըրըլըսըն, վէ գալ-
32 տըրըլսընլար: Իմոի ա՛սքէրլէր ղէլիպ՝ օնուն իլէ պէրապէր խաչ-
ա Մատ. իէ. 48:

ե Գ. ժէ. 4:

դ Խա. 42: Մար. ժե. 42:

Ճ Բ Օր. իա. 23:

ա Ճօհ Ե. 6. 8:
լանանլարըն պիրինէն վէ օպիրինին ինճիքլէրինի գըրտըլար:
33 Ը՛մմա Յիսուսա կէլտիքլէրինտէ, օնու արթըգ էօլմիւշ կէօրմէլէրի իլէ՝ օնուն ինճիքլէրինի գըրմա-
34 տըլար: Լաքին ա՛սքէրլէրտէն պիրի՝ օնուն պէյրիւնիւ մըզրագ իլէ տէլտի. վէ «ատը ա՛դապ գան
35 վէ սու չըգտը: Վէ պօռնօ կէօրէն՝ չէհատէթի էթտի, վէ օնուն չէհատէթի կէրչէք տիր. վէ օ պիլիր քի՝ կէրչէք սէօյլէր, Թա քի՝ սիզ տախի իման էտէսինիզ:
36 Օիրա պու չէյլէրէ վագի՝ օլտու քի՝ «պու եազը թէքմիլ օլա, Եա՞հ Օնտան պիր քէմիք գըրըլ-
37 մայաճագ: Վէ եինէ պաշդա պիր եազը տէր քի՝ Էֆէլտիքլէրի քիմ-
սէյէ պագալար:
38 Վէ «պու չէյլէրտէն սօնկրա Ը-
բրահամթիատան օլան Յովսէփ՝ քի Յիսուսուն շայիրտի ամմա ծէյ-
հուտիլէրին գօրգուսունտան կիզ-
լի իտի՝ Պիղատոսա եալվարըր քի՝ Յիսուսուն թէնինի գալտը-
րա, վէ Պիղատոս իզն վէրտի. իմոի կէլիպ Յիսուսուն թէնինի
39 գալտըրտը: Ե՛ֆէմ մուգատտէմա Յիսուսա կէճէ իլէ կէլէն «կի-
կողեմոս տախի կէլտի, վէ եիւղ լիմէրա գատար միւրրի սաֆի ի-
լէ ո՛ւտ ադաճը թէրքիպի կէ-
40 թիրտի: Իմոի Յիսուսուն թէ-
նինի ալտըլար, վէ Նէհուտիլէ-
րին տէճին էթմէքտէ ա՛տէթի օլ-
տուղու կիպի օնու պահարլար
իլէ «չարշաֆլարա սարտըլար:
41 Վէ օնուն խաչա չըգաբըլտըղը մահալտէ պիր պաղչէ՝ վէ պաղ-
չէտէ տահա իչինէ հիչ պիր քիմ-
սէ գօնմամըշ պիր եէնի մէզար
42 վար իտի: Իմոի Նէհուտիլէ-
րին հազըրլըգ կիւնիւ օլտուղու իչիւն՝ մէզար եագըն օլտուղուն-
տան Յիսուսու օրայա գօտուլար:

ե Գոր. Ե. 6:

զ Խա. 31:

է Եա. ծգ. 9:

ՊԸՊԻ

1 Մարիամըն մէզարա կէլմէսի: 3 Պետրոս իլէ Ցովհաննէսին տախի՝ օնուն էօլիւ-
լէրտէն տրիւտիյինի պիլմէյէրէք մէ-
զարա կէլմէլէրի: 11 Յիսուս Էֆէնտիմի-
զին Մագդաղինալը Մարիամա, 19 վէ չայիրտլէրինէ կէօրիւնմէսի: 26 Թով-
մասըն էվվէլա ինանմամասը, վէ անտէն ինանըգ իգրար էթմէսի: 30 Քիթապի Շէրիֆին նէյտսե քիֆայէթ էթմէսի:

1 Վէ «հաֆթանըն իլգ կիւնիւն-
տէ՝ տահա գարանլըգ իքէն, սա-
պահլային Մագդաղինալը Մա-
րիամ մէզարա կէլիպ՝ թաշը մէ-
զարտան գալտըրըլմըշ կէօրտիւ:
2 Իմոի սէյիրտիպ Պիմոն Պետրո-
սա՝ վէ Յիսուսուն սէվտիյի Ե-
պիր շայիրտէ կէլտի, վէ օնլա-
րա տէտի քի՝ Թապպը մէզար-
տան գալտըրմըշլար, վէ օնու
նէրէյէ գօտուզլարընը պիլմիյօզ:
3 Ե՛մմոի Պետրոս վէ օպիր շայիրտ
էրգտըլար, վէ մէզարա կէլիրլէր
4 իտի: Վէ իքինի պէրապէր սէ-
յիրտիրլէր իտի, վէ օպիր շա-
յիրտ Պետրոստան իլէրի տա-
հա էօփուգ սէյիրտիպ՝ մէզարա
5 էվվէլ կէլտի: Վէ էյիլիպ «չար-
շաֆլար տուրուր կէօրտիւ. լա-
6 քին իչէրի կիրմէտի: Իմոի օ-
նուն արտընճա վարան Պիմոն Պետրոս կէլտի, վէ մէզարա կիր-
աի, վէ կէօրտիւ քի՝ չարշաֆլար
7 տուրուր իտի. վէ Եօնուն պա-
շընտա օլան մագրամա չարշաֆ-
լար իլէ պէրապէր տուրմայ իտի,
8 իլլա այրըճա պիր մահալտէ տիւ-
րիւմիւշ իտի: Իմոի օր զէման՝ Լ-
վվէլ մէզարա «կէլէն օպիր շա-
յիրտ տախի կիրիպ կէօրտիւ, վէ
9 ինանտը: Օիրա տահա չնագըլը պիլմէզլէր իտի քի օնա՝ էօլիւ-
լէրտէն գըլյամ էթմէք կէրէք
10 տիր: Իմոի շայիրտլէր՝ թէքրար քէնտիլէրինքինէ կիրտիւլէր:

ա Մատ. իը. 1: Մար. ժգ. 1: Ղու. իգ. 1:

բ Գ. ժգ. 23: ժթ. 26: Խա. 7. 20. 24:

գ Ղու. իգ. 12:

դ Գ. ժթ. 40:

ե Գ. ժա. 44:

զ Սաղ. ժգ. 10: Գոր. բ. 25-31: ժգ. 34, 35:

Digitized by Google

ե Մար. ժգ. 5։

11 Եվ մինչ Մարիամ մեզարըն եա-
նընտա տիշարըտա տուրուպ աղ-
լար իտի. իտտի օ աղլար իքէն,
12 մեշարա էյիլիպ պագարը, վէ Յի-
սուսուն թէնի եաթարըղը մա-
հալտէ՝ պիրի պաշ թարաֆընտա
վէ պիրի այագլար թարաֆընտա՝
պէյաղլար կէնէտէ իքի մէյէք օ-
13 թուրուր կէօրտիւ։ Վէ օնլար օ-
նա՝ Էա՛ գարը նէ աղլարսըն տէ-
տիլէր. օնլարա՝ Ձիւն քի Բապ-
պըմը մեղարտան գալտըրտըղլար,
վէ օնու նէրէյէ գոտուլար պիլ-
14 մեմ տէտի։ Ըպունլարը սէօյլէ-
տիքտէ, էկրիյէ տէօնտիւ. վէ
Յիսուսու տուրուր կէօրտիւ. վէ
Ի Յիսուս օլտուղունու պիլմէզ ի-
15 տի։ Յիսուս օնա՝ Էա՛ գարը նէ՞
աղլայօրսուն, քիմի՞ արայօրսուն
տէտի. օ՝ պաղչէվան տըր զանն
էթմէյիլէ, օնա տէտի քի՝ Էա՛
Էֆէնտիմ՝ էյէր օնու սէն գալ-
տըրտըն իսէ, օնու նէ՞րէյէ գո-
տուն՝ պանա սէօյլէ, վէ պէն օ-
16 նու գալտըրայըմ։ Յիսուս օնա՝
Էա՛ Մարիամ տէտի. օ տէօ-
նիւպ օնա՝ Ռաբբունի տէտի, քի
17 Ուօնա տէմէք տիր։ Յիսուս օնա
տէտի քի՝ Պանա տօգանմա. զի-
րա տահա փէտէրիմի էզգմամը-
ղըմ, լաքին Ժգարընտաշլարըմա
վարըպ օնլարա տէ քի Էպէնիմ
փէտէրիմ վէ սիզին փէտէրինիզէ՝
վէ Նպէնիմ Ալլահըմ վէ սիզին
18 Ալլահընըզա էզգարըմ։ Եվ՝ ագ-
դաղէնալը Մարիամ կէլիպ՝ շա-
յիրտլէրէ խապէր վէրտի քի՝
Բապպը կէօրտիւ, վէ օ օնա պու-
չէյլէրի սէօյլէտի։
19 Ռմտի Ֆհմտան օր կիւնտէ՝ հաֆ-
թանըն իլք կիւնիւնիւն ախշամը-
սը, շայիրտլէրին ճէմ՝ օլտուղու
մահալին գափուլարը տախի նէ-
հուտիլէրին գօրգուսունտան գա-
փիալը իքէն, Յիսուս կէլիպ օր-
Թատա տուրտու, վէ օնլարա՝
20 Ալէյմ սիզէ տէտի։ Վէ պու-
նու սէօյլէտի յինտէ, օնլարա քէն-
տի էլլէրինի վէ պէօյրիւնիւ կէօս-
Թէրտի. Իմտի շայիրտլէր Բապպը
կէօրմէք իլէ՝ շազ օլտուլար։
21 Ռմտի Յիսուս եինէ օնլարա տէ-
տի քի՝ Ալէյմ սիզէ. հվէտէր
պէնի նէճէ կէօնտէրտի իսէ, պէն

22 տախի սիզի կէօնտէրիրիմ։ Վէ
պունու սէօյլէտիքտէ՝ իսքիլէտի,
վէ օնլարա՝ Բուհ էլ Գուտսու
23 ալըն տէտի։ Ինկիլէրին կիւնահ-
լարընը ա՛ֆվ էտէրսէնիզ, օնլա-
րա ա՛ֆվ օլունմուշ. վէ քիմլէ-
րինքինի ալը գօրսանըզ, ալը գօ-
նուլմուշ տուր։
24 Վէ օնիքիլէրտէն պիրի Ուզքիզ
տէնիլէն Թոմմաս՝ Յիսուսուն
կէլտիկինտէ օնլար իլէ պէրապէր
25 տէյիլ իտի։ Ռմտի օպիր շայիրտ-
լէր օնա՝ Բապպը կէօրտիւք տէ-
տիլէր. ամմա օ օնլարա տէտի քի՝
Նյէր օնուն էլլէրինտէ մընխալ-
րըն նիշանընը կէօրիւպ՝ փարմա-
ղըմը մընխալրըն նիշանընա գօ-
մազամ, վէ էլիմի օնուն պէօյ-
րիւնէ գօմազամ, ասլա ինսան-
մայաճաղըմ։
26 Վէ սէքիզ կիւնտէն սօնկրա՝
եինէ շայիրտլէր իչէրիտէ իտիլէր,
վէ Թոմմաս պէրապէրլէրինճէ ի-
տի. գափուլար գափալը իքէն՝
Յիսուս կէլիպ օրթատա տուր-
տու, վէ՝ Ալէյմ սիզէ տէտի։
27 Ընտէն Թոմմասա տէտի քի՝
փարմաղընը պուրայա կէթիր, վէ
էլլէրիմէ պագ, վէ Ցէլինի կէթիր,
վէ պէօյրիւմէ գօ, վէ իմանսըղ
28 օլմա, լաքին իմանլը օլ։ Թոմ-
մաս ճէվապ վէրիպ օնա տէտի քի՝
Պէնիմ Բապպըմ վէ պէնիմ Ալ-
29 լահըմ։ Յիսուս օնա տէտի քի՝
Պէնի կէօրտիքիւն իչիւն ինան-
տըն. Ցնէ մութլու կէօրմէ չիպ ի-
նանանլարա։
30 Ռմտի Յիսուս՝ շայիրտլէրինէն
էօնիւնտէ պաշգա չօգ մուճա-
զաթլար տահա էյլէտի, քի օնլար
պու քիթապտա հազըրմըշ տէյիլ-
31 լէր տիր։ Ընմա պունլար եա-
զըլտը քի՝ Յիսուսուն Ռմնուլ-
լահ Ուրիստոս օլտուղունա ի-
ման էտէսինիզ, վէ Ռհման էթ-
մէնիզէ՝ օնուն իսմի իլէ Հայաթա
մալիք օլասընըզ։

ՊԱՊ ԻԸ

1 Քըխստոս Էֆէնտիմիզին թէքրար շա-
յիրտլէրինէ կէօրիւնիւպ՝ չօգ պալըգ
ԹուԹուրմագ վա՛գասի իլէ օնլարա պի-
լինմէսէք։ 12 Օնլար իլէ Թաա՛մ էթմէ-
սի։ 15 Գուզուլարընը կիւԹմէյէ տէ-

ե Մար. ժգ. 5։

բ Մատ. իը. 9։ Մար. ժգ. 9։

բ Ղու. իգ. 16. 31։ Գ. իա. 4։

ժ Սաղ. իբ. 22։ Մատ. իը. 10։ Հռով. ը. 29։ Եբր. բ. 11։

է Գ. ժգ. 28։

է Եփես. ա. 17։

ի Մատ. իը. 10։ Ղու. իգ. 10։

ձ Մար. ժգ. 14։ Ղու. իգ. 36։ ա Կոր. ժե. 5։

ի Գ. ժգ. 22։

հ Մատ. իը. 19։ Գ. ժէ. 18, 19։ Եբր. գ. 1։ բ Տիմ. բ. 2։

յ Մատ. ժգ. 19. ժբ. 18։

ղ Գ. ժա. 16։

ճ ա Ցօհ. ա. 1։

ժ Գ. ժբ. 25։

ն Ղու. ա. 4։

ղ Գ. գ. 15, 16։ ե. 24։ ա Պետ. ա. 9։

ժ Բ Կոր. ե. 7։ ա Պետ. ա. 8։

Digitized by Google

ֆաա՛թէ պետրոսա օբփարըշ էթմէսի ։ 18 Օնա՝ էօլիւմիւնիւ փէշին խապէր վէրմէսի ։ 22 պետրոսա ցոլհաննէսին ախըրը խուսուսունտա սիւալէ իչիւն թա՛ղիր էթմէսի ։ 25՝ խաթէմէի քէլամ ։

1 Պու շէյլէրտէն սօնկրա՝ Յիսուս թէքրար քէնտինի շայիրտլէրէ Տիբերիա տէնիզինին եանընտա կէօսթէրտի ։ վէ պէջյէ կէօս-
2 թէրտի ։ Սիմոն Պետրոս վէ Նքիզ տէնիլէն Թովմաս վէ Գալիլեանըն Կանա շէհրինտէն օլան ՝Նաթանայէլ վէ Զ.Օղլունդէոսուն
օղուլլարը՝ վէ օնուն շայիրտլէրինտէն պաշգա իքի քիշի պիր-
3 լիքտէ իտիլէր ։ Սիմոն Պետրոս օնլարա Պալըգ ավլամաղա կիտէրիմ՝ տէտի ։ օնա տէտիլէր քի՝ Պիզ տախի պէրապէրինճէ կէլիրիզ ։ օնլար չըգըպ տէր ա՛դապ գայըղա պինտիլէր ։ վէ օլ կէճէ-
տէ հիչ պիր շէյ ճթութմատըլար ։
4 Լար ։ Վէ արթըդ սապահ օլտուգ-
առա ՝ Յիսուս տէնիզ գըյըսընտա տուրտու ։ ամմա շայիրտլէր՝ էՅի-
սուս օլտուղունու պիլմէզլէր իտի ։
5 Իմտի Էյիսուս օնլարա տէտի քի՝ Է՛յ չօճուգլար՝ պիր եէ յէճէ-
յինիզ վա՞ր մը ։ օնա՝ Յո՛ դ տուր
6 տէյիս ճէվապ վէրտիլէր ։ Վէ օ օնլարա՝ ԻՆըզը գայըղըն սաղ ճանը-
նա աթընը, վէ պուլաճադսընըզ տէտի ։ իմտի աթտըլար, վէ օնու՝ պալըգլարըն չօգլուղունտան ար-
թըդ էքմէճ յէ գաաիր օլմատըլար ։
7 Ղ.Իմտի Յիսուսուն սէվտիյի շա-
յիրտ Պետրոսա՝ Բապ տըր տէ-
տի ։ իմտի Սիմոն Պետրոս Բապ օլտուղունու իչինիտիքտէ, չըփ-
լագ օլմաղընա՝ գաճթանընը գու-
շանըպ՝ քէնտինի աէնիզէ աթտը ։
8 Օպիր շայիրտլէր իսկ՝ գարատան ուզագ օլմայրպ՝ իքի եիւզ արշըն
գատար ածըիա օլմալէրի իլէ, պալըգլարըն աղընը սիւրիւքէյէ-
9 րէք՝ գայըգ իլէ կէլտիլէր ։ Իմտի օնլար գարայա չըգտըգտա հազըր պիր քէօզ՝ վէ իսմթիւնտէ տու-
րուր պիր պալըգ՝ վէ էքմէք
10 կէօրտիւլէր ։ Յիսուս օնլարա՝ Ը՛իմտի թութտուղունուզ պալըգ-
11 լարտան կէթիրին տէտի ։ Սիմոն Պետրոս չըգտը, վէ եիւզ էլլի իւչ իրի պալըգ իլէ տօլու աղը
գարայա չէքտի, վէ օնլար պու-
գատար չօգ իքէն՝ աղ եըրթըլմա-
12 տը ։ Յիսուս օնլարա՝ Էկէլլէ՛ն՝ թաա՛մ էտին տէտի ։ վէ շայիրտ-
լէրին հիչ պիրի՝ Ո՞վ քի՛մսին տէյիս օնա սիւալ էթմէ՛յէ ճէսա-
րըթ էտէմըզ իտի ։ զնրա Յապպ
13 օլտուղունու պիլիրլէր իտի ։ Իմ-
տի Յիսուս կէլտի, վէ էքմէ՛յի ա-
լըպ օնլարա վէրտի, քէզալնը պա-
14 ղըդ տախի ։ ԷՊու՝ Հալա իւչիւն-
ճիւ տէֆա՝ տըր քի՝ Յիսուս էօ-
լիւլէրտէն դըյամ՝ էթտիքտէն սօնկրա շայիրտլէրինէ կէօրիւն-
տիւ ։
15 Իմտի օնլար Թաա՛մ էթտիք-
տէն սօնկրա՝ Յիսուս Սիմոն Պետ-
րոսա տէտի քի՝ Նա՛ Յովհան օղ-
լո՝ Սիմո՛ն՝ պէնի պունլարտան զի-
յատէ սեվէ՞ր մի սին ։ օնա՝ Պէլի եա՛ Բապ՝ սէն պիլիրսին քի՝
սէնի սեվէրիմ տէտի ։ օնա տէտի
16 քի՝ Գուզուլարըմը կիւթ ։ Էյինէ օնա իքինճի քէրըթ՝ Նա՛ Յով-
հանան օղլո՝ Սիմո՛ն՝ պէնի սեվէ՞րմի-
սին տէտի ։ օնա՝ Պէլի եա՛ Բապ՝
սէն պիլիրսին քի՝ սէնի սեվէրիմ
տէտի ։ Բօնա տէտի քի Գօյուն նա-
17 րըմը կիւթ ։ Օնա իւչիւնճիւ քէրըթ՝ Նա՛ Յովհանան օղլո՝ Սիմոն՝
պէնի սեվէ՞րմիսին տէտի ։ Պետրոս՝ օնա իւչիւնճիւ քէրըթ՝ պէնի սե-
վէ՞րմիսին տէտիյի իչիւն գասա-
վէթլէնիպ օնա տէտի քի Նա՛
Բապ՝ Բսէն հէփիսինի պիլիրսին ,
սէն պիլիրսին քի՝ սէնի սեվէրիմ ։
Յիսուս օնա տէտի քի Գօյուն նա-
18 րըմը կիւթ ։ Էկէրչէք կէրչէք սանա տէրիմ՝ քի՝ սէն կէնճ իքէն՝
քէնտի քէնտինէ գուշագ պաղար
իտին , վէ իսթէտիյին եէրէ կիտէր
իտին ։ ամմա իխթիարլանտըղընդ
զէման՝ էլլէրինի ուզատտագսըն ,
վէ սանա պաշգասը գուշագ պաղ-
լայաճագ , վէ իսթէմէտիյին եէրէ
19 կէօթիւրէճէք ։ Վէ պունու՝ Ա՛լ-
լահը ունէ էօլիւմ իլէ թ՛զզէրլէ-
յէճէյինի պէյան էթմէք իչիւն
սէօյլէտի ։ վէ պունու տէտիքտէն
սօնկրա , օնա՝ Ընտըմճա կէլ տէ-
20 տի ։ Վէ Պետրոս տէօնիւպ՝ Յի-
սուսուն Խսկվտիյի՝ օլ ախշամ՝
Թաա՛մընտա օնուն կէօքսիւնէ
տիւշէն՝ վէ Նա՛ Բապ սէնի էլէ

ֆաա՛թէ պետրոսա օբփարըշ էթմէսի ։ 18 Օնա՝ էօլիւմիւնիւ փէշին խապէր վէրմէսի ։ 22 պետրոսա ցոլհաննէսին ախըրը խուսուսունտա սիւալէ իչիւն թա՛ղիր էթմէսի ։ 25՝ խաթէմէի քէլամ ։

ա Պ. ա. 45։ բ Արաա. դ. 21 ։

դ Ղու. իգ. 41 ։

է Պ. բ. 14։

զ Ղու. է. 4. 6, 7։

ը Ղ.ժգ.23։ բ. 2 ։

թ Գոր. ժ. 41 ։

ժ Պ. ա. 45։ Բ Արաա. դ. 21 ։

ի Պ. բ. 19. 26 ։

ժա Գոր. բ. 28 ։ Եբր. ժգ. 20. ա Պետ. բ. 25, է. 2.4։

ժբ Պ. բ. 24, 25, ժգ.30։

ժգ Պ.ժգ.36։ Գոր. ժբ. 3, 4 ։

ի Գոր. ժ. 41 ։

ի Պ. ժգ.23. 25 ։ բ. 2։

Digitized by Google

վէրէհէք քի՞մ տիր տէյէն չայիր-
տին արգատան կէլտիյինի կէօր-
21 տիւ : Պեարոս պուննու կէօրիւպ
Յիսուսա՝ Եա՜ Բապպ եա պու
22 նէ՞ տէտի : Յիսուս օնա նէյէր
խոթէրսէմ քի օ՝ Թա պէն կէլէ-
նէտէք գալա , սանա նէ՞. սէն
23 արտըմնա կէլ տէտի : Խմոի պու
սէօզ գարընտաշլարա տարղըլըր քի՝
օլ չայիրտ էօլմէզ. վէ Յիսուս օնա
տէմէտի քի՝ էօլմէզ , իլա՝ նէյէր
խոթէրսէմ քի՝ Թա պէն կէլէնէ-
տէք գալա , սանա նէ՞ պէպէ :
24 Պու շէյլէր իչինն շէհատէթ է-
տէն՝ վէ պու շէյլէրի եազան պու
չայիրտ տիր , վէ Նպիլիրիզ քի՝ օ-
25 նուն շէհատէթի հադ տըր : Վէ
Հ Յիսուսուն էյլէտիչի ղայրի չօգ
շէյլէր տահա վար քի՝ էյէր օն-
լար պիրէր պիրէր եազըլաճագ օ-
լուրսա , Նզանն էտէրիմ քի՝ եա-
զըլան քիթապլար՝ տիւնեայա պի-
լէ սըղմայ . Ամէն :

ի Պատ. ժզ. 27,28, իե. 31, ա կոր. դ. 5 : ժա. 26, Ցայտ. բ. 25 : գ. 11, իբ. 7, 20 :

ա Ղու. ա. 3 :

բ Պատ. իը. 19 : Պար. ժզ. 15 : Ցօհ. ի. 21. գ. ժ. 41, 42 :

գ Պար. ժզ. 19 : Ղու. թ. 51. իգ. 51. խա. 9. ա Տիմ. գ. 16 :

դ Պար. ժզ. 14 : Ղու. իդ. 36 : Ցօհ. ի. 19. 26. իա. 1. 14. ա կոր. ժե. 5 :

ե Ղու. իդ. 43. 49 :

զ Ղու. իդ. 49 : Ցօհ. ժդ. 16. 26. 27. ժե. 26. ժզ. 7 : գ. բ. 33 :

է Պատ. գ. 11 : գ. ժա. 16. ժի. :

ը Ցովել. գ. 18 : գ. բ. 4. ժա. 15.

թ Պատ. իդ. 3 :

ժ Ես. ա. 26. Դան. է. 27. Ամով. թ. 11 :

ի Պատ. իդ. 36 : Պար. ժզ. 32. ա Թես. ե. 1 :

լ Ղու. իդ. 49 :

խ գ. բ. 1. 4 :

ծ Ղու. իդ. 48 : Ցօհ. ժե. 27 : խա. 22. գ. բ. 32.

կ Ղու. իդ. 51. Ցօհ. զ. 63 :

հ Յա. 2 :

ԳՈՐԾՔ ԱՌՔԱՅԵԼՈՑ

ԵՒ Ա՛Ն Ի

ԲԻՍՈՒԼԼԻՐԻՆ ԸՄԻԼԼԻՐԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Քրիստոս Եփենտիմիզին քէնտի չայիրտ-
լէրինի կէօյէ չըզմասընը կէօրմէյէ հա-
զըրլամասը . օնլարը Զէյթի ինլիք տաղը-
նա ճէմ՚ էթմէսի , օնլարա Երուսաղէմ-
տե Բուհ էլ Գուտսուն էնմէսինէ պէք-
լէմէսինի թէնպիհ էթմէսի . օնու պիր
գաչ կիւնտէն ասնկրա կէօնտէրէճէյինի
վա՛տ էթմէսի , քի օնուն քէրէմի իլէ՝
օնլար Թա տիւնեանդըն ուճՂարընատէք
օնուն չահիտլէրի օլաճագլար իտի : 9
Օնուն կէօյէ չըզմասընտան ասնկրա , իբի
մէյայիքլէրին չայիրտլէրէ կէօրիւնիւպ
օնուն իքինճի կէլմէսինին իւզէրինէ Թէ-
ֆէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ էթմէլէ-
րի : 12 Պունտան պէօյլէ՝ օնլարըն տէօ-
նիւպ՝ տուա՝ ու ի՛պատէթ իլէ մէչղուլ
օլմալարը , վէ Մատաթիայը Ցուդանընն
եէրինէ Իսուլ սէչմէլէրի :

1 Ե՛ա՝ Թէոփիլոս՝ էվվէլքի նագ-
լիյէթի ճիւմլէ շու նէսնէլէրին
խուսուսունտա էթտիմ , քի օն-
լարը Յիսուս կէրէք իճրա էյլէ-
մէյէ կէրէք էօյրէթմիյէ պաշլա-
2 տը , Թա սէչմիյի Իսուլլարա
Բուհ էլ Գուտսուն վասիթասը իլէ
Թէնպիհ էտէրէք՝ Թեօգարը ալընը-
3 տըղը կիւնէտէք . Թ՚էմ տախի՝
էլէմ չէքտիքտէն ասնկրա գըրդ
կիւն օնլարա կէօրիւնէրէք՝ վէ
Ըլլահընն փատիշահլըղը խուսու-
սունտա սէօյլէյէրէք՝ չօգ ի՛ս-
պաթլար իլէ քէնտինի օնլարա
տէք օ գալա , սանա նէ՞ պէպէ :
24 Պու շէյլէր իչինն շէհատէթ է-
տէն՝ վէ պու շէյլէրի եազան պու
չայիրտ տիր , վէ Նպիլիրիզ քի՝ օ-
25 նուն շէհատէթի հադ տըր : Վէ
Հ Յիսուսուն էյլէտիչի ղայրի չօգ
շէյլէր տահա վար քի՝ էյէր օն-
լար պիրէր պիրէր եազըլաճագ օ-
լուրսա , Նզանն էտէրիմ քի՝ եա-
զըլան քիթապլար՝ տիւնեայա պի-
լէ սըղմայ . Ամէն :

ՊԱՊ Ը

1 Քրիստոս Եփենտիմիզին քէնտի չայիրտ-
լէրինի կէօյէ չըզմասընը կէօրմէյէ հա-
զըրլամասը . օնլարը Զէյթի ինլիք տաղը-
նա ճէմ՚ էթմէսի , օնլարա Երուսաղէմ-
տե Բուհ էլ Գուտսուն էնմէսինէ պէք-
լէմէսինի թէնպիհ էթմէսի . օնու պիր
գաչ կիւնտէն ասնկրա կէօնտէրէճէյինի
վա՛տ էթմէսի , քի օնուն քէրէմի իլէ՝
օնլար Թա տիւնեանդըն ուճՂարընատէք
օնուն չահիտլէրի օլաճագլար իտի : 9
Օնուն կէօյէ չըզմասընտան ասնկրա , իբի
մէյայիքլէրին չայիրտլէրէ կէօրիւնիւպ
օնուն իքինճի կէլմէսինին իւզէրինէ Թէ-
ֆէքքիւր էթմէյէ նասիհաթ էթմէլէ-
րի : 12 Պունտան պէօյլէ՝ օնլարըն տէօ-
նիւպ՝ տուա՝ ու ի՛պատէթ իլէ մէչղուլ
օլմալարը , վէ Մատաթիայը Ցուդանընն
եէրինէ Իսուլ սէչմէլէրի :

1 Ե՛ա՝ Թէոփիլոս՝ էվվէլքի նագ-
լիյէթի ճիւմլէ շու նէսնէլէրին
խուսուսունտա էթտիմ , քի օն-
լարը Յիսուս կէրէք իճրա էյլէ-
մէյէ կէրէք էօյրէթմիյէ պաշլա-
2 տը , Թա սէչմիյի Իսուլլարա
Բուհ էլ Գուտսուն վասիթասը իլէ
Թէնպիհ էտէրէք՝ Թեօգարը ալընը-
3 տըղը կիւնէտէք . Թ՚էմ տախի՝
էլէմ չէքտիքտէն ասնկրա գըրդ
կիւն օնլարա կէօրիւնէրէք՝ վէ
Ըլլահընն փատիշահլըղը խուսու-
սունտա սէօյլէյէրէք՝ չօգ ի՛ս-
պաթլար իլէ քէնտինի օնլարա
4 տիւրի կէօսթէրտի : Վէ Էօնլարը ի-
լէ պուլուշտուպ՝ օնլարա Երուսա-
ղէմտէն այրըլմայասընըզ , իլլա փէ-
տէրին շօզ Ղալէնտէն իշիթտիյինիզ
վա՛տընա պէքլէյէսինիզ տէյիւ
5 պույուրտու : Է Օհնրա կէրչի Յով-
հաննէս սու իլէ վաֆթիզ էյլէտի .
Ճամմա սիզ՝ պու պիր գաչ կիւն-
տէն սօնկրա՝ Բուհ էլ Գուտս իլէ
6 վաֆթիզ օլաճագսընըզ : Խմոի
օնլար պիրիքմիշ իքէն , օնա սօրուպ՝
Ռէյա՞ Թապպ Իսրայէլէ փատի-
շահլըղը պու վագըթտա մը էրի
7 վէրէճէքսին տէրլէր իտի : Վէ
օնլարա տէտի քի՝ Էֆէտէրին քէն-
տի հիւքիւմէթինէ Թախսիս էթ-
տիյի վագըթլարը եա զըմանլարը
8 պիլմէք սիզէ տիւշմէզ : Լաքին
Բուհ էլ Գուտս իւզէրինիզէ կէլ-
մէքլէ՝ Ե ղուվվէթ ալաճագսընըզ ,
վէ կէրէք Երուսաղէմտէ վէ կէրէք
պիւթիւն Իհուտիհթանտա վէ
Սամարիատա վէ Թա եէրին ուճու-
նատէք՝ Նպէնիմ շահիտլէրիմ օլա-
9 ճագսընըզ : Վէ Նպու շէյլէրի
սէօյլէտիքտէն սօնկրա , օնլար
կէօրմէքտէ իքէն՝ հեօգարը ալընը-
տը , վէ օնլարըն կէօզլէրի էօնիւն-
տէն օնու պիր պուլութ ալարը :
10 Վէ օ վարմագտա իքէն , օնլար

ե Ղու. իդ. 43. 49 :

զ Ղու. իդ. 49 : Ցօհ. ժդ. 16. 26. 27. ժե. 26. ժզ. 7 : գ. բ. 33 :

է Պատ. գ. 11 : գ. ժա. 16. ժի. :

ը Ցովել. գ. 18 : գ. բ. 4. ժա. 15.

թ Պատ. իդ. 3 :

ժ Ես. ա. 26. Դան. է. 27. Ամով. թ. 11 :

ի Պատ. իդ. 36 : Պար. ժզ. 32. ա Թես. ե. 1 :

լ Ղու. իդ. 49 :

խ գ. բ. 1. 4 :

ծ Ղու. իդ. 48 : Ցօհ. ժե. 27 : խա. 22. գ. բ. 32.

կ Ղու. իդ. 51. Ցօհ. զ. 63 :

հ Յա. 2 :

Digitized by Google

կէօյէ տօղրու կէօղլէրինի տիքմէ-
տէ իտիլէը , վէ իշձէ Նպէյաղ
էսվապլը իքի քիմսէ օնլարըն եա-
11 նընա տուրուպ տէտիլէը քի՝ Ղա՞
Դալիլեալը ատէմլէր՝ նիչիւն կէօ-
յէ պագըպ տուրուբսունուզ • պու
սիզտէն կէօյէ եօգարը ալընան
Յիսուս՝ օնուն կէօյէ նէ թարզ ի-
լէ վարտղընը կէօրտիւնիւզ իսէ՝
ֆպէօյլէ կէլէճէք տիր :
12 ՛Օլ զէման օնլար՝ չաբայ եօ-
լու միգտարի Երուսաղէմ եաղըն
օլան Ձէյթինլիք տէնիլէն տաղ-
տան Երուսաղէմ տէօնտիւլէր :
13 Վէ օնլար ղէրէ կիրտիքտէ , օղ
չիւմի օտայա էզգտըլար քի՝ օրա-
տա սաքին օլույօրլար իտի Պետ-
րոս վէ Յակորոս վէ Յովհաննէս
վէ Ընդրէաս՝ փիլիպպոս վէ Թովղ-
մաս՝ Բարթուղիմէոս վէ Մատթէ-
ոս՝ Ալփէոս օղլու Յակորոս վէ
օղ Ցարէթքէչ Սիմոն վէ ֊Յակո-
14 բոսուն ֆրըձ֊պաղը Յուդա : Պուն-
լարըն ճիւմլէսի՝ Դարըլար իլէ վէ
Յիսուսուն վալիտէսի Մարիամ ի-
լէ վէ Ձօնուն գարըն տաշլարը իլէ
կէօնիւլ պիր օլարագ՝ տուա՛յա վէ
նիյազա տէվամ էտիրլէր իտի :
15 Վէ պու կիւնլէրտէ Պետրոս
շայիրտէրին օրթասընտա՝ հիւզ
իչիրմի քիշի գատար ճէմ՛ օլմուշ
16 իքէն՝ գալգըպ տէտի քի՝ Եա՛
գարընտաշ ատէմլէր՝ Յիսուսու
Թուէթանլարա ֊գուլաղուզ օլան
Յուդանըն Հադգընա Դաւիթին
աղզը իլէ Սուհ Կ Դուտուսուն ֊փէ-
շինն սեզլէտիյի Վպու նազը Թէք-
17 միլ օլմագ կէրէք իտի • Ո՛նրա օ՛
պիզիմ սայրմըզտան իտի , վէ ֆպու
խըզմէթտէն նասիպինի ալմըշ
18 իտի : Իմտի օ՛ ընահագլըղըն իւճ-
ըրթինտէն չպիր Թարլա էտինտի ,
վէ Թէփէսի իւզէրինէ տիւշիւպ՝
օրթասընտան չսթըլատը , վէ հէփ
19 պաղըրսագլարը տէօքիւլտիւ : Վէ
պու՝ Երուսաղէմտէ հէվ սաքին
օլանլարա մա՛լիւմ՛ օլտու , չէօյլէ
քի օղ Թարլայա օնլարըն տիլինճէ
Ընէհլտամա՛ եա՛նի Գա՛ն Թարլասը
20 տէնիլտի : Ո՛նրա Մէզամըր քի-
Թապընտա եազըմըշ տըր քի՝ ֊Ո-
նուն մէքեանը վիրան օլսուն , վէ
օնտա սաքին օլան օլմասըն . հէմ՝
֊Ոնուն մանսուպտունու զայրիսի
21 ալսըն : Իմտի կէրէք տիր քի՝
Ցապպ Յիսուսուն արամըզտա կի-
րիպ չըգտըղը պիլթիւն զէմանտէ
պիզիմ իլէ եօլտաշլըգ էտէն ա-
22 տէՀլէրտէն , ֆՅովհաննէսին վաֆ-
Թիզինտէն պաշլայըպ ֆպիզտէն եօ-
գարը ալընտըղը կիւնէտէք՝ պուն-
լարըն պիրի ֆպիլէմիղէ օնուն
գը յամ էթմէսինին շահիտի օլա :
23 Վէ իքի քիշի՝ ֊Ցարսաբաս ատէնի-
լէն Յուստոս լագըպլամըշ Յով-
սէփի վէ Ցատաթիասը տուրտուր-
24 տուլար : Վէ տուա՝ էտիպ տէտի-
լէր քի՝ Ացէն եա՛ Բ Հ Է փ իսինին
գալպինի պիլէն Ցապպ՝ պու իքի
քիմսէնին պիրինի սէչտիյին քիմ
25 իսէ կէօսթէր • Ցօա քի Էպու խըզ-
մէթին վէ ըէսուլլուղուն նասիպինի
ալա , քի օնտան Յուդա քէնտի
մահալինէ վարա ատէյիւ խուրուճ
26 էթտի : Վէ օնլարըն գուրա՛լ-
լըընը վէրտիլէր , վէ գուրա՛ Ցա-
տաթիայա տիւշիւպ՝ օնպիր Հ Է-
սուլլէրին սայըսընա կէչտի :

ՊԸՊՐ

1 Բէսուլլէրին Րուհ էլ Գուտս իլէ տօլմա-
լէրի , վէ պա՛զլարընտան Ռհտհ օլուներպ
ախէրլէրինտէն իսէ զէվգլէնիլմէլէրի ,
14 Պետրոսուն օնլարա ճէվապ էտիպ
Բէսուլլէրին Րուհ էլ Գուտսուն վասի-
Թասը իլէ սէօյլէտիյինի՝ ճքսուս Ի-
ֆէնտիմիզին տիրիլտիյինի՝ կէօյէ չզգ-
տըղընը՝ վէ պու կէօրտիւքլէրի Րուհ էլ
Գուտսու տէօքտիւյիւնիւ՝ վէ Մեսիա
օլտուղունու իսպաթ էթմէսի , եա՛նի քի
օ էջլէ պիր քիմսէ իտի քի՝ մի՛ւճի-
զաթլարը իլէ՝ ա՛լամէթլէրի իլէ վէ ա՛-
ճայըպ իշլէրի իլէ Ալլահա մնգպուլ օլ-
տուղունու քէնտիլէրի տախի պիլընլէր
իտի , վէ խաչլանմասը Ալլահըն Թագտիր
օլունմուշ մեւգաատէրի վէ փէշին պիլ-
մէսի իլէ օլտու : 37 Պետրոսուն իմանա
տէօնմիշ պիր չօգ քիմսէլերի վաֆԹիզ
էթմէսի : 41 Գունլարըն՝ օնտան սօնկրա
մեւհապպէթ իւզրէ վէ տէնտաորլըգ իւզրէ
պիրի պիրի իլէ ա՛լագա էթմէլէրի : 43
Բէսուլլէրին չօգ մի՛ւճիզաթլար իշլէմէ-
լէրի , վէ Ալլահըն՝ կիւնտէն կիւնէ քէն-
տի քէլեասընը չօզալթմասը :

1 Վէ ֊Պէնտիկոստէ կիւնիւ կէլ-
տիքտէ , Հ Է փիսի կէօնիւլ պիր օ-
2 լարագ պիր եէրտէ իտիլէր : Վէ
ափանսըզ կէօքտէն շիտտէթ իլէ
էսէն ըիւզկեար ֆէօֆ կիպի պիր
սէտա վագի՝ օլուպ՝ Ֆօնլարըն օ-
3 Թուրտուղու պիւթիւն էվլի տոլ-
տուրտու : Ձէմ՝ օնլարա ալեէլ

+ Մար . ա . 1 ։
• Իս . 9 ։
ֆ Ցօհ . ժե . 27։ Իս . 8։ Պ . դ . 33։
֊ Պ . ժե . 22։
ֆ ա Թագ . ժգ . 7 ։ ա Մն . իր . 9։ իթ . 17։ ե-ըեմ . ժա . 20։ ժէ . 10։ Պ . ժե . 8։ Ցայտ . բ . 23 ։
ֆ Իս . 17 ։
֊ Ղեւ . իգ . 15 ։ բ Օր . ժգ . 9 ։ Պ . է . 16 ։
ֆ Պ . ա . 14։
ֆ Պ . դ . 31։

ֆ Մատ . իբ . 3 ։ Մար . ժգ . 5 ։ Ղու . իդ . 4 ։ Ցօհ . է . 12 ։ Պ . ժ . 3 . 30 ։ Ղ Պ . բ . 7 ։ ժգ . 31 ։
ֆ Դան . է . 13 ։ Մատ . իդ . 30 ։ Մար . ժգ . 26 ։ Ղու . իա . 27 ։ Ցօհ . ժգ . 3 ։ ա Թես . ա . 10 ։ գ . 15 ։ բ Թես . ա . 10 ։ Ցայտ . ա . 7 ։
֊ Ղու . իգ . 52 ։
֊ Պ . Թ . 37 . 39 ։ է . 8 ։
֊ Մատ . ժ . 2–4 ։
֊ Ղու . զ . 15 ։
֊ Ցուգ . 1 ։
֊ Պ . բ . 1 . 46 ։
֊ Ղու . իգ . 49 . 55 ։ իդ . 10 ։
Վ Մատ . ժգ . 55 ։
֊ Սաղ . իա . 9 ։ Ցօհ . ժգ . 18 ։
֊ Ղու . իբ . 47 ։ Ցօհ . ժբ . 3 ։
Վ Մատ . ժ . 4 ։ Ղու . զ . 16 ։
֊ Իս . 25 ։ Պ . ժբ . 25 ։ է . 24 ։ իա . 19 ։
բ Մատ իզ 15 ։ բ Պետ . բ . 15 ։
֊ Մատ . իէ . 5 . 7 , 8 ։
֊ Սաղ կԹ . 25 ։
֊ Սաղ . ճԹ . 8 ։

փչևեբնե պէնզէր թագսիմ օլու-
նուր տիլլէր կէօրիւնտիւ, վէ օն-
լարըն հէր պիրինին իւզէրինէ օ-
տ գ. ա. 5. 4թառտու։ Վէ տէհթիսի Լուհ էլ
Գուտա իլէ տոլուպ՝ Լուհուն օնլա-
րա նուԹգ էթմէյէ վերմէյինէ
ե Մար. ժգ. 17, գ. ժ. 46, ժԹ. 6, ակոր. ժբ 10. 28. 30, ժգ. 1, ժգ 2, ա. կէօրէ Եղայրի տիւլէր իլէ սէօյլէ-
5 մէյէ պաշլատըլար։ Վէ Եր-
սաղէմէ սաքին օլմուշ՝ կէօք ալ-
Թընտա օլան հէր յԹա՛յիֆէտէն
ՆԸնԷԼ տՆնտար ԵհՀուտիւէր վար
6 իտի։ Վէ պու սէտա օլտուգտա՝
խալգ պիրիքիպ հէյրան օլուրլար
իտի. զիրա հէր պիրի՝ օնլարըն
քէնտի տիլինտե սէօյլէտիյինի ի-
7 շՀտիր իտի։ Ամտի հէփիսի շաշըպ
Թա՛ճճիւպ էտերէք՝ պիրի պիրի-
նէ տէրլէր իտի քի՝ ԻշՀէ պու
ե գ. ա. 11. սէօյլէյէնլէրին ճիւմլէսի ՀԳալլը-
8 եալըլար տէյի՞ մի. Ամտի պիզ
նի՞ճէ հէր պիրիմիզ՝ տօղտուղու-
մուզ քէնտի տիլիմիզտե պէօյլԷպէ-
9 չէննէ իշիտի յօրուզ. Պիզ փար-
Թէլէր վէ Պարլար վէ ԵղամԸը-
լար՝ Պիճագետտե հէմ ԵհՀու-
տիսԹանտա վէ Կապադովկիատա՝
10 Պոնտոստա վէ Ասիատա, հէմ
փռիւգիատա վէ Պամֆիւլիատա՝
Մըսըրտա վէ Կիւրենէ Թարաֆըն-
տա օլան Լիբէանըն սէմԹէրինտե
սաքին օլանլար՝ վէ միւսաֆիր Ր-
մալըյլար՝ հէմ ասըլ ԵհՀուտիլէր
11 հէմ՝ տէօնմէլէր, Կիրիտլիլէր վէ
Ա՛րապլար՝ ԼուհՀուն ա՛զիմ իշՀէ-
րինի քէնտի տիլէրիմիզ իլէ օն-
լարըն սէօյլէտիրէրինի իշիտիյօ-
12 րուզ։ Վէ ճիւմլէսի շաշըպ Թա՛ճ-
ճիւպ էտերէք՝ պիրի պիրինէ տէր-
լէր իտի քի՝ Ա՛ճապա պու նէ՞ օ-
13 մալը տըր։ Պաշդալարը տա զէվգ-
լէնիպ՝ Հիրա իլէ տօլմուշլար տըր
տէրլէր իտի։
14 Ամմա պՀտրո, օնպիրլէր իլէ
պէրապէր տուրուպ՝ սէսինի գալ-
տըրտը, վէ օնլարա սէօյլէտի քի՝
Ե՞ Ենհուտի առէմլէր վէ Երու-
սաղէմտէ ճիւմլէ սաքին օլանլար՝
պու սիզէ մա՛լիւմ օլսուն, վէ
սէօզլէրիմէ գուլագ վուրսուն։
15 Օհրա պունլար՝ սիզին զանն էթ-
տիյինիզ կիպի սէրհօշ տէյիլլէր.
ե Էհւն քի ՀԷնՀ-ղ կիւնիւն իւՀհւն-
16 ճիւ սաա՛Թը տըր։ Լաքին պու՝
Յովէլ փէյղամպէրտէն տէնիլէն
17 շէյ տիր. Վէ ԵօլաՀքի սօն կիւն-
լէրտէ՝ տէյօր Ալլահ՝ Հէր Թէնինի
իւզէրինէ Ր՚ուհումտան տէօքէճէ-
յիմ, վէ օղուլլարընըզ Ժհէմ գըզ-
լարընըզ փէյղամպէրլիք էտե-
ճէքլէր, վէ կէնճլէրինիզ վահի-
լէր կէօրէճէքլէր, վէ իխԹիյար-
լարընըզ տիւլէր կէօրէճէքլէր։
18 Վէ օլ կիւնլէրտե գուլլարըմըն
իւզէրինէ՝ վէ խալայըգլարըմըն
իւզէրինէ տախի Ր՚ուհումտան տէօ-
քէճէյիմ, վէ էփէյղամպէրլիք է-
19 տէճէքլէր։ Վէ ւկէօքտե Եօգա-
րըտա մի՚ւճիզԹլէր՝ վէ եէրտե ա-
շաղատա ա՚լամէԹլէր՝ դան վէ ա-
Թէշ վէ ԹիւԹիւն տիւմանը վէրէ-
20 ճէյիմ. Քապալըն պէօյիւք վէ
մէշՀուր կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ՝
Էկիւնէշ գարանլըղա վէ այ գանա
21 Թէպատիլ օլուճագ։ Վէ օլա քի՝
ԺՀէր քիմ Քապալըն խամինէ նէտա
էտերսէ, խէլաս պուլուճագ տըր։
22 Նա՞ Իսրայէլլի առէմլէր՝ պու
սէօզլէրի տինկլէյին. ՂաղարէԹլի
Յիսուսու՝ Ալլահտան ՂգովվէԹլի
իշլէր վէ մի՚ւճիզԹլէր վէ ա՚լա-
մէԹլէր իլէ սիզէ խապէր օլունմուշ
առէմի՝ (քի պունլարը քէնտինի-
զին պիլտիյինիզ իւզրէ Ալլահ օր-
Թանըզտա օնուն վասիԹասը իլէ
23 իճրա էյլէտի,) Հ Ալլահըն Թագ-
տիր օլունմուշ Թէքապիրի վէ էվ-
վէլտէն պիլմէսի իլէ պունու էլէ
վէրիլմիշ օլարագ Ժալտընըզ, վէ
պինամուսլարըն էլլէրի իլէ մըխ-
24 լայարագ էօլտիւրտիւնիւզ։ Վէ
Ա՚Ալլահ էօլճմ աղըրլարընը չէօզ-
մէ յիլէ՝ օնու տիրիլԹտի. չիւն քի
օնտան ալընգօնմադա միւմքին տե-
25 յիլ իտի։ Օհրա ԴաւիԹ օնուն
հագգընտա տէր քի՝ Քապալը տա-
յիմա էօնիւմտէ կէօրիւր իտիմ,
զիրա գըմըլտանմայըմ տէյիւ սաղ
26 եանընմտա տըր։ Պունուն իչհւն
գալպիմ մէսրուր օլուպ՝ տիլիմ
շազլանտը, պունտան մա՛տա Թէ-
նիմ տախի իւմիտ իւզրէ սաքին օ-
27 լաճագ տըր։ Օհրա ճանըմը մէ-
զարտա Թէրք էթմէ յէճէքսին, վէ
Ա՚զիզինի չիւրիւքլիւք կէօրմէ յէ
28 գօյ վէրմէ յէճէքսին։ Պանա հա-
յաԹըն եօլլարընը պիլտիրտին.
եիւզիւն իլէ պէնի շազլըգտան տօլ-
29 տուրաճագսըն։ Նա՞ գարընտաշ

Ես. խ 3, եզեկ. ժա. 19, լԹ. 27, ճովէլ. բ. 28, 29, Զաք. ժբ. 10, ճօհ. է. 38։
Ի Պ. ժ. 45, Ժ Պ. իա. 9։
Ի Պ. իա. 4. 9, 10, ա կոր. ժբ. 10. 28, ժգ. 1, ա.
Լ ճովէլ. բ. 30, 31։
Խ Մատ. իգ. 29, Մար. ժգ. 24, Ղու. իա. 25։
Ծ Հռով. ժ. 13։
Կ ճօհ. գ. 2, ժգ. 10, 11, գ. ժ. 38, եբր. բ. 4։
Հ Մատ. իգ. 24, Ղու. իբ. 22, իգ. 44, գ. գ. 18, գ. 28։
Յ գ. է. 30։
Ղ Խա. 32, գ. գ. 15, դ. 10, ժ. 40, ժգ. 30. 34, ժէ. 31, Հռով. գ. 24, բ. 11, ա կոր. գ. 14, ժէ. 15, բ կոր. գ. 14, Գաղ. ա. 1, եփես. ա. 20, կող. բ. 12, ա Թես. ա. 10, եբր. ժգ. 20, ա պետ. ա. 21։
Մ Ղաղ. ժգ. 8։

Digitized by Google

ատեմլէր՝ սիզէ Պաւիթի աթա-
նըն հագգընա ՃԷսարէմի իլէ
սէօյլէնէ պիլլիր քի՝ հէմ վէֆաթ
էթտի հէմ տէֆին օլունտու, վէ
օնուն մէզարը՝ թա պու կիւնէտէք
30 արամըզտա տրը։ Իմոի օ՝ վէյ-
զամպէր օլտուղունտան սլիլտի քի՝
Ալլահ օնուն պէլլինին մէյլէսին-
տէն թախթընտա օթուրմադա
Թէն հասէպինճէ Քրիստոսու տի-
րիլտէճէյի իչիւն օնա սահիհ նէ-
31 մին էթմիշ իտի։ Պոնու էվվէլ-
տէն Ադիլտիյի իչիւն Քրիստո-
սուն տիրիլմէտի հագգընտա սէօյ-
լէտի քի՝ Նօնուն ճանը մէզարտա
Թէրը օլունմատը, վէ օնուն Թէ-
32 Նի չիւրիւքլիւք կէօրմէտի։ Պու
Յիսուսու Ալլահ տիրիլթտի, քի
Նօնուն հագգընա պիզ հէֆիմիզ շա-
33 հիտ իզ։ Իմոի օ՝ Ալլահըն սադ
էլի իլէ նիւճէլիպ՝ վա՛տ օլմուշ
Պուհ էլ Կուտսու փէտէրտէն
ալմաղըլա, սիզին շիմտի պու
կէօրտիւյիւնիւզ վէ իլհիտիյի-
34 Նիզի Նտէօքտիւ։ Օխրա Պաւիթի
կէօյէ չըգմատը, ամմա օ տէր քի՝
35 Պապպ Պապպըմա՝ Թա պէն սէ-
նին տիւշմընլէրինի այագլարընա
պասամագ գոյմատըգ սադ ճա-
36 Նըմտա օթուր տէտի։ Իմոի
ճիւմլէ Իսրայէլ էվվ սահիհ պիլ-
սին քի՝ Ալլահ խաչա չըգարը-
տըղընըզ պու Յիսուսու հէմ
Պապպ հէմ Մէսիհ էյլէտի։
37 Վէ օնլար Իիլհիտիքտէ՝ գալպ-
լէրի էզիլտի, վէ Պետրոսա հէմ
պագի Իէսուլլէրէ ոէտիիլէր քի՝
Նա՞ գարընտաշ ատեմլէր՝ նէ
38 էյլէյէլիմ։ Վէ Պետրոս օն-
լարա տէտի քի՝ Թէնէվպէ էտին,
վէ հէր պիրինիզ կիւնահլար
ա՛ֆվլըղը իչիւն Յիսուս Քրիս-
տոսուն իսմինէ վաՓթիզ օլսուն.
վէ Պուհ էլ Կուտսուն պախշի-
39 Նինի ալասրընըզ։ Օխրա վա՛տ
սիզէ վէ էվվլատլարընըզա՝ վէ
Չհէփ ուզագտա օլանլարա տրը,
Նա՞Ե Ալլահըմըզ Պապպ քիմիէ-
40 րի քի չաղըրըրսա։ Հէմ սա-
յիր չօգ սէօզլէր իլէ շէհատէթ
էտիպ էյիւիթ վէրէրէք՝ Պու
Թէրս սիլսիլէտէն գուրթուլուն
41 տէտի։ Իմոի օնուն քէլամընը
սէվինճ իլէ գապուլ էտէնլէր

վաՓթիզ օլտուլար. վէ օլ կիւն
ծալրա իւչ պին ճան գատար
42 զամմ օլունտու։ Վէ տայմա Ա-
սուլլէրին Թա՛լիմինէ վէ իլհագ-
լըղա վէ էքմէք փարէլէմէսինէ
վէ տուա՛լարա տէվամ էթմէքտէ
իտիլէր։
43 Վէ հէր ճանա գօրգու կէլ-
տի. Ֆհէմ Իէսուլլէրին վասիթա-
սը իլէ չօգ մի՛ւճիզաթլէր վէ ա՛լա-
44 մէթլէր իճրա օլունտու։ Վէ իման
էտէնլէրին ճիւմլէսի պիր եէրտէ
իտիլէր, վէ Ֆհէփ շէյլէրի արա-
45 լարընտա միւշթէրէք իտի։ Վէ
միւլքլէրինի հէմ վարիյէթլէրինի
սաթմըպ՝ Ֆնլարը հէփիսինէ՝ հէր
պիրինին միւհթաճ օլտուղունա
կէօրէ Թագսիմ էտէրլէր իտի։
46 Հէմ Ֆհէր կիւն կէօնիւլ պիր օ-
լարագ Ֆհէյքէլէ տէվամ էտէր-
լէր իտի, վէ Բէվէրտէ էքմէք
փարէլէյէրէք՝ շաղըզ իլէ վէ
գայպ սաՓըղը իլէ Թաա՛մ էտիպ,
47 Ալլահա շիւքր էտէրլէր իտի, վէ
Էճիւմլէ գավմըն Ի՛նտինտէ լուԹֆ
պուլուրլար իտի. վէ Պապպ հէր
կիւն գուրթուլան քիմսէյէրի՛ քի-
լիսայէ զամմ էտէր իտի։

ՊԱՊԳ

1 Պետրոսուն՝ այաղը սաղալմըշ պիր Թօ-
փալը կէօրմէյէ կէլէն խալգա վա՛զ էթ-
մէսի. 12 վէ իգրար էթմէսի քի պու
սաղալմայը իճրա էտէն գուվվէթ օնուն
եանօտ Ցովհաննէսին տէյիլ իտի, իլ-
լա Ալլահըն վէ օնուն Օղլու Ցիսուս Քը-
րիստոսուն իտի, վէ պունա օլան իման
վասէթասը իլէ օլտու. 13 վէ պու Թագ-
րիպ իլէ օնլարա Թա՛զիր էթմէսի քի
օնու խաչլատըլար, 17 քի օնլար պու-
նու պիլմէգլիք իլէ էթտիլէր իսէ տէ,
Ալլահըն մուգարրէր օլմուշ Թագտիրինի՝
վէ Քրիստոսի Շէրիֆին տէտիյինի Թէք-
միլ էթտիլէր, 19 Օնլարա Թէվպէ
իլէ վէ իման իլէ օնուն իսմինտէ կիւ-
նահլարընըն ա՛ֆվընը վէ խէյտա տիլէ-
սինլէր տէյիւ նասիհաթ էթմէսի։

1 Վէ Պետրոս իլէ Յովհաննէս
պիրլիքտէ՝ Ֆտուա՛նըն վաՓթը օլան՝
տօգուղունճու սատա՛Թտա Քհէյքէ-
2 լէ չըգարլար իտի։ Վէ Ֆանա-
սը բահմինտէն Թօփալ օլուպ՝
պաշՓալաբընաճան կէօթիւրիւլիւր
պիր ատէմ վար իտի, քի օնու հէր
կիւն՝ Ֆհէյքէլէ կըրինէրտէն սա-
տադա տիլէմէք իչիւն հէյքէլէն

ա Իա. 46, Պ ա. 14. Հռով. ժբ. 12, Եփես. գ. 18, Կող. դ. 2, Եբր. ժ. 25։
բ Մար. ժգ. 17, Պ. դ. 33, է. 12։
գ Ես. ծբ. 7։
դ Պ. գ. 32. 34։
ե Պ. ա. 14։
զ Ղու. իդ. 53, Պ. է. 42։
է Պ. ի. 7։
ը Ղու. բ. 52, Պ. գ. 33, Հռով. ժգ. 18։
թ Պ. է. 14, ժա. 24.

ա Գ թագ. բ. 10, Պ. ժգ. 36։
բ Թագ. է. 12, 13, Սաղ. ճլբ. 11, Ղու. ա. 32. 69, Հռով. ա. 3, բ Տիմ. բ. 8։
գ Սաղ. ժգ. 10, Պ. ժգ. 35։
դ Իա. 24։
ե Պ. ա. 8։
զ Պ. է. 31, Փիլ. բ. 9, Եբր. ժ. 12։
է Ճօհ. ժգ. 26, ժէ. 26, ժգ. 7. 13, Պ. ա. 4, Ի Պ. ժ. 45, Եփես. դ. 8։
ը Սաղ. ճժ. 1, Մատ. իբ. 44, ա Կոր. ժէ. 25, Եփես. ա. 20, Եբր. ա. 13։
թ Պ. է. 31, Ի Զաք. ժբ. 10, Ղու. դ. 10, Պ. Թ. 6, ժգ. 30։
ժ Ղու. իդ. 47, Պ. գ. 19։
ի Ճովհ. բ. 28, Պ. գ. 25։
լ Պ. ժ. 45, ժա. 15. 18, ժգ. 26, ժէ. 3. 8. 14, Եփես. բ. 13. 17։

Digitized by Google

կիւզէլ տէնիլէն գափուսու եա-
3 նընա գօրլար իտի : Պու քիմնէ
պէտրոսուն վէ Յովհաննէսին հէյ-
քէլէ կիրճէնք օլսուդլարընը
կէօրիւպ՝ սատապա ալա տէյիւ
4 եալվարըը իտի : Վէ Պետրոս
Յովհաննէս իլէ օնա նազար է-
5 տիպ՝ Պիզէ պագ տէտի : Վէ օ
օնլարտան պիր շէյ ալմագ իս-
միտի իլէ՝ օնլարա տիդգաթ էմ-
6 տի : Վէ Պետրոս տէտի քի՝
Պէնտէ կիւմիւշ վէ ալթուն եօգ
տուր , լաքին նէմ վար իսէ՝ սա-
նա օնու վէրիրիմ • Ի՛նազարէթ-
լի Յիսուս Քրիստոսուն իսմի իլէ
7 գալդ , վէ եիւրիւ : Վէ օնու
սաղ էլինաէն թուռթուպ գալտըր-
տը • վէ տէր ա՛դապ օնուն թա-
պանլարը վէ թօփուգլարը գուվ-
8 վէթ պուլտուլար • Վէ ընչէրա-
յըպ տուրտու , վէ եիւրիւտիւ •
վէ եիւրիյէրէք հէմ սըչըայա-
րադ վէ Ընլահա սէնա էտէրէք՝
օնլար իլէ պէրապէր հէյքէլէ
9 կիրտի : Վէ Եպիւթիւն գավմ
կէօրտիւ քի՝ օ եիւրիյիւպ Ընլա-
10 լա համտ էտէր իտի : Վէ հէյ-
քէլէն կիւզէլ գափուսունտա ըսա-
տագա իչլուն օվտուրան պու տուր
տէյիւ՝ օնու թանըրլար իտի •
վէ օնա վադի՛ օլան չէյտէն էօ-
թիւրիւ շաշըպ հայրէթի իլէ տօլ-
տուրար :
11 Վէ օ՝ Պետրոսա վէ Յովհան-
նէսէ եախընընդը էքէն , պիւթիւն
գավմ թա՛ճճիպ էտէրէք՝ Իսո-
ղոմոնուն գուպպէսի անկըլան ֆա-
հալթ օնլարըն եանընա գօշտու :
12 Վէ Պետրոս կէօրիւպ գավմա
ճէվապ էյլէտի քի՝ Ի՞նչ Իսրա-
յէլլի ատէմլէր՝ պունա նէ՞ թա՛ճ-
ճիւպ էտէրսինիզ , եախօտ պունու
քէնտի գուվվէթիմիզ եա տին-
տարըղընդմըզ իլէ եիւրիւթմիւշ-
13 կիպի պիզէ նի՞չիւն կէօզ տիքէր-
սինիզ : Ֆ՚Ընրահամ վէ Իսահակ
վէ Յակոբուն Ընլահը՝ պապալա-
րըմըզընն Ընլահը՝ Ի՛սուս
սու ի՛զէթլէսի՛ , Նօնու քի սիզ
էլէ վէրտինիզ , վէ օնու Պիղա-
տոսուն Հուգուրունտա՝ օ օնու սա-
լը վէրմէյ էի հիւքմ էթմիշ իքէն
14 Երինքեար էթտինիզ : Լաքին սիզ
օլ Ֆ՚ուգատտէսի վէ Վ՚ատըղը

լինքեար էտիպ՝ սիզէ պիր գաթիլ
ատէմ պաղըշլանմասընը տիլէտի-
15 նիզ • Վէ հայաթընն սէրվէրինի
էօլտիւրտունիւզ քի՝ Ղ՚ընլահ օնու
էօլիւլէրտէն տիրիլթտի , վէ Նպիզ
16 օնուն շահիտլէրի իզ : Վէ օնուն
իսմինէ օլան իման իլէ՝ Նօնուն իս-
մի պու կէօրտիւ քիւնիւզ վէ պիլ-
տիյինիզ քիմնէյի գավիլէտի • վէ
օնուն վասիթասը իլէ օլան իման՝
հէփինիզնն էօնիւնտէ օնա պու
17 Թէքմիլ սաղլընը վէրտի : Վէ
շիմտի՝ եա՞ գաբընտաշլար՝ Ֆպիլիր-
իմ քի սիզ՝ հիւքմտարլարընըզ
կիպի տախի պիլմէզլիք իլէ էյլէ-
18 տինիզ : Ի՛նմնա Ընլահ՝ յՀիւմնէ
փէյղամպէրլէրինին աղզը իլէ
Քրիստոսուն էլէմ չէքմէսի խու-
սուսունտա էվվէլտէն խապէր վեր-
տիյի չէյլէրի՝ պէյլէ Թէքմիլ
19 էթտի : Ն՚ումտի կիւնահլարընըզ
սիլինէյէր տէ յիւ Թէվպէ էտին վէ
20 տէօնիւն , Թա քի Ըապպըն հու-
զուրունտան բահաթլընզ զէմմանլա-
րը կէլէյէր , վէ սիզէ էվվէլտէն
Թագտիր օլունմուշ Յիսուս Քը-
21 րիստոսու կէօնտէրէ • Քի չոնու
կէօք դապուլ էթմէլի տիր , Թա
Ընլահընն էզէլտէն պէրու մուգատ-
տէս փէյղամպէրլէրինին աղզը իլէ
սէօյլէտիյի ուհնի չէյլէրին եէրի-
նէ կէլմէսի վագիթլարընատէք :
22 Օհրա Մովսէս պապալարա տէ-
տի քի՝ Ղ՚ընլահընըզ Ըապպ գա-
րընտաշլարընըզտան սիզէ պէնիմ
կիպի պիր փէյղամպէր գալդըրա-
ճագ տըր , օնու՝ սիզէ հէփ տէ-
տիյի չէյլէրտէ տինկլէ յէսինիզ :
23 Վէ վագի՛ օլա քի՝ հէր օլ փէյ-
ղամպէրի տինկլէմէ յէն ճան՝ գավ-
մընն արասընտան հէլագ օլունաճագ
24 տըր : Վէ հէփ փէյղամպէրլէր
տախի՝ Սամուէլտէն հէմ սօնգրա-
քիլէրտէն ճիւմլէ սէօյլէյէնլէր՝
պու կիւնլէրի տախի խապէր վեր-
25 տիլէր : Նվիզ փէյղամպէրլէրին՝
վէ Ընլահընն պապալարըմըզ իլէ
քէսիշտիյի ա՛տընն օղուլլարը սը-
նըզ • չիւն քի Ըբրահամա՝ Վէ
Սերնին ճիւմլէ գապիլէլէրի սէնին
զիւրրիյէթինտէ պէրէքէթլէնէ-
26 ճէքլէր տէտի : Ընլահ քէնտի
Օղլունու տիրիլտիպ՝ Սէվվէլ Հօ-
նու սիզէ կէօնտէրտի քի՝ Սէքզին

հէր պիրինիզն հարաւմաղլըգլարը-
նըզտան տէօնտէրմէ յիւէ սիզն մու-
պարէքլէյէ :

ՊԱՊԱ

1 Եհովտիքէրին վիւճիւհլէրինին պէտրո-
սուն վա՛զընա տարըլմալարը ։ 4 Վէ է-
յերչի օնու իշխտէն խալգտան պինկէրճէ
քիմսէյէր Ալլահա տէօնտիւլէր իսէ տէ ,
օնլարըն օնու վէ Յովհաննէսի մահպուս
էթմէսի ։ 5 Օնտան սօնկրա Պետրոսուն
օլ Թօփալըն եալընըզ Յիսուսուն իսմի
իւէ սաղալտըղընը՝ վէ եալընըզ Յիսու-
սուն իսմի իւէ պիզ էլպէթթէ խէլաս
պուլմալը,յըզ տէյիւ ճէսապէթ իւէ Թագ-
րիր էթմէսի ։ 13 Օնլարըն օնա վէ Յովհան-
նէսէ՝ արթըգ օլ իսմտէ վա՛զ էթմէմէյէ
Թէնպիհ էտիպ՝ օնլարա Թէհտիտ էթ-
մէյէրի ։ 23 Գունտուն իւզերինէ փիլիսա-
նըն տուա՛ էթմէսի ։ 31 Վէ Ալլահ օն-
լարըն ճէմ՛ օլմուշ օլտուգլարը էէրի սար-
սրթմաղըլա , օնլարըն տուա՛սընը գա-
պուլ էթտիյինէ չէհատէթ էտիպ՝ փի-
լիսայի Րուհ էլ Գուտսուն պահչիչի իւէ
վէ պիրի պիրլէրինէ մուհապպէթ ու
ընվէտուէթ իւէ մա՛մուր էթմէսի ։

1 Վէ օնլար խալգա սէօյլէր իքէն ,
քահինլէրը վէ հէյքէլնին սերտա-
րը հէմ Սադուկեցիլէր՝ օնլարըն
2 իւզերինէ կէլիպ՝ օնլարը խալ-
գա թա՛լիմ էթտիքլէրի վէ Յի-
սուս իւէ էօլուլէրտէն գըյամ
էթմէյի խապէր վէրտիքէրի ի-
3 չինն կիւճէնտիլէր : Վէ օնլարըն
իւզերինէ էլ սալըպ՝ էրթէսի կիւ-
նէտէք հապսա գօտուլար . զիրա
4 արթըգ ախշամ իտի : Վէ քէլա-
մը իշտէնլէրտէն չօգ քիմսէյէր
իման էթտիլէր , վէ ատէմլէրին
սայըսը պէշ պին գատար օլտու :
5 Վէ վագի՝ օլտու քի էրթէսի
կիւնտէ՝ օնլարըն հիւքմտարլարը
վէ իհթիարլարը վէ քեաճիխլէրի՝
6 Իհէմ պաշ քեահին Ընանա վէ կա-
յիափա վէ Յովհաննէս վէ Ը-
ղեքսանդրոս վէ հէվ պաշ քահին
ճինսինտէն օլանլար՝ Իերուսաղէմ
7 տէ ճէմ՛ օլտուլար . Վէ օնլարը
օրթատա տուրտուրուպ՝ Էվիզ
պունու նէ՞ գուվվէթի իւէ վէ
հա՞նկը իսմ իւէ էթտինիզ տէյիւ
8 սիւալ էթտիլէր : Ը՞Օ՛ զէման
Պետրոս Րուհ էլ Գուտս իւէ տօ-
ղուպ՝ օնլարա տէտի քի՝ Իշ՛յ
գամլըն հիւքմտարլարը վէ Իս-
9 րայէլին իհթիարլարը՝ էիւն քի
պիզ պու կիւն պիր խասթա ա-
տէմ օլան էյլիք իչիւն՝ նէ՞ իւէ
չինիա՝ պուլտու աէյիս Թէզկէյիշ
10 օլունուչօր խէք , հէվինիզէ վէ
պիւթիւն Իսրայէլ գամլրնա մա՛-
լում օլսուն քի՝ Իսիզին խաչվա-
տըղընըզ վէ Ընլահըն էօլիւլէր-
տէն տիրիլթտիչի Նազարէթլի
Յիսուս Վրիստոսուն իսմի իւէ՝
պու քիմսէ էօնիւնիւզտէ օնուն
վասիթասը իւէ սաղ տուրմուշ
11 տուր : Էվիզ նափուճիւէրտէն
Թահգիր օլունտուգտան սօնկրա
քէօչէ պաշը օլան Թաշ՝ պու տուր :
12 Վէ ըպաշգա հիչ պիր քիմսէնին
վասիթասը իւէ խէլաս եօգ տուր .
զիրա կէօք ալթընտա ատէմլէր ա-
բասընտա վէրիլմիշ պիր ղայրի ի-
սիմ՝ եօգ տուր քի՝ պիզ օնուն
վասիթասը իւէ խէլաս պուլմագ
13 կէրէք օլա : Վէ օնլար Պետրո-
սուն հէմ Յովհաննէսին ճէսարէ-
Թինի կէօրիւպ վէ Իօնլարըն օգու-
մամըշ վէ ճահիլ ատէմ օլտուգ-
լարընը անկլայըպ՝ Թա՛ճճիւպ է-
տէրլէր իտի , հէմ օնլարըն Յի-
սուսուն պիլէսինճէ օլտուգլարընը
14 Թանընըլար իտի . Վէ չիճա պուլ-
մուշ ատէմին Իօնլար իւէ պէրա-
պէր տուրտուղունու կէօրմէյէրի
իւէ , գարշը սէօյլէմէ յէ հիչ պիր
15 չէյլէրի եօղ իտի : Վէ օնլարը
ճէմաա՛թ մէճլիսինտէն տիշարը
չըգմաղա էմր էտիպ՝ արաալարընը-
16 տա մէշվէրէթ էթտիլէր . Վէ տէ-
տիլէր քի՝ Էյու ատէմլէրէ նէ՞
էյլէյէլիմ . զիրա օնլարըն վասի-
Թասը իւէ պիր պէյլե մու՛ճիզաթ
օլտուզու՝ Վէրուսաղէմտէ հէվ
սաբին օլանլարա մա՛լում օլտու ,
17 վէ հինգեար էաէմզիզ . Լաբին
խալգա տահա զիյատէ հայրլմա-
մագ իչիւն՝ պու իսմ իւէ ար-
Թըգ հիչ պիր ատէմէ սէօյլէմէ-
մէյէ օնլարա չհտտէթլի Թէհտիտ
18 իւէ գօրգու վէրէլիմ : Վէ Իօնլա-
րը չաղըրըզ օնլարա Թէնպիհ էթ-
տիլէր քի՝ Յիսուսուն իսմի իւէ
ասլա սէօյլէմէ յէյէր վէ էօյրէմ-
19 մէյէլէր : Ը՞մմա Պետրոս իւէ
Յովհաննէս օնլարա ճէվապ վէրիպ
տէտիլէր քի՝ Էյ՛յէր Ալլահտան
զիյատէ սիզի տինկլէմէք՝ Ալլա-
հըն հուզուրունտա Հագ իսէ , սիզ՝
20 հիւքմ էտին . Չիւն քի պիզ՝

ա Մատ.իբ. 23։ պ. իգ. 8։
բ Ղու. գ.Չ։ Ը՟օ՛. ժա. 49։ ժբ.13։
գ ԵԼ.բ.14։ Մատ. իա. 23. պ է. 27։
դ Ղու. ժբ. 11 , 12։
ե Ղ.Ա. գ. 6. 16։ ղ պ. բ. 24։
է Սաղ ճժբ. 22։ Եա.իբ. 16։ Մատ. իա . 42։
ը Մատ . ա. 21։ պ . ժ. 43 ։ ա . Տիմ. բ. 5, 6։
թ Մատ.ժա. 25։ ա Եդր. ա . 27։
ժ պ . գ. 11։
ի Ը՟օ՛. ժա. 47։
լ պ . գ . 9 , 10։
խ պ . է . 40։
ծ պ . է. 29։

Digitized by Google

ԿԷՕՐՏՆՅԻՄՈՒՂ ՎԷ ԻՂԼԹՏԻՅԻՄՂ ՀՂԷՅԼԷՐԻ ՀՍԵՕՂԼԵՄՆՄՂՅԷ ԳԱՏԻՐ
21 տԷՅԻԼ ԻՂ ։ ՎՂ ՕՆԼԱՐ՝ ՆԽԱԼԳԸՆ ԱԷՊԷՊԻՆՏՆԷ ՕՆԼԱՐԱ Ա՝ԳԱՉ ՎԷՐ-
ՄՂՅԷ ՎԷՍԻԼԷ ՊՈՒԼՄԱՏԳԼԱՐԸՆՏԱՆ՝ ԵՒՆԷ ՕՆԼԱՐԱ ԳՕՐԳՈՒ ՎԷՐԻՍՂ ՍԱԼԸ
ՎԷՐԹԻԼԷՐ ։ ՀԻՆ ՔԻ ՀԷՓԻՍԻ՝ ՎԱ-
ԳԻ՝ ՕԼԱՆ ՀՂՅ ԻՀԻՆ ՂՂՀԱ
22 ՀԻՆՔՐ ԷՏԻՐԼԷՐ ԻՄԻ ։ ՕՀՐԱ ՕԼ
ԱՏԷՄ ՔԻ՝ ՕՆՈՒՆ ԻՄՂԷՐԻՆՏԷ ՊՈՒ
ՀԻՁԱՆՐՆ ՄԻ՝ՃԻՂՍԹԸ ՕԼՄՈՒՂ ԻՄԻ՝
ԳԸՐԳ ԵԱՀՂՆՏԱՆ ՁԻՂՅԱՏԷ ԻՄԻ ։
23 ՎՂ ՕՆԼԱՐ ՍԱԼԸ ՎԷՐԻԼՏԻՔԱՏՆ
ՍՕՆԿՐԱ՝ ՖՔԷՆՏԻՆԻՔԻԼԷՐԻՆԷ ԿԷՂ-
ՏԻԼԷՐ , ՎՂ ՊԱՂ ՔԵԱՀԻՆՂԷՐԻՆ ՎՂ
ԻՂՒԹԻՂՅԱՐԼԱՐՐՆ ՕՆԼԱՐԱ ՃԻՄՂԷ
ՍԷՕՂԼԷՏԻՔԼԷՐԻՆԻ ԽԱՊԷՐ ՎԷՐՏԻ-
24 ԼԷՐ ։ Օ՝ՆԼԱՐ ՏԱԽԻ ԻՂԼԹՏԻՔԼԷ-
ՐԻՆՏԷ , ԿԷՕՆԻԼ ՊԻՐ ՕԼԱՐԱԳ ՍԷՏ-
ԼԷՐԻՆԻ ՂՂՀԱ ԳԱԼՏՐՐՊՂ ՏԷՏԻ-
ԼԷՐ ՔԻ՝ ՎՆ՝ ՂՖԷՆՏԻՄ՝՝ ԿԷՕՅԻ-
ՎՂ ԵԷՐԻ ՎՂ ՏՂՆԻՉՂ ՎՂ ՕՆԼԱՐՏԱ
ՀԻՓ ՕԱՆԼԱՐՐ ԵԱՐԱՏԱՆ ՂՂՀՎ՝
25 ՍԷՆ ՍԻՆ ։ ՂԷՆ ՔԻ ԳՈՒԼՈՒՆ Դ՝ԱԻԹԻՆ ԱՂՂԸ ԻՂԼ ՏԷՏԻՆ ՔԻ՝ ՎՆԻ՞
ՀԻՒՆ ԹԱՅԻՓԻՂԼԷՐ ԳՈՒՏՈՒՐՏՈՒԼԱՐ ,
ՎՂ ԳԱՎՄՂԷՐ ՊՕՉ ՀՂՅԼԷՐ ՏԻՒ-
26 ՀԻՆՏԻՒԼԷՐ ։ ՆԷՐԻՆ ՓԱՏԻՉԱՀ-
ԼԱՐՐ ՀԱՂԸՐ ՏՈՒՐՏՈՒԼԱՐ , ՎՂ
ՀԻՒԸՄՏԱՐԼԱՐ ՊԻՐԼԻՔՏԷ՝ Ի՝ԱՊՊԱ
ԳԱՐՂԸ ՎՂ ՕՆՈՒՆ ՊՂԷՍԻՀԻՆԷ ԳԱՐ-
27 ՂԸ ՃԷՄ՝՝ ՕԼՏՈՒԼԱՐ ։ ՖՕՐԻՐ ՀԱԳ-
ԳԱՆ ՊՈՒ ՂՂՀՐՏԷ՝ ԼՄՒՍՀ ԷՓՏԻ-
ՂԻՆ ՞ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ Օ՝ՂՈՒՆ ՅԻՏՈՒ-
ՍԱ ԳԱՐՂԸ՝ ԿԷՐԷՔ ՂՂՐՈՒՂԷՍ ԿԷ-
ՐԹԸ ՊՈՆՏՈՍՂՈՒ ՊԻՂԱՏՈՍ ԹԱՅԻ-
ՓԷԼԷՐ ՎՂ ԻՍՐԱՅԷԼ ԳԱՎՄՂԷՐՈՒ ԻՂԼ
28 ՃԷՄ՝՝ ՕԼՏՈՒԼԱՐ ՔԻ՝ ԼՍԷՆԻՆ ԷՂԼԻ-
ՆԻՆ ՎՂ ԹԷՏԱՊԻՐԻՆԻՆ ԻՃՐԱ ՕԼՄԱ-
ՂԱ ՀԷՓ ԹԱԳԱՒՈՐ ԷՂՂԷՏԻՂԻ ՂԸՂԼԷ-
29 ՐՒ ԷՏՂԼԷՐ ։ ՎՂ ՂԻՄՏԻ ԿԱ՝
ՖԱՊՊ՝ ՕՆԼԱՐՐՆ ԴՕՐԳՈՒԼՃՄՂԼԱՐՐ-
ՆԱ ՊԱԳ , ՎՂ ՊՈՒ ԳՈՒՂԼԱՐՐՆԱ ԻՀ-
ՍԱՆ ԷՂԼԷ ՔԻ՝ ՍԷՆԻՆ ՔԷԼԱՄՐՆՐ
ԴԷՔՔՄԻԼ ՃԷԱՐԷԹ ԻՂԼ ՍԷՕՂԼԷՂԷ-
30 ԼԷՐ , ՀԷՄ ՍԷՆ ՂԻՓԱ՝ ՎԷՐՄԴՔ Ի-
ՀԻՆ ԷՂԼԻՆԻ ՈՒԳԱՏՐՊ՝ ԸՄՈՒԳԱՏ-
ՏԷՍ Օ՝ՂՈՒՆ ՅԻՏՈՒՍՈՒՆ ՞ԻՄՄԻ Ի-
ՂԷ Ա՝ԼԱՄԷԹԼԷՐ ՎՂ ՞ՄԻ՝ՃԻՂԱԹԼԷՐ
31 ԻՃՐԱ ՕՂՈՒՆՍՈՒՆՂԱՐ ։ ՎՂ ՕՆԼԱՐ
ՏՈՒԱ՝ ԷՓՏԻՔՏՈՒԷ , ԷՃԷՄ՝՝ ՕԼՄՈՒՂ
ԻՄԻՔԼԷՐԻ ԵԷՐ ՍԱՐՍԸԼՏՐ , ՎՂ ՀԷ-
ՓԻՍԻ Ր՝ՈՒՀ ԷՂ Գ՝ՈՒՏՍ ԻՂԷ ՏՈ-
ԼՈՒՊ ՞Ա՝ՂԼՍՀՂՆ ՔԷԼԱՄՐՆՐ ՃԷ-
ՍԱՐԷԹ ԻՂԼԷ ՍԷՕՂԼԷՐՂԼԷՐ ԻՄԻ ։
32 ՎՂ ԻՄԱՆ ԿԷՓԻՐԷՆԼԷՐԻՆ ՃԷՄԱ-
Ա՝ԹԸ ՏպԻՐ ԳԱԼՊ ՎՂ ՊԻՐ ՃԱՆ
ԻՄԻ , ՎՂ ՞ՀԻՉ ՊԻՐԻ՝ ՔԷՆԱԻ ԷՂ-
ԵԱՍՐՆՏԱՆ ՊԻՐ ՀԷՅԻ ԻՂԻՒՆ ՔԷՆ-
ՏԻՆԻՆ ՏԻՐ ՏԷՄԷՂ ԻՄԻ ։ ԼԱՔԻՆ
ՀԷՓ ՂԷՂՂԷՐՂ ԱՐԱԼԱՐՐՆԱ ՄԻՒՂ-
33 ԹԷՐԷՔ ԻՄԻ ։ ՎՂ ՞ԻՏՍՒԼԼԷՐ
ՊԷՕՂԻԼՔ ԳՈՒՎՎԼԹ ԻՂԼ ՖԱՊՊ ՀԻ-
ՍՈՒՍՈՒՆ ՏԻՐԻԼՄՏՍԻՆԷ ՏՂԷՀՄՏԼԹ
ՎԷՐԻՐԼԷՐ ԻՄԻ ։ ՎՂ ՞ՕՆԼԱՐՐՆ ՀԷ-
ՓԻՍԻՆԻՆ ԻՂԷՐԻՆՏԷ Ա՝ՁԼՄ ԼՈՒԼԹՓ
34 ՎԱՐ ԻՄԻ ։ Օ՝ՒՐԱ ԱՐԱԼԱՐՐՆՏԱ
ՊԻՐ ՄԻՒԼԹԱՃ ՔԻՄՏԷ ՏՄԽԻ ԵՕՂ
ԻՄԻ ։ ՞ՂԻՆ ՔԻ ՃԻՒՄՂԷ ԹԱՐԼԱԼԱ-
ՐԱ ԵԱ ԷՎԼԷՐԷ ՄՂԼԻՔ ՕԼԱՆԼԱՐ ԱԱ-
ԹԱՐԼԱՐ ԻՄԻ , ՎՂ ՖԱՄԹՐԼԱՆ ՂԷՂ-
35 ԼԷՐԻՆ ՊԱՀԱՍԸՐՐ ԿԷԹԻՐԻԿ՝ ՎՂ-
ՍՈՒԼԷՐԻՆ ԱՂԱԳԼԱՐՐՆԱ ԴՕՐԼԱՐ Ի-
ՏԻ ։ ՎՂ ՞ՀԷՐ ՊԻՐԻՆԷ՝ ՔԻՂԼՆԻՆ
ԻՀԹԻԱՃՐՆԱ ԿԷՕՐԵ ԷՕԼԷՂԻՏԻՐԻԼԷՐ
36 ԻՄԻ ։ ՎՂ Ի՝ԿՏՈՒԼԷՐՏՆ ՀԱՏ-
ՆԱԲԱՏ ԼԱԳԸՊԼԱՆԱՆ ՔԻ ԹԷՏԿԼԼԻ
ՕՂԼՈՒ ԹԷՐՃԻՒՄ ՕԼՈՒՆՈՒՐ ՊԻՐ Պ՝Ե-
ՒԻԼԻ՝ ՃԻՆՍԻ Գ՝ԲՊՐՐՍՐԸ ՅՈՎՏԷՍԻՆ
37 ՖՊԻՐ ԹԱՐԼԱՍԸ ՕԼՄԱՂԸԼԱ , ԱԱԹ-
ՏԸ , ՎՂ ԱԳՉԷՅԻ ԿԷԹԻՐԻԿ Ի՝ԿՏՈՒԼԷՐԻՆ ԱՂԱԳԼԱՐՐՆԱ ԳՕՏՈՒ ։

ՊԱՊ Ն

1 ԱՆԱՆԻԱ ՎՂ ԳԱՐՐՍՐ ՍԱՓԻՐԱՆՐՆ ՔԷՆ-
ՏԻԼԷՐԻՆ ՄԻՐԱՅԼԸԳԼԱՐՐ ԻՂԻՒՆ ՊԵՏՐՈ-
ՍՈՒՆ ԹԱ՝ՂԼՐՒ ԻՂԼ ՕՆՈՒՆ ԱՂԱԳԼԱՐՐՆԱ
ՏԻՒՂԻՒԼ ԵՕԼՏԻՒՔԱՏՆ ՍՕՆԿՐԱ , 12 ՎՂ
ՊԱԳԻ՝ ԻԿՏՈՒԼԷՐ ՀՕԳ ՄԻ՝ՃԻՂԱԹԼԱՐ ԵՀ-
ԼԷՏԿԼԱՏՆ ՍՕՆԿՐԱ , 14 ՀԵՂԻԼԷ ՔԻ ԻՄՆ
ԱՐԹՍՐ , 17 ԻԿՏՈՒԼԷՐԻՆ ԹԷՔՔԱՐ
ՄԱՀՊՈՒՍ ՕԼՈՒՆՄԱՍՐ , 19 ՎՂ ՕՆԼԱՐՐՆ ՊԻՐ
ՄԼԷՔ ԵԷՏԻ ԻՂԼ ՀԱՊԱՏՆ ՀՀԳԱՐՐԼՂՊ՝
ՃԻՒՄՂԷՅ Վ՝Ձ ԷԹՄՂՅ ԷՄԻ ՕԼՈՒՆՄԱՍՐ ։
21 ՊՈՒ ՎԷՃՏ ԻՂԼ ՀԵՂՔԷԼՏԷ՝ ՎՂ 29 ՄԻՒ-
ԼԷԹ ՄՃՂԼՍՔ ԵՕՆԻՒՆՏԷ Վ՝Ձ ԷԹՄՂԷ-
ՐԻ ։ 33 ՊՈՒՆՈՒՆ ԻՂԻՒՆ ԵՕԼՏԻՒՐԻՒԼՄՂՔ
ԹԷՀՂԼԷՍԻՆԷ ՏԻՒՀՄԻՒՀՂԷՐ ԻՍՏ ՏԷ , ԵԷ-
ՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՊԻՐ ՊԷՕՂԻՒՔ ՏՈՆՐՀՂՆՏՈՒ
ՕՂՈՆ ԳԱՄՍՂԻԷԼԻՆ ՆԱԱԻՀԱԹՐ ԻՂԼ ԵՕԼ-
ՏԻՒՐԻՒԼՄՂԷՐԻ , 40 ԻՂԼԱ ԵԱԼԸՆՐՀ ՏԷՕ-
ՂԻՒԼՄՂԷՐԻ, ՊՈՒՆՈՒՆ ԻՂԻՒՆ ՈՂԼՀԱ ՂԻՒՔ
ԵԹՄՂԷՐԻ , ՎՂ ՀԻՀ ՊԻՐ ԿԻՒՆ Վ՝Ձ ԷԹ-
ՄՂՔՏՆ ՓԱՐԻՀ ՕԼՄԱՄՍԱՐՐ ։

1 ՎՂ ՂՆԱՆԻԱ ԱՏՐՆՏԱ ՊԻՐ Ա-
ՏԷՄ՝՝ ԳԱՐՐՍՐ ՍԱՓԻՐԱ ԻՂԼ ՊԻՐ
2 ՄԻՒՂԲ ՍԱՄԹՐ ։ ՎՂ ԳԱՐՐՍՐՐՆ
ՏԱԽԻ ԽԱՊՂԷՐԻ ՕՂԱՐԱԳ ՊԱՀԱ-
ՍՐՆՏԱՆ ՀՂԱՐԸ ։ ՎՂ ՞ՊԻՐ ՓԱՅԸ-
ՆՐ ԿԷԹԻՐԻԿ՝ ԻԿՏՈՒԼԷՐԻՆ ԱՂԱԳ-
3 ԼԱՐՐՆԱ ԳՕՏՈՒ ։ ՎՂ Բ՝ՂԼՏՐՈՍ
ՏԷՏԻ ՔԻ՝ ԱՀ՝ ՂՆԱՆԻԱ՝ ՆԻ՞ՀԻՒՆ

Digitized by Google

Թուհ էլ Պաուաց եալան սէօյլէ-
յէսին վէ Լեւարլանըն պահասընտան
ֆ Ղու. իբ 3։ չալաշըն տէյիւ էշէյլեան սէնին
4 գալպինի տօլտուրուս։ Տէյի՞ւ մի
քի՝ գալըը իքէն սէնտէ գալըյօր
իտի, սաճըրլտըգտա տէ՝ սէնին
հիւքմիւնտէ իտի. ես նի՞չինն պու
չէյի գալպինէ գօտուն. ատէմլէ-
րէ տէյիւ, իլլա Ընկլահա եալան
5 սէօյլէմէն։ Վէ Ընանիա պու
թ Խա. 10, 11։ սէօզլէրի իշլեմիքտէ, տեեէրէ տիւշ-
տիւ վէ ճանը չըգտը. վէ պունլա-
րը հէմ իշլեմէլէրին իւզէրինէ
6 ա՝զնմ գօրգու կէլտի։ Վէ կէնճ-
ե Ճօհ. ժԹ. 40։ լէր գալգըպ՝ օնու Էքէֆինէլէտի-
լէր, վէ տիշարը չըգարըպ կէօմ-
7 տիւլէր։ Վէ իւչ սաաթ միգտա-
րի կէշէիքտէ, օնուն գարըսը վա-
գի՝ օլանը պիլմէյէրէք՝ իչէրի
8 կէլտի։ Վէ Պետրոս օնա ճէվապ
վէրտի քի՝ Պանա սէօյլէ, Թար-
լայը պո՞ւ գատարա մը սաճտընըզ.
վէ օ՝ Պէլի, պու գատարա տէտի։
9 Վէ Պետրոս օնա տէտի քի՝ Ո՞ւի-
զ Խա. 3, Մատ. դ. 7։ չինն սիզ Ընտպըն Իուհունու
Թէնբիւպէ էթմէ՛յէ իթթիֆագ
էթտինիլ. իշնէ սէնին գօճանը
կէօմէնլէրին այագլարը գավուշուն
եանընտա տըր, սէնի սէ տիշարը
10 Ե Խա. 5։ չըգարաճագլար։ Վէ Եօ տէր ա՝-
գապ օնուն այագլարընըն եանընա
տիւշտիւ, վէ ճանը չըգտը. վէ
կէնճլէր իչէրի կէլինչ՝ օնու էօլ-
միւշ պուլտուլար, վէ տիշարը չը-
գարըպ՝ գօճասընըն եանընա կէօմ-
11 Բ Խա. 5, գ. բ. 43, ժԹ. 17։ տիւլէր։ Վէ Հպիւթիւն քիւչնա-
նըն իւզէրինէ՝ հէմ պունլարը հէվ
իշլետընլէրին իւզէրինէ պէօյիւք
գօրգու կէլտի։
12 Բ գ. բ. 43, ժգ. 3, ժԹ. 11, Հռով. ժե. 19, բ Կոր. ժբ. 12, Եբր. բ. 4։ 13 Վէ Իսա-
յիլէրտէն հիչ քիմսէ օնլար իւչ
պիրլէշմէյէ ձէսարէթ էթմէդ ի-
տի, Համմա գավմ օնլարա Թա՝-
14 զիմ էտէր իտի. Վէ Պապա ի-
ման կէթիրէն չօգ էրքէքլէր վէ
գարըլար՝ տահա զիյատէսի իւչ
15 արթարլարըտը. Շէօյլէ քի
խասթալարը մէ յտանլարա չըգա-
րըպ եաճագլար հէմ տէօշէքլէր
իւզէրինէ գօրլար իտի, Թա քի
Էպետրոս կէլինչքէն՝ պարի օնուն
կէօլկէսի օնլարըն պիրի իւզէրինէ
16 տիւշ։ Էհմ էթրափտա օլան
շէհրլէրտէն չօգ խալգ տավի՝
Իսասթալար վէ նափաք բուհյար-
տան ա՝զապ չէքինլէր կէթիրէրէք
Երուսաղէմ ճէմ՝ օլուրլար իտի,
վէ օնլարըն հէփիսի սաղալըրլար
իտի։
17 Վէ Նպաշ քեահէին հէմ օնուն
պիլէնինճէ ճիւմլէ օլանլար՝ քի
Ադուկեցիներին ֆըրգասընտան ի-
18 տիլէր, հասէտ իլէ տօլու գալգըպ՝
հէյլէրինի Իէսուլէրէն իւզէրինէ
սալտրլար, վէ օնլարը պէյլիք հապ-
19 սընա գօտուլար։ ՅՈմմա Պապպըն
մէյէյի կէճէ իլէ զընտանըն գափու-
սունու աչտը, վէ օնլարը չըգարըպ
20 տէտի քի՝ Վարըն, վէ տուրուպ
հէյքէլտէ խալգա՝ Ղպու հայա-
թըն հէվի սէօզլէրինի սէօյլէյին։
21 Վէ օնլար իշլեմիքտէ՝ սապահ-
լայըն հէյքէլէ կիրտիլէր, վէ
եօրէսիրլէր իտի. վէ Պապ քեա-
հին հէմ օնուն պէրապեր օլան-
լար կէլիպ՝ ճէմաաթ մէճլիսինի վէ
Իսրայէլ օղուլլարընըն հէփ իխ-
թիյարլարընը ճէմ՝ էթտիլէր, վէ
օնլարը կէթիրմէք իչուն զընտանա
22 ապէ կէօնտէրտիլէր։ Ընմա խըզ-
մէքեարլար վարըպ՝ օնլարը զըն-
տանտա պուլմատըլար. վէ տէօ-
նէրէպ խապէր վէրէրէք ատիլէր
23 քի՝ Կէրչէ զընտանը թէքմիլ
էմնիյէթ իլէ գափալը՝ վէ պէք-
ճիլէրի գափուլարընը էօնունտէ
տուրուր պուլտուգ. ամմա աչտը-
ղըմըզ զէման, իչէրիտէ քիմսէյի
24 պուլմատըգ։ Իմտի կէրէք պէօյ-
քեահէին կէրէք Հէյքէլէին սէր-
տարը վէ պաշ քեահինլէր պու
սէօզլէրի իշլեմիքլէրինտէ, օն-
լարտան էօթիւրու պու նէ՝ օլա
տէյիւ Թա՝ճճիպ էտէրլէր իտի։
25 Վէ պիր քիմսէ վարըպ օնլարա
խապէր վէրէրէք Իչինէ օլ հապսա
գօտուղունուզ ատէմլէր հէյքէլտէ
տիրլէր, վէ տուրուպ խալգա
26 Թա՝լիմ էտէյօրլար տէտի։ Օլ
գէման սէրտար խըզմէքեարլար
իլէ վարըպ՝ օնլարը կէթիրտի,
ասիա զօր իլէ տէյիւ, չզնրա Թաշ-
լանմայալար ատէյիւ խալգտան
27 գօրգարլար իտի։ Վէ օնլարը

Ե Մատ. Թ. 21։ ժգ. 36, գ. ժԹ. 12։
Ե Մար. ժգ. 17, 18, Ճօհ. ժգ. 12։
Է գ. դ. Ի 2. 6։
Հ Ղու. Իա. 12։
Յ գ. ժբ. 7, ժգ. 26։
Ը Ճօհ. Ը. 69, ժէ. 3, ա Ճօհ. Ե. 11։
Ծ գ. դ. 5, 6
Ղ Ղու. իբ. 4, գ. դ. 1։
Ի Մատ. իա. 26։

Digitized by Google

կէթիրիպ՝ ձէմաա՛թ մէճլիսինտէ տուրտուրտուլար · վէ պաշ քեա՛հին օնլարա սիւալ էտիպ տէտի
28 քի՝ Նիզէ պու իսմ իլէ թա՛լիմ էթմէ՞մ յէ սըզը սըզը յա թէնպիհ է՞թմէ՞տիը մի · վէ իշթէ Եբուսա՛ղէմի թա՛լիմինիզտէն տօյտուրտուրնուզ , վէ պու ատէ՛մին ւգանըները իւզէրիմիզէ կէթիրմէք ՝իսթէրսի՛նիզ ։
29 Ումմա պետրոս վէ Իէսուսլէր ճէվապ վէրիպ ուէտիլէր քի՝ Ատմէրտէն տահա զիյատէ Ուլլահա իւմա՛թ էթմէ՛ք կէրէք տիր ։
30 Դպապաարըմըզդըն Ուլլահը Նասի՛ն աղաճա ասըպ էօլտուրտուիյուս
31 Նիւզ Յիսուսու տիրիլթտի ։ Ալլահ ՝օնու՝ քէնտի սաղ էլի ի՛լէ եուճէլթտի քի՝ ՝Վէրվէր վէ Ի՝ուրթաարըձը օլուպ ՝Իսրայիէլ թէվկէ վէ կիւնահլար ա՛ֆվլըդը
32 վէրե ։ Վէ էպիղ պու նէհնէլէր իչիւն օնուն շահիտլէրի իզ , հէմ Ուլլահդըն քէնտինէ իմա՛թ է՛տինլէրէ ՝վէրտիյի Րուհ էլ
33 Գուտս տահի շահէթ պէր ։ Վէ ՝օնլար իչի՛ճտիքլէրինտէ՝ գուտուրուրլար իտի , վէ օնլարը էօլտիւրմէ՛յէ մէշվէրէթթ էտէրլէրիտի ։
34 Ումմա ճիւմլէ գավմտա մի՛թպէր օլան՝ շէրի՛աի խօճասը է՝նամլիկլ ատընտա պիր փարի՛սեցի քիմսէ ճէմաա՛թ մէճլիսինտէ գաշէրդի՝ Իէսուլէրի ազաճըդ տիշարը չըգարալար տէյիւ էմր էյ
35 լէտի ։ Ընտէն օնլարա տէտի քի՝ Նա՞ Իսրայէլ ատէմլէրի՝ պու քիմսէլէրէ նէ էտէճէ՛կինիզ խուսուսնատա քէնտինիզի սագընըն ։
36 Օ՛նրա պու կիւնլէրտէն ագտէմ ՝Նէ՛ւտա դալդըպ՝ քէնտիսի իչիւն պիր պէյնի՛ւ քիմսէ տիր տէր իտի , վէ օնուն իլէ սայըտա տէօրթ հիւզ դատար ատէմ պիրլէ՛չտի · ամմա օ դաճ՛ըլօլունտու , վէ օնա հէվթ թապի՛ օլանլար տաղըլըպ հիչ օլ
37 տուլար ։ Պունտան սօնկրա թահրիիրլէ կիւնլէրինտէ Գալիլէասը Յուդա գալդը՛ը , վէ արտընա վաֆի՛ր խալգ ճէլպ էթտի · օ տահի հէլաք օլտու , վէ օնա հէվի ՝թապի՛
38 օլա՛ղլար տաղըլտըլար ։ Վէ չիմտի սիզէ տէրիմ՝ քի՝ պու ատէմլէրտէն իրագ տուրուն , վէ օնլարը պրագըն · ՝զիրա էյէր պու թէտպիր եախօտ պու ա՛մէլ ատէմլէր՝ 39 տէն իսէ , պօզուլուր · ՝Ումմա էյէր Ուլլահտան իսէ , օնու պօզմաղա գատիր օլամազընըզ · ֆօլմայա քի Ուլլահա գարշը ճէնք էտէր
40 տահի պուլունմաըզ ։ Վէ օնա գայիլ օլտուլար , վէ ՝Իսուլլէրի չաղըրըպ Բուէյտիւլէր , վէ Յիսուսուն իսմի իլէ սէօյլէմէյէր տէյիւ թէնպիհ էտիպ՝ օնլա՛ր 41 րը սալը վէրտիլէր ։ Նմոի օնլար Ռապլէն իսմի իչիւն րէզալէթ չէքմէ՛յէ լայըզ օլմալարը իլէ ճէմաա՛թըն էօնիւնտէն էսէվինէրէք 42 կիթտիլէր ։ Վէ հէր կիւն Տհէյքէլտէ վէ էվտէն էվէ ի՛լիմ էրմէքտէն վէ Յիսուս ՝Կրիստոսու միւժտէ էթմէ՛քտէն էֆարիղ օլմազլար իտ

ՊԱՊ ՕՂ

1 Րէսուլլէրին՝ ֆուգարալարըն թէնճէ կէչինմէլէրինէ տիգգաթ օլունմազա արզուլէր իքէն , ճանըն Թաա՛մը օլան Ալլահը քէլամընըն վա՛զընտա քէնտիէրի մէշղուլ օլմադա իհթիմամ էթմէքտէ պուլունմադ իչիւն , 3 սարկաւագ խըզմէթինէ եէտի սէչկին քիմսէլէր Թա՛յին էթմէլէրի ։ 5 Պունլարընը պիրի իման վէ Րուհ էլ Գուտս իլէ տօլու օլան Ստեփաննոս նամ քիմսէ օլտուղտա ։ 12 Պունունի՝ միւպահէեստէ շէրթմէղը քիմսէլէրտէն ԹուԹուլտուղտա . 13 վէ պունտան սօնկրա՝ չէրիա՛թա վէ հէյքէլէ գարշը քիւֆր էթտի տէյիւ իֆթիքրա օլունմասը ։

1 Վէ՝ օլ կիւնլէրտէ չայիրտլէր չօղալմաղըա , Բ՝ունանիէ սէօյլէյէնլէրին Ի՝պրանիլէրէ գարշը մըրըլտայըը վագի՛ օլտու , զիրա քէնտիլէրին տուլ գարըլարը ՏՀէր կիւնքի խըզմէթտ կէօզէտ՛ըմէզլէր
2 իտի ։ Վէ՝ օն իքիլէր՝ շայիրտլէրին ճէմաա՛թընը չաղըրըպ տէտի՛լէր քի՝ ՏՈլլահընը քէլամընը Թէրք էտիպ՝ սօֆրալարա խըզմէթ
3 էթմէ՛միշ բի՛վա տէյիլ տիր ։ Իմտի եա՛ գարընտաշլար՝ Խարանըզտան էյի չէՀատէթ օլունմուշ Րուհ էլ Գուտս իլէ վէ հիքմէթ իլէ տօլու եէտի ատէմ սէչինը քի՝ օնլարը պու մասլահաթընը իւզէրինէ
4 նասպ էտէլիմ ։ ԶՊիզ՞ խէ տու՛յա վէ քէլամընը խըզմէթինէ
5 տէվամ էտէլիմ ։ Վէ պու սէօզ՝

+Առակ. խա. 30. Ես. ը. 10. Մատ. ժե. 13 ։
օ Ղու. խա. 15. ա կոր. ա 25 ։
ֆ Պ. է. 51. Թ. 5. իգ. 9 ։
ա Պ. գ. 18.
բ Մատ. ժ. 17. իգ. 34. Մար. ժգ. 9.
գ Մատ. ե. 12. Հռով. ե. 3. բ կոր. ժբ. 10 ։ Փիլ. ա. 29. Եբր. ժ. 34. Յակ. ա. 2. ա Պետ. դ. 13. 16 ։
դ Պ. բ. 46.
ե Պ. գ. 20. 29.

ե Պ. գ. 18.
զ Մատ. իգ. 35. իէ. 25.
է Պ. բ. 23 36. գ. 15. է. 52.
ը Պ. գ. 19.
թ Պ. գ. 13. 15. իգ. 14.
Ը Պ. ժ. 39. ժգ. 29 ։ Գաղ. գ. 13. ա Պետ. բ. 24 ։
ժ Պ. բ. 33. 36 ։ Փիլ. բ. 9. Եբր. բ. 10. ժբ. 2 ։
ի Պ. գ. 15.
ձ Մատ. ա. 21 ։
ղ Ղու. իդ. 47. Պ. գ. 26. ժգ. 38. Եփես. ա. 7. Կող. ա. 14 ։
ճ Ցօհ. ժե. 26, 27 ։
յ Պ. բ. 4. ժ. 44 ։
ն Պ. է. 54.
շ Պ. իգ. 3.

ա Պ. բ. 41. գ. 4. է. 14. Իսա. 7 ։
բ Պ. Թ. 29.
գ Պ. գ. 34.
դ Եբ. ժբ. 17.
ե Բ Օր. ա. 13. Պ. ա. 21. ժգ. 2. ա Տիմ. գ. 7 ։
զ Պ. բ. 42.

Digitized by Google

ՊԱՊԻ

1 Ստեփաննոսա՝ քիւֆը էթոփ տէյիւ օ-
նա էթոփքէրի իֆթիրայա ճէվապ վէր-
մէյէ բուխսաթ վէրիլտիյլ։ 2 Օնուն
պէյան էթմէսի քի՝ Ըբրահամ Ալլահա
տօղրու թարիգաէ ի՛պատէթ էտէր իտի
վէ Ալլահ նիճէ փէտէրլէրի սէմիշ իտի՝ 20
Մովսէս տահա տօղմազտան՝ վէ չատըր
չէօլտէ գունլիմազտան էվվէլ ։ 37 Մով-
սէս քէնտիսի տախի քրիստոսա չէհա-
տէթ էթոփ, 44 վէ տիշարըքի այն ու
ա՛տէթլէր կէօքտէքի նումունէյէ կէօրէ
վէրիլսիպ սալի պիր զէմանտէքէ գալա-
ճագլար իտի ։ 51 Գու քիմնէլէրէ ասըլզա-
լարընը՝ վէ փէյղամպէրլէրին տիւնեայա
կէլճէէք տէյիւ փէշին սէօյլէտիքլէրի
Հադդ օլան քրիստոսու գաթլ էթոփքը-
լէրինէ աչըգ սէօյլէմէսի ։ 54 Գունուն
իւզէրինէ օնլարըն օնու թաշլայըպ՝ էօլ-
տիւրմէսի, վէ օնուն՝ էօլիւը իքէն քէն-
տի ճանընը քրիստոսա սըփարըշ էթմէ-
սի, վէ ալչագ կէօնիւլլիւք իլէ օնլար
իչիւն տուա՝ էթմէսի ։

1 Վէ պաշ քահին՝ Հագգան
պու՞ չէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր տէտի ։
2 Վէ օ տէտի քի՝ Ո՜յ՝ ատէմ-
լէր՝ գարընտաշլար վէ պապալար՝
տինկլէյին ։ Պապամըզ Ըբրահամ
Խառանտա սաքին օլմազտան էվ-
վէլ՝ տահա Միճագետտէ իքէն ,
Ո՛էհիւ Ալլահ օնա կէօրիւնիւպ՝
3 Ի՛վ իլայէթինտէն վէ խըսրմլարընըն
եանընտան չըգ , վէ սանա կէօս-
թէրէճէյիմ տիյարա կէլ տէտի ։
4 Օլ զէման օ՝ Էլխիտանիլէր տի-
յարընտան չըգըպ՝ Խառանտա սա-
քին օլտու ։ օրտտան տախի՝ պա-
պասը էօլտիւքտէն սօնկրա՝ օնու
պու շիմտի սիզին սաքին օլտու-
ղունուզ տիյարա կէօչիւրտիւ ։
5 Վէ օնտա օնա պիր այագ պա՛սա-
ճագ եէր պիւլ միրաս վէրմէտի ։
վէ օնուն էվլատը եօղ իքէն՝ օնա
վէ օնտան սօնկրա զիւրրիյէթինէ
միւլք օլմագ իչիւն օնու վէրմէճ յէ
6 օնու տվա՛տ էյլէտի ։ Վէ Ալլահ
պէօյլէ սէօյլէտի քի՝ Ո՛նուն
զիւրրիյէթի եատ տիյարտա մի-
սաֆիր օլաճագ , վէ սէօրթ եիւզ
եըլ օնա դուլլուգ էթտիրէճէէք-
լէր , վէ Էգիպտէթ էտէճէքլէր ։
7 Վէ ՀՕլ գուլլուգ էտէճէքլէրի
թայիֆէյի պէն հիւքմ էտէճ յիմ
տէտի Ալլահ ։ վէ օնտան սօնկրա
չըգըպ՝ Եպու մահալտէ պանա ի՛-
8 պատէթ էտէճէքլէր ։ Վէ Հօնա
սիւննէթի ահտը վէրտի ։ վէ Իսհէյ-
լէճէ Խաահակը թէվլիտ էյլէյիպ

ԾՆՈՒՆԴ

ա Պ. իբ. 1։

բ Ծն. ժբ. 1։

գ Ծն. ժռ. 13 ։ ժբ. 4, 5։

դ Ծն. ժռ. 7։ ժգ. 15։ ժե. 3. 18։ ժէ. 8։ իզ. 3։

ե Ծն. ժե. 13. 16։

զ Եզ. ժբ. 40 ։ Գաղ. գ. 17։

է Եզ. գ. 12։

ը Ծն. ժէ. 9, 10, 11։

թ Ծն. իռ. 2, 3, 4։

ա Պ. ժա. 24։

բ Պ. բ. 5. 26։ իռ. 8։

գ Ցայտ. բ. 6. 15։

դ Պ. ա. 24։

ե Պ. բ. 17։ Թ. 17։ ժգ. 3։ ա Տիմ. գ. 14 ։ Ե. 22։ բ Տիմ. ա. 6։

զ Պ. ժբ. 24։ ժԹ. 20 ։ Կող. ա. 6։

է Ցօհ. ժբ. 42։

ը Ղու. իռ. 15 ։ Պ. Ե. 39 ։ Պագ՝ Եզ. գ. 12։ Եռ. ծգ. 17։

թ գ Թագ. իռ. 10. 13։ Մաս. իզ. 59 , 60 ։

է Պ. իե. 8։

ժ Դան. Թ. 26։

պիւԹիւն ճէմաա՛Թըն հուզուբ-
րունտա խօշ կէօրիւնտիւ ։ վէ Եի-
ման իլէ հէմ Րուհ էլ Գուտս իլէ
տօղու օլան Յոհաննոս նամ քիմ-
սէյի՝ վէ Եփիւլպոսու վէ Պրո-
քորոսու վէ Նիկանորու վէ Տի-
մոնիւնու վէ Պարմինայը վէ Նի-
քիողայոսու սէչ-
6 տիլէր ։ Վէ օնլարը Իհսուլլէրին
հուզուբրունտա տուրտուրտուլար ,
Հօնլար տա տուա՝ էտիպ՝ էլլէրի-
նի օնլարըն իւզէրինէ՝ գօտուլար ։
7 Վէ Ալլահըն քէլամը արԹար
իտի , վէ շայիրտլէրինէ սայըսը Ն-
բուսաղէմտէ ղայէթլէ չօղալըը ի-
տի ։ Էքեահինլէրտէն տախի չօգ
գալապալըգ իմանա էթտա՛Թ է-
տէրլէր իտի ։
8 Վէ Ստեփաննոս լուԹֆ վէ
գուվվէթ իլէ տօղու՝ խալգ արա-
սընտա պէօյիւք մու՛ճիզաԹլէր վէ
ա՛լամէթլէր իճրա էտէր իտի ։
9 Վէ ԼիպերԹինլէրին հէմ Կիւրե-
նէլիլէրին վէ Ալեքսանդրիալը-
րըն տէնիլէն ճէմաա՛Թ եէրինտէն
պա՛զըլարը , հէմ Կիլիկիատան վէ
Ասիատան օլանլարընն պա՛ՀԲԸ գալ-
գըպ՝ Ստեփաննոս իլէ մուճատէլէ
10 էտէրլէր իտի ։ Վէ Հօնուն սէօյ-
լէյիշինտէ օլան հիքմէԹէ վէ րու-
հա գարշը տուրմազա գաոիր տէ-
11 յիլլէր իտի ։ Ո՛Օլ զէման էլ ալ-
ԹընտԱն ատէմլէր գօտուլար քի՝
Պիզ պունուն Մովսէսէ վէ Ալլա-
հա գարշը քիւֆը սէօզլէրի սէօյ-
լէտիյինի իշիԹտիւք տէյէլէր ։
12 Վէ խալգը հէմ իհԹիյարլարը վէ
քեաԹիխալէրի Թահրիք էթտիլէր ,
վէ իւզէրինէ եիւրիյիւշ էտիպ՝
օնու գափտըլար , վէ ճէմաա՛Թ
13 մէճլիսինէ կէօԹիւրտիւլէր ։ Հէմ
եալան շահիտլէրի տիքտիլէր քի՝
Պու ատէմ պու ա՛զիզ մահալէ վէ
չէրի՛աԹա գարշը քիւֆը սէօզլէ-
րի սէօյլէմէ քտէն ֆարիղ օլմազ
14 տէտիլէր ։ Հ՛Օնրա իշիԹտիք քի՝
ՆազարէԹլի Յիսուս քէնտիսի
Ցպու եէրի պօզուպ Մովսէսին պի-
զէ Թէսլիմ էթտիյի այընլարը
15 տէյիշտիրէճէք տէտի ։ Վէ մէճ-
լիստէ օթուրանլարըն ճիւմլէսի օ-
նա՛կէօզ տիքքիպ՝ օնուն նիւզիւնիւ
մէլէք եիւզու կիպի կէօրտիւլլէր ։

ՊԱՊԻ

1 Վէ պաշ քահին՝ Հագգան
պու՞ չէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր տէտի ։
2 Վէ օ տէտի քի՝ Ո՜յ՝ ատէմ-
լէր՝ գարընտաշլար վէ պապալար՝
տինկլէյին ։ Պապամըզ Ըբրահամ
Խառանտա սաքին օլմազտան էվ-
վէլ՝ տահա Միճագետտէ իքէն ,
Ո՛էհիւ Ալլահ օնա կէօրիւնիւպ՝
3 Ի՛վ իլայէթինտէն վէ խըսրմլարընըն
եանընտան չըգ , վէ սանա կէօս-
թէրէճէյիմ տիյարա կէլ տէտի ։
4 Օլ զէման օ՝ Էլխիտանիլէր տի-
յարընտան չըգըպ՝ Խառանտա սա-
քին օլտու ։ օրտտան տախի՝ պա-
պասը էօլտիւքտէն սօնկրա՝ օնու
պու շիմտի սիզին սաքին օլտու-
ղունուզ տիյարա կէօչիւրտիւ ։
5 Վէ օնտա օնա պիր այագ պա՛սա-
ճագ եէր պիւլ միրաս վէրմէտի ։
վէ օնուն էվլատը եօղ իքէն՝ օնա
վէ օնտան սօնկրա զիւրրիյէթինէ
միւլք օլմագ իչիւն օնու վէրմէճ յէ
6 օնու տվա՛տ էյլէտի ։ Վէ Ալլահ
պէօյլէ սէօյլէտի քի՝ Ո՛նուն
զիւրրիյէթի եատ տիյարտա մի-
սաֆիր օլաճագ , վէ սէօրթ եիւզ
եըլ օնա դուլլուգ էթտիրէճէէք-
լէր , վէ Էգիպտէթ էտէճէքլէր ։
7 Վէ ՀՕլ գուլլուգ էտէճէքլէրի
թայիֆէյի պէն հիւքմ էտէճ յիմ
տէտի Ալլահ ։ վէ օնտան սօնկրա
չըգըպ՝ Եպու մահալտէ պանա ի՛-
8 պատէթ էտէճէքլէր ։ Վէ Հօնա
սիւննէթի ահտը վէրտի ։ վէ Իսհէյ-
լէճէ Խաահակը թէվլիտ էյլէյիպ

Digitized by Google

սէքիզինճի կիւնտէ օնու սիւննէթի
է յլէտի · Իսահակ տախի Յակո-
բու՝ վէ Եյակոբ օն իքի պաշ պա-
9 պալարը Ռեվէյ էյլէպ։ Վէ Լապաշ
պապալար գըզգանըպ՝ Յովսէփի
Ըսըրա Էֆրի-ըն-ըէ էվէն սախ-
տըլար · վէ Ելլահ օնուն իլէ ի-
10 տի, վէ օնու ճիւմլէ սըգրնթըլա-
րընտան գուրթարուը, վէ Թօնա
Ըսըր փատիշահը Փարաւոնուն
հուզուրունտա լուրթ վէ հիքմէթ
վէրտի · օ տա օնու Ըսըրըն վէ
ճիւմլէ քէնտի էվինին իւզէրինէ
11 սէրվէր նասպ էթտի։ Վէ Նիւ-
թիւն Ըսըր հէմ Վանան տի-
յարը իւզէրինէ գըթլըգ վէ պէօ-
յիւք սըգլէթ կէլտի, վէ պապա-
լարըմըզ զախիրէ պուլմազլար ի-
12 տի։ Վէ Հյակոբ Ըսըրտա պուղ-
տայ վար իսիյինի իշլէթտիքտէ,
իսկէթտա պապալարըմըզը կէօն-
13 տերտի։ Վէ Նիքինճի տէֆա՝տա՝
Յովսէփ քէնտինի գարընտաշլա-
րընա Թանըրթար · վէ Յովսէփին
ճինսի փարաւոնա մա՝լիւմ օլտու։
14 Վէ Ըյովսէփ կէօնտէրիպ՝ քէնտի
պապասը Յակոբու վէ Հէվի խը-
սըմլարընը եէթմիշ պէշ ճան օլա-
15 րաք՝ տա՝վէթթ էյլէտի։ Վէ Յա-
կոբ Ըսըրա էնտի, վէ Քէնտիսի
հէմ պապալարըմըզ վէֆաթ էթ-
16 տիլէր։ Վէ Ինիքէմէ կէօթիւ-
րիւլտիւլէր, վէ Ըբրահամընն
քէմին պապաը Եմովրուն օղուլլա-
րընտան ագէէ գըյմէթի իլէ սա-
թուն ալմըշ իսիյի մէզարա գո-
17 նուլտուլար։ Վէ Ելլահընն Ըբ-
րահամա եէմին իլէ էթտիյի վա՝
տընն զէմանը եագլաշըրգտա՝ Էգալմ
Ըսըրտա արթարը վէ չօղալտը,
18 թա օլ վագթատէք քի՝ Յովսէփի
պիւմէյէն պիր զայրի փատիշահ
19 գալգտը։ Պու՝ պիզիմ միլլէթի-
միզ հիլէ գուրտու, վէ պապալա-
րըմըզա էգիյէթի էյլէյիպ՝ Ոնալա-
րընն մա՝սում՝լարը սաղ գալմայա-
լար տէյիւ տիլարը աֆտրտը։
20 Վէ Նօլ զէմանտա Ովսէս տօղ-
տու · վէ Ելլահընն հուզուրունտա
կիւզէլ իտի, վէ իւչ այ պապա-
21 սընընն էվինտէ պէսլէնտի։ Վէ Ո-
տիլարը աֆըլմաղըլա, օնու փա-
րաւոնուն գըզը ալըպ՝ քէնտինէ օ-
22 ղուլ տէյիւ պէսլէտի։ Վէ Ովս-

սէս Ըսըրըլըլարընն հէր հիքմէ-
թինտէ թէրպիյէ օլունտու · վէ
Նէօզէլէրտէ հէմ ա՝մէլլէրտէ գու-
23 վէթլի իտի։ Վէ Թօնուն սինինին
գըրգընճը երը թէմամ օլտուգ-
տա, օնուն գալմինէ կէլտի քի
գարընտաշլարընը Իսրայիլ օղուլ-
24 լարընը զիյարէթի էտէ։ Վէ պիր
քիմսէնին նահագլըգ չէքտիյինի
կէօրմէքլէ՝ օնա թէսաննիպ էթ-
տի · վէ Ըսըրըլըյը վուրուպ՝
զուլմ չէքէնին հագընընը հագ էյ-
25 լէտի։ Վէ զանն էտէր իտի քի՝
գարընտաշլարը Ելլահ օնլարա օ-
նուն էլի իլէ գուրթուլուշ վէրէ-
ճէյինի անկլայտագլար · օնլար
26 իսէ անկլամտընլար։ Վէ Ռէնթէ-
սի կիւն՝ օնլարա նիզա՝ էտէրլէր
իքէն կէօրիւնտիւ, վէ օնլարը սու-
նա իպրամ էտիպ տէտի քի՝ Նա՞
ատէմլէր՝ սիզ գարընտաշլար սը-
նըզ, նի՞չիւն պիրի պիրինիզէ
27 նահագլըգ էտէրսինիզ։ Ըմմա
գօնշուսունա նահագլըգ էտէն՝ օ-
նու բէտտ էտիպ տէտի քի՝ Ոգէնի
պիզիմ իւզէրիմիզէ քի՞մ զապթի
28 վէ գատը նասպ էթտի · Պէնի՞
տէ մի տիւն Ըսըրըլըյը էօլտիւբ-
տիւյիւն վէձէ իւզրէ՝ էօլտիւրմէք
29 իսթէրսին։ Վէ Ովսէս պու
սէօզտէն էօթիւրիւ գաչըզ՝ Ա-
դիամ տիյարընտա զարիպ օլտու,
վէ օրատա իքի օղուլ թէվլիտ
30 էյլէտի։ Վէ Գըրգ երը թէմամ
օլտուգտա, Ինա տաղընըն չէօ-
լինտէ պէօյիւրթէնէն չալըսը ալթէ-
շի ա՝լէվինտէ օնա Թապպըն մէկէյի
31 կէօրիւնտէ։ Վէ Ովսէս կէօր-
տիւյինտէ, սէյրանա թա՝ճճիւպ
էթտի · վէ պագմագ իչինն եագըն
վարըրքէն՝ օնա Թապպըն սէսի օլ-
32 տու · Պէնն սէնին պապալարընընն
Ելլահը՝ Ըբրահամընն Ելլահը վէ
Իսահակընն Ելլահը վէ Յակոբուն
Ելլահը իմ · վէ Ովսէս զայէթլէ
գօրգմաղըլա, պագմաղա ճէսարէթի
33 էտէմէտի։ Վէ Պապպ օնա տէտի
քի՝ Ըյագլարընտան այագ գապընը
չէօզ, զերա տուրտուղուն մահալ՝
34 մուգատտէս եէր տիր։ Պէնն Ըս-
սըրտա օլան գավմըմըն էգիյէթ-
թինի հէր վէճճէյէ կէօրտիւմ, վէ
օնլարըն տէրնը իշլետիպ՝ օնլարը
գուրթարմազա էնտիմ · վէ շիմ-

տի կէլ՝ սէնի Աըսըրա կէօնտէ-
35 րէյիմ : Օնլարըն՝ Սէնի քի՞մ
զապիթ վէ գատը նասպ էթտի տէ-
յէրէք ըէտտ էթտիքլէրի Աովսէ-
սի՝ հէման օնու Ալլահ պէջիւրթ-
լէն չալըսընատա օնու կէօրիւնէն ՝մէ-
լէյին եէտի իլէ զապիթ վէ գուր-
36 թարըճը կէօնտէրտի : Պու Բօնլա-
րը չըգարըլ՝ Աըսըր տիյարընտա
վէ էֆրըղել տէնիզտէ վէ դչէօլ-
տէ գըրգ եըլ Եմի՛նէմիզաթլէր
37 վէ ա՛լամէթլէր էյլէտի : Պու
օլ Աովսէս տիր քի՝ Իսրայէլ
օղուլլարընա՝ Սիզէ Ալլահընըզ
Բապպ գարընտաշլարընըզտան պէ-
նիմ կիպի Ղպիր փէյղամպէր գալ-
տըրաճագ , Եօնու տինկլէյէսինիզ
38 տէտի : ԵՕՀ քիմսէ պու տուր
քի՝ օնա Սինա տաղընտա սէօյ-
լէյէն Եմէլէք իլէ վէ պապալա-
րըմըզ իլէ պէրապէր չէօլտէ քի-
լիսատէ իտի , վէ պիզէ վէրմէք
իչիւն Ֆհայաթ էքէլամէրի ալ-
39 տը . Վէ օնա պապալարըմըզ
միւթի՛ւ օլմագ իսթէմէտիլէր ,
իլլա բէտտ էթտիլէր , վէ գալ-
լէրի իլէ Աըսըրա կէրի տէօ-
40 նիպ՝ ԼՇհարոնա տէտիլէր քի՝
պիզէ էօնիւմիզճէ կիտէճէք յա-
լահլար եավ . զիրա շու պիզի
Աըսըր տիյարընտան չըգարան
Աովսէս՝ օնա նէ՞ օլտու պիլմէ-
41 զիզ : Վէ Էօլ կիւնէրտե պու-
զաղը եափարլար , վէ փուրթա
գուրպան սունուպ՝ քէնտի էլլէ-
րինին ա՛մէլէրի իլէ սէֆիա սիւ-
42 րէյէր իտի : Վէ Ռլլահ օնլար-
պան տէօնիւպ՝ օնլարը Կէօյիւն
ա՛սքէրինէ ի՛պատէթ էյմէ յէ
Թէսլիմ էյլէտի , նիճէ քի փէյ-
ղամպէրլէրին քիթապընտա եա-
զըլմըղ տըր . Նյա՞ Իսրայէլ էվլի
հչէօլտէ գըրգ եըլ պանա պօղազ-
լանմըղ տավարլար վէ դուրպան-
43 լար սունտուն՞ըզ մու : Վէ Աո-
ղոքուն չատըրընը վէ ալլահընըզ
Լռեմրիանըն եըլտըզընը՝ չօղ սէճ-
տէ գըլմադա եափտըղընըզ սու-
բէթլէրի ալըպ ՚էղէրթինիզ . պէն
տախի սիզի՝ Ռաբիլընտան էօթէ-
44 յէ իճթիհադ էտէճէյիմ : Շէ-
հատէթի չատըրը չէօլտե պապա-
լարըմզըդա իտի , նիճէ քի Աով-
սէսէ սէօյլէյէն՝ Եօնու կէօրտիւ-

յիւ էօրնէյէ կէօրէ եավմադա
45 էմր էյլէմիշ իտի . Վէ Ըօնու
պապալարըմըզ ալըպ Յեսու իլէ
պէրապէր՝ պապալարըմըզըն էօ-
նիւնտէն Ալլահըն ֆսիւրտիւյիւ
թայիֆէլէրին մուլքու իչինէ կէ-
թիրտիլէր , թա Դաւիթի կիւն-
46 էրինէտէք քի՝ ՛Ալլահըն հուզու-
րունտա լութֆ պուլուպ Յակո-
բուն Ալլահընա պիր մէքեան
47 պուլմագ թալապ էյլէտի : Ն՚Ի-
մա Աողոմոն օնա պիր էվ եափ-
48 տը : Վաքին Թաա՛լա էլ իլէ
եափըլմըղ հէյքէլլէրտե սաքին
օլմագ , փէյղամպէրին սէօյլէտի-
49 յինէ կէօրէ քի՝ Վէօք թախթըմ-
տըր , վէ նէր այագլարըմըն պա-
սամադը տըր . պանա նա՞սըլ էվ
պինա էտէճէքսինիզ՝ տէյօր Բապպ,
եախտա բահալթըմըն մահալի նէ՞
50 տիր . Պունլարըն ճիւմլէսի-
51նի էլիմ եա՞փմատը մը : Ընա՞
սէրթ պղունլուլար վէ ղալպի
հէմ գուլագլարը սիւննէթսիզլէր՝
սիզ տայիմա Լուհ էլ Գուտտա
պարչը տուրտուսունուզ , սիզ տէ
պապալարընըզ կիպի էօէրմինէ :
52 ՚Նպապալարընըզ՝ փէյղամպէրլէ-
րին հա՞նկըսընը գօվալամատըլար.
վէ օնլար՝ ՚Աատղըն կէլմէսի
խուսուսունտա էվվէլտէն սէօյլէ-
յինլերի էօլտիւրտիւլէր , վէ շիմ-
տի օնուն էլէ վէրճիլէրի վէ
գալճիլէրի օլանլար՝ սիզ սինիզ .
53 ՚Անզ քի չէրի՛սթը մէլէքլէրին
իտարէսի վասիթասը իլէ ալտը-
նընդ , վէ սագլամատընըզ :
54 Վէ Էօնլար պու չէյլէրի իչի-
տրիքէն , գալպլէրինտե գուտտու-
րուպ՝ տիշլէրինի օնուն իպզէրի-
55 նէ գընճըտատրըլար իտի : Ըմմա
օ՝ Գուհ էլ Գուտս իլէ տօլու
օլմադըլա , կէօզլէրինի կէօյէ տի-
քիպ՝ Ալլահըն ճէլալինի վէ Յի-
սուսու Ալլահըն սաղ եանընտա
տուրուր կէօրտիւ , վէ տէտի քի՝
էնչէճէ կէօքլէրի աչզգ վէ յՈնսան
Օղլունու Ալլահըն սաղ եանըն-
56 տա տուրուր կէօրիյօրում : Վէ
օնլար նիւքսէք սէս իլէ պաղը-
րըպ՝ գուլագլարընը Թըզատըլար ,
վէ ճիւմլէսի պիւտէն օնուն իւ-
57 զէրինէ հիւճիւմ էթտիլէր . Վէ
՚Շհրտէն տիշլարը չըգարըպ՝

ա ԵԼ . ԺԳ . 19 ։ ԹԱՒ . ի . 16 ։
բ ԵԼ . ԺԲ . 41, ԱԿ։ ԼԳ . 1 ։
գ ԵԼ . է . ը . Թ . Ժ ԺԱ . ԺԳ ։ Սաղ . ճէ . 27 ։
դ ԵԼ . ԺԳ . 11. 27, 28, 29 ։
ե ԵԼ . ԺԳ . 1 . 35 ։
զ Բ Օր . ԺԲ . 15 . 18։ Գ . Դ . 22 ։
է Մատ . ԺԷ . 5 ։
ը ԵԼ . ԺԹ . 3 . 17 ։
թ Եա . կգ . 9։ Գաղ . գ . 19 ։ ԵԲՐ . Բ . 2 ։
ժ ԵԼ . իա . 1 ։ Բ Օր . ե 27. 31 ։ ԼԳ . 4։ ՑօՀ . ա . 17 ։
ի Հռով . գ . 2 ։
լ ԵԼ . ԼԲ . 1 ։
խ Բ Օր . Թ . 16 ։ Սաղ . ճՂ . 19 ։
ծ Սաղ . ՃԱ . 12 ։ Եզեկ . ի . 25 . 39։ Հռով . ա . 24 ։ Բ Թես . Բ . 10 ։
կ Բ Օր . Գ . 19։ ԺԷ . 3։ Դ Թագ . ԺԷ . 16 ։ իա . 3 ։ ԵՐԵՄ . ԺԹ . 13 ։
հ Ա Մնվա . ե . 25 , 26 ։
ձ ԵԼ . իե . 40։ իզ . 30 ։ ԵԲՐ . Ը . 5։
ղ ՑԵԼ . Գ . 14 ։
ճ Նէեմ . Թ . 24 ։ Սաղ . խդ . 2։ Հը . 55։ Գ . ԺԳ . 19 ։
մ Թագ . ԺԳ . 1 ։ Բ Թագ . է . 1։ Սաղ . ՃԹ . 19։ Գ . ԺԳ . 22 ։
յ Դ Թագ . Ը . 17։ Ա Մն . իը . 7։ Սաղ . ՃԼԲ . 4, 5։
ն Դ Թագ . Գ 1։ Ը . 20։ Ա Մն . ԺԷ . 12 ։ Բ Մն . Գ . 1 ։
շ Գ Թագ . Ը . 27 ։ Բ Մն . Ը . 6։ Գ . 18 ։ Գ . ԺԷ . 24 ։
ո Եա . կգ . 1, 2 ։ Մատ . է . 31, 35։ իգ . 22 ։
չ ԵԼ . ԼԲ . 9։ ԼԳ . 3։ Եա . խը . 4 ։
պ Ղեւ . իզ . 41 ։ Բ Օր . ԺԲ . 16։ Եբ . բմ . գ . 4, Գ . 10 ։ Թ . 26 ։ Եզեկ . խդ . 9 ։
ջ Բ Մն . ԼԳ . 16 ։ Մատ . իա . 35 ։ իդ . 34. 37 ։ Ա Թես . Բ . 15 ։
ռ Գ . Գ . 14, ո ԵԼ . ի . 1 ։ Գաղ . Դ . 19 ։ ԵԲՐ . Բ . 2 ։
վ Գ . է . 33, տ Գ . Ը . 5 ։
ր Եզեկ . Ա . 1 ։ Մատ . Գ . 16 ։ Գ . ԺԱ ։
ց Դան . է . 13 ։
ւ Գ Թագ . իա . 13 ։ Ղու . Գ . 29 ։ ԵԲՐ . ԺԳ . 12 ։

Digitized by Google

էՀաշտարլար իսի. վէ †շահիտլէր քէնտի էսվապլարընը՝ Յօղոս տէ-
58 ղլարը եանընա գօտուլար. վէ Յտեփաննոսու Թաշլարլարընտը,
°օ տա՛սի նիտա էտիպ Նա՞ Թապպ
Յիսուս՝ Ֆրուհումու գապուլ էյ-
59 լէ տէր իսի: վէ °տիզ չէօ-
քիպ՝ պէօյիւք սէս իլէ չաղըր-
տը. Բնա՞ Թապպ՝ պունու օնլա-
րա կիւնահ սայմա. վէ պունու
սէօյլէյիպ ուլուտու. վէ Յօղոս
օնուն գաթլինէ բիզա վէրմիշ իսի:

ՊԸՊՐ

1 Երուսաղէմտէ վագի՝ օլան գօվալայըշ
սէպէպինտէն՝ 5 Սամարիատա Ֆիլիպ-
պոսուն եէտի իլէ, քի պու՝ վա՛զ էյ-
լէտի, մի՛ չէֆիգաթլար իչլէտի, վէ չօգ
քիմսէլէր վաֆԹիզ էյլէտի, քի պունլա-
րընն արասընտա խալգը ալտատան պիւ-
յիւճէ Սիմոն տախի վար իսի, 14 Պետ-
րոս իլէ Ցովհաննեսին Ֆիլիսայը սապԹի
վէ մա՛մուր էԹմէք իչինն կէլիպ՝ տուա՛
իլէ վէ էլլէր գօմագ իլէ Րուհ էլ Գուտ-
սու վէրմէլէրի. 18 Սիմոնուն պունու
կէօրտիւքտէ՝ պու գուվվէԹի քէնտիսի
տախի սաԹուն ալմագ իսթէմէսի. 20
Պետրոսուն օնուն միւրայլըղը իչինն վէ
Թամա՛ր իչինն չիտտէթ իլէ Թա՛զիր է-
տիպ օնա Թէվկէ էԹմէյէ նասիհաթ
էԹմէսի, վէ Ցովհաննես իլէ պէրապէր
Րապպըն քէլամընը վա՛զ էտիպ՝ Երու-
սաղէմ տէօնմէլէրի. 26 Մէլէյինն Փի-
լիպպոսու Հազէշ խասըմա էյրէԹմէյէ
օնու վաֆԹիզ էԹմէյէ կէօնտէրմէսի:

1 Վէ օր կիւնտէ Երուսաղէմտէ
օլան քիլիսայէ գարշը պէօյիւք
գօվալայըշ օլտու, վէ °Էխսուլլէր-
տէն մա՛տա՝ ձիւմլէսի Էհուտխա-
Թանըն վէ Սամարիանըն հէր
2 սէմԹինէ տաղըլտըլար: Վէ
Յտեփաննոսու պա՛զը տինտար ա-
տէմլէր կէօմմէյէ կէօրիւբտիւ-
լէր, վէ Բօնուն իւզէրինէ պէօյ-
3 իւք ֆէրեատ էԹտիլէր: Վէ Յօ-
ղոս էվտէն էվվէ կիրիպ կէրէք էր-
քէքլէրի կէրէք գարըլարը սիւ-
րիւքլէյէրէք Հապսա ԹէսլիմԷԹմէքլէ՝ էքիլիսայը խարապ է-
տէր իսի:
4 Էյմոի տաղըլան քիմսէլէր՝ քէ-
լամը միւժտէ էտէրէք տօղաշտը-
5 լար: Վէ Էփիլիպպոս Սամարի-
անըն պիր շէհրինէ էնիպ՝ օնլա-
րա Վրիստոսու վա՛զ էտէր իսի:
6 Վէ խալգ փիլիպպոսուն էյլէ-
տիյի միւ՛ճիզաԹլարը իշիթմէլէրի
վէ կէօրմէլէրի իլէ՝ կէօնիւլ պիր
օլարագ օնուն սէօյլէտիքլէրինէ
7 տիգգաթ էտէրլէր իսի: Ո՞Ջրա
նափաք բուհլար՝ զապԹ էԹտիք-
լէրի չօգ քիմսէլէրտէն պէօյիւք
սէս իլէ պաղըրըպ չըգարլար ի-
տի. հէմ չօգ քէօթրիւմ վէ
Թօփալ քիմսէլէր սաղալտըլար:
8 Վէ օլ շէհրտէ պէօյիւք շաղըզ
9 օլտու: Վէ Սիմոն ատընտա պիր
ատէմ վար իսի, քի էվվէլտէն
օլ շէհրտէ Էսիհիրպազըզ էտէ-
րէք Սամարիանըն Թայիֆէսինի
հէյրան էԹմէքլէ՝ էքէնտիսի ի-
չինն պիր պէօյիւք քիմսէ տիր
10 տէր իսի: Վէ քիւչիւքտէն պէօ-
յիւյէտէք հէփիսի Ալլահըն պէօ-
յիւք գուվվէԹի պու տուր տէ-
յէրէք օնա տիգգաթ էտէրլէր
11 իսի: Վէ օնա՝ օնլարը սիհիրլէր
իլէ վաֆիր զէմանն հէյրան էԹ-
տիյի իչինն տիգգաթ էտէրլէր
12 իսի: Ըմմա Բնալլահըն փատ-
շահլըղը վէ Յիսուս Վրիստոսուն
խսմի խուսուսունտա միւժտէ է-
տէն փիլիպպոսա ինանտըգլարընտա՝ կէրէք էրքէքլէր կէրէք
գարըլար վաֆԹիզ օլտուրլար ի-
13 տի: Վէ Սիմոն քէնտիսի տախի
ինանտը, վէ վաֆԹիզ օլտու՝ տա-
յիմա փիլիպպոսուն եանընտա
տուրտուր իսի. վէ իճրա օլտունան
ա՛լամԹլէրի հէմ պէօյիւք գուվ-
վէԹլի իշլէրի կէօրիւպ՝ հէյրան
14 օլտուր իսի: Վէ Երուսաղէմտէ
օլան Էխսուլլէր՝ Սամարիանըն Ալ-
լահըն քէլամընը գապուլ էԹ-
տիյինի իշիթտիքլէրինտէ, օնլա-
րա Պետրոսու վէ Ցովհաննէսի
15 կէօնտէրտիլէր. վէ օնլար էնիպ
օնլարտան էօթիւրիւ տուա՝ էվ-
տիլէր քի Բօնլար Րուհ էլ Գուտս
16 ալալար: (ԷՈՋրա տահա օնլարընն
հիչ պիրինին իւզէրինէ տիւշմէ-
միշ իսի. լաթին եալընըզ Կապպ
Յիսուսուն իսմինէ Եվաֆիթիզ օլ-
17 մուշ իսիլէր:) Ո՞Ջ զէման օնլա-
րընն իւզէրինէ էլլէրինի գօյլար
իսի, վէ օնլար Րուհ էլ Գուտս
18 ալըյլար իսի: Վէ Սիմոն՝ Էլ-
սուլլէրին էլլէր գօմալէրի իլէ
Րուհ էլ Գուտս վէրիլտիյինի
կէօրտիւքտէ, օնլարա ագչէ սու-

† ՂԵւ. իգ. 16:
† բ Օր. ժգ. 9, 10: ժէ. 7: Խա. 59: Գ. իբ. 20:
° Գ. Թ. 14:
Ֆ Սաղ. լա. 5: Ղու. իգ. 46:
~ Գ. Թ. 40: ի. 36: իա. 5:
Բ Մատ. է. 44: Ղու. զ. 28: իգ. 34:
† Խա. 57: Գ. իբ. 20:

~ Գ. ժա. 19:

Բ Ծն. իգ. 2: ճ. 10:
բ Թագ. գ. 31:
† Գ. է. 57: Թ. 1. 13. 21: իբ. 4: իզ. 10, 11:
ա Կոր. ժե. 9: Գաղ. ա. 13: Փիլ. գ. 6: ա Տիմ. ա. 13:
դ Մատ. ժ. 23: Գ. ժա. 19:
† Գ. զ. 5:

Ը Ղ Մար. ժգ. 17:

† Գ. ժգ. 6:

ը Գ. է. 36:

† Գ. ա. 3:

Բ Գ. ա. 38:
† Գ. ը. 38:
† Գ. ժԹ. 2:
Լ Գ. ժ. 48: ժԹ. 5:
† Մատ. իը. 19: Գ. ը 38:
† Գ. զ. 6: ժԹ. 6:
Եբր. զ. 2:

Digitized by Google

19 Նուագ՝ Պու հիւքիւմէթի պանա
տախի վէրին, թա քի էլլէրի-
մի քիմին իւզէրինէ գօրսամ՝ Լուհ
20 Հ. Գուտս ալսրն տէտի : Ա՛է
Պետրոս օնա տէտի քի՝ Ագէյէն
սէնին իլէ հէլաք օլսուն, զիրա
Ա՛լլահրն պախշնչի հագէյ իլէ գա-
21 զանըլըր զանն էթտին : Պու
չէյտե սէնին հիսսէն եա նասի-
պին եօգ տուր • զիրա գալպին
Ա՛լլահրն հուզուրունտա տօղրու
22 տէյիլ տիր : Լամի պու քէօթիւ-
լիկիւնտէն թէվպէ էյլէ, վէ
Ա՛լլահա նիյազ էյլէ քի՝ Նպէլ-
քի գալպինին միւլհազասը սա-
23 նա ա՛ֆիլ օլուներ : Օ՛իրա սէնի
կէօրիյօրում՝ քի՝ Էէօտ ահգիրը-
ղընտա վէ նահագլըղըն պէնտին-
24 տե սին : Ա՛է Միմոն ճէվապ վէ-
րիպ՝ Պէնիմ իչիւն սիզ Բապպա
նիյազ էյլէյին, թա քի սէօյ-
լէտիխինիզ շէյլէրին հիչ պիրի
25 իւզէրիմէ կէլմէսին տէտի : Լամի
օնլար՝ շէհատէթի էտիպ Բապ-
պրն քէլամըներ սէօյլէտիքտէն
սօնկրա, Ներուսաղէմ տէօնտիւ-
լէր, վէ Մամարիալըարրն չօգ
քէօյլէրինէ միւժտե էթտիլէր :
26 Ա՛է Բապպրն մէլէյի փիլիպ-
պոսա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Գալգ,
վէ գըպլէյէ տօղրու Ներուսաղէմ-
տէն Գազայա էնէն եօլա վար.
27 պու՝ պիր չէօլ տիւր : Օ տա-
խի գալգըպ կիթտի. վէ իշթէ
Էապէշլի պիր խատըմ քի Էա-
պէշլիլէրին մէլիքէսի Կանդակա-
նըն՝ պիւթիւն խազինէսի իւզէ-
րինտէ օլան պիր պէյի իտի.
28 սու քիմսէ չՆերուսաղէմ սէճտի
գըլմազա կէլմիշ իտի. Ա՛է կէ-
րի տէօնէր իքէն գօչուսունտա
օթուրուպ՝ Նսայի փէյղամպէրի
29 օգուր իտի : Ա՛է Բուհ փիլիպ-
պոսա՝ Նագլաշ վէ պու գօչույա
30 եափըշ տէտի : Փիլիպպոս տա
եագրնա սէյիրտիպ՝ օնուն Նսա-
յի փէյղամպէրի օգուտուղունու
իչիթտի, վէ տէտի քի՝ Ը՛ճապա
օգուտուղուն շէյլէրի անկլա՞ր մը
31 սրն : Օ տախի՝ Նա պիր քիմսէ
պանա գուլաղուզ օլմազա, Նի՞ճէ
գատիր օլայըմ տէտի. Հէմ՝ փի-
լիպպոսա եալվարտը քի՝ չօգըպ
32 օնուն պիլէսինճէ օթուրա : Ա՛է
օգուտուղու քիճապըն եէրի պու
իտի. Ոչօյուն կիպի պօղազլան-
մազա կէօթիւրիւտիւ, վէ գու-
զու՝ քէնտինի գըրգանըն էօնիւն-
տէ սէսսիզ օլտուղու կիպի, օ
պաթէ պէօյլէճէ աղզընը աչմազ.
33 Օնուն ալչագլըղը միւտտէթինտէ
Հիւքմիւ գալտրօրլտր. վէ օնուն
սիլսիլէսինի՞մ՝ նագլ էտէճէք,
զիրա է՛օմրիւ եէրտէն գալտրօրը-
34 լըր : Լամի խատրմ ճէվապ է-
տիպ փիլիպպոսա տէտի քի՝ Ա-
նա րէճա էտէրիմ, փէչդամպէր
պունու քիմի՞ն իչիւն սէօյլէյօր.
քէնտիսի՞ իչիւն մի, եօսսա պիր
35 զայրի քիմսէ իչիւն մի : Փիլիպ-
պոս տախի քէնտի աղզընը ա-
չըպ՝ Նպու եաղըտան պաշլայա-
րագ՝ օնա Յիսուսու միւժտէլէ-
36 տի : Ա՛է եօլտա կիտէր իքէն,
պիր սույա կէլտիլէր. վէ խա-
տրմ՝ Նչէթէ սու, Պէնի վաֆ-
թիզ օլմագտան նէ՞ մէն՝ էտէր
37 տէտի : Ա՛է փիլիպպոս տէտի
քի՝ Նէ՛յէր պիւթիւն գալպտէն
իման էտէրսէն, ճայիզ տիր. վէ
օ ճէվապ վէրիպ՝ Գիման էտէրիմ
քի՝ Յիսուս Փրիստոս Նպնուլ-
38 լահ տըր տէտի : Ա՛է էմր էթ-
տի քի՝ գօչու տուրա. վէ իքի-
սի տէ՝ կէրէք փիլիպպոս կէրէք
խատրմ սույա էնտիլէր, վէ օ-
39 նու վաֆթիզ էյլէտի : Ա՛է օն-
լար սուտան չըգտրգլարընտա՝
Փիլիպպոսու Բապպրն Բուհու
դափտը, վէ խատրմ օնու հիչ
արթըդ կէօրմէտի. վէ սէվինէ-
րէք քէնտի եօլունա կիտէր ի-
40 տի : Փիլիպպոս իսկ Ազոտոս-
տա պուլունտու. վէ տօլաշըպ՝
թա Կեսարիայա կէլէնէտէք ճիւմ-
լէ չէհրլէրտե միւժտե էտէր իտի :

ՊՂՊԹ

1 Սօղոսուն Դամասկոսա տօղրու կիթմէսի,
4 Եէրէ չարփըլմասը, 10 Բէսուլ օլմազա
տա՛վէթ օլունմասը, 18 վէ Ընանիանրն
եէտի իլէ վաֆթիզ օլունմասը : 20 Օ-
նուն Քրիստոս Եփէնտիմիզի ճէսարէթ
իլէ վա՛զ էթմէսի : 23 Եէհուտիլէրին օ-
նու էօլտիւրմէք իչիւն փուսու գուրմա-
լարը : 29 Եունանիլէր տախի օնու էօլ-
տիւրմէյէ գաստ էթտիլէր իսկ տէ՛ օ-
նուն կէրէք պունլարըն կէրէք Եհ՛ու-
տիլէրին էլինտէն գուրթուլմասը : 31
Փիլիպպոս բահաթտա իքէն, պետրոսուն

Ե Եա. ծգ. 7, 8 :

Ի Պ. ք. 38։ ժ.45։ ժա. 17։

Հ Մատ. ժ. 8։ պագ՝ գ թագ. է. 16։

Յ Գան. դ. 27։բ Տիմ. բ. 25։

Ղ Եբր. ժբ. 15։

Ճ Ծն. ի. 7. 17։ Ել. ը. 8։ Թու. իա. 7։ գ թագ. ժգ 6։ Ցոբ. խբ. 8։ Ցակ.է.16։

Ո Սոփ. գ. 10։ Ա

Յ Ցօհ. ժբ. 20։

Ղ Ես. ծգ. 7, 8։

Ե Ղու՛. իգ. 27։ Պ. ժբ. 28։

Ո Պ. ժ. 47։

Ղ Մատ. իբ. 19։ Մար. ժգ. 16։ Պ Մատ. ժգ. 16։ Ցօհ. գ. 70։ Թ. 35. 38։ ժա. 27։ Պ. Թ. 20։ ա Ցօհ. գ. 15։ է. 5. 13։

Ղ գ թագ. ժբ. 12։ դ թագ. բ. 16։ Եզեկ. գ. 12. 14։

Digitized by Google

եղեալը քէօթրիւմ ի՛լլէթինտէն սա-
զալթմասը, 36 վէ Տաբթայը տիրիլթ-
մէսի ։

ա Պ. ը. 3։ Գաղ. ա. 13։ ա Տիմ. ա. 13։

1 Վ֊է Յօղոս Պապպէն շայիրտլէ-
րի՞ իւզէրինէ տահա թէհտիտ վէ
գաթը իւֆլէյէրէք՝ պաշ քեահի-
2 նին եանընա կիլթաի. Վ֊է օնտան
Դամասկոստա օլան ճէմաա՛թլարա
մէքթուպլէր տիլէաի, էյլէ քի՝
էյլեր պու մէղհէպտէն պա՛զը քիմ-
սէլէր պուլաճագ օլուրսա, կէրէք
էրքէք կէրէք գարը՝ օնլարը պաղ-
լը օլարագ Երուսաղէմ կէթիրէ ։
բ Պ. իբ. 6։ իզ. 12։ ա Կոր. ժե. 8։ 3 Վ֊է Էկիտեր իքէն՝ վագի՛ օլտու
քի Դամասկոսա եագլաշտըղընտա,
հէման ափանսըզ օնուն էթրաֆը-
նա կէօքսէն պիր նուր փարլատը ։
4 Վ֊է եէրէ գափանըպ պիր սէս ի-
շէթտի քի օնա՝ Ի՞նչ Պաւուղ
դ Պատ. իե. 40, ԽԱ ։ Պաւուղ՝ էպէնի Նի՞չուն գօվալա-
5 յօրսուն տէր իտի ։ Օ տախի՝
Ե՞ Թապպ սէն քի՞մ սին տէտի.
վէ Թապպ տէտի քի՝ պէն սէնին
ե Պ. ե. 39։ գօվալատըղըն Յիսուս իմ. տիւ-
կէնտրէլէրէ գարշը տէփմէք սանա
6 կիւճ տիւր ։ Օ տախի տիթրէյիպ
ի Ղտ. գ. 10։ Պ. բ. 37։ ժզ. 30։ շաշարագ՝ Ե՞ Թապպ էնէ՞ իս-
7 թէրսին քի էտէյիմ տէտի ։ Վ֊է
Թապպ օնա պէտ քի՝ Գալգ վէ
շէհրէ կիւր, վէ սանա՝ նէ էթմէք
կէրէք օլտուղունու սէյլէնէճէք
ը Դան. ժ. 7։ Պագ՛Պ. իբ. 9։ իզ. 13։ տիր. վէ Հօնուն իլէ պէրապէր
եօլա կիտէն ատէմլէր՝ սէսի իշի-
տիպ ամմա քիմսէյի կէօրմէտիքը-
լէրինտէն՝ միւթէհայիր տուրուր-
8 լար իտի ։ Վ֊է Յօղոս նէրտէն
գալգըպ կէօզլէրի աչըդ իքէն տա-
խի՝ քիմսէյի կէօրմէզ իտի. վէ
օնու էլինտէն թութարագ՝ Դա-
մասկոսուն իչինէ կէօթիւրտիւլէր ։
9 Վ֊է իւչ կիւն կէօրմէզ օլուպ նէ-
մէզ իտի, հէմ իչմէզ իտի ։
ե Պ. իբ. 12։ 10 Վ֊է Դամասկոստա ԷՀնանիա իս-
միտէ պիր շայիրա վար իտի. վէ
Թապպ բիւյատա օնա՝ Ե՞ Ընա-
նիա տէտի. վէ օ՝ Ի՛նթէ պէն եա՞
11 Թապպ տէտի. Վ֊է Թապպ օնա
պէտ քի՝ Գալգըպ Յօղոս տէնի-
լէն սօգագա վար, վէ Յուդանըն
զ Պ. իա. 39։ իբ. 3։ էվինտէ Եվ֊ասրսուլու Սօղոս նամ
քիմսէյի սրա, զէրա իշէ
12 տուա՛ էտէյօր. Վ֊է բիւյատա
Ընանիա ատընտա պիր ատէմին ի-
չէրի կէլտիյինի վէ օնուն իւզէ-
րինէ կէօզլէրի կէօրսիւն տէյիւ
էլինի գօստուղունու կէօրսիւ ։
13 Վ֊է Ընանիա ճէվապ վէրտի քի՝
Ե՞ Թապպ՝ պու ատէմտէն էօ-
թիւրիւ Երուսաղէմտէ օլան մու-
գատէսլէրինէ Ինէ գատար քէօ-
թիւլիւքլէր էթտիյինի չօգ քիմ-
14 սէլէրտէն իշիթմիշիմ ։ Վ֊է պաշ
քեահինլէրտէն պուրատա Հիւքիւ-
մէթի վար քի՝ Խալէնին իսմինէ
ճիւմլէ նիտա էտինլէրի պաղլայա ։
15 Վ֊է Թապպ օնա տէտի քի՝ Կիթ,
էղնըա օ՝ Աթայիֆլէրին վէ Էփա-
տիշահլարըն Հէմ Իսրայէլ օղուլ-
լարընըն Հուզուրունտա իսմիմի
Թաշըմաղա սէչիլմիշ պիր գապըմ
16 տը ։ Ա֊Օ֊իրա պէն օնա կէօսթէ-
րէճէյիմ քի՝ իսմիմ իչինն նէ գա-
տար էգի յէթլէր էնքմէլի տիր ։
17 Իմդի Ի֊Ընանիա կիտէ, վէ էվէ
կիրտի. վէ Հօնուն իւզէրինէ էլ
գօյուպ տէտի քի՝ Ե՞ Պաւուղ
գարընտաշ՝ կէլտիյին եօլտա սա-
նա կէօրիւնէն Յիսուս Թապպ պէ-
նի կէօնտէրտի քի՝ կէօզլէրին
կէօրսիւն, վէ Ի֊րուհ էլ Գուսա-
18 տան տօլասըն ։ Վ֊է տէր ա՛գապ
օնուն կէօզլէրինտէն փուլլար կի-
պի չէյլէր տիւշտիւ, վէ անիտէ
կէօրիւբ օլտու. վէ գալգըպ՝
19 վաֆֆիթիլ օլտու. Վ֊է Թաա՛մ
եէյիպ գուվվէթլէնտի, վէ Ղվա-
մասկոստա օլան չայիրտլէր իլէ
պիր գաչ կիւն գալտը ։
20 Վ֊է տէր ա՛գապ ՃէմաաԹի եէր-
լէրինտէ Յիսուսու՝ Ի֊Աստուլլահ
պու ատուր տէյիւ վա՛զ էտէր ի-
21 տի ։ Վ֊է ՃիւմլէՏինլէյէնլէր
հէյրան գալտըպ տէրլէր իտի քի՝
Ա֊Զու իսմ Նիտա էտինլէրի Ե-
րուսաղէմտէ խարապ էտէն պու
տէյի՞լ մի, հէմ պուրայա պու-
նուն իչլէն կէՀլէտիմի քի՝ օնլա-
րը պաղլը օլարագ պաշ քեահին-
22 լէրէ կէօթիւրէ ։ Ընմմա Յօղոս
տահա զէյատէ գուվվէթլէնէր ի-
տի, վէ Ի֊Դամասկոստա սաքին օ-
լան Եհ֊ուտիլէրի՝ Ի֊Բրիստոս պու
տուր տէյիւ իսպաթ էտէրէք շա-
23 ղըրտըր իտի ։ Վ֊է վաֆիր կիտե-
լէր կէչտիքտէն սօնկրա, Ն֊Եհ-
Հուտիլէր օնու էօլտիւրմէ յէ մէշ-
24 վէրէթ էվտիլէր. Ընմմա օն-
լարըն ֆիթնէսի Յօղոսա մա՛լում

ե Պ. իա. 39։ իբ. 3։ է Պ. ժբ. 28։ ը Պ. իգ. 12։ իե. 3։ բ Կոր. ժա. 26։ ը Բ Կոր. ժա. 32։

Digitized by Google

օլունտու • վէ օնու էօլտիւրմէք իչէուն՝ գափուլարը կիւնտիւզ վէ կէճէ տախ կէօզէտիրլէր իտի :
25 Ընմա չայիրտըէր օնու կէճէ իւէ ալըպ՝ "զէնգիլ իւէ սարգըտարագ՝ հիսարտան աշաղա էնտիրտիլէր :
26 Վէ Պօղոս Երուսաղէմ կէ-
լիպ՝ չայիրտըէր իւէ պիրլէշմէ յէ չալըշըր իտի • վէ հէփիսի՝ օնուն չայիրտ օլտուղունա ինանմամա-
ղըլա՝ օնտան գօրգարլար իտի :
27 Ընմա Հառնաբաս օնու ալըպ՝ Իսուլլէրէ կէթիրտի • վէ օնուն
եօլտա նիճէ Թապպը կէօրտիւ-
յինիւ , հէմ օնուն իւէ սէօյ-
լէտիյինի՝ վէ Ղամասկոստա Յիսուսուն խոմի իւէ նիճէ սէր-
պէսթ սէօյլէտիյինի օնլարա
28 գալ : Վէ "Երուսաղէմ տէ օնլար իւէ պէրապէր կիրիպ չըգար իտի , վէ Թապպ Յիսու-
սուն խոմի իւէ սէրպէսթճէ սէօյլէր
29 իտի : Վէ "Նունանիճէ սէօյլէյէն-
լէր իւէ սէօյլէշիպ՝ միւճահիտլէ է-
տէր իտի • Համմա օնլար օնու էօլ-
30 տիւմէյէ չալըշըրլար իտի : Վէ դարբնտաշլար տույմաղըլա՝ օնու
կնսարիայա էնտիրտիլէր , վէ օ-
նու Թարսուսսա կէօնտէրտիլէր :
31 "Իմտի պիւթիւն Նէհուտիս-
թանտա վէ Գալիլեատա վէ Սա-
մարիատա քիլիսաներ սէյամէթ իւզրէ օլուպ՝ մա՛մուր օլարագ վէ Թապպըն գօրգուսու իւէ հէմ Իուհ
էլ Գուստոսուն թէսէլլեսի իւէ հիւ-
րիսդիէրէք չօղալըրլար իտի :
32 Վէ վագի՝ օլտու քի Պետրոս
ՐՀէր թարաֆտան կէչէր իքէն՝ Իւդեատէ սաքին օլան մուգատ-
33 տէսլէրէ տախ էնտի : Վէ օ-
րատա սէքիզ ըրլտան պէրու եա-
թագտա քէօթրիւմ եամմըշ Նէ-
նեա ատընտա սիր ատէմ պուլ-
34 տու : Վէ Պետրոս օնա տէտի
քի՝ Նա՛ Նինեա՝ Յիսուս Փըր-
րիստոս սանա շիճա վէրիյօր • գալգ , վէ տէօշէյինի տէօշէ • վէ
35 տէր ա՛պազ գալգտը : Վէ Իւդ-
դիատա հէմ՝ "Պարօնտա հէմ սա-
քին օլանլար օնու կէօրտիւլէր ,
վէ Էօնլար Թապպա տէօնտիւլէր :
36 Վէ Նաֆտատա Տաբիթա ատընտա պիր գարը շայիրտ վար իտի , քի Թէրճիւմէ օլունտուգտա

Ա՛էյրան տէմէք տիր • Իպու՝ էյ-
լէտիյի էյի ա՛մըլէր վէ սատա-
գալար իւէ տօլու պէր Քուբը իտի :
37 Վէ վագի՝ օլտու քի օլ կիւն-
լէրտէ՝ օ խասթա օլուպ վէֆաթ
էթտի • վէ օնու հայգայրպ՝ "իւսէ
38 օտայա գօտուրար : Վէ Իւդդեա
Նաֆթայա եագըն օլմաղըլա՝ շա-
յիրտըէր պետրոսուն օնտա օլտու-
ղունու իշլիթտիքտէ , օնա իքի ա-
տէմ կէօնտէրիպ՝ օնլարա տօղ-
րու կէչմէյէ կէճիքմէմէսինի եալ-
39 վարտըլար : Վէ Պետրոս գալ-
գըպ՝ օնլար իւէ կէլտի , վէ կէլ-
տիյինտէ՝ օնու իւսթ օտայա չը-
գարտըլար • վէ հէփ տուլ գարը-
լար օնուն եանընտա տուրուպ
աղլարլար իտի , վէ Ա՛էյրան պի-
լէէրինճէ օլտուղունտա ճիւմլէ
եափտրըը գաֆթանլարը վէ էս-
վապլարը կէօսթէրիրլէր իտի :
40 Վէ Պետրոս ֆէհէփիսինի տիշարը-
յա չըգարմաղըլա՝ "տիպ չէօ-
քիւպ տուա՝ էյլէտի , վէ ճէսէ-
տէ տէօնիւպ՝ "Ա՛յ Տաբիթա
գալգ ուէտի • վէ օ՝ կէօզլէրինի
աչտը , վէ Պետրոսու կէօրմէքլէ՝
41 գալդըպ օթտուրտու : Վէ օնա է-
լինի վէրիպ՝ օնու գալտըրտը • վէ
մուգատեսլէրի հէմ տուլ գարը-
լարը չաղըրըպ՝ օնու էօնլէրինէ
42 տիրի իհզար էյլէտի : Վէ պիւ-
թիւն Նաֆտատա մա՛լիւմ օլտու •
վէ էշօգ քիմսէլէր Թապպա իման
43 կէթիրտիլէր : Վէ վագի՝ օլտու
քի օ՝ Նաֆտատա տապպաղ Սի-
մոն նամ պիր քիմսէյինի եանընտա
վաֆիր կիւնլէր տուրտու :

ՊԸՊ Ժ

1 Կոռնելիոս պիր աինտար ատէմին՝ 5 պիր մէլէք վասիթասը իւէ էմր օլունուպ՝ Պետրոսու կէթիրթմէյէ կէօնտէրմիսի :
11 Պետրոսուն պիր րիւյա վասիթասը իւէ թայիֆէլէրի թահգիր էթմէմէյէ թա՛-
լիմ օլունմասը : 34 Պետրոս կոռնելիոսա վէ օնուն իւէ պէրապէր օլանլարա քրիս-
տոսու վա՛զ էտէր իքէն , 44 Բուհ էլ գուստուսուն օնլարըն իւզէրինէ տիւշմէ-
սի , 48 վէ օնլարըն վաֆթիզ օլմալարը :

1 Վէ Կեսարիատա՝ Իտալիական տէ-
նիլէն պէօլիւքտէն Կոռնելիոս ա-
տընտա՝ պիր եիւզպաշը վար իտի
2 քի՝ "տինտար վէ պիւթիւն էվի

իլէ ԲՂլեահտան գօրգար վէ խալ-
գա չօգ սատագա վէրէն վէ տա-
յիմա Ղլեահա տուա՝ էտէն պիր
3 ատէմ իտի : Էպու քիմնէ կիւն-
տիւղ սաա՛ղ տօգուզ սուլարընը-
տա բիւյատա աշկեքարէ Ղլեահըն
պիր մէկէյինի կէօրտիւ քի՝ իչէրի
ճանընա կէլիպ օնա՝ Նա՞ կոռնե-
4 լիոս տէտի : () տախի օնա կէօղ
գալտըրըպ գօրգուտան տօլմաղը-
լա՝ Նկ՞ սիր եա՞ Նչֆէնտիմ տէ-
տի • վէ օնա տէտի քի՝ Ղէնին
տուա՛լարըն վէ սատագալարըն
զիքր իչիւն Ղլեահըն հուզուրու-
5 նա չօգտըլար : Վէ չիմտի Նա-
ֆթայա ատէմկէր կէօնտէր , վէ
Պետրոս տէնիլէն Ղիմոնու տա՛-
6 վէթ էյլէ : Պու՝ Թատպպաղ Ղի-
մոն նամ պիր քիմսէնին ճանընտա
միւսաֆիր տիր , քի օնուն էվի
7 տէնիզին ճանընտա տըր : Վէ օնա
սէօյլէյէն մէկէք կիթտիքտէ , էթ-
պա՛սընտան իքի քիմնէ՝ վէ տա-
յիմա ճանընտա տուրանլարտան
պիր տինտար ա՛քէրի չաղըրտը •
8 Վէ օնլարա հէփիսինի նազլ է-
տիպ՝ օնլարը Նաֆթայա կէօն-
տէրտի :
9 Վէ էրթէսի կիւնիւ՝ օնլար ճոլ-
տա կիդիմէքտէ օլուպ շէհրէ նագ-
լայընը իքէն , Էպետրոս սաա՛թ ալթը
սուլարընտա տուա՝ էթմէք իչիւն
10 տամա չըգտը : Վէ ղայէթլէ աճ
օլմաղընա՝ թաա՛մ էթմէք իսթէր
իտի , վէ օնլար հազըրլար իքէն՝
օնուն իւզէրինէ հայրէթ տիւշտիւ :
11 Վէ Նկ՞օք աչըլըպ՝ պէօյիւք չար-
չաֆ կիպի տէօրթ ուճունտան
պաղլը եէրէ սարգըլմըշ պիր գապ
12 էնտիյինի կէօրտիւ • Վէ իչինտէ
եէրին հէփ տէօրթ այագը հայ-
վանլարը վէ ճանավարլար վէ
սիւրթիւնէնլէր վէ կէօյիւն գուշ-
13 լարը վար իտի : Վէ օնա պիր սէս
օղուպ՝ Նա՞ Պետրոս գալգ , պօ-
14 զազա վէ եէ պէպէ : Ղմմա Պետ-
րոս տէտի քի՝ Հաշա եա՞ Ղապպ ,
եզիբա հիչ ասլա պիր նապաք եա
15 մուրտար չէյ եէմէտիմ : Վէ
թէքրար իքինճի տէֆա՝ սէս օնա՝
Ղլեահըն փաքլէտիյի չէյլէրի
16 սէն նափաք սայմա պէպէ : Վէ
պու իւչ քէրըէ օլտու , վէ օվ
գապ եինէ կէօյէ ճօգարը ալընտը :
17 Նմոի Պետրոս օվ կէօրտիւիւ
բիւյա նէ՞ օլա տէյիւ քէնտի
քէնտիսինտէ միւթէհայիր օլուր
իքէն , իչթէ Կոռնելիոսուն թա-
բաքընտան կէօնտէրիլէն ատէմլէր
Ղիմոնուն էվինի սորմաղընա՝ պա-
փունուն էօնիւնտէ տուրտուպար :
18 Վէ չաղըրըպ՝ Պետրոս տէնիլէն
Ղիմոն պո՞ղատա մը միւսաֆիր
տիր տէյիւ սիւալ էտէրյէր իտի :
19 Վէ Պետրոս բիւյա իչիւն միւա-
հազա էտէր իքէն՝ Բու՞ օնա տէ-
տի քի՝ Նչթէ սէնի իւչ ատէմ
20 արայօր • Նմոի գալգըպ աչաղա
էն , վէ հիչ պիր շիւպհէ էթմէ-
յէրէք՝ օնլար իլէ կիթ • զիքա
օնլարը պէն կէօնտէրմիշ իմ :
21 Վէ Պետրոս օվ ատէմլէրէ էնիպ՝
Նչթէ արատըղընըզ քիմէ պէն
իմ , կէլմէնիղնն սէպէպի նէ՞ տիր
22 տէտի : Վէ օնլար տէտիյէր քի՝
Հնիւզ պաշը Կոռնելիոս սաւոտգ
վէ Ղլեահտան գօրգան հէմ Նպիւ-
թիւն Նէհուտի միլլէթինտէն է-
յի չէհատէթ օլունմուշ ատէմ՝
պիր մուգատտէս մէկէք եէտի ի-
լէ իլհամ ալտը քի՝ սէնի էվինէ
տա՛վէթ էտէ , վէ սէնտէն սէօզ-
լէր տինկլէյէ :
23 Նմոի Պետրոս օնլարը իչէրի
չաղըրըպ գօնուգլատը • վէ էր-
թէսի կիւն օնլար իլէ պէրապէր
չըգտը , վէ Հնաֆթատան օլան
պա՛զը գարընտաշլար օնուն պի-
24 էոպինճէ վարտըլար : Վէ էրթէ-
սի կիւն Կեսարիայա կիրտիլէր •
վէ Կոռնելիոս խրսըմլարընը վէ
խասս տօսթլարընը ճէմ՛ էտիպ՝
25 օնլարը պէքլէր իտի : Վէ Պետ-
րոս իչէրի կիրտիքտէ , Կոռնելի-
ոս օնու գարշըլայրպ՝ օնուն ա-
յագլարընա տիւշէրէք սէճտէ էյ-
26 լէտի : Ղմմա Պետրոս օնու գալ-
տըրըպ՝ Թկալգ , պէն քէնտիմ
27 տախի ատէմ իմ տէտի : Վէ
օնուն իլէ սէօյլէշէրէք իչէրի
վարտը , վէ ճէմ՛ օլմուշ չօգ
28 քիմնէյէր Նպուլտու : Վէ օնլա-
րա տէտի քի՝ Պիր Նչհուտի
ատէմէ զայրի միլլէթտէն օլանա
իւլֆէթ էթմէք եախօտ եագլաշ-
մագ շէրի՝ տէյիւլ տիր տէյիւ
սիզ պիլէրսինիզ • ամմա ՀՂլե-
լահ պանա կէօսթէրտի քի՝ հիչ

Digitized by Google

պիբ առէմէ նափաք եա մուբ-
տար տէմէմէք կէրէք տիր ։
29 Պունուն իչուն տա՛վէթ օլուն-
տուղումուա ասախի՝ մուխալիֆէթ
էթմէ կէրէք կէլտիմ • իմոի սիւ-
ալ էտէրիմ քի՝ պէնի նէ՞ սէ-
30 պէպտէն չաղըրտընըզ ։ Վէ կոռ-
նելիոս տէտի քի՝ Տէօրթ կիւն
էվվէլ՝ կէնէ՛ն թա պու սաա՛-
թընատէք ուրուճ թուրայօր ի-
տիմ , վէ սաա՛թի տօգուզտա է-
վիմտէ տուա՝ էտէյօր իտիմ • վէ
իչիմէ չփարլագ էսվապ իլէ էօ-
նիւմտէ ղալիր ատէմ տուրուպ
31 տէտի քի՝ Նա՛ կոռնելիոս՝ Աստ-
ա՛ն իշիտիլտի, վէ Աստուգալա-
րըն Ղազարն հուզուրունտա զիքր
32 օլունտուղար ։ Իմոի Եաֆայա
կէօնտէր , վէ Պետրոս տէնիլէն
Սիմոնու տա՛վէթ էյլէ • պու՝
տէնիզին հանըրնտա տապպաղ Սի-
մոնուն էվինտէ միւսաֆիր տիր ,
վէ օ կէլտիյինտէ՝ սանա սէօյլէ-
33 յէճէք ։ Իմոի օր սաա՛թտա սա-
նա կէօնտէրտիմ՝ , սէն տէ էյի
էյլէտին քի կէլտին • իմոի հա-
լա հէփիմիզ Ղազարն հուզու-
րունտա՝ Ղազարան սանա հէփ
էմր օլունմուղ չէյլերի տինիլէ-
յիլիմ՝ տէյիս հազըր իզ ։
34 Վէ Պետրոս աղզընը աչըպ՝
տէրէչէքտէն անկլայօրում՝ քի՝
35 Ղազար խաթրա պագմազ , Ղա-
զարն հէր թայիֆէտէ օնտան գօր-
գուպ սաատաղի՛ իշլէյէն քիմ-
սէ օնա մազպուղ տուր տէտի ։
36 Իսրայէլ օղուլլարընա՝ Յիսուս
Քրիստոսուն վասիթասը իլէ
(ղամիւմնէնին Բապպը պու տըր)
՝սէլամը՛ միւժտէղէյէրէք կէօն-
37 տէրտիյի քէլամը՝ Յովհաննէ-
սին վա՛զ էթտիյի վաքթիզտէն
սօնկրա՝ Գալիլիատան պաշա-
յարագ պիւթիւն Նէհուտիսթան-
տա օլան քէլամը սիզ պիլիրսի-
38 նիզ • Նազարէթտէն օլան Յի-
սուսու՝ ղնիճէ Ղազար Ուրո հէ
Գուտա իլէ վէ գուվվէթի իլէ օնու
մէտ էթտի, քի օ՝ էյլիք էտէ-
րէք վէ Նէէ էյթանտան ճիւմլէ էգի-
յէթ էչքէնէլերէ ղինա վէրէրէք
տօլաղտը • զիրա Ղազար օնուն
39 պիլէսինճէ իտի ։ Վէ ՞պիզ Նէհ-
ուտիէրին տիյարընտա վէ Ե-
րուսաղէմտէ հէփ էթտիյի ղէյ-
ղէրին շահիտլէրի իզ • վէ ՞օնու
աղաճ իւզէրինէ պիլէ ասըպ էօլ-
40 տիւրտիւլէր ։ Պունու Վղազար
իւչիւնճիւ կիւնտէ տիրիլտիպ՝ օ-
41 նու աչիքեար կէօսթէրտի , Պիլա-
թին գավնս տէյիլ՝ իլլա Ղա-
զարան էվվէլտէն նասպ օղուն-
մուշ շահիտլէրէ՝ Եա՛նէ պիզէ քի՝
ro էսլիւղէրտէն գըչամ էթտի-
տէն սօնկրա օնուն իլէ պէրապէր
42 Նէտիք , վէ իչտիք ։ Վէ ղպիզէ
Թէնապիհ էթտի քի գավմա՝ ՞էօ-
ղլիղլերին վէ տիրիլէրին Ղազա-
րան թա՛յին օղլունմուշ Հաքիմի
օ տուր տէյիս վազ էտիպ չէհա-
43 տէթ էտէլիմ ։ Ղա՛իմվէ փէյ-
ղամպէրլէր պունա չէհատէթ է-
տէրլէր քի՝ ՞օնա Հէր Քրանան օ-
նուն խամինին վասիթասը իլէ կիւ-
նահլար ա՛ֆլըղընը ալըր ։
44 Պետրոս պու սէօզլէրի տահա
սէօյլէր իքէն , քէլամը Հէփ իշլ-
տինլէրին իւզէրինէ Ֆրուհ Հլ
45 Վուտտա տիւչտիւ ։ Վէ Պետրո-
սուն պիլէսինճէ կէլէն՝ ՞սիւն-
նէթտուն օյան Հէփ միւմինլէր
Հէյրան օլտուղար , Բչիւն քի Ֆրուհ
Հլ Վուտտուն պախշիշլի Թայիֆէ-
լէրին իւզէրինէ տախի տէօքիւլ-
46 տիւ ։ Օլիրա օնլարըն պէԹ տիլէր
իլէ սէօյլէտիքլէրինի վէ Ղազա-
յա՛զ՝զիմ էթտիքլէրինի իշլտիրլէր
47 իտի • օղ զէման Պետրոս ՃԷվապ
էթտի քի՝ Պու Հպիզիմ կիպի
Բուհ Հլ Վուտտու պան քիմսէ-
լէր վաքթիզ օլմայալար տէյիս՝
պիր քիմսէ սույու մէն՝ Հտէ պի-
48 լո՞ մի ։ Վէ Ցէմր էթտի քի՝
Հպապըն իսմինէ վաքթիզ օղ-
լար • օղ զէման օնա եալվարտը-
լար քի՝ պիր գաչ կիւն գալ ։

ՊԵՊՀՆ

1 Պետրոս Թայիֆէլերէ վարտը տէյիս Թէ-
չէքքի օլունմաղլա , 5 օնուն պու խոս-
սա իչիւն ճէվապ վէրմէսի , 18 վէ օ-
նուն ճէվապընըն գապուղ օլունմասը .
19 Ինճիլին Փիւնիկէտէ՝ Գըպրըստա՝ վէ
Անթաքեատա եայըլմասը , վէ Բառնաբա-
ոըն օնլարը սապթի էթմէյէ օրալարա
կէօնտէրիլմէսի ։ 26 Շաիրտլէրին իզ-
թիտա Անթաքեատա Քրիսթիան Թէս-
միյէ օլմալարը ։ 27 Օնլարըն գըրնդագ ի-
չիւն Եհուտիսթանտա օյան գարըն-
տաշլարա իմոատա կէօնտէրմէլէրի ։

1 Վ է Նէհուտխոթանտա օլան Րէ-
սուլլեր հէմ՝ դարընտալար՝ Թա-
յիֆէլէրին տէ Ըլլահրին քէյամը-
նը գատուլ էթտիքլէրինի իչիմ-
2 տիլէր : Վէ Պետրոս Երուսաղէ-
մէ չըգտըղը զէման՝ ասիւնէվէ-
տէն օլանլար օնուն իլէ չէքիշիր-
3 լէր իտի • Վէ տէրլէր իտի քի՝
Բիէն սիւննէվէտիզ օլան ատէմլէր
եանըննա կիրտին , վէ էօնլար իլէ
4 եէտին : Վէ Պետրոս պաշլայըղ
օնլարա Թօրրասը իլէ նագլ էտի-
5 րէք տէտի քի՝ Էպէն Նաֆա չէհ-
րինտէ տուա՝ էտէյօրուտում • վէ
հայրէթտէ պիր բիւյա՝ եաէն պէօ-
յիւք չարչաֆ կիպի ատօրթ ու-
ճունտան սարգըլմըղ կէօքտէն է-
նէն պիր գապ կէօրտիւմ , վէ
6 պանատէք կէլտի • Վէ օնա կէօղ
տիքիպ միւլահազա էտէրիտիմ, վէ
եէրին տէօրթ սյ ագլը հայվանլա-
րընը վէ ճանավարլարը վէ սիւր-
ռիւնէնլէրի վէ կէօյիւն գուշլա-
7 րընը կէօրտիւմ : Վէ պիր սէս
իշիտտիմ քի պանա՝ Նա՞ Պետ-
րոս՝ գալգըպ պօղազա վէ եէ տէ-
8 տի : Ըմմա պէն՝ Հաշա եա
Թապպ , զէրա հիչ պիր նապաք
եա մուրտար չէյ ասլա աղղըմա
9 կիրմէտի տէտիմ : Վէ իքինճի
տէֆա՝ կէօքտէն սէս պանա՝ Ալ-
լահրն փաքլէտիյի չէյլէրի սէն
նապաք սայմա ՃէվապԼէրտի :
10 Պու իւչ տէֆա՝ օլտու , վէ եիւնէ
11 հէփիսի կէօյէ չէքիլտի : Վէ
իչտէ օլ սաա՛թ պէնիմ օլտու-
ղում էվլին էօնիւնտէ՝ Կեսարիա-
տան պանա կէօնտէրիլմիշ իւչ
12 ատէմ տուրուր իտի : Վէ Ղոուհ
պանա տէտի քի՝ հիչ պիր չէյ
չիւպհէ էթմէ յէրէք՝ օնլարընն պէ-
13 րապէրինէ կիտէյիմ• վէ Եպէ-
նիմ իլէ պէրապէր պու ալթը գա-
րընտաշ տսխի կէլտի , վէ օլ
14 ատէմին էվինէ կիրտիք : Վէ
Ըպիզէ մէլէյի Նիճէ կէօրտիւիւ-
նիւ Նապէլ էթտի քի՝ էվինտէ
տուրուպ օնա տէտի • Նափայա
ատէմլէր կէօնտէր , վէ Պետրոս
տէնիլէն Սիմոնու տա՛վէթ էյ-
15 լէ • Վէ օ սանա սէօզլէր սէօյ-
լէյէճէք քի՝ օնլար իլէ սէն հէմ
հէվ էվլին խէլաս օլաճագընըղ :
15 Պէն տախի սէօյլէմէյէ պաշլա-
տըղընտա , Րուհ Էլ Կուտս օն-
լարրն իւզէրինէ տիւշտիւ , Ինի-
ճէ քի էվվէլտէն պիզիմ իւզէրի-
16 միզէ տախի փէ-ղը-ղ էտէ : Վէ
Թապպրն՝ Էկէրչի Յովհաննէս սու
իլէ վաֆթիզ էթտի , սիզ իսէ
Էրուհ Էլ Կուտս իլէ վաֆթիզ օ-
լաճագընըղ սէօյլէտիյի սէօզլիւ-
17 նիւ խաթըրըմա կէթիրտիմ : Էմ-
տի չիւն քի Ըլլահ օնլարա տախի՝
պիզ Թապպ Յիսուս Ֆրիստոսա
իման էտինէլէրէ վէրտիյի պախ-
շիշլ վէրտի իսէ , Էպէն քիմ է-
տիմ քի՝ Ըլլահը մէն՝ էթմէ-յէ
18 գատիր օլայըմ : Էմտի օնլար պու
շէյլէրի իշիթտիքտէ՝ սիւքիւր
էթտիլէր , վէ Ըլլահա շիւքր է-
տիպ տէտիլէր քի՝ Էյօյլէ իսէ Ալ-
լահ հայատ իչիւն Թէվպէյի Թա-
յիֆէլէրէ տախի վէրտի :
19 Էմտի Յտեփանոսուն խուսու-
սունտա օլան սրգլէթտէն տաղը-
լանլար՝ քէյամը եալընըղ Նէհու-
տիլէրտէն մա՛տա հիչ քիմսէ յէ
սէօյլէմէ յէրէք՝ Թա փիւնիկէյէ
վէ Կրպրրսա վէ Ընթաքեայա-
20 տէք կէչտիլէր : Վէ օնլարտան
պա՛զլարը Կրպրրսլը վէ Կիւրե-
նալը ատէմլէր իտի քի՝ Ընթա-
քեայա կէլիպ Թապպ Յիսու-
սու միւժտէյէրէք Նունանիյէրէ
21 վա՛ղ էտէրլէր իտի : Վէ Էրապ-
պըն էլի օնլար իլէ իտի • վէ չօգ
խալգ իման էտիպ՝ Էրապպա տէօն-
22 տիւ : Վէ պու խապէր օնլարտան
էօթիւրիւ՝ Նէրուսաղէմտէ օլան
քիլիսանըն գուլագլարընա եէ-
թիշտի • վէ Վառնաբասը կէօն-
տէրտիլէր քի՝ թա Ընթաքեայա-
23 տէք վարա : Ո տախի կէլիպ՝
Ըլլահրն լուրֆիւնու կէօրտիւք-
տէ , շազ օլտու • վէ Տհէփիսինէ
նասիհաթ էթտի քի՝ գավի գալպ
իլէ Թապպա սատըգ գալալար •
24 Օիրա Էրուհ Էլ Կուտս իլէ հէմ
իման իլէ տօլու պիր էյի ատէմ
իտի • վէ Էրապպա վաֆիր խալգ
25 զամմ օլունտու : Վէ Վառնաբաս
Նթարսուսա էրգտը քի՝ Պօղոսու
արայա • վէ օնու պուլուպ՝ Ան-
26 թաքեայա կէթիրտի : Վէ վագի՝
օլտու քի՝ օնլար Թէմամ պիր
եըլ ճէմաա՛թ իլէ ճէմ՝ օլուրլար

ա պ. ժ. 45։ գաղ. բ. 12։
բ պ. ժ. 28։
գ գաղ. բ. 12։
դ Ղու. ա. 3։
է պ. ժ 9, ւգ։
զ ՅՕՀ. ժղ. 13։ պ. ժ. 19։ ժե. 7։
է պ. ժ. 23։
ը պ. ժ. 30։
թ պ. բ. 4։
ժ Պատ. գ. 11։ ՅՕՀ. ա. 26. 33։ պ. ա. 5, ժԹ. 4։
ի Եա. խդ. 3։ ՅովէԼ. բ. 28։ դ. 18։
Լ պ. ժե. 8, 9։
խ պ. ժ. 47։
ծ Հռով. ժ. 12, 13։ ժե. 9. 16։
կ պ. ը. 1։
հ Ղու. ա. 66։ պ. բ. 47։
յ պ. Թ. 35։
ղ պ. Թ. 27։
ճ պ. ժգ. 43։ ժգ. 21։
ն պ. զ. 5։
յ Խա. 21։ պ. է. 14։
շ պ. Թ. 30։

Digitized by Google

խոի, վէ վաֆիր խալգա էյրէֆ-
տիլէր • վէ շայիրտլէր՝ էվվէլա
Ընթաքեատա Վրիսթիան անկըլ-
տըլար :
27 Վէ օլ կիւնլէրտէ Երուսաղէմ-
տէն Ընթաքեայա ուիէյղամպէրլէր
28 էնտիլէր : Վէ «Ընդառս ատրնտա
օնլարըն պիրի դալգրպ՝ պիւթիւն
տիւնեատա պիր պէյիւք գրիճ-
լըգ օլաճաղընըն Իուհուն վասիթա-
սը իլէ պէյան էթտի • պու տա-
խի Կղօդիոսուն կիւնլէրինտէ վա-
29 գի՝ օլտու : Վէ շայիրտլէրին հէր
պիրի գուտրէթինէ կէօրէ հէր
քէս Ներհուտիսթիանտա սաքին օ-
լան դարբնտաշլարա Եեարտրմ
կէօնտէրմէյէ դարար դրլտրլար •
30 Վէ Պաուն իճրա տախի էտիպ՝
իսմիի յարլարա Խառնաբաս վէ Սօ-
ղոսուն եէտի իլէ կէօնտէրտիլէր :

ՊԸՊ ԺՒ

1 Հերովդէս Փատիշահըն ֆրիսթիանլարը
գօվալամաը , Յակոբոսու գաթլ էթմէ-
սի , վէ Պեարոսու հապտա աթմաը , վէ
քիւնտա տուա՝ էտէր իքէն , Պեարոսուն
պիր մէյէք եէտի իլէ հապտան չըգա-
րըլմաը : 20 Հերովդէսին մաղրուրլանըպ՝
Ցլահա մախսուս օլան շան ու ի՛զդէթի
քէնտի իւզէրինէ ալմաղըա , պիր մէյէք
եէտի իլէ վուրուլուպ՝ քէօֆիւ պիր
Թարզ իլէ էօլմէսի : 24 Օնուն էօլիւ-
միւնտէն սօնկրա Ցլահ՚ըն ֆէյամընըն մէյ-
տան պուլմաը :

1 Վէ օլ զէմանտէ Հերովդէս
փատիշահ՝ քիլիսատէն օլանլարըն
պա՛զըսընա էզիյէթ էթմէյէ էլ
2 սալտը : Վէ «Յովհաննէսին դա-
րընտաշը Յակոբոսու գրլըճէ
3 էօլտիւրտիւ : Վէ Հրէհուտիլէրին
խօշունա կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝
Պեարոսու տախի ԹուԹմաղա էլ
գօտու (վէ էխամուրսուղ կիւնլէ-
4 րի իտի) • Վէ էօնու Թուլթուպ
հապտա գօտու , վէ օնու պասիք-
տէն սօնկրա խալգա չըգարմագ
նիյէթի իլէ՝ օնու պէքլէմէք ի-
չիւն հէր պիրի ասէօրտեր նէֆէր-
տէն ի՛պարէթ ասէօրի Թագրմ
ա՛սքերլէրէ Թէսլիմ էյլէտի :
5 Իտնի Պեարոս հապտա պէքլէնիր
իտի • ամմա օնուն իչիւն քիլիսա-
տէն Ընլահա տէվամ իւզրէ տուա՛
6 օլունուր իտի : Վէ Հերովդէս օ-
նու չըգարմագ իւզրէ իքէն , օլ
կէճէ Պեարոս իքի զէնճիր իլէ
պաղլը օլարագ՝ իքի ա՛սքէրին
արասընտա ույուր իտի , վէ զա-
փունուն էօնիւնտէ պէք չիլէր հաղ-
7 սը կէօզէտիր իտի : Վէ իշթէ
Թ՛ապպէրն մէյէյի կէլտի , վէ օլ
մահալտէ պիր ընըգ փարլատը •
վէ Պեարոսուն պէյրիւնէ վու-
րուպ՝ օնու գալտրրտը , վէ Ձա-
փուճագ գալգ տէտի • վէ օնուն
էլլէրինտէն զընճիրլէր տիւշտիւ-
8 լէր : Հէմ մէյէք օնա՝ Գուշան ,
վէ չարըգլարընը պաղլա տէտի •
վէ պէյիէ էյլէտի • անտէն օնա՝
Ներվապլընը կիյ , վէ արտրմճա
9 կէլ տէտի : Վէ օ չըգրպ՝ օնուն
արտընճա կիթտի , վէ էմէյէյին
վասիթասը իլէ վագի՝ օլան չէյ
կէրչէք օլտուղունու պիլմէզ իտի ,
լաքին զանն էտէր իտի քի՝ ուրիւ-
10 յա կէօրիյօր : Վէ պիրինճի
հէմ իքինճի գարաուլտան կէչիպ՝
չէհրէ կէօթիւրէն տէմիր գափու-
յա կէլտիլէր , վէ Եպու օնլարա
քէնտիլիյինտէն աչըլտը • օնլար
տախի չըգրպ՝ սօգաղընն պիրինի
կէչտիլէր , վէ տէր ա՛գապ մէյէք
11 օնտան պրրլտը : Վէ Պեարոս
քէնտինէ կէլիպ տէտի • Հիմտի
կէրչէքտէն պիլիրիմ քի՝ Էի՛սպպ
քէնտի մէյէյինի կէօնտէրիպ Իպէ-
նի Հերովդէսին էլինտէն վէ Նէ-
հուտի գաւմընըն հէր պէքլէտիք-
12 լէրի չէյտէն գուրթարտը : Վէ
մուսահազա էտիպ՝ Ի՛արկոս լա-
գըպլանան Յովհաննէսին անասը
Էի՛արիամընն էլինէ կէլտի , քի
օրատա վաֆիր քիմսէլէր ձեմ՚օ-
13 լուպ՝ Նատուա՝ էտէրլէր իտի : Վէ
ավլունուն գափուսունու չալտը-
ղընտա՝ Ռուվդէ ատընտա պիր
խալայըպ գուլագ վուրմաղա կէչ-
14 տի : Վէ Պեարոսուն սէսինի
տուչմաղըլ՝ սէվինճինտէն գա-
փուչու աչլմատը , իլլա իչէրի
սէչիրտիպ՝ Պեարոսուն գափու-
նուն էօնիւնտէ տուրտուղունու
15 խապէր վէրտի : Վէ օնլար օնա՝
Տէլիլէնիյօրսուն տէտիլէր • օ ի-
սէ՝ պէօյլէ տիր տէյիւ սէօզլունը-
տէ տուրուր իտի • իմտի օնլար՝
Է()նուն մէյէյի տիր տէտիլէր :
16 Պեարոս իսէ տուրմայրպ չալար
իտի • վէ օնլար աչըրգտա՝ օ-
17 նու կէօրիւպ շաշտրլար : Վէ Հէլի

ը Ղուկ. բ. 17։ ԺԳ. 1։ ԺԹ. 32։ իա. 9։ ա Կոր. ԺԲ. 28։ Եփես. գ. 11։
թ Գ. իա. 10։
ժ Գ. Ժ. 19։
ի Սաղ. ՃԻԶ. 1։
ղ Հռով. ԺԹ. 26։ ա Կոր. ԺԶ. 1։ բ Կոր. թ. 1։ դ Գ. ԺԲ. 25։
ղ Գ. ժ. 3. 17։ ԺԱ. 5։
ե Գ. ԺԶ. 26։
բ Սաղ. ԼԳ. 7։ Դան. գ. 28։ ղ. 22։ Եբր. ա. 14։
ի Ցոբ. ե. 19։ Սաղ. ԼԳ. 18. 19։ ԼԴ. 22։ իա. 2։ ղէ. 10։ բ Կոր. ա. 10։ բ Պետ. բ. 9։
Ժ Գ. ԺԹ. 37։
ի Գ. գ. 23։
ը Իա. 5։
ա Մատ. գ. 21։ ի. 23։
բ Եղ. ԺԲ. 14. 15։ իգ. 15։
գ Ցօհ. իա. 18։
Ե Ցն. խը. 16։ Մատ. ԺԲ. 10։
ե Գ. ԺԹ. 16։ ԺԹ. 33։ իա. 40։

իւէ օնլարա սիւքիւթ էթմէյէ իշարէթ էտիպ՝ Լապպէն օնու հապատան նիձէ չըգարտըղընը օնլարա նագլ էթտի. Հէմ՝ պու չէյլէրի Յակոբոսա վէ գարբըն-տաշլարա խապէր էտին տէտի. վէ չըգըպ՝ պիր պաշգա մահալէ կիմ-
18 տի: Վէ կիւնտիւզ օլաուգտա, պետրոս ա՛ձապա նէ օլտու տէ-յիւ՝ ա՛սքէրլէրին պէյնինտէ պիր
19 չօգ վէլվէլէ օլտու: Վէ Հերովդէս օնու արայրպ պուլմամաղըա, պէքձիլերի Լէֆքիւ էտիպ՝ գաթլ օլունմապա էմր էյլէտի. վէ Ինհուտիսթանտան էնիպ կե-սարիատա էյլէնէր իտի:
20 Վէ Հերովդէս Տիւրոսլուլարա վէ Սիդոնլուլարա զարաղ սապա-մագտա իտի. վէ օնլար կէօնիւլ պիրլիյի իլէ օնուն հուզուրունա կէլտիլէր, վէ փատիշահըն խաս օտասը իւզէրինէ օլան Նղլաստոսու գանտըրըպ՝ սուլհ տիլէրլէր իտի.
21 իտի: Վէ պիր մուա՛յէն կիւն-տէ Հերովդէս փատիշահանի էս-վապ կիյինիպ՝ քիւրսիւտէ օթու-
22 րարագ օնլարա խիթապ էտեր ի-տի: Վէ խալգ՝ Ըլլահ սէսի տիր վէ տէյիլ ատէմ աէսի՛ պա-
23 ղըրըր իտի: Վէ անիտե՛ հի՛զ-զէթի Ըլլահա վէրմէտիյի իչիւն Յօնու Լապպէն մէլէյի վուրտու, վէ գուրթլարա եէմ օլտուպ՝ ձա-
24 նը չըգտը: Վէ Ըլլահըն քէ-լամը արթար վէ չօղալըը իտի:
25 Վէ Խառնաբաս իլէ Սօղոս Հըզըպէթի թ-էքմիլ էտիպ Ա՛ար-կոս լաւզպլը Յովհաննէսի տէ-չպէրապէրլէրինձէ ալմապղա՝ Ե-րուսաղէմտէն տէօնտիւլէր:

ՊԵՊ ՅԻ

1 Ոօղոս իլէ Բառնաբասըն Թայիֆէլէրէ կիթմէյէ սէչէլմէլէրի: 7 Սերգիոս Պօ-ղոսուն՝ վէ պիչիւճիս եղիմասըն խու-սուսու: 14 Պօղոսուն՝ Անթաքեատա Ցիսուսուն քրիստոս օլտուղունու վա՛ղ էթմէսի: 42 Թայիֆէլէրին իման էթ-մէսի. 45 վէ եհուտիլէրին զէվգէնիպ քիւֆր էթմէսի. 46 վէ Րէսուլլէրին Թայիֆէլէրէ վա՛ղ էթմէսի: 48 Հայա-թա Թագաւիր օլունմուշ քիմսէլէրին ի-ման էթմէսի:

1 Վէ Ընթաքեատա օլան Անթիո-քիա պա՛զը փէյղամպէրլէր վէ խօճալար վար իտի, եա՛նի Բառ-նաբաս վէ Սիւմէօն անկըլան Շմաւոն վէ Կիւրենալը Ղուկիոս՝ հէմ բուպ՝ պաշը Հերովդէս իլէ պէրապէր պէսլէնմիշ Մանային վէ
2 Սօղոս: Վէ օնլար Լապպա խըզմէթ էտիպ՝ ուրուճ թուրթար-լար իքէն, Րուհ էլ Գուտս տէ-տի քի՝ Դ՛ալա պանա Խառնա-բասը վէ Սօղոսու Հօնլարը տա՛-վէթ էթտիյիմ իչ իչիւն այը-
3 րըն: Ւ՛Օլ զէման օնլար ուրուճ թուրթուպ՝ տուա՛ էթտիքտէն սօնկ-րա՝ էլլէրինի օնլարըն իւզէ-րինէ գօտուլար, վէ սալը վէր-տիլէր:
4 Իմտի Ղունլար Րուհ էլ Գուտս-տան կէօնաէրիլիպ՝ Սէլեւկիա-յա էնտիլէր, վէ օրատան կէ-մի իլէ Կ՛Ղըպրըսա կէչտիլէր:
5 Վէ Սաղամինատա իքէն՝ Ըհու-հուտիլէրին ճէմմա՛թ եէրլէրին-տէ Ըլլահըն քէլամընը վա՛զ է-տէրլէր իտի. վէ Ցովհաննէս
6 տախի խըզմէթճիլէրի իտի: Վէ պիւթիւն ատայը Պափոսատէք տօլաշըպ՝ Խպիւիճիւ վէ եալան վէ յամպէր Բարեյեսու իմինտէ
7 պիր Նէհուտի պուլտուլար. Վի օ՝ ա՛րիփ պիր քիմսէ օլան գա-յիմմագամ Սերգիոս Պօղոս իլէ պէրապէր իտի. պու քիմսէ Խառ-նաբաս իլէ Սօղոսու չաղըրըպ՝ Ըլլահըն քէլամընը տինկլէմէ-
8 իտի: Ըմմա էպիւիճիւ Ե-ղիմաս՝ (չիւն օնուն ատը պէօյ-լէ թէրճիւմէ օլունուր՝) գայիմ-մագամը իմանտան տէօնտիւրմէ-յէ չալըշմաղըա, օնլարա գար-
9 ը Ոօղոս եա՛նի Պօղոս Ա՛ուհ էլ Գուտս-տան տօլուպ՝ օնա կէօզ տիքտի.
10 Վէ տէտի քի՝ Ի՛չ հէր հիլէ իլէ վէ հէր չիրքէթ իլէ տօլու՝ Էչէյթան օղլու՝ հէր սաւագա-թըն տիւշմէնի՝ Թապպէն տօղրու եօլլարընը էյրի էթմէքտէն ֆէ-
11 բաղաթ էթմէ՞զ մի սէն: Վէ չիմ-տի իչիթէ սէնին իւզէրինէ Ի՛ապ-պէն էլի օլաճագ, վէ պիր զէ-մանատէք կիւնէչի կէօրմէզ քէօր

ա Գ. ժա. 27; ժդ. 25; ժե. 35;
բ Գ. ժա. 22-26;
գ Հռով. ժգ. 21;
դ Թու. ը. 14; գ. Թ. 15; իբ. 21; Հռով. ա. 1; Գաղ. ա. 15; բ. 9;
ե Մատ. Թ. 38; գ. ժգ. 25; Հռով. ժ. 15; Եփես. գ. 7, 8; ա Տիմ. բ. 7; բ Տիմ. ա. 11; Եբր. ե. 4;
զ Գ. ը. 6;
է Գ. գ. 35;
ը Խա. 46;
թ Գ. ժբ. 25; ժե. 37;
ժ Գ. ը. 9;
ի Եղ. է. 11; բ Տիմ. գ. 8;
լ Գ. գ. 8;
խ Մատ. ժգ. 38; ՅՕՀ. ը. 44; ա ՅՕՀ. գ. 8;
ծ Եղ. Թ. 3; ա Թագ. ե. 6;

ե Գ. Թագ. ե. 9. 11; ը-զեկ. իէ. 17;
զ Սաղ. ճժե. 1;
է ա Թագ. իե. 38; բ Թագ. իդ. 17;
ը Եա. ծե. 11; Գ. ը. 7; ժթ. 20; Ղող. ա. 6;
թ Գ. ժա. 29, 30;
ժ Խա. 12;
ի Գ. ժգ. 5. 13; ժե. 37;

օլահագարն • վէ անիտէ օնուն իւզերինէ տուման վէ գարանլըգ տիւշտիւ , վէ տօլաշըպ՝ էլինէ եաիրշաճագ ատէմ արար իտի :
12 Օ՛ր զէման գայիմմագամ՝ վագի՝ օլան չէյի կէօրտիւքտէ , Թապ-պըն լի՛ալինտէն հէյրան օլուպ՝ իման կէթիրտի :
13 Վէ Պօղոս հէմ պէրապէրին-ճէ օլանլար Պաֆոստան գալդըպ՝ Պամփիւլիանըն Պէրգէ շէհրինէ կէլտիլէր • ամմա Յովհաննէս օնլարտան այրըլըպ՝ Երուսաղէմէ
14 տէօնտիւ : Վէ օնլար Պէրգէտէն կէչէպ՝ Պիսիդիանըն շէհրէ Ընթաքեայա կէլտիլէր • վէ հշաբաթ կիւնիւնտէ ճէմաա՛թ եէրինէ կի-
15 րիպ օթուրտուլար : Վէ Մով-րան հէմ փէյղամպէրլէր օգուն-տուգտան սօնկրա , ճէմաա՛թ պա-շըլար օնլարա կէօնտէրիպ՝ Ի՛յ գարընտաշ ատէմլէր՝ ըէչիր սիպտէ գավմա պիր նասիհաթ աէօզիւնիւշ վար իսէ , սէօյլէյին տէտիլէր :
16 Վէ Պօղոս գալգտը , վէ ձէլի ի-լէ իշարէթի էյլէյիպ տէտի քի՝ Նա՛ Իսրայէլ ատէմլէրի վէ Ա՛Ըլ-լահտան գօրգանլար՝ տի՛նլէյին :
17 Պու Իսրայէլ գավմին Ըլլահը՝ նպապալարըմըզը սէչտի , վէ գավ-մը Միսըրը տիյարընտա զուր-պէթտէ իքէն եիւճէլթտի , վէ նօնլարը օնտան եիւճէ գօլ իլէ
18 չըգարտը : Վէ Ըգըրգ եըլ գա-տար զէման օնլարը չէօլտէ պէս-
19 լէտի : Վէ Ըհանան տիյարըն-տա եէտի թայիֆէ պօզուպ՝ Քօն-լարըն վիլայէթինի գուրա՝ իլէ
20 օնլարա փայլաշտըրթտը : Վէ պունտան սօնկրա Նաէօրթ եիւղ էլլի եըլ միգտարի՝ Սա՛մու-էլ փէյղամպէրէտէ գատըլար
21 վէրտի : Վէ Ա՛օլ զէմանտան սօնկրա փատիշահ տիլէտիլէր , վէ Ըլլահ օնլարա գըրգ եըլ Քէնիամին սըպ-թընտան Կիս օղլու Սաուղ նամ
22 ատէմի վէրտի : Վէ Նօնու ա՛զլ էտիպ՝ օնլարա փատիշահ տէյիս Դաւիթի գալըրտը , վէ օնուն հագգընա չէհատէթ տախի էտիպ՝ հէմ խթէտիքէրիմի իձրա էտէ-ճէք ըՅեսէ օղլու Դաւիթի՝ ձքէնտի գալպիմ մուվաֆըգ պիր
23 ատէմ պօլտում աէտի : Ա՛պու-նուն զիւրրիյէթինտէն Ըլլահ էվա՛տա կէօրէ Իսրայէլէ Խէլաս
24 Քտիձի Յիսուսու գալտըրտը • Վէ օնուն կէլմէսինտէն էվվել Յով-հաննէս պիւթիւն Իսրայէլ գավ-մընա փէչինճէ թէվպէ վաֆթի-
25 զի վա՛ղ էթմիշ իտի : Վէ Յով-հաննէս՝ հօլունու թէմամ էտէր իքէն տէրիտի • Ֆպէն քիմ իմ զանն ձտէբսինիզ , պէն օ տէյիլ իմ • լաքին իշտէ պէնտէն սօնկրա կէլիյօր օլ զաթ քի՝ պէն օնուն այագ գապըլընը չէօզմէյէ լայըգ
26 տէյիլ իմ : Նա՛ գարընտաշ ա-տէմլէր՝ Ըբրահամ ճինսինին օ-ղուլլարը՝ վէ սիզտէ Ըլլահտան գօրգանլար՝ պու խէլասըն քէլա-
27 մը սիզէ կէօնտէրիլտի : Օ՛ղրա Երուսաղէմտէ սաքին օլանլար վէ օնլարըն հիւքմտարլարը՝ կէրէք Ֆօնու կէրէքը Ֆհէր շաբաթտա օ-գունան փէյղամպէրլէրին սէսլէ-րինի պիլմէտիքլերի իչլուն՝ իւզե-րինէ Ֆհիւքմ էթմէ յիլէ ծէրբը
28 եէրինէ կէթիրտիլէր • Վէ Ֆէօլիւ-մէ հիչ պիր սեպեպ պուլմամըշ-լար իքէնն ՀՊիղատոստան տիլէ-
29 տիլէր քի՝ օ գաթլ օլունա : Վէ Ֆօնուն հագգընա եազըլմըշ օլան-լարըն ճիւմլեսինի թէքմիլ էթ-տիքլէրինտէն սօնկրա , ըաղաճատան էնտիրիպ մէզարա գօտուլար •
30 Ը՛Ըմմա Ըլլահ օնու էօլիւլէրտէն
31 տիրիլթտի • Վէ Ֆգալիլեատան Երուսաղէմէ օնուն իլէ չըգանլա-րա Ֆէօգ կիւնլէր կէօրիւնտիւ , վէ շիմտի Հօնլար գավմա օնուն
32 Հայհիտլէրի տիր : Վէ պիզ Ֆպա-պալարա օլան վա՛տը սիգէ միւժ-
33 տէ էտէրիզ • Օ՛ղրա Ըլլահ օնու՝ Յիսուսու տիրիլթմէք իլէ պիզ օնլարըն էվլատլարընա իճրա էթ-միշ տիր , նիճէ քի իքինճի Ա՛էզ-մուրտա տախի եազըլըղը տըր • Ֆնէն Օղլում սըն , սէնի պու
34 կիւն թէվլիտ էյլէտիմ : Վէ օ-նու էօլիւլէրտէն տիրիլտիպ՝ ար-թըգ չիւրիւքլիյէ տէօնմէյէ-ճէք օլտուղու խուսուսունտա պէօյլէ տէմիշ տիր քի՝ ՖԴաւիթէ օ՛ղտան էմին վա՛տլարը սիզէ
35 վէրէճէյիմ : Օ՛նուն իչլուն զայրի Ա՛էմ-պտաս տախի տէր • Ֆա՛ու-գաատէսինի չիւրիւքլիւք կէօրմէ-

36 յէ գոյվէրմէ յէՃէքսին : Օ՛նրա Դաւիթ քէնտի ա՛սրինտէ Ըլլա-
հըն իրատէթինէ խըզմէթ էթ-
տիքտէն սօնկրա՝ Յոյուտու , վէ
պապալարընա զամմ օլունտու ,
37 վէ չիւրիւքլիւք կէօրտիւ : Ը՛մ-
մա Ըլլահըն չօլ տիրիլմտիյի
քիմսէ՝ չիւրիւքլիւք կէօրմէտի :
38 Ի՛մտի սիզէ մա՛ղլիւմ օլսուն՝ եա՛
գարընտաչ ատէմլէր քի՝ սիզէ
կիւնահլար ա՛ֆիլղը Ղպունուն
վասիթասը իլէ վա՛զ օլունույօր .
39 վէ հէր քիմ իման էտէրսէ ,
Մովսէսին չէրի՛աթը վասիթասը
իլէ սաստըգ չըզմաղա գատիր օ-
մատղընընը՝ Ճիւմլէ չէյլէրտէն՝
պունուն վասիթասը իլէ սաստը
40 չըգար : Ի՛մտի սագընըն քի՝
փէյղամպէրլէրտէ սէօյլէնիլէն
41 չէյ իւզէրինիզէ կէլմէսին . եա՛նի
է՝ Պագրն էյ խօրլայընճըլէր՝ վէ
չաշըն , վէ նապէտիտ օլուն . զիրա
սիզին կիւնլէրինիզտէ պիր իշ իշ-
լէրիմ , պիր իշ քի՝ էյէր սիզէ
պիրի նագլ էտէրսէ , ասլա ինան-
մայասընըզ :
42 վէ չըգտրգլարընտա , ծնլարա
եալվարըրլարըտը քի՝ պու սէօզլէր
օնլարա կէլէճէք չարաթ տախի
43 սէօյլէնէլէր : վէ Ճէմաա՛թ տա-
ղըտգտա , Ի՛սհուտիլէրտէն վէ
ի՛մթիգատը տինէ կէմիշէրտէն չօգ
քիմսէլէր՝ Պօղոսուն վէ Բառնա-
բասըն արտընճա կիթտիլէր . պուն-
լար օնլարա սէօյլէմէ յիլէ՝ Ի՛նլա-
րը Ըլլահըն լութֆունտա սա-
պիթ տուրմազա Ի՛գանտըրըլար ի-
44 տի : վէ կէլէճէք շարաթ կիւ-
նինտէ թագրիպէն պիւթիւն
շէհր՝ Ըլլահըն քէլամընը տինկ-
45 լէմէ յէ Ճէմ՛ օլտուլար : վէ Ի՛ս-
հուտիլէր գալապալըղը կէօրտիւք-
լէրինտէ՝ Հասէտ իլէ տօլտուլար ,
վէ չՊօղոսուն սէօյլէտիյի շէյլէ-
րէ զըտ սէօյլէ յիպ քիւֆր էտէ-
46 րէք գարը սէօյլէրլէր իտի : Ը՛մ-
մա Պօղոս իլէ Բառնաբաս Ճէ-
սարէթի իլէ սէօյլէ յիպ տէտիլէր
քի՝ Ըլլահըն քէլամը ՚էվվէլա
սիզէ սէօյլէնմէք վա՛ճիպ իտի .
Նամմա հիւնքի սիզ օնու րէտտ է-
տիպ՝ քէնտինիզի էպէտի Հայա-
թա լայըգ կէօրմէզլիկինիզ , Դիշ-
թէ Թայիֆէլէրէ տէօնէրիզ :
47 Օ՛նրա Ի՛սպպ պիզէ պէօյլէ էմր
էթմիշ տիր . Ես Լոյէնի Թայիֆէլէ-
րէ ըղըգ գօտուտ քի՝ Թա էէրին
ուՃունատէք էսկ՛սս իհիւն օլա-
48 սըն : վէ Թայիֆէլէր իշհիտպ
սեվինիրլէր իտի , վէ Ի՛սպպըն
քէլամընա Ի՛զէթ վէրիրլէր իտի .
վէ Ո՛հէվ էպէտի հայաթա Թա՛յին
49 օլունմուշլար ինանտրլար : վէ
Ի՛սպպըն քէլամը պիւթիւն սի-
50 յարտա եայրլըրըտը : Ը՛մմա
Ի՛նհուտիլէր՝ Ի՛լթիգատը վէ միւ՛-
Թէպէր գարըլարը վէ շէհրին
ա՛յանլարընը Թա՛ղրիք էմտիլէր ,
վէ ՚Պօղոսուն հէմ Ի՛առնաբասըն
իւզէրինէ գօվալայրլ գալտրը-
տրլար , վէ օնլարը քէնտի սի-
51 նօրլարընտան չըգարտրլար : վէ
Էօնլար այագլարընըն Թօզունու
օնլարա գարշը սիլքիպ՝ Կ՛օնիա-
52 յա կէլտիլէր : վէ շայիրտլէր
՚շազլըգ իլէ վէ Բուհ էլ Կուտս
իլէ տօլարլար իտի :

ՊԱՊ ԺԱ

1 Պօղոս իլէ Բառնաբասըն Գօնեատա գօ-
վալայրը չէ՛քմէլէրի : 7 Պօղոսուն Լիւստ-
բատա անատան տօղմա պիր Թօփալը սա-
ղալմասը իլէ , օրանըն խալգը Րէսուլէ-
րէ ալլահլար տըրլար տէյիւ գուրպանլար
սունանճագ օլտուգլարը : 18 Պօղոսուն
Թաշլանմասը : 20 Պա՛զը քիւլսաչէրտէն
կէչէրէք՝ շայիրտլէրի իմանտա վէ սա-
պլըրտա սապթի էթմէլէրի : 25 Ընթաք-
եայա տէօնիւպ՝ Ըլլահըն օնլար իլէ նէ
էթտիյինի նագլ էթմէլէրի :

1 վէ վագի՝ օլտու քի օնլար
Գօնեատա իքէն , պիրլիքտէ Ի՛ս-
հուտիլէրին Ճէմաա՛թ եէրինէ կի-
րիպ շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի՝ կէ-
րէք Ի՛սհուտիլէրտէն կէրէք Նու-
նանիլէրտէն պիր չօգ խալգ ի-
2 նանտը : Ը՛մմա իմանա կէլմէ յէն
Ի՛սհուտիլէր՝ Թայիֆէլէրին րուհ-
լարընը գարընտաչլարա գարշը
Թահրիք էտիպ՝ Ֆէսաատէ վէրտի-
3 լէր : Ի՛մտի օնլար՝ օնուն լութ-
ֆունուն քէլամընա ՚շէհատէթ
էտէն վէ օնլարըն էլլէրի վասի-
Թասը իլէ ա՛լամէթլէր վէ միւ՛-
Ճիզաթլէր օլմաղա Ֆո՛ւվէն վէրէն
Բապպ իչհւն սէրպէսթ սէօյլէչէ-
րէք՝ վաֆիր զէման էյլէնտիլէր :
4 վէ շէհրին գալապալըղը Ի՛քի
Ֆըրգա օլտու . վէ պա՛զլարը

Լ Ե՛ս . խբ . 6 , խթ . 6 , Ղու.բ.32 ։
Յ գ Թագ.բ. 10 ։ Գ . բ . 29 ։
՚ Գ . բ . 47 ։
Ղ Երեմ.ա. 34 ։ Դան. Թ . 24 ։ Ղու . իգ . 47 ։ ա Ցօհ. բ . 12 ։
՚ Բ Տիմ. գ. 11 ։
Ճ Ես . ծգ . 11 ։ Հռով . գ . 28 ։ բ . 3 ։ Եբր . ե. 19 ։
Ե Մատ . ժ. 14 ։ Մարբ . ա . 5 ։
Ֆ Ես . խԹ . 14 ։ Ամբ . ա . 5 ։
Ի Մատ . ե. 12 ։ Ցօհ . ժզ . 22 ։ գ. բ . 46 ։
Ո Ցիտ . բ . 11 ։ Եբր . ժբ . 15 ։ ա Պետ. ե.12 ։
Ն Գ. ժա 23 ։ ժգ . 21 ։
Շ Գ . ժբ . 6 ։ ա Պետ. դ. 4 ։ Ցուգ . 10 ։
՚ Մատ . ժ. 6 ։ Գ . գ . 26 ։ Խաս.26 ։ Հռով. ա . 16 ։
Չ Եղ . լբ . 10 ։ բ Օր . լբ.21 ։ Ես. Ճե . 5 ։ Մատ. իա. 43 ։ Հռով. ժ . 19 ։
Պ Գ. ժբ. 6 ։ իբ . 28 ։
՚ Մար.ժզ. 20 ։ Եբր . բ . 4 ։

Digitized by Google

Նէհուտիլէը թարաֆընտան՝ պա՛-
զըլարը իսկ Իսռայէլէը թարա-
5 ֆընտան օլտուլար : Վէ թայի-
ֆէլէրին հէմ տէ Նէհուտիլէրին՝
հիւքմտարլարը իւէ պէրապէր
օնլարը Եսէօյմէ յէ վէ թաշլամա-
ղա պիր հիւհիւմիւ օլմաղըլա ,
6 օնլար տուդուպ՝ Յիսայոնիանընն
շէհրլէրի Լիւստրա իւէ Դէրբէ յէ՝
վէ էթրաֆ սէմթլէրէ դաչտը-
լար . վէ օրատա միւժտէ էտէր-
լէր իտի :
7 Վէ Լիւստրատա՝ հիչ ատլա
եիւրիւմտիլ՝ անատընըն րահմին-
տէն թօփալ օլան՝ այագլարը
զա՛յիֆ պիր ատէմ՝ օթուրուր Ի-
8 տի : Պու քիտնէ Պօղոսու՝ սէօյ-
լէրքէն տինկլէր իտի . օ տախի
օնա կէօղ տիքիպ՝ Ներնուն շիֆա
պուլմադա իմանը օլտուղունու
կէօրմէքլէ , պէօյիւք սէս իւէ
9 տէտի քի՝ Եվյագլարըն իւզէ-
րինէ տօղրու գալդ . օ տախի սըչ-
10 րատը , վէ եիւրիւր իտի : Վէ
գալատալըդ Պօղոսուն էյլէտիյի
շէյի կէօրտիւքտէ , սէսլէրինի
գալտըրըպ Յիսայմինէէ տէտիլէր
քի՝ Ըլլահլար ատէմլէր շէքլի-
11 նէ կիրիպ՝ պիզէ էնտիլէր . Վէ
Խառնաբաս Զիւս՝ Պօղոսա տա
սէօզ պաշը օ օլտուղունտան Ներ-
12 մէս չաղըրըրլար իտի : Վէ շէհ-
րին էօնինտէ օլան Վիտս փու-
թունուն քահինի գափուլարըն
էօնինէ պուղալար վէ թաճլար
կէթիրիպ՝ խալգ իւէ պէրապէր
Բգուբպան էթմէքը խոթէր իտի :
13 Ըմմա Խառնաբաս իւէ Պօղոս
Իէսուլէրը իշլէմտիքտէ , Իէսվալ-
լարընը եըղթարըլար , վէ գալապա-
լըղըն իչինէ սըչըպարպ վէ չաղը-
14 րըպ տէրլէր իտի քի՝ Նա՞ տատմ-
լէր՝ եպու շէյլէրի նի՞չինն էտէ-
յօրսունուզ . Նպիզ տախի սիզին
հալընիզտէ օլուպ սիզին կիսլի
ատէմլէր իզ , վէ սիզէ՝ Եպու պա-
թըլ շէյլէրտէն Իկէօյիս վէ նէ-
րի վէ տէնիզի վէ օնլարտա հէպ
օլանը եարատան Նտիրի Ըլլահ
15 տէօնմէ յէ միւժտէ էտէրիզ . Վէ
հօ՝ կէչմիշ տէվրլէրտէ հէպ թա-
յիֆէլէրի քէնտիլէրին եօլլարընը-
16 տա եիւրիւմէ յէ Ֆգոյվէրտի , վէ
լաքին քէնտինի շէհատէթսիզ
գօմայըպ էյլիք էտէրէք՝ Վկէօք-
լէրտէն սիզէ եաղմուրլար վէ
մահտուլտար մէվսիմլէր վէրիպ՝
գալալէրինիզի թատմտան վէ
17 շաղըդտան ատօլտուրտու : Վէ
պունլարը սէօյլէմէքլէ՝ գալապա-
լըղը օնլարա դուրպան էթմէք-
տէն կիւճ իւէ ֆէրաղաթ էթ-
տիրտիլէր :
18 Ըմմա Ընթաքեատան վէ Պօղո-
եատան Նէհուտիլէր կէլտիլէր ,
վէ գալատալըղը գանտրըմտաղըլա՝
Պօղոսու թաշլատըլար , վէ օնու
էօլմիւշ զանն էթմէքլէ՝ շէհրին
տիշարըսընա սիւրիւքլէտիլէր :
19 Լաքին շայիրտալէր օնուն էթրա-
ֆընը ալմաղըլա՝ գալդրպ շէհրին
իչինէ կիրտի . վէ էրթէսի կիւն
Խառնաբաս իւէ պէրապէր Դէր-
բէ յէ չըգտը :
20 Վէ օնլար օլ շէհրտէ Նտճիւլ
վա՛ղ էտիպ՝ տաֆիր քիտնէլէրի
շայիրտ էթտիքտէն սօնկրա ,
Լիւստրայա վէ Պօնեայա վէ Ընն-
21 թաքեայա տէօնտիւլէր . Վէ ի-
մանտա տէվամ էթմէ յէ Ննասի-
հատի վէրէրէք՝ վէ պիզէ Ըլլա-
հընն փատիշահլըղընա չօգ սըդ-
ղէթլէր իւէ կիրմէք կէրէք տիր
Նէէյէրէ՛ շայիրտալէրին ճանլարը-
նը գուվվէթլէնտիրիլէր իտի :
22 Վէ Նօնլար իչլուն հէր քիլի-
սայա իսխդ իյարլար Նտապ էտիպ՝
ուրուճլար իւէ տուա՝ էթտիքտէն
սօնկրա՝ օնլարը իման կէթիրտիք-
լէրի Բատպա իշալէ էթտիլէր :
23 Վէ Պիսխդիատան կէչիպ՝ Պամ-
24 փիւլիայա կէլտիլէր : Վէ Պեր-
գէտէ քէլտը սէօյլէյիպ՝ Ըտալ-
25 եայա էնտիլէր : Վէ օրատան
կէմի իւէ Ընթաքեայա վարտրլար
քի՝ Նօրատան Թէմտմ էթտիքտէրի
իշ իչլուն՝ Ըլլահընն լութֆունա
26 թէսլիմ օլունմուշլար իտի : Վէ
կէլտիքտէրինտէ , քիլիսայը ճէմ՝
էտիպ Ընլահընն օնլարըն վասի-
թասը իւէ հէփ էթտիյի շէյլէրի՝
վէ Ռթայիֆէլէրէ իման գափուսու
27 աչտրղընը խապէր վէրտիլէր : Վէ
օրատա շայիրտալէր իւէ վաֆիր զէ-
ման գալտրլար :

Բ Պ . ժգ. 3։
Գ Բ Տիմ. գ. 11։
Դ Մատ. ժ. 23։
Ե Պ . գ . 2։
Զ Մատ . բ. 10։ թ. 28, 29։
Է Ես . լե. 6։
Ը Պ . բ. 10։ իբ . 6։
Թ Դան . բ . 46։
Ժ Մատ. իզ. 65։
Ի Պ . ժ . 26։
Լ Ցա՛ղ . է . 17։ Ցայտ. ժթ . 10։
Խ ա Թագ . ժբ . 21։ գ Թագ . ժզ. 13։ Երեմ. ժդ. 22։ Ա-մովս. բ. 4։ ա Կոր . բ. 4։
Ծ Ծն. ա.1։ Սաղ . լգ . 6։ ճխզ. 6։ Ցայտ. ժգ. 7։
Կ ա Թես . ա. 9։
Հ Սաղ ձա. 12։ Պ. ժէ. 30։ ա Պետ. գ . 3։
Ձ Պ. ժէ.27։ Հռով . ա. 20։

Ղ Ղեւ . իզ. 4։ բ Օր . ժա.14։ իբ. 12։ Ճոբ . է.10։ Սաղ. կէ.10։ կբ. 9։ ճխէ. 8։ Երեմ.ժգ. 22։ Մատ. է . 45։
Ճ Պ. ժգ. 45։
Յ բ Կոր.ժա. 25։ բ Տիմ. գ . 11։
Ն Պ. ժա.23։ ժգ . 43։
Շ Մատ . ժ. 38։ ժգ.24։ Ղու . իբ . 28.29։ Հռով . բ . 17։ բ Տիմ. բ . 11, 12։ գ . 12։ Տիտ . ա . 5։
Ո Մատ . իբ. 19։
Չ Պ . ժգ. 1. 3։
Պ Պ.ժէ.40։
Ջ Պ. ժէ. 4. 12։ իա 19։
Ռ Կոր.ժգ. 9։ բ Կոր . բ.12։ Կող. դ.3։ Ցայտ. գ . 8։

Digitized by Google

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սիւնեցի խուսուսունտա ա՛զիմ իմթիլաֆ զուհր էթտիյի ։ 6 Րհսուլներին պու խուսուսատա միւշավերէ էթտիքլերի , 22 վէ քէնտիլերին պու խուսուսատա հիւքմունիւ՝ մէքթուպլեր իլէ քիլնասլերէ կէօնտերմիլերի ։ 36 Պօղոս իլէ Բառնաբասըն գարընտաշլարը պիրլիքտէ զիյարէթ էթմէյէ միւհաղազ էտեր էքէն , արաարընա իմթիլաֆ տիւշիւպ՝ պիրի պիրինտէն այրըլմասը ։

1 Վ է Յէհուտիմթանտան պա՛զը քիմնէլէր էնիպ գարընտաշլարա լթա՛լիմ էտերլէր իտի քի՝ Բ յէր Պովսէսին ա՛յնի իւզրէ եսիւնէմէթ օլմազանընը, գուրթուլամազ

2 սընըզ : Իմտի Պօղոս հէմ Բառնաբասն օնլար իլէ չօգ նիզա՛ վէ միւպահէսէլերի օլմաղընա , գարար գընլարընա քի՝ պու մէսէլէ իչիւն Պօղոս իլէ Բառնաբաս վէ արալարընտան պա՛զը սայիր քիմսէլէր Երուսաղէմ Բէսուլներէ վէ

3 իմթիյարլարա չըգալար : Իմտի օնլար քիլնաստէն կէօնտերիլտիքտէ , փիւնիկէտէն վէ Պամարիատան կէչէրլերիի , վէ Հթալիֆէլերին իմանա կէլմէսինի նագէ էտերէք՝ հէփ գարընտաշլարա պէօյիւք շադընգ վէրիրլէր իտի :

4 Վ է Երուսաղէմ եկիթ իշտիքբլերինտէ՝ քիլնաստան վէ Բէսուլներտէն վէ իմթիյարլարտան գապուլ օլունտուլար , վէ Էլլահընն օնլարընն վասիթասը իլէ էթտիյի չէյլերին հէփսինի նագէ էյլէ-

5 տիլէր : Վ է փարիսեցիլերին մեղհէպնտէն իման կէթիրէն պա՛զ քիմնէլէր դալդըգ տէտիլեր քի՝ Ընօնլարը սիւննէթ էթմէ՛կ վէ Պովսէսին չէրի՛աթընը սազլամա. զա թէնապհ էթմէ՛կ կէրէք տիր :

6 Իմտի Բէսուլներ վէ իմթիյարլար՝ պու սէօզ հագգընտա միւտահաղա էթմէ՛կ ճէմ՝ օլտուլար :

7 Վ է չօգ միւպահէսէ օլտուգտան սօնկրա , Պևարոս գալդըգ օնլարա տէտի քի՝ Ընա՛ գարընտաշ ատէմլէր՝ իչիմիզտէ Էլլահ գատիմ կիւնէլէրտէ սէչտի քի՝ թաւիֆէլեր Ինճիլին քէլամընը պէնիմ աղզընտան իշիտիպ իման կէթիրէլեր տէյիւ սիզ էյի

8 պիլիրսինիզ : Վ է Ֆգալալլերի պիլէն Էլլահ՝ հրուհ էլ Գուտսու պիզէ վէրտիյի կիպի օնլարա տա վէրմէքլէ՝ օնլարա չէհատէթ

9 էյլէտի : Վ է Լպիզիմ իլէ օնլարընն արասընտա հիչ պիր ֆարգ էթմէ՛յիպ՝ օնլարընն գալպլերինի

10 իման իլէ Եփաքէտի : Իմտի հալա Ֆշայիրտլերին պէյնունա՝ կէրէք պապալարընմըզընն կէրէք քէնտիզինն կէօթիւմէ՛յէ դատիր օլմատընըզ պիր պէյնունտու րուգ գօյմազ իլէ նի՞չինն Էլլահը

11 իմթիհան էտերսինիզ : Լաքին կինանընըզ քի՝ Լապպ Յիսուսուն լուֆթու իլէ պիզ տապի օնլար կիպի գուրթուլաճաղըզ :

12 Վ է պիւթիւն ճէմաա՛թ սիւքիթ էտիպ Բառնաբաս իլէ Պօղոսուն՝ Էլլահընն օնլարընն վասիթասը իլէ հթայիֆէլերտէ էթտիյի հէփ ա՛յամէլլերի վէ միւ՛ճիզաթլերի նագէ էթտիքլերին-

13 նի տինկլէրլէր իտի : Վ է օնլար սիւքիթ էթտիքտէն սօնկրա , Յ Յակոբոս ճէվապ էտիպ տէտի քի՝ Նա՛ դարընտաշ ա-

14 տէմլէր՝ պէնի տինկլէյին . ՂՒմէօն Էլլահընն թապիֆէլերտէն քէնտի իսմինէ զամ ալտաղա էվվէլա նիճէ զիյարէթ էթտիյի-

15 նի նագէ էթտի : Վ է պունա փէյղամպէրլէրին սէօզլէրի մութապըգ տըր , նիճէ քի եազըլ-

16 մըշ տըր . Ֆպունտան սօնկրա տէօնէճէյիմ , վէ Դաւիթին տիւշմիւշ չատըրընը թէքրար պինա էտճէյիմ , վէ օնուն եըղըլմըշ եէրլէրինի թէքրար պինա էտճէյիմ , վէ օնու թէքրար գուճէյիմ ,

17 րաճաղըմ . Թու քի ատէմլէրին պագիլէրի՝ վէ պէնիմ իսմիմ չօղ իւզէրինտէ չաղրըլսըն հէփ Թա-յիֆէլեր Եապպը արայալար՝ տէյօր հէփ պունլարը իճրա էտին

18 Եապպ : Էլլահա էզէլտէն պէրու հէփ քէնտի ա՛մէլլէրի մա՛լիմ

19 տիւր : Օնուն իչինն Ֆպէն միւնասիպ կէօրիւրիւմ քի՝ Թայիֆէլերտէն Էլլահա տէօնէնլերէ սըզ-

20 լէթ վէրմէ չէլիմ . Լաքին օնլարա՝ Ֆփութլարընն մուրտարլըգլարընտան վէ ազնատան վէ պօղուլմուշտան վէ Ֆգանտան կէ-

էրի տուրալար տէչիւ մէքթուպ

ա Գաղ . բ . 12 ։
բ Ծն . ժէ . 10 ։ Ղու . ժբ . 3 ։
գ Ցօհ . է . 22։ Խա.5։ Գաղ . է . 2։ Փիլ . գ . 2։ Կող . բ . 8 . 11. 16։
դ Գաղ . բ . 1։
ե Հռով.ժե. 24։ ա Կոր. ժգ . 6.11։
զ Պ.ժգ.26։
է Խա . 12 ։ Պ.ժգ.26։ Իա . 19 ։
ը Խա . 1 ։
թ Պ . ժ . 20։ ժա . 12 ։
ժ ա Մն . իբ . 9 ։ Պ . ա . 24 ։
ի Պ . ժ 44։
լ Հռով . ժ . 12 ։
խ Պ . ժ . 15. 28 . 43։ ա Կոր . ա . 2։ ա Պետ . ա . 22 ։
ծ Պատ.իգ. 4։ Գաղ . է . 1 ։
կ Հռով . գ . 24։ Եփես. բ.8։ Տիտ. բ . 11 ։ գ . 4 , 5 ։
հ Պ.ժգ.26։
ձ Ա մ ով.թ. 11 , 12 ։
ղ Պագ՝ Խա. 28։
ճ ա Թես.ա. 9 ։
մ Ծն . լե . 2։ Եզ . ի . 3 . 23։ Եզեկ . ի . 30 ։ ա Կոր . բ . 1։ ժ . 20 . 28։ Ցայտ . բ . 14 . 20 ։
յ Ա Կոր.զ. 9.18։ Գաղ . է . 19 ։ Եփես. է . 3։ Կող . գ 5։ ա Թես. գ . 3։ ա Պետ. դ . 3 ։
ն Ծն . Թ.4։ Ղեւ . դ . 17 ։ բ Օր . ժբ.16 23։

Digitized by Google

21 հազալըմ : Օ՚իրա Պովսէսին՝ էաքի տէվլէրտէն պէրու՝ հէր
ընչհրտէ վա՚զ էտէնլէրի վար ։
ե Պ. ժգ.15. 27 ։ Ուչիւնքի հէր շաբաթ կիւնիւնտէ
ճէմաա՚թի եէրլէրինտէ օգուտնուր :
22 Օլ զէման Իէսուլլէրէ վէ
իսթիյարլարա՝ պիւթիւն քիւլ-
սա իլէ պէրապէր միւնասիպ կէօ-
րիւնտիւ քի՝ իչլէրինտէն սէչիլին
ատէմլէրի է՚նէ գարընտաշլարտա
պ Պ. ա. 23։ իլէրտէ օլան Պարսաբա լա-
գըպլանան Յուդայը վէ Հիզա-
յը՝ Պօղոս վէ Խառնաբաս իլէ
պէրապէր Ընթաքեայա կէօնտէ-
23 րէլէր : Վէ օնլարըն եէտի իլէ
պու չէյլէրի եազարլար . Իէ-
սուլլէրտէն վէ իսթիյարլարտան
վէ գարընտաշլարտան՝ Ընթաք-
եատա վէ Անիւրիատա վէ Կիլի-
կիատա Թայիֆէլէրտէն օլան դա-
րընտաշլարա սէլամ օլուննուր :
24 Ձիւն քի իշլէթտիք քի՝ պիզտէն
ե Խա . 1 ։ Նպա՚զը քիմսէլէր չըգրպ սիւն-
Գաղ. բ. 4։ նէթ օլմազա վէ չէրիա՚թը սազ-
է. 12։ Տիտ. ա. 10, 11։ լամազա Լաչ՚ ոչ՚ տէյէրէք՝ ճան-
լարընըզը պօղուպ սիզի սէօզլէր
իլէ պուլանտընըր յօրլար , պիզ իսէ
25 օնլարա Թէնպիհ էթմէմիշիզ . Պիզ
կէօնիւլ պիրլիք իլէ ճէմ՚ օլուպ՝
պիզէ միւնասիպ կէօրիւնտիւ քի՝
ա Պ.ժգ.50։ ժգ . 19։ ա Կոր . ժէ . 30։ բ Կոր. ժա.23.26։ 26 սէչիլին ատէմլէրի՝ Ա՚ստպրմըզ
Յիսուս Քրիստոսուն իսմի ուղ-
րունա ճանլարընը զօյան ատէմ-
լէր իլէ է՚նէ սէվկիւլիւլէրիմիզ
Խառնաբաս վէ Պօղոս իլէ պէ-
27 րապէր սիզէ կէօնտէրէլիմ : Իմ-
տի Յուդայը վէ Հիզայը կէօն-
տէրտիք քի՝ օնլար տախի սէօզ
իլէ Հէման պու չէյլէրի նագլ
28 էտէլէր : Օ՚իրա Բուհ էլ Կուտ-
սա Հէմ պիզէ միւնասիպ կէօրիւն-
տիւ քի՝ սիզին իւզէրինիզէ պու
իգթիզալը չէյլէրտէն մա՚տա զայ-
ա Խա . 20 ։ Պ. Իա. 25, Ցայտ . բ . 14 . 20 ։ Վ Ղեւ. ժէ. 14 ։ 29 րի նիւք զօնմայա . Ե՚նի՚ փուր-
լարա գուբպան օլուննուրշ չէյ-
լէրտէն վէ Ղանտան վէ պօ-
ղուլմուշտան վէ զինաւտան կէրի
տուրասընըզ . վէ քէնտիլէրինի-
զի պու չէյլէրտէն կէօզլէթմէ-
քիլէ , էյի էտէճէքսինիզ . սաղ
օլուն :
30 Իմտի օնլար սալը վէրիլտիք-
տէ՝ Ընթաքեայա կէլտիլէր , վէ
ճէմաա՚թը թօփլապը՝ մէքթու-
31 պու վէրտիլէր : Օնլար տա օ-
գուտուգտա՝ թէսէլլիտէն էօթիւ-
32 րիւ շազ օլտուլար : Չէմ Յու-
դա իլէ Հիզա քէնտիլէրի տախի
փէյղամպէրլէր օլմազլա՝ Ա՚չօգ
քէլամ իլէ գարընտաշլարա թէ-
սէլլի վէրտիլէր , վէ գավիլէտիլէր :
33 Վէ պիր զէման էյլէնտիքտէն սօնկ-
րա , Ա՚գարընտաշլարտան սէլամէթ
իլէ Իէսուլլէրէ սալը վէրիլտիլէր :
34 Ընմա Հիզայա միւնասիպ կէօ-
35 րիւնտիւ քի՝ օրատա գալա : Վէ
բ Պօղոս իլէ Խառնաբաս Ընթաք-
եատա էյլէնիրլէր իսի , վէ չօգ
գ Պ . ժգ. 1։ զայրի քիմսէլէր իլէ պէրապէր
Բապպէն քէլտիքը թա՚լիմ էտէ-
րէք միւժտէ վէրիրլէր իսի :
36 Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնկրա
Պօղոս Խառնաբասա տէտի քի՝
Գալա տէօնիւպ Բապպէն քէ-
լամընը չօլ վա՚զ էթմիյիմիզ
– Պ. ժգ . 4. 13, 14. 51։ ժգ . 1 . 6. 23 , 24 ։ ե Պ. ժբ.12. 25 ։ ժգ. 5։ Կող. դ. 10։ բ Տիմ. գ. 11։ Փիլմ. 24 ։ զ Պ. ժգ.13։ –հէր պիր չէնրտէ գարընտաշ-
լարըն նէ հալտէ օլտուգլարընը
37 զիյարէթի էտէլիմ : Վէ Խառնա-
բաս Ա՚րկոս անկլյան Յովհան-
նէսի պէրապէրը ալմազ իսթէր
38 իսի : Պօղոս իսէ՝ Պամֆիլիա-
տան օնլարտան այրըլըպ պիլէ-
էրինէ իլէ կէլմէյէն քիմսէյի
պէրապէրը ալմազա լայըգ սայ-
39 մատը : Իմտի նիզա՚ օլտու , չէյ-
լէ քի պիրիպիրինտէն այրըլտը-
լար , վէ Խառնաբաս Ա՚րկոսու
ալըպ՝ կէմի իլէ Գըպրըսա վար-
40 ար : Պօղոս տախի Հիզայը սէ-
չիպ՝ ե գարընտաշլարտան Ընլա-
հրն ի՚նայէթինէ իշալէ օլուն-
41 տուգտան սօնկրա չըգտը : Վէ
Անիւրիայը հէմ Կիլիկիայը տօլա-
շըպ՝ զ քիլիսալէրի սապիթ էտէր
իսի :

ե Պ. ժգ. 21։ ժբ . 23 ։
բ ա Կոր.ժգ. 11 ։ Եբր . ժա . 31 ։
գ Պ . ժգ. 1։

ՊԸՊ ՀՕ.

1 Պօղոսուն Տիմոթէոսու սիւննէթ էթ-
մէսի ։ 7 Բուհ էլ Գուտսուն օնու պիր
մէմլէքէթտէն պիր ղայրի մէմլէքէթէ տա՚-
վէթ էթմէսի ։ 14 Պօղոսուն Լիդիայը ի-
մանա տէօնտէրմէսի ։ 16 Փալճըրըգ բու-
հունտան զապթ օլունմուշ պիր գըզը
օնտան խէյաս էթմէսի ։ 19 Պաւնուն ի-
չիւն Շիղա իլէ պէրապէր տէօյիւլիւպ
հապսէ աճըլմալարը ։ 26 Հապսըն գա-
փուլարը աչըլտըզը ։ 31 Ջընտան պէք-
ճիսինին իման էթմէսի , 37 վէ օնլարըն
ազատ օլմասը ։

Digitized by Google

1 Ա Ջ Պաղբէհյ հեմ Լիւստրայա եէթիլտի • վէ իմձե օրատա ԲՅիմոթէոս իսմինտե պիր շայիրտ վար իտի, քի էիմանե կէվրիշ պիր Ենհուտի գարընըն օղլու օլուպ՝
2 պապասը Ենունանի իտի • Պունա՝ Լիւստրատա վէ Կոնեատա օլան գարընտաշլարտան էէյի շէհա-
3 տէթ օլունուր իտի : Պօղոս իս-թէտի քի՝ պու պէրապէրինճէ չըգա • վէ օղ մահալլէրտե օլան Ենհուտիլէրին սէպէպինտէն՝ Եօ-նու ալըպ սիւննէթլէտի, զիրա օնուն պապասը Ենունանի իտիյի-
4 նի հէփսի պիլնիրլէր իտի : Ա Ջ շէհրլէրտէն կէչէրլէրբէն, օնլա-րա՝ ՀԱրուսաղէմտե օլան Լէսուլ-լէրտէն վէ իսթիյարլարտան միւ-նասիպ կէօրիւնէն փարզլարը՝ հրքզ էտէլէր տէյիւ ըսմարլարլար-
5 իտի : Եհմտի քիլիսալէր իման-տա սապիթ օլարագ՝ հէր կիւն սայըտա արթարլար իտի :
6 Ա Ջ փռիւգիատան հէմ Գա-ղատիա տիյարընտան կէչէպ՝ օն-լար Ասիատա քէլմէմ սէօյլէմէյէ Րուհ էլ Գուստոսան մէն՝ օլուն-
7 մաղըլա, Միսիայա կէլնիպ Բիւ-թանիայա ծողօու կիթմէյէ չա-լըշըրլար իտի • վէ Րուհ օն-
8 լարը գօյվէրմէտի : Ա Ջ Մի-սիատան կէչէպ՝ ԸՏրովադայա էն-
9 տիլէր : Ա Ջ Պօղոսա կէճէ իլէ պիր բիչայա կէօրիւնտիւ • Մ՝ակեդոնիալը պիր ատէմ տու-րուպ վէ օնա եալվարըպ Մ՝ակե-դոնիայա կէչէպ պիզե եարըմ-
10 էյլէ տէր իտի : Ա Ջ բիչայը կէօրտիւքտէ, անիւտ Ժ՝Մակեդո-նիայա չըդմագ իսթէտիք • չիւն քի Բապպ պիզի օնլարա վա՛զ էթմէյէ չաղըրմըշ տըր տէյիւ անկլատըդ :
11 Իմտի պիզ Տրովադատան աչը-լըպ՝ ծօսամօղու Սամօթրակէյէ կիթմիտիք, վէ էրթէսի կիւն Նէա-
12 պօլիսէ, օրատան տախի Մա-կեդոնիա սէմթինին պաշ շէհրի՝ նագլի իսքեան օլունմուշ մահալ օլան Էֆիլիպպէյէ վարըպք • վէ պու շէհրտէ պիր գաչ կիւն էյ-
13 լէնտիք : Ա Ջ շաբաթ կիւնինճտէ շէհրտէն տիշարը ըրմաղընն եանը-նա չըգարդ՝ քի՝ օրատա ա՛տէթա տուա՝ գըլընը իտի • վէ օթուրուպ՝ ճեմ՝ օլունմուշ գարըլարա սէօյ-
14 լէր իտիք : Ա Ջ Թիւատիր շէհ-րինտէն իսքէրլէթի սաթան՝ Ըն-լահա ի՛թիդատ էտէն Լիդիա նամ պիր գարը տինկլէր իտի • վէ Լ՝ապպ պունուն գալպինի աչտը քի՝ Պօղոստան սէօյլէնիլէն շէյ-
15 լէրէ տիգգաթ էտէ : Ա Ջ քէն-տիսի հեմ էվի վաֆթիզ օլմագ ի-լէ , եալվարըպ՝ Ենյէր պէնի Տապ-պա էմին սայտընըզ իսէ էվինճ կիրիպ գալընը տէտի • վէ Էպիզե-
16 զօր էթտի : Ա Ջ վագի՝ օլտու քի՝ պիզ տուա՛-յա կիտէրքէն, պիզե Ֆալճըլըզ բուհու օլան պիր գըզ բասթ կէլտի քի՝ Ֆալճըլըզ էթմէսի իլէ աղալարընա չօգ քեար կէ-
17 թիրիր իտի : Պու գըզ Պօղո-սունն վէ պիզիմ արտընմըզճա տիւ-շիպ չաղըրարագ՝ Պու ատէմլէր՝ Ա՛լլահ Ֆ՝ատա՛լանըն գուլլարը տըր քի պիզե խէլաս եօլու վա՛զ է-
18 տէրլէր տէր իտի : Ա Ջ պունու չօգ կիւնլէրճէ էտէրիտի • վէ Պօ-ղոս հրձա՛ճիզ օլուպ տէօնտիւ , վէ բուհա՝ Սանա Յիսուս Ա՛րիս-տոսուն իսմի իլէ էմր էտէրիմ քի օնտան չըգասըն տէտի • վէ
19 Ֆօլ սաա՛թ չըդտը : Ա Ջ Ըօնուն աղալարը՝ քեարլարընըն իւմիտի քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ , ՖՊօ-ղոսու վէ Շիղայը թուռթուպ՝ Ֆփազարա հիւքմտարլարա սիւ-
20 րիւքէտիլէր : Ա Ջ օնլարը սէր-տարլարընն եանընա կէթիրիպ տէ-տիլէր քի՝ Պու ատէմլէր Ենհու-տի իքէն՝ Ոչէհրիմիզի ալեթիւսթ
21 էտէյօրլար • Ա Ջ պիզ Թօմալը-լար իքէն, պիզե գապուլ վէ ա՛-մէլ էթմէյէ ճայիզ օլմայան ա-
22 յինէէր վա՛զ էտէրլէր : Ա Ջ գա-լապալըգ օնլարընն իւզէրինէ հիւ-ճիւմ էյլէտի, վէ սէրտարլար օնլարընն էսվապլարընըն ըզթըպպ՝ Ֆտէօյիւլմէյէ էմր էտէրլէր իտի :
23 Ա Ջ օնլարա չօգ տէյնէք չալ-տըգտան սօնկրա՝ զընտանա ա-թըպ զընտան պէքճիսինէ էմր էթտիլէր քի՝ օնլարը տիգգաթ
24 իլէ սագլայա • Ա Ջ մէզքիւր պէօյ-լէ պիր թէնպիհ ալմաղըա , օն-

ա պ. ժդ. 6։
բ պ. ժթ. 22։Հռով. ժգ. 21։ ա Կոր. դ. 17։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Տիմ. ա. 2 ։ բ Տիմ. ա. 2։
է բ Տիմ. ա. 5 ։
ը պ. ջ. 3 ։
թ ա Կոր. թ. 20 ։ Պագ՝ Գաղ. բ. 3։ ե. 2 ։
ժ պ. ժե. 28, 29 ։
ի պ. ժե. 41։
ձ բ Կոր. բ. 12։ բ Տիմ. դ. 13 ։
ղ պ. ժ. 30։
ճ բ Կոր. բ. 13 ։
յ Փիլ. ա. 1։
ն ՚Ղուկ. իդ. 45։
շ Ծն. ժթ. 3։ Լգ. 11։ Դատ. ժթ. 21 ։ Ղուկ. իդ. 29 ։ Եբր. ժգ. 2 ։
չ ա Թագ. իը. 7։
ո պ. ժթ. 24։
հ Պագ՝ Մար ա. 25. 34։
ղ Մար. ժշ. 17 ։
ճ պ. ժթ. 25, 26 ։
մ բ Կոր. ջ. 5 ։
յ Մատ. ժ. 18 ։
ն գ Թագ. ժը. 17։ պ. ժէ. 6։
շ Ա Կոր. ժգ. 25։ Ա Տես. ա. 9։ Ա Տիմ. ա. 4։ Տիտ. ա. 14։ Ա Պետ. ա. 18։ Յհ. ա. 4։ Յհ. ե. 1։ Յհ. ե. 13։ Յհ. ե. 20։ Յհ. ե. 21։ Յհ. ե. 24։ Յհ. ե. 25։ Յհ. ե. 26։ Յհ. ե. 27։ Յհ. ե. 28։ Յհ. ե. 29։ Յհ. ե. 30։ Յհ. ե. 31։ Յհ. ե. 32։ Յհ. ե. 33։ Յհ. ե. 34։ Յհ. ե. 35։ Յհ. ե. 36։ Յհ. ե. 37։ Յհ. ե. 38։ Յհ. ե. 39։ Յհ. ե. 40։ Յհ. ե. 41։ Յհ. ե. 42։ Յհ. ե. 43։ Յհ. ե. 44։ Յհ. ե. 45։ Յհ. ե. 46։ Յհ. ե. 47։ Յհ. ե. 48։ Յհ. ե. 49։ Յհ. ե. 50։ Յհ. ե. 51։ Յհ. ե. 52։ Յհ. ե. 53։ Յհ. ե. 54։ Յհ. ե. 55։ Յհ. ե. 56։ Յհ. ե. 57։ Յհ. ե. 58։ Յհ. ե. 59։ Յհ. ե. 60։ Յհ. ե. 61։ Յհ. ե. 62։ Յհ. ե. 63։ Յհ. ե. 64։ Յհ. ե. 65։ Յհ. ե. 66։ Յհ. ե. 67։ Յհ. ե. 68։ Յհ. ե. 69։ Յհ. ե. 70։ Յհ. ե. 71։ Յհ. ե. 72։ Յհ. ե. 73։ Յհ. ե. 74։ Յհ. ե. 75։ Յհ. ե. 76։ Յհ. ե. 77։ Յհ. ե. 78։ Յհ. ե. 79։ Յհ. ե. 80։ Յհ. ե. 81։ Յհ. ե. 82։ Յհ. ե. 83։ Յհ. ե. 84։ Յհ. ե. 85։ Յհ. ե. 86։ Յհ. ե. 87։ Յհ. ե. 88։ Յհ. ե. 89։ Յհ. ե. 90։ Յհ. ե. 91։ Յհ. ե. 92։ Յհ. ե. 93։ Յհ. ե. 94։ Յհ. ե. 95։ Յհ. ե. 96։ Յհ. ե. 97։ Յհ. ե. 98։ Յհ. ե. 99։ Յհ. ե. 100։ Յհ. ե. 101։ Յհ. ե. 102։ Յհ. ե. 103։ Յհ. ե. 104։ Յհ. ե. 105։ Յհ. ե. 106։ Յհ. ե. 107։ Յհ. ե. 108։ Յհ. ե. 109։ Յհ. ե. 110։ Յհ. ե. 111։ Յհ. ե. 112։ Յհ. ե. 113։ Յհ. ե. 114։ Յհ. ե. 115։ Յհ. ե. 116։ Յհ. ե. 117։ Յհ. ե. 118։ Յհ. ե. 119։ Յհ. ե. 120։ Յհ. ե. 121։ Յհ. ե. 122։ Յհ. ե. 123։ Յհ. ե. 124։ Յհ. ե. 125։ Յհ. ե. 126։ Յհ. ե. 127։ Յհ. ե. 128։ Յհ. ե. 129։ Յհ. ե. 130։ Յհ. ե. 131։ Յհ. ե. 132։ Յհ. ե. 133։ Յհ. ե. 134։ Յհ. ե. 135։ Յհ. ե. 136։ Յհ. ե. 137։ Յհ. ե. 138։ Յհ. ե. 139։ Յհ. ե. 140։ Յհ. ե. 141։ Յհ. ե. 142։ Յհ. ե. 143։ Յհ. ե. 144։ Յհ. ե. 145։ Յհ. ե. 146։ Յհ. ե. 147։ Յհ. ե. 148։ Յհ. ե. 149։ Յհ. ե. 150։ Յհ. ե. 151։ Յհ. ե. 152։ Յհ. ե. 153։ Յհ. ե. 154։ Յհ. ե. 155։ Յհ. ե. 156։ Յհ. ե. 157։ Յհ. ե. 158։ Յհ. ե. 159։ Յհ. ե. 160։ Յհ. ե. 161։ Յհ. ե. 162։ Յհ. ե. 163։ Յհ. ե. 164։ Յհ. ե. 165։ Յհ. ե. 166։ Յհ. ե. 167։ Յհ. ե. 168։ Յհ. ե. 169։ Յհ. ե. 170։ Յհ. ե. 171։ Յհ. ե. 172։ Յհ. ե. 173։ Յհ. ե. 174։ Յհ. ե. 175։ Յհ. ե. 176։ Յհ. ե. 177։ Յհ. ե. 178։ Յհ. ե. 179։ Յհ. ե. 180։ Յհ. ե. 181։ Յհ. ե. 182։ Յհ. ե. 183։ Յհ. ե. 184։ Յհ. ե. 185։ Յհ. ե. 186։ Յհ. ե. 187։ Յհ. ե. 188։ Յհ. ե. 189։ Յհ. ե. 190։ Յհ. ե. 191։ Յհ. ե. 192։ Յհ. ե. 193։ Յհ. ե. 194։ Յհ. ե. 195։ Յհ. ե. 196։ Յհ. ե. 197։ Յհ. ե. 198։ Յհ. ե. 199։ Յհ. ե. 200։ Յհ. ե. 201։ Յհ. ե. 202։ Յհ. ե. 203։ Յհ. ե. 204։ Յհ. ե. 205։ Յհ. ե. 206։ Յհ. ե. 207։ Յհ. ե. 208։ Յհ. ե. 209։ Յհ. ե. 210։ Յհ. ե. 211։ Յհ. ե. 212։ Յհ. ե. 213։ Յհ. ե. 214։ Յհ. ե. 215։ Յհ. ե. 216։ Յհ. ե. 217։ Յհ. ե. 218։ Յհ. ե. 219։ Յհ. ե. 220։ Յհ. ե. 221։ Յհ. ե. 222։ Յհ. ե. 223։ Յհ. ե. 224։ Յհ. ե. 225։ Յհ. ե. 226։ Յհ. ե. 227։ Յհ. ե. 228։ Յհ. ե. 229։ Յհ. ե. 230։ Յհ. ե. 231։ Յհ. ե. 232։ Յհ. ե. 233։ Յհ. ե. 234։ Յհ. ե. 235։ Յհ. ե. 236։ Յհ. ե. 237։ Յհ. ե. 238։ Յհ. ե. 239։ Յհ. ե. 240։ Յհ. ե. 241։ Յհ. ե. 242։ Յհ. ե. 243։ Յհ. ե. 244։ Յհ. ե. 245։ Յհ. ե. 246։ Յհ. ե. 247։ Յհ. ե. 248։ Յհ. ե. 249։ Յհ. ե. 250։ Յհ. ե. 251։ Յհ. ե. 252։ Յհ. ե. 253։ Յհ. ե. 254։ Յհ. ե. 255։ Յհ. ե. 256։ Յհ. ե. 257։ Յհ. ե. 258։ Յհ. ե. 259։ Յհ. ե. 260։ Յհ. ե. 261։ Յհ. ե. 262։ Յհ. ե. 263։ Յհ. ե. 264։ Յհ. ե. 265։ Յհ. ե. 266։ Յհ. ե. 267։ Յհ. ե. 268։ Յհ. ե. 269։ Յհ. ե. 270։ Յհ. ե. 271։ Յհ. ե. 272։ Յհ. ե. 273։ Յհ. ե. 274։ Յհ. ե. 275։ Յհ. ե. 276։ Յհ. ե. 277։ Յհ. ե. 278։ Յհ. ե. 279։ Յհ. ե. 280։ Յհ. ե. 281։ Յհ. ե. 282։ Յհ. ե. 283։ Յհ. ե. 284։ Յհ. ե. 285։ Յհ. ե. 286։ Յհ. ե. 287։ Յհ. ե. 288։ Յհ. ե. 289։ Յհ. ե. 290։ Յհ. ե. 291։ Յհ. ե. 292։ Յհ. ե. 293։ Յհ. ե. 294։ Յհ. ե. 295։ Յհ. ե. 296։ Յհ. ե. 297։ Յհ. ե. 298։ Յհ. ե. 299։ Յհ. ե. 300։ Յհ. ե. 301։ Յհ. ե. 302։ Յհ. ե. 303։ Յհ. ե. 304։ Յհ. ե. 305։ Յհ. ե. 306։ Յհ. ե. 307։ Յհ. ե. 308։ Յհ. ե. 309։ Յհ. ե. 310։ Յհ. ե. 311։ Յհ. ե. 312։ Յհ. ե. 313։ Յհ. ե. 314։ Յհ. ե. 315։ Յհ. ե. 316։ Յհ. ե. 317։ Յհ. ե. 318։ Յհ. ե. 319։ Յհ. ե. 320։ Յհ. ե. 321։ Յհ. ե. 322։ Յհ. ե. 323։ Յհ. ե. 324։ Յհ. ե. 325։ Յհ. ե. 326։ Յհ. ե. 327։ Յհ. ե. 328։ Յհ. ե. 329։ Յհ. ե. 330։ Յհ. ե. 331։ Յհ. ե. 332։ Յհ. ե. 333։ Յհ. ե. 334։ Յհ. ե. 335։ Յհ. ե. 336։ Յհ. ե. 337։ Յհ. ե. 338։ Յհ. ե. 339։ Յհ. ե. 340։ Յհ. ե. 341։ Յհ. ե. 342։ Յհ. ե. 343։ Յհ. ե. 344։ Յհ. ե. 345։ Յհ. ե. 346։ Յհ. ե. 347։ Յհ. ե. 348։ Յհ. ե. 349։ Յհ. ե. 350։ Յհ. ե. 351։ Յհ. ե. 352։ Յհ. ե. 353։ Յհ. ե. 354։ Յհ. ե. 355։ Յհ. ե. 356։ Յհ. ե. 357։ Յհ. ե. 358։ Յհ. ե. 359։ Յհ. ե. 360։ Յհ. ե. 361։ Յհ. ե. 362։ Յհ. ե. 363։ Յհ. ե. 364։ Յհ. ե. 365։ Յհ. ե. 366։ Յհ. ե. 367։ Յհ. ե. 368։ Յհ. ե. 369։ Յհ. ե. 370։ Յհ. ե. 371։ Յհ. ե. 372։ Յհ. ե. 373։ Յհ. ե. 374։ Յհ. ե. 375։ Յհ. ե. 376։ Յհ. ե. 377։ Յհ. ե. 378։ Յհ. ե. 379։ Յհ. ե. 380։ Յհ. ե. 381։ Յհ. ե. 382։ Յհ. ե. 383։ Յհ. ե. 384։ Յհ. ե. 385։ Յհ. ե. 386։ Յհ. ե. 387։ Յհ. ե. 388։ Յհ. ե. 389։ Յհ. ե. 390։ Յհ. ե. 391։ Յհ. ե. 392։ Յհ. ե. 393։ Յհ. ե. 394։ Յհ. ե. 395։ Յհ. ե. 396։ Յհ. ե. 397։ Յհ. ե. 398։ Յհ. ե. 399։ Յհ. ե. 400։ Յհ. ե. 401։ Յհ. ե. 402։ Յհ. ե. 403։ Յհ. ե. 404։ Յհ. ե. 405։ Յհ. ե. 406։ Յհ. ե. 407։ Յհ. ե. 408։ Յհ. ե. 409։ Յհ. ե. 410։ Յհ. ե. 411։ Յհ. ե. 412։ Յհ. ե. 413։ Յհ. ե. 414։ Յհ. ե. 415։ Յհ. ե. 416։ Յհ. ե. 417։ Յհ. ե. 418։ Յհ. ե. 419։ Յհ. ե. 420։ Յհ. ե. 421։ Յհ. ե. 422։ Յհ. ե. 423։ Յհ. ե. 424։ Յհ. ե. 425։ Յհ. ե. 426։ Յհ. ե. 427։ Յհ. ե. 428։ Յհ. ե. 429։ Յհ. ե. 430։ Յհ. ե. 431։ Յհ. ե. 432։ Յհ. ե. 433։ Յհ. ե. 434։ Յհ. ե. 435։ Յհ. ե. 436։ Յհ. ե. 437։ Յհ. ե. 438։ Յհ. ե. 439։ Յհ. ե. 440։ Յհ. ե. 441։ Յհ. ե. 442։ Յհ. ե. 443։ Յհ. ե. 444։ Յհ. ե. 445։ Յհ. ե. 446։ Յհ. ե. 447։ Յհ. ե. 448։ Յհ. ե. 449։ Յհ. ե. 450։ Յհ. ե. 451։ Յհ. ե. 452։ Յհ. ե. 453։ Յհ. ե. 454։ Յհ. ե. 455։ Յհ. ե. 456։ Յհ. ե. 457։ Յհ. ե. 458։ Յհ. ե. 459։ Յհ. ե. 460։ Յհ. ե. 461։ Յհ. ե. 462։ Յհ. ե. 463։ Յհ. ե. 464։ Յհ. ե. 465։ Յհ. ե. 466։ Յհ. ե. 467։ Յհ. ե. 468։ Յհ. ե. 469։ Յհ. ե. 470։ Յհ. ե. 471։ Յհ. ե. 472։ Յհ. ե. 473։ Յհ. ե. 474։ Յհ. ե. 475։ Յհ. ե. 476։ Յհ. ե. 477։ Յհ. ե. 478։ Յհ. ե. 479։ Յհ. ե. 480։ Յհ. ե. 481։ Յհ. ե. 482։ Յհ. ե. 483։ Յհ. ե. 484։ Յհ. ե. 485։ Յհ. ե. 486։ Յհ. ե. 487։ Յհ. ե. 488։ Յհ. ե. 489։ Յհ. ե. 490։ Յհ. ե. 491։ Յհ. ե. 492։ Յհ. ե. 493։ Յհ. ե. 494։ Յհ. ե. 495։ Յհ. ե. 496։ Յհ. ե. 497։ Յհ. ե. 498։ Յհ. ե. 499։ Յհ. ե. 500։ Յհ. ե. 501։ Յհ. ե. 502։ Յհ. ե. 503։ Յհ. ե. 504։ Յհ. ե. 505։ Յհ. ե. 506։ Յհ. ե. 507։ Յհ. ե. 508։ Յհ. ե. 509։ Յհ. ե. 510։ Յհ. ե. 511։ Յհ. ե. 512։ Յհ. ե. 513։ Յհ. ե. 514։ Յհ. ե. 515։ Յհ. ե. 516։ Յհ. ե. 517։ Յհ. ե. 518։ Յհ. ե. 519։ Յհ. ե. 520։ Յհ. ե. 521։ Յհ. ե. 522։ Յհ. ե. 523։ Յհ. ե. 524։ Յհ. ե. 525։ Յհ. ե. 526։ Յհ. ե. 527։ Յհ. ե. 528։ Յհ. ե. 529։ Յհ. ե. 530։ Յհ. ե. 531։ Յհ. ե. 532։ Յհ. ե. 533։ Յհ. ե. 534։ Յհ. ե. 535։ Յհ. ե. 536։ Յհ. ե. 537։ Յհ. ե. 538։ Յհ. ե. 539։ Յհ. ե. 540։ Յհ. ե. 541։ Յհ. ե. 542։ Յհ. ե. 543։ Յհ. ե. 544։ Յհ. ե. 545։ Յհ. ե. 546։ Յհ. ե. 547։ Յհ. ե. 548։ Յհ. ե. 549։ Յհ. ե. 550։ Յհ. ե. 551։ Յհ. ե. 552։ Յհ. ե. 553։ Յհ. ե. 554։ Յհ. ե. 555։ Յհ. ե. 556։ Յհ. ե. 557։ Յհ. ե. 558։ Յհ. ե. 559։ Յհ. ե. 560։ Յհ. ե. 561։ Յհ. ե. 562։ Յհ. ե. 563։ Յհ. ե. 564։ Յհ. ե. 565։ Յհ. ե. 566։ Յհ. ե. 567։ Յհ. ե. 568։ Յհ. ե. 569։ Յհ. ե. 570։ Յհ. ե. 571։ Յհ. ե. 572։ Յհ. ե. 573։ Յհ. ե. 574։ Յհ. ե. 575։ Յհ. ե. 576։ Յհ. ե. 577։ Յհ. ե. 578։ Յհ. ե. 579։ Յհ. ե. 580։ Յհ. ե. 581։ Յհ. ե. 582։ Յհ. ե. 583։ Յհ. ե. 584։ Յհ. ե. 585։ Յհ. ե. 586։ Յհ. ե. 587։ Յհ. ե. 588։ Յհ. ե. 589։ Յհ. ե. 590։ Յհ. ե. 591։ Յհ. ե. 592։ Յհ. ե. 593։ Յհ. ե. 594։ Յհ. ե. 595։ Յհ. ե. 596։ Յհ. ե. 597։ Յհ. ե. 598։ Յհ. ե. 599։ Յհ. ե. 600։ Յհ. ե. 601։ Յհ. ե. 602։ Յհ. ե. 603։ Յհ. ե. 604։ Յհ. ե. 605։ Յհ. ե. 606։ Յհ. ե. 607։ Յհ. ե. 608։ Յհ. ե. 609։ Յհ. ե. 610։ Յհ. ե. 611։ Յհ. ե. 612։ Յհ. ե. 613։ Յհ. ե. 614։ Յհ. ե. 615։ Յհ. ե. 616։ Յհ. ե. 617։ Յհ. ե. 618։ Յհ. ե. 619։ Յհ. ե. 620։ Յհ. ե. 621։ Յհ. ե. 622։ Յհ. ե. 623։ Յհ. ե. 624։ Յհ. ե. 625։ Յհ. ե. 626։ Յհ. ե. 627։ Յհ. ե. 628։ Յհ. ե. 629։ Յհ. ե. 630։ Յհ. ե. 631։ Յհ. ե. 632։ Յհ. ե. 633։ Յհ. ե. 634։ Յհ. ե. 635։ Յհ. ե. 636։ Յհ. ե. 637։ Յհ. ե. 638։ Յհ. ե. 639։ Յհ. ե. 640։ Յհ. ե. 641։ Յհ. ե. 642։ Յհ. ե. 643։ Յհ. ե. 644։ Յհ. ե. 645։ Յհ. ե. 646։ Յհ. ե. 647։ Յհ. ե. 648։ Յհ. ե. 649։ Յհ. ե. 650։ Յհ. ե. 651։ Յհ. ե. 652։ Յհ. ե. 653։ Յհ. ե. 654։ Յհ. ե. 655։ Յհ. ե. 656։ Յհ. ե. 657։ Յհ. ե. 658։ Յհ. ե. 659։ Յհ. ե. 660։ Յհ. ե. 661։ Յհ. ե. 662։ Յհ. ե. 663։ Յհ. ե. 664։ Յհ. ե. 665։ Յհ. ե. 666։ Յհ. ե. 667։ Յհ. ե. 668։ Յհ. ե. 669։ Յհ. ե. 670։ Յհ. ե. 671։ Յհ. ե. 672։ Յհ. ե. 673։ Յհ. ե. 674։ Յհ. ե. 675։ Յհ. ե. 676։ Յհ. ե. 677։ Յհ. ե. 678։ Յհ. ե. 679։ Յհ. ե. 680։ Յհ. ե. 681։ Յհ. ե. 682։ Յհ. ե. 683։ Յհ. ե. 684։ Յհ. ե. 685։ Յհ. ե. 686։ Յհ. ե. 687։ Յհ. ե. 688։ Յհ. ե. 689։ Յհ. ե. 690։ Յհ. ե. 691։ Յհ. ե. 692։ Յհ. ե. 693։ Յհ. ե. 694։ Յհ. ե. 695։ Յհ. ե. 696։ Յհ. ե. 697։ Յհ. ե. 698։ Յհ. ե. 699։ Յհ. ե. 700։ Յհ. ե. 701։ Յհ. ե. 702։ Յհ. ե. 703։ Յհ. ե. 704։ Յհ. ե. 705։ Յհ. ե. 706։ Յհ. ե. 707։ Յհ. ե. 708։ Յհ. ե. 709։ Յհ. ե. 710։ Յհ. ե. 711։ Յհ. ե. 712։ Յհ. ե. 713։ Յհ. ե. 714։ Յհ. ե. 715։ Յհ. ե. 716։ Յհ. ե. 717։ Յհ. ե. 718։ Յհ. ե. 719։ Յհ. ե. 720։ Յհ. ե. 721։ Յհ. ե. 722։ Յհ. ե. 723։ Յհ. ե. 724։ Յհ. ե. 725։ Յհ. ե. 726։ Յհ. ե. 727։ Յհ. ե. 728։ Յհ. ե. 729։ Յհ. ե. 730։ Յհ. ե. 731։ Յհ. ե. 732։ Յհ. ե. 733։ Յհ. ե. 734։ Յհ. ե. 735։ Յհ. ե. 736։ Յհ. ե. 737։ Յհ. ե. 738։ Յհ. ե. 739։ Յհ. ե. 740։ Յհ. ե. 741։ Յհ. ե. 742։ Յհ. ե. 743։ Յհ. ե. 744։ Յհ. ե. 745։ Յհ. ե. 746։ Յհ. ե. 747։ Յհ. ե. 748։ Յհ. ե. 749։ Յհ. ե. 750։ Յհ. ե. 751։ Յհ. ե. 752։ Յհ. ե. 753։ Յհ. ե. 754։ Յհ. ե. 755։ Յհ. ե. 756։ Յհ. ե. 757։ Յհ. ե. 758։ Յհ. ե. 759։ Յհ. ե. 760։ Յհ. ե. 761։ Յհ. ե. 762։ Յհ. ե. 763։ Յհ. ե. 764։ Յհ. ե. 765։ Յհ. ե. 766։ Յհ. ե. 767։ Յհ. ե. 768։ Յհ. ե. 769։ Յհ. ե. 770։ Յհ. ե. 771։ Յհ. ե. 772։ Յհ. ե. 773։ Յհ. ե. 774։ Յհ. ե. 775։ Յհ. ե. 776։ Յհ. ե. 777։ Յհ. ե. 778։ Յհ. ե. 779։ Յհ. ե. 780։ Յհ. ե. 781։ Յհ. ե. 782։ Յհ. ե. 783։ Յհ. ե. 784։ Յհ. ե. 785։ Յհ. ե. 786։ Յհ. ե. 787։ Յհ. ե. 788։ Յհ. ե. 789։ Յհ. ե. 790։ Յհ. ե. 791։ Յհ. ե. 792։ Յհ. ե. 793։ Յհ. ե. 794։ Յհ. ե. 795։ Յհ. ե. 796։ Յհ. ե. 797։ Յհ. ե. 798։ Յհ. ե. 799։ Յհ. ե. 800։ Յհ. ե. 801։ Յհ. ե. 802։ Յհ. ե. 803։ Յհ. ե. 804։ Յհ. ե. 805։ Յհ. ե. 806։ Յհ. ե. 807։ Յհ. ե. 808։ Յհ. ե. 809։ Յհ. ե. 810։ Յհ. ե. 811։ Յհ. ե. 812։ Յհ. ե. 813։ Յհ. ե. 814։ Յհ. ե. 815։ Յհ. ե. 816։ Յհ. ե. 817։ Յհ. ե. 818։ Յհ. ե. 819։ Յհ. ե. 820։ Յհ. ե. 821։ Յհ. ե. 822։ Յհ. ե. 823։ Յհ. ե. 824։ Յհ. ե. 825։ Յհ. ե. 826։ Յհ. ե. 827։ Յհ. ե. 828։ Յհ. ե. 829։ Յհ. ե. 830։ Յհ. ե. 831։ Յհ. ե. 832։ Յհ. ե. 833։ Յհ. ե. 834։ Յհ. ե. 835։ Յհ. ե. 836։ Յհ. ե. 837։ Յհ. ե. 838։ Յհ. ե. 839։ Յհ. ե. 840։ Յհ. ե. 841։ Յհ. ե. 842։ Յհ. ե. 843։ Յհ. ե. 844։ Յհ. ե. 845։ Յհ. ե. 846։ Յհ. ե. 847։ Յհ. ե. 848։ Յհ. ե. 849։ Յհ. ե. 850։ Յհ. ե. 851։ Յհ. ե. 852։ Յհ. ե. 853։ Յհ. ե. 854։ Յհ. ե. 855։ Յհ. ե. 856։ Յհ. ե. 857։ Յհ. ե. 858։ Յհ. ե. 859։ Յհ. ե. 860։ Յհ. ե. 861։ Յհ. ե. 862։ Յհ. ե. 863։ Յհ. ե. 864։ Յհ. ե. 865։ Յհ. ե. 866։ Յհ. ե. 867։ Յհ. ե. 868։ Յհ. ե. 869։ Յհ. ե. 870։ Յհ. ե. 871։ Յհ. ե. 872։ Յհ. ե. 873։ Յհ. ե. 874։ Յհ. ե. 875։ Յհ. ե. 876։ Յհ. ե. 877։ Յհ. ե. 878։ Յհ. ե. 879։ Յհ. ե. 880։ Յհ. ե. 881։ Յհ. ե. 882։ Յհ. ե. 883։ Յհ. ե. 884։ Յհ. ե. 885։ Յհ. ե. 886։ Յհ. ե. 887։ Յհ. ե. 888։ Յհ. ե. 889։ Յհ. ե. 890։ Յհ. ե. 891։ Յհ. ե. 892։ Յհ. ե. 893։ Յհ. ե. 894։ Յհ. ե. 895։ Յհ. ե. 896։ Յհ. ե. 897։ Յհ. ե. 898։ Յհ. ե. 899։ Յհ. ե. 900։ Յհ. ե. 901։ Յհ. ե. 902։ Յհ. ե. 903։ Յհ. ե. 904։ Յհ. ե. 905։ Յհ. ե. 906։ Յհ. ե. 907։ Յհ. ե. 908։ Յհ. ե. 909։ Յհ. ե. 910։ Յհ. ե. 911։ Յհ. ե. 912։ Յհ. ե. 913։ Յհ. ե. 914։ Յհ. ե. 915։ Յհ. ե. 916։ Յհ. ե. 917։ Յհ. ե. 918։ Յհ. ե. 919։ Յհ. ե. 920։ Յհ. ե. 921։ Յհ. ե. 922։ Յհ. ե. 923։ Յհ. ե. 924։ Յհ. ե. 925։ Յհ. ե. 926։ Յհ. ե. 927։ Յհ. ե. 928։ Յհ. ե. 929։ Յհ. ե. 930։ Յհ. ե. 931։ Յհ. ե. 932։ Յհ. ե. 933։ Յհ. ե. 934։ Յհ. ե. 935։ Յհ. ե. 936։ Յհ. ե. 937։ Յհ. ե. 938։ Յհ. ե. 939։ Յհ. ե. 940։ Յհ. ե. 941։ Յհ. ե. 942։ Յհ. ե. 943։ Յհ. ե. 944։ Յհ. ե. 945։ Յհ. ե. 946։ Յհ. ե. 947։ Յհ. ե. 948։ Յհ. ե. 949։ Յհ. ե. 950։ Յհ. ե. 951։ Յհ. ե. 952։ Յհ. ե. 953։ Յհ. ե. 954։ Յհ. ե. 955։ Յհ. ե. 956։ Յհ. ե. 957։ Յհ. ե. 958։ Յհ. ե. 959։ Յհ. ե. 960։ Յհ. ե. 961։ Յհ. ե. 962։ Յհ. ե. 963։ Յհ. ե. 964։ Յհ. ե. 965։ Յհ. ե. 966։ Յհ. ե. 967։ Յհ. ե. 968։ Յհ. ե. 969։ Յհ. ե. 970։ Յհ. ե. 971։ Յհ. ե. 972։ Յհ. ե. 973։ Յհ. ե. 974։ Յհ. ե. 975։ Յհ. ե. 976։ Յհ. ե. 977։ Յհ. ե. 978։ Յհ. ե. 979։ Յհ. ե. 980։ Յհ. ե. 981։ Յհ. ե. 982։ Յհ. ե. 983։ Յհ. ե. 984։ Յհ. ե. 985։ Յհ. ե. 986։ Յհ. ե. 987։ Յհ. ե. 988։ Յհ. ե. 989։ Յհ. ե. 990։ Յհ. ե. 991։ Յհ. ե. 992։ Յհ. ե. 993։ Յհ. ե. 994։ Յհ. ե. 995։ Յհ. ե. 996։ Յհ. ե. 997։ Յհ. ե. 998։ Յհ. ե. 999։ Յհ. ե. 1000։

Digitized by Google

լարը իւ զընտանա գօյուպ՝ այագ-
լարընը թօմրուզա վուրաու ։
25 Ընմա կէձէ եարըսընտա պօ-
ղոս հեմ Հիղա տուա՝ էտիպ՝
Ալլահա թէսպիհ էտէրլէր իտի ։
Վէ մահպուսլար օնլարը տինկլէր
ղ Պ. գ . 31. 26 իտի ։ Վէ ւափանսըղ պիր պէօ-
յիւք զէլզէլէ օլտու , չէօյլէ քի՝
զընտանընն թէմէլլէրի սարսըլտը ։
ա Պ. է . 19. Վէ տէր ա՛գաչ ա՛հէվի գափուլար
ժբ. 7 . 10. աչըլտը , վէ հէփիսինին պաղլա-
27 րը չէօզիւլտիւ ։ Վէ զընտան պէք-
ճիսի ուչանմաղըլա՝ զընտանըն գա-
փուլարընը աչըգ կէօրտիւքտէ ,
մահպուսլար գաչտը զանն էմ-
տիյինտէն՝ պիր պըչաղ չէքիպ
քէնտիսինի էօլտիւրէճէք օլտու ։
28 Ընմա պօղոս նիւքսէք սէս իլէ
հաղըրըպ՝ Ա՛էնտինէ հիչ պիր
քէօթիւ չէյ էմմէ , զիրա հէվի-
29 միզ պուրատա իզ ուէտի ։ Վէ
ըչըգ տիլէյիպ իչէրի սըչըտը ,
վէ գօրգու իլէ տօլուպ՝ պօղոս
վէ Հիղանըն էօնիւնէ տիւշտիւ ։
30 Վէ օնլարը տիշարըյա կէթիրիպ՝
ղ Ղու . գ . 10 ։ պ . բ. Ա՛յա՞ էֆէնտիլէր պանա նէ՞ էմ-
37 ։ թ . 6. մէք կէրէք տիր քի՝ խէլաս պու-
31 լայըմ ուէտի ։ Օնլար տախի տէ-
ա Ցօհ . գ . տիլէր քի՝ Պապպ Յիսուս Ա՛րիս-
16. 36 ։ զ . տոսա իման կէթիր , վէ քէնտին
47 ։ ա Ցօհ . հեմ էվին խէլաս պուլասընըղ ։
է . 10 ։ 32 Վէ օնա հեմ օնուն էվինտէ հէվի
օլանլարա Պապպըն քէլամընը
33 սէօյլէտիլէր ։ Վէ օնլարը կէձէ-
նին հէման օլ սաա՛թընտա ալըպ՝
եարալարընը եայդատը . վէ տէր
ա՛գապ քէնտիսի վէ հէվի օնա մի-
թա՛լից օլանլար վաֆթիզ օլտու-
34 լար ։ Վէ օնլարը էվինէ չըգա-
ղ Ղու . է . րըպ՝ Ըսօֆրա գուրտու , վէ Ա՛լ-
29 ։ ժթ . 6. լահա իման կէթիրիպ պիւթիւն
35 էվի իլէ մէսրուր օլտու ։ Վէ կիւն-
տիւզ օլտուգտա , սէրտարլար չա-
ուշլարը կէօնտէրիպ՝ Օ՛լ ատէմ-
36 լէրի սալըվէր տէտիլէր ։ Վէ
զընտան պէքճիսի պու սէօզլէրի
Պօղոսա խապէր վէրտի քի՝ Ա՛էր-
տարլար սալըվէրիլէսինիզ տէ-
յիւ կէօնտէրտիլէր . իմտի հալա
չըգըպ՝ սէլամէթ իլէ կիտին ։
ռ Պ. իգ.25. 37 Ընմա Պօղոս օնլարա տէտի քի՝
ռՊիզ Ռօմալը ատէմլէր իքէն՝
պիզի պիլա հիւքմ աշկեարէ
տէօյիւպ զընտանա գօտուլար , վէ
շիմտի պիզի կիզլի՞մի չըգարըյօր-
լար ։ էօյլէ օլմազ , իլլա քէնտիլէրի
38 կէլիպ պիզի չըգարսընլար ։ Վէ
չաուշլար պու սէօզլէրի սէրտար-
լարա խապէր վէրտիլէր ։ վէ Ռօ-
մալը օլտուգլարընը իշիտմէքլէ՝
գօրգտուլար , վէ կէլիպ օնլարա
39 նալվարտըլար ։ Վէ տիշարըյա
չըգարըպ ռբէճա էտէրլէր իտի քի՝
40 չէհրտէն չըգալար ։ Վէ զընտան-
տան չըգըպ՝ Վ՛իդիանընն եանընա
կիրտիլէր , վէ գարընտաշլարը
կէօրիպ՝ օնլարա թէսէլլի վեր-
տիքտէն սօնկրա չըգտըլար ։

ՊԱՊ ԺԱՆ

1 Պօղոսուն Սէլանիյէ վարմասը ։ 4 Օրա-
տա պա՛զըլարընն իման էթմէսի , վէ պա՛-
զըլարընն օնու գօվալամալարը ։ 10 Օնուն
Բերիայա կէօնտէրիլիպ՝ օրատա վա՛զ էթ-
մէսի ։ 13 Սէլանիքտէ գօվալանմաղըլա՝
15 Ա՛թինայա վարըպ օրատա միւսաֆէհ
էթմէսի , վէ օնլարա նամա՛լիւմ օլան
Ալլահը վա՛զ էթմէսի , 34 վէ պա՛զը քիմ
սէվերին տէօնիւպ իման էթմէվերի ։

1 Վէ Ընտիպաօլիս հեմ Ա՛պողո-
նիատան կէչիպ Ա՛ելանիյէ կէլտի-
լէր քի՝ օրատա Ա՛հէուտիլէրին
2 ՃէմաաԹ եէրի վար իտի ։ Վէ
Պօղոս ա՛տէմի իւզրէ ռօնլարընն
եանընա կիրտի , վէ իւչ Շաբաթ
կիւնի՝ օնլար իլէ քիթապլարտան
3 սէօյլէշիր իտի ։ Վէ Թէֆխիր էտէր
իտի հեմ պէյան էտէր իտի քի՝
Ֆ՛Ա՛րիստոսա էրէմ չէքմէք վէ
էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք լա-
զըմ իտի , վէ հեմ պէնիմ սիզէ
վա՛զ էթտիյիմ Յիսուս՝ Ա՛եսիա
4 պու տուր ։ Վէ Ռօնլարտան պա՛-
զըլարը հեմ Ի՛թիֆատը Նունա-
նիլէրտէն չօգ քիմսէլէր վէ Ի-
լէրիտէ օլան դարըլարտան նէ-
չէլէրի տախի Ի՛թիֆատ էտիպ
Պօղոսա հեմ ՏՀիղայա զաՖըրըլը-
5 տըլար ։ Ընմա իման կէթիրմէ-
յէն Նէհուտիլէր հասէտ էտիպ
վէ այագ Թագըմը պա՛զը եարա-
մազ քիմսէլէրի պէրապէր ալըպ
ձիւմխիւր էթմէքլէ՝ շէհրի վէլ-
վէլէյէ վէրիրլէր իտի , վէ Եա-
սոնուն էվինէ հիւճում էտիպ՝
օնլարը խալգա չըգարմագ իս-
6 թէրլէր իտի ։ Վէ օնլարը պուլա-
մմաղըլա , Յասոնու վէ պա՛-
զը գարընտաշլարը շէհրին զա-

ռ Մատ . ը . 34 ։
է Խա . 14 ։

ղ Ղու . գ . 16 ։ պ . Թ. 20 ։ ժգ . 5. 14 ։ ժգ . 1 ։ ժզ . 13 ։ ժԹ . 8 ։

բ Ղու . իգ . 26. 46 ։ պ . ժը . 28 ։ գաղ . գ . 1 ։

է Պ. իը . 24 ։

ր Պ. ժե . 22. 27. 32. 40 ։

ւ Հռով . ժզ . 21 ։

Digitized by Google

պիթլէերինէ սիւրիւքլէյիպ ֆէը-
ա գ. ժգ. 20։ եատ էտէրլէը իտի քի՝ ՚Ցիւն-
եայը պու ալթիւսթ էտէն քիմ-
սէլէը պուրայա տախի կէլտի-
7 լէը։ Վէ օնլարը Յասոն գա-
պուլ էլթած։ Վէ օնլարըն հէփի-
սի Կայսրըն ֆէրմանլարընա մու-
խալիֆէյնէ իւզրէ ա՛մէլ էտիպ՝
ե ղ ու. իգ. 2 ։ ճօհ. ժթ. 12։ ա պետ. բ. 15։ էպիր զայրի քիմնէ եա՛նի Յի-
սուս փատիշահ տըր տէյօրլար։
8 Վէ պու շէյլէրի իշլուէն գա-
լապալըղը վէ շէհրին զապթիէ-
9 րինի Թահրիք էթտիլէր։ Վէ օն-
լար Յասոնատն հէմ գալանլար-
տան քէֆալէրի ալըպ՝ օնլարը
ը գ. թ. 25։ Ղա. 14։ 10 սալըվէրտիլէր։ Վէ ըգաբրն-
տաշլար տ՚էր ա՛գապ կէձէ իլէ՝
կէրեք պօղոսու կէրեք Շիղայը
Կերիայա կէօնտէրտիլէր։ Վէ
պունլար տախի օրայա վարտըգ-
տա, Նէհուտիլէրին ձէմաա՛թ
11 եէրինէ կիթտիլէր։ Վէ պուն-
լար՝ Ալեանիքտէ օլանլարտան
տահա ասըլզատէ օլմալէրի իլէ,
քէլամը ճանի կէօնիւլտէն գա-
պուլ էտիպ՝ պու շէյլէր պէօյ-
ր ե՞ մի տէր տէյիւ Ւհէր կիւն
Կ՚իթտաչլարը թէֆթիշ էտէրլէր
12 իտի։ Ւտմի օնլարտան չօգ քիմ-
սէլէր՝ հէմ Նունանիյէ մի՚ւ-
թէպէրէ գարըլարտան հէմ էր-
քէքլէրտէն նէչէլերի լինանտը-
13 լար։ Վէ Ալեանիքտէն օլան Նէ-
հուտիլէր՝ Ըլլահրն քէլամընն
Պօղոստան Կերիատա վա՛զ օլուն-
տուղունու տույտուգլարընտա,
խալգը թահրիք էտէրէք՝ օրա-
ի Ա տատ. ժ. 23։ 14 յա տախի կէլտիլէր։ Վէ ֆօլ
զէման դարընտաշլար Պօղոսու
տէնիզէտէք կիմէք իչլուն անի-
տէ կէօնտէրտիլէր. ամմա կէ-
րէք Շիղա կէրէք Տիմոթէոս օ-
15 ըտտա գալտըլար։ Վէ Պօղոսա
հօյտաշ օլանլար՝ օնու Ըթինա-
է գ. ժը. 5։ յատէք կէթիրտիլէր. վէ Շի-
ղա իլէ Տիմոթէոսուն հագգընա
տա պիր ան էվվէլ օնա կէլսին-
լէր տէյիւ թէնպիհ ալտըգտան
սօնկրա կիթտիլէր։
16 Վէ Պօղոս Ըթինատա օնլարը
պէքլէր իքէն, շէհրի փոթլար-
տան տօղու օլտուղունու կէօրտիւ-
յիւնտէն՝ ե բ ռ հու տէրուննինտէ
ե բ պետ. բ. 8։ 17 հէրարէթլէնիր իտի։ Ւտմի ճէ-
մաա՛թ եէրինտէ Նէհուտիլէր իլէ
վէ ի՛թիգատը քիմնէլէր իլէ՝
վէ չարշուտա հէր կիւն բասթ
18 կէլէնլէր իլէ սէօյլէշլիր իտի։ Վէ
Նպիկուրի հէմ Ստոյիկի ֆէյլէ-
սօֆլարտան պա՛զըսը օնուն իլէ
միւճատէլէ էտէրլէր իտի. վէ
պա՛զըլարը՝ Պու սէօզ տաղըտըճը
նէ՞ տէմէ՛ք իսթէյօր, պա՛զըլա-
րը իսէ՝ Նատ ալլահլար վա՛զ
էտիճիսի օլմալը տըր տէրլէր ի-
տի. զիրա օնլարա Յիսուսու վէ
Կ՚ըյամէթի միւժտէ էտէր իտի։
19 Վէ օնու ԹուԹուպ՝ Ըրխապագ
ղհհէհէնէ կէօթիւրտիւլէր, վէ
տէտիլէր քի՝ Պու սէնտէն սէօյ-
լէնէն եէնի Թա՛լիմն նէ՞ օլտու-
ղունու անկլամաղա գատիր օլո՞ը-
20 մու յուզ. Օ՚կիրա սէն գուլագլա-
րըմըզա պա՛զը եատ շէյլէր կէ-
թիրիյօրսուն. իմտի օնլարըն նէ՛
օլտուղունու անկլամագ իսթէրիզ։
21 Ա՛ֆ Ըթինալըլար իսէ՝ վէ միւ-
սաֆիր եապանճըլար՝ պիր եէնի
շէյ սէօյլէմէքտէն վէ տի՚նկլէմէք-
տէն զայրի շէյէ տիգգաթ էթ-
մէզլէր իտի։
22 Ւտմի Պօղոս Ըրխապագըն օր-
Թասընտա տուրուպ տէտի քի՝
Նա՛ Ըթինալը աստմլէր՝ սիզլ
հէր վէճճ իլէ զայէթ էհլի մէզ-
23 հէպ կէօրիյօրում. Օ՚կիրա տօ-
լուշպ սիզին Թավրընտըգլարընը-
զը սէյր էտէր իքէն, պիր մէզպահ
տախի պուլտում քի օնուն իւ-
զէրինտէ՝ Կամա՛լիմ օլան Նէ-
լահա եազըլմըշ տըր. իմտի սի-
զէ մա՛լիմ օլմայըպ ի՛պատէթի
էթտիյինիզի՝ սիզէ հէման օնու
ի գ. ժգ. 14։ 24 վա՛զ էտէրիմ։ Էհինեայը վէ
օնտա հէփ օլանը եարատան Նէ-
լահ՝ քէնտիսի կէօյիւն վէ եէրին
Ի՚պատպը օլմաղըլա, Նէլ իլէ եա-
ի Ա տատ. ժա. 25։ ի գ. է. 48։ է Սաղ. ծ. 10–13։ ե Ծն. բ. 7։ Թու. ժգ. 22։ ճոբ. ժբ. 10։ իե. 3։ Լգ. 4։ Ես. խբ. 5։ ծէ. 16։ Զաք. ժբ. 1։ ղ բ Օր. Լբ. 8։ փըլմըղ հէյքէլէրտէ սաքին օլ-
25 մազ. Ա՛էմ՝ օնա՝ հպիր շէյէ
միւհթաճ կիպի ատէմլէր էլլէրի
իլէ խըզմէթ օլունմազ, Նէյնւն քի
հէփիսինէ է՛օմրիս վէ նէֆէսի վէ
26 հէր շէյի վէրէն օ տուր. Վէ
եէրին պիւթիւն եիւզիւ իւզէրինէ
սաքին օլմազա՝ պիր գանատան ա-
տէմլէրին հէր միլլէթինի եարաթ-
տը, վէ մուա՛յին վագթլարա
ՀՀմ օնլարըն մէքեանընըն սի-

Digitized by Google

նօրլարընա հուտուտա գօտու քի՝
27 ֆԱլլահը արայըպ պէլքի օնու
էլլէը իլէ եօգլայարագ պուլալար,
ֆէյէրչի օ պիղիմ հէը պիրիմիզ-
28 տէն ուզագ տէյիլ իսէ տէ : Օ՚ի-
րա յօնուն իլէ եաշարըզ վէ
տէիրէնիրիզ վէ վար ըզ , Ննի-
ճէ քի սիզին շա՚իրլէրինիզտէն
տախի պա՚զըլարը՝ Օ՚ևրա հէմ
29 օնուն ճինսի իզ տէտիլէը : Իմ-
տի պիզ Ալլահըն ճինսի օլտու-
ղումուզ Թադտիրտե՝ ԷԱլլահը-
ղը ալթունա եա կիւմիւշէ եա Թա-
շա՝ ասէմ սանաա՚Թրնըն վէ հիւ-
նէրինին օյմասընա պէնկզէր զանն
30 էիմէք կէրէք տէյիլ իզ : Իմ-
տի Ալլահ ֆճահիլլիյին վագըթ-
լարընը կէօրմէզլիյէ վուրուպ՝
Նշլմտի ատէմլէրին հէվիսինէ հէր
նէրտե Թէնպհ էտեր քի՝ Թէվ-
31 պէ էտէլէր . Օ՚իրա պիր կիւն
Թաւգտիր էիթտի , քի Պօնատա տիւն-
եայը ա՚տալէիթ իւզրե օլ Թա՚յին
էիթտիյի ատէմին վասիիթասը իլէ
հիւքմ էտե վէ օնու Նէօլիւլէը-
տէն տիրիլիմէք իլէ՝ հէվիսինէ
ի՚Թիմատ վէրտի :
32 Վէ օնլար էօլիւլէրտէն գըյա-
մէթի իշնի՚տիքտէ պա՚զըլարը
զէվգէնիրլէր իտի , վէ պա՚զը-
լարը՝ Պու խուսուստա սէնի եի-
33 նէ տինկլէ յէլիմ տէտիլէր : Վէ
Պօղոս պուննճիլէյին՝ օնլարընն օր-
34 Թասընատան չըգտը : Ա՚մմա պա՚-
զը ատէմլէր օնա միւշկագ օլուպ
իմանա կէլտիլէր . վէ օնլարընն
արասընտա Ա՚րիսագիը Դիոնեսիոս
հէմ Դամարիս նամ պիր գարը՝
վէ պունլար իլէ պէրապէր զայրի
քիմսէլէր տախի վար իտի :

ՊԱՊ ՀՈՂ

3 Պօղոսուն՝ կորնԹոստա սանաա՚Թընը եշ-
լէմէսի՝ վէ Թայիֆէլէրէ՝ վա՚զ էԹմէսի ,
9 Բապպէն օնա պիր բիւյատէ զայրէԹ
վէրմէսի : 12 Օնուն Գաղիոն նամ գա-
յիմմագամընն հուզուրունտա Թէշէքքի
ոլուպ՝ ազատ օլմասը : 18 Օնտան սօնկ-
րա շէհրտէն շէհրէ կէչիպ՝ շայիրտլէրի
գավլիլէմէսի : 24 Ապօղոսուն՝ Ակիւղաս
վէ Պրիսկիղանընն վասիիթասը իլէ տահա
Թէքմիլճէ էօյրէնմէսի , 28 վէ Քրիստո-
սու վա՚զ էտիպ չօգլարը իմանա կէԹիր-
մէսի :

1 Վ՚է պունլարտան սօնկրա՝ Պօ-

ղոս Ա՚թինատան այրըլըպ ԿորընԹ-
2 Թոսա կէլտի : Վէ Ճինսի Պոն-
տոսլու ֆԱկիւղաս նամ պիր Էհ-
հուտիյի վէ օնուն գարըսը Պրիս-
կիլլայը պուլտու քի՝ Կղօդիոս
Կայսրըն հէփ Էհհուտիլէր Րօմա-
տան այրըլմագա էմր էԹտիյին-
տէն՝ Իտալիատան եէնի կէլմիշ-
լէր իտի , վէ օնլարըն եանըննա
3 վարտը : Վ՚է պիր սանաա՚Թտան
օլմաղըպ՝ օնլարըն եանընտա գալ-
տը , վէ Բիշլէր իտի . զէրա սա-
նաա՚Թլարը չատըրճըլըգ իտի :
4 Վ՚է Էհէր շաբաԹ կիւնիւնտէ Ճէ-
մաա՚Թ եէրինտէ սէօյլէր իտի , վէ
Էհհուտիլէրի հէմ Ելունանիլէրի
5 գանտըրըր իտի : Վ՚է Թ՚Ըլղա ի-
լէ ՏիմոԹէոս Մ՚ակեդոնիատան էն-
տիքլէրինտե , Եպօղոս բուհատա սը-
դըլարագ՝ Էհհուտիլէրէ՝ Յիսու-
սուն Մ՚եսիա օլտուղունու շէհատէթ
6 իլէ իսպաԹ էտեր իտի : Վ՚է Նօն-
լար գարշը տուրուպ քիւֆր էթ-
մէլէրի իլէ , Էսվապլարընը սիլքիպ
օնլարա տէտի քի՝ Ըվէնտի գա-
նընըզ պաշընըզըն իւզէրինէ օլ-
սուն , Բպէն փաք իմ , Բշլմտէն
սօնկրա Թայիֆէլէրէ վարաճա-
7 ղըմ : Վ՚է օրատան կէօչիպ՝ Ա՚լ-
լահտան գօրգան Յուստոս ատըն-
տա պիր քիմսէնին էվինէ կէլ-
տի քի՝ օնուն էվի ճէմաա՚Թ եէ-
8 րինէ պիԹիշիք իտի : Վ՚է Էճէմա-
ա՚Թ պաշը Կրիսպոս պիհԹիւն է-
վի իլէ Բապպա ինանտը . վէ Կո-
րընԹոսլուլարտան չօգ քիմսէլէր
իշլիտիպ ինանըբլար իտի , վէ վաֆ-
9 Թիզ օլուբլար իտի : Վ՚է Ա՚պպոլ
բիւյատէ կէճէ իլէ Պօղոսա տէ-
տի քի՝ Գօրգմա , լաքին սէօյլէ
10 վէ սիւքիւԹ էթմէ . Է՚Օ՚իրա պէն
սէնին իլէ իմ , վէ հիչ քիմսէ
սէնի իճհիթմէք իշլիւն՝ սանա
հիւճիւմ էթմէ յէճէք , զէրա պու
11 շէհրտէ չօգ խալգըմ՝ վար : Վ՚է
օնլարըն արասընտա Ա՚լլահըն քէ-
լամընը Թա՚լիմ էտերէք՝ պիր
Եըլ վէ ալԹը այ օԹուրտու :
12 Վ՚է Գաղիոն Ա՚քայիանըն գա-
յիմմագամը իքէն , Էհհուտիլէր
եէքտիլ Պօղոսուն իւզէրինէ գալ-
գըպ՝ օնու մ՚Ընքէմէ յէ կէԹիրտի-
13 լէր . Վ՚է՝ Պու քիմսէ ատէմլէրի
գանտըրըր քի Ա՚լլահա՝ շէրի՚աԹա

ֆ Հռով. ա. 20 :
ց Պ. ժգ. 16։
յ կող. ա. 17 : Եբր. ա. 3 : Տիտ. ա. 12 :
չ Ես. խ 18։
ռ Պ. ժգ. 15։ Հռով. գ. 25 :
ձ Ղու. իգ. 47 : Տիտ. բ. 11, 12։ ա Գետ. ա. 14 : դ. 3։ պ Պ. ժ. 42։ Հռով. բ. 16։ ժգ. 10։
Ճ Պ. բ. 24։
ն Հռով. ժգ. 3 : ա կոր. ժգ. 19։ բ Տիմ. դ. 19։
շ Բ. ի. 34։ ա կոր. դ. 12։ ա Թես. բ. 9 : բ Թես. գ. 8։
ո Պ. ժէ. 2։
ր Պ. ժէ. 14, 15 :
ս Ցոբ. լբ. 18։ Պ. ժէ. 3։ Խա. 28։
վ Պ. ժգ 45։ ա Գետ. դ. 4 :
տ Նէեմ. ե. 13 : Մատ. ժ. 14 : Պ. ժգ. 51։
ր Ղեւ. ի. 9. 11, 12 : բ Թագ. ա. 16 : Եզէկ. ժբ. 13։ ԼԳ. 4 :
ց Եզէկ. գ. 18, 19։ Լգ. 9 : Պ. ի. 26։
փ Պ. ժգ. 46։ Եբ. 28 :
ք ա կոր. ա. 14 :
և Պ. իգ. 11։
օ Երեմ. ա. 18, 19 : Մատ. իբ. 20 :

Digitized by Google

մուխալիֆէն ի՛պատէթ էտէլէր
14 տէտիլէր։ Ալ Պօղոս աղջընը ա-
չաճագ օլտուգտա, Գալղոն նէ-
գ Պ իգ.29, հուտիլէրէ տէտի քի՝ Ինչէր պիր
իե.11.19, նահագլըգ եալնօտ պիր եարամազ
ֆէնտ օլսա իտի՝ եա՞ նէհուտի-
լէր, սիզի հագ իւզրէ թէհամմուլ
15 էտէրիտիմ։ Ըմմա էյէր սէօզ
եա ատլար եա քէնտի չէրի՛ա-
նըդ խուսուսունտա պիր մէսէլէ
իսէ, քէնտինիդ կէօրիւն. զիրա
պէն պու չէյլէրին հաքիմի օլմագ
16 իմթէհէմ։ Ալ օնլարը մէհքէմէ-
17 տէն գօվմուս։ Ալ հէփ նօ-
ւ Նէհ.1. նիլէր ճէմաա՛թ պաշը Պոսթընէ-
սի թուրթուպ՝ տիվանըն էօնիւն-
տէ տէօյէրլէր իտի. Գալղոնուն
իսէ պու չէյլէրտէն հիչ վազիֆէ-
սի տէյիլ իտի։
18 Ալ Պօղոս վաֆիր կիւնլէր տա-
հա էյլէնիպ՝ գարընտաշլար իլէ
վէտալաշտըգտան սօնկրա՝ կէմի
իլէ Պիւրիայա կիմտի, վէ օ-
նուն պիլէնինճէ Պրիսկիլա վէ
հ Հռ.ով.ժգ. Ակվիլաս կէնճիլէր. վէ հկնքրատա
1. նսայընը գըրգտը, զիրա ատտաը
յ Թես. ղ. 18. պ. իա. 24. 19 վար իտի։ Ալ Եփեսոսա եկիպ իչ-
տի, վէ օնլարը օրատա պըտագ-
տը. ամմա քէնտիսի՛ ճէմաա՛թ ունէ-
բինէ կիրիպ՝ Եհուտիլէր իլէ սէօյ-
20 լէշտի։ Ալ օնլար եանըմընտա
ատա չօգ զէման տուրմալա օնա
եալվարըըլար իտի, ամմա գայիլ
21 օլմատը. Իչլա օնլար իլէ վէտա-
լաշըպ տէտի քի՝ կէլէճէք պայրա-
մը հէր վէճհլէ Երուսաղէմտէ էթ-
ղ Պ կոր.դ. 19, Եբր. մէլիմ իմ՝, ամմա Ա՛ստուհըն իրա-
զ.3, Ցակ. տէթի իլէ եինէ սիզէ տէօնէճէ-
դ.15. յիմ. Վէ Եփեսոստան չըգտը։
22 Ալ Կեսարիայա էնիպ՝ Եր-
ւա-ա-ա-
ղ-ճ չըգտը, վէ քիլիսայը սէլամ-
լատը, անտէն Ա՛նթաքեայա էնտի։
ճ Գաղ. ա. 2, դ. 14, 23 Ալ պիր էյամ էյլէնիպ՝ Գա-
ղատիա էյալէթինի վէ Փռիւգի-
Պ Պ.ժգ. 21, այը սըրասը իլէ տօլաշարագ՝ Պհէփ
ժէ. 32 41. շայիրտլերի դավիլէտիր իտի։
24 Ալ Ա՛պողոս ատընտա՝ ճինսի
Ա՛ղէքսանդրիալը էհլի քէյամ վէ
յ ա Կոր. ա. 12, գ. 5,6, Ա՛կիթապլարտա մահիր Յէհուտի
դ.6, Տիտ. պիր ատէմ՝ Եփեսոսա եկիպ իչտի։
գ. 13, 25 Պու քիմսէ Ւապպըն եօլունու
ն Հռ.ով.ժգ. 11, էյրէնմիշ իտի. վէ Ե՛րուհ Հէրա-
կէթի իլէ Ւապպըն խուսուսունտա
տիգգաֆի իլէ սէօյլէյիպ թա՛լիմ
էտէր իտի, ամմա Ակեաըընըզ Յով-
հաննէսին վաֆթիզինի պիլիր ի-
26 տի։ Ալ պու քիմսէ ճէմաա՛թ
եէրինտէ ճէսարէթի իլէ սէօյլէ-
մէյէ պաշլատը. վէ Ակիւղաս իլէ
Պրիսկիլդա օնու իշլիպ՝ օնու
եանլարընա ալտըլար, վէ Ա՛լա-
հըն եօլունու օնա տահա թէգը-
27 միլճէ անկլաթտըլար։ Ալ պու՝
Ա՛քայիայա կէչմէգ իսթէմիգլէ,
դարընտաշլար նասիհաթ վէրիպ՝
շայիրտլերէ եազտըլար քի՝ օնու
զապտու էտէլէր. վէ օ եէթիշ-
տիքտէ, ի՛նայէթին վասիթասը ի-
լէ իման կէթիրէնլերէ։ 27 ա Կոր. գ.
6, Ղ Պ Թ. 22, ժէ.3, Խա. 5,
28 տըմ էյլէտի։ Օչիրա Ն՛Ա-
լարտան Յիսուսուն Ա՛եսիա օլ-
տուղունու կէօսթէրէրէք՝ Եհէհու-
տիլէրի շիտտէթի իլէ այնքեարէ
իլզամ՝ էտէր իտի։

ՊԵՊ ԺԹ

1 Պօղոսուն եէտի իլէ Բուհ էլ Գուտուսուն վէրիլմէսի։ 9 Եհէհուտիլէրին՝ օնուն թա՛-
լիմաթընա քէօթիւ սէօյլէմէսի, քի պու-
թա՛լիմաթ միւ՛ճիզաթլէր իլէ սապիթ օ-
լուլօր իտի։ 13 Եհէհուտի էֆսունճուլէր
խուսուսունտա քի՝ 16 օնլար ճինճիսէն
տէօյիւլմիւլէր։ 19 Պիւյիւճիւլիւք իշ-
լէյէնլերին՝ քիթապլարընը եագտըգլարը։
24 Դեմետրիոս նամ քիմսէնէին քեար
թամամը՝ իլէ խալգը իսթէյլէ վէրիպ
Պօղոսուն իւզէրինէ գալմըմասը։ 35
Տիվան քեաթիպինին՝ խալգը թէսքին
էթմէսի։

1 Ալ վադի՝ օլսու քի՝ Ա՛պողոս
Կորնթոստա իքէն, Պօղոս եօգար-
քի սէմթլէրի տօլաշարագ Եփե-
սոսա կէլմի. վէ պա՛ղը շայիրտ-
լէրի պուլմուգ օնլարա տէմի քի՝
2 Ման կէթիրտիյինիզտէ Բուհ
էլ Գուտուս ալմընը՞դ մը. վէ
օնլար օնա՝ Բ՛Ա՛ուհ էլ Գուտուս
վար օլտուղունու պիլմէյ իշիմէ-
3 տիք տէտիլէր։ Ո՞ տամի օնլա-
րա՝ Ման նէյէ՞ վաֆթիզ օլ-
տունուգ տէտի. վէ օնլար՝ Յով-
հաննէսին վաֆթիզինէ տէտիլէր։
4 Ալ Պօղոս տէտի քի՝ Կէրչի Յով-
հաննէս խալգա օնտան սօնկրա
կէլէնէ եա՛նի Ք՛րիստոս Յիսուսա
ման կէթիրէլէր տէյէրէք թէվ-
պէ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ էյ-
5 լէտի։ Ալ օնլար իշիթտիքտէ,
Ա՛ստպ Յիսուսուն իսմինէ վաֆ-

ղ Պ. ժթ. 3,
ա Կոր. գ. 6,
ղ Պ Թ. 22, ժէ.3, Խա. 5,
ա Կոր.ա. 12, գ. 5,6,
Բ Պ. ը. 16, Պագ՝ ա Թագ. գ. 7,
է Պ. ժը. 25,
Բ Մատ. գ. 11, Ցօհ. ա 15. 27. 30, Պ. ա. 5, ժա. 16, ժգ. 24,25,
է Պ. ը. 16,

Digitized by Google

6 Թիզ օլտուլար : Վէ պօղոս ևօն-
լարըն իւզերինէ էլլերինի գօմաղ
իլէ՝ Իուհ էլ Պռուտս օնլարըն
իւզերինէ կէլտի, վէ էշտէ տիլ-
լէր իլէ սէօյլէյիպ՝ փէյղամպէր-
7 լէք էտէրլէր իտի : Վէ հէփսի օն
8 իքի ատմ գատար իտի : Վէ ըմէ-
մաս՝թ եէրինէ կիրիպ՝ Ի՛նչ այ
Ընլահըն փատիշահլըղը խուսու-
սունտա սէրպէստի սէյլէյիպ մի-
պաՀէսէ էտէրէք գանտըրըը իտի :
9 Վէ Ֆպա՛զը քիմսէյէր ճէմաա՛Թըն
էօնիւնտէ եպու մէղՀէսէ քէօԹիւ
սէօյլէյէրէք գաԹըլանըպ գան-
մատըգլարը Թագատիրտէ , հանլա-
ըընտան էէքիլսի շայիրտլէրի ա-
յըրտը , վէ հէր կիւն Տիւրան
նամ պիր քիմսէնին մէտրէսէյինտէ
10 սէօյլէր իտի : Վէ Ռպու՝ իքի եըլ
սիւրտիւ , էօյլէ քի Ընսիատա հէփ
սաքին օլանլար՝ կէրէք ԵնՀու-
տիլէր կէրէք Ենունանիլէր Պապ
Յիսուսուն քէլմ՛ընը իշլիթտիլէր :
11 Վէ Ի՛նլահ Պօղոսուն էլլէրի ի-
լէ ա՛Ճայ ղպ միւՃիզԹլար գըլար
12 իտի . Ի՞ էօյլէ քի օնուն ՃէսԷ-
տինտէն խասԹալար իւզերինէ պի-
լէ մախրամալար եախօտ փէշԹի-
մալլար կէօՌիւրիւլիպ խասԹա-
լըգլարընտան սաղալըըլար իտի ,
հէմ հարամազ բուհլար էըգար
իտի :
13 Վէ Ռտօլայան էՖսունՃու Ենէ-
հուտիլէրտէն պա՛զլարը՝ հարա-
մազ բուհլարը օյան քիմսէյէրին
իւզերինէ Պապ Յիսուսուն իսմի-
նի զիքր էԹմէյէ հէլ գօյուպ տէր-
լէր իտի քի՝ Պօղոսուն վա՛զ էԹ-
տիյի Յիսուս իլէ սիզէ անտ վէ-
14 րիրիզ : Վէ պուՆնու էտէնլէր՝
Ա՛լա նամ պիր Ենէհուտի պաշ
քահէնին եէտի օղուլլարը իտի :
15 Վէ հարամազ բուհ ճէվապ վէ-
րիպ՝ Յիսուսու Թանըըրմ , Պօ-
ղոսու տէ պիլիրիմ , լաքին սիզ
16 քիմլէ՞ր սինիզ տէտի : Վէ օլ հա-
րամազ բուհու օյան քիմսէ օնլա-
րըն իւզերինէ սըչրայլըպ օնլարը
զապԹ էԹմէյիլէ՝ իւզէրլէրինէ
զալԹպ կէլտի . էօյլէ քի օնլար
օլ էվտէն էըփլագ վէ հարայան-
17 մըշ գաչտըլար : Վէ պու՝ Ենքե-
սոստա հէփ սաքին օլան կէրէք
Ենէհուտիլէրէ կէրէք Ենունանիլէ-
րէ մա՛լիւմ՝ օլտու . վէ Ռհէփսի-
նին իւզերինէ գօրգու տիւշտիւ ,
վէ Իապպ Յիսուսուն իսմինէ լ մա՛-
18 զիմ օլունուր իտի : Վէ իման
կէԹիրէնլէրտէն չօգ քիմսէլէր կէ-
լիպ՝ Ռա՛մէլլէրինի ի՛Թրապ էտէ-
19 րէք իապպէր էտէրլէր իտի : Վէ
պիչիւճիւլիւք իշլէյէնլէրտէն վա-
ֆիր քիմսէլէր քիԹապլարընը
ճէմ՝ էտիպ՝ հէփսինին էօնիւնտէ
եագարլար իտի . վէ օնլարըն գըյ-
մէԹինի հիսապ էտիպ պուլտու-
լար քի՝ հէյլի պին գրմա՛ կիւ-
20 միշ իտի : Ֆպէօյլէճէ՝ Իապպըն
քէլէմը գուվվէԹի իլէ արԹըպ
գուվվէթլէնէր իտի :
21 Վէ պու շէյլէր ԹէքմիլՀ օլ-
տուգտա, Ֆպօղոս միւրաատ էմ տի քի՝
Ա՛ակեդոնիատան վէ Ընքայիատան
կէչիպ՝ Ենրուսաղէմ վարա . վէ-
տէտի քի՝ Օրայա վարտըղըմտան
սօնկրա՝ Ռրօմայը տախի կէօրսէմ
22 կէրէք տիր : Վէ Հօնա խրպմէթ
էտէնէրտէն իքի քիշի՝ ՏիմոԹէո-
սու վէ Ենրաստոսու Ա՛ակեդո-
նիայա կէօնտէրտիքտէն սօնկրա ,
քէնտիսի պիր զէման Ընսիատա
էյլէնտի :
23 Վէ Հօլ զէմանտա՝ պու Ղմէզ-
հէպ իչինէն չօգ վէյվէյէ օլտու :
24 Օ՛ղրա Ղեմետրիոս ատընտա պիր
գույումճու՝ կիւմիշտէն Ընտեմիս
փուԹունուն էՀ-Ա-Ի հէյքէլլէրի-
նի եափտաղըլա , սէնաա՛Թ սա-
հիպլէրինէ Էվաճիր գազանճ կէ-
25 Թէրիր իտի : Ի՛մտի օնլարը վէ
պու միսիլու շէյլէրի իշլէյէն
քիմսէլէրի ճէմ՝ էտիպ տէտի քի՝
ԵնՀ ատէմլէր՝ պիզիմ կէչինմէմիզ
պու իշտէն տիր տէյիւ պիլիրսի-
26 նիզ : Վէ կէօրիյօրսունուզ հէմ
իշտիյօրսունուզ քի պու Պօղոս՝
Ե՛լլէր իլէ եափըլանլար ալլահ-
լար տէյիլ տիր տէ յէ՛էք՝ տէ-
յիլ եալընըզ Ենփեսոսուն իլլա
հէման պիւթիւն Ընսիանըն վա-
ֆիր խայդընը գանտըրըպ սավըԹ-
27 տը : Վէ տէյիլ եալընըզ պու սէ-
նաա՛Թըմըզ խօրլուգա տիւշմէ ք
Թէհլիլէքէսինտէ տիր , իլլա պէօ-
յիւք Ընտեմիս ալլահըն հէյքէ-
լի տախի հիչէ սայըլաճագ , հէմ
օնուն՝ պիւթիւն Ընսիանըն վէ
տիւնեամընըն ի՛պատէթ էմ տիյի

ղ Պ . զ . 6 ։ ը . 17 ։
ի Պ . բ . 4 ։ ժ . 46 ։
ը Պ . ժէ . 2 ։ ժը . 4 ։
բ Պ . ա . 3 ։ իը . 23 ։
ծ բ Տիմ . ա . 15 ։ բՊետ . բ . 2 ։ Ճուդ . 10 ։
է Պագ՝ Պ . Թ . 2 ։ իբ . 4 ։ իգ . 14 ։ Ես . 23 ։
լ Պագ՝ Պ . բ . 31 ։
ի Մար . ժզ . 20 ։ Պ . ժգ . 3 ։
ձ Պ . ե . 15 ։ Պագ՝ դ Թագ . գ . 29 ։
կ Մաւ . ժբ . 27 ։
հՊագ՝ Մար Թ . 38 ։ Պօ . Թ . 49 ։

յ Պօ . ա . 65 ։ է . 16 ։ Պ . բ . 43 ։ ե . 5 . 11 ։
ղՄատ . գ . 6 ։
ճ Պ . զ . 7 ։ ժբ . 24 ։
մ Պ . ի . 22 ։
յ Հռով . ժե . 25 ։ Գաղ . բ . 1 ։
ն Պ . իգ . 11 ։ Հռով . ժե . 24—28 ։
շ Պ . ժգ . 5 ։ Հռով . ժզ . 23 ։ բ Տիմ . գ . 20 ։
չ բ Կոր . ա . 8 ։
ո Պագ՝ Պ . Թ . 2 ։
Ղ Պ . ժզ . 16 . 19 ։
ա Սաղ . ճժե . 4 ։ եա . խգ . 10-20 ։ բ-
ռեմ . ժ . 3 ։

Digitized by Google

28 ա՛զամէթի իպիտալ օլաճագ : Վէ
օնլար իշնիժտիքտէ , էօվքէտէն
տօլարագ պաղըրըզ՝ Եփեսոսլուլա-
րըն Ըրտեմիսի պէօյիւք տիւր տէ-
29 միլէր : Վէ պիւթիւն շէհր գա-
րըշըգլըդ իլէ տօլտու • վէ Պօղո-
սուն եօլտաշլարը՝ Մակեդոնլու
Գայիոս իլէ Արիստարքոսու
գափրպ պիլ իթիթիֆագ մէյտան
եէրինէ եիւրիւիւլ էթտիլէր :
30 Վէ Պօղոս ճիւմիւրէ կիրմէք իս-
թէտիքտէ՝ շայիրտլէր օնու. գոյ-
31 վէրմէզլէր իտի : Էմէմ տախի
Ասիա հիւքմտարլարընտան պա՛զը
քիմնէլէր օնուն տօսթլարը օլմա-
ղըլա , օնա կէօնտէրիպ եալվարը-
լար իտի քի՝ քէնտիսինի մէյտան
32 եէրինտէ կէօսթէրմէ յէ : Վէ քի-
մի պիր չէյ քիմի տախի պ՛ուշգա
չէյ պաղըրըր իտի • զիրա ճիւմ-
հիւր ալթիւսթ իտի , վէ չօղու՝
նէ իչիւն ճէմ՝ օլտուգլարընը
33 պիլմէզլէր իտի : Վէ Ալեքսանդ-
րոսու խալգըն արասընտան իլէրի
սիւրտիւլէր , չիւն քի Ալէհուտի-
լէր օնու թագտիմ էթմիշլէր իտի •
Գայիոս իլէ Արիստարքոս էֆէսլի
Ըրտեմիսի պէօյիւք տիւր տէ՝ նիւ
34 խիթէր իտի : Վէ Ալէհուտի օ-
տուղունու անկլատգլարընտա ,
հէրհանկտէն պիր սէս օլուպ իքի
սաա՛թ միգտարի՝ Եփեսոսլուլարըն
Ըրտեմիսի պէօյիւք տիւր տէ՝նիւ
35 պաղըրըլար իտի : Ընտա տիվան
քեաթիպի գալապալըդը տինկտի-
րիպ տէտի քի՝ Ա՛ր Եփեսոսլու
ատմէլէր՝ Եփեսոսլուլար չէհրի-
նին՝ պէօյիւք Ըրտեմիսին վէ Դի-
ոստան տիւշէն փուլտուն ի՛պատեթ
էտիճիսի օլտուղունու պիլմէ յէն
36 հա՞նկը ատէմ վար : Իտմի պու
չէյլէրէ գարշը սէօյլէնմէզ իքէն ,
սիզէ կէրէք տիր քի՝ բահաթ տու-
բաս՛ընըզ , վէ հիչ պիր նամա՛գունդ
37 հարաքէթ էթմէ յէսինիզ : Օյիա
պու ատէմլէրի կէթիրտինիզ քի՝
հէյքէլ սօյուճուլար եափօտ ալ-
լահընըզա քիւֆր էտիճիլէր տէ-
38 յիլէր : Իտմի է՛յէր Դեմետրիո-
սուն վէ օնուն պիլէ՛նճէ սէնա-
ա՛թի սահիպլէրինին պիր քիմսէ
իլէ տա՛վալարը վար իսէ , տիվան
կիւնլերի կէչիր , վէ գայիմմագամ-
լար վար , մուրաֆա՛ օլսունլար :
39 Ա՛մմա է՛յէր մաթլուպունուզ զայ-
րի չէ՛յտէն էօթիւրիւ իսէ , չէրա՛ն
գուրուլմուշ մէճլիստէ դարար վէ-
40 րիլսին : Օյիա պուկիւնքի իս-
թիլալտէն էօթիւրիւ շիքեայէթ օ-
լունմագ թէհլիքէսինտէ իզ , զիրա
հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր քի՝
պու գարգաշարլըգ իչիւն ճէվապ
վէրմէ յէ դատիր օլալըմ • վէ պու
չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա ,
ճիւմիւրիւ տաղըթտը :

ՊԱՊԻ

1 Պօղոսուն Մակեդոնիայա կիթմէսի : 7 Րապպէն աչամ թաա՛մընը իճրա էթ-
մէսի , վէ վա՛զ էյլէմէսի : 9 Եւտիքո-
սուն աշագա տիւշիւպ էօլմէսի , 10 վէ
օնուն տիրիլմէսի : 17 Պօղոսուն Մելիտոս-
տա քիլիսանըն իհթիյարլարընը եանընա
չաղըրըպ՝ օնլարա քէնտինին պաչընա
կէլէճէք չէյլէրի փէչին խապէր վէրմէ-
սի : 28 Ալահըն սիւրիւսիւնիւ օնլարա
սըփարըշ էտիպ՝ 32 օնլարը տախի Ալ-
լահա ըսմարլամասը , 36 վէ օնլար իլէ
տուա՝ էտիպ օրատան կիթմէսի :

1 Վէ է՛վէլվէլէ տինտիքտէն օսնկրա՝
Պօղոս շայիրտլէրի չաղըրըպ վէ-
տալաշարգտա , Մակեդոնիայա
2 կիթմէ յէ չըգտը : Վէ օլ թա-
րաֆլարը տօլաշըպ՝ օնլարա չօղ
քէլամ՛ իլէ նասիհաթ վէրտիքտէն
սօնկրա , Եունանիսթանա կէլտի :
3 Վէ իւչ այ է՛յլէնտիքտէն սօնկ-
րա , տէնիզտէն Սիւրիայա կէչէ-
ճէք իքէն՝ Հէյհուտիլէրտէն օնա
պիր հիլէ գուրուլմաղըլա , Մակե-
դոնիա իւզէրինտէն տէօնմէ յէ գա-
4 րար գրլընտը : Վէ թա Ասիայա-
տէք օնուն իլէ՝ Բէրիալը Սոպատ-
րոս վէ Աթեսնիքլիէրտէն Ար իս-
տարքոս իլէ Սեկունդոս՝ վէ Գա-
քէլի Գայիոս վէ Տիմոթէոս՝ վէ
Ասիալըլարտան Տիւքիկոս վէ
Տրոփիմոս եօլտաշ օլտուլար :
5 Պունլար իլէրի վարըպ՝ պիզի
Տրովադատա պէքլէրլէր իտի :
6 Պիզ իսէ էխամուրտուզ կիւնլէ-
րինտէն սօնկրա՝ Փիլիպպէսէն տէ-
նիզ իւզէ չըգտըգ , վէ պէշ կիւն-
տէ հանլարընա Տրովադայա կէչ-
տիք • վէ օրատա եէտի կիւն է յ-
լէնտիք :
7 Վէ Հաճթիանըն իլգ կիւնիւն-
տէ՝ պիզ է՛քմէք տօղրամաղա
ճէմ՝ օլմուշ իքէն , Պօղոս էրթէ-

ա Հռով.ժգ. 23։ ա Կոր. ա. 14։ Վ Պ. ի. 4։ Եբ. 2։ Կող. դ. 10։ Փիլեմ. 24։
բ ա Տիմ.ա. 20։ բ Տիմ. գ. 14։ գ Պ. ժբ. 17։
ա Գոր.ժգ. 5։ ա Տիմ. ա. 3։
բ Պ. թ. 23։ իգ.12։ Եբ. 3։ բ Կոր. ժ. 26։
գ Պ. ժթ. 29։ Եբ. 2։ Կող.դ.10։
դ Պ. ժթ. 29։
ե Պ. ժգ. 1։
զ Եփես. գ. 21։ Կող. դ. 7։ բ Տիմ. դ. 12։ Տիտ. գ. 12։
է Պ. իա.29։ բ Տիմ. դ. 20։
ը Եզ. ժբ. 14,15։ իգ. 15։
ը Պ. ժգ. 8։ բ Կոր. բ. 12։ բ Տիմ. դ. 13։
ժ Գոր.ժգ. 2։ Յայտ. ա. 16։
ի Պ. բ. 42. 46։ ա Կոր. ժ.16։ ժա. 20։ ա

Digitized by Google

սի կիւնատէ չըգաճագ օլմաղըլա՝ օնլարա սէօյլէր իտի • վէ քէլամը կէճէ եարըսընատէք ուզաթտը :
8 Վէ օր ճէմ՝ օլմուշ իտի իմիմիզ Իւսմի օտատա՝ վաֆիր մալա՝լէ-
9 լէր վար իտի : Վէ Նւտիքոս ա-մընատա պիր կէնճ՝ փէնճէրէտէ օյնուրուր իքէն, տէրին ույգույա տալտը, վէ Պօղոս զիյատէսի իյէ սէօյլէրքէն, ույդուտան եէնիլիսի՝ իւշ թապագատան աշաղա տիւշ-տիւ, վէ էօլմուշ գալըրըլտը :
10 Վէ Պօղոս էնիսի՝ Եօնուն իւզէրի-նէ տիւշտիւ, վէ գուճագլայըսի՝ Թէնէլաշ էթմէն, զնրա օնուն ճա-
11 նը վարըսի՝ էքմէք տօղրատտը, վէ նէտիքատէն սօնկրա՝ էհմ թա շա-ֆագ սէօքէնէտէք վաֆիր սէօյէ-տիքտէն սօնկրա, էօյլէ չըգտը :
12 Վէ օր կէնճի սաղ կէթիրտիլէր, վէ ղայէթլէ միլէտէկլի օյտու-
13 լար : Պիզ իսէ էվվէլ կէմիյէ վարտըգ, վէ Ըսոնա աչըլըպ Պօ-ղոսու օրատան ալաճաղըտըգ • զի-րա քէնտիսի եայան կիտէճէք օլ-մաղըլա, պէօյլէ ըսմարլատըղ իտի :
14 Վէ Ըսոնտա պիզէ գավուշտուգ-տա, օնու ալըսի՝ Ամիսլիյէ կել-
15 տիք : Վէ օրատան աչըլըսի՝ էրթէ-սի կիւն Ագրըղն գարշըսընա եէ-թիշտիք, վէ օպիր կիւն Ամոսա եանաշըրգ • վէ Տրոգիլիոնատա գա-լըսի՝ էրթէսի կիւն Մելետոսա
16 կէլտիք : Օնրա Պօղոս՝ Ըսիատա վագթ կէչիրմէմէք իչիւն կէմի ի-լէ Նփեսոսուն էօնիւնտէն կիչ-մէյէ ֆիքըրինէ գօմուշ իտի • զի-րա նա՝ճէկլէ էտէր իտի քի՝ էյէր օնա միւմքին իսէ՝ հոպէնտեկոստէ կիւնիւնտե Նրուսաղէմտէ օլա :
17 Վէ Մելետոսատան Նփեսոսա կէօնտէրիպ՝ քիլիսանըն իհթիյար-
18 լարընը չաղըրտը : Վէ օնլար օնա կէլտիքլէրինտէ, օնլարա ատէտի • Սիղ պիլիրսինիզ քի՝ Ըսիայա կէլտիյիմ Հիլք կիւնտէն պէրու՝ պիւթիւն վագըթտա սիզին իյէ
19 նիհէ օլուպ՝ Տապպա թէքմիլ ալչագ կէօնիւլլիւք իյէ վէ չօգ կէօղ եաշարը իյէ վէ Նկէհու-տիլէրին ֆէնտլէրի սէպէպինտէն պանա վագի՝ օլան իմթիհանլէր
20 իյէ խըզմէթի էթտիմ • Վէ Նիհէ

ֆայիտէյի օլան չէյլէրտէն հիչ պիրինի սիզէ խապէր վէրմէքտէն՝ վէ սիզէ աշիքսարէ հէմ էվտէն էվէ թա՝լիմ էթմէքտէն չէքին-
21 մէտիմ • Յիւլա Ըլլահա թէվպէ էթմէյի վէ Տապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանը՝ Նկէրէք Նէհուտիլէրէ կէրէք Նտունանի-
22 լէրէ չէհատէթ էյլէտիմ : Վէ չիմտի Հիչքէ պէն բուհտա պաղ-լը՝ Նրուսաղէմ կիտէյօրում, վէ պանա օրատա վագի՝ օլաճադ չէյ-
23 լէրի պիլմէմ • Ընճագ Պուհ էլ Պուսու չէհրտէն չէհրէ պանա չէ-հատէթ էտիպ տէր քի՝ պէնի պաղլար վէ սըզկէթլէր պէքլէյօր-
24 լար : Նվաքին հիչ պիրինի սայ-մամ, վէ ճանըմը քէնտիմէ գըյ-մէթլի Թուրթամ • Պէտ քի եօ-լումու՝ հէմ Ըլլահընը լութֆու-նուն Նտճիլինէ չէհատէթ էթ-մէք իչիւն Նպապ Յիսուստան ալտըղըմ Խըզմէթի չաղըգ ի-
25 լէ Թէսմամ էտէյիմ : Վէ չիմտի իչէտ պէն պիլէրիմ քի՝ սիզ հէփինիզ քի արանըզտա Ըլլահընն փատիշահլըղընը վա՝զ էթմէյէ տօղաշտըմ՝ եիւգիւմիւ-
26 արթըգ կէօրմէ յէճէքսինիզ : Օ-նուն իչիւն սիզէ պուկիւնքի կի՝ն-տէ չէհատէթ էտէրիմ քի՝ պէն հէհէփխինինն գանընտան փաք իմ •
27 Օնիրա սիզէ Ըլլահընն հէփ մի-ատտընը խապէր էթմէքտէն ըչէ-
28 քինմէտիմ : Նմտի քէնտինիզէ՝ վէ Պուհ էլ Պուսունն սիզի չօղ իւգէրինէ Նտազըրլար գօտուգտու պիւթիւն սիւրիւյէ մուգայէտ օլուն, քի Ըլլահընն Նքէնտի գա-նը իլէ Նգազանտըղը քիլիսասը-
29 նը կիւտէսինիզ : Օնիրա պէն պունու պիլիրիմ քի՝ պէնիմ կիթ-մէմտէն սօնկրա՝ արանըզտա սիւրիւ-յիւ էսիրկէմէգ Նազդուն գուրտլար
30 կիրէճէք : Վէ Ֆսիզնն քէնտի արանըզտան տախի՝ շայիրտլէրի քէնտի արտլարընձա չէքմէք ի-չիւն թէրս չէյլէր սէօյլէյէն ա-
31 տէմլէր գալգաճագլար : Պունուն իչիւն ույանըգ տուրուն, վէ խաթըրընըզտա թուրթուն քի՝ Նիւչ եըլ կէճէ վէ կիւնտուզ հէր պի-րինիզէ կէօզ եաշլարը իյէ նա-սիհաթ վէրմէքտէն ֆէրաղաթ

Լ Պ. ա. 13։

Ժ գ թագ. ժէ. 21։ գ թագ. գ. 34։
Ն Մատ. թ. 24։

Ֆ Խա. 3։

Ֆ Խա. 27։

Ֆ Պ. ժթ. 21։ խա. 4. 12։
Հ Պ բ. 1։ ա Կոր. ժգ. 8։
Յ Պ. իգ. 17։

Լ Պ. ժբ. 19։ ժթ. 1. 10։

Ֆ Խա. 3։

Ֆ Պ. ժթ. 10։

Ա Մատ. ե. 15։ գ Պետ. բ. 1։
Ֆ ա Տիմ. ա. 20։ ա Ցօհ. բ. 19։
Ֆ Պ. ժթ. 10։

32 էթմէտիմ ։ Վէ շնմեի ևճա գա-
րընտալար՝ սիզի էմմ՚մուբ էթ-
մէյէ վէ սիզէ էհէվ ա՚զիզլէնմիշ-
լէրին արասընտա միրաս վէրմէյէ
գատիր օլան Ընլլահա վէ ռօնուն
լութֆունուն քէլամընա ըսմար-
33 լարըմ ։ Էվիչ պիրինին կիւմիւ-
շինէ եա ալթունունա եա էս-
վապլարընա թամա՚ էթմէտիմ ։
34 Վէնտինիզ պիլիրսինիզ քի՚ քէն-
տիմ միւհթաճ օլտուղում շէյլէ-
րէ վէ պէրապէրիմճէ օլանլարըն-
քինէ Ղուռ էլլէր խըզմէթի էթ-
35 տիլէր ։ Անզէ հէվ շէյլէրի կէօս-
թէրտիմ քի՚ Եպէօյլէ չալըշըպ
զայիֆլէրէ իմտատ էթմէրք՚ հէմ
Բապպ Յիսուսուն սէօզլէրինի խա-
թըրտա թուտմագ կէրէք տիր ։
զնրա քէնտիսի՚ Վէրմէք ալմագ-
տան տահա զնյատէ միւպարէք
36 տիր տէտի ։ Վէ պուռ շէյլէրի
սէօյլէտիքտէ, ըտիղ չէօքիւպ
օնլարըն ճիւմլէսի իլէ տուա՚ էյ-
37 լէտի ։ Վէ հէվիսինտէն պիր վա-
ֆիր աղլայըշ գօփտուռ ։ Վէ Պօ-
ղոսուն Եպօյնու իւզէրինէ տիւշիպ՚
38 օնու էօփէրլէր իտի ։ Պախուսուս
Խսէօյլէտիյի սէօզտէն էօթիւրիս
գատավէթ չէքէրլէր իտի քի՚ ար-
թըզ օնուն եիւզինէիս կէօրմէյէ-
ճէքլէր ։ Վէ օնա կէմի յէտէք կէօն-
տէրի կիթտիլէր ։

ՊԸՊ ԻԸ

1 Պօղոսուն՝ Երուսաղէմ կիթմէք նիյէ-
թինի հիչ պիր վէճհ իլէ թէրք էթմէք
խաթէմէմէսի ։ 9 Փիլիպպոսուն փէյղամպէր
գրղլարը ։ 17 Պօղոսուն Երուսաղէմ կէլ-
մէսի ։ 27 Օնուն օրատա Թուռթուլուպ
պէօյիւք Թէհլիքէյէ տիւշմէսի ։ 31 լա-
քին եիւզ պաշընըն եէտի իլէ գուրթու-
լուպ՝ խալգա սէօյլէմէյէ օնա բուխսաթ
վէրիլմէսի ։

1 Վէ էվադի՚ օլտու քի պիզ աչը-
լըպ օնլարտան այրըլտըգտան սօնկ-
րա՚ տօղրուլուպ Ա՚ժանքէօյէ կէլ-
տիք ։ վէ էր՚Ժէսի կիւն Բատօսա՚ վէ
2 օրատան Պատարայա վարդըք ։ Վէ
փինիկէյէ կէչէն պիր կէմի պուլ-
3 մաղըլա ։ պինիպ աչըլտըգ ։ Վէ
Կըպրըսը կէօրիւպ օնու սօլտան
պրագմաղըլա՚ Սիւրիայա կիտէյօր
իտիք ։ վէ Տիւրոսա եէ՚ժիյտիքէ ։
չիւն քի կէմի եիւքիւնիւ օրատա
4 պօշատաճաղըտը ։ Վէ չայիրտլէ-
րի պուլուպ՚ օրատա եէտի կիւն
գալտըգ ։ վէ օնլար Պօղոսա Իու-
հուն վասիթասը իլէ տէրլէր իտի
5 քի՚ Երուսաղէմ չըգմայա ։ Վէ
պիզ օր կիւնլէրի թէքմիլ էթ-
տիքտէն սօնկրա՚ չըգըպ կիտէյօր-
տուգ ։ վէ հէփիսի՚ գարըլար հէմ
չօճուգլար պէրապէր օլարագ՚ շէհ-
րին տիշարըսընատէք պիզէ կէօն-
տէրի կէլտիլէր ։ վէ Բաէնիզ գը-
յընտա տիզ չէօքիւպ՚ տուա՚
6 էյլէտիք ։ Վէ պիրի պիրիմիզ ի-
լէ վէտալաշըպ կէմիյէ պինտիք ,
օնլար տա էքէնտի մահալլէրինէ
7 տէօնտիւլէր ։ Վէ պիզ տէնիզ
եօլճուլուղունու թէքմիլ էթտիք-
տէն սօնկրա՚ Տիւրոստան պտողե-
մայիսէ եէթիշտիք ։ վէ գարըն-
տաշլարը սէլամլայըպ՚ պիր կիւն
8 օնլարըն եանընտա գալտըգ ։ Վէ
էրթէսի կիւն չըգըպ՚ Կեսարիայա
կէլտիք ։ վէ տեէտիլէրտէն օլան
Եվնճիլի փիլիպպոսուն էվինէ կի-
րիպ՚ օնուն եանընտա գալտըգ ։
9 Վէ պուննուն տէօրթ պաքիրէ
դըզլարը վար իտի քի՚ Ղափլդամ-
10 պէրլիք էտէրլէր իտի ։ Վէ պիզ
օրատա չօգ կիւնլէր գալըր իքէն ,
Ագհուտիսթանտան Վ՚գաբոս ա-
տընտա պիր փէյղամպէր էնտի ։
11 Վէ եանըմըզա կէլիպ՝ Պօղոսուն
գուշաղընը ալտը , վէ քէնտի էլ-
լէրինի վէ այագլարընը պաղլայրպ
տէտի քի՚ Բուհ էլ Կուտս պէօյլէ
տէր ։ Պու գուշաղընն սահիպի օ-
լան ատէմի՚ Երուսաղէմտէ Իա-
հուտիլէր պէօյլէ պաղլայաճադ-
լար , վէ Թայֆիֆլէրէր էլլէրինէ
12 Թէսլիմ էտէճէքլէր ։ Վէ պիզ
պու շէյլէքի իշլէթտիքտէ , կէրէք
պիզ կէրէք եէրլիլէր օնա եավա-
րըր իտիք քի՚ Երուսաղէմ չըգ-
13 մայա ։ Ը՚մնա Պօղոս ճէվապ վէր-
տի քի՚ Ի՚նչլայտը իլէ վէ եիւրէ-
յիմի էզմէք իլէ նէ՞ էտէյօրսուս-
նուզ ։ զիրա պէն տէյիլ եալընըզ
Երուսաղէմտէ պաղլանմաղա՚ իլա
Բապպ Յիսուսուն իսմի իչինն
14 էօլմէյէ տախի հազըր իմ ։ Վէ օ
գանմատըգտա , պիզ Ի՚ապպէնն
միւրատը օլսուն տէյէրէք սիւ-
15 քիլթ էթտիք ։ Վէ պու կիւն-
լէրտէն սօնկրա՚ թէտարիք կէօրիւպ

ե Պ. Թ. 31։
զ Պ. իզ. 18։ Եփես. ա. 18 ։ Կող. ա. 12 ։ գ. 24 ։ Եբր. Թ. 15։ ա Պետ. ա 4։ դ Եբր. ժգ. 9 ։
ի ա Թագ. ժբ. 3 ։ ա Կոր Թ. 12։ բ Կոր. է. 2 ։ ժա. 9։ ժբ. 17 ։
լ Պ. ժբ. 3։ ա Կոր. դ 12։ա Թես. բ. 9 ։ բ Թես. գ. 8։
խ Հռով. ժե 1 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ բ Կոր. ժա. 9. 12 ։ ժբ. 13։ Եփես. դ. 28 ։ ա Թես. դ. 11 ։ ե. 14։ բ Թես. գ. 8 ։
ծ Պ. իե. 59։ իա. 5 ։
կ Ծն. խե. 14։ Հզ. 29։
ի Խա. 25 ։

ա Խա. 12 ։ Պ. ի. 23։
բ Պ. ի. 36։
գ Ցօհ. ա. 11 ։
դ Պ. զ. 5։ ը. 26. 40։
ե Եփես. գ. 11։ բ Տիմ. գ. 5 ։
զ Ցովէլ. բ. 28 ։ Պ. բ. 17։
է Պ. ժա. 28։
ը Խա. 33 ։ Պ. ի. 23 ։
թ Պ. ի. 24։
ժ Մատ. զ. 10։ իզ. 42։ Ղու. ժա. 2։ իբ. 42։

Digitized by Google

16 Երուսաղէմ չըգայօրտուգ. Վէ
Կեսարիատան պէրապէրիմիզմէ շա-
յիրտէրէն պո՛ղըլըը կելնէ՝ պէ-
ղէ ղոլ եանընտա գօնագ էտէճէ-
յիմիզ էսբի Մնասոնա կէօթիւրտիւլէր:
ե Գ. ԺԵ. 4։ 17 Վէ էպիզ Երուսաղէմ կելտի-
յի պիզտէ, գարընտաշլար պիզի սե-
18 վինճ իլէ գապուլ էթտիլէր: Վէ
էրթէսի կիւն՝ Պօղոս պիզիմ իլէ
Ղ Գ. ԺԵ. 13։ պէրապէր Յակոբոսա կիթտի, վէ
Գաղ. ա. 19։ բ. 9։ 19 հէփ իհթիյարլար կելտիլէր: Վէ
օնլարը սելամլատգտան սօնկրա
Ը Գ. Ա. 17։ Ըլահըն Եօնուն խըզմէթի վասի-
բ. 24։ թասը իլէ թայիֆելէրտէ էթտի-
Ժ Գ. ԺԵ. 4 յի ղէյլերի պիրը պիրըը Ենադղ
12։ Հռոմ. ԺԵ. 18, 19։ 20 էտեր իտի: Վէ օնլար իչինտիքը-
տէ՝ Բապպա շիւքը էտէրլէր իտի.
վէ օնա տէտիլէր քի՝ Կէօրիւյօր-
սուն եա՞ գարընտաշ՝ իման կե-
թիրմիշ Երէհուտիլէրտէն նէ գա-
տար չօգ պին քիմնելէր վար, վէ
Հ Գ. ԽԲ. 3։ Հաւար. ԺԵ. 2, Գաղ. ա. 14։ հէփսին Ղէրի՝ա՛ծըն ղայրէթքէշլի
21 տիրլէր: Վէ սէնտէն էօթիւրիւ
էօյրէնտիլէր քի՝ սէն Թայիֆելէ-
րին արասընտա օլան հէփ Երէ-
հուտիլէրէ՝ էվատլարընը սիւն-
նէթ էթմէ յիպ այնլար իւզէ
եիւրիւմէ յէլէր տէ յիւ Պօվսէփ
22 ա՛սլըգ Թա՛լիմ էտէրսին: Իմ-
տի նէ՞ օլա. հէր վէճՀ իլէ չօգ
խալգ պիրիքսէ կէրէք, զիրա սէ-
նին կելտիյինի իչտէճքելէր:
23 Իմտի պու պիզիմ սանա սէօյլէ-
24 տիյիմիզի էյյէ. Պիզտէ տէօրթ
ատամ վար քի՝ օնլարըն ատաղը
վար. պունլարը ալըպ՝ օնլար իլէ
պէրապէր քէնտիսի փաքլէ, վէ
օնլարըն մասրաֆընը էյլէ քի՝
Հ Թես. գ. 2. 13. 18։ Գ. ԺԵ. 18։ Հպաշլարընը թրաշ էտելէր. վէ
հէփսի անկլայալար քի՝ սէնսին
հագգընա էօյրէնտիքլերի չէյլէ-
րին հիչ պիրինին ասլը եօգ տուր,
իլլա քէնտին տախի չէր՝աթը
սադլայարագ հարաքէթ էտէրսին:
25 Ըմմա իման կէթիրմիշ Թայիֆէ-
Յ Գ. ԺԵ. 20. 29։ լէր խուսուսունտա՝ Նպիզ մէք-
Թուպ կէօնտէրիպ հիւքմ էյլէ-
տիք քի՝ հիչ պէօյլէ պիր չէյ
հըվդ էթմէ յէլէր, իլլա քէնտիլէ-
րինի սալթ փուԹլարա գուրպան
օլունմուշտան վէ գանտան վէ պօ-
ղուլմուշտան վէ զինատան սագը-
26 նալար: Օլ զէման Պօղոս օլ ա-
տէմլերի ալըպ՝ էրթէսի կիւն օն-
լար իլէ փաքլէնտիքտէն սօնկրա՝
Ղ Գ. ԽԴ. 18։ Տ Թես. գ. 13։ 27 Հէյքէլէ կիրիպ Տփաքլէմէ կիւն-
լէրինին Թէքմիլ օլմասընը կէօս-
Թէրիր իտի, Թա քի օնլարըն հէր
պիրի իչիւն հետիյէ սունուլա:
Ս Գ. ԽԴ. 18։ 28 Վէ եետի կիւն Թէմմամ օլաճագ
լըքէն, Ըսհատան օլան Ինէհու-
տիլէր օնու հէյքէլտէ կէօրմէք
իլէ պիւԹիւն գալապալըղը գար-
Յ Գ. ԽԶ. 21։ պաշարըղա վէրտիլէր, վէ Անէլէ-
րինի օնուն իւզէրինէ սալըպ պա-
29 ղըրըլար իտի քի՝ Նա՞ Իսրա-
յէլլի ատէմլէր՝ եարտըմ էտին,
գավմա վէ շէրի՝աԹա վէ պու մա-
հալէ գարշը հէփիսինէ Ինէր եէր-
Ն Գ. ԽԴ. 5, 6։ տէ Թա՛լիմ էտին ատէմ պու
տուր. վէ հէմ տախի հէյքէլլին
իչինէ Ենունանիլէր կէմԹիրիպ՝ պու
մուգատտես մահալի նափաքէտի:
29 Օհրա պունտան էվվէլ օնուն
պիլէսինճէ շէհրտէ Ենփեսոլու
Ս Տրոփիմոսու կէօրմէքլէ, օնու Ա Գ. Բ. 4։
պօղոս հէյքէլլին իչինէ կէթիրտի
30 զանն էտելէր իտի: Վէ Ոպիւ-
Ա Գ. ԽԶ. 21։ լԹիւն շէհր հարաքէթէ կելտի, վէ
գալապալըղ եիւրիւյիւշ էթտի,
վէ Պօղոսու ԹուԹուպ՝ օնու հէյ-
քելտէն տիշարը շէքտիլէր. վէ
տէր ա՛գապ գափուլար գափան-
31 մը: Վէ օնլար օնու էօլտիւրմէ-
յէ չալըշըրլար էքէն, պէօլիւյիւն
պինպաշըսընա խապէր եէթիշտի
քի՝ պիւԹիւն Երուսաղէմ ալԹ
32 իւաթ իտի: Վէ Հանիտէ ա՛ս-
Ղ Գ. ԽԳ. 27։ ԽԳ. 7։ քէրլէր վէ եիւզ պաշլար ալըպ՝
օնլարըն իւզէրինէ սէյիրԹտի. վէ
օնլար պին պաշը վէ ա՛սքէր-
լէրի կէօրտիւքտէ, Պօղոսա վուր-
մագտան ֆէրաղաթ էթտիլէր:
33 Օ զէման պին պաշը հադըն կէ-
Ա Կոր. ԺԱ. 11։ Պ. բ. 22։ լիպ՝ օնու ԹուԹտու, վէ Պիբի
զէնճիր իլէ պաղլանմադա էմր էթ-
տի. վէ քիմ օլտուղունու հէմ
նէ էթմիշ իտիյինի սիւաալ էտէր
34 իտի: Վէ գալապալըղտա քիմի
պիր շէյ վէ քիմի պաշգա շէյ պա-
ղըրըրլար իտի. վէ կիւրիւլԹիւտէն
սահիհինի անկլամադա գատիր օլ-
մամաղըլա, էմր էթտի քի օ՛ գա-
35 լէյէ կէօթիւրիւլէ: Վէ Ներտի-
պանէ եէթիշտիյինտէ, վագի՝ օլ-
տու քի՝ գալապալըղըն զօրունտան
ա՛քէրլէրտէն գալըրըրլար իտի:

Digitized by Google

36 Օհիրա խալգըն ճիւմհիւրիւ արա-
ատան կէլիպ՝ Ը()նու գալտըը պա-
37 ղըըը իտի : Վէ Պօղոս գալէ՝
նին իչինէ կէօթիւրիւլէճէք ի-
քէն, պին պաղըյա տէտի քի՝ Ա-
նա պիր չէյ սէօյլէմէյ պանա
38 իզն վար մը . Վէ օ տէտի քի՝
Յունանիճէ պիլի՞ր միսին . Ճաճ-
պա պու կիւնլէրտէն ագտէմ՝ պաղ
գալտըըպ՝ չէօլե տէօրթ պին
եօղ քէսիճի քիմսէլէրի չըգարան
ղօղ Մըսըրըը սէն տէյի՞ղ միսին :
39 Վէ Պօղոս տէտի քի՝ Պէն Կի-
լիկիանըն մէշհուր շէհրինին շէհր-
լիսի՝ Թարսուսլու Եհէհուտի ա-
տէմ իմ . վէ սանա եալվարըըըմ
քի՝ պանա մուսաա՛տէ էյլէ գավ-
40 մա սէօյլէյիմ : () տախի օնա մու-
սաա՛տէ էթտիքտէ, Պօղոս նէր-
տիպանտէ տուրարագ՝ Ագավմա էլ
իլէ իշարէթի էթտի . վէ ա՛զիմ
սիւքիւթի օլմաղըլա , Ի՛պրանի լե-
սանընտա սէօյլէյիպ տէտի քի՝

ՊԵՊՐԻՒ

1 Պօղոսուն՝ նիճէ խմնաա կէլտիյինի , 17 վէ Րէսուլ օլմադա տա՛վէթ օլունտու-
ղունու աշխէարէ թագրիր էթմէսի , 22 Օնուն՝ Թայիֆէլէրին խալխի զէքր էթ-
տիւի կիպի՝ խալգըն օնա գաբշը պաղըր-
տըղը : 24 Տէօխիւլէճէք օլունտուղու ,
25 վէ Րօմալը օլտուղունու խապէր վէր-
տիքտէ , տայագտան գուրթուլմասը ,

1 Ա՜խ տտէմլէր՝ Գաբրնտաշլար
վէ պապալար՝ հալա քէնտի հագ-
գըմա սիզէ օլան ճէվապըմը տինիկ-
2 լէյին : Վէ օնուն օնլարա Ի՛պ-
րանի լսանընտա սէօյլէտիյինի ի-
շնիտիքլէրինտէ, տահա զիյատէ
3 սիւքիւթի էտէրլէր իտի : Վէ օ
տէտի քի՝ Բպէն ֆիլ հագիգաթ
Եհէհուտի ատէմ իմ քի՝ Կիլիկիա-
նըն Թարսուս շէհրինտէ տօղտում .
ամմա պու շէհրտէ Բ)ամաղիէ-
լին Դայագլարընտա պէօյիւյիպ
Եպապալար շէրիա՛թինտա տիգ-
գաթլըճա թէէտիպ օլունմուշ՝ պու
կիւն Ասիզին հէվթինիզին օլտուղու
կիպի Ե՛լլահըն զայրէյթքէչ ի-
4 տիմ . Վէ էրքէքլէրի վէ գարը-
լարը պաղըայըպ հապալարա թէս-
լիմ էտէրէք՝ պու մէշհէպի էօ-
լիւմ տէրէճէսինէ գօվալատըմ :
5 Նիճէ քի պաշ քեահին տախի

Ի՛հէմ պիւթիւն իսթիյարլարըն
մէճլիսի հագգըմա շէհատէթ է-
տէրլէր քի՝ Ի՛օնլարտան գարըն-
տաշլարա մէքթուպլէր տախի ա-
լըպ Դամասկոսա կիտէյօրուտում
քի՝ օրատա օլանլարը տախի թէ-
տիպ օլունմագ իչիւն Երուսաղէ-
6 մէ պաղլը կէթիրէյիմ : Վէ էվա-
գի՝ օլտու քի , պէն կիտէր վէ
Դամասկոսա եագլաշըը իքէն , էօ-
լէն մէհէլինտէ ափանըզ կէօք-
տէն էթրաֆըմա ա՛զիմ նուր փար-
7 լատը : Վէ նէրէ գափանըպ պիր
սէս իշիթտիմ քի պանա՝ Յա՜
Սաուլ Սաուլ՝ պէնի նի՞չիւն
8 գօվալայօրսուն տէր իտի : Վէ
պէն ճէվապ վէրտիմ քի՝ Յա՜
Բապպ սէն քի՞մ սին . վէ պանա՝
պէն սէնին գօվալատըղըն Նազա-
9 րէթլի Յիսուս իմ տէտի : Վէ
Եպիէմճէ օլանլար՝ կէրչի նուրու
կէօրտիւլէր , վէ գօրգու իչէ տօլ-
տուլար , ամմա պանա սէօյլէյէ-
10 նին սէսինի իշիթմէտիլէր : Վէ
տէտիմ քի՝ Յա՜ Բապպ նէ՞ էյ-
լէյիմ . վէ Բապպ պանա տէտի
քի՝ Գալգըպ Դամասկոսա վար ,
վէ օրատա սէնին իչիւն Թա՛յին
օլունան ճիւմլէ նէսնէլէրին հագ-
գընտա սանա սէօյլէնէճէք տիր :
11 Վէ օլ նուրուն ճէլալինտէն կէօր-
մէդ օլտուղումտան՝ պէրապէրիմ
ճէ օլանլար էլիմէ եափըշարագ
12 Դամասկոսա կէլտիմ : Վէ օրապա
հէվ սաքին օլան Եհէհուտիլէր-
տէն Թէյի չէհատէթ օլունուր չէ-
րիա՛թ միւճիպլինճէ տինտաբ Ի՛-
13 նանիա նամ պիր ատէմ՝ պանա
կէլիպ կանընմտա տուրտու , վէ պա-
նա տէտի քի՝ Յա՜ Սաուլ գա-
րընտաշ՝ կէօզլէրին կէօրսուն :
14 Վէ պէն օլ սաա՛թտա օնա պագ-
տըմ . վէ օ տէտի քի՝ Հպապալա-
րըմըզըն Ե՛լլահը Նսէնի՝ օնուն ի-
բատէթինի պիլմէյէ վէ Ե՛պատըը
Տկէօրմէյէ Տհէմ օնուն աղըընտան
սէս իշիթմէյէ Թա՛յին էյլէտի :
15 Ա՛օվրա կէօրտիւյիւն վէ իշիթտի-
յին չէյլէրտէ՝ Նհէվ ատէմլէրէ օ-
16 նուն շահիտ օլաճագսըն : Վէ
չհմտի նէ՞ կէճիքթիրսին . գալգ ,
վաֆթիզ օլ , վէ Բապպընն Նիսմի-
նէ նիտա էտիպ՝ Ի՛հնահլարընտան
17 եայգան : Վէ Նվագի՝ օլտու քի՝

պէն Երուսաղէմէ տէօնիւպ հէյ-
քէլտէ տուա՝ էտէր իքէն՝ հայրէթէ
18 տիւշիւմ՝ վէ ծօնու կէօրտիւմ
քի պանա՝ ՆՂՃէլէ էտիպ Թէզ
Երուսաղէմտէն չըգ՝ զիրա պէնիմ
իչիւն շէհատէթինի գապուլ էթ-
19 մէյէճէքլէր տէտի։ Պէն տախի
տէտիմ քի՝ Ե՞ր Թապպ՝ «օնլար
էյի պիլիրլէր քի՝ պէն սանա ինա-
նանլարը հապս էտիպ «Հէմմա՛Թ
20 եէրլէրինտէ տէօյէր իտիմ. վէ
Հշահիտին Աստիմանոսուն գանը
տէօքիւլիւր իքէն՝ պէն տախի օ-
րատա հաղըր իտիմ՝ վէ ծօնուն
գաթլինէ րիպա վէրիպ՝ օնու էօլ-
տիւրէնլէրին էսվապլարընը պէք-
21 լէր իտիմ։ Վէ պանա տէտի քի՝
Կիթ՝ զիրա պէն սէնի ուզաղ՝
Թայիֆէլէրէ կէօնտէրէճէյիմ՝։
22 Վէ պու սէօզէ գատար օնու
ախնկլէրլէր իտի, անտէն սէսլէրի-
նի գալընրընպ՝ «Պունճիկլէյին քիմ-
սէյի հէրաէն գալընը, «զիրա օնա
հաշամագ լայըգ տէյիլ տիր տէ-
23 տիլէր։ Լամտի օնլար պաղընրարագ
էսվապլարընը սավուրուպ՝ րիւզ-
24 կեարա Լծօզ աթմագ իլէ, պին պա-
շը էմր էթտի քի օ՝ գալէ՛յէ կէօ-
Թիւրիւլէ, վէ գամչը իլէ Թէփ-
Թիչ օլունա տէտի. Թա քի օնուն
իւզէրինէ նէ սէպէպտէն պէօյլէ
25 պաղընշընր իտիքլէրինի պիլէ։ Վէ
օնու գայընշար իլէ կէրիպ պաղ-
լարընար իքէն, Պօղոս օրատա տու-
րան հիւզ պաշը յա տէտի քի՝ էՙօ-
մալը վէ հիւքմ օլունմամընշ ատէ-
26 մի տէօյմէք սիզէ ճայիզ մի։ Վէ
հիւզ պաշը իչինտիքտէ պին պա-
շը յա եագլաշընը վէ խապէր վէրիպ՝
«Նի՛ էտէճէյինէ պագ, զիրա պու
27 ատէմ Յօմալը տընը տէտի։ Վէ
պին պաշը հանընա կէլիպ օնա տէ-
տի քի՝ Պանա ազօլէ, սէն Յօմալը
28 մը սընը. վէ օ՝ Պէլի տէտի։ Վէ
պին պաշը ճէվապ վէրտի քի՝ Պէն
պու հիմայէթի չօգ նագտ իլէ է-
տինտիմ. վէ Պօղոս՝ Պէն իսկ
հէման էյլէ տօզմուշումտ աէտի։
29 Լամտի օնու Թէֆթիչ էաէճէք օ-
լան քիմսէլէր՝ տէր ա՛գապ օնուն
հանընտան չէքիլտիլէր. հէմ պին
պաշը տախի օնուն Յօմալը օլտու-
ղունու տուչտուղընտա՝ օնու պաղ-
լամըշ խոխի իչիւն գօրգտու։
30 Վէ էրթէսի կիւն՝ Նէհուտի-
լէրտէն նէ իչիւն շիքայէթի օլուն-
տուղունուն սահիհինի պիլմէք իս-
Թէմէքլէ, օնու պաղլարտան չէօզ-
տիւ, վէ էմր էթտի քի՝ պաշ
քահինլէր հէմ օնլարըն հէմ
պէօյիւք մէճլիսի պիրիքէ. վէ Պօ-
ղոսու Էնտիրիպ՝ էօնլէրինէ իհզար
էյլէտի։

ՊԸՊԻՒ

1 Պօղոս քէնտի տա՛վասը խուսուսունտա
սէօյլէր իքէն, 2 Ընանիանըն օնուն աղ-
զընա վուրալար տէյիւ էմր էթմէսի. 7
Օնտան Թէչէքքի էտինլէրին արասընա
տիւշէն իսԹիլաֆ. 11 Ընլահըն օնա ղայ-
րէթ վէրմէսի. 12 Եհուտիլէրին Պօղո-
սա փուսու գուրմալարը, 20 վէ պու քէյ-
ֆիյէԹին հիւզ պաշըյա խապէր վէրիւ-
մէսի. 27 Օնուն տախի Պօղոսու փէնիքս
վալիյէ կէօնտէրմէսի.

1 Վ՚է Պօղոս պէօյիւք մէճլիսէ
կէօզ գալընրընպ տէտի քի՝ Ե՞ր
գարընտաշ ատէմլէր՝ «պէն պու
կիւնէտէկիին Ընլահրն ի՛նանմընտէ
Թէքմիլ էյի զամիր իլէ կէչինտիմ։
2 Վէ պաշ քահին Ընանիա՝ նա-
ներնտա տու բանլարա էմր էմտի քի՝
3 Բօնուն աղզընա վուրալար. Օվ
զէման Պօղոս օնա տէտի քի՝ Վէ-
նի Ընլահ վուրաճագ տընը՝ նա պա-
տանալը տիվար. սէն չէրի՛ա-
միճհպինճէ պանա հիւքմ էմմէ-
յէ օթտուրուր իքէն տախի՝ էչէ-
րի՛ա մուխալիֆ պանա վուրուլ
4 մաղա՞ մը է՛ր, էտէրսին։ Վէ օ-
րատա տուբանլար տէտիլէր քի՝
Ընլահրն պաշ քնահինինի՞ մի
5 սէօյէրսին։ Պօղոս տախի տէտի
քի՝ Ե՞ր գարընտաշար՝ Թօնուն
պաշ քնահին օլուտուղունու պիլմէգ
իտիմ, զիրա նագրմրշ տընը քի՝
Եվամընրն հիւքմտարընա քէօ-
6 Թիւ սէօյլէմէ յէսին։ Վէ Պօղոս՝
պիր Թարաֆ Ադուկեացիլէր վէ օ
պիր Թարաֆ փարիսեացիլէր օլտու-
ղունու տուչմաղըլա, Ճէմաա՛Թտա
չաղըրտը քի՝ Ե՞ր գարընտաշ ա-
տէմլէր՝ Ղպէն փարիսեցի օղլու
փարիսեցի իմ. պէն էօլիլէրին
գը յամէրի Եիւմիտի իչիւն մուշ-
7 հաքէմէ օլունույօրում։ Վէ օ պու-
նու սէօյլէտիքտէ, փարիսեցիլէր
իլէ Ադուկեացիլէրին ատասընտա
նիզա՝ գօլտու, վէ գալապալըգ

ա Պօր. գ. 4,
բ Կոր. ա. 12։ գ. 2։
բ Տիմ. ա. 3։ Երր. ժգ. 18։
բ գ Թագ. իր 24։ Ե-
րեմ. ի. 2։ Ցօհ. ժբ. 22։

է Ղեւ. ժԹ. 35։ բ Օր. իե. 1, 2։ Ցօհ. է 51։

դ Պ. իգ. 17։

ե Ել. իբ. 28։ Ժողգ. ժ. 20։ բ Գեթ. բ. 10։ Ցուդ. 8։

զ Պ. իզ. 5։ Փիլ. գ. 5։

է Պ. իգ. 15։ 21։ իզ. 6։ իբ. 20։

8 պէօլիւնտիւ : Ը.Օ.իրա Պադուկէ-
ցիլէր տէրլէր քի՝ Կ.ըյամէթ եօգ՝
վէ մէլէք եօգ՝ վէ Լուհ եօգ տուր.
ամմա փարիսեցիլէր իքիսինի տէ-
9 իգըար էտէրլէր : Վէ պէօյիւք
չամաթա օլսու. վէ փարիսեցիլէր
Թարաֆընըն քեամիպլէրի գալ-
գըպ՝ էէքիլէրէք տէրլէր իսի քի՝
Նիգու ատէմտէ հիչ պիր քէօմիւ
ըէյ պուլմատըդ, Խ.ֆագաթի էյէր
օնա պիր բուհ եա մէլէք սէօյլէտի
իսէ, Ը.ղլահ իլէ ճէնքէլէշմիյէլիմ :
10 Վէ էօգ նիզա՝ օլմազըլա, պին
պաշը՝ օլմայա Պօղոս օնլարտան
փարէլէնէ տէյիւ գօրգուպ՝ ա՛ս-
քէրէ էմր էթտի քի՝ էնիպ օնու
օնլարըն օրթասընտան գափա, վէ
գալէյէ կէթիրէ :
11 Վէ էէրթէսի կէճէ Բապպ օնուն
եանընտա տուրուպ տէտի քի՝
Նա՞ Պօղոս՝ ճէսարէթլէն, զիրա
Նբուսաղէմտէ պէնիմ հագգըմա
չէհատէթ էթտիյին կիպի՝ Բօմա-
տա տա՛սի էօյլէ չէհատէթ էթ-
12 մէք կէրէք սին : Վէ կիւնտիւզ
օլտուգտա, Նէհտուսիլէրտէն պա՛-
զըլարը իթթիֆագ էտէրէք քէն-
տիլէրինի լա՛նէթ իլէ պաղլայըպ
տէտիլէր քի՝ թա Պօղոսու էօլ-
տիւրէնէտէք հիչ պիր չէյ թահա-
13 մէ յէլէր : Վէ պու անտ իլէ իթ-
թիֆագ էտ՛նլէր՝ գըզդ քիշիսին
14 զիյատէ իտի : Վէ օնլար պաշ
քեահինլէրինն վէ իհթիյարլարըն
եանընտա կէլիպ տէտիլէր քի՝
Վէնահիզդե ա՛զիմ լա՛նէթ իլէ
պաղլատըդ քի՝ թա Պօղոսու էօլ-
տիւրէնէտէք հիչ պիր չէյ թահա-
15 մայ ուլմ : Իմտի հալա սիզ պէօ-
յիւք մէճլիս իլէ պէրապէր պին
պաշդայա տույուրուն քի՝ օնու հա-
րըն սիզէ էնտիրէ, կէօյա քի օ-
նուն հագգընա տահա տիգգահա-
լըճա թէֆֆիհիշ էտէճէքսինիզ.
պիզ իսէ՝ օ տահա եէֆիշմէզսէն՝
16 օնու էօլտիւրմէ յէ հազըր իզ : Վէ
Պօղոսուն գըզ դարընտաշընըն օղ-
լու պու ֆէնտի իլէ ծմէյլէ, վա-
րըպ գալէյէ կիրտի, վէ Պօղո-
17 սա խապէր վէրտի : Վէ Պօղոս
եիւզ պաշդլարըն պիրինի եանընտա
չաղրըպ տէտի քի՝ Պու ուշաղը
պին պաշդայա կէօթիւր, զիրա օ-
նա պիր խապէր էտէճէք չէյի
18 վար : Ո տախի օնու ալըպ պին
պաշդայա կէօթիւրտիւ, վէ տէտի քի՝
Պահպուս Պօղոս պէնի չաղրըրպ
եայվարտը քի՝ պու ուշաղը սանա
կէթիրէյիմ, չիւն քի սանա սէօյ-
19 լէյէճէյի վար : Վէ պին պաշը
օնուն էլինի թութպուպ վէ պիր
թէնհա մահալէ վարըպ՝ Պանա
խապէր էտէճէյին նէ՞ տիր տէ-
20 յիւ սիւալ էյլէտի : Վէ օ տէտի
քի՝ Իհուտիլէր զավլի գարար
էթտիլէր քի՝ սանա եալվարալար
քի՝ եարըն Պօղոսու պէօյիւք
մէճլիսէ էնտիրէսին, կէօյա քի՝
օնուն հագգընա տահա տիգգահ-
21 լըճա թէֆֆիհիշ էտէճէքլէր : Իմ-
տի սէն օնլարը տինկլէմէ յէսին.
զիրա օնլարտան գըրգտան զիյա-
տէ ատէմ օնու փուսուտա պէք-
լէյօրլար, վէ թա օնու էօլտիւ-
րէնէտէք եէմէմէյէ վէ իչմէմէյէ
քէնտիլէրինի լա՛նէթ իլէ պաղլա-
տըլար. վէ շիմտի օնլար հազըր
օլուպ՝ սէնտէն օլաճագ էմրի
22 պէքլէրլէր : Իմտի պին պաշը ու-
ղաղա՝ Պունլարը պանա պէչայ
էթտիյինի քիմէյէ սէօյլէմէ տէ-
յիւ՝ Թէնպիհ էտիպ սալըվէրտի :
23 Վէ եիւզ պաշըլարտան իքի
քիմսէ չաղըրըպ տէտի քի՝ կէճէ
սաա՛թի իւչտէ իքի եիւզ ա՛քէր-
լէր վէ եէմէմէյ ա՛թլը վէ իքի եիւզ
մըզըաթլը հազըրլայըն քի՝ կէտա-
24 րիյատէք վարալար. Հայվան-
լար տախի հազըրլազտա օլտուն
քի՝ Պօղոսու պինտիրիպ սաղ սէ-
լիմ փհիլիքս վալիյէ կէօթիւրէլէր :
25 Վէ պու մէթհուտ իւզրէ պիր
26 մէքթուպ եազտը. Կէօղիոս Վի-
սիաս՝ դուտրէմէյլու փհիլիքս վալի-
27 յէ սէլամ էտէր : Չունու ատէմի՝
Նէհտուսիլէրտէն թութմուշլուպ օն-
լարտան էօլտիւրիւլէճէք օլմազ
իլէ, օնուն Բօմալը օյտուղտունու
էօյրէնտիյիմտէ՝ ա՛քէր իլէ նէ-
28 թիշիպ օնու գուրթարտըմ : Վէ
օնլարըն օնտան շիքեայէթ էթ-
տիքլէրինին նէպէսինի էօյրէնմէք
խոհէմ յիլլ. , օնու օնլարըն պէօ-
29 յիւք մէճլիսինէ էնտիրտիմ : Վէ
պուլտում քի՝ հօնլարըն շէրի՛ա-
թընըն մէսէլէլէրի խուսուսունտա
օնտան շիքեայէթ օլունուր իտի ,
Նամմա էօլմէմ եա պէնտլէրէ
18 վար : Ո տախի օնու ալըպ պին
պաշդայա կէօթիւրտիւ , վէ տէտի քի՝
Պահպուս Պօղոս պէնի չաղրըրպ
եայվարտը քի՝ պու ուշաղը սանա
կէթիրէյիմ, չիւն քի սանա սէօյ-
19 լէյէճէյի վար : Վէ պին պաշը
օնուն էլինի թութպուպ վէ պիր
թէնհա մահալէ վարըպ՝ Պանա
խապէր էտէճէյին նէ՞ տիր տէ-
20 յիւ սիւալ էյլէտի : Վէ օ տէտի
քի՝ Իհուտիլէր զավլի գարար
էթտիլէր քի՝ սանա եալվարալար
քի՝ եարըն Պօղոսու պէօյիւք
մէճլիսէ էնտիրէսին, կէօյա քի՝
օնուն հագգընա տահա տիգգահ-
21 լըճա թէֆֆիհիշ էտէճէքլէր : Իմ-
տի սէն օնլարը տինկլէմէ յէսին.
զիրա օնլարտան գըրգտան զիյա-
տէ ատէմ օնու փուսուտա պէք-
լէյօրլար, վէ թա օնու էօլտիւ-
րէնէտէք եէմէմէյէ վէ իչմէմէյէ
քէնտիլէրինի լա՛նէթ իլէ պաղլա-
տըլար. վէ շիմտի օնլար հազըր
օլուպ՝ սէնտէն օլաճագ էմրի
22 պէքլէրլէր : Իմտի պին պաշը ու-
ղաղա՝ Պունլարը պանա պէչայ
էթտիյինի քիմէյէ սէօյլէմէ տէ-
յիւ՝ Թէնպիհ էտիպ սալըվէրտի :
23 Վէ եիւզ պաշըլարտան իքի
քիմսէ չաղըրըպ տէտի քի՝ կէճէ
սաա՛թի իւչտէ իքի եիւզ ա՛քէր-
լէր վէ եէմէմէյ ա՛թլը վէ իքի եիւզ
մըզըաթլը հազըրլայըն քի՝ կէտա-
24 րիյատէք վարալար. Հայվան-
լար տախի հազըրլազտա օլտուն
քի՝ Պօղոսու պինտիրիպ սաղ սէ-
լիմ փհիլիքս վալիյէ կէօթիւրէլէր :
25 Վէ պու մէթհուտ իւզրէ պիր
26 մէքթուպ եազտը. Կէօղիոս Վի-
սիաս՝ դուտրէմէյլու փհիլիքս վալի-
27 յէ սէլամ էտէր : Չունու ատէմի՝
Նէհտուսիլէրտէն թութմուշլուպ օն-
լարտան էօլտիւրիւլէճէք օլմազ
իլէ, օնուն Բօմալը օյտուղտունու
էօյրէնտիյիմտէ՝ ա՛քէր իլէ նէ-
28 թիշիպ օնու գուրթարտըմ : Վէ
օնլարըն օնտան շիքեայէթ էթ-
տիքլէրինին նէպէսինի էօյրէնմէք
խոհէմ յիլլ. , օնու օնլարըն պէօ-
29 յիւք մէճլիսինէ էնտիրտիմ : Վէ
պուլտում քի՝ հօնլարըն շէրի՛ա-
թընըն մէսէլէլէրի խուսուսունտա
օնտան շիքեայէթ օլունուր իտի ,
Նամմա էօլմէմ եա պէնտլէրէ

ը Մատ. իբ 23 : Մար. ժբ. 18 , Ղու. ի. 27.
ր պ. իե. 25 իզ. 31 : ժ պ. իբ. 7. 17 , 18 :
ե պ. ժբ. 9. իե. 23, 24.
լ խա. 21. 30 : պ. իե 3 :
ե խա. 12 :
ժ պ. իա. 33. իդ. 7 :
ի պ. իե. 30.
կ պ. ժբ. 15. իե. 19 :
ն պ. իզ. 31.

Digitized by Google

միւսթահագ ձիւրմիւ եօգ տուր :
ը Խա. 20։ 30 Վէ ղպու ատէմէ Իհուտիէրին փուտու գուրաձագլարը պանա խապէր վէրիլմէ չիլէ, անիտէ սա-
ե Գ. կդ. 8։ ըէ. 6։ նա կէօնտէրտիմ, Եհէմ տա՛վաճըլարա տախի օնունլա տա՛վալարընը սէնին հուզուրունտա սիւրմէյէ էմր էթտիմ : Սաղ օլ :
31 Լմոի ա՛սքէրլէր՝ օնլարա էմր օլունանա կէօրէ Պօղոսու ալըպ կէձէ իլէ Ընտիպատրոսա կէմիր-
32 տիլէր : Վէ էրթէսի կիւն օնուն իլէ վարմալա ախըլլարը պրաղըպ՝
33 գալէ՛յէ տէօնտիւլէր . Վէ պուն-լար կնաարիայա կիրիպ՝ մէքթու-պու վալիյէ վէրտիլէր, հէմ Պօ-ղոսու տախի օնուն հուզուրունա
34 չըգարըլար : Վէ վալի օպուշուպ՝ հանկը էյալէթտէն օլտուղունու
ե Գ. ըգ. 30։ սիւալ էթտիքտէն՝ վէ Կիլիկիա-տան օլտուղունու էզրէնտիքտէն
ժ Գ. իա. 39։ 35 սօնկրա, տէտի քի՝ Յա՛վաճըլա-րընն տախի կէլտիքտէ՝ սէնի տինկ-լէյէճէյիմ . վէ էմր էթտի քի՝ Ն՚Էրովդէսին տիվանխանէսինտէ հրվիզ օլունա :

ՊԸՊ ԻՈ

1 Պօղոս ըէսուլուն՝ Տերթիւղոս էհլի քէ-լամտէն թէչէքքի օլունմասը իլէ՝ 10 քէն-ա՛մէ, ու հարաքէթի՝ վէ վա՛զ էթ-տէյի թա՛լիմաթը խուսուսունտա ճէ-վապ վէրմէսի : 24 Վալիյէ վէ գաբըսը-նա քրիստոսու վա՛զ էթմէսի : 26 Վա-լինին րի՛չվէթ մէմիւլ էտիպ՝ օնա հիչ պիր չէյ վէրիլմէտիյի : 27 Էնճամը ման-սուպունտան ա՛զ օլմաղըլա՝ Պօղոսու հապատա պրագմասը :

ա Գ. իա. 27։ բ Գ. իգ. 2. 30. 35։ իե. 2։ 1 Վէ ապէշ կիւնտէն սօնկրա պաշ քահանի Բ՚Ընանիա՝ իսթիյարլար վէ Տերթիւղոս նամ պիր էչլի քէլամ իլէ էնտի, վէ օնլար Պօ-ղոսուն ա՛ղզընէ վալիյէ արզ էթ-
2 տիլէր : Վէ օ չաղըրըլմաղըա, Տերթիւղոս շնքնայէթ էթմէ՛յէ պաշլայըպ տէւտի քի՝ Պիզ սէնին վասիթան իլէ չօգ սէլամէթէ նա-յիլ օլուպ՝ պու միլլէթէ սէնին թէտպիրին իլէ պէյիւք իշլեր
3 իճրա օլմաղըա, տայիմ վէ հեր նէրտե թէքմիլ թէչէքքիւր իլէ պո՞նըլըբ գապուլ էտէրիզ՝ եա՞
4 գուտրէթլու փելիքս : Լաքին սէ-նի պունտան զիյատե խա՛ճիզ էթմէ՛յիմ տէյիւ ըէճա էտէրիմ քի՝ պիզի միւրիվվէթլինէ մուխ-
5 թասարճէ տինկլէյէն : Ե՚Օղրա պիզ պու ատէմի ֆէսատ էտիճի՝ վէ տիւնեատա օլան հէփ Իհու-տիլէրի իսթիքլալէ գալտըրըճը հէմ Նասարանիլէր ֆըրգասընըն էր-պաշընսը օլտուղունու պու լտուգ
6 քի՝ Տհէյքէլի պիզե մուրտար-լամաղա չալըշտը . վէ օնու թու-թուպ՝ Էքինտի չէրի՛աթմըզ մի-ճխինճէ օնա հիւքմ էթմէքը իս-
7 թէտիք : Ընմա ղալին պաշը Իլ-սիաս կէլնէպ՝ ա՛զիմ ճէպը իլէ էլ-
8 էրմիդպտէն ալար . Վէ Էօնուն տա՛վաճըլարընա սանա կէլմէ՛յէ էմր էթտի քի՝ սէն օնու թէֆ-թիշ էթտիյինտէ՝ պիզիմ օնտան չիքնայէթ էթտիյիմիզ հէփ պու շէյլէրին խուսուսունտա անկլա-
9 մաղա գատիր օլասըն : Վէ Նէ-հուտիէր տախի եիւրիսյիւշ է-տիպ՝ պու շէյլէր պէջյէ տիր տէ-տիլէր :
10 Վէ Պօղոս՝ վալինին օնա սէջյ-էմէ՛յէ իշարէթ էթտեսի իլէ ճէ-վապ վէրտի քի՝ Չօգ սէնէտէն պէրու սէնին պու միլլէթին հաքի-մի օլտուղունու պիլտիյիմտէն , քէնտիմին խուսուսունտա տահա ղիյատե խօշնուտլուգ իլէ ճէվապ
11 վէրիրիմ՝ . Չինն քի սէն անկլա-մաղա պատիր սին քի՝ Ներուսա-ղէմտե ըսէճտե գըլմաղա չըգտը-ղըմտան պէրու օն իքի կիւնտէն
12 զիյատե տէյիլ տիր : Վէ Խալէնի հէյքէլտե պիր քիմսե իլէ մու-պահէսե էթմէ՛քտէ՝ եախօտ ճէ-մաա՛թի հէրէլէրինտե եա շէհրտե
13 զալապալըզը այաղա գալտըրմագ-տա պուլմատըլար : Հէմ տախի շիմտի պէնտէն շնքնայէթ էթտիք-լէրի շէյլէրի խապարի էթմէ՛յէ
14 գատիր տէյիլլէր : Ընմա սանա պունու իգրար էտէրիմ քի՝ Խպուն-լարըն ֆըրգա տէտիքլէրի մէզհէպ միւճխինճէ՝ էչէրի՛աթտա հէմ փէչյանպէրլէրտե հէփ եաղըլը օ-
15 լան շէյլէրէ իման կէթիրէրէք՝ Նապապալարըմըն Ընլահընա պէջյէ
16 ի՛պատէթ էտէրիմ . Վէ Էրլա-հա՝ քէնտիլէրին տախի պէքլէ-տիքլէրինէ կէօրէ իւմիտիմ վար քի՝ Էօլիւլէրին Հկէրէք սատըգլա-

Digitized by Google

րըն կերեք նահագլարըն գըլյամկիթի
16 օլաճագ : Վէ Ներնեամիմ պուննա
չալըշըրըմ քի՝ հեր տեմ Ըլլահըն
վէ աասմէրին գըրթընտա սիրչէ-
17 մէզ զամիրիմ օլա : Վէ չօգ ըլլը-
լարտան սօնկրա՝ հմիլլէթիմէ սա-
տագալար վէ հետիյէլէր կէթիր-
18 մէյէ կէլտիմ : Յոու չէյլէրին
արասընտա՝ Ըսիատան պա՛զը Նէ-
հուտիլէր պէնի հէյքէլտէ փաք-
լէնմիշ պուլտուլար՝ գալապալըգ
իլէ ատիյիլ վէ գարգաշարլըգ իլէ
19 տէյիլ • Վէ Ւօնլարա տախի կէ-
րէք իտի քի՝ սէնին հո զուրունա
կէլնիպ էյէր պանա գարըը պիր
շէյլերի վար իսէ շնքեայէթ էտէ-
20 լէր : Նախօտ պունլար քէնտիլէ-
րի տախի՝ պէօյիւք մէճլիսին հու-
զուրունտա տուրտուղումտա պէն-
տէ նէ գապահաթ պուլտուգլարը-
21 նը սէօյլէսինլէր • Իւլա եալընըզ
պու պիր սէա իչինն քի՝ արաա-
րընտա տուրուպ՝ ֆէնէն պու կիւն
սիզտէն՝ էօլիւլէրին գըյամէթի ի-
չինն մուհաքէմէ օլունտյօրում
22 չաղըրտըմ : Վէ փնլիքա պու մէզ-
հէպին խուտուսունտա սահիհճէ
պիլմէսի իլէ՝ օնլարա պիր զայրի
վադէթ թային էտիպ տէտի քի՝
Ո՛վին պաշը Իւսիաս էնտէյի զէման՝
սիզէ տայիր օլանը թէֆթիշ էտէ-
23 մէյիմ : Վէ եիւզ պաշըյա թէն-
պիհ էյիտի քի՝ Պօղոս հըճըզ օ-
լունա , հէմ կէնիշլիքտէ օլա ,
վէ Յքէնտի ատէմլէրինտէն օնա
խըզմէթ էթմէ քտէն եախօտ նա-
նընտա վարմադտան քիմսէյի մէն՝
էթմէյէ :
24 Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնկրա
փնլիքա Նէհուտի օլան քէնտի
գարըսը Դրուսիլա իլէ կէլնիպ՝ Պօ-
ղոսու չաղըրտը , վէ օնու Ներիս-
տոս օլան իման խուտուսունտա
25 տինկլէտի : Ո տախի սատագալ
վէ նէֆսի զապթ էթմէք վէ կէ-
լէճէք շէրի՛աթ խուսուսունտա
սէօյլէր իքէն , փնլիքա գօրգու իլէ
տօլուպ՝ Շ իմտիկիք կիմ , վէ վագ-
թըմ օլուրսա՝ սէնի հիւնէ չաղըրա-
26 ճաղըմ տէ յիւ ճէվապ էթտի : Չէմ
տախի Պօղոսու սաը վէրէ տէ յիւ
Ւօնտան քէնտինէ ագէէ վէրիլէ-
ճէ յինէ իւմիտ էթմէքլէ , օնու
տահա սըգճա չաղըրըպ՝ օնունլա
27 սէօյլէնէր իտի : Վէ իքի ըէլ թէ-
մամ օլտուգտա , փնլիքսին եէրի-
նէ Պորկիոս Փեստոս կէչտի • վէ
փնլիքա Ներնեամիլէրին խաթրընը
խօշ էթմէք իսթէմէ յիլէ , Պօ-
ղոսու մահպուս պրագտը :

ՊԵՊԻՆ

2 Եհնուտիլէրին՝ փեստոսուն հուզուրուն-
տա Պօղոս Իէսուստան թէչէքքի էթ-
մէյէրի : 8 Օնուն ճէվապ վէրմէսի , 11 վէ
կայսըրըն հուզուրունա չըգմաղա խոթի-
տա՝ էթմէսի : 14 Պունտան սօնկրա՝ պու
մատտէյի փեստոսուն Ագրիպպաս փա-
տիշահա իֆատէ էթմէսի : 23 վէ Պօ-
ղոսուն հուզուրա կէթիրիլմէսի : 25 Փես-
տոսուն Պօղոսու՝ էօլիւմէ միւթահագ
պիր շէյ էթմէսի տէյիւ փաքա չըգար-
մադը :

1 Իմտի փնստոս էյյաէթէ եէրիշ-
տիքտէ , իւչ կիւնտէն սօնկրա Կե-
սարիատան Ներուսաղէմ չըգտը :
2 Վէ Պաչ քեահին հէմ Ներհու-
տիլէրին պէօյիւքլէրի Պօղոսուն
3 ա՛լէյհինէ արզ էտիպ՝ օնա րիճա
էտէրլէր իտի • վէ օնուն ա՛լէյհի-
նէ պիր իւնայէթ տիլէրլէր իտի
քի՝ օնու Ներուսաղէմէ կէթիրտէ •
Բօնլար խէ օնու եօլտա էօլտիւրմէք
իչինն փուսու գուրարլար իտի :
4 Իմտի փնստոս ճէվապ վէրտի քի՝
Պօղոս Կեսարիատա հըփզ օլունա ,
քէնտիսի տախի թէզ օրայա կի-
5 տէճէք իտի : Իմտի տէտի քի՝
Ռիզտէն գուտրէթի սահիպլէրի օ-
լանլար պէնիմ իլէ էնսինլէր , վէ
եպու ատէմտէ պիր շէյ վար իսէ՝
6 օնտան շնքեայէթ էթսինլէր : Վէ
օնլարըն հանընտա սէքիզ եա օն
կիւնտէն զիյատէ էյյէնմիյիպ՝ Կե-
սարիայա էնտի , վէ էրթեսի կիւն՝
մէհքէմէտէ օթուրուպ՝ Պօղոս կէ-
7 թիրիլէ տէյիւ էմր էյլէտի : Վէ
օ կէլտիքտէ , Ներուսաղէմտէն է-
նէն Ներհուտիլէր էթրաֆընտա
տուրուպ Պօղոսա գարըը Ծէօգ վէ
աղըր շնքեայէթլէր կէթիրտիլէր
քի՝ օնլարը իսպաթ էթմէյէ գա-
8 տիր տէյիլէր իտի : Ո տախի Ճէ-
վապ վէրիր իտի քի՝ Ներհուտի-
լէրին շէրի՛աթընա եա հէյքէլէ
եախօտ կայսրա գարշը պիր գա-
9 պահաթ իշլէմտիմ : Ըմմա փես-
տոս Ներհուտիլէրին խաթրընը
խօշ էթմէք խոթէմէ յիլէ , Պօղոսա

ե Գ. ժբ. 1, 2, 3, ԺԹ. 9, 14,
է Գ. ԺԹ. 1,
ը Գ. ԺԹ. 29, 30, ԻԹ. 16, Հռով. ԺԵ. 25, Ա Կոր. Ը. 4, Գաղ. Բ 10,
թ Գ. ԻԱ. 26, 27, ԻԶ. 31,
ժ Գ. ԻԳ. 30, ԻԵ. 16,
ժա Գ. ԻԳ. 6, ԻԸ. 20,
ժբ Ղ. Ա. 3, ԻԸ. 16,
ժգ Ղ. ԻԵ. 7,
ժդ Գ. ԻԳ. 8,
ժե Ղ. ԻԵ. 1,
ժզ Ղ. ԻԳ. 3, ԻԸ. 16,
ժէ Ղ. ԻԵ. 1,
ժը Ղ. ԻԳ. 12, ԻԸ. 15,
ժթ Ղ. ԻԵ. 1, Ա. 15,
ի Ղ. ԻԳ. 14, Ա. 18,
իա Մար. ԺԵ. 3, Ղու. Ա. 2. 10, Գ. ԻԳ. 5. 13,
իբ Գ. Զ. 13, ԻԳ. 12, ԻԸ. 17,
իգ Ղ. ԻԳ. 27,

Digitized by Google

ճեվապ վերիպ տէտի քի՝ Եղրու-
սաղէմ չըգըպ՝ պու՝ ընդերին
խուսուսունտա պէնիմ Տուզու-
բումտա օրատա մուհաքէմէ օլմագ
10 իսթէրը մի սին : Ամմա Պօղոս տէ-
տի քի՝ պէն կայսըրըն մէհքէմի-
սինտէ տուրույօրում , վէ օրատա
պանա մուհաքէմէ օլմագ կէրէք
տիր . Եհուտիներէ սէնին ատ-
խի փէք էյի պիլտիյին կիպի հիչ
ը Խա . 25 ։ պ . ԺԸ . 14 ։ իգ . 29 , իզ . 31 ։ 11 պիր նահագլըգ էթմէտիմ : Ը Օն-
րա էյէր նահագլըգ էտէր տէ՝ Էօ-
ղլիմէ միսթահագ պիր ընէյ իլէ-
միչ իսէմ , էօլմէքտէն գաչըմամ .
ամմա էյէր պունլարըն պէնտէն
շիքեայէթ էթտիքլէրի հիչ պիր
ընէյին ասլը եօղ իսէ , պէնի օն-
լարա հիչ քիմսէ պաղըշլայամազ .
ի պ . իզ . 32 . իը . 19 ։ 12 Ինայսրա իսթիտա՝ էտէրիմ : Օլ
զէման փեստոս տիվան շուրասը ի-
լէ սէօյլէշիպ՝ ճէվապ վերտի քի՝
Կայսրա իսթիտա՝ էթտին , կայս-
րա վարաճագսըն :
13 Ավ պիր գաչ կիւն կէչտիքտէն
սօնկրա՝ Ագրիպպաս փատիշահ վէ
Կերինիկէ՝ փեստոսու սէլամլամա-
14 զա կեսարիայա եկտիշտիլէր : Ավ
օրատա չօգ կինդիլէրի
իլէ , փեստոս Պօղոսուն խուսու-
սունու փատիշահա զիքը էյլէյիպ
ա Գ . իգ . 27 ։ ատտի քի՝ Ֆելիքստէն գալմըշ
15 մահպուս պիր ատմ վար . Ավ
ե Խա . 2 , 3 ։ եօնտան էօդիւրիւ պէն Երուսա-
ղէմտէ օլտուղումտա՝ Եհուտիլէ-
րին պաշ քեահինլէրի վէ իսթի-
յարլարը արզ էտիպ՝ օնուն հագ-
16 գընա հիւքմ տիլէտիլէր : Ավ
զ Խա . 4 , 5 ։ Էօնլարա ճէվապ վերտիմ քի՝ Հի-
քեայէթ օլունան քիմսէ շիքեա-
յէթճիլէրի իլէ եիւզ պէ եիւզ
կէլիպ ճիւրմիւ իչլիւն ճէվապ վեր-
մէյէ բուսյասաթ ալմազտան էվվէլ
օնու հէլաքէ պախշ էթմէք՝ Թօ-
մալըլարըն ա՛տէվթի տէյիլ տիր :
17 Ինտի օնլար պուրատա ճէմ՝ օլ-
է Խա . 6 ։ տուգլարընտա , Եհիչ կէճիքմէզ-
տէն՝ էրթէսի կիւն մէհքէմէտէ օ-
Թուրուպ՝ օլ ատմ կէթիրիլէ
18 տէյիւ էմր էթտիմ : Ավ օնուն
շիքեայէթճիլէրի հուզուրա կէլտիք-
լէրինտէ , օնուն հագգընա պէնիմ
զաննն էթտիյիմ շէյլէրտէն հիչ
19 պիր ճիւրմ կէթիրմէտիլէր : Ամ-
մա քենտիլէրինին տինի խուսու-
սունտա՝ վէ Պօղոսուն տիրի տիր
տէտիյի էօմիւշ Յիսուս նամ՝պիր
քիմսէնին խուսուսունտա՝ օնուն
ա՛շէյհինտէ Թպա՛զը մէսհէլէրի վար
Թ գ . ԺԸ . 15 ։ իգ . 29 ։ 20 իտի : Ավ պէն պու տա՛վանըն
Ֆասլի խուսուսունտա շիւպհէտէ
օշմամըշլա՝ Երուսաղէմէ վարըպ պու
շէյլէր իչիւն օրատա մուհաքէմէ
21 օշմագ իսթէրմիսին տէտիմ : Ամ-
մա Պօղոս՝ Ա՛ւկուստոսի հիւքմիւնէ
հըվալ օլունմադա իսթիտա՝ էթ-
մէքշէ , էմր էթտիմքի՝ Թա պէն
օնու կայսրա Թօշյանատէք հըվալ
ա գ . Ք . 15 ։ 22 օլունա : Ավ Ագրիպպաս փեստո-
սա՝ պէն քենտիմ տսխի պու ա-
տէմի սիննկէմէք իսթէրիմ տէ-
տիքտէ , Էարըն օնու իշլտիրսին
տէտի :
23 Ինտի էրթէսի կիւն Ագրիպպաս
իլէ Կերինիկէ չօգ տարաթ իլէ
կէլիպ՝ պին պաշըլար վէ շէհրի-
էն քիպար քիմսէլէրի իլէ տի-
վանխանէյէ կիրտիլէր . վէ փես-
տոսուն էմր էթմէսի իլէ , Պօղոս
24 կէթտիրիլտի : Ավ փեստոս տէտի
քի՝ Էյ՝ փատիշահ Ագրիպպաս
վէ հեփ պիլէմիզտէ օլան ատէմլէր՝
պունու կէօրիւթսինիւզ քի՝ հեմ
Երուսաղէմտէ հեմ պուրատա
դ Խա . 2 , 3 . 7 ։ Հեհուտիլէրին հեփ ճիւմհիւրիւ՝
ե Գ . իգ . 27 ։ Օնա ապթէգ եաշամագ կէրէք
տէյիլ տիր տէյիւ չաղըրարագ՝
ը Գ . իգ . 9 . 29 , իզ 31 ։ 25 պանա կէլտիլէր : Ամմա պէն՝ Ես-
նում էօլիւմէ միսթահագ պէր շէյ
էթմէտիյիմի անկլամադըլա , հէմ
զ Խա . 11 , 12 ։ քենտիսէ տախի Ա՛ւկուստոս իսթի-
տա՝ էթմէտիլէ , օնու կէօնտէր-
26 մէյէ մա՛գուլ կէօրտիւմ : Ամմա
օնուն հագգընա էֆէնտիմիզէ եա-
զաճագ պիր սահիհ շէյիմ եօղ
տուր . օնտան էօդիւրիւ օնու սի-
զին էօնիւնիզէ կէթիրտիմ , վէ
պախուսուս սէնին հուզուրունա՝
եա փատիշահ Ագրիպպաս՝ Թա
քի Թէֆթիշ օլունմադըլա պիր
27 եազաճագ շէյիմ օլա : Օյնա պիր
մահպուս կէօնտէրիպ՝ օնուն ճիւմ-
լէրինի տախի պէյան էթմէմ՝
պանա նամա՛գուլ կէօրիւնիւր :

ԳԼԽ . Ի .

2 Պօղոսուն՝ Ագրիպպասըն հուզուրունտա
քենտինին չօճուգլուղունտան պէրու կէ-
չիրտիյի է՛օմիւ՝ 12 վէ նիճէ մի՛ճի-

զաթը պիր թարզ իլէ ֆրիսթիանըզըա տէօնիւպ րէսուլ օլմազըա տա՛վէթ օ-լունտուղունու թագրիր էթմէսի ։ 24 Փեւտոս օնա Տէլիրիյօրսուն տէմէօնտէ , օնուն պուննա ա՛գըլանէ ճէվապ վէրմէսի ։ 28 Ագրիպպասըն ազ գալսը ֆրիսթիան օլմազա գանմասը ։ 31 Պիւթիւն մէճլիսին պօղոսու գապահաթսըզ թագրիր էթ-մէսի ։

1 Վ է Ագրիպպաս պօղոսա տէտի քի՝ վիւնտին իչիւն սէօյլէմէյ բուխսաթըն վար ։ օլ զէման պօ-ղոս էլինի ուզատըսլ՝ քէնտիսի ի-2 չիւն ճէվապ վէրտի ։ Նա՛ փա-տիշահ Ագրիպպաս՝ Նէհուտիլէր-տէն հէփ շիքեայէթ օլունտուղում չէ յլէր իչիւն՝ պու կիւն սէնին հուզուրունտա ճէվապ վէրէճէք օլտուղում քէնտիմի մուէթլու 3 սայարըմ ։ պախուսուս քի Նէ-հուտիյէրին հէփ այնլէրինէ վէ մէսէլէլէրինէ ակահսըն ։ պու սէ-պէպտէն սոնա հալվարըըմ՛ քի՝ սապը իյէ պէնի տինկլէյեսին ։ 4 Ումի իպթիտաատէն պէրու մի-լէթիմին արասընտա՝ Նէրուսա-ղէմտէ կէնճլիյիմտէն պէրու սիբ-տիւյիւմ է՛օմրիւ՝ Նէհուտիէրին 5 հէփիսի պիլիր ։ Ջիւն էվվէլ-տէն պէրու պէնի պիլիրլէր քի՝ (չէհատէթ էյնմէք իսթէրլէր իսկ) տինիմիզին էն տիգտամըզ ֆըր-գասընճա՝ փարիսեցի հաշտրմ ։ 6 Վ է Բշլեհեմ՝ պապալարըմըզա Ա-լահտան օլան էվա՛տին իւմիտի իչիւն մուհաքէմէ օլմազա տու-7 րույօրում ։ Վ է օլ վա՛դա՝ տօն իքի սըղլըտան օլան Ղէնիմիզ Եկէճէ վէ կիւնտիւզ տեվամ իւզ-րէ ի՛պատէթ էտէրէք՝ ընայիլ օլմազա իւմիտ էտէր ։ օլ իւմիտ իչիւն Նէհուտիէրտէն շիքնայէթ օլունույօրում՛ եա՛ փատիշահ Ղ-8 րիպպաս ։ Նէ՞, Ալլահըն էօլիւ-լէքի տիրիլտիյի՝ ի՛նանըլմազ պիր շէ՞յ մի գըյաս 9 օլունուր ։ Ես էրչի պէն քէնտիմ-տէ զանն էթտիմ քի՝ Նազարէթ-լի Յիսուսուն իսմինէ մուխալիֆ չօգ շէ՛յլէր պտնա եափմազ կէ-10 րէք տիր ։ Վ է ասնու Նէրուսա-ղէմտէ իգրա տախի էթտիմ ։ վէ Եպաշ քեահինլէրտէն հիւքիմ-լէր ալմազըլա , մուգաատէալէրտէն չօգ քիմսէլէրի հապսլարա գափա-տըմ , վէ օնլար գաթլ օլունտուգ-11 լարընտա՝ րիզա վէրտիմ ։ Վ է ֆէնի ճէմաա՛թ Նէրլէրինտէ չօգ տէֆա՝ օնլարա ա՛զապ էտիպ՝ քիւֆր էթմէյէ զօրլար իտիմ ։ վէ իւզէրլէրինէ զիյատէսի իլէ գուտուրուպ՝ թա տի՛շարըքի չէհր-լէրտէ տախի գօվալար իտիմ ։ 12 Էպու վէճճ իլէ պաշ քեահինլէ-րին հիւքիմէթի վէ վէքեալէ-թի իլէ Դամասկոսա տախի կի-13 տէր իքէն , եօլտա էօյլէն վագ-թընտա եա՛ փատիշահ՝ կէօքտէն էթրաֆըմա վէ պիլէմճէ վարան-յարըն էթրաֆընա կիւնէշին փար-լագլողնատան զիյատէ փարլայան 14 պիր նուր կէօրտիմ ։ Վ է պիզիմ հէփիմիզ եէրէ գափանըպ պանա սէօյլէյէն վէ Ի՛պրանի լիսանըն-սա՝ Նա՛ Սաուղ Սաուղ՝ պէնի նի՞չիւն գօվալայօրսուն , սանա իւ-կէնտրէլէրէ գարըը տէփմէսի կիւճ տիւր տէյէն պիր սէս իշլիթիմ ։ 15 Վ է պէն՝ Ային քի՞մ սէն եա՛ Բապպ տէտիմ ։ վէ օ տէտի քի՝ պէն սէնին գօվալատըղըն Յիսուս 16 իմ ։ Լաքին գայդ , վէ այագ-լարընտա տուր ։ զէրա սանա պու-նուն իչիւն կէօրինտիւմ քի՝ սա-նի էրէկ կէօրտիւիւն կէրէք սա-նա կէօրինտիւիւմ շէյլէրին խըզ-մէթճիսի վէ շահիտի Թա՛յին 17 էտէյիմ ։ Վ է սէնի՝ օ դավմտէն վէ եկէօնտէրէճէյիմ լմայիֆէլէր-18 տէն դուրթարաճաղըմ՛ , Ռթա քի օնլարըն կէօզլէրինի աչմասըն , Նշէօյլէ քի գարանլըգտան ըշըգա վէ շէյթանըն հիւքիմէթինտէն Ալլահա տէօնէլէր , Հէմ պանա օ-լան իմանըն վասխիթասը իլէ՝ հկիւ-նահլար ա՛ֆվլըզը վէ Ռմուգատա-տէօլէնմիշլէրին արասընտա Ամի-19 րաս ալալար ։ Պունտուն իչիւն՝ եա՛ փատիշահ Ագրիպպաս՝ սէ-մավի բիւյայա իթմաա՛թսըզ օլ-20 մատըմ ։ Ռյլա էվվէլա Դամաս-կոստա վէ Երուսաղէմտէ օլան-լարա Հէմ պիւթիւն Նէհուտիա-թան տիյարընա վէ թայիֆէլէ-րէ՝ Ռմէթլէրի լայըգ ա՛մէլլէր իշլէյէրէք թէվպէ էթմէյէ վէ Ալլահա տէօնմէյէ խապէր էթ-21 տիմ ։ Պու չէյլէրտէն էօթիւ-րի Նէհուտիլէր պէնի հէյքէլ-

զ Պ . իգ . 6 ։ իդ . 15 . 21 ։ Փիլ . գ . 5 ։ է Պ . իգ . 6 ։ ը Ծն . գ . 15 ։ իբ . 18 ։ իգ . 4 ։ Թհ . 10 ։ բ Օր . ժը . 15 . բ Թագ . է . 12 ։ Սաղ . ճԼ . 11 ։ Ես . գ . 2 ։ է . 14 ։ Թ . 6 ։ Ա . 10 ։ Երեմ . իգ . 5 ։ Լ Գ . 14 , 15 , 16 ։ Ե-զեկ . Լ Գ . 23 ։ Լ . 24 ։ Դան . Թ . 24 ։ Մ Ի . է . 20 ։ Պ . ժ Գ . 32 ։ Հռով . ժ . 8 ։ Տիտ . բ . 13 ։ թ Ցակ . ա . 1 ։ ժ Գաղ . ա . 37 . ա Տիմ է . 5 ։ ա Թես . գ . 10 ։ ի Փիլ . գ . 11 ։ լ Ցօհ . ժգ . 2 ։ ա Տիմ ա . 13 ։ խ Պ . ը . 3 ։ Գաղ . ա . 13 ։ ծ Պ . Թ . 14 . 21 ։ իբ . 5 ։ կ Պ . իբ . 19 ։ ձ Պ . իբ . 3 ։ իգ . 6 ։ իդ . 6 ։ ղ Պ . Թ . 3 ։ իբ . 6 ։ մ Պ . իբ . 15 ։ ն Պ . իբ . 21 ։ շ Ես . Լ . 5 ։ խբ . 7 ։ Ղու . ա . 79 ։ ցօհ . ը . 12 ։ բ Կոր . գ . 4 ։ Եփես . ա . 18 ։ ա Թես . է . 5 ։ ո բ Կոր . զ . 14 ։ Եփես . դ . 18 ։ ե . 8 ։ Կող . ա . 13 ։ ապետ . բ . 9 . 25 ։ ջ Ղու . ա . 77 ։ պ Պ . ի . 32 ։ ռ Եփես . ա . 11 ։ Կող . ա . 12 ։ ս Պ . Թ . 20 . 22 . 29 ։ ժա . 26 ։ ժգ . ժգ . ժգ . ժէ . ժը . ժԹ . ի . ԻԱ ։ տ Մատ . գ . 8 ։ ֆ Պ . իա . 30 , 31 ։

Digitized by Google

տէ թուրթուպ՝ էօլտիւրմէյէ չա-
22 լըշըլար : Իմոի Ալլահ՝ան օ-
լան եարտըմ նայիլ օլուպ՝ պու
կիւնէտէք տուրուշօրում, վէ քիւ-
չիւյէ հէմ պէօյիւյէ շէհատէթ է-
տէրէք՝ Նփէյղամպէրլէրին հէմ
ա՛՝ոլմէսին վագի՝ օլաճագ տէ-
23 յիւ սէօյլէտիքլէրի՝ Բա՛նի Վրիս-
տոսուն էլէմ չէքէճէյի՝ վէ Հօ-
նուն էօլիւլէրին գըյամէթինտէն
իլք օլուպ՝ Պգամմա վէ Թայի-
ֆէլէրէ ըլըգ խապէր էտէճէյի
խուսուսուն՝ մա՛տա հիչ պիր
շէյ սէօյլէմէ յօրում :
24 Վէ օ քէնտի հագգընա պու
շէյլէրի ճէվապ վէրիր իքէն, փես-
տոս պէօյիւք սէս իլէ տէտի քի՝
Ն՝էվլերիյօրսուն ետ՛ Պօղոս , չօգ
օգումագ սէնի տէլիլիյէ չէվիւ-
25 րիյօր : Վէ օ տէտի քի՝ Տէվլերմէ-
յօրում ետ՛ գուտրէթլու փեստոս ,
իլլա կէրչէքլիք վէ Թամ ա՛գլ
26 սէօզլէրի սէօյլէյօրում : Օ՛նի-
րա պունլարըն հագգընտա փա-
տիշահ տախի ակեահ տըր քի՝ Հու-
զուրունտա ճէսարէթի իլէ սէօյլէ-
յօրում՝ զիրա ինանմամ քի՝ պու
շէյլէրին պիրի օնա մա՛լում օլ-
մայա , չինն քի պու շէյ՝ պիր
քէօշէտէ վադի՝ օլմամըշ տըր :
27 Փէյղամպէրլէրէ ինանըը՞ր մը սըն՝
ետ՛ փատիշահ Ագրիպպաս , պի-
28 լիրիմ քի՝ ինանըրսըն : Վէ
Ագրիպպաս Պօղոսա տէտի քի՝
Ազ գալը յօր՝ պէնի Քրիսթիան
29 օլմաղա գանտըրասըն : Վէ Պօ-
ղոս տէտի քի՝ ե՛նօլսիտի Ալ-
լահ վէրէյիտի՝ կէրէք ազատան
կէրէք չօգատան՝ ատիյիլ եալընըզ
սէն իլլա պու կիւն պէնի տինկ-
լէ յէնլէրին հէփիսի տախի պէօյլէ-
ճէ հէման պէնիմ օլտուղում կիպի
օլալար՝ պու պաղլարտան մա՛տա :
30 Իմոի փատիշահ հէմ վալի վէ
Ներինիկէ վէ օնլար իլէ պէրապէր
31 օթուրանլար գալգտըլար : Վէ կի-
տէրլէր իքէն արալարընտա սէօյլէ-
շիպ տէրլէր իտի քի՝ Պու ատամ
էօլիւմճ եա պաղլարա միւսթահագ
32 հիչ պիր շէյ իլլէմէ յօր : Վէ
Ագրիպպաս փեստոսա տէտի քի՝
Պու ատամ՝ Էչկէր կայսրա իս-
թիտա՝ էթմէսէ իտի , սալը վէ-
րիլէ պիլիր իտի :

ՊԸՊ ԻՆ

1 Պօղոսուն Բօմայա տօղրու վարմաղա կէ-
միյէ պինտիրիլմէսի : 10 Օնուն պու տէ-
նէզ սէֆէրինին թէհլիքէլի օլաճաղընը
փէշին խապէր վէրմէսի , 11 վէ օնուն
սէօզիւնէ ինանմատըգլարը : 14 Ֆուր-
թունատան տէնիզտէ էօթէ պէրի չալ-
գանմալարը , 41 կէմինին գարայա տիւշ-
մէսի , 44 վէ ճիւմլէսինին սէլամէթ ի-
լէ գարայա չըգմալարը :

1 Վէ ՝ուկմի իլէ Իտալիայա վար-
մալընըգ գարար գըլընտըգտա ,
կէրէք Պօղոսու կէրէք պա՛զը
սայիր մահպուսլարը՝ Ը՛լիւան պէօ-
լիւկիւնիւն Յուլիոս ատընտա պիր
եիւզ պաշըսընա թէսլիմ էմ՛մի-
2 լէր : Վէ Ը՛սիա գըյըլարընա
վարաճագ պիր Ադրէմիտ կէմի-
սինէ պինիպ՝ Վէլանիքտէն օլան
Ա՛ռիստոնըլու Բ՛Արիստարքոս պէ-
րապէրիմիզէ օլարագ՝ աչըլարդ :
3 Վէ էրթէսի կիւն Սիդոնա հէ-
թիշտիք . վէ Յուլիոս՝ Պօղոսա
միւրիւվվէթանէ հարպաքէյի էթմի՛ք
իլէ էրուսաղէմ վէրտի քի՝ ասըթ-
լարընա վարըպ բահամըզդ պու-
4 լա : Վէ օրատան աչըլըպ՝ րիւզ-
կեարըլար գարշը օլմաղըլա Փրպ-
5 րըսըն ալթընտան կէչտիք : Վէ
Կիլիկիա հէմ Պամֆիւլիանըն գար-
շըսընտա օլան էնկինին օրթասըն-
տան կէչիպ՝ Լիկիանըն Մ՛իռա ճէհ-
6 րինէ կէլտիք : Վէ եիւզ պաշը օ-
րատա Իտալիայա վարան պիր Ա-
քէնտէրիյէ կէմիսի պուլմաղըլա ,
7 պիզի օնա պինտիրտի : Վէ վափիր
կիւնլէր կէմի իլէ աղըր կիմ՛տիյի-
միզտէն՝ կիւճ իլէ Կնիդոսուն գար-
շըսընա եէթիշտիք . ամմա րիւզ-
կեար պիզի գոյ վէրմ՛տիյինտէն՝
Սալմընատան եանա Կրիտիին ալ-
8 ընընտա կէչտիք : Վէ կիւճ իլէ
օնուն գըյըրընտան կէչիպ՝ Կիւ-
զէլ Լիմանլար տէնիյէն պիր մա-
հալէ կէլտիք քի՝ օնա եագըն Ղաս-
եա նամ՝ պիր շէհր վար իտի :
9 Վէ չօգ զէման կէչիպ՝ արթըգ
տէնիզ եոլճուլուղու մնախաթա-
րալը օլմաղըլա , Բ՛էիւն քի ուրուճ
վագթը տախի արթըգ կէչմիշ իտի ,
Պօղոս նասիհաթ էտիպ օնլարա
10 տէր իտի քի՝ Ե՛ա՛ տէտմէյէ՝ կէօ-
րիյօրում քի պու տինիզ եոլ-
ճուլուղու՝ տէյիլ եալընըզ եիւք

ՆՂՈՒ . իդ . 27 . 44 ; Պ . իգ . 14 ; իը . 23 ; Հռով . գ . 21 :
Ե ՁՕՀ . ե . 46 :
՚՚ ՂՈՒ . իդ . 26 . 46 :
Ե ԱԿՈՐ . ԺԵ . 20 ; ԿՈՂ . Ա . 18 ; ՁԱՅՏ . Ա . 5 :
ՊՂՈՒ . Բ . 32 :
Ե Գ ԹԱԳ . Թ . 11 ; ՁՕՀ . Ժ . 20 ; Ա ԿՈՐ . Ա . 23 ; Բ . 13 ; 14 ; Գ . 10 ;
՚՚ Ա ԿՈՐ . Է . 7 :
Ե Պ . իե . 25 ;
Է Պ . իե . 11 ;
1 Պ . իգ . 12 . 25 :
Բ Պ . ԺԹ . 29 :
Է Պ . իգ . 23 ; իը . 16 :
Բ ՂԵՒ . իգ . 27 . 29 :

Digitized by Google

վէ կէմ[ի]է՝ իլլա քէնտի ճանլա-
ըըմըզա տախի զահմէթլի վէ չօգ
11 զարարլը օլաճագ : Ումմա եիւզ
պաշը Պօղոսուն սէօզլէրինտէն
զի[յ]ատէ՝ կէմինին գուլաղուզու-
12 նա վէ բէ[յ]իսէ ինանըը իտի : Վէ
օ[ր] լիման գըշլամադա ույղունսուզ
օլմադըլա, չօգլարը գարաբ գըլ-
տըլար քի՝ օրատան տախի աչը-
լըպ՝ պէլքի գըպլէ[յ]է վէ գարա
եէլէ պագան Կիրիտին փիւնիկէ
լիմանընա՝ գըշլամագ իչիւն եէ-
13 թիչլէ[յ]է գատիր օլալար : Վէ պիր
եավաշ լօտօս էսիպ՝ մագտուտա-
բընա էրտիլէր զանն էվմէլէրի
իլէ, գալգըպ գը[յ]ըըրա Կիրիտի
14 կէչէլէր իտի : Վէ չօգ կէչմէզ-
աէն՝ օնա գարշը Էւրակիլոն տէ-
նիլէն պիր սաղանագը բիւգ[յ]եար
15 գօփտու : Վէ կէմի պիրտէն գա-
փըլըպ՝ բիւգկեարա գարշը տայա-
նամամաղըա, ընու սաղը վէրիպ՝
16 կէօթիւրիւլիւյօրուտուգ : Վէ Կղո-
դա տէնիլէն պիր քիչլիւք ա-
տանըն ալթընա եիւրիւտիւք, վէ
սանտալը կիւճիլէ զալթ էթմէ[յ]է
17 գատիր օլտուգ : Վէ ընու գալտը-
ըըպ՝ եարտըմըար գուլլանարագ
կէմի յի ալթընտան գուշատըլար
իտի, վէ սըղա տիւշմէ յէլէր տէ-
յիւ գօրդտուգլարընտան եէլքէնի
էնախրիպ էօյլէ կէօթիւրիւլիւը-
18 լէր իտի : Վէ պիզ շիտտէթլի
ֆուրթունատա օլմադըլա, էրթէ-
սի կիւն էշնայը տէնիզէ աթար-
19 լար իտի : Վէ իչլինճիւ կիւն-
տէ քէնտի էլլէրիմիզ իլէ էկէմինին
20 Թագըմընը աթարըգ : Վէ չօգ
կիւնլէրճէ կիւնէշ եախօտ եըլ-
տըզար կէօրիւնմէ յիպ՝ չօգ ֆուր-
թունա պատմադըլա, արթըգ գուր-
թուլմադըզըն իւմիտի քէսիլտի :
21 Վէ չօգտան Թաա՛մըզ գալմըշ-
լար իքէն՝ Պօղոս օնլարըն օրթա-
սընտա տուրուպ տէտի քի՝ Էյ՞ ա-
աէմլէր պէնիմ սէօյլէտիյիմի տինկ-
լէյիպ Կիրիտէն աչըլմամագ՝ վէ
պու զահմէթէ հէմ զարարա կի-
րիֆթամար օլմամագ կէրէք իտինիզ :
22 Ումմա շիմտի սիզէ Էօյիւմ վէ-
րիրիմ՝ քի՝ չէն օլասընըզ . զիրա
կէ[յ]հտէն մա՛տա սիզտէն հիչ պիր
23 ճանա զի[յ]ան օլմա[յ]ագագ : Էօ[յ]իրա
պու կէչէ պէնիմ շօլ օլտուղում
վէ Ի՛պատէթ էթտի[յ]իմ Ալլահընն
մէլէ[յ]ի եանըմնտա տուրուպ տէտի քի՝
24 Պօղոս, սանա Կայս-
ըրն հուզուրունատա տուրմագ կէ-
րէք տիր, վէ իշթէ Ալլահ սէնին
իլէ պէրապէր կէմիտէ հէվ օլան-
լարը սանա պաղըշլամըշ տըր :
25 Պունուն իչիւն եա ատէմլէր՝ չէն
օլուն . զիրա Ալլահա ինանըրըմ
քի՝ հէման պանա սէօյլէնէն վէճՀ
26 իւզրէ վագի՝ օլաճագ : Ումմա
պիզ՝ Բպիր ատայա տիւշէրէք կէ-
րէք :
27 Վէ պիզիմ Ադրիա էննէնտէ
չալգանտըզըմըզըն օն տէօրտինճիւ
կէճէսի օլտուգտա, կէմիճիլէր կէ-
ճէնին եարբընտա գը[յ]ատ էթտի-
լէր քի՝ պիր գարա[յ]ա եագլաշը-
28 յօրլար : Վէ խաբէնտիլի սարգը-
տըպ՝ իյիրմի գուլաճ պուլտուլար .
վէ պիրագ իլէրի վարտըգլարընը-
տա, եինէ սարգըտըպ օն պէշ
29 գուլաճ պուլտուլար : Վէ սարպ
եէրլէրէ տիւշմէ յէլէր տէյիւ գօր-
գուպ՝ գըշտան տէօրթ տէմիր աթ-
տըլար, վէ կիւնտիւզ օլմադա
30 Հասրէթ չէքէրլէր իտի : Վէ կէ-
միճիլէր կէմիտէն գաչմադա եօլ
արա[յ]ըպ՝ պաշտան տէմիրլէր ա-
Թաճագ պէհանէսի իլէ սանտալը
31 տէնիզէ էնախրիպէլէրինտէ, Պօ-
ղոս եիւզ պաշը[յ]ա վէ ա՛սքէրլէրէ
տէտի քի՝ Էյ՛ էր պունլար կէմիտէ
գալմադըգարսա, սիզ գուրթուլա-
32 մադըզըղ : Օլ զէման ա՛սքէրլէր
սանտալըն իփլէրինի քէստիլէր,
վէ օնու աշադա տիւշմէ յէ սալը
33 վէրտիլէր : Վէ կիւնտիւզ օլմա-
ղա պաշլատըգտա, Պօղոս հէփի-
սինէ եալվարըր իտի քի՝ Թաա՛մ
էտէլէր, վէ տէր իտի քի՝ Պու
կիւն օն տէօրտինճիւ կիւն տիւր
քի՝ պէքլէյիպ հիչ պիր շէյ ալ-
մա[յ]ադագ Թաա՛մըզ գալտրնըղ :
34 Պու էճիլտէն սիզէ եալվարըրըմ
քի՝ Թաա՛մ էտէսինիզ, զիրա
պու՝ սիզին խէլասընըզդա եարար .
Ի՛չիւն քի՝ սիզին հիչ պիրընիզին
պաշընտան պիր գըլ տիւշմէ յէճէք
35 տիր : Վէ պու շէյլէրի սէօյլէ-
տիքտէ, էքմէք ալըպ՝ Էչէփիսինին
էօնիւնտէ Ալլահա շիւքր էթտի,
վէ տօղուպ՝լըպ եէմէ յէ պաշլատը :
36 Վէ հէփիսի շէն օլուպ՝ օնլար

Ե Դան . գ. 16։ Հռոմ. ա . 9 ։ բ Տիմ. ա.3։

Ը Ղու . ա . 45։Հռոմ. գ. 20, 21։ բ Տիմ. ա. 12։ Ե Գ . իբ. 1։

Ի Ճոճ . ա . 5 ։

Ի գ Թագ.ա. 52 ։ Մատ. ժ.30։Ղու. ժբ. 7։ իա. 18 ։ Ի ա Թագ . Թ . 13 ։ Մատ. ժե. 36 ։ Մար . ը. 6 ։ 6օհ. գ. 11 ։ ա Տիմ. դ. 3, 4։

Ա Գ. իգ.11։

Digitized by Google

37 տախի թաա՝մ էթտիլէր : վէ կէ-
մինին իչլինտէ հէփիմիզ իքի եիւզ
38 եէթմիշ ալթը ճան իտիք : վէ
թաա՝մտան տոյտուդտան սօնկրա ,
պուղտայը տէնիզէ աթարագ կէ-
միյի հաֆիֆլէտիրլէր իտի :
39 վէ կիւնտիւզ օլտուդտա , ղա-
բայը թանըմազլար իտի . ամմա
դըյըսը օլան պիր քէօրֆէզ սէ-
զերլէր իտի , վէ օնա՝ էյէր գա-
տիր օլուրլար իսէ՝ կէմիլի սալ-
40 տըրմազա միւրատ էթտիլէր : վէ
էթրաֆտան տէ ֆրլէրի գալտըրըպ՝
տէնիզէ պրագարլար . հէմ տիւ-
մէնին տիւյիւմլէրինի չէօզիւպ վէ
մայիսթրայը բիւզկեարա գալտը-
րըպ՝ գըյըյա չէքիլիրլէր իտի :
41 Ըմմա իքի թարաֆը տէնիզ օլան
պիր մահալէ տիւչիւպ՝ ևկէմիլի օ-
թուրթտուլար . վէ պաշը սափ-
լանմազըլա գըմըլտանմազ գալտը ,
գըչը իսէ՝ տալղալարըն զօրուն-
42 տան տաղըլըյօր իտի : վէ ա՛ս
քերլէրին նիյէթի՝ մահպուսլարը
գամժէ էթմէք իտի , օլմայա քի
43 պիրի եիւզիւպ գաչա : Ըմմա եիւզ
պաշը Պօղոսու գուրթարմագ խա-
թէմէ յիլէ , օնլարը պու նիյէթ-
տէն մէն՝ էթտի . հէմ էմր էմտի
քի՝ եիւզմէյէ գատիր օլանլար էվ-
վէլա աթըլըպ գարայա չըգալար .
44 Գալանլարը իսէ՝ պա՛զըարը թախ-
թալար իւզէրինտէ՝ պա՛զըլարը տա
կէմինին չէյլէրինին պիրի իւզէ-
րինտէ էզէլլէ . վէ պէօյլէ վագի՝
օլտու քի՝ Ե՛հէփիսի գարայա գուր-
թուլմուշ չըգտըլար :

ՊԱՊԻ

1 Պօղոս գարայա տիւշտիւքտէն սօնկրա , բարբարոսլարըն օնու բաղպէթ իւէ գա-
պու էթմիշէրի : 5 Էչինէ եափըշան էն-
կէրէք եըլանընըն օնա զարար վէրմէ-
սի : 8 Օնուն օլ առատա չօգ խաստա-
լարա շիֆա վէրմէսի : 11 Բօմպայ տօղ-
րու կէթմիշէրի : 17 Պօղոսուն Եհ՛հու-
տիլէրէ՝ կէլմէսինին սէպէպինի թագրիր
էթմէսի : 24 Օնուն վա՛զ էթմէսինտէն
սօնկրա պա՛զըարըն գանըպ՝ պա՛զըլարըն
իման էթմէսիէրի : 30 Վէ օնուն օրա-
տա իքի եըլ վա՛զ էթմէսի :

1 Վէ օնլար գուրթուլտուդլարը
զէման անկլատըլար քի՝ Մօլատա-
2 Նըն իսմի Ա՛ելիտէ իմիշ : Վէ
Բարբարոսլար պիզէ պիր չօգ ին-
սանի յէթ կիչօսթէրտիլէր . զ՛րա
ամէէ եագըպ՝ եաղան եաղմուրուն
վէ սօուղուն սէպէպինտէն պիզիմ
3 Հէփիմիզի գապուլ էթտիլէր : Վէ
Պօղոս չօգ գուրու չալը տէվշը-
րիպ՝ ամէէյին իւզէրինէ գօմաղը-
լա , ըսըճազտան պիր էնկէրէք
եըլանը չըգըպ՝ օնուն էլինէ նա-
4 փըշար : Վէ բարբարոսլար ճա-
նավարըն օնուն էլինտէն սարգըլ-
տըղընը կէօրտիւքտէ , արալարըն-
տա տէրլէր իտի քի՝ Պու ատամ
էլպէթթէ գաթիլ տիր , չիւն քի՝
տէնիզտէն գուրթուլտու իսէ տէ՝
հիւքմի իլահի՛յէ օնու եաշամազա
5 պրագմատը : Ըմմա օ՝ ճանավարը
ամէէյէ սիլքիպ Ե՛հիչ պիր քէտէր
6 կէօրմէտի : Օնլար իսէ օնուն շի-
շինէճի՛յինի՝ եավաշ ափանըրը էօ-
ղլիպ տիւշէճի՛յինի պէքլէրլէր ի-
տի . վէ օնլար չօգ զ՛ման պէք-
լէյիպ՝ օնա հիչ պիր քէտէր օլ-
մատըղընը կէօրտիւքտէրինտէ ,
ֆի+րէվնէ տէ՛յի իրիպ՝ Աօնա ա-
7 լահ տըր տէրլէր իտի : Վէ Պօղո-
ղիոս ատրնտա աատանըն սէրտարը
օլանըն՝ օրալարտա չիֆթլիքլէրի
վար իտի , վէ պիզի գապուլ էտիպ՝
իւչ կիւն իքրամ իլէ զօնուգլա-
8 տը : Վէ վադի՝ օլտու քի՝ Պօղո-
ղիոսուն պապասը ըսըթմատան վէ
իսհայտան Թուրթուլմուշ եաթա-
յօր իտի . վէ Պօղոս օնա վարըպ՝
եատա՝ էթտի , վէ էլլէրինի օ-
նուն իւզէրինէ գօյուպ՝ օնա շիֆա
9 վէրտի : Ա՛մտի պու օլտուդտա ,
ատատա խաստալըգլարը օլան պա-
գիէրի տախի կէլիպ սաղայըրլար
10 իտի : Վէ օնլար պիզէ չօգ էհ՛ք-
րամլար իլէ իքրամ էթտիլէր , վէ
այրը լարղըմըզտա՝ պիզէ իհթիզա
օլան չէյլէրի վէրտիկէր :
11 Վէ իւչ այտան սօնկրա , օլ ա-
տատա գըշլամըշ՝ Ա՛խոսկուրոս նի-
շանը իլէ օյան Ա՛խքենտէրիյէլի
12 պիր կէմի իլէ աչըլտըդ : Վէ Ա՛ի-
րակուսայա եէթի՛շիպ՝ իւչ կիւն
13 գալտըդ : Օրատան ատլաշըպ՝
Ա՛ւէգիոնա եէթի՛շիք . վէ պէր
կիւնտէն սօնկրա Լօտոս էսմէ՛յիլէ՝
իքինճի կիւնտէ Պատիողոսա կէլ-
14 տիք : Վէ օրատա պա՛զը գարըն-
տաշլար պուլմաղըլա , պիզէ եալ-
վարտըլար քի՝ օնլարըն եանընն-

սանի՛յէթ կիէօսթէրտիլէր . զ՛րա
ամէէ եագըպ՝ եաղան եաղմուրուն
վէ սօուղուն սէպէպինտէն պիզիմ
3 Հէփիմիզի գապուլ էթտիլէր : Վէ
Պօղոս չօգ գուրու չալը տէվշը-
րիպ՝ ամէէյին իւզէրինէ գօմաղը-
լա , ըսըճազտան պիր էնկէրէք
եըլանը չըգըպ՝ օնուն էլինէ նա-
4 փըշար : Վէ բարբարոսլար ճա-
նավարըն օնուն էլինտէն սարգըլ-
տըղընը կէօրտիւքտէ , արալարըն-
տա տէրլէր իտի քի՝ Պու ատամ
էլպէթթէ գաթիլ տիր , չիւն քի՝
տէնիզտէն գուրթուլտու իսէ տէ՝
հիւքմի իլահի՛յէ օնու եաշամազա
5 պրագմատը : Ըմմա օ՝ ճանավարը
ամէէյէ սիլքիպ Ե՛հիչ պիր քէտէր
6 կէօրմէտի : Օնլար իսէ օնուն շի-
շինէճի՛յինի՝ եավաշ ափանըրը էօ-
ղլիպ տիւշէճի՛յինի պէքլէրլէր ի-
տի . վէ օնլար չօգ զ՛ման պէք-
լէյիպ՝ օնա հիչ պիր քէտէր օլ-
մատըղընը կէօրտիւքտէրինտէ ,
ֆի+րէվնէ տէ՛յի իրիպ՝ Աօնա ա-
7 լահ տըր տէրլէր իտի : Վէ Պօղո-
ղիոս ատրնտա աատանըն սէրտարը
օլանըն՝ օրալարտա չիֆթլիքլէրի
վար իտի , վէ պիզի գապուլ էտիպ՝
իւչ կիւն իքրամ իլէ զօնուգլա-
8 տը : Վէ վադի՝ օլտու քի՝ Պօղո-
ղիոսուն պապասը ըսըթմատան վէ
իսհայտան Թուրթուլմուշ եաթա-
յօր իտի . վէ Պօղոս օնա վարըպ՝
եատա՝ էթտի , վէ էլլէրինի օ-
նուն իւզէրինէ գօյուպ՝ օնա շիֆա
9 վէրտի : Ա՛մտի պու օլտուդտա ,
ատատա խաստալըգլարը օլան պա-
գիէրի տախի կէլիպ սաղայըրլար
10 իտի : Վէ օնլար պիզէ չօգ էհ՛ք-
րամլար իլէ իքրամ էթտիլէր , վէ
այրը լարղըմըզտա՝ պիզէ իհթիզա
օլան չէյլէրի վէրտիկէր :
11 Վէ իւչ այտան սօնկրա , օլ ա-
տատա գըշլամըշ՝ Ա՛խոսկուրոս նի-
շանը իլէ օյան Ա՛խքենտէրիյէլի
12 պիր կէմի իլէ աչըլտըդ : Վէ Ա՛ի-
րակուսայա եէթի՛շիպ՝ իւչ կիւն
13 գալտըդ : Օրատան ատլաշըպ՝
Ա՛ւէգիոնա եէթի՛շիք . վէ պէր
կիւնտէն սօնկրա Լօտոս էսմէ՛յիլէ՝
իքինճի կիւնտէ Պատիողոսա կէլ-
14 տիք : Վէ օրատա պա՛զը գարըն-
տաշլար պուլմաղըլա , պիզէ եալ-
վարտըլար քի՝ օնլարըն եանընն-

ֆ Մար . ժգ . 18 : Ղու . ժ . 19 :

ա Կոր . ժա . 25 :

թ Պ . ժգ . 10 :

է Ցակ . ե . 14 , 15 : Ղ Մար . գ . 5 : ե . 32 : ժգ . 18 : Ղու . դ . 41 : Գ . ժթ . 11 : 12 : ա Կոր . ժբ . 9 . 28 : Ե Ա՛տա . ժե . 6 : ա Տիմ . ե . 17 :

ա Պ . լե . 26 : բ Հռով . ա . 14 : ա Կոր . ժգ . 11 : Կող . գ . 11 :

Digitized by Google

տա եէտի կիւն գալալըմ • վէ պէօյ-
15 լէճէ Թօմայա կէլտիք : վէ օրա-
տան գարընտաշլար պիզտէն էօ-
թիւրիւ իշլեթմէ յիլէ , թա Ըպիհոս
փազարընա վէ Իւչ խանլարատէք՝
պիզի գարշըլամազա չըգտըլար •
վէ Պօղոս օնլարը կէօրմէքլէ , Ըլ-
լահա շիւքր էտիպ՝ ճէսարէթի քէսպ
էլթտի :
16 վէ Թօմայա կէլտի յիմիզտէ , եիւզ
պաշը մահպուսլարը օրտու սեր-
տարընա թէսալիմ էթտի • ըՊօղո-
սա իսէ՝ օնու պէքլէյէն ա՛սքերի
իլէ այրըճա տուրմազա րուխսաթ
17 վէրիլտի : վէ վագի՝ օլտու քի
իւչ կիւնտէն սօնկրա՝ Էհհուտի-
լէրին վիւճիւհլէրի օլան քիմսէ-
լէրի չալըրտը , վէ օնլար ճէմ՝
օլտուգտա՝ օնլարա տէտի քի՝ Էմ-
գարընտաշ ատէմլէր՝ Բպէն գավմա
եա՛սօտ պապալարըմըզըն այինլէ-
րինէ մուխալիֆ հիւ պիր չէյ էթ-
մէ Պիլ իքէն , ՚Էրուսաղէմտէն Թօ-
մալըլարընն էլլէրինէ մահպուս թէս-
18 լիմ օլունտուսմ : վէ օնլար Բպէ-
նի թէֆթիշ էտիպ՝ սալը վէրմէք
իսթէտիլէր , չիւն քի՝ պէնտէ էօ-
լիւմէ մուսթահագ հիւ պիր գա-
19 պահաթ եօղ իտի : Ըմմա Էհհու-
տի-էրին պոռնա զըտ սէօյլէտիքլէ-
րինտէն՝ Էվպյսրա իսպիտա՝ էթ-
յէ մէճպուր օլտում , լաֆէն միլլէ-
թիմիզն շէքեայէթ էտէճէք պիր
շէյիմ վար կիպի տէյիլ տիր :
20 Իմոհ պու սէպէպտէն սիզի եա-
ռըմա՝ կէօրմէք վէ սէօյլէշմէք ի-
չիւն չաղըրտըմ • զիրա պէն Էպու
զէնճիրի՝ Իսրայէլին իսմիտի իչիւն
21 թաշը յօրուսմ : վէ օնլար օնա տէ-
տիլէր քի՝ պիզ սէնին իչիւն նէ
Էհհուտիսթանտան մէքթուպլէր
ալտըդ , նէ տէ գարընտաշլարըն
պէրի կէլիսյ՝ սէնին հագգընա պիր
քէօթիւ նէյնէ խապէր վէրտի եա
22 սէօյլէտի : Ալաշին նէ փիքրտէ օլ-
տուղունու՝ սէնտէն տինլէմէք իս-
թէրիլ • զիրա պու փըրգանըն խու-
սուսունտա՝ պիզէ մա՛լիւմ տիւր
քի՝ հէր եէրտէ Ղզոտ սէօյլէնիյօր :
23 վէ օնա պիր կիւն Թայինի էտիպ՝
օնուն եանընտա գօնաղա չօգլար կէլ-
տիլէր , վէ հօնալարա Ըլլահըդն փա-
տիշահլըդընը շէհհատէթ էտէրէք՝
վէ Նկէրէք Պովսէփին չէրի՛սինըն-
տան կէրէք փէյղամպէրլէրտուն
Յհսուսուն խուսուսունտա գոն-
տըրարագ՝ սաղսահտան ախշամտաէք
24 պէյան էտէր իտի : վէ Ղպա՛զըլա-
րը սէօյլէնէն չէյլէրէ ինանըրլար
իտի , պա՛զըլարը իսկ ինանմազլար
25 իտի : վէ պիրի պիրինէ իլթի-
ֆագլէրի օլմայարագ՝ տաղըլըրլար
իտի , Պօղոս պիր սէօզ սէօյլէմէ-
յիլէ քի՝ Իուհ էլ Գուտս Նասյի
փէյղամպէրին վասիթասը իլէ պա-
պալարըմըզա էյի սէօյլէյիպ տէտի •
26 ֆՊու գավմա վար , վէ տէ քի՝
Իչնիթմէք իլէ իչտէճէքսինիզ ,
ամմա ասլա անկլամայասընըզ , վէ
պագարագ պագաճագսընըզ , ամ-
27 մա ասլա կէօրմէ՛յէսինիզ : Օհրա
պու դավմընն գալպի գաթրըլաշ-
տը , վէ գուլագլարը իլէ աղըր ի-
լնիթտիլէր , վէ կէօզլէրինի եում-
տուլար , օրմայա քի՝ կէօզլէրի իլէ
կէօրէլէր վէ գուլագլարը իլէ իչի-
տէլէր վէ գալպ իլէ անկլայալար
վէ տէօնէլէր , վէ օնլարա շիֆա
28 վէրէյիմ : Իմոհ սիզէ մա՛լիւմ
օլսուն քի՝ Ըլլահըն խէլասը Ո՛ֆա-
յհֆելէրէ կէօնտէրիլտի , վէ օնլար
29 տինլիլէյէճէքլէր : վէ օ պու չէյ-
լէրի սէօյլէտիքտէ՝ Էհհուտիլէր՝
արսալարընտա չօգ միւպահէսէլէրի
օլարագ կիլթտիլէր :
30 վէ Պօղոս՝ քէնտինին քիրա իլէ
թուլթտուղու էվառէ թէմամ իքի
31 ըրլ գալըը , վէ հէփ օնա կէլէն-
32 լէրի գապուլ էտէր իտի • վէ
Ըլլահըն փատիշահլըղընը վա՛զ
էտէր իտի , վէ Իապպ Յհսուս
Վրիստոսուն խուսուսունտա մա-
նի՝ օրմագսըզըն՝ թէքմիլ սէր-
պէսթլիք իլէ թա՛լիմ էտէր իտի :

Ա Ղուկ . բ . 34 , Գ . իգ . 5 . 14 ; ա Պետ . բ . 12 , գ . 14 ; Հ Ղուկ . իգ . 27 , Գ . ժԷ . 3 , ժԹ . 8 ; Յ Պագ՝ Պ . իգ . 6 . 22 ։

Ղ Գ . ժդ . 4 , ժԷ . 4 , ժԹ . 9 ։

Ե Գ . իգ . 25 , իէ . 3 ։

Ֆ Ես . ղ . 9 , Երեմ . է . 21 , Եզեկ . ժբ . 2 ; Մատ . ժգ . 14 , 15 ; Մար . գ . 12 ; Ղուկ . ը 10 . Յօհ ժբ . 40 , Հռով . ժ . 8 ։

Բ Գ . իգ . 12 , 13 , իէ . 8 ։

Ժ Գ . իա . 33 ։

Է Գ . իբ 24 , իգ . 10 , իէ . 8 , իզ . 31 ։

Ը Գ . իէ . 11 ։

Ժ Մատ . իա . 41 . 43 ; Գ . ժգ . 46 47 , ժբ . 6 , իբ . 21 , իզ 17 , 18 ; Հռով . ժ . 11 ։

Թ Գ . իզ . 29 , Եփես . գ . 1 ; գ . 1 ; զ . 20 ; բ Տիմ . ա . 16 ; բ 9 ; Փիլիմ . 10 . 13 ։

Ի Գ . իզ . 6 . 7 ։

Ի Գ . գ . 31 ; Եփես . զ . 19 ։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ
ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒԹԻՒՆ ԲՕՄԲԱԿՈՒՄԸՐԸ
ՄԱՆՐԱԹՈՒՊՈՒ

ՊԱՏՃԸ

1 Պօղոսեան Բօմպէյացւոյ քէնտինէին տա՛վէթ օլունմասընը պէյան՝ 9 վէ ծնլարա վարմադա արզուսունու թագրիր էթմէսի ։ 16 Օնուն ինճիլինէին նէ օլտուղուն, վէ պուհունն իպրաղ էյլէտիյի սատաադաթը ։ 18 Ալլահըն հէր տեւրլեւ կիւնահա գարշը ղազագ էթտիյի ։ 21 Թայիֆէլէրին կիւնահ արը նէ օլտուղուն ։

1 Պօղոս Յիսուս Քրիստոսուն գուլու՝ Ըէսուլ օլմադա տա՛վէթ օլունմուշ Ալլահըն ինճիլի իչիւն
2 Բայըրլմըշ, օլ ինճիլ քի՝ մուգատէս Էվլիյաագլարտա քէնտի փէյղամպէրլէրի վասիթասը իլէ
3 փէշին տա՛տ Էյլէտի, քէնտի Օղլու խուսուսունտա քի՝ Ըէնէն հասէպինճէ Ղաւիթին զուրրի-
4 յէթինտէն օլուպ՝ Եմուգատէսլիք Րուհու հասէպինճէ Էօլուլէր գըյամէթինտէն Եգուտրէթ իլէ Իսպնուլլահ պէյան օլունտու, Եա՛նէ Յիսուս Քրիստոս Բապպըմըզ
5 խուսուսունտա քի՝ օնուն վասիթասը իլէ Հեփ Թայիֆէլէրտէ Բօնունուն իսմի իչիւն Իսլամա իման էյ՛նայէթ վէ ըէսուլ
6 մանուպտունու ալտըգ, քի ծնլարըն արասընտա սիզ տախի Յիսուս Քրիստոստան տա՛վէթ օլունմուշ
7 լար սընըղ. Ալլահըն Բօմատա օլան Հեփ սեվկիւլիւլէրի օլուպ՝ Եատա՛վէթ օլունմուշ մուգատէսլէրէ. սիզէ՝ Փէտէրիմիզ Ալլահտան վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոստան Եի՛նայէթ վէ սէլամէթ օլսուն ։
8 Իվվէլա՝ Իլլահըմա Յիսուս Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Հէփինիզ իչիւն շուքր Էտէրիմ քի՝ Իմանընըզը պիւթիւն ափունեատա
9 Նագէլ օլունույօր ։ Օնրա քէնտի Օղլունուն ինճիլինտէ բուհում իլէ հիզմէթ էթտիյիմ Ալլահ Նպէնիմ շահիտիմ տիր
10 քի՝ Ասիզի տուրմայըպ զիքր էտէրէք տայիմա տուա՛լարըմտա Ֆ՛նիյազ Էտէրիմ քի՝ հալա պիր զէման օլաքի Ալլահըն իրատէթի իլէ սիզէ կէլմէ յէ
11 լում ուղուրլու օլա ։ Օնրա սիզի կէօրմէյէ արզու չէքէրիմ, թա քի գավիլէնէսինիզ տէյիւ Նսիզի բուհանի պիր պախշնիշէ հիսէտար
12 Էտէյիմ. Նա՛նի կէրէք սիզին կէրէք պէնիմ պէյնիմիզտէ օլան իման իլէ՝ Նսիզին իլէ պէրապէր
13 միւթէսէլլի օլայըմ ։ Նէ խոթէմէմ՝ եա՞ գարընտաշլար՝ պիլմէյէսինիզ քի՝ Նչօգ քէրըէ սիզէ կէլմէյէ նէյէմ էթտիմ, «թա քի սիզին արանըզտա տախի սայիր թայիֆէլէրին արասընտա կիսի պիր մէյէմ օլա վէ Նշնմտիյէտէք
14 մէքս՝ օլունտում ։ Կէրէք Նտուանիլէրէ կէրէք պայաղը խալգարա՝ հէմ ա՛լիմլէրէ հէմ ճահ-
15 հիլլէրէ՝ պէն պօրճում իմ։ Պունճիլէյին գուտրէթիմ կէօրէ սիզէ Բօմատա օլանլարա տախի ինճիլի վա՛ղ էթմէյէ հավէսիմ վար ։
16 Օնրա Քրիստոսուն ինճիլինտէն էօթիւրիւ Նւրթանմամ. զիքա «հէր իման կէթիրէնէ՝ էվվէլա Նիհուտիյէ հէմ տէ Նունանէյէ խէլաս իչիւն «Ալլահըն
17 գուվվէթի տիր ։ Օնրա ծնուն վասիթասը իլէ՝ Վալլահըն իմանտան օլան սատադաթը իման իչիւն աշնքեաը օլունուր, նիճէ քի՝ «Վատրգ խէ՝ իման իլէ եաշայաճագ տէյիւ եազըլմըշ տըր ։
18 Օնրա կէրէչքիյի նահագլըգ իլէ սագլայան ատէմլէրին հէր ֆասրգլըղը վէ նահագլըղը իւզէրինէ՝ կէօքտէն Ալլահըն ղազա-
19 պը աշնքեաը օլունուր ։ Չիւն քի

Թ . Ի' . 60 . Գէպրէյէ ։

ա Գոր . իբ. 21։ ա Կոր. ա.1։ Գաղ. ա . 1 ։ ա Տիմ. ա . 11։ բ. 7։ բ Տիմ. ա.11։
բ Գոր . Թ. 15։ Ժգ . 2։ Գաղ . ա . 15 ։
է Պ . գ . 21։ Ժգ . 26 ։ Գաղ . դ.8։
դ Պագ'Գոր. իգ.6։ Տիտ. ա . 2 ։
ե Ճօհ.ա.14։ Գաղ. գ. 4։
զ Մատ. ա. 6.16։ Ղու. ա.32։ Գոր. բ . 30 ։ բ Տիմ. բ.8։
է Գոր . Ժգ. 33 ։
ը Եբր . Թ . 14 ։
թ Գոր . Թ . 15 ։
ժ Գոր . Ղ. 7։ Պ . Ժգ. 26 ։
ի Պ. Ժբ . 3։ Ժե. 15 ։ ա Կոր . Ժե . 10 ։ Գաղ. ա . 15 ։ բ. 9 ։ Եփես. գ . 8 ։
լ Պ. Թ. 24։ ա Կոր. ա . 2։ ա Թես . դ . 7։
խ ա Կոր. ա. 3 ։ բ Կոր . ա.2։ Գաղ . ա . 3 ։
ծ ա Կոր. ա. 4։ Փիլ.ա. 3։ Կող. ա. 3 , 4 ։ ա Թես. ա. 2։ Փիլիմ. 4։
կ Պ. Ժգ.19։ ա Թես. ա. 8 ։
հ Գոր . իէ. 23։ բ Տիմ. ա . 3 ։

յ Պ . Թ . 1։ բ Կոր . ա . 23 ։ Փիլ . ա . 8 ։ ա Թես. բ. 5։ Ղ ա Թես.գ. 10 ։
ճ Պ. Ժե.23. 32։ ա Թես. գ . 10 ։
ո Ճակ . դ . 15 ։
յ Պ. Ժե.29։
ն Տիտ . ա . 4։ բ Պետ. ա . 1 ։
շ Պ. Ժե.23։
ո Գագ'Գոր. Ժգ. 7 ։ ա Թես.բ.18։
չ Փիլ. դ . 17 ։
պ ա Կոր.Թ. 16 ։
ջ Սաղ. խ . 9.10։ Մար. բ . 38 ։ բ Տիմ. ա.8։
ռ Ղու . բ . 30, 31, 32։ Եգ . 47 ։ Գոր. գ.26։ Ժգ. 26.46։ Պ . բ . 9 ։
ս ա Կոր. ա. 18։ Ժե. 2։
վ Պ. գ. 21։
տ Ամբ . բ . 4։ Ճօհ . գ. 36 ։ Գաղ. գ.11։ Փիլ. գ. 9։ Եբր. Ժ . 38 ։
ր Գոր . Ժե. 30 ։ Եփես. ե. 6։ Կագ. գ . 6 ։

Digitized by Google

թ. Ի՛. 60. ԴԷ։

—

ց Գօր. ժգ. 16։
– ՑՕՀ. ա. 9։
է Սաղ. ժԹ. 1. ՃԼ։ Գոր. ժգ. 16։ ԺԷ. 27։

+ դ Թագ. ԺԷ. 15։ Եբեմ. ք. 5։ Եփես. դ. 17, 18։
ո Երեմ. ժ. 14։

ֆ ք Օր. դ. 16, ՃԼ։ Սաղ. ՃՀ. 20։ Ես. խ. 18. 25։ Երեմ. ք. 11։ Եզեկ. ք. 10։ Գոր. ժԷ. 29։
ա Սաղ. ՃԱ. 12։ Գոր. Է. 42։ Եփես. դ. 18, 19։ ք Թես. ք. 10։
բ Ղեւ. ժք. 22։
գ ա Կոր. ղ. 18։ ա Թես. դ. 4։ ա Պետ. դ. 3։
դ ա Թես. ա. 9։ ա Ցօհ. ե. 20։
ե Ես. խգ. 20։ Երեմ. ժ. 14։ ԺԳ. 25։ Ամովս. ք. 4։
զ Ղեւ. ժք. 22, 23։ Եփես. ե. 12։ Ցուդ. 10։

է Եփես. ե. 4։

Ա Ստեղծող Աստուածն Իսրայէլի, Տէր, որ ստեղծեցեր զերկինս եւ զերկիր եւ զամենայն զոր ինչ է ի նոսա, եւ կերակրես զամենայն ոգի եւ զամենայն մարմին, որ ինչ է ի նոսա, եւ ոչ ոք կայ որ կարող լինի ընդդէմ կալ քո, որ ունիս զիշխանութիւն ամենայնի, դու ես Աստուած միայն ամենայն երկրի։ Դու ես որ ընտրեցեր զՅակոբ եւ զամենայն զաւակ նորա, եւ ասացեր թէ՝ Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Դու ես որ ստեղծեցեր զերկինս եւ զերկիր եւ զամենայն զոր ինչ է ի նոսա

եղազապը վէ Ըլլահըն հագ շէ-
բի'ամէը աչիքեաբ օլմասընըն կիւ-
նիւ իչիւն զազոպ եըզարսըն ։
6 վէ ես հեր քեսէ՝ օնուն ա'մէլլէ-
7 րինէ կէօրե էօսէյէնէը ։ Ընչի
ա'մէլ տէվամը իւզէ ի'զէլէթ վէ
իքըամ վէ էօլիւմսիւզլիւք արա-
8 յանլարա՝ էպէտի հայտի, ամմա
զավդաճըլարա՝ վէ ինկերչէքլիյէ
ինթաա'թ էթմէ յիսկ՝ նահագլըզա
միւթիւ՝ օլանլարա՝ խըղմ ու զա-
9 զապ օլաճագ ։ Վէօթիւլիւյիւ
իշլէյէն հեր ատէմին՝ էէվվէլա
նէչուտինին հէմ տէ նչունանի-
նին ճանընա՝ սըզլէթի վէ սըզըն-
10 թը օլաճագ ։ Ըմմա հեր խայըը
իշլէյէն քիմնէյէ՝ էվվէլա նէ-
հուսիյէ հէմ՝ նչունանիյէ տսխի՝
ի'զէթի վէ իքըամ վէ սէլամէթ
11 օլաճագ ։ ՚Ընիւն քի Ըլլահըն
ի'նտինտէ խաթրա պագմագ եօզ
12 տուր ։ Օ՚իրա հէվ պիլա շէ-
բի'աթ կիւնահ իշլէյէնլէր՝ պիլա
շէբի'աթ տսխի հէլաք օլաճագ-
լար, վէ հէվ շէբի'աթտա կիւ-
նահ իշլէյէնլէր՝ շէբի'ա'թ իլէ
13 հիւքմ օլունաճագլար ։ (Ի՚Օ՚ի-
րա Ըլլահըն ի'նտինտէ՝ շէբի'ա-
թը իշլետնլէր սաաըգ տէյիլլէր,
իլլա շէբի'աթը իճրա էտնլէր
14 սաաըգ չըգաճագլար ։ Օ՚իրա
շէբի'աթը օլմայան թայիֆէլէր
թապիա'թտան շէ'բի'աթ միւճի-
պինճէ ա'մէլ էյտիքլերի լազ-
տիրտէ՝ օնլարըն շէբի'աթը եօղ
իսկ տէ՝ քէնտիլէրի քէնտիլէրի-
15 նէ շէբի'աթ տըլար ։ Ընիւն քի՝
շէբի'ա'թըն ա'մէլինի քէնտի զալ-
լէրինտէ եազըը կէօսթէրիրլէր,
վէ օնլարըն զամիրի պէրսապէր
շէհատէթ էտէր, վէ փիքրլերի կեսհ
յա'զիր էտէրլէր, կեսհ տա է'օզ-
16 տիլէրլեր ։) Օլ կիւնտէ քի Ը՚լ-
լահ ֆպէնիմ ինճիլիմ միւճիպինճէ
Ի՚Յիսուս Վ՚քրիստոսուն վասի-
թասը իլէ հատէմէրին սըոըլա-
ըընա հիւքմ էտէճէք ։
17 Յինճէ աչն Նէհուտի թէամի-
յէ օլունուբսուն, վէ Ըչէբի'ա-
թա տայանըօսըն, վէ Ի՚Ըլլահ
18 իլէ էօյիւնիւբսիւն, վէ Ֆիրա-
աէթինի պիլդիսին, վէ շէբի'աթ-
տան էօյրէնմէք իլէ Յֆարգլը
19 շէյլերի այըտա էտէբսին ։ Վէ

Ե՚քենտինէ կիւվէնիբսին քի՝ քէօր-
լէրին գուլաղուզու՝ գարանլըգտա
20 օլանլարըն ըշղը՝ ճահիլևէրին թէ-
տիպ էտիճիսի՝ մա'սումլարըն խօ-
ճասը սըն, վէ ուչէրի'աթ իլէ՝
պիլդիկինին վէ կէրչէքլիյին սուս-
21 բէթինէ մալիք սին ։ Ի՚ման սէն
քի ղայրիյէ թա'լիմ էտէբսին՝
քենտինէ թա'լիմ էթմէ՞զմի սին ։
սէն քի խըղսըզլըգ էյմէմէք վա'զ
էտէբսին, խըղսըզլըգ էտէ՞ր մի
22 սին ։ Վէն քի զինա էթմէմէք
տէբսին ։ զինա էտէ՞ր մի սին ։ Ըմէն
քի փուճլաբտան իքրահ էտմէր
սին, հէյքէյլի սօյա՞ր մը սըն ։
23 Ի՚լլէն քի շէբի'աթ իլէ էօյիւ-
նիւբսիւն, շէբի'աթը պոզ'ուղրլա
Ըլլահը թահգիր էտէ՞ր մի սին ։
24 Օ՚իրա Նեազըլմըշ օլտուղու կիպի
սի'զլին իչիւն՝ թայիֆէլէրին արա-
սընտա Ըլլահըն իսմինէ քիւֆր
օլունուբ ։
25 Օ՚իրա էյէր շէբի'աթը հըզգ
էտէբսէն, ՚սիւննէթի ձայիտէ է-
տէր ։ ամմա էյէր շէբի'աթը
պօզարսան, սիւննէյի'ն սիւն-
26 նէթսիզլիք օլմուշ տուր ։ Ի՚ման
էյէր սիւննէթսիզլիք՝ շէբի'աթըն
ֆարզլարընը սազլարտա, օնուն
սիւննէյի'սիզլիյի՝ սիւննէթ սա-
27 յըլմայաճագ մը ։ Վէ թապի-
ա'թտան օլսն սիւննէթսիզլիք՝
շէբի'աթը իճրա էթմէսի իլէ սէ-
նի՝ քի եազը իլէ վէ սիւննէթ ի-
լէ շէբի'աթը պօզարսըն Ի՚հւքմ
28 է՚թմէյէճէք մի ։ Օ՚իրա աչի-
քեարէտէ օլան՝ Վ՚էհուսի տէյիլ
տիր ։ վէ աչիքեարէտէ թէնճէ
օլան՝ սիւննէթ տէյիլ տիր ։
29 Ի՚լլա տէէրունտէն օլան՝ Ընէհու-
տի տիր ։ վէ յսիւննէթի՝ գալա-
տէն օլան տըր, ՚բուհ իլէ՝ տէ-
յիլ եազը իլէ, քի ենօնուն մէտհի
աաէմէէրտէն աէյիլ իլլա Ը՚լ-
լահտան տըր ։

ՊԸՊ Գ

1 Եէհուտիլէրին իմթիազաթը 3 քի օնլա-
րը զայպ էթմէտիւէր ։ 9 Պու ճիւմլէ ի-
լէ շէբի'աթ օնլարը տախի կիւնահ քեար
չըգարըը ։ 20 Պունունն իչիւն՝ շէբի'աթ
վախիթասը իլէ հէչ պիր թէն սաաըգլա-
նամազ ։ 28 իլլա հէվքիսի պիլա ֆարգ՝
եաըընըզ իմանն վախիթասը իլէ սաաըգ-
լանըըլար ։ 31 վէ պու ճիւմլէ իլէ շէ-
բի'աթ իսլամը ։

1 Լմամի Նէհուտինէն ֆազիլէթի նէ՞ տիր. եախօտ սիւննէթին ֆա-
2 յիտեսի նէ՞ տիր: Չէր վէճՀ իլէ չօպ տուր. յաքին խուսուսա պա՞ պոպ քի՝ Ալլահըն քէլամ-
3 լէրի օնլարա էմնանէմի օլունտուր: Օխրա նէ՞ օլա. Էէյէր պա՛զլարը ինանմատըլար իսէ, Ծօնլարըն իմանըզլըղը Ալլահըն էմին-
4 լէյինի իպթալ էտէձէ՞ք մի: Ե՞շ Լաքին Ալլահ հազ՝ վէ Հէր ատէմ եալանճը օլսուն, նիճէ քի եազըլմըշ տըր. Թնա քի Էսէօզլէրինտէ իթտատըգ օլա-
5 սըն, վէ մուհաքէմէ օլունտուր: Զունտա եէնէսին: Ամմա էյէր պիզիմ նահագլըղըմըզ Ալլահըն ա՛տալէթինի իշտար էտէրսէ, նէ՞ տէյէլիմ. զազապը կէթիրէն
6 Ալլահ նահա՞գ մը, Բինսանճա Ալլահ տիւնեայա նա՞ըլ Հիքմ-
7 էտէճէ՞ք: Օխրա էյէր Ալլահըն կէրչէքլիյի պէնիմ եալանըմ իլէ օնուն ի՛զլէթի իչուն արթտը Ի-
սէ, պէն արթըգ նի՞չուն կիւ-
նահքեար կիպի Հիքմ օլունտուր-
8 յօրում. Վէ տէյիլ զէմմ օ-
լունտուզումուզ Լի պի վէ պա՛զլա-
րըն Հագդըմըզա տէտ՛էլէրի կի-
պի քի՝ կէօյա պիլ Ինչիլիք կէլէ
տէյիւ Թէօձիւլիւք իչէյէլիմ տէրիզ. քի օնլարըն Հիքմի
ա՛զապը Հագ տըր:
9 Լմամի նէ՞. Ծնլաքդան էյի՞ մի իղ. Հիչ պիր վէճՀ իլէ. զիրա կէրէք Ինէհուտիլէրին կէրէք Նուհանիլ՛ըին ա՛լէյհինէ փէշլէն
կէօսթէրտիք քի՝ Ենէփիսի կիւ-
10 նահ ալդընտա տըր. Նիճէ եա-
զըլմըշ տըր քի՝ Ե՞Հիչ պիր սա-
տըգ եօգ՝ պիր պիւէ եօգ տուր.
11 Գե՞Հմ էտէն եօգ՝ Ալլահը արա-
12 յան եօգ տուր. Ա՞իւմէնի սափ-
տըլար. պ՛ըլեքաե քէօթիւ օլ-
տուլար. էյլիք իշէյէն եօգ տուր,
13 պիր քիշի պիւէ եօգ տուր: Ե՞Ծն-
լարըն պօղազը ալըլմըշ մէզար տըր. տիւլէրի իւէ Հիւէ իշէ-
տիւէր. Ծօնլարըն տուտագլարը ալդընտա սաղըր եըլան զէՀիրի
14 վար. Ե՞Ծնլարըն աղզը պէտտուա՝ վէ ածըլըգ իւէ տօլու տուր:
15 Ե՞Ծնլարըն այագլարը՝ գան տէօք-
16 մէյէ աճէւէ էտէր. Ե՞Ծնլարըն եօլլարընտա Հէյաքլիք վէ սէֆիլ-
17 լիք վար. Վէ սէլամէթ եօլու-
18 նու պիլմէտիյէր: Ե՞Ծնլարըն կէօզլէրինէն էօնիւնտէ Ալլահ
19 գօրգուսու եօգ տուր: Վէ Ղպի-
լէրիզ քի՝ չէրի՛ախ Հէր սէօյլէ-
տիյինի՝ չէրի՛ախ ալճընտա օ-
լանլարա սէօյլէր. Ֆէտա քի Հէր աղզզ թըզգանա, վէ Ֆճիմէէ ա՛-
լէմ Ալլահըն ի՛նտինտէ սուչլու
20 օլա: Ե՞Օխրա օնուն Հուզուրուն-
տա Հիչ պիր թէն չէրի՛ախ ա՛-
մըլէրի իւէ սատըգ չըգա՛յաճագ.
չիւն քի Ե՞կիւնահը պիլմէք՝ չէրի՛-
ախ վասիթասը իւէ օլուր:
21 Ո՞Հիմի իսէ՝ չէրի՛ախտան վէ
Նփէ՞յլամպէրլէրտէն չէՀատէթ օ-
լունարագ՝ Ալլահըն ա՛տալէթի
չէրի՛ախտըզ պէյան օլունմուշ
22 տուր. Նա՛նի Ալլահըն՝ Ե՞յի-
սուս Ֆքրիստոսա օյան իմանըն
վասիթասը իւէ օյան ա՛տալէթի
քի՝ Հնանանլարըն Հէփիսինէ վէ
Հէփիսինին իւ զէրինէ օլուր. չիւն
23 քի Էֆարգ եօգ տուր: Ե՞Օխրա
Հէփիսի կիւնահ իշչէտիւէր, վէ
Ալլահըն ի՛զէրինտէն մահրում
24 օլտուլար. Վէ Ե՞Ծնուն լութֆու
իւէ Էվրիստոս Ե՞Հսուստա օյան
Ֆիտիյէնին վասիթասը իւէ՝ ճա-
25 պա սատըգ չըգարլար. Ֆի Ալ-
լահ Ծնու Ե՞Ծնուն գանընա օյան
Տիմանըն վասիթասը իւէ քէՖա-
րէթ թագտիր էյլէտի քի՝ Ալ-
լահըն թէՀմիլուլինտէ Էէվվէլ-
տէն օլմուշ կիւնահլարըն Ե՞Ֆվ-
լըզը իւէ քէնտի ա՛տալէթինի
26 կէօսթէրէ, շիմտիքի զէմանտէ
քէնտի ա՛տալէթինի կէօսթէրէ,
չէօյլէ քի՝ քէնտիսի սատըգ օ-
լա, վէ Ե՞Հսուսա իման կէթի-
27 րէն սատըգ չըզարա: ԷՀմամի
էօյիւնմէք նէ՞քէտէ տիր. իպթալ
օլունտու. Հա՞նկը չէրի՛ախ իւ-
լէ, ա՛մէլէրի՞ն մի. տէյիլ, իւ-
28 լա իմանըն չէրի՛ախը իւլէ: Ո՞Հ-
րա գարար գըլարըզ քի՝ Ֆատէմ
չէրի՛ախ ա՛մէլէրինի Էւլէնմէ-
29 չէն իման իւլէ սատըգչանըը: Ե՞օխ-
սա Ալլահ եալնըզ Նէհուտիլէ-
րի՞ն մի, վէ թայիֆէլէրին տա-

Digitized by Google

խի տէյի՞լ մի. պէլի՝ թայիֆէ-
30 լէրին տախի տիր. Ձիւն քի
սիւննէթի իման իլէ՝ վէ սիւն-
նէթսիզլիյի իմանըն վասխիաս
իլէ սատրգ չըգարաճագ Ալլահ
31 պիր տիր: Իմոի իման իլէ չէ-
րի՛աթը իպթա՞լ մը էտէրիզ.
հաշա, իլլա չէրի՛աթը սապիթ
էտէրիզ:

ՊԸՊ Դ

1 Աբրահամըն իմանը քէնտինէ սատագաթ
սայրլտըղը՝ 10 օ տահա սիւննէթ օլմազ-
տան էվվէլ: 13 Աբրահամ՝ վէ օնուն զիւր-
բիյէթի՝ վա՛տա եալընըզ իման վասխ-
թասը իլէ նայիլ ոլտուգլարը: 16 Աբ-
րահամըն՝ ճիւմլէ իման էտնէլէրին փէ-
տէրի օլտուղու: 24 Պիգիմ տախի իմա-
նըմըզըն պիզ սատագաթ սայրլաճաղը:

1 Իմոի պապամըզ Աբրահամ՝
թէնտէն ետնա նէ՞ պուլտու տէ-
2 յէլիմ: Օխիրա էյէր Աբրահամ
բա՛մէլլէրտէն սատրգ չըգաս խոի,
էօյիւնմէ պէպէկ օլուր խոի.
լաքին Ալլահըն ի՛նոինտէ տէյիլ:
3 Օխիրա Վխիթապ նէ՞տէր. էվ է
Աբրահամ Ալլահա ինանտը, վէ
4 օնա սատագաթ սայրլտը: ՏՀմ-
մա իշլէ յէնէ՝ իւճրէթ ի՛նայէթ-
տէն սայրլմազ, իլլա պօրճտան
5 այըլըր: Իմմա իշլէմէ յէնէ՝ իլ-
լա էֆասրդը սատրգ չըգարան
զաթա ինանմանա՝ օնուն իմանը
էէնդէնէնէ սատագաթ սայրլըր:
6 Ա՛նէնէ քի Դաւիթ տախի՝ Ալլա-
հըն ա՛մէլսիզ սատագաթ սայտը-
ղը ատէմին մուխլուլուլուննու
7 սէօյլէր. Ո՛նէ՝ մուխլու օլ
քիմսէյլէրէ քի՝ օնլարըն պինա-
մուսլուգլարը ա՛ֆիլ օլունտու,
վէ օնլարըն կիւնահլարը էօր-
8 թիւլտիւ: Ո՛նէ՝ մուխլու օլ ա-
տէմէ քի՝ Ասպզ օնա ասլա կիւ-
9 նահ սայմայաճագ: Իմոի պու
մուխլուլուգ սիւննէթէ՞ մի՝ եօխ-
սա սիւննէթսիզլիյէ մի տիր. զի-
րա՝ Աբրահամ իման սատագաթ
10 իչիւն սայրլտը տէրիզ: Իմոի
նի՞ճէ սայրլտը, օ՝ սիւննէթտէ՞
իքէն մի եօխսա սիւննէթսիզլիք-
տէ իքէն մի. սիւննէթտէ իքէն
տէյիլ, իլլա սիւննէթսիզլիքտէ
11 իքէն. վէ սիւննէթսիզլիքտէ օ-
լան իմանըն սատագաթը միւհրիւ
իչիւն՝ եսիւննէթի նիշանը ալտը,

թա քի սիւննէթսիզլիքտէ ըՀէվ
ինանանլարըն պապասը օլա, քի
օնլարա տախի սատագաթի սայը-
12 լա. Էմ սիւննէթին պապա-
սը օլա, տէյիլ եալընըզ սիւն-
նէթտէն օլանլարըն՝ իլլա պապա-
մըզ Աբրահամըն սիւննէթսիզլիք-
տէ օլան իմանընըն իզլէրինտէ
13 եիւրիյէնլէրին տախի: Օխիրա
Աբրահամ եախօտ օնուն զիւր-
բիյէթինէ՝ Խունեանըն վարիսի
օլմասընա օլան վա՛տ՝ չէրի՛աթ
իլէ օլմատը, իլլա իմանըն սատա-
14 գաթը իլէ օլտու: Օխիրա Էյէր
չէրի՛աթտան օլանլար՝ վարիսլէր
իսէ, իման նաֆիլէ վէ վա՛տ իպ-
15 թալ օլտու: Օխիրա չէրի՛աթ
ղազապ կէթիրիր. չիւն քի չէ-
րի՛աթ օլմատըղը եէրտէ՝ ասրլըզ
16 տախի Նօզ տուր: Պունուն ի-
չիւն ապտպգէ իմանտան տըր,
թա քի Ա՛նայէթտէն օլա, չէօյ-
լէ քի Եվա՛տ՝ պիւթիւն զիւրբի-
յէթէ սահիհ օլա, տէյիլ եալը-
նըզ չէրի՛աթտան օլանտ՝ իլլա
Խվէվիմիզէն պապասը օլան Աբ-
րահամըն իմանընտան օլանա տա-
17 խի, նիճէ քի եազըլմըզ տըր.
Պէնի չօգ թայիֆէլէր պապասը
էյլէտիմ, օնուն իման կէթիր-
տիյի Ալլահըն հուզուրունտա քի՝
հէօլէլէրի տիրիլտիր, վէ Նմվ-
ճուտ օլմայան չէյլէրի՝ մէվճուտ-
18 լէր կիսի չաղըրըղ: Վէ Նօ՝
Ասնին զիւրբիյէթին պէօյլէ օ-
լաճագ տէյիւ սէօյլէնէն սէօզլ
կէօրէ՝ իւմիտսէն տիւշտը իւմիտ
իլէ չօգ թայիֆէլէրին պապասը
19 օլաճաղընա հնանտը: Վէ իման-
տա զա՛յիֆլէնմէյիպ՝ եիւզ նա-
չընտա միգտարի իքէն Քէնտի
թէնինին արթըգ էօլմիւշ իտի-
յինի վէ Սառանըն բահմինին էօլ-
միւշ օլտուղունու սայմատը.
20 Էմ Ալլահըն վա՛տընա իման-
սըղլըգ իլէ շիւպհէ էթմէտի. իլ-
լա Ալլահա շիւքը էտէրէք՝ ի-
ման խուսուսունտա գուվվէթլէ-
21 նիպ՝ սահիհ պիլտի քի՝ վա՛տ
էթտիյինի Քճգրա էթմէյէ տախի
22 գատիր տիր: Վէ պունուն իչիւն
օնա սատագաթ սայրլտը:
23 Վէ ինայընըզ օնուն իչիւն նա-
24 զըլմատը քի օնա սայրլտը՝ իլլա

պիղծի՛մ իչխեն տախի սայրլաճագ տըրը քի՝ Ղապպըմըզ Յիսուս էօ-
լիւէրտեն տիրիլտենէ ինանըրըզ։
25 Ւվ֊ի օ՝ սուչլարըմըզ իչխեն էլէ վէրիլտի, վէ պիղծ սատըգ չը-
գարմագ իչխեն տիրիլտի։

ՊԵՊ Ե

1 Իմեն վասիթասը իլէ սատըգլանտըղը-
մըզտա, Ալահըն գըթընտա սէլամէթէ՝
2 վէ իւմիտ իլէ սէվինճէ մալէք օլտու-
ղումուզ. 3 չէ՛ն քի պիղ տահա կիւնահ-
քեար իքէն՝ օնուն գանը վասիթասը իլէ
սատըգ չըգմիշըզ, 10 վէ սուչ օլմուչ իքէն
էլպէթթէ խէյտս պուլաճաղըզ։ 12 կիւ-
նահ վէ էօլիւմ Ադամընի վասիթասը իլէ
կէլտիյի կիպի՝ 17 Յիսուս Քրիստոսուն
վասիթասը իլէ տահա զիյատէ սատա-
գաթ կէլէճէք։ 20 կիւնահըն չօգ օ-
ղտուզուս եէրտէ, ինայէթին տախի տա-
հա չօգ զիյատե արթմասը։

1 Ումտի պիղ իմանտըն սատըգ
չըգմադըզա, Ղապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Ալա-
հընի գըթընտա սէլամէթիմիզ
2 վար. Էնէմ օնուն վասիթասը
իլէ՝ իման իլէ դպու օնտա տուր-
տուղումուզ ինայէթէ եագլաշմա-
մըզ օլտու, վէ Ալահընի ինղէ-
թինին իւմիտի իլէ էօյինինիւ-
3 րիւզ։ Վէ տէյիլ եալընըզ պու-
նոան էլէ՝ Էնիլա մէշագդաթլարտա
տախի էօյինինիւրիւզ, Էչխեն պի-
լէրիզ քի՝ մէշագդաթ՝ սապը կէ-
4 թիրըր, Էսապը տախի թէզէրիւ-
պէ՝ թէզէրիւպէ տէ իւմիտ կէնէրէր։
5 Ինումտ իսէ ուղտանտըրմազ. զի-
րա պիղէ վէրիլէն Թուհ էլ Գոուտ-
սուն վասիթասը իլէ՝ Ալահընի
մուհապպէթի պալալէրիմիզէ տէօ-
6 քիւմիւշ տիւր։ Չինն քի պիղ
տահա զա՛իֆիլէր իքէն, Էգրիս-
տոս՝ վագթը իլէ ֆասըգլարընն
7 ուղրունա էօլտիւ։ Օնրա պիր
քիմսէ սատըղընն ուղրունա կիւճ
իլէ էօլիւր. լաքին էյի քիմ-
սէնին ուղրունա պէլգի պիր
քիմսէ էօլմէյէ ճէսարէթի էտէ։
8 Ումմա Ալահ պիղէ օլան քէն-
տի մուհապպէթինի իզհար էտէր.
չինն քի պիղ տահա կիւնահ-
քեարլար իքէն, Գրիստոս պի-
9 զիմի՛ իչխեն էօլտիւ։ Էհմտի ի-
սէ օնուն գանը իլէ սատըգ չըգ-
տըրըմըզ Թագտիրտէ՝ Ղնունն
վասիթասը իլէ ղազապտէն տահա
զիյատէ խէլաս պուլաճաղըզ։
10 Օղլունուն էօլիւմիւ վասիթասը
իլէ Ալահ իլէ սուլհ օլտուգ ի-
սէ, սուլհ օլտուգտան սօնկրա
Ղնունն հայաթը իլէ տահա զի-
11 յատէ խէլաս պուլաճաղըզ։ Վէ
եալընըզ պու տէյիլ, իլա տախի
Ղապպըմըզ Յիսուս Գրիստոս ի-
լէ՝ քի օնուն վասիթասը իլէ հա-
լա սուլհու քէսպ էթտիք՝ Ալ-
12 լահտա էօյինինիւրիւզ։ Օնունն
իչխեն նիճէ պիր ատէմին վասի-
թասը իլէ տիւնեայա կիւնահ՝ վէ
կիւնահըն սէպէպինտէն էօլիւմ
կիրտի իսէ, վէ պու վճճհ իլէ
էօլիւմ հէվի ատէմիլերէ կէչտի
իսէ, չինն քի հէփիսի կիւնահ
13 իշլէտիլէր. Օնրա չէրի՛աթա-
տէ քի տիւնեատա կիւնահ վար ի-
տի. Ղամմա չէրի՛աթ եօղնքէն՝ կիւ-
14 նահ սայրլմազ. Լաքին Ադամ-
տան թա Մովսէսէտէք՝ Ղօլ կէ-
լէճէք զաթընն նումունէսինի օլան
Ադամընն ա՛սլըղընա պէնգզէր
կիւնահ իշլէմէ չինլէրինն իւզէրի-
նէ տախի էօլիւմ փատիշահլըգ
15 սիւրտիւ. Լաքին սուչ նասըլ ի-
սէ, ի՛նայէթ տախի էօյլէ տէյիլ
տիր. զիրա էյէր պի՛րինին սու-
չու իլէ չօգլար էօլտիւլէր իսէ,
տահա զիյատէ Ալլահընն ի՛նայէ-
թի վէ պի՛ր ատէմ օլան Յի-
սուս Քրիստոսուն ի՛նայէթի իլէ
16 պախշիշ՝ չէօգլսըա արթտը. Վէ
պախշիշ՝ պի՛ր կիւնահ էտինէն
հէ֊ֆէնտէն կիպի տէյիլ. զիրա
հիւքմ պի՛ր ատէմտան տըր՝ հիւք-
մի ա՛զապ իչխեն, ամմա պախշիշ՝
չօգ սուչլարտան տըր՝ սատըգ-
17 լանմագ իչխեն. Օնրա էյէր
պի՛րինին սուչու իլէ էօլիւմ պի՛-
րինին վասիթասը իլէ փատիշահ-
լըգ սիւրտիւ իսէ, տահա զիյա-
տէ ի՛նայէթին՝ վէ սատագաթընն
պախշիշինին դանիմէթինի ալան-
լար՝ պի՛րինին ե՞նէ Յիսուս Քը-
րիստոսուն վասիթասը իլէ հա-
յաթտա փատիշահլըգ սիւրէճէք-
18 լէր)։ Ումտի պու թագտիրտէ
նիճէ քի պի՛րինին սուչու վա-
սիթասը իլէ հէփ ատէմլերէ հիւք-
մի ա՛զապ իչխեն հէ֊ֆ օլտու իսէ,

թ. Ի՛. 60. գէ։
ղ Գոր. բ. 24։ ժգ. 30։ Ղ Եա. ծգ. 5, 6։ պ. գ. 25։ է. 6։ ը. 32։ բ Կոր. է. 21։ Գաղ. ա. 4։ ա Պետ. բ. 24։ գ. 18։ Եբր. թ. 28։ ա Կոր. ժե. 17։ ագԳետ. ա. 21։
ա Եա. լբ. 17։ ճօհ. ժզ. 33։ պ. գ. 28. 30։ Բ Եփես. բ. 14։ կողզ. ա. 20։ գ ճօհ. ժ. 9։ ժգ. 6։ Եփես. բ. 18։ գ. 12։ Եբր. ժ. 19։ դ ա Կոր. ժե. 1։ ե Եբր. գ. 6։ Ջ Մատ. է. 11, 12։ Գոր. է. 41։ բ Կոր. ժբ. 10։ Փիլ. բ. 17։ ճակ. ա. 2. 12։ ա Պետ. գ. 14։ է ճակ. ա. 3։ ը ճակ. ա. 12։ Ը Փիլ. ա. 20։ ժ բ Կոր. ա. 22։ Գաղ. դ. 6։ Եփես. ա. 13, 14։ ի Խա. 8. պ. դ. 25։ Լ ճօհ. ժե. 13։ ա Պետ. գ. 18։ ա ճօհ. գ. 16. դ. 9, 10։ Խ պ. գ. 25։ Եփես. բ. 13։ Եբր. թ. 14։ ա ճօհ. ա. 7։ ծ պ. ա. 18։ ա Թես. ա. 10։
թ. Ի՛. 60. գէ։
ի պ. բ. 32։ ղ բ Կոր. է. 18, 19։ Եփես. բ. 16։ Կող. ա. 20, 21։ յ ճօհ. է. 26։ ժգ. 19։ բ Կոր. դ. 10, 11։ Ղ պ. բ. 17։ գ. 29, 30։ Գաղ. դ. 9։ ճ Ցն. գ. 6։ ա Կոր. ժե. 21։ ՛ Ցն. բ. 17։ պ. զ. 23։ ա Կոր. ժե. 21։
յ պ. դ. 15։ ա ճօհ. գ. 4։ ն ա Կոր. ժե. 21, 22. 45։
Ղ Եա. ծգ. 11։ Մատ. ի. 28։ իզ. 28։

Digitized by Google

պէօյլէճէ պի՛րինին սատագաթը իլէ տանի՝ հէփ ատէվլէրէ հա-
յաթ վէրէն սատագաթ իչիւն
19 պախէլէ օլմուշ տուր : Օղիրա նի-
ճէ քի պի՛ր ատէմին ինթաա՛թ-
սըզլըղը վասիթասը իլէ չօգալար
կիւնահքեար օլտուգար իսէ , պուն-
ճիլէյին պի՛րինին ինթաա՛թը իլէ
տախի չօգալար սատըգ չըգաճագ-
20 լար : Վէ ՝նէրէի՛ած արայա կիր-
տի քի՝ սուչ չօղալա . ամմա կիւ-
նահըն չօղալտըղը եէրտէ՝ դի՛նա-
յեթ հատտէն գիւյատե արթմըշ
21 տըր . Ճնա քի կիւնահ նիճէ էօ-
լիւմ իլէ փատիշահլըգ սիւբ-
տիւ իսէ , պէօյլէճէ ի՛նայէվ
տախի՝ Յիսուս Քրիստոս Բապ-
պըմըզըն վասիթասը իլէ՝ սատա-
գա՛ի իլէ էպէտի հայաթատէք
փատիշահլըգ սիւբէ :

ՊԵՊ ՕՂ

1 կիւնահուտա եաշամամալը իզ , 2 չիւն քի
օնա էօմիւչիւգ 3 վաֆթիզտէն կէօ-
բիւնտիւյիւ կիպի : 12 կիւնահ՝ արթըգ
իւզէրիմիզէ հիւքիւմէթ սիւրմէսին . 18
չիւն քի պիզ քէնտիմիզի սատագաթըն
խըզմէթինէ թէսլիմ էթմիշիզ : 23 կիւ-
նահըն իւմրէթի էօլիւմ օլտուղուս :

1 Ո՞րոմի նէ՞ տէյէլիմ . ի՛նայէվ
չօղալա տէյիւ՞ կիւնահտա տէ-
2 վամ էտէլի՞մ մի : Ճաշա . Բպիզ
քի կիւնահտա էօլտիւք , արթըգ
3 օնտա նի՞ճէ եաշայալըմ : Պի՛ւ-
մէ՞զ մի սինիզ քի՝ Եպիզ Վէրիս-
տոս Յիսուսա հէփ վաֆթիվ օ-
լանլար՝ ԹօնուՆ էօլիմինէ վաֆ-
4 թիզ օլտուգ : Իմտի էօլիւմ-
օյան վաֆթիզին վասիթասը իլէ
էօնունէլա կէօմիլտիւք , թա քի
Վրիստոս՝ Հվէտէրին ճէլալի իլէ
նիճէ Էօլիւլէրտէն տիրիլտի իսէ ,
Եպիզ տախի պէօյլէճէ Հայաթի
5 ճէտիտտէ ինի՛րիւչէլիմ : Ը՞Օղիրա
Էյէր օնուն իլէ պէրապա՞ր էօլիւ-
միւնիւն էմնալինէ տիբիլմիշ փի-
տան օլտուգ իսէ , էլպէթթէ դը-
յամեթինին տախի օլաճաղըզ .
6 Ճիւն պուննու պիլիրիզ քի՝ Եպի-
զիմ էպքի ատէմիմիզ պէրապէր
խաչա չըգարըլտը , թա քի՝ ար-
թըգ կիւնահա գուլլուգ էյնմէ-
յէլիմ տէյիւ էկիւնահընն թէնէի

7 իպթալ օլունա : Ը՞Օղիրա էօլէն՝
կիւնահտան ազատ օլմուշ տուր :
8 Վէ Էեյէր Վրիստոս իլէ պէրա-
պէր էօտիւք իսէ , ինանըըզ քի՝
օնունն պիլէսինճէ տախի տիրիլէ-
9 ճէիզ : Ճիւն պիլիրիզ քի՝
Վրիստոս էօլիւլէրտէն տիրիլ-
տիքտէն սօնկրա՝ արթըգ էօլմէզ .
էօլիւմ օնա արթըգ հիւքիւմէթ
10 սիւրմէզ : Օղիրա պու քի էօլ-
տիւ՝ սալթ նպիր քէրրէ կիւնահ
իչիւն էօլտիւ . վէ պու քի եա-
շատը՝ Ղուլահ իչիւն եաշար :
11 Յպէօյլէճէ սիզ տախի՝ քէնտիլէ-
րինիզի կիւնահա էօլմիշլէր՝ ամ-
մա Վրիստոս Յիսուս Բապպը-
մըզ իլէ Ղուլահա եաշայանլար
12 սայըն : Ֆոմտի սիզին էօլիւմիւ-
թէնինիզտէ կիւնահ սալթանաթ
սիւրմէսին քի՝ օնուն չհվէյիլէրի-
13 նէ իթաա՛թ էտէսինիզ : Ֆէմ
ա՛զալարընըզը՝ կիւնահա նահագ-
լըգ ա՛լէրլէրի տէյիւ սունմանո .
Չիլաա քէնտիլէրինիզի էօլիւլէր-
տէն տիբիլէնլէր կիպի Ղուլահա
սունուն , վէ ա՛զալարընըզը Ղու-
լահա սատագաթ ա՛լէրլէրի տէ-
14 յիւ սոՆոՆ : Ը՞Օղիրա կիւնահ
սիզէ հիւքիւմէթ էյնմէյէճէք .
չիւն քի շէրի՛ֆ ալթընտա տէ-
յիւ սինիզ , իլլա ի՛նայէվ ալ-
թընտա սընըզ :
15 Ֆոմտի նէ՞ , ՝նէրէի՛ֆ ալթըն-
տա օլմայըպ՝ ի՛նայէթ ալթընտա
օլտուղումուզ իչիւն կիւնահ իշ-
16 Լէյլէի՞մ մի . Հաշա : Պիլմէ՞զ մի
սինիզ քի՝ Քէնտիլէրինիզի ի-
թաա՛թ իչիւն քիմէ գուլ տէ-
յիւ սունաբաանըզ , ինթաա՛թ էթ-
տիյինիզ քիմսէյէ գուլ սունուգ՝
կէրէք էօլիւմ իչիւն կիւնահ
17 կէրէք սատագաթ իչիւն ինթաա՛-
թ : Ըմմա Ղուլահ շիւքը օ-
սուն քի՝ կիւնահընն գուլլարը ի-
տինիզ իսէ տէ , սիզէ թէսլիմ
օլունան թա՛լիմին ըէսմինէ էգալպ-
18 տէն ինթաա՛թ էթտինիզ : Վէ
Պկիւնահտան ազատ օլունմագ ի-
լէ՝ սատագաթա գուլ օլտուղուզ :
19 Թէնէնինիզին զայի՛ֆլէյի իչիւն՝
ինանաճա սէօյլէրիմ՛ . զիրա ա՛-
զալարընըզը նափաքլիյէ վէ պի-
նամուսլուգ իչիւն պինամուսլու-
ղա գուլ սունմուշ խայինիզ վէճէ

թ . Ի՛ . 60 . ԴԴ :

— Ե՛ՀՀ . ԺԲ 32 : ԵԲՐ Բ . 9 :

Ե ՀՕՀ . ԺԵ 22 : Պ . Գ . 20 : Դ 15 : Է . 8 : Գաղ Գ 19 . 23 : Պ Ղ ու . Է . 47 ա Ցիմ Ա . 14 :

— Պ . Գ . 8 : Խա . 15 : Բ Խա . 11 : Պ . Է . 4 : Գաղ . Բ . 19 : Ղ . 14 : Ֆ Կող Գ . 3 : Ա Պետ . Բ . 24 :

Ծ Ա Կոր . ԺԵ . 29 : Է Կող . Բ . 12 :

Ը ՀՕՀ . Բ 11 : ԺԱ . 40 :

Թ Պ . Բ . 11 : Ա Կոր . Զ . 14 : Բ Կոր . ԺԳ . 4 :

Ը Գաղ . Ղ . 15 : Եփես . Դ . 22 , 23 , 24 : Կող . Գ . 10 :

Ի Փիլ . Գ . 10 , 11 :

Ժ Գաղ . Բ . 20 : Է . 24 : Ղ . 14 : Եփես . Գ . 22 : Կող . Գ 5 . 9 :

Ի Կող . Բ . 11 :

թ . Ի՛ . 60 . ԴԴ :

Ա Պետ . Գ . 1 :

Ի Բ Տիմ . Բ . 11 :

Ժ Ցայտ . Ա . 18 :

Ի ԵԲՐ . Թ . 27 , 28 :

Հ Գու . Ի . 38 :

Յ Խա . 2 :

Ղ Գազ . Բ . 19 :

Ճ Սաղ . ԺԹ . 13 ; ՃԺԹ . 133 :

Ո Պ . Է . 5 : Կող . Գ . 5 : Ճակ . Դ . 1 :

Յ Պ ԺԲ . 1 : Ա Պետ . Բ 24 : Գ . 2 :

Ն Պ . Է . 4 . 6 : Բ 2 : Գաղ . Ե . 18 :

Ղ Ա Կոր . Թ . 21 :

Ա Մատ . Զ . 24 : ՃՕՀ . Ը . 34 : Բ Պետ . Բ . 19 :

Ղ Բ Տիմ . Ա . 13 :

Պ ՃՕ . Ը . 32 : Ա Կոր . Է . 22 : Գազ Ե . 1 : Ա Պետ . Բ . 16 :

Digitized by Google

իւզուե շիմոի տախի պէօյլէ ա՝
զալարընըզը մուգատտէալիք իչիւն
20 սատտգաթա գուլ սունուն։ Ը՛Օ֊իրա կիւնահըն գուլլարը օլտու֊
ղունուզ զէմանտի՝ սատտգաթտան
21 ազատ իսինիզ ։ Ո՛յմոի օլ զէ֊
մանն՝ շիմոի շօլ ութանտըզընըզ
շէյլէրտէն նէ՞ մէյլինիզ վար ի֊
տի ։ Ոզիրա օնլարըն սօնու էօ֊
22 լիւմ տիւր ։ Ո՛Շիմոի իսկ կիւ֊
նահտան ազատ օլունմագ իլէ՛
Ա՛լահա գուլ օլտուղունուզ Թագ֊
տիրտէ՝ մէյլինիզ մուգատտէս֊
լիք իչիւն օլուր , վէ սօնու է֊
23 պէտի հայաթ տըր ։ Ո՛Օիրա կիւ֊
նահրն իւճրէթի՝ էօլիւմ տիւր ։
տամնա Ա՛լահրն ի՛նայէթի Վ՛Ը֊
բիստոս Յիսուս Ա՛պպէյմըզ իլէ
էպէտի հայաթ տըր ։

ՊԸՊ Ւ

1 Հիչ պիր շէրիա՛թրն՝ ատէմին է՛օմրիւ միւտտէթինտէն էօթէյէ օնուն իւզէ֊
րինէ հիւքիւմէթի օլմատըղը ։ 4 Պիզիմ շէրիա՛թա էօմիւշ օլտուղումուզ ։ 7 Շէ֊
րիա՛թրն կիւնահ օմատըղը , 12 իլա մուգատտէա՝ հագգ վէ էյի օլտուղու ։ 16
նիճէ քի պիզ պունու՝ շէրիա՛թը սագ֊
լայմամըղըմըզա գասավէթլէներէք իգ֊
բար էտէրիզ ։

1 Պիլմէ՞զ մի սինիզ՝ եա գարընտաշլար (զիրա շէրիա՛թը պիլէն֊
լէրէ սէօյլէյօրում՝) քի՝ շէրիա՛թ ատէմէ է՛օմրիւ օլտուգճա հիւ֊
2 քիւմէթ սիւրէր ։ Ո՛Օիրա գօ֊
ճասը օլան գարը՝ գօճասը սաղ
օլտուգճա շէրիա՛թի իւզրէ պաղ֊
լանմըշ տըր ։ ամմա էյէր գօ֊
ճա էօլիւրսէ , գօճանըն շէրի֊
3 ա՛թընտան չէօզիւլիւր ։ Ո՛յմոի
պու Թագտիրտէ , Բէյէր գօճա֊
սը հայաթտա իքէն պաշգա գօճա֊
յա վարըրսա , զինաքեար օլուր ։
ամմա էյէր գօճասը էօլիւրսէ ,
շէրիա՛թտան ազատ տըր քի՝ է֊
յէր զայըի գօճայա վարըը իսկ
4 տէ , զինաքեար օլմայա ։ Պէօյ֊
լէճէ՝ եա՛ գարընտաշլարըմ՝՝ սիզ
տախի Է՛նբիստոսուն Թէնի վոսի֊
Թասը իլէ շէրիա՛թա էօլմիւշ օլ֊
տուղունուզ քի՝ զայրինէն եա՛նի է֊
լիւէրտէն տիրիլէնին օլասընըզ ,
Բ՛Թա քի Ա՛լլահա մէյլինէ կէթի֊
5 բէլիմ ։ Ո՛Օիրա պիզ Թէնտէ ի֊

քէն , շէրիա՛թըն վասիթասը իլէ
օլան կիւնահլարըն հէվէսլէրի՝
էօլիւմէ մէյլէ վէրմէք իչիւն
ւա՛զալարըմըզտա ա՛մէլ էտէրլէր
6 իտի ։ Շ՛իմոի իսկ զապթ օլուն֊
տուղումուզ շէյտէ էօլմէքլէ՝ շէ֊
րիա՛թտան չէօզիւլտիւք , շէյլէ֊
քի՝ եազը էսքիլիյինտէ տէյիլ
իլլա Էրուհ եէնիլիյինտէ իսլըմլէ֊
էտէլիմ ։
7 Ո՛յմոի նէ՞ տէյէլիմ , շէրիա՛թ
կիւնա՞հ մը . հաշա . իլլա շէրիա՛թ
օլմատըգճա՝ էվիւնահը պիլմէզ ի֊
տիմ , զիրա էյէր շէրիա՛թ՝ Ը՛Ր֊
զու էմմէ տէմէսէյիտի , արզու֊
8 յու պիլմէզ իտիմ ։ Ը՛Յմա կիւ֊
նահ Թէնպահին վասիթասը իլէ
ֆուրսաթի ալըպ՝ պէնտէ հէր կէօ֊
նէ արզուլու հասիլ էյլէտի . եղի֊
րա շէրիա՛թ օլմատըգճա՝ կիւնահ
9 էօլիւ տիւր ։ Պէն իսկ պիր վա֊
զըֆէթ շէրի՛աթսըզ տիրի իտիմ .
ամմա Թէնպահ կէլտիքտէ՝ կիւ֊
10 նահ տիրիլտի , վէ պէն էօլտիւմ ,
վէ Է՛վայաթ իչիւն օլան Թէնպահ
քէնտիսի՛ պանա էօլիւմ իչիւն
11 պուլտունտու ։ Ո՛Օիրա կիւնահ Թէն֊
պահին վասիթասը իլէ ֆուրսաթի
ալըպ պէնի ալտաթտը , վէ օնուն
12 սէպէպի իլէ էօլտիւրտիւ ։ Ի՛Շ էօյ֊
լէ քի շէրիա՛թ մուգատտէս Չէմ
Թէնպահ մուգատտէս վէ հագգ
վէ էյի տիր ։
13 Ո՛յմոի էյի օլան շէյ պանա էօ֊
լիւմ՞ միւ օլտու . հաշա , իլլա
կիւնահ . Թա քի էյի շէյին վա֊
սիթասը իլէ պանա էօլիւմ հասըլ
էտէն կիւնահ պէյան օլունա .
Թա քի կիւնահ՝ Թէնպահին վա֊
սիթասը իլէ զայէթ սուչլու օ֊
14 լա ։ Ո՛Օիրա պիլիրիզ քի՝ շէ֊
րիա՛թ բուհանի տիր , պէն իսէ
Ի՛կիւնահ ալըճտա սաթըլմըշ
15 Ճհանմի իմ ։ Ո՛Օիրա իլլէտի֊
յիմի Թանըմամ . չիւն քի Ո՛իս֊
Թէտիյիմի էմմէ յօրում , իլլա
իքրահ էմէտիյիմ նէնէնէյի իլլէ֊
16 յօրում ։ Ո՛յմոի էյէր իսԹէմէ֊
տիյիմի իլլէյօրսամ , շէրիա՛թըն
էյի օլտուղունա րիզա վէրմիշ օ֊
17 լույօրում ։ Շ՛իմոի իսկ՝ արթըգ
օնու իլլէյէն պէն տէյիլ իմ , իլ֊
լա տէբուհիմէ սաքին օլան կիւ֊
18 նահ ։ Ո՛Օիրա պիլիրիմ քի՝ հտէ֊

թ. Ի. 60. գէտ։

բունիմտէ եա՛նի թէնիմտէ էյի
ղէյ սաքին տէյիլ տիր. զիրա
խսթէմէք՝ պանա հազըր տըր, ամ-
մա էյի ղէյի իձրա էթմէ յի պուղ-
19 մայօրում։ Օ՚իրա խսթէտիյիմ
էյի ղէյի իղղէմէ յօրում, իլլա խս-
թէմտիյիմ քէօմիւ նէտնէէյի իղ-
20 լէյօրում։ Վէ էյէր պէն խսթէ-
մտիյիմ ղէյի իղղէյօրսամ, ար-
թըգ օնու իղղէյէն պէն տէյիլ
իմ, իլլա տէրուն՚իմտէ սաքին օ-
21 լան կիւնահ տըր։ Ի՚մտի պէն է-
յի ղէյի էթմէսինի խսթէր իքէն,
պու ղէրիա՚թը պուղօյօրում քի՚
քէօմիւ ղէյ պէնտէ հազըր տըր։
ՅԲ Կոր. գ. 16։ Եփես. գ. 16։ Կող. գ. 9, 10։ Ղ Սաղ. ա. 2։ Ֆ Գ. ղ. 13. 19։ Ր Գաղ. է. 17։
22 Յ՚օ՚իրա իչէրիքի ատէմ կէօրէ
Ղ՚ալլահ՚ըն ղէրիա՚թընտան հազղ
23 էտէյօրում։ Ֆ՚ի՚մմա ա՚զալարըմ՚
տա Ր՚պիր զայրի ղէրիա՚թ կէօ-
րիյօրում քի՚ ա՚գլըմըն ղէրիա՚-
թը իլէ ձէնքլէղիպ պէնի ա՚զա-
լարըմտա օլան կիւնահ՚ըն ղէրիա՚-
24 թընա էսիր էտէյօր։ Պէն նէ՚-
պիչարէ ատէմ իմ. պէնի պու
էօլիւմ՚ուն թէնինտէն քի՚մ խէ-
25 լաս էտէձէք. Յիսուս Վ՚կրիս-
տոս Թապպըմըզըն վասիթասը ի-
լէ Ղ՚ալլահա համան էտէրիմ. իմ-
ձի պու թագտիրտէ, պէն քէն-
տիմ՚ ա՚գէ իլէ Ղ՚ալլահ՚ըն ղէրիա՚-
թընա՝ ամմա թէն իլէ կիւնահ՚ըն
ղէրիա՚թընա գուղղուգ էտէրիմ։

ՊԵՏՐ

ՃՃ Գոր. ժգ. 39։ Գ. գ. 20։ Եբր է. 18. 19. ժ. 1, 2. 10. 14։
1 Ք՚րիստոստա օլուպ Ռուհտա է՚օմիր կէ-
չէրէնլէրին հիւքմի ա՚զապտէն ազատ
օլտուգլարը, 5, 13 թէնտէն սաոըր
էտէն զիյան՝ 6, 14 վէ Ռուհտան սա-
տըր էտէն ֆայիտէնին նէ օլտուղու։
17 Ղ՚ալլահ՚ըն էվլատը օլմանըն ֆայիտէսի
տախի նէ օլտուղու։ 19 ՃհիւմՃէ մախլու-
գուն հասրէթ էթտիյի Ղ՚ալլահ՚ըն ձէնիլ
խէլասընա, 29 քի օղ խէլասը Ղ՚ալլահ
Թագտիր էյլէմիշ տիր։ 38 Ղ՚ալլահտան
պիզի պիր շէյ այըրմազ։
ա Ա Գոր. ժէ. 45։ Բ Կոր. գ. 6։ Ֆ Ցօհ. ը. 36։ պ. ղ. 18 22։ Գաղ. բ. 19։ է. 1։ Ֆ Պ. է. 24. 25։ Ր Գոր. ժգ. 39։ պ. գ. 20։ Եբր է. 18. 19. ժ. 1, 2. 10. 14։
1 Ի՚մտի հալա Վ՚կրիստոս Յիսուս-
տա օլուպ թէնձէ տէյիլ իլլա
Ռուհձա եիւբիւչէնլէրէ հիշ պիր
2 շիւքմի ա՚զապ եօգ տուր։ Օ՚իրա
Վ՚կրիստոս Յիսուստա օլան հա-
յա՚ձ՚ը՚ն Ռուհունուն Ի՚չէրիա՚թը
պէնի էկիւնահ՚ըն վէ էօլիւմ՚ուն չէ-
րիա՚թընտան ազատ էյլէտի։
3 Օ՚իրա թէնին զա՚յիֆլիյի սէպէ-
պինտէն Ի՚չէրիա՚թըն իձրա էթմէ-
յէ գատիր օլմատըղը՚ն Ի՚լլահ
քէնտի Օղլունու կիւնահ թէ-
նինին չէքլինտէ կէօնտէրմէյիլէ
ՃՃա էչէպէ հէմ կիւնահ ֆեՃա
բէնի իչիւն թէնտէ կիւնահ՚ըն
4 իւզէրինէ հիւքմ էյլէտի. Ճնա
քի չէրիա՚թը սատագաթը պիզ-
տէ՝ վձէնձէ տէյիլ իլլա Ռուհ-
ձա եիւբիյէնլէրտէ թէքմիլ օլա։
5 Ի՚օ՚իրա թէնձէ օլանլար թէնէ
միւթա՚լիգ չէյլէրի՚ վէ Ռուհձա
օլանլար ըՌուհա միւթա՚լիգ չէյ-
6 լէրի ֆիքը էտէյլէր։ Ի՚օ՚իրա
թէնին ֆիքրի՚ էօլիւմ տիւր.
ամմա Ռուհուն ֆիքրի՚ հայաթ վէ
7 սէլամէթ տիր։ Ի՚ՃինՃի թէնին
ֆիքրի Ղ՚ալլահա տիւշմ՚նլիք տիր.
չինն քի Ղ՚ալլահ՚ըն չէրիա՚թընա
իձտա՚թ էթմէզ, էՃիրա էյմէ-
յէ տախի գատիր տէյիլ տիր։
8 Ի՚մտի թէնտէ օլանլար՝ Ղ՚ալ-
հա մադպուլ օլմաղա գատիր տէ-
9 յիլէր։ ԱնիՃ իսէ թէնտէ տէ-
յիլ սինիզ, իլլա էյէր ևսիղտէ
Ղ՚ալլահ՚ըն Ռուհու սաքին իսէ՝
Ռուհտա սրնրզ. վէ էյէր պիր
քիմսէյտէ Վ՚կրիստոսուն Ռուհու
եօղ իսէ, օ ծնուն տէյիլ տիր։
10 Վէ էյէր Վ՚կրիստոս սիզտէ իսէ,
կէրչի թէն կիւնահ իչիւն էօլիւ
տիւր, Ռուհ իսէ սատագաթ ի-
11 չիւն հայաթտա տըր։ Վէ էյէր
Յիսուսու էօլիւէրտէն Ն՚տիրէ-
տէնին Ռուհու սիզտէ սաքին ի-
սէ, Ի՚Ք՚րիստոսու էօլիւէրտէն
տիրիլտէն՝ սիզտէ սաքին օլան օ-
նուն Ռուհու վասիթասը իլէ՝ սի-
զին էօլիւմիւ թէնէէրինիզէ տա-
խի հայաթ վէրէձէք տիր։
12 Հ՚մտի պու թագտիրտէ եա՚
գարրնատաշլար՝ թէնձէ եաշամադա
13 թէնէ պօրճլու տէյիլ իզ։ Ն՚օ՚ի-
րա էյէր թէնձէ եաշարսանըզ,
էօլէձէք քսինիզ. ամմա էյէր Ռուհ
իլէ վձէնին ա՚մէլէէրինի էօ-
տիւրիւքսինիզ, եաշայաձագը-
14 նըզ։ Ֆ՚օ՚իրա հէփ Ղ՚ալլահ՚ըն
Ռուհու իլէ գուլաղուզլանանլար՚
օնլար Ղ՚ալլահ՚ըն օղուլլարը տըր-
15 լար։ Օ՚իրա սիզ եինէ Ր՚զօր-
գու իչիւն Ն՚գուլլուգ բուհու ա-
մատընրզ, Ն՚իլլա օղուլլուգ բու-
հու ալտընրզ, քի օնուն իւ-
16 Ղ՚բրա՚ փէտէր չաղըրըրզ։ Ո՚Ո-
ՅԵ Գաղ. գ. 13. բ Կոր. ե. 21։
Ղ Խա. 1։
Ե Ցօհ. գ. 6։ ա Կոր. բ. 14։
Զ Գաղ. ե. 22. 25։
Ր Պ. ղ. 21։ Խա. 13։ Գաղ. զ. 8։
Ժ Ցակ. գ. 4։
Է ա Կոր. բ. 14։
Ը ա Կոր. գ. 16։ զ. 19։
Ի Ցօհ. գ. 34։ Գաղ. գ. 6։ Փիլ. ա. 19։ ա Պետ. ա. 11։
Ժ Գոր. բ. 24։
Ձ Պ. ղ. 4։ ա Կոր. զ. 14։ բ Կոր. գ. 14։ Եփես. բ. 5։ Ֆ Պ. ղ. 7. 14։
Յ Խա. 6։ Գաղ. զ. 8։
Ղ Եփես. դ. 22։ Կող. գ. 5։
Ֆ Գաղ. ե. 18։
Ր Բ Տիմ. ա. 7։ ա Ցօհ. գ. 18։
Յ ա Կոր. բ. 12։ Եբր. բ. 15։
Ն Ես. ծզ. 5։ Գաղ. գ. 5, 6։
Շ Մար. ժգ. 36։
Ո Բ Կոր. ա. 22։ ե. 5։ Եփես. ա. 13. գ. 30։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 60. գլ։

Ի՛ւր քէնտիսի պիզիմ բուհու-
մուզա չէհտեթի էտէր քի՝ պիղ
17 Ընկերն էվատարը իղ։ Ալ է-
յէր էվատարը խսէք, միոսածի-
լէր տսխի իզ. Ընկերն մի-
րասճիլէրի՝ վէ Ուրիատոսուն մի-
րատաշլարը իզ, Պէա քի էյէր
պէրապէր էլէմ չէքէրսէք, պէ-
րապէր տախի ճէլալէ նայիլ օ-
լալըմ։
18 Օ՛նրա պէօյլէ սայարըմ քի՝
Նշիմոնքի զէմանըն էլէմիլէրի՝
պիզէ աշնքեար օլաճագ ճէլալ
իլէ բուպար օլմազա լայըգ տէ-
19 յիլէր տիր։ Օնկն քի մախ-
լուգուն հասրէթի՝ Ընկերն օ-
ղուլլարընըն աշնքեար օլմասընը
20 պէքլէր։ Է՛օ՛նրա մախլուգ պա-
թըլըգա՝ իրստէթի իլէ տէյիլ
իլլա թապի՝ էթաիրէնին սէպէ-
21 պինտէն թապի՝ օլտու, պու ի-
միս իլէ քի՝ մախլուգ քէնտիսի
տսխի ֆէսատըն գուլլուղունտան
գուրթուլտուգ՝ Ընկերն էվլատ-
լարընըն ճէլալինին ազատլըղընա
22 էքէնէ։ Օ՛նրա պիլնրիզ քի՝
պիսթիւն մախլուգ՝ չիմնիյէտէ-
կինն՝ պէրապէր ահ վէ աղըր չէ-
23 քէր։ Ալ է նալընըղ պոնչլար տէյիլ՝
բ՛ոլա պիզ Ըհունն իլք մէյ-
վէրնէ մալնը օլանլար տախի՝
ոլորտ օլմագլըղը նա՞խ Թէնի-
միզնն խէլասընը պէքլէյէրէք՝
էպիզ քէնտիմիզ տախ քէնտի-
24 միզտէ ահ չէքէրիզ։ Օ՛նրա իւ-
միս իլէ խէլաս պուլտուգ. Ամ-
մա կէօրնլէնն իւմիս՝ իւմիս տէ-
յիլ տիր, զնրա պիր քիմնէ
կէօրտիյիս չէյէ նէ՞ իւհնն իւ-
25 միս տախ էտէր։ Ընկերա էյէր
կէօրմէտիյիմիզ չէյէ իւմիս է-
տէրսէք, սապր իլէ պէքլէրիզ։
26 Ալ պունճրլէյինն Ըհուշ տախ
զա՛յիֆլիքլէրիմիզէ եարտըմ էտէր.
Զնրա վանճիպ օլտուղունա կէօրէ
նէ տուա՝ էտէճէյիմիզի պիլմէ-
զնզ, ֆամմա Ըհուշ քէնտիսի թա՛-
պիր օլունմ ահլէր իլէ պիզիմ
27 իչնն չէփառ՛թ էտէր։ Ալ է
գալալլէրի թէֆթիշ էտէն՝ Ըհու-
հուն միւրատը նէ՛ իտիյինի պի-
լնրը. Զնրա Ընկերն էթաֆնէնէ
կէօրէ՝ մուգաատէսլէր իչնն չէ-
ֆառ՛թ էտէր։
28 Ալ պիլնրիզ քի Ընկերը սէ-
վէնլէրի՝ եմուգաատէր իւզրէ տա՛-
վէթ օլմուշլարա՝ հէր չէյ էյ-
29 յնլէ եարտըմ էտէր։ Տ՛Օ՛իրա
էվվէլ պիլտիյի քիմսէլէրի՝
Էքէնտի Օղլունուն սուրէթինէ
պէնկզէր օլմազա ւթագտիր էյ-
լէտի, Էշէօյլէ քի՝ չօգ գարըն-
տաշլար արասընտա օ իւք տօղուլ
30 օլա։ Ալ Թագտիր էվտիյի
քիմսէլէրի՝ ըչէման օնլարը տա՛-
վէթ էյլէտի. վէ տա՛վէթ էվ-
տիյի քիմսէլէրի՝ Ւչէման օնլա-
րը սատըգ չըգարտը. վէ սատըգ
չըգարտըղը քիմսէլէրի՝ Ւչէման
31 օնլարը ի՛ղէթլէտի։ Լմտի պու
չէյլէր իչնն նէ՞ տէյէլիմ. Է-
յէր Ընկերա պիզտէն Թարաֆա
իսէ, պիզէ գարշը քի՞մ օլա պի-
32 լիր. Ը՛Օ քի քէնտի Օղլունու
էսիրկէմէտի, Իլնա օնու պիզիմ
Ւչնն Թէսլիմ էյլէտի, Նի՞մէ օնուն իլէ պէրապէր տսխի
Ւչէր չէյի պիզէ պաղըշլամայա-
33 ճագ տըր։ Ընկերն սէչնլմիշլէրի
իւզէրինէ քի՞մ շնքեայէթ գալ-
տըրաճագ. Ւսատըգ չըգարան՝
34 Ընկերա տըր։ Լ՛իւքմ էտէն քի՞մ
տիր. վէֆայի էտէն պախուսուս
Ւչմ գըյամ էտէն պիլէ Ուրիս-
տոս տուր, վէ հօ՝ Ընկերն սաղ
եանընտա տըր, Ւչէմ՝ տախ պի-
զիմ Ւչնն շէֆառ՛թ էտէր։
35 Պիզի Ուրիատոսուն մուհապէ-
Թինտէն քի՞մ այըրաճագ. սըգ-
լէ՞թ մի՝ եա սըգընթը՞ մը՝ եա
գօվալայը՞չ մը՝ եա գընթը՞գ մը՝
եա չընփլագը՞գ մը՝ եա մուխա-
36 Թարա՞ մը՝ եա պըչա՞գ մը. Նի-
ճէ քի հազըրմըշ սըր քի՝ Ալ-
նին ուղղունա պիւթիւն կիւն
գաթը օլունուպ՝ պօղազնանաճագ
37 գօյունլար Ւհասպընատ իզ։ Ի՛մ-
մա պունլարըն ճիւմլէսինուե՝ պի-
զի սէվէնին վասիթասը իլէ պիլ
38 քիւլլիյէ նէնէլրիզ։ Օ՛նրա փէք
էյի պիլիրիմ քի՝ նէ էօլիւմ նէ
է՛օմիւր՝ նէ մէլէքլէր նէ Ւհի-
քիւմթլէր՝ նէ հազըր չէյլէր նէ
կէլէճէք չէյլէր՝ նէ գուվվէթլէր,
39 նէ նիւքսէքլիք նէ տէրինլիք՝ նէ
պիր զայրի մախլուգ՝ Ռապպիմզ
Ուրիատոս Յիսուստա օլան Ըհ-
լահրն մուհապպէթինտէն պիզի

Թ. Ի՛. 60. գլ։

է գ. Թ. 11. 23, 24։ բ Տիմ. ա 9։
ք ՆԸ. Լգ. 12. 17, Սաղ. ա. 6։ Երեմ. ա. 5։ Մատ. է. 23։ գ. ժա. 2։ բ Տիմ. բ. 19։ ա Պետ. ա. 2։
է ճօհ. ժէ. 22։ բ Կոր. գ. 18։ Փիլ. գ 21։ ա ճօհ. գ. 2։
ղ Եփես. ա. 5. 11։
է Կող. ա. 15. 18։ Երբ. ա. 6։ ճայտ. ա. 5։
ը գ.ա. 6, Թ. 24։ Եփես. դ. 4։ Երբ. Թ. 15։ ա Պետ. բ. 9։
Թ ա Կոր. զ. 11։
ժ ճօհ. ժէ. 22։ Եփես. բ. 6։
ի Թես. ժգ. 9։ Սաղ. ճժբ. 6։
լ գ. է. 6. 10։
խ գ. դ. 25։
ծ Ես. ծ. 8, 9։ ճայտ. ժբ. 10, 11։
կ ճօբ. Լգ. 20։
հ Մատ. ժզ. 19։ Կող. գ. 1։ Երբ. ա. 3։ բ. 1։ ժբ. 2։ ա Պետ. գ. 22։
ձ Երբ. է. 25։ Թ. 24։ ա ճօհ. բ. 1։
ղ Սաղ. խգ. 22։ ա Կոր. ժե. 30, 31։ Երբ Կոր. դ. 11։
ճ ա Կոր. ժե. 57։ բ Կոր. բ. 14։ ա ճօհ. գ. 4. է. 4. 5։ ճայտ. ժբ. 11։
ռ Եփես. ա. 21։ ղ. 12։ Կող. ա. 16։ բ. 15։ ա Պետ. գ. 22։

Digitized by Google

այրը մաղա գատիր օլաճագ տըր։

ՊԵՊ ԹՈՒ

1 Պօղոսուն եէհուտիլէր իչիւն գասավէթ էէքտիյի ։ 7 Ապրահամըն հէփ զիւրրիւէթի վա՛տն օղուլլարը օլմատըգլարը ։ 18 Ալահըն՝ իսթէտիյինէ մէրհամէթ էթտիյի ։ 21 Ձէօլմէքճինին՝ քէնտի չամուրունան իսթէտիյինի եափտըղը ։ 25 Թայիֆէլէրին տա՛վէթ՝ վէ եէհուտիլէրին բէտտա օլունմալէրինին փէչին խապեր վէրիլմէսի ։ 32 եէհուտիլէրտէն պուգասար աղ քիմսէլէր՝ իմանտան օլան սատագաթը գապուլ էթմէլէրինին սէպէպլ ։

1 Ապրիսատա կէրչէք սէօյլէրիմ, եալան սէօյլէմէմ, պանա զամիրիմ տախի Ռուհ էլ Գուդստա 2 չէհատէթ էտէր քի՝ էպէօյիւք գասավէթիմ՝ վէ գալպիմտէ տա 3 յիմ տէրտիմ վար ։ Օղիրա քեաշէբի գարընտաչլարըմընն՝ թէնճէ խըսըմլարըմընն ուղրունա՝ էպէն քէնտիմ Աբրիսատատան լա՝ 4 նէթ օլա իտիմ , ծօնլար քի Իսրայիլլիլէր տիր , քի Խօղուլուգ վէ Ալի՛զէթ վէ Եա՛հտա լէր՝ վէ ընէրի՛աթ վէրմէսի վէ Ի՛պատէթ վէ Խվա՛տլէր օնլարընն 5 տըր , քի էպապալար օնլարընն տըր , Ահէմ Աբրիսատա թէնճէ օնլարտան օղուգ՝ Եհիմէլէնինին իւզէրինէ էպէտէն մվէմէպարիք Ալ 6 լահ տըր ։ ամին ։ Ալմա էօյլէ տէյիլ տիր քի՝ Ալլահըն քելամը տիւշմուշ օլա ։ Ակերա հէփ Իսրայէլտէն օլանլար՝ Իսրայէլլի 7 տէյիլլէր ։ Հէյմ Աբրահամ զիւրրիյէթի օլատուգլարը իչիւն՝ Հէփիսի էվլատ տէյիլլէր , Իլլա՝ Ասանա զիւրրիյէթ Իսահակտա 8 անկըլաճագ պէնէյէ ։ Այ՛նի թէնին էվլատլարը օլանլար՝ Ալլահըն տախի էվլատլարը տէյիլլէր , Հիլլա վա՛տըն էվլատլարը 9 զիւրրիյէթ սայըլըր ։ Օղիրա վա՛տըն սէօզիւ պուռ իտի ։ Ձու վագըթտա կէլէճէյիմ , վէ Սա 10 ռանըն օղլու օլաճագ ։ Վէ եալընըգ պո՞ տէյիլ , Իլլա Ռէբեկա տախի պիր քիմսէտէն՝ Եա՛նի պապամըզ Իսահակտան համիլէ օ 11 ատգտա , տահա տօղմամընշըար ի քէն վէ պիր էյի եա քէօթիւ չէյ էթմէ՛միշլէր ինքէն՝ Ալլահըն

սէչմէ իւզէրէ օլան մուգատտէրի՝ ա՛մէլլէրտէն տէյիլ Հիլա տա՛վէթ էտէնտէն իտիյի սապիթ 12 օլմագ իչիւն , ծնա՝ Ռպէօյիւիլ քիւչիւյինէ գուլլուգ էտէճէք տէ 13 նիլտի ։ Ալիճէ քի՝ Ռյակոբու սէվտիմ՝ Հասաւ իսէ պուղզ էթտիմ տէյիւ եազըլմըշ տըր ։

14 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ ։ Ալլահըն ի՛նտիտտէ նահագլըգ վա՞ր 15 մը ։ Հաշա ։ Ձիւն քի Ա՛ովսէսէ տէր քի՝ Ա՛էրչամէթ էթտիյիմ մէրհամէթ էտէճէյիմ , վէ ա 16 ճըտըղըմը ածը յաճագըմ ։ Իմտի պու թագտիրտէ , իսրէյէնին եախօտ սէյիրտէնին էլինաէ տէյիւ , իլլա մէրհամէթ էտէն Ալ 17 լահըն էլինտէ տիր ։ Ողիրա Վիթագ փարաւոնա տէր քի՝ Ղկէնի հէման պունուն իչիւն գալտըրտըմ քի՝ սէնտէ գուվվէթիմի կէօսթէրէյիմ , վէ իսմիմ պիւթիւն եէրտէ նագլ օլունա ։ 18 Իմտի պու թագտիրտէ , իսրէյինէ մէրհամէթ էտէր , վէ իս 19 թէտիյինի սէրթլէտիր ։ Իմտի պանա տէյէճէքսին քի՝ Ալի՞չիւն արթըդ գապահաթ պուլուր ։ Ըզիրա օնուն իրատէթինէ քի՞մ 20 դարչը տուրտու ։ Ըմմա եա՞ ատէմ՝ սէն քի՞մ սին քի Ալլահ գարչը ճէվապ վէրիբսին ։ Ըեա փրլմըշ շէյ եափտընա՝ պէնի նի՞չիւն պէօյլէ էյլէտին ատէյ 21 պիլի՞ր մի ։ ՂՀէօլմէ քճինին՝ պալչըշըն հէման պիր խամուրունատն Ըպիր գապ իզդէթ իչիւն վէ պիր գապ հագտրէթ իչիւն եափմադա 22 հիւքիւմէթի եո՞գ մու ։ Վէ ճէյէ Ալլահ ղազապը կէօսթէրմէք վէ գուտրէթինի պիլտիրմէք իսթէտիյի թագտիրտէ՝ չօգ սապը իլէ ւհէլաքէ հազըրլանմըշ Ղղագապ գապ գապլարընա թէհամմիւլ է 23 տէբսէ , վէ ՝քէնտի ճէլալինին զանիմէթինի՝ էի՛զդէթ էվվէլտէն հազըրլատըղը մէրհամէթ զապլարընա պիլտիրմէք խՆէ՞ 24 ճըրչը պէնէ , պիզի քի Ըալարընըգ Ղէհուտիլէրտէն տէյիլ՝ իլա թայիֆէլէրտէն տախի տա՛ 25 վէթ էյլէտի ։ Ալիճէ քի Ովսէէտէ տախի տէր ։ Ոհամմմ օլմայանա գավմմ՝ վէ սէվիլմիշ օլ

թ . Ի՛ . 60 . ԿԿ ։

թ . Ի՛ . 60 . ԿԿ ։

ա Պ . ա . 9 ։ բ Կոր . ա . 23 ։ ժա . 31 ։ ժբ . 19 ։ Գաղ . ա . 20 ։ Փիլ . ա . 8 ։ ա Տիմ . բ . 7 ։ բ Պ . ժ . 1 ։ դ Եէէբ . 32 ։ զ Բ Օր . է . 6 ։ է Եէ . դ . 22 ։ բ Օր . ժդ . 1 ։ Երեմ . լա . 9 ։ ը ա Թագ . դ . 21 ։ գ Թագ . ը . 11 ։ Սաղ կգ . 2 ։ Հբ 61 ։ ի Գոր . գ . 25 ։ Երբ . ը . 8, 9, 10 ։ ը Սաղ . ճխե . 19 ։ թ Երբ . Թ . 1 ։ ժ Գոր . ժգ . 32 ։ Պ . գ . 2 ։ Եփես . բ . 12 ։ ի Բ Օր . ժ . 15 ։ Պ . ժա . 28 ։ լ Ղու . գ . 23 ։ Պ . ա 3 ։ խ Երեմ . իգ . 6 ։ Ցօհ . ա . 1 ։ Գոր . ի . 28 ։ Երբ . ա . 8 ։ ա Ցօհ . է . 20 ։ ծ Թու . իգ . 19 ։ Պ . գ . 3 ։ կ Ցօհ . բ 39 ։ Պ . բ . 28, 29 ։ գ 12 16 ։ Գաղ . զ . 16 ։ հ Գաղ . գ . 23 ։ յ Ծն . իա . 12 ։ Երբ . ժա . 18 ։ ղ Գաղ . գ . 28 ։ ճ Ծն . ժբ . 10 . 14 ։ ժ Ծն . իե 21 ։

յ Պ . դ . 17 ։ բ . 28 ։ ն Ծն . իե . 23 ։ շ Մաղ . ա . 2, 3 ։ Գագ՝ բ Օր . իա . 15 ։ Ռաակ . ժգ . 24 ։ Մատ . ժ . 37 ։ Ղու . ժգ . 26 ։ Ցօհ . ժբ . 25 ։

ո բ Օր . Լբ . 4 ։ բ Մն . ժթ . 7 ։ Ցոբ բ . 3 ։ Լգ . 10 ։ Սաղ . ղբ . 15 ։

չ Եհ . Լգ . 19 ։ պ Գաղ . գ . 8 . 22 ։ ջ Եհ . Թ . 16 ։

ռ բ Մն . ի . 6 ։ Ցոբ . Թ . 12, իգ . 13 ։ Դան . գ . 35 ։

ս Ես . իԹ . 16 ։ խե . 9 ։ կդ . 8 ։

վ Ռաակ . ժգ . 4 ։ Երեմ . ժբ . 6 ։

տ բ Տիմ . բ . 20 ։

ր ա Պետ . բ . 8 ։ Ցուդ . 4 ։

ց ա Թես . ե . 9 ։

ւ Պ . բ . 4 ։ Եփես . ա . 7 ։ Գաղ . ա . 27 ։

փ Պ . ը . 28, 29, 30 ։

ք Պ . գ . 29 ։

օ Ովս . բ . 23 ։ ֆ Պետ . բ . 10 ։

Digitized by Google

մայանա սէվիլմիշ չաղըրաձաղըմ :
26 Վէ ֆվապի՝ օլա քի օնլարա՝ Սիզ գամվըմ տէյիլ սինիզ տէնիլտիյի եէրտէ՝ օրատա Տիրի Ըլահըն
27 օղուլլարը չաղըրլաձագլար : Չէմ Նասայի Իսրայէլին հագգընտա չաղըրըը քի՝ Ինչէր Իսրայէլ օղուլլարընըն սայըսը տէնիզին գումու գատար օլա , Քանճէ պիր
28 պագիյէ գուրթուլաձագ : Օնրա սատագաթ իլէ գարար գըլըրը սէօզիւ պիթիրճէկբ . չինն քի Իսապպ եէրին հագգընա գարար գըլըրը սէօզիւ իձրա էտճէկբ :
29 Չէմ Նասայի էվվէլա տէտիյի կիպի , Ինչէր ա՛աքերլէրին Թապպ պը պիզէ զիւրրիյէթ պրագմասայըտը , Հոգում կիպի օլուրտուդ , վէ Կոմորա պէնկիզէմիշ օլուրտուտուդ :
30 Լմոի նէ՞ տէյէլիմ . Ըատտագարընն արտընձա սէյիրթմէ յէն թայիֆէլէր՝ սատագաթա եա՛նի իմանտան օլան սատագաթա էրիշ
31 տիլէր . Ընմա Խրայէլ՝ սատագաթ չէրիա՛թը արտընձա սէյիրտիր իքէն , Նսատագաթ չէրիշտի :
32 ա՛թընա էրիշմէտի : Նկ՞ իչինն . օնուն իչինն քի իման իլէ տէյիլ՝ իլլա չէրիա՛թ ա՛մէլլէրի իլէ կիպի պրոթք . Նգիրա Թէօքէզ գնն Թաշընա Թէօքէզգնտիլէր .
33 Նիձէ քի՝ Ինչէյ Սիօնտա պիր Թէօքէզ Թաշը՝ վէ Նպիր սիրչէմէք գայատը գօրում , վէ օնա էվր իհանան՝ ուԹանմայաձագ տրը տէյիւ նազըլմըշ տրը :

ՊԸՊ ԻԱ

5 Շէրիֆ քիթապլարընն՝ չէրիա՛թն վասիԹաը իլէ վէ իմանըն վասիթաը իլէ օլան սատագաթըն պէ,նինտէքի ֆարգը կէօսթէրմէսի , 11 Իման էտնէլէրին հէփսի՝ եէհուտիլէրտէն օլսուն Թայիֆէլէրտէն օլսուն ուԹանմայաձագլարը , 19 Իսրայէլին պու չէյլէրի պիլմէգ օլմասրընը :

1 Նա՞ գարընտաշլար՝ պէնիմ գալպիմին արզուսու՝ վէ Ըլլահա նիյազըմ օնլարընն խէլաս օլմասը
2 իչինն տիւը : Օնրա օնլարա չէհատէի էտերիմ քի՝ Ընլահա ղայրէԹլէրի վար , ամմա պիլկի
3 իւզէրէ տէյիլ տիր : Ընչինն քի օնլար Ընլահընն սատագաթընը պիլմէյիշ՝ Ընքնտիլէրին սատագաթընը սապիթ էթմէյէ արատըզլարընտան՝ Ընլահընն սատագաթընա
4 Ենընա Թապի՝ օլմատըլար : Օնրա հէր հնանանա սատագաթ իչինն՝ Ընէրիա՛թն նիհայէթի Ինրիստոս տուր :
5 Չինն քի Մովսէս չէրիա՛թտան օլան սատագաթ իչինն եազար քի՝ Ենունլարը իձրա էտէն ատէմ՝
6 պունլար իլէ եաշայաձագ : Ըմմա իմանտան օլան սատագաթ պէյլէ տէր . Նվէնտի գալպինտէ տէմէյէսին քի՝ կէօյէ՝ եա՛նի Ինրիստոսու հնտիրմէք իչինն քի՞մ
7 չըգաճագ . Նախօտ՝ Ինկիլնէ եա՛նի Ինրիստոսու էօլնլէր՝ տէն չըգարմագ իչինն քի՞մ հ
8 նէճէք : Իլլա օ նէ՞ տէր . Ենչէլամ՝ եա՛նի վա՛ղ հէթի յիմիղ իմանրն քէլամը սանա եագրն տրը , աղզընտա վէ գալպինտէ տիր :
9 Օնրա ընէյէր աղզրն իլէ Թապպ Յիսուսու իգրար էտէրսէն , վէ գալպին իլէ հնանընըսան քի՝ Ընլահ օնու էօլնլէրտէն սիրիլթ
10 տի , խէլաս պուլաճագսրն : Օնրա սատագաթ իչինն գալպ իլէ իման կէթիրիլիր , վէ խէլաս իչինն աղղ իլէ իգրար օլունուր :
11 Օնրա Նխիթապ տէր քի՝ Նյնա հիչ պիր հնանան՝ ուԹանմայա
12 ճագ տրը : Չինն քի Ինչունա նի իլէ Նչհուտինն ֆարգը եօգ տուր . Եզնրա հէփսինն Թապպ հէման օ օլուպ՝ Նօնա ձիւմլէ
13 նիտա էտնէլէրէ զանի տիր : Օնրա Նապպրն իսմինէ հէր Ինտա էտէն՝ խէլաս պուլաճագ տրը :
14 Լմոի հնանամայընլարը զաԹա նի՞ճէ նիտա էտէլէր . վէ իչինթմէտիքլէրի զաԹա նի՞ճէ հնանալար , վէ Նվա՛ղ էտէն օլմա
15 տրգճա՝ նի՞ճէ իչնտէլէր . վէ կէօնատէրիլմէտիքճէ՝ նի՞ճէ վա՛ղ էտէլէր . նիճէ քի՝ հվէլամէթ միժտէ էտէնլէրին՝ խայըրը չէյլէրի միժտէ էտէնլէրին այագլարը նէկնիզել տիր տէյիւ նազըլմըշ տրը :
16 Նվաքին հէփնի միժտէյէ իԹաա՛թ էթմէտիլէր . զնրա Նսայի տէր քի՝ Ինա՞ Թապպ՝ պիզիմ
17 խապէրնիզէ քի՞մ հնանտը : Խմ

թ . Ի՛ . 60 . գէ ։
ֆ Ռվ . ա . 10 ։
ա Եա . ժ . 22, 23 ։
բ Գ . ժա . 5 ։
ֆ Ես . իբ . 21 ։
ր Եա . ա . 9 ։ Ռղբ . գ . 22 ։
ի Եա . ժգ . 19 ։ Երեմ . ծ . 40 ։
չ Գ . գ . 11 ։ ժ . 20 ։
ի Գ . ա . 17 ։
ը Գ . ժ . 2 ։ ժա . 7 ։
ի Գաղ . ե . 4 ։
ժ Ղու . բ . 34 ։ ակոր . ա . 23 ։
ի Սաղ . ճժբ . 22 ։ Եա . ը . 14 ։ իբ . 16 ։ Մատ . իա . 42 ։ ագեա . բ . 6, 7, 8 ։
լ Գ . ժ . 11 .
ա Գոր . իա . 20 ։ իբ . 3 ։ Գաղ . ա . 14 ։ գ . 17 ։ Պագ՝ Պ . Թ . 31 ։
ֆ Պ . ա . 17 ։ Թ . 30 ։
Թ . Ի՛ . 60 . գէ ։
ֆ Փիլ . գ . 9 ։
ր Մատ . ե . 17 ։ Գաղ . գ . 24 ։
ի Ղեւ . ժբ . 5 ։ Նէեմ . Թ . 29 ։ Եզեկ . ի . 11 . 13 . 21 ։ Գաղ . գ . 12 ։
չ Բ Օբ . լ . 12, 13 ։
ի Բ Օբ . լ . 14 ։
ը Մատ . ժ . 32 ։ Ղու . ժբ . 8 ։ Գոր . ը . 37 ։
Բ Եա . իբ . 16 ։ խԹ . 23 ։ Երեմ . ժէ . 7 ։ Պ . Թ . 33 ։
ժ Պ . գ . 22 ։ Գոր . ժե . 9 ։ Գաղ . գ . 28 ։
ի Գոր . ժ . 36 ։ Պ . գ . 29 ։ ա Տիմ . բ . 5 ։
լ Եփես . ա . 7 ։ բ . 4 . 7 ։
ի Գոր . Թ . 14 ։
ժ Ճովէլ . բ . 32 ։ Գոր . բ . 21 ։
ի Տիտ . ա . 3 ։
հ Եա . ծբ . 7 ։ Նաե . ա . 15 ։
ն Պ . գ . 3 ։ Եբր . գ . 2 ։
չ Եա . ծգ . 1 ։ ճօհ . ժբ . 38 ։

Digitized by Google

տի իման իշխեմէքտէն՝ վէ իշխե-
մէք Ըլլահըն քէլսմը վասխեա-
18 սը իլէ օլուր : Լաքին տէրիմ
քի՝ Յիշխեմէտիլէր մի. պէլի,
[ֆ] Օնլարըն սէտասը պիւխիւն եէ-
րէ՝ վէ [ֆ] օնլարըն քէլամլէրի տիւն-
եանըն ուձլարընա տէք չըգտը :
19 Լաքին տէրիմ քի՝ Իսրայէլ
պիւլէտի մի. էվվէյա [ա] Ադամ
տէր քի՝ [ց] ՊԼԷՆ սիզի թայիֆէ օլ-
մայան խալդ իլէ գըզգանտըրա-
ճաղըմ, [դ] սիզի տիվանէ թայիֆէ
20 իլէ տարըլտաճաղըմ : Իսայի ի-
սէ ճէսապէվ էտիպ տէր քի՝
[ե] ՊԼԷՆի արամայանլարտան պու-
լունտում. պէնիմ իչիւն սիւալ
էթմէ յէնլէրէ աշիքար օլտում :
21 Ըմմա Իսրայէլ իչիւն տէր քի՝
[զ] ՊԻԼԹիւն կիւն էլլէրիմի՝ իմա-
ա՛թ էթմէ յէն վէ զոս սէօյլէյէն
գավմա ուզաթտըմ :

ՊԵՊ ՀՒ

1 Ալլահըն Իսրայէլի բէտա էթմիշ օլմատըղը ։ 7 Պա՛զըլարընըն սէչիլտիքլէրի ։ վէ պա՛զ-
լարընըն տա գաթըրանտըգլարը ։ 16 Օն-
լարըն տէօնէճ յինէ իւմիտ վար օլտու-
ղու ։ 18 Թայիֆէլէրին օնլարա սիթէմ
էթմէմէք կէրէք իտիքլէրի . 26 զիրա օն-
լարըն խէյսը խուսուսունտա պիր վա՛տ
վար օլտուղու ։ 33 Ալլահըն հէքմէթլէրի
թէֆթիշ օլունմազ օլտուղու ։

1 Իմտի ատրիմ քի՝ [ա] Ըլլահ քէն-
տի խալգընը բէտտ մի էթտի.
հաշա, [բ] զիրա պէն տախի Ըբրա-
համ զիւրբիյէթինտէն՝ Յինիա-
մին սըպթընտան Իսրայէլլի իմ :
2 Ըլլահ էվվէլա [գ] պիլտիյի քէնտի
խալգընը բէտտ էթմէտի. եօխսա
Ինշատա Վխիթապէն նէ տէմի-
յինի պիլմէզ մի սինիզ, նիճէ
Ըլլահա Իսրայէլին ա՛էյհինէ
3 չէքվա էտիպ [տէր քի՝] [դ] Ես՝
Իապպ՝ սէնին փէ յղամպէլըէրինի
էօլտիւրտիւէր, վէ մէզպահ՛լարը-
նը եըգտըլար. վէ պէն եալընըզ
գալտըմ՝ վէ ճանըմը արայօր-
4 լար : Լաքին իլհամ իլահիյէ օ-
նա նէ՞ տէր. Եվ Յենտիմէ՝ Կա-
հաղա տիզ չէօքմէմիշ եէտի պին
5 ատէմ պագի գօտում : Վ Յմտի
չիմտիքի վագթտա տախի պէօյ-
լէ՝ [ե] Ինայէթ սէչմէսինէ կէօրէ՝
6 պիր պագիյէ վար տը : Վ Ե՛յէր
[զ] Ինայէթտէն իսէ, արթըգ ա՛-
մէլլէրտէն տէյիլ տիր. եօխսա
Ինայէթ արթըգ Ինայէթ օլ-
մազ. վէ Է՛յէր ա՛մէլլէրտէն օ-
լուրսա, արթըգ Ինայէթ տէյիլ
տիր. եօխսա ա՛մէլ՝ արթըգ ա՛-
7 մէլ օլմազ : Յմտի նէ՞. [է] Իս-
րայէլ արատըղը չէյէ էրմէտի.
ամմա սէչիլմիչէր էրտիլէր, պա-
8 գիլէրի իսէ գաթըլանտըլար. [ը] Նի-
ճէ քի՝ Ը՛Ըլլահ օնլարա թա պու
կիւնէտէ պիր աղըր ույգու բու-
հու՝ Ի՛կէօրմէզ կէօզլէր վէ իշխեմէզ
գուլագլար վէրտի տէյիւ եաղըլ-
9 մըղ տը : Պաւլիթ տախի տէր քի՝
[թ] Օնլարըն սօֆրասը քէնտիլէրինէ
տուզագ իչիւն վէ շիքեար իչիւն
վէ թէօքէկ իչիւն վէ ճէզա ի-
10 չիւն օլա . [ժ] Օնլարըն կէօզլէրի՝
կէօրմէմէք իչիւն գարարսընլար,
վէ օնլարըն սըրթընը տայիմա
11 գանպուրլալի : Յմտի տէրիմ քի՝
Օնլար տիւշէլէր տէյիւ մի հան-
ղըլտրլար. հաշա, Էլլեա օնլարըն
տիւշմէսի իլէ խէլաս թայիֆէլէ-
րէ կէլե , թա քի օնլարը գըզ-
12 գանճլըղա [ի] Ինտիքլար էտէ : Վէ Է-
յէր օնլարըն տիւշմէսի տիւնեա-
նըն ղանիմէթի վէ օնլարըն էք-
սիլմէսի թայիֆէլէրին ղանիմէթի
օլտու իսէ, օնլարըն տօղուլտուղու
նէ գատար զիյատէ ղընիմըն օլա-
13 ճագ : Օ՛իրա սիզ թայիֆէլէ-
րէ սէօյլէրիմ, (Էչիւն քի թա-
յիֆէլէրին Իէսուլու օլտուղումը
տա խըզմէթիմի Ի՛զէթլէրիմ)
14 Օլա քի թէնիմ օլանլարը գըզ-
գանճլըղա [լ] հաղրիք էտիպ՝ Ինանլար-
տան պա՛զըլարընը գուրթարալըմ :
15 Օ՛իրա Է՛յէր օնլարըն բէտտ օ-
լունմասը տիւնեանընն սուլհու իսէ,
գապուլ օլունմասը՝ Էօլիւլէրտէն
հայաթ օլմագտան ղայրի նէ՞ օլա :
16 Վէ Է՛յէր թուրքանտա մուգատ-
տէս իսէ, խամուր տա էօյլէ . վէ
Է՛յէր քէօբ մուգատտէս իսէ,
17 տալլար տախի էօյլէ տիր : Վէ Ե՛յ-
յէր տալլարըն պա՛զըսը գօփա-
րըլտը տա՝ Ըսէն եապանի զէյ-
թունն ագաճը իքէն օնլար իլէ
աղլանտըն՝ վէ զէյթունն ագաճը-
նըն քէօքիւնիւն վէ սէմիզլիյի-
նին հիսսէտարը օլտուն իսէ ,
18 [ճ] տալլարըն իւզէրինէ էօյնամէ .

ամմա էյէր էջիւնիւր իսէն, սէն
քէօքիւ թաշըմայօրսուն, իլլա
19 քէօք սէնի ըշլըյ։ Իմտի տէ-
յէնէքսին քի՝ պէն աշլանայըմ
տէյիւ տալար գօփարըլարլար։
20 փէք էյի. օնլար իմանսըզլըգ ի-
չիւն գօփարըլարլար, վէ սէն ի-
ման իլէ տուրույօրսուն. մտաղ-
21 րուբլանմա, իլլա գօրգ։ Օ՚իրա
էյէր Ալլահ թապիա՚թտէն օլան
տալլարը էսիրկէմէտի իսէ, սա-
գըն սէնի տախի էսիրկէմէյէ.
22 Իմտի Ալլահըն էյլէյինէ վէ
սէրթլէյինէ պագ. տիւշէնէրէ
սէրթլիք, սանա իսէ էյլիք՝ Ղէյէր
էյլիքտէ գալըրսան, եօխսա Ըսէն
23 տախի քէսիլէճէքսին։ Ղէմ
օնլար տախի՝ էյէր իմանսըզլըգ-
տա գալմազլարսա, աշլանաճագ-
լար. զիրա Ալլահ օնլարը եինէ
24 աչըսմազա գատիր տիր։ Օ՚իրա
սէն էյէր թապիա՚թտէն օլան
եապանի զէյթունն աղաճընատն
քէսիլիպ՝ թապիա՚թտէն տիլարը
խաւս զէյթուն աղաճընա աշլան-
տըն իսէ, գանտէ գալտը քի՝ պու
թապիա՚թտէն օլանլար քէնտի-
լէրին զէյթուն աղաճընա աշլան-
25 մայալար։ Օ՚իրա եա՛ դարըն-
տաչլար՝ ընէնտիսինի ի՚նտինտէ
ա՚գըլըլլար օլմայասընըզ տէյիւ
իսթէ՚ռէմ քի՝ պու սըզը սիզէ նա-
մա՚լիւմ օլա, եա՛նի պէտ թա-
յիֆէլէրին տօլուլուղու կիրէնէ-
տէք Ալ՚խրայէլէ պիր թաւաֆ-
տան գաթըլըգ վագի՚ օլտու։
26 Վէ պէօյլէճէ պիւմիւն Խրայէլ
գուրթուլաճագ տըր, նիճէ քի
եազըլմըշ տըր. Միհնտան Գոու-
թաըրճը կէլէճէք, վէ Յակօբ-
27 տան փըսգը տէֆ՚ էտէճէք։ Վէ
օնլարըն կիւնահլարընը կիտը-
տիյիմ զէման՝ Թաւաֆբիմտան օն-
28 լարա օլան ա՚նտ պու տուր։ Կէր-
չի ինճիլ խուսուսունտա՝ սիզին
սէպէպինիզտէն օնլար տիւշմէնլէր
տիր. ամմա սէյմէյէ կէօրէ
Էպապալարըն սէպէպինտէն սէվ-
29 կիւլիւլէր տիր։ Օ՚նրա Ալլա-
հըն պախշիլէրի վէ տա՚վէյի՝
30 Ընէտտաճրթիզ տիր։ Ը՚Օ՚իրա
սիզ պիր զէման Ալլահա իման-
սըղ օլուպ՝ չիմտի օնլարըն ի-
մանսըզլըգը սէպէպինտէն մէրհա-
մէթ նայիլ օլտուղունուզ կի-
31 պի, օնլար տախի պէօյլէ չիմտի
իման էթմէտիլէր, թա քի սի-
զինն մէրհամէթ պո՚ընանըզ իլէ
օնլար տախի մէրհամէթ պուլա-
32 լար։ Ը՚Օ՚իրա Ալլահ հէփիսինի
իմանսըզլըգ ալթընա գափատը,
թա քի հէփիսինէ մէրհամէթ էտէ։
33 Ը՚Յ՝ Ալլահըն զանխմէթինին
վէ հիքմէթինին վէ պիլգիսինին
տէրինլիյի. Ո՚նունն հիւքմլէրի
նէ՞ հօգլանըլմազ վէ ճօլլարը
նէ՞ թէֆթիշ օլունմազ տըր։
34 Օ՚իրա Ըապպրն ա՚գլընը քիմ
պիլտի, Ճախօտ օնուն տանըշ-
35 մէնտի քիմ օլտու։ Ղախօտ օ-
նա քիմ էվվէլ ճէյ վէրտի քի՝
36 օնա պէտէլի վէրիլէ։ Ո՚Օ՚իրա
ճհիւմլէսի օնտան՝ վէ օնուն վա-
սիթասը իլէ՝ վէ օնուն իչիւն
տիւր. Ֆօնա էպէտէն համտ օլ-
սուն. ամին։

ՊԵՊ ԺԲ

1 Ալլահըն մէրհամէթլէրի՝ պիզի Ալլահ
մագպուլ օլմազա թահրիք էթմէք կէ-
րէք օլտուգլարը։ 3 Հիչ պիր ատամ
քէնտինի փէք էյի զանն էթմէմէք,
6 իլլա հէր քէս թային օլտուղու խըզ-
մէթին իճրասընա տիգգաթ էթմէք կէ-
րէք օլտուղու։ 9 Գիզտէն մուհապպէթ
վէ ախէր սայիր ֆարգլէրին իճրասը մահ-
լուլ օլտուղու։ 19 Ինթիգամ ալմանըն
մահսուսէն եասագ օլտուղու։

1 Ո՚Իմտի եա՛ գարընտաչլար՝ սիզէ
Ալլահըն մէրհամէթլէրի իչիւն
եալվարըրըմ քի՝ Բ՚ռէնկէրինիզի
ի՚պատէթի ա՚գլիյէնիւ օլան Ղտի-
բի՝ մուգատտէս՝ Տ՚Ալլահա մադ-
պուլ գուրսան սունասընըզ։
2 Վէ Խպոս տիւնեանըն շէքլինէ
կիրմէն, Հիլա ա՚գլընըզընն եէնի-
լէնմէսի իլէ թէպտիլ օլուն,
շէօյլէ քի Ալլահըն էյի վէ մագ-
պուլ վէ թէքմիլ օլան իրա-
տէթի նէ օլտուղունու Կ՚էճէրիւ-
3 պէ էթմէ՚քտէ օլասընըզ։ Ը՚Օ՚իրա
պանա վէրիլէն ի՚նայէթին վասի-
թասը իլէ արանըզտա օլան հէր
քէսէ տէրիմ քի՝ Ի՚ննոփօ՚ֆ էչ-
փիքը էթմէ՚յէ կէրէք օլանտան
զիյատէ փիքը էթմէմէն, Հիլա
Ալլահըն հէր քէսէ վէրտիյի ի-
մանըն հիսաէսի միգտարընա կէօ-
րէ թամ ա՚գլ իլէ փիքը էթ-

4 սին։ Օ՚իրա Եսիճէ քի պիր թէն-
տէ չօգ ա՚զալարըմըզ վար, վէ
ա՚զալարըն հէփիսինին ա՚մէլի հէ-
5 ման պիր տէյիլ տիր. ևՊուն-
ճիլէյին պիզ չօգ օյանլար՝ Ի՚րիս-
տոստա պիր թէն իզ, վէ հեր պի-
րիմիզ՝ պիրի պիրիմիզին ա՚զալարը
6 իլ։ Ե՚մմա պիզէ վէրիլէն ի-
նայէթէ կէօրէ՝ Հէօնա կէօն
պախշիշլէրիմիզ օլմաղըլա, Հէրէք
փէյղամպէրլիք՝ իմանըն միգատա-
7 րընճա օլսուն. Կէրէք խըզմէթ՝
խըզմէթտէ օլսուն, հէրէք թա՚-
լիմ էտէն՝ թա՚լիմտէ օլսուն.
8 Հէրէք նասիհաթ վէրէն՝ նասի-
հաթտէ օլսուն. ևէօլէչիրէն՝
ֆիքրի սաֆի իլէ էնդէն, ֆպաշտա
օլան՝ ճէհտ իլէ օլսուն, մէրհա-
մէթ էտէն՝ ֆգալպ չէնլիյի իլէ
9 էրնէն։ Ս՚ուհապպէթ՝ միւրայը-
լըգարըզ օլսուն. ֆՔէմլիքտէն թիթ-
10 սինիպ՝ էյլիյէ եափըշըն։ ևԳա-
րընտաշ մուհապպէթինտէ՝ պի-
րի պիրինիզէ միւէյտտէթլու օ-
լսուն. ֆիքրամ էթմէքտէ՝ պիրի
11 պիրինիզտէն իլէրի օլուն։ Հ՚էհտ-
տէ թէնապէլ օլման. բուհտա հէ-
բարէթլու օլուն. Ի՚ապպա խըզ-
12 մէթ էտին։ Հ՚ուժուտէ սէվինին.
ֆսըզրընթըտա սապրըը օլուն.
13 Նտուա՚տա տէվամ էտին։ Ս՚ու-
գատտէսյէրին միւհմաճըզգարը-
նա իլհագ օլուն. ֆմիսաֆիր գա-
պու էթմէյի՝ էլտէն պրագման։
14 Կ՚իզի զօվալայանլարա խայր տուա՚
էտին. խայր տուա՚ էտին, վէ պէտ-
15 տուա՚ էթմէն։ ֆՇազ օլանլար ի-
լէ շազ օլուն, վէ ազալյանլար իլէ
16 ազալյըն։ ըՊիրի պիրինիզ իլէ
պիր ֆիքրտէ օլուն. ֆեհւքսէք
Հէյլէրի ֆիքը էթմէն, իլլա սա-
հագ կէօնհւլլհւլէրէ ույուն. ֆքէն-
տինիզին ի՚նտինտէ ա՚գըլըլար
17 օլման։ ֆէ՚իլ քիմսէյէ քէմլիք

պէտէլինէ քէմլիք վէրմէն. ֆհէվ
ատէմլէրին էօնիւնտէ էյի օլան
18 շէյլէրէ մուգայէտ օլուն։ Ի՚յէր
միւմքին իսէ, էլհիճրէտէն հէլսի-
յի գատար ֆհէվ ատէմլէր իլէ
19 սուհ իւզրէ օլուն։ ֆՅա՞ սէվ-
կիւլհւլէր՝ քէնտինիզ իչհւն ին-
թիգամ՝ ալման, իլլա զաղէպէ
հէր վէրին. զիրա եաղըլմըշ տըր
քի՝ ֆԻնթիգամ պէնիմ տիր, ճէհ-
զայը պէն վէրիրիմ տէյօր Ի՚սպպ։
20 ֆԻմանի էյէր տիւշմէնին ա՚ճ իսէ,
օնա եէտիր. էյէր սուսամըշ իս-
սէ, օնա իչհւր. զիրա պունու
էթտիյինտէ՝ օնուն պաչընա ա-
թէչ քէօզլէրի երդաճագարն։
21 Հ՚էրտէն եէնիլմէ, իլլա խայր
իլէ՝ շէրրի եէն։

ՊԵՊ ՀԻ

1 պիզէ՝ զապիթլէրէ խթաա՚թ վէ ախէր
չօգ պօրճլարըն իճրասը ֆարզ օլտուղու։ 8
Մուհապպէթին՝ չէրհա՚թըն թէքմիլ իճ-
րասը օլտուղու։ 11 Ջէվգ ու սէֆա վէ
սէրխօշլուգ վէ գարանլըղըն հէփ ա՚մէլէ-
րի՝ ինճիլի գապուլ էտէնլէրէ եագըշ-
մազ շէյլէր օլտուղու։

1 ֆՔ՚էր ճան՝ պաշտա օլան հիւ-
քիւմտարլարա խթաա՚թ էտէ,
ֆգիբա հիւքիւմէթ եօգ տուր քի՝
Ա՚լլահտան օլմայա. վէ մէճմուտ
օլան հիւքիւմէթլէր՝ Ա՚լլահտան
2 թա՚լին օլունմուշլար տըր։ Հ՚էյ-
լէ քի ֆհիւքիւմէթ գարշը տուս-
բան՝ Ա՚լլահըն թէրթիպսիզ գար-
շը տուրուր. վէ գարշը տուս-
բանլար՝ քէնտիլէրինէ հիւքմի
3 ա՚զապ ալաճագլար։ Օ՚իրա հիւ-
քիւմտարլար՝ էյի ա՚մէլլէրէ գօր-
գու տէ յիլլէր, իլլա քէօթիւ ա՚-
մէլլէրէ ֆօչֆօ֊ փըրլար. վէ ֆհիւ-
քիւմէթտէն գօրգմամագ իսթէ՚ր
միսին, էյի օլանը էյլէ, վէ օն-
4 տան մէտհ օլունաճագարն. Հիւն
քի օ սանա էյլիք իչհւն Ա՚լլա-
հըն խըզմէթճիսի տիր. ամմա է-
յէր քէօթիւ օլան շէյի իլլէր-
սէն, գօրգ, հիւնքի գըլըճը պօ-
շունա թաշըմայօր, զիրա քէօ-
թիւ օլան շէյի իլլէյէնէ՝ ղա-
զապ իլէ ինթիգամ ալմազա Ա՚լ-
5 լահըն խըզմէթճիսի տիր։ ևՊու-
էճիլտէն տէյիլ եալընըզ ղազապ
իչհւն՝ հիլա զամիր իչհւն տախի

թ. Ի՚. 60. գէ։

—

էՔա՚որ. ժբ. 12։ եփես. գ. 16։
ը ա ԿՈր. ժ. 17։ ժբ. 20. 27։ եփես. ա. 23։ գ. 25։
թ Խա. 3։
ժ ա ԿՈր. ժբ. 4։ ա Պետ. գ. 10, 11։
ի Գոր. ժա. 27։ ա Կոր. ժբ. 10. 28։ ժգ. 2։ ժգ. 1. 6. 29. 31։
հ Գոր. ժգ. 1։ եփես. գ. 11։ Գաղ. գ. 6։ ա Տիմ. ե. 17։
ձ Գոր. ժե. 32։ ա Կոր. ժգ. 3։
ղ Մատ. ղ. 1, 2, 3։ բ Կոր. բ. 2։
ճ Գոր. ի. 28։ ա Տիմ. ե. 17։ Եբր. ժգ. 7. 24։ ա Պետ. ե. 2,
յ բ Կոր. Թ. 7։
ն ա Տիմ. ա. 5։ ա Պետ ա. 22։
շ Սաղ. Լգ. 14։ Լղ. 4։ ղէ. 10։ Ա-մովս. ե. 15։
ո Եբր. ժգ. 1։ ա Պետ. ա. 22։ բ. 17։ գ. 8։ բ Պետ. ա. 7։
չ Փիլ. բ. 3։ ա Պետ. ե. 5։
պ Ղու. ժ. 20։ Գ. ե. 2։

թ. Ի՚. 60. գէ։

—

ֆ Գ ժգ. 16։ բ Կոր. ը. 21։
օ Մար. թ. 49։ Գ. ժգ. 19։ Եբր. ժբ. 14։
ֆ Ղեւ. ժթ. 18։ Ռաակ. իգ. 29։ Խա. 17։
ֆֆ Բ Օր. Լբ. 35։ Եբր. ժ. 30։
ֆբ Եւ. իգ. 4, 5։ Ռաակ. իե. 21, 22։ Մատ. ե. 44։

ֆ Տիտ. գ. 1։ ա Պետ. բ. 13։
ֆբ Ռաակ. ը. 15, 16։ Դան. բ. 21։ գ. 32։ Յօհ. ժթ. 11։
ֆգ Տիտ. գ. 1։

ֆդ ա Պետ. բ. 14։ գ. 13։

ֆե Ժող. ը. 2։
ֆզ ա Պետ. բ. 19։

ժե. 13։ Փիլ. գ. 1։ գ. 4։ ա Թես. ե. 16։ Եբր. գ. 6։ ա Պետ. դ. 13։ Պ Ղու. Խա. 19։ ա Տիմ. ղ. 11։ Եբր. ժ. 36։ ժբ. 1. ճակ. ա. 4։ ե. 7։ ա Պետ. բ. 19, 20։ Ղ Ղու. ժբ. 1։ Գոր. բ. 42։ ժբ. 5։ Կող. դ. 2։ եփես. զ. 18։ ա Թես. ա. 17։ ֊ ա Կոր. ժգ. 1։ բ Կոր. Թ. 1. 12։ Եբր. զ. 10։ ժգ. 16։ ա ճօհ. գ. 17։ ֊ ա Տիմ. գ. 2։ Տիտ. ա. 8։ Եբր. ժգ. 2։ ա Պետ. դ. 9։ ֊ Մատ. ե. 44։ Ղու. զ. 28։ իգ. 34։ Գոր. է. 59։ ա Կոր. դ. 12։ ա Պետ. բ. 23։ գ. 9։ ֊ ա Կոր. ժբ. 26։ ֊ Գ. ժե. 5։ ա Կոր. ա. 10։ Փիլ. բ. 2։ գ. 16։ ա Պետ. գ. 8։ ֊ Սաղ. ճլա. 1, 2։ Եբեմ. խե. 5։ ֊ Ռաակ. գ. 7։ իգ. 12։ Ե. ե. 12։ Գ. ժա. 25։ ֊ Ռաակ. ի. 22։ Մատ. ե. 39։ ա Թես. ե. 15։ ա Պետ. գ. 9։

Digitized by Google

թ . Ի' . 60 . ԴԴ ։

ե Մատ. իբ. 21 ։ Մար . ժբ . 17 ։ Ղու. ի 25։
զ Խա . 10 ։ Գաղ . ե . 14։ Կող. գ. 14։ա Տիմ. ա. 5։ Ցակ. բ . 8 ։
է Եզ . ի.13, ԽԱ ։ բ Օր . ե . 17 ։ ԽԱ։ Մատ.ժԹ. 18 ։
ը Ղե. ժԹ. 18 ։ Մատ. իբ . 39 ։ Մար . ժբ. 31 ։ Գաղ. ե.14։ Ցակ. բ . 8 ։
թ Մատ. իբ. 40։ Խա .8։ ա Կոր.ժե. 34։ Եփես. ե . 14 ։ ա Թես. ե. 5, 6 ։
ժ Եփես . ե. 11 ։ Կող. գ . 8 ։
ի Եփես . զ. 13։ա Թես. ե . 8 ։
լ Փիլ. դ. 8։ ա Թես . դ. 11։ա Պետ. բ . 12 ։
խ Ռահ.ի.գ. 20 ։ Ղու . իա . 34։ ա Պետ.գ.3։
ծ ա Կոր . զ. 9 ։ Եփես . ե . 5 ։
կ Ցակ . գ . 14 ։
հ Գաղ. գ . 27 ։ Եփես. գ.24։ Կող գ . 10 ։
ձ Գաղ. ե . 16։ա Պետ. բ . 11 ։

Իթաա՛թ էթմէք ֆարղ տըր ։
6 Ձիւնքի պու սէպէպտէն խարաձ տախի վէրիրսինիզ . զիրա օնլար Ըլլահըն՝ հէման պու շէյէ տիգ-գաթ էտէն խրզմէնճիլէրի տիր ։
7 Եմտի եճիւմլէյէ պօրձունուզու՝ խարաձ լազըմ կէլէնէ խարաձը՝ կէօմրիւք լազըմ կէլէնէ կէօմրիւ-յիւ՝ գօրգու լազըմ կէլէնէ գօր-գուլու՝ ի՛զէթ լազըմ կէլէնէ
8 ի՛զէթի էտա էլլէյին ։ Պիրի պիրինիզի սէվմէքտէն մա՛տա՝ հիչ քիմսէյէ պիր շէյ պօրճլու օլման . էզիրա ղայրիյի սէվէն՝
9 շէրիա՛թը թէքմիլ էթտի ։ Ո՛Ն-րա շու՝ Ո՛ՆՆա էթմէ յէսին՝ Գաթէլ էթմէ յէսին՝ Խըրսըզլըգ էթմէ յէսին՝ Ա՛լան շէհատէթ էթմէ յէսին՝ Ըղրու չէքմէ յէսին՝ վէ ղայրի նէ թէնպիհ վաբըսա պու քէլամտա էա՛նի Գո՛ղլունու քէնտին կիպի սէվէսին ընէպէհտէ
10 մէվճիւտ տիւր ։ Ա՛ուհապպէթ՝ գօնշուլա քէմիլը իշլէմէզ . իմտի էմուհապպէթ՝ շէրիա՛թըն թէքմիլլէյի տիր ։
11 Վէ պախուսուս քի վագիթը պիլիրիզ քի՝ Ուլիմտի պիգիմ ուլա-գուտան ուլանմամըզդըն վագիթը տըր . զիրա խէլաս պիգէ շիմտի՝ իննանտըղմամըզ զէմանտէ օլտու-
12 ղունտան եագըն տըր ։ Ակճէ կէչտի , վէ կիւնտուզ եագլաղտը . Իմտի գարանլըղըն ա՛մէլլէրինի պէր թարաֆ էտէլիմ , վէ Ֆըղը-ղըն սիլահլարընը կիյինէլիմ ։
13 Կիւնտուզին կիպի հիւսնիւ հա-րաքէթլէ եիւրիւյէլիմ , հզէվգ ու սէֆալարտա վէ սէրիսօղուգտա տէյիլ , Ա՛ռաքտաք հախտագլարտա վէ էտէպսիզլիքտէ տէյիլ , Ըդալ-
14 ղա վէ Հասէտտէ տէյիլ . Ֆի-լա Ի՛սա Յիսուս Ո՛Քրիստոսու կիյինին , վէ Ֆէնվէթլէրտէն էօ-թիւրիւ թէն իշլուն թէքտարիք կէօրմէն ։

ՊԸՊ ՅԴ

3 Քրիսթիանլարըն պիրի պիրինի մէհէպէթ չէյլէրտէ սուչլու չըգարըպ՝ հիւքմ էթ-մէք զայրէթինտէ օլմամագ , 13 լաքին էյլէ չէյլէրտէ պիրի պիրինէ թէօքէզ վէրմէմէք ճէհտինտէ օլմագ պօրճլու օլ-մուգլարը . 15 չիւնքի պուննուն չէրի՝

օլմատըղընը՝ Ո՛էսու՛ չօգ սէպէպլէր կէօս-թէրէրէք խապաթ էտէ օր ։

1 Վ Է Ի՛մանտա զա՛յիֆ օլանը գա-պու՛լ էտին , զամ՛իրլէրի թէֆթիշ
2 էթմէք իչլուն տէյիլ : Պիրի ի-նանընը քի՝ Ի՛չէր շէյի եէյէ պի-լիր . զա՛յիֆ օլան իսէ՝ սէպպէ-
3 լէր . Ա՛լան իսէ՝ եէմ էյէն՝ եէմ էյէնի թահգիր էթմէսին . վէ եէմ էյէն՝ եէյէնին իւզէրինէ հիւքմ էթ-մէսին , զիրա Ըլլահ օնու գա-
4 պու՛լ էթմի՛լ տիր : Ո՞վէն քի՞մ սին քի՝ էլլին խըզմէթ-քեարընըն իւզէրինէ հիւքմ էտէրսին . օ՝ քէնտի էֆէնտիսինէ տուրուր , եա տիւշէր . ամմա տուրաճագ տըր , զիրա Ըլլահ օնու տուր-
5 տուրմազա գատիր տիր : Ի՛խմի՛ պիր կիւնիւ պիր կիւնտէն ֆարգ-լը սայար , քիմի իսէ՝ հէր կիւ-նիւ պէր սայար . հէր քէս քէն-սի ա՛գլընտա թէքմիլ գանընըն ։
6 Ա՛կիւնիւ կէօզէտէն՝ Ի՛պպպ իչլուն կէօզէտիր , վէ կիւնիւ կէօզէթ-մէյէն՝ Ի՛պպպ իչլուն կէօզէթմէզ . վէ եէյէն՝ Ի՛պպպ իչլուն եէր , Էզիրա Ըլլահա շիւքր էտէր . վէ
7 եէմէյէն՝ Ի՛պպպ իչլուն եէմէզ , վէ Ըլլահա շիւքր էտէր : Ո՛Ք-րա պիզտէն հիչ քիմսէ քէնտի-սի իչլուն եաշամազ , վէ հիչ քիմսէ քէնտիսի իչլուն էօլմէզ :
8 Օ՛իրա կէրէք եաշարսագ՝ Ի՛պպպ իչլուն եաշարըզ , վէ կէրէք էօ-լիւրսէք՝ Ի՛պպպ իչլուն էօլիւրիւզ . իմտի կէրէք եաշարսագ՝ կէրէք
9 էօլիւրսէք՝ Ի՛պպպըն իզ : Օ՛Ք-րա Խ՛Քրիստոս պունուն իչլուն հէմ էօլմիւ , հէմ գըյամէթ-տի , հէմ թէքքրար եաշատը , Ն՛զիա քի հէմ էօլմիւշլէրին հէմ եաշայանլարըն իւզէրինէ հիւքիւ-
10 մէթի սիւրէ : Ը՛մմա սէն նի՞չիւն գարընտաշընըն իւզէրինէ հիւքմ էտէրսին , եախօտ սէն տախի նի՞-չիւն գարընտաշընը Ի՛պպպ էտէրսին . էզիրա հէփիմիզ Ի՛Քրիս-տոսուն տիւմանընտա տուրաճաղըզ :
11 Օ՛իրա եաղըլմըշ տըր քի՝ Ա՛ԳՅԷն սաղ իմ տէյօր Ի՛պպպ քի՝ հէր քէս պանա տիզ չէօքէճէք , վէ հէր տիւ Ըլլահա իգրար էտէ-
12 ճէք : Հ՛ւմտի պու Ի՛պպպ տէ

թ . Ի' . 60 ԴԴ ։

ա Գ. ժե . 1. 7 ։ ա Կոր . ը . 9 . 11 ։ Թ . 22 ։
բ Խա . 14 ։ ա Կոր . ժ. 25։ա Տիմ. դ. 4։ Տիտ. ա . 15 ։
ե Կող. բ . 16 ։
է Ցակ . գ . 12 ։
ը Գաղ. գ . 10։ Կող.բ. 16 ։
թ Գաղ. գ . 10 ։
ժ ա Կոր. ժ. 31։ա Տիմ. գ . 3 ։
ի ա Կոր. զ. 19 , 20 ։ Գաղ. բ . 20։ա Թես. ե . 10 ։ ա Պետ. գ.2։
լ Բ Կոր . ե. 15 ։
խ Գոր . ժ . 36 ։
ծ Մատ. իե. 31 , 32 ։ Գոր.ժ.42։ ժէ . 31։ Բ Կոր. ե. 10։ Ցուգ . 14։ 15 ։
կ Ես . խե . 23 ։ Փիլ. բ . 10 ։
հ Մատ.ժբ. 36 ։ Գաղ. ը . 5 ։ ա Պետ. դ.5։

Digitized by Google

ՊԵՊ ԺԹ

1 Գուվվէթլիլէր՝ զ՚յիֆլէրե թէհամմիւլ
էթմէք կէրէք օլսուղու ։ 2 Քէնտիմիզի
խօշլանըրմամազա պագմամագ կէրէք օլ-
սուղու . 3 չիւնքի Քրիստոս Էֆէնտի-
միզ տախի պէօյլէ էյլէտի ։ 7 Պիզէ՝ պի-
րի պէրիմիզի գապուլ էթմէք կէրէք օլ-
սուղու , Նիճէ քի Քրիստոս Էֆէնտի-
միզ պիզիմ հէփիմիզի գապուլ էյլէտի ,
8 կէրէք Եէհուտիէրի , 9 վէ կէրէք
Թայիֆէլէրի ։ 15 Պօղոսուն՝ եազըրղընա
է՚օզը տիւէյիա՚ 28 օնլարը կէօրմէյէ
վա՚տ էթմէսի , 30 վէ օնլարըն տուա՚-
լարընը Թալապ էթմէսի ։

1 Վէ ՝պիզ գուվվէթլիլէր իքէն
պօրճլու իզ քի՝ Բգուվվէթսիզ-
լէրին զա՚յիֆլէրինի գալտը-
րալըմ , վէ տէյիլ քի քէնտի-
2 լէրիմիզի խօշլանտըրալըմ ։ Է՚յէր
պէրիմիզ՝ Բմա՚մուր էթմէք իչիւն
էյի օլան չէյտէ գօնշուսունու
3 խօշնուսա էթսին ։ Է՚յիւն քի
Քրիստոս տախի քէնտիսինի խօշ-
լանըրմատը , իլլա եազըլմըշ
օլտուղու կիպի քի՝ Ղվանա սի-
թէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւ-
4 զէրիմէ տիւշտիւ ։ Է՚օ՚իրա էվ-
վէլտէն հէփ եազըլան չէ՚յլէր՝
պիզիմ թա՚լիմիմիզ իչիւն եազըլ-
տըլտար , թա քի սապր իլէ վէ
Քիթապլարըն թէսէլլիսի վասի-
թասը իլէ իւմիտէ մալիք օլա-
5 լըմ ։ Վէ ասապըրն հէմ թէսէլ-
լինին Ղլահը սիզէ՝ Քրիստոս
Յիսուսա կէօրէ պիրի պիրինիզ
իլէ պիր ֆիքրլի օլմագ Բհաներ
6 վէրէ ։ Բմա քի կէօնիւլ պիրլէ՚
պիր աղզտան Ղլահա՚ եա՚նի
պիր աղզտան Յիսուս Քրիստոսուն
Բապպըմըզ
7 փէտէրինէ համտ էտէսինիզ ։ Է՚օ-
նուն իչիւն պիրի պիրինիզի գա-
պուլ էտին , էնիճէ քի Քրիս-
տոս տախի սիզի Ղլահըն ի՚զ-
զէթի իչիւն գապուլ էյլէտի ։
8 Վէ տէրիմ քի Է՚Յիսուս Քրիս-
տոս՝ Ղլահըն կէրչէքլիլի իչիւն
սիւննէթին խըզմէթճիսի օլտու .
Էթա քի պապալարա օլան վա՚տ
9 լարը սապթի էյլէյէ ։ Վէ Բմա
քի թայիֆէլէրը Ղլահա՚ մեր-
համէթինտէն էօթիւրիւ շիւքր
էտէլէր , նիճէ եազըլմըշ տըր քի՝
Պունուն իչիւն թայիֆէլէրտէ
սէնի մէտհ էտէճէյիմ , վէ սե-
նին խմիսէ մէզմուր օգուլյաճա-
10 ղըմ ։ Վէ ևինէ տէր քի՝ Հա՚-

թ . Ի՚ . 60 ։ գԳ ։
—
ֆ ա կոր . ը 9 . 13 ։ ժ 32 ։
Ա Գոր . ժ . 15։ խա. 2. 20։ ա կոր. ժ . 25 ։ ա Տիմ. գ.4։ Տիտ . ա . 15 ։
հ ա կոր . ը. 7 . 10 ։
Յ ա կոր . ը. 11 ։
Ղ գ.ժբ.17։ ճ ա կոր . ը. 8 ։
Ղ ա կոր . ը. 21 ։
Յ Սաղ . Լգ. 14։ գ ժբ. 18 ։
Ն գ ժե . 2։ ա կոր.ժգ. 12։ աթես. ե . 11 ։
Շ խա . 15 ։
Ո Մատ.ժե. 11 ։ Գոր . ժ.15։ խա. 14 ։ Տիտ. ա . 15 ։
Շ ա կոր. ը. 9 , 10 , 11, 12 ։
Ղ ա կոր . ը. 13 ։
Ճ ա ճօհ.գ. 21 ։
Ո Տիտ . ա. 15 ։

թ . Ի՚ . 60 ։ գԳ ։
—
ա Գաղ . զ . 1 ։
բ գ. ժգ. 1։
գ ա կոր.ԺԹ. 19 . 22։ ժ. 24.33։ ժգ. 5։ Փիլ . բ. 4 , 5 ։
դ գ.ժգ.19։
ե Մատ.իզ. 39 ։ ճօհ . ե . 30 ։ զ . 38 ։
զ Սաղ . կԹ. 9 ։
է գ. գ. 23, 24։ ա կո . Թ . 9, 10, ժ . 11 ։ Տիմ . գ . 16 , 17 ։
ը գ.ժբ.16։ ա կոր . ա. 10 ։ Փիլ . գ . 16։
Ը Գոր . գ . 24 . 32 ։
ժ գ. ժգ. 1. 3 ։
ի գ . ե . 2 ։
Լ Մատ.ժե. 24 ։ ճօհ . ա.11։ Գոր գ. 25, 26։ ժգ . 46 ։
Խ գ . գ . 3։ բ կոր . ա. 20 ։
Ծ ճօհ . ժ . 16։ գ. Թ. 24 ։
Կ Սաղ . ժբ. 49 ։
Հ բ Օր . ԼԲ. 43 ։

Digitized by Google

թայիֆելէր՝ օնուն գալմը իլէ
11 պէրապէր շաղ օլուն : Վէ եի-
նէ . Յրապա Համո էտին՝ եա՞
հէվ թայիֆելէրը , վէ օնու մէտ
12 էտին՝ հէվ գալմէրը : Վէ եի-
նէ Նասլի տէր քի՝ Ղեսսէնին
պիր քէօբիւ՝ վէ թայիֆելէրէ
հիւքիւմէթ սիւրմէ յէ գալագաձագ
քիմսէ օլաձագ . վէ օնա թայի-
13 ֆելէր իւմիտ էտէճէքլէր : Վէ
Իւմիտին Ալլահը սիզի՝ ինանմագտա հէր շաղլըդ վէ սէլաամէթ իլէ տօլաուրսա , թա քի սիզ Ռուհ էլ Կուտսուն գուվվէթի իլէ իւմիտ խուսուսունտա արթասընըզ :
14 Վէ Իեա՞ գարընտաշլարըմ պէն քէնտիմ տախի սիզտէն էօթիւրիւ գանմըշըմ քի՝ սիզ տախի էյլիք իլէ տօլու օլո՛ւպ յէկեր ի՛լմ իլէ տօլմուշտունուզ , վէ պիրի պիրինիզէ նասիհաթ էթմէ յէ գատիր
15 սինիզ : Ալմա սիզէ եա՞ գարընտաշլար՝ պիր թարաֆտան տահա ճէսաբէթլի եաղըմ , խաթրընըզդա էլէթիրիր կիպի քի՝ Ալլահտան պահա վէրիլէն ի՛նայէ-
16 Թին սէպէպինտէն՝ ևթայիֆելէրէ Յիսուս Քրիստոսուն խըզմէթճի-սի օլայըմ , վէ Ալլահըն ինճիլինին խըզմէթինի էտէյիմ , թա քի ևթայիֆելէրին սունուլմասը Ռուհ էլ Կուտսուն վասիթասը իլէ մուգատտասլէնիպ մագսուլ օլա :
17 Եվմտի Ալլահա միւթա՛լիգ չէյլէր հագդընտա՝ Քրիստոս Յի-
18 սուստա իքիթխաարըմ վար : Ղօնիա ճէսաբէթ էթմէ յէճէյիմ քի՝ պէնիմ վասիթամ իլէ Նևթայիֆելէրին իթաա՛թը իչինն Քրիստոսուն իշլէմտիյի չէյլէրտէն պիր չէյ սէօյլէյիմ՝ սէօզ իլէ վէ ա՛-
19 մէլ իլէ՝ ա՛լամէթլէր վէ միճհիզաթլէր գուվվէթի վասիթասը իլէ՝ Ռուհ էլ Կուտսուն գուվվէթի վասիթասը իլէ . չէօյլէ քի Նէրուսաղէմտէն վէ էթրաֆտան թա Իլիրիկիայատէք օրտուբը Քրիստոսուն ինճիլինտէն տօլտուրստուզ :
20 Վէ ինճիլ վա՛զ էթմէ յէ պէօյլէ ղայրէթ էթտիմ՝ Քրիստոսուն խամի անկըլտըղը մահալտէ տէյիլ , թա քի ա՛եատլարըն թէ-
մէլի իւզէրինէ պինա գուրմայըմ .
21 Իլա եաղըլմըզ օլտուղու կիպի՝

Էնտան էօթիւրիւ խապէր վէրիլմէտիյի քիմսէլէր կէօրէճէքլէր , վէ իչինտէ օլմայանլար
22 անկլայաճագլար : Օնուն իչինն տախի սիզէ կէլմէքտէն էքսէրի
23 մէքս օլունտում : Ամմա չինտի արթըգ պու սէմթլէրտէ մնահալիմ օլմատըղընտան՝ վէ ւչօգ եըլլար-տան պէրու սիզէ կէլմէ յէ արղում
24 օլտուղու էճիլտէն , Ապանիայա վարաճաղըմ զէնան , ևումարըմ քի՝ կէչէրքէն սիզի կէօրէյիմ , վէ էվվէլա պիր թարաֆտան սիզտէն տօյուպ՝ իչէրիյէ սիզտէն
25 կէօնտէրիլէյիմ : Ըհ իմտի իսկ՝ մուգատտէսլէրէ խըզմէթի էճմէ յէ
26 Նրուսաղէմ վարըյօրում : Էօնրա Մաակեդոնիա վէ Ախայիա գա-ըընդաշտըընա՝ Նրուսաղէմտէ օլան մուգատտէսլէրին ֆուգարալարը-նա պիր իմտատ էթմէ յէ խօշ
27 կէօրիւնտիւ : Չիւնքի օնլարա խօշ կէօրիւնտիւ , հէմ օնլարա պօրճլու տըրլար . Հզրա թայի-ֆելէր էյէր օնլարըն բուհանի չէյլէրինէ իհչագ օլտուլար իսէ , Ղէնէ տայիր չէյլէրտէ տախի օնլարա իմտատ էթմէ յէ պօրճլու
28 տըրլար : Իմտի պուննու թէքմիլ էտիպ՝ ֆօնլարա պու մէյլէյի միւրըլիս թէսալիմ էթտիքտէն սօնրա , սիզտէն կէչէպ Պապանիայա կի-
29 տէճէյիմ : Վէ Պիլիրիմ՝ քի սիզէ կէլտիյիմտէ՝ Քրիստոսուն ինճիլինին պէրէքէթինին տօլու-լուդու իլէ կէլէճէյիմ :
30 Վէ սիզէ եա՞ գարընտաշլար՝ Պապըմըզ Յիսուս Քրիստոս իլէ վէ Բուհուն մուհապէթի իլէ եավլարըըմ քի՝ էպէնտէն էօթիւրիւ Ալլահա տուա՛էրտէ պէնիմ իլէ պէրապէր ճէհտ էտէսի-
31 նիզ . Քանա քի Նէհուտիսթանտա օլան տահա իման էթմէմիշլէրտէն խէյլաս պուլայըմ , վէ եինա քի Նրուսաղէմ իչինն օլան խըզմէթիմ մուգատտէսլէրէ մնգպտուլ
32 օլա : Ըհ էօյլէ քի Ալլահըն բտահէթի իլէ էսիզէ շաղլըդ իլէ կէլէյիմ , վէ ասիզին իլէ պէրա-
33 պէր բահաթլանայըմ : Վէ Քսէ-լամէթին Ալլահը ճիւմլէնիզ իլէ օլա . ամին :

3 Պօղոսուն գարընտաշլարա՝ պա՛զլարընա մախսուս սէլամ|արընը իֆատէ էթմէյէ իլթիմաս՝ 17 վէ իսթիլաֆլէրը հէմ թէօ-քէզլէր օլմազա սէպէպ օլանլարատան սա-գընմազա նասիհաթ էթմէսէ ։ 21 Վէ չօգ սէլամլարատան սօնկրա՝ Ալլահ թէ-շէքքիւր էտէրէք մէքթուպունա խի-թամ վէրմէսէ ։

1 Վ է ՝կենքրա քիլիսասընըն խըզ-մէթճիսի օլան գըզգարըընտաշը-մըզ փիլէյի սիզէ թամամ|իյէ է-
2 տէրիմ ։ Ես|ա քի օնու Բապպտա մուգատոնէլէրէ լայըգ օլտուղու կիպի գապուլ էտէնինիզ, վէ սի-զէ հէր նէ շէյտէ մուհթաճ օ-լուրսա, օնա եարտըմ էտէսի-նիզ ։ զիրա քէնտիսի տամի չօգ-լարա՝ պիզջի՛ պանա տամի եար-տըմընը օլտու ։

3 Ի՛սրիստոս Յիսուստա պէնիմ իլէ պէրապէր իշլէյէն էՊրիսկի-ղայա վէ Ակիւղասա սէլամ էտին ։
4 Ի՛նի օնլար ճանըմընն ուղրունա քէնտի պօյնլարընը գօտուլար , վէ օնլարատան եալընըզ պէն տե-յիլ՝ իլլա թահրիֆէլէրին հէմ քիլիսալէրի մէմնուն տուրլար ։
5 Ո՛նլարընն էվինատ օլան քիլիսա-յա տամի սէլա՛ էդէն ։ Ե**Ընբայիա-նընն Ի՛սրիստոսա թուրֆանտա օ-լան մուհապպէթլիմ Ենպենտո-
6 սա սէլամ էտին ։ Պիզիմ իչլուն չօգ չալըշմըզ օլան Մարիամա
7 սէլամ էտին ։ Խրսըմլարըմ վէ պէնիմ իլէ մահպուս օլան Ընդ-րոնիկոս վէ Յունիայա սէլամ է-տին , քի օնլար Էխուլլէրին ա-րասընտա մէշհուրլէլր տիր , Հէմ տամի Ի՛սրիստոսա պէնտէն էվվ՛ել
8 կէլտիլէր ։ Բապպտա մուհապ-պէթլիմ օլան Ըմպղիայա սէլամ
9 էտին ։ Ի՛սրիստոստա պէնիմ իլէ պէրապէր իշլէյէն Ուրբանոսա՝ վէ մուհապպէթլիմ Յաքէսէ ոէ-
10 լամ էտին ։ Ի՛սրիստոստա սընա-նըլմըզ Ապելէսէ սէլամ էտին . Ըրիստաբուղոսուն էվինտէն օլան-
11 լարա սէլամ էտին ։ Խրսըմլամ Հերոդիոնա սէլամ էտին . Բապպ-տա օլտուպ Նարկիսին էվինտէն օ-
12 լանլարա սէլամ էտին ։ Բապպտա չալըշան Տրիփոնէյէ վէ Տրիփո-սէյէ սէլամ էտին . Բապպտա չօգ
13 չալըշան սէվկիլիւ Պերսիդէյէ սէլամ էտին ։ Բապպտա Խսէյկին օյան Ռուփոսա՝ վէ օնուն հէմ պէնիմ օլան անասընա սէլամ է-
14 տին ։ Ընսինկրիտոսա վէ Փլըղե-գոնա՝ Հըրմասա՝ Պատրոբայա՝ Հըր-մեսէ՝ վէ օնլարընն պիլէսինճէ օ-լան գարընտաշլարա սէլամ էտին ։
15 Փիլողոգոսա վէ Յուլիայա՝ Նի-րէոսա՝ վէ օնուն գըզ գարընտա-շընա՝ վէ Ոլիմպասա՝ վէ օնլարընն պիլէսինճէ օյան հէփ մուգատոտէս-
16 Լերէ սէլամ էտին ։ ԸՊիրի պիրի-նիզէ մուգատոտէս էօփիւշ իլէ սէ-լամ էտին . Ի՛սրիստոսուն հէփ քիլիսալէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր ։
17 Վէ սիզէ բիճա էտէրիմ՝ եա՛ գարընտաշլար քի՝ Բէօրէնտիյի-նիզ թա՛լիմէ մուղայիր էթթի-ֆագընզլըզ վէ թէօքէզլիքէր է-տէնլէրի կէօզէտէխինիզ , վէ Խօն-
18 Լարատան կէրի տուրասընըզ ։ Օ՛վ-րա պէօյլէ քիմսէյէր Բապպըմզ Ի՛սրիստոսա տէյիլ՝ էիլա քէն-տիլէրին գարընընա խըզմէթ է-տէրլէր . վէ Լկիւզէլ սէօզլէր հէմ խօշ քէլամլար իլէ քէօթի-լիւք տիւշունմէյէն քիմսէյէրին
19 գալպլէրինի ալտատընըլար ։ Է՛օ-րա սիզին իթաա՛թընըզ հէփի-սինէ վասլ օլտու . իմտի սիզտէն էօթիւրիւ սէվինիրիմ . Խամմա իսթէրիմ քի սիզ՝ էյլիքտէ ա՛-լիմ՝՝ վէ քէմլիքտէ զարարսըզ օ-
20 Լասընըզ ։ Վէ նէլամէթին Ալ-լահը թէզիյէ դնէյիթանը այագլա-րընըզըն ալթընտա էզէ ։ Ի՛սպ-պրմըզ Յիսուս Ի՛սրիստոսուն ի՛-նայէթի սիզին իլէ պէրապէր օլ-սուն . ամին ։
21 Ըպէնիմ իլէ պէրապէր իշլէյէն Տիմոթէոս՝ վէ խըսըմլարըմ Ղո-կիոս վէ Յասոն վէ Սոսիպատ-
22 րոս սիզէ սէլամ էտէրլէր ։ Պէն մէքթուպու եազան Տերտիոս սի-զէ Բապպտա սէլամ էտէրիմ ։
23 Պէնիմ վէ պիւթիւն քիլիսանըն միւսաֆիրը գապուլ էտիճիսի Գա-յիոս՝ սիզէ սէլամ էտէր . Ւզէհ-րին էմինի Երաստոս՝ վէ գարըն-տաշ Կուարտոս սիզէ սէլամ է-
24 տէրլէր ։ Բապպըմզ Յիսուս Ի՛սրիստոսուն ի՛նայէթի ճիւմլէ-նիզ իլէ օլսուն . ամին ։

Digitized by Google

25 Ո՞Հ իմոի ինձիլիմ վէ Յիսուս Ք՚րիստոսուն վա՛զնա կէօրէ սի-
զի սապիի էթմէյէ գատիր օլան
Դ՚Օաճա, Եօլ սըրըն քէչիի
միւճիպինճէ քի՝ Ո՞ւպէտի տէհր-
լէրտէն պէրու սիւքիւթ օլուն-
26 մուշ՝ վէ Ո՞ւհոմի փէ յամպէր
քիթապլարընըն վասիթասը իլէ
աշիքաար օլունմուշ՝ էպէտի Ը՚ս-
լահ՚ըն էմրի իւզրէ ճիւմլէ թա-
ւ Հռով. ա. 1։
բ Ը կոր. ա. 1։ Եփես. ա. 1։ Կող. ա. 1։
գ Գոր. ժը. 17։
դ Յուդ. 1։
ե Յօհ. ժէ. 19։ Գոր. ժե. 9։
զ Հռով. ա. 7։ բ Տիմ. ա 9։
է Հռով. գ. 22։ ժ. 12։
ը Պ. Ը. 6։
թ Գոր. Թ. 14. 21։ իբ. 16։ բ Տիմ. բ. 22։
ժ Հռով. ա. 7։ բ Կոր. ա. 2։ Եփես. ա. 2։ ա Պետ. ա 2։
ի Հռով. ա. 8։

յիֆէլէրէ Վիման հիթաա՛թը իչիւն
պիլտիրիլմիշ տիր, Եա՛նի Ռեալը-
27 նըզ հիքմէթլու Ը՚լլահ՚ Յիսուս
Ք՚րիստոսուն վասիթասը իլէ Է-
պէտէն համո օլսուն. ամին։

Բ՚օմլըլըբա օլան Ռէֆնոպ կոբը-
ընոպան՝ կէնէբա Էլէքսանընը խըզ-
դընճի օլան փիքէնին վասիթասը Է-
լէ Եաղըմըզ Ռըբ։

Բ. Ի՛. 60. Գէ՛ Ռ։

Ե Պ. բ. 16։ Պ Եփես. գ. 20։ ա Թես. գ. 13։ բ Թես. բ. 16։ գ. 3։ Ցուդ. 2։ Ե Եփես. ա. 9։ գ. 3, 4, 5։ Կող. ա. 27։ ը ա Կոր. բ. 7։ Եփես. գ. 5. 9։ Կող. ա. 26։ թ Եփես. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ ա Պետ. ա. 20։

ՊՕՂՈՍ
ԲԻՆՍՈՒԼՈՒՆ ԿՈՐՆԹՈՍԱԼՈՒԸՐԸ
ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻՆՉՐԹՈՒՊՈՒ

ՊԸՊԸ

1 Պօղոս Ռէսուլուն՝ սէլամոան վէ համո ու
սէնաաան սօնկրա 10 Ռոմէթուլուարա
էթթիֆագաէ օլմադա նասիհաթ էտիպ՝
12 արալարընտա օլան իսթիյաֆիլէր ի-
չինն օնլարը թա՛զիր էթմէսի՝ 18 Ը՚լլահ՚
ա՛լիմլէրին ի՛լմինի՝ 21 վա՛զնն տիվանէ-
լիյի վասիթասը իլէ պօղար. 26 վէ ա՛-
լիմլէրի՝ գուվվէթլիլէրի վէ քէնիսատէլէ-
րի տէյիլ, իլլա տիվանէլէրի՝ զա՛յիֆլէ-
րի վէ էահա քիմսէլէրի տա՛վէթ էտէր,

1 Պօղոս՝ Ը՚լլահ՚ըն իրատէթի
իլէ Յիսուս Ք՚րիստոսուն Ռէսու-
լու օլմադա տա՛վէթ օլունմուշ
2 Ի՛սէմ Աոլթենէս գարընտաշ, Ը՚լ-
լահ՚ըն կօրընթոստա օլան քիթի-
սաբընա՝ Ք՚րիստոս Յիսուս-
տա թագտիս օլունուպ Ռամուգատ-
տէս օլմադա տա՛վէթ օլմուշլարա
Ե՛կէրէք քէնտիլէրին կէրէք պի-
զիմ օլան Էվապպըմըզ Յիսուս
Ք՚րիստոսուն Ռիսմինէ հէր եէրտէ
հէվի նիտա էտէնլէր իլէ պէրա-
3 պէր. Սիզէ փէտէրիմիզ Ը՚լլահ՚-
տան վէ Տապպ Յիսուս Ք՚րիս-
տոստան Ռի՛նայէթ վէ սէլամէթ
օլսուն։

4 Ա՛իզտէն էօթիւրու Ք՚րիստոս
Յիսուստա սիզէ վէրիլէն Ը՚լլահ՚ըն
Ռի՛նայէ՛թի իչինն տայիմա Է՛լլա-
5 հ՚ըմա շիւքը էտէրիմ, քի օնուն

Բ. Ի՛. 59. Գէ՛ Ռ։

Լ Պ. ժբ. 8։ բ Կոր. բ. 7։ Ի Պ. բ. 1։ բ Տիմ. ա. 8։ Ցայտ. ա. 2։ Ի Փիլ. գ. 20։ Տիտ. բ. 13։ բ Պետ. գ. 12։ Կող. գ. 4։ Լ ա Թես. գ. 13։ Խ Կող. ա. 22։ ա Թես. ե. 23։ Ծ Ե. Ռեթ. 7։ Պ. ժ. 13։ ա Թես. ե. 24։ բ Թես. գ. 3։ Եբր. ժ. 23։ Ո Ցօհ. ժե. 4։ ժե. 21։ ա Ցօհ. ա. 3։ գ. 13։ Ղ Հռով. ժբ. 16։ ժե. 5։ բ Կոր. ժգ. 11։ Փիլ. բ. 2։ գ. 16։ ա Պետ. գ. 8։ Պ. ժա. 18։ Ճ Պ. գ. 4։ Մ Գոր. ժբ. 24։ ժԲ. 1։ Պ. ժզ. 12։ Ն Ցօհ. ա. 42։

Digitized by Google

Թ · Ի՛ · 59 · ՓԵ ։

—

է ԲԿոր.ժա. 4 ։ Եփես. գ · 5 ։

ա Գոր · ԺԲ. 8 ։

է Հռով.ժգ. 23 ։

Դ Պ · ԺԶ. 15 · 17 ։

Լ Պ. Բ.1. 4. 13։Բ Պետ. ա · 16 ։

բ ԲԿոր · Բ. 15 ։

ա Գոր. ԺԵ. 18 ։ Պ · Բ. 14 ։

Է Պ. ԺԵ. 2։ գ Հռով. ա. 16։Իսա.24։ Բ ՅոԲ · Ե · 12,13։ Ես. ԽԹ.14։ Երեմ. Ը. 9։ ՅԵս.Լգ.18։

բ ՅոԲ · ԺԲ. 17. 20. 24։ Ես · խդ · 25։Հռով. ա · 22 ։

է Հռով. ա. 20. 21. 28։ Մատ. ժա. 25 ։ Ղու. ժ · 21 ։

ի Մատ.ԺԲ. 38։ ԺԶ.1։ Մար.Ը.11։ Ղու. ժա. 16 ։ ՅՕՀ · գ · 48 ։

ձ Ես. Ը. 14։ Մատ.ժա. 6։ ԺԶ. 57։ Ղու.Բ.34։ ՅՕՀ. Ջ.61. 67։Հռով. Թ · 32 ։ Գաղ. Ե · 11։աՊետ. Բ · 8 ։

ղ Իսա · 18 ։ Պ · Բ · 14։ բ Հռով.ա. 4.16։ Իսա. 18 ։

բ ԿողՔ.3։ պէն Քրիստոսուն իմ տէր ։ 13 ՚Քրիստոս Թագաւո՞ր մի օլտու, սիզին իչլուն Պօղո՞ս մու խաչա չըգտը, ճօխսա Պօղոսո՞ւն ատընա 14 մը վաֆթիզ օլունտուննուզ ։ Ա՛լ լահա շնւքը էտէրիմ քի սիզ տէն՝ ՚Քրիսպոս իլէ ՚Գայիոստան մա՛տա քիմնէյի վաֆթիզ էթմէ։ 15 տիմ · ՅԹա քի պիր քիմնէ պէ նիմ քէնտի ատըմա վաֆթիզ 16 էթտիմ տէմէյէ ։ ՚Հէմ Յոսֆանէֆին էվինի տախի վաֆթիզ էթտիմ · արթըգ պիր ղայրի քիմսէ վաֆթիզ էթտիմ մի պիլմէմ ։ 17 Օ՛իրա Քրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէյէ կէօնտէրմէտի , իլա ինճիլի վա՛ղ էթմէյէ կէօնտէրէ։ պօ։նու պա Էի՛լմ քէլամը ի լէ տէյիլ , թա քի Քրիստոսուն 18 խաչը նաֆիլէյէ օլմայա ։ ՚Օ՛իրա խաչըն քէլամը հէլաք օլանլարա ՚տիվանէլիք տիր · Համմա պիզ քի խէլաս պուլմուշուզ՝ ՚Ա՛լ 19 լահըն գուվվէթի տիր ։ Օ՛իրա ճազըլմըշ տըր քի՝ ՚Ա՛լիմլէրին ի՛լմինի թէլէֆ էտէճէյիմ , վէ ֆէհիմլէրին ֆէհմինի եօղ էտէ։ 20 ճէյիմ ։ ՚Է՛ա՞նի ա՛լիմ , հա՞նի քեաթիպ , հա՞նի պու տէհրին մուպահէսէ էտիճիսի · ՚Ա՛լլահ պու տիւնեանըն ի՛լմինի տի վանէլիյէ տէօնտէ՞րմէտի մի ։ 21 Օ՛իրա Ա՛լլահըն հիքմէթինտէ՝ էտիւնեա Ա՛լլահը հիքմէթին վասիթասը իլէ պիլմէտիյի սէպէպտէն՝ Ա՛լլահա խօշ կէօրիւնտիւ քի՝ վա՛զըն տիվանէլիյի վասիթասը իլէ ինանանլարը խէլաս էտէ ։ 22 ՚Ճիւնքի Ե՛հուտիլէր ա՛լամէթլէր թալապ էտէրլէր , վէ Ե՛ու 23 նանիլէր ի՛լմ արարլար ։ Պիզ խէ խաչա չըգարըլմըշ Քրիստոսու վա՛զ էտէրիզ , էլ Ե՛հուտիլէրէ թէօքէզ վէ Ե՛ունանիլէրէ 24 ՚հիվանէլիք տիր , ամմա չօ՛ տա՛վէթ օլունմուշ կէրէք Ե՛հուտիլէրէ կէրէք Ե՛ունանիլէրէ՝ Ա՛լլահըն գուվվէթի վէ ՚Ա՛լլահըն հիքմէթի Քրիստոսու վա՛չ էտէ։ 25 ըէչ ։ Օ՛իրա Ա՛լլահըն տիվանէ օլան չէյի ատըմլէրտէն ա՛լիմ՝տիր · վէ Ա՛լլահըն զա՛յիֆ օլան չէյի 26 ատըմլէրտէն գուվվէթլի տիր ։ Օ՛իրա եա՞ գարընտաշլար՝ տա՛վէթինի զի կէօրիւրսիւնիւզ քի՝ էթէնէ կէօրէ չօղունուզ ա՛լիմլէր տէյիլ՝ չօղունուզ գուվվէթլիլէր աէյիլ՝ չօղունուզ ասըլզատէլէր աէյիլտիր · 27 ՚Իլլա Ա՛լլահ տիւնեանըն տիվանէ չէյլէրինի սէչտի քի՝ ա՛լլահ՛է րի ուԹանտըրա · վէ Ա՛լլահ տիւնեանըն զա՛յիֆ չէյլէրինի սէչտի քի՝ գուվվէթլի չէյլէրի ուԹանը 28 տըրա · Վէ Ա՛լլահ տիւնեանըն ալէյագատէ վէ խօր կէօրիւլմիշ՝ վէ Էօլմայան չէյլէրինի սէչմի քի՝ 29 ՚Էօլան չէյլէրի իպԹալ էտէ · ԻՕա քի Ա՛լլահըն հուզուրունտա հիչ 30 պիր ԹէՒն էօյիւնմէյէ ։ Վէ սիզ օնուն սէպէպի իլէ Քրիստոս Յի սուստա սընըզ , էքի օ պիզէ Ա՛լլահտան հիքմէթ վէ Խատադաթ վէ էԹադոս վէ էֆիտիյէ իլէ խէ 31 լաս օլտու · ՅՕա քի Եաղըլմըշ օլտուղու կիպի՝ Վ՚էօյիւնէն քիշի Ի՛ապպատ էօյիւնիւն ։

ՊԸՊ Ր

1 Ր՛էսուլուն Թագրիր էթմէսի քի քէնտինէն վա՛ղը՝ էյէրչի ինսան ի՛լմինի գանտըրըճը սէօզլէրինտէն ի՛պարէթ սէյիլ իսկ ան՝ 4 Ա՛լլահըն գուվվէթի իլէ տիր , 6 վէ պու տիւնեանըն ի՛լմինտէն՝ 9 վէ ինսանըն ֆէհմինտէն իւսԹիւն տիւր , 14 չէօյլէ քի ատմ՝ քէնտի Թագպա՛Թը իլէ օնու անկլայամազ ։

1 Վ՚է պէն՝ եա՛ գարնտաշլար՝ ՚Ա՛լլահըն չէհատէթինի սիզէ խապէր վէրմէյէ սիզէ կէլտիյիմտէ , ԽսէօզՒնա ի՛լմ ա՛զամէթի իլէ կէլմէտիմ ։ 2 Օ՛իրա արանըզտա հիչ պիր չէյ պիլմէք միւնասիպ կէօրմէտիմ , էիլլա Յիսուս Քրիստոսու՝ օնու տա՛ 3 խի խաչա չըգարըլմըշ ։ Վ՚է ՚պէն եանընըզտա Էզա՛յիֆլիքտաէ վէ գօրգուտա հէմ չօգ տիթրէմէքտաէ օ 4 տում ։ Վ՚է ՚ըքէլամըմ՝ հէմ վա՛զըմ ինսան ի՛լմինին դանտըրըճը սէօզլէրի իլէ տէյիլ՝ Էիլլա Ի՛ուհ վէ գուվվէթ խապէրը իլէ խոի · 5 ԹՒա քի իմանընըզ ատըմլէր ի՛լմի իլէ տէյիլ՝ Ըիլլա Ա՛լլահըն գուվվէթի իլէ օլա ։ Ը՚Այմա քեա 6 միլէրին արասընտա ի՛լմ սէօյլէրիզ · Էլաքին պու տէհրին ի՛լմինի եախօտ պու ա՛սիրին էիպԹալ օլուՒնուր հիւքմտարլարընին ի՛լմինէ տէ 7 յիլ , իլլա Ա՛լլահըն սըրըտա կիզ

Թ · Ի՛ · 59։ ՓԵ ։

—

է ՅՕՀ · Է · 48։

բՄատ.ժա. 25 ։ ՅԿոՀ · Բ. 5։ ՊագՔ Սաղ · Ը.2։

Ի Հռով · գ · 17 ։

Ջ Պ · Բ · 6։ Ի Հռով.գ. 27։ Եփես. Բ · 9 ։

Ը Խա · 24 ։

Ի ԵրեմՀգ. 5,6։Հռով. գ · 25 · Բ Կոր. Է.21։ Փիլ. գ · 9։

Ի ՅՕՀ · ԺԷ. 19 ։

Է Եփես. ա. 7 ։

Լ ԵրեմՀ.Թ. 23 , 24 ։ Բ Կոր.Ժ.17։

ա Պ. ա. 17։ Խա. 4. 13։ Բ Կոր · Ժ. 10։ Ժա. 6։

Բ Պ · ա · 6։

Է ՓաՂ. Չ. 14 ։ Փիլ. գ · 8 ։

Ը Բ Կոր. Դ. 7։ Ժ. 1.10։ Ժա.30։ԺԲ. 5.9։ ՓաՂ. Դ · 13 ։

Ի Գոր · ԺԲ. 1 · 6 · 12 ։

Ձ Խա. 1։ Պ. ա · 17 ։ Բ Պետ . ա · 16 ։

Ի Հռով.ԺԷ. 19։աԹես. ա · 5 ։

Ը Բ Կոր · Դ · 7 ։ Չ · 7 ։

Ի Պ. ԺԳ.20։ ԵփԷս · Գ · 13 ։ ՓիԼ · Դ.15։ ԲԸՐ. Ե · 14 ։

Ի Պ ա · 20։ Գ.19։ Խա. 1 · 13 ։ Բ ԿոՐ. ա.12։ ՅԱԿ.Գ.15։

Է Պ · ա · 28։

Digitized by Google

լև օլան՝ հիքմէթինի սէօյլէրիզ, օվ քի Ալլահ օնու ի՛զդէթիմիզ իչիւն էզէլտէն թագտիր էյլէ- 8 տի. Վէ Խօնու՝ պու ա՛սիրին հիւքմտարլարընըն հիչ պիրի պիլ- մէտի. Նզիրա էյէր պիլսէյդէր ի- տի, ճէհլինն Թապպընը խաչա չը- 9 գարմազդ՝ իտի. Լաքին եազըլ- մըշ օլտուղու կիպի՝ Ալլահընն քէնտինի սէվկինէրէ հազըրլատըղը չէյլէր՝ կէօղ կէօրմէմիշ վէ գու- լագ իշիմէմիշ վէ ատէմին ֆիքը- 10 րինէ կէլմէմիշ չէյլէր տիր։ ՀԸմ- մա Ալլահ ծնըրը պիզէ՝ քէնտի- Նուհու վասիթասը իլէ աշիքեար էյլէտի. զիրա Նուհ հէր չէ յի՝ Ալլահընն տէրին չէյլէրինի տախ 11 Թէֆֆիհ էտէր։ Օվիրա ատէմ- լէրին հա՞նկիսը ատէմին չէյլէ- րինի պիլիր՝ Խօնտա սաքին օլան ատէմ բուհունտան մա՛տա. Ղպուն- ճիլէյին Ալլահըն չէյլէրինի տա- խի հիչ քիմսէ պիլմէզ՝ Ալլահըն 12 Նուհունտան մա՛տա։ Պիզ իսէ տիւնեանընն բուհունու տէյիլ՝ Ֆիլ- լա Ալլահտան օլան Նուհու ալ- տընդ, Թա քի Ալլահտան պիզէ պախշ օլունմուշ չէյլէրի պիլէ- 13 լիմ՝. Վէ Ղօնլարը տախի ինսան ի՛լմինին Թա՛լիմ էթտիյի սէօզլէր իլէ տէյիլ իլլա Նուհ էլ Գոուտ- սուն Թա՛լիմ էթտիյի ֆէօղլէր ի- լէ սէօյլէրիզ, վէ բուհանի չէյլէ- րի՝ բուհանիլէր իլէ բուպար է- 14 տէրիզ։ Լաքին ճիմանի ատէմ՝ Ալլահըն Նուհունուն չէյլէրինի գապուլ էթմէզ. Նզիրա օնա տի- վանէլիք կէօրիւնիւր, վէ ւանկ- լամազա գատիր տէյիլ տիր, չիւն քի բուհանիճէ Թէֆֆիհ օլուր։ 15 Ամմա բուհանի քիմսէ՝ հէր չէ- յի Թէֆֆիհ էտէր, վէ քէնտի- սի հիչ պիրինտէն Թէֆֆիհ օ- 16 լունմազ։ Էվիրա Թապպընը ֆիք- րինի քի՞մ պիլտի քի՝ օնա էօյ- րէտէ. Դամմա պիզտէ Կրիստո- սունն ֆիքրի վար տըր։

ՊԸՊԳ

2 Ձօճուգլարա միւնասիպ օլան՝ սիւտ օլ- տուղու։ 3 Սիզ՝ վէ ֆըրգալարընը՝ ճիմ- մանի ա՛զընն իսպաԹլարը օլտուղու։ 7 Տիքէնին վէ ռուվարանընն հիչ պիր չէյ օլմատըղը։ 9 Ինճիլ խըզմէթճիլէրինին՝ Ալլահ իւլէ պէրապէր իշլէյէնլէր օլտուղու։ 11 Քրիստոս Եփենտիմիզին եալընըզ Թէ- մէլ օլտուղու։ 16 Աւէտին՝ Ալլահընն հէյ- քէլի օլուպ՝ 17 մուգատտէս հրիգ օլուն- մագ կերէք օլտուղու։ 19 Պու տիւնեանընն ի՛լմինին՝ Ալլահընն ի՛նտինտէ տիվանէլիք օլտուղու։

1 Վ Է պէն եա՞ գարընտաշլար՝ սիզէ Ըրուհանիլէրէ ֆէյզէր կիպի սէօյլէ- մէյ գատիր օլմատըմ, Էիլլա ճիս- մանիլէրէ ֆէյզէր կիպի՝ Էվրիատտա- տա մա՛սումլարա կիպի ֆէյզէփտ։ 2 Տիզէ սիւտ իչիւրտիմ, վէ տէ- յիլ Թատա՛մ. Էզիրա տատա գա- տիր տէյիլ իտինիզ, հէմ շիմտի պիլէ տատա գատիր տէյիլ սի- 3 նիզ։ Ղօյինէքի տատա ճիսմա- նիլէր սինիզ. զիրա արանըզտա հասէտ վէ նիֆա՝ վէ իթթիֆագ- սըզլըգլար օլտուգճա՝ ճիսմանի տէ- յի՞լ մի սինիզ, վէ ինսանճա եիւ- 4 րիւմ՞զ մի սինիզ։ Օվիրա պի- րի՝ Էպէն Պօղոսուն իմ, վէ ղայրիսի՝ պէն Ապողոսուն իմ տէտիյի Թագտիրտէ՝ ճիսմանիլէր 5 տէյիլ մի սինիզ։ Խմտի Պօղոս քի՞մ՝ վէ Ապողոս քիմ տիր, Էիլ- լա խըզմէթքեարլար քի՝ օնլարընն վասիթասը իլէ Իմապլընն հէր քէ- սէ վէրտիյինէ կէօրէ ինանտը- 6 նըզ։ Նըզ՝ Էպէն տիքտիմ, Էնապողո սուվարտը, Կլաքին Ալլահ պէօ- 7 յիւթտու. ԷՀէօյլէ քի տիքէն պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ սուվա- րան պիր շէյ տէյիլ տիր, իլլա 8 պէօյիւտէն Ալլահ։ Ամմա տի- քէն վէ սուվարան պի՛ր տիրլէր, վէ Էհէր պիրի՝ քէնտի զահմէթի- նէ կէօրէ քէնտի իւձրէմէթինի ա- 9 լաճագ տըր։ Ղօյիրա պիզ Ալ- լահ իւլէ պէրապէր իշլէյէնլէր իզ. պիզ Ըլլահընն էքին թարլա- 10 սը՝ Ալլահըն պինասը սընըզ։ Ալ- լահըն պանա վէրիլէն Էնայէթի- նէ կէօրէ՝ Ա՛լիմ մի՛մար կիպի Թէմէլ գօսուտ, ամմա իւզէրինէ ղայրիսի պինա գուրար. Ամմա հէր քէս պագսըն քի՝ նի՞ճէ պի- 11 նա գուրար։ Ղօյիրա Ֆգօնմուշ օլանտան մա՛տա քի Էօ Ճիսուս Կրիստոս տուր՝ հիչ քիմսէ ղայ- 12 րի Թէմէլ գօյամազ։ Վէ էյէր պիր քիմսէ պու Թէմէլինն իւզէ- րինէ ալճուն՝ կիւմիւշ՝ ճէվահիր

թաշլարը՝ աղաճ՝ օթլուգ՝ գամըշ
13 պինա գուրարսա , Ղհէր քէսին
ա՛մէլի աշխեսար օլունաճագ , ղզի-
րա կիւն ծնո պէչան էտէճէք
տիր · Ղինդքի սմէհղ իլէ քէղի
օլունուր , վէ հէր պիրինին ա՛-
մէլի նէ տիւրլիւ օլտուղունու
14 ամէղ սրնայաճագ տըր : Ղյէր
պիր քիմսէնին պինա գուրտուղու
ա՛մէլի գալըրսա , Հիւճրէմ ա-
15 լաճագ · Ղյէր պիր քիմսէնին
ա՛մէլի եանարսա , զարար չէքէ-
ճէք տիր · Դամմա քէնտիսի ա-
թէղտէն ղէնէն կիսի գուրթուլա-
16 ճագ : Ղպիլմէ՞զմիսինիզ քի՝ սիզ
Ալլահըն հէյքէլի սինիզ , վէ տէ-
րունինիզտէ Ալլահըն Րուհու սա-
17 քին տիր : Ղյէր պիր քիմսէ
Ալլահըն հէյքէլինի պօզար իսէ ,
Ալլահ օնու պօզաճագ տըր · զի-
րա Ալլահըն հէյքէլի մուգատա-
տէս տիր , քի օ՝ սիզ սինիզ :
18 Ո՞վիչ քիմսէ քէնտի քէնտինի
ալտաթմասըն · էյէր արանըզտա
պիր քիմսէ պու տէհրտէ քէն-
տինի ա՛լիմ զանն էտէրսէ , տի-
վանէ օլսուն՝ թա քի ա՛լիմ օլա :
19 Ո՞վ իրա պու տիւնեանըն ի՛լմի՝
Ալլահըն ի՞նտինտէ տիվանէլիք
տիր · զնրա եաղըլմըղ տըր քի՝
Ղ՛լիմլէրի քէնտիլէրին հիյլէ-
պազլըղընտա դուրթան օ տուր :
20 Վէ եինէ Եաղըմըղ դըր քի՝ Րպապ
ա՛լիմլէրին փիքրլէրինի պիլիր
21 քի՝ պաթըլսար տըր : Շէօյլէ քի՝
ՐՀիչ քիմսէ ատէմլէր իլէ էօյիւն-
22 մէսին · Ով իրա հէր ղէյ սիզնին
տիր , կէրէք Պօղոս՝ կէրէք Ա-
պողոս՝ կէրէք Կեփաս՝ կէրէք
տիւնեա՝ կէրէք Է՛օմիւր՝ կէրէք
էօլիւմ՝ կէրէք չիմոիքի ղէյլէր՝
կէրէք օլաճագ ղէյլէր՝ հէփիսի
23 սիզնին տիր , Ոսիզ տէ Ալրիստո-
սունն սրնըղ , վէ Ալրիստոս Ալ-
լահընն տըր :

ՊԸՊ Դ

1 Ինձիլ խըզմէթճիլէրինին նէ ի՛թիպար-
տէ թուրթուլմագ կէրէք իտիքլէրի ։ 7
Պիգէ վէրիլմէմիշ օլան հիչ պիր ղէյիմիգ
եօգ տուր ։ 9 Ըէսուլլէրին տիւնեայէ՝
կէրէք մէղէքլէրէ վէ կէրէք ինսանլարա
պիր ոէյրան՝ 13 վէ տիւնեանըն ղէօր
ղէօփիւ վէ սիւփրիւնթիւղէրի սայրլտըգ-
լարը ։ 15 Ղէ պու ճիւմլէ իլէ պիգիմ-
ֆրիստոստա փէտէրղէրիմիգ օլուպ՝ 16
պիգէ ծնլարընն եիւրիւտիւքէրի եօլտա
եիւրիւմէք կէրէք օլտուղու ։

1 Պիզի պիր ատէմ պէօյլէ՝ Ոե՞նէ
Ալրիստոսուն խըզմէթքեարլարը վէ
Ի՞ղլահընն սըրրլարընըն վէքիլ-
2 խարճէրի կիպի սայընն : Ղմ-
տի գալտը քի՝ վէքիլխարճէրտէն
մարթլուպ օլունան պոռ պոռ էի՝
3 պիր քիմսէ էմին պուլունա : Ղմ-
մա պանա՝ սիզտէն եախօտ ատէմ
հիւքմիւնտէն հիւքմ օլունմասը
փէք քիւչիւք շէյ տիր · քէն-
տիմ պիլէ քէնտիմէ հիւքմ
4 էթմէմ · Ոիրա քէնտիմտէ պիր
ընֆէքտի պիլմէմ իսէ տէ , եպու-
նուն իլէ քէնտիմի սատրգ չը-
գարմամ · աումա պանա հիւքմ
5 էտէն՝ Րապպ տըր : Դմտի վա-
գըթտան էվվէլ հիչ պիր շէյէ
հիւքմ էթմէն , թա Ուհէմ գա-
րանլըղըն կիզլի շէյլէրինի ըշը-
զա չըգարան , հէմ գալպլէրին
Թէտպիրլէրինի աշխեսար էտէն
Րապպ կէչէնէտէք · վէ Ւօլ զէ-
ման հէր քէսէ Ալլահտան մէտ
օլաճագ :
6 Վէ Եպունլարը սիզնին իչիւն՝
եա՛ գարընտաշլար՝ քէնտիմէ վէ
Ղպողոսա Թէմսիլ էթտիմ · ըթա
քի էմնալիմիզտէն՝ եաղըլմըղ օ-
լանտան զիյատէ փիքր էթմէմէ-
յի էօյրէնէսինիզ , քի Եպի՛բի-
նիզ պիրիսի իչիւն ղայրի քիմ-
7 սէյէ գարշը քիպրէնմէյէ : Ոի-
րա սէնի փարգըը էտէն՝ քի՞մ
տիր · վէ Ենէնտէ նէ՞ վար քի՝
օնու ալմամըղ օլասըն · վէ էյէր
ալտըն իսէ , նի՞չիւն ալմամըղ
կիպի էօյիւնիւսսիւն :
8 Ղրթըգ տոյմուշտունուզ , եար-
թըգ զէնկինլէնտինիզ , սիզէր
պիզսիզ փատիշահ օլտունուզ · վէ
քեաշքի փատիշահ օլայըրսընըզ ,
թա քի պիզ տախի սիզնին իլէ
պէրապէր փատիշահլըգ սիւրէլիմ :
9 Ոիրա զանն էտէրիմ քի՝ Ալլահ
պիզ Ըէսուլլէրի էտնա քիմսէյէր՝
ԼէօյԼիմէ հիւքմ օլմուշլար կիպի
կէօսթէրտի · Ենչիւնքի տիւնեա-
յա՝ հէմ մէղէքլէրէ հէմ ատէմ-
10 լէրէ սէյրան օլտուգ : Ոպիզ
ՀՔրիստոս իչիւն տիվանէլէր իզ ,
ամմա սիզ Վրիստոստա ա՛գըլը-

թ · Ի՛ · 59 · ԴԲ ։

ն Գ · դ · 5 ։
ղ Ղու · բ · 35 ։
ա Պետ.ա. 7 ։ գ · 12 ։

ն Գ · դ · 5 ։

պ Ճուգ.23 ։

Ղ Գ · զ · 19 ։ բ Կոր · զ · 16 ։ Եփես. բ · 21 , 22 ։ Եբր · գ · 6 ։ ա Պետ. բ · 5 ։

ա Ռոմ.ե. 7 ։ Եա · ե. 21 ։

ա Գ. ա · 20 ։ բ · 6 ։

Ձ Ճոբ · ե · 13 ։

ր Սաղ.ղգ · 11 ։

բ Գ. ա · 12 ։ դ · 6 ։ Խա. 4 , 5 , 6 ։ ֆ բ Կոր · դ · 5 . 15 ։

ա Հռով.ժգ. 8 ։ ա Կոր. ժա · 3 ։ բ Կոր. ժ. 7 ։ Գաղ. գ · 29 ։

թ · Ի՛ · 59 · ԴԲ ։

ա Մատ.իդ. 45 ։ Գ · գ · 5 ։ Թ · 17 ։ բ Կոր · զ · 4 ։ Կող · ա · 25 ։
բ Ղու . ժբ. 42 ։ Տիտ . ա · 7 ։ ա Պետ . գ · 10 ։

ե Ճոբ · Թ · 2 ։ Սաղ . ճՂ. 3 ։ ճխգ . 2 ։ Ես.ակ.իա. 2 ։ Հռով . գ · 20 ։ դ · 2 ։
զ Մատ. է 1 ։ Հռով . բ . 1 . 16 ։ ժգ . 4 . 10 . 13 ։ Ճայտ . ի . 12 ։
է Գ · դ · 13 ։ Ղ Հռով · բ · 29 ։ բ Կոր . ե . 10 ։
է Գ · ա . 12 ։ գ · 4 ։
ը Հռով ժբ. 3 ։

բ Գ · գ · 21 ։ ե · 2 · 6 ։

է Ճօհ.գ.27 ։ Ճակ . ա . 17 ։ ա Պետ. գ · 10 ։

է Ճայտ · գ · 17 ։

Ղ Սաղ · խդ · 22 ։ Հռով · բ . 36 ։ Գ. ժե. 30,31 ։ բ Կոր · գ · 11 ։ զ · 9 ։
է Եբր . ժ . 33 ։
ե Գ · բ · 3 ։
է Գոր . ժե. 18 ։ իզ . 24 ։ Գ . ա . 18 , ։ բ · 14 ։ դ . 18 ։ Պագ գ Թագ . Թ . 11 ։

Digitized by Google

թ . Ի՛ . 59 . ԴԷ ։

—

հ բ Կոր . ժգ . 9 ։
յ բ Կոր . գ . 8 ։ ժա . 23 – 27 ։ Փիլ . գ . 12 ։
ղ Ծն . իբ . 6 ։ Հռով . բ . 35 ։
ճ Գոր . իգ . 2 ։
մ Գոր . ժբ . 3 ։ ի . 34 ։ ա Թես . բ . 9 ։ բ Թես . գ . 8 ։ ա Տիմ . գ . 10 ։
յ Մատ . ե . 44 ։ Ղու . գ . 28 ։ իգ . 34 ։ Գոր . է . 59 ։ Հռով . ժբ . 14 . 20 ։ ա Պետ . բ . 23 ։ գ . 9 ։
ն Ողբ . գ . 45 ։
շ ա Թես . բ . 11 ։
ո Գոր . ժբ . 11 ։ Հռով . ժե . 20 ։ գ . 6 ։ Գաղ . գ . 19 ։ Փիլիպ . 10 ։ Ծակ . ա . 18 ։
չ գ . ժա . 1 ։ Փիլ . գ . 17 ։ ա Թես . ա . 6 ։ բ Թես . գ . 9 ։
պ ա Տիմ . 2 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։
ջ Գոր . ժԹ . 22 ։ գ . ժգ . 10 ։ Փիլ . բ . 19 ։ ա Թես . գ . 2 ։
ռ գ . ժգ . 33 ։
ս գ . է . 17 ։
վ գ . ժա . 2 ։
տ գ . ե . 2 ։
ր Գոր . ժբ . 21 ։ Հռով . ժե . 32 ։ Եբր . գ . 3 ։ Ծակ . գ . 15 ։
ց Գոր . ժԹ . 21 ։ գ . ժգ . 5 ։ բ Կոր . ա . 15 . 23 ։
ւ գ . բ . 4 ։ ա Թես . ա . 5 ։
փ բ Կոր . ժ . 2 . ժգ . 10

լար սընդզ · հպիզ զա՛յիք իզ , լա֊քին սիզ գուվվէթլե սինիզ · սիզ ի՛զզէթլե սինիզ , լաքին պիզ բաղ֊
11 պէթսիզ իզ ։ Ն֊Հ իմոիքի սաա՛֊թա տէք հէմ աճլըզ հէմ սու֊սուզլուգ էքքէրիզ , Ո֊հէմ էըփ֊լագ գալըրըզ , ֆ֊հէմ տէօյիւլիւ֊րիւզ , հէմ տուրագսըզ օլուրսուզ ·
12 ֆ֊Հէմ քէնտի էլլէրիմիզ իլէ իշ֊լէյէրէք զահմէթ էքքէրիզ · յսէօ֊յիւլտիւյիւմիւզտէ՝ խայր տուա՛ էտէրիզ , գօվալանտըզմըզտա՛
13 թէֆհամմիւլ էտէրիզ · Օ֊էմմ օ֊լունտուզումուզտա՛ եալվարըրըզ · Ն֊էհմոիյէտէք տիւնեանըն սիւփ֊րիւնթիւսիս՝ ճիւմլէնին գազըն֊
14 թըսը կիպի օլտուգ ։ Պունլարը՛ սիզի ուվոանտըրմագ իչհուն եազ֊մայօրում , Ռիլա սեվկիւլիւ հվ֊լատլարըմ կիպի նասիհաթ էտե֊
15 րիմ ։ Օ֊իրա էյէր Ո֊էրիստոս֊տա օն պին խօճանըզ օլսա տէ՛ էօգ փէտէրլէրինիզ եօգ տուր · Ըզիրա սիզի՛ Ո֊էրիստոս Յիսուս֊տա հնձիլին վասիթասը իլէ
16 պէն թէվլիտ էյյէտիմ ։ Հոմոի սիզէ եալվարըրըմ քի՛ Նպանա
17 պէնկզէր օլասընըզ ։ Սիզէ դուվ֊կիւլիւ վէ Թապպտա էմին էվլատըմ օլան Ն֊Տիմոթէոսու պունուն ի֊չհուն կէօնտէրտիմ քի՛ Ո֊էրիստոս֊տա օլան եօլլարըմըզ Ը֊հէր եէր֊տէ հէր քիլհսատէ Ը֊թա՛լիմ էթ֊տիյիմ կիպի Վխաթրընըզա կէ֊
18 թիրէ ։ Պաղը քիմնէլէր սի֊զէ կէլմէ յէճէյիմ՝ կիպի Ը֊քիպր֊
19 լէնտիլէր · Ը֊Մմա էյէր Թապ֊պըն միւրաասը օլուրսա , սիզէ ՃթԷզ կէլէճէյիմ , վէ քիպրլէ֊րին սէօզիւնիւ տէյիլ իլլա գուվ֊
20 վէթինի անկլայաճաղըմ ։ Ը֊Օ֊իրա Ն֊լլահ֊ըն փատիշահ֊ըզը սէօզ իլէ տէյիլ՝ իլլա գուվվէթ իլէ
21 տիր ։ Ա՛ե՞ խթէրսինիզ · Էսիզէ տէյնէ՞ք իլէ մի՝ եօխսա մուհապ֊պէթ իլէ վէ եալվաչլըգ բուհու իլէ մի կէլէյիմ ։

Պ Ե Պ Ն

1 Ը՛մէ ու հարաքէթի մուբտաը օլան քիմ֊սէնին՝ 6 տէյիլ սէպէպէ իֆթիխար՝ իլ֊լա սէպէպէ ա՛ր֊օլուռլու ։ 7 Էզբի մա֊յայը փաքլէմէյէ վա՛ճիպ օլտուղու ։ 10 ֆէսատաքեաւ քիմնէլէրտէն սագընըպ գա֊չընմագ կէրէք օլտուղու ։

1 Ը֊Նէսսէվէյէ արանըզտա զինա իշլտիլը , վէ պէօյլէ զինա քի՝ ՚թապիթէլէրտէ պիւլէ զիքրի եօգ տուր , ենա՛նի պիր քիմսէ պա֊պասընըն գարըսընը թմուխայօր ։
2 Ա՛է Տսիզ քիսպրլէնմիշսինիզ , վէ Ե՛պաֆռուսուս եաս չէքմէտինիզ , թա քի պու ա՛մէլի էտէն՝ սիզնէն
3 արանըզտան կիսէրիլէ ։ Է֊Օ֊իրա պէն թէնիմ իլէ սիզտէն ուզագ խէմ տէ՝ բուհում իլէ եանընըզ֊տա կիպի օլտուղումտան , Հալա եանընըզտա կիպի՝ ճայիզ կէօր֊տիմ քի՝ պու չէյի պէՏյլէ իշ֊
4 լէյէն քիմսէյի , Ի֊պապըմըզ Յիսուս Վկրիստոսուն խսմի իլէ սիզ հէմ պէնիմ բուհում ճէմ՝ օլուպ՝ Ե֊պապըմըզ Յիսուս
5 Վկրիստոսուն գուվվէթի իլէ՝ պէօյ֊լէ քիմսէյի թէնին հէլաքի իչհուն ընէյթանա ՚թէխլիմ էտէսինիզ , թա քի Ի֊պապ Յիսուսուն կիս֊
6 Նիւնտէ բուհ խէլաս պուլա ։ Ի֊Սի֊զնէն էօյիւնմէնիզ էյի տէյիլ տիր · սիլիմ֊զմիսինիզ քի՝ եազ մայա պիւթիւն խամու բու մայա֊
7 լար ։ Ի֊սքի մայայը կիսէբրին քի՝ նէնի խամուր օլասընըզ , նիճէ քի խամուբսուղ սընըզ · չհունըի Ա֊պասեքիմիզ օլան Ե֊Վկրիստոս՝ պի֊զիմ իչհուն գուրպան օլունտու ։
8 Ծ֊Իմոի պայրամ՝ էտէլիմ , հոէյիլ էսքի մայա իլէ վէ հոէյիլ քէօ֊թիւլիւք վէ եարամազլըգ մայա֊սը իլէ՝ իլլա խուլուսի փաք վէ կէբչէքլիք խամու բսուզու իլէ է֊
9 ֆէլի ։ Սիզէ մէքթուպտէ եազ֊տըմ քի՝ Ծզինաքեարլար իլէ գա֊
10 բըշմայասընըզ · Վէ էլպէթթէ՛ Ղպու տիւնեանըն Ֆզինաքեարլարը իլէ եա Թամա՛քեարլար իլէ եա ղուլմքեարլար իլէ եա փութ֊փէրէսթէլէր իլէ տէյիլ · չհունքի էօյլէ օլսա , Ֆսիզէ պու տիւնեա֊
11 տան չզգմագ լազըմ կէլիր ։ Ը՛մ֊մա հալա սիզէ եաղտրմ՛ քի՝ գա֊բըշմայասընըզ , Ծէյէր գարըն֊տոշ անկըլան պիր քիմսէ զին֊նաքեար եա Թամա՛քեար եա փութ֊փէրէսթ եա սէօյիւճիւ եա պէքբի եա զուլմքեար օլուրսա , Ֆպէօյ֊լէ քիմսէ իլէ պէրապէր Թաա՛մ

թ . Ի՛ . 59 . ԴԷ ։

—

ա Եփես . ե 3 ։
բ Ղեւ . ժբ . 8 ։ բ Օր իբ . 30 ։ իե . 20 ։ ե բ Կոր . է . 12 ։
դ Գ . գ . 18 ։
է բ Կոր . է . 7 . 10 ։
ը Կող . բ . 5 ։

ի Մատ . ժգ . 19 ։ ժբ . 18 ։ Ճօհ . ի . 23 ։ բ Կոր . բ . 10 ։ ժգ . 3 . 10 ։
ը Գոր . իզ . 18 ։
ի Ծն . բ . 6 ։ Սաղ . ճԹ . 6 . ա Տիմ . ա . 20 ։
ժ Խա . 2 ։ գ . 21 ։ դ . 19 ։ Ծակ . գ . 16 ։
ի Գ . ժե . 33 ։ Գաղ . է . 9 ։ բ Տիմ . բ . 17 ։
լ Ճօհ . ժԹ . 14 ։
խ Ես . ծգ 7 . Ճօհ . ա . 29 ։ Գ . ժե . 3 ։ ա Պետ . ա . 19 ։ Ճայա . է . 6 . 12 ։
ծ Իզ . ժբ . 15 ։ ժգ . 6 ։
կ բ Օր . ժգ . 3 ։
հ Մատ . ժգ . 6 . 12 ։ Մար . բ . 15 ։ Ղու . ժբ . 1 ։
յ Գագ՝ Խա . 2 . 7 ։ բ Կոր . գ . 14 ։ Եփես . է . 11 ։ բ Թես . գ . 14 ։
ղ Գ . ա . 20 ։
ճ Գ . ժ . 27 ։
մ Ճօհ . ժե . 15 ։ ա Ճօհ . է . 19 ։
յ Մատ ժբ . 17 ։ Հռով . ժգ . 17 ։ բ Թես . գ . 6 . 14 ։ բ Ճօհ . 10 ։
ն Գաղ . բ . 12 ։

Digitized by Google

12 պիլէ եէմէ յէսինիզ : Էվ֊իրա պանա նէ՞ քի՝ տիշարտա օլան֊լարա տախի հիւքմ էտէյիմ • ի֊չէրտէ օլանլարա սիզ հիւքմ
13 է՞թմէ յօրմուսունուզ: Ամմա տի֊շարըքի քիմնէլէրէ Ալլահ հիւքմ էտէր • Նիմոի եարամազը քէն֊տի արանըզտան կիտէրին :

ՊԸՊ ՕՂ

1 Գարընտաշլարա սըգընթը վէրէրէք օն֊լարը շէրեա՛թլարա՝ 6 վէ ա՛լէլ խուսուս իմանօրզ քիմնէլէրին հուզուրունա սիւ֊րիւքէյմէյիք վա՛ձիպ օլտուղու : 9 Նա֊հագ քիմնէլէրին՝ Ալլահըն փատիշահլը֊զընա վարիս օլմայաճագլարը : 15 թէն֊լէրիմիզի մուբտալամամագ վա՛ձիպ օլ֊տուղու՝ չինքի Քրիստոս Եֆէնտիմ֊զին ա՛զալարը՝ 19 վէ Րուհ էլ Գուտսուն հէյքէլէրի տէրլէր :

1 Այտըէն պիր քիմսէնին ղայրիսի իլէ մասլահաթը օլուրսա , մու֊գատտէսլէրին էօնիւնտէ տէյիլ՝ իլլա նահագլարըն էօնիւնտէ մու֊հաքէմէ օլմազա ձէսարէթի էտի՞ր
2 մի : Չինանայը մուգատտէսլէր մուհաքէմէ էտէճէքլէրինի պիլ֊մէ՞միսինիզ • վէ էյէր տիւնեա սիզտէն մուհաքէմէ օլուրսուրսա , էն քիւչիւք տավարա պատիր
3 տէյի՞մի սինիզ : Բպիլմէ՞միս սի֊նիզ քի մէէքլէրի մուհաքէմէ է֊տէճէյիզ • դա՞նտէ գալըր պու է՛օմրիւն չէյլէրինին մահաէճէք :
4 Եվտի էյէր պու է՛օմրէ տայիր մուհաքէմէլէրինիզ վար իսէ , քի֊լիսատէ խօր կէօրիւլմիւշ քիմ֊
5 սէլէրի օթուրտուն : Ութա֊նասընըզ տէյիս սէօյլէրիմ • պու՞նճէլէյին մի արանըզտա պիր ա՛լիմ քիմսէ՝ պիր պիլէ եօգ տուր քի՝ գարընտաշլարընըն արասընտա հագգը ֆարգ էյմէմ յէ գատիր օ֊
6 լա : Լաքին գարընտաշ գարըն֊տաշ իլէ՝ պու տախի իմանօրզլա֊րըն հուզուրունտա մուհաքէմէ օ֊
7 լուր : Վտի հալա պիւթիւն պիւթիւնէ սիզէ գապահաթ տըր քի՝ պիրի պիրինիզ իլէ տա՛վա֊լարընըզ վար • Դնի՞չիւն պախու֊սուս սիշ նահագլօզ չէքմէզսի֊նիզ • Նի՞չիւն պախուսուս սիզ զիյան չէքմէյէ գայիլ օլմազը֊
8 նըզ : Իւլա քէնտինիզ նահագ֊լօգ էաերսինիզ վէ զիյան վէ֊

9 րընտաշլարա էոէբմինէ : Էօխսա պիլմէ՞միս սինիզ քի՝ նահագ քիմ֊սէլէր Ալլահըն փատիշահլըզընա վարիս օլմայաճագլար • ալտան֊ման , կէրէք ֆահիշլէր կէրէք֊ֆուրթփէրէսթլէր կէրէք զինա֊քեարլար կէրէք մուխէննէսլէր
10 կէրէք լուրթիլէր՝ կէրէք խըր֊սըզլար կէրէք թամա՛քեարլար կէրէք պէքթիլէր կէրէք սէօյիւ֊ճիւլէր կէրէք զուլքեարլար՝ Ալլահըն փատիշահլըզընա վարիս
11 օլմայաճագլար : Վէ Եպա՛զըլա֊րընըզ պէօյլէ իտինիզ • լաքին Բապպ Ցիսուսուն իսմի իլէ վէ Ալլահըմըզըն Րուհու իլէ ըհայ֊գանտընըզ , լաքին թագտիս օ֊լունտունուզ լաքին սատըգ էզգ֊տրընըզ :
12 Բպանա հէր շէյ ճայիզ տիր , ամմա հէր շէյ ֆայիտէլի տէյիլ տիր • պանա հէր շէյ ճայիզ տիր , ամմա պէն հիչ պիր շէյէ
13 թագի՛ օլունմայաճաղըմ : Բթա֊ա՛մլար գարըն իչիւն՝ վէ գարըն թաա՛մլար իչիւն տիւր • ամմա Ալլահ՝ հէմ օնու հէմ օնլարը իպթալ էտէճէք տիր • լաքին թէն զինա իչիւն տէյիլ՝ Բապպ իչիւն տիւր , վէ Վ֊ապպ
14 թէն իչիւն տիւր : Վէ ԷԱլլահ՝ հէմ Բապպը տիրիլմէտի , Էհէմ սիզի քէնտի գուվվէթի իլէ տի֊
15 րիլտէճէք տիր : Պիլմէ՞միս սի֊նիզ քի՝ Էթէնէլէրինիզ Վքրիստո֊սուն ա՛զալարը տըր • իմոի Վ֊ը֊րիստոսուն ա՛զալարընը ալըպ՝ ֆահիշէ՞ ազալարը մը էտէյիմ •
16 Հա՛շա : Էօխսա պիլմէ՞միս սինիզ քի՝ ֆահիշէյէ եափըշան՝ պի՛ր թէն տիր • Հչիւնքի՝ Էքիսի պի՛ր
17 թէն օլաճագլար տէր : Չ՛մմա Բապպա եափըշան՝ պի՛ր Րուհ
18 տուր : Ը֊Օհնատան գաչըն • ա֊տէմ հէր նէ կիւնահ էտէրսէ , էննոթ թէնէինտէն տիշարը տըր • ամմա զինա էտէն՝ Ֆքէնտի թէ֊
19 նինէ կիւնահ էտէր : Էէօխսա պիլ֊մէ՞միս սինիզ քի թէնէինիզ Ալ֊լահտան մահրում օլտուղունուզ սիզ֊տէ օլան Րուհ էլ Գուտսուն հէյքէլի տիր , վէ չսիզ քէն֊
20 տինիզէն տէյիլ սինիզ • Հիւնքի

թ · Ի՛ · 59 · ԿԷ ։

Ա Մար . դ · 11 ։ Կող գ . 5 ։ ա Թես.գ.11։ ա Տիմ. դ. 7։
Գ · զ · 1, 2, 3, 4 ։
Ե բ Օր.ժգ. 5 ։ ժէ . 7։ Իս.21.իբ. 21, 22. 24։
Ա Սաղ.խթ. 14 ։ Դան . է . 22 ։ Մատ.ժԹ. 28 ։ Ղու.. իբ . 30 ։ Ցայտ . բ . 26։ գ. 21։ Ի . 4 ։
Բ բ Գես.բ. 4։ Ցուդ.6։
Է Պ . Ե . 12։
Թ Ռաակ.ի. 22 ։ Մատ. է . 39 , 40։ Ղու . զ . 29։ Հռով. ժբ.17.19։ ա Թես. ե. 15 ։

թ · Ի՛ · 59 · ԿԷ ։

Ի ա Թես. դ. 6 ։
Ը Պ. ժ Ե.50։ Գաղ.ե.21։ Եփես.Ե.5։ ա Տիմ. ա. 9։Եբր.ժբ. 14։ ժգ. 4։ Ցայտ. իբ. 15 ։
Ի Պ . ժբ. 2։ Եփես.բ.2։ դ. 22։ ե.8։ Կող. գ. 7։ Տիտ. դ. 3։
Ը Պ · ա. 30։ Եբր.ժ.22։
Լ Պ. ժ . 23։
Ի Մատ.ժԵ. 17։ Հռով. ժգ . 17 ։ Կող.բ.22. 23 ։
Լ Խա . 15 . 19 , 20 ։ ա Թես. դ. 3. 7։
Լ Եփես . ե. 23։
Ի Հռով.զ. 5. 8։ ը. 11։ բ Կոր . դ . 14 ։
Ի Եփես . ա. 19 , 20 ։
Ն Եփես . ա. 19 , 20 ։
Ն Հռով.ժբ. 5։ Պ . ժբ . 27։ Եփես. դ . 12. 15. 16 ։ ե. 30։
Հ Յն. բ.24։ Մատ.ժԹ. 5 ։ Եփես . ե . 31 ։
Յ Ցօհ . ժէ . 21, 22, 23։ Եփես . գ . 4 ։ ե . 30 ։
Ղ Հռով.ղ. 12,13։ Եբր. ժգ . 4 ։
Ճ Հռով. ա. 24։ ա Թես. դ . 4 ։
Ո Պ . գ . 16։ բ Կոր . զ . 16 ։
Յ Հռով.ժգ. 7 , 8 ։
Ն Գոր.ի.28։ Պ . է . 23։ Գաղ. գ . 13 ։ Եբր . Թ . 12 ։ ա Պետ . ա . 18 , 19 ։ բ Պետ. բ. 1։ Ցայտ . ե . 9 ։

Digitized by Google

Թ · Ի' · 59. ԳԳ ։

պահա իլէ սաթուն ալընտընըզ · իմտի Ըլլահըն օլան թէնինիզ իլէ վէ բուհունուզ իլէ Ըլլահը ի'զգէձլէյին ։

ՊԸՊ Ն

2 Րէսուլուն՝ էվլէնմէք խուսուսունեա սեօյլէյիզ՝ 4 զինայա գարշը պիր իլաճ օլտուղունու կէօսթէրմէսի ։ 10 վէ օնուն պէնտի գօյայըղըա չէօզիւլմէք վա՛ճիզ օլտուղունու թագրիր էթմէսի ։ 18 Հէր պիր ատմ տա՛վէթ օլունտուղու տա՛վէթտէ տէվամ էթմէյէ կէրէք թ. տէյի ։ 25 Պիքբիլճյին նէ եիւզտէն մագ. պու՛լ օլտուղու . 34 վէ նէ մէրամ իլէ էվլէնմէք՝ եախօտ էվլէնմէմիշ գալմագ կէրէք խէյի ։

1 Վ է պանա եազտըգլարընըզ խուսուսունտա՝ գարբյա տօգանմա՛
ա խա. 8.26։ 2 մագ ա՛տէմէ էյի տիր ։ Ըմմա զինայար սէպէպինտէն՝ հէր քէսին քէնտի գարբսը օլսուն, վէ հէր գարընըն քէնտի գօճասը օլսուն ։
բ Եզ · խա · 10։ա Պետ. գ · 7 ։ 3 Բ Ցօճա՝ գարբսընա պօրճլու օլտուղու չէյի էտա էթմէսին, հէմ քէզալէք գարը տախի քէնտի գօ-
4 ճասընա ։ Գ՝արը քէնտի թէնինէ տէյիլ՝ իլլա գօճասը հիւքիւմէթ էտէր · հէմ քէզալէք գօճա տախի քէնտի թէնինէ տէյիլ՝ իլլա գարբսը հիւքիւմէթ
դ Ցովէլ · բ. 16 ։ Զաք · է. 3։ Պագ՝ Եզ · ժթ · 15։աթագ · խա · 4 ։ 5՝ 5 էտէր ։ Բ Պիրի պիրինիզէ մահ-
բուտ գօման, մէյէր քի ի'պա-
տէթէ վագթընըզ օլմագ իչինն՝ պիր զէմանատէք սէօզ պիրըկի իլէ օլա · վէ եինէ պիր եէրտէ օլուն, թա քի քէնտինիզի զապթ
դ ա թես · գ · 5 ։ էթմէմէնիզ իչինն՝ Ղէյլան սի-
6 զէ իլվա վէրմէյէ ։ Վէ պունու՝ էթէնպիհ իւզրէ տէյիլ՝ իլլա բուխսաթ իւզրէ սէօյլէրիմ ։
է խա · 12 ։ 25 ։ բ Կոր. բ. 8 ։ ժա. 17 ։ 7 Ը Օ՛նրա խաթէրիմ քի՝ հէվ ատէմ-
Ը Գոր · իզ · 29 ։ լէր Եպէն քէնտիմ կիպի օլալար · Լաքին քիմինին շէօյլէ՝ քիմինին
է Գ · թ. 5 ։ ը Մատ.ժթ. 12։ Գ. ժբ. 11 ։ պէօյլէ՝ ըհէր պիրինին Ըլլահտան պիր մախսուս քէրէմի վար ։
8 Ը՛մմա էվլէնմէմիշլէրէ վէ տուլ դարբլարա տէրիմ քի՝ Ը՛յէր պէ-
նիմ օլտուղում կիպի գալըրլար-
թ խա. 1.26։ ժ ա Տիմ.ե. 14 ։ 9 սա , օնլարա Բէյի տիր ։ Ը՛մմա էյէր քէնտիլէրինի վա՛պէթ էտէ-
մէզլէրսէ , էվլէնսինլէր · զիրա էվլէնմէք՝ աֆէչլէնմէքտէն էյի
ի Գագ՝ խա. 12. 25. 40։ 10 տիր ։ Ը՛աքին էվլի քիմնէլէրէ էպէն տէյիլ՝ իլլա Ը՛պապ Թէնպիհ էտէր քի՝ Եգարը գօճասընտան
11 պըրըմայա , (վէ էյէր պըրըլըբսա տախի գօճասըզ գալսըն , եախօտ գօճասը իլէ պարըլսըն ,) գօճա
12 տախի գարբյը պրագմայա ։ Ը՛մ-
մու պագի գալան քիմնէլէրէ Ը՛պապ տէյիլ պէն տէրիմ՝ քի՝ Ը՛յէր պիր գարբնտաշընն իման-
սըզ գարբսը վար տէ՝ օ օնուն իլէ պէրապէր սաքին օլմադա բագի իսէ , օնու պրագմասըն ։
13 Պիր գարընըն տախի իմանսըզ գօճասը օլուր տա՝ օ օնուն իլէ պէրապէր սաքին օլմադա բագի
14 իսէ , օնու պրագմասըն ։ Ո՛իրա իմանսըզ օլան գօճա՝ գարընըն վասիթասը իլէ թազտիս օլու-
նուր , վէ իմանսըզ օլան գարբ գօճանըն վասիթասը իլէ թազտիս
օլունուր · Ե՛զիրա էյլէ օլմասա՝ չօճուգլարընըզ մուրտար օլուր-
լար իտի , ամմա չիմտի մուգատ-
15 տէս տիրլէր ։ Ը՛մմա էյէր իման-
սըզ օլան այրըլըբսա , այրըլսըն · գարընտաշ եախօտ գըզգարըն-
տաշ պէջյլէ չէյլէրտէ էսիրլիքտէ տէյիլ տիր · Նլաքին Ըլլահ պի-
զի սէլամէթէ տա՛վէթ էյլէսի ։
16 Ո՛իրա նէ՞ պիլիրսին եա՛ գարբ՝ հպէլքի գօճանը խէլաս էտէճէք-
սին · եախօտ նէ՞ պիլիրսին եա՛ գօճա՝ պէյքի գարընը խէլաս է-
17 տէճէքսին ։ Ֆաղաթ Ը՛պապ Հէր քէսէ նէհէ գըսմէթ էթտի իսէ՝ Ըլլահ Հէր քէսի նէհէ տա՛վէթ
էթտի իսէ , էյլէ եիւբիւսիւն · վէ Ե՛պունճիլէյին Հէվ քիվնսալէրտէ թէնպիհ էտէրիմ ։
18 Պիր քիմսէ սիւննէթլի՞ մի տա՛-
վէթ օլունտու , սիւննէթսիզլէն-
մէսին · պիր քիմսէ սիւննէթսիզ-
լիքտո՞մի տա՛վէթ օլունտու ,
19 Ը՛սիւննէթլէնմէսին ։ Ֆիւննէթ Հիչ պիր շէյ տէյլտիր , վէ սիւն-
նէթսիզլիք Հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր , Ղիլա Ըլլահըն թէնպիհ-
20 լէրինին սագլանմասը ։ Ա՛էր քէս՝ տա՛վէթ օլունտուղու տա՛վէթտէ
21 գալըրն ։ Վո՞ւլ մու տա՛վէթ օլունտուն , Հաճէթին օլմասըն · լաքին էյէր ազատ օլունմադա գատիր իսէն , տահա էյի՝ էյէ
22 կէթիր ։ Ո՛իրա Ը՛պապտա տա՛-
վէթ օլունան գուլ՝ Ը՛պապըն

Թ · Ի' · 59. ԳԳ ։

Ը Մաղ · բ · 14 · 16 ։ Մատ . է . 32։ ժթ.6. 9։ Մարկ. 11 , 12 ։ Ղու . ժզ · 18 ։
ի խա . 6 ։
լ Հռով. ժբ. 18։ ժդ.19։ Գ. ժդ.33։ Եբր . ժբ . 14 ։
հ ա Պետ գ. 1 ։
յ Գ . դ . 17։ բ Կոր. ժ. 28 ։
ղ Գոր. ժե. 1 . 5 . 19 . 24 . 28 ։ Գաղ . է.2։
ճ Գաղ . է . 6 ։ զ . 15 ։
մ Ցօհ . ժե. 14։ ա Ցօհ. բ.3։ գ. 24։
յ Ցօհ . ը . 36։Հռով . զ . 18 . 22։ Փիլմ։16։

Digitized by Google

թ · Ի' · 59. ԹԹ ։

ազատելոր տըը · քէզալիք տա՝ վէթ օլունան ազատը՝ Ովբիս 23 տոսուն գուլու տուր ։ ևՊահա իլէ սաֆ֊ուն ալընտընըզ , ին֊ 24 սանլարըն գուլլարը օլման ։ Ընա գարընտաշլար՝ հէր քես նէ հալ֊ տէ տա՝վէթ օլունտու իսէ , Ըլ֊ լահըն ի՛նանմատ օնտա գալսըն ։ 25 Վէ պաքիրէլէր խուսուսունտա՝ Ս֊ատպտան Թէնպիհիմ եօգ տուր · ամմա պէն Յապպտան ուէմին օլ֊ մադա Ըմերհամէթ պուլմուշ մէ֊ 26 գամընտա՝ րէյ վէրիրիմ ։ Լմոի զանն էտէրիմ քի՝ շնմոիքի զէ֊ րուրէթին սէպէպինտէն ՞պու էյի տիր ե՞նէ քի՝ ատէմէ պէօյլէ 27 գալմագ խայըրլը տըը ։ Կարը֊ յա պաղը՞մը սըն , չէօզիւլմէք արամա · գարըտան չէօզիւլմի՞շ 28 միւսիւն , գարը արամա ։ Ը֊ մա էվլէնսէն տէ՝ կիւնահ էթ֊ մէզսին , վէ պաքիրէ էվլէնսէ՝ կիւնահ էթմէզ · լաքին պէօյլէ քիմսէլէրին Թէնտէ սըգընթը֊ լարը օլաճագ · պէն իսէ սիզի 29 էսիրկէրիմ ։ Վէ ՞պունու սէօյ֊ լէրիմ եա՞ գարընտաշլար քի՝ վաղըթ տար տըը · գալար քի գա֊ րըլարը օլանլար տախի՝ ֆաբըը֊ 30 օլմայանլար կիսի օլալար · Վէ աղլայանլար աղլամայանլար կիսի՝ վէ սէվինէնլէր սէվինմէ յէնլէր կիսի՝ վէ սաֆուն ալանլար մա֊ լէք օլմայանլար կիսի օլալար · 31 Էմ պու տիւնեայը գուլլանան֊ լար՝ ծոռ էֆէնայէ գուլլանմա֊ յանլար կիսի օլալար · ՞զիրա պու 32 տիւնեանըն շէքլի կէչէր ։ Պէն իսէ խոթէրիմ քի՝ սիզ գայղու֊ սուզ օլասընըզ · էվվլի օլմայան քիմսէ Յապպա նասըլ մագսուլ օլա տէյիւ՝ Յապպըն շէյլէրի 33 հագգընա գայղու չէքէր ։ Ըմմա էվլէնմիշ օլան՝ գարը յա նասըլ խոշ կէօրիւնէ տէյիւ՝ տիւնեա֊ նըն շէյլէրի հագգընա գայղու 34 չէքէր ։ Կարը իլէ պաքիրէնէն ֆէրգի վար · ՞էվլէնմիշ օլան՝ թէնճէ վէ բուշմա մուգաստէս օլա տէյիւ՝ Յապպըն շէյլէրի հագ֊ գընա գայղու չէքէր · ամմա էվ֊ լէնմիշ օլսըն՝ գօճայա նասըլ խոշ կէօրիւնէ տէյիւ՝ տիւնեանըն շէյ֊ լէրի հագգընա գայղու չէքէր ։ 35 Վէ պուննու՝ սիզին քէնտի ֆա֊ յիտէնիզ իչիւն սէօյլէրիմ , տէ֊ յիւ քի իւզէրինիզէ քէմնետ ա֊ թայըմ , իլլա հիւսնիւ սուրէթի իլէ ղայիլէսիզ Յապպա խըզմէր֊ 36 էտէսինիզ ։ Ըմմա էյէր պիր քիմսէ քէնտի պաքիրէսի իչիւն՝ եաշտա կէչիրին օլմասը ա՛յըպ օ֊ լուր զանն էտէրսէ , վէ պէօյլէ օլմագ լազըմ իսէ , նէ խոթէրսէ էթսին , կիւնահ էթմէզ · էվէնէ֊ 37 սինլէր ։ Ըմմա քիմ քի գալա֊ տէ գավլի տուրսա , մէճմուր տէյիլ իքէն , վէ քէնտի իրա֊ տէթի Լիհնաէ իքէն , վէ գալ֊ պինտէ պունու միւնասիպ կէօր֊ տիւ քի՝ քէնտի պաքիրէսինի 38 սագլայա , էյի էտէր ։ ՞Հէյ֊ լէ քի էվլէնտիրէն էյի էտէր , ամմա էվլէնտիրմէ յէն տահա էյի էտէր ։ 39 Ֆկարը՝ գօճասը իլէ սաղ գալ֊ տըգճա՝ շէրիա՛թ իւզրէ պաղ֊ լը տըը · ամմա էյէր գօճասը վէ֊ ճամթ էտէրսէ , հանկը գօճայա վարմագ խէթէրսէ՝ ազատ տըը , Ֆճագաթ Յապպ իլէ օլսուն ։ 40 Ըմմա տահա զիյատէ նէ մուէթ֊ լու օնա քի՝ էյէր ՞պէնիմ րէ֊ յիմ իւզրէ էօյլէ գալըբսա · վէ Ֆզանն էտէրիմ քի՝ պէնտե տա֊ խի Ալլահըն Թուհու վար տըը ։

թ · Ի' · 59 · ԹԹ ։

– ԵԹր · ժգ. 4 ։

Ֆ Հռով. է. 2 ։

+ բ Կոր · զ · 14 ։

օ Խա . 25 ։

Ֆ ա Թես.դ. 8 ։

ՊԵՊՐ

1 Փութլարա առնուլան հայվանլարըն է֊ Թինտէն էէմնէք կէրէք օլտուղու ։ 8 Քրիսթիան ազատըլըմըզը ֆէնայա գուլ֊ լանարագ՝ գարընտաշլարըմըզա Թէզքէզ սէպէպի օլմամագ պօրճլու օլտուղումուզ ։ 11 Վէ մանիւման'Թըմըզը մուհաֆազէթ իլէ գուլլանմագ պիզէ վա՛ճիզ օլտուղու ։

ա Գոր . ժԹ. 20, 29։ Գ. ժ . 19 ։

Բ Հռով.ժգ. 14 . 22 ։

Գ Հռով.ժգ. 3 . 10 ։

դ Գ. ժգ. 8, 9.12։Գաղ. զ . 3 ։ ա Ցիմ.Ղ.4։

1 Վէ ՞փութ գուրպանլըք՞ խու֊ սուսունտա՝ Բպիլորիզ քի՛ Հէփի֊ միզին ի՛լմի վար · Էի՛լմ՝ քիպըր֊ լըք կէմիրիր , ամմա մուհապ֊ 2 պէթ մա՛մուր էտէր ։ Վէ Թէ֊ յէր պիր քիմսէ պիր շէյ պիլիր զանն էտէրսէ , պիլմէ յէ լազըմ օլտուղու կիսի տահա հիչ պիր 3 շէյ պիլմէզ ։ Ըմմա էյէր պիր քիմսէ Ալլահը սէվէրսէ , Էպու քիմսէ օնտան պիլինմիշ տիր ։ 4 Լմոի փութ գուրպանընըն նէն֊ մէսի խուսուսունտա՝ Ղպիլորիզ

ե Նե· Լգ· 12 . 17 ։ Նաա . ա . 7 ։ Ա աա . է . 23 ։ Գաղ .գ.9։ բ Ցիմ. ք. 19։ Ղ Եա . խա . 24 ։ Գ . ժ . 19 ։

Digitized by Google

Թ · Ի՛ · 59 · ԺԲ ։

—

Ե Բ Օր · Դ · 39 ։ Զ · 4 ։ Ես · ԼԳ · 8։ Մար · ժբ · 29։ Խա · 6։ Եփես · Դ · 6։ ա Տիմ · Բ · 5 ։

Ը Ճօհ · ժ · 34։

Ի Մաղ · Բ · 10։ Եփես · Գ · 6 ։

Ժ Գոր · ժԷ · 28։ Հռով · ժա · 36 ։

Է Ճօհ · ժգ · 13 ։ Գոր · Բ · 36 ։ Գ ժբ · 3։ Եփես · Դ · 5։ Փիլ · Բ · 11 ։

Լ Ճօհ · ա · 3։ Կող · ա · 6։ Եբր · ա · 2։

Ի Պ · ժ · 28, 29 ։

Ծ Հռով · ժգ · 14 · 23 ։

Կ Հռով · ժգ · 17 ։

Հ Գաղ · ե · 13 ։

Յ Հռով · ժգ · 13 · 20 ։

Ղ Գ · ժ · 28 32 ։

Ճ Հռով · ժգ · 15 · 20 ։

Մ Մատ · իԷ · 40 · 45 ։

Ն Հռով · ժգ · 2 · Բ Կոր · ժա · 29 ։

քի· տիւնեատս փուԹ պիր չէյ տէյիլ տիր , վէ քի Էպիրտէն ղայրի հիւ պիր Ալլահ ճօգ տուր ։ 5 ը Օյիրա կէրէք կէօբտէ կէրէք եէրտէ ալլահ անըլանլար վար իսէ տէ՝ նիճէ քի չօգ ալլահլար 6 վէ չօգ բապալար ֆէնէյէր , լաքին Էպիզիմ Ալլահմընը պիր եա՛նէ փէտէր տիր քի՝ Ի՛նէր չէյ օնա տան տըր , վէ պիզ օնուն իչիւն իզ · վէ Էմապըճը պիր եա՛նէ Յիսուս Քրիստոս տըր քի՝ Ւհէր չէյ օնուն վասիթասը իլէ տիր , հէմ պիզ օնուն վասիթասը իլէ 7 իզ ։ Ամմա պու Ի՛մ հէր քիմսէյէ հօգ տուր , վէ պա՛զըլարը ևիմտիյէտէք փուԹուն Էնիյէթի իլէ՝ փուԹ գուրպանը տէյիւ նէրլէր , վէ օնլարըն զամիրի զա՛յիֆ օլմաղըլա Ծմուբտաբլանըր ։ 8 Ալաքին Թաա՛մ պիզի Ալլահա մագպուլ էթմէզ · զնրա էյէր նէրսէք՝ արԺմազըզ , վէ էյէր նէրսէք՝ էքսիլմէզիզ ։ 9 նէմէզսէք՝ էքսիլմէզիզ ։ ՀԸմմա պագըն քի՝ պու Հիւքիւմէթիսիզ Ծզա՛յիֆլէրէ պիր վէճհ իլէ Թէօքէզ 10 սէպէպլի օլմայա ։ Օյիրա սէն ի՛լմէ մալիք օլանը՝ էյէր պիր քիմսէ փուԹխանէտէ սօֆրատա օթուրուր կէօրիւրսէ , նօլ զա՛յիֆ օլանրն զաՀիրի փուԹ զուրպանլարընը նէմէյէ ճէսարէթ պուլ 11 մա՞զմը · վէ ֆսէնին ի՛լմին լէ՝ զա՛յիֆ օլան գարընտաշ հէլաք օլաճագ , քի Քրիստոս օնուն իչիւն վէֆալի էԺտի ։ 12 ՀԸմմա պունՃիլէյին գարընտաշլարա գարշը կիւնահ էտիպ՝ օնլարըն զա՛յիֆ օլան զաՀիրինէ վուրմաղըլա , Քրիստոսա գարշը 13 կիւնահ էտէրսինիզ ։ Պու սէպէպտէն ոէյէր Թաա՛մ գարընտաշըմը Թէօքէզիւտիրսէ , գարընտաշըմը Թէօքէզիմէյիմ տէյիւ՝ էպէտէն ասլա էԹ նէմէյէճէյիմ ։

ՊԸՊ Թ·

1 Պօղոս Էճաուլուն կէօռԹէրմէսի քի՝ քէնտիսի ազատ իտի , 7 վէ ինճիլ նորզմէԹճիլէրի լազըմ տըր քի՝ ինճիլտէն կէչինէլէր ։ 15 Վէ պու ճիւմլէ իլէ քէնտիսի քէնաիլէյինտէն կերի տուրտաս , 18 կերէք օնլարա նիւք օլմագտան , 22 կերէք պիր քիմսէյէ Թէօքէզ սէպէպի օլմագտան ։ 24 Ի՛մբիւմիւզիւն պիր մէյտան եարըշնա պէնկէճիյի ։

1 Պէն ազատ տէյի՛լմի իմ , Ովսուալ տէյի՛լմի իմ , Ի՞սպապլըմըզ Յիսուս Քրիստոսու կէօ՛րմէտիմ՝ մի , սիզ Ի՞սպպտա Էպէնիմ ա՛՝ 2 մէլիմ տէյի՛լմիսինիզ ։ Ի՞յէր պաշգալարընա Իէսուլ տէյիլ իսէմ , լաքին սիզէ էլպէթի Իէսուս իմ · Դըիրա սիզ Ի՞սպպտա Իէսուլուղումուն միւրիւս սինիզ ։ 3 Պէնի Թէֆիթիշ էտէնլէրէ ՃէՀ 4 վապըմ պու տուր · Էնէմէյէ վէ իչմէյէ հիւքիւմէթիմիզ եօ՞գ գ · 15 ։ 5 մու ։ Պագի Իէսուլլէր՝ վէ Ղ՞պապլըն գարընտաշլարը՝ վէ Էվեփաս կիպի տախի՝ գըզ գարընտաշ օլան գարը պէրապէր կէզտիրմէյէ հիւքիւմէթիմիզ եօ՞գ մու 6 տուր ։ Ի՞օխսա եալընըզ պանա վէ Ռառնաբասա՞ մը Էրուսխալէմ գ · 15 ։ 7 եօգ՝ քի իչէմէյէլիմ ։ Ի՞վէնտի մասրաֆը իլէ հիչ ՃէնկէՀ կիտէն օլո՞ր մու · Ի՞քի՞մ պաղ տիքէր տէ՝ օնուն մահսուլունտան նէմէզ · եախօտ Էքի՞մ սիւրիւ կիւտէր տէ՝ սիւրիւնիւն սիւտիւնը 8 տէն նէմէզ · Պունլարը ատե՞մ Ճէ մի սէօյլէրիմ · եախօտ չէրի՛ա՛թ տախի պունլարը սէօյլէմէ՞զ 9 մի ։ Օյիրա Ա՞ովսէսին չէրիա՛թընտա եազըլմըշ տըր քի՝ Կ՞ոտա Էհօտան տէօյէն էօքիւզիւն աղզընը պաղլամայասըն · Էօքիւզէր իչիւն 10 Ալլահըն Հաճէթի՞ մի ։ Ի՞օխսա Հէր վէճհ իլէ պիզիմ իչիւն մի սէօյլէր · չիւնքի պիզիմ իչիւն եազըլար · զնրա Էչիֆթ սիւրէն իւմիտ իլէ սիւրմէ յէ կէրէք տիր · վէ խարման տէօյէն՝ իւմիտ իլէ Էոե էի՝ իւմիտինտէն Հիսսէտար 11 օլա ։ Ի՞նչէր պիզ սիզէ րուհանի չէյլէրի էքտիք իսէ , սիզէն Ճիսմանի չէյլէրինիզի պիչէրսէք՝ պէօյիւք չէյ մի տիր ։ 12 Ի՞նչէր իւզէրինիզէ պու հիւքիւմէթտէն սայրիլէրի Հիսսէտարլէր իսէ , պիզ տահա զիյատէ օյմալը տէյի՞լ մի իզ · Ի՞լաքին պու հիւքիւմէթի գուլլանմատըզ , իլլա Հէր չէյէ թէՀամմիւլ էտէրիզ , հլթա քի Քրիստոսուն ինՃիլնէ պիր վէճհ իլէ մանի՝ օլ

Թ · Ի՛ · 59 · ԺԲ ։

—

ա Գոր · Թ · 15։ ԺգՀ · 2։ իզ · 17 ։ Բ Կոր · ժբ · 12 ։ Գաղ · Բ · 7, 8 ։ ա Տիմ · Բ · 7։ Բ Տիմ · ա · 11 ։

Բ Գոր · Թ · 3 · 17։ ժբ · 9։ իբ · 14 · 18։ իգ · 11։ Պ · ժԷ · 8։

Է Պ · գ · 6։ գ · 15 ։

Ծ Բ Կոր · գ · 2։ ժբ · 12։

Ի Խա · 14 ։ ա Թես · Բ · 6 ։ Բ Թես · գ · 9 ։

Ղ Մատ · ժգ · 55 ։ Մար · զ · 3 ։ Ղու · զ · 15 ։ Գաղ · ա · 19 ։

Ի Մատ · Բ · 14 ։

Ճ Բ Թես · գ · 8 , 9 ։

Ն Բ Կոր · ժ · 4։ ա Տիմ · ա · 18 ։ զ · 12։ Բ Տիմ · Բ · 3։ դ · 7։

Ո Բ Օր · ի · 6 ։ Ա՛մակ · իԷ · 18։ Պ · գ · 6, 7, 8։

Շ Ճօհ · իա · 15։ ա Պետ · Ե · 2 ։

Ո Բ Օր · իե · 4։ ա Տիմ · Ե · 18 ։

Ր Բ Տիմ · Բ · 6 ։

Ց Հռով · ժե · 27 ։ Գաղ · զ · 6 ։

Ւ Գոր · ի · 33։ Խա · 15 · 18։ Բ Կոր · ժա · 7 · 9։ ժբ · 13։ ա Թես · Բ · 6։ Հ Բ Կոր · ժա · 12 ։

Digitized by Google

թ . Ի' . 59 . ԺԱ ։

—

յ Ղեւ.գ.16. 26 ։ է. 6 ։ ըձ։ Թուա.ե. 9, 10, ժբ. 8–20 ։ բ Օր . ժ . 9 ։ ժբ . 1 ։
ղ Մատ . ժ. 10 ։ ղ.ու . ժ . 7 ։
ճ Գաղ . գ . 6 ։ ա Տիմ. է . 17 ։
ՠ Խա . 12 ։ Գոր . ժբ . 3 ։ ի . 34 ։ գ . 12 ։ ա Թես. բ. 9 ։ բ Թես . գ. 8 ։
յբ Կոր.ժա. 10 ։
նբ Հռով. ա. 14 ։
շ գ . գ . 8. 14 ։
ո գ . դ . 1 ։ Գաղ.բ.7։ Փիլ.ա.16։ Կող.ա.25։
շ գ . ժ . 33։ բ Կոր . դ . 5 ։ ժա . 7։
պ գ . է . 31։

Ղ Խա . 1 ։
ռ Գաղ . է . 13 ։
ս Մատ.ժբ. 15։ա Պետ. գ . 1 ։
վ Գոր. ժգ. 3։ ժբ . 18։ իա.23, ըձ։

տ Հռով . բ. 12 . 14 ։

ր գ . է . 22։

ց Հռով.ժե. 1 ։ բ Կոր . ժա . 29 ։
ռ գ . ժ . 33։
փ Հռով.ժա. 14։ գ . է . 16 ։

13 մայալըմ ։ Յգիլմէզ միսինիզ քի՝ հէյքէլին իշլէրինտէ իշլէյէնլեր հէյքէլտէն եէրլէը , վէ ուզագա հա խըզմէթ էտէնլէր՝ մէզպահ- 14 ուան հիսսէ ալըրլար ։ Վ՚ապպ տախի պէօյլէձէ՝ ֆինճիլի վա՚ղ էտէնլէր ֆինճիլտէն կէչինէլեր տե- 15 յիւ թանգիմ էյլէտի ։ Յ՚ոմմա պէն պէօյլէ չէյլէրտէն պիր չէյ գուլլանմատըմ , վէ պու չէյլէրի եազմատըմ քի՝ պանա պէօյլէ իձրա օլունա . յզիրա պանա՝ պիր քիմսէ լիֆիֆիաըրմը պօշա չըգարմագտան իսկ՝ էօլմէսի տա- 16 հա էյի տիր ։ Օ՚իրա էյլեր ինճիլի վա՚ղ էտէրսէմ , պանա իֆիֆիաար տէյիլ տիր , ՚չիւն քի իւզէրիմէ ֆարզ տըր . զիրա էյլեր ինճիլի վա՚ղ էթմէզսէմ , 17 վա՚յ պանա ։ Օ՚իրա էյլեր պուՙնու իրատէթիմիլէ էտէրսէմ , ւիւճրէթիմ օլու՚ր . էյլեր իրատէթսիզ սիզ եէրէսէմ , եինէ տէ ՙպանա պու չէյնին իտարէսի ըսմարլան- 18 մըշ տըր ։ Յամի իւճրէթիմ նէՙ օլուր . պո՚ քի վա՚ղ էթտիյիմտէ՝ Ա՚րիստոսուն ինճիլինի ճապա վ՚ղ էտէյիմ , պէթա քի ինճիլ խուսուսունտա հիւքիւմթիմի քէօթիյէ գուլլանմայըմ ։ 19 Է՚Օ՚իրա հէփիսինտէն ազատ իքէն , ՙչօգալարընը գազանայըմ տէյիւ՝ ՙքէնտիմի հէփիսինէ գուլ- 20 էթտիմ ։ Վէ Յ՚ահուտիլէրի գազանայըմ տէյիւ՝ Վ՚ահուտիլէրէ- 21 Յահուտի կիսի օլտուս . չէրիա՚թ ալթընտա օլանլարը գազանայըմ տէյիւ՝ քէնտիմ չէրիա՚թ ալթընտա տէյիլ իքէն՝ չէրիա՚թ ալթընտա օլանլարա չէրիա՚թ ալթընտա կիսի օլտուս . ՚Ո՚լլահընն ի՚նտինտէ չէրիա՚թսըզ տէյիւ՝ իւլա Ա՚րիստոսուն չէրիա՚թը ալթընտա իքէն՝ չէրիա՚թսըզլարը գազանմագ իչիւն ՚չէրիա՚թսըզլա- րա չէրիա՚թսըզ կիսի օլտուս : 22 Օ՚ա՚յիֆլէրի գազանայըմ տէյիւ՝ ՚զա՚յիֆլէրէ զա՚յիֆ կիսի օլ- տուս . ՙհէփիսինէ հէր չէյ օլ- տուս , էթա քի հէր վէճհիլէ պա՚զըլարընը խէլաս էտէյիմ : 23 Վէ պունու ինճիլ իչիւն էտէ- բիմ , թա քի ծունւն իւհագը օ- 24 լայըմ ։ Պիլմէ՚զմի սինիզ քի՝ մէյտանտա սէյիրտէնլէրին հէ- փիսի սէյիրտիր , ամմա իֆթի- խար նիշանընը պի՚ր քիմսէ ալըր . ՙպունճիլէյին սէյիրտին քի՝ եէ-

թ . Ի' . 59 . ԺԱ ։

—

+ Գաղ . բ . 2։է.7։Փիլ. բ . 16 ։ գ . 14։բ Տիմ. բ . 5 ։ գ . 7 ։ Եբր. ժբ.1։
ֆ Եփես . զ . 12։ա Տիմ. զ . 12 ։ բ Տիմ. բ. 5 ։ գ . 7 ։
ֆբ Տիմ.գ. 8։ ճակ. ա. 12։ա Պետ. ա. 4։ է. 4։ Յայտ . բ . 10։ գ. 11։ ՠ բ Տիմ.բ. 5 ։
ֆբ Հռով . բ. 13 ։ Կող. գ . 5 ։
ֆէ Հռով .զ. 18 , 19 ։
ֆը Եբեմ.զ. 30։ բ Կոր. ժգ . 5 , 6։

ՠ Ել . ժգ . 21։ խ . 34։ Թուա . Թ . 18։ժդ.14։ բ Օր . ա . 33։Ղեեմ. Թ. 12. 19։ Սաղ. Կը . 14. ճե.39։
ֆբ Ել . ժդ . 22 ։ Թուա . Լգ 8։ ճեա. գ.23։Սաղ. Կը . 13 ։
ֆէ Ել.ժզ.15. 35։Ղեեմ. Թ. 15. 20։ Սաղ. Կը . 24 ։
ֆը Ել . ժե . 6։ Թուա.ի. 11 ։ Սաղ. Կը . 15 ։ բ Օր. Թ.21։ Սաղ. ճե. 41 ։
ֆթ Թուա. ժգ. 29. 32. 35։ Իզ. 64, 65։ Սաղ. ճզ. 26։ Եբր.գ. 17 ։ ճուդ. 5 ։
ֆզ Թուա. ժա. 4 . 33. 34։ Սաղ. ճզ. 14 ։
ֆէ Խա . 14 ։
ֆը Ել . լբ . 6։

ՊԸՊ Ա

1 Եհուտիլէրին սըրրլարը 6 պիզնիքիլէրին Թէշպիհլէրի՝ 7 վէ օնլարըն Թէքտիր օլունմալէրի 11 պիզէ ի՚պրէթ օլտուղու ։ 14 Փուրփէրսաթլիքտէն գալմագ պիզէ կէրէք օլտուղու ։ 21 Բապիլն սօֆրասընը չէյթանլար սօֆրասը էթմէմէք , 24 վէ Ա՚հէլսիզ չէյլէրտէ գարընտաշլարըմըզըն խաթրընը կէօզէթմէք կէրէք օլտուղու ։

1 Վէ իսթէմէմ քի պիլմէզ օլա- սընըզ եա՚ գարընտաշլար՝ քի ՙպապալարըմըզըն հէփիսի պու- լուԹուն ալԹընտա իտիլէը , վէ Բհէփիսի տէնիզտէն կէչտիլէր . 2 Վէ հէփիսի պուլուԹտա վէ տէ- նիզտէ՝ Ա՚ովսէս վաֆթիզ օլ- 3 տուլար . Վէ Բհէփիսի հէման օլ բուհանի Թաա՚մը եէտիլէր , 4 վէ Բհէփիսի հէման օլ բուհա- նի իչքիյի իչտիլէր . զիրա արտ- լարընձա կիտէն բուհանի գայա- տան իչէրլէր իտի , վէ պու 5 գայա Ա՚րիստոս իտի ։ Լաքին Ա՚ղլահ օնլարըն չօղունտան բազի օլմատը . Բզիրա չէօլտէ եէրէ սէ- 6 րիլտիլէր ։ Վէ պու չէյլէր պի- զէ ի՚պրէթ իչիւն օլտուլար քի՝ քէօթիւ չէյլէրէ արզու չէքմէ- յէլիմ , ունինճէ քի օնլար տախի 7 արզու չէքտիլէր ։ Բ՚էմ օն- լարըն պա՚զլարը կիսի փուռ- փէրէսԹիլէր օլման , նիճէ քի՝ Բ՚ա՚լգ եէմէյէ վէ իչմէյէ օԹուր-

տու , վէ՛ օյնամաղա գալգտըլար
8 տէ յիւ եազըլմըշտըր : Ը՛նէմ զինա
էթմէ յէլիմ , նիճէ քի օնլար-
տան պա՛զըր զինա էթտիլէր ,
վէ ֆպիր կիւնտէ իյիրմի իւչ
9 պին էվմէ տիւշտիւ : Ը՛նէմ վ՛ը-
րիստոսու իմմիխան էթմէ յէլիմ ,
էնիճէ քի օնլարտան պա՛զըր
տա՛խի իմմիխան էթտիլէր , վէ
ւերլանլարտան հէլաք օլունտու-
10 լար : Ը՛նէմ մըրըլտանման , Էնի-
ճէ քի օնլարտան պա՛զըր տա-
խի մըրըլտանտըլար , վէ ֆթէլէֆ
էտիճիտէն ւէլաք օլունտուլար :
11 Վ՛է պունլարըն ճիւմլէսի օնլարա
ի՛պրէթ իչիւն վագի՝ օլուրլար
իտի . վէ հպիզ՝ տէվլէրին սօ-
նու եէ՛ֆիչէնլէրէ՝ Ս՛նասիհաթ ի-
12 չիւն եաղըլտը : Ա՛ֆտի քէնտինի
տուրտուր զանն էտէն՝ սագրնսըն
13 քի տիւշմէ յէ : Ա՛իզէ ինսանի
Ը՛ղնի՛ֆանտան մա՛տա պիր իմմի-
խան վագի՝ օլմատը . Ֆամմա Ա՛լ-
լահ էմին տիր քի՝ Ֆսիզի գատիր
օլտուղունտուզտան զիյատէ իմմի-
խան օլունմադա գօմայաճադ , իլ-
լա սիզ թէհամմիւլ էյնմէ յէ
գատը՛ր օլմազ իչիւն՝ Ֆիմմիխան
իլէ խէլաս չարէսի տախի վէրէ-
ճէք :
14 Պունուն իչիւն՝ եա՞ սէվիւ-
լիւլէրիմ՝ Ն՛փութփէրէսնիլնըտէն
15 գաչըն : Ա՛՝դըլլըարա ֆեօյլէր
կիպի սէօյլէրիմ . սէօյլէտիյիմ
16 քէնտինիզ հիւքմ էտին : Վ՛իւ-
պարէքլէտիյիմիզ պէրէքէթին գա-
տէհի՝ Վ՛ըրիստոսուն գանընըն իւ-
հագլըզը տէյի՞ մի տիր . Ուա-
րէսէտիյիմիզ էքմէք՝ Վ՛ըրիստո-
սուն թէնինին իւհագլըզը տէյի՞զ
17 մի տիր : ՂՀունքի պիզ չօգ ի-
քէն պի՛ր էքմէք՝ պի՛ր թէն իզ .
զնրա հէվիմիզ օլ պի՛ր էքմէք-
18 տէն հիսէտար օլուրուզ : Ա՛ինէնէ
կէօրէ օլան ՞Իսրայէլէ պագըն .
"գուրպանլարը եէ՛չէնլէր՝ մէզպա-
հըն հիսէտարլարը տէ՛յիւլէ՞ր մի :
19 Ի՛մտի նէ՞ տէրիմ . Էվուէթ պիր
շէ՞յ մի , եալնօտ վուէթ գուրպանը
20՝պիր շէ՞յ մի տիր . Խայըր , իւլա
ֆթայիֆէլէրին գուրպան էթտի-
յի չէյլէրէ՝ Ա՛լլահա տէյիլ իւ-
լա շէյթանլարա գուրպան է-
տէրլէր . վէ իսթէմէմ քի՝ սիզ
շէյթանլարըն իւհագլարը օլա-
սընըզ . ւ՛Ապպէրն գատէհինի վէ
Ֆշէյթանլարըն գատէհինի իչիւ-
21 յէ գատիր օլամազսընըզ . Ի՛պա-
պըն սօֆրասընտան հէմ շէյ-
թանլարըն սօֆրասընտան հիսէ-
տար օլմազա գատիր օլամազսըր-
22 նըշ : Ը՛պապը գըզգանճլըզա՞ մը
թահրիք էտէլիմ . Ֆօնտան գուվ-
վէթլի՞ մի իզ :
23 Ֆպանա հէր շէյ ճայիզ տիր ,
լաքին հէր շէյ ֆայիտէլի տէ-
յիլ տիր . պանա հէր շէյ ճայիզ
տիր , ամմա հէր շէյ մա՛մուր
24 էթմէզ : Ո՛՞իչ քիմսէ քէնտի
ֆէնֆա՛ըրընը արամասըն , իլլա հէր
25 քէս զայրինինքինի ապտալ : Ֆ՛ատա-
սապ տիւքեանընտա հէր սաճը-
լանտան՝ զամիր իչիւն հիչ պիր
շէյ թէֆթիչ էթմէ յէրէք եէ-
26 յին . ՞Օիրա եէր վէ օնուն
27 տօլուլուղու Ի՛սպպէրն տըր : Ի՛մտի
էյէր իմանսըզլարտան պիրի սիզի
տա՛վէթ էտէր տէ՝ սիզ կիթմէք
իսթէբսէնիզ , Բէօնիւնիւզէ հէր
գօնուլան շէյի՝ զամիր իչիւն
հիչ պիր շէյ թէֆթիչ էթմէ-
28 յէրէք եէյին : Ը՛մմա էյէր պի-
րի սիզէ՝ Գու փութ գուրպանը
տըր տէրսէ , Բօլ ֆնէ խապէր
վէրէն քիմսէնին՝ վէ զամիրինին
29 սէպէպինտէն եէմէն : Վ՛է զամիր
տէրիմ՝ սէնինքի՞ իչիւն տէյիլ ,
իլլա օպիրինինքի իչիւն . Ֆզնրա
պէնիմ ազատլըղըմ՝ նի՞չիւն ղայ-
րի զամիրտէն հիւքմ օլունա :
30 Ի՛յէր պէն ի՛նայէթ իւէ հիսէ-
տար օլուրսամ , նի՞չիւն Ֆշիւքր
էթտիյիմ շէյտէն Բօթիւրիւ
31 քիւֆր օլունայըմ : Ա՛խմտի կէ-
րէք եէրսէնիզ , վէ կէրէք իչէր-
սէնիզ , վէ կէրէք պիր շէյ Ֆ-
տէրսէնիզ , Հեր շէյի Ը՛լլահընն
32 ի՛զղէթի իչիւն էյլէյնիզ : Կէ-
րէք Ի՛հուտիլէրէ կէրէք Ի՛սու-
նանիլէրէ՝ Եկէրէք Ը՛լլահընն քիւլ-
սասընա էթԲօքէզ սէպէպի օլմանն :
33 Ր՛նիճէ քի պէն տախի հէր շէյտէ
հէվիսինէ պէյէնիլորիմ , վէ
Ֆքէնտի մէնֆաա՛թըմը տէյիլ իւ-
լա չօգլարընքինի արարըմ , թա
քի խէլաս պուլալար :

Թ . Ի՝ . 59 . ԿԷ ։

—

ՊԱՊ ԺԱ

1 ՐԷսուլուն կորնթոսլուլարը թէքմիր էթմէի՝ չիւն քի ա՝զիզ ՃԷմի՝կէթլէրտէ՝ 4 օնլարըն էրքէքլէրի էօրթիւլմիւշ պաշ իլէ՝ 6 վէ գարըլար այնգ պաշ իլէ տուա՝ էտէրլէր իտի . 17 վէ չիւն քի օնլարըն ճէմմա՝թլարը էքսէրիյէ տարա էյիյէ տէյիլ՝ իլլա տարա ֆէնայէ պա՝իս օլուրլար իտի . 21 մէսէլա՝ քէնտիլէրին զիյաֆէթլէրի իլէ Բապպանի Ախշամ Թաա՝մլընը մուրտարլարլար իտի ։ 23 Նիհայէթի ՐԷսուլ օնլարա՝ պու ա՝զիզ պյնին իլէ իհտաս օլմասընը զիքր էտէյօր ։

ա Պ . դ . 16 ։ Եփես . ե . 1 ։ Փիլ . գ . 17 ։ ա Թես . ա . 6 ։ բ Թես . գ . 9 ։ ք Պ . դ . 17 ։ է Պ . Է . 17 ։ բ Թես . բ . 14 ։ գ . 6 ։ դ Եփես . ե . 23 ։ ե Ծն . գ . 16 ։ ա Տիմ . բ . 11, 12 ։ ա Պետ . գ . 1 . 5 , 6 ։ զ Ցօհ . ժգ . 28 ։ Պ . գ . 23 ։ ժե . 27, 28 ։ Փիլ . բ . 7, 8, 9 ։ է Պ . ժբ . 10 . 28 ։ ժգ . 1 ։ ըէ ։ ը Գոր . իա . 9 ։ թ Բ Օր . իա . 12 ։ ժ Թու . ե . 18 ։ ի Օր . իբ . 5 ։ ձ Ծն . ա . 26 , 27 ։ ե . 1 ։ Թ . 6 ։ լ Ծն . բ . 21 , 22 ։ խ Ծն . բ . 18 . 21 . 23 ։ ծ Ծն . իգ . 65 ։ կ Ժող . ե . 6 ։ հ Գաղ . գ . 28 ։

1 ՊԱնա ուչար օլուն , նիհէ քի պէն տախի Ք՝րիստոսա օ՝ղո՝մ ։ 2 Վէ եա՞ գարըն տաչլար՝ սիզի մէտո՝ էտէրիմ քի՝ Ք՝պէնի հէր չէ՝յտէ խաթըրընըզա կէթիրիբ տ՝նինիզ , վէ էսիզէ ըմանըլատըզմ կիպի թէնը՝ 3 պի՝հլէրի հըճիզ էտէբտինիզ ։ Ըմ՝մա իտի՝թիրիմ պիլէտինիզ քի՝ Ե՝հէր էրքէյին պաչը Ք՝րիստոս տուր , վէ Է գարընըն պաչը էրքէք տիր , վէ Ը՝Ք՝րիստոսընն պաչը Ըլլահ 4 տըր ։ Հ՝էր էրքէք քի՝ պաչը էօրթիւլիւ տուա՝ եա փէյղամ պէրլիք էտէր , քէնտի պաչընը 5 թահգիր էտէր ։ Վէ ըպաչը էօրթիւսիզ հէր տուա՝ նա փէյղամ պէրլիք էտին գարը՝ քէնտի պաչը՝նը թահգիր էտէր . զիրա հէ՝ման Ե՝թրաչ օլմուշ կիպի տիր ։ 6 Օ՝իրա էյէր գարը էօրթիւն՝մէզ իսէ , սաչընը տախի քէս՝սին . Համմա էյէր գարըյա սա՝չընը քէսմէք եա թրաչ օլմագ 7 ա՝յրպ իսէ , էօրթիւնսիւն ։ Է՝Օ՝իրա էրքէյէ՝ Ըլլահ՝ն սուրէթի վէ ի՝զէթի օլմաղըլա՝ պաչընը էօրթ՝մէք կէրէք տէյիլ տիր . ամմա գարը՝ էրքէյին ի՝զէթի տիր ։ 8 Ե՝Օ՝իրա էրքէք գարըտան տէ՝յիլ՝ իլլա գարը էրքէքտէն տիր ։ 9 Է՝Ըլիւն քի էրքէք գարը իչիւն տէյիլ , իլլա գարը էրքէք իչիւն 10 հարատըլտը ։ Է՝պու սէպէպտէն գարըյա կէրէք տիր քի՝ ՝մէլէքլէր իչիւն պաչընտա հիւ՝քմ ալթընտա 11 օլմագ նէչ՝ընը օլա ։ Հ՝Ընճագ Թապպտա՝ նէ գարը էրքէքտէսիզ՝ նէ տէ էրքէք գարըտրզ օլուր . 12 Օ՝իրա նիհէ գարը էրքէքտէն իսէ , պունճիլէյին էրքէք տախի գարընըն վաահթաաը իլէ տիր . Ե՝լաքին հէփիսի Ըլլահտան տըր ։ 13 Այզ քէնտի արանըզտա հիւ՝քմ էտին , գարըյա էօրթիւսիւզ՝ Ը՝լ՝լահա տուա՝ էթմէք եագըշը՝ր մը ։ 14 Ե՝օխսա Թապիա՝թ քէնտիսի տա՝խի սիզէ էօյրէթմէ՝զ մի՝ քի՝ էյէր էրքէյին ուզունն սաչը օլուրսա , 15 օնա ա՝յրպ տըր . Ը՝մմա էյէր գարընըն ուզունն սաչը օլուրսա , օնա ի՝զզէթ տիր . զիրա սաչ օ՝նա պիր էօրթիւ իչիւն վէրիլմիշ 16 տիր ։ Ը՝Ը՝մմա էյէր պիր քիմսէ միւճատէլէչի օլմագ խոթէրսէ , պիզիմ պէօյլէ ա՝տէթիմիզ եօգ տուր , Ֆնէ տէ Ըլլահըն քիլիսա՝լարընըն ։ 17 Վէ պունու ըսմարլայարագ՝ փիչ մէտո՝ էթմէմ . զիրա տահա է՝յի չէյ իչիւն տէյիլ՝ իլլա տա՝հա քէօթիւ իչիւն ՃԷմ՝ օլույօր 18 սունուզ ։ Օ՝իրա էվվէլա՝ սիզ քիլիսայէ ՃԷմ՝ օլտուղունուզտա , Ֆիշհաիրիմ քի՝ արանըզտա փըր՝գալար վար . վէ պիր թարաֆ՝ 19 տան ինանընըրմ ։ Օ՝իրա չարա՝նըզտա ֆըրգալար տախի օլսա կէրէք տիր , Ն՝լա քի արանըզ՝տա՝ մադպուլ օլանլար պէ՝յան օլալար ։ 20 Լ՝մոի պիր եէրէ ՃԷմ՝ օլտուղունուզտա , Թապպանի Ը՝խ՝շամ Թաա՝մլընը հէմէք իչիւն 21 տէ՝յիլ տիր . Օ՝իրա հէր պի՝րինիզ եէմէքտէ՝ քէնտի ախշամ Թաա՝մլընը փէշին ալըը , վէ քի՝մի ած գալըը , ւքիմի իսէ սէր՝ 22 խոշ օլուր ։ Ն՝էմէք վէ իչմէք իչիւն էվէրինիզ հօ՞գ մու տուր . Ե՝օխսա Ըլլահըն քիլիսաըներ Թահգիր էտիպ տէ Ւպիր չէ՝յի օլմայանլարը՞ մը ուԹանտըրըը սընըզ . սիզէ նէ՞ տէյիմ՝ , սի՝զի մէտո էտէյի՞մ մի . պու չէ՝յ՝ 23 տէ մէտո էթմէմ ։ Ը՝Օ՝իրա պէն սիզէ տախի Թէսալիմ էթտի՝յիմի Ըապպտան ալտըմ , քի Ը՝պապ Յիսուս՝ էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ 24 էքմէք ալտը , վէ չիւ՝քր էտիպ փարէչէտի , վէ տէտի քի՝ Ը՝լընն , եէյին , պու՝ սիզնին իչիւն պէնիմ փարէչէնէն Թէնիմ տիր . պունու զիքրիմ իչիւն էյլէյին ։ 25 Վ՝էզալիքը ախշամ Թաա՝մը էթ՝տիքտէն ա՝օնկրա՝ գատէչի տախի ալըդ տէտի քի՝ Պու գատէչ պէ՝

Թ . Ի՝ . 59 . ԿԷ ։

—

յ Հռով . ժա . 36 ։

Ղ ա Տիմ . գ . 4 ։

ճ Պ . Է . 17 ։ ժգ . 33 ։

ի Պ . ա . 10, 11, 12 ։ գ . 3 ։

յ Պատ . ժբ . 7 ։ Ղ ա . ժԷ . 1 ։ Գոր . ի . 30 ։ ա Տիմ . դ . 1 ։ բ Պետ . բ . 1 , 2 ։ ն Ղ ա . բ . 35 ։ ա Ցօհ . բ . 19 ։ Գաղ՝ . բ Օր . ժգ . 3 ։

ղ բ Պետ . բ . 13 ։ Ցուդ . 12 ։

ա Պ . ժ . 32 ։

ղ Ցակ . բ 6 ։

ղ Պ . ժԵ . 3 ։ Գաղ . ա . 1 . 11 , 12 ։ Ղ Պատ . իզ . 26 ։ Պար . ժգ . 22 ։ Ղ ա . իբ . 19 ։

Digitized by Google

Թ . Ի' . 59 . ԿԷ ։

—

՝ ԳՕՀ . ԺԳ . 3՝ իա . 22՝ Գոր . ա . 11՝ Պ . գ . 5 ։ ԺԵ . 23՝ ա Թես . գ . 15՝ բ Թես . ա . 10 ։ Ցաւդ . 14՝ Ցայտ . ա . 7 ։

՞ Թաս . Թ . 10 . 13 ։ ԳՕՀ . գ . 51 . 64,6՝ ։ ԺԳ . 27 ։ Պ . Ժ . 21 ։

՟ Բ Կոր . ԺԳ . 5՝ Գաղ . գ . 4 ։ Հռով . ԺԳ . 2 ։

ՠ Ցաղ . ՂԲ . 5 ։ ա ԳՕ . ա . 9 ։

ա Ցաղ . ղԳ . 12 ՝ 13 ։ Եբր . ԺԲ . 5–11 ։

բ Խա . 21 ։

գ Խա . 22 ։

դ Պ . գ . 19՝ ։ Պ . Է . 17՝ Տիտ . ա 5՝

՝ Պ . ԺԳ . 1 . 37 ։

նիմ գանըմաս եէնի ա'Հա տըր · Հէր իչտիյինիզտէ պուննու պէ նիմ զիքրիմ իչիւն էյլէյին ։

26 *Օ իրա Հէր պու էքմէ յի եէտիյինիզտէ՝ վէ պու գաաէհի իչտիյինիզտէ , Թապպըն վէֆաթը նը Ըծա օ կէլէնէտէք ի'լան է֊*

27 *տէրսինիզ ։ Ոմմի Հէր քիմ քի լայըգսըդ Թարզ իլէ պու էքմէյի եէրսէ , եա Թապպըն գատէհինի իչէրսէ , Թապպըն Թէնինէ վէ գանըննա սուչլու օլուր ։*

28 *Ոմմի Հատէմ՝ քէնտինի սընաս րն , վէ պու վէճՀ իլէ օլ էքմէքտէն եէսին , վէ օլ գատհ֊*

29 *տէն իչին · Օ իրա լայըգսըդ Թարզ իլէ եէյէն վէ իչէն՝ Թապպըն Թէնինի ֆարգ էթմէտիյին֊ տէն՝ քէնտինէ Հիւքմի ա'զապ*

30 *էչէն եէր վէ իչէր ։ Պու սէ պէպտէն արանըզտա չօգ զա'յիֆ֊ լէր վէ խասԹալար վար , վէ վա֊ ֆիր քիմսէչէր վէֆաթ էտէրլէր ։*

31 *Օ իրա էյէր քէնտիլէրիմիզի Թէֆթիհ էթսէ խոխը , Հիւքմ*

32 *օլունմազըտըզ ։ Ըմմա Հիւքմ օլունտուղումուզտա , Թապպտան Թէտիպ օլունուրուզ · Թա քի տիւնեա իլէ պէրապէր Հիւքմ*

33 *ա'զապէ տիւշմէյէլիմ ։ Ոմոի եա գարընտաշլարըմ՝ եէմէյէ ՀէմՀ՝ օլտուղունուզտա , պիրի պի֊*

34 *րինիզի պէքլէյին · Վէ ոէյէր պիր քիմսէ ատ խսէ , Ըվէտ եէ֊ սին , Թա քի Հիւքմի ա'զապ ի֊*

35 *չինն ՀէմՀ՝ օլմայասընըզ · Վէ էպագի շէյլէրի՝ կէլտիյիմ զէ֊ ման Ժնիզաա գօրում ։*

ՊԵՊ ԱՒ

1 Ըուհանի պախշիլէրին 4 կէօնա կէօն օլ֊ տուղուս , 7 վէ պու ճիւմլէ իլէ հէփսի֊ նին՝ ֆայիտէ Թահսիլ էթմէք իչինն օլտուղուս , 8 վէ պունուն իչինն տիւր֊ լիս տիւրլիս վէրմիշ օլտուգլորը , 12 շէյլէ քի վէճիւտինն ա'զալորը կիպի՝ 22 պիրի պիրինէ եարտըմ՝ 23 վէ պիւ֊ Թինն վիւճիւտինն մունաֆազասընա եա֊ բար օլալար ։ 27 պու վէՀՀ իլէ պիզ տակի պիրի պէրիմիզէ եարտըմ էթմէ֊ լիյիզ քի՝ Ջրիստոսուն բուհանի վիւ֊ ճիւտինիս Թէքմիլ հըՀզ էտելիմ ։

1 *Վ է Ըուհանի պախշիլէրը խուս֊ սուսունտա եա՛ գարընտաշլար՝ խոԹերիմ քի՝ պիլմէզ օլմայասը֊*

2նըզ ։ Պիլիրսինիզ քի՝ Բծա֊ յիֆկէլէր իքէն Եսէսիզ փուԹլարա կէօԹիւրիլտիյինիւզ կիպի սիւ֊

3 *րիւքլէնիր խոնիզ ։ Օնուն ի֊ չինն սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ Ծհիչ քիմսէ Ըլլահըն Ըուհու իլէ սէօյ֊ լէրքէն՝ Ցիսուսա լա'նէԹ տէ֊ մէզ · վէ Ծհիչ քիմսէ Ցիսուսա Թապպ տէյէմէզ , իլլա քի Ըուհ*

4 *էլ Գուսս իլէ օլա ։ Ջէմ պախ֊ շիլէր Թագսիմլէրի վար իսէ տէ՝*

5 *ԾՐուհ Հէման օ տուր · Վէ ըԹրը֊ մէԹլէր Թագսիմլէրի վար , ամմա*

6 *Թապպ Հէման օ տուր · Ջէմ ա'մէլլէր իՀրասընըն Թագսիմլէ֊ րի վար , Թամմա Հէփիսինտէ Հէր չէյի ա'մէլ էտէն Ըլլահ՝ Հէման*

7 *օ տուր ։ Վէ Ծհէր քէսէ՝ Ըու֊ Հուն աշՀքեաբ օլմասը ֆայիտէ*

8 *իչլիւն վէրիլիր · Է Օ իրա քիմ֊ նէ՝ Ըուհուն վասիԹասը իլէ ի'լմ քէլամը վէրիլիր , Նղայրիյէ իսէ՝ Հէման օլ Ըուհա կէօրէ պիլիլի*

9 *քէլամը Ցէրլէյէ · Էպաշդասընա տախի Հէման օլ Ըուհ իլէ իսմեն՝ վէ Նղայրիսինէ Հէման օլ Ըուհ իլէ շիֆալար պախշիլէրի Ցէրլե֊*

10 *լէյէ · Վէ Նղայրիսինէ դուվվէԹ֊ լի իշլէր իՀրասը՝ վէ հպաչդա֊ սընա փէյդամպէրլիք՝ Նղայրիսի֊ նէ տախի բուհլար ֆարգ էվ֊ մէսի՝ վէ Նղայրիսինէ տիւրլիս լիսանլէր՝ վէ ղայրիսինէ լիսան֊*

11 *լէր ԹէրճիւմԷսի Ցէրլէյէ ։ Վէ պունլարըն Հէփիսինի Հէման օ պիր Ըուհ՝ ՖիսԹէտիյինէ կէօրէ Ծհէր քէսէ պաշգաճա Թագսիմ էտէրէք՝ ա'մէլ էտէր ։*

12 *Օ իրա Նիճէ քի Թէն պի'ր իքէն՝ չօգ ա'զասը վար , վէ օլ պի'ր Թէնին Հէփ ա'զասը չօգ ի֊ քէն՝ Եինէ պի'ր Թէն տիր , Նվ֊րիստոս տախի պէօյլէ տիր ։*

13 *Ջինքի պիղ Հէփիմիզ պի'ր Ըու֊ Հուն վասիհասը իլէ պի'ր Թէն օլմազա վաֆԹիզ օլտուգ , Վէ֊ Հուտիլէր տէ՝ Նո'նանիլէր տէ՝ գուլլար տա՝ ազասլըլար տա , Ջէէփիմիզ տէ պի'ր Ըուհա սուվա֊*

14 *րըլտըգ ։ Ջինքի Թէն տախի*

Թ . Ի' . 59 . ԿԷ ։

—

Բ Պ . գ . 11 ։ Եփես . բ . 11 ՝ 12 ։ ա Թես . ա . 9 ։ Տիտ . գ . 3 ։ ա Պետ . դ . 3 ։

՛ Ցաղ . ՃԺԵ . 5 ։

՜ Մաթ . Թ . 38 ։ ա ԳՕՀ . դ . 2 ՝ 3 ։

՝ Մատ . ԺԳ . 17 ։ ԳՕՀ . ԺԵ . 26 ։ բ Կոր . գ . 5 ։

՞ Հռով . ԺԲ . 4՝ ։ ԵԲՐ . բ . 4 ։ ա Պետ . դ . 10 ։

՟ Եփես . դ . 4 ։

ՠ Հռով . ԺԲ . 6 ՝ 7 ՝ 8 ։ Եփես . դ . 11 ։

ա Եփես . ա . 23 ։

բ Հռով . ԺԲ . 6 ՝ 7 ՝ 8 ։ Պ . ԺԳ . 26 ։ Եփես . դ . 7 ։ ա Պետ . դ . 10 ՝ 11 ։

գ Պ . բ . 6 ՝ 7 ։ Ը Պ . ա . 5 ։ ԺԳ . 2 ։ բ Կոր . ը . 7 ։

դ Մատ . ԺԵ . 19 ։ Պ . ԺԳ . 2 ։ բ Կոր . դ . 13 ։

՝ Մար . ԺԶ . 18 ։ ԳԱԿ . ե . 14 ։

՞ Խա . 28 ՝ 29 ։ Մար . ԺԶ . 17 ։ Գաղ . գ . 5 ։

՟ Հռով . ԺԲ . 6 ։ Պ . ԺԳ . 2 ։ ԺԳ . 1 ՝ ։

ՠ Պ . ԺԳ . 29 ։ ա ԳՕՀ . դ . 1 ։

ա Գոր . բ . 4 ։ Ժ . 46 ։ Պ . ԺԳ . 1 ։

բ ԳՕՀ . գ . 8 ։ Եբր . բ . 4 ։

գ Հռով . ԺԲ . 6 ։ Պ . Է . 7 ։ բ Կոր . Ժ . 13 ։ Եփես . դ . 7 ։

՝ Հռով . Ժբ . 4 , 5 ։ Եփես . դ . 4 . 16 ։ ՟ Խա . 27 ։ Գաղ . գ . 16 ։ ՠ Հռով . Ը . 5 ։ ա Գաղ . գ . 28 ։ Եփես . բ . 13 , 14 . 16 ։ Կող . գ . 11 ։ բ ԳՕՀ . Ը . 64 ։ Է . 37 , 38 . 39 ։

Digitized by Google

պի՛ր ա՛զա տէյիլ՝ իլլա չօգ ա՛ղա-
15 լար տըր ։ Նէյէր այագ՝ պէն էլ օլմատըղըմ իչիւն Թէնատէն տէյիլ իմ տէրսէ , օնուն իչիւն
16 Թէնատէն տէյի՛լմի տիր ։ Վէ էյէր գուլագ՝ պէն կէօզ օլմատըղըմ իչիւն Թէնատէն տէյիլ իմ տէրսէ , պունուն իչիւն Թէնատէն
17 տէյի՛լ մի ։ Նէյէր պիւԹիւն Թէն կէօզ օլսայըտը , իչինէմէք ա՛լէմի նէ՛րէտե օլուրուտու · վէ էյէր հէփիսի գուլագ օլսայըտը , գօգու ալմագ ա՛լէմի նէ՛րէտե
պ խա · 28 · 18 օլուրուտու ։ Ը՛նիմի իսէ Ալ-
լահ ա՛զալարը՝ օնլարըն հէր պի՛-
Ղ հռով.ժբ. 3 · գ. գ. 5 · խա · 11 · րինի Թէնատէ ՆիսԹէտիյի կիպի
19 գօտու ։ Վէ էյէր հէփիսի պի՛ր ա՛զա օլսայըտը , Թէն նէ՛րէտէ
20 օլուրուտու ։ Ը՛նիմ շիմտի ա՛զալար չօգ իսէ տէ , Թէն պի՛ր տիր ։
21 Կէօզ էլէ՝ Նանա իհԹիյաճըմ եօգ տուր , եախօտ եինէ պաշ այագլարա՝ Միզէ իհԹիյաճըմ եօգ
22 տուր տէյիմէզ ։ Իլլա Թէնին զա՛յիֆ օլմագ կէօրինէն ա՛զալարը՝ տահա չօգ իզԹիզալը տըր-
23 լար ։ Վէ Թէնին՝ ի՛Թիպարը ազ տըր զանն էՀտի յիմիզ ա՛ղալարընա՝ տահա զի յատե ի՛Թիպար վէրիրիզ · վէ հիւանիւ օլմայան ա՛ղալարըմըզըն տահա զի-
24 յատէ հիւանէրի վար ։ Ը՛մմա հիւանիւ օլան ա՛ղալարըմըզըն իհԹիյաճը եօգ տուր · լաքին Ը՛լլահ Թէնի պէօյլէ իմԹիհաճ էյլէտի քի՝ էքսիքլէյի օլան ա՛ղայա տահա զի յատէ ի՛Թիպար վէրտի ·
ա Հռով · ժբ . 5 ։ Եփես.ա.23 ։ գ · 12 ։ է. 23.30 ։ Ղղ ա . 24 ։
բ Եփես . է. 30 ։
վ Եփես. գ. 11 ։
տ Եփես . բ. 20 ։ գ . 5 ։
ր Գծր . ժգ. 1 ։ Հռով . ժբ . 6 ։
ց խա · 10 ։
ա խա · 9 ։
է Թես. ժա. 17 ։
ը Հռով.ժբ. 8 ։ ա Տիմ. է.17 ։ Եբր. ժգ. 17.24 ։
25 Ա՛ա քի Թէնտէ ֆըրգա օլմայա , իլլա ա՛զալար իՀԹիֆագ իւզրէ
26 պիրի պիրինի գայըրալար · Վէ էյէր պի՛ր ա՛զա աղըր չէքէրսէ՝ Հէփ ա՛զալաք պէրապէր աղըր չէքէր · էյէր պի՛ր ա՛զա ի՛զդէՀ-
27 լէնիրսէ՝ Հէփ ա՛զալար պէրա-
28 պէր շազ օլուր ։ Ը՛լմի սիզ Վ՛Խրիստուսուն Թէնին՝ վէ Ը՛պաշգա պաշգա ա՛զալարը սրնըզ ։ Վէ Է՛նլւսէ քիլիսատա պա՛զըլարընը՝ Դեվիէվլա Ը՛Եաուլէէր՝ Էիքինճիի փէյղամպէրլէր՝ Իւչիւնճիւսիւ խօճալար՝ Յանտէն մի՛ւՀիգաթլէր՝ Ը՛անտէն շիֆալար պախշիշլէրի՝ Եաարտըմչար՝ Ֆիւսուրլէր՝ տիւրլիւ լիւսանէէր Թա՛յին էյլէսի ։
29 Հէփիսի Ը՛Եաուլէէր մի , Հէփիսի փէյղամպէրլէր մի , Հէփիսի խօճալա՛ր մը , Հէփիսի մի՛ւՀիգաթ
30 Իշխանէէր մի տիր , Հէփիսինտէ շիֆալար պախշիշլէրի վա՛ր մը , Հէփիսի լիսանլէր իլէ սէօյլէրլէ՛ր մի , Հէփիսի Թէրճիւմէ Եէրլէ՛ր
31 մի ։ Ը՛մմա էն էյի պախշիշլէր իչիւն Հասրէթ Եէին · վէ եինէ սիզէ տահա ա՛լա եօլ կէօսԹէ-
բրիրիմ ։

ՊԸՊ ԺԴ

1 Հէփ պախշիշլէր՝ Հէր նէ գատար ա՛լա իսէլէր տէ՝ 3 մուՀապպէԹսից Հիչ տիբլէր , 4 ՄուՀապպէԹին մէտՀի՝ 13 վէ իմանտան Հէմ իւմիտսէն էվլա օլտուղու ։

1 Ը՛յէր ատէմլէրին վէ մէլէքլէրին լիսանլէրի իլէ սէօյլէրսէմ , վէ մուՀապպէԹիմ օլմազսա , էօ-
ԹէՆ պագըր՝ եախօտ շամաԹա
2 Էտէն զիլ օլուրում ։ Վէ ա՛էյէր փէյղամպէրլիյիմ՝ օլսա , վէ Հէփ սըրրլարա վէ Հէփ պիլիկի-
յէ վուգուֆ օլուրսամ , վէ էյէր պիլԹիւն իմանա մալիք օ-
լուրսամ , Ի՛շէօյլէ քի տաղլարը եէրինտէն գալտըրայըմ , ամմա մուՀապպէԹիմ օլմազսա , Հիչ պիր
3 շէյ տէյիլ իմ ։ Վէ Է՛յէր Հէփ վարի յէԹիմի ֆագիրլիկէ եէտիրիր-
սէմ , վէ էյէր Թէնիմի եանմա-
ղա Թէսլիմ էտէրսէմ , ամմա մուՀապպէԹիմ օլմազսա , Հիչ պիր
4 ֆայիտէմ օլմազ ։ Վ՛՝ուՀապ-
պէԹ՝ ԹէՀամմիւլ էտէր , լաԹիֆ տիր · մուՀապպէԹ՝ Հասէտ էֆ-
մէզ · մուՀապպէԹ ֆօտուլլան-
5 մազ , քիպրլէնմէզ , ա՛բսրզլըզ էՀմէզ , Է՛քէնտի ֆայիտէսինի արամազ , խըրսլանմազ , քէօ-
6 Թիւլիյիւ տիւշմէնմէզ , Ընահազ-
լըղա սէվինմէզ , Խիլաս կէրէչէք
7 լիյէ սէվինիր · Ը՛յէր չէյէ գաԹ-
լանըր , Հէր չէյէ ինանըր , Հէր չէյէ իւմիտ էտէր , Հէր չէյէ
8 սապր էտէր ։ Վ՛՝ուՀապպէԹ ասլա զէվալ պուլմազ · ամմա կէ-
րէք վէյղամպէրլիքլէր՝ խաԹալ օլաճագլար , կէրէք տիլլէր՝ ֆէ-
բաղաթ օլաճագլար , կէրէք պիլ-
9 կի՝ խաԹալ օլաճագ ։ Ի՛օ իրա պիր միգտար պիլէրիզ , վէ պիր

Թ · Ի՛ · 59 · ԺԷ ։
Ո · Գ. ԺԳ. 1. 39 ։
Ա · Գ. ԺԸ. 8, 9, 10. 28, ԺԳ . 1, ԽԱ, Պագ՛Մատ է . 22 ։
Բ Մատ.ԺԷ. 19 ։ Մար . ԺԱ . 23 ։ Ղու . ԺԷ. 6 ։
Է Մատ. Ը. 1, 2 ։
Թ Եռակ.Ժ. 12.ա Պետ. գ . 8 ։
Ժ Ղ. Ժ. 24. ՓԼ . բ.4 ։
ԺԱ Սաղ . Ժ . 3 ։ Հռով . ա . 32 ։
ԺԲ Ցօհ. 4 ։
ԺԳ Հռով.ԺԷ. 1 ։ Գաղ. գ. 2 ։ բ Տիմ. բ . 24 ։
Ա Գ . բ . 2 ։

Digitized by Google

Թ · Ի՝ · 59 · գէ ։

միգտաբ փէյղամպէրլիք էտէրիզ ։
10 Ա՛մմա քէմալ կելտիյի զէման ,
օլ տէմ պու պիր միգտաբ՝ իսկ
11 թալ օլաճագ ։ Պէն մա՛սում
իքէն՝ մա՛սում կիսպի սէօյլէրի-
տիմ , մա՛սում կիսպի ֆիքը էտէր
իտիմ , մա՛սում կիսպի սայարը-
տըմ ։ ամմա ատէմ օլտուգտա ,
մա՛սումուն Հէյլէրինի պէր թա-
12 րաֆ էյտիմ ։ Ո՛վ իրա Հիմոի
այինէտէն ըէմզ իլէ կէօրիւրիւզ ,
եամմա օլ զէման եիւզ եիւզէ
կէօրէնէյէզ ։ Հիմոի պիր միգտար
պիլէրիմ , ամմա օլ զէման՝ ԹԷքը-
միլ պիլինտիյիմ կիսպի՝ թէքմիլ
13 պիլէճէյիմ ։ Վէ Հիմոի պու իւՀ
Հէյլէր՝ իման՝ իւմիտ՝ մուհապպէթ
պագի գալըր ։ ամմա պունլարըն
ա՛ղիմի՝ մուհապպէթ տիր ։

ՊՆՊ ՀԻ

1 Փէյղամպէրլիյին ախէր պախշիլէրտէն
էվվլ պայրլասը ։ 6 վէ մուսթաֆի ա՛լէթլէ-
բինէն պունդա պիր էմնալ կէօսթէրիլ-
տիյի ։ 12 կէրէք փէյղամպէրլիք վէ
կէրէք ախէր պախշիլէր՝ մա՛սուր էթ-
մէք իչիւն օլուպ՝ 22 ունլարըն սահիհ
խըզմէթի պու օլտուղու ։ 26 Հէր պիր
պախշիլի Նասըլ դուլունմագ կէրէք օլ-
տուղու ։ 34 Գարըլարա քիլիսատէ սէօյ-
լէմէսի մէհեու՝ օլտուղու ։

1 Ա՛ուհապպէթին արտընմա վա-
րըն ։ Ո՛Հէմ րուՀանի պէճէյլէրէ՝
վէ Եպախուսուս փէյղամպէրլիք
2 էթմէյ՛ղ ղայրէթ էտին ։ Ո՛վ իրա
Եկաո լհսան իլէ սէօյլէյէն՝ ա-
տէմլէրէ տէյիլ՝ իլլա Ա՛լլահա
սէօյլէր ։ զէրա Ի՛ուհտա սըրրլար
սէօյլէր իսէ տէ , քիմսէ անկվա-
3 մազ ։ Ա՛մմա փէյղամպէրլիք է-
տէն՝ ատէմլէրէ մա՛մուրիյէթ վէ
նասիհաթ վէ թէսէլլի վէրմէք
4 էյլէ՛ն սէօյլէր ։ Նաո լհսան իլէ
սէօյլէյէն՝ քէնտինի մա՛մուր է-
տէր ։ ամմա փէյղամպէրլիք է-
տէն՝ քիլհսայը մա՛մուր էտէր ։
5 Վէ իսթէրիմ քի՝ սիզ Հէվինիզ
եաո լհսանլէր իլէ սէօյլէյէսինիզ ,
ամմա պախսուսուս քի փէյղամ-
պէրլիք էտէսինիզ ։ զէրա փէյ-
ղամպէրլիք էտէն՝ եաո լհսանլէր
իլէ սէօյլէյէնտէն իւաթիւն տիր ,
մէյէր քի՝ թէրճիւմէ էտէ , թա
քի քիլհսա մա՛մուր օլա ։
6 Վէ Հիմոի եա՛ գարընտաշլար՝

Թ · Ի՝ · 59 · գէ ։

դ Խա · 26 ։

էյէր սիզէ կէլիպ եաո լհսանլէր
իլէ սէօյլէսէմ , էյէր սիզէ տեա
աչըգ քէլամ իլէ եախսօտ պիլիմ
իլէ եա փէյղամպէրլիք իլէ եա
թա՛լիմ իլէ սէօյլէմէզսէմ , սիզէ
7 նէ՞ ֆայիտէ էտէրիմ ։ Չէմ սէ-
տա վէրէն ճանըզ Հէյլէր պիլէ՝
տիւտիւք օլսուն թանպուր օլ-
սուն՝ էյէր սէտալարը իլէ ֆարգ
կէօսթէրմէզլէրսէ , տիւտիւք իլէ
եա թանպուր իլէ չալընան նէ օլ-
տուղու նի՞ճէ անկլաշըլաճագ ։
8 Ո՛վ իրա պօրու տախի էյէր պէլ-
լիսիզ սէս վէրիրսե , ճէնկի քի՞մ
9 Հազըրլանաճագ ։ Պունճիլէյին
սիզ տախի՝ տիլ իլէ էյէր անկ-
լաշըլը սէօզ սէօյլէմէզսէնիզ ,
սէօյլէնիլէն նի՞ճէ անկլաշըլա-
ճագ ։ զիրա Հավայա սէօյլէմիշ
10 օլուրսունուզ ։ Ա՛էսլա՝ տիւն-
եատա պու գատար տիւրլիս սէս-
լէր վար , վէ օնլարըն Հիչ պիրի
11 մա՛նասըզ տէյիլ տիր ։ Հմոի
էյէր սէսին գուվվէթինի պիլ-
մէզսէմ , պէն սէօյլէյէնէ բար-
բարոս օլուրում , սէօյլէյէն տա-
խի պանա բարբարոս օլուր ։
12 Պէօյլէճէ սիզ տախի՝ Հիւնքի
րուՀանի պէճէյլէրին ղայրէթ-
քէշլէրի սինիզ , քիլհսանըն մա՛-
մուր օլմագը իչիւն արթմադա
13 ճէՀտ էտին ։ Պու սէպէպտէն
եաո լհսան իլէ սէօյլէյէն՝ տուա՛
էթսին քի՝ սէօյլէպէյինի թէրճիւմէ
14 էտէ ։ Ո՛վ իրա էյէր եաո լհսան
իլէ տուա՛ էտէբսէմ , րուՀում
տուա՛ էտէր , ամմա ա՛ղլըմ մէյ-
15 վէսիզ տիր ։ Հմոի նէ՞ տիր ։
րուՀ իլէ տուա՛ էտէյիմ , վէ
ա՛ղլ իլէ տախի տուա՛ էտէ-
յիմ ։ ԵրուՀ իլէ իլահի օգույա-
յլըմ , վէ ղա՛ղլ իլէ տախի իլահի
16 օգույայլըմ ։ Նօխսա էյէր րուՀ ի-
լէ պէրէքէթի փսա՛ընը օգուրսան ,
ճահիլինի մէգամընտա օլան քիմսէ
սէնին շիւքրիւնէ՝ Եվ՛ինի նի՞ճէ
տէյէ պիլիր ։ չինքի սէնին նէ
17 տէտիյինի պիլմէզ ։ Ո՛վ իրա կէր-
չի սէն էյի թէշէքքիւր էտէյօը-
սուն , լաքին ղայրիսի մա՛մուր
18 օլմազ ։ Ա՛լլահա շիւքր էտէրիմ
քի՝ սիզինն Հէվինիզտէն զէյա-
տէ լհսանլար իլէ սէօյլէրիմ ։
19 Լաքին քիլհսատէ եաո լհսան ի-

Ե Եփես · ե · 19 ։ Կող · գ · 16 ։
զ Սաղ · խե · 7 ։
է գ · ժա · 24 ։

Digitized by Google

լէ օն պին սէօզ սէօյլէ֊տէն իսէ իմթերիմ քի՝ ա՛զլամ իլէ պէշ սէօզ սէօյլէյիմ, թա քի զայրիլէրէ տախ էօյրէտէյիմ։

20 Նյա՛ գարընտաշլար՝ ըա՛զլտա չօճուգ օլման, Ի՛լլա քէօթիւ֊լիւքտէ մա՛սում օլուն, ամմա ա՛֊

21 գըլտա քեամիլլէր օլուն։ Ո՛վ֊էվ֊թաթտա եաազըլմըշ սըր քի՝ պու խալգա ախէր տիլլէր իլէ վէ զա֊րիպ տուտագլար իլէ սէօյլէյէ֊ճէյիմ, վէ պէօյլէ տախի պէնի տինկլէմէյէճէք տէյօր Ֆապպ։

22 Ամոի լիսանլէր իմանըզլարա տէ֊յիլ՝ էլլա իմանըզլարա ա՛լամէթ իչէւն տիւր, ամմա փէյղամպէր֊լէք իմանըզլար իչէւն տէյիլ՝ իլլա իմանըզլար իչէւն տիւր։

23 Ամոի էյէր պիւթիւն քիլիսա պիր եէրէ ճէմ՝ օլուր տա՝ հէ֊փիսի եոպ լիսանլար իլէ սէօյ֊լէրլէրսէ, վէ իչէրիյէ ճահիլլէր եախօտ իմանըզլար կէլիրլէրսէ, Աստ՞մէ յէճէէքլէր մի քի՝ Տէլի օլ֊

24 տուն։ Ամմա էյէր հէփիսի փէյղամպէրլիք էտերլէր տէ՝ ի֊չէրի պիր իմանըզ եախօտ ճա֊հիլ կէլիրսէ, հէփիսինտէն իւ֊զամ օլուն։ Ո՛վ֊էվ֊թաթտա

25 հիւքմ օլուն։ Օնուն գալ֊պինին կիղլի չէյլէրի պէչան օ֊լուն։ Վէ պուն՝ճիլէյին՝ Էմ֊լահըն հագիգաթ արան՝ըզտա օլ֊տուղուն։ Իգրար էտերէք՝ եիւ֊զիւ գօյուն տիւշիւպ Ըլլահա սէճտէ գըլաճագ տըր։

26 Ամոի նէ՞ տիր՝ եա՞ գարըն֊տաշլար, ճէմ՝ օլտուղունուզ զէ֊ման՝ հէր պիրինիզին մէզմուրու վար՝ Ֆա՛լիմի վար՝ եոպ լիսանը վար՝ իյհամը վար՝ թէրճիւմէսի վար։ Ո՛՝՝՝

վի Թուխթարսանըզ , տմէյէր քի նաֆիլէյէ ինանմըզ օլասընըզ ։
3 Ի՞Օիրա սիզէ էվվէլա՝ պէնիմ տախի գապուլ էյծտիյիմի հմէսլիմ էյլէտիմ քի՝ Քրիստոս կիւնահ ալարըմըզ իչիւն Խրիթապլարա կէօրէ վէֆաթ էյլէտի ։
4 Էմ քի կէօմիւլտիւ , վէ Քրիթապլարա կէօրէ իւչիւնճիւ կիւն
5 տէ ախրիլտի ։ Բ՞Էմ քի կնփասա՝ Թանտէն օն իքի շայէրլէրէ կէօ
6 րիւնտիւ ։ Սօնկրա Հէման պիր ամառէ պէշ եիւզէն զիյատէ գարընտաշլարա կէօրիւնտիւ , քի օնլարըն չօղու շմտիկէ գատար գալըրլար , ամմա պա՛զըլարը տա
7 խի ուչ[illegible] ։ Ընտէն Յա
կոբոսա՝[illegible]հէփ Իէսուէ
8 լէրէ կ[illegible]իւ ։ Վէ Հէփի
սինտէն ասնկրա պիր տիւշիւք օ
լանա կիպի՝ պանա տախի կէօ
9 րիւնտիւ ։ Ի՞Օիրա պէն Իէսուէ լէրին էն էտնասը իմ , վէ Իէ
սուէ Թէմմիյէ օլունմատա լայըզ տէյիւ իմ ։ Դզկրա Ըլլահըն քի
10 լնասընը գօվալատըմ ։ Ընմա հէր նէ իսէմ , Ըլլահըն ի՛նայէ Թի իլէ իմ ։ Վէ օնուն պանա օ
լան ի՛նայէթի՝ պօղունա օլմատը , հիլա օնլարըն հէփիսինտէն զի
յատէ չսլըշտըմ ։ Դլաքին Ըլը
շան պէն տէյիւ իսիմ , իլլա պէ
նիմէ օլան Ըլլահըն ի՛նայէթի
11 տիը ։ Իմտի կէրէք պէն կէրէք օնլար՝ պէօյլէ վա՛զ էտէրիզ , վէ պէօյլէ ինանըրընըզ ։
12 Վէ էյէր Քրիստոս էօլիւլէը
տէն տիրիլտի տէյիւ վա՛զ օլու
նուր իսէ , արամընզատ պա՛զը քիմսէյէր նի՞ճէ էօլիւլէը գը
13 յամէթի հօգ տուր տէրլէր ։ Վէ էյէր էօլիւլէը գը յամէթի եօղու
սա , Ս Քրիստոս տախի տիրիլտի
14 միշ տիր ։ Վէ էյէր Քրիստոս տիրիլտիյէ իսէ , օլմուշ օլտու քի՝ վա՛զտըզ պօշ Հէմ սիզին իմանընըզ տախի պօշ տուր ։
15 Էմ պիշ Ըլլահըն եալան շա
հիտլէրի տախի պուլունմուշ օլու
րուզ ։ Դզկրա Ըլլահըն հագգը նա չէհատէթ էթտիքը քի՝ Քրիս
տոս տիրիլտի , օնու քի՝ էօլիւլէը տիրիլտիզլէր իսէ՝ տի
16 րիլտիյէ տիր ։ Օիրա էյէր էօլիւլէը տիրիլտիզլէրսէ , Քրիս
17 տոս տախի տիրիլտիյէ տիր ։ Վէ էյէր Քրիստոս տիրիլտիյէ իսէ , սիզին իմանընըզ պաթըլ տըր ։ տահա կիւնահլարընըզտա սընըզ
18 Էմ օլմուշ օլտու քի՝ Քրիս
տոստա ույուտանլար տախի հէ
19 լաք օլտուլար ։ Դյէր Քրիս
տոստա եալընըզ պու Է՛օմիւր ի
չիւն իւմիտ էթմիյ իսէք , ատէմ
լէրին էէփիսինտէն սէֆիլ իզ ։
20 Ն՞Ըմմա հալա Քրիստոս էօլիւ
լէրտէն տիրիլիյ՝ Նուհումուշլարըն
21 իլք մէյվէսի օլտու ։ Ո՞Օիրա
իչինքի էօլիւմ ատէմ վասիթա
սը իլէ օլտու , Նէօլիւլէրին գը
յամէթի տախի ատէմ վասիթա
22 սը իլէ օլաճագ ։ Օիրա Նիճէ քի Ըդամընա հէփիսի էօլիւրլէր իսէ , պէօյլէճէ Քրիստոստա տա
խի հէփիսի տիրի օլաճագլար ։
23 Դլաքին հէր քէս քէնտի սըրա
սընտա տիրիլէճէքլէր՝ իլք մէյ
վէ Քրիստոս՝ անտէն Քրիստո
սունքիլէր օնուն կէլիշինտէ ։
24 Ն՞Ընտէն՝ փատիշահլըղը Ըլլահ վէ փէտէրէ Թէսլիմ էթտիքտէն վէ հէր սալԹանաթը հէմ հէր հիւքիւմէթի վէ հէր գուվվէթի պաթթալ էթտիքտէն սօնկրա՝
25 սօն օլաճագ ։ Օիրա Թա հէփ սիւլէյնլէրինի այագլարը ալ
Թընա գօյանատէ՝ փատիշահլըգ
26 սիւրսէ կէրէք տիր ։ Պաթթալ օլաճագ սօն սիւլէյնն՝ էօլիւմ
27 տիւր ։ Օիրա Քիւչագ փէք էէ՝ Է՛էր չէյէ օնուն այագլարը ալԹընա թապի՝ էյլէտի ։ Վէ Է՛էր չէյ Թապի՝ օլմուշ տուր առէթյինուէ , պէրլէ տիր քի՝ հէր չէյի օնա Թապի՝ էտինատէն մա՝
28 տա տըր ։ Վէ Թհէր չէյ օնա Թապի՝ օլտուգտա , Թօլ գէմանի Օղուլ քէնտիսէթ տախի՝ օնա հէր չէյի Թապի՝ էտինէ Թապի՝ օլաճագ , Թա քի Ըլլահ հէր
29 չէյտէ հէր չէյ օլա ։ Նօհաա էօլիւլէրը իչինն վաֆիթիզ օլան
լար նէ՞ էտէճէքլէր ։ Էյէր ատա
լա էօլիւլէը տիրիլտիզ իսէ , ոնի՞չինն տախի էօլիւլէը իչինն
30 վաֆիթիզ օլուրլար ։ Պիզ տա
խի նի՞չինն հէր ատա՛Թ Թէհ
31 լէքէտա պուլանընօրտազ ։ Սիզին

Digitized by Google

Թ · Ի՛ · 59 · ՓԵ ։

— ա Թես.Բ. 19 ։
ե Հռով. Բ. 36 ։ Պ · դ. 9 ։ բ Կոր · գ. 10, 11 ։ ժա · 23 ։
զ բ Կոր · ա. 8 ։
ը Ես · իբ. 13։ ծղ. 12, ժողՔ · 24 ։ Ղու. ժբ. 19 ։
է Պ · է · 6։
ա Հռով.ժգ. 11։ Եփես. է · 14 ։
ը ա Թես.գ. 5 ։
ի Պ · ղ · 5 ։
ր Եզեկ.լԵ. 3 ։
ւ ԳՕՀ · ժբ. 24 ։

Հագցընըզտա Քրիստոս Յիսուս Թապալմըղտա մալիք օլտուղում՝ 32 կիւն էօլիւյօրում ։ Նյէր պէն Նփեսոստա ատէմ ա՝ռէթինճէ ճանալարըար իլէ ճէնքլէշտիմ իսկ, պանա նէ՞ ֆայիտէ վար · էյէր էօլիւլէր տիրիլմէզ իսկ, ՝ճէյէլիմ վէ իչէլիմ, զերա եարըն էօ· 33 լիւրիւզ ։ Ըլտանմանո, ֆքէօթիւ իւլքէթլէրը՝ էյի մէղբէպի պօղար· 34 լար ։ Պատագաթլէ ուչանըն, վէ կիւնահ էթմէն · Բզերա պա՛զը քիմնէլէրտէ՝ Ըլլահըն պիւկիսի ճօգ տուր · Էսիզի ուԹանտըրմագ իչիւն սէօյլէրիմ ։

35 Ըմմա պիրի տէյճէնէք քի՝ Դնօլիւլէր նի՞ճէ տիրիլէրլէր, 36 վէ նէ՞ Թէն իւէ կէլէրլէր ։ Նյ՛ա՛գըլըզ՝ Էսէնին էքտիյին չէյ՝ 37 էօլմէյինճէ տիրիլմէզ · Վէ էք· տիյին չէյի՝ օլաճագ Թէնի էք· մէզսին, իւլա չըփլագ տանէյի, մէսէլա պուղտայըն ետ պիր զայրի 38 չէյին ։ Ըմմա Ըլլահ օնա իս· Թէտիյի կիպի Թէն՝ վէ հէր պիր Թօխտումա քէնտինէ մահսուս Թէն 39 վէրիր ։ Նէր պիր Թէն՝ հէմանի օ Թէն տէյիլ տիր · իւլա ատէմ՝ լէրին Թէնի պաչտա՝ վէ տավար· լարըն Թէնի պաչտա՝ վէ պալըգ· լարըն Ընէնչ պաչտա՝ վէ գուշ· 40 լարըն Ընէնչ պաչտա տըր ։ Նէմ՝ սէմավի Թէնլէր՝ հէմ եէրտէքի Թէնլէր վար · լաքին սէմավիլէ· րին չէրէֆի պաչտա՝ վէ եէրտէ· 41 քիլէրին պաչտա տըր ։ Կիւնէ· լին չէրէֆի պաչտա՝ վէ պըրն չէրէֆի պաչտա՝ վէ երլտրզլարըն չէրէֆի պաչտա տըր · զերա երլ· տըղ երլտրզտան չէրէֆտէ ֆարգ· 42 լը տըր ։ Նյօլիւլէրին գըյամէ· Թի տախի պէօյլէ տիր · Ընէն չևա· րիւքլիւքտէ էքիլիր, չիւրիւք· 43 սիւզլիւքտէ տիրիլիր ։ Ամ է· րէֆիզլիքտէ էքիլիր, չէրէֆտէ տիրիլիր · զա՛յիֆլիքտէ էքիլիր, 44 գուվվէթտէ տիրիլիր · Ահիմա· նի Թէն էքիլիր, րուհանի Թէն տիրիլիր · Ճիսմանի Թէն վար, 45 րուհանի Թէն տախի վար ։ Նէմ պէօյլէ եազըլմըղ տըր քի՝ Իւք ատէմ Ըդամ՝ էհայաճա մալիք զաթ օլաու · Խօն Ըդամ՝ Խհա·

46 յաթ վէրէն րուհ օլտու ։ Նա· քին րուհանի իւք տէյիլ՝ իւլա ճիսմանի տիր, րուհանի անտէն 47 սօնկրա տըր ։ Էյլէք ատէմ՝ եէր· տէն Աթօփրագտան իտի · իքինճի ատէմ՝ Էկէօքտէն Թապպ տըր ։ 48 Աթօփրագտան օլան նիճէ իսկ, Թօփրագտան օլանլար տախի էջ· լէ տիր · վէ Էկէօքտէն օլան նիճէ իսկ, կէօքտէն օլանլար 49 տախի էօյլէ տիր ։ Վէ Աթօփ· րագտան օլանըն Թասվիրինի նի· ճէ կիյմէք իսկ, հկէօքտէն օ· լանըն Թասվիրինի տախի կիյէ· 50 ճէյիզ ։ Վէ պունու տէրիմ եա՞ գարընտաշլար քի՝ Նթէն վէ գան Ըլլահըն փատիշահլըղընա վարիս օլմադա գատիր տէյիլլէր · նէ չիւրիւքլիւք տախի՝ չիւրիւք· սիւզլիւյէ վարիս օլուր ։ 51 Նյնէթ սիզէ պիր սըղր սէօյլէ· րիմ · Ընկէրչի հէփիմիզ ույուման· յաճաղըզ · Ըմմա հէփիմիզ Թէպ· 52 տիլ օլաճաղըզ, պիր անտէ՝ կէօզ գըրփըմընտա՝ սօն պօրուտա · Ըչիւն պօրու չալընաճագ, վէ էօ· լիւլէր չիւրիւմէզ Ընէն իւլէ գըյամ էտէճէքլէր, հէմ պիզ Թէպտիլ 53 օլաճաղըզ ։ Օ՛իրա պու չիւրիւր Ընէն չիւրիւքսիւզլիւք կիյմէյ՝ վէ պու էօլիւմլիւ՝ էօլիւմմիւզ· 54 լիւք կիյմէյէ լազըմ տըր ։ Վէ պու չիւրիւր Ընէն չիւրիւքսիւզլիւք կիյտիքտէն սօնկրա, հէմ պու էօ· լիւմլիւ՝ էօլիւմմիւզլիւք կիյտիքտէն սօնկրա, օլ զէման՝ Նյօլիւմ եէ· նիլիպ եուտուլտու տէյիւ եազը· լը օլան սէօզ վագի՛ օլաճագ ։ 55 Ույա՞ էօլիւմ՝ սէնին տիքէնին հա՞նի · եա՞ մէզար՝ սէնին զա· 56 լէպէն հա՞նի ։ Ըմմա էօլիւ· միւն տիքէնի կիւնահ տըր, վէ Նկիւնահըն գուվվէթի չէրիա՛Թ 57 տըր ։ Նաքին Պապպըմըզ Յի· սուս Քրիստոսուն վասիթասը իլէ պիզէ Նղալէպէյի վէրէն Ըլլա· 58 հա չիւքր օլսուն ։ Նյմանի եա՞ սէվկիւլիւ գարընտաշլարըմ՝ մէօ· քէմ օլուն, Թէփրէնմէզ օլուն, տայիմա Պապպըն ա՛մէլինտէ սրԹմագտա օլուն, վէ ՞պիլլին քի՝ Պապպտա զաՀմէԹինիզ նա· ֆիլէյէ տէյիլ տիր ։

Թ · Ի՛ · 60 · ՓԵ ։

ե ԳՕՀ · գ · 31 ։
Լ Ծն. բ. 7։ գ · 19 ։
Ը ԳՕՀ · գ · 13 · 31 ։
թ Փիլ · գ · 20, 21 ։
ի Ծն. ե. 3։
հ Հռով. Բ. 29։ բ Կոր· գ · 18 ։ գ· 11 · Փիլ· գ · 21 ։ ա ԳՕՀ. գ· 2։
յ Պատ.ժգ. 17 ։ ԳՕՀ. գ · 3 · 5 ։
ղ ա Թես.գ. 14, 15, 16։
ճ Փիլ· գ · 21 ։
ո Ջաք · Թ. 14 ։ Պատ. իդ · 31 ։ ԳՕՀ. ե.25։ ա Թես. գ. 15 ։
շ բ Կոր · ե. 4 ։
ն Ես. իե. 8։ Երր. բ.14, 15 ։ ԳայատՔ · 14 ։
ո Ովս · ժգ. 14 ։
ա Հռով. դ. 15, ե · 13, է · 5 · 13։
Ը ա ԳՕՀ. ե. 4, 5 ։
պ Հռով.է. 25 ։
Ջ բ Պետ.գ. 14 ։
ռ Պ · գ · 8։

Digitized by Google

թ . Ի՛ . 60 · ԿԵՏ ։

ՊԸՊ ՀՈՎ

1 ՐԷսուլոն կորնթասլուլարա՝ Երուսաղէմ
ոե օլան գարընտաշլարա եարտըմ էթմէ-
յէ նասիհաթ էթմէսի ։ 13 Վէ պէր միգ-
տար տօսթանէ նասիհաթլարտան ասնկ-
րա՝ 16 պա՛զլարընա մախսուս սէլամլէր
իլէ մէքթուպտանա խիթամ վէրմէսի ։

ա Գոր. ժա. 29։ խդ. 17։ Հռ.ովմ. ժե. 26։ բ Կոր. ը. 4։ Թ. 1. 12։ Գաղ. բ . 10 ։

1 Վ Է մունգատտէսլէր իչլուն օլան ա-
փէ տէվկիրմէսի խուսուսունտա՝ Գալաթիանըն քիլիսալէրինէ
թանըզըմ էթտիյիմ կիպի՝ սիզ
2 տախի էօյլէ էյլէյնիս ։ Բ Ա՛էր
հաֆիթանըն իլգ կիւնիւնտէ սի-
զինն հէր պիրինիզ էլինտէն
կէլտիյինի ճէմ՝ էտիպ՝ եանընը-
տա ալը գօսուն ։ Թա քի պէնիմ
կէլտիյիմտէ , տէվկիրմէլէր օլ
3 ղէման օլմասընն ։ Վէ կէլտիյիմ
ղէման՝ Է քիմլէրի քի միւնասիպ
կէօրիւրսէնիզ , օնլարը մէքթուպ-
լէր իլէ իհսանընըզը Երուսաղէ-
մէ կէօթիւրմէյէ կէօնտէրէճէ-
4 յիմ ։ Վէ Է էյէր պանա տախի
կիթմէք միւնասիպ իսէ , պէնիմ
5 իլէ վարաճագլար ։ Վէ սիզէ՝ Մ ակեդոնիատան կէլտիքտէն սօնկ-
րա կէլէճէյիմ , Է չիւնքի Մա-
6 կեդոնիատան կէլէճէյիմ ։ Վէ
գասլիլ տիր քի եանընըզտա գա-
լայըմ՝ պէլքի տէ՝ գըշլարըմ ,
թա քի վարտըղըմ եէրէ Ղպէնի
7 սիզ կէօնտէրէսինիզ ։ Օ իրա
չիւմի սիզի եօլ իւսթիւ կէօրմէք
իսթէմէմ , ամմա ումարըմ քի՝
Է յէր Թապ իզին վէրիրսէ՝
եանընըզտա պիր զէման գալա-
8 յըմ ։ Լաքին պէնտէկոստէյէ-
տէք՝ Է փեսոստա գալաճաղըմ ։
9 Է Օ իրա պանա պիր պէօյիւք վէ
իշլէք գափու աչըլըը , վէ Ղգար-
ըը առուրանլար չօգ տուր ։
10 Վէ Է էյէր Տիմոթէոս կէլը-
սէ , պագընն քի՝ եանընըզտա գօր-
գուսուզլուղ իլէ օլա , զիրա պէ-
նիմ կիպի Է օ տախի Թապալըն
11 ա՛մէլինի իշլէյօր ։ Իմոի Է օ-
նու. քիմսէ Թահգիր էթմէսինն ։
իլլա օնու՝ պանա կէլմէյէ Եսէ-
լամէթ իլէ կէօնտէրին , զիրա
օնու գարընտաշլար իլէ պէրա-
12 պէր պէքլէյօրում ։ Ա Պողոս
գարընտաշընն խուսուսունտա խէ՝
օնա չօգ եալվարտըմ քի՝ գարընը-
տաշլար իլէ պէրապէր սիզէ կէ-
լէ , լաքին չիմտի կէլմէյէ աս-
լա միւրատը Եօղ իտի ։ ամմա
Փուրսաթ պուլտուգտա , կէլէ-
ճէք տիր ։
13 Հ իյանըգ օլուն ։ հիմանտա գա-
վէ տուրուն ։ ճէսուր օլուն ։
14 Ադուվվէթլէնին ։ Ղ Իզնի հէր
չէյինիզ մուհապպէթ իլէ օլսուն ։
15 Վէ եա՛ գարընտաշլար՝ սիզէ
եալվարըրըմ (Պօտեփաննէսին է-
վինի պիլիրսինիզ քի՝ Ա քայիա-
նըն իլգ մէյվէսի տիր , վէ Ա քէն-
տիլէրինի մուգատտէսլէրին խըզ-
16 մէթինէ թա՛յին էթտիլէր ,) քի
սիզ տախի Է օյլէլէրէ՝ վէ հէր
պէրապէր իշլէյէնէ վէ Ղահմէթ
17 չէքէնէ չմի՛սթիւ օլասընըղ ։ Վէ
Պօտեփաննէսին հէմ փորտունատո-
սուն վէ Ա քայիկոսուն կէլմէյէ-
րինէ շազ օլտուր՝ Ղզիրա սիզինն
էքսիքլիյինիզի օնլար տօղտուր-
18 տուլար ։ Ղ Իւնքի պէնիմ րու-
հումու՝ հէմ սիզինքինի բահաթ-
լանտըրտըլար ։ Ղիմոի պէօյլէլէ-
րի թանըյըն ։
19 Ա սիանըն քիլիսալէրի սիզէ սէ-
լամ էտէրլէր ։ Ա կիւլաս հէմ
Պրիսկիլլա՝ Է վվէլէրինտէ օլան քի-
լիսա իլէ՝ սիզէ Ա պպոտա չօգ
20 սէլամ էտէրլէր ։ Ա՛էփ գարըն-
տաշլար սիզէ սէլամ էտէրլէր ։
Ղպիրի պիրինիզէ մուգատտէս Է օ-
փիւշ իլէ սէլամ էտին ։
21 Ղ Պու սէլամ՝ պէն Պօղոսուն
22 էլի իլէ Եազըյը ։ Վ յէր պիր
քիմսէ Թապ Յիսուս Ղրիստո-
սու սէվմէզսէ , Ղնանաթէմա , ե՛մա-
23 րան աթա օլսուն ։ Ղ Թապ Յի-
սուս Ղրիստոսուն ի՛նայէթի սի-
24 զինն իլէ պէրապէր օլսուն ։ Ղ՝ու-
հապպէթիմ Ղրիստոս Յիսուստա
հէփինիզ իլէ օլսուն ։ ամին ։

Կորնթոսլուլարա պէրինճի ՚էփիսթոլէսի Պեթճանէ վէ Թիմոթէոս իլէ իլէ եա-
զըլըը ։

թ . Ի՛ . 60 · ԿԵՏ ։

ե Գ . ա . 12։ գ . 5 ։

1 Մատ. իգ. 42։ խե. 13։ ա Թես. ե. 6։ ա Պետ. ե . 8 ։
2 Գ . ժե . 1։ Փիլ . ա . 27։ գ.1։ ա Թես. գ. 8։ բ Թես . բ. 14 ։
3 Եփես . ղ . 10 ։ Կող . ա . 11 ։
4 Գ . ժգ. 1։ ա Պետ. գ. 8 ։
5 Գ . ա .16։ զ Հռ.ովմ.ժգ. 5 ։
6 բ Կոր . ը . 4 ։ Թ . 1 ։ Եբր . գ.10։
7 Եբր.գ.10։ Եբր . ժգ. 17 ։
8 ա Կոր ժա. 9։ Փիլ . բ. 30։ Փիլէմ. 13 ։
9 Կող . դ.8։ Փիլ . բ . 29։ ա Թես. ե . 12 ։
10 Հռ.ովմ.ժգ. 5.15։ Փիլէմ. 2 ։
11 Հռ.ովմ.ժգ. 16 ։
12 Գող . գ . 18։ բ Թես. գ . 17 ։
13 Եփես. ղ. 24 ։
14 Գաղ . ա . 8, 9 ։
15 Ծա.գ. 14, 15 ։
16 Հռ.ովմ.ժգ. 20 ։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ
ԲԱՍՍՈՒԼՈՒՆ ԿՈՐՆԹՈՍԼՈՒԼԸՐԸ
ԻՐՔԻՆԱՒ ՄԻՋՔԹՈՒՊՈՒ

ՊԱՊՈՒԱՍ

3 Պօղոս Բէսուլուն Կորնթոսլուլարա՝ քէնտիներին հէվ չէքտիյի սըգընէթըլարտան վէ միհնէթլէրինտէն խէլաս պուլմասընը էօրնէք կէօթէրէրէք, օնլարա՝ սըգընթը վէ միհնէթլէրէ տայանմադա զայրէթ վէրմէք. 8 վէ օնլարա ա՛լէյ խուտուս Ալհատա չէքտիյինի զիքր էթմէք։ 12 Վէ ինճիլին սապիթ կէբէչքլիյինի վա՛զ էյլէտիյի խիւլիւսանէ թարզը իչուն՝ քէնտինին հէմ օնլարըն զամիրինին չէհատէթինէ պըագմադը. 15 վէ օնլարա վարմադըղընա է՛օզրիւ՝ տէյիլ օնլար իչուն վազիֆէ տինմէտիյի՝ իլլա օնլարը էօրկէմէի օլտուղունու կէօսթէրմէք։

1 Ա՛ԼԼԱՀԸՆ իրատէթի իլէ Յիսուս Քրիստոսուն Առէուլու Պօղոս՝ վէ Տիմոթէոս գարընտաշ՝ Ա՛լլահըն Կորնթոստա օլան քիլիսասընա վէ պիւթիւն Ախայիատա օլան ճիւմլէ մուգատ-
2 տէսլէրէ. փէտէրիմիզ Ա՛լլահ թարաֆընտան վէ Տապպ Յիսուս Քրիստոստան սիզէ է՛նայիյէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
3 Ա՛ՐՀԱՄԷԹԼԷՐԻՆ փէտէրի վէ ճիւմլէ Թէսէլլէնին Ա՛լլահը՝ Տապպ-պըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն փէտէրի Ա՛լլահ Տամիրէպարիք
4 օլսուն. Օվ քի պիզէ հէր սըգընթըմըզտա Թէսէլլէ վէրիր, Թա քի քէնտիմիզ Ա՛լլահտան միմէսէլլէ օլտուղումուզ Թէսէլլէ իլէ՝ հէր սըգընթըրտա օլանլարա Թէսէլլէ վէրմէյէ գա-
5 տիր օլալըմ։ Է՛Օյիրա Քրիստոսուն էյէմլէրի պիզտէ չօղալտըղընա կէօրէ՝ Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Թէսէլլէնիիզ տախի
6 պէօյլէ չօղալըր։ Իմտի էյէր սըգլէթի չէքէրսէք, պիզիմ տախի չէքտիյիմիզ հէմտան օվ էյէմլէրին սապրը իլէ իճրա օլունան ղէհէսէլլինիիզ վէ խէլասընըզ իչուն տիւր. վէ էյէր
7 հիւն տիւր. Վէ սիզին իչիւն իւմիտիմիզ սահիհ տիր, Թչիւն պիլիրիզ քի՝ էյէմլէրէ իչխադ օլտուղունուզ կիպի՝ պէօյլէճէ Թէսէլլիյէ տախի օլտուրսունուզ։
8 Օվիրա ե՞ գարընտաշլար՝ Ըպիզէ Ա՛սիատա վագի՝ օլան սըգընթըմըզըն խուտուսունտա՝ իճթէհիզ քի նամա՛լում օլասընըզ, քի Թագաթըմըզտան զիյատէ ղայէթ չօգ աղըրըզ
9 էէքտիք, չէօյլէ քի՝ եաշամագտան պիլէ գաթը՝ իւմիտ օլտուգ։ Ա՛ԼԱՔԻՆ պիզիմ քէնտիմիզտէ՝ էօ-
10 լիւմիւն սէճիլի վար իտի, Ռնա քի քէնտիմիզէ տէյիլ՝ իլլա էօլիւլէրի տիրիլտէն Ա՛լլահ կիւ-
10 վէնէլիմ. Է՛Օլ քի պիզի օլ գատար պէօյիւք էօլիւմտէն խէլաս էթտի, հէմ խէլաս էտէր. վէ օնա իւմիտ էտէրիզ քի՝ տահա
11 խէլաս էտէճէք տիր. Սիզ տախի էպիզիմ իչիւն տուա՛տա եար-տըմ էթտինիզ, Թա քի պիզէ օլան իհսան Ա՛ստղ քիմնէլէրէ օլմաղըլա՝ չօգ քիմնէլէր պիզիմ իչիւն շիւքր էտէլէր։
12 Օվիրա պիզիմ Ի՛ֆթիխարըմըզ պուտուր, զամիրիմիզին չէհատէթի քի՝ տիւնեատա վէ պախսուսա սիզին եանընըզտա սատէ տիլ վէ Ի՛Ա՛լլահըն խիւլիւսի փաք իլէ՝ Ռթէն Ի՛լմի իլէ տէյիլ՝ իլլա Ա՛լլահըն լուԹֆու իլէ
13 կէչինտիք։ Օվիրա սիզէ օգուտուղունուզ եախօտ անկլատըղընըզտան մա՛տա չէյլէր եազմայօրուզ. վէ ումմըրմ քի՝ հէման ա՛գրպէթէտէք Թանըյա-
14 ճագընըզ, Ռնէճ քի պիզի պիր միգտար տախի Թանըտընըզ քի՝

ա ա Կոր. ա. 1։ Եփես. ա. 1։ Կող. ա. 1։ ա Տիմ. ա. 1։ բ Տիմ. ա. 1։
բ Փիլ. ա. 1։ Կող. ա. 2։
գ Հռով. ա. 7։ ա Կոր. ա. 3։ Գաղ. ա. 3։ Փիլ. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. ա. 2։ Փիլմ. 3։
դ Եփես. ա. 3։ ա Պետ. ա. 3։
ե Գոր. Թ. 4։ Գ. Գ. 10։ Կող. ա. 24։
զ Ղ. գ. 15։

է Հռով. ը. 17։ բ Տիմ. ը. 12։
ը Գոր. ժԹ. 23։ ա Կոր. ժե. 32։ ժզ. 9։
Բ Եբեմ. ժե. 5. 7։
ի ը Պետ. բ. 9։
ժ Հռով. ժե. 30։ Փիլ. ա. 19։ Փիլմ. 22։
լ Գ. դ. 15։
խ Գ ը. 17. գ. 2։
ծ ա Կոր. ը. 4. 13։

Digitized by Google

Թ · Ի՛ · 60 · ԴԷ ։

Ի Պ · Ե · 12։ Հ Փիլ · Բ · 16 ։ Գ · 1 ։ աԹես · Բ · 19, 20 ։ Յ ա Կոր · Դ · 19 ։ Ղ Հռով · ա · 11 ։

Ճ ա Կոր · ԺԶ · 5, 6 ։

Ւ Պ · Ժ · 2։

Ի Մար · ա · 1։ Ղ ա · ա · 35 ։ Գոր · Թ · 20 ։ Ն Եբր · Ժգ · 8 ։ Ղ Հռով · ԺԵ · 8, 9 ։ ա ա Ցօհ · Բ · 20 · 27 ։ Ղ Եփես · ա · 13։ Դ · 30։ Բ Տիմ · Բ · 19 ։ Ցայտ · Բ · 17 ։ Պ Պ · Ե · 5։ Եփես · ա · 14 ։ Ղ Հռով · ա · 9 ։ Պ · Ժա · 31 ։ Գաղ · ա · 20 ։ Փիլ · ա · 8 ։ ա ա Կոր · Դ · 21 ։ Պ · Բ · 3։ Ժբ · 20։ Ժգ · 2, 10։ ա ա Կոր · Գ · 5։ ա Պետ · Ե · 3 ։ Վ Հռով · Ժա · 20։ ա Կոր · Ժե · 1 ։

Թագավ Յիսուսն կիւնիւնտէ Նպիզ սիզնն իՔիթիխարընզզ օ-լուրուզ , հնիձէ քի սիզ տա-խի պիզիմ ԷՔՊԷՒՒՈՒրմընզ օլուր-սունուզ ։

15 Վ Է պու ի՛թիմատ իլէ Նսի-զէ էվվէլա կէլմէ՛ք խաթէրիտիմ , Ղթա քի իքինճի քէրէմէ նա-16 յիւ օլասընզզ ։ Վ Է սիզտէն Մ՛ակեդոնիայա կէչէյիմ , վէ Մ՛ակեդոնիատան ենինէ սիզէ կէ-լէյիմ , վէ սիզտէն Ընհուտիս-17 թանա կէօնտերիլէյիմ՛ ։ Ի՛մոի պունու տիւշինմէմտե՛ ա՛ճապա խաՔիՔիլի՞ք մի էթտիմ , եօխսա տիւշինտիյիմ չէյլէրի Մ՛թէ՞ն-ճէ մի տիւշինիւրիւմ , Ի՛թա քի պէնտե պէլի՛ պէլի , վէ եօգ՝ եօգ 18 օլսուն ։ Ա՛մմա Ա՛լլահ էմին տիր քի՛ պիզիմ սիզէ օլան քէլա-մընզզ՝ պէլի վէ եօգ օլմատը ։ 19 Օ՛նրա պիզտէն՝ Ե՛ն պէնտէն վէ Սիղուանոստան վէ Տիմո-Թէոստան առանըզտա վա՛զ օլու-նան յ՛Ի՛սուս Ք՛րիս-տոս՝ պէլի հէմ եօգ օլմատը ։ 20 Ն՛իլլա օնտա պէլի օլտու ։ Է Օ՛ի-րա Ա՛լլահընն նէ գատար վա՛տ-լէրի վարընա , Ա՛լլահընն ճէ-լալն իչինն վասիՔամընզ իլէ օն-տա պէլի վէ օնտա սմին տիր ։ 21 Վ Է պիզի սիզնն իլէ պէրապէր Ք՛րիստոստա սապիթ էտէն վէ Ա՛պիզի մեհ էտէն՝ Ա՛լլահ տըր ։ 22 Ե՛վ Է օ պիզի միւհրլէտի , վէ գալպլէրիմիզէ Յ՛ուհուն փէհինի 23 վէրտի ։ Է Պէն իսէ ճանընմա Ա՛լ-լահը շահիտ Ք՛թուԹարըմ քի՛ Ա՛շնմէյէտէք ԿորնԹոսա սիզի էսիրկէտիյիմտէն կէլմէտիմ ։ 24 Ա՛Տէյիլ քի պիզ սիզնն իմանը-նըզա հիւքմտարլըզ էտէրիզ , իլլա սիզնն սէվինճինիզէ հար-տրմճըլար իզ ։ Էզերա սիզ իման իլէ տուրուբսունուզ ։

Պ Ը Պ Բ

1 Ր Է սուլուն՝ օնլարա վարմատըզընըն սէպե-պինի կէօսԹէրտիքտէն սօնկրա , 6 օնլար-տան Թալալ էՔմէկի քի՛ օլ քիլիսատէն քէատիքէլերի քիմսէյէ ա՛ֆվ էտիպ՝ օնա Թէսէլլի վէրէյէր , 10 Նիճէ քէնտիսի տա-խի՛ օնուն սահիհ Թէվֆիսի իչինն օնա ա՛ֆվ էյլէտի ։ 12 Հէմ տէ Նիչինն Տրո-վադատան Մ՛ակեդոնիայա կիՔտիյինի՛ 14 վէ Ա՛լլահընն հէր եէբտէ օնուն վա՛-զընա իհսան էյլէտիյի պէրէքէԹի պէ-յան էՔմէկի ։

Թ · Ի՛ · 60 · ԴԷ ։

1 Վ Է քէնտիմէ պուննու միւնա-սիպ կէօրտիւմ քի՛ ա՛սիզէ եինէ 2 գասավէմ իլէ կէլմէ՛յիմ ։ Օ՛ի-րա էյէր սիզի պէն գասավէմ-լէնտիրիսէմ , եա պէնի սէվին-տիրէճճէք քի՞մ տիր , պէնտէն գասավէմլէնէն քիմնէ տէյի՞Ը 3 մի ։ Վ Է սիզէ հէմման պունու եազտըմ քի՛ կէլտիյիմ զէման պանա շազ օլմազա կէրէք օլան քիմսէյէրտէն Ք գասավէմիմ օլ-մայա ։ վէ Է՛կէփինիզտէն էօ-Թիւրիւ կիւվէնիրիմ քի՛ պէ-նիմ շազլըզըմ սիզնն Է՛կէփինիզնն 4 տիր ։ Օ՛իրա չօգ սըզլէՔտէն վէ գալպ սըզընՔըրընտան՝ սիզէ չօգ կէօզ եաշլարը իլէ եազտըմ , տէյիլ քի գասավէմլէնէսինիզ , իլլա քի պէնիմ սիզէ զ՛յատէ-սի իլէ օլան մուհապէլէթիմի անկլայասընըզ ։

5 Վ Է Է՛յէր պիր քիմնէ գասա-վէմլէնտիրտի իսէ , Ղպէնի գա-սավէմլէնտիրմէտի՛ իլլա՛ քի ա-ղըր կէլմէսին , պիր Թարաֆ-տան Է՛կէփինիզի գասավէմլէնէյիմ ։ 6 Պէօյլէ քիմնէյէ՛ Է՛չօգ քիմնէ-լէրտէն օլան պու Թէքաիր հէ-7 լէ՛Ը ։ Ը՛Է՛էօյլէ քի պէր ա՛քա՛ սիզ տահա զ՛յատէ պաղըշլայըպ Թէսէլլի վէրմէ՛ք կէրէք սինիզ , քի պու մխիլլու քիմնէ ղայէթ չօգ գասավէմլէտէն եուտուրլմայա ։ 8 Օ՛նտան էօՀիւրիւ սիզէ եալվա-ըըրըմ քի՛ օնա մուհապէլէթ 9 մուգաբիլէր էտէսինիզ ։ Օ՛իրա հէման պունուն իչինն տախի եազտըմ քի՛ Ի՛հէր շէյտէ միւ-Թի՛ւ մի սինիզ տէյիւ ԹէՃՃրիւ-10 պէնիզի պիլէյիմ ։ Վ Է քիմէ քի պիր շէյ պաղըշլարսանըզ , պէն տախի պաղըշլատըզըմ՝ էյէր պիր շէյ պաղըշլամըշ իսէմ , Ք՛րիս-տոսուն հուզուրունտա սիզնն ի-11 չինն պաղըշլամըշըմ , Ի՛թա քի շէյ-Թանա ալԹի օլմայալըմ ։ Զ՛իրա օնուն դաստլարընը պիլմէզ տէ-յիլիզ ։

12 Վ Է Ք՛րիստոսուն ինճիլի-նի վա՛ղ ենէ+ իչինն Տրովադա-

Թ · Ի՛ · 60 · ԴԷ ։

— ա Պ · ա · 23։ Ժբ · 20, 21։ Ժգ · 10 ։

Բ Պ · Ժբ · 21։ Գ Պ · Ե · 16 · Բ · 22 ։ Գաղ · Ե · 10 ։

Դ Պ · Է · 8, 9 · 12 ։

Է ա Կոր · Ե · 1 ։ Ղ Գաղ · Դ · 12 ։

Է ա Կոր · Ե · 4, 5 ։ ա Տիմ · Ե · 20։ Ը Գաղ · Զ · 1 ։

Ի Պ · Է · 15։ Ժ · 6 ։

Ի Գոր · Ժզ · 8 ։ Ի · 6 ։

Digitized by Google

թ . Ի՛ . 60 . ԹԹ ։

—

է ա Կոր . ժգ . 9 ։
է Պ . է . 5, 6 ։

ի Երգ . ա . 3 ։
ժ ա Կոր . ա . 18 ։
է Պ . դ . 3 ։

հ Պ . ու . բ . 34 ։ ԵՕՀ . Թ . 39 ։ ա Պետ . բ . 7, 8 ։
յ ա Կոր . ժե . 10 ։ Պ . գ . 5 , 6 ։
ղ Պ . գ . 2 ։ ժա . 13 ։ բ Պետ . բ . 3 ։
ճ Պ . ա . 12 ։ դ . 2 ։

յա կէլսիմտէ , էպանա Քապպ իլէ գափու աչըլմըշ օլմաղըլա ,
13 գարընտաշըմ Տիտոսու պուլմա տըղըմտան՝ Նրուհումտու բահա թըմ օլմատը . լաքին օնլար իլէ վէտալաշըպ՝ Մահեդոնիայա չըգ տըմ ։
14 Ամմա պիզէ տայիմա Քրիս տոս իլէ զաֆէը վէրէն՝ վէ հէր եէրտէ պիզիմ վասիթամըզ իլէ օնուն պիլգիսինին Երայիհասընը պէյան էտէն Աստուած չի՛ . քը
15 օլսուն ։ Օխիրա կէրէք Ինճլաս պուլաճագ կէրէք Հնէլաք օլա ճագ քիմսնէլէրին արասընտա՝ Աստուած Քրիստոսուն խօշ բայի
16 հասը իզ . Պա՛զըլարընա էօ լիւմ իչինն էօլիւմ բայիհասը՝ պա՛զըլարընա իսէ հայաթ իչինն հայաթ բայիհասը իզ . վէ Նպու չէյլէրէ քի՞մ գտտիր տիր ։
17 Օխիրա չօգլար կիպի Ղըլա հընը քէլամընը թէզվիր էտէն լէը տէյիլ իզ , իլա Ինճիլիս փաքտէն կիպի՝ իլա Աստուտան կիպի՝ Աստուծը Հուզուրուն ատա Քրիստոստա սէօյլէրիզ ։

ՊԵՊ Գ

1 քեազիպ խօճալար օնու մաղրուրլաընը տէյիս զէմմ էթմէմիլէրի իչինն , Րէսուլ կէօսթէրիյօր քի՝ կորնթոսլուլարըն իմանը վէ օնլարա իհսան օլունան ինանչլէթլէր՝ օնուն մէմնուրիյէթ ու խըզմէթինին նափիզ օլտուղունա պիր իսպաթ ատը ։ 6 Պունունն իւզէրինէ՝ չէրիա՛թ իլէ ինճիլին խըզմէթճիլէրինի բուպար էթմէսի , 11 վէ ինճիլին խըզմէթի՝ չըթնա՛թընգընտէն ա՛լա վէ ճէլիլ օլտուղունու կէօսթէրմէսի ։

– Պ . է . 12 ։ ժ . 8 . 12 ։ ժբ . 11 ։
բ Գօր . ժբ . 27 ։

1 Ընինէ քէնտիմիզի թավսի՞ մի էթմէ՞չ պաշլարըզ . եօխսա պա՛զըլարը կիպի բէթարաֆընըզա թավսիչէ մէքթուպլէրինէ՝ նա խօտ թարաֆընըզտան թավսիչէ
2 լէրի՞ մի միհրթաճ իզ ։ Գալպլէրիմիզտէ եազըլմըշ՝ հէվի ա տէմլէրտէն Թանըլըր վէ օգունուր եմէքթուպումուզ սիզ սի
3 նիզ . Չիւն պէյլի սինիզ քի՝ պիզտէն իճրա օլունմուշ՝ Քրիստոսուն մէքթուպու սընըզ , քի տէյիլ միւրէքքէպ իլէ՝ իլա տիրի Աստուծն Կուհու իլէ , Եռէյիլ Թաշ լէվհալարընա՝ Հիւա գալ

պին էթտէն լէվհալարընա նա
4 զըլը ։ Վէ Քրիստոսուն վա սիթասը իլէ Աստուա պէօյլէ ի՛
5 թիմատըմըզ վար ։ Էնէյիլ քի քէնտիմիզտէն պիր շէյ՝ քէնտիլէ յիմիզտէն կիպի տիւշունմէյէ գա տիր իզ , Հիւա պիզմ գատիր
6 օլմամըզ Աստուտան տըր . Կի օ պիզի Նեէնի ա՛հտըն՝ Էտէ լ եազընըն՝ իլա Կուհուն Էսրզմէթճիլէրի օչմպա գատիր Էյլէտի . Նզիրա եազը Էօլտիւրիւր , Էամմա
7 րուհ հայաթ վէրիր ։ Վէ Էնէյէր Էօլիւմիւն՝ եազըլար իլէ Պաշլատա բէտմ օլունան խըզմէթի ճէլալ իլէ օլտու իսէ՝ հշէօյլէ քի Իսրայէլ օղուլլարը Մովսէսին հիւզիւնէ՝ օնուն եիւզիւնիւն պաթիմալ օլունուր ճէլալի սէպպինտէն պագմալա գատիր տէ
8 յիլէր իսի , Կուհուն խըզմէթի նի՞ճէ տահա զիյատէ ճէլալ
9 իլէ օլմայաճագ տըր ։ Օխիրա Էյէր ա՛զապա հիւքմ օլմանըն խըզմէթի ճէլալ իսէ , Ղատահ չօգ զիյատե սատագաթըն խըզմէթի ճէլալտէ արթաճագ տըր ։
10 Օխիրա ճէլիլ օլան շէյ՝ ճէլալինն ղայէթ ա՛լա օլտուղունտան՝ պու խուսուստա ճէլիլ օլմատը ։
11 Չինքի Էյէր իպթալ օլունա ճագ օլան՝ ճէլալ իլէ իտի իսէ , նէ՞ գատար զիյատե պագի գա
12 լան՝ ճէլալ իլէ օլաճագ ։ Իմտի պէօյլէ իւմիտիմիզ վար իքէն , չօգ ճէսարէթի գուլլանըրըզ ։
13 Վէ տէյիլ Մովսէս կիպի քի՝ քէնտի եիւզիւնէ էօրթիւ գօրու տու , Նթա քի Իսրայէլ օղուլ լարը իպթալ օլաճագ ճէլալին
14 սօնունա պագմայալար ։ Ամմա օնլարընն ա՛գլարը ույուշտու ։ զէրա Թա պու կիւնէտէք Ստ րլ Աթիգին օգունտուղունտա՝ օլ էօրթիւ տուրույօր , գալտրըրլ մամըշ տըր , չիւնքի Քրիստոս
15 տա պաթիմալ օլունուր ։ Իաքին Թա պու կիւնէտէք Մովսէսին օգունտուղու զէման՝ օնլարըն գալպի իւզէրինտէ էօրթիւ ևա
16 թայօր ։ Ամմա օնլար Քապա ապա աէօնտիւյիւ զէման՝ Էօր
17 թիւ գալտրըրլար ։ Վէ Քապպ՝ օլ Քուհ տուր , վէ Քապպըն

թ . Ի՛ . 60 . ԹԹ ։

—

է ԵՕՀ . ժե . 5 ։ Պ . բ . 16 ։

ը ա Կոր . ժե . 10 ։ Փիլ . բ . 13 ։
ի Երեմ . լա . 31 ։ Մատ . իզ . 28 ։ Եբր . ը . 6 . 8 ։
ժ Հռով . բ . 27 . 29 ։ է . 6 ։
ի ա Կոր . դ . 5 ։ ժե . 10 ։ Պ . է . 18 ։ Եփես . գ . 7 ։ Կող . ա . 25 . 29 ։ ա Տիմ . ա . 11 ։ 12 ։ բ Տիմ . ա . 11 ։
լ Հռով . գ . 20 ։ գ . 15 ։ է . 9 , 10 , 11 ։ Գաղ . գ . 10 ։
ի ԵՕՀ . գ . 64 ։ Հռով . բ . 2 ։
ժ Եվ . Լ . գ . 1 . 28 ։ բ Օր . ժ . 1 , ԽԸ ։
ի Հռով . է . 10 ։
հ Եվ . Լ . գ . 29 , 30 . 35 ։
յ Գաղ . գ . 5 ։
ղ Հռով . ա . 17 ։ գ . 21 ։
ճ Պ . է . 4 ։ Եփես . գ . 19 ։
մ Եվ . Լ . գ . 33 . 35 ։
յ Հռով . ժ . 4 ։ Գաղ . գ . 23 ։
ն Եռ . գ . 10 ։ Մատ . ժգ . 11 . 14 ։ ԵՕՀ . ժբ . 40 ։ Գոր . իը . 26 ։ Հռոմ . ժ . 7 , 8 . 25 ։ Պ . գ . 4 ։
շ Եվ . Լ . գ . 34 ։ Հռով . ժ . 23 . 26 ։
ո Եռ . իե . 7 ։
չ Խա . 6 ։ ա Կոր . ժե . 45 ։

Digitized by Google

Թուհու օլտուղու եէրտէ՝ ազատ-
18 լըգ օրատա տըր : Պիզ իսէ հէ-
փիմիզ էօրթիւսիւզ եիւզ իլէ
Պ'ապպըն ճէլալինի Նայինէտէ
կիպի սէյր էտէրէք՝ Ո՛հման օլ
սուրէթէ Պ'ապպըն Թուհունատ
կիպի՝ ճէլալէն ճէլալէ Թէպտիլ
օլուրուզ :

ՊԸՊ Դ՝

1 Րէսուլուն՝ ինճիլի վա՛զ էթմէքտէ կէօս-
թէրտիյի խիւլիւս ու ղայրէթի Թագ-
րիր էթմէօն : 7 վէ օնուն իչիւն՝ տայի-
մա չէքտիյի սըգընթըլարըն վէ գօվա-
լայըշլարըն Ալլահըն գուվվէթինին չան
ու ի՛զզէթինէ՝ 12 վէ քիլիսանըն ֆայի-
տէսինէ՝ 16 վէ Րէսուլուն քէնտի էպէտի
չանընա պա՛իս օլտուղունու Թագրիր էթ-
մէսի :

1 ՚Օնատան էօթիւրիւ պու խրզ-
մէթիմիզ վար իքէն՝ էմէրհամէ-
Թէ նայիլ օլտուղումուզա կէօ-
2 րէ՝ ուսանմազըզ : Իլա րէզա-
լէթին կիզլի չէյլէրինի բէտտ
էտիպ՝ հիլէքեարլըգ իլէ վա-
րընմազըզ , էհէմ Ալլահըն քէ-
լամընա հիլէ գաթմազըզ . իլա
Ալլահըն հուզուրունատա դիկեր-
չէքլիյին պէյանի իլէ էքէնտի-
լէրիմիզի հէփ ատէմլէրին զամի-
3 րինէ Թաալիյէ էտէրիզ : Վէ
էյէր պիզիմ հինճիլիմիզ էօր-
Թիւլիւ իսէ տահի , ՚հէլաք օլա-
ճագլարատա էօրթիւլիւ տիւր .
4 Եվէլի օնլարատա պու տիւնեանընն
ալլահը՝ ըհմանսըզլարըն ա՛գլընը
քէօր էթտի , Բ'Թա քի Ալլա-
հըն Թասլիյրի օլան Բ'Կրիստո-
սուն ճէլալինին հինճիլինին նու-
5 րու օնլարա ատօդմայա : Բ'Օ՛ի-
րա քէնտիմիզի տէյիլ՝ իլլա Վ'Կրիս-
տոս Յիսուս Բ'ապպը , վէ Ըքէն-
տիմիզի Յիսուս իչիւն գուլլարը-
նըզ տէյիւ վա՛զ էտէյօրուզ :
6 Բ'Օ՛իրա ըշըգա գարանլըգատան
փարլամաղա էմր էտէն Ալլահ՚
Յիսուս Վ'Կրիստոսուն եիւզիւնտէ
Բ'Ալլահըն ճէլալի պիլգիսինին նու-
րունու վէրմէք իչիւն՝ Ի գալպլէ-
7 րիմիզի ըշըգ վէրտի : Ըմմա պու
խազինէյի հէթօփրագ գապլարատա
ԹուԹատըրըզ , Բ'Թա քի գուվվէթին
չօգ զիյատէ օլմասը՝ պիզատէն տէ-
8 յիլ՝ իլլա Ալլահատան օլա : Ընէր

չէյտէ սըգընթը չէքէրիզ , լա-
քին սըգէթէ կէլմէզիզ . նա-
չարլըգ չէքէրիզ , լաքին իւմիտ-
9 սիզ գալմազըզ . Վօվալանըրըզ ,
ամմա Թէրը օլունմազըզ . Ֆէհ-
րէ չարփըլըրըզ , ամմա հէլաք
10 օլունմազըզ . Յիսուսուն էօլիւ-
մունու տայիմա Թէնհիզտէ Թա-
շըրըզ , Բ'Թա քի Յիսուսուն
հայաթը տահի Թէնհիզտէ պէ-
11 յան օլունա : Օ՚իրա պիզ քի
հայաթտա իզ՝ Յիսուս իչիւն
տայիմա էօլիւմէ Թէսլիմ օլու-
նուրուզ , Թա քի Յիսուսուն
հայաթը տահի պիզիմ էօլիւմ-
լիւ Թէնհիզտէ պէյան օլունա :
12 ՚Ը՚էյլէ քի պիզտէ էօլիւմ՝ սիզ-
տէ իսէ հայաթ ա՛մէլ էտէր :
13 Վէ ՚իմանըն հէման օլ բուհու-
նա մալիք օլտուղումուզ էճիլ-
տէն՝ Ը՚Նանատըմ , օնուն իչիւն
սէօյլէտիմ եազըլմըզ օլտուղու
կիպի , պիզ տահի ինանըրըզ ,
օնուն իչիւն տահի սէօյլէրիզ :
14 Չիւնքի պիլիրիզ քի՝ Պ'ապպ
Յիսուսու տիրիլտէն՝ պիզի տա-
հի Յիսուսուն վասիթասը իլէ
տիրիլտիպ սիզին իլէ հուզուրա
15 կէթիրէճէք տիր : Ն՚Օ՚իրա հէր
չէյ սիզին իչիւն տիւր , Թա քի
՚Ի՛նայէթ չօգալըպ՝ չօգալարըն
շիւքրիւ իլէ Ալլահըն ճէլալի
իչիւն արթա :
16 Պունուն իչիւն ուսանմազըզ .
լաքին էյէր պիզիմ տիշարըքի
ատէմիիզ չիւրիւք իսէ տահի՝
իչէրիքի ՚հիւն պէ հիւն Թաղէ-
17 նի : Ն՚Օ՚իրա պիզիմ զէմա-
նի օլան հաֆիֆ սըգլէթիմիզ՝
պիզէ զայէթ չօգ խատաան զիյա-
տէ ճէլալին էպէտի աղըրլըղընը
18 ա՛մէլ էտէր : ԴՉիւնքի կէօրիւ-
նէն չէյլէրէ տէյիլ՝ իլլա կէօ-
րիւնմէ յէնէլէր պագարըզ . զիրա
կէօրիւնէնլէր զէմանի տիր , ամմա
կէօրիւնմէ յէնէլէր էպէտի տիր :

ՊԸՊ Ն

1 Րէսուլուն Թագրիր էթմէսի քի քէնտի-
նին էպէտի ճէլալէ օյան սահիհ իւմի-
տինտէ՝ 9 վէ օնու հէմ ա՛ւմամի մահչէր
ու չէրիա՛Թը պէքլէմէյինտէ՝ փաք զա-
միր սագլամադա ճէհտ էյլէտի , 12 տէ-
յիլ քի պունուն իլէ քէնտիսինի Թավ-
սիյէ էթտին , 14 իլլա քի Քրիստոսատան

Թ . Ի՛ . 60 . ԴԴ ։ —

Հայաթ ալմըշ պիր քիմսե կիսի՝ եալը-նըզ Քրիստոստա պիր եէնի մախլուգ ա-սիլու եաշամագ պօրճունու իճրա էյլէ-սին , 18 վէ քէնարնէ իհալէ օլան սուլՀ խըզմէթի վասթասը իլէ՝ ախերլերինի տահի Քրիստոստա Ալլահ իլէ սուլՀ էթ-տիրսին ։

ա Ցօբ . գ . 19 ։ Պ . դ . 7 ։ բ Պետ . ա . 13 . 14 ։

1 Ջիրա պիլիրիզ քի ՝էյէր պու մէսքեանըմըզըն Թօփրագ էվի պօ-զուլուբսա , Ալլահտան՝ էլ իլէ եաիփրլմամըշ էվ՝ էպէտի՝ կէօք-լէրտե պիր պինամըզ վար ։

բ Հռով . ը . 23 ։

2 Չիւնքի պունտա իքէն ահ չէ-քիպ՝ կէօքտէն օլան մէսքեանը-մըզը կիյինմէյե հասրէթ էտե-

գ Ցայտ . գ . 18 ։ ժԶ . 15 ։

3 րիզ . Չիւնքի էկիյինմիշ օ-լուպ՝ չօփլագ պուլունմայաճա-

4 ղըզ ։ Ջիրա պիզ պու մէս-քեանտա օլանլար՝ եիւք ալԹըն-տա ահ չէքէրիզ . պունուն ի-չինե քի սօյունմագ իսթեմէզիզ , Ճիլա կիյինմէք էսկերէչ . Թա-

դ ա Կոր . ժե 53,54 ։

քի էօլիւմիւնե ճեհե հայաթտան

ե Եա . իԹ . 23 ։ Եփես . բ . 10 ։

5 եուտուլա ։ Էվէ պիզ՝ Հէման պու չէյե հազըրլայան՝ Ալլահ տըր , ահէմ պիզե Իուհունե փէ-

զ Հռով . ը . 23 ։ գ . ա . 22 ։ Եփես . ա . 14 ։ գ . 30 ։

6 հինի տախի վէրէն օ տուր ։ Յմ-տի տայիմա ճէսաբէթ էտէրիզ , զիրա պիլիրիզ քի՝ Թէնտե հա-զըր իքէն՝ Իապպատան ուզաղ իզ .

է Հռով . ը . 24 , 25 ։ ա Կոր . ժգ . 12 ։ գ . դ . 18 ։ Եբր . ժա . 1 ։

ը Փիլ . ա . 23 ։

7 Ե՞Ջիրա իմձն իլէ եիւրիւրիզ ,

8 վէ կէօրիւլ իլէ տէյիլ ։ Յմտի ճէսաբէթ էտէրիզ , վէ ըրազ իզ քի՝ պախուսուս Թէնտէն ու-զագ՝ վէ Իապպըն եաՆընտա հա-

9 զըր օլալըմ ։ Օնուն իչինե տա-խի ղայրէթ էտէրիզ քի՝ կէրէք հազըր իսէք կէրէք ուզագ ի-սէք , օնա մագպուլ օլալըմ ։

թ Մատ . իե . 31 . 32 ։ Հբ-ռով . ժգ . 10 ։

10 Ը Ջիրա կէրէք տիր քի՝ Հէփի-միզ Քրիստոսուն տիվանընտա կէօրիւնէլիմ , Ճէտա քի Հէր քէս քէնտի Թէնի իլէ էթտիյի ա՝-մէլլերե կէօրե՝ կէրէք էյի կէ-րէք քէօթիս ի՝վազընը ալա ։

ժ Հռով . բ . 6 ։ Գաղ . զ . 8 ։ Եփես . զ . 8 ։ Կող . գ . 24 , 25 ։ Ցայտ . իբ . 12 ։

11 Էվմտի պիզ Իապպըն գօրգու-սունու պիլմէյիլէ՝ ատէմլերի գան-ատըրըրզ , վէ Ալլահա աշՀքեար իզ . վէ ումարըմ քի՝ սիզին զա-միրլերինիզ տախի աշՀքեար ՚օլ-

լ Ցօբ . լա . 23 ։ Եբր . ժ . 31 ։ Ցուդ . 23 ։

12 մուշուզ ։ Ը Ջիրա քէնտիմիզի եինե սիզէ Թամսիյէ էթմէյօ-րուզ , Ճիլա սիզէ պիզտէն էօ-Թէւրու իՀԹիհսար սէպէպի վէ-րիրիզ . Թա քի զահիրաե վէ

Թ . Ի՛ . 60 . ԴԴ ։ —

ա Պ . ժա . 1 . 16,17 ։ ժբ . 6 . 11 ։

գ Հռով . ե . 15 ։

դ Հռով . զ . 11,12 ։ ժգ . 7 . 8 ։ ա Կոր . զ . 19 ։ Գաղ . բ . 20 ։ ա Թես . ե . 10 ։ ա Պետ . դ . 2 ։ Մատ . ժբ . 50 ։ Ցօհ . ժե . 14 ։ Գաղ . ե . 6 ։ Փիլ . գ . 7 , 8 ։ Կող . գ . 11 ։

զ Ցօհ . զ . 64 ։

է Հռով . ը . 9 ։ ժԶ . 7 ։ Գաղ . զ . 15 ։

ը Գաղ . ե . 6 ։ զ . 15 ։

թ Եա . խգ . 18 , 19 ։ կե 17 ։ Եփես . բ . 15 ։ Ցայտ . իա . 5 ։

ժ Հռով . ե . 10 ։ Եփես . բ . 16 ։ Կող . ա . 20 ։ ա Ցօհ . բ . 2 ։ գ . 10 ։

ի Հռով . գ . 24 , 25 ։

ժ Պ . զ . 1 ։

ի Ցօբ . լգ . 23 ։ Մաղ . ր . 7 ։ Պ . գ . 6 ։ Եփես . զ . 20 ։

լ Եա . ծգ . 6 . 9 . 12 ։ Գաղ . գ . 13 ։ ա Պետ . բ . 22 . 24 ։ ա Ցօհ . գ . 5 ։

խ Հռով . ա . 17 ։ ե . 19 ։ ժ . 3 ։

հայաթ ալմըշ պիր քիմսե կիսի՝ եալը-նըզ Քրիստոստա պիր եէնի մախլուգ ա-սիլու եաշամագ պօրճունու իՀԹրա էյլէ-սին , 18 վէ քէնարնէ իհալէ օլան սուլՀ խըզմէթի վասթասը իլէ՝ ախերլերինի տահի Քրիստոստա Ալլահ իլէ սուլՀ էթ-տիրսին ։

1 Ջիրա պիլիրիզ քի ՝էյէր պու մէսքեանըմըզըն Թօփրագ էվի պօ-զուլուբսա , Ալլահտան՝ էլ իլէ եաիփրլմամըշ էվ՝ էպէտի՝ կէօք-լէրտե պիր պինամըզ վար ։

2 Չիւնքի պունտա իքէն ահ չէ-քիպ՝ կէօքտէն օլան մէսքեանը-մըզը կիյինմէյե հասրէթ էտե-

3 րիզ . Չիւնքի էկիյինմիշ օ-լուպ՝ չօփլագ պուլունմայաճա-

4 ղըզ ։ Ջիրա պիզ պու մէս-քեանտա օլանլար՝ եիւք ալԹըն-տա ահ չէքէրիզ . պունուն ի-չինե քի սօյունմագ իսթեմէզիզ , Ճիլա կիյինմէք էսկերէչ . Թա-քի էօլիւմիւնե ճեհե հայաթտան

5 եուտուլա ։ Էվէ պիզ՝ Հէման պու չէյե հազըրլայան՝ Ալլահ տըր , ահէմ պիզե Իուհունե փէ-

6 հինի տախի վէրէն օ տուր ։ Յմ-տի տայիմա ճէսաբէթ էտէրիզ , զիրա պիլիրիզ քի՝ Թէնտե հա-զըր իքէն՝ Իապպատան ուզաղ իզ .

7 Ե՞Ջիրա իմձն իլէ եիւրիւրիզ ,

8 վէ կէօրիւլ իլէ տէյիլ ։ Յմտի ճէսաբէթ էտէրիզ , վէ ըրազ իզ քի՝ պախուսուս Թէնտէն ու-զագ՝ վէ Իապպըն եաՆընտա հա-

9 զըր օլալըմ ։ Օնուն իչինե տա-խի ղայրէթ էտէրիզ քի՝ կէրէք հազըր իսէք կէրէք ուզագ ի-սէք , օնա մագպուլ օլալըմ ։

10 Ը Ջիրա կէրէք տիր քի՝ Հէփի-միզ Քրիստոսուն տիվանընտա կէօրիւնէլիմ , Ճէտա քի Հէր քէս քէնտի Թէնի իլէ էթտիյի ա՝-մէլլերե կէօրե՝ կէրէք էյի կէ-րէք քէօթիս ի՝վազընը ալա ։

11 Էվմտի պիզ Իապպըն գօրգու-սունու պիլմէյիլէ՝ ատէմլերի գան-ատըրըրզ , վէ Ալլահա աշՀքեար իզ . վէ ումարըմ քի՝ սիզին զա-միրլերինիզ տախի աշՀքեար ՚օլ-

12 մուշուզ ։ Ը Ջիրա քէնտիմիզի եինե սիզէ Թամսիյէ էթմէյօ-րուզ , Ճիլա սիզէ պիզտէն էօ-Թէւրու իՀԹիհսար սէպէպի վէ-րիրիզ . Թա քի զահիրաե վէ

տէյիլ գալատե իՀԹիհսար է-տէնլերե աԹօլիւնիւզ օլսուն ։

13 Ջիրա էյէր տիվանե օլտուգ իսէ , Ալլահ իչինե տիւր . վէ էյէր ա՝գլըմըզ Թամ՝ իսէ , սի-

14 զին իչինե տիւր ։ Չիւնքի Քրիս-տոսուն մուհապպեԹի պիզե զոր էտէր . վէ պէյլէ գըյսա էտէ-րիզ քի՝ հէյէր պիրի հէփիսի իչինե էօլտիւ իսէ , օլմուշ օլտու

15 քի՝ հէփիսի էօլտիւլէր . վէ հէփիսի իչինե էօլտիւ , Ցնա քի եաշայանլար արԹըզ քէնտիլէրի իչինե տէյիլ՝ իլլա քէնտիլէրին ուղրունա էօլէն հէմ գըյամ է-

16 տէն իչինե եաշայալար ։ Ը՞էյ-լէ քի պիզ շիմտին սօնկրա քիմ-սէյի Թէնճէ պիլմէզիզ . վէ է-յէր Քրիստոսու ԹէնճէՀ պիլտիք իսէ տէ՝ ֆլաքին շիմտի արԹըգ

17 պիլմէզիզ ։ ՛Ը՞էյլէ քի էյէր պիր քիմսէ Քրիստոստա իսէ , Յեէնի մախլուգ տուր . Հէսքի շէյ-յէր կէչտի , իշԹէ հէր շէյ եէնի

18 օլտու ։ Վէ հէր շէյ Ալլահտան տըր քի՝ Նպիզի Յիսուս Քրիս-տոսուն վասիթասը իլէ քէնտիսի իլէ սուլՀ էթտիրտի , վէ պիզէ սուլՀուն խըզմէթինի վէրտի .

19 ՚Եա՞նի քի Ալլահ Քրիստոստա օլուպ՝ տիւնեայը օնլարըն սուՀ-լարընը սայմայարագ քէնտիսի ի-լէ սուլՀ էթտիրտի , վէ սուլ-Հուն քէլամընը պիզէ Թէսլիմ

20 էթտի ։ Յմտի Նպիզիմ վասիթամըզ իլէ եալվարըր կիսի՝ Քրիստոսուն Թարաֆընտան ՚Նէլ-Հիմէ էտէրիզ . Քրիստոս իչինե րէՃա էտէրիզ քի՝ Ալլահ իլէ սուլՀ

21 օլուն ։ Ը Ջիրա կիւնահ պիլմէ-յինի՝ պիզի՝մ իչինե կիւնահ ֆոբ-պանը էյլէտի , ՚Թա քի պիզ օ-նուն իլէ՝ Ալլահըն սաաթագաթը օլալըմ ։

Պ Ե Պ Ջ

1 Րէսուլուն քէնտինի Քրիստոսուն՝ պիր էմին խըզմէթճիսի կէօսթէրմէսի , կէրէք նասիհաթլերի իլէ 3 կէրէք ա՝մէլ ու հա-րաքէթինին իսթիգամէթի իլէ , 4 վէ ին-ճիլ իչինե հէր կէօնա սըզըլմըը վէ սի-Թէմի սապը իլէ չէքմէսի իլէ ։ 10 Պու-նուն իչինե օնլարա ճէսաբէթ իլէ սէյլէր , չիւնքի գալդի օնլարա կէնիշ տիր , 13 վէ մէմիւլ հէր քի՝ օնլար տա օնու էյլէ սեվիյլերը ։ 14 Օնուն օնլարա՝ փուԹ-

փերբեսթիլեր իլէ իւլֆէթ էթմէմէյէ նա-
սիհաթ էթմէսի , չինքի քէնտիլէրի տի-
րի Ալլահըն հէյքէլի տիրլեր ։

1 Ամեն պիզ պերապեր իչլէր
իքէն , բեավարըրըզ տախի քի՝
պիզ Ալլահըն ի՛նայէթինի ենա-
ֆիլէյէ գապուլ էթմիշ օլմա-
2 յասընըզ ։ Ա՛յնիա տէր քի՝
Աչէնի մագպուլ զէմանտա տինկ-
լէտիմ , վէ սանա խէյաս կիւ-
նինտէ եարտըմ էթտիմ . իչթէ
չիմտի մագպուլ զէման՝ իչթէ
3 չիմտի խէյաս կիւնիւ ։ Եւ՛իչ
պիր չէյտէ՝ պիր թէօքէզլիք վէր-
մէզիզ , ինա քի խըզմէթիդզ
4 գուսուրլու օլմայա ։ Ամա
չէյտէ քէնտիմիզի Ալլահըն խըզ-
մէթէյլէրի կիպի թագտիմ է-
տէրիզ , չօգ սապր իլէ՝ սըգըն-
թըլար իլէ՝ տէրապէր իլէ՝ սըգ-
5 էթլէր իլէ՝ ֆքէօթէքլէր իլէ՝
հապսյար իլէ՝ տէտիրկինլիքլէր
իլէ՝ զահմէթլէր իլէ՝ ուչգուսուզ-
6 լուգլար իլէ՝ աճլըզլար իլէ՝
փաքլիք իլէ՝ պիլկի իլէ՝ սապր
իլէ՝ լէյճաֆէթ իլէ՝ Ինուհ էլ
Գուտս իլէ՝ միւրայըլըգսըզ մու-
7 հապպէթ իլէ՝ ընկէրչէքլիք քէ-
լամը իլէ՝ Ալլահըն գուվվէթի ի-
լէ՝ ֆաատագաթըն սաղտան վէ
8 սօլտան սիլահլարը իլէ՝ ի՛զդէթ
վէ ի՛թիպարսըզլըգ իլէ՝ պէտ-
նամլըգ վէ նամ ու շան իլէ . ալ-
տտատըճըլար կիպի՝ ամմա սատըգ
9 քիմնէլէր , պէլլիսիզ կիպի՝ եամ-
մա պէլլի քիմնէլէր , Լէօլմուշ
քիմնէլէր կիպի՝ ամմա իչթէ եա-
շայօրուզ , էթէտիպ օլունանլար
կիպի՝ ամմա էօլտուրիւլմէյէն
10 քիմնէլէր , գասավէթտէ օլանլար
կիպի՝ ամմա տայիմա սէվինէն
քիմնէլէր , ֆագիրլէր կիպի՝ ամ-
մա չօգլարընը զէնկին էտէն
քիմնէլէր , հիչ պիր չէյի օլ-
մայանլար կիպի՝ ամմա հէր չէ-
11 յի մալիք օլանլար իզ ։ Ալղը-
մըզ սիզէ աչըմընչ տըր՝ եա Կո-
րընթոսլուլար , Ծգալպիմիզ կէնիշ-
12 լէնմիշ տիր ։ Պիզտէն տարլըգ
չէ՛քմէ յօրսունուզ , Ալաքին քէն-
ա տէրունլէրինիզտէն տարլըգ
13 չէ՛քէրսինիզ ։ Վէ հէվեսլարա
կիպի սէօյլէրիմ՝ պունա պէ-
տէլ սիզ տախի կէնիշլէնին ։
14 Յիմանսըզլար իլէ պիր պօյուն-
տրուղա կիրմէն . Ազիրա սատա-
գաթըն նահաղլըգ իլէ նէ՞ հիս-
սէտաբլըզը՝ վէ ըշըղըն գարան-
լըզ ըյա նէ՞ իչհաղլըզը վար .
15 Վէ Ա՛րիստոսուն՝ Ա՛խլեար իլէ
նէ՞ իթթիֆագը , եախօտ միւմ-
նին՝ իմանսըզ իլէ նէ՞ հիսսէսի
16 վար . Վէ Ալլահըն հէյքէլինին՝
փութլար իլէ նէ՞ միւնասիպէթի
վար . Ազիրա սիզ՝ սիրի Ալա-
հըն հէյքէլի սինիզ , նիճէ Ալ-
լահ տէտի քի՝ Ա՛նլարըն արա-
սընտա սաքին օլաճաղըմ , վէ ա-
բալարընտա կէզէճէյիմ , վէ ան-
լարըն Ալլահը օլաճաղըմ , վէ
անլար գավմըմ օլաճագլար ։
17 Պունուն իչինն անլարըն օրթա-
սընտան չըգըն , վէ այրըլըն՝
տէյօր Ա՛տպպ , վէ նափաք չէ-
18 յէ տօգանման . Վէ պէն սիզի
գապուլ էտէճէյիմ , վէ Նսիզ
փէտեր օլաճաղըմ , վէ սիզ պա-
նա օղուլլար վէ գըզլար օլա-
ճագսընըզ տէյօր Ա՛էր չէյէ
գատիր Ա՛տպպ ։

ՊԵՊ Ի

1 Բէտուլուն օնլարա ա՛մէլ ու հարաքէթ
փաքլիյինէ սարքի տիգգաթ էթմէյէ՝
2 վէ օնլարը սէվտիյի կիպի՝ օնլար տա-
խի օնու սէվմէյէ նասիհաթ էթմէսի ։ 3
Գունուն իչինն քէնտիսի շիւպհէտէ կէօ-
րինմէյէ տէյիւ թագրիր էթմէսի քի՝
Տիտոսուն օնա օնլարըն պէյնինտէ պուն-
տան ագտէմքի մէքթուպունուն նէ տէ-
րէճէ գասավէթի իչլէտիյինի խապէր վեր-
մէսինտէ՝ 13 հէմ՛ տէ Տիտոսա կէօսթէր-
միքլերի միւրիւվվէթ ու իթտա՛թ՝ քէն-
տինէ սըգընթըլարը արասընտա ա՛զիմ
թէսէլլիյէ պահ՛ս օլտու ։

1 Ամեն եա՛ սէվկիւլլիլէր՝ պու-
վա՛տլերիմիզ վար իքէն , քէն-
տիմիզի թէնինն վէ բուհունն հէր
մուբտարլըզընտան փաքլէյէրէք՝
Ալլահըն գօրգուսու իլէ գուտ-
սիյէթ իւզրէ ա՛մէլ էտէլիմ ։
2 Պիզի գապուլ էտին . քիմնէյէ
նահաղլըգ էթմէտիքը , քիմնէյի
ֆէսատա վէրմէտիքը , էքիմնէյէ
3 զատը էթմէտիքը ։ Օ՛էմմ էթմէք
իչինն սէօյլէմէ յօրում , էզնէրա
էվվէլա սէօյլէտիմ քի՝ պէրապէր
էօմէք վէ պէրապէր եաշամագ
իչինն գապլալէրիմիզտէ սինիզ ։
4 Ե՛ապգընըզտա չօգ ճէսարէթիմ

Digitized by Google

վար , Եսիգտէն էօթիւբիւ չօգ իֆ-
թիխարըմ վար · ՂԹէսէլլիտէն
տօլմուշում , ճիւմլէ սըգընթը-
մըզտա՝ շաղլըգտան թաշգըն իմ :
5 Ե՛Չունքի պիղ Մակեդոնիայա կէլ-
տիքտէ , վկուճիւտիւմիւզ հիչ պիր
բահաթլըգ պուլմատը , ըիլլա
հէր շէյտէ սըգընթըտա օլտուգ ·
Ըտիշարըտան ղավղալար՝ իչէրի-
6 տէն գօրգուլար վար իտի : Ղա-
քին ալչագ կէօնիւլլիւլէրի թէ-
սէլլի էտէն Ալլահ՝ Եիտօսօսն
կէլէճէի իլէ պիզի միթէսէլլի
7 էթտի · Վէ եալընըզ օնուն կէլ-
մէսի իլէ տէյիլ՝ իլլա օնուն
սիզտէն էօթիւրիւ թէսէլլի օլուն-
տուղու թէսէլլի իլէ տախի Ֆո-
ինէեւէ օլոոֆ , չիւնքի պիզէ սի-
զէն հասրէթինիզի՝ սիզին ֆի-
ղանընըզը՝ պէնիմ իչիւն սիզին
ղայրէթինիզի խապէր վէրտի ·
շէջյէ քի պէն տահա զի յատէ
8 սէվինտիմ : Օիրա էյէր սիզի
մէ քթուպ իլէ գասավէթլէնտիր-
տիմ՝ իսէ , Ադիլման օլոյօրու-
տում իսէ տէ՝ փիշման տէյիլ իմ ·
զիրա կէօրիյօրում քի՝ օլ մէք-
թուպ սիզի ունճագ պիրազ զէ-
մանէտէք գասավէթլէնտիրտի :
9 Ե՛իմտի սէվինիրիմ , տէյիլ քի
գասավէթլէնտինիզ , իլլա քի
թէվպէ իչիւն գասավէթլէնտի-
նիզ · զիրա Ալլահըն խոնէոյինէ
կէօրէ գասավէթլէնտինիզ , թա
քի պիզտէն հիչ պիր շէյտէ
10 զարար չէքմէյէսինիզ : Ե՛Օիրա
Ալլահըն խոնէոյինէ կէօրէ օլան
գասավէթ՝ խէլաս իչիւն փիշման
օլունմազ թէվպէ հասիլ էտէր ·
Եամմա տիւնեանըն գասավէթի՝
11 էօլիւմ հասիլ էտէր : Օիրա
իշթէ հէման պու՝ Ալլահըն խո-
նէոյինէ կէօրէ գասավէթլէնմէ-
նիզ՝ սիզէ նէ գատար ճէհտ՝
նէ գատար է՛օզը՝ նէ գատար
տարըլմազ՝ նէ գատար գօրգու՝
նէ գատար հասրէթ՝ նէ գա-
տար ղայրէթ՝ նէ գատար ին-
թիգամ հասիլ էթտի · հէր վէճէ
իլէ քէնտինիզին պու շէյտէ փաք
օլտուղունու կէօսթէրտինիզ :
12 Ե՛մտի սիզէ եազտըմ իսէ տէ ,
օլ նահագլըգ էտէն իչիւն՝ եա-
խօտ օլ նահագլըգ չէքէն իչիւն
տէյիլ իտի , իլլա քի՝ Ալլահըն
հուզուրունտա պիզիմ Եսիգտէն
էօթիւրիւ օլան ճէհտիմիզ սիզէ
13 պէյան օլա : Օնուն իչիւն սի-
զէն թէսէլլինիզտէն էօթիւրիւ
միլթէսէլլի օլտուգ · ամմա Տի-
տոսուն սէվինճի իչիւն տահա զի-
յատէ սէվինտիզ , հզիրա օնուն
րուհու սիզին հէվինիզտէն րա-
14 հաթլանտը : Օիրա սիզտէն էօ-
թիւրիւ օնա էյէր պիր շէյտէ
էօյիւնտիւմ իսէ , բէզըլ օլմա-
տըմ · լաքին նիճէ քի՝ սիզէ հէր
շէյտ կէրչէքլիք իլէ սէօյլէմիք
իսէ , պէօյլէճէ պիզիմ Տիտոսա
օլան էօյիւնմէմիզ տախի կէրչէ-
15 յէ չըգտը : Վէ օնուն գալըպ
տահա զիյատէ սիզին իլէ տիր ·
Ադիւնքի հէվինիզին իթտա՝թըր՝
օնու նիճէ գօրգու վէ տիթրէմէ
իլէ գապուլ էթտիյինիզի խաթ-
16 րընտա թութար : Ադմտի սէվի-
նիրիմ քի՝ հէր շէյտէ սիզէ ի՛-
թիմատըմ վար :

ՊԵՊՐ

1 Բէսուլուն Երուսաղէմտէ օլան մնագատ-
տէալէր ֆագիրլէրինէ Մակեդոնիալըլա-
րըն ի՛պրէթի իլէ , 7 քէնտիլէրին ախէր
ղէմանտէ տախի պու խուսուսա կէօս-
թէրտիյի ղայրէթլէրի իլէ , 9 Քրիստո-
սուն ի՛պրէթի իլէ , 14 վէ պունտան
քէնտիլէրինէ կէլէճէք օլան ա՛զիմ ֆա-
յիտէ իլէ օնլարա ղանիմճէթ իլէ եարտըմ
ճէմ՝ էթմէյէ ղայրէթ վէրմէսի , 16 վէ
պու խուսուս իչիւն օրայա վարան Տի-
տոս իլէ ախէր գարընտաշլարը թավսիյէ
էթմէսի :

1 Ադմտի եա՛ գարընտաշլար՝ Մա-
կեդոնիա քիլիսալէրինէ վէրիլմիշ
օլան Ալլահըն ի՛նայէթինի սիզէ
2 պիլտիրիրիզ · Վէ սըգընթընըն
չօգ թէճրիւպէսինտէ՝ օնլարըն
շաղլըղընըն չօղալմասը վէ ֆօն-
լարըն չէտիտ ֆագիրլիյի՝ օնլա-
րըն ղանի ճէօմըրտլիյի իլէ ղա-
3 նիմճէթ օլտու : Օիրա շէհատէթ
էտէրիմ քի՝ գուտրէթլէրինէ՝
վէ գուտրէթլէրինէ տախի զի-
4 յատէ իրատէթլի օլարագ , պի-
զէ չօգ նիյազլար իլէ եալվար-
տրլար քի՝ պու իչխանլարը՝ վէ
Ըմմագատտէալէր իչիւն օլան խրզ-
մէթին իհտագլըղընը գապուլ է-
5 տէլիմ : Վէ իւմիտ էթտիյի-

թ · Ի՛ · 60 · գէ ։
Ե ա կոր . ա . 4 ։ գ . ա . 14 ։
Ղ գ . ա . 4 ։ Փիլ . բ . 17 ։ կող . ա . 24 ։
Ե գ . բ . 13 ։
Ը գ . դ . 8 ։
Ր բ Օր . լբ . 25 ։
Ժ գ . ա . 4 ։
Է գագ՝ գ . բ . 13 ։
Լ գ . բ . 4 ։
Ի բ թագ . ժբ . 13 ։ Մատ . իզ . 75 ։
Ծնռակ . ժէ . 22 ։
թ · Ի՛ · 60 · գէ ։
Ե գ . բ . 4 ։
Ա Գոր . ժ . 32 ։
Ե գ . բ . 9 ։ Փիլ . բ . 12 ։
Ղ բ թես . գ . 4 ։ Փիլիմ . 8 . 21 ։
Ա Մար . ժբ . 44 ։
Բ Գոր . ժա . 29 ։ իգ . 17 ։ Հռով . ժե . 25 , 26 ։ ա Կոր . ժգ . 1 . 3 . 4 ։ գ . Թ . 1 ։

Digitized by Google

միզ կիպի տէյիլ՝ իլլա քէնտի-
լէրինի էվվէլա Ցապպա անտէն
Ա՛լլահըն իրատէթի իլէ պիզէ
6 Թէսլիմ էթտիլէր· Է՞օյլէ քի
Տիտոսա րէճա էթտիք՝ քի՝ էվ-
վէլտէն պաշլատըղը կիպի՝ հէման
էօյլէ պու իհսանը սիզտէ Թէը-
7 միլ էտէ: Է՞աքին նիճէ քի հէր
պիր շէյտէ՝ իմանտա վէ քէլամ-
տա վէ պիկիտէ վէ հէր պիր
ճէհտտէ վէ սիզտէն պիզէ օլան
մուհապպէթտէ արթար խէնիզ,
8 Էպու Ի՛նայէթտէ տախի արթա-
նը: Ա՛նէպիհ իւզէ տէյիլ,
իլլա ղայրիլէրին ճէհտի սէպէ-
պինտէն՝ վէ սիզին մուհապպէ-
թինիզին խալխ օլտուղունտու սը-
9 նայարագ սէօյլէյօրում: Օ՛ի-
րա Ցապպըմըզ Յիսուս Ք՛րիս-
տոսուն Ի՛նայէթինի պիլիրսինիզ,
քի Եզէնկին իքէն՝ սիզին իչիւն
ֆագիր օլտու, Թա քի սիզ օ-
նուն ֆագիրլիյի իլէ զէնկին օ-
10 լասընըզ: Վէ Էպունտա րէյ
վէրիրիմ· Ի՛զիրա սիզէ պու ֆա-
յիտէլի տիր, քի սիզ կէչի՛ն
սէնէտէն պէրու եալընըզ Է՛յլէ-
մէյի տէյիլ՝ Ի՛լլա իսթէմէյի
տախի էվվէլտէն պաշլատընըզ:
11 Ճ՛իմտի իսէ իճրասընը տախի
Թէքմիլ էտին, Թա քի իսթէ-
մէնին հազըր կէօնիւլլիւ նիճէ
իսէ, մալիք օլտուղունա կէօրէ
Թէքմիլ էթմէք տախի Է՛յլէ օլա:
12 Է՛Օ՛իրա հազըր կէօնիւլլիւք վար
իսէ, պիր քիմսէ մալիք օլտու-
ղունա կէօրէ մագպուլ տուր,
տէյիլ մալիք օլմատըղընա կէօ-
13 րէ: Օ՛իրա ղայրիլէրէ բահաթ՝
սիզէ իսէ սըգընթը օլմագ իչիւն
14 տէյիլ, իլլա Ճալ պիր օլուպ՝
Հ՛ամիքի զէմանտէ սիզին արթը-
ղընըզ օնլարընն էքսիքլիյի իչիւն
օլա· օնլարընն արթընղը տախի
սիզին էքսիքլիյինիզ իչիւն օլա,
Թա քի Ճալ պէրապէրլիյի օլա:
15 Ա՛լիճէ քի՝ Ե՛Օղու օլանընն արթը-
մատը, վէ ազը օլանընն էքսիլմէտի
16 տէյիլ եազընըմըզ տընը: Ա՛մմա սիզ-
տէն էօթէրու պու ճէհտի Տի-
տոսուն գալպինէ վէրէն Ա՛լլահա
17 շնորհ օլսուն· Օ՛իրա օ՝ կէր-
չի Երկճայը գապուլ էյլէտի,
ամմա տահա ճէհտոլու օլմաղըլա՝

քէնտի ի՛րատէթի իլէ սիզէ չըգ-
18 տը: Վէ օնուն իլէ պէրապէր՝
հէփ քիւլհալէը արասընտա ին-
ճիլտէ մէտՀ օլունան Ծգարընտա-
19 չը կէօնտէրտիք· Վէ եալընըզ
պու տէյիլ՝ իլլա պու Ճպիզիմ
խընզմէնթ էթտիխիմիզ՝ Ցապպընը
քէնտի ի՛զզէթի իչիւն վէ հազըր
կէօնիւլլիւյիմիզ իչիւն օլան
իհսանն իլէ պէրապէր՝ հ՛ալիհա-
լէրտէն պիզէ եօլտաշ նասպ օ-
20 լտուղունտու: Վէ պունտան իհ՛թի-
րազ էտէրիզ քի՝ օլմայա պու
խընզմէթ էթտիխիմիզ զանիմէթ-
տէ պիր քիմսէ պիզէ գուսուր
21 պուլա: Ձիւնքի էյի շէյլէր
իչիւն, տէյիլ եալընըզ Ցապ-
պընն հուզուրունտա՝ Ի՛լլա ա-
տէմլէրին հուզուրունտա տախի
22 գայտ էտէրիզ: Վէ օնլար իլէ
պէրապէր օլ գարընտաշըմըզը
կէօնտէրտիք քի՝ օնու նէչէ շէյ-
լէրտէ չօգ ատֆա՝ սընատըգ քի
ճէհտ սահիպի տիր· ամմա շիմ-
տի սիզէ օլան չօգ ի՛թիմատ-
տան էօթիւրիւ տահա չօգ ճէհտ-
23 լու տուր: Տիտոսու ֆ՛էլ է-
պէրճինիզ իսէ, Ղպէնիմ աթգա-
տաշըմ վէ սիզին իչիւն պիլէմճէ
իշլէյէն տիր· գարընտաշլարը-
մըզ իսէ՝ քիլհալէրին կէօնտէր-
տիքլէրի վէ Ք՛րիստոսուն շանը
24 տըրլար: Ի՛մտի սիզին մուհապ-
պէթինիզին՝ վէ Ֆպիզիմ սիզին ի-
չիւն իֆֆթիխարըմըզըն իսպաթը-
նը օնլարա քիլհալարըն հուզու-
րունտա կէօսթէրին:

ՊԸՊ Թ·

1 Ր՛էսուլ Ի՛շ պու իմտատա խուսուսունտա
հազըր օլտուգլարընը պիլիր Ի՛քէն, Նի՛չիւն
Տիտոսու վէ ախէր գարընտաշլարը փէչին
կէօնտէրտի՛լինի պէչան էթտիկտ: 6 Վէ
սատագա վէրմէք՝ Թ՛ախտմ էքմէք մի-
սիլու պիր շէյ օլուպ՝ 10 օնլարա ղանի
մահտուլ կէթիրէճէք՝ 13 վէ Ա՛լլահա պիր
Թէչէքքիւր գուրպանը սունմատա պիր
վէսիլէ օլաճագ տէյիլ օնլարա պու խայ-
րաթա ղայրէթ վէրմէկ:

1 ՚Օ՛իրա մուգատտէսլէր իչիւն օ-
լան խընզմէթին խուսուսունտա՝
սիզէ եազմագ պանա զէյտունէ
2 տիր: Է՞Ձիւնքի սիզին հազըր
կէօնիւլլիւ օլտուղունտուզու պի-
լէրէք էսիզտէն էօթիւրիւ Ա՛ա-

Digitized by Google

կեդոնլուլարա իֆթիխար էտէրիմ քի՝ Ղէբայիա կէչէն եըլտան պէ-
րու հազըը տըը , վէ թարաֆը-
նըզտան օլան ղայրէթ՝ չօգլա-
3 ըրնը թահրիք էյլէտի : Ի՛մ-
մա գարընտաշլարը կէօնտէրտիմ
քի՝ պիզիմ սիզտէն էօթիւրիւ
իֆթիխարըմըզ պու խուսուստա
պօշունա չըգմ՛յա . թա քի տէ-
տիյիմ կիպի՝ հազըրլանմըշ օլա-
4 սընըզ : Օ՛նդայա քի էյէր պէ-
րապէրիմձէ Ա՛ակեդոնլուլար կէ-
լիպ տէ սիզի հազըրլանմամըշ
պուլուրլարսա , պիզ (տէմէյէ-
լիմ քի սիզ) պու իֆթիխարընն
ի՛թիմատընտա րէզիլ օլալըմ :
5 Ի՛մտի իգիթիզլը սայտըմ քի՝
գարընտաշլարա եալվարայըմ , քի
սիզէ էվվէլ վարալար , վէ սի-
զին փէշին խապէր վէրիլմիշ
պէրէքէթինիզի էվվէլճէ հազըր
էտէլէր , քի պու մինվալ իւզէ
թամա՛քնարըզ կիպի տէյիլ՝ իլլա
պէրէքէթ կիպի հազըր օլա :
6 Ը՞ֆէմ պունու պէրի՛ ֆէ՝ նէքէս-
լէնը իլէ էքէն՝ նէքէսլէնը իլէ տա-
խի պիչէճէք , վէ պէրէքէթ ի-
լէ էքէն՝ պէրէքէթ իլէ տախի
7 պիչէճէք տիր : Ո՞ֆէր քէս՝ գալ-
պինտէ գարար գըլտըղընա կէօրէ
վէրմէն . եգառավէթ իլէ՝ եա ճէկը
իլէ տէյիլ , ըզնըրա Ա՛լլահ՝ չէն
8 վէրիճիյի սէվէր : Վէ Ի՛Ա՛լլահ՝
սիզէ հէր ի՛նայէթի արթըրմա-
ղա գատիր տիր , թա քի հէր
չէ յտէ տայիմա թէէմիլ քիֆա-
յէթինիզ օլմաղալա՝ հէր էյի ա՛-
9 մէլտէ արթասընըզ : Ո՞իճէ քի՝
Ի՛պահյոը , եօխսուլլարա վէրտի ,
օնուն սատագաճը էպէտէն գա-
10 լըը տէյիւ եազըլմըշ տըը : Վէ
էնքէնէ թօխսում՝ էմ թաա՛մ ի-
չինն էքմէք իհսան էտէն՝ սիզին
թօխսումունուզու վէրիպ չօղալ-
սըն , վէ Լսատագաճընըզըն մահ-
11 սուլթընը արթըրսըն : Թա՛ա քի
հէր չէ յտէ՝ Եպիզիմ վասիթամըզ
իլէ Ա՛լլահա չիւքր հասիլ էտէն
հէր ճէօմէրտելիքտէ զէննկինլէնէսի-
12 նիզ : Օ՛իրա պու խըղմէթին
իճրասը՝ եալընըզ Ե՛մուգատտէսլէ-
րին էքսիքլիյինի տօլտուրմազ ,
իլլա Ա՛լլահա չօգ չիւքրլէր իլէ
13 տախի արթար : Օ՛իւնքի Նպու խըզ-
մէթլէն թէէճրիպէսի իլէ՝ Վ՛րիս-
տոսուն հնճիլինէ իգրար էթտի-
յինիզ իթաա՛թ իչուն վէ օն-
լարա հէմ՝ հէփիսինէ օլան իլ-
հագլըղըն հճէօմէրտելիյի իչուն
14 Ա՛լլահա չիւքր էտէրլէր : Վէ
օնլարըն սիզին իչուն նիյազլարը
իլէ՝ սիզին իւզէրինիզտէ օլան
Ա՛լլահընն ղայէթ ա՛զիմ ի՛նայէ-
թի իչուն սիզէ Ո՞հասրէթ չէքէր-
15 լէր : Վէ Ա՛լլահա՝ ղթա՛պիր օ-
լընմազ պախչէյի իչուն շիւքր
օլսուն :

ՊԱՊԱ

1 Բէսուլուն՝ զաթի զայի՛ֆլէյինի վէ վիւ-
ճիւտիւնիւն հուզուրունու թահգիր է-
տէն եալան բէսուլէրէ գարշը՝ ճիւմլէ
տիւշմէն գուվվէթինէ գարշը գօմաղա սի-
լահլանմըշ օլտուղու բունհանի գուվվէթ
ու հիւքիւմէթինի գօմասը : 7 Կորն-
թոսլուլարա՝ կէլտիյի վագթ չիմոի ես-
զը իլէ գուվվէթլի կէօրիւնտիյիս գա-
տար սէօզ իլէ տախի օլ գատար գուվ-
վէթլի պուլունաճաղընը թահգիր էթմէ-
սի , 12 վէ ախէրէբէրին իչինէ գարը շմա-
լարը իլէ՝ հատէբինտէն թէճաւուզ էթ-
տիքլէրի իչուն օնլարա թա՛զիր էթմէսի ;

1 Վ՝է ո՞պէն պօղոս քէնտիմ՝ Վ՛րիս-
տոսուն մահճաւլուղու վէ լա-
թիֆլիյի իլէ սիզէ եալվարըըմ
քի՝ Ե՛արանըզտա հիւզ հիւզէ ի-
քէն ալչագ կէօնիւլլիւ իմ , սա՛-
մա ուզագ իքէն սիզէ ճէսարէթ-
2 լի օլուրում . Ա՛մմա բէճա էտէ-
րիմ քի Ե՛եանընըզտա օլտուղում-
տա՝ պիզի թէնճէ կէզէր կիպի
զանն էտէն պա՛զը քիմսէլէրէ՝
ճէսուր օլմաղա զանն էթտիյիմ
ի՛թիմատ իլէ ճէսարէթի էթմէ-
3 յիմ : Օ՛իրա թէն իլէ կէզէր
իսէք տէ՝ թէնճէ ճէնք էյմէ յօ-
4 բուզ : Ո՞Չինքի ճէնքիմիզին Եսի-
լահլարը ճիմանի տէյիլէր , լա-
քին Հ՛իսարլար երգմագ իչուն՝
Ի՛Ա՛լլահ իլէ գուվվէթլի տիրլէր :
5 Վ՝է գուրունթուլարը հէմ Ե՛Ա՛լ-
լահընն պիլգիսի իւզէրինէ եիւճէ-
լէնէն հէր եիւքսէքլիյի երգա-
րըղ , վէ հէր միլահազայը Վ՛րիս-
տոսուն իթաա՛թընա էսիր էտէ-
6 րիզ . Վ՝է Ի՛թաա՛թընըզ թէքմիլ օլտուղու թագտիրտա՝ Հ՛հէր
իթաա՛թսըզլըգտան ինթիգամ ալ-
7 մաղա հազըր իզ : Ե՞իւզտէ օլան
չէյլէրէ՞ մի պագարսընըզ . Է՛յէր

թ · Ի՛ · 60 · ԿԹ ։

թ · Ի՛ · 60 · ԿԹ ։

ա Հռով.ժբ. 1։
բ Խա. 10 ։ գ · ժբ . 5. 7 · 9 ։
գ ա Տիմ. ա . 18 ։ բ Տիմ. բ. 3։
դ Եփես . գ . 13։ ա Թես. ե . 8 ։
ե Երեմ. ա. 10 ։
զ Գոր . է . 22։ ա Կոր. բ.5։ գ · ղ · 7։ ժգ. 3,4։
է ա Կոր . ա. 19։ գ . 19։
ը գ · բ . 9 ։ է . 15 ։
թ Գ · ժգ . 2. 10 ։
ժ Ցօհ . է . 24 ։ գ . է. 12։ ժա.18։
ի ա Կօր.ժգ. 37։ ա Ցօհ. գ . 6 ։

ե Ցհ · բ · 1 ։

զ Ցակ . ա . 17 ։

ե Ցհ · բ · 1 ։

զ Ցակ . ա . 17 ։

է Եբր . ժգ. 16 ։

ը Ա՛ռակ.ժա 24 ։ ժԹ . 17։ իբ · 9։ Գաղ . գ . 8 , 9 ։

թ Օր. ժե. 7 ։

ժ Ել · իե.2։ Լե . 5 ։ Ա-ռակ . ժա. 25։ Հռով . ժբ . 8 ։ գ. ը · 12 ։

ի Ա՛ռակ.ժա 24, 25։ իբ. 27 ։ Փիլ. գ . 19 ։

ժ Սաղ. ճԺբ. 9 ։

ի Ես.ծե.10։

լ Ովս.ժ.12։

ի Գ · ա. 11։ գ . 15 ։

ի՛Գ · ը · 14։

ն Մատ . ե . 16 ։

Digitized by Google

պիր քիմնե Վրիստոսուն տուր տէյիւ քէնաիսինէ կիւվէնիբսե, քէնտիվլի յինտէն եինէ պունու տիւշիւնսիւն քի՝ օ նիճէ Վրիս- տոսուն իսէ, Եպիզ տախի էօյ-
8 լէ Վրիստոսուն իզ : Օ՚նիրա էյէր Թապպէրն պիզէ՝ մա՛մու- րի յէթինիզ իչիւն վէ տէյիւ եըդըլմանըզ իչիւն՝ վէրտիյի Ֆհիւքիւմէթիմիզտէն էօթիւրիւ պիր ազ տահա զիյատէճէ իֆ- թիխար էտեր իսէմ տե, Նու-
9 թանմայաճալըմ. Թնա քի մէք- թուպլար իլէ սիզի գօրգուտուր
10 կիպի կէօրիւնմէյիմ : Օ՚նիրա պէյէ տեր քի՝ Ա՛էքթուպլար ա- ղըր վէ գուվվէթլի տիրլէր, համ- մա թէնին Հուզուրու զա՛յիֆ՝ վէ
11 Յքէլամ հափիր տիր : Պու մի- սիլու քիմնէ պունու տիւշիւն- սիւն քի՝ պիզլէր հաղըր տէյիւ իքէն մէքթուպլար իլէ սէօզտէ նիճէ իսէք, Հուզուրա կէլտի- յիմիզտէ ա՛մէլ իլէ տախի էօյ-
12 լէ իզ : Է՚օ՚նիրա քէնտիմիզի՛ քէնտիլէրինի թավսիյէ էտէն պա՛ղը քիմնէլէր իլէ սայմազա եա ծնլաբա րուպար էթմէյէ ճէ- սարէթ էթմէզիզ. լաքին օնլար՝ քէնտիլէրինի քէնտիլէրի իլէ էօյչիւքլէրինտէն՝ վէ քէնտի- լէրինի քէնտիլէրինէ րուպար էթտիքլէրինտէն՝ ֆէհմիզ տիր-
13 լէր : Ը՚նմա պիզ՝ էօյչիւտէն աչըրը նէմնէլէր իլէ իֆթիխար էթմէ յէճէյիզ, իլլա Ալլահըն պիզէ թաճսիմ էթտիյի գանու- նուն էօյչիւսիւնէ կէօրէ, քի սի-
14 զէտէք եէթիշլիր : Օ՚նիրա սիզէ եէթիշմէ յօրուզ կիպի՝ քէնտիմի- զի խաստէն զիյատէ ուզաթմա- զըզ. Ը՚զնրա Վրիստոսուն ին- ճիլի իլէ՝ սիզէտէք տախի եէ-
15 թիշտիք : Ո՚այրիլէրին էմէք- լէրի իլէ՝ էօյչիւտէն աչըրը շէյ- լէր իլէ իֆթիխար էթմէ յէճէ- յիզ. լաքին իւմիտիմիզ վար քի՝ իմանըմըզ արթատգճա՝ գա- նունումուզա կէօրէ սիզին իլէ
16 զիյատէսինճէ պէօյիւյէլիմ. Վի ինճիլի սիզտէն էօթէ օլան եէր- լէրէ վա՛ղ էտէլիմ. տէյիւ քի պիր ախէրին դանունու իլէ՝ հա- զըր շէյլէր իլէ իֆթիխար է-
17 տէլիմ : Ը՚նմա իֆթիխար է- տէն՝ Թապպ իլէ իֆթիխար էթ-
18 սին : Է՚օ՚նիրա քէնտի քէնտինի թավսիյէ էտէն մադպուլ տէյիլ՝ իլլա Թապպէրն թավսիյէ էթտի- յի քիմնէ մաֆպուլ պուլ :

ՊԸՊ ՀՆ

1 Բէսում՝ եալան ըէսուլլէրէ քէնտինտէն զիյատէ ի՛թիպար կէօսթէրտիքլէրի իչիւն կորնթոսլուլարը էսիրկէտիյինտէն, քէն- տինի մէհ էթմէյէ մէճպուր օլարագ՝ 5 ախէր ըէսուլլէրին պէրապէրի օլտուղու- նու 7 վէ օնլարա ինճիլի ճապա վա՛ղ էթտիյինի զիքը էտերէք՝ 13 օ՚ եալան- ճը քիմնէլէրտէն հէչ պիր խուսուստա էտնա օլմայըզ՝ 23 Քրիստոսուն խըզմ- թինտէ՝ վէ մէմուրիյէթի իչիւն հէր կէօնա սըզընթը չէքմէքտէ օնլարտան չօգ իւսթիւն օլտուղունու կէօսթէրմէսի-
1 Բհաչքի ա՛գլըզլըղըմա պիր աղ թէհամմիւլ էտէ յիտինիզ. լաքին ֆիլվագի՛ պահա թէհամ-
2 միւլ էտին : Է՚օ՚նիրա սիզին ի- չիւն՝ Ը՚լահըն զայրէթի իլէ զայրէմ չէքերիմ. չիւնքի սիզի Է՚Քրիստոսա փաք պաքիրէ Բհ- զար էտէյիմ՝ տէյիւ՝ եպի՛ր էր-
3 քէյէ նիչանլատըմ՝ : Ը՚նմա գօր- գարըմ քի՝ ղերլան ֆիլոնէլիյի իլէ Ա՛ւայը նիճէ ալտամ տը ի- սէ, Եսիզին ֆիլքրինիզ տէ պէօյլէ՝ Վրիստոստա օլան սաֆհաէրուն-
4 լուգտան ֆէսատէ վարա : Օ՚ի- րա էյէր կէլէն քիմսէ՝ պիզիմ վա՛ղ էթմէտիյիմիզ զայրի Յի- սուս վա՛ղ էտերսէ, եախօտ ալ- մատըղընըզ պիր զայրի բուՀ եա գապուլ էթմէտիյինիզ ըղայրի ինճիլ ալըրսանըզ, էյի թէհամ-
5 միւլ էտեր իտինիզ : Օ՚նիրա գը յաս էտերիմ քի՝ Ը՚ղն պէօ- յիւք Ըէսուլլէրտէն հիչ պիր
6 էքսիյիմ եօգ տուր : Վէ տախի ծէյէր սէօզտէ ճահիլ իսէմ, էլաքին ի՛լմտէ տէյիւ իմ. Ըչիւն քի հէր չէյտէ հէպի խուսուս- լարտա սիզէ պէյան օլունտուգ :
7 Պիզ եիւճէլէնէսինիզ տէյիւ քէնտիմի այէագլատըմ իսէ, կիւ- նահ մը իշլէտիմ. Էզիրա Ալ- լահըն ինճիլինի սիզէ ճապա վա՛ղ
8 էթտիմ : Պիզնն խըզմէտինիզ իչիւն՝ ի՛ւլիւֆէ ալարագ ղայրի
9 քիլիսալարը սօյտում. Վէ սի-

զին հանընդդեմ իքէն՝ հօխսուլ-
լուգ չէքտիմ իսե ոէ, Ֆհիւ-
քիմհէյէ աղբրլըգ վէրմէտիմ ·
զիրա Աահեգոնիատան կէլէն գա-
բընտաշլար Հէքսիքլիկիմի տօլ-
տուրտուլար · վէ քէնտիմի՝ հէր
շէյտէ հսիզէ հիւք օլմազտան
սագլատըմ , հէմ սագլայաճաղըմ :
10 Պէնտէ օլան Վրիսատսուն կէր-
չէքլիյի հագգը իչհուն՝ ղսղու իճ-
Թիհսարըմ Աքայհանըն սէմճէ-
11 րինտէ քէսիլմէյճէքտ տիր : Նի՞
չհուն · Տսիզն սէՎմէտիյիմ իչհուն մի ·
12 Աէլսհ պիլիր : Աժմա էճտիյիմ
շէյի՝ հէման էտէճիյիմ · Շէօյլէ քի
սէպէպ իսհէյհէնէրին սէպէպինի
քէսէյիմ քի՝ իճիճհսար էճտիք-
լէրի շէյտէ՝ պիզիմ կիպի պու-
13 լունալար : ՈօԱիրա պէօյլէ քիմ-
սէլեր եալան րէսուլլէր՝ Վրիս-
տոսուն Բէսուլլերի քիսվէթինէ
կիրէն Ֆհիլէպաղ իշճիլէր տիր :
14 Պէ ա՛ճայըգ տէյիլ · զիրա շէյ-
Թան քէնտիսի պոխէ Ըրղըդ մէ-
15 շէյի սուրէթինէ կիրէր : Ամոի
օնուն խըզմէթճիլէրի տախի՝ պա-
տագաթ խըզմէթճիլէրի քիսվէ-
Թինէ կիրէրլէր իսէ, պէօյհւք
շէյ տէյիլ տիր · ամմա Հօնլա-
րըն սօնու՝ ա՛մէլլէրինէ կէօրէ
16 օլաճագ : Գէինէ սէօյլէրիմ քի՝
պէնի քիմսէ ա՛գլըըղ սանմա-
սըն · եօղ իսէ , պէնի պարի ա՛-
գրլսըղ կիպի գապուլ էտին քի՝
պէն տախի պիրագ իճիճհսար
17 էտէյիմ · Գպու իճիճհսարըն ի՛-
Թիմատը իլէ սէօյլէտիյիմի՝ Ո՛տա-
պա կէօրէ տէյիլ , իլլա ա՛գլ-
սըղլըգ իլէ կիպի սէօյլէյօրում :
18 Ո՞Հինքի չօգ քիմսէլեր Թէնճէ
իճիճհսար էտէրլէր , պէն տախի
19 իճիճհսար էտէճ յիմ : ՈօԱիրա
Հսիշ ա՛պլլըլար օլմազ իլէ , ա՛-
գրլսըգլսրա կէօնհւլ խօշնուտլու-
ղու իլէ Թէհամմիւլ էտէրսի-
20 Նիզ : ՈօԱիրա սիզի Ֆէյէր պիր
քիմսէ գուլ էտէրսե , էյէր պիր
քիմսէ ՖալըՔըգ կէրսե , էյէր
պիր քիմսէ էշհաՔըգ ալըրսա ,
էյէր պիր քիմսէ փօտուլլանըր-
սա , էյէր պիր քիմսէ եիզիճ-
նիւզէ վուրուրսա , Թէհամմիւլ
21 էտէրսինիզ : Թահգիր սու րէ-
Թի իլէ սէօյլէյօրում , էվէօյա
քի պիզ զա՛յիֆ իտիք · Ցամմա
պիր քիմսէնին ձէսարէթի էճտի-
յի շէյտէ (ա՛գլըըղլըգ իլէ սէօյ-
լէրիմ) պէն տախի ձէսարէթ է-
22 տէրիմ : Օնլար Ի՛պրանիլէ՞ր
մի տիր , Ֆպէն տախի · Խսրա-
յէլլիլէ՞ր մի տիր , պէն տախի ·
Ընբահա՞մ զիւրրիյէթի մի տիր-
23 լէր , պէն տախի · Վրիսատսուն
խըզմէթճիլէրի՞ մի տիր , (ա՛դլը
եօգ կիպի սէօյլէրիմ) պէն զիյա-
տէ · Ֆզահմէթլէրտէ՝ տահա զի-
յատէ , Ֆքէօճէքլէրտէ՝ տահա զի-
յատէ , Ֆհապալարտա՝ տահա զի-
յատէ , Ֆհօղհւմճէրտէ՝ չօգ քէրրէ ,
24 Ի՛նէհտիլէրտէն պէշ քէրրէ
Ֆգըրգտան պիր էքսիք Ֆէյնէ՛ եէ-
25 տիմ , զամշըգ իլէ Ֆիւչ տէ-
ճա՝ տէօյհւլսիւմ , Ֆպիր տէճա՝
Թաշլանտըմ , էիւչ տէճա՝ կէմի
իլէ գարայա տիւշհւմ , պիր կիւն
պիր կէճէ էնկինտէ գալտըմ ·
26 Ջօգ տէճա՝ հօլճուլուգտա՝ ըր-
մագլար Թէհլիքէլէրինտէ՝ խըր-
սըղլար Թէհլիքէլէրինտէ՝ տմի-
լէմիտտե Թէհլիքէլէրտէ՝ էմա-
յիճէլէրտե Թէհլիքէլէրտե՝ շէ-
հիրտե Թէհլիքէլէրտե՝ չէօլտե
Թէհլիքէլէրտե՝ տէնիզտե Թէհ-
լիքէլէրտե՝ եալան գարընտաշլար
արասընտա Թէհլիքէլէրտե խտիմ ·
27 Ոօահմէթտե վէ միհնէթտե՝ Ղչօգ
տէճա՝ ուչգուսուզլուգտա՝ էաճ-
լըգ վէ սուսուզլուգտա՝ չօգ տէ-
ճա՝ ուրուճատ՝ սօղուգտա վէ
28 չըփլագլըգտա իտիմ · Տիշարը-
քի շէյլէրտէն մա՛տա՝ հէր կիւն-
քի տաղտաղամ՝ ըհէվ քիլհա-
29 լէրին գայղուսու օլտու : Խվի՞մ
զա՛յիֆլանըր տա պէն զա՛յիֆլան-
մամ · քի՞մ սիւրչէր տէ՝ պէն
30 աճէչլէնմէմ : Նչէր իճիճհսար
էթմէք լազըմ կէլսէ , Ֆզա՛յիֆ-
լէչիմ խուսուսունտա իճիճհսար
31 էտէճէյիմ : Էվպէտէն միւնէ-
պարէք օլան՝ Էվապալըմըզ Յի-
սուս Վրիսատսուն Ընսահը վէ
փէտէրի պիլիր քի՝ եալան սէօյ-
32 լէմէմ : Էվամասկոստա՝ Ընբտ
փատիշահրն միլլէթպաշըսը՝ պէ-
նի ԹուԹմաղա իսմէյէրէք՝ Վա-
մասկոսլուլարըն չէհրինի ա՛աքէր
33 պէքլէտիր իտի · Վէ հիսարտան
աշաղա պիր փէնճէրէտէն սէպէտ

թ . Ի' . 60 . ԹԹ ։

իւէ սարգըտըլըմ , վէ օնուն էլլէբինտէն գաչըմ ։

ՊԸՊ ԺԲ

1 Բէսուլլուղունուն մ'ելթէպէր օլտուղունու կէօսթէրմէք իչուն՝ կէօրտիւլիւ ա'ճա-յըպ իւչամըրը իւէ իֆթիխար էտէպի-լեր իքէն , 9 քէնտինին զա'յիֆլիքլէրի իւէ իֆթիխար էթմէսի , 11 վէ կորն-թոսուլարը՝ օնու պէօյլէ պոշ իֆթի-խարա իրթիքեապ էթմէյէ մէճպուր էթ-մէսի ։ 14 Օ'նլարա կէլմէյէ վա'տ էթմէ-սի քիւլլիյէն պիր փէտէր մուհապպէթի իւէ , 20 լաքին արալարընտա չօղ գապա-հաթլըլար վէ ա'լէսսէվի ուչղունսուզ լըտգիար պուլուպ՝ գաոավէթէ տիւչէտէբ տէյիս գօրգտուղունու պէյան էթմէսի ։

1 Ե՛ադդան իֆթիխար էթմէ՛ք՝ պանա տիւչմէզ . իմտի Թապպըն բուլայարընա վէ իւչամըրընա
2 կէլէճէյիմ ։ Օն տէօրթ եըլ-տան էվվէլ Ե՛Երիստոստա պիր
ա Հռով.ժգ. 7 ։ պ . ե . 17 ։ Գաղ . ա . 22 ։ առէմ պիւլտիմ , [Թէնտէ մի՛ պիւլմէմ , եօխսա Թէնտէն խա-
բ Գոր . իբ . 17 ։ րիճ մի՛ պիւլմէմ , Ղւլահ պիւլիր ։] քի Իպրայիմ քիմսէ իւչիւնճիւ
3 կէօյտէք գափըլար ։ Վէ պէօյ-լէ առէմի պիւլտիմ քի՝ (Թէնտէ մի՛ Թէնտէն խարիճ մի՛ պիւլմէմ ,
գ Ղու . իգ . 43 ։ Ղւլահ պիւլիր ։) օ՝ էճէննէ-
4 Թէ գափըլտը , վէ սէօյլէնմէդ սէօզլէր իչլիթտի , քի օնլարը սէօյլէմէք՝ առէմի ճայիդ տէ-
5 յիլ տիր ։ Պէօյլէ քիմսէ իչիւն իֆթիխար էտէճէյիմ , թամմա
դ Պ . ժա . 30 քէնտիմ իչիւն զա'յիֆլիքլէրիմ-տէն մա'տա իֆթիխար էմմէյէ-
ե Պ . ժ . 8 ։ ժա . 16 ։ 6 ճէյիմ ։ Է՛Օրա էյէր իֆթի-խար էմմէք խոթէրսէմ , ա'գլա-սըդ օլմայաճաղդմ , չիւնքի կէր-
չէք սէօյլէյէճէյիմ . ամմա սա-
դընըդըմ քի՝ պիր քիմսէ պէն-տէ՝ պէնի կէօրտիյիւնտէն եա պէնտէն իչիւթտիյի շէյտէն զի-
յատէ պիր շէյ զանն էթմէյէ ։
7 Վէ իլհամըրըն հատտէն զիյա-
ե Պագ՝ ե-զեկ . իբ . 24 ։ Գաղ . դ . 13 , 14 ։ տէյիս՝ Ղթէնիմտէ պիր տիւբ-
Թիւ՝ Էշէլման մէյէի վէրիլտի
ե Ճօբ . բ . 7 ։ Ղու . ժգ . 16 ։ քի՝ պանա սիլէ վուրա , Թա քի
8 ֆօտուլլանմայըմ ։ Ըպունտան էօ-
ը Պագ՝ բ Օր . գ . 23-27 ։ Մատ . իզ . 44 ։ Թիւրիւ Թապպա իւչ տէփա՝ եաչ-վարտըմ քի՝ պէնտէն տէփ՝ օյա ։
9 Վէ պանա տէտի քի՝ Պէնիմ

թ . Ի' . 60 . ԹԹ ։

Ի'նայէթիմ սանա եէթէր , զիրա գուվվէթիմ՝ ղա'յիֆլիքտէ Թէք-միլ օլուր . իմտի ճանի կէօնիւլ-
բ Պ . ժա . 30 ։ տէն Բղա'յիֆլիքլէրիմտէն էօթէ-րիւ տահա զիյատէ իֆթիխար
ե ա Պետ . գ . 14 ։ էտէճէյիմ , Ի՛Րա քի Վէրիստո-
է Հռով . ե . 3 ։ Պ . Է . 4 ։ սուն գուվվէթի պէնիմ իւզէրի-
10 մէ սաքին օլա ։ Է՛Օնուն իչիւն Վէրիստոսուն ուղրունա զա'յիֆ-
լիքլէրտէն՝ սիթէմլէրտէն՝ զէ-
լուրէմլէրտէն՝ գօվալանմազլար-
ատան՝ սըգրընմըլարտան բաշի իմ .
Ե՛Իսւն զա'յիֆ օլտուղում զէման՝
ը Պ . ժգ . 4 ։ 11 օլ զէմա'ն գուվվէթլի իմ ։ Է՛Նֆի-
թ Պ . ժա . 1 . 16 , 17 ։ Թիխար էթմէ՛յիւէ՛ ա'գլըդը օլտուդում . պէնի սիզ զօրլատը-
նըդը , զիրա պէն սիզտէն իմտա-
սիյէ օլունմալը իտիմ . չիւնքի
ծ ա Կոր . գ . 7 ։ ժէ . 8 , 9 ։ Եփես . գ . 8 ։ Ի՛Սւս պիր շէյ տէյիւլ իսէմ տէ՛ Ի՛Ւն պէօյիւք Իէսուլլէրտէն
հիչ պիր էքսիյիմ օլմատը ։
12 Հ՛Ակերչի Իէսուլուն նիշանլարը՝
ի Պ . ժա . 5 ։ Գաղ . բ . 6 , 7 , 8 ։ Թէքմիւլ սապր իւէ՝ ա'լամէթլէր
վէ մուճիզաթլէր վէ գուվվէթլի
Հ Հռով . ժե . 18 , 19 ։ ա Կոր . Թ . 2 ։ Պ . գ . 2 ։ Ղ . 4 ։ ժա . 6 ։ իշլէր իւէ արանըզատա իճրա օ-
13 յունտու ։ Ի՛Օրա սիզ սայիր
ժ ա Կոր . ա . 7 ։ քիլիսալէրտէն հէրի գալըրըդ-նըդը չէյ նէ՞ տիր , իւլա քի՝
ժա Կոր . Թ . 12 ։ Պ . ժա . 9 ։ Ղպէն քէնտիմ սիզէ ազըրլըդ վէր-մէտիմ . Ֆպու նահազլըդը պանա
ի Պ . ժա . 7 ։ ա'փիլ էտին ։
14 Ո՛Ւչնէ իւչիւնճիւ քէրրէ սի-
ո Պ . ժգ . 1 ։ զէ հէլմէյէ հազըր իմ , վէ սիզէ ազըրլըդ վէրմէյէճէյիմ . չունքի
յ Գոր . է . 33 ։ ա Կոր . ժ . 33 ։ չէյլէրինիզի տէյիլ՝ իւլա սիզի
ն ա Կոր . դ . 14 , 15 ։ արարըմ . Ն՛էիւնքի չօճուգլար
աթալար իչիւն խազինէ պիրիք-տիրմէյէ պօրճլու տէյիլլէր , իւլա աթալար չօճուգլար իչիւն ։
15 Պէն իսէ ընճանլարընըդըն ուղ-
ղ Ճօհ . ժ . 11 ։ Պ . ա . 6 ։ Կող . ա . 24 ։ բ Տիմ . բ . 10 ։ ա Թես . բ . 8 ։ Փիլ . բ . 17 ։ րունա Ե՛ճանի կէօնիւլէն խարճ
էտէճէյիմ , վէ խարճ օլուննա-ճաղդմ . Ընէյէրչի՝ պէն սիզի տահա զիյատէ սեվիր իսէմ տէ՛
փէղպեն տահա աղ սէվիլիրիմ ։
16 Լաքին օլտուն քի՝ պէնի սիզէ
ղ Պ . գ . 12 , 13 ։ ղ Պ . ժա . 9 ։ աղըրլըդ վէրմէտիմ՝ ամմա ֆէնտ-պաղ օլմաղ իւէ՝ սիզի հիւէ իւէ
17 Թտուղում ։ Կ՛Իզէ կէօնտէրտի-
է Պ . է . 2 ։ լիմ քիմսէլէրին պիրի վասիթա-սը իւէ սիզէ զատը էթտի՞մ մի ։
18 Տիտոսա եալվարտըմ , վէ պէ-
ր Պ . ը . 6 . 16 . 22 ։ ո Պ . ը . 18 ։ րապէր գաբրնտաշը կէօնտէրտիմ . Տիտոս սիզէ պիր զատը էթտի՞

մի · պիզ հէման պիր բուհտա՝ հէման պիր թարիգաէ եիւրիւ-
մէտիք մի ։
19 Վէյինէ զանն էտէրսինիզ քի՝ սիզուէն է՛օզը մի տիւէ յօրուզ ·
Ըլլահըն հուզուրունտա Քրիս-
տոստա սէօյլէյօրուզ · Ըլաքին
հէփիսի՝ ետ սէվիլիւլէւէր՝ սիզին
մա՛մուրի յէթինիզ իչիւն տիւր ։
20 Օիրա գօրգարըմ՝ օլմայա քի
կէլտիյիմտէ սիզի խթէտիյիմ
հալտէ պուլմայըմ, նպէն ատիկ
սիզէ՝ խթէէտիյինիզ կիսլի պու-
լունայըմ՝ հէմ քի ապանըզտա նի-
զա՛լար՝ հասէտլէր՝ էօվքէլէր՝ իփ-
թիրալար՝ միւնազա՛լար՝ զամմազ-
լըգլար՝ քիպրլիքլէր՝ գարըշզգ-
21 լըգլար օլա · Օլմայա քի եինէ
կէլտիյիմտէ՝ Ըլլահըմ պէնի եա-
նըրըզտա ալչապլատա, վէ էմու-
գատտէմա կիւնահ էտիպ՝ իշլէմիզ
իտիքլէրի նափաքլիք վէ զիւնա
վէ էտէպսիզլիք իչիւն թէվպէ
էթմէմիզ չօգ քիմսէլէր իչիւն եաս
չէքէյիմ ։

ՊԸՊ ՀՈ

1 Իէսուլուն՝ մուա՛նիտ կիւնահքեարլարա գարշը սերթլիք վէ Իէսուլուդուհունուն գուվվէթինի խթի՛մալ էտէճէյինի պէ-
յան էթմէսի ։ 5 Օնլարա՝ իմանլարընը թէզբիւաղ էթմէյէ, 7 վէ քէնտիսի կէլ-
մէզտէն էվվէլ՝ կիւնահլարընը թէրք էթ-
մէյէ նասիհաթ էթմէսի ։ 11 Մէքթուա-
պունա՝ նասիհաթ վէ տուա՝ իլէ խիթամ վէրմէսի ։

1 Պու սիզէ կէլէճէյիմ իւչիւն-
ճիւ տէքիա՝ տրը · Էյիի վէ իւչ
շահիտին աղզը իլէ էյր սէօզ
2 սապիթ օլաճագ տրը ։ Էվվէլ-
լա սէօյլէտիմ, վէ իքինճի տէ-
ֆա՛տա եանընըզտա կիսլի՝ փէշինն
սէզայէրիմ, վէ եանընըզտա տէ-
յիւ իքէն՝ Ամուգատտէմա կիւ-
նահ էտինլէրէ վէ հէփ գալան-
լարա շիմտի եազարըմ քի՝ էյէր
թէքքարար կէլիրսէմ, Էսխիրկէմէ-
3 յէճէյիմ · Ձիւնքի ղափնուէ սէզ-
լէյէն Քրիստոսուն իսպաթընը
արարսընըզ, քի օ՛ հագգընըզ-
տա զա՛յիֆ տէյիւ, Իիւլա արա-
4 նըզտա գուվվէթլի տիր ։ Ըզիւն
քի զա՛յիֆլիք իլէ էյէր խալա
չըգարըլսըր իսէ տէ, Ըլաքին Ըլ-
լահըն գուվվէթի իլէ եաշայօր ·
Խզնէրա պիզ տախի օնտա զա՛յիֆ
իսէ քէ տէ, լաքին սիզտէ՝ Ըլլա-
հընն գուվվէթի իլէ օնունն պիլէ-
5 սինճէ եաշայաճաղըզ ։ Էրքէնտի-
նիզի սընայընն քի իմանտա մը
սընըզ, քէնտինիզի թէզքիւաէ
էյլէյէն · քէնտինիզի Թանը-
մա՛զմը սընըզ քի՝ էէյէր ըէտտ
օլունմուշ տէյիւ իսէնիզ, Էօի-
սուս Քրիստոս սիզտէ տիր ։
6 Ըմմա ումարըմ քի՝ ըէտտ օ-
լունմուշ տէյիւ իզ տէյիւ պիլէ-
7 ճէքսինիզ ։ Վէ Ըլլահա նիյազ
էտէրիմ քի՝ հիչ պիր քէմլիք
էթմէյէսինիզ · տէյիւ քի պիզ
մագպուլ կէօրունէյիմ, իլլա քի
սիզ խայըր իշլէյէսինիզ, Ամին
8 լալըմ ։ Օիրա կէրչէքլիյէ մու-
խալիֆ հիչ պիր շէյէ տէյիւ՝
իլլա կէրչէքլիյին ուղրունա գա-
9 տիր իզ ։ Օիրա Ամիզ զա՛-
յիֆ օլտուղումուզ՝ սիզ խէ
գուվվէթլու օլտուղունուզ զէման,
սէվինիրիզ · հհէմ տէ նիյազը-
մըզ պու տուր քի՝ քեամիլ օ-
10 լասընըզ ։ Օնունն իչիւն եաներ-
նըզտա տէյիւ իքէն՝ պունլարը
եազայօրում, թա քի Բապպէլն
պանա մա՛մուր էթմէք վէ տէ-
յիւ եըգմագ իչիւն վէրտիյի
Ադուվվէթէ կէօրէ՝ եանընըզտա
կէլտիյիմտէ Ամսէրթլիք գուլլան-
մայըմ ։
11 Ամտի եա՛ գարընտաշլար՝ շազ
օլուն, քեամիլ օլուն, միւմէ-
սէլլէ օլուն, Ամպիր փիքրտէ օ-
լուն, սէլամէթ իզրէ օլուն · վէ
ամուհապպէթինն հէմ սէլամէթին
12 Ըլլահը պիլէնիզէ օլա ։ Ամիրի
պիրինիզէ մուգատտէս էօփիւշ ի-
լէ սէլամ էտին · ճիւմլէ մու-
գատտէսլէր սիզէ սէլամ էտէր-
13 լէր ։ Վապպպ Յիսուս Քրիստո-
սուն ի՛նայէթի վէ Ըլլահըն մու-
հապպէթի վէ Ամուհ էլ Կուտսուն
իւհագլըզը ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն ·
Ամին ։

Կոքնիալալաբա էյինճի Հէյնոպ Ա-
յեգոնիանըն փիլիպպէ ղհրիչտէն Տէ-
պոս հէմ Պաւլոսըն վաչինաբ իլէ նա-
ղամմա պէտ ։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ
ԲԱՍՈՒԼՈՒՆ ԳԸՂԸՏԱԼՂԱԾԸ
ՄԱՆՐԱԹՈՒՊՈՒ

ՊԸՊ Ը

6 Բէսուլուն՝ գաղատացըլարըն օնու վէ ինճիլի պու գատար չափուգ թէըք էթտիքլէրինէ թա՛ճճիւպ էտիպ՝ 8 քէնտինին վա՛զ էթմիշ իտիյի ինճիլտէն մա՛տա ղայրի ինճիլ վա՛զ էտէնլէրէ լա՛նէթ օգուտմասը։ 11 Ինճիլի՝ աստմլէրտէն տէյիլ՝ իլլա Ալլահտան էօյրէնտիյի։ 13 Ցա՛վէթ օլունմազտան էվվել քէնտինին նէ իտիյինի՝ 17 վէ օնտան սօնկրա չիմտի քէնտինին նէ էթտիյինի կէօսթէրմէսի։

1 Պօղոս Իսուլ ա՛ստմլէրտէն տէյիլ հէմ ատէմ վասիթասը իլլէ տէյիլ՝ Իլլա Յիսուս Քրիստոսուն վէ Հօնու Էօլիւլէրտէն տիրիլտէն փէտէր Ալլահըն վա-
2 սիթասը իլէ, վէ Գալէնիմ իլէ օլան հէվ գարընտաշլար՝ Եգա-
3 ղատիանըն քիլիսալէրինէ. Ալի-զէ փէտէր Ալլահտան վէ Թապ-պըմըզ Յիսուս Քրիստոստան ի՛-
4 նայէթ վէ սէլամէթ օլսուն. Հօլ քի կիւնահլարըմըզ իչիւն քէնտինի վէրտի, թա քի պիզի՝ Ալ-լահ վէ փէտէրիմիզին իրատէ-թինէ կէօրէ՝ չըխմտիքի եարա-մազ ա՛սիրտէն խէլաս էտէ.
5 Օնա քի էպէտտէր էպէտինճէ համտն օլսուն. ամին։

6 Թա՛ճճիւպ էտէրիմ քի՝ սիզի Քրիստոսուն ի՛նայէթինէ տա՛-վէթ էտէն քիմսէտէն պիր ղայ-րի ինճիլէ պէօյլէ չափուգ չէ-
7 վէրիլտինիզ. Հքի օ՝ ղայրի տէ-յիլ տիր, Իլլա պա՛զը քիմսէ-լէր վար քի՝ սիզի պուլանտը-րըըլար, վէ Քրիստոսուն ինճի-
8 լինի պօզմագ իսթէրլէր։ ԵՒյա-քին էյէր պիզ եախօտ կէօքտէն պիր մէլէք՝ պիզիմ սիզէ մուժտէ Եթտիյիմիզտէն ղայրի պիր չէյ սիզէ մուժտէ էտէրսէ, լա՛նէթ
9 օլսուն։ Յվվէլ տէտտիյիմիզ կի-պի չիմտի տախի եէնէ տէրիմ քի՝ Իյէրէ պիր քիմսէ գալուր Էվտիյինիզտէն ղայրի պիր չէյ սիզէ մուժտէ էտէրսէ, լա՛նէթ
10 օլսուն։ Ա՛օխրա հալա ճատէմ-լէրի՞ մի գանտըրըրըմ, հեօխսա Ալլահը մը. եօխսա քէնտիմի ա-տէմլէրէ՞ մի պէյէնտիրմէսինի արայօրում. զիրա էյէր քէն-տիմի արթըգ ատէմլէրէ պէյէն-տիրսէ իտիմ, Քրիստոսուն գու-լու օլմազըրըմ։

11 Վէ յնա՛ գարընտաշլար՝ սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ պէնտէն վա՛զ օլունան ինճիլ ատէմէ կէօրէ տէ-
12 յիլ տիր։ Ա՛օխրա պէն տախի օնու ատէմտէն ալմատըմ, վէ թա՛լիմ օլունմատըմ, Իլլա Յի-սուս Քրիստոսուն իլհամը վասի-
13 թասը իլէ էօյէէտիյիմ։ Օխրա պէնիմ պիր զէման Եհուտիլիք-տէ կէչինմէմի իչիւնիզ քի՝ Ալլահըն քիլիսասընը խատտէն զիյատէ գօվալար իտիմ, վէ
14 օնու խարապ էտէր իտիմ. Վէ պապալարըմըն սըփարըշլարընա զիյատէսինճէ ղայրէթքէչ օլ-
15 րադ՝ միլլէթիմտէ էօգ ագրան-լարըմտան զիյատէ Եհուտիլիք-տէ իլէրի վարըրըմտըմ։ Ըմմա
16 պէնի անամընն բաշմինտէն այրը-րան՝ վէ քէնտի ի՛նայէթի վա-սիթասը իլէ տա՛վէթ էտէն Ալ-լահ բազմ օլտուղունտա քի՝
17 Նպանա Օղլունու աշկիքտար էտէ, պէտա քի օնու թայիֆէլէրտէ վա՛զ էտէյիմ, տէր ա՛գապ Եթէնէ վէ
18 գանտա տանըշմատըմ։ Յէմ տա-խի Երուսաղէմէ՝ պէնտէն էվվէլ օլան Իէսուլլէրէ չըգմատըմ. լաքին Ը՛րապիսթանա վարտըմ, վէ եինէ Դամասկոսա տէօնտի-մէ։

— ա Խա. 11, 12։ բ Գոր. Թ. 7։ իբ. 10. 15. 21։ իզ. 16։ Ցիտ. ա. 3։ է Գոր. բ. 24։ ը Փիլ. բ. 22։ դ. 22։ ե ա Կոր.ժգ. 1։ զ Հռով. ա. 7։ ա Կոր. ա. 3։ բ Կոր. ա. 2։ Եփես. ա. 2։ Փիլ.ա. 2։ Կող.ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. բ. 2։ բ Ցօհ. 3։ ի Մատ. ի. 28։ Հռով. գ. 25։ Պ. բ. 20։ Ցիտ. բ. 14։ ժ Գագ՝ Ես. կե. 17։ Ցօհ. ժե. 19։ ժէ. 14։ Եբր. բ. 5։ զ. 5։ ա Ցօհ. ե. 19։ ի Պ. ե. 8։ ի բ Կոր.ժա. 4։ լ Գոր. ժե. 1. 24։ բ Կոր. բ. 17։ ժա. 13։ Պ. ե. 10. 12։ խ ա Կոր.ժգ. 22։

— ի բ Օր. դ. 2։ ժբ. 32։ Ա՛ռակ. Լ. 6։ Ցայտ. իբ. 18։ ծ ա Թես.բ. 4։ կ ա Թագ. իդ. 7։ Մատ. իբ. 14։ա Ցօհ. գ. 9։ հ ա Թես.բ. 4։ Ցակ.գ. 4։ յ ա Կոր.ժե. 1։ ղ ա Կոր.ժե. 1. 3։ Խա. 1։ ճ Եփես. դ. 3։ մ Գոր. Թ. 1։ իբ. 4։ իզ. 11։ ա Տիմ. ա. 13։ ն Գոր. բ. 3։ շ Երեմ. Թ. 14։ Մատ. ժե. 2։ Մար. ե. 5։ ո Գոր. իբ. 3։ իզ. 9։ Փիլ. գ. 6։ պ Ես. խԹ. 1. 5։ բ Երեմ. ա. 5։ Գոր. Թ. 15։ ժգ. 2։ իբ. 14, 15։ Հռով. ա. 1։ ռ բ Կոր. գ. 6։ ս Գոր. Թ. 15։ իբ. 21։ իզ. 17, 18։ Հռով.ժա. 13։ Եփես. գ. 8։ վ Մատ.ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։ Եփես.զ. 12։

Digitized by Google

Պետրոսու զնյարէթ էմմէյէ Ընդուսաղէմ չզգտըմ. վէ օնուն
եանընտա օն պէշ կիւն գալտըմ։
19 Ալքին Իէհուդիէրտէն՝ էվասպըն գարընտաշը Յակոբոստան
մ'տա ախէը քիմնէյի կէօրմէ-
20 տիմ։ Վէ սիզէ եազտըղըմ չէյլէր խուսուսունտա՝ Տիշ-
խու Ալլահըն հուզուրունտա էպէբ եուեէյ, քի ես-
21 լան սէօյլէմէմ։ Ընտէն սօնկրա Միւրիա իլէ Կիլիկիանըն սէմ-
22 բինէ կէլտիմ։ Ամմա Ալէհու-տիսթոստաս Վրիստոսու օլան քիլիսալէրինէ
23 լինմիշ տէյիլ իտիմ. Ալքին ես-
ալընըզ իչինտէքտէ իտիլէր քի Պիզի պիր գէման գօվալսան՝ պունտան էվվէլ խաբաս էմ-
տիյի իմանը շիմտի վա'ղ էտէ-
24 յօր։ Վէ պէնտէն էօթիւրիս Ալլահա շինքր էտէրլէր իտի։

ՊԵՊ Ր

1 Բէսուլուն՝ երուսաղէմ նէ զէման վէ նէ իչիւն կիթտիյի, 3 Տիտոսուն սիւննէթ-
սիզ իքէն՝ սիւննէթ օլմազա մէճպուր օլ-
մատըղը։ 11 Պետրոսա գարշը տուրմատը,
վէ պունուն սեպեպի։ 14 Քէնտիսի վէ
Եհէուտի օլան ախէրլերի Քրիստոսա ի-
նանընզ՝ իման իլէ վէ տէյիլ ա'մէլլերի իլէ
սաւտգլանաճագլարը, 20 վէ պու վէճ
իլէ սաւտգլանմիշ օլանլարըն կիւնահա
եաշամատղլարը։

1 Ընտէն օն տէօրթ երլուան սօնկ-
րա՝ Տիտոսու տէ պէրապէր ալըպ՝
Խառնաբաս իլէ Տիտոս Երուսա-
2 ղէմէ էզգտըմ. Վէ իլհամ մէ-
ճիպինճէ էզգտըմ, վէ Բօնլարա՝
թայիֆէլէրտէ վա'ղ էվտաիյիմ
ինճիլի պէյան էյլէտիմ. ամմա
միւ'թէպէր օլանլարա թէնհաճէ
էյլէսի՛, եօլմայա քի պօշունա սէ-
յիրտէյիմ, եա սէյիրթմիշ օ-
3 լայըմ։ Ալքին պէրապէրիմճէ
օլան Տիտոս տախի՝ Եունանի
իքէն՝ սիւննէթի օլունմադա մէճ-
4 պուր օլմատը։ Ընմմա ճէմա'ԹԱ
սօգուլմուշ եալան գարընտաշ-
լարտան էօթիւրիս՝ քի էպիզի
գուլլուղա կէթիրմէք իչիւն Հի-
սուս Վրիստոստա մավիք օլտու-
ղումուզ ազատլըղըմըզը ճասուս-
5 լամաղա իչէրի կիրտիլէր, Ալքին
իթաաթ էտիպ օնլարա պիր սա-
ա'թ պիլէ եէր վէրմէտիք, էթա-
քի ինճիլին կէրչէքլիյի ճանը-
6 նըզտա տայիմ գալա։ Ըվ ալքին
միւ'թէպէր կէօրինէնլէրտէն պիր
զէման հէր քիմլէր իտի իտի՝
Հաճէթիմ տէյիլ, Ընչլահ ա-
տէմին խաթրընա պագմադ. Հզի-
րա միւ'թէպէր կէօրինէնլէր պա-
նա հիչ պիր շէյ զամմ էթմէ-
7 տիլէր։ Ալքին պէր ա'քս՝ օն-
լար եպտնա Եսիւննէթմսիզլիյին
ինճիլինին՝ նիճէ քի սիւննէթին-
քի տէ Պետրոսա էմանէթ օլուն-
8 տուղունու կէօրմէլէրի իլէ, [զի-
րա Պետրոս իլէ սիւննէթին Իէ-
սուլլուղու իչինն իճրա էտէն՝ Եա-
նիմէ տախի Հիմայիֆէլէրը իչինն
9 իճրա էյլէտի,] վէ Յարէթէլէր
ի'թիպար օլունան Յակոբոս վէ
Կեփաս վէ Յովհաննէս՝ հպա-
նա վէրիլէն ի'նայէթի անկլա-
մալարը իլէ՝ պատա հէմ Խառ-
նաբասա իլչագլըգ իչինն սաղ
էլլերինի վէրտիլէր. Թա քի պիզ
թայիֆէլէրէ վարալըմ՝ օնլար իսկ
10 սիւննէթլիլէրէ վարալըմ։ Ընալը-
նըզ՝ փուգարալարը խաթրտա
Իմութալըմ ըմաըլտըգըտ. վէ Յհէ-
ման պունու իճրա էթմէ՛յէ ճէչտա
11 էյլէտիմ։ Ընմմա Պետրոս Ընտ-
Թաքեայա կէլտի յինտէ՝ օնուն նիս-
զինէ գարշը տուրտում. չիւնքի
12 Թա՝ղիրէ միւսթահաղ իտի։ Օ՛ի-
րա Յակոբոս Թարափընատան պա՝-
զը քիմսէլէր կէլմազտէն էվվէլ՝
Ֆթայիֆէլէրը իլէ պէրապէր նէր
իտի. ամմա օնլար կէլտիքլէրին-
տէ, սիւննէթլիլ օլանլարտան զօրզ-
մաղըլա՝ քէնարինի կէրի չէքիպ
13 այըրըը իտի։ Վէ գալան Նէ-
հուտիլէր տախի օնուն պիլէյին-
ճէ միւրայըլըգ էթտիլէր, չէյլէ
քի օնլարըն միւրայըլըգլարընա
Խառնաբաս տախի ճէլպ օլուն-
14 տու։ Ալքին Ֆինճիլին կէրչէք-
լիյինտէ տօղրու հիւրիւմէտիք-
լէրինի կէօրտիյիմտէ, չէվփի-
սինին էօնիւնտէ Պետրոսա տէ-
տիմ քի՝ Ընչէր սէն Նէհուտի
իքէն Թայիֆէճէ վէ տէյիլ Նէ-
հուտիճէ եաշար իսէն, Նիՙճէ
Թայիֆէլէրէ Նէհուտիճէ կէչլին-
15 մէյէ զօր էտէրսին։ Ըմիզ Թա-
պի'աթտէն Նէհուտիլէր իզ, վէ
Ֆթայիֆէլէրտէն՝ հիւնահքեարլար

16 տէրիլ իղ • Վէ ատեմ Աղբրի-
ա՛թէն ա՛մէլէրինտէն տէյիլ՝
Դիլա Յիսուս Քրիստոսուն ի-
մանը վա՛յիթասը իլէ սատըգ
չըգտըղընը պիլտ՛իմիզտէն , պիղ
տախի Քրիստոս Յիսուսա ի-
նանտըգ , թա քի Հերիա՛թըն ա՛-
մէլէրի իլէ տէյիլ՝ իլա Քրիս-
տոսուն իմանը իլէ սատըգ չըգա-
լըմ • Նիւրա Հերիա՛թըն ա՛մէլէրի
իլէ հիչ պիր թէն սատըգ չըգ-
17 մայատադ սըրը : Վէ էյէր Քրիս-
տոսուն վասիթասը իլէ սատըգ
չըգտմայը արար իքէն՝ պիղ քէն-
տիմիզ առախի կիւնահքար պու-
լունուր խսէք , էօյլէ իսկ Քրիս-
տոս կիւնա՞հ խըղմէթճիսի մի տիր •
18 հաշա : Օհիրա էյէր նըգտըղըմ
Հէյէրի՝ եինէ օնլարը պինա է-
տերսէմ , քէնտիմի ա՛սը կէօս-
19 Թէրիւիմ : Ոհինքի պէն Հերի-
ա՛թըն վասիթասը իլէ Հերիա՛թա
էօլտիւմ , ոթա քի Ալլահա նա-
20 շայըմ • Ռքրիստոսուն պիլէսին-
ճէ խաչյանտըմ • ամմա նաշայօ-
բուա՛մ , արՀըգ պէն տէյիլ , իլ-
լա պէնտէ Քրիստոս հաշայօր •
վէ շիմտի թէնտէ հաշատըղըմը՝
Հպէնի սէյլէն վէ քէնտիսինի պէ-
նիմ իչիւն Թէսլիմ էտէն ոՀպ-
նուլլահ օլան իման իլէ նաշա-
21 յօրում : Ալլահըն ի՛նայէթինի
իսպիթալ էթմէմ• էգիրա էյէր սա-
տադա Հերիա՛թ վասիթասը իլէ
օլսա , օլմուշ օլտու քի Քրիստոս
նաՀքիլէ էօլտիւ :

ՊԱՊԴ

1 Ըէսուլուն՝իմանը պրաղպ տա Հերիա՛թա
եաիբըմալարընըն սէպէպինի սիւալ էթ-
մէսի • 6 Իման կէթիրէնլերին սատրգան-
մալարընը , 10 վէ պուննուն սէպէպլերինի
կէօսթէրմէսի •

1 Ոյ ա՛գլարդ Գալատացլալար՝
ոսիզի կէրչէքլիյէ իթաա՛թ էյ-
մէմէք իչիւն քի՞մ այարթտը • սի-
զին քի կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ
Յիսուս Քրիստոս արանըգտա խա-
չա Հըգտարըլմըշ բէսմ օլունտու :
2 Միզտէն նալընըդ պուննու էօյ-
բէնմէք իսթէրիմ • Ի՞ուհու շէ-
բիա՞թ ա՛մէլէրի վասիթասը իլէ
մի՝ Հեօխսա իմանըն տինկիլէմէսի
3 իլէ մի ալտընդդ : Պէօյլէ ա՛գլ-
սըգա՞ մը սընըդ • Տ՞ուհ իլէ պաշ-
լարդը իքէն՝ Հլիմաի թէ՞ն իլէ
4 մի պիթիրսինիդ : Ըպու գա-
տար Հէյլերի պօշունա՞ մը Հէք-
տինիդ , էյէր հագգան պօշունա
5 իսէ : Եվ՝ամի սիզէ Ռուհու իչսան
էտէն՝ վէ արանըգտա մի՛ճիգաթ-
լար իչէյէն՝ Հերիա՛թըն ա՛մէ-
Հերի՞ իլէ մի՝ Հօխսա իմանըն տինկ-
6 Հէմէն իլէ մի Հոէբ : Ը՛նձէ քի
Աբրահամ Ալլահա Հինանտը , վէ
օնա սատադաթ իչիւն սայրլտը :
7 Ոյլէ իսէ պիլիւն քի Բիմանտան
օլանլար՝ Աբրահամըն օղուլլարը
8 օնլար տըր : Վէ Ռգրիթապ՝ Ա-
լահըն թայիֆէլերի իման իլէ սա-
տըգ չըգարտըղընը փէշին կէօր-
մէք իլէ , Աբրահամա՝ Հէվէփ թա-
յիֆէլէր սէնտէ պէրէքէթլէնէ-
ճէքլէր տէյիւ փէշին միւժտէ էյ-
9 Հէտի : Ը՞էյլէ քի իմանտան օլան-
լար՝ իմանըդ Աբրահամ իլէ պէրա-
10 պէր պէրէքէթլէնիրլէր : Օհիրա
Հերիա՛թըն ա՛մէլէրինտէն Հէվ օ-
լանլար՝ պէտտուա՝ ալթընտա տըր-
լար• զիրա նագզըմըդ տըր քի՝ Ը՞Հէ-
րիա՛թըն Վիթապընտա Հէվ նա-
զըլմըդ օլան Հէյլերէ՝ օնլարը
իճրա էթմէք իչիւն՝ Հէր տէ-
վամ էթմէյէն քիմսէ մէյո՛ւն օղ-
11 սուն : Վէ Ռհերիա՛թ վասիթա-
սը իլէ Ալլահըն ի՛նտինտէ հիչ
պիր քիմսէյին սատըգ չըգմա-
տըդը՝ պէյլի տիր • Հիւնքի՝ Ոյա-
տըգ՝ իման իլէ նաշայաճագ տըր :
12 Ը՞Հերիա՛թ իսէ՝ իման վասիթա-
սը՝ իլէ տէյիլ տիր • Հլաքին՝
Օնլարը իճրա էտէն ատէմ օնլար
13 իլէ նաշայաճադ : Ռքրիստոս՝
պիզիմ իչիւն պէտտուա՝ օլմադ
իլէ՝ պիզի Հերիա՛թըն պէտտուա՝
սընտան սաթուն ալտը • զիրա
նագզըմըդ տըր քի՝ Ը՞Ղաճըն իւ-
զէրինտէ Հէր ասըլսն մէլո՛ւն
14 տուր • Ֆնձա քի Աբրահամըն
պէրէքէթին թայիֆէլէրէ Քրիս-
տոս Յիսուսուն վասիթասը իլէ
օլա • Ոյթա քի իմանըն վա՛իթա-
սը իլէ Ռուհուն վա՛տինի ալա-
15 Հըմ : Ը՞ա՞ գարընտաշլար՝ ա-
ատէմ ա՛տէթինճէ սէօյլէրիմ , չպիր
ատէմին սա՛պիթ օլունմուշ ա՛հ-
տընը՝ պիր քիմսէ պօզմազ , նա-

թ • Ի՛ • 58 • ԴԷ •

—

Ղ Գոր • ժգ • 38 , 39 ։
Պ Հռով • ա • 17 ։ գ • 22 • 28 ։ ը • 3 ։ Պ • գ • 24 ։ Եբր • Ե • 18 , 19 ։

ՂՍաղ • ՀԽդ • 2 ։ Հռով • գ • 20 ։ Պ • գ • 11 ։

՚ ա Յօհ • գ • 8 , 9 ։

՝ Հռով • ը • 2 ։
Վ Հռով • զ • 14 ։ Ե • 4 • 6 ։
Ո Հռով • զ • 11 ։ բ Կոր • Ե • 15 ։ ա Թես • Ե • 10 ։ Եբր • Թ • 14 ։ ագործ • գ • 2 ։
Ր Հռով • զ • 6 ։ Պ • Ե • 2 ։ զ • 14 ։
Ց Պ • ա • 4 ։ Եփես • Ե • 2 ։ Տիտ • բ • 14 ։
՜ բ Կոր • Ե • 15 ։ ա Թես • Ե • 10 ։ ա Պետ • գ • 2 ։
Ւ Պ • գ • 21 ։ Եբր • Է • 11 ։ Պագ՝ Հռով • ժա • 6 ։ Պ • Ե • 4 ։

՝՝ Պ • Ե • 7 ։

Բ Գոր • բ • 38 ։ ը • 15 ։ ժ • 47 ։ ԺԵ • 8 ։ Խա • 14 ։ Եփես • ա • 13 ։ Եբր • Ղ • 4 ։
Ֆ Հռով • ժ • 16 , 17 ։

թ • Ի՛ • 58 • ԴԷ •

—

Ը Ծն • ժԵ • 6 ։ Հռով • գ • 3 • 9 • 21 , 22 ։ Ճակ • բ • 23 ։
Ի Ճօհ • ը • 39 ։ Հռով • գ • 11 , 12 • 16 ։
Ի Պագ՝ Հբռով • Թ • 17 ։ Խա 22 ։
Լ Ծն • ժբ • 3 ։ ժը • 18 ։ Ելբ • 18 ։ Գոր • գ • 25 ։

Լ Բ Օր • ԽԷ • 26 • Երեմ • ժա • 3 ։
Խ Պ • բ • 16 ։
Ծ Եմը • բ • 4 ։ Հռով • ա • 17 ։ Եբր • ժ • 38 ։
Կ Հռով • գ • 4 , 5 , ժ • 5 , 6 ։ ժա • 6 ։
Հ ՂԵբ • ժը • 5 ։ Նէեմ • Թ • 29 • Ե-զեկ • Ի • 11 ։ Հռով • ժ • 5 ։
Ձ Հռով • ը • 3 ։ բ Կոր • Ե • 21 ։ Պ • գ • 5 ։
Ղ Բ Օր • Ի • 23 ։
Ճ Հռով • գ • 9 • 16 ։
Մ Եա • ԼԲ • 15 ։ Խգ • 3 ։ Եբեմ • լա • 33 ։ ԼԲ • 40 ։ Եզեկ • ժա • 19 ։ Լզ • 27 ։ Ճովէլ • բ • 28 , 29 ։ Ջաք • ԺԲ • 10 ։ Ճօհ • Է • 39 ։ Գոր • բ • 33 ։
Յ Եբր • Թ • 17 ։

Digitized by Google

խօստ իւզէրինէ զամմ էթմէզ ։
16 Նմաքին վա՛տլէը Ըբրահամա վէ
օնուն զևւրրիյէթինէ սէօյլէնտի-
լէը ։ Չօգլար իչիւն կիպի՝ ևյ
օնուն զևւրրիյէթլէրինէ տէմէ-
յօր , իւլա պի՛ր իչիւն կիպի՝ ևյ
սէնին զևւրրիյէթինէ փէյզէ , քի
17 ևօ՝ Քրիստոս տուր ։ ևյ պու-
նու տէրիմ քի՝ «տէօրթ ֆևզ
օթուզ երլտան սօնկրա օլան շէ-
րիա՛թ՝ Ըլլահտան Քրիստոստա
էվվէլտէն սապիթ օլունմուշ ա՛հ-
տը ննէսխ էտէմէզ քի վա՛տի
18 իպթալ էտէ ։ Չօ՛իրա էյէր
միրաս շէրիա՛թտան օլուրսա ,
Նարթըզ վա՛տանէն տէյիլ տիր ·
ամմա Ըլլահ Ըբրահամա՝ վա՛տ
վասիթասը իլէ պաղըշլամըշ տըր ։
19 Ի՞մտի շէրիա՛թ նէ՞ իչիւն տիւր ·
Ո՛սըլըգլարըն սէպէպի իչիւն ի՛-
լավէ օլունտու , (թա օլ զևւր-
րիյէթ կէլէնէտէք , քի օնա
վա՛տ օլունտու ,) վէ Էմէլէք-
լէրին վասիթասը իլէ «պիր մի-
յանճընըն եէտի իլէ թէրթիպ օլունտու ։
20 Ըմմա միյանճը պիրինին տէյիլ
21 տիր · «Ըլլահ իսէ պիր տիր ։ Էմ-
տի շէրիա՛թ Ըլլահըն վա՛տլէրի-
նէ զը՞տ մը · Հաշա · Չգիրա է-
յէր եաշամտաղա գատիր օլան
շէրիա՛թ վէրիլսէ իտի , Հագգան
սատտագաթ շէրիա՛թտան օլուր ի-
22 տի ։ Նաքին Քրիթապ էՀէփի-
սինի կիւնահ ալթընա գափաճ-
տը , «թա քի Յիսուս Քրիստո-
սուն իմանը իլէ օլան վա՛տ՝ ինա-
23 նանլարա վէրիլէ ։ ևյ իման
կէլմէզտէն էվվէլ՝ պիզ աշիքնար
օլաճագ օլան իման զէմանընատաէք
գափանմըշ օլուպ՝ շէրիա՛թ ալթընա-
24 տա սադլանտըզ · Ո՞Էօյլէ քի
Քրիստոսատէք շէրիա՛թ խօճա-
մըզ օլմուշ տուր , ֆԹա քի ի-
25 ման իլէ սատըգ էըգալըմ ։ Ա-
քին իման կէլտիքտէ , արթընգ
26 խօճա ալթընտա տէյիլ իզ ։ Չի-
րա Քրիստոս Յիսուստա օլան
իմանըն վասիթասը իլէ՝ «Հէփինիզ
27 Ըլլահըն օղուլլարընըզ ։ Ք Չ-
րա սիզ Հէփ Քրիստոսա վաֆ-
թիզ օլանլար՝ Էքրիստոսու կիյ-
28 տինիզ ։ Նէ Ռևհէուտի նէ Լյու-
նանի վար , նէ գուլ նէ ազատ-
լը վար , նէ էրքէք նէ գարը վար
տըր · Էչիւնքի սիզին հէփինիզ
Քրիստոս Յիսուստա պիր սինիզ ։
29 ԵՒվ Էէյէր սիզ Քրիստոսուն ի-
սէնիզ , օլմուշ օլտու քի Ըբրա-
համըն զևւրրիյէթի՝ վէ եվա՛տ
միւճիպինճէ միրասճիլէր սինիզ ։

ՊԱՊ Դ

1 Քրիստոս կէլինճէյէտէք՝ պիզիմ ատպի
վարիսլէրին քէմալէ էրինճէյէտէք վա-
սիլէը հիւքիւմէթի ալթընտա օլտուղու
միսալի՝ շէրիա՛թ ալթընտա օլտուղուս
մուզ ։ 5 Քրիստոսուն պիզի շէրիա՛թտան
ազատ էթտիյի ։ 7 Գունուն իչիւն ար-
թըզ օնա գուլլար օլմատըղըմըզ ։ 14 Ր-
սուլուն օնլարա վէ օնլարըն օնա օլան
մուհապպէթի դիքր էթմէսի ։ 22 Ընատ-
լը գարըտան Ըբրահամըն էվլատլարը օ-
տուղումուզու կէօսթէրմէսի ։

1 ԵՒյ տէրիմ քի՝ հէր նէ գատար
զէմանն վարիս սապի իսէ , հէր
շէյին սահիպի իքէն՝ գուլտան հիշ
2 պիր ֆէրգի եօգ տուր · Իլլա
պապասընըն թա՛յինն էթտիյի վագ-
թէտէք՝ վասիլէր վէ քէտխիւտա-
3 լար ալթընտա տըր ։ Գունճի-
լէյին պիզ տախի սապիլէր օլտու-
ղումուզ վագթ՝ «տիւնեանընն ա՛-
նասըրլարը ալթընտա գուլլար օլ-
4 մուշ իտիք ։ Ըմմա թէմամ վագթ
կէլտիքտէ , Ըլլահ քէնտի Օղ-
լունու կէօնտէրտի , քի էգարըլ-
տան «տօղուպ՝ Հչէրիա՛թ ալթը-
5 նա կիրտի · Չթա քի շէրիա՛թ
ալթընտա օլանլարը սաթուն ա-
լա , Հչէօյլէ քի պիզ օղուլ օլ-
6 մագլըղա նայիլ օլալըմ ։ ԵՒյ
սիզ օղուլլար օլտուղունուզտան՝
ըԸլլահ սիզին գալպլէրինիզ քէն-
տի Օղլունուն Լուհունու կէօն-
տէրտի , քի Ըբրա փէտէր չա-
7 ղըրըր ։ Ո՞էօյլէ քի արթընգ գուլ
տէյիլ՝ իլլա օղուլ սըն · Վէ ինէ-
յէր օղուլ իսէն , Քրիստոսուն
վասիթասը իլէ Ըլլահըն միրաս-
8 ճըսը տախի սին ։ Ֆևլքին օլ
զէման Ըլլահը պիլմէտի յինիզտէն ,
էպաթի ալլահ օլմայանլարա գուլ-
9 լուգ էթտինիզ · ևԸմմա շիմտի
սիզ Ըլլահը պիլտիքտէն՝ վէ պա-
խտուսա Ըլլահտան պիլինտիքտէն
սօնկրա՝ Ո՞նի՞չիւն եինէ շօլ Ֆզա՛-
յիֆ վէ ֆագիր ա՛նասըրլարա

Digitized by Google

տէօնիւպ օնլարա թէքրար գուլ-
10 լուգ էթմէք իսթէրսինիզ։ Կիւն-
լէր վէ այլար վէ զէմանլար վէ
11 ըրլար կէօզէտիրսինիզ։ Այզտէն
էօթիւրիւ գօրգարըմ քի՝ հսիզէն
իչիւն նաֆիլէչէ էմէք չէքմիշ օ-
լուրսուն։
12 Պէնիմ կիպի օլուն, զէրա պէն
տախի սիզէն կիպի իմ. եա՛
գարընաայլար՝ սիզէ եալվարըրըմ.
նպանա հիչ պիր նահագլըգ էթ-
13 մէտինիզ։ Վէ պիլէրսինիզ քի՝
սիզէ մուգատտէմա ՚Ղէթէն զա՛-
յիֆլիյի իլէ ֆինճիլի վա՛զ էյ-
14 լէտիմ՝։ Վէ թէնիմտէ օլան իմ-
թիհանըմը թահգիր էթմէտինիզ,
հէմ բէտտ էյմէտինիզ. ՚լաքին
պէնի՝ Ալլահըն մէհէյի կիպի՝
Յիսուս Քհրիստոս կիպի գա-
15 պուլ էթտինիզ։ Նմտի սիզին
մունթուլուղունուզ նէ՞ իսի.
զէրա սիզէ չէհատէթ էտէրիմ քի՝
էյէր միւմքին օլսայըտը՝ կէօզ-
լէրինիզի չըգարըպ պանա վէ-
16 րէճէյիտինիզ։ Նմտի՝ սիզէ կէր-
էյի սէօյլէմէք իլէ, տիւշմէնի-
17 նի՞զ մի օլտուսմ։ Վիճին զայ-
րէթինիզի էէքէյօրլար, լաֆէն է-
յիյէ տէյիլ, իլլա պիզի տիշ-
րը գօմադ իսթէրլէր, թա քի
սիլ օնլարըն ղայրէթինի էէքէ-
18 սինիզ։ Ամմա էյի չէյլին զայ-
րէթինի չէքմէսի՝ տայիմա էյի
տիր, վէ տէյիլ եալընըզ ևա-
19 նընըզտա օլտուղումդ զէմանն։ Գյա՛
քիւ-չիւք էվլատլարըմ քի՝ թա
Քհրիստոսուն սուրէթի սիզտէ
մէվճիւտ օլանատէք սիզ՚ն իչիւն
ենէ տօղուշ ազըրլարը չէքէրիմ,
20 լաքին իսթէր իտիմ քի շիմտի
ևանրնըզտա օլայըմ, վէ աչսիմի
տէյիշթիրէյիմ. զէրա սիզին ի-
չիւն շիւպհէտէ իմ։
21 Պանա սէօյլէյին՝ սիզ չէրի-
ա՛թ ալըճըտա օլմագ իսթէյէն-
լէր, չէրիա՛թը տինկլէմէ՞զիսի-
22 նիզ։ Օ իրա եազըլմըշ տըր քի՝
Ըբրահամըն իբի օղլու վարըտը,
նպիրի խալայըգտան՝ վէ գօ պիրի
23 ազատլը գարըտան։ Լաքին խա-
լայըգտան օլան՝ Ա֊թէնճէ տօղմուշ
տուր. ՚ամմա ազատլըտան օլան՝
24 վա՛տ վասխիտաը իլէ օլտու։ Վէ
պու չէյլէր՝ թէմսիլճէն տէնտիլ

տիր. զէրա պուռնլար իբի ա՛հտ
տըր. պիրի՝ ՚Այնա տաղընատան
օլուպ գուլլուգ իչիւն տօղուրան
25 տըր, քի օ՝ Հագար տըր։ Օ իրա Հագար Ը՚րապիսթանտա Այ-
նա տաղը տըր, վէ շիմտիքի Ը-
րուսաղէմ միւշապիհ տիր, զէրա
քէնտի օղուլլարը իլէ գուլլուգ
26 էտէր։ Վէ ՚ամմա եօգարըդքի Ը֊ր ու-
սաղէմ ազատը օլուպ հէմիմիզին
27 վալիտէսի տիր։ Օ իրա եազըլ-
մըշ տըր քի՝ ՚Այն եա՛ տօղուր-
մայան գըսըր գարը՝ ֆէրրահ օլ,
եա՛ տօղուրմուշ ազըրլարը չէքմէ-
միշ չաղըր, վէ պաղըր. զէրա
թէրք օլուռնմուշ գարընդըն էվ-
լատլարը՝ գօճասը օլան գարընդըն
էվլատլարընան տահա չօգ տուր։
28 Ամմա պիզ՝ եա՛ գարընաայլար՝ Ի֊սահակ միսիլլու վա՛տ էվ-
29 լատլարը իզ։ Ինաքին նիճէ օլ
զէման Թէն միւճիպլինճէ տօղան՝
Ռուհ միւճիպլինճէ տօղանը գօվա-
լար իտի, ՚նմտի տախի պէօյլէ
30 տիր։ Ամմա Գրիմտ նէ՞ տէր.
Խալայըզը հէմ՝ օնուն օղլունու
տիշարը չըգար, ՚զիրա խալայը-
ղըն օղլու՝ ազատլընըն օղլու իլէ
պէրապէր վարիս օլմայաճագ տըր։
31 Ինդյլէ իսէ եա՛ գարընաայլար՝
տէյիլ խալայըղըն, Ֆիլա ազատ-
լընըն էվլատլարը իզ։

ՊԱՊԵ

1 Բէսուլուն՝ օնլարը ազատլըգլարընտա տուրմադա, 3 վէ սիւննէթի կէօզէթմէ-
մէյէ զայրէթլէնտիրմէսի։ 13 Մուհապէթին՝ չէրիա՛թըն եէքթինիւ օլտուղու։
19 Թէնին ա՛մէլէրինի՝ 22 վէ Բուհունն մէյվէլէրինի զիքը էտիպ՝ 25 Բուհտա
եիւբիւմէյէ նասիհաթ էթմէսի։

1 Ամմի ՚Քհրիստոսուն պիզի ա-
զատ էթտիյի ազատլըգտա գալմէ
տուրսուն, վէ Ֆենինէ գուլլուգ պօ-
յունտուրուղունա կիրիֆթար օլ-
2 ման։ Ինչէ պէն Պօղոս սիզէ
սէօյլէրիմ քի՝ էյէր սիւննէթ
օլուրսանըզ, Քհրիստոս սիզէ հիչ
պիր ֆայտահ էթմէյէճէ՛ք տիր։
3 Վէ ենինէ հէր սիւննէթլի ատամ
չէհատէթ էտէրիմ քի՝ պիւթթիւն
չէրիա՛թը իճրա էթմէյէ պօրճ-
4 լու տուր։ Սիզ չէրիա՛թ իլէ
սաստըգ չըգանլար՝ Քհրիստոստան
այրըլսընըզ, Ո՛նայէթտէն տիւշ-

Digitized by Google

5 տիւնիւզ ։ Էօ իրա պիղ Իուհ իլէ իմանտան օլան սատագաթ
6 իւմիտինի պէքլէրիղ ։ Էօ իրա Վհրիստոս Յիսուստա նէ սիւն նէթի նէ տէ սիւննէյթսիղլիք՝ Իիլ լա մուհապպէթ իլէ ա՛մէղ էտէն
7 իման եարար ։ Թէյի սէյիրտիր խոնիղ ։ Էսիղի կէրէէքլիյէ ի թաա՛թ էթմէքտէն քիմ՝ մէքս
8 էյլէտի ։ Պու գանմագ՝ Եսիղի
9 չաղըրանտան տէյիլ տիր ։ Էպի բաղ մայա՝ պիւթիւն խամուրու
10 մայալը էտէր ։ Թպէն Իապպտա սիղէ Իի՛թիմատ էտէրիմ քի՝ հիչ պիր ղայրի չէյ տիւշիւնմէյէճէք սինիղ ։ Համմա սիղի պուլանտը բան՝ հէր քիմ խէ՝ հվէպալը
11 չէքէճէք տիր ։ Յաքին եա՞ գաղընտաշլար՝ էյէր պէն տահա սիւննէթ վա՛ղ էտէյօրսամ, Էնի՞չիւն արթըգ գօվալանըյօրում ։ Ֆօլմուշ օլտու քի խաչըն թէօքէզի իպթաա օլուննտու ։
12 Վհաշքի Ֆսիղի պուլանտըրանլար Ֆպիւքէիւլիյէ քէսիլտէլէր ։
13 Օիրա սիղ եա՞ գարընտաշլար՝ ազատըղա տա՛վէթ օլունտու նուղ ։ Ֆանճագ ազատըղագ թէնէ սէպէպ օլմասըն, իիլա մուհտպէթ իլէ պիրի պիրինիղէ խըզ
14 մէթ էտին ։ Էօ իրա պիւթիւն Էրիա՛թ պի՛ր սէօզտէ՝ եա՛նի՝ Վհօնղուտու քէնտինի կիպի սէվէսին
15 քէլամընտա թէքմիլօլուր ։ Էմմա էյէր պիրի պիրինիղի ըսըրըգ եէրսէնիղ ։ սագընըն օլմայա քի պիրի պիրինիղտէն թէէլէֆ օլա
16 սընըգ ։ Վէ տէրիմ քի՝ Ֆնուհ իլէ եիւրիւյիւն, վէ թէէնին արզուսունու ասլա իճրա էթմէյէ
17 սինիղ ։ Էօ իրա թէէն Իուհա գարըշ՝ Իուհ տահի թէէնէ գարըշ արզու էտէր ։ վէ պուղլար պիրի պիրինէ զըտ տըրլար, թա քի Ֆհման իսթէտիյինիղ չէ յէրի
18 իշէմէ յէսինիղ ։ Ֆմմա էյէր Իուհ իլէ գուլաղուզանըրսանըզ, Էրիա՛թ աթընտա տէյիլ սինիղ ։
19 Վէ էթէէնին ա՛մէլլէրի պէյլի տիր, քի պուղլար տըր՝ ֆահիչլիք՝ զինա՝ նափաքլիք՝ է
20 տէպսիզլիք, փուլ փէրէսթլիք՝ սիհիր պազըզ՝ տիշընէնլիքլէր՝ զավզալար՝ գըզգանճլըգլար՝ էօվքէ
21 ֆըրգալար, հասէտլէր՝ գաթլալար՝ սէրթսօշլուգլար՝ պէքրիւնքլէր՝ վէ պուղլարըն էմնալն քի՝ եինէ փէշին սէօյլէրիմ, էվվէլտէն տահի սիզէ սէօյլէտիյիմ՝ կիպի, քի Ֆպէօյլէ շէյլէրի իշլէյէնլէր՝ Ալլահըն փատիշահլը
22 ղընա վարիս օլմայաճագլար ։ Էմմա Իուհուն մէյվէսի մուհապպէթ՝ շաղլըգ սէլամէթ՝ թէհամմիւլ՝ չլաթիֆլիք՝ Ֆէյլիք՝ էիման՝ մահճուալլուգ՝ նէֆսի զապթ
23 էթմէք տիր ։ Ֆպէօյլէյէրէ գաա
24 չը շէրիա՛թ եօգ տուր ։ Յէ Վհրիստոսուն օլան քիմսէյէր՝ Ֆլէնի հէվէսլէր վէ շէհվէթլէր
25 իլէ խաչլատըլար ։ Ֆնէյէր Իուհ իլէ եաշատագ, Իուհ իլէ տահի
26 եիւրիյէլիմ ։ Պիրի պիրիմիղ թահրիք էտիպ՝ պիրի պիրիմիղէ հասէտ էտէրէք՝ Ֆպաթըլ իֆթիխար էտիճիլէր օլմայալըմ ։

ՊԸՊ ՀՕ

1 Րէսուլուն՝ գապահաթը գարընտաշլար իլէ սէրթ մուա՛մէլէ էթմէյիպ՝ 2 պիրի պիրինէն եիւքիւնիւ գալտըրմագ՝ 6 խօճայարա ճէօմէրտ օլմագ՝ 7 վէ էյլիք էթմէքտէն եօրուլմամագ՝ նասիհաթ էթմէսի ։ 12 Սիւննէթ վա՛ղ էտէնլէրին մէրամը նէ օլտուղունու կէօսթէրմէսի ։ 14 Քրիստոսուն խաչընտան մա՛տա ղայրի չէյ իլէ իֆթիխար էթմէտիյի ։

1 Ա՞ք գարընտաշլար՝ Ֆէյէր պիր ատէմ գապահաթտա անկսրզըն թուխուլուբսա, Էսիղ քի բուհանիլէր սինիղ էպէջլէ քիմսէյի մահճուալլուգ բուհու իլէ խալահ էտին ։ վէ քէնտինի կէօզլէմ քի՝ Ֆսէն տահի իղվայէ տիւշ
2 մէյէսին ։ Ֆպիրի պիրինիղլին եիւքլէրինի գալտըրըն, վէ Ֆպէօյլէճէք Վհրիստոսուն շէրիա՛թընը
3 թէէմիւլ էյլէյին ։ Էօ իրա Էյէր պիր քիմսէ՝ Ըպիր շէյ տէյիւ իքէն՝ քէնտինի պիր շէյ զանն էտէրսէ, քէնտինի ալտան
4 տըր ։ Բ՝ամմա հէր քէս քէնտի ա՛մէլինի սընասըն, վէ օլ զէման իֆթիխարը Ֆղայրիսինտէ տէյիլ իլլա եալընըզ քէնտինտէ օլա
5 ճագ ։ Էօ իրա հէր քէս քէնտի եիւքիւնիւ գալտըրաճագ ։

Digitized by Google

Թ. Ի'. 58. ՓՓ։

—

Ե Հռով.ժե. 27։ ա Կոր. Թ. 11։14։ Ի ա Կոր. գ. 9։ ժե. 33։ Ի Ցոբ. ժգ. 9։ Լ Ղա. ժգ. 25։ Հռով. բ.6։ բ Կոր. Թ. 6։ Հ Ցոբ. դ.8։ Առակ.ժա. 18։ իբ. 8։ Ովս. ը. 7։ ժ.12։ Հբ. ռով. ը.13։ Ցակ.գ.18։ Խ ա Կոր.ժե. 58։ բ Թես. գ. 13։ Ղ Մատ.իգ. 13։ Երբ. գ.6 14։ ժ. 36։ ժբ. 3. 5։ Ցայտ. բ. 10։ Ճ Ցօհ. Թ. 4։ ժբ. 35։ Ո ա Թես. ե. 15։ա Տիմ. գ.18։Տիտ. գ. 8։ Յ Եփես. բ'. 19։ Երբ. գ. 6։ Ն գ. ը.3.14։ Ը Փիլ.գ.18։ Ա գ. ե. 11։

6 Վէ՛ Ւքէլամը էօյրէնմէքտէ օ֊ լան՝ խօճասըները հէր կէօնէ նի֊ մէթլէրտէն հիսէտաթ էյլէսին։ 7 Ի՛նլատմաման, Ա՛ստուած զէվզէնիլ֊ մէզ. հզիրա պիր ատէմ նէ քի էքէրսէ, հէման օնու պիչէճէք։ 8 Ո՞յինքի քէնտի Թէնի իչինն է֊ քէն՝ Թէնտէն չիւրիւքլիւք պի֊ չէճէք. ամմա Ռուհ իչինն էքէն՝ Ռուհտան էպէտի հայաթ պիչէ֊ 9 ճէք տիր։ Վէ՛ Նայր իլէմէքտէն պէզմէ յէլիմ. զիրա եօրուլմատը֊ ղըմըզ Թագաւիրտէ՝ Թա՛յին օ֊ լունմուշ Ւվագիտա պիչէճէ֊ 10 յիզ։ Ֆէմտի էօյլէ իսէ, վագ֊ Թըմըզ օլտուգճա՝ ՛ցէր քէսէ վէ Նպահուսուս էհլի իման է֊ վինտէն օլանլարա էյլիք էտէլիմ։ 11 Պագըն, քէնտի էլիմ իլէ սիզի 12 նէ եազըլար իլէ հազտըմ։ Կիմ֊ լէր քի՝ Թէնտէ կիւզել կէօրիւն֊ մէք իսՀէրլէր իսէ, Ե՛օնլար սի֊ զի սիւննէթի օլմազա զօրլարլար, Ւանճագ քի Ո՛Քրիստոսուն խաչը 13 Ֆիչիւն գօվալանմայալար։ Օ՛նիրա պու սիւննէթի օլանլար քէնտիլէրի տախի Հէրհա՛Թը ԹուԹմազլար։

Լաքին իսԹէրլէր քի՝ սիզ սիւն֊ նէթ օլասընըզ, Թա քի սիզին Թէնինիզ իլէ իֆԹիխար էտէլէր։ 14 Վ՛ալքին հաշա քի պէն Ռասպէը֊ մըզ Յիսուս Կ՛րիստոսուն խա֊ չընտան զաչրի պաշգա շէյ իլէ իֆԹիխար էտէյիմ, քի Ցօնուն վասիԹասը իլէ սիւնեա պանա՝ պէն տախի տիւնեայա խաչըան֊ 15 տըմ։ Ե՛Օնիրա Կ՛րիստոս Յի֊ սուստա՝ նէ սիւննէթ՝ նէ տէ սիւն֊ նէթսիզ՛լէ պիր շէյ տիր, Ո՞իլա֊ 16 հէնի ւմախլուգ օլմագ։ Վէ՛ Ո՞քիմ֊ լէր քի Վպու գանուն իւզէրէ եիւ֊ քիւրլէրսէ, օնլարա վէ Ռ՛ահ֊ հմն Խաթայէլինէ սէլամԹը վէ 17 մերհամԹը օլսուն։ Գունտան սօնկրա պանա քիմսէ զահմէթ վէրմէսին. զիրա պէն Թէնիմ֊ տէ Ռասպէ Յիսուսուն պէրէյէ֊ 18 րինի Թաշըրըմ։ Ռ՛ասպէըմըզ Յիսուս Կ՛րիստոսուն ի՛նայէթի՝ սիզին բուհունուզ իլէ օլսուն՝ եա՞ գարընտաշլար. Ա՛մին։

Կ՛աղատալըգ Թօմասի Եաղըգը։

Թ. Ի'. 58. ՓՓ։

—

Ե Փիլ. գ. 3. 7, 8։ Զ Հռով.զ. 6։ գ. բ.19, Է ա Կոր. է. 19։ գ. ե. 6։ կոզ. գ. 11։ Ը բ Կոր. ե. 17։ Թ Սաղ.ճԹե. 5։ Ժ Փիլ. գ. 16։ ԺԱ Հռով.բ. 29։ գ. 12։ Թ. 6, 7, 8։ գ. գ. 7. 9. 29։ Փիլ. գ. 3։ ԺԲ Կոր. ա. 5։ դ. 10։ ժա. 23։ գ. ե.11։Կոզ. ա. 24։ ԺԳ Տիմ. դ. 22։ Փիլիմ. 25։

ՊՕՂՈՍ

ԲԱՄՈՒԼՈՒՆ ՆՓԵՏՈՍԱԼՈՒԼԸՐՆ ՄԻ ՔԹՈՒՊՈՒ

Թ. Ի'. 64. ՓՓԲՐԻ։

—

ՊԵՊԵ

Ա Ր Էսուլուն սէլամ 3 վէ Եփեսոսուլար֊ չինն Թէչէքքիւր արզ էթմէսինէն սօնկ֊ րա, 4 պիզիմ սէչիլմիզին՝ 6 վէ Ռ՛նա֊ յէթ վասիԹասը իլէ եվատըղա գապուլ֊ օլունմամըզըն խուսուսունտա սէցոյէմէսի, 11 քի պու պիզիմ խէլասըմըզըն Թէմէ֊ լի տիր։ 13 Վէ պու սըրըն եիւճէլիլիյինէ գօլայճա երիչիլմէսի չինն, 16 տուա՛ էթմէսի քի՝ 18 օնուն պիլիքսինէ կէլ֊ մէյէ՝ 20 վէ օնու քեապ էթմէյէ նա֊ յէլ օլալմ՝։

Թ. Ի'. 64. ՓՓԲՐԻ։

—

Ա Գաղ. ա. 3։ Տիտ.ա. 4։ Բ բ Կոր. ա. 3։ ա Պետ. ա. 3։ Գ ա Պետ.ա. 2. 20։ Ե Հռով. ը. 28։ բ Թես. բ. 12։ բ Տիմ. ա.9։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ.ա. 2։ բ. 9։ Զ Ղա. ա. 75։ գ. բ. 10։ ե. 27։ կոզ.ա 22։ ա Թես. գ. 7։ Ցէտ. բ. 12։

1 Ա՛ՂԼԱՀԸՆ իրատէթի իլէ Յի֊ սուս Կ՛րիստոսուն Ռ՛էսուլու Պօղոս՝ Ե՛ֆեսոստա օլան մուգատտէսլէ֊ րէ, վէ Ե՛Կրիստոս Յիսուսա ի֊

Digitized by Google

5 վէ պիզի՝ Բքէնտի իրատէթի-
նին խօշնուտլուղունա կէօրէ՝ Ցի-
սուս Վրիստոսուն վասիթասը ի-
լէ Բքէնտիսի իչինն օղուլ օլ
մագլըղա փէչին էթագտիր էյ-
6 լէտի, քէնտի ինայէթի ճէլա-
լինին մետի իչինն՝ քի Լսիզի ըղ-
ի՛նայէր իլէ Եվէվլիւլիսինտէ
7 ոօլտուրտու. Վէ ծնունն իլէ
գանընըն վասիթասը իլէ ֆիտի-
յէ իլէ խէլատա՝ ե՞նէ սուչլա-
րըն ա՛ֆլըղընա ծնունն ի՛նայէ-
թինին զանիմէթինէ կէօրէ մալիք
8 իզ, քի օնու պիզէ՝ Հէր հիք-
մէթ վէ ֆիրասէթ իլէ արթըր-
9 տը. Վէ պիզէ Բքէնտինտէ նի-
յէթ էյլէսիյի քէնտի բիզասը-
նա կէօղէ՝ Բքէնտի իրատէթինին
10 սըրըրընը պիլտիրտի. Ղմոա քի
վազիլարըն թէմամ օլմասընըն
իտաբ՚սինէ կէօրէ Հէր չէյի՝ կէ-
րէք կէօքլէրտե կէրէք եէր իւ-
զերինտէ օլան չէյլէրի Վրիս-
տոստա պիր պաշա ճէմ՝ էյլէյէ.
11 Ոնտա քի օնուն իլէ նասիպ ալ-
տըգ քի՝ Բքէնտի իրատէթինին
միրասընա կէօրէ Հէր չէյի իճրա
էտէնին թէտպիրինէ կէօրէ ւթագ-
12 տիր օլունմաղըլ՝ պիզ Վրիս-
տոսա էվվէլ իւմիտ էտէնլէր՝
Ծնունն ճէլալինին մետի իչինն
13 օլալըմ, քի սիզ տախի ակէր-
չէքլիյին քէլամընը եՈ՞նէ խէլա-
սընըզըն ինճիլինի իչնտիպ օնա
իման կէթիրմէնիզլէ՝ Եվա՛տրն Րուհ
էլ Վուտսու իլէ միհրլէնտինիզ.
14 Վէ պու Վգալանըլմըզ Վքիտիյէ
իլէ խէլասըն էնթասնատէք՝ Ծնունն
ճէլալինին մետի իչինն Վմրա-
սըմըզըն փէչի տիր:
15 Վպունուն իչինն պէն տախի
սիզի՛ն Բապպ Յիսուսա օլան ի-
մանընըզը՝ վէ հէի մուգատտէսլէրէ
օլան մուհապպէթինիզի իչնէմէ-
16 յիլէ, Լսիզի տուա՛լարըմտա զիքր
էտէրէք՝ սիզտէն էօթիւրիւ
չինքր էթմէ քտէն ֆէրաղաճի էթ-
17 մետ. Վրի Վրապպըմըզ Յի-

Ե Ես. խզ. 10,11։ ե Խա. 5։ Վ Ցակ. ա. 18։ Է Խա. 6.
14։ ը Թես. բ. 13։ Պ Ցօհ. ա. 17։ բ Կոր. զ. 7։ Ը բ Կոր.
ա 22։ Պ. գ. 30։ Ր Գոր. ի. 28։ Ո Ղու. իա. 28։ Հռով.
ը. 23։ Պ. գ. 30։ Է Խա. 6. 12։ Փ բ Կոր. ա. 22։ ե. 5։
ք Պղ. ա. 4։ Փիլիմ. 5։ Ֆ Հռով. ա. 9։ Փիլ. ա. 3, 4։
Պղ. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. ա. 3։ — Ցօհ.
ի. 17։

սուս Վրիստոսուն Ըլլահը՝ էճէ-
լալին փէտէրի՝ օնու պիլմէք խու-
սուսունտա սիզէ հիքմէթ վէ իլ-
18 համ Րուհու վէրե. Վէ Վգալ-
պինիզին կէօզլէրի ըլըգլանա քի՝
Ծնունն տա՛վէթինին իւմիտի նէ
օլտուղունու, վէ ֆմուգատտէսլէր-
տէ օնուն միրասընըն ճէլալինին
19 ղանիմէթինէն նէ օլտուղունու, հէմ
օնուն Վգուվվէթի գուտրէթինին
իճրասընա կէօրէ՝ պիզ ինանան-
լարա օնուն գուվվէթինին հատտէն
զիյատէ ա՛զամէթինին նէ օլտու-
20 ղունու պիլէսինիզ. Ոլ Վգուվվէթ
քի Վրիստոստա իճրա էյլէտի՝
Ծնունու էօլիւլէրտէն տիրիլթմէ յիւէ,
վէ էկէօքտէ քիլէրտէ օնուն սաղ եա-
21 նընտա՝ Վհէր եաղթանաթըն վէ
հիւքիւմէթին վէ գուվվէթին վէ
զապիթլի յինն՝ եաղընըզ պու ուիւն-
եատա տէյիլ, իլլա կէլէճէքտէ
տախի անկըլան հէր ատըն իսլի
22 նընտա օֆտուրթտու. Վէ Հէր
չէյի օնուն պյագլարը ալթընա
գօտու, վէ Ծնու հէի չէյլէրին
իւզէրինէ քիլիսայա պաշ էյլէ-
23 տի, քի Ըօ օնուն թէնի օլուպ
Ըճիւմլէյի հէր չէյտէ տօլտու-
բանընն Ծտօլուլղուղու տուր:

ՊԸՊ Ր

1 Րէսուլուն բուպար էթմէսի իլէ քի՝ 3
թապիա՛թաան նէ իտիք, 5 վէ ի՛նայէթ
վասիթասը իլէ նէ իզ, 10 թագբիր էթմէ-
սի քի՝ էյի ա՛մէլլէր իչինն եարատըլըգ,
11 վէ Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Ալ-
լահա եագըն կէթիրմիշ օլմասընը իլէ՝
էվվելտէն օլտուղումանըզ կիպի թայիֆէ-
լէր վէ էճնէպիլէր կիպի եարատմասընը-
յըզ. 19 իլլա մուգատտէսլէրին հէմֆէհ-
րիլէրի վէ Ալլահընն էվլ էհալիսի կիպի
եարատմալըյըզ:

1 Վէ Ա՛սիզի Ես ուչլարտա վէ կիւ-
նահկարտա էօլիւլէր իքէն ֆէրէլի-
2 ֆէ, Ծնունարտա քի պիր զէման
պու տիւնեանընն ա՛սրինէ կէօրէ՝
Ըհավանընն հիւքիւմէթինին հիւ-
քիւմտարընա Ե՞նէ Եիթաա՛թսըզ-
լըղընն օղուլլարընտա իչլէյէն րու-
3 հա կէօրէ եիւրիւտիւնիւզ. Ո՛Ն-
լարտա քի՝ պիզ տախի պիր զէ-
ման հէվֆիմիզ Եթէնիմիզին ար-
զուլարընճա կէչինիպ Լթէնին վէ
էֆքեարըն իրատէթլէրինի էտէր
իտիք, վէ պագիլէր կիպի էթա-

‡ Կող. ա. 9։
+ Գոր. իզ. 18։
ο Պ. բ. 12։
դ. 4։
$ Խա. 11։
ա Պ. գ. 7։
Կող. ա. 29։
բ. 12։
Բ Գոր. բ. 24. 33։
Ե Սաղ. ճժ. 1։ Գոր. է. 55։ Կող. դ. 1։ Եբր. ա. 3։ ժ. 12։
Ը Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. բ. 10։ Եբր. ա. 4։
Է Հռով. բ. 38։ Կող. ա. 16։ բ. 15։
Ը Սաղ. բ. 6։ Մատ. իբ. 18։ ա Կոր. ժե. 27։ Եբր. բ. 8։
Թ Պ. դ. 15, 16։ Կող. ա. 18։ Եբր. բ. 7։
Ժ Հռով. ժբ. 5։ ա Կոր. ժբ. 12. 27։ Պ. գ. 12։ ե. 23. 30։ Կող. ա. 18. 24։
Ի ա Կոր. ժբ. 6։ Պ. դ. 10։ Կող. գ. 11։
Ձ Կող. բ. 9, 10։
Ղ ա Ցօհ. ե. 24։ Կող. բ. 13։
Ճ Խա. 5։ Պ. դ. 18։
Մ ա Կոր. զ. 11։ Պ. դ. 22։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Ցօհ. ե. 19։
Յ Պ. զ. 12։
Ն Պ. ե. 6։ Կող. գ. 6։
Շ Տիտ. գ. 3։ ա Պետ. գ. 3։
Ո Գաղ. ե. 16։
Չ Սաղ. ծա. 5։ Հռով. ե. 12. 14։

Digitized by Google

պիա՛թահէն ղազապ օղուլլարը ի-
4 տի՛ք : Ը՛ստմա Ըլլաց՝ մերհա-
մեթահ ղանի օլմաղըլա, պիզի
սեվտիյի քէնտինին ա՛զիմ մու-
5 հաղպէթի իչիւն, Խպիզ սուչ-
լարտա էօլիւլէր իքէն տախի՝ էպի-
զի Ուրիստոսուն պիլէսինձէ տի-
րիլթահ , [ի՛նայէթ իլէ խելաս
6 օլմու՛չտունուզ ,] վէ Կպէնէ պէ-
րա՛պէր դալտըղըպ՝ կէօքտէքիլէր-
տէ պէրա՛պէր Ուրիստոս Յիսուս
7 իլէ օթուրթտու. Զնա քի կէ-
լէնէք ա՛սրլէրտէ՝ Ուրիստոս Յի-
սուստա պիզէ օլան լէթաֆէթ
էիլէ քէնտի ի՛նայէթինին հատ-
տըն զի յատէ օլան ղանիմէթի-
8 նի կէօրէրէք : Ո՛ՀԻրա ի՛նա-
յէթ իլէ Իմանըն վասիթասը ի-
լէ խելաս պուլմուչտունուզ . վէ
պու սիզտէն տէյիլ՝ Ը՛ստմա Ըլլահըն
9 պախշիչի տիր. Յ՛ՄԼլէրտէն տէ-
յիլ , լթա քի քիմսէ էօյիւնմէ-
10 յէ : Ը՛ՀԻրա օնուն եափուտու
իզ , քի Ուրիստոս Յիսուստա՝
Ը՛ստմահըն փէչինն հազըրլատըղը
էյի ա՛մէլլէր իչիւն եարատըլմըզ ,
շէօյլէ քի օնլարտա ևիւրիւէլիմ :
11 Ո՛պունուն իչիւն խաթրընըզա
կէթիրին քի՝ սիզ պիր վագթ լթէն-
ճէ թայիֆէլէր օլուպ վէ թէնտէ
էլ իլէ եափըլմըշ չսիւնէնէթ ան-
կըլանտան սիւննէ՛թսիզլիք տէնի-
12 լիպ , Նօ զէմանտա սիզ Ուրիս-
տոսուզ՝ Հ՛ՒՍրայէլին հէ՛մհէ՛սրի-
լի յինտէն եատ՝ վէ ա՛ա՛տին ա՛հտ-
լէրինտէն եապանէը օլարագ՝ Նպիր
իւմիտինիզ եօգ՝ վէ Ղտիւնեատա
13 Ը՛ստմա չհմ-
տի Ուրիստոս Յիսուստա՝ Ոսիզ
պիր վագթ իրագ օլանըլար՝ Ուրիս-
տոսուն գանը իլէ եագըն օլտու-
14 նուզ : Ո՛ՀԻրա պիզիմ սէչա-
մէթիմիզ օ տուր , քի Հիքիսինի
պի՛ր էյլէտի , վէ պէօլմէնին օր-
15 լթա տի՛վարըմըզ հըգըպ՝ քէնտի
Ղթէնի իլէ ա՛տաւէթի Ղա՛նէ ա-
յինլէր իլէ լթէնպիհլէրին չէրի-
ա՛թրընը էիպթալ էյլէտի. լթա
քի սէլամէթ էտիպ Հիքիսինի քէն-
տինտէ պի՛ր եէնի ատէմ եարա-
16 տա. Վէ խաչըն վասիթասը ի-
լէ Հիքիսինի պի՛ր լթէնտէ Ըլլահ
իլէ պաբըշտըրա , Հչիւնքի օնուն
իլէ ա՛տաւէթի հէլաք էթտի :
17 Վէ Հկէլիպ՝ սիզ ուզագտա օ-
լանլարա Հչէմ օլ եագընտա օլան-
լարա սէլամէթի միւժտէ էյլէտի .
18 Ֆ՛Ո՞իրա իքիմիզ տախի Հպիր
Ղուհտա փէտէրէ իհզար օլմագ-
լըղա օնուն վասիթասը իլէ մա-
19 լիք իզ : Ի՛մտի օլմուշ օլտու
քի՝ արթըգ եապանճիլէր վէ միւ-
սաֆիրլէր տէյիլ սինիզ , Բիլա
մուգատտէսլէրին էվլատլարին վէ
Ը՛ստմահըն էվ էհալիսի սինիզ .
20 Ր՛Զիւնքի Ղէսուլլէրին վէ փէյ-
ղամպէրլէրին Կթէմէլի իւգէրինէ
ղպինա օլունտունուզ , վէ ՖՅի-
սուս Ուրիստոս քէնտիսի քէօշէ
21 պաշը քիւրսիսիս տիւր . Ըվի
իւգէրինտէ պինանըն պիւթիւնիս
քինէթլէնմէ յիլէ՝ Ղապպտա Ի՛մու-
գատտէս հէյքէլ օլմադա պէօ-
22 յիւմքտէ տիր . Խվի իւսթիւն-
տէ սիզ տախի պէրապէր պինա
օլունտունուզ , չէօյլէ քի Ղուհ-
տա Ը՛ստմահըն մէգաքանը օլասընըզ :

ՊԸՊԳ

5 կիզլէնմիչ օլան սըրբըն Պօղոսա պէյան
օլունմասը քի՝ 6 Թայիֆէլէր Ղեկլաս պու-
լաճագլար իտի , 8 վէ օնու վա՛զ էթմէ-
նին իհտան ու ի՛նայէթ օնա վէրիւտի-
յի , 13 օնուն միհնէթլէրի իչիւն գալգ-
լէրի գըրըլմամադա օնլարա նասիհաթ
էթմէսի , 14 Տուա՝ էթմէսի քի՝ 19 օն-
լար քէնտիլէրէ օլան Ըլլահըն մուհագ-
պէթինի անկլայալար ,

1 Պու էճիլտէն՝ պէն Պօղոս Հսիզ
Թայիֆէլէր իչիւն Ուրիստոս Յի-
2 սուսուն Ի՛մանպուսու , էյէր կէր-
չի եպանա սիզին իչիւն վէրի-
լէն Ը՛Ըլլահըն ի՛նայէթինին ի-
3 տարէսինի իչնիթտինիզ իսէ , քի
Եպանա պու սըրըը Ղիլհամ իլէ
Եպէյան էյլէտի , (Ընիձէ քի Կվ-
վէլտէն մուխթասարճա եազտըմ
4 Հսէ , վէ օնու օգույուպ՝ Ֆ՛Ուրիս-
տոսուն սըրըը Հագգընա պէնիմ

թ · Ի՛ · 64. գէ ։

բ Հռով · ժ. 12 ։ գ · ա 7։ խա · 7։ ժ Հռով · ե. 6 · 8 · 10 ։ խա · 1 ։ է Հռով · զ · 4, 5։ կող · բ · 12, 13։ գ · 1 · 3 ։ Կ գ · ա · 20։ Ի Տիմ · գ · 4։ ի խա · 5 ։ Հռով · գ 24։ բ Տիմ ա · 9 ։ ձ Հռով · գ · 16 ։ հ Մատ · ժգ 17 ։ ցօհ գ · 44 66։ Հռով · ժ 14, 15 17։ գ · ա · 19։ Փիլ · ա · 29։ ն Հռով · գ · 20 · 27, 28։ դ · 2։ թ · 11։ ժա · 6 ։ ա կոր · ա 29, 30 ։ 31 ։ բ Տիմ · ա · 9։ Տիտ գ · 5։ Ղ բ Օր · Լբ · 6։ Սաղ · ճ 3։ Ես · ի թ · 25։ իթ · 23։ խգ · 21 ։ ցօհ · գ · 3 5 ։ ա կոր · է · 9։ բ կոր · ե · 5 · 17։ գ · գ · 24։ Տիտ · բ · 14։ շ գ · ա · 4 ։ ո ա կոր · ի · բ · 2, գ · ե · 8։ կող · ա · 21։ բ · 13 ։ յ Հռով · բ · 28, 29։ կող · բ · 11 ։ ն գ · գ · 18։ կող · ա · 21։ Հ գագ՝ Եզեկ · ժգ · 9։ ցօհ · ժ · 16։ ո Հռով · թ · 4 · 8 ։ Ղ ա թես · գ · 12 ։ ղ գաղ · գ · 8։ ա թես · գ · 5 ։

Ղ գաղ · գ · 28 ։ ո գոր · բ · 39։ խա · 17։ ո Միք · ե · 5։ ցօհ · ժգ · 33 ։ գոր · ժ · 36 ։ Հռով · ե · 1 ։ կող · ա · 20։ Ղցօհ · ժ · 16։ գաղ · գ · 28։ ր կող · ա · 22։ բ կող · բ · 14 · 20 ։ ց բ կոր · ե · 17։ գաղ · զ · 15 ։ գ · գ · 24 ։

թ · Ի՛ · 64. գէ ։

ո կող · ա · 20, 21 , 22 ։ է Հռով · զ · 6 ։ բ · 3 ։ կող · բ · 14։ է ես · ծէ · 19։ Ջաք · թ · 10 ։ գոր · բ · 39 ։ ժ · 36։ Հռով · ե · 1 ։ խա · 13 , 14 ։ օ Սաղ · ճխբ · 14 ։ ֆ ցօհ · ժ · 9։ ժգ · 6։ Հռով · ե · 2։ գ · գ · 12։ Եբր · գ · 16։ ժ · 19, 20։ ա պետ · գ · 18 ։ ա ա կոր · ժբ · 13։ գ · դ · 4։ բ փիլ · գ · 20 ։ Եբր · ժբ · 22, 23։ է գաղ · զ · 10 ։ գ · գ · 15 ։ ր ա կոր · ժբ · 28 ։ գ · գ · 11 ։ Ի Մատ · ժգ · 18 ։ գաղ · բ · 9։ ցայտ · իա · 14 ։ Ղ ա կոր · գ · 9, 10 ։ գ · գ · 12 ։ ա պետ · բ · 4, 5 ։ Ի Սաղ · ճժբ · 22։ Ես · իբ · 16 ։ Մատ · իա · 42 ։ Ը գ · գ · 15, 16 ։ ր ա կոր · գ · 17։ զ · 19։ բ կոր · զ · 16 ։ ի ա պետ · բ · 5 ։ ա կող · ա · 24։ բ Տիմ · բ · 10 ։ բ գոր · իա · 33։ իբ · 17. 20 ։ գ · գ · 1 ։ զ · 20

Փիլ · ա · 7 · 13, 14 · 17 ։ կող · գ · 3 · 18։ բ Տիմ · ա · 8 ։ բ · 9։ Փիլիմ · 1 · 9։ է գոր · թ · 15 ։ ժգ · 2 ։ Հռով · ժբ · 3։ գաղ · ա · 16։ խա · 8։ ր Հռով · ա · 5։ ժա · 13։ ա կոր · գ · 1։ գ · 7։ կող · ա · 25։ Ի Հռով · ժգ · 25։ կող · ա · 26, 27 ։ Կ գաղ · ա · 12։ Ի գոր · իբ · 17 · 21 · իգ · 17 , 18։ Ը գ · ա · 9 , 10։ ր ա կոր · դ · 1 · գգ · 19 ։

Digitized by Google

5 ֆէհմիմ անկլայա պիլիբսինիզ,) քի օ Խշմտի օնուն մուգատտես Իհսուլլերինե վէ փէյղամպէրլերե Թուհ իլէ աշիքեար օլտուղու կիպի՝ էղայրի տէվրէլէրտե ինսան օղուլ- 6 լարընա պիլտիրիլմիշ տիր, Նա՝ նի քի Թայիֆէլէր Իբհստոս իլէ հէմվաբիս վէ Իհէմճէսէտ վէ Խվա՝տինին պէրապէր հիսէտտար- լարը օլալար ինճիլինին վասի- 7 Թասը իլէ, քի պէն՝ Ընլահըն պանա Նքէնտի գուվվէթինին ա՝- մէլ ու իճրասը իւզրէ հվէրիլէն ի՝նայէթինին պախշիլինէ կէօրէ 8 Նօնուն խըզմէթճիսի օլտուս. Պու ի՝նայէթ պէն Ումուգատտէլէրին էն էտնասընա վէրիլտի քի՝ Իվրիստոսուն Թէֆթիշ օլունմազ ղանիմէթինի ՖԹայիֆէլէրտե մուժ- 9 տէ էտէյիմ. Վէ Իհէր ընէյի Յիսուս Իվրիստոսուն վասիԹասը իլէ եարատան Ընլահըն գըԹընա՝ էզէլտէն հըֆզ օլունմուշ ևսըրըըն իտարէսի նէ օլտուղու- նու ճիմլէյէ աշիքեար էտէ- 10 յիմ. Ձնա քի շմտի քիլիսանըն վասիԹասը իլէ՝ կէօրտե քիլէր- տե ՖսալԹանաԹլարա վէ հիւքու- մէթլէրէ Ընլահըն կէօնա կէօն օլան Ոհիքմէթի պէյան օլա, 11 Ռապպըմըզ Իվրիստոս Յիսուստա էմտիյի Նէզէլէ Թաւտիրէ կէօ- 12 րէ, քի Ֆօնուն իչէն՝ օնա օլան իմանըն վասիԹասը իլէ ի՝Թիմատ իւզրէ ճէսարէԹէ վէ Ֆիչզար օլ- մազըզդա մալիք իզ։

13 Է()նուն իչիւն տիլէրիմ քի՝ պէնիմ Ֆսիզին իչիւն սըզլէթէլ- բիմտէն ա՝ճիզ օլմայասընըզ, քի 14 Ռպու սիզին շանընըզ տըր։ Պուն- տան էօԹիւրու տիզլէրիմի՝ Ռապ- պըմըզ Յիսուս Իվրիստոսուն փէ- տէրինին հուզուրունա չէօքէրիմ, 15 քի Ֆկէօքլէրտե վէ նէր իւզէրին- տե Հէր գապլէյէ օնտան Թէսմի- 16 յէ օլունուր, Ֆյնա քի քէնտի ճէլալինին զանիմէթինե կէօրէ սիզէ իհսան էտէ քի՝ քէնտի Թուհունուն վասիԹասը իլէ Ֆի- չէրիքի ատէմտե Ռգուրէթ իլէ 17 գուվվէթլէնէհինիզ, վէ ՖԻվրիս- տոս՝ իմանըն վասիԹասը իլէ 18 գալպլէրինիզտե սաքին օլա. Վէ Ֆմուհապպէթ իլէ քէօքլէնմիշ վէ ԹէմէլԼէնմիշ օլասընըզ, Թա քի հէփ մուգատտէսլէր իլէ պէ- րապար՝ կէնիշլիք վէ ուզունլուգ վէ տէրինլիք վէ ևիւքսէքլիք նէ օլտուղունու Ֆանկլամաղա գատիր 19 օլասընըզ. Ձէմ տախի Վրիս- տոսուն օլ մուհապպէթինի պիլէ- սինիզ քի՝ ա՝գլատան ելուճէ տիր, Էթա քի Ընլահըն ճիւմլէ քէ- 20 մալիյէթի իլէ տօլասընըզ։ Վէ Էպիզտե ա՝մէլ էտէն գուվվէթէ կէօրէ Ռտիլէտիյիմիզ ևա տիւ- շիւնտիւյիւմիւզ շէյլէրտէն՝ հէր խուսուստա խատտէն զիյատե էթ- 21 մէյէ Ռյատիր օլմանա՝ Ձնա Վրիս- տոս Յիսուսուն վասիԹասը իլէ քիլիսատա էպէտլէր էպէտինին ճիւմլէ տեղլէրինճէ համտ օլ- սուն. Ընմին։

ՊԸՊ Դ

1 Բէսուլուն՝ ԹԹիֆագա նասիհաթ էտիպ՝ 7 Թազրիր էթմէսի քի՝ Ընլահ պունունն ի- չիւն ատէմլերէ տիւրլիւ տիւրլիւ պախ- շիշլեր վէրիր, քի օնուն քիլեասը 12 մա՝մտը օլուպ՝ 16 Ֆրիստոստա պէօյիւ- յե։ 18 Թայիֆէլէրին մուբտաբլըգլարընտան սագընմադա, 24 եէնի ատէմի կի- լինմէյէ, 25 եալանը Թէրք էթմէյէ, 29 վէ խապես սէօհպէթլէրի բէտտ էթ- մէյէ օնլարա նասիհաթ էթմէսի։

1 Ֆմտի պէն Թապպ իչ ուն մահ- պուս օլան՝ սիզէ եալվարըրըմ քի՝ Ֆտա՝վէթի օլունտուղունուզ տա՝- վէԹէ լայըգ օլան վէճմ իւզրէ՝ 2 ՖէԹքմիլ ալէագ էօնհիւլլուք վէ մահճուալուգ իլէ հէմ սապր ի- լէ եիւրիչէսինիզ, վէ պիրի պի- րինիզե մուհապպէթ իլէ Թէ- 3 համմիլ՝ Ֆէսէսինիզ. ՖՁմ սէ- լամէթ պէնտի իլէ Խուհուն պիրլիյինի հրֆզ էթմէյէ ճէչտ 4 էսէսինիզ։ Էպի՛ր Թէն վէ ղպի՛ր Խուհ՝ Ենճէ քի տա՝վէթինիզին տախի պի՛ր իւմիտինէ տա՝վէԹ 5 օլունտուունուզ, Ըպապպ պի՛ր՝ Ֆիման պի՛ր՝ Ֆվաֆթիզ պի՛ր տիր. 6 ՖՁէհիսինին Ընլահը վէ փէտէ- րի՝ հէվհիսինին իւզէրինտե վէ ևհէվհիսինին արասընտա վէ հէ- 7 փինիզտե օլան՝ պի՛ր տիր։ Էմմա Վրիստոսուն պախշիշինին էօլ- չիսինէ կէօրէ հէր պիրիմիզէ ի՝- 8 նայէթ վէրիլտի։ Պունուն իչիւն տէր քի՝ Ֆնիւքսէյէ չըգըպ նէ-

սիրելիյի էսիր սիւբտիւ , վէ ա-
9 տէմլէրէ հէտիյէլէր վէրտի : Վէ
հպու Ձրդտը պեպէյէ նէ՞ տիր , իւլ-
ա քի էվվէլա եէրին աշաղաքի
10 մահալէրինէ էնտի տախի : Օլ
էնէն՝ յէվի կէօքլէրտէն եօղարը
չըգան տախի հէման օ տուր ,
Ղթա քի ճիւմլէսինի տօլտուբա :
11 Վէ ֆքէնտիսի՝ պա՛զլարընը Ի-
սուլէր վէ պա՛զլարընը փէյղամ-
պէրլէր վէ ֆպա՛զլարընը ինճիլ
վա՛զ էտիճիլէր՝ յպա՛զլարընը ի-
սէ չօպանլար վէ Խօճալար Թա՛-
12 յին էյլէտի , Ամուգատտէսլէրին
քէմալի իչիւն՝ խրզմէթ ա՛մէլի ի-
չիւն՝ Վհրիստոսուն Թէնինին Ամա՛-
13 մուր օլմասը իչիւն . Ցնա քի
հէփիմիզ իւանըն՝ վէ դ՝ալեու լա-
հըն պիլգիսինին պիրլիյինէ՝ Ղքեա-
մլ ատէմ օլմադա Վհրիստոսուն
Թէքմիլ պօյունուն էօլչիսինէ է-
14 րէնէ գատար . Ցնա քի արԹրագ՝
ատէմլէրին հիլելէրի իւէ ՞ազտրը-
մագ Թարզը խուսուսունտա ֆէր-
զանըգլարը իւէ Թա՛լիմին հէր
՞նէլի իւէ Էչալգանան վէ էօԹէ պէ-
րի սիւրիւքլէնէն Ֆմա՛սումնար օլ-
15 մայալըմ . Էվլա մուհապպէմ իւէ
կէրչէ քլէյէ Թապի՛ օլարագ՝ չհէր
չէյի օնտա արԹըրալըմ՝ , քի ՞օ՝
16 է՞նէ Վհրիստոս պաշ տըր . Վհի
էպիԹիւն վիւճիւտ օնտան՝ հէր
եարտըմ էտէն օյնագ իւէ քինէԹ-
լէնիպ Թանզըմ օլմաղըա, հէր պիր
ա՛զանըն էօչիսիւնիւն ա՛մէլինէ
կէօրէ՝ մուհապպէԹ իւէ քէնտինին
մա՛մուր օլմասը իչիւն վիւճիւտիւն
պէյյիւմէսինի իճրա էտէր :
17 Ամի պունու տէյիպ Թապպա-
տա չհատէԹ էտէրիմ քի՝ ար-
Թըգ սիզ գալան Թայիֆէլէր
տախի էքնտի ա՛գլարընըն պա-
Թրլըզընատա եիւրիւտիւքլերի կի-
18 պի ՞եիւրիւմէ յէսինիզ . Վհի օն-
լարտա օլան ճահիլլիյին սէպէպլին-
տէն՝ ֆգալպլէրինին գաԹրլըզը ի-
լէ ՞ա՛գլարընը գարանլըգ գափ-
լամըշ օլուպ Ցնլահն հայաԹընը-
19 տան եատ օլմուշլար տըր . Էմ
էնասըրլանմաղըա , Էքնտիլէրի-
նի էտէպսիզլէյէ՝ իչԹահ իւէ հէր
նափաքլիյին իշչէմէսինէ ԹէսլԹմ
20 էԹտիլէր : Ամիզ իսէ Վհրիստոսու
21 պէյյէ էզրէնմէտինիզ , Էէյէր

հագգան օնուն իչիւն իշլիԹտի-
նիզ՝ վէ օնտան Թա՛լիմ օլուն-
տունուզ իսէ , նիճէ քի կէրչէքլիք
22 Ցիսուստա տըր քի՝ Էվվէլքի կէ-
չինմէնիզէ կէօրէ՝ ալտատըշըն շէհ-
վէԹլէրինէ կէօրէ ֆէսատա վարան
Էէսքի ատէմի էԹէրը էտէսինիզ ,
23 վէ Ցա՛գլընըզըն բուհունտա եէնի-
24 լէնէսինիզ , վէ սատագամ իւէ վէ
կէրչէքլիյին մուգատտէսլիյի իւէ
Ա՛լլահա կէօրէ եարատըլան էնէնի
25 ատէմի կիյինէսինիզ : Օնուն իչիւն
եալանը բէտտա էտիպ՝ Էհէր պիրինիզ
գօնշուտու իւէ կէրչէքլիք սէջյէ-
յին . Էչիւնքի պիրի պիրիմիզին ա՛-
26 զալարը իզ : Ցնօվքէլէնտիյինիզ-
տէ կիւնահ իշլէմէն . սիզին տարղըն-
լըղընըզըն իւզէրինէ՝ կիւնէշ պաԹ-
27 մասըն . Վէ Ցչէյմանա մահալ
28 վէրմէն : Ցւրըսըգլըգ էտէն՝ ար-
ԹըգԹըրսըգլըգ էԹմէսին , հիլա
էլլէէրի իւէ խայր իշլէյէրէք՝ է-
մէք չէքսին , Ցնա քի միւհԹաճ
օլանը հիսսէտար էԹմէյէ գատիր
29 օյա : Ամղընըզտան հիչ պիր
չիւրիւք սէօզ չըգմասըն , ֆիլա
էյէր մա՛մուր էԹմէյէ իգԹիդա
օլան պիր էյի ՞էօչ վար իսէ .
Ֆնա քի իշլտէնէլէրէ լուԹֆ վէ-
30 րէ : Վէ Ամլահըն Ի՛ուհ էլ
Գուստունու գասավէԹլէնտիրմէն ,
քի ՞օնուն իւէ Ճհէլասա կիւնիւ ի-
31 չիւն միւհրլէնտիրիզ : ՞Էէր ա-
ճըլըգ վէ էօվքէ վէ զազապ վէ
պաղըրըշ վէ Ճքիֆր՝ ՞Էհէր քէօ-
ԹիւլիւՃ իւէ պէրպաէր՝ սիզտէն
32 գալտըրըլսըն . Վէ Նպիրի պի-
րինիզէ լաԹիֆլէր՝ մէրհամէԹլի-
լէր՝ Ամլահ տախի Վհրիստոսուն
վասիԹասը իւէ սիզէ պաղըշլատը-
ղը կիպի ՞պիրի պէրինիզէ պա-
ղըշլայըճըլար օլուն :

թ . Ի՛ . 64 . գէ :

—

ղ . պ . բ . 2 , 3 ։ խա . 17 ։ գող . գ . 7 ։ ա պետ . դ . 3 ։
Ի Հռով . զ . 6 ։
ը գող . բ . 11 ։ գ . 8 , 9 ։ եբր . ժբ . 1 ։ ա պետ . բ . 1 ։
Ր Հռով . ժբ . 2 ։ գող . գ . 10 ։
ի պ . բ . 10 ։
ի Հռով . զ . 4 ։ բ գոր . ե . 17 ։ գաղ . զ . 15 ։ պ . զ . 11 ։ գող . գ . 10 ։
ւ Ջաք . ը . 16 ։ խա . 15 ։ գող . գ . 9 ։
ի Հռով . ժբ . 5 ։
ի Սաղ . դ . 4 ։ լէ . 8 ։
ձ բ գոր . բ . 10 , 11 ։ ճակ . դ . 7 ։ ա պետ . ե . 9 ։
հ գոր . ի . 35 ։ ա թես . գ . 11 ։ բ թես . գ . 8 . 11 , 12 ։
յ Ղու . գ . 11 ։
ղ Մատ . ժբ . 36 ։ պ . ե . 4 ։ գող . գ . 8 ։
ճ գող . դ . 6 ։ ա թես . ե . 11 ։
ո գող . գ . 16 ։

յ ես . է . 13 ։ կգ . 10 ։ եզէկ . ժղ . 43 ։ ա թես . է . 19 ։ ն պ . ա . 13 ։ ւ Ղու . խա . 28 ։ Հռով . ը . 23 ։ պ . ա . 14 ։ ՞ գող . գ . 8 . 19 ։ ղ Տիտ . գ . 2 ։ ճակ . գ . 11 ։ ա պետ . բ . 1 ։ պ Տիտ . գ . 3 ։ Ղ բ գոր . բ . 10 ։ գող . գ . 12 , 13 ։ ՞ Մատ . զ . 14 ։ Մար . ժա . 25 ։

թ . Ի՛ . 64 . գէ :

—

ֆ ճօհ . գ . 13 ։ զ . 33 . 63 ։
յ Գոր . ա . 9 . 11 ։ ա Տիմ . գ . 16 ։ եբր . գ . 14 ։ է . 26 ։ ը . 1 ։ Թ . 24 ։
Ղ Գոր . ը . 33 ։ ֆ ա գոր . ժբ . 28 ։ պ . բ . 20 ։
ֆ Գոր . իա . 8 ։ բ Տիմ . գ . 5 ։
յ Գոր . ի . 28 ։
ն Հռով . ժբ . 7 ։
Ղ ա գոր . ժբ . 7 ։
՞ պ . ա . 23 ։ գող . ա 24 ։
Ղ ա գոր ժգ . 26 ։
ղ գող . բ . 2 ։
Ղ ա գոր . ժգ . 20 ։ գող . ա 28 ։
՞ Հռով . ժզ . 18 ։ բ գոր . բ . 17 ։
՞ Մատ . ժա . 7 ։
Է եբր . ժգ . 9 ։
ր ես . իբ . 9 ։ ա գոր . ժգ . 20 ։
ր Ջաք . ը . 16 ։ բ գոր . դ . 2 ։ խա . 25 ։ ա ճօհ . գ . 18 ։
յ պ . ա . 22 ։ բ . 21 ։
՞ գող . ա . 18 ։
ֆ գող . բ . 19 ։
ֆ Հռով . ա . 21 ։
օ պ . բ . 1 , 2 , 3 ։ խա . 22 ։ գող . գ . 7 ։ ա պետ . դ . 3 ։
ֆ Հռով . ա . 21 ։
՞ Գոր . իզ . 18 ։
Բ պ . բ . 12 ։ գաղ . գ . 8 ։ ա թես . դ . 5 ։
ֆ ա Տիմ . դ . 2 ։
ր Հռով . ա . 24 . 26 ։ ա պետ . գ . 3 ։
Ի պ . ա . 13 ։

Digitized by Google

ՊԱՊԻՆ

2 Մուհապպեթէ տեվամ էթմէք՝ 3 զինաՆատան գաչմագ՝ 4 մուրտարլըգտան սագընմագ՝ 7 եարամազլար իլէ գօնուշմամագ՝ 15 իսթիրազ իլէ եւրիւմէք՝ 18 վէ Րուհ էլ գուտս իլէ տօլմագ Նասիհաթ էթուիլ՝ 22 Րէսուլուն՝ մախսուսէն գարըլարա գօճալարընա իթաա՛թ էթմէք՝ 25 վէ գօճալարա գարըլարընը սէվմէք Նասիհաթ էթմէսի ։ 32 Վէ պու մուհապպեթէ էօրնէք՝ Քրիստոսուն քիլիսայա օլան մուհապպեթինի կէօսթէրմէսի ։

1 Ումի սէվկիւլիւ էվլատլար կիպի՝ Ալլահա պէնկըէր օլուն ։
2 Վէ էմուհապպեթտէ եիւրիյիւն, Քենճէ քի Քրիստոս տախի պիզի սէվտի, վէ քէնտինի պիզիմ ուղրումուզա Ալլահա խօշ բայիհա իլիւն՝ հէսիյէ վէ գուրպան
3 սունտու ։ Ալմնա մուգատտէսլէրէ եագըշմատըղը կիպի՝ զինանըն վէ հէր կէօնա նափաքլիյին եախօտ թամա՛քեարլըղըն՝ Ղատը պիլէ ա-
4 րանըզտա անկըլմասըն ։ Է՞մ՛րէզալէթի վէ տիվանէՀէ սէօզլէր եախօտ գաշՀըրլիք օլմասըն, քի ԸոնԼար եագըշմազ չէյլէր տիր ։ իլլա պախսուսա Թէչէքքիւր օլսուն ։
5 Օ՚իրա պուննու պիլմիշ օլուն քի՝ Ւհիճ պիր գ՚նաքեարլըն եա մուրտարն եա թամա՛քեարըն՝ քի Ւպու փուԹփէրէսի տիր՝ Ւհրիստոսուն վէ Ալլահըն փատիշաՀլըղընատա
6 միրասը եօգ տուր ։ Ալիճի Հիչ քիմսէ պօշ սէօզլէր իլէ ալտանմասըն ։ Էզիրա պու չէյլէր իչիւն Ւհիթաա՛թսըզլըղըն օղուլլարը իւզէրինէ Ալլահըն ղազապը կէլիր ։
7 Ումի օնլարա Հիսսէտարլար օ-
8 ման ։ Ո՚իրա պիր զէման գաբանլըգ իտինիզ, Համմա չիմոի Ւպապտա ըշըգ սընըղ ։ Ընըգ օ-
9 ղուլլարը կիպի եիւրիյիւն ։ Ը՚իրա ըշըղըն մէյլէսի՝ Հէր էյլէքտէ վէ սատագա՛ծտա վէ կէրէչէք-
10 լիքտէ տիր ։ Վէ Ւպապտա մագպուլ նէ օլսուղունու թէՀրիւպէ
11 էտին ։ Վէ Ւգաբանլըղըն մէյվէսիզ ա՛մէլլէրինէ չիլՀագ օլման, Ընիլլա պախսուսուս թա՛զիր
12 պիլէ էտին ։ Ը՚իրա օնլարտան կիգլիճէ իչլէնէն չէյլէրի՝ սէօյլէ-
13 մէսի պիլէ ա՛յրպ տըր ։ Ալմնա Հէփ թա՛զիր օլունան չէյլէր՝ ը-
ղըգ վասիթասը իլէ պէյան օլունուր ։ զիրա Հէր պէյան օ-
14 լունան չէյ՝ ըղըգ օլուր ։ Օնուն իչիւն տէր քի՝ Ալա՛ ույույան գալգ, վէ պէօլիւլէրտէն տիրիլ, վէ Ւհրիստոս սէնի միւնէվվէր Ետէճէք ։
15 Վումի պագրն քի՝ տիգգամի իլէ եիւրիւյէսինիզ, ի՛լմիզլէր կիպի տէյիլ՝ իլլա ա՛լիմլէր կիպի ։
16 Վէ ՞վագթը սաթուն ալըն, ՞զի-
17 րա պու կիւնլէր ֆէնա տըր ։ Հօնուն իչիւն ա՛գլըզլար օլման ։ իլլա Ւպապըն իրատէթի նէ օ-
18 տուղունու ։ֆէՀմ էտին ։ Վէ ։չարապ իլէ սէրսօշ օլման, քի
19 օնտա իսրաՃի վար ։ իլլա Ւպուհ իլէ տօլարագ՝ ՞քենտի քենտինիզէ մէզմուրլար վէ իլահիլէր վէ բուՀանի թէսպիհլէր օգուլյուն, վէ գալալէրինիզ իլէ Ւպապա իրլա-
20 յըզ թէզմիր էյլէյին ։ Վէ ետա-
չիմա Հէր չէյ իչիւն՝ Ալլահա վէ փէտէրէ Ւպապըմըզ Յէսուս Ւհրիստոսուն իսմի իլէ չնչքր է-
տին ։
21 ՕՊիրի պիրինիզէ Ալլահըն գօր-
22 գուսու իլէ միւթի՛ւ օլուն ։ Ֆէչա՛ գարըլար՝ քենտի գօճալարընըզա՝ ՞Ւպապա օլուր կիպի միւթի՛ւ օ-
23 լուն ։ Ը՚իրա գարընրն պաչը գօճասը տըր, Ենիճէ քի Ւհրիստոս տախի քիլիսանըն պաչը տըր ։ վէ ՊվէճէւտիւՆ Խէլաս էտիճիսի
24 օ տուր ։ Ումի նիճէ քի քիլիսա Ւհրիստոսա միւթի՛ւ օլուրսա, գարըլար տախի Հէր չէյտէ քենտի գօճալարընա պէօյլէ օլսուն-
25 լար ։ Վէ՞ էրքէքլէր՝ քենտի գարըլարընըզը սէվմէն, նիճէ քի Ւհրիստոս տախի քիլիսայը սէվտի, վէ եօնուն ուղրունա քենն-
26 ախինի թէզլիմ էթտի քի՝ օնու ըսու եայգամասը իլէ եաՆէ Ւքէ-

թ . Ի՛ . 59 . Ֆէ ։

ա Մատ . է . 45 . 48 ։ Ղու . զ . 36 ։ Պ . դ . 32 ։
բ ՅօՀ . ժգ . 34 ։ ժե . 12 ։ ա թես . գ . 9 ։ ա ՅօՀ . գ . 11 . 23 ։ դ . 21 ։
գ Գաղ . ա . 4 ։ բ . 20 ։ Եբր . է . 27 ։ Թ . 14 . 26 ։ ժ . 10 . 12 ։ ա ՅօՀ . գ . 16 ։
դ Ծն . ը . 21 ։ Ղե . ա . 9 ։ բ կոր . բ . 15 ։
ե Հռով . զ . 13 ։ ա կոր . զ . 18 ։ բ կոր . ժբ . 21 ։ Պ . դ . 19 , 20 , կող . գ . 5 ։ ա թես . գ . 3 , ԼԱ ։ Ղա կոր . է . 1 ։
զ Մատ . ժբ . 35 ։ Պ . դ . 29 ։
է Հռով . ա . 28 ։
ը ա կոր . զ . 9 ։ Գաղ . է . 19 . 21 ։
թ կող . գ . 5 ։ ա Տիմ . զ . 17 ։
ժ Գաղ . է . 21 ։ ՅայտՀ . իբ . 15 ։
ժա Եբեմ . իթ . 8 ։ Մատ . իդ . 4 ։ կող . բ . 4 . 8 . 18 ։ բ թես . բ . 3 ։
ժբ Հռով . ա . 18 ։
ժգ Պ . բ . 2 ։ կող . գ . 6 ։
ի Ես . Թ . 1 ։ Մատ . դ . 16 ։ Գոր . իզ . 18 ։ Հբռով . ա . 21 ։ Պ . բ . 11 , 12 ։ գ . 18 ։ Տիտ . գ . 3 ։ ա Պետ . բ . 9 ։
ի ՅօՀ . բ . 12 ։ ժբ . 46 ։ բ կոր . գ . 18 ։

թ . Ի՛ . 64 . Ֆէ ։

դ . 6 ։ ա թես . է . 5 ։ ա ՅօՀ . բ . 9 ։
ե Ղու . ժզ . 8 ։ ՅօՀ . ժբ . 36 ։
զ Գաղ . է . 22 ։
է Հռով . ժբ . 2 ։ Փիլ . ա . 10 ։ ա թես . է . 21 ։ ա Տիմ . բ . 3 ։
ը Հռով . զ . 21 ։ ժգ . 12 ։ Գաղ . զ . 8 ։
թ ա կոր . է . 9 . 11 ։ ժ . 20 ։ բ կոր . զ . 14 ։ բ թես . . 6 . 14 ։
ժ Ղե . ժթ . 17 ։ ա Տիմ . է . 20 ։
ժա Հռով . ա . 24 26 ։ Խա . 3 ։
ժբ ՅօՀ . գ . 20 . 21 ։ Եբր . դ . 13 ։
ժգ Ես . կ . 1 ։ Հռով . ժգ . 11 , 12 ։ ա կոր . ժե . 34 ։ ա թես . է . 6 ։
իդ ՅօՀ . է . 25 ։ Հռով . զ . 4 . 5 ։ Պ . բ . 5 ։ կող . գ . 1 ։
իե կող . դ . 5 ։
իզ կող . դ . 5 ։ Գաղ . զ . 16 ։
իէ Ժող . ա . 2 ։ ժբ . 1 ։ ՅօՀ . ժբ . 35 ։ Պ . զ . 13 ։
իը կող . դ . 5 ։ դ ա թես գ . 3 , է . 18 ։

ր Հռով . ժբ . 2 ։ ս Ընտակ . ի . 1 ։ իգ . 29 , 30 ։ Ես . է . 11 . 22 ։ Ղու . իա . 34 ։ — Գոր . ժզ . 25 ։ ա կոր . ժգ . 26 ։ կող . գ . 16 ։ ՅակՀ . է . 13 ։ ֆ Յաղ . լգ . 1 ։ Ես . կգ . 7 ։ կող . գ . 17 ։ ա թես . է . 18 ։ բ թես . ա . 3 ։ ֏ Եբր . ժգ . 15 ։ ա Պետ . բ . 5 ։ դ . 11 ։ ֍ Փիլ . բ . 3 ։ ա Պետ . է . 5 ։ ֆ Ծն . գ . 16 ։ ա կոր . ժգ . 34 ։ կող . գ . 18 ։ Տիտ . բ . 5 ։ ա Պետ . գ . 1 ։ ֏ Պ . զ . 5 ։ բ ա կոր . ժա . 3 ։ ֆ Պ . ա . 22 ։ դ . 15 ։ կող . ա . 18 ։ ֏ Պ . ա . 23 ։ ֏ կող . գ . 20 . 22 ։ Տիտ . բ . 9 ։ ֏ կող . գ . 19 ։ ա Պետ . գ . 7 ։ ֏ Գոր . ի . 28 ։ Գաղ . ա . 4 ։ բ . 20 ։ Յա . 2 ։ ը ՅօՀ . գ . 5 ։ Տիտ . գ . 5 ։ Եբր . ժ . 22 ։ ա ՅօՀ . է . 6 ։ ի ՅօՀ . ժե . 3 ։ ժէ . 17 ։

Digitized by Google

Ք . Ի' . 64 . ԳԳ ։

լամ վասիթասը իւէ փաքէէյէ֊
27 րէք՝ Թագտես էյլէյէ . Ի(Ն)ա
քի քէնտիսի քիլիսայը քէնտինէ
էլէքէսի եա պիւրիւշլուքլիւիւ եա
պունլար կիպի պիր շէյի օլմա֊
յըպ՝ Նիլլա մուգատտես վէ ա'յպ֊
սըզ օլարագ ի'զգէթլի իհզար
28 էտե ։ Նըքէքլէր քէնտի գա֊
րըլարընը պունճիլէյին՝ եա'նի
քէնտի թէնէրէրի կիպի սեվմէյէ
պօրճլու տուրլար . քէնտի գարը֊
սընը սեվէն՝ քէնտիսինի սեվէր ։
29 Ո՛իրա հիչ պիր զէմանտէ պիր
քիմսէ քէնտի թէնինտէն իքրահ
էթմէմիշ տիր . լաքին օնու պէս֊
լէր վէ կէօգէտիր , Նիճէ Ի'րիս֊
30 տոս տախի քիլիսայը ։ Ի՛Ո՛իրա
օնուն թէնինին՝ օնուն էթինտէն
վէ քէմիքէլէրինտէն ա'զալարը
31 իշ ։ Ի'պու սէպէպտէն ատէմ
պապասընը վէ անասընը թէրք
էտե , վէ գարըսընա եափըշա ,
32 վէ Նիքիսի պիր թէն օլալար ։ Պու
սըրը պէօյիւք տիւր . ամմա պէն՝
Ի'րիստոս իչինե վէ քիլիսա ի֊
33 չինե սէօյլէրիմ ։ Հ'յմտի սիզ
տախի հէր պիրինիզ քէնտի գա֊
րըսընը պէօյլէ՝ քէնտի նէֆսի կի֊
պի սեվսին . Ն'գարը իսէ՝ քէնտի
գօճասընտան գօրգուն ։

ՊԸՊ Ը

1 Զօճուգլարըն՝ աթալարընա վէ 5 գուլլա֊
րըն՝ ազալարընա պօրճլարը ։ 10 Է'օմ֊
բիւմգնուն պիր ճէնք էմնալի օլտուղուս ,
12 վէ ամուշնուէրիմիզ եալընըզ թէն վէ
գան օլմայըզ՝ իլլա բուհանիլէր տախի օլ֊
տուղուս ։ 13 Քրիսթիանըն թէեմիլ սի֊
լահլարը 18 վէ օնլարը նիճէ գուլլանմագ
կէրէք ետիյէ ։ 21 Տ'եքիկոսուն՝ Թավիչէ
օլունմասը ։

1 Վա՞ էվլատլար՝ Ո՞քէնտի աթա֊
լարընըզա Ի'ապատա միւթի'ւ օ֊
2 լուն . զիրա պու՝ հագ տըրը ։ Ի'պա֊
պանա վէ անանա ի'զգէթ էյլէ ,
քի պու՝ վա'տ իլէ օլան իլք թէն֊
պիհ տիր , Թա քի սանա խայր
3 օլա , վէ եէրին իւզէրինտէ է'օմ֊
4 րիւն ուզուն օլա ։ Վէ սիզ եա՞
պապալար՝ էվլատլարընըզը էօվ֊
քէլէնտիրմէն . Տիլա օնլարը՝
Ի'ապալն Թէտիպինտէ վէ նասի֊
5 հաթընտա փէրվէրտե էտին ։ Վէ
սիզ եա՞ գուլլար՝ Թէնձէ աղա֊
լարընըզա ադօրգու վէ տիրէրէմէ

իւէ Եգալինիզէն սաֆլըզը իւէ՝
Վ'րիստոսա կիպի իմսա'Թ է֊
6 տին . ընկէօզէ կէօրիւնմէք իչինե
օլան խըզմէթ իւէ ատէմ խօշնութ
էտիճիլէը կիպի տէյիւ , իւլա
Վ'րիստոսուն գուլլարը կիպի՝ ճան֊
տան Ընլահըն իրատէթինի էտին .
7 Ն'տէմիէրէ տէյիւ՝ իւլա Ի'ապապա
կիպի՝ խօշնութլուգ իւէ գուլլուգ
8 էտին . Վէ Ի'պիւնե քի՝ հէր քէս
իշլէտիչի խայրը ա'մէլ նէ իսէ ,
Ի'ապապտան օնու ալաճագ , կէրէք
Ի'գուլ օլսուն՝ կէրէք ազատը օլ֊
9 սուն ։ Վէ եա՞ էֆէնտիւէր՝ օն֊
լարա հէման պու շէյլէրի էյլէ֊
յին , վէ Ա'թէչտիսի Թէրքը էտին .
վէ Եպիւնե քի՝ հէման սիզին տա֊
խի Նէֆէնտինիզ կէօքտէ տիր ,
վէ Ն'օնուն ի'նտինտէ խաԹրա
պագմագ եօգ տուր ։
10 Գալտը քի եա՞ գարընտաշլա֊
րըմ՝ Ի'ապպ իւէ վէ Ն'օնուն գուվ֊
վէթինին գուտրէթի իւէ գուվ֊
11 վէթինին ։ Ո'նլահըն հէփ սի֊
լահլարընը կիյինին քի՝ շէյթա֊
նըն ֆէնտլերինէ գարշը տուր֊
12 մալա գատիր օլասընըզ ։ Ն'օ՛իրա
սիզիմ կիւրէշիմիզ դան վէ Թէն
իւէ տէյիւ տիր , իւլա Ըսալաթա֊
նաԹլար իւէ՝ հիւքիւմէթլէր իւէ՝
Տպու ա'սրըն գարանլըղընըն տիւն֊
եա գալթ էտիճիլէրի իւէ՝ կէօք֊
տէքիւէրտե օլան եարամազլըղընն
13 րուհլարը իւէ տիր ։ Տ'Օնուն ի֊
չինե Ընլահըն հէփ սիլահլարընը
իւզէրինիզէ ալըն , Թա քի Նֆէ֊
նա կիւնտե գարշը տուրմագա՝
վէ հէփիսինի իճրա էտիպ գա֊
վի տուրմագա գատիր օլասը֊
14 նըզ ։ Հ'յմտի պէւինիզի կէրէկը֊
լինը իւէ գուշատրագ վէ Նասատագա֊
Թըն զըրնընը կիյինիպ տուրուն ,
15 վէ Տայագլարընըզը՝ սէւամէթին
ինճիւինին հազըրլըղը իւէ կիյին֊
16 տիրին . Վէ Ո՛հէփսինին իւզէրի֊
նէ՝ իմանըն գալգանընը ալըն
քի՝ օնուն իւէ եարամազըն հէփ
գըզղըն օգլարընը սէօյիւնտիւր֊
17 մէյէ գատիր օլասընըզ . Վէ
պիսկասոն Թօղէսինի ալըն , Ն'հէմ
Ի'ուհուն գըլըճընը՝ քի Ընլահըն
18 քէլամը տըր ։ Վէ Տհէր վա֊
գըթտա հէր տուա՝ վէ նիյազ
իւէ Ի'ուհտա տուա՝ էյլէյին ,

Ք . Ի' . 64 . ԳԳ ։

Է ա Մն . ԼԹ . 17 ։ Կող . գ 22։ Ը Կող . գ . 22, 23 ։ Ի Հռով . բ . 6 ։ բ Կոր . է . 10։ Կող . գ . 24 ։ Ի Գաղ . գ . 28։ Կող . գ . 11 ։ Ի Կող . դ . 1։ Լ Ղեւ . իե . 43 ։ Ի Ճօհ . ժգ . 13։ ա Կոր . է . 22 ։ Ի Հռով . բ . 11 ։ Կող . գ . 25 ։ Ի Գ . ա . 19։ գ . 16։ Կող . ա . 11 ։ Հ Հռով . ժգ . 12։ բ Կոր . գ . 7 ։ Խա . 13։ ա Թես . է . 8 ։ Յ Մատ . ժգ . 17։ ա Կոր . ժէ . 50 ։ Ղ Հռով . բ . 38 ։ Գ . ա . 21 ։ Կող . բ . 15 ։ Ճ Ղու . իբ . 53 ։ Ճօհ . ժբ . 31 ։ ժգ . 30 ։ Գ . բ . 2 ։ Կող . ա . 13։ բ Կոր . ժ . 4։ Խա . 11։ Ն Գ . է . 16։ Ն Եա . ժա . 5։ Ղու . ժբ . 35։ ա Պետ . ա . 13 ։ Ջ Եա . ծԹ . 17 ։ բ Կոր . գ . 7 ։ ա Թես . է . 8։ Ե Եա . ծբ . 7 ։ Հռով . ժ . 15 ։ Ա ա Ճօհ . է . 4 ։ Ֆ Եա . ծԹ . 17։ ա Թես . է . 8 ։ Ք Եբր . գ . 12 ։ Ճայա . ա . 16 ։ բ . 16։ ժԹ . 15 ։ Ռ Ղու . ժբ . 1 ։ Հռով . ժբ . 12 ։ Կող . գ . 2։ ա Թես . է . 17 ։

Ք . Ի' . 64 . ԳԳ ։

Բ Կոր . ժա . 2 ։ Կող . ա . 22 ։ Երգ . գ . 7 ։ Լ Գ . ա . 4 ։ Ի Ծն . բ . 23 ։ Հռով . ժբ . 5 ։ ա Կոր . գ . 15 ։ ժբ . 27 ։ Ն Ծն . բ . 24 ։ Մատ . ժԹ . 5 ։ Մար . ժ . 7 , 8 ։ Ձ ա Կոր . գ . 16 ։ Հ Խա . 25 ։ Կող . գ . 19 ։ Յ ա Պետ . գ . 6 ։ Ռ Առակ . իդ . 22 ։ Կող . գ . 20 ։ Ք Եւ . ի . 12 ։ բ Օր . է . 16 ։ Լէ . 16 ։ Երեմ . լե . 18 ։ Եզեկ . իբ . 7 ։ Մաղ . ա . 6 ։ Մատ . ժե . 4 ։ Մար . է . 10 ։ Ֆ Կող . գ . 21 ։ Ծ Ծն . ժը . 19 ։ բ Օր . գ . 9 ։ գ . 7 . 20 ։ ժա . 19 ։ Սաղ . Հը . 4 ։ Առակ . ժԹ . 18 ։ իբ . 6 ։ իԹ . 17 ։ Ի Կող . գ . 22 ։ ա Ձիմ . գ . 1 ։ Ցհատ . բ . 9 ։ ա Պետ . բ . 18 ։ Ղ Բ Կոր . է . 15 ։ Փիլ . բ . 12 ։

Digitized by Google

վէ ՙՀէման պունետա Հէփ մուգատ-
տէսլէր իչիւն Թէքմիլ տէվամ
վէ Ենիչաղ իլէ ուչանըգ տու-
19րուն , ՚Հէմ պէնտէն էօթիւրու քի
պանա ալգըմըն աչըլմասը իլէ
քէլամ վէրիլէ քի՝ ՚ճճէսարէթ ի-
լէ ինճիլին սըրրընը պէչան էտէ-
20 յիմ • Վի օնուն իչիւն ՚զէն-
ճիրտէ լաքէն ՚Էլչիլէք էտէրիմ ,
Թա քի՝ պանա սէօյլէմէ-
քէրէք իսէ՝ օնու ՚ճճէսարէթ իլէ
սէօյլէյիմ :
21 Լաքին սիզ տախի ՚պէնտէն էօ-
Թիւրու ահվալիմի պիլէնինիզ
տէյիւ՝ Հէփիսինի սիզէ մուհապ-
պէթլու գարընտաշ վէ Թապպա-
տա էմին խըզմէթճի ՙՏիւքիկոս
22 պէյան էտէճէք , քի ֆօնու սի-
զէ՝ Հէման պունուն իչիւն կէօն-
տէրտիմ , Թա քի ահվալիմիզի
պիլէսինիզ , վէ սիզին գալըպէ-
րինիզէ Թէսէլլի վէրէ :
23 փէտէր Ալլահ Թաբաֆընտան
վէ Թապպ Յիսուս Վրիստոստան
պաբընտաշլարա ՙսէլամէթ՝ վէ Ի-
ման իլէ մուհապպէթ օլսուն :
24 Թապպըմըզ Յիսուս Վրիստոսու
Էսիւլիւսանէ Հէփ սէվինէր իլէ
Ի՛նայէթ օլսուն • Ամին :

Ենէոսլօ-լաթա Ըօմատան էաղը-
լըզ՝ Տի-էկոսոս վաֆիաթը էն Հեօն-
ոեէրէլէ :

ՊՕՂՈՍ

ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ՓԻԼԻՊՊԻԼԻՆԵՑԻՆԵՐՆ ՄԻՆՉԹՈՒՊՈՒՆ

ՊԱՊՈՍ

3 Րէսուլուն՝ Ալլահա Համտ ու սէնա էտիպ՝
իմանլարընտան վէ օնուն էլչիլերինէ Հիս-
սէտար օլմալէրինտէն էօթիւրու քէնտի-
նին օնլարա օյան մուհապպէթինի իզհար
էթմէսի , 9 վէ Ի՛նայէթտէ իզտէյատ
պուլմայարը իչիւն Հէր կիւն տուա՝ էթ-
տիյինի պէյան էթմէսի։ 12 Րօմատա չէք-
տիյի աէրէնճամիլերտէն ՔրիստոսուՆ Ի-
մանընա սաատը օյան ֆայիտէյի պէյան է-
տիպ՝ 21 քէնտինին է՛օմրիս իլէ էօլիւմիւ
իլէ տէ Քրիստոսու Ի՛զէթլէմէյէ Հազըր
օլսուդունու Թագրիր էթմէսի։ 27 Օն-
լարա՝ Ի՛թԹիֆագտէ սապիթ՝ 28 վէ գօվա-
լայընա գավի տուրմագ նասիհաթ էթ-
մէսի :

1 ՊՕՂՈՍ վէ Տիմոթէոս Յիսուս
Վրիստոսուն գուլլարը՝ Փիլիպպէ-
տէքի Հէփ ՚Վրիստոս Յիսուստա
օլան մուգաւտոէլէրէ եվիսկոպոս-
2 լար վէ սարկաւագլար իլէ • Ի՛միզ
Ալլահ Փէտէրիմիզտէն վէ Թապպ
Յիսուս Վրիստոստան Ի՛նայէմ
վէ սէլամէթ օլսուն :
3 Ամէն Հէր պիր զիքր էթտիյիմ-
տէ՝ Ի՛Ալլահըմա շուքր էտէրիմ ,
4 վէ տայիմա Հէփինիզ իչիւն Հէր
նիյազըմտա՝ շազլըգ իլէ նիյազ
5 էտէրիմ , իլք կիւնտէն Թա շիմ-
տիյէտէք սիզին ՚Էինճիլէ օլան
6 իչհագլըղընըզտան էօթիւրու • Վէ
Հէման պունա գանմըշըմ քի՝ Խսիզ-
տէ պիր էյի ա՛մէլ պաշլայան՝
ղԹա Յիսուս Վրիստոսուն կիւ-
նիւնէտէք՝ Թէքմիլ էթմէքտէ օ-
7 լաճագ տըր • ՙԱինճէ քի պանա՝
սիզին Հէփինիզին Հագգընտա պու
ֆիքրտէ օլմագ Հագ տըր • չիւն
քի պէն սիզի՝ Ի՛էրէք պաղլարըմ-
տա վէ էկէրէք ինճիլին ճէվա-
պընտա վէ խպաթընտա Ի՛Հէփի-
նիզ պէնիմ իլէ Ի՛նայէթին Հիս-
սէտարլարը օլսուդունուզ իչիւն
8 ՚գալպիմտէ սագլարըմ : Օ՚իրա
Էլլահ շահիտիմ տիր քի՝ Խսիզին
Հէփինիզէ Յիսուս Վրիստոսուն
տէրունի մուհապպէթի իլէ Հաս-
9 րէթ Հէքէրիմ : Վէ պունու
տուա՝ էտէրիմ քի՝ Էմուհապպէ-
Թինիզ պիլգիտէ վէ Հէր ֆէհմ

տէ տահ զիյատէ արդիմագտա
10 օլա քի՝ Ֆսիզ ֆարգլը ընչլէ-
րի այըտա էտէսինիզ, կիտա քի
հԱրիստոսուն կիւնիւնէտէք սիզ
խիւլիւսի փաք վէ թէօքէզ գօ-
11 մազ օլասընըզ, վէ Ինլյահըն
շանը վէ մէտի իչիւն՝ Յիսուս
Քրիստոսուն վասիթասը իլէ օ-
լան Ասատագաթի մէյվէլէրինէն
տօլու օլասընըզ:
12 Վէ խաթէրիմ եա՛ գարընտաշ-
լար՝ պիլէսինիզ քի՝ պէնիմ ահ-
վալիմ ինճիլին տահա զիյատէ
իլէրիլէմէսինէ սէպէպ օլտու:
13 Ճէյլէ քի Քրիստոս իչիւն օ-
լան պէնտէյիմ՝ Ֆպիւթիւն տի-
վանխանէտէ վէ պագի հէր թա-
14 բաֆտա պէյան օլունտու: Վէ
Ասպպտա չօգ գարընտաշլար՝
պէնտէյիմտէն եիւրէքլէնիպ՝
քէլամը գօրգուսուզ սէյիլէմէ յէ
տահա զիյատէ ճէսարէթի էտէր-
15 լէր: Պա՛զըլարը հագիգաթի հա-
սէտ վէ Ֆնիզա՝՝ վէ պա՛զըլարը
տախի հիւնահ բիզա իլէ Քրիստո-
16 սու վա՛ղ էտէրլէր: Նվվէլբիլէր
Քրիստոսու խիւլիւսանէ տէյիլ,
իլլա յպէնտէյիմէ սըզլէթի զամմ՝
էթմէք զանն էտէրէք՝ նիզա՛ ի-
17 լէ վա՛ղ էտէրլէր: Ընմա պուն-
լար՝ ինճիլին ճէվապը իչիւն թա՛-
յին օլմուշ օլտուղումու պիլէ-
րէք՝ մուհապպիթտէն էտէրլէր:
18 Ինմի՞ նէ օլա. հէր նէ վէճհ
իլէ՝ սուրէթէն օլսուն՝ հագի-
գաթի իւզրէ օլսուն՝ Քրիստոս
վա՛ղ օլունուշօր, վէ պունա սէ-
վինիրիմ, հեմ տախի սեվինէճէ-
19 յիմ: Օ՚նրա պիլիրիմ քի՝ պու
պանա Ֆսիզին տուա՛նըզ իլէ վէ
Յիսուս Քրիստոսուն Րուհունուն
եարտըմը իլէ խէլասա պահ՛ս օ-
20 լաճագ, Ֆպէնիմ հասրէթի իլէ
պէնէլէտիյիմի վէ իւմիտիմէ կէօրէ
քի Նհիչ պիր շէյտէ ո՚թանմա-
յըմ, Ֆիլա թէքմիլ ճէսարէթի
իլէ՝ տայիմա օլաոլա՝ կիպի շիմ-
տի տախի է՛օմր վասիթասը իլէ
օլսուն՝ էօլիւմ վասիթասը իլէ օ-
սուն Քրիստոսա պէնիմ թէնիմ-
տէ թա՛զիմ օլունաճագտըր:
21 Օ՚նրա պանա եաշամագ Քրիս-
22 տոս՝ վէ էօլմէք քեար տըր: Վէ
էյէրչէ թէնտէ եաշամագ՝ պանա
ա՛մէլ մէյվէսի պու օլուր իսկ
տէ, եինէ նէյի սէչէճէյիմի պիլ-
23 մէմ. Լաքին Նպու իքի շէյ-
տէն սըզըլըրըմ, եա՛նէ արզում՝
Ֆվէճհաթ էտիպ Քրիստոս իլէ օլ-
մագտա տըր. զիրա պանա փէք
24 չօգ զիյատէ էյի տիր. Ընմա
թէնտէ գալմագ՝ սիզին հագգը-
25 նըզա տահա իզհիզալը տըր: Վէ
Ֆպունա գանմըզ օլարագ պիլիրիմ
քի՝ սիզին իմանտա իլէրլէնէրէք
սէվինմէնիզ իչիւն՝ հէվինիզ իլէ
պէրապէր գալըպ տուրաճաղըմ.
26 Ֆնա քի եինէ պէնիմ սիզին եա-
նընըզա կէլմէյինն սէպէպինտէն՝
Քրիստոս Յիսուստա պէնիմ
հագգըմա Ֆսիզին իֆթիխարընըզ
արթա:
27 ՖՎնճագ Քրիստոսուն ինճիլի-
նէ լայըգ օլտուղու իւզրէ կէչի-
նին. թա քի կէլիպ սիզի կէօր-
սէմ տէ՝ եանընըզտա օլմասամ
տա՝ սիզտէն էօթիւրիւ իշիտչիմ՝
քի էպիր ճան իլէ ոինճիլին ի-
մանը իչիւն պէրապէր ճէչհա է-
տէրէք՝ Ֆպի՛ր բուհտա գավի տու-
28 բուպ, գարը տու բանլարտան հիչ
պիր չէյտէ իւրքմէ յօրսունուզ, քի
Ֆպու օնլարա հէլաք՝ Ֆսիզէ իսկ
խէլաս իսպաթը տըր, վէ պու՝
29 Ընլյահտան տըր. Ձիւնքի Ֆսիզէ
Քրիստոս իչիւն պաղըշլանաը քի՝
Ֆտէյիլ եալընըզ օնա ինանասը-
նըզ, իլլա օնուն իչիւն էլէմ
30 տախի էնքէսինիզ. Վէ Ֆսիզ
հէման օլ պէնտէ կէօրտիւլիւ-
նիւզ՝ վէ շիմտի պէնտէն էօթիւ-
րիւ իշիթտիյինիզ Ֆճէհտէ մա-
լըքը օլասընըզ:

ՊԸՊ Ր

1 Ր էսուլուն օնլարա նասիհաթ էթմէսի քի՝
Ֆթէթիֆագտէ օլալար, վէ Քրիստոսուն
այնագ կէօնիւլլիւյիւ վէ եիւճէլմէսի էօր-
նէյինէ պագարագ՝ այնագ կէօնիւլլիւ օլա-
լար, 12 վէ խէլաս եօլունտա ա՛զիմ տիգ-
գաթ իլէ եիւրիւյէլէր, չէօյլէ քի՝ եարա-
մազ տիւնեատա նուրլար օլալար, 16 վէ
քէնտույէ՝ քի օնլարըն Ըէսուլու տասը՝
պահ՛սի թէսէլլի օլալար, 19 Տիմոթէոսու
օնլարա կէօնտէրէճէյինէ մէմիւլ էտիպ,
25 Հալա օնլարա Եպափրոդիտոսու կէօն-
տէրմէսի:

1 Ինմոի Քրիստոստա էյէր պիր
թէսէլլի՝ էյէր պիր մուհապպէթ

թ . Ի' . 64 . ՀՀ .

ա բ կոր . ժգ . 13 ։
բ կող . գ . 12 ։
գ ճօհ դ . 29 ։
դ Հռով . ժբ . 16 . ժե . 5 ։
ա կոր . ա . 10 ։ բ կոր . ժգ . 11 . գ . 27 ։ գ . 16 ։ գ . 2 ։ ա պետ . գ . 8 ։
ե գաղ . ե . 26 ։ գ . ա . 15 . 17 ։
ճակ . գ . 14 ։
զ Հռով . ժբ . 10 ։ Եփես . ե . 21 ։ ա պետ . ե . 5 ։
է ա կոր . ժ . 24 . 33 ։ ժգ . 5 ։
ը Մատ . ժա . 29 ։ ճօհ . ժգ . 15 ։ ա պետ . բ . 21 ։ ա ճօհ . բ . 6 ։
թ ճօհ . ա . 1 ։ 2 ։ ժէ . 5 ։ բ կոր . դ . 4 ։ կող . ա . 15 ։ Եբր . ա . 3 ։
ժ ճօհ . ե . 18 ։ ժ . 33 ։
ի Սաղ . իբ . 6 ։ Ես . ծգ . 3 ։ Դան . Թ . 26 ։ Մար . Թ . 11 ։ Հբ . Հռով . ժե . 3 ։
լ Ես . խգ . 1 ։ խԹ . 3 . 6 ։ ծբ . 13 ։ ծգ . 11 ։ եզեկ . Լգ . 23 . 24 ։ Ջաք . գ . 8 ։ Մատ . ի . 28 ։ Ղուկ . իբ . 27 ։
խ ճօհ . ա . 14 ։ Հռով . ա . 3 ։ ը . 3 ։ գաղ . գ . 4 ։ Եբր . բ . 14 . 17 ։
ծ Մատ . իգ . 39 . 42 ։ ճօհ . ժ . 18 ։ Եբր . ե . 8 ։ ժբ . 2 ։
կ ճօհ . ժե . 1 . 2 . 5 ։ գործ . բ . 33 ։ Եբր . բ . 9 ։
հ Եփես . ա . 20 . 21 ։

թէսէլոնիկի՝ «Էյէր պիր Թուհ իլէ հագլըղը՝ Էէյէր մերհամեթ ու շէ-
2 ֆաազաթ վար իսէ, Էսէվլինճիմի թէքմիլ Էտին քի՝ «պի՛ր ֆիքըր-տէ օլասընըզ, մուհապէթինիզ պի՛ր՝ ճան պի՛ր՝ ֆիքըր պի՛ր օլա ։
3 Է՛յիչ պիր շէյ՝ նիզա՝ եա պա-թըլ իֆթիխար իւզրէ օլմայա . Էվլա ալչագ կէօնիւլլիւք իլէ պիրի պիրինիզլէ քէնտինիզտէն
4 իւաթիւն սայըն ։ Է՛յէր քէս քէն-տինէ միւթա՛ալիգ չէյլէրէ տէյիւ, իւլա Էէր քէս ղայրիլէրինքինէ
5 տախի պագսըն ։ Օ՛իրա Էսիզ-տէ Էէման պու ֆիքըր օլսուն քի՝ Քրիստոս Յիսուստա տախի վար
6 իտի . Ինի օ՝ Ալլահ սուբէ-թինտէ իքէն , Ալլահ իլէ պէ-րապէր օլմայը չիքեար սայմատը ,
7 էլաքին քէնտինի էտնա էտիպ Եգուլ սուրէթինի ալարագ՝ Էա-
8 տէմիլէր չէքիլինէ կիրտի , վէ չէ-քիլտէ ատէմ կիպի պուլունուպ՝ քէնտինի ալչագլատը , վէ Ինա էօլիւմէ Էէմ խաչ էօլիւմիւնէտեք
9 միւթի՛ւ օլտու ։ ՅՕնուն իչինն Ալլահ տախի օնու ղայէթլէ եիւ-ճէլթտի , վէ հօնա Էէր իսմանէն
10 ա՛լա պիր իսմ պաղըշլատը . ՅՕնա քի Յիսուսուն իսմինէ՝ կէօքտէ-քիլէրին վէ եէրտէքիլէրին վէ եէր ալթընտաքիլէրին Էէր տիզի
11 չէօքէ , վէ Ուէր լիսան իգրար Էտէ քի՝ փէտէր Ալլահընն չանը իչինն Յիսուս Քրիստոս Պապ
12 տըր ։ Իմտի եա՛ սէվկիւլիւչ-լիւմ՝ Ինձէ քի Էէր վագիթ տէ-յիլ եալընըզ հանընըզտա օլտու-ղումտա՝ իւլա պախուստուս տահա զիյատէ չիմտի պէն հանընըզտա տէյիլ իքէն իմտա՛թ էթտինիզ իսէ , Ֆքէնտի խէլասընըզը գօր-գու վէ տիթրէմէ իւլէ իձրա էյ-
13 լէյին ։ ՅՕ՛իրա սիզտէ՝ կէրէք խաթէմիյ կէրէք իչէմիյի՝ րի-զասընա կէօրէ իձրա էյլէյէն Ալ-
14 լահ տըր ։ Ն՛էր շէյի՝ մընըզլ-տանմայարագ վէ Ուիճատէլէ էթ-
15 մէյէրէք էյլէյին . Ինա քի ա՛-յրպտըզ վէ զարարսըզ օլարագ՝ Ալլահընն Նգուստուրտուզ էվլատ-լարը օլասընըզ՝ Ուէյրի վէ թէքա սիլսիլէնին օրթասընտա քի Նօն-լարըն արատընտա տիւնեետտա Նուր-
16 լար կիպի փարլարսընըզ , վէ հայատընն քէլամընը թութարսը-նըզ . թա քի Քրիստոսուն կիւ-նիւնտէ Ուպօչունա սէյիրթմէտի-յիմ վէ նաֆիլէյէ չալըշմատը-
17 զըմա Ֆիֆթիխարըմ օլա ։ Վա-քէն սիզին իմանընըզըն գուրպա-նընտա վէ Ֆխրզմէթինէ քէնտիմի ֆէտտա Էտէր իսէմտէ՝ Էսէվինիրիմ , վէ հէփինիզ իւլէ պէրապէր շազ-
18 օլուրում ։ Պունտիլէյինն սիզ տախի սէվինէն , վէ պէնիմ իւլէ պէրապէր շազ օլուն ։
19 Վ՛է Պապպ Յիսուստա ումա-րըմ քի՝ թէզիյէ սիզէ ՅՏիմո-թէոսու կէօնտէրէյիմ , թա քի պէն տախի սիզտէն էօթիւրիւ պիլ-մէյիլէ՝ ճանըմ բահաթտա օլա ։
20 Ո՛Օ՛իրա կէօնլիւմ ուչար քիմ-սէմ եօգ տուր քի՝ սիզտէն էօ-թիւրիւ չէյլէրէ խիւլիւսանէ մու-
21 գայէտ օլա . Էօ՛իրա հէփիսի Յիսուս Քրիստոսունքիլէրինի տէ-յիլ իւլա քէնտիլէրինքինի ա-
22 բարար ։ Լաքին օնուն թէճրիւ-պէսինի պիլիւրսինիզ քի՝ ինճիլտէ պէնիմ իւլէ պէրապէր՝ Ֆօղուլ պա-պայա էթտիյի կիպի խըզմէթ էյ-
23 լէտի ։ Իմտի ումարըմ քի՝ քէն-տիմէ տայիր նէ օլաճաղընը անկ-լատըղըմ կիպի՝ թէզ օնու կէօն-
24 տէրէյիմ ։ Վ՛է Պապպտա ի՛-թիմատըմ վար քի՝ պէն տախի-
25 քէնտիմ թէզ կէլէճէյիմ ։ Ամ-մա իգթիզալը սայտըմ քի՝ պէ-նիմ գարընտաշըմ վէ պիլէմճէ իշլէյէն վէ ֆճէնքատաշըմ՝ հէմ Ֆսիզին էլչինիզ վէ Ֆիհթիաճը-մըն խըզմէթճիսի օլան Ֆյապի-
26 րոդիտոսու սիզէ կէօնտէրէյիմ ։ Ֆ՛Օ՛իրա օ՝ սիզին հէփինիզէ հա-րէմի չէքմէքտէ խտի , վէ օնուն խասթալանտըղընը իչինտինիզ տէ-յիւ՝ ղայէթլէ գատավէթլէնտի ։
27 Օ՛իրա կէրչի էօլիւմ տէրէճէսի-նէ խասթալանտը . Լաքին Ալլահ օնա՝ վէ եալընըզ օնա տէյիլ՝ իւլա պանա տախի մէրհամէթ էյ-լէտի , թա քի գատավէթի իւզէ-
28 րինէ գատավէթիմ օյլայա ։ Իմ-տի օնու ա՛լէլ ա՛ճէլէ կէօնտէր-տիմ քի՝ օնու եինէ կէօրիւպ աէ-վինէսինիզ , պէնիմ տէ տահա ազ
29 գատավէթիմ օլա ։ Իմտի օնու

թ . Ի' . 64 . ՀՀ .

Եբր . ա . 4 ։
ե Ես . խե . 23 ։ Մատ . իբ . 18 ։ Հռով . ժգ . 11 ։ ճայտ . ե . 13 ։
է ճօհ . ժգ . 13 ։ Գործ . բ . 36 ։ Հռով . ժգ . 9 ։ ա կոր . ը . 6 ։ ժբ . 3 ։
ը գ . ա . 5 ։
թ Եփես . գ . 5 ։
ժ բ կոր . գ . 5 ։ Եբր . ժգ . 21 ։
ի ա կոր . ժ . 10 ։ ա պետ . դ . 9 ։
լ Հռով . ժգ . 1 ։
խ Մատ . ե . 45 ։ Եփես . ե . 1 ։
ծ բ Օր . Լբ . 5 ։
կ ա գործ . բ . 12 ։
հ Մատ . ե . 14 . 16 ։ Եփես . ե . 8 ։
ձ բ կոր . ա . 14 ։ աթես . բ . 19 ։
ղ Գաղ . բ . 2 ։ ա Թես . գ . 5 ։
ճ Տիմ . գ . 6 ։
մ Հռով . ժե . 16 ։
յ բ կոր . է . 4 ։ կող . ա . 24 ։
ն Հռով . ժգ . 21 ։ ա Թես . գ . 2 ։
շ Սաղ . ծե . 13 ։
ո ա կոր . ժ . 24 . 33 ։ ժգ . 5 ։ բ Տիմ . գ . 9 . 16 ։
չ ա կոր . գ . 17 ։ ա Տիմ . ա . 2 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։
պ գ . ա . 25 ։ Փիլիմ . 22 ։
ջ Փիլիմ . 2 ։
ռ բ կոր . ը . 23 ։
ս բ կոր . ժա . 9 ։ գ . գ . 18 ։
վ գ . գ . 18 ։
տ գ . ա . 3 ։

Digitized by Google

Թ . Ի' . 64 . ԿԴ ։

Ի ա Կոր.ժգ. 18։ ա Թես. ե . 12 ։ ա Տիմ. ե.17։ Ղա Կոր.ժգ. 17 ։ Գ . գ 10 ։

Թապպտա հէր շագլըգ իլէ գապուլ էտին , վէ Կպէօյլէ քիմսէլէրի՝ 30 մու՝թէպէր սայըն ։ Օ՚իրա Ա՚րիս-տոսուն իչի իչինն էօլիւմ տէրէ-ճէսինէ կէլսի , վէ ուսիզին պա-նա օլան խըզմէթինիզին էքսիք-լսինի տօլտուրա տէյիւ՝ նէֆսինէ մուգայէտ օլմասը ։

ՊԸՊ Գ.

1 Ր էօսլուն՝ քեազիզ խօճալարտան սագըն-մաղա օնլարա նասիհաթ էթմէսէ ։ 4 Օն-լարա՝ քէնտինին օնլարտան զի յատէ չէրի-ա՝թըն սատագաթընա կիւվէնմէյէ սէպե-պի օլսուդունա՝ 7 վէ պու ճիւմլէ իլէ Քրիստոսու վէ օնուն սատագաթընը գա-զանմագ էչինն չէրիա՝թըն սատագաթընը զարար վէ սիւփրիւնթիւ մէգամընտա ապտըղընը թագըիր էտիպ՝ 12 քէնտինին լայըգսըզ լըղընը իգդար էթմէսի ։ 15 Օն-լարա՝ օնլար տաճի պու ֆիքրտէ օլուպ՝ 17 օնուն էթտիյի կիպի էթմէյէ՝ 18 վէ ճիսմանի Քրիստոսուն սագընմաղա նասիհաթ էթմէսի ։

1 Գալտը քի ես՝ գարընտաշլա-րըմ՝ Ա՚պապտա շաղ օլուն . սի-ղէ հէման օվ չէյլէրի եազմասը՝ պէնի իւչէնտիրիը չէյ տէյիւ , ամմա սիզէ էմինլիք կէթիրիը ։ 2 Բ՚Ա էօփէթլէրտէն սագընըն , էքէօ-թիւ իշճիլէրտէն սագընըն , դեա-3 լան սիւննէթտէն սագընըն ։ Է՚Օ՚ի-րա սիւննէթի պիզ իւ քի՝ Ա՚լ-լահ՚ա բուհ իլէ ի՚պատէթ էտէ-րիզ , վէ Ե՚Քրիստոս Յիսուստա իքիթիսար էտէրիզ , վէ Թէնէ 4 կիւվէնմէզլիզ , ըէյէրչի Թէնէ տախի կիւվէնէճէք եէրիմ վար իսէ տէ ։ Էյէր պիր զայրի քիմ-սէնին՝ Թէնէ կիւվէնէճէք եէրի վար զանն էտէրսէ , պէնիմ տա-5 հա զնյատէ վար ։ Բ՚ԱՀէքիզինճի կիւնտէ սիւննէթի օլտուս , Ի՚Ա-րայէլ միլլէթինտէն՝ ելենիամին սրպէթընտան՝ Ա՚պրահամիլէրտէն պօղ-տա՚Ա Ի՚պրահի՚մ միւճի-6 պինճէ փարիսեցի իտիմ , Ի՚զայ-րէթ խուսուսունտա Ա՚քիլիսայը գօվալատըմ , Հ՚ղէրիա՚թ միւճի-պինճէ օլան սատագաթտա՝ Ի՚գու-7 սուբսուզ իտիմ ։ Ա՚լաքին օվ չէյլէր քի՝ պանա քեաբ իտիլէր , օնլարը Ե՚Քրիստոս իչինն զարար 8 սայմըշըմ ։ Ը՚մմա Հագգան պէն՝ Ե՚Քրիստոս Յիսուս Բապպըմին ի՚լ-մինին ա՚լա օլմասը իչինն էվր չէ-

Թ . Ի' . 64 . ԿԴ ։

ր Հռով . ժ. 3 . 5 ։ ր Հռով . ա . 17, գ . 21, 22, թ . 30, ժ . 3 . 6 ։ Գաղ.ք.16։

ն Հռով.գ.3, 4,5, ք. 17, ք Կոր . գ . 10 , 11 ։ ք Տիմ.ք. 11, 12։ա Պետ. գ . 13 ։ չ Գոր.իգ.7։ ա Տիմ.գ 12 ։ չ Եբր . ժբ. 23 ։ ղ Սաղ.խե. 10 ։ Ղա . Թ . 62 ։ ք Կոր. ե.16։ Ջ ա Կոր.Թ. 24 . 26 ։ Եբր. գ . 1 ։ ա Եբր.գ.1։ ա ք Տիմ. գ. 7, 8 Եբր . ժբ . 1 ։ Է ա Կոր. ք. 6։ ժգ. 20։ փ Գաղ. ե . 10 ։ ր Գաղ. գ. 16 ։ ր Հռով.ժբ. 16։ ժե . 5։ գ . ք . 2 ։ ա ա Կոր. գ. 16։ ժա. 1։ գ. գ. 9։ ա Թես. ա. 6։ ֆ ա Պետ.ե. 3 ։ փ Գաղ.ա.7։ ք.21։ գ.12։ գ . ա. 15 . 17 ։ օ ք Կոր.ժա. 15։ք Պետ. ք . 1 ։ ֆ Հռով.ժգ. 18։ա Տիմ. գ. 5։ Տիա. ա . 11 ։ ա Ովս.գ.7։ ք Կոր.ժա. 22։Գաղ.գ. 13 ։ ֆ Հռով. ք. 5 ։ ֆ Եփես. ք . 6.19։ Կող. գ . 1 . 3 ։

յի տէ զարար սայըրմ . վէ օ-նուն իչինն էչ էյի զարար էթ-տիմ , վէ սիւփրիւնթիւ սայա-րըմ , Թա քի Ա՚րիստոսու գա-9 զանայըմ , վէ չէրիա՚թտան օլան ՛քէնտի սատագաթըմ իլէ տէյիլ՝ յիլա Ա՚րիստոսուն իմանը վասի-Թասը իլէ օլան՝ հա՚նի իման իւզ-րէ Ա՚լլահ՚տան օլան սատագա-Թըմ օլարագ օնտա պուլունա-10 յըմ . Ա՚ի օնու հէմ օնուն գը-յամէթինին գուվվէթինի վէ Ն՚է-լէմէրինին իլէգալըղընը անկլա-յըպ՝ օնուն էօլիւմիւնիւն սուրէ-11 Թինէ կիրէյիմ . Ւզկէյքի պիր վէճճ իլէ էօլիւլէրին գըյամէթինէ 12 վասլ օլայըմ ։ Տէյիլ քի ար-Թըգ ՚վասլ օլմուշում , Հահսօտ արիթըգ Թէքմիլ օլտում , իլլա գօվալարըմ քի՝ Ա՚րիստոս Յի-սուստան չօլ ԹուԹուլտուղում 13 չէյի ԹուԹայըմ ։ Ա՚յա՝ գարընտաշլար՝ պէն քէնտիմի ԹուԹմուշ զանն էթմէ յօրում . լաքին պի՚ր չէյ էոէրչ , Ղկէրիտէ գալան չէյ-լէրի ուննուտուպ՝ Նիլէրիտէ օլան 14 չէյլէրէ սէյիրտէրէք՝ Ա՚րիստոս Յիսուստա օլան Ա՚լլահ՚ն ևօ-գարըքի տա՚վէթինին իֆԹիխար նիշանը իչինն ՚նիչանկահա տօղ-15 րու սէյիրտիրիմ ։ Խմտի Վհէք-միլ օլմուշ օլան ճիւմլէմիզ՝ Ղպու ֆիքրտէ օլալըմ . վէ էյէր պիր չէյ Հագգընտա ախէր ֆիքրտէ իսէ-նիլ , Ա՚լլահ սիզէ օնու տախի 16 պէյան էտճէք տիր ։ Ֆագաթ վասլ օլտուղումուզ չէյտէ՝ ՚ՀԷ-ման պի՚ր գանուն իլգէ եիւրիւ-յէլիմ , Ղհէման պի՚ր ֆիքրտէ օ-17 լսլըմ ։ Խ՚ա՝ գարընտաշլար՝ ՚պա-նա պէնիգէէր օլուն , վէ էպիգլ ի՚պրէթի ԹուԹտուղունուզ կիպի՝ պէօյլէ եիւրիւյէնլէրի կէօզէտին ։ 18 Օ՚իրա չօգ քիմսէլէր եիւրիւը-լէր , քի օնլար իչինն չօգ տէ-ֆա՝ սիզէ սէօյլէր իտիմ , վէ շիմ-տի տախի աղայարագ սէօյլէրիմ քի՝ Ե՚Քրիստոսուն խաչընըն տիւշ-19 մէնլէրի տիրլէր . Ե՚Ա՚ի օնլարըն սօնու հէլաք տըր , վէ ֆօնլարըն ալլահ՚ը՝ գարընլարը տըր , վէ ՚օնլարըն չանը ա՚յպլարընտա տըր , վէ Ֆտիւնեավի չէյլէրի 20 ֆիքր էտէրլէր ։ Է՚մմա պիզիմ

Digitized by Google

վէթանըմըզ կէօքտե տիր , քի տօնտան Իւսէլաս էտիձի տախի՝ Պապպ Յիսուս Վհրիստոսու պէք-
21 լէրիզ . ևՒհի օ՝ պիզիմ ալշագ թէկնիմիզի էքէնտի ձէլիլ թէնի սուրէթինէ թէպտիլ էտէձէք , ջօշ թէսիրա՛թլը իմրա իլէ քի՝ օնուն իլէ ըՀէր չէյի քէնտինէ թապի՝ էթմէյէ տախի գա-
տիր տիր :

ՊԱՊ Դ

1 ՐԷսուլուն՝ պ՛ապը նասիհաթի մախսուսէ-
տէն 4 ա՛լէսանվիյէ նասիհաթլէրէ կէչիպ՝
10 քէնտինին ֆէրրահլըգ ու սիւրիւրինի
կէօսթէրմէսի քի , հապտա իքէն օնա
զանիմէթ իլէ եարտըմ էթտիլէր : 17 Գու-
սիւրիւրինին տէյիլ օլ գատար վէրտիք-
լէրի հէտիյէտէն էօթիւրիւ՝ իլլա պու-
նուն իլէ օնլարտա իզՀար օլան Ալլահըն
ի՛նայէթինտէն էօթիւրիւ օլտուդունու
պէյան էթմէսի :

1 Ինմի եա՞ սէվկիւլիւ վէ ՞չօգ
արզուլու գարընտաշլարըմ՝ ֆպէ-
նիմ՝ շագլըզըմ վէ թաձրմ՞ էՊապպ-
տա պու մինվալ իւզրէ գավի տու-
րուն՝ էՀ սէվկիւլիւլէր :
2 ԵՒուդիայա եալվարըրըմ՝ , հէմ
Սիւնտիքէ եալվարըրըմ քի՝
էՊապպտա պիր ֆիքրտէ օլալար :
3 Վէ սանա տախի եա՝ խալես րէ-
ֆիգ՝ րէձա էտէրիմ՝ քի օլ գա-
րըլարա եարտըմ՝ էտէսին , քի օն-
լար՝ Էաալարը Հայաթ քիթա-
պընտա օլան Ղղեմէս վէ սայիր
պիլէմՀէ իշլէյէնլէր իլէ պէրա-
պէր՝ Էպէնիմ իլէ ինձիլտէ ձէՀտ
4 էթտիլէր : ԷՊապպտա տայիմա
շագ օլուն . եինէ տէրիմ քի՝ Շագ
5 օլուն : Սիզին լաթիֆլեյինիզ Հէմ
ատէմլէրէ մա՛լիւմ օլսուն . ըՊապպ
6 եագրն տրը : Ի՞նձէ պիր չէյ
իչիւն գայդու չէքմէն . լաքին Հէր
չէյտէ տուս՝ վէ նիյազ իլէ՝ տի-
լէքլէրինիզ Ալլահ՝ թէկնէքքիւր
իլէ պէրապէր իֆատէ օլունսուն :
7 Վէ ՛Ալլահըն Հէր ա՛գլտան եիւ-
ձէ օլան սէլամէթի՝ սիզին գալպ-
լէրինիզի վէ էֆքեարընըզը Վհրիս-
տոս Յիսուստա Հնըֆզ էյլէսին :
8 Գալտը քի՝ եա՞ գարընտաշլար՝
Հէր նէ քի կէրէչէք՝ Հէր նէ քի
հիւրմէթլի՝ Հէր նէ քի սաոտգ՝
Հէր նէ քի փաք՝ Հէր նէ քի սէ-

վկիձէք՝ Հէր ինէ քի նամը չէյ-
լէր՝ էյէր պիր ֆազիլէթ՝ վէ է-
յէր պիր մէտՀ վար իսէ , պո՛ւ
9 չէյլէրի թէֆէէքքիւր էտին : ևՕլ
չէյլէրի քի Հէմ էօյրէնտինիզ վէ
գապուլ էթտինիզ վէ իչլէթտի-
նիզ վէ պէնտէ կէօրտիւնիւզ ,
օնլարը իշէյին . վէ Էսէլամէթին
Ալլահը պիլէնիզձէ օլաձագ տըր :
10 Վէ Պապպտա ղայէթլէ սէվին-
տիմ քի՝ Ղշլմտի էնձամ պէնիմ
իչիւն օլան գայըրմանըզ թագէ-
լէնտի , վէ գայըրըր իտինիզ
իսէ տէ՝ ֆուրսաթընըզ եօղուտուս :
11 ԵՒօխսուլուգ սէպէպինտէն սէօյ-
լէմէ յօրում . Ղզիրա պէն պու-
լունտուղում՝ Հալտէ գանսա՛ղ
12 էթմէյի էօյրէնտիմ : ՀԱչագ-
լանմայը տա պիլիրիմ , արթմայը
տա պիլիրիմ . Հէր եէրտէ վէ
Հէփիսինտէ Ղծգ օլմայը տա աՃ
օլմայը տա՝ արթմայը տա եօխ-
սուլլուգ չէքմէյի տէ էյի էօյ-
13 րէնտիմ : Յպանա դուվվէթ վէ-
րէն Վհրիստոս իլէ՝ Հէր չէյէ գա-
14 տիր իմ : Ըմմա Ամուզայիդամ՝
տա պանա իլՀագլըգ էթտիյինի-
15 զէ էյի էթտինիզ : Հէմ քէն-
տինիզ տախի եա՝ փիլիպպէլլիէր
պիլէրսինիզ քի՝ ինձիլէն իպթի-
տասընտա Պակեդոնիատան չըգ-
տըղըմ զէման՝ ալմագ վէ վէրմէք
խուսուսունտա եալընըզ սիզտէն
մա՛տա ՛Հիչ պիր քիլիսա պանա
16 իլՀագլըգ էթմէտի : Օիրա Պէ-
լանիքտե իքէն տախի՝ միւՀթաճ-
լըղըմ իչիւն կէրէկ պի՛ր քէր-
րէ կէրէկ իքի քէրրէ կէօնտէր-
17 տինիզ : Տէյիլ քի վէրիլէն չէ-
յի արայօրում , իլլա սիզին Հի-
սասլընըզա արթան ՛մէյիյէ ա-
18 րայօրում : Լաքին Հէր չէյիմ
վար , արթիյէմ պիլէ վար .
յսօլմուշում , չիւնքի Պապիրո-
դիտոսուն վասիթասը իլէ Թարա-
ֆընըզտան կէօնդէրիլէն չէյլէրի՝
Նօշ գօդուլու բայի՛ա՝ Ալլահա
մնգպուլ Նօշ գուրպան տէյիս
19 ալտըմ : Վէ Ալլահըմ՝ ՞քէն-
տի գանիմէթինէ կէօրէ՝ ի՛զզէթ
իլէ Վհրիստոս Յիսուստա նսիզին
Հէր միւՀթաճլըղընըզը տօլտուրա-
20 ճագ : Դիմտի Ալլահա վէ փէ-
տէրիմիզէ էպէտ իւլ ապատ Համտ

21 օլսուն • Ամին : Վրիստոս Յիսուստա հէր մուգատտէսէ սէլամ
22 էտին • Նգիլէմմէ օլան գարըն-տաշլար սիզէ սէլամ էտէրլէր :
23 Սիզէ հէփ մուգատտէսլէր վէ պախուսուս կայսըրն էվինտէն
24 օլանլար սէլամ էտէրլէր : Պապ-պըմըզ Յիսուս Վրիստոսուն ի'-նայէթի սիզին հէփինիզ իլէ օլ-սուն • Ամին :

Փեւէպէլէրէ Թօմաան Նպօ-էրդէթոռան վաքիասը իւէ եաշըլըը :

ՊՕՂՈՍ

ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ԿՈԳՈՍԱԼՈՒԾԸՐՆ ՄԻՆՎԹՈՒՊՈՒ

ՊԵՊ Ը

Սէլամտան ասդ կրա՝ Բէսուլուն օնլարըն իմանը իչիւն Ալլահա շիւքր էթմէսի : 7 Ե-պաիբրաբն օնլարա էօյրէթտիչինի թաս-տըգ էթմէսի : 9 Օնլարըն իմանընըն արթ-մասը իչիւն տուա՝ էթմէսի : 15 Քրիստո-սուն սըֆաթի ճէլիլէսինի թա'րիֆ էթ-մէսի : 21 Օնլարը Քրիստոսու գապուլ էթմէյէ ղայրէթլէնտիրիպ՝ քէնտի խըզ-մէթինին միգսաբինի պիլտիրմէսի :

1 Ալլահըն իրատէթի իլէ «Յի-սուս Վրիստոսուն Բէսուլու Պօ-ղոս՝ վէ Տիմոթէոս գարընտաշ,
2 Կողոստա օլան մուգատտէսլէրէ վէ Էվրիստոսա էմին գարընտաշլա-
3 րա • Սիզէ՝ Եֆէտէրիմիզ Ալլահ Թաարաֆընտան վէ Բապպ Յիսուս Վրիստոստան ի'նայէթ վէ սէ-լամէթ օլսուն :

Տայիմա սիզին իչիւն տուա՝ Է-տէրէք՝ Ալլահա վէ Բապպըմըզ
4 Յիսուս Վրիստոսուն փէտէրինէ չիւքր էտէրիզ • Չիւնքի սիզին Վրիստոս Յիսուսա օլան եիմա-նընըզը՝ վէ հէփ մուգատտէսլէրէ
5 օլան Ամուհապպէթինիզի իչիւն տաշլամընզ իւմիտտէն էօթիւրիւ քի՝ օնու ինճիլին կէրչէքլիյի-նին քէլամընտա փէչին իչիւնտի-
6 նիզ, քի օ սիզէ՝ ընճէ քի պիւ-թիւն տիւնեայա տախի եէթիչտի, վէ օլ իչինտիյինիզ վէ Ալլա-հընն ի'նայէթինի կէրչէքլիք իլէ թանըտըղընըզ կիւնտէն պէրու-
պըմըզ Յիսուս Վրիստոսուն ի'-նայէթի սիզին հէփինիզ իլէ օլ-սուն • Ամին :

ՊՕՂՈՍ

ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ԿՈԳՈՍԱԼՈՒԾԸՐՆ ՄԻՆՎԹՈՒՊՈՒ

ՊԵՊ Ը

Սէլամտան ասդ կրա՝ Բէսուլուն օնլարըն իմանը իչիւն Ալլահա շիւքր էթմէսի : 7 Եպաիբրաբն օնլարա էօյրէթտիչինի թաս-տըգ էթմէսի : 9 Օնլարըն իմանընըն արթ-մասը իչիւն տուա՝ էթմէսի : 15 Քրիստո-սուն սըֆաթի ճէլիլէսինի թա'րիֆ էթ-մէսի : 21 Օնլարը Քրիստոսու գապուլ էթմէյէ ղայրէթլէնտիրիպ՝ քէնտի խըզ-մէթինին միգսաբինի պիլտիրմէսի :

1 Ալլահըն իրատէթի իլէ «Յի-սուս Վրիստոսուն Բէսուլու Պօ-ղոս՝ վէ Տիմոթէոս գարընտաշ,
2 Կողոստա օլան մուգատտէսլէրէ վէ Էվրիստոսա էմին գարընտաշլա-
3 րա • Սիզէ՝ Եֆէտէրիմիզ Ալլահ Թաարաֆընտան վէ Բապպ Յիսուս Վրիստոստան ի'նայէթ վէ սէ-լամէթ օլսուն :

Տայիմա սիզին իչիւն տուա՝ Է-տէրէք՝ Ալլահա վէ Բապպըմըզ
4 Յիսուս Վրիստոսուն փէտէրինէ չիւքր էտէրիզ • Չիւնքի սիզին Վրիստոս Յիսուսա օլան եիմա-նընըզը՝ վէ հէփ մուգատտէսլէրէ օլան Ամուհապպէթինիզի իչիւն տաշլամընզ իւմիտտէն էօթիւրիւ
5 քի՝ օնու ինճիլին կէրչէքլիյի-նին քէլամընտա փէչին իչիւնտի-նիզ, քի օ սիզէ՝ ընճէ քի պիւ-թիւն տիւնեայա տախի եէթիչտի, վէ օլ իչինտիյինիզ վէ Ալլա-հընն ի'նայէթինի կէրչէքլիք իլէ թանըտըղընըզ կիւնտէն պէրու-
6 սիզտէ տախի օլտուղու կիպի եմէյ-
7 վէ վէրիպ արթմագտա տըր • Նի-ճէ քի եմուհապպէթլու գուլտա-ղընըզ Եպափրաստան էօյրէնտի-նիզ, Ասլ քի սիզին իչիւն՝ Վրիս-տոսուն էմին խըզմէթճիսի տիր •
8 վէ հէմ Եսիզին Րուհտա օ-լան մուհապպէթինիզի պիզէ պիլ-տիրտի :
9 Ենպուհուն իչիւն պիզ տախի ի-չինտիյիմիզ կիւնտէն պէրու՝ սի-զին իչիւն ֆէրաղաթ էթմէյէ-րէք տուա՝ էտէրիզ, վէ տիլէ-րիզ քի՝ Նհէր ի'լմ վէ բուհանի ֆէհմ խուսուսունտա հօնուն ի-
10 տատէթինին պիլդիսի իլէ Ենօլուպ՝ Ա'մէլտէն մէյվէտար օլուպ՝ Ալ-լահըն պիլդիսինտէ արթասընըզ •
11 վէ օնուն ճէլալինին գուտրէթի-նէ կէօրէ՝ չաղլըզ իլէ Նհէր սա-պրա վէ թէհամմիւլէ ընճիմճէ գուվ-
12 վէթի իլէ գուվվէթլէնիպ՝ պիզի նու բուտա օլան «մուգատտէսլէրին նասիպինէ հիսէտտար օլմաղա նա-յիլ էտէն Ասփէտէրէ չիւքր էտէ-
13 սինիզ • Ոհի օ պիզի գարան-լըղըն հիւքիւմէթինտէն խէլաս էյլէտի, վէ Ալքէնտի մուհապպէթ-լի Օղլունուն փատիշահլըղընա
14 Ինթիգալ էթտի • «Ոհի օնուն իլէ գանըրնըն վասիթասը իլէ ֆի-տիյէ իլէ խէլասա եո'նէ կիւնահ-լարըն ա'ֆվլըղընա մալիք իզ •

Digitized by Google

15 «Վա՛խ ո՛վ կէօրիւնմէզ Ա՛ստուածն Թաւալերի՝ Ապիւթիւն մախլուգա-
16 Թըն իլք տօղուշու տուր. Տ՛Օ՛իրա հէփիսի՝ կէօքլէրտէ օլան վէ եէր իւզէրինտէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն չէյլէր՝ կէրէք Թախթալար ւկէրէք սալթանաթ-լար կէրէք բիյասէթլէր կէրէք հիւքիւմէթլէր օնուն իլէ եարա-տըլըր, ՅՀիւմէնի օնուն վասի-Թասը իլէ վէ օնուն իչիւն եա-
17 բատըլմըշ տըր. Վէ՝ «ո՛վ հէփի-սինտէն իլէրի տիր. վէ հէփիսի
18 օնուն իլէ մէվճուտ տուր. Վէ էԹէնին՝ Է՛սէնէ քիլիսանըն պաշը օ տուր. հէմ օ՝ իսպիթաս տըր, Էօլիւլէրտէն իլք տօղուշ տուր. Թա քի հէր խուսուստա իլք
19 բուԹպէտէ օլան օ օլա: Տ՛Օ՛իրա փէյդէ բազի օլտու քի՝ Տ՛ճիւմլէ քէմալի յէԹ օնտա սաքին օլա,
20 վէ օնուն խաչընըն գանը վասի-Թասը իլէ ֆռէլամէթի գըլաբագ՝ օնուն վասիԹասը իլէ կէրէք եէր իւզէրինտէ կէրէք կէօքտէ օլան «հէր չէյի Է՛քէնտիսի իլէ պա-բըչ Թ՛բրա:
21 Վէ սիզի քի պիր զէման Էնա-բամազ ա՛մէլլէր իլէ ֆիքրտէ Էեսատ օլմուշ վէ տիւշմէնլէր իտինիզ,
22 Էչլիսթի օնուն Ճէսէտինին Թէնի իլէ էօլիւմիւն վասիԹասը իլէ պա-բըչ Թ՛բրտը, Թա քի Ասիզի քէն-տի հուզուրունա մուգասատէս վէ գուսուբսուզ վէ սուչսուզ իչզար
23 էտէ. Հ՛յէր իմնատա Թէմէլ-լէնմիշ վէ մուհքեմ գալըբսանըզ, վէ էկէօք ալԹընտա օլան պիւ-Թիւն մախլուգա Ե՛վա՛զ օլունան օլ իչԹիաիյինիզ ինձիլին իւմի-տինտէն Ե՛գըմըլտանմազանըզ, քի էպէն Պօղոս օնուն խըզմէթճի-
24 սի օլտում: Ճ՛իմտի Եսիզտէն էօԹիւրիւ օլան էլէմլէրիմտե Է՛շաղ օլուրում, վէ Ի՛սրիստոսուն սըգ-լէմլէրինին էքսիքլիյինի քէնտի ՃէսէտիւմԹէ տօլտուրուրում՝ Ի՛օ-նուն Թէնինտէն էօԹիւրիւ քի օ
25 քիլիսա տըր. Վէ Հ՛Ա՛լլահ՛ըն սիզին իչիւն պանա վէրիլէն Ի-տարէսինէ կէօրէ՝ պէն պունուն խըզմէթճիսի օլտում, քի Ա՛լլա-Հ՛ըն քէլամընը Թէմամ վա՛զ է-
26 տէյիմ, Եա՛նէ ա՛տըլտուման վէ տէվըլէրտէն կիզլէնմիշ օլան Ն՛սըր-րը քի՝ Ե՛շլէմտի օնուն մուգատ-տէսլէրինէ պէյան օլունտու:
27 Օ՛նլարա քի Ա՛լլահ՛ պու սըրըրըն ճէլալինին զանիմէթի Թայիֆէլէր-տէ Նէ օլտու ղունու Տ՛պիլտիրմէք-խաԹէտի, քի օ՝ արանըզտա Յճէ-լալլին իւմիտի Վ՛րիստոս տուր.
28 Վի օնու պիզ՝ Ն՛հէր ատէմի Վ՛րիս-տոս Յ՛իսուստա քեամիլ Հ՛զար է-տէլիմ տէյիու՝ Ե՛հէր ատէմէ Նա-սիհաԹ վէրէրէք վէ հէր ատէմէ ճիւմլէ հիքմէԹտէ Թա՛լիմ էտէ-
29 րէք վա՛զ էտէրիզ. Վէ պու չէյ Իչիւն պէնտէ «գուվվէԹ ի-լէ իճրա օլունան օնուն Թէսի-րա՛Թընա կէօրէ Ե՛ճէհտ էտէրէք՝ Ղյալըըրըմ:

ՊԸՊ Ր

1 Րէսուլուն օնլար Իչիւն զայրէԹի, 5 Օնլա-րա նասիհաԹը քի Քրիստոստա սապիԹ տուրալար, 8 Ֆէյլէսոֆլուգտան վէ պօշ ալտատըշտան Իհթիյազ էտիպ՝ 16 Էա-քի Հ՛ըրիա՛Թըն այն ու ա՛տէԹլէրինէ տէրգաթ էԹմէյէլէր. 20 Չիւն քի օնլար Քրիստոստա ԹէքմիլՕլտուլար:

1 Տ՛Օ՛իրա էսԹէրիմ քի սիզին Ի-Հ՛չիւն՝ վէ Լաւոդիկիացտա օլան-լար Հէմ եիւզիւմիւ Թէնաէ Հէփ հէօրմէյ՛նլէր Իչիւն նէ գատար Ճէհտիմ օլտուղունու պիլէսի-
2 նիզ. Բ՛նա քի օնլարըն գալպ-լէրի միԹէսէլլի օլա, վէ եմու-հապպէթի իլէ իմմիզաճ էտիպ քէ-մալի ֆէհմին Հէփ ղանիմէԹինէ Եա՛նէ Ե՛Ա՛լլահ ու Փէտէրին Հէմ Վ՛րիստոսուն օլ սըրըրընըն պիլ-
3 կիսինէ Նայէլ օլալար, քի՝ Էօնտա Հիքմէթին վէ պիլկինին Հէփ խա-
4 ղինէլէրի սագլը տըր: Վէ պու-նու սէօյլէրիմ, ՂԹա քի սիզի քիմսէ սահիհ կէօրիւնիւր սէօզ-
5 լէր իլէ ալտաթմայա: Տ՛Օ՛իրա Թէն իլէ եանընըզտա տէյիլ իւ-սէմ տէ՝ բուհ իլէ սիզին եա-նընըզտա իմ, վէ սիզին նիզա-մընըզը վէ Էսիզին Վ՛րիստոսա օ-
6 լան իմանընըզըն գավվլէյինի կէօ-րիպ Ի՛շաղ օլուրում: Ի՛մտի Վ՛րիստոս Յ՛իսուս Ի՛ապպը նիճէ գապու Էթտինիզ իսէ, օնտա
7 Եիւրիյինե Էվ՛Է օնտա քէզաբ-

թ. Ի՛. 64. ժէ:

—

ա Բ կոր. դ. 4։ Եբր. ա. 3։
Վ Յայտ. գ. 14։
գ Ցօհ. ա. 3։ ա կոր. ը. 6։ Եփես. գ. 9։ Եբր. ա. 2։
դ Հռով. ը. 38։ Եփես. ա. 21։ Գ. Բ. 10. 15։ ա Գեա. գ. 22։
ե Հռով. ժա. 36։ Եբր. բ. 10։
զ Ցօհ. ա. 1. 3։ ժէ. 5։ ա կոր. ը. 6։
է ԱԿոր. ժա. 3։ Եփես. ա. 10. 22։ գ. 15։ ե. 23։
ը Գոր. իզ. 23։ ա կոր. ժե. 20. 23։ Յայտ. ա. 5։
ի Ցօհ. ա. 16։ գ. 34։ Գ. Բ. 9։ գ. 11։
ձ Եփես. բ. 14, 15, 16։
ղ Եփես. ա. 10։
ճ Բ կոր. ե. 18։
մ Յիտ. ա. 15, 16։
յ Եփես. բ. 1, 2. 12. 19։ դ. 18։
ն Եփես. բ. 15, 16։
շ Ղ. ու. ա. 75։ Եփես. ա. 4։ ե. 27։ ա Թես. գ. 7։ Տիտ. բ. 14։ Ցուդ. 24։
ո Եփես. դ. 17։ Գ. Բ. 7։
չ Ես. 6։
պ Հռով. ժ. 18։
ջ Ցօհ. ժե. 6։
ռ Գոր. ա. 17։ Բ կոր. գ. 6։ դ. 1։ ե. 18։ Եփես. գ. 7։ Ես. 25։ ա Տիմ. բ. 7։

15 "Վա՛խ ո՛վ կէօրիւնմէզ Ա՛ստուածն Թաւալերի՝ Ապիւթիւն մախլուգա-
16 Թըն իլք տօղուշու տուր. Տ՛Օ՛իրա հէփիսի՝ կէօքլէրտէ օլան վէ եէր իւզէրինտէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն չէյլէր՝ կէրէք Թախթալար ւկէրէք սալթանաթ-լար կէրէք բիյասէթլէր կէրէք հիւքիւմէթլէր օնուն իլէ եարա-տըլըր, ՅՀիւմէնի օնուն վասի-Թասը իլէ վէ օնուն իչիւն եա-
17 բատըլմըշ տըր. Վէ՝ «ո՛վ հէփի-սինտէն իլէրի տիր. վէ հէփիսի
18 օնուն իլէ մէվճուտ տուր. Վէ էԹէնին՝ Է՛սէնէ քիլիսանըն պաշը օ տուր. հէմ օ՝ իսպիթաս տըր, Էօլիւլէրտէն իլք տօղուշ տուր. Թա քի հէր խուսուստա իլք
19 բուԹպէտէ օլան օ օլա: Տ՛Օ՛իրա փէյդէ բազի օլտու քի՝ Տ՛ճիւմլէ քէմալի յէԹ օնտա սաքին օլա,
20 վէ օնուն խաչընըն գանը վասի-Թասը իլէ ֆռէլամէթի գըլաբագ՝ օնուն վասիԹասը իլէ կէրէք եէր իւզէրինտէ կէրէք կէօքտէ օլան "հէր չէյի Է՛քէնտիսի իլէ պա-բըչ Թ՛բրտը:
21 Վէ սիզի քի պիր զէման Էնա-բամազ ա՛մէլլէր իլէ ֆիքրտէ Էեսատ օլմուշ վէ տիւշմէնլէր իտինիզ,
22 Էչլիսթի օնուն Ճէսէտինին Թէնի իլէ էօլիւմիւն վասիԹասը իլէ պա-բըչ Թ՛բրտը, Թա քի Ասիզի քէն-տի հուզուրունա մուգասատէս վէ գուսուբսուզ վէ սուչսուզ իչզար
23 էտէ. Հ՛յէր իմնատա Թէմէլ-լէնմիշ վէ մուհքեմ գալըբսանըզ, վէ էկէօք ալԹընտա օլան պիւ-Թիւն մախլուգա Ե՛վա՛զ օլունան օլ իչԹիաիյինիզ ինձիլին իւմի-տինտէն Ե՛գըմըլտանմազանըզ, քի էպէն Պօղոս օնուն խըզմէթճի-
24 սի օլտում: Ճ՛իմտի Եսիզտէն էօԹիւրիւ օլան էլէմլէրիմտե Է՛շաղ օլուրում, վէ Ի՛սրիստոսուն սըգ-լէմլէրինին էքսիքլիյինի քէնտի ՃէսէտիւմԹէ տօլտուրուրում՝ Ի՛օ-նուն Թէնինտէն էօԹիւրիւ քի օ
25 քիլիսա տըր. Վէ Հ՛Ա՛լլահ՛ըն սիզին իչիւն պանա վէրիլէն Ի-տարէսինէ կէօրէ՝ պէն պունուն խըզմէթճիսի օլտում, քի Ա՛լլա-Հ՛ըն քէլամընը Թէմամ վա՛զ է-
26 տէյիմ, Եա՛նէ ա՛տըլտուման վէ տէվըլէրտէն կիզլէնմիշ օլան Ն՛սըր-րը քի՝ Ե՛շլէմտի օնուն մուգատ-տէսլէրինէ պէյան օլունտու:
27 Օ՛նլարա քի Ա՛լլահ՛ պու սըրըրըն ճէլալինին զանիմէթի Թայիֆէլէր-տէ Նէ օլտու ղունու Տ՛պիլտիրմէք-խաԹէտի, քի օ՝ արանըզտա Յճէ-լալլին իւմիտի Վ՛րիստոս տուր.
28 Վի օնու պիզ՝ Ն՛հէր ատէմի Վ՛րիս-տոս Յ՛իսուստա քեամիլ Հ՛զար է-տէլիմ տէյիու՝ Ե՛հէր ատէմէ Նա-սիհաԹ վէրէրէք վէ հէր ատէմէ ճիւմլէ հիքմէԹտէ Թա՛լիմ էտէ-
29 րէք վա՛զ էտէրիզ. Վէ պու չէյ Իչիւն պէնտէ «գուվվէԹ ի-լէ իճրա օլունան օնուն Թէսի-րա՛Թընա կէօրէ Ե՛ճէհտ էտէրէք՝ Ղյալըըրըմ:

ՊԸՊ Ր

1 Րէսուլուն օնլար Իչիւն զայրէԹի, 5 Օնլա-րա նասիհաԹը քի Քրիստոստա սապիԹ տուրալար, 8 Ֆէյլէսոֆլուգտան վէ պօշ ալտատըշտան Իհթիյազ էտիպ՝ 16 Էա-քի Հ՛ըրիա՛Թըն այն ու ա՛տէԹլէրինէ տէրգաթ էԹմէյէլէր. 20 Չիւն քի օնլար Քրիստոստա ԹէքմիլՕլտուլար:

1 Տ՛Օ՛իրա էսԹէրիմ քի սիզին Ի-Հ՛չիւն՝ վէ Լաւոդիկիացտա օլան-լար Հէմ եիւզիւմիւ Թէնաէ Հէփ հէօրմէյ՛նլէր Իչիւն նէ գատար Ճէհտիմ օլտուղունու պիլէսի-
2 նիզ. Բ՛նա քի օնլարըն գալպ-լէրի միԹէսէլլի օլա, վէ եմու-հապպէթի իլէ իմմիզաճ էտիպ քէ-մալի ֆէհմին Հէփ ղանիմէԹինէ Եա՛նէ Ե՛Ա՛լլահ ու Փէտէրին Հէմ Վ՛րիստոսուն օլ սըրըրընըն պիլ-
3 կիսինէ Նայէլ օլալար, քի՝ Էօնտա Հիքմէթին վէ պիլկինին Հէփ խա-
4 ղինէլէրի սագլը տըր: Վէ պու-նու սէօյլէրիմ, ՂԹա քի սիզի քիմսէ սահիհ կէօրիւնիւր սէօզ-
5 լէր իլէ ալտաթմայա: Տ՛Օ՛իրա Թէն իլէ եանընըզտա տէյիլ իւ-սէմ տէ՝ բուհ իլէ սիզին եա-նընըզտա իմ, վէ սիզին նիզա-մընըզը վէ Էսիզին Վ՛րիստոսա օ-
6 լան իմանընըզըն գավվլէյինի կէօ-րիպ Ի՛շաղ օլուրում: Ի՛մտի Վ՛րիստոս Յ՛իսուս Ի՛ապպը նիճէ գապու Էթտինիզ իսէ, օնտա
7 Եիւրիյինե Էվ՛Է օնտա քէզաբ-

թ. Ի՛. 64. ժէ:

—

Ե Եփես. գ. 1. 13։
Ի Հռով. ե. 3։ Բ կոր. է. 4։
ձ Բ կոր. ա. 5, 6։ Փիլ. գ. 10։ Բ Տիմ. ա. 8։ բ. 10։
ղ Եփես. ա. 23։
ճ ա կոր. Թ. 17։ Գաղ. ր. 7։ Եփես. գ. 2։ Խա. 23։

յ Հռով. ժգ. 25։ ա կոր. բ. 7։ Եփես. գ. 9։
ն Մատ. ժգ. 11։ Բ Տիմ. ա. 10։
շ Հռով. Թ. 23։ Եփես. ա. 7։ գ. 8։
ո Բ կոր. բ. 14։
չ ա Տիմ. ա. 1։
պ Բ կոր. ժա. 2։ Եփես. ե. 27։ Խա. 22։
ջ Գոր. ի։ 20. 27. 31։
ռ Եփես. ա. 19։ գ. 7. 20։
ս Գ. բ. 1։ Ցակոբ. ժե. 10։

տ Գ ա. 29։ Փիլ. ա. 30։ ա Թես. բ. 2։
ւ Բ կոր. ա. 6։
փ Գ. գ. 14։
ք Փիլ. գ. 8։ Գ. ա. 9։
և ա կոր. ա. 24։ բ. 6, 7։ Եփես. ա 8։ Գ. ա. 9։
օֆ Հռով. ժգ. 18։ Բ կոր. ժա. 13։ Եփես. գ. 14։ ե. 6։ Խա. 8. 18։
ֆ ա կոր. ե. 3։ ա Թես. բ. 17։
ֆ ա Գեա. ե.

Digitized by Google

լենիպ մա՛մուր օլարագ՝ թա՛լիմ օլունտուղունուզ կիպի իմանտա սաղլիթ օլուն, վէ թէչէքբիւր իլէ օնտա տահա զիյատէ արիրն։
8 Պադրն քի՝ սիզլ պիր քիմսէ ֆէյլէսօֆլուգ վէ պօղ ալտատըղ իլէ էատէմլէրին սըմիարըղընա կէօրէ՝ Ռուհեանդն ա՛նասըղլարընա կէօրէ՝ վէ աէյիլ Վրիստոսա կէօրէ էսիրլէյէ ալըպ կէօթիւրմէ։
9 Յէ։ Յօիրա Ալահլըղըն ճիւմլէ քէմալի յէթի՝ թէնճէ օնտա
10 սաքին օլուր. վէ հսիզ օնտա թէքմիլ օլմուշտունուզ, վէ օ՝ Ինէր սալթանաթըն վէ հիւքիւ-
11 մէթին Պադրը տըր. Յնտա քի՝ էլ իլէ օլմամըղ սիւննէթ իլէ տախի սիւննէթլէնտինիդ, չիւն քի Յթէն կիւնահլարընըն ճէսէտինտէն Վրիստոսուն սիւննէթի
12 իլէ սօյունտունուզ, վէ յաֆթիթիզտէ օնուն պիլէսինճէ կէօրիւլսէ՝ օնտա տախի օնուն պիլէսինճէ՝ Ռօնու էօլիւլէրտէն տիրիլտէն ՏԱլահըն իճրայի ա՛մէլինէ օլան իմանըն վասիթասը իլէ
13 Տիրիլտինիդ։ Վէ Ռօնուն իլէ սիզի՝ գապահաթլարտա վէ թէնինինն սիւննէթսիզլինտէ էօլմիշլէր իքէն՝ տիրի էտիպ հէվգապահաթլարըմըզը պաղըշլատը.
14 Վէ Դպիզ գարշը օլուպ պիզ ղըտ օլան այնլէրին էլ եազըսընը բէսիտ էյլէտի, վէ օնու խաչա մըհսլամաղլա օնու օրթա-
15 տան գալտըրտը. Վէ Եսուքա նաթլարը հէմ հիւքիւմէթլէրի Ռսօյուպ՝ օնլարա օնուն վասիթասը իլէ միւզաֆֆէր օլարագ՝ օնլարը աշիքսարէ ի՛պրէթի ա՛լէմ էյլէտի։
16 Յմտի իւզէրինիզէ Ռեմէքտէ եա իչմէքտէ Հա պայրամ եա այպաշը եա շաբաթ կիւնլէրի խուստունտա Դքիմէ հիւքմ էթ-
17 մէսին. ՏՎի օնլար կէլէճէք շէյլէրին կէօլկսի տիր, ամմա
18 ճիսմ Վրիստոսուն տըր։ Վիմսէ այչագ կէօնիւլլիւք իլէ վէ մէլէքլէրը ի՛պատէթի իլէ օլ Ինէօր-մէտիյի շէյլէրէ կիրիչմէք իսթէ-յիպ Ռսիզլ իֆթիխսար նիշանը-նըզտան մահրում գօմսորն, չիւն քի քէնտի ճիսմանի ա՛զընտան
19 պօշունա քիպրլէնիպ, Դպաշա եափըշմազ, քի պիւթիւն թէնօյնագլար վէ պէնտլէր իլէ օնտան եարտըմ ալըպ քինէյլէնմէյիլ՝ Ալլահըն պէօյիւմսի-
20 լէ պէօյիւր։ Յմտի էյէր Վրիստոս տոս իլէ պէրապէր Ռտիւնեանդն ա՛նասըղլարը հագդընա Ռէօլտիւնիւզ իսէ, ֆնի՛չիւն տիւնեաստա եաշայանլար կիպի այնլէր իլէ
21 ա՛մէլ էտէրսինիզ. ՌՅափըշմա,
22 թաթմա, տօգանմա, Բատէմլէրին թէնապհէյէրինէ վէ թա՛լիմ էլերինէ կէօրէ (քի օնլարըն հէվիպի իսթի՛մալ օլունտուգաա թէ-
23 լէֆ օլուր)։ Պու չէյլէրտէ կէրչի Էկէօնիւլ ի՛պատէթի վէ ալհադ կէօնիւլլիւք վէ թէնի էսիրկէմէմէք իլէ՝ Էի՛լմ սուրէթի վար իսէ տէ, թէնէ պիր ի՛թիպար տէյիլ՝ ֆագամի գանաա՛թ կէթիրիր։

ՊԵՊ Գ

Բէսուլուն օնլարա նաթհսաթ էթմէսի քի՝ Ռօգարըքի չէյլէրի տիւշինէյէր, 5 Ճիսմանի արզուլէրինի էօլտիւրէյէր, 9 կէրչէք սէօյլէյէյէր, 12 միւրիւվվէթլու վէ ալչագ կէօնիւլլիւ օլալար, 16 վէ Քրիստոսուն քէլամընը՝ քէնտիլէրինտէ զանիմէթ իլէ սաքին էթտիրէյէր։ 18 Պա՛զը մահսուս պօրճլարընն տիգգամըթը հագգընա օնլարա նաստհսաթ էթմէսի։

1 ՌՅմտի էյէր Վրիստոս իլէ պէրապէր գըյամ էթտինիզ իսէ, Ռօգարըքի չէյլէրի սրայընն, քի Քօրատա Վրիստոս՝ Ալլահընն սաղ
2 նանընտա օճուրույօր։ Յէրինն իւզէրինտէքի չէյլէրի տէյիլ՝ Ռօգարըքի չէյլէրի տիւշինինէն։
3 Քօիրա Էօլտինիզ, վէ Քհաչյանթընըզ Վրիստոս իլէ պէրապէր Ալլահտա սագլանմըշ տըր։
4 Քէայանթըմըզ օլան ՌՎրիստոս զահիր օլտուղունտա, օլ զէման սիզ տախի օնուն իլէ պէրապէր Ի՛զզէթի իլէ զահիր օլունաճադ-սընըզ։
5 ՌՎմտի պու տիւնեայա տայիր օլան ա՛զալարընըզը Կա՞ֆ Ռճա-հիպլիյի՝ մուրտարլըզը՝ շէհվէթի՝ Ռքէօթիւ արզույու՝ վէ էմուրթիճէ-րէօթլիք օլան թամա՛քսարլըզը
6 Էէօլտիւրիւն, քի օնլար իչինն Ռիլթաա՛թսըզլըղընն օղուլլարը իւ-

Digitized by Google

թ · Ի՛ · 64. գէ ։

զէրմնէ Ի՞ԱլլահՀն ղաղապը կէլի՛ր ,
7 քի նախ տախի օնլարըն արա-
սընտա եաշատըղընըզտա՝ պիր վա-
դըթ օնլարտա հիւրիւտիւնիւզ ։
8 Ո՞Ըմմա չիմտի սիզ տախի հէփի-
սինի՝ Եա՜նէ ղաղապը՝ էօլքէյի՝
քէօհ-իւլիւյիւ՝ քիւֆրիւ՝ Նաղը-
նըզտան էտէպիղ սէօզլէրի տէ՞ր
9 էտին ։ ՈՊիրի պիրինիզէ եապան
սէօյլէմէն , չիւնքի Ֆէքի ատէմ
10 ա՛մէլլէրի իլէ սօյունուսդ՝ եէնի
ատէմ կիյինսինիզ , քի օ՛ Ֆեա-
րատանըն չեթտավլերինէ կէօրէ Նպիլ-
11 կիտէ եէնիլէնմիշ տիր · ՈՕնտա
քի Ի՞ունանի եա Ի՞էհուտի եօգ
տուր , սիւննէթի եա սիւննէթսիզ-
լիք՝ բարբարոս՝ Ա՞կիւթալը՝ գուլ՝
ազատլը եօգ պոռ , ՞իլլա հէր ՀՀյ
վէ հէփիսինտէ Ա՞Քրիստոս տըր ։
12 Ն՞ամի Ի՞լլահՀն սէյիւմիշ մու-
գատէսլերի վէ սէվկիւ-լիւլէրի կի-
պի՛ ՞ուէրուն մէրհամէթի՝ լա-
Թիֆլիք՝ ալչաղ կէօնիւլլիւ-ք՝ մահ-
13 ճուպլուզ՝ սապր Նկիյինին ։ Վէ
՞պիրի պիրինիզէ Թէհամմիւլ է-
տին , վէ էյէր պիր քիմսէնին՝
ախէրինին ա՛Ի՞յհինէ պիր Ի՞ը-
վասը վար իսէ , պիրի պիրինի-
զէ պաղըլայըն · Նինճ Ա՞Քրիստոս
տա՛նի սիզէ պաղըլատը իսէ , սիզ
14 տէ պէօյլէ էյէյին ։ Վէ ՞պուն-
լարըն Հէփիսի իւզէրինէ Ամու-
Հապպեթի կէյինին , քի ՞օ՛ Թէք-
15 միլիյին պաղը տըր ։ Վէ Ա՞լա-
Հըն սէլամէթի՝ գալդըէրինիզտէ
զաֆէր պուլսուն , քի օնա տա-
խի Յպիր Թէնտէ ՞տա՛վէթ օլուն-
տունուզ · վէ էմիւթէէքքիւր
16 օլուն ։ Ա՞Քրիստոսուն քէլամը՝
սիզտէ զանիմէթ իլէ սաքին օլ-
սուն · վէ պիրի պիրինիզէ Հէր
ի՛լմ իլէ Թա՛լիմ ու Նասիհաթ
էտիպ՝ ՞մէզամիր Հէմ իլահիլէր
վէ բուՀանի Նաղմէլէր իլէ՝ ՞Ալ-
լահա գալդըլէրինիզտէ օլան լութֆ
17 իլէ Թէսդիհ էյլէյին ։ Վէ ֆՀէր
Նէ քի սէօզ իլէ եա ա՛մէլ իլէ
էտէրսէնիզ , Հէփիսինի Ի՞սդա
Յիսուսուն իսմինտէ օնուն վա-
սիթասը իլէ ՞Ալլահ ու փէյտէ-
րէ Թէշէ՛կքիւր էտէրէք էյէյին ։
18 Ի՞նա գարըլար՝ քէնտի գօճա-
լարընըզա Ի՞սդա ֆճայիզ օլ-
տուղու կիպի մէնիմ՝ օլուն ։

19 Ո՞Եա՜ գօճալար՝ գարըլարընըզը
սէվմէն , վէ Ե՞օնլարա աճը օլման ։
20 ՈՆա՜ Էվլատլար՝ Եաթալարընը-
զա Հէր շէյտէ միւթի՛ւ օլուն ,
զնըրա պու Ի՞սդա մազդուլ տուր ։
21 ՈՆա՜ պապալար՝ էվլատլարընըզը
Թահրիք էմմէն , քի եիւրէքսիզ
22 օլմայալար ։ Ո՞Նա գուլլար՝ Ֆհէր
շէյտէ էյնէնճէ աղալարընըզա մու-
թի՛ւ օլուն , ատէմ խօշնուէթ է-
տիճիլէր կիպի՛ կէօզէ խըզմէթ
էտէր կէօրիւնմէք իչիւն տէյիլ ,
իլլա Ի՞սդա գօրգարագ՝ գալ
23 սաֆլըզը իլէ Ե՞ըշդի Եպին ։ Վէ
ւՀէր Նէ քի էտէրսէնիզ , Ի՞սդա
պա վէ տէյիլ Ինսանլարա Եպէր
24 կիպի՛ ճանտան էյլէյին · Վէ
Եպիլին քի՛ միւսասըն ի՛վազընը
Ի՞սդատան ալաճագընըզ · Ֆզնրա
Ի՞սդա Վ՞Քրիստոսա գուլլուգ էտէր-
25 սինիզ ։ Ա՞մմա նահադլըգ էտէն՝
էթտիյի նահադլըղընըն ֆէլսաընը
ալաճագ , վէ Նախթրա պագմագ
եօգ տուր ։

Պ Ե Պ Դ

Ե֊ֆէնտիլէրին՝ գուլլարընա՝ պօրճու ։ 2
Տուա՛յա տէվամ էթմէ-կ՝ 5 վէ տիշարը-
տան օլանլար իլէ ա՛գիլանէ մուա՛մէլէ
էթմէ-կ՝ նասիհաթ էթմէսի ։ 7 Տի-կո-
կոս իլէ ՈՆեսիմտուս Թավսիյէ էթմէսի ։
10 Պա՛զլարընա սէլամ ։

1 Ա՞Եա՜ էֆէնտիլէր՝ ՞գուլլարա
Հագգ վէ միւսաւվէ օլանը էտա
էտին , վէ պիլին քի՛ սիզ՛ն տա-
խի կէօքտէ Ի՞ֆէնտինիլ վար ։
2 Բ՞Տուա՛յա տէվամ էտիպ՝ օնտա
էթէչէքքիւր իլէ ուչանըգ տուս-
3 րուն ։ Ո՞Հէմ պիզիմ՝ իչիւն տա-
խի տուա՛ էյլէյին · էթա քի Ա՞լ-
լահ պիզե քէլամ իչիւն գափու
աչա քի՛ Ա՞Քրիստոսուն սըրըրընը
սէօյլէյէլիմ , Եօնուն իչիւն քի
4 պէն տախի պաղլանմըշըմ · ՈՆա
քի օնու՝ պանա սէօյլէմէք կէ-
րէք օլտուղու կիպի պէյտան է-
5 տէյիմ ։ ԷՏիշարըտաքիլէր ա-
բասընտա ի՛լմ իլէ Եիւրիւյիւպ՝
6 Բվազթը սապտուն ալընն ։ Ա՞էօղիս-
նիւզ տսյիմա Ի՞սդաֆ իլէ՝ Նժուզ

թ · Ի՛ · 64. գէ ։

— ա կոր. է. 15 ։
Ֆ պ · բ . 7 ։ Խա . 17 ։
ֆ ա կոր.ժգ. 26 ։ Եփես. է . 19 ։
օ պ · գ . 6 ։
ֆ ա կոր. ժ. 31 ։
— Հռով .ա. 8 ։ Եփես. է . 20 ։ պ. ա. 12 ։ բ.7 ։ ա թես. է. 18 ։ Եբր · ժգ . 15 ։
Բ Եփես. է. 22 ։ Տիտ . բ . 5 ։ ա պետ. գ.1 ։ Ֆեփես.է.3 ։

Ր Եփես. է. 25. 28. 33 ։ ա պետ. գ. 7 ։
Ւ Եփես . դ. 31 ։
Ղ Եփես. զ. 1 ։
Ե Եփես . է. 24 ։ Տիտ. բ . 9 ։
ըԵփես զ.4 ։
Ի Եփես. Ջ. 5 , ԼՀ ։ ա Տիմ. զ .1 ։ Տիտ. բ. 9 ։ ա պետ. բ. 18 ։
ժ Խա . 20 ։
Ի Փիլմ.16 ։
Լ Եփես . զ. 6, 7 ։
Խ Եփես. զ. 8 ։
ծ ա կոր. · 22 ։
Կ Հռով . բ. 11 ։ Եփես. զ . 9 ։ ա պետ . ա . 17 ։ պագ՝ բ Օր.ժ.17 ։
— Եփես. զ. 9 ։
Բ Ղու . ժբ. 1 ։ Հռով. ժբ.12 ։ Եփես.զ.18 ։ ա թես . է. 17, 18 ։
Ֆ պ . բ . 7 ։ գ . 15 ։

Ր Եփես. զ. 19 ։ բ թես . գ. 1 ։ Ե ա կոր.ժզ . 9 ։ բ կոր . բ. 12 ։ Ղ Մատ. ժգ . 11 ։ ա կոր. դ . 1 ։ Եփես . զ. 19 ։ պ. ա. 26 ։ բ . 2 ։ Ե Եփես . զ . 20 ։ Փիլ. ա. 7 ։ ը Եփես . է. 15 ։ ա թես. գ . 11 ։ Ի Եփես . է. 16 ։ ծ Ժող. ժ. 12 ։ պ. գ . 16 ։ Կ Մար . թ . 49 ։

Digitized by Google

իւէ կ՚ուզէ Թէրպիւէ օլմուշ օլսուն քի՝ Նսիղ հէր պիր քիմսէյէ ճէ-
վապ վէրմէք նիմէ կերէք իտիւ-
նի պիլէսինիզ :
7 Էպէնիմ հէփ ահվալիմի սիզէ՝ մուհապպէթլու գարընտաշ վէ Հ-
մին խըզմէթճի վէ Թապպատա գուլ-
տուշ օլան Տիւքիկոս պէյան Հ-
8 տէճէք . Խվի օնու սիզէ հէման պունուն իչիւն կէօնտէրտիմ, եա՝-
նի քի ահվալինիզի պիլէ , վէ գալպկէրինիզէ Թէսէլլի վէրէ ,
9 սիզտէն օլան էմին վէ մուհապ-
պէրլու գարընտաշ Պանեսիմոս իլէ պէրապէր քի՝ հէփ պուրտաքի չէ յէրի սիզէ պիլտիրէճէքլէր :
10 Պէնիմ իւէ պէրապէր հմահպուս օլան Ըրիստարքոս սիզէ սէ-
լամ էտէր , հէմ Խառնաբասըն գըզ գարընտաշը օղլու՝ սիզին օ-
նուն հադրնա Թէնպիհլէր ալը-
ղընըզ Մարիոս քի՝ էյէր սի-
զէ կէլերսէ՝ օնու դապուլ էտէ-
11 սինիզ , Յուստոս տէնիլէն Յի-
սուս տախի՝ քի օնլար սիւննէթ-
տէն տիր . Ընտհղն փատիշահլը-
ղը իչիւն պիրէմէէ իշտիյէն նա-
լընըզ պունլար օլուպ պանա թէ-
12 սէյլէ օլտուլար . Միզտէն օլան՝ Ըրիստոսուն գուլու Ղնպափ-

բաս սիզէ սէլամ էտէր , վէ ֆաա-
յիմա սիզին իչիւն տուա՚լարտա
ճհմտ էտէր քի՝ Ընտհղն հէր իրտաէթինտէ Թէքմիլ վէ Թէ-
13 մամ տուրասընըզ : Ոչիրա օ-
նուն հադրնա չէհտաէթ էտէրիմ քի՝ սիզին իչիւն վէ Լաւոդիկիատա օլանլար հէմ Յերապօլիստէ օ-
լանլար իչիւն չօղ ղայրէթի վար :
14 Արխիպէ՚ւ հէքիմ Յուկաս՝ հէմ Դեմաս սիզէ սէլամ էտէրլէր :
15 Լաւոդիկիատա օլան գարընտաշ-
լարա՝ վէ Նիմփասա ևհէմ օնուն խանէսինտէ օլան քիլիսայա սէ-
16 լամ էտին : Վէ ՝պու մէքթուպ սիզտէ օգունտուտգտա , մուզպէյտ օլուն քի՝ Լաւոդիկիալըլարըն քի-
լիսասընտա տախի օգունսուն , հէմ սիզ տախի Լաւոդիկիատանքինի
17 օղույասընըզ : Վէ Ընըքիպպոս տէյին քի՝ Դպապպա ալտրղընն խըզմէթէ տիդգաթ էտիպ օնու-
18 թէքմիլ էյլէյէսին : Ղոու սէ-
լամ՝ պէն Պօղոսուն քէնտի էլիմ իւէ եազըյը . ՝պէնտէրիմի խաթ-
րընըզտա թտուքուն . ՝Ի՚նայէթ սի-
զին իւէ պէրապէր օլսուն . Ամին :

Կողոսէացւոց Թուղթ Տիւթիկոս վէ Ընէսիմոստն վասինաը իւէ եազըյը :

ՊՕՂՈՍ

ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ԹՈՒՂԹԸՆԱԿԱՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻ ՉԹՈՒՊՈՒ

Թ . Ի՛ . 54 . գէդոբէ ։

ՊԱՊԸ

Բէռուլուն սէլամ ու տուա՚սը ։ 2 Օնլար իչիւն Աղահա շիւքր ու տուա՚ էթմէսէի ։ 5 Ինճիլին օնլարա կէլտիյի թարզ ։ 7 Ինճիլին եայրլմասընա օլան օնլարըն Ի՚պրէթինին Թէ՚սիրի ։

Թ . Ի՛ . 54 . գէդոբէ ։

ա Բ Կոր . ա . 19 . Բ Թես . ա . 1 ։ ա Պետ . Ե . 12 ։

1 Պօղոս վէ Տիմոթէոս՝ փէտէր Ընտհղտա վէ Թապպ Յիսուս Քրիստոսուտա Թէ-
սաղոնիկէլիլէրէրին քիլիսասընա . սի-
զէ՝ Բփէտէրիմիզ Ընտհղ Թարա-
ֆընտան վէ Թապպ Յիսուս Քրիս-

Բ Եփես . ա . 2 ։

տոստան Ի՚նայէթ վէ սէլամէթ օլսուն :
2 Ընտհղա տայիմա՝ Էտուա՚լարը-
մըզտա սիզի զէքր էտէրէք՝ հէ-
փինիզտէն Էօթիւրիւ Դշիւքր է-
3 տէրիզ , վէ տուրմայըզ՝ Ընտհղ վէ փէտէրիմիզին հուզուրունտա օլան Էսիզին իմանընըզըն ա՚մէլինի վէ
Ըմուհապպէթինիզին զահմէթինի
վէ Թապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա
օլան իւմիտինիզին սապրընը զէքր
4 էտէրիզ . Վէ եա՛ սէվինճիզ գարընը-
տաշլար՝ Ընտհղտան Էսէյէմինիզի

Թ . Ի՛ . 64 . գէդ ։

Ե Հռով . ժե . 30 ։ ՛ Պատ . Ե . 48 ։ ա Կոր . Բ . 6 ։ ժգ . 20 ։ Փիլ . գ . 15 ։ Եբր . Ե . 14 ։

յ Բ Տիմ . գ . 11 ։

Ն Բ Տիմ . գ . 9 ։ Փիլիմ . 24 ։

Ղ Հռով . ժգ . 4 ։ ա Կոր . ժգ . 19 ։ ՚ա Թես . Ե . 27 ։

Ղ Փիլիմ . 2 ։ պ ա Տիմ . գ . 6 ։

Ճ Ակոր . ժգ . 21 ։ Բ Թես . գ . 17 ։

՚ Եբր . ժգ . 3 ։ ՚՚ Եբր . ժգ . 25 ։

Թ . Ի՛ . 64 . գէդ ։

Ե Հռով . ժե . 30 ։ ՛ Պատ . Ե . 48 ։ ա Կոր . Բ . 6 ։ ժգ . 20 ։ Փիլ . գ . 15 ։ Եբր . Ե . 14 ։

յ Բ Տիմ . գ . 11 ։

Ն Բ Տիմ . գ . 9 ։ Փիլիմ . 24 ։

Ղ Հռով . ժգ . 4 ։ ա Կոր . ժգ . 19 ։ ՚ա Թես . Ե . 27 ։

Ղ Փիլիմ . 2 ։ պ ա Տիմ . գ . 6 ։

Ճ Ակոր . ժգ . 21 ։ Բ Թես . գ . 17 ։

՚ Եբր . ժգ . 3 ։ ՚՚ Եբր . ժգ . 25 ։

Digitized by Google

թ . Ի՛ . 54 . ԴԴ ։

ը Մար . ժզ . 20։ ա Կոր . բ . 4 ։ դ · 20 ։
ի բ Կոր . զ . 6 ։
ի Կող . բ . 2։
ի Գ . բ . 1 . 5 . 10 , 11 ։ բ Թես . գ . 7։
լ Գոր . ե . 41, ՝ Եբր . ժ . 34 ։
խ ա Կոր . դ . 16։ ժա . 1։ Փիլ . գ . 17։ գ . բ . 14։ բ Թես . գ . 9 ։
ծ Հռով . ժ . 18 ։
կ Հռով . ա . 8 ։ բ Թես . ա . 4 ։
հ գ . բ . 1 ։
յ ա Կոր . ժբ . 2։ Գաղ . դ . 8 ։
ն Գոր . բ . 24 ։
շ Մատ . գ . 7 ։ Հռով . ե . 9 ։ գ . ե . 9 ։
ս Գոր . ա . 11 ։ գ . դ . 15։ բ Թես . ա . 7 ։
ո Հռով . բ . 7։ Փիլ . գ . 20 ։ Տիտ . բ . 13 ։ բ Պետ . գ . 12։ Յայտ . ա . 7 ։

5 պիլիբիդ · Ձիւնքի ընճիլիմիդ սիզ եալընըզ սէօզ իլէ տէյիլ՝ իլլա գուվվէթ իլէ վէ Իրուհ էլ Կուտս իլէ վէ Խթէքմիլ դանմագընզ իլէ տախի օլտու · Ենիհէ քի՝ սիզին իչիւն արանըզատ նասըլ օլտու ։
6 զումուզու պիլիրսինիզ ։ Ակիզ տախի քէլամը չօգ սըզլէթ արասընտա Կիուհ էլ Կուտս շազլըղը իլէ գապուլ էտիպ՝ Եպիզէհմ Իապապա պէնկղէր օլտունուզ ։
7 Շէյլէքի սիզ՝ Մակեդոնիատա վէ Աքայիատա հէվի ինանանլա ։
8 րա էօրնէք օլտունուզ ։ Ինչիրա Իապապըն քէլամը սիզտէն՝ տէյիլ եալընըզ Մա՛եդոնիատա վէ Աքայիատա չէվ օլտու , Իլլա Ալլահա օլսն իմանընընզ հէր եէրէ տախի չըգմըշ տըր · Շէյլէքի՝ պիր շէյ սէօյլէմէյէ պիզէ հա ։
9 Ճէթի գալմատը ։ Ինչիրա քէնտիլէրի պիզտէն էօթիւրիւ խապէր էտէրլէր քի՝ Յարանըզա կիրմէմիզ նէ տիւրլիւ օլտու , վէ Յիսուս Լարտան Ալլահա նիհէ տէօնտիւնիզ քի՝ տիրի վէ հագ Ալլահ ։
10 Հա գուլուգ էտէսինիզ , վէ Էօնլիւէրտէն տիրիլմտիյի քէնտի Օղլունու՝ Ֆպիզի կէլէճէք զահապտան խէլաս էտէն Յիսուսու Ֆկէօրէլէրտէն Յապէբէյէսինիզ ։

ՊԵՊՐՈՆ Ի

Ինճիլէն օնլարա իլէ՛ վա՛զ օլունմատընէն Թարզը ։ 7 Բէսուլուն՝ օնլարըն մապէյնինտէ նէ կէօնա ա՛մէ՛ ու հարաքէթ էթտիյի ։ 13 Օնլարըն ինճիլի գապուլ էթմէկէրի , վէ օնուն ուղրաձա էգիյէթ չէքմէկէրի ։ 17 Բէսուլուն օնլարը կէօրմէյէ արզուսու , վէ օնլարա վարմագտան կէրի գալմասընըն սէպէպի ։

1 Ինչիրա եա՞ գարընտաշլար՝ պիզիմ սիզին արանըզա կիրմէմիզի քէնտինիզ պիլիրսինիզ քի՛ նա ։
2 Ֆիլէ օլմատը · Լաքին պիլտիյինիզ կիպի՝ Բֆիլիպպէտէ պոռնպան էվվէլ էգիյէթ չէքիլ սէօյիւլտուք իսէ տէ՝ Ալլահըն ինճիլինի չօգ ճէհտ իլէ տպոդէ սէօյլէմէյէ ԷԱլլահըմըզըն ի՞մայէնի իլէ
3 ճէսարէթի էթտիք ։ Ինչիրա պիզի՛մ նասիհաթըմըզ ալտատըճը լըգտան եա նափաքլիքտէն եա հիլէտէն տէյիլ իտի ։ Իլլա Ինճիլ
4 պէնէ իհալէ օլունմադա Ալլահտան նիհէ միւնասիպ կէօրիւլտիւք ի՛ սէ՝ պէօյլէ սէօյլէրիզ , Բատէմ լէրէ տէյիլ՝ Իլլա գալպլէրիմիզի սընայան Ալլահա պէյէնիլմէք ի ։
5 չիւն ։ Ինչիրա պիլտիյինիզ կիպի նէ պիր վագիթ եալնագլանմադ սէօզիւ գուլլանտըգ , նէ՛ տէ Թամա՛քեարլըգ պէհանէսի՝ Ալլահ
6 շահիտ տիր , Ենէ՛ տէ՝ կէրէք սիզտէն կէրէք զայրիլէրտէն՝ ատէմ Թարաֆընտան ի՛զզէթ արատըգ , Էյէրչի Կրիստոսուն Ինէսուլէրի կիպի՝ Նաղըրլըգ վէրմէյէ հպատիր
7 իտիք իսէ · Իլլա սիզին արանըզտա պիր Թայէ քէնտի էվլատլարընը գայըրտըղը կիպի՝ Նմիւլա
8 յիմ օլտուգ ։ Պու վէճհ իլէ սիզէ հաբէթի չէքտիյիմիզտէն՝ սիզի տէյիլ եալընըզ Ալլահըն ինճիլինէ՝ Իլլա ճանլարըմըզդա տախի հիսէտսար էթմէյէ ֆրագի իտիք , զէրա պիզէ մուհապպէթլու
9 օլմուշսունուզ ։ Ձիւնքի եա՞ զարընտաշլար՝ պիզիմ էմէյիմիզ վէ զահմէթիմիզ խաթըրընըզտա տրը , քի ֆսիզտէն պիր քիմսէյէ ա զըրլըգ վէրմէմէք իչիւն կէճէ վէ կիւնտիւզ չիշէյէրէք՝ Ալլահընը
10 Ինճիլինի սիզէ վա՛զ էթտիք ։ Նիզ հէմ Ալլահ շահիտէր սինիզ , Ենի՛ճէ սիզ Ինանանլար արասընտա ա՛զիզլիք վէ սատագաթ վէ գուսուրսուզլուգ իլէ հարաքէթ էթ
11 տիք ։ Նինճէ պիլիրսինիզ քի՝ հէր պիրինիզէ պատպանընը քէնտի էվլատլարընա էնդէյէ կիպի սիզէ նա
12 սիհաթ ու Թէսէլլի վէրիպ՝ Ինզի քէնտի փատիշահլըղընա վէ ի՛զզէթինէ տա՛վէթ էտէն Ալլահա լայըգ օլան Թարզ իլէ Եիւրիւմէյէ սիզէ շէհատէթ էթմէքտէ
13 օլտուգ ։ Պունուն իչիւն պիզ տախի տուրմայրպ Ալլահա չիւքր էտէրիզ քի՝ պիզտէն իշլէտիպ Ալլահըն քէլամընը ալմադըլա , Նատմէյէ սէօզիւ Նէպէ տէյիլ իլլա կէրչէքտէն օլտուղու կիպի Ալլահըն սէօզիւ Նէպէ գապուլ էթտինիզ , օլ քի սիզ ինանանլարտա տախի ա՛մէ՛ ու իճրա էտէր ։
14 Ինչիրա սիզ եա՞ գարընտաշլար՝ Նէհուտիսթանտա Կրիստոս Յիսուստա օլան Աստուծոյ Աղաւնիներուն համար ալ ջուր կը պատրաստեն։ Ասոնք ալ ամէն կողմէ կը հաւաքուին, ինչպէս ամէն տեսակ թռչուններ։ Ասոնք ալ ամէն տեսակ կենդանիներ կը բերեն, ինչպէս ամէն տեսակ գազաններ։ Ասոնք ալ ամէն տեսակ սողուններ կը բերեն, ինչպէս ամէն տեսակ սողուններ։ Ասոնք ալ ամէն տեսակ ձուկեր կը բերեն, ինչպէս ամէն տեսակ ձուկեր։ Ասոնք ալ ամէն տեսակ ծովային կենդանիներ կը բերեն, ինչպէս ամէն տեսակ ծովային կենդանիներ

Թ · Ի՛ · 54 · ՓԷ ՝

լարընա պէնիզէր օլտունուզ , *զի- րա սիզ տախի քէնտի միլէթի- նիզ Թարաֆընտան հէման օր ընդդէմ էյլէրի էէքտինիզ քի՝ Էօնլար տախի նէհուտիլէրտէն էէքտիլէր ։

15 *Ի՞նչ օնլար հէմ Յապպ Յիսու- սու էհէմ քէնտի վէյղամպէրլէ- րինի էօլտիւրտիւլլէր , վէ պիզի գօվալատըլար , հէմ Ընդհա մագ- պուլ օլմայըպ էհէվի ատէմլէրէ

16 զըտ օլանլար տըր ։ *Էմ օն- լար պիզի Թայիֆէլէրէր՝ գուրթուլ- սունլար տէյիւ սէօյլէմէքտէն մէն՝ էտէրլէր ։ Էնէօյլէ քի տայիմա քէնտիլէրին կիւնահլարընը տօլ- տուրուրլար , *իմտի օնլարընն իւ- զէրինէ նիհայէթ տէրէճէյէտէք զազապ եկիմիշլեր ։

17 Պիզ իսէ եա՞ գարընտաշլար՝ պիրազ վագթ սէզտէն գալպ- տէ տէյիլ՝ *իլա եիւզտէ մահ- րում գալմազընա՝ Էչօգ արզու իլէ սիզին նիւզիւնիւզիւ կէօրմէ- յէ տահա զիյատէ ղայրէթ էթ-

18 տիր ։ Օհուն իչիւն պիզ՝ պա- խուսուս պէն Պօղոս կէրէք պի՛ր կէրէք իքի տէֆա՝ սիզէ կէլմէք իսմէտիք , վէ *չէյթան պիզի

19 մէքս էյլէտի ։ Բ*Օ իրա իւմի- տիմիզ եա չազընըմըզ եէա իֆ- թիխար թաճընըզ նէ՞ տիր , Թապ- պըմըզ Յիսուս Վրիստոսուն հու- զուրունտա՝ տօնունն կէլիչին- տէ էհէման սիզ տէյի՞ լիսինիզ ։

20 Օիրա պիզիմ չանընըզ՝ վէ չազ- լըզընըզ սիզ սինիզ ։

ՊԱՊԱ Գ

Բէտուլուն՝ նիչիւն Տիմոթէոսու օնլարա կէօնտէրտիյի ։ 6 Տիմոթէոսուն օնլարընն հագդընա կէթիրտի ։ խապէրտէն Բէ- տուլուն Թահսիլ էթտիյի Թէսէլլե ։ 10 Օնուն օնլարը կէօրմէյէ՝ 12 վէ պիրի պիրլէրինէ մուհապպէթտէ տէվամ էթ- մէլէրինէ արզուսու ։

Թ · Ի՛ · 54 · ՓԷ ՝

Բ Եփես. գ. 13 ։

Ե Գոր . Թ. 16։ Ժգ.21։ ի. 23։ իա. 11։ ա Կոր. գ . 9 ։ բ Տիմ. գ.12։ ա Պետ. բ. 21 ։

Է Գոր.ի.23։

Ը Խա . 1 ։

Ը ա Կոր . է. 5 ։ բ Կոր . ժա . 3 ։

Ի Գաղ . բ . 2 ։ դ . 11։ Փիլ . բ.16։

Ժ Գոր . ժբ. 1 . 5 ։

Ի Փիլ . ա.8։

Լ բ Կոր . ա. 4 ։ է. 6. 7. 13 ։

Խ Փիլ . գ.1։

Ծ Գ . ա . 2։

Կ Գոր . իզ. 7։ բ Տիմ. ա . 3 ։

Հ Գ . բ. 17։

Ձ բ Կոր.ժգ. 9.11։ Նաղ. գ . 12 ։

Ղ Հռով . ա. 11. 10։ ժե. 32 ։

Ճ Պար. ա.3։

Մ Գ . գ.9։ ե. 15։ բ Պետ. ա . 7։

Յ Գ . դ . 10։

Ն ա Կոր. ա. 8։ Փիլ . ա. 10 ։ Գ . ե. 23։ բ Թես. բ . 16 ։ ա Ցօհ. գ. 20, 21 ։

Շ Ջաք . ժգ. 5 ։ Ցուդ . 14։

Թ · Ի՛ · 54 · Ի՛ · 55 · ՓԷ ՝

— Գոր . ժէ. 5 . 13 ։

Վ Եբր . ժ . 33 , 34 ։

Տ Գոր . բ . 23 ։ գ 15։ ե . 30 ։ է. 52 ։

Ր Պատ . է . 12։ իգ. 34. 37 ։ Գու . ժգ. 33,34։ Գոր է.52։

Ց Եսթ . գ.8։

— Գու . ժա. 52 ։ Գոր . ժգ.50։ ժդ. 5. 18։ ժէ. 5 . 13։ ժը. 12։ ժթ. 9։ իբ. 21.22։

Ւ Ծն . ժե . 16։ Պատ. իգ . 32 ։

Փ Պատ . իգ. 6 . 14 ։

Օ ա Կոր . ե. 3 ։ Կող . բ. 5 ։

Ֆ Պ . գ . 10։

— Հռով . ա. 13։ ժե.22։

Բ բ Կոր . ա. 14 ։ Փիլ . բ. 16։ դ 1։ Գաղ.ժգ. 31 ։

Դ աԿոր.ժե 23 ։ Պ . գ. 13 ։ Ցայտ. ա . 7։ իբ. 12։

Ե Հռով . ժ. 5 ։

Զ Գոր . ժէ. 15 ։

Է Հռով .ժգ. 21։ ա Կոր. ժգ . 10 ։ բ Կոր. ա.19։

1 *Օնուն իչիւն արթզդ Թէհամ- միլ էթմէ յիսի՝ Բ*Ա՛ի՛նեատա եա- լընըզ գալմազա բազի օլտուգ ։

2 Վ*է գալրընտաշըմըզ հէմ Ընդա- հընն խըզմէթձիսի վէ Վրիստոսուն ինձիլինտէ պիզիմ իլէ պէրապէր իչլէյէն Է*Տիմոթէոսու էէօնտէրտիք քի՝ սիզի գավիլէտե , վէ սիզէ իման- նընըզտան էօթիւրու Թէսէլլե վէ-

3 րէ ։ *Ո՛ի պու սըգընթըլարտա քիմսէ դըմըլտանմայա , զիրա քէն- տինիզ պիլիրսինիզ քի՝ Էպունուն

4 իչիւն Թա՛յին օլտուգ ։ Է*Օիրա եանընըզտա օլտուղումուզ զէման տախի՝ սիզէ փէչին սէօյլէրտիք քի՝ սըգընթը չէքէձէյիզ , նի- ձէ քի օլմուշ տուր , վէ պիլիր-

5 սինիզ ։ Է*Պունուն իչիւն պէն տախի արթզդ Թէհամմիլ էթ- մէմէյիլէ , սիզին իմանընըզը պիլ- մէյէ կէօնտէրտիմ , էօյլայա քի իղվա էտէն՝ սիզի իղվայա սալ- մըշ օլա , վէ Բ*զահմէթիմիզ պօ-

6 ղունա չըգա ։ Բ*Ընմա չիմտի պի- զէ Թարաֆընըզտան Տիմոթէոս կէլիսի՝ իման ու մուհապպէթինէ- զի , հէմ քի էնիձէ պիզ սիզի՝ էօյլէ սիզ տախի պիզի կէօրմէյէ հասրէթ չէքէրէք՝ պիզի տայի- մա խայր իլէ զիքր էտէրսինիզ

7 տէյիւ պիզէ միժտէ էթտի ։ Պու սէպէպտէն եա՞ գարընտաշլար՝ սի- զէն իմանընըզտան էօթիւրու պի- զի՛մ հէփ սըգընթը վէ զէրու- րէթիմիզտէ Լսիզտէն էօթիւրու

8 Թէսէլլի պուլտուգ ։ Օիրա չիմ- տի հայաթտա իգ , էէյէր սիզ Բապպտա գավի տուրսանըզ ։

9 Օիրա սիզին իչիւն Ընդահընը- զըն հուզուրունտա չազ օլտուղու- մուզ հէփ չազընղա պէտէ՛ սիզ- տէն էօթիւրու Ընդահա *նէ՞ Թէ-

10 շէքքիւր սունմազա գատիր իզ ։ Զիւնքի Կէճէ վէ կիւնտուզ՝ հէու- զինիզգու կէօրմէ յէ վէ Տիմանը- նըզըն էքսիքլիքէրինի տօլտուր- մաղա՝ Ղազյէթ զի յատէսի իլէ նի-

11 յազ էտէրիզ ։ Վ*է Ընդահ քէն- տիսի եա՛նի փէտէրիմիզ վէ Թապ- պըմըզ Յիսուս Վրիստոս՝ *պիզիմ եօլումուզգու սիզէ տօղդուլտա ։

12 Վ*է Թապպ սիզին *պիրի պիրի- նիզէ վէ հէփիսինէ օլան մուհապ- պէթինիզգի , պիզիմ տախի սիզին հագդընըզդա օլտուգու կիպի Է*չօ-

13 ղալտա վէ արթզդրա ։ Ցնա քի Ընդահ վէ փէտէրիմիզին հուզու- րունտա՝ Թապպըմըզ Յիսուս Վրիստոսուն հէփ մուգատէսլէ- րի իլէ կէլսինտէ՝ *մուգատա- տէսլիքտէ գուսուրսուզ օլմադա ազալլէրինէզի գավիլէտե ։

Digitized by Google

ԳԱՍ Գ

ԲԷսուլուն՝ օնլարա նասիհաթ էթմէսի քի՝ ա՝զիզլիքտե իզտիհյատ պուլալար, 3 գինահան իհթիրազ էտելէր, 9 պիրի պիրլէրինի սեվգիլեր, 11 վէ քէնտի հալլերինտե օլուպ՝ իշլերի իլէ մէշղուլ օլալար։ 13 Ցիսուստա ուխյումուշլարըն հագդընտա օնլարա թէսէլլի էթմէսի։

1 Ամոի գալտը քի՝ եա՛ գարըն-
տաշլար՝ սիզէ Պապ Յիսուս իլէ
եալվարըրըզ վէ նասիհաթ էտէ-
րիզ քի՝ սիզէ նիհէ եիւրիւմէք
վէ Ընլլահա մադպուլ օլմադ լա-
զըմ կելտիյինի էպիզտէն ալըը-
ղընըզ կիպի՝ ծոթա տահա զիյա-
2 տէ արթաալընըզ։ Օնրա Պապ
Յիսուսուն Թարաֆընտան սիզէ
նէ թէնպիհլէր վէրտիյիմիզի պի-
3 լտրսինիզ։ Օնրա Ընլլահըն ի-
րատէյի պու՝ Եա՛նէ Եսիզին մու-
գատտես օլմանըզ տըր, վէ ղի-
4 նատան կէրի տուրաալընըզ, վէ
Եսիզին հէր պիրինիզ՝ քէնտի զա-
պընը ա՝զիզլիքտէ վէ իմթիպար-
5 տա էտինմէսինի պիլսին, ընլ-
լահը պիլմէյէն Թրայիֆէլէր կի-
պի տահա Իչէվէթ հավէսլէրին-
6 տէ տէյիլ, քի Եպու շէյտէ Իմ-
պէ գարընտաշընա զատր ու նա-
հագլըգ էթմէյէ. զնրա սիզէ էվ-
վէլտէն սէօյլէտիյիմիզ վէ շէհա-
տէթ էթտիյիմիզ կիպի՝ Նպուն-
լարընն հէփսինի իչինն Պապ Ին-
7 Թիգամ ալընը տըր։ Օնրա Ընլ-
լահ պիզի մուրտաալընդա տէյիլ՝
Իիլա մուպտտէսլիյէ չաղընրտը։
8 Ինպու էմիլտէն ընտտ էտէն՝ տէ-
յիլ ատէմի՝ իլլա Ընլլահը ընտտ
էտէր, քի Իքէնտի Րուհ էլ
Գուտսունու տահի պիզէ վէրտի։
9 Վէ գարընտաշ մուհապպէթի
խուսուսունտա՝ հհամէդինիզ եօգ
տուր քի՝ սիզէ եաղըյմ. զնրա
Նպիրի պիրինիզի սէվմէսինի Ընլ-
լահտան էօյրէնմիշ քիմսէլէր սի-
10 նիզ։ Ինունքի պուննու սիզ
պիւխիւն Մակեդոնիատա օլան
հէփ գարընտաշլարա էտէրսինիզ.
ամմա եա՛ գարընտաշլար սիզէ
եալվարըրըզ քի՝ Ստահա զնյա-
11 տէ արթաալընըզ. Վէ Նպայրէթ
էտին քի՝ սիզէ թէնպիհ էթտի-
յիմիզ կիպի քէնտի հալինիզա՛

օլուպ քէնտի իշլէրինիզի եափա-
սընըզ, վէ քէնտի Նէլէրինիզ իլէ
իշլէյէսինիզ. Նթա քի տիշարը-
քիլէր իլէ՝ հիւսնիւ հարաքէթ իլէ
մուա՛մէլէ էտէսինիզ, վէ հիչ
պիր չէյէ միւհթաճ օլմայասընըզ։
12 Վէ եա՛ գարընտաշլար՝ իսթէ-
մէյիզ քի՝ ուխյումուշլար խուսու-
սունտա պի խապէր օլասընըզ,
թա քի Ֆիլիպէրի օլմայան Նպա-
գիլէրի կիպի գասավէթտէ օլմա-
13 յասընըզ։ Օնրա Նէյէր Յի-
սուս վէֆաթ էթտի վէ գընյամ
էթտի տէյիս Խնանընըսագ, Նպուն-
ճիլէյին Ընլլահ տահի Յիսուստա
ուխյումուշլարը օնուն իլէ պէրա-
14 պէէր կէմիրէճէք տիր։ Օնրա
սիզէ Պապըն քէլամը իլէ պու-
նու սէօյլէրիզ քի՝ Ֆպիզ Պապ-
պընն կէնիշնէտէք եաշայըպ պա-
գի գալանլար՝ ասլա ուխյումուշլար-
15 տան իլէրի կէչմէյէճէզ։ Նօնրա
բա Պապպ քէնտիսի պիր էմրի ա՝-
զիմ իլէ պաշ մէնէյին սէտասը
իլէ՝ վէ Ընլլահընն պօրուսու իլէ
կէօքտէն էնէճէք, վէ Ֆհրիստոս-
տա էօլմիշլէր էվվէլա տիրիլէ-
16 ճէքլէր։ Ինունէն սօնկրա պիզ
եաշայընպ պագի գալանլար՝ օնլար
իլէ պէրապեր Պապպը հավատա
գարշըլամաղա պուլուԹլարտա գա-
փըլաճաղըզ. Վէ Նպէօյլէճէ տա-
յիմա Պապպ իլէ օլաճաղըզ։
17 Ամոի պու սէօզլէր իլէ պիրի պի-
րինիզէ Թէսէլլի վէրին։

ԳԱՍ Դ

Պապպըն կէլմէսի։ 6 ԲէսուԼուն օնլարա նասիհաթ էթմէսի քի՝ ուչանըդ օլալար, 12 քէնտիլէրին բուհանի խօճալարընա բաղպէթ էթմէքտէ վէ սէվմէքտէ օլալար, 14 նիզամընըզտա նասիհաթ էտէլէր, վէ էյի օլան շէյլէրէ զպյրէթքէշ օլալար։ 16 Պա՛զը միւհիմ նասիհաթլէր։ 23 Մէքթուպտն խիթամը։

1 Վէ՝ զէմանլար հէմ վագըթ-
լար խուսուսունտա՝ եա՛ գարըն-
տաշլար՝ ԲհամէթինիզԹ եօգտուր
2 քի սիզէ եաղըյա։ Օնրա սիզ
էյի պիլըրսինիզ քի՝ Ֆպապպըն
կիւնիւ կէճէ իլէ Ֆէլէն խըրսըզ կի-
3 պի կէլիր։ Ինէլամէթ վէ էմինլէք
տիր տէտիքլէրի զէման, օլ վա-
գըթ օնլարըն իւզէրինէ՝ Դհէպէ

Ն Գոր · ի · 35 ։ Եփես · դ · 28 ։ բ Թես. գ. 7, 8 · 12 ։
շ Հռով.ժգ. 13։ բ Կոր. ը.21։ Կող. դ · 5 ։ ա Պետ.բ.12։
ա Եփես · բ. 12 ։
շ Պագ՝ղ.ես. ժթ. 28։ բ Օր. ժգ. 1։ 2։ բ Թագ. ժբ. 20 ։
պ ա Կոր ժե. 13 ։
Ջ ա Կոր.ժե. 18 · 23։ Գ. գ · 13 ։
ռ գ Թագ. ժգ. 17,18։ ի · 35 ։
ս ա Կոր.ժե. 51 ։
վ Մատ իդ. 30 , 31 ։ Գոր.ա.11։ բ Թես. ա. 7 ։
տ ա Կոր.ժե. 52 ։
ր ա Կոր.ժե. 23 · 52 ։
ց ա Կոր.ժե. 51 ։
ՠ Գոր · ա · 9 ։ Ցայտ. ժա · 12 ։
ւ Ցօհ · ժբ. 26։ ժգ. 3։ ժէ · 24 ։
փ Գ. ե · 11։

ա Մատ.իդ. 3.36։ Գոր. ա · 7 ։
բ Գ · դ · 9 ։
գ Մատ իգ. 43, 44։ իե. 13 ։ Ղու · ժբ. 39,40։ բ Պետ. գ. 10։ Ցայտ. գ. 3 ։ ժգ. 15 ։
դ Երեմ.ժգ. 21 ։ Ովս · ժգ. 13 ։

ա Գ · բ. 12։
բ Կող · ա · 10 ։
գ Փիլ · ա · 27 ։ Կող · բ · 6 ։
դ Հռով.ժբ. 2 ։ Եփես · ե · 17 ։
ե Եփես · ե. 27 ։
զ ա Կոր.գ. 15. 18։ Եփես. ե. 3։ Կող. գ. 5։
է Հռով.գ. 19։ ա Կոր. գ. 15. 18։
ը ա Կոր.ժե. 34 ։ Գաղ. դ . 8 ։ Եփես.բ.12։ դ . 18 ։ բ Թես. ա.8։
ի Եփես. դ. 17 , 18 ։
ժ Հռով . ա. 24.26։ Կող. գ . 5 ։
ի Ղե. ժթ. 11 . 13 ։ ա Կոր. գ. 8։
լ բ Թես. ա. 8 ։
խ Ղե. ժա. 44։ ժթ.2։ ա Կոր . ա. 2։ Եբր.ժբ. 14։ Պետ ա. 15 , 16։
ծ Ղու . ժ . 16 ։
կ ա Կոր . բ. 10։ է . 40։ ա Ցօհ . գ. 24 ։
հ Գ . ե . 1 ։
ձ Մատ. իբ. 39 ։ Ցօհ . ժգ.34։ ժե. 12։ Եփես. ե . 2 ։ ա Պետ. դ.8։ ա Ցօհ. գ . 11. 23։ դ. 21 ։
ղ Երեմ.լա. 34։ Ցօհ.գ. 45։ ժգ.26։ Եբր. ը.11։ ա Ցօհ . բ. 20 . 27 ։
ճ Գ . ա . 7 ։
մ Գ . գ . 12։
յ բ Թես. գ. 11։ Պետ. դ . 15 ։

Digitized by Google

գարբեայ տօղուրմագ սանձըսը կէ-
լէր կիպլի՝ եաիանըդ հէլաք եէ-
լիէլէր, վէ առլա դուրթուլմայա-
4 ճագլար: Ղվիլ խէ ևա՞ գարբն-
տաշլար՝ գարանըդտա տէյիլ սի-
նիդ քի՝ օվ կիւն սիզէ խըրսըդ
5 կիպլի եէթիչէ: Ի՞ՕՀրա սիզին
հէփինիդ ըշդ օղուլլարը՝ վէ
կիւնտիւդ օղուլլարը սբնըդ, կէ-
ճէնին եաիօտ գարանըդըն օղո-
6 լարը տէյիլ իդ: Ըյմտի էօյլէ
իսէ՝ պագի քիմնէյէր կիպլի ու-
յումայալըմ, Ռիլա ույանըդ տու-
7 րաս՝ այըդ օյալըմ: Ի՞ՕՀրա
ույույանլար՝ կէճէլէյին ույու-
լար, վէ սէրիօշլուդ էտինէլէր՝ էկէ-
8 ճէլէյին սէրիօշ օլուրլար: Ընմ
մա պիզ քի կիւնտիւզիւն օղո-
ւարը իլ, այըդ տուրալըմ, վէ
Սիմանըն հէմ մուհապպէթին զըր-
խըր՝ վէ թօղա տէյիւ խէլաս
9 իւմիտինի կիյինէլիմ: Ի՞ՕՀրա
Ալլահ պիզի զաղապա տէյիլ՝
Ռիլա Քապպըմըդ Յիսուս Վհրիս-
տոսուն վասիթասը իլէ խէլասա
10 նայիւ օլմազա թա՛յին էթտի. Վհրի
ևօ՝ պիզիմ ուղղուտմուզա վէֆաթ
էդտի, թա քի կէրէք ույանըդ
իքէն կէրէք ույուր իքէն՝ օնուն
11 իւէ պէրապէր եաշայալըմ: ՀՕ-
նուն իչիւն պիրի պիրինիզ թէ-
սէլլի վէրին, վէ պիրի՝ օ պիրի-
նի մա՛մուր էյլէսին, նիճէ քի
տա՛նի էտէյօրսունուդ:
12 Վէ ևա՞ գարընտաշլար՝ սիզէ
եայվարըրըդ քի՝ Ֆարանըդտա չա-
լըշանլարը՝ վէ Քապպտա իւզէ-
րինիզէ մէմուր օլուպ սիզէ նասի-
հաթ վէրէնլէրի Թանրյասընըդ,
13 վէ օնլարա՝ ա՛մէլլէրի իչիւն մու-
հապպէթ իւէ զայէթ զիյատէսին-
ճէ բաղլէթ էտէսինիդ. ԵՒարա-
14 նըդտա սէլամէթտէ օլուն: Վէ
ևա՞ գարընտաշլար՝ սիզէ եավա-

րըրըդ քի՝ Ֆնիզամըդզարա նասի-
հաթ էտէսինիդ, Ֆևիւբէքքսիզէ-
րէ Թէսէլլի վէրէսինիդ, Ֆզայիֆ-
լէրէ եարտըմ էտէսինիդ, Ֆհէփի-
15 սինէ սապրլը օլասընըդ: Ըպա-
գըն քիմնէ քիմնէյէ քէմիւիք պէ-
տէլ'նէ քէմիւիք վէրմէյէ. Ֆիլա
տայիմա՝ կէրէք պիրի պիրինի-
զին՝ կէրէք հէփիսինին էյլէյի-
16 նի արայըն: Ըտայիմա շազ օ-
17 լուն: Ֆտուրմայըդ տուա՝ էտին:
18 Ը՞էր չէյտէ չիւքը էտին. զի-
րա Ալլահըն՝ Վհրիստոս Յիսուս-
տա հադգընըդա իրատէթի պու
19 տուր: Ֆուհու. սէդյիւնտիւրմէն:
20 Ֆփէյղամպէրլիքէրի թահգիր
21 էթմէն: Ը՞էր չէյի իմթիխան
էտիպ՝ Ֆէյի օլանը հըճիդ էտին:
22 Ը՞էր տուրըլիւ եարամազլըդտան
23 կէրի տուրսուն: Վէ ղսէլամէ-
թին Ալլահը քէնտիսի՝ Ֆսիզի լմէ-
մամէն թադտիս էյլէյէ. վէ էպիւս
պիւթիւն բուհունուդ վէ ճանը-
նըդ հէմ թէնինիզ՝ Քապպըմըդ
Յիսուս Վհրիստոսուն կէլինջինէ
24 գուսուրսուդ հըճիդ օլունա: Ֆմի-
զի տա՛վէթ էտէն՝ էմին տիր քի՝
իճրա տսխի էտէճէք:
25 Ընա՞ գարընտաշլար՝ Ֆպիզիմ
26 իչիւն տուա՝ էտին: ՖՀէփ գա-
րընտաշլարա ա՛զիզ էօփիւշ իլէ
27 սէլամ էտին: Վիզէ Քապպ իլէ
անտ վէրիրիմ քի՝ Ֆպու մէ-
թուպ հէփ մուգատատէս գարընս-
28 տաշլարա օգունա: Ի՞Քապպըմըդ
Յիսուս Վհրիստոսուն ի՛նայէթի
սիզին իլէ օլսուն. Ըմմին:

Թէսաղոնիկէացւոց պէրինճ Ընդհանուր եպիստոլէ:

Ե ԵՍ. ԺԳ. 6-9։ Ղու. ԺԷ. 27, 28, 29։ Իա. 31, 35։ Բ Թես. ա. 9։
Ջ Հռով. Ժգ. 12, 13։ ա Ցօհ. բ. 8.
Է Եփես. ե. 8։
Ը Մատ. Իե. 5։
Թ Մատ. Իդ. 42։ Իե 13։ Հռով. Ժգ. 11, 12, 13։ ա Պետ. ե. 8։
Ժ Ղու. Իա. 34. 36։ Հռով. Ժգ. 13։ ա Կոր. ԺԷ. 34։ Եփես. ե. 14։
Ի Գոր. բ. 15։
Լ Ես. ՑԹ. 17։ Եփես. ղ. 14. 16, 17։
Խ Հռով. Թ. 22։ Գ. ա. 10։ աՊետ. բ. 8։ Յու. գ. 4։
Ծ Բ Թես. բ. 12, 13։
Կ Հռով. Ժգ. 8, 9։ Բ Կոր. ե. 15։
Հ Պ. գ. 17։
Յ ա Կոր. Ժգ. 18։ Փիլ. բ. 29։ ա Տիմ. ե. 17։ Եբր. Ժգ. 7. 17։
Ղ Մար. Թ. 49։

գարբյա տօղուրմագ սանձըսը կէ-
լէր կիպլի՝ եաիանըդ հէլաք եէ-
լիէլէր, վէ առլա դուրթուլմայա-
4 ճագլար: Ղվիլ խէ ևա՞ գարընտ-
տաշլար՝ գարանըդտա տէյիլ սի-
նիդ քի՝ օվ կիւն սիզէ խըրսըդ
5 կիպլի եէթիչէ: Ի՞ՕՀրա սիզին
հէփինիդ ըշդ օղուլլարը՝ վէ
կիւնտիւդ օղուլլարը սբնըդ, կէ-
ճէնին եաիօտ գարանըդըն օղո-
6 լարը տէյիլ իդ: Ըյմտի էօյլէ
իսէ՝ պագի քիմնէյէր կիպլի ու-
յումայալըմ, Ռիլա ույանըդ տու-
7 րաս՝ այըդ օյալըմ: Ի՞ՕՀրա
ույույանլար՝ կէճէլէյին ույու-
լար, վէ սէրիօշլուդ էտինէլէր՝ էկէ-
8 ճէլէյին սէրիօշ օլուրլար: Ընմ
մա պիզ քի կիւնտիւզիւն օղո-
ւարը իլ, այըդ տուրալըմ, վէ
Սիմանըն հէմ մուհապպէթին զըր-
խըր՝ վէ թօղա տէյիւ խէլաս
9 իւմիտինի կիյինէլիմ: Ի՞ՕՀրա
Ալլահ պիզի զաղապա տէյիլ՝
Ռիլա Քապպըմըդ Յիսուս Վհրի-
տոսուն վասիթասը իլէ խէլասա
10 նայիւ օլմազա թա՛յին էթտի. Վհրի
ևօ՝ պիզիմ ուղղուտմուզա վէֆաթ
էդտի, թա քի կէրէք ույանըդ
իքէն կէրէք ույուր իքէն՝ օնուն
11 իւէ պէրապէր եաշայալըմ: ՀՕ-
նուն իչիւն պիրի պիրինիզէ թէ-
սէլլի վէրին, վէ պիրի՝ օ պիրի-
նի մա՛մուր էյլէսին, նիճէ քի
տա՛նի էտէյօրսունուդ:
12 Վէ ևա՞ գարընտաշլար՝ սիզէ
եայվարըրըդ քի՝ Ֆարանըդտա չա-
լըշանլարը՝ վէ Քապպտա իւզէ-
րինիզէ մէմուր օլուպ սիզէ նասի-
հաթ վէրէնլէրի Թանրյասընըդ,
13 վէ օնլարա՝ ա՛մէլլէրի իչիւն մու-
հապպէթ իւէ զայէթ զիյատէսին-
ճէ բաղլէթ էտէսինիդ. ԵՒարա-
14 նըդտա սէլամէթտէ օլուն: Վէ
ևա՞ գարընտաշլար՝ սիզէ եավա-

րըրըդ քի՝ Ֆնիզամըդզարա նասի-
հաթ էտէսինիդ, Ֆևիւբէքքսիզէ-
րէ Թէսէլլի վէրէսինիդ, Ֆզայիֆ-
լէրէ եարտըմ էտէսինիդ, Ֆհէփի-
15 սինէ սապրլը օլասընըդ: Ըպա-
գըն քիմնէ քիմնէյէ քէմիւիք պէ-
տէլ'նէ քէմիւիք վէրմէյէ. Ֆիլա
տայիմա՝ կէրէք պիրի պիրինի-
զին՝ կէրէք հէփիսինին էյլէյի-
16 նի արայըն: Ըտայիմա շազ օ-
17 լուն: Ֆտուրմայըդ տուա՝ էտին:
18 Ը՞էր չէյտէ չիւքը էտին. զի-
րա Ալլահըն՝ Վհրիստոս Յիսուս-
տա հադգընըդա իրատէթի պու
19 տուր: Ֆուհու. սէդյիւնտիւրմէն:
20 Ֆփէյղամպէրլիքէրի թահգիր
21 էթմէն: Ը՞էր չէյի իմթիխան
էտիպ՝ Ֆէյի օլանը հըճիդ էտին:
22 Ը՞էր տուրըլիւ եարամազլըդտան
23 կէրի տուրսուն: Վէ ղսէլամէ-
թին Ալլահը քէնտիսի՝ Ֆսիզի լմէ-
մամէն թադտիս էյլէյէ. վէ էպիւս
պիւթիւն բուհունուդ վէ ճանը-
նըդ հէմ թէնինիզ՝ Քապպըմըդ
Յիսուս Վհրիստոսուն կէլինջինէ
24 գուսուրսուդ հըճիդ օլունա: Ֆմի-
զի տա՛վէթ էտէն՝ էմին տիր քի՝
իճրա տսխի էտէճէք:
25 Ընա՞ գարընտաշլար՝ Ֆպիզիմ
26 իչիւն տուա՝ էտին: ՖՀէփ գա-
րընտաշլարա ա՛զիզ էօփիւշ իլէ
27 սէլամ էտին: Վիզէ Քապպ իլէ
անտ վէրիրիմ քի՝ Ֆպու մէ-
թուպ հէփ մուգատատէս գարընս-
28 տաշլարա օգունա: Ի՞Քապպըմըդ
Յիսուս Վհրիստոսուն ի՛նայէթի
սիզին իլէ օլսուն. Ըմմին:

Թէսաղոնիկէացւոց պէրինճ Ընդհանուր եպիստոլէ:

Ֆ Բ Թես. գ. 11, 12։
Ֆ Եբր. Ժբ. 12։
յ Հռով. Ժգ. 1։ Ժե. 1։ Գաղ. զ. 1, 2։
Ն Գաղ. ե. 22։ Եփես. գ. 2։ Կող. գ. 12։ Բ Տիմ. գ. 2։
Ն Ղևտ. Ժթ. 18։ Ընահ. ի. 22։ Իգ. 29։ Մատ. ե. 39. 44։ Հռով. Ժբ. 17։ ա Կոր. զ. 7։ ա Պետ. գ. 9։
Ֆ Գաղ. զ. 10։ Գ. գ. 12։
Ն Բ Կոր. զ. 10։ Փիլ. գ. 4։
Ֆ Ղու. Ժբ. 1։ Իա. 36։ Հռով. Ժբ. 12։ Եփես. զ. 18։ Կող. գ. 2։ ա Պետ. գ. 7։
Ն Եփես. ե. 20։ Կող. գ. 17։
Ֆ Եփես. գ. 30։ ա Տիմ. գ. 14։ Բ Տիմ. ա. 6։ Պագ՝ անօր Ժդ. 30։
Ֆ անօր. Ժդ. 1. 39։
Վ ա Կոր. բ. 11. 15։ ա Ցօհ. գ. 1։
Ֆ Փիլ. գ. 8։
բ Գ. գ. 11։

ֆ Փիլ. գ. 9։ Ֆ Գ. գ. 13։ ֆ ա Կօր. ա. 8։ ֆ ա Կոր. ա. 9։ Ժ. 13։ բ Թես. գ. 3։ ֆ Կող. գ. 3։ բ Թես. գ. 1։ ֆ Հռով. Ժգ. 16։ ա Կող. գ. 16։ բ Թես. գ. 14։ Ֆ Հռով. Ժգ. 20. 24։ բ Թես. գ. 18։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ
ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ԹՆՍԸՂՈՆԻԿԻԼԻՆԵՐԻՆ
ԻՐԻՆՁԻ ՄԻՐԹՈՒՊՈՒ

ՊԸՊՈՒ

Սելամ ու տուա՝ 3 Բէսուլուն Ալլահ՝ օնլարըն լմանը՝ մուհապպէթի՝ վէ գօվալայըշտա ոպոր ու թէհամիւլլերի ի-չինն շիւքր էթմէսի ։ 6 Օնլարը՝ Ալլահըն հիւքմիւնէ նազար էտերէք՝ միհ-նէթլէրտէ միւթէսէլլի օլմազա նասիհաթ էտիլ՝ 11 Քրիստոս օնլարա ի՛զզէթ օլունսուն տէյիւ տուա՝ էթմէսի ։

1 Պօղոս վէ Սիղուանոս վէ Տի-մոթէոս՝ Բփէտէրիմիզ Ալլահտա վէ Թապպ Յիսուս Քրիստոստա ցնոսաղըն իկէլելէրին քիլիսասընա ։

2 Սիզէ փէտէրիմիզ Ալլահ թա-րաֆընտան վէ Թապպ Յիսուս Քրիստոստան ի՛նայէթ վէ սէլա-մէթ օլսուն ։

3 Սիզին իչիւն եա՛ գարընտաշ-լար՝ լայըգ օլտուղու իւզրէ տա-յիմա Ալլահա շիւքր էթմէ յէ պօրճլու իլ , քի սիզին իմանը-նըզ զէյատէսի իլէ արթար , վէ ճիւմլէնիզտէն հէր պիրինիզին մուհապպէթի պիրի պիրինիզէ չօ-4 ղալըր ։ Հէյլէ քի պիզ քէն-ափիմիզ՝ Էչքահյինիզ հէվի գօվա-լայըշալըրընըզտա վէ սըգլէթլէրի-նիզտէ օլան ասապըրընըզ վէ իմա-նընըզտան էօթիւրիւ՝ Էսիզին ի-չիւն Ալլահըն հէվի քիլիսասէրին-5 տէ էօյլինիւրիւզ ։ Վէ եպո՝ Ալ-լահըն հագ չէրիա՛թընըն իսպա-թը տըր ։ Թա քի Ալլահըն փա-տիշահլըղընա նայիկ օլասընըզ , քի Քօնուն իչիւն էզգիյէթ տախի 6 չէ՛քէրսինիզ ։ Հաիւնքի Ալլահըն ի՛նտինտէ հագ տըր քի՝ սիզէ սըգլէթ վէրէնլէրէ՝ սըգլէթ ճէ-7 զասը՝ վէ սիզէ Էա՛նէ սըգլէթ չէ-քէնլէրէ եպիզիմ իլէ պէրապէր բահաթլըգ ի՛վազը վէրէ , օ զէ-մանտա քի Էրապպ Յիսուս քէն-տի գուվվէթինին մէլէքլէրի իլէ 8 կէօքտէն աշկիքար օլուա՝ Էաթէչ-ա՛լէվվի իլէ Ալլահը պիլմէ յէն-լէրտէն վէ Էրապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն ինճիլինէ իթ-տաա՛թ էթմէ յէնլէրտէն ինթիգամ ալա-9 ճագ ։ Վի հօնլարըն ա՛զապը՝ Թապպըն եիւզիւնտէն վէ ֆօնուն գուվվէթինին ճէլալինտէն էպէտի 10 հէլաքլիք օլաճագ , Ըօլ կիւնտէ քի մուգատտէսլէրին արասընտա ի՛զզէթլէնմէ յէ վէ Ֆհէվի ինանան-լարընն պէ յինտէ մուա՛զզամ օ-լունմադա կէլէճէք տիր ։ չիւնքի արանըզտա էթտիյիմիզ շէհատէթ 11 ինանըլտը ։ Օնտան էօթիւրիւ տախի սիզին իչիւն տայիմա տուա՛ էտերիզ քի՝ Ալլահըմըզ սիզի պու տա՛վէթէ լայըգ էտէ , վէ էյլե-յին հէր բիզասընը վէ չիման ա՛-մէլինի գուվվէթ իլէ թէքմիլ 12 էյլէյէ ։ Ինօա քի Թապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն իսմի սիզտէ ի՛զզէթլէնէ , սիզ տախի օնտա՛ Ալլահըմըզ վէ Թապպ Յիսուս Քրիստոսուն ի՛նայէթինէ կէօրէ ե՛ղէնլէնէպինէ ։

ՊԸՊՈՒ

Բապպըն կէլմէսի՝ հէման տէր ա՛զապ վագի՛ օլմայաճաղը ։ 3 Օնտան էվվէլ պիր պէօյիւք ի՛սեան զուհր էտէճէյի ։ 15 Կերչէքլիքտէ ատախի տուրմադա օն-լարա նասիհաթ էթմէսի ։

1 Վէ սիզէ եա՛ գարընտաշլար՝ Ի՛նապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-սուն կէլճիչի՝ վէ Բափիզիմ օնուն եանընտա ճէմ՛ օլմամըզ խուսու-2 սունտա եավարըրըզ քի՝ Էա՛գլը-նըզ Թէզճէ սարսըլմասընն , հէմ րուհ իլէ եա սէօզ իլէ եա պի-զիմ թարաֆընմըզտան կիպի մէք-թուպ իլէ կէօյա Քրիստոսուն կիւնիւ եագլաշտը տէյիւ իւրը-3 մէյէնիզ ։ ԹՔիմսէ սիզի հիչ պիր վէճհ իլէ ալտամասընն . զի-

ա բ Ղկոր . ա . 19 ։
բ ա Թես . ա . 1 ։
է ա Կոր . ա . 3 ։
թ ա Թես . ա . 2 , 3 ։ գ . 6 . 9 ։ պ . բ . 12 ։
ի՛ ա Թես . բ . 14 ։
ձ ա Թես . ա . 3 ։
ի բ Կոր . է . 14 ։ Թ . 2 ։ ա Թես . բ . 19 , 20 ։
ե Փիլ . ա . 28 ։
ը ա Թես . բ . 14 ։
ժ Ցայտ . զ . 10 ։
ի Ցայտ . ժգ . 13 ։
լ ա Թես . գ . 15 ։ Ցուզ . 14 ։
խ Եբր . ժ . 27 ։ ժբ . 29 ։ բ Գեռ . գ . 7 ։ Ցայտ . իա . 8 ։

Ֆ Սաղ . հԹ . 6 ։ ա Թես . դ . 5 ։
Ձ Հռով . բ . 8 ։
Հ Փիլ . գ . 19 ։ բ Գեռ . դ . 7 ։
Յ բ Օր . Լգ . 2 ։ Ե . բ . 19 ։ գ . բ . 8 ։
Ղ Սաղ . ձԹ . 7 ։
Ճ Սաղ . կբ . 35 ։
Ո Ես . 5 ։
Յ ա Թես . ա . 3 ։
Ն ա Գեռ . ա . 7 ։ դ . 14 ։
շ ա Թես . ա . 15 ։
Չ Մատ . իգ . 31 ։ Մար . ժգ . 27 ։ ա Թես . դ . 16 ։
Ե Մատ . իգ . 4 ։ Եփես . Ե . 6 ։ աԳօհ . դ . 1 ։
Թ Մատ . իգ . 4 ։ Եփես . Ե . 6 ։

Digitized by Google

թ. Ի'. 54. գէ։

—

պ՚ա կոր. ժա. 2. պ. գ. 6.
Ը պ. ա. 1, 2.
ա ա ճօհ. գ. 10։ ճայա. ա. 5։
ա ագեա. ա. 3։
Ա ա կոր. ա. 8։ ա թես. գ. 13։ ա պետ. ե. 10։

ա եփես. ը. 19։ կող. գ. 3։ ա թես. ե. 25։
բ Հռով. ժե. 31։
գ Գոր. իբ. 24։ Հռով. ժ. 16։
դ ա կոր. ա. 9։ ա թես. ե. 24։
ե ճօհ. ժե. 15։ բ պետ. բ. 9։
զ բ կոր. է. 16։ Գաղ. ե. 10։
է ա Տիմ. ե. 18։
ը պ. բ. 14։
թ ա թես. դ. 11. ե. 14։ Յա. 11. 12. 14։
ժ ա Կոր. ե. 11. 13։
ի Հռով. ժգ. 17։ Յա. 14։ ա Տիմ. գ. 5։ բ ճօհ. 10։
լ ա կոր. գ. 16։ ժա. 1։ ա թես. ա. 6, 7։
խ ա թես. բ. 10։
ծ Գոր. ժբ. 3։ ի. 34։ բ կոր ժա. 9։ ա թես. բ. 9։
կ Հռով. ի. 6։ ա թես. բ. 6, 7։

աէօշ իլէ կէրէք պիզիմ մէք-
ֆուպաւմուզ իլէ ֆա՚լիմ օլուն-
առուղունուզ դէմա՚լիլէրի հըվզով
15 էտին։ Վէ Ը՚ապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոս քէնտիսի՝ վէ Ա՚լլահ
էմ փէտէրիմիզ քի ՚պիզի սէվ-
տի վէ ի՚նայէթի իլէ էպէտի ֆէ-
սէլի վէ ՚էյի իւմիտ վէրտի,
16 սիզին գալպլէրինիզէ ֆէսէխլի
վէրէ, վէ Ասիզի էր էյի ա՚մէլ
ու աէօզտէ գավըլէտէ։

ՊԸՊ Գ

Րէսուլուն՝ քէնտիսի իչիւն տուա՝ էթ-
սինլէր տէյիւ օնլարա իլթիմաս էթմէ-
սի։ 3 Օնլարա օլան ի՚թիմատը։ 6 Հէր
պէր ուչդունառուզ հարաքէթտէ պու-
լունմասան կէրի տուրմազա օնլարա նա-
սիհաթ էթմէսի։ 16 Ցուա՝ վէ աէլամ։

1 Գալատը քի եա՚ գարընտաշլար՝
՚պիզիմ իչիւն տուա՝ էտին քի՝
Իսպպըն քէլամը սիզէ տախի օ-
ուղու կիպի եիբրիյիւպ չէրճի
2 պուլա։ Բ՚էմ քի քէօմիւ վէ
եարամազ ատէմիէրտէն գուրթու-
լալըմ, էզիրա հէփիսի իման սա-
3 հիպլէրի տէյիլ տիր։ Ը՚մմա
Իսպպ էմին տիր քի՝ սիզի գավի-
լէտիպ Հեարամազտան սագլայա-
4 ճագ։ Վէ ասիլսէն էօմիւրիւ
Իսպպա ի՚թիմսաըմըզ վար քի՝
սիզէ թէնպիհ էմտիյիմիզ չէյ-
լէրի էմ էտէրսինիզ էմ է-
5 տէճէքսինիզ։ Վէ Ը՚սպպ սիզին
գալպլէրինիզի Ա՚լլահըն մուհապ-
պէթինէ վէ Քրիստոսուն սապ-
րընա ստօղուլսաս։
6 Վէ եա՚ գարընտաշլար՝ սիզէ
Իսպպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն
իսմի իլէ թէնպիհ էտէրիզ քի՝
պիզումէն այտրըլը Թա՚լիմի կէօրէ
ետէյիլ՝ Բիւլա նիզամընզ եիբրի-
յէն ի՚չէր գարընտաշտան էկէրի
7 չէքիլէսինիզ։ Է՚օ՚իրա քէն-
տինիզ՝ նիճէ պիզէ ու՚յմագ լա-
զըմ օլտուղունու պիլդիրսինիզ։
Էզիրա արանըզտա ու՚յղունսուզ
8 հարաքէթտէ պուլունմատըզ, հէմ
հիչ քիմսէյնէն ճապա էքմէ-
տիզ։ իւլա սիզտէն հիչ քիմսէյէ ա-
ղըրլըզ վէրմէ յէյիմ տէյիւ՝ Էմէք
վէ զահմէթի իլէ կէճէ վէ կիւն-
9 սիւզ իշլէր իտիք։ Ի՚տէյիւ քի
հիւքիւմէտիմիզ եօզտուր, իւլա

Digitized by Google

քի պիղծ ուխտընդդ տէյիս հքէնտիմիդի սիզէ էօրնէք վէրէէիմ :
10 Օ հրա սիղին նանընդզտա օլտուղդ, մուղտա տախի՝ պուննու սիզէ թէնպիհ էտէր իտիք քի՝ Յէյէր պիր քիմնէ իչէմէք իսթէմէզսէ,
11 օ՝ եէմէսին տախի : Օ իրա ի շհտիյօրուզ քի՝ սիղտէ պա՛զը քիմնէէր Ընիզ-ամընզ եիւրիւրէր, վէ հիչ պիր իշ իչէմէզէր , իւ-
12 լա թէֆթիչէ տօլաշընըլար : Վէ հպէօյլէ քիմնէէրէ թէնպիհ էտէրիզ , վէ Իսպպրմընզ Յիսուս Քրիստոս իչէն եայվարընըզ քի՝ Յքէնտի հալի իլէ մէղղուէ օլուպ՝ քէնտի էքմէքլէրինի եէյէէր :
13 Պիզ իսէ եա՞ գարընտաշլար՝ Նէյ-լ՛ք էՅմէ քտէն ուսանմայասընըզ :
14 Վէ էյէր պիր քիմնէ պու մէքթուպտուն վասիթասը իլէ օլան քէ-

լամընզդա իթաա՛թ էմմէզսէ , օ-նա նիշան գօյուն , վէ նօնուն իլէ գարընման , թտա քի ութանտա :
15 Ալքին տիւշմէն եէրինէ սայման , Նիւա գարընտաշ կիպի նասիհաթ
16 էտին : Վէ դսէլամէթին Իսպպ-պը քէնտինի՝ տայիմա հէր վէչՀ իւզրէ սէլամէթի սիզէ վէրէ . Իսպպ հէփինիզ իլէ պէրապէր օլսուն :
17 Էպու սէլամ՝ պէն Պօղոսուն էլի իլէ եազըպ , քի օ՝ հէր մէքթուպտա նիշան տըր . պէօյ-
18 լէ եազարըմ : Իսպպրմընզ Յի-սուս Քրիստոսուն ի՛նայէթի հէփինիզ իլէ պէրապէր օլսուն . Ամին :

Թէսաղոնիկէացւոց Բ Ընդդէմ Ընդնապան եազըպտ :

ՊՕՂՈՍ

ԲՆՍՈՒԼՈՒՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍԸ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՋ ՎՃԹՈՒՊՈՒ

թ · Ի՛ · 65 · գէպ ·

ՊԸՊԸ

Բէսուլուն՝ Տիմոթէոս տուա՛ ու սէլամը , 3 Օնու Եփեսոստա պրագմասընըն սէպէպի , 5 Շէրիա՛թըն մէրամ ու մագ-սատատ , 12 Պօղոսուն քրիստոսա՛ քէն-տինին ինճիլ խըզմէթինէ Թա՛յին օլսուն-մասը իչիւն Թէշէքքիւրիւ , 18 Ինչոս խըզմէթի Տիմոթէոսա Թէսիմ էՅմէսի , 20 Հիմինաս վէ Ալէքսանդրոսուն շէյ-Թանա Թէսլիմ օլունմասըը :

1 ՊօուրԹարըճըմըզ Ընւսհընն վէ Քիւմիսիմիզ օլան Քրիստոս Յիսուսուն էչմրի իւզրէ՝ Յի-սուս Քրիստոսուն Ըչսուլու Պօ-
2 ղոս՝ Տիմոթէոսա՝ փէտէրիմիզ Ընւսհ Թարափընտան վէ Իսպպրմընզ Քրիստոս Յիսուստան ալի՛նայէթ՝ մէրհամէթ՝ վ սէլամէթ օլսուն :
3 Եպիակեդոնիայա կիտըրիքէն՝ Նչհեոստա գալասըն փէյիս սա-նա եալվարտըղըմ՝ կիպի էյնէ , ըՃա-

թ · Ի՛ · 54 · գէպ ·

Ղ Իսա . 7 ։
Յ Ծն . գ . 19 ։ ա Թես . գ . 11 ։
Ղ Իսա . 6 ։ Ճ ա Թես . գ . 11 ։ ա Տիմ . է . 13 ։ ա Գեա . գ . 15 ։ ՛ ա Թես գ . 11 ։ Ն Գաղ . Զ . 9 ։

թ · Ի՛ · 54 · գէպ ·

Ղ Իսա . ժ . 17 ։ ա Կոր . է . 9 . 11 ։ Իսա . 6 ։ - Ղ Եւ . ժ . 17 ։ ա Թես . է 14 ։ Ղ Տիտ . գ . 10 ։ պՀռով . ժ . 33 ։ ժ . 20 ։ ա Կոր . ժ . գ . 33 ։ բ Կոր . ժ . գ . 11 ։ ա Թես է . 23 ։ Ը ա Կոր . ժ . գ . 21 ։ Կող . գ . 18 ։ - Հռով . ժ . գ . 24 ։

թ · Ի՛ · 65 · գէպ ·

ա Գ . բ . 3 ։ գ . 10 ։ Տիտ . ա . 3 ։ բ . 10 ։ գ . 4 ։ Ճուդ . 25 ։ Բ Կաղ . ա . 27 ։ է Գոր . Թ . 15 ։ Գաղ . ա . 1 . 12 ։ Թ Տիտ . ա . 4 ։ Ի Գոր . ժ . գ . 1 ։ ա Կոր . գ . 17 · Փիլ . բ . 19 ։ ա Թես . գ . 2 ։ Ղ Գաղ . ա . 3 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։ ա Գեա . ա . 2 ։ Ե Գոր . Ի . 1 . 3 ։ Փիլ . բ . 24 ։ Ը Գաղ . ա . 6, 7 ։ Գ . Զ . 3 . 10 ։

թ · Ի՛ · 65 · գէպ ·

Բ Գ . դ . 7 ։ Զ . 4 . 20 ։ բ Տիմ . բ . 14 . 16 . 23 ։ Տիտ . ա . 14 ։ գ . 9 ։ Ի Գ . Զ . 4 ։ Ի Հռով . ժգ . 8 . 10 ։ Գաղ . Ե . 14 ։ Ը բ Տիմ . բ . 22 ։ Ի Գ . Զ . 4 . 20 ։ Ի Գ . Զ . 4 ։ Ի Հռով . Է . 12 ։ Հ Գաղ . գ . 19 . Ե . 23 ։

քի պա՛զըլարընա թէնպիհ էտէսին քի՝ ղայրի թա՛լիմ էօյրէթմէ-
4 յէլէր , վէ Բմաս՝ աղլարա վէ պիթ-մէզ սիլսիլէ տէֆթէրլէրինէ տիգ-գաթ էքմէյէլէր , քի օնլար Ա՛վ-լահըն իմանտա օլան մա՛մու-րիյէթինի Կենկէտէն զիյատէ
5 Թմիւճատէյէլէր կէթիրիրլէր : Ի՛յմ-մա թէնպիհին Նէթիճէսի՝ Է՛փաք գալպտէն վէ էյի զամիրտէն վէ միւրայըլըգտըզ իմանտան օլան
6 մուհապպէթ տիր . Կի պա՛զը-լարը պունլարտան սափըպ՝ Էպի-
7 հիւտէ սէօզլէրէ սափտրլար , վէ չէրիա՛թ խօճալարը օլմագ իս-թէրլէրը իքէն , Նէ՛ սէօյլէտիքլէրի՛ Նէ՛ տէ Թաստիգ էքմէքտէ օլտուգ-
8 լարը չէյլէրի անկլարլար : Ի՛յմ-մա պիլիրիզ քի չէրիա՛թ էյի տիր , էյէր օնու պիր քիմնէ չէ-
9 րիա՛թ միւՃպհինճէ գուլլանըրսա ,

Digitized by Google

բիա՛թ սատրգ քիմնէ իչիւն տէ-
յիւ , իւլա պինամուալար վէ ի-
թաա՛թարզլար՝ փասրգլար վէ կիւ-
նահքեարլար՝ խապիւլէր վէ նա-
փաքլար՝ պապա վէ անա էօլտիւ-
10 րիւճիւլէր՝ գաթիլլէր՝ զինաքեար-
լար՝ լուքիլէր՝ ատէմ չալըճըլար՝
եալանճըլար՝ եէմին պօզուճուլար՝
ՅՀԷՄ սաղ թա՛լիմէ գարշը օլան
ղայրի հէր պիր շէյ իչիւն գօ-
11 նուլտու , Ամիպարէք Ըլլահ՛ին
ճէլալինին ինճիլինէ կէօրէ քի՝
ճպանա էմանէթի օլուննուլ տուր :
12 Վէ ՛պանա գուվվէթի վէրէն Քապ-
պըմըզ Քրիստոս Յիսուսա շիւքր
էտէրիմ քի՝ պէնի ինըզմէթէ գօ-
13 յուպ Ղէմին սայտը , քի Ամու-
գատտէնա քիւֆր էտիճի վէ գօ-
վալայըճը վէ սէօյիւճիւ իտիմ .
ամմա մէրհամէթի պուլտում , ՞զի՞-
րա իման՝ըզլըգտա իքէն պիլմէ-
14 յէրէք իշլէտիմ : Վէ Քրիստոս
Յիսուստա օլան Ամանն վէ Տու-
հապպէթի իլէ Ալապպըմըզըն ի՛-
նայէտի հատուէն զիյատէ արթ-
15 ար : ՞Պու սէօզ Էմին՝ վէ հէր
վէճՀ իլէ գապուլ օլուննմադա լա-
յըգ տըր քի՝ Քրիստոս Յիսուս
տիւնեայա կիւնահքեարլարը խէ-
լաս էթմէկ իչէ կէլտի , քի պէն
16 օնլարըն պէօյիւիւ իմ : Լաքին
պուննուն իչիւն Ամէրհամէթ պուլ-
տում քի՝ Յիսուս Քրիստոս հէվ
սապրընը իպիթտա պէնտէ կէօս-
թէրէ , լթա քի էպէտի հայտի
իչիւն օնա իւանահազ քիմսէյէրէ
17 ի՛պրէթի օլայըմ : Վէ Ժէպէտ-
լէրին Ժատիւհայը՝ Էպօզուլմազտան
ՄիւնէզզէՀ Յիէօրիւնմէզ օլան ՞եա-
լընըզ պիր ա՛լիմ Ըլլահա էպէտ-
լէր էպէտլէրինճէ էի՛զզէթ վէ
շիւքր օլսուն . Ըմին :
18 Ապանա եա՞ էվվլատ Տիմոթէոս
պու թէնպիհի ըսմարլարըմ քի՝
՞սէնին հագգընա փէշին օլան
փէ յդամպէրզլիքլէրէ կէօրէ օն-
լար իւլէ ֆէ յի ճէնքտէ ճէնք
19 էտէսին : Վէ ՞իմանըն վէ է-
յի զամիրին օլսուն , օնու քի
պա՛զ՛ուլարը բէտտ էթմէք իւլէ՝
Էիման խուսուսունտա գարա-
20 յա տիւշիւլէր . Վյի օնլար-
տան է՞յիմնէոս վէ Ը՞ղեքսան-
դրոս օլուպ օնլարը Էչէյթանա
լմէսլիմ էվրտիմ քի՝ Ըքիւֆր էթ-
մէմէ յի էօյրէնէյէր :

ՊԱՊԻ Ա

Հէվ ատէմլէր իչիւն տուա՝ օլունմագ
կէրէք օլտուղտու : 9 Գարըլարըն նիճէ
կէյինմէք կէրէք օլտուղտու : 11 Գարըլա-
րա՝ սիւքիւթ իւէ էօյրէնմէք վէ էրքէք-
լէրին իւղէրինէ հիւքիւմէթ սիւրմէմէք
վա՛ճիպ օլտուղտու :

1 Ղամի հէվիսինտէն էվվէլ եալ-
վարըրըմ քի՝ ճիւմլէ ատէմլէր
իչիւն նիյազլար՝ տուա՛լար՝ րէ-
ճալար՝ շիւքրլէր ա՛րզ օլունա .
2 ՞Փատիշահլար իչիւն վէ Ֆէվ
մանտուպտա օլանլար իչիւն գոճէ
քի՝ թէքմիլ տինտարլըգ վէ է-
տէպ իւէ ասի տէ վէ բահաթ է՛օ-
3 միւր կէչիրէլիմ : Ո՛վրա պու՝
Ֆէխէլաս էահիճիմիզ Ըլլահ՛ըն հու-
զուրունտա ՞էչի վէ մադպուտ
4 տուր , քի Ւօ՝ հէվ ատէմլէրին
գուրթուլմասընը՝ վէ Ահէրչէք-
լէհին պիլիճիսինէ կէլմէսինի իս-
5 թէր : Ֆ՛Ո՛վրա պի՛ր Ըլլահ՛ վար ,
ԷԸլլահ՛ըն վէ ատէմլէրին տահի
պի՛ր Ա՛իյանընըսը վար , քի ատէմ
6 Քրիստոս Յիսուս տուր , վէ Ֆօ
տահի քէնտինի ԺԹա՛յին օլունմուզ
զէմանլարտա էչէհատէթ իչիւն
ճիւմլէսինին եօլունա ֆիտիյէ
7 տէյիւ վէրտի քի , Ասլէն օնուն
հագգընա վա՛իզ վէ Ի՛էսու՛լ Ի-
ման վէ կէրչէքլիք խուսուսուն-
տա Թայիֆէլէրին խօճասը Թա՛-
յին օլունտում . (Քրիստոստա
կէրչէք սէօյլէրիմ , եալան սէօյ-
8 լէմէմ) : Ամոի իսթէրիմ քի՝
էրքէքլէյէր Ի՛էր ևէրսէ ճփաք էլ-
լէր գալտըրսըրագ՝ ղազապտը վէ
9 Ի՛չքիլսիզ տուա՝ էտէյէր : Ի՛Կէ-
զալիք գարըլար տահի քէնտի-
լէրինի՝ էաէպանէ էսվապլար իւէ
հիճապ ու վագգար իւզրէ տօնա-
տուպար , սաչ էօրմէլէրի եա ալ-
Թուն եա ինճուլէր եախօտ աղըր
պէհչալը էսվապլար իւէ տէյիւ՝
10 Հիւսա Ըլլահա ի՛պատէթ էթ-
մէք իգրարընտա օլան գարը-
լարա եագըշան էյի ա՛մէլլէր ի-
11 լէ փօնանալը : Գարը՝ սիւ-
քիւթաէ Թէքմիլ իճուա՛թ ի-
12 լէ էօյրէնսին : ՞Ըմին գա-
րըյա՝ էօյրէմէմէյէ ՞նախօտ էր-

յ Գ.Ը . 3։ բ Տիմ. դ. 3։ Տիտ. ա. 9։ բ . 1 ։
Ղ Գ.Ը . 15։ ՟ա կոր. Թ. 17։ Գաղ.բ 7։ կող. ա 25։ ա Թես. բ. 4։ Գ բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։ Տիտ. ա . 3 ։
՟բ կոր .բ . 9 ։
յ բ կոր. գ . 5, 6։ գ . 1։ Գող.ա 25։
Ն ա կոր. է . 25 ։
Ղ Գոր.բ. 3։ Թ . 1 ։ ա կար. ժե.9։ Փիլ. դ. 6։
՟ Ղու. իգ. 34։ Ցօհ.Թ. 39.41։ Գոր. գ. 17։ իզ.9։
Ն բ Տիմ. ա. 13 ։
՟ Ղ.ու . է . 47 ։
Ն Հռով. ե. 20։ ա կոր. ժե . 10 ։
՟Գ.գ . 1։ դ. 9։ բ Տիմ. բ.11։ Տիտ գ . 8 ։
՟ Մատ Թ. 13։ Մար բ. 17։ Ղու.ե. 32։ ժԹ.10։ Հռով ե.8։ ա Ցօհ . գ. 5 ։
Վ բ կոր. դ. 1 ։
Ֆ Սաղ . ճ . 16 ։ Ճխե. 13. Դան . է.14։ Գ.Ը . 15 , 16 ։
բ Հռով. ա. 22 ։
յ Ցօհ.ա.18։ Եբր . ժա. 27։ ա Ցօհ. գ . 12 ։
՟ Հռով ժզ 27։ Ճուգ. 25 ։
է ա Պն.ի.Թ. 11։
Փ Գ . Ը . 13 , 14 . 20 ։ բ Տիմ. բ. 2։
ո Գ.գ . 14։
Ֆ Գ . Ը . 12։

բ Տիմ. բ. 3 ։ գ. 7։
՟ Գ . գ 9։
բ Գ . Ը . 9։
է բ Տիմ բ. 17 ։
Ր բ Տիմ.գ. 14 ։
Ի ա կոր . ե. 5 ։
Ղ Գոր. ժգ. 45 ։
՟ Եզր . Ը . 10։ Երեմ. իԹ . 7 ։
բ Հռով.ժգ. 1 ։
է Գ.ա. 1։ բ Տիմ. ա.9։
Ր Հռով.ժբ. 2, Գ ե . 4։
Ի Եզեկ.ժբ. 23։ Ցօհ.գ. 16 , 17 ։ Տիտ.բ.11։
բ Գետ. գ. 9 ։
Ղ Ցօհ. ժե. 3 բ Տիմբ. 25 ։
Ի Հռով. գ. 29, 30։ ժ. 12 ։ Գաղ. գ . 20 ։
Ը Եբր. ը. 6։ Թ . 15 ։
Ի Մատ . ի. 28։ Մար.ժ. 45։ Եփես . ա.Գ։ Տիտ. բ . 14 ։
Ֆ Հռով. ե. 6։ Գաղ. գ. 5։ Եփես.ա. 10։ գ . 5 ։ Տիտ.ա. 3։
Ի ա կոր. ա. 6։ բ Թես. ա . 10 ։. բ Տիմ. ա 8։
Ղ Եփես . գ. 7,8։ բ Տիմ. ա . 11 ։
Ի Հռով . ժա . 13 ։ ժե . 16 ։ Գաղ. ա . 16 ։
Ֆ Հռով.Թ. 1 ։
Ֆ Մաղ . ա . 11։ Ցօհ.գ. 21 ։
Հ Սաղ.ճվ. 2 Ե . ա . 15 ։
յ ա Գետ .

գ.3։ Ղ ա Գետ.գ.4 ։ Ֆ ա Կոր. ժգ. 34 ։ ՟ Եփես. Ե. 24։

Digitized by Google

քէյին իւզէրնէ հիւքիւմէթ սիւրմէյէ իպլնն վէրմէմ, իլլա սիւնմէյէ իպլնն վէրմէմ, իլլա սիւնմէյէ 13 քիւթ իւզրէ օլա։ Օ իրա էվվէլա Ադամ եաիրլար, սօնկրա 14 Եւա։ Ադ Ադամ ալտանմասը, իլլա գարը ալտանըպ ա՛սըլըպա 15 կիրիֆթար օլսուս։ Ամմա՝ իման վէ մուհապպէթ վէ ա՛զիզլիքտէ վագգար իլէ գալըրլարսա, էվլատ սօղուրմագ իլէ գուրթուլաճագ սոր։

ՊԸՊ Գ

Եպիսկոպոսարա՝ 8 վէ սարկաւագլարա լազըմ օլան ախլագը մախտաւսէ, 14 Պօս Հէյլերի նիչին Տիմոթէոսա եազըրը։ 16 Տինսորլըղըն սըրրը։

1 ՊՈՒ սէօզ էմին տիր. Ի՞նչէր պիր քիմսէ եպիսկոպոսլուղա հաւէս էտէրսէ, էէյի ա՛մէլ սորդուղ։ 2 Լէր։ Թ՝ամոի եպիսկոպոսա կէրէք տիր քի գուսուրսուզ՝ Եպիր գաբընըն գօճասը՝ այրգ՝ ա՛կլը իամ՝ էհլի ը՛րզ՝ միւսաֆիր սէվիճի՝ 3 Հէօրէսիճի օլա։ Հ՝Արապա միւպէթէլա օլմայա, Ի՞ոլ-ուուճու օլմայա. Իիլա միւպայիմ՝ զաիֆա էթմէզ՝ Խագէյի սէվմէզ օլա. 4 Պէհոի էվինէ էյի նազարէթ էտիճի՝ էհէր էտեպ իլէ էվատալաբընը իթաա՛թսա Թուրման օլա. 5 [Ա՛ էյէր պիր քիմսէ քէնսի էվինէ նազարէճի էթմէյի պիւմէզսէ, Ա՛լահ՛ը՝ քիլիսասընը նի՞ 6 ճէ իսարէ էտէճէք տիր]. Տինէ նէնի կէլմիշ օլմայա, Նթա քի ֆսատուլանըպ՝ շէյթանըն ա՛զա 7 պրնա տիւշմէյէ։ Ի՞մէմ օնա կէրէք տիր քի՝ տիշսըրբի ատէմլէրտէն էյի շէհատէթի տախի օլա, Թա քի զէմմէ վէ Նէյթանըն տուզաղընա տիւշմէյէ։ 8 Նպէզալիք սարկաւագլար էհլի էտեպ օլալար, Իքի սէօզլիւլէր՝ հէօգ շարապա միւպէթէլա՝ հարամ՝ 9 քիար օլմայալար, Նիլա իմանըն սըրրընը փաք զամիր իլէ Թուրմա 10 լար։ Վէ պունլար տախի էվվէլա Թէճրիւպէ օլունսունլար, անանէն գուսուրսուզ օլսուզլարը Թագտիրսէ՝ սարկաւագլըգ խըզմէ 11 մէյինի էթսինլէր։ Ն՝Պէզալիք գարըլարը՝ էհլի էտեպ օլալար, զամմազ օլմայալար, այրգ՝ հէր 12 շէյսէ էմին օլալար։ Կարկաւագլար պի՛ր գարընըն գօճասը օլալար, էվլատլարընա վէ քէնսի էվէրինէ էյի նազարէթ էտիճի 13 սիճլէր օլալար։ Օ իրա էյի սարկաւագլըգ էտէնլէր՝ քէնտիլրինէ էյի տէրէճէ՝ վէ Կրիստոս Յիսուսսա օլան իմանսա չօգ սէրպէթլիք գազանըրլար։ 14 Այնին նանընա իվիզ կէլմէյէ ումարագ՝ սանա պու շէյլէրի եազ 15 զարըմ. Թսա քի էյէր կէճիքիրսէմ, կէրէքէլիյին տիրէյի վէ տայազը՝ տիրի Ա՛լլահ՛ըն քիլիսասը օլան Ա՛լլահ՛ըն էվինտէ նիճէ կէչինմէք կէրէք Խոյինի 16 պիլէսին։ Վէ մուգարրէր տիր քի՝ տինսորլըղըն սըրրը պէօհյիւք տիր. Ա՛լլահ լէնտէ աշնաար օլսուս, Ն՝Ուհսա սասրզ օլունսուս, Համլէքլէրէ կէօրիւնսիս, Թայիֆէլէրտէ վա՛ղ օլունսուս, Նաիւնեաստա ինանըլմը, պճէլալ իլէ հօզարը ալընաը։

ՊԸՊ Դ

Բուհուն՝ ախըր զէմանլէրտէ իմանսան այրըլմագ խաւսուսունա սէօյլէմէսի։ 6 Պու Հէյլերի գարընսուշարա զիքր էթտիրմէք Տիմոթէոսա լազըմ օլսուզու։ 8 Տինսորլըղըն Ֆայիտէլի օլսուզու։ 12 Օնուն՝ միւմինլէրէ պէր Ի՛սրէթի օլմազա վա՛ճիպ իսէյի։

1 Ա՛յ Ո՛ՒՀ աշլիքարէ սէօյլէր քի՝ Ի՞նսըր զէմանլարտա պա՛զր քիմսէլէր իմանտան մուրճաա օլուպ՝ Եալտատրճը ըուհլարա՝ վէ Ճհինլէր Թա՛լիմլէրինէ սիգզամի 2 Էտէճքլէր, Նեալան սէօյլէյիճիլէրին՝ Ն՝քէնտի զամիրլերի տաշլանմըշ քիմսէլէրին միւրայլըգ 3 լարը իլէ, քի Խօնլար էվլէնմէքտէն մէն՝ Էտէրլէր, վէ Ճմիւմինլէրտէն վէ կէրէչէքլիյի պիլէնլէրտէն Ի՛թէչէքքիւր իլէ ալընմագ իչիւն Ա՛լլահ՛ըն Եարաթտըղը Ի՛յաա՛մլարտան կէրի տուրմադա 4 Ընէպէ Էտէրլէր։ Ի՞նչրա Ա՛լլահ՛ըն հէր մախլուգու էյի տիր, վէ Թէչէքքիւր իլէ ալընտըղը Թագտիրտէ՝ բէտտ օլունճագ 5 հիչ պիր շէյ Հօգ տուր. Օ՛յրա

28. 36. 38։ Գաղ. բ. 20. 21։ Եբր. ժգ. 4։ ը Հռով. ժգ. 6 ա Գոր ժ. 30։ բ Ծն. ա. 29. թ. 3։ ի Հռով. ժգ. 3. 17։ ա Գոր. բ. 8։ ե Հռով. ժգ. 14. 20։ ա Գոր. ժ. 25։ Տիտ. ա. 15։

թ. Ի՛. 65. ԿԴ։

Ֆզագ՝Ա՛սա իե. 21։ ՛Եփես բ. 21. 22։ բ Տիմ բ. 20։ ՛Ճօհ ա. 14։ ա Ճօհ. ա. 2։ Ն՝Ասա. գ. 16։ Ճօհ, ա. 32, 33։ ժե. 26։ ժզ. 8, 9։ Հռով. ա. 4։ ա Պետ. գ. 18։ ա Ճօհ. ե. 6, ։ Ա՛սա իբ. 2։ Ա՛սա. ժզ. 5. Կոռ. բ 13 իգ 4։ Ճօհ ի. 12։ Եփես. գ. 10։ ա Պետ. ա. 12։ ՛Գոր. ժ. 34։ ժգ. 46. 48։ Գաղ. բ. 8։ Եփես գ. 5, 6. 8։ Հռով. ժ. 18։ Կաղ. ա. 27, 28։ Գ. բ. 7։ Ը Կաղ. ա. 6. 23։ Պ՝Լօս. իգ. 51։ Գոր ա. 19։ ա Պետ. գ. 22։

՛ Ճօհ. ժզ. 13։ բ Թես. բ. 3։ բ Տիմ գ. 1, ։ բ Պետ. գ. 3։ ա Ճօհ. բ. 18։ Յուդա 4. 18։ Բ ա Պետ. ա. 20։ Է բ Տիմ գ. 13։ բ Պետ. բ. 1։ Եսայ. ժզ. 14։ Թ Դան ժ. 35. 37. 38։ Ճայտ. Թ. 20։ Ի Ա՛սա. է. 15։ Հռով ժզ. 18։ բ Պետ բ. 3։ Ը Եփես. գ. 19։

Ե ա Կոր. է. 28. 36. 38։ Գաղ. բ. 20. 21։ Եբր. ժգ. 4։ ը Հռով. ժգ. 6 ա Գոր ժ. 30։ բ Ծն. ա. 29. թ. 3։ ի Հռով. ժգ. 3. 17։ ա Գոր. բ. 8։ ե Հռով. ժգ. 14. 20։ ա Գոր. ժ. 25։ Տիտ. ա. 15։

Digitized by Google

Ա Ղլուհէն քեզմէ իւէ վէ տուա՝
6 իւէ թաւախս օլունուր : Գարըն-
տաշլարա՝ պու չէյլէրի թէվգին
էթուիլին սուրբ՛ժտ՛ իմանըն վէ
նէթապի՝ օլտուղուն էյի թա՛լիմին
սէօզլէրի իւէ պէնլէներեք՝ Յի-
սուս Քրիստոսուն էյի խըզմէթ-
7 ճիսի օլաճագըն : ԻՄմա նա-
փաք վէ գօճա գարը մա՛սալլարը-
նը րէտտ էյլէ, վէ ՝քքէնտինի
8 սինտուրլըղա իհման էյլէ : Ո՛չ-
րա թէնին իհմանը աղ չէյէ փա-
յիտէլի տիր , համմա սինտար-
լըգ՝ չէր չէյէ փայիտէլի տիր .
Յչիւն քի օնտա շնմտիքի հէմ
կէլէճէք հայտամըն վա՛տի վար :
9 Ըպու սէօղ էմին՝ վէ չէր վէճ
իւէ գտպուլ օլունմազա լայըգ
10 տեր : Ո՛նրա պունուն իչիւն
հէմ զահմէթ՝ հէմ սիհէմ չէ-
քէրիզ , Ո՛չիւնքի տիրի Ա՛ղլահա
իւմիտ էթմիչիզ , քի յօ հէի ա-
տէմլէրին՝ պախտուսուս միւմինլէ-
11 րին Իսէլաս էտիճիի տիր : Ըպու
չէյլէրի թէնպիհ էյլէ , հէմ
էօյրէթ :
12 Ո՛չիչ քիմսէ սէնին կէնճլիչի-
նի թահգիր էթմէսին . Ա՛յրին
սէօզտէ՝ կէչինմէքտէ՝ մուհապ-
պէճտէ՝ իմանտա՝ փաքլիքտէ մի-
13 մինէրէ իպրէթ օլ : Թա պէն
կէլէնէտէք , օգուտմաղա՝ նատիհա-
թա՝ թա՛լիմէ մուպայ յէտա օլ :
14 Ա՛յնտէ օլան պա՛նչ՛լի իհմալ
էթմէ , քի դամանա փէյղամպէր-
լէք վահիթտաը իւէ Ե՛իսի՛ի՛սլար
մէճլիսինին ա՛ենին լուքէրինէ էլ-
լէր գօմտաը իւէ վէրիլմիչ տիր :
15 Պու չէ յլէրի թէֆէքքուր էյլէ ,
պու Ա՛չլէրտէ օլ , Ա՛ի քի թէ-
րտագա պուլմըն՝ հէր չէյտէ զա-
16 հիր օլա : Ո՛վէնտինի վէ թա՛-
լիմի կէօչէթ . օնըտտաս տէվամ
էյլէ . զէրա պունու էթտիյինտէ ,
՝հէմ՛ քէնտինի Ա՛հէմ սէնի տինկ-
լէյէնլէրի խէլաս էտուճէքտին :

ՊԸՊՆ

Թա՛զիր էթմէքտէ կէօչէտիւճէք գա-
նունլար : 3 Տու՛լ գարըլար՝ 17 վէ ին-
Թիյարլար խոստոսունտա գանունլար : 23
Տիմոթէոսոսն սազուղը պապընտա պիր
Տաոհայտի : 24 Պա՛զը քիմսէլէրին կիւ-
նահյարը Հիւքմ՛ օնլարտան իւէրի , վէ
պա՛զլարըննըն՝ օնլարըն արտընճա վար-
տըգլարը :

1 Ո՛խթիյարը ա՛զարլամա , իլլա
պապա կիպի եավար . կէնճլէրէ
2 գարընտաշլար կիպի , իխթիյար
գարըլարա անալար կիպի՝ կէնճ
գարըլարա գըզ գարընտաշլար կի-
պի՝ թէքմիլ փաքլիք իւէ Նաթ-
3 հոն էր : Տու՛լ գարըլարա՝ էկէր
չէքտէն տու՛լ օլանլարա բաղպէթ
4 էյլէ : Ո՛չ էյէր պիր տու՛լ գա-
րընըն էվլատլարը ետ թօրունլա-
րը վար իսէ , էվվէլա ընլար քէն-
տի էվլէրինտէ տինտուրլըգ կէօս-
թէրմէսինի՝ վէ էահթալարընա ի՛-
վաղ էտտա էթմէսինի էօյրէն-
սինլէր . Ըզնրա Ա՛ղլահէն հու-
զուրունտա էյի վէ մապպուլ պու
5 տու՛լ : Իաքին կէրչէքտէն տու՛լ
վէ եալընըզ գալմըշ օլան գարը՝
Ա՛ղլահա իւմիտ էթմէյի՛լ՝ նկէճէ
հէմ կիւնտուզ Էտու՛լարա վէ
6 նի՛յազլարա տէվամ Էտէր : Ը՛Ա՛մ-
մա էհէի զէվգ օլան՝ եաչար իքէն
7 էօլմի՛չ տիւր : Ո՛չ Ըպու չէվ-
լէրի թէնպիհ էյլէ , ի՛սա քի գու-
8 տուրտուզ օլաար : Ա՛մմա էյէր
պիր քիմսէ քէնտինինքիլէրինի՝
վէ Էպախուտուս քէնտի Լ՛վ է-
Հալիսնի գայրըմազտա , էիմանը
ինքնար էթմի՛չ վէ Ե՛իմանըզտան
9 պէվէր տիր : Տու՛լ գարը ալթ-
մըշ եաշընտան էքսիք տէյիլ տէ՝
Էպի՛ր գօճանըն գարըսը օլտու
10 իսէ , էյի ա՛մէլլէրտէ շէհատէթ
օլունմուշ իսէ , էյէր էվլատլար
պէսլէտի իսէ , Էյէր մուսաֆիր
գապուլ էթտի իսէ , Էյէր մու-
գատտէալէը այագլարընը եայգատը
իսէ , էյէր սըգլէթտէ օլանլարա
իմտատ էթտի իսէ , էյէր հէր
էյի ա՛մէլտէ ատվամ էթտի ի-
սէ , փէֆքէյէ Թահրիր օլունտուն .
11 Ա՛յրին կէնճ տու՛լլարը բէտտ էյ-
լէ . զէրա նէ զէման քի Ո՛րիս-
տոսա մուխալիֆ զէվգ տուչէր-
12 լէրսէ , էվլէնտէք իսպէրլէր . Ո՛չ
էվվէլքի իմանը պէր թաբաֆ էթ-
տիքլէրի իչիւն՝ վէպալ սըլընա
13 տուչէրլէր : Ո՛չէմ տահի էվլէ-
րի տօլաշտրագ հրէնպէլ սլը-
ղըլար ի՛ վէ եալընըզ թէնպէլ
տէյիլ՝ իլլա եանկլագլար հէմ
էթրաֆքը Լ՛եճէստուս էտՈ՛նէր տուա-
խի օլուրլար , վէ ճայի՛գ զամա-

թ · Ի՛ · 65 · գէ ։

թ · Ի՛ · 65 · գէ ։

ա Ղճ. ժՔ. 32 ։

Ը Ցիմ. գ. 14, 15 ։

Ի Գ.ա.4։ զ 20։ բ Տիմ. բ . 16 23։ գ.4։ Տիտ ա . 14 ։

Ֆ Եբր.ե.14։ Յ ա Կոր . ը. 8։ Կազ . բ . 23 ։

Հ գ . զ . 6 ։ Ֆ Սաղ . լէ . 4 ։ Ձգ.11։ Ճէբ.2 , 3, Ճխե . 19։ Մատ . զ . 33 . ժԹ . 29 ։ Մարկ . ժ. 3) ։ Հը-ռովբ. 28։ Ղ գ. ա. 15։ Ֆ ա Կոր գ 11 , 12 ։ ՛ գ զ 17։ ; Սաղ . Լգ . 6 ։ ՃԷ . 2 . 6 , ԹԸ ։ Ն գ . զ . 2 ։ Ղ ա Կոր.ժգ. 11 ։ Տիտ . բ . 15 ։ ա Տիտ . բ . 7. ա Պետ. ե . 3 ։

Ը բ Տիմ. ա. 6 ։ գ գ . ա 18։ Ղ Գոր.գ. 6։ ը. 17. ժգ . Յ ա Թ . 6. գ . ե . 22։ բ Տիմ. ա. 6 ։

ա Գոր . ի . 28 ։ բ Եզեկ.Ղ.գ. 9 ։ Ճ Հռովմ. 14։ ա Կոր. Թ . 22 ։ Ցակ.ե.20։

Ա Ղլահէն քեզմէ իւէ վէ տուա՝
6 իւէ թաւախս օլունուր : Գարընտաշլարա՝ պու չէյլէրի թէվգին էթուիլին սուրբ՛ժտ՛ իմանըն վէ նէթապի՝ օլտուղուն էյի թա՛լիմին սէօզլէրի իւէ պէնլէներեք՝ Յիսուս Քրիստոսուն էյի խըզմէթճիսի օլաճագըն : ԻՄմա նա-
7 փաք վէ գօճա գարը մա՛սալլարը-նը րէտտ էյլէ, վէ ՝քքէնտինի
8 սինտուրլըղա իհման էյլէ : Ո՛չրա թէնին իհմանը աղ չէյէ փայիտէլի տիր , համմա սինտարլըգ՝ հէր չէյէ փայիտէլի տիր . Յչիւն քի օնտա շնմտիքի հէմ կէլէճէք հայտամըն վա՛տի վար : Ըպու սէօղ էմին՝ վէ հէր վէճ
9 իւէ գտպուլ օլունմազա լայըգ
10 տեր : Ո՛նրա պունուն իչիւն հէմ զահմէթ՝ հէմ սիհէմ չէքէրիզ , Ո՛չիւնքի տիրի Ա՛ղլահա իւմիտ էթմիչիզ , քի յօ հէի ատէմլէրին՝ պախտուսուս միւմինլէ-
11 րին Իսէլաս էտիճիի տիր : Ըպու չէյլէրի թէնպիհ էյլէ , հէմ էօյրէթ :
12 Ո՛չիչ քիմսէ սէնին կէնճլիչինի թահգիր էթմէսին . Ա՛յրին սէօզտէ՝ կէչինմէքտէ՝ մուհապպէճտէ՝ իմանտա՝ փաքլիքտէ միմինէրէ իպրէթ օլ : Թա պէն կէլէնէտէք , օգուտմաղա՝ նատիհաթա՝ թա՛լիմէ մուպայ յէտա օլ :
14 Ա՛յնտէ օլան պա՛նչ՛լի իհմալ էթմէ , քի ղամանա փէյղամպէրլէք վահիթտաը իւէ Ե՛իսի՛ի՛սլար մէճլիսինին ա՛ենին լուքէրինէ էլլէր գօմտաը իւէ վէրիլմիչ տիր :
15 Պու չէ յլէրի թէֆէքքուր էյլէ , պու Ա՛չլէրտէ օլ , Ա՛ի քի թէրտագա պուլմըն՝ հէր չէյտէ զահիր օլա : Ո՛վէնտինի վէ թա՛-
16 լիմի կէօչէթ . օնըտտաս տէվամ էյլէ . զէրա պունու էթտիյինտէ , ՝հէմ՛ քէնտինի Ա՛հէմ սէնի տինկլէյէնլէրի խէլաս էտուճէքտին :

ՊԸՊՆ

Թա՛զիր էթմէքտէ կէօչէտիւճէք գանունլար : 3 Տու՛լ գարըլար՝ 17 վէ իսխթիյարլար խոստոսունտա գանունլար : 23 Տիմոթէոսոսն սազուղը պապընտա պիր Տաոհայտի : 24 Պա՛զը քիմսէլէրին կիւնահյարը Հիւքմ՛ օնլարտան իւէրի , վէ պա՛զլարըննըն՝ օնլարըն արտընճա վարտըգլարը :

1 Ո՛խթիյարը ա՛զարլամա , իլլա պապա կիպի եավար . կէնճլէրէ
2 գարընտաշլար կիպի , իխթիյար գարըլարա անալար կիպի՝ կէնճ գարըլարա գըզ գարընտաշլար կիպի՝ թէքմիլ փաքլիք իւէ Նաթ-
3 հոն էր : Տու՛լ գարըլարա՝ էկէր չէքտէն տու՛լ օլանլարա բաղպէթ
4 էյլէ : Ո՛չ էյէր պիր տու՛լ գարընըն էվլատլարը եա թօրունլարը վար իսէ , էվվէլա ընլար քէնտի էվլէրինտէ տինտուրլըգ կէօսթէրմէսինի՝ վէ էահթալարընա իվաղ էտտա էթմէսինի էօյրէն-սինլէր . Ըզնրա Ա՛ղլահէն հուզուրունտա էյի վէ մապպուլ պու
5 տու՛լ : Իաքին կէրչէքտէն տու՛լ վէ եալընըզ գալմըշ օլան գարը՝ Ա՛ղլահա իւմիտ էթմէյի՛լ՝ նկէճէ հէմ կիւնտուզ Էտու՛լարա վէ
6 նի՛յազլարա տէվամ Էտէր : Ը՛Ա՛մմա էհէի զէվգ օլան՝ եաչար իքէն
7 էօլմի՛չ տիւր : Ո՛չ Ըպու չէվլէրի թէնպիհ էյլէ , ի՛սա քի գու-
8 տուրտուզ օլաար : Ա՛մմա էյէր պիր քիմսէ քէնտինինքիլէրինի՝ վէ Էպախուտուս քէնտի Լ՛վ էհալիսնի գայրըմազտա , էիմանը ինքնար էթմի՛չ վէ Ե՛իմանըզտան
9 պէվէր տիր : Տու՛լ գարը ալթմըշ եաշընտան էքսիք տէյիլ տէ՝ Էպի՛ր գօճանըն գարըսը օլտու
10 իսէ , էյի ա՛մէլլէրտէ շէհատէթ օլունմուշ իսէ , էյէր էվլատլար պէսլէտի իսէ , Էյէր մուսաֆիր գապուլ էթտի իսէ , Էյէր մուգատտէալէը այագլարընը եայգատը իսէ , էյէր սըգլէթտէ օլանլարա իմտատ էթտի իսէ , էյէր հէր էյի ա՛մէլտէ ատվամ էթտի իսէ , փէֆքէյէ Թահրիր օլունտուն .
11 Ա՛յրին կէնճ տու՛լլարը բէտտ էյլէ . զէրա նէ զէման քի Ո՛րիստոսա մուխալիֆ զէվգ տուչէր-
12 լէրսէ , էվլէնտէք իսպէրլէր . Ո՛չ էվվէլքի իմանը պէր թաբաֆ էթտիքլէրի իչիւն՝ վէպալ սըլընա
13 տուչէրլէր : Ո՛չէմ տահի էվլէրի տօլաշտրագ հրէնպէլ սլըղըլար ի՛ վէ եալընըզ թէնպէլ տէյիլ՝ իլլա եանկլագլար հէմ էթրաֆքը Լ՛եճէստուս էտՈ՛նէրխի օլուրլար , վէ ճայի՛գ զամա-

ղ Գաղ՛ Ծն. խե. 10։11։ Մատ. ժե. 4 ։ Եփես . գ . 1 , 2 ։ Ծ Գ . բ. 3. Ի ա Կոր. է. 32 ։ Ը Գոր . Իգ. 7 ։ Ե Ղու . բ . 37. ժբ . 1։ Ը Յակ . ե . 5 ։ Ֆ գ.ա. 3։ գ։ 11։ զ . 17։

Ի Ես.Ծբ. 7։ Գաղ . զ . 10 ։ Ի բ Տիմ գ. 5 ։ Տիտ.ա. 16 ։ Լ Մատ. ժբ. 17 ։ Ի Ղու . բ . 36 ։ գ . գ . 2 ։ Ֆ Գոր. ժգ. 15 ։ Եբր . ժգ . 2 ։ ա գե.ա.գ. 9 ։ Ա Ծն . ժբ . 4։ ժԹ . Ձ Ղ ու . է.38 44 ։ ճՀ . ժգ . 5։ 14։

Ֆ Ցհ. 5.16։

Ի Ղու . բ . 37։ ժբ . 1։ Ը Յակ . ե . 5 ։ Ֆ գ.ա. 3։ գ։ 11։ զ . 17։

Ի բ Տիմ գ. 5 ։ Տիտ.ա. 16 ։ Լ Մատ. ժբ. 17 ։ Ի Ղու . բ . 36 ։ գ . գ . 2 ։ Ֆ Գոր. ժգ. 15 ։ Եբր . ժգ . 2 ։ ա գե.ա.գ. 9 ։ Ա Ծն . ժբ . 4։ ժԹ . Ձ Ղ ու . է.38 44 ։ ճՀ . ժգ . 5։ 14։

Հ բ Թես.գ. 11 ։

Digitized by Google

վէ զէնկինէլերե նէ իւէ նասիհաթ էթմէք կերէք խէյի ։ 20 քէնտինէ թէալիմ օլունան շէյի հըզըգ էթմէյե՝ Ըհսուլուն օնա նասիհաթ էթմէսի ։

1 Էֆէնտիլէրինի հէր ի՛զզէթէ լա-
յըզ սայընլար , էթա քի Ընլա-
հըն իսմինէ վէ թա՛լիմինէ քիւֆր
2 օլունմայա ։ Ընմնա միւմին էֆէն-
տիլէրի օլանլար՝ ծնլարը էգարըն-
տաշ օլտուգլարը իչիւն թահ-
գիր էթմէսինլէր . իւլա ծնլար՝
պահսուսուս գուլուգ էթսինլէր ,
զիրա միւմինլէր վէ մուհապէթ-
լիլէր տիր . վէ էյլիքտէ եարտըմ
էտէն քիմսէլէր տիր . Բպու շէյ-
լէրի էօյրէթ , վէ նասիհաթ էյ-
3 լէ ։ Ինյէր պիր քիմսէ ախէր
թա՛լիմ էօյրէտիպ՝ Ա՛պապըմըզ
Յիսուս Ը՛րիստոսուն խասիյէթ-
լու սէօզլէրինէ՝ վէ Ըտինտարլըգ
իւզրէ օլան թա՛լիմէ րիզա վէր-
4 մէզսէ , օ Փօտուլլանմըշ տըր , վէ
էպիր շէյ պիլմէզ , Ինլա միւ-
պահէսէլէր վէ սէօզ ժո՛րազալա-
րը պապընտա խասիհալանմըշ տըր ,
օնլարտան քի հասէտ՝ նիզա՛
քիւֆրլէր՝ եարատմազ շիւպհէլէր ,
5 Ա՛ստգլը Փասիտ վէ կէրչէգլիքտէն
ուզագ՝ Էտինտարլըդը թիճարէթի
զանն էտէն ատէմիլէրին նպաճէլ
լաֆլարը հասիլ օլուր . Էպու մա-
գուլէ քիմսէլէրտէն կէրի տուր :
6 Ընմնա տինտարլըգ գանա՛ահ ի-
լէ պէրապէր՝ պէօյիւք թիճարէթի
7 տիր : Ո՛ղիա տիւնեայա հիչ
պիր շէյ կէթիրմէտիկ . պէլլի սիր
քի՝ օնտան պիր շէյ չըգարմադա
8 տախի գատիր տէյիլ իզ : Հյմտի
եէյէճէք վէ էօրթիւնէճէք շէյ-
լէրիմիզ վար իքէն , օնլար իլէ
9 գանա՛ահ էտելիմ : Ընմնա զէն-
կին օլմագ իսթէյէնլէր՝ իոլայա
վէ Ըստուգաղա՝ վէ չօգ տիվանէ
վէ զարարլը արզուլարա տիւշէր-
լէր , քի Ո՛նլար ատէմլէրի հէ-
լաքա վէ զայա՛թա զարդ էտէր-
10 լէր : Ո՛ղիա հէմ քէօթիւ շէյ-
լէրին քէօքիւ՝ ագչէյի սէմմէք
տիր . քի օնու պա՛զը քիմսէլէր
արզուլամադըլա՝ իմանտան սափ-
տըլար , վէ քէնտիլէրինի չօգ
սանճըլար իւէ սանճտըլար :

14 յան շէյլէրի սէօյլէրլէր : Իմ-
տի Ախթէրիմ քի կէնճլէր էվլէ-
նիպ՝ էվլատ կէթիրէլէր , էվ սա-
հիպի օլալար , Ըտիւշմինէ հիչ
պիր զէմմ սէպէպի վէրմէյէլէր :
15 Ո՛ղիա հալա պա՛զլարը շէյ-
16 թանըն արտընա սափտըլար : Ին-
յէր պիր միւմին էրքէյին նա պիր
միւմին գարընըն տուլ գարըլարը
վար իսէ , օնլարը իտարէ էյլէ-
սին , վէ քիւսայա աղըրլըգ օլ-
մասընն , քի Կէրչէքտէն տուլլա-
րը իտարէ էտէ :
17 Ա՛էմուրհյէթինի էյի իճրա
էտէն Ախթիյարլար՝ պահսուսուս
քէլամտա վէ թա՛լիմտէ էմէք չէ-
քէնլէր Ախի գահ ի՛զզէթէ միւս-
18 թահագ սայըլսընլար : Ո՛ղիա
Վհիթապ տէր քի՝ Ախարմանն
տէյէն էօքիւզիւն աղզընը պաղ-
լամայասընն , հէմ՝ Ախշէի իւգրէ-
19 թինէ լայըգ տըր : Ախթիյարա
գարշը շնքեայէթի գապուլ էթմէ ,
՝մէյէր քի իքի նա իւչ շահիտէ
20 պինահն օլա : Ըգապահաթ է-
տէնլէրէ՝ հէփիսինին էօնիւնտէ
թա՛զիր էյլէ , Ղթա քի պագի
գալանլարըն տախի գօրգուսու օ-
21 լա : Վ՛ըլահընն վէ Ռապպ Յի-
սուս Վհրիստոսուն վէ սէյիլմիշ
մէլէքլէրին հուզուրունտա շէհա-
տէթ էտէրիմ քի՝ պու շէյլէրի
խաթրա պագմայարագ պիղարագ
22 հընգզ էտէսին : Ո՛պիր քիմսէնին
իւզէրինէ թէզիյէ էլւէր գօմա ,
վէ ՝ախէրլէրին կիւնահլարընա
իլհագ օլմա . քէնտինի փաք սագ-
23 լա : Ընրթըգ ասպե սու իչմէ ,
իւլա Էմի՝յտէն իչիւն վէ սըգ սըդ
զայի՝փլութլէրին իչիւն պիրագ շա-
24 րապ գուլլան : Ռպա՛զը ատէմ-
լէրին կիւնահլարը ա՛յան աչի-
քահ տըր , վէ էօնլէրինձէ հիւք-
մէ կիտէրլէր , վէ պա՛զլարընըն
25 տախի արտընձա կիտէրլէր : Վէ-
զաւիք էյի ա՛մէլլէր տախի ա՛-
յան աշիքեար տըր , վէ զայրի
տիւրլիւ օլանլար կիզլէնէմէզլէր :

ԳԸԳ Ա

Խըզմէթքեարլարընը պօրճու ։ 6 Յինտար-
լըզընն մէնֆա՛աթը ։ 10 Թամա՛ընն՝ հէր
քէօճիւլիւնէ քէզքիւ օլսուղտա ։ 11
Յիմոթէոսոսն՝ հանկը շէյտէն գաչմագ
վէ հանկը շէյլէն արտընճա վազմագ՝ 17

թ · Ի՛ · 65 · գէ ։

թ · Ի՛ · 65 · գէ ։

՝ ես վար · է· 9 ։
Ղ Գ · գ· 1 ։ Տիտ· բ· 8։
ճ Խա · 3 · 5։ ՛ Հռ·ավ·ժբ· 8 ։ ա Կոր թ· 10· 14։ Գաղ·գ·6։ Փիլ·բ·29։ ա Թես· ե· 12 · 13 ։ Եբր · ժգ · 7 · 17 ։ յ Գոր · իբ · 10 ։ ն բ Օր · իե· 4 ։ ա Կոր · թ · 9 ։ Ղ Ղե·ժթ· 13։ բ Օր · իգ· 14։ 15։ Մատ · ժ · 10 · Ղու · ժ · 7 ։ ՝ բ Օր·ժթ· 15 ։ Ն Գաղ·բ · 11 · 14 ։ Տիտ · ա · 13 ։ ՟ բ Օր· ժգ· 11 ։ Ը Գ · գ· 13։ բ Տիմ· բ· 14 ։ գ · 1 ։ ՝ Գոր · գ · 6 ։ ժգ · 3։ Գ · գ · 14։ բ Տիմ· ա· 6 ։ ՝ բ Ճօհ·11։ Է Սաղ·ճգ· 15 ։ ր Գաղ · ե · 19 ։

՝ Եփես · գ· 5։ Կող·գ· 22 ։ Տիտ· բ · 9 ։ ա Պետ·բ 18։ ք Ե՛ս·ծբ·5։ Հռ·ավ·24։ Տիտ·բ·5· 8 ։ է Կող·գ·1։ ը Գ·գ·11։ Ի Գ · ա · 3։ Ղ Գ· ա· 10։ բ Տիմ· ա· 13 ։ գ · 3 ։ Տիտ· ա·9։ Ի Տիտ·ա·1։ Ճ ա Կոր · բ· 2։ Գ · ա·7։ Ե Գ · ա · 4։ բ Տիմ· բ· 23 ։ Տիտ· գ · 9 ։ Ի բ Տիմ·գ· 8 ։ Լ Տիտ · ա · 11։ բ Պետ· բ · 3 ։ Ն Գ · ա · 6 ։ Խ Հռ·ավ·ժգ· 17։ բ Տիմ· գ · 5 ։ Ծ Սաղ·լե· 16։ Ա՛ռակ· ժե·16։ ժգ· 8։ Եբր·ժգ· 5 ։ Ճ Ոբ· ա·21։ Սաղ·խթ· 17։ Ա՛ռակ· իէ · 24 ։ Հաղ·ե·15։ Հ Ծն · իբ · 20 ։ Եբր · ժգ · 5 ։ Յ Ա՛ռակ·ժե· 27։ Ի · 21։ իբ · 20 ։ Մատ· ժգ· 22 ։ Ճակ · ե · 1 ։ Ղ Գ · գ · 7։ Ճ Գ · ա· 19։ Ն Ել· իգ·8։ բ Օր· ժգ· 19 ։

Digitized by Google

11 Այլ ո՞վ սէն՝ ո՞ւր Ընկերն ա-
ռէմի՝ պու չէյլէրտէն գաչ · վէ
սատագամէրն՝ տինտարլըղըն՝ ի-
մանըն՝ մուհապպէթին՝ սապըրն՝
մահճուպլուղուն արտընձա տիւչ :
12 Վ·մանըն էյի ճէհտինտէ ճէկտ
էյլէ , ո՞եպէտի հայաձա եափըշ ,
քի օնա տա՛վէթ օլտուն , վէ ուչօգ
շահիտլէրին էօնիւնտէ էյի իգ-
13 րարը իգրար էյլէտին : Այնա՝
ո՞հէր չէյէ է՛օմր վէրէն Ընկա-
հրն՝ վէ Պաոնտոսլու Պիղատո-
սուն էօնիւնտէ էյի իգրարը չէ-
հատէթ էտէն Քրիստոս Յիսու-
սուն հուզուրունտա ո՞թէնպիհ է-
14 տէրիմ քի՝ պու թէնպիհի լէքէ-
սիզ՝ գուսուրսուզ՝ ըթա Լ՛ապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսուն զու-
15 հուրինէտէք սագկայասըն , քի օ-
նու թա՛յին օլունմուշ վագըթ-
լարտա կէօսթէրէճէք՝ օլ էվ՛իս-
պարէք վէ եալընըզ Աուլթան՝
ո՞փատիշահլարըն փատիշահը վէ
16 սահիպլէրին Աահիպի՝ էէօլիւմ-
սիւզլիւյէ եալընըզ մալիք օլան՝
հագկաշըլմազ նուրտա սաքին օ-
լան , ո՞նու քի ատէմլէրին հիչ
պիրի կէօրմէտի , վէ կէօրմէ յէ
գատիր տէյիլ տիր · քի ո՞նա է-
պէտէն ի՛գզէթ վէ զուարէթ օլ-
սուն · Ը՛մին :
17 Պու տիւնեատա զէնկին օլան-
լարա թէնպիհ էյլէ քի՝ մազրուր
կէօնիւլլիւ օլմայալար , վէ էզէն-
կինլիյին սահիհսիզլիյինէ ւկիւ-
վէնմէ յէլէր , ւիլա տիրի Ընկահա
քի՝ ֆպիզէ իսթի՛մալ էտէլիմ տէ-
յիւ զանիմէթ իլէ հէր շէյի վէ-
18 րիր · Ի՛յլիք էտէլէր , ո՞էյի ա՛-
մէլլէրտէ զէնկին օլալար , էէլի ա-
19 չըգ՝ էճէօմէրտա օլալար · վէ էկէ-
լէճէք զէման իչլէն քէնտիլէրինէ
էյի թէմէլ գուրալար , ԷԹա քի
*սահիհ Հայաթը էլէ կէմի իրէլլէր :
20 Վ՞ա Տիմոթէոս՝ էմանէթի
սագլա · վէ Էմուրտար պօշ լաֆ-
լարտան վէ խսմի քեազիպ ի՛լմին
մա՛րազլարընտան կէրի տուր ·
21 Ի՛նի օնու պա՛զըլարը իգրար
էթմէ յիլէ , ԷիմԱն խուսուսունտա
ազտըլար : Ի՛նայէթ սէնին իլէ
օլսուն · Ը՛մին :

Տիմոթէոսա եվմէլէ մէ՛նաւ՝ վոէ-
գէաա պահապանալըրը պաշ շեհ-
րէ օլան Լաոդիկէացին նագըրը :

ՊՕՂՈՍ

ԲԱՀՍՈՒԼՈՒՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍԸ ԻՐՈՒՆՁԻ ՄԻՋՈՑՈՎ

ՊԸՊԸ

Բէտուլեան սէլամը։ 3 Ցմնդեհոսու տուա՛լբընտա զքեր էթուխյի։ 5 Ցմնդեհոսուն՝ օնուն վալիտէսինին վէ պէցիւք վալիտէսինին իմանը։ 6 Բէտուլուն Տիմնդեհոսա՝ Ալլահըն պախշիշնէի տիրի ռագլամաղա, 8 իմանտա գավի տուրմաղա, 13 վէ խախյէթլու սէօզլէրին բէսմինի հըֆզ էյլէմէյէ նասիհաթ էթմէսի։ 15 Գա՛զըարըն Բէտուլտան եւզ չէվիրմէլէրի։ 16 Ընեոֆոգոսուն մուբիվ վէթքեանիլիյի։

1 Ալլահըն իրատէթի իլէ Յիսուս Վրիստոսուն Էսուլու՝ պօղոս՝ Վրիստոս Յիսուստա օլան 2 Բհայաթըն վա՛տընա կէօրէ, եսէվկիւլիւ էվլատ Տիմոթէոսա՝ փեռեր Ալլահ Թաթաֆընտան վէ Վրիստոս Յիսուս Թապպըմզոտան ի՛նայէթի՝ մերհամեթ՝ վ սէլամեթ օլսուն։

3 Էյնճատըմտան՝ փաք զամըր իլէ ի՛պատէթ էթտիյիմ Ալլահա չիւքր էտէրիմ, [էչինէքի կէճէ վէ կիւնտիւզ տուա՛լարըմտա սէնին զիքրին պէնտէ էքսիքսիզ 4 տիր, վէ սէնին կէօզ եաշլարընը խաթըրմտա թէուէ՛ոտագ՝ եսէնի կէօրմէյէ արզու էյէքերիմ, թա քի շաղլըղըլա տօլայըմ,] 5 Ըչինէքի սէնտէ օլան միւրայըղըզ սըզ իմանը խաթըրմա կէթիրիրիմ, քի օ էվվէլա սէնին պէօ՛չիւք անան Լաւոդատա՝ Բանտէն վալիտէն Էյնիկէտէ սաքին իտի, չէմ ի՛թմնատըմ վար քի՝ սէնտէ 6 տախի ատէն պէյ։ Պու սէպէպտէն սէնին խաթըրընա կէթիրիրիմ քի՝ իւզէրինէ էլլէրիմին գօմասը իլէ Ըսէնտէ օլան Ալլահընն պախշիշինի գուլլանասըն։ 7 Էօ՛նիրա Ալլահ պիզէ գօրգագլըգ րուհու տէյիլ՝ Նիլա գուվվէթի վէ մուհապպէթի վէ թամ ա՛գլ էտա՛։ 8 Հա՛ վէրտի։ Իմտի Ի՛ապպըմըզ

զընն չէհատէթի իչինն՝ վէ Ընպէն օնուն մահպուսու իչինն Նուհանա։ հիլլա ինճիլինն մէչագգամը՝ նա Ալլահընն գուվվէթինէ կէօրէ հիսէտար օլ, քի Ընօ պիզի խէ։ 9 լաս էյլէտի, վէ Ըմուգատտէս տա՛վէթի իլէ տա՛վէթի էյլէտի, Ֆա՛մէլէրիմիզէ կէօրէ տէյիլ՝ Ֆիլա քէնտինին Թագտիրինէ վէ ի՛նայէթինէ կէօրէ քի՝ Վրիստոս Յիսուստա պիզէ յէզէլի զէ։ 10 մանտան վէրիլտի, վէ Ընմահի Իէ։ լաս էտիճիմիզ Յիսուս Վրիստոսուն զուհը էթմէսի իլէ աշկէաեր օլսուս, քի ՚ն՝ էօլիւմսիզլիյիս՝ ինճիլին վասիթ։ 11 Թասը իլէ զահիրէ կէմէիրտի, քի ՚պէն օնուն վա՛զ էտիճիսի վէ Իէսուլու վէ Թա՛յիֆէլէրին խօ։ 12 Ճասը Թա՛յին օլունտուս՝ Էզու սէպէպտէն պու Ընէյլէրի տախի չէքէՅօրում, լաքին ուԹանմամ։ Ըզիրա քիմէ իման էթտիյիմի պիլիյիմ, վէ իթիմատըմ վար քի՝ Էմանէթիմի ՚օլ կիւնէտէք սագ։ 13 լամաղա գատիր տիր։ ՚Պէնտէն իչինէտիյին Վհասիլէթլու սէօզլէրին բէմանի՝ ՚Վրիստոս Յիսուստա օլան իման վէ մուհապ։ 14 պէթ իլէ ՚էՀըֆզ էյլէ։ ՚Պիզիմ տէրունիմիզէտ սաքին օլան Ի՛ուհ էլ Գուտսուն վասիթասը իլէ՝ օլ 15 ՚էյի էմանէթի սագլա։ Պու՛նու պիլիրսին քի՝ ԷԱսիատա Հէփ օլանլար ՚պէնտէն եիւղ էվիրտիլէր, քի Փիգեղոս վէ Ըրմոգի։ 16 Նէս օնլարտան տըր։ Թապպ Վնեսիփորոսուն էվինէ Ֆմըրհամէթ վէրե։ ՚զիրա պէնի չօգ քէրրե բահա՛Ճլանտըրտը, վէ Բզինճիրիմտէն 17 Հուվեանտատը։ Ինլա Ի՛օմատա իքէն՝ պէնի զոյրէթ իլէ արայըպ 18 պուլտու։ [Ի՛ապպ օնա՝ Տօլ կիւն։

ԹՒ Ի՛. 66. ՀԷՒՐԷՒ։

— ա բ կոր ա. 1։ Ֆ Եփես. գ. 6։ Տիտ. ա. 2։ Եբր. Թ. 15։ է ա Տիմ.ա. 2։ Ը Գոր. իբ. 3։ իգ. 1։ իգ. 14։ իէ. 23։ Հռոմ. ա. 9։ գաղ. ա. 14։ Ի Հռոմ. ա. 8։ Եփես. ա. 16։ ՚ա Թես. ա. 2։ գ. 10։ Ի Գ.գ. 9 21։ ՚ա Տիմ. ա. 5։ գ. 6։ Ք Գոր. ժզ. 1։ ՚ա Թես. ե. 19։ ա Տիմ. գ. 14։ Է Հռոմ. ը. 15։ Ը Գաղ. խդ. 49։ Գոր. ա. 8։ Թ ա Տիմ. բ. 6։ ճայտ. ա. 2։ Ժ Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։ ԺԱ Հռոմ. ա. 16։ ԺԲ կող. ա. 24։ Գ. գ. 5։ ԺԳ ա Տիմ. ա. 1։ Տիտ. գ. 4։ ՚ա Թես. գ. 7։ Եբր. գ. 1։ ԺԴ Հռոմ. գ. 20։ Թ. 11։ Տիտ. գ. 5։ ԺԵ Հռոմ. ը. 28։ ԺԶ Հռոմ. ժզ. 25։ Եփես.

ԹՒ Ի՛. 66. ՀԷՒՐԷՒ։

— ա. 4. գ. 11։ Տիտ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 20։ Ը Հռոմ. ժզ. 26։ Եփես. ա. 9։ կող. ա. 26։ Ցիտ. ա. 3։ ա Պետ. ա. 20։ Ը ա կոր. ժե. 54. 55։ Եբր. բ. 14։ Գոր. Թ. 15։ Եփես. գ. 7, 8։ Տիմ. բ. 7։ Գ. գ. 17։ Ը Եփես. գ. 1. Գ. բ. 9։ ա Պետ. գ. 19։ Ը ա Տիմ. գ. 20։ Խա. 18։ Գ. գ. 8։ Գ. բ. 2։ Ի Հռոմ. բ. 20. ը. 17։ ա Տիմ. ա. 10։ ը. 3։ ՚ա Տիմ. ա. 14։ Ր Գ. գ. 14։ Տիտ. ա. 9։ Եբր. ժ. 23։ ճայտ. բ. 25։ Ի Հռոմ. ը. 11։ ՚ա Տիմ. գ. 10։ Ֆ Գոր. ժԹ. 10։ Գ. գ. 9. 16։ Գ. գ. 19։ Ֆ Ա ա. ե. 7։ Փիլիմ. 7։ Ք Գոր. իբ. 20։ Եփես. գ. 20։ Խա. 8։ ՚ր Բ Թես. ա. 10։ Խա. 12։

Digitized by Google

տէ Ի՛ապպտան մէրհամէթ պուլ-
մայը իհան էտէ ։] վէ Ղպնա Ի-
փեսոստա նէ գատար խրզմէթ
էթաիլինի՝ սէն փէք էյի պի-
լիրսին ։

ՊԸՊՐ

ՐԷօուլան Տիմոթէոսա նասիհաթ էթ-
մէսի քի՝ ինճիլի սրտգ իլէ վա՛զ էթ-
սին , 16 վէ նափաք վէ պօշ քէլամէր-
տէն իհթիրազ էթսին ։ 19 Բապպըն
թէմէլինին գայիմ ու ասպէթ օլտուղու ։
22 Տիմոթէոսա հանկը չէյլէրտէն սա-
գընմագ՝ վէ հանկը չէյլէրէ թա՛պի օ-
մագ կէրէք օլտուղու ։ 24 Բապպըն գու-
լունա նիգա՝ էթմէմէք կէրէք օլտուղու ։

1 Ի՞մոի սէն եա՞ էվլատըմ՝ Վը-
բիստոս Յիսուստա օլան ի՛նայէթ-
2 տէ Բդուվվէթլէն ։ Վէ էպէնտէն
չօգ շահիտլէր իլէ ինճիթիյին
չէյլէրի՝ ԷմԻն ատէմլէրէ իհալէ
էյլէ քի՝ Էօնլար ղայրիլէրե տա-
լսի էօյրէթմէ յէ գատիր օլալար ։
3 Ի՞մոի սէն՝ Ղյիսուս Վհրիստո-
սուն էյի ճէնքճիսի կիպի՝ Էմէ-
4 շագդաթա տույան ։ Ը՞հիչ պիր
ա՛սքէրէ եազըլան քիմսէ՝ տիւն-
եանըն մնալահաթլարընա գաբրըշ-
մագ , թա քի ա՛սքէրիլիյէ թահ-
5 բիր էտէնէ խօշ կէօրիւնէ ։ Ի՞էմ
տսախի էյէր պիր քիմսէ կիւրէ-
չիրսէ , գանուն իւզրէ կիւրէչմէզ-
6 սէ՝ թահգհատմագ ։ Ա՛ահսուլտան՝
էվվէլա Էէմէք չէքէն չինֆհճիյէ
7 աչմագ կէրէք տիր ։ Ասէօլէտի-
յիմ չէյլէրի անկիա ։ վէ Ի՛ապպ
սանա հէր չէյտէ ֆիչմ՝ վէրէ ։
8 Ի՛ատիթի զիւրրիյէթինտէն օլան
Յիսուս Վհրիստոսու խաթրընտա
թուէթ , քի օ՝ Ւինճիլիսմէ կէօրէ
9 Էէօլիւէրտէն տիրիլտի , քի Էօ-
նուն իչինն ֆէնաքճաբ կիպի նպաղ-
լարատէք մէշագդամ չէքէրիմ ,
հլաքին Ըլլահըն քէլամը պաղլը
10 օլմամըշ տըր ։ Յպունտան էօ-
թիւրու սէչիլմիշլէր իչինն հէր
չէյի չէքէրիմ՝ , թա քի օն-
լար տսախի՝ էպէտի Ի՛զդէթ Ի-
լէ Վհրիստոս Յիսուսատա օլան
11 Էհթէյասա նայիլ օլալար ։ Ֆպու
սէօզ էմին տիր քի՝ Ֆօխրա է-
յէր պէրապէր էօլտուք իսէ , պէ-
12 բապէր տսախի հաշայաճաղըզ ։ Ի՞յ-
յէր էլէմ չէքէրսէք , պէ-
բապէր տսախի փաուլյահլըգ սիւ-
րէճէյիզ ։ Չէյէր ինքճաբ էտէր-
սէք , օ տսախի պիզի ինքճաբ է-
13 տէճէք ։ Ի՞յէր պիզ իմանսըզ
օղուրսագ , օ էմին գալըր , ըքէն-
տի քէնտինի ինքճաբ էյմէյէ
14 գատիր տէյիլ տիր ։ Պու չէյ-
լէրի խաթրլարընա կէյիրիպ՝
Ի՛ապպըն հուզուրունտա չէհա-
տէթ էյլէ քի՝ պիր չէյէ ֆայ-
տէյի օլմայըզ իչինէնլէրին խա-
բապընա սէպէպ օլան Ոսէօզ-
լէր իչինն միւնազա՛ա էյմէյէյէր ։
15 Ձալըշ քի՝ քէնտինի Ըլլահա
մնագպուլ՝ ա՛յպսըզ իշճի՝ կէրչէք-
լինին քէլսիրընը տօղրու տօղրու-
յա էօյրէտիճի իհզար էտսին ։
16 Ը՞մմա մուբտար՝ պօշ լաֆլար-
տան կէրի տուր ։ զիրա օնլար
ֆասըդլըզը տահա պէյթէր էյմէյէ
17 սէպէպ օլուր ։ Վէ օնլարընն սէօզիւ՝
սըղրըփէնչէ եարասը կիպի եէ-
մէքտէ օլաճագ , քի Ի՛սմնոս
18 վէ փիղետոս օնլարտան տըր , քի
օնլար՝ Ի՛րչյամէթ արթըգ օլ-
մուշտուր տէյէրէք՝ Էկէրչէքլիք
խուսուսունտա ազտըլար , վէ պա՛-
զը քիմսէյէրին իմանընը ալթ-
19 իսլի էտէրլէր ։ Ը՞մմա Ըլլա-
հընն գավլի թէմէլի տուրուր , վէ
օնուն պու միհրիւ վար քի՝
Ի՛ապպ քէնտինին օլան քիմսէ-
լէրի պիլիր ։ հէմ՝ Ի՛ապպընն խա-
մինի հէր անկան քիմսէ՝ նահագ-
20 լըգտան կէրի տուրսուն ։ Ը՞մմա
պիր պէօյիւք էվտէ տէյիլ եա-
լընըղ ալճուն վէ կիւմիւշ զապ-
լար՝ իլսա աղաճ վէ Թօփրադ ֆապ-
լար տսախի վար ։ վէ Ոպա՛զընը ի՛զ-
զէթլի խըզմէթ իչինն՝ վէ պա՛զը-
սը էտնա խըզմէթ իչինն տիւր ։
21 Ի՛մոի էյէր պիր քիմսէ քէն-
տինինի պու չէյլէրտէն փաքլէր-
սէ , ի՛զդէթ իչինն պիր զապ օ-
լաճագ քի Թագտիս օլունմուշ՝
վէ Ա՛ահինինէ եարար՝ Ֆհէր էյի
22 իշէ Հազըրլանմըշ օլա ։ Լաքին
սէն կէնճլիյէ մախսուս օլան չէհ-
վէթլէրտէն գաչ ։ վէ Ֆփաք գալպ
իլէ Ֆի՛ապպա Նիսա էտինլէր իլէ
պէրապէր՝ Ոսատագաթըն՝ իմա-
նըն՝ մուհապպէթին՝ սէլամէթին
23 արտընճա տիւշ ։ Ի՞մմա ճահիլ
վէ պիլա՛նա մէսէլէլէրտէն կէրի

թ · Ի՛ · 66. ֆէ ։

Ի Ա՛ատ. իե. 34-40 ։
Ղ Եբր · զ · 10 ։

ա ա Տիմ.ա. 2 . պ. ա.2։
բ Եփես. զ. 10 ։
է պ . ա . 13։ գ. 10 , 14։
դ ա Տիմ.ա. 18 ։
ե ա Տիմ.գ. 2։Տիտ. ա. 9 ։
զ ա Տիմ.ա. 18 ։
է պ · ա . 8։ գ . 5։
ը ա կոր.թ. 25 ։
ի ա կոր.թ. 25 , 26 ։
ժ ա կոր.թ. 10 ։
ի Հռով. ա. 3,4։ Գոր . բ . 30։ ժգ. 23 ։
լ Հռով. բ. 16 ։
խ ա կոր.ժե. 1 , 4 . 20։
ծ Գոր . թ . 16։ պ . ա · 12 ։
կ Եփես . գ . 1։ Փիլ . ա. 7։ կող. դ. 3 . 18 ։
հ Գոր . իբ . 31։Եփես . զ . 19,20 ։ Փիլ.ա. 13, 14 ։
ձ Եփես. գ . 13։կող. ա. 24 ։
ղ բ կոր. ա. 6 ։
ճ ա Տիմ.ա. 15 ։
ս Հռով. զ. 5.8։բ կոր. դ . 10 ։
վ Հռով . բ . 17։ա Գեա. դ . 13 ։

Ղ Ա՛ատ . ժ . 33 ։ Ա՛ար . բ. 38։Ղու. ժբ . 9 ։
ղ Հռով . գ. 3։ թ . 6 ։
ո Թու . իգ. 19 ։
ղ ա Տիմ.ե. 21։ զ . 13։ պ . դ . 1 ։
չ ա Տիմ.ա. 4 ։ զ . 4 ։ Տիտ.գ. 9. 11 ։
Ջ ա Տիմ.գ. 7 ։ զ . 20 ։ Տիտ.ա.14։
ռ ա Տիմ.ա. 20 ։
ս ա կոր.ժե. 12 ։
վ ա Տիմ.զ. 21 ։
տ Ա՛ատ.իգ. 24։Հռով. բ . 35 ։ ա Ճօհ.բ. 19։
ր Նա.ա. 7։ Ճօհ.ժ. 14. 27 , Գագ՝ Թու . ժզ. 5 .
ց ա Տիմ. գ. 15 ։
ւ Հռով.թ. 21 ։
փ Գագ՝ Եա. ծբ . 11 ։
ք պ . գ . 17 ։ Տիտ.գ. 1։
օ ա Տիմ.ա. 5 ։ գ . 12։
ֆ Գոր . Ի՛թ. 14։ ա կոր. ա . 2։
և ա Տիմ.զ. 11 ։
ֆ ա Տիմ.ա. 4։ դ.7։ զ. 4։ Խա. 16։ Տիտ.գ. 9։

Digitized by Google

տուր , չիւն պիլիբսին քի՝ օն-
լարտան զավզալար հասիլ օլուր :
24 Աքին Պապլոն գուլունա՝ զավ-
զա էմէք եագըշմազ , իլա
ճիւմլէյէ եավաշ՝ էօյլբէտիճի՝
25 զուլմէ սապր էտիճի՝ Խմախալնի
օլանլարը մահճուպլուգ իլէ թա՝-
լիմ էտիճի օլմագ էպէզըբ · նպէլ-
քի Ըլլահ օնլարա թէվպէ վէ-
րէ քի՝ Եկերչէքելնին պիլիսի-
26 նէ կէլէբէր , վէ ըչէյթանըն տու-
զաղընտան այրըպարար , քի օն-
տան՝ օնուն իրատէթինէ էսիր
թուրթուլմուշլար :

ՊԸՊ Գ

Բէսուլուն՝ թէհլիքէլի զէմանլար կէլէ-
ճէյինի փէշին խապէր վէրմէսի : 10
Քէնտի ի՛պրէթի իլէ Տիմոթէոսու ճէ-
ապէթէ թահրիք էթմէսի : 12 Տինտար
քիմսէլէրին գովալայըշ չէքճէքելերի :
14 Կերչէքելիքտե սպիթի տուրմագ իգ-
թիպալը օլտուղու : 16 Ճիւմլէ Շէրիճ
քիթապլարըն Աստուծոյ իլհամը իլէ վէ-
րիլմիշ օլտուղու :

1 Վէ պունու պիլ քի՝ սոնկի
կիւնլէրտե քէօթիւ զէմանլար կէ-
2 լէճէքելեր : Քէօրա ատէմլեր
քէնտի նէֆսինի սեվիճիլեր՝ խագ-
ճէ սեվիճիլեր՝ փֆտուլլար՝ էմաղ-
րուրլար՝ ըքիւֆրպազլար՝ էա-
թալարա իթաա՛թսըզլար՝ նամ-
3 քէօրլար՝ խապսիլեր , ամիւվէտ-
տէթսիզլեր՝ Ըպարըշմազլար՝ իճ-
թիրաճլըլար՝ Ժքէնտինի զապճ
էթմէզլեր՝ ազդունլար՝ էյիյի սեվ-
4 մէզլեր , էխայընլար՝ էտէպսիզլեր՝
միւմէքէպպիրլեր՝ Ըլլահտան զի-
5 յատե Եզէվգի սեվէնլեր , տին-
տարլըղըն սուրէթինի կէօպէթ-
ըիպ ատէ Էօնուն գուվվէթինի ին-
քեար էտէնլեր օլաճագլար · վէ
6 Ժպունլարտան կէրի տուր : Քօ-
բա պունլարտան տըր շոյ էվլէ-
րէ սօգուլան քիմսէլեր քի՝ կիւ-
նահլար իլէ եիւքլէնմիշ կէօնա
կէօն իշթահլարտան սիւրիւքլէ-
նէն ճահիլ դարըլարը էսիր թու-
7 թարլար , քի օլ գարըլար տու-
յիմա էօյրէնիրլեր , համմա կէր-
չէքելիյին պիլիսինէ հիչ պիր
վագիթ կէլմէյէ գատիր տէյիլլեր :
8 Վէ Յննիճէ քի Յանէս վէ Յամ-
բրէս Մովսէսէ գարշը տուբտուլար

տուբ , չիւն պիլիբսին քի՝ օն-
լարտան զավզալար հասիլ օլուր :
24 Աքին Պապլոն գուլունա՝ զավ-
զա էմէք եագըշմազ , իլա
ճիւմլէյէ եավաշ՝ էօյլբէտիճի՝
25 զուլմէ սապր էտիճի՝ Խմախալնի
օլանլարը մահճուպլուգ իլէ թա՝-
լիմ էտիճի օլմագ էպէզըբ · նպէլ-
քի Ըլլահ օնլարա թէվպէ վէ-
րէ քի՝ Եկերչէքելնին պիլիսի-
26 նէ կէլէբէր , վէ ըչէյթանըն տու-
զաղընտան այրըպարար , քի օն-
տան՝ օնուն իրատէթինէ էսիր
թուրթուլմուշլար :

ՊԸՊ Գ

Բէսուլուն՝ թէհլիքէլի զէմանլար կէլէ-
ճէյինի փէշին խապէր վէրմէսի : 10
Քէնտի ի՛պրէթի իլէ Տիմոթէոսու ճէ-
ապէթէ թահրիք էթմէսի : 12 Տինտար
քիմսէլէրին գովալայըշ չէքճէքելերի :
14 Կերչէքելիքտե սպիթի տուրմագ իգ-
թիպալը օլտուղու : 16 Ճիւմլէ Շէրիճ
քիթապլարըն Աստուծոյ իլհամը իլէ վէ-
րիլմիշ օլտուղու :

1 Վէ պունու պիլ քի՝ սոնկի
կիւնլէրտե քէօթիւ զէմանլար կէ-
2 լէճէքելեր : Քէօրա ատէմլեր
քէնտի նէֆսինի սեվիճիլեր՝ էագ-
ճէ սեվիճիլեր՝ փֆտուլլար՝ էմաղ-
րուրլար՝ ըքիւֆրպազլար՝ էա-
թալարա իթաա՛թսըզլար՝ նամ-
3 քէօրլար՝ խապսիլեր , ամիւվէտ-
տէթսիզլեր՝ Ըպարըշմազլար՝ իճ-
թիրաճլըլար՝ Ժքէնտինի զապճ
էթմէզլեր՝ ազդունլար՝ էյիյի սեվ-
4 մէզլեր , էխայընլար՝ էտէպսիզլեր՝
միւմէքէպպիրլեր՝ Ըլլահտան զի-
5 յատե Եզէվգի սեվէնլեր , տին-
տարլըղըն սուրէթինի կէօպէթ-
ըիպ ատէ Էօնուն գուվվէթինի ին-
քեար էտէնլեր օլաճագլար · վէ
6 Ժպունլարտան կէրի տուր : Քօ-
բա պունլարտան տըր շոյ էվլէ-
րէ սօգուլան քիմսէլեր քի՝ կիւ-
նահլար իլէ եիւքլէնմիշ կէօնա
կէօն իշթահլարտան սիւրիւքլէ-
նէն ճահիլ դարըլարը էսիր թու-
7 թարլար , քի օլ գարըլար տու-
յիմա էօյրէնիրլեր , համմա կէր-
չէքելիյին պիլիսինէ հիչ պիր
վագիթ կէլմէյէ գատիր տէյիլլեր :
8 Վէ Յննիճէ քի Յանէս վէ Յամ-
բրէս Մովսէսէ գարշը տուբտուլար

խէ , պունլար տախի պէօյլէ՝ կէր-
չէքելիյէ գարշը տուբուրլար ,
Ըա՛գլը ֆասիտ՝ հիման խուսու-
սունտա բէտտ օլունմուշ ատէմ-
9 լէր տիր : Լաքին տահա իլէրի
վարմայճագլար · զնրա պունլա-
րըն ա՛գլըզլըգլարը հէփիսինէ
պէլլի օլաճագ , Ժնիճէ քի օնլա-
10 րըն տախի օլտու : Ըմմա սէն
պէնիմ թա՛լիմիմէ՝ կէչինմէմէ՝ նի-
յէթիմէ՝ իմանըմա՝ սապր էթմէ-
մէ՝ մուհապպէթիմէ՝ թէչամմիւլ
11 լիմէ , Ընդաքիատա վէ Ըվօնեա-
տա վէ Լիւստրատա պանա վա-
գի՝ օլան գօվալայըշլարա՝ էլէմ-
լէրէ՝ նէ գօվալայըշլար չէքտի-
յիմէ աչնա օլտուն · վէ Ըվապպ
հէփիսինտէն պէնի խէլաս էյլէ-
12 տի : Ըէմ Ժվէրիստոս Յիսուս-
տա տինտարլըգ իւզրէ կէչինմէք
ճիւմլէ իսթէյէնլեր տախի գօ-
13 վալայըշլարա՝ Ընդաքիատա վէ
Լիւստրատա պանա վագի՝ օլան
գօվալայըշլարա՝ էլէմլէրէ՝ նէ
գօվալայըշլար չէքտիյիմէ աչնա
օլտուն · վէ Ըվապպ հէփիսինտէն
պէնի խէլաս էյլէ-
14 տի : Ըէմ Ժվէրիստոս Յիսուս-
տա տինտարլըգ իւզրէ կէչինմէք
ճիւմլէ իսթէյէնլեր տախի գօ-
13 վալայըշլարա՝ Ընդաքիատա վէ
Լիւստրատա պանա վագի՝ օլան
գօվալայըշլարա՝ էլէմլէրէ՝ նէ
գօվալայըշլար չէքտիյիմէ աչնա
օլտուն · վէ Ըվապպ հէփիսինտէն
պէնի խէլաս էյլէ-
14 Հա պէթէր օլաճագլար : Ըվէն
իսէ էօյրէնտիյին վէ իթթիգաա
էթտիյին շէյլէրտե քիմսէն էօյ-
բէնտիյինի պիլէրէք գավի տուր ,
15 Հէմ չիւնքի մա՛սումիւգտան պէ-
բու Ժմուգատտէս Վիթթապլարը
պիլիբսին քի՝ սէնի Յիսուս Վրիս-
տոստա օլան իմանըն վասթիաար
իլէ խէլասա ա՛լիմ էթմէ յէ դա-
16 տիր տիրլէր : Էպիւթիւն Վր-
թապի Հէրիճ Ըլլահ իլհամը ի-
լէ օլուպ՝ Ժթա՛լիմ իչիւն՝ թա՛-
զեր իչիւն՝ խալահ իչիւն՝ սաստա-
գաթ խուսուսունտա օլան թէ-
17 տիպ իչիւն ֆայիտէլի տիր · Ժնա
քի Ըլլահըն ատէմի թամ՝ Ժհէր
էյի ա՛մէլէ հազըրլանմըշ օլա :

ՊԸՊ Դ

Բէսուլուն Տիմոթէոսա թա՛լիմաթը : 6
Քէնտինին պու տիւնեատան կէօչմէսի-
նին վագիթը եագըն օլտուղու : 9 Տիմո-
թէոսա՝ եանընա թէզ կէլսին տէյիւ
իլթիմաա էթմէսի : 16 Բէսուլուն իլք
ճէվապ վէրմէսինտե եանընտա հիչ քիմ-
սէնին հաղըր պուլունմատըղը : 19 Սե-
լամլէր :

1 Ժմուի պէն Ըլլահըն՝ վէ քէն-
տի զուհրինտե հէմ փատիշահ-
լըղընտա Ժտիրիլէրէ վէ էօլուլէ-

խէ , պունլար տախի պէօյլէ՝ կէր-
չէքելիյէ գարշը տուբուրլար ,
Ըա՛գլը ֆասիտ՝ հիման խուսու-
սունտա բէտտ օլունմուշ ատէմ-
9 լէր տիր : Լաքին տահա իլէրի
վարմայճագլար · զնրա պունլա-
րըն ա՛գլըզլըգլարը հէփիսինէ
պէլլի օլաճագ , Ժնիճէ քի օնլա-
10 րըն տախի օլտու : Ըմմա սէն
պէնիմ թա՛լիմիմէ՝ կէչինմէմէ՝ նի-
յէթիմէ՝ իմանըմա՝ սապր էթմէ-
մէ՝ մուհապպէթիմէ՝ թէչամմիւլ
11 լիմէ , Ընդաքիատա վէ Ըվօնեա-
տա վէ Լիւստրատա պանա վա-
գի՝ օլան գօվալայըշլարա՝ էլէմ-
լէրէ՝ նէ գօվալայըշլար չէքտի-
յիմէ աչնա օլտուն · վէ Ըվապպ
հէփիսինտէն պէնի խէլաս էյլէ-
12 տի : Ըէմ Ժվէրիստոս Յիսուս-
տա տինտարլըգ իւզրէ կէչինմէք
ճիւմլէ իսթէյէնլեր տախի գօ-
13 վալայըշլարա՝ Ընդաքիատա վէ
Լիւստրատա պանա վագի՝ օլան
գօվալայըշլարա՝ էլէմլէրէ՝ նէ
գօվալայըշլար չէքտիյիմէ աչնա
օլտուն · վէ Ըվապպ հէփիսինտէն
պէնի խէլաս էյլէ-
14 Հա պէթէր օլաճագլար : Ըվէն
իսէ էօյրէնտիյին վէ իթթիգաա
էթտիյին շէյլէրտե քիմսէն էօյ-
բէնտիյինի պիլէրէք գավի տուր ,
15 Հէմ չիւնքի մա՛սումիւգտան պէ-
բու Ժմուգատտէս Վիթթապլարը
պիլիբսին քի՝ սէնի Յիսուս Վրիս-
տոստա օլան իմանըն վասթիաար
իլէ խէլասա ա՛լիմ էթմէ յէ դա-
16 տիր տիրլէր : Էպիւթիւն Վր-
թապի Հէրիճ Ըլլահ իլհամը ի-
լէ օլուպ՝ Ժթա՛լիմ իչիւն՝ թա՛-
զեր իչիւն՝ խալահ իչիւն՝ սաստա-
գաթ խուսուսունտա օլան թէ-
17 տիպ իչիւն ֆայիտէլի տիր · Ժնա
քի Ըլլահըն ատէմի թամ՝ Ժհէր
էյի ա՛մէլէ հազըրլանմըշ օլա :

Digitized by Google

թ. Ի՛. 66. ՀԳ։

բ ա Տիմ.ե. 21։ զ. 13։ գ բ. 14։ է ա Տիմ.ե. 20։ Տիտ.ա. 13։ բ. 15։ դ ա Տիմ.դ. 13։ ի գ. գ. 1։ զ ա Տիմ. ա. 10։ կ գ. գ. 6։ ը ա Տիմ.ա. 4։ դ. 7։ Տիտ.ա.14. ն գ. ա. 8։ բ. 3։ ծ Գործ. իա. 8։ Եփես.դ. 11։ ի Փիլ.բ.17։ Լ Փիլ. ա. 23։ Պագ՝ բ Պետ. ա. 14։ խ ա Կոր.Թ. 24 , 25։ Փիլ. գ. 14։ա Տիմ զ · 12։ Եբր. ժբ. 1։ ծ ա Կոր.Թ. 25։ Ճակ. ա. 12։ ա Պետ. ե.4։ Ճայա. բ. 10։ հ գ. ա. 12։ Հ Կող. գ. 14։ Փիլիմ. 24։ ն ա Ճօհ. բ. 15։ շ Պագ. գ. ա. 15։ ճ Կող. դ. 14։ Փիլիմ. 24։ ո Գործ. ժբ. 25։ ժե.37։ Կող.դ. 10։ յ Գործ. ի. 4։ Եփես. շ. 21։ Կող.գ. 7։ Տիտ. գ. 12։

ըէ հիւքմ էտէէէք օլան Քաւպ Յիսուս Քրիստոսուն հուզուբունը 2 տա Բշէհատէք էտէրիմ քի՝ Քէ- լամը վա՛զ էյլէ, վազիլը վէ վազթսըզ մուգայյէտ օլ, թա՛- զիր էյլէ, էթէքտիր էյլէ, տէօ- յիւթ վէր՝ թէքմիլ սապը իլէ 3 վէ թա՛լիմ իլէ · Ի՚Օ՚իրա վագթ օլաճագ քի՝ ճասաղ թա՛լիմէ թէ- համմիւլ էթմէ յէճէքլէր , էիլլա գուլագլարը կիճինէրէք՝ քէնտի արզուլարընա կէօրէ քէնտիլէրի- նէ խօճալար պիրիքտիրէճէքլէր : 4 վէ գուլագլարընը կէրչէքլիք- տէն չէվիրիպ՝ ըմասալարա տէօ- 5 նէճէքլէր : Լաքին սէն՝ հէր չէյ- տէ ույանըգ տո՛ւր , Խմէշագգաթա տայան , Խինճիլ վա՛զ էտիճիլիք իշինի իճրա էյլէ , խըզմէթինի 6 էտա էթ : Ի՚Օ՚իրա պէն՝ արթըզ գուրպան սունուլմագտա իմ , վէ նպէնիմ այրըլմամըն վագթը կէլ- 7 միշտիր : Իյի ճէհտի ճէհտ էյլէ- տիմ , ճոլ ևիւրիւյիւշինիւ թէմամ 8 էթտիմ , իմանը սագլատըմ : Ի՚Ար- թըզ պէնիմ իչինն սատագաթըն թաճը սագլանմըշ տըր , քի օնու պանա Լապպ՝ օլ սատըգ Ճա- քիմ՝ նօլ կիւնտէ էօտէյճէք տիր՝ · վէ եալընըզ պանա տէյիլ՝ իլլա հէփ օնուն զուհրինի սէ- վէնէրէ տախի վէրէճէ+ պէր :

9 Պանա թէզ կէլմէյէ ղայրէթ 10 էյլէ : Ի՚Օ՚իրա հԳհմաս Ծպու տիւն- եայը սէվմէյիլէ՝ պէնի թէրը էյ- լէտի , վէ Մէլանիյէ կիթտի · Կրէսկէս Գաղատիայա՝ Տիտոս 11 Գաղմատիայա կիՆէ : Ծանըմաս Ճեալընըզ ՙԳուկաս վար · ՙՄ՚ար- կոսու ալըզ՝ պիլէնճէ կէթիր · զի- բա խըզմէթի իչիւն պանա ֆայի- 12 տէլի տիր : Վէ ՙՏիւքիկոսու Կ- 13 փեսոսա կէօնտէրտիմ : Տրուա- դատա Կարպոսունի՚ճանընտա պրագ-

տըղըմ եաղմուրլուղու վէ քիթապ- լարը՝ պախուսուս Խիրէլէրի՝ կէլ- 14 տիյինտէ կէթիր : Ն՚Պագըրճը Ա- ղեքսանդրոս պանա չօգ քէօթի- լիւք կէօսթէրտի · Ա՚տապ օնա 15 ա՚մէլէրինէ կէօրէ էօտէյէ : Վէ օնտան սէն տախի սագըն · զնրա պիզիմ սէօզլէրիմիզէ զէյատէսի 16 իլէ զըտ տուրմուշ տուր : Իյը տէֆթա՝ ճէվապ վէրտիյիմտէ՝ քիմ- սէ պէնտէն Թարաֆա չըգմայըզ՝ ՚Հէփիսի պէնի Թէրք էյլէտի · (պու Նօնլարըն ա՚լէյհինէ սայըլ- 17 մասըն ·) Ղ՚Լաքին Լապպ եանըմ- տա տուրտու , վէ պանա գուվ- վէթ վէրտի · Նթա քի պէնիմ վասիթամ իլէ՝ վա՛զ խըզմէթի իճրա օլունմաղըլա՝ հէփ Թայի- ֆէլէր իշիտէլէր · վէ ՚՚ապսլանըն 18 աղզընտան գուրթուլտում : ՚՚Է- մ Լապպ պէնի հէր եարամազ ա՚- մէլտէն գուրթարըպ՝ օնուն կէօք- տէքի փատիշհլըղընա սաղ սէ- լիմ կէօթիւրէճէք · քի Նօնա է- պէտլէր էպէտինճէ համտ օլսուն · Ա՚մին :

19 ՚Պրիսկէյէ վէ Ա՚կիւղասա՝ վէ Ղ՚Ընեսիփորոսուն էվինէ սէլամ 20 էյլէ : Ղ՚Էրաստոս Կորնթոստա գալտը , վէ ՚՚Տրոփիմոսու Ա՚ն- լիտոստա խասթա պրագտըմ : 21 Ի՚Կրշտան էվվէլ կէլմէյէ ղայ- րէթ էյլէ : Ա՚նան՝ Ն՚էւբուղոս վէ Պուդէս վէ Լինոս վէ Կղօդիա վէ հէփ գարընտաշլար սէլամ էտէր- 22 լէր : Ի՚Լապպ Յիսուս Քրիստոս բուհուն իլէ պէրապէր օլսուն , ի՚- նայհէթ պիլէնիճէ օլսուն · Ա՚մին :

Նէֆեսոս էլէքսանդրէն էւէ եպիկո- պոսո՝ նապ օլան Տիմոթեոսա էյէն- ճի ֆէրմոզ՝ պիօլսսաՆ էյէնճի պէ- ֆո՝ Ղ՚նէրոն կիայորըն հուզուբունա նէմիրեաընպո՝ Ի՚օմպոն եապէյը:

թ. Ի՛. 66. ՀԳ։

—

ն Գոր. ժթ. 33։ա Տիմ. ա. 20։ շ բ Թագ. գ.39։Սաղ. իբ . 4 ։ Ճայա. ժբ. 6։

ա գ. ա. 15։ ն Գոր. է. 59։ պ Պատ. ժ. 19 ։ Գոր. իգ.11։ իէ. 23 ։ Ղ Գոր. Թ. 15։իգ. 17, 18։ Եփես. գ. 8։ ՚՚ Սաղ. իբ. 21։բ Պետ. բ. 9։ ա Սաղ.ճիա. 7։ Ղ Հռով. ժա. 36։ Գաղ.ա.5։ Եբր.ժգ. 21։ ո Գոր. ժբ. 2 ։ Հռով. ժգ. 3 ։ բ գ. ա. 16։ ֆ Գոր. ժԹ. 22։ Հռով. ժգ. 23 ։ — Գոր.ի. 4։ իա . 29 ։ է Խա . 9 ։ + Գաղ. զ . 18։Փիլիմ. 25։

Digitized by Google

ՊՕՂՈՍ

ԲԷՍՈՒԼՈՒՆ ՏԻՏՈՍԸ

ՄԷՆՉԹՈՒՊՈՒ

ՊԸՊ Ը

Բէսուլուն սէլամըը։ 5 Տիտոսու կիւրիստէ նէյճիւն պրագտըը։ 7 Եպիսկոպոսա իգիթիզալը օլան ախլագի մախսուսէ։ 10 Քրիսթիանլարըն պէյնինտէ չօգ պիհուտե սէօզ սէօյլէյենլէր վէ ալտաղըլար պուլունտուղու։ 13 Օնա՝ պու քիմսէնէլերի շիտտէթ իլէ թէքաւթիր էթմէքօք լազըմ օլտուղու։

1 Ըսկսկ Ըսկսկ դուլու վէ Յիսուս Քրիստոսուն Իէսուլու Պօղոս՝ [Ալահըն սէչիլմիշլէրինին իմանը-նա վէ տինտարլըգ իւզրէ օլան էկէրչէքլի յին պիլգիսինէ կէօրէ, 2 էսպէտի հայաթըն իւմիտի իչիւն քի՝ տեալանտան միւնէզզէհ օլան Ալլահ էզէլի զէմանլարտան պէ-3 րու վա՛տ էյլէտի, վէ ռեա՛յին օլմուշ զէմանլարտա՝ Իւսէլաս է-տիճիմիզ Ալլահըն էմրի իւզրէ ըպանա էմանէթ օլան վա՛զըն վա-սիյթասը իլէ՝ քէնտի քէլամընը 4 պէյան էյլէտի։] Ըՙլէսսէվի ի-ման միւճիպինճէ. Խաստս էվլատ էՏիտոսա՝ ևփէտէր Ալլահ Թա-րաքընտան վէ Իսէլաս էտիճիմիզ Ըապտպ Յիսուս Վրիստոստան ի՛-նայէթ՝ մէրհամէթ՝ վէ սէլամէթ օլսուն։

5 Պու սէպէպտէն սէնի Կիրիտ-տէ պրագտըմ քի՝ էէքսիք օլան չէյլէրի թէրթիպ էտիպ սանա ըմամլարտըղըմ կիպի Ֆհէր չէհը-տէ իսթիյարլար նասպ էտեսին, 6 Ռէյէր պիր քիմսէ գուսուրսուզ՝ եալընըզ հպի՛ր գարընըն գօճասը՝ վէ Ռմիւմին էվլատլարա մալիք իսէ, քի օնլար սէֆիհ տէյիս չիքեայէթ օլունմուշ եա իթա-7 ա՛թսըզ օլմայալար։ Ոյիրա ե-պիսկոպոսա կէրէք տիր քի՝ Ալ-լահըն վէքիլիևարճը կիպի գուս-սուրսուզ օլա. տէյիլ խօսպին՝ տէյիլ էօլքէչի՝ ֆտէյիլ շարա-պա միւպէթէլա՝ տէյիլ վուրուճու՝ 8 ֆտէյիլ հարամքեար, յիլևա միւ-սաֆիր սէվիճի՝ էյիլիք սէվիճի՝ ա՛գևը թամ՝ սաոըզ ա՛զ/զ՝ քէնե-9 տինի զապթ էտիճի՝ ևէթա՛լիմ օ-լուևտուղու էմին քէլամա գավի նափրյա, ևրնա քի խասիյէթլու թա՛լիմ՝ իւչ էօյիւթ վէրմէյէ հէմ մուխալիֆ սէօյլէյէնլէրի ռախի թէքաւիր էթմէյէ գատիր օլա։ 10 Ոյիրա ֆպախուսուս սիւննէթտէն օլան Ռիթա՛աթսըզ պօշ սէօյլե-յէն՝ ֆհէմ ա՛գև ալտաալըգը չօգ 11 քիմսէյէր վար. Վի օնլարըն աղզընը գափաթմագ կէրէք, քի Ըօնյար հարամքեարլըգ սէպէպին-տէն՝ ճայիզ օլմայան շէյլէրի էօյրէտէրէք՝ ֆպիւթիւն էվլէր 12 ալթիւսթ էտէրլէր։ Ֆնլարտան պիրի՝ քէնտիլէրին փէյղամպէրի ռէտի քի՝ Կիրիտլիլեր տայիմա եալանճըլար՝ քէօթիւ ճանավար-լար՝ պօշ պօզազ էֆեճլէր տիր։ 13 Պու չէհատեթ կէրչէք տիր. ԵՒպու սէպէպտէն օնլարը չիտտէթ իլէ ա՛զարլա, դինտ քի իմանտա 14 սաղ օլալար, վէ ըՙհուտի մա-սալարընա՝ վէ ռիկերչէքլիքտէն եիւզ չէվիրէն ադամլէրին խէն-սիհլէրինէ տիղգաթ էթմէյէլէր։ 15 ֆկերչի փաք քիմսէյէրե հէր շէյ փաք տըր. Ռամմա մուրտարլա-րա վէ իմանըզլարա՝ հիչ պիր շէյ փաք տէյիլ տիր. իլևա օն-լարըն կէրէք ա՛գևը կէրէք գա-16 միրի մուրտարլանմըշ տըր։ Ալ-լահը պիլէրիզ տէյիւ իգրար էտէրլէր, Ռամմա ա՛մէլլէր իլէ ծնո- ինքեար էտէրլէր. չիւնքի մէքրուհ վէ իթաա՛թսըզլար՝ վէ ֆհէր էյի ա՛մէլէ եարամազլար տըր։

թ. Ի՛. 65. գէֆտէրէ։

ա ա Տիմ.գ. 16։ գ. 3։ ֆ բ Տիմ.բ. 25։ գ բ Տիմ. ա. 1։ գ. գ. 7։ դ Թուս. իգ. 19։ բ.Տիմ. բ. 13։ ե Հռով.ժգ. 25։ բ Տիմ. ա. 9։ ա պետ. ա. 20։ զ բ Տիմ.ա. 10։ է ա Տիմ.ա. 1։ բ. 3։ դ. 10։ ը ա Թես. բ. 4։ ա Տիմ.ա.11։ ը Հռով. ա. 12։ բ կոր. դ. 13։ բ պետ.ա. 1։ ժ ա Տիմ.ա. 2։ ի բ կոր. բ. 13։ է. 13։ ը. 6. 16. 23։ ժբ.18։ Գաղ. բ. 3։ Լ Եփես. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Տիմ. ա.2։ բ Տիմ. ա. 2։ խ ա կոր. ժա. 35։ ծ Գոր. ժգ. 22։ բ Տիմ. բ. 2։ կ ա Տիմ. գ. 2, ։ հ ա Տիմ. գ. 12։ ձ ա Տիմ.գ. 4. 12։ ղ Մատ.իգ. 45։ ա կոր. գ. 1, 2։ ճ Ղեւ. ժ.9։ ա Տիմ. գ. 3։ 8։ Եփես. ե. 18։

թ. Ի՛. 65. գէֆտէրէ։

ֆ ա Տիմ.գ. 3. 8։ ա պետ. ե.2։ ֆ ա Տիմ.գ. 2։ ֆ ա Տիմ.զ. 3։ բ Տիմ.բ. 2։ ֆ ա Տիմ.ա. 10։ զ. 3։ բ Տիմ. գ. 3։ գ. բ. 1։ ֆ Գոր. ժե. 1։ ֆ ա Տիմ.ա. 6։ գ Հռով.ժգ. 18։ ֆ ա Տիմ.զ. 5։ ֆ Մատ.իգ. 14։ բ Տիմ. գ. 6։ ֆ Գոր. ժե. 28։ ֆ բ կոր.ժգ. 10։ բ Տիմ. գ. 2։ ֆ գ. բ. 2։ ֆ ա Տիմ.ա. 4։ գ. 7։ բ Տիմ. գ. 4։ ֆ ես. իթ. 13։ Մատ. ժե.9, կողբ. 22։ ֆ Ղոս. ժա. 39, 40, 41։ Հռով.ժգ. 14. 20։ ա կոր.զ. 12։ ժ. 23. 25։ ա Տիմ. գ. 3, 4։ ֆ Հռով. ժգ. 23։ ֆ բ Տիմ.գ. 5։ 6ոգ. 4։ ֆ Հռով.ա. 28։ բ Տիմ. գ. 8։

Digitized by Google

Պ Ը Գ Ի

Բհատւլան Տիտոսա նասիհաթ էթմէսի քի՝ ոազ թա՛լմէ եագըշան շէյլէրի էոյրէթսին, 7 վէ էյի ա՛մէլէրէ ի՛պրէթ օլսուն, 9 խըզմէթքեարլարըն պօրճլարը, 11 Ընլարըն ի՛նայէթի պիղէ՝ տինտարլըգ էյլէ եաշամաղա էոյրէթմէյի։

1 Ա՛յն իսէ՝ ախասի՛յէթլու թա՛լմէ- 2 մէ եագըշըր շէյլէրի սէոյլէ։ Ա՛յ- նի քի իխթի՛յարլար այըդ՝ էհլի էտէպ՝ ա՛գլը թամ՝ իմանտա՝ մու- հապպէթտէ՝ սապրտա Քսաղ օլա- 3 լար։ Էվէլպէ՛լ իխթի՛յար գա- րըլար՝ տինտարլըղա եագըշըր տաւղանըշտա՝ տէյիլ ղամնազլար՝ տէյիլ չօգ շարապա գուլ օլմա՛շ- լար՝ եա՛ էյի էոյրէտիճիլէր օլա- 4 լար։ Թնա քի կէնճ գարըլարա՝ Բգօճալարընը սէվիճի՝ էվլատլա- 5 րընը սէվիճի, ա՛գլը թամ՝ փաք՝ էվլէրինի կէօզէտիճիլէր՝ էյլիք- քեանի՝ Ե՛քէնտի գօճալարընա ի- թաա՛թ էտիճիլէր օլմասընը էոյ- րէտէլէր։ ՂԹա քի Ա՛ստւհարն քէ- 6 լամընա քիւֆր օլուննմայա։ Վէ- զալիք կէնճ իյիտլէրէ նասիհաթ- վէր քի՝ թամ ա՛գլը օլալար։ 7 Ե՛՞էր շէյէ տայիր քէնտինի էյի ա՛մէլէրէ էօրնէք՝ թա՛լմտէ պի- լա ֆէսատ՝ էհլի էտէպ՝ զէմմ օ- լունամաղ ըսաղ քէլամ սահիպի 8 կէօսթէր, Ե՛թա քի զըտ տու- բան՝ հագգըմըզա սէոյլէյճէկէք պիր քէօթի շէյի օլմատըղընսան 9 Ե՛ուղանա։ Էվոուլլարա Նասիհաթ վէր քի՝ քէնտի էֆէնտիլէրինէ ի- թաա՛թ էտէլէր, ևհէր շէյտէ խօշ կէօրիւնէլէր, մուխալիֆ սէոյ- լէմէյէլէր, խամին էթմէյէլէր, 10 իլլա հէր շէյտէ էյի էմնիյէթ կէօսթէրէլէր։ Ելթա քի հէր շէյ- տէ Ա՛ստւհարն Ա՛լլահըն 11 թա՛լմինէ զի՛նէթի էտէլէր։ Ե՛Օի- րա Ա՛լլահըն խեչաս կէթիրէն ի՛- նայէթի՝ հէվի ատէմլէրէ զահիր 12 օլտուս, վէ պիզի՝ հֆասըդլըղը վէ Ե՛տիւնեաւի սըզուլարը ինքեար է- տիպ՝ պու տիւնեատա Ըթամ ա՛գլ իլէ վէ սըտգ հեմ տինտար- լըգ իւզրէ եաշամաղա թէրպիյէ 13 էտէր, վէ օլ միւպարէք ֆիւմի- տի՝ ՛հէմ ա՛զիմ Ա՛լլահըն վէ Ա՛ուհարա էտիճիմիզ Յիսուս Վ՛Քրիս- տոսըն ճէլիլ զուհրինի սպէքլէ- 14 յէլիմ։ Վքի Ե՛օ՝ քէնտինի պի- զիմ իչիւն վէրտի, թա քի պի- զի հէր պինամուսլուգտան ֆիտի- յէ իլէ խէլաս էտիպ՝ քէնտինէ Ըէյի ա՛մէլէրէ զայրէթ էտէն 15 Ախասս գավմ Ընփաքէյէ։ Պու Ըէյլէրի սէոյլէ, վէ Ինասիհաթ էյլէ, վէ թէքմիլ հի՛քմէթի իլէ թէքտիր էյլէ։ Ընէնի հիչ քիմսէ թահգիր էմմէյէն։

Պ Ը Գ Գ

Զապիթլէրէ էթտա՛թ էթմէք՝ վէ ճիւ- Ըէյէ եավաշ օլմագ պօրճլարընը էոյրէթ- մէյէ Տիտոսա նասիհաթ օլունտուղու, 8 Ա՛իւմինլէրէ՝ էյի ա՛մէլէր իթրասըն տա օլմագ կէրէք իտի։ 9 Տիվանէճէ մէ- սէլէլէրտէն իհ՛թիրազ էթմէք, 10 վէ տօղրուլուգտան սապանլարը թէրք էթ- մէք լազըմ կէլտի։ 12 Տիտոսուն Ը՛Ը- ատւլա Ընէրէտէ գավուշաճագ օլտուղու։

1 Օնլարըն խաթըրընա կէթիր քի՝ Բսալմանաթլարա վէ հիւքիւմէթ- լէրէ իթտա՛թ էտիպ միւթի՛ւ օ- լալար, ևհէր էյի ա՛մէլէ հազըր 2 օլալար, ևհիչ քիմսէյէ քիւֆր էթմէյէլէր, Բղավղաճը օլմայա- լար, Ելմալայիմ օլալար, Ընհէվի ատէմլէրէ թէքմիլ մահճուպլուգ 3 կէօսթէրէլէր։ Ե՛Օիրա պիր զէ- ման պիզ տախի ա՛գլսըզ՝ հիճա- ա՛թսըզ՝ ալտանմըշ խիք, վէ տիւրլիւ տիւրլիւ արզուլարա վէ զէվգէրէ գուլլուգ էտէր խիք, քէօթիւլիւքտէ վէ հասէտտէ կէ- չինիր խիք, մէքրուհ խիք, վէ պիրի պիրիմիզտէն իքրահ էտէր 4 խիք։ Ելմմա ըԱ՛ուէլաս էտիճիմիզ Ա՛լլահըն լէթաֆէթի վէ ինսանա օլան մուհապպէթի Բզահիր օ- 5 տուղու զէման, պիզի՝ իշլէտի- միմիզ Ե՛աստագաթտա օլան ա՛մէլ- լէր իլէ տէյիլ՝ իլլա քէնտի մէր- համէթինէ կէօրէ խէլաս էյլէտի, էթէքբար տօղուշ եայգամասը վէ Ըուհ էլ Կուտսուն եէնիլէմէսի 6 վասիթասը իլէ, քի օնու Ա՛ուէլաս էտիճիմիզ Յիսուս Վ՛Քրիստոսուն վասիթասը իլէ իւզէրիմիզէ Ըղա- 7 նիմէթ իլէ տէօքտիւ։ Ե՛Ըէյլէ քի օնուն ի՛նայէթի իլէ սատըգ

ա ա Տիմ.ա. 10.գ. 3։ բ Տիմ.ա.13։ գ. ա. 9։ բ գ. ա. 13։ է ա Տիմ բ. 9, 10։ գ. 11։ ա Պետ. գ. 3, 4։ դ ա Տիմ.ե. 14։ ե ա Կոր.ժգ. 34։ Եփես. ե.22.Կող. գ. 18։ ա Տիմ.բ.11։ ա Պետ.գ. 1, 5։ զ Հռով.բ. 24։ ա Տիմ. գ. 1։ ե ա Տիմ.դ. 12։ա Պետ. ե. 3։ ը ա Տիմ.գ. 3։ թ Ղեմ. ե. 9։ ա Տիմ. ե. 14։ ա Պետ. բ. 12. 15։ գ. 16։ ժ բ Թես.գ. 14։ ի Եփես. գ. 5։ Կող. գ. 2։ ա Տիմ. գ. 1, 2։ ա Պետ.բ. 18։ լ Եփես. ե. 24։ խ Մատ. ե. 16։ Փիլ.բ. 15։ ծ Հռով. ե. 15։ գ. գ. 4, 5։ ա Պետ.ե.12։ կ Ղու. գ. 6։ ՃօՀ. ա 9։ ա Տիմ. բ. 4։ հ Հռով.գ. 19։ յ ա Պետ.դ. 2։ ա ՃօՀ. բ. 16։ ղ Ղու. ա. 75։ Եփես. ա. 4։ Կող. ա. 22։ ա Թես. գ. 7։ ճ Գոր. իդ. 15։ Կող.ա. 5. 23։ գ. ա. 2։ գ. 7։ ո Կող.գ. 4։ բ Տիմ. գ.

1. 8։ Եբր. Թ. 28։ ա Պետ. ա. 7։ ա ՃօՀ. գ. 2։

յ ա Կոր. ա. 7։ Փիլ. գ. 20։ բ Պետ. գ. 12։ չ Գաղ. ա. 4։ բ. 20։ Եփես. ե. 2։ ա Տիմ. բ. 6։

չ Եփես. բ. 10։ գ.գ.8։ ա Եղ. ժե. 16։ ժԹ.5։ բ Օր. է. 6։ ժգ.2։ իգ. 18։ ա Պետ. բ. 9։ չ Եբր. Թ. 14։ պ բ Տիմ.դ. 2։ Ղ ա Տիմ.գ. 12։

ա Հռով.ժգ. 1։ ա Պետ. բ. 13։ ճ Կող. ա. 10։ բ Տիմ բ.21։ Եբր. ժգ. 21։ է Եփես. դ. 31։ ր բ Տիմ. բ. 24, 25։ ի Փիլ. գ. 5։ չ Եփես. գ. 2։ Կող. գ. 12։ կ ա Կսր.զ. 11։ Եփես. բ. 1։ Կող. ա.21։ գ.7։ ա Պետ.դ. 3։ ձ ա Տիմ.բ. 3։ ղ պ. բ. 11։ ծ Հռով. գ. 20։ Թ. 11։ ժա. 6։ Գաղ. բ. 16։ Եփես. բ.4.8, 9։ բ Տիմ. ա.9։ է ՃօՀ. գ. 3. 5։ Եփես, ե. 26։ ա Պետ.գ.21։

Ե Եզեկ. լգ. 25։ ՃովԷլ. բ. 28։ ՃօՀ.ա.16։ Գոր. բ. 33։ ժ.45։ Հռով. ե. 5։ ի Հռով. գ. 24։ Գաղ. բ. 16։ պ. բ. 11։

Digitized by Google

չըգտրղըմրզտան սօնկլա՝ Էպաէտի
հայաթի իւմիտի միւճիպինճէ նվա-
8 ըիսլէը օլալըմ։ հպու սէօզ է-
մին տիր. վէ իսթէրիմ քի՝ սէն
պու չէյլէը խուսուսունտա թահ-
գիզ էյլէյէսին, թա քի Ալլա-
հա ինանան քիմսէլէը Նէյի ա՝-
մէլլէը իշլէմէ յէ մուգայյէտ օլա-
լար. ատէմլէրէ էյի վէ ֆայի-
9 տէլի չէյլէը պունլար տըր։ Ա՛մ-
մա ճահիլ միւպահէսէլէրտէն վէ
սիւսիյէլէը սայմագտան վէ նիզա՝-
լարտան վէ շէրիա՛թի խուսուսուն-
տա օլան միւնագա՛լարտան կէրի
տուր. ֆզիրա օնլար ֆայիտէսիզ
10 վէ պաճըլ տըր։ Տօղուլուգ-
տան սոփան ատէմի՝ ֆպիրինճի
վէ իքինճի նասիհաթտան սօնկ-
11 րա Ռթէլը էյլէ. վէ պիլ քի՝
պէջյլէ քիմսէ սափմըշ տըր, վէ
կիւնահ իշլէը, Ռչիւնքի քէնտի-
լէյինտէն հիւքմ օլմուշ տուր։

12 Ալրտեմյը եա ՌՏիւքիկոսու
սանա կէօնտէրտիյիմ զէմման՝ Ար-
կոպօլեսէ եանըմա կէլմէյէ ա՛ճէ-
լէ էվէ. զէրրա գըշը օրատա կէ-
13 չիրմէյէ նիյէթ էթտիմ։ Շէ-
րիա՛թ խօճասը Օհնասը վէ Ա՛-
պողոսու իհթիմամ իլէ եօլա գօ,
թա քի օնլարըն հիչ պիր էք-
14 սիք չէյի օլմայա։ Ճէմ պիզիմ-
քիլէր տախի լազըմ օլան հա-
ճէթլէը իչիւն Ռէյի ա՛մէլլէը իշ-
լէմէյի էօյրէնտիւլէր, պէթա քի
15 մէյվէսիզ օլմայալար։ Պիլէմէէ
օլանլարըն հէփիսի սանա սէլամ
էտէրլէր. պիզի իմանտա սէվինլէ-
րէ սէլամ էյլէ։ Ի՛նայէթի հէփի-
նիզին պիլէսինճէ օլսուն. Ամին։

Կէէթլէր էլէքսանդըա էլէ եպի-
հոպոտա նասդ օլանան Տիթոսա Գէ-
ղըճինէ՝ Ա՛ղէքսանդըան Ալիհոպօլիս
շէհրինէ եաղըլըը։

ՊՕՂՈՍ

ԲԻՍՈՒԼՈՒՆ ՓԻԼԻՄՈՆԻ

ՄԻՆՉԹՈՒՊՈՒ

Թ. Ի՛. 64. ՓԵՏՐԷ։

Բէսուլուն սէլամը, 4 վէ Փիլիմոնուն ի-
ման ու մուհապպէթինտէն էօթիւրիւ
Ալլահա համտ էթտիգիմ։ 8 Բէսուլուն փի-
լիմոնա՝ Ոնեսիմոսա ա՛ֆվ էտիպ՝ օնու
եվնէ մուհապպէթ իլէ գապուլ էթմէ-
յէ իլթիմաս էթտիգիմ։

Ա Ա՛Բիւստոս Յիսուսուն մահպու-
սու Պօղոս՝ վէ Տիմոթէոս գա-
ըրնտաշ՝ սէվկիլիլիմիզ վէ Բէմէք-
2 տաշըմըզ Փիլիմոնա, վէ սէվկիլի-
լիս Ափիիայա, վէ եՃէնքտաշը-
մըզ Ար՛քիպպոսա, վէ Եսէնին
3 էվվինտէ օլան քիլիսայա. Ռվիզէ
փէտէրիմիզ Ալլահ թաբարֆըն-
տան վէ Բապպ Յիսուս Ա՛րիս-
տոստան ի՛նայէթ վէ սէլամէթ
օլսուն։

4 ԻՏայիմա տուա՛լարըմտա՝ սէնի
զիքը էտէրէք Ալլահըմա շիւքը
5 էտէրիմ. Չիւնքի ԷսԷնին Բապպ
Յիսուսա վէ Էվի մուգատտէսլէ-
րէ օլան մուհապպէթինի վէ ի-
6 մանընը իշիթտիմ. Շէյլէ քի
իմանընըն ի՛շկագըղը՝ սիզտէ օ-
լան հէր էյլիսին թանըլմասը
իլէ Ա՛րիստոս Յիսուս իչիւն Բիշ-
7 լէր օլա։ Ո՛իրա սէնին մուհապ-
պէթինտէն էօթիւրիւ չօգ սէվինճ-
ճիմիզ վէ թէսէլլիմիզ վար. Ռչիւն
քի մուգատտեսլէրին պաղըլարը
սէնին վասիթան իլէ բահաթ պուլ-
8 մուշտուր՝ Էյ գարընտաշ։ Ռպու-
նուն իչիւն ճայիզ օլանը սանա
էմր էթմէյէ Ա՛րիստոստա չօգ
9 ճէսարէթիմ վար իսէ առ, պէնն
պէջյլէ պիր քիմսէ՝ եա՛նի իհա-
թիյար Պօղոս վէ Էշիմոի տախի
Յիսուս Ա՛րիստոսուն մահպուսու
իքէն, պախուսուս մուհապպէթէ

Թ. Ի՛. 65. ՓԵՏՐԷ։

Ղ Գոր. ի. 4։ բ Տիմ. դ. 12։

ա Գոր. ժբ. 24։

Ղ Խա. 8։ Եփես. դ. 28։ Ղհռով. ժե. 28։ Փիլ. ա. 11։ դ. 17։ Կող. ա. 10։ բ Պետ. ա. 8

Թ. Ի՛. 65. ՓԵՏՐԷ։

Ղ Ա. ա. 2։ ֆ Հռով. ը. 23, 24։ հ ա Տիմ. ա. 15։ գ. ա. 9։ յ Խա. ա. 14։ գ. բ. 14։

Ղ ա Տիմ. ա. 4։ բ Տիմ. բ. 23։ գ. ա. 14։

զ բ Տիմ. բ. 14։

ր բ Կոր. ժգ. 2։

ոյ Մատ. ժբ. 17։ Հռով. ժգ. 17։ բ Թես. գ. 6. 14։ բ Տիմ. գ. 5։ բ Ճօհ. 10։

ն Գոր. ժգ. 46։

Թ. Ի՛. 64. ՓԵՏՐԷ։

ա Եփես. գ. 1։ դ. 1։ բ Տիմ. ա. 8։ Խա. 9։

բ Փիլ. բ. 25։

գ Փիլ. բ. 25։

դ Կող. դ. 17։ ե Հռով. ժգ. 5։ ա Կոր. ժգ. 19։

Ղ Եփես. ա. 2։

ե Եփես. ա. 16։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. ա. 3։

Ը Եփես. ա. 15։ Կող. ա. 4։

Ղ Խա. 1։

Digitized by Google

10 պինաէն բէճա էտէրիմ : Եվա-
նա պէնիմ էվլատըմ՝ Խպէնտլէ-
րիմտե թէվլիտ էյլէտի յիմ Աննա
11 սիմոն իչուն բէճա էտէրիմ . Օլ
քի պիր զէման սանա իլչէ եա-
րամազ իտի , ամմա չնմտի կէրէ-
սանա կէրէք պանա իլչէ եարար
օլուպ՝ օնու կէրի կէօնտէրտիմ :
12 Յմտի սէն օնու՝ եա՛նի պէնիմ
13 պաղըլարըմը գապուլ էյլէ : Օ-
նու պէն եանըմտա ալըգօմագ իս-
թէր իտիմ , քի Ինճիլիզն պէնտ-
լէրինտե պանա սէնին եէրինէ խըզ-
14 մէք էտե : Յաքին սէնին բէյին
օլմատըգճա՝ Հիչ պիր շէյ էթ-
մէք իսթէմէտիմ . Հթա քի էյ-
լինյին՝ մէճպուրի յէթտէն կիպի օլ-
մայա , իլա իբատէթտէն օլա :
15 Ն.Օիրա գապիլ քի՝ պիր ազ վա-
գըթ Քանընթան պուննուն իչինն այ-
րըլըր քի՝ էպէտէն սէնին օլա ,
16 արթըգ գուլ կիպի տէյիլ՝ իլլա
գուլտան իւսթիւն՝ Ամուհապպէթ-
լու գարընտաշ կիպի , պախուսուս
պանա՝ վէ նէ գատար տահա զի-
յատէ սանա Հէմ թէն Հէմ
17 Յապպ թարաֆընտան : Ֆմտի
էյէր պէնի շէրիգին սայարսան ,
օնու պէնիմ կիպի գապուլ էյ-
18 լէ : Վէ էյէր սանա պիր նա-
Հագլըգ էթտի՝ եա պօրճլու իսէ ,
օնու պէնիմ Հիսապըմա սայ :
19 Պէն Պօղոս քէնտի էլիմ իլէ
եազտըմ , պէն էտա էտէճէյիմ .
սանա տէմէյիմ քի՝ պանա Հէմ
քէնտինի տախի պօրճլու սըն :
20 Պէլի եա՞ գարընտաշ՝ Յապպատա
սէնտէն պո՞ չէյրէ մէսրուր օլա-
յըմ . Յպաղըլարըմը Քրիստոստա
21 բահաթլանտըր : Նէնին էթա-
ա՛մընա ի՛թիմատ էթտիկիմտէն
սանա եազտըմ . Հիւնքի տէտիյիմ՝
տէն զիյատէ տահի էտէճէյինի
պիլիրիմ :
22 Ջէմ տահի պանա պիր գօնագ
տա Հազըրլա . Ղէրբա ուժմարըմ քի՝
Ռտա՛լարընդը իլէ՝ սիզէ պաղըշ-
23 լանաճաղըմ : Քրիստոս Յիսուս-
տա պէնիմ իլէ մահպուս օլան
Նյապարթաս սանա սէլամ էտէր ,
24 Հե՞ էմէքտաշլարըմ Պարկոս՝
Նըբիսատըքոս՝ Ռեմմա՝ ով ուկաս
25 պաթէ : Էրապպըմզդ Յիսուս Քրիս-
տոսուն ի՛նայէթի բուՀունուզ իլէ
օլսուն . Ամին :

Վինչմանա Ֆէիհաոպ՝ Ի՛օմաթան գոա-
Անեհմո վասիհնասը իլէ եաշըլըք :

[ՊՕՂՈՄ

ԲԱՍՈՒՆՈՒՆ] ԻՊՐԸՆԻՆԼԻՆ

ՄԻՆՉԹՈՒՊՈՒ

ՊԸՊԸ

Ընչհըն՝ պու ախեր կիւնլէրտե պիզէ քէն-
տի Օղուս վասիհասը իլէ սէօյլէմէի , քի
օ՝ օնուն ճէլալինին զիյասը տըր , 4 վէ
ճիւմլէ մէլէքլէրտէն էվլա տըր :

1 Ընչհա զէմանի գատիմտե պա-
պալարա Ռչօգ եէրլէրտե վէ չօղ
թարզտա փէյղամպէրլէր վասի-
հասը իլէ սէօյլէյիպ՝ Բպու սօն
կիւնլէրտե էպիզէ Օղուս վասի-
2 հասը իլէ սէօյլէտի , քի Ռօնու
Հէր շէյէ վարիս Ռա՛յին էյլէ-
տի , քի Ռօնուն վասիհասը իլէ
3 տիւնեայը տահի եարահտը . Վի
չօ՝ օնուն ճէլալինին զիյասը վէ
զահրնըն սիքքէի մահսուսէսի օ-
լուպ՝ Ռհէր շէյի գուտրէթինին
քէլամը իլէ զապթ էտէրէք՝ Ըքէն-
տիսինին վասիհասը իլէ կիւնահ-
լարըմըզը փաք էթտիքտէն սօնկ-
րա՝ Ռնիւճէլէրտե ա՛զամէթին սա-

Digitized by Google

4 ղընտա օթուրտու։ Վէ մէկէք-
լէրտէն ծնէ գաւտար զիյատէ ա՛լա
իսմէ վարիս օլտու իսկ, օնլարտան
5 օր գաւտար ա՛լա օլտու։ Օ՞վ-
րա մէկէքլէրին հա՞նկըսընա պիր
զէման՝ Էվէն Ողլում սըն, պէն
սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ
տէտի. վէ եւնէ՝ ԼԱՅէն օնուն փէ-
տէրի օլաճաղըմ, վէ օ՝ պէնիմ
6 Ողլում օլաճագ պէոյ։ Վէ եւ-
նէ էիլք տօղմուշտու տիւնեայա
տախիլ էթտիյի զէման տէր քի՝
Վէ Ծնա Ալլահըն հէփ մէկէքլէրի
7 սէճտէ էթսինլէր։ Վէ մէկէք-
լէրին հագդընա տէր քի՝ Էվէնա-
տի մէկէքլէրինի րուհլար՝ վէ խա-
տէմէկէրինի ալթէշ ա՛լէվլի էտէր.
8 Ընմա Օղուլա՝ Էվէնին թախ-
թըն եա՞ Ալլահ՝ էպէտ իւ ա-
պատ տըր, սէնին փատիշահլը-
ղընըն ա՛սասը՝ տօղրուլուգ ա՛-
9 սասը տըր. Ատատգաթ սէվտին,
վէ ֆըսգտան իքրահ էթտին,
պունուն իչիւն եա՞ Ալլահ՝ ծսէ-
նին Ալլահըն սէնի՝ սէնին շէ-
րիգլէրինտէն զիյատէ շազլըգ եա-
10 ղը իւէ մահ էյլէտի պէը։ Էմ
պէը քի՝ Հէպթիատաէն եա՞ Ատպպ՝
եէրի սէն թէմէլլէտին, վէ կէօք-
լէը սէնին էլլէրինին ա՛մէլլէրի
11 տիր. Ֆնլար հէլաք օլուրլար,
լաքին սէն պագի տուրաճագսըն.
վէ ճիւմլէսի էսվապ կիսի իփ-
12 րանաճագ, վէ օնլարը լիպաս կի-
պի տիւրքճէ քսին, վէ տէյիշէ-
ճէքլէր. լաքին սէն հէման օ սըն,
վէ նըլլարըն տիւքէնմէյճէքլէր։
13 Վէ մէկէքլէրին հա՞նկըսընա պիր
զէման տէտի քի՝ Ծնա սէնին
տիւշմէնլէրինի սէնին այագլարը-
նըն ալթընա պատամագ օշանա-
տէք սէն՝ ՛սաղ եանըմտա օթուր։
14 Ոնլարըն ճիւմլէսի՝ ՛սէսլատա վա-
քիս օլաճագ օլան քիմսէլէր ի-
չիւն Խըզմլէթ կէօնտէրիլիր
Խըզմլէթ էտէն րուհլար տէյիլ-
լէ՞ր մի։

Պ Ա Պ Ր

Ինճիլէ փւէթի՛ւ օլմագ պիզէ կէրէք օ-
ւտուզտու՝ 5 ՛ա՛լէյ Խօւտա ֆրիստոսն
պիզիմ Թաագիա՛թըմըզը քէնտի իւզէրի-
նէ ալմադա խօշ կէօրտիւիւ իչիւն, 17
նիճէ քի օնա միւնասիպ էտի։

1 Պու սէպէպտէն պիզէ կէրէք տիր
քի՝ իչիտիմիզ օլան չէյլէրէ տա-
հա զիյատէ տիգգաթ էտէլիմ,
2 օլմայա քի՝ գայըրօալըմ։ Օ՞վրա
էյէր ՙմէկէքլէր վասիթասը իլէ
սէօյլէնէն քէլամ սապիթ օլտու
իսէ, վէ Էհէր ի՛սհան վէ իթա-
ա՛թսըզլըգ հագ ճէզա ալտը ի-
3 սէ, էպիզ՝ պու գաւտար պէօյիւք
խէլասը իհմալ էմտիյիմիզ թագ-
տիրտէ ա՛զապտան նա՞ըլ պաչա-
ճաղըզ, քի Էոլու՝ Ատպպտան
սէօյլէնմէյէ պաշլանըպ՝ Էիչիտէն-
լէրտէն պիզէ թասհիհ օլտու.
4 Ջէմ Ալլահ տախի Էա՛լաճէթլէր
վէ միւճի՛զաթլար վէ սիւրլիւ
սիւրլիւ գուվվէթլի իշլէր վէ
ըվ՛ուճ էլ Գուստսուն թագսիմլէ-
րի վասիթասը իլէ Խքէնտի իրա-
տէթինէ կէօրէ չէյհատէթ էյլէտի։
5 Օ՞վրա Ծօլ հադգընա սէօյլէ-
տիյիմիզ կէլէճէք տէվլի մէկէք-
6 լէրէ թապի՛ էմմէտի։ Ընմա
պիր եէրտէ պիրի չէհատէթմ է-
տիպ տէտի քի՝ Էտէմ նէ՞ սիր
քի՝ օնու զիքր էտէրսին, եախօտ
ատէմ օղլու՝ քի օնու զիյարէթ
7 էտէրսին. Օնու մէկէքլէրտէն
պիրազ էտնա գըլտըն, օնու ճէ-
լալ ու. ի՛պզէթի իւէ թաճլատըն,
վէ օնու սէնին էլլէրինին ա՛մէլ-
լէրի իւզէրինէ նասպ էթտին.
8 Եէր չէյի օնուն պյագլարը ալ-
թընա թապի՛ էյլէտին. զիրա
Էհէր չէյի օնա թապի՛ էթմէյէ,
օնա թապի՛ օլմամըշ հիչ պիր
չէյ գօմատը. Էամմա չիմտի տա-
հա Էհէր չէյի օնա թապի՛ օլ-
9 մու՞շ կէօրմէ յօրուզ. Էլաքին
մէկէքլէրտէն պիրազ էտնա օ-
լան Էյհսուսս՝ էօլիւմիւն էլէմի
իչիւն ճէլալ ու ի՛պզէթի իւէ թաճ-
լանմըշ կէօքթիյօրուզ, չիւնքի
Ալլահըն ի՛նայէթի իւէ՝ հՀէփի-
10 սի իչիւն էօլիւմ թաթմը։ Ծ՞օ-
րա օնա՝ էոնէ չՀէր չէյ օնուն
իչիւն վէ Էհէր չէյ օնուն վասի-
թասը իւէ օլանա կէրէք իտի քի՝
չօգ օղուլլար ի՛պզէթէ կէթիրտի-
յինտէ՝ ֆօնլարըն խէլասընըն Ա՛էր-
վէրինի ՛էլէմլէր վասիթասը իւէ
թէքմիլ էտէ։
11 Ծ՞օրա կէրէք թագտիս էտէն

296

Digitized by Google

կէրէք Թագտիս օլունանլարըն Ղէֆիխի պիր զամտան տըր • Ղպու սէպէպտէն օնլարը գարընտաշ-
լար չաղըրմագտան էօթիւրիւ ու-
12 թանմայըղ տէր քի՝ «Վէնին իս-
մինի գարընտաշլարըմա խապէր է-
տէճէյիմ , քիլիսանըն օրթասըն-
տա սանա Թէապիհ էտէճէյիմ :
13 Վէ եինէ տէր քի՝ ԻՊէն ծնա ի՝-
թիմատ էտէճէյիմ • վէ եինէ •
Դիչէ պէն՝ վէ Ղ՚ւլահ՚ըն պանա
14 վէրտիյի չօճուգլար : Իմտի չիւն
քի չօճուգլար Թէնտէն վէ գան-
տան հիսէտտար օլտուլար , «քէն-
տիսի տախի քէզալիք Հէմման պու
չէյլէրտէն հիսէտտար օլտու ,
«Թա քի էօլիւմիւն վասիթասը ի-
լէ՝ էօլիւմիւն հիւքիւմէթինէ մա-
լըք օլանը հա՛նի չէյԹանը իպ-
15 Թալ էտէ • Վէ Էօնլարըն Հէ-
փիսինի ազատ էտէ քի՝ պիւթիւն
է՛օմրլէրինտէ էօլիւմ գօրգու-
սունտան գուլլուգ այթընտա իտի-
16 լէր : Օ՚իրա կէրէչ մէլէքլէրի
տէսԹէկիր օլմազ , լաքին Ա՚ըտ-
համ զիւրրիյէթինէ տէսԹէկիր օ-
17 լուր : «Իմտի օնա իգԹիզա ի-
տի քի՝ հէր չէյտէ գարընտաշ-
լարա պէնկիզէր օլա , չէյլէ քի
Ա՚ւլահա միւթա՛ւիգ օլան չէյլէր-
տէ ւմէրհամէթլի վէ էմին Պաշ
քեահին օլա քի՝ գավմըն կիւ-
նահլարընա քէֆարէթի էյլէյէ :
18 «Օ՚իրա քէնտիսի իմթիհանա
տիւչար օլուպ էլէմ չէքմիլ ի-
տիյի սէպէպտէն՝ իմթիհան չէ-
քինէրէ եարտըմ էթմէ՛յէ գա-
տիր տիր :

ՊԸՊ Գ

Քրիստոս Էֆէնտիմիզ Ա՚ովսէտտէն իւս-
Թիւն օլտուղու իչիւն՝ 7 էյէր օնա ի-
նանմազ խէք , իմտի կէԹիրմէյէն Իս-
րայէլտէն զիյատէ հիւքմի ա՚զապա միւս-
Թահձաղ օլաճաղըզ :

1 Պու սէպէպտէն եա՛ մուգատտէս
գարընտաշլար՝ «սէմավի տա՛վէ-
Թին իլհագլարը՝ էիգրարըմըզըն
Իչտուլու վէ Պաշ քեահինի Վ՚րիս-
2 տոս Ցիսուսա պագըն • Վի օ՚
օնու նասյ էտէնէ էմին իտի ,
նիձէ քի «Ա՚ովսէս տախի պիւ-
3 Թիւն էվինտէ էմն իտի : Օ՚ի-

րա տէվ պինա էտէնին՝ էվտէն զի-
յատէ նէ գատար ի՛զէԹի վար
իսէ , պու ատէմ՝ Ա՚ովսէստէն օլ
գատար զիյատէ ի՛զէԹի լայըգ
4 օլտու : Օ՚իրա հէր էվ՝ պիր
քիմսէսէն հավըլըր • Եամմա հէր
5 չէյի եափան՝ Ա՚ւլահ տըր : Վէ
ւհէրչէն Ա՚ովսէս օնուն պիԹիւն է-
վինտէ Եօրզումէթքեար կիսի՛ ըսէյ-
լէնէճէք չէյլէրին չէհատէթի ի-
6 չիւն էմին իտի • Ի՚մմա Վ՚րիս-
տոս օնուն էվի իւզէրինտէ Օ-
ղու՚լ կիսի տիր , քի Խօնուն էվի
պիզ իղ , էէյէր սէրպէսթլիյի
վէ իւմիտին իմիթիհսարընը սօնա-
տէք գավի ԹուԹարսագ :
7 Ս՚Օնուն իչիւն Ի՚ուհ էլ Գուտ-
սուն սէցյէտիի իւզրէ՝ Եպու կիւն՝
էէյէր օնուն սէսինի իշլիտիրսէնիզ ,
8 չէօլտէ իմթիհան կիւնիւնտէ օ-
լան ազըԹմազտաքի կիսի՛ գալը-
9 լէրինիզի գաթ՚ըլմաման • Վի օ-
բատտա պապալարընըզ պէնի իմ-
Թիհան էվտիլէր • պէնի սընա-
տըլար , վէ գըրգ եըլ ա՚մէլլէրիմի
10 կէօրտիւէր : Օնուն իչիւն օլ
սիլսիլէտէն տիմսինտիմ , վէ տէ-
տիմ քի՝ Տայիմա գալըլէրինտէ
ալտանըրլար , հէմ օնլար եօլտա-
11 րըմը պիլմէտիլէր • Շէյլէ քի
զագալըմտա եէմին էվտիմ քի՝
Ի՚ահաթլըղըմա կիրմէ յէձէքլէր :
12 Պագըն եա՛ գարընտաշլար՝ քի
սիզտէն պիրինտէ իմանսըզլըղըն
եարամազ գալպի օլմայա քի՝ տի-
րի Ա՚ւլահտան մուրթատ օլա •
13 Իչտա՝ Պու կիւն տէնիլտիքճէ՝ հէր
կիւն պիրի պիրինիզէ նասիհաթ
էտին • Թա քի սիզտէն քիմսէ
կիւնահըն ալտատուղը իլէ գաթը-
14 լանմայա : Օ՚իրա էէյէր Ծիլք ի՛-
թիմատը սօնատէք գավի Թու-
Թարսագ , Վ՚րիստոսուն իչհագ-
լարը օլուրուզ , նիձէ քի տէ-
15 նիլիր • Ցպու կիւն՝ էէյէր օնուն
սէսինի իշլիտիրսէնիզ , գալպէլէրի-
նիզի՝ աճըԹմազտաքի կիսի գա-
16 Թըլմաման : Հ՚Օ՚իրա քիմսէ՞ր
Խոէ էէյ՝ իչլիթտիքլէրինտէ աճըԹ-
տըլար • Հէման Ա՚ովսէսին վասի-
Թասը իլէ Ա՚ըսըրտան հէպ չը-
17 գանլար տէյի՞լմի : Հէմ գըրգ
եըլ քիմսէրտէ՞ն տիԹսինտի • կիւ-
նահ էտինլէրտէն տէյի՞լմի , քի

թ . Ի՛ . 64 . ԽԽ ։
—
ն Գոր . ժէ . 26 ։
շ Պատ . իը . 10։ցօհ . ի . 17։հռով . ը . 29 ։
ո Սաղ . իը . 22 , 25 ։
չՍաղ . ժը . 2։ ե . ժը . 2 ։
ղ ե . ը . 18 ։
Ղ ցօհ . ժ . 29։ ժէ . 6 . 9 . 11 , 12։
ռ ցօհ . ա . 14։հռով . ը . 3։ Փիլ . ը . 7 ։
ս ա կոր . ժե . 54 , 55։կող . ը . 15 ։ բ Տիմ . ա . 10։
Վ Ղու . ա . 7 ։հռով . ը . 15 ։ բ Տիմ . ա . 7։
տ Փիլ . ը . 7։
ր Գ . գ . 15։ է . 1 , 2 ։
ց Գ . գ . 15 , 16։ է . 2 , է . 25 ։
ւ հռով . ա . 7։ ա կոր . ա . 2 ։ ե . փես . դ . 1։ Փիլ . գ . 14։ բ Թես . ա . 11 ։ բ Տիմ . ա . 9։ բ Պետ . ա . 10 ։
բ հռով . ժ . 8։ Գ . ը . 17։ գ . 14։ է . 5 ։ զ . 20 ։ ը . 1 ։ Թ . 11։ ժ . 21 ։
ֆ Թես . ժը . 7։ Խա . 5 ։
թ . Ի՛ . 64 . ԽԽ ։
—
տ Զաք . զ . 12 ։ Պատ . ժ . 18 ։
Ր Եփես . բ . 10։ գ . 9։ Գ . ա . 2 ։
ղ Խա . 2 ։
Ր Ես . ժ . 31։ Թու . ժը . 7 ։ բ Օր . գ . 24։ Ես . ա . 2։ ը . 31 ։
ծ բ Օր . ժը . 15 . 18 . 19։ ի Գ . ա . 2։
ֆ ա Կոր . գ . 16։ զ . 19։
բ Կոր . զ . 16։ Եփես . բ . 21 , 22։ ա Տիմ . գ . 15։ա Պետ . բ . 5 ։
ի Խա . 14 ։ Պատ . ժ . 22։իգ . 13։ հռով . ե . 2։ Կող . ա . 23։ Գ . գ . 11 ։ ժ . 35 ։
Ն բ Թագ . իգ . 2։ Գոր . ա . 16 ։
Ի Խա . 15 ։ Սաղ . կե . 7։
Խ Խա . 6 ։
Ծ Խա . 7 ։
հ Թես . ժգ . 2 . 4 . 11 . 24 . 30։ բ Օր . ա . 34 . 36 . 38 ։

Digitized by Google

ժողովրդն քեմիքելէրի չէօլտե տիւշ-
18 տիւ։ Վէ Ղօնուն բահաթլըղընա
կիրմէմէյէ քիմլէրէ՞ եէմին էմ-
տի, իթաա՛թ էթմէյէնլէրէ տէ-
19 յի՞լմի։ Ֆէրահլըք քի՝ իմանսըզլըգ սէպէպինտէն կիրմէ-
յէ գատիր օլմատըլար։

ՊԸՊ Դ

Քրիսթիանլարըն բահաթլըղը իման իլէ գազանըլտըղը։ 12 Ալլահըն քէլամընըն գուվվէթի։ 14 Պաշ քեհֆինիմիզ Իսուսուն վասիթասը իլէ՝ 16 ի՛նայէթին թահթընա ճէսարէթ իլէ եագլաշապիլմէյէ գատիր օլտուղումուզ։

1 Իմանի գօրգալըմ, օլմայա քի օ-
նուն բահաթլըղընա կիրմէյէ պա-
գի գալմըշ վա՛տ վար իքէն՝ սիզ-
տէն պիրի ումհլուտ գալմըշ պու-
2 լունա։ Ո՛իրա պիղէ տախի օն-
լարա օլտուղու միսիլլու միւժտէ
օլունտու. լաքին իշլիթիքլէրի
քէլամ՝ իշիտէնլէրտէ իման իլէ
պէրապէր օլմատըղընտան՝ օնլարա
3 ֆայիտէ էթմէտի։ Ո՛իրա պիզ
քի իման էտէրիզ՝ բահաթլըղա
կիրիրիզ, օնուն սէօյլէտիյի կի-
պի. էՀ էօյլէ քի ղազապլըմտա
եէմին էթմիտ քի՝ Իահաթլըղը-
մա կիրմէյէճէքլէր, էյէրչի ա՛-
մէլլէր տիւնեանըն գուրուլմասըն-
տան պէրու օլմուշլար իտի ինսէ
4 տէ։ Ո՛իրա պիր մահալտէ նէ-
տինճի իյի՛նիւն հադգընա պէօյլէ
սէօյլէտի քի՝ Վէ տեէտինճի կիւն-
տէ Ալլահ քէնտինին հէպ ա՛մէլ-
5 լէրինտէն ֆէրահաթ կէլտի. Վէ
եինէ պունտա՝ Իահաթլըղըմա կիր-
6 մէյէճէքլէր տէ։ Իմանի չիւն
քի պա՛զլարըն օնա կիրմէսի
պագի գալըր, վէ էմուգատտմա
միւժտէ օլունան քիմսէլէր իման-
սըզլըգ սէպէպինտէն կիրմէտիլէր.
7 Թէէքրար պիր կիւն Թա՛յին է-
տէր. Պու կիւն Նա՛պէթէ էյէ, չիւն
քի պու գատար վազթտան սօնկ-
րա Դաւիթին վասիթասը իլէ
տէր, նիճէ քի սէօյլէնմիշ տիր
քի՝ ՋՊու կիւն՝ էյէր օնուն սէ-
սինի իշիտիրսէնիզ, գալպլէրինի-
8 զի գաթըլալմաման։ Ո՛իրա էյէր
Յեսու օնլարը բահաթլանտըրմըշ
օլսա իտի, պունտան սօնկրա
օլաճագ պիր զայրի կիւն իչիւն
9 սէօյլէմէ՛զ իտի։ Ի՛մդի օլմուշ
օլտու քի՝ Ալլահըն գավմը իչիւն
պիր ա՛զիզ բահաթլըգ պագի գա-
10 լըր։ Ո՛իրա օնուն բահաթլըղը-
նա կիրէն՝ Ալլահ քէնտինինքի-
լէրտէն ֆէրալըն էլէճէյէ կիպի, օ
տախի քէնտի ա՛մէլլէրինտէն բա-
11 հաթ էտէր։ Իմանի ճէհտ էտէ-
լիմ քի՝ օ բահաթլըղա կիրէլիմ.
եէթա քի էմանի օլ իմանսըզլըղընն
էմսալի իւզրէ քիմսէ տիւշմէյէ։
12 Ո՛իրա Ալլահըն քէլամը ետիրի
վէ իշլէյէ՝ վէ Ի՛սէր իքի աղզը
էգըլճտան քէսքին տիր, վէ եճա-
նըն էմ բուհուն էմ օյնագլա-
րըն վէ իլիկին թադսիմինէտէ
թէ՛սիր էտիճի՝ վէ գալպ միւա-
հազաբըննըն վէ նիյէթլէրինին
13 թէֆթիշ էտիճիսի տիր. Վէ
Ղօնուն էօնիւնտէ կէօրիւնմէյ
մախլուգ եօգտուր, Իիլա Ի՛սէր չէյ
պիզի՛մ օնա հիսապ վէրէճէյի-
միզ Ո՛աթըն կէօզլէրի էօնիւնտէ
չըփլաղ վէ աչըլմըշ տըր։
14 Իմանի պիզ պէօյի՛ք պաշ քեա-
հինէ՝ Ակէօքլէրէ կէչմիշ Իսինուլ-
լահ Յիսուսա մալիք իքէն, տիգ-
15 բարը գավի Թուրմալըմ։ Ո՛իր-
րա զայի՛ֆլիքլէրիմիզէ հէմտէրտ
օլմազա գատիր օլմայան պաշ
քեահինիմիզ եօգ տուր. իլլա Ղիւ-
նահտան մա՛տա Ի՛սէր չէյտէ պէ-
ղի՛ կիպի իմմինիսան օլունտու։
16 Իմանի ի՛նայէթին թահթընա
սէրպէսթիլիքը իլէ եագլաշալըմ,
Թա քի մէրհամէթ ալալըմ՝, վէ
վագթա միւնասիպ եարտըմ իչիւն՝
ի՛նայէթի պուլալըմ։

ՊԸՊ ե

Ինսանլարտան օլան պաշ քեահինլէրին հագգընատ։ 5 Քրիստոսուն քեահինլինին օնլարընքի իլէ բուպար օլունմա-
սը։ 11 Ինճիլէ տայիր ճահիլիքտէ օլմագ գապահաթ օլտուղու։

1 Ո՛իրա ատէմլէրտէն ալընան հէր
պաշ քեահին՝ Ալլահա միլթա՛լիգ
օլան ղէյլէրտէ Թատէմլէր իչիւն
Թա՛յին օլունուր, եէթա քի կիւ-
նահլար իչիւն հէտիյէլէր հէմ
2 տախի գուրպանլար սունա. Վէ
եճահիլլէրի հէմ ալտանմըշլարը

Յ Թուռ. ժգ. 22. 29. ՚ճ. իզ. 65։ Սաղ. ճզ. 26. ա կոր. ժ. 5։ Յուգ. 5։
ղ Թուռ. ժգ. 30։ բ Օր ա. 34։ 35։
ճ գ. գ. 6։
ա գ. ժբ. 15։
բ գ. գ. 14։
գ Սաղ. ղե. 11։ գ. գ. 11։
դ Ծն. բ. 2։ Ել. ի. 11։ Լ. 17։
ե Սաղ. ղե. 7։ գ. գ. 7։
զ գ. գ. 19։

է գ. գ. 12. 18. 19։
ը Ես. խթ. 2։ Երեմ. իգ. 29։ բ Կոր. ժ. 4։ 5։ ա Պետ. ա. 23։
թ Ռաակ. ե. 4։
ժ Եփես. գ. 17։ Յայտ. ա. 16։ բ. 16։
ի ա Կոր. ժգ. 24, 25։
լ Սաղ. լգ. 13, 14։ գ. 8։ ճղթ. 11, 12։
խ Յոբ. իգ. 6։ լգ. 21։ Ռաակ. ժե. 11։
ծ գ. գ. 1։
կ գ. է. 26։ Թ. 12. 24։
հ գ. ժ. 23։
յ Ես. ծգ. 3։ գ. բ. 18։
ղ Բ Կոր. ե. 21։ գ. է. 26։ ա Պետ. բ. 22։ ա Յօհ. գ. 5։
ճ Ղու. իբ. 28։
ն Եփես. բ. 18. գ. 12։ գ. ժ. 19, 21, 22։

Digitized by Google

ՊԱՊ ՕՐ

Մուրթատ օմանըն ֆէնալըղը վէ թէհլիքէսի ։ 11 Րէսուլուն օնլարա գալի տուրմաղա վէ ղայրէթլի օլմաղա նասիհաթ էթմէսի . 13 զիրա Ալլահ քէնտի վա-տընտան ասլա տէօնմէզ ։

1 Օնուն իչիւն Քրիստոսուն իսլիթիտասընըն քէլամընը պրաղըպ՝ թէքմիլլիյէ նիւբիյէլիմ . վէ թէքրար՝ Բէօլիւ ա՛մէլլէրտէն թէվպէնին վէ Ալլահա իմանընն՝
2 Եվաֆթիզլէր թա՛լիմինին վէ տէլիլէր գօմասընըն վէ Էօլիւլէր գըյամէթինին՝ վէ Ղէպէտի հիւքմին
3 թէմէլինի գուրմայաղըմ : Վէ Ալլահ իզն վէրիրսէ , պունու
4 էտէճէյիզ : Ը՛Օյրա միւքինսիզ տիր քի՝ Բպիր քերրէ ըլըղա նա-յիլ օլանլար՝ վէ Խէմամի պախ-չինին թամէնընը ալանլար՝ վէ Իսուհ էլ Գուտսուն իլչագլարը օլան-
5 լար՝ վէ Ալլահըն էյի քէլամը-նը վէ Ւկէլէճէք ա՛սրըն գուվ-
6 վէթլէրինի թամամ լար՝ տինտէն սափտըգլարը թագտիրտէ , ենինէ նէնիլինպ թէվպէ էտէլէր . Էչիւն քի քէնտիլէրինէ Յանուլլահը թէքրար խաչլայըղ րիւսվայ է-
7 տէրլէր : Օյրա եվը՝ քի չօգ տէֆա՝ իւզէրինէ կէլէն եաղ-մուրու իչիւ՝ թիմար օլուն տու-ղու քիմսէլէր իչիւն եարար օթ հասիլ էտէր , Ալլահտան պէրէ-
8 քէթէ նայիլ օլուր . Ալմա տի-քէն վէ խաչագլար պիմիրտիյի թագտիրտէ , բէտտա օլունմուչ՝ վէ պէտտուա՛յա եագրն տրը , վէ ա-
9 զըպէթ եագրլաճագ տրը : Ալքին եա՛ սէվկիւլլէր՝ էյէրչէ պէօյ-լէ սէօյլէր իսէք տէ , սիզին հագ-զընըզա տահա էյի վէ խէլասա տայիր շէյլէր վար տէյիւ ի՛-
10 թիմատ էտէրիզ : Հ՛Օյրա Ալ-լահ նահագ տէյիլ տիր քի՝ Ամուգատտէսէրէ էթտիյինիզ վէ էթմէքտուէ օլտուղունուզ խըզմէթ իլէ Հսիզին ա՛մէլինիզի վէ օնուն իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհապ-պէթի ունուտա :
11 Ալմա արզու էտէրիզ քի՝ սի-զին հէր պիրինիզ Հիմմատին թահ-գիգիյի խուսուսունտա թա սօ-նատէք հէման պու ճէհտի կէօս-

թ . Ի՛ . 64 . ԳԳ ։

—

ա Փիլ . գ . 12, 13, 14, պ . ե . 12 ։

բ պ . թ՛ . 14 ։

գ Գոր . ժթ . 4 , 5 ։

դ Գոր . ը . 14, 15, 16, 17 ։ ժթ . 6 ։

ե Գոր . ժե . 31 , 32 ։

զ Գոր . իդ . 25 ։ Հռով . բ . 16 ։

է Գոր . ժը . 21 ։ ա Կոր . դ . 19 ։

ը Մատ . ժը . 31 , 32 ։ պ . ժ . 26 ։ բ Պետ . բ 20, 21 ։ ա Ցօհ . ե . 16 ։

թ պ . ժ . 32 ։

ժ Ցօհ . գ . 10 ։ չ . 32 ։ Եփես . բ . 8 ։

ի Գաղ . գ . 2 . 5 ։ պ . բ . 4 ։

լ պ . բ . 5 ։

խ պ . ժ . 29 ։

ծ Սաղ . կե . 10 ։

կ Ես . ե . 6 ։

հ Ռոմ . ժգ . 31 ։ Մատ . ժ . 42 ։ իե . 40 ։ Ցօհ . ժգ . 20 ։

յ Հռով . գ . 4 ։ բ Թես . ա . 6 , 7 ։ Հռով . ժե . 25 ։ բ Կոր . ը . 4 ։ Թ . 1 . 12 ։ բ Տիմ . ա . 18 ։

ն Թես . ա 3 ։

շ պ . գ . 6 . 14 ։

թ . Ի՛ . 64 . ԳԳ ։

ա Փիլ . գ . 12, 13, 14, պ . ե . 12 ։

բ պ . թ՛ . 14 ։

գ Գոր . ժթ . 4 , 5 ։

դ Գոր . ը . 14, 15, 16, 17 ։ ժթ . 6 ։

ե Գոր . ժե . 31 , 32 ։

զ Գոր . իդ . 25 ։ Հռով . բ . 16 ։

է Գոր . ժը . 21 ։ ա Կոր . դ . 19 ։

ը Մատ . ժը . 31 , 32 ։ պ . ժ . 26 ։ բ Պետ . բ 20, 21 ։ ա Ցօհ . ե . 16 ։

թ պ . ժ . 32 ։

ժ Ցօհ . գ . 10 ։ չ . 32 ։ Եփես . բ . 8 ։

ի Գաղ . գ . 2 . 5 ։ պ . բ . 4 ։

լ պ . բ . 5 ։

խ պ . ժ . 29 ։

ծ Սաղ . կե . 10 ։

կ Ես . ե . 6 ։

հ Ռոմ . ժգ . 31 ։ Մատ . ժ . 42 ։ իե . 40 ։ Ցօհ . ժգ . 20 ։

յ Հռով . գ . 4 ։ բ Թես . ա . 6 , 7 ։ Հռով . ժե . 25 ։ բ Կոր . ը . 4 ։ Թ . 1 . 12 ։ բ Տիմ . ա . 18 ։

ն Թես . ա 3 ։

շ պ . գ . 6 . 14 ։

ա Ես . ե . 1 ։ Ղեւ . գ . 3 ։ Թ . 7 ։ ժգ . 6 . 15 , 16 , 17 ։ պ . է . 27 ։ Թ . 7 ։

բ Բն իզ . 18 ։ Ցօհ . գ . 27 ։

գ Եվ . իզ . 1 ։ Թուս ժգ 5 . 40 ։ ա Մն . իգ . 13 ։

դ Ցօհ . ը . 54 ։

ե Սաղ . ը . 7 ։ պ . ա . 5 ։

զ Սաղ . ճժ . 4 ։ պ . է . 17 . 21 ։

է Մատ . իզ . 53 ։ Մար . ժգ . 36 ։

ը Սաղ . իբ . 1 ։ Մատ . իե . 46 . 50 ։ Մար . ժե . 34 , 37 ։

թ Մատ իզ . 39 . 42 . 44 ։ Մար . ժգ . 36, 39 ։ Ցօհ . ժե . 1 ։

ժ Մատ իզ . 37 ։ Մար . ժգ . 33 ։ Ղու . իբ . 43 ։ Ցօհ . ժբ . 27 ։

ի պ . գ . 6 ։

լ Փիլ . բ . 8 ։

խ պ . բ . 10 ։ ժա . 40 ։

ծ Խա 6 ։ պ . ը . 20 ։

կ Ցօհ . ժգ . 12 ։ բ Պետ . գ . 16 ։

հ Մատ . ժգ . 15 ։

յ պ . զ . 1 ։

ն ա Կոր . գ . 1 , 2 , 3 ։

շ Եփես . գ . 14 ։ ա Պետ . բ . 2 ։

չ Եփ . է . 15 ։ ա Կոր . բ . 14 , 15 ։

Digitized by Google

12 Թէրե՛ւ • Շէօյլե քի թէնպէլ օլ-
մայասընըզ , իլլա իման վէ սապր
վասիթասը իլէ ՝ա՛տլերէ վարիս
օլանլարա պէնկզէր օլասընըզ :
13 Օ՚իրա Ա՚լլահ Ա՚բրահամա վա՛տ
էվտիյինտէ՝ քէնտիսինտէն պէօ-
յիւք քիմսէ իլէ ՚նէմին էտէմ-
տիյի սէպէպ իլէ՝ քէնտիսի իլէ
14 եէմին էտիպ՝ Ի՚սպէթէնէ սէնի
հէր վէճԽ իլէ պէրէքէթլէյէճ-
յիմ , վէ սէնի հէր վէճԽ իլէ
15 չօղալտաճաղըմ տէտի : Վ՚է պէօյ-
լէճէ սապը էթՄէ յիլէ , պու վա՛-
16 տա ՚նայիլ օլտու : Օ՚իրա ատէմ-
լէր՝ քէնտիլէրտէն պէօյիւք իլէ
եէմին էտէրլէր , վէ իսպաթ ի-
չինն՝ ՚նէմին օ՚նլարըն հէփ ՚նիզա՛-
17 սրնըն էնճամը տրը : Պու՚նտան
էօթիւրու Ա՚լլահ՝ "վա՛տին վա-
րիսլէրինէ Ո՚քէնտի թէտպիրինին
թէպտիլ օլու՚նմազ իտիյինի տա-
հա զիյատէ կէօսթէրմէք իսթէ-
մէյիլէ , օրթայա եէմին կէթիր-
18 տի • Շէօյլէ քի թէպտիլ օ-
լուՆմազ ՚իքի շէյին վասիթասը ի-
լէ՝ քի Ա՚լլահա օ՚նլարտա եալան
սէօյլէմէք միւմքի՚նսիզ տիր , գավլ
թէսէլլիյէ մալիք օլալըմ , պիզ
քի ՚Ադ՚նիւմիւզտէ օլան իւմմտի
թուԹմազ իչի՚ւն սըզըՆըրըզ .
19 Վ՚Ախ օ՚նու ճան՚ըն էմին վէ գավլի
լէՆկէրի մէգամ՚ընտա թուԹմարըզ ,
վէ Ո՚՝ փէրտէնին իչ թարաֆը-
20 ՚նա կիրէր • "Օրայա քի Յի-
սուս՝ Մ՚ելքիսեդեկ թէրթիպինճէ
"Էպէտէն Պաշ քահին օլմաղըլա՝
պիզիմ իչի՚ւն գուլաղուզ կիրտի :

ՊՆՊԼՆ՝

Քրիստոս Էֆէնտիմիզին Մելքիսեդեկ թէրթիպինճէ քահին օլուպ՝ Ահարոն թէրթիպինճէ քահին օլանլարտան իւԹիւն օլտուգու :

1 Օ՚իրա պու "Մ՚ելքիսեդեկի՝ Ա՚-
ղեմ փատիշահը՝ Ա՚լլահ Թատա՛-
լանըն քահինի՝ քի Ա՚բրահամը
փատիշահլարըն գըրղընընտան տէօ-
՚նէրքէն գարշըլատար , վէ օ՚նա խա-
2 յըր տուա՝ էյլէտի , քի Ա՚բրա-
համ տախի օ՚նա էվփիսինտէն օ՚ն-
տալըգ վէրտի , քի էվվէլա Ա՚-
տագաթ փատիշահը՝ վէ սո՚նկրա
Աղեմ փատիշահը տախի՝ եա՚նի
Ա՚ելամէթ փատիշահը Թէֆսիր օ-
3 լո՚նուր , պապասըզ՝ ա՚նասըզ՝ թէ-
նասիլ տէֆթէրի վէ կիւ՚նլէրի-
նին իպթիտասը եօգ՝ էյմ է՚օմ-
բիւնիւն սո՚նու եօգ , իլլա Ի՚սպ-
նուլլահա մ՚ենէնտ օլուպ՝ տայիմա
պաշ քահին գալըր :
4 Վ՚է պագըն պու՚ նէ գատար
պէօյիւք պիր քիմսէ իտի քի՝ Բօ-
՚նա պաշ պապա Ա՚բրահամ տախի
5 եաղմատան օ՚նտալըգ վէրտի • Վ՚է
էպ՚ևի օղուլլարըն տան օլուպ քեա-
հինլիի ալա՚նլարըն՝ էյէրչի Ա՚բ-
րահամըն պէլի՚նտէն չըգմըշլար ի-
սէ տէ , գավմտան եա՚նի քէնտի
գարընտաշլարընտան չէրիա՚Թ մի-
ճիպինճէ օ՚նտալըգ ալմաղա Թէն-
6 պիհլէրի վար : Ա՚մմա սիլսիլէսի
շօլ օ՚նլարտան օլմայան քիմսէ՝
Ա՚բրահամտան օ՚նտալըգ ալտը , վէ
տվա՛տլերէ մալիք օլա՚նա Խայըր
7 տուա՝ էյլէտի : Լաքին պիլա
իխթիլաֆ՝ խայըր տուա՚յը պէօ-
յիւք քիւչիւյէ օգուր :
8 Վ՚է կէրչի պուրատա վէֆաթ
էտէր օլան ատէմլէր օ՚նտալըգլար
ալըրլար • Ռամմա օրատա՝ է՚օ-
միւր սիւրէր տէյիւ չէչատէթ օ-
9 լո՚նան ա՚ԼըԸ : Վ՚է տէ՚նիլէ պի-
լիր քի Ա՚բրահամ վասիթասը ի-
լէ՝ օ՚նտալըգ ալան Պ՚ևի տախի
10 օ՚նտալըգ վէրտի • Օ՚իրա Մ՚ել-
քիսեդեկ օ՚նու դարշըլատըղը զէ-
ման՝ օ տահա պապասընըն պէլի՚ն-
տէ իտի :
11 Ի՚մտի Եէյէր Պ՚ևիլի քեահին-
լէյին վասիթասը իլէ Թէքմիլլէք
օլսա իտի , (չի՚ւնքի խալգա պու-
՚նուն իւզէրինէ չէրիա՚Թ վէրիլ-
տի ;) ատրթըգ նէ՞ հաճէթ իտի
քի Մ՚ելքիսեդեկ Թէրթիպինճէ
ավեր քեահին զուՀը էտէ , վէ
Ա՚հարո՚ն Թէրթիպինճէ տէ՚նիլմէ-
12 յէ : Օ՚իրա քեահինլիք Թէպ-
տիլ օլուՆտուղու Թագտիրտէ ,
պիլ իգթիզա չէրիա՚Թ Թէպտիլ-
13 լիյի տախի օլուր : Օ՚իրա պու
՚նէ՚նիլէր չօլ հագգը՚նա տէ՚նիլ-
տիյի քիմսէ՝ պիր զայրի սըպթ-
տան օլտու , քի օ՚նտան հիչ քիմ-
սէ մէզպահա միւլազիմէթ էյմէ-
14 տի : Չի՚ւն ա՚յան աշիքտար տըր
քի՝ Բ՚ադըմըզ Յուդատան զուՀը
էյտի , քի Մ՚ովսէս օլ սըպթ

իչհւան քահանիլիք հագգընա հիչ
15 պիր շէյ սէօյլէմէտի։ Ալ տա-
հա զիյատե աշիքեար տըր, չհւն
քի Աելքիսեդեկին պէնկէյիշի-
նէ կէօրե պիր ղայրի քահին
16 գալգտը, քի օ՝ ճիամանի թէն-
պիհ շէրիա՛թընա կէօրէ տէյիլ
իլլա տայմա գալան հայաթըն
17 գուվվէթինէ կէօրէ օլտու։ Օ՛ի-
րա շէհատէի էտեր քի՝ Բայէն
Աելքիսեդեկ թէրթիպինճէ էպէ-
18 տէն քահին սին։ Օ՛իրա իլէր-
քի թէնպիհին իպթալ օլունմասը՝
Խօնուն գա՛յիֆլիյի վէ ֆայիտէ-
սիզլի յինտէն էօթիւրու օլտու։
19 Զինանքի էշէրիա՛թ հիչ պիր շէյ
թէքմիլ էթմէտի։ Լաքին Ւօնուն
եէրինէ պիր տահա էյի իւմիտ
կէլսի, քի օնուն վասիթասը ի-
լէ Էլլահ եագլաշըրըլ։
20 Ալ պախուսուս քի Յեռա՝ եէ-
21 մին օլմագըղըն օլմատը. Զիւն
քի օնլար՝ կէրչի եէմին օլմագ-
սըղըն քահին օլտուլար. ամմա
պու եէմինյ իլէ օլտու, օնա սէօյ-
լէյէնին վասիթասը իլէ քի՝
Ն՛ապպ եէմին էյտի վէ նատիմ
օլմայագագ, Ան Աելքիսեդեկ
թէրթիպինճէ էպէտէն քահին
22 սին տէմի. Յիսուս պու տէ-
րէճէտէ Նտահա էյի ա՛հտըն քէ-
ֆիլի օլտու։
23 Ալ կէրչի օնլար՝ էօլիւմ սէ-
պէպինտէն տայմա գալմալարը
մէմնո՛ւ օլտուղունտան՝ չօգ քահա-
24 հին օլմագտա տըրլար. Ամմա
պու՝ էպէտէն գալտըղը սէպէպտէն՝
ախէրինէ կէչմէզ քահինլիյէ
25 մալիք տիր։ Պու սէպէպտէն
տապի Ալլահա օնուն վասիթասը
իլէ եագլաշանլարը՝ թէքմիլէն
գուրթարմագա գատիր տիր. չհւն
քի հօնլար իչհւն չէֆաա՛թի էթ-
մէյէ տայիմա է՛օմր սիւրէր։
26 Օ՛իրա պիզէ պէօյլէ Պաշ քահա-
հին եագրըղը իտի քի՝ Ն՛ագիզ՝
սուչսուզ՝ լէքէսիզ՝ կիւնահքեար-
լարտան այրըլմըշ՝ վէ ուէօքլէր-
27 տէն եիւքսէք օլա. Վի օնուն՝
օլ պաշ քահինլէր կիսպի Ֆէվ-
վէլա քէնտիսինին՝ Ֆանտէն սօնկ-
րա գաւմըն կիւնահլարը իչհւն
հէր կիւն գուրպանլար սունմագա
իհթիյաճը եօգ տուր. զիրա քէն-
տինի սունմաղըլա, պունու ճէ-
մա՛ն Ֆաի՛ր քէրթէ իճրա էյլէտի։
28 Օ՛իրա շէրիա՛թ՝ Նատէմլէրի պաշ
քահինլէր նասպ էտեր, քի օն-
լարըն զա՛յիֆլիյի վար. ամմա
շէրիա՛թտան սօնկրա օլան եէմի-
նին քէլամը՝ էպէտէն թէքմիլ
օլունմուշ Ողուլու Նասպ էտէր։

ՊՆՊՐ

Քրիստոս էֆէնտիմիզ սէմավի մէզպա-
հըն խրզմէթճիսի օլտուղուս 6 ղաւի
թէրթիպինճէ օլան քահինլիք՝ տահա
ա՛լա օլան պիր վասիյէթին միյանճըը
օլան Քրիստոս էֆէնտիմիզին վասիթա-
սը իլէ լաղվ օլտուղուս։

1 Վէ սէօյլէնէն շէյլէրին խիւ-
լասասը պու տուր քի՝ Պիզիմ
պէօյլէ պաշ քահինիմիզ վար,
քի Ւկէօքլէրտէ ա՛զամէթ թախ-
թընըն սաղ հանընտա օթուրտու,
2 քի Բ՛ադտէսէնին վէ էօլ սա-
հիհ չատըրըն խրզմէթճիսի օլա,
քի օնու ատէմ տէյիլ՝ իլլա
3 Ն՛ապպ գուրտու։ Օ՛իրա տհէր
պաշ քահին՝ հէտիյէլէր հէմ
տէ գուրպանլար սունմագ իչհւն
նատպ օլունուր. պու էճիլտէն
Եպունա տախի իպթիդա տըր քի՝
4 սունաճագ պիր շէյի օլա։ Օ՛ի-
րա էյէր եէր իւզէրինտէ օլսա
իտի, քահին պիլէ օլմագ իտի,
չհւնքի շէրիա՛թ միւճիպինճէ հէ-
տիյէլէրի սունան քահինլէր վար,
5 (քի օնլար կէօքտէքի շէյլէրին
նումունէսինէ վէ ևկէօլկէսինէ կէօ-
րէ խրզմէթ էտէրլէր, նիճէ քի
Ա՛ովսէս՝ չատրըը թէքմիլ էտէ-
ճէք իքէն իլհամ օլունտու իսէ.
Օ՛իրա՝ Եպագ քի հէվիսինի սա-
նա տաղտա կէօսթէրիլէն Նու-
մունէյէ կէօրէ էյլէյէսին տէր.)
6 Ա՛մմա շիմտի ըօլ գատար ա՛լա
խրզմէթէ նայիլ օլտու, նէ գա-
տար քի տահա էյի վա՛տլէր իւ-
զէրինէ գուրուլմուշ օլան տահա
էյի ա՛հտըն միյանճըսը տըր։
7 Ի՛Օ՛իրա էյէր օլ էվվէլքիսի
գուսուրսուզ օլսայըտը, իքինճի-
սի իչհւն մահալ արանմազըտը։
8 Զինանքի օնլարա գապահամի պու-
լարագ տէր քի՝ Ի՛նջիճ կիւնլէր
կէլիր՝ տէյօր Ն՛ապպ, վէ Ի՛սրա-
յէլ էվի իլէ վէ Յուդա էվի ի-

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 64. ՀԲ.

լէ պիր եէնի ա՛հտ սապիթ էտէ-
9 ՃԷյիմ. Պապալարընա՝ օնլարը
Աընըը տիյարընտան չըգարայըմ
տէյիւ, էլլէրինտէն եափըշըրըմ
կիւնտէ էթտիյիմ ա՛հտ կիպի տէ-
յիլ. չիւնքի օնլար ա՛հտընա
գալմատըլար, պէն տախի օնլա-
րը թէէրք էթտիմ՝ տէյօր Ցապպ։
Ե Պ. Ժ. 16։ 10 Օ՚իրա եօլ կիւնլէրտէն սօնկրա՝
Լսրայէլ էվլինէ ա՛դտ էտէՃէյիմ
ա՛հտ պու տուը՝ տէյօր Ցապպ.
Շէրիա՛թլէրիմի օնլարըն փիքրի-
նէ գօյաՃաղըմ, վէ օնլարը գալ-
լէրի իւզէրինէ եաղաՃաղըմ, վէ
Լ Զաք. Ը. 8։ Նպէն օնլարընն Ալլահը օլաՃա-
ղըմ, վէ օնլար պէնիմ գավմըմ
Ի Ես. Ծպ. 13։ ԳօՀ. Ղ. 45։ ա ԳօՀ.Բ. 27։ 11 օլաՃագլար։ Վէ Ե՛օնլար հէր պի-
րի քէնտի հէմՀէյրիսինէ վէ հէր
քէս քէնտի գարընտաշընա՝ Ցապ-
պը պիլ տէյէրէք Ցա՛լիմ էթ-
մէյէՃէքլէր. զիրա օնլարընն քիւ-
հիւինտէն Ցա օնլարընն պէօյիւ-
յիւնէտէք՝ հէփիսի պէնի պիլէ-
Ֆ Հոռով. ժա. 27. Պ. Ժ. 17։ 12 ՃէՃլէր։ Օ՚իրա օնլարընն նա-
հադլըգլարընա մաղֆիրէթ էտիՃի
օլաՃաղըմ, վէ Ե՛օնլարընն կիւնահ-
լարընը հէմ՝ օնլարընն պինաւմուս-
Ի Բ Կոր. Ե. 17։ լուգլարընը արթըդ խաթըրա
կէթիրմէ յէՃէյիմ։
Ա ԵԼ. ԽԵ. 8։ 13 Ա՚էնի ա՛հտ տէտիյինտէ, էվ-
վէլքինի էսքի կէօսթէրմիշտիր.
Բ ԵԼ. ԻԶ. 1։ վէ էսքիմիշ հէմ գօՃամըշ օլան
Է ԵԼ. ԻԶ. 35. Խ. 4։ ՃէյՀ՝ հէլաքա եագընն տըր։
Դ ԵԼ. ԽԵ. 31։
Ե ԵԼ. ԽԵ. 23. 30։ ՂԵՒ. ԻԳ. 5, 6։
Զ ԵԼ. ԻԶ. 31. 33. Խ. 3. 21. Պ. Ղ. 19։
Է ԵԼ. ԽԵ. 10. ԻԶ. 33. Խ. 3. 21։
Ը ԵԼ. ԺՂ. 33, 34։
Ի ԹՈՒ. ԺԷ. 10։
Ժ ԵԼ. ԽԵ. 16. 21։ ԼԴ. 29. Խ. 20. Բ Օր. Ժ. 2. 5։
ԺԱ ԹԱԳ. Ը. 9. 21. Բ ՊՆ. Ե. 10.

ՊԸՊ Թ

Շէրիա՛թընն այն ու ա՛տէթլէրինին վէ գանը գուրպանլարընըն Թա՛րիֆի քի՝ 11 օնլար Հրիստոս Ե՚ԻԷնտիմիզին գանը վա-
սիթասը իլէ օլան գուրպանտան կէրէք
Ի՛թիպարտա վէ կէրէք քէմալի՛էթտէ
ղայէթ չօգ Ե՛օնա տըրլար։

1 Ա՚մոն օլ էվվէլքինին՝ Ի՛պա-
տէթ գանուձլարը Հէմ ՚ուիւն-
եայա տայիր Ա՚ագտէսէսի վար
2 իտի։ Բ Օ՚իրա իլէ Հաստըր Հա-
զըրլանտը, քի Ե՛օնտա Դշամ՚տան
վէ Խաօֆրա վէ Հուզուր էքմէք-
լէրի վար իտի, քի պուննա Ա՚ու-
3 գատտէս մահալ տէնիլէր։ Վէ
Ե՚իքինՃի փէրտէնին արտընտա՝
Ա՚ուգատտէսլէր մուգատտէսի տէ-
4 նիլէն Հաստըր իտի, քի օնտա
ալթուն պուխուրտան՝ վէ Ե՛Հէր
թարաֆընտան ալթուն իլէ գափ-
լանմըշ օլան ա՛Հտըն սանտուղու
վար իտի, քի օնուն իչինտէ վա-
նանա իլէ ճալթուն տէսթի՝ վէ
Բ Ա՚Հարոնուն ֆիլիսլէնէն ա՛սասը՝
վէ Ե՛ա՛Հտըն լէվվալարը վար ի-
5 տի։ Վէ Ե՛օնուն իւսթիւնտէն՝
քէֆարէթէ կէօկէ էտէն ՃէլիՀ
քերուվքէլէր վար իտի. քի օնլա-
րըն Հագգընա չիմտի պիր պիր
սէօյլէմէք Հաճէդ տէյիլ տիր։
6 Վէ պունլար պէՀյէ Ի՛թրիթիպ
օլունմուշ իքէն, իլք չատըրա՝
իպատէթ խըզմէթլէրինի իՃրա է-
տէն Լքահինլէր տայիմա կիրիր-
7 լէր։ Ա՚մմա իքինՃիյէ՝ Ե՛ուրտա
պի՛ր քէրթէ եալընըզ պաշ քեա-
Հինն կէլէր, ամմա գանըզ տէյիլ՝
քի Ե՛օնու քէնտինին Հէմ գավ-
մըն սուչլարը իչուն ա՛րդ էտէր,
8 Ի՚ուհ էլ Գուստս պունու պէչան
էթմէյիլէ քի՝ էվվէլքի չատըր
տաՀա տուրուր իքէն՝ Ի՚ագտէ-
սէնին եօլու տաՀա աչիքտար օլ-
9 մամըշ տըր. Վի՚ օ՝ չիմտիքի
զէման իչուն Թէմնիլ տիր, քի
օնտա ի՛պատէթ էտէնի՝ Ն զամիր-
ՃէՃ Թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլ-
մայան Հէտիյէլէր վէ գուրպան-
10 լար սունուլուպ՝ եալընըզ Ղեհ-
մէք վէ իչմէք վէ՚քութուրլու տիր.
լու եայգանմազլար իլէ ե՛ա՛նի
իսլաՀ օլմանըն վագթընտէք
Ի՚թէնէ տայիր այն ու ա՛տէթլէր
11 տէյիւ գօնմուշլար տըր։ Ա՚մմա
յէկլէՃէք նի՛մէթլէրին Ն զաշ քեա-
Հինի Վ՚ըրիստոս կէլիպ՝ էլ իլէ
եափըլմըշ օլմայան՝ ե՛ա՛նի պու ե՛ա-
փուտան օլմայան, իլլա Ե՛ատահ էյի
վէ տաՀա թէէքմիլ Հատըր իլէ
12 Ա՚ագտէսէյէ ՃէմմԷն պի՛ր քէրթէ
կիրիպ՝ Ե՛էրքէՃէր վէ պուզաղու-
լար գանը վասիթասը իլէ տէյիլ՝
Ի՚լլա քենտի գանը վասիթասը ի-
լէ Ե՚էպէտի ֆիտիյէ իլէ խէլաս
13 գազանտը։ Օ՚իրա էյէր Ա՚ու-
ղալար վէ էրքէՃէր գանը վէ
Ա՚ատանա քիւլիւ նափաքլանմըշլա-
րա սէրփիլինՃէ՝ թէնինի փաքլի-
14 յի իչուն թէմիզլէրսէ, Է՚պէտի
Ի՚ուհ իլէ Ա՚քենտինի Ա՚լլահա է-
քսիպ սունան Ը՚Վ՚ըրիստոսուն գա-
նը Յոիզին զամիրինիզի Ա՚տիրի Ա՚լ-
լահա ի՛պատէթ էթմէք իչուն

Թ. Ի՛. 64. ՀԲ.

Է ԵԼ. ԽԵ. 18. 22. ՂԵՒ. ԺԶ. 2։ գ Թագ. Ը. 6, 7՝ Ե ԹՈՒ. ԻԸ. 3. Դան. Ը. 11։
Ի ԵԼ. Ը. 10. ՂԵՒ. ԺԶ. 2. 11, 12. 15. 34։ Խա. 25։ Ժ Պ. Ե. 3. Է. 27։
Ե Պ. Ժ. 19, 20։
Հ ԳօՀ. ԺԴ. 6։
Ն Գաղ. Գ. 21։ Պ. Է. 18. 19։ Ժ. 1. 11։
Ղ ՂԵՒ. ԺԱ. 2. Կող. Բ. 16։
Ճ ԹՈՒ. ԺԹ. 7, ՃԾ։
Ո ԵՓԵՍ. Բ. 15. Կող. Բ. 20. Պ. Է. 16։
Յ Պ. Ժ. 1։
Ն Պ. Գ. 1։
Շ Պ. Բ. 2։
Ո Զաք. Դ. 9. Խա. 26. 28. Պ. Ժ. 10։
Չ Պ. Ժ. 4։
Ո Գործ. Ի. 28։ ԵՓԵՍ. Ա. 7. Կող. Ա. 14. ԱՊԵՏ. Ա. 19։ ԳՅԱԿ. Ա. 5. Ե. 9. Ղ Դան. Թ. 24։
Ո ՂԵՒ. ԺԶ. 14. 16։
Ո ԹՈՒ. ԺԹ. 2. 17, ՃԾ։
Վ Հոռով. Ա. 4. Ա ՊԵՏ. Գ. 18։
Ո ԵՓԵՍ. Բ. 5. Տիտ. Բ. 14. Պ. Է. 27։
Ր ԱՊԵՏ. Ա. 19. Ա ԳօՀ. Ա. 7. ԳՅԱԿ. Ա. 5։
Ց Պ. Ա. 3. Ժ. 22։
Ո ՂԵՒ. Ա. 74. Հոռով. Ը. 13. 22. ԱՊԵՏ. Գ. 2։

Digitized by Google

էօլիւ ա՛մէլէբաէն նէ՛ գատար տահա զէ՛յատէ փաքէլէյէճէքտիր։
15 վէ էօ պուռնուն իչիւն օճէնի ա՛հտըն մէյանճըսը տըր, ֆա քի ֆէվվէլքի ա՛հտ ալթընտա օլան ի՛սճանլարըն քէֆարէթի իչիւն էօլիւմ՝ ՚ներսէ իլէ, ՚տաւէթի օ֊լուռնմուշ քիմսէյէր էպէտի միրա֊
16 սըն վա՛տընը ալալար։ Օ֊իրա ա՛հտ օլուռնտուղու եէրտէ՝ ա՛հտ էտէնին էօլիւմիւ արայա կիրմէք
17 իզթիզա տըր։ Օ֊իրա Բա՛հտ՝ էօլմիւշլէր իւզէրինէ սապթի օ֊լուր. չինքի ա՛հտ էտէնին գո֊ռ֊պանը սաղ օլտուգճա՝ օնուն աս֊
18 լա գուվվէթի օլմազ։ Է՛Ոնուն իչիւն էվվէլքիսի տախի զանըզ
19 թաստիգ օլուռնմամըշ տըր։ Օ֊իրա Մո՛վսէս ճիւմլէ զամմա հէր թէնպիհի չէրիա՛թ միւճիպինճէ սէօյլէտիքտէն սօնկրա, Ղուզա֊ղուլարըն վէ էրքէճլէրին գանը֊նը ալըպ՝ էսու իլէ վէ գըսմըզը եափաղը իլէ վէ զուճա օթու ի֊լէ՝ հէմ քիթապըն քէնտիսինէ
20 հէմ հէվի գամմա սէրսիպ՝ Ղոու՝ Ա՛լլահըն սիզէ էմր էվտիլի ա՛հ֊
21 տըն գանը տըր տէտի։ Վէ Էօլ գա՛նտան չատըրա տախի վէ խըզ֊մէ՛ժին հէվի գապլարընա քէզա֊
22 լիք սէրփտի։ Վէ չէրիա՛թ մու֊ճիպինճէ՝ հէման հէր չէյ գան իլէ փաքէլէնիր, վէ ըգան տէօ֊քիւմէ յինճէ ա՛ֆիլըգ օլմազ։
23 Ի՛սմի իզթիզա տըր քի՝ Ի՛սէ֊մանլի չէյլէրին թէչղիհլէրի՝ պուն֊լար իլէ փաքէլէնէլէր, ամմա սէ֊մանլի չէյլէր պիզզաթ՝ պուռնլար֊տան տահա էյի գուրպանլար ի֊
24 լէ ֆուլէնէլէր։ Օ֊իրա Խ֊Ռրիս֊տոս՝ էլ իլէ եափըլմըշ՝ էսահի֊հին բէսմի օլան մագտէսէյէ կիր֊մէտի, իլա ասըլ կէօյէ էէրպէ, քի չհմնի պիզիմ իչիւն Ա՛լլա֊հըն հուզուրունա իհզար օլա։
25 Տէյիլ քի քէնտինին օլմայան գա՛ն իլէ եըլտա պի՛ր քէրրէ Եսպաշ քահինին մագտէսէյէ կիրտիյի կիպի՝ քէնտինի չօգ տէփա՝ սուռնա,
26 հինքի օնա՝ սի֊նանըն գու֊րուլմասընտան պէրու չօգ տէփա՝ էլէմ հէքմէք լազըմ կէլիր իտի. ամմա չհմտի Ա՛սրլարըն թէքմիլինտէ քէնտի քէնտինի գուր֊պան էթմէք վասիթասը իլէ՝ կիւ֊նահըն իպթալ օլմասը իչիւն ՚ճէմանի պի՛ր քէրրէ աշլքեաը օլ֊
27 մու՛շտուր։ Վէ նիճէ քի ա֊տէմլէրէ ճէմանի հպի՛ր քէրրէ էօլ֊մէք՝ վէ Ա՛օնտան սօնկրա մահչէր
28 կիւնիւ թագտիր օլուռնտու, քէ֊զալիք Ղ֊Ռրիստոս ՚չօգ քիմսէ֊լէրին կիւնահչարընը կիտէմէք իչիւն՝ պի՛ր քէրրէ ՚սուռնուլուպ՝ իքինճի քէրրէտէ Ա՛օնու խէլաս իչիւն պէքլէյէնլէրէ կիւնահ ֆո֊ւպանը օլմագընըն պէյան օ֊լուռնաճագտըր։

ՊԵՊ Ա

Շէրի՛թ գուրպանլարընըն զայի՛ֆլիյի։ 10 Քրիստոս Է֊ֆէնտիմիզին թէնինին գուրպանը պի՛ր քէրրէ սուռնուլմաղըլա՝ 14 կիւնահչարը էպէտէն տէֆ՝ էյլէտի֊յի։ 19 Իմանտա վէ սապրտա վէ թէ֊շէքքիւր էթմէքտէ գավի տուրմաղա պիր նասիհաթ։

1 Օ՛իրա չէրիա՛թ՝ ՚կէլէճէք նէյ֊մէթլէրին Բ֊կէօլկէսի՝ վէ տէյիլ զաթլարըն ասըլ սուրէթի օլմա֊ղըլա, միւտավիմէթ իւզէրէ եըլտա պի՛ր քէրրէ սուռնտուգլարը գուր֊պանլար իլէ՝ Էասլա եագլաշան֊լարը թէթքիմլի էթմէյէ գատիր
2 տէյիլ տիր. Ի֊օհաա սուռնուլ֊մալարը ֆէրաղաթ օլուռնմա՛զ մը իտի. չհմնքի ի՛պատէթ էտէնլէր պի՛ր քէրրէ փաք օլտուգտան սօնկրա՝ արթընգ կիւնահ հագգը֊նա զամիր թէքթիրլէրի օլմազ ի֊
3 տի։ Է՛աքին օնլար իլէ եըլտա պի՛ր քէրրէ կիւնահչար զիքրի օ֊
4 լուռնուր։ Օ՛իրա միւմքին տէ֊յիլ տիր քի՝ Ղպուղալար վէ էր֊քէճլէր գանը կիւնահչար կիտէ֊
5 րէ։ Պուռնուն իչիւն տիւնէաչա կիրէր իքէն տէր քի՝ Եվ֊ուրպան վէ էհտիյէ իսթէմէտին, ամմա պանա պիր թէն թէտարիք էթ֊
6 տին. Պիւթիւն եանմալարտան վէ կիւնահ գուրպանլարընտան
7 Իսուչանմատըն։ Օ՛լ զէման տէ֊տիմ քի՝ Ի՛նջէ պէն կէլիյօրում [քիթապըն ճիլտինտէ պէնիմ ի֊չիւն եազըլմըշ տըր] քի՝ սէնին միրատընը էտէյիմ՝ եա՛ Ա՛լլահ։
8 Ի՛վվէլա սէօյլէմիշ իտի քի՝ Գուրպան վէ էհտիյէ վէ պիւ֊

թիւնանամալար վէ կիւնահ գուրպանըրը խոհէմտին, վէ ծնըդ-
պան խօշանմատըն, [ծնլար քի
շէրիա՛թ միւհիպինէ սունուլուր,]
9 անտէն տէտի. Ինձէ կէլի յօրում
քի՝ սէնին միւրատընը էտէյիմ
եա՞ Ըլահ. սօնկրաքինի գայիմ
էթմէք իչիւն էվվէլքինի խալթալ
10 էտէր: Վէ ըպու միւրատ իլէ
Ի՞սուս Քրիստոսուն թէնինին
ճէմանն պի՛ր քերբէ սունուլմասը
վասիթասը իլէ պիղ թագտիս օ-
լունտուգ:
11 Վէ կէրչի հէր քահին ՚հէր
կիւն տուրուպ խըզմէթ էտէր, վէ
եասա կիւնահլար գալտըրմազա
գատիր օլմայան հէման օլ գուր-
պանըլարը չօգ տէֆա՝ սունար.
12 ևՂՄՆ պու զաթ կիւնահլար ի-
չիւն պի՛ր գուրպան սունուպ՝ մի-
տավէմէթ իւզրէ Ըլլահըն սաղ
13 ետնընտա օթուրտու: Ընտէն էթա
օնուն տիւշմինլերի օնուն այագ-
լարը ալթընա պւսատմագ գօնուլը
14 մասրնատէք պէքլէր: Օ՚իրա
պի՛ր գուրպան իլէ միւտավէմէթ
իւզրէ Էթագտիս օլունմուշլարը
15 թէքմիլ էթմիշ տիր: Վէ պի-
զէ Իուհ էլ Կոուտս տախի շէ-
հատէթ էտէր. զերա էվվէլա տէ-
16 տիքտէն սօնկրա քի՝ Օլ կիւն-
լէրտէն սօնկրա ևօնլար իլէ ա՛գա
էտէճէյիմ ա՛չտ պու տուր տէ-
յօր Իապպ քի՝ Հէրիա՛թլէրիմի
օնլարընն գալալէրինէ գօյաճա-
ղըմ, վէ օնլարը՝ ֆիքրլերի իւ-
17 զէրինէ եազաճաղըմ, վէ օնլարընն
կիւնահլարընը հէմ պինամուսլուգ-
լարընը արթըդ խաթըրմա կէ-
18 թիրմէյէճէյիմ: Ամտի օնլա-
րընն ա՛ֆվլըդը օլտուղու եէրտէ՝
արթըդ կիւնահ իչիւն գուրպան
էթմէք եօգ տուր:
19 Ամտի եա՞ գարընտաշլար՝ հՀյի-
սուսուն գանը իլէ Ա՛գաճէսէյ՛
20 Ֆէրտէնին եա՛նի քէնտի թէնի-
նին վասիթասը իլէ պիզէ թագ-
տիս էյլէտիյի ևեէնի վէ հայաթ
եօլունա կիրմէյէ ՚սերպէսթիլիյի-
21 միզ՝ վէ ՚Ըլլահընն էվվ իւզէրինէ
յՊէօյիւք քահինիմիզ վար իքէն,
22 ևտողրու գալպ իլէ՝ Ամանն թագ-
գիգէյի իլէ՝ գալպէրիմիզ ևեա-
րամազ զամիրտէն փաքէնմիշ օ-
23 լարագ եագլաշալըմ. Վէ ևթէ-
նիմիզ փաք սու իլէ եայգանմըշ
օլարագ՝ Դիւմիտին իգրարընը գը-
մըլտանմազ սագլայալըմ. զերա
24 ԵՒվա՛տ էտէն՝ էմին տիր. Վէ
պիրի պիրիմիզի կէօզէտէլիմ
քի՝ մուհապպէթէ վէ է՚ի ա՛մէլ-
25 լէրէ զայրէթ վէրէլիմ. Վէ ևպիր-
լիքտէ ճէմ՝ օլմընըզը թէրք էթ-
մէյէլիմ, նիճէ քի պա՛զըլարըն
ա՛տէթի տիր, իլլա նասիհաթ
էտէլիմ. վէ ևպահուսուս նէ գա-
տար քի՝ Էկիւնիւն եագլաշընըզ-
նը կէօրիւրսիւնիւզ:
26 Օ՚իրա Էկէրչէքլեյին պիլիւսի-
նի ալտընըմընզատան օսնկրա՝ էկէօ-
նիւ իրատէթի իլէ կիւնահ էտէր-
սէք, արթըդ կիւնահլար իչիւն
27 գուրպան գալմազ. Իլլա հիւքմ
օլմանըն գօրգուլու պէքլէյիշի
վէ ֆաթէչ ղազապը քի՝ զըտ տու-
28 րանլարը եէյճէք տիր: ևՊիր
քիմսէ Աոսվէսին չէրիա՛թընը
բէտտա էտէրսէ, էիքի եա իւչ
շահիտ իլէ պիլա մերհամէթ էօ-
29 լիւր. Այնուլլահը այագ ալ-
թընա ալան՝ վէ ղոլ օնուն լի-
լէ Թագտիս օլունտուղու ևօլ ա՛հ-
տըն գանընը նաֆաք սայան՝ վէ
օ՚նայէթին Իուհունա սէօյէն
քիմսէ՝ ֆնէ՞ գատար տահա պէ-
թէր ա՛զապա միւսթահագ սա-
30 յըլաճագ զանն էտէրսիսիզ: Օ՚ի-
րա օլ սէզլէյէնի պիլէրիզ քի՝
ևնթիգամ պէնիմ տիր, ճէզա-
յը պէն վէրէճէյիմ՝ տէյօր
Իապպ. վէ եինէ՝ Բ՚ապպ քէն-
տի գավմընա հիւքմ էտէճէք
31 տիր: ևՏիրի Ըլլահըն էլլէրինէ
տիւշմէսի՝ գօրգուլու տուր:
32 Ըմմա Էիլերքի կիւնլերի խաթ-
րընըզա կէթիրին, քի օնլարտա՝
Երզըգլանտըգտան սօնկրա ղէլէմ-
լէր իլէ չօգ օղրաշըպ տայանտը-
33 նըզ. Պիր թարաֆտան սիթէմ-
լէր վէ սըգլէթլէր իլէ եա՛լէմ
լամաշա օլուրուտունուզ, վէ պիր
թարաֆտան պէօյլէ սըգընթը չէ-
քինլերե էիլհագ օլուրուտունուզ:
34 Չինքի Բպէնիմ պաղլարըմա հէմ-
տէրտ օլտունուզ, վէ ի՚չլճանըզընն
գափրլմասընը շազլըգ իլէ գապու-
էթտինիզ. չինքի պիլտինիզ քի՝
քէնտինիզէ էկէօքլէրտե տահա է-

յի վէ տայմա գալան վարիյէ-
35 թինիզ վար : Իմոի Սի'վազը ա'-
զիմ օլան սէրպէսթիլիյինիզի պը-
36 րագման : Ի՛Օիրա տապրա միւհ-
թաճ սընըզ , թա քի Ալլահըն
իրատէթինի իճրա էտիպ՝ Դվա'տէ
37 էրիշխինիզ : Ջիւնքի նոահա պիր
ազ զէման վար , վէ հկէլէճէք
օլան՝ կէլէճէք , վէ կէճիքմէ յէ-
38 ճէք տիր : Ալմա՝ Պաւորգ իման
իլէ եաչայաճագ . վէ էյէր կէրի
չէքիլիրսէ , ճանըմ օնտան խօշ-
39 լանմազ : Ալմա պիզ՝ Ահէլաք
իչինն կէրի չէքիլէնլէրտէն տէ-
յիլ իզ . իւլա՛ Ֆճան խէլասը ի-
չինն իման էտէնլէրտէն իզ :

ՊԵՊ ՀՈ

Իմանըն նէ օլտուգտա : 2 Օնուն գուվ-
վէթ ու գուտրէթի Շէրիֆ ֆէթհապ-
լարտա զիքր օլունան պա'զը ա'զիզ քիմ-
սէլէրին ի'պրէթինտէն կէօսթէրիլմէսի ,

1 Վ է իման՝ իւմմա օլունան շէյ-
լէրին թէքմիլ ի'լթիմատը՝ Ահէօ-
րիւնմէյէն նէսնէլէրին իսպաթը
2 տըր : Ի՛Օիրա միւթէգաւոտիմ քիմ-
սէլէրէ՝ Բպոնտուն իլէ էյի շէհա-
տէթի վէրիլմի :
3 Իման իլէ անկլարըզ քի՝ Ալ-
լահըն սէօզիւ իլէ Թաէվիլէր ի-
տտաս օլունտուղար , շէյլէ քի կէօ-
րիւնէն շէյլէր՝ կէօրիւնէնլէրտէն
օլմատըլար :
4 Իման իլէ՝ Դըթէ՞Ալլահ կա-
յէնտէն տոհա մագպուլ գուրպան
սունուպ օնուն վասիթասը իլէ
սատրգ օլունտուղունա շէհատէթ
վէրիլմի , չիւնքի օնուն Հէսի-
յէլէրի հագգընտա Ալլահ շէհա-
տէթ էյլէտի . վէ էօլմիւ խէ տի՝
օնուն վասիթասը իլէ Թտահա սէց-
լէյօր :
5 Իման իլէ՝ Ահնովք՝ ինթիգալ
օլունտու քի՝ էօլիւմ կէօրմէ յէ .
վէ պուլունմազ իտի , չիւնքի Ալ-
լահ օնու ինթիգալ էյլէտի . զի-
րա ինթիգալինտէն էվվէլ շէհա-
տէթ օլունտու քի՝ Ալլահա մագ-
6 պուլ օլմուշ իտի : Լաքին պիլա
իման մագպուլ օլմազ միւմքինսիզ
տիր . զիրա Ալլահա եագլաշանա
ինանմազ կէրէք տիր քի՝ օ մէվ-
ճիւտ տիւր , վէ օնու արայան-
լարա ի'վազ վէրիճի տիր :
7 Իման իլէ՝ Ի՛սոյ տահա կէօ-
րիւնմէյէն շէյլէրին հագգընա իլ-
համ ալըպ գօրգմազըլա , քէնտի
էվինին խէլասը իչիւն շկէմի եափ-
մը . վէ օնուն վասիթասը իլէ
տիւնեակը սուչլու կէօսթէրտի , վէ
Իման իւզրէ օլան սատագաթըն
միրասճըսը օլտու :
8 Իման իլէ՝ Ի՛Բրահամ միրաս
ալաճագ օլտուղու մահալէ չըգ-
մազա չաղըրլտըղընտա՝ իթաա'թ
էյլէտի , վէ նէրէյէ կիտէճէյինի
9 պիլմէյէրէք չըգըպ կիթաի : Ի-
ման իլէ օ՝ վա'տըն ահյարընտա
ղուրպաթտէ կիպի միւսաֆիր օլ-
տու , վէ Իչէման օլ վա'տըն հէմ-
վարիսէրի օլան Իսահակ վէ Յա-
կոբ իլէ Իչտըրլարտա սաքին օլ-
10 տու : Ի՛Օիրա Իթէմէլլէրի օլան
շէհրի պէգլէր իտի , քի Դօնուն
Մի'մար պաշլըսը վէ Պինա էտի-
ճիսի՝ Ալլահ տըր :
11 Իման իլէ Պաւոա՝ քէնտիսի
տաճի զիւրրիյէթ հըմզ էթմէ-
յէ գուվվէթի ալտը , վէ հարինի
կէչտիքտէն սօնկրա՝ տօղուրտու .
չիւնքի Դվա'տ էտէնի էմին սայ-
12 տը : Պու սէպէպտէն տաճի պիր
զաթտէն՝ վէ պու տտ Ղէօմիւղ
կնգ իքէն՝ չօգլուգտա Ֆկէօյիւն
եըլտըզլարը գատար՝ վէ տէնիզին
քէնարընտա օլան սայրըմազ գում
գատար Ղէ-ըէյէն տօղտու :
13 Պունլարըն հէփսի իման իւզրէ
էօլիւպ՝ Դվա'տլէրի ալմատըլար ,
իւլա Դօնլարը ուզագտան կէօրիւպ
շաղլանտըլար , վէ Դիգրար էթ-
տիլէր քի՝ նէրէյն իւզէրինտէ նա-
պանճըլար վէ միւսաֆիրլէր տիր :
14 Ի՛Օիրա պէօյլէ շէյլէրի սէօյլէ-
յէնլէր՝ պիր Վահապ արատըգ-
15 լարընը պէյան էտէրլէր : Վէ հ-
յէր օլ չըգտըգլարը վընաՀը զիքր
էվահէլէր իտի , կէրի աէօնմէյէ
16 վագըթլարը վար իտի : Ալմա
հալա տոհա էյիսինի՝ նահի կէօք-
տէքինի արզուլէրլէր . օնուն ի-
չիւն Ալլահ՝ «Օնլարըն Ալլահը ան-
կըլմասընտան ուէթանմազ , զիրա
օնլարա պիր շէհր հազըրլատը :
17 Իման իլէ Դի՛Բրահամ՝ թէճ-
րիւպէ օլունտուգտա Իսահակը
սունտու , վէ վա'տլէրի գապուլ
էտէն՝ Նպիրիճիյինի սունտու ,

18 քի օնուն Հագգընա տէնիլմիշ ի-
տի քի՝ Ասանա զևւրբիյէմ Ի-
19 սահակտա անկըլաճագ : Օ՚իրա
Ըլլահըն էօլիւլէրտէն տախի տի-
րիլմէյէ գատիր օյտուզունու
տիւշիւնիւպ օրատան տախի օնու
Թէմսիլէն ալտը :
20 Իման իլէ Վահսակ՝ կէլէճէք
Լէյլէր իչիւն Յակոբա վէ Նա-
21 ւա խայըր տուա՝ էյլէտի : Իման
իլէ Յակոբ էօլիւրքէն՝ Յովսէ-
փին օղուլլարընըն հէր պիրինէ
խայր տուա՝ էյլէտի, վէ ընէն-
տի տէյնէյինին ուճունա փայ-
22 Նըզ սէճտէ գրլտը : Իման իլէ
Յովսէփ էօլիւրքէն՝ Իսրայէլ
օղուլլարընըն խուրուճու հագգը-
նա զիքր էթտիրտի , վէ քէնտի
քէնիքլէրինտէն էօթիւրու Թէն-
պիհ վէրտի :
23 Իման իլէ Ասանա տօղտուգ-
տա՝ իւչ պյ աշխալարընտան սագ-
լանտը , չիւնքի չօճուղու տիլ-
պէր կէօրտիւլէր . վէ փատիշա-
հընը էֆէրմանընտան գօրգմատրլար :
24 Իման իլէ Ասանա՝ պէօյտուիւք-
տէ՝ փարաւոնուն դրզընըն օղու-
25 տէնիլմէյի գապտլ էյթմէտի , վէ
կիւնահընն զէմանի սէֆհաըընը սիւր-
մէքտէն՝ Ըլլահընն գաւլմը իլէ
պէրապէր էգի յէթ չէքմէսինի
26 տօհա խայրրլը սայտը . Նէմ
Ֆկրիստոսուն սիհէմինի՝ Ասըս-
րըն խազինէլէրինտէն տօհա պէօ-
յիւք զէնկինլիք սայտը , զիրա
27 Ասի՚վազը կէօզէտիր իտի : Իման
իլէ՝ փատիշահընն էօվքէսինտէն
գօրգմայրպ Ասըսրը Թէրք էյ-
լէտի . զիրա Ֆօլ կէօրիւնմէզ
Օ՚ամը կէօրիւը կիւպի տայանտը :
28 Իման իլէ՝ Ցպասէքի վէ գանըն
սէրփմէսինի էյլէտի , Թա քի
իլք տօղուշլարը Հէլաք էտէն՝
օնլարա տօզանմայա :
29 Իման իլէ՝ Իսրզըլ տէնիզտէն
գարատան Կէնէ կիպի կէշիլէր .
վէ Ասըսրըլլար պուռնու Թէհրիւ-
պէ էթմէք իլէ զարգ օլտուլար :
30 Իման իլէ Հնդրիքովուն հիսար-
լարը՝ եէտի կիւն օնլարընն էթրա-
ֆը տօշաչըլտրգտան ասնկրա եը-
գըլտրլար :
31 Իման իլէ Ֆհահիշէ Ասախաբ՝
ըճասուալարը սէլամէթ իլէ գա-
պուլ էթտիյի իչիւն՝ իմանսըզլար
իլէ պէրապէր Հէլաք օլմատը :
32 Վէ տահա նէ՞ սէօյլէյօրսուն .
զիրա պանա վագրթ եէթիշմէյէ-
ճէք քի՝ Ֆկէդէոնուն վէ Ֆհարա-
կրն Հէմ Էլամիտնոնուն վէ Ուհի-
Թայէնին՝ Էֆաւիմին տախի Հէմ
Ֆլամաէլին վէ փէյղամպէրլէրին
33 Հագգընա նագլ էտէյիմ . Ֆյի
օնլար՝ իմանրն վասլթասը իլէ
փատիշահընգլար եէնտիլէր , սա-
տագամ իշլէտիլէր , Ֆվա՚տլէրէ
նայիլ օլտուլար , հարալանլար ա-
34 ղըզլարը գափատրլար , Նամէլ
գուվվէթի սէօյիւնտիւրտիւլէր ,
Ուգըլըճ աղզընտան գուրթուլտու-
լար , Ֆգա՚յիֆլէր իքէն գուվվէթ
պուլտուլար , ճէնքտէ գուվվէթլի
օլտուլար , Ֆէճնէպիլէրին օրտու-
35 լարընը չէվիրտիլէր . Ֆկարըլար՝
քէնտի էօլիւլէրինի գըյամ էթ-
միշ ալտրլար . զայրիլէրի իսէ՝
տահա էյի գըյամէթէ նայիլ օ-
լալար տէյիւ՝ ազատ օլմայը գա-
պուլ էթմէ յիպ՝ Նէքէնճէ չէք-
36 տիլէր . Վէ պաշգալարը զէվգ-
լէնիլիպ տէյիւլտիւլէր , Հէմ տա-
խի Ճպաղլար վէ Հապս չէքտիլէր .
37 Ֆնաշլանտրլար , տէսթէրէ իլէ
պիչիլտիլէր , իմթիհան օլունտու-
լար , գրլըճ գամչլի իլէ էօլտիւ-
լէր , Ուգյուն փօսթլարը վէ քէ-
չի տէրիլէրի իլէ Ֆտօլաչըպ՝ եօխ-
սուլլուգ՝ սրգընմթը՝ էգիյէթ չէք-
38 տիլէր , (քի տիւնեա օնլարա լա-
յըգ տէյիլ իտի ,) չէօլէրտէ վէ
տաղլարտա վէ մաղարալարտա վէ
Լեէրին տէլիքլէրինտէ ալարէ տօ-
լաշտրլար :
39 Վէ պու զաթլարընն Հէփհինէ
իման իչիւն Ասյի չէհատէթ վէ-
րիլմիշ իքէն , վա՚տէ էրմէտիլէր .
40 Չիւնքի Ըլլահ Ֆպիգմ իչիւն
պիր տահա էյի չէյ թէտարիք
էթտի , Թա քի օնլար պիզիզ
Հթէքմիլ օլմայալար :

ՊԸՊ ԺՒ

Իմանատա՝ ատպրտա՝ վէ տրինտարըգտա
ատպեթ տուրմադա պիր նահհատ : 22
եէնի Ա՚հատն՝ էնգի Ա՚հատան իւսթիւն
օլտուդը :

1 Իմոի պիզ տախի՝ էթրաֆըմը-

306

զը սարմըշ պու գատար շահիտ-
լէր ճիւմ'իւրիւ վար իքէն, «հէր
եիւքիւ՝ վէ պնչ գօլայճէ զապթ
էտէն կիւնահը պրաղալըմ, վէ էօ-
նիւմիւզէ գօնմուշ մէ յտան սէ-
յիրտիչինտէ էտապը իլէ էսէյիր-
2 տելիմ։ Վէ իմանըն պաշլայը-
ճըսը վէ թէքմիլ էտիճիսի Յի-
սուսա պագալըմ, քի օ՝ Թէօնիւ-
նէ գօնմուշ Ի՝շդըղա՝մէպնի՝ խա-
չա թէհամմիւլ էտիպ ուԹանմայը
խօր կէօրտիւ, վէ Ա՝լլահ՚ըն Թախ-
Թընըն սաղընտա օՀտուրտու։
3 Ա՝իմտի քէնտի ա՝յէ յհինէ կիւ-
նահ քեաբլարտան պէօյլէ մուխա-
լիֆէթէ թէհամմիւլ էտինի Թե-
ֆէքքիւր էտին, Երթա քի ճան-
լարընդրտա կէվզէյիպ եօրուլմա-
4 յասընդը։ Ը՝Տահա՝ կիւնահա
գարշը ճՀհտ էտերէք՝ գան պէօ-
էՀ-ըՀյէ տէկին գարշը տուրմատը-
5 ընդ։ Վէ ղօլ նասիհաթը՝ ու-
նութտունուզ քի՝ սիզէ օղուլ-
լարա կիպի սէջդէր. Ի՝նչ՝ օղ-
լում՝ Լ՝ապպընն Թէտիպինի Թահ-
դիր էթմէ, վէ օնտան Թէքմիր
6 օլունտուղունտա կէվզէմէ. Օ՝ի-
րա Ի՝ապպ սէվտիյինի Թէտիպ
էտէր, վէ գապուլ էթտիյի Հէր
7 օղուլու տեօյէր։ Ի՝նչյէր Թէ-
տիպէ Թէհամմիւլ էտերսէնիզ,
Ա՝լլահ սիզին իլէ՝ օղուլլար իլէ
կիպի մուա՝մէլէ էտեր. զիրա
Հա՞նկը օղուլ վար քի՝ պապա-
8 սը օնու Թէտիպ էթմէդ։ Ա՝մ-
մա էյէր ևՀէիիսինին Հիսսէտար
օլտուղու Թէտ՝պտէն խարիճ ի-
սէնիզ, օլմուշ օլտու քի օղուլ-
լար տէյին՝ իլլա փիճկէր սինիզ։
9 Պունտան մա՝տա պիզի Թէտիպ
էտէն Թէնճէ պապալարըմըզ վար
իտի քի՝ ծնլթա Հիւրմէթ էտեր
իտիք. տահա չօգ զիյատէ Երուհ-
լարըն փէտերինէ իթտա՝Թ էթ-
մէլի տէյի՞մի՞սիզ՝ քի եաշայա-
10 լըմ։ Օ՝իրա օնլար՝ ազ կիւն-
լէր քէնտիլէրինէ խօշ կէօրիւն-
տիյինէ կէօրէ Թէտիպ էտերլէր
իտի. ամմա օ՝ ֆայ իտէԴզ իչինն
էտեր՝, քի Ժմուգատտէսլիյինէ
11 Հիսսէտար օլալըմ։ Վ՝ագա՝ Հիչ
պիր Թէտիպ՝ չմտիքի Հալտէ խօշ
տէյի՝ իլլա գատավէթի վէրիր
կէօրիւնիւր. Ամմա սօնկրա օնուն
իլէ իթման օլմուշ քիմսէյէրէ՝
սատագաճըրն սէլամէթ մէյվէսի-
նի կէթիրիր։
12 Հ՝Օնուն իչինն կէվզէմիչ էլլէրի
վէ զա՝իֆլանմըշ տիզլէրի սապթ
13 էյլէյին. Վէ Ժայագլարընդզա՝
տօղրու եօլլար եափըն. Թա քի
ագսագ օլան՝ սափմայա, Իիլա
14 պախուսուս շնՓա պուլա։ Ճ՚էէ-
փիսի իլէ սէլամէթտէ օլմանընն
արտընճա սէյիրտին, Հէմ տէ
մուգատտէսլի՚յին՝ քի Ժօնտուզ Հիչ
15 քիմսէ Լ՝ապպը կէօրմէյէճէք։ Վէ
կէօզէտին Ժօյմայա քի՝ Ա՝լլահ՚ընն
ի՚նայէթինտէն քիմսէ մահրում
գալա. Ժօյմայա քի պիր ահմըզգ
քէօքիւ եօգարըյա ֆիլիսդէնէ տէ՝
պիր մազարաթի օլա, վէ օնուն
սէպէպի իլէ չօգ քիմսէյէր մուր-
16 տարլանալար. Ը՝Օյմայա քի պիր
քիմսէ զինաքեար եա մուրտար
օլա Ի՝սաւ կիպի՝ քի ՚պիր Թաա՚մ
պէտէլինէ իլէ տօղուշտուգ Հագ-
17 գընը սաֆթաը։ Ը՝Օյրա պէյլէր-
սինիզ քի՝ օնսան սօնկրա տա-
խի պէրէ քէթէ վարխ օլմագ խա-
Թէտիքտէ, բէտտ օլունտու. Գզի-
րա նիյէթ Թէպտիյլէյի ֆուր-
սաֆը պուլմատը, էյէրչէ օնու
կէօզ եաշէրի իլէ արատը իսէ տէ։
18 Օ՝իրա սիզ՝ Ընէ իլէ ԹուԹու-
լուր վէ ահէդ իլէ եանար տաղա
վէ տիւմանա՝ վէ գարանլըղա՝ վէ
19 գասըրղայա՝ վէ պօրու սէտտասը-
նա եագլաշմատընըզ, նէ տէ սէօզ-
լէր սէսինէ՝ քի օնու իշլետնլէր
՚սէօզ Թէբրարլանմայա տէյիւ
20 եալվարտըլար. Օ՝իրա՝ Ի՝նչյէր
տաղա ճանաւար պիլէ տօգանընը-
սա, Թաշլանա տէյիւ օլան եա-
սաղա Թէհամմիւլ էտէմէտիլէր։
21 Վ՝է Հկէօրիւնէն շէյ պունճիլէյին
հիյապէթլու իտի ֆ՝ Ա՝ուվաես Գա-
յէթ իլէ գօրգարըմ, վէ տիլրէ-
22 րիմ տէտի։ ՚Ա՝մմա սիզ Ա՝իօն
տաղընա՝ վէ տուրի Ա՝լլահ՚ընն չէհ-
րի օլան սէմավի ԵրուսաղէմՀ՝ վէ
23 յօնպինէրճէ մէյէքլէրէ, վէ ՚կէօք-
տէ գայտ օլմուշ էիլք տօղուշ-
լարըն ալայ վէ քիլիսասընա՝ վէ
ֆՀէփիսինին Հ՝աքիմի Ա՝լլահ՚ա՝ վէ
՚Թէքմիլ օլմուշ սաղրդլարըն
24 րուհլարընա, վէ ֆէէնի ա՝Հտըն
Ա՝իանճըսը Յիսուսա վէ ՚Ա՝րէ-

լինքինտէն տահա էյի չէյլէր սէօյլէյէն խսէրփմէք գանըձնա եազըլաշմըշընըզ ։
25 Այգրընըն քի՝ սէօյլէյէնի բէտտ էթմէ յէսինիզ . էզիրա էյէր օնլար՝ եէրին իւզէրինտէ իլհամ սէօյլէյէնի բէտտ էթտիքլէրինտէ գուրթուլմատըլար խսէ , գա՞նտէ գալըր պիզ էյէր կէօքլէրտէն սէօյլէյէնտէն եիւզ չէվիրիր խսէք .
26 Ուի Տօնունն սէտտասը օլ զէմման եէրի սարսրթմաը , ամմա չնմոի վա՛տ էտիպ՝ Թպիր քէրրէ տահա պէն տէյիլ եալընըզ եէրի՝ իլլա կէօյիւ տախի սարսըտրըրմ տէտի ։
27 Ալ պու՝ պիր քէրրէ տահա պէ պէնէ՝ Նսարսրլըր չէյլէրին եա փրլմըզ չէյլէր կիպի կէչէճէյի նի պէյան էտէր , թա քի սարսրլմայան չէյլէր պագի գալալար ։
28 Օնու՛ն իչիւն սարսրլմայան փա տիշահլըգ գապուլ էյմէմիզ իլէ , լուքմա մալիք օլալըմ քի՝ օ նուն վասիթասը իլէ Ալլահ մագ պու լանէ՝ հիւրմէթ վէ մինտար լըգ իլէ ի՛պատէթ էտէլիմ ։
29 Եւնըքի Ալլահըմըզ՝ թէլէֆ էտէն աթէլ տիր ։

ՊԵՊ ՀԻ

Պա՛զը պօրձլարա տիգգաթ էթմէյէ նա սիհամ ։ 18 Րէսուլուն օնլարա՝ քէնտի սի իչիւն տուա՝ էթմէյէ իլթիմասը ։ 20 Խաթէմէի քէլամ ։

1 Պարընտաշ մուհապպէթի տա
2 յիմ գալսըն ։ Եվ՝ իւսաֆիր գա պուլ էթմէյի ունուրմման . էզի րա օնուն իլէ պա՛զլարը՝ պիլ մէյէրէք մէլէքլէր գօնուգլատը
3 լար ։ Եվ՝ ահպուսլարը մահպուս տաչլար կիպի՝ էզիյէթտէ օլան լարը սիզ տախի թէնտէ օլան լար կիպի խաֆրընըզա կէթիրին ։
4 Էվիսինին ի՛նանմատ էվլէնմէք ի՛զզէթլու՝ վէ եահտագ լէքէսիզ օլա . Համմա ֆահիշլէրէ վէ զինա քեարլարա Ալլահ հիւքմ էտէճէք ։
5 Ի՛ էշտէպ պիլա ֆամա՝ օլսուն . Հհաղըր պուլունան շէյլէրէ գա նաա՛թ էտին , զիրա քէնտիսի տէ միշ տիր քի՝ Ելիէնի ասլա պրագ մայաճաղըմ , վէ սէնի հիչ աս
6 լա թէրը էթմէ յէճէյիմ ։ Էշ լէ քի ճէսարէթի էտէրէք տէյէ լիմ՝ քի՝ ե՛ապպ պէնիմ եարտըմճըմ տրը , վէ գօրգմայաճաղըմ . առէմ պանա նէ՞ էտէճէք ։
7 Ահիզ Ալլահըն քէլամընը սէօյլէմիշ Ի՛ուլաղուզլարընըզը զիքր էթմէ քտէ օլուն . վէ օնլարըն էթվարընըն նհայէթինէ տիգ գաթ էմմէյիլէ՝ Ի՛մանլարընա
8 ուչար օլուն ։ Եյհսուա Կրիս տոս՝ տիւն վէ պու կիւն վէ է պէտէն էհման օ տուր ։
9 Տիւրլու տիւրլու վէ էճնէպի թա՛լմէյէր իլէ՝ էօթէ պէրի սիւ րնքէլէնմէն . զիրա էյի տիր քի՝ գալպ ի՛նայէթ իլէ սապիթ օլա , վէ Էտէյիլ թաա՛լար իլէ քի էզյլէ եիւրիւյէնլեր օնլարտան ֆա
10 յիտէ կէօրմէտիլէր ։ Ե՛պիր մէզ պահրմըզ վար քի՝ օնտան չատը րա խրզմէթ էտէնլէրին եէմէյէ
11 հիւքմիւ եօգ տուր ։ Օ՛իրա պալ քահհինին վասիթասը իլէ Ա՛աղ տէտէյէ կիւնահ իչիւն գանը կէօ թիւլիւլէն հէման նօ հայվանլա րըն ճէսէուլէրի՝ օրտունուն տի
12 շարրսրնտա եագըլըր ։ Պունուն իչիւն Եյհսուա տախի՝ քէնտի գանը իլէ գավմը թագտիս էթմէ մէք իչիւն՝ հգափունուն տիշա
13 րըսընտա էլէմ չէքտի ։ Ի՛մոի նօնուն սիթէմիրնի թաշրյարագ՝ օրտունուն տիշարըսընտա օնա չը
14 գալըմ ։ Ը՛Օ՛իրա պուրատա պա գի գալըր չէհրիմիզ եօգ տուր , իլլա կէլէճէք օլանը արայօրուզ ։
15 Ի՛մոի օնուն վասիթասը իլէ Ալ լահա տայիմա Ի՛համո գուրպանը՝ եա՛նի օնուն խմինէ չիւքր էտէն յտուտագլարըն մէյվէսինի տու
16 նալըմ ։ Վէ Նինան հէմ սա տագա էթմէյի ունուրմման . Ալթ րա Ալլահ՝ պու միսիլու գուր
17 պանլատան խօշտանըր ։ Պու լաղուզլարընըզա իթտա՛թ էտին , վէ միւթի՛ օլուն . Ազիրա օնլար՝ ճէվապ վէրէճէքլէր կիպի՝ սիզին ճանլարընըզ իչիւն ույանըգ տու րուրլար , չէօյլէ քի պունու ահ վահ իւէ տէյիլ՝ իլլա շազլըղ րլա էտէյէր . զիրա օ սիզ ֆա
18 յիտէ՛իզ օլուր ։ Պիզիմ իչիւն տուա՝ էյլէյին . զիրա ի՛թիմատ էտէրիզ քի՝ հէր չէյտէ էյի

տավըանմագ իսթէմէմիդ իլէ Նէյի
19 զամիրխիզ վար. Վէ խուսուսա
րէճա էտէրիմ քի՝ «պունու էտէ-
սինիդ, չէօյլէ քի սիզէ պիր ան
էվվէլ կէրի տէօնտէրիլէյիմ։
20 Վէ «աէլամէթին Ալլահը՝ օլ
քի Նէպէտի՝ ա՛հտըն գանը իլէ
գօյունլարըն ա՛զիմ Ջօպանը օ-
լան Իսազպըմըզ Յիսուսու էօ-
21 լիւէրտէն կէրի կէթիրտի, օնուն
իրատէթինի էթմէք իչիւն՝ «սիզի
հէր էյի ա՛մէլտէ թէքմիլ էյ-
լէյէ. վէ «սիզտէ՝ քէնտի հու-
զուրունտա մագպուլ օլանը իշ-
լէյէ, Յիսուս Քրիստոսուն վա-
սիթասը իլէ քի՝ էօնա էպէտլէր է-
պէտլէրինէ ի՛զլիթ օլսուն. Ա՛մին։
22 Վէ սիզէ հալվարըրըմ՝ քա՛
րընտաշլար՝ պու նասիհաթըն սէօ-
զինէ թէհամմիւլ էտին. «չինքի
սիզէ մուխթասարճա եազտըմ։
23 «Ա՛ւէւմիւնիւզ օլսուն քի գա-
րընտաշ Տիմոթէոս սալվէրիլ-
տի, վէ էյէր թէզ կէլիրսէ, օ-
նուն իլէ պէրապէր սիզի կէօրէ-
24 նիւս իլէ պէրապէր սիզի կէօրէ-
ճէյիմ։ «Ա՛մէն։ «Ռուիմէ գուլաղը զա-
րընըզա վէ էֆի մուգաատէսէ-
քէ սէվամ էտին։ Ի՛թալիատան
օլանլար սիզէ սէվամ էտէրլէր։
25 «Ի՛նայէթ ճիւմլէնիզին պիլէտին-
ճէ օլսուն. Ա՛մին։

Ի՛պրանիէրէ Իգնաթոսան Տի-
ռէոսոս վոխինաը էվ եաղըտը։

ՅԱԿՈԲՈՍ

ՐԻՍՈՒԼՈՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿԻ

ՄԻՋՐԹՈՒՊՈՒ

ՊԱՑՊԱՑ

Ր էսուլուն ոէլամը։ Չ գարընտաշլարընա նասիհաթ էթմէսի քի՝ միհնէթլէրտէ չազ օլալար։ 5 Ալլահտան ի՛լմ սիլէյէ-
լէր, 13 վէ քէնտիլէրինէ կիւնահ էթ-
մէյէ օլան իղվալար իչինէն Ալլահտան տըր
առէմէյէր։ 16 Տինին փառնակարը վէ
օնուն մախտասախյէթլէրի։

1 «Ա՛ՂԼԱՀԸՆ վէ Թապպ Յիսուս
Քրիստոսուն գուլու Ի՛յակոբոս՝
էտաղըլմըզ օլան Տօն ինքի սըպ-
թա սէլամ էտէր։
2 Ա՛խ՝ գարընտաշլարըմ՝ խուիր-
լիւ սիւրլիւ իմթիխանլէրէ սիւշ-
տիւյիւնիւզ զէմանի՝ պաճաա ղէթէք-
3 միլ չազլըգ սայըն. վէ էպիլին
քի՝ իմանընըզըն իմթիխանը սապր
4 կէթիրիր. Ա՛մմա սապրըն թէքմի-
լի ա՛մէլի օլսուն, թա քի հիչ
պիր չէյսոէ էքսիյինիզ օլմայըպ՝
թէքմիլ վէ թամ օլասընըզ։
5 Վէ էէյէր սիզտէն պիրի հիք-
մէթտէ էքսիք իսէ, Ի՛հէփիսինէ
ճէօմըրտըճի իլէ վէրէն՝ վէ սի-
թէմ էթմէյէն Ալլահտան թիլէ-
սին, վէ Ի՛օնա վէրիլէճէք տիր։
6 Լաքին հիչ պիր իշքիլ էթմէ-
յէրէք՝ էիման իլէ սիլէսինի. զիրա
իշքիլ էտէն քիմսէ՝ րիւզկեարտան
սալլանան վէ չալգանան տէնիզ
7 տալկասընա պէնկզէր։ Չէմ օլ
ատէմ զանն էթմէսինի քի՝ Թապպ-
8 տան պիր շէյ ալաճագ։ Ի՛նքի
ֆիքրլի ատէմ՝ հէփ հօլարընտա
գարարսըզ տըր։
9 Վէ ալչագ հալտէ օլան գա-
րընտաշ քէնտի նիւքսէքլիլիյին-
10 տէ՝ զէնկին օլան իսէ քէնտի ալ-
չագլըղընտա իֆթիխար էթսին.
Էզիրա օթուն չիչէյի կիպի կէ-
11 չէճէք տիր։ Չինքի կիւնէշ
հէրարէյի իլէ տօղունճա, օթու
գուրտուտուր, վէ օնուն չիչէյի
տիւշէր, վէ օնուն շէքլինին կիւ-
զէլիյի զայ՝ օլուր. պունճիլէյին՝
զէնկին տախի քէնտի հօլարընը-
տա սօլաճագ տըր։
12 Ի՛նկէ մուրթլու օլ ատէմ քի՝
իմթիխանա տայանըր. զիրա իմ-

ՊԱՑՊԱՑ

Ր էսուլուն ոէլամը։ Չ գարընտաշլարընա նասիհաթ էթմէսի քի՝ միհնէթլէրտէ չազ օլալար։ 5 Ալլահտան ի՛լմ սիլէյէ-
լէր, 13 վէ քէնտիլէրինէ կիւնահ էթ-
մէյէ օլան իղվալար իչինէն Ալլահտան տըր
առէմէյէր։ 16 Տինին փառնակարը վէ
օնուն մախտասախյէթլէրի։

1 «Ա՛ՂԼԱՀԸՆ վէ Թապպ Յիսուս
Քրիստոսուն գուլու Ի՛յակոբոս՝
էտաղըլմըզ օլան Տօն ինքի սըպ-
թա սէլամ էտէր։
2 Ա՛խ՝ գարընտաշլարըմ՝ խուիր-
լիւ սիւրլիւ իմթիխանլէրէ սիւշ-
տիւյիւնիւզ զէմանի՝ պաճաա ղէթէք-
3 միլ չազլըգ սայըն. վէ էպիլին
քի՝ իմանընըզըն իմթիխանը սապր
4 կէթիրիր. Ա՛մմա սապրըն թէքմի-
լի ա՛մէլի օլսուն, թա քի հիչ
պիր չէյսոէ էքսիյինիզ օլմայըպ՝
թէքմիլ վէ թամ օլասընըզ։
5 Վէ էէյէր սիզտէն պիրի հիք-
մէթտէ էքսիք իսէ, Ի՛հէփիսինէ
ճէօմըրտըճի իլէ վէրէն՝ վէ սի-
թէմ էթմէյէն Ալլահտան թիլէ-
սին, վէ Ի՛օնա վէրիլէճէք տիր։
6 Լաքին հիչ պիր իշքիլ էթմէ-
յէրէք՝ էիման իլէ սիլէսինի. զիրա
իշքիլ էտէն քիմսէ՝ րիւզկեարտան
սալլանան վէ չալգանան տէնիզ
7 տալկասընա պէնկզէր։ Չէմ օլ
ատէմ զանն էթմէսինի քի՝ Թապպ-
8 տան պիր շէյ ալաճագ։ Ի՛նքի
ֆիքրլի ատէմ՝ հէփ հօլարընտա
գարարսըզ տըր։
9 Վէ ալչագ հալտէ օլան գա-
րընտաշ քէնտի նիւքսէքլիլիյին-
10 տէ՝ զէնկին օլան իսէ քէնտի ալ-
չագլըղընտա իֆթիխար էթսին.
Էզիրա օթուն չիչէյի կիպի կէ-
11 չէճէք տիր։ Չինքի կիւնէշ
հէրարէյի իլէ տօղունճա, օթու
գուրտուտուր, վէ օնուն չիչէյի
տիւշէր, վէ օնուն շէքլինին կիւ-
զէլիյի զայ՝ օլուր. պունճիլէյին՝
զէնկին տախի քէնտի հօլարընը-
տա սօլաճագ տըր։
12 Ի՛նկէ մուրթլու օլ ատէմ քի՝
իմթիխանա տայանըր. զիրա իմ-

թ. Ի՛. 64. գէ։
Ղ Գօր. իգ 1. իդ. 16. բ Գօր. ա. 12. «Փիլիմ. 22. «Հռով. ժե. 33. ա Թես. ե. 23. վ Ջաք. Թ. 11. գ. ժ. 29. գ Ե՛ղ. 11. Եզեկ. Լդ. 23. լե. 24. ՃՕՀ. ժ. 11. 14. ա գեա. ք. 25. ե. 4. ը Գօր. բ. 24 32. Հռով. գ. 24. ը. 11. ա Գօր. գ. 14. ժե. 15. բ Գօր. գ. 14. Գաղ. ա. 1. Գաղ. 12. ա Թես. ա. 10. ա գեա. ա. 21. ե բ Թես. բ. 16. ա գեա. ե. 10։

թ. Ի՛. 60. գէպ։
ա Տիտ. ա. 1. բ Գօր. ժբ. 17. ժե. 13. Գաղ. ա. 19. բ. 9. ՃՈւԹ. 1. է բ Օր. Լբ. 26. ՃՕՀ է. 35. Գօր. բ. 5. ը. 1. ա գեա. ա. 1. գ Գօր. իզ. 7. ե ա գեա. ա. 6. ջ Մատ. ե. 12. Գօր. ե. 41. Եբր. ժ. 34. ա գեա. գ. 13. 16. ի Հռով. ե. 3. ը գ Թագ. գ. 9. 11, 12. Ռաակ բ. 3. ի Մատ. է. 7. իա. 22. Մար. ժա. 24. Ղու. ժա. 9. ՃՕՀ. ժգ. 13. ժե. 7. ժզ. 23.

թ. Ի՛. 64. գէ։
Փիլ. բ. 13. է Գաղ. ա. 5. բ Տիմ. գ. 18. Ճայտ. ա. 6. ը ա գեա. ե. 12. ի ա Թես. գ. 2. ի Ի՛ա. 7. 17. Տիտ. գ. 15.

թ. Ի՛. 60. գէպ։
Ե Բրեմ. ԻԹ. 12. ա ՃՕՀ. ե. 14, 15. է Մար. ժա. 24. ա ՃԻմ. բ. 8.

Ղ. գ. 8։

Ի ՃՈբ. ժգ. 2. Ա՛պ. իէ. 2. գ. 5, 6. ՃԲ. 11. ՃԳ. 15. ե. Ի. 6. ա գոր. է. 31. գ. գ. 14. ա գեա. ա. 24. ա ՃՕՀ. բ. 17. ՃՃՈբ. ե. 17. Ռաակ. գ. 11, 12. Եբր. ժբ. 5. ՃՅտ. գ. 19։

Digitized by Google

թիխան օլունմուշ օլմաղըլա՝ Կապպըն քէնտինի սէվինըէրե վա՛տ էյլէտի՛յի հ՛այաթըն թամամընը ալա-
13 ճագ տըր ։ Վիչ քիմսէ իղվա չէքտի՛յինտէ՝ Ըլլահտան իլհի՛միան օլունուլ՛օրում տէմէսին. զիրա Ըլլահ քէօթի՛ւ չէյլէր իլէ իմ-
թիխան օլունմազ, վէ քիմսէյի
14 իղվայա տիւշիւրմէզ ։ Ըմմա հ՛էր քէս՝ քէնտի արզուսունտան ճէլիպ օլունուպ ալտանտարագ իղվայա
15 տիւշէր. Ընտէն չ՛էվվէլ համիլէ օլուպ՝ կիւնահ տօղուրուր, վէ կիւնահ իճրա օլունտուգտա՝ ըէօ-
16 լիւմ տօղուրուր ։ Ըլտանմամն՝ նա՞ սէվկիւլիւս գարընտաշլարըմ.
17 Վ՛էր էյի ա՛թիյէ վէ հ՛էր թէք-միլ պախշի՛չ եօգարըտան՝ ըզզե-լարըն փէտէրինտէն էնէր, քի Տ՛օնտա թէպտիլլիք ետ յիչիլ-
18 մէք կէօկէսի եօդ տուր ։ Այի՛-րատ էտիպ՝ պիզի կէրչէքլ՛ք քէ-լամը իլէ թէվվլիտ՝ էյլէտի քի՝ Նպիզ օնուն մախլուգաթընըն պիր նէվ՛ էմթուրփանտասը օլալըմ ։
19 Յումի՞ եա՞ սէվկիւլիւս գարըն-տաշլարըմ՝ ՙէր ատէմ իչլիմէք-տէ չափուք՝ նսէօյլէմէ քտէ աղըր՝ դէօվքէչէնմէքտէ կէձ փավչըն-
20 օլսուն ։ Օ՛իրա ատէմին էօվքէ-սի՝ Ըլլահ՛ըն սատադաթընը իճ-
21 րա էթմէզ ։ Ձպունուն իչինն հ՛էր մուրտարլըղը վէ քէօթի՛ւլիւք չօգլուղունուզ պէր թարաֆ էտիպ իչինիզէ աշկնմըշ՝ ՙճանընըզը խէյաս էթմէ՛յէ, գատիր օլան քէ-լամը մանճուպլուգ իլէ գապուլ էտին ։
22 Վէ քէնտի քէնտինիզի ալտա-տարագ քէլամըն եալընըզ իչտի-ճիլէրի օ՛լմայըպ՝ ՙօնուն իճրա է-
23 տի՛քիլէրի օ՛լուն ։ Վ՛Օ՛իրա էյէր պիր քիմսէ քէլամըն իչնտիճի-սի օ՛ւուպ տէ՝ իճրա էտիճիսի տէ-յիլ իսէ, քէնտի եիւզնինէն աս-
24 լէյէսինի այինէտէ նազար էտէն տիմ իսէ, քէնտի եիւզնինէն աս-լէյէսինի այինէտէ նազար էտէն
25 Նէ օլտուղունու ունուԹտու ։ Վա-քին ազատլըղըն Թէքմիլ չէրի-ա՛թընա տօիգագիթ էտիպ ծպտ ատէվամ էտէն քիմսէ՝ ունուԹգան իչնտիճի օ՛լմայըպ իլլա ա՛մէ լճ-

թ ։ Ի՛ ։ 60 ։ ԿԹ ։

—

ի Մատ ։ ժ ։ 22 ։ ԺԹ ։ 28, 29 ։ գ ։ բ ։ 5 ։
հ ա Կոր ։ Թ ։ 25 ։ բ Տիմ ։ գ ։ 8 ։ գ ։ բ ։ 5 ։ ա Գետ ։ ե ։ 4 ։ Յայտ ։ բ ։ 10 ։

յ Ցոբ ։ ԺԸ ։ 35 ։ Սաղ ։ է ։ 14 ։
ղ Հռով ։ գ ։ 21 ։ 23 ։

ճ Ցօհ ։ գ ։ 27 ։ ա Կոր ։ դ ։ 7 ։
ո Թես ։ իգ ։ 19 ։ ա Թագ ։ ԺԸ ։ 29 ։ Մաղ ։ գ ։ 6 ։ Հռով ։ ժ ։ 29 ։
չ Ցօհ ։ ա ։ 13 ։ գ ։ 3 ։ ա Կոր ։ դ ։ 15 ։ ա Գետ ։ ա 23 ։
շ Եփես ։ ա ։ 12 ։
ջ Երեմ ։ բ ։ 3 ։ Յայտ ։ ժ ։ 4 ։
ռ Ժող ։ ե ։ 1 ։
ս Ղուկ ։ ժ ։ 19 ։ ԺԷ ։ 27 ։ Ժող ։ ե ։ 2 ։
վ Ղուկ ։ ԺԹ ։ 17 ։ ԺԷ ։ 32 ։ Ժող ։ է ։ 9 ։
տ Կող ։ գ ։ 8 ։ ա Գետ ։ բ ։ 1 ։
ր Գործ ։ ԺԳ ։ 26 ։ Հռով ։ ա ։ 16 ։ ա Կոր ։ ԺԵ ։ 2 ։ Եփես ։ ա ։ 13 ։ Տիտ ։ բ ։ 11 ։ Եբր ։ բ ։ 3 ։ ա Գետ ։ ա ։ 9 ։
ց Մատ ։ է ։ 21 ։ Ղուկ ։ գ ։ 46 ։ ժ ։ 28 ։ Հռով ։ բ ։ 13 ։ ա Ցօհ ։ գ ։ 7 ։
ւ Ղուկ ։ Ը ։ 47, ա ։ Պտգ ։ գ ։ բ ։ 14, ա ։
փ գ ։ բ ։ 12 ։
ք բ Կոր ։ գ ։ 18 ։

ե ։ Ի՛ ։ 60 ։ ԿԹ ։

—

ֆ Ցօհ ։ ժգ ։ 17 ։
ա ։ Սաղ ։ ԼԳ ։ 13 ։ ԼԹ ։ 1 ։ ա Գետ ։ գ ։ 19 ։

բ Ես ։ ա ։ 16, 17 ։ ծը ։ 6, 7 ։ Մատ ։ իե ։ 36 ։
գ Հռով ։ ժբ ։ 2 ։ գ ։ դ ։ 4 ։ ա Ցօհ ։ ե ։ 18 ։

ա ։ Կոր ։ բ ։ 8 ։
բ Ղես ։ ԺԹ ։ 15 ։ բ Օր ։ ա ։ 17 ։ ժգ ։ 19 ։ Ա՛ակ ։ իդ ։ 23 ։ իբ ։ 21 ։ Մատ ։ իբ ։ 16 ։ Խոս ։ 9 ։ Ցուգ ։ 16 ։
դ Ղու ։ ժբ ։ 21 ։ ա Տիմ ։ գ ։ 18 ։ Յայտ ։ բ ։ 9 ։
ե Ել ։ ի ։ 6 ։ ա Թագ ։ բ ։ 30 ։ Ա՛ակ ։ բ ։ 17 ։ Մատ ։ ե ։ 3 ։ Ղու ։ գ ։ 20 ։ ժբ ։ 32 ։ ա Կոր ։ բ ։ 9 ։ բ Տիմ ։ դ ։ 8 ։ գ ։ ա ։ 12 ։
զ Ցօհ ։ է ։ 48 ։ ա Կոր ։ ա ։ 26 ։ 28 ։ ղ ա Կոր ։ ժա ։ 22 ։
է Գոր ։ ժգ ։ 50 ։ ԺԷ ։ 6 ։ ԺԸ ։ 12 ։ գ ։ ե ։ 6 ։
ը Ղես ։ ԺԲ ։ 18 ։ Մատ ։ իբ ։ 39 ։ Հբ-ռով ։ ժգ ։ 8, 9 ։ Գաղ ։ ե ։ 14 ։ գ ։ 2 ։

թ ։ Ի՛ ։ 60 ։ ԿԹ ։

—

ր Ցօհ ։ ժգ ։ 17 ։
ս Սաղ ։ ԼԳ ։ 13 ։ ԼԹ ։ 1 ։ ա Գետ ։ գ ։ 19 ։

բ Ես ։ 16, 17 ։ ծը ։ 6, 7 ։ Մատ ։ իե ։ 36 ։
գ Հռով ։ ԺԲ ։ 2 ։ գ ։ դ ։ 4 ։ ա Ցօհ ։ ե ։ 18 ։

ՊԸՊ Ւ

Բէտուլուն խաթրա պագմամաղա նասի-հաթը՝ 10 ճիւմլէ չէրիա՛թը հ՛ըֆզ էթ-մէք կէրէք օլտուղու ։ 14 իմանըն ա՛-մէլթիզ էօլիւ օլտուղու ։

1 Ա՞ւ գարընտաշլարըմ՝ ՙճէլիլ Բապպըմըզ Յիսուս Ք՛րիստոսուն իմանը սիզտէ Բխաթրա պագմագ
2 իլէ օլմասըն ։ Օ՛իրա էյէր սի-զին ճէմա՛աթընըզա՝ փարլագ էս-վապ իլէ ալթուն եիւզիւքլիւ պիր ատէմ կիրիրսե, վէ քիրլի էսվապ իլէ պիր ֆագիր տախի կիրիրսե ։
3 վէ փարլագ էսվապը կիյէնէ իլ-թիֆաթ էտիպ՝ Այն պուրատա խօշ օ՛լմուր տէրսէնիզ. վէ ֆա-գիրէ՝ Այն օրատա տուր, եախօտ՝ Հուրատա պատամաղըմըն ալթընը-
4 տա օ՛լմուր տէրսէնիզ, օ՛լ տէմ տէրսունինիզտէ թարաֆկիր օ՛լուպ՝ եարամազ ֆիքըրլի հ՛ապիմ՛էր օ-
5 մա՞զմըսընըզ ։ Իչինին՝ եա՞ սէվ-կիւլիւս գարընտաշլարըմ՝ Ըլլահ պու տիւնեանընը՝ Էմանտտա զէնկին՝ վէ տ՛քէնտինի սէվինէրէ վա՛տ էթտիյի փատիշահլըղընն վարիսլէ-րի օլան Խֆագիրլէրինի սէ՞լմէտի
6 մի ։ Ձայիլ իսէ ֆագիրի Թահգիր էթտինիզ. սիզէ զէնկինէր զուլմ էթմէզլէ՞ր մի, վէ Էսիզն մահգէ-մէլէրէ օնլար չէ՞քմէզլէ՞ր մի ։
7 Այիզին իւզէրինիզէ անկրմըշ օ-լան էյի իսմէ օնլար քիւֆր էթ-
8 մէզլէ՞ր մի ։ Յումի էյէր Վ՛ի-Թապա կէօրէ՝ Ը՞ՀՕՆՇՈՒՆՈՒ քէն-տին կիսի սէվէսին տէյիւ՝ Վփա-տիշահանէ շէրիա՛թը իճրա էտէ-յօր իսէնիզ, էյի էտէրսինիզ ։

Digitized by Google

9 Ի՞մմա էյէր խաթրա պագար-
ատնըզ , կիւնահ իշէ՛յիպ՝ շէրի-
ա՛թտան գապահանելըլար կիպի
10 թա՛զիր օլուն՝ուրսունուզ : Ո՞յ-
րա քիմ քի պիւթիւն շէրիա՛-
թը կէօզէտիր տէ՝ պի՛ր շէյտէ
խաթա էտէրսէ , ԹՃիւմլէսինէ
11 սուչլու օլմուշ օլուր : Ո՞իրա՝
Ո՞ինա էթմէ յէսին տէյէն՝ Ի՞խաթ-
էթմէ յէսին տախի տէտի . իմոի
էյէր զինա էթմէզսէն տէ՝ գաթի
էտէրսէն , շէրիա՛թը պօզմուշ օ-
12 լուրսուն : Ա՛զատլըզ շէրի-
ա՛թը միւճիպինճէ մուհաքէմէ օ-
լունաճագ քիմսէլէր կիպի՝ պէօյլէ
սէօյլէյին , վէ պէօյլէ ա՛մէլ է-
13 տին : Ո՞իրա մէրհամէթ էթ-
մէմիշ քիմսէյէ հիւքմ մէրհա-
մէթսիզ օլաճագ . Ո՞մէրհամէթ՝
հիւքմէ գարշը էօյիւնիւր :
14 Ո՛չ՝ գաբրնտաշլարըմ՝ էյէր
պիր քիմսէ Ո՛մանըմ վար տէյիպ
տէ՝ ա՛մէլլէրի օլմազսա , նէ՞ ֆա-
յիտէ , իման օնու գուրթարապի-
15 լի՞ր մի : Պէ՛ հէյէր պիր գա-
բրնտաշ եա գըզ գաբրնտաշ
էօրիլագ՝ վէ հէր կիւնէքի թաա՛-
16 մա միւհիմաճ օլուրլարսա , վէ
Ռսիզսէն պիրի օնլարա՝ Պէլամէթ
իլէ կիսին , ըսընըն , վէ տոյուն
տէրսէ , ամմա օնլարա՝ թէնէ իգ-
թիմա էտէն չէյլէրի վէրմէզսէ-
17 նիզ , նէ՞ ֆայիտէ օլուր : Պունճ-
ճիլէյին իման տախի՝ էյէր ա՛-
մէլլէրի օլմազսա , քէնտիլէյինտէ
18 էօլիւ տիւր : Ո՞մմա պիրի տէ-
յէճէք քի՝ Պէնին իմանըն վար ,
վէ պէնիմ ա՛մէլլէրիմ վար . սէն
պաննա իմանընըը ա՛մէլլէրին օլմազ-
սըզըն կէօսթէր , ձպէն տախի սա-
նա՝ իմանըմը ա՛մէլլէրիմտէն կէօս-
19 թէրէյիմ : Պէն ինանըըօըն քի՝
Ո՞լլահ պի՛ր տիր . էյի էտէրսին ,
չէյթանլար տախի ինանըըլար ,
20 վէ տիթրէըլլէր : Ո՞մմա եա՞ պա-
թըլ ատէմ՝ իմանըն ա՛մէլսիզ
էօլիւ օլսուդունու պիլմէք իս-
21 թէ՞միսին : Փէտէրիմիզ Ո՞բրա-
համ՝ Ո՞քէնտի օղլու Ո՞սահակը
մէզպահըն իւզէրինտէ սունմա-
ղըլա , ա՛մէլլէը իլէ սատըգ չը՞գ-
22 մատը մը : Կէօրի՞յօրմուսուն քի՝
Ո՞իման օնուն ա՛մէլլէրի իլէ պէ-
րապէր իշլէր իտի , վէ իման՝ ա՛-
մէլլէը վասիթասը իլէ թէքմիլ
23 օլունտու : Պէ՞ Ո՞բրահամ Ո՞լ-
լահա ինանտը , վէ օնա սաւապագի
իչէուն սայըլտը տէյէն Պիմսալ
թէքմիլ օլտու . վէ Ո՞լլահըն
24 տօսթու անկըլտը : Կէօրի՞յօր-
մուսունուզ քի ատէմ եալընըզ
իման իլէ տէյիլ՝ իլլա ա՛մէլլէր
25 իլէ սատըգ չը՞գմատը մը : Ո՞յմ քէ-
զալիք Ֆահիշէ Պտախաբ տախի՝
ճասուսալարը գապուլ էտիպ ղայ-
րի եօլտան չը՞գմաղըլա , ա՛մէլ-
լէը իլէ սատըգ չը՞գմատը մը :
26 Ո՞իրա նիճէ քի թէն բուհտուզ
էօլիւ իսէ , պէօյլէճէ իման տախի
ա՛մէլսիզ էօլիւ տիւր :

ՊԵՊ Կ

Բէսմալուն գարընտաշլարա նասիհաթ էթմէսի քի խօճա օլմագ մանուսպունու գաֆմադա ա՛ճէլէ էթմէյէլէր : 5 վէ տիւլէրինի զապթ էտէլէր : 13 Ֆու տիւնեանըն ի՛լինին՝ եօգարըտան օլան ի՛լմ իլէ բուգարը օլմագ :

1 Ո՞ղունուզ խօճալար օլման՝ եա՞ զարընտաշլարըմ , Բչիւն պիլինի քի՝ տահա պէօյիւք հիւքմի
2 ա՛զագ ալաճաղըզ : Բ՞Ո՞իրա հէ-
ֆիմիզ չօգ չէյլէրտէ խաթա է-
տէրիզ . Բէյէր պիր քիմսէ սէօզ-
տէ խաթա էթմէզսէ , պու՝ Բքնա-
միլ ատէմ օլուպ պիւթիւն թէ-
նի տախի զապթ էթմէյէ գատիր
3 տիր : Ո՞չլէճէ աֆլարըն՝ աղըզ-
լարընա կէմլէրինի վուրտուզ
քի՝ օնլար պիզէ իմսա՛թ էտէ .
վէ օնլարըն պիւթիւն վիւճիւտու-
նիւ էօթէ պէրի տէօնտէրիրիզ :
4 Ո՞չլէճէ կէմիլէը տախի օլ գատար
պէօյիւ՛ք օլուպ չէտիտ բիւզկեար-
լարտան սիւրիւ՛յէնիր իքէն՝ պիր
փէք քիւչիւք տիւմէն իլէ տիւ-
մէնճինին կէօնլիւ իսթէտիյի նէ-
5 րէ տէօնտէրիլիր : Բ՞Ոլունճիլէ-
յին տիւ տախի քիւչիւք ա՛զա
տըր , ձամմա պէօյիւք պէօյիւ
էօյիւնիւր . իշթէ ճիւզի աֆէչ՝
նէ գատար չօգ քէրէսթէ թու-
6 թուշտուրուր : Բ՞Տիւ տախի ա-
թէչ տիր , նահաթլըգ ալէմի տիր .
տիւ ա՛զատըրմըզտա պէօյլէ գօն-
տու քի՝ Բպիւթիւն թէնի լէքէ-
լէտիր , վէ ճհչէնէմտէն ա՛լէվլէ-
նիպ յաապիա՝թըն տէվամանըը ա՛-

Digitized by Google

ՊԵՊ Դ

Աբեմիերին չէհվեթլերինեէն հասիլ օ-
լան ֆէնալըգլար ։ 7 Ինանըլար քէնան-
լերինի Ալլահըն հուզուրտանտա ալլագ-
լաթմագ՝ 11 պիրի պիրլերի իչլուն քէօթու
ոեօղլեմէմէք , 13 վէ մանալահաթլարընը
արբայա գօմագտա՝ Ալլահըն եարտըմընա
միհրաճ օլտուգլարընը ատնաթմագ
կէրէք օլտուղտա ։

1 Ընրանըզտա ճէնքլէր վէ զավգա-
լար նէ՞րէտէն օլուր • պուրատան՝
էա՞նէ ա՛զալարընըզտա ճէնք գալ-
տըրան չէհվեթլէրինի զտէն տէյի՞ր
2 մի ։ Ընզուլէրսինիզ , վէ մալիք
օյմազընըզ • գաթմ էտէրսինիզ , վէ
հասէա էտէրսինիզ , վէ էլէ կէթի-
րէմէզսինիզ • զավգա էտէրսինիզ ,
վէ ճէնքլէչէրսինիզ , վէ մայիք օյ-
մազընըզ , չիւնքի տիլէմէզսինիզ •
3 Տիկէրսինիզ , վէ ալմազընըզ •
էզիրա ֆէնա նէյէմի իլէ տիւէր-
սինիզ , թա քի չէհվեթլէրինիզէ
4 խարճ էտէսինիզ ։ Ելչի զիւնա-
քնար էրքէքլէր վէ գարըլար՝
պիլմէ՞զմիսինիզ քի Եահուճանըն
տօսթլուղու՝ Ալլահա տիւշմէնլիք
տիր • Հիմոի հէր քիմ քի սիւն-
եանըն տօսթու օլմագ իսթէրսէ ,
5 Ալլահըն տիւշմէնի օլուր ։ Օ՞ղանն
էտէ՞րմիսինիզ քի՝ Վհիհապ պօ-
շունա սէօյլէր , եա՞նէ Պիզէ սա-
քին օլան բուՀ՝ Եգըպգանճլըղա
6 փէք մէյլ էտէր ։ Լաքին Ել-
լահ տահա պէօյիւք ի՛նայէթ վէ-
րիր • ծնուն իչիւն տէր քի՝ ըՀլ-
լահ մաղրուրլարա զըտ տուրուր ,
ամմա ալչագ կէօնիւլլիւլէրէ ի՛-
7 նայէթ վէրիր ։ Լամի Ալլահ
միւթի՛ւ օլուն • Իչէյիանա գար-
չը տուրուն , վէ օ սիզտէն գա-
8 չաճագ տըր ։ Ալլահա եաղլա-
շընն , վէ օ սիզէ եագլաշաճագ տըր •
եա՞ կիւնահքեարլար՝ Էէլլէրինի-
զի փաքէյիլին , ԵՒհմմ եա՞ իքի
կէօնիւլլիւլէր՝ Էգալպլէրինիզի թէ-
9 միզէյին ։ Ինէրտ վէ եաս չէ-
քին , վէ աղալընը • կիւլիւչիւնիւզ
եասա՝ վէ սեվինճինիզ գասսվէ-
10 թէ Լէպսիւ օլունսուն ։ Կապ-
պընն հուզուրունտա ալչագյանընն ,
վէ օ սիզի եիւճէլտէճէք տիր ։
11 Ձա՞ գարընտաչլար՝ հպիրի պի-
րինիզին ա՛լէհինէ զեմմ էթմընն •
գարընտաչընըն ա՛լէհինէ զեմմ
էտէն վէ Ձգարընտաչընը հիւքմ
էտէն՝ չէրիա՛թը զեմմ էտէր , վէ
չէրիա՛թը հիւքմ էտէր • վէ է-
յէր չէրիա՛թը հիւքմ էտէրսէն ,

7 լէվլէնտիրիր ։ Օ՞րրա կէրէք ճա-
նավարլարըն կէրէք գուշլարըն՝ վէ
սիւրթիւնէն հէմ տէ սուտա օ-
լանլարըն ճիւմլէսինին թապի-
ա՛թը՝ ինսան թապիա՛թընտան
զապթ օլունուր , հէմ զապթ օ-
8 լունմուշ տուր ։ Ելմա տիլի՝
ատէմիէրին հիչ պիրի զապթ էթ-
մէյէ գատիր տէյիլ տիր • զապթ
օլունմագ քէօթիւ օլուպ՝ էէօլիւմ
կէթիրիճի զէհիրտէն տօղու տուր ։
9 Օնաւն իլէ Ալլահ ու փէտէրէ
համտ էտէրիզ , վէ օնուն իլէ
Ալլահըն պէնկէչիլնէ կէօրէ
եարատըլմըղ ատէմիէրէ պէտուա՛
10 էտէրիզ ։ Էէման օլ աղզտան
խայր տուա՛ վէ պէտուա՛ էզգար •
եա՞ գարընտաչլարըմ՝ պու չէյլէր
11 պէօյլէ օլմալը տէյիլ տիր ։ Էիչ
պիր էչնի էէման պիր տէյլէ-
տէն թաթլը վէ աճը սու ագըտը՞ր
12 մը ։ ԵՒա՞ գարընտաչլարըմ՝ հիչ
ինճիր աղաճը զէյթունն՝ եա աս-
մա ինճիր վէրէ պիլէ՞ր մի • պէօյ-
լէճէ հիչ պիր չէշմէ՝ հէյ թուզ-
լու հէմ թաթլը սու վէրէմէզ ։
13 Ընրանըզտա հիքմէթի վէ մա՛լիւ-
մատ սահիպի քի՞մ տիր • Ձի՛լմ
մահճուպլուղու իլէ՝ էյի կէչինն-
մէսինտէն ևքէնաի ա՛մէլլէրինի
14 կէօսթէրսին ։ Ելմա էյէր գալպ-
լէրինիզտէ ածը հասէտ վէ նի՛գա
բահա վար խէ , Ձէօյիւնիւպ հագ-
գա գարշը եալան սէօյլէմէն ։
15 Ըպու հիքմէթի եօգարըտան էնէն
տէյիլ տիր • լաքին ախիւնեամի՛
16 նէճեանի՝ չէյթանի տիր ։ Ձօ՛ի-
րա հասէտ վէ նիգա՝ օլտուղու
եէրտէ՝ նիգամընզըզ վէ հէր ֆէ-
17 նա չէյ պախի օրատա տըր ։ Ձի՛լ-
մա եօգարըտան օլան հիքմէթի
էվվէլա փաք տըր , անտէն սէ-
լամէթ կէթիրիճի՝ մահճուպ՝ ի-
թաա՛թը՝ մէրհամէթտէն վէ էյի
մէ՛լլէէրտէն տօղու՝ պիղարագ՝ վէ
18 Ձիւրայըզգտան խալի տիր ։ Վէ
Ձատտագաթըն մէ՛յվէսի՝ սէլամէթի
իճրա էտէնլէրէ սէլամէթ իլէ է-
քիլէր ։

Ա՛ղ . Ի՛ . 60 . գէ ։

ա Հռավ . է . 23 ։ Գագ . է . 17 ։ ա Պետ . գ . 11 ։
բ Ճոբ . իե . 9 ։ Լե . 12 ։ Սաղ . ժը . 41 ։ Ռաակ . ա . 28 ։ Եռ . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ Մէկ . գ . 4 ։ Զաք . է . 13 ։
գ Սաղ . կղ . 18 ։ ա Ճօհ . գ . 22 ։ ե . 14 ։
դ Սաղ . հգ . 27 ։
ե ա Ճօհ . բ . 16 ։
զ Ճօհ . ժե . 19 ։ ժէ . 14 ։ Գագ . ա . 10 ։
է Գագ . Ե՛ն . գ . 5 ։ ը . 21 ։ Թուռ . ժա . 29 ։ Ռաակ . իա . 10 ։
ը Ճոբ . իբ . 29 ։ Սաղ . ճլը . 6 ։ Ռաակ . գ . 34 ։ իթ . 23 ։ Մատ . իգ . 12 ։ Ղուռ . ա . 52 ։ ժգ . 11 ։ ժը . 14 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
թ Եփես . գ . 27 ։ ը . 11 ։ ա Պետ . ե . 9 ։
ժ ը Մն . ժե . 2 ։
ի Ե՛ . ա . 16 ։
լ գ . ա . 8 ։
խ ա Պետ . ա . 22 ։ ա Ճօհ . գ . 3 ։
ծ Մատ . ե . 4 ։
կ Ճոբ . իբ . 29 ։ Մատ . իգ . 12 ։ Ղուռ . ժգ . 11 ։ ժը . 14 ։ ա Պետ . ե . 6 ։
հ Եփես . գ . 31 ։ ա Պետ . բ . 1 ։
յ Մատ . է . 1 ։ Ղուռ . գ . 37 ։ Հռավ . բ . 1 ։ ա Կոր . գ . 5 ։

Ա՛ղ . Ի՛ . 60 . գէ ։

ա Սաղ . ճէ . 3 ։
բ Ա՛ղ . ճէ . 3 ։
գ Ե՛ն . ա . 26 ։ է . 1 ։ Թ . 6 ։
դ Գագ . է . 4 ։
ե Գ . ա . 21 ։
զ Գ . բ . 18 ։
է Հռավ . ժգ . 13 ։
ը Հռավ . Ք . 17 . 23 ։
թ Փիլ . գ . 19 ։ Գ . ա . 17 ։
ժ ա Կոր . գ . 3 ։ Գագ . ե . 20 ։
ի ա Պօր . բ . 6 , 7 ։
լ Հռավ . ժբ . 9 ։ ա Պետ . ա . 22 ։ բ . 1 ։ ա Ճօհ . գ . 18 ։
խ Ռաակ . ժա . 18 ։ Ովս . ժ . 12 ։ Մատ . է . 9 ։ Փիլ . ա . 11 ։ Եբր . ժբ . 11 ։

ղէրիա՛թ իճրա էտիճիսի տէյիլ սին, իլլա հիւքմ էտիճիսի սին:
12 Ղէրիա՛թ պաղլայըճը պի՛ր տիր քի՝ Ահելաս էթմէյէ վէ հէլաք էթմէյէ գատիր տիր. ՙսէն քի՛մ սին քի՝ ալաէրինի հիւքմ էտէրսին:
13 ՙՀալա կէլին սիզ քի՝ Պու կիւն ևա եարըն ֆիւլան ղէհրէ վարաճաղըզ, վէ օրատա պիր ելլ տուրուպ՝ թիճարէթ էտէճէյիզ, վէ քեար էտէճէյիզ տէրսինիզ,
14 վէ եարընըն նէ օլաճաղընը պիլմէզսինիզ. զիրա է՛օմրիւնիւզ նէ՞ տիր. ՙյէհնըքի օ՝ պիր ազ զէման կէօրիւնիւր վէ անտէն նապէտիտ
15 օլուր պիր պուհար տըր: Պունու տէյէճէյինիզէ սիզ՝ Ղայէր Թապպ խոթէրսէ, եաղայաճաղըզ, վէ պունու ևա օնու էտէճէյիզ
16 տէմէլսինիզ: Հիմտի իսէ՝ քէնտի մալըուրլուգլարընըզտա իֆթիար էտէրսինիզ. ՙէհիւղլէ պէօյլէ իֆԹիլսար եարամազ տըր:
17 ՙԻմտի քիմ քի էյլիք էթմէյի պիլիր տէ իճրա էթմէզսէ, պու օնա կիւնահ տըր:

ՊԵՊ Ն

ՐԷսուլուն՝ եարամազ առէմլերի թէքտիր էտիպ՝ 7 գարընտաշլարա նասիհաթ էթմէսի քի՝ էլէմ ու քէտէրլէրտէ սաղընըզ օլալար, 12 վէ եէմին էթմէքտէն սագընալար: 13 Տէրտլիլէրէ վէ խաթթարա նասիհաթլէր: 16 Տուա՛նըն գուվվէթի:

1 ՙՀալա կէլին՝ հա՛ զէնկինլէր, իւզէրինիզէ կէլէճէք պէլալէրտէն էօմիւրիւ ֆիլան էտէրէք ազալը:
2 Յըն: Սիզնի զէնկինլիյինիզ չհիւրիւմլուշ, վէ էէվալկիլարընըզ կիւնահ
3 վէյէ Թա՛մամ օլմուշ տուր. Ալլահունունուզ վէ կիւմիւլճինինիզ փասլանմըշ տըր, վէ օնլարըն փասը սիզէ գարշը շէհաւուէթ իչինն օլուպ էթլէրինիզի ևամիէշ կիպի նէյէհէք. սօն կիւնլէր իչինն խաղ
4 զինէ եըղտընըզ: ՏԻյնէ սիզին Թարլալարընըզը պիչէն իշհիլէրին ալը գօտուղուննուզ իւհրէթի ֆէրնատ էտէյօր, վէ Ասիչհիհլէրին ֆէրնատլարը ա՛աքէրլէր Թապպընն գուլագլարընա եէԹիշտի:
5 Ղէրին իւզէրինտէ զէվզ ու սէֆա իլէ եաշատընըզ. գալպէ-

րինիզի պօղազլանմագ կիւնիւ ի-
6 չիւն կիպի պէօլէտինիզ: ՀԱատըզըն ա՛լէյհինէ ա՛զապա հիւքմ էտիպ՝ օնու գաթլ էյնտինիզ, վէ օ սիզէ գարշը տուրմազ:
7 Յտմի հա՛ գարընտաշլար՝ Թապպըն կէլիշինէ գատար սապը էտին. իշԹէ էյֆԹահ եէրին գըյմէթլի մահսուլունունու պէքյէր, վէ օնուն իչինն ըղտա իլք վէ սօն եապմըրու ալանատէք սապը էտէր:
8 Ասիզ տախի սապը էտին, գալպէյէրինիզի մէօհքէմ էտին. Ֆզիրա Թապպըն կէլիշի եապշմըշ տըր:
9 Յա՛ գարընտաշլար՝ Ֆպիրի պիրինիզէ գարշը ահ չէքմէն, Թա քի հիւքմ օլունմայասընըզ. էիշԹէ Ղաքիմ գափունուն էօնիւն-
10 տէ տուրույօր: Յա՛ գարընտաշլարըմ՝ մշագդաթ չէքմէքտէ վէ սապրտա Թապպըն իսմի իլէ սէօյլէյէն Ասիյղամպէրլերի ի՛պրէթ
11 ալըն: ԷյնՀէ սապը էտինլէրէ՝ նէ մուԹլու տէրիզ. Ֆէնօրուն սապրընը իշլիմինիզ, վէ Ասպպըն հնձամընը կէօրտիւնիւզ քի՝ հԹապպ չօգ շէֆգաթլը վէ մէրհամԹլի տիր:
12 Վէ հէփիսինտէն էվվէլ եա՛ զարընտաշլարըմ՝ Ֆնէմին էթմէն, նէ կէօք իլէ՝ նէ եէր իլէ, նէ տէ պիր զայրի եէմին իլէ. իլլա սիզին էվվէլէթինիզ էվվէթ՝ վէ եօղունունուզ եօգ օլսուն, Թա քի հիւքմի ա՛զապ ալԹընա տիւշմէյէսինիզ:
13 Սիզտէ պիր քիմսէ մշագդաթ՝ ատ՛մը, տուա՝ էթսին. պիր քիմսէյին գալպի շէ՞ն մի, ղրէզ-
14 միր էյլէսին: Սիզտէ պիր քիմսէ խասԹա՞մը, քիլիսանըն իսԹիյարլարընը տա՛վէթ էթսին, վէ Ասպպըն իսմի իլէ օնու եաղ իլէ մեսհ էտէրէք օնուն իւզէ-
15 րինտէ տուա՝ էթսինլէր. վէ էնմանըն տուա՛սը խասԹայա չկիպա վէրէյճէք, վէ Ասպպ օնու գալ տըրըաճագ տըր. վէ Ֆէյէր կիւնահ չլար իշէմիշ իսէ, օնա ա՛ֆվ օլունաճագ տըր:
16 Պիրի պիրինիզէ սուչհարընըզը իգրար էտին, վէ պիրի պիրինիզ իչհիւն տուա՝ էյլէյին, Թա քի չհիֆա պուլասընըզ. Յտաատըղըն հէրարէթլի տուա՛սընըն չօգ Թէ-

Digitized by Google

17 սիրամբը վար : Ուղիա պիզիմ կի-
պի էլէմ թաշըյան ատէմ իտի,
վէ ընաղմուը եաղմասըն տէյիւ
տուա՝ ու նիյազ էյլէտի, վէ ՚ոէ-
րին իւզէրինտէ իւչ. նըլ վէ ալ-
18 թը այ եաղմուը եաղմատը : Վէ
ընինէ տուա՝ էյլէտի, վէ կէօբ
եաղմուը վէրտի, եէր տախի մահ-
սուլունու վէրտի :

19 Եա՞ գարընտաշլար՝ ղէյէր սիզ-
տէ պիրի հագգտան սափար տա՝
օնու պիր քիմսէ տէօնտէրիրսէ,
20 պիւսին քի կիւնահքեարը սափ-
տըղը եօլունտան տէօնտէրէն քիմնէ՝
Ընէօլիւմտէն ճան գուրթարաճագ,
վէ ՚էօգ կիւնահլար էօրթէ-
ճէք տիր :

թ · Ի՛ · 60.
գէ ։

ն Գոր · ժգ. 14 ։
ը գ Թագ ։ ժէ · 1 ։
՚՚ Ղու · գ · 25 ։
ը գ Թագ · ժը. 42,45։

ՊԵՏՐՈՍ

ԲԻՍՈՒԼՈՒՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ՄԻՉԹՈՒՊՈՒ

թ · Ի՛ · 60.
գէդ·ըէ ։

՚՚ ՃօՀ · է · 35։ Գոր.բ. 5։ 9, 10։ Ճակ ա. 1։
բ Հռով. ը. 29։ ժա. 2։
գ բ Թես. բ. 12 ։
դ Եբր. ժբ. 24 ։
ե Եփես. ա. 4 ։ գ. բ · 9 ։
զ Հռով. ա. 7 ։ բ Պետ. ա.2։ Ճուդ. 2 ։
է բ Կոր. ա 3 ։ Եփես. ա . 3 ։
ը Տիմ · գ · 5 ։
թ ա Կոր.ժե. 20։ ա՛թես. գ · 13 ։ գ. գ · 21 ։
ժ ՃօՀ · գ. 3. 5 ։ Ճակ · ա . 18 ։
ի գ. է . 4 ։
լ Կող . ա. 5։ բ Տիմ՛. գ · 8 ։
խ ՃօՀ . ժ . 28, 29, ժէ. 11. 12. 15 Ճուդ . 1 ։
ծ Մաա . ե. 12։ Հռով ժբ . 12 ։ բ Կո՛ր. ը.10։ գ . գ · 13։
կ բ Կոր . դ. 17 ։ գ . է. 10 ։
հ Ճակ . ա . 2 ։

ՊԵՏՐՈՍ

Բէսուլուն սէլամը ։ 3 Օնուն Ալլահա՝ ին-
ճիլին իւմիտի իչիւն շիւքը էթմէսի ։
6 Օնուն գարընտաշլարընըն՝ միհնէթլէր-
տէ պիւլէ Բապպտա չօգ շազ օյտուգլա-
րը ։ 10 Գրիստոսուն վասիթասը իւէ օ-
ւան խէյասըն՝ փէյղամպէրլէրին վասի-
թասը իւէ փեչինն խապէր վէրիւրմի ։ 13
Տինտարլըգ իւէ կէչինմէյէ նասիհաթ
էթմէսի ։

1 Յիսուս Քրիստոսուն Բէսու-
լու Պետրոս , Պոնտոս՝ Գաղա-
տիա՝ Կապադովկիա՝ Ասիա վէ
Բիւթանիատա ստաղըլմըղ օյան
2 միւսաֆիրլէրէ , քի Բփէտէր Ը.լա-
հըն թազատիրմինէ կէօրէ՝ էյ՚ու-
հուն թազատիս էթմէսի իւէ՝ իթա-
ա՛թ իչիւն վէ Յիսուս Քրիստո-
սուն Դանընըն սէրփիւլիւն իչիւն
Խսէյէլմիշսինիզ . Ասիզէ ի՛նայէթ
վէ սէլամէթ չօղալա :

3 Թազպըլմըղ Յիսուս Քրիս-
տոսուն Ը.լահը վէ Փէտէրի Խմու-
թէպարիք օլսուն , ըօր քի պիզի՝
չօգ մէրհամէթինէ կէօրէ Բ Յիսուս
Քրիստոսուն էօլիւլէրտէն գըյա-
մէթի վասիթասը իւէ Խսիրի իւ-
միտէ թէբըար թէվլիտ է ղէտի՝
4 պօզուլմազ վէ լէքէսիզ վէ ենօ-
մազ միրասա քի Ասիզին իչիւն
5 կէօքլէրտէ սաղլանմըղ տըր , սի-
զ՚ն իչիւն քի՝ իմանըն վասիթա-
սը իւէ՝ ախըր զէմանտէ աշկիաար
օլմազա հազըր օյան խէլասա Ը.լ-

թ · Ի՛ · 60.
գէդ·ըէ ։

պ Մաա . ժբ. 15 ։
Ը.հռով . ժա. 14 ։ ա Կոր . թ . 22 ։ ա Տիմ. գ. 16։
՚՚ Ռաակ . ժ. 12։ ա Պետ. գ · 8 ։

թ · Ի՛ · 60.
գէդ·ըէ ։

յ Ճակ . ա . 3 . 12 ։ գ . 12 ։
Ը ՃօԲ . իգ. 10 ։ Սաղ . կղ . 10։ Ռաակ . ժէ. 3։ Ես. խը. 10 ։ Զաք. ժգ . 9 ։ ա Կոր . գ. 13։
ճ Հռով . բ. 7 . 10 ։ ա Կոր . գ. 5։
բ Թես. ա. 7-12 ։
ՠ ա ՃօՀ . գ. 20 ։
յ ՃօՀ . ի. 29 ։ բ Կոր. ե. 7 ։ Եբր. ժա. 1. 27։
ն Հռով . զ. 22 ։
շ Ծն . խթ. 10 ։ Դան . բ 44. Ագգ. բ. 7։ Զաք. զ . 12 ։ Մաա. ժգ. 17 ։ Ղու . ժ . 24 ։ բ Գետ . ա . 19,20, 21։
՚՚ գ . գ. 18։
բ Գետ. ա. 21 ,
չ Սաղ . իբ. 6։ Ես. ծգ. 3,՚՚ ։ Դան. Թ . 26 ։ Ղու . իգ . 25, 26 44. 46 ։ ՃօՀ . ժբ . 41 ։ Գոր . իզ . 22, 23 ։
պ Դան . Թ. 24։ ժբ. 9. 13 ։

Digitized by Google

աշխըեաը օյուենտու քի՝ օլ չէյլէ-
րի Ելքէնտիլէրինէ տէյիլ՝ իլլա
պիզէ տէլալէթի էտէրլէր իտի ,
եա՞նէ օլ չէյլէր քի սիզէ՝ չէմանի
կէօքտէն կէօնտէրիլէն ՝Ռուհ էլ
Ղուտս իլէ սիզէ ինճիլի միւժտէ
էտէն քիմսէլէրին վասիթասը իլէ
խասլէր վէրիլմիշ տիր , վէ ՝պու
չէյլէրէ մէլէքլէր նազար գըլմա-
ղա սրզու չէքէրլէր :

13 Է)նուն իչիւն ա՝գլընըզըն պէլ-
լէրինի գուշատըպ ՝այըգ տուրա-
րագ՝ ըՅիսուս Ռրիստոսուն զու-
հուրինտէ սիզէ էրէՀէք ի՝նայէ-
14 թէ թէքմիլէն իւմիտ էտին : Ի-
թաա՝թը էվլատլար կիպի՝ ՀէվՀ
վէլքի Ճահիլլիյինիզտէքի ՝չէհ-
15 վէթլէրէ ուլման , էիլա սիզի տա՝-
վէթ էտէն Ո՝ւգաստէս կիպի՝
հեր կէչինէքտէ սիզ տախի մու-
16 գատէս օլուն : Ո՝իրա եազըլ-
մըշ տըր քի՝ Ո՝ւգաստէս օլուն ,
17 զիրա պէն մուղատէս իմ : Ո՝վ
էյէր հեր քէսին ա՝մէլինէ կէօրէ
Հախթրա պագմայարադ հիւքմ է-
տէնէ փէտեր չաղըրըսանըզ ,
ֆզարիպլիյինիզին զէմանըը ՝գօր-
18 գու իլէ կէչէրին : Ո՝վ պիլին քի՝
Բաթալարտան գալմա պաթըլ կէ-
չինմէնիզտէն կիւմիւշ Վէ ալթուն
կիպի էպօզուլուր չէյլէր իլէ տէ-
19 յիլ , էիլա Ռրիստոսուն՝ էգու-
սուբսուզ Վէ լէքէսիլ գուզու-
նունքի կիպի , գըյմէթլի գանը ի-
20 լէ գուրթուլտունուզ : Ռրի չօ
կէրչէլ տիւնէանէրն գուրուլմասըն-
տան էվվէլ պիլինմիշ իտի , Եամ-
մա պու ախըը զէմանլարտա սիզին
21 իչիւն պէյան օլունտու , քի օնուն
վասիթասը իլէ՝ ըօնու էօլիւլէր-
տէն տիրիլտէն Վէ Ռօնա ի՝զգէթի
վէրէն Ալլահա ինանարընըզ , չէօյլէ
քի իմանընըզ Վէ իւմիտինիզ Ալլա-
22 հա օյսուն : Ի՝ անդարընըզը Ռուհուն
վասիթասը իլէ հաղդա իթաա՝թ
էթմէյիլէ փաքլէյիպ՝ եմիւթայը-
լըգսըզ գարընտաշ մուհապպէթի
իւզրէ պիրի պիրինիզի փաք գալպ
իլէ միւտավէմէթի իւզրէ սէվինի :
23 Ո՝իրա տէյիլ էնըրդի՝ իլլա էնը-
րիմէզ թօխտումտան՝ Ալլահըն
տիրի Վէ էպէտէն գալան քէլմը
24 իլէ Եթէքքար տօզտունուզ : Ի՝ Ո՝իչ-
րա հեր թէն օթ կիպի՝ Վէ ատէ-
մին հեր ի՝զգէթի օթուն չէնչիյի
կիպի տիր · օթ գուրուր , Վէ օ-
25 նուն չէնչէյի տիւչէր · Ի՝ Ո՛մմա
Ի՝ապպէլըն քէլմը էպէտէն գալըը ·
Վէ հսիզէ ինճիլ վասիթասը ի-
լէ միւժտէ օլունան քէլմա՝ պու
տուր :

ՊԸՊ Ր

Ըէսուլուն՝ հէփ եարամաղլըը Վէ հէլէյի թէրք էտիպ՝ Ալլահըն փաք քէլմինըը արզուլէմէյէ նասիհաթ էթմէսի : 4 Ք բիստոսուն գըյմէթլի քէօչէ պաչը թա-չը օլտուգդու : 11 Ըէսուլուն նասիհաթ էթմէսի քի՝ ճիամանի չէհվէթլէրտէն իհ-թիրազ էտէյը : 13 Վէ զապիթլէրէ ի-թաա՝թի էյէյէյը : 18 Խըզմէթքեարլա-ըըն պօրճու :

1 ՝Ի՝ամի հեր քէօթիւլիւյիւ Վէ
հեր հիւէյի Վէ միւրայըըգլարը
Վէ հասէպէրի Վէ ճիւմլէ ղիյ-
2 պէթլէրի թէքը էտիպ , Ի՝չինուզ
տօղմուշ մա՝սումլար կիպի էքէ-
լամրն խալիս սիտիւնիւ արզու-
լէյին , թա քի օնուն իլէ պէօ-
3 յիւէնիզ , տէյէր Ի՝ապպէլըն
լամ իֆ օլտուղունու թամամընըզ
4 իսէ · Վէ Ռօնա՝ կէրչի ատէմ-
լէրտէն բ՝իտտ օլունմուշ , ամմա
Ալլահըն ի՝նանինտէ սէչիկին գըյ-
մէթլի՝ տիրի Ի՝ապպա նագլաշըպ ,
5 Ըսիզ տախի՝ տիրի Թաչլար կի-
պի՝ Երուշանի պիր էվ ըմուչ ատ-
սէս քեահինլէը պինա օլունուբ-
սունուզ քի՝ ԸՅիսուս Վրիստո-
սուն վասիթասը իլէ Ալլահա մագ-
պու՛լ Ժրուհանի գուրպանլար սու-
6 նասընըզ : Ո՝իրա Վիթապատա
տախի Վար տըը քի՝ Ի՝նչէթ Վի-
օնաա՝ պիր քէօչէ պաչը սէչկինի
գըյմէթլի Թաշ գօրում · Վէ օնա
հնանան ասլա ուրմանմայաճագ
7 տըը · Ի՝մի պու՝ սիզ հնանան-
լարա գըյմէթլի տիր · ամմա ի-
նանմայանլարա՝ Ը՝Ռօլ եաիրճը-
լարըն բէտտ էմմաէքլէրի Թաշ՝

թ · Ի՝ · 60 · գէ ։

—

Ղ եբր. ժա. 13. 39, 40։ ~ Գոր · բ · 4։ ~ ել · իե · 20։ Դան · ը. 13։ ժբ. 5,6։ Եփես. գ · 10։ Վ Ղու. ժբ. 35։ Եփես. գ · 14։ ֊ Ղու. իա. 34։ Հռով. ժգ · 13։ ա թես. ե. 6. 8։ գ. դ. 7։ ե. 8։ բ Ղու . ժէ. 30։ ա Կոր. ա · 7 ։ բ թես . ա . 7։ ֈ Գոր . ժէ. 30։ աթես. դ · 5։ ՛Հռով.ժբ. 2 ։ գ · դ · 2 ։ ֏ Ղու . ա . 74 ։ 75 ։ բ Կոր. է. 1։ ա թես. դ. 3 , 4 . 7 ։ Եբր . ժբ . 14։ բգես. գ . 11 ։ ֏ Ղես . ժա. 44 ։ ժթ . 2 ։ ի . 7 ։ ֍ բ Օբ . ժ . 17 ։ Գոր . ժ.34։ Հբ-ռով . բ · 11 ։ ֆ բ Կոր . է. 6։ Եբր.ժա. 13 · գ . բ · 11 ։ ֊ բ Կոր. է. 1։ Փիլ . բ 12 ։ Եբր · ժբ . 28։ ֆ Եզէկ . ի. 18։ գ.դ.3։ ֏ ա Կոր.գ. 20 ։ է 23։ ֎ Գոր . ի 28։ Եփես. ա. 7։ Եբր. Թ. 12. 14։ ճայա . ե . 9 ։ ֏ Եզ . ժբ . 5։ Եա . ծգ. 7։ ճօհ. ա. 29 . 36 ։ ա Կոր . է. 7։ ֊ Հռով.գ. 25։ժգ.25,

թ · Ի՝ · 60 · գէ ։

—

26։ Եփես. գ · 9 · 11 ։ Կող . ա . 26։ բ Տիմ. ա . 9, 10 ։ Տիտ . ա . 2։3։ ճայա. ժգ . 8 ։ ֏ Գող . գ . 4 ։ Եփես . ա.10։ Եբր. ա . 2 ։ Թ. 26 ։ ֊ Գոր . բ . 24 ։ ֏ Մաա. իբ. 18 ։ Գոր . բ . 33 ։ գ . 13 ։ Եփես. ա.20։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. բ. 9։ գ. գ. 22 ։ ֏ Հռով.ժբ. 9 , 10 ։ ա թես. դ. 9։ ա Տիմ. ա. 5։Եբր.ժգ. 1 ։ գ . բ . 17 ։ գ . 8 ։ գ . 8 ։ բ գես. ա.7։ ա ճօհ. գ. 18 ։ գ . 7 . 21 ։ ֏ Գոր . ժե. 9 ։ ֍ ճակ . ա . 18 ։ ֏ ճօհ . ա . 13 ։ գ . 5 ։ աճօհ.գ.9։ ֏ Սաղ . ճգ. 15։ Եա. խ. 6։ ծա. 12։ ճակ . ա . 10 ։

֏ Սաղ . ճբ . 12. 26։ Եա. խ. 8։ Ղու. ժգ . 17։ հ ճօհ. ա. 1. 14։ աճօհ. ա. 1. 3։

֊ Եփես . դ . 22 . 25 . 31 ։ Կող . գ . 8 ։ Եբր . ժբ . 1 ։ ճակ . ա. 21 ։ ե . 9 ։ պ . գ . 2 ։ ֏ Մաա . ժբ . 3 ։ Մար . ժ . 15 ։ Հռով . զ . 4 ։ ա Կոր . ժգ . 20 ։ պ . ա . 23 ։ ֏ ա Կոր . գ. 2 ։ Եբր . ե . 12 , 13 ։ ֊ Սաղ . լդ . 8 ։ Եբր . ղ . 5 ։ ֏ Սաղ . ճժբ . 22։ Մաա . իա . 42 ։ Գոր . դ . 11 ։ Ղ Եփես . բ . 21 , 22 ։ ֏ Եբր . գ . 6 ։ ը Եա . կա . 6։ կզ . 21։ խա . 9 ։ ֏ Փիլ . դ . 18 ։ պ . դ . 11 ։ ֏ Ովս . ժգ . 2 ։ Մաղ . ա . 11 ։ Հռով . ժբ . 1 ։ Եբր . ժգ . 15 , 16 ։ ֏ Եա . իբ . 16 ։ Հռով . թ . 33 ։ Լ Սաղ . ճժբ . 22 ։ Մաա . իա . 42 ։ Գոր . դ . 11 ։

Digitized by Google

թ · Ի՛ · 60 · ԿԵ ։

քէօչէ պաշը օլտու , Իհէմ՝ Ֆէօ-
քեղ թաշը վէ սիւրմէք գայասը
8 տլը , Ֆօնլար քի՝ ինանմայըպ քէ-
լամ խուսուսունտա Թէօքէզիրլէր ,
քի Ռօնա Թա՛յին տախի օլտուլար ։
9 Ո՛Ր մմա սիզ սէչիլմիշ պիր միլ-
լէթ՝ Ռփատիշահանէ քեահինլէք՝
Ումուգատտես Թայիֆէ՝ Ո՛խասս
գավմ սընըզ · Ո՛Րա քի սիզի գա-
րանլըգտան քէնտինին ա՛ճայըպ
ըղըղնա տա՛վէմ էտէնին ֆազէ-
լէթլէրինի պէչան էտէխինիզ ·
10 Ո՛ԱԻԶ քի պիր զէման գավմ տէ-
յիլ իտինիզ՝ ամմա շիմտի Ընլա-
հընն գավմը սընըզ , քի մէրհամէթի
պուլմամըշ իտինիզ՝ ամմա շիմտի
մէրհամէթի պուլտուռնուզ ։
11 Ռա՞ սէվկիւլիւլէր՝ Ռղարիպլէ-
րէ վէ միւսաֆիրլէրէ կիպի եալ-
վարըրըմ քի՝ Ռճանընն իւզէրինէ
ճէնք գալարըռան Ռճիամանի չէհ-
վէթլէրտէն կէրի տուրասընըզ ·
12 ԱՆ Ռմէյիֆէլէրին արասընտա
կէչինմէնիզ էյի օլտուն · Թա քի
սիզի՝ ֆէնալըեարլար տէյիւ զէմմ
էյտիհլէրի՛ չէյտ՝ Ռէյի ա՛մէլ-
լէրինիզի Աէօրմէյիւէ Ղզիյարէթի
կիւնի՛ատ Ընլահա շիւքր էտէ-
13 լէր ։ Ռմմի Իապպ խա՛թրէ ի-
չիւն՝ հէր ինսանի նիզամա Ռխ-
ա՛թ էտէն , կէրէկ փատիշա-
14 հա՝ պաշտա օլանա կիպի , կէ-
րէք վալիլէրէ՝ Ռֆէնաքեարլա-
րընն ինդիգամը վէ Ռէյի ա՛մէլ
իշլէյէնլէրինն մէտհի իչիւն օն-
տան կէօնտէրիլէնլէրէ կիպի ։
15 Ո՛ՀԻՐա Ընլահընն իրատէթի պէչ-
լէ տիր քի՝ Ռէյիկք իշլէմէք իլէ
ա՛գլընը՛ զ ատէմլէրինն ճահիլլի-
16 յինի իսքնաԹ էտէխինիզ ։ Ո՛Ր-
զատլըլար կիպի , ամմա ազատլը-
ղը քէօթիւլիյէ էօրԹիւ էտէն-
լէր կիպի տէյիւ՝ Ռիլա Ընլահընն
17 գուլլարը կիպի օլուն ։ Ռ՛էվի-
սինէ բաղպէթի էտին · Ռգարընն
տաշլընը սէվին · Ո՛Ընլահտան գօր-
գուն · փատիշահա հիւրմէթ էտին ։
18 Ռա՞ Ռօնընմէթքեարլար՝ Թէէ-
միւ գօրգու իլէ էֆէնտիլէրինի-
զէ միւԹի՛ւ օլուն , եալընըզ է-
յիլէրէ վէ միւլայիմլէրէ տէյիւ՝
19 իլլա Թէրսլէրէ տախի ։ Ո՛ՀԻՐա
Ֆպու մագպուլ տուր քի՝ պիր
քիմսէ նահագ հէրէ էզհյէթի չէ-
քէր իքէն՝ Ընլահա տայիր զամիր
իչիւն գասալէթլէրէ Թէհամմիւլ
20 էտէ ։ Ո՛ՀԻՐա էյէր գապահաթի
իշէյիպ քէօթէք եէսիյինիզա՝
սապր էտէրսէնիզ , Ռնէ՞ շանընըզ
օլուր · ամմա էյէր էյլէք էտիպ
էզհյէթի չէքտիյինիզտէ՝ սապր
էտէրսէնիզ , Ընլահըն ի՛նտինտէ
21 պու մագպուլ տուր ։ Ի՛Ո՛ՀԻՐա
պունա տա՛վէթի օլունտունուզ ·
Ի՛սինքի Ո՛Րիստոս տախի սիզի՛ն
իչիւն էզհյէթ չէքտի , վէ Ռտի-
զէ էօրնէք պրագտը , Թա քի
Ռճնուն իզէրի արտընճա վարասը-
22 նըզ · Ո՛Ի՛ Ռօ պիր կիւնահ իշլէ-
մէտի , վէ աղզընտա պիր հիլէ պու-
23 լունմատը · ԱՆ Ռսէօյիլտիքտէ՝
գարըզ սէօյմէզ իտի , էզհյէթ չէ-
քէր իքէն՝ գօրգու վէրմէզ իտի ,
Ռամմա Ռէնֆինէ հագ իզզէ հիւքմ՛
24 էտէնէ Թէսլիմ էտէր իտի · Ռ՛էմ
օ քէնտիսի աղաճ իւզէրինտէ քէն-
տի Թէնհինտէ կիւնահլարըմըզը
եիւբլէնտի քի՝ Ո՛կիւնահլարտան
գաԹը՛ ա՛լագա էտիպ սատտագաճա
եաշայալըմ · վէ Ռճնուն եարասը
իլէ սիզ շիֆա պուլտուռնուզ ։
25 Ի՛Ո՛ՀԻՐա եօլու շաշըրմըշ գօյուն-
լար կիպի իտինիզ , Ռլաքին շի՛մ-
տի ճանլարընըզընն Ղօպանընա վէ
Ռնազընրընա տէօնտիւնիւզ ։

ՊԸՊ Գ

Ր էսուլուն՝ գարըլարըն վէ գօճալարըն պօրճունու էզյրէԹմէսի , 8 վէ ճիւմլէ-յէ՝ Ի՛ԹԹիֆագտէ օլմագա՝ 9 քէմլիք պէ-տէլինէ էյլիք էԹմէյէ՝ 15 վէ . քէնտի Իւմիտլէրի իչիւն ճէվապ վէրմէյէ տա-յիմա հազընը օլապր տէյիւ Ռասխահի էԹմէսի , 18 Ֆքրիստոսուն էլէմ չէքմէսի ։

1 Ո՛Ռէզալիք եա՞ Ռգարըլար՝ քէնտի գօճալարընընզա Ի՛ԻԹաա՛Թ էտին · Թա քի էյէր պա՛զըլարը քէվամ իլէ գանմազլարսա , գարըլարըն Հարաքէթի վասիԹասը իլէ Ֆքէ-2 լամընզ Ֆգաշանըլալար , Ռտիզնին գօրգու իլէ օլան Թէմմիզ կէչինն-3 մէլէրինիզի կէօրմէլէրի իլէ ։ ԱՆ Ռօնլարընն զի՛ինէԹի՝ տիշարըսան օլան սաչլէր էօրմէսի վէ ալԹունն Թագընմասը եա էսվապլար կի-4 չինմէսի օլմասընն · Ի՛նլա Ֆքէ-

թ · Ի՛ · 60 · ԿԵ ։

ր Գաղ . ե . 1 . 13 ։
ց ա Կոր . է . 22 ։
– Հռով ժբ . 10 ։ Փիլ . բ . 3 ։
Ֆ Եբր . ժգ . 1 ։ Պ . ա . 22 ։
Ռ Ընակ իդ . 21 ։ Մատ . իբ . 21 ։ Հռով ժգ . 7 ,
օ Եփես . գ . 5 ։ Կող . գ . 22 ։ ա Տիմ . գ . 1 ։ Տիտ . բ . 9 ։
Ֆ Մատ . ե . 10 ։ Պ . գ . 14 ։

– Պ . գ . 14 ։ գ . 14 . 15 ։
Ֆ Մատ . ժգ . 24 ։ Գործ . ժգ . 21 ։ ա Թես . գ . 3 ։ բ Տիմ . գ . 12 ։
Ֆ Պ . գ . 18 ։
Ր Ցօհ . ժ . 15 · Փիլ . . 5 ։ ա Ցօհ . բ . 6 ։
Ֆ Ես ծգ . 9 ։ Ղուկ . իգ . 41 ։ Ցօհ . բ . 46 ։ բ Կոր . ե 21 ։ Եբր . գ . 15 ։
Ղ Ես . ծգ . 7 ։ Մատ . իե . 39 ։ Ցօհ . ը 48 , 49 ։ Եբր . ժբ . 3 ։
Ֆ Ղուկ . իգ . 46 ։
ը Ես ծգ . 4 , 5 , 6 . 11 ։ Մատ . բ . 17 · Եբր . Թ . 28 ։
Ֆ Հռով . զ . 2 11 ։ Ֆ 6 ։
Ֆ Ես . ծգ . 5 ։
Ֆ Ես . ծգ . 6 ։ Եզեկ . լգ . 6 ։
Ղ Եզեկ . լգ . 23 ։ Ը . 24 ։ Ցօհ . ժ . 11 . 14 . 16 ։ Եբր . ժգ . 20 ։ գ . Ե . 4 ։

– ա Կոր ժգ . 34 ։ Եփես . ե . 22 ։ Կող . գ . 18 ։ Ցիտ . բ . 5 ։ բ ա Կոր . է . 16 ։ Ֆ Մատ . ժբ . 15 ։ ա Կոր . Թ . 19—22 ։ գ Գ . բ . 12 ։ Ֆ ա Տիմ . բ . 9 · Ցիտ . բ . 3 , ԱԱ ։

Digitized by Google

թ · Ի' · 60 · ԿԲ ։

—

Ա Սաղ · խե · 13 · Հռով · բ 29 · է · 22 · բ Կոր գ · 16 ։

Ի Ծն · ծբ · 12 ։
Բ ա Կար · է · 3 · Եփես · ե · 25 · Կող · գ · 19 ։
Ր ած Կար ժբ · 23 · ա Թես · դ · 4 ։
Ժ Գաղ Ցոբ · խբ · 8 ։ Մատ · է · 23, 24 · ժբ · 19 ։
Է Հռով · ժբ · 16 · ժե · 5 · Փիլ · գ · 16 ։
Ը Հռով · ժբ · 10 · ԵԲԲ · ժգ · 1 · Պ · բ · 17 ։
Ի Եփես · գ · 32 · Կող · գ · 12 ։
Ժ Ա գակ ժէ · 13 · ի · 22 · Մատ · է · 39 · Հռով · ժբ · 14 · 17 · ա Կոր · դ · 12 · ա Թես · է · 15 ։
Ի Մատ · իե · 34 ։
Հ Սաղ · լգ · 12 · 4 ։
Յ Ցակ · ա · 26 · ի · բ · 1 · 22 · Ցայտ · ժգ · 5 ։
Ղ Սաղ · լէ · 27 · Ես · ա · 16 · 17 · գ Ցօհ · 11 ։
Ճ Հռով · ժբ · 18 · ժգ · 19 · ԵԲԲ · ժբ · 14 ։
Ո Ցօհ · թ · 31 · Ցակ · է · 16 ։
Չ Ա գակ · ժգ · 7 · Հռով · բ 28 ։
Շ Մատ · է · 10, 11, 12 · Ցակ · ա · 12 · Պ բ · 19 · գ · 14 ։
Ջ Ես · ը · 12 · 13 · ԵրեմՏ · ա 8 · Ցօհ · ժգ · 1 · 27 ։

սատսղլըգ իլէ՝ եավաշ վէ մահճուպ բուհտա օլան Ղալպին կիզլի ատմի քի՝ Ալլահըն ինանին 5 տէ գըլմէմի չօգ տուր ։ Օհ, բա զէմանի գատիմոէ Ալլահա իւ միտ էտէն մուգատտես գարըլար տանի՝ քէնտի գօճալարընա իթաա՝թ էթմէյիլէ՝ քէնտ՝ելէրինի պէօլ 6 լէ մուզէյյէն էտէրլէր իսի ։ Անճէ քի Աառա Ըսրահամ իթաա՝թ էտիպ՝ եօնա Լֆէնտի չալըրըըլտը, քի սիզ Էյի ամէլ իշլէյիպ հիչ պիր գօրգուտան խավֆ էյմէմէյէրէք՝ օնուն էվլատլարը օլուրսունուզ ։

7 Ըյա՞ գօճալար՝ քէզալիք սիզ տէ պիլէլէրինճէ ա՝գըլանէ սաքին օլուն, վէ Բգարըլարա տահա նազիք գապա կիպի, վէ հայաթըն ի՝նայէթինէ հէմ վարխլէրէ կիպի իքրամ էյլէյին ։ Բնա քի տուա՝լարընըզըն տօրը քէսիլմէյէ ։

8 Վէ էնճամը՝ էհէմինիյէ պիր կէօնիւլլիւ պէրէ պէրնէյէ հէմռէբա՝ Ւգարընտաշ սէվինճիլէր՝ Ըմբրհամ՝ մէմլիլէր՝ ալչագ կէօնիւլլիւլէր 9 օլուն ։ Ինկէմլիյէ պէտել քէմլիք՝ եալսօտ սէօյմէք պէտելինէ սէօյմէք էտա էթմէն, լաքին պէր ա՝քս՝ խայր տուա՝ էտին, պիլէրէք քի՝ պունա սա՝վէթ օլուն՝ տունուզ, Նթա քի պէրէքէմէ 10 վարիս օլասընըզ ։ Հօ՝իրա է՝օմր սէվմէք վէ էյի կիւնէր կէօրմէք խոթէյէն՝ Ձքէնտի տիլինի քէօճիւլիւքտէն վէ տուտագլարընը հիլէ սէօյլէմէքտէն տինտիր 11 սին ։ Ինկէմլիքտէն կէրի տուրսուն, վէ էյի՛ք էյլէսին ։ Ֆսէլամէթի արասընն, վէ օնուն արտընձա սէյիրթսին ։ Օհիրա Ինպպրն կէօզլէրի սատըգլարընն իւզէրինտ՝ վէ Հօնուն գուվագլարը օնլարընն նիյազընտա տըր ։ ամմա Ինպպրն եիւզիւ քէմլիք էտէն 13 լէրէ գարշը տըր ։ Ձէմ էյէր էյի օլան չէյին ուչուճուլարը օլուրսանըզ, չսիզէ քէմլիք էտէ 14 ճէք քի՛տիր ։ Նվէ լաքին էյէր սատագաճի իչինն էզկիյէթ չէքէր՝ սէնիզ, նէ՛ մուխլու սիզէ ։ վէ Հօնլարընն գօրգուճմալարընտան գօրգմայասընըզ, հէմ իզթիրա՝ 15 պէ տիւլմէ յէսինիզ ։ Ինքին գալպէէրինիզտէ Ինպպ Ալլահը Ինագտիս էյլէյին ։ վէ Հսիզտէ օլան իւմմտ սէպէպինի սիզտէն հէվ Ինալապ էտէնլէրէ՝ մահճուպլուգ իլէ վէ գօրգու իլէ ճէվապ վէրմէյէ տայիմա հազըր օ 16 լասընըզ ։ Վէ Հէյի զամիրինիզ օլսուն ։ Ինձա քի սիզի ֆէնա՝ քեարլար կիպի զէմմ էթտիքլէրի չէյտ՝ Վրիստոստա օլան սիզին էյի հարաքէթինիզի ֆասլ 17 էտէնլէր ուԻանալար ։ Օհիրա էյէր Ալլահըն իրատէթի իսէ, էյլիք էտէրքէն էզկիյէթ չէքմէք՝ քէօԻիւլիւք էտէր իքէն էչյէն վէ+ֆէտէն տահա էյի տիր ։ 18 Նօ՝իրա Վրիստոս տախի կիւնահտ իչինն՝ սատըգ քիմսէ նահագ քիմսէլէրին ուղրունա պիր քէրըճ էլէմ չէքտի, Թա քի պիզի Ալլահա եագլաշտրրա ։ վէ կէրչի Թէնտէ գաթլ օյունտու, Համմա Խուհտա հա 19 յաթա կէԻիրիլտի ։ Վկի օնուն իլէ տախի՝ գընտանտա օլան զէմանի գատիմտէ ասը օլմուշ էրուհլարա վարըպ վա՝զ էյլէտի, 20 ոլ զէման քի Ալլահըն սապրը պէքլէր իսի՝ Նոյուն կիւնլէրինտէ Կէմի եափըլըր իքէն, Ֆքի օնտա ազ՝ եա՛նի սէքիզ ճան 21 սուտան գուրԻուտուլար ։ Վկի օնուն Ի՛էմնիլի վաՓՓիզ՝ ԻԻնին քիրինն կիտէրիլմէսի տէյիլ՝ իւա էյի զամիրին Ալլահա Ինագրիր՝ Ֆ՝Ձիսուս Վրիստոսուն տիրիլմէսինին վասիտասի իլէ՝ պիզի չնմտի խէլաս է 22 տէր, քի օ՝ կէօյէ վարըպ Ալլահըն սաղ եանընտա ասը, վէ Ֆմէլէքլէրը Հէմ հիւքիւմթիյէր վէ գուվվէթլէր օնա Ինապի՝ օլմուչար ։

ՊԸՊ Դ

Ըհսուլուն կիւնահտան Ֆարիզ օլմազա՝ 7 վէ պըրգ վէ տուա՛տա ուչյանըգ տուրմազա նասիհաթ էթմէսի ։ 12 Գօվալայըշա գարշը Ինեէպե վէրմէսի ։

1 Ինմտի Վրիստոս պիզիմ իչինն Ինէնտէ էլէմ չէքմէյիլէ, սիզ տախի հէման օլ նիյէթի իլէ սիլահլանըն ։ Ֆքիրա Ինէնտէ էլէմ չէքէն՝ կիւնահտան ֆէքաղաճի

թ · Ի' · 60 · ԿԲ ։

Սաղ · ճԻԲ · 46 ։ Գօր · գ · 8 · Կող · գ · 6 ։ Բ Տիմ · բ · 25 ։ Ը Երբ Իգ · 18 ։
Պ Տիտ · բ · 8 · Գ · բ · 12 ։

— Գ · գ · 18 ։

Ը Հռով · ե · 6 · Երբ Ինբ · 26 · 28 · Գ · բ · 21 · գ · 1 ։
— Կող · ա · 21, 22 ։
— բ Կոր · Իգ · 4 ։
Է Հռով · ա · 4 · բ · 11 ։
Ժ Եօ · Ինբ · 7 · Ինթ · 9 · կա · 1 ։
Ր Գ · ա · 12 · գ · 6 ։
Ջ Ծն · զ · 3 · 5 · 13 ։
— ԵԲԲ · Իա · 7 ։
Ի Ծն · է · 7 · բ · 18 · բ Գետ · բ · 5 ։
Ի Եփես · ե · 26 ։
Ո Տիտ · գ · 5 ։
Ֆ Գ · ա · 3 ։
— Սաղ · ճԻ · 1 · Հռով · բ · 3 · Եփես · ա · 20 · Կող · գ · 1 · ԵԲԲ · ա · 3 ։
Ֆ Հռով · բ · 38 · ա Կոր · Իե · 24 · Եփես · ա · 21 ։

— Գ · գ · 18 ։

Ֆ Հռով · գ · 2 · 7 · Գաղ · ե · 24 · Կող · գ · 3 · 5 ։

Digitized by Google

2 Եթովբ տիր· Հէօյլէ քի թէն-
տէ պագի զէմանը էարթըդ ատեմ-
լէրին արզուլարընձա տէյիլ՝ տիլ-
լա Ալլահըն իրատէթինձէ հաս-
3 չայա: Ը֊նիրա պիզէ եէթէր
քի՝ է՛օմրիւն կէչմիշ զէմանընըը
էթայիֆէլէրին իրատէթինի իձրա
էտիպ՝ էտէպսիզլիքտէ՝ չէհվէթլեր-
տէ՝ շարապ հէրարէթլէրինտէ՝
զէվգէլէրտէ՝ իչքիլէրտէ՝ վէ չէրի՛
օմայան վուԹփէրէսթվլիքլէրտէ
4 եիւրիւտիւք· Վէ պունա Թա՛ձ-
ձիւպ էտէրլէր քի՝ սիզ տէ հէ-
ման պու սէֆիհլիյին Թալդընը-
լըզընա ձէլը էլէ պէրապէր սե-
յիրԹմէզձինիզ, վէ ըքիւֆր է-
5 տէրլեր· Ալմա օնլար՝ Ռեձա-
յանլարա վէ էօլիւլէրէ հիւքմ
էթմէյէ հազըր օլանա հիսապ վէ-
6 րէձէքլեր տիր: Ը֊նիրա էօ-
պիւշէրէ տախի պունուն իչինն
ինձիլ միւժտէ օլունտու քի՝ ա-
տէմլերէ կէօրէ Թէնձէ մուհաքէ-
մէ օլունալար, ամմա Ալլահա
կէօրէ բուհձա հաչայալար:
7 Էվաքին ձիւմլէ չէյլերին սօնու
հադիաշմըը տըը· Էիմալ ա՛զը
Թամ օլուն, վէ տուա՛լարտա ու-
8 յանըդ տուրուն: Վէ Ի՛հէփիսին
տէն էվվէլ՝ պիրի պիրինիզէ հէ-
բարէթլի մուհապպէթինիզ օլ-
սուն· Ձէնիրա մուհապպէթ՝ կիւ-
9 նահլար չօդլուղու էօրթէր: Ի՛Ր-
բըլտանմայարագ հպիրի պիրինի-
զէ միւսաֆիր սէվիձի օլուն:
10 Ո՛ՀԷր պիրինիզ ալտըը պախշի-
չէ կէօրէ՝ Ը֊Ալլահ՛ըն տիւրլիւ
տիւրլիւ ի՛նայէթինին Ձէյի իտա-
րէձիլէրի կիպի՝ օնու պիրի պի-
րինիզէ իձրա էթմէքտէ օլուն:
11 Ո՛ՀԷր պիր քիմսէ սէօյլէրսէ,
Ալլահ՛ըն իչհաձլարընը կիպի սէօյ-
լէսին· Ո՛էյէր պիր քիմսէ խըզ-
մէթ էտէրսէ, Ալլահ՛ըն իչհան էյ-
լէմէյի գուվվէթտէն կիպի էնսին·
Ո՛նէօյլէ քի Ալլահ՛՝ Ձիսուս Ք՛րիս-
տոսուն վասիթասը իլէ հէր չէյ-
տէ ի՛զգէթլէնսին, քի Ա՛ի՛զգէթ
ու գուտրէթ էպէտտլէր էպէտինձէ
օնա մախսուս տուր· Ա՛մին:
12 Ա՛յ սէվկիւլիւլէր՝ Ռիմիկա-
նընըզ իչինն օլան աթէչլի սըգ-
լէթէ՝ սիզէ պիր ա՛ձայըպ վու-
գուա՛թ օլուր կիպի՝ Թա՛ձ ձիւպ
13 էթմէն: Իլլա Ք՛րիստոսուն է-
լէմլէրինէ իլհագ օլտուղունուզա
կէօրէ՝ չաղ օլուն, Ներա քի օ-
նուն ճէլալինին աշկիքար օլուն-
մասընտա տախի՝ մէսրուր օլարագ
14 չաղ օլասընըզ: Ռ՛Ո֊յէր Ք՛րիս-
տոսուն իսմի իչինն սիթէմ չէ-
քէրսէնիզ, նէ՛ մուԹլու սիզէ·
զիրա ճէլալին վէ Ալլահ՛ըն Րու-
հու իւզէրինիզէ սաքին օլուր·
կէրչի օնլարըն Թարաֆընտան օ-
նա քիւֆր օլունուր, ամմա սի-
զին Թարաֆընըզտան օնա ի՛զգէթ
15 օլունուր: Ա՛իզտէն իսկ՝ քիմսէ
•գաթիլ եա խըրսըզլ եա ֆինա-
քիար կիպի՝ Էեախօտ ախէրլէ-
րին իշինէ գարըշան կիպի էզի-
16 յէթ չէքմէսին· Ա՛մմա էյէր
Ք՛րիսԹիան կիպի չէ֊էբօ՝ ուԹան-
մասըն, •իլլա պու խուսուստա
17 Ալլահա շիւքը էթսին: Ը֊նի-
րա վագԹ տըը քի հիւքմ՝ Ալ-
լահ՛ըն էվինտէն պաշլայա· վէ ե-
յէր էվվէլա պիզտէն պաշլըյա,
Ա՛Ալլահ՛ըն ինձիլինէ իհտա՛թ էթ-
մէ յէնլէրին սօնու նէ՞ օլաձագ:
18 Վէ է֊էյէր սատըզ կիւճ իլէ գու-
Թուլուր իսէ, ֆասըդ վէ կիւնահ՝
19 քիար նէ՞րէտէ կէօրիւնէ: Շ՛էօյլէ
քի Ալլահ՛ըն իրատէթինէ կէօրէ
էզիյէթ չէքէնլէր՝ էյլիք էթ-
մէք իլէ •քէնտի ճանլարընը օնա՝
էմին Ն՛արատըճըյա կիպի էմանէթ
էթսինլէր:

ՊԱՊ Ե

Ր֊էսուլուն իսԹի֊յարլարա՝ Ալլահ՛ըն սիւ-
րիսէնիւ պէզլէմէյէ, 5 կէնձլէրէ՝ իսԹի֊յարլարա իԹաա՛թ էթմէյէ՝ 8 վէ
ձիւմլէյէ այըդ վէ ուչանըդ տուրմադա
նասիհաթ էթմէսի: 13 Սէլամ վէ տուա՛:

1 Ալրանըզտա օլան իսԹի֊յարլարա
նալվարըրըմ՝ պէն քի օնլար կի-
պի իսԹի֊յար՝ վէ Ա֊Ք՛րիստոսուն
էչմէլէրինին շահիտի էեմ՝ Բաշի-
քիար օլաձագ ի՛զգէթին իլհագը
2 իմ՝ է Ալլահ՛ըն արանըզտա օլան
սիւրիւսինիւ կիւտիւն, վէ օնա
ՌիսԹէմմէմիլէ տէյիլ՝ իլլա իրատէթ
իլէ, էեմ խաապիս քիար իչինն տէ-
յիլ՝ իլլա ճան ու տիլտէն կէօզէտինն,
3 վէ Ա֊միրասլարը էզապԹ էտէնլէր

Թ · Ի՛ · 60 · գէ ։

է Հռով · ժգ. 7 ։ գ. բ. 1 ։
Ռ ԳօՀ · ա · 13։ Հռով · գ · 11 ։ բ Կոր. է. 15։ Ցակ · ա · 18 ։
Ի գ · ա. 14։ Ղեզեկ խգ. 6 ։ խե · 9։ Գոր · ժէ · 30 ։
Ի Եփես · բ. 2։ գ · 17։ ա Թես. գ։ 5։ Տիտ. գ. 3։ գ · ա · 14։
Ը Գոր · ժգ. 45։ ժբ. 6։ գ · գ · 16։
Ի Գոր.ժ.42։ ժէ · 31 ։ Հռով.ժգ. 10. 12։ ա Կոր.ժե.51. 52։ բ Տիմ. գ. 1։ Ցակ. է · 9 ։
Ժ գ · գ. 19։
Ի Մաա.իգ. 13 · 14 ։ Հռով.ժգ. 12 ։ Փիլ · գ. 5։ Եբր. ժ.25։Ցակ. է · 8 ։ բ Պետ · գ · 9 · 11 ։ ա ԳօՀ.բ. 18։
Լ Մաա.իգ. 41 ։ Ղու · խա · 34 ։ Կողզ. գ. 2։ գ · ա · 13։ է · 8 ։
Խ Եբր · ժգ. 1 ։ Կողզ. գ. 14 ։
Ծ Ռոակ. ժ. 12։ ա Կոր. ժգ.7։Ցակ. է · 20 ։
Կ բ Կոր. Թ. 7։ Փիլ · բ. 14։ Փիլիմ 14 ։
Հ Հռով.ժբ. 13 ։ Եբր · ժգ · 2 ։
Յ Հռով.ժբ. 6։ ա Կոր · գ · 7 ։
Ղ ա Կոր · ժբ. 4 ։ Եփես.գ. 11։ Ցմաա.իգ · 45։ իե.14. 21 ։ Ղու ·

ա. 8. 22 ։ է.32։ ժ. 39։ բ Հռով · բ · 17, 18։ Ցայտ. ա. 9 ։ է ԳօՀ · իա · 15 , 16 ։ 17։ Գոր · ի · 28 ։ գ ա Կոր · Թ · 17։ է ա Տիմ. գ · 3 · 8 ։ Տիտ · ա · 7 ։ Ղ Սաղ · լգ · 12 ։ Հդ. 2։ է Եզէկ · լգ · 4 ։ Մաա · ի. 25 , 26 ։ բ Կոր · ա · 23։

Թ · Ի՛ · 60 · գէ ։

ժբ · 42։ ա Կոր. գ · 1, 2 ։ Տիտ · ա · 7 ։
ՙ Եբեմ.իգ. 22 ։
յ Հռով.ժբ. 6 , 7 , 8 ։ ա Կոր · գ · 10 ։
Ն Եփես. է · 20։ Պ. բ.5։
Շ ա Տիմ.գ. 16։ Պ · է · 11։ Ցայտ. ա · 6 ։
ՠ ա Կոր. գ. 13։Պ. ա.7։
Ղ Հռով.ը. 17 ։ բ Կոր. ա · 7 ։ դ · 10 ։ Փիլ. գ. 10 Կողզ. ա · 24 ։ բ Տիմ · բ · 12։ Պ.է.1. 10։ Ցայտ. ա · 9 ։
Ո Գոր · է · 41 ։ Ցակ. ա · 2 ։
Ղ Պ. ա. 5, 6։
Ռ Մաա · է. 11։ բ Կոր. ժբ · 10 ։ Ցակ.ա.12։ Պ · բ · 19, 20։ գ. 14։
Ռ Պ · բ · 20։
Վ ա Թես · գ · 11 ։ ա Տիմ է.13։
Ֆ Գոր · է · 41 ։
Ք Ես. ժ. 12։ Եբեմ. իե. 29 ։ խթ · 12։ Եզէկ · Թ.6։Մաղ. գ · 5 ։
Ֆ Ղու · իգ · 31 ։
Ռ Ղու · ժ · 12 · 14 ։
Ֆ Ռոակ · ժա · 31 ։ Ղու · իգ · 31 ։
Ֆ Սաղ · լա · 5 ։ Ղու · իգ · 46 ։ բ Տիմ.ա.12։ ա Ղու · իդ. 48 ։ Գոր ·

Digitized by Google

կ|կալ տէյիլ՝ էլլա սիւբիւյէ ի'պ-
4 էրէթ օլան քիմսէյէր օլուն : Վէ
Պաշ չօպան զուհր էթտիյի զէ-
ման՝ Ֆէյլալին սօլմազ էթաճընա
նայիլ օլաճագընընդ :
5 Վէզալիք սիզ կէնճլէր՝ իլոհի-
յարտա միւթի'ւ օլուն . վէ էհ-
փինիզ պիրի պիրինիզէ ի'թաա'թ
էտէրէք՝ ալէյհ կէօնիւլլիւյիւ կի-
յինին . Էզիրա Ընլահ մաղլուբ-
լարա զըտ սուրուր , ամմա Ֆալ-
չագ կէօնիւլլիւլէրէ ի'նայէթ վէ-
6 րիր : Իման Ընլահըն գուտրէթ-
լէ էլինին ալթընտա ալչագլա-
նըն , թա քի սիզի վագթընտա
7 եիւճէլտէ : Վէ հ'էվի գայդընուն-
զու օնուն իւզէրինէ պրագըն , զի-
բա օ սիզէ գայընըր :
8 Ինլըգ օլուն , ույանըգ տու-
րուն . Ղզիրա սիլնն խասմինիզ
շէյթան՝ պէօյիւրէն արսլան կիպի
կէզնպ՝ քիմի եուտա տէյիւ ա-
9 րար . Վէ Ֆիմանտա գավի օլա-
րագ օնա գարշը տուրուն , Ֆպի-
լէրէք քի հէման օլ էզիյէթլէր
տիւնեատա օլան սիզնն գարընը-
տաշլարընըզա վագի՝ օլմուշ տուր :
10 Վէ հէր ի'նայէթնն Ընլահը քի՝
Ֆպիզի քէնտի էպէտի ի'զզէթինէ
Խրիստոս Յիսուստա տա'վէթ էյ-
լէտի , Նսիզ պիր ազ վագթ է-
զիյէթի չէքտիքտէն սօնկրա՝ սիզի
քէնտիսի թէքմիլ էտէ , Ւգայիմ
էտէ , գուվվէթլէտէ , Ֆթէմէլլէտէ :
11 Ւօնա էպէտ իւլ ապատ ի'զզէթ
վէ գուտրէթ օլսուն . Ըմին :
12 Ոօնան էթտիյիմ կէօրէ սիզէ է-
մին գարընտաշ օլան Ֆիղուանոսուն
վասիթտասը իւլէ Ըմուխթասարէէ
եազտըմ , վէ նասիհաթ հէմ շէ-
հատէթ էթտիմ քի՝ Ընլահընն
սահիհ ի'նայէթի պու՝ օնտա գա-
13 իմ տուրտուղընուզ տուր : Նա-
բիլնտա օլան պէրապէր սէչկին
էկնսա՝ վէ Ֆօղում Մարկոս սի-
14 զի սէլամ էտէրլէր : Ւգիրի պի-
րինիզի մուհապպէթ էօփիւշիւ իւէ
սէլամլայրն . Ֆսիզ հէվի Յիսուս
Խրիստոստա օլանլարա սէլամէթ
օլսուն . Ըմին :

ՊԵՏՐՈՍ
ԲԷՍՈՒԼՈՒՆ ԻԿԻՆՃԻ
ՈՒՄՈՒՄԻ ՄԷԿԹՈՒՊՈՒ

ՊԱՊ Ը

Բէսուլուն սէլամը : 5 Քրիսթիանլարա՝ իմանլարընա տիւրլիւ տիւրլիւ Ֆազի-
լէթլէրի զամմ էթմէյէ՝ 10 վէ քէնտի-
լէրինն տա'վէթ օլունմալարընը վէ սէչիլ-
մէյէրինի ասպէթ էթմէյէ նասիհաթը ,
12 Օնուն տիւնեատա օլտուգճա օնլար
իչլինն ձէհտ ու զայրէթի : 16 Օնլարա
էօյրէտիլէն թա'լիմաթլարընն ուսթալըգ
իւէ տիւզմ մասալլար օլմատընը :

1 Յիսուս Խրիստոսուն դուլու վէ
Բէսուլու Ամէօն Պետրոս՝ Ընլա-
հըմըզընն վէ Ւսէլաս էտիճի Յի-
սուս Խրիստոսուն սատաշաճը ի-
լէ Ֆպիզիմ իւէ գըյմէթտե պիր
օլան իմանա նայիլ օլանլարա .
2 Ֆպիզէ՝ Ընլահը վէ Թատպըմըզ
Յիսուսու պիլմէքտէ ի'նայէթի վէ
սէլամէթ չօղալա :
3 Ւնիձէ քի օնուն գուվվէթի ի-
լահիյէսի պիզէ՝ հայաթա վէ
տինտաօրլընըզա միւթ'ալլիգ ճիւմլէ
շէյլէրի՝ է'զզէթի վէ Ֆազիլէթի ի-
լէ պիզի տա'վէթ էտէնն Ֆպիլ-
կիսի վասիթասը իւէ պաղրշլատը .
4 Վէ Ֆօնլար իւէ պիզէ էն պէօ-
յիւք վէ գըյմէթլի վա'տլէր պա-
ղրշլանմըշ տրը , Ղթա քի օնլա-
բրն վասիթասը իւէ՝ Ֆտիւնեատա
շէհվեթի սէպէպի իւէ օլան Ֆէսատ-
տան գաչընպ՝ թատպիա'թը իլահի-
յէսինին իլհագլարը օլասընընդ :
5 Վէ էհէման պու շէյէ թէքմիլ
ձէհտ կէօսթէրիպ՝ իմանընըզա
6 Ֆազիլէթի զամմ էտին , վէ Ֆա-
զիլէթէ պիլգիյի՝ վէ պիլգիյէ
նէֆսի զապթ էթմէյէ՝ վէ նէֆ-
սի զապթ էթմէյէ սապրը՝ վէ

թ . Ի' . 60 . գէ .

ը Փիլ . գ . 17 ; բ թես . գ . 9 ; ա Տիմ գ . 12 ; Տիմ բ . 7 ; Ֆ Եբր . ժգ . 20 ; ֆ գ . ա . 4 ; է ակոր . թ . 25 ; բ Տիմ . գ . 8 ; ցակ . ա . 12 ; Լ Հռով ժբ . 10 ; եփես . ե . 21 ; Փիլ . բ 3 ; Ի ցակ . գ . 6 ; ծ Ես ծէ . 15 ; կգ . 2 ; Ֆ ցակ . գ . 10 ; Հ Սաղ . լէ . 5 ; ծե . 22 ; Մատ . կ . 25 ; Ղու . ժբ . 11 , 22 ; Փիլ . գ . 6 ; Եբր . ժգ . 5 ; Ֆ Ղու . իա . 34 , 36 ; ա թես . ե . 6 ; գ . գ . 7 ; Ղ ցոբ . ա . 7 ; բ . 2 ; Ղու . խբ . 31 ; ցայտ . ժբ . 12 ; Ֆ եփես . զ . 11 , 13 ; ցակ գ . 7 ; Ֆգոր . ժգ . 21 ; աթես . գ . 3 ; բ Տիմ . գ . 12 ; գ . բ . 21 ;

թ . Ի' . 66 . փէտրէ :

ա Հռով . ա . 12 ; բ կոր . գ . 13 ; եփես . դ . 5 ; Տիտ . ա . 4 ; Ֆ Դան . դ . 1 ; զ . 25 ; ա գես . ա . 2 ; ցուգ . 2 ;

թ . Ի' . 60 . փէ .

ջ ա կոր . ա . 9 ; ա Տիմ . զ . 12 ;
Ն բ կոր . գ . 17 ; գ . ա . 6 ;
Ն ցուդ . 24 ;
ա թես . բ . 16 ; գ . 3 ;
Ն գ . դ . 11 ; ցայտ . ա . 6 ;
գ բ կոր . ա . 19 ;
Լ Եբր . ժգ . 22 ;
ա գոր . ի . 24 ; ա կոր . ժե . 1 ; բ գես . ա . 12 ;
ա գոր . ժբ . 12 . 25 ;
Հ Հռով . ժգ . 16 ; ա կոր . ժգ . 20 ; բ կոր . ժգ . 12 ; ա թես . ե . 26 ;
ա եփես . զ . 23 ;

թ . Ի' . 66 . փէտրէ :

է ա թես . բ . 12 ; դ . 7 ; բ թես . բ . 13 ; բ Տիմ . ա . 9 ; ա գես . բ . 9 ; գ . 9 ;
ա ցօհ . ժե . 3 ;
Ե բ կոր . է . 1 ;
Ղ գ . բ . 18 . 20 ;
Ե բ կոր . գ . 18 ; եփես . գ . 24 ; Եբր . ժբ . 10 ; ա ցօհ . գ . 2 ;
ը գ . գ . 18 ;

Digitized by Google

7 սապրա տինտարլըղը՝ վէ տինտար-
լըղա գարընտաշ մուհապպէթինի՝
վէ Բգարընտաշ մուհապպէթինէ
8 մուհապպէթի։ Օ՚իրա պու շէյ-
լէր սիպտէ պուլունուպ չօղալ-
մըգա՛, փէյ՝ Յապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսուն պիլկիսինտէ
Իւսիզ եա մէյվէսիզ էթմէզլէր։
9 Օ՚իրա քիմսէ քի պու շէյլէր
եօղուսա՝ էքէօր տիւը, վէ ու-
զաղա պագամայըպ Աքէստինին
գատիմ կիւնահլարընտան փաք-
լէնտիլինի ունունլմուշ տուր։
10 Ինուն իչիւն եա՛ գարընտաշ-
լար՝ պախսուսուս ճէչտ էտին քի՝
Էտա՛վէթինիզի վէ սէչիլմէնիզի սա-
հիհ էտէսինիզ. զէրա պու շէյ-
լէրի էթմէնիզ իլէ Ւհիչ ասլա
11 եանղըլմազընըղը։ Օ՚իրա պու
վէճհ իլէ՝ Յապպըմըզ վէ Իսէլաս
էտիճի Յիսուս Քրիստոսուն է-
պէտի փատիշահլըղընա կիրմէք սի-
զէ ղանիմէթ իլէ իհսան օլունա-
ճագ տըր։
12 Ինուն իչիւն՝ հէյէրչի պիլիր
իսէնիզ, վէ պու կէրչէքլիքտէ
մէօհքեմ օլմուշ իսէնիզ տէ, պու
շէյլէրին խուսուսունտա տայիմա
խաթրընըզա կէթիրմէյէ իհմալ
13 էթմէյճէնիմ։ Վէ հագ սայա-
րըմ քի՝ Ինչէն պու թէնտէ օլ-
մուգճա, Ուսիզի զէքր էթտիրէ-
14 րէք ուչանըօպայըմ։ Ինուն պի-
լիրիմ քի՝ թէնիմի թէրք էտէ-
ճէյիմ եագըն տըր, Տնիճէ քի
Յապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս
15 տուխի պանա պէյան էյլէտի։ Նմ-
տի ճէչտ էտէճէյիմ քի՝ պէնիմ
վէֆաթըմտան սօնկրա տուխի տա-
յիմա պու շէյլէրի զէքր էտէսի-
16 նիզ։ Օ՚իրա Յապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսուն գուվվէթինի
վէ զուհրունու՝ Ինուզմ մասալ-
լարա թապի՝ օլարագ տէյիլ՝
Նիլա օնուն ա՛զամէթինի կէօզլէ-
րիմիզ իլէ կէօրիալ՝ սիզէ պէյան
17 էթտիք։ Օ՚իրա օնա ա՛զիմ
ուշչան ճէլալտէն չզէնիմ սէվ-
կիւլիւ Օղլում պու տուր, քի
օնտան պէն բազի օլտում տէյիւ
պէօյլէ պիր սէս կէլտիկինտէ, օ՛
փէտէրօւլլահտան ի՛զզէթ վէ ճէ-
18 լալ ալտը։ Վէ պու կէօքտէն
կէլէն սէսի՝ «պիզ օնուն իլէ պէ-
րապէր մուգատտես տաղտա իքէն
19 իշլէմտիք։ Վէ պիզիմ տահա
սահիհ օլան փէյղամպէրլիք քէ-
լամըմըզ վար, սիզ օնա՝ թա քի
կիւն աղաբրպ Նասապտ ճրլտրզը
գալալէրինիզտէ տօղունճայատէք
դգարանլըգ եէրտէ ըշըգ վէրէն
գանտիլէ կիպի տիգգաթ էթմէնիզ
20 իլէ էյի էտ՚րսինիզ. Նվվէլա
պունու պիլմէյիլէ քի՝ Ըվէիա-
պրն հիչ պիր փէյղամպէրլիքլի՝
քէնտիլիյինտէն թէքմիլի ճօգ։
21 Օ՚իրա ինսան իրատէթի իլէ
հիչ պիր զէման փէյղամպէրլիք
կէլմէտի, «իլա Ալլահրն մուգատ-
տես ատէմլէրի՝ Ռուհ էլ Գուտս-
տան թահրիք օլարագ սէօյլէտիլէր։

ՊԱՊԻԱՅ Ա

Եալանճը խօճալարըն զուհը էտէճէյինին փէշին խապէր վէրիլմէսի։ 2 Զօգ քիմսէլէրին օնլարըն միհյիք եօլարընը գա-պուլ էտէճէյի։ 3 Օնլարըն մութլագա հէլաք օլաճագլարընըն պէյանի։ 10 Եա-լանճը խօճալարըն ախլաճագլարընըն թա՛-րիֆ օլունմասը։

1 Վէ «գավմտա եալանճը փէյ-
ղամպէրլէրը տախի օլտուլար, Ինի-
ճէ քի սիզտէ տախի եալանճը
խօճալար օլաճագլար քի՝ կիգլի-
ճէ հէլաքլիք պէտաա՛թլէրի իչէ-
րի կէթիրէճէքլէր, վէ եօնլարը
սաթուն ալան Նահիպի դինքեար
էտիպ՝ էքէնտիլէրին իւզէրինէ
թէզ հէլաքլիք կէթիրէճէքլէր։
2 Վէ օնլարըն հէլաքլիլինէ չօգ
քիմսէլէր թապի՝ օլուպ՝ օնլարըն
սէպէպի իլէ հադգ եօլունա քիւֆր
3 օլունաճագ. Վէ «գմտա՛քեար-
լըգտան՝ տիւզմէ սէօզլէր իլէ սիզի
էթիճարէյճէ գուլլանաճագլար,
քի՝ եօնլարըն գատիմտէն օլան
հիւքմի ա՛զապը կէճիքմէդ, վէ օն-
4 լարըն հէլաքի ույուգլամազ։ Օ՚ի-
րա է յէր Ալլահ՝ Բհիւնահ իչէ-
մի օլան Իմլէէքլէրի էսիրկէմտի,
իլլա ճէչէննէմէ աթըպ՝ էգարան-
լըգ զէնճիրլէրինէ մուհաքէմէ ի-
չիւն սագլանալար տէյիւ թէս-
5 լիմ էյլէտի իսէ, վէ գատիմ
տիւնեայը էսիրկէմտի, իլլա ֆա-
սըգլարըն տիւնեասը իւզէրինէ
Ութուֆան կէթիրիպ՝ Եաստագա-
Թրն վա՛զըսը Ինէքիզինճի «Յոյս

թ · Ի՛ · 66 գէ ։

Բ Գաղ · ղ. 10։ ա Թես. գ · 12 ։ ե. 15։ ա Ճօհ. գ · 21 ։

Ի Ճօհ · ժե. 2։ Տիտ. գ. 14 ։

է ա Ճօհ. բ 9 · 11 ։

Լ Եփես · ե. 26 ։ Եբր · թ · 14 ։ ա Ճօհ. ա.7 ։

Խ ա Ճօհ. գ. 19 ։

Ծ Պ. գ · 17։

Կ Հռով. ժե. 14 , 15 ։ Փիլ · գ. 1։ Պ. գ. 1։ ա. Ճօհ. բ.21։ Ճուդ. 5 ։ Հ ա Պետ. ե. 12 ։ Պ · գ. 17 ։

Յ բ Կոր · ե. 1 . 4 ։

Ղ Պ · գ . 1։

Ճ Պագ՝բ Օր. գ · 21, 22։ Ղ . 14 ։ բ Տիմ. գ.6։

Մ Ճօհ . իա. 18 , 19 ։

Յ ա Կոր . ա. 17։ բ. 1. 4։ բ Կոր · բ . 17 ։ դ . 2։

Ն Պատ. ժէ. 1, 2։ Պար. Թ.2։ Ճօհ. ա . 14 ։ ա Ճօհ. ա. 1։ գ . 14 ։

Շ Պատ . գ. 17։ ժէ. 5։ Պար . ա . 11 ։ Թ . 6։ Ղու . գ.22։ Թ . 35 ։

Ո Պագ՝ Ել. գ. 5 ։ Ճեռ. ե . 15 ։ Պատ . ժէ. 6 ։

թ · Ի՛ · 66 գէ ։

Ն Ճայտ . բ. 28։ իբ.16։ Պագ՝բԿոր. գ · 4 . 6 ։ Պ Սաղ ճժթ 105 · Ճօհ. ե . 35 ։

Չ Հռով . ժբ. 6 ։

Ռ բ Տիմ . գ. 16։ ա Պետ. ա . 11 ։

Ս բ Թագ . իգ.2։ Ղու. ա.70։ Գոր. ա . 16 ։ գ. 18 ։

Տ ա Օր . ժգ. 1 ։

Ր Պատ . իգ. 11 · Գոբ ի. 30։ ա Կոր. ժա. 19։ ա Տիմ . գ.1. բ Տիմ . գ. 1.5։ ա Ճօհ. գ.1։ Ճուդ. 18 ։

Ւ ա Կոր . զ. 20 ։ Գաղ . գ . 13։ Եփես. ա 7, Եբր. ժ.29։ ա Պետ. ա. 18։ Ճայտ. ե . 9 ։

Ք Ճուդ . 4։

Ւ Փիլ . գ 19։

Ջ Հռով . ժզ 18։ բ Կոր ժբ.17, 18։ ա Տիմ . զ . 5։ Տիտ . ա. 11 ։

Ւ բ Կոր . բ. 17 ։ գ . ա. 16 ։

Ը Օր . լբ. 35 ։ Ճուդ. 4 . 15 ։

Բ Ճօհ . ը . 44։ ա Ճօհ գ . 8 ։

Ւ Ճօբ . դ . 18։ Ճուդ. 6 ։

Է Ղու . ը . 31։ Ճայտ . ի . 2 , 3 ։

Լ գ . գ . 6։

Ւ ա Պետ . գ. 19 ։

Ն Ծն . է. 1. 7. 23։ Եբր. ժա . 7 ։ ա Պետ . գ. 20 ։

Digitized by Google

թ · Ի՛ · 66 · ԳԳ ։

—

Ես. ԽԳ. 24 · բ Օր · ԼԹ · 23 · Ծուէ · 7 · Հ Թաս. ԻԶ · 10 ։

Յ ՅՈՆ. ԺԹ. 16 ։

ՂԱԶ. ՃԺԹ 139 158 · ԵԶԿ. Լ. 4 ·

Ֆ ՍԱՂ. ԼԴ · 17 , 19 · ա ԿՈՐ. Ժ. 13 ։

Ժ Ծուէ . 4 · 7 · 8 . 10 · 16 ։

յ Յուդ . 8 ։

Ն Ծուէ . 9 ։

ԷՆԵՄ. ԺԲ. 3 · Ծուէ · 10 ։

ա ՓԻԼ · Գ · 19 ։

Է ՊԱՂ՝ ՀԲ· ՌՈՄ. Ժ. 13 ։

Պ Ծուէ. 12 · Ը ԱՌԱԿԻ. Ժա. 20 , 21 ։

ա Ծուէ. 11 ։

ա ԹՈՒ . ԼԲ. 5 . 7 . 21 · 23 . 28 · Ծուէ . 11 ։

6 սագ՛լատը իսկ , վէ Պետրոնեն հէմ Կոռնելոն չէհրէրինի քիւլ Էտիպ՝ հօլաճագ ֆաօըլլարա ի՛պ ըէթ գոյարագ խարապաթ իլէ
7 հիւքմի ա՛զազ էթաի իսկ , վէ պինամուսլարըն պի էտէպ կէչինմէլէրինտէն քէտեր չէքմէքտէ օ ան Նաազըգ Պօղոս խէլաս էյ
8 լեաի իսկ . Ը Օ Ի րա պու սաազդ քիմնէ արաարընտա սաբին օլմազ իլէ՝ Ւկէօրէրէք վէ իշտէրէք կիւնտէն կիւնէ սաազդ ճանընա ծնըրըն պինամուս ա՛մէլէրի իլէ
9 խաչնէմէ վերիր իսի) Պապ տինտար քիմսէլերի ի՛դամահն իսէ լաս էթմէսինի՝ վէ նահագ քիմսէլերի ա՛զազ չէքմէք իչիւն հիւքմ կիւնկիւնէ. սազլամազընը
10 պիլիր . Վէ Պազխուսուս օնլարը քի մուրտար չէհվէթի իլէ մէնէ թազի՝ օլուպ հիւքիւմդարի թահտիր էտէրլէր . պունլար ազ սըզլար՝ չհօտպինլէր օլուպ՝ ձէլիլ քիմսէլերէ քիւֆր էյմէրը
11 տէն դօրդմազլար . Ի՛նչէրչե մէլէքլեր գուտրէթմէ վէ գուվվէթէ օնլարըն ա՛լէհինէ խէլէր տէ՝ օնլարընն ա՛լէհինէ Յազպէրն հուզուրունա քիւֆր հիւքմիւ կէ
12 Թիւմէզլեր : ՀՊունլար խէ ա վա Թուէթուվմազ վէ հէլաք օլմազ իչիւն ազդան Թազիա՛թի նուէթգուզ հայվանլար կիպի՝ պիլմէտիքլերի շէյլէրէ քիւֆր էտէրլէր , վէ քէնտիլերին ֆէսատ
13 տընտա հէլաք օլուպ՝ Նահագլըընն իւձրէթինի ալաճագլար . վէ օնլար Էհլիւտիւշիւն սէֆայը զէվգ սայմաղլայ , Ցէրելէր վէ ա՛յդլար տընը . վէ Նսիհնն իլէ զիյա՛թէմտէ հէր իքէն՝ քէնտի հիւէլերինտէ զէվգ սիւրէրլէր .
14 Օ Ինատան տօլու վէ կիւնահտան վաղ կէլմէզ կէօզէրի վար , վէ մէօհքիմ օլմայան ձանլարը ալտատըլար , վէ Գալղէրի Թամա՝ա ալըշդան օլուպ պէտատա՛
15 լը Էվատալար տըր . Տօղրու ճօլու Թէրը էտիպ սաֆտըլար , վէ նահագլըընն իւձրէթինի սէվգէն Ի Էովա օղլու Իազատմէն նօլունա
16 Թազի՛ օլտուլար . Ըմմա քէնտի պինամուսլուղու իչիւն Թէքտիր օլունտու , չիւնքի պիր տիլտիղ

հայվան՝ ատէմ տիլինտէ սէօյլէյիպ՝ փէյղամպէրին ա՛պլըզլը
17 ղընը մէն՝ էթաի : ՀՊունլար սուսուղ փունկարլար տըր , վէ դա սըըղատան սիւրիւբլէնէն պուլուԹ լար տըր , քի գարանլըղըն տիմանը էպէտէն օնլարա սազլան
18 մըղ տըր : Օ Իրա ղայէթ դա պարմըղ պաճըղ սէօյլէր սէօյլէմէլէրի իլէ՝ հանկիզլըզըպտա կէչէնէնէն չէհնուղ գաչմըզ քիմսէլերի իմէն չէհվէթլէրի իլէ՝ էտէպսիզլիքլէրէր իլէ ալտատաըլար .
19 Վէ Ջէհանիլերի ֆէսատըն գուլ լարը իբէն՝ օնլարա ազազլըգ Թէտ՛էիւս էտէրլէր . զէրա պիր քիմսէ նէտէն քի եէնիլ/ըտ , օ նա գուլ օլմուչ տաճի օլուր :
20 Ը Օ Իրա էյէր Պապ վէ Խէլաս էտիճի Յիտուս Քրիստոսու պէլէմէք իլէ տիւնանըն մուրտարլըղլարընտան գաչտըղտան ասնկրա՝ հինէ օնլարա իլ՛չիպ եէնիլիրյէր իսէ , օնլարըն ասնու էվվէլ
21 քինատէն պէրէր օլուր : Ֆ Օ Իրա օնլարա՝ սատադաճըն հօլունու պիլմէմէսի՝ պիլտիքտէն սօնկրա օնլարա Թէսլիմ օլունան մուգատտէս Թէնպիհտէն էէրի տէօնմէք
22 տէն տահա խոյըրլը իտի : Ըմմա օնլարա սահիհ մէսէլին սէօզիւ վագի՝ օլտու . Վ՛Էէօփէք քէնտի դուսունԹուսունա , էէմ՝՝ Տիշի ասն կուզ եապտանըղտան սօնկրա՝ չա մուրա նուվարլանմազա տէօնտիւ :

ՊԱՊ Գ

ՐէսուլուՆ՝ պուՀ իքի մէքԹուպունուՆ մէրամ՝ ու մազսատտու , 3 Սան կիւնլէրտէ կէլէճէք զէվգլէնիճիլերին ախլէգդը վէ Թա՛լիմաԹլարը նէ օլտուղու , 5 ՐէսուլուՆ՝ օնլարըն գարշը սէօյլէմէլէրինէ ճէվապ վէրիպ՝ 10 Քրիստոսուն սահիհան հիւքմ էթմէյէ կէլէճէյինի պէյան էթմէսի , 11 Ա՛զիզ է՛օմր սիւրմէյէ նասիհաթ : 15 Բազարն սապր ու Թէհամմիւլիւ պաղընտա նէ ֆիքը էթմէք կէրէք օլտուգլարը :

1 Ա՛խ՝ սէվգիւլիւլէր՝ չիմոի սիզէ պու իքինճի մէքԹուպու եազդը , ՝՝օնլարտա սիզին խիւլիւսանէ զիհնինիզի ույանտրդրադ՝ զիքր էմ
2 տիրիմ՝ ԹՈ քի մուգատտես փէյղամպէրլէրտէն փէշին սէօյլէնէն

թ · Ի՛ · 66 · ԳԳ ։

—

Է Ծուէ . 12 · 13 ։

ա Ծուէ . 16 ։

բ Գոր . բ · 40 · պ . ա . 4 , Խա . 20 ։
գ Ծօհ . բ . 34 · Հառվ . զ . 16 ։
— Գաղ . է . 13 · ա Պետ . բ . 16 ։

է պ . ա . 4 · Խա . 18 ։
ը պ . ա . 2 ։

ի Պաա . ԺԲ. 45 · Ղու . ԺԱ . 26 · ԵԲԲ . զ . 4 · ԺԲ . Ժ . 26 , 27 ։
ֆ Ղու . ԺԲ. 47 , 48 · Ցոհ . Թ . 41 · ԺԷ . 22 ։

ա Ռաակ . իզ . 11 ։

ա Պ . ա . 13 ։

սէօզլէրի՝ վէ Բպիզիմ Էա՞նէ Բապպ
վէ Խէլաս էտիճինին Լէսուլլարը
օլանլարընն Թէնպիհինի խալ ըր-
3 նըզ սա ԹուԹասընըզ : Վէ էվվ-
վէլա պուննու պիլին քի ախըր զէ-
մանտա ա՛բաըզ զէվգլէնիճի քիմ-
սէլէր կէլիպ ԵքէնտԹ արզուլա-
4 ըրընճա եիւրիւէճքլէր , վէ Ե՛Օ-
նուն զուհրունուն վա՛տը Էա՞նի ,
զիրա պապալարընն ույուտուգլա-
ըը վագ/Թտան պէրու հէր շէյ
եարատըլըշընն իպԹիտասընտան պէ-
րու՝ պէօյլէ գալըր տէյճէքլէր :
5 Օ՚իրա պուննու էնգաստէն պիլ-
մէ օլուրլար , քի կէօքլէր զա-
տիմտէն իաիլէր , վէ եէր սուատն
տիշարը վէ Ռսու իչինտէ օլուպ՝
Ե՚լլահ՚ըն քէլամը իլէ մէվճիւա
6 օլաու , վէ ճանլարընն վասիԹասը
իլէ օլ վագ/Թտաքի տիւնեա Թու-
ֆանա զարգ օլուպ՝ սուատն հէ-
7 լաք օլտու : Ե՚լլահ՚ ճիմտիքի կէօք
լէր վէ եէր՝ հէմտան օլ քէլամ՝ ի-
լէ այճէշ իչինն հրֆզ օլուննուպ՝
ենահՀէր՝ վէ ֆասըգ ատէմլէրին
հէլաքի կիւնիւնէտէք սագլանմըշ
8 լար ըրը : Վէ Էա՞ սէվկիւլ-
լէր՝ պու պիր շէյի պիլմէզ օլ-
մայասընըզ քի՝ Բապպլն ի՛ն-
տինտէ պի՛ր կիւն պին նըլ կիպի՝
վէ էվին նըլ պիր կիւն կիպի սիր :
9 Պա՛զլարը կէճիքմէք սայտգ-
լարը կիպի Վ՛տապ վա՛տընտա կէ-
ճիքմէզ . Էլաքին հիչ քիմսէնին
հէլաք օլմասընը տէյի՝ Ե՚լլա հէ-
փիսինին Թէվպէ յէ կէլմէսինի իս-
Թէմէ յիլէ , Էպիճէ սապր էտէր :
10 Ե՚լլահ Բապպլն կիւնիւ՝ կէճէ
խրօսըզը կիպի կէլէճէք , քի Ֆն-
տա կէօքլէր՝ կիւրիւլիու իլէ կէ-
չէճքլէր , վէ ա՛նասըլար նա-
նըպ հալը օլաճագտրը , վէ եէր
հէմ օնտա օլան ա՛մէլլէր պիս
11 պիւՀիւն եանաճագլար : Ֆմտի
պու՚նլարընն հէփիսի հալը օլաճագ
օլմազլէյ՝ Ռսիզ մուգասատէս կէ-
չինմէլէրտէ վէ տինտաբլըգլարտա
նէ՞ շէքիլ քիմսէյլէր օլմագ կէ-
12 րէքսինիզ , Ե՚լլահ՚ըն կիւնիւնիւն
կէլմէսինի պէքլէյէրէք ա՛ճէլէ
էթմէյիլէ , քի Ե՚օնտա կէօքլէր
այճէշէնիպ հալը օլաճագլար , վէ
յա՛նասըլայար եանրպ էրիյէճէք-
13 լէր : Ե՚մմա օնուն վա՛տընտա կէօ-
րէ նէնի կէօքլէր վէ նէնի եէր
պէքլէրիզ , քի օնլարտա սատա-
գաթ սաքին տիր :
14 Օնուն իչիւն Էա՞ սէվկիւլլիւ-
լէր՝ պու շէյլէրի պէքլէմէյիլէ ,
ճէհտ էտին քի՝ Ռօնա սէլամէթ ի-
լէ լէքէսիզ վէ գուսու ըսուղ պու-
15 լունասընըզ : Վէ Բպապըմըզըն
սապրընը խէլաս սայըն . նիճէ քի
սէվ/իւլլէ գարընտաշըմըզ Պօղոս
տախի՝ օնա վէրիյէն հիքմէթի
16 կէօրէ սազ եազտը . Վէ օնլար-
տա ընիճէ քի հէփ մէքթուպլէ-
րինտէ տախի պու շէյլէրին խու-
սուսունտա սէօյլէտի , քի օնլար-
տա պա՛զը՚ կիւճ անկլաշըլըը շէյ-
լէր օլմաղըլա՝ ճահիլ վէ մէօհ-
քէմ օլմայան քիմսէլէր օնլարտա՝
նիճէ պագի Վ/իթապլարտա տու-
խի քէնտիլէրինին հէլաքլէրի ի-
չինն Թէքրս ա՛նա վէրիրլէր :
17 Ֆմտի սիզ Էա՞ սէվկիւլլիւլէր՝
պո՞նո՞ պիէշին պիլմէյիլէ՝ Ընա-
գընըն , Թա քի պինամուսլարըն
ալտտագը իլէ գափըլըպ՝ քէն-
տի գավկիյինիզտէն տիւշէյճէ-
18 սինիզ : Ե՚մմա Բապպըմըզ վէ
Խէլաս էտիճի Յիսուս Վ/րիստո-
սուն ի՛նայէթ ինտէ վէ պիլգիսին-
տէ արԹընը . Ռօնա հէմ շիմտի
հէմ էպէտի կիւնէտէք ի՛զգէճ
օլսուն . Ֆմին :

Թ . Ի՛ . 66 . գԳ ։

Բ Ցուգ. 17։
գ ա Տիմ.գ. 1 ։ բ Տիմ գ.1։ Ցուգ. 18 ։
դ Պ . բ. 10։
է Ես. ե. 19։ Երեմ.ժէ. 15 ։ Եզեկ ժբ. 2։.27։ Մատ իգ. 48 ։ Ղու . ժբ . 45 ։
ը Սաղ . իգ. 2։ ճղը 6 ։ կող.ա 17։
թ Ծն. ա. 6. 9 ։ Սաղ . լգ 6։ Երբ ժա . 3 ։
ժ Ծն. է. 11. 21, 22, 23։ Պ . բ . 5 ։
ժա Խա . 10 ։
ժբ Մատ.իե. 41։ բ Թես. ա . 8 ։
ժգ Սաղ. ղ.4։
ժդ Ամբ. բ 3. Երբ. ժ.37։
ժե Եզեկ.ժբ. 23 3։ լգ 11 ։
ժզ Հռով . բ. 4։ ա Տիմ բ . 4 ։
ժէ Ես . լ. 18 ։ ա Պետ գ. 2։ Խա 15։
ժը Մատ իգ. 43 ։ Ղու ժբ . 39։ ա Թես. ե.2։ Ցայտ . գ . 3։ ժզ 15։
ի Սաղ. ճբ . 26։ Ես.ծա. 6 ։ Մատ . իգ . 35 ։ Մար ժգ 31։ Երբ.ա 11։ Ցայտ. ի. 11։ իա. 1 ։

Թ . Ի՛ . 66 . գԳ ։
ղ ա Պետ . ա . 15 ։
ճ ա Կոր . ա. 7։ Տիտ.բ. 13 ։
մ Սաղ .ծ 3։ Ես · լգ 4։
յ Միք. ա 4։ Խա . 10 ։
ն Ես . կե . 17։ կղ 22։ Ցայտ իա. 1 . 27 ։
շ ա Կոր. ա. 8։ ժե 58։ Փիլ ա.10։ ա Թես . գ. 13։ ե . 23։
ո Հռով. բ. 4։ ա Պետ. գ.20։ Խա. 9 ։
չ Հռով. ը. 19։ ա Կոր. ժե. 24 ։ ա Թեսգ.14։
պ Մատ. ժգ. 23 ։ գ . ա. 12։
ջ Եփես. դ. 14 ։ գ. ա. 10 , 11 ։ բ 18 ։
ռ Եփես. դ. 15։ ա Պետ. բ 2 ։
ս բ Տիմ դ. 18 ։ Ցայտ. ա . 6 ։

Digitized by Google

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
ԲԷՍՈՒԼՈՒՆ ՊԻՐՈՆՁԻ
ՈՒՄՈՒՄԻ ՄԷՐԹՈՒՊՈՒ

ՊԱՊ Ը

Բէսուլուն՝ հայաթ ֆէլամը հագգընտա կէօրսիւյինիւ վէ պիլտիյի թագրիր էթմէքտէն մէրամը նէ օլտուղու։ 5 Ալլահըն վէ օնուն իլէ իլհագլըղըն հագգընտա օլան վա՛տ։ 7 Քրիստոսուն գաղընը կիւնահտան փաքլէր իտիյի։

1 ՅԱՅԱԹԸՆ Վէլամը խուսուսունտա՝ «Օլ իպթիտաուէն օլանը՝ օլ իշիմտիկիմիզի՝ օլ կէօզէրիմիզ իլէ կէօրտիյիմիզիզիւ՝ Բօլ նազար ղըլտըղըմըզը՝ վէ էլլէրիմիզին իթուդտու ղունու խոսէք էտէրէզ։ 2 Վէ տհայաթ եպէյտն օլունտու, վէ կէօրտիւք, վէ ղէհատէթ էտէրիզ, վէ Ռսիզէ օլ էպէտի հայաթը խապէր վէրիրիզ, քի Ըվֆաէրին ի՛նտինաէ իտի, վէ 3 պիզէ պէյտն օլունտու։) Բիլիզ՝ օլ կէօրտիյիմիզիւ վէ իշիթտիյիմիզի խապէր էտէրիզ, թա քի սիզին տախի պիզիմ իլէ իւհագլըղընըղ օլա։ Վէ Ռպիզիմ իլհագլըղըմըզ տախի փէտէր իլէ վէ օնուն Օղլու Յիսուս Քրիս- 4 տոս իլէ ատր։ Վէ պունլարը սիզի ճաղարըղ քի՝ Ռսիզին շաղլըղընըղ թէրմիլ օլա։

5 Վէ Էնտտան իշիթտիյիմիզ՝ վէ սիզէ իլտան էթտիյիմիզ խապէր պու տուր քի՝ ԵՒլլահ նուր տուր, վէ օնտա հիչ պիր զարտնլըղ 6 ճօգ տուր։ Ձիյէր օնուն իլէ իւհագլըղըմըզ վար տէյիպ տի՝ դարտնլըղտա ճիւրիւտէք, ճաղան սէօյլէրիզ, վէ կէրչէքլիյի 7 իճրա էթմէզիզ։ Ըմմա էյէր օնուն նուրտա օլտուղու կիպի նուրտա ճիւրիւտէք, պիրի պիրիմիզ իլէ իւհագլըղըմըզ վար։ Վէ Ռօնուն Օղլու Յիսուս Քրիստոսուն գանը պիզի հէր կիւնահ- 8 տէն փաք էտէր։ Ձիյէր՝ կիւնահ ըմըզը տէրսէք, քէնտիզի ալտատըրըզ, վէ Ռպիզտէ 9 կէրչէքլիք ճօգ տուր։ Ըյէր կիւնահլարըմըզը իգրար էտէրսէք, օ էմին վէ սատըգ տըր քի՝ կիւնահլարըմըզը ա՛ֆվ էտէ, վէ Ռպիզի հէր նահագլըգտան փաք էյլէ- 10 յէ։ Ըյէր՝ կիւնահ իշլէմիմիզ ղիզ տէրսէք, օնու ճայանճը էտէրիզ, վէ օնուն սէօզիւ պիզտէ տէյիլ տիր։

ՊԱՊ Ւ

Քրիստոսուն պիզիմ չէֆաա՛թճըմըզ՝ վէ կիւնահլարըմըզա քէֆարէթ օլտուղու։ 3 Ալլահըն մուհապպէթինին խապաթը՝ օնուն թէնպիհլէրինի հըֆզ էթմէքտէ օլտուղու։ 18 Աւտատճըլարտան ապրընմաղա պիր նասիհաթ։ 21 Տէճճալ քիմ օլտուղու։ 24 Տինտարլարըն սէլամէթի՝ իմանտա տուրմագտան իլէրի կէլտիյի։

1 ՅՈՎ քիչիւք էվլատլարըմ՝ սիզէ պու չէյլէրի ճազարըմ քի՝ կիւնահ իշլէմէյսինիզ։ վէ էյէր պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյէճէք օյուրսա, «Փէտէրին հանընտտա չէֆաա՛թճըմըզ վար, է՛չ- 2 նէ սատըգ Յիսուս Քրիստոս։ Վէ Բհիւնահլարըմըզդա վէ հայրնըզ պիզիմիքիլէ տէյիլ, Ելլա պիւթիւն տինեանընքիլէրինէ տախի քէֆֆարէթի օ ատր։

3 Վէ էյէր օնուն թէնպիհլէրինի կէօզէտիրսէք, պունուն իլէ պիլիյ- 4 րիզ քի՝ օնու պիլմիշիզ։ «Օնու պիլիրիմ տէյիպ տէ թէնպիհլէրինի կէօզէթմէյէն քիմսէ՝ Ռեսանճը ատր, վէ օնտա կէրչէք- 5 լէք ճօգ տուր։ Վ՛ապրին օնուն քէլամընը կէօզէտէն՝ Ռկէրչէքտէն Ալլահըն մուհապպէթի օնտա թէքմիլ օլմուշ տուր։ Ըօնտա օլտուղումու զու պունուն իլէ պիլիրիզ։ 6 «Օնտա գալըրըմ՝ տէյէն քիմսէ՝ օնուն ճիւրիւտիյիմ տէյի՝ Ռքէնտիսինի

ա Ցօհ. ա. 1, գ՝ բ. 13։ Բ Ցօհ. ա. 14, բգԹես. ա. 16։ գ. գ. 14։ Է Վ.Ս. իդ. 39։ Ցօհ.ի. 27։ Ը Ցօհ. ա. 4, ժա. 25։ ժգ. 6։ Ի Հռով.ժգ. 26, աՏիմ. գ. 16։ գ. գ. 5։ Լ Ցօհ. իա 24։ Գոր. բ. 32։ Խ գ. ե 20։ Ծ Ցօհ. ա. 1, 2։ Կ Գոր. գ. 20։ Հ Ցօհ. ժէ. 21, ա Կոր. ա. 9։ գ. բ. 24։ Ձ Ցօհ. ժե. 11։ ժգ 24։ Ղ Ցօհ 12։ Ճ գ. Կ. 11։ Յ Ցօհ ա 9, Ը 12. Թ 5։ ժբ 35.36։ Ն Բ Կոր. գ. 14։ գ. բ.4։ Շ ա Կոր. գ. 11։ Եփես. ա. 7։ Եբր. Թ. 14։ ա. գԹես. ա. 19։ գ. բ.2։ Ցայտ. ա. 5։ Ո գ Թագ. Ը. 46։ բ Մն. գ. 36։ Ցոբ.Թ. 2։ ժե 14.15. 4։ Ամակ. ի.9։ ժողգ. է.20։ Ցակ. գ. 2։

յ գ. Ը. 4։ Ղ Սաղ.լո. 5։ Ամակ. ի.ը 13։ Ժ Խա. 7։ Սաղ. ծա. 2։

ա Հռով. ը. 34։ աՏիմ. բ. 5։ Եբր. է. 25։ Թ. 24։ Բ Հռով. գ. 25։ բ Կոր. է. 18։ գ. ա.7։ գ.10։ Է Ցօհ. ա. 29։ գ. 42։ ժա. 51,52։ գ. գ 14։ Ո գ. ա. 6։ դ. 20։ Ը գ. ա. 8։ Ղ Ցօհ. ժգ. 21. 23։ Ի գ. դ. 12։ Ձ գ. գ. 13։ Ճ Ցօհ. ժե. 4, 5։ Յ Պատ.ժա. 29։ Ցօհ. ժգ. 15։ ա Գեոս.բ 21։

Digitized by Google

տիսի ատ էօյլէ ևիւբիւմէք կէրէք տիր ։
7 Եա՞ սէվկիլլի՛լէր՝ էսիզէ պիր եէնի թէնպիհ տէյիլ՝ Իլլա իսկ թիատաէն պէրու մալիք օլտու՛ղունու՛ղ էաքի թէնպիհի եաղայո՛րում · էաքի թէնպիհ՝ իսկի թիատաէն պէրու իլլիթախլիղ քէլամ
8 տը ։ Ալինէ Խսիզէ պիր եէնի թէնպիհ եազարըմ՝ քի օ օնտա հէմ սիզոե կէրէէք տիր · Ղզրա գարանլըգ կէչտի՝ վէ Սկէրէէք
9 ըզըգ Հալա զի՛յա վէրիր ։ ԳՂըզտա տա իմ տէյիպ տէ՝ գարընտաղընա պուղղ Հտէն՝ չմտիյէտէ
10 կին գարանլըգտա տը ։ ՅԳաղրնտաղընը սէվէն՝ ըղըգտա գալը , վէ Հօնտա թէօքէզ սէպէպի
11 հօգ տուր · Ըմմա գարընտաղընա պուղղ Հտէն՝ գարանլըգտա տը , վէ Գգարանլըգտա կէզիպ՝ նէրէյէ կիլիթիլիսի պիլմէ՛լ · զիրա գարանլըգ օնուն կէօզլէրինի քէօրլէյէմ ։
12 Սիզէ եազարըմ՝ եա՞ քիւչիւք եվլատլար ։ Գչինէքի օնուն խոմի վաւիթտաը իլէ՝ կիւնահՂարընընը
13 ա՛ֆվ օլսունտու ։ Սիզէ եազարըմ՝ եա՞ պապալար , չինէքի չիզթիատաէն պէրու օլան Օ՛պէր պիլմիչլինիղ · սիզէ եազարըմ՝ եա՞ կէնՃլէր , չինէքի եարամազը նէնմիչլինիլ · սիզէ եազարըմ՝ եա՞ չօճու՛գլար , չինէքի փէտէրի պիլ
14 միչինիլ ։ Սիզէ եազարըմ՝ եա՞ պապալար , չինէքի իսկիթիատաէն պէրու օլան Օ՛պէր պիլմիչլինիղ · սիզէ եազարըմ՝ եա՞ կէնՃլէր , Նչինէքի էն գուվվէթլի սինիղ , վէ Ալլահըն քէլամը սիզտէ գալըը , վէ
15 եարամազը նէնմիչլինիղ ։ ԳՏինեաայը՝ հէմ տիւնեաատա օլան չէյլէրի սէվմէն · Գէյէր պիր քիմսէ տիւնեայը սէվէրսէ , փէտէրին մուհապպէթի օնտա եօգ տուր ։
16 Օ՛իրա տիւնեաատա օլան հէր չէյ՝ եա՞նի թէնին չէհվէթի վէ Նկէօզլէրին չէհվէթի վէ Գօմրիւն փօտուլուղու՛՝ փէտէրտէն տէյիլ
17 իլլա տիւնեաատան տը ։ Վէ դտիւնեա հէմ օնուն չէհվէթի կէչէր · ամմա Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէն՝ էպէտէն գալըը ։
18 Ալյ չօճուգլար՝ Գախըը զէման տըը · վէ նիճէ իշլիթախիղ իսկ քի՝ Գօլ Վկրիստոս մուխալիֆ կէլիր , Էշիմտի տախի չօգ մուխալիֆ լէր կէլմիշլէր · Գպուննան անկլարըղ
19 քի՝ ախըր զէման տըը ։ Ը()նլար պիզտէն չըգտը , լաքին պիզտէն տ'էյիլլէր իտի · Գզ'րա էյէր պիզտէն օլսալար իտի , պիզիմ իլէ գալմըղ օլուրլար իտի · Գամմա ճիւմլէսի պիզտէն օլմատըգլարը աշիքսար օլալար տէյիս ։
20 Սիզին իսկ Գ()ուգատտէստէն պիր Գմուհինիղ վար , վէ Գօէր շէյի
21 պիլիրսինիղ ։ Սիզ՝ կէրչէքլիյի պիլմէտիյինիղ իչլուն տէյիլ , լաքին օնու՝ հէմ հիչ պ/ր եալան կէրչէքլիքտէն օլմատըղընը
22 պիլտիյինիղ իչլուն եազարմ ։ ԳՅալանճը քի՞մ տիր , իլլա օ քի՝ Յիսուսուն Վկրիստոս օլտուղունու՛ ինքեար էտէր · Վկրիստոսա մուխալիֆ օլ քիմսէ տիրքի՝ փէտէրի հէմ
23 ()զուլու ինքեար էտի ։ Գ()զուլու հէր ինքեար էտի՝ փէտէրէ տախի մալիք տէյիլ տիր · Գ()զուլու իգրար էտէն՝ փէտէրէ տա
24 խի մալիք տիր ։ ԳԳմտի սիզ՝ իսկիթիատաէն նէ քի իչլիթինիղ իսէ՝ սիզտէ գալըը՛ն · էյէր իսկիթիատաէն նէ քի իչլիթախիղ իսէ սիզտէ գալըրսա , Գսիզ տախի ()զուլտա վէ փէտէրտէ գա
25 լաճագընըղ ։ Վէ Հօնուն պիզէ թէօ'հիւտ էթտի վա'տ պուռ՝
26 Գո՞նէ էպէտի հայտի տըը ։ Ղպու չէյլէրի սիզէ՝ սիզն ալտատանլար
27 տան էօթիւրիւ եազարմ ։ Վէ Հսիզին օնտան ալտըզընըղ մէօ՝ սիզտէ գալըը , վէ Հսիզէ պիր քիմսէ էօյրէնմէյէ միւհիմտաճ տէյիլ սինիղ · Գամմա նիճէ քի սիզէ Հէմնի օլ մէօ Հէր չէյլն խուսուսունտա էօյրէտիր , վէ կէրչէէք տիր , վէ եալան տէյիլ տիր · Գիմտի սիզէ նիճէ քի էօյրէթտի իսէ , օնտա գալըն ։
28 Վէ Հալա եա՞ քիւչիւք էվլատլար՝ օնտա գալըն , Գթտա քի զուՀր էճտիյի զէման՝ սէբպէհսիզլիյիմիղ օլսուն , վէ Հօնուն ղուՀրինտէ օնտան ումմանմայալըմ ։
29 ԳՀյէր օնուն սատըգ օլտուղունու՛ պիլէրսինիղ , Հյէր սատագտիը քիմսէ՝ օնտան

տալուշ օլտուպունու փոխէ պի-
լիրսինիզ :

ՊԱՊ Գ

Աստուծոյ որդիներ եւ մարդկան դստերք, 3 Քրիստոսի օրէնքին հնազանդութեան, 11 Միմեանց սիրելու պատուիրանին, 19 Սրտի վկայութեան, 22 Եւ խնդրուածքի մասին :

1 Պաբան՝ փէտեր պիզէ նէ չէբիլ
մուհապպեթի իչուն էթմիշ տիր
քի՝ «Աստուծոյ զաւակներ կոչուինք, եւ
պունու իչուն տիւնիա պիզի
ճանաչեր, Քրիստոսը ինչպէս
2 ճանաչեցաւ : Նա՝ սիվիւելիւէր՝
Էշխոտի Աստուածը իզ, վէ
տնէ օղաճաղումըզ՝ տակա պէ-
սան օղունմատը. ամմա պիլիրիզ
քի օ զուհր էթտիկի զամանդ՝ էօ-
նա պէնզէր օղաճալըզ, Աղիրա
օնու՝ օլտուղու կիպի կէօրէճէյիզ :
3 Վէ էնէր քիմին քէնտիսէ պէօյ-
լէ իւմիտի վար իսէ, քէնտիսի-
նի փաք էաէր, նիճէ քի օ՝ փաք
4 տաղը : Էնէր քիմ քի կիւնահ իշ-
լէրսէ, չէրիաթա պարչը տսկի իշ-
լէր, վէ ճիւնահ՝ չէրիաթա գար-
5 չը իշլէմէք տիր : Վէ Եսիւրը-
սինիզ քի՝ օ Խպիհիմ կիւնահլա-
րըմըզը գալարմադ իչուն զուհր
էյլէսի. վէ ճնտա կիւնահ եօգ
6 տուր : Էնէր քիմ քի օնտա գա-
լարսա, կիւնահ իշլէմէզ. ուհէր
կիւնահ իշլէյէն քիմսէ՝ օնու կէօր-
մէմիշ տիր, վէ օնու պիլմէմիշ
7 տիր : Նա՝ քիւչիւք եվլատլար՝
Եսիզի քիմսէ ալտանմասըն. Դա-
տապարտեալը իշլէյէն՝ օնուն սատրգ
օլտուղու մահիլու սատրգ սըր :
8 Կիւնահը իշլէյէն՝ չէյթանտան
սըր. զիրա չէյթանն՝ իպթիտա-
տէն պէրու կիւնահ իշլէր : Լոյն-
ուլահ պունուն իչուն զուհր
էթտի քի՝ Որդի Աստուծոյ յայտնեցաւ
9 րինի պօզա : Էնէր քիմ քի Ա-
լահտան տօղմուշ իսէ, կիւնահ
իշլէմէզ. Աղիրա օնտա՝ օնուն թօ-
խումու գալըր, վէ կիւնահ իշլէ-
մէյէ գաատր տէյիլ տիր, զի-
րա Աստուածէն տօղմուշ տուր :
10 Աստուածն էվլատլարը վէ չէյթա-
նըն էվլատլարը պունտան պէյան

տրբլար. Ոչ ոք քիմ քի սաատա-
գատ իշլէմէզսէ, վէ Քէնտի գա-
րընտաշլարը սէվմէզսէ, Աստուծոյ
11 տէյիլ տիր : Որովհետեւ Ա-
ւետարանը սկզբնէ, Ասացաք
զի միմեանս սիրեսցուք :
12 Քայէն կիպի տէյիլ քի՝
Յարամազան իտի, վէ գարընտա-
շընը զարմ էտտի. վէ օնու նէ-
սէպտէն դամ էտտի. պու-
նուն իչուն քի քէնտի ա՛մէլլէ-
րի եարամազ՝ ամմա գարընտա-
13 շընընքիլէր սատրգ իտիլէր : Նա՝
գարընտաշլարըմ՝ «ախնաս սիզէ
պուղղ էաէրսէ, թա՛ճճիւպ էմ-
14 մէն : Մենք գիտենք զի՝ Էօ-
լիւմտէն Քայագէ կէչտիք, չունի
քի գարընտաշլարը սէվէրիզ.
«գարընտաշը սէվմէյէն՝ էօլիւմ-
15 տէ գալըր : Նէնէր քիմ քի գա-
րընտաշընա պուղղ էաէրսէ, գա-
թիլ տիր. վէ «պիլիրսինիզ քի՝
հիչ պիր գաթիլին՝ քէնտինտէ
գալըր էպէտի Քայագը եօգ տուր :
16 «Ո՛ւրհատպէթին նէ օլտուղունու
պունտան պիլմիշիզ քի՝ օ քէնտի
ճանըրնը պիզիմ իչուն զօտու. պի-
զէ տախի գարընտաշլար իչուն
ճանլարըմըզը զօմագ կէրէք տիր :
17 Էմմա քիմ քի տիւնեանըն մա-
լընէ մալը իսէ, վէ գարընտա-
շընըն միհթաճ օլտուղունու կէօ-
րիւր տէ՝ օնա պաղրըլարընը գա-
փարսա, «Աստուածն մուհապպեթի
18 օնտա նի՞ճէ գալա պիլիր : Նա՝
քիւչիւք էվլատլարըմ՝ տսէօզ իլէ
եա տիլ իլէ տէյիլ՝ իլսա ա՛մէլ
իլէ վէ կէրչէքլիք իլէ սէվէլիմ :
19 Վէ չպունտան պիլիրիզ քի կէր-
չէքլիքտէն իտ, վէ օնուն հուզու-
րունա գալալէրիմիզ սէրպէսթ
20 մուտմաճաղըզ. Որովհետեւ «Քայէր
գալալէրիմիզ պիզի այպլարսա,
Աստուած գալալիմիզտէն պէօյիւք
21 սիր, վէ հէր չէյի պիլիր : Նա՝
սէվգիլիւլէր՝ էյէր գալալիմիզ
պիզի այպլամազսա, Աստուածն ինչ-
22 տինտէ սէրպէսթլիմիզ վար. Վէ
«տիլէգիմիզի չէյի օնտան ալըրըզ.
զիրա օնուն թէնպիհլէրինի կէօ-
զէտիրիզ, վէ «օնուն հուզուրուն-
տա մագպուլ օլան չէյլէրի իշ-
23 լէրիզ : Վէ «օնուն թէնպիհի պու
տուր քի՝ օնուն Որդու Յիսուս

Քրիստոսի անունին հաւատանք, եւ
միմեանս սիրենք, որպէս պատուիրեց
մեզ : 24 Եւ որ իւր պատուիրանները
կը պահէ, անիկա Աստուծոյ մէջ կը
բնակի, եւ Աստուած անոր մէջ : Եւ
ասով կը գիտնանք թէ անիկա մեզի
մէջ բնակած է, Հոգիէն զոր մեզի
տուաւ :

ՊԱՊ Դ

Ստուգել հոգիները, 4 Յաղթել աշխարհին, 7 Սիրել միմեանս, 13 Աստուծոյ
սէրը, 20 Հաւատքի զօրութիւնը :

1 Սիրելիներ, ամէն հոգիի մի՛
հաւատաք, հապա հոգիները
փորձեցէք թէ Աստուծմէ՞ են, զի
շատ սուտ մարգարէներ ելած են
2 աշխարհիս մէջ : Աստուծոյ Հոգին
այսով կը ճանչնաք. ամէն հոգի որ
կը խոստովանի թէ Յիսուս Քրիս-
տոս մարմնով եկաւ, Աստուծմէ է :
3 Եւ ամէն հոգի որ չի խոստովանիր
Յիսուսը, Աստուծմէ չէ. եւ ասիկա
Քրիստոսի հակառակորդին հոգին է,
որ դուք լսած էք թէ պիտի գայ, եւ
4 հիմա արդէն աշխարհիս մէջ է :
Դուք, զաւակներ, Աստուծմէ էք, եւ
յաղթեցիք զանոնք, որովհետեւ ձեր
մէջ եղողը՝ աշխարհիս մէջ եղողէն
5 մեծ է : Անոնք աշխարհէն են, ա-
նոր համար աշխարհէն կը խօսին,
6 եւ աշխարհ ալ անոնց կը լսէ : Մենք
Աստուծմէ ենք. Աստուածը ճանչցող
մը մեզ կը լսէ, Աստուծմէ չեղողը
մեզ չի լսեր : Ասով կը ճանչնանք
ճշմարտութեան հոգին եւ մոլորու-
թեան հոգին :
7 Սիրելիներ, միմեանս սիրենք,
որովհետեւ սէրը Աստուծմէ է, եւ
ամէն սիրող Աստուծմէ ծնած է եւ
8 Աստուածը կը ճանչնայ : Ան որ չի
սիրեր, Աստուածը չի ճանչնար, որով-
հետեւ Աստուած սէր է :
9 Աստուծոյ սէրը մեր մէջ ասով
յայտնուեցաւ, որ Աստուած իր միա-
ծին Որդին աշխարհ ղրկեց, որպէս-
զի անով կենդանանանք : 10 Սէրը
ասոր մէջ է, ոչ թէ մենք Աստուած
սիրեցինք, հապա ինք մեզ սիրեց եւ
իր Որդին ղրկեց մեղքերուն քաւու-
թիւն ըլլալու համար :
11 Սիրելիներ, եթէ Աստուած մեզ
այսպէս սիրեց, մենք ալ միմեանս
12 սիրելու պարտական ենք : Աստուա-
ծոյ երբեք ոչ ոք չի տեսած է. եթէ
միմեանս սիրենք, Աստուած մեր մէջ
կը բնակի, եւ անոր սէրը մեր մէջ
13 կատարեալ կ՚ըլլայ : Ասով կը գի-
տնանք թէ մենք անոր մէջ կը բնա-
կինք, եւ ինք մեր մէջ, որովհետեւ
իր Հոգիէն մեզի տուաւ :
14 Եւ մենք տեսանք եւ կը վկայենք
թէ Հայրը զՈրդին աշխարհի Փրկիչ
15 ղրկեց : Ով որ Յիսուս Որդի Աս-
տուծոյ խոստովանի, Աստուած անոր
16 մէջ կը բնակի, եւ ինք Աստուծոյ
մէջ : Եւ մենք գիտցանք եւ հաւատա-
ցինք այն սէրը զոր Աստուած մեզի
ունի : Աստուած սէր է, եւ սիրոյ մէջ
եղողը Աստուծոյ մէջ կը բնակի, եւ
17 Աստուած անոր մէջ : Ասով սէրը
մեզի մէջ կատարեալ եղաւ, որպէս-
զի դատաստանի օրը համարձակու-
թիւն ունենանք, որովհետեւ ինչպէս
18 ինքն է, մենք ալ այս աշխարհիս
մէջ այնպէս ենք : Սիրոյ մէջ վախ
չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը
դուրս կը հանէ, որովհետեւ վախը
տանջանք ունի, եւ վախեցողը սիրոյ
19 մէջ կատարեալ չէ : Մենք սիրենք,
որովհետեւ նա նախ մեզ սիրեց :
20 Եթէ մէկը ըսէ թէ՝ Աստուածս կը
սիրեմ, եւ իր եղբայրը կ՚ատէ, սուտ-
ցող է. որովհետեւ որ իր տեսած
եղբայրը չի սիրեր, չի կրնար Աս-
տուած որ չտեսաւ սիրել :
21 Եւ ասիկա պատուիրանն ունինք
անկէ, որ Աստուածը սիրողը իր եղ-
բայրն ալ սիրէ :

ՊԱՊ Ե

Հաւատքի զօրութիւնը, 5 Յաղթել աշխարհին, 7 Երկնային վկայութիւն,
13 Աղօթքի մասին, 16 Մեղքի մասին :

1 Ամէն ոք որ կը հաւատայ թէ
Յիսուս Քրիստոս Աստուծմէ
ծնած է, Աստուծմէ ծնած է. եւ ամէն
ոք որ ծնողը կը սիրէ, անոր ծնած
2 զաւակն ալ կը սիրէ : Ասով կը գի-
տնանք թէ Աստուծոյ զաւակները կը
սիրենք, երբ Աստուածը սիրենք եւ
3 անոր պատուիրանները կատարենք :
Որովհետեւ Աստուծոյ սէրը ասիկա է,
որ անոր պատուիրանները պահենք.
եւ անոր պատուիրանները ծանր չեն :
4 Որովհետեւ Աստուծմէ ծնած ամէն
մարդ կը յաղթէ աշխարհին. եւ մեր
հաւատքը այն յաղթութիւնն է որ
5 աշխարհը կը յաղթէ : Ո՞վ է որ կը
յաղթէ աշխարհին, եթէ ոչ Յիսուս
Որդի Աստուծոյ հաւատացողը :
6 Ասիկա է որ եկաւ ջրով եւ արիւնով,
Յիսուս Քրիստոս. ոչ միայն ջրով,
հապա ջրով եւ արիւնով : Եւ Հոգին
է որ վկայութիւն կ՚ընէ, որովհետեւ
7 Հոգին ճշմարտութիւն է : Որովհետեւ
երեք են որ կը վկայեն երկինքի մէջ,
Հայրը, Խօսքը եւ Սուրբ Հոգին, եւ
8 այս երեքը մէկ են : Եւ երեք են որ
կը վկայեն երկրի վրայ, Հոգին, ջուրը
եւ արիւնը, եւ այս երեքը մէկ են :
9 Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ՚ընդու-
նինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի
մեծ է, որովհետեւ Աստուծոյ վկայու-
թիւնն է որ իր Որդիին համար վկա-
10 յեց : Որ Աստուծոյ Որդիին կը հա-
ւատայ, ինքնիրեն մէջ վկայութիւնը
ունի. որ Աստուծոյ չի հաւատար,
սուտցուցած է զայն, որովհետեւ չի
հաւատար այն վկայութեան զոր Աս-
11 տուած իր Որդիին համար վկայեց :
Եւ ասիկա է վկայութիւնը, որ Աս-
տուած մեզի յաւիտենական կեանք
տուաւ, եւ այս կեանքը իր Որդիին
12 մէջ է : Որ Որդին ունի, կեանքը
ունի. որ Աստուծոյ Որդին չունի,
կեանքը չունի :
13 Ասոնք գրեցի ձեզի, որ Աստուծոյ
Որդիին անունին հաւատացէք, որ-
պէսզի գիտնաք թէ յաւիտենական
14 կեանք ունիք : Եւ ասիկա է վստա-
հութիւնը զոր անոր առջեւ ունինք,
որ եթէ ինչ որ խնդրենք անոր կա-
մքին համեմատ, մեզ կը լսէ :
15 Եւ եթէ գիտնանք թէ ինչ որ խնդ-
րենք մեզ կը լսէ, գիտենք թէ ինչ
որ անկէ խնդրեցինք, ունինք զայն :
16 Եթէ մէկը տեսնէ իր եղբայրը մա-
հու չափ չեղող մեղք մը գործելիս,
աղաչէ, եւ Աստուած անոր կեանք
պիտի տայ, այսինքն՝ մահու չափ չե-
ղող մեղք գործողներուն : Մահու չա-
փ եղող մեղք կայ, ասոր համար չեմ
17 ըսեր որ աղաչէ : Ամէն անիրաւու-
թիւն մեղք է, եւ մահու չափ չեղող
մեղք կայ :
18 Գիտենք թէ Աստուծմէ ծնած ամէն
ոք մեղք չի գործեր, հապա Աստուծ-
մէ ծնածը զինքը կը պահէ, եւ չար-
19 ը անոր չի դպչիր : Գիտենք թէ մենք
Աստուծմէ ենք, եւ ամբողջ աշխարհը
20 չարին մէջ դրուած է : Գիտենք թէ
Աստուծոյ Որդին եկաւ, եւ մեզի հա-
սկացողութիւն տուաւ, որ ճշմարիտ
Աստուածը ճանչնանք, եւ ճշմարիտ
Աստուծոյ մէջ ենք, անոր Որդիին
Յիսուս Քրիստոսի մէջ : Ասիկա է ճշ-
մարիտ Աստուածը եւ յաւիտենական
21 կեանքը : Զաւակներ, զանազան կռ-
պաշտութիւններէ զգուշացէք :

Digitized by Google

Վրիստոսուն խմինէ ինանալըմ, վէ պիզէ վէրտիյի թէնպիհէ կէօրէ Բպիրի պիրիմիզի սէվէլիմ:
24 Վէ Եօնուն թէնպիհէրինի կէօզէհէն՝ Եօնատա գալըր, օ տախի օնատա. վէ Բպիզտէ գալարղընը պուհնատան՝ Եա՞նէ պիզէ վէրտիյի Իուհտան պիւրիրիզ:

ՊԱՊ Դ

Հէր բուհա ինանմագ կէրէք օյմատըղը, 2 Ալահատան օյան բուհու նասըլ թանըյապիլմէք կէրէք օյտուղումուզ, 7 պիրի պիրինի սէվմէյէ պիր նասիհաթ,

1 Ա՞խ սէվկիլիլէր՝ հէր բուհա ինանման. Բլաքին բուհլարը Ալահատան մը տէյիս սընայըն. Բզիրա տիւնեայա չօգ եալան վէյա 2 ղամպերլէր չըգմըշտար: Ալահընն Իուհունու պուհնուն իլէ պիլինի. Բյիսուս Վրիստոսուն թէհնտէ կէլտիյինի իպրար էտէն հէր բուհ 3 Ալահատան տըր: Վէ Բյիսուս Վրիստոսուն թէհնտէ կէլտիյինի իպրար էթմէյէն հէր բուհ՝ Ալահատան տէյիլ տիր. վէ պու տուր օր Վրիստոսա մուխալիֆ օլանընն բոհու, քի օնուն կէլէճէյինի իշիթտիհնիզ, վէ էշիմտի հալա տիւնեատա 4 տըր: Եա՞խ քիւչիւք էվլատլար՝ սիզ Ալահատան սընըզ, վէ օնլարը նէնմէյինիզ. զիրա սիզտէ օլան՝ Բտիւնեատա օլանտան պէյիւք 5 տիւր: Բյնլար տիւնեատան տըրլար. օնուն իչինն տիւնեայա տա՝ յիր սէօյլէրլէր, վէ Բտիւնեա օն 6 լարը տինկլէր: Պիզ Ալահատան իզ. Բալահը թանըյան՝ պիզի տինկլէր, Ալահատան օլմայան՝ պիզի տինկլէմէզ. Էհապիզի բուհունու վէ զէլալէթի բուհունու պուհնատան թանըրըզ:

7 Եա՞խ սէվկիլիլէր՝ պիրի պիրիմիզէ մուհապպէթիմիզ օլսուն, զիրա մուհապպէթ Ալահատան տըր. վէ հէր մուհապպէթ էտէն՝ Ալահատան տօղմուշ տուր, վէ Ալահը 8 թանըր: Պուհապպէթ էթմէյէն՝ Ալահը թանըրմատը. Էզիրա Ալահ մուհապպէթի պիզտէ պուհնուն իլէ պէյան օլունտու քի՝ Ալահ պիրիճիք Օղլունու տիւնեայա կէօնտէրտի, թա քի պիզ օնուն վասիթասը իլէ հաշայալըմ: 10 Պուհապպէթ պուհնատա տըր, Էահիլ քի պիզ Ալահը սէվմէյէք, իլլա քի օ պիզի սէվտի, վէ Բքէնտի Օղլունու կիւնահլարըմըզընն քէֆարէթի իչինն կէօնտէրտի: 11 Ա՞խ սէվկիլիլէր՝ Բյէր Ալահ պիզի պէօյլէ սէվտի խէ, պիզէ տախի պիրի պիրիմիզի սէվմէք 12 կէրէք տիր: Ալահը հիչ պիր վագթ քիմսէ կէօրմէմիշ տիր. Բյէր պիրի պիրիմիզի սէվէրսէք, Ալահ պիզտէ գալըր, վէ Նօնուն մուհապպէթի պիզտէ թէքմիլ օ 13 մուշ օլար: ՆՕնատա գալարղըմըզը վէ օնուն պիզտէ գալարղընը պուհնատա պիլէրիզ քի՝ օ պիզէ քէնտի Իուհունատան վէրմիշ տիր: 14 Վէ պիզ կէօրմիշուզ, վէ շէհատէթի էտէրիզ քի՝ Էվկտեր Օղլուլու տիւնեանընն Խէլաս էտի 15 ճիսի տէյիս կէօնտէրտի: Պվհիմ քի Յիսուսուն՝ Իպնուլլահ օլտուղունու իպրար էտէրսէ, Ալահ օնատա՝ օ տախի Ալլահատա գալըր: 16 Վէ պիզ՝ Ալահընն պիզէ օլան մուհապպէթինի պիլմիշիզ, վէ Ինանմըշըզ. Ալահ մուհապպէթ տիր, վէ պմուհապպէթտէ գալան՝ Ալահտա, վէ Ալահ օնատա 17 գալըր: Պուհապպէթ պիզտէ պունուն իլէ թէքմիլ օլմուշ տուր, պթա քի հիւքմ կիւնիւնտէ սէրպէսթիլիյիմիզ օլա. Էզիրա օ նիճէ իսէ, պիզ տախի պու տիւն 18 եատա էօյլէ իզ: Պուհապպէթտէ գօրգու եօգ տուր, իլլա թէքմիլ մուհապպէթ՝ գօրգույու պէր թարաֆ էակր. զիրա գօրգունուն ա՛զապը վար, վէ գօրգան քիմսէ՝ պմուհապպէթ խուսուսունատա 19 թէքմիլ օլմամըշ տըր: Պիզ օնու սէվերիզ, չիւնքի օ էվվէլա 20 պիզի սէվտի: Բյէր պիր քիմսէ Ալահը սէվմէյիմ տէրսէ, վէ քէնտի գարընտաշընտա պուղղ էտէրսէ, հալանճը տըր. զիրա կէօրմիշ օլտուղու գարընտաշընը սէվմէյէն քիմսէ՝ չիէօրմէմիշ օլտուղու Ալահը նէՀճէ սէվմէյէ գա 21 տիր օլըր: Վէ Ոօնատան պուհ թէնպիհիմիզ վար քի Ալահը սէվէն՝ քէնտի գարընտաշընը տախի սէվէ:

ՊԱՊԱՆ

Աղաչեցան աշակերտք Յիսուսեան զբրիստոս օրհնել զնա . Աղաչէն եվլատարքնը սկէր , 4 վէ տիւնեալը եե-նէր օրհնուլու · 10 Իմն կէթիրենին զբրիստոսեն վասիթասը իւլ եպէտի հա-յտնա մալիք օրհնուլու : 14 Օնուն զբրիստոսա օլան իթիմատը :

1 Էր քիմ քի Յիսուսուն Զբրիստոս օրհնուլուն բինանըսա , ելլեհեմ մօլմուշ տուր · վէ դէր քիմ քի թէվֆիա էտէի սկ-վերսկ , օնուն յէրլիսա օլուն ա-շնը տանի սկվէր : Ելլեհեմ եվ-լատլարընը սկվտիլիզի պու-նուն իւլ Ելլեհեմ սկվկ օ-նուն թէնպիհլերինի կէօղէթմէ-3 լիզտէն պիլերիզ : Էօկրա Ե-լեհեմ մուհամպէտի պու տուր քի օնուն թէնպիհլերինի կէօզէտե-լիմ · վէ օնուն թէնպիհլերի ա-4 ղըր սէյիլլէր տիր : Էօիրա հէր Ելեհեմ տողմուշ օլան՝ տիւնեհայա զալիկ օլուր , վէ տիւն-եհայա զալիկ օլան նուսրէթ պու-5 եաննէ իմանըմըշ տըր : Տիւնեհա-յա զալիկ օլան քիմ տիր , ծիլ-լա օլ քիմսկ քի Յիսուսուն Խրի-ստոսա օրհնուլուն բինանըր :

6 Ինու իւլէ վէ գան իւլ կէլէն պու տուր , եաննէ Յիսուս Խրիստոս · եալընըզ սու իւլէ տէյիլ , իւլա սու իւլէ վէ գան իւլէ · վէ Հոգէ Հատէթ էտէն Թուհ տուր , զիրա-7 Թուհ կէրէքլիզ տիր : Վէ կէօ-քը չէհատէթ էտէնլէր՝ իւլ տիր , փէրէզ էվլէտ վէ Թոհել Հոսա-8 Վէ նոյ իւլէ պիր տէրիւէ : Վէ նէզ-քը չէհատէթ էտէնլէր՝ իւլ տիր , եաննէ Թուհ վէ սու՝ վէ գան · վէ իւլհիմ՝ ինձիիքատէ տէրլէր :

9 Ինչ յէր ատիմլերին չէհատէթինի գոսդլ էտէրսկ , Ելլահըն չէ-հատէթի տահա պէօյիւք տիւր · զիրա Ելլահըն քէնտի Օլուս խուսուսունտա չէհատէվ էթտի-10 յի չէհատէթին պու տուր : Իսու-ուլլահա ինանանըն ինչհատէթին՝ քէնտինտէ տիր · Ելլահա ինանմայան՝ հօնու եալանճը էթմիշ տիր · զիրա Ելլահըն քէնտի Օղ-լու իչիւն չէհատէթ էվտիյի չէ-11 հատէթինէ ինանմամիշ տըր : Վէ նէչէհատէթ պու տուր քի Ելլահ պիզէ էպէտի հայայթ իհսան էյլէ-տի , վէ ղպու հայաթի քէնտ-12 Օլուսնտա տըր : Օղլուկա մա-լըք օլան՝ հայաթա մալիք տիր · Իսրնուլլահա մալիք օլմայան՝ հա-յաթա մալիք տէյիլ տիր :

13 Պու չէյլերի սիզէ Իսրնուլա-հըն իսմինէ ինանանլարա եազ-մըշ քի՝ նէպէտի հայաթա մալիք օրհնուլուզու վէ Իսրնուլլահըն իսմինէ ինանտըղընըզը պիլէհինիզ :

14 Վէ օնուն ի՝նտինտէ մալիք օր-հնուլումուզ սէրպէսթլիք պու տուր քի՝ նէյէր օնուն իրատէթինէ կէօ-րէ պիր չէյլ տիլէրսկէք , պիզի

15 տինիլէր : Վէ էյէր նէ քի տի-լէրսէք՝ պիզի տին լէտիյինի պի-լիրսէք , օնտան տիլէտիյիմիզ տիլէքլէրէ մալիք օրհնաղըմըզը պիլ՝իրիզ :

16 Էյէր պիր քիմսկ գայրընտա-ղընըն էօրհնուլուճու օլմայան պիր կիւնահ իչէտիյինի կէօրիրսէ , տիլէյէ , վէ օնա՝ եաննէ էօրհնու-լուճու օլմայան պիր կիւնահ իչ-լէյէնլէրէ հայաթ վէրէճէք տիր · Էօրհնուլուճու օլան կիւնահ վար տըր · Առէմէ յօրում՝ քի՝ օնուն

17 իչիւն բէճա էտէ : Էյէր նա-հագլըգ կիւնահ տըր · վէ էօրհնու-լուճու օլմայան կիւնահ վար :

18 Ընկիլիզ քի՝ հէր քիմ քի Ել-լահատն տօղմուշ իսէ , կիւնահ իչէմէշ · իւլա Ելլահատն տօ-ղան քիմսկ՝ քէնտինի կէօղէտիր , վէ եարամազ օնա տօղանմազ :

19 Պիլիրիզ քի՝ Ելլահատն իզ , վէ պիւմիւն եարամազտա

20 եաթար : Էմպիլիրիզ քի՝ Իսրն-ուլլահ կէլտի , վէ Էպիզէ ա՝գլ վէրտի քի՝ հագգ օլանը պիլէլիմ · վէ պիզ հագգ օլանտա՝ եաննէ օնուն Օլուս Յիսուս Խրիստոստա իզ · հագգ Ելլահ վէ յէպէտի հայայի-21 պու տուր : Էյի քիւչիւք էվ-լատլար՝ քէնտիլէրինիզի փուճ-լարտան հըճզ էտին · Ամին :

Digitized by Google

ՅՈՎՀԱՆՆԻՍ

ԲԱՐՈՒԼՈՒԱՒՆ ԻՐՒՆՁԻ

ՄԻ ԿԹՈՒՊՈՒ

Թ. Ի'. 90. ՊԷՊՐԻԼ։

—

Բ ա Ցօհ. բ. 21։

Բ ա Ցօհ. գ. 1։

Բ ա Ցօհ. գ. 2, 3։

Լ ա Ցօհ. բ. 22։ գ. 3։

Է Գաղ. գ. 4։ Եբր. ժ. 32. 35։

Ժ ա Ցօհ. բ. 23։

Ա ա Ցօհ. գ. 18։ դ Ցօհ. 1։ Խա. 3։ Բ Ցօհ. ը. 32։ Գաղ. բ. 5. 14։ գ. 1։ ե. 7։ Կող. ա. 5։ Բ Թես. բ. 12։ ա Տիմ. բ. 4։ Եբր. ժ. 26։ Գ Խա. 1։ Բ ա Տիմ. ա. 2։

Ե գ Ցօհ. 3։ Ը ա Ցօհ. բ. 7, 8։ գ 11։ Է Ցօհ. ժգ. 34։ ժե 12։ Եփես. ե. 2։ ա Պետ. գ. 8։ ա Ցօհ. գ. 23։ Ը Ցօհ. ժգ. 15. 21։ ժե. 10։ ա Ցօհ. բ. 5։ ե. 3։

Ի ԱՅՍՄ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԼԸ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՅԻՇԵՑՈՒՑԱՆԵԼ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՔ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԷԼ ԱՅՍ ԳԻՐՔԻՆ ՄԷՋ։

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ

Ա

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ

1 Ի սկզբան էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ 2 Նա էր սկզբան առ Աստուած։ 3 Ամենայն ինչ նորա միջոցաւ եղաւ, եւ առանց նորա ոչինչ եղաւ, որ եղաւ։ 4 Նորա մէջ կեանք կար, եւ կեանքը մարդկանց լոյսն էր։ 5 Լոյսը խաւարի մէջ կը փայլի, եւ խաւարը չընկալաւ զայն։

6 Մարդ մը եղաւ, որ Աստուծմէ ղրկուած էր, անոր անունը Յովհաննէս էր։ 7 Ան վկայութեան համար եկաւ, որպէսզի վկայէ լոյսին համար, որպէսզի ամենքը անոր միջոցաւ հաւատան։ 8 Ինք լոյսը չէր, հապա եկաւ որպէսզի լոյսին համար վկայէ։ 9 Ճշմարիտ լոյսը, որ ամէն մարդ կը լուսաւորէ, աշխարհ կու գար։ 10 Աշխարհի մէջ էր, եւ աշխարհ անոր միջոցաւ եղաւ, բայց աշխարհ չճանչցաւ զայն։ 11 Իր տունը եկաւ, բայց իր ազգայինները չընդունեցին զայն։ 12 Բայց ինչ որ ընդունեցին զայն, անոնց Աստուծոյ զաւակներ լինելու իշխանութիւնը տուաւ, անոնց որ անոր անունին կը հաւատան, 13 որոնք ո՛չ արիւնէ, ո՛չ մարմնի կամքէ, ո՛չ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան։

14 Եւ Բանը մարմին եղաւ, եւ մեր մէջ բնակեցաւ, (եւ անոր փառքը տեսանք, փառք՝ որ Հօրմէ միածինին կու տրուի) լի շնորհքով եւ ճշմարտութեամբ։

15 Յովհաննէս անոր վկայեց եւ բարձր ձայնով աղաղակեց ըսելով. Ասիկա էր որ կ՚ըսէի, Ետեւէս եկողը ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ էր։ 16 Որովհետեւ անոր լիութենէն ամենքս ալ առինք, եւ շնորհքի վրայ շնորհք։ 17 Որովհետեւ Օրէնքը Մովսէսի միջոցաւ տրուեցաւ, շնորհքն ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ եղաւ։ 18 Աստուած ոեւէ ատեն չտեսնուեցաւ. Հօրը գիրկը եղող միածին Որդին՝ Աստուածը, անիկա յայտնեց։

19 Եւ Յովհաննէսի վկայութիւնը այս է, երբ Հրեաները Երուսաղէմէն քահանաներ եւ Ղեւտացիներ ղրկեցին անոր մօտ, որպէսզի հարցնեն անկէ, Դո՞ւն ով ես։ 20 Ան ալ խոստովանեցաւ եւ չուրացաւ, եւ խոստովանեցաւ, Ես Քրիստոսը չեմ։ 21 Ուստի հարցուցին անկէ, Ուրեմն ի՞նչ, Եղիան դո՞ւն ես։ Ան ալ ըսաւ, Չեմ։ Մարգարէն դո՞ւն ես։ Ան ալ պատասխանեց, Ո՛չ։ 22 Ուստի ըսին անոր, Ո՞վ ես, որպէսզի մեզ պատասխան մը տանք մեզ ղրկողներուն։ Ի՞նչ կ՚ըսես քու վրադ։ 23 Ան ալ ըսաւ, Ես անապատին մէջ աղաղակողին ձայնն եմ, որ կ՚ըսէ, Ուղղեցէ՛ք Տէրոջ ճամբան, ինչպէս մարգարէ Եսայի ըսաւ։

24 Ղրկուածները Փարիսեցիներէն էին։ 25 Ուստի հարցուցին անոր եւ ըսին անոր, Ուրեմն ինչո՞ւ կը մկրտես, եթէ դուն Քրիստոսը չես, Եղիան ալ չես, մարգարէն ալ չես։ 26 Յովհաննէս պատասխանեց անոնց ըսելով, Ես ջրով կը մկրտեմ, բայց ձեր մէջ մէկը կայ, որ դուք չէք ճանչնար, 27 որ ետեւէս եկողն է, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որուն կօշիկի կապը արձակելու արժանի չեմ։ 28 Այս բաները Բեթանիոյ մէջ եղան, Յորդանանի անդին, ուր Յովհաննէս կը մկրտէր։

29 Յաջորդ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը, որ իր կողմը կու գար, եւ ըսաւ, Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը, որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ։ 30 Ասիկա է որուն համար ես ըսի, Ետեւէս մարդ մը կու գայ, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ էր։ 31 Ես ալ չէի ճանչնար զայն, բայց որպէսզի Իսրայէլի յայտնուի համար եկայ ջրով մկրտելու։ 32 Յովհաննէս վկայեց ըսելով, Հոգին տեսայ, որ աղաւնիի պէս երկնքէն իջաւ եւ անոր վրայ հանգաւ։ 33 Ես ալ չէի ճանչնար զայն, բայց ինծի ղրկողը, որ ջրով մկրտելու համար ինծի ըսաւ, Ան որուն վրայ որ Հոգին տեսնես իջնելով եւ անոր վրայ հանգչելով, ասիկա է որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ։ 34 Ես տեսայ եւ վկայեցի, որ ասիկա Աստուծոյ Որդին է։

35 Յաջորդ օրը Յովհաննէս նորէն կայնած էր իր երկու աշակերտներով, 36 եւ Յիսուսի քալելուն նայելով ըսաւ, Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը։ 37 Երկու աշակերտները, որ զայն խօսելը լսեցին, Յիսուսի հետեւեցան։ 38 Յիսուս դարձաւ, տեսաւ որ հետեւին իրեն, եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ կը փնտռէք։ Ան ալ ըսաւ անոր, Ռաբբի (որ կը նշանակէ Վարդապետ), ո՞ւր կը բնակիս։ 39 Ըսաւ անոնց, Եկէ՛ք եւ տեսէ՛ք։ Գացին ուրեմն եւ տեսան ուր կը բնակէր, եւ այդ օրը անոր քով մնացին։ Ժամը չորսի մօտ էր։

40 Յովհաննէսի խօսքը լսելով Յիսուսի հետեւող երկուքէն մէկը Սիմոն Պետրոսի եղբայրն Անդրէաս էր։ 41 Ան նախ իր եղբայրը Սիմոնը գտաւ եւ ըսաւ անոր, Մեսիան գտանք (որ կը նշանակէ Քրիստոս)։ 42 Եւ զայն Յիսուսի բերաւ։ Յիսուս նայեցաւ անոր եւ ըսաւ, Դուն Յովհաննէսի որդի Սիմոնն ես, դուն Կեփաս պիտի կոչուիս (որ կը նշանակէ Պետրոս)։

43 Յաջորդ օրը Յիսուս Գալիլիա երթալ կամեցաւ, եւ Փիլիպպոսը գտաւ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Հետեւէ՛ ինծի։ 44 Փիլիպպոսը Բեթսայիդայէն էր, Անդրէասի եւ Պետրոսի քաղաքէն։ 45 Փիլիպպոս Նաթանայէլը գտաւ եւ ըսաւ անոր, Մովսէսը Օրէնքին մէջ եւ մարգարէները գրեցին զոր գտանք, Յիսուս Նազովրեցի Յովսէփի որդին։ 46 Նաթանայէլ ըսաւ անոր, Կարելի՞ է Նազարէթէն բարի բան մը ելլէ։ Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Եկո՛ւր եւ տես։ 47 Յիսուս Նաթանայէլը տեսաւ որ իրեն կու գար, եւ անոր համար ըսաւ, Ահա՛ իսկական Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ։ 48 Նաթանայէլ ըսաւ անոր, Ինչպէ՞ս կը ճանչնաս զիս։ Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Նախքան Փիլիպպոսը քեզ կանչելը, երբ թզենիին տակ էիր, տեսայ զքեզ։ 49 Նաթանայէլ պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Վարդապե՛տ, դուն Աստուծոյ Որդին ես, դուն Իսրայէլի Թագաւորն ես։ 50 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Որովհետեւ ըսի քեզի, Թզենիին տակ տեսայ զքեզ, կը հաւատաս։ Աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես քան զասոնք։ 51 Եւ ըսաւ անոր, Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Երկինքը բացուած եւ Աստուծոյ հրեշտակները Մարդու Որդիին վրայ վերէն իջնելով եւ վրան ելլելով պիտի տեսնէք։

Բ

1 Երրորդ օրը Գալիլիոյ Կանա քաղաքին մէջ հարսանիք մը եղաւ, եւ Յիսուսի մայրը հոն էր։ 2 Յիսուս ալ իր աշակերտներով հարսանիքին հրաւիրուեցաւ։ 3 Գինին պակսելով՝ Յիսուսի մայրը անոր ըսաւ, Գինի չունին։ 4 Յիսուս ըսաւ անոր, Ի՞նչ ինծի եւ քեզի, կին։ Իմ ժամս դեռ չեկաւ։ 5 Անոր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ, Ինչ որ ձեզի ըսէ, ըրէ՛ք։ 6 Հոն քարէ վեց ջրհոսներ դրուած էին, Հրեաներուն մաքրութեան սովորութեան համեմատ, որոնց մէջ երկուքէն երեքական չափ ջուր կը տեղաւորուէր։ 7 Յիսուս ըսաւ անոնց, Ջրհոսները ջուրով լեցուցէ՛ք։ Անոնք ալ մինչեւ բերանները լեցուցին զանոնք։ 8 Ետքը ըսաւ անոնց, Հիմա քաշեցէ՛ք եւ տարէ՛ք խնամակալապետին։ Անոնք ալ տարին։ 9 Խնամակալապետը գինիի փոխուած ջուրը համտեսեց, չգիտնալով թէ ուրկէ կու գայ, (սպասաւորները որ ջուրը քաշած էին գիտէին), խնամակալապետը փեսային կանչեց 10 եւ ըսաւ անոր, Ամէն մարդ նախ լաւ գինին կը դնէ, եւ երբ հարբած ըլլան՝ վատը։ Դուն լաւ գինին մինչեւ հիմա պահեցիր։ 11 Յիսուս այս սկիզբը արաւ նշանները Գալիլիոյ Կանա քաղաքին մէջ, եւ իր փառքը յայտնեց, եւ աշակերտները անոր հաւատացին։

12 Ասկէ ետքը Կափառնայում իջաւ, ինք, մայրը, եղբայրները եւ աշակերտները, եւ հոն քանի մը օր մնացին։

13 Հրեաներուն Զատիկը մօտ էր, եւ Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ։ 14 Տաճարին մէջ եզներ, ոչխարներ եւ աղաւնիներ վաճառողները գտաւ, ինչպէս նաեւ դրամափոխները նստած։ 15 Պարան մը շինեց, եւ ամենքը տաճարէն դուրս հանեց, ոչխարներն ու եզները, դրամափոխներուն դրամը թափեց եւ սեղանները շուռ տուաւ։ 16 Աղաւնի վաճառողներուն ալ ըսաւ, Ասոնք հոսկէ առէ՛ք տարէ՛ք, Հօրս տունը առուտրի տուն մի՛ շինէք։ 17 Աշակերտները յիշեցին թէ գրուած է, Քու տանդ նախանձը զիս պիտի ուտէ։ 18 Հրեաները պատասխանեցին եւ ըսին անոր, Ի՞նչ նշան մեզի կը ցուցնես, որ այս բաները կ՚ընես։ 19 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոնց, Քակեցէ՛ք այս տաճարը, եւ երեք օրուան մէջ զայն պիտի շինեմ։ 20 Հրեաները ըսին, Քառասունվեց տարուան մէջ շինուեցաւ այս տաճարը, եւ դուն երեք օրուան մէջ պիտի շինե՞ս զայն։ 21 Բայց ինք իր մարմնին տաճարին մասին կը խօսէր։ 22 Ուստի երբ մեռելներէն յարութիւն առաւ, աշակերտները յիշեցին թէ այս ըսած էր, եւ հաւատացին Գրոց եւ Յիսուսի ըսած խօսքին։

23 Զատիկին Երուսաղէմ գտնուած ատենը, շատեր անոր անունին հաւատացին, երբ տեսան զինքը ընող նշանները։ 24 Բայց Յիսուս ինքզինքը անոնց չէր վստահեցներ, որովհետեւ զամենքը կը ճանչնար, 25 եւ որովհետեւ պէտք չունէր որ մարդուն վկայութիւն տայ, որովհետեւ ինք գիտէր մարդուն մէջ եղածը։

Գ

1 Փարիսեցիներէն Նիկոդէմոս անունով մարդ մը կար, հրեաներուն իշխանը։ 2 Ան գիշերով Յիսուսի եկաւ եւ ըսաւ անոր, Վարդապե՛տ, գիտենք որ Աստուծմէ եկած վարդապետ մը ես, որովհետեւ ոեւէ մարդ չի կրնար ընել այն նշանները զոր դուն կ՚ընես, Աստուած անոր հետ չըլլայ։ 3 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Ոեւէ մարդ նորէն չծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնել։ 4 Նիկոդէմոս ըսաւ անոր, Ինչպէ՞ս կրնայ մարդ ծերանալէ ետքը ծնիլ։ Կրնա՞յ մայրական արգանդին մէջ երկրորդ անգամ մտնել եւ ծնիլ։ 5 Յիսուս պատասխանեց, Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Ոեւէ մարդ ջրէ եւ Հոգիէ չծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնել։ 6 Մարմնէն ծնածը մարմին է, եւ Հոգիէն ծնածը հոգի է։ 7 Զարմանալ մի՛ թէ ըսի քեզի, Նորէն պէտք է որ ծնիք։ 8 Հովը ուր որ կ՚ուզէ կը փչէ, եւ անոր ձայնը կը լսես, բայց չգիտես թէ ուրկէ կու գայ եւ ուր կ՚երթայ։ Հոգիէն ծնած ամէն մարդ ալ այսպէս է։ 9 Նիկոդէմոս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Ինչպէ՞ս կրնան այս բաները ըլլալ։ 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Դուն Իսրայէլի վարդապե՞տ ես, եւ այս բաները չգիտե՞ս։ 11 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Մենք գիտցածնիս կը խօսինք եւ տեսածնիս կը վկայենք, եւ մեր վկայութիւնը չընդունիք։ 12 Եթէ երկրաւոր բաները ըսի ձեզի եւ չհաւատացիք, երկնաւոր բաները ըսելու ըլլամ՝ ինչպէ՞ս պիտի հաւատաք։ 13 Եւ ոեւէ մարդ երկինք չելաւ, բայց եթէ երկինքէն իջած Մարդու Որդին։ 14 Եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը վերցուց, նոյնպէս Մարդու Որդին ալ պէտք է վերցուի, 15 որպէսզի անոր հաւատացողը կորսուելու տեղ յաւիտենական կեանք ունենայ։

16 Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ իր միածին Որդին տուաւ, որպէսզի անոր հաւատացողը կորսուելու տեղ յաւիտենական կեանք ունենայ։ 17 Որովհետեւ Աստուած իր Որդին աշխարհ չղրկեց, որպէսզի աշխարհը դատապարտէ, հապա որպէսզի աշխարհ անոր միջոցաւ փրկուի։ 18 Անոր հաւատացողը չի դատապարտուիր, բայց չհաւատացողը արդէն դատապարտուած է, որովհետեւ Աստուծոյ միածին Որդիին անունին չհաւատաց։ 19 Եւ դատաստանը այս է, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, եւ մարդիկ լոյսէն աւելի խաւարը սիրեցին, որովհետեւ անոնց գործերը չար էին։ 20 Որովհետեւ ամէն մարդ որ չար բաներ կ՚ընէ, լոյսը կ՚ատէ եւ լոյսին չի գար, որպէսզի իր գործերը չդատապարտուին։ 21 Բայց ճշմարտութիւնը գործադրողը լոյսին կու գայ, որպէսզի իր գործերը յայտնի ըլլան, որովհետեւ Աստուծոյ մէջ ըրուած են։

22 Ասկէ ետքը Յիսուս իր աշակերտներով Հրէաստանի երկիրը եկաւ, եւ հոն անոնց հետ կեցաւ եւ մկրտեց։ 23 Յովհաննէս ալ Սաղիմի մօտ Ենովն մէջ կը մկրտէր, որովհետեւ հոն շատ ջուր կար, եւ մարդիկ կու գային եւ կը մկրտուէին։ 24 Որովհետեւ Յովհաննէս դեռ բանտարկուած չէր։ 25 Ուստի Յովհաննէսի աշակերտներէն մէկուն հրեայի մը հետ մաքրութեան վրայ վէճ մը եղաւ։ 26 Յովհաննէսի աշակերտները անոր գացին եւ ըսին անոր, Վարդապե՛տ, Յորդանանի անդին քեզի հետ եղող, որուն վրայ դուն վկայեցիր, ահա՛ կը մկրտէ, եւ ամենքը անոր կու գան։ 27 Յովհաննէս պատասխանեց եւ ըսաւ, Մարդ չի կրնար բան մը առնել, եթէ երկինքէն չտրուի։ 28 Դուք ինքներդ ինծի վկայ էք, որ ըսի, Ես Քրիստոսը չեմ, հապա անոր առջեւէն ղրկուած եմ։ 29 Հարսնացուն փեսան է, բայց փեսային բարեկամը որ կայնած է եւ անոր կը լսէ, փեսային ձայնին համար մեծապէս կ՚ուրախանայ։ Ուրեմն իմ այս ուրախութիւնս լրացաւ։ 30 Անոր պէտք է որ աճիմ, բայց ես պակսիմ։

31 Վերէն եկողը ամենուն վրայէն է։ Երկրէն եղողը երկրաւոր է եւ երկրաւոր բաներ կը խօսի։ Երկինքէն եկողը ամենուն վրայէն է։ 32 Ինչ որ տեսաւ եւ լսեց՝ զայն կը վկայէ, եւ անոր վկայութիւնը չընդունիր։ 33 Անոր վկայութիւնը ընդունողը Աստուած ճշմարիտ է կնքեց։ 34 Որովհետեւ Աստուծոյ ղրկածը Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, որովհետեւ Աստուած Հոգին չափով չի տար։ 35 Հայրը Որդին կը սիրէ, եւ ամէն բան անոր ձեռքը տուաւ։ 36 Որդիին հաւատացողը յաւիտենական կեանք ունի, Որդիին չհնազանդողը կեանքը չի տեսնէր, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

Դ

1 Ուրեմն երբ Տէրը գիտցաւ թէ Փարիսեցիները լսեցին թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ՚ընէ եւ կը մկրտէ, 2 (թէեւ Յիսուս ինքը չէր մկրտեր, հապա իր աշակերտները), 3 Հրէաստանը թողուց եւ նորէն Գալիլիա գնաց։ 4 Սամարիոյ միջէն անցնելու էր։ 5 Ուստի Սամարիոյ Սիւքար անունով քաղաքի մը եկաւ, որ Յակոբ իր որդի Յովսէփին տուած հողամասին մօտ էր։ 6 Հոն Յակոբի աղբիւրը կար։ Յիսուս ճամբորդութենէն յոգնած՝ աղբիւրին վրայ այսպէս նստաւ։ Ժամը վեցի մօտ էր։ 7 Սամարիացի կին մը ջուր քաշելու եկաւ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինծի խմելու տուր։ 8 Որովհետեւ աշակերտները քաղաքը գացած էին կերակուր գնելու։ 9 Սամարիացի կինը ըսաւ անոր, Ինչպէ՞ս դուն հրեայ մարդ ըլլալով՝ ինծմէ խմելու կը խնդրես, որ սամարիացի կին եմ։ Որովհետեւ հրեաները սամարիացիներուն հետ գործ չունին։ 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Եթէ Աստուծոյ պարգեւը գիտնայիր, եւ ով է որ քեզի կ՚ըսէ, Ինծի խմելու տուր, դուն անկէ կը խնդրէիր, եւ ան քեզի կեանքի ջուր կու տար։ 11 Կինը ըսաւ անոր, Տէ՛ր, քաշելու բան մը չունիս, եւ աղբիւրը խոր է, ուրկէ՞ ունիս ուրեմն կեանքի ջուրը։ 12 Մեր հայր Յակոբէն մեծ ես դուն, որ մեզի այս աղբիւրը տուաւ, եւ ինք անկէ խմեց, իր որդիները եւ իր անասունները։ 13 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր, Ամէն մարդ որ այս ջուրէն կը խմէ, նորէն պիտի ծարաւնայ։ 14 Բայց ես որ ջուրը տամ անոր՝ որ կը խմէ, յաւիտեան պիտի չծարաւնայ, հապա ես որ ջուրը տամ անոր՝ անոր մէջ ջուրի աղբիւր մը պիտի ըլլայ, որ յաւիտենական կեանքի համար կը բղխի։ 15 Կինը ըսաւ անոր, Տէ՛ր, այդ ջուրը տուր ինծի, որպէսզի ծարաւնալու չգամ, եւ հոս ջուր քաշելու չգամ։ 16 Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՛ կանչէ՛ քու ամուսինդ եւ հոս եկո՛ւր։ 17 Կինը պատասխանեց եւ ըսաւ, Ամուսին չունիմ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Լաւ ըսիր, Ամուսին չունիմ, 18 որովհետեւ հինգ ամուսին ունեցար, եւ հիմա ունեցածդ ամուսինը քուկդ չէ։ Ասիկա ճշմարիտ ըսիր։ 19 Կինը ըսաւ անոր, Տէ՛ր, կը տեսնեմ որ մարգարէ մը ես դուն։ 20 Մեր հայրերը այս լերան վրայ երկրպագեցին, եւ դուք կ՚ըսէք թէ Երուսաղէմ է այն տեղը ուր երկրպագութիւն պէտք է մատուցանել։ 21 Յիսուս ըսաւ անոր, Կինդ, հաւատա՛ ինծի, որ ժամանակ մը կու գայ, երբ ո՛չ այս լերան վրայ եւ ո՛չ Երուսաղէմ Հօր երկրպագութիւն պիտի մատուցանէք։ 22 Դուք չգիտցածին կը երկրպագէք, մենք գիտցածնիս կը երկրպագենք, որովհետեւ փրկութիւնը հրեաներէն է։ 23 Բայց ժամանակ մը կու գայ, եւ հիմա է, երբ ճշմարիտ երկրպագուները Հօր պիտի երկրպագեն հոգիով եւ ճշմարտութեամբ, որովհետեւ Հայրը ասանկ երկրպագուներ կը փնտռէ իրեն համար։ 24 Աստուած հոգի է, եւ անոր երկրպագողները հոգիով եւ ճշմարտութեամբ պէտք է երկրպագեն։ 25 Կինը ըսաւ անոր, Գիտեմ թէ Մեսիան կու գայ, որ կը կոչուի Քրիստոս։ Երբ ան գայ, ամէն բան մեզի պիտի պատմէ։ 26 Յիսուս ըսաւ անոր, Ես որ քեզի հետ կը խօսիմ՝ ինքն եմ։

27 Այս միջոցին աշակերտները եկան, եւ զարմացան որ կնոջ հետ կը խօսէր։ Բայց ոեւէ մէկը չըսաւ, Ի՞նչ կը փնտռես, կամ, Ինչո՞ւ կնոջ հետ կը խօսիս։ 28 Ուստի կինը իր ջրհոսը թողուց, քաղաքը գնաց եւ մարդկանց ըսաւ, 29 Եկէ՛ք տեսէ՛ք մարդ մը որ ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրի, միթէ ան Քրիստոսը չէ՞։ 30 Քաղաքէն դուրս ելան եւ անոր գացին։

31 Այս միջոցին աշակերտները խնդրեցին անկէ եւ ըսին, Վարդապե՛տ, կերակուր առ։ 32 Ան ալ ըսաւ անոնց, Ես ուտելու կերակուր ունիմ, որ դուք չգիտէք։ 33 Ուստի աշակերտները իրարու ըսին, Միթէ մէկը անոր ուտելու բան մը բերա՞ւ։ 34 Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ կերակուրս է որ ինծի ղրկողին կամքը կատարեմ եւ անոր գործը լմնցնեմ։ 35 Դուք չէ՞ք ըսեր թէ չորս ամիս կայ մինչեւ որ հունձը գայ։ Ահա՛ կ՚ըսեմ ձեզի, Աչքերնիդ վերցուցէ՛ք եւ արտերը նայեցէ՛ք, որ հունձի համար սպիտակած են։ 36 Հնձողը վարձք կ՚առնէ եւ պտուղ կը հաւաքէ յաւիտենական կեանքի համար, որպէսզի սերմնացանն ալ հնձողը միասին ուրախանան։ 37 Որովհետեւ այս խօսքը ճշմարիտ է, թէ Մէկը կը սերմնացանէ, ուրիշ մը կը հնձէ։ 38 Ես ձեզ ղրկեցի հնձելու զոր դուք չաշխատեցաք, ուրիշներ աշխատեցան, եւ դուք անոնց աշխատանքին մտաք։

39 Եւ այդ քաղաքին սամարիացիներէն շատեր անոր հաւատացին կնոջ խօսքին համար որ վկայեց թէ Ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրի։ 40 Ուստի սամարիացիները անոր գալով՝ խնդրեցին որ անոնց հետ կենայ, եւ հոն երկու օր մնաց։ 41 Եւ շատ աւելի հաւատացին անոր իր խօսքին համար։ 42 Եւ կնոջ կ՚ըսէին, Ոչ թէ քու խօսքիդ համար հաւատացինք, որովհետեւ ինքներնիս լսեցինք եւ գիտենք թէ այս մարդը իսկապէս աշխարհի Փրկիչն է։

43 Երկու օրէն ետքը Գալիլիա ելաւ։ 44 Որովհետեւ Յիսուս ինքը վկայեց թէ մարգարէին պատիւ չկայ իր հայրենիքին մէջ։ 45 Ուստի երբ Գալիլիա եկաւ, Գալիլիացիները ընդունեցին զայն, որովհետեւ տեսան ամէն ինչ որ ըրաւ Երուսաղէմ տօնին, որովհետեւ ինքն ալ տօնին գացած էին։

46 Յիսուս նորէն Գալիլիոյ Կանա քաղաքը եկաւ, ուր ջուրը գինիի փոխեց։ Կափառնայումի մէջ թագաւորական պաշտօնեայ մը կար, որուն որդին հիւանդ էր։ 47 Երբ լսեց թէ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլիա եկած է, անոր գնաց եւ խնդրեց որ իջնէ եւ իր որդին բժշկէ, որովհետեւ մեռնելու վրայ էր։ 48 Յիսուս ըսաւ անոր, Նշաններ եւ հրաշքներ չտեսնէք՝ չէք հաւատար։ 49 Թագաւորական պաշտօնեան ըսաւ անոր, Տէ՛ր, իջի՛ր մինչեւ որ իմ տղաս չմեռնի։ 50 Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՛, քու որդիդ կեանք ունի։ Մարդը հաւատաց Յիսուսի ըսած խօսքին եւ գնաց։ 51 Երբ դեռ ճամբան էր, ծառաները դիմաւորեցին զայն եւ ըսին, Որդիդ կեանք ունի։ 52 Ուստի հարցուց անոնցմէ թէ ո՞ր ժամուն լաւացաւ։ Ըսին անոր, Երէկ ժամը եօթնին տենդը թողուց զայն։ 53 Հայրը գիտցաւ թէ հենց այդ ժամուն էր որ Յիսուս ըսաւ անոր, Որդիդ կեանք ունի։ Ինք եւ իր ամբողջ տունը հաւատացին։ 54 Յիսուս այս երկրորդ նշանը ըրաւ, երբ Հրէաստանէն Գալիլիա եկաւ։

Ե

1 Ասկէ ետքը հրեաներուն տօնը եղաւ, եւ Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ։ 2 Երուսաղէմի մէջ ոչխարի դարպասին մօտ հրեերէն Բեթեսդա կոչուած աւազան մը կայ, որ հինգ սրահ ունի։ 3 Այդ սրահներուն մէջ հիւանդներու, կոյրերու, կաղերու, ցամքածներու բազմութիւն մը կը պառկէր, (ջուրը կը սպասէին։ 4 Որովհետեւ ժամանակ մը Տէրոջ հրեշտակը աւազանին մէջ կ՚իջնէր եւ ջուրը կը խռովէր, եւ ջուրը խռովելէն ետքը ով որ առաջ մտնէր՝ ինչ հիւանդութիւն որ ունենար, կը բժշկուէր։) 5 Հոն հիւանդութեան մէջ երեսունութ տարի եղող մարդ մը կար։ 6 Յիսուս զայն պառկած տեսաւ, եւ գիտնալով որ երկար ատենէ հիւանդ է, ըսաւ անոր, Կ՚ուզե՞ս առողջանալ։ 7 Հիւանդը պատասխանեց անոր, Տէ՛ր, մարդ չունիմ որ ջուրը խռովելուն ինծի աւազանին մէջ իջեցնէ, ես երբ գամ՝ ուրիշ մը առաջ կ՚իջնէ։ 8 Յիսուս ըսաւ անոր, Ելի՛ր, մահիճդ առ եւ քալէ։ 9 Մարդը անմիջապէս առողջացաւ, եւ իր մահիճը առաւ եւ քալեց։ Այդ օրը շաբաթ էր։ 10 Ուստի հրեաները ըսին բժշկուածին, Շաբաթ է, օրէնքը չի թոյլատրեր որ մահիճդ առնես։ 11 Ան ալ պատասխանեց անոնց, Ինծի բժշկողը ըսաւ ինծի, Մահիճդ առ եւ քալէ։ 12 Հարցուցին անկէ, Ո՞վ է մարդը որ ըսաւ քեզի, Առ եւ քալէ։ 13 Բայց բժշկուածը չգիտէր թէ ո՛վ է, որովհետեւ Յիսուս խռնդկահաւաքի մէջ քաշուեցաւ, որ հոն շատ մարդ կար։ 14 Յետոյ Յիսուս զայն տաճարին մէջ գտաւ եւ ըսաւ անոր, Ահա՛ առողջացար, այլեւս մեղանչելու մի՛ գար, որպէսզի աւելի վատ բան մը չպատահի քեզի։ 15 Մարդը գնաց եւ հրեաներուն յայտնեց թէ Յիսուս է որ զինքը բժշկեց։ 16 Ուստի հրեաները Յիսուսի հալածանք սկսան, որովհետեւ այս բաները շաբաթ օրը կ՚ընէր։ 17 Յիսուս պատասխանեց անոնց, Հայրս մինչեւ հիմա կը գործէ, ես ալ կը գործեմ։ 18 Ուստի հրեաները աւելի կը փնտռէին զայն սպաննելու, որովհետեւ ոչ միայն շաբաթը կը լուծէր, հապա Աստուած իր Հայրը կ՚ըսէր, ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար ընելով։

19 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Որդին ինքնիրմէ ոչինչ կրնայ ընել, եթէ Հայրը չտեսնէ թէ ինչ կ՚ընէ, որովհետեւ ինչ որ ան կ՚ընէ, Որդին ալ նոյնը կ՚ընէ։ 20 Որովհետեւ Հայրը Որդին կը սիրէ, եւ ինչ որ ինք կ՚ընէ՝ զայն անոր կը ցուցնէ, եւ աւելի մեծ գործեր պիտի ցուցնէ անոր, որ դուք զարմանաք։ 21 Որովհետեւ ինչպէս Հայրը մեռելները յարուցանելով կը կենդանացնէ, նոյնպէս Որդին ալ զորս որ կ՚ուզէ՝ կը կենդանացնէ։ 22 Որովհետեւ Հայրը ոեւէ մէկուն չի դատեր, հապա դատաստանը ամբողջապէս Որդիին տուաւ, 23 որպէսզի ամենքը Որդին պատուեն ինչպէս Հայրը կը պատուեն։ Որդին չպատուողը չի պատուեր զայն ղրկող Հայրը։ 24 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իմ խօսքերս լսողը եւ զիս ղրկողին հաւատացողը յաւիտենական կեանք ունի, եւ դատաստանի չի գար, հապա մահէն կեանքի անցած է։ 25 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ժամանակ մը կու գայ, եւ հիմա է, երբ մեռելները Աստուծոյ Որդիին ձայնը պիտի լսեն, եւ լսողները պիտի կենդանանան։ 26 Որովհետեւ ինչպէս Հայրը իր մէջ կեանք ունի, նոյնպէս Որդիին ալ տուաւ որ իր մէջ կեանք ունենայ։ 27 Եւ դատաստան ընելու իշխանութիւնը տուաւ անոր, որովհետեւ Մարդու Որդին է։ 28 Զարմանալ մի՛ թէ ըսի ձեզի, Ժամանակ մը կու գայ, երբ յիշատակարանները մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն, 29 եւ պիտի ելլեն, բարի գործեր ընողները կեանքի յարութեան համար, չար գործեր ընողները դատաստանի յարութեան համար։ 30 Ես ինքնիրմէ ոչինչ կրնամ ընել, ինչպէս որ կը լսեմ՝ կը դատեմ, եւ իմ դատաստանս արդար է, որովհետեւ իմ կամքս չեմ որ կը փնտռեմ

ՅՈՎՀԱՆՆԻՍ
ԲԱՍՈՒԼՈՒՆ ԻՆՉԻՆՈՒ ՄԻՉԹՈՊՈՒ

Թ. Ի'. 90. Գէորբէ։ —

Բէսուլուն Գայիոսու տինտարլըղը իչիւն՝ 5 վէ միւսաֆիր սէվիճիլիյի իչիւն մէտղ էթմէօի։ 9 Դիոտրեփէսին ա'մէլ ու հաքաքէթի ֆէնա օլտուղու։ 11 Գայիոսա էյի օլան շէյի էթմէյէ նասիհաթ։ 12 Դեմետրիոսուն ախլաղը։

Թ. Ի'. 90. Գէորբէ։ —

ա Բ Ցօհ. 1։ 1 Պէն իհթիյար՝ ուհէրչէքլիքտէ սէվտիյիմ սէվգիլիլիս Գայիոսա.
2 Ընշ՝ սէվգիլիլիս՝ տուա՝ էտէրիմ քի՝ ճանընըն պէրհօրտար օլտուղու կիպի հէր շէյտե պէրհօրտար
3 վէ սաղ օլասըն։ Ղիրա պա'զը գարընտաշլար կէլիպ՝ սէնին կէրչէքլիկինէ, Բնիճէ կէրչէքլիքտե
Բ Բ Ցօհ. 4։ եվրիւտիւյիւնե շէհատէթ էթ-
ե ա Կոր. գ. 15։ Փիլիմ. 10։ 4 տիքլէրինտե չօգ սէվինտիմ։ Ինվլատլարըմըն կէրչէքլիքտե եիս-
րիւտիւքլէրինի՝ իշիթմիմտէն տա-
հա զիյատե սէվինճիմ օլմազ։
5 Ընշ՝ սէվգիլիլիս՝ գարընտաշլարա վէ եապանճրլարա էթտիյինի՝ էմ-
6 նէյէթ իւզրէ էտէրսին. Ղինքի օնլար քիլիսանըն էօնիւնտե սէնիճի մուհապպէթինե շէհատէթ էթտի-
լէր. քի օնլարը էյէր Ընլահա լայըգանե եօլա րէվան էտէրսէն,
7 էյի էտէճէքսին։ Ղիրա տէթա յիճէլէրտէն հիչ պիր շէյ ալմա-
յարագ՝ ծոռն իսմի իչիւն չըգտը-
8 լար։ Ինմտի պէօյլէ քիմսէլէրի գապուլ էթմէք պիճէ ֆարզ՝ տըր,

թա քի կէրչէքլիյէ էմէքտաշ օ-
լալըմ։
9 Վհիլհսայէ եազտըմ, ամմա օն-
լարտա իլք օլմասընը սէվճէն Վի-
ոտրեփէս պիզի գապուլ էթմէզ։
10 Պունուն իչիւն էյէր կէլիրսէմ, իշլէտիյի ա'մէլլէրինի զիքր էտէ-
ճէյիմ՝ չիւնքի պիզէ գարշը եա-
րամազ սէօզլէր իլէ եանկլազլըգ
էտէր. վէ պու շէյլէրէ գանաա'թ
էթմէ յիպ՝ գարընտաշլարը հէմ
քէնտիսի գապուլ էթմէզ, հէմ
իսթէյինլէրի մէն՝ էտէր, վէ քի-
11 լիսատէն չըգարըր։ Ընշ՝ սէվգիլի-
լիս՝ երէրէ տէյիլ՝ իլլա խայրա
ուլմագտա օլ. Վհայրը իշլէյէն՝
Ընլահտան տըր, ամմա շէրրի իշ-
լէյէն՝ Ընլահը կէօրմէմիշ տիր։
12 Դեմետրիոսուն հագդընա Եհէփիսի՝
կէրչէքլիք քէնտիսի պիլէ եէյ շէ-
հատէթ էտէր. հէմ պիզ տահի շէ-
հատէթ էտէրիզ, վէ եպիլիրսինիզ
քի՝ շէհատէթիմիզ կէրչէք տիր։
13 Բայնա եազճագ չօգ շէյլէրիմ վար իտի, ամմա սանա մէօրէք-
քէպ վէ գալէմ իլէ եազմագ իս-
14 թէմէմ։ Ճաքին ումարըմ քի՝ սէնի լէզ կէօրէյիմ, վէ աղզ
15 աղզա սէօյլէշէլիմ։ Ճանա սէ-
լամէթ օլսուն. տօսթլար սանա սէլամ էտէրլէր. տօսթլարա ատ-
լը ատընճա սէլամ էյլէ։

ՅՈՒԴԱ

ԲԱՑՄԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ՄԻ ԳԹՈՒՊՈՒ

Թ. Ի՝. 66. Փետրու. —

ա Ղու. ղ. 16, Գոք. ա. 13.
բ Յօհ. ժէ. 11, 12. 15, ա Պետ. ա. 5.
գ Հռով. ա. 7.
դ ա Պետ. ա. 2, բ Պետ. ա. 2.
ե Տիտ. ա. 4.
զ Փիլ. ա. 27, աՏիմ. ա. 18, գ. 12, բՏիմ. ա. 13, դ. 7.
է Հռով. թ. 21, 22, ա Պետ. բ. 8.
ը Գաղ. բ. 4, բ Պետ. բ. 1.
թ Տիտ. բ. 11, եբր. ժբ. 15.
ժ բ Պետ. բ. 10.
ի Տիտ. ա. 16, բ Պետ. բ. 1, ա Յօհ. բ. 22.
լ ա Կոր. ժ. 9.
խ Թուղ. ժգ. 29. 37, Իզ. 64, Սաղ. ճզ. 26, եբր գ. 17. 19.
ծ Յօհ. ը. 44.
կ Յայտ. ի. 9.
հ բ Պետ. բ. 4.

ԲՂԱՒԼՈՒՆ սէլամ։ 3 Օնուն իման իչիւն ճէկիտ ու զայրէթտէ օլմադ նասիհաթը։ 4 Եալանճը խօճալար։ 5 Օնլարըն ա'զապը մուրթադա կէլէճէք օլտուղու։ 8 Օնլարըն ախլեագընըն թա'րիֆի։ 17 Գու միսիլիւ զէվզէնիճիլէրին խուսուսունտա փէշին խապեր վէրիլտիյի։ 20 Կէչէճէքլիքտէ տեվամ էթմէք, 23 վէ ախլերլերինի գուրթարմադ իչիւն նասիհաթ։

1 ՅՈՒԴԱ՝ Յիսուս Քրիստոսուն գուլու վէ ՚Յակոբոսուն գարընտաշը՝ փէտերուլահտա թագսիս օլունմուշ վէ Բ Յիսուս Քրիստոստա հըփղ օլունմուշ էտաս։
2 վէթիլէրէ։ Սիզէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ չօղալսըն։
3 Էա՜ սեվկիլիլէր՝ էա'լէսսէվի օլան խէլասըն խուսուսունտա ցայրէթի քեամիլէ իլէ սիզէ եազմադ իւզրէ իքէն, մուդաաֆէլէրէ պիր քերրէ թէսլիմ օլունմուշ Հիման իչիւն ճէկտ էթմէքտէ օլասընըդ տէյիւ սիզէ եազըպ եավլաբմադըգ
4 մէհապուր իտիմ։ Էօյիրա պու հիւքմի ա'զապա գատիմտէն թա'յին օլունմուշ ըպա'զը ֆասըգ քիմսէլէր կիզլի սօզուլտուլար, քի Թէօնար Ա՚ստահըմրդըն ի'նայէթինի թէտեպիհլիյէ թէպտիլ էտէրլէր, վէ էհալիսըդ Աահիպ ու Թապպը մըդ Յիսուս Քրիստոսու ինքեար
5 էտէրլէր։ Իմանի պունու պիր քերրէ պիլտինիդ իսէտէ, խաթըրընըդա կէթիրմէք իսթէրիմ քի Ո՚ապպ գավմը Ա՚ըսըր տիյարընսան գուրթարտըգտան սօնկրա՝ էեինէ իւանմայանլարը հէլաք
6 էյլէտի։ Ե՚ւէմ քէնտիլէրին ասլընը հըփղ էթմէյէն՝ իլլա քէնտի մէքեանլարընը թէրք էտէն մէլէքլէրէ՝ ապէօյիւք կիւնիւն մուհաքմէսի իչիւն հէպէտի պէնտլէր իլէ գարանլըգ ալթընտա սագլա-
7 մըդ տըր։ Յ՚ակիճէ քի Մոզոմ վէ Կոմոր վէ էթրաֆլարընտաքի պունլար միսլիւ զինա էտիպ զայրի թէնին արտընճա կիտէն չէհրլէր՝ էպէտի ամէնին ա'զապընը չէքէրէք ի'պրէթ տուրուր-
8 լար։ Ե՚ւմտի քէզալիք պու խէյալ կէօրիւճիլէր տախի թէնի մուբտաար էաէրլէր, վէ հիւքմի թահգիր էտիպ Ճէլիլ քիմ-
9 սէլէրէ քիւֆր էաէրլէր։ Յ՚Ա՚մմա պաշ մէլէք Ա՚իքայէլ՝ չէյթան իլէ չէքիշիպ Մովսէսին թէնի խուսուսունտա միճատլէ էաէրքէն, ծնուն ա'լէյհինէ յ.քիւֆր հիւքմիս կէթիրմէյէ ճէսարէթ էթմէտի, իլլա Ն՚էնէի Թապպ թէքի-
10 տիր էմսին տէտի։ Չպունլար իսէ՝ հէփ պիլմէտիքլէրի չէյլէրէ քիւֆր էտէրլէր, վէ թապիա'լի պունդաղուզ հայվանլար կիպի հէփ պիլտիքլէրի չէյլէրտէ՝ պունլար-
11 տա ֆէսատէ վարըրլար։ Վա՜յ օնլարա։ Ղինա Կայէնին հօլունտա եիւրիւտիւլէր, վէ Ա՚ալաամընն ալտատըշընտա իւճբէթի իչիւն իւշտիւլէր, վէ Կ՚որխսուն իսեա-
12 նընտա հէլաք օլտուլար։ Չպունլար ՚սիղնն մուհապպէթ զիյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր տիր, սիզնն իլէ զէյաֆէթտէ գօրգուսուզ եէր իքէն՝ նէֆսլէրինի պէսլէրլէր, ՚սուսուզ պուլութլար տըր քի՝ Ա՚ըրուգհարլատան էօթէ պէ-
13 րի սիւրիւլէնիրլէր, մէյվէսիզ՝ ՚ճիքի քէրրէ էօլմիչ՝ քէօքտէն գօփարըլմըշ կիւզ մէվսիմի ազաճ-
լարը տըր։ ՚Տէնիզնն ազընն տալղալարը տըր քի՝ ՚ըքէնտիլէրին ա'յըպլարընը քէօփիւրթտիւրիւրլէր, սէյյարէ երլտըզլար տըր քի՝ ՚օն-
լար իչիւն գարանլըգնն տիւմանը էպէտէն սագլանմըշ տըր։

Թ. Ի՝. 66. Փետրու. —

Յ Ծն. ժթ. 24, բ Օր. իթ. 23, բ Պետ. բ. 6.
Ղբ Պետ. բ. 10.
ճ Ել. իբ. 28.
մ Դան. ժ. 13, ժբ. 1, Յայտ. ժբ. 7.
յ բ Պետ. բ. 11.
ն Զաք. գ. 2.
շ բ Պետ. բ. 12.
ո Ծն. գ. 5, ա Յօհ. գ. 12.
չ Թուղ. իբ. 7. 21, բ Պետ. բ. 15.
պ Թուղ. ժգ. 1, ՚ի.
ջ բ Պետ. բ. 13.
ռ Յակոբ. ժա. 21.
ս Ընակ. իե. 14, բ Պետ. բ. 17.
վ Եփես. դ. 14.
տ Մատ. ժե. 13.
ր Ես. ծէ. 20.
ց Փիլ. գ. 19.
ւ բ Պետ. բ. 17.

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 66. ԳԼ.

‡ Ծն. ե. 18։ * ԲՕր. լԳ. 2։ Դան. է. 10։ Զաք. ժգ. 5։ Մատ. ԽԵ. 31։ ր Թես. ա. 7։ Յայտ. ա. 7։

ⴰ ա Թագ. բ. 3։ Սաղ. ա. 18։ ղԶ. 4։ Մաղ. գ. 13։

$ ր Պետ. բ. 18։

= Առաք. իբ. 21։ Յակ. բ. 1. 9։

Բ ր Պետ. գ. 2։

¢ ա Տիմ. գ. 1։ բ Տիմ. գ. 1. դ. 3։ ր Պետ. բ. 1. գ. 3։ Տառաք. ժբ. 1։ Եղեկ. ժգ. 7։ Ովս. գ. 14. Թ. 10։ Եբր. ժ. 25։

14 Վէ պունդարըն հագըլնա ‡Ը-դամանան նէտինճի օլան Աստ-ծու տախի փէյղամպէրլիք էտիպ տէտի քի՝ *Ինձմէ Բացպ քէնտի մուտ գատտէս ծն պինդէրի լէզ կէլտի, 15 քի ճիւմլէյէ հիւքմ էտէ, վէ ադալարընտա հէմ ֆասըդլարը տա ծնդարըն իձնա էմեթքէրի հէմ ֆասըդ ա՝մէլլէրի իչիւն՝ վէ ֆասըդ կիւնահքարլարըն ծնա զրա սէօյլէտիքլէրի հէմ սէրճ շէյլէր 16 իչիւս ինէքտիր էտէ։ Պունդար մըղրատայրճըլար՝ քէնտի հալինտէն շիքայէճի էտիճիլէր՝ քէնտի ադ-զուլարընա կէօրէ կէզէնլէր տիր. վէ ֆծնդարըն աղզը զայէճ գա-պարմըշ շէյլէր սէօյլէր, վէ ⁼քնար իչիւն՝ նիւզէ կիւլէրլէր։ 17 ¦Ադաքն սիզ եա՞ սէվգիլիլէր՝ Թապպըմըզ Յիսուս Ուրիատոսուն Էհսուլլէրինտէն փէշին սէօյլէնէն սէօզլէրի խաձիրընդա կէմի իրին. 18 Վրի օնդար սիզ տէրլէր իտի քի՝ էնդրը զէմանտէ քէնտի ֆասըդ-լըգլարընըն արզուլարընճա կէզէն զէվզլինիճիլէր օլաճագդար։ 19 ¤Պունդար՝ քէնտիլէրինի այը-բան՝ Ենէֆթանի՝ Թուհու օլմա-20յան քիմսէյէր տիր։ Ադքին սիզ եա սէվգիլիլէր՝ ընէնտիլէրինի-զի զայէթի մուգատտէս օլան Ի-մանընըզըն իւզէրինէ պինա էտէ-րէք՝ Թուհ էլ Գուստտա Ետուա՝ 21 էմմէյէրէ, քէնտիլէրինկի Ա-ստահըն մուհափպէթինտէ հրիզ է-տին, վէ ընէֆտի հայայի իչիւն Թապպըմըզ Յիսուս Ուրիատոսուն մէրհամէթինի պէկլէմէքտէ օլուն։ 22 Վէ այրըտ էտէրէք՝ պա՝զրարը-23 նա մէրհամէթի էտին, վէ Ծպա՝զը-ստրընը ֆաթէշտէն գաֆիաթազ զօրդու իլէ դուրթարըն. վէ էմ-ենտէն լէքլէյէնմիշ գաֆիճանա պիլէ պուղդ էտին։ 24 Վէ սիզի ևսիրչմէքտէն սագ-ստամաղա՝ վէ քէնտի ճէլալինին հու-զուրունտա շաշըզըլա գուստուրսուզ 25 տուրուրմադա եգատիր օլան Իսէ-ստա էտիճիմիզ ենալընըզ ա՝լեմ՝ Ելահա՝ Թապպըմըզ Յիսուս Ուր-րիատոսուն վասիթասը իլէ ի՝զզէթ վէ ա՝զամէթ՝ գուտուրէթ վէ հիս-քիմէթ օլսուն, էմէմ շիմդի էմ ճիւմլէ տէվրէրէտէք. Ամէն։

Թ. Ի՛. 66. ԳԼ.

Ⴑ ա Կոր. բ. 14։ Ցակ. գ. 15։ Ը Կող. բ. 7։ ա Տիմ. ա. 4։

Ⴒ Հռով. ը. 26։ Եփես. գ. 18։

Ⴓ Տիտ. բ. 13։ բ Պետ. գ. 12։

Ⴔ Հռով. ժա. 14։ ա Տիմ. գ. 16։

Ⴕ Ա՛մով. գ. 11։ Զաք. գ. 2։ Ակոր. գ. 15։

Ⴖ Զաք. գ. 4, 5։ Ցայտ. գ. 4։

Ⴗ Կող. ա. 22։

Ⴘ Հռով. ժգ. 25։ Եփես. գ. 20։

Ⴙ Հռով. ժգ. 27։ ա Տիմ. ա. 17։ բ. 3։

ԻՀԼԻ ԻԼՄԻ ԻԼԱՀԻՑԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՎԱՀԻՍԻ

ԵՒ՝ Ն

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՈՒ

Թ. Ի՛. 96. ՓԵՏՐԻ։

ՊԱՊԱ Ն

Մուգատտէմ։ 4 Ցովհաննէսին՝ Ընհատա օլան եէտի քիւնսաէրէ սէլամ։ 7 Քրիս-տոսուն կէլմէսի։ 9 Րէսուլուն Գատմոս-տա կէօրտիւյիւ բիւյասը։ 17 Վէ օնուն քէնտի իւզէրինէ Թէ՝սիրաթը։ 19 Րէ-սուլա՝ եազմադա էմր օլունան շէյլէր։

1 ՅԻՍՈՒՍ Վրիստոսուն վահիսի տիր, քի օնու՝ ⁼թէզ օլմագ կէ-րէք օլան շէյլէրի Բ քէնտի գուլ-լարընա կէօսթէրսին տէյիւ Ա-լահ օնա վէրտի. վէ Եօ քէնտի մէ-լէյի իլէ կէօնտէրիպ գուլու Ցով-2հաննէսէ պէյան էյլէտի. Գու տախի ¤Ալահըն քէլամընա վէ Յիսուս Ուրիատոսուն շէհատէթի-նէ՝ Իհէփ կէօրտիյիւ շէյլէրէ 3 շէհատէթ էյլէտի։ Ե՞կէ՞ մուէթ-լու պու փէյղամպէրլիկին սէօզ-լէրինի օգույանա հէմ տինկլէ-յէնլէրէ՝ վէ օնտա եաղըլմըշ օ-լան շէյլէրի հրիզ էտինլէրէ. Եզիրա վագթի եագըն տրը։ 4 Ցովհաննէս՝ Ընհատա օլան եէ-տի քիւնսաէլէրէ. սիզէ իՆայէթ վէ սէլամէթ օլսուն՝ օնտան քի

Թ. Ի՛. 96. ՓԵՏՐԻ։

¤ ա Կոր. ա. 6։ Գ. զ. 9։ ժբ. 17։ Խա. 9։

Ⴒ ա Ցօհ. ա. 1։

Ⴓ Գու. ժա. 28։ Գ. իբ. 7։

Ⴔ Հռով. ժգ. 11։ Ցակ. է. 8։ ա Պետ. դ. 7։ Գ. իբ. 10։

Digitized by Google

եմվճիւտ տիւր վէ Իմէվճիւտ իտի վէ կէլէճէք տիր, վէ օնուն Թախթընըն էօնիւնտէ օլան Էհէտի
5 Իուհտան, վէ Յիսուս Ուրիստոսան քի էմին շահիտ՝ Էօլէվլիւէրտէն իլք տօղան՝ վէ Եհէրին փատիշահլարընըն պաշը տըր։ Դպիզի սէվինէ վէ Նպիզի քէնտի գանը իլէ կիւնահլարըմըզտան եայ-
6 գայըպ՝ Ալլահ վէ փէտէրինէ հպիզի փատիշահլար վէ քեահինլէր էտիէն՝ Դէպէտ իւլ ապատ ի՛զնէթ վէ գուտրէթ օլսուն։ Ամին։
7 Ուլնէթ պուլուԹլար իլէ կէլիյօր, վէ օնու հէր կէօզ՝ օնու սափլայանլար տախի կէօրէճէք տիր։ վէ օնտան էօԹիւրու Նէհրին ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօյիւ-
8 նէճէքլէր։ պէլի։ Ամին։ Ոպէն Ալֆա վէ Օմէղա՝ իլք վէ սօն իմ՝ տէյօր Իապպ Ալլահ, Դօլ քի մէվճիւտ տիւր, վէ մէվճիւտ իտի, վէ կէլէճէք տիր, օլ Ա՛իւմլէյէ գատիր։
9 Պէն սիզին գարընտաշընըզ վէ Յիսուս Ուրիստոսուն սըգլէԹին-տէ վէ Նփատիշահլըղընտա վէ սապրընտա Նսիզին իլէ շէրիգ օլան Յովհաննէս, Ալլահըն քէլամը իչիւն վէ Յիսուս Ուրիստոսուն շէհատէթի իչիւն Պատմոս տէնիլէն
10 առատա իտիմ։ Վէ *Նկիրակի կիւնիւնտէ Պոուհտա օլտում։ վէ Նարտըմտան՝ պօրու աՔոսը կիւպի պիր պէօյիւք սէստա իշլիթտիմ, քի
11 տէր իտի։ Պէն Ալֆա վէ Օմէղա՝ իլք վէ սօն իմ, հէմ՝ կէօրտիւնիւ պիր Ուհիտապա եագ, վէ Ասիատա օլան եէտի քիլիսայէ կէօնտէր։ եա՛Նէ Նփեսոս վէ Իզմիրէ վէ Պէրգամոնա վէ Թիւատիրէ վէ Սարդիկէյէ վէ Փիղատէլփիա վէ Լաւոդիկիա։ Վէ
12 դեղիյա վէ Նայտոյիկիա։ Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէյէն սէսէ պագմաղա տէօնտիւմ, վէ տէօնտիւքը-
13 տէ՝ Ահէտի ալԹուն շամ՝տան՝ վէ Ահէտի շամ՝տանըն օրԹասընտա Վինսան Օղլունա պէնկէզէր պիրի-նի կէօրտիւմ քի՝ այաղընա եէ-Թիշիր Ոպիր էսվապ կիյինմիշ իտի, վէ էմմէլէրէ տօղրու պիր ալԹուն գուշագ գու չանմըշ իտի։
14 Վէ օնուն պաշը վէ չսաչլարը՝ ագ եափաղը միսիլու գար կիպի պէ-

յազ իտի, վէ Ահէօզլէրի ալԹէշ
15 ա՛լէվլի կիպի իտի։ Վէ էայագլարը՝ խասս Թունճա պէնկզէր օլուպ՝ քիւլխանտա գըզարմըշ կիպի իտիլէր, վէ Ֆօնուն սէսի՝ չօգ սուլարըն սէսի կիպի իտի։
16 Վէ Ֆօնուն սաղ էլինտէ եէտի երլտըզ վարըտը, վէ ֆօնուն աղզընտան իչի աղզը պիր քէսքին գըլըճ չըգարըտը, վէ Ֆօնուն չէհ-րէսի՝ քէնտի գուվվէթի իլէ զէյա վէրէն կիւնէշ կիպի իտի։
17 Վէ Ֆօնու կէօրտիւյիւմտէ՝ այագլարը էօնիւնտէ էօլիւ կիպի տիւշտիւմ։ վէ էսաղ էլինի իզէրիմէ գոյուպ տէտի քի՝ Ֆօրգմա, պէն Ահիլք վէ սօն՝ վէ Էվվէլ
18 յաԹտա օլան իմ։ վէ վէֆաԹ էԹմիշ օլտում, վէ Նիլէհ էպէտ իւլ ապատ հայաԹտա օլան իմ։ Ամին։ վէ ՀախրէԹին հէմ էօլիւմ-ւն անահԹարլարընա մալիք իմ։
19 Իմտի էկէօրտիւյիւն վէ Ի՛նալա օլան Ֆվէ պունտան սօնկրա օլաճագ
20 օլան Նէյլէրի, Հա՛Նէ էսաղ էլիմտէ կէօրտիւյիւն եէտի երլտըզըն սըրըրընը՝ վէ Նհէտի ալԹուն շամ՝տանը եագ։ օլ եէտի երլտըզ՝ Ահէտի քիլիսանըն մէլէքլէրի տիր։ վէ Ահէտի շամ՝տան՝ եէտի քիլիսա տըր։

ՊԸՊՐ

Քրիստոսուն Եփեսոս՝ 8 Իզմիր՝ 12 Պէրգամն 18 վէ Թիւատիր քիլիսալէրինէ կէօնտէրտիյի խապէր։

1 Նփեսոստա օլան քիլիսանըն մէլէյինէ եագ քի՝ Ահէտի երլտըզը սաղ էլինտէ ԹուԹուպ Ահէտի ալԹուն շամ՝տանըն օրԹասընտա կէ-
2 զէն պէօյլէ տէր։ Ինկէնին ա՝ մէլէյէրինի վէ զահմէթինի վէ սապրընը պիլիրիմ, հէմ քի քէօթի քիշիլէրէ Թէհամմիւլ էթմէյէ գատիր տէյիլսին, վէ Պ՛Նսո-ւլար տէյիլ իլէն՝ Ինսուլար իզ տէյէնէրի Նսընատըն, վէ օնլարը
3 եալանճը պուլտուն։ Վէ Թէհհամմիւլ էտիպ սապրըն վար, վէ իսմիմ իչիւն եօրուլտուն, ամմա
4 Ահկէվէհէմէտին։ Նաքին սանա գար-

Թ.Ի'.96. ՏԷՏ։

ԸԵԼ.Գ.14։ Խա.8։ Ք ՅՕՀ.ա.1։ ՃԶաք.գ.9։ դ.10. Պ. գ.1։ դ.5։ Ե.6։ Ք ՅՕՀ.ը.14։ ա Տիմ.Զ 13։ Պ.գ. 14։ Ե ԱԿՈՐ.ԺԵ. 20։ ԿՈՂ. ա.18։ Ի Եփես. ա. 20։ Պ.ԺԷ. 14.ԺԹ.16։ Ճ ՅՕՀ.ԺԳ. 34։ ԺԵ.9։ Գաղ.ը. 20։ Ն ԵՐՐ.Թ. 14։ ա ՅՕՀ. ա.7։ Հ ԱՊԵՏ.Բ. 5.9։ Պ.Ե. 10։ դ.6։ Յ ա Տիմ.Ղ. 16։ ԵՐՐ. ԺԳ.21։ ա Պետ.դ. 11։ Ե.11։ Չ Դան.Է. 13։ Մատ. Իդ.30։ Իզ. 64։ Դոր. ա.11։ Շ Զաք.ԺԲ. 10։ ՅՕՀ. ԺԹ.37։ Ո Ես.խա. 4։ խդ.6։ Իը.12։ Խա.17։Պ. Բ.8։ Իա. 6։ Իբ.13։ Յ Խա.4։ Պ. դ.8։ ԺԱ. 17։ Ժ.5։ Չ Հռով.Ը. 17։ ԲՏիմ. Բ.12։ Ձ Փիլ.ա. 7։ դ 14։ Բ Տիմ.ա.8։ Ա Խա.2։Պ. Զ.9։ *Ե՛Նէ՝ Բացպանէ։ Ղ ՅՕՀ.Ի. 26։Դոր.Ի. 7։ ա ԿՈՐ. Ժ.2։ Ղ Գոբ.Ժ. 20.Բ ԿՈՐ. ԺԲ.2։ Պ. դ.2։ Ժէ. 3։ Իա. 10, Չ Պ.գ.1, Ժ.8։

Թ.Ի'.96. ՏԷՏ։

Ա Խա.20։ ԵԼ.Իե.37։ Զաք.գ.2։ Ա Պ.Բ.1։ Վ Եզեկ.ա. 26։ Դան. Է.13։ Ժ. 16։ Պ.ԺԳ 14։ Ր Դան. 5։ Ս Պ.ԺԵ.6։ Տ Դան.Է.9։ Ր Դան.Ժ. 6։ Պ.Բ. 18։ԺԹ.12։ Ք Եզեկ.ա. 7։ Դան.Ժ. 6։ Պ.Բ. 18։ Ֆ Եզեկ.Խգ. 2։ Դան.Ժ. 6։ Պ.ԺԳ. 2։ ԺԹ.6։ Օ Խա.20։ Պ.Բ.1.գ. 1։ Ֆ Ես.Խթ. 2։ Եփես. Պ.17. ԵԲՐ. Գ.12։ Պ. Բ.12.16։ ԺԹ.15.21։ Ա Գոր.Իզ. 13։ Պ.Ժ. 1։ Բ Եզեկ.ա. 28։ Գ Դան.Ը. 18։ Ժ.10։ Ր Ես.խա. 4։ խդ.6։ Խը.12։ Պ. Բ.8։ Իբ. 13։ Խա.11։ Ք Հռով.Ը 9։ Ղ Պ.գ.9. Ե.14։ Ե Սաղ.կը. 20։ Պ.Ի.1։ Ը Խա.12, ԼԱ։ Ի Պ.Բ.1,ԼԱ։ Ջ Պ.Գ.1,ԼԱ։ Ռ Խա.16։ Ն Խա.12։ Ծ Մաղ.Բ. 7։ Պ.Բ.1, ԼԱ։ Ձ Զաք.Դ. 2։ Մատ Ե. 15։ Փիլ. Բ.15։

Ա Պ.ա.16.20։ Բ Պ.ա.13։ Գ Սաղ.ա.6։ Խա.9.13. 19։ Պ.գ.1.8.15։ Դ Բ Կոր.ԺԱ. 13։ Բ Պետ.Բ.1։ Ե ա ՅՕՀ.գ.1։ Զ Գաղ.Զ.9։ ԵԲՐ.ԺԲ.3.5։

Digitized by Google

թ. Ի՛. 96. գէ։

ը Մատ իա. 41. 43։

ը Խա. 15։

ի Մատ.ժա. 15։ ժգ. 9. 43։ խա. 11. 17. 29։ գ. 6. 13. 22։ ժգ. 9։

ի Ծն. բ. 9։

ի գ. Թգ. 2. 14։

Լ գ. ա. 17, 18։

Խ Խա. 2։

Ծ Ղու. ժբ. 21։ ա Տիմ. գ. 18։ Յակ. գ. 5։

Կ Հռով. բ. 17. 28, 29։ Թ. 6։

Հ գ. գ. 9։

Յ Մատ. ժ. 22։

Ղ Մատ.իդ. 13։

Ճ Յակ. ա. 12։ գ. գ. 11։

Մ Խա. 7։ գ. ժգ. 9։

Յ գ. ի. 14։ իա. 8։

Ն գ. ա. 16։

Շ Խա. 2։

Ո Խա. 9։

Չ Թուռ. իդ. 14։ Ես. 1։ լա. 16։ բ Պետ.բ. 15։ Յուդ. 11։

ղը շէյիմ վար. չիւնքի էվվէլքի 5 մուհապպէթինի պլագտըն։ Իմ տի նէրէտէն տիւշմիշ օլտուղունու խոխթրընա կէթիր, վէ թէվպէ էթ, վէ էվվէլքի ա՛մէլլէրի իշլէ. Եհօղնսէ՝ թէվպէ էթմէզսէն, սանա թէզ կէլէրիմ, վէ շամ՝ տանըընը եէրինտէն գալտըրաճաղ 6 ըմ։ Լաքին սէնտէ պու վար քի՝ Ն՛Նիկողայոսլուլարըն ա՛մէլլէրինէ պուղղ էտէրսին, քի պէն տախի օնլարա պուղղ էտէրիմ։ 7 Ի՞ուլագլարը օլսուն՝ Լուհուն քիլնասլէրէ նէ սէօյլէտիյինի իշլիթսին. Պ՞ալիպ օլանա Ալլահըն ճէնէթի օրթասընտա օլսուն Հայաթ աղաճընտան էնէտիրէճէյիմ։ 8 Վէ Լզմիրտէ օլսուն քիլնասընըն մէլէյինէ եազ քի՝ Նովը վէ սօն օլսուն՝ օղ քի վէֆաթ էթմիշ օլտու 9 վէ աիրիլտի, պէօյլէ տէր. Իվէնին ա՛մէլլէրինի վէ սըղլէթինի վէ փադիլիյինի, (Յամմա զէնկին սին,) հէմ օնլարըն քիւֆրիւնիւ պիլմէրիմ քի՝ Ֆէնէտիլէրինի Նէհտու տի իզ տէրլէր, ամմա տէյիլլէր, հիլա շէյթանըն ճէմմիյէթի 10 տիրլէր։ Յ՞Էբէճէք օլտուղուն շէյլէրին հիչ պիրինտէն գօրգմա. իշմէ շէյթան սիզտէն պ՛ըլըրընը իմթիհան օլունմայընչ իչլուն հապտա գօյմաճադ, վէ օն կիւնլիւք սըգնէրընչ օրտաճադ. Ըէօլիւմէ գատար էմին օլ, վէ ճանտա հաշար զէյան չէ՛քմէյճէք տիր։ 11 Յաթըն թամճընը վէրէյիմ։ Պ՞ուլագլարը օլսուն՝ Լուհուն քիլնասլէրէ նէ սէօյլէտիյինի իշլէթսին. Պ՞ալիպ օլսուն՝ Ինքինճի էօլիւմտէն ասլա զէ՛յան չէ՛քմէյճէք տիր։ 12 Վէ Պէրգամոնտա օլան քիլիսանըն մէլէյինէ եազ քի՝ Նէքի աղզը քէսքին գըլըճընն մալիքի 13 պէօյլէ տէր. Սայէնին ա՛մէլլէրինի վէ սէնին նէրէտէ՝ Ե՛նէ շէյթանըն թախթը օլտուղու եէրտէ սաքին օլտուղունու պիլիրիմ. վէ իսմիմի թուռթարսըն, վէ պանա օլսուն իմանընը ինքնար էթմէտին, օղ կիւնլէրտէ պիլէ քի Ընթիպաս էմին շէյիտիմ օլուպ՝ արանըզտա շէյթանըն սաքին օլտուղու եէրտէ 14 տէ գախթ օլունտու։ Լաքին սանա գարշը պիրազ շէյիմ վար. չիւնքի օրատա սէնին՝ Սաղատամընն թա՛լիմինի թուռթանլարընն վար, քի օ՝ Խաղակա էօյրէտիր իտի քի՝ Խրայէլ օղուլլարընընն էօնիւնէ թէօքէզ գօսուն, Դէօյլէ քի փութլարա պօղազլանմըշ եէ- 15 յէէր, վէ Եզինա էտէէր։ Պ՞ունճիէյին սէնին տախի Նիկողայոսլուլարըն թա՛լիմինի թուռթանլարըն վար, քի պէն օնա պուղղ 16 էտէրիմ։ Իտի թէվպէ էյլէ. եօղնսէ՝ սանա թէզ կէլէրիմ, վէ օնլար իլէ՝ Աղզըմըն գըլըճը ի- 17 չէ ճէնէք էտէճէյիմ։ Ես Պ՞ուլագլարը օլսուն՝ Լուհուն քիլնասլէրէ նէ սէօյլէտիյինի իշլիթսին. Պ՞ալիպ օլանա կիզլէնմիշ օլսուն մանանատան եէտիրէճէյիմ, վէ օնա պիր պէյաղ դուրա՝ թաշը վէ օղ գուրա՝ թաշըն իւզէրինտէ եազզըմըշ օնու ալանտան մա՛տա քիմսէ պիլմէյէն Ադամ եէնի իսմ վէրէճէյիմ։ 18 Վէ Թիւատիրտէ օլան քիլնասընըն մէլէյինէ եազ քի՝ Էկէօզլէրի աթէշ ա՛լէվլի կիպի օլսուն՝ վէ այագլարը խասս թունճա պէնկզէյէն Խալնուլլահ պէօյլէ տէր. 19 Իվէնին ա՛մէլլէրինի վէ մուհապպէթինի վէ իմանընը վէ խըզմէթինի վէ սապըրընը հէմ սօնկրաքի ա՛մէլլէրին էվվէլքիլէրտէն զէյատէ օլտուղունու պիլիրիմ։ 20 Լաքին սանա գարշը շէյիմ վար. հիւնքի քէնտինի փէյղամպէր տէյէն օղ Ջեզաբէլ գարըյը զօյվէրիրսին քի՝ գուլլարըմա էզինա էթմէյէ վէ փութլարա պօղազլանմըշ եէմէյէ էօյրէտիպ ազ- 21 տրըա։ Վէ Պէն օղ գարըյա՝ քէնտի զինաքարլըղընտան թէվպէ էթմէյէ վազթ վէրտիմ, վէ 22 թէվպէ էթմէտի։ Իշթէ պէն օնու տէօղնէյէ՝ վէ օնուն իլէ զինա էտէնլէրի՝ էյէր քէնտի ա՛մէլլէրինտէն թէվպէ էթմէզլէր իսէ, պէօյլէք սըգնէթէ գօրում, 23 վէ օնուն էվլատլարընը էօլիւմ իլէ էօլտիւրէճէյիմ. վէ հէփ քիլնասլէր պիլէլէր քի՝ պէօպրէքլէրի վէ գալպլէրի թէֆթիշ էտէն Պէն իմ. վէ ֆաիզնէ հէր պիրինիզէ ա՛մէլինիզէ կէօրէ վէ- 24 րէճէյիմ։ Ըմմա սիզէ Թիւատիրտէ օլան պագի քիմսէլէրէ՝

թ. Ի՛. 96. գէ։

Պ Խա. 20։ Գոր. ժե. 29։ ա Կոր. ը. 9, 10։ ժ. 19, 20։

Ձ ա Կոր. զ. 13, ճ։

Ռ Խա. 6։

Ո՛Ես. ժա. 4։ բ Թես. բ. 8։ գ. ա. 16։ ժԹ. 15. 21։

Վ Խա. 7. 11։

Տ գ. գ. 12։ ժԹ. 12։

Բ գ. ա. 14, 15։

Չ Խա. 2։

Ռ գ Թագ. ժզ. 31։ Խա. 25։ գ Թագ. Թ. 7։

Ֆ Եզ. իդ. 15։ Գոր. ժե. 20. 29։ ա Կոր. ժ. 19, 20։ Խա. 14։

Ի Հռով. բ. 4։ գ. Թ. 20։

Օ ա Թագ. ժզ. 7։ ա Մն. իբ. 9։ իթ. 17։ բ Մն. զ. 30։ Սաղ. ե. 9։ Երեմ. ժա. 20։ ժէ. 10։ ի. 12։ Ճօհ. բ. 24, 25։ Գոր. ա. 24։ Հռով. ը. 27։

Ֆ Սաղ. կբ 12։ Մատ ժզ. 27։ Հռով. բ. 6։ ժե. 12։ բ Կոր. ե. 10։ Գաղ. զ. 5։ գ. ի. 12։

Digitized by Google

հէփ սու թա՛լիմի օլմայանլարա՝ վէ սէօյլէտիքլէրի կիպի շէյթա-
նըն տէրինլիքլէրինի պիլմէյէնլէ-
րէ տէրիմ՝ քի՝ «Ուզէրինիզէ
ղայրի աղըրլըգ գօմայաճաղըմ՝
25 [Ընճագ սիզտէ օլան շէյի՝ թա
26 պէն կէլէնէաէք հրֆիզ էաին՝ վէ
ղալնպ օլուպ՝ ե՛մէլէրիմի սօնա-
տէք սագլայան քիմսէյի՛՝ ե՛թա-
յիֆէլէրին իւղէրինէ հիւքիւմդ
27 վէրէճէյիմ՝ , [վէ էօնլարը տէ-
միր ա՛սա իլէ կիւտէճէք՝ էէօլ-
մէքճի գապլէրի կիպի դըրըլաճագ-
լար ,] պէն տախի փէտէրիմանէն
28 ալտըղըմ կիպի՝ վէ օնա՝ Ըսա-
պահ եըլարըզընը վէրէճէյիմ՝
29 Ե՛ոուլագլարը օլան՝ Իուհունն քի-
լիսալէրէ նէ սէօյլէտիյինի իլհի-
սին՝

ՊԸՊԻ

Քրիստոսուն Սարդիկէ՝ 7 Փիլադելփիա՝ 14 վէ Լաւոդիկէ քիլիսալէրինէ կէօն-
տէրտիլէ խապէր՝

1 Վէ Սարդիկէտէ օլան քիլիսա-
նըն՝ մէլէյինէ եազ քի՝ «Ըլահ՛ըն
եէտի Իուհունուն վէ եէտի եըլ-
տրզընըն մալիքի պէօյլէ տէր՝
Բ[Էնին ա՛մէլէրինի պիլիրիմ քի՝
եաշարսըն տէյիս ատըն վար , եամ-
2 մա էօլիս սիւն՝ Ի[կանըգ օղ ,
վէ պագի էօլմէք իւզէ օլանլա-
րը գավիլէնտիր՝ զիրա սէնին ա՛-
մէլէրինի Ըլահ՛ըն հուզուրունտա
3 թէքմիլ պուլմատը՝ Ե՛ամտի
նիճէ ալտըղընը վէ իչիթտիյինի
խաթրընտա թուռնուպ կէօզէթ ,
վէ էթէվպէ էյլէ՝ Էիմտի էյէր
ույանըգ օլմազսան , սէնին իւզէ-
րինէ խըբսըզ կիպի կէլէճէյիմ ,
վէ իւզէրինէ հանկը սաա՛թտա կէ-
լէճէյիմի սալա պիլմէյէճէքսին՝
4 Ընճագ Սարդիկէտէ էէվպալլարը-
նը նափաք էրմէմիշ պիր գաչ ի-
սիմլէրին վար՝ վէ օնլար պէ-
նիմ իլէ պէրապէր ըպէյագ էա-
վըշլար իլէ կէզէճէքլէր , զիրա
5 լայըգ տըրլար՝ Գալիպ օլան
քիմսէ Ըպէյագ էավպալար իլէ կի-
յինէճէք , վէ էօնուն ատընը էէ՛ա-
յաի քիթապընտան ասլա բէսիա
էթմէ յէճէյիմ , վէ Լօնուն ատը-
նը փէտէրիմին հուզուրունտա վէ
օնուն մէլէքլէրինին հուզուրունտա
6 իգրար էաէճէյիմ՝ Ե՛ոուլագլա-
րը օլան՝ Իուհունն քիլիսալէրէ նէ
սէօյլէտիյինի իչիթտին՝

7 Վէ փիլադելփիատա օլան քի-
լիսանըն մէլէյինէ եազ քի՝ Ե՛Օ[
մուգատտէս՝ Ի կէրչէքճ՝ Հ՛Ոաւիթին
անախթարընըն մալիքի՝ Ե՛Օ[քի
աչար վէ քիմսէ գափամազ՝ վէ
Ըգափար վէ քիմսէ աչմազ , պէօյ-
8 լէ տէր՝ Ֆ[Էնին ա՛մէլէրինի պի-
լիրիմ՝ Ֆիշտէ սէնին էօնիւնտէ
պիր աչըգ գափու գօտուտմ քի՝
օնու քիմսէ գափամազա դատըր
տէյիլ տիր՝ զիրա պիր միգտաար
գուվվէթին վար , վէ քէլամըմը
սագլատըն , վէ իսմիմի ինգեար
9 էթմէտին՝ Ի՛չտէ Ընէհուտիէր
իզ տէյէն տէ՝ եալան սէօյլէյիպ
Ընէհո՛պէ օլմայանլարտան՝ իլլա
չէյթանըն ճէմաա՛թընտան օլան
քիմսէլէրի թէսլիմ էտէճէյիմ ,
Ֆիշտէ օնլարը մէճպուր էտէճէ-
յիմ՝ քի՝ կէլիպ սէնին այագլա-
րընըն էօնիւնտէ սէճտէ դըլալար ,
վէ պիլէէէր քի պէն սէնի սէվտիմ՝
10 Չիւնքի սապրըմըն սէօզիւնիւ
հրֆիզ էյլէյին , պէն տախի սէնի՝
ևէրին իւզէրինտէ սաքին օլան-
լարը իմթիհան էթմէ յէճ՝ «պիւ-
թիւն տիւնեանընն իւզէրինէ կէ-
լէճէք օլան Էիվանընն սաա՛թընը-
11 տան սագլայաճաղըմ՝ Ֆ[շտէ
թէզ կէլէրիմ՝ ԵՒսէնտէ օլանը
թուռ քի՝ «սէնին թաճընը քիմ-
12 սէ ալմայա՝ Գալիպ օլան քիմ-
սէյի Ըլահ՛ըմընն հէյքէլինտէ
«տիրէք եափաճաղըմ , վէ արթըգ
ասլա տիշարը չըգմայաճագ տըր՝
վէ Լօնուն իւզէրինէ Ըլահ՛ըմընն
իսմինի՝ վէ Ըլահ՛ըմտան կէօգաէն
էնէն Ըլահ՛ըմընն շէհրինին «եա՛-
նի եէնի Իերուսաղէմին իսմինի՝ վէ
էպէնիմ նէսի իսմիմի եազաճաղըմ՝
13 Ե՛ոուլագլարը օլան՝ Իուհունն քի-
լիսալէրէ նէ սէօյլէտիյինի ի-
չիթտին՝
14 Վէ Լաւոդիկէտէ օլան քիլիսա-
նըն մէլէյինէ եազ քի՝ ՕԼ «Ը-
մին՝ էէմին վէ կէրչէքճ Շահ՛ատ՝
«Ըլահ՛ըն եարատըլըշընըն Իպիթի-
15 տասը օլան՝ պէօյլէ տէր՝ «Յէ-
նին ա՛մէլէրինի պիլիրիմ , քի նէ
սօղուգ՝ նէ տէ սըճագ սըն՝ քեաշ-

Digitized by Google

քի սօղուգ՝ եա սըճագ օլա իմին։
16 Պունճիլէյին քի ըլըճագ սըն,
վէ նէ սօղուգ նէ սըճագ սըն, սէ-
17 նի աղըմտան գուսաճաղըմ։ Չիւն
քի՝ Ֆ Օ էնկին իմ, վէ ղէնկին-
լէնմիշէմ, վէ հիչ պիր շէյէ
միւհթաճ տէյիլ իմ տէրսին, վէ
պիլմէզսին քի՝ սէն սէֆիլ վէ զա-
վալլը վէ ֆագիր վէ քէօր վէ
18 չըփլագ սըն. Եանա նասիհաթ
էտէրիմ քի՝ պէնատէն ալ՚էշտէ
գալլ օլմուշ ալթուն սաթուն ա-
լասըն քի՝ պէնկինկէէսին, ինէմ
պէ աղ էսվապլար քի՝ կիյինէ-
սին, վէ սէնին չըփլագլըղընըն
ա՚յագը կէօրիւնմէյէ. կէօզէրի-
նէ տէ սիւրմէք իչիւն սիւրմէ՚ քի
19 կէօրէսին։ Պիլէն հէփ սէվտի-
յիմ քիմսէյէրի թա՚զիր ու թէ-
տիպ էտէրիմ. իմտի զայրէթ էյ-
20 լէյիսկ՝ թէհլսէ էյի։ Տէյնէ գա-
պուսա տուրսուպ չալարըմ. հէ-
յէր պիր քիմսէ սէսիմի իշիտիր
տէ՝ գափույու աչարսա, ևօնուն
և անընա կիրէճէյիմ, վէ պէն օ-
նուն իլէ՝ օ տա պէնիմ իլէ ախ-
21 շամ թաա՚մը եէյէճէյիզ։ Պա-
լնսկ օլան քիմսէյի պէնիմ իլէ
էթախթըմտա օթուրթտուրսաճա-
ղըմ, նիհճ քի պէն տախի զա-
լնսկ օլուպ՝ փէտէրիմ իլէ պէ-
րապէր օնուն թախթընտա օթուր-
22 տում իսէ։ Ըվուլապլարը օլան՝
Իուհուն քիլնսալէրէ նէ սէյլէ-
սիյինի իշլիմսին։

ՊԸՊԴ

Յովհաննէսին բիւյատէ կէօրսիւյիւ կէօք-
տէ Ալլահըն թախթը՝ 4 վէ օնուն էթ-
րաֆընտաքի իլիրմի տէօթի էխթիյար-
լար։ 10 Իսթիյարլարըն թախտտա օ-
լանա սէճտէ գըլտըգլարը։

1 Պու չէյլէրտէն սօնկրա պագ-
տըմ, վէ իշթէ կէօքտէ աչըլմըշ
պիր գափու վար իտի, վէ պէնիմ
իլէ սէօյլէնէն պօրու սէտասը կի-
պի իշլիտիյիմ՝ «Եվվէլքի սէս
տէր իտի. Բպուրայա չըգ, վէ ես-
նա պունտան սօնկրա օլաճագ շէյ-
2 լէրի կէօսթէրէյիմ։ Վէ տէր
ա՚գասը Իուհտա օլտում, վէ կիչ-
թէ կէօքտէ պիր թախթ գուրուլ-
մուշտուտ, վէ թախթըն իւզէ-
րինտէ պիր օթուրան վար իտի.

3 վէ օլ օթուրան՝ «կէօրիւնիւշտէ
եէղիմ վէ եագութի թաշընտա պէնկ-
զէր իտի. վէ թախթըն էթրա-
ֆընտա՝ կէօրիւնիւշտէ զիւմրիւտէ
պէնկզէր էէլէյիմ սաղտա վար իտի։
4 վէ թախթըն էթրաֆընտա իյիր-
մի տէօրթ թախթ վար իտի, վէ
թախթլարըն իւզէրինտէ «էօրթ-
էէ՝ էպէյաղ էսվապլար իլէ կի-
յինմիշ իյիրմի տէօրթ խոթ-
յարլար օթուրտուրլար իտի, վէ
ընէնտի պաչլարընտա ալթուն
5 թաճլարը վար իտի։ Վէ թախթ-
տան ընչինչքէյէր վէ սէտալար վէ
կիւրիւլթիւլէր չըգարլար իտի.
վէ «թախթըն էօնիւնտէ եէտի նա-
նան ամէէ մաչա՚լէյէրի վար ի-
տի, քի եպուռնլար Ըլլահըն եէ-
6 տի Իուհլարը տըր։ Վէ «թախ-
թըն էօնիւնտէ՝ պիլուրա պէնկ-
զէր պիր սըղչա տէնիզի կիպի վար
իտի. վէ «թախթըն օրթասընտա
հէմ թախթըն էթրաֆընտա էօն-
տէն վէ Ֆարտսան կէօզէր ի-
լէ տօլու տէօրթ հայվան վար ի-
7 տի։ Վէ հայվանըն պիրինճիսի՝
արսլանա պէնկզէր իտի, վէ ի-
քինճի հայվան՝ պուզաղդա պէնկ-
զէր իտի, վէ իւչիւնճիւ հայվան-
տա ատամ եիւզիւ վար իտի, վէ
տէօրտիւնճիւ հայվան՝ ուչան գար-
8 թաչա պէնկզէր իտի։ Վէ տէօրթ
հայվանըն հէր պիրինին էէփէէվ-
րէտէն հաչթը գանատը վար իտի,
վէ իչէրտէն Ֆէօզէր իլէ տօլու
իտիլէր, վէ կիւնտիւզ հէմ կէճէ
բահաթ տուրմայըպ տէրլէր իտի.
Ը՚՚ուգատուէս՝ մուգատուէս՝ մու-
գատուս պիր Ֆ՚Ղիւմլէյ գատիր
օլան Իապպ Ըլլահ քի՝ «մվվէճիւա
իտի, վէ մվվէճիւա տիւր, վէ կէ-
9 լէճէք տիր։ Վէ հայվանլար՝
թախթըն իւզէրինտէ օթուրուպ
չօր էպէտլէր էպէտլէրինճէ տիրի
օլան Ֆ՚Ղաթա համո վէ ի՚զդէթի
վէ շնբը ա՚րզ էթտիբլէրինտէ,
10 Էիյիրմի տէօրթ իսթիյարլար
թախթըն իւզէրինտէ օթուրանըն
հուզուրունտա տիւչէրլէր, վէ էչ-
պէտլէր էպէտլէրինճէ տիրի օլան
Ֆ՚Ղաթա սէճտէ գըլարլար, վէ
«թաճլարըն թախթըն էօնիւնէ

Ֆ Ովս. ժբ. 9։ ա կոր. գ. 8։
ա Ես. ծէ. 1։ Մատ. ժգ. 44։ իե. 9։ բ բ կոր. է. 3։ գ. է. 13։ ժզ. 15։ ժթ. 8։
փ Ցոբ. է. 17։ Ռաակ. գ. 11, 12։ Եբր. ժբ. 5, 6։ Ցակ. ա. 12։
տ Երգ. է. 2։ ի Ղու. ժբ. 37։
ղՑօհ. ժգ. 23։
ԵՄատ. ժթ. 28։ Ղու. իբ. 30։ ա կոր. զ. 2։ բ Տիմ. բ. 12։ գ. բ. 26, 27։
ը գ. բ. 7։
ա գ. ա. 10։
բ գ. ժա. 12։
փ գ. ա. 19։ իբ. 6։
տ գ. ա. 10։ ժէ. 3։ իա. 10։
ի Եա. զ. 1։ Երեմ. ժէ. 12։ եզեկ. ա. 26։ ժ. 1։ Դան. է. 9։

ղ Եզեկ. ա. 28։
է պ. գ. 4։ 5։ զ. 11։ է. 9. 13, 14։ ժթ. 14։
ը Խա. 10։
ի պ. բ. 5։ ժզ. 18։
ի Ել. լէ. 23։ բ Մն. դ. 20։ Եզեկ. ա. 13։ Զաք. դ. 2։
ի պ. ա. 4։ գ. 1։ է. 6։
լ Ել. լբ. 8։ գ. ժէ. 2։
խ Եզեկ. ա. 5։
ծ Խա. 8։
ի Եզեկ. ա. 10։ ժ. 14։
հ Եա. զ. 2, ծ Խա. 6։
ղ Եա. զ. 3։
ֆ պ. ա. 8։
ֆ պ. ա. 4։
յ պ. ա. 18։ է. 14։ ժէ. 7։
ն պ. է. 8. 14։
ղ Խա. 9։
ա Խա. 4։
ղ պ. է. 12։

Digitized by Google

թ. Ի՛. 96. ՀՀ։

պ Ծն. ա. 1. Գոր. ժէ. 24։ Եփես. գ. 9։ Կող. ա. 16։ պ. ժ. 6։

թի ալմաղա լայըդ սըն. Պզիրա հէր շէյի սէն եարաթմըն, վէ սէնին իրատէթին իլէ մէվճիւտ տըրլար վէ եարատըլըլար։

ՊԱՊ Ն

Եէտի միւհր իլէ միւհրլէնմիշ քիթապ։ 3 Օնու քիմէնին աչմամտըղը։ 5 Պօղազանմըշ օյան Գուզունուն՝ քիթապը ալտըղը, 8 վէ պունա պինաէն՝ թախթըն էթրաֆընտա օյան իսթիյարլար վէ մէյէքլէր պիւ իթիֆագ օնա թէշէքքիւր վէ համտ ու սէնա ա՛րզ էյլէտիքլէրի։

ա Եզեկ. բ. 9, 10։ բ Ես. իթ. 11։ Դան. ժբ. 4։

1 Վէ թախթըն իւզէրինտէ օթուրանըն սաղ էլինտէ՝ ա՛իէլերիտէն վէ տիշարըտան եազըլմըշ վի էեէտի միւհր իլէ միւհրլէնմիշ պիր

գ Խա. 13։

2 քիթապ կէօրտիւմ։ Վէ պիր գուվվէթլի մէյէք կէօրտիւմ քի՝ եիւքսէք սէս իլէ՝ Վհիթապը աչմաղա վէ օնուն միւհրլէրինի սէօքմէյէ քի՞մ լայըդ սըրը տէ-

3 յիւ նիտա էտէր իտի։ Վէ էեօգարըտա կէօքտէ հէմ եէր իւզէրինտէ վէ եէրին ալթընտա քի-թապը աչմաղա՝ եախօտ օնա պագմաղա քիմսէ գատիր տէյիլ իտի։

դ Ծն. խթ. 9,10։ Եբր. է. 14։

4 Վէ քիթապը աչմաղա եախօտ օնա պագմաղա քիմսէ լայըդ պուլունմատըղը իչինա՝ պէն պիր չօգ

ե Ես. ժա. 1. 10։ Հռով. ժե. 12։ պ. իբ. 16։ Ղխա. 1։ պ. զ. 1։

5 աղլար իտի։ Վէ իսթիյարլարըն պիրի պանա տէտի քի՝ Ղուամա։ Տիլճէ Յուդանըն սըպթընտան Վհաւիթին Վհէօքիւ օլան Ըսլան՝ քիթապը աչմաղա վէ օնուն եէտի միւհրլէրինի սէօքմէյէ

զ Ես. ծգ. 7։ Ճօհ. ա. 29. 36։ ա Պետ. ա. 19։ պ. ժգ. 8։ Խա. 9. 12։

6 մէյէ ղալիսպ կէլտի։ Վէ թախթըն վէ տէօրթ հայվանըն արասընտա վէ իսթիյարլարըն արասընտա տուրան պօղազանմըշ կիպի պիր Եվուզու կէօրտիւմ, վէ օնուն եէտի պուլունզու վէ ըեէտի կէօզիւ վար իտի, քի Ֆպունլար Ըլլահըն պիւթիւն եէրէ կէօնտէ-

է Ես. ժգ. 7։ Ճօհ. ա Պետ. ա. 19։ պ. ժգ. 8։ Խա. 9. 12։

7 րիլէն եէտի Ի՛ուհու տուր։ Վէ օ կէլիպ՝ թախթըն իւզէրինտէ օթուրանըն սաղ էլինտէն քիմսէ-

ը Ջաք. գ. 9։ գ. 10։ թ պ. գ. 5։ ի պ. գ. 2։ լ պ. գ. 8. 10։

8 պը ալտը։ Վէ քիթապը ալտըգտա, Ֆօլ տէօրթ հայվան վէ իւյիրմի տէօրթ իսթիյար Պուզունուն էօնիւնէ տիւշտիւլէր, վէ ուհէր պիրինին թանպուրլարը՝ վէ պուխուրլար իլէ տօլու ալթունքեասէլէրի վար իտի, քի Ֆպունլար՝ մուգատտէսլէրին տուա՛լէրի

9 տիր։ Վէ Ֆպիր եէնի թէսպիհ օգուլուպ տէրլէր քի՝ Ֆվհիթապը ալմաղա վէ օնուն միւհրլէրինի աչմաղա լայըդ սըն. Հչիւնքի պօղազանտըն, վէ Ֆգանըն իլէ պիղի Ըլլահա՝ ուհէր գապիլէտէն վէ սիլաէն վէ գավմտան վէ թայի-

10 ֆէտէն սաթուն ալտըն, վէ Ֆպիզի Ըլլահըմըզա փատիշահլար վէ քեահինլէր էյլէտին. վէ եէրին իւզէրինտէ փատիշահլըգ սիւրէհ-

11 յիլ։ Վէ պագտըմ՝ վէ Ֆթախթըն հէմ հայվանլարըն վէ իսթիյարլարըն էթրաֆընտա չօգ մէյէքլէր սէսի իշիթտիմ, վէ Ֆօնլարըն սայըսը օն պինլէրճէ օն պինլէր՝ վէ պինլէրճէ պինլէր իտի.

12 Վէ պէօյիւբ սէս իլէ տէրլէր իտի քի՝ Ֆպօղազանմըշ օյան Գուզու՝ գուտրէթի վէ զանիմէթի վէ հիքմէթի վէ գուվվէթի վէ ի՛զզէթի վէ համտը վէ պէրէքէթի

13 գապուլ էթմէյէ լայըդ սըր։ Վէ կէօքտէ հէմ եէր իւզէրինտէ վէ եէրին ալթընտա օյան ուհէր մախլուգուն՝ վէ տէնիզտէ օյանլարըն՝ հէմ օնլարըն իշինտէ օյան ճիւմլէսինին՝ Ֆթախթըն իւզէրինտէ օ-

թուրանա վէ Գուզույա Նպէրէքէթ վէ ի՛զզէթ վէ համտ վէ գուտրէթ՝ էպէտլէր էպէտլէրինճէ մախսուս տուր տէյիւ տէմմէյէ-

14 իշիթտիմ։ Վէ Ֆտէօրթ հայվանլար՝ Ըմին տէրլէր իտի. վէ իյիրմի տէօրթ իսթիյարլար Նտիւշիւպ սէճտէ գըլտըրլար։

ՊԱՊ Ծ

Բէսուլուն իլէ միւհր այըլտըղը զէման կէօրտիւյիւ։ 3 Ի՛քինճի՝ 5 իւչինճիւ՝ 7 տէօրտիւնճիւ՝ 9 պէշինճի՝ 12 վէ ալթընճը միւհրլէր այըլտըղը զէման կէօրտիւյիւ։

1 Վէ Ֆպագտըմ քի՝ Գուզու միւհրլէրտէն իլքինի այտըղը զէման, Ֆտէօրթ հայվանլարտան պիրինի կիւրիւլթիւ սէսի կիպի իշիթտիմ քի՝ կէլ վէ պագ տէտի։

ա Պ. ե. 5, 6, 7։

բ Պ. գ. 7։

2 Վէ պագտըմ, վէ Ֆիշիճէ պիր պէյազ ար, վէ Ֆօնուն իւզէրինտէ օթուրանըն պիր եայը վար

գ Ջաք. գ. 3։ Պ. ժթ. 11։ դ Ծագ. խե. 4, 5։

Digitized by Google

թ. Ի՛. 96. ԳԳ։

ի Ջաք՛. զ. 11։ Պ. Ժդ. 14։
ղ Պ. դ. 7։
ե Ջաք. զ. 2։

իտի. վէ՛ Եօնա պիր թաճ վէրիլ-
տի, վէ ղալիպ օլարագ՝ հէմ ղա-
լիպ օլմագ իչիւն չըգտը։
3 Վ֊է իբինճի միւհրիս աչտըղը զէ-
ման, Ուիբինճի հայվանը իչիթտիմ
4 քի՝ կէլ տէտի։ Վ֊է Եգըղըլ պիր
ղայրի աթ չըգտը. վէ իւզէրին-
տէ օթուրան քիմսէյի՛ եէրտէն
սէլամէթի ալմադա հե՛ւ֊էն վէ-
րիլտի, թա քի պիրի պիրինի
գաթը էտէլէր. վէ օնա պիր պէօ-
յիւք գըլըճ վէրիլտի։
5 Վ֊է իւչիւնճիս միւհրիս աչտը-
ղը զէման, Ուիւչիւնճիս հայվանը
իչիթտիմ քի՛ կէլ, վէ պագ տէ-
տի. վէ պագտըմ, վէ Ուիչիթ պիր
սիյահ աթ, վէ իւզէրինտէ օթու-
րանըն էլինտէ պիր թէրազը վար
6 իտի։ Վ֊է տէօրթ հայվանըն ա-
բասընտա պիր սէս իչիթտիմ քի՛
պուղտայըն շինիյի պիր տինա-
բա՝ վէ արփանըն իւչ, շինիյի
պիր տինարա օլա. վէ Ուզէյթունն
եաղընա հէմ շարապա զարար վէր-
մէյէսին տէտի։
7 Վ֊է տէօրտինճիս միւհրիս աչ-
տըղը զէման, Ետէօրտինճիս հայ-
վանըն սէսինի իչիթտիմ քի՛ կէլ
8 վէ պագ տէտի։ Վ֊է Ւպագտըմ,
վէ իչիթ պիր սարը ալթ, վէ օ-
նուն իւզէրինտէ բադիպ օլանըն
ատը Ոօլիւմ իտի, վէ ճէհէննեմ
օնուն արտընճա պէրապէր կիտէր
իտի. վէ օնա եէրին պիր բու-
պու իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրիլ-
տի քի՝ Էգըլըճ իլէ վէ գըթլըգ
իլէ վէ էօլէթ իլէ վէ Ուեէրին ճա-
նավարլարը վասիթասը իլէ էօլ-
տիւրէ։
9 Վ֊է պէշինճի միւհրիս աչտըղը
զէման, Ուըլահըն քէլամը իչիւն
վէ հէթտիքլէրի չէհատէթի իչիւն
Ուգաթլ օլունմուշլարըն ճանլա-
րընը Ոմէզահըն ալթընտա կէօր-
10 տիւմ։ Վ֊է ևիւքսէք սէս իլէ
չաղըրըպ տէրլէր իտի. «Ուկէչէ-
յէ՞տէք՝ եա՛ Ումուգատտէս վէ կէր-
չէք Ոֆէնտիմ՛» Ումուհաքէմէ է-
տիպ եէր իւզէրինտէ սաքին օլան-
լարտան գանըմըզընն ինթիգամը-
11 նը ալմազընն։ Վ֊է Ուօնլարընն հէր
պիրինէ պէյազ Ուէսվազ վէրիլտի,
վէ օնլարա տէնիլտի քի՝ թա օն-
լար կիպի էօլտիւրիւլճէքէ օլան

օնլարընն գուլտաշլարը վէ գարընն-
տաշլարը տախի թէքմիլ օլանտէք
Ուտահա պիր զէման բահաթլանալար։
12 Վ֊է ալթընճը միւհրիս աչտըղը
զէման, պագտըմ, վէ «պիր պէօ-
յիւք զէլզէլէ օլտու, վէ Ուկիւ-
նէշ գըլտան պիր չուլ կիպի գա-
բա օլտու, վէ պիւթիւն այ զան
13 կիպի օլտու. Վ֊է «կէօյիւն ևըլ-
տըզլարը՝ պէօյիւք բիւզկեարտան
սալլանան ինճիր աղաճը քէնտի
խամ ինճիրլէրինի տիւշիւրտիյիւ
14 կիպի՝ եէրէ տիւշտիւլէր. Վ֊է
Ուկէօք պիր պիւքիւլիւր թօմար
կիպի չէքիլտի, վէ «հէր տաղ
վէ տատ՝ եէրլէրինտէն գըմըլտան-
15 տըլար. Վ֊է եէրին փատիշահ-
լըը հէմ քիպարլար վէ պինպաշը-
լար վէ զէնկինլէր վէ գուվվէթ
սահիպլէրի՝ հէմ հէր գուլ վէ
հէր ազատը քիմսէ՝ քէնտիլէրի-
նի «մաղարալարա վէ տաղլարըն
16 գայալարընա կիզլէմիլէր. Վ֊է
Ետաղլարա հէմ գայալարա տէր-
լէր իտի քի՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւն,
վէ պիզի՝ թախթըն իւզէրինտէ
օթուրանըն հուզուրունտան վէ
Պուզունուն զազապընտան կիզլէ-
17 յին. «Ոօ՛իրա օնուն ղազապը-
նըն ա՛զիմ կիւնիւ կէլտի, վէ
«քի՞մ տայանապիլիր։

ՊԱՊԱՅ

Պիր միէյին՝ Ուլահըն գուլարընը ան-
լարընտա միւհրէտիյի. 4 Միւհրէնմիշ-
լէրին տայըսը. 9 Կէօգտէ՝ խէյա պուլ-
մուշլարըն պիր հիսապզդ ճէմաա՛թը՝
Խէյա Ուլահա վէ Գուզույա մախսուս
տուր տէտիքլէրի. 13 Պէօյիւք միհնէթ-
տէն չըգանլարընն ճէլալի վէ սաա՛տէթի.

1 Վ֊է պու շէյլէրտէն սօնկրա՝
տէօրթ մէլէք կէօրտիմ քի՝ եէ-
րին տէօրթ քէօշէսինտէ տու-
բուպ՝ «եէրին տէօրթ բիւզկեար-
լարընը թուէթարլար իտի, Ուէմա
քի եէրին իւզէրինէ վէ տէնիզին
իւզէրինէ՝ վէ հիչ պիր ադաճըն
2 իւզէրինէ բիւզկեար էսմէ յէ։ Վ֊է
պիր ղայրի մէլէք կէօրտիմ քի՝
կիւնէշին տօղտուղու թարաֆտան
չըգըպ՝ օնատ տիրի Ուլահըն միւհ-
րիս վար իտի, վէ եէրէ հէմ
տէնիզէ զիյան վէրմէ յէ՝ հէ՛ւ֊էն
վէրիլէն օլ տէօրթ մէլէյէ եիւք-

թ. Ի՛. 86. ԳԳ։

է Եբր. ժա. 40. Պ. Ժդ. 13։
«Պ. ժզ. 18։
է Ճովէլ. բ. 10. 31. գ. 15։ Մաա. իդ. 29։ Գոր. բ. 20։
ղ Պ. ը. 10։ թ. 1։

Ը Սաղ. ճբ. 26։ Եա. ւդ. 4։ Եբր. ա. 12։
«Երեմ. գ. 23. դ. 24։ Պ. ժզ. 20։

«Եա. բ. 19։

Ը Ովս. ժ. 8։ Ղու. ւիգ. 30։ Պ. թ. 6։

գ Եա. ժգ. 6, ՃՁ։ Սոփ. ա. 14, ՃՅ։ Պ. ժզ. 14։
բ Սաղ. հզ. 7։

«Դան. է. 2։
բ Պ. թ. 4։

Digitized by Google

3 սէք սէս իւէ չաղերըպ՝ ֆէա պիզ Ալլահըմըզըն գուլարընը եաղլա-
րը իւզերինէ տմիւհրլէյինճէ-
յէտէք՝ եէերէ վէ տէնիզէ հէմ
աղաձլարա զևյան վէրմէն տէտի։
4 Վէ ւմիւհրլէնմիշլէրին սայըսը-
նը իշլիթտիմ. Խարայէվ օղուլ-
լարընըն ձիւմլէ սրպէլարընտան
եևիւզ գրըգ տէօրթ պին քիմսէ
5 միւհրլէնմիշ իտի։ Յուդա սրպ-
թընտան՝ օն իքի պին քիմսէ միւ-
հրլէնմիշ իտի. Ռուբէն սրպ-
թընտան՝ օն իքի պին քիմսէ միւ-
հրլէնմիշ իտի. Գադ սրպթըն-
տան՝ օն իքի պին քիմսէ միւհր-
6 լէնմիշ իտի. Ասեր սրպթընտան՝
օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ
իտի. Նեփթաղիմ սրպթընտան՝
օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ
իտի. Մանասէ սրպթընտան՝ օն ի-
քի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ ի-
7տի. Համաւուն սրպթընտան՝ օն ի-
քի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ ի-
տի. Գևի սրպթընտան՝ օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնմիշ իտի.
Խասքար սրպթընտան՝ օն ի-
քի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ ի-
8տի. Զաբուղոն սրպթընտան՝ օն
իքի պին քիմսէ միւհրլէնմիշ ի-
տի. Յովսէփ սրպթընտան՝ օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնմիշ իտի.
Բենիամին սրպթընտան՝ օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնմիշ իտի։
9 Պու չէյլերուէն սօնկրա պագ-
տըմ, վէ ևիչքէ պիր չօգ գալա-
պալըգ քի՝ օնու սայմաղա հիչ
քիմսէ գատիր տէյիլ իտի, էլ
Իչխեր թայիֆէտէն վէ գապիլէ-
լէրտէն վէ գավմլարտան վէ տիլ-
լէրտէն ելե՜՝ թահթէրն էօնիւն-
տէ վէ Կուզուճունուն էօնիւնտէ՝
10 պէեյաղ էսվապլար կիյինմիշ, վէ
էլլէրինտէ խուրմա տալլարը թուրթ-
մուշ տուրուրլար իտի։ Վէ եիւք-
սէք սէս իւէ չաղերըպ՝ Իսխլաս
էթմէք ևթահթէրն իւզերինտէ օ-
թուրան Ալլահըմզա վէ Կուզու-
յա մահսուս տուր տէրլէր իտի։
11 Վէ Իչխի մէլէքլէր թահթէրն վէ
իհնթիյալլարըն վէ տէօրթ հայ-
վանըն էթրաֆընտա տուրուրլար
իտի, վէ թահթէրն էօնիւնտէ եիւ-
զևւ գյուզ գափանտրլար, վէ Ան-
12 լահա սէճտէ գըլըպ՝ Խոէտիւէր քի՝
Ամին. էպէտլէր էպէտլէրինճէ պէ-
րէքէթ վէ համտ վէ հիքմէթ վէ
շիւքր վէ ի՛զզէթ վէ գուտրէթ
վէ գուվվէթ Ալլահըմզա մահա-
13 սուս տուր. Ամին։ Վէ իսխի-
յարլարտան պիրի ձէվապ էտիպ
պանա տէտի քի՝ Ձէյայազ էս-
վապլարը պու կիյինմիշ քիմսէլէր
քիմլե՞ր տիր, վէ նէրէտէն կէլ-
14 տիլէր։ Վէ պէն օնա՝ Էա՛ էֆ-
ֆէնտիմ սէն պիլիրսին տէտիմ.
վէ պանա տէտի քի՝ Համունլար օլ
պէօյիւք սըզլէթտէն կէլէնլէր
տիր, վէ Էեավապլարընը եայգա-
յըպ Կուզուճունուն գանընտա ա-
15 ղարթտըլար։ Պունուն իչինն Ալ-
լահըն թահթէը հուզուրունտա
տըրլար, վէ օնա՝ օնուն Հէյքէ-
լինտէ կիւնտիւզ վէ կէճէ խըզմէթ
էտէրլէր. վէ Ղթահթէրն իւզէ-
րինտէ օթուրան՝ օնլարըն արա-
16 սընտա սաքին օլաճագ։ Նրթըգ
աճըգմայաճագլար, վէ արթըգ
սուսամայաճագլար, վէ օնլարըն
իւզերինէ կիւնէշ վէ հիչ պիր
հէրարէթթ ասլա սիւզմէ յէճէք.
17 Օիրա թահթէրն օրթասընտա օ-
լան Կուզու՝ օնլարը կիւտէճէք,
վէ օնլարը սուլարըն հայաթ փուն-
կարլարընա գուլաղուզայաճագ.
վէ Ալլահ օնլարըն կէօզլէրինտէն
ճիւմլէ կէօզեաշընը սիլէճէք տիր։

ՊԵՊՐ

ԵԷտինճի միւհրիւն այէլտրղը։ 2 ԵԷտի մէլէքլէրէ ԵԷտի պօրու վէրիլտիյի։ 3 Պիր սայիր մէլէյին քիւնլիւք իլէ ա՛-
զևզէրին տուա՛լէրինի ա՛րզ էյլէտիյի։
6 Ցէօրթ մէլէքլէրին քէնտի պօրուլա-
րընը չալտրգալտը, վէ օնլարտան սօնկ-
րա զուհը էտէն ա՛զհմ պէլալէր։

1 Վէ ԹԵէտինճի միւհրիւ այէլտրղը զէման, կէօքտէ եարըմ սաա՛թ գատար սիւքիւթ օլտու։
2 Վէ ԲԱլլահըն հուզուրունտա տուրան ԵԷտի մէլէքլէրի կէօր-
տիւմ վէ էօնլարա ԵԷտի պօրու
3 վէրիլտի։ Վէ պիր զայրի մէ-
լէք կէլտի, վէ օնուն պիր ալ-
թունն պուխուրտանը օլուպ՝ մէզ-
պահրն եանընտա տուրտու. վէ
օնա չօգ պուխուրլար վէրիլտի,
էթա քի ձիւմլէ մուգաատէլէրին
տուա՛լէրի իլէ թահթէրն էօնիւն-
տէ օլան Խալթուն մէզպահրն իւ-

Թ. Ի՛. 96. գէ։

ե Պ. իր. 4։ Բ Եզեկ. Թ 4։ Պ. ժգ. 1։
ի Պ. զ. 6։ Թ. 4։
է Պ. Թ.16։
ը Պ. ժգ. 1։

ը Հռով. ժա. 25։

թ Պ. ե. 9։

ժ Պ. գ. 5. 18։ դ. 4։ զ. 11։ Խա. 14։
ի Սաղ. գ. 8։ Ե՛. խգ. 11։ Երեմ. գ. 23։ Ովս. ժգ. 4։ Պ. ժԹ. 1։
լ Պ. ե. 13։
խ Պ. դ. 6։

ծ Պ. ե. 13, 14։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 96. ԳԷ։

Պաղ. ՃԽա. 2։ Ղու. ա. 10։

Ի Գ. ԺԶ. 18։

Ըբթագ. իբ. 8։ գ Թագ. ԺԹ. 11։ Գոր. դ. 31։

Բ Եզեկ. լբ. 22։

Ի Գ. ԺԶ. 2։

Է Եա. ք. 13։ Գ. Թ. 4։

Ածրեմ. Ծա. 25։ Ամվս. է. 4։

Ի Գ. ԺԶ. 3։

Ե Եզեկ. ԺԳ. 19։

Է Գ. ԺԶ. 3։

Հ Եա. ԺԳ. 12։ Գ. Թ. 1։

Յ Գ. ԺԶ. 4։

Ղ Հառւթ. ա. 20։

Ճ Ել. ԺԵ. 23։ Երեմ. Թ. 15։ Իգ. 15։

Ք Եա. ԺԳ. 10։ Ամվս. ը. 9։

Ց Գ. ԺԳ. 6։ ԺԹ. 17։

4 զէբինտէ ա՛րզ էյլէյէ։ Վէ Ղպուխուրլարըն տիւմանը մուգատէսլէրին տուա՛լէրի իլէ մէլէյին էվինտէն Ա՛լլահըն հուզուրունա 5 րունա չըգտը։ Վէ մէլէք պուխուրտանը ալըպ՝ օնու մէզպահըն ահէչինտէն տօլտուրտու, վէ եէրէ աթտը. վէ Եսէտալար հէմ կիւրիւլթիւլէր վէ շիմշէքլէր վէ 6 ըզէլզէլէ օլտու։ Վէ եէտի պօրուլարը Լթուեան եէտի մէլէքլէր՝ պօրու չալմադա քէնտիլէրինի հազըրլատըլար։

7 Վէ պիրինճի մէլէք պօրույու չալտը, վէ Ի գան իլէ գարըշըգ տօլու վէ ահէչ օլուպ եէրէ աթըլտը. վէ եէրին իւչ փայընըն պիրի եանտը, էհէմ աղաճլարըն իւչ փայընըն պիրի եանտը, հէմ հէր եէրլի օթ եանտը։

8 Վէ իքինճի մէլէք պօրույու չալտը, վէ Լահէչտէ Թուխուշմուշ պէօյիւք տաղ կիպի պէր չէյ տէնիզէ ահըլտը, վէ Եոէնիզին իւչ փայընըն պիրի Ի գան օլտու։

9 Վէ Եոէնիզտէքի ճանը օլան մախլուգահընի իւչ փայընըն պիրի էօլտիւ, վէ կէմիլէրին իւչ փայընըն պիրի Թէլէֆ օլտու։

10 Վէ իւչինճիւ մէլէք պօրույու չալտը, վէ հկէօքտէն՝ մաշա՛լէ կիպի Եանար պիր պէօյիւք Ըրտըզ տիւշտիւ, վէ Ն յրմագլարըն իւչ փայընըն պիրի իւզէրինէ հէմ սու փունկարլարընըն իւզէրինէ

11 տիւշտիւ։ Վէ Ւօլ Ըրլտըզըն ատընա գէլէրն տէնէր, վէ սուլարըն իւչ փայընըն պիրի փէլինէ տէօնէր. վէ ֆօլ սուլարտան՝ ածը օլտուգլարը իչինն չօգ ատէմ էօլտիւ։

12 Վէ ֆտէօրտիւնճիւ մէլէք պօրույու չալտը, վէ կիւնէշին իւչ փայընըն պիրի հէմ այըն իւչ փայընըն պիրի վէ Ըրլտըզլարըն իւչ փայընըն պիրի վուրուլտու, շէյլէ քի օնլարըն իւչ փայընըն պիրի գարարա, վէ կիւնիւն իւչ փայընըն պիրի ըշըգ վէրմէ յէ, քէշալևք կէճէ տախի։

13 Վէ պագտրմ, վէ յիշիթտիմ քի կէօք օրթասընտա ուշան պիր գարթալ եիւքսէք սէս իլէ՝ Օլ իւչ մէլէքլէրին չալաճաղը պագի գալան պօրուլարըն սէտալարը սէպէպինտէն՝ եէրին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա՝ Վա՛յ՝ վա՛յ՝ վա՛յ տէր իտի։

ՊԵՊ Թ

Պէշինճի մէլէյին քէնտի պօրուսունու չալտըղը, վէ տիպսիզ չուգուրուն ա՛չըլսա՝ օնտան տիւման վէ չէքիրկէլէր չըգտըղը։ 7 Իշպու չէքիրկէլէրին թա՛րիֆի։ 12 Իւք վայըն կէչտի յի։ 13 Ընթընճը մէլէյին քէնտի պօրուսունու չալտըղը, վէ եէրին իւզէրինտէ ա՛զիմ խարապլըգ եթմէք իչին՝ տէօրթ մէլէքլէրին չէօզիւլտիւյիւ։

1 Վէ պէշինճի մէլէք պօրույու չալտը, վէ ՚պիր երլտըզըն կէօքտէն եէրին իւզէրինէ տիւշտիւյիւնիւ կէօրտիւմ՝ վէ Բօնա տիպսիզ գույունուն անախթարը վէ

2 րիլտի։ Վէ Եախսիզ գույույու աչտը, վէ գույուտան՝ պէօյիւք քիւլխան տիւմանը կիպի պիր տիւմանի չըգտը. վէ գույունուն տիւմանընտան կիւնէչ հէմ հավա գա-

3 րարտը։ Վէ Ոտիւմանտան եէրէ չէքիրկէլէր չըգտըլար. վէ օն-լարա՝ Եէրէրին ա՛զրէպլէրինտէ օլան հիւքիւմէթ կիպի՝ հիւքիւմէթ

4 վէրիլտի։ Վէ օնլարա տէնիլտի քի՝ Ւեէրին օթուննա վէ հիչ պիր եէչկիլկյէ հէմ հիչ պիր աղաճա Եզկյան վէրմէյէլէր, Էիլա այն-լարը իւզէրինտէ Ա՛լլահըն միւհրիւ

5 օլմայան ատէմլէրէ ՚չէրեչէր։ Վէ օնլարա հէ՜թ-էֆ՜ըն վէրիլտի քի՝ օնլարը էօլտիւրմէ յէլէր, Էիլա օնլար պէշ այ իսքէնճէ չէքէլէր. վէ օնլարըն իսքէնճէսի՝ ա՛զրպկին ատէմի վուրտուղու զէման օլան

6 իսքէնճէսի կիպի տիր։ Վէ Ֆօլ կիւնլէրտէ ատէմլէր էօլիւմիւ ա-րայաճագլար, ամմա օնու պուլմայաճագլար. վէ էօլմէ յէ ար-զու չէքէճէքլէր, ամմա էօլիւմ

7 օնլարտան գաչաճագ տրը։ Վէ Ի չէքիրկէլէրին պէնկիզ յիշլի՝ ՀՀնկէ հազըրլանմըղ աթլարա պէնկզէր իտի, վէ Եպաշլարընտա՝ ալ-թունտան թաճլար կիպի վար իտի, վէ Եեիւզլերի ատէմ նիւզ-

8 լէրի կիպի իտի, վէ գարը սաչը կիպի սաչլարը վարըտը, վէ Ֆտիշ-լէրի արսլան պէչ կիպի իտի.

9 Վէ օնլարըն՝ տէմիրտէն զըրխ-լար կիպի զըրխլարը վար իտի.

Թ. Ի՛. 96. ԳԷ։

Ն Պ. Թ. 12։ ԺԱ. 14։

Ա Ղու. Ժ. 18։ Պ. Ը. 10։

Բ Ղու. Ը. 31։ Գ. ԺԷ. 8։ Ի. 1։ Խա. 2. 11։

Է Ցովէլ. Բ. 2. 10։

Ե Ել. Ժ. 4։ Դան. Է. 12։

Ի Խա. 10։

Ղ Պ. Ը. 7։

Ի Պ Գ. 6։ Է. 3։

Ը Գ. Է. 3։ Գագ ԵԼ. ԺԸ. 23. Եզեկ. Թ. 4.

Բ Գ. ԺԱ 7։ Խա. 10։

Ի Ցոբ. Գ. 21։ Եա. Ը. 19։ Երեմ. Ը. 3։ Պ. Գ. 16։

Է Ցովէլ. Բ. 4։

Լ Նաւ. Գ. 17։

Ի Դան. Է. 8։

Ե Ցովէլ. Ա. 6։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 96. ԳԴ։

Ի ՅՈՎԵԼ. Բ. 5, 6, 7։

Հ ԽԱ. 5։

Յ ԵՓԵՍ. Բ. 2։

Ը ԽԱ. 1։

*Ե՛ՒՆ՝ ՀԷՂԱՔ ԷԱԻՃՔ։

Ճ Գ. Ը. 13։

Ժ ՅՈՎ. Ը. 12։

Ի ԵԶԵԿ. ԼԵ. 4։

Ն ՍԱՂ. ԿԸ. 17։ ԴԱՆ. Է. 10։

ԺԳ. Է. 4։

Ա ՄՆ. ԺԲ. 8։ Ե՛. Ե. 28, 29։

Ե ԵՍ. ԺԵ. 15։

ՃԲ ՕՐ. Ա. 29։

ԼՂԵ. Ժէ. 7։ Բ ՕՐ. ԼԲ. 17։ ՍԱՂ. ՃՂ. 37, Ա ԿՈՐ. Ժ. 20։

վէ հգանատլարընէն սէտասը՝ ՃՀՆԱԿԷ սէյիրտէն չօգ աթլար ա՛րա-
10 պալարը սէտասը կիպի իտի։ Վէ ա՛գրէպլէրէ պէնկզէր գույրուգ-լարը վար իտի, վէ օնլարընն գույ-րուգլարընտա տիքէնլէրի վար ի-տի. վէ հօնլարընն հիւքիւմ֊մէի ատէմլէրէ պէշ այ զարար վէրմէք
11 իտի։ Վէ Յիւզէրլէրինտէ օլան օնլարընն փատիշահը՝ Ւտիպսիզլի-կին մէնէ յի իտի. օնուն ատը Ի՛պ-րանիճէ *Ըբադոն վէ Ա՛ուանան տի-լինտէ օնուն ատը *Ա՛պողիոն տըր։
12 Վ՚այընն պիրի կէչտի. իլճէ պուն-տան սօնկրա իքի վայ տահա կէլիր։
13 Վէ ալթընճը մէնէք պօրույու չալտը, վէ Ա՛լլահընն էօնիւնտէ օ-լան ալթուն մէզպահընն տէօրթ պույնուզունտան պիր սէս իչնէ-
14 տիմ, քի պօրույու Թուրթան ալթընճը մէնէյէ՝ ՛պէյիւք ըր-մագ Ա՛փրատտա պաղլը օլան տէօրթ մէնէքլէրի չէօզ տէտի։
15 Վէ օլ տէօրթ մէնէքլէր չէօ-զ՚ուլտիւ քի՝ սաա՛թ վէ կիւն վէ այ վէ երլ իչնէն Հազըրլանմըշլար իտի, Թա քի ատէմլէրին իւչ փայընն պիրինի էօլտիւրէլէր։
16 Վէ չաթլը ա՛աքէրին սայըսը Ն՚էքի քէրրէ օն պինլէրճէ օն պին իտի. վէ Հօնլարընն սայըսընը իչնէմտիմ։
17 Վէ րույտտա ածլարը վէ իւզէր-լէրինտէ օթուրանլարը պէօյլէ կէօրտիւմ քի՝ աթէնի վէ սիւն-պիւլի վէ քիպրիթի զըրնալարը վար իտի, վէ Ե՛ահլարընն պաչլարը արսլան պաչլարը կիպի իտի, վէ աղզլարընտան աթէչ վէ Թիւթիւն
18 վէ քիպրիթ չըգար իտի։ Պու իւչ պէլատան՝ Ե՛ՒՆ օնլարընն աղզա-րընտան չըգան ալճէչտէն վէ Թիւ-Թիւնտէն վէ քիպրիթտէն՝ ատէմլէ-րին իւչ փայընն պիրի էօլտիւ-
19 րիւլտիւ։ Ո՚իրա օլ ահլարընն հիւ-քիւմէթի՝ աղզլարընտա վէ գույ-րուգլարընտա տըր. Ե՚էհուն քի օն-լարընն գույրուգլարը երլանլարա պէնկզէմէ իլէ՝ պաչլարը օլուպ՝ օն-
20 լար իլէ զարար վէրիրլէր։ Վէ պու պէլալարտան էօլտիւրիւլմէյէն պագի ատէմլէր՝ դքէնտի էլլէրի-նէն ա՛մէլլէրինտէն Թէվպէ էթմէ-տիլէր, Թա քի Ե՚էհոթանլարա՝ վէ կէօրմէյէ Հա իչնէմէյէ Հա

եիւրիւմէյէ գատիր օլմայան ալ-Թուն հէմ կիւմիւշ վէ պագըր վէ Թաշ վէ աղաճ֊փուԹլարա սէձ-
21 տէ էթմէյէլէր. Ե՚էմ քէնտի գաթլէլէրինտէն վէ Ֆիհրլէրին-տէն վէ զինաալարընտան վէ խըր-սրգլըգլարընտան Թէվպէ էթմէ-տիլէր։

ՊԸՊ Ա

Պիր գուարէթլու մէնէյին պիր աչըգ քի-Թապ իլէ կէօրինտիւյու, 6 վէ արԹըգ վագԹ օլմայաճաղընա էպէտէն տիրի օ-լան իլէ եէմին էյլէտույի։ 8 Ցույհաննէ-սէ՝ քիԹապը ալըպ եէմէյէ էմր օլուն-տուզու։

1 Վէ պուլուԹ իլէ կիյինմիշ կէօք-տէն էնէն գուվվէԹլի պիր ղայրի մէնէք կէօրտիւմ, վէ Ե՛էէյիմ-սաղմա օնուն պաշը իւզէրինտէ իտի, Ի՚էմ եիւզիւ կիւնէչ կիպի, վէ էայագլարը աթէչ տիրէք-
2 էրի կիպի իտի։ Վէ էլինտէ՝ ա-չըլմըշ պիր քիւչիւք քիԹապ վար իտի. վէ Ե՚սաղ այաղընը տէնի-զինն իւզէրինէ՝ սօլունուս իսէ եէ-
3 րին իւզէրինէ գօտու։ Վէ արս-լանըն պէօյիւտուիւ կիպի պիր եիւքսէք սէս իլէ չաղըրտը. վէ չաղըրտըղընտա եէէտի կիւրիւլԹիւ-լէր քէնտի սէտալարը իլէ սէօյ-
4 լէսիլէր։ Վէ օլ եէտի կիւրիւլ-Թիւլէր քէնտի սէտալարը իլէ սէօյլէտիքտէ, պէն եազաճագ օլ-տուս, վէ կէօքտէն պիր սէս ի-չինտիմ քի պանա՝ Վ՚էտի կիւ-րիւԹիւլէրին սէօյլէտիքլէրինի միւհրլէ, վէ օնլարը եազմա տէտի։
5 Վէ օլ տէնիզին իւզէրինտէ հէմ եէրին իւզէրինտէ տուրուր կէօր-տիւյիւմ մէնէք՝ Եսաղ էլինի կէօյէ
6 գալտըրտը. Վէ էկէօյիս հէմ օն-տա օլան չէյլէրի՝ վէ եէրի հէմ օնտա օլան չէյլէրի՝ վէ տէնիզէ հէմ օնտա օլան չէյլէրի Ն՚ատա-տան՝ էպէտլէր էպէտլէրինէ Ն՚ա-չայան իլէ եէմին էթտի քի՝ Բար-ԹրԹգ զէման օլմայաճագ տըր.
7 Բ՚ԻՒլա եէտինճի մէնէյին սէտա-սընըն կիւնլէրինտէ՝ օնուն սյօրու-չալաճաղը զէման, օլտէմ Ա՚լա-հըն սըրրը Թէքմիլ օլաճագ, նի-ՃԷ քի քէնտի գուլլարը փէյղամ-պէրլէրէ միւժտէ էթտի։

Թ. Ի՛. 96. ԳԴ։

Ա ՍԱՂ. ՃԺԲ. 4. ՃՆԵ. 15։ ԴԱՆ. Ը. 23։

Ե Գ. ԲԸ. 13։

Ա ԵԶԵԿ. Ա. 28։

Բ Մ ԱԱ. Ժէ. 2, Գ. Ա. 16։

Գ Գ. Ա. 15։

Դ Մ ԱԱ. ԻԸ. 18։

Ե Գ. Ը. 5։

Զ ԴԱՆ. Ը. 26, ԺԲ. 4. 9։

Է ԵՀ. Գ. 8։ ԴԱՆ. Ժբ. 7։

Ը ՆԵՒՄ. Թ. 6։ Գ. Դ. 11, Ժդ. 7։

Թ ԴԱՆ. Ժբ. 7, Գ. Ժգ. 17։

Ժ Գ. Ժա. 15.

Digitized by Google

8 Ալ էօլ կէօքտէն իշխիտիւիմ սէս՝ եինէ պէնիմ իլէ սէօյլէշիպ՝ կիթ՝ տէնիզին իւզէրինտէ վէ եէ-
րին իւզէրինտէ տուրան մէլէյին էլինտէն օվ աչըլմըշ քիւչիւք քի-
9 թապը ալ տէտի: Ալ մէլէյէ կիտիպ օնա՝ պանա պու քիւչիւք քիթապը վէր տէտիմ. վէ պանա տէտի քի՝ Ա՛լ, վէ օնու եէ, վէ սէնին դարնընը աճըլանտըրաճագ, ամմա աղըընտա՝ պալ կիպի թաթը-
10 լը օլաճագ: Ալ օվ քիւչիւք քիթապը մէլէյին էլինտէն ալ-
մըմ, վէ օնու եէտիմ, վէ Խաղ-
ըմտա պալ կիպի թաթըը իտի. ամմա օնու եէտիյիմ զէման՝ Ծգար-
11 նըմ աճըլանտը: Ալ պանա տէ-
տի քի՝ Նինե չօգ գավմըրա վէ թայիֆէլէրե վէ տիլէրե վէ վա-
տիշահլարա փէյղամպէրլիք էթ-
մէք կէրէքսին:

ՊԸՊ ԺՈ

Յովհաննէսէ՝ հէյքէլի էօլէմէյէ էմի օ-
լունտուղու: 3 Իբի շահիտլէր, 6 վէ օն-
լարըն գուվվէթի: 7 Ճանաւարրն օն-
լարը էօլտուրճէյի: 8 Օնլարըն ճէսէտ-
լէրի տէքն օլունմամըշ գալաճաղը: 11 վէ խէչ պուչուգ կիւնտէն սօնկրա օն-
լարըն տիրիլէճէյի: 14 Իքինճի վայըն կէչտիյի: 15 Եէտինճի մէլէյին քէնտի պօրուսունու չալտըղը, վէ կէօքտե շաղ-
լըգ օլտուղու:

1 Ալ Ասպանա՝ ա՛սայա պէնկիզէր պիր գամըշ վէրիլտի. վէ մէլէք տուրուսլ տէտի քի՝ Բ՛ոյալգ, վէ Ա՛լահըն հէյքէլինի վէ մեզպահը վէ օնտա սէճտէ էտինլէրի էօլչ:
2 Ալ Ի՛հէյքէլին տիշարըսընտա օ-
լան ավլույու տիշարըյա պըտագ, վէ օնու էօլչմէ, Ըզիրա Թայի-
ֆէլէրէ վէրիլտի. վէ Էօնլար մու-
գատտես չէ՛հրի Ագըզգ իքի այ ա-
3 յագ ալճընտա ալաճագլար: Ալ Էիքի շահիտիմէ Հէ՛ւէ՛ժէն վէրէ-
ճէյիմ, վէ Էօնլար չուլլար կի-
յինմիշ պին իքի եիւզ ալթմըշ կիւն Ի՛փէյղամպէրլիք էտէճէքլէր:
4 Ի՛պուն՛լար՝ եէրին Ի՛ապպընին Հու-
զուրունտա տուրան իքի զէյթունն աղաճը վէ իքի շամ՛տան տըր:
5 Ալ Է՛յէր օնլարա պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէրսէ, Էօնլա-
րըն աղզընտան ալեէշ չըգըպ՝ օն-

Թ. Ի՛. 96. ժէ:

Է Խա. 4:

Լ Երեմ. ժե. 16: Եզեկ. ք. 8: գ. 1, 2, 3:

Ը Եզեկ. գ. 3:

Թ Եզեկ. բ. 10:

ժ Եզեկ. խ. 3, ԽԱ. Ձաք. բ. 1: գ. իա. 15:
ԺԲ Թոռ. իգ. 18:
ԺԳ Եզեկ. խ. 17. 20:
ԺԴ Սաղ. հԹ. 1: Ղու. իա. 24:
ԺԵ Դան. 10:
ԺԶ Գ. ԺԳ. 5:
ԺԷ Գ. Ի. 4:
ԺԸ Գ. ԺՔ 6.
ԺԹ Գ. ԺԹ. 10:
Ի Սաղ. ծք. 8: Երեմ. ժա. 16: Ձաք. գ. 3. 11. 14:
ԻԱ Դ Թագ. ա. 10. 12. Երեմ. ա. 10: ե. 14. Եզեկ. իգ. 3: Ովս. զ. 5:

լարըն տիւշմէնլէրինի թէլէֆ է-
տէր. վէ Ա՛էյէր օնլարա պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէր Ի-
սէ, օ պու վէճՀ իլէ էօլտիւրիւլ-
6 մէլի տիր: Ի՛պունլարըն Հիւ-
քիւմէթի վար քի՝ կէօյիւ գափա-
տալար, Թա քի՝ օնլարըն փէյ-
ղամպէրլիքլէրի կիւնլէրինտէ եաղ-
մուր եաղմայա. Ի՛հէմ սուլարըն իւզէրինէ Հիւքիւմէթլէրի վար քի՝ օնլարը գանա տէօնտէրէլէր, վէ Հէր իսթէտիքլէրի զէման՝ եէրի
7 Հէր պէլա իլէ վուրալար: Ալ Ի՛բէնտի չէՀատէթլէրինի Թէքմիլ էթտիքլէրի զէման՝ օվ Հոիպսիզ-
լիքտէն չըգան Յճանաալար Ա՛օն-
լար իլէ ճէնք էտէճէք, վէ օնլա-
րը եէնէճէք, վէ օնլարը գալմ
8 էտէճէք: Ալ օնլարըն ճէսէտ-
լէրի՝ Ֆօլ պէօյիւք չէՀրին մէյ-
տանընտա Ե՛ոխոճէլար, քի օնա
րուՀանիճէ Ա՛ոդոմ վէ Ա՛ըսրը տէ-
նիլիր, Ո՛Հէմ պիզիմ Ի՛ապպըմըզ տախի օրատա խաչա չըգարըլ-
9 տը: Ալ Յգավմիարտան Հէմ գա-
պիլէլէրտէն վէ տիլէրտէն վէ Թայիֆէլէրտէն՝ օնլարըն ճէսէտ-
յէրինի իւչ պուչուգ կիւն սէյր էտէճէքլէր, վէ ճէսէտլէրինի մէ-
զարա գօնուլմայա պրագմայա-
10 ճագլար: Ալ Ւեէրին իւզէրին-
տէ սաքին օլանլար՝ օնլարտան Էօթիւրիւ շաղ ու մէսրուր օլա-
ճագլար, վէ Ա՛պիրի պիրինէ Հէ-
տիյէլէր կէօնտէրէճէքլէր. Ւչիւն քի պու իքի փէյղամպէրլէր՝ եէ-
րին իւզէրինտէ սաքին օլանլա-
րա իսքէնճէ վէրտիլէր:
11 Ալ Ո՛իւչ պուչուգ կիւնտէն սօնկրա՝ օնլարըն իչլինէ Ա՛լահ Թարաֆընտան հայաթ բուհու կիրտի, վէ այագլարը իւզէրին-
տէ տուրտուլար. վէ օնլարը կէօ-
րէնլէրին իւզէրինէ պէօյիւք գոր-
12 գու տիւշտիւ: Ալ կէօքտէն պիր պէօյիւք սէս իշխիտիւէր քի օն-
լարա՝ Պուրայա չըգըն տէտի. վէ Ո՛օնլար Ո՛պիր պուլութ իլէ կէօյէ չըգտըլար, վէ Էօնլարըն տիւշմէն-
13 լէրի օնլարը կէօրտիւէր: Ալ Ո՛օլ սաաթտա պիր պէօյիւք զէլ-
զէլէ օլտու, վէ Ւչէհրին օն փա-
յընըն պիրի տիւշտիւ. վէ զէլ-
զէլէտէ՝ եէտի պին նուֆուս ատէմ

Թ. Ի՛. 96. ժէ:

Լ Թոռ. ժզ. 29:

Խ գ Թագ. ժէ. 1: Ճակ. ե. 16. 17:

Ծ Ել. Ե. 19:

Կ Ղու. ժգ. 32:
ՀԱ Թ. 2:
Յ Գ. ժգ. 1
11: ժէ. 8:
Ղ Դան. Է. 21: Ձաք. ժգ. 2:
Ճ Գ. ժգ. 8: ժէ. 1. 5. ժը. 10:
Մ Եբր. ժգ. 12: Գ. ժը 24:
Յ Գ. ժէ. 15:
Ն Սաղ. Հթ. 2, 3:

Շ Գ. ժբ. 12, ժգ. 8:

Ո Եսթ. Թ. 19. 22:
Շ Գ. ժզ. 10:

Պ Խա. 9:
Չ Եզեկ. լէ 5. 9, 10. 14:
Ռ Ես. ժգ. 13: Գ. ժբ. 5:

Ս Ես. Է. 8: Գոր. ա. 9:
Վ Դ Թագ. բ. 1. 5. 7:
Տ Գ. Ձ. 12:
Ր Գ. ժզ. 19:

Digitized by Google

թ. Ի՛. 96. ՀԲ։

—

ց ՅԵՒ. Է. 19։ Ղ. ԺԳ. 7։ ԺԵ. 4։ — Ղ. Ը. 13։ Թ. 12։ ԺԵ. 1։ ‡ Պ. Ժ. 7։ + ԵՍ. ԽԵ. 13։ Պ. Ժգ. 17։ ԺԹ.6։ ⁂ Պ. ԺԸ.10. ֆ Դան. Ը. 44։ Է. 14. 18. 27։

ա Պ. Դ. 4։ Է. 3։ ԺԹ. 4։ ֆ Պ. Ա. 4. 8։ Գ. 8։ ԺԶ. 5։

‡ Պ. ԺԹ.6։ ծ Իսա. 2. 9։

Իդան. Է. 9, 10։ Պ. Ը. 10։

Ը Պ. ԺԹ.5։

Է Պ. ԺԳ.10։ ԺԸ. 6։

Ը Պ. ԺԵ. 5. 8։

Ի Պ. Ը. 5։ ԺԶ. 18։

Ի Պ. ԺԶ.21։

էօլտիւրիւլտիւ. վէ գալանլար գօրգու իլէ տօլտուլար, վէ չկէօ-լիւն Ա՛լլահընա համտ էթտիլէր։

14 Ի՞նչինճի վայ կէչտի. իշթէ իւ-չիւնճիւ վայ թէզ կէլսիր։

15 Վ՚է էեէտինճի մէլէք պօրուլտու չալտը, վէ ՙկէօքտահ պէօյիւք սէ-տալար օլուպ տէտիլէր քի՝ ՙՏիւն-հանըն փատիշահլըղը՝ Ի՛ապպըմը-զըն վէ օնուն Ի՛րիստոսունուն օ՛ր-տու, վէ ֆէպէտլէր էպէտլէրինճէ

16 փատիշահլըղ սիւրէճէք։ Վ՚է Ա՛լ-լահըն հուզուրունտա թահթալարը իւզէրինտէ օթուրան ՙօ՛լ իւրմի տէօրթ իսթի յարլար կիւզէրի գէյսուն տիւշտիւէր, վէ Ա՛լլահ

17 սէճտէ գէլըպ տէտիլէր քի՝ Նա՛ Ա՛իմլէյհ գատիր օլան Ի՛ապպ Ա՛լ-լահ քի՝ ֆՄէվճիւտ սիւն վէ մէվ-ճիւտ իտին վէ կէլէճէք սին, սանա շիւքր էտէրիզ քի՝ պէօյիւք գուտ-րէթինի ալտըն, վէ ֆփատիշահլըղ

18 սիւրտիւն։ Վ՚է ֆթայիֆէլէր ղա-զապլանտըլար, վէ սէնին ղազա-պըն՝ ԻՀՄ էօլիւլէրին վագթը կէլտի քի մուհաքէմէ օլունալար, վէ գուլլարըն փէյղամպէրլէրէ վէ մուգատտէսլէրէ՝ վէ սէնին իսմին-տէն գօրդանլարա՝ ՚ըքիւչիւքլէրէ վէ ՚պէօյիւքլէրէ՝ էձրինի վէրէ-սին, վէ եէրի պօզանլարը պօ-զասըն։

19 Վ՚է ՚ըէօքտէ Ա՛լլահըն հէյքէլի աչըլտը, վէ օնուն հէյքէլինտէ՝ օնուն ա՛հալընըն սանտըղը կէօ-րիւնտիւ. վէ Ի՛չիմչէքլէր հէմ սէ-տալար վէ կիւրիւլթիւլէր վէ զէլ-զէլէ վէ Իրի տօլու օլտու։

ՊԸՊ ՀՒ

Ինչունչի կէյնմիշ պիր գարընըն տօղուրմա աղըլարը չէքտիյէ։ 3 Պիր պէօյիւք աժտէրհանըն՝ օնուն էվլատընը եուԹմա-ղա հազը տուրտուղու։ 5 Գարընըն տօ-ղուրուպ՝ չօճուղու եօգարըյա Ա՛լլահա ալընմաղըլա, գարընըն չէօլէ գաչտըղը։ 7 Ա՛ռքայէլ իլէ օնուն մէլէքլէրի աժտէր-հայը եէնտիլէրի։ 13 Ա՛ժտէրհանըն եէ-րէ աթըլմասը, վէ օնուն գարըյը գօվա-լամասը։

1 Վ՚է կէօքտէ պիր պէօյիւք ա՛-լամէթ կէօրիւնտիւ, պիր գարը կիւնէչի կիյինմիշ իտի, վէ այ՝ օնուն այագլարը ալճընտա իտի, վէ պաշընտա օն իքի եըլտըզտան 2 պիր թաճ վար իտի։ Վ՚է համի-լէ օլուպ ֆէրեատ էտէր իտի, չիւնքի տօղուրմադա ՙաղըր վէ իա-քէնճէ չէքմէքտէ իտի։

3 Վ՚է կէօքտէ պիր զայրի ա՛լա-մէթի կէօրիւնտիւ, վէ Բիլէք պիր պէօյիւք գըզըլ աժտէրհա քի էլէ-տի պաչը վէ օն պույնուղու վար իտի. վէ Ղպաչլարը իւզէրինտէ

4 եէտի թաճ վար իտի։ Վ՚է Ւօ-նուն գուչրուղու՝ Ղիէօյիւն եըլ-տըզլարընըն իւչ փայընըն պիրինի սիւրիւքլէյիպ Ւօնլարը եէրէ աճ-տը. վէ Ւօլ աժտէրհա օլ տօ-ղուրաճադ օլան գարընըն Ւօնիւն-տէ տուրուրտու, Բիթա քի տօ-ղուրտուղու զէման օնուն էվլա-

5 տընը Ւուտա։ Վ՚է Ւհէփ թա-յիֆէլէրի տէմիր ա՛սա իլէ կիւ-տէճէք պիր էրքէք էվլատ տօ-ղուրտու. վէ օնուն էվլատը Ա՛լ-լահըն հանընա վէ օնուն թահ-

6 թընըն հանընա գափըլտը։ Վ՚է ֆգարը չէօլէ գաչտը, օրտա քի Ա՛լլահտան հաղըրլանմըղ մահալի վար իտի, Ղիթա քի օնու օրատա՝ պին իքի եիւզ ալթմըղ կիւն պէս-լէյէլէր։

7 Վ՚է կէօքտէ ճէնք օլտու. Ի՛Ի-քայէլ վէ օնուն մէլէքլէրի Ղաժ-տէրհա իլէ ճէնք էթտիլէր. Հէմ աժտէրհա վէ օնուն մէլէքլէրի

8 ճէնք էթտիլէր, ամմա ղալիպ օլ-մատըլար, Հէմ կէօքտէ արթըզ օնլարա մահալ պուլունմատը։

9 Վ՚է Ւօլ պէօյիւք աժտէրհա ա-թըլտը, Ւօլ գատիմ եըլան՝ օլ իպլիս տէնիլէն՝ վէ օլ շէյթան քի Ղպիւթիւն տիւնեայը ալտատըր եէրէ աթըլտը, Ղհէմ օնուն մէ-լէքլէրի պիլէմինճէ աթըլտըլար։

10 Վ՚է կէօքտէ պիր պէօյիւք սէտա իչինթտիմ քի տէտի. ՙՀ իմտի Ա՛լլահըմըզըն խէլասը վէ գուվվէ-թի վէ փատիշահլըղը ՚ի՛ օնուն Ի՛րիստոսունուն հիւքիւմէթի օլ-տու. ՙգիրա գարընտաչլարըմը-զըն շիքայէթճիսի՝ Ա՛լլահըմըզըն հուզուրունտա կիւնտիւզ վէ կէ-ճէ օնլարտան շիքայէթ էտէն՝

11 աշաղա աթըլտը։ Վ՚է Ղօնլար օնու՝ Ի՛ուզունուն գանը վասի-թասը իլէ վէ քէնտիլէրին շէ-

թ. Ի՛. 96. ՀԲ։

— ԵՍ. կգ.7։ Գաղ. գ. 19։

Բ Պ. ԺԷ. 3։ է Պ. ԺԷ. 9, 10։

Ր Պ. ԺԳ. 1։

Ի Պ. Թ. 10. 19։ Ղ Պ.ԺԷ.18։

Ի Դան. Ը. 10։ Ը Իսա. 2։

Բ ԵԼ. Ա.16։

Ի Սաղ. Բ. 9։ Պ. Ք. 27։ԺԹ.15։

Է Իսա. 4։

Ղ Պ. ԺԱ. 3։

Ի Դան. Ժ. 13.21։ ԺՔ. 1։

Ի Իսա. 3։ Պ. Ք. 2։

Ի Ղու. Ժ. 18։ ՃՕՀ. ԺՔ. 31։ Հ ԾՆ. գ. 1. 4։ Պ. Ք. 2։

Ի Պ. Ի. 3։ Ղ Պ. Թ. 1։

Ի Պ. ԺԱ.15։ ԺԹ. 1։

Ի ՃՈՔ. Ա. 9։ Բ.5։ ՋԱՔ. գ. 1։

Ի Հռով. Ք. 33, 34. 37։ ԺԶ. 20։

Թ. Ի՛. 96. գէ։

Ն Ղ.ու. ժգ. 26։
Ը Սաղ. ղզ. 11 ։ Եա. խթ. 13։ պ. ժը. 20։
ա պ. ը. 13։ ժա. 10։
Ը պ. ժ. 6։

պ Խա. 5։

Ը Եզ. ժթ. 4։

ր պ. ժ. 3,
ա Խա. 6։
Վ Դան. Է. 25։ ժբ. 7։
ր Եա. ծթ. 19։

բ պ. ժգ. 12։
ց ա Կոր. բ. 1 ։ ա Յօհ. ե. 10 ։ պ. ա. 2. 9։ գ. 9 ։ բ. 4 ։
ր Ծն. գ. 15։ պ. ժա. 7 ։ ժգ. 7։

ա Դան. Է. 2. 7։
բ պ. ժբ. 3։ ժէ. 3. 9. 12։

է Դան. Է. 6։
թ Դան. Է. 5։
ի Դան. Է. 4։
Ը պ. ժբ. 9։

հատէթինին սէօզիւ իլէ եէնտիլէր, վէ Ղանլարընը էօլիւմէտէկլին սէվ-
12 մէտիլէր ։ Ըպունուն իչինէ՝ եա՛ կէօքլէր վէ օնլարտա սաքին օ-
լանլար՝ մէսրուր օլուն ։ Ո՛վայ եէրին վէ տէնիզին էհալիսինէ ։ զիրա օլ իպլիս՝ Ղբէնտինին ազ վագիթը օլտուղունտու պիլմէ՛յիլէ՝ պէօյիւք էօվքէսի՛ օլարագ սիզէ էնտի ։
13 Վէ ահտէրհա՝ եէրէ աթըլ-
տըղընը կէօրտիւքտէ, ՈՀ էրքէ-
յի տօղուբան գարըյը գօվալա-
14 տը ։ Վէ Նգարըյա պէօյիւք գարթալընն իքի գանատը վէրիլտի քի՝ եըլանըն եիւզինտէն Ո՛չէօլէ քէնտի մահալինէ Ո՛ուչուպ Նօրատա զէման վէ զէմանլար վէ եարըմ զէ-
15 ման պէօլէնէ ։ Վէ Ո՛երլան՝ գա-
րընըն արտընձա քէնտի աղզընը-
տան ըռմազ կիպի սու չըգարտը,
16 թա քի օնու սէլ կէօթիւրէ ։ Վէ եէր գարըյա եարտըմ էթտի, վէ եէր աղզընը աչըպ՝ ահտէրհանըն աղզընտան չըգարտըղը ըռմազը
17 եուէթտու ։ Վէ ահտէրհա գա-
րըյա էօվքէյէնտի, վէ Ըլլա-
հընն Թէնպիհլէրինի սագլայըպ Ցիի-
սուս Վհրիստոսուն չէհատէթինի թուրթան Ո՛օնուն զիւրրիյէթինտէն օլան պագիլէրի իլէ ճէնք էթմէ-
18 յէ կիթտի ։ Վէ տէնիզին գու-
մու իւզէրինտէ տուրտում ։

ՊԵՊ ՀՈ

Տէնիզտէն եէտի պաշլը վէ օն պույ-
նուզլու պիր ճանավարընը չըգտըղը, վէ ահտէրհանըն՝ քէնտի գուվվէթինի օնա վէրտիյի ։ 11 Եէրտէն պիր ապիր ճանա-
վարընը չըգտըղը, 14 վէ ինանլարա օպիր ճանավարա սէճտէ էթտիրտիյի ։ 16 Վէ օնլարա օնուն միւհրինիւ գապու-
տէթտիրտիյի ։

1 Վէ Ո՛տէնիզտէն չըգար պիր ճա-
նավար կէօրտիւմ քի՝ էնէտի պա-
շը վէ օն պույնուզու վէ պույ-
նուզլարընըն իւզէրինտէ օն թա-
ճը վէ պաշլարընըն իւզէրինտէ
2 քիւֆր ատլարը վար իտի ։ Վէ
էօլ կէօրտիւյիւմ ճանավար՝ գափ-
լանա պէնկզէր իտի, վէ Ո՛այագ-
լարը այընըն այէլլարը կիպի իւ-
տի, վէ Եաղզը՝ արսլան աղզը կի-
պի իտի ։ Վէ Նահտէրհա օնա քէն-

տի գուվվէթինի վէ Եքէնտի թախ-
թընը՝ ըհէմ ա՛զիմ հիւքիւմէթ
3 վէրտի ։ Վէ Ըօնուն պաշլարընը-
տան պիրինի՝ էօլիւմ տէրէճէսին-
տէ եարալանմըշ կիպի կէօրտիւմ՝
վէ օնուն էօլիւմ եարասը սաղալ-
տը ։ Վէ Ըպիւթիւն եէր՝ ճանա-
վարընն արտընձա թա՛ճճիւպ էյ-
4 լէտի, վէ ճանավարա հիւքիւ-
մէթ վէրէն ահտէրհայա սէճտէ
գըլտըլար ։ ճանավարա տախլ սէճ-
տէ գըլըպ տէտիլէր քի՝ Է՛անա-
վարա պէնկզէր քի՛մ վար ։ վէ
օնուն իլէ քի՛մ ճէնք էթմէ յէ
5 գատիր տիր ։ Վէ Լօնա պէօ-
յիւք սէօզլէր վէ քիւֆրլէրը
սէօյլէյէն աղզ վէրիլտի ։ վէ Էօ-
նա՝ գըզգ իքի այ ճէնք էթմէ յէ
6 հիւքիւմլէ վէրիլտի ։ Վէ աղ-
զընը Ալլահա գարըը քիւֆր իլէ
աչտը քի՝ օնուն իսմինէ վէ Ե՛չա-
տրըրնա վէ կէօքտէ սաքին օլմն-
7 լարա քիւֆր էտէ ։ Վէ մուգատ-
տէսլէր իլէ ճէնք էթմէ յէ վէ օն-
լարը եէնմէ յէ օնա Հե՛ւե՛ռէն վէ-
րիլտի ։ վէ Հօնա՝ Հէր գապիլէ-
նին վէ գավմըն վէ տիլինն վէ
թայիֆէնին իւզէրինէ հիւքիւմէթ
8 վէրիլտի ։ Վէ եէրին իւզէրինտէ
Հէփ սաքին օլուպ Նատլարը Ըտիւն-
եանընն գուրուլմասընտան պէրու
պօղազլանմըշ Կուզունուն հայաթ
քիթապընտա եազըլմամըշ օլանլար
9 օնա սէճտէ գըլաճագլար ։ Ի՛նչէր
պիր քիմսէնին գուլագլարը վար
10 իսէ՝ իչթիսին ։ Ի՛նչէր պիր քիմ-
սէ էսիրլիյէ սիւրէրսէ, օ՝ էսիր-
լիյէ կիտէր ։ Ո՛չէր պիր քիմսէ
պըչագ իլէ գաթ՛ը էտէրսէ, օնա
պըչագ իլէ գաթ՛ը օլունմագ կէ-
րէք սիր ։ Նմուգատտէօլէրին սապ-
րը վէ իմանը պուլունտա տրը ։
11 Վէ պիր զայրի ճանավար կէօր-
տիւմ՝ քի ևեէրտէն չըգար իտի ։
վէ օնուն՝ գուզգունունքինէ պէնկ-
զէր իքի պույնուզու վար իտի,
վէ ահտէրհա կիպի սէօյլէր իտի ։
12 Վէ էվվէլքի ճանավարընն պիւ-
թիւն հիւքիւմէթինի օնուն էօ-
նիւնտէ իճրա էտէր ։ վէ եէրի հէմ
օնտա սաքին օյանլարը մէճպուր
էտէր քի՝ ՈէօլիւՄ եարասը սա-
ղալան շօր էվվէլքի ճանավարա
13 սէճտէ գըլալար ։ Վէ Նպէշիւք

Թ. Ի՛. 96. գէ։

Է պ. ժգ. 10։
Ը պ. ժբ. 4։
Բ Խա. 12. 14։

Է պ. ժէ. 8։

Է պ. ժբ. 18։

Լ Դան. Է. 8. 11. 25։ ժա. 36։
Է պ. ժա. 2. ժբ. 6։

Ծ Յօհ. ա. 14 ։ Կող. բ. 9։

Ի Դան. Է. 21։ պ. ժա. 7 ։ ժբ. 17։
Հ պ. ժա. 18։ ժէ. 15։

Ն Եզ. Լբ. 32 ։ Դան. ժբ. 1։ Փիլ. գ. 3 ։ պ. գ. 5։ բ. 12. 15։ Իա. 27։
Ղ պ. ժէ. 8։
Ճ պ. բ. 7։
Մ Եա. Լգ. 1։

Յ Ծն. թ. 6։ Մատ. իզ. 52։

Ն պ. ժգ. 12։

Ղ պ. ժա. 7։

ա Խա. 3։
Ղ Բ Օր. ժգ. 1, 2, 3։ Մատ. իգ. 24։ Բ Թես. բ. 9։ պ. ժզ. 14։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 96. ԳԳ։

ա՛լամէթլէը իճրա էտէը, պէէօյէ քի՝ ատէմլէրին էօնիւնտէ կէօքտէն եէրէ աթէշ պիլէ էնաիրսին։
14 Վ֊է ճանաւարըն էօնիւնտէ օնա եաւիմաղա վէրիլէն Նա՛լամէթլէր սէպէպինտէն՝ «եէրին իւզէրինտէ սաքին օլանլարը ալտատը. վէ եէրին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա տէր քի՝ օլ պըչաղ եարասը օլուպ տա «եաշայան ճանաւարա սուրբէթ
15 եափալար։ Վ֊է օնա՝ ճանաւարըն սուրբէթինէ բուէ վէրմէ յէ ընէ֊էօ֊դէն վէրիլտի, չէօյլէ քի ճանաւարըն սուրբէթի հէմ սէօյլէյէ, հէմ պէօյլէ էտէ քի՝ ճանաւարըն սուրբէթինէ սէճտէ էթմէ յէնլէր
16 գաթը օլունալար։ Վ֊է հէվիսինի՝ քիւչիւք վէ պէօյիւքլէրի՝ վէ զէնկին հէմ ֆագիրլէրի՝ վէ ազատըլըլարը հէմ գուլլարը մէճպուր էտէր քի «սաղ էլլէրի իւզէրինէ եա ալնլարը իւզէրինէ տամկա գա֊
17 պուլ էաէլէր, հէմ քի՝ տամկա֊յա չեա ճանաւարըն ատընա չեա օնուն ատընըն սայըսընա մալնը օլան քիմսէտէն մա՛տա սաթուն ալմաղա եա սաթմաղա հիչ քիմ֊
18 սէ գատիր օլմայա։ «֊Ի֊նքմէթի պունտա տըը. ա՛գլա մալնը օլան՝ էճանաւարըն սայըսընը հիսապ էթսին, «զէրա ատէմ սայըսը տըը. վէ օնուն սայըսը՝ ալթը եիւզ ալթմըշ ալ֊թը տըը։

ՊԸՊ ՅԴ

Սիօն տաղընըն իւզէրինտէ գուզու վէ օնուն էթպա՛սը։ 6 Ինճիլին զաֆէրի։ 8 Բաբիլոնուն երգըրնասը։ 9 ճանաւարա վէ օնուն թասվիրինէ սէճտէ էտինէ օլան թէհտիտ։ 13 Իման կէթիրէնլէրին էճրի։ 15 եէրին պիչինի։

Ա. Ե. 5։ 1 Վ֊է պագտըմ, վէ «իղէ՝ Սիօն տաղը իւզէրինտէ Գուզու տուրուպ, Բօնուն իլէ պէրապէր աղնլարընտա օնուն փէտէրինին
Բ Պ. Է. 4։ էիսմի եազըլմըշ եիւզ ղըրգ տէօրթ
Է Պ. Է. 3։ Ժգ. 16։ 2 պին քիմսէ վար իտի։ Վ֊է կէօք֊
Դ Պ. ա. 15։ ԺԹ. 6։ տէն՝ Դէօգ սուլար սէտասը կիպի վէ պէօյիւք կիւրիւլթիւ սէտասը կիպի պիր սէտա իշխիթիմ. վէ քէնտի թանպուրլարը իլէ չալան
Ե Պ. Ե. 8։ Ղ Պ. Ե. 9։ ԺԷ. 3։ թանպուրճուլարըն Էսէտասընը ի֊
3 շխիթիմ։ Վ֊է Էօնլար՝ թախ֊

թը էօնիւնտէ վէ տէօրթ հայվանըն վէ իխթիյարլարըն էօ֊նիւնտէ պիր եէնի թէսպիհ օգուրլար. վէ օլ թէսպիհի՝ եէրտէն ֆիտիյէ իլէ խէյլաս օլունմուշ օ֊լան Էօլ եիւզ ղըրգ տէօրթ պին քիմսէյէն մա՛տա՝ քիմսէ էպրէն֊
4 մէյէ գատիր տէյիլ տիր։ Պունլար օնլար տըը քի՝ գարըլար ի֊լէ մուրտարլանմատըլար, ընէրա պագիրէ տիրլէր. Բպունլար՝ Գուզունուն արտընճա վարանլար տըը, օ՝ հէր նէրէյէ կիտէրսէ. Բպունլար՝ առէմլէր արասընտան Ի֊Նլլահա վէ Գուզույա Թուրքան֊
տա օլմագ իչիւն ֆիտիյէ իլէ խէ֊
5 լաս օլունտուլար. Վ֊է Էօնլարըն աղզընտա եալան պուլունմատը, Էչիւնքի Նլլահըն Թախթը էօ֊նիւնտէ գուսուրսուզ տուրլար։
6 Վ֊է Ինէօյիւն օրթասընտա ու֊չան պիր ղայրի մէլէք կէօրտիմ քի՝ հէրին իւզէրինտէ սաքին օ֊լանլարա վէ հէր Թայիֆէյէ վէ գապիլէյէ վէ տիլէ վէ Ազամա միւժտէ էթմէք իչիւն հօնուն օլ
7 էպէտի ինճիլի վար իտի. Վ֊է պէօյիւք սէս իլէ՝ Նլլահտան գոր֊գուն վէ օնա համտ էտին, զէրա օնուն հիւքմիւնիւն սաա՛թը կէլ֊տի. վէ Ահէօյիւ հէմ եէրի վէ տէնիզի վէ սուլարըն փունկար֊լարընը եարատանա սէճտէ գրլըն տէտի։
8 Վ֊է արտընճա պիր ղայրի մէլէք կէլիպ տէտի քի՝ Տիւշտիւ՝ օլ Բպէօյիւք չէհր Բաբիլոն տիւշտիւ. չիւնքի քէնտի զինասընըն ազտը֊րըճը շարապընտան հէփ Թայի֊
9 ֆիլէրէ իչիւրտի։ Վ֊է օնլարըն արտընճա պիր իւչիւնճիւ մէլէք կէլիպ պէօյիւք սէտա իլէ տէտի քի՝ Ի֊նէր քիմ ճանաւարա վէ օ֊նուն սուրբէթինէ սէճտէ գրլարսա, վէ տամկայը քէնտի աղնը իւզէ֊րինէ եա էլի իւզէրինէ ալըրսա,
10 Նօ տախի Նլլահըն՝ էօվգէսինին գատէհինէ ճառօլտուրմուշ «խըշմը֊նըն սաֆի շարապընտան իչէճէք տիր. վէ մուգատտէս մէլէքլէ֊րին հուզուրունտա հէմ Գուզու֊նուն հուզուրունտա ճաթէչ վէ քիպրիթի իչինտէ պիքէնճէ չէ֊
11 քէճէք տիր։ Վ֊է Էօնլարըն

Թ. Ի՛. 96. ԳԳ։

Ե Խա. 1։

Ը Բկոր ժա. 2։
Ի Պ. Դ. 4։ Է. 15. 17։ ԺԷ. 14։
Ժ Պ. Է. 9։
Ի Ճակ. ա. 18։
Լ Սաղ. ԼԲ. 2։ Սոփ. գ. 13։
Խ Եփես. Ե. 27։ Ճուդ. 24։
Ն Պ. Ը. 13։
Կ Պ. ԺԳ. 7։
Հ Եփես. գ. 8-11։ Տիտ. ա. 2։
Յ Պ. ժա. 18։ ԺԷ. 4։
Ղ Նէեմ. Թ. 6։ Սաղ. լգ. 6։ ՃԽԴ. 8։ ՃԽզ. 5, 6։ Գոր. ԺԴ. 14։ ԺԷ. 24։
Ճ Եա. իա. 9։ Երեմ. ծա. 8։ Պ. ԺԸ. 2։
Մ Երեմ. ծա. 2։ Պ. ժա. 8։ ԺԶ. 19։ ԺԷ. 2. 5։ ԺԸ. 3. 10. 18. 21։ ԺԹ. 2։
Յ Պ. ԺԳ. 14, 15, 16։
Ն Սաղ. ՀԷ. 8։ Եա ծա. 17։ Երեմ. իէ. 15։
Շ Պ. ԺԸ. 6։
Ո Պ. ԺԶ. 19։
Չ Պ. ԺԹ. 20։
Պ Պ. Ի. 10։
Ջ Եա. ԼԳ. 10։ Պ. ԺԹ. 3։

Digitized by Google

թ . Ի՛ . 96 . ԴԷ ։

խաքէնձէսինին տիւմանը՝ էպէտլէր էպէտլէրինճէ եօգարը չըգար • վէ ճանավարա եա օնուն սիւրեթինէ սէճոէ գըլանլարըն՝ հէմ օնուն ատընըն տամկասընը հէր ալանըն՝ կիւնտուզ վէ կէճէ բահաթը օ-

– պ . ժգ . 10 ։

12 մազ ։ Պունտա տըր ՚մուգատտէս-լէրին սապրը , պունտա տըրլար ՚Ըլլահըն Թէնպիհլէրինի վէ Յի-ամուսուն իմանընը Հըթդ էտինլէր ։

ա պ . ժբ . 17 ։

13 Ա՛ն կէօքատէն պիր սէտա իշդեթիմ քի՝ պանա՝ Նազ , Էնի՛ մուխլու շիմտէն սօնկրա Ղապպատա վէֆաթ էտէն էօլուլէրէ , Ի՛ուհ՝ պէյի տէր , էթա քի օնլար քէնտի զահ-մէթլէրինտէն բահաթ պուլալար • վէ օնլարըն ա՛մէլլէրի արտլարըն-ճա վարըր տէր իտի ։

Ա Եզեկ . ա . 26 ։ Դան . Ը . 13 ։ պ . ա . 13 ։

14 Ա՛ն պագտըմ , վէ իչի՛ե պիր պէյազ պուլուտ՝ վէ չպուլուխտուն իւզէրինտէ Ինսան Օղլունա պէնկզէր պէէ օթուրուրուտա , վէ ՚օ-նուն պաշընտա ալթուն Թաճը՝ վէ էլինտէ պիր՝ քէսքին Թըրփա-նը վար իտի ։

– պ . ջ . 2 ։

ե պ . ժգ . 17 ։

15 Ա՛ն էհէյքէլտէն պիր ղայրի մէ-լէք չըգար , քի պուլուխտուն իւ-զէրինտէ օթուրանա պէօյիւք սէս իլէ Թըրփանընը՚ սալ վէ պիչ • զիրա սանա պիչէճէք զէման կէլ-տի , ՚չիւն եէրին պիչիւնի գուրու-

ը Ծովէլ . գ . 13 ։ Մատ . ժգ . 39 ։ ՕԵրեմ . Ճա . 33 ։ պ . ժգ . 12 ։

16 տու տէյիւ չաղըրըրլար ։ Ա՛ն պուլուխտուն իւզէրինտէ օթուրան՝ քէնտի Թըրփանընը եէրին իւզէ-րինէ սալար , վէ եէր պիչիլտի ։

17 Ա՛ն կէօքատէ օլան հէյքէլտէն պիր ղայրի մէլէք չըգըզ օնուն տախի պիր քէսքին Թըրփանը

ֆ պ . ժզ . 9 ։ 18 վար իտի ։ Ա՛ն Ֆաթէչլին իւզէ-րինտէ հիւքիւմէթի օլան պիր ղայրի մէլէք մէզպահտան չըգար , վէ օլ քէսքին Թըրփանը օլանա պէօյիւք սէտա իլէ չաղըրըլ՝ ՚Ա՛ն-նին քէսքին Թըրփանընը սալ , վէ եէրին աստմասընըն սապդըլա-րընը քէս , զիրա օնուն իւզիւմ-

19 լէրի եէթիշտիլէր տէտի ։ Ա՛ն օլ մէլէք քէնտի Թըրփանընը եէ-րէ սալտը , վէ եէրին աստմասընը քէսիպ ՚Ըլլահըն ղաղապընըն պէօյիւք ճէնտէրէսինէ գօտու ։

ր Եբր . ժգ . 12 ։ պ . ժա .

20 Ա՛ն էճէնտէրէ էլէհինին տիլա-րըսընտա պասըլտը , վէ ճէնտէրէ-տէն՝ պին ալթը եիւզ ղէվէյէտէք՝

եէթա աթլարըն կէմիէրինէ եէրլի-չինճէյէտէք գան չըգտը ։

ՊԵՊ ԻՒ

Եէթի օօն պէլալար՝ իւէ եէթի մէլէք-լէր ։ 3 ճանավարը եէնէնլէրին իլահիսի ։ 7 Ալլահըն ղազապը իւէ տօլու եէթի ալ-Թուն քեաաէ ։

1 Ա՛ն ՚կէօքատէ՝ պէօյիւք վէ ա՛-ճայըղ պիր ղայրի ա՛լամէթ կէօր-տիւ՚ն Բեաղէ եէթի մէլէք քի օն-լարտա օօն օլան եէթի պէլա վար իտի , Էչիւնքի Ըլլահըն ղազապը

ա պ . ժբ . 1 . 8 ։

բ պ . ժգ . 1 ։ իա . 9 ։

2 օնլար իւէ Թէքմիլ օլտու ։ Ա՛ն Թաճէէ իւէ գարըշմըշ Խարըչատան պիր տէնիզ կիպի՝ հէմ ճանա-վարը վէ Նօհուն սուրէթինի վէ ատընըն սայըսընը եէնէնլէրի կէօր-տիւմ քի՝ Է՛ըլլահըն Թանպուր-լարընը Թուխթուզ՝ սըրչա տէնիզի-նին իւզէրինտէ տուրուրլար իտի ։

ը Եզ . ժե . 1 ։ բ Օր . լա . 30 ։ պ . ժգ . 3 ։

3 Ա՛ն ը՛ըլլահըն գուլու Ի՛ովէնին Թէսպիհինի հէմ Գուզունուն Թէս-պիհինի օգուլյուպ տէրլէր իտի քի՝ Նա՞ Ա՛հիմլէյէ գատիր օլան Ի՛ապպ Ըլլահ՝ Խէնին ա՛մէլլէրին պէօյիւք վէ ա՛ճայըպ տըր • նա՞ մուգատտէսլէրին փատիշահը՝ Խօ-նին եօլարընը սատըգ վէ Հագ տըր ։

բ Օր . լբ . 4 ։ Սաղ . ճժա . 2 ։ ճլԹ . 14 ։ ՅՍաղ . ճխե . 17 ։ Իով . ժգ . 9 ։ պ . ժգ . 7 ։

4 Է՛նա՞ Ի՛ապպ՝ սէնատէն քի՞մ զօրգ-մայըպ խմինէ համա էթմէյէ , զիրա մուգատտէս օլան նալընըզ սէն սին • Նչիւնքի հէփ Թայիֆլէրը կէլիպ սէնին հուզուրունտա սէճ-տէ գըլաճադլար , զիրա հագգ չէ-րինի՛Թլարընը պէյան օլունտու ։

ը Եզ . ժե . 14, 15, 16 ։ ԵրեմՏ . ժ . 7 ։

5 Ա՛ն պունտան սօնկրա պագտըմ , վէ էհէօքատէ չէհատէթի չատըրը-

ե Ես . կզ . 22 ։ Ի պ . ժա . 19 ։ պագ Թու . ա . 50 ։ ֆ Խա . 1 ։

6 նըն հէյքէլի աչըլտը ։ Ա՛ն Ֆնէ-տի պէլալարը Թուխման օլ եէթի մէլէք՝ Կփաք վէ փաբլագ քէրէն լիպաս կիյինիպ՝ կէօյիւսլէրինէ տօղրու ալթուն գուշաղլար գու-շանմըշ օլարագ՝ հէյքէլտէն չըգ-

ե Եզ . իբ . 6, 8 ։ Եզեկ . խգ . 17, 18 ։ պ . ա . 13 ։

7 տրլար ։ Ա՛ն հոէօրթ հայվան-տան պիրի եէթի մէլէյէ՝ էպէտ-լէր էպէտլէրինճէ Ֆտիրի օլան Ըլ-լահըն էօվքէսինտէն տօլու եէ-

է պ . գ . 6 ։

Ֆ ա Թես . ա . 9 ։ պ . դ . 9 ։ ժ . 6 ։

8 տի ալթուն քեասէ վէրտի ։ Ա՛ն Նհէյքէլ ՚Ըլլահըն ճէլալինտէն վէ օնուն գուվվէթինտէն տիւման իւէ տօլտու • վէ Թա եէթի մէ-լէյին եէթի պէլասը Թէքմիլ օ-

ը Եզ . խ . 24 ։ գ Թագ . ը . 10 ։ բ Մն . է . 14 ։ Եօ . զ . 4 ։

ֆ բ Թես . ա . 9 ։

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 96. ¶¶ ։

լանատէք՝ հէյքէլէ պիր քիմսէ կիւմէյէ գատիր տէյիլ տիր։

ՊԸՊ ԺԱՕ.

Եէտի մէլէքլէրին՝ պիրի պիրի արտըսը-րա զազապըն քեասէլէրինի եէրին իւզէ-րինէ տէօքտիւքլէրի, վէ պունտան պէօյլէ պէօյիւք պէլլէր զուհր եէթտիյի։

1 Ու՞ր է հէյքէլտէն պիր պէօյիւք սէտա իշլէմտիմ, քի «եէտի մէ-լէյէ՝ կիտին վէ Ը՛ԼլահՂա էօվ-քէսինին եէտի քեասէլէրինի եէ-րէ տէօքիւն տէր իտի։

2 Վէ էվվէլբի մէյէ վարտը, վէ էքէնտի քեասէսինի եէրին իւզէ-րինէ տէօքտիւ, վէ «Ճանաւաարըն տամկասընը Թաշը յան՝ վէ Էօնուն սուրէթինէ սէՃտէ էտէն Ճատէմ-լէրտէ՝ քէօթիւ վէ ֆէնա չըպան օլտու։

3 Վէ իքինՃի մէլէք քէնտի քեա-սէսինի էաէնիէ տէօքտիւ, վէ ըէօլիւ գանը կիպի օլտու. վէ Ըտէ-նիզտէ հէր եաշայան Ճան էօլտիւ։

4 Վէ իւչիւնՃիւ մէլէք քէնտի քեասէսինի Իրմագլարա վէ սու-լարըն փունկարլարընա տէօքտիւ,

5 վէ էգան օլտուլար։ Վէ սուլա-րըն մէլէյինի իշլէթտիմ, քի տէր իտի. «Այատըգ սըն՝ եա՞ Ռասպլ, Էսէն քի մէվճիւտ սին վէ մէվճիւտ իտին վէ ա՛զիզ սին, չիւնքի պէօյլէ

6 մուհ՛աքէմէ էթտին. «Ո՛Հիրա օնլար Նուհ գատտէսլէր վէ փէյղամպէրլէր գանը տէօքտիւլէր. վէ հալէն օն-լարա իչմէյէ գան վէրտին, զիրա

7 պո՞նա լայըգ տըրլար։ Վէ մէզ-պահտան պիր զայրիսինի իշլէթտիմ քի՝ պէ՛րի Նեա՞ Ռիւմլէյէ գա-տիր Ռասպլ Ը՛ԼլահՂ՝ Նաէնին հիւքմ-լէրին կէրչէք վէ հագ տըր տէր իտի։

8 Վէ տէօրտիւնՃիւ մէլէք քէն-տի քեասէսինի Ֆկիւնէչէին իւզէ-րինէ տէօքտիւ. վէ Ֆօնա ֆօ՞ֆ-բէն վէրիլտի քի՝ ատէմլէրի աթէչ

9 իլէ եապա։ Վէ ատէմլէր պիր շէյտտա հէբարէմ իլէ հանտըլար. վէ Նպու պէլալարըն իւզէրինէ հիւ-քիւմէթի օլան Ը՛ԼլահՂըն իսմինէ քիւֆր էթտիլէր, վէ Ռէթվակ էթմէտիլէր քի՝ Նօնա համտ էյ լէյէլէր։

10 Վէ պէշինՃի մէլէք քէնտի քեա-սէսինի «Ճանաւաարըն թախթը իւ-զէրինէ տէօքտիւ, վէ Նօնուն փա-տիշահըղը գարանլըգ օլտու, վէ «ղաղըլտան՝ տիլլէրինի չէյնէրլէր

11 իտի։ Վէ քէնտի ադըրլարընտան վէ Նչըպանլարընտան էօթիւրիւ՝ «կէօյիւն Ը՛ԼլահՂնա քիւֆր էթ-տիլէր, վէ «քէնտի ա՛մէլլէրին-տէն թէվպէ էթմէտիլէր։

12 Վէ ալթընՃը մէլէք քէնտի քեասէսինի Էպէօյիւք ըսմագ Նփ-րատըն իւզէրինէ տէօքտիւ. վէ «օնուն սույու գուրուտու, ըչէօյ-լէ քի կիւնէչէին տօղտուղու թա-րաֆտան եանա օլան փատիշահ-

13 լարըն եօլու հազըրլանա։ Վէ չաժաէրհանըն աղզընտան վէ Ձա-Նաւարըն աղզընտան վէ «եալան-Ճը փէյղամպէրին աղզընտան՝ էգուրպաղըլար միսիլլիւ իւչ նա-

14 փաք բուհլար կէօրտիւմ. Ո՛Հիրա «ա՛լամէթլէր էտէն օՃինն բուհլա-րը տըրլար, վէ ֆէզգըգ պիւթիւն տիւնեանըն փատիշահլարընա վա-րըրլար քի՝ օնլարը Ռ՛ԻմլէյԷ գատիր Ը՛ԼլահՂն օլ պէօյիւք կիւ-նիւնիւն «Հէնկիւնէ ՃէմՂ էտէլէր.

15 [Ի՛նչէ խըտրզ կիպի կէլէրիմ. նէ մուԹլու ույանըգ տուրտուզ, էվնա քի չըփլագ կէզմէյէ՝ վէ ա՛յալընը կէօրմէյէլէր տէյիւ քէնտի էսվապլարընը կէօզէտէնէ.]

16 Վէ «օնլարը՝ Ի՛պրանիՃէ Ռր-մագեդոն տէնիլէն մահալէ ՃէմՂ էթտիլէր։

17 Վէ եէտինՃի մէլէք քէնտի քեասէսինի հավայա տէօքտիւ. վէ կէօյիւն Էէյքէլէնաէն Թախթ-տան պիր պէօյիւք սէտա չըգըպ՝

18 Օլմուշ տուր տէտի։ Վէ նսէ-տալէր էմՂ կիւրիւԹիւլէր վէ շիմշէքլէր օլտու. վէ Էշէյլէ պիր պէօյիւք զէլզէլէ օլտու քի՝ էօ-նուն կիպի պէօյլէ պէօյիւք զէլ-զէլէ եէրին իւզէրինտէ ատէմլէր օլալըտան պէրու օլմամըշ տըր։

19 Վէ Ֆպէօյիւք շէհր իւչ փայ օլ-տու, վէ Թայֆիթէլէրին շէհրլէրի տիւշտիւլէր. վէ Խպէօյիւք Ռաբի-լոն Ը՛ԼլահՂն հուզուրունտա զէքր օլունտու քի՝ էօնա խոտմունն. ...

Թ. Ի՛. 96. ¶¶ ։

ա Պ. ժգ. 2։
բ Պ. Թ. 9։
գ Պ. ժա. 10։
դ Խա. 2։
ե Խա. 9. 21։
զ Խա. 9։
է Պ. Թ. 14։
ը Պագ՝ Եբեմ. ծ. 38, ծա. 36։
թ Եռ. Խա. 2. 25։
ժ Պ. ժբ. 3. 9։
ի Պ. ժթ. 20։ ի. 10։
լ ա Ցօհ. գ. 1, 2, 3։
խ Թես. բ. 9։ Պ. ժգ. 13, 14։ ժԹ. 20։
ծ ա Տիմ. դ. 1։ Ցօհ. գ. 15։
կ Ղու. բ. 1։
հ Պ. ժէ. 14։ ժթ. 19։ ի. 8։
ձ Ա՛ստ. իգ. 43։ աԹես. է. 2, բ գԷա գ. 10։ Պ. գ. 3։
ղ բ Կոր. ե. 3։ Պ. գ. 4. 18։
ճ Պ. ժԹ. 19։
մ Պ. խա. 6։
յ Պ. գ. 5։ ը. 5։ ժա. 19։
ն Պ. ժա. 13։
շ Դան. ժբ. 1։
ո Պ. ժգ. 8։ ժէ. 18։
չ Պ. ժը. 5։
պ Եռ. ծա. 17. 22, 23։ Ռոմ. իե.

Digitized by Google

21 տաղտար պուրտնմատրլար : Վէ էկէօքտէն ատէմլէրին իւզէրինէ թաշանէթ աղըրլըղընտա իրի տօ-
լու եաղտը . վէ ատէմլէր՝ Ֆտօ-
լունուն պէլասընտան էօթիւրիւ
Ա՛լլահա քիւֆր էտերլէր իտի . զէրա օնուն պէլասը ղայէթ պէօ-
յիւք իտի :

ՊԵՊ ԺԱ

Ճանապարքն ինուզէրինտէ օթուրան գըր-
մըզը վէ խաքերէթ էսվապլար իլէ կի-
յինմիշ՝ վէ էլինտէ պիր ալթուն քեա-
սէ թուման դարը . 5 Օնուն իտի . 7 Պու գարընըն խուսուսունտա օլան սըրըն պէյանի . 14 Գուզունուն ղալիպ օլմասը :

1 Վէ Ահէտի քեասէլէրի թուման եէտի մէլէքլէրին պիրի կէլտի , վէ պէնիմ իլէ սէյլէշիպ տէտի քի՝ Կէլ՝ Բաանա Էշօդ սուլարըն իւզէրինտէ օթուրան տօլ պէօ-
յիւք ֆահիշէնին մուհաքէմէսինի
2 Էզէօսթէրէյիմ . Օ քի Էօնուն իլէ եէրին փատիշահլարը զինա էթտիլէր , վէ Հէբրտէ սաքին օ-
լանլար՝ օնուն զինաարընըն շա-
3 րապընտան սէրթօշանտրլար : Վէ Էքուհտա պէնի Էէօվէ կէօթիւ-
քիւ . վէ պիր գարը կէօրտիւ-
քի՝ Ըպիր գըրմըզը ճանապարըն իւզէրինտէ օթուրմուշ իտի , քի Ֆօ քիւֆր ատլարը իլէ տօլու ի-
տի , վէ Ֆեէտի պաշը վէ էօն
4 պույնուզու վար իտի : Վէ Էօվ գարը իսքէրլէթի վէ ալլար կի-
յինմիշ իտի , վէ Էպէյնուն իլէ Հէմ ճէվահիր լթաշը էյլէ վէ ին-
ճուլէր իլէ տօնանմըշ իտի , վէ էլինտէ Ֆէքըրուհլուզլար իլէ վէ զինաարընըն նափաքլիքլէրի իլէ տօ-
լու պիր Ֆալթուն գատէհի վար
5 իտի : Վէ օնուն այնը իւզէ-
րինտէ պիր ատ՝ Ըա՛նէ Կ՝ըսը՝ Ֆեէրին ֆահիշէլէրինին վէ մէք-
րուհլուզլարընըն անատը՝ Ըպէօյիւք Բաբիլոն տէյիւ եաղըլմըշ իտի :
6 Վէ օվ գարըլը կէօրտիւմ քի՝ Ֆմուզատտէսլէրին գանընտան վէ Ֆ՛Յիսուսուն շէհիտլէրինին գա-
նընտան Ֆաէրհօշ իտի . վէ օնու կէօրտիւքտէ՝ զայէթլէ թա՛ճ-
7 ճիւպ էթտիմ : Վէ մէլէք պա-
նա տէտի քի՝ Կիչինն թա՛ճճիւպ էթտին . գարընըն վէ օնու թա-
շըլան եէտի պաշը վէ օն պույ-
նուզու օլան ճանապարընն սըրըրը
8 պէն սանա սէօյլէյիմ : Կէօր-
տիյիւն ճանապար մէվճիւտ իտի , վէ մէվճիւտ տէյիլտիր , վէ Ֆտիպ-
սիզլիքտէն եօգարը չըգաճագ , վէ Ըհէլաքէ կիտճէք . վէ եէ-
րին իւզէրինտէ սաքին օլան՝ Ֆտիւնեանընն գուրուլմասընտան պէ-
րու Ֆայաթ քիթապընտա ատ-
լարը նազըլմըշ օլմայան քիմսէլէր՝
9 Ըօվ ճանապարը քի մէվճիւտ իտի վէ մէվճիւտ տէյիլտիր վէ եէնէ վար տըր կէօրտիւքլէրինտէ՝ թա՛ճճիւպ էտճէքլէր : Ո՞յքմէվի օլան ա՛պ՝ պունտա տըր . Նէյտի պաշլար եէտի տաղ ատը քի՝ օրատա օվ գարը օնլարընն իւզէրինտէ օթուրուր ,
10 վէ եէտի փատիշահ տըր . Պէշի տիւշտիւ , վէ պիրի մէվճիւտ տիր , օպիրի տահա կէլմէտի , վէ կէլտիյի զէմանն՝ օնա ազ գալ-
11 մադ կէրէք տիր : Վէ օվ ճա-
նապար քի մէվճիւտ Ֆտի , վէ մէվճիւտ տէյիլ տիր , պու տա-
խի սէքիզէնճիսի տիր , վէ նէ-
տիտէն տիր , վէ Ֆէվլաքէ կիտէր :
12 Վէ Ֆկէօրտիւյիւն օն պույնուզ՝ օն փատիշահ տըր , քի օնլար տա-
հա փատիշահլըզ ալմասըլար . լաքին ճանապար իլէ պէրապէր պի՛ր սաա՛թ փատիշահլար կիպի
13 Հիւքիմէթ ալըրլար : Պունլա-
րըն միւրատը պի՛ր տիր , վէ քէն-
տիլէրին գուվվէթինի վէ Հիւքիւ-
մէթինի ճանապարա թէսլիմ է-
14 տըրլէր : Էպունլար Գուզու իլէ ճէնք էտճէքլէր , վէ Գուզու օնլարը նէնէճէք տիր . Ֆզիրա օ՛ սահիպլէրին Ահիպլի վէ փատի-
շահլարըն փատիշահը տըր . վէ Ըօնուն իլէ պէրապէր օլանլար՝ տա՛վէթլիլէր վէ սէչիլմիշլեր վէ
15 միւմինլեր տիր : Վէ պանա տէ-
տի քի՝ Ֆվահիշէնին օթուրտուզու օվ կէօրտիյինն սուլար՝ Ֆգավմ-
լեր վէ գալապալըգլար վէ թա-
16 յիֆէլեր վէ տիլլեր տիր : Վէ ճանապարտա կէօրտիյինն օն պույ-
նուզ՝ Էպունլար փահիշէյէ պուղղ
էտիպ՝ օնու վիրան վէ Ֆէրփլագ էտճէքլէրէր , վէ օնուն էթլէրին-
նի եէյէճէքլէր , վէ Ֆօնու ա-

թ . Ի՛ . 96 . ԳԳ :
Ի պ . ժա . 19 :
Ֆ պագ՝ ել . թ . 23, 24, 25 :
Ֆ Խա . 9 . 11 :
ա պ . խա . 9 :
բ պ . ժզ . 19 , ժբ . 16 , 17 . 19 :
գ Երեմ ծա . 13 : Խա . 15 :
դ Նաե . գ . 4 : պ . ժթ . 2 :
Ե պ . ժբ . 3 :
զ Երեմ ծա . 7 : պ . ժգ . 8 : ժբ . 3 :
է պ . ժբ . 6 . 14 :
Ը պ . ժբ . 3 :
Թ պ . ժգ . 1 :
ժ Խա . 9 :
ի Խա . 12 :
լ պ . ժբ . 12 . 16 :
խ Դ՛ա՛ . ժա . 38 :
ծ պ . ժգ . 8 :
Ֆ Երեմ ծա . 7 : պ . ժբ . 6 :
հ բ թես . բ . 7 :
Ձ պ . ժբ . 9 : ժթ . 2 :
Ղ պ . ժա . 8 : ժգ . 8 : ժզ . 19 : ժբ . 2 . 10 . 21 :
Ֆ պ . ժգ . 15 : ժզ . 6 :
Ֆ պ . ղ . 9 , 10 : ժբ . 11 :
Ֆ պ . ժբ . 24 :
Ն պ ժա . 7 : ժգ . 1 :
Շ պ . ժգ . 10 : Խա . 11 :
Ո պ . ժգ . 8 :
Չ պ . ժգ . 3 :
Ֆպ ժգ . 18 :
Ջ պ . ժգ . 1 :
Ռ Խա . 8 :
Ֆ Դան . է . 20 : Զաք . ա . 18 , 19 . 21 : պ . ժգ . 1 :
Վ պ . ժզ . 14 : ժթ . 19 :
Ֆ բ Օր . ժ . 17 : ա Տիմ . զ . 15 : պ . ժթ . 16 :
Ր Երեմ . ծ . 44 , 45 : պ . ժգ . 4 :
Ց Եռ . ը . 7 : Խա . 1 :
Ֆ պ . ժգ . 7 :
Ֆ Երեմ . ծ . 41 , 42 : պ . ժզ . 12 :
Ֆ Եզեկ . ժզ . 37–44 : պ . ժբ . 16 :
Ֆ պ . ժբ . 8 :

Digitized by Google

Թ. Ի՛. 96. ԺԱ։

17 թէեղէ եագաճադլար ։ ՖՕիրա Ըլլահ օնլարըն գալպլէրինէ գօտու քի՝ օնուն միւրաաբնը իճրա էտէլէր , վէ միւրաալարը պիր օլուպ՝ «Թա Ըլլահըն սէօզլէրի թէքմիլ օլանատէք քէնտի փատիշահլըգլարընը ճանաւարա վէ

18 րէլէր ։ Վէ օր կէօրութիւնն գարը՝ Հեբերին փատիշահլարը իւզէրինտէ փատիշահլըգ սիւրէն օր Եպէօյիւք չէհր տիր ։

ՊԵՊ ԺՂ

Բաբիլոնուն երգըլմասը ։ 4 Ըլլահըն ճէմա՛թընա՝ օնտան չըգմադա էմր օլունտուղու ։ 9 Օնուն երգըլմասընա փատիշահլարը՝ 11 Թիւճճարլարը՝ 17 վէ կէմիւիլերին փիղանը ։ 20 Ա՛զիզլէրէ շազ օլմադա տէնիլտիլ ։ 21 Բաբիլոնուն արթըգ պուլունմայաճաղը ։

1 Վէ «պու չէյլէրտէն սօնկրա կէօքտէն Էնէն պիր ղայրի մէլէք կէօրտիւմ՝ քի պէօյիւք Հիւքիւմէթի վար իտի ։ վէ Ե՛օնուն ճէ-

2 լալինտէն եէր այ՛րընլանտը ։ Վէ գուվվէթլի սէտա իւլէ չաղըրըպ տէտիքի՝ Ե՛Տիւշիւ՝ պէօյիւք Խաբիլոն տիւշիւ , վէ Ե՛ճինէլէրին մէսքեանը՝ Հէմ Հէր նափաք րուհունը քիւմէսի՝ վէ Ե՛Հէր նափաք վէ մէքրուհ գուշունն գաֆէսի օլտու ։

3 Ը՛Ղիւնքի օնուն զինասընըն խըշմը շարապընտան Հէփ թայիֆէլէր իչտիւլէր , վէ եէրին փատիշահլարը օնուն իւլէ զինա էթտիւլէր , վէ Հեբերին թիւճճարլարը օնուն փէք չօգ սէֆտա՛Թընտան զէնը-

4 կինէնտիւէր ։ Վէ կէօքտէն պիր ղայրի սէտա իշնիթտիմ՝ քի տէր իտի , ը՛նա՛ գավմըմ՝ օնտան չըգըն ։ Թա քի օնուն կիւնահլարընա իւհադ օլմայասընըղ , վէ Թա քի օնուն պէլալարընտան հէսաբ

5 այմայասընըղ ։ Ի՛Օիրա օնուն կիւնահլարը Թա կէօյէտէք հէ-Թիշտիւէր ։ վէ Ի՛Ըլլահ՝ օնուն նահադլըգլարընը զիքր էյլէտի ։

6 Ո՛ նիճէ էտա էթտի իսկ , եսիղ տանի օնա էօյլէ էտա էտին , վէ օնա ա՛մէլլէրինէ կէօրէ իքի գաթ գարշըլըղընը էտա էյլէյին ։ Եսօլտուրտուղու գատէհին Եօնա

7 իքի գաթընը տօլտուրուն ։ Ն՛էէր նէ գատար քէնտինի Ի՛զզէթլէտի վէ սէֆա սիւրտիւ իսկ , օնա օ գատար իսքէնճէ վէ եաս վէրին ։ զ՛իրա քէնտի գալպինտէ տէր քի՝ Ի՛պէն սուլթան օթուրուչօրում՝ վէ տուլ տէյիլ իմ , վէ ասլա

8 եաս կէօրմէ յէճէյիմ ։ Հ՛պու սէպէպտէն օնուն պէլալարը՝ էօլիւմ վէ եաս վէ աճլըգ՝ պիր կիւնտէ կէլէճէքլէր , վէ Ն՛աթէչ իւէ եագըլաճադ ։ Ը՛զիրա օնու Հիւքմ Ը-տէն Ի՛պպ Ըլլահ գուվվէթլի

9 տիր ։ Վէ Ե՛օնուն իւէ զինա էտէն վէ սէֆա սիւրէն Հեբերին փատիշահլարը՝ Ե՛օնուն եանըղընըն տիւմանընը կէօրտիւքէրինտէ՝ Ն՛օնտան էօթիւրիւ աղայաճագլար , վէ տէօ-

10 յիւնէճէքլէր ։ Վէ օնուն իսքէնճէսինին գօրգուսունտան ուզագտան տուրուպ Ն՛այ՝ վա՛յ ասա՛ նէ պէօյիւք չէհր Խաբիլոն՝ օր գուվվէթլի չէհր , քի Հ՛ւիւքմ ա՛զապըն պի՛ր սաա՛Թտա կէլտի

11 տէյճէքլէր ։ Վէ Հեբերին Թիւճճարլարը օնտան էօթիւրիւ փիղան էտէրլէր վէ եաս չէքէրլէր , չիւն քի օնլարըն մաթաը՛նը արթըգ

12 քիմսէ սաՌուն ալմազ . Ն՛ո՛Ղ Ռալթուն վէ կիւմիւշ վէ ճէվահիր Թաշլարը վէ ինճու վէ ինճէ քէ-Թէն վէ իսքէրլէթ վէ իփէք վէ գըրմըզ մաթաը՛նը , վէ Հէր կէօ-նէ պուխտուր ալաճը վէ Հէր կէօնէ փիլ տիշի գապ վէ Հէր կէօնէ փէք գըյմէթլի աղաճտան վէ պագըրտան վէ տէմիրտէն վէ մէր-

13 մէրտէն գապ , վէ տարչին վէ պու-խուրլար վէ ամոմոն վէ խօշ գո-գուլու եաղ վէ քիւնկիւք վէ շա-րապ վէ զէյթուն եաղը վէ սիմիտ ունու վէ պուղտայ վէ տավարլար վէ գօյունլար՝ վէ ատլար վէ գօչուլար վէ քէօլէէր՝ վէ ղա-

14 տէմիէր ճանլարը . Վէ ճանընըն արզուսունուն մէյվէսի՝ սէնատէն կիլիտի , վէ Հէփ նէֆիս վէ փար-լագ չէյլէր՝ սէնատէն կիլիտի . վէ օնլարը արթըգ Հիչ ասլա պուլ-

15 մայաճագըն ։ Ը՛Օնտան զէնկին-լէնէն պու չէյլէրին Թիւճճար-լարը՝ օնուն իսքէնճէսինին գօր-գուսունտան ուզագտա տուրուպ՝ աղայարագ վէ եաս չէքէրէք տէ-

16 յէճէքլէր քի՝ Վ՛այ՝ վա՛յ օր պէօյիւք չէհրէ՝ քի «Ինճէ քէթէն

Թ. Ի՛. 96. ԺԱ.

Ես. Խէ.7, 8։ Սոփ. բ. 15։
Ես. Խէ.9։ Խա. 10։
Պ. ԺԷ.16։
Ես. Իրեմ. ծ. 34։ Պ.ժա. 17։
Եզեկ. իզ. 16, 17։ Պ. ԺԷ.2։ Խա. 3։
Խա. 18։ Պ. ԺԹ. 3։
Երեմ. ծ. 46։
Ես. խա. 9։ Պ. ԺԴ. 8։
Խա. 17. 19։
Եզեկ. իէ. 27-36։ Խա. 3։
Պ. ԺԷ. 4։
Եզեկ. իէ. 12։
Խա. 3.11։
Պ. ԺԷ. 4։

Պ. ԺԹ. 4։
Ես. ԺԸ. 7։
Պ. ԺԲ. 4։
Պ. ԺԶ.19։
Եզեկ.ԽԳ. 2։
Ես. ԺԳ. 19։ իա. 9։ Երեմ.ծա. 8։ Պ. ԺԴ. 8։
Ես. ԺԳ. 21։ իա. 8։ լԳ. 14։ Երեմ. ծ. 39։ ծա. 37։
Ես. ԺԴ. 23։ լԴ. 11։ Ա՛ար. է. 2, 3։
Պ. ԺԴ. 8։ ԺԷ. 2։
Խա. 11. 15։ Ես Խէ. 15։
Ես. Խը. 20։ ծԲ.11։ Երեմ. ծ. 8։ ծա. 6. 45։ Բ Կօր. Ղ. 17։
Ծն. ԺԲ. 20. 21։ Երեմ. ծա. 9։ Ճոփ. ա. 2։
Պ. ԺԶ. 19։
Սաղ. ՃԼԷ. 8։ Երեմ. ծ. 15. 29։ ծա. 24. 49։ Բ Տիմ. Դ. 14։ Պ. ԺԳ. 10։
Պ. ԺԶ.10։
Պ.ԺԶ. 19։
Եզեկ. իզ. 2, ։

Digitized by Google

վէ իսքէրլէթ վէ գըօմըզըլար կի-
յինմիչ՝ վէ ալթուն հէմ ճէվահիր
թաշլարը վէ ինճու իլէ տօնան-
մըշ իտի. *չինքի պու գատար
զէնկինլիք պի՛ր սատ՝թտա վիրան
17 օլտու: Վէ Ւհէր ըէյիս՝ վէ հէր
կէմի իլէ եէրտէն եէրէ կիտէնէլէր՝
վէ կէմիճիլէր՝ վէ տէնիզտէ հէփ
իշլէյէնլէր՝ ուզագտան տուրտու-
18 լար. Վէ *օնուն ճանըընընըն
տիւմանընը կէօրտիւքլէրինտէ, չա-
ղըրըպ՝ *պու պէօյիւք ՙշէհրէ
պէնկզէր վա՞ր մը տէրլէրիտի:
19 Վէ *պաշլարը իւզէրինէ թօփրագ
գօյուպ՝ աղլայարագ վէ եաս չէ-
քէրէք չաղըրըպ տէրլէրիտի քի՝
Վա՜յ՝ վա՜յ օլ պէօյիւք շէհրէ
քի՝ օնուն զիյգըյմէթ էմրնա՛ն-
տան տէնիզտէ հէփ կէմիլէրէ մա-
լըք օլանլար զէնկինլէնտիլէր.
չինքի *պի՛ր սատ՝թտա վիրան
20 օլտու: *Օնուն իւզէրինէ՝ հա՜
կէօք վէ մուգատտէս Թաուլէր վէ
փէյղամպէրլէր՝ մէսրուր օլուն,
*զինա Ալլահ սիզին ինթիգամը-
նըզը օնտան ալտը:
21 Վէ պիր գուվվէթլու մէլէք՝ պիր
պէօյիւք տէյիրմէն թաշը գատար
պիր թաշ գալտըրտը, վէ տէնիզէ
աթըպ ութի քի՝ *Օլ պէօյիւք
շէհր Հաբիլոն պէօյլէ հըզլ իլէ
աճրլաճագ, վէ ֆարթըգ ասլա
22 պուլունմայաճագ տըր: Վէ *սէն-
տէ արփըդ՝ թանպուրճուլար վէ
խանէնտէլէր վէ նէյզանլար վէ պօ-
բաջանլար սէտասը ասլա իշլիտիլ-
մէ յէճէքտիր. վէ սէնտէ արթըգ
հիչ պիր սանատա՛թըն հիչ պիր
ուսթասը ասլա պուլունմայաճագ
տըր, վէ սէնտէ արթըգ տէյիր-
մէն սէսի ասլա իշլիտիլմէ յէճէք
23 տիր. Վէ *Եսէնտէ արթըգ գան-
տիլ ըշըղը ասլա կէօրինմէ յէճէք.
վէ *Եկիւվէյի հէմ կէլէն սէսի սէն-
տէ արթըգ ասլա իշլիտիլմէ յէճէք
տիր. *Չինքի սէնին թիւճճար-
լարըն՝ եէրին քիպարլարը իտի-
լէր. *Եզիրա սէնին սիհրլէրին իլէ
հէփ թայիֆէլէր ալտանտըլար:
24 Վէ *Օնուն իչինտէ փէյղամպէր-
լէրին վէ մուգատտէսլէրին՝ վէ
եէրէրին իւզէրինտէ հէփ պօղազլա-
նանլարըն գանը պուլունտու:

ՊԸՊ ԺԹ

Ա՛զիզլէրին գանընըն ինթիգամընը ալ-
տըդը իչին՝ կէօքտէ պիր ա՛զիմ ճէմա-
ա՛թըն Ալլահա համտ ու սէնա էտիպ՝ 7
Գուզունուն տիւյիւնիւ վագթը կէլտի-
յինէ շազ ու մէսրուր օլտուգլարը՝ 10
Մէլէյին՝ քէնտի հուզուրունտա սէճտէ
օլունմայը գապուլ էթմէտիյի՝ 13 Ալ-
լահըն գէլամը հէմ ա՛սքէրլէրի՝ 17
Գուշլարըն՝ պօղազլանմըշլարը լէշլէր ինէ
տա՛վէթ օլունտուգտու՝ 19 Ճանավարրն
վէ եալանճը փէյղամպէրին աթ էշլին կէօ-
լինէ աթըլտուգլարը:

1 Պու շէյլէրտէն սօնկրա, չօգ
գալապալըղըն *եէն կիսլի՝ *կէօքտէ
պիր պէօյիւք սէս իշլիթտիմ, քի
տէրլէր իտի. Ալէլուիա. Բխէլաս
վէ համտ վէ ի՛զզէթ վէ գուվվէթ՝
2 Ալլահըմըզա մախտաս տուր. *Չինն
քի օնուն հիւքմլէրի հագգ վէ
սաւապգ տըր, զէրա քէնտի զինա-
սը իլէ եէրի փէսատ վէրէրն պէօ-
յիւք ֆահիշէյի մուհաքքէմ էյլէ-
տի, վէ *թքէնտի գուլլարընըն գանը
իչէրէն օնուն եէտինտէն ինթիգամ
3 ալտը: Վէ *հալինճի տէֆա՝ Ա-
լէլուիա տէտիլէր. վէ *օնուն
տիւմանը էպէտլէր էպէտլէրինճէ
4 եօպարը չըգար: Վէ *Եհիյրմի
տէօրթ իխթիյարլար հէմ տէօրթ
հայվանլար տիւշիւլէրէր, վէ թախթ-
տա օթուրան Ալլահա սէճտէ գը-
լըպ՝ *Եամին. Ալէլուիա տէտիլէր:
5 Վէ թախթտան պիր սէտա չըգըպ
տէտի քի՝ *Ալլահըմըզա համտ ու
սէնա էյլէյին՝ էյ օնուն հէփ
գուլլարը վէ օնտան գօրգանլար՝
6 *Քխիչիւքլէր վէ պէօյիւքլէր: Վէ
*չօգ գալապալըղըն սէսի կիպի՝ վէ
չօգ սուլարըն սէսի կիպի՝ վէ գուվ-
վէթլի կիւրիւլթիւլէրին սէսի կի-
պի իշլիթտիմ, քի տէրլէր իտի.
Ալէլուիա, *էզիրա Ա՛իւմէյէ գա-
տիր Թապպ Ալլահըմըզ փատիշահ-
7 լըղ սիւրտիւ: Այվինէլիմ վէ
մէսրուր օլալըմ, վէ օնա համտ
վէրէլիմ. *Եզիրա Գուզունուն տիւ-
յիւնիւ կէլտի, վէ օնուն *Եչլի
8 քէնտիսինի հազըրլատը: Վէ *Եօնա
իչտան օլունտու քի՝ փաք վէ փար-
լագ ինճէ քէթէն կիյէ. *Եզիրա
ինճէ քէթէն՝ մուգատտէսլէրին
9 սատագաթը տըր: Վէ պանա տէ-
տի քի՝ Նազ քի՝ *Նէ մութլու
Գուզունուն տիւյիւնիւնիւն վի-

Թ. Ի՛. 96. ԺԺ:

- Խա. 10:
Ե Եօ. իգ. 14: Եզէկ. իէ. 29:
Գ Եզէկ իէ. 30, 31: Խա. 9:
ը Գ. ժգ. 4:
ց Ցես. է. 6: աթաագ. գ. 12. Ճոբ. բ. 12: Եզէկ. իէ. 30:
- Խա. 8:
է Եա՛. խգ. 23: Խթ. 13: Երեմ. ծա. 48.
* Գու. ժա. 49, 50: Պ ժթ. 2:
ο Երեմ. ծա. 64:
Ֆ Գ. ժբ. 8. ժզ. 20:
- Եա՛. իգ. 8: Երեմ. է. 34: ժզ. 9: իէ. 10. Եզէկ. իգ. 13:
Բ Երեմ. իէ. 10:
Է Երեմ. է. 34: ժզ. 9: իէ. 10: Լգ. 11:
Գ Եա. իգ 8:
Ը Գ Թագ. Թ. 22: Նաե. գ. 4: Պ. ժէ. 2. 5:
Ղ Գ. ժէ. 6:
Ի Երեմ. ծա. 49.

Ա Ալլահ ասլա ինանմազ տուր
զիզ, ինանմազ տուր զիզ, ինան-
մազ տուր զիզ,

յաֆէթինէ տա՛վէթ օլունմուշլա-
ըա • վէ պանա տէտի քի՝ Պուն-
լար Ալլահըն կէրչէք սէօզլէրի
10 տիր : Վէ հօնուն այագլարընըն
էօնիւնէ տիւշտիւմ քի՝ օնա սէճ-
տէ էտէյիմ , վէ պանա տէտի քի՝
Այագըն Յէմմէյէհին • էլբա սէնին՝
վէ Յիսուսուն չէհատէթինի թու-
թան սէնին գարընտաշլարընըն
գուլտաշը իմ • Ալլահա սէճտէ էյ-
լէ , զիրա Յիսուսուն չէհատէթի
փէյղամպէրլիյին բուհու տուր :
11 Վէ ֆէօյիւ աչըլմըշ կէտտիւմ ,
վէ ֆիլհէ պիր պէյազ աթ , վէ
օնուն իւզէրինտէ օթուրանա՝ յո-
մին վէ Հագդ տէնիլիրիտի • վէ
նատտագաթ իլէ մուհաքէմէ վէ
12 ճէնք էտէր : Վէ օնուն կէօզլէ-
րի աթէշ ա՛լէվի կիպի իտի • վէ
պաշը իւզէրինտէ չօգ թաճլարը
օլօսպ՝ Նպիր եազըլմըշ ատը վար
ըտը , քի օնու՝ քէնտիսինտէն
13 մա՛տա քիմսէ պիլմէզիտի • Վէ
ղան իլէ պօյանմըշ պիր էս-
վապ կիյինմիշտի • վէ Նիսանինէ՝
Ալլահըն Վհէլամը տէնիլիր իտի :
14 Վէ Ւկէօթտէ օլան ա՛նքէրլէր՝
պէյազ աթլարա պինմիշ՝ Ւպէյազ
վէ փաք ինճէ քէթէն կիյինմիշ
օնուն արտընճա կիտէրլէր իտի :
15 Վէ Հօնուն ադզընտան պիր քէս-
քին գըլըճ չըզար իտի , քի օ-
նուն իլէ թայիֆէլէրի վուրա • վէ
օնլարը քէնտիսի Ւտէմիր ա՛սա ի-
լէ կիւտէճէք , ւհէմ Նվիմլէյէ
գատիր Ալլահըն խըշմընըն ղազա-
պը շարապընըն ճէնտէրէսինի սը-
16 գաճագ տըր : Վէ յէսվապը իւ-
զէրինտէ հէմ պուտու իւզէրինտէ՝
ՔՓԱՏԻՃԱՀԼԱՐԸՆ ՓԱՏԻՃԱՀԸ՝
ՎԷ ՍԱՀԻՊԼԻՐԻՆ ՍԱՀԻՊԻ տէ-
յիւ եաղըլմըշ իսմի վար :
17 Վէ կիւնէչտէ տուրուր պիր մէ-
լէք կէօրտիւմ • վէ կէօյիւն օր-
թասընտա ուչան հէվի էգուշլարա՝
պէօյիւք սէս իլէ չաղըրըպ տէ-
տի քի՝ Ւկէլին , վէ Ալլահըն պէօ-
յիւք զիյաֆէթինէ ճէմ՝ օլուն •
18 Ֆնա քի փատիշահլար էթլէրի
վէ պինպաշըլար էթլէրի վէ գուվ-
վէթլիլէր էթլէրի վէ ամէլար հէմ
օնլարըն իւզէրինտէ օթուրանլար
էթլէրի՝ վէ հէվի ազատլըլար վէ
գուլլար վէ քիչէնէքլէր հէմ պէօ-
յիւքլէր էթլէրի եէյէհինիզ :
19 Վէ ֆճանավարը՝ հէմ եէրին
փատիշահլարընը վէ օնլարըն ա՛ս-
քէրլէրինի կէօրտիւմ քի՝ ամէրն
իւզէրինտէ օթուրան իլէ հէմ օ-
նուն ա՛սքէրի իլէ ճէնք էթմէ-
20 ճէմ՝ օլըշլար փատ : Վէ Ւճա-
նավար՝ ճէմ օնուն պիլէսինճէ եա-
լանընը Ւկէյատպէր Թուրթուտու ,
օլ քի օնուն էօնիւնտէ ա՛լամէթ-
լէրը էյյէ՛լիպ՝ օնլար իլէ ճանավա
րընը Ւտահլասընը ալանլարը վէ Բօ-
նուն սուրէթինէ սէճտէ էտէնլէ-
րի ալտաթտը • էպունլարըն էքիսի
տէ՝ Ւդբիպրիի իլէ եանան աթէ-
շին կէօլիւնէ տիրի ամէլտըլար •
21 Վէ Եգալանլար՝ ամէրն իւզէրին-
տէ օթուրանլըն աղզընտան չըզան
դըլըճ իլէ գաթէ օլունտուլար •
վէ Հօնլարըն էթէլէրինտէն Կէվի
գուշլար տօյտուլար :

ՊԱՊԻ

Ճէյթանըն պին սէնէ պաղլանտըղը : 4 Իւք գըյամէթ : 7 Ճէյթանըն թէքքար չէօզիւլտիւիւ , վէ Գոգ վէ Մագոգ : 10 Ճէյթանըն աթէշ իլէ քիպրիթին կէօլիւնէ աթըլտըղը : 11 Գըյամէթ վէ մահչէր : 14 Իքինճի էօլիւմ :

1 Վէ կէօրտիէն էնէր պիր մէլէք կէօրտիւմ քի Ոօնտա տիպսիդլի-չին անախթարը՝ վէ էլինտէ պիր
2 պէօյիւք զինճիր վար իտի : Վէ Բհայվէս վէ Ճէյթան օլան աճ-տէրհայը՝ օլ գատիմ երլանը թուրթտու , վէ օնու պին երլ պաղլատը :
3 Վէ օնու տիպսիդլիյէ աթտը , վէ գափայըպ՝ հիւսթինտէն միհր-լէտի , տրթա քի պին երլ թէմամ օլունճայտէ՝ արթըգ թայիֆէ-լէրի ալտաթմայա • վէ օնտան ասնկրա պիրազ վագթ չէօզիւլսէ կէրէք :
4 Վէ Եթախթլար կէօրտիւմ , վէ օնլարըն իւզէրինտէ օթո ւտուլար , վէ Հօնլարա մուհաքէմ էթմէք հիւքիւմէթի վէրիլտի • վէ Եյհսուսուն չէհատէթի իչիւն վէ Ալլահըն քէլամը իչիւն պաշը քէ-սիլմիշլէրին ճանլարընը Ւկէօրէ՞մ , Հօնլար քի ճանավարա վէ օնուն սուրէթինէ սէճտէ էթմէտիլէր , վէ Բանլարընտա Հէմ էլլէրի իւ-զէրինտէ տամկայը ալմատլար • վէ

լարքն սայրսը տէնիզին գումու-
ղ ես . ը . 8 ։ 9 գատաը տըր ։ Վէ՛ ղեէրին էնի
եզեկ . լը . իւզէրինէ էրգտրլար , վէ մուգատ-
9 . 16 ։ տէսլէրին օրտուսունուն հէմ սէ-
վէլմիշ շէհրին էթրաֆքընը ալտը-
լար ։ վէ Ըլլահ Թարաֆքընտան
կէօքտէն աթէշ էնսի , վէ օնլա-
֊խա . 7 ։ 10 րը լթէյէֆ էթտի ։ Վէ ֊օնլարը
ալտատան Իպլիս՝ աթէշին վէ քիպ-
րիթին կէօլիւսէ՝ ֊ճանաւարքն վէ
՛ պ . ժթ . եալանճը փէ յղամպէրին տախի օլ-
20 ։ տուղու եէրէ աթըլտը . վէ չկիւն-
յ պ . ժգ . 10, տիւղ հէմ կէշէ՝ էպէալէր էպէտ-
11 ։ լէրինճէ իպքէնճէ չէքէճէքլէր ։
11 Վէ պիր պէյազ պէօյիւք Թախթ՝
ն բ պետ . գ . վէ օնուն իւզէրինտէ օթուրանը
7 . 10, 11 ։ պ . իա . 1 ։ կէօրտիւմ , քի ֊օնուն հուզուրուն-
ղ Դան . բ . տան եէր իլէ կէօք գաչտը , վէ
35 ։ ֊ պ . ժթ . 5 ։ օնլարա պիր մահալ պուլունմա-
ն Դան . է . 12 տը ։ Վէ ֊էօլիւլէրի՝ քիւչիւք-
10 ։ լէրի հէմ պէօյիւքլէրի Թախթըն
պ Սաղ . կթ . հուզուրունտա տուրուր կէօրտիւմ .
28՝ Դան . վէ նքիԹապլար աչըլտը , վէ ղպիր
ժբ . 1 ։ փիլ . ղայրի քիԹապ աչըլտը քի՝ ֊Յա-
գ . 3 ։ պ . յտրն էվնապը տըր . վէ էօլիւլէր՝
գ . 5 ։ ժգ . քիԹապլարտա եազըլըղ օլան շէյ-
8 ։ իա . 27 ։ լէրտէն Եա՛ճուլէրինէ կէօրէ՝ մու-
Եբեմ . ժե . 13 հաքէմ օլունտուլար ։ Վէ տէ-
10 ։ լբ . 19 ։ նիզ՝ իչինտէ օլան էօլիւլէրի վէր-
Մատ . ժզ . տի , վէ ֊էօլիւմ հէմ ճէհէննէմ
27 ։ Հռոմ . բ . 6 ։ պ օնլարտա օլան էօլիւլէրի վէրտի-
23 ։ Եբ . 1 . լէր . վէ ֊ա՛ճուլէրինէ կէօրէ հէր
խա . 13 ։ ֊ պ . ղ . 8 ։ 14 քէս մուհաքէմէ օլունտուս ։ Վէ
֊ խա . 12 ։ իշխուն տօնանմըշ կէլճէն կիպի հա-
զըրլանմըշ՝ Ըլլահ Թարաֆքընտան
3 կէօքտէն էնէր իտի ։ Վէ կէօք-
տէն պիր պէօյիւք սէտա իշխիթտիմ ,
քի տէր իտի . Իսլէմ Ըլլահըն
չատրըը՝ ատէմիլէր իլէ պէրապէր
օլուպ՝ օնլար իլէ սաբին օլաճագ ,
վէ օնլար օնուն դավմը օլաճագ ,
վէ Ըլլահ քէնտիսի օնլար իլէ պէ-
րապէր օլուպ՝ օնլարըն Ըլլահը
4 օլաճագ . Վէ էօնլարըն կէօզ-
լէրինտէն հէր կէօզիաշընը սիլէ-
ճէք , վէ էէօլիւմ արթըգ օլ-
մայաճագ , էչհէմ եաս եա ֆէր-
եատ եա աղրը արթըգ օլմայաճագ .
5 զնրա էվվէլքի շէյլէր կէչտի ։ Վէ
Թախթտա օթուրան տէտի քի՝
Իսլէմ հէր շէյի նէնի էտէրիմ .
վէ պանա՝ Նաչ , էզնրա պու սէօզ-
լէր էմին վէ հագգ տըր տէտի ։
6 Վէ պանա տէտի քի՝ Ադամ
տուր . Էպէն Ըլճա վէ Ադամ՝
իպդիտտա վէ նիհայէթ իմ . Դպէն՝
սուսայան քիմսէյէ հայաթ սույու
փունկարընտան ճապա վէրէճէ-
7 յիմ ։ Գալիպ օլան՝ ճիւմլէ շէյ-
լէրէ վարիս օլաճագ , վէ նպէն
օնուն Ըլլահը օլաճաղըմ , օ տա
8 պէնիմ օղլում օլաճագ ։ Հաքին
գօրգագլարըն վէ իմանսըզլարըն
վէ մէքրուհլէրին վէ գաթիլլէրին
վէ զինաքեարլարըն վէ սիհրպազ-
լարըն վէ փուԹփէրէսԹլէրին վէ

ե ես . ծգ . 5 ։ կա . 10 ։ բ Կոր . ժա . 2 ։
է Ղեւ . իգ . 11, 12 ։ ե-
զեկ . խգ . 7 ։ բ Կոր . գ . 16 ։ գ . է . 15 ։
է ես . իե 8 ։ գ . է . 17 ։
է առաք . ժե . 26 . 54 ։ գ . ի . 14 ։
ը ես . լե . 10 ։ կա 3 ։ կե . 19 ։
ի գ . գ . 2 . 9 ։ ե . 1 ։ ի . 11 ։
ի ես . խգ . 19 ։ բ Կոր . է . 17 ։
լ գ . ժթ . 9 ։
լ գ . ժգ . 17 ։
խ գ . ա . 8 ։ իբ . 13 ։
ծ ես . ժբ . 3 ։ ծե . 1 ։ ճօհ . գ . 10 . 14 ։ է . 37 ։ գ . իբ . 17 ։
կ Զաք . ը . 8 ։ եբր . ը . 10 ։
հ ա Կոր . գ . 9, 10 ։ Գաղ . ե . 19, 20, 21 ։ Եփես . է . 5 ։ ա Տիմ . ա . 9 ։ եբր . ժբ . 14 ։ գ . իբ . 15 ։

Digitized by Google

…ր։ 11 Ո՞նտա
…աչալի վար իսի • վէ օ-
նուն նուր վերինի փէք գըյմէթ-
լի Թաշա պէնկզէր՝ պիլլուր չէք-
լինտէ եչլիմ Թաշը կիպլի իսի •
12 Չէմ օնուն պէօյիւք վէ եիւք-
սէք հիսաբը՝ վէ Չօն իքի գափու-
սու՝ վէ գափուլարըն իւզէրինտէ
օն իքի մէչէյի վար իսի , վէ իւ-
զերլէրինտէ իսմիէր եազըլմըշ իսի
քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն օն ի-
քի սըպԹալարընըն Խմնէրէ տիր :
13 Կիւնտօղու Թարաֆընտան իւչ
գափու՝ վէ փօրեաս Թարաֆընտան
իւչ գափու՝ վէ լօռօս Թարա-
ֆընտան իւչ գափու՝ վէ պաթը
Թարաֆընտան իւչ գափու վար
14 իսի : 11 չէհրին հիսաբընըն
օն իքի ԹիմՀլի վար իսի , վէ Չօն-
լարտա՝ Գուզունուն օն իքի Րէ-
սուլլէրինին օն իքի ասալարը եա-
15 ղընճըղ իսի : 11 պէնիմ իլէ սէօյլէ-
չինին՝ ԴալԹունտան պիր գամըչը
վար իսի , քի չէհրի հէմ օնուն
գափուլարընը վէ հիսաբընը էօլ-
16 չէ : 11 չէհր տէօրԹ քէօչէլի
օլուպ՝ օնուն ուզունլուղու հէման
էնի գատար տըր • վէ չէհրի օլ
գամըչ իլէ օն իքի պին ղէլվէ
էօլչեիւ • օնուն ուզունլուղու վէ
էնի վէ եիւքսէքլիյի պիր տիր :
17 11 օնուն հիսաբընը ՀիՀզ գըզգ
տէօրԹ արշին էօլչիւ՝ լինտան
էօլչիւսիւ իլէ , քի օ՝ մէլէք էօլ-
18 չիւսիւ տիր : 11 հիսաբընըն
եափըսը՝ եէչլիմ իսի • վէ չէհր՝
փաք պիլլուրա պէնկզէր խալլիս
19 ալԹունա իսի : 11 Նէհրին հի-
սաբընըն ԹիմՀլէրի՝ հէր գըյ-
…ր • 11 Ո՞նտա
…աչալի վար իսի • վէ օ-
նուն նուր վերինի փէք գըյմէթ-
լի Թաշա պէնկզէր՝ պիլլուր չէք-
լինտէ եչլիմ Թաշը կիպլի իսի •
12 Չէմ օնուն պէօյիւք վէ եիւք-
սէք հիսաբը՝ վէ Չօն իքի գափու-
սու՝ վէ գափուլարըն իւզէրինտէ
օն իքի մէչէյի վար իսի , վէ իւ-
զերլէրինտէ իսմիէր եազըլմըշ իսի
քի՝ Իսրայէլ օղուլլարընըն օն ի-
քի սըպԹալարընըն Խմնէրէ տիր :
13 Կիւնտօղու Թարաֆընտան իւչ
գափու՝ վէ փօրեաս Թարաֆընտան
իւչ գափու՝ վէ լօռօս Թարա-
ֆընտան իւչ գափու՝ վէ պաթը
Թարաֆընտան իւչ գափու վար
14 իսի : 11 չէհրին հիսաբընըն
օն իքի ԹիմՀլի վար իսի , վէ Չօն-
լարտա՝ Գուզունուն օն իքի Րէ-
սուլլէրինին օն իքի ասալարը եա-
15 ղընճըղ իսի : 11 պէնիմ իլէ սէօյլէ-
չինին՝ ԴալԹունտան պիր գամըչը
վար իսի , քի չէհրի հէմ օնուն
գափուլարընը վէ հիսաբընը էօլ-
16 չէ : 11 չէհր տէօրԹ քէօչէլի
օլուպ՝ օնուն ուզունլուղու հէման
էնի գատար տըր • վէ չէհրի օլ
գամըչ իլէ օն իքի պին ղէլվէ
էօլչեիւ • օնուն ուզունլուղու վէ
էնի վէ եիւքսէքլիյի պիր տիր :
17 11 օնուն հիսաբընը ՀիՀզ գըզգ
տէօրԹ արշին էօլչիւ՝ լինտան
էօլչիւսիւ իլէ , քի օ՝ մէլէք էօլ-
18 չիւսիւ տիր : 11 հիսաբընըն
եափըսը՝ եէչլիմ իսի • վէ չէհր՝
փաք պիլլուրա պէնկզէր խալլիս
19 ալԹունա իսի : 11 Նէհրին հի-
սաբընըն ԹիմՀլէրի՝ հէր գըյ-
…ն իքի
…
…
…

յունուն պիր ըրմալընը կէօսթէր-
2 տի։ Բ()Լ ՀՀԸրին մէ յատնընլուն վէ
ըրմաղընն մապէ յինէսէ պիր ճան-
տան վէ օ պիր եանտան էհայաթ
աղաձը վար իտի քի՝ հէր պիր պ-
տա մէյվէսինի վէրէրէք՝ օն իքի
մէյվէ. վէրիր. վէ տօլ աղաձընն
եափրագլարը՝ թայիֆէլէրին շիփա-
3 սը իչիւն տիւր։ Վէ Եարթըդ հիչ
պիր լա՛նէթ օլմայաճագ տըր. վէ
Ո՛Լլահրն հէմ Գուզուննուն թախ-
թը օնտա օլաճագ, վէ Եօնուն
գուլարը օնա ի՛պատէթ էտէճէք-
4 լէր. Վէ օնուն ևիւզիւնիւ կէօ-
րէճէքլէր. վէ Եօնուն իսմի օնլա-
րըն ալընլարը իւթիւնատ օլաճագ։
5 Վէ Բօրատա՝ կէճէ օլմայաճագ.
վէ գանտիլէ եա կիւնէշ ըշրընա
միւհթաճ օլմայաճագլար. Իզերա
օնլարա՝ Ի՛պպէ Ո՛Լլահ ըշրգ վ-րէ-
ճէք. վէ էէպէտլէրը էպէտլէրինճէ
փատիշահլըգ սիւրէճէքլէր։
6 Վէ պանա տէսի քի՝ Ւպու սէօզ-
լէր էմին վէ հագ տըր. վէ մու-
գատէս փէյղամպէրլէրին Ո՛Լլահը
Ի՛պպէ՝ Էքէնտի մէէյինի կէօն-
տէրտի քի՝ Թէզ օլմագ կէրէք օ-
լան չէյլէրի գուլլարընա կէօս-
7 Թէրէք։ Ինչէ Թէզ կէլիրիմ.
Ինէ մուԹլու ,ոու քիԹապըն փէյ-
ղամպէրլիյինին սէօզլէրինի կէօ-
զէտէնէ։
8 Վէ պու չէյլէրի կէօրէն վէ ի-
շիտէն պէն Յովհաննէս իմ. վէ
իչլիթիյիմ վէ կէօրտիւյիւմ զէ-
ման՝ Հպանա պու չէյլէրի կէօս-
Թէրէն մէէյին այագլարը էօնիւ-
նէ սէճաէ գրլմաղա սիւչիւմ։
9 Վէ պանա տէտի քի՝ ՉՀագրն
էիմմէ յէսին. պէն սէնին՝ հէմ սէ-
նին գարընտաշլարրն փէյղամպէր-
լէրին՝ վէ պու քիԹապըն սէօզ-
լէրինի կէօզէտէնլէրին գուլտաշը
10 իմ. Ո՛Լլահա սէճաէ էյլէ։ Վէ
Ընպանա տէտի քի՝ Պու քիԹա-
պըն փէյղամպէրլիյինին սէօզլէրի-
նի միւհրլէմէ յէսին , Իզերա վագԹ
11 եագրն տըր։ Իւ՛Լահագլըգ էտէն՝

տահա նահագլըգ էիմսին, վէ մուր-
տար օլան՝ տահա մուրտարլանսըն,
վէ սատըգ՝ տահա սատագաի իշ-
լէսին, վէ ա՛զիզ օլան՝ տահա
12 ա՛զիզլէնսին։ Վէ չիլճէ Թէզ
կէլիրիմ, վէ Նհէր քէսէ քէնտի
ա՛մլինէ կէօրէ էտա էիմէյէ՝
Ո՛ւճրէթիմ պէնիմ իլէ պէրապէր
13 տիր։ Պէն Ո՛լԹա վէ Օ()մղա՝
իպիֆտա վէ Նիհայէթ՝ իլք վէ սօն
14 իմ։ Ն՛ոյ՝ մուԹլու օնուն ԹԷն-
պիհէրինի իճրա էտէնլէրէ, Պտա
քի հայաթ աղաճընա բուխսաթ-
լարը օլա, վէ Ճգափուլտուտան չէհ-
15 րե կիրէլէր։ Ո՛մմա Քէօփէքլէր
վէ սիհրպազլար վէ զինաքեարլար
վէ գաթիլլէր վէ փուրփիէրէսԹ-
լէր՝ վէ եալան սէվէն վէ իշլէյէն
հէր քիմսէ՝ Տիշարըտա գալաճագ։
16 Վպէն Յիսուս՝ մէէյիմի պու
չէյլէրի քիւլիսալէրէ չէհատէթ էմ-
մէք իչիւն կէօնտէրտիմ. Տպէն
Դաւիթին քէօքիւ վէ ֆիտանըն՝ տօլ
միւնէվվէր սապահ հըլտրզը իմ։
17 Վ Ի՛ուդա չհէմ կէլիրն տէրլէր քի՝
Ինէ. վէ իշլտէն՝ Ինէ աճսին. վէ
Տսուսայան կէլսին, վէ իսԹէյէն՝
Հայաթի սուչունու ճապա ալսըն։
18 Պէն պու քիԹապըն փէյղամ-
պէրլիյինին սէօզլէրինի հէր ի-
շիտէնէ չէհատէթ էտէրիմ քի՝
Էնչէր պիր քիմսէ պունլարըն իւ-
զէրինէ զամմ էտէրսէ, Ո՛Լլահ օլ
քիմսէնին իւզէրինէ՝ պու քիԹապ-
տա եազըլը օլան պէլալարը զամմ՝
19 էտէճէք։ Վէ էչէր պիր քիմսէ՝
պու փէյղամպէրլիյինին քիԹապը-
նէն սէօզլէրինտէն իխրաճ էտէր-
սէ, Ո՛Լլահ օնուն հիսսէսինի պու
քիԹապտա եազըլը օլան Հայաթ
քիԹապընտան վէ Ճմու գատտէս
չէհրտէն՝ իխրաճ էտէճէք տիր։
20 Պու չէյլէրի չէհատէթ էտէն տէր
քի՝ Պէյլի՝ ֆիԹէզ կէլիրիմ։
Ո՛մին. Էկէլ՝ եա՛ Ի՛պպպ Յիսուս։
21 Էի՛ապպըմըզ Յիսուս Վ՛Քրիստոսուն
ի՛նայէթի՝ ճիւմլէնիզ իլէ պէրա-
պէր օլսուն. Ո՛մին։

ԹԷՄԱՄ , Վէ ԱԼԼԱՀԱՆ ՀԱՄԴ ՈՒ ՍԷՆԱ ՕԼՍՈՒՆ։

Digitized by Google

ԿՈՒԹԱՊԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՕՐՔԻ ՕՂՈՒՆԴՆ ԵՒ ՕՂՋԻ ՎՐԱ ԹՈՐԹԸ ՎՐԱ ԸՊՉԻԼԻՔ

ՈՒՉՈՒՆԼՈՒՓ ԵՒԼՉԻՒՍՒՒ

Գարըշ • օն պուչուգ պարմագ միզտարի :
Ըրըն • 2 գարըշ միզտարի :
Գուլաճ • 4 արըն միզտարի :
Գամըշ • 6 արըն միզտարի :
Պէլվէ • 100 գուլաճ , եա՛նի 400 արըն միզտարի :
Հաբաթ եօլու • 5 պէլվէ միզտարի :
Մի՛լ • 10 պէլվէ միզտարի :
Պիր կիւնլիւք եօլ • 33 մի՛լ միզտարի :

ԿԻՉԻ ԹԱՓՍԻՄԻ

Ենէ վէ եըչ կիճէյի 12 սաա՛թա , եա՛նի 4 նէվ պէրիե ընթըմ էուէրէ :

Պիրինճի նէվպէթի • կիւնիւն պաթմասընատան իւչիւնճիւ սաա՛թտաէք :
Իքինճի նէվպէթի • իւչիւնճիւ սաա՛թտան ալթընճը սաա՛թտաէք :
Իւչիւնճիւ նէվպէթի , եահօտ Իօրօս էօթմիսի • ալթընճը սաա՛թտան տօգուզունճու սաա՛թտաէք :
Տէօրթիւնճիւ նէվպէթի • տօգուզունճու սաա՛թտան կիւն տօղանտաէք :

ՍՈՒԼՈՒ ՎԻ ԳՈՒՐՈՒ ՇԷՑԼԻՔ ԵՒԼՉԻՒՍՒՒ

Հօմէր , եահօտ Գօր • 180—218 օդդա միզտարի :
Լէվնա , եահօտ Պաթ • Հօմէրին 10 փայընատան պիրի :
Հին • Հօմէրին 60 փայընատան պիրի :
Թաս • Հօմէրին 720 փայընատան պիրի , եա՛նի 100 տիրհէմ միզտարի :
Մէտրէ • 12 օդդատան զիյատէճ :
Շինիք , Լօլէք , եահօտ Գատ • պիր օդդա միզտարի :
Օմէր • Էֆանըն 10 փայընըն պիրի :

ԹԱՐԹԸ ՎԻ ԿԻՄԻՒԾ ԱԳՉԼԻՔ

Գըրաթ • 16 պուղտայ միզտարի , եահօտ 26 փարայ գատար :

Մըզգալ • 20 գրամ , եահօտ 2 մէճիտիյէ կիւմիւշ պէշլիք միզտարի :
Մանէ , եահօտ Մըղնա • 60 մըզգալա թագսիմ օղունմուշ պիր թարթը՝ վէ կիւմիւշ ագչէ տիր :
Գանդիար , եահօտ Թալանթ • 3,000 մըզգալատան զիյատէ , եահօտ 1,750 տանէ եիրմիլիք կիւմիւշ մէճիտիյէ գատար :

ԱԼԹՈՒՆ ԱԳՉԼԻՔԻՐ

Մըզգալ • 2 լիրա միզտարի :
Գանդիար , եահօտ Թալանթ • 6,000 լիրատան զիյատէ :

ՍԱՑԻՐ ԱԳՉԼԻՔԻՐ

Տինար • 1 մէճիտիյէ կիւմիւշ պէշլիքտէն ազ էքսիք :
Տիրհէմ իքիլիյի • 2 տինարատան զիյատէճ :
Տէօրթլիւք • 2 տիրհէմ իքիլիյի :
Փուլ • տինարըն սէքսէն փայընըն պիրի :
Ո՛անկըը • 2 փուլ :

ԻՊՐԱՆԻԼԻՐԻՆ ԱՑՉԱՐԸ

Ղիհան , եահօտ Ապիպ • այնէ իլք այ : Մարտ վէ Ապրիլ • պլարընըն մապէյնի :
Այիւ • Ապրիլ վէ Մայիս պլարընըն մապէյնի :
Սիվան • Մայիս վէ Յունիս պլարընըն մապէյնի :
Թամուզ • Յունիս վէ Յուլիս պլարընըն մապէյնի :
Ապ • Յուլիս վէ Օգոստոս պլարընըն մապէյնի :
Իլուլ • Օգոստոս վէ Սեպտեմբեր պլարընըն մապէյնի :
Թիշրի , եահօտ Եէհինէի այ • տէվրէթճէ իլք այ : Սեպտեմբեր վէ Հոկտեմբեր պլարընըն մապէյնի :
Խեսուան , եահօտ Խուլ • Հոկտեմբեր վէ Նոյեմբեր պլարընըն մապէյնի :
Քասլեւ • Նոյեմբեր վէ Դեկտեմբեր պլարընըն մապէյնի :
Թէբէթ • Դեկտեմբեր վէ Յունուար պլարընըն մապէյնի :
Սէբաթ • Յունուար վէ Փետրուար պլարընըն մապէյնի :
Ազար • Փետրուար վէ Մարտ պլարընըն մապէյնի :

Digitized by Google

ՑԻՒՐԻՍԹ

	ՄԱՀԻՃԸ	Է. ՓԱՓ
ԹԷՎԷԼԼԻՒՏԱԹ ՊՂԼՈՒՐ	1	ՎԱՐ 50
ԽՈՒՐՈՒՃ	66	40
ՂԵՒԻԼԻԼԷՐ	119	27
ՍԱՑԸԼԱՐ	157	36
ԻՔԻՆՃԻ ԹԷՎԸԱԹ	210	34
ՑԵՍՈՒ	256	24
ԳՈՏԸԼԱՐ	288	21
ՀՈՒԹ	320	4
ՓԱՏԻՃԱՀԱՐ ՊԻՐԻՆՃԻ	324	31
ՓԱՏԻՃԱՀԱՐ ԻՔԻՆՃԻ	368	24
ՓԱՏԻՃԱՀԱՐ ԻՒՃԻՆՃԻՒ	444*	22
ՓԱՏԻՃԱՀԱՐ ՏԷՕՏՏԻՆՃԻՒ	485*	25
ԹԷՎԱՐԻՒ ՊԻՐԻՆՃԻ	485	29
ԹԷՎԱՐԻՒ ԻՔԻՆՃԻ	522	36
ՆՃՐԱՍ	568	10
ՆԷՆԻՒԱ	581	13
ՆՍԹԵՐ	599	10
ՑՈՐ	609	42
ՄԷՋԱՄՈՐ	641	150
ԷՄՍԱԼԷՐ	722	31
ՎԱՒՃ	747	12
ԻԼԱՀԻԼԷՐ ԻԼԱՀԻՍԻ	757	8
ՆՍԱՑԻ	762	66
ԵՐԵՄԻԱ	824	52
ԵՐԵՄԻԱՆԸՆ ՓԻՂԱՆԼԷՐԻ	896	5
ԵՉԵԿԻԷԼ	902	48
ԴԱՆԻԷԼ	966	12
ՈՎՍԷԵ	987	14
ՑՈՎԷԼ	996	3
ԱՄՈՎՍ	1000	9
ԱԲԴԻԱ	1007	1
ՑՈՎՆԱՆ	1009	4
ՄԻՔԻԱ	1011	7
ՆԱՒՈՒՄ	1017	3
ԱՄԲԱԿՈՒՄ	1019	3
ՍՈՓՈՆԻԱ	1022	3
ԱՆԴԷ	1025	2
ԶԱՔԱՐԻԱ	1027	14
ՄԱՂԱՔԻԱ	1038	4

	ՄԱՀԻՃԸ	ՓԱՓ
ՆՈՐԿ		
ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԻՒՃԻՊԻՆՃԷ ՊՂԼՈՒՐ	1	ՎԱՐ 28
ՄԱՐԿՈՍ ՄԻՒՃԻՊԻՆՃԷ	45	16
ՂՈՒԿԱՍ ՄԻՒՃԻՊԻՆՃԷ	73	24
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԻՒՃԻՊԻՆՃԷ	120	21
ՐԷՍՈՒԼԷՐԻՆ ԱՄԷԼԷՐԻ	155	28
ՊՕՂԼՈՍ ՐԷՍՈՒԼՈՒՆ ՄԷՏՕՈՒՊԼԷՐԻ		
ՐՕՄԱԼԸԼԱՐԱ	202	16
ԿՈՐՆԹՈՍԼՈՒԼԱՐԱ ՊԻՐԻՆՃԻ	221	16
ԿՈՐՆԹՈՍԼՈՒԼԱՐԱ ԻՔԻՆՃԻ	240	13
ԳԱՂԱՏԱԼԸԼԱՐԱ	253	6
ԵՓԵՍՈՍԸՒԼԱՐԱ	259	6
ՓԻԼԻՊՊԷԼԷՐԷ	266	4
ԿՈՂՈՍԼՈՒԼԱՐԱ	271	4
ԹԷՍԱՂՈՆԻԿԷԼԷՐԷ ՊԻՐԻՆՃԻ	275	5
ԹԷՍԱՂՈՆԻԿԷԼԷՐԷ ԻՔԻՆՃԻ	280	3
ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ ՊԻՐԻՆՃԻ	282	6
ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ ԻՔԻՆՃԻ	288	4
ՏԻՏՈՍԱ	292	3
ՓԻԼԻՄՈՆԱ	294	1
ԻՊՐԱՆԻԷՐԷ	295	13
ՈՒՐՈՒՐՈ ՄԷՏՕՈՒՊԼԷՐ		
ՑԱԿՈԲՈՍՈՒՆ	309	5
ՊԵՏՐՈՍՈՒՆ ՊԻՐԻՆՃԻ	314	5
ՊԵՏՐՈՍՈՒՆ ԻՔԻՆՃԻ	319	3
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՊԻՐԻՆՃԻ	323	5
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԻՔԻՆՃԻ	328	1
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԻՒՃԻՆՃԻՒ	329	1
ՑՈՒԴԱՆԸՆ	330	1
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՑԱՑՏՆՈՒԹԻՒՆՈՒ	331	22

*400 սահիճեաէն 520 էտէք սահիճե բագամլարը եանղլըղ օլուպ՝ 520 տէն էօթէյլե հեր նե գաաար ատղ-բուլմուշ իսե տե , պիզ զուրաաա պաաքլըղը օլանա կէօրե իշարէթ էճմիշիզ տիր ։

ՍԻՀՎ

ԵԻՒՋ	ՍՏԹՐ	ՍՐՐՍ	ԵԱՆՂԼՐՇ	ՍԱՀՒՀ
25	1	20	սինին	սէնին
63	2	45	արտընա	արգա իւսթիւ
116	2	54	իիտ	իտի
119	2	41	չիւն	իչիւն
125	2	7	մահատլէ	մահալտէ
132	2	32	գան	գանը
173	1	33	պէօլիւքլէրիճէ	պէօլիւքլէրինճէ
184	2	54	27	չէյոռէ ռէր
202	2	15	օղուլըրընըն	օղուլ-լարընըն
210	1	3	19	9
217	2	21	Ամրհլուլար	Ամրհլուլարըն
219	2	8	համայլի	համայիլ
223	2	34	սիլէ	սէլէ
224	1-2	. .	1491	1451
271	1	44	17	7
274	2	44	ռաֆայիմ	ռափայիմլէրին
288	1	15	գադ	դան
292	1	12	վէ	վէ օ
,,	,,	35	վուշտա	օտասընտա
312	2	35	Լաքիս	Լայիս
,,	,,	39	Լաքիս	Լայիս
314	2	2	գաղաադտա	գարաատա
350	2	30	տըր	տըր քի
370	1	41	աահէմլէր	աահէմլէրի
377	2	37	թովուն	թովուննուն
446*	1	5	փերեթլիլէր	փելեթլիլէր
467	1	49	այըն	այն
496	1	45	Ցերոբովամըն	Ցովրամըն
,,	,,	46	Լիբանանըն	Լեբնանըն
504	1	43	Ցովրամըն	Ցերոբովամըն
514*	1	25	ինճիրինտէն	ինճիր աղաճընտան
484	2	49	Ցովաքին էսիրլիյին	Ցովաքինին էսիրլիյինին
487	1	6	խինայէթլիք	խիյանէթլիք
611	2	24	էթմէտիմ	էթմէտիմ
618	2	17	էաէրսինիզ	տէրսինիզ
620	1	21	նէյէ՛	նէյէ՞
631	1	25	պապանըն	պապա
658	1	4	հարաքէթլինի	հարաքէթլինին
707	2	37	շէհատէթլէրին	շէհատէթլէրինին
736	1	22	աարըղը	սատըղը
925	1	6	հաքարէթ	հարաքէթ

*400 սահիֆէտէն 520 էտէք սահիֆէ րադամլարը եանղլըշ օլուպ՝ 520 տէն էօթէյէ հէր նէ գատար տօղքուզմուշ խոչ տէ, պիզ պուրատա պասըլմըշ օլանա կէօրէ իշարէթ էթմիշիզ տիր։

Digitized by Google

Digitized by Google

הספריה הלאומית
SC 2= 68 C 4409
Tevellutat [ev] Ingili Sherif :
C.1
3241571-10
LUB

Digitized by Google

Digitized by Google